波斯语汉语词典

فرهنگ فارسی به چینی

北京大学东方语言文学系
波斯语教研室编

商务印书馆

波斯语汉语词典

فرهنگ فارسی به چینی

北京大学东方语言文学系
波斯语教研室编

商 务 印 书 馆
1981年·北京

前　言

《波斯语汉语词典》是一部中型语言工具书，共收现代波斯语词汇六万余条，其中包括一定数量的成语、谚语和现代科技词语。汉语释义力求简明、准确，常用词附有习惯用法和例句。本词典出版后基本上可以满足国内波斯语教学、翻译和科研工作的需要。

本词典编写过程中，国内各有关单位曾给予大力支持，先后派出不少同志参加工作。宋丕方同志在核定本词典的过程中做了大量工作。此外，参加工作时间较长的有：白君鹤、薛祥贤、钟友文、张濮和王文通等同志。陈玉龙和徐晓阳同志对释义中的汉语作了加工润色。在编写本词典的准备阶段中，参加工作的有：张铁伟、甄锦波、崔玉梅、元文琪、王薇和胡德梅等同志。

一九七七年和一九七八年，伊朗伊斯法罕大学副教授穆罕默德·贾瓦德·沙里亚特博士（دكتر محمد جواد شريعت）和德黑兰大学副教授、《德胡达大字典》编纂处副主任古兰姆·列扎·苏托德博士（دكتر غلام رضا ستوده）曾两度专程来华帮助我们进行词典的最后修订工作。他们和我们一起逐条校阅了词典全稿并提出许多修改意见。

对以上朋友们和同志们的热情帮助，我们在此一并表示衷心感谢。

由于我们水平有限，国内又无同类词典可资借鉴，这部词典在内容和编排方面不免会有错误和缺点，我们诚恳希望读者提出宝贵意见。

北京大学东方语言文学系波斯语教研室

一九八一年一月

体例说明

（一） 词条

每个词条的主要部分是本词和释义。有的词条还收有短语、词组、动词搭配、谚语、成语和例句。

（二） 本词

1.本词用黑体印刷。拼法相同、词源和词义不同的词，另立词条并标上Ⅰ、Ⅱ、Ⅲ等罗马数码。

2.本词后用拉丁音标注明发音（波斯语字母和拉丁音标对照表见后）。凡见到本词就能读出音的词一律不注音，如：**آب ، دارو ، سالانه** 等。拉丁语系的外来词不注音标，只写出原词，其发音参考原词，如：**اتوبوس** Autobus, **کنسرت** Concert, **میکروب** Microbe 等。

3.音标后注明词性。一个词若有几种不同词性，各词性用汉语缩写形式注出，中间标以顿号，如：〔名、形、副〕。汉语缩写形式的词性共分九类：〔名〕名词、〔动〕动词、〔代〕代词、〔数〕数词、〔形〕形容词、〔副〕副词、〔介〕介词、〔连〕连词、〔叹〕感叹词。

4.动词的根注在词性后面，如：**دویدن** 〔动〕（根 دو），**ساختن** 〔动〕（根 ساز）。

5.阿拉伯名词的复数或双数注在词性后面，如：**مکتب** 〔名〕（复 مکاتب），**حریص** 〔名、形〕（复 حرصاء ، حراص），**زوج** 〔名〕（双 زوجین ، 复 ازواج）。

6.本词如果以字母 **الف** 或 **و** 结尾，我们有时则在它后面加上字母 **ی**，并把它放在括号内，以表示收在该词条下名词词组中的“伊扎菲”关系，如：**جا(ی) ، پا(ی)**، **همشو(ی)** 等。

（三）释 义

1.一个词有多条不同的释义时，各条释义分别列出，前面标以①、②等数码。基本相同的释义则列在同一条内，词义较近的用逗号分隔，词义稍远的用分号分隔。

2.有些名词的复数单立词条时，除有特殊意思外，一般不释义，只注明“见某词”，如：**ابیات** 见 بیت。如所见的词有两个以上并标有Ⅰ、Ⅱ数码时，则注明“见某词Ⅰ条”或“见某词Ⅱ条”。如：**بحور** 见 بحر Ⅱ条。

3.有些同义词单立词条时不释义，只注明“同某词”。如：**چیر** 同 چیره，**چابک خرام**

同 چابک پا。如相同的词有两个以上并标有Ⅰ、Ⅱ数码时，则注明“同某词Ⅰ条”或“同某词Ⅱ条”，如： پوط 同 پود Ⅱ条。

4.阿拉伯名词或形容词的阴性单立词条时不释义，只注明“某词的阴性”。如：**رئیسه** رئیس 的阴性，**متحابه** متحاب 的阴性。

5.阿拉伯形容词的比较级和最高级单立词条时不释义，只注明“某词的比较级和最高级”。如：**انقص** ناقص 的比较级和最高级。

6.有些词的缩写形式单立词条时不释义，只注明“某词的缩写形式”。如：**چا** Ⅱ چاه 的缩写形式。

7.某一单词不能单独使用，只用于词组搭配中时，在该词后标以冒号，释义放在搭配的词组之后。如：**خاطر نشان** : خاطرنشان کردن 指出，提醒。

（四）例　证

1.本词典释义后不放例证。例证集中排列在释义后。例证后附汉语译文。例证中代字号（～）用于代表词条的本词。各种例证计有：介词短语、名词词组、动词搭配、谚语、成语和例句等。

2.介词短语和名词词组的例证混合编排，但按代字号（～）前或代字号（～）后的首字母次序排例。如：在 **باد** 的词条下：

موسمی ～ 季（节）风，贸易风
نخوت ～ 自高自大，傲慢
نوا ～ 回声，反响
و برف ～ 暴风雪
از ～ هوا 白白地，无缘无故地；白手（起家）地
～ بطرف 上风的；迎风的，逆风的

3.在上述例证中，如本词相同而搭配不同的话，则将同类例证放在圆括号内。括号内有两个以上的同类例证时则用逗号分开。如：在 **ابرو** 的词条下：

(فلک ～ ، زال سر ～) شام ～ 〈喻〉月牙，新月

4.动词搭配的例证按助动词首字母次序排序。动词要求的介词或后置词（را） 放在圆括号内。如：在 **اردنگ** 的词条下：

خوردن ～ 挨踢，被踢出去，被赶出去
(را ، به) زدن ～ 踢一脚，踢出去

(را ، به) کردن ~ 打掉，推出，赶出；踢出去，踢

5.在上述例证中，如本词相同而搭配不同，则将同类搭配放在圆括号内，两个以上者用逗号分开。如：在 صدمه 的词条下：

(~ رساندن ، ~ وارد آوردن) زدن ~ 使…遭到打击

6.当动词搭配的译文同本词释义相同时，只注明“同上”。如：

استفسار 〔名〕 咨询，询问，查问

(از) کردن ~ 同上

7.例证中凡是可以替换或可有可无的部分，放在圆括号内来表示。如：بگریبان (فرو) بردن 这个动词搭配中“فرو”可有可无。又如： حرف من در (بر) او تأثیر کرد . 这句中“در”可以换成“بر”。

8.例证中用 خود 分别指本人（或自己）、本人的（或自己的）；用 کسی 分别指某人（或别人）、某人的（或别人的）。

تکلیف خود را انجام دادن 完成自己的任务

چوب کسی را خوردن 挨某人的棍打

9.例证中当某些谚语可以作不同的解释时，我们在它后面附上不同的汉语译文。有些谚语后面还附上直译译文，以供读者参考。

10.同短语和动词搭配有关的例句放在它们下面，其余的例句则放在词条的末尾。

（五）关于若干符号的用法

1.圆括号（ ）用于：

①注明音标。

②注明名词的复数或双数。

③注明动词的根。

④加注内容或意义等方面的补充说明，如词条 تخت جمشید 古波斯王国的一个约有两千五百年历史的古迹。（根据希腊文可译为“帕斯波利斯”）；又如： در گورهم چشمش باز است . 他死不瞑目。（指非常贪婪的人）

⑤注明地名的有关说明，如： ایتالیا 〔名〕 意大利（欧洲）

⑥括去可以省略的部分，如： چشم امید ما به (دست) جوانان است . 我们寄希望于青年人。

⑦括去代替的部分，如： بر (به) باد دادن 把…白白浪费

⑧注明动词要求的介词和后置词，如： (به) چشمک زدن 瞥一眼， چاقو زدن

(به ، را) 戳，动刀

⑨注明词组或动词的同类搭配，如：آب زندگی (～ حیات ، ～ بقا) 生命之水；از چاپ در آمدن (از چاپ بیرون آمدن) 印出，出版

⑩注明有些词条后面可带字母 **ی**，如：**خدا(ی) ، شفا(ی)**

2.方括号〔 〕用于注明词性。

3.代字号 ～ 用于代表词条的本词。

4.方尖括号〈 〉用于注明学科。

（六）略语

1.语法略语（用方括号或圆括号表示）

〔名〕名词（包括动名词）

〔代〕代词

〔形〕形容词

〔副〕副词

〔数〕数词

〔动〕动词

〔介〕介词

〔连〕连接词

〔叹〕感叹词

（复…）复数为…

（双…）双数为…

（根…）动词词根为…

2.修辞略语（用方尖括号表示）

〈口〉口语

〈方〉方言

〈旧〉旧词

〈书〉书面语

〈诗〉诗歌用语

〈指小〉指小或表爱词

〈拟〉拟声词

〈罕〉罕用

〈喻〉比喻

〈转〉转义

〈谚〉谚语

〈成〉成语

3.文科学科略语（用方尖括号表示）

〈心〉心理学

〈史〉历史

〈军〉军事

〈戏〉戏剧

〈体〉体育

〈宗〉宗教

〈经〉经济

〈法〉法律

〈乐〉音乐

〈语〉语言学

〈哲〉哲学

〈逻〉逻辑学

〈商〉商业

〈摄〉摄影

4.理工科学科略语（用方尖括号表示）

〈工〉工业
〈无〉无线电
〈天〉天文学
〈化〉化学
〈气〉气象学
〈水〉水利
〈电〉电工；电学
〈生〉生物学
〈生化〉生物化学
〈动〉动物学；动物
〈地〉地质学；地理学
〈机〉机械工程
〈交〉交通运输
〈宇〉宇宙空间技术
〈农〉农业
〈医〉医学
〈冶〉冶金
〈纺〉纺织工业
〈矿〉矿业；矿物学
〈理〉物理学
〈空〉航空
〈建〉建筑工程
〈药〉药物；药物学
〈测〉测量
〈原〉原子能
〈海〉航海
〈船〉造船
〈植〉植物；植物学
〈解〉解剖学
〈数〉数学

波斯语字母和拉丁音标对照表

字母	拉丁音标	例　词	备注	字母	拉丁音标	例　词	备　注
آ	(ā)	آب (āb)		ظ	(z)	ظرف (zarf)	
ا	(a)	اسب (asb)	用于词首	ع	(′)	نعم (na′m)	用于词中
	(e)	ارسال (ersāl)	同上		(′)	دفاع (defā′)	用于词尾
	(o)	استاد (ostād)	同上	غ	(gh)	غاز (ghāz)	
ب	(b)	باب (bāb)		ف	(f)	فارس (fārs)	
پ	(p)	پا (pā)		ق	(gh)	قد (ghad)	
ت	(t)	تا (tā)		ک	(k)	کار (kār)	
ث	(s)	ثبت (sabt)		گ	(g)	گاو (gāv)	
ج	(j)	جا (jā)		ل	(l)	لاله (lāle)	
چ	(ch)	چاه (chāh)		م	(m)	مار (mār)	
ح	(h)	حاد (hād)		ن	(n)	نان (nān)	
خ	(kh)	خار (khār)		و	(v)	وفات (vafāt)	用作辅音时
د	(d)	دار (dār)			(o)	خود (khod)	用作短元音时
ذ	(z)	ذات (zāt)			(oo)	نور (noor)	用作长元音时
ر	(r)	راز (rāz)			(ow)	موج (mowj)	用作双元音时
ز	(z)	زانو (zānoo)			(aw)	حوض (hawz)	用作双元音时
ژ	(jh)	ژاژ (jhājh)		ه	(h)	هار (hār)	
س	(s)	سال (sāl)		ی	(y)	یار (yār)	用作辅音时
ش	(sh)	شاد (shād)			(ey)	پی (pey)	用作双元音时
ص	(s)	صاحب (sāheb)			(ee)	چین (cheen)	用作长元音时
ض	(z)	ضد (zed)		ء	(′)	تأثیر (ta′aseer)	用于词中
ط	(t)	طاس (tās)			(′)	اجراء (ejrā′)	用于词尾

注 音 说 明

1.本词典用拉丁音标注音。音标注在本词后，放在圆括号内。

2.一个词一般只标注一个发音，有时也选收较常用的异读音，放在同一圆括号内，用逗号隔开，如：تاشک (*tāshak*, *tāshok*)

3.派生词单立词条时，词干部分一般不注音，只注代字号～。（派生词同原词之间插有其他词条时例外）如：在词条“نان”下面 نان پز (～ *paz*)

4.复合词单立词条时，中间加一短杠，如： آب انبار (*āb-anbār*), جنبش شناسی (*jonbesh-shenāsee*)

5.阿拉伯冠词（ال）后面加一短杠，如：بالانفراد (*bel-enferād*), فوق العاده (*fowghol-āde*)

6.叠音通过重复一个音标来表示，如：حد (*hadd*), فوق الذکر (*fowgho-zzekr*)

7.字母“ع”出现在词首时，因本身不发音，只注出它后面的元音，如：عاج (*āj*), عود (*ood*), عیب (*eyb*)

目　录

آ

آ Ⅰ 波斯文第一个字母

آ Ⅱ آمدن 的根

آ Ⅲ آقا 的缩写形式

آ Ⅳ 表示呼唤、祈求、惊叹等语气，如：سبادا ، خوشا ، اعليحضرتا ، خداوندا 等

آب 〔名〕①水；水分，液，液体 ②口水 ③精液 ④汁，汁水，汁液 ⑤面子，尊严 ⑥光泽，光亮⑦新鲜⑧海，河

آتش رنگ ~ 血泪；酒

آتش سزاج ~ 〈口〉烈酒

آشاميدنى (~ خوردنى) ~ 饮用水

آميخته ~ 混浊的水

آهن جوشان (~ جوشان) ~ (含铁质的)矿泉水

اكسيژنه ~ 〈化〉过氧化氢

انگور ~ 葡萄酒

ايستاده ~ 死水

بسته ~ 冰，雹

بيضه ~ 〈医〉阴囊水肿

بينى ~ 鼻涕

پشت (~ كمر ، ~ نشاط) ~ 精液

جوش ~ 滚开水；矿泉水

چشم ~ 泪水

چشمه ~ 泉水

داغ ~ 滚烫的水

دهان ~ 口水，唾液

ديده ~ 泪水

راكد ~ 死水

روان ~ 活水，流水

زلال ~ 清水

زندگى (~ حيات ، ~ بقا) ~ (神话传说中的)生命之水

سبز ~ 〈医〉青光眼，绿内障

سياه ~ 〈医〉黑内障，黑朦

سيب ~ 苹果汁

شيرين ~ 淡水，甜水；〈转〉好日子

طلا ~ 金汁，金液；电镀(层)

غوره ~ 生葡萄汁

مرواريد (~ سفيد) ~ 〈医〉白内障

مسهل ~ 泻药

معدنى ~ 矿泉水

ملول ~ 温水

ولرم ~ 温吞水，温水

آبهاى سطح الارضى 地表水

الماس اول ~ 晶莹的宝石

مثل ~ حمام (يا حوض) 象污水一样

مثل ~ حنا 清淡(茶等)

مثل ~ خوردن 象喝水一样(容易)，易如反掌

مثل ~ روان 同上

افتادن ~ 流口水；肿胀！水果成熟
از آسیاب افتادن ~ 完事，平息
بدهان افتادن ~ 流口水
به جوی باز آمدن (رفته) ~ 交好运
از ~ در آمدن 成为，出落，显露，露出
انداختن ~ 浇水；澄清；（动物）撒尿
به ~ انداختن 把…投下水（常指船只）
بر آسمان انداختن ~ 盛怒，暴怒，光火，火冒三丈
آوردن ~ 患水肿
به دهان آوردن ~ 使…流口水；〈转〉令人垂涎三尺
برداشتن ~ 淘水，打水；（话语）含义深长
این حرف خیلی ~ برمیدارد . 这些话含义深长。
بستن ~ 泛滥；造成损失；堵水
به غربال بیختن (یا پیمودن) ~ 〈谚〉竹篮打水一场空（意为：白费力气）
پاشیدن ~ 洒水，浇水
تاختن ~ 〈旧〉撒尿
بگلو جستن (~ در گلو شکستن) ~ 呛水
بگلویم جست ~ . 我呛了一口水。
خوردن ~ 喝水，渗水；起源于…
این موضوع از کجا ~ میخورد ؟ 这件事起因是什么？
خنك خوردن ~ 换换新鲜空气；下狱
قلب خود را خوردن ~ 恶有恶报
در (یك) ~ خوردن 一会儿，一眨眼工夫，马上
از ~ تکان نخوردن (یا نجنبیدن) ~ 平安无事；平平静静，毫无动静

(را ، به) دادن ~ 浇水，灌溉；电镀；淬火
به دم ~ دادن (چیزی را) 糟踏，浪费；破坏，损坏
پس دادن ~ 放水；渗水
باریکی داشتن ~ 收入甚微，生活不富裕
در جگر داشتن ~ 酒醉
در جگر نداشتن ~ 非常贫困
در چشم داشتن ~ 有廉耻
در چشم نداشتن ~ 寡廉鲜耻，无耻已极
در شکم داشتن ~ 虚弱
در شیر داشتن ~ 施诡计，耍手腕
دیدن ~ 泡胀；溅上水点；淬火！成熟老练
رفتن ~ 水流；（布）缩水；丢脸
ریختن ~ 受辱，凌辱
بر (روی) آتش کسی ریختن (یا زدن) ~ 使…平息，使…平静下去，安抚某人
بسوراخ مورچه ریختن ~ 把…搅得乱轰轰，捅马蜂窝
توبه به دست ریختن (~ توبه بر سر ریختن) ~ 忏悔（多指妓女从良）
در آسیاب کسی ریختن ~ 向某人磨盘里注水（意为：助长某人的气焰）
در آتش ریختن ~ 令人息怒
پاکی روی (به ، بر) دست کسی ریختن ~ 使某人灰心失望，挫伤某人的锐气
زدن ~ 喷水，使…湿润
به شیر زدن ~ 往奶里掺水
خود (را) به ~ و آتش زدن 赴汤蹈火，甘冒风险
زیر ~ (کسی را) زدن 挖墙脚，陷害某人

این کارخیلی ~ میخورد . 这事做起来很难。
توی دلش تکان نمیحورد. ~ 他走路懒洋洋。
حوش از گلویش پائین نرفت . ~ 他没有享过一天福。
~ زیر (به) پوستش دوید . (یا رفت ، افتاد)
他气色很好；他发胖了；〈转〉他发财了。
رفته به جوی باز نمیگردد . ~ 〈谚〉覆水难收。
آبشان به یك جوی نمیرود . 他们合不来。
آبت نبود و نانت نبود اینجا آمدنت چه بود ؟
你何必跑到这里来？
آبش در کرت آحر است . 他已半截入土了。
~ که از سر گذشت چه یك کله (وجب ، گز ، نی) چه صد کله (وجب ، گز ، نی)
〈谚〉既然大水没了顶，还管它水深水浅？
درست مثل اینکه ~ شد به زمین فرو رفت .
好象钻到地里去了。

آباء (*ābā'*) 见 اب
  علوی ~ 〈天〉七颗星座
  و اجداد ~ 祖辈，先辈

آباء اجدادی (*~ajdādee*) 〔形〕 ①祖辈的，先辈的；古老的②祖传的，传统的

آباجی 〔名〕 ①姐姐②〈口〉妈妈③大妈

آباد 〔形、叹〕 ①繁荣的，繁华的，人烟稠密的；有庄稼的；开发的②好极了！妙！
  ~ کشور 繁荣的国家
  شدن ~ 繁荣，繁华；人烟稠密；得到开发
  کردن ~ 使…繁荣，使…人烟稠密；开发

آبادان Ⅰ 〔名〕 阿巴丹（伊朗）

آبادان Ⅱ 同 آباد

آبادانی 〔名〕 ①繁荣，繁华，人烟稠密；蒸蒸

〈成〉 ~ در هاون سائیدن (یا کوبیدن)
竹篮打水一场空；徒劳无功（直译：用臼捣水）
شدن ~ 化开，溶解，熔解，消失；〈口〉难为情；虚弱
یخ و برف ~ شد . 冰消雪化。
به ~ شدن ~ 换环境；（因环境、气候变化而引起的）体质变化
~ در دهانش حشك شد . 他目瞪口呆。
آبی از او گرم نمیشود . 〈口〉别指望他；他一点用处也没有。
کردن ~ 把…化开，使…溶解，把…熔化开；推销（次品）
~ در چیزی کردن 掺假，耍手腕
~ در گوش کسی کردن 愚弄某人，麻痹某人
~ زیر جای کسی کردن 惹某人不痛快
~ را گل‌آلود کردن 把水搅混
دل (زهره) کسی را ~ کردن 吓破某人胆
سر کسی را زیر ~ کردن 弄死某人
کشیدن ~ 取水，淘水；刷洗（衣服）；（伤口）流水
~ بینی بالا کشیدن 哮喘
گرفتن ~ 堵水；挤汁液；轮流浇水
از ~ کره گرفتن 贪婪已极；吝啬
~ از دستش نمیچکد . 〈成〉他一毛不拔。
~ از سرش گذشته . 他垮了；他完了。
~ از سر چشمه گل (آلود) است . （事情）压根儿就是坏的。
~ در جوی او روان است . 他的日子过得挺好。

日上；开发②人口稠密区，村落

وزارت ~ و مسكن 开发和住房部

نه آب و نه ~ نه گلبانگ مسلمانی 〈成〉 一片荒凉，杳无人迹。

آبادبوم (*ābād-boom*) 〔名〕 繁荣的地方

آباد سال 〔名〕 丰年

آباد سالی 同 آباد سال

آبادی 〔名〕 ①繁荣，繁华，人烟稠密，蒸蒸日上；开发②居民区，居民点

~ زمين های بكر و باير 开荒，垦荒

آباژور Abat-jour 〔名〕 灯罩；伞；天窗

آبافت (*ābāfat*) 〔名〕 一种衣料，织物

آب افشان (*āb-afshān*) 〔名〕 ①〈宗〉撒水的刷子②温泉

آبان 〔名〕 伊朗阳历八月（公历十月二十三日至十一月二十一日）

آب انبار (*āb-anbār*) 〔名〕 贮水池；水库

آب آورد (*~āvard*) 〔名〕 漂流物，水冲来的东西

چشم ~ 水晶体患内障的眼睛

آب آورده 同 آب آورد

آبباره 〔名〕 〈旧〉水坝

آب باز 〔名〕 ①游泳者②潜水员③水上表演者

آب بازان 〔名〕 〈动〉鲸科动物

آب بازی 〔名〕 ①游泳②潜水

~ كردن 同上

آب بان 同 ميراب

آب بخش (*āb-bakhsh*) 〔名〕 〈技〉灌溉分水装置

آب بخش كن (*~ bakhsh-kon*) 〔形、名〕 分配灌溉用水的（人）

آب بسته (*~ baste*) 〔名〕 冰，雹

آب بند (*~ band*) 〔名〕 水坝

آب بندان (*~ bandān*) 〔名〕 ①人工贮水池，人工湖②水槽

آب بندی (*~ bandee*) 〔名〕 堵水，截流

آب بها (*~ bahā*) 〔名〕 水费

آب پاش 〔名〕 ①喷壶，漏斗②洒水车

آب پاشی 〔名〕 喷水，洒水，浇水

~ كردن 同上

آب پخشان (*~ pakhshān*) 〔名〕 〈地〉分水界，分水岭

آب پخش كن (*~ pakhsh-kon*) 同 آب بخش كن

آب پز (*~ paz*) 〔形〕 水煮过的

تخم مرغ ~ 煮鸡蛋

گوشت ~ 白煮肉

~ كردن （用水）煮

آب پس ده (*~pas-deh*) 〔形〕 〈医〉湿性的，有分泌物的

آب پنير (*~ paneer*) 〔名〕 乳浆；乳清

آبتابه (*ābtābe*) 同 آفتابه

آبتل (*ābtal*) 〔名〕 浅滩

آب تنی (*ābtanee*) 〔名〕 游泳；洗澡，沐浴

~ دادن 给…洗澡

~ كردن 洗澡，沐浴

آب جامه 〔名〕 水杯，酒杯

آب جو (*ābjow*) 〔名〕 啤酒

آب جوجه (*ābjooje*) 〔名〕 鸡汤

آب جو خوری (*ābjow-khoree*) 〔名〕 啤酒杯

آب جو ساز 〔名〕 酿啤酒工人

آب جوسازی 〔名〕 啤酒酿造

~ كارخانۀ 酿（啤）酒厂

آبجوش (*āb-joosh*) 〔名〕 ①沸水，滚开水②矿泉水

آب جو فروش (*ābjow-foroosh*) 〔名〕 卖啤酒的

آبجی (*ābjee*) 同 آباجی

آب‌چرا (*āb-charā*) 〔名〕 ①开胃小吃，小菜②鸟兽食

آب چشم (*～ chashm*) 〔名〕 ①眼泪②〈转〉羞惭

～ ریختن 流泪

آب چك (*～ chak*) 〔名〕 漏水（处）

آب چكو (*āb-chakoo*) 〔形、名〕 愁眉泪眼的；泪人儿

آب چليك (*āb-cheleek*) 〔名〕 〈动〉长脚秧鸡

آب چين 〔名〕 ①（擦尸用）长毛巾 ②（浴室中的）长罩衫③吸水纸

～ كاغذ 吸水纸

آب حوض كش (*āb-howz-kesh*) 〔名〕 掏脏水的工人

آب خانه 〔名〕 〈罕〉厕所

آبخست (*ābkhost*) 〔名〕 爱躺在水里的牲口

آبخست I (*ābkhast*) 〔形〕 软了的，坏了的；坏心眼的

شدن ～ （水果）坏

آبخست II 〔名〕 〈旧〉岛屿

آب خشكانك (*āb-khoshkānak*) 同 آب‌خشك كن

آب خشك كن (*～ khoshk-kon*) 〔名〕 吸墨纸

آبخو (*ābkhoo*) 同 آبخست II

آبخور (*ābkhor*) 〔名〕 ①牲口饮水处②水源③用灌渠灌溉的土地④〈海〉吃水量⑤运气，幸运⑥应得的一份

ناو ～ 船舶的吃水量

كردن ～ 停留

آبخورد (*ābkhord*) 〔名〕 ①憩息处，住地②运气

آب خورشت (*āb-khoresht*) 〔名〕 酱汁，调味汁

آب خوری (*～ khoree*) 〔名〕 ①水杯②牲口笼头③胡须

آبخوست (*ābkhost*) 同 آبخست II

آبخيز (*ābkheez*) 〔名〕 ①涨潮，（河水）上涨，春泛，河水泛滥，发大水②波浪，浪花③〈地〉含水层，蓄水层④多泉水的地方

آبداده (*ābdāde*) 〔形〕 ①淬过火的②浇灌过的

آبدار (*ābdār*) 〔形、名〕 ①多水分的，多汁的②稀的③（语言）准确的；尖刻的，俏皮的④锋利光亮的，闪亮的⑤成色好的⑥粗暴的⑦茶馆的堂倌；司水官⑧蓄水层

～ تيغ 光亮的利剑

～ شعر 优美的诗歌

(～ دشنام) ～ فحش 痛骂

آبدارباشی 〔名〕 ①茶馆管理员；司水官②食品供应者

آبدار خانه 〔名〕 茶馆

آبداری 〔名〕 ①茶馆管理员职务②运载茶具的骡子③（装茶具的）旅行用箱④（水果）有水分，光泽，新鲜

～ خرجين 茶具箱

آبدان (*abdān*) 〔名〕 ①水桶，贮水器②膀胱③水池，水塘

آبدانك (*ābdānak*) 〔名〕 ①小水桶，小水瓶②膀胱

آب دررو (*āb-dar-row*) 〔名〕 排水沟

آب درمانی (*āb-darmānee*) 〔名〕 〈医〉水疗法

آبدره (*ābdare*) 〔名〕 峡湾

آبدزد (*ābdozd*) 〔名〕 ①渗水处②渗水③水沟

آب دزدك (*āb-dozdak*) 〔名〕 ①〈动〉蝼蛄②喷射器③注射器④吸液管

～ زدن 喷射，注射

آبدست Ⅰ (*ābdast*) 〔形〕 灵巧的，利索的，手巧的

آبدست Ⅱ 〔名〕 大罩衫

آبدست Ⅲ 〔名〕 ①洗净，做小净，洗手②小净用水③厕所

آبدست Ⅳ 〔形〕 正直的；正派的

آبدستان (*ābdastān*) 〔名〕 小水罐(做小净用)

آبدست خانه (*ābdast-khāne*) 〔名〕 厕所

آبدستی (*ābdastee*) 〔名〕 灵巧，伶俐，手巧

آبدندان Ⅰ (*ābdandān*) 〔名〕 ①冰糖②甜水果，在口里溶化的糖果

آبدندان Ⅱ 〔形、名〕 ①愚蠢的，不懂事的；粗制滥造的②赌输的③傻瓜，笨蛋④牙齿漂亮的

آبدنگ (*ābdang*) 〔名〕 水力脱谷机

آب دوست (*āb-doost*) 〔形〕 〈化〉亲水的

آبدوغ (*ābdoogh*) 〔名〕 乳酪，酪浆

آبدوغ خیار (*~khiyār*) 〔名〕 酸牛奶拌黄瓜(一种凉拌菜)

آبده (*ābde*) 〔名〕 地下灌渠的主井

آب دهان (*āb-dahān*) 〔名〕 ①口水，唾液②快嘴的人

～ انداختن 吐唾沫

～ غورت دادن 避免正面回答

آب دهن (*~ dahan*) 同 آب دهان

آب دهی (*~ dehee*) 〔名〕 淬火

～ حمام 淬火水箱

آبدیدگی (*ābdeedegee*) 〔名〕 ①浸湿②淬火③受过锻炼

آبدیده 〔形〕 ①浸过水的②淬火的③受过锻炼的

～ شدن 淬火，受锻炼

حزب کمونیست چین در کورهٔ مبارزات سخت و دشوار سالیان دراز ～ شده است . 中国共产党在长期艰苦的斗争中经受了锻炼。

～ کردن 将…淬火，淬火处理；锻炼

آبراه (*ābrāh*) 〔名〕 ①流水道，水沟，水路②山洪流水道

آبراهه 同 آبراه

آبرسان (*ābrasān*) 〔名〕 〈技〉注射器

آبرسانی (*ābrasānee*) 〔名〕 供水

آبرفت (*āb-roft*) 〔名〕 〈地〉沉积层，冲积层，沉淀物

آبرفتی 〔形〕 〈地〉沉积的，冲积的

آبرنگ (*ābrang*) 〔名〕 水彩色

آبرو (*ābrow*) 同 آبراه

آبرو(ی) (*abroo, āberoo*) 〔名〕 名誉，名声，尊严

～ ریختن 丢脸，名声败坏

آبرویش ریحت . 他丢了脸。

～ کسی را ریختن (یا بردن) 使某人丢脸，败坏某人名声

کسیکه به دوز و کلك میپردازد ، ～ خود را خواهد ریخت . 搞阴谋诡计的人终究要声名狼藉的。

～ یافتن 恢复名誉

آبروبه (*ābroobe*) 〔名〕 河床

آبرود 〔名〕 〈植〉①睡莲②风信子

آبرودار (*ābroodār*) 〔形〕 ①可敬的，尊严的②

高尚的，有教养的③正派的，忠贞的

آبروریزی (*ābroo-reezee*) 〔名〕 丢脸，丢丑，无颜

~ کردن 同上

آبروغن (*āb-rowghan*) 〔名〕 溶化开的油脂

آبرومند (*ābroomand*) 〔形〕 ①可敬的，尊严的 ②体面的，得体的

آبرومندانه 〔形、副〕 尊严的（地），体面的（地），得体的（地）

آبرومندی 〔名〕 可敬，名声好，尊严，体面

آبریز (*ābreez*) 〔名〕 ①厕所②阴沟，下水道③〈地〉盆地④淋浴用的水盆⑤羊皮水袋

~ بسته 〈地〉内陆性盆地

~ مستراح 抽水马桶

آبریزش (*ābreezesh*) 〔名〕 瀑布

~ چشم 〈医〉泪囊的卡他性状态

آبزا (*ābzā*) 〔名〕 〈地〉含水层

آبزن (*ābzan*) 〔名〕 ①〈旧〉医用热水盆②安慰者，劝慰者③盛尸匣（古时用）

آبزه (*ābze*) 〔名〕 ①涓涓细流②排灌水道

آبزی (*ābzee*) 〔形〕 水生的

آب زیپو (*āb-zeepoo*) 〔形〕 稀的（如汤等）

آب زیر کاه (*āb-zeere-kāh*) 〔形、名〕 狡猾的（人）；诡诈的（人），笑面虎

آبسال (*ābsāl*) 〔名〕 ①春天②花园；葡萄园

آبسالان 同 آبسال

آبست (*ābast*) 〔名〕 耕过的土地

آبست (*ābest*) 同 آبستن

آبستره Abstract 〔形〕 抽象的

سبك ~ در نقاشی 抽象派画法

آبستگی (*ābestegee*) 同 آبستنی

آبستن (*ābestan*) 〔形〕 ①怀孕的，妊娠的②孕育着…的，隐藏着…的

(از) ~ شدن 怀孕，妊娠，受孕；被收买，受贿

(را) ~ كردن 使…怀孕，使…受孕；收买，贿赂；给…以希望

~ چیزی بودن 孕育，酝酿，能引起…后果

زمانه ~ حوادث تازه است . 形势发展酝酿着新的事变。

آبستنی 〔名〕 怀孕，妊娠

ضد ~ 避孕的

آبسته (*ābaste*) 〔名〕 耕地

آبسته Ⅰ (*ābeste*) 同 آبستن

آبسته Ⅱ 〔名〕 子宫

آبسرا (*ābsarā*) 〔名〕 （建在木桩上的）水上房屋

آبسگون (*ābesgoon*) 〔名〕 〈地〉里海

آبسنگ (*ābsang*) 〔名〕 礁

~ مرجانی 珊瑚礁

آب سوار Ⅰ (*āb-savār*) 〔名〕 雨水泡，气泡

آب سوار Ⅱ 〔形〕 用明渠灌溉的

آبسولوتیسم Absolutism 〔名〕 〈哲〉绝对论

آبسه Abces 〔名〕 发炎；脓肿，化脓

~ دندان 牙齿发炎

~ كردن 发炎；脓肿，化脓

آبسیر (*ābseyr*) 〔形〕 畅通的，流利的

آبسیس Abscisse 〔名〕 〈数〉横座标

آبش (*ābesh*) 〔名〕 〈化〉水合作用

آبشار (*ābshār*) 〔名〕 ①瀑布②〈体〉扣杀，扣球

~ یخی 冰布（指冰川的陡削部分）

آبشارزن (*~ zan*) 〔名〕 扣球手

~ زدن 扣球，扣杀

آبشت (*ābasht*) 〔形、名〕 ①隐藏的，隐蔽的②间谍

آبشتگاه 〔名〕 ①隐蔽所②厕所

آبشتگه (*ābashtgah*) 同 آبشتگاه

آبشتن (*ābashtan*) 〔动〕（根 آبش）隐藏，隐蔽

آبشتنگاه (*ābashtangāh*) 同 آبشتگاه

آبشتنگه (*ābashtangah*) 同 آبشتگاه

آبشخور (*ābeshkhor*) 〔名〕 ①饮水处②水库，贮水池③命运，运气④住地

آب شدنی (*āb-shodanee*) 〔形〕 可溶化的

آبشر (*ābshor*) 同 آبشار

آب شکن (*āb-shekan*) 〔名〕 （桥等的）分水角，杀水装置

آبشن (*ābshan*) 同 اویشان

آبشناس (*āb-shenās*) 〔名〕 ①水文学家②领航员，水手

آبشناسی 〔名〕 水文学，水理学

آبشنگ (*ābshang*) 〔名〕 大浴盆

آبشی (*ābshee*) 〔名〕 ①下水道，阴沟②水坑

آب شیب 〔名〕 ①同 آبشی ②小瀑布

آبشیر (*ābsheer*) 〔名〕 脏水坑，阴沟

آب شیرین سازی (*āb-sheereen-sāzee*) 〔名〕 淡化用水

~ کارخانهٔ （海水）淡化厂

آبشیم (*ābsheem*) 〔名〕 生丝

آب صاف کن (*āb-sāf-kon*) 〔名〕 〈技〉过滤器

آب طلا (~ *talā*) 〔名〕 电镀（层），镀金；金汁，金液

آب طلاکار 〔名〕 电镀者，镀金者

آب طلاکاری 〔名〕 电镀，镀金

آب طلایی 〔形〕 电镀的，镀金的

آبغوره (*ābghoore*) 〔名〕 生葡萄汁

~ چلاندن （~ گرفتن） 挤生葡萄汁；〈转〉挤眼泪，假哭

~ ریختن 掉眼泪，流泪

آبفت (*ābaft*) 〔名〕 ①粗布衣②一种贵重衣服

آبفشان (*ābfeshān*) 同 آب افشان

آب فلزکاری (*āb-felez-kāree*) 同 آب فلزی

آب فلزی (*āb-felezee*) 〔名〕 在（金属）外包上另一种金属

~ دادن 电镀

آبقوره (*ābghoore*) 同 آبغوره

آبك Ⅰ (*ābak*) 〔名〕 〈罕〉水银

آبك Ⅱ 〔名〕 〈罕〉天花，丘疹，粉刺

آبکار (*ābkār*) 〔名〕 ①背水人，运水人②弄潮儿，识水性的人 ③水利专家，灌溉专家 ④酒商；煮酒人⑤掏地下井的人⑥淬火者

آب کاری 〔名〕 ①背水，运水②识水性③灌溉④卖酒；酿酒⑤淬火

~ برق 电解质，电离质，电解（溶）液

آبکانه (*ābkāne*) 〔名〕 堕胎的婴儿

~ کردن 堕胎，打胎

آب کرده (*āb-karde*) 〔形〕 ①溶化的，煮开的②熔化的（如金属）

آبکره (~ *kore*) 〔名〕 （地球的）水圈，水界

آبکش Ⅰ (*ābkesh*) 〔名〕 〈植〉韧带部

آبکش Ⅱ 〔名〕 ①提水人，打水人②筛子，笊篱③吸墨纸，吸水纸

مثل ~ 象筛子一样（指有洞的房顶）

~ به کفگیر میگوید هفت سوراخ داری .

〈谚〉乌鸦总说猪黑。（直译：笊篱指责

漏勺有七个眼）

آبکشی 〔名〕 ①提水，打水，淘水②沐浴，淋浴；刷洗，洗涮（衣服）

　～ کردن 同上

آبکشیده (*~kesheede*) 〔形、副〕 ①刷洗过的，洗涮过的，干净的②浸湿的，水淋淋的③流水的（如伤口）④纯熟地，流畅自如地

　～ مثل موش 象个落汤鸡

　او به انگلیسی ～ حرف میزند . 他英语讲得很流利。

آبکند (*ābkand*) 〔名〕 ①（大水冲成的）沟壑，水沟②积水处

آب کوپیل 〔名〕 〈动〉凤头潜鸭；欧海番鸭，黑凫

آبکوهه 〔名〕 巨浪

آبکی (*ābakee*) 〔形〕 ①多汁水的，含水多的，湿润的②液体的，浆液性的③软的

　～ کردن 弄稀，稀释

آبگاه (*ābgāh*) 〔名〕 ①池塘，水塘，水库，池，湖②胁部，腹股沟，鼠蹊③膀胱

آبگذر (*āb-gozar*) 〔名〕 ①水道，水渠，水沟②河床

آب گرائی (*~ gerā-ee*) 〔名〕 〈植〉向水性

آبگرد (*~ gerd*) 〔形、名〕 ①水力推动的②涡流，漩涡

　چرخ ～ 水轮

　～ کردن 喷水

آبگردان (*~ gardān*) 〔名〕 大勺子

آبگرفته (*~gerefte*) 〔形〕 ①湿润的②水下的

آبگرم (*~garm*) 〔名〕 ①温泉（水），矿泉（水）②热水③眼泪④酒

آب گرم کن (*~garm-kon*) 〔名〕 （浴室中的）温水连热器，大烧水锅，锅炉；电热（水）器

آبگز (*ābgaz*) 〔形〕 皱皮的，蔫的，腐败的（指水果）

　～ شدن （水果）皱皮，发蔫，腐坏

آبگوشت (*ābgoosht*) 〔名〕 （放有蔬菜、豆等作的）肉汤

آبگوشت خوری (*~ khoree*) 〔名〕 大碗，汤碗

آبگون (*ābgoon*) 〔形、名〕 ①晶莹明澈的②碧蓝的③玻璃

آبگونه 〔形、名〕 ①液体的，流体的②液体，流体，液晶（体）

آبگیر (*ābgeer*) 〔名、形〕 ①水洼；水池，水塘②漩涡；（河，海）沿岸地区，滩③澡堂供水员④水盆，水缸⑤容量

　～ شیشه‌ای 玻璃鱼缸

آبگیره 〔名〕 水闸，闸门

آبگیری 〔名〕 ①（给机器）上水，供水②蓄水，储水，存水③〈技〉（把钢）回火，退火④脱水⑤排水量，吃水量，吨位

　～ کردن （给机器）供水；（把钢）回火

آبگین (*ābgeen*) 〔形、名〕 ①含水的，多水的②玻璃，水晶；镜子

آبگینه 〔名〕 ①玻璃，水晶②玻璃杯；镜子③釉子

　～ به حلب بردن 向水晶宫献水晶（比喻多此一举）

آبلمبو (*āblamboo*) 〔形〕 ①（水果）软的，皱的②（水果）多水的，脆的

　～ شدن 发软

　～ کردن 把（有汁的水果）弄软（以吮吸其汁液，如石榴）

آبلوج (āblooj) 〔名〕 冰糖，白糖

آبلوچ (āblooch) 同 آبلوج

آبله (ābele) 〔名〕 ①天花，痘，痘痕②水泡，脓疱，疹疱，痤疮③（兽身上的）斑点

　　پستان ~　奶头，乳头

　　چشم ~　〈医〉白翳，白内障

　　خونی ~　黑斑

　　رخ فلك ~　星星

　　روز ~　太阳

　　فرنگ ~　〈医〉梅毒

　　گاوی ~　〈医〉（牛）痘苗

　　(گرفتن ~) در آوردن ~　出天花

　　بستن ~　身上出满天花

　　(را) کوبیدن ~　接种牛痘

　　幼 ~ بچه‌های کودکستان را کوبیدند. 儿园的孩子们都种了牛痘。

آبله‌دار 〔形、名〕 ①有麻子的②麻子

آبله رو(ی) (~roo) 〔形〕 脸上有麻子的，麻脸的

آبله زار 〔形〕 有麻子的

آبله‌زده (~zade) 〔形〕 ①有麻斑的②有水痘的

آبله‌کوب 〔名、形〕 ①接种牛痘的医生②种痘刀③接种牛痘的

آبله‌کوبی 〔名〕 种牛痘

　　کردن ~　同上

آبله مرغان (~morghān) 〔名〕 〈医〉鸡水痘，风疹

آبلیمو (āb-leemoo) 〔名〕 柠檬汁

آبلیمو گیر 〔名〕 挤柠檬汁的人

آبمالی (ābmālee) 〔名〕 (不用肥皂)搓洗(衣服)

　　کردن ~　同上

آب میوه گیری 〔名〕 挤果汁

آب نارنج (āb-nāranj) 〔名〕 橙子汁

آبناك (ābnāk) 〔形〕 ①潮湿的，含水分的②多汁的③液体的

آبنا(ی) (ābnā) 〔名〕 河岔子，支流，池沼

آب نبات (āb-nabāt) 〔名〕 冰糖；糖果

آب ندیده (~nadeede) 〔形〕 ①没洗过的②毫无修饰的，平常的

آبنشین (~nesheen) 〔名〕 ①吃水（量）②测深杆

آب نقره (~noghre) 〔名〕 电镀，镀银(的器皿)

آب نکشیده (~nakesheede) 〔形〕 ①不干不净的②粗野的，淫秽的③空洞无物的

　　فحش ~　不干不净的话

آب نگاری (~negāree) 〔名〕 水文学，水道图，水道测量术

آب نم (~nam) 〔名、形〕 ①喷溅到…上的水沫②潮湿，湿润③潮湿的，湿润的

　　(را ، به) (زدن ~) دادن ~　淋湿，溅上水，弄湿

آبنما (ābnemā) 〔名〕 ①幻景，幻影，海市蜃楼②水中倒影③浅水溪④（联合水道和喷泉组成的）水系网

آب نمك (āb-namak) 〔名〕 盐溶液

آبنوس Ebony 〔名〕 黑檀木，乌木

　　پردهٔ ~　〈喻〉黑夜

آبنوس کار 〔名〕 细木匠，雕刻工，（做木器的）精工巧匠

آبنوس کاری 〔名〕 精细木工活

آبنوسی 〔形〕 ①黑檀木的，乌木的②〈罕〉乌黑的

آبنوسی شاخ 〔名〕 硬胶木的笛子

آبو 〔名〕 〈植〉睡莲

آب و تاب 〔名〕 (*ābo-tāb*) 过甚其词，言过其实，夸大，添油加醋，添枝加叶，浮华

با ~ 夸大地，添油加醋地，添枝加叶地，绘声绘影地

(را ، به) دادن ~ 对…添枝加叶，绘声绘色，对…加以渲染

آب و جارو 〔名〕 〈口〉清扫，打扫

~ کردن 同上

آب و جاروب 〔名〕 擦地板

آب و خاك 〔名〕 ①土地，领土，国土②祖国

حق ~ داشتن 享有全部公民权

آب و خاکی 〔名〕 水陆两栖动物，两栖纲

آب ودانه 〔名〕 ①吃的，食物②生活资料，生计

آب وردار (*āb-vardār*) 〔名、形〕 ①乳状液②(搭配次货推销的)好货③难以捉摸的，费解的，寓意深长的

حرفهایش ~ است . 他话里有话。

آب ورز (*āb-varz*) 〔名〕 游泳者；潜水员

آب ورزی 〔名〕 游泳；潜水

آب و رنگ (*ābo-rang*) 〔名〕 ①光辉，光泽②凝脂，姿色，润美③水彩(颜料)；水彩画

(را ، به) دادن ~ 使…有光泽，使…生光辉；给…增添光辉，使…有生气

~داشتن 袅娜多姿

آب و رنگی 〔形、名〕 ①水彩的②水彩画

آب و گل (*ābo-gel*) 〔名〕 ①水土②天性，禀性，③地段；房子

خانهٔ ~ 人间

از ~ در آمدن 成熟，出息，长大成人

~ در آوردن 使…长大成人

آبوند (*ābvand*) 〔名〕 盛水容器

آبونمان Abonnement 〔名〕 ①(报章，杂志的)预订，预约 ②订费③电费，电话费

~ وجه 订费

آبونه Abonne 〔名〕 预订人，预约人，订购者

~ بودن 预订，预约，订购

(را ،به) شدن ~ 预订，预约，订购

او چند مجله را ~ شده است . 他订阅了几种杂志。

آبونه شونده (*āboone-shavande*) 同 آبونه

آب و هوا (ی) (*ābo-havā*) 〔名〕 ①气候，天气②水土

~ حق بدی 补给在气候恶劣地方工作的津贴

~ اینجا برای من ناسازگار است 我在这儿水土不服。

آبی I 〔形、名〕 ①水的，水上的②海蓝色的，天蓝色的③人工灌溉的④〈口〉运水者⑤海蓝色

سیر ~ 藏青色

~ آسمان 蔚蓝的天空

~ رنگهای 水彩

~ کشت 灌溉耕作

~ گندم 水浇麦

آبی II 〔名〕 〈植〉木瓜，榅桲

~ درخت 榅桲树

آبیار (*āb-yār*) 〔名〕 ①灌溉者②灌溉用水的管理者，灌溉部门的官员

آبیاری 〔名〕 灌溉

~ سیستم 灌溉系统

~ کردن 灌溉

هم اکنون رودخانهٔ یان تسه بیش از ده سلیون هکتار زمین را ~ میکند . 现在长江灌溉着一千多万公顷的土地。

آبی جان 〔名〕 阿比让（象牙海岸首都）

آب یخ (*āb-yakh*) 〔名〕 冰水

آبی زار 〔名〕 水浇地

آبیکاری 〔名〕 灌溉，浇灌

آپاتیت Apatite 〔名〕 〈矿〉磷灰石

آپارات Apparatus 〔名〕 ①机器，仪器，装置②照象机③（电影）摄影机；电影放映机④（橡胶）硫化自动装置

~ عکاسی 照象机

~ فیلم برداری 电影摄影机

~ کردن （使橡胶）硫化

آپارتمان Apartment 〔名〕 公寓，公寓房间

~ در بست 一套房间

آپارتمان سازی 〔名〕 建住房，建公寓

آپارتاید Apartheid 〔名〕 种族隔离

آپارتی (*āpārtee*) 〔形、名〕 ①狡诈的，狡猾的，好骗人的②欺诈者，骗子

آپاردی (*āpārdee*) 同 آپارتی

آپاندیس Appendice 〔名〕〈医〉阑尾

آپاندیسیت Appendicite 〔名〕 〈医〉阑尾炎

آپولوژی Apology 〔名〕 辩解，强辩，（有成见的）辩护

آپولی‌تیسم Apolitism 〔名〕 不问政治

آپیا 〔名〕 阿皮亚（西萨摩亚首都）

آت Out 〔名〕 〈体〉（球）出界

آتاشه Attache 〔名〕 外交使节随员；专员

~ تجارتی 商务专员

~ نظامی (~ میلیتر) 武官

آتاك Attack 〔名〕 进攻，攻击

آتاکسی Ataxia 〔名〕 〈医〉运动失调，动作机能不协调

آترواسکلروز Atherosclerosis 〔名〕 〈医〉动脉粥样硬化

آتروپین Atropine 〔名〕 〈药〉阿托品

آتروم Atheroma 〔名〕 〈医〉粉瘤；动脉粥样化

آتش (*ātesh, ātash*) 〔名〕 ①火，火焰②红煤火③〈军〉炮火，火力④〈转〉怒火，暴躁⑤酒

~ تند 〈军〉快射

~ توقیف‌ثابت 〈军〉固定阻拦射击

~ توقیف متحرك 〈军〉机动阻拦射击

~ پشتیبانی 〈军〉支援火力

~ پهلوئی 〈军〉侧面射击

~ جبهه 〈军〉正面火力

~ جمع 〈军〉协同射击

~ جناحی 〈军〉侧翼射击

~ جنبی (~ خنجری) 〈军〉斜射

~ جنگ 战火

~ دست پاچه کننده 〈军〉扰乱射击

~ رگبار 〈军〉连射

~ سریع 〈军〉急射

~ شلیك 〈军〉齐射

~ طوفانی 〈军〉猛烈炮火

~ مانع 〈军〉阻拦射击

~ متقاطع (~ قیچی) 〈军〉交叉火力

~ متمرکز 〈军〉集中火力

~ مقوس 〈军〉曲射

~ مؤثر 〈军〉有效射击

آتش افروزی (~afroozee) 〔名〕 ①点起火焰，点燃，点火，玩火②挑唆，煽动

آتش انداز (~andāz) 〔名〕 ①烧火者；锅炉工②喷火者

آتش انگیز (~angeez) 〔名、形〕 ①点火者②煽风点火者，挑唆者③反抗的，谋反的

آتش انگیزی 〔名〕 点火；挑唆，煽风点火

آتش بار I 〔名〕 ①炮兵连②（炮的）发射台③火器（枪，炮等）

~ بندری (~ ساحلی) 〈军〉海防炮兵连

~ سواره 〈军〉马力牵引炮兵连

~ صحرائی 〈军〉野（战）炮（兵）连

~ ضد هوائی 〈军〉高（射）炮（兵）连

~ قلعگی 〈军〉要塞炮兵连

~ کشیده 〈军〉带有炮车的炮兵连

~ نشانه روی 〈军〉炮兵器械侦察连

آتش بار II 〔形、名〕 ①爆炸的，有火焰的②火花

آتش باری 〔形〕 炮兵（连）的

آتش باز 〔名〕 烟火制造者，善于施放烟火者

آتش بازی 〔名〕 放烟火

~ کردن 同上

آتش برگ (~barg) 〔名〕 燧石，火星，火花

آتش بس (~ bas) 〔名〕 ①停火②（命令）停止射击！

~ خط 停火线

~ قرارداد 停火协定

آتش بیار (~biyār) 〔名〕 煽风点火者，坏人，放火者

~ معرکه 搬弄是非者，恶言诽谤者，制造纠纷者

~ افروختن (~ انداختن) 燃起，点火，煽风点火；惹…发怒；点燃战火

~ به مال بستن 挥霍，浪费财产

~ زدن 点燃，点火；惹火，激怒；挥霍

پارتیزانها انبار غلهٔ دشمن را ~ زدند. 游击队员放火烧了敌人的粮库。

~ به دل (جان) کسی زدن 招惹某人不快

~ را دامن زدن 吹火；煽风点火

~ کردن 点着；生炉子，生火；开火（交战双方）

سماور را ~ کن! 把茶炊点起来！

~ تیز کردن 把火吹旺

~ خاموش کردن (~ نشاندن) 灭火；使…息怒

~ روشن کردن 点火

~ پشت دست گذاشتن 吃到苦头，得到痛苦教训，领教

~ گرفتن 着火，燃起；〈转〉激动，生气，恼怒

آشیانهٔ هواپیماهای دشمن ~ گرفت. 敌人的飞机库起火了。

~ زیر (تحت) ~ گرفتن 〈军〉射击，炮击

~به اختیار! 准备（开火）！

~ توی جانش بیفتد! 他这该死的！

~ از چشمانش زبانه میکشد. 他两眼冒火。

آتش افروز (~afrooz) 〔形、名〕 ①点起火焰的，点燃的，纵火的②点火者，玩火者③火种，火绒，灯捻④节日滑稽戏丑角

آتش افروزان جنگ 战争贩子

آتش افروزنه (~afroozane) 〔名〕 火种，火绒

آتش پا(ی) 〔形〕①性急的，火性子的②热心的，热情的③手脚利索者

آتش پاره 〔名、形〕①烧红的煤块，煤火②急性子的人，坐不住的人③火性人，红脸汉④无所顾忌的人；凶神恶煞般的人，凶悍的人

آتش پائی (*~pā-ee*)〔名〕①性急，火性子②热心，热情，勤快

آتش پرست (*~parast*) 〔名、形〕①拜火者；拜火教徒②拜火的

آتش پرستی 〔名〕拜火，拜火教

آتش تاب 〔名〕①火炉②烧火工

آتش چرخان (*~charkhān*) 同 آتشگردان

آتش خاموش کن (*~khāmoosh-kon*)〔名〕灭火器

~ کپسول 灭火器

آتشخانه〔名〕①火炉②机车（燃烧室）③锅炉房④〈罕〉（拜火教的）圣火庙⑤〈旧〉炮兵厂⑥枪管⑦各种兵器

آتش خوار (*~khār*) 〔名〕①暴君，压迫者②受贿者③火精，火怪，火神

آتش خواره (*~khāre*) 同 آتش خوار

آتش خواری 〔名〕①暴政，暴虐，欺压②受贿

آتش دان 〔名〕火盆，烤炉，焙炉

آتش دست (*~dast*) 〔形〕手脚利索的，快当的，勤快的

آتش رنگ (*~rang*)〔形〕火红色的，紫红色的

آتش زا〔形〕引燃的，起爆的，燃烧的（如烧夷弹）

~ بطری 燃烧瓶

~ بمب 燃烧弹，烧夷弹

~ نقطهٔ 焦点

آتش زبان (*~zabān*) 〔名、形〕①热情的演说家②心直口快的，语言流畅的

آتش زن (*~zan*) 同 آتش افروز

آتش زنه (*~zane*) 〔名〕①燧石，火种，引火物②引火线，引火器

آتش سخن (*~sokhan*)〔名〕诽谤者，非难者，讥讽者

آتش سوزی 〔名〕着火，失火，火灾

آتش شکن (*~shekan*) 〔名〕防火线（指森林等处伐去树木以防野火蔓延的一条地带）

آتش طبع (*~tab'*) 同 آتش مزاج

آتش فروز (*~forooz*) 同 آتش افروز

آتش فشان (*~feshān*) 〔名、形〕①火山②喷火的

~ کوه 火山

آتش فشانی〔形、名〕①火山的②火山爆发

~ کردن 火山爆发

آتش فعل (*~fe'l*) 〔形〕①激怒的，激烈的②火速的，高速的，快速的

آتشك Ⅰ (*āteshak*)〔名〕萤火虫

آتشك Ⅱ〔名〕〈医〉坏疽

آتش کار (*ātesh-kār*) 〔名、形〕①司炉，（火车）司机②火夫③铁匠④匆忙的，性急的

آتش کاری 〔名〕当司炉

آتش کاو 〔名〕通条，拨火棍

آتشکده (*~kade*)〔名〕火神庙，祭火坛

آتش کش (*~kesh*) 〔名〕煤铲

آتشگاه (*~gāh*) 同 آتشکده

آتش گردان (*~gardān*) 〔名〕火批子，转动生火器

آتش گون 〔形〕火红的，红彤彤的

آتش گیر 〔名、形〕①（夹煤用）火钳子②火绒

③易燃的

آتش گیرا 〔形〕 易燃的

آتش گیره 〔名〕 ①（夹煤用）火钳子②火绒，引火物；易燃品

آتش مزاج (~ *mezāj*) 〔形〕 ①性子暴的，火性子的，性急的，易动肝火的②炽烈的，炽热的

آتش مزاجی 〔名〕 ①性格暴躁，性急，肝火旺盛②炽烈，炽热

آتش نشان (~ *neshān*) 〔名〕 ①消防队员②灭火器

آتش نشانی 〔名〕 ①消防，灭火②消防队

~ ادارهٔ 消防管理局

~ کشتی 灭火船

~ ماشین 消防车，消防器

کردن ~ 扑灭火灾，救火

آتش نهاد (~ *nehād*) 〔形〕 ①感情火热的，热情的②火红色的

آتشی 〔形〕 ①火的，火红的②火性子的，急性的③燃烧的

~ گل 红玫瑰

~ سرغ 〈动〉 火烈鸟

شدن ~ 发怒，发火

کردن ~ 激怒，使…发火

آتشیزه (*ātesheeze*) 〔名〕 萤火虫

آتشی مزاج (*āteshee-mezāj*) 同 آتش مزاج

آتشی و آتشین (*āteshee-o-ātesheen*) 〔形〕 ①火红的，似火的②暴怒的

آتشین (*ātesheen*) 〔形〕 ①火焰般的②炽热的，热烈的③燃烧的，火红的

~ درود 热烈的祝贺

آتشین پنجه (~ *panje*) 同 آتشین دست

آتشین دست (~ *dast*) 〔形〕 ①灵巧的，手巧的②手急眼快的，敏捷的

آتشین دستی 〔名〕 ①灵巧，手巧②手急眼快，敏捷

آتشین مزاج (~ *mezāj*) 同 آتش مزاج

آتلانتیك Atlantic 〔形、名〕 ①大西洋的②大西洋

~ اقیانوس 大西洋

آتلت Athlete 〔名〕 运动员，竞技家

آتلتیزم Athleticism 〔名〕 运动技术，竞技，体育技巧

آتلتیك Athletic 〔形〕 运动的，竞技的，体育的

آتلیه Atelier 〔名〕 ①画室②制作车间

آتم Atom 〔名〕 原子

~ هستهٔ 原子核

آتمسفر Atmosphere 〔名〕 ①大气，气圈②气氛，环境

زمین ~ 大气层

آتمی (*ātomee*) 〔形〕 原子的

~ انرژی 原子能

~ راکتور 原子反应堆

~ وزن 原子量

آتن (*āten*) 〔名〕 雅典（希腊首都）

آتو Atout 〔名〕 ①王牌②论据，理由

آخرین ~ را بازی کردن（یا بزمین زدن）打出最后一张王牌

آت و آشغال (*āto-āshghāl*) 〔名〕 〈口〉废物堆

آتول Atoll 〔名〕 〈地〉环状珊瑚岛，环礁

آتوم 同 آتم

آتومی 同 آتمی

آتون 〔名〕 家庭女教师

آته ییسم Atheism 〔名〕 无神论

آتی 〔形〕 未来的，将来的；下面的

آتی الذکر (*āteeo-zzekr*) 〔形〕 下面的，下述的

آتیه (*ātiye*) 〔名〕 ① آتی 的阴性②未来，将来

در ~ نزدیك 在不久的将来

آثار 见 اثر

آثام 见 اثم

آج 〔名〕 不光滑的表面，粗糙面

~دادن 〈技〉 暇磨（使两块磨石表面粗糙不平）

آج 同 آچ

آجال 见 اجل (*ajal*)

آجام 见 اجم

آجان 同 آژان

آجدار (*ājdār*) 〔形〕 有波纹的，有颗粒的

~ شیشهٔ 毛粒玻璃

آجدن (*ājdan,ājedan*) 同 آجیدن

آجده (*ājde*) 同 آجیده

آجر (*ājor*) 〔名〕 砖

ابلق ~ 未烧透的砖

جوش ~ 炉底焦砖

چوبی ~ 木块

(~ چهارگوش) ختائی ~ 大方砖

(~ نما) روکار ~ 〈建〉面砖

کاشی ~ 瓷砖，花砖，琉璃瓦

نسوز ~ 耐火砖

نان کسی را ~ کردن 使…无饭吃，打掉某人的饭碗

آجرپاره 〔名〕 碎砖，砖头

آجرپز (~*paz*) 〔名〕 烧砖者

آجرپزخانه 〔名〕 烧砖厂

آجرپزی 〔名〕 烧砖

~ کارخانهٔ 烧砖厂

~ کورهٔ 砖窑

آجرتراشی (~*tarāshee*) 〔名〕 刻砖，雕砖，磨砖

آجرچین 〔名〕 砌砖工人

آجرچینی 〔名〕 砌砖

آجرساز 同 آجرپز

آجرفرش (~ *farsh*) 〔名〕 砖铺（的）地（面），砖铺路

کردن ~ 用砖铺地

آجرکار 〔名〕 砌砖工

آجرکاری 〔名〕 砌砖活计，用砖砌造（墙壁）；制砖

آجری 〔形〕 ①砖的，砖砌的②砖色的

~ بنای 砖瓦房

آجل (*ājal, ājol*) 〔名〕 打嗝

آجل (*ājel*) 〔形、名〕 ①将来的，以后的②延期的，拖延的③有期限的④阴间

آجلاً (*ājelan*) 〔副〕 将来，以后，终将

آجودان Adjudant 〔名〕 ①副官，助手②参谋官

کل ~ 〈军〉副官长，人事行政参谋主任

آجیدن (*ājeedan*) 〔动〕（根 آجین）①穿刺，刺入，插入②缝合

آجیده 〔形〕 ①刺入的，插入的，塞入的②缝合的

کردن ~ 穿刺，刺入，插入，缝合

آجیل 〔名〕 ①混炒的什锦果仁，干果②行贿

آچار ~ （醋和柠檬汁浸拌的）炒果仁

دادن ~ 行贿

گرفتن ~ 受贿

آجیل خوری (*ājeel-khoree*) 〔名〕 干果罐

آجیل فروش (~*foroosh*) 〔名〕 干果商

آجیل فروشی 〔名〕 卖干果

آجین 〔形〕 刺入的，插入的

شمع ~ کردن 施烛刑（中世纪时将点燃的蜡烛插入人体的一种酷刑）

آج 〔名〕〈植〉槭树

آچار I 〔名〕 螺丝刀，改锥，螺钉起子，螺帽扳子

~ پیچ گوشتی 螺丝刀

~ دو سر 双头螺扳子

~ فرانسه 活扳子

~ لوله بازکن 〈机〉管扳手

آچار II 〔名〕 醋渍食品，醋汁

آچار چکش (*āchār-chakosh*) 〔名〕 老虎钳

آچمز (*āchmaz*) 〔名〕〈棋〉王棋受困

آحاد 见 احد

آخ 〔叹〕 啊！哎哟！

~ و اوخ کردن (~ و واخ کردن) 长吁短叹；呻吟，哼哼

~ گفتن 呻吟，哼哼

~ نگفتن 不叫一声，不哼

آخال 〔名〕 ①垃圾，残渣，废物②排泄物

آختن (*ākhtan*) 〔动〕（根 آز）①（从鞘、套）拔出，抽出②阉割，去势

کینه ~ 生气，发怒

آخته 〔形、名〕 ①出鞘的，抽出的②阉割的；去势的③阉人

اسب ~ 骗马

انگور ~ 去核的葡萄

~ شدن 被阉割

~ کردن 阉割

آخر (*ākhar*) 〔形〕 别的，其他的

آخر (*ākher*) 〔名、形、副〕（复 اواخر）①末尾，终了，尽头 ②最后的，终了的 ③终于，终究，毕竟，究竟，到底，原来

~ سال 年终

یکی به ~ مانده 倒数第二位

به ~ رساندن 把…完成，把…结束，终结

به ~ رسیدن 完成，结束，终了

عمر استعمار به ~ میرسد . 殖民主义的末日来临了。

~ شدن 完成，结束，终了

او پس ازآنکه تحصیلاتش به ~ رسید، بنا بدعوت حزب به جنوب رفت ودرآنجا کارکرد .

他毕业后响应党的号召到南方工作去了。

~ چرا نمیآئید ؟ 那么你到底为什么不来?

~ نیامد . 他到底没有来。

~نمیشود بدون اجازه پست خود را ترک کنید.

反正未经批准，你不能擅离职守。

آخرالامر (*ākherol-amr*) 〔副〕 终于

آخر الزمان (~ *zamān*) 〔名〕〈宗〉世界末日

آخربند (*ākher-band*) 〔名〕〈语〉后缀

آخربندی 〔名〕〈语〉加后缀

آخربین 〔形〕 高瞻远瞩的，有眼光的，有远见的

آخربینی 〔名〕 高瞻远瞩，有眼光，远见，先见之明

آخرت (*ākherat*) 〔名〕〈宗〉阴间，来世

آخرتی 〔形〕〈宗〉阴间的，来世的

آخردست (*ākher-dast*) 〔副〕 末了，末尾，终于

آخرسر (~*sar*) 同 آخردست

آخرک (*ākhorak*) 〔名〕〈解〉锁骨

آخرکار (*ākher-kār*) 同 آخردست

آخری 同 آخرین

آخریان (*ākhriyān*) 〔名〕 货物，货色

آخرين (*ākhereen*) 〔形〕 最后的，末尾的；最新的

اخبار ~ 最新消息

بار ~ (براى) 最后一次

لحظه ~ 最后一刻

نفس ~ 最后一息

~ آخر و 最后

سربازان ما تا ~ نفس شجاعانه پيكار كردند.

我们的战士英勇地战斗到生命最后一息。

آخور (*ākhor*) 〔名〕 马厩，马棚，牛棚

هم از ~ خوردن وهم از توبره 〈成〉

吃着碗里的，看着盆里的（喻贪得无厌）

آخورسالار 〔名〕 〈旧〉御马司

آخورك (*ākhorak*) 同 آخرک

آخوند (*ākhond*) 〔名〕 ①〈宗〉阿訇②私塾教师

آخوند بازى 〔名〕 狡黠，耍滑头，施鬼蜮伎俩

درآوردن ~ 同上

آخوندك (*ākhondak*) 〔名〕 〈动〉螳螂

آخوندى (*ākhondee*) 〔名〕 身为阿訇，阿訇身份

آداب 见 ادب

آداژيو Adagio 〔名、副〕 〈乐〉①柔板②缓慢地

آداش 〔名〕 同名者

آداك 〔名〕 岛

آدامس (*ādāms*) 〔名〕 口香糖，像皮糖

بادكنكى ~ 可吹成泡泡的口香糖，泡泡糖

آدخ (*ādakh*) 〔形〕 幸福的，吉祥的

آدر (*āder*) 〔名〕 柳叶刀；手术刀

آدرس Address 〔名〕 地址，住址

آدرم (*ādram*) 〔名〕 毡鞍垫

آدرنگ (*ādarang*) 〔名〕 痛苦，悲痛，悲哀

آدرياتيک (*ādriyāteek*) 〔名〕 亚得里亚海（欧洲南部）

آدم (*ādam*) 〔名〕 ①人②人（做代词用，人称依具体情况而定）③仆人④亚当（基督教《圣经》中所谓的“人类的始祖”）

برفى ~ （传说的喜马拉雅山的）雪人；（用雪堆成的）雪人

جنگل ~ 猩猩

خودخواه ~ 自负的人，傲慢的人

نازپرورده ~ 娇生惯养的人

~ بنى 人类；亚当的儿子；人

~ (بچه) مثل 象人样子（多指温文尔雅的人）

شدن ~ 成人，走上正轨

كردن ~ 使…长大成人；教训，教化，训育

تصميم گرفتند آدمش كنند. 他们决定教训他一下。

داخل ~ نبودن 不算人，不是正路人

بقدرى اصرار ميكنند كه ~ مجبور ميشود قبول بكند. 人们缠得他不得不同意。

ما او را داخل ~ نميدانيم. 我们看他不是正路人。

تنبل منتظر بهانه است. ~ 〈谚〉懒人总有歪理。

دو دفعه نمى‌ميرد. ~ 〈谚〉人死不过一回。（指不要害怕）

ملا شدن چه آسان ~ شدن چه مشكل 〈谚〉读书容易做人难。

~ خوش معامله شريك مال مردم است.

〈谚〉正直的人受信用。

گرسنه ايمان ندارد. ~ 〈谚〉饿汉不信神。

〈谚〉 ~ دستپاچه کار را دوبار میکند .
毛躁人干事总返工。

آدم خوار (~khār) 〔名〕 吃人者；饕餮；野蛮人

آدم خواری 〔名〕 吃人

آدم خور (~khor) 同 آدم خوار

آدم خوری 同 آدم خواری

آدم ربائی (~robā-ee) 〔名〕 绑架

آدمك (ādamak) 〔名〕 ①侏儒，小人②小人（儿童玩具）

آدم کش (ādam-kosh) 〔名〕 杀人凶手

آدم کشانه 〔形〕 杀人的，屠杀的
~ سیاست 屠杀政策

آدم کشی 〔名〕 杀人，屠杀，杀戮

آدمی 〔名、形〕 ①人②人（类）的

آدمیت (ādamiyyat) 〔名〕 ①人性，人的美德②人类

آدمیرال Admiral 〔名〕 海军将官；海军上将

آدمیزاد(ه) (ādameezād) 〔名、形〕 ①人②人生养的
〈谚〉 ~ شیر خام خورده است . 没有无过失的人。（直译：人都是吃生奶长大的）

آده 〔名〕 ①（鸟笼中的）栖架②十字架

آدیس‌آبابا 〔名〕 亚的斯亚贝巴（埃塞俄比亚首都）

آدینه 〔名〕 星期五

آذر (āzar) 〔名〕 ①火②伊朗阳历九月（公历十一月二十二日至十二月二十一日）

آذرآباد 同 آتشکده

آذر افشان (~afshān) 〔名〕 火焰喷射器

آذربایجان (āzarbāyjān) 〔名〕 阿塞拜疆

آذربایجانی 〔名、形〕 ①阿塞拜疆人②阿塞拜疆的③阿塞拜疆语
~ زبان 阿塞拜疆语

آذر پرست (āzar-parast) 〔名〕 拜火教徒

آذر پرستی 〔名、形〕 ①拜火教②拜火教的

آذر پیرا 〔名〕 拜火教寺庙的僧人

آذر جشن (~jashn) 〔名〕（伊朗古时过的）九月节（即拜火节）

آذرخش (āzarakhsh) 〔名〕 ①闪电②九月节

آذر سنج (āzar-sanj) 〔名〕 〈技〉高温计

آذر شب (~shab) 〔名〕 火神，火怪

آذرشین 同 آذر شب

آذرکده (~kade) 同 آتشکده

آذرکیش 同 آذر پرست

آذرکیشی 同 آذر پرستی

آذرگشسپ (~goshasp) 〔名〕 ①（古拜火教的）圣火精，圣火神②古时一火庙名称

آذرگون 〔形、名〕 ①火红的，红艳艳的②〈植〉秋牡丹

آذرم (āzram) 同 آدرم

آذرنگ (āzarang) 〔名〕 痛苦，苦楚

آذری (āzaree) 〔形、名〕 ①火的②阿泽里语（一种古波斯语）

آذرین (āzareen) 〔形〕 火的，火一样的，火红的

آذریون (āzariyoon) 同 آذرگون

آذوقه 〔名〕 粮食，粮秣，给养

آذین 〔名〕 打扮，装饰，布置，收拾；节日装饰
~ بستن (~ زدن ، ~ کردن) 同上

آر I 同 آور

آر II 〔名〕 平方百米（百分之一公顷）

آرا ① آراستن 的根 ②可做构词后缀，如：~

عالم ~ ، جهان ~ ، انجمن 等

آراء (*ārā'*) 见 رأى

عموى ~ 全民投票，民意测验

~ باتفاق 一致通过，完全一致

~ باكثريت 以多数（票）

آراستگى (*ārāstegee*) 〔名〕 ①打扮，装饰，点缀，装点②井井有条③扮相

آراستن (*ārāstan*) 〔动〕（根 آرا ، آراى）①打扮，装饰，点缀，装点②布置，安排，整理③使繁荣，开发

اگر راستى كارت آراستى 〈谚〉为人正直，办事顺当。

در روزهاى عيد خيابانهاى شهر را بهزار رنگ ميآرايند . 节日的街道布置得五彩缤纷。

آراسته 〔形〕 ①打扮起来的，装饰的，点缀的②布置得井井有条的，整理好的

~ موضع 〈军〉后备阵地

~ كردن 打扮，装饰，点缀；布置，整理

گل بود بسبزه نيز ~ شد . 〈谚〉 红花再加绿叶衬；锦上添花。

آرام 〔名、形、副〕 ①平静，安静，宁静②从容不迫③平静的（地），安静的（地），宁静的（地），安定的（地）

~ دادن (~ بخشيدن ، ~ كردن) 使…平静下来，稳住；使…产生信心；使…定居

~ گرفتن (~ شدن) 休息，游憩，平静下来，安静；定居

درياى پر تلاطم بتدريج ~ گرفت . 咆哮的大海逐渐平静下来了。

قدرى ~ بگير ! 肃静！静一静！

ما پس از كار در سايهٔ درخت ~ گرفتيم .

劳动后我们在树荫下休息。

آرام آرام 〔副〕 静静地，慢慢地，轻轻地

آرامانيدن (*ārāmāneedan*) 〔动〕（根 آرامان）稳住，使…平静下来；使…定居

آرام بخش (*ārām-bakhsh*) 〔形、名〕 ①使…镇静的②住所

آرامده (*ārāmdeh*) 〔名〕 镇静剂

آرامش (*ārāmesh*) 〔名〕 平静，安静，宁静；安谧，稳定，安定

~ دادن 使…平静，使…安静，使…稳定，使…安定

~ يافتن 平静，安静；稳定下来，安定下来

حرمى و سرسبزى كشتزارهاى برنج كمون توده‌اى به مردم ~ و نشاط ميبخشد . 公社稻田一片青翠，使人心旷神怡。

آرامگاه (*ārāmgāh*) 〔名〕 ①坟地，坟墓②陵墓③巢穴④休养地

~ دكتر سون ياتسن 中山陵

آرامى I 〔名〕 平静，安静，宁谧

به ~ 静静地，悄悄地

شب به ~ گذشت . 夜悄悄地过去了。

آرامى II Aramaic 〔名、形〕 阿拉米语（古代西亚的通用语言），阿拉米人，阿拉米的

آراميدگى (*ārāmeedegee*) 〔名〕 安息，平静，安静

آراميدن (*ārāmeedan*) 〔动〕 （根 آرام）①休息，安息②平静下来③放下④睡下

آران 〔名〕 肘

آرانژمان Arrangement 〔名〕 改编的乐曲

آراى 同آرا

آرايش (*ārāyesh*) 〔名〕（复 آرايشات）①打

扮，装饰，点缀，装点②〈军〉（兵力）部署，队形，队列③（复数时）修筑的工事

بازيكنان ~ （比赛时）球员的阵容

جنگی ~ 〈军〉战斗队形

حمله ~ 〈军〉进攻队形

راه پيمائى ~ 〈军〉行军队列

زمين ~ 〈军〉构筑工事

قوا ~ 〈军〉兵力部署

دادن ~ 打扮，装饰，装点；部署，组织队形

(يافتن ~) شدن ~ 打扮，装饰，装点

آرايشگاه 〔名〕 理发店，美容院

آرايش گر (~*gar*) 〔名〕 理发师，美容师

آرايش گرى 〔名〕 理发，美容

آرائيدن (*ārā-eedan*) 同 آراستن

آرتزين Artesian 〔名〕 自流（井）

آرتش (*ārtesh*) 同 ارتش

آرتل Artel 〔名〕（劳动）组合

كشاورزى ~ 农业劳动组合

آرتيست Artist 〔名〕 演员，艺术家

آرتيشو Artichaut 〔名〕 〈植〉朝鲜蓟

آرتيكل Article 〔名〕 ①条款，项目②文章，论文③〈语〉冠词④物件，商品

آرخالق (*ārkhālogh*) 〔名〕 短上衣，棉袄

آرد (*ārd*) 〔名〕 面，面粉

برنج ~ 大米粉

جو ~ 大麦面

زبر ~ 粗磨面粉

گندم ~ 面粉

خود را بيختن ~ 本份的事干完了

زدن ~ 撒面粉

كردن ~ 磨面

〈成〉 ~ مرا بيختم و غربالم را آويختم . 我已大功告成。（直译：我已筛完面粉收起箩）

〈成〉 ~ بيخته والك آويخته 大功告成

آرداب (*ārdāb*) 〔名〕 汤水

آرداله (*ārdāle*) 〔名〕 面糊

آردبيز (*ārd-beez*) 〔名〕 箩，筛

آردچين (~*cheen*) 〔名〕 手磨

آردن (*ārdan*) 〔名〕 漏勺；筛子，箩，滤器

آردين (*ārdeen*) 同 آردينه

آردينه 〔形、名〕 ①面粉的，面粉制的②面食

آرزو (ى) (*ārezoo, ārzoo*) 〔名〕 ①愿望，意向，意图②理想，希望③志趣、兴趣

خام ~ 空想，妄想

و اشتياق مفرط ~ 强烈的愿望

بگور بردن ~ 饮恨终身

خام پختن ~ 白日作梦

(پختن ~) داشتن ~ 想，希望，祝愿

موفقيت شما را ~ دارم . 祝您成功；祝您工作顺利。

به ~ رسيدن 如愿，达到目的

او به ~ ديرين خود رسيده است . 他终于宿愿得偿。

... ~ شدن 想要…，想当…

(كشيدن ~ ، بردن ~) كردن ~ 希望，祝愿

سلامتى شما را ~ ميكنم . 祝您健康。

سالها است كه در ~ ديدار ديوار چين هستيم . 多年来我们就想参观游览长城。

آرزومند (~*mand*) 〔形〕 希望…的，愿望…的

(را) بودن ~ 希望，祝愿
توفیق شما را آرزومندم . 祝您成功。
کردن ~ 鼓励，鼓舞
آرزومندی 〔名〕希望，愿望
آرستن (*ārastan*) 同 آراستن
آرش (*āresh*) 〔名〕意义，含义
آرشه Archet 〔名〕（弦乐器的）弓
ویولن ~ 小提琴弓
آرشیتکت Architect 〔名〕建筑师
آرشیو Archives 〔名〕①档案，卷宗②档案库
آرشیویست Archivist 〔名〕档案保管员
آرغ (*ārogh*) 同 آروغ
آرغالی (*ārghālee*) 〔名〕野山羊，摩弗伦羊
آرغدن (*āroghdan*) 〔动〕（根 آرغ）生气，发怒
آرغده Ⅰ (*āraghde*) 〔形〕贪心的，贪婪的
آرغده Ⅱ 〔形〕生气的，发怒的
آرکئولوژی Archaeology 〔名〕考古学
آرگن Argon 〔名〕〈化〉氩
آرم Armes 〔名〕标志，徽章
(دولتی ~) دولت ~ 国徽
آرماتور Armature 〔名〕①盔甲，（动植物的）防护器官②〈电〉电枢，转子；电容器板；衔铁③〈建〉加强料
آرمان (*ārmān*) 〔名〕①愿望，理想②〈旧〉悲痛，遗憾，懊恼
آرمانیدن (*ārmāneedan*) 〔动〕（根 آرمان）悲痛，遗憾，懊恼，叹息
آرمنده (*āramande*) 〔形〕使…安静的
آرمیدگی (*ārmeedegee*) 同 آرامیدگی
آرمیدن (*ārmeedan*) 同 آرامیدن
آرنج (*āranj*) 〔名〕①前臂，肘，②一种摔交

آرنجگاه 〔名〕〈军〉（战壕的）壕沿
آرنگ (*ārang*) 〔名、副〕①肘②颜色，色调，声调③风度，派头，方式④看来，看上去⑤欺压，折磨⑥诡计
آرواره (*ārvāre*) 〔名〕〈解〉颚
(زبرین ~) بالا ~ 上颚
(زیرین ~) پائین ~ 下颚
آروغ (*āroogh*) 〔名〕打嗝
زدن ~ 同上
آروند (*ārvand*) 〔名〕①威风，豪华，派头②风雅，雅致③头衔，称号
آروین (*ārveen*) 〔名〕经验；试验
آره 同 آری
آری 〔副〕是的！对！正是！
آریا 同 آریان
آریامهر (*ariyā-mehr*) 〔名〕照耀雅利安族的太阳
آریان (*āriyān*) 〔名〕雅利安人（印欧民族的一支）
آریایی 〔形〕雅利安人的
آریستوکرات Aristocrat 〔名〕贵族中的一员；有贵族派头的人
آریستوکراسی Aristocracy 〔名〕贵族，贵族阶级；贵族统治
آریغ 〔名〕仇恨，憎恨，厌恶
آرین 同 آریان
آرئومتر Aerometer 〔名〕〈理〉气体比重计，量气计
آز Ⅰ 〔名〕①希望，欲望②贪婪③忧愁
نشاندن ~ 克制欲望
آز Ⅱ آختن 的根
آزاد Ⅰ (*āzād*) 〔名〕〈植〉榉（属）

آزاد Ⅱ 〔形〕 ①自由的，解放的，②自然的，不做作的③开放的④（口令）稍息！⑤没有配偶的

بقيد كفيل ~ 被保释的，交保释放的

~ بندر 自由港

(~ بازرگانی) ~ تجارت 自由贸易

~ در هوای 在新鲜空气中，在户外

~ دریای 公海

~ سخن 自然的语调

~ سرو 〈植〉西洋杉，柏

~ شعر （不受格律约束的）自由诗

~ ساهی 〈动〉鲑鱼

بودن ~ 自由；当非现役军人

شدن ~ 自由，得解放；获释

کردن ~ 解放；释放

گذاشتن ~ 任其自由，任便；让…放手工作

! است ~ ورود 免费入场！

آزاد اندیش (~*andeesh*) 〔形〕 思想自由的

آزاد اندیشی 〔名〕 思想自由

آزادانه 〔形、副〕 自由的(地)，任意的(地)，随意的（地）

. طرفین ~ تبادل نظر کردند 双方无拘束地交换了意见。

آزاد درخت (~*derakht*) 同 آزاد Ⅰ 条

آزادسرو (~*sarv*) 〔名〕 〈植〉柏

آزادگان (*āzādegān*) 见 آزاده

آزادگی (*āzādegee*) 〔名〕 ①高尚，大方，慷慨②直爽，爽朗

کردن ~ 同上

آزاد ساهی (*āzād-māhee*) 〔名〕 〈动〉鲑鱼

آزاد مرد (~*mard*) 同 آزاده

آزادمنش (~*manesh*) 〔形〕 ①热爱自由的②自由思想的，自由化的

آزادمنشی 〔名〕 ①热爱自由②自由思想，自由化

آزادنامه (*āzād-nāme*) 〔名〕 获释证书

آزادوار (*āzādvār*) 〔副〕 大方地，高尚地

آزاده (*āzāde*) 〔形、名〕（复 آزادگان）①高尚的，大方的，慷慨的②自由人（非奴隶）③伊朗人的别称

آزاده نهاد (~*nehād*) 〔形〕 高贵的，贵族出身的

آزادی (*āzādee*) 〔名〕 ①自由②解放

اجتماع ~ 集会自由

(~ مطبوعات) ~ انتشار ~ 出版自由

(~ کلام) ~ بیان ~ 言论自由

دموکراتیك ~ 民主自由

عقیده ~ 信仰自由

قلم ~ 写作自由

آزادی بخش (~*bakhsh*) 〔形〕 解放的

~ جنبش ملی 民族解放运动

آزادی خواه (~*khāh*) 〔形〕 ①爱好自由的②自由主义的

~ ملت 酷爱自由的人民

آزادی خواهانه 〔形、副〕 ①爱好自由的（地）②自由主义的（地）

آزادی خواهی 〔名〕 ①爱好自由②自由主义

آزادی کش (~*kosh*) 〔形〕 压制自由的

آزادی کشی 〔名〕 压制自由

آزار Ⅰ ① آزردن 的根 ②可做构词后缀，如：~ مردم 等

آزار Ⅱ 〔名〕 ①折磨，虐待②欺负，压迫，侮辱③痛苦，忧愁，难受④灾难⑤疾病

~ دادن (~ کردن ، ~ رساندن) (را ، به)
折磨，虐待；欺负，压迫，侮辱

امپریالیسم و سوسیال - امپریالیسم به هزار وسیله مردم جهان سوم را ~ میدهند . 帝国主义和社会帝国主义千方百计地欺压第三世界人民。

~ دیدن (~ کشیدن) 受折磨，受虐待；受欺侮，受压迫，受苦

آزاردن (*āzārdan*) 同 آزردن

آزارگر (*āzār-gar*) 〔形〕 欺负人的，暴虐的

آزارمند (*~mand*) 〔形〕 患病的，病痛的

آزاری (*āzāree*) 〔名、形〕 ①痛苦②令人痛苦的

آزردگی (*āzordegee*) 〔名〕 ①折磨，虐待②欺负，欺凌，侮辱③痛苦，忧愁，难受

آزردن (*āzordan*) 〔动〕 （根 آزار） ①折磨，虐待②欺负，欺凌，压迫，侮辱，使…受苦③受折磨，受虐待④受欺负，受侮辱，受苦

آزرده (*āzorde*) 〔形〕 ①受折磨的，受虐待的②受欺负的，受侮辱的③痛苦的，难受的

~ کردن 折磨，虐待；欺负，凌辱，使…痛苦，使…难受

آزرده خاطر (*~ khāter*) 〔形〕 悲伤的，伤心的，难受的

آزرده دل (*~del*) 同 آزرده خاطر

آزرم (*āzarm*) 〔名、形〕 ①耻辱，羞耻②羞怯，难为情③好心，慈善；公正，同情④虔诚，庄重，敬重⑤记忆⑥明显的，清楚的

~ دادن (را ، به) 表示好意，表示同情，宽容

~ داشتن (~ کردن) (را) 羞耻，羞怯；敬重，重视

آزرمجو(ی) (*~joo*) 〔形〕 ①羞耻的②羞怯的，难为情的，腼腆的③好心的，慈善的；公正的

آزرمگین 〔形〕 羞怯的，难为情的，腼腆的

آزرمناك 同 آزرمگین

آزرمی (*āzarmee*) 〔形〕 羞愧的，难为情的，腼腆的

آزرنگ (*āzarang*) 〔名〕 ①痛苦，伤心②穷苦

آزفنداك (*āzfandāk*) 〔名〕 彩虹

آزگار (*āzegār*) 〔形〕 整的，满的

~ پنج سال 整五年

آزما(ی) ① آزمودن 的根 ②可做构词后缀，如： ~ زور ، ~ جنگ 等

آزمایش (*āzmāyesh*) 〔名〕 ①实验，试验；考验，检验②考试，测验③〈军〉校正④经验

~ استحکام 测验硬度

~ تیر 〈军〉武器射击校正

~ خون 验血

~ هسته‌ای 核试验

ازبوتهٔ ~ سرفراز (بلند) بیرون آمدن 经受考验

~ شدن 受考验，受试

آن دستگاه با دقت ~ شد . 那台车床已仔细检验过了。

~ کردن 考验，检验

~ پروازکردن （飞机）试飞

آزمایشکار (*~kār*) 〔名〕 实验员

آزمایشگاه (*~gāh*) 〔名〕 试验室，试验站

آزمایشگاهی 〔形〕 ①试验室的②试验性的

آزمایش گر (*~gar*) 〔名〕 考验者，实验员

آزمایشی 〔形〕 实验的，试验的

~ مرحلهٔ 实验阶段，试验阶段

آزماینده (*āzemāyande*) 〔名〕 考验者；实验员

آزماییدن (*āzemāyeedan*) 同 آزمودن

آزمند (*āzmand*) 〔形〕 贪得无厌的，贪婪的

آزمندانه 〔形、副〕 贪得无厌的(地)，贪婪的(地)

آزمندی 〔名〕 贪得无厌，贪婪

آزمودگی (*āzmoodegee*) 〔名〕 经受考验，老练，干练，内行

آزمودن (*āzmoodan*) 〔动〕（根 آزما ، آزمای）实验，考验，检验，试验

آزموده 〔形〕 久经考验的，老练的，干练的，内行的

　　آزموده را آزمودن خطا است . 〈谚〉 不要班门弄斧。

آزمون (*āzemoon*) 〔名〕 ①试验，考验②实践，实习

آزمونه (*āzemoone*) 〔名〕 （实验室的）试验管

آزناك (*āznāk*) 同 آزمند

آزور (*āzvar*) 同 آزمند

آزوقه 同 آذوقه

آزوئيد Azoic 〔形〕 〈地〉 无生的

　　～ عصر 无生代

آزيدن (*āzeedan*) 〔动〕（根 آز）穿刺

آزيغ 〔名〕 讨厌，反感

آژ 〔名〕 〈技〉 轧平，滚

　　～ دادن 同上

آژان Agent 〔形、名〕 ①警察的②（警察局的）坐探，暗探

آژانس Agence 〔名〕 通讯社，代理处，（情报）局，组织

　　～ بين المللی انرژی 国际能源组织

آژخ (*ājhakh*) 同 آزخ

آژدان (*ājhdān*) 同 آجودان

آژدن (*ājhdan*) 同 آژيدن 或 آجيدن

آژند (*ājhand*) 〔名〕 灰泥，黏泥

آژنگ (*ājhang*) 〔名〕 皱纹

آژور Ajour 〔形、名〕 ①透花的，透孔的②挑花刺绣，平绣

آژيانه (*ājhiyāne*) 〔名〕 砖铺路，石板路

آژيتاتور Agitator 〔名〕 宣传员，鼓动员

آژيتاسيون Agitation 〔名〕 宣传，鼓动

آژيخ 〔名〕 眼屎

آژيدن (*ājheedan*) 〔动〕（根 آژ）同 آجيدن

آژير Ⅰ 〔名、形〕 ①报警，（空袭）警报②小心，警惕③狂呼④小心谨慎的，机敏的

آژير Ⅱ 〔名〕 水池，湖

آژيرنده (*ājheerande*) 〔名〕 机敏者；报警者

آژينه 〔名〕 碬石器(将石头碬粗做磨盘)

آژيوتاژ Agiotage 〔名〕 股票买卖；汇兑业务

آس Ace 〔名〕 （扑克牌）爱司

آس Ⅰ 〔名〕 〈动〉白鼬，银鼠

آس Ⅱ 〔名〕 〈植〉香桃木属

　　～ بری احمر 〈植〉越桔

　　～ بری صغير 浆果植物

آس Ⅲ 〔名〕 磨盘，磨石

　　～ شدن 磨碎

　　～ كردن 把…磨碎

آسا Ⅰ ① آسودن 的根②可做构词后缀，如：～ دل ، ～ جان 等

آسا Ⅱ 构词后缀，意为“象…一样的”，“…一般的”如：～ برق ، ～ شير 等

آسا Ⅲ 〔名〕 ①打哈欠②装饰，装饰品③庄重，稳重

آساره 〔名〕 计数，计算，清算

آسال 〔名〕 基础

آسان 〔形、副〕 容易的(地)，不费力的(地)，轻易的（地），简单的（地）

داشتن ~ 降价，减少

شدن ~ 变得容易

معما چو حل گشت ~ شود . 〈谚〉 解开之谜，看来容易

کردن ~ 减轻，使…容易

(را) گرفتن ~ 轻率对待，对…不以为然；宽容，忍让

زبان آموزی را نباید ~ گرفت . 不要把学语言看成一件容易的事。

آسانسور Ascenseur 〔名〕 升降机，电梯

آسانسورچی 〔名〕 开电梯的工人

آسان‌کار 〔形〕 技术熟练的

آسانگذار (*āsān-gozār*) 〔形〕 悠闲的，逍遥自在的，漫不经心的

آسانگذاری 〔名〕 悠闲，逍遥自在，漫不经心

آسان گشا (ی) (~*goshā*) 〔形〕 可以解开的，容易解开的

آسانگیر (~*geer*) 〔形〕 ①垂手可得的，不费力的②漫不经心的，草率马虎的③忍让的

آسانی 〔名〕 容易，不费力，轻易，简单

به ~ 容易地，轻易地，不费力地

به این ~ 如此简单地

آسانیدن (*āsāneedan*) 〔动〕（根 آسان） 减轻，使…容易

آسایش (*āsāyesh*) 〔名〕 ①歇息，休息②安静，平静，安宁

خاطر ~ 心情安静，心平气和

(روحی ~) فکری ~ 内心平静

دادن ~ 让…休息，使…安静

کردن ~ 休息，平静

مردم چین در ~ وخوشبختی زندگی میکنند . 中国人民生活安定和幸福。

آسایشگاه 〔名〕 疗养所，疗养院

توپخانه ~ 〈军〉炮场

آساییدن (*āsāyeedan*) 同 آسودن

آسباد (*āsbād*) 〔名〕 〈旧〉风磨

آسبوسه (*āsboose*) 〔名〕 〈植〉麝香草

آسپیران (*āspeerān*) 〔名〕 研究生

آسپیرین Aspirin 〔名〕 〈药〉 阿司匹林

آستات Acetate 〔名〕 〈化〉乙酸盐，醋酸盐

آستاد (*āstād*) 〔名〕 乌鲁克别克天文表

آستان (*āstān*) 〔名〕 ①门槛，入口②前夜，前夕③宫庭；面前，眼前

در ~ جنگ 战争前夜

در ~ عید 节日前夕

در ~ مقدس ملوکانه 在御前

کسی را بوسیدن ~ 仰人鼻息，乞求，巴结某人

~ در خانه‌اش بلند است . 他高不可攀。（直译：他家的门槛高）

آستان بوس 〔形〕 〈旧〉受皇帝接见的，受恩宠的

آستانه 〔名〕 ①前夜，前夕②皇陵，圣墓③门槛

(قدس ~) رضوی ~ 麦什特的列兹维伊玛姆圣墓

امپریالیسم ~ انقلاب اجتماعی پرولتاریا است . 帝国主义是无产阶级社会革命的前夜。

آستر (*āstar*) 〔名〕 ①（衣服）衬里②（画的）

底子，底色

لفافی (~ توئی) ~ （衬里）垫衬

دوختن ~ 缝衬里

زدن (~ کردن ، ~ کشیدن) ~ 缝衬里；涂底色

ژاکت را باابریشم ~ کردن 用绸子做外衣的衬里

آسترش از رویه گرانتر است . 〈谚〉喧宾夺主

آستردار (~ *dār*) 〔形〕 有衬里的，托衬里的

آستردوزی 〔名〕 缝衣服里子

آسترکاری (*āstar-kāree*) 〔名〕 〈画〉涂底色

تابلو ~ 油画底色

آستری 〔形〕 衬里的

ابریشم ~ 做衬里的绸子

آستم Asthma 〔名〕 〈医〉气喘

آستون Acetone 〔名〕 〈化〉丙酮

آستیگماتیسم Astigmatism 〔名〕 〈理〉象散现象；散光（性），乱视

آستیلن Acetylene 〔名〕 〈化〉乙炔

آستیم 〔名〕 ①冻伤，冻裂②脓

آستین 〔名〕衣袖

سر ~ 袖口，护腕

افشاندن ~ 拂袖；放弃，否认；手舞足蹈，跳舞；馈赠，赠送；去世

بر افشاندن ~ 同上

باد در ~ انداختن 徒劳

پوشیدن ~ 驯服

تر داشتن ~ 爱哭

در ~ داشتن 准备好，有准备

~ بر زدن (~ برچیدن ، ~ مالیدن) 挽起袖子；准备做某事

~ بر چراغ (شمع) زدن 灭灯，熄灯

~ کسی کهنه (کوتاه) شدن 某人穷愁潦倒

~ بالا کردن (یا زدن) 挽起袖子，准备做某事

~ بر چیزی کشیدن 拒绝，放弃

~ بر گناه کشیدن 宽恕，恕罪

~ بر دیده کسی کشیدن (یا گذاشتن) 安慰，抚慰

~ کوتاه و دست دراز 〈成〉力不从心

آستینکار 〔名〕 袖套

آستینه 同 آشتینه

آسفالت Asphalt 〔名〕 沥青，柏油

شدن ~ 铺上沥青

کردن ~ 把（路）铺上沥青

آسفالت ریزی 同 آسفالت کاری

آسفالت کاری 〔名〕 铺沥青，铺柏油

آسفالته 〔形〕 铺上沥青的，铺上柏油的

آسمان (*āsemān*) 〔名〕 ①天，天空②〈罕〉天花板，房盖

صاف و روشن ~ 晴空

کلاه به ~ انداختن 狂喜

~ و ریسمان بهم بافتن 东拉西扯

به ~ بردن (یا رساندن) 把…捧上天，把…吹上天

دست به ~ داشتن 祈祷

به ~ شدن 升天，死亡

~ ریسمان کردن （说得）驴唇不对马嘴

~ از ریسمان ندانستن 青红不分，皂白不辨

در هفت ~ یك ستاره نداشتن 穷得一无所有

یکی از ~ میگوید و دیگری از ریسمان 〈成〉各执一词，各行其是。

از ~ تا ریسمان صحبت میکنند . 他们海阔天空无所不谈。

~ به زمین نمی آید . 〈成〉天不会塌下来，不要杞人忧天。

آسمان پایه 〔形〕 地位高的，级别高的

آسمان پلاس (~*palāsh*) 同 آسمان جل

آسمان پیما (~*peymā*) 〔形、名〕 ①遨游太空的，航空的②航空员

آسمان پیوند (~*peyvand*) 〔形〕 连天的

آسمان جاه (~*jāh*) 同 آسمان پایه

آسمان جل (~*jol*) 〔形〕 穷苦的，无家可归的，赤贫的

آسمان جلی 〔名〕 ①赤贫②（没有披马衣的）马

آسمان خراش (~ *kharāsh*) 〔形、名〕 ①高耸入云的，耸入云端的②摩天大楼

آسمان درخش (~*derakhsh*) 〔名〕 闪电

آسمان دره (~ *dare*) 〔名〕 天河，银河

آسمان سا(ی) 同 آسمان خراش

آسمان غرش (~*ghoresh*) 同 آسمان قرمبه

آسمان غرغره (~*ghorghore*) 同 آسمان قرمبه

آسمان غرنبه (~*ghoronbe*) 同 آسمان قرمبه

آسمان قرمبه (~*ghorombe*) 〔名〕 雷

آسمان گون 〔形、名〕 ①天蓝色的②一种红宝石

آسمانه (*āsmāne*) 〔名〕 ①天花板，顶棚②云霄，云幕③华盖，盖形帐棚

آسمانی (*āsmānee*) 〔形〕 ①天空的，天的，神的②天蓝色的③天然的，自然的

~ اجرام 天体

~ بلای 天灾

~ سنگ 陨石

~ قضای 天命

~ کتاب 天书，圣书

آسمند (*āsmand*) 〔形、名〕 ①假的，茫然的，②骗子，说谎者③谎话

آسموغ (*āsmoogh*) 〔名〕 阴谋家，是非小人

آسودگی (*āsoodegee*) 〔名〕 ①休息，安息②平静，安静

~ (به) با 静静地，安静地，轻轻地

یافتن ~ 平静，安静，满意

آسودن (*āsoodan*) 〔动〕（根 آسای）①休息，安息②平静，安静③安慰，使…平静④满意，满足

آسوده 〔形〕 平静的，安静的，静静的，安祥的，安宁的

(کردن ~) ساختن ~ 使…平静下来，使…安静下来，安慰，安抚

شدن ~ 平静，安静，放心，安心

گذاشتن ~ 让…安静，不打扰

آسوده حال 〔形〕 ①平静的，安静的，坦然的②（生活）无忧无虑的，宽裕的，富裕的

آسوده حالی 〔名〕 ①平静，安静，坦然②（生活）无忧无虑，宽裕，富裕

آسوده خاطر (*āsoode-khāter*) 同 آسوده دل

آسوده خیال (~ *khiyāl*) 同 آسوده دل

آسوده خیالی 同 آسوده دلی

آسوده دل (~ *del*) 〔形〕 ①心情平静的，心地坦然的②无忧无虑的，宽心的

آسوده دلی 〔名〕 ①平静，坦然②无忧无虑

آسوری 〔形、名〕 ①亚述的②亚述人③亚述语

~ خط 亚述书法

~ زبان 亚述语

آسه Ⅰ 〔名〕 ①轴，轮轴②〈天〉轴线

آسه Ⅱ 〔名〕 耕地

آسه Ⅲ 〔名〕 〈罕〉植物的黄锈病

آسه Ⅳ 〔名〕 〈植〉甘草属

آسه‌ای 〔名〕 第二个颈椎骨

آسيا (ی) Ⅰ (*āsiyā*) 〔名〕 亚细亚，亚洲

~ جنوب شرقی 东南亚

~ دور 东亚

~ صغير 小亚细亚

~ ميانه 中亚

آسيا (ی) Ⅱ 〔名〕 磨，磨机

~ بادی 风磨

دندان ~ 〈解〉臼齿

سنگ ~ 磨石，磐石

~ کردن 磨碎

~ گرداندن 摇磨，推磨；安排事情，安排得有条不紊

آب ها از ~ افتاد . 事情平息下来了。

ما که اين ريش را در ~ سفيد نکرديم . 我们懂这一套。

آسياب (*āsiyāb*) 同 آسيا Ⅱ条

آسيابان 〔名〕 磨坊主，磨坊工

آسياب به نوبت (~*be-nowbat*) 〔副〕 按先后次序，依次，轮流地

آسياب گردان (~*gardān*) 〔名〕 ①磨机需水的计量单位②经办人，主事者

آسيابی 〔形〕 ①磨的②磨碎的

گندم ~ 磨碎的小麦；麦粉

آسيا سنگ (*āsiyā-sang*) 〔名〕 磨石，磐石

آسيا شده (~*shode*) 〔形〕 磨好的，粉碎的，磨成粉的

آسيا گرد (~*gard*) 〔形〕 （用水）转动磨轮的，带动磨机的

آسيايی (*āsiyāyee*) 〔形、名〕 ①亚洲的②亚洲人

آسيب (*āseeb*) 〔名〕 ①灾难，苦难，痛苦②损害，损失

~ خوردن (~ ديدن) 遭灾，受苦；受损失

~ زدن (~ رساندن ، ~ وارد آوردن) (به) 损害；使…受损失

درنتيجهٔ اقدامات احتياطی دولت ، زمين لرزه به اهالی ~ زيادی نرسانده است . 由于政府采取了预防措施，地震没有给居民造成很大损失。

آسيبی باو نرسيد . 他未受损失；他未受伤害。

آسيب پذير (~*pazeer*) 〔形〕 易受损害的，遭到灾难的

آسيب ديده 〔形、名〕（复 آسيب ديدگان）①遭灾的，受难的；受到损失的②灾民，受难者

آسيب زده (~*zade*) 〔名〕（复 آسيب زدگان）受难者，蒙难者，被难者，灾民

آسيب شناسی (~*shenāsee*) 〔名〕 〈医〉创伤学

آسيب ناپذير (~*nāpazeer*) 〔形〕 不受损害的；幸免于难的

آسيستان Assistant 〔名〕 ①助手，副手②（高等学校的）助教

آسيمه (*āseeme*) 〔形〕 ①慌张的，慌乱的②惊慌的，惊慌失措的③混乱的

آسيمه سر (~*sar*) 〔形〕 慌张的，惊慌的，慌乱的

آش Ⅰ 〔名〕 汤，菜汤；稀粥

رشته ~ 面条汤，挂面汤

(در هم جوش ~) شله قلمکار ~ 乱成一团，杂乱无章；大杂烩

برای کسی پختن ~ 暗中摆布(某人)，折磨某人，加害某人

داغ در دهان داشتن ~ 讲话不清楚

نخورده و دهان سوخته ~ 〈谚〉偷鸡不成蚀把米。(直译：汤未喝成却把嘴烫了)

همان ~ است وهمان کاسه . 〈成〉一切照旧

این ~ دهان سوزی نیست . 〈成〉这没有什么高明之处；不过如此。

آش II 〔名〕 浆糊

(کردن ~) دادن ~ 上浆，加浆

آشام I ① آشامیدن 的根②可做构词后缀，如：~ خون ، ~ شراب 等

آشام II 〔名〕 吸收(作用)

آشامیدن (*āshāmeedan*) 〔动〕(根 آشام) ①喝，饮②吸收，吸入，服(药)

آشامیدنی 〔形、名〕 ①可饮用的②饮料

~ آب 饮用水

آشپز (*āshpaz*) 〔名〕 厨师，炊事员

~ که دوتا شد آش یا شور است یا بی نمک 〈谚〉两个厨子做饭，不咸就淡。(比喻人多手杂)

آشپزخانه (~*khāne*) 〔名〕 厨房

(~ سیار) سفری ~ 野炊厨房

آشپز زن (~*zan*) 〔名〕 女厨师

آشپزی (*āshpazee*) 〔名〕 ①掌厨，做饭②烹调(业务)

~ کتاب 烹调指南(书)

کردن ~ 掌厨，做饭；烹调

آشتی (*āshtee*) 〔名〕 和好，和睦，和解，讲和，媾和；调解

~ مجلس (资本主义社会的)调解委员会

بودن ~ 和好，和睦，和解，媾和

جستن ~ 求和解

(را) دادن ~ 使…和好，调解

کمیتهٔ محلی طرفین دعواء را ~ داد . 居民委员会调解了双方的争执。

(با) کردن ~ 和好，和睦，和解，媾和，修好

آشتی پذیر (~*pazeer*) 〔形〕 可以和解的，可以调和的

آشتی طلب (~*talab*) 〔名〕 调解人，媾和者

آشتی طلبی 〔名〕 调解，媾和

آشتی کنان (~*konān*) 〔名〕 ①媾和②为调解纠纷所召开的会

~ کوچهٔ 狭窄的街道

آشتی ناپذیر (~*nāpazeer*) 〔形〕 不能和解的，不可调和的

آشتینه 〔名〕 〈旧〉鸡蛋

آشخال (*āshkhāl*) 同 آشغال

آشخانه (*āshkhāne*) 同 آشپزخانه

آشغال (*āshghāl*) 〔名〕 垃圾，废物，碎屑

آشغال برچین (~*barcheen*) 〔名〕 ①清洁工人②流浪汉

آشغال خرد کن (~*khord-kon*) 〔名〕 垃圾粉碎机

آشغالدان (*āshgāldān*) 〔名〕 垃圾箱

آشغالی (*āshghālee*) 〔名〕 清理垃圾的工人

آشفتگی (*āshoftegee*) 〔名〕 ①焦急不安，激动，惶惑②激愤，愤懑③混乱④狂爱，入迷，迷惘⑤(海)起伏，汹涌

دریا ~ 海浪汹涌

سوی ~ 头发散乱

هوا ~ 天气骤变

آشفتن (*āshoftan*) 〔动〕（根 آشوب）①焦急不安，激动，惶惑②激愤，愤懑③混乱④爱上，入迷，迷惘

آشفته (*āshofte*) 〔形〕 ①焦急不安的，激动的，惶惑的②激愤的，愤懑的③混乱的④入迷的，迷惘的

~ خواب 恶梦

~ سوی 蓬头散发

کردن ~ 使…焦急不安，使…激动；激怒，使…不满；弄乱，使…混乱

دزد بازار ~ میخواهد . 〈谚〉偷儿喜欢闹市。

آشفته بخت (*~bakht*) 〔形〕 不幸的，倒霉的

آشفته حال 同 آشفته بخت

آشفته خاطر (*~ khāter*) 〔形〕 ①激动不安的，心烦意乱的②精力分散的，不专心的

آشفته دل (*~ del*) 同 آشفته خاطر

آشفته دماغ (*~ damāgh*) 同 آشفته مغز

آشفته روزگار (*~ roozgār*) 同 آشفته بخت

آشفته مغز (*~ maghz*) 〔形〕 思想混乱的

آشفته سوی 〔形〕 蓬头散发的

آشقر (*āshghar*) 〔名〕 栗红马

آشکار (*āshkār*) 〔形、副〕 ①明显的（地），显然的（地）②公开的（地）③开诚布公的（地），直率的（地）

~ حقیقت 无容置疑的真理

ساختن (~ کردن) ~ 使…明朗化，暴露，揭露；阐明；把…公开

شدن ~ 明朗化，显露；暴露，公开；一清二楚

حقیقت امر ~ شد . 事情已经真相大白。

آشکارا 〔副〕 ①明显地，显然地，清楚地②公开地③开诚布公地，直率地

آشکار ساز 〔名〕 〈电〉检波器

آشکار سازی 〔名〕 〈电〉检波，整流

آشکاره 〔形〕 公开的

آشکاری 〔名〕 明显，无疑

آشکوب (*āshkoob*) 〔名〕 ①层②阶层③〈地〉地层④（房）顶

اول ~ 二楼

دوم ~ 三楼

آشکوبه 同 آشکوب

آشکوخیدن (*āshkookheedan*) 〔动〕（根 آشکوخ）〈旧〉①绊倒；滑倒，失足②犯错误

آشمال (*āshmāl*) 〔名、形〕 ①阿谀奉承者，献媚者，拍马者②阿谀奉承的

آشمالی 〔名〕 阿谀奉承，献媚，拍马

آشمیدن (*āshmeedan*) 同 آشامیدن

آشنا I (*āshnā*) 〔形、名〕 ①熟识的，认识的，熟悉的②熟人

(را) ساختن (~ کردن) ~ 让…了解，使…认识，介绍，告诉

پزشکان پابرهنه دهقانان را با مسائل بهداشتی ~ میسازند . 赤脚医生向农民介绍卫生知识。

(با) شدن ~ 认识，熟悉

من دیروز با پدر شما ~ شدم . 昨天我认识了你的父亲。

~ داند زبان ~ 〈谚〉人熟谈话投机。

آشنا Ⅱ 〔名〕 游泳，游泳者

آشنا باز 〔名〕 游泳者

آشنا گرد (~*gard*) 同 آشنا باز

آشناور (*āshnā-var*) 同 آشنا باز

آشنايى (*āshnāyee*) 〔名〕 熟悉，认识

به روشنائى افتادن ~ 认亲（失散多年的家人经交谈后相认）

~ (را) بريدن (ترك ~ كردن) 断交

~ دادن （表示）承认

~ داشتن (با) 认识，熟悉，了解

چينى‌ها با تمدن باستانى ايران ~ زيادى دارند. 中国人民很了解伊朗的古代文明。

~ پيدا كردن (~ يافتن) 熟悉，了解

آن دوست بتدريج با چين جديد ~ پيدا كرد. 那位朋友逐步了解了新中国。

~ روشنائى است. 〈谚〉知识（给人类）带来光明。

آشوب Ⅰ ① آشفتن 的根②可做构词后缀，如：شهر ~

آشوب Ⅱ 〔名〕 ①激动，焦急不安，惶惑②混乱，骚乱

~ دريا 大海波涛汹涌

~ هوا 天气骤变

~ افكندن (~ كردن ، ~ برپا كردن) 制造骚动，造成混乱

~ زدن 引起不安

~ و بلوا برپا كردن 兴风作浪

دلم ~ است. 我心情不平静；我心烦意乱。

آشوب انگيز (*āshoob-angeez*) 〔形、名〕 ①制造不安的②引起混乱的，煽动性的③煽动分子，闹事派

آشوب خواه (~*khāh*) 同 آشوب طلب

آشوب طلب (~*talab*) 〔名〕 煽动分子，捣乱分子，闹事派

آشوب طلبى 〔名〕 危言耸听，煽动

آشوبگر (~*gar*) 〔名〕 煽动分子，捣乱分子，闹事派

آشوبناك (~*nāk*) 〔形〕 骚乱的，动乱的，不安宁的

آشوبيدن (*āshoobeedan*) 同 آشفتن

آشور Ⅰ 〔名〕 亚述（古代东方奴隶制国家）

آشور Ⅱ آشوردن 的根

آشوردن (*āshoordan*) 〔动〕（根 آشور）①混合，搀合②使…发酵

آشورى (*āshooree*) 〔形〕 亚述的

~ زبان 亚述语

آشوفتن (*āshoftan*) 同 آشفتن

آش و لاش (*āsholāsh*) 〔形〕 〈口〉破的，绽开的，开裂的，破烂的

~ زخم 大（伤）口子；脓血

~ شدن （伤）裂开

آشيان (*āshiyān*) 同 آشيانه

آشيانه 〔名〕 ①巢，窝②巢穴③〈军〉掩体，阵地巢④家（俗称）

~ عقاب 鹰巢

~ مسلسل 机关枪巢

~ هواپيما 飞机库，飞机棚

~ بستن (~ كردن ، ~ گرفتن ، ~ چيدن) 筑巢

آشيخ (*āsheykh*) 〔名〕 （伊斯兰）教士

آصف (*āsaf*) 〔名〕 谋士

آغا 〔名〕 ①夫人，太太②〈旧〉宦官

~ عزیز 阿齐兹夫人
آغاباشی 〔名〕〈旧〉宦官
آغابانو 〔名〕夫人，太太
آغاپنبه (*āghā-panbe*) 〔名〕絮棉做的玩具娃娃
آغار I آغاریدن 的根
آغار II 〔名、形〕①潮湿②渣滓③湿润的，潮湿的④混和的
آغاردن (*āghārdan*) 同 آغشتن
آغاریدن (*āghāreedan*) ①同 آغشتن ②同 آغالیدن
آغاز 〔名〕开始
در ~ 开始，起初
در ~ بامداد 在清晨
~ شدن (~ یافتن) 开始
~ کردن (را ، به) 开始，着手
کشور ما در سال ۱۹۷۶ فعالیتهای برنامهٔ پنجسالهٔ پنجم خود را ~ کرد . 我国第五个五年计划于1976年开始执行。
چیزی (را) ~ نهادن 开始做某事
آغازگر (*āghāz-gar*) 〔名〕①〈体〉起点裁判员②〈技〉起动机，起动器③〈化〉催化剂，活化剂
آغازیان (*āghāziyān*) 〔名〕〈生〉①单细胞生物②原始生物
آغازیدن (*āghāzeedan*) 〔动〕（根 آغاز）开始，着手
آغال I 同 آغل
آغال II 〔名〕①吞②开始
آغال III ① آغالیدن 的根 ②可做构词后缀，如：~ بد ، ~ مرد 等
آغالش (*āghālesh*) 〔名〕怂恿，刺激，挑动，引起
آغالیدن (*āghāleedan*) 〔动〕（根 آغال）①怂恿，刺激，挑动，挑起（战斗）②发怒

آغبانو (*āghbānoo*) 同 آقابانو
آغردن (*āghardan*) 〔动〕（根 آغر）吃，饮
آغره (*āghere*) 〔名〕皮肤病
آغستن (*āghestan*) 〔动〕（根 آغس）填满，装满
آغشتگی (*āgheshtegee*) 〔名〕①浸润②玷污③混杂
آغشتن (*āgheshtan*) 〔动〕（根 آغار）①浸一下，浸染，浸润②溅上，弄脏，污染③混合，溶合④弄断，弄碎
به خون ~ 血染
آغشته (*āgheshte*) 〔形〕①浸染的，浸润的，浸湿的②溅上的，弄脏的，污染的③混有…的
سنگ های ~ به نفت 〈矿〉油母页岩
~ کردن (~ ساختن) 浸染，浸透，使…饱含；溅上，弄脏，污染；使…混有
آغل (*āghol*) 〔名〕①牲畜棚，牲畜圈②鸡窝
~ گاو 牛棚
در ~ کردن 把（牛等）关在栏中
آغندن (*āghandan*) 同 آگندن
آغوز 〔名〕（牛、羊产后的）初乳
آغوش 〔名〕怀，怀抱
با ~ باز 张开怀抱，热烈（欢迎）
در ~ طبیعت 在大自然的怀抱里
خود را به (در) ~ کسی انداختن （一头）扎在某人的怀抱里，投入某人的怀抱
در ~ فشار دادن 紧紧抱住
در (به) ~ کشیدن (یا کردن یا گرفتن) 把…搂在怀里，拥抱
همدیگر را در ~ گرفتن 互相拥抱
آغوشیدن (*āghoosheedan*) 〔动〕（根 آغوش）拥抱
آغول 〔名〕斜视，怒视

آغیل 同 آغول

آف 〔名〕 ①太阳②麝香鹿

آفات 见 آفت

آفاق 见 افق

آفت (*āfat*) 〔名〕 (复 آفات) 灾害，灾难，危险

آسمانی ~ 天灾

آفات حیوانی (牲畜) 瘟疫

آفات طبیعی 天灾，自然灾害

آفات نباتی 庄稼病虫害

دفع آفات 防治病虫害

رساندن ~ 带来灾害

(زدن ~) رسیدن ~ 使…受灾，受害；(庄稼) 受灾，遭受病虫害

. محصول برنج را امسال ~ زد 今年灾情影响了稻子的收成。

آفتاب (*āftāb*) 〔名〕 ①太阳②阳光

زرد ~ 日落时刻，黄昏时分

سر دیوار ~ 晚年，风烛残年

(دیوار) لب بام ~ 日薄西山，岁月不长，薄暮，好景不长

خوردن ~ 晒太阳；晒黑

(انداختن ~ به ، گذاشتن ~) دادن ~ 晒，晾

(شد ~) زد ~ 出太阳了；天亮了

. نزده ~ 太阳还未出来。

. گرفت ~ 日蚀了。

. آفتابش به لب بام رسید 他活不长了；他是要死的人了。

~ را نمیتوان بگل اندود . (~ زیر ابر نمیماند .) 〈成〉乌云遮不住太阳(直译：污泥糊不住太阳)

. ~ آمد دلیل ~ 〈谚〉不言而喻

آفتاب پرست (~ *parast*) 〔名〕 崇拜太阳的

گل ~ 〈植〉向阳花，向日葵；天芥菜

آفتاب پرستی 〔名〕 〈宗〉崇拜太阳

آفتاب خورده (~ *khorde*) 〔形〕 ①受到日晒的②晒得黝黑的，晒干了的③晒褪色的

آفتاب رو (ی) (~ *roo*) 〔形〕 ①向阳的，坐北朝南的②〈诗〉愉快的；美貌的

اطاق ~ 向阳房间

آفتاب زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 ①晒黑②中暑，日射病

آفتاب زده (~ *zade*) 〔形〕 ①遭暴晒的，晒黑的②中暑的

. او ~ شده است 他中暑了。

آفتاب زرد (~ *zard*) 〔名〕 ①黄昏，薄暮，日落时刻②(生命)完结

آفتاب زردی 同 آفتاب زرد

آفتاب سنج (~ *sanj*) 〔名〕 〈技〉测日计

آفتاب سوختگی (~ *sookhtegee*) 太阳暴晒伤

آفتاب طلعت (~ *tal'at*) 〔形〕 美丽的

آفتاب غروب (~ *ghoroob*) 同 آفتاب زرد

آفتاب گرائی (~ *garā-ee*) 〔名〕 向日性，趋日性

آفتاب گردان (~ *gardān*) 〔名〕 ①〈植〉向日葵②帽檐③卖饭凉棚，售货亭，凉亭

تخم ~ 葵花籽

گل ~ 葵花

آفتاب گردك (~ *gardak*) 〔名〕 〈动〉石龙子，变色龙

آفتاب گرفتگی (~ *gereftegee*) 〔名〕 日蚀

آفتاب گزکن (~ *gazkon*) 〔形〕 无所事事的

آفتاب گیر 〔形、名〕 ①向阳的，坐北朝南的②

阳伞；遮日棚③帽檐

آفتاب گین 〔形〕 有太阳的

روز ~ 艳阳天

آفتاب مهتاب (~ *mahtāb*) 〔名〕 ①一种焰火名称②一种儿童游戏名称③一种摔交的招数

آفتاب ناك 同 آفتاب گین

آفتاب نشین (~ *nesheen*) 同 خوش نشین

آفتابه (*āftābe*) 〔名〕 ①水罐②旅行水壶

~ برداشتن (~ گرفتن) 解手，上厕所

~ خرج لحیم کردن 白费力；不值得费力

آفتابه لگن (*āftābe-lagan*) 〔名〕 （吃饭前后洗手的）铜盆，水罐

~ هفت دست از غذا خبری نیست . 七次洗手，菜饭不上。（比喻主人吝啬）

آفتابی (*āftābee*) 〔形〕 ①太阳的，光亮的②明显的，公然的

~ چتر 阳伞

~ شدن 出来，露面；彰明昭著

~ کردن 使…显露；使…彰明昭著

امروز هوا ~ است . 今天天气晴朗。

آفت دیده (*āfat-deede*) 同 آفت زده

آفت زده (~ *zade*) 〔形〕 ①遭灾的，遭难的，受难的②遭受病虫害的（如植物）

~ را غم باج وخراج نیست . 〈谚〉灾民不为交税操心。

آفتومات Automat 〔名〕 自动（机），自动装置，自动开关

آفروزه (*āfrooze*) 同 افروزه

آفروشه (*āfrooshe*) 同 افروشه

آفریدگار (*āfareedegār*) 〔名〕 ①开创人，首创人，创始人②始祖（指真主）

آفریدن (*āfareedan*) 〔动〕（根 آفرین） 创造，创立，创建，创始

تاریخ را بردگان آفریدند ، نه قهرمانان .

是奴隶们创造历史，而不是英雄创造历史。

آفریده (*āfareede*) 〔形、名〕 ①创造出来的，被创立的②创造物

آفریقا (*āfreeghā*) 〔名〕 非洲

آفریقایی 〔形、名〕 ①非洲的②非洲人③非洲语

~ زبان های 非洲语言

آفرین Ⅰ (*āfreen, āfareen*) ① آفریدن 的根②可做构词后缀，如：~ جهان

آفرین Ⅱ 〔名、叹〕 ①称赞，赞美，喝彩②好极了！妙极了！

~ گفتن (~ خواندن ، ~ کردن) 称赞，赞美；喝彩

آفرین خانه 〔名〕 做祈祷用的房屋

آفرینش (*āfareenesh*) 〔名〕 创造，创立，创建，创始

آفریننده (*āfareenande*) 〔名〕 ①创造者，创建者，创始人②真主，上帝，造物主

آفسای Offside 〔名〕 （足球）越位

آفگانه (*āfgāne*) 〔名〕 （母腹中的）死婴

آفل (*āfel*) 〔形〕 没落的

آفند (*āfand*) 〔名〕 ①战争，打仗②敌视，仇视，不睦

آفندی پیزی 〔形、名〕 ①胆小的②萎靡的，无精打彩的③胆小鬼

آفندیدن (*āfandeedan*) 〔动〕（根 آفند） ①战争，打仗②敌视，仇视，不睦

آق 〔形〕 白的

آقا 〔名〕先生，老爷，主人

! را باش ~ 严肃些，郑重些！

آقابالاسر (āghā-bālā-sar) 〔名〕 指指点点的人

آقابانو 〔名〕（妇女衣料）花细白布，细薄纱

آقاجان 〔名〕 ①老爹②老弟，老兄

آقازاده 〔名〕 公子，少爷

آقامنش (~ manesh) 〔形〕 老爷似的，老爷派头的，绅士风度的；讲排场的

آقایزنه (āghāy-zane) 〔名〕 内兄，内弟

آقایی 〔名〕 做主子，当老爷；发号施令，横行霸道，统治；老爷派头，老爷作风

کردن ~ 同上

مردم جهان بهیچوجه اجازه نمیدهند ابر قدرتها در جهان ~ کنند. 世界人民决不允许超级大国在世界上称王称霸。

آقبانو (āghbānoo) 同 آقابانو

آق سقل (āgh-saghghal) 〔名〕 村中长老

آقشام (āghshām) 〔名〕 〈军〉归营号；黄昏

زدن ~ 吹归营号

آقطی (āghtee) 〔名〕 〈植〉接骨木属

کبیر ~ 〈植〉接骨木

آك 〔名〕 ①缺点，缺陷②过失，错误；不幸

آکادمی Academy 〔名〕 科学院，研究所

علوم ~ 科学院

نظامی ~ 军事科学院

آکاد میست Academiste 〔名〕 科学院院长，研究所所长

آکادمیسین Academician 〔名〕 院士

آکاردئون 同 آکوردئن

آکاژو Acajou 〔名〕〈植〉檟如树属植物

آکال 〔名〕 饭食，食品，食物

آکام 〔名〕 小丘

آکتان Octane 〔名〕 〈化〉辛烷

عدد ~ 辛烷值

آکتر Actor 〔名〕 演员

آکتریس Actress 〔名〕 女演员

آکتوالیته Actuality 〔名〕 现实性，迫切性

آکتوالیست Actualist 〔名〕 实际家，现实论者

آکتوالیسم Actualism 〔名〕 现实论

آکتور Actor 〔名〕 演员

آکتینیم Actinium 〔名〕〈化〉锕

آکتیو Active 〔形、名〕 ①积极的，活动的，卖力的②职业军人

آکتیویته Activity 〔名〕 积极，活动

آکتیویست Activist 〔名〕 活动分子，积极分子

آکج (ākaj) 〔名〕 钩子

آکردیته Accredit 〔名〕（大使等的）任命，委派

سفیر ~ 兼职大使

آکروبات Acrobat 〔名〕 杂技演员

آکروباسی Acrobatie 〔名〕 杂技

عملیات ~ 杂技动作

آکسان Accent 〔名〕 重音

آکسیداسیون Oxidation 〔名〕 氧化作用

آکل (ākel) 〔名、形〕 ①能吃的人②〈化〉苛性的（化学物质）

آکله (ākele) 〔名〕 〈口〉①麻疯②梅毒

آکمپانیمان Accompaniment 〔名〕 〈乐〉伴奏曲

آکندگی (ākandegee) 〔名〕 〈化〉聚合作用

آکندن (ākandan) 同 آگندن

آکنده 同 آگنده

آکورد Accord 〔名〕 谐音，和声

آکوردئن Accordion 〔名〕 手风琴

کامل دارد . 这位外国朋友对北京大学的情况很了解。

(درباره) یافتن ~ 了解，得知

او مایل است دربارهٔ چین جدید ~ پیدا کند . 他想知道新中国的情况。

آگراندیسمان Agrandissement 〔名〕 扩大，放大（如照片）

آگرمان Agrément 〔名〕 驻在国对外交使节派遣的同意；赞同

آگشتن (*āgashtan*) 〔动〕（根 آگار）同 آغشتن

آگن I (*āgan*) آگندن 的根

آگن II 〔名〕 填塞，填满；填料

آگنتگری (*āgentgaree*) 〔名〕 代办处，代理处，通讯社

آگنج (*āganj*) 〔名、形〕 ①灌肠②填塞的，塞馅的

آگندن (*āgandan*) 〔动〕（根 آگن）充满，装满，填满，塞满，堆积，充塞，淤积

آگنده (*āgande*) 〔形〕 充满…的，装满的，填满的，塞满的，堆积的，充塞的，淤积的

آگنده (*āgande, āgonde*) 〔名〕 马厩，牛栏

آگنده پر (*āgande-par*) 〔形〕 填鸭绒的

بالش ~ 鸭绒枕头

آگنده گوش 〔形〕 ①耳聋的②不入耳的，不听劝告的

آگنوستیسیسم Agnosticism 〔名〕〈哲〉不可知论

آگنه (*āgane*) 〔名〕（植物的）瘤，木瘤，根瘤

آگنه (*āgene*) 〔名〕（被褥的）棉胎，填料

آگنیدن (*āganeedan*) 同 آگندن

آگنیده (*āganeede*) 同 آگنده

آگوش I 〔名〕〈植〉千金榆（属）

آکوردئون 同 آکوردئن

آکولاد 〔名〕 中括弧

آکومپانیومان 同 آکمپانیمان

آکومولاتور Accumulator 〔名〕 蓄电池；储蓄器；累加器，存储器

آگاو 〔名〕〈植〉龙舌兰属

آگاه (*āgāh*) 〔形〕 ①知道…的，通晓的，内行的②聪明的③有觉悟的

کارگران ~ 有觉悟的工人

بودن ~ 知道

(از ، درباره) شدن ~ 知道，懂，了解

(~ ساختن) کردن ~ 让…知道，通知，告知

باید مردم جهان را از خطر جنگ جدید ~ ساخت . 应该让世界人民了解新的战争危险。

گشتن ~ 得知，获悉

آگاهانه 〔形、副〕 ①自觉的，觉悟的②自觉地

روحیهٔ انقلابی ~ 自觉的革命精神

آگاهانیدن (*āgāhāneedan*) 〔动〕（根 آگاهان）通知，告知，让…知道

آگاهی 〔名〕 ①知道②觉悟③报导，通知，宣告④传单，广告⑤秘密警察局

خطر ~ 报警，发警报

سوسیالیستی ~ 社会主义觉悟

سیاسی ~ 政治觉悟

نمایش ~ （演出）海报，广告

ادارهٔ ~ 秘密警察局

(به) دادن ~ 通知，通告

(از ،درباره) داشتن ~ 知道

این دوست خارجی از وضع دانشگاه پکن ~

آگوش Ⅱ 同 آغوش

آگوشيدن (*āgoosheedan*) 同 آغوشيدن

آگون 同 سرنگون

آگه (*āgah*) 同 آگاه

آگهی (*āgahee*) 同 آگاهی

آگيشيدن (*āgeesheedan*) 〔动〕（根 آگيش）挂，吊，抓

آگيشيده 〔形〕 被挂起的，被吊起的，被抓起的

آگين 构词后缀，意为“多…的”，“…多的”，“充塞…的”，如：غم～، شرم～ 等

آل Ⅰ 〔名〕 家庭，家族，亲属；朝代，后代

پنج تن ～ عبا （伊斯兰教）十叶派五圣

آل Ⅱ 〔名〕 ①妖怪，鬼怪，魔，妖婆②狡猾，欺骗

ببردت ～ 见鬼去吧！去你的吧！

آل Ⅲ 〔名〕 海市蜃楼，幻影

آل Ⅳ 〔形〕 粉红色的

آلا Ⅰ آلودن 的根

آلا Ⅱ 〔形〕 粉红色的

آلا Ⅲ 〔名〕 恩赐，赠品

آلات 见 آلت

آلات و ادوات (*ālāt-o-advāt*) 〔名〕 器械，器材

جنگی ～ 军械，作战器材

آلاچق (*ālāchegh*) 同 آلاچيق

آلاچيق 〔名〕 ①大帐篷②亭子

آلاخون والاخون (*ālākhoon-vālākhoon*) 〔名〕〈口〉到处流浪的人，无家可归的人

شدن ～ 流浪，无家可归

كردن ～ 使…流浪，使…无家可归

آلارم Alarm 〔名〕 报警器

آلاس 〔名〕 木炭

آلاسكا 〔名〕 阿拉斯加（美国）

آلاف 见 الف

آلاكلنگ (*ālā-kolang*) 〔名〕 跷跷板

آلاگارسن A le garconne 〔形〕 女人头发的男孩式剪法

آلالگان (*ālā-legān*) 〔名〕〈植〉毛茛科

آلاله 〔名〕〈植〉毛茛（属）

آلام 见 الم

آلامد A la mode 〔形〕 摩登的，时髦的

آلانك (*ālānak*) 同 آلونك

آلانه 同 لانه

آلاو 同 الو

آلای 同 آلا Ⅰ

آلايش (*ālāyesh*) 〔名〕 ①弄脏，沾污②玷污③坏癖

آدم بی ～ 心地纯洁的人

آلاييدن (*ālāyeedan*) 同 آلودن

آلبالو (*ālobāloo*) 同 آلوبالو

آلبانی 〔名、形〕 ①阿尔巴尼亚（欧洲）②阿尔巴尼亚的③阿尔巴尼亚人④阿尔巴尼亚语

زبان ～ 阿尔巴尼亚语

آلبوم Album 〔名〕 像片簿，邮票粘贴簿，画册，纪念册

آلبومين Albumen 〔名〕〈生化〉白蛋白，白朊

آلپ 〔名〕 阿尔卑斯山脉（欧洲）

آلت (*ālat*) 〔名〕（复 آلات）①工具，用具，仪器②傀儡工具③〈解〉阴茎

استحصال ～ 生产工具

حرب ～ 军械，武器

حفاری ～ (حفريه ～)（挖战壕用的）工具，铲

~ متکاثف 〈技〉冷凝器

~ مردی 〈解〉男性生殖器

~ ناظمه 〈技〉调整器

~ نشانه روی 瞄准装置

آلات تناسلی 生殖器官

~ دست کسی بودن 当某人的工具，被某人当作枪使

~ شدن 被利用，上当受骗

~ کردن 利用，使…上当受骗

آلتائی 〔名〕 阿尔泰山脉（亚洲）

آلت دست (*ālat-dast*) 〔名〕 被人利用的人

آلترناتور Alternator 〔名〕 交流发电机

آلترناسیونالیسم Ultranationalism 〔名〕 极端民族主义，狭隘民族主义

آلتون (*āltoon*) 〔名〕 〈旧〉金子

آلر (*ālar*) 〔名〕 臀部

آلرژی Allergy 〔名〕 〈医〉过敏症，变（态反）应性

آلش (*ālesh*) 〔名〕 〈植〉山毛榉

آلش (*ālash, ālesh*) 〔名〕 交换，代替

آلش دگش (*ālesh-dagesh*) 〔名〕 交换，代替

~ کردن 同上

آلغده (*āloghode*) 〔形〕 大怒的，暴怒的

آلفتن (*āloftan*) 同 آشفتن

آلفته 同 آشفته

آلمان (*ālmān*) 〔名〕 德国（欧洲）

آلمانی 〔形、名〕 ①德国的②德国人③德语

~ زبان 德语

آلنگ (*ālang*) 〔名〕 护城河

آلو 〔名〕 李子

آل و آشغال (*ālo-āshghāl*) 〔名〕 〈口〉①废话，胡说②废物，破烂

آلوبالو 〔名〕 樱桃

~ شدن 来月经

آلوبالویی 〔形〕 樱桃的

آلوبخارا (*āloo-bokhārā*) 〔名〕 小李子，樱桃李

آلوپسی Alopecia 〔名〕〈医〉秃（发）病，脱发

آلوتروپی Allotropy 〔名〕 〈化〉同素体，同质异形物，同素异形体

آلوچه 〔名〕 西洋李子

آلود ① 同 آلوده ②可做构词后缀，如：خواب ~ ، خون ~ 等

آلودگی (*āloodegee*) 〔名〕 ①弄脏，污染，龌龊，肮脏，污秽，②污点③忙碌

~ محیط 环境污染

باید از ~ هوا جلوگیری نمود . 要防止空气污染。

آلودن (*āloodan*) 〔动〕 （根 آلای） 弄污，弄脏，沾污，污染

آلوده 〔形〕 ①弄脏的，污染的，龌龊的，肮脏的，污秽的②有污点的

~ شدن (به ، با) 弄污，弄脏，沾污，污染

~ کردن (به ، با) 把…弄脏，把…沾污，把…污染

ما نباید محیط زیست خود را ~ کنیم . 我们不能让环境受到污染。

آلوده دامان 〔形、名〕 ①道德败坏的，作风不好的；犯罪的，堕落的②通奸者，道德败坏者

آلوده دامن (*āloode-dāman*) 同 آلوده دامان

آلوزرد (*āloo-zard*) 〔名〕 黄李子

آلوسن (~*san*) 〔名〕 一种杏树

آلومين Alumine 〔名〕〈化〉氧化铝

آلومینیوم Aluminium 〔名〕〈化〉铝

آلونك (*āloonak*) 〔名〕 茅屋，草棚

آله 〔名〕 神圣

آله كلو (*āle-koloo*) 〔名〕〈药〉斑蝥硬膏

آلهه (*ālehe*) 见 اله

آلى 〔形〕 有机的

بطور ~ 有机地

شیمی ~ 有机化学

مادهٔ ~ 有机物

آلیاژ Alliage 〔名〕 ①混合体，混合物②〈化〉合金

آهندار ~ 〈冶〉铁合金

چاپ ~ 活字金属，字铅

آلیزه 〔形〕〈地〉贸易的

بادهای ~ 贸易风，信风

آلیزیدن (*āleezeedan*) 〔动〕（根 آلیز）①跳跃，跳动②踢

آلیگاتور Alligator 〔名〕〈动〉短鼻鳄

آماتور Amateur 〔名〕 业余爱好者

نوازندهٔ ~ 业余乐器演奏者

آماتوری 〔形〕 业余爱好的

محفل آوازخوانی ~ 业余歌咏团

آماج I 〔名〕 犁

آماج II 〔名〕靶子，目的，目标

انقلاب ~ 革命目标

نظامی ~ 军事目标

چیزی شدن ~ 成为…的目标，遭受

آماجگاه (*āmājgāh*) 〔名〕 ①靶子，目标②打靶场

آمادگاه (*āmādgāh*) 〔名〕〈军〉①军需部，军需（供应）处②新兵集训中心

آمادگی (*āmādegee*) 〔名〕 ①准备，预备，准备工作②想，打算

جنگی ~ 备战

~ دورهٔ 大学预科

~ کلاس 学龄前儿童班

(برای ، به) داشتن ~ 准备，想，打算

در برابر جنگ و در برابر آفات طبیعی ~ داشته باشید و همه چیز را درخدمت خلق بگذارید . 备战、备荒、为人民。

(برای) دیدن ~ 做好准备

آمادن (*āmādan*) 〔动〕（根 آمای）准备，装备

آماده 〔形〕 ①准备好的，预备好的②装备起来的

بودن ~ 准备，预备

ما ~ حرکت هستیم . 我们准备动身。

شدن ~ 准备，预备

(ساختن ~) کردن ~ 预备，准备

اعضای کمون تودهای زمین را برای کشت ~ میکنند . 公社社员平整土地，准备耕种。

من خود را برای انجام وظیفه ~ کردهام . 我准备去执行任务。

آماده باش 〔名〕 战备，戒备状态

حالت ~ 战备状态

نیروهای مرزبانی ما برای دفع حملهٔ ناگهانی دشمن پیوسته در حال ~ قرار دارند . 我们的边防战士时刻处于戒备状态以防敌人突然袭击。

آمار 〔名〕 ①统计，计算，核算②统计数字③统计学

معین کردن ~ 统计，核算

آماردن (*āmārdan*) 同 آماریدن

آمارشناس (*āmār-shenās*) 〔名〕 统计学者

آمارشناسی 〔名〕 统计，统计学

آمارگر (～ *gar*) 〔名〕 统计员

آمارگیری 〔名〕 统计

آمارنگاری (*āmār-negāree*) 〔名〕 人口统计学

آماری I 〔形〕 统计的，统计学的

آماری II 〔形、名〕 ①亚姆哈拉（埃塞俄比亚的一个民族）的②亚姆哈拉人③亚姆哈拉语

～ زبان 亚姆哈拉语

آماریدن (*āmāreedan*) 〔动〕（根 آمار） 统计，计算，核算

آماز 〔名〕 肿大

آمازون 〔名〕 亚马孙河（拉丁美洲）

آماس 〔名〕 发肿，肿大

استخوان ～ 骨骼组织肿大

بینی ～ 〈医〉鼻炎

پوست ～ 〈医〉皮炎，皮肤炎

قولون ～ 〈医〉结肠炎

کیسهٔ صفرا ～ 〈医〉胆囊炎

ملتحمه ～ 〈医〉结膜炎

کردن ～ 发肿，肿大

آماسیدن (*āmāseedan*) 〔动〕（根 آماس） 发肿，肿大

آماق 〔名〕 内眼角

آمال 见 امل

آماهیدن (*āmāheedan*) 〔动〕（根 آماه） 发肿，肿大

آمای آمودن 的根

آمبولانس Ambulance 〔名〕 ①救护车，急救车②野战医院

～ اتوموبیل 救护车

آمپر Ampere 〔名〕（电流强度单位）安培

～ مقدار 电流强度，安培数

آمپرسنج (*āmper-sanj*) 〔名〕 〈理〉安培表，电流器

آمپرمتر Amperemeter 〔名〕 〈理〉安培表，电流器

آمپلی‌فایر Amplifier 〔名〕 放大器，扩音机

آمپول Ampoule 〔名〕 安瓿（装一次容量的针剂）；细颈玻璃瓶

زدن ～ 注射，打针

چیزی زدن ～ 注射，注入

آمد (*āmad*) 〔名〕 ①运气，走运②收入③回访

کار ～ 成功

（برای）（～ کردن） داشتن ～ 运气，走运

برای او ～ ندارد . 他不走运；他不得意。

قدم این عروس بما ～ کرد（برای ما ～ داشت） 迎来这个新娘子，满门吉利。

کارش ～ دارد . 他的事情进行得顺利。

این کار ～ و نیامد دارد . 这件事是凶是吉还不能断定。

آمدن (*āmadan*) 〔动〕（根 آی ، آ） ①来，降临②发生，出现③成为④适合，适宜⑤降落（雨）⑥传来（声响）⑦想⑧假定

～ باز 返回，回来

～ بر 上升，上来；出现，露出；抗衡，应付；度过(时间)

～ برسر 胜过，超过；优于

～ بهم 伤口愈合；匹配

～ پیش 发生

～ خوش 喜欢，欢迎

～ در 出来，出现；进来；成为，有结果；

(植物)生出；（书）问世，

~ سر 胜过，超过；崭露头角

بهار آمده است . 春天来了。

باران میآید . 要下雨了。

این کلاه بتو نمیآید . 你戴这顶帽子不合适。

به تو نیامده که . . . 对你恐怕不合适吧!

تا آمدیم با او حرف بزنیم بسرعت از اطاق بیرون رفت . 我们想来同他谈谈，可是他却转身出去了。

بیائید این برنامه را تماشا کنیم . 咱们去看看这个节目吧!

آمدیم . . . 假定说…

آمدیم حرفتان درست بود . 就算您的话是对的吧，…

هرچه پیش آید خوش آید 〈谚〉百事如意

دشمن طاوس آمد پر او . 〈谚〉 孔雀遭殃就是因为羽毛美丽。

آن مطالبی که در مقاله آمده ، بروشنی شرح داده شده است . 文章中提到的那几个问题已经阐述清楚。

آمد نیامد (*āmad-nayāmad*) 同 آمد و نیامد

آمد و رفت (*āmado-raft*) 〔名〕 ①走动，行走，来往②拜访，联系

در ~ بودن 走动，来回走，来往

~ داشتن （~ کردن） 走动，来回走，来往，有交情

آمد و شد (*~shod*) 同 آمد و رفت

آمد و نیامد (*~nayāmad*) 〔名〕 吉凶（两种可能）

آمر (*āmer*) 〔形、名〕 ①指挥…的②发号施令者，指挥者

~ مطلق 全权指挥

آمرانه 〔形、副〕 强迫的(地)，命令式的(地)，专横的(地)

آمرزش (*āmorzesh*) 〔名〕 宽恕，饶恕

~ گناهان 恕罪

آمرزشکار 〔名、形〕 ①〈宗〉真主，上帝②大慈大悲的

آمرزگار (*āmorzegār*) 同 آمرزشکار

آمرزنده (*āmorzande*) 同 آمرزشکار

آمرزیدگان (*āmorzeedegān*) 见 آمرزیده

آمرزیدگی (*āmorzeedegee*) 〔名〕 恕罪

آمرزیدن (*āmorzeedan*) 〔动〕（根 آمرز） 宽恕，饶恕

آمرزیده 〔形、名〕（复 آمرزیدگان） 被宽恕的人，被饶恕的人

پدر ~ 父亲被饶恕的人（指朋友）

آمرغ (*āmorgh*) 〔名〕 价值；利益，储备

آمریسیم Americium 〔名〕〈化〉 镅

آمستردام 〔名〕 阿姆斯特丹（荷兰首都）

آمفی بول Amphibole 〔名〕 〈矿〉闪石

آمفی تاتر Amphitheatre 〔名〕 古罗马露天圆形剧场，梯形楼座

آملج (*āmolaj*) 同 آمله

آمله (*āmole*) 〔名〕 〈植〉洋诃子

آمن (*āmen*) 〔名、形〕 ①安全，可靠，平安②安宁，安静③安全的，可靠的

آمنیاك 同 آمونیاك

آمو Ⅰ 〔名〕 阿姆河（亚洲）

آمو Ⅱ 〔名〕 伯，叔

آموختگی (*āmookhtegee*) 〔名〕 ①驯服（性）②学会，习惯

آموختن (*āmookhtan*) 〔动〕（根 آموز）①教，教会，教导②学，学习，学会

آموخته 〔形〕 ①学会了的，熟悉了的②驯服了的，习惯了的

~ شدن 习惯

باين كار ~ شدم . 我已习惯了这项工作。

آمودن (*āmoodan*) 〔动〕（根 آما ، آمای）①装满，填满②准备③混和，掺和

آموز ① آموختن 的根②可做构词后缀，如：دانش ~ ، خود ~ 等

آموزاندن (*āmoozāndan*) 〔动〕（根 آموزان）教，教会，传授

آموزش (*āmoozesh*) 〔名〕 ①教育，训练②学习③学说，教导

~ های لنین 列宁的教导

~ نظامی 军（事）训（练）

~ کیفیت 教学质量

~ محتوی 教学内容

~ دیدن 学习，受训

او بعد از شش ماه ~ در بیمارستان مشغول کار شد . 他在医院里经过半年学习后就参加工作了。

آموزشگاه 〔名〕 学校，学府，学堂

~ عالی 高等学校

~ فنی 技术学校

~ مهناوی 海军学校

آموزش و پرورش (*āmoozesho-parvaresh*) 〔名〕 教育，培育；教育学

~ روش 教育体制

~ وزارت 教育部

~ سوسیالیستی باید در خدمت سیاست پرولتاریائی بوده و با کار تولیدی همراه باشد . 社会主义的教育事业必须为无产阶级政治服务，必须同生产劳动相结合。

آموزشی (*āmoozeshee*) 〔形〕 教育的，教学的

~ انقلاب 教育革命

آموزگار (*āmoozgār*) 〔名〕 小学教师，教员

آموزگاری 〔名〕 当老师，教学，传授

~ کردن 同上

آموزنده (*āmoozande*) 〔名、形〕（复 آموزندگان）①教师②学生③有教育意义的

این فیلم خیلی ~ بود . 这部电影很有教育意义。

آموزیدن (*āmoozeedan*) 同 آموختن

آموسنی (*āmoosnee*) 〔名〕 〈史〉（多妻制中的）一个妻子

آمونیاك Ammoniac 〔形、名〕 〈化〉①氨性的，氨的②氨，阿摩尼亚（水）

آمونیوم Ammonium 〔名〕 〈化〉铵

آمه 〔名〕 墨水瓶

آمیب Amoeba 〔名〕 阿米巴，变形虫

آمیختگی (*āmeekhtegee*) 〔名〕 ①混合，掺和②结合③交往，来往

آمیختن (*āmeekhtan*) 〔动〕（根 آمیز）①混合，掺合②加入，结合③与…同流合污④交往，来往

روشنفکران باید با توده‌های کارگر و دهقان بیامیزند . 知识分子应该同工农群众相结合。

آمیخته 〔形、名〕 ①混合的，混在一起的②加入的，结合在一起的③混合物

~ شدن 混合，掺和；加入，结合

~ كردن 把…混合起来，把…掺和起来；把…结合起来

آميرال Amiral 〔名〕〈旧〉海军上将

آميز ① آميختن 的根②可做构词后缀，如：~ اشتباه ، ~ محبت 等

آميزش (*āmeezesh*) 〔名〕①混合，掺合②结合③交往，来往④性交

~ دادن 把…混合在一起，把…结合在一起

~ داشتن (~ كردن) 有交往，有来往

~ يافتن 混合在一起，掺和

آميزشي 〔形〕 花柳病的，性病的

~ بيماری های 性病

آميزگار (*āmeezgār*) 〔形、名〕 平易近人的，和睦的，爱交际的

آميزنده (*āmeezande*) 同 آميزگار

آميزه (*āmeeze*) 〔名〕 ①混合物②花白胡子③〈数〉混合法

آميغ 〔名〕 ①实情②混合（物）③性交

آمين 〔名〕 （基督教祈祷的结束语）阿门

آن Ⅰ 〔代〕（复 آنان ، آنها）①那，那个，那些②它③（在伊扎费结构中作定语）他的，她的，它的

جناب ~ 您

رفيق ~ 那个同志

از ~ پس 自那以后，从此以后

~ اسم 它的名字

از ~ كسی بودن 属于某人所有，是某人的

در آخرين تحليل جهان از ~ مردم است . 归根结底世界是属于人民的。

بر (سر) ~ بودن 决定，打算，主张

آن Ⅱ 〔名、形〕 迷人之处；有诱惑力的

آن Ⅲ 〔名〕（复 انات ، اوان）时间，时候，时刻

در اين ~ 在此刻

در ~ واحد (در يك ~) 眨眼之间，转瞬之间，一下子

~ به ~ 每时每刻

از اوان طفوليت 从童年起

آناً (*ānan*) 〔副〕 立即，立刻，马上，瞬间

آنابوليسم Anabolism 〔名〕〈生〉组成代谢，合成代谢

آناتومی Anatomy 〔名〕 解剖学

آنارشي Anarchy 〔名〕 无政府状态，混乱状态

آنارشيست Anarchist 〔名〕 无政府主义者

آنارشيسم Anarchism 〔名〕 无政府主义

آنافيلاكسی Anaphylaxis 〔名〕〈医〉过敏性

آناليز Analysis 〔名〕 分析，分解，解析，解剖

آنان 同 آنها

آناناس Ananas 〔名〕 菠萝，凤梨

آنتاگونيستی Antagonistic 〔形〕 对抗(性)的，对立的，敌对的

~ تضاد 对抗性矛盾

آنتاگونيسم Antagonism 〔名〕 对抗，对立，敌对

آنتراسيت Anthracite 〔名〕 无烟煤

آنتراكت Entracte 〔名〕 ①幕间休息，（报告会）中间休息②幕间表演

آنتروپولوژی Anthropology 〔名〕 人类学

آنتريگ Intrigue 〔名〕 阴谋，密谋，唆使，奸计

~ كردن 搞阴谋，唆使，施奸计

آنتریگان Intrigant 〔名〕 ①阴谋家②奸夫

آنتریگچی 〔名〕 阴谋家

آنتن Antenna 〔名〕 〈电〉天线

آنتولوژی Anthology 〔名〕 （名诗）选集，文集，文选

آنتی بیوتیك Antibiotic 〔名〕 抗生素

آنتیپاتی Antipathy 〔名〕反感，憎恶，嫌恶

آنتی تز Antithesis 〔名〕 对偶，对句；对照，对立面

آنتی سمیتیسم Anti-Semitism 〔名〕 排犹（太）主义，反犹主义

آنتی سیکلون Anticyclone 〔名〕〈气〉高气压，反气旋

آنتیك Antique 〔形、名〕 ①古的，古代的，旧式的，古风的，古色古香的，古董的②古物，古玩

آنتیك شناس (*ānteek-shenās*) 〔名〕 古董家，古物鉴赏家，古物收藏家，古玩家

آنتیك فروش (～*foroosh*) 〔名〕 古董商，古玩家

آنتیلوپ Antelope 〔名〕〈动〉 羚羊

آنتیمون Antimony 〔名〕〈化〉锑

آنجا (*ānjā*) 〔副〕 那里，在那里

　～ از 从那里

　～ به 去那里

　～ در 在那里

　در آنجایی که ... 在…的地方

　از آنجایی که 由于，鉴于，因为

　تا ～ که ممکن است 只要有可能，尽可能

آنچ (*ānch*) آنچه 的缩写形式

آنچنان (*ānchenān*) 〔副〕 那样地，如此之…

　～ که 正如…那样；如此之…竟…

　～ کتابی تا کنون هرگز ندیده‌ام . 我从来没有见过那样的书。

　حال مریض ～ بد شد که ناچار او را به بیمارستان بردند 病人病势加剧，只好把他送到医院去。

آنچه (*ānche*) 〔代〕 ①凡是…的事物②〈口〉不管怎么

　هر ～ 无论，不管

　～ گفتی صحیح است . 你说的对。

　～ کردم نیامد 不管我怎么说，他还是不来。

آند Anode 〔名〕 〈理〉阳极，正极

آند 〔名〕 安底斯山脉（拉丁美洲）

آندم (*āndam*) 〔副〕 那时，当时

آنزیم Enzyme 〔名〕〈生化〉酶

آنژین Angina 〔名〕 〈医〉①喉头炎，咽炎②心绞痛

آنسفالومیلیت Encephalomyelitis 〔名〕 〈医〉脑脊髓炎

آنسفالیت Encephalitis 〔名〕 〈医〉脑炎

آنسیکلوپدی Encyclopedia 〔名〕 百科全书

آنسیکلوپدیست Encyclopedist 〔名〕 ①知识全备者，百事通，“百科全书”②百科全书派③百科全书编纂者（或选稿人）

آنطور (*āntowr*) 〔副〕 那样地

　～ که ... 正如，那样

　ما ～ که حزب میگوید رفتار میکنیم . 党怎么说，我们就怎么做。

آنطوری 〔形〕 那样的，如此的

آنقدر (*ānghadr*) 〔副〕 那样，那么

... که ~ 那样…以致于

وی ~ دویده است که دیگر یارای نفس کشیدن ندارد . 他跑得上气不接下气。

بیماری او ~ مهم نیست . 他的病不那么严重。

آنك I (*ānk*) آن که 的缩写形式

آنك II 〔名〕金属；铅

آنكارا (*ānkārā*) 〔名〕 安卡拉（土耳其首都）

آنكت (*ānket*) 〔名〕 调查表，履历表

آنكو (*ankoo*) آن که او 的缩写形式

آنكيلوستوما يسيس Ankylostomiasis 〔名〕〈医〉钩虫病

آنگاه (*āngāh*) 〔副〕 当时，那时；那样一来，…就，以外

که ~ 在…时

آنگبار (*āngebār*) 〔名〕 〈植〉朝鲜蓟

آنگكور (*āngkor*) 〔名〕 吴哥（柬埔寨古城）

آنگكوروات 〔名〕 吴哥窟，吴哥庙（柬埔寨）

آنگلوساكسن Anglo-Saxon 〔名〕 ①盎格鲁撒克逊人②英国人

آنگلوفوب Anglophobia 〔形、名〕 ①反英的，仇英的②恐英病③仇英心理

آنگلوفيل Anglophile 〔形、名〕 亲英的；亲英（或崇英）派的人

آنگولا (*āngoolā*) 〔名〕 安哥拉（非洲）

آنگونه 〔形、副〕 ①那样的②那么，那就

آنگوی 〔名〕 粉刺

آنگه (*āngah*) 同 آنگاه

آنگهی (*āngahee*) 〔副〕 ①那时②此外

آنمومتر Anemometer 〔名〕 风力表，风速表

آنمی Anemie 〔名〕 〈医〉贫血

آنور (*ānvar*) 〔名〕 那边，那里

دریا ~ 海外，大洋彼岸

آنورمال Annormal 〔形〕 不正常的，反常的

آنوريسم Aneurysm 〔名〕 〈医〉 动脉瘤

آنوفل Anophele 〔名〕 疟蚊

آنوقت (*ānvaght*) 〔副〕 ①那时，在那时②那么，那就③以后，然后

آنوكسی Anoxia 〔名〕 〈医〉缺氧症

آنونيم Anonym 〔名〕 ①匿名者，无名氏；匿名作者②假名

آنها 〔代〕 他们，她们

کتاب ~ 他们的书

آنهم (*ānham*) 〔连〕 何况，况且，尤其

آنی 〔形〕 瞬间的，刻不容缓的，短暂的，转瞬即逝的

منافع ~ 眼前的利益

نیروی حرکت ~ 〈理〉动量；（火箭发动机的）总冲量

آنيت I (*āniyyat*) 〔名〕 ①短暂，瞬间②急迫，迫切

آنيت II 〔名〕 魅力，诱惑力

آنيدريد Anhydride 〔名〕 〈化〉酐

آنيلين Aniline 〔名〕 〈化〉阿尼林，苯胺

آنيميسم Animism 〔名〕〈哲〉万物有灵论；泛灵论

آنيون Anion 〔名〕 〈化〉阴离子，阳向离子

آنيه (*āniye*) 〔名〕（复 اناء） 器具，食具，容器，器皿

آوا 同 آواز

آوار I 〔名、形〕 ①灰尘②瓦砾，废墟③坍塌④负荷，重压⑤坍塌的，倒塌的

~ دهل شنیدن از دور خوش است .
〈谚〉鼓声远听悦耳。

آواز برگشت (*āvāz-bargasht*) 〔名〕 回音，回声，回响

آواز پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 辅音的
~ حروف 辅音字母

آواز خوان (~ *khān*) 同 آوازه خوان

آواز خوانی 同 آوازه خوانی

آوازه 〔名〕 ①歌，旋律②调，声调③传说，传闻④名声，名气
(در) افتادن ~ 传扬开来
افکندن ~ 传出，张扬；传扬，传诵
(درباره) داشتن ~ 扬名在外，出名，闻名
شدن ~ 成为谈话资料，被传诵

آوازه خوان (*āvāze-khān*) 〔名〕 歌手，唱歌者，歌唱家

آوازه خوانی 〔名〕 唱歌

آوازیدن (*āvāzeedan*) 〔动〕 (根 آواز) 呼，叫；回答，给回音，响应

آوافزا (*āvā-fazā*) 〔名〕 扩大器

آواگیر (*āvā-geer*) 〔名〕 话筒

آوانتوریسم Adventurism 〔名〕 冒险主义

آوانس Avance 〔名〕 预支，预付
دادن ~ 预付；让
من ٥ تا بتو ~ میدهم 我让你五个球。

آوانوشت (*āvā-nevesht*) 〔名〕 形译，音译（即用一种语言字母译写另一种语言字母）

آوانویسی (*āvā-neveesee*) 〔名〕 音标

آوپیچ 〔名〕 旋涡

آوخ (*āvakh*) 〔叹〕 唉！哎哟！

زیر ~ ماندن 留在废墟下，埋在瓦砾下

آوار Ⅱ 同 آواره Ⅱ

آوارچه (*āvārche*) 同 آواره Ⅰ条

آوارگی (*āvāregee*) 〔名〕 流浪，漂泊，无家可归，逃难

آواره Ⅰ 〔名〕 账目，账簿

آواره Ⅱ 〔名、形〕 ①流浪者，漂泊者，难民②流浪的，漂泊的，逃难的，被赶出家园的③遭难的，不幸的
شدن ~ 无家可归，成为难民，流浪，漂泊，离乡背井
از زادگاه شدن ~ 流落他乡，离乡背井
(ساختن ~) کردن ~ 把…赶出家园，使…成为难民，使…离乡背井

آواره وطن (*āvāre-vatan*) 〔名〕 世界主义者

آواره وطنی 〔名〕 世界主义
بورژوازی ~ 资产阶级世界主义

آواری Ⅰ 〔形〕 一片瓦砾的

آواری Ⅱ 〔形〕 流浪的，无家可归的

آواز 〔名〕 ①声音，响声，呼声②歌，歌声，歌唱③回声④曲调⑤名声⑥故事⑦消息
بم ~ 低音
دسته جمعی ~ 合唱
(برکشیدن ~) برآوردن ~ 喊出声音
خواندن ~ 唱歌
(کردن ~) دادن ~ 呼，叫；回答，给回音，响应
بدل دزدیدن ~ 不敢吱声，不敢声张；坐着一言不发
کشیدن ~ 引吭高歌
او آوازش گرفته . 他很想唱歌。

(~ برآوردن (~ کشیدن 叹气，长吁短叹

آور (*āvar*) ① آوردن 的根②可做构词后缀，如：~ زبان ، ~ باد 等

آورتا Aorta 〔名〕〈解〉主动脉，大动脉

آورتی (*āvortā*) 同 آورتا

آورد (*āvard*) 〔名〕战争，战斗，战场

آوردن (*āvardan*, *āvordan*) 〔动〕（根 آور）①带来，拿来，携带②引起③提出，举出（理由、例子等）④讲，叙述⑤生产

~ باز 带回

~ بجا 执行，完成，组成，认出

ببخشيد اول شما را بجا نياوردم 对不起，我开始没认出您来。

~ بر 提高，满足（要求）

~ بيرون 带走，拿走，拿出

~ پديد 带出来，使…发生

~ دليل 提出论据

~ رحم 怜悯，惋惜，同情

~ روی بهم 脸色难看

~ مثال 举例

آورده‌اند که . . . 据说，传说…

آوردنی (*āvordanee*) 〔形、名〕①可携带的，可搬动的②礼品，赠品

آورد و بر کردن (*āvardo-bor-kardan*) 〔动〕（东西）拿来又拿去，交媾

آورديدن (*āvardeedan*) 〔动〕（根 آورد）战斗，打仗

آورك (*āvrak*) 〔名〕秋千

آورنده (*āvarande*) 〔名〕（支票等的）持有者，携带者

آوريدن (*āvareedan*) 同 آوردن

آوريل Avril 〔名〕公历四月

آوشن (*āvshan*) 同 آويشن

آون (*āvan*) 同 آونگ

آوند (*āvand*) Ⅰ 〔名〕文件，文据，证据，借口

آوند Ⅱ 〔名〕①〈植〉导管②〈解〉微血管、脉管，毛细管③容器，器皿（壶、罐等）

~ آبكش 〈植〉筛管

آوندی (*āvandee*) 〔形、名〕①〈植〉导管的②〈解〉脉管的，毛细管的③容器，器皿

~ دستجات 维管束

آونگ (*āvang*) 〔名、形〕①晒葡萄干时用来挂葡萄串的绳子；晾衣绳②挂摆③挂起来的，挂着的，吊着的

~ كردن 挂起，晾起

آونگان (*āvangān*) 〔形〕挂起的，挂着的，吊着的

آوياتور Aviator 〔名〕飞行员，飞机驾驶员

آويتامينوز Avitaminosis 〔名〕〈医〉维生素缺乏病

آويختن (*āveekhtan*) 〔动〕（根 آويز）①挂起，吊起②吊死，绞杀，③悬着，垂着，耷拉着④抓住⑤〈旧〉扭打

~ پرچم 挂旗

~ تصوير روی ديوار 把一张画挂在墙上

آويز Ⅰ ① آويختن 的根②可做构词后缀，如：~ دست ، ~ دل 等

آويز Ⅱ 〔名〕①吊架，吊钩②斗争③吊灯

~ لباس 柱式衣架，衣帽架

~ گل 〈植〉倒挂金钟（属）

آویزان 〔形〕 挂着的，吊着的，悬着的，系着的

(از ، به ، روی) بودن ~ 挂着，吊着，悬着

(از ، به ، روی) شدن ~ 被挂起，被吊起，被悬起

کردن ~ 挂起，吊起，悬起

آویزش (*āveezesh*) 〔名〕 ①挂，吊，悬，系上②扭打在一起；互相结合

آویزه 〔名〕 ①垂吊，吊环；耳环②〈医〉垂体，突起；阑尾（炎）③〈植〉囊柄；胚柄

گوش خود ساختن ~ 记在心上，记住

گوش کردن ~ 铭记，牢记

آویزه بند (*āveeze-band*) 〔名〕 ①〈医〉阴囊悬带②〈解〉脐带③吊架，吊钩④绷带

آویزی 〔形〕 挂起的，吊起的；悬起的

آویژه 〔形、名〕 ①特别的，特殊的②清洁的，干净的③情人

آویشن (*āveeshan*) 〔名〕 〈植〉百里香属

آه 〔叹、名〕 ①唉！啊呀！②唉声叹气，叹息

سرد ~ 长叹；最后一息

(برای) کشیدن ~ 遗憾，叹气，望洋兴叹；眼红，羡慕

. در بساط ندارد ~ 他一贫如洗。

. ندارد که با ناله سودا کند ~ 同上

آها 〔叹〕 正是！对！

! دیدم ~ 对，我看到了！

آهار 〔名〕 浆，浆糊

کاغذ ~ و مهره‌دار 压光纸

~ گل （植）百日草

(زدن ~) دادن ~ 加浆，上浆

آهاردار (*āhār-dār*) 〔形〕 上浆的，淀粉的；浆硬的

آهارزده (*~ zade*) 同 آهاردار

آهارزنی (*~ zanee*) 〔名〕 上浆

کردن ~ 同上

آهارگر (*~ gar*) 〔名〕 制浆人

آهای 〔叹〕 哎！小心！喂！

آهختن (*āhekhtan*) 同 آهیختن

آهستگی (*āhestegee*) 〔名〕 ①沉静②缓慢，轻手轻脚③柔软④耐心

~ به 慢慢地；渐渐地

آهسته (*āheste*) 〔形、副〕 ①安静的（地），沉静的（地）②缓慢的（地），轻轻的（地），不慌不忙的（地）③柔软的（地）④文雅的（地），文静的（地）

~ قدم 〈军〉正步

کردن ~ 放慢；放低（声音）

آهسته آهسته 〔副〕 静静地；慢慢地，渐渐地，轻轻地

آهسته‌خو (ی) (*~khoo*) 〔形〕 斯文的，文雅的

آهسته‌رای (*~rāy*) 〔形〕 ①谨慎的②冥思熟虑的

آهسته‌رو (*~row*) 〔形〕 走路慢吞吞的

آهسته کار (*~kār*) 〔形〕 干活慢的

آهك (*āhak*) 〔名〕 石灰

(کشته ~ ، مرده ~) آب دیده ~ 熟石灰，加水石灰

(مکلس ~ ، تفته ~ ، زنده ~) آب ندیده ~ 生石灰

~ سنگ 石灰石

~ کورهٔ 石灰窑

~ معدن 石灰矿

آهك پز (*~ paz*) 〔名〕 烧石灰工人

آهك پزی 〔名〕烧石灰
~ کورهٔ 石灰窑
آهک سازی 〔名〕钙化（作用）
آهکی 〔形〕石灰的，石灰质的
شدن ~ 石灰化，钙化
کردن ~ 使…钙化
آهمند (*āhmand*) 〔名〕骗子，说谎的人
آهن (*āhan*) 〔名〕铁
تسمه ~ 制箍用铁，铁皮腰子
چینی ~ 黑铁
خالص ~ 软铁
خام ~ 生铁
سفید ~ 白铁，马口铁，镀锌铁皮
شمش ~ 锭铁，低碳钢
شیروانی ~ 房盖铁，瓦陇铁
کنده ~ 铁块
کوبیده ~ 熟铁，锻铁
ورق ~ 铁板
~ تنکه 铁皮，铁叶，铁板；黑钢皮
~ راه 铁路
~ سنگ 铁矿石
خام ~ سنگ 铁石，含铁矿石；菱铁矿
(~ زنگ) ~ سیاهی 铁锈迹
~ عصر 铁器时代
(یا کوفتن) سرد کوبیدن ~ 〈转〉白费力气
آهن آلات 〔名〕铁制品，铁器；五金器具
آهن بر (~ *bor*) 〔形、名〕锯铁的，割铁的
~ ارهٔ 锯铁锯子
~ قیچی 割铁剪子
آهن پاره 〔名〕碎铁，废铁
آهن پایه 〔名〕铁锅
آهن پوش 〔形〕包铁皮的，装甲的，铁甲的
کردن ~ 包上铁皮，装甲
آهن تسمه (~ *tasme*) 〔名〕铁箍，铁腰子
آهنج I (*āhanj*) 同 آهنگ
آهنج II آهنجیدن 的根
آهن جامه (*āhan-jāme*) 〔名〕包铁，铁箍
آهنجان (*āhonjān*) 〔名〕硬汉子
آهن جفت (*āhan-joft*) 〔名〕铁犁
آهنجیدن (*āhanjeedan*) 〔动〕（根 آهنج）①抽出，拔出（鞘）②悬挂
آهن دار (*āhan-dār*) 〔形〕含铁的
آهن دل (~ *del*) 同 آهنین دل
آهن ذوب کن (~ *zowb-kon*) 同 آهن گداز
آهن ذوب کنی 同 آهن گدازی
آهن ربا (~ *robā*) 〔名〕磁铁，磁石，磁体
الکتریکی ~ 〈理〉电磁体；电磁铁
آهن ربایی 〔形〕磁石的，磁性的
آهن ریزی 〔名〕铸铁厂，铸铁车间
آهن ساز 〔名〕铁器匠
آهن سازی 〔名〕制作铁器
آهن فروش (~ *foroosh*) 〔名〕铁器商
آهن فروشی 〔名〕经营铁器买卖
آهن قراضه (~ *gharāze*) 〔名〕①锯铁的锯子，钢锯②碎铁
آهنکار (~ *kār*) 〔名〕铁器匠
آهن کش (~ *kesh*) 同 آهن ربا
آهن کوب 〔名〕①锻铁人②覆盖铁板的屋顶
آهن کوبی 〔名〕①锻铁②打铁车间③为屋顶钉铁板
کردن ~ 锻铁；为屋顶钉铁板
آهنگ (*āhang*) 〔名〕①音乐，曲调，调子②意

向，意图③速度④重音⑤音调⑥方式，方法⑦夜莺

بلند ~ 高音

بم ~ 低音

پرسش ~ 疑问语调

تير ~ 射速

خوش ~ 优美的曲调

رشد صنايع ~ 工业发展的速度

صداى آمرانه ~ 命令口气

ساختن ~ 配乐，谱曲

او براى اين شعر ~ ساخت . 他为这首诗谱了曲子。

چيزى را ~ كردن 打算，企图，想

او ~ سفر كرد . 他打算去旅行。

آهنگ دار 〔形〕 和谐的，调和的，有音韵的，声音优美的

آهن گداز (*āhan-godāz*) 〔名、形〕 ①铁匠，打铁的②沉重的

~ رنج 沉重的劳动

آهن گدازى 〔名〕 打铁

~ كارخانهٔ 铁工厂

آهنگر (*~gar*) 〔名〕 铁匠；锻工

آهنگر خانه 〔名〕 铁匠房

آهنگرى 〔形、名〕 ①铁匠的；锻工的②打铁

~ چكش 铁锤

~ كردن 打铁，当铁匠

آهنگ ساز (*āhang-sāz*) 〔名〕 作曲家

آهنگ سازى 〔名〕 作曲

~ فاكولتهٔ 作曲系

آهنى (*āhanee*) 〔形〕 ①铁（制）的②坚硬的

آهنين (*āhaneen*) 〔形〕 ①铁（制）的②铁一般的，坚固的，有力的，强大的

~ ارادهٔ (~ عزم) 钢铁意志

~ انضباط 铁的纪律

آهنين پنجه (*~panje*) 〔形〕 ①有铁爪的②强壮的③厉害的，严厉的，用高压手段的

آهنين دل (*~del*) 〔形〕 ①铁石心肠的，残酷无情的②铁了心的，勇敢的

آهو I 〔名〕 鹿，小羚羊

~ چين (~ ختائى ، ~ ختن ، ~ مشك) 麝

~ سرخ 野山羊

~ سفيد 黄羊

~ فلك 〈喻〉 太阳

~ ناگرفته بخشيدن 〈成〉熊未打死先分皮。

آهو II 〔名〕 ①缺点，缺陷②不适，有病

آهو بچه (*āhoo-bache*) 〔名〕 小鹿

آهو بره (*~bare*) 同 آهو بچه

آهوپا (ى) 〔形〕 ①飞驰的，快的（指马）②细腿的

آهو چشم (*~cheshm*) 〔形〕 美丽的，传神的，魅人的（指眼睛）

آهو دل (*~del*) 〔形〕 胆小的，胆怯的

آهورى (*āhooree*) 〔名〕 〈植〉野芥子

آهو گردان (*āhoo-gardān*) 〔名〕 为国王猎鹿时赶鹿的人

آهو گردانى 〔名〕 猎鹿，围鹿

~ كردن 同上

آهومند (*āhoo-mand*) 〔形〕 ①有病的②有缺陷的

آهون (*āhoon*) 〔名〕 ①地道，坑道②洞穴；矿坑

آهيانه (*āhiyāne*) 〔名〕 〈解〉脑壳，头盖骨，颅骨

آهیختن (*āheekhtan*) 〔动〕（根 آهیز）①抽出，拔出（鞘）②悬挂

آهیز آهیختن 的根

آی 同 آ Ⅱ条

آی 〔叹〕 喂！

! پسر ~ 喂，小孩！

! حسن ، ~ حسن ، بیا اینجا 喂！我说哈桑，到这里来！

!سرم ~ 啊哟，我的头真疼呀！

آیا 〔副〕 难道，莫非，是否

؟ فردا حرکت میکنید ~ 你明天动身吗？

آیات 见 آیت

آیت (*āyat*) 〔名〕（复 آیات）①标记，标志，象征②古兰经经文③奇迹

نماز آیات （伊斯兰教徒在可怕的自然现象面前）双膝跪祷

آئروپلان Aeroplane 〔名〕飞机

آیش (*āyesh*) 〔名〕 ①休耕地②（果树的）大年

~ زمین 休耕地

~ زمین دو （休两年的）休耕地

(~ دادن ، ~ بستن) ~ گذاردن 休耕

آیش بندی (~ *bandee*) 〔名〕 轮耕，轮作

آینده (*āyande*) 〔形、名〕 ①将来的，未来的，以后的②将来，未来

~ در 将来，未来

در ~ نزدیک 不久的将来

~ زمان 〈语〉 将来时

~ سال 明年

آینه Ⅰ (*āyene*) 同 آیینه

آینه Ⅱ 〔副〕 无论如何

آئورت Aorta 〔名〕 〈解〉主动脉

آیون 〔名〕 阿尤恩（西属撒哈拉首府）

آیین Ⅰ (*āyen, āyeen*) 〔名〕 ①惯例，习惯②形式；仪式③章程，法规，程序④规定⑤学说，理论⑥信仰，宗教，信条⑦秉性

~ استقبال رسمی 正式欢迎的仪式

~ جامد 死规定，教条

~ جنگی 战争学

~ حیات 生活方式

~ دادرسی 民事诉讼程序

~ گشایش جشن 节庆仪式

~ نظامی 军礼

~ از روی 照例，按程序

آیین Ⅱ 〔名〕 装饰，装扮，装点，点缀；整齐

~ بستن 同上

آئین 同 آیین

آیین بندی (~ *bandee*) 〔名〕 装饰，打扮，装点，点缀

آیین پرست (~ *parast*) 〔名〕 墨守成规者；引经据典者

آیین نامه 〔名〕 条例，章程，纪律守则

~ انتخابات 选举条例

~ حزب 党章

آیینه (*āyeene*) 〔名〕 镜子

~ دق 哈哈镜

~ طبی 〈医〉窥器

~ قدی 穿衣镜

~ کروی 球面镜

(~ چرخ ، ~ زرین) ~ گردان 〈喻〉太阳

~ مخابره 信号镜

~ مسطح 平面镜

~ کردن 〈口〉支付

آیینه ساز 〔名〕 制镜者

آیینه سازی 〔名〕 制镜

آیینه کاری 〔名〕 装上镜子

آیینه گر (~ *gar*) 同 آیینه ساز

آیینه گری 同 آیینه سازی

دلش صاف نیست . ~ 他不诚实。

آئینه 同 آیینه

آیینه بندی (~ *bandee*) 同 آیینه کاری

آیینه دار 〔形、名〕 ①有镜子的②理发师

آیینه دان 〔名〕 镜子盒，镜子袋

الف

ا 仍为波斯文第一个字母，但有时同 آ 被看成为两个单独字母。

اب (*ab*) 〔名〕（复 آباء）父亲

اباء (*ebā'*) 〔名〕 拒绝，拒不…

~ داشتن 厌烦，厌恶

~ كردن (از) 拒绝，拒不…，否认

او از رفتن ~ كرد . 他不肯走。

ابا (*abā*) 〔名〕 汤，稀粥

ابابيل (*abābeel*) 〔名〕〈动〉雨燕

اباحت (*ebāhat*) 〔名〕 获许，获准，得到许可；把秘密公开

اباحتى 〔名〕 无信仰者

اباحه (*ebāhe*) 同 اباحت

اباحى (*ebāhee*) 〔形〕 自由派的

ابارت (*ebārat*) 〔名〕 ①消灭②〈生〉受粉

اباريق (*abāreegh*) 见 ابريق

ابازير (*abāzeer*) ابزار 的再生复数

اباطيل (*abāteel*) 〔名〕 谣言，谎言，废话

~ دنيا 尘世的空虚浮华

اباق (*abāgh*) 〔形〕 跑回的，逃跑的

ابام (*abām*) 〔名〕 债，债务，信贷

ابانت (*ebānat*) 〔名〕 暴露，显露，揭露

ابتار (*ebtār*) 〔名〕 省略，缩减

ابتداء (*ebtedā'*) 〔名〕 开始，最初

~ حركت 出发点，起点

در ~ (در ~ امر) 开始，最初

~ نقطهٔ 起点

~ كردن 开始

ابتداء بساكن (~ *besāken*) 〔副〕 毫无理由地；无缘无故地，突然（地）

ابتدار (*ebtedār*) 〔名〕 干冒险的事；冒险行为

ابتداع (*ebtedā'*) 〔名〕 ①发明，创造②创举，革新

~ كردن 同上

ابتدائاً (*ebtedā-an*) 〔副〕 开始地

ابتدائى (*ebtedā-ee*) 〔形〕 开始的，最初的，初级的；原有的，原来的；起码的；初审的

~ ترين وسائل معيشت 最基本的生活资料

~ محكمهٔ 初级法院

~ مدرسهٔ 初级小学

ابتذال (*ebtezāl*) 〔名〕 ①轻视，鄙视，侮辱②下流，淫荡（的生活）

ابتر (*abtar*) 〔形、名〕 剪尾的，短的，〈转〉无结果的，无后代的，短尾蛇

ابتسام (*ebtesām*) 〔名〕 微笑

ابتعاد (*ebte-ād*) 〔名〕 避开

ابتغاء (*ebteghā'*) 〔名〕 找，寻找

ابتكار (*ebtekār*) 〔名〕 ①发起，首倡，创造；主动性，主动精神②早起③与处女性交

به ~ خود 主动地

ابداً (*abadan*) 〔副〕①永远地，长久地，始终②（带否定词）任何时候也不…，永不…，永远也不…

~ این کار را نخواهم کرد . 我决不会做这种事。

ابداء (*ebdā'*) 〔名〕开始，创造，开创，创新

~ کردن 同上

ابداع (*ebdā'*) 〔名〕发明，创造，创作

~ کردن 同上

ابدال (*abdāl*) 见 بدل

ابدال (*ebdāl*) 〔名〕变换，转换，对调〈语〉音位转移，替换

~ حروف 字母的转换

ابدام (*abdām*) 〔名〕身体，躯体

ابدان (*abdān*) 见 بدن

علم الابدان 人体解剖学

ابدمدت (*abad-moddat*) 〔形〕永久的，永世的

ابدی Ⅰ (*abadee*) 〔形〕长久的，永远的永世的

افتخار ~ بر شهیدان انقلابی ! 革命烈士永垂不朽!

ابدی Ⅱ 〔名〕永久性，永久

ابدیت (*abadiyyat*) 〔名〕长久，永久，永恒

ابر Ⅰ (*abr*) 〔名〕①云，云彩②海绵③人

~ طره‌ای 〈气〉卷云

~ طوفان （预兆）暴风雨的云彩

~ مرده (~ کهن) （洗澡用的）海绵

~ مصنوعی 人造云

~ بودن 阴天

هوا ~ است . 阴云密布（天空阴霾）。

~ شدن （天空）布满阴云，阴天

~ قوهٔ 创造力

~ نشان دادن (~ بخرج دادن) 表现首创精神

~ عمل را در دست داشتن (بدست آوردن) 掌握主动权，带头

~ کردن 提倡，首倡

ابتلاء (*ebtelā'*) 〔名〕①患病，遭到…②不幸③受难，临难④试验

~ به سرماخوردگی 患感冒

ابتلاع (*ebtelā'*) 〔名〕吞下，咽下

ابتناء (*ebtenā'*) 〔名〕建造，奠基

~ کردن 同上

ابتهاج (*ebtehāj*) 〔名〕欢乐，快乐，高兴，愉快

ابتهال (*ebtehāl*) 〔名〕请求，恳求，哀求；呻吟

ابتیاع (*ebtiyā'*) 〔名〕购买

~ غیر قابل 不可买的

~ قابل 可买的

~ کردن 买，购买

ابتیاعی 〔形〕购买的

~ بهای 购买价格

ابجد (*abjad*) 〔名〕古代阿拉伯文以一个字母代一个数字的排列法

ابجد خوان (~ *khān*) 〔名〕从一、二、三开始学起的人，初学者

ابخر (*abkhar*) 〔形〕嘴臭的

ابخره (*abkhere*) 见 بخار

ابد (*abad*) 〔名〕长久，永远，永世

~ الدهر 永久，永远

الی الابد (تا ~) 永远地

ابدا (*abadā*) 同 ابداً

. را بانگ سگ زبان نكند ~ 〈谚〉狂犬吠日（无损于太阳的光辉）。

ابر Ⅱ 〔名〕 受胎；（棕榈）果，果实

ابر Ⅰ (*abar*) 〔名〕 上面

قدرت ~ 超级大国

. چين هرگز ~ قدرت نخواهد شد 中国永远不做超级大国。

ابر Ⅱ 〔介〕 即 بر （古文体或诗歌中用）

ابراء (*ebrā'*) 〔名〕 ①解放，拯救，释放②交清，付清，偿还③免罪

كردن ~ 同上

ابراء نامه 〔名〕 清单，减免证

ابرار (*abrār*) 〔名〕 ①虔诚的人，正直的人，信教者②清白无辜者

ابرار (*ebrār*) 〔名〕 免罪；辩护

ابراز (*ebrāz*) 〔名〕 ①表示，表现，显示②宣布，宣告，公布，公开，披露

شدن ~ 出现，显露出来；讲出，披露

كردن ~ (داشتن ~) 表示，表现，显示；宣布，宣告，公布，公开，披露

احساسات كردن ~ 表示欢迎；表达感情

همدردى كردن ~ 表示同情

. خوشحالى كردم ~ 我表示高兴。

. او مطلبى ~ نكرد 他什么也没有讲。

ابرآلودگى (*abr-āloodegee*) 〔名〕 云雾弥漫，雾气腾腾

ابر آلوده 〔形〕 多云的，多雾的，云雾弥漫的，阴霾的

ابرام (*ebrām*) 〔名〕 坚持，固执，不屈不挠，纠缠不休

به ~ 坚持地，固执地，执拗地

كردن (در) ~ 坚持，固执

ابراهيم (*ebrāheem*) 〔名〕 易卜拉欣，亚伯拉罕（犹太教的先知）

ابرد (*abrad*) بارد 的比较级和最高级

ابردار (*abr-dār*) 同 ابرآلوده

ابردست (*abr-dast*) 〔形〕 豁达大度的，大方的，慷慨的

ابرسانائى (*abar-rasānā-ee*) 〔名〕〈理〉超导电性

ابرش (*abrash*) 〔形、名〕 ①（毛色）青的（指马），杂色的，斑驳的②红色白斑的马

ابرشم (*abresham*) 同 ابريشم

ابرص (*abras*) 〔形、名〕 ①患麻疯病的；有雀斑的（指脸）②麻疯病人

ابركاكيا (*abar-kākiyā*) 〔名〕 蜘蛛网，蜘蛛丝

ابرناك (*abrnāk*) 同 ابرآلوده

ابرنجك (*abranjak*) 〔名〕 闪电

ابرنجن (*abranjan*) 〔名〕 手镯；脚环

پاى ~ 脚环

دست ~ 手镯

ابرنجين (*abranjeen*) 同 ابرنجن

ابرنما (*abr-nemā*) 〔名〕 测云器

ابرو (*abroo*) 〔名〕 （复 ابروان） 眉，眉毛

شام ~ (زال سر ~ ، فلك ~) 〈喻〉月牙，新月

فراخى ~ 眉开眼笑，高兴

انداختن ~ (جنباندن ~ ، زدن ~) 眨眼，使眼色，暗示

خم نكردن ~ (خم به ~ نياوردن) 忍受，不动声色，面不改色

كشيدن ~ 描眉

بهم كشيدن ~ 皱眉（头）

~ در هم کشیدن (به ~ گره زدن ، گره بر ~ افکندن یا انداختن) 皱眉

~ گشادن 喜上眉梢，眉开眼笑，高兴

ابروکن (~kan) 〔名〕 镊子（拔毛发用）

ابره (abre) 〔名〕 （衣服）面子

ابره (ebre) 〔名〕 针；蜜蜂的刺

ابری (abree) 〔形〕 多云的，阴霾的，阴天的，昏暗的；斑驳的，

~ روز 阴沉沉的天气

~ شیشهٔ 不透明的玻璃

~ کاغذ （象大理石花纹的）石纹纸

ابریشم (abreesham) 〔名〕 丝，绸，丝织品

~ خالص 纯丝

~ طبیعی 真丝

~ کج 乱丝，绪丝；绣花丝线

~ مصنوعی 人造丝

جادهٔ ~ (راه ~) 丝绸之路

~ کرم 蚕

~ گل 〈植〉合欢花

ابریشم تاب 〔名〕 加捻丝的工人

ابریشم تابی 〔名〕 加捻丝

~ کارخانهٔ 加捻丝厂

ابریشم دوز 〔名〕 丝织工人

ابریشم فروش (~foroosh) 〔名〕 买卖丝绸的，丝商

ابریشم فروشی 〔名〕 买卖丝绸

ابریشم کش (~kesh) 〔名〕 缫丝者

ابریشم کشی 〔名〕 缫丝

~ چرخ 缫丝机

ابریشمی 〔形〕 丝（绸）的

~ پارچهٔ 绸料

~ گل 〈植〉合欢花

ابریشمین (abreeshameen) 同 ابریشمی

ابریشمینه 〔名〕 丝绸

ابریق (ebreegh) 〔名〕 （复 اباریق） 洗手器，罐子，壶

ابزار I (abzār) 〔名〕 食品调料，作料（如胡椒、姜黄、桂皮等）

ابزار II 〔名〕 工具，家什，什物，器具，用具

~ های دستی 手工工具

~ صنعتی 工具

ابزار آلات 〔名〕 工具，器具，用具，什物

ابزار مند (~mand) 〔名〕 工具制造者

ابژکتیف Objective 〔形〕 客观的，真实的

ابژکتیویسم Objectivism 〔名〕 客观主义

~ بورژوایی 资产阶级客观主义

ابستروکسیون Obstruction 〔名〕 妨碍，障碍，阻碍；故意阻碍议案通过

ابسولوتیزم Absolutism 〔名〕 专制主义；绝对论，专制政治论

ابشار (abshār) 〔名〕 报喜

ابصار (absār) 见 بصر

ابط (ebt) 〔名〕 腋，腋窝

ابطاء (ebtā') 〔名〕 推迟，延缓，踌躇；缓慢移动

ابطال (abtāl) 见 بطل

ابطال (ebtāl) 〔名〕 ①废除，消灭，取消②说谎

~ شدن 被废除，被消灭，被取消

~ کردن 废除，取消

ابطی (ebtee) 〔形〕 腋下的

ابعاد (ab-ād) 见 بعد

~ سه گانه (~ ثلاثه) 〈数〉 三量度

（长、宽、高）

ابعاد (*eb-ād*) 〔名〕 使…离开，驱除，逐出，放逐，摈，疏远

~ كردن 同上

ابعد (*ab'ad*) بعيد 比较级和最高级

ابغاض (*ebghāz*) 〔名〕 ①仇恨，敌意，敌对②外国人③叛逆

ابقاء (*ebghā'*) 〔名〕 ①停留，延期，延长②保留，保持；保卫，维持，维护

~ صلح 维护和平

~ مقام خود 继续留任

~ داشتن 停留，延续，继续

~ كردن 保存，保留，保持

ابكار (*abkār*) 见 بكر

ابكار (*ebkār*) 〔名〕 清晨动身

ابكم (*abkam*) 〔名〕 哑吧

ابل (*ebel*) 〔名〕 骆驼

ابلاس (*eblās*) 〔名〕 失望，绝望，怅惘，神情恍惚

ابلاغ (*eblāgh*) 〔名〕 通告，通知

~ شدن 得知，被通知

~ كردن (به) 通告，通知

خواهش ميكنيم درود ما را به سردم كشورتان ~ كنيد . 请把我们的问候带给贵国人民。

ابلاغ نامه 〔名〕 公告，告示，通告

ابلاغى 〔形、名〕 通知的（内容，事情）

ابلاغيه 〔名〕 通知，告示，呼吁书，公报，简报

ابلق (*ablagh*) 〔形、名〕 ①有黑白斑纹的，斑驳陆离的②帽缨③〈转〉时代

~ ايام (~ چرخ ، ~ فلك) 〈喻〉世界；时光，时代

~ اسب 斑马

ابلوك (*ablook*) 〔形、名〕 两面派的（人），虚伪的（人）

ابله (*ablah*) 〔形、名〕 ①愚蠢的，糊涂的，傻的②傻子，傻瓜

ابلهانه 〔形、副〕 愚蠢的（地），糊涂的，（地），傻的（地）

~ جواب 愚蠢的回答

ابله فريب (*~fareeb*) 〔名〕 骗子（手）

ابله فريبى 〔名〕 欺骗，诈骗

ابلهى 〔名〕 愚蠢，糊涂，傻

ابليز (*ebleez*) 〔名〕 粘土质

ابليس (*eblees*) 〔名〕 魔王，恶魔，恶鬼，魔鬼

مثل ~ از لاحول گريختن 象小鬼怕阎王一样

ابليسانه 〔形、副〕 魔鬼似的(地)，恶魔般的（地）

ابليسى 〔形、名〕 ①恶魔的，魔鬼的②恶魔作祟，闹鬼

ابن (*ebn*) 〔名〕（复 ابناء ، بنى） 儿子，子孙

ابناء (*abnā'*) 见 ابن

~ جنس (~ نوع) 同一种人

~ جهان 世界的公民，生物

~ عصر (~ زمان ، ~ روزگار ، ~ دهر) 同时代人，世纪同龄人

~ وطن 同胞，祖国的儿子

ابناخون (*abnākhoon*) 〔名〕 篱笆墙，堡垒

ابن الحرام (*ebnol-harām*) 〔名〕 非婚生子

ابن الوقت (*~vaght*) 〔名〕 见机行事的人，及时行乐的人

ابنیه (*abniye*) 见 بناء

ابو (*aboo*) 〔名〕①父亲②用以构成“赋有…的”，“具有…的”意义的词，如：

～ البشر 人类的始祖，亚当

～ الکلام 多嘴多舌的

～ المکارم （品格）高尚的

～ الهول 斯芬克斯；狮身人面象；丑的，可怕的

～ یحیی 死神

ابواب (*abvāb*) 见 باب

ابواب جمع (～*jam'*) 〔形、名〕①委托…照管的，交…保管的②收入，进款

ابواب جمعی 〔形、名〕①受…管辖的，隶属于…的②代人保管的财物

ابواسحقی (*aboo-eshaghee*) 〔名〕一种绿松石

ابوان (*abavān*) 〔名〕双亲，父母

ابوت (*obovvat*) 〔名〕父亲的身份

ابوس (*oboos*) 〔名〕榴弹炮

ابوظبی (*aboozabee, aboodabee*) 〔名〕①阿布扎比（组成阿拉伯联合酋长国的酋长国之一）②阿布扎比（阿拉伯联合酋长国首都）

ابوطیاره (*aboo-tayyāre*) 〔名〕〈讽〉破车；飞机

ابونیت Ebonite 〔名〕硬橡胶，硬橡皮

ابوی (*abavee*) 〔名〕父亲

～ چه گفت ؟ 父亲说了什么?

ابوین (*abavayn*) 〔名〕双亲，父母

ابه (*obbe*) 〔名〕①部落，部族②游牧部落安家的地方③游牧区

ابهام Ⅰ (*ebhām*) 〔名〕大拇指，大脚趾

～ انگشت 大拇指

ابهام Ⅱ 〔名〕①怀疑，疑惑，猜疑②含混不清，意思含糊，模棱两可

～ بطور 含混不清地

ابهام آلود 〔形〕含混不清的，模棱两可的，不确定的

ابهام آمیز 同 ابهام آلود

ابهت (*obbahat*) 〔名〕宏伟，威严，富丽堂皇，华丽

ابهر (*abhar*) 〔名〕〈解〉主动脉

ابهر (*abhor*) 〔形〕天蓝色的

ابیا (*abyā*) 〔名〕〈动〉山鹬

ابیات (*abyāt*) 见 بیت

ابیر (*abeer*) 〔名〕①衬衫②火花

ابیز (*abeez*) 〔名〕火花

ابیض (*abyaz*) 〔形〕白色的

～ بحر 白海

～ کاخ 白宫（美国政府所在地）

～ نژاد 白种人

اپتومتر Optometer 〔名〕〈医〉视力计

اپتومتری Optometry 〔名〕①〈医〉视力测定法②验光配镜术，验光配镜业

اپتیک Optics 〔名、形〕〈理〉①光学②光学的

اپتیمیسم Optimism 〔名〕乐观主义

اپرا (ی) Opera 〔名〕歌剧

～ پکن 京剧，京戏

اپرا بوفا Opéra bouffe 〔名〕喜剧，滑稽剧

اپرت Operette 〔名〕小歌剧

اپرخیده (*aparkheede*) 〔形〕清楚的，明确的，直率的

اپرلان (*eperlān*) 〔名〕一种香鱼

اپریت Yperite 〔名〕〈化〉芥子气，双氯乙基硫

اپسان (*apsān*) 〔名〕 磨刀石

اپل Epaule 〔名〕 肩，肩膀

اپورتونیزم 同 اپورتونیسم

اپورتونیست Opportunist 〔名〕 机会主义者

اپورتونیستی Opportunistic 〔形〕 机会主义的

~ مشی 机会主义路线

اپورتونیسم Opportunism 〔名〕 机会主义

اپوزسیون Opposition 〔名〕 反对派

~ مطبوعات 反对派报刊杂志

اپه Epee 〔名〕 〈体〉轻剑，佩剑，尖剑；尖剑术

اپیدرم Epiderme 〔名〕 〈生〉表皮（层）

اپیدمی Epidemic 〔名〕 流行病，瘟疫

اپیدمیولوژی Epidemiology 〔名〕 流行病学

اپیدیدیم Epididymis 〔名〕 附睾

اپیک Epic 〔形〕 史诗的，叙事诗的；英雄的，庄严的

اپیکا Ipéca 〔名〕 〈植〉吐根

اپیکوری Epicurean 〔形〕 〈哲〉伊壁鸠鲁派的

اپیکوریسم Epicurism 〔名〕〈哲〉（古希腊唯物主义哲学家）伊壁鸠鲁学说

اپی گلوت Epiglottis 〔名〕 〈解〉会厌

اپی لپسی Epilepsy 〔名〕 〈医〉癫痫，羊癫疯

اپیون Opium 〔名〕 鸦片

اتا (*atā*) 〔名〕 父亲

اتابک (*atābak*) 〔名〕 ①祖父，长者②古代首相的衔头③官庭教师

اتاتیست Etatist 〔名、形〕 ①国家主义者②国家主义的

اتازونی (*atāzoonee*) 〔名〕 美利坚合众国，美国

اتاق (*otāgh*) 同 اطاق

اتان Ethane 〔名〕 〈化〉乙烷

اتانول Ethanol 〔名〕 〈化〉乙醇

اتباع (*atbā'*) 见 تابع 或 تبعه

اتباع (*ettebā'*) 〔名〕 跟随，随从，服从

~ کردن 同上

اتحاد (*ettehād*) 〔名〕 联盟，联合

~ آراء 意见一致，一致同意

~ اسلام 泛伊斯兰主义

~ جماهیر شوروی سوسیالیستی (~ شوروی) 苏维埃社会主义共和国联盟

~ کارگران و دهقانان 工农联盟

~ بستن 结盟

~ کردن 联合，统一，结成联盟

اتحادی 〔形〕 联合的，同盟的，统一的

اتحادیه 〔名〕 工会，同盟，联盟

~ اصناف (~ صنفی) 行会

~ اعراب 阿拉伯联盟

~ تعاونی 合作社

~ صنفی بازرگانی 商会

~ کارگران 工会

اتحادیه بازی 〔名、形〕 ①工联主义②工联主义的

اتحاف (*ethāf*) 〔名〕 赠送，赠送礼物

اتخاذ (*ettekhāz*) 〔名〕 采取，采纳，做出

~ موضع 采取立场；〈军〉选择阵地

~ کردن 采取，采纳，做出

تدابیر لازم را ~ کردن 采取必要的措施

چین در امور بازرگانی خارجی سیاست برابری و سود متقابل را ~ میکند. 中国执行平等互利的对外贸易政策。

اتر Ether 〔名〕 〈化〉乙醚

اترار (*atrār*) 〔名〕〈植〉伏牛花

اتراس (*atrās*) 见 ترس

اتراق (*otrāgh*) 〔名〕露营，露宿

اتراك (*atrāk*) 见 ترك

اترج (*otroj*) 〔名〕〈植〉枸橼（香橼）

اتریش (*otreesh*) 同 اطریش

اتساع (*ettesā'*) 〔名〕扩张，扩展，扩大，延展

زیاد مردمک چشم ~ 〈医〉瞳孔开大，瞳孔放大

شاخه های نای ~ 〈医〉支气管扩张

قلب ~ 〈医〉心脏扩张

مویرگها ~ 〈医〉毛细管扩张

~ قابلیت 延展性

دادن ~ 扩大，扩展

(پیدا کردن ~) یافتن ~ 得到扩大，扩展开来

اتصاف (*ettesāf*) 〔名〕①赞美，称赞，赞扬②描绘，叙述，描写

کردن ~ 同上

اتصال (*ettesāl*) 〔名〕（复 اتصالات）接合，接头，连接；（电工）接点，接通

دو سیم بیکدیگر ~ 接上两根（电）线

دو قوه ~ 两支部队会合

رباطی ~ 〈解〉韧带联合

غضروفی ~ 〈解〉软骨结合

کوتاه ~ 〈电〉短路

~ خط 〈乐〉连接线

~ دستگاه （电话等的）接线器

~ محل 接合点，接合部

دادن ~ 使…接合，使…合并

(یافتن ~) پیدا کردن ~ 接合起来，连结起来

اتصالا (*ettesālan*) 〔副〕不间断地，经常地，没完没了地

اتصال دهنده (*ettesāl-dehande*) 〔形〕把…连结在一起的

اتصالی 〔形、名〕①不间断的，经常的，没完没了的②连结在一起的③〈电〉短路

برق ~ 短路

تلفن ~ （电话）串话，串音

پیدا کردن ~ 发生短路

اتفاق (*ettefāgh*) 〔名〕（复 اتفاقات）①事情，事故，事变，情况②同意，一致，思想一致③联合，联盟，纠合④偶然性，命运

آراء ~ 意见一致

تدافعی ~ 防守同盟

ملل ~ 国联

~ از حسن 幸遇，幸好，正巧

(~ از ، ~ برحسب) ~ از روی 偶然地，意外地

~ به 一起，一同，共同地，联合地

آراء ~ به 意见一致地，全体地

آنها ~ به 同他们一起

افتادن ~ 发生，出事

؟ افتاد ~ چه 发生了什么事?

... هر اتفاقی بیفتد 不管发生什么事，…

کردن ~ 联合，结盟

اتفاقاً (*ettefāghan*) 〔副〕偶然地，凑巧地，正巧

. ما ~ او را در راه دیدیم 我们偶然在路上遇见了他。

اتفاقی 〔形〕①偶然的，突然的，意外的②互相取得一致的

～ برخورد 不期而遇，邂逅

اتقاء (*etteghā'*) 〔名〕 ①虔诚②避免，节制，防止

اتقان (*etghān*) 〔名〕 巩固，加强

اتقياء (*atghiyā'*) 见 تقی

اتكاء (*ettekā'*) 〔名〕 依靠，支持，支柱；〈军〉据点

به نیروی خود ～靠自己力量，自力更生

ما طرفدار ～ به نیروی خود هستیم . 我们主张自力更生。

بنفس ～ 自信，自负，自尊

～ به 依靠…

～ نقطهٔ 支撑点

اتكال (*ettekāl*) 〔名〕 ①希望，期望，信任②委托（做某事）③信仰真主

اتكالی 〔形〕 寄希望于别人的，靠别人的；信心不足的

～ بیمهٔ 几个组织参加的保险

اتلاف (*etlāf*) 〔名〕 ①丢掉，丢失，损失，浪费②消灭，毁灭

نفوس ～ 毁灭生灵

وقت ～ 浪费时间

کردن ～ 浪费（时间），消灭，破坏，糟踏

اتلال (*atlāl*) 见 تل

اتلتيك Athletic 〔形〕 运动的，体育的，竞技的；强壮的

اتلس Atlas 〔名〕〈解〉寰椎（第一颈椎）

اتلس 同 اطلس

اتم Atom 〔名〕 〈理〉原子

～ جذب و کشش 原子内聚力

～ عصر 原子时代

اتم (*atamm*) تام 的比较级和最高级

بنحو ～ (به وجه ～) 最完善地，最彻底地

اتمام (*etmām*) 〔名〕 完成，结束

به ～ رساندن 使…完成，使…结束，进行完毕

ساختمان این پل را قبل از روز ملی به ～ خواهیم رساند . 我们将在国庆节前把大桥建成。

به ～ رسیدن (～ یافتن) 完成，结束，完毕

عمر مرتجعین به ～ رسیده‌است . 反动派的末日已经来临。

اتمام حجت (～ *hojjat*) 〔名〕 最后通牒

اتمامی 〔形〕 完成的，结束的

اتمشكن (*atom-shekan*) 〔名〕 （原子能）核粒子加速器

اتم گرام (*atom-gerām*) 〔名〕 〈化〉克原子

اتنو گرافی Ethnography 〔名〕 人种学

اتو (*otoo*) 同 اطو

اتوبان Autobahn 〔名〕 高速公路

کمربندی ～ 高速环城公路

اتوبوس Autobus 〔名〕 公共汽车

هوائی ～ 大型客机，“空中公共汽车”

اتوبوس رانی 〔名〕 驾驶公共汽车

اتوبيو گرافی Autobiography 〔名〕 自传

اتوپيست Utopist 〔名〕 乌托邦主义者，空想主义者，空想家

اتود Etude 〔名〕 ①草图；（绘画、雕刻等的）习作②练习曲

کردن ～ 画草图，习作

اتودافه Auto-da-fé 〔名〕〈史〉中世纪天主教会宗教裁判所的判决（仪式）；对异教徒（或异端著作等）所处的火刑

اتوریته Authority 〔名〕 权威

اتوژیر Autogyro 〔名〕 旋翼机，自动旋翼飞机（直升飞机的一种）

اتوشوئی (*otooshoo-ee*) 〔名〕 汽车维修站

اتوکار Autocar 〔名〕 大轿车

اتوکراسی Autocracy 〔名〕 独裁，专制制度，独裁政府

اتوکش (*otoo-kesh*) 〔名〕 熨衣服者

اتوکشی 〔名〕 熨，熨平

کردن ~ 同上

اتوکلاو Autoclave 〔名〕 热压消毒器，压热器；（烹饪用）高压锅

اتوم Atom 同 اتم

اتومات 同 اتوماتیك

اتوماتیك Automatic 〔形〕 自动的，自动化的；无意识的，机械的

~ تمام 全自动的

اتومبیل Automobile 〔名〕 汽车，小轿车

باری ~ 载货汽车，卡车

زره پوش ~ 装甲车

سواری ~ 小轿车

کورسی ~ 竞赛用的汽车，赛车

اتومبیل رانی 〔名〕 驾驶汽车，汽车交通

~ خطوط 汽车路（线）

~ مسابقهٔ 汽车比赛

اتومبیل رو (*otomobeel-row*) 〔名〕 汽车道

اتومبیل سازی 〔名〕 汽车制造（业）

~ کارخانهٔ 汽车制造厂

اتومی (*atomee*) 〔形〕 原子的，原子能的

~ انرژی（نیروی） 原子能

~ ایستگاه برق 原子发电站

~ بمب 原子弹

~ بیماری 放射病

~ پیل 原子反应堆

~ تهدید 原子讹诈

~ حجم 〈化〉原子体积

~ ساعت 原子钟

~ عدد 原子序（数）

~ وزن 原子量

اتهام (*ettehām*) 〔名〕（复 اتهامات）①指控，控告，告发②（被告发的）罪名③责备，谴责

غیر مستقیم ~ 含沙射影

~ به 以…罪名

~ زدن（~ وارد کردن） 控告，指控；诬陷，诽谤

بر صندلی ~ نشاندن 把…放在被告席上

اتهاماً (*ettehāman*) 〔副〕 指控地，指责地，非难地

اتهام نامه 〔名〕 起诉书

اتهامی 〔形〕 指控的，指责的，非难的

اتیان (*etyān*) 〔名〕 ①带来，拿来，取来②做（某事）③到来

به مثل ~ 仿制，模仿

اتیکت Etiquette 〔名〕 ①（同业间的）规矩；成规；格式②礼节，礼仪

اتیل Ethyl 〔名〕 〈化〉①乙（烷）基；乙烷基②四乙铝

اتیلن Ethylene 〔名〕 〈化〉乙烯；乙撑；次乙基

اتینا (*ateynā*)：خرج ~ کردن 挥霍，乱糟踏钱

اتیوپی (*eteeopee*) 〔名〕 埃塞俄比亚（非洲）

اثاث (*asās*) 〔名〕 家具；财产，动产

اثاث البیت (*asāsol-beyt*) 家具，家里的陈设

اثاثیه (*asāsiye*) 〔名〕 ①日用家具②行李

خانه ~ 家具

اثبات (*esbāt*) 〔名〕 证明，证实；肯定，确认

(به ~ رسیدن) ~ شدن 得到证明，得到证实；得到肯定，得到确认

صحت سیاستهای حزب ما در عمل به ~ رسیده است. 实践证明我们党的各项政策是正确的。

(به ~ رساندن) ~ کردن 证明，证实；肯定，确认

ما وجود نفت را در خاك آن ناحیه ~ کرده‌ایم. 我们已证明在那个地区地下是有油的。

گبرنیك با دلایل محکم وانکارناپذیر گردش زمین دور خورشید را ~ کرد. 哥白尼以不可辩驳的论据证明了地球是围绕太阳旋转的。

اثر (*osr*) 〔名〕 伤痕，伤疤

اثر (*asar*) 〔名〕（复 آثار ، اثرات）①痕迹②标志，记号③影响，作用，效力，印象④作品，古物⑤（复数时）〈理〉现象

انگشت ~ 指印，指纹

پا ~ 足迹，踪迹，脚印

زخم ~ 伤痕

کار ~ 工作效能

مویینگی ~ 毛细管作用

نورابرقی ~ 〈理〉光电反应

آثار ادبی 文学作品

آثار بدیع متقدمین 古典文学作品

آثار بعدی 后效，副作用

آثار تاریخی 历史遗迹

آثار جوی 〈理〉大气现象

آثار عتیقه 古迹

آثار منثور 散文

(بر ~) ~ در 由于…

ترتیب ~ دادن 发布（公文），开展（工作）

داشتن ~ 有用，有，存在

گریه و زاری ~ ندارد ! 眼泪有什么用！

تا وقتیکه رقابت دو ابر قدرت در میان است ، اثری از امنیت در جهان وجود نخواهد داشت . 只要两个超级大国不断争夺，世界就不得安宁。

(در ، به) (بخشیدن ~) کردن ~ 有影响，发生影响

حرف رفقاء در (بر) او ~ کرد . 同志们的话在他身上产生了影响。

گذاشتن ~ 产生影响，发生影响

باقی گذاشتن ~ 留下印象

فداکاری رفیق بسیون ~ عمیقی در روح مردم چین باقی گذاشته است . 白求恩同志的献身精神在中国人民心中留下了深刻的印象。

اثربخش (~*bakhsh*) 〔形〕 有效果的；有影响的

اثرپذیر (~*pazeer*) 〔形〕 有效果的，有影响的

اثقال (*asghāl*) ① 见 ثقل ②负担，负荷，载重

اثم (*esm*) 〔名〕（复 آثام）罪恶，过失，错误

اثمار (*asmār*) 见 ثمر

اثمان (*asmān*) 见 ثمن

اثمد (*esmad*) 〔名〕 锑，锑矿石

اثمنه 同 اثمان

اثنا(ی) (*asnā*) 〔名〕 时间，间隔

در ~ راه 在路上，在途中

در آن ~ 当时，那时

اثناعشر (*esnā-ashar*) 〔名〕 〈解〉十二指肠

اثناعشری 〔名〕 （伊斯兰教十叶派分支）十二教长派

اثنين (*esneyn*) 〔数〕 二

يوم الاثنين 星期一

اثنيه (*asniye*) 见 ثنا

اثواب (*asvāb*) 见 ثوب

اثير I (*aseer*) 〔形〕 ①被选中的，优秀的 ②做记号的，留下痕迹的

اثير II Ether 〔名〕 ①〈理〉以太，能媒②〈化〉醚；乙醚

اثيری 〔形〕 乙醚的

اثيم (*aseem*) 〔名〕 罪人，罪犯

اجابت (*ejābat*) 〔名〕 ①满意的回答，应允② 接受，满足（请求）

~ دعا 满足祈求

~ شدن (به ~ رسيدن) 被接受，得到满足

~ كردن 洗耳恭听，倾听；满足（要求），应允

دولت تقاضای مردم را ~ كرد . 政府满足了人民的要求。

اجابت شكم (*~shekam*) 〔名〕 〈医〉大便畅通

اجارت (*ejārat*) 同 اجاره

اجاره (*ejāre*) 〔名〕 出租，租赁，租让

~ پس افتاده 积欠的租金

~ خانه 出租房屋

~ زمين 出租土地

~ مؤجله 分期付款的出租

در ~ 在租赁中

~ دادن (به) 出租，租让，租给某人

~ كردن (~ گرفتن) (از) 租入，租借，租田，向某人租借

به ~ واگذار كردن 租让，租出去

اجاره‌ای 〔形〕 出租的，租让的

خانهٔ ~ 出租的房子

اجاره بندی (*~bandee*) 〔名〕 确定租金

اجاره بها (*~ bahā*) 〔名〕 租金

اجاره خط (*~khat*) 〔名〕 租用合同

اجاره دار 〔名〕 佃农，承租人

اجاره‌داری 〔名〕 （土地的）租佃；（房屋的）租赁，租用

~ كردن 租赁，租出

اجاره‌ده (*~deh*) 〔形、名〕 出租…的（人）

اجاره‌نامچه (*~nāmche,*) 同 اجاره نامه

اجاره نامه 〔名〕 租用合同，雇用合同

اجاره نشين (*~ nesheen*) 〔名〕 租户，房客，承租人，佃户

اجاری (*ejāree*) 〔形〕 租用的，雇佣的

اجازه (*ejāze*) 〔名〕 允许，准许

~ عبور 放行

~ خواستن 请求允许

~ دادن (به) 允许，准许，许可

مردم چين ~ نميدهند تجاوزكاران حتی يك وجب از خاك كشور خود را اشغال كنند . 中国人民不允许侵略者霸占自己的一寸土地。

~ دهید عرض کنم . 请允许我说。
~ گرفتن (از) 得到允许
~ هست ؟ 可以吗?

اجازه نامه 〔名〕 通行证，执照，许可证

اجاق (*ojāgh*) 〔名〕 ①炉子，铁匠炉，熔炉②烟筒③族，代
~ برقی 小电炉
~ گاز 煤气炉
~ نفتی 煤油炉
~ دیوارهٔ 炉石
اجاقش کور است . 他断了香烟。(他没有子女)

اجاق کور 〔形〕 无子女的

اجاله (*ejāle*) 〔名〕 ①延期，缓期；拿回②跑马

اجامر (*ajāmer*) 〔名〕 平民，人群；乌合之众
~ و اوباش 社会的渣滓

اجانب (*ajāneb*) 见 اجنبی

اجبار (*ejbār*) 〔名〕 暴力，强迫
به ~ (از ~) 强行地
به حکم ~ (از راه ~) 出于无奈，无可奈何地
~ کردن 强迫，迫使；有必要
چه اجباری کرده که اسراف کنم؟ 我有什么必要去挥霍呢?
در مناسبات کشورها نباید نظرات خود را بدیگران به ~ قبولاند . 在国家关系上不能把自己的观点强加于人。

اجباراً (*ejbāran*) 〔副〕 迫不得已，不得不，强行，强迫地

اجباری (*ejbāree*) 〔形〕 迫不得已的，强迫的，强制的，必须的
خدمت نظامی ~ 义务兵役制
دروس~ 必修课
راه پیمائی ~ 〈军〉强行军
مضمون ~ 必修科目
فرود آمدن ~ هواپیما (飞机的)迫降

اجتباء (*ejtebā'*) 〔名〕 选取，挑选

اجتذاب (*ejtezāb*) 〔名〕 取，夺；吸引

اجتراء (*ejterā'*) 〔名〕 敢于，勇敢

اجترام (*ejterām*) 〔名〕 〈罕〉罪过

اجتلاب (*ejtelāb*) 〔名〕 吸引，拖开，拉

اجتماع (*ejtemā'*) 〔名〕 (复 اجتماعات) ①集会，集聚，集合，联合②社会，社交界
~ اشتراکی اولیه 原始共产社会
~ بردگی 奴隶社会
~ سرمایه‌داری 资本主义社会
~ سوسیالیسم 社会主义社会
~ فئودالیته 封建社会
آزادی ~ 集会自由
نقطهٔ ~ (محل ~) 集合地点，会合点
~ کردن 集会，集聚
مردم برای ابراز احساسات به مهمانان گرامی در دو طرف خیابان ~ کرده بودند . 人们聚集在道路两旁，热烈欢迎贵宾。

اجتماعاً (*ejtemā-an*) 〔副〕 成群地，群居地，联合地

اجتماعی 〔形、名〕 ①社会的②集体的，集团的③(复数时)社会科学
از نظر ~ 根据集体的意见，根据社会公论
علوم ~ 社会科学
مسائل ~ 社会问题
وضع ~ (حالت ~) 社会状况

~ کردن 使…社会化；化为公有

اجتماعیه 是 اجتماعی 的阴性

اجتناء (*ejtenā'*) 〔名〕摘取，采集，摘下（花、果等）

اجتناب (*ejtenāb*) 〔名〕 躲避，逃避，回避，避免，戒除

~ غیر قابل 不可避免的

~ قابل 可以避免的

(از) (~ ورزیدن) ~ کردن 躲避，避开；避免，戒除；拒绝

از قبول انعام ~ ورزیدن 不收小费。

اجتناب ناپذیر (~ *nāpazeer*) 〔形〕 难免的，不可避免的

~ بطور 难免地，不可避免地

اجتهاد (*ejtehād*) 〔名〕 ①努力，勤奋，勤劳，热心②获得高级学位（常用在法律、神学中），获得法学权威称号③博士衔，教授称号

به درجهٔ ~ رسیدن 取得法学权威的称号

~ کردن 努力，勤奋

اجتهاداً (*ejtehādan*) 〔副〕 努力地，勤奋地

اجتیاز (*ejtiyāz*) 〔名〕 经过，通过

اجحاف (*ejhāf*) 〔名〕 （复 اجحافات） ①压迫，强制，无道，暴政②高价出售

~ کردن 实行暴政；高价出售

اجداد (*ajdād*) 见 جد

اجدادی 〔形〕 祖先的，祖传的

اجر (*ajr*) 〔名〕 （复 اجور） ①工资，薪俸，奖金，赏金②报酬③惩罚

(به ، را) ~ دادن 发工资，付薪；赏给，报酬

اجراء (*ejrā'*) 〔名〕 ①完成，执行，贯彻，表演（节目）②判刑，判决③实物报酬

~ حکم 判决书

~ غیر قابل 不能完成（实现）的

~ قابل 可以完成（实现）的

~ شدن 得到实现；（节目）表演

برنامهٔ هنری دیشب بخوبی ~ شد .

昨晚的节目演得很精彩。

حکم ~ نشد . 判决没有执行。

~ کردن 完成，执行，贯彻，表演（节目）

او دستورات سازمان حزبی را ~ کرد .

他已执行了党组织的指示。

بموقع ~ گذاردن (بموقع ~ گذاشتن)

执行，付诸实行

اجراپذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 可以完成的，办得到的，可以执行的，可以实现的

اجراس (*ajrās*) 见 جرس

اجرا کننده (*ejrā-konande*) 〔名〕 执行者，履行者；（广播剧）演员

اجرام Ⅰ (*ajrām*) 见 جرم (*jerm*)

~ بسیطه 简单（物）体，成份

~ سماویه 天体

~ مرکبیه 合成（物）体

اجرام Ⅱ 见 جرم (*jorm*)

اجرا ناپذیر (*ejrā-nāpazeer*) 〔形〕 不能完成的，办不到的，不能执行的，实现不了的

اجرائی (*ejrā-ee*) 〔形〕 执行的

اجرائیه 〔名〕 ① اجرائی 的阴性②民事登记表，注册表

(~ قوهٔ) ~ قدرت 执行权，行政权

~ کمیتهٔ 执行委员会

~ ورقهٔ 〈法〉 执行令状

اجرت (*ojrat*) 〔名〕 工钱，租金
~ دادن 发工资，付薪
~ گرفتن 领工资，领薪
~ لباس شما سه یوان است. 你的衣服手工费是三元。

اجزاء (*ajzā'*) 〔名〕 ①见 جز ②（整体的）部分
~ اصلی (~ اصلیه) 主要成分，基本成分
~ جمله 句子成分
~ عمدهٔ جمله 句子主要成分
~ فرعی جمله 句子次要成分
~ یدکی 备件
تقلیل ~ اداری 精简行政人员，简政

اجساد (*ajsād*) 见 جسد

اجسام (*ajsām*) 见 جسم
~ آلیه 有机体
~ حاجب ماورا 不透明体
~ صلبه 固体
~ مایعه 液体

اجفان (*ajfān*) 见 جفن

اجل (*ajl*) 〔介〕 由于，为了

اجل (*ajal*) 〔名〕（复 آجال）①死期，死亡②界限，（付款）期限
~ مقدر 注定的死亡，自然的死亡
~ انقضاء 按票据的付款期
~ کسی رسیدن 某人死亡
ضرب ~ تعیین کردن 限最短时间，以最短期限为条件
~ دور سرش چرخ میزند. 他危在旦夕，他注定要死了。

اجل (*ajall*) جلیل 的比较级和最高级
حضرت ~ آقای ... 某某先生阁下

اجلا (*ejlā*) 〔名〕 驱，赶，撵

اجلاد (*ajlād*) 见 جلد

اجلاس (*ejlās*) 〔名〕 ①开会②让…登上宝座，让…登极
~ کردن 同上

اجلاسیه (*ejlāsiyye*) 〔名〕（某届大会的）会议
دورهٔ ~ 届（指议会或学术性的会议）
نخستین ~ پنجمین دورهٔ مجلس ملی نمایندگان خلق 第五届全国人民代表大会第一次会议

اجلاف (*ajlāf*) 见 جلف

اجلال (*ejlāl*) 〔名〕 尊重，敬重，尊敬

اجل رسیده (*ajal-raseede*) 〔形〕 快要死的，濒临死亡的

اجله (*ajelle*) 见 جلیل

اجم (*ajam*) 〔名〕（复 آجام）①丛林②苇塘

اجماع (*ejmā'*) 〔名〕 ①联合，统一，连结②聚集，集会③一致意见
به ~ (بالاجماع) 集体地，联合地
~ کردن 联合，统一，连结；聚会，会合
همگی ~ دارند بر اینکه ... 大家都同意…

اجماعاً (*ejmā-an*) 〔副〕 集体地，联合地

اجمال (*ejmāl*) 〔名〕 ①缩短，简述，精练，简短②目录，索引③含混其词
بر وجه ~ 简要地，简短地
بالاجمال 简单地，简略地，简要地

اجمالا (*ejmālan*) 〔副〕 简单地，简略地，简要地
او ~ شرح داد. 他简要地作了说明。

اجمالی (*ejmālee*) 〔形、副〕 ①简短的，简略的，扼要的②简短地，简略地，扼要地
صرف ~ （书、剧本等的）梗概，概略

نظر ~ کردن (به) 草率地看，浏览，扫一眼，走马观花

اجمعون (*ajma-oon*) 同 اجمعین

اجمعین (*ajma-een*) 〔名〕 全部，全部人，所有的人

اجمل (*ajmal*) جميل 的比较级和最高级

اجناب (*ejnāb*) 〔名〕 ①推开②不净

اجناس (*ajnās*) 见 جنس

~ بقالی 食品杂货

اجنبان (*ajonbān*) 〔形〕 不动的，平稳的

اجنبی (*ajnabee*) 〔名〕 （复 اجانب ） ①外国人，异国人，异邦人②外人③不服从者

اجنبی پرست (~ *parast*) 〔名〕 崇洋媚外的人；世界主义者

اجنبی پرستی 〔名〕 崇洋媚外；世界主义

اجنبیت (*ajnabiyyat*) 〔名〕 外国人身份

اجنبیه اجنبی 的阴性

اجنحه (*ajnehe*) 见 جناح

اجنسی Agency 〔名〕 通讯社，代办处，代理处

اجنه (*ajenne*) 见 جنین

اجواف (*ajvāf*) 见 جوف

اجوبه (*ajvebe*) 见 جواب

اجوف (*ajvaf*) 〔形、名〕 ①空的，空洞的，空着的，中空的②凹形的③〈解〉静脉

ورید ~ 静脉

اجهار (*ejhār*) 〔名〕 公开，张扬，高喊

اجهزه (*ajheze*) 见 جهاز

اجهل (*ajhal*) جاهل 的比较级和最高级

اجیر (*ajeer*) 〔形、名〕 ①雇佣的，租来的②雇佣兵；雇工，仆从，爪牙

~ شدن 受雇，被雇佣

~ کردن 雇，雇佣；租，租用

اجیرانه 〔形、副、名〕 ①象雇工似的（地）②佣钱，雇佣钱

اجیری 〔形、名〕 ①雇工的②雇佣；佣钱

احادیث (*ahādees*) 见 حدیث

احاطه (*ehāte*) 〔名〕 ①包围，包抄，笼罩②〈转〉理解，明白，掌握

~ داشتن (بر) 掌握，把握

~ شدن (به) 被包围；被掌握

~ کردن 包围，包抄，笼罩；了解，明白，掌握，领会

جویبارهای آب روان دور تا دورشهر نو ساز را ~ کرده است . 潺潺细流的小河环绕着那座新兴的城市。

احاله (*ehāle*) 〔名〕 转交，交给

~ به محال 〈逻〉归谬法

~ شدن 受托，受托付，（被）交给

~ کردن 转交，交给，

کار را به دیگری ~ کردن 把工作托别人做

احباء (*ahebbā'*) 见 حبیب

احباب (*ahbāb*) 见 حبیب

احبار (*ahbār*) 〔名〕 ①学者，科学家，宗教领袖②聪明的人③高兴，欢乐

احتباس (*ehtebās*) 〔名〕 ①滞，阻②〈医〉闭（尿）③关入（监狱）

احتجاج (*ehtejāj*) 〔名〕 论证，引证，引经据典

~ کردن 同上

احتجام (*ehtejām*) 〔名〕 〈医〉杯术，用拔火罐拔，用吸杯吸血

احتداد (*ehtedād*) 〔名〕 ①（疾病的）发作②性

急，激怒，愤恨

~ مرض （疟疾病等）按期发作，阵发

احتذار (*ehtezār*) 〔名〕 小心，谨慎；回避是非

احتراز (*ehterāz*) 〔名〕 小心，谨慎，留心；节制；回避是非

~ نزاع 防止争吵

~ کردن (~ داشتن ، ~ جستن) 防止，回避

از این کار باید ~ کرد . 应避免做这种事情。

احتراس (*ehterās*) 〔名〕 自卫，防御

احتراف (*ehterāf*) 〔名〕 手艺熟巧；学识渊博

احتراق (*ehterāgh*) 〔名〕 ①着火，燃烧②爆炸③发火

~ خود بخود 自燃

با ~ درونی 〈转〉内燃的

غیر قابل ~ 不易燃的，不可燃的

قابل ~ 易燃的，可燃的

احتراقی 〔形〕 爆炸的

احتراقیه احتراق 的阴性

وسایل ~ 爆破器材

احترام (*ehterām*) 〔名〕（复 احترامات ） 尊敬，尊重

ادای ~ 表示尊敬

گارد ~ 仪仗队

با احترامات فائقه 顺致崇高的敬意

احترامات فائقه را تقدیم داشتن 致以崇高的敬意

~ کردن (~ گذاشتن) (به) 尊敬，恭敬，表示敬意

ما به شهدای راه انقلاب همیشه ~ میگذاریم. 我们永远缅怀革命烈士。

~ کسی را نگاه داشتن 向某人表示敬意，尊敬某人

احتراماً (*ehterāman*) 〔副〕 尊敬地，尊重地

~ بعرض میرساند که . . . 谨报告…

احترامگزار (*ehterām-gozār*) 〔形〕 毕恭毕敬的，彬彬有礼的

احتساب (*ehtesāb*) 〔名〕 ①计算（成本、货价等），价格，估计②计入，归入③（市场上）度量衡检查官

~ ایام توقیف 〈法〉计算监禁的日期

مأمور ~ 负责打扫城市街道的人

احتشام (*ehteshām*) 〔名〕 富丽，堂皇，华丽，摆阔气，讲排场

احتضار (*ehtezār*) 〔名〕 濒死的状态，弥留

در حالت ~ 处于濒死的状态，在弥留中

احتفاظ (*ehtefāz*) 〔名〕 自卫，自卫本能，保存

احتفال (*ehtefāl*) 〔名〕 集会，（民众的）会合

~ گرفتن 集合，集聚，集会

احتقار (*ehteghār*) 〔名〕 ①轻蔑，轻视，看不起②妄自菲薄，自轻自贱

احتقان (*ehteghān*) 〔名〕 〈医〉①洗肠，灌（肠）②（血、尿）阻塞③充血

احتکار (*ehtekār*) 〔名〕 投机买卖，投机倒把

~ کردن 做投机生意

احتکاراً (*ehtekāran*) 〔副〕 投机地，用投机的方法

احتکاری (*ehtekāree*) 〔形〕 投机的

احتکاریه احتکاری 的阴性

معاملات ~ 投机买卖

احتکاک (*ehtekāk*) 〔名〕 摩，擦

. فعلاً احتیاجی به آن فرهنگ لغات نداریم
我们暂时不需要那本词典。

. باین مجله احتیاجی نیست 这本杂志已经用不着了。

. ~ مادر اختراع است 〈谚〉 创造出自需要。

احتیاط (*ehtiyāt*) 〔名〕 (复 احتیاطات) ①小心，谨慎，提防，预防，预防措施②〈军〉后备军，预备队③节制，自戒；规定的饮食

~ کل 总预备队
~ محلی 地方后备军队
~ مستحفظی 警备后备队
~ افسر 预备军官
~ برای 谨防，为了防备
~ دورهٔ 后备期
~ عدهٔ 军队的预备队
~ کردن (~ بخرج دادن) 小心，谨慎，当心

. آن کارگر در جوشکاری خیلی ~ بخرج داد
那个工人焊接时全神贯注。

. ~ کنید سرما نخورید 当心不要感冒！

احتیاطاً (*ehtiyātan*) 〔副〕 以防万一，万一，谨慎地

احتیاطکار (*ehtiyāt-kār*) 〔形〕 ①小心的，谨慎的，提防的②明智的，合乎理智的

احتیاطکاری 〔名〕 ①小心，谨慎，提防②明智，合乎理智

احتیاطی (*ehtiyātee*) 〔形〕 后备的，储备的；防备的，〈军〉后备军的

~ افراد 后备兵员
~ تدابیر 预防措施

احتلام (*ehtelām*) 〔名〕 〈医〉梦遗

احتمال (*ehtemāl*) 〔名〕 (复 احتمالات) 可能性；设想，假定，料想

به ~ قوی (به ~ کلی) 很有可能

به ~ قوی امسال نیز محصول فراوان بدست میآوریم . 很有可能今年农作物又一次获得丰收。

~ عدم 没有可能性
قانون احتمالات 或然率，盖然率，概率
~ دادن 推测，估计，料想，判断
. ~ میدهم سنزل باشد 我想他可能在家。
. اطباء ~ سرطان میدهند 医生认为可能是癌症。
~ داشتن 有可能
. ~ میرود 有可能
. ~ نمیرود 未必，不太可能

احتمالاً (*ehtemālan*) 〔副〕 可能，大约，大概

احتمالی (*ehtemālee*) 〔形〕 可能的

احتواء (*ehtevā'*) 〔名〕 包含，含有

~ کردن 同上

احتیاج (*ehtiyāj*) 〔名〕 (复 احتیاجات) 需要，必要，需求

~ محلی 局部贮备
احتیاجات ضروری 急需
~ از روی 由于需要
~ مورد 需要的，必要的
~ افتادن به چیزی 对某物有需要
~ مورد (محل) ~ بودن 必需，需要
. این اسناد مورد ~ فوری ما است 我们急需这些文件。
~ داشتن (~ پیدا کردن) (به) 需要

~ سرمایهٔ 备用资金

~ عملیات 预防行动

احتیال (*ehtiyāl*) 〔名〕 巧计，诡计，奸计，欺骗，欺诈

احجار (*ahjār*) 见 حجر

~ سماوی 陨石

~ کریمه (~ نفیسه ، ~ ثمینه) 宝石

احجام (*ehjām*) 〔名〕 节制，抑制

احد (*ahad*) 〔名〕 （复 آحاد） ①一，一个，个体，单个，个人②真主的别称

یوم الاحد 星期日

~ شریکین 〈法〉（两个）当事人中的一方

احدی در خانه نیست. 屋里一个人也没有。

احداث (*ehdās*) 〔名〕 建立，创立，建设，建造

~ جنگل 造林

~ شدن 被建造，被建立，被创立

در پکن مترو ~ شده است . 北京已经建造了地下铁道。

~ کردن 建立，建造，建设，创立

احداق (*ahdāgh*) 见 حدقه

احدوثه (*ohdoose*) 〔名〕 （民间）故事，传说，新闻

احدی (*ahadee*) 〔形、名〕 ①单独的，个别的，单个的②某人

احدیت (*ahadiyyat*) 〔名〕 ①单个②完整，统一，一致③神

احرار (*ahrār*) 见 حر

احراز (*ehrāz*) 〔名〕 获得，收到，得到

~ موفقیت 获得成就

~ کردن 达到，取得；〈体〉获胜（获得冠军）

ورزشکاران ما در این مسابقه مقام اول را ~ کردند . 我国运动员在这场比赛中取得了第一名。

آنچه برای امپریالیسم جنبهٔ اساسی دارد مسابقهٔ چند دولت بزرگ برای ~ سیادت است . 帝国主义的基本特点之一就是几个大国都想争夺霸权。

احراق (*ehrāgh*) 〔名〕 烧尽，燃烧

احرام (*ahrām*) 见 حرم

احرام (*ehrām*) 〔名〕 朝觐，穿着朝觐服装，受戒

~ بستن 同上

احرام بند (*~ band*) 〔形〕 穿着朝觐服的

احزاب (*ahzāb*) 见 حزب

احزان (*ahzān*) 见 حزن

احساس (*ehsās*) 〔名〕 （复 احساسات） 感觉，知觉，感情

~ غربت 异乡之感

~ گرسنگی 饥饿的感觉

احساسات وطن پرستانه 爱国主义感情

احساسات بخرج دادن （表现得）多愁善感

~ کردن 感觉，觉得

~ سرما خوردگی میکنم . 我觉得是感冒了。

احساساتی 〔形〕 感觉的，富有感情的，多愁善感的

احسان (*ehsān*) 〔名〕 （复 احسانات） 善行，恩惠，仁慈，宽恕

~ کردن (به) 行善，给以关照，乐善好施

~ یافتن 受照料

احسن (*ahsan*) 〔形、叹〕 ①好的，最好的②好！棒！好样的

~ مشمولين 征召义务兵
~ شدن 应召，应征
او به ارتش ~ شد . 他已应征入伍。
~ كردن 征召，召集，召唤；集会；把…列入名册

احضار نامه 〔名〕①法院的传票②(召回使节的)召书

احضارى 传召的，召集的

احضاريه 〔名〕呼吁书，征召文书
~ ورقة 呼吁书，征召文书

احفاد (*ahfād*) 〔名〕女孩；后代，子孙
او ~ و اولاد 他的子子孙孙

احق (*ahagh*) حق 的比较级和最高级

احقاق (*ehghāgh*) 〔名〕揭露真情；实现，争取
~ حق 取得权利
~ حق كردن 取得权利；实现权利

احقر (*ahghar*) 〔名〕① حقير 的比较级和最高级②（书信体或文艺作品中对自己的谦称）"鄙人"

احكام (*ahkām*) 见 حكم
~ دين 宗教信条

احكام (*ehkām*) 〔名〕加强

احلاء (*ehlā'*) 〔名〕把…变甜

احلاف (*ehlāf*) 〔名〕发誓

احلال (*ehlāl*) 〔名〕合法，允许，同意

احلام (*ahlām*) 见 حلم

احليل (*ehleel*) 〔名〕①奶头口，奶头洞②〈解〉尿道口

احمال (*ahmāl*) 见 حمل

احمال (*ehmāl*) 〔名〕载重，装载

احمد (*ahmad*) 〔形、名〕①值得称赞的，可嘉

به ~ شقوق 以最好的形式，用最好的办法
به نحو (وجه) ~ و اكمل 以最好的形式，以最完善的办法
تبديل به ~ كردن 换(个)好的；出售，出卖
ما بايد كارهاى خود را به نحو ~ انجام دهيم . 我们应该把本职工作做好。

احسنت (*ahsant*) 〔叹〕好啊，你干的真妙！妙极了！

احشاء (*ahshā'*) 〔名〕内脏，脏腑
~ و امعاء （人体）内脏

احشام (*ahshām*) 〔名〕①仆人，服务者②有犄角的大牲畜（如牛等）
~ شيرده 为产奶而培养的牛种

احصاء (*ehsā'*) 〔名〕计算，核算，登记，誊写，重抄
~ كردن 同上

احصان (*ehsān*) 〔名〕①保卫，维护，巩固②（女子的）贞节，贞操

احصائى (*ehsā-ee*) 〔形、名〕统计表，统计（学）的

احصائيه 〔名〕统计，统计学
~ تركيباتى 〈军〉情报，通报
~ ادارهٔ 统计办公室
~ مأمور 统计学家

احصائيه نويس (*ehsā-eeye-nevees*) 〔名〕统计学家

احضار (*ehzār*) 〔名〕①传召，召唤②传票③召集（大会、国会等）
~ ارواح 召神（召唤某人灵魂以卜凶吉）

的②先知穆罕默德的名字

احمر (*ahmar*) 〔形〕 红的

~ بحر 红海

~ هلال 红新月会(相当于红十字会组织)

احمرار (*ehmerār*) 〔名〕 ①变红，发红②〈医〉红疹，红斑

احمق (*ahmagh*) 〔名、形〕 (复 حمقاء) ①傻瓜，笨蛋，蠢才②愚蠢的，没头脑的

~ کردن 愚弄

احمقانه 〔形、副〕 愚蠢的(地)，呆笨的(地)，傻头傻脑的(地)

~ رفتار 愚蠢的行为

کار ~ ای بود . 这是一件蠢事。

احمقی 〔名〕 愚蠢，呆傻

احوال I (*ahvāl*) 见 حال

~ کسی را پرسیدن (یا گرفتن) 询问(其人)健康情况，问候

~ شما چطور است؟ 您的身体怎样？您好！

احوال II 见 حویل 及 حول

احوالات ① احوال 的复数②حال 的再生复数

~ از اینقرار است که . . . 情况是这样的…

احوال پرسی (*ahvāl-porsee*) 〔名〕 询问健康情况，问候

~ کردن (از) 同上

میروم از او ~ کنم . 我去看望他。

احول (*ahval*) 〔形、名〕 ①斜眼的②长斜眼的人

احولی 〔名〕 斜眼

احیاء (*ehyā'*) 〔名〕 ①复活，苏醒，再生；复辟②种植

~ سرمایه‌داری 资本主义的复辟

~ و اماته 生与死

~ ایام 斋月十八日至二十三日(哀悼第一个十叶派的教长阿里殉难日)

جلوگیری از ~ سرمایه‌داری 防止资本主义复辟

~ شب (伊斯兰教徒在回历九月二十七日所进行的)彻夜祈祷

~ شدن 复活，苏醒，再生

~ کردن 使…复活，使…苏醒，使…复辟

احیاء (*ahyā'*) 见 حی

احیان (*ahyān*) 见 حین

احیاناً (*ahyānan*) 〔副〕 ①有时，偶然，间或②也许，万一，万一…的时候

~ اگر او را دبدید، سلام ما را باو برسانید .

万一见到他的话，请代我们向他问好。

احیل (*ahyal*) حیله گر 的比较级和最高级

اخ I (*akh*) 〔名〕 (复 اخوان) ①弟兄②朋友

اخ II 〔名〕 痰

~ کردن 吐出，唾出

اخ III 〔叹、形〕 ①嘀！唉呀！哎哟！(表示惊讶、恐惧等)②低下的；坏的

اخاء (*ekhā'*) 〔名〕 称兄道弟，亲如兄弟

اخاذ (*akhkhāz*) 〔名〕 勒索者，敲诈者

اخاذی 〔名〕 勒索(钱财)，骗钱，敲诈

~ کردن 同上

اخافه (*ekhāfe*) 〔名〕 威吓，威胁

اخبار (*akhbār*) 见 خبر

~ خارجی 国外消息

~ داخلی 国内消息

اخبار (*ekhbār*) 〔名〕 通告，通知

~ زنگ 门铃

کردن ~ 通告，通知

اخباراً (*ekhbāran*) 〔副〕 用通告形式

اخبار نويس (*akhbār-nevees*) 〔名〕 撰史人，年鉴编者，新闻撰写人

اخباری (*ekhbāree*) 〔形〕 通知的，新闻的

~ جملهٔ 〈语〉叙述句，陈述句

~ مضارع 〈语〉叙述式现在将来时

~ وجه 〈语〉叙述式

اخباريه 〔名〕 通告，通知，告示

اخت (*okht*) 〔名、形〕 (复 اخوات) ①姊妹 ②相似的，相同的，同样的

ضمه ~ 元音"o"的姐妹音 "او"

فتحه ~ 元音"a"的姐妹音 "آ"

کسره ~ 元音"e"的姐妹音 "ای"

بودن ~ 性格相近

این با او ~ نیست . 这对他不合适。

با هم ~ شدن 和…要好，交朋友，交往，相处

او دیر با دیگران ~ میشود . 他很难和别人相处。

آنها با هم ~ هستند . 他们俩相处得很好。

کردن ~ 调整，使…适合

~ گرفتن (~ داشتن ، ~ آمدن) (با) 熟识，要好，结识，有来往

اختبار (*ekhtebār*) 〔名〕 试验；了解，得知

اختتام (*ekhtetām*) 〔名〕 结局，结束，完结

~ پذیرفتن (~ یافتن) 结束，完成，完结

دادن ~ 使…结束，完成，完结

اختتامی 〔形〕 结束的，结尾的，最后的，完结的

اختر (*akhtar*) 〔名〕 ①星星，星座②预兆，征兆③〈诗〉旗子

دانش ~ 古罗马使神墨丘利；朱庇特（罗马神活中的主神）

شمردن ~ 数星星；〈转〉彻夜不眠

اختراع (*ekhterā'*) 〔名〕 (复 اختراعات) 发明，创造，想出

کردن ~ 同上

چینی ها قطب نما را در قدیم الایام ~ نمودند .

指南针是古代中国人发明的。

اختراعی 〔形〕 发明的

اختراق (*ekhterāgh*) 〔名〕 穿透，透过，透风

اخترسوختگی (*akhtar-sookhtegee*) 〔名〕 不幸，倒霉，不走运

اخترسوخته 〔形〕 不幸的，倒霉的，不走运的

اخترشمار (~ *shomār*) 〔名〕 占星家，星相家

اخترشناس (~ *shenās*) 〔名〕 占星家，预言家

اخترشناسی 〔名〕 占星术

اخترضمیر (~ *zameer*) 〔形〕 开通的，开明的，有知识的

اختری 〔形、名〕 ①星的②占卜者，预言者

اختريار 〔形〕 幸福的，走运的

اختزاع (*ekhtezā'*) 〔名〕 分离，分割；夺去

اختزال (*ekhtezāl*) 〔名〕 ①割掉②离群索居

اختصار (*ekhtesār*) 〔名〕 ①压缩，紧缩②简略，简短，紧凑

~ بطور 简单地，简明扼要地

به طریق ~ (بر سبیل ~) 简明扼要地，一言以蔽之

علی سبیل ~ 简短地，简单地

کردن ~ 压缩，简略

به ~ کشیدن 压缩，缩短

به ~ کوشیدن 尽量压缩

اختصاراً (*ekhtesāran*) 〔副〕 简略地，简短地

اختصاری 〔形〕 缩短的，压缩的

~ سبک 简洁的文体

~ علامات 略语符号，省略号

اختصاص (*ekhtesās*) 〔名〕 （复 اختصاصات）①专属，专归，属于②特点

(به) دادن ~ 专拨给（某人），拨给

دولت برای پیشبرد امور کشاورزی وجوه هنگفتی ~ داده است. 政府为发展农业拨了巨额资金。

(یافتن ~) داشتن ~ 为…专有；献给

اختصاصاً (*ekhtesāsan*) 〔副〕 专属地，专门地，特地

اختصاصی 〔形〕 ①为…专有的，专归…用的，专用的②私人的

~ استفادهٔ 个人专用

~ زمین 私人占的地，私有土地

~ نشان 特征，（专门）标志

~ هواپیمای 专机

اختصام (*ekhtesām*) 〔名〕 敌视，敌对，仇视

اختطاف (*ekhtetāf*) 〔名〕 ①抢劫，盗窃②吸引

اخ تف (*akh-tof*) 〔名〕 唾沫

اخ تفش را پیش سرغ نمیاندازد. 他连口唾沫都舍不得吐。（喻：他一毛不拔）

اختفاء (*ekhtefā'*) 〔名〕 隐藏，隐匿，藏匿，隐蔽

کردن ~ 同上

اختلاج (*ekhtelāj*) 〔名〕 ①战栗，打颤，激动②痉挛

جفن ~ 眯缝眼睛

چشم ~ 眨眼，眨巴眼儿

اختلاس (*ekhtelās*) 〔名〕 （复 اختلاسات） 攫取钱财，挪用公款，盗窃，贪污

وجوه عمومی ~ 同上

کردن ~ 同上

اختلاط (*ekhtelāt*) 〔名〕 ①混合，混同，混杂；交往②杂质，混合物，夹杂物③〈口〉闲扯；玩笑

جنسین ~ 杂种，混血儿

و امتزاج ~ 〈数〉混合法

کردن ~ 混合，混入；交往；〈口〉闲扯，开玩笑

اختلاطاً (*ekhtelātan*) 〔副〕 混杂地，混合地；取笑地

اختلاط ناپذیر (~ *nāpazeer*) 〔形〕 不能混合的，不能混合的

اختلاف (*ekhtelāf*) 〔名〕（复 اختلافات）①分歧，差异，差别②〈军〉（枪、炮上的）偏差，或然差

احتمالی ~ 〈数〉或然率

احتمالی در ارتفاع ~ 高度上的或然率

احتمالی در برد ~ 长度上的或然率

احتمالی در سمت ~ 方向上的或然率

منظر ~ 〈天〉视差

(عقیده ~) نظر ~ 意见分歧

(بین) انداختن ~ 引起争执

داشتن ~ 不同，不一致

عقیدهٔ او با عقیدهٔ من ~ دارد. 他和我的看法不同。

این دو صورت حساب با هم ~ دارند. 这两张账单不一样。

کردن ~ 不符合，不一致

این دو بر سر چیست ~؟ 这两者的区别在哪里？

~ از دست دادن 失去自制力，控制不住自己

~ تام بکسی دادن 授予某人全权

در ~ داشتن 有，据有，占有

~ کردن 挑选，选择；拥有，享有

در کشور ما هیچ کسی حق ندارد زمین یا کارخانه‌ای را در ~ خودبگیرد . 在我国任何人都不得占有土地和工厂。

سکوت ~ کردن 保持沉默

همسر ~ کردن 结婚

به (در) ~ کسی گذاردن (یا واگذار کردن) 提供…给某人，给某人

برای تأمین سلامتی مردم ، دولت توده‌ای تمام وسایل بهداشتی را در ~ آنها میگذارد . 人民政府向人民提供各种医疗用品以保障他们的身体健康。

در ~ عموم قرار گرفتن 为大家所有

~ با شماست . (~ دارید) 随你的便，你看怎么办就怎么办。（客气话）

اختياردار (~ *dār*) 〔形〕 有全权的，被授予全权的

اختيار نامه 〔名〕 委任状，全权证书

اختياری 〔形〕 ①拥有权力的，支配的②专断的③自选的，随意的④自觉的，有意识的

~ حرکت 自觉行为

~ دروس 选修课

اخدر I (*akhdar*) 〔名〕 侄子，外甥

اخدر II 〔名〕 黑夜

اخذ (*akhz*) 〔名〕 ①拿到，取得，收到，征收②拿获，俘获③仿效，模仿，效法

آراء (~ رای) ~ 表决，投票选举

~ وقت میان پکن وکابل سه ساعت ونیم است . 北京和喀布尔的时差为三小时半。

~ نظر میان رفقاء را میتوان از راه مشورت و گفتگو حل کرد . 同志之间的分歧可以通过交换意见来解决。

اختلال (*ekhtelāl*) 〔名〕 混乱，骚乱，破坏（组织、纪律），纷乱，紊乱

~ امور 事情纷乱

~ حافظه 〈心〉记忆错误；旧事幻现

~ حال 纷乱

~ روحی (~ دماغ ، ~ حواس ، ~ مشاعر ، ~ عقل) 精神紊乱

~ مزاج 小病，（身体器官）失调

~ معده 肠胃功能紊乱，肠胃不适

~ انداختن 弄乱，使…紊乱

اختناق (*ekhtenāgh*) 〔名〕 ①窒息，勒死②气喘，呼吸困难

~ رحم 〈医〉歇斯底里，癔病

اخته (*akhte*) 〔形〕 被阉割的

اسب ~ 骟了的马

انگور ~ 无核葡萄

خروس ~ 阉鸡

گوشت ~ 储存在雪下的冻肉

~ شدن 被阉割

~ کردن 阉割，去势；割去卵巢

اختيار (*ekhtiyār*) 〔名〕（复 اختيارات）①权力，职权，权能②意志，自制力③挑选④行动自由⑤掌握

~ تام 全权

جبر و ~ 〈哲〉必然和自由

~ دادن (به) 赋予…权力，授权

~ تصميم　作出决定
~ ماليات　征税，收税
~ رأى بعمل آوردن　进行表决
~ شدن　（被）取得，征收，得到
~ كردن　取得，征收，得到；拿获，俘获
اخراء (*okhrā'*)　〔名〕〈矿〉赭石
اخراب (*akhrāb*)　〔名〕毁灭，破产，荒废
اخراج (*ekhrāj*)　〔名〕排出，开除，逐出，撤出
~ از خدمت　解雇，解职
~ از مدرسه　开除学籍
~ بلد　逐出（国境），流放，放逐
~ شدن　被开除，被逐出，被流放
~ كردن　开除，逐出，流放
اخراج (*akhrāj*)　见 خرج
اخراجات (*ekhrājāt*)　〔名〕①开支，费用②税收
اخرس (*akhras*)　〔名〕哑巴，哑子
اخروى (*okhravee*)　〔形〕后世的，来世的，阴间的
اخرى (*okhrā*)　〔形〕最后的；其他的；第二的
اخريان (*akhriyān*)　〔名〕货物
اخس (*akhas*)　خسيس 的比较级和最高级
اخش (*akhsh*)　〔名〕价格
اخشيج (*akhsheej*)　〔名、形〕①要素，成分；分子②相反的，相对的
اخص (*akhass*)　خاص 的比较级和最高级
بالاخص (بطور ~)　特别是
به معنى ~　在狭义上
اخصاء (*ekhsā'*)　〔名〕阉割
اخصام (*akhsām*)　见 خصم
اخضر (*akhzar*)　〔形〕绿色的；蓝色的
چرخ ~ (فلك ~ ، گنبد ~)　〈喻〉蓝天

اخطار (*akhtār*)　见 خطر
اخطار (*ekhtār*)　〔名〕（复 اخطارات）预告，警告；〈军〉信号
~ خطر　危险信号，警报
تا ~ ثانوى　在另行通知以前
~ شدن　受警告，得预告；被提醒
~ كردن　（发出）警告，预告；提醒
بكشتى بيگانه كه وارد آبهاى كشور ما شده بود ، ~ نموديم .　我们向侵入我国水域的外国船只发出警告。
اخطاريه (*ekhtāriye*)　〔名〕警告书
اخف (*akhaff*)　خفيف 的比较级和最高级
اخفاء (*ekhfā'*)　〔名〕隐藏，隐匿，隐蔽
در ~　秘密地，悄悄地
~ كردن　隐藏，隐匿，隐蔽
اخفش (*akhfash*)　〔名〕①患夜盲症的人②视力弱的人③蝙蝠
بز ~　随声附和的人，人云亦云的人
اخكوك (*akhkook*)　〔名〕青杏子；未成熟的水果
اخگر (*akhgar*)　〔名〕①烧着的煤，烧红的煤块，炭火块②火星
اخلاء (*akhellā'*)　见 خليل
اخلاء (*akhlā'*)　〔名〕寡妇；鳏夫
اخلاص (*ekhlās*)　〔名〕忠诚，忠心耿耿，真诚
از سر (روى) ~　衷心地，真诚地
~ داشتن (به)　同某人赤诚相见；对某人一片忠心；诚恳相待
اخلاص مند (*~ mand*)　〔形〕忠诚的，诚心诚意的，忠心耿耿的
اخلاص مندى　〔名〕忠诚，真诚，忠心耿耿

اخلاط (*akhlāt*) 见 خلط

(古医学认为组成有机体的)四要素(即血液、粘液、胆汁、忧郁液) ~ اربعه (~ چهارگانه)

اخلاط (*ekhlāt*) 〔名〕 混合

اخلاطی 〔形〕 液体的

اخلاف (*akhlāf*) 见 خلف

اخلاق (*akhlāgh*) 〔名〕 ①见 خلق (*kholgh*) ②道德，品德，品质，伦理

~ معنوی کمونیستی 共产主义道德品质

~ علم 伦理学

اخلاقاً (*akhlāghan*) 〔副〕 道德上；道义上

اخلاقی 〔形、名〕 (复 اخلاقیون) ①道德的，道义上的，伦理的②道德家，德育家；说教者

اخلاقیت (*akhlāghiyyat*) 〔名〕 (复 اخلاقیات) 道德，道义；品行，德行

اخلال (*ekhlāl*) 〔名〕 ①扰乱，干扰，破坏，杂乱无章②损害，损伤

~ کردن (~ وارد آوردن) (در) 扰乱，干扰，破坏；有损于…

اخلال طلب (*~talab*) 同 اخلالگر

اخلالگر (*~gar*) 〔名〕 煽动者，捣乱分子，破坏分子

اخلص (*akhlas*) خالص 的比较级和最高级

اخم (*akhm*) 〔名〕 皱眉，皱纹

~ در حال 不愉快，生气

~ کردن 皱眉头

اخم آلود 同 اخمو

اخمو (*akhmoo*) 〔形〕 老皱眉头的，愁眉苦脸的，郁闷的

اخم و تخم (*akhmo-takhm*) 同 اخم

اخمه رو (*akhme-roo*) 同 اخمو

اخناق (*ekhnāgh*) 〔名〕 窒息，扼杀

~ کردن 同上

اخنس (*akhnas*) 〔形〕 狮子鼻的，塌鼻梁的

اخوات (*akhavāt*) 〔名〕 姊妹

اخوان (*akhavān*) 〔名〕 兄弟；朋友

اخوت (*okhovvat*) 〔名〕 兄弟情谊，兄弟关系

~ انجمن 兄弟会

عهد ~ بستن (با) 同…结拜为兄弟

اخ و تف (*akho-tof*) 〔名〕 咳出，吐痰

اخوی (*akhavee*) 〔名〕 ①〈口〉兄弟②我的兄弟

اخی (*akhee*) 〔名〕 我的兄弟

اخیار (*akhyār*) 见 خیر

اخیر (*akheer*) 〔形〕 最近的；最后的

در دو سه روز ~ 最近二、三天内

در سالهای ~ 近年来

اخیراً (*akheeran*) 〔副〕 最近，不久前

او ~ به جنوب چین مسافرتی کرده‌است .

他不久以前到中国南方旅行了一次。

اخیرالذکر (*akheero-zzekr*) 〔形、名〕 ①最后提到的②后者

اداء I (*adā'*) 〔名〕 ①支付，偿付②履行，执行，完成③发音

~ احترام 〈军〉敬礼

~ شهادت 做出牺牲

~ قرض (~ دین) 偿还债务

~ شدن 被偿还；被执行

~ کردن 支付，偿付；履行，执行；发出声音

سخنی ~ کردن 讲一句话

دین خود را ~ کردن 偿还债务

او حرف "خ" را نمیتواند ~ کند. 他发不出"خ"的音。

او وظیفهٔ خود را بنحو احسن ~ کرد . 他出色地完成了自己的任务。

اداء Ⅱ〔名〕模仿，仿效，模拟

~ آمدن 忸怩作态

~ در آوردن 模仿，仿效，效颦

~ کسی را در آوردن 模仿某人的动作（或腔调）

میمون هر چه زشت تراست ادایش بیشتراست. 〈成〉越丑越卖俏。

ادات (*adāt*)〔名〕（复 ادوات）①工具，器具，仪器②〈语〉语气词，小品词，词的附加成分（如词头、词尾）

~ استفهام 疑问语气词

~ تشبیه 比较语气词，如：گون ، وار 等

~ سلب（~ نفی）否定语气词

اداره (*edāre*)〔名〕（复 ادارات）①局，机关，办事处，办公室；社，部②管理，管辖，经营，主持，料理

~ آتش 〈军〉军火管理局

~ آتش نشانی 消防站

~ آگاهی 情报局

~ آمار 统计局

~ آمار و ثبت احوال 民事登记局

~ برنامه‌ریزی 国家计划局

~ خود مختار 自治机关

~ رادیو 广播事业局

~ روزنامه 报社

~ کل آموزشهای سیاسی ارتش آزادیبخش مردم چین 中国人民解放军总政治部

~ نشریات زبانهای خارجی 外文出版社

~ شدن 被管理，被经营

~ کردن 管理，管辖，经营，领导，主持，料理

رئیس جوان کمون تمام امور را بخوبی ~ میکند . 那位年轻的公社主任把事情处理得井井有条。

اداره باز〔名〕官僚，官僚主义者

اداره بازی〔名〕官僚主义

اداری〔形〕①行政管理的，行政的②纪律的

~ افسر 管行政的军官

اداك (*adāk*)〔名〕岛屿

ادام (*edām*)〔名〕（同主食一起吃的）菜

ادامه (*edāme*)〔名〕继续

~ دادن（به ، را）继续

~ پیدا کردن（~ یافتن ، ~ داشتن）继续，连续

~ دارد .（正在）继续着；待续

او برای ~ تحصیلات به پکن رفته است . 他去北京继续学习。

ادامه دهنده (*~ dehande*)〔名〕继续者，继承人，接班人

ادامه کاری〔名〕继承性，连续性

ادانی (*adānee*) 见 ادنی

ادا و اصول (*adā-o-osool*)〔名〕鬼脸，怪相

ادب (*adab*)〔名〕（复 آداب）①礼仪，礼貌，礼节，涵养，教养，风雅，风度②文学③风俗，习惯，传统

~ اهل 讲礼貌的人

~ ترك 缺乏涵养，没有教养，失礼

~ شرط 礼仪，礼节

آداب معاشرت 社交礼貌
علم آداب 伦理学
~ کردن 教训，训戒
ترك ~ کردن 不讲礼貌
~ نگاه داشتن 有礼貌

ادباء (*odabā'*) 见 ادیب

ادباب (*adbāb*) 见 دب

ادبار (*edbār*) 〔名〕 ①灾难，不幸，倒霉②不洁，污秽③（骂人话）瞧那份德行!

ادباری 〔形〕 灾难的，不幸的，倒霉的

ادب آموز (*adab-āmooz*) 〔名〕 ①学生，大学生②教师

ادبخانه (*adab-khāne*) 〔名〕 ①抽水马桶，厕所②学校

ادبستان (*adabestān*) 同 دبستان

ادبی (*adabee*) 〔形〕 ①文学的②有教养的，受过教育的
~ اثر 文学作品
~ علوم 文学

ادبیات (*adabiyyāt*) 〔名〕 文学
~ دانشکدهٔ 文学院，文学系

ادبیر (*edbeer*) 同 ادبار

ادخار (*eddekhār*) 〔名〕 收集，聚集，积累
~ کردن 同上

ادخال (*edkhāl*) 〔名〕 引导，引入，引进
~ لغات جدید در فارسی 把新词吸收到波斯语中
~ کردن 引导，引入，引进

ادخل (*adkhal*)：~ زدن （用眼）打量，估量

ادرار Ⅰ (*edrār*) 〔名〕（复 ادرارات）助学金，抚恤金，津贴

ادرار Ⅱ 〔名〕 ①尿②排尿
~ قند در 〈医〉糖尿
~ کردن 解手，小便

ادراك Ⅰ (*edrāk*) 〔名〕（复 ادراکات） ①理解，明白，掌握，意识到②〈哲〉认识
~ سه مرحلهٔ 〈哲〉认识上的三段（论）
~ کردن 理解，明白，意识到；〈哲〉认识

ادراك Ⅱ 同 درك (*dark*)

ادرام (*adrām*) 〔名〕 ①一包针②（缝袋子的）打包针

ادرنگ (*adrang*) 〔名〕 苦恼，忧伤，悲哀，悲痛

ادره (*odre*) 〔名〕 〈医〉阴囊疝

ادعاء (*edde-ā'*) 〔名〕 ①主张，要求②硬说，声称③诉讼，争议④佯装，假装，冒充
~ کردن 同上
پول ~ کردن 要钱，索取钱
عقل ~ کردن 假装聪明

ادعا نامه 〔名〕 〈法〉控告状，起诉书，檄文

ادعیه (*ad'iye*) 见 دعاء

ادغام (*edghām*) 〔名〕 ①接通，连接，联合，并入，统一，吞并②〈语〉叠字法
~ کردن (در ، به) 联合，合并，并入，吞并；重叠

ادق (*adaghgh*) دقیق 的比较级和最高级

ادکلن (*odekolon*) 〔名〕 花露水，香水

ادله (*adelle*) 见 دلیل

ادمن (*adman*) 〔名〕 纯麝香

ادمه (*adame*) 〔名〕 〈解〉真皮；皮肤

ادنی (*adnā*) 〔形、名〕（复 ادانی） ①低下的，低的②（从特权阶级观点看来）下等人，出身低贱的人

ادوات (*adavāt*) 见 ادات

استفهام ~ 〈语〉疑问语气词

(سمعی ~) استماع ~ 听诊器，耳机

بصری ~ 〈军〉瞭望器

تجسس سمعی وبصری توپخانه ~ 炮兵仪器

جرم ~ 〈法〉犯罪的器具，凶器

مخابره ~ 通讯联络仪器

الخط ~ علم 书写法

ادوار (*advār*) 见 دور

(قدیم ~) سابقه ~ 古代，古时候

ادواری 〔形〕 定期的，周期的，轮回的

~ جنون 周期性的神经失常

~ مجلات 定期刊物

ادؤب (*ad-ob*) 见 داب

ادویه (*adviye*) 〔名〕 ①见 دوا ②调料，作料

زدن ~ 加上（调料，调味品）

ادویه فروش (~*foroosh*) 〔名〕作料商，香料商

ادهان (*adhān*) 见 دهن

ادهان (*edhān*) 〔名〕 奉承，吹捧，拍马；欺骗

ادیار (*adyār*) 见 دیر

ادیال (*adyāl*) 〔名〕 褥子，垫子

ادیان (*adyān*) 见 دین

ادیب (*adeeb*) 〔名、形〕（复 ادبا）①作家，文学家②教育者③谦恭的，文质彬彬的，受过教育的，有教养的

ادیبانه 〔形、副〕 ①文学的，文学形式的②用文学形式

. مینویسد ~ 他文笔典雅。

ادیبه (*adeebe*) 〔名〕 女作家，女文学家

ادیم (*adeem*) 〔名〕 ①鞣皮，皮革②表面

زمین ~ 地表，地面

ادینبورگ (*adeenborg*) 〔名〕 爱丁堡（苏格兰首都）

اذا (*azā*) 同 اذی

اذابت (*ezābat*) 〔名〕 溶化，溶解；熔化

اذابة (*ezābe*) 同 اذابت

اذاقت (*ezāghat*) 〔名〕 让…品尝，让…品味

اذاقه (*ezāghe*) 同 اذاقت

اذان (*azān*) 〔名〕 宣告；宣礼，召人祈祷，宣告祈祷时间

گفتن ~ 宣礼，召人祈祷

اذبه (*azebbe*) 见 ذباب

اذخار (*ezzekhār*) 〔名〕 储藏，保存

اذرع (*azro'*) 见 ذراع

اذعان (*ez-ān*) 〔名〕 ①承认，自白②低头（认罪）③谦虚

(به) (کردن ~) داشتن ~ 承认

. دارد ~ او به اشتباه خود 他承认自己有错误。

اذفر (*azfar*) 〔形〕 芳香的，浓郁的

~ مشك 麝香

اذکار (*azkār*) 见 ذکر

اذکار (*ezkār*) 〔名〕 说起，提起

اذکیاء (*azkiyā'*) 见 ذکی

اذل (*azall*) ذلیل 的比较级和最高级

اذلال (*ezlāl*) 〔名〕 贬低，轻视，鄙视

کردن ~ 同上

اذله (*azelle*) 见 ذلیل

اذمه (*azemme*) 见 ذمام

اذن (*ezn*) 〔名〕 允许，允诺；命令

شب ~ 夜间通行证

محض ~ 无条件的允许

دادن ~ 允许，许可

گرفتن ~ 得到允许，得到许可

اذن (*ozon*) 〔名〕 耳朵

اذناب (*aznāb*) 见 ذنب (*zanab*)

اذواق (*azvāgh*) 见 ذوق

اذهان (*azhān*) 见 ذهن

عمومی ~ 舆论；民意

اذئاب (*az-āb*) 见 ذئب

اذی (*azā*) 〔名〕 ①损害，损失，害处②烦恼，苦恼

اذیال (*azyāl*) 见 ذیل

اذیت (*aziyyat*) 〔名〕 痛苦，折磨；伤害，危害；烦恼

~ رساندن (~ کردن ، ~ دادن) (را)
使…痛苦，折磨…，缠扰，打扰，使…烦恼

کشیدن ~ 受痛苦，受折磨

ارابه (*arrābe*) 〔名〕 大车，板车；马车

جنگی ~ 〈军〉坦克，战车

ارابه‌چی 〔名〕 马车夫，赶大车的，车把式

ارابه ران 同 ارابه‌چی

ارابه کش (~*kesh*) 同 ارابه‌چی

اراجیف (*arājeef*) 见 ارجاف

ارادت (*erādat*) 〔名〕 ①倾向，趋向②好感，倾心，钟情，忠心

(به) داشتن ~ 忠于某人

ورزیدن ~ 对…有情，对…有好感

ارادت کیش 〔形〕 忠诚的，忠实于…的，献身于…的

ارادتمند (~*mand*) 〔形〕 忠于…的，崇拜…的

شما ~ 忠于您的…（信中签署）

ارادتمندی 〔名〕 忠诚，真诚，忠心

اراده (*arrāde*) 〔名〕 ①〈军〉炮架②〈航〉飞机起落架

اراده (*erāde*) 〔名〕 意志，意向，愿望，想

آهنین ~ 钢铁般的意志

~ با 有决心的

~ قوهٔ 意志力

... اگر ~اش باشد که 如果他愿意，…

کردن ~ 决心，想，下决心干…

کوه نوردان چینی ~ کردند قلهٔ جولمولونگما را تسخیر کنند و تسخیر هم کردند. 中国登山运动员决心征服珠穆朗玛峰，事实上他们也做到了。

ارادی (*erādee*) 〔形〕 自愿的，愿意的

~ حرکت 自愿的行动

~ غیر 不自愿的，不愿意的；非故意的，情不自禁的

اراذل (*arāzel*) 〔名〕 社会败类，社会渣滓

و اوباش ~ 地痞流氓

اراضی (*arāzee*) 〔名〕 ①见 ارض ②〈军〉地带，地区

بائر (~ لم یزرع) ~ 处女地，未开垦的地

پوشیده ~ 〈军〉掩蔽地带

خالصه ~ 国家领地

ذوعارضه ~ 〈军〉障碍地带

کم فراز ~ 稍稍高起的地带

متصرف ~ 被占领地区，沦陷区

مستحدثه ~ 填海开拓地

ناهموار ~ 高低起伏的地带

نشیب ~ 斜坡地

اراقت (*erāghat*) 〔名〕 ①流，流出②小便

اراقة 同 اراقت

اراكين (*arākeen*) 见 رکن

ارامل (*arāmel*) 见 ارمل

ارامنه (*arāmene*) 见 ارمنی

ارانگوتان Orang-outang 〔名〕〈动〉猩猩

ارايك (*arāyek*) 见 اريكه

ارائه (*erā-e*) 〔名〕提出，呈交，出示

~ خط سير بوسيلهٔ مخابرات راديوئی 无线电导航

~ دادن 呈交，出示（证件等）

لطفاً گذرنامهٔ خود را ~ بدهيد. 请你把护照拿出来！请出示护照！

استانهای مختلف كشور برای آرايش نمايشگاه آثارهنری و تزيينی خود را ~ دادند. 各省都提供艺术品来布置展览会。

ارباب (*arbāb*) 〔名〕①见 رب ②地主，老爷，主子③拥有者

~ انواع （崇拜的）偶象，神灵

~ تواريخ 历史家

~ دانش (~ فضل) 学者

~ رجوع 联系事务的人

~ سخن 有口才的演说家，诗人

~ صنعت 艺术家，工匠

~ قلم 作家，文学家，笔杆子

~ وقوف 行家，专家，鉴定人

~ هنر 艺术家

ارباب زاده 〔名〕贵族子弟，少爷，公子

ارباب منش (*~manesh*) 〔形〕贵族老爷的，老爷式的，贵族式的

ارباب منشانه 〔形、副〕贵族老爷的，老爷习气的（地）

~ حركات (~ رفتار) 老爷派头

ارباب منشی 〔名〕老爷派头，老爷习气，老爷架子

اربابی 〔形、名〕①地主的，老爷的②主人的，主子的③交给地主的租金

ارباح (*arbāh*) 见 ربح

ارباع (*arbā'*) 见 ربع

اربطه (*arbete*) 见 رباط

اربع (*arba'*) 〔数〕四

اربعه (*arba'e*) اربع 的阴性

~ متناسبه 〈数〉比例法，三重规则

~ عناصر 见 اخلاط 条

~ فصول （一年）四季

اربعين (*arba-een*) 〔数〕四十，第四十

اربو (*arboo*) 〔名〕梨

اربودار 〔名〕梨树

اربيان (*orbiyān, erbiyān*) 〔名〕小虾

اربيم Erbium 〔名〕〈化〉铒

اربيه (*arbiye, orbiye*) 〔名〕〈解〉腹股沟

ارتاق (*ortāgh*) 〔名〕同伙，伴侣，商人

ارتباط (*ertebāt*) 〔名〕（复 ارتباطات）联系，关系，交往，联络

~ در عرض 〈军〉前线的通讯联络

ارتباطات و مخابرات 通讯联络

وزير ارتباطات 交通部长（或大臣）

~ دادن 把…同…联结起来

ما با احداث راه آهن اين دو شهر را بهم ~ داديم. 我们修筑的铁路把这两个城市连结起来了。

~ داشتن (به ، با) 同…有联系

~ داير كردن (~ بر قرار كردن) 建立联系

(یافتن ~) پیدا کردن ~ 发生联系
با گشایش یك خط هوائی جدید پکن با
تهران ~ پیدا کرد . 新开辟的航线把北京同德黑兰连结起来了。

ارتباطچی 〔名〕〈军〉通讯员，联络兵

ارتباطچیگری (~ *cheegaree*) 〔名〕〈军〉通讯联络；勤务

ارتباطی 〔形〕 交通线的，联系的，联接的
~ خطوط 交通线

ارتپیدی Orthopedy 〔名〕〈医〉矫形术；矫正术

ارتجاء (*erteja'*) 〔名〕 ①希望，愿望②请求

ارتجاج (*ertejāj*) 〔名〕 ①战栗，颤动②激动，受窘

ارتجاع (*ertejā'*) 〔名〕 ①倒退，反动；反动派②〈理〉弹性，反应
~ امپریالیستی 帝国主义反动派
امپریالیسم ، رویزیونیسم و ~ 帝国主义、修正主义和反动派
~ قابل 有弹性的，有反弹力的

ارتجاعی 〔形〕 ①反动的②反应的
~ سخنان 反动言论
~ طبقات 反动阶级

ارتجال (*ertejāl*) 〔名〕 即兴（即席）作品（或诗）；当场表演

ارتجالا (*ertejālan*) 〔副〕 当时，即兴(即席)地

ارتجك (*artajak*) 〔名〕 闪电

ارتحال (*ertehāl*) 〔名〕 ①启程，出发；侨居，迁居②〈转〉死亡

ارتداد (*ertedād*) 〔名〕 退却，倒退，叛变，变节，离经叛道

ارتداع (*ertedā'*) 〔名〕 抑制，沾染

ارتدکس Orthodox 〔形、名〕 ①正统的（尤指宗教方面），东正教的②〈宗〉东正教(会)

ارتزاق (*ertezāgh*) 〔名〕 养活，供养
~ کردن 同上

ارتزین (*artezeen*) 同 آرتزین

ارتسام (*ertesām*) 〔名〕 ①奉令②描绘

ارتش (*artesh*) 〔名〕 军队，队伍，部队
~ آزادیبخش خلق چین 中国人民解放军
~ تودهای 人民军队
~ مزدور 雇佣军
~ منظم 正规军
بدون یك ~ تودهای خلق هیچ چیز نخواهد داشت . 没有一个人民的军队，便没有人民的一切。

ارتشاء (*ertesha'*) 〔名〕 受贿(行动)
~ کردن 受贿赂

ارتشاح (*erteshāh*) 〔名〕 渗透，渗出，滤出

ارتشاف (*erteshāf*) 〔名〕 喝，饮，吮吸

ارتشبد (*arteshbod*) 〔名〕 上将

ارتشتار (*arteshtār*) 〔形、名〕军队的，军人

ارتشتاران 〔名〕 总指挥
~ بزرگ 总指挥
~ ستاد （伊朗军队）总参谋部

ارتصاد (*ertesād*) 〔名〕 仔细的观察，注意的观看

ارتضاء (*erteza'*) 〔名〕 ①同意，赞助②满意，满足，高兴

ارتضاع (*ertezā'*) 〔名〕 吃奶，吸奶
~ کردن 同上

ارتعاب (*erte-āb*) 〔名〕（受）惊吓，畏惧，惊惧，吓得发抖

ارتعاد (*erte-ād*) 〔名〕 ①颤栗，发抖②激动，不安

ارتعاش (*erte-āsh*) 〔名〕 ①痉挛，抽筋，发抖，颤抖②〈理〉摆动，震动

صوت ~ 音的颤动

ارتفاع (*ertefā'*) 〔名〕 （复 ارتفاعات）①高度，高处②收获③海拔④（物价）上涨⑤（财政）收入⑥耕地；播种

~ وقت 收割季节

دادن ~ 抬高，使…升高

گرفتن ~ (~ سنجيدن) 测（量）高(度)

این شهر از سطح دریا چقدر است ؟ ~ 这座城市的海拔是多少？

ارتفاعاً (*ertefā-an*) 〔副〕 按高度，在高度上

ارتفاع سنج (*ertefā'-sanj*) 〔名〕 高角仪，高度计；沸点测高器

ارتفاعی 〔形〕 高处的，高度的，高的

ارتفاع یاب 〔名〕 经纬仪

ارتفاع یابی 〔名〕 水准测量

ارتفاق (*ertefāgh*) 〔名〕 ①利用，取得利益②待人和蔼，和气③靠在肘上

حق‌الارتفاق 〈法〉使用权(如流水过境权)

ارتقاء (*erteghā'*) 〔名〕 ①上升，提高②晋级，升级③增长，高涨

آگاهی سیاسی ~ 提高政治觉悟

رتبه ~ 晋级

سطح زندگی ~ 提高生活水平

جستن ~ 被提升，加级

دادن ~ 把…提高

یافتن ~ 上升，提高，晋升，升级，增长

او بریاست کمون توده ای ما ~ یافته است. 他被提升为我们公社的领导。

سطح زندگی مردم چین سال بسال ~ مییابد. 中国人民的生活水平逐年提高。

ارتقاب (*erteghāb*) 〔名〕 ①居高临下，登高眺望；观察②等待，盼望

ارتکاب (*ertekāb*) 〔名〕 犯罪，为非作歹，作案

جنایت ~ 犯罪

در حین ~ عمل 在作案时

ارتکاز (*ertekāz*) 〔名〕 ①依靠，依赖②安定，稳定③血管突出

ارتماس (*ertemās*) 〔名〕 （将自己）潜入水中

ارتنگ (*artang*) 〔名〕 画集

ارتودکس (*ortodoks*) 同 ارتدکس

ارتهان (*ertehān*) 〔名〕 抵押，典当

ارتیاب (*ertiyāb*) 〔名〕 怀疑，动摇

ارتیاباً (*ertiyāban*) 〔副〕 怀疑地，动摇地

ارتیاح (*ertiyāh*) 〔名〕 高兴，愉快；满意；安适

ارتیاض (*ertiyāz*) 〔名〕 禁欲主义

ارتیشدار (*arteeshdār*) 〔名〕 兵士，战士

ارث (*ers*) 〔名〕 ①继承②遗产

معنوی ~ 无形遗产

به ~ بردن 继承（遗产等）

به ~ رسیدن (به کسی) 成为…遗产，作为遗产留给某人

از ~ محروم کردن 剥夺遗产（继承权）

به ~ گذاشتن 把遗产留给某人

پیشینیان ما آثار غنی و گرانبهای فرهنگی را برای ما به ~ گذاشته‌اند. 我们的祖先给我们留下了丰富而宝贵的文化遗产。

ارثاً (*ersan*) 〔副〕 按继承权（说），作为遗产，继承地

ارث بر (*ers-bar*) 〔名〕 遗产继承人

ارثی 〔形〕 继承的，世袭的，遗传的

~ بیماریهای 遗传性疾病

ارثیه (*ersiyye*) 〔名〕 遗产

ارج (*arj*) 〔名〕 ①价值，价格②尊敬

(~ نهادن) ~ گذاشتن 评价，定价

ارج (*araj*) 同 ارش

ارجاع (*erjā'*) 〔名〕 ①返回②派遣，派回，委派，提交

(به) ~ شدن 被派遣，被委派；被提交

کار مهمی باو ~ شد. 派给他一项重要工作。

لایحه به کمیسیون ~ شده است. 法案已提交委员会（审议）。

(به) ~ کردن 派遣，派往，委派；提交

~ شغل بکسی کردن 派某人工作

ارجاف (*erjāf*) 〔名〕（复 اراجیف）谣言，谣传；扯谎

ارجح (*arjah*) راجح 的比较级和最高级

ارجمند (*arjmand*) 〔形〕 崇高的，高尚的，亲爱的

~ دوست 亲爱的朋友

~ مقام 崇高的职位

ارجمندی 〔名〕 贵重，崇高，高尚，亲密

ارجوان (*arjovān*) 〔名〕 〈植〉洋苏木，紫荆

ارجوزه (*orjooze*) 〔名〕 短格的诗，用 رجز 韵体创作的诗

ارچه (*arche*) اگرچه 的缩写形式

ارچین (*archeen*) 〔名〕（梯子的）台阶，阶层

ارحام (*arhām*) 〔名〕 ① 见 رحم ②亲戚，亲属

ارحم (*arham*) 〔形〕 رحیم 的比较级和最高级

ارخاء (*erkhā'*) 〔名〕 使…松软，使…松弛；〈医〉轻泻

~ عنان 放肆，放荡

~ عنان کردن 松开韁绳

ارد (*ard*) 〔名〕 ①〈宗〉天使②愤怒，愤恨③能力

ارد Order 〔名〕 ①次序，秩序②命令，指示

ارداد (*ardād*) 〔形〕 狡猾的

ارداف (*erdāf*) 〔名〕 喻语，寓意

اردب (*ardab*) 〔名〕 争吵，战斗，战争

اردج (*ardaj*) 〔名〕 〈植〉杜松

اردك (*ordak*) 〔名〕 鸭，野鸭

اردل (*ardel*) 〔名〕 传令兵，勤务员

اردم (*ardam*) 〔名〕 精明的水手

اردن (*ordon*) 〔名〕 约旦（亚洲）

اردناس Ordonnance 〔名〕 ①〈法〉法令，命令②勤务兵，勤务军官

اردنگ (*ordang*) 〔名〕（用膝或脚）一撞，一击，一踢

~ خوردن 挨踢，被踢出去，被赶出去

(به ، را) ~ زدن 踢一脚，踢出去

(به ، را) ~ کردن 打掉，推出，赶出；踢出去，踢

اردو (ی) I (*ordoo*) 〔名〕 ①兵营，阵营；军队②（人数众多的）大军

~ بیکاران 失业大军

~ پیشاهنگی （少先队）夏令营

~ زدن 扎营

~ کشیدن 出征

اردو (ی) II 〔名〕 乌尔都语

اردوبازار (*ordoo-bāzār*) 〔名〕 ①（军营内）小卖部，服务社，军人临时服务摊②杂乱无章

اردوبازارچی 〔名〕 （军营内）小卖部或服务社的工作人员

اردو کشی (~*keshee*)〔名〕 出征，远征

اردوگاه (~*gāh*)〔名〕 露营，阵营，军营，营地

اسیران جنگی ~ 战俘营

مرکزی ~ 集中营

ارده (*arde*)〔名〕 磨碎的芝麻

اردی بهشت (*ordeebehesht*)〔名〕 伊朗阳历二月（公历4月21日—5月21日）

ارذال (*arzāl*) 见 رذل

ارذل (*arzal*)〔形〕 رذیل 的比较级和最高级

ارز (*arz*)〔名〕 ①外汇②价值，价格③身价④尊重

خارجی ~ 外汇

ارز (*araz*)〔名〕 〈植〉西洋杉，雪松

ارز (*oroz*)〔名〕 稻米，大米

ارزاق (*arzāgh*)〔名〕 ①见 رزق ②粮食，食品

~ ادارهٔ 粮食管理局

ارزان (*arzān*)〔形、副〕 ①贱的，低廉的，便宜的（地）②值…的

(چیزی) خریدن ~ 廉价买到（某物）

شدن ~ 跌价，便宜

کردن ~ 减价，压价

ارزاندن (*arzāndan*)〔动〕（根 ارزان）①估价②鉴定，鉴赏③以低价买到

ارزانی (*arzānee*)〔名〕 廉价，低廉，便宜

(کردن ~ ، فرمودن ~) داشتن ~ 给予，赠予

صدر مائو و حزب کمونیست چین زندگی خوش ونشاط آوری را بما ~ داشته‌اند. 毛主席和中国共产党给我们带来了幸福生活。

!(باشد) ارزانیت باد 去你的吧！（当别人送不合意的东西时说）

ارزانیدن (*arzāneedan*) 同 ارزاندن

ارزش (*arzesh*)〔名〕 ①价值，价格，价钱②意义③〈化〉价；（原子）价

اسمی ~ 〈经〉票面额

تولیدات صنعتی ~ 工业产值

تولیدی کار ~ 〈经〉劳动价值

(تمام شده ~ ، رأس‌المال ~) سرمایه ~ 原价，成本

مبادله‌ای ~ 〈经〉交换价值

مصرفی ~ 〈经〉使用价值

های فرهنگی ~ 文化珍品，文化上的价值

~ اضافی 〈经〉剩余价值

~ از بیرون 不可估价的，非常宝贵的，无价的

(به) گذاشتن ~ 评价，好评

. ندارد ~ 这没什么意思（这没有什么价值）。

اختراع آن کارگر جوان برای صنعت فولاد سازی خیلی ~ دارد. 那个青年工人的发明对炼钢很有价值。

منتقدان ادبی برای آثار لو شیون ~ بسیاری قائل هستند. 文艺评论家高度评价鲁迅的作品。

ارزن (*arzan*)〔名〕 ①小米②（某物的）一丁点儿

ارزنی از خرمنی 沧海一粟，九牛一毛

. از لای انگشتش نمیریزد ~ 他一毛不拔。

. جای ~ انداختن نیست 连个下脚的地方都没有。（比喻人多）

ارزندگی (*arzandegee*)〔名〕 价值，值得

ارزنده (*arzande*) 〔形〕 ①有价值的，贵重的 ②(期票)通行的，通用的③有意义的，重要的

ارزنى (*arzanee*) 〔形〕 小米的，粟粒状的

ارزنين (*arzaneen*) 〔名〕 （用小米做的）面包

ارزه (*arze*) 〔名〕 泥灰

ارزى (*arzee*) 〔形〕 外汇的，通货的，货币的

~ معاملات 外汇交易

ارزياب (*arz-yāb*) 〔名〕 鉴定人，评价人

ارزيابى 〔名〕 评价，估价，鉴定

(را) كردن ~ 同上

ما پيروزى هاى بزرگ كشور شما را در سطح عالى ~ ميكنيم . 我们高度评价贵国人民的伟大胜利。

ما در مبارزۀ عليه امپرياليسم بايد وضع خود و دشمن را درست ~ كنيم . 在反帝斗争中，我们要正确估计敌我形势。

ارزيافت (~*yāft*) 〔名〕 评价，出价；结果

ارزيدن (*arzeedan*) 〔动〕 （根 ارز） ①值，有价值②值得，化得来

اين كتاب چند مى‌ارزد ؟ 这本书值多少钱?

بزحمتش نمى‌ارزد . （这事）不值得费这份力气。

ارزيز (*arzeez*) 〔名〕 〈矿〉锡

ارژانتين (*arjhānteen*) 〔名〕 阿根廷(拉丁美洲)

ارس (*ars*) 〔名〕 眼泪

ارس (*ors*) 〔名〕 〈植〉刺柏，瓔珞柏

ارس (*oros*) 〔名〕 俄罗斯

ارساء (*ersā'*) 〔名〕 停泊

~ لنگر 下锚，抛锚

ارساغ (*arsāgh*) 见 رسغ

ارسال (*ersāl*) 〔名〕 打发，派遣，寄出，发出

~ داشتن (~ كردن) 打发，派出，派遣；寄发

وجه را ~ داريد ! 你把款寄出去!

با اين نامه چند مجله براى شما ~ ميشود . 随信寄上几本杂志。

ارسال‌المثل (*ersalol-masal*) 〔名〕 引用成语，引用格言

ارسالى (*ersālee*) 〔形〕 寄出的，派出的

ارسانيقون 同 ارسنيک

ارسطو Aristotle 〔名〕 亚里士多德（古希腊哲学家，公元前384—322）

ارسلان (*arsalān*) 〔名〕 ①狮子②勇敢的人

ارسن (*arsan*) 〔名〕 团体，协会，大会

ارسنيك Arsenic 〔名〕 ①〈化〉砷，信石②三氧化二砷（俗称砒霜）

ارسى Ⅰ (*orosee*) 〔名〕 能支起的窗子

ارسى Ⅱ 〔形〕 俄罗斯的

ارسى Ⅲ 〔名〕 皮鞋

ارسى دوز 〔名〕 鞋匠

ارسى دوزى 〔名〕 ①做鞋②制鞋作坊

ارش (*arash*) 〔名〕 腕尺（由肘至中指尖的长度，约18—22吋）

ارشاء (*ershā'*) 〔名〕 收买，贿赂

ارشاد (*ershād*) 〔名〕 指导，教导，引导

~ كردن (~ دادن) 同上

~ گرفتن 接受指导

ارشد Ⅰ (*arshad*) 〔名〕 白铁矿，闪光的矿石

ارشد Ⅱ 〔形〕 年老的，年长的，高级的，级别高的

~ كلاس 班长

پسر ~ 长子

ارشدی 〔名〕 长辈，上级（年龄、职位上为首的地位）

ارشدیت (*arshadiyyat*) 同 ارشدی

~ حق 长子继承权

ارشك (*arashk*) 〔名〕 嫉妒心

ارشمیدس Archimedes 〔名〕 阿基米得（古希腊的数学家、物理学家）

ارشیا (*arshiyā*) 〔名〕 宝座，王位，帝位

ارصاد (*arsād*) 见 رصد

ارصاد (*ersād*) 〔名〕（复 ارصادات）①观察，注意②准备③期望

ارض (*arz*) 〔名〕（复 اراضی）陆地，土地；国家

~ سوعود 天国

~ كرۀ 地球；地球仪

ارضاء (*erzā'*) 〔名〕 满足，满意

~ شدن 得到满足，心满意足

~ كردن 使…满足，使…满意

ارضاع (*erzā'*) 〔名〕 喂奶

~ كردن 同上

ارضه (*arze*) 〔形、名〕 ①蚂蚁般的②蚂蚁③（铁）锈

ارضی (*arzee*) 〔形〕 ①领土的，土地的②地球上的，地上的，陆栖的

~ ادعای 领土要求

~ اصلاحات 土地改革

~ حقوق 领土主权

~ حیوانات 陆栖动物

ارعاب (*er-āb*) 〔名〕 恐吓，恫吓，吓唬

ارعاف (*er-āf*) 〔名〕 使…出血（多指鼻出血）

ارغ (*orgh*) 〔名〕 霉菌

ارغا (*arghā*) 〔名〕 小溪

ارغاب (*arghāb*) 同 ارغا

ارغاب (*erghāb*) 〔名〕 引起渴望，使…渴慕

ارغاو (*arghāv*) 同 ارغا

ارغده (*aroghde*) 〔形〕 愤怒的，生气的

ارغشتك (*arghoshtak*) 〔名〕（高兴时或舞蹈时用手指弹的）响声，手舞足蹈，蹦蹦跳跳

ارغن (*arghan*) 同 ارغنون

ارغند (*arghand*) 〔形〕 生气的，愤怒的

ارغنده (*arghande*) 〔形〕 激怒的，愤怒的

ارغنون (*arghanoon*) 〔名〕〈乐〉风琴

ارغنون زن (~ *zan*) 〔名〕 风琴弹奏者，风琴手

ارغوان (*arghavān*) 〔名〕〈植〉洋苏木，紫荆

ارغوان تن (~ *tan*) 〔天〕 火星

ارغوانی (*arghavānee*) 〔形〕 紫色的，紫红色的

ارغون (*arghoon*) 〔名〕 快马

ارغه (*arghe*) 〔形〕 机灵的，灵敏的，狡猾的

ارغیدن (*argheedan*) 〔动〕（根 ارغ）①争吵，口角②生气，发怒

ارغیده (*argheede*) 〔形〕 生气的，发怒的

ارفاق (*erfāgh*) 〔名〕 ①和气，和蔼可亲，平易近人②帮助，照顾③慈悲

~ كردن (به) 平易近人，助人为乐

ارفاقاً (*erfāghan*) 〔副〕 和气地，和蔼可亲地，平易近人地，慈悲地

ارفاقی (*erfāghee*) 〔形〕 慈悲的，协助的，和蔼可亲的

ارفاه (*erfāh*) 〔名〕 ①舒适②造福，使…安适

ارفع (*arfa'*) رفیع 的比较级和最高级

ارقام (*arghām*) 见 رقم

~ تخمینی 估计数字

~ سرسام آور 天文数字

صادرات ~ 出口项目

هندی ~ 通用于阿拉伯各国及伊朗、阿富汗的数字，即：١٢٣٤٥٦٧٨٩٠

ارقش (*arghash*) 〔名〕（有黑白斑点的）动物或人

ارقم (*argham*) 〔名〕（带黑白斑点的）蛇；毒蛇

ارقه (*arghe*) 同 ارغه

ارك (*ark*) 〔名〕 城堡，宫殿

اركان (*arkān*) 见 رکن

حرب ~ 参谋部，司令部

حربیهٔ عمومی ~ 总司令部，总参谋部

دولت ~ 政府要人；栋梁

اركانديشن Air-condition 〔名〕 空气调节器

اركستر Orchestra 〔名〕 〈乐〉乐队

ارگ (*arg*) 同 ارك

ارگ Orgue 〔名〕〈乐〉风琴（多用于教堂）

زدن ~ 弹风琴

ارگان Organ 〔名〕 ①〈解〉器官②声音，嗓子③代表的人或物④机件，仪器⑤机关⑥机关报

ارگاندی Organdie 〔名〕 薄棉纱布，蝉翼纱，玻璃纱

ارگانیزه Organisé 〔形〕 ①有机体的②组织起来的

ارگانیسم Organism 〔名〕 生物体，有机体，有机组织体

ارگانیك Organic 〔形〕 〈化〉有机的，有机物的，器官的

ارگزن (*org-zan*) 〔名〕 演奏风琴的人，风琴手

ارم (*eram*) 〔名〕 ①沿路途做的记号②(人间)天堂③伊甸园（传说中亚当和夏娃生活处）

ارماح (*armāh*) 〔名〕 长矛

ارمان (*armān*) 同 آرمان

ارمغان (*armaghān*) 〔名〕（旅行后带来送人的）礼物

به ~ آوردن 带来

انقلاب اکتبر برای مردم چین مارکسیسم - لنینیسم را به ~ آورد . 十月革命给中国人民送来了马克思列宁主义。

ارمك (*ormak*) 〔名〕 粗毛料衣服（上衣），灰棉衣（学生服）

ارمگان (*ermagān*) 〔名〕 教师，教练，训育员

ارمل (*armal*) 〔形、名〕（复 اراملی）①孤独的②鳏夫③穷人

ارمله (*armale*) 〔名〕 寡妇；穷苦的女人

ارمند (*armand*) 〔形〕 安静的，平静的，镇静的

ارمنی (*armanee*) 〔名〕（复 ارامنه）亚美尼亚人

ارنب (*arnab*) 〔名〕 兔子

ارندان (*arandān*) 〔名〕 拒绝，放弃；否定

ارنی ترنك Ornithoronque 〔名〕〈动〉鸭嘴兽

ارنیكا Arnica 〔名〕 〈植〉山金车花

ارواح (*arvāh*) 见 روح

اروپا Europe 〔名〕 欧洲

اروپائی 〔名、形〕 ①欧洲人②欧洲的

اروپائی گری (*oroopā-ee-garee*) 〔名〕 崇拜欧洲，欧化

اروپائی مآب (*~ma-āb*) 〔形〕 欧化的，西方化的，模仿欧洲的

اروس (*aroos*) 〔名〕 财物，货物，东西

اروسچی (*oroomchee*) 〔名〕 乌鲁木齐（新疆维吾尔自治区）

اروین (*arveen*) 〔名〕 试验，实验

اره (*arre*) 〔名〕 锯，锯子

~ آهن بر （锯铁用的）钢锯
~ تسمه‌ای 长条锯
~ چوب بری 木锯
~ دستی 手锯
~ دو سر 横截锯
~ موئی 线锯
~ کردن 锯开，拉锯
~ چاق کردن 磨锯
~ کشیدن 锯，锯开

ارهاب (*erhāb*) 〔名〕 恫吓，威胁

اره زبان (*arre-zabān*) 〔名〕 ①尖嘴利舌的人 ②诽谤者

اره کش (*~kesh*) 〔名〕 锯木工，拉锯的

اره کش خانه 〔名〕 锯木厂，木材厂

اره کشی 〔名〕 锯，锯开

اره ماهی 〔名〕 〈动〉锯鲛

اریب (*areeb*) 〔形〕 有远见的，机灵的，聪明的，有洞察力的，有智力的

اریب (*oreeb*) 〔形〕 斜的，歪的，弯曲的

اریترومیسین Erythromycin 〔名〕〈医〉红霉素

اریتره (*ereetre*) 〔名〕 厄立特利亚(埃塞俄比亚)

اریز (*areez*) 〔名〕 霜，白霜

اریش (*areesh*) 〔名〕 聪明的，机灵的

اریکه (*areeke*) 〔名〕 （复 ارایك） ①宝座，王位，帝位②沙发，卧床

اریکه نشین (*~nesheen*) 〔形、名〕 ①坐在王位上的②皇帝；皇后

اریگاتور Irrigator 〔名〕 〈医〉冲洗器

از (*az*) 〔介〕 ①表示行为在空间的起点，如：
~ خانه به سینما میروم . 我从家里去电影院。
~ دانشگاه پیاده میروم . 我从学校步行去。
~ ایستگاه راه آهن آمدم . 我从火车站来。

②表示人或事物通过的地点，如：
~ خیابان گذشتیم . 我们穿过大街。
~ کوچه میرود . 他沿着胡同走。
~ میان جمعیت عبور کردم . 我穿过人群。

③表示行为时间的起点，如：
~ آن وقت 从那时起
~ سه سال قبل باین طرف 三年来
~ صبح تا شب 从早到晚
~ ساعت دوتا شش کار میکنم . 从两点到六点我工作。

④表示某个行为和现象发生的场所，如：
~ او نامه‌ای دریافت کردم . 我收到了他的信。
~ کوچه صدائی آمد . 从胡同里传来了声音。

⑤表示关于所谈论的对象，如：
~ شما صحبت شد . 大家谈论你了。
اخیراً همه جا ~ این فیلم صحبت میشود . 近来到处都在谈论这部电影。

⑥某些动词要求 از 如：
او هیچگاه ~ زیادی کار شکایت نمیکند . 他从来不埋怨工作多。
~ کار شما راضی هستیم. 我们对你的工作表示满意。

⑦表示某种行为和状态的起因，如：
او ~ گرما بیهوش شد . 他中暑晕倒了。
~ آنجا که هوا بد بود از مسافرت صرف نظر کردند. 因为天气不好，他们不去旅行了。

⑧表示由整体分出的一部分，如：

拿了纸。

زیر ~ 从…下面，从…底下

لگن رخت شوئی را ~ زیر تختخواب بیرون آوردم . 我把洗衣盆从床底下拿出来了。

جلو ~ 从…前面

آنها ~ جلو میدان " تین ان من " گذشتند .

他们从天安门广场前面走过。

بابت ~ 关于，由于，考虑到

برای ~ 为了，因，因为

برای چه ~ 为什么？

برای آنکه ~ 因为，由于

بهر ~ 为了；因为

بهر او ~ 为了他（她）

بهر چه ~ 为什么？

جانب ~ 从…方面，代表…

روی ~ 基于…，由于…

روی اتفاق ~ 突然地，偶然地

روی انصاف ~ 公平地，公正地

روی حق ~ 根据事实

روی قانون ~ 根据法律

پس ~ (بعد ~) 在…以后

پیش ~ (قبل ~) 在…以前

⑬组成复合副词，如：

~ بس (~ بس که) 那么多，竟…；如此之多

کجا ؟ ~ 从哪里？

~ نو (~ سر) 重新，再

⑭组成惯用语

بن دندان ~ 恭顺地

بن گوش ~ 注意地

دل و جان ~ 衷心地，全心全意地

بعضی ~ آنها 他们当中的一些

قسمتی ~ شهر 城市的一部分

یکی ~ آنها 他们当中的一个

او ~ خانوادهٔ کارگر است . 他是工人家庭出身。

فردی ~ افراد کشور 人民中的一员

⑨表示制作某种东西的原料、物质等，如：

~ آهن سفید 白铁制的

~ پشم بافته （用）毛织的

این دیوار ~ سنگ و آجر است . 这堵墙是用砖和石头砌的。

⑩做比较级用，如：

من ~ او بزرگترم . 我年龄比他大。

او بیش ~ هر کس کار میکند . 他工作得比谁都多。

⑪表示所属，如：

پیروزی قطعاً ~ آن ما است . 胜利一定属于我们。

این کتاب ~ من است . 这本书是我的。

⑫与另一介词结合起来，构成双重介词，使词义在句中更加明确，如：

~ بالای 从…上面，从…上边

~ بالای کوه پائین آمدند . 他们从山上下来。

~ بین 从…中

~ بین این مجلات یکی را انتخاب کنید !

从这些杂志中挑一本吧！

~ پس (~ دنبال ، ~ عقب) 从…后边

~ پیش 从…前面

~ روی 从上面，从表面

کاغذ را ~ روی میز برداشتم . 我从桌上

～ 全心 دل و جان به خلق خدمت کردن 全意为人民服务

～ ریشه 压根儿，从根本上

ازاء (*ezā'*) 〔名〕①代替，替换②面对，而向③如果…则…

در ～ 代之，替换；面对

در ～ خدمات شایان به‌او لقب کارگر نمونه اعطا گردید . 为了表彰他的功绩授予他模范工人的称号。

ازاحت (*ezāhat*) 〔名〕驱逐

ازاحیف (*azāheef*) 〔名〕韵律变化

ازار (*ezār*) 〔名〕①衬裤，内衣②面纱，头布

～ از پی چیزی بستن 准备做某事，

ازاربند (*～band*) 〔名〕裤带

ازاره (*ezāre*) 同 هزاره

ازاکا (*ozākā*) 〔名〕大阪（日本）

ازالت (*ezālat*) 同 ازاله

ازاله (*ezāle*) 〔名〕取消，排除，消灭，赶走

～ بکارت 奸污（幼女），破坏童贞

～ خواندن 背诵出来

～ شدن 被取消，被赶走

～ کردن 取消，赶走

～ خواندن 背诵出来

از بر (*az-bar*) 〔名〕背诵，记熟，背熟

～ دانستن (～ داشتن) 记住，记得，背熟

～ کردن 背诵，背熟

آیا میتوانید این قطعهٔ شعر صدر مائو را ～ کنید ؟ 你能背诵毛主席这首诗吗？

ازت Azote 〔名〕〈化〉氮

از حد بیرون ((*az-hadd-beeroon*) 〔形〕无限的，非常的

北京大 زیبائی باغ دانشگاه پکن ～ است . 学的校园非常美丽。

از خود بی‌خود (*az-khod-bee-khod*) 〔形〕发疯的，失去自制的，狂怒的

～ شدن 发疯，暴怒

از خود راضی (*～rāzee*) 〔形〕自满知足的，孤芳自赏的

از خود گذشتگی (*～gozashtegee*) 〔名〕自我牺牲，忘我精神，奋不顾身

روحیهٔ ～ 自我牺牲的精神

از خود گذشته 〔形〕富于自我牺牲精神的，奋不顾身的

ازدحام (*ezdehām*) 〔名〕人群，众多，密集，拥挤

～ کردن 聚集，拥挤

از دست رفته (*az-dast-rafte*) 〔形〕失去的，丢失的

ازدواج (*ezdevāj*) 〔名〕结婚，婚姻

گواهی ～ 结婚证书

～ کردن (با) 结婚

ازدیاد (*ezdiyād*) 〔名〕增长，增加，增多，增殖

～ سرمایه 资本增殖

～ نفوس 人口增加

برای ～ عواید مملکتی 为了增加国家收入

روبه ～ گذاشتن 开始增长

～ یافتن 增长，增加，增多，增殖

ازرق (*azragh*) 〔形〕蓝色的，蓝眼睛的

ازرق پوش 〔形、名〕①穿蓝色衣服的（人）②苏非派（神秘派）

ازعاج (*ez-āj*) 〔名〕不安，烦扰，烦恼

از کار افتادگی (*az-kār-oftādegee*) 〔名〕无能，丧失工作能力

از کار افتاده 〔形〕 ①用旧了的，无用的②弱的，无力的③无能的，丧失工作能力的

از کار در آمده (az-kār-dar-āmade) 〔形〕 有经验的，训练有素的；制成的

این گلدان ~ است 这个花瓶已经制成了。

ازکیاء (azkiyā') 见 زکی

ازگیل (azgeel) 〔名〕 山楂

ازل (azal) 〔名〕 永远，永久，永恒，无始无终

از ~ 从早先

ازلی 〔形〕 无始无终的，永久的，永恒的

ازلیت (azaliyyat) 〔名〕 永久性，永远，永恒(性)

ازمان (azmān) 见 زمان

ازمان (ezmān) 〔名〕 疾病多年不愈

ازمنه (azmene) 见 زمان

ازمه (azemme) 见 زمام

ازمیر (ezmeer) 〔名〕 伊兹密尔（土耳其）

ازن Ozone 〔名〕 〈化〉臭氧

ازواج (azvāj) 见 زوج

ازواد (azvād) 见 زاد

ازوتوپ Isotope 〔名〕 〈理、化〉同位素

ازهار (azhār) 〔名〕 花，鲜花

ازهاق (ezhāgh) 〔名〕 使…无效；消灭

از هم پاشیدگی (az-ham-pāsheedegee) 〔名〕 崩溃，瓦解，倒坍，垮台

ازیب (azyab) 〔名〕 ①东南风②兴奋

اژدر (ajhdar) 〔名〕 ①龙②〈军〉鱼雷，水雷

~ افکندن (~ انداختن ، ~ زدن) 发射鱼雷，放鱼雷

اژدر افکن (~ afkan) 〔名〕 鱼雷艇

اژدرانداز (~ andāz) 〔名〕 〈军〉鱼雷发射器

قایق موتوری سریع‌السیر ~ 鱼雷快艇

اژدر مار 〔名〕 蟒，大蛇

اژدرها 同 اژدها

اژدها (ajhdahā) 〔名〕 龙

اژیر (ajheer) 〔形〕 聪明的，有智力的

اس (oss) 〔名〕 基础，基地

~ اساس 奠基石

اساتید (asāteed) 见 استاد

اسارت (esārat) 〔名〕 奴隶身份，奴役

به ~ افتادن 被俘；沦为奴隶

بقید ~ در آوردن 使…受奴役

در قرن ۱۹ کشورهای امپریالیستی مردم بسیاری از کشورهای آسیائی وآفریقائی را به قید ~ در آوردند . 十九世纪时，帝国主义国家奴役了许多亚非国家的人民。

تحت ~ گرفتن (به ~ بردن) 奴役，征服

اسارت زده (~ zade) 〔形〕 被奴役的，被征服的

اساس (asās) 〔名〕 基础，根基；基本原则；基地

~ اقتصادی 经济基础

بر ~ 在…基础上，根据…

~ افکندن 奠基，打基础

~ گذاشتن (~ نهادن) 奠基，打基础

~ گرفتن (~ قرار دادن) 以…为基础

کشاورزی بمثابه ~ وصنایع بمثابه عنصر رهبری کننده است . 农业为基础，工业为主导。

~ ندارد 没基础；没根据

اساساً (asāsan) 〔副〕 ①基本上，原则上②完全没有，一点也不，绝不

اساس نامه (asās-nāme) 〔名〕 ①条例，章程②党章

~ حزب کمونیست چین 中国共产党党章

اساسی 〔形〕 基础的，基本的，根本的

~ تعمير 大修（理）

~ قانون 根本大法，宪法

اساطير (*asāteer*) 见 اسطوره

اساطيری 〔形〕 神话的，神话般的；臆造的，虚构的

اساطين (*asāteen*) 见 اسطوانه

اسافل (*asāfel*) 见 اسفل

اساقفه (*asāghefe*) 见 اسقف

اساله (*esāle*) 〔名〕 ①流出，倒出，溢出②伸长

اساليب (*asāleeb*) 见 اسلوب

اسامی (*asāmee*) 见 اسم

اسانس Essence 〔名〕 精素，香精

اسانسيون (*asānsiyoon*)〔名〕 亚松森（巴拉圭首都）

اساور (*asāver*) 见 سوار

اسائه (*esā-e*) 〔名〕 失礼，粗暴无礼

ادب ~ 失礼

اسب (*asb*) 〔名〕 ①马②〈棋〉马③马力

آبی ~ 河马

ابرش ~ 带有圆斑点的灰马

اخته ~ 骟过的马

بخار ~ 马力

تازی ~ 快马

تخمی ~ 种马

سمند ~ 淡黄色的马

سوغانی ~ 跑马，善跑的马

سياه ~ 乌黑色的马

عربی ~ 阿拉伯马

(كهر ~) قزل ~ 枣红马

كرند ~ 棕黄色的马

(بجار ~ چهار) ~ چهار 四匹马力

~ برانگيختن (~ تاختن ، ~ دواندن) 催马快跑，策马

~ باز كردن 卸马

~ سواری كردن (سوار ~ شدن) 骑马

اسباب (*asbāb*) 〔名〕 ①见 سبب ②东西，工具，家具，器具，用具③原因

آشپزخانه ~ 炊具

جنگی ~ 军需品

جوجه كشی ~ 孵卵器

سفر ~ 旅行用品

كار ~ 劳动工具

يدكی ~ 备件

برچيدن ~ 收拾家具

چيدن ~ 把东西摊开，排列整齐

~ زحمت كسی را فراهم ساختن (يا آوردن) 给某人添麻烦

~ چيزی شدن 引起，使得…

حرف شما ~ ناراحتی او شد. 您的话使他难过。

~ درد سر شدن 引起不安，使…伤脑筋

~ زحمت كسی شدن 麻烦某人

~ كشيدن 搬家，收拾摊子

اسباب چينی 〔名〕 ①找借口，吹毛求疵②施计谋

~ كردن (عليه) 同上

اسباب كشی (~*keshee*) 〔名〕 ①搬家，迁移，迁居②搬动（东西）

~ كردن 搬家，迁入新居；搬动

عدهٔ ديگری از كارگران به خانه‌های تازه ~ كردند. 又有一些工人迁入了新居。

اسباط (*asbāt*) 见 سبط

اسب‌افكن (*asb-afkan*) 〔形〕 勇敢的，英勇的，大胆的

اسب انگیز (~angeez) 〔名〕（马靴上的）马刺

اسب دار 〔名〕 军马饲养员

اسب‌دوانی (~ davānee) 〔名〕 赛马

~ میدان 赛马场

اسب‌ریس 〔名〕 赛马场，跑马场

اسب‌سوار (~savār) 〔名〕 骑手，骑兵

اسبق (asbagh) 〔形〕 以前的，更前一点的，前任的

~ نخست وزیر 前总理，前首相

اسبکش (asb-kesh) 〔形〕 马力牵引的

اسبله (esbele) 〔名〕〈动〉鲶鱼

اسبوع (osboo') 〔名〕（复 اسابیع） 一周，一星期；七次

اسپ (asp) 同 اسب

اسپانج (espānaj) 同 اسفناج

اسپاه (espāh) 同 سپاه

اسپاسیستور Spacistor 〔名〕〈无〉空间电荷晶体管，宽阔管

اسپانی (espānee) 〔形、名〕 ①西班牙的②西班牙人

اسپانیا 〔名〕 西班牙（欧洲）

اسپانیول Espagnol 〔名〕 ①西班牙人②西班牙语

اسپ دار (asp-dār) 同 اسب دار

اسپر Spore 〔名〕〈生〉芽孢，孢子

اسپر (espar) 同 سپر Ⅰ条

اسپرانتو Esperanto 〔名〕 世界语（1887年波兰人柴门霍夫创造的）

اسپرانژ Sporange 〔名〕〈生〉孢子囊

اسپرت Sport 〔名〕 运动

اسپرتیسم Spiritism 〔名〕 招魂术；招魂论（相信死者的灵魂可通过诸如击桌等方式与活人通信息）

اسپردن (espordan) 同 سپردن

اسپرز (esporz) 〔名〕 脾，脾脏

اسپرز (asp-rez) 〔名〕 马场，赛马场

اسپرس (asp-res) 同 اسپرز

اسپرس (esperes) 〔名〕〈植〉驴喜豆

اسپرك (esparak) 〔名〕〈植〉①木樨草②（提取黄色染料的）飞燕草属③姜黄

اسپرلوس (esparloos) 〔名〕 城堡，宫殿，王宫

اسپرماتوزوئید Spermatozoide 〔名〕 精子

اسپرو Sprue 〔名〕〈医〉口炎性腹泻

اسپری (esparee) 〔形〕 结束的，完结的，终了的

اسپریس (asprees) 同 اسب‌ریس

اسپکش (asp-kesh) 同 اسبکش

اسپسیال Special 〔形〕 特殊的，特别的，专门的

اسپسیالیته Speciality 〔名〕 特殊性，特点，特质

اسپکترسکوپ Spectroscope 〔名〕 分光镜

اسپند (espand) 同 سپند

اسپهبد (espahbod) 同 سپهبد

اسپید (espeed) 同 سفید

اسپیدار (espeedār) 〔名〕 白杨，欧洲山杨

اسپیروگراف Spirograph 〔名〕〈医〉呼吸描记器

اسپیرومتر Spirometer 〔名〕〈医〉呼吸量测定器，肺活量计

اسپیریت Spirite 〔名〕 招魂者

اسپیل (aspeel) 〔名〕 偷马者

است (ast) 同 هست

است (est) 〔名〕 ①臀部，尾部②基础，原则

استا (astā) اوستا 的缩写形式

استا (ostā) استاد 的缩写形式

استات Acetate 〔名〕〈化〉醋酸盐；醋酸酯

استاتیستیک Statistics 〔名〕统计，统计数字

استاخ (*ostākh*) 〔名〕粗鲁的，厚颜无耻的，无礼的

استاخی Eustachian 〔名〕〈解〉欧氏管，（由中耳至咽喉处的）耳咽管

~ مجرای 〈解〉欧氏管，耳咽管

استاد (*ostād*) 〔名、形〕（复 اساتید）①教授；老师②师傅，技师，工匠，能手③庄家（赌博或玩牌时用语）④手巧的，技术好的

نجار ~ 木匠师付

استادالدار (*ostādoddār*)〔名〕〈史〉收税人，税吏；宫廷管理财务的官员

استاداندن (*estādāndan*) 〔动〕（根 استادان）使…站起，使…立起来

استادانه (*ostādāne*) 〔形、副〕熟练的（地），熟巧的（地），手巧的（地）

استادانیدن (*estādāneedan*) 同 استاداندن

استادعلم (*ostād-alam*) 同 استاعلم

استادگی (*estādegee*) 同 ایستادگی

استادی (*ostādee*) 〔名〕①技巧，技能，熟练技能②（在大学）任教

استادیار 〔名〕（大学）讲师

استاذ (*ostāz*) 同 استاد

استار (*astār*) 见 ستر

استارت Start 〔名〕〈机〉自动起动机

استارین Stearine 〔名〕①〈化〉油脂酯（脂肪素），硬脂②硬脂精，甘油

استاژ Stage 〔名〕见习期，实习期

استاژیر Stagiaire 〔名〕实习生，见习员，试用者

استاسیون Station 同 ایستگاه

استاعلم (*ostā-alam*)〔名〕裁剪衣服时剩下的碎布

استالاکتیت Stalactite 〔名〕钟乳石

استالاگمیت Stalagmite 〔名〕〈地〉石笋

استالدئید Acetaldehyde 〔名〕〈化〉乙醛

استامپ Stamp 〔名〕戳子，印，戳记，标记，印花

استان (*ostān*) 〔名〕省，省份

استانبول (*estānbol*)〔名〕伊斯坦布尔(土耳其)

استاندار (*ostāndār*) 〔名〕省长

استاندارد Standard 〔名〕标准，规格，规范

استانداری (*ostāndāree*) 〔名〕①省政府管理②省长职位

استانسیل Stencil 〔名〕蜡纸

کاغذ ~ 同上

استبانه (*estebāne*) 〔名〕暴露，出现，显现

استبداد (*estebdād*) 〔名〕专制，独裁，专制制度，暴政

استبدادی 〔形〕专制的，独裁的，专横的

حکومت ~ 独裁政权

گفتهٔ ~ 武断的话

استبداع (*estebdā'*)〔名〕创造，发明，想出

استبدال (*estebdāl*) 〔名〕①换，交换，互换，兑换②代替，替换

استبراء (*estebrā'*)〔名〕证明自已无罪

استبرق (*estabragh*)〔名〕金丝锦缎

استبصار (*estebsār*) 〔名〕细致观察，细看

استبعاد (*esteb-ād*) 〔名〕①疏远，避开②认为…不可能

هیچ استبعادی ندارد که ... 绝非不可能，完全有可能…

استبقاء (*estebghā'*)〔名〕留下，存在

این امر یك مورد ~ است . 这件事是个例外。

استثنائیت (*estesnā-ee-yyat*) 〔名〕独特性，特殊性

استجابت (*estejābat*) 〔名〕①同意，赞同（某件事）②争取赞同

~ کردن 同意，赞同，满足

استجاره (*estejāre*) 〔名〕①寻求保护②租赁，租用

استجازه (*estejāze*) 〔名〕请求允许

~ کردن (از) 同上

استجداد (*estejdād*) 〔名〕恢复，更新，重建

استحاثه (*estehāse*) 〔名〕化石化，陈腐化

استحاضه (*estehāze*) 〔名〕〈医〉行经，来月经

استحاله (*estehāle*) 〔名〕①情况变化，起变化，变形②不可能性③〈化〉还原④〈医〉萎缩

~ عضلات 肌肉萎缩

~ شدن 变形，变化

~ کردن 使…变形，〈化〉还原

استحباب (*estehbāb*) 〔名〕①（对某人）钟爱，爱慕②（对某事）赞赏

استحداث (*estehdās*) 〔名〕创新，探索

~ اراضی 填海拓地

~ کردن 生产，制造，创新

استحسان (*estehsān*) 〔名〕赞同，称颂，赞赏

استحصال (*estehsāl*) 〔名〕①得到，获得②生产，制成

~ زیاده از حد 生产过剩

~ شدن 得到，生产出来，做出来

~ کردن 得到，获得，生产，做出，制成

استحصال کننده (~ *konande*) 〔名、形〕①生产者②生产者的，生产的，生产…的

استپ Steppe 〔名〕大草原，荒原

استتار (*estetār*) 〔名〕隐蔽，隐匿

~ کردن 隐蔽，埋伏

استتمام (*estetmām*) 〔名〕结束，竭力完成

استتوسکوپ Stethoscope 〔名〕听诊器，听筒

استتیك Esthetic 〔名、形〕①美学，美学观点②审美的，美学的

استثمار (*estesmār*) 〔名〕剥削

~ شدن 遭受剥削

~ کردن 剥削

در جامعهٔ کهنه طبقات حاکمه زحمتکشان را بیرحمانه ~ میکردند . 在旧社会，统治阶级残酷地剥削劳动人民。

استثمار شونده (~ *shavande*) 〔形、名〕被剥削的（人）

طبقات ~ 被剥削阶级

استثمار کننده (~ *konande*) 〔名、形〕①剥削者②剥削的

طبقات ~ 剥削阶级

استثمارگر (~ *gar*) 〔名〕①剥削者②殖民者

استثمارگری 〔名〕①剥削制度，剥削②殖民

~ کردن 剥削

استثناء (*estesnā'*) 〔名〕例外，除外；分开

به ~ 此外；除…之外

به ~ او همه با پیشنهاد ما موافقت کردند . 除他一人外，大家都同意我们的建议。

~ قائل شدن 把…作为例外

~ کردن (از) 把…除外

استثنائاً (*estesnā-an*) 〔副〕例外地

استثنائی 〔形〕例外的，独特的，特殊的，破格的

بطور ~ 作为例外

استحصالی 〔形〕 生产的，制造的

~ نقشهٔ 生产计划

استحصالیت (*estehsāliyyat*) 〔名〕 生产效率，生产率

کار ~ 劳动生产率

استحضار (*estehzār*) 〔名〕 ①通知，通告，情报，报导②召来，召唤

داشتن ~ 得知

همانطور که جناب عالی ~ دارید . . . 正如您所知道的那样……

چیزی را به ~ کسی رساندن 把…通知给某人，把…告诉某人

احتراماً باستحضار میرساند که . . . 谨报告如下：…

حاصل شدن ~ 被了解到，被注意到

استحفاظ (*estehfāz*) 〔名〕 ①保护，保卫，保存②记忆，记住③预防

استحقار (*estehghār*) 〔名〕 轻视，蔑视，鄙视，看不起，小看

استحقاق (*estehghāgh*) 〔名〕 ①值得，应得，应受②功劳，能力，才干

~ ارباب 受尊敬的人

بی (بدون) ~ بودن 不应，不值得

داشتن (را) ~ 应，值得

استحکام (*estehkām*) 〔名〕 (复 استحکامات) ①加强，巩固②坚固，牢固③（复数时）堡垒，防御工事

استحکامات بتونی 水泥工事

استحکامات جنگی 〈军〉工事

استحکامات ضد تانك 反坦克工事，反坦克障碍物

دادن ~ (~ بخشیدن) 加强，巩固

~ یافتن (~ پذیرفتن ، ~ پیدا کردن) 得到加强，被加强

آرزومندیم که دوستی بین ملت‌های چین و ایران هرچه بیشتر ~ وتقویت یابد . 我们祝愿中伊两国人民的友谊不断地得到巩固和加强。

استحکامی 〔形〕 工兵的

استحلاف (*estehlāf*) 〔名〕 要…发誓

استحلال (*estehlāl*) 〔名〕 允许，许可，认为合法；请求宽容

استحمام (*estehmām*) 〔名〕 洗澡；〈医〉浴疗

کردن ~ 同上

استحمام درمانی (~ *darmānee*) 〔名〕 浴疗学

استخاره (*estekhāre*) 〔名〕 占卜，算命(求吉利)

کردن ~ 占卜，算命；求神保佑

در کار خیر حاجت هیچ ~ نیست . 〈谚〉做好事不用卜吉凶。

استخبار (*estekhbār*) 〔名〕 (复 استخبارات) ①打听，探问，询问②（复数时）侦察材料，侦察情报

کردن ~ 打听，探问，询问

استخدام (*estekhdām*) 〔名〕 雇佣，聘用，聘请，招聘，招募

~ قانون 就业条例

شدن ~ 被聘，被雇，被招募

کردن ~ 聘请，雇佣，招募

استخدامی 〔形〕 雇佣的，聘请的

~ پروندهٔ （资本主义国家里就业人员的）记工卡片

~ شرط 就业条件

~ کارگر 雇佣的工人

استخر (*estakhr*) 〔名〕 水池，池塘

  روباز ~ 露天游泳池

  شنا ~ 游泳池

  مخصوص تمرین ~ 练习池

استخراج (*estekhrāj*) 〔名〕（复 استخراجات）①开采，取出，采掘，提取，提炼②选取③破开④推算⑤〈数〉求根（法），开方（法）⑥〈化〉提取（法）

  آراء ~ 统计票数

  از حکم ~ 摘录命令

  تقویم ~ 编制历书

  جذر ~ 〈数〉求根

  رمز ~ 译解密码

  مطالب از کتاب ~ （从书上）摘抄

  معادن ~ 开矿，采矿

  معدن از سطح گشادهٔ آن ~ 露天开采（矿山）

  میدان نفت خیز ~ 开采油田

  شدن ~ 被取出，被提取，被开采；摘抄出来；被译解

  کردن ~ 取出，提取，开采；选择，摘录；译解

استخفاء (*estekhfā'*) 〔名〕 藏匿；窝藏

استخفاف (*estekhfāf*) 〔名〕 轻视，看轻，不尊重，小看

  کردن ~ 同上

استخلاص (*estekhlās*) 〔名〕 解放，拯救；征服

  یافتن ~ 得解放，得救

استخلاف (*estekhlāf*) 〔名〕 任命继承人，任命接班人

استخوان (*ostokhān*) 〔名〕 ①骨②〈史〉种族③种子，果核

  آرنج ~ 肱骨内髁（肘部尺骨神经通过处，撞击时有刺痛感）

  آهیانه ~ 〈解〉头顶骨，颅顶

  بازو ~ 〈解〉肱骨

  بند انگشت ~ 〈解〉指关节骨

  بی‌نام ~ 〈解〉髋骨

  پاشنه ~ 〈解〉跟骨

  پروانه‌ای ~ 〈解〉蝶骨

  پرویزنی ~ 〈解〉筛骨

  پس‌سر ~ 〈解〉后脑骨

  پیشانی ~ 〈解〉前额骨

  تهیگاه ~ 〈解〉肠骨，髂骨

  تیغه ای ~ 〈解〉犁骨

  چکشی ~ 〈解〉锤骨

  چنبری ~ 〈解〉封骨

  خاجی ~ 〈解〉骶骨

  خرما ~ 椰枣核

  دنبالچه ~ 〈解〉尾骨

  ران ~ 〈解〉股骨

  رکابی ~ 〈解〉镫骨

  ساق پا ~ 〈解〉胫骨；（昆虫的）胫节

  سندانی ~ 〈解〉砧骨

  سینه ~ 〈解〉胸骨

  شانه (~ کتف) ~ 〈解〉肩胛骨

  شرمگاه ~ 〈解〉耻骨

  غشایی ~ 〈解〉皮膜骨

  فک ~ 〈解〉颏骨

  کامی ~ 〈解〉上颚骨

  کف پا (~ قوزک، ~ مچ پا) ~ 〈解〉跗骨

~ کف دست 〈解〉掌骨
~ گونه‌ای 〈解〉颧骨，颊骨
~ گیجگاهی 〈解〉颞颥骨
~ لاسی 〈解〉舌骨
~ مچ دست 〈解〉腕骨
~ نشیمنگاهی 〈解〉坐骨
~ نرمی 〈医〉软骨病
~ داشتن 出身好
~ در گلو (ناف) داشتن 骨梗在喉；〈转〉非常苦恼
~ در رفتن 脱臼
~ خرد کردن (در) 富有经验
او در این کار ~ خرد کرده است. 这事他已干了一辈子了。
~ سبك کردن （做好事）赎身；朝觐
~ لای زخم گذاشتن 做事不做完而留下索取钱财的机会

استخوان بزرگ (*~bozorg*) 〔形〕 出身好的
استخوان بندی (*~bandee*) 〔名〕 骨骼，骨架；结构，钢骨架
استخوان خوار (*~khār*) 〔名〕 〈动〉鹗
استخوان دار 〔形〕 ①多骨刺的（如鱼）②骨头硬的，强有力的③硬骨头的，有志气的④出身好的
استخوان درد (*~dard*) 〔名〕 〈医〉风湿症
استخوان سازی 〔名〕 〈医〉骨生成，骨发生
استخوان شناس (*~shenās*) 〔名〕 骨科专家
استخوان شناسی 〔名〕 骨科学
استخوانی 〔形〕 ①骨的②骨瘦如柴的，瘦骨嶙峋的③坚硬的
چهره ~ 瘦骨嶙峋的脸
دست ~ 骨瘦如柴的手
سل ~ 〈医〉骨结核
شانهٔ ~ 骨梳
~ شدن 僵硬，骨质化

استدامت (*estedāmat*) 〔名〕 持续性，连续性，长期性
استدامة (*estedāme*) 同 استدامت
استدراج (*estedrāj*) 〔名〕 （官职的）逐渐高升，晋级；使…渐近
استدراك (*estedrāk*) 〔名〕 ①了解，明白，领会，领悟②〈哲〉认识
استدعاء (*ested-ā'*) 〔名〕 央求，请求，恳求，哀求，要求
~ کردن (~ داشتن) 央求，请求，恳求，哀求
از حضور مبارکتان میخواهم ~ کنم. 我想向您提出一项请求。
~ میکنم اینجا بمانید. 我请求您留下。
~ من اینست که ... 我的请求是…。
استدلال (*estedlāl*) 〔名〕 证明，证实，论证，提出论据，引证；推理，推断
~ معکوس 〈逻〉反证法
~ کردن 证实，论证，论断，引证
میتوان چنین ~ کرد که ... 可以断定…
استدلالی 〔形、名〕 ①被证明的，有根据的，论证的②学者
استدن (*estadan*) 〔动〕（根 استان）拿，拿走，取走
استر I (*astar*) 〔名〕 骡子
استر II 同 آستر
استراتژی Strategy 〔名〕 战略

استراتژیك Strategic 〔形〕 战略的

استراتوسفر Stratosphere 〔名〕〈气〉同温层，平流层

استراحت (*esterāhat*) 〔名〕 休息

~ كردن 休息

كمی ~ كنید ! 稍许歇一会！

استراحت خانه 〔名〕 休养所

استراق (*esterāgh*) 〔名〕 偷窃，偷盗

~ سمع كردن 偷听，窃听

~ نظر كردن 窥视

استراليا (*osterāliyā*) 〔名〕 澳大利亚（大洋洲）

استراليائی 〔形、名〕 ①澳大利亚人②澳大利亚的，澳洲的

استربان (*astarbān*) 〔名〕 赶骡的人

استرپتومیسین Streptomycin 〔名〕 链霉素

استرجاع (*esterjā'*) 〔名〕 收回，要回，要求回来

~ كردن 同上

استرحام (*esterhām*) 〔名〕 请求宽恕，请求同情，请求宽容

~ كردن 同上

استرخاء (*esterkhā'*) 〔名〕 柔软，松弛；麻痹

~ اعضاء 〈医〉四肢麻痹

~ عضلات 〈医〉肌肉萎缩

~ عظم 〈医〉软骨病

استرخاص (*esterkhās*) 〔名〕 ①要求离开②廉价购买

استرداد (*esterdād*) 〔名〕 ①收复，收回，光复②要求遣返（俘虏），追回（脏物）

~ اموال مسروقه 追回失物，追赃

~ مجرمین 要求交出犯人，要求引渡犯人

مردم عرب تصمیم به ~ زمینهای اشغالی گرفته‌اند . 阿拉伯各国人民决心收回被占领的土地。

استردن (*ostordan*) 同 ستردن

استرزاق (*esterzāgh*) 〔名〕 谋生，寻求生计，求供养

~ كردن 同上

استرشاء (*estershā'*) 〔名〕 要求贿赂

استرضاء (*esterzā'*) 〔名〕 ①取悦，讨好，博得欢心 ②赞同，满意

استرعاب (*ester-āb*) 〔名〕 恐吓

استرفاه (*esterfāh*) 〔名〕 追求幸福

استرقاق (*esterghāgh*) 〔名〕 奴役，役使

استرلاب (*ostorlāb*) 〔名〕 〈天〉星盘

استرلینگ Sterling 〔形〕 英镑的，英国货币的

پوند ~ 英镑

استرواح (*estervāh*) 〔名〕 休息，小憩

استروبوترون Strobotron 〔名〕 〈理〉频闪放电管

استروبوسكوپ Stroboscope 〔名〕 〈理〉频闪观测器

استروجن Estrogen 〔名〕 〈生化〉雌（性）激素

استروفونیك Stereophonic 〔形〕 立体声效的，立体声音的

صدای ~ 立体声

استروفیزیك Astrophysics 〔名〕 天体物理学

استرول Sterol 〔名〕 〈生化〉固醇，甾醇

استرونسیوم Strontium 〔名〕 〈化〉锶

استره (*ostore*) 〔名〕 刮刀，刮脸刀

استرهاب (*esterhāb*) 〔名〕 恐吓

استریکنین Strychnine 〔名〕 〈化〉马钱子碱，士的宁

استریل Sterile 〔形〕 ①无菌的，消过毒的②失掉生殖机能的

استریلیزه Sterilize 〔形〕 被消毒过的

~ شدن 消毒，灭菌

~ کردن 把…消毒，使…灭菌

استریو Stereo 〔名、形〕 ①体视术，体视效应；体视镜，立体照片；立体声②立体的，立体声的

استرئوسکوپ Stereoscope 〔名〕（立）体视镜，立体镜

استسقاء (*estesghā'*) 〔名〕 〈医〉水肿，水臌，腹水肿

~ بطن 〈医〉腹水，水臌

~ خایه 〈医〉阴囊水肿

~ رحم 〈医〉子宫积水

~ سر (~ دماغ) 〈医〉脑积水

~ شکم 〈医〉腹水

~ صدر 〈医〉胸膜积水

~ عمومی بدن 〈医〉全身水肿

~ لحمی 〈医〉皮下水肿

~ مفاصل 〈医〉关节积水

استسقائی 〔形，名〕 ①患水肿的②肿胀起来的③患水肿病人

استسلام (*esteslām*) 〔名〕 服从

استشاره (*esteshāre*) 〔名〕（复 استشارات）商量，商讨，协商，合计；征询（意见）

~ کردن (با ، از) 同…商量，商讨，合计；向…征求意见

لطفاً از او ~ کنید ! 请同他商量一下！

استشراق (*esteshrāgh*) 〔名〕 东方学，东方文学研究

استشعار (*estesh-ār*) 〔名〕 心虚，害怕

استشفاع (*esteshfā'*) 〔名〕 说项，求情

~ کردن 同上

استشمام (*esteshmām*) 〔名〕 嗅，闻

~ شدن 被嗅到，被闻到

بوی خوشی از آن گلزار ~ میشود . 花园里芳香扑鼻。

~ کردن 嗅到，闻到

آیا در این اطاق بوئی ~ میکنید ؟ 你在屋里闻到什么味吗？

استشهاد (*estesh-hād*) 〔名〕 请求作证，作为依据

~ دادن 拿出证明材料，拿出字据

از کسی ~ کردن 请求某人作证

ما از اشخاصی که در آنجا بوده و دیده اند ~ میکنیم . 我们请求在场的目睹者作证。

استشهاد نامه 〔名〕 证书

استشهار (*estesh-hār*) 〔名〕 追求荣誉，沽名钓誉

استصحاب (*esteshāb*) 〔名〕 请求同行，合伙

استصواب (*estesvāb*) 〔名〕 赞成，赞同，认可

استصوابی 〔名〕 养老金，抚恤金

استطاعت (*estetā'at*) 〔名〕 ①能力，本事，本领；权力②资源，资金；资料③可能性

~ دولت 国家权力

~ داشتن 有财力，有能力

من ~ خریدن آن را ندارم. 我买不起(它)。

استطاله (*estetāle*) 〔名〕 ①延长，伸展②〈解〉突起，隆起③骄傲

استطراد (*estetrād*) 〔名〕离题，离开话题；逃开

~ کردن 同上

استطراف (*estetrāf*) 〔名〕 觉得新颖，认为新鲜

استطلاع (*estetlā'*) 〔名〕 打听，询问，探询

استظهار (*estezhār*) 〔名〕 ①请求保护，请求庇护②仰仗帮助，仰仗支持③依靠，依赖④同情，支持

(به) داشتن ~ 有(人)保护；仰仗（帮助），靠着，依靠

کردن ~ 请求保护；求助，求救；仰仗，靠着

استعاره (*este-āre*) 〔名〕 ①借②借喻，譬喻

~ (بطریق) بطور 讽喻地；象征地

کردن ~ 借

(با) گفتن ~ 借喻，打比喻，象征

استعاره آمیز 〔形〕 借喻的，譬喻的

استعاری 〔形〕 借喻的，譬喻的

استعانت (*este-ānat*) 〔名〕 求援，求助

(از) (خواستن ~) جستن ~ 同上

استعباد (*este'bād*) 〔名〕 奴役，役使

استعجاب (*este'jāb*) 〔名〕 惊讶，惊奇，惊叹，诧异

کردن ~ 同上

استعجال (*este'jāl*) 〔名〕 急促，匆忙，仓促，催促

استعداد (*este'dād*) 〔名〕 ①才能，能力，天资，天赋②准备，预备；潜在可能性

(دفاعی ~) تدافعی ~ 防御能力

تولیدی ~ 生产率；生产能力

جنگی ~ 战斗力

فوق‌العاده ~ 非凡的才能

کار ~ 工作能力

مانور ~ 〈军〉机动性，灵活性

مصرف توده‌ها ~ 人民群众的购买力

موسیقی ~ 音乐才能

نهفته ~ 潜力，潜能

(برای) داشتن ~ 有能力，有才能

در چین جدید جوانان امکانات زیادی دارند تا ~ خود را نشان دهند . 在新中国青年们可以在各方面发挥他们的才能。

استعدادی 〔形〕 有才能的，有能力的，天才的

استعذار (*este'zār*) 〔名〕 请求宽大

استعصام (*este'sām*) 〔名〕 ①抓住不放，固守②靠，依靠，凭借

استعطاف (*este'tāf*) 〔名〕 求情，求得怜爱，求个面子

کردن ~ 同上

استعظام (*este'zām*) 〔名〕 重视，看重；自负，自命不凡

استعفاء (*este'fā'*) 〔名〕 退职，辞职，提出辞职；请求宽恕

خواستن ~ 请求解职

(از) (کردن ~) دادن ~ 辞职

او از شغل خود ~ داد . 他辞职了。

استعفاء نامه 〔名〕 辞职书，辞呈

استعلاء (*este'lā'*) 〔名〕 抬高，高举，高升；高地，高度；超出，高超

(بر) جستن ~ 胜过，超过

(بر) داشتن ~ 高出，超出，超过…

استعلاج (*este'lāj*) 〔名〕 求医

بیمار ~ （病人）求医

استعلام (*este'lām*) 〔名〕 询问，打听，查明

(از) کردن ~ 同上

استعمار (*este'mār*) 〔名〕 殖民主义

جدید ~ 新殖民主义

نو و کهنه ~ 新老殖民主义

~ کردن 开拓殖民地，进行殖民

استعمارچی 〔名、形〕 ①殖民者②殖民的，殖民主义的

استعمار طلب (~ *talab*) 〔名、形〕 ①殖民者②殖民的，殖民主义的

~ کشورهای 殖民国家

استعمار طلبی 〔名〕 殖民主义

استعمارگر (~ *gar*) 〔名〕 殖民者，殖民主义者

استعمارگری 同 استعمار

استعماری 〔形〕 殖民的，殖民主义的

استعمال (*este'māl*) 〔名〕 运用，使用，利用

~ افیون 吸鸦片

برای ~ خارجی 〈医〉外用（药）

غیر قابل ~ 不可用的

قابل ~ 可用的，堪用的

~ شدن 用，运用，使用，利用

چه کلمه‌ای در اینجا باید ~ شود؟ 这里应该用什么词?

~ کردن 用，运用，使用，利用

~ ماشینها در کار کشاورزی میزان تولیدرا بمراتب بالا خواهد برد. 在农业生产中使用机器可以大幅度提高产量。

~ دخانیات ممنوع است. 禁止吸烟。

استغاثه (*esteghāse*) 〔名〕 求助，央告，祷告

~ کردن (از) 同上

استغراب (*esteghrāb*) 〔名〕 惊讶，惊奇，惊异

استغراق (*esteghrāgh*) 〔名〕 ①沉没，沉浸②忙于…③笼罩…

~ یافتن (~ داشتن) (در) 同上

استغفار (*esteghfār*) 〔名〕 请求宽恕，请求饶恕，乞求赦免

~ کردن (از) 同上

استغناء (*esteghnā'*) 〔名〕 ①不在乎，大方②物质上充裕；发财致富③卖弄风情

~ طبع 自尊

~ بخرج دادن 富裕

استفاده (*estefāde*) 〔名〕 ①运用，利用，使用②好处；得到好处

~ از فرهنگ 使用字典，查字典

~ از موقع (یا فرصت) 利用适当的机会，乘机

~ از وقت 利用时间

سوء ~ 滥用

قابل ~ 可用的

مرخصی با ~ از حقوق 薪金照发的休假

مورد ~ قرار دادن 利用

~ کردن (~ بردن) (از) 运用，利用，使用；得到好处

اعضای این کمون از زمین های خود حد اکثر ~ را کرده اند. 这个公社的社员充分利用耕地。

سوء ~ کردن (از) 滥用

استفاده جو(ی) (~*joo*) 〔名〕 自私者，贪财的人

استفاده‌جویی 〔名〕 自私，贪财

استفاده‌چی 〔名〕 ①投机者，投机商人②财迷

استفاضه (*estefāze*) 〔名〕 追求富裕的生活

~ کردن (از) 广泛利用

استفتاء (*esteftā'*) 〔名〕 咨询(宗教人物)；质疑

~ کردن 同上

استفتاح (*esteftāh*) 〔名〕 ①开启，开始，开幕，开张②征服（国家），拿下，攻克（城市）

کردن ~ 开始

استفراد (*estefrād*) 〔名〕 离群索居，孤独，独居

استفراغ (*estefrāgh*) 〔名〕 吐，呕吐

کردن ~ 同上

استفسار (*estefsār*) 〔名〕 咨询，询问，查问，征询

(از) کردن ~ 同上

آن مطلب را از او ~ کردم . 我向他了解了那个问题。

استفهام (*estefhām*) 〔名〕 询问，探问，质问，打听

~ ادات 疑问语气词

(~ علامت) ~ نشانهٔ 〈语〉疑问号，问号

کردن ~ 询问，探问，质问，打听

استفهاماً (*estefhāman*) 〔副〕 作为疑问

استفهامی 〔形〕 疑问的，质问的

~ جملهٔ 〈语〉疑问句

(~ با حالت ، ~ بطریق) ~ بطور 带疑问地，作疑问表示地

استقاله (*esteghāle*) 〔名〕 ①废除，撤消②请求原谅

استقامت (*esteghāmat*) 〔名〕 ①强度，硬度，牢度，耐…的性能②坚持，坚定，不屈不挠，挺立，挺拔③直立

پل ~ 桥梁的强度，桥的应力

خط ~ （线）直，直线性

در مقابل آتش ~ 耐火性能

رأی ~ 信念的坚定性；坚信不疑

نیروها در مقابل دشمن ~ 部队抗敌的力量

~ دو 长距离跑

داشتن ~ 强，硬，牢；坚强，不屈不挠，挺立

ساختمان بتونی در برابر زمین لرزه ~ بیشتری دارد . 水泥建筑具有较大的抗震能力。

~ کردن (~ بخرج دادن ، ~ ورزیدن) 坚强，坚定；顽强，不屈不挠

پارتیزانها در برابر دشمن ~ بخرج دادند . 游击队员顽强地和敌人战斗。

استقبال (*esteghbāl*) 〔名〕 ①欢迎，迎接，接待②将来，未来③〈语〉动词将来时

با سردی ~ 冷淡，冷遇

بعمل آوردن ~ 欢迎，接待

از ما بگرمی ~ بعمل آوردند . 我们受到了热烈的欢迎。

به ~ کسی رفتن 去欢迎某人

بروید به ~ او . 走，我们去欢迎他！

(از ، را) کردن ~ 迎接，接待，欢迎

مهمانان عالیرتبه را بگرمی ~ کردیم . 我们热烈欢迎了贵宾。

استقبالی 〔形〕 将来的，未来的

استقراء (*esteghrā'*) 〔名〕 ①〈哲〉归纳，归纳法②寻找，搜寻

استقرار (*esteghrār*) 〔名〕 ①建立，设立②加固，稳定③驻扎

آتش ~ 配备火力

آرامش ~ 稳定局面

ارتباط ~ 〈军〉联络，建立联系

امنیت ~ 建立安宁；创造稳定局面

ترتیب ~ 〈军〉序列

در زمین ~ 〈军〉就地集结

در عمق ~ 〈军〉深入腹地

صلح ~ 建立和平

~ دادن 建立，确立，确定

~ یافتن (~ پیدا کردن ، ~ گرفتن) 建立起来，确立

استقراض (*esteghrāz*) 〔名〕 借债，借款

~ داخلی 内债

~ کردن 借债

استقراضی (*esteghrāzee*) 〔形〕 借债的，借款的

اوراق ~ 债券

بانك ~ 借贷银行

استقراع (*esteghrā'*) 〔名〕 抽签，掷骰子

استقرائی (*esteghrā-ee*) 〔形〕 〈哲〉归纳的，归纳法的

استقصاء (*esteghsā'*) 〔名〕 探究，探问，查考，追根究底；〈医〉（伤处等的）探查

~ کردن 同上

استقصاد (*esteghsād*) 〔名〕 不偏不倚

استقصاص (*esteghsās*) 〔名〕 向…报仇，向…复仇

~ کردن (از) 同上

استقطاب (*esteghtāb*) 〔名〕 〈理〉极化

استقلال (*esteghlāl*) 〔名〕 独立，自主，自立

~ اقتصادی و سیاسی 经济上和政治上的独立

~ ملی 民族独立

~ یافتن 取得独立

در سالهای اخیر بسیاری از کشورهای آفریقائی ~ یافتند . 近年来非洲许多国家取得了独立。

استقلالاً (*esteghlālan*) 〔副〕 独立地，独立自主地

استقلال جو (*esteghlāl-joo*) 同 استقلال طلب

استقلال شکنانه (*~shekanāne*) 〔形〕 破坏独立的，有损于独立的

استقلال طلب (*~talab*) 〔形〕 要求独立的，争取独立的

استقلال طلبانه 〔形〕 要求独立的，争取独立的

استقلال طلبی 〔名〕 要求独立，争取独立

استقلالی 〔形〕 独立的，独立自主的

استکان (*estekān*) 〔名〕 玻璃杯

گل ~ 〈植〉风铃草

استکانی : گل ~ 〈植〉风铃草

استکبار (*estekbār*) 〔名〕 高傲，傲慢，自负

~ کردن 同上

استکتاب (*estektāb*) 〔名〕 抄写，誊写，复写，让…抄写（以验证笔迹）

~ کردن 同上

استکراء (*estekrā'*) 〔名〕 租借

استکراه (*estekrāh*) 〔名〕 厌恶，反感

~ داشتن 同上

استکساب (*esteksāb*) 〔名〕 得到，获得

استکشاف (*estekshāf*) 〔名〕 ①勘探，勘察，探测②发现，暴露③〈军〉侦察

~ کردن (از) 同上

استکشافی 〔形〕 被探测到的，被发现的，被侦察到的

استکمال (*estekmāl*) 〔名〕 完成，结束，进行到底，使…臻于完善

استکهلم (*estakholm*) 〔名〕 斯德哥尔摩（瑞典首都）

استلخ (*estalkh*) 〔名〕 水池，蓄水池，水塘

استلزام (*estelzām*) 〔名〕 认为必要，认为必须

~ کردن 认为…是必要的

استلقاء (*estelghā'*) 〔名〕 旋后，仰卧

استم (*estam*) 同 ستم

استمناء (*estemnā'*) 〔名〕 手淫

~ کردن 同上

استمهال (*estemhāl*) 〔名〕 要求缓期，要求延期；要求缓期付款

~ کردن 同上

~ اعلام کردن 宣布缓期付款

استن (*astan*) 动词 بودن 的异体

استناد (*estenād*) 〔名〕 引用，引证，援引；求助

~ کردن (~ جستن) (به ، بر) 引用，以…为依据，基于…

ما در مقالهٔ خود به گفتهٔ او ~ کردیم . 我们在文章里引用了他的话。

استنباط (*estenbāt*) 〔名〕 ①结论，推论，推断②〈哲〉演绎法

~ کردن 推论，推断

از صحبت او اینطور ~ کردیم که ... 从他的谈话里我们判断是…

استنبه (*estanbe*) 〔名〕 ①恶鬼，哭鬼②梦魇

استنتاج (*estentāj*) 〔名〕 ①推论，推理，演绎②〈哲〉演绎法

~ کردن 推论，推理

استنتاجی 〔形〕〈哲〉演绎法的，推理的

استنساخ (*estensākh*) 〔名〕 复制，复写，誊写

~ کردن (از) 同上

باید از نسخهٔ اصلی ~ کرد. 应按原稿复制。

استنشاق (*estenshāgh*) 〔名〕 嗅，闻；吸入，吸取

برویم قدری هوای لطیف ~ کنیم . 去呼吸点新鲜空气吧。

استنصار (*estensār*) 〔名〕 求援，求助

استنطاق (*estentāgh*) 〔名〕 审问，审讯，追问，盘问

استماع (*estemā'*) 〔名〕 听，听到，听取，倾听

~ کردن (را) 同上

او با دقت نظریات مردم را ~ میکند . 他仔细地听取群众的意见。

استمالت (*estemālat*) 〔名〕 ①鼓励②引诱，吸引③抚慰，劝慰

~ خاطر 同情，好感

~ کردن (را ، از) 劝慰；吸引；献殷勤，引诱

استمتاع (*estemtā'*) 〔名〕 享有，利用，享受

استمداد (*estemdād*) 〔名〕 求援，求助

~ کردن (از) 同上

او از رفقای خود ~ کرد. 他求助于同志们。

استمرار (*estemrār*) 〔名〕 ①连续，持久，继续②〈语〉动词进行时③经常

~ پذیرفتن (~ یافتن) 延续，继续，不间断

~ دادن 延长

~ داشتن 延续，继续

استمراراً (*estemrāran*) 〔副〕 不间断地，一贯地，连续地

استمراری 〔形〕 ①连续的，持久的②进行的

~ ماضی 〈语〉 过去进行时

استمزاج (*estemzāj*) 〔名〕 ①询问病情②征询意见

~ کردن (از) 同上

اول باید از او ~ کرد . 首先应当征求他的意见。

استمساك (*estemsāk*) 〔名〕 抓住，捉住；找借口

استمگر (*estamgar*) 同 ستمگر

استملاك (*estemlāk*) 〔名〕 占有，占据，占地

~ کردن 同上

(از) کردن ~ 同上

استنقاذ (*estenghāz*) 〔名〕 解放，拯救

استنکاف (*estenkāf*) 〔名〕 ①拒绝，谢绝②不屑，鄙弃

(از) (~ ورزیدن) کردن ~ 拒绝，谢绝，不屑于…

استنوز Stenosis 〔名〕〈医〉狭窄

استواء (*estevā'*) 〔名〕 ①平衡，均衡②赤道

سماوی ~ 天球（地磁）赤道

~ خط 〈地〉赤道

~ وقت 正午，中午

استوار Ⅰ (*ostovār*) 〔名〕 准尉

(~ دوم) دو ~ 二级准尉

(~ یکم) یك ~ 一级准尉

استوار Ⅱ 〔形、副〕 ①牢固的，巩固的，坚固的，坚强的②坚决地

~ عقیدهٔ 坚定的信念

~ قدم های 坚定的步伐

(روی) بودن ~ 牢固，巩固，建立在…

مناسبات دو کشور چین و ایران بر مبنای اصول پنجگانهٔ همزیستی مسالمت آمیز ~ است.
中伊两国关系是建立在和平共处五项原则基础上的。

(را ، به) داشتن ~ 信任，信赖，依赖，依靠

شدن ~ 得到巩固

(~ ساختن) کردن ~ 加强，巩固，加固

سران دو کشور با دید و بازدید خود پیوند دوستی دو ملت را محکم و ~ کرده‌اند.
两国领导人通过互相访问巩固和加强了两国人民的友好联系。

استوارنامه 〔名〕 国书

استواری 〔名〕 牢固，巩固，稳固

دادن ~ 加强

استوان (*ostovān*) 〔形〕 牢固的，巩固的，持久的

استوانه (*ostovāne*) 〔名〕 ①〈数〉(几何)圆柱体，圆柱②〈技〉鼓形轮，鼓轮，圆筒

گلنگدن ~ 枪闩柄

محوری ~ 〈技〉轴突

استوایی (*estevāyee*) 〔形〕 赤道的

~ آبهای منطقهٔ 赤道水域

استودان (*ostoodān*) 同 ستودان

استودن (*ostoodan*) 同 ستودن

استودیو Studio 〔名〕（美术家、照像馆等）工作间，画室；电影制片厂

استودیوم Stadium 〔名〕 体育馆，体育场

استوماتیت Stomatitis 〔名〕〈医〉口炎

استوه (*ostooh*) 〔形〕 疲倦的，疲乏的；沮丧的

استهانت (*estehānat*) 〔名〕 ①忽视②小看，看不起

(را) کردن ~ 同上

استهجان (*estehjān*) 〔名〕 认为丑恶，认为低级

استهداء (*estehdā'*) 〔名〕 领教，请教

استهزاء (*estehzā'*) 〔名〕 嘲弄，嘲笑，讽刺

(~ کردن) به باد ~ گرفتن 嘲弄，嘲笑

استهزا آمیز 〔形〕 嘲笑的，讽刺的

~ لبخند 讥笑

استهلاك (*estehlāk*) 〔名〕 ①消灭②（债务的）偿还，清账③消费，花费

اثاثیه ~ 财产折旧

دین ~ 债务偿还，还债

کردن ~ 消灭，偿还债务

استهلال (*estehlāl*) 〔名〕 ①开始，开端②赏

月，观望新月③新月上升

~ براعت （说明书中主要内容的）前言

استهواء (*estehvā'*)〔名〕①惊奇，惊愕②迷惑，彷徨

استهیدن (*esteheedan*)〔动〕（根 استه）争吵，吵架，争执

استیاس (*estiyās*)〔名〕使人失望

~ داشتن 同上

استیجاب (*esteejāb*)〔名〕值得，应得

استیجار (*esteejār*)〔名〕租，租债，租借

استیجازه (*esteejāze*)〔名〕请求允许

~ کردن 同上

استیذان (*esteezān*)〔名〕请求允许

استیرین Stearin〔名〕〈化〉①硬脂精，甘油（三）硬脂酸酯②硬脂

استیصال (*esteesāl*)〔名〕①根绝，灭绝，连根铲除②贫穷，赤贫

در حال ~ بودن 处境极为困难

استیضاح (*esteezāh*)〔名〕质问，质询

~ کردن (از ، را) 同上

در مجلس از نخست وزیر ~ کردند. 在议会里首相受到质问。

استیضاحاً (*esteezāhan*)〔副〕质问地，通过质问

استیعاب (*estee-āb*)〔名〕容纳

استیفاء (*esteefā'*)〔名〕①全部收回②收（税）③交（税）

حقوق ~ 得到权利

خراج ~ 收税

ماليات ~ 交税，纳税

استیقاظ (*esteeghāz*)〔名〕警惕，警觉

استیک Steak〔名〕牛排

استیل Style〔名〕①草案，计划②方式，作风，风格③文体，体裁

استیلاء (*esteelā'*)〔名〕①征服，占领②统治

~ یافتن (به ، بر) 征服，统治

استیلاجو (~ *joo*)〔名〕征服者，占领者，妄图统治世界的人

استیلاجویان خارجی 外国占领者

استیلاجویانه〔形〕征服的，侵略的，占领的

استیلاجویی〔名〕征服，占领

استیلن Acetylene〔名〕〈化〉乙炔

استیمان (*esteemān*)〔名〕请求保护

از در ~ در آمدن 得到保护

در ~ کوفتن 请求（提供）保护

استیناس (*esteenās*)〔名〕①留恋，迷恋②习惯，恋恋不舍③安静

~ اقلیم 习惯于新环境，服水土

استیناف (*esteenāf*)〔名〕①开始，重新开始②〈法〉上诉，上诉书

~ قابل (غیر) （不）可以上诉的

~ محکمهٔ 上诉法院

~ دادن 上诉

استینافاً (*esteenāfan*)〔副〕通过上诉

استئومالاسی Osteomalacia〔名〕〈医〉软骨病，骨软化

اسحار (*ashār*) 见 سحر

اسخی (*askhā*) سخی 的比较级和最高级

اسخیاء (*askhiyā'*) 见 سخی

اسد Ⅰ (*asad*)〔名〕①狮子②〈天〉狮子宫（相当于伊朗阳历第五个月时的黄道宫）

~ صورت 〈天〉狮子宫

اسد Ⅱ〔名〕（阿富汗阳历）五月

اسر (asr) 〔名〕 俘获；俘虏

اسر (osr) 〔名〕〈医〉尿闭

اسراء (osarā') 见 اسیر

اسرا (esrā) 〔名〕 夜行

~ کردن 同上

اسرار (asrār) 见 سر (ser)

اسرار آمیز 〔形〕 ①神秘的，奥妙的②秘密的

اسراع (esrā') 〔名〕 ①匆忙，急忙，慌忙②加速，加快

اسراف (esrāf) 〔名〕 ①浪费，挥霍，大手大脚②过度，过火

~ کردن (را) 同上

اسراف کار 〔名〕 浪费者，大手大脚的人

اسرافیل (esrāfeel) 〔名〕〈宗〉在世界末日来临时吹号角的天神

صور ~ 传说中的世界末日来临时所吹的号角

اسرائیل (esrā-eel) 〔名〕 以色列（亚洲）

اسرع (asra') سریع 的比较级和最高级

در ~ وقت (به ~ اوقات) 在最近，日内，尽快

اسطار (astār) 见 سطر

اسطبل (establ) 〔名〕 牲口棚，马厩，马棚，牛栏

اسطخر (estakhr) 同 استخر

اسطرلاب (ostorlāb) 同 استرلاب

~ چهارم 太阳

اسطقس (ostoghos) 〔名〕（复 اسطقسات）①成分；分子②本原，本质

اسطوان (ostovān) 同 استوانه

اسطوانه 同 استوانه

اسطور (ostoor) 同 اسطوره

اسطوره (ostoore) 〔名〕（复 اساطیر） 寓言，神话，故事

اسطول (ostool) 〔名〕（复 اساطیل） 舰队，船队

اسعاد (es-ād) 〔名〕 造福

~ کردن 替…造福，为…造福

اسعار (as-ār) 见 سعر

~ خارجی 外币，外汇

اسعاری 〔形〕 外币的，外汇的

~ معاملات 用外币进行的贸易

اسعد (as'ad) سعید 的比较级和最高级

اسف (asaf) 〔名〕 ①遗憾，惋惜②悲哀，痛苦，哀悼

~ خوردن 惋惜；悲哀，痛苦

اسفا (asafā') 〔叹〕 多么可惜啊！

اسف آور (asaf-āvar) 同 اسفناك

اسفار (asfār) 见 سفر

اسفار (esfār) 〔名〕 天大亮

اسفالت Asphalt 〔名〕 沥青

~ شدن 被铺上沥青

~ کردن 铺沥青

اسفالت ریزی 〔名〕 铺沥青

اسفالت کاری 〔名〕 铺沥青

اسفالته 〔形〕 铺上沥青的，铺上柏油的

اسف انگیز (asaf-angeez) 同 اسفناك

اسف بار 同 اسفناك

اسفراج (esferāj) 〔名〕〈植〉芦笋，石刁柏

اسفرزه (esfarze) 〔名〕〈植〉车前子

اسفرومتر Spherometer 〔名〕 球径计，测球仪

اسفل (asfal) سافل 的比较级和最高级

اسفل السافلین (asfalol-sāfeleen) 〔名〕 处于最低

层的人，官阶最低的；十八层地狱

اسفناج (*esfenāj*) 〔名〕〈植〉菠菜

اسفناك (*asaf-nāk*) 〔形〕①哀怨的，痛苦的，悲哀的②可惜的，遗憾的

اسفنج Sponge 〔名〕海绵

پلاستیکی ~ 泡沫塑料，多孔塑料

لاستیکی ~ 泡沫橡皮，海绵橡皮

اسفنجی 〔形〕海绵的，多孔的，松软的

اسفند Ⅰ (*esfand*) 〔名〕〈植〉芸香

اسفند Ⅱ 〔名〕伊朗阳历第十二月（公历二月二十一至三月二十日）

اسفندار (*esfandār*) 〔名〕同 اسفند Ⅱ条

اسفندان (*esfandān*) 〔名〕芥茉（籽）

اسفنکس Sphinx 〔名〕斯芬克斯（埃及狮身人面像）

اسفید (*esfeed*) 同 سفید

اسفیداب (*esfeedāb*) 〔名〕铅粉，白粉

اسفیداج (*esfeedāj*) 同 اسفیداب

اسفیدار (*esfeedār*) 同 سفیدار

اسفیگموگراف Sphygmograph 〔名〕〈医〉脉搏描记器

اسقاء (*esghā'*) 〔名〕喝饱水，解渴，给水

اسقاط (*asghāt*) 〔名、形〕①废物，无用之物②无用的，报废的

اشیاء ~ 废物

شدن ~ 报废，无用

کردن ~ 把…报废

این اتومبیل ~ است . 这是一辆报废的汽车。

اسقاط (*esghāt*) 〔名〕抛弃，扔掉

حمل (~ جنین) ~ 堕胎，打胎

تکلیف کردن ~ 弄忽职守

اسقاط شده (*asghāt-shode*) 〔形〕成为废品的，报废的

اسقام (*asghām*) 见 سقم

اسقربوط (*asgharboot*) 同 اسکربوت

اسقف (*osghof*) 〔名〕（复 اساقفه）〈宗〉主教

(اعظم ~) بزرگ ~ 大主教

اسقنقور (*esghanghoor*) 〔名〕〈动〉石龙子

اسقولوفندریون (*esghooloo-fandriyoon*) 〔名〕蜈蚣

اسکات (*eskāt*) 〔名〕沉默，安定，镇定

جنگ ~ 战场上的沉寂

درد ~ 镇痛

برای ~ طرف 为了堵住对方的嘴

اسکاتلند (*eskātland*) 〔名〕苏格兰（欧洲）

اسکادر Escadre 〔名〕〈军〉舰队，机群，飞行大队

اسکادران Escadron 〔名〕骑兵连，骑兵中队，飞行中队

اسکادریل Escadrille 〔名〕①轻型舰队②飞行中队

اسکار (*eskār*) 〔名〕使…醉，灌醉

اسکارید Ascarid 〔名〕蛔虫

اسکاریدوز Ascaridose 〔名〕蛔虫病症状

اسکان (*eskān*) 〔名〕定居

عشایر ~ 部落定居

اسکاندیم Scandium 〔名〕〈化〉钪

اسکاندیناوی (*eskāndeenāvee*) 〔名〕斯堪的纳维亚〔半岛〕（欧洲）

اسکربوت Scorbut 〔名〕〈医〉败血病，坏血病

اسکریپر Scraper 〔名〕刮土机，铲运机

اسکریم Escrime 〔名〕击剑，舞剑

اسکلت Squelette 〔名〕 骨骼，骷髅

اسکلروز Sclerosis 〔名〕 〈医〉硬化

اسکله (*eskele*) 〔名〕 码头，港口

بندر ～ 码头

اسکن Scan 〔名〕（电视、雷达光束等）扫描，扫掠

اسکناس (*eskenās*) 〔名〕 纸币，钞票

～ نشر 发行纸币

اسکندان (*eskandān*) 〔名〕 ①锁和钥匙②门拴

اسکندر (*eskandar*) 〔名〕 亚历山大（人名）

اسکندروس (*eskandaroos*) 〔名〕 大蒜

اسکنه (*eskane*) 〔名〕 凿子

اسکورت Escort 〔名〕 ①护送队②卫队③随从

～ کردن 护送，护卫，护航

اسکولاستیك Scholastic 〔名、形〕 ①〈哲〉经院哲学，烦琐哲学②经院哲学的，烦琐哲学的

اسکی Ski 〔名〕 滑雪板，雪橇

～ روی آب （由快艇拖曳的）滑水橇

اسکی‌بازی 〔名〕 （用滑雪板）滑雪，滑雪运动

～ مرکز 滑雪站

～ کردن （用滑雪板）滑雪

اسکیتینگ Skating 〔名〕 滑冰

اسکیزوفرنی Schizophrenia 〔名〕 〈医〉精神分裂症

اسکیمو Eskimo 〔名〕 爱斯基摩人

اسل (*asal*) 〔名〕 ①苇子②长矛

اسلاف (*aslāf*) 见 سلف

اسلاك (*aslāk*) 见 سلك

اسلام (*eslām*) 〔名〕 伊斯兰教，回教

～ اهل 伊斯兰教徒

اسلام‌آباد 〔名〕 伊斯兰堡（巴基斯坦首都）

اسلامی 〔形、名〕 ①伊斯兰教的②伊斯兰教徒

اسلامیت (*eslāmiyyat*) 〔名〕 伊斯兰教教义

اسلاو (*eslāv*) 〔名、形〕 ①斯拉夫人②斯拉夫的

～ زبان‌های 斯拉夫语

اسلاید Slide 〔名〕 幻灯片

اسلحه (*aslahe*) 见 سلاح

～ اتمی 原子武器

～ برنده 刀、剑等

～ خود کار 自动武器，自动枪

～ ذره‌ای（～ هسته‌ای） 核武器

～ سرد 冷兵器

～ کمری 腰佩武器

～ مبارزه 斗争的武器

～ ناریه（～ گرم） 热武器，火器，手枪

به ～ دست بردن 拿起武器

اسلحه خانه 〔名〕 军械库

اسلحه دار 〔名〕 武器管理员

اسلحه ساز 〔名〕 军械师

اسلحه سازی 〔名〕 武器制造

～ کارخانهٔ 兵工厂

اسلم (*aslam*) سالم 的比较级和最高级

اسلنج (*aslanj*) 〔名〕 〈植〉木贼科

اسلو (*oslo*) 〔名〕 奥斯陆（挪威首都）

اسلوب (*osloob*) 〔名〕（复 اسالیب） 方式，方法，手段，文风，作风，风格

～ تعلیم 教学法

اسلوب شناسی (～ *shenāsee*) 〔名〕 方法论，方法学

اسم (*esm*) 〔名〕（复 اسماء ، اسامی） ①名字，名称②〈语〉名词③〈军〉口令

～ آلت 工具名词

اشاره ~ 指示代词

اصلی شخص ~ （不包括姓的）名字；教名，受洗礼时的名字

اطمينان ~ 〈军〉答应口令

بسيط ~ 普通名词

جامد ~ 原生名词（非派生名词）

جمع ~ 集合名词

جنس ~ 〈语〉物质名词

خاص ~ 专有名词

خود مانی ~ 人的爱称，爱称

ذات ~ 物质名词

زمان ~ 时间名词

شب ~ 〈军〉夜间口令

صفت ~ 形容词

صوت ~ 拟声词

عام ~ 普通名词

عبور ~ 〈军〉口令（通行时规定的暗号）

عدد ~ 数词

عدد اصلی ~ 基数词

عدد ترتيبی ~ 序数词

عدد توزيعی ~ 区分数词

عدد كسری ~ 分数词

عين ~ 具体名词

فاعل ~ 主动名词

فرعی ~ 别名，绰号

كيفيت ~ 性质名词

مبنی ~ 不变格名词

مذكر ~ 阳性名词

مركب ~ 复合词

مشاراليه ~ 被指示代词所说明的词

مشتق ~ 派生名词

مصدر ~ 动名词

مصغر ~ 带有指小后缀的词

معرب ~ 变格的词

معنی ~ 抽象名词

مفعول ~ 被动名词

مكان ~ 地点名词

منسوب ~ 关系形容词

موصوف ~ 被修饰语所说明的词

موصول ~ 关系代词

مؤنث ~ 阴性名词

نوع ~ 种类名词

بردن ~ 提名，提及

دادن ~ (~ نهادن ، ~ گذاشتن) 起名，命名

در كردن ~ 出名，有名

در دوران بردگی بردگان حتی فاقد ~ بودند.

在奴隶制时代，奴隶甚至连姓名也没有。

اسماً (*esman*) 〔副〕 按姓名，名义上，名称上

اسماء (*asmā'*) 见 اسم

اسمار (*asmār*) 见 سمر

اسمار (*esmār*) 〔名〕 〈植〉山桃（树）

اسماع (*esmā'*) 〔名〕 提示，劝戒，让人听

اسمدار (*esmdār*) 〔形〕 有名字的；有名望的

اسمعيليه (*esma-eeleeye*) 〔名〕 〈宗〉伊斯梅尔派（伊斯兰教十叶派的一派）

اسم گذاری (*esm-gozāree*) 〔名〕 洗礼，命名

كردن ~ 同上

اسم نويسی (*~ neveesee*) 〔名〕 记名，登记，挂号，注册

كردن ~ 同上

اسموكينگ Smoking 〔名〕 礼服

اسمی (*esmee*) 〔形〕 ①有名的，记名的②名义（上）的，形式（上）的

ارزش ~ (بهای ~) 票面价格，标明的价格

دموکراسی ~ بورژوازی 资产阶级表面的民主

اسمیوم Osmium 〔名〕 〈化〉锇

اسناد (*asnād*) 见 سند

اسناد (*esnād*) 〔名〕 ①引证②归咎于，归罪于

~ دادن 认为（某事）由于…所致，归咎于…

~ دزدی دادن 指责…盗窃

اسنان (*asnān*) 见 سن

اسنه (*asenne*) 见 سنان

اسنیک بار Snack bar 〔名〕 快餐柜，快餐部；小吃店

اسوار (*asvār*) 见 سور

اسواران (*asvārān*) 〔名〕 〈军〉骑兵连

~ زره پوش 装甲骑兵连

اسواط (*asvāt*) 见 سوط

اسواق (*asvāgh*) 见 سوق

اسوت (*asvat*) 〔名〕 模仿，仿效，比拟，形象；例子，榜样

اسود (*asvad*) 〔形〕 黑的

بحر ~ 黑海

بول ~ 〈医〉黑尿病

اسوداد (*esvedād*) 〔名〕 变为黑色

اسوره (*asvera*) 见 سوار

اسوشیتد پرس Associated Press 〔名〕 联合通讯社（简称美联社）

اسهال (*eshāl*) 〔名〕 泻肚

~ خونی (~ دموی) 〈医〉赤痢

~ گرفتن 泻肚子

اسهالی 〔形〕 腹泻的

اسهام (*ashām*) 见 سهم

اسهامی 〔形〕 股票的，股东的，股份的，合股的

اسهل (*ashal*) سهل 的比较级和最高级

به ~ طرق 通过最方便的途径

~ طرق آنست که. . . 最便当的途径是…

استون Acetone 〔名〕 〈化〉丙酮

اسید Acid 〔名〕 〈化〉酸

~ قلیایی 碱

~ گوگرد 硫酸

~ کردن 加酸

اسیدی 〔名、形〕 ①酸性②酸的

رسوب ~ 酸性沉淀（物）

اسیر (*aseer*) 〔名、形〕 （复 اسراء） ①俘虏；俘获物②奴隶的，无人身自由的③被俘的

~ بستر 病魔缠身的，卧床不起的

~ جنگی (~ حربی) 战俘

~ شدن 被俘，当俘虏

~ کردن 俘获，俘虏

اسیرانه 〔形、副〕 奴隶的，奴隶般的（地）

اسیری 〔名〕 ①俘获，活捉②囚禁

اسیلوسکوپ Oscilloscope 〔名〕 〈理〉示波器，示波管

اسیلوگراف Oscillograph 〔名〕 示波器，示波管

اسیلوگرام Oscillogram 〔名〕 〈理〉波形图

اشارت (*eshārat*) 同 اشاره

اشاره (*eshāre*) 〔名〕（复 اشارات） ①指示，指出②暗示③信号，记号

~ با چشم 以眼暗示，以目光暗示，递眼色

با سر ~ 点头（示意）

~ اسم 〈语〉指示代词

~ صفت 〈语〉指示词（指形容词）

~ ضمير 〈语〉指示代名词

（به）（~ فرمودن）~ كردن 指出，发出信号，做记号；引证；示意

~ به گفتن 隐喻，暗指…而言

اشاعات (*eshā-āt*) 见 اشاعه

~ كاذبه 谎言，谣言，谣传

اشاعت (*eshā'at*) 同 اشاعه

اشاعه (*eshā'e*) 〔名〕（复 اشاعات）①传布②宣扬，张扬；泄露，披露，公布，发表

~ علوم 传播知识

~ دادن 传布，宣扬，把…泄露出去

~ يافتن 被传布，被宣扬出去，泄露出去

اشانتيون Échantillon 〔名〕 货样；模型，标本

اشباح (*ashbāh*) 见 شبح

اشباع (*eshbā'*) 〔名〕 ①充满，充斥②填饱，喂饱③〈理〉饱和④〈转〉清晰的发音

~ بحد 饱和，饱

به ~ خواندن 发音准确

~ شدن 被填饱

~ كردن 填饱，喂饱

اشبال (*ashbāl*) 见 شبل

اشباه (*ashbāh*) 见 شبه

اشبل (*oshbol*) 〔名〕 鱼子（酱）

~ ماهى 鱼子

اشبو (*ashboo*) 〔名〕 ①煤②煤筐③煤堆

اشبون (*eshboon*) 〔名〕 〈印〉金属隔板，胶木板，铅条

اشبه (*ashbah*) شبيه 的比较级和最高级

اشبيل (*eshbeel*) 同 اشبل

اشپش (*eshpesh*) 〔名〕 虱子

اشپشه (*eshpeshe*) 〔名〕 象鼻虫

اشپل (*ashpal, oshpol*) 同 اشبل

اشپوختن (*eshpookhtan*) 〔动〕（根 اشپوز）洒，撒，倒

اشپون (*eshpoon*) 同 اشبون

اشپيختن (*eshpeekhtan*) 同 اشپوختن

اشپيون Espion 〔名〕 间谍，密探，特务

اشتاب (*eshtāb*) 同 شتاب

اشتات (*eshtāt*) 〔名〕 抛撒，散撒，撒

اشتافتن (*eshtāftan*) 同 شتافتن

اشتالنگ (*eshtālang*) 〔名〕 ①脚脖子踝②羊拐子

~ بازى كردن 玩羊拐子游戏

اشتباك (*eshtebāk*) 〔名〕 混和，掺和

اشتباه (*eshtebāh*) 〔名〕（复 اشتباهات）①错误②怀疑，疑惑

（~ تحريرى）~ قلمى 笔误

~ لبى 口误，失言

انتقاد از اشتباهات گذشته بمنظور اجتناب از اشتباهات آينده 惩前毖后

（از ~ بيرون آوردن）از ~ درآوردن 摆脱迷误，使…醒悟

به（در）~ افتادن 迷误，入迷途

به（در）~ انداختن 引入迷途

در ~ بودن 执迷不悟

~ كردن 犯错误；〈技〉混合，搅合，把…搅混

تضادهاى درون خلق را با تضادهاى بين ما و دشمن نبايد ~ نمود. 不要把人民内部矛盾和敌我矛盾弄混淆了。

گرفتن ~ 认错人

. این متن دو ~ دارد 这篇课文有两个错误。

اشتباهاً (*eshtebāhan*) 〔副〕 错误地，疏忽地

اشتباه پذیر (*eshtebāh-pazeer*) 〔形〕 会犯错误的

اشتباه کاری 〔名〕 疏忽，忽略，犯错误

کردن ~ 犯错误，误入迷途

اشتباهی 〔形、副〕 错误的（地）

گرفتن ~ 弄错

اشتداد (*eshtedād*) 〔名〕 ①加强，增强，加剧，加重②（病）发作，恶化

بیماری ~ 病情恶化

یافتن ~ 加强，增强，加剧，加重；（病）发作，恶化

اشتر (*oshtor*) 同 شتر

اشتراء (*eshterā'*) 〔名〕 购买，采购，买卖

اشترابه (*oshtorābe*) 〔名〕 给骆驼穿的绒衣

اشتراط (*eshterāt*) 〔名〕 规定，约定，定条件，订约

اشتراك (*eshterāk*) 〔名〕 ①参加②预约，预订

مساعی ~ 合作，协力，共同努力

~ وجه 预约费，订费

(در) دادن ~ 吸收（某人）参加

(در) (~ کردن) داشتن ~ 参加，预订

اعضای این دو کمون تودهای در حفر کانال

. مساعی کردند ~ 这两个公社的社员联合挖渠。

اشتراکاً (*eshterākan*) 〔副〕 共同（地），联合（地）

اشتراکی 〔形〕 集体的，公共的

~ مزرعهٔ 集体农庄

کردن ~ 使…社会化，使…公有化，使…集体化

اشتربان (*oshtorbān*) 同 شتربان

اشترخار (*oshtorkhār*) 同 خارشتر

اشتردل (*oshtor-del*) 〔形〕 胆小的；敌意的，心怀叵测的

اشترگاو (~*gāv*) 〔名〕〈动〉长颈鹿（科）

اشتعال (*eshte-āl*) 〔名〕 ①点燃，燃起，起火②〈机〉发火装置

~ قابل 易燃的

~ نقطهٔ 燃点

یافتن ~ 起火，燃烧

اشتغال (*eshteghāl*) 〔名〕 从事…，做…事

(به) (~ ورزیدن) داشتن ~ 从事于…，忙于…

در آن سالها او در پشت جبهه به کارهای

. انقلابی ~ داشت 那些年他在敌后从事革命工作。

اشتقاق (*eshteghāgh*) 〔名〕 ①派生②〈语〉派生词

زبانها ~ 语源学，语言的起源

لغات ~ 〈语〉词的派生

~ علم 〈语〉词源学

یافتن ~ 派生出来

اشتقاقاً (*eshteghāghan*) 〔副〕 派生地

اشتقاقی 〔形〕 派生的，派生出来的

اشتك (*eshtak*) 〔名〕 包袱布（包婴孩用）

اشتکاء (*eshtekā'*) 〔名〕 抱怨，埋怨，诉怨，诉苦

اشتکاك (*eshtekāk*) 〔名〕 疑惑，怀疑

اشتلم (*oshtolom*) 〔名〕 ①猛烈，暴烈；强夺，压迫②嘈杂，喊叫，叫骂

(به ، بر) کردن ~ 压迫；叫骂；对…叫喊；对骂

اشتمال (*eshtemāl*) 〔名〕 包含，含有，包括

اشتمام (*eshtemām*) 〔名〕 嗅，闻

اشتو (*ashtoo*) 同 اشبو

اشتهاء (*eshtehā'*) 〔名〕 食欲，胃口；欲望

دلچسپ ~ 胃口大的人

به ~ آوردن 引起食欲

کسی را کور کردن ~ 破坏（某人的）食欲，使人扫兴

اشتهایش کور شد . 他的胃口倒了。

او ~ به غذا ندارد . 他不想吃饭。

~ زیر دندان است . （让人吃东西时讲）吃一点就有胃口了。

اشتها آور (~ *āvar*) 〔形〕 引起食欲的

اشتهار (*eshtehār*) 〔名〕 出名，著名，有名望

~ دادن 传扬

~ داشتن (به چیزی) 以…闻名

چنین ~ دارد که . . . 据传…

~ یافتن 传出，扬名在外

اشتیاق (*eshtiyyāgh*) 〔名〕 强烈的愿望，渴望

~ داشتن (به) 强烈希望，渴望

خیلی ~ دارم که . . . 我极希望…，我渴望…

او به مطالعهٔ زبان‌های خارجی ~ زیادی دارد . 他如饥似渴地学习外语。

اشتیم (*eshteem*) 〔名〕 脓

اشجار (*ashjār*) 见 شجر

اشجان (*ashjān*) 见 شجن

اشجع (*ashja'*) شجاع 的比较级和最高级

اشخاص (*ashkhās*) ①见 شخص ②黑影③躯体

چند نفر از ~ تازه وارد 几位新来的人

خیلی ~ 很多人

اشد (*ashadd*) شدید 的比较级和最高级

~ اتهامات 最严厉的谴责

~ مجازات 最严厉的惩罚

در ~ احوال زندگی کردن 生活十分困难

اشداء (*asheddā'*) 见 شدید

اشر (*asharr*) شریر 的比较级和最高级

اشرار (*ashrār*) 〔名〕 ①见 شریر ②阴险的人，奸诈者；暴徒

اشراف (*ashrāf*) 〔名〕 ①见 شریف ②贵族，权贵，贵族阶级

حکومت ~ 贵族统治

اشراف زاده 〔形、名〕 ①贵族出身的②贵族子弟

اشرافی 〔形〕 贵族的，贵族式的（指作风），贵族阶级的

اشرافیت (*ashrāfiyyat*) 〔名〕 ①贵族，贵族阶级，贵族社会②贵族派头，贵族作风，贵族式

اشراق (*eshrāgh*) 〔名〕 ①发光，闪光，日出②〈转〉得到启示

اشراق (*ashrāgh*) 见 شرق

اشراك (*eshrāk*) 〔名〕 多神教，偶象崇拜

اشربه (*ashrebe*) 见 شراب

اشرس (*ashras*) 〔形、名〕 ①脾气暴躁的，急躁的②勇士

اشرف (*ashraf*) شریف 的比较级和最高级

اشرفی 〔名〕 阿什拉非（古伊朗金币名）

گل ~ 〈植〉金盏花属

اشطر (*ashtor*) 见 شطر

اشعار (*ash-ār*) 见 شعر

اشعار (*esh-ār*) 〔名〕 通知，通告，公布，宣布

~ داشتن 同上

احتراماً ~ میدارد که . . . 谨宣布…，谨通知…，谨告知

اشعاع (*esh-ā'*) 〔名〕 放射，闪耀

اشعال (*esh-āl*) 〔名〕 点燃，点火，燃烧

اشعب (*ash'ab*)：طماع ~ （象阿夏布那样）吝啬的人

　　از ~ طماع گذشتن 吝啬透顶

اشعره (*ashe're*) 见 شعار

اشعه (*ashe'e*) 见 شعاع

　　ایکس ~ X光射线

　　دلتا ~ 〈理〉反冲粒子

　　کاتدی ~ 〈理〉阴极射线，（阴极射出的）高速电子

　　کیهانی ~ 宇宙射线

　　ماوراء بنفش ~ 〈理〉紫外线

　　ماوراء قرمز (~ تحت قرمز) ~ 〈理〉红外线

　　مجرایی ~ 〈理〉阳极射线

　　مجهول ~ (~ غیر مرئی آفتاب) 爱克斯射线，伦琴射线

اشغال (*ashghāl*) 见 شغل

اشغال (*eshghāl*) 〔名〕 侵略，侵占，占领，征服

　　شدن ~ 被占领，被侵占

　　کردن ~ 占领，侵占

اشغالچی 同 اشغالگر

اشغالگر (~*gar*) 〔名〕 占领者，侵略者

اشغالگرانه 〔形、副〕 侵略性的（地），侵占的（地）

　　~ جنگ 侵略战争

اشغالی 〔形〕 ①被占领的，被侵略的②侵略的，占领的

　　~ (قشون) ارتش 占领军

　　~ قوای 占领部队

　　~ منطقهٔ 敌占区，沦陷区

اشفاق (*eshfāgh*) 〔名〕 同情，怜悯

اشقر (*ashghar*) 〔形、名〕 ①红褐色的②栗色的马；颈和尾为红色的马

اشقی (*ashghā*) شقی 的比较级和最高级

اشقیاء (*ashghiyā'*) 见 شقی

اشك (*ashk*) 〔名〕 眼泪，泪水

　　ابر ~ 〈喻〉雨

　　تلخ ~ 辛酸泪，苦酒

　　تمساح ~ 鳄鱼的眼泪

　　خونین ~ 辛酸泪，血泪

　　دروغی ~ 假惺惺的眼泪

　　(شیرین ~) شادی ~ 欢乐的眼泪

　　~ افکندن (~ ریختن ، ~ باریدن ، ~ افشاندن) 流泪，洒泪

　　~ در آستین (مشت) داشتن 爱哭，好哭

　　~ کباب باعث طغیان آتش است . 〈谚〉烤肉滴出的油只能使火焰更旺。（喻：越示弱欺人者越凶）

اشكاف (*eshkāf*) 〔名〕 ①柜，橱②（剧院等的）存衣处

اشكال (*ashkāl*) 见 شکل

　　هندسی ~ 几何图形

　　ما به ~ مختلف بیکدیگر کمك کردیم . 我们通过各种形式互相帮助。

اشكال (*eshkāl*) 〔名〕 （复 اشکالات）困难，艰难

　　~ (با) به 困难地

　　خالی از ~ نیست . 还有困难，不是没有困难。

　　~ تراشیدن (~ ایجاد کردن) (در) 制造困难

اشكال تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 困难制造者，

刁难者

اشکال تراشی 〔名〕 造成困难，制造困难，刁难

(برای) کردن ~ 同上

اشك آلود (*ashk-ālood*) 〔形〕 带眼泪的，含泪的

~ چشم های 泪汪汪的双眼

اشکانی (*ashkānee*) 〔名〕 〈史〉安息人

اشکانیان 〔名〕〈史〉伊朗安息王朝（公元前249—公元226）

اشك آور (*ashk-āvar*) 〔形〕 流泪的，催泪的

~ گاز 催泪瓦斯

اشکبار (*ashkbār*) 〔形〕 流泪的

اشکدان (*ashkdān*) 〔名〕 泪盅（古伊朗物，远离情人所流之泪收其中）

اشکره (*eshkare*) 〔名〕 〈旧〉猎鹰

اشکریز (*ashkreez*) 同 اشکبار

اشکستن (*eshkastan*) 同 شکستن

اشکفت (*eshkaft*) 〔名〕 山洞，巢洞，地穴

اشکل Ⅰ (*eshkal*) 〔名〕 欺骗，奸诈，虚伪

اشکل Ⅱ 〔名〕 拴在骆驼腿上的绳子，脚镣

زدن ~ 下绊，给…上脚镣

اشکلك (*eshkelak*) 〔名〕 夹指（一种刑罚）

اشکم (*eshkam*) 同 شکم

اشکنبه (*eshkanbe*) 同 شکنبه

اشکنج (*eshkanj*) 同 شکنج

اشکنجه (*eshkanje*) 同 شکنجه

اشکنك (*eshkenak*) 同 اشکلك

اشکنه Ⅰ (*eshkane*) 〔名〕（用面粉、葱、蛋、油等做的）蛋汤

اشکنه Ⅱ 〔名〕 凿子

اشکوب (*ashkoob*) 〔名〕 层楼

اول ~ 二楼

دوم ~ 三楼

اشکوبه (*ashkoobe*) 同 اشکوب

اشکوخ (*eshkookh*) 〔名〕 磕绊，颠踬，滑，失足

اشکوفه (*oshkoofe*) 同 شکوفه

اشکوه (*oshkooh*) 同 شکوه

اشکیل (*eshkeel*) 同 اشکل Ⅰ条

اشگرف (*ashgarf*) 同 شگرف

اشل Échelle 〔名〕 ①梯子，阶梯②（官员的）等级

دون ~ 定额外的，编外的

اشل (*ashall*) 〔名〕 瘫痪的人

اشم (*ashamm*) 〔形〕 ①高鼻子的②自高自大的

اشمئزاز (*eshme'zāz*) 〔名〕 ①害怕，逃避，回避②嫌恶，讨厌

اشنا (*ashnā*) 〔形〕 珍贵的，高贵的，至关重要的

اشنان (*oshnān*) 〔名〕〈植〉皂根，叉明棵（属）

اشنع (*ashna'*) شنیع 的比较级和最高级

اشنوسه (*oshnoose*) 同 اشنوشه

اشنوشه (*oshnooshe*) 〔名〕 打喷嚏

اشنه (*oshne*) 〔名〕 〈植〉苔癣，地衣（类）

دریائی ~ 〈植〉海带

اشواق (*ashvāgh*) 见 شوق

اشهاد (*ash-hād*) 见 شاهد

اشهب (*ash-hab*) 〔形、名〕 ①发白的，灰色的，浅灰色的②灰色马

اشهد (*ash-had*) 〔名〕 〈宗〉临终前的祷告

گفتن را خود ~ 〈口〉不省人事，快死（了），奄奄一息

اشهر (*ash-har*) شهیر 的比较级和最高级

اشهر (*ash-hor*) 见 شهر

اشهل (*ash-hal*) 〔形〕 碧眼的，蓝眼睛的

اشياء (*ashyā'*) 见 شیء

آهنی ~ 铁器

تجملی ~ 奢侈品

چرمی ~ 皮货

مصرفی ~ 消费品，生活资料

نفیسه ~ 珠宝

نمایشی ~ 陈列品，展品

یدکی ~ 零件，各件

علم الاشیاء 科学

~ وپدیده‌ها دائماً در حال رشد و تکامل‌اند .

事物总是在发展的。

اشیاخ (*ashyākh*) 见 شیخ

اشیاع (*ashyā'*) 〔名〕 ①见 شیعه ②朋友；追随者，随从

اصابت (*esābat*) 〔名〕 ①准确性，正确性②命中，击中，碰撞

رأی ~ 意见正确，意见中肯

مستقیم ~ 直接命中

~ عدم 没击中，缺乏准确性

(به) كردن ~ 击中，命中（目标）；中彩，中签

گلوله بهدف ~ كرد . 子弹击中了目标。

قرعه بنام كسی ~ كردن （某人）中签

اصابع (*asābe'*) 见 اصبع

اصاغر (*asāgher*) 〔名〕 年幼者，小辈们

اصالت (*asālat*) 〔名〕 ①高尚，光明正大②结实，坚硬③始终不渝，正宗，原则性④贵族出身

تجربه ~ 〈哲〉经验论

تسمیه ~ 〈哲〉唯名论

عمل ~ 〈哲〉实用主义

اصالتاً 〔副〕 (*asālatan*) 亲自，本人

~ و وكالتاً 亲自办理或委托律师代办

اصباح (*asbāh*) 见 صبح

اصبح (*asbah*) 〔名〕 漂亮，美丽；美人

اصبع (*esba'*) 〔名〕（复 اصابع）手指头；脚趾头

اصح (*asahh*) صحیح 的比较级和最高级

اصحاء (*asehhā'*) 见 صحیح

اصحاب (*ashāb*) 见 صاحب

تدبیر ~ 智者，智囊

ثروت ~ 富翁

(دانش ~) علم ~ 科学家，学者，学问家

كهف ~ （古兰经中提到的）七眠子（传说为逃避罗马皇帝狄西阿迫害基督教之难，躲在山洞里睡了三百年之久的七个人）

اصدار (*esdār*) 〔名〕 发布，颁发（命令、指示、法律等）

كردن ~ 同上

اصداغ (*asdāgh*) 见 صدغ

اصداف (*asdāf*) 见 صدف

اصدق (*asdagh*) صدیق 的比较级和最高级

اصدقاء (*asdeghā'*) 见 صدیق

اصرار (*esrār*) 〔名〕 坚持，坚持主张

~ (با) به 执意地，坚持地

~ داشتن (~ كردن ، ~ ورزیدن) (در)

坚持

او در درستی عقاید خود ~ دارد . 他坚持自己正确的意见。

او ~ كرد كه همراهش بروم . 他坚持让我同他一道去。

اصرار آمیز 〔形〕 固执的，执意的，坚持的

~ خواهش 执拗的要求

اصطبار (*estebār*) 〔名〕 等待，忍耐，等候

اصطبل (*establ*) 同 اسطبل

اصطخر (*estakhr*) 同 استخر

اصطرلاب (*ostorlāb*) 同 استرلاب

اصطفاء (*estefā'*) 〔名〕 选出，挑选，选择

اصطکاک (*estekāk*) 〔名〕 ①磨擦，研磨，碰撞 ②冲突，顶撞③接触，交际

~ دادن 研磨

~ پیدا کردن (~ کردن) 碰撞；接触

اصطلاح (*estelāh*) 〔名〕（复 اصطلاحات）①术语，技术用语，成语，俗语②和解

~ عامیانه 土语，俗语

~ علمی و فنی 科技术语

~ قیدی 〈语〉状语词组

به ~ 如…所说的，所谓，据…

کمک به ~ برادرانه 所谓的兄弟般的援助

~ کردن 把一个专门的词普通化

اصطلاحاً (*estelāhan*) 〔副〕 术语上，俗语说

اصطلاحی 〔形〕 术语的，成语的，俗语的

اصطناع (*estenā'*) 〔名〕 ①行善，施惠②挑选

~ کردن (را ، به) 同上

اصطیاد (*estiyād*) 〔名〕 打猎

اصعاب (*es-āb*) 〔名〕 制造困难

اصعاد (*es-ād*) 〔名〕 登高；上升，升高

اصعب (*as'ab*) صعب 的比较级和最高级

اصغاء (*esghā'*) 〔名〕 听，倾听，聆听

~ فرمایش 听取指示

~ کردن 听，倾听

اصغر (*asghar*) صغیر 的比较级和最高级

اصفار (*asfār*) 见 صفر

اصف تدبیر (*asaf-tadbeer*) 〔名〕 智囊，谋臣，谋士

اصفر (*asfar*) 〔形〕 黄色的，黄的

بحر ~ 黄海

حمای ~ 〈医〉黄热病

نژاد ~ 黄种，黄色人种

اصفرار (*esferār*) 〔名〕 黄色

اصفهان (*esfahān*) 〔名〕 伊斯法罕（伊朗）

اصفیاء (*asfiyā'*) 见 صفی

اصقاع (*asghā'*) 〔名〕 区域，地区

اصل (*asl*) 〔名、形〕（复 اصول）①根基，根本，起源，本质②原则，学说，主义③原本的，根本的

~ بازرگانی 经济核算制

~ بازرگانی کردن 转为经济核算制，改行经济核算制

~ جبر 〈理〉惯性，惯量

~ مطلب (~ موضوع) 问题的本质

~ مقصود 真实目的，真实意图

~ وتو 否决权

~ و فرع 〈商〉本和利

از ~ 从根本上，压根儿

اصلش اینست که ... 其实质是…

اصلش پکنی است . 他是北京人。

رونوشت مطابق ~ است. 副本与正本相符。

این ~ سخنان وی است . 这是他的原话。

او از ~ هیچ خبر نداشت . 他压根儿就不知道。

اصلاً (*aslan*) 〔副〕 ①（在否定句中）完全不…，绝不…，根本不…②实际上，（说）到底③按籍贯，原籍是

در چین ~ گرانفروشی بچشم نمیخورد .
在中国不存在抬高物价的现象。

مارکس ~ آلمانی بود . 马克思是德国人。

اصلاب (*aslāb*) 〔名〕 ①见 صلب ②祖先，祖宗

اصلاح (*eslāh*) 〔名〕 (复 اصلاحات) ①改良，改善，矫正，修改②改革③理发，刮胡子

اراضی ~ 土地改革

(پول ~) پولی ~ 币制改革

ذات‌البین ~ 改善双方关系，双方和解

(صورت ~) سر (موی) ~ 理发(刮脸)

طبیعت ~ 改造自然

شدن ~ (得到)改善，改良，改革

کردن ~ 改善，改良，改革；理发，刮脸

مابايد شيوهٔ کار خود را دائماً ~ کنیم . 我们要不断地改进自己的工作方法。

اصلاح پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 可改正的，可补救的，可修正的，可救药的

اصلاح طلب (~ *talab*) 〔名〕 改良主义者，主张改革者

اصلاح طلبانه 〔形、副〕 ①改良主义的，改良的②改良地

اصلاح طلبی 〔名〕 改良主义

اصلان (*aslān*) 〔名〕 猛狮

اصلح (*aslah*) صالح 的比较级和最高级

اصلع (*asla'*) 〔名〕 秃顶，秃头

اصل و نسب (*aslo-nasab*) 〔名〕 出身

اجتماعی ~ 社会出身

خانوادگی ~ 家庭出身

اصله (*asle*) 〔名〕 ①(树)根②棵(计算树木的单位)，(一)根(木头)

اصلی (*aslee*) 〔形〕 ①基本的，根本的，主要的②原始的，最初的③真正的，纯粹的

~ اعداد 基数

~ چهار جهت 基本方位(东、南、西、北)

~ چهار عمل 加减乘除

~ حملهٔ 主攻

~ خط (电、铁路)干线

~ دکل (船舶)主桅杆

~ رنگهای 基色，原色(指红、黄、蓝三色)

~ مقطع 主截面

~ نسخهٔ 原本，原件

~ نقطهٔ 基本点

~ نیروی 〈军〉主力

اصلیت (*asliyyat*) 〔名〕 ①真实性，准确性②原本③贵族身分

اصم (*asamm*) 〔形〕 〈数〉不尽根的，无理的

~ جذر 无理数，不尽根

اصناف (*asnāf*) 〔名〕 ①见 صنف ②手艺匠，手工业者

اصنام (*asnām*) 见 صنم

اصوات (*asvāt*) 见 صوت

اصوب (*asvab*) صواب 的比较级和最高级

اصول (*osool*) 见 اصل

اساسی مارکسیسم - لنینیسم ~ 马列主义基本原则

بازرگانی ~ 经济核算制

پنجگانهٔ همزیستی مسالمت‌آمیز ~ 和平共处五项原则

دولتی ~ 国家体制

دین ~ 教规

سازمانی ~ 组织基础，组织原则

مبادلهٔ ارزشهای مساوی ~ 等价交换原则

معماری ~ 建筑样式，建筑风格

دین خواندن ~ 讲人所共知的道理，老

生常谈

کار را از دست دادن ~ 失去管理权

اصولا (*osoolan*) 〔副〕①基本上，主要地②原则上

اصول‌پرست (*osool-parast*) 〔名〕学理主义者

اصول پرستی 〔名〕学理主义

اصول نامه 〔名〕（立法组织的）议事规程，规章

اصولی (*osoolee*) 〔形〕①原则的②有充分根据的，牢靠的

~ اختلافات 原则分歧

اصیل Ⅰ (*aseel*) 〔形〕①高贵的，高尚的②出身高贵的③良种的④真的，地道的，正宗的

~ اسب 良种马

~ ترانهٔ 主题歌

~ فارسی 地道的波斯语

~ موسیقی 传统音乐曲

~ نسخهٔ 真本，原件

اصیل Ⅱ 〔名〕日落时分，黄昏时分

اصیل زاده 〔形、名〕①高贵出身的②贵族

اضاعه (*ezā'e*) 〔名〕①伤害，损伤，损害，损耗②消灭

وقت ~ 浪费时间

اضافات (*ezāfāt*) 见 اضافه

در عمق ~ 〈军〉增加射程

~ تتابع 〈语〉连续的伊扎菲结构

اضافت (*ezāfat*) 同 اضافه

اضافه (*ezāfe*) 〔名〕（复 اضافات）①增加，添上②伊扎菲（波斯语中的一种语法手段，用来连结说明语和被说明语的关系）

بر ~ 除了…外

بر آن ~ 除此之外

بر آنکه ... ~ 除…之外

~ به 此外，加上

~ حالت 〈语〉伊扎菲格

~ حرف 介词，前置词

سه به ~ دو 三加二

~ علامت 〈语〉代表伊扎菲的符号

شدن ~ 加上，添上，补充上

پنج یوان به آن مبلغ ~ شد . 在那笔款项上又增加五元。

کردن ~ 加上，增添，补充

هواپیمائی ملی چین در خط پکن — شانگهای هفته‌ای دو پرواز به پروازهای خود ~ کرد . 中国民航在京沪航线上每周增加了两次航班。

اضافه بار 〔名〕超重行李

اضافه تولید (~*towleed*) 〔名〕生产过剩

~ بحران 生产过剩危机

اضافه حقوق (~*hoghoogh*) 〔名〕新增加的薪金

اضافه کار 〔名〕①加班加点，加班的工作②加班费

اضافه کاری 同 اضافه کار

اضافی (*ezāfee*) 〔形〕①补充的，增加的，增补的②多出的，多余的，剩余的③〈语〉伊扎菲的

~ ارزش 〈经〉剩余价值

~ ترکیب 伊扎菲词组，伊扎菲结构

~ مبلغ 增加额

اضائت (*ezā'at*) 〔名〕照耀

اضحوکه (*ozhooke*) 〔名〕好笑的事，笑话

اضحی (*azhā*) 〔名〕牺牲，祭品

~ عید 古尔邦节，宰牲节（伊斯兰历十二月初十）

اضداد (*azdād*) 见 ضد

اضر (*azarr*) ضرر 的比较级和最高级

اضرار (*azrār*) 见 ضرر

اضرار (*ezrār*) 〔名〕 损伤，破坏，伤害

اضراس (*azrās*) 见 ضرس

اضطراب (*ezterāb*) 〔名〕 不安，惊慌，焦急；扰乱，混乱，烦恼

خاطر ~ 不安的心情，心烦

داشتن ~ 不安，焦急，惊慌

شدن ~ سبب 使…产生不安；使…产生混乱

وخامت حال مریض سبب ~ دکتر شد .

病人病情的恶化，引起了医生的不安。

اضطراب آور (*~āvar*) 〔形〕 使…不安的，引起焦急的，扰乱的，烦恼的

اضطرار (*ezterār*) 〔名〕 迫不得已，束手无策，走投无路，无法

~ زمان 紧急状态，非常时期

اضطراراً (*ezterāran*) 〔副〕 被迫地，迫不得已地

اضطراری 〔形〕 被迫的，迫不得已的

~ برای مواقع 在迫不得已的时候

اضعاف (*az-āf*) 见 ضعف (*ze'f*)

به ~ مضاعف 双倍地，成倍地

اضعاف (*ez-āf*) 〔名〕 ①使…加倍，增多②减弱，放松，松懈

اضعف (*az'af*) ضعیف 的比较级和最高级

اضغاث (*azghās*) 见 ضغث

احلام ~ 杂乱的梦，恶梦

اضل (*azall*) 〔形〕 迷途的，引入岐途的

اضلاع (*azlā'*) 见 ضلع

اضلال (*ezlāl*) 〔名〕 诱惑，引入岐途

اضمار (*ezmār*) 〔名〕 ①隐瞒，隐藏，藏在心里②心照不宣

اضمحلال (*ezmehlāl*) 〔名〕 消灭，推翻，崩溃，解体

سلسلهٔ فئودالی ~ 封建王朝的崩溃

اضیاف (*azyāf*) 见 ضیف

اطاحه (*etāhe*) 〔名〕 破坏，消灭，挥霍

اطاعت (*etā'at*) 〔名〕 服从，听从，遵守

تلویحی ~ 默许

کورکورانه ~ 盲从

سر ~ فرود آوردن 低头服从，降服

سر از ~ پیچیدن 拒不服从

به (زیر) ~ درآوردن 使…服从，把…降服

از ~ سر باز زدن 拒不服从

(از) کردن ~ 服从，遵守

ارگانهای پائینی سازمانهای حزبی باید از دستورات ارگانهای بالائی ~ کنند . 党的下级组织应该服从党的上级组织的指示。

! میشود ~ 遵命；是。

اطاق (*otāgh*) 〔名〕 ①房间②(火车的)车辆，车厢，船舱；（汽车的）驾驶室

اتومبیل ~ 驾驶室，驾驶楼

انتظار ~ 候诊室

(تجارت ~) بازرگانی ~ 商会

تاریک ~ 暗室

خواب ~ 卧室

(زیر شیروانی ~) زیرسقف ~ 搁楼

سیگارکشی ~ 吸烟室

(جراحی) عمل ~ 手术室

لباس ~ 存衣室

مه آلود ~ 〈理〉云室

مهمانخانه ~ 客房

ناهارخوری ~ 饭厅

نشيمن ~ 起居室（家人主要活动室）

اطاقك (*otāghak*) 〔名〕 ①小室，座舱②(蜂)窝

اطاله (*etāle*) 〔名〕 延长，拉长，伸展

كلام ~ 话长，说个没完

لسان ~ 粗鲁话

اطباء (*atebbā'*) 见 طبيب

اطباع (*atbā'*) 见 طبع

اطباق (*atbāgh*) 见 طبق

اطبال (*atbāl*) 见 طبل

اطر (*eter*) 同 اتر

اطراب (*etrāb*) 〔名〕 使人高兴

اطراح (*etrāh*) 〔名〕 ①抛，扔②提出

اطراد (*etrād*) 〔名〕 赶走（某人），驱逐（某人），撵走，下逐客令

اطراف (*atrāf*) 〔名〕 ①见 طرف ②近郊，周围，四周③〈解〉肢④〈数〉圆周，周边⑤近亲

خلفى ~ 〈解〉后腿

سافله ~ 〈解〉下肢

شهر ~ 城市的近郊

عاليه ~ 〈解〉上肢

قدامى ~ 〈解〉前肢

در ~ اين مسئله 就这个问题，围绕这个问题

در ~ خانه 房屋的周围

در ~ يك مليون 一百万左右

~ كسى (چيزى) را گرفتن 把…围起来

اطرافى 〔形、名〕 （复 اطرافيان）①周围的②周围的人，亲人

اطراق (*otrāgh*) 〔名〕营，野营，露营；休息

كردن ~ 停留，（路途中的）休息

اطراقگاه (*~gāh*) 〔名〕 扎营营地

عموى ~ 大本营

اطروش (*otroosh*) 〔形〕 聋的，耳沉的

اطريش (*otreesh*) 〔名〕 奥地利（欧洲）

اطريشى 〔形、名〕 ①奥地利的②奥地利人

اطعام (*et-ām*) 〔名〕 喂；赏饭

كردن ~ 同上

اطعمه (*at'eme*) 见 طعام

اطفاء (*etfā'*) 〔名〕 ①熄灭，平息，沉默，消声匿迹②〈理〉猝灭，猝熄

حريق ~ 灭火

اطفار (*atfār*) 同 اطوار

اطفارى 同 اطوارى

اطفال (*atfāl*) 见 طفل

باغ ~ 小树，树苗

اطفائى (*etfā-ee*) 〔形〕 消防的，灭火的

اطفائيه 〔名〕 ① اطفائى 的阴性②消防队

~ ادارهٔ 灭火队，消防队

~ مأمور 消防队员

اطلاع (*ettelā'*) 〔名〕（复 اطلاعات） ①消息②了解，晓得③通知，告知

~ آدم با 消息灵通的人

بقرار ~ (واصله) 据悉，据了解

طبق ~ راديو پكن 据北京电台消息

~ دادن (را ، به) 通知，告知

داشتن ~ 了解，知道

تا آنجا كه ~ دارم ... 就我所知；我知道多少（就…）

بطوريكه (چنانكه) ~ داريد ، ... 正如你所知道的那样…

چيزى را به ~ كسى رسانيدن 把…通知（某人）

~ یافتن (~ حاصل کردن ، کسب ~ کردن) 知道，得知，得悉，获悉

بدین وسیله به ~ عموم میرساند که ... 谨通知如下：…

اطلاعاً (*ettelā-an*) 〔副〕 以发通知的方式

اطلاعات (*ettelā-āt*) 见 اطلاع

~ ادارهٔ 情报局，情报部

~ وضد ~ سیستم 谍报和反谍报系统

اطلاعاتی 〔形〕 消息的，情报的

~ نشریهٔ 新闻刊物

اطلاع نامه (*ettelā'-nāme*) 〔名〕 公告，通告，（政府机关等的）公报

اطلاعیه (*ettelā-eeyye*) 〔名〕 公报，通报，通知书，通知，通告

اطلاق (*etlāgh*) 〔名〕 ①释放，解放，解开②适用，运用③划入，归属

شکم ~ 腹泻，泻肚

محبوسین ~ 释放囚犯

شدن ~ 被解放，被释放，被放出；适用于；被列入，归入，划入

کردن ~ 解放，释放，解开；放出；列入，归入，划入

این عمل تجاوز و تهاجم محض است و هیچ نام و عنوان دیگری نمیتوان بر آن ~ کرد. 这不是别的，而是赤裸裸的侵略。

عنان کردن ~ 解缰

اطلال (*atlāl*) 〔名〕 旧址，遗址，遗迹，废墟

اطلس I (*atlas*) 〔名、形〕 ①缎子②〈解〉寰椎，第一颈椎

اطلس II 〔名〕 ①地图，地图册；图集②大西洋

تشریح ~ 解剖图集

جغرافیایی ~ 地图册

~ اقیانوس 大西洋

اطلس نما (*~nemā*) 〔名〕 ①假缎子，缎纹布②看着地图行路的人

اطلسی (*atlasee*) 〔形、名〕 ①缎子的②光亮的，有光泽的③〈植〉矮牵牛花

~ گل 〈植〉矮牵牛（花）

اطماع (*atmā'*) 见 طمع

اطماع (*etmā'*) 〔名〕 ①引诱，诱惑，蛊惑②贪婪，贪心

کردن ~ 引诱，引起…贪欲；蛊惑

اطمینان (*etmeenān*) 〔名〕 相信，确信；信心，放心

خاطر ~ 自信

~ پلکان 太平梯

~ دریچهٔ 安全阀门

~ قابل 可信任的，可相信的

بر ~ کسی افزودن 增强某人的信心

(به) بخشیدن ~ 使人相信，令人相信

(به) دادن ~ 保证，让人相信

به تو ~ میدهم. 我担保；你可以相信。

~ داشتن (~ کردن) (به) 相信，信得过

ما ~ داریم که توفیق خواهیم یافت. 我们有把握取得成功。

ما باین رفیق ~ کامل داریم. 我们完全相信这位同志。

~ یافتن (~ پیدا کردن ، ~ حاصل کردن) (در باره ، به) 相信，信任

اطمینان بخش (*~bakhsh*) 〔形〕 可靠的，使人相信的

~ اظهارات 令人信服的讲话

اطناب (*atnāb*) 见 طناب

اطناب (*etnāb*) 〔名〕 (讲话)累赘，冗长

کردن ~ 讲话累赘，冗长，口若悬河

اطو (*otoo*) 〔名〕 熨斗

از ~ انداختن 弄皱，变皱

~ خوردن 被熨平

(کشیدن ~) کردن ~ 熨,熨平

لطفاً لباس مرا ~ بکشید ! 请把我这件衣服熨一下!

این لباس ~ ندارد . 这件衣服需要熨一下。

اطوار (*atvār*) 〔名〕 ①见 طور ②举止，动作，风度，行为

~ پسندیده 优雅的举止，端庄的举动

(بی‌مزه ~) خنک ~ 冷淡的态度

~ ناپسند 下流行为

~ ناهنجار 粗野的举动

(ریختن ~) در آوردن ~ 装腔作势，故作姿态

میمون هرچه زشتتر (است) اطوارش بیشتر (است). 〈谚〉越丑越卖俏。

اطواری 〔形、名〕 ①轻浮的，媚态的②装腔作势的人，矫揉造作的人

اطواق (*atvāgh*) 见 طوق

اطوکش (*otoo-kesh*) 〔名〕 熨衣者

اطوکشی 〔名〕 熨衣服

اطول (*atval*) طویل 的比较级和最高级

اطهار (*athār*) 见 طاهر

~ ائمهٔ 圣者

اطهر (*athar*) طاهر 的比较级和最高级

اطیاب (*atyāb*) 见 طیب (*teeb*)

اطیب (*atyab*) طیب 的比较级和最高级

اظفار (*azfār*) 见 ظفر (*zofr*)

اظلال (*azlāl*) 见 ظل (*zell*)

اظلم (*azlam*) ظالم 的比较级和最高级

اظهار (*ezhār*) 〔名〕 (复 اظهارات) ①表示，显示②声明，见解③(复数时)话，言谈

خرسندی ~ 表示高兴

~ شدن (被)表示，显示

(داشتن ~) کردن ~ 表示，声明，声称，谈及

~ تشکر کردن 表示感谢

~ محبت کردن 表示亲热

~ نظر کردن 发表意见

اظهار نامه 〔名〕 ①宣言，声明②(收税款)通知单

~ مالیاتی 收税通知单

اظهاریه (*ezhāriyye*) 〔名〕 声明，宣言

اظهر (*azhar*) ظاهر 的比较级和最高级

اظهر (*azhor*) 见 ظهر (*zahr*)

اظهر من الشمس (*azharo-menoshshams*) 〔形〕 十分明显的，显而易见的

اعاجم (*a-ājem*) 见 اعجم

اعاجیب (*a-ājeeb*) 见 اعجوبه

اعاده(ی) (*e-āde*) 〔名〕 恢复，重复，交回，返回；重建(关系)

~ اعتبار 恢复信用，恢复信誉

~ حقوق 恢复权利

~ حیثیت 恢复名誉

~ شهرت 恢复声誉

~ قرض 还债

~ مقام (恢)复职(务)

نظم ~ 恢复秩序

وضع ~ 恢复地位，恢复原状

شدن ~ （被）恢复

（به）کردن ~ 恢复，重建（关系）

اعاره (*e-āre*) 〔名〕借，贷给，借贷

اعاشت (*e-āshat*) 同 اعاشه

اعاشه (*e-āshe*) 〔名〕生存，生计，维持生活

برای ~ خانوادهٔ خود 为了维持全家的生活

کردن ~ 维持生活

اعاظم (*a-āzem*) 见 اعظم

رجال دولت ~ 国家要人

اعالی (*a-ālee*) 见 اعلی

اعانات (*e-ānāt*) 见 اعانه

اعانت (*e-ānat*) 同 اعانه

اعانه (*e-āne*) 〔名〕（复 اعانات）帮助，资助，捐助，捐赠，捐款

~ جمع آوری 收集捐款

~ صندوق 救济会，募捐基金会

~ وجوه 捐款，救济款

دادن ~ 捐款，捐助，捐赠

（~ کردن）جمع کردن ~ 募捐

اعتاب (*a'tāb*) 见 عتبه

~ مقدسه 圣地

اعتاق (*e'tāgh*) 〔名〕（奴隶的）解放

~ بنده‌ها 解放奴隶

اعتبار (*e'tebār*) 〔名〕（复 اعتبارات）①信贷，信用，贷款②声誉，名誉，尊严，威望，影响，威信③信任④法律效力

（~ طویل المدة）دراز مدت ~ 长期贷款

（~ بی برگشت）غیر قابل برگشت ~ 无偿贷款

（~ قصیرالمدة）کوتاه مدت ~ 短期贷款

~ به 依照，根据，信赖，凭

به ~ این قانون 根据这项法律

سیستم اعتبارات ملی 国家信贷系统

از ~ افتادن 失去威信，声誉扫地，失效，失去（法律）效力

مورد（محل）~ بودن 受信用

دادن ~ 给予贷款

داشتن ~ 负有信贷，有效，可信，有威信

از درجهٔ ~ ساقط دانستن 不承认，认为不合法，认为…已失效

از درجهٔ ~ ساقط شدن 被废除，失去（法律）效力

باز کردن ~ 出借，开户

از درجهٔ ~ ساقط کردن 废除，使…失去（法律）效力

گرفتن ~ 借贷，取得贷款

（پیدا کردن ~）یافتن ~ 有信用

اعتباراً (*e'tebāran*) 〔副〕凭信用，靠信用

اعتبارنامچه (*e'tebār-nāmche*) 〔名〕〈经〉信用证，付款凭单

اعتبار نامه 〔名〕①〈经〉信用证，付款凭单②委任状，国书

~ سیاسی 国书，委任状

اعتباری 〔形〕①信贷的，贷款的②预先约定的，借用的③信用的，标明的

~ بهای 标明的价格，标价

~ معاملات 信贷活动，信贷业务

اعتداء (*e'tedā'*) 〔名〕残暴，暴虐，残忍

اعتداد (*e'tedād*) 〔名〕①注意，重视，关心，考虑进去，算在内②〈法〉不受侵犯（如孕妇

或分娩后一定时期）

شدن ~ 考虑（到），估计（到），考虑（进去）；被算在内

(به) کردن ~ 把…考虑（进去），估计（到）；把…算在内

اعتدال (*e'tedāl*) 〔名〕 ①适度，平衡，均衡②正义性③〈天〉昼夜平分时

(ربیعی ~) بهاری ~ 春分

(خریفی ~) پائیزی ~ 秋分

(لیل و نهار ~) شب و روز ~ 〈天〉昼夜平分时

مزاج ~ 健康，正常状态

نظر ~ 观点折中，不偏不倚的观点

هوا ~ 温和的气候，气候适度

به ~ 适度地，适中地

یافتن ~ 处于平衡状态，处于正常状态

اعتدال کار 〔形、名〕 ①温和的，稳健的，有节制的②温和主义者，稳健派

اعتدالی 〔名、形〕（复 اعتدالیون）①温和主义者，稳健的人②适度的，平衡的，公道的，正义的，〈政〉中庸的

سیاست ~ 中间路线政策

اعتذار (*e'tezār*) 〔名〕 原谅，请求宽恕

اعتراض (*e'terāz*) 〔名〕（复 اعتراضات）①起诉，抗议，反抗，反对②〈经〉拒付期票

قابل ~ 受到抗议的，引出疑义的

داشتن ~ 抗议，提出异议

اعتراضی نسبت به پیشنهادتان نداریم .
我们对您的建议并无异议。

(به) کردن ~ 抗议，提出异议；拒付期票

ما به عمل تجاوزکارانهٔ دشمن شدیداً ~ کردیم . 我们对敌人的侵略行为表示强烈的抗议。

اعتراض‌آمیز 〔形〕 抗议的，反抗的，反对的

اعتراض‌نامه 〔名〕 抗议书，书面抗议，抗议信

اعتراف (*e'terāf*) 〔名〕（复 اعترافات）承认，供认，坦白

بگناه ~ 认罪

(به ، را) (کردن ~) داشتن ~ 承认，供认，坦白

مرتجعین هیچوقت به شکست خود ~ نمیکنند .
反动派决不甘心于他们的失败。

او به خطای خود ~ کرد . 他承认了自己的错误。

از کسی ~ گرفتن 诱供，逼供

اعتراف نیوش (~*niyoosh*) 〔形〕 恕罪的，接受忏悔的

اعتزاز (*e'tezāz*) 〔名〕 ①尊重，热爱，敬重②认为光荣，光荣，荣誉

اعتزال (*e'tezāl*) 〔名〕 ①分开，分裂，放弃，辞职②隐居生活，幽居，过独身生活

اهل ~ 〈宗〉穆尔太齐赖派，教会分立论者

اعتساف (*e'tesāf*) 〔名〕 ①压迫，强迫②走入歧途

اعتصاب (*e'tesāb*) 〔名〕（复 اعتصابات）①罢工②〈植〉脉序

اقتصادی ~ 经济性罢工

درس ~ 罢课

(دسته جمعی ~ ، همگانی ~) عمومی ~ 总罢工

غذا ~ 绝食

نشسته ~ 静坐罢工

～ کردن 罢工

اعتصاب آمیز 〔形〕 罢工的

اعتصاب‌شکن (～*shekan*) 〔名〕 破坏罢工者，工贼

اعتصاب‌شکنی 〔名〕 工贼行为，破坏罢工

اعتصاب کننده (～*konande*) 〔名〕 罢工者

اعتصابی (*e'tesābee*) 〔形、名〕 (复 اعتصابیون) ①罢工的②罢工者

اعتصام (*e'tesām*) 〔名〕 抑制，克制，洁身自好，戒除，清白

اعتضاد (*e'tezād*) 〔名〕 帮助，援助，支持；得到朋友

اعتقاد (*e'teghād*) 〔名〕 (复 اعتقادات) 相信，信仰，信任，信念

～ آوردن (به) 相信，信任

～ بریدن (از) 失信

～ داشتن 相信，信赖

～ پیدا کردن 相信，信赖，确定

ما به گفتهٔ او ～ پیدا کردیم . 我们相信他的话。

اعتقادنامه 〔名〕 信条，条文，纲领

اعتقال (*e'teghāl*) 〔名〕 ①拘禁，扣留，禁闭②结巴，口吃

اعتکاف (*e'tekāf*) 〔名〕 隐居，与世隔绝

～ کردن 同上

اعتلاء (*e'telā'*) 〔名〕 提高，升高，优越，高高矗立

～ مقام (～ جاه) 晋级，晋升

～ یافتن 升级，晋级，高升

اعتلال (*e'telāl*) 〔名〕 ①衰弱，虚弱②托故，找借口③从事…

اعتماد (*e'temād*) 〔名〕 相信，信赖，坚信，确信，信任

～ بنفس 自信

～ رأی 信任票

～ عدم 不信任

عدم ～ بخود 缺乏自信

～ قابل 可信赖的

طرف ～ بودن 得到信任

～ داشتن (～ کردن) (به) 信任，信赖

ما باید به توده‌های مردم ～ داشته باشیم . 我们应当相信人民群众。

～ پیدا کردن (～ یافتن) 有信心，确信

اعتماد نامه 〔名〕 ①信任委托书②委任状

اعتناء (*e'tenā'*) 〔名〕 注意，关心，理会

بی ～ 漠不关心的，漫不经心的，不加注意的

～ داشتن 关心，留心，注意

～ کردن (به) 对…注意，经心，关心，理会

او به حرفهای ما ～ نمیکند . 他不听我们的话。

اعتناق (*e'tenāgh*) 〔名〕 ①拥抱，抱在怀里②承担

اعتیاد (*e'tiyād*) 〔名〕 (复 اعتیادات) 养成习惯，上瘾

～ به تریاك 大烟瘾，上了烟瘾

اعتیاض (*e'tiyāz*) 〔名〕 互换，交换

اعجاب (*e'jāb*) 〔名〕 ①使…奇怪，使…惊讶②自负

با دیدهٔ ～ 用惊讶的眼光

اعجاب انگیز (～*angeez*) 〔形〕 令人惊奇的，令人惊讶的

اعجاز I (*e'jāz*) 〔名〕 奇迹，奇事，意想不到的事

کردن ~ 创造奇迹

اعجاز Ⅱ 〔名〕使…无能为力；无可奈何

اعجاز (*a'jāz*) 见 عجز

اعجازآمیز (*e'jaz-āmeez*) 〔形〕吃惊的，惊奇的，惊讶的

اعجال (*e'jāl*) 〔名〕抢先

اعجام (*a'jām*) 见 عجم (*ajam*)

اعجام (*e'jām*) 〔名〕①(在字母上)点上点②不会说地道的阿拉伯语；阿拉伯语读和写不地道

اعجب (*a'jab*) عجیب 的比较级和最高级

اعجز (*a'jaz*) عاجز 的比较级和最高级

اعجم (*a'jam*) 〔名〕(复 اعاجم) ①不会说地道的阿拉伯语者，讲话不清楚的人②非阿拉伯人

اعجمی 〔名〕①非阿拉伯人②波斯人

اعجوبه (*o'joobe*) 〔名〕(复 اعاجیب) ①奇事，怪事；怪物②非凡的人，天才

اعداء (*a'dā'*) 见 عدو

اعداد (*a'dād*) 见 عدد

اصلی ~ 基数词

کسری ~ 分数词

وصفی ~ 顺序数，序数词

اعداد (*e'dād*) 〔名〕①准备②算入…

اعدادی 〔形〕准备的，预备的

~ مکاتب 预备学校

اعدادی (*a'dādee*) 〔形〕数的，数字(表示)的

اعدال (*e'dāl*) 见 عدل

اعدام (*e'dām*) 〔名〕①处死刑，处决②消灭③断头台，绞刑架

~ حکم 死刑令

کردن ~ 处死刑，处决，杀死

فاشیستهای آلمانی درجنگ جهانی دوم میلیونها مردم بیگناه را ~ کردند. 在第二次世界大战中德国法西斯杀害了千百万无辜的人民。

اعدل (*a'dal*) عادل 的比较级和最高级

اعدی (*a'dā*) عدو 的比较级和最高级

اعذار (*a'zār*) 见 عذر

اعذار (*e'zār*) 〔名〕请求原谅，找借口

اعراب (*e'rāb*) 〔名〕①〈语〉变格②阿拉伯语词尾变化③使某些用语具有阿拉伯的形式

اعراب (*a'rāb*) 见 عرب 或 اعرابی

اعرابی (*a'rābee*) 〔名、形〕(复 اعرابیون ، اعراب) ①游牧的阿拉伯人，贝都印人②阿拉伯的

اعراض Ⅰ (*a'rāz*) 见 عرض (*araz*)

اعراض Ⅱ 见 عرض (*erz*)

اعراض (*e'rāz*) 〔名〕①远离，离开，躲避②讨厌，厌恶

(از) کردن ~ 避开，躲避；讨厌，厌恶

او از هیچ وظیفهٔ دشواری ~ نمیکند. 任何困难工作，他都乐意去干。

اعراف (*a'rāf*) 〔名〕〈宗〉净界，炼狱(上天国前洗净灵魂上罪恶的地方)

اعراق (*a'rāgh*) 见 عرق (*ergh*)

اعرج (*a'raj*) 〔形、名〕①跛脚的②跛子

اعرف (*a'raf*) عارف 的比较级和最高级

اعز (*a'azz*) عزیز 的比较级和最高级

اعزاء (*a'ezzā'*) 见 عزیز

اعزاز (*e'zāz*) 〔名〕敬爱，尊敬，敬重

(به) کردن ~ 同上

اعزام (*e'zām*) 〔名〕派出，派遣，打发

(~ کردن) داشتن ~ 同上

شدن ~ 被派往…

گروههای پزشکی سیار به مناطق کوهستانی . شدند ~ 巡回医疗队被派往山区。

اعزامی 〔形〕被派遣的，派遣的，特派的

~ هیئت 特派代表团

اعزه (*a'ezze*) 见 عزیز

اعسار (*e'sār*) 〔名〕贫困，贫穷，破产，陷入困境

~ قانون （资本主义国家的）破产法

اعشار (*a'shār*) 见 عشر (*oshr*)

(تکراری ~) متناوب ~ 〈数〉循环小数

اعشاری 〔形〕十进位的

~ عدد 〈数〉十进位小数

~ کسر 〈数〉小数

~ ممیز 〈数〉小数点

~ نقطهٔ 〈数〉小数点

اعشی (*a'shā*) 〔名〕①患夜盲症的②夜盲者

اعصاب (*a'sāb*) 见 عصب

حساسه ~ 感觉神经

محرکه ~ 运动神经

اعصار (*a'sār*) 见 عصر

اعضاء (*a'zā'*) 见 عضو

انجمن ~ （协会）会员

بدن ~ 身体各部分

فعال حزب ~ 党内积极分子

اعطاء (*e'tā'*) 〔名〕赠予，给，赏赐，颁发

جایزه ~ 颁发奖金

ماشین ها به کشاورزان ~ 为农民提供机器设备

شدن ~ 被赠予，被赏赐

کردن ~ 赠予，给，赏赐，颁发

اعطاف (*a'tāf*) 见 عطف

اعظام (*e'zām*) 〔名〕①颂扬②庆祝

اعظم (*a'zam*) 〔形、名〕（复 اعاظم）① عظیم 的比较级和最高级②伟人，要人

~ صدر 首相，总理

اعقاب (*a'ghāb*) 见 عقب (*agheb*)

اعقل (*a'ghal*) عاقل 的比较级和最高级

اعلا (*a'lā*) عالی 的比较级和最高级

~ جنس 高级商品

اعلاء (*e'lā'*) 〔名〕高举，升起，提高

اعلال (*e'lāl*) 〔名〕①（使某人）生病，弄病②〈语〉阿拉伯文中柔弱字母的互换

اعلام (*e'lām*) 〔名〕（复 اعلامات）通知，通告，公布，宣布

خطر ~ 报警

~ کردن (~ داشتن ، ~ دادن) (به) 通知，通告，公布，宣布

صدر مائو در اول اکتبر سال ۱۹۴۹ تأسیس جمهوری خلق چین را ~ کرد . 毛主席在一九四九年十月一日宣布中华人民共和国成立。

مردم کشورهای صادرکننده نفت همبستگی خودرا علیه چپاول و غارتگری امپریالیسم ~ نمودند . 石油输出国人民团结一致声讨帝国主义的掠夺行径。

اعلام (*a'lām*) 见 علم (*alam*)

اعلامیه (*e'lāmiyye*) 〔名〕公报，公告，通报，声明，宣言，告示

مشترک ~ 联合公报

اعلان (*e'lān*) 〔名〕（复 اعلانات）广告；宣布，通告，通知，布告

جنگ ~ 宣战

دیواری ~ 海报，广告，招贴

~ نمایش 演出海报；剧场节目单

اعلانات بازرگانی 商业广告

~ شدن 宣告，通告

خبر وضع قانون اساسی جدید در روزنامه ها ~ شده است . 制订新宪法的消息已在各报发表。

~ کردن 宣布，公布，通告

اعلان‌نامه 〔名〕 通告，布告

اعلم (*a'lam*) عالم (*ālem*) 的比较级和最高级

اعلی (*a'lā*) 同 اعلاء

اعلیحضرت (*a'lāhazrat*) 〔名〕 陛下

اعلیحضرتا ! 国王陛下！（称呼用）

اعلیحضرتین 国王和王后陛下

اعم (*a'am*) 〔形、副〕 عام 的比较级和最高级

از ~ 不管是…，或是…；无论是…，或是…

~ از آن (این) که . . . 不管…，不分…，不因…而转移

~ از پیروزی یا شکست 不管成功或失败

همه کشورها ~ از بزرگ وکوچك باید متساوی الحقوق باشند. 国家不分大小应当一律平等。

~ معنی 普通含义

اعمار (*a'mār*) 见 عمر

اعمار (*e'mār*) 〔名〕 ①改造，制作②培植，栽培③使…繁荣，开发④移民

اعماق (*a'māgh*) 见 عمق

~ اقیانوس کبیر 大洋深处

از ~ دل و جان 从内心深处

اعمال (*a'māl*) 〔名〕 ① 见 عمل ②〈史〉州，管区，地区，省份（常用为 بلد ~）

~ شاقه 苦役

~ نامهٔ 〈宗〉苦行录

اعمال (*e'māl*) 〔名〕 运用，使用，应用，实行

~ زور 运用武力

~ غرض 别有用心

~ نظر 偏向于，发表有倾向的观点

~ نفوذ 利用影响，施加影响

~ کردن 运用，行使，应用

~ نفوذ کردن 施加影响

اعمام (*a'mām*) 见 عم

~ بنی 堂兄弟；堂姊妹

اعمی (*a'mā*) 〔形、名〕 ①盲目的②盲人③糊涂人，无知者

اعنات (*e'nāt*) 〔名〕 ①遭不幸，陷入困境；难为人②拘泥音韵格律

اعناد (*e'nād*) 〔名〕 顽固，固执

اعناق (*a'nāgh*) 见 عنق

اعنق (*a'nagh*) 〔形〕 长脖子的，长颈项的

اعنی (*a'nee*) 〔副〕 就是，也就是，可以说(是)，是指

اعوام (*a'vām*) 见 عام Ⅱ条

اعوان (*a'vān*) 见 عون

اعوج (*a'vaj*) 〔形〕 ①斜的，歪的，弯的，偏的②（性格）不好的，乖张的

اعوجاج (*e'vejāj*) 〔名〕 歪斜，弯曲，蜿蜒

اعور (*a'var*) 〔形、名〕 ①独眼的②〈转〉卑怯的，怯懦的，虚弱的③盲肠，阑尾

~ ضمیمهٔ 〈解〉阑尾，盲肠

~ ورم ضمیمهٔ 〈医〉阑尾炎，盲肠炎

اعیاء (*e'yā'*) 〔名〕 疲倦，折磨，劳累

اعیاد (*a'yād*) 见 عید

اعیان (*a'yān*) 〔名〕 ①见 عین ②贵族，显贵，

富翁③建筑物(地面上的建筑，不包括地皮)，建筑物外表

~ و اشراف 达官贵人

~ مجلس 参议院，上议院，元老院

اعیانی 〔形〕 ①贵族的，显贵的②建筑物的

اعین (*a'yan*) 〔名〕 有大黑眼珠的人

اعین (*a'yon*) 见 عین

اغ (*ogh*) 〔名〕 喉咙发出的咯咯声

~ زدن 作呕，恶心

اغاثه (*eghāse*) 〔名〕 帮助，救助

اغالیط (*aghāleet*) 见 اغلوطه

اغانی (*aghānee*) 见 اغنیه (*oghniye*)

اغبار (*eghbār*) 〔名〕 布满灰尘；下雨

~ خاطر 灰心丧气

اغبر (*aghbar*) 〔形〕 ①布满灰尘的②灰色的，土色的

کرهٔ ~ (بساط ~) 尘界，尘世

اغبرار (*eghberār*) 〔名〕 沾染灰尘

~ خاطر 心情不愉快

اغتراب (*eghterāb*) 〔形〕 流落他乡，流浪异乡，离乡背井

اغترار (*eghterār*) 〔名〕 骄傲；上当

اغتسال (*eghtesāl*) 〔名〕 ①洗净，沐浴，净水②斋戒沐浴，洗礼

اغتشاش (*eghteshāsh*) 〔名〕 骚动，暴动，动乱，混乱

~ خاطر (~ حواس) 心烦意乱

اغتصاب (*eghtesāb*) 〔名〕 抢劫，强占

اغتماس (*eghtemās*) 〔名〕 ①沉入水中，没水②〈转〉埋头于…，沉缅于…

اغتمام (*eghtemām*) 〔名〕 悲伤，悲痛，忧愁

اغتنام (*eghtenām*) 〔名〕 珍惜，抓住，利用

~ فرصت 抓住机会，乘机，珍惜时机

اغتیاب (*eghtivāb*) 〔名〕 背后说坏话，背后中伤

اغذیه (*aghziye*) 见 غذا

اغذیه فروش (*~foroosh*) 〔名〕 食品店，食品小铺

اغر (*agharr*) 〔形、名〕 ①善良的，美的，高尚的②有名望者，豪爽的人③白的④白脸马

اغراء (*eghrā'*) 〔名〕 怂恿，唆使，鼓励，激起

~ کردن 同上

اغراس (*aghrās*) 见 غرس

اغراض (*aghrāz*) 见 غرض

اغراق (*eghrāgh*) 〔名〕 夸张，夸大，言过其实；（文艺）夸张法

بدون ~ 毫不夸张地，不加渲染地

~ کردن (~ گفتن) 夸张，过分渲染

اغراق آمیز 〔形〕 夸张的，过分夸张的，言过其实的；（文艺）夸张法的

اغراق گو 〔形、名〕 ①夸张的，言过其实的②夸张者，说大话的人

اغراق گویی 〔名〕 夸张，言过其实，说大话

اغرب (*aghrab*) غریب 的比较级和最高级

اغشیه (*aghshiye*) 见 غشا

~ دماغ (~ دماغی) 〈解〉脑膜

ورم ~ دماغ 〈医〉脑膜炎

اغصان (*aghsān*) 见 غصن

اغضاب (*eghzāb*) 〔名〕 触怒，激怒

اغفال (*eghfāl*) 〔名〕 ①欺骗，蒙骗，迷惑，打马虎眼②疏忽，忽略

~ شدن 被欺骗，被蒙骗，被算计

~ کردن 欺骗，蒙骗，迷惑，打…的马

虎眼

اغلاء (*eghlā'*) 〔名〕 提高物价，涨价

اغلاط (*aghlāt*) 见 غلط

اغلاط (*eghlāt*) 〔名〕 引入岐途，使…犯错误

اغلاق (*eghlāgh*) 〔名〕 弄复杂，使…复杂化，变难

اغلال (*aghlāl*) 见 غل

اغلال (*eghlāl*) 〔名〕 ①叛变②仇恨

اغلب (*aghlab*) 〔形、副〕 ①多半的，大多数的，大部份的②大部份地，多半；〈口〉经常

~ اشخاص 〈口〉很多人

~ اوقات 大部份时间，常常

چینی ها ~ چای سبز مینوشند . 中国人大多喝绿茶。

او ~ مریض است . 他经常生病。

اغلوطه (*oghloote*) 〔名〕 （复 اغالیط ） 鬼话；蛊惑人心的话

اغلیسیون (*eghleesiyoon*) 〔名〕 虹

اغماء (*eghmā'*) 〔名〕 ①昏迷，昏迷状态②昏睡症，嗜眠症

مریض به حال ~ افتاده است . 病人昏迷不醒。

اغماز (*eghmāz*) 〔名〕 中伤，诽谤，污蔑，恶语伤人

اغماز آمیز 〔形〕 诽谤性的，污蔑性的

اغماض (*eghmāz*) 〔名〕 放任，纵容，默许，对…视而不见，无视

با ~ و گذشت 宽容的，放纵的

قابل ~ （错误）可容忍的，可宽容的

~ کردن 放任，纵容，默许，对…视而不见

به چنین اشتباهی نباید بدیدهٔ ~ نگریست . 对这种错误不能等闲视之。

اغماض کار 〔形〕 放任的，宽容的，姑息的

اغماض کاری 〔名〕 放任，宽容，姑息，默许

اغناء (*eghnā'*) 〔名〕 使富裕，使丰富

اغنام (*aghnām*) 见 غنم

~ و احشام 牲口，牲畜

اغنی (*aghnā*) غنی 的比较级和最高级

اغنیا (*aghniyā*) 见 غنی

اغنیه (*oghniye*) 〔名〕 （复 اغانی ） 歌，歌曲

اغواء (*eghvā'*) 〔名〕 引诱，诱惑，勾引；纵恿

~ کردن 同上

کسی را ~ کردن 骗某人做某事

اغوال (*aghvāl*) 见 غول

اغور (*oghoor*) 〔名〕 征兆，预兆，占卜

~ بخیر ! 吉祥平安！

اغیاب (*aghyāb*) 见 غیب

اغیار (*aghyār*) 见 غیر

اف (*of*) 〔叹〕 嗬！呸！咄！（表示遗憾、轻蔑、嫌恶等的声音）

~ چقدر گرم است ! 嗬，多热！

افاته (*efāte*) 〔名〕 损失，浪费，丧失

~ وقت 浪费时间

افاده (*efāde*) 〔名〕 ①裨益，好处②骄傲，妄自尊大③表达（意见）④（词的）意思

~ عقیدهٔ خود 表达自己的意见

~ کلام 词义，话的意思

~ داشتن 自吹自擂，妄自尊大

~ رساندن 使…受裨益，带来好处

~ فروختن 卖弄

~ کردن 骄傲自大，妄自尊大，自吹自擂；卖弄；讲解

از شما ~ از ما استفاده 〈谚〉您出主意，我照办。

اشخاص مغرور معمولا خیلی کم میدانند ولی زیاد ~ میکنند . 骄傲的人往往知道得很少，但又到处卖弄。

افاده‌ای 〔名〕 妄自尊大的人，吹牛家

افاده فروشی (~ *forooshee*) 〔名〕 卖弄

افاده کن (~*kon*) 〔名〕 大吹大擂者，好夸口的人，吹牛大王

افاضت (*efāzat*) 〔名〕 ①往身上洒水，灌满水②谈到③给…好处，行好

کردن ~ 同上

افاضه (*efāze*) 同 افاضت

افاضل (*afāzel*) 〔名〕 ①见 افضل ②才子，学问渊博者

افاغنه (*afāghene*) 见 افغان

افاقه (*efāghe*) 〔名〕 ①恢复健康，康复②（昏迷后）恢复知觉，苏醒

این دارو به او افاقه‌ای نمیبخشید . 这种药对他不起效用，没什么疗效。

افام (*afām*) 同 وام

افانین (*afāneen*) 见 فنن

افت Ⅰ (*oft*) افتادن 的根

افت Ⅱ 〔名〕 短缺，缺少，（商品）耗损

قیمت ~ 减价

افتادگی (*oftādegee*) 〔名〕 ①谦虚，虚心，谦让，谦恭②遗漏，忽略

آموز اگر طالب فیضی ~ 要多学点知识，就要放谦虚些！

این کتاب ~ دارد . 这本书有遗漏。

افتادن (*oftādan*) 〔动〕（根 افت） ①掉下，落下，倒下②遗漏③失去④(血)溢出，流出⑤扑到（某人身上），扑向⑥发生⑦共计

اتفاق ~ 发生

برای او حادثه‌ای اتفاق افتاد . 他出了事。

از اهمیت ~ 失去意义，失去重要性

از پا ~ (因病弱)站不起来，倒下；倦怠

از جریان طبیعی . . . ~ …脱出常轨

از کار ~ 丧失劳动力，无用

بجان همدیگر ~ 互相厮打，打成一团

بدنبال (در پی) کسی ~ 追，尾随，追随某人

در دهان مردم ~ 有口皆碑；为人所传颂

در پوستین خلق ~ （遭）窃议，暗骂，毁谤

این کتابها بی مصرف آنجا افتاده بود . 这些书放在那里一点用处也没有。

〈口〉 کتاب پنج ریال افتاد و قلم دوریال . 书价五里亚尔，笔两里亚尔。

این کلاه باو میافتد . 这顶帽子他戴着正合适。

کتاب از دستم افتاد. 书从我手中掉下去了。

نامش از توی فهرست افتاد . 名单上漏掉了他的名字。

افتاده 〔形、名〕 ①掉下的，落下的，倒下的②遗漏的③温顺的，驯服的，温和的④软弱的，无能的⑤谦逊的，质朴的⑥温和的人⑦软弱无能的人⑧遗漏处

آدم ~ 谦逊的人，质朴的人

این سطر ~ دارد . 这行有遗漏。

محل های ~ را پر کنید . 请把空白处填上。

افتاده حال 〔形〕 ①谦恭质朴的②情绪低落的，

意志消沉的

افتاليدن (*eftāleedan*) 〔动〕(根 افتال) 撒，扔，散布

افتان (*eftān*) 〔名〕 诱惑，勾引，令人惊奇

افتان و خيزان (*oftāno-kheezān*) 〔副〕 上下颠簸地；磕磕绊绊地，上下起伏地

~ راه رفتن 磕磕绊绊地走路，深一脚浅一脚地走

افتانيدن (*oftāneedan*) 〔动〕(根 افتان) 同 افتاليدن

افتتاح (*eftetāh*) 〔名〕 开，开张，开启，开始，开幕

~ مراسم 开幕式

~ كردن 开，（宣布）开幕，开始

هواپيمائى ملى چين اخيراً يك خط جديد بين‌المللى ~ نمود . 中国民航最近又开辟了一条新的国际航线。

~ يافتن 开始，开幕

با قطع نوار توسط معاون نخست وزير نمايشگاه صنعتى ~ يافت . 副总理剪彩后工业展览会开幕了。

افتتاحى 〔形〕 开幕的

افتتاحيه افتتاحى 的阴性

~ نطق 开幕词

افتخار (*eftekhār*) 〔名〕(复 افتخارات) 荣誉，光荣，骄傲，自豪

... ~ به 为欢迎(某人)，向…表示敬意

ضيافت به ~ كسى ترتيب دادن 为欢迎某人举行宴会

~ داشتن 有幸，荣幸地（做某事）

~ كردن (به) 对…感到光荣，以…为光荣，为…而自豪

ما به ميهن بزرگ خود ~ ميكنيم . 我们为伟大的祖国而自豪。

مادر آن سرباز شهيد به داشتن چنين فرزندى ~ ميكند . 烈士的母亲为有这样的儿子感到自豪。

افتخاراً (*eftekhāran*) 〔副〕 荣幸地，自豪地

افتخار آميز 〔形〕 光荣的，自豪的

افتخارى 〔形〕 名誉的，荣誉的

~ عضو 名誉会员

افتراء (*efterā'*) 〔名〕 诬蔑，中伤，诽谤

(به) (~ گفتن) ~ زدن 同上

رويزيونيستها بيجهت به ماركسيسم - لنينيسم ~ ميزنند . 修正主义者对马列主义的诽谤是徒劳的。

افترا آميز 〔形〕 诬蔑性的，诽谤性的

افتراق (*efterāgh*) 〔名〕 ①分开，区分，分离②分道扬镳

افترا گو (*efterā-goo*) 〔名〕 诬蔑者，中伤者，诽谤者

افترا گوئى 〔名〕 诬蔑，中伤，诽谤

~ كردن 同上

افتضاح (*eftezāh*) 〔名〕 ①侮辱，耻辱，羞辱；名誉扫地②弹劾

~ (به) با 侮辱地

(~ در آوردن) ~ بار آوردن 做事出丑

~ كردن 使…受辱，使丢…脸

افتضاح آميز 〔形〕 不光彩的，可耻的

افتضاح آور (~*āvar*) 同 افتضاح آميز

افتعال (*efte-āl*) 〔名〕 ①捏造，虚构②创新

افتقاد (*efteghād*) 〔名〕 ①丢，丢失②寻找，搜寻③安慰，好意

افتقار (*efteghār*) 〔名〕 ①贫困，穷苦，窘困②

贫困化

افتکار (*eftekār*) 〔名〕 思索，推断

افتكاك (*eftekāk*) 〔名〕①隔离，分开②赎回（当物）

افت و خيز (*ofto-kheez*) 〔名〕 ①起落②交往；交好，结伙

～ کردن 起落，艰难移步；交好，结伙

افچه (*afche*) 〔名〕 （惊鸟的）稻草人

افحاش (*efhāsh*) 〔名〕 骂

افخاذ (*afkhāz*) 见 فخذ

افخر (*afkhar*) فاخر 的比较级和最高级

افخم (*afkham*) فخيم 的比较级和最高级

افدر (*afdar*) 〔名〕 ①叔叔，伯父②侄子，侄女（误用）

افدم (*afdom*) 〔名、形〕 ①结局，结果②最后的

افديدن (*afdeedan*) 〔动〕（根 افد ）惊讶，惊叹

افر Offer 〔名〕 ①贡献；建议②献礼，赠品

افرا (*afrā*) 〔名〕 〈植〉槭，枫树

افراختگی (*afrākhtegee*) 〔名〕 抬高，高举，升起，升高

افراختن (*afrākhtan*) 〔动〕（根 افراز ）抬高，高举，升起，升高

～ پرچم 升旗

افراخته 〔形〕 抬高的，高举的，升起的，升高的

افراد (*afrād*) 〔名〕 ①见 فرد ②〈军〉部队，人员③诗行

احتیاطی ～ 后备队，预备役人员

امنیه ～ 宪兵，宪兵队

بحری ～ 水兵，海员

پیاده نظام ～ 步兵

تعلیم یافته ～ 受过训练的士兵

（غیر）جنگی ～ （非）战斗部队

دستهٔ هجوم ～ 进攻部队；攻击机飞行员

مخابره ～ 〈军〉通讯员

نظامی ～ 列兵

افراد (*efrād*) 〔名〕 孤立；分离，一个个分开

افراز I (*afrāz*) 〔名〕 ①高度，突起，突出部分②讲台

افراز II افراشتن 或 افراختن 的根

افراز (*efrāz*) 〔名〕 分离，分开，区分；分配，分派

～ قابل 可分离的，可分开的

～ کردن 分离，分开，区分；分配，分派

افرازیدن (*afrāzeedan*) 同 افراختن

افراس (*afrās*) 〔名〕 ①泉水②帐篷

افراس (*afrās*) 见 فرس

افراس آب 〔名〕 ①水泡②马尿

افراشتگی (*afrāshtegee*) 同 افراختگی

افراشتن (*afrāshtan*) 同 افراختن

افراط (*efrāt*) 〔名〕 ①过度，过量，过分，超越②奢侈，浪费

در الکل و شراب ～ 纵酒，酗酒

در قدرت ～ 越权

～ به 过多地，过度地，过分地

～ کردن 过度，过分，浪费

در سیگار کشیدن ～ نکنید. 不要吸烟过度。

افراطآمیز 〔形〕 过度的，过分的，越过极限的

افراط کار 〔形，名〕 ①浪费的，奢侈的，过度的，过分的②走极端者，小题大作者

افراط کاری 〔名〕 浪费，奢侈，过分，做事过头，极端主义

افراط و تفریط (*efrāto-tafreet*) 〔名〕 过度，过分，过量，两个极端（即过头和不及）；浪费

افراطی (*efrātee*) 〔名、形〕 ①极端主义者，激进主义者，②极端的，过分的

افراطیون (*efrātiyoon*) 〔名〕 激进派，极端分子

افراغ (*efrāgh*) 〔名〕 ①倾尽，倒空②铸造，铸件

افرند (*afrand*) 〔名〕 ①庄严，雄伟②美丽

افرندیدن (*afrandeedan*) 〔动〕（根 افرند ）装饰，点缀，装点

افروختن (*afrookhtan*) 〔动〕（根 افروز ）①点燃，点火，点灯②照亮③激起

آتش خاموش نشدنی میهن پرستی در دلش **افروخته** شده است . 他心中点燃起爱国主义的永不熄灭的火焰。

افروخته 〔形、名〕 ①燃烧的，激起的，激动的②激动者，被激怒者

افروز (*afrooz*) ① افروختن 的根②可做构词后缀，如： ~ آتش ، ~ جنگ 等

افروزش (*afroozesh*) 〔名〕 ①燃火，点燃，明亮②〈技〉导火管

افروزه (*afrooze*) 〔名〕 灯芯

افروزیدن (*afroozeedan*) 同 افروختن

افروغ (*afroogh*) 〔名〕 光亮，闪光，光辉

افری (*afree,afaree*) 同 آفرین

افریشم (*afreesham*) 同 ابریشم

افریقا (*efreeghā*) 〔名〕 非洲

افریقائی 〔形、名〕 ①非洲的，非洲人的②非洲人

افزا (*afzā*) ① افزودن 的根②可作构词后缀，如： ~ زینت 等

افزار (*afzār*) 同 ابزار

~ پا 鞋子

افزارمند (~*mand*) 〔名〕 工匠，技工

افزای (*afzāy*) 同 افزا

افزایش (*afzāyesh*) 〔名〕 ①增加，追加②增长，增进③〈数〉加法

~ سرمایه 资金的增长

~ نفوس 人口增长

~ پذیرفتن （ ~ پیدا کردن ، ~ یافتن） 增加，增长

~ دادن （使）…增长

درآمد کشور ما پیوسته رو به ~ است . 我国财政收入不断增加。

افزودن (*afzoodan*) 〔动〕（根 افزا 或 افزای ） 增加，增长，增大，增补

دوتا به آن رقم می افزائیم . 我们在那个数字上又增加两个。

کشور ما پیوسته بر میزان استخراج نفت خود می افزاید . 我国石油开采量不断增加。

بر اهمیت ممالك جهان سوم در امور بین المللی روز بروز می افزاید . 第三世界国家在国际事务中的重要性日益增长。

افزون (*afzoon*) 〔形〕 ①增长着的，扩大着的②富裕的，丰富的③…多，…以上，…余④可做构词后缀，如： ~ روز

~ از هزار بار 一千多次

~ آمدن 富有，增多，占优势

افزونی 〔名〕 ①增加，增长②剩余，多余③富裕，丰富

~ جستن （بر ، به） 占优势

~ گرفتن （ ~ یافتن） 增加，增长，增多

افساد (*efsād*) 〔名〕 ①（使）腐败，堕落，败坏②损失，损害③施诡计

~ کردن 使…受损失，腐蚀，破坏，施诡计，搞阴谋

افسار (*afsār*) 〔名〕（马的）笼头

(~ زدن (~ کردن) (به ، را) （给马）带上笼头；〈转〉降服，控制

~ پاره کردن 不服从驾驭；不驯服，不老实

~ خود را(به)دست دیگری دادن 受人摆布

~ گسیختن 脱韁，无约束

آن سرباز ~ اسب را گرفت و از رود خانه عبور کرد . 那位战士抓住马笼头过了河。

افساردم (*afsārdom*) 〔名〕（马鞍的）后鞦带

افسار سر خود (*afsār-sar-khod*) 〔形〕 执拗的，肆意的

افسار گسسته (~*gosaste*) 〔形〕 脱韁的，放荡不羁的，无约束的，肆无忌惮的

افسار گسیخته (~*goseekhte*) 同 افسار گسسته

قبل از آزادی چین تورم پولی ~ بود . 解放前中国，通货膨胀象野马脱韁似地无法控制。

افسان (*afsān*) 〔名〕 ①磨刀石 ②同 افسانه ③同 افسونگر

افسانه (*afsāne*) 〔名〕寓言，故事，传说，神话

افسانه‌ای 〔形〕 故事的，传奇的

~ پهلوان 传奇式的勇士

افسانه پرداز (~*pardāz*) 同 افسانه ساز

افسانه ساز 〔名〕 寓言作家，小说家，童话作家

افسانه گو 〔名〕 讲故事的人，小说家

افسانه نویس (~ *nevees*) 〔名〕 寓言作者，童话作家

افسانه نویسی 〔名〕 编写寓言，编写童话

افسانه وار 〔副〕 神话般地

افسانیدن (*afsāneedan*) 〔动〕（根 افسان）讲故事，说寓言

افسد (*afsad*) فاسد 的比较级和最高级

علاج فاسد به ~ کردن 〈俗〉以恶制恶，以毒攻毒（即"以其人之道，还治其人之身"）

افسر (*afsar*) 〔名〕 王冠，冕

افسر officer 〔名〕 军官

~ ارشد 高级军官

~ جزء 下级军官

~ دفتری 参谋

افسردگی (*afsordegee*) 〔名〕 ①沮丧，颓丧，垂头丧气，萎靡不振，无精打彩②压抑，悲哀③呆痴

افسردن (*afsordan*) 〔动〕（根 افسار）①枯萎，枯干②沮丧，颓丧，垂头丧气，萎靡不振③失望，心灰意懒

افسرده (*afsorde*) 〔形〕 ①沮丧的，颓丧的，垂头丧气的，萎靡不振的，无精打彩的②压抑的，悲哀的②呆痴的

افسرده خاطر (~ *khāter*) 〔形〕 沮丧的，颓丧的，垂头丧气的，萎靡不振的，意志消沉的

افسرده دل (~*del*) 同 افسرده خاطر

افسری (*afsaree*) 〔形、名〕 ①军官的②军衔，军事级别

~ دانشکدهٔ 军官学校

افسنتین (*afsanteen*) 〔名〕〈植〉苦艾，艾蒿

~ عرق 苦艾酒

افسنطین 同 افسنتین

افسوس (*afsoos*) 〔名〕 ①惋惜（失望），遗憾，抱歉②嘲笑，讥笑，讽刺

افسوس ! 哎呀！哎哟！可惜呀！

~ که . . . ! …多遗憾！

(از) خوردن ~ 遗憾，惋惜
او ~ میخورد که نتوانست دوست قدیمی خود را به بیند. 他由于没能看到老朋友而感到很遗憾。
~ کردن 嘲笑

افسون (*afsoon*) 〔名〕 ①符咒，咒语②骗术，魔法，计谋，迷人
(برای) خواندن ~ 念咒语，诅咒
~ کردن 使…着迷，迷人
مناظر زیبا و دل‌انگیز شهر "هان جو" او را ~ نموده است. 杭州的美景使他神往。

افسون آمیز 〔形〕 符咒的，咒语的

افسون پرداز (~ *pardāz*) 同 جادوگر

افسون خوان (~ *khān*) 同 جادوگر

افسونکار 同 افسونگر

افسونکاری 同 افسونگری

افسونگر (~ *gar*) 〔名〕 ①魔术师，巫神，念咒的人，术士，方士②骗子③美人

افسونگری 〔名〕 施妖术，弄魔法，念咒，搞巫术；诱人
~ کردن 同上

افشاء (*efshā'*) 〔名〕 拆穿，揭露，散布，泄露，披露
~ راز 泄密
~ شدن 暴露，泄漏（秘密），被揭露
توطئه و حیلهٔ دشمن ~ شد. 敌人的阴谋诡计被拆穿了。
(~ ساختن) ~ کردن 散布，公布，泄漏（秘密），揭露

افشار I (*afshār*) ① افشاردن 的根②可做构词后缀，如：~ دست، ~ نارنج 等

افشار II 〔名〕 ①阿夫夏尔族（居住在伊朗阿塞拜疆的一个突厥族）②阿夫夏尔乐曲

افشاردن (*afshārdan*) 〔动〕（根 افشار）同 افشردن

افشاریه (*afshāriyye*) 〔名〕 阿夫夏尔王朝

افشاگر (*efshāgar*) 〔名〕 拆穿者，揭露者，泄露者

افشاگری 〔名〕 拆穿，揭露；散布，泄露，披露

افشان (*afshān*) ① افشاندن 的根②可做构词后缀，如：~ نور، ~ بذر 等

افشاندن (*afshāndan*) 〔动〕（根 افشان）①浇，洒，撒落②传播，扩大，扩散

افشانده 〔形〕 疏疏落落的（指人家等），分散的，离散的

افشر (*afshor*) افشردن 的根

افشردن (*afshordan*) 〔动〕（根 افشر）压，夹，挤，压紧，紧握，紧抱，榨取
~ دندان بهم （由于愤怒或痛苦的）咬牙

افشرده 〔形、名〕 ①压紧的，挤紧的，紧紧的②挤出的果汁

افشره (*afshore*) 〔名〕 挤出的果汁

افشنك (*afshank*) 〔名〕 露水

افشنگ (*afshang*) 同 افشنك

افشون (*afshoon*) 〔名〕 木叉

افصح (*afsah*) 〔形〕① فصیح 的比较级和最高级②能说会道的

افضال (*afzāl*) 见 فضل

افضال (*efzāl*) 〔名〕 ①增加②施舍③感谢

افضل (*afzal*) فاضل 的比较级和最高级

افضلیت (*afzaliyyat*) 〔名〕 ①优越性，卓越，优秀②偏爱，优先

افطار (*eftār*) 〔名〕 开斋
~ کردن （日落后）开斋

افطاری 〔名〕 开斋吃的食品

افطس (aftas) 〔形〕 塌鼻子的，扁鼻子的，狮子鼻的

افعال (af-āl) 见 فعل

افعی (af-ee) 〔名〕（复 افاعی）毒蛇，蝮蛇，蛇蝎

~ را با زمرد كور كردن 诈骗

افعی صفت (~ sefat) 〔形〕 蛇蝎般性格的

افغان Ⅰ (afghān) 〔名〕 哼，呻吟，悲叹，悲痛

افغان Ⅱ 〔名〕（复 افاغنه）阿富汗人

افغانستان (afghānestān) 〔名〕阿富汗（亚洲）

افغانی (afghānee) 〔形、名〕 ①阿富汗的②阿富汗人③阿（富汗）尼（阿富汗货币单位）④阿富汗语

~ زبان 阿富汗语

افق (ofogh) 〔名〕（复 آفاق）地平线，视野，眼界，范围

~ حسی（~ مرئی）可见地平；天陲；视地平

〈气〉 ~ حقیقی（~ علمی ، ~ عقلانی）真地平，天气地平

~ خطرناك 〈军〉危险界

~ دید 眼界

~ خط 地平线

افقاً (ofoghan) 〔副〕 地平线地，水平面地，横地

افقر (afghar) فقیر 的比较级和最高级

افق نما (ofogh-nemā) 〔名〕 〈技〉水平仪，水准仪

افقی (ofoghee) 〔形〕 水平的；横的

~ تیر 〈军〉平射

~ خط 水平线，横线

افكار (afkār) 见 فكر

~ عموسی （公众）舆论

مراجعه به ~ عموسی 征询民意，民意测验

افكندگی (afkandegee) 〔名〕 低首下心，卑躬屈膝

افكندن (afkandan) 〔动〕（根 افكن）①投，扔，掷，抛②铺开，展开③省略（词）④(光)射⑤推后，推拖⑥低下，垂下

از امروز بفردا ~ （从今天）推到明天

~ اشك 流泪，落泪

~ پی 奠基，打基础

~ طرح 设计方案

افكنده 〔形〕 被扔的，被丢开的，被打翻的

~ سر 低下头来的

افكنه (afkane) 同 افگنه

افگار (afgār) 同 فگار

افگانه (afgāne) 〔名〕 〈医〉流产；死婴

افگنه (afgane) 〔名〕 (在山洪出口处的)沉积，冲积的土，冲积物

افلاس (eflās) 〔名〕 破产，倒闭；困窘，贫困，贫穷

افلاطون (aflātoon) 〔名〕 柏拉图(古希腊哲学家)

افلاطونی 〔形〕 柏拉图式的，柏拉图哲学的

افلاك (aflāk) 见 فلك

افلاك شناس (~ shenās) 〔名〕天文学家

افلج (aflaj) 〔名〕 患麻痹症者，中风患者，瘫痪者

افلیج (efleej) 同 افلج

افناء (efnā') 〔名〕 灭亡，毁灭，消灭，夷平

~ كردن 同上

افنان (afnān) 见 فنن

افندی (afandee) 〔名〕 先生

افندی پیزی 〔名、形〕 ①胆小鬼②胆小的

افواج (*afvāj*) 见 فوج

~ ملی 民兵

افواه (*afvāh*) 〔名〕 ① فوه 的复数②咀(多数) ③各种东西

در ~ شایع است . . . 谣传，传闻，口口相传

افواهاً (*afvāhan*) 〔副〕 据传说，据闻

افواهی (*afvāhee*) 〔形〕 根据流传的，据传说的

افول (*ofool*) 〔名〕 ①日落②（星体的）陨落，隐没③〈转〉衰退，日暮途穷

~ امپریالیسم 帝国主义的衰亡

~ کردن 日落，陨落，〈转〉衰退

افهام (*efhām*) 〔名〕 解释，说明，阐明

افیون (*afyoon*) 〔名〕 鸦片

~ جوهر مسکن 〈化〉可待因（碱）

~ جوهر منوم 〈医〉吗啡

افیونچی 〔名〕 吸鸦片烟者，大烟鬼

افیونی 〔名、形〕 ①吸鸦片烟者②鸦片的

اق (*ogh*) ： ~ زدن 呕吐

اقش گرفت (نشست) . 他感觉恶心。

اقارب (*aghāreb*) ①见 اقرب ②亲属，亲戚

اقاصی (*aghāsee*) 〔名〕 遥远的地方，远处

اقاصی الارض (*aghāsee-ol-arz*) 〔名〕 天涯海角

اقاقیا (*aghāghiyā*) 〔名〕〈植〉洋槐，槐树

~ گل 洋槐花

اقاله (*eghāle*) 〔名〕 废除，解除（合同、契约）

~ کردن 废除

اقالیم (*aghāleem*) 见 اقلیم

اقامت (*eghāmat*) 〔名〕 定居，居住，居留；逗留

تذکرهٔ ~ (پروانهٔ ~) 居住证

~ محل 住处，住宅，居留地

~ کردن (~ گزیدن) 住，居住；逗留，下榻

مهمانان خارجی در مهمانسرای "دوستی" شهر ~ گزیدند . 外宾在市内友谊宾馆下榻。

اقامتگاه 〔名〕 住所，寓所，官邸，公馆

اقامه (*eghāme*) 〔名〕 ①提出，交验，提示②举起，提高，抬起

~ حجت کردن 抗议，提出论据

~ دلیل (برهان) کردن 提出论据，提出理由

~ دعوی کردن (علیه کسی) 对…提出诉讼，控诉，对…起诉

~ شهود کردن 提出证人

اقانیم (*aghāneem*) 见 اقنوم

اقباض (*eghbāz*) 〔名〕 ①交，交付，呈交②收到，掌握，取得

~ کردن 同上

اقبال Ⅰ (*eghbāl*) 〔名〕 运气，好运，幸运，幸福，繁荣，兴隆

~ ستارهٔ 福星，幸福的晨星

ستارهٔ ~ کسی افول کردن 某人倒霉

اقبال Ⅱ 〔名〕 ①临近，接近②发生，出现③上任，上台④赞同，采纳

~ کردن 赞同，采纳

حسن ~ یافتن 被赞同，被采纳

اقبالا (*eghbālan*) 〔副〕 幸好，幸而

اقبالمند (*eghbāl-mand*) 〔形〕 幸福的，有运气的

اقبالمندی 〔名〕 幸运，幸福，顺利，走运

اقبح (*aghbah*) قبیح 的比较级和最高级

اقتباس (*eghtebās*) 〔名〕 摘（自…），选

（自…），引用，借用，移植

علم ~ 学到知识

ممنوع ~ 不准翻印

شدن ~ 被摘录，被选用，被引用

کردن ~ 摘录，选用，引用，引进；获得

این جمله را از کجا ~ کردید ؟ 这个句子你是从哪儿摘引来的？

اقتداء (*eghtedā'*) 〔名〕 ①模仿，仿效，模拟②追随；随人作礼拜

(به) کردن ~ 同上

اقتدار (*eghtedār*) 〔名〕（复 اقتدارات）力量，权力，威力，实力，能力

سیاسی ~ 政权

میهن ~ 祖国的强大

~ صاحب 有实权者，有实力者

~ عدم 没有力量，没有权力，没有实力

اقتراب (*eghterāb*) 〔名〕 相近，近似，邻近，接近，共同性

اقتراح (*eghterāh*) 〔名〕 ①信口开河，畅谈②建议，提议，要求③征询意见

کردن ~ 信口开河，建议，提议，要求

اقتراحاً (*eghterāhan*) 〔副〕 信口开河地

اقتراض (*eghterāz*) 〔名〕 借款，借债

اقتراع (*eghterā'*) 〔名〕 抽签，拈阄

اقتران (*eghterān*) 〔名〕① 交往，联合，接近，亲密；协助②〈天〉会合

کواکب ~ 〈天〉行星的会合

~ سعادت 有福气，福星高照

اقتسام (*eghtesām*) 〔名〕 ①分开，划分，分配②宣誓，赌咒

اقتصاد (*eghtesād*) 〔名〕 ①经济②节俭，节约

از روی نقشه ~ 计划经济

برنامه‌ای ~ 同上

خانه‌داری ~ 家政学

سیاسی ~ 政治经济学

(مبادلاتی ~) طبیعی ~ 自然经济

ملی ~ 国民经济

~ مقرون به 经济的，有益的

اقتصاددان 〔名〕 经济学家，经济工作者

اقتصادی 〔形〕 ①经济的②节约的

اقتصادیات (*eghtesādiyyāt*) 〔名〕 ①经济②经济学

انفرادی ~ 个体经济

(اشتراکی ~) دسته جمعی ~ 集体经济

دولتی ~ 国营经济

اقتصادیون (*eghtesādiyoon*) 〔名〕 经济主义者，经济派分子，搞经济主义的人，刮经济主义风的人

اقتصادیه (*eghtesādiyye*) ① اقتصادی 的阴性②经济事务

~ امور 经济工作

اقتصار (*eghtesār*) 〔名〕 缩短，省略，摘要

~ بطور 简要地

کردن ~ 缩短，要求，必须

اقتضاء (*eghtezā'*) 〔名〕 需要，要求

(یا شرایط) حال ~ بنابه 根据情况，视情况而定

سن ~ به 按年龄

نیاز ~ به 根据需要

وقت ~ به 视时机

کردن ~ 需要，要求，合乎

وضعیت ~ میکند که چنین اقدام شود .

اوبه اشتباه خود ~ کرد . 他承认了自己的错误。

اقرار نامه 〔名〕 口供书，自供状

اقراص (*aghrās*) 见 قرص

اقراض (*eghrāz*) 〔名〕 贷款，出借，出租

اقران (*aghrān*) 见 قرن (*ghern*)

اقرب (*aghrab*) 〔形〕（复 اقارب）قریب 的比较级和最高级

به ~ احتمال 非常可能

در ~ زمان 在最近时间

اقرباء (*aghrebā'*) 〔名〕 ①见 قریب ②亲属，亲戚，亲近的人

~ (از) حمایت 袒护亲近的人；重用亲戚，裙带关系；族阀主义

اقرع (*aghra'*) 〔名〕（复 قرع）秃头

اقساط (*aghsāt*) 见 قسط

مال الاجاره ~ 分期交纳租金

به ~ 分期（付款、还债）

به ~ طویل المدت 用长期分期付款的方式

به ~ پرداختن 分期付款

به ~ فروختن 分批出售

اقساط (*eghsāt*) 〔名〕 正义，公正，公道；均分

اقسام I (*aghsām*) 见 قسم (*ghesm*)

اقسام II 见 قسم (*ghasam*)

اقشار (*aghshār*) 见 قشر

اقشعرار (*eghshe'rār*) 〔名〕 毛骨悚然；痉挛，抽筋

اقصاء (*eghsā'*) 〔名〕 赶走

اقصر (*aghsar*) قصیر 的比较级和最高级

اقصی (*aghsā*) 〔形〕（复 اقاصی） 遥远的，边远的；最远的

~ شرق 远东

形势要求采取这项措施。

این کارخانه بنابه ~ فوری احداث شده است . 这家工厂是因急需而建造起来的。

اقتضاب (*eghtezāb*) 〔名〕 剪，修剪树木，剪枝

اقتطاع (*eghtetā'*) 〔名〕 切开，割开，分开

اقتطاف (*eghtetāf*) 〔名〕 采集，摘（果）

اقتفاء (*eghtefā'*) 〔名〕 仿效，模仿，追随

(از) کردن ~ 同上

اقتلاع (*eghtelā'*) 〔名〕 拔出，连根拔

اقتناء (*eghtenā'*) 〔名〕 获得，取得，拥有，占有；积累财富

کردن ~ 同上

اقحاط (*eghhāt*) 〔名〕 遭灾，受灾

اقحاف (*aghhāf*) 见 قحف

اقداح (*aghdāh*) 见 قدح

اقدار (*aghdār*) 见 قدر (*ghadar*)

اقدام (*eghdām*) 〔名〕（复 اقدامات）措施，行动；着手做，努力；提出论据

لازم بعمل آوردن ~ 采取必要的措施

کردن (~ بعمل آوردن) ~ 采取措施，着手做

لطفاً در این مورد ~ کنید . 请你把这件事办一办。

کار در دست ~ است . 事情正在进行。

اقدام (*aghdām*) 见 قدم

اقدس (*aghdas*) قدوس 的比较级和最高级

اقدم (*aghdam*) قدیم 的比较级和最高级

اقرار (*eghrār*) 〔名〕 承认，供认，自白，供认

به ~ آوردن (را) 迫使…承认

~ کردن (~ آوردن ، ~ داشتن ، ~ دادن) 承认，自供，供认

در ~ نقاط کشور 祖国遥远的地方

اقطاب (*aghtāb*) 见 قطب

اقطار (*aghtār*) 见 قطر

اقطاع (*aghtā'*) 见 قطع (*ghet'*)

اقطاع (*eghtā'*) 〔名〕 ①分封，赏赐②〈史〉封地，采邑

~ دادن 分封

اقفال (*aghfāl*) 见 قفل

اقفال (*eghfāl*) 〔名〕 上锁

اقل (*aghall*) قلیل 的比较级和最高级

حد ~ 最低，最小限度，至少

لا ~ 至少，最低限度地

اقلاً (*aghallan*) 〔副〕 最低，最小限度，至少

تألیف این کتاب ~ دو سال طول میکشد. 编写这部书至少要两年时间。

اقلال (*eghlāl*) 〔名〕 ①减去，缩小②贫穷

اقلام (*aghlām*) 〔名〕 ①见 قلم ②商品的种类，品种

~ دهگانهٔ مخارج 支出中的十大项

~ سوغات 纪念品

~ عمدهٔ صادرات 主要出口项目

اقلیت (*aghaliyyat*) 〔名〕 少数，小部分；少数民族

~ پارلمانی 议会少数派

~ های ملی 少族民族

اقلید (*eghleed*) 〔名〕 钥匙

اقلیدس Euclid 〔名〕 欧几里得（古希腊数学家）

هندسهٔ ~ 欧几里得几何，欧氏几何

اقلیم (*eghleem*) 〔名〕（复 اقالیم）国家，地区，地方，地带

~ کوهستانی 山区地带

استیناس ~ 适应气候，习惯于新环境，服水土

اقلیم شناس (~ *shenās*) 〔名〕 气候学家

اقلیم شناسی 〔名〕 气候学

اقلیمیا (*eghleemiyā*) 〔名〕 金属渣

اقمار (*aghmār*) 见 قمر

~ سیارات 卫星，行星

~ مصنوعی 人造卫星

شهرهای ~ 卫星城

اقمشه (*aghmeshe*) 见 قماش

اقناع (*eghnā'*) 〔名〕 使…满足，使…满意；说服

~ کردن 同上

اقنوم (*oghnoom*) 〔名〕（复 اقانیم）人，人格；本质；三位一体之一

سه ~ (اقانیم سه گان) 〈宗〉（圣父、圣子、圣灵）三位一体

اقواء (*eghvā'*) 〔名〕 ①贫穷②富裕

اقوات (*aghvāt*) 见 قوت (*ghoot*)

اقواس (*aghvās*) 见 قوس

اقوال (*aghvāl*) 见 قول

اقوام (*aghvām*) 见 قوم

~ ابتدائی 原始部落

اقوی (*aghvā*) قوی 的比较级和最高级

اقویاء (*aghviyā'*) 见 قوی (*ghavee*)

اقیانوس (*oghyānoos*) 〔名〕 洋，海洋，大洋

~ آرام (~ کبیر) 太平洋

~ اطلس 大西洋

~ منجمد جنوبی 南冰洋

~ منجمد شمالی 北冰洋

~ هند 印度洋

اقیانوس پیما (~ *peymā*) 〔名〕 远洋船只

اقیانوس شناس (~ *shenās*) 〔名〕 海洋学专家

اقیانوس شناسی 〔名〕 海洋学

اقیانوس نگار (~*negār*) 同 اقیانوس شناس

اقیانوس نگاری 同 اقیانوس شناسی

اقیانوسیه (*oghyānoosiyye*) 〔名〕 大洋洲

اکابر (*akāber*) 〔名〕 ①见 اکبر ②成年人③高官，达官贵人

اصاغر و ~ 大人小孩

~ کلاس 成人（扫盲）班，成人（读书）班

~ مدرسهٔ 成人补习学校

اکاذیب (*akāzeeb*) 见 اکذوبه

اکارس (*akāres*) 〔名〕 蘑菇

اکاره (*akkāre*) 〔名〕（去外乡干活的）无地农民

اکازیون Occasion 〔名〕 机会，场合，缘由

اکال (*akkāl*) 〔形、名〕 ①腐蚀性的，侵蚀的②吃得多的，贪食的③欲望，贪欲

اکالیپتوس Eucalyptus 〔名〕 〈植〉桉树属

~ روغن 桉树油

اکالیل (*akāleel*) 见 اکلیل

اکباد (*akbād*) 见 کبد

اکبر (*akbar*) (复 اکابر) کبیر 的比较级和最高级

~ عالم 大世界

~ فرید 大法里德（指姓法里德的兄弟中年长的一个，在学校则指同姓法里德者中年长的或先入学的一个）

. بدهد ~ خدای ندهد ~ 〈谚〉天无绝人之路。（求助不成时的解嘲语）

اکبیر (*ekbeer*) 〔形〕 ①污秽的，脏的②丑陋的

اکبیری 〔形〕 ①污秽的，肮脏的②丑陋的

اکتاف (*aktāf*) 见 کتف

اکتان Octane 〔名〕 〈化〉辛烷

~ عدد 辛烷值

اکتبر October 〔名〕 十月

~ انقلاب 十月革命

اکتتام (*ektetām*) 〔名〕 躲避

اکتحال (*ektehāl*) 〔名〕 描眼

اکتساب (*ektesāb*) 〔名〕 ①获得，得到，掌握②得到好处，得利，收益

علم و دانش ~ 掌握科学知识

~ کردن 获得，得到，掌握，收益

اکتسابی 〔形〕 ①可得到的，可获得的②后天的（与先天相对）

~ امر 可以获得的东西

~ معلومات 学到的知识

اکتشاف (*ekteshāf*) 〔名〕（复 اکتشافات）勘探，侦察；发现

علمی ~ 科学发现，科学研究

نظری ~ 用肉眼观察

هوایی ~ 空中侦察

اکتشافات باستان شناسی 出土文物

~ کردن 勘探，侦察；发现

در جنوب چین هم رگه‌های معادن زغال زیادی ~ گردیده است . 在中国南方也发现了很多煤矿。

اکتشافی 〔形〕 侦察的，勘探的，探讨的

~ پرواز 侦察飞行

~ کشتی 巡逻艇

~ گروه 侦察队，考察队

~ هواپیمای 侦察机

اکتفاء (*ektefā'*) 〔名〕 满意，满足

(به) ~ کردن 满足于…，只不过…而已
شاگردان ما به معلومات کتابی ~ نمیکنند.
我们的学生不满足于书本知识。
به موفقیتهای حاصله نباید ~ کرد.
不要满足于已有的成绩。

اکتناه (*ektenāh*) 〔名〕 深思，推究

اکثار (*eksār*) 〔名〕 ①增多，增加②话多

اکثر (*aksar*) 〔形〕 ①大多数的②更多的③经常的
اوقات ~ 在大多数情况下，在许多时候，时常
~ حد 最大限度，极限，至多

اکثراً (*aksaran*) 〔副〕 通常情况下，多半，大部分，大多数
جنوبی های چین ~ برنج میخورند. 中国南方人多半吃大米。

اکثریت (*aksariyyat*) 〔名〕 多数，大多数
آراء ~ 多数票，多数赞成
~ قریب به اتفاق 绝大多数
~ مطلق (~ تام) 绝对多数
~ نسبی 相对多数
تبعیت اقلیت از ~ 少数服从多数
از ~ انداختن 失去多数票（指议员出席不过半数的议会）
~ آوردن 得到多数票
در این مورد اتخاذ تصمیم بعهدهٔ ~ شرکت کنندگان در کنفرانس است. 这个问题应该由与会的大多数作出决定。

اکحل (*akhal*) 〔形〕 ①眼睛黑的②眼睛涂上黑色的

اکدار (*akdār*) 见 کدر

اکذوبه (*okzoobe*) 〔名〕（复 اکاذیب）谎话，谣言，捏造，假话

اکرا (*akrā*) 〔名〕 阿克拉（加纳首都）

اکراد (*akrād*) 见 کرد

اکرام (*ekrām*) 〔名〕 尊敬，尊重；宽恕
(به ، را) ~ کردن 同上

اکران Écran 〔名〕 银幕；屏，幕
روی ~ بودن 上银幕，放映

اکراه (*ekrāh*) 〔名〕 ①强迫，逼迫②讨厌，敌视
~ داشتن (~ کردن) (از) 同上
او به ~ نظر ما را قبول کرد. 他勉强接受了我们的意见。

اکراهاً (*ekrāhan*) 〔副〕 被迫地，勉勉强强地

اکردکر (*akerdoker*) 〔名〕 （儿童游戏）跳房子，跳格子

اکرم (*akram*) کریم 的比较级和最高级

اکرومیسین Achromycin 〔名〕 〈医〉四环素

اکزما Eczema 〔名〕〈医〉湿疹

اکزوز (*ekzoz*) 〔名〕 汽车排气

اکزوفتالموس Exophthalmus 〔名〕 〈医〉突眼症，眼球突出症

اکزیستانسیالیسم Existentialism 〔名〕 存在主义（现代资产阶级主观唯心主义哲学流派）

اکسانتریك Eccentric 〔形〕 奇异的，古怪的，离奇的，滑稽的

اکسپرس Express 〔名〕 特别快车

اکسپرسیونیست Expressionist 〔名〕 表现主义者

اکسپرسیونیسم Expressionism 〔名〕 表现主义（二十世纪初资产阶级文艺中颓废的形式主义流派）

اکسپوزان Exposant 〔名〕 ①〈法〉陈情者，

请愿者②展出者（展览会等）

اکسپوزیسیون Exposition 〔名〕 ①陈列，展览②陈列室，展览会

اکسترمم Extremum 〔名〕 〈数〉极值

اکسکاواتور Excavator 〔名〕 掘土机

اکسون (*aksoon*) 〔名〕 黑缎子

اکسید Oxide 〔名〕 〈化〉氧化物

　　(سیاه ~) قرمز ~ 〈化〉三氧化二铁，氧化铁

اکسیداسیون Oxidation 〔名〕 〈化〉氧化

اکسیر (*ekseer*) 〔名〕 ①〈医〉炼金药液，补药，特效药，灵丹妙药②（中世纪炼金术士所幻想的）炼金药，长生不老药

اکسیژن Oxygen 〔名〕 〈化〉氧气，氧

اکفاء (*akfā'*) 见 کفو

اکل (*akl*) 〔名〕 ①吃②喂

　　و شرب ~ 吃喝

　　از قفا کردن ~ 干事笨拙

اکلکتیسم Eclecticism 〔名〕 折衷主义，折衷论

اکلیل (*ekleel*) 〔名〕（复 اکالیل ）冠冕，皇冠

　　گل ~ 花环，花圈

　　قاب عکسی را ~ زدن 给相框镀金

اکمال (*ekmāl*) 〔名〕 改进，完善，充实

اکمل (*akmal*) کامل 的比较级和最高级

　　به نحو ~ 更好地，完善地

اکملیت (*akmaliyyat*) 〔名〕 完善，完美，完全

اکناف (*aknāf*) 〔名〕 ①见 کنف Ⅱ条②周围，四面八方，边缘

　　در ~ جهان 在世界各地

اکناف (*eknāf*) 〔名〕 庇护，保护，掩护

اکنون (*aknoon*) 〔副〕 现在，目前

　　از هم ~ 从现在就，立刻

اکوادور (*ekvādoor*) 〔名〕 厄瓜多尔（拉丁美洲）

اکول (*akool*) 〔名、形〕 ①嘴馋的人，贪食者②贪吃的，吃得多的，狼吞虎咽的

اکولانه 〔副〕 贪婪地，穷凶极恶地，狼吞虎咽般

اکونومی Economy 〔名〕 经济

اکونومیزم 同 اکونومیسم

اکونومیست Economist 〔名〕 ①经济学者，经济学家②节俭的人

اکونومیسم Economism 〔名〕 经济主义

اکونومیك Economic 〔形、名〕 ①理财的②节俭的③经济学的

اکیال (*akiyāl*) 见 کیل

اکیپ Équipe 〔名〕 小队，小组；同业工人

اکید (*akeed*) 〔形〕 ①坚硬的，牢固的，坚固的②断然的，严厉的

　　دستور ~ 明令，严令

اکیداً (*akeedan*) 〔副〕 坚决地，断然地，严厉地

　　ورود ~ ممنوع است . 严禁入内

اکیناوا (*okeenāvā*) 〔名〕 冲绳（群岛）；冲绳岛（日本）

اگر (*agar*) 〔连〕 如果，假如（表示条件）

　　چنانچه ~ 假如（旧用法）

　　(چند ~) چه ~ 虽然

　　چه ناخوش بود ، سر کار آمد . ~ 他虽然病了，但仍然上班。

　　نه ~ 否则，不然的话（就…）

　　هم ~ 即使…（也）

　　در هر کاری ~ موفقیت میخواهید ، جد و جهد کنید . 不管做任何工作，你要想取得成功，就必须努力。

~ شما بروید من هم خواهم رفت. 如果你去的话，我也去。

~ شما میروید من دیگر نخواهم آمد. 如果你去的话，我就不来了。

~ بخواهیم واقعاً چیزی بیاموزیم ، باید از قانع بودن بپرهیزیم . 如果我们真想学到些东西，就不能自满。

اگر مگر (~*magar*) 〔名〕〈口〉①怀疑，犹豫②托词，借口

~ کردن 犹豫不决，找托词，找借口

اگروتکنیك Agrotechnique 〔名〕 农业技术，农艺（学）

اگروشیمی (*agroosheemee*) 〔名〕 农业化学

اگزما (*egzemā*) 同 اکزما

ال (*al*) 〈语〉阿拉伯文中的确指冠词

الا (*ellā*) 〔副〕 除外，除…之外

و ~ 否则，要不

~ اینکه 除…之外；除非是

من به سینما نخواهم رفت ~ اینکه شما هم بیائید . 除非您也去看电影，否则我就不去了。

همه آمدند ~ او. 除了他之外，全都来了。

الا (*alā*) 〔叹〕 喂！你看！

الابالله (*ellābellāh*) 〔叹〕 诚然！真的！

~ ندارد . 确实！真的！

~ نکن ! 不要回避了！

الابختکی (*allābakhtekee*) 同 الابختی

الابختی (*allābakhtee*) 〔副〕 胡乱地，随便地，偶然地，不随主观意志转移地，鬼使神差地，不由自主地

الاغ (*olāgh*) 〔名〕 ①驴②〈旧〉邮差③邮差骑的马

الاغ سوار (~*savār*) 〔名〕 骑驴的人

الاقدم فالاقدم (*al-aghadamo-fāl-aghadam*) 〔副〕 按先后顺序

الاکلنگ (*allā-kolang*) 〔名〕 蹺蹺板

الام (*olām*) 〔名〕 信使，邮差，响导

الامان (*al-amān*) 〔叹〕 救救吧！帮一把吧！

~ فریاد 呼救声

الان (*al-ān*) 〔副〕 马上，立刻，立即

من ~ می آیم . 我马上就来。

الاه (*elāh*) 同 اله

الاهم (*al-ahamm*) 〔形〕 最重要的，最有意义的

الاهم فالاهم (~*fāl-ahamm*) 〔副〕 按轻重缓急

~ بترتیب (بطور) 按轻重缓急

الاهه (*elāhe*) 同 الهه

الاهی (*elāhee*) 〔形〕 神的

الباء (*alebbā'*) 见 لبیب

الباب (*albāb*) 见 لب (*lob*)

الباد (*elbād*) 〔名〕 弹棉花者

الباس (*elbās*) 〔名〕 穿衣

الباقی (*albāghee*) 〔形、名〕 ①剩余的②剩余③找回的钱，找头

البته (*albatte*) 〔副〕 当然，自然

البرز (*alborz*) 〔名〕 厄尔布士山脉（亚洲）

البسه (*albese*) 〔名〕 ①见 لباس ②〈军〉军装，军服

البومین Albumin 〔名〕 蛋白，蛋白素，蛋白质

الپر (*alpar*) 〔名〕〈口〉机灵鬼，滑头

التباس (*eltebās*) 〔名〕 混乱，模糊，暧昧，含混，遮遮掩掩

التثام (*eltesām*) 〔名〕 戴口罩

التجاء (*eltejā'*) 〔名〕 避难，隐匿，寻求保护
(آوردن ~) کردن ~ 同上
التحاق (*eltehāgh*) 〔名〕 合并，归并，联合
التحام (*eltehām*) 〔名〕 结合，(伤口)愈合，长好
یافتن ~ 同上
التذاذ (*eltezāz*) 〔名〕 享福，享受，享口福
التزام (*eltezām*) 〔名〕 (复 التزامات) ①义务，责任，承担②随从
در ~ (رکاب) کسی بودن 随从，陪同（某人），随行
(سپردن ~) دادن ~ 担保，交保
بقید ~ آزاد شدن 交保释放
التزام نامه 〔名〕 保证书
التزامی 〔形〕 〈语〉可能的，假定的
فعل ~ 〈语〉假定式动词
ماضی ~ 〈语〉动词的过去假定时
مضارع ~ 〈语〉动词的现在假定时
وجه ~ 〈语〉动词假定式
التصاق (*eltesâgh*) 〔名〕 ①贴，粘附②〈语〉连接
التفات (*eltefāt*) 〔名〕 ①注视，凝视②注意，关心③惠予，给予
داشتن ~ 受重视，受青睐
(به ، درحق) (فرمودن ~) کردن ~ 注视，给予注意，关心，关怀，体谅，发善心；惠予，给予
التفاتی درحق من بکن ! 体谅我一下吧！
او بحرف من التفاتی نکرد . 他不理睬我的话。
شما زیاد ~ ! 谢谢您！（回答对方说“再见”的用语）
التقاء (*eltegħā'*) 〔名〕 ①遇见，相逢，相连②（河流）汇合
ساکنین ~ 两个辅音相连
التقاط (*elteghāt*) 〔名〕 摘取，采集，收集，借用
کردن ~ 同上
التماس (*eltemās*) 〔名〕 恳求，要求，请求；〈宗〉祈求，苦苦哀求
به ~ 恳求地，哀求地
(به ، از ، را) (کردن ~) داشتن ~ 祈求，恳求，苦苦哀求
باو(ازاو) ~ کردم که . . . 我请求他…
التماس آمیز 〔形〕 哀求的，恳求的
بالحن ~ 用哀求的语气
التماس کنان (~*konān*) 〔副〕 哀求地
التواء (*eltevā'*) 〔名〕 卷曲，扭弯，捻
امعاء ~ 〈医〉肠扭结症
قدم ~ 弯脚，畸足
التهاب (*eltehāb*) 〔名〕 (复 التهابات) ①吐火舌，燃烧②〈医〉发炎③〈转〉发火，发怒
امعاء ~ 〈医〉小肠炎
لوزتین ~ 〈医〉扁桃腺炎
جریان ~ 〈医〉炎症过程
نمودن ~ 发火，发怒
التیام Ⅰ (*eltiyām*) 〔名〕 非难，责备
التیام Ⅱ 〔名〕 ①联结，结合，吻合②（伤口的）结痂，结疤，封口，愈合③使…和好；和解，和好
استخوان ~ 骨头愈合
جراحت ~ 伤口愈合
(یافتن ~) پذیرفتن ~ 愈合；结合；和好
(بخشیدن ~) دادن ~ 使…愈合；结合；使…和好

التیام پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 能够和解的；可以愈合的

الج (*alj*) 〔形〕 高傲的，傲慢的

الجاء (*eljā'*) 〔名〕 强迫，强制

الجبر (*aljabr*) 〔名〕 同 جبر

الجزایر (*aljazāyer*) 〔名〕 阿尔及利亚（非洲）

الجزایری 〔形、名〕 ①阿尔及利亚的②阿尔及利亚人；阿尔及利亚语

الجزیره (*aljazeere*) 〔名〕 阿尔及尔（阿尔及利亚首都）

الحاج (*alhāj*) 同 حاجی

الحاح (*elhāh*) 〔名〕 ①强求，硬要②苦苦哀求，硬磨，缠

(به ، درباره) ~ کردن 同上

الحاد (*elhād*) 〔名〕 异教，异端，叛教；无神（论）

الحاصل (*alhāsel*) 〔副〕 一句话，简而言之，总之

الحاف (*elhāf*) 〔名〕 硬要，强求，再三要求

الحاق (*elhāgh*) 〔名〕 兼并，合并，归并（国家领土），吞并

~ کردن 同上

~ یافتن （被）兼并，合并，归并

الحاقی 〔形〕 合并的，归并的

الحال (*alhāl*) 〔副〕 现在，马上，目前

تا ~ 至今

الحان (*alhān*) 见 لحن

الحذر (*alhazar*) 〔名〕 小心，提防，当心

الحق (*alhaghgh*) 〔副〕 真正地，事实地；〈旧〉诚然，实在

الحکم‌لله (*alhokmolellāh*) 〔叹〕 让真主去判断吧！

الحمدلله (*alhamdolellāh*) 〔叹〕 ①赞颂全归真主，感谢安拉②谢谢您！（回答别人问候时用）

الخ (*elakh*) الی آخر 的缩写形式

الدرم بلدرم (*oldoram-boldoram*) ： ~ کردن 撒野，撒泼，威吓

الدنگ (*aldang*) 〔名、形〕 ①懒汉，寄生虫，无赖，卤莽汉，好吃懒做的人②懒的，卤莽的；轻信的，无赖的；乐呵呵的

الذ (*alazz*) لذیذ 的比较级和最高级

الزام (*elzām*) 〔名〕 ①强迫，强制②义务，责任

~ کردن 强迫，强制；使…服，说服

الزاماً (*elzāman*) 〔副〕 必须地，被迫地，强制地

الزامی (*elzāmee*) 〔形〕 强制的，义务的

الزم (*alzam*) لازم 的比较级和最高级

الزمیت (*alzamiyyat*) 〔名〕 必要性，不可避免性，必然性

الساعه (*alssā'e*) 〔副〕 即刻，马上，刚才

السالوادور (*alsālvādoor*) 〔名〕 萨尔瓦多（拉丁美洲）

الست (*alast*) ： از روز ~ 从第一天起，起初

السنه (*alsene*) 见 لسان

معلم ~ خارجی 外语教员

السین واللام (*asseeno-vallām*) 〔叹〕 你好！向你问好！

الصاق (*elsāgh*) 〔名〕 粘住，粘上；并入；奉为

~ شدن 被粘住，被粘上；被连接

~ کردن 粘住，粘上；连接，并入；算做，奉为

الطاف (*altāf*) 见 لطف

الطاف (*eltāf*) 〔名〕 行善，施惠，善待，恩赐

الطف (*altaf*) لطیف 的比较级和最高级

العاب (*el-āb*) 〔名〕 玩耍，娱乐

العبد الفانی (*al-abdolfānee*) 〔名〕（信末署名）我，鄙人

العطش (*al-atash*)〔叹〕(我要喝)水！我渴死啦…！

العليم (*al-aleem*) 〔形〕 全知的（指安拉）

العياذبا الله (*al-ayāzobellāh*) 〔叹〕 真主保佑！糟了！天晓得！

الغاء (*elghā'*) 〔名〕 取消，废除，使…无效，消灭，划掉

قرارداد ~ (قانون ~) 废除合同（法律）

~ کردن 取消，废除，使…无效，消灭，划掉

الغار (*elghār*) 同 ايلغار

الغاز (*alghāz*) 见 لغز (*loghaz*)

الغاز (*elghāz*)〔名〕 含糊其词

الغرض (*algharaz*) 〔副〕 总之，简而言之，一言以蔽之

الغياث (*alghiyās*)〔叹〕 〈口〉救命！来人！

الف (*alef*) 〔名〕 阿列夫（波斯语及阿拉伯语第一个字母的名称）

اتحاد ~ 〈语〉起联接作用的阿列夫（如 برابر）

تعجب و کثرت ~ 〈语〉表示惊奇和多量的阿列夫(如 بسا)

توصيفی ~ 〈语〉表示性质的阿列夫（如 بينا）

جواب ~ 〈语〉表示回答的阿列夫（如 گفتا）

دعا ~ 〈语〉表示愿望或祈使的阿列夫（如 مگويدا）

زايد ~ 〈语〉多余的阿列夫（如 ابا 代替 با）

مصدری ~ 〈语〉构成抽象名词的后缀（如 درازا）

مقصور ~ 〈语〉短形阿列夫（ی 字母发 ا 如 وسطی）

ممدود ~ 〈语〉带有长音符的阿列夫，即 آ

ندبه ~ (ندا ~) 表示招呼意义的阿列夫（如 دوستا）

از ~ تا ياش را دانستن (يا خواندن) 从头至尾全知道

الف (*alf*) 〔数〕（复 آلاف ، الوف）一千

~ ليله و ليله «一千零一夜»（即«天方夜谭»）

الفاختن (*alfākhtan*) 同 الفختن

الفاظ (*alfāz*) 见 لفظ

~ ميان شريف ! 请原谅打断您的话！

الفباء (*alefbā'*) 〔名〕 字母表

"مبتديان" ~ 按顺序排列的字母

به ترتيب ~ 按字母顺序

کتاب ~ 初级课本

الفت (*olfat*)〔名〕 友谊，情谊，亲密，熟悉

~ دادن (با) 让…同…亲近，使…习惯于…

~ داشتن (با) （同某人）熟悉，亲密

آنها خيلی با هم ~ دارند . 他们彼此非常亲密。

~ گرفتن (با) 搞熟，亲密，习惯于…

او کم کم با ايشان ~ گرفت . 他渐渐同他们搞熟了。

الفختن (*alfakhtan*) 〔动〕（根 الفز）获得，取得，收集

الفغدن (*alfaghdan*)〔动〕（根 الفنج）同 الفختن

الفنجيدن (*alfanjeedan*) 〔动〕（根 الفنج）同 الفختن

الف وار (*alef-vār*) 〔形、副〕①与字母阿列夫相似的；直的，垂直的②与字母阿列夫相似地；垂直地

الفی (*alefee*) 〔形〕 直的，垂直的，象字母"ا"一样的

الفيدن (*alfeedan*) 同 الفختن

الفينه (*alfeene*) 同 الفيه I

الفيه (*alfiye*) I 〔名〕男性生殖器官

الفيه II 〔形〕 一千的，成千的

القاء (*elghā'*) 〔名〕①扔，抛②提示，开导，诱使③〈理〉感应

الكتريسيته ～ 〈理〉电力感应

بنفس ～ 自我开导

شبهه ～ 诱使人犯错误

قوهٔ برق ～ 〈理〉电力感应

～ دستگاه آشکارکنندهٔ 检电器，感应检电器

کردن ～ 扔，抛；提示，开导，指点，诱使；〈理〉感使

القاب (*alghāb*) 见 لقب

القاح (*elghāh*) 〔名〕 ①授胎②〈植〉授粉

مصنوعی ～ 人工授精

کردن ～ 使…受孕，授胎，授精（指生物），授粉

القاء سنج (*elghā'-sanj*) 〔名〕〈理〉电感计

القاء کننده (*elghā'-konande*) 〔名〕〈技〉指示针，指示器

القايی (*elghāyee*) 〔形〕〈理〉感应的

～ جريان 〈理〉感应电流

القصه (*alghesse*) 〔副〕总之，简而言之，综上所述

الك (*alak*) 〔名〕 箩，筛子

کردن ～ 筛

الكا (*olkā*) 同 الكه

الكترت Electret 〔名〕〈电〉驻极体（指永久极化的电介质）

الكترد 见 الكترود

الكترواستاتيک Electrostatic 〔名、形〕 ①静电学②静电的，静电学的

الكترواَمان Electromagnet 〔名〕〈理〉电磁铁，电磁体

الكتروانسفالوگراف Electroencephalograph 〔名〕〈医〉脑（动）电（流）图描记器

الكتروپمپ Electropump 〔名〕 电泵

الكتروتراپی Electrotherapy 〔名〕〈医〉电疗，电疗法

الكتروتكنيك Electrotechnic 〔名、形〕 电工学（的）

الكتروتوربين Electroturbine 〔名〕 电涡轮

الكترود Electrode〔名〕〈理〉电极

مثبت ～ 正电极

منفی ～ 负电极

الكتروستاتيک Electrostatic 〔名、形〕 ①静电学②静电的，静电学的

الكتروسكپ Electroscope 〔名〕〈理〉验电器

الكتروفر Electrophorus 〔名〕〈理〉起电盘

الكتروفورز Electrophoresis 〔名〕〈理〉电泳现象

الكتروكارديوگراف Electrocardiograph〔名〕〈医〉心电图描记器

الكتروكارديوگرام Electrocardiogram 〔名〕〈医〉心电图

الكتروليت Electrolyte〔名〕〈理〉电解质，电

离质，电解液
الکترولیز Electrolysis 〔名〕〈理〉电解（作用），电蚀
الکتروم Electrum 〔名〕 ①〈矿〉银金矿②（古时的）金银合金
الکترومآگنیت Electromagnet 〔名〕 电磁(铁)，电磁体
الکترومآگنیتیك Electromagnetic 〔形〕 电磁(铁)的
الکترومتر Electrometer 〔名〕〈理〉静电计
الکتروموتور Electromotor 〔名〕 电动机，电马达
الکترون Electron 〔名〕〈理〉电子
　　مثبت ~ 〈理〉正电子，阳电子
　　منفی ~ 〈理〉负电子，阴电子
الکترونوولت Electronvolt 〔名〕〈理〉电子伏
الکترونی Electronic 〔形〕 电子的
　　~ تفنگ 电子枪
　　~ تقویت کنندهٔ 电子倍增器
　　~ ذره بین 电子显微镜
　　~ عدسی 电子透镜
　　~ لامپ 电子管
　　~ موزیک 电子音乐
　　~ میکروسکوپ 电子显微镜
الکترونیك Electronic 〔形〕 电子的
　　~ چشم 电眼
　　~ ماشین حساب 电子计算机
　　~ مغز 电子脑
الکترووالانس Electrovalence 〔名〕 电价
الکتریزه Electrize 〔名〕 ①使…起电，使…带电②起电装置，电气化
　　کردن ~ 使…起电，使…带电
الکتریسیته Electricity 〔名〕 ①电学②电流；电荷；静电
　　کردن ~ دارای 充电
الکتریسین Electrician 〔名〕 电学家，电气技师，电机工人
الکتریفیکاسیون Electrification 〔名〕 电气化；起电，起电装置
الکتریك Electric 〔形〕 电的，发电的
　　~ چراغ 电灯
الکتریکی (*elektreekee*) 〔形、名〕 ①电的②电器器材商店
　　~ چشم 光电管；电眼
　　~ ظرفیت 电价
　　~ قطب 电极
　　~ معالجهٔ 电疗
الك دولك (*alak-dolak*) 〔名〕 尖头短棍（游戏用）
　　کردن ~ بازی 玩尖头短棍游戏
الکریم (*alkareem*)〔形〕 大慈大悲的（指上帝）
الکزیر Elixir 〔名〕 〈医〉①配剂，甘香酒剂②（中世纪炼金术士所幻想的）炼金药，长生不老药
الکل Alcohol 〔名〕 酒精，含有酒精的饮料
　　(~معمولی) اتیلیک ~ 〈化〉乙醇
　　تقلبی ~ 变性酒精
　　چوب ~ 木精
　　خالص ~ 标准酒精
　　~ پروپیل 丙醇
الکلاسیون Alkylation 〔名〕 烃化
الکل سنج (*alkol-sanj*) 〔名〕 酒精比重计

الکل نما (*alkol-nemā*) 〔名〕 酒精比重计

الکلی (*alkolee*) 〔形、名〕 ①（含）酒精的，烧酒精的②酒鬼

~ چراغ 酒精灯

~ مشروبات 含酒精的饮料

الکلیست Alcoholist 〔名〕 嗜酒成癖者

الکلیسم Alcoholism 〔名〕 酒精中毒

الکلیک Alcoholic 〔形〕 酒精的，含酒精的

الکن (*alkan*) 〔名〕 结巴，口吃的人

. زبانش ~ است 他讲话口吃。

الکی (*alakee*) 〔形〕 白白的，无益的

. او ~ خوش است 他空欢喜。

الگو (*olgoo*) 〔名〕 ①样子，式样，模式②样本，模型

~ ساختن 仿效，照抄，照葫芦画瓢

الگو سازی 〔名〕 照模制物；八股

الله (*allāh*) 〔名〕 〈宗〉安拉，真主，上帝

~ ~ 请看在真主面上！（饶恕吧！）天啊！（苦痛、悲哀、激怒时的发声）

! ان شاء ~ 真主保佑！但愿如此

! و ~ 真的！

الله اعلم (*allāho-a'lam*) 〔叹〕 天晓得！（愿意：真主知道得最清楚）

الله بختی (*allāh-bakhtee*) 〔形、副〕 胡乱的（地），随便的（地），任意的（地）

الله کلنگ (*~kolang*) 同 الاکلنگ

اللهم (*allāhomma*) 〔叹〕 真主呀！天呀！（表示祈望、苦痛、悲愁、激怒等）

مگر ~ (~ مگر) 莫非只是…

اللهی (*allāhee*) 〔形、名〕 ①真主的，上帝的②至圣，完人

الم (*alam*) 〔名〕（复 آلام）痛苦，疼痛

الماس (*almās*) 〔名〕 金钢石，金钢钻

~ تراشیده （已加过工的）钻石，金钢钻

الماس تراش (*~tarāsh*) 〔名〕 金钢钻加工工人

المپیاد Olympiad 〔名〕 ①古希腊两次奥林匹克运动会之间的四年期间②（现代四年一度的）奥林匹克运动会

المپیک Olympic 〔名〕 奥林匹克运动会

بازیهای ~ (مسابقات ~) 同上

~ دهکدهٔ 奥林匹克村（举行奥林匹克运动会时，运动员的住地）

المثنی (*al-mosannā*) 〔名〕 文件的副本

المراد (*almorād*) 〔副〕 ①简言之②正是指（这一点）

الم زده (*alam-zade*) 〔形〕 极其沉痛的，悲痛欲绝的

الم شنگه (*~shange*) 〔名〕 混乱，嘈杂，乱纷纷

~ درآوردن (~ راه انداختن ، ~ بپا کردن) 使…混乱，使…杂乱

این ~ چیست ؟ 这样吵吵嚷嚷干什么？

المنةلله (*almennatolellāh*) 〔叹〕 感谢真主！

النحسین (*annahsayn*) 〔名〕 〈天〉土星与火星（按迷信说法，这两颗星是灾星）

النگ (*olang*) 〔名〕 牧场

النگو (*alangoo*) 〔名〕 手镯

النهایه (*alnehāye*) 〔副〕 最终，最后

الو (*alow*) 〔名〕 火焰

~ زدن (~ گرفتن) 升起火焰

الواء (*elvā'*) 〔名〕 升起旗帜

الواح (*alvāh*) 见 لوح

الوار I (*alvār*) 〔名〕 木材，木料，方木

الوار Ⅱ 见 لر

الواط (*alvāt*) 见 لوطی

الواط بازی 〔名〕 ①下流举动，猥亵行为，丑恶行为②耍流氓

~ در آوردن (~ کردن) 同上

الوان (*alvān*) 〔名、形〕 ①见 لون ②彩色的

~ اصليه 原色

~ فرعيه (~ عارضيه) 转眼时产生的偶然色彩

~ فلزات 有色金属

~ کاغذ 颜色纸

~ موشکهای 〈军〉有色信号弹

الوداع (*alvedā'*) 〔名〕 再见，再会

~ گفتن 同上

الوهيت (*oloohiyyat*) 〔名〕 神性，神灵

الويه (*alveeye*) 见 لواء

اله (*alah*) 〔名〕 一种香脂

اله (*elāh*) 〔名〕（复 آلهه）上帝，真主

اله (*ele*) ：~ و بله کردن 争吵，拌嘴；抽打；吹牛

الهام (*elhām*) 〔名〕（复 الهامات） ①鼓舞，鼓励②启示，开导，灵感

با ~ از 在…鼓舞下

~ بخشيدن (~ کردن) 鼓舞，鼓励；启示，开导

~ گرفتن (از) 得到鼓舞，受到启发，得到灵感

الهام آميز 同 الهام بخش

الهام بخش (~*bakhsh*) 〔形、名〕 ①令人鼓舞的②鼓舞者

الهامی (*elhāmee*) 〔形〕 鼓舞的，鼓励的，启示的

الهه (*elāheh*) 〔名〕 女神

الهی Ⅰ (*elāhee*) 〔形〕 神的，属于真主的

~ علم 神学

الهی Ⅱ 〔叹〕 ①天哪②祝，但愿

الهيات (*elāhiyyāt*) 〔名〕 神学

الهيت (*elāhiyyat*) 同 الوهيت

الی (*elā*) 〔副〕 到…，至…；等等，诸如此类

~ آخر 到底；等等，诸如此类

~ الابد 永远，永久

~ الان 至今，迄今

الياف (*alyāf*) 〔名〕 ①见 ليف ②纤维；〈解〉组织③肉皮，韧皮

~ شيشه ای 玻璃纤维

~ مصنوعی 人造纤维，合成纤维

اليجه (*aleeje*) 〔名〕 一种手工织的条格丝毛织品

اليف Ⅰ (*aleef*) 〔形、名〕（复 الائف） ①亲密的，知心的②知心朋友

اليف Ⅱ 〔名〕 干性油

~ روغن 同上

اليق (*alyagh*) لايق 的比较级和最高级

اليگوری Oliguria 〔名〕 〈医〉尿少

اليگوسن Oligocene 〔名、形〕 〈地〉渐新世（的），渐新统（的）

اليم (*aleem*) 〔形〕 痛苦的，悲哀的

~ عذاب 巨大的悲痛

اليوم (*al-yowm*) 〔副〕 今天，今日

الئوم Oleum 〔名〕 ①油②〈化〉发烟硫酸

ام (*am*) ①动词第一人称词尾②物主代词第一人称词尾

ام (*em*) 构成某些时间副词的前缀，意为 اين 如：امشب ، امروز ، امسال 等

ام (*om*) 作顺序数词词尾，如：سی‌ام ، چهارم 等

ام (*omm*) 〔名〕(复 امهات ، امات) ①母亲②本原，源泉

الامراض ~ 百病之源

البلد ~ 首都

البیض ~ 蛋白

(الدقیق ~) الدماغ ~ 〈解〉软脑膜

الطریق ~ 大道，大路

الغلیظ ~ 〈解〉硬脑膜

الفساد ~ 罪恶之源

النجوم ~ 〈天〉银河，天河

اما (*ammā*) 〔连〕 但是，可是，然而，至于

~ و 关于…，至于…，至于说到

من ~ و 关于我，至于我

امات (*ommāt*) 见 ام (*omm*)

اماته (*emāte*) 〔名〕 杀死，杀害

اماثل (*amāsel*) 〔名〕 同等物；优秀者

علم ~ 杰出学者

اماج (*omāj*) 〔名〕 用面粉和青芽做的汤

اماجد (*amājed*) 见 امجد

امارات (*amārāt*) 见 امارت 和 اماره

امارات متحده عربی 〔名〕 阿拉伯联合酋长国（亚洲）

امارت (*emārat*) 〔名〕(复 امارات) ①酋长国，公国②统治，作威作福，专权

اماره (*amāre*) 〔名〕 (复 امارات) 标记，记号

اماکن (*amāken*) 见 امکنه

عمومی ~ 公共场所

مقدسه ~ 圣地

ام‌القوین (*omolghoveyn*) 〔名〕 乌姆盖万（阿拉伯联合酋长国之一）（亚洲）

اماله (*emāle*) 〔名〕 ①促使②弯曲③洗肠，灌肠④音的软化（如把 *ā* 变为 *y*）

امام (*emām*) 〔名〕(复 ائمه)（清真寺的）教长；（阿曼等国的）教长（音译为：伊玛姆）

زمان (~ عصر) ~ 〈宗〉第十二个伊玛姆的称号

جمعه ~ 〈宗〉清真寺中主持主麻日聚礼者

امامت (*emāmat*) 〔名〕 ①领导的地位，领导权②教长国③教长身分

کردن ~ 领导，领祈祷

امام زاده (*emām-zāde*) 〔名〕 教长之子

بی معجزه ~ 庸碌之辈

امان (*amān*) 〔名〕 ①安全，安宁②宽恕，恕罪③避难所④救命⑤当心

در ~ بودن 在安全中，安居

(به) آوردن ~ 藏匿，躲藏

(از) (طلبیدن ~) خواستن ~ 请原谅，求宽恕；求教；要求提供保护，要求避难

کسی را بریدن ~ 使(某人)不得安宁，烦扰

(به ، را) دادن ~ 原谅，宽恕；提供保护；准予避难；给予可能，让…有可能

یافتن ~ 得救；得以避难

امانت (*amānat*) 〔名〕(复 امانات) ①忠实，忠诚，忠心②委托，托管（金钱等），信托，保存③包裹④寄存物，寄放物⑤借用，暂用

پستی ~ 邮包

پستی ~ دفتر 邮寄包裹处

به ~ خواستن 暂（时）借用

(به) دادن ~ 托给…管，暂借给(某人)使用，典当

امپراطور (*emperātoor*) 〔名〕 皇帝，大帝

امپراطوری 〔名、形〕 ①帝国②皇帝的，大帝的，帝国的

امپرسیونیست Impressionist 〔名〕 印象主义者，印象派艺术家

امپرسیونیسم Impressionism 〔名〕 （绘画、文艺等方面的）印象主义，印象派

امپریالیست Imperialist 〔名〕 帝国主义者

~ ها محکوم به شکست اند . 帝国主义者是注定要失败的。

امپریالیستی Imperialistic 〔形〕 帝国主义的

امپریالیسم Imperialism 〔名〕 帝国主义

~ بمثابۀ بالاترین مرحلۀ سرمایه‌داری است. 帝国主义是资本主义的最高阶段。

امپیریسیسم Empiricism 〔名〕 〈哲〉经验论，经验主义

امت (*ommat*) 〔名〕 （复 امم）①人民，民族，宗教团体②信徒

~ عیسی 基督教徒

~ محمد 回教徒，伊斯兰教徒

~ مرحوم (~ مرحومه) 同上

امتثال (*emtesāl*) 〔名〕 ①听从，服从，屈从，顺从②相似③模仿

~ کردن 听从，服从，顺从；模仿，照办

امتثالا (*emtesālan*) 〔副〕 符合…，按照；唯命是从地

امتحان (*emtehān*) 〔名〕 （复 امتحانات）①考试，考验；试验，实验②研究，探讨③试试，试（一下）

~ تجدیدی 补考，复试

~ شفاهی (~ تقریری) 口试

~ سپردن (به) 寄放，寄存，托…管，典当

چیزی را نزد کسی ~ گذاردن 把某物寄存在某人处

~ گرفتن (~ قبول کردن) (از) 暂管，暂借

~ از من به تو 我向你担保！

امانتاً (*amānatan*) 〔副〕 受信托地，受委托地

من این کتابها را ~ پیش او گذاشتم . 我把这些书寄存在他那儿。

او ~ این چیزها را نگه میدارد . 他是受委托保存这些东西的。

امانت خانه 〔名〕 存放处，寄存处

امانت دار 〔名、形〕 ①受托人，保管人②受委托的

امانت داری 〔名〕 守信用，可信赖；受委托

امانت کار 〔名、形〕 ①代理人②可信赖的，可靠的，可信任的

امانت گذار (*amānat-gozār*) 〔名〕 存款人，存户，寄托人

امانت گذاری 〔名〕 寄托，寄存

~ اطاق 寄存室，寄存处

امانت نگهدار (~*negahdār*) 同 امانت کار

امانتی (*emānatee*) 〔形〕 被委托的，被保管的

~ جنس 被委托保存的货物

~ وجه 存款

امبریولوژی Embryology 〔名〕 胚胎学

امپراتریس Emperatrice 〔名〕 女王，皇后，女帝

امپراتور 同 امپراطور

امپراتوری 同 امپراطوری

امپراطریس 同 امپراتریس

شیمیایی ~ 化学实验
(تحریری ~) کتبی ~ 笔试
ورودی ~ 入学考试
~ ورقهٔ 试卷
از ~ در آمدن (از عهده ~ برآمدن)
(顺利)通过考试
به معرض ~ در آوردن 使…经受考验
دادن ~ 考试，进行考试
کردن ~ 考验，考试；试验，检验
(از کسی) گرفتن ~ 考别人

امتحاناً (*emtehānan*) 〔副〕 试验性地，作为考验

امتحانات 见 امتحان
~ دورهٔ 考期，考试阶段

امتحانی 〔形〕 试验的
~ کاغذ 〈化〉试纸

امتداد (*emtedād*) 〔名〕 ①延续，继续②延伸，延长，扩张
حامل ~ 向量，矢量的延伸
هجا ~ 音节的长度
~ در 沿…，在…过程中
در ~ خیابان 沿街
در ~ راه 沿途
دادن ~ 继续，延长，延伸，延期
داشتن ~ 继续，延长，延伸，伸展
یافتن ~ 伸延，延长
پناهگاههای دفاعی زیر زمینی آن شهر تا خارج آن ~ می یابد . 该城的地下防御工事一直延伸到城外。

امتزاج (*emtezāj*) 〔名〕 ①混合，混杂②化合物，合金
کردن ~ 混合

امتساك (*emtesāk*) 〔名〕 抓住，拿住

امتصاص (*emtesās*) 〔名〕 ①吸，吸入，吮吸(奶) ②吸收，吸取

امتعه (*amte'e*) 见 متاع

امتلاء (*emtelā'*) 〔名〕 充满，饱，(肠胃)饱胀
معده ~ 胃胀，肚胀

امتناع (*emtenā'*) 〔名〕 拒绝，谢绝，不干(某事)
(از) (کردن ~) ورزیدن ~ 拒绝，谢绝
او از رفتن ~ کرد . 他不肯走了。

امتنان (*emtenān*) 〔名〕 感谢，感激
از کسی ~ داشتن 感谢(某人)
اظهار ~ کردن 表示感谢

امتیاز (*emtiyāz*) 〔名〕(复 امتیازات) ①特权②租界③优惠④〈体〉分，得分
انحصاری ~ 垄断权
بازرگانی ~ 贸易优惠
حفر معادن ~ 开矿权
~ صاحب 享受特权者
(گرفتن ~) آوردن ~ (比赛中)得分
(به) دادن ~ 给予特权，宁肯
داشتن ~ 有权
از ~ برخوردار شدن (یا بودن) 享有特权，优惠

امتیازنامه 〔名〕 租借条约

امتیازی 〔形〕 ①特有的②租借的③享有特权的
~ وجه 专门特点

امتیك Emetic 〔名〕 〈医〉催吐剂

امتین Emetine 〔名〕 〈药〉吐根素

امثال Ⅰ (*amsāl*) 见 مثل (*masal*)

امثال Ⅱ 见 مثل (*mesl*)
~ و اقران خود 与自己相类似的，同类的

آن ~ و 诸如此类,以及类似的；…之辈，…之流

امثل (*amsal*) 〔形〕 最好的，最优越的，最高尚的

امثله (*amsele*) 见 مثال

امجاد (*amjād*) 见 ماجد

امجاد (*emjād*) 〔名〕 光荣，荣誉，尊敬

امجد (*amjad*) مجید 的比较级和最高级

امحاء (*emhā'*) 〔名〕 抹去，擦去，除掉，抹掉，消灭

متقابل ~ 互相残杀

کردن ~ 擦去,除掉,消除，抹掉，消灭

امداد (*emdād*) 〔名〕 帮助，援助；〈军〉增援

(را ، به) کردن ~ 同上

امدادی 〔形〕 ①帮助的②应急用的③〈军〉增援的

~ پست 急救站

~ دو 接力赛跑

~ قشون 增援部队

امر I (*amr*) 〔名〕（复 امور ）事情，事务，业务；问题，题目；事业

خیر ~ 喜事，婚事

کمونیسم ~ 共产主义事业

محقق ~ 事实

واقع ~ 既成事实

امور خارجه 外交事务

امر II 〔名〕（复 اوامر ）①命令，吩咐，指挥②〈语〉命令式

(را ، به) (دادن ~) کردن ~ 命令，吩咐，指挥

اوامر مقامات بالا را با قطعیت اجراء کردیم . 我们坚决执行了上级命令。

دیگر ندارید ؟ ~ 〈口〉还有别的事吗？（客气话）

امراء (*omarā'*) 〔名〕 ①见 امیر ②将领，将军们

امرار (*emrār*) 〔名〕 延长，度过，度日

معاش ~ 维持生活，度日

معاش کردن ~ 生活，过日子

زحمتکشان در جامعهٔ کهنه بزحمت ~ معاش میکردند . 在旧社会劳动人民生活艰难。

امراض (*amrāz*) 见 مرض

حاد ~ 急性病

مزمنه ~ 慢性病

~ علم 病理学

امربر (*amr-bar*) 〔名〕 传令兵，通信兵

امرد (*amrad*) 〔形、名〕（复 امارد ）①没长胡子的②青年人，小伙子

امرداد (*amerdād, amordād*) 同 مرداد

امرود (*amrood*) 〔名〕 梨

امروز (*emrooz*) 〔副〕 今日，今天

و فردا ~ 近日内，最近

~ از یک هفته 一星期后的今天

و فردا کردن ~ 拖到明天，拖延，今日复明日

امروزه 〔副、形〕 ①现在，如今②现在的，现今的，目前的

امروزی 〔形〕 ①现在的，今天的，目前的②当代的，当今的

امروزین (*emroozeen*) 同 امروزی

امر و نهی (*amro-nahee*) 〔名〕 强迫，命令，发号施令；管理，支配

(در) کردن ~ 同上

امری (*amree*) 〔形〕 命令的，强迫的

~ وجه 〈语〉命令式

امریکا (*amreekā,emreekā*) 〔名〕 ①美国②美洲

امریکایی 〔名、形〕 ①美国人②美国的③美洲的

امریه (*amriyye*) 〔名〕 命令，指示

امزجه (*amzeje*) 见 مزاج

امس (*ams*) 〔副〕 昨天

امساك (*emsāk*) 〔名〕 ①节俭②悭吝，吝啬，小气③适度④（血）止住

~ خون 血止住

~ در غذا 缩食，舍不得吃

~ کردن 节俭；吝啬，小气

امسال (*emsāl*) 〔副〕 ①今年②在今年

امساله 〔形〕 今年的

امشاط (*amshāt*) 见 مشط

امشب (*emshab*) 〔副〕 今晚，今夜

امشی (*emshee*) 〔名〕 杀虫剂，杀虫液

تلمبهٔ ~ 喷雾器

~ زدن 喷杀虫剂

امصار (*amsār*) 见 مصر

امضاء (*emzā'*) 〔名〕（复 امضائات）签名，签字，签署，签批

نامه به ~ کسی 某人签署的信件

~ دادن 签名，承担

به ~ رساندن 签署

به ~ رسیدن 被签署

اسناد به ~ رسید . 文件签署了。

~ شدن 被签署

یك موافقتنامهٔ بازرگانی بین این دو کشور ~ خواهد شد . 两国将签订一项贸易协定。

~ کردن 签名，签字，签署

خواهش میکنم زیر این ورقه را ~ کنید .

请您在这页上签字。

~ گرفتن 得到保证

امضاء ساز 〔名〕 伪造签字者

امضاء سازی 〔名〕 伪造签字

امضاء کننده (*~konande*) 〔名、形〕 ①签名者，签署者②签署…的

امضایی (*emzāyee*) 〔形〕 签署的，被签上名的

اسناد ~ 已签署的文件；待签署的文件

امطار (*amtār*) 见 مطر

امعاء (*am-ā'*) 〔名〕 ①见 معاء ②〈解〉内脏，肠子

~ دقاق 小肠

~ و احشاء 内脏，五脏六腑

التهاب ~ 〈医〉肠炎

امعان (*em-ān*) 〔名〕 ①洞察，仔细观察，深谋远虑②注意，关心

~ نظر کردن （مورد ~ نظر قرار دادن）

细看，细琢磨

امکان (*emkān*) 〔名〕（复 امکانات）①可能，可能性②（复数时）潜力，条件

بقدر ~ （حتی الامکان） 尽可能地

خارج از ~ 不可能的，超出可能的

در حدود ~ 在可能范围内

در صورت ~ 在可能情况下

عدم ~ 不可能

~ دادن （امکانات فراهم آوردن） 使…可能

~ داشتن 有可能

~ ندارد که در طول این هفته برگردد .

他本星期内不可能回来。

خواندن این خط ~ دارد . 辨认这种字

体是可能的。

～ یافتن 得到可能

برای توسعهٔ صنایع نفت در چین امکانات وسیعی موجود است. 中国石油工业发展的潜力是很大的。

امکان بخش (～bakhsh) 同 امکان پذیر

امکان بخشی 〔名〕 可能性

امکان پذیر (～ pazeer) 〔形〕 可能的

امکانیت (emkāniyyat) 〔名〕 可能性

امکنه (amkene) 见 مکان

امل (amal) 〔名〕（复 آمال）愿望，希望，理想

امل (ommol) 〔名〕 守旧者，保守的人

املاء (emlā') 〔名〕 ①拼法，拼写②听写，口授③书法，正字法

～ قواعد 书法规则

～ کردن 拼写

املاح (amlāh) 见 ملح

～ شیمیائی 化学盐

املاق (emlāgh) 〔名〕 穷，贫穷

املاك (amlāk) 见 ملك (melk)

～ منقول و غیر منقول 动产和不动产

املاك (emlāk) 〔名〕 占有，拥有，所有权

املال (emlāl) 〔名〕（使）厌倦，疲倦

املائی (emlā-ee) 〔形〕 正字法的，书法的

～ قواعد 书法规则

املت Omelette 〔名〕 煎蛋饼，煎蛋卷，炒蛋

املح (amlah) ملیح 的比较级和最高级

املس (amlas) 〔形、名〕 ①平滑的，平坦的，光滑的，柔软的②缎子

ملیك (amleek) 〔名〕 小羊羔

امم (omam) 见 امت

امن (amn) 〔名、形〕 ①安全，可靠②安宁，平和③安全的，可靠的④安宁的，平和的

در ～ بودن (در ～ ماندن) 安全，安宁

امن (amen) 〔名〕 安全，和平，保险

امناء (omanā') 见 امین

～ اجرا 法律执行者

～ دولت 人民代表

～ صلح 调停人，调解人

～ هیئت 董事会

امنع (amna') 〔形〕 ① منیع 的比较级和最高级②（职位）高的，高不可攀的

امنیبوس Omnibus 〔名〕 公共汽车，客车

امنیت (amniyyat) 〔名〕 安全,安宁;保安,保险

～ شورای （联合国）安全理事会

وزارت ～ دولتی 国家公安部

～ و آسایش در آن مملکت برقرار نیست. 那个国家局势不稳定。

امنیتی 〔形〕 保安的，治安的

～ مقامات 保安当局

امنیه (amniyye) 〔名〕（在郊区或路口维持秩序的）纠察队，宪兵队

～ کل کشور 全国宪兵总部

امنیه (omniyye) 〔名〕（复 امانی）希望，愿望

اموات (amvāt) 见 میت

～ عالم 阴间

امواج (amvāj) 见 موج

～ کوتاه 〈理〉短波

اموال (amvāl) 见 مال

～ منقول و غیر منقول 动产和不动产

امور (omoor) 见 امر I

～ خارجه 外交事务

داخله ～ 内政，内务

سياسى ～ 政务

اموليسيون Emulsion 〔名〕〈摄〉感光乳剂

امونياك Ammoniac 〔形〕〈化〉氨的

～ محلول 合成氨

امهات (*ommahāt*) 见 ام (*omm*)

امهال (*emhāl*) 〔名〕 给予延期，放宽期限，给时间，延缓

(را ، در) كردن ～ 同上

امى I (*ommee*) 〔名〕 母系的亲人

امى II 〔名、形〕 ①文盲②不识字的③笨拙的④沉默寡言的

اميال (*amyāl*) 见 ميل

اميد (*omeed*) 〔名〕 希望，愿望，期望

. . . (باين ～ كه) به ～ اينكه 怀着…希望

به ～ ديدار ! 再会！再见！

دماغه ～ نيک 好望角（非洲）

بريدن ～ 失望，绝望

بيمار از شفا يافتن خود ～ بريده بود ولى پزشک او را نجات داد . 病人自已认为不能痊愈了，但医生治好了他的病。

به كسى ～ بستن 寄希望于某人

به ～ كسى بودن 依靠；期待，指望（某人）

داشتن ～ 希望

. . . است كه ～ 希望…，但愿

. اميدش تحقق يافت 他的愿望终于实现了。

. اميدش نا ～ شد 他的希望化为泡影。

اميدبخش (～*bakhsh*) 〔形〕 有希望的，给人以希望的，鼓舞人的

اميدگاه (～*gāh*) 〔名〕 指望，众所向往的地方

اميدوار (*omeedvār*) 〔形〕 怀有希望的

بودن ～ 希望，愿望

اميدواريم كه بتوانيم از شهر " يان ان " ديدن كنيم . 我们希望能访问延安。

. اميدوارم كامياب شويد 祝你成功。

(به) (ساختن ～) كردن ～ 使…产生希望，使…产生信心

اميدوار كننده (～*konande*) 〔形〕 使人产生希望的

اميدوارى 〔名〕 愿望，希望

يافتن ～ 有希望

امير (*ameer*) 〔名〕（复 امراء）①酋长，首领，执政者，指挥者②亲王，公爵，王子

تومان ～ 〈旧〉师长

لشكر ～ 〈旧〉师长

اميرالامراء (*ameerol-omarā'*) 〔名〕 酋长首领

اميرالبحر (～*bahr*) 〔名〕 〈旧〉海军上将

اميرالجيش (～*jeysh*) 〔名〕〈旧〉军队司令员，军长

اميرالحج (～*hajj*) 〔名〕 麦加朝觐团团长

اميرالمؤمنين (～*mo'meneen*) 〔名〕〈史〉正统伊斯兰教徒的首领；哈里发的尊号

امير زاده (*ameer-zāde*) 〔名〕 王子，亲王

امير نشين (～*nesheen*) 〔名〕 埃米尔的统治，酋长国

اميرى (*ameeree*) 〔形、名〕 ①酋长的②酋长国

～ چاى 浓茶

امين (*ameen*) 〔形、名〕（复 امناء）①可靠的，可信的，忠实的②受托人，保管人，看守人，管理人

اجراء ~ 〈法〉执法人
حضور ~ 〈史〉宫中高级侍从，御从
خلوت ~ 〈史〉近侍，侍仆
ديوان ~ 〈史〉接收员，收纳员
صدقات ~ 布施的人
لشكر ~ 〈史〉军队总司库
ماليه ~ 财政管理员
~ شخص 可靠的人
(را) دانستن ~ 信任，信托，委托

اناء (*enā'*) 〔名〕 器皿，盛具
انابت (*enābat*) 〔名〕 ①后悔，忏悔②誓言
انابيب I (*anābeeb*) 见 انبوب II条
انابيب II 见 ناب
اناث (*enās*) 见 انثى
و ذكور ~ 女性和男性，雌性和雄性
اناثيت (*onāsiyyat*) 〔名〕 女性特征
اناجيل (*anājeel*) 见 انجيل
انار (*anār*) 〔名〕 石榴
~ درخت 石榴树
يك ~ و صد بيمار 〈成〉僧多粥少（直译：一个石榴给一百个病人）
انارستان (*anārestān*) 〔名〕 石榴园
انارشيسم 同 آنارشيسم
انارگل (*anār-gol*) 同 نارگل
اناس (*onās*) 见 انسان
اناشيد (*anāsheed*) 〔名〕 诗歌，歌曲
اناطه (*enāte*) 〔名〕 ①挂，吊②推迟
انام (*anām*) 〔名〕 人类，造物
انامل (*anāmel*) 见 انمله
انامه (*enāme*) 〔名〕 催眠
اناني (*anānee*) 〔形〕 ①自私的，个人主义的，利己主义的②自高自大的
انانيت (*anāniyyat*) 〔名〕 ①利己主义，利己心，自私自利②傲慢，自高自大
اناهيد (*anāheed*) 同 ناهيد
انباء (*anbā'*) 见 نباء
انبات (*enbāt*) 〔名〕 使…生长，滋长（植物）
انبار (*anbār*) 〔名〕 ① انباشتن 的根②仓库
سيار ~ 〈军〉流动仓库，随军仓库
صحرايي ~ 谷仓，打谷场
عقب لكوموتيو ~ （火车的）煤水车，燃料车
غله ~ 粮仓，粮库
كالا ~ 货栈，货仓
كردن ~ 放进仓库，入仓，入库；积累，积聚
انبار خانه 〔名〕 仓库
انباردار (*~ dār*) 〔名〕 仓库管理人；〈军〉军需管理员
انبارداري 〔名〕 ①管理仓库②存库费
كردن ~ 管理仓库
انباردن (*anbārdan*) 同 انباشتن
انباره (*anbāre*) 〔名〕 蓄电池，累加器，存储器
~ پر كردن 充电
انباري (*anbāree*) 〔形〕 仓库的，贮在仓库内的
انباز (*anbāz*) 〔名〕 同事，伙伴，同伙
شدن ~ 合伙
كردن ~ 合在一起，组成
انبازي 〔名〕 合伙，合作，共事，同事关系
كردن ~ 合伙，合作，共事
انباشتن (*anbāshtan*) 〔动〕（根 انبار）填满，堆满，充满；积蓄，贮藏，储存，积压

انباشته 〔形〕 填满的，充满的，堆满的

~ از زغال 堆满煤块的

انباغ (*anbāgh*) 〔名〕 ①同伙，同伴②情妇，姘妇

انبان (*anbān*) 〔名〕 ①一种高级皮子②大皮包

~ شناور 救生圈

انبانچه (*anbānche*) 〔名〕 小皮包

انبر (*anbor*) 〔名〕 钳子，夹子

~ قندگير 糖夹子

انبر دست (*~dast*) 〔名〕 钳子，夹子，镊子

انبرك (*anborak*) 〔名〕 小钳子，小夹子

انبساط (*enbesāt*) 〔名〕 ①开展，伸展，扩展，延展②喜悦，愉快，心情舒畅③〈医〉扩张（症），扩张术

~ بخار 气体膨胀

~ خاطر 心情舒畅

~ قلب 〈医〉心舒张，心舒张期

~ سايعات 液体膨胀

~ قابل 〈理〉可延展的

~ قابليت 〈理〉可延展性

~ يافتن 伸展，延展

انبساط آور (*~āvar*) 〔形〕 愉快的，心情舒畅的

انبساط سنج (*~sanj*) 〔名〕 〈理〉膨胀计

انبست (*anbast*) 〔形〕 （血液等）凝块的

انبسته 同 انبست

انبعاث (*enbe-ās*) 〔名〕 ①发出，散发（香味等），放射②觉醒，复活

انبله (*anbale*) 〔名〕 〈植〉罗望子树（果实常做清凉轻泻饮剂用）

انبوب I (*anboob*) 〔名〕 ①地毯②床

انبوب II （复 انابيب） 〔名〕 ①管，水管②（竹子、甘蔗等的）节筒，中空柱

انبوبه (*anboobe*) 〔名〕 管，筒

انبودن (*anboodan*) 〔动〕 （根 انباى） 堆放，堆满，储藏

انبوذن (*anboozan*) 〔名〕 重要问题，重要事情

انبور (*anboor*) 同 انبر

انبوسيدن (*anbooseedan*) 〔动〕 （根 انبوس） 出现

انبوش (*anboosh*) 〔名〕 根，根茎

انبون (*anboon*) 〔形〕 宽广的，宽敞的

انبوه (*anbooh*) 〔形、名〕 ①大量的，多的，稠密的，密集的②人群，一大群，群集

~ مردم 人群

جنگل ~ 密林

ريش ~ 浓密的胡子

گروه ~ 密集的人群

~ شدن 成群结队，密集

~ كردن 集结，使…稠密

انبوهى (*anboohee*) 〔名〕 大量，众多，稠密

انبوييدن (*anbooyeedan*) 〔动〕 （根 انبوى） 闻，嗅

انبه (*anboh*) انبوه 的缩写形式

انبه (*anbe*) 〔名〕 〈植〉芒果，檬果，芒果树

انبياء (*anbiyā'*) 见 نبى

انبيق (*anbeegh*) 〔名〕 （复 انابيق） 蒸馏器，蒸馏锅，蒸馏仪器

انتباه (*entebāh*) 〔名〕 ①警惕，警觉，留心②醒，唤醒

انتباه نامه 〔名〕 传单，号召书

انتحاب (*entehāb*) 〔名〕 哭，哭号，痛哭

انتحار (*entehār*) 〔名〕 自杀，自尽

~ كردن 同上

انتحال (*entehāl*) 〔名〕 剽窃，抄袭（作品、著作）

انترناسیونالیستی Internationalistic 〔形〕 国际主义的

پشتیبانی از مبارزات انقلابی مردم جهان از وظایف ~ ماست . 支持世界人民的革命斗争是我们的国际主义义务。

انترناسیونالیسم Internationalism 〔名〕 国际主义

پرولتری ~ 无产阶级国际主义

انتزاع (*entezā'*) 〔名〕 ①撕掉，拧下②移去，移开，挪开，抽掉

کردن ~ 同上

انتساب (*entesāb*) 〔名〕 联系，亲戚关系，亲缘关系

انتساخ (*entesākh*) 〔名〕 抄写，抄录，誊写

انتشار (*enteshār*) 〔名〕 (复 انتشارات) 登载，刊登，公布，发表，发行，传闻

اسکناس ~ 发行纸币

دادن ~ 登载，刊登，(在报纸、电台) 公布，发表

یافتن ~ 登载，刊登，公布，发表

~ دارد که . . . 据传说…

انتشارات 〔名〕 出版刊物 (杂志、书报等)

این مجله از ~ دانشگاه پکن است . 这本杂志是北京大学出版的。

انتصاب (*entesāb*) 〔名〕 (复 انتصابات) ①委任，任命②建立起，竖起

کسی به شغلی و منصبی ~ 任命某人担任某职

کردن ~ 委任，任命

انتصابی 〔形〕 ①被指定的，被委任的 ②建立的，竖起的

انتصاح (*entesāh*) 〔名〕 接受忠告

کردن ~ 同上

انتخاب (*entekhāb*) 〔名〕 (复 انتخابات) 选举，挑选，选择

فرعی ~ 补缺选举

هدف ~ 〈军〉确定目标

شدن ~ 被选中，被挑选，被选择

کردن ~ 选举，选择，挑选

چه اقدامی ~ کردند ؟ 他们采取了什么措施?

او را بعنوان ارشد کلاس ~ کردیم . 我们选他做班长。

انتخابات 见 انتخاب

مستقیم ~ 直接选举

~ در سوقع 在大选期间

~ دورهٔ 选举期

انتخاباتی 〔形〕 选举的，竞选的

~ تبلیغات 竞选宣传

~ حوزهٔ 选区

~ مبارزهٔ 竞选斗争

انتخاب شونده (*~shavande*) 〔形、名〕 被选举的，被挑选出来的；当选者

انتخاب کننده (*~konande*) 〔名〕 选举人，选民，挑选者

انتخابی (*entekhābee*) 同 انتخاباتی

انترسان Intéressant 〔形〕 有趣的，有意思的

انترن Intern 〔名〕 实习医生，助理大夫

انترناسیونال International 〔名〕 ①共产国际②《国际歌》

انترناسیونالیزم 同 انترناسیونالیسم

انترناسیونالیست Internationalist 〔形、名〕 ①国际主义的②国际主义者

انتصار (*entesār*) 〔名〕 ①胜利，凯旋②帮助，援助

انتصاف (*entesāf*) 〔名〕 对半分，分一半；仲裁

انتظار (*entezār*) 〔名〕（复 انتظارات）①等待，期待，盼望②预料，预计

خدمت ~ 待分配，待雇（在此期间领取部分工资）

~ اطاق 接待室，候诊室

بر خلاف ~ 与预料相反

به ~ وصول جواب 等待答复，盼覆

از ~ در آوردن 不等待，等得不耐烦

در ~ كسى بودن（يا بسر بردن）等待某人

~ داشتن（از چيزى）期待…，等待，预料

از او ~ نداشتيم اين حرف را بزند . 我们没有料到他会说这种话。

اين چيزى است كه هيچ انتظارش را نداشتم . 这是我根本没有料到的。

~ كشيدن 等待，期待

~ ميرود كه . . . 预料，预计，可以预料

انتظام (*entezām*) 〔名〕（复 انتظامات）①秩序，整齐，正规②纪律

~ دادن 组织，安排，整理，整顿

~ يافتن 被组织，被安排，被整理，被整顿

انتظام پرور (~ *parvar*) 〔形〕 守秩序的，整齐的，有条理的

انتظام پرورى 〔名〕 有纪律，井井有条，有条不紊，整齐

انتظامى 〔形〕 有纪律的，有秩序的，有条理的

سازمانهاى ~ 维持纪律的组织

قواى ~ 保安部队

مأمورين ~ 保安人员

انتعاش (*ente-āsh*) 〔名〕 ①恢复健康，痊愈②复兴，复苏，有生气，恢复元气

انتفاء (*entefā'*) 〔名〕 消失

~ يافتن 同上

انتفاخ (*entefākh*) 〔名〕 鼓起，胀起，肿起

~ معده 腹胀，气鼓

انتفاع (*entefā'*) 〔名〕 享受，取利，收益，得到好处，赢利

~ بردن（~ گرفتن）同上

انتفاعى 〔形〕 有收益的，有利可图的，赚钱的，有益的，有好处的

اعمال ~ 有利可图的事

غير ~ 无利可图的

مؤسسهٔ غير ~ 非赢利性企业

انتقاد (*enteghād*) 〔名〕（复 انتقادات）批评，指责，批判

~ و ~ از خود 批评与自我批评

مورد ~ قرار دادن 批评，指责，批判

~ كردن（از ، را）批评，批判

بايد ازخط مشى رويزيونيستى ~ كرد . 必须批判修正主义路线。

مورد ~ قرار گرفتن 受批评，受指责，受批判

انتقاد آميز 〔形〕 批评的，批评性的，批判的

انتقادى 〔形〕 批评的，批判的

نظرات ~ 批判性的话（意见）

انتقال (*enteghāl*) 〔名〕（复 انتقالات）①搬，迁，移动②转移，转运③调动

آتش（~ تير）~ 〈军〉火力转移

~ اصطکاکی 摩擦传动
~ بانکی 银行转账
~ برات 转票据
~ برق 导电，传电
~ پایتخت 迁都
~ حرارت (~ گرما) 热的传导，传热
~ خون 输血
~ مرض 〈医〉病毒转移
~ نور 光的传导
~ نیروها بشمال 兵力北调
تأسیسات ~ آب 引水工程
~ حکم 调令
~ دادن 转移，转动，传动，调动
رفیق وانگ را به شهر دیگری ~ دادند .
王同志调到别的城市去了。
~ یافتن 被搬运，被转移，被移动
انتقال پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 可动的，可转移的
انتقال دهنده (~ *dehandeh*) 〔名〕 转让人
انتقال گیرنده (~*geerande*) 〔名〕 受让人
انتقال نامه 〔名〕 转让证书
انتقالی (*enteghālee*) 〔形〕 ①移动的，转移的②传送的③过渡的
حرکت ~ 前进运动；(地球绕太阳)公转
دورۀ ~ 过渡时期
محل ~ 传送站
مکانیزم ~ 传动机械
نیروهای ~ 移动兵力
انتقام (*enteghām*) 〔名〕 (复 انتقامات) 报仇，复仇
در صدد ~ بر آمدن 打算报仇，伺机报复
~ خود را از کسی کشیدن (~ گرفتن ، جستن) 对某人进行报复
انتقام جو (~*joo*) 〔名〕 报复者，复仇主义者
انتقام جویانه 〔形、副〕 报复的(地)，复仇的(地)
انتقام جوئی 〔名〕 报复，报仇
~ روحیۀ 复仇主义
انتقام گیر 同 انتقام جو
انتگرال Integral 〔名〕 〈数〉积分
~ معین 〈数〉定积分
انتما (*entemā*) 〔名〕 ①列入，加入②属于…，与…有关
انتهاء (*entehā'*) 〔名〕 ①结束，末尾②界限③〈语〉结尾
به ~ رساندن 使…结束，将…进行到底
به ~ رسیدن 结束，到底
انتهار (*entehār*) 〔名〕 挖河
انتهاز (*entehāz*) 〔名〕 乘隙，伺机
~ فرصت کردن 利用有利时机，抓紧时机
انتهاض (*entehāz*) 〔名〕 ①起来，复兴，勃兴②〈生理〉勃起
انتهائی (*entehā-ee*) 〔形〕 最后的，结尾的，最终的
انتیك Antique 〔名〕 古物，古器，古玩，古董
انتیم Intimate 〔形〕 亲近的，知心的，密切的
~ روابط 密切的关系
انتیمون Antimony 〔名〕 〈化〉锑
~ مقی 〈医〉酒石酸锑钾，吐酒石
انثی (*onsā*) 〔名〕 (复 اناث ، اناثی) 女性，雌性
انجاء (*enjā'*) 〔名〕 救，拯救，救出
انجاح (*enjāh*) 〔名〕 成功，达到目的
انجاز (*enjāz*) 〔名〕 ①完成，完毕，实现②履行诺言

~ کردن 同上

انجاس (*anjās*) 〔名〕 卑劣的行为，肮脏的勾当

انجام (*anjām*) 〔名〕 ①结束，终结，了结②完成，实现，进行

وظیفه ~ 履行职责，执行任务，完成任务

~ از آغاز تا 从头至尾；从开始到结束

در حین ~ وظیفه 在完成任务时

در دست ~ بودن 接近完成，正在进行

به ~ رساندن (~ دادن) 使…结束，使…完成，进行，举行

به ~ رسیدن 结束，完成

~ گرفتن (~ پذیرفتن ، ~ یافتن ، ~ شدن) 结束，完成；进行，举行

این کار بخوبی ~ گرفت. 这件事完成得很好。

رژه ~ یافت . 举行了检阅。

انجام پذیر (*~ pazeer*) 〔形〕 可完成的

انجامیدن (*anjāmeedan*) 〔动〕（根 انجام ）完成，结束

بطول ~ 延长，延续

این کار خیلی به طول انجامید . 这件工作拖了很久。

انجخ (*anjokh*) 〔名〕 皱纹

انجختن (*anjokhtan*) 〔动〕（根 انجخ ）起皱纹

انجذاب (*enjezāb*) 〔名〕 入迷，被吸引

انجلاء (*enjlā'*) 〔名〕 真相大白，明朗化

انجم (*anjom*) 〔名〕 星星，星辰

انجماد (*enjemād*) 〔名〕 冻结，凝固，僵硬

نقطه ~ 凝固点

انجماد سنج (*~sanj*) 〔名〕 〈理〉冰点测定器

انجماع (*enjemā'*) 〔名〕 结合，连接

انجم سوز (*anjom-sooz*) 〔名〕 ①〈诗〉太阳②火球

انجمن (*anjoman*) 〔名〕 协会，团体，会议；社团

ایالتی ~ 省议会

دانش ~ 科学院，研究院，学会

دوستی ~ 友好协会

سری ~ 秘密团体

تشکیل ~ دادن 开会，组成…协会

~ کردن 集会，结社

انجمن آرا (*~ ārā*) 〔名〕 集会上的中心人物，引人注目的人物

انجیدن (*anjeedan*) 〔动〕（根 انج ）①切开，割口②〈医〉贴水蛭③切碎，分割

انجیر (*anjeer*) 〔名〕 〈植〉无花果

آدم ~ 喉结，喉核

هندی ~ 〈植〉仙人掌

انجیر خوار (*~khār*) 〔名〕 〈动〉金莺，黄鹂

انجیردن (*anjeerdan*) 〔动〕（根 انجیر ）穿孔，打眼

انجیل (*enjeel*) 〔名〕（复 اناجیل ）〈宗〉福音书，新约

اهل ~ 基督教徒

انجین Engine 〔名〕 ①发动机，引擎，机器，机车，火车头②工具，用具

انچوچك (*anchoochak*) 〔名、形〕 ①向日葵子②种子（果实），果核（子）③小的，个子小的；小个子

انحاء (*anhā'*) 见 نحو

~ بنحوی از 用某种方法

~ بهر نحوی از 用各种方法，用任何一种方式

انحداب (*enhedāb*) 〔名〕 ①弯曲，曲折②驼背

انحراف (*enherāf*) 〔名〕 ①偏斜，偏向，偏差，偏离，背离，越轨②倾向
اخلاقی ~ 道德败坏，堕落
از جادهٔ حقیقت ~ 背离真理的道路
به چپ ~ 左倾
به راست ~ 右倾
خاطر ~ 不愉快的心情
شعاع ~ 〈理〉光线的折射
مزاج ~ 不舒服
(از) (جستن ~) ورزیدن ~ 误入歧途，背离

انحراف جو (~ *joo*) 〔形、名〕 ①异端的，搞宗派的②宗派主义者，搞派别活动者

انحراف جوئی 〔名〕 异端主义，宗派主义，搞派别活动

انحرافی 〔形〕 偏离的，宗派的

انحصار (*enhesār*) 〔名〕 ①垄断，垄断权，专利②〈军〉封锁，包围
صاحب ~ 垄断者，独占者
به ~ در آوردن 垄断，独占
دادن ~ 局限；限制
داشتن ~ 有专利权；只局限于…；在…范围内
کردن ~ 垄断；封锁，包围

انحصاراً (*enhesāran*) 〔副〕 ①垄断地②局限于，只限于③仅仅，只

انحصارچی (*enhesār-chee*) 〔名〕 垄断者，专利者

انحصار طلب (~ *talab*) 〔形、名〕 ①垄断的②垄断者，专卖者，专利者

انحصار طلبی 〔名〕 垄断，独占；专利

انحصارگر (~ *gar*) 〔形、名〕 ①垄断的②垄断者

انحصارگرانه 〔形、副〕 垄断的（地），独占的（地）

انحصارگری 〔名〕 垄断，独占，专利

انحصاری 〔形〕 独占的，垄断的
حق ~ 独占权，垄断权，专利权
سیاست ~ 垄断政策
اسپریالیسم مرحلهٔ ~ سرمایه‌داریست. 帝国主义是资本主义的垄断阶段。

انحطاط (*enhetāt*) 〔名〕 衰落，堕落，衰微，没落
اخلاقی ~ 衰颓；颓废
فکر ~ 思想堕落
(به ~ گرائیدن) یافتن ~ 堕落，衰退
کارمندان دولتی باید مراقب باشند که به ~ نگرایند. 国家工作人员必须警惕不要腐化堕落。
رو به ~ گذاردن （走向）衰落，没落；衰颓，颓废；退化

انحلال (*enhelāl*) 〔名〕 ①溶化，溶解，分解②撤消，取消，废除③解除，解散，瓦解
اداره ~ 解散机关
تجهیزات قشونی ~ 解除武装，遣散部队
مجلس ~ 解散议会
پذیرفتن ~ （被）解散，被取消，被解除

انحلال طلب (~ *talab*) 〔名〕 取消主义者，取消派

انحلال طلبی 〔名〕 取消主义

انحناء (*enhenā'*) 〔名〕 ①弯曲②〈数〉曲率
خط سیر ~ 〈军〉弹道曲度
غیر قابل ~ 不可弯曲的
قابل ~ 可弯曲的

انخداع (*enkhedā'*) 〔名〕 欺骗，蒙蔽，欺诈行为

انخساف (*enkhesāf*) 〔名〕 消失，遮掩，掩没；（月）蚀

انخفاض (*enkhefāz*) 〔名〕 降低，下降

انخناق (*enkhenāgh*) 〔名〕 窒息，闷死，呼吸困难

اند (*and*) 〔名〕 （大的整数后，从三到九的）零数

~ بيست و 二十几个

دو سال و ~ (اندى) 两年多

انداختن (*andākhtan*) 〔动〕 （根 انداز）①扔，投，抛，掷②抛弃，遗弃③砍倒（树木等），放倒④铺⑤盖，蒙⑥退，蜕（皮）⑦推翻（政权），打倒⑧引起⑨放过，略去⑩（用欺骗手段）强行推销

~ از پا 折磨，使…筋疲力尽，打倒

~ از كار 使…失去（工作）能力，使…变弱，削弱

~ بچه 堕胎，打胎

~ بر 打倒，推翻，废除

~ بكار 开动，开工

~ به آب 使（船）下水

~ به تعويق 推迟，往后延

~ به جريان 发行，使…流通

~ بهم 相遇，使…遭遇

~ بيرون 驱除，开除，赶走，扔掉

~ پس 积攒（钱），积蓄；拖欠，缓期付款；引起

~ پشت گوش 忘，疏忽，食言；置之不理，置诸脑后

~ پشت هم 把…抛在后面

~ پيش (~ جلو) 推进，前进，促进

~ تير 开枪，射击

~ جا 正骨，接骨

~ چشم 瞥一眼

~ درخت را 砍倒树木，放倒树木

~ دست 从事；愚弄，欺瞒

~ دور 抛远，抛弃，抛出

~ راه (به) 打发…上路，使…启程；开动，开始，开办

~ رو 正视

~ زير (به) 使…低下，使…俯下，征服

~ عقب 耽搁，往后推

~ لنگر به دريا 抛锚

انداختنى (*andākhtanee*) 〔名〕 被扔掉的货物，该扔掉的东西

انداز Ⅰ (*andāz*) ① انداختن 的根②可做构词后缀，如：~ تير ، ~ سنگ 等

انداز Ⅱ 〔名〕 猜想，设想，假想，意图

اندازه (*andāze*) 〔名〕 ①尺寸，尺码，程度，等级，数量，大小②能力，比例

~ جبرى 〈数〉比例

~ به 按照，依照；到…程度

به ~ شخص زنده （雕像等）与真人一般大小的

به ~ شما 到您这样的程度，象您这样

~ بهمان 同等（程度）地，同样地

تا ~ اى 在某种程度上，在一定程度上，多多少少

تا چه ~ (به چه ~) 到什么程度

~ تا يك 同样地，一样地

~ روى 按尺寸

~ بودن 合适，正好，得体

~ نگاهداشتن (در) 保持…的比例，保持

限度，适可而止

نکوست ~ نگهدار که ~ 〈谚〉干什么都要恰如其分。

(کردن ~) گرفتن ~ 量尺寸，测量

خیاط ~ مرا گرفت. 裁缝给我量了尺寸。

تکنیسین عمق آب را ~ گرفت. 技术员测量了水深。

اندازه گیری 〔名〕 测量，测定，量尺寸

کردن ~ 同上

اندام (*andām*) 〔名〕 ①身体，身材，体型②肢体，身体的部位，器官③(身)高

عمل ~ 器官功能

اندام زایی (*andām-zāyee*) 〔名〕 〈生〉器官发生

اندایش (*andāyesh*) 〔名〕 ①涂抹，砌抹②灰泥

انداییدن (*andāyeedan*) 同 اندودن

اندخسیدن (*andakhseedan*) 〔动〕(根 اندخس) 支持，帮助，庇护

اندر Ⅰ (*andar*) 〔形、介〕 ① نادر 的比较级和最高级②在…之内

اندر Ⅱ 用做后缀，常和下列词构成复合词，如：

برادر ~ 异父(或异母)兄弟

پدر ~ 异父，继父

پسر ~ 妻与前夫(或夫与前妻)所生的儿子

خواهر ~ 异父(或异母)姊妹

مادر ~ 异母，后娘

اندر Ⅲ 用做前缀时同 در 用法相同，如：~ آمدن، ~ گرفتن 等

اندراج (*enderāj*) 〔名〕 计入，载入，进入

اندراس (*enderās*) 〔名〕 ①消失，被抹掉②全部消灭，彻底的毁灭③陈旧，破旧

اندرز (*andarz*) 〔名〕 忠告，劝告，嘱咐，箴言

(را، به) (گفتن ~) دادن ~ 忠告，劝告；嘱咐，叮嘱；劝谕；训谕

اندرگاه (*andargāh*) 〔名〕 闰日

اندرون (*andaroon*) 〔名〕 ①内部，里面②(伊朗式房屋供妇婴居住的)内室③内心，心灵

چمدان ~ 皮箱内

اندرونه (*andaroone*) 〔名〕 ①〈解〉内部器官，内脏②内衣

اندرونه شناسی (*~ shenāsee*) 〔名〕 内脏学

اندرونی (*andaroonee*) 〔形〕 里面的，内部的

حیاط ~ 内室

زاویهٔ ~ 内角

مرض ~ 内科病

اندك (*andak*) 〔形〕 不多的，少量的，少时的

در ~ مدت 短期内

اندك اندك 〔副〕 逐渐，渐渐地，一点一点地

~ بهم شود بسیار 〈谚〉积少成多(集腋成裘)

اندکس Index 〔名〕 索引，目录

اندکی (*andakee*) 〔名〕 一些，一点，稍许

اندماج (*endemāj*) 〔名〕 溶合在一起，加入

ان دماغ (*an-damāgh*) 〔名〕 〈口〉鼻涕

اندوختن (*andookhtan*) 〔动〕(根 اندوز) ①积聚，积蓄，贮存，积累②获得

دهقانان چین در کارهای تولیدی خود تجارب فراوانی اندوخته‌اند. 中国农民在生产劳动中积累了丰富经验。

اندوخته 〔形、名〕 ①积蓄的，储存的，积攒的②储藏，储蓄③为储存(而…)

مختصر ~ 私房(积攒)

اندود (*andood*) 〔名〕 ①涂抹，涂②涂料，抹料

~ زر 镀金的

~ گل 抹上泥的

~ کردن 涂抹

اندودن (*andoodan*) 〔动〕（根 اندای）涂抹，一层层覆盖

اندورا (*andoorā*) 〔名〕 安道尔（欧洲）

اندوزیدن (*andoozeedan*) 同 اندوختن

اندونزی (*andoonezee*) 〔名〕 印度尼西亚(亚洲)

اندوه (*andooh*) 〔名〕 悲哀，伤心，痛苦，悲痛

~ خوردن 同上

اندوه آور (~*āvar*) 同 اندوهگین

اندوه بار 同 اندوهگین

اندوهگین (~*geen*) 〔形〕 悲伤的，伤心的，忧愁的，忧郁的

~ شدن 悲伤，伤心，忧愁

اندوه ناك 同 اندوهگین

اندوهیدن (*andooheedan*) 〔动〕（根 اندوه）悲哀，伤心，痛苦，悲痛

اندی I (*andee*) 同 اند

اندی II 〔名〕 ①希望，期望②惊奇，吃惊③但愿，也许

اندیش (*andeesh*) 可做构词后缀，如：~خیر، ~بد 等

اندیشمند (~*mand*) 〔形〕 沉思的

اندیشناك 〔形〕 ①沉思的；冥思苦想的②担心的，忧虑的

~ بودن (از) 惦念，担心

اندیشه (*andeeshe*) 〔名〕 ①思想，思索，考虑，沉思②惦念，担心，挂念，思虑，焦虑

~ مائو تسه دون 毛泽东思想

~ مائو تسه دون رهنمای عمل ماست . 毛泽东思想是我们的行动指南。

در ~ بودن 思考，思索，考虑，沉思

~ کردن 思考，思索；担心，焦虑

اول ~ وانگهی گفتار 〈成〉先想想再说，不要贸然开口。

اندیشه گرائی (~*gerā-ee*) 〔名〕 想象力

اندیشه ورزی (~*varzee*) 〔名〕 思想，意识形态

اندیشیدن (*andeesheedan*) 〔动〕（根 اندیش）思考，思索，考虑，沉思

اندیم Indium 〔名〕 〈化〉铟

اندیویدالیست Individualist 〔名〕 个人主义者

اندیویدالیسم Individualism 〔名〕 个人主义

انذار (*enzār*) 〔名〕 ①威吓②通知③劝告

~ کردن 同上

انر (*anar*) 〔形〕 ①丑陋不堪的，可怕的②坏的

انرژی Energy 〔名〕 〈理〉能(量)，精力

~ آفتاب 太阳能

~ اتمیک (~ اتمی) 原子能

~ اتمیک شکستن هسته 核裂变能

~ جنبشی 动能

~ ژئوترمیک 地热能

انزار (*enzār*) 〔名〕 ①预告，预示，有言在先②劝阻③吓唬，警告

~ کردن 预告，预示；劝阻；吓唬，警告

انزال (*enzāl*) 〔名〕 ①降低，下降②〈生理〉射精

~ بی اختیار 梦遗，遗精

~ سرعت 〈生理〉早泄，早射

انزجار (*enzejār*) 〔名〕 憎恶，厌恶，反感

~ داشتن (از) 对…厌恶

انزروت (*anzaroot*) 〔名〕 树胶，树脂，骨胶

انزعاج (*enze-āj*) 〔名〕 不安，惊慌，恐慌，

吃惊，惊悸

انزواء (*enzevā'*) 〔名〕 孤独的生活，与世隔绝，隐退

انزیم Enzyme 〔名〕 〈生化〉酶

انژکسیون Injection 〔名〕 注射，打针

انژه (*anjhe*) 〔名〕 小扁豆

انس (*ens*) 〔名〕（复 اناسی）人，人类

انس (*ons*) 〔名〕 ①习惯，依恋②和气，亲热

گرفتن ～ (داشتن ～) (با ، به) 与…亲近，亲热，火热

انسا ANSA 〔名〕 安莎通讯社（意大利）

انساب (*ansāb*) 〔名〕 ①见 نسب ②亲属关系，联系

انسال (*ansāl*) 见 نسل

انسان (*ensān*) 〔名〕 人，人类

انسان دوست (～*doost*) 〔形、名〕 ①人道的，人道主义的，仁爱的，博爱的②人道主义者

انسان دوستی 〔名〕 人道主义，仁爱、仁慈、博爱

انسان شناس (～*shenās*) 〔名〕 人类学者

انسان شناسی 〔名〕 人类学

انسانی 〔形〕 ①人的，人类的②人性的，人道的

～ صفات 人的属性（尤指美德）

～ غیر 非人的，非人道的，残酷的

انسانیت (*ensāniyyat*) 〔名〕 人道，人道主义，人性

کردن ～ 讲人道；讲人情；和气

انستیتو(ی) Institute 〔名〕 专科学校，学院，研究所

چین خلق خارجی امور ～ 中国人民外交学会

انسجام (*ensejām*) 〔名〕 ①淌，流，流出，流淌②（讲话）流利，流畅

انسداد (*ensedād*) 〔名〕 关，堵塞，阻塞，梗阻，关闭

عروق ～ 〈医〉血管阻塞，血栓

انسلاخ (*enselākh*) 〔名〕 ①脱（衣），蜕（皮），裸露②（月份）过去

انسلاک (*enselāk*) 〔名〕 进入，加入

انسولین Insulin 〔名〕 〈生化〉胰岛素

انسی (*ensee*) 〔形、名〕 人道的，人种

انسیکلپدی Encyclopaedia 〔名〕 百科全书

انشاء (*enshā'*) 〔名〕 ①作文，创作，作品②开创，首创③修辞，修辞法

احکام ～ 〈军〉起草命令

ساده ～ 普通文体

عالی ～ 高级文体

～ کتاب 范文读本

کردن ～ 著文，创作，写作，作文；起草，草拟（文件）

نوشتن ～ 写作文

انشاء الله (*enshā-allāh*) 〔叹〕 但愿如此！

انشاد (*enshād*) 〔名〕 ①朗诵，朗诵诗歌②引导，指导

کردن ～ 朗诵，引导，指导

انشراح (*ensherāh*) 〔名〕 快乐，满意，愉快，心情舒畅

انشعاب (*enshe-āb*) 〔名〕（复 انشعابات）分开，分散，分解，分歧，分叉，分裂

انشعابگر (～*gar*) 〔名〕 分裂者，分裂分子

انشعابگرانه 〔形、副〕 分裂的（地）

～ عمل 分裂行为

انشعابی (*enshe-ābee*) 〔形、名〕（复 انشعابیون）

①分裂的②分裂主义者，分裂分子

انشعال (*enshe-āl*) 〔名〕 点燃，燃烧

انشقاق (*ensheghāgh*) 〔名〕 ①分裂，裂开，分离，离散②（意见）分歧

انصار (*ansār*) 见 ناصر

انصاف (*ensāf*) 〔名〕 公正，公平，公道

~ از روی 凭良心（说），老实说，说实在的

~ خانهٔ （伊朗农村处理民事纠纷的）仲裁所

دادن ~ 公断；不偏袒；公道

داشتن ~ 公道，公正

انصافاً (*ensāfan*) 〔副〕 凭良心（说），公正地，说实话

انصداع (*ensedā'*) 〔名〕 ①断裂，破裂，裂口②断绝

عضلات ~ 〈医〉韧带破裂

انصراف (*enserāf*) 〔名〕 ①离去，离开，放弃②〈语〉变位

از سفر ~ 放弃旅行（的打算）

(از) (ورزیدن ~) کردن ~ 放弃，不…，离开，离去

انصرام (*enserām*) 〔名〕 切断，割断，断绝

انصف (*ansaf*) منصف 的比较级和最高级

انضباط (*enzebāt*) 〔名〕 ①纪律，秩序，井井有条②监督

کار ~ 劳动纪律

تحت ~ آوردن （给马）套上笼头；〈转〉控制，使…就范

(به ، را) دادن ~ 使…有条理；监督；整顿纪律

او آدم بی انضباطی نیست . 他不是一个不守纪律的人。

انضباطی 〔形〕 纪律的

~ اقدامات 纪律措施

~ مجازات 纪律处分

انضمام (*enzemām*) 〔名〕 合并，附加，连接，附带

~ به 包含…，附有…，连带着…

انطاق (*entāgh*) 〔名〕 强迫发言，逼人讲话

انطباع (*entebā'*) 〔名〕（复 انطباعات）①印出，出版②印记，印象③（复数时）出版的作品

ادارهٔ کل انطباعات 出版总局

انطباعات 见 انطباع

انطباعی 〔形〕 印刷的

~ صنایع 印刷工业

انطباق (*entebāgh*) 〔名〕 符合，相符，一致性

دادن ~ 使…相符；比较

داشتن ~ 相符，相一致

انطفاء (*entefā'*) 〔名〕 熄灭，扑灭

انطلاق (*entelāgh*) 〔名〕 离开，离去，离异

انطماس (*entemās*) 〔名〕 消灭，抹去，涂去，消失

انظار (*anzār*) 见 نظر

عمومی ~ 公开场合

در ~ مردم (یا عموم) 在众目睽睽之下

در ~ عمومی ظاهر شدن 在公开场合露面

انعام (*en-ām*) 〔名〕 小费，赏赐

(فرمودن ~) دادن ~ 给小费，赏给

گرفتن ~ 拿小费，受赏

انعام (*an-ām*) 见 نعم

انعامی (*en-āmee*) 〔形〕 赠送的，馈赠的

انعدام (*en'edām*) 〔名〕 消失，消灭，铲除

انعزال (*en'ezāl*) 〔名〕 退开，避开，辞退，隐居，隐退，孤立

انعطاف (*en'etāf*) 〔名〕 ①倾向，偏向，倾斜，弯曲②同情，怜悯③机动，灵活，应变

~ قابليت 弯曲性，机动性

انعطاف پذير (~*pazeer*) 〔形〕 机动的，灵活的

انعقاد (*en'eghād*) 〔名〕（复 انعقادات）①召开（会议等）②缔结，签订（条约）③变浓，凝结（奶等）

~ جلسه 开会

~ خون 血液凝结，〈医〉止血法

~ قرارداد 缔结条约

~ يافتن 召开；签订，缔结；浓缩，凝结

انعكاس (*en'ekās*) 〔名〕（光、热等）反射；反映

~ صدا 回声

~ عمل 反射作用

~ نور 光的反射

~ زاويهٔ 〈理〉反射角

~ قابل 可反射的

~ سوئى بخشيدن 带来不良反应

~ پيدا كردن（~ يافتن） 有反应

اين واقعه در دنيا ~ پيدا كرده است . 这件事在全世界引起了反响。

انف (*anf*) 〔名〕（复 انوف）鼻子

برغم ~ او 故意使他为难，故意刁难他

انفاد (*enfād*) 〔名〕 耗尽，用完，竭尽

~ داشتن 耗尽，竭尽，用完

~ شدن 被耗尽，被竭尽，被用完

انفاذ (*enfāz*) ①执行，履行，实行②派遣，委派③穿越，穿过，穿通

~ حكم 执行命令

~ كردن 执行，履行，实行；委派，派遣；穿越，渗入

انفاركت Infarct 〔名〕〈医〉（血管）梗塞

انفاس (*anfās*) 见 نفس (*nafas*)

انفاق Ⅰ (*enfāgh*) 〔名〕 ①花费，开销，支出②赠送，赐与，施舍

~ كردن 同上

انفاق Ⅱ 〔名〕 新鲜橄榄油

انفجار (*enfejār*) 〔名〕 爆炸，爆裂

~ هسته‌اى 核爆炸

~ هوايى 空中爆炸

~ كردن 爆炸，爆裂

انفجارى 〔形〕 爆炸的，爆破的

انفراد (*enferād*) 〔名〕 独自，孤独，单独；独立

به ~（بالانفراد ، على‌الانفراد） 单独地，独自地

انفراداً (*enferādan*) 〔副〕 独自地，单独地

انفرادى 〔形〕 单个的，个体的，单独的，个别的，独身的

~ آتش 〈军〉零星火力

~ اقتصاديات 个体经济

~ بازى 单打（乒乓球等）

~ حبس 单独监禁

~ زندگى 独身生活

انفراق (*enferāgh*) 〔名〕 分手，告别

انفس (*anfas*) نفيس 的比较级和最高级

انفس (*anfos*) 见 نفس (*nafs*)

انفساح (*enfesāh*) 〔名〕 ①（地方）宽敞，宽阔②〈转〉心胸开阔，愉快，舒适，舒坦

انفساخ (*enfesākh*) 〔名〕 废除，解除（合同、契约、婚约等）

انفساد (*enfesād*) 〔名〕 ①腐败，腐烂，损伤② 淫乱，淫荡

انفست (*anfast*) 〔名〕 蜘蛛网

انفصال (*enfesāl*) 〔名〕 ①拆散，分开②除去，解除③割断，切断

از شغل ~ 解除职务

کسی از خدمت ~ 解雇某人

بدون ~ از کار 不脱产的

انفضاح (*enfezāh*) 〔名〕 侮辱，耻辱，羞耻

انفع (*anfa'*) نافع 的比较级和最高级

انفعال (*enfe-āl*) 〔名〕 ①做为，做成②羞愧③痛心，悲伤④〈化〉反应；〈理〉反作用

فعل و ~ 〈理〉作用和反作用

~ بردن 害羞

~ دادن 使…害羞

انفکاك (*enfekāk*) ①解开，分离，分开，释放②〈化〉分解，解析

انفکسیون Infection 〔名〕 感染，传染

انفلوانزا Influenza 〔名〕 流行性感冒

انفوزیون Infusion 〔名〕 注入，灌输；〈医〉输注

انفی (*anfee*) 〔形〕 鼻的；鼻音的

انفیرمری Infirmary 〔名〕 医院，医务室（尤指学校、教养所等附设的病房）

انفیرمیه Infirmier 〔名〕 护士，卫生员

انفیلتراسیون Infiltration 〔名〕 〈医〉浸润

انفیه (*anfiye*) 〔名〕 ①鼻烟② انفی 的阴性

حروف ~ 〈语〉鼻音字母

~ کشیدن 吸鼻烟

انفیه دان 〔名〕 鼻烟盒

انقاذ (*enghāz*) 〔名〕 释放，拯救

انقاس (*anghās*) 〔名〕 墨水；笔

انقباض (*enghebāz*) 〔名〕 ①压缩，减缩，紧缩，收缩；萎缩②（心情）难过，压抑

~ حدقه 〈医〉瞳孔缩小症

~ شکم 〈医〉便泌

~ عضله 〈医〉肌肉萎缩

~ فك 〈医〉牙关紧闭

~ قلب وشرایین 〈医〉心脏收缩

~ و انبساط (قب) （心脏）收缩与扩张

قابل ~ 可收缩的，有收缩性的

قوهٔ ~ 收缩力，收缩性，

~ پیدا کردن （发生）收缩（现象）

انقراض (*engherāz*) 〔名〕 消亡，灭亡，死亡；倾覆

تا ~ عالم 永远，直到世界末日；永不…

~ یافتن 消亡，灭亡，死亡

انقسام (*enghesām*) 〔名〕 分开；分裂

انقص (*anghas*) ناقص 的比较级和最高级

انقضاء (*enghezā'*) 〔名〕 （时间）终了，末尾，期满，完结，结束；逝去，流逝

~ مدت پرداخت 付款期满

~ موعد 到期

~ یافتن 期满，到期

انقطاع (*enghetā'*) 〔名〕 中止，停止，中断，间歇

بلا ~ 不间断地，连续地

انقلاب (*enghelāb*) 〔名〕（复 انقلابات）①革命，变革，改革②变化，变迁

~ امعاء 〈医〉肠下垂

~ بورژوا ـ دموکراتیك 资产阶级民主革命

~ پرولتاری 无产阶级革命

~ رحم 〈医〉子宫后倾

~ سوسیالیستی 社会主义革命

(زمستانی ~) شتوی ~ 〈天〉冬至

صنعتی ~ 工业革命

(تابستانی ~) صیفی ~ 〈天〉夏至

عظیم فرهنگی ~ 文化大革命

اکتبر کبیر سوسیالیستی ~ 伟大的十月社会主义革命

مزاج ~ 作呕，恶心；晕船

هوا ~ 天气变化

انقلابات زمان 时代的变迁

کردن ~ 革命，进行革命；发生变化，变迁

انقلابچی 〔名〕 革命者，革命家

انقلاب منش (~ *manesh*) 〔形〕 革命的

انقلاب منشانه 〔副〕 革命地，用革命方法，经过革命途径

انقلابمنشی 〔名〕 革命性

انقلابی (*enghelābee*) 〔形、名〕 (复 انقلابیون) ①革命的②革命者，革命家③〈天〉至的（如夏至的、冬至的）

~ انتقادات 革命大批判

~ جنگ 革命战争

~ روحیهٔ 革命精神

انقلاع (*enghelā'*) 〔名〕 根绝，根除

انقوزه (*anghooze*) 〔名〕 〈植〉阿魏树胶

انقهال (*enghehāl*) 〔名〕 （病后）消瘦，虚弱

انقیاد (*enghiyād*) 〔名〕 屈服，服从，顺从，归顺，唯命是从

در آوردن ~ (تحت) به 使…归顺，使…顺从

کردن ~ 服从，顺从，归顺

انکاح (*enkāh*) 〔名〕 结婚

انکار (*enkār*) 〔名〕 拒绝，否认，否定

نفس ~ 克己

~ غیر قابل 不可否认的，不可拒绝的

~ قابل 可否认的，可拒绝的

بودن ~ محل 被否定

کردن ~ 否定，否认，拒绝

... جای (محل) ~ نیست که 无可否认…

انکارناپذیر (*enkār-nāpazeer*) 〔形〕 不可否认的，不可辩驳的

انکر (*ankar*) 〔形〕 讨厌的

انکرالاصوات (*ankarol-asvāt*) 〔名〕 刺耳的声音

انکسار (*enkesār*) 〔名〕 ①断裂，折断，破碎，破烂②〈理〉折射③后悔，沮丧

خاطر ~ 受委屈，悲伤，沮丧，灰心，情绪低落

نور ~ 〈理〉光的折射

~ زاویهٔ 折射角

انکسارسنج (*~sanj*) 〔名〕 〈理〉折射计

انکساف (*enkesāf*) 〔名〕 （日）蚀

انکشاف (*enkeshāf*) 〔名〕 (复 انکشافات) ①发现，出现，显露②发展

انکیزیسیون Inquisition 〔名〕 ①〈法〉审问，讯问②（中世纪天主教审判异端的）宗教法庭

انکیوبیتر Incubetor 〔名〕 ①孵卵器②早产婴儿保育箱③细菌培养器

انگ Ⅰ (*ang*) 〔副〕 〈口〉简直是，完全

انگ Ⅱ : (برای) انداختن ~ 孜孜以求，追求

انگ Ⅲ 〔名〕 商标，号牌，筹码，尺码

انگ Ⅳ 〔名〕 ①〈口〉不中用②失败，失利

انگ Ⅴ 〔名〕 陶器管；水道，水渠

انگ Ⅵ 〔名〕 蜜蜂

انگار (*angār, engār*) ①见 انگاشتن ②仿佛，好象

~ نه ~ 仿佛并不…，好象并不，压根儿，犹如没事儿似的（好象没那回事）

او ~ نه ~ با من آشناست. 他对我带睬不理的。

~ كردن 想，想象，推测，揣度，思量，思忖，琢磨

انگاردن (*angārdan*) 同 انگاشتن

انگاره (*engāre*)〔名〕①想象，传说，往事，轶事，寓言②一服，一剂（药）③尺寸，尺度，范围④计划，措施⑤出纳簿记

انگاريدن (*engāreedan*) 同 انگاشتن

انگاشتن (*angāshtan,engāshtan*)〔动〕（根 انگار）想象，推测，揣度，思量，思考，设想

انگبار (*angebār*)〔名〕〈植〉朝鲜蓟

انگبين (*angabeen*)〔名〕蜂蜜

انگشت (*angesht*)〔名〕煤炭，木炭

انگشت (*angosht*)〔名〕手指，脚趾

~ بزرگ（~ شست ، ~ نر） 大拇指

~ حلقه（~ بنصر） 无名指

~ سبابه（~ شهادت ، ~ نشان） 食指

~ كوچك（~ خنصر） 小指

~ ميانه（~ وسطى） 中指

~ اثر 手印，指印

~ خطهاى سر 指纹

~ نقاشى با 指画法（一种用手指蘸颜料洒在湿纸上的画法），指画法作品

~ نوك 手指尖

او ~ كوچك تو هم نميشود. 他根本比不上你。

~ رساندن 唆使，教唆

~ زدن 弹；（捻指以表示）高兴；参加，加入

~ در（به ، توى）شير（ماست）كسى زدن 阻碍，蓄意破坏，故意使坏，有意捣鬼

~ كردن（در） 插手，干预，染指

در ~ كردن 戴在手指上；挂在手指上

انگشتان دو دست رابهم قفل كردن （两手的手指）交错对插

~ كشيدن（بر） 抹去，删去，勾销

~ گذاردن 弹

~ بدندان گزيدن（~ خاييدن ، ~ ندامت بدهان گرفتن） 表示遗憾，惋惜，懊悔

~ بدهان ماندن（~ حيرت بردهان نهادن） 惊讶，愕然，瞠目

~ بر چشم نهادن 同意，服从

~ بر حرف كسى نهادن 反对，挑剔

~ بر دهان نهادن 要…缄默，要…闭嘴，表示遗憾

~ برلب كسى نهادن 迫使…讲，逼…说出

انگشتانه (*angoshtāne*)〔名〕顶针儿，指箍

~ گل 〈植〉毛地黄

انگشت برك (*angosht-borak*)〔名〕〈动〉蝼蛄

انگشت‌بند (*~ band*)〔名〕脚蹼（潜水员用）

انگشت پيچ (*~peech*)〔名〕①糖浆，（用手越缠越粘的）糖稀②条约，口实

انگشتر (*angoshtar*)〔名〕戒指，指环

انگشترى 同 انگشتر

انگشت شمار (*angosht-shomār*)〔形〕稀少的，罕见的，不多的，屈指可数的，寥寥无几的

روزهاى استعمار ~ است. 殖民主义的日子已是屈指可数了。

طرفداران این نظریهٔ نادرست ~ اند .
这种错误观点的附和者寥寥无几。

انگشتك (*angoshtak*) 〔名〕 捻手指

انگشت کش (*angosht-kesh*) 同 انگشت نما

انگشت گذاری (~*gozāree*) 〔名〕 〈乐〉(用指)弹

انگشتگر (*angesht-gar*) 〔名〕 卖煤者，制煤者

انگشتناك (*angoshtnāk*) 〔名〕 顶针儿

انگشت نشان (*angosht-neshān*) 同 انگشت نما

انگشت نگاری (~*negāree*) 〔名〕 指纹术，指纹法

انگشت نما (~*nemā*) 〔形〕 ①引人注意的，著名的，出名的，首屈一指的②臭名昭彰的

شدن ~ 出名；成为众矢之的，成为笑柄

خود را ~ کردن 出丑，丢脸，让人指自己的脊梁骨

انگشتوانه (*angoshtavāne*) 〔名〕 顶针儿

انگل (*angal*) 〔名〕 ①寄生虫②寄食者，食客

~ برونزی (~ خارجی) 〈动〉外寄生物

~ داخلی 〈动〉体内寄生物，体内寄生虫

~ شدن 成为寄生虫，吃白食

انگل (*angol*) 同 انگله

انگلستان (*englestān*) 〔名〕 英国（欧洲）

انگل شناس (*angal-shenās*) 〔名〕 寄生虫学家

انگل شناسی 〔名〕 寄生虫学，寄生物学

انگله (*angole*) 〔名〕 ①钮扣②钮扣孔，环，扣，扣眼

انگلی (*angalee*) 〔名、形〕 ①寄生性，寄生现象②寄生虫的

انگلیس (*englees*) 〔名、形〕 ①英国人②英国的

انگلیسی 〔名、形〕 ①英语②英国人③英国的

انگلیسی زبان (*angleesee-zabān*) 〔形〕 讲英语的

انگلیسی مآب (~*ma-āb*) 〔名〕 英国狂，崇英狂

انگم (*angom*) 〔名〕 树胶

انگنار (*anganār*) 〔名〕 〈植〉洋蓟属

انگور (*angoor*) 〔名〕 葡萄

~ عسکری 甜葡萄

~ فرنگی 醋栗

~ مشك 麝香葡萄

خوشهٔ ~ 葡萄串

درخت ~ 葡萄藤

انگورچین 〔名〕 采葡萄的人

انگورستان (*angoorestān*) 〔名〕 葡萄园

انگورك (*angoorak*) 〔名〕 瞳孔

انگول (*angool*) 〔名〕 ①扣子，钮扣②手指头

انگولك (*angoolak*) 〔名〕 小拇指

~ زدن 掘，挖，刨（土）

~ کردن 触动，干扰，挑动，唆使

انگیختگی (*angeekhtegee*) 〔名〕 激昂

انگیختن (*angeekhtan*) 〔动〕（根 انگیز）①唆使，激起，挑动，刺激②叫醒，惊醒

انگیز (*angeez*) ① انگیختن 的根②可做构词后缀，如： غم ~ ، حیرت ~ 等

انگیزاندن (*angeezāndan*) 〔动〕（根 انگیزان）激起，挑拨，煽动

انگیزش (*angeezesh*) 〔名〕 ①挑动②激动

انگیزه (*angeeze*) 〔名〕 ①刺激，动机，动因，起因②刺激物，兴奋剂

~ مادی 物质刺激

انگیزیدن (*angeezeedan*) 同 انگیختن

انمله (*anmele*) 〔名〕（复 انامل）指尖，指

انموذج (*onmoozaj*) 同 نمونه 和 نمودار

انوار (*anvār*) 见 نور

انواع (*anvā'*) 见 نوع

اقسام و ~ 各式各样，各种类型

انور (*anvar*) نير 的比较级和最高级

انوريسما Aneurism 〔名〕〈医〉动脉瘤

انوشه (*anooshe*) 〔形〕①幸福的②永恒的，永生的

انوف (*onoof*) 见 انف

انوفل Anopheles 〔名〕疟蚊属

انهاء (*enhā'*) 〔名〕通知，告知，警告

کردن ~ 通知…，报告…，呈报…

انهار (*anhār*) 见 نهر

انهاض (*enhāz*) 〔名〕激发，激起，复兴

انهدام (*enhedām*) 〔名〕歼灭，消灭，破坏，毁坏

انهزام (*enhezām*) 〔名〕败北，溃败，溃逃，逃遁

انهضام (*enhezām*) 〔名〕消化

انهماك (*enhemāk*) 〔名〕埋头于，专心致志于…

ان هوى (*anhwe*) 〔名〕安徽（省）

انياب (*anyāb*) 见 ناب

انيدريت Anhydrite 〔名〕〈化〉硬石膏

انيدريد Anhydride 〔名〕〈化〉酸酐，酐

انيس (*anees*) 〔名、形〕①朋友，伙伴，同志②友好的③熟练的

انيس Anise 〔名〕茴香，茴芹

انيش (*aneesh*) 〔名〕①拍马屁者②特务

انين (*aneen*) 〔名〕呻吟，叹息，叹气

او (*oo*) 〔代〕①他，她，它②（在伊扎菲构造中用作定语时）他的，她的，它的

کتاب ~ 他（她）的书

اوا (*avā*) 〔名〕①同 آواز ②粥

اواخر (*avākher*) 〔名〕①见 آخر ②月末，下旬③近来

در اين ~ 最近，近来

اوار (*avār*) 〔名〕帐本

اوار (*ovār*) 〔名〕热，炎热

اوارين (*avāreen*) 〔形〕恶毒的，丑恶的

اواسط (*avāset*) 〔名〕①见 وسط ②月中，中旬

در ~ قرن نوزدهم 十九世纪中叶

اواسطالناس (*avāseto-nnās*) 〔名〕有中等财产的人

اوام (*avām*) 〔名〕①债，债务②颜色

اوامر (*avāmer*) 见 امر Ⅱ条

اوان (*avān*) 见 آن Ⅱ条

از ~ طفوليت 从幼年起，从童年起

اوانس Ounce 同 اونس

اوايل (*avāyel*) 同 اوائل

اوائل (*avā-el*) 〔名〕①见 اول Ⅱ ②开始，开端，起初

در ~ سال جارى 今年年初

اوباريدن (*owbāreedan*) 〔动〕（根 اوبار）吞没，吞下

اوباش (*owbāsh*) 〔名〕①社会败类，社会渣滓②流氓，阿飞③鲁莽汉

اوباشتن (*owbāshtan*) 〔动〕（根 اوبار）①吞，吞下②充满，填满③丢，掷，抛

اوباشى (*owbāshee*) 〔名〕流氓行为，阿飞腔

کردن ~ 耍流氓

اوبه (*owbe*) 〔名〕①帐篷，帐幕②部落

اوپرا (*operā*) 同 اپرا

اوپك OPEC 〔名〕石油输出国组织的简称

اوپورتونيزم 同 اوپورتونيسم

اوپورتونيست Opportunist 〔名〕机会主义者

اوپورتونيستى Opportunistic 〔形〕机会主义的

مشى ~ 机会主义路线

اوپورتونيسم Opportunism 〔名〕机会主义

اوت Aout 〔名〕 八月

اوت Out 同 آت

اوتاد (*awtād,owtād*) 见 وتد

اوتار (*owtār*) 见 وتر

اوتاكار Autocar 〔名〕 ①汽车，大汽车②自动小货车

اوتاوا (*owtāvā*) 〔名〕 渥太华（加拿大首都）

اوتراق (*ootrāgh, otrāgh*) 〔名〕 居留，停留，住地，住所

اوتو 同 اتو

اوتوپيست 同 اتوپيست

اوتوماتيك 同 اتوماتيك

اوتونومى Autonomy 〔名〕 自治，自治权，自主

اوج (*owj*) 〔名〕 ①高度，高潮②高点，极点，顶点③〈空〉上升限度

كمال ~ 臻于完善

در ~ شهرت 名噪一时（声名正盛）

~ گرفتن（به ~ رسيدن） 上升，升高，提高，达到顶点

جنبش انقلابى تودهاى ~ گرفت. 革命群众运动出现了高潮。

اوجا (*oojā*) 〔名〕 〈植〉榆树

اوجاع (*awjā',owjā'*) 见 وجع

اوجاق (*ojāgh*) 同 اجاق

اوجب (*awjab, owjab*) واجب 的比较级和最高级

اوج گيرى (*owj-geeree*) 〔名〕 升高，飞起，高潮

اوج نما (*~nemā*) 〔名〕 高度计，测高器，高度指示器

اوچى 〔名〕 〈植〉鼠尾草属

اوحد (*owhad*) 〔形〕 唯一的，单一的

اوخ 〔叹〕 哎哟，嗳唷

~ كردن 哎哟哎哟地叫

اودكلن Eau de cologne 〔名〕 科隆香水

اوديه (*awdiye, owdiye*) 见 وادى

اوراد (*awrād,owrād*) 见 ورد

اوراق (*awrāgh, owrāgh*) 〔名、形〕 ①见 ورق ②案卷，卷宗，公文，文件③散页的（书）

~ استقراضى 债券

~ بهادار 有价证券

~ تبليغاتى 商品说明书，商品广告

~ قرضۀ دولتى 公债

~ يادداشت 记事本

~ شدن 破，散页

اين كتاب ~ شده است. 这本书脱页了。

~ كردن 弄坏，弄散，（车床）拆散

اين ماشين را ~ كنيد. 请把这台机器拆开。

اورام (*awrām, owrām*) 见 ورم

اورانوس Uranus 〔名〕 〈天〉天王星

اورانيوم Uranium 〔名〕 〈化〉铀

~ غنى شده 浓缩铀

غنى كردن ~ 使铀浓缩

اورتاق (*oortāgh*) 同 ارتاق

اورتوپدى Orthopedy 〔名〕 矫形外科

اورتودوكس Orthodox 〔形〕 ①正统的（尤指宗教方面的），传统的②信东正教的

اورتور Overture 〔名〕 〈乐〉序曲，前奏曲

اورتيكون Orthicon 〔名〕 〈无〉正析（摄）象管（电视机中用）

اوردو (*oordoo*) 同 اردو

اورس (*avars*) 〔名〕 〈植〉山柏

اورست Everest 〔名〕 埃非尔士峰（即珠穆朗玛峰）

اورشليم (*oorsheleem*) 〔名〕 耶路撒冷（巴勒斯

坦著名古城，伊斯兰教、犹太教和基督教的“圣地”）

اورك (*owrak*) 〔名〕 秋千

اورکستر Orchestra 〔名〕 乐队

اورلون Orlon 〔名〕 〈纺〉奥纶（聚丙烯腈短纤维，商品名）

اورمایسین Aurimycin 〔名〕 〈医〉金霉素

اورمزد (*oormozd*) 同 ارمزد

اورمون Hormone 〔名〕 〈生化〉荷尔蒙，激素，内分泌

اورنگ (*owrang*) 〔名〕 ①王位，宝座，御座 ②聪明，智慧③美丽，漂亮④水彩

اورواطوار (*ooro-atvār*) : ریختن ~ 忸怩作态，卖弄

اوروپیم Europium 〔名〕 〈化〉铕

اوروغ (*ooroogh*) 〔名〕 〈史〉宫廷；帝王的待从武官

اوروگویه 〔名〕 乌拉圭（拉丁美洲）

اوره Urea 〔名〕 〈化〉尿素，脲

اوریون Oreillons 〔名〕 〈医〉痄腮

اوزار I (*owzār*) 同 ابزار

اوزار II 见 وزر

اوزامبر (*oozāmbor*) 〔名〕 乌松布拉（布隆迪首都）

اوزان (*owzān*) 〔名〕 ①见 وزن ②天平秤，秤，砝码，秤砣

علم ~ و مقادیر 度量衡学

اوزوم بروم (*oozoomboroom*) 〔名〕 鲟鱼

اوزون Ozone 〔名〕 〈化〉臭氧

اوساط (*awsāt, owsāt*) 见 وسط

اوستا (*avestā*) 〔名〕 〈宗〉吠陀经（或译为：阿维斯塔）

اوستاد (*oostād*) 同 استاد

اوستا علم (*oostā-alam*) : کردن ~ 草率从事

اوسط (*owsat*) 〔形〕 （复 اواسط）中间的，中心的

اوسع (*owsa'*) وسیع 的比较级和最高级

اوصاف (*owsāf*) 见 وصف

اوصیا (*awsiyā,owsiyā*) 见 وصی

اوضاع (*owzā'*) 〔名〕 ①见 وضع ②情况，状况，局势

جهان ~ 国际形势，国际局势

زندگی ~ 生活状况

سیاسی ~ 政治情况，政治局势

مساعد حکم فرما ست. ~ 形势一片大好。

اوضح (*owzah*) واضح 的比较级和最高级

اوطان (*owtān*) 见 وطن

اوطراق (*otrāgh*) 同 اطراق

اوعیه (*ow'iye*) 见 وعاء

اوغروق (*oghroogh*) 〔名〕 帐篷

اوف (*oof*) 〔叹〕 哎呀！啊！

شدن ~ 弄伤，（小孩）碰伤

کردن ~ 叹气

چقدر گرم است ! ~ 天气多热呀！

اوفتادن (*ooftādan*) 同 افتادن

اوقات (*owghāt*) 〔名〕 ①见 وقت ②时机，机会，情况，状况③情绪，精神，心情

در بسیاری از ~ 许多时候

کسی را تلخ کردن ~ 使…不高兴，使…扫兴

اوقاتش تلخ است . 他心情不好。

اوقات تلخ (*~talkh*) 〔形〕 生气的，激怒的，

沮丧的；情绪不好的，怏怏不乐的；扫兴的

اوقات تلخى 〔名〕 生气，激怒，沮丧；不愉快

باكسى ~ كردن 向…说气话，向…发火

اوقاف (*owghāf*) 〔名〕 ①见 وقف ②捐给慈善机关、寺院等的财产，地产

~ ادارهٔ 慈善机关

اوقيه (*owghiyye*) 〔名〕 一盎司(重量)

اوكيناوا 〔名〕 冲绳（日本）

اوگادگو 〔名〕 瓦加杜古（上沃尔特首都）

اوگاندا 〔名〕 乌干达（非洲）

اوگه‌اى (*owge-ee*) 〔形〕 异父母的，不是同一个父母的

~ برادر 异父（母）兄弟

~ خواهر 异父（母）姊妹

اول Ⅰ (*avval*) 〔数〕 第一个，第一

~ درجهٔ 第一等，头等

~ در نظر 乍一看，初看起来

~ در وهلهٔ 首先，起初

~ دوتاى 前两个

اول Ⅱ 〔名〕（复 اوايل 或 اوائل）开始

كار ~ 开头

و آخر ~ 始末，迟早

از ~ تا آخر 自始至终，从头到尾

~ از همان 刚一开始

~ در 开始

~ عدد 〈数〉素数，质数

~ عدد غير 复素数

حالا ~ كار است . 现在刚刚是开始。

اول Ⅲ 〔副〕 首先，开始

~ انديشه و آنگهى گفتار 〈成〉想好再说

باز اولش شد . 又是那样！又来啦！

اولاً (*avvalan*) 〔副〕 首先

اولا (*owlā*) 同 اولى

اولاد (*owlād*) 〔名〕 ①见 ولد ②后辈，后代，后裔，子孙③〈口〉孩子

اولادى : به ~ قبول كردن 收养为子，过继为子

اولاس (*oolās*) 〔名〕 〈植〉千金榆属

اولاغ (*olāgh*) 同 الاغ

اولان باتور 〔名〕 乌兰巴托（蒙古人民共和国首都）

اولتراسونيك Ultrasonic 〔形〕 超音速的

~ هواپيماى 超音速飞机

اولترائيسم Ultraism 〔名〕 过激论，极端主义

اولتيماتوم Ultimatum 〔名〕 最后通牒

اولفين Olefine 〔名〕 〈化〉烯（属）烃

اولنج (*owlanj*) 〔名〕 ①宝座，宝位②聪明，智慧③狡猾，欺骗，诈取

اولو (*ooloo,oloo*) 〔名〕 所有者，占有者

اولوالابصار (*oolool-absār*) 〔名〕 有远见的人

اولوالالباب (~ *albāb*) 〔名〕 聪明的人，有智慧的人，智囊

اولوالامر (~ *amr*) 〔名〕 指挥者，头目，首领，发号施令者

اولوالعزم (~ *a'zm*) 〔名〕 果断从事的人，掌权者

اولوسيونيسم Evolutionism 〔名〕 进化论

عاميانه ~ 庸俗进化论

اولويت (*owlaviyyat*) 〔名〕 优越，优先，特惠，优等（年龄、职务上的）

كامل ~ 绝对优势

~ مغالطه به 连锁论法，连锁推理

（به）دادن ~ 给予…优惠，优先

（بر）داشتن ~ 优先于…，优越于…

اولها (*avvalhā*) : آن ~ 起先，开始时

اولی (*avvalee*) 〔形〕 第一的，起初的，主要的，基本的

اولی (*owlā*) 〔形〕 宁可…的，更为合适的

بطریق ~ 更为，尤其是，何况

احتراز از استعمال این کلمه ~ است. 最好不用这个词。

اولیاء (*owliyā'*) 〔名〕 ①见 ولی ②年高者，长辈，长者

الله ~ 圣人

امور ~ 统治者，执政者，领导人

دولت ~ 政府当局，国务活动家

کودکان ~ 孩子的长辈

اولیت (*avvaliyyat*) 同 اولویت

ساختمان بیمارستان در این محله ~ دارد. 这个地区急需建造一所医院。

اولیتر (*owlātar*) 〔形、副〕 ①比较好的，更好的②比较好，更好地

اولیگارش Oligarch 〔名〕 寡头，寡头政治的执政者（或支持者）

مالی ~ 金融寡头

اولیگارشی Oligarchy 〔名〕 寡头政治，寡头统治

اولیگوسن Oligocene 〔名、形〕 〈地〉渐新世（的），渐新统（的）

اولین (*avvaleen*) 〔形〕 第一的，首先的

بار ~ (دفعه ~) 首次，第一次

اولیه (*avvaliyye*) اول 的阴性

مواد ~ 原料

اومانیست Humanist 〔名〕 人道主义者

اومانیسم Humanism 〔名〕 人道主义

اونس Ounce 〔名〕 盎司，唡（常衡 = 1/16磅；金衡及药衡 = 1/12磅）

اونیفرم Uniform 〔形、名〕 ①一律的，一样的，单调的②礼服，制服，军服

اونیورسیته University 〔名〕 大学

اوورتور Overture 〔名〕 〈乐〉序曲，前奏曲

اوه (*ooh*) 〔叹〕 哎哟，嗳唷

اوهام (*owhām*) 见 وهم

این واقعیت ندارد بلکه از ~ است. 这不是事实，只不过是想象而已。

اوهام پرست (~*parast*) 〔形〕 迷信的，邪教的

اوهان 〔名〕 武汉（湖北省）

اویا (*awyā*) 〔名〕 烙铁，焊铁

اویغور (*oyghoor*) 〔名、形〕 ①维吾尔人②维吾尔族的

اویماق (*ooymāgh*) 〔名〕 ①部族，部落，族，民族②（蒙古人民共和国的行政单位）区

اه (*oh*) 〔叹〕 喔！啊哦！（表示惊讶、轻蔑）

اهابه (*ehābe*) 〔名〕 恐吓，吓唬

اهالی (*ahālee*) 见 اهل

اهانت (*ehānat*) 〔名〕 侮辱，鄙视，蔑视，轻视

(به) کردن ~ 同上

اهانت‌آمیز 〔形〕 侮辱性的，蔑视的，鄙视的，轻视的

اهبت (*ohbat*) 〔名〕 弹药，军人装备，武器

اهتار (*ahtār*) 见 هتر

اهتداء (*ehtedā'*) 〔名〕 走上正道，受开导，引上正道

اهتزاز (*ehtezāz*) 〔名〕 ①抖动，煽动，飘动，飘扬，摇动②运动，振动③〈医〉悸动（心跳）

در ~ بودن 飘扬（旗）

به ~ در آمدن 飘扬起来

اهتمام (*ehtemām*) 〔名〕 ①努力，尽力，奋发②注意，关心③担心，挂念

به ～ 由于…照应，由于…的斡旋，由于…的尽力，在…努力之下

～ کردن (～ ورزیدن) (نسبت به) 努力，尽力；关心，关照

اهداء (*ehdā'*) 〔名〕 赠予，赠送；奉献

～ شدن (به) 被赠予，被赠送

～ کردن (به) 赠予，赠送

سازمان جوانان کمونیستی مجموعه‌ای از "منتخبات لنین" را باو ～ کرده است .

共青团组织赠送给他一套《列宁选集》。

اهداف (*ahdāf*) 见 هدف

اهرام (*ahrām*) 见 هرم

اهرم (*ahrom*) 〔名〕 ①杠杆，撬棍②〈军〉炮架尾

～ کار 杠杆作用，杠杆率

با ～ تکان دادن 用杠杆撬动，用杠杆移动

～ کردن 撬起

اهرمدار (～ *dār*) 〔名〕 〈军〉大炮瞄准手

اهرمن (*ahreman*) 同 اهریمن

اهریمن (*ahreeman*) 〔名〕 骗子；魔鬼

～ کیش (～ صفت، ～ خو) 恶魔般的，残忍的，极坏的

اهل (*ahl*) 〔名、形〕 (复 اهالی) ①居民，公民，人民，(家庭)成员②(精通…的)专门家，擅长…的人③值得的，当之无愧的，好的

～ اجتهاد 法律学家；法学院学生

～ ادب 文人学士

～ ادراك 有学问的人

～ اسلام 穆斯林，伊斯兰教徒

～ اعتزال 教会分立论者，叛教者

～ ایمان 笃信者，信徒

～ باطن 虔诚的人

～ بدعت 异教徒

～ بصیرت 有识之士，有远见的人

～ بلد 市民，镇民，公民

～ بهشت (～ نعیم) 有福的人

～ بیت (～ خانه) 家庭(成员)，家族；〈宗〉先知穆罕默德之家

～ پکن 北京人，北京市民

～ تدبیر 有办法的人

～ تصوف 苏非派(伊斯兰教神秘派)

～ تفسیر 神学者，神学院高级学生

～ جماعت 协会会员

～ جهنم (～ دوزخ) 该入地狱者，讨厌的家伙

～ حال 消息灵通的，熟悉情况的；寻欢作乐者

～ حرفت 手工业者，工匠，手艺匠

～ حرفه 技工，工匠，手艺匠

～ حکمت 哲学家，哲人，智者

～ خبره (～ خبرت) 专家，内行，鉴定家，行家

～ خدمت 职员，公务员

～ خرد 智者

～ دستار 宗教界人士，宗教学者(直译：缠头巾的人)

～ دل 勇士，慷慨悲歌之士

～ دلق 托钵僧，苦行者

～ دیوان 国家的顾问，部长

～ ذمت 纳贡者，进贡者

ذوق ~ 有嗜好的人，好色之徒
روزگار ~ 有经验的人，有学识的人，见过世面的人
زمان ~ 同时代的人；趋炎附势的人
زهد ~ 禁欲主义者
سخاوت ~ 慷慨大方的人
سخن ~ 能说善辩者，辩才
سنت ~ 逊尼派教徒（伊斯兰教两大派之一）
شرع ~ 法学家，法律家
شيعه ~ 十叶派教徒（伊斯兰教两大派之一）
صنعت ~ 手工业者，手工艺匠
ضلال ~ 异教徒，不虔诚的人
(طريق ~) طريقت ~ 回教的信徒，皈依者
علم ~ 学者
غدر ~ 背信者，变节者，背信弃义者，离经叛道者
غرض ~ 利己主义者；心怀叵测的人
فساد ~ 捣乱分子，不轨分子
فضل ~ 才子，学者，有才华的人
فن ~ 行家，专家，技师
قبور ~ 死人，已故的人（原意：坟墓里的人）
قلم ~ 作家，文学家，笔者，“笔杆子”
كتاب ~ 有圣书的人（指伊斯兰教徒、犹太教和基督教教徒）
كرم ~ 宽宏大量者，慷慨大方的人
كسب ~ 小商人，小商贩，工匠
كلام ~ 有口才的，能说善辩的；演说家
مجلس ~ 听众，应邀者，来宾；登场人物
مذهب ~ 信教者，教徒
معرفت ~ 有学问者，博学多识的人
معنى ~ 知识分子；唯心论者
منصب ~ 负责人，官员
نشست ~ 独居修道士，隐士，遁世者
نظر ~ 有远见的人，有洞察力者，有眼光的人
نفاق ~ 伪善者，伪君子，变节者，煽动者，惑众者，搬弄是非者
نفس ~ 好色之徒
وقوف ~ 内行，懂行者，行家
هنر ~ 演员，有技艺者工匠
چیزی بودن ~ 有用，合适，对…合适；会
من ~ این کار نیستم . 我对这件事是外行。
او ~ دود است . 他会吸烟。
یار ~ باشد کارها سهل است . 〈谚〉有个好助手，万事不用愁。

اهلاك (*ehlāk*) 〔名〕 消灭，杀死
اهل البيت (*ahlol-beyt*) 〔名〕 家庭成员，家族
اهل و عيال (*ahlo-eyāl*) 〔名〕 妻子和孩子
اهله (*ahelle*) ： ماه ~ 月相（指“新月”、“上弦”、“满月”、“下弦”等）
اهلى (*ahlee*) 〔形、名〕 ①驯服的，家里饲养的 ②家畜，家禽
~ حيوانات 家畜
(~ کردن) ~ ساختن 饲养，驯养
اهليت (*ahliyyat*) 〔名〕 ①长处，才能，专长②〈法〉行为，能力③驯化，驯养④当之无愧
اهم Ohm 〔名〕 〈理〉欧姆（电阻单位）
اهم (*ahamm*) مهم 的比较级和最高级

~ اخبار 最重要的消息，新闻提要

اهمال (*ehmāl*) 〔名〕 疏忽，玩忽，轻视

~ كردن 同上

اهمال كار 〔形〕 玩忽职守的，疏忽的，不谨慎的

اهمال كارى 〔名〕 不谨慎，疏忽，玩忽

اهمر (*ahmar*) 〔名〕 〈动〉豺狗，豺类

اهم متر Ohmmeter 〔名〕 〈理〉欧姆计

اهميت (*ahammiyyat*) 〔名〕 意义，重要性，有意义

از ~ افتادن 失去意义，失去重要性

(به) ~ دادن (~ گذاشتن) 重视，关注

دولت چين به بهداشت و سلامت مردم ~ بسيار ميدهد . 中国政府非常关心人民的健康。

~ ندهيد ! 别挂在心上；随它去！

~ داشتن 重要，有重要意义

اين سرمقاله ~ بسزائى دارد . 这篇社论极为重要。

~ ندارد . 不重要，没什么意义；算了吧！小意思！

~ پيدا كردن (~ يافتن) 显示出重要性

نفت در زندگى امروزه روز بروز ~ بيشترى پيدا ميكند . 在现代生活中石油起的作用越来越大。

اهن (*ehen*) 〔名〕 哼；咳嗽

~ كردن 同上

اهوج (*ahvaj*) 〔形〕 身材高大的，体格匀称的

اهورى (*ahooree*) 〔名〕 〈植〉野芥子

اهون (*ahvan*) 〔形〕 最轻的，最小的，最弱的

اى (*ey*) 〔叹〕 嗳，喔

~ كاش . . . 啊！但愿…

~ واى 哎！天呀！

اياب (*eyāb*) 〔名〕 回转，回路；折返（原来场所、状态、习惯等）

~ وذهاب 来回（走），往返；交通

بليط ~ و ذهاب 往返票

ايادى (*ayādee*) 〔名〕 ①见 يد ②帮助，援助，庇护③助手

ايار (*ayyār*) 同 شمار 或 شماره

ايارگير 〔名〕 会计员，簿记员

اياز (*ayāz*) 〔名〕 微风

ايازى (*ayāzee*) 〔名〕 女人黑面纱

اياغ (*ayāgh*) 〔名〕 大高脚杯，大酒杯

~ بودن (با كسى) （与某人）过往密切

~ دادن 举杯

~ زدن (~ كشيدن) 大口地喝酒

اياغخانه (~*khāne*) 〔名〕 酒馆

اياق (*ayāgh*) 〔名〕 带座杯，碗

~ بودن 有密切来往

~ دادن 举杯，端碗

ايالات (*eyālāt*) 见 ايالت

~ متحدهٔ امريكا 美利坚合众国

ايالت (*eyālat*) 〔名〕（复 ايالات）省，州；地区

ايالتى 〔形〕 省的，州的；区的

ايام (*ayyām*) 〔名〕 ①见 يوم ②时间，时代

~ باحور 三伏天；暑假

~ بهار 春天

~ تعطيل 假期

از قديم‌الايام 自古以来

ايبد (*eybad*) 〔名〕 〈天〉火星

ايبك (*eebak, eybak*) 〔名〕 偶象

ایتالیا 〔名〕 意大利（欧洲）

ایتالیائی 〔名、形〕①意大利人，意大利语②意大利的

ایتام (*eytām*) 见 یتیم

ایتربیم Ytterbium 〔名〕 〈化〉镱

ایتریوم Yttrium 〔名〕 〈化〉钇

ایتکین (*eetkeen*) 〔名〕 房主人，房东；家长

ائتلاف (*e-telāf*) 〔名〕 联合，合并，结合；同盟，联盟

~ بین کمونیستها و غیر حزبی‌ها 共产党人与非党人士的联盟

سه گانه ~ 三方联盟

کردن ~ 搞联合，联盟

ائتلافی 〔形〕 联合的

~ حکومت 联合政府

~ کابینهٔ 联合内阁

ایتوك (*eetook*) 〔名〕 好消息，喜讯

ایثار (*eesār*) 〔名〕 ①优待②赠送，馈赠，赠予

(به) کردن ~ 赋予，授予，赠予，送给

ایجاب (*eejāb*) 〔名〕 要求，迫使，急需

کردن ~ 要求，迫使

اوضاع ~ میکند که ... 形势要求…

ایجابی 〔形〕 迫切需要的，绝对必要的，势在必行的

ایجاد (*eejād*) 〔名〕 建立，确立，创造，创立

دوباره ~ 重建，再造，恢复

کردن ~ 建立，创造，创立

ایجار (*eejār*) 〔名〕 租，租赁，租借，租用；雇，雇佣

ایجاز (*eejāz*) 〔名〕 压缩，简要，简法，目录，大要，概略

بطریق ~ (بطور ~) 简短地，扼要地，简略地，概括地

در ~ کلام 简略地，简言之，简明扼要地

کردن ~ 使…简明，扼要，省略，概括

ایجازاً (*eejāzan*) 〔副〕 简短地，扼要地，简明地，概括地

ایج (*eech*) 同 هیج

ایحاء (*eehā'*) 〔名〕 启发，启示，暗示，〈宗〉神的启示

اید (*eyd*) 〔名〕 力量，坚定，坚固

ایدآل (*eede-āl*) 同 ایده‌ال

ایدآلی 同 ایده‌الی

ایدآلیزم 同 ایده‌الیسم

ایدآلیست 同 ایده‌الیست

ایدآلیستی 同 ایده‌الیستی

ایدآلیسم 同 ایده‌الیسم

ایدر (*eedar*) 〔副〕 这儿，在这儿；现在，目前

ایدرات Hydrate 〔名〕 〈化〉水化物，氢氧化物

ایدروژن 同 هیدروژن

ایدون (*eedoon*) 〔副〕 现在，此刻，如此，这样（地）

ایده Idea 〔名〕 思想，观念，意识，信念

ایده‌ال Ideal 〔名〕 ①理想，典型，称心如意的东西②空想的东西，唯心的东西

ایده‌الی 〔形〕 ①理想的，标准的，典型的②想象的，唯心论的

ایده‌الیست Idealist 〔名〕 唯心论者，理想主义者，理想家，空想家

ایده‌الیستی Idealistic 〔形〕 唯心主义的，唯心论的，空想的，理想的

ایده‌الیسم Idealism 〔名〕 唯心主义，唯心论，

观念论

ایده‌ئولوژی Ideology 〔名〕 思想，观念，意识形态

ایدیوپات Idiopathy 〔名〕 〈医〉自发病，特发病；自发性

ایدیوپاتیك Idiopathic 〔形〕 〈医〉自发的，特发的，原发的

ایذاء (*eezā'*) 〔名〕 折磨，使…痛苦，令人烦恼，令人不安

~ کردن 同上

ایراد (*eerād*) 〔名〕（复 ایرادات）①引用，引证，援引，摘录②异议，批评（意见），挑剔，责备③缺陷，瑕疵

~ دلیل 提出理由（论据）

~ ضرب 殴打（某人）一顿

~ نطق 发表演说

~ کردن 引证…的话；发表（演说）；提出批评，挑剔

او یک سخنرانی ~ کرد. 他做了个报告。

~ داشتن 有（批评）意见，反对

چه ایراداتی بمن دارید ؟ 你对我有什么意见？

~ گرفتن (از) 批评，挑剔，无端指责

ما از کار آنها ~ نگرفتیم. 我们对他们的工作没提出什么批评。

~ بنی اسرائیلی گرفتن 吹毛求疵，找碴儿，无端指责

ایرادی به این مقاله وارد نیست. 对这篇文章没有什么意见。

ایرادگیر 〔形〕 吹毛求疵的，苛刻的，苛求的，爱挑毛病的

ایرادگیری 〔名〕 吹毛求疵，苛求，横挑鼻子竖挑眼

ایرادی 〔形〕被说出的，被讲出的，被发表的

نطق ~ 发表的讲话

ایران 〔名〕 伊朗（亚洲）

ایران ایر Iran Air 〔名〕 伊朗航空公司

ایرانی 〔名、形〕 ①伊朗人②伊朗的

ایرانیت (*eerāniyyat*) 〔名〕 ①亲伊朗，伊朗热，伊朗爱国精神②伊朗籍

ایرلند (*erland*) 〔名〕 爱尔兰（欧洲）

~ شمالی 〔名〕 北爱尔兰

ایریدیم Iridium 〔名〕 〈化〉铱

ایز 〔名〕 痕迹，踪迹

~ گم کردن 灭迹，毁灭，罪证

~ کسی را گرفتن 发现某人的踪迹

ایزار 〔名〕 错误，过错，罪过，罪恶，罪行

ایزد (*eezad*) 〔名〕 真主，上帝，神

ایزوبار Isobar 〔名〕 ①〈气〉等压线②〈理〉〈化〉同量异位素

ایزوتوپ Isotope 〔名〕 〈理〉〈化〉同位素

~ رادیو آکتیو 放射性同位素

~ جسم 同位素

ایزوتوروپی Isotropic 〔名〕 〈理〉各向同性（现象）

ایزومر Isomer 〔名〕 〈化〉（同分）异构体；〈理〉同质异能素

ایزومرف Isomorph 〔形〕 〈化〉(类质)同晶型性

ایزومرفیسم Isomorphism 〔名〕 (类质)同晶形（现象）

ایزومری (*eezomeree*) 〔形〕 〈化〉（同分）异构体的；〈理〉同质异能素的

ایژك (*eejhak*) 〔名〕 火星

ایست (*eest*) ① ایستادن 的根②停留，逗留，停止③坚持，顶住

~ کردن 停止，停留，停歇，坚持

او بما فرمان ~ داد . 他下了"立定"的命令。

ایستادگی (*eestādegee*)〔名〕①坚持（性），坚定（性），顽强（性）②抵抗，反抗

~ کردن 坚持；抵抗，顽强

در برابر کسی ~ کردن 在…面前坚持不让

ایستادن (*eestādan*)〔动〕（根 ایست）站，站住，站立，站下，站起；停住

از چیزی باز ~ 停止，停住，落在…后面，落后，掉队

زمین هیچگاه از گردش خود باز نمی ایستد . 地球永远不会停止转动。

سر قول خود ~ 遵守诺言，不食言

وا ~ 停住，稍等，稍停

وا ایستا تا بتو بگویم . 〈口〉停一下，让我告诉你说。

ایستاده〔形〕站立的，站着的

رفیق لی دم در ~ است . 李同志站在门口。

ایستاندن (*eestāndan*)〔动〕（根 ایستان）使…站起来

ایستگاه (*eestgāh*)〔名〕站，车站，停车处，基地，台

~ برق 发电站

~ تدارکاتی 采购站

~ دریائی 码头，停泊站

~ رادیو 广播电台

~ راه آهن 火车站

~ زیر دریائی 潜水艇基地

~ سوختگیری 加油站，燃料供应站

~ فرستنده 〈技〉发送台，发射台

~ گیرنده 〈技〉接收台

~ واسطه 〈无〉转播站，中继站

ایسلند (*eesland*)〔名〕冰岛（欧洲）

ایشان (*eeshān*)〔代、形〕①他们（常作"他"的尊称）②他的，他们的

کتاب ~ 他们的书，他的书

ایشه (*eeshe*)〔名〕①灌木丛②阿谀奉承的人③特务

ایشیك آقاسی (*eesheek-āghāsee*)〔名〕〈史〉皇宫里的司仪官

ایصاء (*eesā'*)〔名〕劝告，嘱咐

ایصال (*eesāl*)〔名〕①送到，运到，②连接，联系

~ وصول و ~ مالیات 收捐

~ داشتن 送到，联系

ایضاً (*eyzan*)〔副〕①同上，同前②也，也是，同样，还

ایضاح (*eezāh*)〔名〕（复 ایضاحات）阐明，说明，解释，注释

برای ~ مطلب 为了把问题说清楚

~ دادن (~ کردن) 阐明，说明，解释，注释

ایغور (*oyghoor*) 同 اویغور

ایفاء (*eefā'*)〔名〕实行，完成，执行，履行

~ نقش کردن در تأتر 在剧中扮演角色

~ کردن 执行，完成，支付

~ دین کردن 还债，偿付，偿清

~ عهد و وعده کردن 遵守诺言，履行诺言

وظيفه كردن ～ 尽责任，完成任务

ايفاد 〔名〕 派遣，派出，发

مراسله ～ 发稿，发消息

شدن ～ 被派遣

كردن ～ 派遣…，派出…，派…出差

ايقاظ 〔名〕 觉醒，醒悟

ايقاع 〔名〕 ①韵律，调子②发生，引起，使…遭受③抛，掷

ضرر كردن ～ 使…受害，降灾，为害…

ايقاعات و عقود (*eeghā-āto-oghood*) 〔名〕 伊斯兰教法典的部，篇

ايقان 〔名〕 确信，坚信，信服，相信

ايكافه ECAFE 〔名〕 （联合国）亚洲及远东经济委员会的缩写

ايل (*eel*) 〔名、形〕（复 ايلات ، ايليات）①（游牧）部落，部族，种族②驯服的，服从的

ساختن ～ 使…归顺，驯服…

شدن ～ 归顺，驯服

ايلاتى (*eelātee*) 〔形、名〕 ①部落的②纯朴的，幼稚的③同族人

ايلاوس Ileus 〔名〕 〈医〉肠扭结，肠塞绞痛

ايلاووس 同 ايلاوس

ايل بيگى (*eel-baygee*) 同 ايلخانى

ايلجار (*eeljār*) 〔名〕 ①集体完成的工作，（农民）共同耕作②同 ايلغار

ايلچى (*eelchee*) 〔名〕 大使，特使，使者，使臣，使节；送信人

پاپ ～ 罗马教皇的代理公使

فوق‌العاده ～ 特使

كبير ～ 大使

ايلخان (*eelkhān*) 〔名〕 〈史〉伊儿汗，部落首领

ايلخانى 〔名〕 伊儿汗尼，游牧部落的首领职务

ايلخانيان (*eelkhāniyān*) 〔名〕 〈史〉（伊朗）伊儿汗王朝（公元1272—1377年）

ايلخى (*eelkhee*) 〔名、形〕 ①马群②好象乌合之众似的，自发的，乱的

اسب ～ 种马

حيوانات ～ 良种牲口，种畜

ايلخى چى 〔名〕 马群的牧人，牧马者

ايلغار (*eelghār*) 〔名〕 ①〈史〉土耳其的侵袭②远征，征伐③侵袭，偷袭，攻击，侵犯④（马的）奔驰，疾驰

ايلى (*eelee*) 〔形、名〕 ①部落的②〈转〉屈服，顺从

به ～ در آمدن 屈服，表示服从，归顺

به ～ در آوردن 征服，使…服从，迫使…屈服，使…归顺

ايليات (*eeliyāt*) 见 ايل

ايماء (*eemā'*) 〔名〕 暗示，信号；做手势

با ～ و اشاره 用手势，打手势

كردن ～ 暗示，做手势

ايمان (*eemān*) 〔名〕 信心，信仰，坚信，信念

اهل ～ 信奉者，信徒

بى ～ 无信仰的人；没有信心的

（به）آوردن ～ 相信，（接受）信仰，坚信

（به）داشتن ～ 相信，信任

ايمن (*eemen*) 〔形〕 安全的，放心的，安心的

（از）بودن ～ 受保护；不受…

（را）گردانيدن ～ 保卫安全

ماندن ～ 安全无恙，安全无事

ايمنى (*eemenee*) 〔名〕 保险，可靠，安全

يافتن ～ 保险，有保障

ایمنی شناسی (~shenāsee) 〔名〕〈医〉免疫学

ائمه (a-emme) 见 امام

این 〔代〕 这，这个，它

~ بار 这次，这回

~ دفعه 这次，这回

~ سفر 这次旅行

... ~ که 这，这件事（用来引出主语从句）

از ~ 因此，因为

با ~ که 尽管，虽然

بعد از ~ 此后，以后

بنابر ~ 因此，为此

به ~ ترتیب 这样，如此

پیش از ~ 在此以前

تا ~ که 直到…，为了…，只要还…

نه ~ نه آن 既不是这个，也不是那个

یا ~ که 或者

بدین معنی که ... (به ~ معنی که ...)

也就是…，意思就是…

~ است که 这就是…

اینان (eenān) 〔代〕 他们，这些

اینترکام Intercom 〔名〕 内部通信联络系统，对讲电话装置

اینجا (eenjā) 〔副〕 在这里，在这点，这儿

از ~ 从这儿

به ~ 到这儿

تا ~ 到这儿，到此，就此结束，到此告一段落

در ~ 在这儿

~ کجا است ؟ 这是什么地方？

از ~ است که ... 因此，所以

~ است که ... تعجب 奇怪的是……，令人惊讶的是…

اینجانب (een-jāneb) 〔名〕（书面用语）我，本人

اینجو (eenjoo) 〔名〕〈史〉国王领地，社会占有土地，成吉斯汗家庭成员的封地

اینجور (eenjoor) 〔形〕 这样的，这般的，此类的

اینجوری 同 اینجور

اینچ Inch 〔名〕 英寸，时

اینچنین (eencheneen) 〔形、副〕 ①这样的②这样一来，如此地

اینسان (eensān) 〔副、名〕 ①这样，这样一来②这种样子

اینشتینیم Einsteinium 〔名〕〈化〉鍄

اینطور (eentowr) 〔副、形〕 ①这样，这样一来②这种的，这样的

امید واریم ~ باشد ! 但愿如此！

~ اشخاص خیلی کم اند . 这样的人是不多的。

اینقدر (eenghadr) 〔副〕 到这种程度（地步），如此之…

اینقسم (eenghesm) 〔副、形〕 ①这样地②这样的，这种的

اینک (eenak) 〔副、叹〕 ①现在，这样②看哪！瞧！

این کاره 〔名〕〈口〉好把式，（对某事）很拿手的人

اینکوباسیون Incubation 〔名〕〈医〉潜伏

دوران ~ 潜伏期

اینگونه (eengoone) 〔形、副〕 ①这样的，这种的②这样一来

این و آن (eeno-ān) 〔代〕〈口〉随便什么，

随便哪一个

اینور (*eenvar*) 〔副〕 到处，四处

و آنور ~ 到处，四处

اینها (*eenehā*) 〔副〕 〈口〉在这里

. فرهنگ شما کو ؟ اینها 你的字典在哪儿？在这里。

اینها (*eenhā*) 〔代〕 这些

. ~ مال کتابخانه است 这些（书）都是图书馆的。

اینهمه (*eenhame*) 〔形、名〕 ①这么多的②这一切

کتاب ~ 这么多的书

. ~ نتیجهٔ غفلت است 这一切都是由于粗心大意引起的。

ایوار (*eevār*) 同 شام 或 عصر

ایوالله (*ey-vāllāh*) 〔叹〕 ①好极了！好！②谢谢（讽刺口气）

ایوان (*eyvān*) 〔名〕（复 ایوانات）阳台，楼台，露天走廊，门廊

ایون Ion 〔名〕〈理〉离子，游子

ایونیزاسیون Ionization 〔名〕〈理〉电离，离子化

ایونیسفر Ionosphere 〔名〕〈理〉电离层

ای وای 同 ای

ایهام (*eehām*) 〔名〕 双关语；含糊的辞句，模棱两可，文意不明

~ بطریق 含糊地，模棱两可地

. این کلام ~ دارد 这句话模棱两可。

ب

ب Ⅰ 波斯文第二个字母

ب Ⅱ（书写体通常为 ﺑ）同 به

ب Ⅲ（书写体通常为 ﺑ）作动词的前缀。如：

①作命令式前缀，如：برو !

②作现在条件式前缀，如：اگر بخوانی

③在较古的波斯语中作过去时一次完成的修饰性前缀，如：بخندید و برفت

با 〔介〕 ①（表示使用的工具、手段等）用、使

~ قلم 用笔

~ کارد 用刀

این کارخانه ~ نیروی برق کار میکند . 这家工厂使用电力进行生产。

نامه را ~ قلم مینویسم . 我用钢笔写信。

②（表示乘坐某种交通工具）乘，坐，骑

~ اتوبوس 乘公共汽车

~ اسب 骑马

~ کشتی 坐船

③（买东西时）化（钱），用（钱）

او ~ ده یوان این فرهنگ را خرید . 他化了十块钱购买了这本词典。

④具有，带有

بچه ~ صورت رنگ پریده 脸色苍白的孩子

کارگر ~ آگاهی سوسیالیستی 有社会主义觉悟的工人

⑤（完成某种行为时的条件）在…情况下，…地

~ حسن تفاهم و اعتماد 以谅解和信任

~ شرایط مساعد 在有利的情况下

~ کمال میل 非常乐意地

⑥在…之下

~ اجازهٔ شما 在您同意下

~ کمك دوستان 在朋友们的帮助下

~ همراهی ارکستر 在乐队伴奏下

⑦（表示行为方式）以…，带着

~ حرارت استقبال کردن 热烈地欢迎

~ دل و جان بخلق خدمت کردن 全心全意地为人民服务

⑧和…一起，跟…一起，和…，跟…，同…

آنها شجاعانه ~ دشمنان مبارزه کردند . 他们同敌人进行了英勇的斗争。

ما در تربیت جوانان اغلب شیوهٔ مقایسهٔ حال ~ گذشته را بکار میبریم . 我们经常用今昔对比的方法来教育青年。

⑨在…一边，与…一致，拥护，有利于，对待

او ~ ماست نه بر ما . 他是同我们站在一起，而不是反对我们的。

ما ~ مردم ممالک جهان سوم دریک صف قرار داریم . 我们是同第三世界国家的人民站在一起的。

پیروزی ~ ماست . 胜利是属于我们的。

او ~ ما بد است . 他待我们不好。

⑩由…负责（或处理）

ریاست این هیئت ~ رئیس دانشگاه ما است . 这个代表团的团长是由我校校长担任的。

تصویب آن ~ کمیتهٔ حزبی است . 那件事要由党委会通过。

⑪（构成让步短语或副句）虽然，尽管

~ این همه (~ این وجود) 尽管如此

~ تمام معایبش رفیق خوبی است . 他尽管有这些缺点，但仍是一位好同志。

~ وجود اینکه (~ وجود آنکه ، ~ اینکه ، ~ آنکه) 虽然，尽管如此

~ اینکه سخت مجروح شده بود ، میدان نبرد را ترک نکرد . 他虽身负重伤，但仍不下火线。

⑫作构词前缀，表示具有某种品性、特征、条件等意思，如：باجرأت ، با ادب ، با افتخار 等

با اباب (*bā-obāb*) 〔名〕〈植〉波巴布树，猴面包，面包树（非洲产木棉科巨树）

با ابتکار (~*ebtekār*) 〔形、副〕①有进取精神的，主动的，有首创精神的②主动地，首创地

با آبرو (~*āberoo*) 〔形〕有面子的，荣誉的；正派的

با آب و تاب 〔形〕夸张的，添油加醋的

با آب و رنگ (~*ābo-rang*) 〔形〕华丽的，容光焕发的，有姿色的

با ابهت (~ *obbohat*) 〔形〕庄重的，隆重的，郑重的

با اجازه (~*ejāze*) 〔形〕被认可的，审定的；得到允许的，被核准的

با احترام (~ *ehtrām*) 〔形、副〕毕恭毕敬的（地），恭谨的（地）；受人尊敬的（地）

با احتیاط (~*ehtiyāt*) 〔形、副〕慎重的（地），谨慎的（地），小心翼翼的（地）

با احسان (~*ehsān*) 〔形、副〕仁爱的（地），仁慈的（地），慈善的（地）；好施舍的

با اخلاق (~ *akhlāgh*) 〔形〕有道德的，品行良好的

با ادب (~ *adab*) 〔形、副〕有礼貌的(地)，有教养的(地)，文质彬彬的(地)，文雅的(地)

با ادراك (~*edrāk*) 〔形〕颖悟的，聪慧的，通情达理的；可以理解的

با ادعا (~*edde-ā*) 〔形〕自负的，自命不凡的，自夸的

با ارادت (~ *erādat*) 同 ارادتمند

با اراده (~*erāde*) 〔形〕刚毅的，意志坚强的，果断的

با ارتباط (~ *ertebāt*) 〔形〕有联系的，连结的，连贯的

با ارزش (~ *arzesh*) 〔形〕有价值的，贵重的；重要的

با اساس (~ *asās*) 〔形〕有根据的；有说服力的

با استخوان (~ *ostokhān*) 〔形〕①有骨气的，骨头硬的，有志气的②有影响的，有威信的

با استطاعت (~ *estetā'at*) 〔形〕富裕的，殷实的；（指经济上）有能力的

با استعداد (~ *este'dād*) 〔形〕有才干的，有天才的，有才能的

با استقامت (~ *esteghāmat*) 〔形〕坚定的，不屈不挠的，坚韧不拔的

با اسطقس (~*ostoghos*) 〔形〕强壮的；坚强的，

坚定的

با اسلوب (~ *osloob*) 〔形〕 有一定方式的，有风度的

با اشتها (~ *eshtehā*) 〔形〕 ①胃口好的，食欲好的②〈转〉胃口不小的，贪心的

با اصل (~ *asl*) 〔形〕 出身高贵的

با اطلاع (~ *ettelā'*) 〔形〕 ①有知识的，精通的，见识广的②知晓…的，消息灵通的③有经验的

　　~ بودن 了解，知道

با اعتبار (~ *e'tebār*) 〔形〕 讲信用的，有威信的，可靠的，靠得住的

با اعتقاد (~*e'teghād*) 〔形〕 信宗教的，有信仰的，坚信不移的，有坚定信念的

با افاده (~*efāde*) 〔形〕 高傲的，傲慢的，爱吹嘘的

با افتخار (~*eftekhār*) 〔形、副〕 ①有名誉的，光荣的，尊敬的②尊敬地

　　وظيفهٔ ~ 光荣的任务

　　زندگی با عظمت و مرگ ~ 生的伟大，死的光荣

　　اين شخص از دودمان با افتخاری است . 他出身望族。

با اقتدار (~*eghtedār*) 〔形〕 强大的，强有力的

با التماس (~*eltemās*) 〔形、副〕 ①央告的，苦苦哀求的②苦苦哀求地

با امتياز (~ *emtiyāz*) 〔形〕 有特权的，享有特殊待遇的，特许的

با انتظام (~*entezām*) 〔形〕 有秩序的，有条理的，有组织的，有纪律的，系统的

با انصاف (~*ensāf*) 〔形、副〕 ①公正的，正当的，合理的，正义的②公正地，公平地，合理地

با انضباط (~ *enzebāt*) 〔形〕 有纪律的，守纪律的

با انفعال (~*enfe-āl*) 〔形〕 可耻的，耻辱的，羞愧的

با اهميت (~*ahammiyyat*) 〔形〕 重要的，有重要意义的

با ايمان (~ *eemān*) 〔形〕 信教的，有（宗教）信仰的，坚信不移的，有信念的

　　شخص ~ 信徒

باب I 〔名〕（复 ابواب）①门，大门②座，幢（建筑物的量词）③（书的）部分，章节，（条文等的）款，项等④事情，题目，主题⑤〈语〉（阿拉伯动词的）类型⑥海峡，峡谷

　　~ عالی 〈史〉（帝制时的）土耳其政府

　　(~ از) ~ در 关于…，就…而言

　　در ~ اينكار 关于这件事

　　در اين ~ 在这方面，在这个问题上

　　در چه ~ ؟ 关于什么问题？关于什么？

　　در (از) هر ~ 在一切问题上

　　~ چيزی را گشودن 开始，开端

　　او ~ صحبت را گشود . 他开始谈话。

باب II 〔形〕 ①适宜于…的，适用…的，对…有用的，对…合适的②时兴的，应时的，流行的③值得…的

　　~ امروز 时兴的，应时的，合乎时令的，时髦的，现实的，迫切的

　　~ بازار 市场上很需要的，畅销的，销路很好的

　　~ طبع 合心意的，合乎口味的

بودن ~ 流行，时兴

. این لباس حالا ~ نیست 这种衣服已经不时兴了。

. این کار میان ما ~ نیست 这件事在我们这里行不通。

کسی (چیزی) ~ بودن 适宜于…，为…所接受，适合于…（多用于女方择偶）

. این ~ من نیست 这对我不合适，我不敢当。

. غذای امروز ~ دندان مهمانان بود 今天的饭菜很合客人的口味。

~ شدن 适宜，适用，适合于（某人、某物），时兴，流行

باب Ⅲ 可做构词后缀，如：~ نوکر 等

باب Ⅳ 〔名〕 爸爸，父亲

بابا 〔名〕 ①爸爸，父亲②老爹，（老）爷爷，老人家③（一族的）长者④朋友，伙计

! ~ ول کن 算了吧，老兄！

کسی را پیش چشمش ~ آوردن 严惩，使…受罪

. بابایش پیش چشمش آمد 现在一切对他都无所谓，他简直是活受罪。

بابا آدم (*bābā-ādam*) 〔名〕 亚当（基督教《圣经》中所谓的"人类的始祖"）

~ انجیر 香蕉的一种

~ ریشهٔ 〈植〉牛蒡草

بابا بزرگ (~*bozorg*) 〔名〕 祖父

بابا جان 〔名〕 ①（好）爸爸②爷爷，老爷爷③（父亲对儿子的一种爱称）好宝宝

بابا شمل (~ *shamal*) 〔名〕 莽汉，头目

بابا غوری (~ *ghooree*) 同 باباقوری

بابا قوری (~*ghooree*) 〔名、形〕 ①〈矿〉（条纹）玛瑙，石华②〈医〉葡萄肿，突眼③盲④害眼（病）的，有眼疾的

~ شدن 害眼病，看不见

. چشمش ~ است 他在害眼病。

بابا ماما (ی) 〔名〕 〈口〉头目，带头的

~ محله 地头蛇，草头王，独霸一方的人

بابا ماماگری (~ *māmāgaree*) 〔名〕 老子天下第一，第一位，统治权

بابا نوروز (~ *nowrooz*) 〔名〕 （童话中为儿童带来新年礼物的）新年老人，圣诞老人

بابا نوئل Papa Noël 同 بابانوروز

بابت (*bābat*) 〔名〕 ①关于，关系，事情②类别，项目，计算

~ حساب 算在支付帐上

~ از 因为…，由于…，为了…，关于

از این ~ (در این ~) 关于这，有鉴于此

از چه ~ ؟ 因为什么？为何？

دو یوان ~ بهای کتاب 购书款贰元（在帐单中用）

. از ~ من خاطر جمع باشید 不要为我担心。

. در چین یك کارگر فقط قسمت ناچیزی از حقوق خود را ~ کرایهٔ خانه میپردازد 在中国一个工人只用工资中很少的一部份去支付房租。

بابرکت (*bā-barekat*) 〔形〕 ①富有的，富裕的，丰腴的，幸福的，极美好的②带来好处的，带来幸福的

~ سرزمین 丰腴之地

بابزن (*bābzan*) 〔名〕 （烤肉的）铁叉子

بابضاعت (*bā-bezā'at*) 〔形〕 富裕的，殷实的

بابل (*bābel*) 〔名〕 巴比伦（古国名）

بابلی 〔名、形〕 ①巴比伦人②巴比伦的

بابنیه (*bā-boniye*) 〔形〕 壮实的

بابونه 〔名〕 〈植〉甘菊，甘菊花

　　～ شیرازی 〈植〉加蜜列，甘菊(菊科植物)

　　～ گاوی 〈植〉甘菊；母菊

بابی 〔名〕 〈史〉巴比教派的信徒（即 سید علی محمد شیرازی 的信奉者）

بابیت Babbitt 〔名〕 巴比合金，巴氏合金（一种铜、锑、锡合金）

بابیزن (*bābeezan*) 同 بادبزن

بابیل 见 ابابیل

بابیه ①同 بابی ②巴比教

　　～ مذهب 巴比教

باپشتکار (*bā-poshtekār*) 〔形〕 ①勤奋的，勤劳的②有耐力的，有毅力的，刚毅的

باتالیون Battalion 〔名〕 〈军〉营，营部

باتجربه (*bā-tajrobe*) 〔形〕 有经验的

باتدبیر (*bā-tadbeer*) 〔形〕 聪明的，伶俐的；能干的，精明强干的

باترتیب (*bā-tarteeb*) 〔形〕 ①井井有条的，有条理的，有条不紊的，秩序井然的②系统的，正规的

　　～ مجلس （组织得）秩序井然的会议

باتری Battery 〔名〕 ①〈军〉炮垒，炮台；炮兵连②〈理〉电池，蓄电池，电槽③厨房全套用具

　　～ آکوسولاتور 蓄电池

　　～ خشك 干电池

باتری دار (*bātree-dār*) 〔形〕 有电池的

باتصمیم (*bā-tasmeem*) 〔形〕 坚决的，果敢的，果断的，毅然决然的

باتفاق (*be-ettefāgh*) به‌اتفاق 的缩写形式

باتلاق (*bātlāgh*) 〔名〕 沼泽，泥泞地方

باتلاقی 〔形〕 多沼泽的，沼地的

　　～ اراضی 沼泽地

باتماشا (*bā-tamāshā*) 〔形〕 可观的，好看的，开眼界的

باتمکین (～ *tamkeen*) 〔形〕 沉着的，镇静的，恬静的，庄重的；谦虚的

باتمیز (～ *tameez*) 〔形〕 敏锐的，有辨别力的，有眼力的

باتن (*bāton*) 同 باتون

باتنگاه (*bātengāh*) 同 بادنجان

باتوته 〔名〕 盛满水的壶

باتورست 〔名〕 巴瑟斯特（冈比亚首都）

باتولیت Batholite 〔名〕 〈地〉岩基

باتون Baton 〔名〕 棍，棒，木杖，警棍；（作权威标记拿着的）杖，指挥棒

باتیست Batiste 〔名〕 法国上等细亚麻布

باج 〔名〕 贡品，贡税，税，贡赋，捐税

　　～ راه 通行税，过境税

　　～ سبیل 敲诈的钱；贿赂

　　～ سبیل گیر 勒索者，敲诈钱财的人；受贿者

　　～ قپان 过秤费

　　～ و خراج 贡赋

　　～ بستن 向…课税

　　～ سبیل خواستن 敲诈，勒索，讹诈

　　～ دادن (به) 交税，上捐

　　～ به شغال دادن 被敲诈

　　～ بهم ندادن 互不相让，势均力敌

　　～ سبیل دادن 行贿

~ پاکت‌های سفارشی 挂号信封出售处
~ فروش روزنامه و مجله 报亭

باجی 〔名〕 大姐（对不熟识妇女的称呼）

باجیان (*bājiyān*) 同 باجگیر

باچیز 〔形〕 富裕的，丰富的

باحاصل (*bā-hāsel*) 〔形〕 有收获的，有成绩的

باحالت (*~ hālat*) 〔形〕 富于表情的

باحث (*bāhes*) 〔形、名〕 ①刨（地）的，划（地）的②寻找…的③讨论者

باحر (*bāher*) 〔形〕 ①懒惰的；欺骗人的，假的②好询问的，好奇的

باحرارت (*bā-harārat*) 〔形、副〕 热心的（地），热情的（地），热情奔放的（地）
~ نطق 热情的讲话

با حسن الوجوه (*beahsanol-vojooh*) 〔副〕 以最好的方式

باحقوق (*bā-hoghoogh*) 〔形〕 ①感谢的②有薪金的
~ مرخصی 薪金照发的休假

با حمیت (*bā-hamiyyat*) 〔形〕 高尚的，有自尊心的

باحور (*bāhoor*) 〔名〕 三伏天，大热天

باحوراء (*bāhoorā'*) 〔名〕 三伏天的酷热

باحوصله (*bā-howsele*) 〔形、副〕 有耐心的（地），能忍耐的（地），涵养好的（地）

باحیاء (*bā-hayā'*) 〔形〕 羞怯的，腼腆的；谦虚的，谦逊的

باحیات (*~ hayāt*) 〔形〕 热爱生活的；有生气的，生机盎然的

باحیثیت (*~ heysiyyat*) 〔形〕 有信用的，有威信的

~ گرفتن (از) 收税，收捐

باجاناق 同 باجناق

باجبار (*be-ejbār*) 〔副〕 强迫地，强制地，迫不得已地

باجبان (*bāj-bān*) 同 باج گیر

باجتماع (*be-ejtemā'*) 〔副〕 一起，共同

باج خواه (*bāj-khāh*) 同 باج گیر

باج دار 同 باج گیر

باج ده (*~ deh*) 〔名〕 进贡者，纳贡者；附属国

باجذبه (*bā-jazabe*) 〔形〕 有影响的

باجرأت (*~ jor'at*) 〔形、副〕 有胆量的（地），勇敢的（地），胆大的（地）

باجربزه (*~ jorboze*) 〔形〕 精明强干的

باجرئت (*~ jor'at*) 同 باجرأت

باجستان (*bāj-setān*) 同 باج گیر

باجگاه (*bājgāh*) 〔名〕 关卡；收（关）税处

باج گذار (*bāj-gozār*) 同 باج گزار

باج گذاری 同 باج گزاری

باج گزار (*~ gozār*) 〔形、名〕 ①进贡的，从属的②纳贡者；附属国

باج گزاری 〔名〕 进贡，纳税

باج گیر 〔名〕 收税人，收贡赋者

باجلوه (*bā-jelve*) 〔形、副〕 华丽的（地），炫耀的（地），显眼的（地）

باجماع (*be-ejmā'*) 〔副〕 全体，一起，共同

باجمال (*bā-jamāl*) 〔形〕 美丽的，雅致的，好看的

باجمال (*be-ejmāl*) 〔副〕 简略地，简短地

باجناغ (*bājanāgh*) 同 باجناق

باجناق (*bājanāgh*) 〔名〕 连襟

باجه 〔名〕 售票窗口，收款处，售票处，售票房

~ آدم 有威信的人

باخبر (~*khabar*) 〔形〕 内行的，熟悉情形的，消息灵通的，通晓…的；当心的

(از) بودن ~ 知道，内行，通晓；消息灵通

! باش ~ 当心!

(از) (~ ساختن) کردن ~ 让…知道，告诉，告知

او را از ورود هیئت نمایندگی ~ کردیم . 我们把代表团抵达的消息通知了他。

باخبری 〔名〕 知道，内行；消息灵通

باخت (*bākht*) 〔名〕 赌输，失败（在游戏中）

~ برد و （比赛的）输赢

باختر (*bākhtar*) 〔名〕 ①西，西方②帕克特里亚（中亚细亚古国名）

باختری 〔形〕 ①西方的②帕克特里亚的③帕克特里亚人

~ نیم کرهٔ 西半球

باختصار (*be-ekhtesār*) 〔副〕 简要地，压缩地

باختگی (*bākhtegee*) 〔名〕 败阵，（赌）输，亏损

باختن (*bākhtan*) 〔动〕（根 باز）①败阵，输，赌输；亏本②〈古〉玩，玩乐

~ پاك 输得精光

~ خود را 不知所措，惊惶失措，害怕，失色

دشمنان در برابر قهرمان ما ، لیو هو لان از ترس روحیهٔ خود را باختند . 敌人在英雄刘胡兰面前吓得不知如何是好。

~ دل 锺情，爱上…

~ رنگ （脸色）变白，变苍白

~ زندگی را 浪费生命；断送生命

~ قمار 狂赌，孤注一掷

باخته 〔名〕 输家；输掉的款数

باخدا(ی) (*bā-khodā*) 〔形〕 敬神的，虔诚的

باخدائی 〔名〕 敬神，虔诚

باخرد (~ *kherad*) 〔形〕 有智慧的，聪敏的，英明的

باخس (*bākhs*) 〔形〕 欺压人的

باخسه (*bākhse*) 〔名〕 ①幽径②〈医〉刺血针，柳叶刀

باخل (*bākhel*) 同 بخیل

باخنامه (*bākhnāme*) 〔名〕 ①绰号，浑名，别名②衔头，称号

باخود (*bākhod*) 〔形〕 ①亲自的②神志清醒的③合适的，应该的

باخه 〔名〕 乌龟

باخه زن (*bākhe-zan*) 〔名〕 泥水匠，泥瓦工，石工

باد I 〔名〕 ①风②（球里的）气，（肚、肠中的）胀气，气体，空气③呼吸；喘气④〈医〉肿胀⑤自傲，傲慢，妄自尊大⑥秋千

~ آهسته و ملایم 微风，和风

~ ازیب 东南风

~ بروت 骄傲，自负，摆架子

~ برین (~ صبا) 和风，东风，晨风

~ بهار 春风，和风

~ پس پشت 西风

~ پیش 东风

~ تند 大风，暴风，狂风

~ جنوب 南风；微风

~ خنك 凉爽的风

~ دایمی 贸易风

~ دبور 西南风

رحم ~ 〈医〉发狂，歇斯底里

سرخ ~ (~ فرنگ) 〈医〉丹毒

سرد ~ 冷风；深深的叹息

سليمان ~ 神风（神话中可以乘驾的风）

شرطه ~ (~ سراد) 顺风

شكم ~ 肠胃充气

شمال ~ 北风

صابيه ~ 东北风

صرصر ~ 〈喻〉急匆匆的行动

عيسى ~ (~ مسيح) （外科医生的）回春之术，妙手回春（原意：耶稣的呼吸）

فتق ~ (~ خايه ~ گند) 〈医〉疝气

فنا ~ 台风，飓风

كج ~ 西北风

گيسو ~ 自负，自大，傲慢

مخالف ~ 逆风

مساعد ~ 顺风

مفاصل ~ 〈医〉痛风，关节风湿症

موسمى ~ 季(节)风，贸易风

نخوت ~ (~ دماغ) 自高自大，傲慢，目空一切

نوا ~ 回声，反响

و برف ~ 暴风雪

از ~ هوا 白白地，无缘无故地；白手（起家）地

بطرف ~ 上风的，迎风的，逆风的

آمدن ~ (~ گرفتن) 起风

~ آمد و بوى عنبر آورد . 什么风把你吹来了？

آوردن ~ 肿胀，膨胀；发炎；鼓起

دست وپاى او ~ آورده است . 他的手和脚都肿起来了。

~ به (زير) غبغب انداختن 摆架子，神气活现，目中无人

~ در (به) بروت (مغز ، بينى ، دماغ) انداختن 同上

~ در (به) آستين انداختن 炫耀，卖弄；趾高气扬，神气活现

~ در(به) آستين كسى انداختن (يا دميدن) 激（某人干某事）；故意奉迎（某人）

~ در غلفتى كسى انداختن 同上

~ در چنبر بستن (~ در قفس كردن) 徒劳无功，白费气力；想入非非，异想天开

~ پيمودن (~ بمشت پيمودن) 徒劳无功，白费力气，干傻事

~ كسى را خواباندن 打下某人的气焰

~ خوردن 晾晒；通风；风乾；腐烂，变质

~ بزخمش خورد . 他事后懊悔。

~ دادن (به ، را) 把…风乾；使…通风；晾晒；扬簸(粮食)；扇风，送风；浪费，损失

بر (به) ~ دادن 把…白白浪费，乱化(钱)；毁坏，毁灭；消灭，把…扔掉

زبان سرخ سر سبز ميدهد بر ~ . 〈成〉祸从口出。

~ داشتن 有气，充气，（腹中）积气；骄傲自大

اين توپ ~ ندارد . 这个球没气了。

~ در دست (چنگ ، كف ، مشت) داشتن 贫穷，一无所有

~ در سر (كلاه ، كله) داشتن 傲慢不逊，自高自大，骄傲，神气活现

بر (به) ~ رفتن 被浪费，被白白化掉，付之东流，被毁坏
آرزوهای دو ابر قدرت برای تسلط بر جهان مسلما بر ~ خواهد رفت. 两霸控制全球的图谋必将破产。
(به ، را) زدن ~ 吹风，扇风；吹起，吹得鼓起来；火上加油，挑起；扫净，簸净
آتش را ~ بزن تا خوب شعله‌ور شود. 把火搧一下，让它烧得更旺些！
سنجیدن ~ 异想天开
شدن ~ 被吹起，胀起，鼓起（气）来，消失；充气；(找寻某物)未获结果；付诸东流
کردن ~ （给球）打起，吹气，使…鼓起来；鼓起，胀气，肿胀；摆架子，神气活现；(货物)无人问津，卖不出去
توپ را ~ کردند. 他们给球打上了气。
انگشتم ~ کرده. 我的手指头肿起来了。
شکمش ~ کرد. 他的肚子鼓（胀）起来了。
آنقدر ~ کرده بود که نزدیك بود بترکد. 他简直神气得不得了。
او به خودش ~ میکند. 他目中无人。
او خیلی ~ کرده است. 他傲慢得很。
اجناس آن کمپانی ~ کرده است. 那家商行的货没有销路。
خارج کردن ~ 放屁
از خود سوا کردن ~ 同上
از سر بیرون کردن ~ 去掉傲慢习气，放下架子
کسی را کم کردن ~ 杀某人的威风，挫某人的锐气

کشیدن ~ 坏，腐烂，发酸，变质
روغن ~ کشید. 油变质了。
سرد کشیدن ~ 长吁短叹，唉声叹气
گرفتن ~ 突然疼痛，肿
به ~ چیزی گرفتن 使…遭受，连连向…袭来
او را به ~ سؤال گرفتند. 他们接连向他提出许多质问。
به ~ انتقاد گرفتن 对…展开批评
آنها این نظرات نادرست را به ~ انتقاد گرفتند. 他们批评了这些错误意见。
بادش بالا رفته است. 他现在架子可大了，他现在神气十足。
~ به بیرقش میخورد. 他现在是平步青云。
~ چیزی بمشامش خورد. 他已听到风声。
وقت چون ~ میگذرد. 光阴似箭。
هر کجا ~ ، آنجا بر ~ 〈谚〉风起之处必有灾。
~ آورده را ~ میبرد. 见 بادآورده 条

باد Ⅱ 〔叹〕 愿…，祝…，让…（吧！）
افتخار ~ 光荣归于…，光荣属于…
زنده ~ …万岁！
زنده ~ حزب کمونیست چین ! 中国共产党万岁！
مرده ~ (محو ~ ، نیست ~ ، پست ~) 打倒…
هرچه بادا ~ 听其自然吧！让他去吧！豁出去了！

بادا 同 باد Ⅱ
باداباد 〔叹〕 听其自然吧！该怎样就怎样吧！
بادافرا (*bād-afrā*) 同 بادافراه

باد افراه (*bād-afrāh*) 〔名〕 罚，报复；报应；酬报，报答

باد افشان (*bād-afshān*) 〔名〕 扬谷者；扬谷器，风选机

باد آلو 同 باد آلود

باد آلود 〔形〕 肿胀的，肿起的

بادام 〔名〕 ①巴旦杏②〈诗〉情人的眼睛③〈口〉一小块，一点

~ تر (~ سیاه) 〈诗〉情人的眼睛

~ تلخ 苦杏

~ زمینی 花生

~ سوخته 杏仁糖

~ شیرین 甜杏

~ کاغذی 薄皮扁桃仁

درخت ~ 巴旦杏树

روغن ~ 杏仁油，杏仁霜

شیرۀ ~ 杏仁蜜

مغز ~ 巴旦杏仁

یك ~ نان 一小块面包

بادام بوره 〔名〕 用巴旦杏做的一种甜食

بادام چشم (*bādām-cheshm*) 〔形〕 圆眼睛的

بت ~ 〈诗〉杏眼美女

بادام شکن (*~shekan*) 〔名〕 （用来夹碎坚果的）钳子

دندان~ 犬齿

بادامك (*bādāmak*) 〔名〕 ①〈解〉扁桃腺②〈植〉接合榫

بادامه 〔名〕 ①蛹②蚕茧③（脸上）黑痣

بادامی 〔形〕 ①扁桃的，巴旦杏的②椭圆形的，扁桃形的，扁桃状的

چشم ~ 杏眼（指眼部呈椭圆形，眼梢细长的眼）

بادامی نما (*bādāmee-nemā*) 〔形〕 杏仁状的，扁桃状的

باد آور (*bād-āvar*) 〔形〕 ①大风刮来的②白白得来的，得来不费力的③〈植〉老鸦企（属）

~ گنج 外快，外财

باد آورد (*~āvard*) 同 باد آور

باد آورده 同 باد آور

~ را باد (آب) میبرد. 〈谚〉来得容易去得快（尤指钱财）

باد بادك (*bād-bādak*) 〔名〕 风筝

~ هوا کردن 放风筝

بادبادك بازی 〔名〕 放风筝

بادبادکی (*bādbādakee*) 〔形、名〕 ①气体的，轻的②瘦的，纤弱的③卖风筝的

بادبان (*bādbān*) 〔名〕 ①（船的）帆②帆船

~ چرخ 〈诗〉月色，月光

~ افراشتن 张帆

~ کشیدن (~ گشادن) 排帆，扬帆

بادباندار (*bādbān-dār*) 〔形、名〕 ①有帆的②帆船

~ کشتی 帆船

بادبانی (*bādbānee*) 〔形〕 ①有帆的②帆上的

~ پارچۀ 帆布

~ قایق 小帆船

~ کشتی 帆船

بادبدست (*bād-bedast*) 〔形、名〕 ①空空的②破败的，破产的③穷的④无用的⑤破产者⑥穷人

~ ماندن 一无所有，身无分文，破落

بادبر (*bādbar*) 同 بادبادك

بادبر (*bādbor*) 〔名〕 ①同 باد شکن ②〈医〉排

除胃肠气胀剂

بادبرك (*bādbarak*) 同 بادبادك

بادبزن (*bād-bezan*) 〔名〕 ①扇子②通风机，吹风机③陀螺

~ برقی (~ الکتریکی) 电扇；吹风机

~ حصیری (~ دستی) 竹扇

~ سقفی （吊在天花板上的）风扇

بادبیز (*bādbeez*) 同 بادبزن

بادبیزن (*bādbeezan*) 同 بادبزن

بادپا (*bādpā*) 〔形、名〕 ①快如飞的，疾如风的，跑得快的，飞毛腿似的②脚步轻快的，轻盈的③快马；战马，骏马

سمند ~ 快马

بادپایی (*bādpā-ee*) 〔名〕 敏捷，快腿，快速，飞毛腿

بادپر (*bādpar*) 〔名〕 ①爱吹牛皮者，大言不惭者②横梁，大梁③陀螺

بادپران (*bādparān*) 同 بادپر

بادپرك (*bādparak*) 同 بادبرک

بادپروا (*bādparvā*) 〔形、名〕 ①随便的，无所谓的，不严肃的（人）②带有通风设备的房子

بادپره (*bādpare*) 〔名〕 〈旧〉锯末

بادپزان (*bādpazān*) 同 متملق

بادپناه (*bādpanāh*) 〔形、名〕 ①避风的，背风的②避风处③〈海〉下风，背风面

بادپیچ (*bādpeech*) 同 بازپیچ

بادپیما (*bād-peymā*) 〔名、形〕 ①风力计②身无分文者；多嘴者③疾如风的④贫困的；多嘴的

بادتخم (*bād-tokhm*) 同 بادیان

بادتك (*bādtak*) 同 بادپا

بادچراغ (*bād-cherāgh*) 〔名〕 玻璃罩灯，马灯

بادخان (*bādkhān*) 同 بادگیر

بادخانه (*bādkhāne*) 同 بادگیر

بادخن (*bādkhan*) 同 بادگیر

بادخنده (*bādkhande*) 〔名〕 冷笑

بادخوان (*bādkhān*) 〔名〕 喋喋不休的人，唠唠叨叨的人；谄媚者

بادخور (*bādkhor*) 〔名、形〕 ①通风机，漏气孔②〈转〉停止，中止，中断，停顿③暴露于空中的④飞鸟

~ بدنه کشتی 船的顶边，舷侧

~ بیرق 旗帜飘扬

میانش ~ پیدا شد . (某事)中途停顿了。

باد خوردگی (*bād-khordegee*) 〔名〕 腐败，霉烂，霉臭，酸臭

باد خورده 〔形〕 腐败的，霉烂的，霉臭的，酸臭的

باد خورك (*bādkhorak*) 〔名〕 〈动〉雨燕

باد خیز (*bād-kheez*) 〔形〕 风的，多风的，被风刮起的

ناحیهٔ ~ 多风地区

باددار (*bād-dār*) 〔形〕 ①充气的，鼓起的②肿胀的，发炎的③容易引起胀气的（食物）④头脑膨胀的，高傲的，傲慢的；不中用的 ⑤起风的，刮风的

باد در سر (*bād-dar-sar*) 〔形〕 头脑膨胀的，高傲的，傲慢的

~ داشتن 神气活现，趾高气扬

باد در کف (*bād-dar-kaf*) 〔形〕 两袖清风的，身无分文的，贫穷的，穷困的

باد در مشت (*bād-dar-mosht*) 同 باد در کف

باد دژم (*bād-dejham*) 〔名〕 〈医〉多血症，多

血质

باد دژنام (*bād-dejhnām*) 同 باد دژم

باد دست (*bād-dast*) 〔形、名〕 ①大手大脚的，铺张浪费的，挥金如土的②挥霍浪费的人③破落的，贫困的

باد دستی 〔名〕 大手大脚，铺张浪费，乱花钱，挥霍

باددم (～ *dam*) 〔形、名〕 骄傲的，自负的，翘尾巴的（人）

بادر Ⅰ (*bādar*) 〔名〕 ①〈医〉丹毒②每月的第二十九天

بادر Ⅱ 〔形〕 新鲜的

بادرام (*bādrām*) 同 بادرم

بادران (*bād-rān*) 〔名、形〕 ①扇子②虚荣的

بادرس (*bādras*) 同 بادگیر

بادرفتار (*bādraftār*) 同 بادپا

بادرم (*bādram*) 〔形〕 白白的，无用的，徒劳的

بادرنج (*bādranj*) 同 بالنگ

باد رنجبویه (*bādranjbooye*) 同 بادرنگبویه

بادرنگ (*bādrang*) 同 بالنگ

بادرنگبویه (*bādrangbooye*) 〔名〕 〈植〉梅丽沙

بادرو (*bādroo*) 同 بادروج

بادرو (*bādrow*) 〔名〕 通气孔，缝隙，间隙

بادروج (*bādrooj*) 〔名〕 〈植〉罗勒，紫苏

بادروزه (*bādrooze*) 〔名、形〕 ①（日用）衣食②每日的，日常的

بادریس Ⅰ (*bādrees*) 〔名〕 纱锭套管

بادریس Ⅱ 〔名〕 ①旋转②旋风

بادریسه Ⅰ 同 بادریس Ⅰ 条

بادریسه Ⅱ 同 بادریس Ⅱ 条

بادزدگی (*bād-zadegee*) 〔名〕 ①阵风，疾风②同 باد خوردگی

بادزده 同 باد خورده

بادزن (*bādzan*) 同 بادبزن

بادزهر (*bādzahr*) 同 پادزهر

بادزهره (*bādzahre*) 〔名〕 〈医〉扁桃腺炎

بادژ (*bādejh*) 〔名〕 ①皮肤上泛红（认为是麻疯病的预兆）②丹毒③红酒

بادسار (*bādsār*) 〔形〕 ①走得飞快的，疾走的②〈转〉轻的，轻薄的，轻浮的

بادستر (*bādastar*) 同 بیدستر

بادست و پا (*bā-dasto-pā*) 〔形〕 迅速的，敏捷的

بادسر (*bād-sar*) 〔形〕 ①头脑膨胀的，高傲的，傲慢的，爱出风头的②轻浮的

～ خاکسار خواهد بود . 〈谚〉出风头要丢丑。

باد سری (*bād-saree*) 〔名〕 头脑膨胀，高傲，傲慢

باد سنج Ⅰ (～*sanj*) 〔名〕 〈理〉风力计，风速计，风速表

باد سنج Ⅱ 〔名〕 ①想入非非的人②傲慢的人

باد سنجی 〔名〕 风速和风向测定法

باد سوار (～*savār*) 〔名〕 ①骑手，骑师②快马

باد سیر (～*seyr*) 〔形〕 敏捷的，快速的，跑得快的

باد سین (*bādseen*) 〔名〕 乳母，奶妈，奶娘

بادش (*bādesh*) 〔名〕 皮肤上泛红（麻疯病的预兆）

بادشاه (*bādshāh*) 同 پادشاه

باد شکن (*bād-shekan*) 〔形、名〕 ①排出肠胃气体的，驱风的②驱风药③（汽车）挡风玻璃④防风林，防风篱

ایجاد ～ سبز 建立防风林

بادغد (*bād-ghad*) 同 بادغر

بادغر (～ *ghar*) 〔名〕 ①通风口②夏天通风的房子

بادغرد (～*ghard*) 同 بادغر

بادغند (*bādghand*) 同 بادغر

بادفر Ⅰ (*bādfar*) 〔名〕（用纸做成叶轮，迎风转动的儿童玩具）风车儿

بادفر Ⅱ 〔名〕 惩罚；〈宗〉报应，果报

بادفراه (*bād-farāh*) 同 بادفر Ⅰ 条

بادفرودين (*bād-foroodeen*) 〔名〕 南风，西南风

بادفره (*bād-fare*) 同 بادفر Ⅰ 条

باد قپك (*bādghopak*) 〔名〕 〈动〉褐雨燕

باد كردار (*bādkerdār*) 〔形〕 匆忙的，仓促的；性急的

باد كردگی (*bād-kardegee*) 〔名〕 ①肿胀，鼓起，膨胀②发炎③骄傲，神气活现

رگ و دوالی ～ 〈医〉静脉扩张

شكم ～ 〈医〉肚胀，腹部膨胀

باد كرده 〔形〕 ①肿胀的，鼓起的，膨胀的②发炎的③骄傲的，神气活现的

باد كش (*bādkesh*) 〔名〕 ①〈医〉吸角子，拔罐②通风管；（通风用的）天窗，烟囱；放气孔

معدن ～ 矿坑通风管；矿井，竖井

(را) كردن ～ 拔罐子

گذاشتن ～ 安装烟囱

باد كشداران (*bādkeshdārān*) 〔名〕 〈动〉吸虫类

باد كف (*bādkaf*) 同 باددست

باد كن (*bādkon*) 〔形〕 骄傲自大的，傲慢的

باد كن (*bādkan*) 同 باد فتق

باد كنك (*bādkonak*) 〔名〕 ①气球（儿童玩具）；气泡②（鱼）鳔

باد كنه (*bādkone*) 同 باد كنك

بادگان (*bādegān*) 〔名〕 看守，守护人

بادگانه 〔名〕 小窗，百页窗

باد گرد (*bādgerd*) 同 گردباد

باد گرد (*bādgard*) 〔形〕 被风转动的

باد گلو (*bādgaloo*) 〔名〕 嗳气，（打）嗝

باد گير 〔名〕 ①通风口，风窗，向风的方向②通风机，通风器；风扇③散热器，放热器④空气流通的房子⑤〈建〉固定百页窗

بادمجان (*bādemjān*) 同 بادنجان

بادمجان دور قاب چين (～*dowre-ghāb-cheen*) 同 بادنجان دور قاب چين

بادنج (*bādanj*) 〔名〕 椰子果

بادنجان (*bādenjān*) 〔名〕 茄子

فرنگی ～ 西红柿

دور قاب چيدن ～ 谄媚，拍马，巴结，阿谀奉承

بم (بد) آفت ندارد . ～ 〈谚〉坏茄子不招虫。

بادنجان دور قاب چين (～ *dowre-ghāb-cheen*) 〔名〕 谄媚者，拍马屁者，阿谀者

بادنجان دور قاب چينی 〔名〕 谄媚，拍马屁，阿谀奉承

بادنجانی 〔形〕 ①茄科的②紫茄色的

تيرهٔ ～ 茄科类

بادنقش (*bād-naghsh*) 〔名〕〈气象〉风向图

بادنگ (*bādang*) 同 قنداق

بادنگار (*bādnegār*) 〔名〕 〈气象〉验风器，风速自记器

بادنگان (*bādengān*) 同 بادنجان

بادنما (*bādnemā*) 〔名〕〈气象〉风信旗，定风旗，风标

بادوام (*bā-davām*) 〔形〕 ①坚固的，牢固的②耐用的，结实的③经常的，不变的，固定的④（植物）多年生的

~ ريسمان 结实的绳子

بادوان (*bādvān*) 同 بادبان

بادوبرف (*bādo-barf*) 〔名〕 大风雪

بادوبروت (*bādo-boroot*) 〔名〕 高傲，傲慢；虚荣心

بادوبيد (*bādobeed*) 〔形〕 无用的，无效的

بادودم (*bādo-dam*) 〔名〕 骄傲，傲慢；夸耀，卖弄

باده 〔名〕 酒，酒类；酒杯

انگور ~ 葡萄酒

جوان ~ 新酿的酒

ناب ~ 醇酒；纯酒

~ خوردن (~ پيمودن ، ~ زدن ، ~ گساردن، ~ نوشيدن) 饮酒

~ خوردن و سنگ بجام زدن 喝了酒还摔酒杯；以怨报德

باده پالا 〔名〕 滤酒器

باده پرست (*bāde-parast*) 〔名〕 爱喝酒的人，酒鬼

باده پرستی 〔名〕 爱喝酒，嗜酒

باده پيما (~ *peymā*) 〔名〕 ①酒鬼②饮酒③品酒人

باده خوار (~ *khār*) 〔名〕 喝酒的人，酒鬼

باده خواری 〔名〕 喝酒

باده فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 酒商，卖酒人

باده فروشی 〔名〕 酒类贩卖，卖酒业，酒店

باده گسار (~*gosār*) 同 باده خوار

باده گساری 同 باده خواری

~ کردن 痛饮，狂饮

باد هلج (*bād-helj*) 同 بادگير

باد هنج (*bād-hanj*) 同 بادگير

بادهوا (*bād-havā*) 〔名〕 虚构的事物

بادی Ⅰ 〔形〕 ①风动的，风力的②帆的③〈乐〉吹奏的，管乐的

~ آسياب 风磨

آلات ~ (سازهای ~) 吹奏乐器，管乐器

~ تفنگ 汽枪

~ چراغ 防风灯

~ کرجی 帆船

بادی Ⅱ 〔名〕 开始，当初，开头，起因

در ~ امر 起初，开头

در ~ نظر 骤然看来，乍一看

بادی Ⅲ 〔名〕 沙漠中的居民

بادی Ⅳ 〔名〕〈天〉黄道带三宫（双子宫，天平宫和宝瓶宫）之一

باديار (*bādiyār*) 〔名〕〈旧〉猎鹰

باديان (*bādiyān*) 〔名〕〈植〉大茴香

ختائی ~ 八角茴香，大茴香

رومی ~ 大茴香树

~ تخم 茴香子，茴香实

~ نقل 茴香做的糖，茴香糖

باديانه 同 باديان

بادياوند (*bādiyāvand*) 〔形〕 强的，强壮的

بادياوندی 〔名〕 强壮，力量

باديج (*bādeej*) 〔名〕 长袜子；护胫或护腿；（小孩的）护腿套裤

باديد (*bādeed*) 同 پديد

بادير (*bādeer*) 〔名〕 支持，支撑；支柱，支撑物

باديه Ⅰ (*bādiye*) 〔名〕（复 بوادی）沙漠，荒原

بادیه Ⅱ 〔名〕 ①大铜碗②大盆③酒杯
خانهٔ خرس و ~ مس ؟ 〈谚〉熊窝里还能有铜碗？（比喻两者不相匹配）

بادیه پیما (~ *peymā*) 〔名〕 ①旅行者②〈转〉快马

بادیه نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 沙漠居民，游牧人
~ عرب 阿拉伯的游牧人，贝都印人（阿拉伯游牧人）
~ قبایل 游牧民族

باذق (*bāzagh*) 同 باده

باذکاوت (*bā-zakāvat*) 〔形、副〕 有洞察力的，有远见的，敏锐的，灵敏的（地）

باذل (*bāzel*) 〔形〕 毫不吝惜的，慷慨的，大方的；丰富的，富有的

باذوق (*bā-zowgh*) 〔形〕 ①有兴致的，有风度的；优美精致的，有嗜好的②有才能的，天才的
~ نقاش 有才华的画家

بار Ⅰ 〔名〕 次，回
اول ~ 首次，第一次
دیگر ~ 下次
(~ چندین) باری چند 几次
~ بیك 一下（子），一气，立刻
~ دو 两次，两回
دیگر ~ يك 再一次，又一次
براى هميشه ~ يك 一劳永逸地，一次了结地，彻底地，永远地

بار Ⅱ 〔名〕 ①重物，重负，货物，装载物；（车、船等的）装载量，负担，负荷②胎儿；成果，结果，果实③样品，成色（指金属）④肥料，粪便⑤工作量

الکتریکی ~ 电荷
خاطر ~ 精神负担，思想负担
دل ~ 忧愁，心事
زبان ~ 舌苔
شکم ~ （母体中的）胎儿
کشتی ~ （船运的）货物
مثبت ~ 〈理〉正子
مسئولیت ~ 重任，职责
منفی ~ 〈理〉负子
موتور ~ 电机的负载或负荷
یک ماشین ~ به قدر 满满一车货物
هشت ساعته (برنامهٔ تدریسی) ~ یک 八小时的（教学）工作量
آمدن ~ 成熟，长大（成人），出落，有教养，成为
آمدن ~ به 长大，出落，有教养，成为
انداختن ~ 卸货，卸载，施肥
آوردن ~ 产生，带来（成果），养育，教育，抚育，培育，使…成为
باید میلیونها جانشینی که بتوانند امر انقلاب پرولتری را ادامه دهند ، ~ آورد . 要造就千百万无产阶级革命事业的接班人。
يك كمونيست بايد خود را با روح حزبی ~ آورد . 共产党员应该是一个具有党性的人。
آوردن ~ به 造成，带来
(از) برداشتن ~ 从…卸下，取下，卸货；妊娠，怀孕
از دوش کسی برداشتن ~ 卸下某人的包袱，减轻某人的负担，减轻某人的痛苦
مثل اینکه ~ سنگینی از دوشش برداشته شده

~ کار زیاد بر کسی کردن 把工作重担压给某人
فحش (ناسزا) را ~ کسی کردن 对某人破口大骂
بارش را ~ کرد . 他捞了一把(饱了私囊)。
بارش را ~ نمیکند . 他捞不到什么油水，这不会使他满意的。
~ را خالی کردن 卸货
~ کشیدن 载货，运货，搬运；奔忙
~ گذاشتن (~ نهادن) 让…负担，让…担当
~ روی ~ کسی گذاشتن 使…负担加重；加重某人负担
~ گرفتن 装上货；(树木)开始结果，果实累累；怀孕
~ نشستن 开始结果，果实累累
~ بر خر نهادن 打点行装，准备启程
~ بر دل کسی نهادن 使某人心情沉重，使某人伤心
زیر ~ چیزی (کسی) رفتن 服从，屈服，同意；担负，承当，承担
زیر ~ چیزی (کسی) نرفتن 不吃…那一套，不屈服，不服从
زیر ~ مسئولیت رفتن 担起责任，负起责任
از زیر ~ چیزی در رفتن (یا شانه خالی کردن) 逃避，逃脱，摆脱
پشت (گردن) بزیر ~ چیزی آوردن 承担，担当
چیزی در ~ نداشتن 毫无意义，无所谓
چیزی بارش نیست . 他很笨，他没什么学问

است . 他如释重负。
~ برگرفتن 卸担子，卸载，减轻
~ بستن 装货，包装，打点，整装(待发)
~ آخرت بستن 见阎王，死掉
~ خود را بستن 中饱私囊，营私，肥己，填自己腰包
~ سفر بستن 整装(待发)，打点行装
(را ، به) دادن ~ 带来成果，结果实；使…受胎，授粉；施肥
~ داشتن 有成果，结果；受胎，受粉
~ دل داشتن 有心事，心情沉重，忧心忡忡
~ چیزی را بدوش داشتن 为…操心，为…担心
~ زدن ~ (کامیون) برکشتی 装船(车)，给船(车)装货
~ شدن 载上，装上货，驮上；上轨道
~ خاطر شدن 成了心病，烦恼
~ گردن کسی شدن ~落在某人肩上
از این کار بارت ~ نمیشود . 从这件事里你捞不到什么(油水)。
از این کارهم ~ ما ~ نمیشود . 从这件事里别想捞到什么。
سر ~ کسی شدن 打扰某人，成为某人的负担
از ~ غم کاستن 减轻悲伤
(را) کردن ~ 载上，装上，驮上；装货，装料；推到…身上，放到…肩上，让…担当
غله ها را ~ کامیون کردند . 已把粮食装上了汽车。
شتر را ~ کردند . 给骆驼驮上了货物。

问。

. ~ كج بمنزل نميرسد 〈谚〉捆不牢的货物运不到站；邪魔外道无好结果。

بار Ⅲ 〔名〕 接见，引见

حضور ~ （本人）亲自接见

خاص ~ （皇帝、国王）亲自接见

عام ~ （政府首脑）接见；（帝王的）上朝，定期接见百姓

خواستن ~ 要求召见，要求晋见

دادن ~ 接见（某人），召见（某人）

يافتن ~ 被接见，被召见

بار Ⅳ 〔名〕 （搁在火上支撑水壶等的）三脚架；炉灶

سر ~ بودن （饭菜等）坐在灶上

. ديگ سر ~ است 锅正坐在灶上。

كردن ~ 把…放在灶上

سر ~ گذاشتن 把（饭菜等）放在灶上

؟ ديزى را ~ گذاشتى 你把锅坐在火上了吗？

بار Ⅴ Bar 〔名〕 酒吧间，小酒馆

بار Ⅵ 可做构词后缀，如：~ دريا ، ~ اشك ، ~ جوى ، ~ رود 等

بار Ⅶ باريدن 的根

باراب 〔名〕 ①水浇地②水田作物③经营水田

باراج 〔名〕 助产士，接生婆

بارآغوش (*bār-āghoosh*) 〔名〕 一抱（柴禾），一捆

بارافكنى (*bār-afkanee*) 〔名〕 卸载；分娩，生育

باران 〔名〕 雨

راديو آكتيو ~ 〈原〉微粒回降，回降物，放射性尘埃

ريز ~ 细雨，濛濛雨，毛毛雨

~ سنگين (~ شديد ، ~ تند ، ~ رگبار) 大雨，暴雨，倾盆大雨

~ قطرهٔ 雨点

~ مرغ 〈动〉鸻科鸟

خوردن ~ 挨雨浇

. ~ ميآيد 要下雨了。

. ~ بند آمد 雨停了。

. ~ ميبارد 正在下雨。

. ~ گرفت 开始下雨了。

. ~ مرا گرفت 雨把我阻住了。

. چه ~ بيايد چه آفتاب باشد خواهيم رفت 不管刮风下雨我们都去。

از ~ زير ناودان گريختن (از زير ~ برخاستن و زير ناودان نشستن) 〈成〉刚出狼窝，又入虎穴。

باراندار (*bārāndār*) 〔形〕 雨的

~ ابر 有雨的云

بارانداز (*bār-andāz*) 〔名〕 船坞，码头；（商队）停歇站，商队旅社

باراندازى 〔名〕 卸货

~ محل 卸货点

كردن ~ 卸货

باران ديده (*bārān-deede*) 〔形〕 被淋湿的，淋透了的，挨雨浇的；经过风雨的

~ كشت 雨水浇过的地

~ گرگ 经过风雨的人，见过世面的人；老骗子手，老狐狸

باران رسيده (~ *reseede*) 〔形〕 被雨水冲过的

باران ريز 〔名〕 水槽，檐槽，落水管

باران زده (~ *zade*) 〔形〕 挨雨淋过的，被雨打

湿的

باران سنج (～*sanj*) 〔名〕 〈气〉雨量器

باران سنجی 〔名〕 〈气〉量雨学

باران شتاب (～*shetāb*) 〔名〕 骤雨，暴雨

بارانك (*bāranak*) 〔名〕 ①〈植〉山楂属②小雨

باران گریز (*bārān·goreez*) 〔名〕 避雨处，房檐；遮篷，雨篷

باران گیر 〔名〕 挑棚，雨篷；避雨处

باران نگار (～*negār*) 〔名〕 〈气〉自动雨量计

بارانه Ⅰ (*bārāne*) 〔名〕（寄放在旅社、仓库等的）货物寄存费

بارانه Ⅱ 〔名〕 （顶棚的）主柱，大梁

بارانه Ⅲ 〔名〕〈植〉梅丽沙

بارانی 〔形、名〕 ①雨的，下雨的；防雨的，不透雨的②眼泪汪汪的③雨衣，防水胶布

～ دیدهٔ 泪眼

～ فصل 雨季

～ مرغ 〈动〉千鸟属

～ هوای 雨天(气)，霉雨天气，黄梅天

بارانیدن (*bārāneedan*) 〔动〕（根 باران） 使下雨，使降雨

بارآور (*bār-āvar*) 〔形、名〕 ①有果实的，富有成果的，有效果的，硕果累累的②有利的，可获利的③生利息的资金④怀孕的

بارآوری 〔名〕 ①有成果，有效果，多产②结实③有利（可图）④怀孕

باراه (*bā-rāh*) 〔形〕 走正道的

بارأی (*bā-ra'y*) 〔形〕 有心眼的，有见地的，有主意的，聪明的；有眼力的

باربار (*bārbār*) 〔名、形〕 ①屡次②哭诉的

باربد Ⅰ (*bārbad*) 〔名〕 侍从长

باربد Ⅱ 〔名〕 巴巴德(胡斯劳时代的名乐师)

باربدی 〔形〕 巴巴德式的

～ الحان 巴巴德的旋律

این شحص هنر ～ دارد . 这个人才华出众。（直译：这个人有巴巴德式的才能）

باربر (*bārbar*) 〔名、形〕 ①脚夫，搬运夫，码头工人②驮畜③载货的，运输的

～ چارپای 驮载的牲口

باربردار (*bārbardār*) 〔名、形〕 ①脚夫，搬运夫②起重机③载货的，负重的④怀孕的；怀胎的

～ گاوان و خران 负重的牛和驴

باربری (*bārbaree*) 〔名〕 ①运输，运送，输送，搬运②货运③运费④运输局

راه آهن ～ 铁路运输

～ ادارهٔ 运输局

～ وسائل 运输器材

باربند (*bārband*) 〔名〕 ①打包者，包装者②包扎用的绳子③座车顶上的行李

باربندی 〔名〕 打包，包扎；上驮；过食

کردن ～ 同上

باربنگاه (*bār-bongāh*) 〔名〕 卸货处，贮库，货库

باربیتوات‌ها 〔名〕 〈化〉巴比土酸盐

بارپیچ (*bārpeech*) 〔名〕 ①包装器材，包装用品②包装者

～ کاغذ 包装纸

بارپیچی 同 باربندی

بارتنگ (*bārtang*) 同 بارهنگ

بارج (*bārj*) 〔名〕 驳船，载货的拖船，平底船

بارج (*bāraj*) 〔名〕〈植〉茄属植物（如龙葵、颠茄、天仙子等）

بارجامه (*bār-jāme*) 〔名〕（驮载牲口背上的用以

装物的）袋子

بارح (*bāreh*) 〔名〕 热风，强风

بارحم (*bā-rahm*) 〔形〕 慈悲的，善心的，善良的，怜悯的

بارحمت (*bā-rahmat*) 〔形〕 好心肠的，慷慨的，宽大的

بارخانه (*bār-khāne*) 〔名〕 ①货仓，仓库②棚屋③随身携带的旅行用具（如帐篷等）

بارخانه فروش (*bārkhāne-foroosh*) 〔名〕 批发商人

بارخانه فروشي 〔名〕 批发

بارخدا(ی) (*bārkhodā*) 〔名〕 ①老天爷②大公，元首③先生，足下

بارخدايا 〔叹〕 老天爷啊！真主啊！

بارخواه (*bārkhāh*) 〔名〕 要求晋见的，要求谒见的

بارخيز (*bārkheez*) 〔形〕 肥沃的，丰富的，产量高的，硕果累累的

~ شاخه های 挂满果子的树枝

~ كشور 富庶的国家

بارخيزی 〔名〕 肥沃，丰富，多产，富饶，富庶

بارد (*bāred*) 〔形〕（复 بوارد）①冷的，冷淡的，凉爽的，冰冷的②平庸无奇的，乏味的，平淡无味的

بالفعل ~ 冷性物（如冰、雪）

بالقوه ~ 大凉的，对身体器官有害的（如某种食物）

~ لطيفهٔ 淡而无味的东西，平淡无奇的笑话

~ منطقهٔ 寒带（地区）

باردار (*bārdār*) 〔形、名〕 ①结果实的②妊娠的，怀孕的；怀胎的③孕妇④金银成色低的⑤有（舌）苔的

~ درخت 果实累累的树

~ گاو 怀崽的牛

شدن ~ （树）结果，挂果，怀胎，怀仔，（舌头）长苔

بارداری 〔名〕 ①结果②妊娠，怀孕，怀胎③（舌）苔

زبان ~ 舌苔

باردان (*bārdān*) 〔名〕 ①大旅行袋，行囊，旅行皮包（皮箱）②酒壶，大肚酒瓶

باردست (*bārdast*) 同 آبنوس

باردو 〔名〕 ①（果树的）支撑物②支柱

بارده (*bārede*) 同 بارد

بارده (*bārdeh*) 〔形〕 结果实的

باردهی (*bārdehee*) 〔名〕 ①结果，授粉②怀胎，怀孕，怀仔

بارز (*bārez*) 〔形〕 清楚的，明显的，显著的，突出的

~ بطور 清楚地，明显地，显著地

~ دليل 明显的论据

~ گواه 明证

شدن ~ 出现，显出，突出

بارزد (*bārzad*) 〔名〕 ①格蓬香胶②金属削末

بارژ Barge 〔名〕 驳船

بارسالار (*bār-sālār*) 〔名〕 〈史〉皇家侍从长

بارسق (*bārsogh*) 同 باسلق

بارسنج (*bār-sanj*) 〔名〕 ①（磅秤上）补足重量的东西②砝码

بارسنگ (*bār-sang*) 〔名〕 砝码，秤砣；称物的人

بارش (*bāresh*) 〔名〕 雨水，下雨，雨量

بارشك (*bā-rashk*) 〔形〕 妒忌的，猜疑的，戒

备的

بارشين (*bāresheen*) 〔名〕〈植〉金雀花，金雀花属植物

بارع (*bāre'*) 〔名、形〕 ①精华；出类拔萃者②精通的，卓越的，出类拔萃的

بارفتن (*bārfatan*) 〔名〕 ①用以装饰凸花粗陶器之泥糊②半玻璃化的瓷器

بارفروش (*bār-foroosh*) 〔名〕 批发商人，买卖水果的经纪人

بارفيكس Barre fixe 〔名〕〈体〉单杠

بارق (*bāregh*) 〔形、名〕(复 بوارق) ①电光闪闪的②雷雨云

بارقه (*bāreghe*) 〔名〕 闪电，火花

اميد ~ 希望之光

باركاس Barkas 〔名〕 大艇，小汽船，无甲板的敞汽艇

بارك‌الله (*bārekallāh*) 〔叹〕 好！ 好！ 好样的！

باركش (*bār-kesh*) 〔名、形〕 ①载重汽车，卡车，电引机②搬运工，劳工③驮载的，载重的，运送的，运输的④受苦人

اسب ~ 驮载马

حيوان ~ 挽畜，驮畜

باركشي 〔名〕 ①运输，运送，转运②〈喻〉辛勤，苦干

تند ~ 快速运送

كند ~ 慢速运送

باركننده (*bār-konande*) 〔名〕 装货工人

باركان (*bārgān*) 〔名〕 水坑，泥潭

باركاو (*bārgāv*) 〔名〕 合同，协同，和谐

باركاه (*bārgāh*) 〔名〕 ①宫廷，朝廷，皇室，谒见厅②沿岸（一带）

باركى (*bāragee*) 〔名〕 ①膘壮的马，载货的马②高等妓女，名妓

باركير (*bārgeer*) 〔形、名〕 ①驮载的(牲口)，载货的（船、车）②驮畜，货船③母（兽）

باركيرى 〔名〕 ①装载，装驮②载重量

كشتى ~ 船的载重量；船的吃水量

شدن ~ 被装载，被装驮

كردن ~ 装载，装驮

باركين (*bārgeen*) 〔名〕 沟，槽，阴沟，污水坑

بارمبو (*bāramboo*) 〔名〕〈植〉罗勒

بارنامه I (*bārnāme*) 〔名〕 发货单，运货单，提货单，发票

راه آهن ~ 铁路运输提货单

كشتى ~ （商船）运货单，提货单，货载单

بارنامه II 〔名〕 （晋见皇帝的）请柬

بارنب (*bārnab*) 同 باديان

بارنج (*bārenj*) 〔名〕〈植〉①黑麦②橘子

بارندكى (*bārandegee*) 〔名〕 雨；下雨，降雨；降雨量

~ موسم 雨季

كردن ~ 下雨，降雨

بارنده (*bārande*) 〔名〕 雨云

بارنك (*bārang*) 〔形〕 鲜艳的，华丽的，美丽的

بارنك و بو (*bā-rango-boo*) 〔形〕 华丽的，富丽堂皇的，豪华的

بارنويس (*bār-nevees*) 〔名〕 理货员，记帐员

بارو 〔名〕 要塞，垒，壁垒，城墙

باروبنديل (*bāro-bandeel*) 〔名〕 家什，什物

بارونه (*bāro-bone*) 〔名〕 行李

بستن ~ 打起行李（出发）

باروت (*bāroot*) 〔名〕 火药

～ بی دود 无烟火药

انبار ～ (مخزن ～) 火药库

～ مثل 爆性子

روی انبار ～ نشستن 坐在火药桶上

باروت پنبه (*～panbe*) 〔名〕 硝棉火药，火药棉

باروت خانه 〔名〕 火药库

باروت دان 〔名〕 火药盆，火药桶

باروت ساز 〔名〕 制造火药者

باروت سازی 〔名〕 火药制造

～ کارخانهٔ 火药（制造）厂

باروت کوب 同 باروت ساز

باروت گر (*～ gar*) 〔名〕 火药匠

باروتی (*bārootee*) 〔形〕 灰色的，暗淡的

باروح (*bā-rooh*) 〔形〕 活泼的，精神旺盛的，生气盎然的

بارود (*bārood*) 同 باروت

بارور (*bārvar*) 〔形、名〕 ①能结果的，多产的，丰富的②怀孕的妇女

～ شدن 结果

درختان این باغ از پنجمین سال ～ شد .

这个果园的果树第五年就开始结果了。

～ کردن 使…结果，使…发扬

بارور سازی 〔名〕 受精

～ مصنوعی 〈生〉人工受精

باروری (*bārvaree*) 〔名〕 〈生〉受胎作用；〈植〉受粉，输粉

بارورزنه (*bārowzane*) 〔名〕 伊朗一乐曲名

باروزه (*bārooze*) 〔名〕 日用衣食

باروط 同 باروت

باروق 〔名〕（化）铅白粉，碳酸铅白

باروگراف Barograph 〔名〕 气压记录器，自记气压计

بارومتر Barometer 〔名〕 晴雨计，气压表

بارون Baron 〔名〕 男爵；贵族

بارونق (*ba-rownagh*) 〔形〕 兴旺的，繁荣的

～ بازار 兴旺的市场

باره I 〔名〕 ①一次，一回，一下子②关于…③可做构词后缀，如：～ غلام

در ～ 关于…

در این ～ 关于这个问题

در ～ این کار 关于这件事

در چه ～ 关于什么？

～ دیگر 再一次，下一次

باره II 〔名〕 垒，壁垒，围墙，栅栏

باره III 〔名〕 被复层，表被，敷层

～ دندان‌ها 牙垢

～ زبان 舌苔

باره IV 〔名〕 优种马，良马

～ دستکش 快马，骏马（配种生的马）

～ سرکش 骏马，高头大马

باره V 〔名、形〕 ①朋友②喜欢…的，热衷于…的

باره VI 〔名〕 眉毛

باره VII 〔名〕 卷发

باره VIII 〔名〕 方法，规则

باره IX 〔名〕（用谷类、枣或葡萄干酿成的）烈性酒

باره بند (*bāre-band*) 〔名〕 马棚，拴马处，厩

بارهنگ (*bārhang*) 〔名〕 〈植〉车前子，长叶车前，大蕉

باری I 〔形〕 载货的，载重的，装载的

～ اسب 驮货的马，拉车的马

~ حيوان 驮载的牲口

قطار ~ و مسافربری 客货车

~ كشتى 货船

~ ماشين 载重汽车

باری Ⅱ 〔名〕 造物主，上帝，神，真主

~ تعالى 真主，最高的神

باری Ⅲ 〔副〕 ①总之，一句话，总而言之，无论如何；一定，当然②一次

~ بهر جهت 无论如何，不论在什么情况下

~ برويم بر سر داستان. 我们还是讲故事吧！

باری Ⅳ 同 بارو

باری Ⅴ 〔名〕 〈解〉心室

باری Ⅵ 〔名〕 席子

باريا Ⅰ (*bāriyā*) 〔形、副〕 虚伪的(地)，奸诈的(地)

~ شخص 伪君子，伪善者

باريا Ⅱ 〔名〕 织席的人

بارياب (*bāryāb*) 〔形〕 (被)引见的，谒见的，晋见的

باريابى 〔名〕 (被)引见，谒见，晋见

باريار (*bāryār*) 〔名〕 ①负担，(尤指果树的)负担(如果实、叶等)②死胡同③次，回

باريافته (*bār-yāfte*) 〔形、名〕 ①同 بارياب ②后宫的警卫

باريت Barite 〔名〕 〈矿〉重晶石

باريت Baryta 〔名〕 〈化〉氧化钡

باريتون Baritone 〔名〕 男中音，男中音歌手

باريجه (*bāreeje*) 〔名〕 〈化〉古蓬香脂，波斯树脂

باريدن (*bāreedan*) 〔动〕 (根 بار) 倾注，流(眼泪等)，下(雪、雨等)

~ اشك 流泪

~ باران 在下雨

~ گرفتن 开始下雨

باريز 同 پاييز

باريقون 〔名〕 〈植〉①茺蔚；嚏根草属植物②茴香

باريك 〔形〕 薄的，狭窄的，细长的，瘦长的，苗条的，修长的；微妙的

~ اندام 苗条身材，细高挑儿

~ تسمه‌هاى 窄带子

~ رودهٔ 〈解〉小肠

~ ريسمان 细绳

~ سخن 确切的语言

~ فكر 严密的思想

موقعيت ~ (وضعيت ~) 紧急关头

~ شدن 细心，小心，注意；变细，变窄；〈转〉挑剔，追究

در اين مطلب خيلى ~ نشويد. 在这方面不要过于挑剔。

~ كردن 把…弄细，弄窄

باريك آواز 〔名、形〕 ①嘟哝者，碎嘴子②细声细气的

باريك بين 〔形、名〕 ①有洞察力的，敏锐的，警惕的，仔细的②敏锐的观察者③吝啬的，爱钱的

باريك بينى 〔名〕 有洞察力，目光敏锐，警惕，仔细

باريك خيال (*bāreek-khiyāl*) 〔形〕 想得细的

باريک دم (~ *dam*) 〔名〕 锋利的刀剑

باريك دم (~ *dom*) 〔形〕 细尾巴的

باريك ريس 〔形〕 细致的，仔细的，敏锐的

باريك ميان (~ *miyān*) 〔形〕 身材匀称的，端正的，细腰的

باریکه 〔名〕 ①小道，小路，小径②条，带，细长片

~ ای از زمین 狭窄地带

~ میان صفوف مردم 人群中的通道

باریکی 〔名〕 ①细长，狭窄，狭小；瘦长，苗条，修长②细致，仔细

باریوم Baryum 〔名〕〈化〉钡

باز I 〔副〕 ①再，又②还，仍（还），依然③进一步④但是，不过⑤组成许多复合动词用

~ هم 总之，总算，不过

~ هم بد نیست . 总算不错。

~هم آمدن 伤口愈合

~ آمدن 回来，归来；悔悟，悔改；后悔

~ آوردن 带回来，归还

~ ایستادن (از) 停止，不再（做某事）

هر دو ابر قدرت در توسعهٔ تسلیحات و تدارکات جنگی از هیچ کوششی ~ نمی ایستند . 两个超级大国都在竭力扩军备战。

ترن از حرکت ~ ایستاد . 火车停了。

یك فرد انقلابی تا زمانیکه قلبش از تپش ~ نایستد ، باید به پیکار خود ادامه دهد . 革命者应该生命不息，战斗不止。

~ خریدن 买回，赎回

~ خواستن 收回，要回，召回

~ خوردن 相会，相遇；吞下

~ دادن (~ گرداندن) 归还，送还，交还

~ داشتن (از) 阻拦，阻止，不让…；拘留，拘禁

مرا از رفتن ~ داشت . 他不让我走。

هیچ قدرتی را یارای آن نیست که بتواند چرخ پیشرفت تاریخ را از حرکت ~ دارد . 没有任何力量能够阻挡历史车轮的前进。

~ دانستن 识别，辨别

~ رفتن 又去；走；回来

~ شناختن 认出来，辨别出来，分辨出

فقط در بوتهٔ آزمایش میتوان ادعا را از عمل ~ شناخت . 只有经过检验，才能判断言行是否一致。

دست (پای) از کار ~ کشیدن 不再做…

~ گذاشتن (~ گذاردن) 放，交，托，开放，允许

~ گرداندن 收回，取消

~ گرفتن 带回，取回；断奶

~ گشتن (~ گردیدن) 返回；后退，罢休

تایوان سرانجام روزی به آغوش سرزمین مادری خود ~ خواهد گشت . 台湾总有一天会回到祖国的怀抱里来的。

~ گفتن 再说一次，重述，复述；转述；和盘托出

هر چه در دل داشت ~ گفت . 他把心事和盘托出。

~ ماندن 留下，落后，被阻止，被阻拦

~ نشستن 复活，扑灭

چین امسال ~ هم محصولات فراوانی بدست آورد . 今年中国又获得农业大丰收。

باید در بارهٔ این قضیه ~ هم تحقیق کرد . 对这桩事还需做进一步调查。

باز II 〔形〕 ①打开的，开着的，开放的，展开的②开朗的，舒展的③光亮的④〈数〉钝角的

~ راندن 谈论

~ شدن 开着，开放，展开；（冰、雪等）

باز Ⅲ باختن 的根

باز Ⅳ 〔名〕 ①两拃长（即从中指尖到肘的长度）②同 بازو ③一抱，一捆④〈解〉指骨，趾骨

باز Ⅴ 〔名〕〈化〉碱

باز Ⅵ 〔名〕 斜坡，倾斜，倾斜面

باز Ⅶ 〔名〕 鹰，隼

شكاری ~ 猎鹰

باز Ⅷ 〔名〕 酒

باز Ⅸ 〔名〕 基地

جنگی ~ 军事基地

بازار 〔名〕 ①市场，集市②行情

آشفته ~ 混乱的市场

بزرگ ~ 商场，商业中心，大百货商店

جهانی ~ 世界市场

خارجی ~ 国外市场

داخلی ~ 国内市场

رواج ~ 活跃的市场

سست ~ (كساد ~) 萧条的市场

سیاه ~ 黑市

گرم ~ 市场活跃，热门（货），畅销

او بازارش گرم است. 他现在很红，他很吃得开。

این كالا بازارش گرم است. 这种货物是热门货。

مشترك ~ 共同市场

مكارۀ بین المللی ~ 国际博览会

~ اهل 商人

برچیدن ~ 停止买卖，停市

صورت ~ به چیزی دادن 市场上需某东西

كسی شكستن ~ 破坏某人的事情

بازار پسند (*bāzār-pasand*) 〔形〕 市场上所需要

化，溶；（天气）晴朗，放晴；（心情）开朗；（机构等）开设，开张

در ~ شد. 门打开了。

هوا دارد ~ میشود. 天气正在放晴。

قدری گردش كردم و دلم ~ شد. 散了一会儿步，我觉得心情开朗起来了。

زبانش ~ شد. 他畅谈起来了。

غنچه و گل ~ شد. 花儿开了。

یخ ~ شد 冰化了。

~ كردن 打开，开放，展开；解开；开斋；分开，分解，拆卸

كمون توده‌ای ما یك مدرسۀ شبانه ~ كرد. 我们公社办了一所夜校。

پنجره را ~ كنید! 打开窗子！

گره را ~ كنید! 把结打开（解开）！

كتاب خود را ~ كنید! (请)打开书！

از تاه ~ كردن 展开，翻开，揭开

از سر خود ~ كردن 推脱，推掉，拒绝；（因粗心）把事情弄糟，误事

او تقاضای مرا مؤدبانه از سر خود ~ كرد. 他婉言谢绝了我的要求。

سربازان مسلسل را از هم ~ كردند. 战士们把机枪卸开了。

از هم ~ كردن 放大（衣服等）；放出（贴边等）

~ گذاردن 让…开着，让…露着，暴露

(برای چیزی) راه ~ گذاردن 为…开辟道路

~ نگهداشتن 让…开着

آثار آن نویسندۀ جوان بتدریج جای خود را در دلهای مردم ~ كرد. 人们越来越喜欢那个青年作家的作品了。

的，畅销的

بازارچه (bāzārche) 〔名〕 小市场，小商场

بازارگان (bāzārgān) 同 بازرگان

بازارگاه (bāzārgāh) 〔名〕 （定期的）集市，市场

بازارگرمی (bāzār-garmee) 〔名〕 市场活跃；成交；自我吹嘘

~ کردن 达成交易，成交；自我吹嘘

بازاری 〔形、名〕 ①市场的，集市的②俗气的，粗俗的③商人，买卖人

زبان ~ 俗语，俗话

سگ ~ 野狗，坏蛋

نرخ های ~ 市价

~ شدن 庸…俗化

~ کردن 使…庸俗化

بازاریش نکنید! 不要弄得庸俗化吧！

بازاریابی (bāzār-yābee) 〔名〕 寻找市场；售货（术），推销（术）；游说（术）

بازافکن (bāz-afkan) 〔名〕 ①碎片，碎条，碎布②补钉，补片，补块③填料，衬料

بازالت Basalt 〔名〕〈矿〉玄武岩

بازالتی 〔形〕〈矿〉玄武岩的

دیوارهٔ ~ 玄武岩壁

بازآموزی (bāz-āmoozee) 〔名〕 进修，重新学习

~ معلمین 教师的进修

بازانیت Basanite 〔名〕 ①试金石②〈地〉碧玄岩

بازبان (bāzbān) 〔名〕 养猎鹰者，猎鹰者

بازبین (bāzbeen) 〔名〕 检验员，查票员，收票员

بازبینی 〔名〕 ①检查②重看，验看

~ کردن 同上

بازپرس (bāzpors) 〔名〕 询问者，质问者，审讯者

روز ~ 〈宗〉终审日

~ کردن 询问，质问

بازپرسی 〔名〕 讯问，质问，审讯、审问

~ کردن (از) (مورد ~ قرار دادن) 同上

بازپس (bāzpas) 〔副、名〕 ①还，回，后面，背后②剩下的东西，残余，余额

~ آمدن 返回

~ دادن 归还

~ رفتن 回还

~ نگریستن 朝后看，向后看

بازپسین (bāzpaseen) 〔形〕 最后的

دم ~ 最后一息

روز ~ 〈宗〉末日，终审日

بازپیچ (bāzpeech) 〔名〕 ①秋千②挂在小孩摇篮上逗小孩的珠串儿

بازتاب (bāztāb) 〔形、名〕 ①（光的）反射②〈理〉反射的，反射作用的

~ نور 光的反射

کمان ~ 反射弧

بازتابش (bāztābesh) 〔名〕 ①〈理〉（光的）反映，反射②〈理〉反射作用

بازتابی (bāztābee) 同 بازتابش

باز تولید (bāz-towleed) 〔名〕 再生产

~ ساده 简单再生产

~ فزاینده 扩大再生产

باز جو (bāzjoo) 〔名〕 侦察者，调查者，检查者，审查者

بازجویی 〔名〕 侦察，调查，检查，审查

~ کردن (از) 同上

~ کردن (در) 研究，调查，考查，考察

~ محرمانه کردن （秘密）侦查，侦察

بازخاست (*bāz-khāst*) 〔名〕〈宗〉人类在世界最后审判日的复活

روز ~ 〈宗〉复活节

بازخرید (*bāz-khareed*) 〔名〕 赎回，赎买

بازخریدن (*bāz-khareedan*) 〔动〕（根 بازخر）买回，赎回

بازخواست (*bāzkhāst*) 〔名〕 ①审问，讯问②惩罚，处分，谴责

روز ~ 〈宗〉审判日，复活日

(از) کردن ~ 审问，讯问；要口供

بازخور (*bāzkhor*) 〔名〕 回复，反应

بازخوردن (*bāz-khordan*) 见 باز 条

بازخیز (*bāz-kheez*) 同 بازخاست 或 رستاخیز

بازدادن (*bāz-dādan*) 〔动〕（根 بازده）归还，送还；借贷

بازدار Ⅰ (*bāzdār*) بازداشتن 的根

بازدار Ⅱ 〔名〕 农业工人

بازدار Ⅲ 〔名〕 饲鹰者

بازداشت (*bāzdāsht*) 〔名〕 逮捕，拘留，禁闭，阻留，拖延，阻挡

شدن ~ 被捕，被拘留

کردن ~ 逮捕，拘留，禁闭

بازداشتگاه (*bāzdāshtgāh*) 〔名〕 ①集中营，监牢②拘留所，看守所

بازداشتی (*bāzdāshtee*) 〔形〕 被捕的，被拘留的

بازدانه (*bāzdāne*) 〔名〕〈植〉裸子植物

بازدم (*bāzdam*) 〔名〕 呼气，呼出

بازده (*bāzdeh*) 〔名〕 ①收入，有利可图，有利润（性），赢利②有益的活动，大量有益的工作③产量，出产

کار ~ 生产率，劳动生产量

بازدید (*bāzdeed*) 〔名〕 ①监察，监督，检查，调查，视察②回拜，回访；访问，看望

اراضی ~ 土地测量（勘定）

اسلحه ~ 检查武器

پاسدار ~ 查哨

مقدماتی ~ 〈军〉搜索，侦察

~ بطور 用检查的办法

~ دید و 访问，互访

~ سفر 回访

کردن ~ 检查，测量，勘查，访问，拜访

دیروز مهمانان خارجی از یك کارخانهٔ چینی سازی ~ کردند . 昨天外宾参观了一家瓷器厂。

من باید به ~ اوبروم 我应该去看他一次。

بازرس (*bāzras, bazres*) 〔名〕 检查员，视察员，监察员，巡按使

خط آهن ~ 铁路护路工，养路工

بازرسی 〔名〕 检查，调查，视察，搜查

بدنی ~ 搜身，人身检查

دولتی ~ 国家检查

~ مسافرت 视察，考察

کردن ~ 检查，调查，视察，搜查

بازرگان (*bāzargān*) 〔名〕 商人，买卖人

ثروتمند ~ 豪商，富商

بازرگانی 〔名、形〕 ①商业，贸易，生意②商业的，贸易的，通商的

~ اصل 经济核算制

~ اطاق 商会

~ سرمایهٔ 商业资本

~ قانون 贸易法

بازرنگ (*bāzrang*) 〔名〕 ①儿童紧身衣②妇女

的紧身上衣③腰带

باز زنجیر (*bāz-zanjeer*) 〔名〕 〈化〉开链

~ ترکیبات 开链化合物

باز سازی (*bāz-sāzee*) 〔名〕 重建

بازستانی (*bāz-setānee*) 〔名〕 恢复，收回，复原

باز شدگی (*bāz-shodegee*) 〔名〕 ①被打开，扩展 ②退避，隐退

باز شدنی (*bāz-shodanee*) 〔形〕 能打开的，可打开的，打得开的

باز شناسی (*bāz-shenāsee*) 〔名〕 认出，分辨出

بازغ (*bāzegh*) 〔形〕 光亮的，光彩夺目的，发光的

بازك (*bāzak*) 〔名〕〈动〉（食）雀鹰

باز گاه (*bāzgāh*) 同 گذرگاه

بازگذار (*bāz-gozār*) 〔形〕 适合的，一致的，和谐的

بازگرد (*bāzgard*) 同 بازگشت

بازگرداندن (*bāz-gardāndan*) 同 برگرداندن

بازگردیدگی (*bāz-gardeedegee*) 同 برگشتگی

باز گشا (*bāz-goshā*) 〔名〕 辨别力；洞察

بازگشائی (*bāz-goshā-ee*) 〔名〕 重新开放

بازگشت (*bāzgasht*) 〔名〕 归回，返回，恢复；阴功；〈银〉还回多存入的款项

~ ازگناه 忏悔

~ صدا 回声

~ مرض 疾病复发

پس از ~ از مسافرت 访问回来之后，旅行回来后

در ~ بنامهٔ شمارهٔ . . . 复第…号信件

~ کردن 归，返回

بازگشته (*bāzgashte*) 同 برگشته

باز گو (*bāz-goo*) 〔名〕 复述者，揭示秘密的人，和盘托出者

~ کردن 重述，复述；转述；讲解，揭示

اطلاعات خود را ~ نکنید ! 不要泄露消息！

بازگون (*bāzgoon*) 同 واژگون

بازگوئی (*bāz-goo-ee*) 〔名〕 复述；揭开内幕，和盘托出

بازگیر I (*bāzgeer*) 同 بازبان

بازگیر II 〔名〕 编年史家，年史的编纂者

بازگیر III 〔名〕（羊群中的）带头羊，头羊

بازگیری 〔名〕 征收，征用

بازمان (*bāzmān*) 〔名、形〕 ① بازماندن 的根 ②剩余，残余③剩下的，残余的

بازماندگان (*bāzmāndegān*) 〔名〕 死者家属，未亡人，遗孤

بازماندگی (*bāzmāndegee*) 〔名〕 ①拘留，扣押 ②（工作时）停顿，停歇，落后③疲乏

بازماندن I (*bāzmāndan*) 见 باز I 条

بازماندن II 〔动〕（根 بازمان）敞开

بازمانده (*bāzmānde*) 〔形、名〕 ①落在后面的②遗留下的，残余的，残存的③不能再做事的，无能为力的④剩余，残余；遗孤，未亡人，后裔

بازنده (*bāzande*) 〔名〕 ①损失者，输者，失败者②玩耍者

باز نشدنی (*bāz-nashodanee*) 〔形〕 不能解决的；（疙瘩、结）解不开的，打不开的

باز نشستگی (*bāz-neshestegee*) 〔名〕 ①退休金 ②辞职，退职，退休

ادارهٔ ~ 退休管理局

حقوق ~ 退休金，养老金

سن ~ 退休年龄

باز نشسته 〔名、形〕 ①领养老金者，领退休金者②退休的人，退职的人③退职的，退休的

~ شدن 退休

باز نمودن (*bāz-namoodan*) 〔动〕（根 باز نمای）叙述，阐述，阐明

بازو 〔名〕（复 بازوان）①上臂，臂，力臂，肘②〈转〉坚强，力量③帮助，帮手，帮腔者④（门）框

~ اهرم 〈理〉杠杆力臂

سعی ~ 手工劳动，体力劳动，力气活

~ خوردن 受到撞击，挨胳膊肘撞

~ دادن（به）助一臂之力，伸出援助之手，资助

~ چیزی داشتن 有能力（干某事），会干…，适于（干某事）

~ زدن 用肘撞

~ گشادن 慷慨大方，助人为乐

زیر ~ کسی گرفتن 架着（某人），搀扶（某人），帮助（某人）

بازوبند (*bāzooband*) 〔名〕（系在上臂用宝石等做的）臂饰，臂环，护符，臂章

~ پرده 窗帘上用的环，圈

~ پهلوانی 摔跤冠军的臂环

بازوپایان 〔名〕〈动〉腕足类

بازوداران 〔名〕〈动〉有触手类

بازودراز (*bāzoo-derāz*) 〔形、名〕①手长的②胜者③〈旧〉压迫者，暴君④〈转〉有力的，占优势的

بازور (*bāzoor*) 〔副〕 逼迫地，强迫地

بازوکا Bazooka 〔名〕 反坦克火箭炮，火箭筒

بازو گشاده (*bāzoo-goshāde*) 〔名〕①慷慨大方者，助人为乐者②祈求者，求人帮助者

بازویی : ~ رودخانه 河的支流

بازه I 〔名〕 ①胡同，巷②山谷，山涧

بازه II 〔名〕 ①棍子，手杖②天平杆③（飞机的）翼

بازهر (*bāzahr*) 同 پادزهر

بازهم (*bāz ham*) 见 باز I 条

بازی 〔名〕 ①游戏②戏弄，逗弄，玩笑③（比赛中的）比分，赌注④怪相，鬼脸

~ پشت پرده 幕后游戏

~ پینگ پونگ 打乒乓球

~ توپ 玩球，打球

~ فوتبال 踢足球

~ کلمه‌سازی 字谜游戏

~ ورق 玩纸牌，打扑克

میدان ~ 球场

~ را باختن 玩输

~ را بردن 玩赢

~ را بردید یا باختید؟ 你是赢了还是输了？

~ خوردن 受骗，上当

~ دادن（را）嘲笑，嘲弄，戏弄，诱骗

~ درآوردن 扮演(角色)，演戏，装扮，装鬼脸；插科打诨，演丑角

~ کردن 玩，开玩笑，行乐，打（牌），下（棋）

رل ~ کردن 扮演角色

به ~ گرفتن（را）视作儿戏，随随便便，不当回事

بازیابی (*bāz-yābee*) 〔名〕 收回，收复

~ حقوق 收回权利

~ رونق اقتصادی 经济复苏

بازیار (*bāzyār*)〔名〕①养鹰人，驯鹰人②猎人③农民

بازیافت (*bāzyāft*)〔名〕①找回失物，寻到②准，恰当，恰到好处③偶然的成功，轻取

~ کردن 找回，寻到

بازیافتن (*bāz-yāftan*)〔动〕（根 بازیاب）重新得到，重新找到；听到，注意到

مریض ما سلامت خود را باز یافت. 我们的病人恢复了健康。

باز یافته〔形、名〕①寻到的，重新收回的②轻取的③收到偿还的债务（指不想要的）

باز یافتی 同 باز یافت

بازیچه (*bāzeeche*)〔名〕①儿童玩具，布娃娃②儿戏，玩笑

~ روم و زنگ 生活；世界；日夜交替

~ پنداشتن 玩弄，戏耍，当儿戏

بازیدن (*bāzeedan*) 同 باختن

بازیره (*bāzeere*)〔名〕①夜的一部分②色鬼

بازی کده (*bāzee-kade*) 同 بازیگر خانه

بازی کن (*bāzeekon*)〔名〕①游戏的人，赌徒；打球者②演员，扮演者

~ علی البدل 后补队员，予备队员

بازیگاه (*bāzeegāh*)〔名〕①剧院②舞台③游戏室

بازیگر (*bāzeegar*)〔名〕①演员，艺人，扮演者；魔术师②竞技者，比赛者

~ عمده (درام یا داستان)（戏剧或故事中的）主人公，主角

بازیگرخانه〔名〕剧院，剧场，戏馆

بازیگری〔名〕①演戏，杂耍，戏法②讽刺，开玩笑

بازیگوش (*bāzeegoosh*)〔形、名〕①顽皮的，贪玩的，爱开玩笑的②无忧无虑的，无牵挂的③调皮鬼④浪子

~ بچهٔ 顽皮的孩子

بازیگوشی〔名〕①玩皮，贪玩，调皮②无忧无虑，放荡

باژ 同 باج

باژ 同 بازو

باژرند (*bājhrand*) 同 سینه بند

باژرنگ (*bājhrang*) 同 پستان بند

باژگون (*bājhgoon*) 同 واژگون

باس Bass〔名〕男低音

باس〔形〕古老的，悠久的

باسابقه (*bā-sābeghe*)〔形〕①有经验的，有经历的②有功的

باسامان 同 بسامان

~ باد 贸易风

باسان 同 بلسان

بآسانی (*be-āsānee*)〔副〕轻易地，轻松地，轻而易举地，容易地

باسبوس (*bāsboos*) 同 سرزنگوش

باستار (*bāstār*)〔代〕某某，某个；这样或那样

~ وبیستار 这东西

باستان (*bāstān*)〔形、名〕①古老的，古代的②古代史③世界，宇宙

~ پارسی 古波斯语

~ چین 古代中国

باستان شناس (~ *shenās*)〔名〕①考古学家②老古董，好古的

باستان شناسی〔名〕考古学

باستان نامه〔名〕（古波斯）编年史

باستانی〔形〕古老的，古代的，古旧的，传统的

~ آثار 历史文物，古迹
~ مملكت 古国，古老的国家
باستحقاق (*be-estehghāgh*) 〔副〕 理应，理所当然地
باستراک (*bāstarāk*) 同 باسترک
باسترك (*bāstarak*) 〔名〕〈动〉鸫（鸟）
باستيان Bastion 〔名〕〈军〉棱堡，设防地区
باستيل Bastille 〔名〕 ①〈史〉巴士底狱（在巴黎）②〈军〉城塞
باستيون (*bāstiyoon*) 同 باستيان
باسر (*bāser*) 〔形〕 愁眉苦脸的
باسره (*bāsare*) 〔名〕 已耕地，播种的地
باسط (*bāset*) 〔形〕 ①铺开…的②大慈大悲的（指神）③宽广的，广阔的
باسفاق (*bāsefāgh*) 同 باسقاق
باسق (*bāsegh*) 〔形〕 高的，长的
~ نخل 高高的枣树
باسقاق (*bāseghāgh*) 〔名〕〈史〉（花剌子模的）总督（一种收税官）
باسك (*bāsok*) 〔名〕 呵欠
باسکتبال Basketball 〔名〕 篮球
باسکول Bascule 〔名〕 大额磅秤
باسلق (*bāslogh*) 〔名〕 一种甜食
باسلوق (*bāslogh*) 同 باسلق
باسليق (*bāseleegh*) 〔名〕 ①〈解〉上臂两头肩内侧的大静脉②国王
باسليقون (*bāseleeghoon*) 〔名〕 （由松香、黄蜡、橄榄油配制而成的）油膏，松香蜡剂
باسليقه (*bā-saleeghe*) 〔形〕 ①有鉴赏力的②有风趣的，风雅的，别具一格的
~ آدم 有风趣的人，有礼貌的人，有鉴赏能力的人
باسمر (*bāsomar*) 同 باقلا
باسمه (*bāsme*) 〔名〕 ①（活字）印刷②印花棉布
~ چوبی （印）铺木，版木
~ روی 制锌版（术）
~ پارچهٔ 印花布
~ کردن （~ زدن） 印刷
باسمه‌ای 〔形〕 ①印刷的，印染的②伪造的
~ چیت 印花布
باسمه چی 〔名〕〈旧〉印刷者，石版匠
باسمه خانه 〔名〕〈旧〉①印刷所②印染房
باسمه کار 〔名〕 ①排印工人②印染工人
باسمه کاری 〔名〕 ①（活字）印刷，排印 ②印染③制版，雕刻
باسنگ (*bāsang*) 〔形〕 ①重的，有分量的②重要的，举足轻重的
باسو 同 چوب کتک
باسواد (*bā-savād*) 〔形〕 有知识的，有学问的，识字的，有文化的
~ شدن 有文化，识字
~ کردن 教…学文化，教…识字
باسوادی 〔名〕 认字，识字
باسور (*bāsoor*) 〔名〕（复 بواسير ）痔疮
باسورك (*bāsoorak*) 〔名〕〈植〉巴旦杏
باسه 同 روسیاه
باسیج 〔名〕〈动〉燕子
باسیل Bacille 〔名〕 杆菌，杆状菌
باسیلر Bacillary 〔形〕 杆菌的，芽胞杆菌的
باش I بودن 的根
~ ! 停一停！等一下！
~ تابببنم ! 等一下，让我看看！

باش Ⅱ 即 با او
باشام〔名〕幕帷，窗帘，门帘
باشامه〔名〕妇女的面纱；帘
باشانس (*bā-shāns*)〔形〕走运的，运气的
باشانه〔名〕胡桃等坚果榨的油；精华
باشتاب (*bā-shetāb*)〔形、副〕匆忙的（地），急忙的（地），仓促的（地）
باشتباه (*be-eshtebāh*)〔副〕错误地
باشجاعت (*bā-shojā'at*)〔形、副〕勇敢的（地），有勇气的（地），英勇的（地）
باشخصیت (*bā-shakhsiyyat*)〔形〕有资格的，著名的，卓越的，有影响的
باشد (*bāshad*)〔叹〕随便吧！就那样吧！好吧！可以！够啦！但愿如此！
باشرف (*bā-sharaf*)〔形〕有相当身份的，高尚的，体面的；绅士派的
باشرم (*bā-sharm*)〔形〕谦虚的，谦逊的；腼腆的，羞怯的
باشش (*bāshesh*)〔名〕居住，驻扎，居留
باشعور (*bā-sho-oor*)〔形〕聪明的，有理智的
باشفقت (*bā-shafaghat*)〔形〕有同情心的
باشق (*bāshagh*) 同 باشه
باشکوه (*bā-shokooh*)〔形、副〕庄严的（地），庄重的（地），隆重的（地），富丽堂皇的（地）
～ جلسهٔ 隆重的会议，盛会
～ قصر 庄严雄伟的宫殿
～ مراسم 隆重仪式
باشکوه (*bā-shekve*)〔副〕抱怨地，诉苦地
باشگاه (*bāshgāh*)〔名〕俱乐部，游艺室，娱乐场所
باشگون (*bāshgoon*) 同 واژگون
باشلق (*bāshlogh*)〔名〕①雨衣帽，风帽，兜帽，头巾②带头巾的僧衣
باشلیق (*bāshleegh*)〔名〕领袖，头目，带头人
باشلیه Bachelor〔名〕①未婚男子，单身汉②学士
باشماقچی (*bāshmāghchee*)〔名〕①（清真寺中的）管鞋人②〈方言〉鞋匠
باشنامه (*bāshnāme*)〔名〕①称号②引以为荣的东西，宠物
باشنده (*bāshande*)〔名〕居住者，居民
باشنگ (*bāshang*) 同 پاشنگ
باشنگان (*bāshangān*)〔名〕〈旧〉瓜田
باشو〔名〕〈动〉蜥蜴
باشوق (*bā-showgh*)〔形〕热心的，热情的，充满激情的
باشومه 同 باشامه
باشه〔名〕〈动〉食雀鹰
～ فلك〈喻〉太阳（原意：空中之鹰）
باشهامت (*bā-shahāmat*)〔形〕英勇的，勇敢的，忠勇的，无畏的
باشی Ⅰ〔名〕（在复合词中）首长，领袖（如：～ تاجر 行业首领，商会会长 ～ حکیم 主治医生，御医）
باشی Ⅱ〔名〕拉皮条的人，为妓女拉客的人
باشیدن (*bāsheedan*) 同 بودن
باصبر (*bā-sabr*)〔形〕有耐心的，能忍耐的
باصدا (*bā-sedā*)〔形、副〕响亮的，洪亮的，有音响的，有声的；喧闹的（地）
باصر (*bāser*)〔形〕有眼力的，看得见的
باصرفه (*bā-sarfe*)〔形、副〕节省的（地），节约的（地）；有用的，有好处的
باصره (*bāsere*)〔名〕视觉，视力；眼睛

~ آلت 视觉器官

(~ قوهٔ) ~ حس 视力

~ عصب 视神经

باصطلاح (*be-estelāh*) 〔副〕 ①所谓…（作口头语用无否定的意思）②所谓的（有否定的意思）

~ كارشناس 所谓专家

جامعهٔ ~ سوسيا ليستی 所谓的社会主义社会

باصفا (*bā-safā*) 〔形〕 ①清幽的，清秀的；明媚的，晴朗的，美丽的②纯洁的，洁净的

~ صبح 晴朗的早晨

این باغ خیلی ~ است. 这个花园景色宜人。

باصفت (*bā-sefat*) 〔形〕 忠实的，忠诚的，可靠的

باصلابت (*bā-salābat*) 〔形〕 重要的；级别高的，身份高的，威严的

باصمه (*bāsame*) 同 باسمه

باصمه كاری 同 باسمه كاری

باضافه (*be-ezāfe*) 〔副〕 此外，再加上；加

پنج ~ دو 五加二

باطراوت (*bā-tarāvat*) 〔形〕 ①新鲜的，洁净的②新颖的

~ سخن های 新颖的语言

~ هوای 新鲜空气

باطری (*bātree*) 同 باتری

باطس (*bātes*) 〔名〕 悬钩子属植物；荆棘

باطل (*bātel*) 〔形、名〕（复 اباطيل）①无效力的，作废的②无益的，无用的，空的，空虚的③虚伪的，虚假的④废物，无效物

~ آرزوی 空想

~ امید 空想，幻想

~ چیزهای 残物，废物

~ عقیدهٔ 虚妄之见，无稽之谈

~ كلام 空话

~ بودن 无效，无用，空洞无物

این قرار داد ~ است. 这个条约已经作废。

~ شدن 无效，作废，失效；消失，化为乌有；被废除

~ شناختن 宣告…无效，废除（条约）

(~ ساختن) ~ كردن 使（收据）作废

اجرا نكردن این ماده قرار داد را ~ میسازد. 由于没有执行这一条就使条约失效了。

بروز حوادث نقشهٔ او را ~ كرد. 事态的发展挫败了他的计划。

باطلاق (*bātlāgh*) 同 باتلاق

باطلاقی 同 باتلاقی

~ مرض 疟疾

باطله (*bātele*) 〔名、形〕 ①记录本，拍纸簿（常用 ~ دفتر）②无用的，徒劳的

~ داغ زدن 一笔勾销

این كاغذها ~ است. 这些纸是废纸。

باطلی (*bātelee*) 同 بطلان

باطمطراق (*bā-tomtorāgh*) 〔形〕 浮华的，浮夸的；夸大的，自负的，夸夸其谈的

باطمع (*bā-tama'*) 〔形〕 贪婪的，贪心的

باطن (*bāten*) 〔名、形〕（复 بواطن）①内部，内心，心灵②秘密，底细，（复数时）内心世界③内部的，内心的，内在的

~ در 实质上，实际上，打从心底里

~ ظاهر و 表和里，明的和暗的

ظاهرش خوب ولی باطنش بد است. 他是脸上和气，心里坏。

باطناً (*bātenan*) 〔副〕 在心灵中，从心眼里，暗

自，秘密地

باطن بين 〔形、名〕 ①有洞察力的，明察的，明察秋毫的②有洞察力者，知底细的

باطني 〔形〕 ①内部的，里面的②真心的，诚挚的

~ دوستی ظاهری و دشمنی 口蜜腹剑

باطيه (*bātive*) 〔名〕 大酒杯，铜碗

باظرافت (*bā-zerāfat*) 同 ظريف

باع (*bā'*) 〔名〕 两手伸开从右手中指尖至左手中指尖间的长度（距离）

باعاطفه (*bā-ātefe*) 〔形〕 好心的，热情的；多愁善感的，易动感情的

او آدم ~ ای است . 他是个多愁善感的人。

باعتبار (*be-e'tebār*) 〔副〕 根据…，依照…，据…

باعتدار (*be-e'tedār*) 〔副〕 适度地，适中地

باعث (*bā'es*) 〔名〕(复 بواعث) 原故，原因，理由

~ شب و روز (~ ليل و نهار) 太阳；神，造化，造物主

~ شدن 引起…，导致…，致使…，使得…

باعجله (*bā-ajale*) 〔副〕 慌忙地，轻率地，匆忙地

باعد (*bā'ed*) 同 بعيد

باعدالت (*bā-adālat*) 〔形、副〕 正当的（地），公正的（地），正义的（地）

باعزم (*bā-azm*) 〔形、副〕 坚决的（地），不屈不挠的（地），断然的（地）

باعصمت (*bā-esmat*) 同 باعفت

باعطوفت (*bā-otoofat*) 〔形〕 温和的，慈祥的，慈爱的

باعظمت (*bā-azamat*) 〔形〕 宏大的，庄严的，伟大的，华丽的

باعفت (*bā-effat*) 〔形〕 纯洁的，贞洁的；贞节的

باعقل (*bā-aghl*) 〔形〕 聪明的，伶俐的

باعلاقه (*bā-alāghe*) 同 علاقه‌مند

باعلم (*bā-elm*) 同 عالم (*ālem*)

باعيب (*bā-eyb*) 〔形〕 有缺陷的，有缺点的

باغ (*bāgh*) 〔名〕 花园；庄稼地

~ انگور 葡萄园

~ بديع (~ رفيع ، فردوس، ~ قدس ، ~ وسيع) 天堂，极乐世界

~ رنگين 〈诗〉世界，宇宙

~ ملی 公园

~ ميوه 果园

~ نباتات 植物园

~ وحش 动物园

~ سبز نشان دادن در 欺骗

باغبان (*bāghbān*) 〔名〕 园丁，花匠

باغبانی 〔名〕 园艺工作，园艺

~ كردن 做园艺工作，管园子

باغچ (*bāghach*) 〔名〕 尚未成熟的葡萄

باغچه (*bāghche*) 〔名〕 ①小花园，小园子②小庭院

باغچه بان 〔名〕 园丁；管花园工人

باغچه بندی (*~bandee*) 〔名〕 设计花园，园艺设计，园林设计

باغدار (*bāghdār*) 〔名〕 园主，租有园子的人

باغداری 〔名〕 园艺术，园艺管理

باغرض (*bā-gharaz*) 〔形〕 偏私的，怀有企图的

باغره (*bāghare*) 〔名〕 肿瘤，肿块

باغستان (*bāghestān*) 〔名〕 多花果树木的地方，花园

باغک (*bāghak*) 〔名〕 小花园

باغل (*bāghel*) 〔名〕 畜栏，牲口棚

باغنج (*bāghanj*) 同 باغچ

باغوش (*bāghoosh*) 〔名〕 潜水

باغى Ⅰ 〔形、名〕 ①花园的，在花园中生长的②亭子

باغى Ⅱ 〔形、名〕（复بغات）①叛逆的，暴虐的，不法的②叛逆者，暴动者，暴虐者

باغيرت (*bā-gheyrat*) 〔形〕 热心的，热情的，有自尊心的

باغى گرى (*bāghee-garee*) 同 ياغى گرى

باف ① بافتن 的根 ② 可做构词后缀，如：～ پارچه ، ～ قالى 等

بافايده (*bā-fāyede*) 〔形〕 有用的，有益的

بافت (*bāft*) 〔名〕 ①(织物的)组织，结构，质地②〈生理〉(有机体的)组织，(皮肤的)肌理

～ استحوانى 骨骼组织

～ عصبى 〈生〉神经组织

～ مرتبطه (～ پیوندی) 结缔组织

پارچهٔ ～ خانگى 家庭手工织布，粗布

اين پارچه خوب است. ～ 这布料质地很好。

بافت بردارى (～ *bardāree*) 〔名〕 〈生理〉活体解剖，活组织检查法

بافت شناس (～ *shenās*) 〔名〕〈生理〉组织学家

بافت شناسى 〔名〕 〈生理〉组织学；组织结构

بافتگى (*bāftegee*) 〔名〕 ①针织品，织品②肌理，组织，质地

بافت مردگى (*bāft-mordegee*) 〔名〕 〈医〉坏死；〈植〉枯斑

بافتن (*bāftan*) 〔动〕（根 باف）①织，纺织，编织，编制②编造（谎言），杜撰

～ تور 织网

～ جوراب 织袜子

～ دروغ 编造谎言

～ گيس 编辫子，梳辫子

بافتنى 〔形、名〕 ①可编织的②织物

بافتوت (*bā-fotovat*) 〔形〕 ①慷慨的，大方的②勇敢的，刚毅的

بافته (*bāfte*) 〔形、名〕 ①编织的②编织物；彩带子，丝条带③〈生理〉组织

～ آگينى 结缔纤维组织

～ چوبى （植物的）木质部

～ زنبورى 细胞组织

～ شحمى (～ روغنى) 脂肪组织

～ عصبى 神经组织

～ اشياى 编织品

بافدم (*bāfdam*) 〔名〕 结局，终结，结论

بافر (*bāfar*) 同 باشكوه

بافراست (*bā-farāsat*) 〔形〕 锐利的，敏锐的，聪明的，精明的

بافرجن (*bā-farjan*) 同 پابرنجن

بافرهنگ (*bā-farhang*) 〔形〕 有教养的，受过教育的，聪明的

بافضل (*bā-fazl*) 〔形〕 有学问的，聪明的，英明的

بافضيلت (*bā-fazeelat*) 〔形〕 ①有道德的，有德行的②有学问的

بافكار (*bāfkār*) 同 بافنده

بافكر (*bā-fekr*) 〔形〕 爱深思的，思考…的，沉思的

بافندگى (*bāfandegee*) 〔名〕 ①编织，机织②织布业，编织业

～ دستگاه 纺纱机，织布机

～ كارخانهٔ 针织厂，纺织厂

بافنده (*bāfande*) 〔名〕 纺织工人

بافنك (*bāfanak*) 〔名〕〈动〉松貂

بافور 同 وافور

بافه 〔名〕 一束，一把，一捆

بافهم (*bā-fahm*) 〔形〕 聪明的，懂事的，明白的；觉悟的

باقالا 同 باقلا

باقدرت (*bā-ghodrat*) 〔形〕 强有力的，巨大的

باقر (*bāgher*) 〔形〕 把…打开的；精通…的，知识渊博的

~ علم 博学的

باقرقره (*bāgherghare*) 〔名〕〈动〉黑腹沙鸡，松鸡

باقريحه (*bā-ghareehe*) 〔形〕 天才的，有天赋的

باقرينه (*bā-ghareene*) 〔形、副〕 匀称的(地)，相称的（地），对称的（地）

باقساط (*be-aghsāt*) 〔副〕 以分期付款方式

باقعه (*bāghe'e*) 〔名〕（复 بواقع）灾难，不幸

باقلاء (*bāghelā'*) 〔名〕〈植〉蚕豆

~ شامی (~ مصری) 〈植〉羽扇豆

باقلوا (*bāghlavā*) 〔名〕 一种糕点(常切成菱形)

باقو 〔名〕〈天〉火星

باقوت (*bā-ghovvat*) 〔形〕 健壮的，强壮的；滋补的，强身的

باقی 〔形、名〕（复 باقيات ، بقايا）①留下的，剩下的，剩余的，短缺的②坚持的，持续的，永久的③零头，残余，剩余（部分）④〈数〉差⑤（文章的）续

~ والسلام （书信结束用语）顺致问候

بقايای ماليات 拖欠的税款，未付的税款

~ يار ~ صحبت 后会有期

~ آوردن 亏空，缺乏，短缺

صندوقدار ~ آورد . 出纳员的钱亏空了。

~ بودن (به ، بر) 坚持，留下来，保持下来

او به همان عقيدهٔ خود ~ است . 他坚持原来的观点。

قرارداد باعتبار خود ~ است . 合同仍然有效。

هنوز بقايای زمستان ~ بود . 冬天迟迟不去。

تا دنيا ~ است . . . 只要天不塌下来，…

~ داشتن 继续着，差，不足，短缺

~ دارد . （未完）待续

يك ريال ~ دارد تا دو تومان بشود . 还缺一里亚尔就够两个土曼了。

~ گذاشتن 留下，遗下

~ ماندن 留下，剩下

آنها آنچه را که ~ مانده بود ، جمع کردند . 他们把剩下的东西都收拾了。

نام قهرمانان خلق تا ابد ~ می ماند . 人民英雄永垂不朽!

باقيش را بگو ! 你说完它!

~ آن را کی برد ؟ 谁把剩下的那部分拿走了？

باقيات (*bāghiyāt*) 见 باقی

~ صالحات 慈善事业

باقی دار (*bāghee-dār*) 〔名〕 积欠者，欠缴者，欠税人

باقی ماندگی (*~ māndegee*) 〔名〕 永久(性)，持久（性），永恒，落后

باقی مانده 〔形、名〕 ①留下的，剩下的，遗下的②残余，剩余，余数，残数

~ پول 钱的零头，找头

ديوارهای ~ کاخ قديمی 古宫殿的断壁颓垣

باقيه (*bāghiye*) 〔形〕 残留的，留下的

~ آثار 遗迹

باك Bac 〔名〕 油槽

~ بنزين （汽车的）油箱

باك 〔名〕 害怕，畏惧，担心；忧虑，惦念

~ داشتن (از) 同上

انقلابيون از فداكاری ~ ندارند . 革命者不怕牺牲。

سردم انقلابی را از مرتجعين باكی نيست . 革命人民不怕反动派。

باكارا Ⅰ Baccara 〔名〕 巴卡拉玻璃，高级玻璃

باكارا Ⅱ 〔名〕（欧洲赌场流行的）一种纸牌赌博

باكالور 同 باكالورئا

باكالورئا Baccalauréat 〔名〕 ①学士（大学学位）②在毕业典礼上对毕业班的布道（或讲话）

باكتری Bacteria 〔名〕 细菌

~ جنگ 细菌战

باكتريخوار (*bāktaree-khār*) 〔名〕 〈微〉噬菌体

باكتری شناس (*bāktaree-shenās*) 〔名〕 细菌学家

باكتری شناسی 〔名〕 细菌学

باكتريولوژی Bacteriology 同 باكتری شناسی

باكر (*bāker*) 〔名〕 早晨，早上

باكرگی (*bākeregee*) 〔名〕 童贞，处女性；纯洁

باكرم (*bā-karam*) 〔形〕 豪华的；高尚的

باكروفر (*bā-karofar*) 〔名〕 豪华的，盛大的，庄严的，宏大的

باكره (*bākere*) 〔名〕 处女，少女，姑娘

~ دختر 同上

باكفايت (*bā-kefāyyat*) 〔形〕 有效力的，有力量的，有实力的，有能力的

باكله (*bā-kalle*) 〔形〕 有头脑的，脑子灵的

باكليت Bakelite 〔名〕 酚醛塑料；（酚醛）电木，胶木

باكمال (*bā-kamāl*) 〔形〕 有才干的，有才能的；有学问的，完善的，娴熟的，成熟的；有教养的

باكند (*bākand*) 〔名〕 红宝石

باكور 〔名〕（头场）春雨；早熟作物

باكوره 〔名〕（谷物、瓜果等）一个季节中最早的收获

باكوس 〔名〕 酒神，喜神

باكی 〔名、形〕 ①哭泣者，啼哭者②啼哭的，哭泣的

باكياست (*bā-kiyāsat*) 〔形〕 聪明的，伶俐的，有眼力的

باكيدن (*bākeedan*) 〔动〕（根 باك）害怕，畏惧

باگاژ Baggage 〔名〕 行李，提包

~ دستی 随身行李

~ انبار 行李房

به ~ سپردن (~ كردن) 寄存行李

~ پس گرفتن 取回行李

باگذشت (*bā-gozasht*) 〔形〕 宽恕的，让步的，忍让的，忍耐的

باگره (*bāgare*) 同 باغره

باگل (*bāgal*) 〔名〕 微温水，温吞水

بال Ⅰ 〔名〕 ①翼，翅膀②手臂③〈军〉侧翼

~ استحكام 〈技〉稳定器，稳定板

~ چتری 〈动〉翅膜；（鳞翅目的）领片

~ ماهی 鳍，鳍状物

~ و پر 羽毛，(鸟的)全身羽毛

~ افكندن (~ انداختن) (در مقابل) 削弱，使…软弱，使…衰弱

در آوردن ~ 长出翅膀，翅膀硬起来；长大成人，成熟；〈口〉不翼而飞，转眼不见
به ~ کسی دادن 帮助，支持
زدن ~ (~گستردن) 展翅，鼓翼
با ~ دیگری پرواز کردن 借助别人的力量完成某事
زیر ~ (را) گرفتن 支持，支援；庇护

بال Ⅱ 〔名〕 ①鲸鱼②〈天〉鲸鱼星座

بال Ⅲ 〔名〕 ①内心，心地②精神，智慧，愿望
فارغ البال 宁静的，安静的，平静的

بال Ball 〔名〕 舞会

بالا (ی) 〔副、形、名〕 ①向上，在上面②顶端的，高处的，高地的 ③上面的，上述的 ④高处；高度⑤身躯，身高⑥高位
بام ~ 在房顶上
رود ~ 河的上游
سر او ~ 在他头上；在他枕旁
~ و پست 高低贵贱（的人们）
هواپیما ~ شهر پروازمیکرد . 飞机从城市上空飞过。
از ~ 从上面
از ~ ... 由于，为了
به ~ 往上，向上
اتباع ۱۸ ساله به ~ 十八岁以上的公民
در ~ 在上面，上述
چنانکه در ~ گفتهشد ... 如上所述…
عالم ~ 〈宗〉天国，天堂
~ آمدن 上涨，上升，往上来；要价；受训练，受培养，膨胀
آب رود خانه ~ آمد . 河水上涨了。
~ انداختن 喝酒

~ آوردن 教养；付钱；反胃，呕吐；筑起，升起；提高；提拔
این پسربچه را حوب ~ آوردند . 他们把这个孩子教育得很好。
این تراکتور دستی را چقدر ~ آوردیم ؟ 我们化了多少钱购买了这台手扶拖拉机？
مریض هر چه خورده بود ، ~ آورد . 病人把吃下的东西全呕了出来。
او ~ آورده . 他反胃了。
دیوار اطراف باغ را ~ آوردند . 他们在园子周围筑起了一道围墙。
~ و پائین انداختن 上下颠簸
~ سر کسی ایستادن 站在某人的枕旁
~ بردن 提高，抬高（物价等）；建设，建成
بخاطر حفظ منافع دهقانان ، دولت قیمت خرید برحی محصولات کشاورزی را بارها ~ برده است . 为了照顾农民的利益，政府多次提高某些农产品的收购价格。
کارگران ساختمان را خیلی زود ~ بردند . 工人们很快盖起了一座大楼。
~ جستن 跳起，弹起
~ رفتن 爬高，攀登；上升，上涨
برویم ~ ! 我们上去吧！我们上楼去吧！
مه ~ میرود . 雾散了。
پسرک برای دیده‌بانی بالای درحتی رفت . 那个孩子爬到一棵树上去放哨。
سطح زندگی مردم چین سال بسال ~ میرود . 中国人民生活水平逐年提高。
هزینهٔ زندگی مردم درکشورهای سرمایه‌داری روز بروز ~ میرود . 资本主义国家人民的

生活费用日益上涨。

~ و پائین رفتن 上上下下

قیمتها ~ و پائین رفتن 物价上下波动

~ کسی در آمدن 为某人鸣不平

~ زدن 卷起，举起

آستین خود را ~ زد. 他挽起了袖子。

~ کردن 升起，抬起，提高

~ و پائین کسی را نگاه کردن 上下打量某人

~ و پائین کردن 背叛

~ کشیدن 向上拉，往上提；改进，改善；嗅，闻；侵吞（财物等）

پنجره را بکشید ~ 打开窗子!

کسی که اموال دولتی را ~ بکشد، گناه‌کار شناخته خواهد شد. 侵占国家财产就是犯罪。

بینی ~ کشیدن 吸鼻涕，抽鼻子；闹脾气

~ گرفتن 改良，改善；提高，激烈起来

جنجال ~ گرفت. 吵嘴激烈起来了。

بالایت را دیدیم و پائینت را هم دیدیم. 我们把你看透了。

بالا بالاها جا نیست پائین پائین‌ها هم نمینشیند. 他是高不成，低不就。（或：他大事做不了，小事不肯做）

بالا بال 〔形、副〕 坚定的（地），坚决的(地)，健壮的（地）

بالا بان I 〔名〕〈动〉隼之一种

بالا بان II 〔名〕 鼓，大鼓

بالا بانچی (*bālābānchee*) 〔名〕 鼓手

بالا بر (*bālā-bar*) 〔名〕 电梯，起重机，吊车，升降机

بالا بلند (*bālā-boland*) 〔形〕 ①身材高大的，高的②声音宏亮的③长篇大论的，冗长的

حکایت ~ 很长的故事

بالا بند (*~ band*) 〔名〕 ①缠头巾②外衣

بالا بود 〔名〕 剩余数，零头

بالا پوش 〔名〕 ①大衣，上衣②披肩，斗篷，外套，罩衫③被子，被单

خدا سرما را بقدر ~ میدهد. 〈谚〉有利必有弊

بالاتفاق (*bel-ettefāgh*) 〔副〕 一起，共同，齐心地

بالاتمام (*bel-etmām*) 〔副〕 完成地，结束地

بالاتنه (*bālātane*) 〔名〕 ①身躯，躯干，上身②（衣服的）上部，胸衣

بالاجبار (*bel-ejbār*) 〔副〕 被迫地，无可奈何地

بالاجتماع (*bel-ejtemā'*) 〔副〕 成群地，成群结队地，集体地

بالاجمال (*bel-ejmāl*) 〔副〕 ①简略地，压缩地，简明扼要地②一起，集中地，总共

بالاخانه (*bālākhāne*) 〔名〕 ①房屋的上层，阁楼②窗外凉台，楼台

بالاختصاص (*bel-ekhtesās*) 〔副〕 特别地，特意（地），专门地，特殊地

بالاخره (*bel-akhare*) 〔副〕 最后，终于，到底

~ تشریف آوردید! 您终于来了。

بالاخص (*bel-akhass*) 〔副〕 特别是，尤其是，特殊地，专门地

بالاخوانی (*bālā-khānee*) 〔名〕 ①唱高调，自吹，自命不凡，自负②夸张法

بالاد Ballad 〔名〕 叙事诗，民谣

بالادست (*bālā-dast*) 〔形、名〕 ①年长的，最大

的②高级的，上级的③占上风的，坐上席的，略胜一筹的；高贵的④(河的)上游⑤上级，上司，上手，上座

اراضی ~ رودخانه 河流上游的土地

~ نشستن 坐上手；坐第一把交椅，坐上席

~ کسی نشستن （按座次比某人）坐得高

~ ندارد. 没有再比他更高明的了；没有比这东西更优质的了。

بالادستی I 〔名〕 ①年长，年高；上手；（地位）高②优越

بالادستی II 同 اخاذی

بالاده (*bālāde*) 〔名〕（由马夫牵着的备用的）马

بالادهنده (*bālā-dehande*) 〔名〕 〈军〉（机枪的）进弹机，受弹机

بالار 〔名〕 ①房顶的大梁②大柱子，顶梁柱

بالاراده (*bel-erāde*) 〔副〕 自愿地，心甘情愿地，自觉地，有意地

بالارتبه (*bālā-rotbe*) 〔形〕 级别高的，高级的，上级的

~ کارمندان 领导干部

بالارو (*bālārow*) 〔形、名〕 ①上升的，升高的②（上）山路③电梯，升降机

بالارود (*bālārood*) 〔名〕 河流上游

بالازده (*bālā-zade*) 〔形〕 ①（头发）拢起的②卷起的，（衣袖）挽起的

بالاست Ballast 〔名〕 ①〈铁〉（巩固枕木的）道碴②（使船底沉稳的）压舱物

بالاستقلال (*bel-esteghlāl*) 〔副〕 独立自主地，独立地

بالاسر (*bālāsar*) 〔副〕 在上面，在头顶上，高高地

بالاسنج (*bālāsanj*) 〔名〕 〈理〉高差计

بالاشتراك (*bel-eshterāk*) 〔副〕 共同地，一致地，志同道合地

بالاضطرار (*bel-ezterār*) 〔副〕 被迫地，必需地

بالاقتضا (*bel-eghtezā*) 〔副〕 视需要，根据可能，在…情况下

بالاکرام (*bel-ekrām*) 〔副〕 尊敬地

بالاکراه (*bel-ekrāh*) 同 اکراهاً

بالاکش (*bālā-kesh*) 〔名〕 赌输不付钱的人，赖债者

بالاگر (*bālā-gar*) 同 بالار

بالان I بالیدن 的根

بالان II 〔名〕 前室，过道屋

بالان III 〔名〕 捕兽器，捕禽器

بالانس Balance 〔名〕 ①〈体〉保持平衡，倒立②〈经〉平衡③（画面）协调，比例合适

~ کردن 保持平衡，衡量，（用天平等）称

بالانشین (*bālā-nesheen*) 〔形〕 坐首席的，坐贵宾席的，坐上席的

~ کردن 拿大顶（用手支撑身体倒立保持平衡）

بالانفراد (*bel-enferād*) 〔副〕 个体地，单独地，独自地

بالانه 同 بالان II 条

بالانیدن (*bālāneedan*) 〔动〕（根 بالان）①激起，激动，推动，促进②过分颂扬，捧场③使…成长

بالاهمت (*bālā-hemmat*) 〔形〕 有雄心壮志的，大无畏的

بالائی 〔形〕 在上面的，最高的

شاخه های ~ درخت 树顶上的枝子

~ طاقچهٔ 上层壁橱

بالبداهه (*bel-badāhe*) 〔副〕 临时地，即席地，即兴地

او ~ اين شعر را گفت. 他即席赋了这首诗。

بالبديهه (*bel-badeehe*) 〔副〕 临时地，即席地，即兴地

بالت Ballet 〔名〕 芭蕾舞，舞剧

بالتبع (*bettab'*) 〔副〕 这样，从而，于是

بالتساوى (*bettasāvee*) 〔副〕 一样地，均等地

بالتصريح (*bettasreeh*) 〔副〕 ①确切地，确定地②坚决地，绝对地

بالتفصيل (*bettafseel*) 〔副〕 详细地，详尽地；细致地

بالتمام (*bettamām*) 〔副〕 完全，全部，全然，一概

بالجبر (*bel-jabr*) 〔副〕 强迫地，强制地；被迫地

بالجمله (*bel-jomle*) 〔副〕 概括地，总之，一句话；完全，总共，全部

بالخاصه (*bel-khāsse*) 〔副〕 特别，尤其

بالخصوص (*bel-khosoos*) 同 بالخاصه

بالخير (*bel-kheyr*) 〔副〕 顺利地，成功地

بالدار (*bāldār*) 〔形〕 ①有翅的，有翼的②能飞翔的

بالدستان (*bāldastān*) 〔名〕 〈动〉翼手目（如蝙蝠）

بالذات (*bezzāt*) 〔副〕 ①本来，天然地②实质上，本质上③亲自

بالذت (*bā-lazzat*) 〔形〕 有滋味的，味美的，好吃的

بالرين Ballerina 〔名〕 芭蕾舞女演员（尤指演主角的），女舞蹈家

بالزن (*bālzan*) 〔形〕 展翅的，飞翔的

بالست (*bālast*) 〔名〕 处女

بالسويه (*bessaviyye*) 〔副〕 平均地，相等地；一样地，旗鼓相当地

بالش I (*bālesh*) 〔名〕 ①枕头②坐垫，靠垫③支柱

~ پر （内装羽毛的）枕头或垫子

~ نيم قد 沙发靠垫

~ جلد 枕套

~ ناز 小靠垫

~ نرم زير سركسى گذاشتن（يا نهادن） 迎合，讨好，投其所好；使…高枕无忧，使…麻痹

بالش II 〔名〕〈史〉（古代蒙古朝代使用的）金银币

~ چاو 纸币，钞票

~ زر（~ طلا） 金币

~ سيم（~ نقره） 银币

بالش III 〔名〕 上升，发展

بالشت (*bālesht*) 同 بالش I 条

~ پشتى 靠垫

بالشتك (*bāleshtak*) 同 بالشك

بالشچه (*bāleshche*) 同 بالشك

بالشك (*bāleshak*) 〔名〕 ①沙发靠垫②软衬垫，填料，系板，垫板③〈机〉垫圈，线圈

~ كوچك پودر زنى 粉扑

بال شكسته (*bāl-shekaste*) 〔形〕 ①翅膀受伤的②〈转〉一蹶不振的，遭灾难的，痛苦的，遭到不幸的

بالشور (*beshshowr*) 〔副〕 依…忠告，遵照…劝告，经过商量

بالشويزم 同 بلشويسم

بالشویسم 同 بلشویسم

بالشویك 同 بلشویك

بالشویکی 同 بلشویکی

بالصراحه (*bessarāhe*) 〔副〕 ①清楚地，明白地 ②坦率地，公开地③确切地，确定地

بالضروره (*bezzaroore*) 〔副〕 必须，出于必要；被迫地

بالطبع (*bettab'*) 〔副〕 自然，显然，不言而喻

بالطبیعه (*bettabee'e*) 同 بالطبع

بالطوع (*bettow'*) 〔副〕 ①心甘情愿地，乐意地②顺从地，听话地

بالعکس (*bel-aks*) 〔副〕 ①（恰恰）相反②反之，反过来

بالعموم (*bel-omoom*) 〔副〕 ①通常，常常②一般

بالغ (*bālegh*) 〔形〕 ①达（到）…的，合适的 ②成年的，成熟的

(به ، بر) بودن ~ 达（到），高达

شدن ~ 达(到)，高达；成年，上年纪，到岁数

بالغ (*bālogh*) 〔名〕 〈旧〉（用牛角、犀牛角或象骨制成的）酒杯

بالغه (*bāleghe*) 〔名〕 （指年龄或身体发育条件）成年的女子

بالفرض (*bel-farz*) 〔副〕 假设，假定

... که ~ 同上

بالفعل (*bel-fe'l*) 〔副〕 事实上，实际上，竟然

بال قرمز (*bāl-ghermez*) 〔名〕 〈动〉红眼鱼

بالقصد (*bel-ghasd*) 〔副〕 存心地，蓄意地，故意地

بالقطع (*bel-ghat'*) 〔副〕 ①必定，一定，肯定 ②决然地，断然地

بالقوه (*bel-ghovve*) 〔副、形〕 ①可能地，潜在地②可能的，潜在的③用全力，竭力

دشمن ~ 潜在的敌人

بالکانه (*bālkāne*) 〔名〕 铁窗子，格构窗，花格窗

بالکل (*bel-koll*) 〔副〕 完全，全部；整个地

بالکلیه (*bel-kolliyye*) 同 بالکل

بالکن Balcony 〔名〕 阳台，楼台，露台

بال کوستومه (*bāl-kostoome*) 〔名〕 化装舞会

بالله (*bellāh*) 〔副〕 真的，我敢发誓

بال ماسکه Ballmasque 〔名〕 假面舞会

بال مانند (*bāl-mānand*) 〔形〕 翼状的

بالمآل (*bel-maāl*) 〔副〕 结果(是)，归根到底，终于

بالمثل (*bel-masal*) 〔副〕 作为例子，例如

بالمره (*bel-marre*) 〔副〕 一下子，旦夕之间；逐渐地，逐步地

بالمشارکه (*bel-moshāreke*) 〔副〕 共同地，一致地，协同地

بالمشافهه (*bel-moshāfehe*) 〔副〕 面对面，口对口，直接

بالمشاهده (*bel-moshāhede*) 〔副〕 面对面，当面，亲眼

بالمضاعف (*bel-mozā'af*) 〔副〕 加倍地，成倍地

بالمعاینه (*bel-mo-āyene*) 〔副〕 当面，亲眼，亲自

بالمقابله (*bel-moghābele*) 〔副〕 相互地，彼此地

بالمقاطعه (*bel-moghāte'e*) 〔副〕 用包工或承包契约的形式

بالمناصفه (*bel-monāsefe*) 〔副〕 各半，对半，等分

بالمواجهه (*bel-movājehe*) 〔副〕 ①面对面，当面，亲自，亲眼②〈法〉对质

بالن (*bālen*) 同 بال II

بالن (*bālon*) 同 بالون

بالنبو (*bālanboo*) 同 باريجه

بالنتيجه (*bel-nateeje*) 〔副〕 结果(是)；终于，到底

بالنده (*bālande*) 〔形〕 吹牛的，夸口的

بالنسبه (*bennesbe*) 〔副〕 比较地，相对地

دواى ~ سفيد 一种比较有效的药

بالنگ (*bālang*) 〔名〕 〈植〉香橼，圆佛手柑

~ مرباى 香橼蜜饯

بالو Ⅰ 〔名〕 嫡亲兄弟

بالو Ⅱ 〔名〕 ①疣，肉赘②惨叫声

بالواسطه (*bel-vāsete*) 〔副〕 间接地，借助于

بالوايه (*bālvāye*) 〔名〕 燕子

بال و پر (*bālo-par*) 同 پروبال

بالوراثه (*bel-varāse*) 〔副〕 按继承权

بالوس 〔名〕 不纯的樟脑

بالوعه (*bāloo'e*) 〔名〕(复 بواليع) ①阴沟，排水管，污水坑②〈动〉泄殖腔

بالون Balloon 〔名〕 气球，玩具气球

آزاد ~ (无控制的)自由气球

اكتشافى ~ 测风气球

ديدبانى ~ 观测气球

قابل سوق ~ 可操纵的气球

مانعى ~ 障碍气球

سهاردار ~ (مقيد ~) 系留气球

باله Ⅰ 〔名〕 鳍，鱼翅

سينه‌اى ~ (صورى ~) 〈动〉胸鳍

باله Ⅱ 〔名〕 大袋子

بالى 〔形〕 老的，旧的，穿旧的，陈旧的

باليدگى (*bāleedegee*) 〔名〕 ①成长，增长，增高②骄傲，夸口，吹牛

باليدن (*bāleedan*) 〔动〕(根 بال) ①生长，增加，扩大②夸口，吹牛，自我卖弄

بر خود ~ 自豪；自吹自擂

باليست Ballista 〔名〕 (古代射石攻城的)木炮，投石器，弩炮

باليستيك Ballistic 〔名、形〕 ①弹道②弹道的

موشك ~ 弹道火箭

موشك ~ قاره پيما 洲际弹道火箭

باليقين (*bel-yagheen*) 〔副〕 确实地，确切地，可靠地；真的，无疑的

باليك 〔名〕 皮鞋

بالين 〔名〕 ①枕头；坐垫②床边(尤指病人床边)

بر (به) ~ بيمار 在病人身旁

بر (به) سر ~ نشستن 坐在某人床前

بالين پرست (*bāleen-parast*) 〔名、形〕 ①懒汉，懒惰的人，游手好闲的人②懒惰的，游手好闲的

بالينى (*bāleenee*) 〔名、形〕〈医〉①临床学，临床②临床学的，临床的，临诊的

تحصيل طب ~ 医学临床观察

تحقيقات ~ 临床研究

باليوز (*bāleeyooz*) 〔名〕〈史〉执政官

بام Ⅰ 〔名〕 屋顶，房顶

چشم ~ 眼皮，眼睑

خضراء ~ 天堂，苍穹

رواق بديع ~ 天穹

زمانه ~ 〈旧〉月球轨道

نهم ~ (وسيع ~) 〈宗〉九霄云外，九(重)天(指上帝和天使居住的天国最高层)

~ پشت 屋顶

يك ~ و دو هوا 不一视同仁，不一样对待

هر كه بامش بيش برفش بيشتر 〈谚〉树大

招风（直译：谁家房顶大，谁家积雪也多）

بام Ⅱ 〔名〕 黎明，清晨

بام Ⅲ 〔名〕 打，揍；打一拳

زدن ~ 同上

بام Ⅳ 同 بم Ⅱ条

بام Ⅴ 同 وام

باما زی 〔名〕（棉）里绒布

~ قماش 同上

باماکو 〔名〕 巴马科（马里首都）

بام اندود (*bām-andood*) 〔名〕（用泥）抹房顶

بامب (*bāmb*) 〔名〕 打击，震动，推撞

زدن ~ 打，揍，打（某人）一拳

بامبو Bamboo 〔名〕 竹子

بامبول (*bāmbool*) 〔名〕 ①技艺，武艺②欺骗，把戏，手腕

درآوردن ~ 玩弄手腕，进行欺骗

زدن ~ 耍武艺，耍手腕，欺骗

بامپوش (*bāmpoosh*) 〔名〕 屋顶覆盖物，屋顶

بامتانت (*bā-matānat*) 〔形〕 庄重的，谦逊的，矜持的

بامحبت (*bā-mohabbat*) 〔形、副〕 爱抚的（地），仁慈的（地），钟爱的（地）

بامداد (*bāmdād*) 〔名、副〕 ①早晨，黎明②在早晨，在黎明时

زندگانی ~ 幼年时光

بامدادان (*bāmdādān*) 〔副〕 在早晨，黎明时，拂晓时

بامدادی (*bāmdādee*) 〔形〕 早晨的，黎明的

~ نسیم 清晨的微风

بامدارا (*bā-modārā*) 〔形、副〕 ①和气的，客气的②温和地

بامداومت (*bā-modāvemat*) 〔形、副〕 ①坚固的，牢靠的（地）②百折不回的，不屈不挠的（地）

بامروت (*bā-morovvat*) 〔形〕 ①大方的，心胸开阔的②忠实的，正直的③怜悯的，人道的

بام ره (*bām-rah*) 〔名〕 通房顶的梯子

بام زد (*bām-zad*) 〔名〕 铜鼓

بامزگی (*bā-mazegee*) 〔名〕 ①好吃，味美，别有风味②有趣，有风趣

کردن ~ 开玩笑，逗趣

بامزه (*bā-maze*) 〔形〕 ①好吃的，味美的，别有风味的②风趣的，逗人的③迷人的

او آدم بامزه‌ای است. 他是个风趣的人。

بامسمی (*bā-mosammā*) 〔形〕 名符其实的，名不虚传的

اسم بامسمائی داشتن 名符其实

بامصرف (*bā-masraf*) 〔形〕 ①有用的②畅销的

~ متاع 畅销品

بامطالعه (*bā-motāle'e*) 〔形〕 有学问的

بامعرفت (*bā-ma'refat*) 〔形〕 精通的，内行的，见闻广的，有学问的，聪明的

بامعنی (*bā-ma'nee*) 〔形〕 很有内容的，意味深长的，有寓意的

بام غلتان (*bām-ghaltān*) 〔名〕（压房顶用的）石头滚子

بام‌غلطان (*bām-ghaltān*) 同 بام‌غلتان

بام‌گاه (*bām-gāh*) 〔名、形〕 ①拂晓，清晨②在拂晓时分，黎明时分

باملاحت (*bā-malāhat*) 〔形〕 美丽的，迷人的，标致的

باملاحظه (*bā-molāheze*) 〔形、副〕 心细的

（地），慎重的（地）；有见解的（地）

باسناعت (*bā-manā'at*) 〔形、副〕 勤勉的（地）

بام نشين (*bām-nesheen*) 〔形〕 毁坏了的，倾圮的；破产了的

باموقع (*bā-mowghe'*) 〔形、副〕 ①适宜的，恰当的，适时②正好，恰好

بامه 〔名〕 络腮胡子，长满胡子的人

باميان Ⅰ (*bāmiyān*) 〔名〕 平庸无才的作家

باميان Ⅱ 巴米扬（阿富汗）

باميل (*bā-meyl*) 〔副〕 心甘情愿地，好心好意地

باميه Ⅰ (*bāmiye*) 〔名〕〈植〉秋葵

باميه Ⅱ 〔名〕（棉籽油和酸牛奶制的）甜蜜饯

بان Ⅰ 可做构词后缀，意为"…的所有者，看管…者，保护…者"等，如：دربان ، پاسبان 等

بان Ⅱ 〔名〕〈植〉①樱桃李②埃及柳

بان Ⅲ 〔名〕 首领，头目；王子

بان Ⅳ 同 بام

بان Ⅴ 同 بانگ

بانام 同 بنام

بانان Banana 〔名〕 香蕉

بانتظار (*be-entezār*) 〔形〕 等候的，未定的，悬而未决的

بانتو (*bāntoo*) 〔名〕 班图（语系）

بانتيجه (*bā-nateeje*) 〔形〕 有结果的，有效果的，有成绩的，胜利的

بانجو Banjo 〔名〕〈乐〉五弦琴，班卓琴（一种类似吉他的弦乐器）

باند Ⅰ Band 〔名〕 ①匪徒，匪帮②一帮，一伙（人）

~ موزيک 乐队

باند Ⅱ 〔名〕 ①布带，布条，头巾②绷带③带形地，小窄道

~ زخم بندی （医用）绷带

~ فرودگاه 飞机场跑道

~ مشمع 膏药带

باندازه (*be-andāze*) 〔形、副〕 ①适度的，合适的②符合标准（地）

بانداژ Bandage 〔名〕 ①上绷带，捆扎②带子，绷带

~ كردن 上绷带，捆扎

بانديپچ (*bānd-peech*) 〔名〕 上绷带，捆扎

~ كردن 上绷带，捆扎

باندرل Banderole 〔名〕 ①（船桅顶上的）小旗；有铭文或花纹的绶带，长旒②挂子弹盒的皮带③货签，标签

باندونگ 〔名〕 万隆（印度尼西亚）

بانزاكت (*bā-nezākat*) 〔形、副〕 ①彬彬有礼的，文雅的，谦恭的②雅致的（地）

بانژو (*bānjhoo*) 同 بانجو

بانشاط (*bā-neshāt*) 〔形〕 高兴的，愉快的

بانظم (*bā-nazm*) 〔形〕 有秩序的，秩序井然的

بانعمت (*bā-ne'mat*) 〔形〕 富足的，富裕的，物产丰富的，富庶的

بانفراد (*be-enferād*) 〔副〕 单个地，单独地

بانفوذ (*bā-nofooz*) 〔形〕 有影响的，有威信的

بانك Ⅰ Bank 〔名〕 银行

~ استقراضی (~ استقراضيه) 信贷银行

~ بازرگانی 商业银行

~ جهانی 世界银行

~ خلق چين 中国人民银行

~ خون 血库

~ رهنی 抵押银行

(~ صنعتی) ~ سرمایه گذار 工业银行
(~ کشاورزی) ~ فلاحتی 农业银行
~ کارگشائی 以动产抵押的贷款银行
~ مجاز (受理各种业务的)银行总行
~ مرکزی 中央银行
~ معدنی 矿业银行
رئیس ~ 银行行长
پول در ~ گذاردن 把钱存入银行，存钱
پول از ~ گرفتن 把钱从银行取出，取款

بانك Ⅱ 〔名〕(赌博时庄家面前的)赌注
~ گذاردن 拿出赌注作庄家

بانكدار Ⅰ (*bānkdār*) 〔名〕 银行家

بانكدار Ⅱ 〔名〕(赌牌的)庄家

بانكداری 〔名〕 银行业务，银行业；银行学；金融

بانكروت Bankrupt 〔名〕 ①破产，倒闭②〈法〉破产人

بانک زنی (*bānk-zanee*) 〔名〕 抢银行，砸银行

بانكوك 〔名〕 曼谷(泰国首都)

بانكه (*bānke*) 〔名〕(药)瓶，杯

بانكی (*bānkee*) 〔形〕 银行的，银行家的
اعتبار ~ 银行信贷
امور ~ و دارائی 财政金融事务
ذخایر ~ 银行储备(金)
سپردهٔ ~ 银行存款
معاملات ~ 银行业务

بانكيه Ⅰ (*bānkiye*) 同 بانكدار Ⅰ条

بانكيه Ⅱ 同 بانكدار Ⅱ条

بانگ (*bāng*) 〔名〕 喊声，呼声，喧闹声
~ جرس 铃声
~ مگس (苍蝇的)嗡嗡叫
~ نماز (~ اذان) 召唤去祈祷，宣礼
~ برآوردن (~ درآوردن) 高呼，呼喊；哭叫，号啕
~ زدن (~ کردن ~ برکشیدن) 呼唤，召唤；(鸟)鸣，(鸡)啼，(动物)叫；呼喊

بانگ خروس (*~khoroos*) 〔名〕 (公)鸡叫；黎明

بانگ زن (*~zan*) 〔名〕 ①呼唤者，召唤者②(清真寺的)宣礼员

بانگوئی 〔名〕 班吉(中非首都)

بانگیدن (*bāngeedan*) 〔动〕 (根 بانگ) 呼唤

بانمك (*bā-namak*) 〔形〕 耐人寻味的，风趣的，有魅力的

بانو 〔名〕(复 بانویان ، بانوان) ①女士，小姐②夫人，太太③新妇；新娘
~ بانوان 皇后，女皇；王后
~ حرم 〈旧〉宠姬
~ مشرق 〈喻〉太阳
آقای فرید و ~ 法里德夫妇

بانوا (*bā-navā*) 〔形〕 ①富足的②有福的，有福气的，运气好的③音色好的，喉咙好的

بانوج (*bānooj*) 〔名〕 (帆布或网状的)吊床，吊起的摇篮

بانه (*bāne*) 〔名〕〈解〉阴阜，阴毛

بانی 〔名〕 ①建筑者，建设者②创始人，奠基人

بانیاز (*bā-niyāz*) 〔形〕 贫穷的，有求于人的

باوجود Ⅰ (*bā-vojood*) 〔连〕 虽然，尽管…，仍…
~ این 虽然如此，尽管如此
~ اینکه ... 虽然…，尽管…
باوجودیکه ... 同上
~ اشکال زیاد ، برنامهٔ تولیدی خود را

بموقع باتمام رساندند. 尽管有很多困难，但是他们仍然按时完成了生产计划。

باوجود II 〔形〕 有作为的，有用的，效率高的

او آدم باوجودی است. 他是个有作为的人。

باور (*bāvar*) 〔名〕 相信

~ داشتن (~ کردن) (را ، به) 相信，信任

ما حرف ایشان را ~ کردیم. 我们相信了他的话。

ما هرگز ~ نمیکنیم که ماهیت امپریالیسم تغییر کند. 我们绝不相信帝国主义的本质会改变。

دیدن ~ کردن است. 〈谚〉眼见为实。

باوراندن (*bāvarāndan*) 〔动〕（根 باوران）说服，使…相信

باورچی (*bāvarchee*) 〔名〕 ①（替国王）尝味者 ②厨师

باور کردنی (*bāvar-kardanee*) 〔形〕 可信任的，可信的，可靠的，有说服力的

باور نکردنی (*bāvar-nakardanee*) 〔形〕 不可信的，不确实的，不可靠的，没有说服力的

باوری (*bāvaree*) 〔形〕 可靠的，可信赖的，确实的

باوریدن (*bāvareedan*) 〔动〕（根 باور）相信，信任

باوصف (*bā-vasf*) 同 باوجود I 条

~ این 尽管如此

~ اینکه 虽然…，尽管…

باوفا (*bā-vafā*) 〔形〕 忠实的，忠诚的，可靠的

~ دوست 忠实的朋友

باوفایی 同 وفاداری

باوقار (*bā-vaghār*) 〔形〕 ①雍容的，庄重的，有风度的②显贵的，高贵的，庄严的

باوقوف (*bā-voghoof*) 〔形〕 内行的，知识丰富的

باه I 〔名〕 粥，汤

باه II 〔名〕 ①性欲②性交

داروی مبهی یا مقوی ~ 催欲剂（或食物），春药

قوهٔ ~ 性能力

باهار 〔名〕 碗，盛器

باهده (*bāhode*) 〔形〕 对的，正确的，真实的

باهر (*bāher*) 〔形〕 ①清楚的，明朗的，显明的，公开的②卓越的，高超的③华丽的，富丽堂皇的

باهستگی (*be-āhestegee*) 〔副〕 慢慢地；轻轻地

باهك (*bāhak*) 〔名〕 ①折磨，蹂躏，欺负②瞳孔

باهكیدن (*bāhakeedan*) 〔动〕（根 باهک）蹂躏，折磨

باهم (*bāham*) 〔副〕 一起，共同

آنها همه ~ مهربان هستند. 他们彼此都很亲切。

باهم دیگر (~ *deegar*) 〔副〕 一同，一起，共同，互相，彼此

باهنر (*bā-honar*) 〔形〕 有才能的；艺术的，有手艺的

باهو 〔名〕 ①门框②拐杖③手臂

باهوش 〔形〕 聪明的，有才智的，敏慧的

باهیبت (*bā-heybat*) 〔形〕 威严的，严厉的，严峻的

~ آدم 严肃的人

~ قیافهٔ 严肃的面孔，板得铁青的面孔

بای I (*bāy*) بایستن 的根

بای II 〔名〕 富人，财主

بای III ~ دادن 输，失败

بايا 〔形〕 必要的，必需的

باى حال (*beayehāl*) 〔副〕 在任何情况下，无论如何

بايد (*bāyad*) 〔动〕 ①必须，必要，应当②可能，大概，也许

چه ~ كرد ؟ 怎么办？应该做什么？

~ بروم . 我必须走了。

او حالا ~ آمده باشد . 他大概已经来啦！他也许来了吧！

باير (*bāyer*) 〔形、名〕 ①荒芜的，未耕的，未开垦的；贫瘠的②未耕过的地，处女地，荒无人烟的地方

~ زمين ~ آباد كردن 垦荒

اراضى ~ (زمين ~) 荒地，不毛之地

بائر (*bā-er*) 同 باير

بايره (*bāyere*) 〔名〕 ①荒地②贫瘠的土地

بايست (*bāyast*) 同 بايد

بايستگاه (*bāyastgāh*) 〔名〕 希望，愿望

بايستگى (*bāyastegee*) 〔名〕 必须，必要性

بايستن (*bāyestan*) 〔动〕（根 باى ） 必须，务必，应当

بايد (بايست ، بايستى ، ميبايست ، ميبايستى ، ميبايد) 应当，必须

بايسته 〔形〕 必须的，必要的

بطور ~ 适当地，必须地

بايستى I (*bāyestee*) 同 بايد

بايستى II 〔名〕 必要性

بايش (*bāyesh*) 〔名〕 存在，实在

بايع (*bāye'*) 〔名〕 卖主，卖方

بايغوش (*bāy-ghoosh*) 同 بايقوش

بايقوت Boycott 〔名〕 抵制，排斥，断绝关系

~ كردن 抵制，排斥，断绝往来

بايقوش (*bāy-ghoosh*) 〔名〕 〈动〉叫声很尖的枭，仓鸮

بايكديگر (*bā-yek-deegar*) 〔副〕 共同，一起

بايكوت (*bāykoot*) 同 بايقوت

بايگان (*bāyegān*) 〔名〕 ①案卷保管人，档案保管员②司库

بايگانى 〔名〕 ①档案，档案管理工作，保管②归档，记录在案③档案局，存档处

~ پزشكى 病历卡

~ شده 归卷的，归档的

قفسهٔ ~ 档案柜（橱）

كشوى ~ 档案抽屉橱

~ كردن 入档，存档

~ شود ! 归档，存档

بائن (*bā-en*) 〔形〕 明显的，清楚的，独特的

باى نحوكان (*beaye-nahvekān*) 〔副〕 无论如何，横竖

بايندان (*bāyendān*) 〔名〕 ①保证，担保，保证人②调解者，说情者

بائو (*bā-oo*) 同 باهو

بائوباب (*bāobāb*) 〔名〕〈植〉猴面包，波巴布树（非洲产的一种木棉科巨树）

باييدن (*bāyeedan*) 同 بايستن

ببر (*babr*) 〔名〕 老虎

~ بيان （《列王纪》中主人翁鲁斯塔姆的）虎皮制成的战袍

~ كاغذى 纸老虎

همهٔ مرتجعين ~ كاغذى هستند . 一切反动派都是纸老虎。

(ى) **ببغا** (*babghā*) 〔名〕〈动〉鹦鹉

شیرین ادا ~ 夜莺

ببك (*babak*) 〔名〕 ①(眼睛的)瞳孔②孩子；宝贝

ببل (*babol*) 同 بابل

ببو (*baboo*) 〔名〕〈方〉傻瓜

ببه (*babe*) 〔名〕 ①小孩，孩童②不懂事的孩子，傻孩子，黄口小儿

بپا(ی) Ⅰ (*bepā*) 〔形〕 ①直立的，竖立的，站立的②〈转〉运转正常的

بپا(ی) Ⅱ 〔叹、形〕 ①注意！当心！小心！②看管…的，跟踪的③照管…的④保卫…的

کسی (چیزی) ~ بودن 观察，跟踪某人(某事)；照管；保卫

بپساویدن (*bepsāveedan*) 同 سودن

بپسودن (*bepsoodan*) 同 سودن

بت (*bat*) 同 اهار

بت (*bot*) 〔名〕 ①偶象②〈诗〉美女，情人

مثل ~ ایستادن 象个木偶似地站着，呆站着

مثل ~ پرستیدن 爱慕备至

بتا (*betā*) 〔叹〕 让…吧

بتاترون Betatron 〔名〕 〈原〉电子感应加速器，电子回旋加速器

بتاره (*batāre*) 〔名〕 纺织工的刷子

بتازگی (*be-tāzegee*) 〔副〕 不久，刚刚

بتانه (*batāne*) 〔名〕 ①堵塞，填(缝)抹，涂②油灰，腻子

~ کردن 堵塞，填抹

بتانیك Botanic 〔名、形〕 ①植物学②植物学的

بتاوار (*batāvār*) 〔名〕 结束，完成，终结，结局

بتاوی (*batāvee*) 〔名〕〈植〉柚子，文旦，栾

بتاییدن (*betāyeedan*) 〔动〕 (根 بتا) 让，允许

بت بال Batball 〔名〕 棒球(戏)

بت پرست (*bot-parast*) 〔名〕 ①偶象崇拜者②〈诗〉崇拜者

بت پرستی 〔名〕 ①偶象崇拜②〈诗〉崇拜

~ کردن 偶象崇拜，把…当作自己的偶象加以崇拜

بت تراش (*bot-tarāsh*) 〔名〕 制作偶象者，雕象，塑象

بتخاله (*bot-khāle*) 同 بتکده

بتخانه (*~khāne*) 同 بتکده

بتدریج (*be-tadreej*) 〔形、副〕 ①逐渐的(地)，渐渐的(地)②伴随

~ که . . . 随着…

زبان خارجی را باید ~ فرا گرفت. 学外语要日积月累。

بتر Ⅰ (*batar*) 〔名〕 缩短，截短，削减，剥夺

بتر Ⅱ بدتر 的缩写(意：更坏的)

بتر (*botr*) 〔名〕(游戏)落空，未中

~ آوردن 未中，不成功

بترك (*betark*) 〔名〕 再见，告别

~ گفتن 同上

بتستان (*botestān*) 〔名〕 ①庙堂，寺院②〈转〉花园

بت شکن (*bot-shekan*) 〔名〕 ①破坏偶象的人，打破旧习俗的人②(八、九世纪东正教中)反对崇拜圣象者

بتفصیل (*be-tafseel*) 〔副〕 详细地，详尽地，详详细细地

بتفور (*batfoor*) 同 پتفوز

بتفوز (*batfooz*) 同 پتفوز

بتقریب (*be-taghreeb*) 〔副〕 近于，约等于，大约

بتکده (*botkade*) 〔名〕 寺院，庙堂

بتکن I (*betkan*) 〔名〕 耙

بتکن II 〔名〕（由于消化不良引起的）头痛或恶心，晕船

بتکندن (*betkandan*) 〔动〕（根 بتکن ）使…恶心，使…作呕，使…厌恶

بتکیش (*batkeesh*) 〔名〕 箭袋，箭筒

بتلاب (*betlāb*) 〔名〕 〈植〉佛焰苞；〈生〉包膜，包被

بتن آرمه (*beton-ārme*) 同 بتون آرمه

بتنج (*batanj*) 〔名〕 压榨，压力

بتن ساز 同 بتون ساز

بتنگار (*bot-negār*) 〔名〕 绘画者，画家

بتنهائی (*be-tanhā-ee*) 〔副〕 单独地，一个人地，只一个就…

او ~ این کار را انجام داد. 这件工作是他一个人干的。

این بریگاد تولیدی ~ پنج دستگاه تراکتور دارد. 单只这个生产大队就有五台拖拉机。

بتو (*batow*) 〔名〕 ①东方②朝阳处

بتواز (*batvāz*) 〔名〕 （禽鸟的）栖木；鸟巢，鸟窝

بتوك (*batook*) 〔名〕 木盘，木碟

بتول (*batool*) 〔形、名〕 ①发誓不嫁的②贞洁的，处女的③处女，修女，尼姑

بتون Béton 〔名〕 混凝土

بتون آرمه Béton Armé 〔名〕〈技〉钢筋混凝土

بتون ریز 〔名〕 浇灌混凝土的工人

بتون ریزی 〔名〕 浇灌混凝土

بتون ساز 〔名〕 混凝土搅拌者；混凝土搅拌器

بتون سازی 〔名〕 混凝土制造

دستگاه ~ 混凝土搅拌机

بتون شکن (*beton-shekan*) 〔名〕（路面）粉碎机

بتون کار 同 بتون ریز

بتون کاری 同 بتون ریزی

بتونه (*betoone*) 同 بتانه

بتونی (*betoonee*) 〔形〕 混凝土的

بته (*bate*) 〔名〕 杵，碾槌

بته (*bote*) 同 بوته

بته مرده (~ *morde*) 〔形〕 瘦弱的，枯萎的

بتیا (*batyā*) 同 سینه

بتیاره (*batyāre*) 〔形、名〕 ①丑的，丑恶的②丑妇；泼妇③丑物

بتیله (*bateele*) 同 پتیله 或 فتیله

بثر (*basr*) 〔名〕（复 بثور ، بثورات ）〈医〉丘疹，脓泡，斑疹

بثره (*basre*) 同 بثر

بثور (*bosoor*) 见 بثر

جلدی ~ 脓泡，斑疹

سلی ~ 肺结核

گوشتی ~ 肉疱，肉痂

بثورات (*bosoorāt*) 见 بثور

بجا (*bejā*) 〔形、副〕 ①恰合时宜的，适时的，适当的；得体的②恰当的（地）③〈喻〉增多，增加

آمدن ~ 完成

آوردن ~ 完成，做，答应，履行，照办；承认，认可

بودن ~ 合适

اعتراض او ~ بود. 他持反对态度是有道理的。

بجائی رسیدن 有结果

بجال (*bojāl*) 〔名〕 煤，炭，木炭

بجد (*bejedd*) 〔副〕 严肃地，庄重地，认真地；坚持地

بجز (*bejoz*) 〔介〕 除去，除…之外

　. او ما همه رفتیم ~ 除他以外，我们都去了。

بجس (*bajas*) 〔名〕（鼻的）软骨

بجست (*bajast*) 〔名〕 回声，声音

بجل (*bojol*) 〔名〕〈解〉踝骨

بجملگی (*be-jomlegee*) 〔副〕 一起，共同

بجول (*bojool*) 同 بجل

بچاپ بچاپ (*bechāp-bechāp*) 〔名〕 劫，盗，抢

بچ بچ (*bochboch*) 〔名〕 耳语，窃窃私议

بچکم (*bachkam*) 〔名〕 ①夏日避暑地②凉台③沙发椅

بچگانه (*bachegāne*) 〔形、副〕 ①儿童的，小孩的②孩子似的(地)，稚气的(地)，幼稚的(地)

　~ حرکت 幼稚的行为；小孩的动作

　~ رفتار 小孩子般的行为，幼稚行为

　~ لباس 童装

بچگی (*bachegee*) 〔名〕 幼年，童年；幼稚，稚气

بچم (*becham*) 〔名〕 次序，安排；安排得当的事务

بچوآنالند (*bechwānāland*) 〔名〕 贝专纳（非洲；بوتسوانا 的旧称）

بچه (*bache*) 〔名〕（复 بچگان）①儿童，小孩②（饭店、旅馆的）小伙计③小伙子④崽子⑤（某地）生的人

　~ ته تغاری 最后生的孩子，老儿子

　~ خور (~ خورشید) 〈喻〉金石，宝石

　~ سراهی (~ کوی) 弃婴，拣来的孩子

　~ قصدی (~ عوض شده) 被暗中偷换后留下的婴孩

　~ کثیف و شیطان 顽童，小淘气鬼；邋遢的孩子

　~ آوردن 生；下崽（动物）

　~ انداختن 打胎

　~ کردن 生；下崽

　~ ساقط کردن 打胎；早产，流产

　. این حیوان سالی دو مرتبه ~ میزاید 这种动物一年下两次崽。

بچه باز 〔名〕 鸡奸者，兽奸者

بچه بازی 〔名〕 ①鸡奸，兽奸②〈口〉儿戏

بچه ترس (*~tars*) 〔名〕 吓唬

بچه خوار (*~khār*) 〔名〕 ①吃崽的动物②〈医〉子宫瘤

بچه خور (*~khor*) 同 بچه خوار

بچه خوره 同 بچه خوار

بچه دار 〔名〕 ①怀孕的，怀胎的②怀崽的③有孩子的

بچه‌داری 〔名〕 抚养孩子，带孩子

بچه دان 〔名〕 〈解〉子宫

بچه زا 〔名〕 〈动〉胎生的

بچه زایی 〔名〕 〈动〉胎生

بچه سرکه (*bache-serke*) 〔名〕 醋酸菌

بچه شاخ 〔名〕 叉，尖齿（如鱼叉、耙叉、鹿角尖等）

بچه غورباغه (*bache-ghoorbāghe*) 〔名〕 蝌蚪

بچه کش (*bache-kosh*) 〔名〕 杀婴犯

بچه کشی 〔名〕 杀害婴孩

بچه کو(ی) 见 بچه 条

بچه گانه 同 بچگانه

بچه گربه (*~gorbe*) 〔名〕 ①小猫②〈植〉长角豆

بچه گنگ (～*gong*) 〔名〕（水磨的）注水管

بچه مچه (*bache-mache*) 〔名〕 ①小孩，儿童，孩群②小人物，小东西（常用复数）

بچه نگهدار (～*negahdār*) 〔名〕 褓姆，（照管孩子的）阿姨

بچه ننه (～ *nane*) 〔名〕 娇生惯养的孩子，宠儿，娇儿

بچه وار 同 بچگانه

بحار (*behār*) 见 بحر

～ ساوراء 海外，国外

بحال (*behāl*) 〔形〕 ①愉快的，情绪饱满的②精力充沛的，健康的

بحبوحه (*bohboohe*) 〔名〕 ①高潮，中心，中央②<喻> 子午线

تابستان ～ 仲夏，盛夏

مبارزه ～ 斗争的高潮

در ～ جنگ 战斗正酣时

بحت (*baht*) 〔形〕 纯粹的，清的，纯净的

بحث (*bahs*) 〔名〕 讨论，争论，辩论，争端

دینی ～ 宗教讨论；宗教上的论证

～ غیر قابل 无可争辩的，不可争议的

～ قابل 值得讨论的，可争辩的

～ کتاب مورد 有争论的书，有争议的书

～ موضوع 讨论的题目

～ در بارهٔ این موضوع فایدهٔ زیادی ندارد.

讨论这个问题没什么意思。

به ～ پرداختن 进行讨论，进行争论

شدن ～ 被讨论

موضوع ～ قرار دادن 对…展开讨论

(از ، درباره ، را) کردن ～ 讨论，争论，辩论

طرفین در این خصوص دقیقاً ～ کردند.

双方就这个问题进行了详尽的讨论。

اول دربارهٔ کدام موضوع ～ کنیم ؟ 我们先讨论哪个问题？

را تازه کردن ～ 重复讨论

بحث انگیز (～*angeez*) 〔形〕 引起争端的

بحر Ⅰ (*bahr*) 〔名〕（复 بحار）①海②<喻> 博学的人；慷慨者

ابیض (یا دریای سفید) ～ 白海

احمر (یا دریای قرمز) ～ 红海

اسود (یا دریای سیاه) ～ 黑海

خزر ～ 里海

عمان ～ 阿曼海

محیط ～ 大洋

نیل ～ 尼罗河

و بر ～ 海洋与陆地

توی ～ چیزی رفتن 沉思，深思，遐想

بحر Ⅱ 〔名〕（复 بحور）诗的格律，韵律

بحراً (*bahran*) 〔副〕 通过海路

بحرالجزایر (*bahrol-jazāyer*) 〔名〕 群岛，多岛屿的海

بحرالعلوم (～ *oloom*) 〔名〕 博学的人，百科全书似的人

بحران (*bohrān*) 〔名〕 危机

اقتصادی ～ 经济危机

اقتصادی سراسر جهان ～ 世界经济危机

انرژی ～ 能源危机

بیماری ～ 病危

تولید سرمایه‌داری ～ 资本主义生产危机

حزبی ～ 党内危机

سیاسی ～ 政治危机

عمومی سرمایه‌داری ～ 资本主义的总危机

کابینه ~ 政府危机，内阁危机

مالی ~ 财政危机

بحران آمیز 〔形〕 危机的

بحرانی 〔形〕 ①危机的，萧条的，不景气的；紧急关头的②〈原〉数量上足够发生链式反应的

~ دوران 危机时期

~ سوقعیت 紧急关头，紧要关头

بحرپیما (*bahr-peymā*) 〔名〕 航海者，海上旅行家

بحر پیمایی 〔名〕 航海

بحر دست (*~ dast*) 〔形〕 慷慨大方的

بحرگان (*bahrgān*) 〔形〕 以航海为业的

بحروزه (*bahrooze*) 〔名〕（天然或合成的）树脂；松香，松脂

تر ~ 松油

خشك ~ 乳香

بحری Ⅰ (*bahree*) 〔形、名〕 ①海的，海洋的②船员，水手③珍珠

~ اصطلاحات 航海术语

~ افراد 海员，水手

~ حیوان 海生动物

~ قوای 海军

بحری Ⅱ 〔形〕 格律的，韵律的

بحرین (*bahreyn*) 〔名〕 巴林（亚洲）

بحریه (*bahriye*) 〔名〕 ① بحر 的阴性②〈旧〉航海船队，舰队

تجارتی ~ 商船队

جنگی ~ 舰队

بحق (*be-haghgh*) 〔副、叹〕 ①理应，有权，理所当然地，有理由，合情合理地，当仁不让地②真的！我敢发誓！

بحل (*behel*) 〔形、名〕 ①赠送的②宽恕，饶恕，赦免

کردن ~ 赠送，送礼，宽恕，饶恕

بحلی 同 بحل

بحمدالله (*behamdollāh*) 〔叹〕 〈宗〉感谢真主！

بحور (*bohoor*) 见 بحر Ⅱ条

بحیره (*boheyre*) 〔名〕 ①小湖，湖泊②池

بخ (*bakh*) 同 به‌به

بخ Ⅰ (*bekh*) 〔名〕 眼屎

بخ Ⅱ 同 شطرنج

بخار Ⅰ (*bokhār*) 〔名〕（复 ابخره）①汽，蒸气，水蒸气②雾气

آب ~ 水蒸气

بد بو ~ 毒气，臭气

سیر شده ~ 饱和气

متعفن ~ 瘴气

~ اسب 马力

~ استوانهٔ 汽缸

~ توربین 汽轮机，蒸汽透平

~ دیگ 蒸气锅炉

~ قایق 轮船，汽船

~ کشتی 蒸气动力轮船

~ ماشین 蒸气机

~ مقیاس فشار 气压计

دادن ~ 放气，蒸发

از روی ~ معده حرف زدن 胡扯

شدن ~ 变成蒸气，汽化

کردن ~ 使…变成蒸气，使…汽化

بخار Ⅱ 〔名〕 知识，学问

بخارا (*bokhārā*) 〔名〕 ①（古代中亚）王朝名②布哈拉（苏联城名）

بخارآب (*bokhār-āb*) 〔名〕 水蒸气

بخارايى (*bokhārā-ee*) 〔名、形〕 ①布哈拉人②布哈拉的

بخار تقسيم كن (*bokhār-taghseem-kon*) 〔名〕〈技〉活门；滑阀

بخار خانه 〔名〕 锅炉房

بخار دار 〔形〕 蒸气状的，雾状的

بخارزا 〔名、形〕 ①蒸气发生器②形成蒸汽的；多蒸汽的

بخارساز 〔名〕 汽化器；蒸馏器

بخارست (*bokhārest*) 〔名〕 布加勒斯特（罗马尼亚首都）

بخارسنج (*bokhār-sanj*) 〔名〕〈技〉气量计；〈化〉挥发度计

بخار مانند (*~mānand*) 〔形〕 含蒸气的；模糊的，朦胧的

بخارى Ⅰ (*bokhāree*) 〔形〕 蒸气的，气动的

ترمز ~ 汽闸

كشتى ~ 蒸气动力轮船，火轮船

بخارى Ⅱ 〔名〕 炉子，火炉

~ برقى 电炉

~ ديوارى 壁炉

~ زغال 煤炉

~ گازى 煤气炉

~ نفتى 煤油炉

~ هيزمى 柴灶

سر ~ 壁炉台

بخارى پاك كن (*~pāk-kon*) 〔名〕 ①扫烟囱的人②烟囱清理器

بخارى ساز 〔名〕 炉匠

بخالت (*bakhālat*) 〔名〕 ①贪婪②吝啬

بخ بخ (*bakh-bakh*) 同 به‌به

بخت Ⅰ (*bakht*) 〔名〕 命运，幸运，运气；星占

~ اردشير 一种伊朗古曲名

~ بد (~ تيره ، ~ خفته ، ~ خواب) 运气不好，厄运

~ خوب (~ نيك ، ~ رام ، ~ سبز ، ~ بيدار) 好运气，幸福，幸运

~ دندان حاى (~ سياه) 厄运

دم ~ 待嫁（的）

~ آزمودن 碰运气，冒风险

~ بلند داشتن 有福气，走运

~ كسى باز شدن 某人(指妇女)找到对象

~ كسى را باز كردن 给某人（指妇女）找对象；给某人算（有无）运气

~ كه بر ميگردد پالوده دندان ميشكند .
〈谚〉人要是倒霉，喝口凉水都塞牙。

~ از او بر گشته است. 他倒霉了。

~ ميآمد . . . (~ يارى ميكرد) 但愿…

بخت Ⅱ 同 بختك Ⅰ条

بخت آزمائى (*~ āzmā-ee*) 〔名〕 ①抽签，抓阄②碰运气，冒风险

بخت آور (*~āvar*) 〔形〕 幸福的，吉祥的

بخت النصر (*bokhto-nnasr*) 〔名〕 愁眉苦脸的人，凶恶的人

بخت برگشتگى (*bakht-bargashtegee*) 〔名〕 不幸，倒霉

بخت برگشته 〔形〕 不走运的，不幸的，倒霉的，背时的

بخت بيدار 〔形〕 (*~ beedār*) 幸福的，走运的

بخت خفته (*~ khofte*) 〔形〕 不幸的，不走运的

بخت سبز (～sabz) 同 بخت بیدار
بختك I (bakhtak) 〔名〕 恶梦；梦魇
بختك II 〔名〕 厄运
بخت گشائی (～goshā-ee) 〔名〕〈旧〉占卜配偶
بخت مند (～mand) 〔形〕 幸运的
بختو (bakhtoo, bokhtoo) 〔名〕 ①雷声②继父；岳父
بختور I (bakhtoor) 〔形〕 走运的，幸福的
بختور II 同 بختو
بخته I (bakhte) 〔名、形〕 ①三岁（或四岁的）羊②绵羊的脂肪尾③肥的
بخته II 〔形〕 骟过的（动物）
بختی (bokhtee) 〔名〕 双峰驼
بختیار (bakhtiyār) 〔形〕 走运的，幸运的，幸福的
بختیاری 〔名〕 ①运气，幸运，幸福②巴赫蒂亚尔（伊朗一游牧民族名称）③巴赫蒂亚里（曲调名）
　　ایل ～ 巴赫蒂亚尔部族
بختیاور (bakhtiyāvar) 〔名〕 运气，幸运，幸福
بخجد (bakhjad) 〔名〕 〈冶〉浮渣，铁屑，铁渣
بخدا (be-khodā) 〔叹〕（可以）对真主（发誓）！
　　قسم ～ ! 我对真主发誓！
بخر (bakhr) 〔名〕 发出蒸气
بخر (bakher) 〔名〕 带恶臭的嘴
بخرد (bekherad) 〔形〕 聪明的，英明的；审慎的
بخردی 〔名〕 聪明，英明，智慧；审慎
بخس I (bakhs) 〔形〕 低廉的，极便宜的
　　بهای ～ (ثمن ～) 廉价，低价
بخس II 〔形〕 未浇灌的，干旱的；忧愁的
　　زراعت ～ 旱地耕作
بخساندن (bakhsāndan) 〔动〕（根 بخسان）使…枯萎，使…凋谢；融化，溶化；使忧愁
بخست (bakhast) 〔名〕 闹声，回声；梦魇
بخس کاری 〔名〕 旱播，非灌溉耕作
بخسیدن (bakhseedan) 〔动〕（根 بخس）①溶化，枯萎②〈喻〉打扰
بخش I (bakhsh) 〔名〕 ①份，部分②部，部门③（书的）章，章节④（市）区，县⑤〈军〉分舰队，航空（中）队⑥分，划分
　　سخن ～ 〈语〉词类
　　کتاب ～ 书的章（节）
　　شدن ～ （被）分，分开，分解
　　کردن ～ 分，分开，分解
بخش II ① بخشیدن 的根②可做构词后缀，如：روح ～ ، آزادی ～ 等
بخشا (ی) (bakhshā) بخشودن 的根
بخشایش (bakhshāyesh) 〔名〕 ①饶恕，宽恕，原谅②特赦，赦罪③发慈悲；赠送
　　گناهان ～ 赦免罪人
بخشایشگر (～gar) 同 بخشنده
بخشایندگی (bakhshāyandegee) 同 بخشندگی
بخشاینده (bakhshāyande) 同 بخشنده
بخشاییدن (bakhshāyeedan) 同 بخشودن
بخش پذیر (bakhsh-pazeer) 〔形〕 可分的，能除尽的
بخش پذیری 〔名〕 可分，能除尽
بخش دار 〔名〕 区（县）长
بخش داری 〔名〕 ①区（县）长职务②区（县）行政机构
بخشش (bakhshesh) 〔名〕 ①礼物，礼品②施舍，捐助，小费③饶恕，宽恕，宽大，原谅④〈法〉呈文，申诉⑤〈天〉双鱼座，双鱼宫

~ و ریزش 慷慨

~ گناه غیرقابل 不可饶恕的罪行

~ داشتن 宽宏大量

~ کردن 赠送，施舍，送礼；饶恕，宽容

بخشش آمیز 〔形〕 宽容的，宽大的；善意的，温和的

~ با لحن 用温和的语调

بخشش نامه 〔名〕 赠予证书

بخش نامه 〔名〕 通知，通告，通令，公函

به ادارات ~ کردند. 他们把通知发给各部门。

بخشندگی (*bakhshandegee*) 〔名〕 ①宽大，宽恕，宽容②慷慨，大方

بخشنده (*bakhshande*) 〔名、形〕 ①给予者，赠送者，赏赐者②宽大的，宽恕的③慷慨的，大方的

بنام خداوند ~ مهربان ! 〈宗〉以宽厚仁慈的真主的名义

بخشودگی (*bakhshoodegee*) 〔名〕 ①同 بخشندگی ②免去(税)，免除，豁免，减免(税款、罪行等)

بخشودن (*bakhshoodan*) 〔动〕 (根 بخشای) ①同 بخشیدن ②免去，免除，豁免，减免

بخشی I (*bakhshee*) 〔名〕〈数〉被除数

بخشی II 〔名、形〕 ①军事长官，军需官 ②书记员，出纳员，稽查员 ③管理皇室鹰猎的官员 ④博学的

بخشیاب (*bakhshyāb*) 〔名〕〈数〉除数

~ مشترک 公约数

بخشیدن (*bakhsheedan*) 〔动〕 (根 بخش) ①给，赏赐，赠送，献给②饶恕，宽恕，宽大，原谅③赦罪

~ پول 给钱

~ آهوی ناگرفته 空许愿，开空头支票

~ از کیسهٔ خلیفه 慷他人之慨

بیخشید ! 对不起！请原谅！

او را بخشیدند . 大家原谅了他。

ما هرگز دشمنان طبقاتی را نمیبخشیم . 我们对阶级敌人决不宽容。

پزشکان زندگی دوباره باو بخشیدند . 医生们把他救活了。

بخشیدنی (*bakhsheedanee*) 〔形〕 ①赠送的，赠与的②可饶恕的，可宽恕的，可原谅的

بخصوص (*be-khosoos*) 〔形、副〕 ①专门的，特别的②专门，特别，尤其

بخل (*bokhl*) 〔名〕 ①吝啬，小气②妒忌

~ کردن 同上

ذره‌ای ~ و حسد در وجود او نیست . 他毫不吝啬，也不妒忌。

بخلاء (*bokhalā'*) 见 بخیل

بخلاف (*be-khalāf*) 见 خلاف

بخله (*bokhle*) 〔名〕 〈植〉马齿苋

بخمل (*bakhmal*) 〔名〕 天鹅绒

بخنده (*bekhande*) 同 خنده

بخنو (*bakhnoo*) 同 بحتو

بخو (*bokhow, bokhaw*) 〔名〕 ①(马的)绳索，羁②镣铐，桎梏

~ کردن 捆缚，上镣铐

بخوبر (*bokhowbor*) 〔名〕 〈口〉惯偷，大骗子

بخوبریده (*bokhow-boreede*) 〔名〕 〈口〉头号骗子，滑头

بخود بسته (*bekhod-baste*) 〔形〕 假装的，猜想的，冒充的

بخور (*bokhoor*) 〔名〕 (复 بخورات ، ابخره) ①香，沉香②〈医〉吸入 (疗法)

سریم ~ 〈植〉仙客来

(سوزاندن ~) دادن ~ 焚香，散香，用香熏；做吸入疗法

بخور بخور (*bokhor-bokhor*) 〔名〕 〈口〉①偷，抢劫②攫取，剽窃

بخوردان (*bokhoor-dān*) 〔名〕 (手提) 香炉，熏炉

بخورسوز (*bokhoor-sooz*) 同 بخوردان

بخورك (*bokhoorak*) 〔名〕 山杏

بخور و نمیر (*bokhoro-nameer*) 〔形〕 小 (块) 的，勉强糊口的

~ بقدر 很少量地，仅够糊口地

~ زندگی 勉强过得去的生活

~ غذای 少量的食物，仅能充饥的食物

~ نان 起码的生活资料

بخوریدن (*bokhooreedan*) 〔动〕 (根 بخور) 发疯，变成疯子

بخوشی (*be-khoshee*) 〔副〕 很好地

بخولق (*bokhowlogh*) 〔名〕 (马) 蹄腕骨，(马足的) 骹

بخون (*bakhoon*) 〔名〕 〈天〉火星

بخیازی (*bakhyāzee*) 〔名〕 恩赐，小恩小惠 (尤指把旧衣服赠予穷人等)

بخیدن (*bakheedan*) 〔动〕 (根 بخ) (用梳棉机) 梳理 (棉花、羊毛等)

بخیل (*bakheel*) 〔形、名〕 (复 بخلاء) ①吝啬的 (人)，小气的 (人) ②嫉妒的 (人)

بخیله (*bakheele*) 同 بخله

بخیلی (*bakheelee*) 同 بخل

بخیه (*bakhye*) 〔名〕 ①缝，衣缝②〈医〉缝合③〈医〉缝合处

بر رو افکندن ~ 使…露马脚，揭穿

(را برداشتن (یا کشیدن ~ 〈医〉拆线

اهل ~ بودن 是某方面的内行

(زدن (~ کردن ~ 缝，缝上线，缝合

به آبدوغ زدن ~ 做徒劳无功的事

بخیه‌اش روی آب (کار) افتاد . 事情露了马脚；露出破绽。

بخیه بردار (~ *bardār*) 〔形〕 ①行得通的，可以实现的②可矫正的，可修正的，可改正的

بخیه دار 〔形〕 带 (羊肠) 缝线的

بخیه زن (~ *zan*) 〔名〕 缝合者

بد (*bad*) 〔形、副、名〕 ①坏的 (地)，不好的 (地) ②恶劣的 (地)，拙劣的 (地) ③不幸的 (地) ④几乎不，简直不⑤坏事，奸诈

~ پول 不义之财

~ حرف 坏话

خوش زبان و ~ دل 口蜜腹剑的

~ هوای 坏天气

آمدن ~ 讨厌，反感

از آدم دروغگو بدم میاید . 我讨厌说假话的人。

از این شوخی بدش آمد . 他对这个笑话很反感。

آوردن ~ 不走运，不景气

بودن ~ 不好

انشاء این شاگرد چندان ~ نیست. 这个学生的文章写得还不错。

خواندن ~ 唱得不好；读得不好

او ~ نمیخواند . 他唱得不错。

دیدن ~ 交厄运，遭报应

گرفتار شدن ~ 处境困难
کردن ~ （把事情）干坏；作恶
گذراندن ~ 过得不愉快，过苦日子
(از، درباره) گفتن ~ 说坏话，背后骂（人）
به کسی ~ گفتن 说某人的坏话，咒骂，侮辱
به زمین و آسمان ~ گفتن 骂遍（一切）
~ کردن آسان است. 学坏很容易。
این قلم یك یوان ~ میارزد. 这支笔值不了一块钱。
خیلی ~ شد که مجبور شدم چنین خواهشی بکنم. 我本不应该提出这样的请求。

بد (*bad, bod*) 同 آتشگیره

بد (*badd*) 〔名〕 分散，分离，散开，分开

بد Ⅰ (*bod*) 同 بود

بد Ⅱ 可做构词后缀，如： سپهبد 等

بد Ⅲ 同 بت (*bot*)

بد (*bodd*) 〔名〕 逃跑，溃逃
لابد 无可奈何，无法

بدء (*bad'*) 〔名〕 开始
~ کردن 同上

بدا (*badā*) 〔叹〕（诅咒语）让某人受难
~ بحال او اگر . . . （诅咒）让他受灾受难

بد آب و هوا (*bad-ābo-havā*) 〔形〕 气候不好的；（气候、环境等）不利于健康的，不卫生的，有害的
منطقهٔ ~ 气候不好的地方

بد احوال (*bad-ahvāl*) 同 بد حال

بداختر (*~akhtar*) 〔形〕 不幸的，薄命的，倒霉的；生辰八字不好的

بد اختری 〔名〕 不幸，薄命，倒霉；生辰八字不好

بداخلاق (*~akhlāgh*) 〔形〕 ①不道德的，缺德的②坏脾气的

بداخلاقی 〔名〕 ①缺德，不道德的行为②坏脾气
~ کردن 办事缺德

بداخم (*~akhm*) 〔形〕 脸色阴沉的，乖戾的，阴郁的，粗暴的

بد اخمی 〔名〕 脸色阴沉，粗暴，愁眉不展，乖僻

بدادا (*~adā*) 〔形〕 ①笨拙的，不雅观的，举止不当的，不成体统的②欠帐未清的，不履行诺言的

بدادایی (*~adāyee*) 〔名〕 笨拙

بدار (*badār*) 〔名〕 刺棒

بداسلوب (*bad-osloob*) 〔形〕 ①方法笨的，蠢笨的②不优美的，不雅致的

بداصل (*~asl*) 〔形〕 ①出身微贱的，出身低微的②不正当的，不正派的

بداطوار (*~atvār*) 同 بدادا

بداعت (*bedā'at*) 〔名〕 新发明；新生事物，新鲜事儿

بداعتقاد (*bad-e'teghād*) 〔形〕 不信任的，怀疑的，疑心的，不可置信的

بد اعمال (*~a'māl*) 同 بدعمل

بداغ (*bodāgh*) 〔名〕〈植〉 荚蒾属

بد افعال (*bad-af-āl*) 同 بدعمل

بداق (*badāgh*) 〔名〕 裤管

بداقبال (*bad-eghbāl*) 同 بداختر

بد آمد (*~āmad*) 〔形〕 不合心意的，不合心愿的，不受欢迎的，讨厌的

بد امل (*~ amal*) 〔形〕 不中用的，没价值的，

不值的，不配的

بد آموخته (~ āmookhte) 〔形〕 有恶习的，宠坏了的，学坏了的

بد آموز (~ āmooz) 〔形、名〕 ①教唆的，使…坏的，教人干坏事的②学坏的③教唆犯

~ فیلم 下流影片

بد آموزی 〔名〕 ①教唆，教坏②学坏

بدان (bedān) به آن 的连写形式

بد انتظامی (bad-entezāmee) 〔名〕 无政府状态；混乱

بد انجام (~ anjām) 同 بدفرجام

بداندام (~ andām) 〔形〕 畸形的，丑陋的，体型不美的

بد اندیش (~ andeesh) 〔形〕 敌意的，不怀好意的，心怀叵测的，邪恶的

بد اندیشه (~andeeshe) 同 بد اندیش

بد اندیشی 〔名〕 敌意，坏心，心怀叵测，邪恶

بداوت (badāvat) 〔名〕 游牧生活

بداهت (badāhat) 〔名〕 ①明显，显然，显而易见②即席（讲话），突如其来③突然事件

بد اهل (bad-ahl) 〔形、名〕 ①坏的，下流的，不正派的，不体面的②坏人，下流的人

بداهه (badāhe) 同 بداهت

بداهةً (badāhatan) 〔副〕 ①即席地，即兴地②临时地，突然地

بداهه نوازی (badāhe-navāzee) 〔名〕 即兴演奏

بدایت (badāyat) 〔名〕 ①开始，起初②创举，发起③〈法〉初审

~ محكمهٔ 初审法院

بدائع (badā-e') 同 بدایع

بدایع (badāye') 见 بدیعه

~ اشعار 优秀诗篇

~ علم 〈旧〉美学

بدایع نگار (~ negār) 〔名〕 〈旧〉史官，历史编纂学家

بدایةً (badāyatan) 〔副〕 预先，先行，开始

بدایی (badāyee) 〔形〕 预先的，先期的

بدآیین (bad-āyeen) 〔形〕 ①（宗教认为）有罪的，渎神的，不信神的，不信教的②不道德的，作孽的

بدبار (bad-bār) 〔形〕 笨重的，粗大的，又重又大的，蠢笨的

بدباری 〔名〕 笨重，运输不便

بدباطن (bad-bāten) 同 بدسیرت

بدبافت (~ bāft) 〔形〕 质地低劣的；〈喻〉脾气坏的

بدبخت (~ bakht) 〔形〕 不幸的，运气不好的，倒霉的

~ آدم 不幸的人

بدبختانه 〔副〕 不幸，不巧，可惜

~ راه خود را گم کردند. 他们不幸迷了路。

بدبختی 〔名〕 不幸，厄运，倒霉

~ کشیدن 遭不幸，受难

بدبدرقه (~ badraghe) 〔形〕 ①不好好护送的②（人）反复无常的，轻浮易变的；（事物）不规则的，常变的

~ خوش استقبال و 〈成〉迎时热烈，送时冷淡（喻：嘴甜心辣）

بدبدك (badbadak) 〔名〕 〈动〉戴胜；鹌鹑

بدبده (badbade) 同 بدبدک

بدبده (badbedeh) 〔形〕 赖帐的，赖债的，到期不还债的

آدم بدبدهی است . 他是个赖帐的人。

بدبو(ی) (*bad-boo*) 〔形〕 臭的，难闻的，恶臭的

~ بودن 臭，难闻

بد بوئی (*bad-boo-ee*) 〔名〕 臭，腥秽，难闻

بد بیار (*bad-biyār*) 〔形、名〕（玩牌）不赢的，手气不好的（人）；运气不佳的

بدبیاری 〔名〕（玩牌）不赢，手气不好，运气不好

بدبین (*bad-been*) 〔形、名〕 ①悲观的，讨厌…的②悲观主义者，悲观论者，悲观厌世者

بد بینی 〔名〕 悲观（主义），悲观厌世

با عینک ~ به چیزی نگریستن 用悲观的眼光看待事物

با نظر ~ 悲观地

بد پدر (*bad-pedar*) 〔名〕 继父，后父

بدپز (*bad-poz*) 〔形〕 衣冠不整的

بد پسند (~ *pasand*) 〔形〕 ①爱挑剔的，求全责备的，苛求的②怪癖的

بد پسندی 〔名〕 挑剔，求全责备，苛求

بد پیشه (~ *peeshe*) 同 بدکردار

بد پیلگی (~*peelegee*) 〔名〕 报复心理，不忘旧怨，纠缠

بد پیله 〔形〕 爱报复的，不忘旧怨的，纠缠不放的

بد تبار (~*tabār*) 同 بداهل

بد تربیت (~ *tarbiyyat*) 〔形〕 没有教养的，没教育好的

بد ترکیب (~*tarkeeb*) 〔形〕 ①丑陋的，难看的②不合格局的

بد ترکیبی 〔名〕 丑陋，难看

بد جلو (~*jelow*) 〔形〕 难控制的，倔强的，难驾驭的

بد جنس (~*jens*) 〔形、名〕 ①恶意的，存心不良的，低贱的②狡猾的③坏蛋，孬种

بد جنسی 〔名〕 ①恶意，存心不良②狡猾

~ حود را بروز دادن 现原形，露马脚

بد چشم (~ *cheshm*) 〔形〕 ①嫉妒的②不正眼看人的，斜视的，瞟视的，觊觎的③长着毒眼的（迷信说法认为被此眼看过的人会遭不幸）

بد چشمی 〔名〕 ①嫉妒心②斜眼瞟，觊觎③长毒眼

بد حال (~ *hāl*) 〔形〕 ①体弱的，软弱的，身体不适的②可怜的，不幸的

مریض ~ است . 病人病情严重。

بد حالت (~*hālat*) 〔形〕 ①体弱的，软弱的，身体不适的，病态的②可怜的，不幸的③不好看的

بد حالی 〔名〕 ①体弱，软弱，不适②可怜，不幸

بد حرف (~ *harf*) 〔形〕 ①挖苦人的，言语刻薄的②出语伤人的，说话粗野的，出言不逊的，语言淫秽的

بد حرفی 〔名〕 ①骂人，谗言，说话刻薄②说话粗野，语言淫秽

~ کردن 同上

بد حساب (~*hesāb*) 〔形〕 赖帐的

بد خصال (~*khesāl*) 〔形〕 性格不好的，乖戾的，脾气不好的，恶劣的

بد خصالی 〔名〕 性格不好，恶劣，劣根性

بد خصلت (~*kheslat*) 同 بد خصال

بد خط (~ *khat*) 〔形、名〕 ①书法不好的，字体不好的②书法拙劣的人

بد خطی 〔名〕 书法不好，字体不好

بد خلق (～ *kholgh*) 同 بدخو
بدخلقی 同 بدخویی
بدخو (ی) (～ *khoo*) 〔形〕 ①脾气不好的，坏癖的，爱动怒的，暴躁的②恶毒的，坏的③卑鄙的，下流的
بد خواب (～ *khāb*) 〔形〕 ①失眠的②睡眠不安的，不能安枕的
بد خوابی 〔名〕 ①失眠②睡不好
بدخوان (～ *khān*) 〔形〕 ①难以辨认的；字迹模糊的②唱（读）得不好的
بدخواه (～ *khāh*) 〔形、名〕 ①心怀恶意的，不怀好意的，敌意的，怀有复仇心理的②憎恶者，仇恨者，居心不良的人
بدخواهانه 〔形、副〕 心怀恶意的（地），不怀好意的(地)，不安好心的(地)，敌意的(地)，报复的（地）
بدخواهی 〔名〕 心怀恶意，坏心肠，复仇心理，居心不良
بدخور (～ *khor*) 〔形〕 ①吃药困难的②苦的，难以下口的（指药）
بدخوراك (～ *khorāk*) 〔形〕 不择食的；不合口味的；不按时吃饭的
بدخویی (～ *khooyee*) 〔名〕 ①脾气暴躁，坏癖，暴躁②恶毒，坏③卑鄙，下流
بد خیال (～ *khiyāl*) 同 بدگمان
بدخیالی 同 بدگمانی
بد خیم (～ *kheem*) 〔形〕 〈医〉恶性的
　　تومور ～ 恶性肿瘤
بد خیمی 〔名〕 〈医〉恶性
بد دعا (～ *do-ā*) 〔名〕 咀咒，祈求降祸，咒骂
بد دل (～ *del*) 〔形〕 ①仇恨的，心怀恶意的②胆小的，胆怯的，畏缩的；忐忑的
بد دلی 〔名〕 ①仇恨②胆小，胆怯，畏缩；忐忑
بد دماغ (～ *damāgh*) 〔形〕 ①不满意的，难以满足的，不知足的②自我欣赏的，自信的
بد دماغی 〔名〕 ①不满，不知足②自我欣赏，自信
بد دوخت (～ *dookht*) 〔形〕(衣服等)缝得不好的
بد دهن (～ *dahan*) 同 بدحرف
بد دهنه (～ *dahane*) 〔形〕 不驯服的（指马等）
بد دهنی (～ *dahanee*) 同 بدحرفی
بد دین 〔名、形〕 ①异教徒，邪教徒②渎神的，不敬神的
بد دینی 〔名〕 渎神
بد ذات 〔形〕 ①同 بدنهاد ②顽皮的，淘气的，粗野的
بد ذاتی 〔名〕 ①同 بدنهادی ②顽皮，淘气，粗野
بد ذهن (～ *zehn*) 〔形〕 脑子不灵的，愚笨的
بدر (*badr*) 〔名〕 〈天〉望月，全月，满月
بدرام (*bad-rām*) 〔形〕 不驯服的，性野的（指牲畜）
بدرام (*badrām*) 〔形〕 美丽的；生动的
بد راه (*bad-rāh*) 〔形〕 迷途的；不走正道的，淫荡的
　　～ کردن 引人走邪路，使…堕落，使…变坏，诲淫，诲盗
بد رأی (～ *ra'y*) 〔形〕 判断错误的
بدرایحه (～ *rāyehe*) 〔形〕 臭的
بدرجات (*be-darajāt*) 〔副〕 大大地，相当地
بدرد نخور (*bedard-nakhor*) 〔形〕 没有一点用处的，不中用的
بدرستی (*bedorostee*) 〔副〕 正确地

بدرشتی (*bedoroshtee*) 〔副〕 粗粗地，粗暴地，厉害地

بد رفتار (*bad-raftār*) 〔形〕 ①没教养的，无礼貌的，行为不轨的②虐待的，苛待的

بد رفتاری 〔名〕 ①没教养，无礼貌，行为不轨②虐待，苛待；粗暴对待

~ کردن (با ، به) 同上

بدرقه Ⅰ (*badraghe*) 〔名〕 ①送行，送别②伴随，跟随③护送人；向导

به ~ کسی رفتن 给某人送行

~ کردن (را) 送行，伴送，伴随，跟随

زندگی را ~ کردن 死亡

بدرقه Ⅱ 〔名〕 病人灌肠后服的清汤

بدرکاب (*bad-rekāb*) 〔形〕 （马）烈性的，难以驾驭的；不会骑马的

بدرگ (*bad-rag*) 同 بداصل

بدرنگ (~ *rang*) 〔形〕（颜色）难看的，丑陋的

بدرو (~ *roo*) 〔形〕 丑陋的，其貌不扬的

بدرود (*bedorood*) 〔名〕 告别，分别，离别，告辞；问候，致意

~ گفتن (~ کردن) 同上

زندگانی را ~ گفتن 去世，与世长辞

بدروزگار (*bad-roozgār*) 〔形〕 ①不幸的，倒霉的②造成不幸的，带来祸端的，悲惨的

~ جامعهٔ کهنهٔ 万恶的旧社会

بدروش (~ *ravesh*) 同 بدرفتار

بدروغ (*be-doroogh*) 〔副〕 欺骗地，虚伪地

بدرویی (*bad-rooyee*) 〔名〕 丑陋，其貌不扬

بدره (*badre*) 〔名〕（复 بدور ، بدر）钱袋

بدری (*badree*) 〔形〕 月满之时的，望月之时的

بدریخت (*bad-reekht*) 〔形〕 衣冠不整的；长得丑的；不合格局的

بدزبان (*bad-zabān*) 同 بدحرف

بدزبانی 同 بدحرفی

بدزندگانی (~ *zendegānee*) 同 بدروزگار

بدزهره (~ *zahre*) 同 بددل

بدسابقه (~ *sābeghe*) 〔形〕 ①名声不好的，声名狼藉的②历史上有污点的

بدساخت (~ *sākht*) 〔形〕 做得不好的，做得难看的，粗制滥造的

بدساز (~ *sāz*) 同 بدساخت

بدساعت (~ *sā'at*) 〔形〕 不是时机的，不合时宜的

بدست (*bedast*) 〔名〕 一拃的距离，一拃长

بدسج (*bad-saj*) 〔形〕 不雅致的；没有风度的，难看的

بدسرانجام (*bad-saranjām*) 同 بدانجام

بدسرشت (~ *seresht*) 同 بدنهاد

بدسغان (*badasghān*) 〔名〕 〈植〉旋花属

بدسکال (*bad-sekāl*) 同 بدسگال

بدسگال (*bad-segāl*) 〔形、名〕 ①存心不良的，恶毒的，心怀叵测的，阴险诡诈的②坏人，恶徒③〈诗〉仇人

بدسگالی 〔名〕 ①恶意，恶毒，阴险诡诈②坏主意，坏心，心怀叵测

بدسگالیدن (*bad-segāleedan*) 〔动〕（根 بدسگال）搞阴谋，施诡计

بدسگان (*badasgān*) 同 بدسغان

بدسلوك (*bad-solook*) 同 بدرفتار

بدسلوکی 同 بدرفتاری

بدسلیقه (~ *saleeghe*) 〔形〕 平淡无味的，格调不高的，平庸无奇的

بدسوار (~savār) 〔名、形〕 ①拙劣的骑手②难驾驭的，不听话的；凶猛的

بدسودا (~ sowdā) 同 بدمعامله

بدسيرت (~ seerat) 〔形〕 不道德的，道德败坏的；品质不好的

بدسيرتى 〔名〕 不道德，道德败坏；品质不好

بد شانس (~shāns) 〔形〕 运气不佳的，不幸的

بد شانسى 〔名〕 厄运，不幸

بدشكل (~shekl) 〔形〕 丑的，样子不好看的；有破相的

بودن ~ 丑陋

شدن ~ 变丑

كردن ~ 弄丑，使…变得样子不好看，破相

بدشكلى 〔名〕 丑陋，难看

بدشگون (~ shogoon) 〔形〕 不吉祥的，凶险的，凶兆的

بدشگونى 〔名〕 不吉祥，凶险，凶兆

بدشوارى (be-doshvāree) 〔副〕 困难地，艰难地

بدصفت (bad-sefat) 〔形〕 恶毒的，心地险恶的

بدصورت (~ soorat) 〔形〕 样子不好看的，丑陋的

بد طالع (~ tāle') 〔形〕 薄命的，厄运的，命运不好的

بدطالعى 〔名〕 薄命，厄运，不走运

بدطبع (~tab') 〔形〕 ①粗鲁的，脾气不好的②不道德的，不正经的

بدطبعى 〔名〕 ①粗鲁，脾气坏②不道德，不正经

بدطعم (~ ta'm) 〔形〕 无味的，乏味的；没有味道的，难吃的

بدطعمى 〔名〕 无味，乏味；没有味道，难吃

بدطينت (~ teenat) 同 بدنهاد

بدظن (bad-zann) 同 بدگمان

بدظنى 同 بدگمانى

بدع (beda') 见 بدعت

بدعادت (bad-ādat) 〔形〕 有坏习气的，作风不好的

بدعاقبت (~ āghebat) 同 بدفرجام

بدعت (bed'at) 〔名〕 （复 بدع）①改革，革新，创举②〈宗〉异端邪说

اهل ~ 异教徒

گذاردن ~ 创新，改革，创举，建立

بدعت كار 〔名〕 改革者，革新者

بدعت گذار (~gozār) 〔名〕 ①创新者，革新者②异教徒，持异端者

بدعمل (bad-amal) 〔形、名〕 ①伤风败俗的，邪恶的，不道德的②坏人，淫逸之徒

بدعملى 〔名〕 ①伤风败俗，邪恶，干坏事②胡作非为，违法乱纪

بدعنق (~ onogh) 〔形〕 粗暴的，乖戾的，脾气不好的

بدعهد (~ ahd) 〔形〕 背信弃义的，不忠实的，违约的

بدعهدى 〔名〕 背信弃义，不忠实，违约

كردن ~ 同上

بدفرجام (~ farjām) 〔形〕 没有好结局的，不成功的，未遂的

بدفطرت (~fetrat) 同 بدسيرت

بدفعات (be-dafa-āt) 〔副〕 ①多次地，屡次地②合成几次地

بدفعال (bad-fe-āl) 同 بدكردار

بدفعل (~fe'l) 同 بدكردار

بدفعلی 同 بدکرداری

بد قدم (~ *ghadam*) 〔形〕 不吉祥的，凶兆的

~ آدم 不吉利的人(即给人带来灾难的人)

بد قلب (~*ghalb*) 〔形〕 心坏的，心怀恶意的，居心不良的，幸灾乐祸的

بد قلبی 〔名〕 坏心，心怀恶意，居心不良，幸灾乐祸

بد قلق (~ *ghelegh*) 〔形〕 固执的；粗野的，易怒的；乖僻的

بد قلقی 〔名〕 固执；粗野；乖僻

بد قمار (~*ghomār*) 〔名、形〕 ①赌棍②输红了眼的

بد قماش (~*ghomāsh*) 〔形〕 次等的，品质低劣的，质地不好的

بد قوارگی (~ *ghovāregee*) 〔名〕 笨拙，蠢笨，粗笨；丑

بد قواره (~*ghovāre*) 〔形〕 笨拙的，蠢笨的，粗笨的；丑的

~ آدم 长得不匀称的人

~ لباس 不合体的衣服

بد قول (~*ghowl*) 〔形〕 违背诺言的，食言的，说话不算数的

~ شدن 违背诺言，食言，说话不算数

بد قولی 〔名〕 违背诺言，食言，说话不算数

~ کردن 同上

بد قیافه (~*ghiyāfe*) 〔形〕 难看的，丑的，其貌不扬的；衣衫褴褛的

بد کار (~ *kār*) 〔形〕 伤风败俗的，邪恶的，坏的，不道德的，淫乱的

~ زن 妓女

بد کاره 同 بدکار

بدکاری 〔名〕 伤风败俗，邪恶，不道德，淫乱

بد کام (~ *kām*) 同 بدخواه

بد کردار (~*kerdār*) 〔形、名〕 ①行为恶劣的，邪恶的②恶徒，恶棍，干坏事的人

بد کرداری 〔名〕 行为恶劣，邪恶

بد کند (~ *kand*) 〔名〕 贿赂，行贿物

بد کنش (~ *konesh*) 〔形〕 ①脾气坏的②行为恶劣的，品行不端的

بد کیش (~*keesh*) 〔形、名〕 ①不信神的，不虔诚的，异教的②无神论者；异教徒③残忍的

بد کیشی 〔名〕 不信神，信奉异教；残忍

بد گذران (~*gozarān*) 〔形、名〕 ①生活穷苦的，艰难度日的②贫穷的人

بد گذرانی 〔名〕 贫困，贫穷，艰难度日

بد گزین (~ *gozeen*) 〔形〕 ①不会挑选的②选得不好的

بد گل (~*gel*) 〔形〕 难看的，丑陋的，其貌不扬的

بد گلی 〔名〕 难看，丑陋，其貌不扬

بد گمان (~*gomān*) 〔形〕 疑心重的，多疑的，猜疑的，表示怀疑的

از کسی ~ بودن 怀疑某人

(به) ~ شدن 可疑，多疑，猜疑

(به) ~ کردن 使…可疑，使…猜疑

بد گمانی 〔名〕 怀疑，疑心，猜疑，不信任

بد گو(ی) (~*goo*) 〔形、名〕 ①中伤的，诽谤的，说人坏话的②说坏话者，中伤者，诽谤者

بد گواری (~*govāree*) 〔名〕 ①恶习，恶癖②放荡行为

بد گوهر (~ *gowhar*) 〔形、名〕 ①本性坏的②坏种，孬种

بدگویی (~*gooyee*) 〔名〕 中伤，诽谤，诬蔑，说人坏话

(از ، درباره) کردن ~ 同上

بدگهر (~*gohar*) 同 بدگوهر

بدل Ⅰ (*badal*) 〔名、形〕 (复 ابدال ، بدلاء) ①变更，更替，变换，改变，改换，代替②代替成分，同等物，相似物；复制品③〈语〉同位语④高尚的，高贵的

~ شدن （被）变更，改变，变换

~ کردن 变更，改变，变换

بدل Ⅱ 〔形〕 假的，伪造的，仿造的

~ الماس 人造金刚石

بدل (*badl*) 〔名〕 变更，交换，变换

حروف البدل 可变换的字母

بدل (*be-del*) 〔副〕 内心地，衷心地，由衷地

بدلاء (*badalā'*) 见 بدل Ⅰ (*badal*)

بدلا (*badalan*) 〔副〕 交替地

بدلجام (*bad-lejām*) 同 بد لگام

بدل چینی (*badal-cheenee*) 〔名〕（上釉的）陶瓷器，瓦器

بد لحاظ (*bad-lehāz*) 〔形〕 不知羞耻的

بد لقا (*bad-laghā*) 〔形〕 粗暴的，粗俗的，不雅观的，笨拙的，无用的

بد لگام (*bad-legām*) 〔形〕 不驯服的，难驾驭的，烈性的，倔强的

~ اسب 难驾驭的马，烈马

بدلگامی 〔名〕 难驾驭，烈性，倔强

بد لهجه (~ *lahje*) 〔形〕 发音不正的

بدلی (*badalee*) 〔名、形〕 ①代替物，代用品，复制品②代替的，伪造的，仿制的

بدلیون Bdellium 〔名〕 芳香树胶

بد مذهب (*bad-mazhab*) 〔形〕 不信教的，信异教的

بد مزاج (~ *mezāj*) 〔形〕 ①脾气不好的，乖戾的②身体不好的，有病的

بد مزاجی 〔名〕 ①脾气不好，性情乖戾②体弱

بد مزگی (~ *mazegee*) 〔名〕 难吃，乏味，枯燥无味

بد مزه (~ *maze*) 〔形〕 难吃的，没滋味的，乏味的，枯燥无味的

بدمست (~ *mast*) 〔形〕 发酒疯的，酒后发狂的

بد مستی 〔名〕 耍酒疯，酗酒，酒后发狂，痛饮

~ کردن 同上

بد معاش (~ *ma-āsh*) 〔形〕 （生活）不景气的，不兴隆的；不道德的

بد معاشرت (~ *mo-āsherat*) 〔形〕 不善交际的，不爱交际的，寡言的，孤僻的

بد معاملگی (~ *mo-āmelegee*) 〔名〕 （买卖）不公平，不公道，不诚实

~ کردن 同上

بد معامله 〔形〕（买卖）不公平的，不公道的，不诚实的；不好成交的

بد منش (~ *manesh*) 〔形〕 爱挑剔的，吹毛求疵的；刁恶的

بد منظر (~ *manzar*) 〔形〕（样子）难看的

بد منظری 〔名〕 难看

بد مهر (~ *mehr*) 〔形〕 不和蔼的，不和气的，不客气的；严酷的，刻薄的

بد مهری 〔名〕 态度冷淡，严酷，刻薄

بدمینتن Badminton 〔名〕 羽毛球

بدن (*badan*) 〔名〕 （复 ابدان） 身体，身躯

~ خوش تن و 体型优美的

بدن (*bodan*) بودن 的缩写形式

بدناً (*badanan*) 〔副〕 身体上，肉体上；亲身

بدنام (*bad-nām*) 〔形〕 名声不好的，声名狼藉的，不光彩的

～ شدن 声名狼藉，名声扫地

～ کردن 使…声名狼藉，使…名声扫地

بدنامی 〔名〕 坏名声，声名狼藉，羞辱

بدن پیمائی (*badan-peymā-ee*) 〔名〕 人体测量（学）

بد نژاد (*bad-nejhād*) 〔形〕 劣等（血统）的，劣种的

اسب ～ 劣种马

بد نژادی 〔名〕 劣种

بد نسل (*～nasl*) 同 بداصل

بد نشان (*～neshān*) 〔形〕 ①作恶的，坏的②下流的③名声不好的

بد نصیب (*～naseeb*) 〔形〕 运气不佳的，不景气的

بد نظر (*～nazar*) ①同 بد چشم ②不惹人喜爱的，不中看的

بد نعل (*～na'l*) 〔形〕 （马等）难以钉蹄铁的

بد نفس (*～nafas*) 〔形〕 粗声粗气的；呼吸困难的，气喘吁吁的

بد نفس (*～nafs*) 〔形〕 堕落的，品行不良的，淫荡的，好色的

بد نفسی 〔名〕 堕落，淫荡，好色

بد نقش (*～naghsh*) 〔形〕 不走运的，倒霉的

بد نقشی 〔名〕 不走运，倒霉

بد نگر (*～negar*) 同 بد چشم

بد نما (*～nemā*) 同 بدقیافه

بدن نما (*badan-nemā*) 〔形〕 （衣服）薄得透明的

آینهٔ ～ 可照全身的镜子

بدنه (*badane*) 〔名〕 躯体，身体

～ تفنگ 枪托

～ کشتی 船体

～ هواپیما 飞机机身

بد نهاد (*bad-nehād*) 〔形〕 ①凶的，凶险的，恶毒的，恶劣的②卑鄙的，下流的③恶癖的，有恶习的，生性不好的，本质不好的

بد نهادی 〔名〕 ①凶险，恶毒，恶劣②卑鄙，下流③恶癖，恶习

بدنی (*badanee*) 〔形〕 ①身体的，肉体的②体力的

استراحت ～ 恢复体力

بازرسی ～ 搜身检查

پرورش ～ 体育

تربیت ～ 锻炼身体

رنگ ～ 肉色，肤色

سیاست ～ (تنبیهٔ ～) 体罚

کار ～ 体力劳动

نیروی ～ 体力

ورزش ～ 体育活动

بدنیت (*bad-niyyat*) 〔形〕 包藏祸心的，不怀好意的，恶意的，居心不良的

بد نیتی 〔名〕 恶意，居心不良，坏心

بدو Ⅰ (*badv*) 〔名〕 开始，起初，起源，起点

از ～ خلقت عالم تا کنون 从开天辟地至今

در ～ خدمت ... 在事情开始之时…

بدو Ⅱ 〔名〕 游牧生活，草原

بدو (*bedoo*) به او 的缩写形式

بدو (*bedow*) 〔形〕 跑得快的

بدو (*bodow*) 〔名〕 办事干练的人

بدواً (*badvan*) 〔副〕 开始，(首)先，起初，最初

بدوار (*badvār*) 〔形〕 有害的，为害的，恶作剧的

بدواز (*badvāz*) 〔名〕 ①同 پرواز ②同 بتواز

بدوبیراه (*bado-beerāh*) 〔名〕 〈口〉骂；下流话，坏话

گفتن ~ 骂，说下流话，说坏话

بدور (*bodoor*) 见 بدره

بدوره (*badoore*) 〔名〕 一种甜食名称

بدوره (*badvare*) 〔名〕 部分，一份

بد وضع (*bad-vaz'*) 〔形〕 ①状况不好的，境遇不好的②丑陋的，丑恶的

بد وضعی 〔名〕 ①丑陋，丑恶②粗暴，粗野③境遇不好，景况困难

بدون (*bedoon*) 〔介〕 没有…，除…之外

برگشت ~ 坚定不移地，不回头地

تأمل ~ 不加思索地

مانع ~ 无阻碍地

معطلی ~ 立即，毫不迟延地，马不停蹄地

این (آن) که . . . ~ 没有…，不…，在没有…的情况下

اینکه اعتنائی کند . . . ~ （他）没注意到，在（他）不予理会的情况下，而…

اینکه حرفی بزند ، شروع کرد به کار کردن. ~ 他一句话没说，就开始工作起来。

تئوری انقلابی هیچ جنبش انقلابی نمیتواند وجود داشته باشد . ~ 没有革命的理论，就没有革命的运动。

بدوی (*badavee*) 〔名、形〕 ①沙漠上的居民，贝都印人(游牧阿拉伯人)②没有开化的，野蛮的

بدوی (*badvee*) 〔形〕 ①开始的②原始的，最初的

دادگاه ~ 初审法院，基层法院

بده (*bede*) 〔名〕 〈电〉放电

بده (*bade*)： (پیش) کردن ~ 把（某人）看扁，小看，看得漆黑一团

بده (*bedeh*) 同 بدهی

و بستان ~ 交易；〈古〉平等交换，互让

بد هضم (*bad-hazm*) 〔形、名〕 ①不好消化的②消化不良的（人），胃口不好的（人），患胃病的（人）

بد هضمی 〔名〕 ①不好消化②消化不良，胃口不好

بدهکار (*bedehkār*) 〔名、形〕 ①债务人，债户，负债人②欠债的，法律上有义务偿还的③受惠的，蒙恩的，感激的

برگ ~ 借款单，借据

(به) بودن ~ 欠债，负债

گوشش به هیچ حرفی ~ نیست . 他什么话也听不进。

بدهکاری 〔名〕 欠债，负债

بدهوا (*bad-havā*) 〔形〕 通风不良的，天气不好的，气候恶劣的

بدهی (*bedehee*) 〔名、形〕 ①欠债，负债②债务，欠款③债务的

داشتن ~ 负债，欠债

ما به هیچکس ~ نداریم . 我们不欠任何人的钱。

بدهیبت (*bad-heybat*) 同 بدقیافه

بدهیئت (*bad-hey'at*) 〔形〕 丑陋的，令人讨厌的，样式难看的

بدهیئتی 〔名〕 丑陋

بدی (*badee*) 〔名〕 ①坏，不好②邪恶，(品质)恶劣，恶意，恶毒③不幸

~ كردن 做坏事，作恶；造成不幸

~ كردن (به كسى) 对待某人不公平，委屈某人，冤枉某人

بديخ (*badeekh*) 〔形〕 升高的，提高的

بديد (*badeed*) 同 پديد

بديسه (*badeese*) 同 بادريسه

بديشان (*bedeeshān*) به ايشان 的缩写形式

بديع (*badee'*) 〔名、形〕 ①发明家，创造者②新奇的，新颖的，稀有的，罕见的，美妙的③艺术的；修辞的④修辞

علم ~ 修辞学

بديع الجمال (*badee'ol-jamāl*) 同 بديع شمايل

بديع رقم (*badee'-ragham*) 〔形〕 写得美的，妙笔生花的

بديع شمايل (*~ shamāyel*) 〔形〕 非常美的，美不胜收的

بديع منظر (*~ manzar*) 〔形〕 有稀世之美的；别具一格的，（景色等）如画的

بديعه (*badee'e*) 〔名、形〕 （复 بدايع） ①新鲜东西，罕见现象②稀有物，珍奇品③新奇的，新鲜的

بديعى (*badee-ee*) 〔形〕 艺术的；修辞学的

صنايع ~ 修辞学

بديل (*badeel*) 〔名〕（复 بدلا） 代替者，代理人；代替，替换

~ كردن 代替，替换

بديمن (*bad-yomn*) 〔形〕 不吉利的，凶兆的，不顺利的，厄运的

بدين (*bedeen*) به اين 的缩写形式

بديه (*bedye*) 同 آرزومندى

بديهه (*badeehe*) 〔名〕 ①意外性，突然性，出其不意②即席致词，即兴诗，即兴之作

بديهة (*badeehatan*) 〔副〕 即席，即兴，当场（作诗、乐曲等）

بديهه گو(ى) (*badeehe-goo*) 〔形、名〕 ①即兴作…的②（诗歌等的）即兴作者，即席作者

بديهه گوئى 〔名〕 即席讲话，即兴吟诗

بديهى (*badeehee*) 〔形、名〕 （复 بديهيات） ①明显的，显而易见的，清楚的，不言而喻的②（复数时）定理，公理，自明之理，人所共知的道理③（复数时）突发情况，意外情况

~ است كه ... 显然，显而易见，不言而喻

اين از بديهيات است. 这是人所共知的道理。

بديهيه (*badeeheeyye*) 同 بديهه

قضيهٔ ~ 定理，公理

بذاته (*bezāte*) 〔副〕 ①亲自地，亲身地②实质上，按本质来说

بذال (*bazzāl*) 〔形〕 非常大方的，慷慨的

بذر (*bazr*) 〔名〕 （复 بذور ، بذار） 籽，种子

~ چمن 草籽

~ كتان 亚麻籽

مركز اصلاح ~ 育种站

~ افشاندن (~ پاشيدن) 播种，撒种

بذرافشان (*~ afshān*) 〔名、形〕 ①播种机②播种者③播种的

~ تيغه دار (~ خيشه دار) 犁铧播种机

~ سپردار 圆盘式播种机

بذرافشانى 〔名〕 种庄稼，播种

~ بهاره 春播

~ پاييزه 秋播

~ كردن 播种

بذرك (*bazrak*) 同 بزرك

بذرکار (*bazrkār*) 同 بذرافشان

بذرکاری 同 بذرافشانی

بذرگر (*bazrgar*) 同 بزرگر

بذرگری 同 بزرگری

بذرفتن (*bezroftan*) 同 پذیرفتن

بذرقطونا (*bazre-ghatoonā*) 〔名〕 〈植〉①亚麻籽车前②旋复花（用作驱蚤剂）

بذرقه (*bazraghe*) 同 بدرقه

بذل (*bazl*) 〔名〕 ①慷慨，大方，大手大脚②付出，花费；赠给，惠予③礼物，赠品

~ و بخشش 慷慨赠予

~ توجه کردن 给予注意

~ مرحمت کردن 施惠，给予好处

~ مساعدت کردن 给予协助

~ مساعی کردن 付出努力

~ نمودن (~ کردن) 给予，赠送，分给，资助

از ~ سعی و کوشش فروگذار ننمودن 不吝惜（自己的）一切力量，竭尽全力

بذله (*bezla*) 〔名〕 工作服，日常穿的衣服

بذله (*bazle*) 〔名〕 ①笑话，俏皮话②带有抑扬顿挫的念诗③警句，妙语

بذله باز 同 بذله گو

بذله گو 〔名〕 诙谐的人，爱说俏皮话的人，爱逗乐的人

بذله گویی 〔名〕 打诨，说俏皮话

بذور (*bozoor*) 见 بذر

بذورات (*bozoorāt*) 〔名〕 种子

بذی (*bazee*) 〔形〕 说下流话的，恶语咒骂的；猥亵的，诲淫的

بذیون (*bazyoon*) 〔名〕 〈史〉贵重的丝绸衣裙，衣服

بر Ⅰ (*bar*) بردن 的根

بر Ⅱ 前缀，组成复合动词，表示"加重""上升"的意思，如：برآمدن ، برانگیختن 等

بر Ⅲ 〔名〕 果实，水果，结果，利益

~ خوردن (از) 享受（…成果）

صبر تلخ است ولیکن ~ شیرین دارد . 〈谚〉能忍自安。（直译：忍耐是痛苦的，但结果是美好的）

بر Ⅳ 〔形〕 主张…的

~ آن بودن (یا شدن) 主张…，断定…，相信…

ما ~ آنیم که باید بر نیروی خودمان تکیه داشته باشیم . 我们是主张自力更生的。

~ آن داشتن 相信；使…相信，说服

بر Ⅴ 〔介〕 ①（处于…）之上

~ بام 在屋顶上

~ پشت پیل 在象的背上

~ رفتن 上去

②表示行为的方向：向…

آنها ~ دشمنان تاختند . 他们向敌人冲去。

او ~ نگاهی انداختم . 我看了他一眼。

دیروز در مسابقه کشتی او با اولین فن حریف را ~ زمین زد . 在昨天的摔跤比赛中他一下子就把对手打翻在地。

چه ~ سرش آمد ؟ 他出了什么事？

③从…旁；在…旁

~ کسی گذاشتن 从某人身旁经过

~ بالین کسی نشستن 坐在某人的枕旁；守在某人的身旁

④对于…

千万 ~ دشمنان طبقاتی هرگز رحم نکنید .
不要怜悯阶级敌人。
大家都清楚… ~ همه روشن است که . . .
尽人皆知… ~ هیچکس پوشیده نیست . . .
⑤对…
对这篇 ~ این مقاله ایرادی وارد نیست .
文章没提出什么批评意见。
ترحم بر پلنگ تیزدندان ستمکاری بود
~ گوسفندان 怜悯虎豹就是残害羔羊。
⑥由（某人完成某事），落到…身上
~ شماست که این کار را انجام دهید .
这件事要由你来完成了。
⑦分（成几份）
یک ~ چهار 四分之一
چهار ~ چهار تقسیم کردن 分成四份
⑧构成某些复合前置词
~ حسب 根据，依据，依照，按照
~ روی 在…之上，向…
~ سبیل (~ تمثیل) 用（比喻）的方法
~ طبق 根据，依据，按照
~ طرف 去掉，去职
~ عکس 相反，反之
~ علیه 逆；反对
دکتر سون یاتسن ~ علیه سلسلهٔ تسینگ قیام
کرد . 孙中山先生造了清朝的反。
~ له 支持，同意
~ بنا 根据，依据，依照
~ بنا این 因此，鉴于此
~ بنا دستور شما 根据您的指示
~ علاوه (این) 除（此）之外
~ مبنی 关于，基于

بر Ⅵ〔名〕①胸，胸膛，怀，怀抱②记忆③旁边，侧面④宽度
فروشگاههای ~ خیابان 街旁的商店
از ~ خواندن (از ~ کردن) 背诵，记住
این مقاله را از ~ کردیم . 我们背下了这篇文章。
از ~ داشتن 默记，背诵
در ~ داشتن 包含有，包括；穿（衣）；需要
این کار مخارج و زحمت زیادی در ~ دارد .
这件工作需要花费很多人力和物力。
در ~ کردن 穿衣
در ~ کشیدن (را) 拥抱
در ~ گرفتن (را) 拥抱，包括，包含
جامعهٔ سوسیالیستی دوران تاریخی بسیار
طولانی را در ~ میگیرد . 社会主义社会是一个相当长的历史阶段。
او در ~ من نشست . 他坐在我身旁。
~ این پارچه خیلی کم است . 这种布料门面很窄。

بر Ⅰ *(bor)* بریدن 的根

بر Ⅱ〔名〕洗牌，抽牌，签牌（指把洗过的牌在分发前分成两叠，上下倒置）
~ خوردن （牌）被洗过
~ زدن 洗牌，抽牌，签牌

بر Ⅰ *(barr)*〔名〕大陆、陆地，〈地〉洲
~ جدید 新大陆
~ قدیم 旧大陆

بر Ⅱ〔形〕虔诚的，有道德的，贞节的，良好的，好的

برآ (ی) *(bar-ā)* برآمدن 的根

برا (*borrā*) 〔形〕 锐利的，锋利的，尖锐的

~ تیغ 快刀子

براً (*barran*) 〔副〕 经陆地，陆上

~ و بحراً 陆上和海上

برابر (*barābar*) 〔形、名、副〕 ①相同的，相等的，平等的②对面的，对立的③等量，等价物④〈语〉同义词⑤次，倍⑥平等地，同等地

~ افق 与地平面平行

~ چند 数倍

حقوق ~ زن و مرد 男女同工同酬

~ در 在…面前，面对

در ~ خانهٔ من 在我家对过

یك تن در ~ ده تن 以一当十

او در ~ من ایستاد. 他站在我面前；他反对我。

هرکس باید خود را در ~ ملتش مسئول بداند. 每个人都应该对人民负责。

دشمن نتوانست در ~ ما ایستادگی کند. 敌人在我们面前无法抵挡。

~ دو 一倍

منافع را ~ بردن 利益均分

~ بودن 相等，旗鼓相当

قدرت این تیم با آن تیم تقریباً ~ است. 这队的实力和那队几乎相等。

وزن هر دو ~ است. 两物重量相等。

~ شدن 相等，等同

~ کردن 称分量，作比较，对照，使…相等

جنس را باید با سنگ ترازو ~ کرد. 应该使称砣和货物保持平衡。

برابر (*barāber*) 〔名〕（北非的）野蛮人，原始人

برابر نهاد (*barabar-nehād*) 〔名〕〈哲〉命题

برابری (*barābaree*) 〔名〕 ①平等，均等，均衡，势均力敌，旗鼓相当②等价，等值，权利相等

~ حقوق 权利均等

~ نیروها 均势

~ کردن (با) 相等，比较，较量

او به تنهائی با سه تن ~ میکند. 他一个人能顶三个人。

برابط (*barābet*) 见 بربط

برات I (*barāt*) 〔名〕（复 بروات）①〈银〉支票，汇票，汇款单，汇兑②命令，圣谕

~ اسنادی 跟单汇票

~ انتقالی 汇票

~ پستی 邮汇

~ تلگرافی 电汇

~ خارجه (~ خارجی) 国外汇兑

~ داخله (~ داخلی) 国内汇兑

~ دیدار (~ رویتی) 即期汇票（见票即付的汇票）

~ مدت دار (وعده‌دار) 定期汇票

~ واخواست 拒付

~ عدم پرداخت 拒付支票

~ موعد 汇票期限，支票期限

~ نرخ 期票行情

~ بر شاخ آهو دادن 〈成〉干徒劳无益的事

~ کردن 汇款

او مبلغ صد یوان جهت برادرکوچکش ~ کرد. 他给他的弟弟邮汇了一百元。

~ را تنزیل کردن 办理期票贴现

براتش را بر سر یخ نوشته‌اند. 这是一纸空

文。（直译：他的期票是写在冰上的）

بدلم ~ شده که . . . 我心想，我暗想…

برات Ⅱ 〔名〕 回历八月十五日（穆斯林节日前夕）

~ شب （回历）八月十五日晚

برات دار (~ *dār*) 〔名〕 期票持有者

برات دهنده (~ *dehande*) 同 برات کش

برات کش (~ *kesh*) 〔名〕 〈银〉（汇票）发票人，开票人

برات گیر 〔名〕〈银〉支付汇票人，（汇票）付款人，受票人

برات نامه 同 برات Ⅰ 条

براتی 〔名〕 ①施舍的旧衣服②男伴郎

براداندر (*barād-andar*) 同 برادراندر

برادر (*barādar*) 〔名〕 兄弟

~ ارشد 哥哥

~ پدری (~ صلبی) 同父异母兄弟

~ حاتم 慷慨的人

~ حقیقی 亲兄弟

~ دینی 教友

~ رضاعی (~ شیری) 同胞兄弟，一奶同胞

~ کهتر 弟弟

~ مادری (~ بطنی) 同母异父兄弟

~ مهتر 哥哥

برادراندر (*barādar-andar*) 〔名〕 异父或异母兄弟

برادرانه (*barādarāne*) 〔形、副〕 ①兄弟的，兄弟般的②兄弟般地

~ دوستی 兄弟般的友谊

~ محبت 兄弟情谊

برادر خواندگی (*barādar-khāndegee*) 〔名〕 把兄弟关系，结义兄弟关系

برادر خوانده (~ *khānde*) 〔名〕 结义兄弟，把兄弟；过房兄弟

برادرزاده (~ *zāde*) 〔名〕 ①侄儿②侄女

برادرزن (~ *zan*) 〔名〕 内弟，小舅子

برادر شوهر (~ *showhar*) 〔名〕 大伯，小叔子（夫兄、弟）

برادرکش (~ *kosh*) 〔形〕 自相残杀的，同室操戈的，杀兄弟的

برادرکشی 〔名〕 自相残杀，同室操戈，杀兄弟的行为

برادروار (~ *vār*) 〔形、副〕 ①兄弟的，兄弟般的②兄弟般地

برادری (*barādaree*) 〔名〕 兄弟关系，兄弟情谊，手足之情

دست ~ دادن (به) 结为兄弟

سمت ~ داشتن 亲如兄弟，亲如手足

~ کردن (با) 兄弟般对待，（同某人）相处如兄弟

براده (*borāde*) 〔名〕 锯末，锯屑，锉屑

~ آهن 锯屑（锉屑），铁屑

برار (*barār*) 同 برآور

برار (*berār*) 同 برادر

براز Ⅰ (*barāz*) 〔名〕 〈旧〉木楔子，鞋楦头，刺棒（赶驴的工具）

براز Ⅱ 〔名〕（衣服）补钉，补布，补片

براز Ⅲ 〔名〕 风雅，漂亮，得当

براز (*borāz*) 〔名〕 大便，粪便，排泄物

~ خروج 解大便

برازا (*barāzā*) 同 برازنده

برازش Ⅰ (*barāzesh*) 同 برازندگی

برازش Ⅱ 〔名〕 ①扣紧，扎牢②补缀，修补

برازندگی (*barāzandegee*) 〔名〕 ①合适，适当，匹配②优秀，标致，典雅

برازنده 〔形〕 ①对…合适的，配得上的，受之无愧的②优秀的，标致的，文雅的

این لباس ~ او نیست . 这件衣服对他不很合适。

برازویل (*barāzveel*) 〔名〕 布拉柴维尔（刚果首都）

برازیدن (*barāzeedan*) 〔动〕（根 براز）①打扮②相配，相匹配③（衣服）合适，合体

برازیلا (*barāzeelā*) 〔名〕 巴西利亚（巴西首都）

براستخوان بندی (*bar-ostokhān-bandee*) 〔名〕 〈动〉外骨骼，皮骨骼，外甲

براستی (*berāstee*) 〔副〕 确实，真地

برآسودن (*bar-āsoodan*) 〔动〕（根 برآسای）休息，得安静

براش (*barāsh*) 同 خراش

برآشفتن (*bar-āshoftan*) 〔动〕（根 برآشوب）激动，大发脾气，勃然大怒，光火

برآشوب (*bar-āshoob*) برآشفتن 的根

براعت (*barā'at*) 〔名〕 ①卓越，优秀，出色，出众，超群②口才好，擅长（讲话）③完美，完善，熟练

~ استهلال 精练的叙述

براغ (*barrāgh*) 同 رگزن

برآغالیدن (*bar-āghāleedan*) 同 آغالیدن

برافتادن (*bar-oftādan*) 〔动〕（根 برافت）①不时兴，过时，无用②消失，泯灭

برافتاده (*bar-oftāde*) 〔形〕 ①不时兴的，过时的，无用的②消失的，泯灭的

برافراختن (*bar-afrākhtan*) 同 برافراشتن

برافراشتن (*bar-afrāshtan*) 〔动〕（根 برافراز）抬起，举起，升起，竖起，立起

~ پرچم 举旗，升旗

~ قد 挺身而起，站起，直起身来

بگذار درفش ظفربخش مارکسیسم — لنینیسم را سربلندتر برافرازیم . 让我们更高地举起马列主义胜利的旗帜。

برافروختن (*bar-afrookhtan*) 〔动〕（根 برافروز）①燃起，点燃起②气急，（气得）面红耳赤

~ آتش جنگ 点燃战火

برافروز (*bar-afrooz*) برافروختن 的根

برافشاندن (*bar-afshāndan*) 同 افشاندن

برافکندن (*bar-afkandan*) 〔动〕（根 برافکن）抛掉，抛弃，扔掉，推翻

براق (*barrāgh*) 〔形〕 ①灿烂的，闪闪发光的②晶莹的，明亮的

~ کردن (را) （给金属器物）上光，擦亮

براق I (*borāgh*) 〔名〕 长毛猫（产于伊斯法罕）

~ شدن 勃然大怒，暴怒，光火，怒发冲冠

~ کردن 使…生气，惹…发火

براق II 〔名〕 ①〈宗〉（先知升天时骑的）神马，天马②快马

براقی (*barrāghee*) 〔名〕 光亮，光泽

از ~ افتادن 失去光泽，黯淡无光

براکس Borax 〔名〕 〈化〉硼砂，月石

برالیك (*berāleek*) 〔名〕 〈植〉刺花李

برآمد (*bar-āmad*) 〔名〕 ①结果，成果②出来，出现，出版③凸出部分④消费，开销，支出

برآمدگی (*bar-āmadegee*) 〔名〕 ①高地，凸出部分②隆起，高出，突出，膨胀，肿起，肿瘤

برآمدن (*bar-āmadan*) 〔动〕（根 برآ ، برآی）①升起，上升，高涨，高耸②出现，出来，呈现③走出；出发，出动④凸起，鼓起，隆起⑤（时间）过⑥流出

این کار از او بر نمیآید . 这个工作他力不胜任。

برآمده (*bar-āmade*) 〔形、名〕①凸起的，隆起的，鼓起来的，肿胀的②阳台；（上有顶棚的）门廊

برآمیختن (*bar-āmeekhtan*) 同 آمیختن

بران Ⅰ (*borrān*) 〔名、形〕①传出神经；输出管②传出的；自血管（或神经中枢等）外输的

～ عصب 传出神经

بران Ⅱ 同 برا

برانداختن (*bar-andākhtan*) 〔动〕（根 برانداز）废除，推翻，消灭，铲除，打倒

رسوم و عادات کهنه ～ 废除陈规陋习

برانداخته (*bar-andākhte*) 〔形〕被废除的，被推翻的，被消灭的，被铲除的，被打倒的

برانداز Ⅰ (*bar-andāz*) برانداختن 的根

برانداز Ⅱ 〔名〕①环顾，上下打量②估计，估价，估量

کردن ～ 同上

برانداف (*bar-andāf*) 同 برنداف

براندی Brandy 〔名〕白兰地酒

برانشی Branchia 〔名〕鳃

برانکار Brancard 〔名〕担架

برانگل (*bar-angal*) 〔名〕外寄生物

برانگیختن (*bar-angeekhtan*) 〔动〕（根 برانگیز）①激起，引起，挑动②鼓舞，激励③把…叫起

برانگیخته (*bar-angeekhte*) 〔形〕被激起的

برانگیزاندن (*bar-angeezāndan*) 同 انگیزاندن

برانی (*barānee, borānee*) 〔名〕糖果罐

برانی (*borānee*) 同 بورانی

برآور Ⅰ (*bar-āvar*) برآوردن 的根

برآور Ⅱ 同 برومند

برآورد (*bar-āvard*) 〔名〕①估计，估量，预算②实现，完成

مخارج ～ 支出预算

نقشه ～ 完成计划，实现计划

شدن ～ 实现，完成

（زدن ～）کردن ～ 估计，估价；造预算；实现，完成

آن تراکتور دستی را دو هزار یوان ～ کردند.

那台手扶拖拉机估计值两千元。

میزان محصول آن کمون را در سال جاری بمراتب بیش از سال گذشته ～ کردند. 估计那个公社今年的粮食产量大大超过去年。

برآوردن (*bar-āvardan*) 〔动〕（根 برآور ، برآر）①带来，拿来，取来②取出，抽出，掏出③实现，完成，执行④满足（需要）⑤接受⑥培育，培养⑦生出，露出⑧修改，修理⑨（楼房）耸出

احتیاجات مردم ～ 满足人民的需要

او برای～آرزوی دیرینهٔ خود به ارتش پیوست.

他想参军的宿愿实现了。

برآورده (*bar-āvarde*) 〔形、名〕①被完成的，实现了的②被抽出的③培养成的，建成的④堡垒，城堡

شدن ～ 被完成，被实现，被满足

（ساختن ～）کردن ～ 完成，实现，满足

اکنون این وضع که نیاز زغال سنگ جنوب چین را شمال ～ میکرد ، عوض شده است .

今天北煤南运的状况已经改变了。

براوو Bravo 〔名〕 好！好极了！（喝采声）

برآويختن (*bar-āveekhtan*) 〔动〕（根 برآويز）同 آويختن

براه (*berāh*) 〔形〕 ①走正道的②合适的③规矩的，正派的

براهمه (*barāheme*) 见 برهمن

برآهيختن (*bar-āheekhtan*) 〔动〕（根 برآهيز）拔（剑），（从刀鞘）抽（刀）

براهين (*barāheen*) 见 برهان

جمجمه ～ 颅相学，骨根学

براى (*barāy*) 〔介〕 ①（表示目的）为，为了②（表示原因）因为，由于③对…，对于…④（表示时间）（到…）前，在…之前

～ آنكه (～ اينكه ، از ～ آنكه ، از ～ اينكه) 由于…，因为…；为了…，以…

ما به انضباط احتياج داريم ～ آنكه انضباط در نيل به هدف اهميت بسيار دارد . 我们需要纪律，因为纪律能保证我们达到既定目标。

～ چه ؟ 为什么

～ خدا 看在真主面上

پول سفيد ～ روز سياه 准备应急用的钱

كشور ما ～ روز مبادا غلهٔ زيادى ذخيره كرده است . 我国备有充分的应急储备粮。

كشاورزى ～ اقتصاد ملى عامل اساسى است . 农业是国民经济的基础。

او ～ انقلاب جان خود را فدا كرد . 他为革命献出了自己的生命。

برايا (*barāyā*) 见 بريه

برأى العين (*bera'yyol-eyn*) 〔名〕 目睹，亲眼看见，见证

برائت (*barā'at*) 〔名〕 ①免除，解除，摆脱，开脱②无罪，清白，无辜

～ ذمه 忏悔

برايگان (*be-rāyegān*) 〔副〕 无代价地，白白地，白费地，徒然；无偿地

برآيند (*bar-āyand*) 〔名、形〕 ①结果，〈理〉合量，合力，组合②由于…而引起的，作为…结果而产生的

برباد رفته (*bar-bād-rafte*) 〔形〕 付诸东流的，丧失掉的，白白浪费的

بربار (*barbār*) 〔名〕 顶楼；楼房最上层的矮楼

برباره (*barbāre*) 同 بربار

بربار يس (*barbārees*) 〔名〕 〈植〉小檗属

برباشك (*barbāshak*) 〔名〕 〈植〉毛蕊花属植物

بربت (*barbat*) 同 بربط

بربخ (*barbakh*) 〔名〕〈解〉附睾

بربر Ⅰ (*barbar*) 〔名〕 ①柏柏尔人（非洲北部的部族群）②蛮夷，野蛮人

بربر Ⅱ 〔名〕 理发师

بربر Ⅲ 〔名〕 废话，多余的话，饶舌

بربر (*berber*)：～ نگاه كردن 直视，瞪，凝视

بربرخانه (*barbar-khāne*) 〔名〕 理发店

بربرستان (*barbarestān*) 〔名〕 北非伊斯兰教诸国（埃及除外）

بربرمنش (*barbar-manesh*) 〔形〕 野蛮的

بربرمنشانه 〔形、副〕 野蛮的（地）

بربرمنشى 〔名〕 野蛮，野蛮行为

بربرى (*barbaree*) 〔名、形〕 ①柏柏尔语②野蛮的③粗野的，粗鲁的④一种大饼名

زبان ～ 柏柏尔语

بربريت (*barbariyyat*) 〔名〕 野蛮状态，野蛮行

为，原始风尚；粗野

بربریس (*barbarees*) 同 برباریس

بربسامد (*bar-basāmad*) 〔形〕〈无〉高频的

بربست (*barbast*) 〔名〕 规则，规律；风俗，习惯；用途

بربستن (*barbastan*) 〔动〕（根 بربند）①聚集，集中，联合②捆，绑

بربسته (*barbaste*) 〔形、名〕①同 بسته ②〈化〉无机的③无机物

بربط (*barbat*) 〔名〕（复 برابط）弦琴

بربط زن (~ *zan*) 〔名〕 弦琴弹奏者

بربط نواز (~ *navāz*) 同 بربط زن

بربند Ⅰ (*barband*) بربستن 的根

بربند Ⅱ 〔名〕（小孩的）围涎，（妇女的）紧身围腰，（罩在外面的）外罩；马的肚带

بربین (*bar-been*) بردیدن 的根

برپا (ی) Ⅰ (*bar-pā*) 〔形〕 直立的，站着的，建立的，竖起来的

~ بودن 进行，举行

در سراسر کشور جشن و سرور ~ است 全国一片节日景象。

~ شدن 被建立，被创立；举行

در خیابانهای پکن ساختمانهای زیبا و عظیمی ~ شده است . 北京街道两旁建起了许多漂亮的大楼。

~ کردن 建立，创立，打基础；举行；加固

بلوای زیادی علیه . . . ~ کردن 发出反对…的叫嚣

طغیان و آشوب ~ کردن 发起骚动，举行暴动

خاک ~ کردن 轻视

برپا Ⅱ 〔名〕（口令）起立！

برپوش (*barpoosh*) 〔名〕〈植〉果盖，藓盖

برتاب (*bar-tāb*) برتافتن 的根

برتافتگی (*bar-tāftegee*) 〔名〕①弯曲，卷曲②抽搐，痉挛

برتافتن (*bar-tāftan*) 〔动〕（根 برتاب）①拧，卷，缠绕②转动，旋转，扭转③钻孔，钻④坚持，忍受

روی ~ 把脸转向一旁，把脸背过去；〈转〉厌恶

سر ~ 起义，造反，暴动

سر از اطاعت کسی ~ 拒绝服从某人，不听从某人

برتر (*bartar*) 〔形〕 优越的，占优势的，占上风的

برتری 〔名〕 优越性，优势，上风

در هوا ~ 空中优势，制空权

مطلق ~ 绝对优势

دادن (بر ، به) ~ 认为…较好；宁愿，宁肯，使…占优势

داشتن (~ جستن) (بر ، به) ~ 胜过，比…优越，具有对…的优越性

برتری جوئی (*bartaree-joo-ee*) 〔名〕 好胜，爱占上风

برتن (*bartan*) 〔形〕 骄傲的；高傲的，傲慢的

برتنی 〔名〕 骄傲，高傲，傲慢

کردن ~ 同上

برج Ⅰ (*barj*) 〔名〕 随意挥霍，浪费

برج Ⅱ 〔名〕 圆筒，圆柱体；擀面杖

برج Ⅰ (*borj*) 〔名〕（复 بروج）①塔，堡垒，炮台②〈棋〉堡垒③〈数〉圆柱体

آب ~ 水塔

تانك ~ 坦克塔

چاه نفت ~ 采油塔，凿井塔

دیده بان ~ 观测塔

زهر مار ~ 疯狂的，狂怒的；伤心的，悲伤的

سیم برق و تلفن ~ 〈电〉桥塔，支架电线和电话线的铁塔

کبوتر ~ 鸽房

مراقبت ~ 了望台

ناقوس ~ 钟楼，钟塔

نور ~ 灯塔，标灯

وبارو ~ 要塞围墙，碉堡，围子

تحکیم ~ وبارو 坚壁清野

برج II 〔名〕（复 بروج）①〈天〉星座②太阳历的月份

آبی ~ 〈天〉宝瓶宫

آذری ~ 〈天〉白羊宫、狮子宫和人马宫的总称

بادی ~ 〈天〉双子宫、天平宫和宝瓶宫的总称

خاکی ~ 〈天〉金牛宫、处女宫和摩羯宫的总称

کمان ~ 〈天〉人马宫

هلال ~ 〈天〉巨蟹宫

در اول ~ 月初

برجا (*barjā*) 〔形〕 原地不动的，稳定的，屹立的 چین جدید در برابر مشکلات با سرافرازی تمام پایدار و ~ میماند . 尽管有许多困难，新中国仍然巍然耸立。

برجاس (*borjās*) 〔名〕 靶（垛）

برجاف (*borjāf*) 〔名〕〈植〉巢菜属植物（如巢菜、野豌豆等）

برجستگی (*barjastegee*) 〔名〕 ①浮雕，凸起，隆起，鼓起②〈喻〉杰出，突出，显著，著名③小脓包，疖子④〈医〉胼胝，硬皮；〈生〉胼胝〈体〉

بدن ~ 身体的曲线

های زمین ~ 地势起伏，地面隆起

برجستن (*barjastan, barjestan*) 〔动〕（根 برجه）①跳起②跳出，跃出③长出（疖子）

برجسته (*barjaste, barjeste*) 〔形〕 ①（地势）凸起的，隆起的，鼓起的，高出的②〈喻〉杰出的，突出的，显著的，著名的

~ اشخاص 杰出人物

~ شاگرد 优等生

~ نقش 雕象

بودن ~ 凸出，突出，明显，显著

کردن ~ 使…突出，把…抬高；做浮雕

برجسته کاری 〔名〕 浮雕工作，做凸模

کردن ~ 同上

برجوشیدن (*bar-joosheedan*) 同 جوشیدن

برجهانیدن (*bar-jahāneedan*) 同 جهانیدن

برجهیدن (*bar-jaheedan*) 同 برجستن

برجی (*borjee*) 〔形、名〕 ①塔形的，塔状的②〈天〉黄道带的③（按太阳历计算的）月份④（桥的）分水角，杀水装置

برجیس (*borjees*) 〔名〕〈天〉木星（行星）

برچاف (*borchāf*) 同 برجاف

برچخ (*barchakh*) 同 زوبین

برچسب (*barchasb*) 同 برچسپ

برچسپ (*barchasp*) 〔名〕 商标纸，标签；（政治上的）帽子

(بر) زدن ~ 贴标签；扣帽子

برچم (*barcham*) 同 پرچم

برچه (*barche*) 〔名〕〈植〉子房；心皮；果爿

برچیدگی (*barcheedegee*) 〔名〕①解散，撤销，停办②溶解（作用）

برچیدن (*barcheedan*) 〔动〕（根 برچین）①收集，收拾，收起，卷起；（鸡）啄米②消除③挑选，选取，选择④修理

سفره را ~ 把餐桌收拾起来

با پیروزی خلق و شکست چانکایشک بساط امپریالیستی در چین برچیده شده است. 随着人民的胜利和蒋介石的失败，帝国主义在中国的势力被铲除了。

برحذر (*bar-hazar*) 同 حذر

برحق (*bar-hagh*) 〔形〕 真的，真实的，真正的；有道理的，正确的，对的

برخ (*barkh*) 〔名〕 ①一部分，一份②少，少许③运气

برخاستگی (*barkhāstegee*) 〔名〕 起来，出现，高出

برخاستن (*bar- khāstan*) 〔动〕（根 برخیز）①起来，起身②（星辰）出现③起义，起事，发难④中止，休会

نزاع وکشمکش دو طرف برخاست. 双方停止了争吵。

برخاسته (*bar-khāste*) 〔形〕 ①起来的，起身的②出现的③挺身而出的，起义的

برخان (*barkhān*) 〔名〕 吵嚷，喧哗

برخچ (*barakhch*) 〔形〕 丑恶的，虚弱的；可怜的；糟糕的

برخش (*barakhsh*) 〔名〕 马背

برخفج (*barkhafch*) 〔名〕 梦魇，恶梦

برخوابه (*barkhābe*) 〔名〕 ①褥垫，褥子②同居者③〈旧〉水兵，水手

برخوار (*barkhār*) 同 برخور Ⅰ、Ⅱ条

برخواندن (*bar-khāndan*) 同 خواندن

برخور Ⅰ (*bar-khor*) 〔名、形〕 ①繁荣，昌盛，幸运②同 برخوردار

برخور Ⅱ 〔名〕 同伴，伙伴，同事

برخورد (*barkhord*) 〔名〕 ①遇见，邂逅，相碰，接触，偶合②态度，对待③（几何上的）交点，相交

(با کسی) کردن ~ 与…相遇，遇见，对待

ما باید با این مسئله چطور ~ کنیم؟ 我们应该怎样对待这个问题？

من هنوز به او ~ نکرده‌ام. 我至今尚未碰到他。

ماهم بهمین عقیده ~ کردیم. 我们是不谋而合。

برخوردار (*barkhordār*) 〔形〕 ①享用的，得利的，受益的②满意的，幸福的，富有的

(از) (شدن ~) بودن ~ 享有，享用，利用，得到，有

کارگران کشورما ازدرمان رایگان ~ هستند. 我国工人享受免费医疗。

یک امر غیرعادلانه از پشتیبانی ناچیزی ~ میشود. 失道寡助。

کردن ~ 使…享有，使…享用，使…得到

برخورداری 〔名〕 ①享用，利用②幸福，成功

برخوردگی (*barkhordegee*) 〔名〕 ①受气，不快，受欺负，伤心②触犯，恼怒

برخوردن Ⅰ (*bar-khordan*) 〔动〕（根 برخور）

①遇见，邂逅②触犯，刺痛，伤…感情
. دو مرتبه باو (با او) برخوردم 我曾两次碰到他。
در این کتاب به تعداد زیادی اصطلاحات مفید برخوردیم . 在这本书中我们看到许多好的习惯用语。
. این حرف به او برخورد 这话触犯了他。

برخوردن II 〔动〕（根 برخور）享有，得到

برخورنده (*bar-khorande*) 〔形〕 伤人感情的，恼人的，激怒人的

برخه (*barkhe*) 〔名〕 ①〈数〉分数，小数②部分
~ دوری 〈数〉循环小数
~ دهدهی 〈数〉十进小数

برخه شمار (~ *shomār*) 〔名〕 〈数〉分子

برخه نام (~ *nām*) 〔名〕 〈数〉分母

برخی I (*barkhee*) 〔代〕 一些，若干，部分
~ مردم (~ اشخاص) 一些人
~ معتقدند که . . . 有些人认为…
~ از آنها رفتند . 他们当中有些人已经走了。

برخی II 〔名〕 牺牲，赎金，补偿

برخیدن (*barkheedan*) 〔动〕（根 برخ）等待，停留，保持沉默

برخیز (*barkheez*) برخاستن 的根

برخیزاندن (*bar-kheezāndan*) 〔动〕（根 برخیزان）①使…起来②举起，竖起③激起

برخیزش (*bar-kheezesh*) 〔名〕 起义，暴动，造反

برد I (*bard*) 〔名〕 冷，寒冷
~ عجوز 冬季最后七天（伊历十一月最后三天和十二月前四天）

برد II 〔名〕〈方〉石头

برد (*barad*) 〔名〕 雹子，冰雹

برد I (*bord*) 〔名〕 ①赢，得胜，中奖②好处，上风③〈军〉射程，范围
~ بعید 远距离
~ تیر 射距
~ زیاد (~ بلند) 弹着点过远，射过目标
~ قریب 近射程
~ کوتاه 弹着点过近，达不到目标
~ و باخت موقتی است و دوستی همیشه برجا میماند . 胜负是暂时的，友谊是长存的。
. بالاخره ~ با آنهاست 最后还是他们占了上风。
. این بازی ~ ندارد 比赛不分胜负。

برد II 〔名〕 ①（也门出产的）一种条纹花布②谜语
~ به یمن بردن 〈谚〉多此一举（或：带着水去见水龙王）

بردابرد (*bordābord*) 〔名〕 叫嚷，喧哗

بردادن (*bar-dādan*) 〔动〕（根 برده）①放开，打开②提到③结果

بردار I (*bardār*) ① برداشتن 的根②可做构词后缀，如：~ بیمه ، ~ فرمان 等

بردار II 同 باردار

بردار (*bordār*) 〔名〕 〈数〉向量，矢量；〈无〉幅，矢径
~ شعاعی 〈数〉〈天〉动径

بردار و برمال (*bardāro-barmāl*) 〔名〕 手指灵巧者；贪心不足的人，掠夺者，诱拐者

برداشت (*bardāsht*) 〔名〕 ①收回，收获②取消，拿下③〈商〉提款④（问题的）提法，处理⑤忍耐⑥开始（指音乐、谈话等）

محصول ~ 收庄稼
حق ~ مخصوص 特别提款权
~ کردن 收割
در جنوب چین مردم سالی سه بار محصول ~
میکنند. 中国南方一年收割三次。
من از سخنانتان این است که... ~ 我理解您的话的意思是…
~ کردن (از) 收获，收回；撤销；等待，期待，忍耐；开始
~ آهنگ بد نبود ولی کم کم ناهما هنگ شد.
曲子开始时还不错，但后来就不和谐了。

برداشتن (*bardāshtan*) 〔动〕（根 بردار）①拿起，拣起，拾起；取下，摘下②拿走，收拾，移动，调动③收获④忍耐⑤（从银行）提取本金，预先扣除
دست ~ (از) 停止，放弃
او دست از این کار برداشت. 他已经不干这事了。
از مداخله در امور داخلی ممالك دیگر دست
بردارید. 不准干涉他国内政！
دست بدعا ~ 做祈祷
دست از سر کسی ~ 原谅某人，谅解某人
کتاب را از روی میز بردار. 把书从桌子上拿走！
لطفاً کلاه خود را بردارید. 请摘下帽子！
عکس ~ 摄影，拍照
فیلم ~ 拍摄电影
قدم ~ 举步，采取步骤，采取措施
مانع را از پیش پای کسی ~ 排除障碍
رئیس او را از آن پست برداشت. 领导调动了他的工作。

برداغ (*bardāgh*) 〔名〕〈植〉染料木（含染料的植物）

بردبار (*bordbār*) 〔形〕有耐性的，能忍耐的，耐劳的，坚韧的

بردباری 〔名〕忍耐，耐性，坚韧性
~ کردن 忍耐

برد برد (*bard-bard*) 同 بردابرد

بردج (*bardaj*) 〔名〕战俘，俘虏，奴隶

بردری Broderie 〔名〕绣花刺绣（品）
ظریف ~ 精美的刺绣

بردری دوز 〔名〕绣花工

بردری دوزی 〔名〕绣花，刺绣

بردست (*bardast*) 〔名〕助手，帮手

بردک (*bardak*) 〔名〕寓言，谜语

بردگان (*bardegān*) 见 برده

بردگی (*bardegee*) 〔名〕奴隶地位，奴隶制；奴役
~ رژیم 奴隶制

بردمیدن (*bar-dameedan*) 〔动〕①同 دمیدن ②勃然大怒

بردن (*bordan*) 〔动〕（根 بر）①带走，运走，夺走，拿走②偷走，窃走③带领，引导④获胜，赢得，得胜⑤娶妻，结婚（指男方）
~ از بین 消灭
از... جان سالم بدر بردن 平安脱险
~ به سر 生活，过活，度日，度过
در چین جدید افراد سالخورده میتوانند بقیه عمر
خود را به آرامش و آسایش به سر ببرند.
在新中国老年人都能安度晚年。
~ زن 娶妻
~ شرط را 打赌取胜

. شتر بار میبرد 骆驼能载货。

. کتابهای خود را بمدرسه بردم 我把书带到学校里去了。

. کلاهش را باد برد 他的帽子被风吹走了。

؟ بازی را کی برد 比赛谁赢了?

بردنگ (*bardang*) 〔名〕 小丘, 山丘

بردنی (*bordanee*) 〔形、名〕 ①可以带走的②礼物③干粮

بردوام (*bar-davām*) 〔形〕 永久的, 不断的, 连续的, 频繁的

بردوختن (*bar-dookhtan*) 〔动〕 (根 بردوز) 缝上, 缝合

برده (*barde*) 〔名〕 (复 بردگان) ①奴隶②俘虏

ملل بنده و ~ 被奴役的民族

~ بردن 活捉, 俘虏, 奴役

برده (*borde*) 〔形、名〕 ①带走的, 拿走的②披风, 斗篷, 大氅③胜方, 赢方

برده‌دار (*barde-dār*) 〔名〕 奴隶主

برده‌داری (*barde-dāree*) 〔名、形〕 农奴制(的)

~ رژیم 农奴制

برده‌دل (*borde-del*) 〔形〕 迷恋的, 倾心爱慕的

برده فروش (*barde-foroosh*) 〔名〕 贩卖奴隶者

برده فروشی 〔名〕 贩卖奴隶

بردی (*bordee*) 〔名〕 一种优质枣

بردی I (*bardee*) 〔名〕〈植〉纸莎草

بردی II 〔名〕 石制器皿

بردیابی (*bord-yābee*) 〔名〕〈军〉试射, 修正射击, 定射程

~ بطور پله 按分队试射, 分级试射

بردیدن (*bardeedan*) 〔动〕 (根 برد) ①倒退, 后退, 返回②转向③疏远, 避开; 脱离正道④从远处观察

برستن (*bar-rostan*) 同 رستن (*rostan*)

بررسی (*barrasee*) 〔名〕 ①研究, 调查, 审察, 审阅②观察, 评论

~ اوضاع 调查情况, 研究形势

~ و تحقیقات 调查研究

گروه ~ 调查小组

نتیجهٔ ~ 调查结果

~ شدن (被)研究, 调查, 审查, 考查

~ کردن (مورد ~ قرار دادن) 研究, 调查, 审查, 考查

مارکسیستها در ~ مسائل باید هم جزء را دید و هم کل را . 马克思主义者看问题不但要看到局部, 而且要看到全体。

برز I (*barz*) 〔名〕 ①耕地②种子

برز II 〔名〕 泥瓦匠的镘刀

برز III 〔名〕 ①高, 高度, 高地②〈数〉棱边③杆, 身, 筒④身长, 身材⑤雅致, 优美

برز (*borz*) ①同 گرز I 条②同 برز II 和 III 条

برزخ (*barzakh*) 〔名〕 ①地峡②(天堂和地狱间的)阴阳界③危险状态, 危机状态

~ شدن 受冤枉, 抱屈, 闷闷不乐

. او ~ شد 他受委屈了。

بر زدن (*bar-zadan*) 〔动〕 (根 برزن) ①比赛, 竞赛②系住③分开④相遇

بر زدن (*bor-zadan*) 见 بر (*bor*)

برزك (*barzak*) 〔名〕 亚麻子, 亚麻

برزکار (*barzkār*) 同 برزگر

برزگ (*barzag*) 〔名〕 苘麻, 黄麻

برزگر (*barzgar*) 〔名〕 庄稼人, 农夫, 耕地者

برزگری 〔名〕 种庄稼, 种田, 务农

~ کردن 同上

برزم (barz am) 〔名〕 含情脉脉，卖弄风情，卖俏，媚态

برزن (barzan) 〔名〕 ①城区，市区；街道②城区街道的行政机构③闹市，居民区

برزنت (berezent) 〔名〕 防水帆布，帆布，油布

برزنتی 〔形〕 防水布的，帆布的

برزه I (barze) 同 برز I 条

برزه II 〔名〕 ①树枝②农业，耕作

برزه گر (~gar) 同 برزگر

برزیدن (barzeedan) 〔动〕（根 برز）①播，撒，下种②坚持；同意

برزیگر (barzeegar) 同 برزگر

برزیل (berzeel) 〔名〕 巴西（拉丁美洲）

برزیلی 〔形、名〕 ①巴西的②巴西人

برزین (barzeen) 〔名〕 ①火②同 برزن

برس (bars) 〔名〕 骆驼笼头

برس (bors) 〔名〕 璎珞柏果

برس Brosse 〔名〕 刷子，毛刷；大毛笔

~ کفش 鞋刷

~ لباس 衣刷

~ زدن（~ کشیدن） 刷

برسام (barsām) 〔名〕 ①〈医〉膈膜炎②〈医〉胸膜炎，肋膜炎

برسبیل (bar-sabeel) 〔副〕 经由，通过…方法，按照

برسم (be-rasm) 〔副〕 犹如；经由，通过…方法

برسنگ (bar-sang) 〔名〕 ①〈技〉平衡锤，称锤②平衡状态，平衡，均衡

برسنگی 〔名〕 （使船身稳定的）压舱物

برسوق (borsoogh) 〔名〕 〈动〉獾，胡獾

برسیاه (barsiyāh) 〔形、名〕 ①棕色的②黑胆汁

برسیم (berseem) 〔名〕 〈植〉三叶草

برسین (barseen) 〔名〕 〈植〉苜蓿，紫苜蓿

برش I (barsh) ： ~ گل 色土，赭石

برش II 〔名〕 希望，愿望

برش (borsh) 〔名〕 肉，菜叶做的汤，肉汤

برش I (boresh) 〔名〕 ①片，薄片，一部分，一块②割，剪裁，切，裁③（衣服的）裁缝，用纸剪的样子④〈商〉利息票，（数张连在一起的）联卷⑤（刀）锋利

~ استخوان 骨切开术，截骨术

~ افقی 横切

~ پیچ 螺旋纹

~ عمودی 竖切

~ مثانه برای خروج سنگ 〈医〉（膀胱）切石术

~ یافتن 组成，做成

برش II 〔名〕 ①果断②认真，干练

~ داشتن 同上

برشاوش (barshāvash) 〔名〕 〈天〉英仙座

برشت (borosht) 〔名〕 刷子

~ سر 头刷子

~ زدن （用刷子）刷

برشت ساز 〔名〕 制刷者，制刷师傅

برشتن (bereshtan) 〔动〕（根 برش） 烤，烘，焙，煎

برشته (bereshte) 〔形〕 烤的，烘的，焙的，煎的

دستگاه برقی ~ کردن نان سفید 烤面包电炉

~ گل 焙干的陶土

~ شدن 烤过，被烘，被煎

~ کردن 烤，烘，焙，煎

برشدن (*bar-shodan*) 〔动〕(根 برشو) 上升，升起

برشمردن (*bar-shomordan*) 〔动〕(根 برشمر) ①编号②点，数，查点，清点③计算

او فواید ورزش را برشمرد . 他讲了许多运动的好处。

برشن (*barshan*) 〔名〕〈植〉常春藤

برص (*baras*) 〔名〕〈医〉麻疯

برصدار (*baras-dār*) 〔名〕 麻疯病人

برصزده (～*zade*) 同 برصدار

برصگرفته (～*gerefte*) 同 برصدار

برطانی (*bertānee*) 〔名〕 英国，不列颠（英格兰、威尔士和苏格兰的总称）

～ کبیر 大不列颠

برطانیا (*bertāniyā*) 同 برطانی

برطانیقی (*bertāneeghee*) 〔名〕〈植〉①水苏属植物②石蚕属植物

برعکس (*bar-aks*) 〔连〕 相反；与…相反

توسعهٔ کشاورزی نه تنها آهنگ پیشرفت صنایع را کند نمیکند بلکه ～ آنرا تسریع خواهد نمود . 发展农业不但不会减慢工业发展的速度，反而会加速工业的发展。

برعلیه (*bar-aleyh*) 〔介〕 反对，逆

مردم چین مدت هشت سال ～ اشغالگران ژاپنی جنگیدند . 中国人民进行了八年的抗日战争。

برغ (*bargh*) 〔名〕 水坝，水堤，水闸

برغاب (*barghāb*) 同 برغ

برغالیدن (*barghāleedan*) 〔动〕(根 برغال) ①挑起，挑动；激起②推动，推进；促使

برغمان (*barghamān*) 〔名〕〈动〉一种大蛇；龙

برغلنبیدن (*bargholonbeedan*) 〔动〕(根 برغلنب) 胡闹，耍赖

برغندان (*barghandān*) 〔名〕 斋月来临前的庆贺

برغو (*borghoo*) 〔名〕 角笛（一种吹奏乐器）

برغول (*barghool*) 〔名〕 ①麦片②麦片粥

برف (*barf*) 〔名〕 雪，雪花

～ بهاره 春雪

～ دایمی 常年不化的雪

دانهٔ ～ 雪片

کولاک ～ 暴风雪

گل ～ 〈植〉雪花（属）

گلولهٔ ～ 雪球

～ باریدن 下雪

～ پارو کردن 扫雪

زیر ～ ماندن 埋在雪里

～ پیری بر سرش نشسته است . 岁月使他鬓发如霜。

见 بام 条 هر که بامش بیش برفش بیشتر

برفاب (*barfāb*) 〔名〕 ①雪水②（食欲引起的）口水，口涎

～ دادن 泼冷水；使…灰心，使…失望

برف انبار (*barf-anbār*) 〔名、形〕 ①（象雪一样）堆积，（被风吹成的）雪堆②堆积的，积累的

کارهای این دو روزه ～ شد . 这几天的工作积压下来了。

برف بازی (～*bāzee*) 〔名〕 玩雪（球）

～ کردن 同上

برف پاره (～ *pāre*) 〔名〕 鹅毛大雪（片）

برف پاک کن (～*pāk-kon*) 〔名〕 扫雪机，犁雪机，雪犁；刮雪器

اتومبیل ~ （汽车挡风玻璃上的）刮水器

برف پوش (~*poosh*)〔形〕 被雪覆盖的

برف خوره (~*khore*)〔名〕 冰凌，树挂

برف دانه (~*dāne*)〔名〕 雪片

برف روب (~*roob*) 同 برف پاك كن

برف روبی〔名〕 扫雪

برفروختن (*bar-forookhtan*) 同 برافروختن

برفره (*bar-fare*)〔名〕 尊严，尊贵，高贵

برف ریزه (*barf-reeze*)〔名〕 白霜，霜雪

برف زد (~*zad*)〔名〕 雪害

برف سنج (~ *sanj*)〔名〕〈技〉雪量计

برفشاندن (*bar-feshāndan*)〔动〕 ①撒，喷雾，洒②摔脱，摆脱

برفك I (*barfak*)〔名〕 ①〈兽医〉口蹄疫②〈医〉鹅口疮

برفک II〔名〕〈植〉草玉铃，铃兰（属）

برف مانند (*barf-mānand*)〔形〕 似雪的，雪一样的

برفناك (~ *nāk*)〔形〕 雪的，多雪的，覆盖着雪的

برفنج (*barfanj*)〔形、名〕 ①艰难的，严峻的，难以逾越的②艰难曲折的道路

برفنجك (*barfanjak*) 同 بختک

برفی (*barfee*)〔形〕 雪的

~ روز 雪天

~ كفش 下雪天穿的鞋

~ هوای 下雪的天气

برفیر (*barfeer*)〔名〕〈动〉荔枝螺属

برق (*bargh*)〔名〕 ①电②闪电，电光，电火花③闪光，光辉，闪耀

~ خلب 干打雷不下雨；〈喻〉自夸，空话

~ دندان 牙齿的珐琅

~ زنجیری 叉状闪电

~ ساكن 〈理〉静电，静电学

~ فلزی 金属光泽

~ كاذب (~ بی رعد) （没有雷声的）闪电，假闪

~ مالشی 摩擦电

~ یمنی 一种也门制造的利刃的剑

~ بسرعت 闪电般地，风驰电掣般地

~ چراغ 电灯

~ رعد و 雷电交加

~ كارخانهٔ 电站，发电厂

~ ماهی 〈动〉电鱼

~ متخصص علم 电学家

~ مهندس 电气工程师

~ افتادن 发光，放光

(به ، را) ~ انداختن 使…发光，上光

در تحت تأثیر ~ قرار دادن 通电，使…充电，使…起电

~ زدن 闪光，闪火花，发光；触电

از خوشحالی چشمش ~ میزد . 他两眼闪烁着喜悦的神情。

با ~ اعدام كردن 以电刑处死

~ گذاشتن 用电疗法治疗

~ گرفتن 触电

او را ~ گرفت . 他触电了。

فكری مانند ~ بخاطرم گذشت . 一个念头闪电般地在我脑海里掠过。

برق آسا (~*āsā*)〔形〕 闪电似的

برقاطیسم (*barghāteesm*)〔名〕 电磁，电磁学

برق آور (~*āvar*)〔形〕 电动的，发电的

برق انداز (*bargh-andāz*) 〔名〕 滑膛枪手，用滑膛枪装备的步兵；火绳枪手

برق بین (*~been*) 〔名〕 〈理〉验电器

برق جو (*~joo*) 同 برق بین

برق خیز (*~kheez*) 同 برق آور

برقرار (*bargharār*) 〔形〕 ①建立的，确立的②坚硬的，坚固的，稳固的

~ صلح 持久的和平

~ بودن 存在，确立

بین ما صراحت ، صداقت و صمیمیت کامل ~ است . 我们之间开诚相见，推心置腹。

~ شدن 建立，确立；举行

صلح ~ شد . 建立了和平。

~ کردن (~ ساختن) 建立，确立，确定；安装；巩固；举行；任职

دو کشور مناسبات دوستانه ~ کردند . 两国建立了友好关系。

برقراری 〔名〕 ①建立，确立②安装，装设③建造④举行⑤稳定，稳定性

~ روابط سیاسی دو کشور 两国建立外交关系

~ مجدد ارتباط دوستانه 恢复友好联系

برق زدگی (*bargh-zadegee*) 〔名〕 触电，电击

برق زا (*bargh-zā*) 〔形〕 电动的，产生电的

برق زده (*~zade*) 〔形〕 触电的，受电击的；惊呆了的

برق سنج (*~sanj*) 〔名〕 静电计，验电器

برقع (*borgha'*) 〔名〕 面纱，面罩

برقک (*barghak*) 〔名〕（用以贴饰器物的）金叶

برقکافت (*barghkāft*) 〔名〕 电解（作用），电蚀

برقکافه (*barghkāfe*) 〔名〕 电解质，电离质；电解（溶）液

برقگیر (*bargh-geer*) 〔名〕 ①避雷针，避电针②导体；导火线，导火索③保险丝

~ میلهٔ 避雷针

برقو (*borghoo*) 〔名〕 铰刀，铰床

~ زدن （用铰刀）扩大孔的口径，旋大

برق وار (*bargh-vār*) 〔副〕 闪电般地，刹那间

برقی (*barghee*) 〔形、副〕 ①电的②闪光的，眩目的③有光泽的，上光的④快的，神速的，闪电般的⑤火速地，闪电般地

~ بادبزن 电风扇

~ چرم 上光的皮革，漆皮

~ قطار (~ ترن) 电气火车

~ کاغذ 电光纸

~ مدار 电路

~ معالجهٔ 电疗

~ موتور 电动机

~ کردن 上油，上光

~ برو 快跑！快去！

برك I (*barak*) 〔名〕 羊毛衣，驼绒衣

برك II 〔名〕〈天〉老人星

برکاپوز (*barkāpooz*) 〔名〕 颔部

برکات (*barakāt*) 见 برکت

برکت (*barakat*) 〔名〕（复 برکات）①幸福，祝福，祝贺②丰富，富足

~ از 由于…，多亏…

از ~ کمکهای او 多亏他的帮助

~ خواستن 祈福

~ دادن (به) 对（某人）祝福，赐福

~ کردن 得到保祐，得福

برکتش با خدا ست . 真主保祐；托真主赐福。

~ از تو حرکت از خدا 〈谚〉不能坐等真主的恩赐；即使有真主赐福，也不能坐享其成。

پولش ~ دارد . 他手头很富裕。

برکت دار (~*dār*) 〔形〕 ①美好的，幸福的，祝福的②丰富的，富足的；大方的

برکردن (*bar-kardan*) 〔动〕 (根 برکن) ①举起②点起（火）③连根（拔起）

برکشیدن (*bar-kesheedan*) 〔动〕 (根 برکش) ①提高，举起②皱起③抽出④提升，晋升，加级⑤称量⑥教育，培养

برکلیم Berkelium 〔名〕 〈化〉锫

برکم (*barkam*) 〔名〕 禁止，拒绝；阻止者

برکمال (*bar-kamāl*) 〔形〕 完善的，完美的，无可指责的

برکنار (*bar-kenār*) 〔形〕 退职的，靠边站的，下台的

~ بودن 离开，远离

او همیشه خوشحال بود و از رنج و حرمان ~ . 他总是高高兴兴，从不愁眉不展。

~ شدن 被罢免，被解职；靠边站，下台

~ کردن 罢免，解职；让…靠边站，使…下台

~ ماندن (~ بودن) 未任职，在台下

برکناری 〔名〕 离职，退职，下台；解职，免职

برکند (*bar-kand*) 〔名〕 贿赂；行贿物，诱饵

برکندن (*bar-kandan*) 〔动〕 (根 برکن) 掘起，挖出，刨出，铲除

~ بیخ ظلم 铲除压迫制度的老根

برکه (*berke*) 〔名〕 小蓄水池，池塘，水池

~ از خون 血泊

بصورت ~ درآمدن 汇合成塘（或小潭）

برکی (*barakee*) 〔名〕 托钵僧戴的毡帽；（阿拉伯人、摩尔人穿的）连有包头巾的外套

برگ Ⅰ (*barg*) 〔名〕 ①(树)叶，(花)瓣②张，页（纸）③纸牌，传单，单据，证明书④干粮

~ اجرائیه 〈法〉执行证明书

~ برنده 〈牌〉王牌，胜卷

~ بو 月桂叶

~ تمبول 槟榔叶

~ خانوار 家庭粮食购买证

~ ساتر 无花果叶

~ سبز 珍贵的捐献，菲薄的礼品

~ سؤالیه 调查表

~ عطر 鹳嘴

~ کازرونی 茴香

~ گل 花瓣

~ نو 〈植〉女贞

~ پهنگ 〈植〉叶片

~ خاک 腐殖质土（主要成分是腐叶的土壤）

~ وضع 〈生〉叶序

~ دادن (~ کردن ، ~ در آوردن) 生叶

~ ریختن 落叶，掉叶

~ زدن (در قماربازی) （赌博时）作假

~ سبزی است تحفهٔ درویش 〈谚〉礼轻心意重。

برگ Ⅱ 〔名〕 ①武器，兵器②力量③饰物，装饰品④食品，储藏品，储备品⑤关怀，看重⑥打算，目的

برگ آذین 〔名〕 〈植〉叶序

برگاشتن (*bargāshtan*) 同 برگرداندن

برگ بال (*barg-bāl*) 〔形〕〈动〉脉翅的

برگ بالان 〔名〕〈动〉脉翅目的昆虫

برگ پایان (*barg-pāyān*) 〔名〕 叶脚类动物

برگچه (*bargche*) 〔名〕 ①（复叶的）小叶，嫩叶②花瓣

اول ~ （复叶的）羽片

دوم ~ 〈植〉二回羽叶

برگخوار (*barg-khār*) 同 برگخور

برگخور (*barg-khor*) 〔名、形〕 ①〈动〉叶虫②食叶的，以叶为食的

~ حیوان 食叶虫类

برگ دار (~ *dār*) 〔形〕 有叶的，长叶的

برگ دم (~ *dom*) 〔名〕〈植〉叶柄

برگذار Ⅰ (*bar-gozār*) 〔名〕 小礼品

برگذار Ⅱ 〔名〕 ①进行，完成②度过；建立，举行

~ شدن 安排，举行，度过；建立；发生，进行，完成

هر سال بمناسبت فرا رسیدن روز ملی مراسم پرشکوهی ~ میشود . 每年都举行隆重集会庆祝国庆。

~ کردن 安排，举行，度过；建立；过日子，维持生活

مجلس یادبودی برای آن مرحوم ~ کردند . 人们为死者举行追悼会。

او با روزی پنج تومان زندگی خود را ~ میکند . 他一天花五个土曼维持生活。

برگذاری 〔名〕 度过，举行

جشن ~ 过节

برگرد Ⅰ (*bargard*) برگشتن 或 برگردیدن 的根

برگرد Ⅱ 〔形〕 翻（领）的

برگردان (*bargardān*) 〔名〕 ①誊写用的纸，复写纸②〈银〉转账③〈乐〉副歌，迭句④翻领⑤翻耕⑥译印下来的图画

صدا ~ 回声，回音

~ عکس 复制图片

~ یقهٔ （衣服的）翻领

برگرداندگی (*bargardāndegee*) 〔名〕 ①倒置，互换位置，调换②翻译

برگرداندن (*bargardāndan*) 〔动〕（根 برگردان）①归还，退回，打回②打发，翻转，派回③驳回④深翻（土地）⑤翻译，转换

آب ~ 关上水源

روی از کسی ~ 扭头不睬某人

قضیه ~ 转换话题

نیروهای نظامی ~ 撤回军队

کتاب را باو برگرداندم . 我把书还给他了。

"منتخب آثار لنین" به زبان چینی برگردانیده شده است . 《列宁选集》已译成汉语。

برگردانده (*bargardānde*) 同 برگشته

برگردانیدن (*bargardāneedan*) 同 برگرداندن

برگردیدن (*bargardeedan*) 同 برگشتن

برگرفتن (*bargereftan*) 〔动〕（根 برگیر）①拿走，取走②赶走③偷走，偷去④摘除，摘掉，擦掉⑤转运⑥接受，赞同

برگ ریزان (*barg-reezān*) 〔名〕 ①落叶②秋天③〈转〉晚年，风烛残年

عمر ~ 暮年

~ موسم 落叶期

برگ ریزی 〔名〕 落叶，秋天

برگزار (*bargozār*) 同 برگذار

برگزیدن (*bargozeedan*) 〔动〕（根 برگزین）

挑选，选择，宁愿

مردم کلیهٔ ممالك حق دارند سیستم اجتماعی و سیاسی خود را طبق میل خود برگزینند.
各国人民有权根据自己的愿望选择各自的政治和社会制度。

برگزیده (*bargozeede*) 〔形、名〕（复 برگزیدگان）①被挑选的，选出的，精选的，遴选的②出众的，拔尖的，出类拔萃的（人）

برگزین (*bargozeen*) برگزیدن 的根

برگس (*bargas*) 〔叹〕 天理不容！绝对不行！

برگست (*bargast*) 同 برگس

برگستوان (*bargostovān*) 〔名〕 盔甲，铠甲

برگسلانیدن (*bargosalāneedan*) 同 گسلانیدن

برگ سوزنی (*barg-soozanee*) 〔形〕 针叶的

~ درختان 针叶树（林）

برگشادن (*bargoshādan*) 同 گشادن

برگشت (*bargasht*) 〔名〕 ①回，折回，归，退回，还②倒退，走回头路③（音、光、热等）反射，反映④驳回，取消⑤〈乐〉反复句

~ سرمایه‌داری 资本主义复辟

گمرك ~ 退还关税

~ و اشتباه حساب 欠缺，弊病，弊端

بدون ~ 不回头地，坚定不移地

قابل ~ 可撤回的，可废除的，可取消的，可逆的

نقطهٔ ~ 转折点

~ دادن 不接受

~ کردن 退回，退还

حکم ~ ندارد. 判决不可更改。

چك او ~ خورده است. 他的支票被退回来了。

برگشت پذیر (~*pazeer*) 〔形〕 可退回的，可废除的，可撤回的，可驳回的，可取消的

برگشتگی (*bargashtegee*) 〔名〕 ①弯曲，翻卷，（器官等）后倾，翻转②反叛，叛教③变（色）

~ رحم (بطرف عقب) 子宫后倾

برگشتن (*bargashtan*) 〔动〕（根 برگرد） ①回来，返回，转身②被推翻，翻转

~ از دین 改变信仰

در ~ به منزل به او بر خورد کردیم.
我们在回家的路上遇见了他。

او بسلامت بمنزل برگشت. 他安全回家。

این پارچه از کهنگی رنگش برگشته است.
这块料子太旧，颜色全褪了。

ماهوارهٔ چین در وقت تعیین شده بزمین برگشت.
中国的人造卫星按预定时间返回地面。

برگشت ناپذیر (*bargasht-nāpazeer*) 〔形〕 不可退回的，不可废除的，不能撤回的，不能取消的，不可改变的；不可逆的；不能倒置的

~ فرایند 〈理〉不可逆过程

~ واکنش 〈化〉不可逆反应

برگشته (*bargashte*) 〔形〕 ①返回来的，返回的，折返的②变了的，改变过的③翻卷的，翻转的④叛教的，离经叛道的⑤（鼻子）向上翘的

برگشته‌اختر (~*akhtar*) 〔形〕 不走运的，背运的

برگشته ایام (~*ayyām*) 同 برگشته حال

برگشته حال (~*hāl*) 〔形〕 ①不幸的，时运不济的②受苦的，过苦日子的

برگشته روزگار (~*roozgār*) 同 برگشته حال

برگشته طالع (~*tāle'*) 同 برگشته حال

برگماردن (*bargomārdan*) 同 برگماشتن

برگماری (*bargomāree*) 〔名〕 委任

~ شدن 被委任，被遴选

~ كردن 委任，遴选

برگماشتن (*bargomāshtan*) 〔动〕（根 برگمار）①委任，任命，委派，选定②委托，授权③设置，安设

او را بریاست سازمان برنامه ریزی برگماشتند.

他被任命为计划委员会主任。

برگ مانند (*barg-mānand*) 〔形〕 似叶的，叶状的

برگ و ساز (*bargosāz*) 〔名〕 ①装备，设备②生活资料，财产③旅行用具④方法，手段⑤丰富

برگ و نوا (*bargonavā*) 同 برگ و ساز

برگه I (*barge*) 〔名〕 ①筹码，号牌，商标，卡片②票证，单据③‹植›苞片脉叶④（无核）干果⑤衣袋的盖⑥（衣服的）大襟⑦鞋舌

~ بهادار 有价证券

~ زردآلو （去核的）杏干

~ گوش 耳垂，耳唇

~ هلو 桃干

برگه II 〔名〕 ①物证，被盗物，赃物②论据，根据

~ دزدی 赃物，物证

~ بدست آوردن 找到证据

برگه دان 〔名〕 卡片盒，卡片集

برگه ضامن (~ *zāmen*) 〔名〕（枪的）保险栓

برگی (*bargee*) 〔形〕 似叶的，叶状的

برلن (*berlen*) 〔名〕 柏林（德意志民主共和国首都）

برله (*barlah*) 〔介〕 对…有利的，有益于…的，支持…的，赞成…的

من ~ او هستم. 我赞成他。

برلیان Brilliant 〔形、名〕 ①辉煌的，卓越的②（磨好的）大钻石，金钢钻

برم I (*barm*) 〔名〕 ①记住，记忆②池塘，池子，水源③水鸭

برم II 〔名〕 坚固，牢固

برم Bromine 〔名〕‹化›溴

برماسیدن (*barmāseedan*) 〔动〕（根 برماس）①触，碰，摸，摩擦②感觉，感到③询问，视察

برمال (*barmāl*) 〔名〕 ‹旧›逃跑，脱逃

~ بگیرو 卷逃

~ كردن（~ زدن） 逃跑

برمالیدن (*barmāleedan*) 〔动〕（根 برمال）①卷起，挽起（袖子、裤腿）②逃跑

برماه (*barmāh*) 〔名〕 钻，手钻

برمخیدن (*barmakheedan*) 〔动〕 （根 برمخ） 违抗，抗上，不服从

برمخیده (*barmakheede*) 〔名〕 不肖子孙

برمغازه (*barmaghāze*) 同 شاگردانه

برملاء (*barmalā'*) 〔形〕 ①公开的，明显的，清楚的，显而易见的，众所周知的②被公布的，被揭穿的

~ شدن（~ افتادن） 被揭露，被暴露（在光天化日之下），泄露，宣布

رازش از پرده ~ افتاد. 他被暴露无遗。

~ كردن 揭露，把…公布于众，把…暴露在光天化日之下

اسرار خانگی را ~ كردن 谈论隐私（或家丑）

برملائی (*barmalā-ee*) 〔名〕 ①公开，宣布，泄露②罪恶昭彰，臭名远扬，明目张胆

برمنش (*barmanesh*) 〔形〕 ①自鸣得意的，沾沾

自喜的②高傲的

برمنشی 〔名〕 ①自鸣得意，沾沾自喜②高傲

برموده (*barmoode*) 〔名〕 东西，物

برمه (*berme*) 〔名〕 缅甸（亚洲）

برمه‌ای 〔形、名〕 ①缅甸的②缅甸人③缅甸语

~ زبان 缅甸语

برمیل (*barmeel*) 〔名〕 桶，木桶，大桶

برن (*bern*) 〔名〕 伯尔尼（瑞士首都）

برنا (*bornā*) 〔名、形〕 ①年轻人，青年；青春期，青春②年轻的，青春的

برنادل (*bornādel*) 〔形、名〕 ①朝气蓬勃的②缺乏经验的年轻人，毛孩子

برناس (*barnās*) 〔名、形〕 无知（的），疏忽（的），冒昧（的）

برناساء (*barnāsā'*) 〔名〕人们，人民，人

برناک (*barnāk,bornāk*) 〔名〕 年轻人，青年

برنامه (*barnāme*) 〔名〕 ①大纲，纲领；计划，打算②时间表，时刻表；节目，日程表③<旧>标题，书名

بازدید ~ 访问日程

پنجساله ~ 五年计划

تنظیم خانواده ~ 计划生育

تولید ~ 生产计划

حد اقل ~ 最低纲领

حزب ~ 党纲

درسی ~ 课程表

قطار ~ 火车时刻表

نمایشی (رادیوئی یاتلویزیونی) ~ （广播或电视）节目表

~ تنظیم 制定计划，制定纲领，安排日程

~ در مدت اجرای 在计划执行期间

~ سازمان 计划组织

برنامه‌ای 〔形〕 大纲的，纲领性的，计划性的，计划的

~ اصول 纲领性原则

برنایی (*barnāyee*) 〔名〕 年轻，青春（期）

برنج I (*berenj*) 〔名〕 大米，稻米

باریک ~ 上等大米，洁白晶莹的大米

بی نام ~ 一种稻米

زنده ~ 夹生饭

سفید نکرده ~ 未碾净的稻米

لك ~ 粘性的米，糯米

~ کاه 稻草

برنج II 〔名〕 黄铜，黄铜制品

~ خط 铜柱尺

برنجاسپ (*berenjāsp*) 〔名〕 <植>艾蒿

برنجاسف (*berenjāsf*) 同 برنجاسپ

برنج پاك کنی (*berenj-pāk-konee*) 〔名〕 碾米

~ کارخانهٔ 碾米厂

برنج دار (~ *dār*) 〔形〕 米的，米做的，米质的

~ غذای 有大米的饭菜

برنج زار (~ *zār*) 〔名〕 稻田

برنج کار (~ *kār*) 〔形、名〕 ①种稻的②种稻者

برنج مشك (*baranjmoshk*) 〔名〕 <植>山薄荷

برنجی I (*berenjee*) 〔形〕 大米（做）的

~ نان 大米面（做的）糕

برنجی II 〔形〕 黄铜（制）的

~ حلقهٔ 铜环

برنجین (*baranjeen*) 〔名〕 手镯

برنجین (*berenjeen*) 同 برنجی

برند (*barand*) 同 پرند

برند (*borand*) 〔形、名〕 ①锐利的，锋利的②

利剑

برنداف (*barandāf*) 同 روده I 条

برند آور (*barand-āvar*) 〔形〕 锋利的，利刃的

برندك (*barandak*) 〔名〕 小山丘

برندگی (*borandegee*) 〔名〕 ①（刀口）快，锋利②（语言）犀利，（性格）急，有锋芒

برنده (*barande*) 〔形、名〕 ①获得的，拿着的②获得者③战胜的，占上风的，赢的，左券在握的

~ جائزه 奖金获得者

(~ ورق) ~ خال 王牌

برنده (*borande*) 〔形〕 ①切断的，割切的②锐利的，锋利的，有锋芒的③〈口〉助消化的

~ تیغ 快刀

برنز Bronze 〔名〕 青铜，古铜

برنش Bronchi 〔名〕 支气管

برنشاندن (*barneshāndan*) 〔动〕（根 برنشان）①安置，安放②让…骑上③让…登上（王位）

برنشست (*barneshast*) 〔名〕 ①乘骑，骑上②马

برنشستن (*barneshastan*) 〔动〕（根 برنشین）①骑上②登上（王位）

برنشیت Bronchitis 〔名〕 〈医〉支气管炎

~ مزمن 慢性支气管炎

برنشین (*barnesheen*) برنشستن 的根

برنگ کابلی (*bereng-kābolee*) 〔名〕 〈植〉（喀布尔产的）樱桃李

برنون (*barnoon*) 〔名〕 一种上等丝绸

برنهاد (*barnehād*) 〔名〕 综合，综合法，合题

برنهادن (*barnehādan*) 同 نهادن

برنی (*barnee,bornee*) 〔名〕（装糖果或药物用的）罐子

برنیش (*borneesh*) 〔名〕 〈医〉腹泻

برو (*boroo*) 同 ابرو

برو (*baroo*) براو 的缩写形式

بروات (*baravāt*) 见 برات I 条

برواتی 〔形〕 〈银〉汇款的，汇兑的

~ عملیات 汇兑手续

برواز (*barvāz*) 〔名〕 休息处，休息

برواسیدن (*barvāseedan*) 同 برماسیدن

برواق (*barvāgh*) 〔名〕 〈植〉日光兰，阿福花属，黄水仙

بروبچه‌ها (*barobachehā*) 〔名〕 ①家眷（包括孩子）②〈口〉自己人，同伴，弟兄们

بروبر (*berober*) 同 بربر (*berber*)

بروبرگرد (*borowbargard*) 〔名〕 驳回，返复

~ بدون 坚定不移地

ندارد ~ 无可更改，不得更改

حرف او ~ ندارد . 他说话算数。

عقیدهٔ ما ~ ندارد . 我们的观点是坚定不移的。

بروبوم (*baroboom*) 〔名〕 地方，城镇

بروت (*boroot*) 〔名〕 胡子

~ باد 自负，装模作样

بر ~ کسی خندیدن 嘲讽，讥笑某人

باد در ~ کردن 自大，装腔作势，吹胡子瞪眼

~ کسی را برکندن 出某人的丑

بروج (*borooj*) 见 برج

برودت (*boroodat*) 〔名〕 ①寒冷②变凉，冷却③冷淡，淡漠，漠不关心

برودری (*boroodree*) 同 بردری

برودری دوز 同 بردری دوز

برودری دوزی 同 بردری دوزی

برور (*barvar*) 〔名〕 边，边缘；织边，布边；（衣服的）裾，下摆

بروز (*borooz*) 〔名〕 出现，显露，显出

~ دادن 表现，显露，显出；暴露，泄露（秘密等）

این جوانان استعداد و لیاقت خود را بخوبی ~ داده‌اند. 这些青年人的才能得到充分发挥。

~ کردن 出现，显露，显现

در چین کهنه اغلب قحطی و گرسنگی ~ میکرد. 旧中国经常闹饥荒。

بروز (*barvaz*) 同 برور

بروس (*boroos*) 同 برس Brosse

بروشك (*borooshak*) 〔名〕 灰尘，粉末

بروشور Brochure 〔名〕 小册子

بروفرود (*baroforood*) 〔名〕 ①高山和平地②上下高低③起伏

بروفه (*boroofe*) 〔名〕 穆斯林的头巾；手巾，毛巾；腰带

بروق (*boroogh*) 〔名〕 ① برق 的复数②闪电

بروق (*barvagh*) 同 برواق

بروکسل (*borooksel*) 〔名〕 布鲁塞尔（比利时首都）

برومند (*baroomand*) 〔形〕 ①果实累累的，丰产的，丰富的②富有的，富裕的③幸福的④同 آبرومند

برومندی 〔名〕 ①结果（实），丰富②富有，富裕③幸福

برومور Bromide 〔名〕〈化〉溴化物；溴化物乳剂

برون (*baroon*) 〔名〕 领头羊

برون (*boroon, beroon*) 同 بیرون

برون بر (~ *bar*) 〔名〕 （坚果的）软膜，外果皮，软皮

برونده (*barvande*) 〔名〕 篮子，包裹

بروندی (*boroondee*) 〔名〕 布隆迪（非洲）

برون روی (*boroon-rooy*) 〔形〕〈生〉外生的，外源的

برون سرا (~ *sarā*) 〔名〕 ①伪造硬币②外屋

برون سو (~ *soo*) 〔名〕 外面

برون شامه (~ *shāme*) 〔名〕〈解〉膜，心包

~ دل 〈解〉心包

برون شو (~ *shoo*) 〔名〕 出口

برون گرائی (~ *garā-ee*) 〔名〕 外向，朝外

برون مرزی (~ *marzee*) 同 بیرون مرزی

~ حق 治外法权

برونکوسکوپ Bronchoscope 〔名〕〈医〉支气管窥镜

برون لا (*boroon-lā*) 〔名〕 〈植〉（花粉粒之）外膜

برون مایه 〔名〕 〈生〉外胚层质，外质

برونیت Braunite 〔名〕 褐锰矿

برونئی 〔名〕 文莱（亚洲）

برونینگ Browning 〔名〕 勃郎宁手枪

بروی (*borooy*) 同 ابرو

بروی (*bar-vey*) بر او 的连写形式

بره (*barre*) 〔名、形〕 ①羊羔，黄羊羔②〈天〉白羊座③软弱的，驯服的

~ پوست 羊羔皮

بره (*bere*) 〔名〕 贝雷帽（一种无帽沿的帽子）

برهان (*borhān*) 〔名〕（复 براهین）①论证，证据，凭据，理由②帝王，力量

~ انی 〈哲〉归纳法，归纳推理

~ خلف 〈数〉反证法

~ قاطع 充分的论据，确凿的论据；波斯

语的一部词典名称

~ قاطع ذوحدين 〈哲〉两端论法

~ لمى 〈哲〉演绎法

~ موجز 〈哲〉省略推理法，省略三段论

براهين جمجمه 颅相学，骨相学

~ آوردن (~ كردن) (براى) 论证

برهانى 〔形〕 论据充分的，有根有据的，使人信服的

بره بره (*borre-borre*) 〔副、形〕 ①语无伦次地②一片一片的

~ حرف زدن 语无伦次

~ كردن 切成片状

بره بند (*barre-band*) 〔名〕 羊圈管理人

برهختن (*barhakhtan*) 同 برهيختن

بره كشى (*barre-koshee*) 〔名〕 幸运日，生意好的日子

برهم (*barham*) 〔形〕 ①聚集的②混在一起的，堆在一起的，紊乱的，混乱的，混合的

~ آمدن چشم 闭上眼

~ خوردن (~ شدن) 错乱，混乱，乱作一团，慌乱

~ زدن 翻乱，把…弄乱，使…紊乱；关（门窗等），破坏，消灭

صداى او سكوت را ~ زد . 他的声音打破了沉寂。

برهما (*berahmā*) 〔名〕〈宗〉（印度教的）梵天

برهمائى (*barahmā-ee*) 〔形、名〕〈宗〉①婆罗门的②婆罗门教徒，婆罗门

برهم خوردگى (*barham-khordegee*) 〔名〕 ①混乱，杂乱无章②不睦，纷争，争吵③受窘

برهم درهم (*barham-darham*) 同 درهم برهم

برهم ديگر (~ *deegar*) 同 بهمديگر

برهم زدگى (~ *zadegee*) 〔名〕 无秩序，混乱，紊乱，杂乱无章

برهم زن (~ *zan*) 〔形〕 ①消灭…的，破坏…的，把…弄乱的②(把纸牌)洗在一起的，掺和…的

برهم زنى (~ *zanee*) 〔名〕 消灭，破坏

برهمن (*barahman*) 〔名〕（复 براهمه）婆罗门（印度种姓制度的第一种性，僧侣）

برهمند (*barahmand*) 同 برهمن

برهمين (*barahmeen*) برهمن 的阴性

برهنگى (*berehnegee*) 〔名〕 ①裸体，光秃；裸露②〈地〉蚀土

برهنه (*berehne*) 〔形〕 ①裸体的，光着的，赤裸裸的；裸露出来的②贫穷的

~ شدن 脱光，赤身裸体

درختان در زمستان ~ ميشوند . 树木在冬季变得光秃秃的。

~ كردن 给…脱光(衣服)，使…赤身露体

~ گفتن 明讲，直言不讳

برهنه استخوان (~ *ostokhān*) 〔形〕 骨瘦如柴的

برهنه پا (~ *pā*) 同 پابرهنه

برهنه خوشحال (~ *khoshhāl*) 〔形、名〕 ①无牵挂的，无忧无虑的②莫名其妙的高兴

برهنه سر (~ *sar*) 〔形、名〕 ①光头的；头上不戴东西的②朝圣者

برهنه قدم (~ *ghadam*) 同 برهنه پا

برهنه گو 〔形〕（说话）开门见山的，直截了当的，（说话）毫无顾忌的

برهوت (*barahoot*) 〔名〕 ①〈宗〉炼狱②沙漠，荒野

بيابان ~ 沙漠

~ گرمای 酷热

برهودن (*barhoodan*) 〔动〕（根 برهو）①把…微微烧焦，烤焦②流浪

برهون (*barhoon*) 同 پرهون

برهه (*borhe*) 〔名〕 一段时间

در این ~ از تاریخ 在这段历史时期内

برهیختن (*barheekhtan*) 〔动〕（根 برهیز）①吸出，取出，拔出②开采，采掘，挖③教育

برهیز (*barheez*) برهیختن 的根

بری (*baree*) 〔形〕 ①无罪的，清白的②自由的，得免的③纯粹的，纯洁的，纯的

~ از گناه 无罪的

~ ذمه 被饶恕的；被免了债的

~ شدن 被宣告无罪

از دین ~ شده‌است 他的债已经免了。

~ کردن 宣告无罪，解放

او ~ از هرگونه حیله و نیرنگ است . 他是不会搞阴谋诡计的。

بری (*barree*) 〔形〕 ①陆上的，陆地的，大陆的②野生的(植物等)；田野的，草原的

بریا (*be-riyā*) 〔形、副〕 ①伪善的（地），假仁假义的（地）②伪装的（地）

بریات (*bariyyāt*) 〔名〕 慈善事业

بریان (*bereeyān*) 〔形、名〕 ①烤的，炸的，炒的②烤肉；炒菜；煸炒

~ ذرت 烤玉米

~ مرغ 烤鸡

~ شدن (被)烤，炸，煎，炒；〈转〉伤心，忧虑

~ کردن 烤，炸，煎，煸炒；〈转〉使伤心

دل کسی را ~ کردن 使…伤心，使…忧心如焚

بریان پز (~*paz*) 〔名〕 煎锅，烤炉

بریانتین Brilliantine 〔名〕 发腊，发膏，润发油

بریانی (*bereeyānee*) 〔形、名〕 ①烤的，炸的，煎的②煎肉铺，烤肉铺

بری بری Beriberi 〔名〕（医）脚气病

~ مرض 同上

بریت (*barriyyat*) 同 بریه (*barriyye*)

بریتانیا (*beretāniyā*) 〔名〕 不列颠，英国(欧洲)

بریج Bridge 〔名〕 桥牌（一种纸牌游戏）

بریجن (*bareejan*) 〔名〕 烤炉

برید (*bareed*) 〔名〕 报信者，信使

~ خوش‌نوید 传送佳音的信使

~ فلك 〈转〉月亮；土星

بریدگی (*boreedegee*) 〔名〕 ①切开，割开，剥(皮)②刻痕，切口，裂痕③(关系)破裂，断绝④(地表)断裂，皱褶

~ در حاشیه （印刷或书写中的）(行首)缩进；（行首）空格

~ در طول （柱子等上的长条形）凹槽

بریدن (*boreedan*) 〔动〕（根 بر）①切开，割开，砍断，切断②剪裁(衣服)③断绝(关系)，断绝(往来)④〈转〉安排，料理⑤〈宗〉割包皮礼

~ امید 失望，沮丧

~ جیب 偷窃，扒窃

~ شیر 牛奶变质（变酸）

طناب برید . 绳子断了。

پارتیزان‌ها سیم تلفن دشمن را بریدند . 游击队员切断了敌人的电话线。

چرا از ما بریدید ؟ 你为什么同我们断绝了往来?

بریده (*boreede*) 〔形、名〕（复 بریدگان）①被切开的，被割开的，被砍断的，被切断的②剪裁的③断绝的，破裂的，断裂的，破了的④上气不接下气的

　　！باد دست تجاوز کاران ~ 斩断侵略者的魔爪！

بریده بریده 〔副、形〕 断断续续地（的），时断时续地（的）

　　~ صدای 断断续续的声音

　　حرف زدن ~ 说话不连贯

بریده دم (~*dom*) 〔形〕 ①断尾巴的，割掉尾巴的②顽皮的，机警的

بریده زبان (~*zabān*) 〔名〕 ①哑吧，哑子②缄默不语

بریده گوش 〔名〕（牲畜等）剪去耳朵尖的；剪短头发露出耳朵的

بریزن (*bareezan*) 〔名〕 筛子

بریز و بپاش (*bereezo-bepāsh*) 〔名〕 ①杂乱无章②胡乱花钱，挥霍浪费

بریزه (*bereeze*) 〔名〕 安息香；一种涂抹剂，搽剂

بریشم (*bareesham*) ابریشم 的缩写形式

بریکت Briquette 〔名〕 煤球；煤砖

بریگاد Brigade 〔名〕 ①〈军〉旅②劳动组合③队

　　（کمون توده‌ای）تولیدی ~ （人民公社）生产大队

بریل Beryl 〔名〕 〈矿〉绿柱石，绿玉

بریلیم Beryllium 〔名〕〈化〉铍

بریلیوز Berylliosis 〔名〕〈医〉铍中毒

بریم (*bareem*) 〔名〕 早晨

برین I (*bareen*) 〔形〕 上面的，上边的，表面的，高级的，永恒的

　　~ باد 和风，微风，曦风

　　~ بهشت 天堂

　　~ چرخ 天穹

برین II بر این 的缩写形式

برین (*bereen*) 〔名〕 小窟窿，小孔，裂缝，裂隙

برین (*boreen*) 〔名〕 一片（一块）西瓜（或香瓜）

برینش (*boreenesh*) 〔名〕 ①切断，剪断②分离，分裂③〈医〉腹泻④剪刀

بریه (*bariyye*) 〔名〕（复 برایا） 生物，创造物；人类

بریه (*barrivye*) 〔名〕 不毛之地，荒地

بز (*boz*) 〔名〕 山羊

　　اخفش ~ 无知者，不懂装懂者

　　پیش آهنگ ~ 带头羊

　　حاضر و دزد حاضر ~ （争论时用）事实俱在；人赃俱在

　　طلیقه ~ （基督教《圣经·旧约》中叙述的）替罪羊

　　کوهی ~ 野山羊

　　ماده ~ 母山羊

　　نر ~ 公山羊

　　آوردن ~ 不走运

　　.او در زندگی~میاورد 他的日子过得不好。

　　~ گرفتن （~ کردن ، ~ گیر آوردن） 买便宜货

　　.او در این معامله ~ گرفت 他买了便宜货。

بز (*bazz*) 〔名〕 厚棉布；亚麻布

بزادی (*bazādee*) 〔名〕（矿）绿柱石

بزاز (*bazzāz*) 〔名〕 棉布商

بزازی (*bazzāzee*) 〔名〕 ①棉织品贸易②棉织品商店；棉布商

کردن ~ 买卖布匹

بزاق (*bozāgh*) 〔名〕 ①涎，唾液②痰

جوهر ~ 〈生化〉淀粉（糖化）酶

سیلان ~ 流涎症

بزاقی 〔形〕 唾液的，分泌唾液的

غدد ~ 〈解〉唾液腺

بزباز (*bazbāz*) 〔名〕 肉豆蔻皮(一种香料)

بزباز (*bozbāz*) 〔名〕 驯羊者

بزباش (*bazbāsh*) 〔名〕 青菜汤

بزبها (*bozbahā*) 〔名〕 很便宜的，廉价的，很不值钱的

بزچران (*boz-charān*) 〔名〕 牧羊人

بزحمت (*be-zahmat*) 见 زحمت

بزخو (*bozkhow*) 〔名〕 埋伏，伏兵

کردن ~ 设埋伏，打埋伏

بزدل (*boz-del*) 〔形、名〕 ①懦弱的，胆怯的②胆小鬼，懦夫

بزدلی 〔名〕 胆小，懦弱，谨小慎微

بزر (*bazr*) 〔名〕 ①粒，种子②〈喻〉孩子，子女

کتان ~ 亚麻籽

بزرج (*bozorj*) 同 بزرگ

بزرك (*bazrak*) 〔名〕 亚麻籽

تخم ~ 亚麻籽

روغن ~ 亚麻籽油

کنجالهٔ ~ 亚麻籽饼

بزرکار (*bazrkār*) 同 برزگر

بزرگ (*bozorg*) 〔形、名〕 ①大的，伟大的，巨大的②成年的，年长的③出名的，著名的④大人物，大东西⑤〈喻〉真主，国王

و کوچك ~ 大的和小的，大大小小，大人（和）小孩

برادر ~ 哥哥

پدر ~ 爷爷

خواهر ~ 姐姐

دانشمند ~ 大学者

کتاب ~ 厚书

جلوه دادن ~ 夸大(危险、损失等)，夸张

داشتن (~ شمردن) ~ 尊重，着重，重视，纪念

شدن ~ 大（起来），成长，长大，成人

کردن ~ 放大，增大，扩大，抚养成人，夸大

آن یتیم را سازمان حزبی ~ کرده‌است .

是党组织把那个孤儿抚养大的。

این میکروسکوپ جسم را هزار برابر ~ میکند.

这架显微镜把物体放大一千倍。

بزرگ ارتشتاران (*~ arteshtārān*) 〔名〕 总司令，最高统帅

بزرگان (*bozorgān*) 〔名〕 ①大人物，伟人，大名鼎鼎的人物②长辈，先辈

بزرگانه (*bozorgāne*) 〔形、副〕 体面的（地），高尚的(地)，大人物般的（地）

حرکات ~ 体面的行为

بزرگ پا (*bozorg-pā*) 〔形、名〕 脚大的（人）

بزرگتر (*bozorgtar*) : علی ~ 大阿里（指姓阿里的兄弟中年长的一个；在学校则指同姓阿里者中年长的或先入学的一个）

های فامیل ~ 长辈，长者，大人

بزرگترخانه 〔名〕 ①(王室或贵族家的)大管家，总管家②管家，管事人

بزرگتری 〔名〕 年长，资历深，职位高

بزرگ تن (*bozorg-tan*) 〔形、名〕 ①身材魁梧

的，大力士似的②巨人，大个子

بزرگ جثه (~ *josse*) 同 بزرگتن

بزرگداشت (*bozorgdāsht*) 〔名〕 庆祝，纪念；尊崇，尊敬，表示尊重

بزرگراه (*bozorgrāh*) 〔名〕 公路，大路

بزرگ زاده (*bozorg-zāde*) 〔名〕 达官贵人，出身高贵的人，名门后代

بزرگ سازی 〔名〕 放大，放大率

بزرگ سال 〔形、名〕 ①已成人的，成年的，年长的②上了年纪的③成人，成年人

بزرگ سالی 〔名〕 成年，年长，年纪大

بزرگ سیاهرگ (~*siyāh-rag*) 〔名〕〈解〉主静脉

بزرگ طبع (~*tab'*) 同 بزرگ منش

بزرگ کننده (~*konande*) 〔形〕 使…变大的

~ عدسی 放大镜

بزرگ مردی (~ *mardee*) 〔名〕 显贵，威风

بزرگ منش (~ *manesh*) 〔形〕 ①骄傲的，傲慢的②有派头的，威风凛凛的③高尚的，豪爽的，大度的

بزرگ منشانه 〔形、副〕 ①骄傲的（地），傲慢的（地）②派头十足的（地），威风凛凛的（地）；宽宏大量的（地）

بزرگ منشی 〔名〕 高尚，豪爽，派头；宽宏大量

بزرگنمایی (~*namāyee*) 〔名〕 放大，放大率

بزرگوار (*bozorgvār*) 〔形、名〕 ①伟大的，崇高的，高尚的②豪爽的，豪放的③受尊敬的④强的，有力量的⑤大人物，名人，才子

بزرگواری 〔名〕 ①伟大，崇高，高尚②豪爽，豪放③坚强，力量

بزرگ همت (*bozorg-hemmat*) 〔形〕 高尚的，宽宏大量的；有雄心壮志的，大度的

بزرگی (*bozorgee*) 〔名〕 ①大，巨大②伟大，宏伟③宽宏大量④年龄大，大尺码

~ طحال 〈医〉脾大

~ داشتن 有气魄，有气量

~ کردن (در ، از) 管理，照应，关照

بزرو (*bozrow*) 〔名〕 羊肠小道

بزغ (*bazagh*) 〔名〕 蛙，青蛙

بزغاله (*bozghāle*) 〔名〕 ①小山羊，山羊羔②〈天〉摩羯（星）座

~ فلك 太阳历十月（相当公历十二月至一月）

~ زائیدن （山羊或羚羊）生仔

بزغم (*bazgham*) 〔名〕 〈植〉金合欢属

بزغنج (*bozghonj*) 〔名〕 植物的瘿，空果，瘿果

بزك (*bazak*) 〔名〕 ①装饰，修饰②化装，装扮，打扮（尤指新娘）

~ اسباب (~ دوزک) 化装品

~ کردن 梳妆打扮

بزك (*bozak*) 〔名〕 小山羊

بزگانه (*bozgāne*) 〔名〕 〈天〉摩羯座（黄道十二宫之一，相当于一月）

بزگله (*bozgale*) 〔名〕 一群山羊

بزل (*bazl*) 〔名〕 ①刺孔，穿孔，打眼②〈医〉剖开③〈转〉不幸

~ شکم 剖腹术，切开腹腔

~ مثانه 膀胱切开术

اسباب ~ 〈医〉套针，套管针

~ کردن 刺孔，穿孔，打眼；剖开

بزله (*bazle*) 见 بذله

بزله گو (~*goo*) 见 بذله گو

بزم (*bazm*) 〔名〕 盛宴，宴会，节庆

آراستن ~ 设宴

بزماده (*boz-māde*) 〔名〕 母山羊

بزمان (*bazmān*) 〔形〕 ①酒醉的②悲哀的，伤心的

بزماورد (*bazmāvard*) 〔名〕 （从宴会上被带走的）食物

بزمجه (*bozmajje*) 〔名〕 〈动〉圆头蜥蜴

بزمچه (*bazmche*) 〔名〕 会餐，便宴

بزمرغ (*bozmorgh*) 〔名〕 〈动〉食火鸡

بزم سازی (*bazm-sāzee*) 〔名〕 举行宴会，设宴

بزمگاه (*bazmgāh*) 〔名〕 〈旧〉宴会厅，举行节庆的场合

بزم نشين (*bazm-nesheen*) 〔名〕 〈旧〉赴宴者，宾客

بزموی (*bozmooy*) 〔名〕 ①山羊毛②羊毛绳

بزميه (*bazmiye*) 〔名〕 宴席上赋的诗

بزن (*bazan*) 〔名〕 耙子

بزن (*bezan*) 〔形、名〕 ①勇敢的，英勇的②英雄，壮士③好打架的人

بزن بزن (~*bezan*) 〔名〕〈口〉打架

بزن بهادر (~ *bahādor*) 〔形、名〕 ①非常勇敢的②勇士

بزنگ (*bazang*) 〔名〕 钥匙

بزنگاه (*bezangāh*) 〔名〕 ①作案的地点(或时刻)②紧要关头，关键时刻

سر ~ 正好，刚巧，正是时候，正当关键时刻

سر ~ رسيدن 及时赶到

سر ~ از فرصت استفاده كردن 抓住机会

بزن و بكوب (*bezano-bekoob*) 〔名〕 狂欢，跳舞，手舞足蹈

بزودی (*be-zoodee*) 〔副〕 立刻，即刻，快

بزور (*be-zoor*) 〔副〕 强迫地，强制地

بزور (*bozoor*) 同 بذور

بزوش (*boz-vash*) 〔形、名〕 ①象山羊似的，②〈转〉反复无常的，任性的③羊毛

بزوشم (*boz-vashm*) 〔名〕 山羊的绒毛

بزوغ (*bozoogh*) 〔名〕（星辰）出现

بزومند (*bazoomand*) 〔形、名〕 ①犯罪的②犯罪

بزه (*bazah*) 〔名〕 罪过，过失，罪行

بزه‌كار 〔形、名〕 ①有罪的，犯罪的，罪孽深重的②犯罪者，罪人

بزه كاری 同 بزه

بزه گر (~ *gar*) 同 بزه‌كار

بزه گين 同 بزه‌كار

بزه مند (~*mand*) 同 بزه‌كار

بزی (*bozee*) 〔形〕 山羊的

ريش ~ 山羊胡子

صوت ~ 〈医〉 山羊声，羊鸣音（病的肺音之一种）

علف بايد به دهان ~ شيرين بيايد. 〈谚〉萝卜青菜各有所好。(比喻口味各有不同)

بزيچه Ⅰ (*bozeeche*) 〔名〕 ①小山羊②太阳历的第十个月（相当于公历十二月至一月）

بزيچه Ⅱ 〔名〕（挂肉的）肉钩子

بزيدن Ⅰ (*bazeedan*) 〔动〕（根 بز）①蹦，跳②弹（棉花）

بزيدن Ⅱ 同 وزيدن

بزين (*bezeen*) 〔形〕 备上鞍的（指马）

بزيون (*bezyoon*) 〔名〕 锦缎

بژ (*bajh*) 〔名〕 寒霜，霜雪

بژ Beige 〔名、形〕 ①原色哔叽，薄斜纹呢

②米色，本色③米色的，本色的

بژکول (*bajhkool*) 同 بشکول

بژم (*bajhm*) 〔名〕 露水

بژمان (*bajhmān*) 同 پژمان

بژمژه (*bojhmajhe*) 同 بزمجه

بژن (*bajhan*) 〔名〕 （沟底）淤泥

بس (*bas*) 〔形、副〕 足够的（地），充分（地），很多的（地），相当的（地）

~ است . 够了！

برای امروز ~ است . 够今天用的了。

این وظیفه ~ دشوار است. 这项任务相当艰巨。

همین ~ که . . . 只说…就可以了

همین قدر ~ که . . . 只说…就够了

~ که (از ~ که) 由于…，那么…

او از ~ که راه رفت ، خسته شد . 他由于走路太多而感到疲倦。

از ~ که گفت ، زبانش مو درآورد . 他说得嘴皮子都说破了。

. . . و ~ 只是…而已，如此而已

~ کردن 停止，阻止，中止

~ کن ! 够啦！算啦！别干下去了！行啦！

بسا (*basā*) 〔形、副〕 ①很多的②许多，多少③常常

چه ~ (ای ~) 多么多啊！

چه ~ اشخاصی که خود را فدای آزادی مردم کردند ! 有多少人为了人民的解放事业而献出了自己的生命啊！

~ میشود که . . . 常常是…

~ اتفاق میافتد که . . . 常常发生（这样的事）…，常有这种事…

بساتین (*basāteen*) 见 بستان

بسارده (*basārde*) 〔名〕 （已灌过水的）可耕田

بساروب (*basāroob*) 〔名〕 收集品，拾遗，拾（麦）穗

بساره (*besāra, besāre*) 同 ایوان

بساط (*besāt, basāt*) 〔名〕 ①床垫子，毯子，地毯，桌布②（商店橱窗）展出的样品，展品③华丽的摆设④摊子⑤棋盘⑥机关，组织

~ چای 茶摊

~ خرازی 杂货摊

~ سبزه 花园

~ آراستن (~ گستردن) 摆摊，铺开地毯

~ درآوردن 装傻

~ برچیدن (~ جمع کردن) 卷起垫子，完结，收摊，破产

. . . از . . . ~ برچیده باد 从…滚出去！

~ چیزی را چیدن (~ جور کردن) （为某事）做准备，张罗

~ عروسی چیدن 准备婚礼

~ کسی را بهم زدن 破坏某人的计划，坏某人的事

~ پهن کردن 摆摊子，打开垫子

آه در ~ نداشتن 穷得一文不名

عجب بساطی است ! （不明白时说）这是怎么搞的！

بساطش بهم خورد . 他的事情弄糟了。

بساط انداز (*~ andāz*) 〔名、形〕 旧货商人，摆杂货摊的

بساطت (*basātat*) 〔名〕 ①简单，简易，平易，浅显②俭朴，朴实③直言不讳，说诙谐话

بساك (*basāk*) 〔名〕 ①〈植〉花粉囊②花环，花冠③花药（花的带花粉部分）

بساك دان (*basākdān*) 〔名〕 〈植〉花粉囊

بسالت (*basālat*) 〔名〕 勇敢，勇猛，英勇

بسام (*bassām*) 〔名、形〕 面带微笑的（人），笑容可掬的（人）

بسامان (*basāmān*) 〔名〕 好事，善事；和蔼

بسامد (*basāmad*) 〔名〕 ①频繁，重复②〈理〉频率，周率

شنودی ～ 音频

بسامد سنج (～ *sanj*) 〔名〕 〈理〉频率计

بسان (*besān*) 〔副〕 象…那样，如…一样，类似…，如…

بسانیدن (*basāneedan*) 〔动〕（根 بسان）灌溉

بساو (*basāv*) بساویدن 的根

بساوائی (*besāvā-ee*) 〔名〕 触觉

بساوش (*besāvesh*) 同 بساوائی

بساوند (*basāvand*) 〔名〕 韵，韵脚

بساویدن (*besāveedan*) 〔动〕（根 بساو）感觉，触；抚摸

بسائط (*basā-et*) 见 بسیطه

بسایط (*basāyet*) 同 بسائط

بسباس (*besbās*) 同 بزباز (*bazbāz*)

بسباسه (*basbāse*) 同 بزباز (*bazbāz*)

بسپار (*baspār*) 〔名〕 〈化〉聚合物，聚合体

بسپارش (*baspārsh*) 〔名〕 聚合作用

تراکمی ～ 缩聚作用

بسپایك (*baspāyak*) 〔名、形〕 ①〈植〉水龙骨属②多脚的

بسپایه (*baspāye*) 同 بسپایك

بست Ⅰ (*bast*) 〔名〕 ①联系，连接，关联，结扣②〈技〉活门，阀，卡板③（机器的）外壳，盖④接合器，焊接口⑤支柱，支架

زانوئی ～ 〈机〉隅撑，角撑

～ بندو 勾结，串通

بست Ⅱ 〔名〕 ①（伊朗宗教上认为不可侵犯的）避难所，禁地②吸毒量

شکستن ～ 离开避难所

نشستن ～ 藏身于避难所，避难

بستاخ (*bostākh*) 同 گستاخ

بستان (*bostān*) 〔名〕（复 بساتین）花园；果木园，菜园

بستان آرا(ی) (～ *ārā*) 同 بستان پیرا(ی)

بستان افروز (～ *afrooz*) 〔名〕〈植〉鸡冠花

بستان بان (～ *bān*) 同 بستان پیرا(ی)

بستان پیرا(ی) (～ *peerā*) 〔名〕（花园）园丁

بستانچی (～ *chee*) 〔名〕（菜园）园丁

بستان سرا(ی) (～ *sarā*) 〔名〕 住宅里的花园

بستان فراز (～ *farāz*) 〔名〕 花坛，花圃

بستان کار 〔名〕 ①菜园园丁②园艺家

بستان کار (*bestān-kār*) 〔名〕 放债人，债权人

با وثیقه ～ 有保债权人

عادی ～ 无保债权人

～ برگ 借据

حساب کسی را ～ کردن 某人在银行里有存款

مبلغی را به ～ حساب کسی گذاشتن 借款给某人

بستانکاری (*bostānkāree*) 〔名〕 园艺

بستانکاری (*bestānkāree*) 〔名〕 应付给债权人的钱，借款

بستانی (*bostānee*) 〔形、名〕 ①花园的，园艺

的②园丁

بستاوند (*bostāvand*) 〔名〕 起伏不平的地面，坎坷之地

بستدن (*bestadan*) 〔动〕（根 بست ）同 گرفتن

بستر (*bestar*) 〔名〕 ①床；卧铺，铺开的被褥②花坛，苗床

~ بیماری 病床

~ خواب 睡觉的床

~ رودخانه 河床

~ سمندر 〈诗〉火

~ گلها 花坛

در ~ ناز آرمیدن 睡舒服觉；过舒坦日子

~ افکندن (~ انداختن ، ~ گستردن) 铺床

از ~ برخاستن 起床

به ~ خواب رفتن 上床睡觉

بستر آهنگ (*~āhang*) 〔名〕 被子；褥子

بستر نشین (*~nesheen*) 同 بستری

بستری (*bestaree*) 〔形、名〕 卧床不起的（病人）；临床的，临诊的

~ بودن 卧床不起

او يك ماه تمام در خانه ~ بود . 他在家卧床不起整整一个月了。

~ شدن 病倒在床上，躺倒

~ کردن 让（病人）卧床休息

آنها آن بیمار را در بیمارستان ~ کردند . 他们把那个病人送去住院。

بستك (*bastak*) 〔名〕 ①勺子②仆人

بستگان (*bastegān*) 〔名〕 ①亲人，家属②遭监禁者；犯人

بستگاه (*bastgāh*) 〔名〕 避难地；禁地

بستگی (*bastegee*) 〔名〕 ①联系，关系，关联，依附，依赖；紧密②友谊③冻结④〈医〉便秘

~ دارد (با ، به) 这取决于…，这视…而定

بستن (*bastan*) 〔动〕（根 بند ）①捆，绑，拴，连接，系，包扎（伤），包装②关闭（门、窗等），闭（目），合上（书）③阻断，堵塞④板结，冻结，（血）凝固⑤缔结，订立（条约等）⑥把（过失）推在…身上⑦课（税），征收⑧装配（武器）⑨中魔

~ هوا 天气阴沉

آب ~ 以大水冲

آبله ~ 长满麻斑

آیین ~ 收拾，打扮，装饰

امید ~ 寄希望于…

بار ~ 装货；结果实；〈喻〉变富，发财

بکار ~ 执行，实行

به توپ ~ 炮轰

به خود ~ 假装，装作

پل ~ 造桥

حساب ~ 结帐

خیال ~ 想象，推测，猜想

دست و پای . . . را ~ 束缚…手脚

دل ~ 倾心，恋上，依恋

سد ~ 筑坝

صورت ~ 得到执行；想象

طمع ~ 贪婪，眼馋

عهد ~ 缔约，结盟

قرارداد ~ 签订条约

کمر ~ 准备好，准备上阵

گرو ~ (شرط ~) 打赌

گمرك ~ (مالیات ~) 课税

لب ~ 闭口不言

~ مرز 封闭边界

~ نعل （给牲畜）钉掌

~ نقاب 伪装，戴面具

~ نقش 学得好；留下印象

~ يخ 结冰

. اسپ را بدرخت بست 他把马拴在树上。

! لطفاً در را ببنديد 请关上门!

بستناك (*bastnāk*) 〔形〕 冻结的，凝结的，凝固的，止住的（血等）

بست نشين (*bast-nesheen*) 〔名〕 藏身于避难所的人

بستنگاه (*bastangāh*) 〔名〕 系舶处，系留处

بستنى (*bastanee*) 〔名〕 冰淇淋

چوبى ~ 冰棍

خامه‌اى ~ 奶油冰淇淋

ليوانى ~ 纸杯冰淇淋

~ نان 蛋卷冰淇淋

بستنى سازى (*~sāzee*) 〔名〕 冰淇淋制作

بستو I (*bastoo*) 〔名〕 瓦盆，瓦罐

بستو II 〔名〕〈植〉①(豆)荚，长荚果②花萼

بست و بند (*basto-band*) 〔名〕 ①系，固定②（桥梁的）交叉支撑③〈转〉安排④勾结

كردن ~ 系，固定

بسته (*baste*) 〔形、名〕（复 بستگان）①盖上的，关闭的，封闭的，扣上的②冻结的，凝结的③包装好的④缔结的⑤与…有关的，有连带关系的，取决于…的⑥包，包裹，小件行李，邮包⑦亲友，亲属⑧囚犯

پستى ~ 邮包，包裹邮件

دوا ~ 药粉兜

كوچك ~ 小包裹

~ يونجه 一抱干草

(~ حساب) ~ چك （只能通过银行收款的）划线支票

(علف وغيره) ~ يک 一捆（草等）

(با ، به) بودن ~ 取决于…，视…而定

. اين امر به مقتضيات ~ است 这事应该根据需要而定。

هنگاميكه سرنوشت كشور بسرموئى ~ است... 当国家处在危急的时刻…

شدن ~ 封闭，关闭，堵

. جاده ~ شده است 路堵住了。

بسته بندى (*~bandee*) 〔名〕 包装，打包

كردن ~ 同上

بسته رحم (*~rahem*) 〔形、名〕 不生育的(女人)

بسته زبان (*~zabān*) 〔形〕 舌头短的；（由于为难）不好开口的，结结巴巴的

بسته ميان (*~miyān*) 〔形〕 准备好了的

بستى (*bastee*) 〔形〕 藏身于避难所中的

بسد (*bossad*) 〔名〕 珊瑚

بسدك (*basdak*) 同 بسك

بسدين (*bossadeen*) 〔形〕 红色的，珊瑚色的

بسراق (*bosrāgh*) 〔名〕〈矿〉黄玉

بسزا (*be-sazā*) 〔名〕 值得的，应当的，应有的，对…相适宜的

~ استقبال 恰当的欢迎

~ كمك 应有的帮助

بس شمارى (*bas-shomāree*) 〔名〕〈数〉乘法，乘法运算

بس شمر (*~shomor*) 〔名〕〈数〉乘数

بس شمرده (*~shomorde*) 〔名〕〈数〉被乘数

~ جدول 乘法表

بسط (*bast*) 〔名〕 ①扩大，扩展，扩充，展开，发展②阐述③铺开
نفوذ ~ 扩大影响
و توسعه ~ 发展，扩大
~و توسعه اقتصاد و تأمین تدارکات 发展经济，保障供给
دادن ~ 扩大，扩展，展开，发展；阐述
. تا دو ساعت مطلب را ~ داد 他对此问题阐述了两个小时。
یافتن ~ （得以）扩大，扩展，扩充，展开

بسطت (*bastat*) 〔名〕 宽度，扩充，广阔

بسفایج (*basfāyaj*) 同 بسپایک

بسفور (*bosfor*) 〔名〕 博斯普鲁斯（海峡）
~ بغاز 同上

بسك (*bask*) 〔名〕 ①束，捆（特指收割后捆起的庄稼）②幅射，集束

بسکتبال Basketball 〔名〕 篮球

بسکله (*baskela, baskele*) 〔名〕 门栓

بسگانی (*basgānee*) 〔名〕 <动>多配性，一雄多雌；<植>杂性式

بسگوی (*basgooy*) 同 پرگو

بسل (*basal*) 同 ارزن

بسلامت (*be-salāmat*) 〔副〕 健康地，平安地

بسم (*besm*) 〔介〕 以…名义（باسم 的缩写形式）
الله ~ 以安拉之名，以真主之名；〈转〉请，请吧！
~ الله الرحمن الرحيم 以大仁大慈的安拉之名（穆斯林在做某件事之前常这样说）

بسمل (*besmel*) 〔名、形〕① 砍掉脑袋的牲畜（作祭祀用）②宰杀了的，用作祭祀的③〈转〉驯服的，服服贴贴的，逆来顺受的
~ مرغ 宰杀了的鸡
کردن ~ 屠宰，供献牺牲，献祭

بسمل گاه (*~gāh*) 〔名〕 屠宰场

بسمله (*besmelah*) بسم الله الرحمن الرحيم 的缩写形式（见 بسم 条）

بسمه (*basme*) 〔名〕 ①同 وسمه ②印刷

بسمه چی 〔名〕 印刷工人

بسمه خانه 〔名〕 印刷所

بسمه گر (*~gar*) 同 بسمه چی

بسند (*basand*) 同 بسنده
آمدن ~ 满足，满意，够
کردن ~ 使…满足，得到满足

بسنده (*basande*) 〔形〕 足够的，富裕的，充分的
بودن ~ 满足，够
(به ، بر) کردن ~ 使…满足，得到满足

بسنده کار (*~kār*) 〔形〕 满足的，满意的

بسودن (*besoodan*) 〔动〕（根 بساو）①触，触及②钻孔③消除，消灭④混杂，混合

بسوريدن (*bosooreedan*) 〔动〕（根 بسور）咒骂，诅咒

بسوق (*bosoogh*) 〔名〕 高耸，巍峨；能干，有能耐

بسی (*basee*) 〔形、副〕 ①很多的，大量的②很，颇，大量地，非常，相当，很多
اشخاص ~ 许多人
~ بزرگتر 大得多
~ مشکل 很困难的（地）

بسيار (*besyār*) 〔形、副〕 ①很多的，大量的②很，大量地，非常，很多
~ رنج 极大的痛苦
(~ کاغذ) ~ کاغذ 很多纸

(كتابها ~) ~ كتابهاى 很多书

خوب! ~ 很好! 好极了! 对! 行!

هوا ~ سرد است . 天气很冷。

بسياران (*besyārān*) 〔名〕 许多人，一大群人

بسيار خسب (*besyār-khosb*) 同 بسيارخواب

بسيار خواب (*~ khāb*) 〔形、名〕 喜欢睡觉的，嗜睡的(人)

بسيار خوار (*~ khār*) 〔名、形〕 ①贪食者，食量大者②贪吃的

بسيار دان (*~ dān*) 〔形、名〕 ①知识渊博的②博学者③同 بسيار دانه

بسيار دانه (*~ dāne*) 〔形〕 多粒的

بسيار سخن (*~ sokhan*) 同 بسيارگو

بسيارفن (*~ fan*) 〔形〕 ①多才多艺的，博学的②机巧的，灵巧的，随机应变的

بسيار گو(ى) (*~ goo*) 〔形、名〕 话多的，喜欢说话的(人)

بسيار نعمت (*~ ne'mat*) 〔形〕 很富足的，很富裕的

بسيار نوش (*~ noosh*) 〔名〕 酒徒，嗜酒者

بسيار هوش (*~ hoosh*) 〔形〕 非常聪明的

بسيارى (*besyāree*) 〔名〕 多，充足，充分

پدر آن كارگر در جامعهٔ كهنه از ~ غم و غصه مرد . 那位工人的父亲在旧社会忧郁而死。

بسيج (*baseej*) 〔名〕 ①动员；装备，准备②目的，企图；意志，意向

~ جزئى 局部动员

~ سفر 旅行的打算，想旅行

~ عمومى (~ همگانى) 总动员

~ زمان (~ وقت) (战争)总动员时间，濒死

~ به پرداختن 整装待发

~ دادن (~ كردن) 动员

حزب ما بخاطر بناى سوسياليسم توده‌هاى وسيع مردم را ~ و تجهيز كرده‌است . 我党动员广大群众建设社会主义。

بسيجى 〔形〕 (在战争发生时)应当动员的，必须动员的

بسيجيدن (*baseejeedan*) 〔动〕 (根 بسيج) ①动员，使…进入战斗准备②企图，打算

بسيچ (*baseech*) 同 بسيج

بسيچيدن (*baseecheedan*) 同 بسيجيدن

بسيط (*baseet*) 〔形、名〕 ①单纯的，简单的，非派生的，基本的②宽广的，广阔的③详尽的；长的④纯正的，纯粹的⑤幅度，长度⑥诗律的名称

~ جسم 〈化〉原素

~ جملهٔ 〈语〉简单句

بسيطه (*baseete*) 〔名〕 ① بسيط 的阴性②广场；土地

بسيم (*baseem*) 〔形〕 微笑的；笑容满面的，眉开眼笑的；高兴的，愉快的

بش (*bash*) 〔名〕 锅子

بش (*bosh*) 〔名〕 马鬃

بش Ⅰ (*besh*) 〔数〕 五

~ انداختن 投签

بش Ⅱ 〈口〉 به اش 的缩写形式

بشار (*beshār*) 〔形、名〕 ①被吸引住的②疲乏的，精疲力尽的③以金银镶嵌的④捐钱

بشارت (*bashārat*) 〔名〕 美

بشارت (*beshārat*) 〔名〕 (复 بشارات) 喜讯，好

消息，佳音

(~ آوردن (~ دادن ، ~ کردن 报喜讯，传佳音

بشارت دهنده (*~ dehande*) 〔名〕 报喜者

بشارت رسان (*~ resān*) 同 بشارت دهنده

بشاش (*bashshāsh*) 〔形〕 高兴的，欢乐的，愉快的；生气勃勃的

~ باچهرۀ 笑容满面地

بشاشت (*bashāshat*) 〔名〕 高兴，欢乐，愉快；生气勃勃

بشاشي (*bashshāshee*) 同 بشاشت

بشاك (*bashshāk*) 〔名〕 骗子，说谎者

بشخصه (*beshakhse*) 〔副〕 亲自，个人

بشخودن (*beshkhoodan*) 〔动〕（根 بشخای）抓，搔

بشخيدن (*bashkheedan*) 〔动〕（根 بشخ）发光，发亮；照耀

بشر (*bashar*) 〔名〕 人，人类

~ تنفر از 厌恶人类，厌世，愤世嫉俗

~ علم طوايف 人类学，人种学

~ نوع 人类

بشر دوست (*~ doost*) 〔形、名〕 ①仁爱的，博爱的，仁慈的②博爱主义者，人道主义者

بشر دوستانه 〔形、副〕 ①人道主义的，仁爱的，仁慈的②人道地，仁爱地

بشر دوستي 〔名〕 仁爱，博爱，仁慈，人道（主义）

بشر شناسي (*~ shenāsee*) 〔名〕 人类学，人种学

بشره (*bashare*) 〔名〕 ①〈解〉〈生〉表皮，外层②外貌，外表（指人），外观

از ~ اش پيداست که ... 看样子他是…

بشري (*basharee*) 〔形〕 人的，人类的

بشريت (*bashariyyat*) 〔名〕 人类

بش زن (*bash-zan*) 〔名〕 鋦盆、鋦碗的人

بشقاب (*boshghāb*) 〔名〕 盘子，餐具；盘形

~ خالی （正菜以外的）附加菜

~ (تو) گود 深底盘子

~ لب تخت 小碟子

بشقاب گرم کن (*~ garm-kon*) 〔名〕 洗碗机

بشقابي (*boshghābee*) 〔形、名〕 ①〈动〉板状的，有盾鳞的②一种小香瓜

بشك (*bashk*) 〔名〕 ①雹，霜②调情

بشک (*boshk*) 〔名〕 一绺卷发

بشکافتن (*beshkāftan*) 〔动〕（根 بشکاف）破裂，划破

بشکفتن (*beshkoftan*) 〔动〕（根 بشکف）含苞待放

بشکن (*beshkan*) 〔名〕（高兴时或跳舞时）弹指头的响声；一捻手指发出的劈拍声

~ زدن 以手指打响，弹指

بشکن بشکن (*~ beshkan*) 〔名〕（跳舞时）活跃，狂欢；（喧闹的）宴会，酒宴

بشکول (*bashkool, beshkool*) 〔形〕 ①灵活的，灵巧的②勤劳的，闲不住的③个子大的④小气的⑤同 وسمه

بشکوهيدن (*beshkooheedan*) 同 شکوهيدن

بشکه (*boshke*) 〔名〕 ①大木桶，瓮形桶（多指中部宽两头较窄的封口大桶，盛水或酒用）②桶（石油容量单位）

يك ~ نفت 一桶石油

بشگر (*beshgar*) 同 بشگرد

بشگرد (*beshgard*) 〔名〕 ①打猎②猎人③猎场

بشگير (*bashgeer*) 〔名〕 ①口巾②手巾

بشم (*basham*) 〔形〕 悲哀的，沮丧的，愤恨的

بشم (*bashm*) 〔名〕 不信教的人，异教徒

بشنگ (*beshang*) 〔名〕 钻，凿子，錾子

بشنيز (*bashneez*) 〔名〕 〈植〉蓍草，多叶蓍草

بشوراندن (*bashoorāndan*) 同 شوراندن

بشورانيدن (*beshoorāneedan*) 〔动〕 （根 بشوران） 搅拌，散失

بشوريدن (*beshooreedan*) 〔动〕 （根 بشور） 发怒，拒绝

بشولانيدن (*bashoolāneedan*) 〔动〕 （根 بشولان） 使…移动，摇动

بشوليدن (*boshooleedan*) 〔动〕 （根 بشول） ①动，走动，移动②激动，焦急不安，骚动

بشير (*basheer*) 〔名〕 （复 بشراء） ①报喜信的人，报喜人②美貌者

بشيز (*basheez*) 同 پشيز

بصارت (*basārat*) 同 بصيرت

بصائر (*basā-er*) 见 بصيرت

بصر (*basar*) 〔名〕 （复 ابصار） ①目力，视力②眼睛③识知，学问

~ آلات 光学仪器

~ علم نور و 光学

بصراء (*bosarā'*) 见 بصير

بصره (*basre*) 〔名〕 巴士拉（伊拉克）

بصرى (*basaree*) 〔形〕 ①眼力的，视觉的，视力的②充满活力的，有生命的

~ آلات 光学仪器

اسباب ~ براى هدايت بمب 轰炸瞄准具

~ اشتباه （视）错觉

~ روش سمعى و 视听法

~ زاويهٔ 视角

~ وسائل 视觉器官

~ هنرهاى 造型艺术

بصرى (*basree*) 〔名〕（伊拉克）巴士拉人

بصل (*basal*) 〔名〕 ①葱头②钢盔

بصل النخاع (*basalo-nnakhā'*) 〔名〕 〈解〉延髓

بصلى 〔形〕〈植〉鳞茎状的，由鳞茎生长的

بصير (*baseer*) 〔形〕 （复 بصراء） ①有慧眼的，有洞察力的，有眼力的②有才智的，有见识的，聪明的

بصيرانه 〔副〕 有远见地，聪明地，有洞察力地

بصيرت (*baseerat*) 〔名〕 （复 بصائر） ①洞察力，眼光，眼力②才智，见识，远见

ارباب ~ （اهل ~） 有识之士，有卓识远见的人

از روى ~ 锐利地，明察（秋毫）地，有远见地

با ~ 有远见地，有洞察力地，聪明地

چشم （ديده） ~ 慧眼

بضاعت (*bezā'at*) 〔名〕 （复 بضائع） ①财物，财产，资产，产业，资本，贵重品②货物，商品③能力，购买力；手段

علمى ~ 科学财富

مالى ~ 物质财富

مزجات ~ 微薄的资本

من هنوز ~ حريد آنرا ندارم. 我现在还买不起这件东西。

بضع (*baz'*) 〔名〕 几个，小数（三至九以内）；一些

بضع (*bez'*) 见 بضعه

بضعه (*bez'e*) 〔名〕 （复 بضعات ، بضاع ، بضع） ①一块，一部分②〈喻〉心肝宝贝（指儿女）

بط (*bat, batt*) 〔名〕 (复 بطاط ، بطوط) ①鸭 ②鸭形盛酒器

بطارقه (*batāreghe*) 见 بطريق

بطال (*battāl*) 〔形〕 ①枉然的，徒劳无益的，无谓的；废话连篇的，没有价值的，无用的②懒惰的，闲散的③失业的，无业的，无所事事的④勇士，壮士，英雄

بطالت (*betālat*) 〔名〕 ①徒劳，无谓，无用②懒惰，游手好闲，无所事事，无业③勇敢，大胆，英雄气概

به ~ 空空地，空虚地，白白地

ايام را (در بستر بيمارى) به ~ گذاردن (长期因病) 卧床不起

وقت خود را به ~ گذراندن 虚度时光

بطانه (*betāne*) 〔名〕 ①衣里，衬里②腻子，油灰

روسى ~ (抹在窗框上使玻璃固定的) 油灰，腻子

كردن ~ 填塞，堵塞，腻住，抹上油灰

بطانه (*batāne*) 〔名〕 ①秘密②挚友

بطائت (*batā-at*) 〔名〕 迟缓，缓慢，消极，怠慢态度

بطحاء (*bathā'*) 〔名〕 ①洪水流经之渠道②赛马场，赛马训练场③〈喻〉麦加

بطر (*batar*) 〔名〕 极度兴奋；傲慢无礼，使性子

بطر (*botr*) 同 بتر

آوردن ~ (打牌) 输，不走运

بطرى Bottle 〔名〕 瓶子

آتش زا ~ 燃烧瓶

بنزين ~ 汽油瓶

ليد ~ 〈化〉莱顿瓶

بطريرک (*batreerak*) 同 بطريق

بطريق (*betreegh*) 〔名〕 (复 بطارقه) ①古罗马军队首领②古罗马贵族，行政长官；显贵③ (亚美尼亚和格鲁吉亚) 天主教中的总主教

بطش (*batsh*) 〔名〕 ①进攻，侵犯，进犯，使用暴力，暴行②强力，力量

بطل (*batal*) 〔名〕 (复 ابطال) 勇敢的人，勇士

بطلان (*botlān*) 〔名〕 ①无益，无用，无效，徒劳②虚伪，虚妄，不可靠；伪言，伪行③注销，消掉，〈法〉(由上级法院) 撤消原判决④反驳，驳斥

تقاضاى ~ 上诉申请撤消原判

خط ~ كشيدن (روى) 取消，勾消，删掉，抹掉，划掉

در ~ چيز نوشتن 书面驳倒…，书面驳斥

بطليموس (*batleemoos*) 〔名〕 托勒密 (古希腊天文学家)

بطليموسى 〔形〕 托勒密的

هيئت ~ 托勒密体系，天动说

بطن (*batn*) 〔名〕 (复 بطون) ①肚子，腹，内脏，内部②〈解〉心室③地球内部，地心④〈转〉深处，秘密，内心，真谛⑤部落，部族

پيچيده گوش ~ 〈解〉(内耳的) 迷路

بطناً بعد ~ 代代相传

در بطون و اعماق روح 在心灵深处

ما از ~ اين امر مطلع هستيم . 我们了解这件事情的真相。

بطن پرست (*~parast*) 〔名〕 贪食者

بطنى (*batnee*) 〔形〕 腹的，肚子的，内部的

برادر ~ 同母兄弟

بطولت (*botoolat*) 〔名〕 英勇，英勇精神

بطون (*botoon*) ①见 بطن ②内心，思想

بطونیکا (*betooneekā*) 〔名〕〈植〉水苏属，石蚕属

بطیٔ (*batee'*) 〔形〕 缓慢的，慢的，迟缓的

(الفهم ~) الانتقال ~ 笨的，迟钝的

(السیر ~) الحرکه ~ 慢腾腾的，缓慢的，动作慢的

الهضم ~ 难消化的，无法消化的

امور ~ جریان 事物的缓慢进程

الاثر ~ داروی 见效慢的药

~ نبض 缓慢的脉搏

شدن ~ 减速，减退

کردن ~ 使…减退，使…缓慢

بطیخ (*betteekh*) 〔名〕 ①西瓜，甜瓜②爬蔓属（黄瓜，西瓜等）

بطین (*bateen*) 〔形〕 大肚子的，大腹便便的

بظر (*bazr*) 〔名〕 ①〈解〉阴蒂，阴核②手指

بع بع (*ba'-ba'*) 〔名〕（羊叫声）咩咩

کردن ~ 同上

بعبع (*ba'ba'*) 〔名〕 ①青春期②倒水声

بعث (*ba's*) 〔名〕 ①打发，派遣②使…复活，使…再生，复兴③复兴党④唤醒，激起

~ حزب 复兴党

~ عصرآل 文艺复兴时代

~ یوم‌آل 复活日

کردن ~ 唤醒，激起；打发，派遣；使…复活，使…再生

بعثت (*be'sat*) 〔名〕 ①派遣；使命②复活，再生

بعد (*ba'd*) 〔副〕 以后，之后，然后

از ~ 在…之后，除…之外

از اینکه ~ 在…以后

(~ ده روز) از ده روز ~ 十天以后

از ظهر ~ 下午，午后

التحریر ~ （信末签名后的）又及，附言；（书籍等的）附录；跋

(ازاین ~) ~ از این به 从此以后

(ازآن ~) ~ از آن به 自那以后

~ اما （信函中称呼后写）谨此…

~ روز 下一天，隔一天

از این ~ وکیل 想当议员的人，想要成为议员的人

یکی ~ از دیگری 一个接一个

بعدها انشاء الله 不久以后

بعد (*bo'd*) 〔名〕（复 ابعاد）①遥远，远离②长度，尺度，尺寸③〈天〉黄经

تیر ~ 最大射程

مسافت ~ 最大距离

بعداً (*ba'dan*) 〔副〕 以后，今后，然后

بعد آینده (*ba'd-āyande*) 〔形〕 接踵而至的

بعدها (*ba'dhā*) 〔名〕 后来，以后

بعدی (*ba'dee*) 〔形、名〕 ①今后的，以后的；后面的②下一个

بعض (*ba'z*) 〔名〕（复 ابعاض）一些，部分，若干

بعضاً (*ba'zan*) 〔副〕 ①有时，偶尔②部分地

بعضی (*ba'zee*) 〔形、代〕 ①一些，部分，若干②某些人，有些人

اوقات ~ 有时

زنان ~ 有些妇女

(از) کارگران ~ 有些工人

ها نرفتند . ~ 有些人没有去。

بعل (*ba'l*) 〔名〕（复 بعال）①配偶，主人②真主

بعلاوه (*be-alāve*) 〔副〕 除此之外，再者

بعمد (*be-amd*) 〔副〕 故意地，蓄意地

بعنف (*be-onf*) 〔副〕 强行，勉强

بعول (*bo-ool*) 同 بعل

بعيد (*ba-eed*) 〔形〕 ①远的，遥远的②〈转〉未必有的，不可能的，罕见的

ماضی ~ 〈语〉遥远过去式

~ مسافت 远距离

~ شدن 远离

~ کردن 使…离开；隐蔽

بنظر میرسد ~ . 看来不大可能。

نیست ~ . 有可能，并非不可能

نمیدانیم که ~ . . . 我们并不认为…是不可能的。

اینکار از شما ~ است . 您不可能做出这种事的。

تجاوز و تعرض از یك کشور سوسیالیستی واقعی ~ است . 一个真正的社会主义国家是不会侵略别人的。

بعير (*ba-eer*) 〔名〕 骆驼

بعينه (*be-eyne*) 〔副〕 确实，正是

بغ (*bagh*) 〔名〕 主，真主，神；偶象

بغ (*bogh*) 〔名〕 〈口〉腮

~ کردن 噘嘴，鼓腮，生气

بغا (*baghā*) 〔名、形〕 ①娼妓②不正当的，不道德的，淫荡的

بغات (*boghāt*) 见 باغی Ⅱ条

بغاز (*boghāz*) 〔名〕 ①海峡②咽喉

~ داردانل 达达尼尔海峡

بغاز (*beghāz*) 〔名〕 ①楔，楔子②鞋子的楦头

بغاوت (*boghāvat*) 〔名〕 ①压迫，侵略②违抗，不服从，桀骜不驯③压榨

بغايت (*be-ghāyat*) 〔副〕 极端，非常，异常

بغبغو (*baghbaghoo*) 〔名〕（鸽子）咕咕叫声

بغتتاً (*baghtatan*) 〔副〕 突然，忽然，猝然地

~ رسیدن (~ رخ دادن) 不期而至，突如其来，意外发生

بغچه (*boghche*) 同 بقچه

بغچه بندی (*~bandee*) 同 بقچه بندی

بغداد (*baghdād*) 〔名〕 巴格达（伊拉克首都）

بغدادش خراب است . 〈口〉他无精打彩；他无钱，他饿了，他没真才实学。

بغرا (*baghrā*) 〔名〕 公猪，野猪

بغرا (*boghrā*) 〔名〕 ①一种面条汤②〈动〉鹳

بغرنج (*boghranj*) 〔形〕 紊乱的，纷繁的，错综复杂的

بغض (*boghz*) 〔名〕 嫌恶，厌恶；怨恨，仇恨，敌对

~ کردن 表示嫌恶，愤恨，义愤填膺

~ گلوی او را گرفت . 他哽咽起来了。

بغضش ترکید . 他哇的一声哭起来了。

بغضش گرفت . 他喉咙梗塞了。

بغضاء (*baghzā'*) 〔名〕 深仇大恨，冤仇，高度敌视

بغل (*baghal*) 〔名〕 ①腋窝②〈转〉胸膛，怀抱③傍，侧，边④抱，搂⑤一把，一抱（指柴）

~ ران 〈解〉腹股沟

~ جیب （衣服）内贴袋

~ چوب زیر （跛子用的）拐杖，丁字形的拐杖

~ در 在…旁，在…身边

~ زیر 腋窝，腋下

یك ~ هیزم 一把劈柴

~ کسی خوابیدن 同某人睡觉，同居；躺

在某人身边

رفتن ~ 走到一边

زدن ~ 搂，抱，抱起；抱在怀里；幸灾乐祸

زیر ~ زدن 挟起，抱起；幸灾乐祸

کردن ~ 珍爱；抱在怀中；告别

مادر بچهٔ خودرا ~ کرد. 母亲抱起了自己的孩子。

~ باز کردن (~ گشودن) 敞开怀抱

~ خالی کردن (اسب) （马）猛地跳起来

(در) ~ گرفتن (~ کشیدن) 抱，拥抱

در ~ کسی نشستن 坐在某人身边

او کتاب را زیر ~ خود گذاشت. 他把书夹在腋下。

یک کمی از بغلش درآر! 把那条边稍微切掉一些!

بغل (*baghl*) 〔名〕 骡子

بغل بر (*baghal-bor*) 〔名〕 页边的空白，边缘

بغل پرکن (*baghal-por-kon*) 〔形〕 胖的（多指妇女），丰满的

بغل تری (*~ taree*) 〔名〕 害羞

بغل چپ (*~ chap*) 〔名〕（足球）左边锋

بغل خواب (*~khāb*) 〔名〕 同居者，配偶；姘妇

بغل خوابی 〔名〕 同居

بغل دست (*~dast*) 〔形、介〕 ①位于一侧的，位于旁边的②在…之旁

خانه ~ 屋旁

بغل راست (*~rāst*) 〔名〕（足球队）右边锋

بغل شش (*~shesh*) 〔名〕（六角形）小匣子

بغلط (*be-ghalat*) 〔副〕 错误地，不正确地

بغلطاق (*baghaltāgh*) 〔名〕 马的装饰物

بغلك (*baghalak*) 〔名〕 ①〈医〉腹股沟腺炎②腋窝③幸灾乐祸；嘲笑

زدن ~ 幸灾乐祸

بغل گیر (*baghal-geer*) 〔形〕 ①抱…的，搂…的②可以抱起来的

بغل گیری 〔名〕 ①拥抱②伊朗一种古典摔跤式

بغلی (*baghalee*) 〔形、名〕 ①侧面的②可随身携带的③〈转〉袖珍的④旅行者携带的水瓶或酒瓶

~ بچهٔ 怀抱中的婴儿，襁褓中的婴儿；要人抱哄的婴儿

~ تقویم 袖珍日历

~ جیب 侧兜（口袋儿）

~ ساعت 怀表

~ شیشهٔ （随身携带的）水壶

~ کتاب لغت 袖珍词典

~ کیف 皮包，提包

بغند (*baghand*) 〔名〕〈旧〉生皮子

بغی (*baghy*) 〔名〕 ①不公平，虐待，迫害，压迫②暴动，叛乱，不服从③多雨

کردن ~ 同上

بغیاز (*bagh-vāz*) 〔名〕 赏赐，恩赐，小费

بغیض (*bagheez*) 〔形〕 敌意的，可恶的，可恨的

بفتره (*baftare*) 〔名〕 擒鸟兽的诱饵，圈套

بفج (*bafj*) 〔名〕 唾沫，唾液

بفخم (*bafkham*) 〔形〕 许多的，密集的，众多的，稠密的

بفنج (*bafnaj*) 〔名〕 无毒的蛇

بفهمی نفهمی (*befahmee-nafahmee*) 〔副〕〈口〉有点儿，信不信由你

~ لاغر شده است. 他不知不觉地瘦了一点。

بق (*baghgh*) 〔名〕 ①臭虫，虱子②艰难③个

子；长相

بق (*boghgh*) 〔名〕 口，嘴

بقاء (*baghā'*) 〔名〕 ①持久，存在，生存②残存，存留③〈理〉守恒，不灭

　　آثار ~ 遗迹，遗物，残余

　　انرژی ~ 〈理〉能量守恒

　　جرم ~ 〈理〉质量守恒

　　~ دار 阴间

　　. عمر شما باشد ~ 祝你长寿。

بقاع (*boghā'*) 见 بقعه

بقال (*baghghāl*) 〔名〕 食品杂货商，水果商，叫卖商

بقال وچغال (*baghghālo-chaghāl*) 〔名〕 做小本生意者，小本买卖

بقالی (*baghālee*) 〔形、名〕 ①食品杂货的②杂货铺

　　~ دكان 食品杂货铺

بقاول (*baghāval*) 〔名〕 厨房负责者；掌勺厨师

بقايا(ى) (*baghāyā*) 见 بقيه

　　فئوداليسم ~ 封建残余

بقبقه (*baghbaghe*) 〔名〕 ①（流水的）汩汩声；（欢乐的）咯咯声②徒有名声者

بقچه (*boghche*) 〔名〕 一包，一束，一捆，包袱，包裹

　　بستن ~ 打包，打结

بقچه بندی (*~bandee*) 〔名〕 包装，包皮，打包

بقچه كش (*~kesh*) 〔名〕 ①替他人背包者②拉皮条的人，老鸨

بقر (*baghar*) 〔名〕 ①公牛②母牛

بقراط (*boghrāt*) 〔名〕 （古希腊医师）希波克拉底

بقراطی 〔形〕 希波克拉底（学派）的

　　~ طب 希波克拉底派医学

بقربقو (*bagharbaghoo*) 〔名〕 ①怒号，哭号②叫嚷，喧哗

بقری (*bagharee*) 〔形、名〕 ①牛的②牛般的；迟钝的③纺织厂

　　~ جوع 〈医〉善饥；贪食者

بقطع (*be-ghat'*) 〔副〕 毅然地，决然地

بقع (*bogha'*) 见 بقعه

بقعه (*bogh'e*) 〔名〕 （复 بقع ، بقاع） ①地方，地区，地点，场所；低地②寺，寺院③陵，陵墓

بقل (*baghl*) 〔名〕 （复 بقول） ①蔬菜；豆子②草木植物

بقلمه (*boghlame*) 〔名〕 填馅火鸡（肉）

بقله (*baghle*) 〔名〕 豆荚，豆类，蔬菜

بقلة الغزال (*baghlatol-ghazāl*) 〔名〕〈植〉白藓

بقلی (*baghlee*) 〔形、名〕 ①青菜的②青菜商

بقم (*bagham*) 〔名〕 ①〈植〉洋苏木，苏方（一种可提取红色染料的木材）②彩色油漆

بقول (*boghool*) 见 بقل

بقولات (*boghoolāt*) 〔名〕 蔬菜，谷物；豆科（植物）

بقه (*boghe*) 〔名〕 公种牛

بقيع (*baghee'*) 〔名〕 ①树木丛生之处②位于麦地那的一处陵墓名

بقيه (*baghiyye*) 〔名〕 （复 بقايا） ①残余，剩余；找回的钱②残留者，其余的人，剩下的人③续集，续篇（小说、文章等）④欠债，负债，欠款

　　دانشجويان ~ 其余的大学生

　　. دارد ~ （未完）待续。

　　. ما ~ پول را گرفتيم 我们拿到找回的钱。

بقية السيف (*baghiyyato-sseyf*) 〔形、名〕 ①（战

场上的）幸存者，生存者②残余

بك Back 〔名〕 ①（足球赛中的）后卫②贝克的爵位，老爷，先生

چپ ~ 左后卫

راست ~ 右后卫

بك Ⅰ (*bak*) 〔名〕 青蛙

بك Ⅱ 〔名〕 ①躲藏的地方②森林，丛林③荒原

بك (*bok*) 〔名〕 ①带鼻儿的罐子②脸颊

بكاء (*bokā'*) 〔名〕 哭，啼哭

بكاء (*bakkā'*) 〔形〕 嚎啕大哭的

بكار (*be-kār*) 〔形〕 ①需要的，被…用的，适用的，用得着的②做事的，忙于…的

بودن ~ 需要

داشتن ~ 需要

بكارت (*bakārat*) 〔名〕 童贞，处女性

~ پردهٔ 〈解〉处女膜

~ حالت 处女性，处女时期

ازالهٔ ~ كردن 破坏贞操

~ گرفتن (از) (~ دختری را برداشتن) 破坏贞操

بكام (*bekām*) 〔形〕 成功的，顺利的，达到目的的

بكاول (*bokāvol*) 同 بقاول

بكتر (*baktar*) 〔名〕 锁子铠甲

بكر (*bekr*) 〔名、形、副〕 (复 ابكار) ①第一胎生的孩子，头生子②处女，少女③未开垦的④贞节的，无瑕疵的⑤独特的，独创的⑥完全地，断然，直截了当地

~ دختر 处女

~ زمين 未开垦的土地

~ فكر 独特的想法，独到的见解

~ كار 独创性的工作

~ مضمون 首创

اين معدن ~ و دست نخورده است. 这个矿还没有开发。

بكرات (*be-karāt*) 〔副〕 不止一次地，屡次地，一而再，再而三

بكران (*bokrān*) 〔名〕 锅巴或其他粘在锅底的食物

بكردار (*bekerdār*) 〔名〕 相似，类似，正如

بكرزايى (*bekr-zāyee*) 〔名〕 〈生〉单性生殖，孤雌生殖

بكزاده (*bak-zāde*) 〔名〕 贵族之子

بكس Box 〔名〕 拳术，拳击

بكسل (*boksel*) 〔名〕 拖，拉，牵引

~ زنجير 拖缆，纤

~ كردن （用拖船）拖或牵引

بكسمات (*baksemāt*) 〔名〕 饼干

بكلى (*bekollee*) 〔副〕 完全，全部

او ~ شفا يافت. 他痊愈了。

بكم (*bokm*) 〔形、名〕 哑子（的）

بكم (*bakam*) 〔名、形〕 ①哑巴，哑子②哑的

بكن (*bekan*) 〔名〕 喜剥削他人者

بكن (*bekon*) 〔形、名〕 好色之徒（的）

بكوك (*bakook*) 〔名〕 金属兽形酒盅或酒杯

بكونك (*bakoonak*) 〔名〕 木刀，木制马刀

بكى Ⅰ (*bakee*) 〔形〕 贵族的，显贵的

بكى Ⅱ 〔形、名〕 爱哭的（人）

بكيم (*bakeem*) 〔形〕 哑的

بگ (*bag*) 同 بيگ

بگاره (*begāre*) 〔名〕 （波斯湾中的）小船

بگاره چى 〔名〕 船家，划船者

بگاه (*be-gāh*) 〔形、副〕 适时的，按时的；清晨

بگتر (*bagtar*) 同 بکتر

بگم (*begom*) 同 بیگم

بگمار (*bogmār*) 〔形〕 胜利的

بگماز (*bagmāz*) 〔名〕 ①忧愁，悲哀②宴席

بگماز (*begmāz, bagmāz*) 〔名〕 ①酒②酒杯③饮酒

~ کردن 举行酒宴，招待客人

بگومگو (*begoo-magoo*) 同 بگونگو

بین ما هیچ ~ در نگرفته است . 我们从未争吵过。

بگونگو (*begoo-nagoo*) 〔名〕〈口〉争吵；口角；争端

~ کردن 争吵；顶嘴

بگونیا Begonia 〔名〕〈植〉秋海棠

بگیر Ⅰ (*begeer*) 〔名〕〈植〉阿勃勒(腊肠树)

بگیر Ⅱ ：~ دست 贪婪的手

بگیر بگیر (*begeer-begeer*) 〔名〕 群起而攻之，(陷入)重围

بگیر و ببند (*begeero-beband*) 〔名〕 逮捕者

بل (*bal*) 同 بلکه

بل Ⅰ (*bol*) 〔名〕 ①在空中接住(一种游戏用语)②男孩的生殖器

~ گرفتن 在空中接住；〈转〉唾手而得；(轻易地)获得高位，平步青云；抓住机会

از هوا ~ گرفتن 同上

بل Ⅱ 〔形〕 充满的，许多的

بل Ⅲ 〔名〕 〈植〉沙枣

بل Bel 〔名〕 贝，贝尔(电平单位)

بلاء (*balā'*) 〔名、形〕 ①不幸，灾难，灾祸②强制③狡猾的④测验，考试，考验

~ بسر کسی آوردن 给某人带来灾祸，使某人大难临头

در ~ انداختن 使…遭到不幸

~ برای جان خود خریدن 自讨苦吃，自找麻烦

~ دیدن (~ گرفتن ، به ~ گرفتار شدن) 遭到不幸

او چه بلائی است ! 他真讨厌！

بلا (*belā*) 〔介〕 ①无，没有，缺②常作构词前缀，表示"不"、"无"等意思，如：~ فاصله ، ~ درنگ 等

بلااراده (*belā-erāde*) 〔形、副〕 ①无志气的(地)；没有决心的(地)②优柔寡断的(地)；不由自主的(地)

بلااستثناء (*~estesnā'*) 〔形、副〕 毫无例外的(地)；一概的(地)

بلااستفاده (*~estefāde*) 〔形、副〕 ①没有使用的②不能用的

بلااسم (*~esm*) 〔形、副〕 匿名的(地)，无名的(地)，无记名的(地)

بلاانحراف (*~enherāf*) 〔形、副〕 ①坚定的(地)，始终不渝的(地)②不动摇的(地)

بلاانقطاع (*~enghetā'*) 〔形、副〕 不间断的(地)

بلاانگیز (*balā-angeez*) 同 بلا آور

بلا آور (*~āvar*) 〔形〕 带来不幸的，给…招致不幸的，灾难性的

بلاتأخیر (*belā-ta'kheer*) 〔形、副〕 不停的(地)，刻不容缓的(地)，立即

بلاتخلف (*~takhallof*) 〔形、副〕 ①顺从的，不违抗的②无疑，的确，必然

بلاتردید (*~tardeed*) 〔形、副〕 无疑义的

（地），毫不犹豫的（地），无可争论的（地）

بلاتشبیه (~ *tashbeeh*) 〔形、副〕 无可比拟的(地)，无比的(地)；可能比拟得不恰当，但…

بلاتصدی (~ *tasadee*) 〔形〕 无任所的

بلاتصور (~ *tasavvor*) 〔形、副〕 不可思议的（地），不加思考的(地)，仓促的（地）

~ تصدیق 预先判断，过早判断

بلاتغییر (~ *taghyeer*) 〔形、副〕 ①不变的(地) ②经常的（地）；始终如一的（地）

بلاتکلیف (~*takleef*) 〔形、副〕 不知所措的(地)

بلاتکلیفی 〔名〕 不知所措

بلاتوقف (~ *tavaghghof*) 〔副〕 立刻，立即；马不停蹄地，一口气

بلاج (*balāj*) 〔名〕 ①席子②可编织席子的植物

بلاجواب (*belā-javāb*) 〔形〕 没有答复的，杳无音信的

(را) گذاشتن ~ 不给回答，不给音信

ماندن ~ 没有得到答复，杳无音信

بلاچین (*balā-cheen*) 同 بلاگردان

بلاحرکت (*belā-harakat*) 同 بیحرکت

بلاد (*belād*) 见 بلد Ⅰ条

بلادت (*balādat*) 〔名〕 愚蠢，迟钝，笨拙

بلادر Ⅰ (*balādar*) 〔名〕 〈植〉檟如树属

بلادر Ⅱ 〔名〕 新娘头上的饰物

بلادرنگ (*belā-darang*) 〔形、副〕①很快的，不停顿的②立即，马上

بلادن Belladonna 〔名〕 〈植〉颠茄

بلادیده (*balā-deede*) 〔形、名〕 （遭到）不幸的（人），遭难的（人）

بلار (*balār*) 同 بلال

بلارج (*balāraj*) 〔名〕〈动〉鹳

بلارسیده (*balā-raseede*) 同 بلادیده

بلارک (*balārak*) 〔名〕 ①优质钢②优质钢制的马刀，军刀

بلازده (*balā-zade*) 同 بلادیده

بلاسبب (*belā-sabab*) 〔形、副〕 无理由的(地)，无缘无故的（地），无根据的（地），无端的（地）

بلاسیدن (*balāseedan*) 同 پلاسیدن

بلاشبهه (*belā-shobhe*) 同 بلاتردید

بلاشرط (~ *shart*) 〔形、副〕 绝对的（地），无条件的（地）

~ تسلیم 无条件投降

بلاشک (~ *shak*) 同 بلاتردید

بلاصاحب (~*sāheb*) 〔形〕 无主人的，无主的

بلاع (*ballā'*) 〔名、形〕 ①贪食者，好食者，饕餮②狼吞虎咽的，贪吃的

بلاعزل (*belā-azl*) 〔形〕 不可改变的，不能挽回的；不可取消的，不可废止的；终身的（如议员等）

بلاعوض (~ *avaz*) 〔形、副〕 无报酬的(地)，无代价的（地），无偿的（地）

~ انتقال 无偿让与

~ کمک 无偿援助

بلاغ (*balāgh*) 〔名〕 通知，报导；召唤，命令

اخیر ~ 最后通牒

بلاغت (*balāghat*) 〔名〕 ①能说善辩，雄辩，辩才，（口才、语言）纯熟②（年龄）成熟

~ با 口才流利的，口齿伶俐的

~ علم 修辞学

کردن ~ 到达成年

بلاغی (*balāghee*) 〔名〕 口才好的人，讲话流

利的人

بلافاصله (*belā-fāsele*) 〔形、副〕 ①不断的，连续的②即刻，立即，直接地，马上就

بلافصل (~ *fasl*) 〔形〕 直接的，最接近的；继续的

~ فرزند 下一代

بلاقيد وشرط (~ *gheydo-shart*) 〔形、副〕 无条件的（地），绝对的（地）

بلاكش (*balā-kash*) 〔形〕 痛苦的，受害的，受难的；穷困的

بلاكشي 〔名〕 受苦难，受痛苦

بلاكلام (*belā-kalām*) 〔形、副〕 ①无可争辩的(地)，无条件的(地)②无二话可说的(地)，顺从的（地）

بلاگردان (*balā-gardān*) 〔名、形〕 ①供品，祭品；牺牲，防止（人发生）不幸之物②免了灾的，幸免于难的

بلاگرفته (~ *gerefte*) 同 بلاديده

بلال (*balāl*) 〔名〕 ①玉蜀黍，玉米②爆玉米花

بلامالك (*belā-mālek*) 同 بلاصاحب

بلامانع (~ *māne'*) 〔形、副〕 无阻碍的(地)，无困难的（地），顺利的（地）

بلامتصدى (~ *motasaddee*) 〔形〕 （职务)空缺的

~ محل 空缺的职务

بلامحل (~ *mahal*) 〔形〕 没有钱做保的

~ چك 空头支票

بلامعارض (~ *mo-ārez*) 〔形〕 不受干扰的，平平安安的；无权提出要求的

بلامقدمه (~ *moghaddame*) 〔形、副〕 ①突然的(地)，突如其来的（地）②开门见山的（地）

بلامنازع (~ *monāze'*) 〔形、副〕 无可争辩的（地），独占的（地）

~ سلطهٔ 独占的统治权

بلاموجب (~ *mowjeb*) 同 بلاسبب

بلانسبت (~ *nesbat*) 〔名〕 〈口〉请原谅（我的）冒昧；不揣冒昧

بلانصيب (~ *naseeb*) 〔形〕 颠沛流离的

بلانكت (*belānket*) 〔名〕 白炖肉

بلاوارث (*belā-vāres*) 〔形、名〕 无继承者的(人)

بلاواسطه (~ *vāsete*) 〔形、副〕 直接的（地）

بلاوجه (~ *vajh*) 〔形〕 （期票）无数的，失效的；无根据的，无理由的

بلاوصول (~ *vosool*) 〔形〕 没收到的

بلاهت (*balāhat*) 〔名〕 ①愚昧，白痴，无知②迟钝

بلايا (*balāyā*) 见 بليه

بلايه (*balāye*) 〔名、形〕 ①妓女，不正经的女人，放肆的女人②妓女般的，淫荡的

بلايه‌كار (~ *kār*) 〔形、名〕 ①低级的，下流的，不知羞耻的②妓女

بلبان (*balabān*) 同 بالابان I 条

بلبرينگ Ball-bearing 〔名〕 滚珠轴承

~ كارخانهٔ 轴承厂

بلبشو (*belbeshoo*) 〔名、形〕 喧哗（的），紊乱（的），混乱（的）

بلبشوبازى (~ *bāzee*) 同 بلبشو

بلبل (*bolbol*) 〔名〕 夜莺

زرد ~ 金丝雀，黄莺

شاه طهماسب ~ 〈口〉多嘴多舌的人

گنج ~ 猫头鹰

شدن ~ 喋喋不休，多嘴多舌；焦急，激动

بلبل زبان (~ *zabān*) 〔形〕 喋喋不休的，说个

没完的

بلبل زبانی 〔名〕 喋喋不休，说个没完

بلبلستان (*bolbolestān*) 〔名〕 多夜莺的地方

بلبل سخن (*bolbol-sokhan*) 〔形、名〕 口才伶俐的（人）

بلبل مزاج (*~ mezāj*) 〔形〕 善感的，多情的

بلبل نوا (*~ navā*) 〔形〕 声音婉转如夜莺的，莺歌燕语（般）的

بلبله (*bolbole*) 〔名〕 ①细颈瓶，咖啡壶②（由细颈容器倾注液体时所发出的）咕嘟咕嘟声，潺潺声③呜咽声，啜泣声，抽泣

بلبله (*balbale*) 〔形、名〕 ①鼓起的，突出的②不可理解的话语③过分忧虑

بلبله گوش (*~goosh*) 〔形、名〕 招风耳朵的（人）

بلبلی (*bolbolee*) 〔形、名〕 ①夜莺般的，好听的②小木桶，小桶

~ کردن 耍嘴皮子；说漂亮话

بلبلی گوش (*~goosh*) 同 بلبله گوش

بلجیك (*beljeek*) 同 بلژیك

بلخ (*balkh*) 〔名〕 巴尔赫（阿富汗）

~ قاضی 不公正的法官

بلخج (*balkhach*) 〔名〕 ①〈化〉绿矾②〈化〉碳酸钾

بلخم (*balkham*) 〔名〕〈旧〉投石器，投石环索

بلد I (*balad*) 〔名〕（复 بلدان ، بلاد ）城镇，地方；国家，区域

~ اهل 市民

نفی ~ کردن 流放，放逐

بلد II 〔名、形〕 ①响导，陪同②内行，行家③通晓…的，谙习的，懂行的

(را) ~ بودن 知道，懂行

او زبان فارسی ~ است . 他懂波斯语。

من راه این کوه را بلدم . 我熟悉这条山路。

(را) ~ شدن 知晓，得知，明白

بلدان (*boldān*) 见 بلد I 条

بلدچی (*baladchee*) 〔名〕 响导，（熟识某地的）通人

بلدرچین (*beldercheen*) 〔名〕 〈动〉鹌鹑

~ میلچهٔ （诱擒鸟兽的）场所，圈套；（诱擒鸟兽用的）引诱物，囮子

بلده (*balde*) 〔名〕（复 بلدان ）小城市，镇

بلدی (*baladee*) 〔形〕 ①城市的，都市的②市政的

~ انجمن 市政局

~ عوارض 市政税

بلدیت (*baladiyyat*) 〔名〕 通晓，懂行，内行，谙习

بلدیه (*baladiyye*) 〔名〕 市政局，市政府

بلژیك (*beljheek*) 〔名〕 比利时（欧洲）

بلژیکی 〔形、名〕 ①比利时的②比利时人

بلسان (*balasān*) 〔名〕 ①香液，香膏，香脂，香树胶②芳香树

بلسانی 〔形〕 香脂的

بلسك (*balask*) 〔名〕 ①（从器皿中取药片的）小铁勺②转子，叉子③〈动〉燕子

بلسک (*belesk, bolosk*) 同 بلشک

بلشك (*boloshk*) 〔名〕 （烤肉串用的）铁签

بلشویزم (*bolsheveezm*) 同 بلشویسم

بلشویسم (*bolsheveesm*) 〔名〕 布尔什维主义

بلشویك (*bolsheveek*) 〔名、形〕 ①布尔什维克②布尔什维克的

～ حزب 布尔什维克党

بلشویکی 〔形〕 布尔什维克的

بلع (*bal'*) 〔名〕 吞下，咽下

～ کردن 同上

بلعجب (*bol-ajab*) 〔形、名〕 ①奇异的，奇妙的；惊奇的②怪事③卖艺者，小丑

بلعم (*bal'am*) 〔形、名〕 ①贪食者，饕餮②贪婪的，贪心的，贪得无厌的

بلعیدن (*bal-eedan*) 〔动〕 （根 بلع ）吞，吞下

بلغاء (*bolaghā'*) 见 بلیغ

بلغار I (*bolghār*) 同 بلغارستان

بلغار II 〔名〕 多脂革

بلغارستان (*bolghārestān*) 〔名〕 保加利亚(欧洲)

بلغارستانی 同 بلغاری I 条

بلغاری I (*bolghāree*) 〔形、名〕 ①保加利亚的②保加利亚人③保加利亚语

بلغاری II 〔形〕 多脂革制成的

بلغاك (*bolghāk*) 〔名〕 喧哗，骚乱

بلغت الحلقوم (*balaghatol-holghoom*) 〔副〕 (吃)饱

بلغر (*bolghor*) 同 بلغور II 条

بلغراد (*belgherād*) 同 بلگراد

بلغشنه (*bolghoshne*) 〔名〕 套马索

بلغم (*balgham*) 〔名〕 粘液（组成有机体四种体液之一），痰

～ بینی 鼻涕

～ دافع 助咳药；祛痰剂

بلغم آور (～*āvar*) 〔形〕 祛痰的

～ دوای 祛痰药

بلغمی (*balghamee*) 〔形〕 ①含粘液的，粘液质的②粘粘糊糊的人，不振作的人③胖得难以动弹者

بلغمی مزاج (～*mezāj*) 〔形、名〕 粘粘糊糊的（人）；迟钝的（人），冷淡的（人），不动感情的（人）

بلغور I (*bolghoor*) 〔名〕 ①嘟哝，喃喃自语②华丽的词藻

～ کردن 嘟哝，喃喃自语；言语不俗，妙语警人；（说话）装腔作势

بلغور II 〔名〕 去壳的谷物碎片（如麦片、燕麦片等）

～ جو 燕麦片；燕麦粥

～ هندی 西（谷）米

～ آبگوشت 粥，薄糊

بلغونه (*bolghoone*) 〔名〕 〈旧〉胭脂

بلغه (*bolghe*) 〔名〕 〈旧〉口粮

بلف Bluff 〔名〕 ①投机②虚张声势，吓人的手段

～ زدن (به) 虚张声势，吓人

بلفاست (*belfāst*) 〔名〕 贝尔法斯特（北爱尔兰首都）

بلفضول (*bolfozool*) 〔形、名〕 ①令人讨厌的，多嘴多舌的，管闲事的，扯闲谈的②学者，饱学之士

بلق (*bologh*) 〔名〕 （瓶子流水）咕嘟咕嘟（的响声）

بلك (*belak*) 〔名、形〕 ①礼物，礼品②新的，新奇的（东西）

بلك (*belk*) 〔名〕 火焰，火舌

بلکامه (*bolkāme*) 〔形〕 渴望…的，期望…的

بلکك (*belkak*) 〔名〕 温水，微温水

بلکه (*balke*) 〔连、副〕 ①(不但)…而且…②而，而是③与此相反④也许，可能

نه فقط ما ~ همهٔ مردم براثر این پیش آمد متأسف شدند . 不但是我们而且所有的人对这一事件都感到悲痛。

او یک آدم خود خواه نیست ~ همیشه سعی دارد که دیگران را یاری دهد . 他不是一个自私自利的人，相反，他总是尽力帮助别人。

. آمده باشد ~ 他可能已经来了。

بلگراد (*belgrād*) 〔名〕 贝尔格莱德（南斯拉夫首都）

بلگه (*balge*) 〔名〕 罪证，物证，脏物

بلم I (*balam*) 〔名〕 平底船，小船，浮桥船

بلم II 〔名〕 ＜动＞安抽鱼，鳁鱼

بلما (*balmā*) 〔形、名〕 ①稠密的，厚的；粗壮的②软须

بلماج (*bolmāj*) 〔名〕 肉汤，面汤

بلمنیت Belemnite 〔名〕 箭石（一种古生物化石）

بلمه (*balme*) 〔名〕 ①大胡子②长大胡子的人

بلمه ریش 〔名〕 胡子很长的人，大胡子

بلند (*boland*) 〔形、副〕 ①高的，身材高的②长的，大的；开始的③大声的（地），高声的（地）④＜转＞高贵的，高级的，显著的

(~ پیشانی) ~ اقبال 幸福的人

(~ بالای) ~ اندام 高个子

~ توپخانهٔ 重炮

~ درخت 高树

~ ریسمان 长绳子

~ شبهای 长夜

~ صدای 高声，大声

~ عصر 傍晚时分

~ کوه 高山

~ لباس 长连衣裙

~ مصوت 长元音

~ مقام 高位，要职

~ نام 出名，有名

~ همت 雄心

افتادن ~ 昂贵，身份提高

انداختن ~ 高高掷起；盛赞

برداشتن ~ 提高；夺奖，赞扬

پریدن ~ 高飞

دیدن ~ 看得起；敬重，惊讶

حرف زدن ~ 大声说话

شدن ~ （日、月等）升起，出来，立起，（物价等）高涨；变长；起床

. ذرت ~ شده است 玉米已经长出来了。

. ما هر روز صبح زود ~ میشویم 我们每天起得很早。

کردن ~ 举起，抬高，提高，拉长；让…起床；＜口＞偷；勾引（妇女）

. صدای خود را ~ کرد 他提高了嗓门。

. خاکریز رودخانه را ~ کردند 河堤加高了。

. شبهای زمستان ~ است 冬天夜长。

سنگی را که ~ کرد ، عاقبت بروی پای خود ش افتاد . 他搬起石头砸了自己的脚。

بلند اختر (*~akhtar*) 〔形〕 幸运的，走运的，福星高照的

بلند اختری 〔名〕 幸运，走运

بلند اراده (*~erāde*) 〔形〕 有雄心的，有志气的

بلند ارکان (*~arkān*) 〔形〕 ①居高位的，据要津的②强的，威风的，威严的，堂皇的

بلند افسر (*~afsar*) 〔形〕 带冠冕的（指国王）

بلند اقبال (~ *eghbāl*) 同 بلند اختر

بلند اقبالی 同 بلند اختری

بلند اقتدار (~ *eghtedār*) 〔形〕 有势力的，强的，有权势的

بلند آواز (~ *āvāz*) 〔形〕 ①大嗓门的②名声很大的，名声响的

بلند آوازگی (~ *āvāzegee*) 〔名〕 著名，德高望重，大名鼎鼎

بلند آوازه (~ *āvāze*) 〔形、名〕 大名鼎鼎的（人物），名声大的（人），著名的（人物）

～ شدن 名声在外，大名鼎鼎

بلند بالا 〔形〕 ①高个子的②冗长的，详细的（如文章、报告）

～ جوان 身材颀长的青年人

～ شرح 详情的阐述

～ عریضهٔ 长篇声明

～ کاغذ 长信

بلند بانگ (~ *bāng*) 〔形〕 声音高的，嗓门高的

طبل ～ و در باطن هیچ 〈谚〉华而不实（直译：鼓声虽高腹中空）

بلند بخت (~ *bakht*) 同 بلند اختر

بلند بختی 同 بلند اختری

بلند بین (~ *been*) 〔形〕 ①有志气的，有抱负的②有眼光的，有高见的，高瞻远瞩的

بلند بینی 〔名〕 ①有志气，有抱负②有眼光，有高见，高瞻远瞩

بلند پایگی (~ *pāyegee*) 〔名〕 ①身份高，身居要职②高尚

بلند پایه 〔形〕 ①有身份的，任要职的，负责的②高尚的，优越的，卓越的

～ شاعر 造诣高超的诗人

بلند پر (~ *par*) 同 بلند پرواز

بلند پرواز (~ *parvāz*) 〔形〕 ①展翅翱翔的，升高的②高尚的，胸有大志的③飞黄腾达的④高傲的，自以为了不起的⑤〈转〉夸夸其谈的，爱吹牛的，好高骛远的

～ روح 高尚的灵魂

بلند پروازی 〔名〕 ①展翅翱翔，升高②高尚（思想等），胸怀大志③飞黄腾达④高傲，自负⑤自夸，吹牛，好高骛远

～ کردن 展翅翱翔，飞黄腾达；〈转〉吹牛，夸夸其谈

بلند جاه (~ *jāh*) 同 بلند پایه

بلند سایه (~ *sāye*) 〔形〕 荫护…的

بلند قامت (~ *ghāmat*) 同 بلند قد

بلند قد (~ *ghad*) 〔形〕 高大的，高个子的

بلند کننده (~ *konande*) 〔形、名〕 ①抬高…的，举起…的②〈军〉升降（装置），高低机

بلند کوکب (~ *kowkab*) 同 بلند اختر

بلند گرای (~ *gerāy*) 〔形〕 高的

بلند گو (ی) (~ *goo*) 〔名〕 ①（无线电）扩音器，喇叭②喉舌，传播者③大声说话的人

(برقی ~) الکتریکی ~ 麦克风，扩音器

بلند محل (~ *mahal*) 同 بلند پایه

بلند مرتبگی (~ *martabegee*) 同 بلند پایگی

بلند مرتبه (~ *martabe*) 同 بلند پایه

بلند مکان (~ *makān*) 同 بلند پایه

بلند نام 〔形〕 名气大的，大名鼎鼎的

بلند نظر (~ *nazar*) 〔形〕 宽宏大量的，度量大的；有远大抱负的，有雄心的，有宏愿的

بلند نظری 〔名〕 大方，慷慨；抱负不凡，雄心壮志

بلند نوا (~*navā*) 同 بلند آواز

بلند همت (~*hemmat*) 〔形〕 ①度量大的，慷慨大方的②有宏愿的，有志气的，决心大的，有雄心的

بلند همتی 〔名〕 ①度量大，慷慨大方②宏愿，抱负不凡，雄心壮志

بلندی (*bolandee*) 〔名〕 ①高，高度②高处，高地③长度④〈转〉伟大，宏伟，卓越，显赫

~ و پستی 盛衰，浮沉

~ آن کوه چقدر است ؟ 那座山的高度是多少?

ما از آن ~ بزیر آمدیم . 我们从高处下来了。

بلندین (*balandeen*) 〔名〕 门框

بلوا (*balvā*) 〔名〕 ①骚乱，骚动；叛乱②惊慌，慌乱③灾难，不幸④试验，测试

~ فاشیستی 法西斯叛乱

~ کردن 叛乱，骚乱

بلوایه (*balvāya, bolvāya*) 〔名〕 ①燕子②夜鹰（属）

بلوجین Blue-jeans 〔名〕 蓝布工装裤

بلوچ (*balooch*) 〔名〕 俾路支人

بلوچستان (*baloochestān*) 〔名〕 俾路支(斯坦)

بلوچی (*baloochee*) 〔形、名〕 ①俾路支的②俾路支语

بلور (*boloor, bolloor*) 〔名〕 ①晶体，结晶，水晶②雕花玻璃，铅玻璃

~ الوان 彩色玻璃

~ کوهی (~ معدنی) 水晶

~ یک محوری 〈理〉单轴晶体

بلورآلات (~*ālāt*) 〔名〕 玻璃制品，水晶制品，水晶

بلورتراش (~*tarāsh*) 〔名〕 水晶雕刻者

بلورچی (~*chee*) 同 بلور فروش

بلوردان (~*dān*) 〔名〕 〈地〉晶洞，晶球；空心石核

بلور سازی (~*sāzee*) 〔名〕 玻璃制造

~ کارخانهٔ 玻璃厂

بلور شده (~*shode*) 〔形〕〈化〉结晶的，变为晶体的

بلورشناس (~*shenās*) 〔名〕 结晶学家，晶体学家

بلورشناسی 〔名〕 结晶学，晶体学

بلور فروش (~*foroosh*) 〔名〕 贩卖水晶的商人，玻璃制品商人

بلور فروشی 〔名〕 ①贩卖玻璃②玻璃店

بلورلایه (~*lāye*) 〔名〕 晶体石

بلورنما (~*nemā*) 〔名〕 〈化〉晶体，凝晶质

بلوری (*bolooree*) 〔形〕 水晶的，玻璃的，水晶式的，结晶体的

~ آشکارگر 晶体检波器

~ جام 水晶杯

بلورین (*boloreen*) 同 بلوری

بلورین اندام (~*andām*) 〔形〕〈诗〉肤如凝脂的，白晰的

بلورین تن (~*tan*) 同 بلورین اندام

بلوز Blouse 〔名〕 女式衬衫；军装上衣，工装；（工人、水手、妇女等的）宽大的短外套；罩衫

~ نظامی （警察、士兵的）紧身短上衣

بلوط (*baloot, balloot*) 〔名〕 ①橡树，栎树②橡子，橡实（栎树的果实）

~ دریائی 〈动〉海贝

~ جنگل 橡树林

~ درخت 橡树

بلوط الارض (*balootol-arz*) 〔名〕〈植〉石蚕属

بلوط آور (*baloot-āvar*) 〔形〕 结坚果的

بلوطستان (*balootestān*) 〔名〕 橡树林

بلوطی (*balootee*) 〔形、名〕 ①栗色的②栗色发的男人③橡树的

بلوغ (*bolooqh*) 〔名〕 成熟，成熟期，成年

شرعی ~ 青少年该行宗教礼仪的年龄

مدنی ~ 法律上成熟期

~ دندان 〈解〉智齿，智牙，第三磨牙

به حد ~ رسیدن (به سن ~ رسیدن) 达到成年，达到青春期

بلوغیت (*bolooghiyyat*) 〔名〕 成熟，成熟期，成年，青春期

بلوف (*boloof*) 同 بلف

بلوك Bloc 〔名〕 同盟，联盟，集团

امپریالیستی ~ 帝国主义集团

نظامی ~ 军事集团

~ کشورهای خارج از 不参加任何集团的国家

بلوك Block 〔名〕 幢，栋；一排房屋，街区

آپارتمانی ~ 公寓房子

بلوك (*bolook*) 〔名〕（复 بلوکات）①地方，地域，地区，包括几个乡村的区②〈军〉地段（指前线）

~ گردی برای مقاصد سیاسی （政治）游说

بلوك باشی (~ *bāshee*) 〔名〕〈旧〉地方官，县长

بلوکه (*blooke*) 〔形、名〕 ①冻结的②（工资、物价、资金等）冻结

~ کردن 冻结（工资、物价、资金等）

بلوکی (*bolookee*) 〔形〕 地方的，地区的，区域的

بلوگ (*boloog*) 〔名〕 白鲟鱼

بلوندک (*balvandak*) 同 بلونک

بلونک (*baloonak*) 〔名〕 木制剑

بلوی (*balvā*) 同 بلوا

بله (*bale*) 〔副〕 ①是的，对（回答对方问题时用）②（当说话人用上升语调时）您说什么？请您重复一遍！

بله (*bolh*) 见 ابله

بله (*balah*) 〔名〕 幼稚，无知；迟钝的人

بله باریك (*belle-bāreek*) 〔形〕 瘦的，瘦弱的

بله بران (*bale-borān*) 〔名〕 准备婚礼（订婚后，结婚前）

بله بله چی (*bale-bale-chee*) 〔名〕 阿谀者，谄媚者，奉承者，卑躬屈膝者

بله بله گو (~*goo*) 〔名〕 应声虫，什么都同意的人，唯唯诺诺的人，没有主意的人

بله قربان گو (*bale-ghorbān-goo*) 〔名〕 谄媚者，拍马屁者

بلهوس (*bolhavas*) 〔形〕 ①为所欲为的，想入非非的，任性的②好色的，性欲的

بلهوسانه 〔形、副〕 为所欲为的（地），想入非非的（地），任性的（地）

بلی (*balee*) 同 بله (*bale*)

بلیات (*baliyyāt*) 见 بلیه

بلیارد Billiard 〔名〕 台球，弹子

بلی بلی چی (*balee-balee-chee*) 同 بله بله چی

بلی‌بلی گو 同 بله بله گو

بلیت Billet 〔名〕 证，券，票，卡片

باز ~ 要予以认可的票，待签的票

تهیهٔ غذا ~ 饭票

دوسره ~ 往返票

عضويت ~ 会员证

فصلی ~ 月季票

مجانی ~ 赠票，免费票

مستقيم ~ 直达交通证，联运票

ورودی ~ 入场券，月台票

بليت (*baliyyat*) 同 بليه

بليت فروش (*beleet-foroosh*) 〔名〕 售票员

بليد (*baleed*) 〔形、名〕 ①愚蠢的，迟钝的②悲伤的，忧愁的（人）③傻子，呆子，笨人

بليط (*beleet*) 同 بليت

بليط فروش (*~foroosh*) 同 بليت فروش

بليغ (*baleegh*) 〔形、名〕 （复 بلغاء）①善于辞令的，雄辩的，有说服力的，中肯的②有效的，确实的③大的，为数众多的④成年的，成熟的⑤演说家

~ سعی 巨大的努力

بليغانه 〔形、副〕 ①善辩的(地)，雄辩的(地)，有表达能力的（地）②有效的（地），确实的（地）③大的，很多的，无数的（地）

بلی قربان گو (*balee-ghorbān-goo*) 同 بله قربان گو

بليلج (*baleelaj*) 同 بليله

بليله (*baleele*) 〔名〕〈植〉(东印度产的一种)樱桃李（药用）

بليون Billion 〔数〕 十亿

بليوی (*boleevee*) 〔名〕 玻利维亚（拉丁美洲）

بليه (*beliyye*) 〔名〕 （复 بليات ، بلايا）①灾难，不幸②考验

بم I (*bam*) 〔名、形〕 ①低音②低音弦③低音歌手④低音乐器⑤低的（音）

~ صدای 低音

كردن ~ 放下，降下；放低；发低音

بم II ： بر سر كسی ~ زدن 〈口〉用手打某人脑袋

بمب Bomb 〔名〕 炸弹

آتش افروز (~ آتش زا) ~ 燃烧弹，烧夷弹；凝固汽油弹

آتشفشانی ~ 火山弹（熔岩之块，圆形，有时中空）

اتمی ~ 原子弹

انفجاری ~ 爆破弹

خوشه‌ای ~ 予制破片杀伤弹

دستی ~ 手榴弹

ساعت شمار ~ 定时炸弹

شكافت ~ （裂变式）原子弹

فرو رونده ~ 深水炸弹

نپالم ~ 凝固汽油弹

نوترونی ~ 中子弹

همجوشی ~ 热核弹（尤指氢弹）

هيدروژنی ~ 氢弹

انداختن (~ ريختن) ~ 扔炸弹

بمباران (*bombārān*) 〔名〕 轰炸，炮击

ناحيه‌ای ~ 〈军〉定形轰炸

هوائی ~ 空袭

كردن ~ 轰炸，炮击

سورد (هدف) ~ قرار داشتن (يادادن) 同上

بمباردمان Bombardment 同 بمباران

بمباسی (*bambāsee*) 〔名〕 ①（在伊朗南部的）黑人②皮肤黝黑的人

بمب افكن (*bomb-afkan*) 〔名〕 ①投弹手，掷弹手②轰炸机

دور پرواز ~ 远程轰炸机

~ هواپيمای 轰炸机

بمب انداز (~andāz) 〔形、名〕〈军〉①掷炮弹②轰炸机③掷炮弹的，投弹的，轰炸的

بمبك (bambak) 〔名〕 鲨鱼，鲛

بمب گير (bomb-geer) 〔名〕（飞机上的）炸弹架

بمبل (bambol) ： زدن ~ 捣乱，吵闹；滑稽，诙谐

بمبو Bamboo 〔名〕 竹，竹子

بمبو (bamboo) 同 بيمبو

بمبئی (bambayee) 〔名〕 孟买（印度）

گل ~ 〈植〉香水月季

بمثل (be-mesl) 见 مثل

بمجرد (be-mojarrad) 见 مجرد

بمحض (be-mahz) 见 محض

بم خوان (bam-khān) 〔名〕 低音歌手

بمراتب (be-marāteb) 〔副〕 大大地，成倍地，非常，颇

بمرور (be-moroor) 〔副〕 随着，渐渐

زمان ~ 随着时间的推移

بمل Bémol 〔名〕〈乐〉降低半音的符号

بمواجهه (be-movājehe) 〔副〕 面对面

بموجب (be-mowjeb) 〔介〕 根据，依据

بموقع (be-mowghe') 〔形、副〕 ①适时的，及时的②准时，按时，应时

اين اقدام خيلی ~ بود . 这一措施很及时。

او را معالجه كردند . ~ 他得到及时治疗。

بمی (bamee) 〔名〕（调子、声音等）低，低沉

بن Ⅰ (ban) 〔名〕 〈旧〉①树②树干，花园

بن Ⅱ 同 بنه Ⅰ条

كوهی ~ 〈植〉黄连木（属）

بن Ⅰ (bon) 〔名〕 ①根，根部②基础，根底；终结，终点③底④可做构词后缀，加在果实之后表示某种果树，如： ~ آلو ، ~ خرما ، ~ بادام 等

بغل ~ 腋窝

درخت ~ 树根

دريا ~ 海底

دندان ~ 牙根

ران ~ 〈解〉腹股沟

زبان ~ 舌根

كوه ~ 山脚，山根

گوش ~ 耳根

مو ~ 头发根

از ~ دندان 驯服地，听话地，尊敬地

از ~ گوش 专注地，注意地

~ سر و 始末，头尾

افكندن ~ 奠（定）基（础）

از ~ بركندن 根除，连根拔

اين خانه از ~ خراب است . 这个房子根基坏了。

از ~ ديوار كندن و بام اندودن 〈谚〉拆东墙补西墙

بن Ⅱ 〔名〕 波恩（德意志联邦共和国首都）

بن (ben) 〔名〕 子，儿子

محمد ~ علی 穆罕默德的儿子阿里

بناء (benā',banā') 〔名〕（复 ابنيه）①建筑物，大厦，楼房②开始，着手，创办③基础，基本，根基，根源④〈语〉一致，呼应

بر ~ (به ~) 根据…，基于…，按照…

بر اين ~ (على ~ هذا) 因此，根据这一点，据此

عالی ~ 高级楼房，高大建筑物

مجهول ~ 〈语〉被动语态

معلوم ~ 〈语〉主动语态

بودن ~ 定于，决定

~ است بعد از ظهر جلسه‌ای تشکیل شود .
定于下午召开会议。

~ است که هیئت نمایندگی آن کشور امروز وارد پکن گردد . 该国代表团定于今天到达北京。

. بود این کار امسال تمام شود ~ 这件工作预期将于今年完成。

. بود دیروز حرکت کند ~ 他本来决定昨天动身。

شدن ~ 决定，定于；被建立

. شهر رم در یك روز ~ نشده است 〈谚〉罗马非一朝一夕建成。（或：〈喻〉伟业非一日之功。或：坚持必成）

. ~ شد با هم آنجا بروند 他们决定一起去那儿。

. در کارخانهٔ ما عمارت زیبائی ~ شده است
在我们的厂里建造了一座漂亮的大楼。

کردن ~ 建筑，建造；开始

. ~ کرد به گفتن 他开始说起来了。

بنای چیزی را گذاردن (یا نهادن) 开始，奠基

بناء (*bannā'*) 〔名〕 石工，石匠；砖瓦工，泥瓦工

بناب (*bonāb*) 〔名〕 （海洋）深处

بنابه (*banābe*) 〔介〕 〈口〉轮到用水之时

بنات (*banāt*) 见 بنت

بنات النعش (*banāto-nna'sh*) 〔名〕 〈天〉大小熊星座；北斗七星，北斗

صغری ~ 小熊星座

کبری ~ 大熊星座

بناحق (*be-nāhaghgh*) 〔副〕 不法地，不公正地，不合理地，不对地

بناخواست (*be-nākhāst*) 〔副〕 迫不得已地

بنادر (*banāder*) 见 بندر

بنادق (*benādegh*) 见 بندق

بناصر (*banāser*) 见 بنصر

بناغ I (*banāgh*) 〔名〕 ①线②丝线③蛛丝

بناغ II 〔名〕 ①秘书②（一夫双妻中的）一妻

بناگاه (*be-nāgāh*) 〔副〕 突然地

بناگر (*benāgar*) 〔名〕 ①石匠②建筑师

بناگوش (*banā-goosh*) 〔名〕 ①耳后的凹处，耳窝，耳后根②太阳穴

~ آماس غدهٔ 腮腺炎

~ غدهٔ 〈解〉腮腺

کردن ~ 俯首贴耳

بناگوش آکنده (~ *ākande*) 〔形〕 蠢的

بناگوش آگنده (~ *āgande*) 同 بناگوش آکنده

بناگوشی 〔名、形〕 ①〈解〉腮腺②腮腺的，耳下的

بناگه (*be-nāgah*) 同 بناگاه

بنام (*be-nām*) 〔形〕 ①光荣的，荣誉的，有名的，卓越的②同名人③以…名义，代表…

ایزد ~ 多美呀！美极了！

بنان (*banān*) 〔名〕 指尖，指

بناور (*banāvar*) 〔名〕〈医〉疖子

بناور (*bonāvar*) 〔形〕 ①有根的（指植物）②深的

بنائی (*bannā-ee*) 〔名〕 ①建筑，建造②石匠手艺，瓦匠手艺

~ زیرکاری 草荐，草褥

کردن ~ 做石匠活；建筑，建造

بن بست (*bon-bast*) 〔名〕 ①死胡同，走不通的小巷②〈转〉僵局

کوچهٔ ~ 死胡同

به ~ رسیدن (به ~ افتادن ، به ~ کشیدن) 陷入僵局

مذاکرات به ~ رسید . 会谈出现僵局。

~ کردن （使）僵持，（使）陷入僵局

بن بسته (*bon-baste*) 同 بن بست

بنبل (*banbal*) 〔名〕 ①酸东西②酸牛奶③螃蟹

بنبو (*banboo*) 同 بمبو

بنت (*bent*) 〔名〕（复 بنات）女儿，女孩，姑娘

~ اجل 寒热病

بنات نبات 植物

بنت الجبل (*bentol-jabal*) 〔名〕 ①回声②〈文〉山姑娘③彩虹

بنتونيت Bentonite 〔名〕〈矿〉膨润土；皂土

بنج (*banj*) 〔名〕〈植〉天仙子属

بنجاق (*bonjāgh*) 〔名〕 ①（装饰用的）彩球，彩玻璃②带彩饰的马③文件原文，地契

بنجره (*banjere*) 同 پنجره

بنجشک (*bonjeshk*) 同 گنجشک

بنجك (*bonjak*) 〔名〕（纺纱用的）棉团

بنجل (*bonjol*) 〔名〕 ①滞销的劣货，陈货②破布烂衫③无用之人

جنس ~ 滞销的劣货

~ آب دادن (یا کردن) 推销劣货

بنجه (*bonje*) 〔名〕 额

بنچاق (*bonchāgh*) 同 بن چك

بن چك (*bonchak*) 〔名〕 文件的原本，存根；地契

بنچه (*bonche*) 同 بنيچه

بند I (*band*) 〔名〕（复 بنود）①带子，绳子，箍条，缆索②〈解〉韧带，〈医〉绷带③夹子，钳子④桎梏，镣铐；锁⑤（文章或诗）节，段⑥坝，堰堤⑦接缝处，接合处，（骨的）关节⑧诡计，骗术⑨（纸的）一令⑩信约，誓约，契约⑪悲哀，忧伤⑫监狱

~ انگشت 指关节

~ پشت （上衣后面腰际用以调节松紧的）扣带；背带

~ پوتين (~ کفش) 鞋带

~ تفنگ 步枪背带

~ تنبان (~ زير جامه) 裤带

~ تنباني 歪诗，裤带

~ جفت 〈解〉脐带

~ جوراب 袜带

~ جهاز 船的缆索

~ حمايل تفنگ 枪的背带

~ دست 手铐

~ رجه 晒衣绳

~ رشمه （拴牛、马等的）系绳

~ رکاب 马蹬皮带

~ ساعت 表带，（怀表上的）短链及饰物，（男裤上的）表袋

~ سره (~ ناف) 脐带

~ شلوار 吊裤带，吊带

~ شمشير 剑带，刀带

~ يکم از ماده سوم 第三条第一款

~ آمدن 停，停止，滞，断流，卡住，堵塞，塞住

باران ~ آمد . 雨停了。

خون ~ آمد . 血止住了。

زبانش ~ آمد . 他张口结舌，他说不出话来。

~ آوردن 使…停止，阻止

مبارزات ملتهای جهان هژمونی طلبان را به ~ می کشد. 世界人民的斗争使霸权主义者陷入困境。

(از کسی) ~ گشادن 松绑，开镣，解救（某人），释放（某人）

~ نهادن 上绑，上镣

~ بر ابرو نهادن 紧锁双眉，愁眉不展

در ~ نهادن 囚禁，上镣

از ترس ~ دلش پاره شد. 他吓得胆战心惊。

از ~ بندش عرق سرازیر شد. 他累得汗流浃背。

بند Ⅱ ① بستن 的根②可做构词后缀，如：~ پستان ، ~ دهان 等

بند Ⅲ 〔名〕 大乌鸦

بنداب (*bandāb*) 〔名〕 水坝，堤

بنداد (*bondād*) 〔名〕 ①保护者②基础

بندار (*bondār*) 〔形、名〕 ①有根的（指植物）②有根底的，有老底子的，富足的③基本的，坚固的④垄断者，囤积者⑤药商

بنداق (*bandāgh*) 〔名〕 苦行僧戴的高帽子

بند باز (*bandbāz*) 〔名〕 踩软绳索者，走钢丝表演者

بند بازی 〔名〕 踩软绳索，踩钢丝

~ کردن 同上

بندبربند (*band-bar-band*) 〔副〕 一环扣一环地，连续不断地

بندبست (*bandbast*) 同 بندوبست

بند بند (*band-band*) 〔形、名〕 ①分段落的，分割的，部分的，分节的②〈生〉有（关）节的③〈动〉蜈蚣属

~ کردن 分段，分节

~ انداختن 上镣铐，投入监狱；女人用线绞脸

(از) ~ بر گرفتن 从狱中释放

(جلو) ~ بستن 筑堤坝，挡，堵；穿成串；上镣铐；挂绳

~ بودن 挂上；被阻

~ تنبان کسی شل بودن 某人轻佻，轻浮，不正经

در ~ چیزی بودن 受…束缚；为…操心，想…，惦念，向往

او در ~ کار است. 他惦记着工作；他正忙于工作。

~ زدن 拴在一起；锔补

او قوری شکسته را ~ زد. 他把破碎的茶壶锔补好了。

یک ~ حرف زدن 喋喋不休

~ شدن 钉上，挂上，贴；（河水）停止流动；贴心，爱慕，恋恋不舍；依靠某人（为生）

از خوشحالی بر زمین ~ نشدن 高兴得手舞足蹈

او هیچوقت توی خانه ~ نمیشود. 他在家里一直是忙个不停。（不得空闲）

~ کردن 钉，挂，纠缠，恋上，贴近，拘捕，上镣铐；附属于，依附于…

با کسی ~ کردن 追求某人

~ باز کردن 解绳，解开腰带

~ پاره کردن 挣脱镣铐；打开镣铐

~ کشیدن （造房子时）勾缝；系紧，捆扎；（用线）串起来

در ~ کشیدن 上绑，上铐

بند پاییان (*band-pāyeeyān*) 〔名〕〈动〉节足动物

بند چه (*band-che*) 〔名〕 手指关节；脚趾关节

بندخانه (*~khāne*) 〔名〕 监狱

بندر (*bandar*) 〔名〕（复 بنادر）港口，商埠，码头

آزاد ~ 自由港，开放的港口

تحویل ~ 〈商〉交货港，到货港

سر راه ~ 中途的港口

طبیعی ~ 天然港

مصنوعی ~ 人工港

مقصد ~ 目的港

واقع در مسیر کشتی ~ （沿途）停靠港

هوائی ~ 航空港，航空站

بندرت (*be-nodrat*) 〔副〕 很少有，罕见

بندرعباس (*bandar-abās*) 〔名〕 本达尔阿巴斯（伊朗）

بندرگاه (*bandar-gāh*) 〔名〕 ①同 بندر ②市场

بندری (*bandaree*) 〔形〕 港口的，码头的

~ حقوق 码头（使用）费

~ ساختمان 港口建设工程

~ شهر 港口城市

~ عوارض 港务费

بند زن (*band-zan*) 〔名〕 锔补匠，补锅工人

بندش (*bandesh*) 〔名〕 ①去籽的棉，皮棉②金银画雕③好意，愿望

بند شناس (*band-shenās*) 〔名〕〈医〉关节学者，关节学专家

بند شناسی 〔名〕 关节学

بند فنگ (*band-fang*) 〔名〕〈军〉背枪！枪上肩！

بندق (*bandogh*) 〔名〕（复 بنادق）①榛，榛子②弹，弹丸，子弹

بندقچی (*bondoghchee*) 〔名〕〈旧〉持武器的士兵

بندقیه (*bondoghiyye*) 〔名〕 ①炮②短枪，步枪

بندك (*bandak*) 同 بندش

بند کش (*band-kesh*) 〔名〕 ①勾缝匠，勾缝工人②锥子，粗针（引线用）

بند کشی 〔名〕（泥水工用灰泥等）嵌填，勾抹（墙缝等）

کردن ~ 同上

بندگان (*bandegān*) 见 بنده

بندگاه (*band-gāh*) 〔名〕 ①〈解〉关节②隘口，峡谷③筑坝处

بند گسل (*~gosel*) 〔形〕 扯断绳索的，打破枷锁的

بند گسیخته (*~goseekhte*) 〔名〕 浪子，放荡的人

بندگی (*bandegee*) 〔名〕 ①奴隶身份，不自主②奴隶制③崇拜，奴颜婢膝

（در برابر） کردن ~ 奴颜婢膝，当奴隶，崇拜

بند گیر (*band-geer*) 〔名〕 ①专用石灰浆②（房子的）大梁

بند و بست (*bando-bast*) 〔名〕 ①密谋，共谋，串通，勾结②整顿，整理，安排，布置③解决

به ~ پرداختن 勾勾搭搭

کردن ~ 同上

بند و بست چی (*~chee*) 〔名〕〈口〉投机家，机灵鬼，善于钻营的人

بندور (*bondoor*) 〔名〕 ①想象力②（粗而牢的）包装用线，两股线，缝线

بنده (*bande*) 〔名〕（复 بندگان）①奴隶，仆人②（书信）我，（表示对人的尊敬）鄙人

~ شکم 贪吃的人

(~ درگاه) (~ فرمان) 尊命(者)

~ مخلص (书信末常用)您的忠诚的

~ و سرکار 我和您(客气口吻)

~ بی تقصیرم . 这与鄙人无关。

بنده پرور (*~parvar*) 同 بنده نواز

بنده پروری 同 بنده نوازی

بنده زاده (*~zāde*) 〔名〕 我的孩子，我的儿子；奴隶的子女

بنده خانه (*~khāne*) 〔名〕 监狱；(书信)寒舍

بنده فروش (*~foroosh*) 〔名〕 贩卖奴隶者

بنده فروشی 〔名〕 贩卖奴隶

بنده نواز (*~navāz*) 〔形、名〕 ①善良的，慈悲的②慈悲者；〈旧〉对仆役仁慈者

بنده نوازی 〔名〕 善良，发慈悲

بنده وار (*~vār*) 〔副〕 奴隶般地

بندی (*bandee*) 〔形、名〕 (复 بندیان) ①(鞋子)有带的②俘虏，奴隶，囚犯

کفش ~ 系带的鞋子

~ شدن 被俘，入狱

~ کردن 俘获，捕，下狱

بندی خانه (*~khāne*) 同 بند خانه

بندیر (*bandeer*) 〔名〕 铃鼓

بندیوان (*bandee-vān*) 〔名〕〈旧〉狱卒，狱吏

بن رست (*bon-rost*) 〔形、名〕 ①根生的②根生

بنرمی (*be-narmee*) 〔副〕 温柔地，温和地，柔软地

بنزآت (*banzo-āt*) 同 بنزوات

بنزل Benzol 〔名〕〈化〉苯

بنزوات Benzoate 〔名〕〈化〉苯(甲)酸盐(或酯)

بنزیل Benzyl 〔名〕 〈化〉苄基，苯甲基

بنزین Benzine 〔名〕 汽油，石油精

~ بازساخته 〈化〉重整汽油

~ سنگین 〈化〉石脑油，石油

~ هواپیما 航空汽油

پمپ ~ 油泵，加油塔，加油站

~ گرفتن (~زدن) (给汽车等)加油

بنزین فروش (*benzeen-foroosh*) 〔名〕 卖汽油的

بنزین فروشی 〔名〕 卖汽油

بنزین گیری (*~geeree*) 〔名〕 加(汽)油

~ کردن 同上

بنزینی (*benzeenee*) 〔形、名〕 ①(沾上)汽油的②卖汽油的

بنزوان Benzoin 〔名〕 ①安息香②安息香树脂

بنساله (*bonsāle*) 〔形〕 年纪大的，年迈的，高龄的

بنشن (*bonshan*) 〔名〕 豆类，豆科植物，谷类

بنصر (*benser*) 〔名〕 (复 بناصر) 无名指

بن غازی (*bonghāzee*) 〔名〕 班加西(利比亚)

بنفسه (*be-nafse*) 〔副〕 ①亲自地，亲身地，本人②实质上③内心里

بنفش (*benafsh*) 〔形、名〕 ①紫色的②紫罗兰色

~ کمرنگ 淡紫色(的)

اشعهٔ ماوراء ~ 紫外线

روی ~ 紫外线辐射

~ کردن 染成紫色

بنفش رنگ (*~rang*) 同 بنفش

بنفشه (*banafshe*) 〔名〕 ①〈植〉紫罗兰②〈喻〉毛发，头发

~ فرنگی 〈植〉三色堇，三色紫罗兰

~ ریشه (یا بیخ) 〈植〉菖蒲根

بنفشه زار (*~zār*) 〔名〕 生长紫罗兰的地方

بنفشه فام 同 بنفش

بنفشه گون (~*goon*) 〔形、名〕 ①紫色的②枣红色马，紫红色马

~ طارم 〈诗〉紫红色的天空

~ مهد 〈诗〉天地

بنفشه مو(ی) (~*moo*) 〔形〕 灰黑发的

بنقد (*be-naghd*) 〔副〕 ①亲自②用现钱，用现款③立即，马上

~ خریدن 用现金购买

بنك (*banak*) 〔名〕 ①花缎子②(酒后)红晕

بنك Ⅰ (*bonak*) 〔名〕 矮树

بنك Ⅱ 〔名〕 脚印

بنك Ⅲ 〔名〕 ①地方②仓库

بنكدار (*bonakdār*) 〔名〕 (粮、布)批发商人

بنكداری 〔名〕 批发，买卖

بنكشیدن (*bonkosheedan*) 〔动〕 (根 بنكش) 囫囵吞下，咽吞

بن كن (*bon-kan*) 〔名〕 ①小耙子②小铲子③钩子

بنگ (*bang*) 〔名〕 ①〈植〉印度大麻②天仙子属③印度大麻酚(一种麻醉品)

~ سفید 〈植〉毛蕊花属

~ از سر پریدن (یا از كله پریدن) 突然得悉；变聪明

~ ساختن 制造大麻酚；行骗，迷惑，勾引

بنگاب (*bangāb*) 〔名〕 印度大麻酚浸液

بنگار (*benegār*) 〔形〕 有图饰的，有装璜的

بنگاله (*bangāle*) 〔名〕 孟加拉(湾)

بنگالی (*bangālee*) 〔形、名〕 ①孟加拉的②孟加拉人③孟加拉语

~ زبان 孟加拉语

بنگاه (*bongāh*) 〔名〕 ①企业，机关，商店，住处②仓库，货栈

~ رهنی 当铺

~ معاملات ملكی 房地产经纪处

بنگ دانه (*bang-dāne*) 〔名〕 印度大麻籽

بنگره (*bangarah*) 〔名〕 催眠曲

بنگل (*bongol*) 〔名〕 ①玫瑰丛②玫瑰籽

بنگلادش (*banglādesh*) 〔名〕 孟加拉国(亚洲)

بنگلك (*bongolak*) 〔名〕 ①玫瑰丛②野阿月浑子

بنگله Ⅰ (*bangale*) 〔名〕 ①茅舍②夏季别墅

بنگله Ⅱ 同 بنگالی

بنگه (*bange*) 〔名〕〈旧〉吼叫，号啕

بنگه (*bongah*) 同 بنگاه

بنگی (*bangee*) 〔名、形〕 ①吸食麻醉剂者②惊呆的，呆若木鸡的

بن لاد (*bon-lād*) 〔名〕 ①〈地〉地层②根基，基础

بن ناپدید (*bon-nāpadeed*) 〔形〕 无底的，深不可测的，无限的，无法计量的

بنو (*banoo*) 同 بنی

بنو (*bonoo*) 〔名〕 谷场上的粮食堆

بنوان (*banvān, bonvān*) 〔名〕 看青的人

بنوبت (*be-nowbat*) 〔副〕 轮流，按顺序

بنوت (*bonovvat*) 〔名〕 ①收养为儿子②父子关系；儿子身分

بنوسرخ (*bonoo-sorkh*) 〔名〕 小扁豆

بنوسیاه (~*siyāh*) 〔名〕 绿豆

بنوماش (~*māsh*) 同 بنوسیاه

بنه Ⅰ (*bane*) 〔名〕 〈植〉野阿月浑子树

بنه Ⅱ 〔名〕 细绳子

بنه Ⅰ (*bone*) 〔名〕 ①辎重②随身携带行李，行李③〈转〉基础，根基④住处

~ امدادی 〈军〉辅助辎重队

～ جنگی درجهٔ یکم 〈军〉一级辎重

～ بار و 行李

～ بستن 打点行李；迁移，出发

بنه Ⅱ 〔名〕 ①（树）根，根部②树墩

از ～ 根本上，彻底地

بنه Ⅲ 〔名〕 伊朗农民的一种生产互助组织

بنه بندی (*bone-bandee*) 〔名〕 伊朗农民的分工

بنه پا (*～pā*) 〔名〕 押送辎重部队，看守辎重的部队

بنه کار (*～kār*) 〔名〕 转租农民

بنه کن (*～kan*) 〔名、形〕 ①迁移②迁移的③连根拔除的④彻底的，根本的，永久的，一劳永逸的

～ کردن 连根拔除，根除，消灭

بنی (*banee*) 见 ابن

～ آدم 人，人类，亚当的子孙

～ اسرائیل 犹太人，以色列人

～ امیه 倭马亚人

～ عباس 阿巴斯（王朝的）人

～ عم 堂兄弟

بنیاد (*bonyād*) 〔名〕 ①基础，根基，根本②开始③基金会

～ افکندن (～ کردن، ～ نهادن، ～ ریختن)

打基础，建立，奠基

حزب بلشویك روسیه را لنین ～ نهاده است.

列宁创建了俄国布尔什维克党。

～ بر افکندن (～ بر کندن) 毁灭，破坏，消灭，铲除

～ بر آب بودن 建立在沙滩上；基础不牢

～ بر یخ نهادن 建立在沙滩上，不牢固

～ چیزی را بآب بردن (یا رساندن) 加固…的基础

بنیاد سنج (*～sanj*) 〔形〕 想得深的

بنیاد گذار (*～gozār*) 〔名〕 创立者，奠基者，创始人

بنیاد گذاری 〔名〕 创立，奠基

این دید و بازدیدها پیوندهای جدیدی را میان دو ملت ما ～ میکند. 这种相互访问使两国人民建立了新的联系。

بنیادگر (*～gar*) 〔名〕 ①石匠②建筑工人

بنیادگری 〔名〕 ①当石匠②建筑

بنیادی (*bonyādee*) 〔形〕 基本的，根本的，基础的

بنیان (*bonyān*) 〔名〕 ①基础，根基②结构，构造，建筑③〈化〉基，原子团

～ آزاد 〈化〉游离基

～ گذاردن 奠基

بنیان کن (*～kan*) 〔形〕 破坏根基的，铲除根基的

سیل ～ 席卷一切的洪水，毁灭性的洪水

بنیان کنی 〔名〕 破坏，根除

بنیان گذار (*～gozār*) 同 بنیاد گذار

بنیان گذاری 同 بنیاد گذاری

بنیچه (*boneeche*) 〔名〕 ①（按地区从农民那里征收的）税（额）或兵（额）②兵员的定额

～ صاحب 收税人

～ بستن 收税，课税

بنیز (*beneez*) 〔副〕 ①同样地，也②永不③匆忙

بنیه (*boniye*) 〔名〕 ①体格，体质，体力②〈转〉基础；力量，实力③性格

～ مالی و اقتصادی 财政物质的基础

～ نظامی 军事力量

بو Ⅱ ابو 的缩写形式

بوآ Boa 〔名〕 大蛇，蟒蛇

بواب (*bavvāb*) 〔名〕 看门人，门房，看守人，守卫

بواجب (*be-vājeb*) 〔形〕 适合的，应得的，相当的

بواد (*bovād*) 同 بادا

بوادی (*bavādee*) 〔名〕 ①原野，荒漠②见 باديه

بوار (*bovār*) 〔名〕 吸墨纸

~ كاغذ 吸墨纸

بوار (*bavār*) 〔名〕 死亡，消灭，破坏，溃败

بوارد (*bavāred*) 见 بارد

بوارق (*bavāregh*) 见 بارقه

بواسطه (*be-vāsete*) 〔形、副〕 ①〈语〉间接的②因为，由于

~ مفعول 〈语〉间接宾语

~ آنكه (~ اينكه) 因为

بواسير (*bavāseer*) 〔名〕〈医〉痔，痔疮

~ لحمی 〈医〉(鼻子、子宫等的) 蒂肉，臭肉

~ لحمی بينی 〈医〉鼻息肉

بواسيری 〔形〕 痔的，痔疮的

بواشه (*bavāshe*) 〔名〕 扬谷器

بواطن (*bavāten*) 见 باطن

بواعث (*bavā'es*) 见 باعث

بوالحزن (*bolhazan*) 〔形〕 伤感的，悲伤的，忧虑的

بوالعجب (*bol-ajab*) 同 بلعجب

بوالفضول (*bol-fozool*) 同 بلفضول

بوالهوس (*~havas*) 同 بلهوس

بوالهوسانه 同 بلهوسانه

. ~ اش ضعيف است 他体质弱。

بو (*bow*) ①〈旧〉بودن 的根②希望

بو(ی) (*boo*) Ⅰ 〔名〕 ①味，气味；香气，芳香②闻到，嗅出味道

~ تعفن 臭味

~ خوش 香味，喷香之味

~ رطوبت 霉味，陈腐味

~ سوخته 焦臭，焦性臭气

~ نا گرفته 霉味，陈腐味

~ رنگ و 美好的

~ آمدن 发出…味，变质

~ برداشتن 闻，有味，发臭

~ بردن (از) 闻，闻出；嗅出味道；明白，体会到；听到风声

. او از قضيه ~ برده است 他听到了一些风声。(指对某桩事情)

~ چيزی پيچيدن 弥漫着某种气味

~ تراويدن 发出香味

~ دادن 发…气味；烤，焙，炒

. اين گل ~ خوشی ميدهد 这花散发着香味。

. آجيل را ~ ميدهند 他们在炒干果。

~ حلوا (الرحمن) دادن 奄奄一息

~ شنيدن 闻出，嗅出；悟出，探出

~ كردن 闻，嗅；有香味，有气味

~ گرفتن 有味；变臭；串味

. اين غذا ~ گرفته 食物有味了。

~ چيزی گرفتن 沾染上…味道

~ ... از آن ميآيد 具有…的滋味，带有…的意味

. نه ~ دارد نه خاصيت 毫无特色，平平淡淡

بوب (*boob, bob*) 〔名〕 摊子；可展开的物品（如地毯、毯子等）

بوبا 〔名〕 ①用野生阿月浑子果做的食物②炖山羊肉

بوباش 〔形〕 永久的，永恒的；古老的，古代的

بوبر (*boobor*) 〔名〕 夜莺

بوبرد (*boobord*) 同 بوبر

بوبك (*boobak*) 同 بوبو

بوبو 〔名〕 ①〈动〉戴胜科鸟②瞳孔③姐妹

بوبوك 〔名〕 瞳孔

بوبين Bobine 〔名〕〈电〉线卷，络丝管

روسكورف ~ 〈电〉感应线圈，电感线圈

بوتادين Butadiene 〔名〕 〈化〉丁二烯

بوتان 〔名〕 不丹（亚洲）

بوتان Butane 〔名〕 〈化〉丁烷

بوتسوانا 〔名〕 博茨瓦纳（非洲）

بوته I (*boote*) 〔名〕 ①丛，矮树丛，灌木丛②（布匹上）带花的图案，图饰

خار ~ 〈植〉荆棘丛，马荆子，悬钩子属

شاهدانه ~ 〈植〉大麻

بوته II 〔名〕 ①(熔金属用的) 坩锅，炉，熔镀炉②〈转〉检验，考验

خاک ~ 人的身体

زمان ~ （受）时间考验

~ گل （耐）火泥，耐火（粘）土

از ~ آزمايش سربلند بيرون آمدن 经受考验

در ~ فراموش افتادن 被置于脑后，被忘掉

به (در) ~ اهمال انداختن 把…束之高阁

به (در) ~ فراموش انداختن 把…置于脑后，把…忘掉

به (در) ~ اجمال (يا اهمال) ماندن 受冷落（被束之高阁）

بوته‌اى 〔形〕 灌木性质的

بوته زار 〔名〕 灌林丛，灌木林

بوتيك 〔名〕 小铺子，作坊

بوتيک Boutique 〔名〕 ①（妇女）时装用品小商店②镶嵌珠宝(或镀金)的日用品(或奢侈品)

بوتيل Butyl 〔名〕 〈化〉丁基

~ كائوچوى 异丁（烯）橡胶

بوتيمار 〔名〕 〈动〉鹭鸶

بوتين 同 پوتين

بوج (*bowj*) 〔名〕 傲慢

بوجار 〔名〕 簸谷（机）工人，筛米工人

~ لنجان 随波逐流的人；势利眼，两面讨好的人

~ كردن 筛；筛分，精选

بوجارى 〔名〕 筛扬（稻谷或麦粒）

~ ماشين 卷扬机

~ كردن 筛，筛分

بوجهل (*boojahl*) 〔形〕 无知的，愚昧的

بوچ (*bowch*) 〔名〕 ①傲慢②壮丽③强，强大

بوچ 〔名〕 〈旧〉口腔

بوخل (*bookhal*) 〔形〕 有气味的，发生气味的

بوخه 同 بوخل

بود 〔名〕 存在，实在；生活，生存

~ وباش 生存，生活

~ و نبود 有与无；生与死；贫与富；全部家当

~ و نبودش را از دست داد. 他失去了全部财产。

~ و نبودش يكسان است. 有他无他都无所谓。

بودا Buddha 〔名〕 佛，佛陀（佛教徒对释迦牟尼的尊称），如来佛

～ مذهب 佛教

بوداپست (*boodāpest*) 〔名〕 布达佩斯（匈牙利首都）

بوداده (*boo-dāde*) 〔形〕 烤过的，焙过的，炒过的

بودار (*boo-dār*) 〔形、名〕 ①有味的，芳香的②烤过（或炒过）的食物③带有隐喻的话语

(～ سخن) ～ حرف 有刺的话，有寓意的话，话里有话

غذای ～ برای این مریض خوب نیست . 这个病人不宜吃烤过的食物。

بودائی (*boodā-ee*) 〔名〕 信佛的人，佛教徒

～ دین 佛教

بودباش (*boodbāsh*) 同 بودوباش

بودجه Budget 〔名〕 预算

خانوادگی ～ 家庭预算，家庭最低生活费用

دولتی ～ 国家预算

یك دوازدهم ～ 每月预算

～ تصویب 通过予算

～ تقلیل 减少预算

～ کسر 预算赤字

را تهیه کردن ～ 造预算

وارد ～ کردن 纳入预算

بودجه‌ای 〔形〕 预算的，预算上的

～ اشکالات 预算上的困难

بودن (*boodan*) 〔动〕（根 باش）①存在，有，在②是，系③做复合动词的助动词（多同形容词或形动词构成复合动词）如： مایل ～ ، شامل ～ 等④可能⑤居住，停留

یکی بود یکی نبود 从前，很久以前

بود شاهی درزمان پیش از این . 很早以前有这样一个国王。

بودنی (*boodanee*) 〔形〕 曾有的，会有的；必然的，可能的

بودوباش (*boodobāsh*) 〔名〕 ①存在，生存，有②住所，住址；房屋，邸③食物

～ کردن 生活，存在，居住

بودیست Buddhist 〔名〕 信佛的人，佛教徒

بودیسم Buddhism 〔名〕 佛教

بور 〔形、名〕 ①金色的，棕黄色的，红褐色的②害羞的③淡黄发的人

～ شدن （由于羞惭）脸色发红，面红耳赤，陷入窘境；受骗，羞惭；遭挫折

～ کردن 使…害羞，使…发窘

بوراق Borax 〔名〕〈化〉硼砂；月石

بوران 〔名〕 暴风雨，暴风雪，雨夹雪

بورانی 〔名〕 类似春卷或菠菜合子的食品

بورت Boart 〔名〕 低质金刚石，圆粒金刚石

بورت Burette 〔名〕 〈化〉滴定管；量管

بورژوا Bourgeois 〔名〕 资本家，资产阶级分子

بورژوازی Bourgeoisie 〔名〕 资产阶级

بزرگ ～ 大资产阶级

کمپرادور ～ 买办资产阶级

ملی ～ 民族资产阶级

～ انقلاب 资产阶级革命

بورژوائی 〔形〕 资产阶级的

بورس Bourse 〔名〕 ①交易所，股票市场②奖学金，助学金

ارز و سهام ～ 外币及股票交易所

اوراق بهادار ～ 证券交易所

تحصیلی ～ 奖学金，助学金

~ کالا 交易所

~ تالار 证卷交易所

بورسی (*boorsee*) 〔形〕 交易所的

~ معاملات 交易活动

بورسیه (*boorsiye*) 〔名〕 领取奖学金者

بورق (*booragh*) 同 بوراق

بورك (*boorak*) 同 بوراق

بورسور (*boormoor*) 〔名〕〈化〉溴化物；溴化物乳剂

بورو 〔名〕 喇叭，号角

بورو (ی) Bureau 〔名〕 局，委员会

~ سیاسی 政治局

بوروكرات Bureaucrat 〔名〕 官僚；官僚主义者

بوروكراتیسم Bureaucratism 〔名〕 官僚主义

بوروكراتیك Bureaucratic 〔名〕 官僚主义的；官僚政治的

بوروكراسی Bureaucracy 〔名〕 官僚政治；官僚主义

بوره Borax 〔名〕〈化〉硼砂

~ زرگری 硼砂；月石

~ طبیعی 〈矿〉原硼砂，粗硼砂

بوری Ⅰ 〔名〕 ①金黄色②羞惭，羞愧

بوری Ⅱ 〔名〕 吹管，喷焊器

بوری Ⅲ 〔名〕〈植〉芦苇

بوریا (*booriyā*) 〔名〕 ①席子，芦席，席类；枝条，柳条②〈植〉芦苇植物，席草属

~ نی 芦苇

بوریا باف (~ *bāf*) 〔名〕 编席的人，编席工

~ را بزردوزی چه كار 〈谚〉不是自己的事何必去管，别管闲事（直译：编席工与刺绣工有何相干）

بوریابافی 〔名〕 编席子

بوریا پوش (~ *poosh*) 〔形、名〕 ①用苇席包装的②〈转〉贫穷的，以芦席遮体的③衣不蔽体者，穷人

~ قرابهٔ 用草包包装的瓶子；（外有带柄的筐的）坛子

بوریائی (*booriyā-ee*) 〔形〕 芦席类的，由芦苇类植物所做的

بوریك (*booreek*) 〔形〕 硼素的，含硼的

بوز Ⅰ (*bawz, bowz*) 〔名〕 ①菌，霉②树干

بوز Ⅱ 〔名〕 丸花蜂

بوز (*booz*) 〔名〕 ①红棕马，骏马，快马，花毛的马②机敏的人

بوزا 〔名〕 啤酒

بوزار 〔名〕 香料，作料

بوزاگر (*boozā-gar*) 〔名〕 啤酒工人

بوزاگری 〔名〕 制造啤酒

بوزك Ⅰ (*bowzak*) 〔名〕 酵母，发酵的泡沫

بوزك Ⅱ 〔名〕 菌，霉

بوزنه (*boozene*) 同 بوزینه

بوزه (*booze*) 〔名〕 ①用米或谷子酿成的啤酒②酵母③树干

بوزه خانه (~ *khāne*) 〔名〕 啤酒酿造作坊

بوزینه (*boozeene*) 〔名〕 猿猴

بوزینه بازی 〔名〕 耍猴戏，变戏法

بوژ (*bawjh, bowjh*) 〔名〕 ①漩涡②发高烧

بوژنه (*boojhne*) 〔名〕 花蕾，含苞待放的花

بوس 同 بوسه

~ و كنار 亲吻和拥抱

بوستان (*boostān*) 同 بستان

بوستان افروز (~ *afrooz*) 〔名〕〈植〉鸡冠花

بوستان بان (～*bān*) 同 باغبان

بوسگاه (*boos-gāh*) 同 بوسه‌گاه

بوسلیک (*boosaleek*) 〔名〕 伊朗一种音乐曲调的名称

بوسنده (*boosande*) 〔名〕 吻者

بوسوز (*boosooz*) 同 بوی سوز

بوسه (*boose*) 〔名〕 接吻，亲嘴

به پیغام ～ 〈喻〉不可能的事

از چهره برداشتن ～ 吻脸

دادن ～ 接吻；让…吻

(بر ، به) (～کردن) زدن ～ 接吻，轻拂，轻触

مادر بر گونهٔ طفل خود ～ زد . 母亲吻了孩子的脸颊。

بادهای مطبوع آرام آرام بر درختان ～ زدند . 和风轻拂着树梢。

بر خاک زدن ～ 屈服

بر رکاب کسی زدن ～ 对某人低三下四；拍某人的马屁

وداع کردن ～ 吻别

(از) (～خوردن) گرفتن ～ 吻，被吻

بوسه باران : کردن ～ 紧吻，抢着吻

بوسه بازی 〔名〕（爱人）亲吻

بوسه چین 〔形〕 〈诗〉与人亲吻的

بوسه خوار (～*khār*) 同 بوسه چین

بوسه دزد (～*dozd*) 〔形、名〕 ①〈诗〉偷吻…的②情人的咀唇

بوسه ربا (～*robā*) 同 بوسه دزد

بوسه ریز 〔形〕 随便亲吻…的，喜欢亲吻的

بوسه فریب (～*fareeb*) 〔形〕〈诗〉偷偷地亲吻…的

بوسه گاه (～*gāh*) 〔名〕 ①〈诗〉唇，颊②圣地

بوسیام (*boosiyām*) 〔名〕 〈植〉槭属

بوسیدن (*booseedan*) 〔动〕（根 بوس）接吻

زمین را ～ 俯伏在地，屈辱

بوسیر (*booseer*) 〔名〕 〈植〉毛蕊花（属）

بوش (*bovesh*) 〔名〕 ①实体，存在②命运

بوش (*bowsh*) 〔名〕 傲慢

بوش Bouche 〔名〕〈机〉套，套筒，套垫，栓

بوشاسب (*booshāsb*) 〔名〕 梦想，想象，幻想，美梦

بوشقاب (*boshghāb*) 同 بشقاب

بوشن (*booshen*) 〔名〕 减速器，减压器；管子接头

بوشناس (*boo-shenās*) 〔名〕 擅长品味的人

بوشهر (*booshehr*) 〔名〕 布什尔（伊朗城市）

بوغاز (*booghāz*) 〔名〕 ①海峡②咽喉

بوغچه (*booghche*) 同 بقچه

بوغچه بندی (～*bandee*) 同 بقچه بندی

بوغلمه (*boghlame*) 〔名〕 母鸡；火鸡

کردن ～ 填塞（火鸡）

بوف 〔名〕 枭，猫头鹰

بوفه Buffet 〔名〕 ①小柜橱②（车站、火车站内的）小卖部，小餐馆

مهمانی شام ～ 自助晚餐（就餐者自己取食，或站或坐，无固定餐桌）

بوق 〔名〕（复 ابواق） 喇叭，汽笛，号角

الکتریکی ～ 电喇叭，电警笛

حمام ～ 表示澡堂开放的笛声

سگ ～ 〈口〉凌晨

زدن ～ 鸣笛，吹号，召集，唤起，张扬

بوقت (*be-vaght*) 〔副〕 按时，准时，以…时间

~ کابل 按喀布尔时间

بوقلمون (*booghalamoon*) 〔名、形〕 ①火鸡②〈动〉石龙子，变色龙③五光十色(指布料)④五光十色的，易变的，不定的⑤〈诗〉今世，沧海桑田

~ ایام 〈诗〉惨状，困境，困难处境

~ فرش 百花园

~ گل 〈植〉须苞石竹

بوقلمون صفت (*~ sefat*) 〔形、名〕 ①变幻无常的，无原则的，朝三暮四的②变色龙(似的人)

بوقلمونی (*booghalamoonee*) 〔形〕 ①五颜六色的，五彩缤纷的②多变的，变幻无常的

بوك 〔副〕 ①好象，或许(بودكه 的缩写)②例如

بوكس Box 〔名〕 ①拳术，拳斗②(拳斗时用以保护手指的)指节防卫具

~ برنجی 指节铜套(套在四指关节上的铜套，握拳时铜套向外，用于打人可致人于死命)

~ دستكش 拳击手套

~ مسابقهٔ 拳击比赛

~ زدن 拳斗，击以铁拳

بوكس باز 〔名〕 拳术士，拳术家

بوكس بازی 〔名〕 拳击，打拳

~ كردن 同上

بوكسور (*booksoor*) 同 بوكس باز

بوكسیت Bauxite 〔名〕 〈矿〉铅土矿，矾土

بوگان (*boogān*) 〔名〕〈旧〉〈解〉子宫

بوگرفتگی (*boo-gereftegee*) 〔名〕 发臭，恶臭，臭气

بوگرفته 〔形〕 发臭的，有臭味的

بوگوتا 〔名〕 波哥大(哥伦比亚首都)

بول (*bowl*) 〔名〕 尿，小便

~ بیاض البیضی 〈医〉蛋白尿

~ دموی (~ الدم) 血尿

~ قندی 糖尿病

~ اسود 〈医〉黑尿病

~ افزار 泌尿器官

~ مقیاس 尿比重计

~ كردن 撒尿，小便

بولاغ اوتی (*bolāgh-ootee*) 〔名〕〈植〉水田芥

بولتن Bulletin 〔名〕 通报，公报；新闻简报

بولدان (*bowl-dān*) 〔名〕 ①尿壶，夜壶②小便处，小便池

بولدزر Bulldozer 〔名〕 推土机，铲土机

بولدوگ Bulldog 〔名〕 叭喇狗(一种颈粗性猛的狗)

بول سنج (*bowl-sanj*) 〔名〕 尿比重计

بول شناس (*~ shenās*) 〔名〕 泌尿学家

بول شناسی 〔名〕 泌尿学

بولگاه (*~ gāh*) 〔名〕〈解〉尿道

بولوار Boulevard 〔名〕 林荫大道，宽阔的大路

بولی (*bowlee*) 〔形〕 尿的

بوم I 〔名〕 国家，地区，土地，祖国，故乡，处女地

~ كتاب 书的底色

~ گچ 稀灰泥

~ مرز و 国境，边境

بوم II 〔名〕〈动〉枭，猫头鹰

بومادران (*boomādarān*) 〔名〕〈植〉千叶蓍草，芪草，小二仙草

بوم شناسی (*boom-shenāsee*) 〔名〕 生态学

~ خصوصی 个体生态学

عموىی ~ 群落生态学

بوم كند (*boomkand*) 〔名〕 在地下挖的羊圈

بوم و بر (*boomo-bar*) 同 برو بوم

بومهن (*boomahan*) 〔名〕〈旧〉地震

بومی (*boomee*) 〔形、名〕 ①地方的，土著的，本地的②本地人，土著③经常的，永久的

ايران ~ 伊朗人

~ زبان 方言，土著语言

~ مرض 地方病

شدن ~ 服水土，习惯于新环境

كردن ~ 使…服水土

بومی پرستی (*~parastee*) 〔名〕 本土主义，排外主义

بون 〔名〕 ①〈解〉子宫②末端

بون (*bown*) 〔名〕 ①才干②差距，距离③部分

بوناك 〔形〕 有臭味的，霉烂的，恶臭的

بوهمان (*boohamān*) 同 زهدان

بوی 同 بو

بويا 同 بودار

~ جوز 〈植〉肉豆蔻（树）

~ گل جوز 肉豆蔻干皮（用作香料或调味品）

بوی افزار (*booy-afzār*) 〔名〕 调料，香料（如：肉桂、姜、丁香、胡椒等），调味料，调味汁

بويان (*booyān*) 〔形〕 闻…的

بويائی (*booyā-ee*) 〔名〕 嗅，嗅觉

بويائی سنج (*~sanj*) 〔名〕 嗅觉测定器

بويچه (*booyche*) 〔名〕〈植〉常春藤

بوی پرست (*booy-parast*) 〔名〕 ①猎狗②猎豹③魔鬼④天使

بويحيا (*booyahyā*) 〔名〕 死神

بوی دار (*booy-dār*) 同 بودار

بوی دان 〔名〕 ①盛香料的器皿②香料袋

بويژه (*be-veejhe*) 〔副〕 特别（是），尤其（是）

بوی سا (*booy-sā*) 〔名〕 香料研磨器，研钵

بوی سوز 〔名〕 香炉

بوی گرفته (*~gerefte*) 同 بوگرفته

بوی مادران (*~mādarān*) 同 بومادران

بويناك (*~nāk*) 同 بوگرفته

بوئنوس‌آيرس 〔名〕布宜诺斯艾利斯（阿根廷首都）

بويه (*booye*) 〔名〕 希望，愿望

بوييدن (*booyeedan*) 〔动〕（根 بو） ①嗅，闻②（有声音地）以鼻吸气；用鼻子使劲吸

به (*bah*) 〔叹〕 好极了！太好了！精彩！

به (*be*) 〔介〕 去，向，到，往；对；用；入；同，与，和，相干；象；对于；按照；根据；在…之下

①（表示运动、行动的方向时）去，向，到，往

از توده‌ها ~ توده‌ها 从群众中来到群众中去

. ~ طرف من نگاهی انداخت 他朝我看了一下。

. ~ ميدان " تيان من " رسيدند 他们到了天安门广场。

. او ~ زمين افتاد 他摔倒（在地）了。

②（表示说、给、交、吩咐、指示等动词的对象或目标时）对，向，给

. ~ خدا قسم خورد 他以真主名义起誓。

. ~ او گفتم 我对他说。

آن كتاب را بمن بده ! 把那本书给我！

③（同“分”、“划分”等动词连用时）为，成

. هندوانه را ~ دو قسمت تقسيم كنيد 请把西瓜分成两份！

④（同“买”“卖”等动词连用时）用，花，

出（钱）

پول نقد ~ 用现钱

این فرهنگ را ~ پنجاه تومان خریدم. 我买这本词典花了五十个土曼。

⑤（在表示用某种语言说话或写作时）用

~ زبان فارسی حرف میزنند. 他们用波斯语交谈。

نامه را ~ چینی نوشتم. 那封信我是用中文写的。

⑥（做某事时）用（某种工具），由…完成

این مقاله ~ قلم یک دهقان نوشته شد. 这篇文章是一个农民写的。

این خانه ~ دست آن کارگران ساخته شد. 这所房子是那些工人造的。

⑦以（…为荣），用（…发誓）

~ میهن خود افتخار میکنیم. 我们为祖国而自豪。

من ~ جان خود قسم میخورم! 我用生命发誓。

⑧按照（…的看法、意见），根据（…的指示），应（…邀请），按…，以（…为单位），比…

~ دعوت دولت چین 应中国政府的邀请

~ ساعت من 按我的表

~ عقیدهٔ شما 照您看

~ گروه (~ دسته) 按组，以组为单位

~ نام انقلاب 以革命的名义

~ نظر من 按照我的看法，照我看

~ دستور او آمده‌ام. 我是按他的命令来的。

⑨同，与（…外表相似）；同(…程度相当)

پسر ~ پدر شبیه است. 儿子长得象父亲一样。

این نوع سیب ~ شیرینی قند است. 这种苹果象糖一样甜。

این اطاق ~ پاکی آن اطاق است. 这个房间象那个房间一样干净。

⑩同，与（…相关）

~ شما چه 与你何干？这同你有什么关系？

این کار ~ شما مربوط نیست. 这事同你没有关系。

این ~ کار ربطی ندارد. 这同工作无关。

⑪由于…，在…之下

~ رهبری حزب کمونیست چین 在中国共产党领导下

~ کمك دوستان 在朋友们帮助之下

~ همراهی ارکستر 在乐队伴奏之下

⑫对，对于

عشق ~ میهن 对祖国的热爱

علاقه ~ کار 对工作的兴趣

موضوع درس ~ همه گفته شده است. 上课的内容对大家说了。

⑬某些动词习惯上要求介词 به，如：

~ گروه ما ملحق شد. 他加入了我们小组。

او ~ حزب کمونیست چین پیوست. 他参加了中国共产党。

باید ~ فرهنگ رجوع کرد. 应当查查字典。

رود خانهٔیان تسه چین را ~ دو بخش جنوبی و شمالی تقسیم میکند. 长江把中国分成南北两部份。

⑭在…（时间、地点）

~ روزگار ساسانیان 在萨珊王朝时期

~ سرزمین چین 在中国国土上

وقت خوردن ~ （在）吃饭时

⑮以…（为名）

دوستانش همیشه او را ~ نام صدا میزنند .

他的朋友对他直呼其名。

⑯与许多名词性前置词连用，使其意义更为确切，如：

بالای ~ 向上，往上，在…上面

بالای کوه میروند . ~ 他们在爬山。

پشت ~ 往…上，到…后面，往…后面

پشت بام آمد . ~ 他上到房顶上。

روی ~ 往…上（面），向…上（面），在…（上面）

قمقمه را ~ روی میز گذاشتم . 我把水壶放在桌上。

جهت ~ 由于…原因，因为，为了

~ توسط（~ واسطه ، ~ وسیله ، بدست）被，由，通过

این کتاب ~ توسط او نوشته شده است .

这本书是他写的。

سبب ~ 由于…原因，因为，为了

~ سبب بدی هوا 由于天气不好

⑰用于组成复合副词，如：

آسانی ~ 容易地

خوبی ~ 很好地

سهولت ~ 容易地，轻易地

هر حال ~ 无论如何

ندرت ~ 稀罕地，很少，间或，偶尔

⑱用以组成复合连接词，如：

بمجرد اینکه（بمحض اینکه）当…就…

⑲介词"به"的古老形式"بد"，在现代波斯语中有时同以元音开头的代词连用，如：

به‌آن 即 بدان

به‌این 即 بدین

به‌او 即 بدو

⑳表示比赛的比分，如：سه ~ دو 三比二

به I (*beh*) 〔形、副〕 ①好的②较好的(地)

آن کتاب ~ از این است. 那本书比这本好。

~ آمدن （病）痊愈

~ شدن 同上

به II 〔名〕〈植〉榅桲，木梨

~ میدهد ، ده بگیرد . 〈谚〉拿出个木瓜得到一个村子。（〈喻〉施小惠而得大利）

بها(ی) I (*bahā*) 〔名〕 ①价格，价钱，价值，代价②评价③庄严，雄伟

از روی ~ 按价

خون ~ 血腥钱(指受雇杀人所得的钱)；抚恤金

~ کردن（~ دادن ، ~ نهادن）(را ، به)

估价，作价

~ کمتری برکالائی گذاشتن 标低（商品的）价目

بها II 〔名〕 ①光亮，闪光②美，美丽，漂亮

بها (*behā*) 〔叹〕 称赞时用的词

بها پیشی (*bahā-peeshee*) 〔名〕 预支费

بهاجت (*bahājat*) 〔名〕 华丽，富丽堂皇，美观

به اختر (*beh-akhtar*) 〔名〕 交好运的，生辰八字好的

بهادار (*bahādār*) 〔形〕 有价值的，宝贵的

اوراق ~ 有价证券

بهادر (*bahādor*) 〔形、名〕 ①勇敢的，勇武的，大胆的②英雄，勇士，大力士，兵士

بهادران (*bahādorān*) 〔名〕〈军〉骑兵连

بهادرانه 〔形、副〕 英勇的(地)，武士般的(地)
　～ عملیات 英勇的战斗
　جنگ ～ کردن 英勇战斗
بهادروار (*bahādorvār*) 〔副〕 英雄般地，英勇地，武士般地
بهادری (*bahādoree*) 〔名〕 勇敢，英勇，大胆
بهار (*bohār*) 〔名〕 (复 بهارات) 调料，香料(如肉桂、姜、丁香、胡椒等)
بهار (*bahār*) 〔名〕 ①春天②花(特指果树花而言)③偶象，木偶④庙宇；拜火教台
　در ～ جوانی 在青春时代
　عمر ～ 青年时期
　نارنج ～ 〈植〉 香橙花
　کردن ～ 开花
　از يك گل ～ نميشود. 〈谚〉一花独放不是春。
بهار افشان (～ *afshān*) 〔名〕 落花
بهار آلود (～ *ālood*) 〔形〕 美的
بهاران (*bahārān*) 〔名〕 春，春季；青春期；全盛期
بهار اندام (*bahār-andām*) 〔形〕 体形优美的
بهاربند (～ *band*) 〔名〕 ①春夏季拴牲口的地方②后院
بهارخانه 〔名〕 寺庙
بهارخواب (～ *khāb*) 〔名〕 庭院，露台，凉台
بهارستان (*bahārestān*) 〔名〕 ①花园，果园；春天②有偶像的庙宇
بهارگاه (*bahār-gāh*) 〔名〕 春天
بهاره (*bahāre*) 〔形、名〕 ①春天的，春天似的②春季剪的羊毛③春庄稼，春季的农产品④(蜂房中的)蜂群
　～ کشت 春播
　～ گندم 春小麦
　کردن ～ 春化(作用)，春化处理
بهاری (*bahāree*) 〔形〕 春天的，春天似的，和煦的，青春的
　～ اعتدال 春分
　～ باد 春风
　～ باران 春雨
بهاريه (*bahāriyye*) 〔名〕 诵春诗
بهاز (*behāz*) 〔名〕(配种用的)种马
به افتاد (*beh-oftād*) 同 بهبود
بها گير (*bahā-geer*) 〔形〕 有价值的，贵重的，珍贵的
به آمد (*beh-āmad*) 〔名〕 改善，开始好转
بهانه (*bahāne*) 〔名〕 托辞，借口，口实；原因，理由
　به ～ ای 以某种借口，借故，推说，假装
　به ～ اینکه 在…借口之下，以…为借口
　چیزی ～ افتادن 成为…借口，成为…把柄
　～ انگیختن (～ آوردن) 找借口，提出理由
　～ تراشیدن 找托词，找借口
　تجاوزکاران همیشه برای اعمال جنایت آمیز خود ～ میتراشند. 侵略者总是要为自己的罪恶行径而寻找借口的。
　～ جستن (～ طلبیدن) (از) 找借口，找碴儿，寻隙
　～ کردن (～ ساختن) 找借口，找托词，辩白，剖白
　او ناخوشی را ～ کرد. 他以身体不好为借口。
　～ گرفتن 任性，耍脾气，找碴儿
　پی ～ گشتن 寻找借口，找碴

او پی ~ میگردد که با ما نزاع کند.
他找碴跟我们闹。

بهانه تراش (~ *tarāsh*) 〔形〕 找托词的，找借口的

بهانه تراشي 〔名〕 找托词，找借口

بهانه جو(ی) (~ *joo*) 〔形〕 寻衅的，找碴的，找借口的

بهانه جوئي (~ *joo-ee*) 〔名〕 找借口，找碴儿，寻隙，挑衅

~ كردن 同上

بهانه ساز (~ *sāz*) 〔形〕 ①（为自己）辩白的 ②找托词的③爱托故的

بهانه سازي 〔名〕 ①辩白②找托词，开脱③狡猾

بهانه طلب (~ *talab*) 同 بهانه جو

بهانه فروش (~ *foroosh*) 同 بهانه ساز

بهانه فروشي 同 بهانه سازي

بهانه گير (~ *geer*) 同 بهانه جو

بهانه گيري 同 بهانه جوئي

بهاور (*bahāvar*) 同 بهادار

بهائم (*bahā-em*) 见 بهيمه

بهائمي 同 بهيمي

بهائي (*bahā-ee*) 〔形〕 〈宗〉白哈教派的

بهبود (*behbood*) 〔名〕 ①改良，改善，改进 ②昌盛，平安，幸福，病愈

خاصيت قليائي خاك ~ 治碱改土

~ روبه （病情或事态）在好转中

~ بخشيدن (~ كردن) 改善，使…完善

~ يافتن （得到）改善，完善，好转，恢复健康

بهبودستان (*behboodestān*) 〔名〕 医院，疗养院

بهبودي (*behboodee*) 〔名〕 ①改良，改善，改进②好景，好日子

روابط دوكشور ~ 两国关系的改善

وضعيت ~ 情况良好，平安

حاصل كردن ~ 改良，改善；好转（健康情况等）

به به (*bah-bah*) 〔叹〕 妙极了！妙极了！

دو صد ~ بيك آه آه نمي ارزد. 〈谚〉赞扬千声，抵不上责备一句。

به به گو(ی) 〔形〕 赞美一切的，连声叫好的

بهت (*baht, boht*) 〔名〕 ①惊讶，惊愕，惊异 ②虚言，妄言，谎言；诽谤

~ و خرفتي 昏迷，恍惚，不省人事

~ حالت 惊讶的状态

به ~ آوردن 使…惊讶，使…吃惊

بهتش زد. 他大为吃惊。

بهتان (*bohtān*) 〔名〕 诽谤，污蔑，诬告，中伤

~ زدن (~ گفتن) (به) 同上

بهتان آور (~ *āvar*) 〔名〕 惊讶的，惊愕的，惊得发呆的

بهتان زن (~ *zan*) 〔名〕 诽谤者，中伤者

بهت انگيز (*boht-angeez*) 〔形〕 惊奇的，令人惊异的

بهت آور (~ *āvar*) 〔形〕 惊人的，令人吃惊的

بهتر (*behtar*) 〔形〕 较好的，更好的；更多的

چه ~ …岂不更好！该多好呀！

هرچه ~ 尽量地好

از ما بهتران 鬼，妖精（指女的）

~ شدن （得到）改善，改进，好转，变好

حال مريض امروز خيلي ~ شده است. 病人今天好多了。

~ كردن 改善，改进，把…搞得更好

. بهترم 我（病）好转了。

همپای گسترش تولیدات صنعتی و کشاورزی زندگی مردم چین روز بروز ~ میشود . 随着工农业的发展，中国人民的生活也越来越好了。

. ~ است در اینجا توقف کنیم 我们最好在这里停留一下。

. این نوع بذر برنج ~ از همه است 这稻种是最好的一种了。

. . . بهترش اینست که 他最好是…

بهترآمد (*~āmad*) 〔形〕 最有益处的

بهترك (*behtarak*) 〔形、名〕 ①稍微好一点，略好些 ②古代一种闰月的名称（每120年闰一次）

بهتری (*behtaree*) 〔名〕 改良，改善，改进，好转

بهترین (*behtareen*) 〔形〕 最好的，最上等的，优等的

بهت زده (*boht-zade*) 〔形〕 惊奇的

بهجت (*bahjat*) 〔名〕 ①欢天喜地，快乐，愉快，兴高采烈②光辉，华丽，光彩，富丽堂皇

بهجت آیات 〔形〕 幸福的，美好的

بهجت افزا (*~ afzā*) 〔形〕 使人高兴的，令人愉快的

بهدار (*behdār*) 〔名〕 医务工作者，医士

بهداری (*behdāree*) 〔名、形〕 ①保健，公共卫生②保健部③保健的，救护的

~ اتوموبیل 救护车

~ وزارت 卫生部

بهداشت (*behdāsht*) 〔名〕 保健，卫生；卫生设施；卫生学

~ جنسی 性卫生

~ شخصی 个人卫生

~ همگانی (~ عمومی) 公共卫生

بنگاه ~ مادران و کودکان 妇幼保健站

~ متخصص 公共卫生学家，保健专家

بهداشتی 〔形〕 卫生的，保健的

~ اقدامات 保健措施

~ گواهی نامهٔ 免疫证书

~ نظارت 卫生检查

~ وضع (یا شرایط) 卫生情况

~ وضع غیر 不卫生的状况

به دانه (*beh-dāne*) 〔名〕 榅桲种子，木梨籽

بهدین (*beh-deen*) 〔名、形〕 ①真正的宗教②拜火教③品行好的

بهر I (*bahr*) 〔名、介〕 ①部分，分配之份，份额，股份②利益，效果，利润，利息③漂亮，仪表，仪态④为了，因为

~ چه ؟ 为什么？干吗？

~ از 为了…

. او روزنامه را ~ من آورد 他把报纸给我带来了。

بهر II 〔名〕〈数〉商数

بهر III 〔名〕 长度单位（约等于一英寸）

بهرام (*bahrām*) 〔名〕 ①〈天〉火星②每个太阳月第二十天之名

بهرامن (*bahrāman*) 〔名〕 ①红宝石②〈植〉红花③一种丝织品

بهرجه (*bahraje*) 〔名〕（交给地主的）租

بهرچه (*bahrache*) 同 بهرجه

بهرك (*bahrak*) 〔名〕 老茧，胼胝

بهرم (*bahram*) 〔名〕〈植〉藏红花，番红花

بهرمان (*bahramān*) 〔名〕 ①红宝石②花丝绸

بهرمانی 〔名〕 红宝石

بهرمند (*bahrmand*) 同 بهره مند
بهرمندی 同 بهره مندی
بهرمه (*bahrame*) 〔名〕 木钻
بهروج (*bahrooj*) 同 بهروز (*bahrooz*)
بهرور (*bahrvar*) 〔形〕 享有成果的
بهروز (*behrooz*) 〔形、名〕 ①幸福的，繁荣的②好日子
بهروز (*bahrooz*) 同 بهروزه
بهروزه (*bahrooze*) 〔名〕 劣质水晶
بهروزی (*behroozee*) 〔名〕 幸福，昌盛
بهره (*bahre*) 〔名〕 ①部分，份额，股份②〈史〉三分之一③利益，利润，利率，利钱，（本）息④命运，命中注定的事⑤收成，收获（物）
~ ~ 分成等份
مالکانه ~ 地租
متراکم ~ 累计的利益
~ بی 没有份儿的（尤指得不到遗产或嫁妆的）；不幸的
(از) (برداشتن ~) بردن ~ 取得利益，使用；收获，收租，收息
ما از چوبهای جنگلی برای کارهای صنعتی ~ میبریم. 我们在工业生产上使用森林木材。
(از) داشتن ~ 有份，享有
به ~ گذاشتن 进行周转；让（钱）生利
بهره بر (~ *bar*) ①同 بهره بردار ②入股者，有股份者
بهره بردار (~ *bardār*) 〔形〕 牟取利益的，享有…的；使用…的；剥削…的
بهره برداری 〔名〕 牟取利益，享有；利用，开发，开拓，经营；剥削
از زمین ~ 使用土地，开发土地
بهتر ~ 更好地经营管理
راه آهن ~ 经营铁路
مسافری ~ 〈铁〉经营客运（业务）
(از) کردن ~ 利用，使用，开发，开拓，经营
آمادهٔ ~ کردن 开发（资源、矿山等）；投产
بهره دار 〔名、形〕 ①参与者，股东②有份的，参与的③成功的④守卫者
بهره ده (~ *deh*) 〔形〕 生产的，生利的
کار ~ 生产劳动
بهره دهی 〔名〕 生产，生利
کار ~ 劳动生产
بهره کاری 〔名〕 （财政上的)利润，利率，利息
بهره کش (~ *kesh*) 〔名〕 剥削者，得利者
بهره کشی 〔名、形〕 ①剥削，获（得）利益②剥削的
(انسان از انسان ~) فرد از فرد ~ 人剥削人
بهره مند (~*mand*) 〔形、名〕 ①享有…的，受益的，获利的，有利可图的②有运气的③参与者，股东
(از) بودن ~ 牟利，得到好处；尝到甜头，得到满足；使用，利用
(از) شدن ~ 享用，分享；尝到甜头，得到肥缺；使用
در سال‌های اخیر چین از تأسیسات آبیاری وسیع بسیار ~ شده است. 近年来中国从大量水利工程中受益非浅。
بهره مندی 〔名〕 获得利润，分享；尝到甜头，有利可图

بهره ور (~ var) 同 بهره مند
بهره وری 同 بهره مندی
بهره یاب 同 بهره مند
بهره یابی 同 بهره مندی
بهزاد (behzād) 〔形〕 秉性好的，性情好的，脾气好的
بهسازی (behsāzee) 〔名〕 改善，改良，好转，合理化
  ~ تولید 生产合理化
  پیشنهاد ~ 合理化建议
بهش (behesh) به اش 的缩写形式
بهشت (behesht) 〔名〕 天堂，乐园，天国
بهشت آسا (~ āsā) 〔形〕 天堂（般）的
بهشت آشیان (~ āshiyān) 〔形〕 居住在天堂里的
بهشت آیین (~ āyeen) 同 بهشت آسا
بهشت سیما 〔名〕 美貌者
بهشت نشین (~ nesheen) 〔形〕 住在天堂的，升天的
بهشتی (beheshtee) 〔形、名〕 ①天堂的；神圣的②美的③天堂上的人
  مرغ ~ 神鸟，琴鸟，极乐鸟
  نان ~ 一种糕点名称
بهشتی رو(ی) (~ roo) 〔形〕 美丽的，美艳绝伦的
بهشتی سرشت (~ seresht) 〔形〕 具有天堂属性的
به شدگی (beh-shodegee) 同 بهبودی
به شده (beh-shode) 〔形〕 恢复健康的，痊愈的
بهق (bahagh) 〔名〕〈医〉癣，白斑病
بهك (bahak) 同 بهق
به گزین (beh-gozeen) 〔形、名〕 ①有鉴赏力的（人）②精选部分，精粹部分③挑取精华的人
بهل (behel) 〔形、名〕 ①结帐的，清了帐的②帐目两清
بهل بشو (~ beshoo) 〔形〕 漠不关心的，冷淡的，若无其事的；不在乎的，放任的
بهل بشویی (~ beshooyee) 〔名〕 放任，自由；漠不关心，若无其事
بهلول (bohlool) 〔名〕 小丑，丑角，滑稽者
بهله (bahle) 〔名〕 驯鹰人的手套
بهلیمو (beh-leemoo) 〔名〕 木瓜柠檬汁
بهم Ⅰ (beham) 〔副〕 共同，一起；相对立，相反
  ~ آمدن (با) 相碰，集拢在一起；相配，合适；协调，和谐；愈合
  این دو رنگ ~ نمیاید. 这两种颜色不协调。
  زخمش ~ آمد . 他的伤口已愈合。
  ~ افتادن 相遇；〈喻〉死亡；悲哀；杂乱无章
  ~ آمیختن 混合，撮合
  ~ برخوردن 撞，碰；相遇
  ~ پیچیدن 纠缠在一起；交织(在一起)，交错；卷起，裹住
  ~ پیوستن 联系（上），结合；接上，联合，加入
  نیروهای دو جناح ما ~ پیوستند. 我军两翼会师了。
  ~ خوردن 相碰，相逢，相撞；混乱，紊乱；被取消；（关系）恶化，反目
  انجمن ~ خورد . 协会解散了。
  حال مریض ~ خورد . 病人的病情恶化了。
  دو کامیون نزدیك بود ~ بخورند . 两辆卡

车险些相撞。

این دو تا ~ نمیخورند. 这两样东西不相称。

یکبار نشد که میان این دو رفیق ~ نخورد. 这两位同志之间未曾有过不愉快。

حالم (دلم) ~ میخورد . 我恶心。

حضور ~ رساندن 出席

~ رساندن 得到，努力获得，设法取得

~ رساندن مبلغ قرض 欠债，拉债

~ رسیدن 相撞，相遇，汇集拢来；和谐；可取；发生，出现

~ زدن 搅拌；扰乱，把…弄紊乱；毁坏，消灭；解散，取消，煽起；弄到，得到，积攒（钱财）

آتش را ~ بزن ! 煽火！把火拨弄一下！

سرمایه داران ثروت خود را از طریق استثمار کارگران ~ زدند. 资本家靠剥削工人起家。

انجمن را ~ زدند . 协会被解散了。

~ شدن 联合

~ فشردن 挤，压

اندك اندك ~ شود بسیار 〈谚〉积少成多（或：聚沙成塔）

بهم Ⅱ 〔形〕 伤心的，悲伤的，发怒的

~ آمدن 受委屈

~ برآمدن 受感动；生气，难过，不悦

~ بودن 伤心，难过

بهم آمیختگی (~ āmeekhtegee) 〔名〕 混合，掺杂，搀和

بهمان (bahmān) 〔名〕 这样的人

فلان و ~ 如此，这样

بهم پیچیدگی (beham-peecheedegee) 〔名〕 紊乱，混乱，错综复杂

بهم پیچیده 〔形〕 紊乱的，混杂的，难以解决的，错综复杂的

بهم پیوستگی (~ peyvastegee) 〔名〕 连在一起，结合，溶合

بهم پیوسته (~ peyvaste) 〔形〕 连在一起的，结合在一起的，溶合的

بهم خوردگی (~ khordegee) 〔名〕 不快；不健康；扰乱，紊乱；（关系）恶化

~ حال (~ دل) 〈医〉运动病（指晕车、晕船等）；心里作呕

~ مناسبات 关系恶化

بهم ریختگی (~ reekhtegee) 〔名〕 无秩序状态，混乱状态

بهم زدگی (~ zadegee) 〔名〕 错乱，混杂，搅乱

بهم زده (~ zade) 〔形〕 错乱的，混杂的，搅乱的

بهمن Ⅰ (bahman) 〔名〕 伊朗阳历十一月；阳历每月第二日名

بهمن Ⅱ 〔名〕〈植〉雪花连属

بهمن Ⅲ 〔名〕 ①雪崩②〈理〉离子雪崩

بهمنش (behmanesh) 〔形〕 性情好的，作风好的

بهنام (behnām) 〔形、名〕 ①名声好的，享有盛名的②好名声，盛名

بهنانه (bahnāne) 〔名〕〈旧〉猴子

بهنانه (behnāne) 〔名〕 白面饼，油酥饼

بهنجار (be-hanjār) 〔形、副〕 正常的（地），正规的（地），协调的（地）

بهنگام (be-hangām) 〔形、副〕 适时的，适宜的，合适的，应时的

بهو (bahoo) 〔名〕 阳台；门廊

بهوش (be-hoosh) 〔形〕 警惕的，注意的，意

识到的，知道的

بهی I (*behee*) 〔名〕 榅桲，榅桲果实；木梨

بهی II 同 بهبود

بهی (*bahee*) 〔形〕 好的，美的，精致的；光亮的

بهیار (*behyār*) 〔名〕 卫生员，医士

بهیج (*baheej*) 〔形〕 欢乐的，喜悦的，高兴的

بهیچوجه (*beheechvaje*) 〔副〕 无论如何也(不)，决（不）

بهیمه (*baheeme*) 〔名〕 （复 بهایم ، بهائم）家畜，牲口（如牛、马、驴、骡等）

بهیمه طبع (~*tab'*) 〔形〕 牲畜般的

بهیمی (*baheemee*) 〔形〕 畜牲的，野蛮的，残酷的

بهین (*beheen*) 〔形〕 最好的

بی 〔介〕 无，没有，缺（常用做前缀加在名词上，构成形容词，表示"没有"之意，如：بی علاقه ، بیمعنی ، بیطرف 等）

~ آنکه ... 在不…的情况下，在没有…情况下，没有…

آنها ~ آنکه از ما خداحافظی کنند رفتند . 他们不辞而别。

بیا (*biyā*) （آمدن 的命令式）来！

~ کارمان را شروع کنیم ! 我们开始干活吧！

بی آب (*bee-āb*) 〔形、名〕 ①干燥的，干旱的②没有汁水的（指水果）③〈化〉无水的，脱水的，除水的④无耻的⑤无光泽的宝石

~ اسید 〈化〉无水酸

~ کردن 使…干燥，使…脱水，除水

بیابان (*biyābān*) 〔名〕 沙漠，荒原

بیابان گرد (~*gard*) 〔形、名〕 ①在沙漠里跋涉的，游牧的，逐水草而居的②沙漠居民③游牧民④强悍的

بیابان گردی 〔名〕 游牧，游牧生活

بیابان مرگ (~*marg*) 〔形〕 死在沙漠中的

بیابان نشین (~*nesheen*) 同 بیابان گرد

بیابان نورد (~*navard*) 同 بیابان گرد

بیابانی (*biyābānee*) 〔形〕 ①沙漠的，荒芜的②游牧的③野生的

بی ابر (*bee-abr*) 〔形〕 无云的，晴朗的

~ آسمان 万里无云的天空

بیابرو (*biyā-boroo*) 同 بیاوبرو

بی آبرو (*bee-āberoo*) 〔形〕 丢脸的，名声坏的，无颜的，不光彩的

~ کردن 使…受到耻辱，使…丢脸，使…无颜

بی آبروئی 〔名〕 耻辱，丢脸，无颜

بی آب ورنگ (~ *ābo-rang*) 〔形〕 暗淡的，没有光彩的，无光泽的，不漂亮的

بی آب وعلف (~*ābo-alaf*) 〔形〕 荒凉的（指地方）

بی آبی (~*ābee*) 〔名〕 ①无水，干旱，旱灾②不光彩，无颜

بیات I (*bayāt*) 〔名、形〕 ①过夜，度夜②夜袭③过夜的，陈的，发霉的（指面包）

~ گوشت 一种渍肉（用酸牛奶）

~ نان 不新鲜的面包（或饼）

بیات II 〔名〕 一种乐曲名

بیات III 〔名〕 忧虑，挂念，记挂

بی اتفاق (*bee-ettefāgh*) 〔形〕 不协调的，不一致的

بی اتفاقی 〔名〕 不协调，不一致

بی اثر (~ *asar*) 〔形、副〕 无作用的(地)，无效的（地），无结果的（地）

بی اجاره (~ *ejāre*) 〔形、副〕 不收租金的(地)

بی اجازه (~ *ejāze*) 〔形、副〕 未经许可的，未经批准的，未经授权的（地）

~ غیبت 无故缺席

بی احترام (~ *ehterām*) 〔形、副〕 不恭敬的（地），无礼貌的（地），失敬的（地）

بی احترامانه 〔形、副〕 不恭敬的（地），无礼貌的（地）

بی احترامی 〔名〕 不尊敬，无礼，失礼，冒失

~ به مقدسات 亵渎神明

(بکسی) ~ کردن 对…不尊重，对…失敬

مورد ~ قرار گرفتن 受侮辱

بی احتیاط (~ *ehtiyāt*) 〔形、副〕 ①不小心的（地），不谨慎的（地）②鲁莽的（地），粗枝大叶的（地）

~ شخص 鲁莽者，粗枝大叶者

بی احتیاطی 〔名〕 不小心，不慎，鲁莽

~ از روی 由于不慎，由于粗枝大叶

~ کردن 不小心，不谨慎

بی اختیار (~ *ekhtiyār*) 〔形、副〕 按捺不住的（地），不由自主的（地），无意的（地），不知不觉的（地），本能的（地）

بی اختیاری 〔名〕 无权，无力，迫不得已，不由自主

بی اخلاق (~ *akhlāgh*) 〔形〕 不道德的，放荡的

بی اخلاقی 〔名〕 不道德，缺德，放荡

بی ادب (~ *adab*) 〔形〕 无教养的，无礼貌的，不学无术的，不文明的，粗野的

~ بچهٔ 不懂礼貌的孩子

بی ادبانه 〔形、副〕 无礼貌的（地），不逊的（地），粗野的（地）

~ جواب 不礼貌的回答

~ حرکت 无礼行为

حرف زدن ~ 讲话不礼貌，说话粗野

بی ادبی 〔名〕 无教养，无礼貌，粗野

~ کردن 粗野

بی ادراك (~ *edrāk*) 〔形〕 没头脑的，没理解力的，缺乏才智的，无知的

بی ادراکی 〔名〕 缺乏头脑，没有理智

بی اذیت (~ *aziyyat*) 〔形〕 无害的，不伤人的，温顺的

بی اذیتی 〔名〕 无害，温顺

بی ارادگی (~ *erādegee*) 〔名〕 优柔寡断，踌躇不定

بی اراده (~ *erāde*) 〔形〕 无定见的，踌躇不定的

بی آرام (~ *ārām*) 〔形、副〕 不安的(地)，不平静的(地)，担心的（地）

بی آرامانه 〔形、副〕 不安的（地），不宁静的（地），担心的（地）

بی آرامی 〔名〕 不安，焦急，担心

بی ارتباط (~ *ertebāt*) 〔形〕 ①不合适的②无关的，分开的，无联系的，离题的

بی ارزش (~ *arzesh*) 〔形〕 ①没有价值的，不值钱的②不值得重视的，不屑一提的

~ کردن 使…贬价

بی آزار (~ *āzār*) 〔形〕 ①不得罪人的②不伤人的，无害的，驯服的

بی آزاری 〔名〕 无害，驯服

بی آزرم (~ *āzarm*) 〔形〕 厚颜无耻的，不知羞耻的

بی آزرمی 〔名〕 恬不知耻，厚颜无耻

بی اساس (~ *asās*) 〔形〕 无根据的，无理由的，站不住脚的，无缘无故的

(حرفهای ~) ادعای ~ 没根据的话

دلیل ~ 没根据的论点

بی اساسی 〔名〕 毫无根据，无理由，站不住脚，无缘无故

بی اسباب (~ *asbāb*) 〔形〕 赤手空拳的，不用器械的，徒手的

بی استحقاق (~ *estehghāgh*) 〔形〕 无优点的，无长处的，不配的，不适合的，不值得的

بی استحقاقی 〔名〕 缺少优点，无长处，不配，不值得

بی استطاعت (~ *estetā'at*) 〔形〕 没有财产的，贫穷的

بی استعداد (~ *este'dād*) 〔形〕 无能力的，无才干的，拙劣的

بی استعدادی 〔名〕 无能，无才，拙劣

بیاستو (*biyāstoo*) 〔名〕〈旧〉①打呵欠②口臭

بی اسلحه (*bee-aslehe*) 〔形〕 没有武装的，手无寸铁的

بی اسم (~ *esm*) 〔形〕 无名的，无记名的

سهام ~ 凭票即付的股票

بی آسیب (~*āseeb*) 〔形、副〕 无害的（地）

بی آسیبی 〔名〕 无害

بی اشتها (~ *eshtehā*) 〔形〕 没有胃口的，无食欲的，食欲不振的

بی آشیان (~ *āshiyān*) 〔形〕 无家可归的

بی اصل (~ *asl*) 〔形〕 ①无根据的，无理由的，凭空的，无基础的②出身低微的

بی اصول (~*osool*) 〔形〕 不得法的，没系统的，无次序的，无条理的

بیاض Ⅰ (*bayāz*) 〔形、名〕 ①白色的②洁白；牛奶③摘句簿，练习簿

مرجان ~ 〈动〉石珊瑚

در ~ افتادن 抄写清楚

بیاض Ⅱ 〔形、名〕 ①未耕作的，未垦殖的（土地）②荒地

بیاض‌البیض (*bayāzol-beyz*) 〔名〕 蛋白，〈生化〉白朊，白蛋白

بیاض‌البیضی 〔形〕 ①含白朊的，有胚乳的②蛋白似的

(پیشاب ~) بول ~ 肾炎症，肾脏炎

مادهٔ ~ 〈生化〉朊，蛋白质

بیاض‌العین (~ *eyn*) 〔名〕 ①眼白②〈解〉巩膜

بیاضی (*bayāzee*) 〔形〕 好的，誊抄在本子里的（指诗）

بی اطلاع (*bee-ettelā'*) 〔形〕 不晓得的，不熟悉的，不知道的，一无所知的

من از این موضوع ~ هستم. 我不知道这件事。

بی اطلاعی 〔名〕 不通晓，不知道，不了解

بیاع (*bayā'*) 〔名〕 ①出售者，卖主，小贩②中间人，掮客

بی اعتبار (*bee-e'tebār*) 〔形〕 ①没有威信的，无信用的，（文件）失效的②无偿还能力的③名声不好的

~ کردن 使…无偿还能力，使…丧失名声

بی اعتباری 〔名〕 ①失去信用，无信用，（文件）无效②无偿还能力③名声不好④不持久

بی اعتدال (~ *e'tedāl*) 〔形〕 ①不公正的，不公平的，非正义的②无节制的，放纵的，不稳重

的，不稳健的

بی اعتدالی 〔名〕 ①不公平，不公正，非正义性 ②过度，放纵，不稳重

~ کردن 对…不公正，走极端

بی اعتقاد (~*e'teghād*) 〔形、名〕 ①无信仰的（人），不信宗教的（人）②怀疑的，不相信的

بی اعتقادی 〔名〕 ①无信仰，不信神②怀疑，不相信

بی اعتنا (~*e'tenā*) 〔形、副〕 不注意的（地），不关心的（地），漫不经心的（地），不理睬的（地），冷淡的（地）

بی اعتنائی (~*e'tenā-ee*) 〔名〕 不关心，漫不经心，不理睬，冷淡

(به) ~ کردن 对…漠不关心，对…漫不经心，冷落

بی آلایش (~ *ālāyesh*) 〔形〕 无瑕疵的，无污点的，纯洁的，无私的，磊落的

~ آدم 纯朴的人

~ دوستی 真挚的友谊

~ کمک 无私的援助

بی آلایشی 〔名〕 无瑕疵，纯洁，无私，真诚

بی التفات (~ *eltefāt*) 〔形〕 不亲切的，冷酷的，不关心的，不体贴人的

بی التفاتی 〔名〕 不亲切，冷酷，不关心，不体贴，冷淡

~ کردن 同上

بی امان (~*amān*) 〔形、副〕 不留情的（地），残酷的（地），无情的（地）

~ باران 暴雨

~ مبارزهٔ 无情的斗争

بیان (*bayān*) 〔名〕（复 بیانات）讲，说话，阐明，解释，叙述，描述

~ آزادی 言论自由

~ علم 演讲方法，文章作法

~ کردن 说明，阐明，叙述

نمایندهٔ چین در سازمان ملل متحد موضع دولت خود را بروشنی ~ نمود . 中国驻联合国代表明确地阐明了中国政府的立场。

بی انتظام (*bee-entezām*) 〔形、副〕 无秩序的（地），混乱的（地），不规律的（地），无组织的（地），乱了套的（地）

بی انتظامی 〔名〕 无秩序，杂乱无章，混乱，乱套

بی انتها (~ *entehā*) 〔形、副〕 无限的（地），无止境的（地），无穷尽的（地）

بی انجام (~ *anjām*) 〔形〕 无结果的

بی اندازه (~*andāze*) 〔形、副〕 ①无限的（地），无法计量的（地），极端的（地），非常的（地）②不合身的，不合尺寸的

این مسئله ~ سخت است. 这个问题特别难。

بی اندیشه (~ *andeeshe*) 〔形、副〕 ①没头脑的，无谋的②轻率的（地），冒失的（地）③无忧无虑的（地）④不假思索的

بی انصاف (~*ensāf*) 〔形〕 ①不正当的，偏心的，不公平的，不义的，不正直的②残酷的

بی انصافانه 〔形、副〕 ①不正当的（地），不公平的（地），非正义的（地）②残酷的（地）

بی انصافی (~*ensāfee*) 〔名〕 ①不正当，不公平，不义，不正直，不公正②残酷

~ کردن 同上

یک چنین خیالی در بارهٔ او ~ است. 把他想象成那种人是不公正的。

بی انضباط (~ *enzebāt*) 〔形〕 不守纪律的，不

规则的；杂乱无章的

بی انضباطی 〔名〕 无纪律；杂乱无章

بیاننامه (*bayān-nāme*) 〔名〕 宣言，宣言书

"~ حزب کمونیست" «共产党宣言»

بیانی (*bayānee*) 〔形〕 ①叙述的，陈述的②修辞上的

بیانیه (*bayāniyye*) 〔名〕 宣言，声明，声明书，公告

بیاوار (*bayāvār*) 〔名〕 职业，工作，行当

بیاوبرو (*biyāvoboroo*) 〔名〕 ①人来人往的地方，闹区②络绎不绝，车水马龙，熙熙攘攘

بی اولاد (*bee-owlād*) 〔形〕 无子女的

بی اهمیت (*~ahammiyyat*) 〔形〕 无关重要的，无意义的，无足轻重的

~ آدم 无足轻重的人

~ کار 小事

بی آهنگ (*~āhang*) 〔形〕 不和谐的，不协调的，不调和的；无音乐的，无伴奏的

~ شعر 韵律不整齐的诗

بی ایمان (*~eemān*) 〔形、名〕 ①不相信的，多疑的；无信仰的，不信神的②无神论者

بی ایمانی 〔名〕 无信仰，不信神

بی آئین (*~ā-een*) 〔名〕 无神论者，不信神者

بیب (*beeb*) 〔名〕 蛾子

بی بار (*bee-bār*) 〔形〕 不生育的，不结果的；没有结果的

بی باعث (*~bā'es*) 〔形〕 无依靠的，无亲朋的

بی باك (*~bāk*) 〔形〕 无畏的，大胆的，勇敢的

بی باکانه 〔形、副〕 无畏的(地)，大胆的(地)，勇敢的（地）

~ حرکات 勇敢的举动

بی باکی 〔名〕 无畏，大胆，勇敢，无牵挂；无耻

بی بال 〔形〕 无翅膀的

بی بالان 〔名〕 无翅昆虫

بی بال و پر (*bee-bālopar*) 同 بی پر و بال

بی بخار (*~bokhār*) 〔形〕 毫无用处的，不足挂齿的，无效用的

بی بدل (*~badal*) 〔形〕〈旧〉无可替代的，无可比拟的，无与伦比的，不能替代的

بی بر (*~bar*) 同 بی بار

بی برگ (*~barg*) 〔形〕 ①无叶的②〈转〉一贫如洗的

بی برگشت (*~bargasht*) 〔形、副〕 坚定不移的（地），一去不复返的（地），不回头的（地），无偿的（地）

~ اعتبار 无偿贷款

بی برگ و نوا (*~bargo-navā*) 〔形〕 贫穷的，一贫如洗的

بی برگی (*~bargee*) 〔名〕 ①无叶②〈转〉贫穷，一贫如洗

بی برو برگرد (*~borow-bargard*) 〔形、副〕 ①无条件的，必须的②不回头地，不返顾地

کاری را که گفته است ~ باید انجام بدهید.

他说的事你要立即照办。

بی‌بصر (*~basar*) 〔形〕 无远见的，鼠目寸光的

بی بصری 〔名〕 无远见，鼠目寸光

بی بصیرت (*~baseerat*) 〔形〕 无洞察力的，无远见的，眼光短浅的

بی بضاعت (*~bezā'at*) 〔形〕 一无所有的，贫穷的，一贫如洗的

بی بضاعتی 〔名〕 贫困，贫穷，一贫如洗

بی بقاء (*~baghā'*) 〔形〕 ①不坚固的，不坚强

的，不耐久的②变动不定的，无常的，转瞬即逝的

بی بند و بار (~bandobār) 〔形、副〕 无拘束的(地)，放纵的(地)，肆无忌惮的(地)，轻狂的(地)；(诗体等)破格的，不顾规则的

بی بند و باری 〔名〕 无拘束，放纵，肆无忌惮，轻狂

بی بنیاد (~ bonyād) 〔形〕 没有基础的，没有根基的，根基不牢的，不稳固的

بی بنیگی (~boneeyegee) 〔名〕 体弱，虚弱

بی بنیه (~boneeye) 〔形〕 体弱的，虚弱的

بی بو (~boo) 〔形〕 无味的，乏味的

~ و بی خاصیت 平淡无奇的，平平淡淡的

بی بها (~bahā) 〔形〕 没有价值的，便宜的

بی بهره (~bahre) 〔形〕 ①穷的②不走运的，一无所得的，没有份的③没有好处的，无利可图的

~ بودن 贫困，一无所有；没有份

~ شدن 变贫穷

~ کردن (از) 使…贫苦，剥夺

بی بی 〔名〕 ①夫人，太太；主妇②祖母，奶奶；外婆③〈扑克〉皇后Q④鹦鹉

بی بی طوطی (bee-bee-tootee) 〔名〕 驯养的鹦鹉

بی پا 〔形〕 ①无足的，无腿的②破产的，没落的③站不住脚的，支持不住的④无意义的，荒唐的

~ شدن 破产，没落

بی پا و سر (bee-pāvsar) 〔形〕 贫困的，赤贫的，穷困潦倒的，一贫如洗的

بی پایاب 〔形〕(水)深的，探不到底的，深不可测的

بی پایان 〔形〕 无限的，无止境的，无穷的，一望无际的，永恒的

بی پایانی 〔名〕 无限，无穷，一望无际，永恒

بی پایگی (bee-pāyegee) 〔名〕 无根据，无凭无据

بی پایه (~pāye) 〔形〕 ①无所支撑的，没有茎的，无杆的(指植物)②无根据的，无凭无据的

بی پائی (~pā-ee) 〔名〕 无意义

بی پدر و مادر (~pedaro-mādar) 〔形〕 ①无爹妈(管)的，靠不住的②无赖的，欺诈的，流里流气的

بی پردگی (~pardegee) 〔名〕 ①坦率，公开②厚脸皮

بی پرده I (~parde) 〔形、副〕 坦率的(地)，公开的(地)，毫不掩盖的(地)，直截了当的(地)

~ حرف بزن ! 请你直截了当地说吧!

بی پرده II 〔形、副〕 厚脸皮的(地)，露骨的(地)，无耻的(地)，下流的(地)

بی پرگار (~pargār) 〔形〕 无准星的；〈转〉肆无忌惮的，无原则的

بی پروا (~parvā) 〔形、副〕 ①大胆的(地)，勇敢的(地)，无畏惧的(地)②无忧无虑的(地)，漠不关心的(地)，考虑不周的(地)，肆无忌惮的(地)

بی پروازان (~parvāzān) 〔名〕 〈动〉平胸类(鸟)

بی پروائی (~parvā-ee) 〔名〕 ①大胆，勇敢，大无畏②无忧虑，漠不关心，考虑不周，肆无忌惮

~ کردن 同上

بی پروبال (~paro-bāl) 〔形〕 ①没有翅膀的②〈转〉无所依傍的，无助的；虚弱的

بی پروپا (~paro-pā) 〔形〕 无根据的，无理由的

بی پرهیز (~*parheez*) 〔形〕 ①无节制的，放荡不羁的②不小心的，不谨慎的

بی پرهیزی 〔名〕 ①无节制，放荡不羁 ②不小心，不注意，不谨慎

بی پشت (~*posht*) 同 بی پشتیبان

بی پشتوانه (~*poshtvāne*) 〔形〕 ①孤立无援的 ②无（黄金作）后盾的

بی پشتیبان (~*poshteebān*) 〔形〕 孤立无援的，没有后盾的

بی پشتیبانی 〔名〕 孤立无援，没有后盾

بی پناه (~*panāh*) 〔形〕 无处隐蔽的，无处躲避的，无保护的，无处藏身的，无处逃遁的；〈转〉无支援的，无防御的

بی پناهی 〔名〕 无处隐蔽，无处躲避，无可逃遁；无助

بی پول 〔形〕 ①无钱的，贫穷的②免费的

بی پولی 〔名〕 无钱，贫穷

بی پیر (*bee-peer*) 〔名、形〕 没有管教的，难管理的，为所欲为的

　　گرانی ~ 漫天要价

بی پیرایگی (*bee-peerāyegee*) 〔名〕 简朴，朴素，不加修饰，不修边幅

بی پیرایه (~*peerāye*) 〔形〕 简朴的，朴素的，不修饰的

　　جوان ~ 朴素无华的青年人

بیت I (*beyt*) 〔名〕 （复 بیوت ، بیوتات） 房屋，房子，房舍

　　الحرام (~ الله) ~ 〈宗〉天房

　　الخلا (~ الادب، ~ تخلیه) ~ 厕所，便所

　　المال ~ 国库

　　المقدس ~ 耶路撒冷（巴勒斯坦著名古城，伊斯兰教、犹太教和基督教的“圣地”）

　　اهل ~ 家里人

بیت II 〔名〕 （复 ابیات） 诗，两行诗；（诗歌的）对句

بی تا I 〔形〕 ①绝无仅有的，独一无二的，无双的，美妙绝伦的

بی تا II 〔形〕 无皱痕的，光滑的，无折痕的

بی تاب 〔形〕 ①急躁的，无耐性的，不沉着的 ②无力的，支持不住的

　　شدن ~ 无力支持

　　کردن ~ 使…软弱无力，使…急躁

بی تابانه 〔形、副〕 急躁的（地），耐不住的（地），不安的（地），不安静的（地）

بی تابی 〔名〕 ①急躁，忍耐不住，焦急不安 ②虚弱，软弱，（身体）不支

بی تأثیر (*bee-ta'seer*) 〔形〕 不起作用的，无效的

　　دوای ~ 没有疗效的药

بی تاریخ (~*tāreekh*) 〔形〕 不限定日期的，没有日期的，不限期的

بیت المال (*beytol-māl*) 〔名〕 国库

بی تأمل (*bee-ta'mol*) 〔形、副〕 未经考虑的（地），冒昧的（地），轻率的（地）；不犹豫的（地）

　　او هیچوقت ~ ابراز عقیده نمینکد . 他从不轻率地发表意见。

بی تجربگی (~*tajrobegee*) 〔名〕 无经验，不熟练

بی تجربه (~*tajrobe*) 〔形〕 无经验的，不熟练的，不成熟的

بی تحاشاء (~ *tahāshā'*) 〔形、副〕 无谋的(地)，轻率的(地)，鲁莽的（地），无所顾忌的(地)

بی تحاشی (~ *tahāshā*) 同 بی تحاشاء

بی تحمل (~ *tahammol*) 〔形、副〕 不能忍受的（地），不可容忍的（地）

بی تخلف (~ *takhallof*) 〔形、副〕 非常认真的（地），非常准确的（地），无偏差的（地）

بی تخلفی 〔名〕 准确性，精（密）度

بی تدبیر (~ *tadbeer*) 〔形〕 ①没办法的，一筹莫展的，无能的②不审慎的，轻率的，没有计划的

بی تدبیری 〔名〕 ①无办法，一筹莫展，无能②不慎，轻率，没有计划

بی تربیت (~ *tarbiyyat*) 〔形〕 （骂人话）没受教育的，不礼貌的，无教养的，粗鲁的

بی تربیتی 〔名〕 无礼，粗鲁

بی ترتیب (~ *tarteeb*) 〔形、副〕 无秩序的（地），紊乱的（地），杂乱无章的（地），无条理的（地）

بی ترتیبی 〔名〕 无秩序，紊乱，杂乱无章，无条理

بی تردد (~ *taraddod*) 〔形、副〕 ①毫不犹豫的（地），毫不踌躇的（地）②冷清的，无行人的

بی تزلزل (~ *tazalzol*) 〔形〕 毫不动摇的，坚定的

بی تزویر (~ *tazveer*) 〔形〕 正直的，耿直的，老实的，不狡诈的，坦率的

بی تشخیص (~ *tashkhees*) 同 بی تمیز

بی تشریفات (~ *tashreefāt*) 〔形、副〕 不拘礼节的（地），随便的（地）

بی تصمیم (~ *tasmeem*) 〔形〕 迟疑不决的，没有决心的

بی تصمیمی 〔名〕 迟疑不决，没有决心

بی تعارف (~ *ta-ārof*) 〔形、副〕 不拘形式的（地），随便的（地），坦率的（地）

بی تعارفی 〔名〕 不拘形式，随便，坦率

بی تعریف (~ *ta'reef*) 〔形、副〕 无法形容的（地），难于描述的（地），如实的（地）

بی تعصب (~ *ta'sob*) 〔形〕 ①静观的，不偏不倚的，不先入为主的，客观的②消极的；冷静的，漠然的

بی تعلق (~ *ta'llogh*) 〔形、副〕 独立的（地），自由的（地），不依靠他人的（地）

بی تعلیم (~ *ta'leem*) 〔形〕 未受过训练的，不熟练的

بی تغییر (~ *taghyeer*) 〔形、副〕 不可变动的（地），确定不移的（地）

بی تفاوت (~ *tafāvot*) 〔形、副〕 ①无区别的（地）②漠然置之的

ما در برابر اعمال تجاوزکارانه ~ نخواهیم ماند. 我们对任何侵略行径都不会漠然置之。

بی تقصیر (~ *taghseer*) 〔形〕 无罪过的，纯洁的，无辜的

بی تقصیری 〔名〕 无罪过，清白，无辜

بی تکبر (~ *takabbor*) 〔形〕 朴实的，谦逊的

بی تکلف (~ *takallof*) 〔形、副〕 不矫揉造作的（地），随便的（地），不拘形式的（地）

بی تکلفی 〔名〕 随便，不拘礼节，不拘形式

بی تکلیف (~ *takleef*) 〔形〕 ①困惑的，不知所措的②无所事事的，闲散的③散漫的；不严格的

بی تکلیفی 〔名〕 ①困惑，不知所措②无所事事，闲散③散漫；不严格

بی تلبیس (~ *talbees*) 〔形〕 不狡诈的，正直的，

坦率的；不加伪装的

بی تمیز (~ *tameez*) 〔形〕 没有辨别力的，分辨不清的

بی تمیزی 〔名〕 无辨别力，分辨不清

بی تناسب (~ *tanāsob*) 〔形〕 ①不成比例的，不相称的②不合适的；奇形怪状的

بی تن مال (~ *tanmāl*) 〔名〕〈法〉①无继承人的土地（或其他财产）的转归给领主（或国王、国家等）②转归的土地（或其他财产）

بی توان (~ *tavān*) 〔形〕 弱的，无力的，无生气的

بیتوته (*beytoote*) 〔名〕 ①过夜，夜宿②熬夜

~ کردن 同上

بی توجه (*bee-tavajjoh*) 〔形、副〕 不注意的（地），不用心的（地），不关心的(地)

بی توجهی (~ *tavajjohee*) 〔名〕 不注意，不用心，不关心

~ کردن 同上

بی توشگی (~ *tooshegee*) 〔名〕 贫穷，穷苦无靠

بی توشه (~ *tooshe*) 〔形〕 贫穷的，贫苦无靠的；没有吃的

بی توفیق (~ *towfeegh*) 〔形〕 失败者，未成功的

بی توقف (~ *tavaghghof*) 〔副〕 不停留地，不耽误地

بیتوم Bitumen 〔名〕 沥青

بی ته (*bee-tah*) 〔形〕 无底的

بی تهیه (~ *tahiyye*) 〔形、副〕 事先无准备的（地），即席的（地），临时的（地）

بی ثبات (~ *sobāt*) 〔形〕 动摇的，不安定的，不稳的；变幻无常的

بی ثباتی 〔名〕 动摇，不安定，不稳；变幻无常

بی ثمر (~ *samar*) 〔形、副〕 无结果的(地)，无效的（地），徒然的（地）

بی جا (~ *jā*) 〔形、副〕 不合时宜的（地），不适当的(地)，不相称的（地），不得体的(地)

بی جاد (*beejād*) 〔名〕 ①琥珀（一种红宝石名称）②〈转〉（红）咀唇

بیجاده (*beejāde*) 同 بیجاد

بیجاده رنگ (~ *rang*) 〔形〕 琥珀色的，红的

بی جامگی (~ *jāmegee*) 〔名〕 劳役，无酬劳动

بی جامه (*bee-jāme*) 〔形〕 无衣的

بی جان (~ *jān*) 〔形〕 无生命的，没有生气的，死的；虚弱的，衰弱的

~ کردن 弄死

بی جرأت (~ *jor'at*) 〔形〕 胆小的，胆怯的，怯懦的

بی جرأتی 〔名〕 胆小，胆怯，怯懦

بی جرم (~ *jorm*) 〔形〕 无罪的，无辜的

بی جفت (~ *joft*) 〔形〕 无可匹敌的，无双的，单个的

(جنین) ~ 〈动〉无胎盘的；无胎盘类的

بیجك (*beejak*) 〔名〕 发货单，清单，帐单，发票

بی جگر (*bee-jegar*) 〔形〕 胆怯的，怯懦的

بی جلاء (~ *jalā'*) 〔形〕 ①无光泽的，没磨光的，没有擦亮的②不加掩饰的，坦率的

بی جمال (~ *jamāl*) 〔形〕 ①丑陋的，难看的②无装饰的

بی جمالی 〔名〕 丑陋，难看

بی جنس (~ *jens*) 〔形〕 无性的，中性的

بی جواب (~ *javāb*) 〔形〕 没有答复的，无语的，无言答对的

تقاضای ما ~ ماند . 我们的要求没有得

到答复。

بی جوهر (~ *jowhar*) 〔形〕 ①没有光泽的，暗淡无光的②劣等的（指金属）③无能的

بی جهت (~ *jehat*) 〔形、副〕 无缘无故的(地)，无理由的(地)，无端的(地)，白白的(地)

~ بی خود و 白白地

بی‌چادری (~*chādoree*)：خانه‌نشستن بی‌بی از ~ است 〈成〉穷得出不了门。(原意：老奶奶不出门，因为没有面纱戴)

بیچارگان (~ *chāregān*) 〔名〕 穷人，可怜的人

بیچارگی (~ *chāregee*) 〔名〕 无依无靠，不幸，可怜，贫穷，无可奈何

بیچاره (~ *chāre*) 〔形〕 不幸的，可怜的，贫穷的；无办法的，无可奈何的，着急的

~ کردن 使…无可奈何，使…没办法；使…忍无可忍

بی چاك دهن (~ *chāk-dahan*) 〔形〕 说话随便的；说话下流的

بی چانه (~*chāne*) 〔名〕 言不二价（不能再讨价还价）

بی چشم ورو (~ *chashmo-roo*) 〔形〕 极无耻的，没脸没皮的，恬不知耻的

بی چون (~ *choon*) 〔形〕 ①无比的，无双的②因神圣而不容称呼的，须避讳的③无法表达的，不可言喻的

بی چون و چرا (~ *choono-cherā*) 〔形、副〕 ①不顾一切的(地)，断然的(地)，无条件的(地)②毫无疑问的(地)，无可争辩的(地)

بیچه (*beeche*) 〔名〕 螺旋线

بی چیز (*bee-cheez*) 〔形〕 贫穷的，贫寒的，穷困的

~ شدن 贫穷，穷困

~ کردن 使…贫穷，使…穷困

بی چیزی 〔名〕 贫穷，贫困

بی حاصل (~ *hāsel*) 〔形、副〕 ①不出产的(地)，没有结果的(地)，徒然的(地)②荒芜的，无用的

~ زمین 不毛之地

زحماتش بهیچ وجه ~ نمانده است . 他的努力并没有落空。

بی حاصلی 〔名〕 (土壤)贫瘠，荒瘠，无收获

بی حال 〔形〕 ①虚弱的，倦怠无力的，懒洋洋的，无精打采的，有病的②冷淡的，淡泊的③失去知觉的

~ شدن 虚弱无力，无精打采；冷淡，淡泊；失去知觉

بی حالت (~ *hālat*) 〔形〕 (眼睛)无神的，无表情的

چشمانش ~ است . 他的眼睛无神。

بی حالی (~ *hālee*) 〔名〕 虚弱，倦怠，无精打采②冷淡，淡泊③昏厥

بی‌حجاب (~ *hejāb*) 〔形〕 ①没有遮盖的，不戴面纱的②〈转〉不知耻的，不礼貌的，不正派的

بی حد (~ *hadd*) 〔形〕 无限的，无穷的，无边际的，极端的

بی حد و حساب (~ *haddo-hesāb*) 〔形〕 无数的，数不清的

بی حد و حصر (~ *haddo-hasr*) 同 بی حد

بی حرف (~ *harf*) 〔形、副〕 ①不说话的(地)，沉默的(地)②无可争辩的(地)③肃静！嘘！别响！④立即⑤确定不疑

~ نمایش 哑剧

بی حرکت (~*harakat*) 〔形〕 不动的，静止的，寂静的，〈军〉不许动!

بی حرکتی 〔名〕 不动，静止，寂静

بی حرمت (~*hormat*) 〔形〕 耻辱的，不名誉的，丢脸的，失宠的

~ کردن (را) 使…丢脸，使…蒙受耻辱

بی حرمتی 〔名〕 耻辱，不名誉，丢脸，失宠

بی حس (~*hess*) 〔形〕 ①无感觉的，麻木的②〈转〉无情的，冷酷的

~ شدن 无感觉，麻木

دستم از سرما ~ شده است . 我的手冻得失去了知觉。

~ کردن 使…无感觉，使…麻醉

پزشکان موضع عمل بیمار را ~ کردند . 医生对病人手术部位进行了麻醉。

بی حساب (~*hesâb*) 〔形〕 ①无数的，数不清的，难以计算的②不可靠的，不准确的

بی حسابی 〔名〕 ①无法计算，数不清②不可靠，不准确

بی حس کننده (~*hess-konande*) 〔形〕 使…麻醉的，使…麻木的

~ داروی 麻醉药（剂）

بی‌حسی (~*hessee*) 〔名〕 ①无感觉，麻醉，麻木②〈转〉无情，冷酷

~ اعصاب 〈医〉嗜眠病

~ عمومی 全身麻醉

~ موضعی 局部麻醉

تحت ~ 在麻醉状态下，在麻醉中

روش ~ سوزنی 针刺麻醉

بی حصار (~*hesâr*) 〔形〕 无围栏的，不设防的，无保障的

بی حصر (~*hasr*) 同 بی حد

بی حضور (~*hozoor*) 〔形〕 漫不经心的，疏忽大意的，心不在焉的，心神不定的

~ ذهن 心不在焉，漫不经心

~ شدن 生病；（妇女）行经

بی حضوری 〔名〕 漫不经心，疏忽大意，心不在焉，心神不定，行经

بی حفاظ (~*hefâz*) 〔形〕 ①无防护的，开阔的（指地方）②裸露的，无遮无盖的③无耻的

بی حقوق (~*hoghoogh*) 〔形〕 ①忘恩负义的②没有薪俸的

~ سرخصی 停发薪金的休假

بی حقیقت (~*hagheeghat*) 〔形〕 不真实的，伪造的，不诚挚的

بی حکمت (~*hekmat*) 〔形〕 没有智慧的，没有才智的；〈转〉没有理由的，没有根据的

بی حمیت (~*hamiyyat*) 〔形〕 没有高尚情操的，不热情的，冷淡的，心灰意懒的，怯懦的

بی حمیتی 〔名〕 缺乏高尚情操，缺乏热情，心灰意懒，懦弱，胆怯

بی حواس (~*havâs*) 〔形〕 ①漫不经心的，心不在焉的，精神不集中的②情绪不佳的

بی حواسی 〔名〕 ①漫不经心，心不在焉②情绪不佳，没有情绪

بی حوصلگی (~*howselegee*) 〔名〕 ①性急，无耐性，操之过急②厌烦

بی حوصله 〔形〕 ①性急的，无耐性的，操之过急的②厌烦的

بی‌حیا (~*hayâ*) 〔形〕 厚颜无耻的，不知羞耻的

بی‌حیائی (~*hayâ-ee*) 〔名〕 厚颜无耻，不知羞耻

بیخ (*beekh*) 〔名〕 ①根部，根子；根源，根

基，基础②〈植〉主根，皂根

ایرسا ~ 〈植〉鸢尾属

تسب بو ~ 欧洲产的一种蔷薇科植物（水杨梅属）

جماز ~ 〈植〉蕨（亚目）

کازران ~ 〈植〉白菀葵，嚏根草属

کبر رومی ~ 〈植〉水扒椆属（羊齿类水龙骨科之一属）

وبن ~ 根，根基

از ~ 根本，彻底，完全

از ~ در آوردن (یا کندن) 连根拔除（杂草等），根绝（弊害等）

از ~ زیرش زدن (را) 否认，否定；放弃

پیدا کردن ~ 生根，遇到困难

کسی را کندن ~ 铲除某人

از ~ و بن برکندن 连根拔除

گرفتن ~ 生根

گوش کسی گفتن ~ 耳语

بیخار (*bee-khār*) 〔形〕 没有刺的，不带刺的

گل ~ نیست 〈谚〉没有无刺的玫瑰；没有十全十美的事情。

بی خاصیت (~ *khāsiyyat*) 〔形〕 ①无用的，无效的，没出息的②性格软弱的；无独特之处的

~ دوای 无效的药

بی خان (*beekhān*) 〔形〕 滑膛的（枪、炮等）

~ تفنگ 滑膛枪

بی خانمان (*bee-khānemān*) 〔形〕 ①流离失所的，无家可归的②无人照管的

بی خانوادگی (~ *khānevādegee*) 〔名〕 无家庭，独身

بی خانواده (~ *khānevāde*) 〔形〕 无家庭的，独身的

بی خانه (~ *khāne*) 〔形〕 无家可归的

بی خایه (~ *khāye*) 〔形〕 没有骨气的

بی خبر (~ *khabar*) 〔形、副〕 ①没有发觉的，不知道的②缺乏知识的，外行的③突然地，预先不知道地

(از) بودن ~ 不了解，不知道，无信息

از حال او ~ هستم . 我对他的近况不太了解。

رفتن ~ 不告而别；擅自离开

از کابل حرکت کرد . ~ 他突然离开了喀布尔。

بی خبری 〔名〕 不清楚，不知道，缺乏了解

بیختن (*beekhtan*) 〔动〕（根 بیز）箩，筛，过箩

او آرد خود را بیخته‌است . 他大功告成了。

بیخته (*beekhte*) 〔名〕 筛子

بی خدا (*bee-khodā*) 〔形〕 不虔诚的，不敬神的

بی خرج (~ *kharj*) 〔形〕 免费的，没有开支的

بی خرد (~ *kherad*) 〔形〕 愚蠢的，迟钝的，痴呆的，低能的

بی خردی 〔名〕 愚蠢，迟钝，痴呆

بی خزان (~ *khazān*) 〔形〕 ①〈植〉长绿的②四季皆绿的，永不凋谢的

~ نباتات 常绿植物

بی خطا (~ *khatā*) 〔形、副〕 无过失的(地)，无错误的（地），无辜的（地）

بی خطر (~ *khatar*) 〔形、副〕 ①无危险的（地），安全的（地），无害的（地）②〈医〉良性的（指瘤等）③无痛苦的

(~ ساختن) کردن ~ 使…无危险，使…安全

بی خطری 〔名〕 无畏

بی خطر کن (~ *khatar-kon*) 〔名〕〈技〉保险装置，安全装置

بیخ کشی (*beekh-keshee*) 〔名〕 根绝，铲除，歼灭

~ کردن 同上

بیخکن (*beekhkan*) 〔形、名〕 ①连根拔掉的，根治的（指疾病）②根治，根除，铲除

~ کردن 连根拔，根治

بیخ گوشی (*beekh-gooshee*) 〔名〕 耳语

بی خلاف (*bee-khelāf*) 〔形、副〕 不容置辩的（地），无可争论的（地）

بی خلبان (~ *khalabān*) 〔形〕 无人驾驶的

~ هواپیمای 无人驾驶飞机

بی خلف (~ *khalaf*) 〔形〕 无子女的，无后代的

بی خلل (~ *khelal*) 〔形〕 亲密无间的，没缝隙的

~ دوستی 亲密无间的友谊

بی خلوص (~ *kholoos*) 〔形〕 不真诚的，虚假的，伪善的

بی خو (*beekhow*) 〔名〕 无杂草的地

بی خواب (*bee-khāb*) 〔形〕 ①不睡的，熬夜的②失眠的③〈转〉警觉的，警惕的

بی خوابی 〔名〕 ①不眠，不睡，熬夜②失眠（症）③警觉，警惕

~ کشیدن 失眠，熬夜

بیخ و بن (*beekho-bon*) 〔名〕 根，根基

~ قوی ساختن 扎根，加强，巩固

بیخود (*bee-khod*) 〔形、副〕 ①无缘无故的（地），白白的（地），不适当的（地）②昏迷的，失去知觉的③意志薄弱的④不由自主的（地）⑤愚蠢的，傻乎乎的

~ حرف 废话

از خود ~ شدن 不由自主，不知所措

عصبانیت او بحدی بود که بکلی از خود ~ شد . 他气得暴跳如雷。

او از فرط شادی و وجد ~ شده است . 他欣喜若狂。

بیخودی 〔形、副、名〕 ①无缘无故的（地）②昏迷状态，无知觉③意志薄弱③出神，入迷

حرف‌های ~ زدن 说废话，说话没准星

بی خور و خواب (~ *khoro-khāb*) 〔形〕 ①激动的②忧愁的

بی خون (*bee-khoon*) 〔形〕 ①失血的，无血的，贫血的②衰弱的，没有血色的

~ کردن 使…失血，放血

بی خونی 〔名〕 ①失血，贫血②衰弱

بی خویشتن (~ *kheeshtan*) 〔形〕 ①失去知觉的②疯狂的

بیخه (*beekhe*) 〔形〕 虚弱的，软弱无力的

بی خیال (*bee-khiyāl*) 〔形、副〕 无忧无虑的（地）；不加考虑的（地），不动脑筋的（地）；非故意的（地），无心的（地）

او ~ این کار را کرد . 他做这件事未加考虑。

بی خیالش باش ! 不要紧的！别担忧！

بیخیر (~ *kheyr*) 〔形〕 ①无好处的②苛刻的，吝啬的，小气的

بیخیر و برکت (~ *kheyro-barakat*) 〔形〕 贫乏的，不毛的，不足的，贫弱的

بید I 〔名〕 杨柳

~ خشتی (~ تافته) 〈植〉爆竹柳

~ سبدی 杞柳

سرخ ~ 红柳

(معلق ~) مجنون ~ 垂柳

مشك ~ 褪色柳，蓁荑花，腊梅

~ ترکهٔ 山水杨，阔叶柳，黄华柳(山毛柳)

~ جوهر 〈化〉柳醇，水杨甙

مثل ~ لرزیدن （吓得）混身打颤

بید Ⅱ 〔名〕 蠹虫

(~ زدن) ~ خوردن 遭虫蛀

جیب ما را ~ خورده. 〈口〉我们两兜空空。

بیداد Ⅰ (*beedād*) 〔名〕 ①欺凌,压迫,压制②不公正，不义

~ کردن 同上

بیداد Ⅱ 伊朗一种忧伤乐曲的名称

بیداد پیشه (~ *peeshe*) 同 بیدادگر

بیدادگر (~*gar*) 〔形、名〕 ①压迫者，暴君②欺凌人的，横行霸道的

بیدادگری 〔名〕 ①欺凌，施行不义，压制②违法，横行霸道

(بر، به) ~ کردن 同上

بیدار (*beedār*) 〔形〕 ①醒着的，不眠的②警醒的，戒备的；觉醒的，清醒的

~ شدن 醒来，觉醒

او از خواب ~ شد. 他醒来了。

~ کردن 叫醒，唤醒；使…觉醒

او مرا از خواب ~ کرد. 他把我叫醒了。

~ ماندن 不眠，不睡觉

بیدارباش (*beedārbāsh*) 〔名〕 ①〈军〉早起号，早礼号②警告，预告

~ زدن 吹早起号

~ کردن 警告，预告

بیدار بخت (*beedār-bakht*) 〔形〕 走运的，幸运的，幸福的

بیدار خواب (~ *khāb*) 〔形〕 半睡半醒的，打盹的

بیدارخوابی 〔名〕 半睡半醒

~ کشیدن 打盹

بیداردل (~ *del*) 〔形〕 ①警惕的，不疏忽的，警觉性高的②聪明的

بیداردلی 〔名〕 警惕，警觉

بیدارشدگی (~*shodegee*) 〔名〕 觉醒，清醒，警觉

~ ملت 民族觉醒

بیداری (*beedāree*) 〔名〕 ①不眠，醒②警醒，警觉性，警惕性③精神抖擞④早起，起床

~ انقلابی 革命警惕性

~ شب 彻夜不眠

~ شیپور 起床号

~ کشیدن 失眠

بیدانجیر (*beed-anjeer*) 〔名〕〈植〉蓖麻属

~ ختائی 〈植〉巴豆，巴豆属

~ روغن 蓖麻油

بی دانش (*bee-dānesh*) 〔形〕 不学无术的，无知的，愚昧的，外行的

بی دانشی 〔名〕 不学无术，无知，愚昧，外行

~ کردن 干蠢事

بی دانه 〔形〕 无核的（指水果等）

~ انجیر 无核无花果

بیدبرگ (*beed-barg*) 〔名〕 柳叶；形似柳叶的箭头或矛头

بیدخ (*beydakh*) 〔形〕 罩马

بیدخت (*beedokht*) 〔名〕〈天〉金星，太白星

بیدخشت (*beed-khesht*) 〔名〕（从柳树枝叶上收取的）甘露蜜

بی دخل (*bee-dakhl*) 〔形〕 ①与…无涉的②没有工资的，没有收入的，无利的，没有收益的

بید خورده (*beed-khorde*) 〔形〕 蠹虫蛀了的

بیدر (*baydar, beydar*) 〔名〕（复 بیادر） 谷堆，谷场

بی درد (*bee-dard*) 〔形〕 ①不痛的②不心疼的，不担心的③漠不关心的，不关痛痒的

~ زایمان 无痛分娩

بی درد سر (*~dard-sar*) 〔形〕 顺利的，不费力的，轻易的，无忧无虑的

بی‌دردی (*~dardee*) 〔名〕 ①不痛②漠不关心，不关痛痒

بی دررو (*~dar-row*) 〔形、名〕 ①〈理〉不导热的，绝热的，不导电的②不良导体③死胡同

~ کوچهٔ 死胡同

بی درز (*~darz*) 〔形〕 无缝的

بی درمان (*~darmān*) 〔形〕 ①无法医治的，不可救药的，无望的②没有出路的

~ مرض 不治之症

بی درمانی 〔名〕 ①不可救药，绝望②没有出路

بی درنگ (*~derang*) 〔形、副〕 立即，即刻，迅速的（地），毫不犹豫的（地）

بیدریغ (*~dareegh*) 〔形、副〕 大方的(地)，慷慨的(地)，毫不吝啬的(地)，毫无保留的(地)

آن کارگر تجارب فنی خود را ~ با رفقاء در میان نهاد . 那位工人毫无保留地把自己的工作经验介绍给别人。

بیدزار (*beed-zār*) 同 بیدستان

بیدزدگی (*~zadegee*) 〔名〕 虫蛀

بیدزده (*~zade*) 同 بیدخورده

بیدست (*~dast*) 〔形〕 无手的

بیدستان (*beedestān*) 〔名〕 柳林，柳丛

بیدستر (*beedastar*) 〔名〕〈动〉河狸（或称海狸），海獭

بی دست و پا (ی) (*bee-dasto-pā*) 〔形〕 ①没有手脚的②无人帮助的，无助手的③不灵活的，粗笨的④笨拙迟钝的人

بی دست و پائی 〔名〕 笨拙，迟钝，粗笨，手脚不灵活

بی دغدغه (*~daghdaghe*) 〔形、副〕 安宁的（地），心情平静的（地），坦然的（地）

بیدق (*beydagh*) 〔名〕（复 بیادق）①〈棋〉兵，卒②响导

~ سیم 〈旧〉星

~ راندن （下棋）走步

بی دقت (*bee-deghghat*) 〔形、副〕 不注意的（地），马虎的（地），不当心的(地)

بید کش (*beed-kosh*) 〔形、名〕 ①杀蠹虫的，除蛀虫的②〈化〉萘

بید گیا(ه) (*beed-giyā*) 〔名〕 ①〈植〉匍形冰草②小草地

بیدل (*bee-del*) 〔形〕 ①胆小的，怯懦的②忧郁的，苦闷的，沮丧的③心醉神迷的，神魂颠倒的④冷酷无情的

بی دل و دماغ (*~delo-damāgh*) 同 بی دماغ

بیدلی (*~delee*) 〔名〕 ①胆小，怯懦②忧郁，苦闷，沮丧③热恋，神魂颠倒④冷酷无情

بی دلیل (*~daleel*) 〔形、副〕 没有根据的(地)，空口无凭的（地）

بی دم (*~dom*) 〔形、名〕〈动〉①无尾类的②（复数）无尾目

بی دماغ (*~damāgh*) 〔形〕 垂头丧气的，郁郁

不乐的，沮丧的，悲伤的，凄惨的

بی‌دندان (～dandān) 〔形〕〈动〉无齿的；贫齿目的

بی دوا (～davā) 〔形〕 医治不了的，无药可救的，无望的

～ درد 无药可治的病，不治之症

بی دوام (～davām) 〔形、副〕 不结实的(地)，不巩固的（地），不长久的(地)，短暂的(地)

～ پارچهٔ 不结实的布

～ عمر 短暂的生命

بی دوامی 〔名〕 不结实，不牢，不长久；短暂，易逝

بی دود (～dood) 〔形〕 无烟的

～ باروت 无烟火药

بی دولت (～dowlat) 〔形〕 ①不幸的②无能的

بی دولتی 〔名〕 ①不幸②无能

بی دیانت (～diyānat) 〔形、副〕 ①不虔诚的，有罪的②不诚实的（地），不正直的（地）

بی دیانتی 〔名〕 ①不虔诚，有罪②不诚实

بی دیده (～deede) 〔形〕 ①盲的②〈转〉忘恩负义的

بی دین (～deen) 〔形、名〕 ①不信宗教的，异端的②无神论者，异教徒

بی دینی 〔名〕 无宗教信仰，无神论

بی ذوق (～zowgh) 〔形〕 枯燥无味的，索然无味的，不够风雅的，无才华的

بی ذوقی 〔名〕 索然无味，枯燥无味，无趣味，无才华

بیر (beer) 〔名〕 闪电，雷电

بئر (be'r) 〔名〕 井，沟

بی رابطه (bee-rābete) 〔形、副〕 无关的（地），无联系的（地），不连贯的（地）

بیرابیر (beerābeer) 〔副〕 百分之百地

～ منفعت کردن 获利百分之一百

بیراشکی (beerāshkee) 〔名〕 汤团，团子

بیراق (beyrāgh) 同 بیرق

بیرام (beyrām) 〔名〕 宴会；节日

بی راه (bee-rāh) 〔形、名〕 ①迷途的，走入歧途的②放荡的③小路④流浪汉

～ شدن 迷途；四处流浪；〈转〉离开正道，走上歧途

بیراهه (beerāhe) 〔名〕 践踏而成的路，（车子走不过的）小路，迂回小道

～ رفتن 走小道；走入歧途

～ زدن 抄近路

بی راهی (bee-rāhee) 〔名〕 ①生活放荡②徘徊，流浪③〈转〉离开正道，走入歧途

بی ربح (～rebh) 〔形〕 无利息的，被动的

بی ربط (～rabt) 〔形〕 不连贯的，不相干的，没关系的

～ حرف 语无伦次

بی رحم (～rahm) 〔形〕 无怜悯心的，残酷无情的，残忍的

بی رحمانه 〔形、副〕 无怜悯心的（地），残酷无情的（地），残忍的（地）

بی رحمی 〔名〕 无怜悯心，残酷无情，残忍，铁石心肠

～ کردن 同上

بی رخنه (～rakhne) 〔形〕 不漏气的，不漏水的，密封的

بیرزد (beerzad) 〔名〕 金属削末

بیرسمی (bee-rasmee) 〔名〕 不规则，无规律；

非正统

بيرسن (~*rasan*) 〔形〕 ①（马等）无笼头的，无缰绳的②〈转〉无节制的，放纵的

بی رضا (~*rezā*) 〔形、副〕 ①不愿意的②未经许可地，勉强地

بی رضایتی (~*rezāyatee*) 〔名〕 不愿意，不情愿

بی رغبت (~*raghbat*) 〔形〕 勉强的，不情愿的，不中意的，厌恶的

بی رغبتی 〔名〕 勉强，不情愿，不中意，厌恶

بیرق (*beyragh*) 〔名〕 旗，旗帜，军旗

~ امان 白色的旗

~ سواره نظام （马队）军旗

~ افراشتن (~ برپا کردن ، ~ بلند کردن) 升旗

~ خواباندن 降旗

بی رقت (*bee-reghghat*) 〔形〕 淡漠无情的，没有同情心的

بیرق دار (*beyragh-dār*) 〔名〕 旗手，撑旗者

بی رگ (*bee-rag*) 〔形〕 ①没有骨气的，没勇气的，胆小的，懦弱的②无热情的

بی رگی 〔名〕 ①没有骨气，胆小，懦弱②没有热情

بیرم (*beyram*) 〔名〕 ①优质纺织品 ②撬棒

بیرمق (*bee-ramagh*) 〔形〕 有气无力的，虚弱的，衰竭的，奄奄待毙的，气息奄奄的

~ آبگوشت 稀肉汤

~ آش 稀粥

~ شدن 有气无力，虚弱，衰竭，奄奄待毙，气息奄奄

~ کردن (~ ساختن) 把…搞得软弱不堪，使…气息奄奄

بیرمون (*beyramoon*) 〔名〕 节日前夕

بیرن (*beeron*) 同 بیرون

بی رنگ (*bee-rang*) 〔形、名〕 ①没有颜色的②无血色的，苍白的（指面色等）③草图，略图

~ شدن 变苍白，失色

~ کردن 使…变苍白，使…失色

بی رنگ و بوی (~ *rango-booy*) 〔形〕 毫无特色的，平平常常的，平淡无奇的

بیرنگی (~*rangee*) 〔名〕 ①没有颜色②无血色，苍白

بی رو (~*roo*) 〔形、名〕 ①没脸皮的，厚颜无耻的②钱包，钱袋

بی روان (~*ravān*) 同 بی جان

بیروت 〔名〕 贝鲁特（黎巴嫩首都）

بی روح (~*rooh*) 〔形〕 ①无生气的，无精打采的②无生命的③乏味的，无聊的，干巴巴的

~ زاویهٔ 〈军〉死角，死界

~ نطق 枯燥的演说

بی رودربایستی (*bee-roodarbāyastee*) 〔形、副〕 不拘礼节的（地），无拘无束的（地），坦率的（地），不遮遮掩掩的（地）

~ گفتن 说话坦率

بی روزن (~*rowzan*) 〔形〕 不透光线的，没有天窗的

بی روزنه 同 بی روزن

بیروزی (~*roozee*) 〔形〕 没有口粮的，贫穷的，无生计的

بیرون (*beeroon*) 〔名〕 ①外边，外面②外貌，外表③〈体〉出界

~ از ارزش 不可估价的

~ از اندازه 特别，出奇的

از حساب ~ 帐外的
از کشتی ~ 舷外的，在外舷的
خانه ~ 屋外
شهر ~ 城外
آمدن ~ 出来，走出；现出，找到出路
رفقا باو کمك کردند تا از اشتباه ~ بیاید .
同志们帮助他认识了错误。
جامعهٔ سوسیالیستی جامعه ایست که بتازگی
از درون جامعهٔ سرمایه‌داری ~ آمده است .
社会主义社会是刚刚从资本主义社会中产生出来的社会。
انداختن ~ （火山、烟囱等）喷出；吐出（恶语等）
کوه آتش‌فشان مواد مذابه را ~ میاندازد .
火山喷出熔岩。
آوردن ~ 拿出，抽出，获得，显现，呈现
دادن ~ 生产（产品），出产
راندن ~ 赶走，逐出
رفتن ~ 走出；被解职；〈口〉解手
(از) رفتن ~ 离开（某地）
ریختن ~ 倾出，涌出
شدن ~ 被解雇
فرستادن ~ 撵出
کردن ~ 逐出，赶出；解雇
کشیدن ~ 抽出（刀、剑等）
مو از ماست ~ کشیدن 易如反掌
این در از~باز میشود. 这扇门是朝外开的。
صدائی از ~ شنیدم . 我听到外面有声响。

بیرون افتادگی (*~oftādegee*) 〔名〕〈医〉脱出症，脱垂，下垂

بیرون آمدگی (*~āmadegee*) 〔名〕 突出，凸出（物），凸胀

بیرون آمده (*~āmade*) 〔形〕 突出的，凸出的

بیرون بر (*~bar*) 〔名〕 ①经营输出者，出口商 ②（走村串乡的）货郎

بیرون جسته (*~jaste*) 〔形〕 凸出的，突出的

بیرون روی (*~ravee*) 〔名〕 ①外出，旅游②上厕所，泻肚

بیرون ریزش (*beeroon-reezesh*) 〔名〕 泻出，倾泻

بیرون سرا (*~sarā*) 同 برون سرا

بیرون شو (*~show*) 〔名〕 走出，出去

بی رونق (*bee-rownagh*) 〔形〕 ①无光泽的，无光辉的②〈转〉不成功的；没有生气的，死气沉沉的，停滞的

بیرون مرزی (*~marzee*) 〔名〕〈法〉治外法权
حق ~ 同上

بیرون نویس (*~nevees*)： کردن ~ 摘要，选录，引用，引证

بیرون نویسی 〔名〕 摘要，选录，引用，引证
کردن ~ 同上

بیرونی (*beeroonee*) 〔形、名〕 ①外面的，外部的②外国的，外国人的③外表，外貌，外观④（伊朗房屋供男人住的）外间，外院⑤乡下人
حیاط ~ 外院

بی رویگی (*bee-raviyyegee*) 〔名〕 不正规，无计划，无条理；不得要领，不适当，失策

بی رویه (*~raviyye*) 〔形、副〕 不正规的（地），无计划的（地），无条理的（地），不得法的（地），不适当的（地）
اقدامات ~ 不适当的措施
قطع ~ درختان 滥伐树木

بی روئی (*beeroo-ee*) 〔名〕 无耻

بی رهی (*bee-rahee*) 同 بیراهی

بیره اوتی (*beere-otee*) 〔名〕〈植〉波斯的野菊花（甘菊）

بی ریا (*bee-riyā*) 〔形〕 真诚的，正直的，诚恳的，诚挚的

بی ریائی (*~riyā-ee*) 〔名〕 真诚，正直，诚恳

بی ریب (*~reyb*) 同 بی شك

بی ریخت (*~reekht*) 〔形〕 难看的，丑的

بی ریختی 〔名〕 畸形，难看，丑陋

بی ریش (*~reesh*) 〔形、名〕 ①没胡子的，年轻的，乳臭未干的②小伙子，娈童（指被人当作女性玩弄的男子）

بیز بیختن 的根

بیزار (*beezār*) 〔形〕 ①讨厌…的，反感的②疲倦的，厌倦的

(از) بودن ~ 讨厌，反感

(از) شدن ~ 讨厌，厌倦

(را) کردن ~ 使…生厌，讨厌，惹…讨厌

بیزاری 〔名〕 ①厌恶，讨厌②厌烦，厌倦

بی زاویه (*bee-zāviyye*) 〔形〕 不成角的

~ خط 〈理〉无偏线

بی زبان (*~zabān*) 〔形〕 ①哑的，不能说话的②温顺的，顺从的

بی زبانی 〔名〕 ①哑，无声②温顺，顺从

~ با زبان 暗示地

بی زحمت (*~zahmat*) 〔形、副〕 容易的(地)，不难的(地)，方便的(地)，〈口〉请，劳驾

! در را ببندید ~ 请把门关上!

بی زر (*~zar*) 同 بی پول

بی زمین (*~zameen*) 〔形〕 无土地的

~ دهقان 无地的农民

بی زمینه (*~zameene*) 〔形、副〕 无根据的(地)

بی زن (*~zan*) 〔形、名〕 ①没有娶妻的②光棍

بی زنی 〔名〕 独身，打光棍

بی زوال (*~zavāl*) 〔形、副〕 永久的（地），不朽的（地），永不消逝的（地）

بی زور (*~zoor*) 〔形〕（虚）弱的，无力的

بی زهره (*~zahre*) 〔形〕 胆怯的，畏缩的，胆小的

بی زیان (*~ziyān*) 〔形〕 ①无害的②没亏损的

~ دوای 无害药品

بیزیدن (*beezeedan*) 同 بیختن

بی زین (*bee-zeen*) 〔形〕 没有马鞍的，卸了鞍的

بی زیوی (*~zeevee*) 〔形〕 ①无生命的②〈地〉无生的

بیژه (*beejhe*) 同 بویژه

بی سابقه (*bee-sābeghe*) 〔形〕 无先例的，空前的，前所未有的

بی سالار 〔名〕 无首的，乱哄哄的；无人照管的

بی سامان 〔形〕 ①无家的，贫穷的，贫困的②不稳定的，紊乱的，混乱的

~ شدن 贫穷；杂乱无章，不稳定

بی سامانی 〔名〕 ①贫穷，贫困②紊乱，混乱，不稳定

بی ساو 〔名〕 比绍（几内亚比绍首都）

بیس بال Baseball 〔名〕〈体〉棒球运动，棒球

بی سبب (*~sabab*) 〔形〕 无原因的，无理由的，无缘无故的

بی سپاس (*~sepās*) 〔形〕 忘恩负义的，不知感激的

بیست (*beest*) 〔数〕 二十

بیستاخ (*beesetākh*) 〔形〕 勇敢的，无畏的；无

所顾忌的，肆无忌惮的

بیستار (*beestār*) 同 باستار

بی ستاره (*bee-setāre*) 〔形〕 不走运的，倒霉的

بیستگانی (*beestgānee*) 〔名〕 薪金，津贴；份额

بیستم (*beestom*) 〔数〕 第二十

بیستمین (*beestomeen*) 同 بیستم

بی سخن (*bee-sokhan*) 〔形、副〕 ①无可争议的（地），无条件的（地），无疑的（地）②无话的，寂静的

بیسر (～ *sar*) 〔形〕 无脑袋的，无头的；没有首领的

بی سراك (～*sorāk*) 〔名〕（骆驼、驴等的）驹；双峰驼；骡

بی سران (～ *sarān*) 〔名〕〈动〉软体动物门

بی سرانجام (～*sar-anjām*) 〔形〕 ①没有前途的，无望的②没有完成的

بی سرپرست (～ *sarparast*) 〔形〕 ①无保障的，无监护的②无人照管的

～ کودکان 无人照管的孩子

بی سررشته (～ *sar-reshte*) 〔形〕 不够资格的，不合格的，不内行的

بی سروپا (～ *saro-pā*) 〔形、名〕 ①不幸的，无助的②穷困的，惶惑不安的③下流的④乞丐⑤恶棍，坏蛋，骗子

بی سروته (～ *sarotah*) 〔形〕 混乱的，语无伦次的，无头无尾的；空洞无物的

بی سرور (～ *soroor*) 〔形〕 不快乐的，沉闷的，郁郁不乐的

بی سروزبان (～*saro-zabān*) 〔形〕 沉默寡言的；无聊的，愚蠢的，笨拙的

بی سروسامان (～ *saro-sāmān*) 〔形〕 ①贫穷的，孤立无援的，没有家的②无秩序的，紊乱的，杂乱无章的

بی سروسامانی 〔名〕 ①贫穷，贫困，孤苦，无助②无秩序，紊乱，混乱，杂乱无章

بی سروصدا (～ *saro-sedā*) 〔形、副〕 无声的（地），无声无息的（地），寂静的（地），宁静的（地）

～ زندگی 宁静的生活

بی سعادت (～ *sa-ādat*) 〔形〕 不愉快的，不乐的

بی سعادتی 〔名〕 无缘

بیسکویت Biscuit 〔名〕 饼干

～ ترد و نازک 一种薄脆饼干（苏打饼干）

بی سکه (～*sekke*) 〔名、形〕 ①光板硬币②毫无用途的，胸无点墨的（人）③不显眼的，不显著的，不分明的

بی سلاح (～*selāh*) 〔形〕 没有武器的

بی سلیقگی (～*saleeghegee*) 〔名〕 ①索然无味，无趣味②平淡无奇

بی سلیقه (～ *saleeghe*) 〔形〕 ①索然无味的②平淡的，无风韵的

بیسموت Bismuth 〔名〕〈化〉铋

بی سنگ (～ *sang*) 〔形〕 ①轻浮的，不庄重的②沉不住气的，无耐心的

بی سواد (～ *savād*) 〔形、名〕 ①没有学识的，没有文化的②文盲，不识字的人

آدم ～ کور است. 不识字就像睁眼瞎。

بی سوادی 〔名〕 不识字，文盲，没有文化

～ برنامه های مبارزه با 扫盲规划

～ نهضت مبارزه با 扫盲运动

بی سود (～ *sood*) 〔形〕 ①无收益的②无用的，无效的

بی سیرت (~ *seerat*) 〔形〕 不道德的，品性不好的

کردن ~ 破坏声誉

بیسیرتی 〔名〕 违法，不道德，品性不好

بیسیکلت Bicycle 〔名〕 自行车

بی سیم (*bee-seem*) 〔形、名〕 ①无线的，无线电报的，无线电的②无线电报收音机；无线电报

~ تلفون 无线电话

~ تلگراف 无线电报

~ فرستندهٔ 无线电发射者；无线电发报机

~ گیرندهٔ 无线电接收者；无线电收报机

بیش 〔形、副〕 比较多，更多（地），很多

از آن ~ 不但如此，况且，而且

از پیش ~ 越发，越来越，更加

(کما بیش) ~ کم و 或多或少地，多多少少地

آنها ~ از ما کار میکنند . 他们比我们工作得多。

بیشان 〔形〕 不光彩的，屈辱的

بی شائبه (*bee-shā-ebe*) 〔形〕 ①无杂质的，纯粹的②无私的

~ و ریاٌ 真心地，诚心诚意地

~ کمک 无私的援助

بیش بها (*beesh-bahā*) 〔形〕 珍贵的，宝贵的，贵重的

بیش بهار (*beesh-bahār*) 〔名〕〈植〉长生草属

بی شبهه (*bee-shobhe*) 〔形、副〕 毫无疑义的（地），无可置疑的（地）

بیشتر (*beeshtar*) 〔形、副、名〕 ①比较多的（地），更多，多数的（地）；常常，经常；更加②更多的部份，更多一些

~ اشخاص 大多数人

~ اوقات 大部分时间

دو نفر یا ~ 两人或两人以上

هر چه ~ 尽量多，尽可能地多

هر چه ~ بهتر . 愈多愈好。

هر چه عمق آب ~ باشد ، فشار آن نیز ~ است . 水愈深，压力愈大。

هرکه بامش بیش برفش ~ 见 نام 条

رفیق وانگ ~ پس اندازش را در بانک گذاشت. 王同志把大部分积蓄存在银行里。

کدام یك را ~ دوست دارید ؟ 您比较更喜欢哪一个？

بیشتری 〔名〕 更多的部分

بیشترین (*beeshtareen*) 〔名〕 大多数

~ آنها فارسی حرف میزنند . 他们之中大多数人说波斯语。

بی شخصیت (*bee-shakhsiyyat*) 〔形〕 无自尊心的

بی شرط (~ *shart*) 〔形〕 无条件的

بی شرف (~ *sharaf*) 〔形、名〕 ①不正派的，无赖的②不光彩的，不体面的③恶棍，无赖，流氓

بی شرفانه 〔形、副〕 不正派的（地），不光彩的（地）

~ رفتار 不光彩的行为

بیشرفی 〔名〕 不光彩，不正派，不体面的行动

بی شرم (~ *sharm*) 〔形〕 厚颜无耻的，不要脸皮的，可耻的

~ و حیا 无耻的

بی شرمانه 〔形、副〕 厚颜无耻的（地），不要脸的（地），可耻的（地）

بی شرمی 〔名〕 厚颜无耻，不知羞耻

بیشینه (*beesheene*) 〔名、形〕 ①最大限度，最高限度②补充的，多余的

بیص (*beys*) 〔名〕 苦恼，烦恼，痛苦；狭窄；灾难

~ حیص 混乱，纠缠，纠纷

بی صاحب (*bee-sāheb*) 〔形〕 无主的，没有主人的；被弃的

بیصبر (~ *sabr*) 〔形〕 忍不住的，性急的，迫不急待的，无耐心的

بی صبرانه (~ *sabrāne*) 〔形、副〕 忍不住的（地），性急的（地），迫不急待的（地）

بی صبری (~ *sabree*) 〔名〕 不耐烦，急躁心情，无耐性

بی صدا (~ *sedā*) 〔形、副〕 沉默的（地），无声的（地），寂静的（地）

حرف ~ 〈语〉清辅音

بی صرفه (~ *sarfe*) 〔形〕 ①没有利益的，无利可图的②不节俭的

بی صفا (~ *safā*) 〔形〕 ①不合意的，讨厌的，使人不愉快的②〈转〉不真诚的，不诚恳的，虚假的，伪善的

بی صفت (~ *sefat*) 〔形〕 忘恩负义的，没良心的

بی صفتی 〔名〕 忘恩负义，不知感激

بی صورت (~ *soorat*) 〔形〕 被污辱的，被玷污的，无颜的

~ کردن 污辱，玷污，使…无颜面；冒犯；强奸

بیض (*beyz*) 〔名〕（复 ابیض ） 卵，蛋

بیضاء (*beyzā'*) 〔形〕 ①白的，白色的②清晰的，明亮的，晶莹的

بی ضابطه (*bee-zābete*) 〔形〕 不标准的，不规则的

بی شروشور (~ *sharro-shoor*) 〔形〕 平静的，宁静的，安详的；不热情的

بی شعور (~ *sho-oor*) 〔形〕 傻的，愚昧的，不机灵的，痴呆的

بی شعوری 〔名〕 蠢，傻，愚昧，痴呆

بی شفقت (~ *shafaghat*) 〔形〕 无怜悯心的，冷酷的，无情的

بی شك (~ *shak*) 〔副〕 无疑问地，毫无疑义地，不容置疑地，肯定地

~ و ریب （~و شبهه） 确定无疑

بی شكل (~ *shekl*) 〔形〕 无定形的，无形的，非结晶的

بی شكلی 〔名〕 无定形，无形，非结晶

بی شكیب (~ *shakeeb*) 同 بی صبر

بی شمار (~ *shomār*) 〔形〕 无数的，不可胜数的，不可计量的

~ ستارگان 无数的星星

بی شوهر (~ *showhar*) 〔形〕 ①未嫁的，独身的，处女身分的②孀居的

بی شوهری 〔名〕 ①未嫁，独身，处女身分②孀居

بی شوی (~ *shooy*) 同 بی شوهر

بی شوئی (~ *shoo-ee*) 同 بی شوهری

بیشه (*beeshe*) 〔名〕 树林，丛林，灌木丛，竹林

شغال ~ مازندران را نگیرد جز سگ مازندرانی.

〈谚〉一物降一物。

بی شهرت (*bee-shohrat*) 〔形〕 不著名的，无名声的，无名望的

بیشی (*beeshee*) 〔名〕 增加，超过的部份

بی شیر (*beesheer*) 〔形〕 缺奶的

بی شیله پیله (*bee-sheele-peele*) 〔形〕 不要滑头的，不搞鬼的，不搞阴谋诡计的

بی ضبط (*bee-zabt*) 〔形〕 不规则的，非正规的

بی ضبط و ربط (*~zabto-rabt*) 〔形〕 不连贯的，无系统的，支离破碎的，混乱的

بیضتین (*beyzateyn*, *beyzatayn*) 见 بیضه

بی ضرر (*bee-zarar*) 〔形、副〕 无害的（地），未受损的（地）

　　~ کردن 不伤害…

بی ضرورت (*~zaroorat*) 〔形、副〕 无用的（地），徒劳无益（地），不必要的（地）

بی ضوی (*beyzavee*) 〔形〕 卵形的，椭圆形的

بیضه (*beyze*) 〔名〕（复 بیضات ، بیضتین） 卵，蛋；〈解〉睾丸

　　~ شبکهٔ 〈解〉睾丸网

　　~ کیسهٔ 〈解〉阴囊

　　~ ورم 〈医〉睾丸炎

　　~ (کسی) را درآوردن 阉割

　　~ پروردن 孵蛋

　　~ در کلاه کسی شکستن 揭露

بیضه بند (*~band*) 〔名〕 ①〈医〉阴囊悬带②游泳裤

بیضه گر (*~gar*) 同 ولود

بیضی (*beyzee*) 〔形、名〕 ①卵形的，椭圆的，长圆形的②〈数〉椭圆（形）③白，白色

　　~ تشتت 〈军〉散布面

　　~ مجسم 〈数〉椭面，椭（圆）球

　　~ آئینهٔ 椭圆形镜

بیضیت (*beyziyyat*) 〔名〕 椭圆形；椭圆率

بیضی شکل (*beyzee-shekl*) 〔形〕 椭圆形的

　　~ جسم 椭面，椭（圆）球

بیطار (*beytār*) 〔名〕（复 بیاطره） 兽医

بیطاری 〔形、名〕 ①兽医学的，兽医的②兽医的职业

　　~ علم 兽医学

بی طاقت (*bee-tāghat*) 〔形〕 不能忍受的，（体力）不支的，疲乏无力的，不耐烦的，急躁的

　　~ شدن 忍不住，支持不住，精疲力尽，不耐烦，急躁

بی طاقتی 〔名〕 不能忍受，体力不支，疲乏无力，不耐烦，急躁

　　~ کردن 同上

بی طالع (*~tāle'*) 〔形〕 不幸的，倒霉的，运气不好的

بی طالعی 〔名〕 不幸，倒霉

بی طراوت (*~tarāvat*) 〔形〕 失去光泽的，枯萎的，乏味的，平淡的

بی طرف (*~taraf*) 〔形〕 中立的，无偏袒的，不偏不倚的

　　کشور ~ در میان دو کشور متخاصم 缓冲国

　　~ ممالک 中立国家

　　ما در این خصوص ~ نیستیم . 我们对这个问题并不是持中立态度的。

بی طرفانه 〔形、副〕 中立的（地），无偏袒的（地），客观的（地）

بی طرفی 〔名〕 中立，不偏不倚，客观

　　آن دو دولت ~ اختیار کردند . 那两个国家保持中立。

بی طعم (*~ ta'm*) 〔形〕 没有滋味的，不好吃的，不可口的

بی طعمی 〔名〕 无味道，不可口

بی طمع (*~tama'*) 〔形〕 ①无私的②不贪心的，无贪欲的

بی طمعی 〔名〕 ①无私②无贪欲

بی ظرافت (～zarāfat) 〔形〕 不文雅的，不雅致的，粗俗的

بی ظرف (～ zarf) 〔形、名〕 ①同 بی حوصله ②净重，去皮，散装

～ نفت 散装汽油

～ وزن 净重

بی ظرفیت (～zarfiyyat) 〔形〕 ①抑制不住（自己）的，不能克制的②没有容量的

～ آدم 气量小的人；不懂事的人

بیع (bey') 〔名〕 ①卖，贩卖，出售②定钱

～ بشرط （在规定时间内有权赎回的）典当，抵押

～ سلم 卖青

～ قطع 出售

～ و شراء 买卖，生意

～ دادن 交定钱

～ کردن 出售

بی عار (bee-ār) 〔形、副〕 ①不知羞耻的(地)，无耻的（地）②轻佻的(地)，轻浮的(地)，轻率的（地）③放荡的（地），荒淫的（地）

بی عار و ننگ (～āro-nang) 〔形、副〕 不知羞耻的（地）

بیعاری (bee-āree) 〔名〕 ①厚颜无耻②轻佻，轻浮③放荡，荒淫

～ کردن 同上

بی عاطفگی (～ātefegee) 〔名〕 无情，冷淡，冷酷

بی عاطفه (～ātefe) 〔形〕 无情的，冷淡的，冷酷的

بی عاقبت (～āghebat) 〔形〕 没有好结果的

بیعانه (bey-āne) 〔名〕 定钱，保证金，预付款

～ دادن 交定钱

بیع بردار (bey'bardār) 〔形〕 可转移的，可变换的，可出售的

بیعت (bey'at) 〔名〕 ①誓言，许诺②忠诚，忠心，忠实

～ خلف 叛逆，背信弃义

～ بستن (دست ～ دادن) (با) 向…宣誓；结盟

～ دادن 对…效忠，宣誓

～ شکستن 对…失去忠心，违背誓言

～ کردن 忠于（某人）；结盟

～ گرفتن (～ ستاندن) 宣誓效忠

بیعد (bee'add) 〔形〕 无数的，数不胜数的

بیعدالت (bee-adālat) 〔形〕 不公平的，不公道的，不义的

بیعدالتی 〔名〕 不公正，不公道，不义，非正义性

بی عدد (～adad) 〔形、副〕 无数的(地)，难以计数的（地）

بی عدیل (～adeel) 〔形〕 无比的，无与伦比的，无可比拟的，无双的

بی عرضگی (～orzegee) 〔名〕 ①不中用，不合用②无力，无效，无能，无能为力

بی عرضه (～orze) 〔名、形〕 ①废物②不中用的，无用的③无力的，无效的，无能的，无能为力的

بی عزت (～ezzat) 〔形〕 不名誉的，不光彩的，耻辱的，无耻的

～ کردن 使…不光彩，败坏…名声

بی عزتی 〔名〕 不名誉，不光彩，丢脸，耻辱

بی عصمت (～esmat) 〔形〕 不贞节的，失节的；淫荡的

～ کردن 强奸，蹂躏（妇女）

بی عصمتی 〔名〕 不贞节，失节；淫荡

بی عطوفت (~otoofat) 〔形〕 没感情的，不亲切的

بی عفت (~effat) 同 بی عصمت

بی عفتی 同 بی عصمتی

بی عقل (~aghl) 〔形〕 愚昧的，愚蠢的，不明智的

بی عقلانه 〔形、副〕 愚昧的(地)，愚蠢的(地)，不明智的(地)

بی عقلی 〔名〕 愚昧，愚蠢，不明智

بی عقیده (~agheede) 〔形〕 无判断力的，缺乏理智的，无主意的，随风倒的

(نسبت به کسی) ~ بودن 不相信某人

بی علاج (~elāj) 〔形〕 无法医治的，不可救药的

بی‌علاقگی (~alāghegee) 〔名〕 漠不关心，冷淡

بی علاقه (~alāghe) 〔形〕 漠不关心的，冷淡的，不感兴趣的

(به) ~ شدن 不关心，对…漫不经心

بی علت (~ellat) 〔形〕 无缘无故的，无理由的，莫名其妙的

بی علم (~elm) 〔形〕 没有学问的，不学无术的，外行的

بی علمی 〔名〕 无知识，不学无术，外行

بیع نامه (bey'-nāme) 〔名〕 发票，卖据

بی عنایت (bee-anāyat) 〔形〕 不客气的，不和善的；不亲切的，不通融的

بیع و شرا (bey'o-sherā) 〔名〕 买卖，生意，交易

بیع و شری (bey'o-sherā) 同 بیع و شرا

بی عوض (bee-avaz) 〔形〕 不能调换的，无法替换的，无报偿的

~ کمک 无偿的援助

بی عیب (~eyb) 〔形〕 无过失的，完美无缺的，完善的

بیغار (beeghār) 〔名〕 中伤，诽谤，责备，谩骂

بیغاره (beeghāre) 同 بیغار

بیغال (beeghāl) 〔名〕 矛，枪，镖，箭头

بی‌غایت (bee-ghāyat) 〔形〕 无穷尽的，无止境的

بی‌غذا (~ghazā) 〔形〕 没吃食的

بی غذائی (~ghazā-ee) 〔名〕 没吃的，挨饿，食欲不振

بی‌غرض (~gharaz) 〔形〕 无私的，无私心的，无恶意的，不带偏见的

بی غرضانه 〔形、副〕 无私的(地)，无私心的(地)，无恶意的(地)，不带偏见的(地)

بی غرضی 〔名〕 无私，无恶意，不带偏见

بی‌غش (~ghash) 〔形〕 ①不混杂的，纯粹的，纯洁的②真诚的，诚挚的

بی‌غش و غل (~ghasho-ghal) 〔形、副〕 ①诚挚的(地)，真诚的(地)②不加掩饰的(地)，没有搀杂的

بی غصه (~ghose) 同 بی غم

بی غم (~gham) 〔形〕 ①无忧无虑的，放心的②〈口〉高高兴兴的，愉快的

بی غمی 〔名〕 无忧无虑；高高兴兴，愉快

بیغوش (beyghoosh) 〔名〕〈动〉猫头鹰，枭(属)

بیغوله (beyghoole) 〔名、形〕 ①窟窿，孔，洞②山洞，穴③角，隅，角落④僻巷，偏僻小巷⑤孤独的

بی غیرت (bee-gheyrat) 〔形〕 ①没有热情的，没有毅力的，消极的，怠惰的②不诚实的，不正直的③胆怯的，畏葸的，没骨气的

بی غیرتی 〔名〕 ①不热情，没有毅力，消极，怠惰②不诚实，不正直③胆怯，畏葸，没骨气

بی فایدگی (*bee-fāyedegee*) 〔名〕 无益，无用，枉然，徒劳无益

بی فایده (*bee-fāyede*) 〔形、副〕 无益的（地），无用的（地），枉然的（地），徒劳无益的（地），无利可图的（地）

~ تلاش 徒劳

~ دوای 无疗效的药

بی فائده 同 بی فایده

بیفتك Bifteck 〔名〕 牛排

بی‌فراست (*bee-farāsat*) 〔形〕 没有远见的，没有洞察力的，无先见之明的，没见识的，没眼力的

بی فرجام (*~farjām*) 同 بی سرانجام

بی فرزند (*~farzand*) 〔形〕 无儿女的

بی فروغ (*~foroogh*) 〔形〕 黑暗的，朦胧的，暗淡的，无光泽的

بی فرهنگ (*~farhang*) 〔形〕 没教养的，没有学识的，愚昧无知的

بی فرهنگی 〔名〕 无教养，无学识，愚昧无知

بی فریاد (*~faryād*) 〔形〕 无人照顾的

بی فقار (*~faghār*) 〔形〕〈动〉无脊椎的，无脊椎类的

بی فکر (*~fekr*) 〔形、副〕 ①无头脑的②无思虑的（地），漫不经心的（地），轻率的（地），随便的（地），不假思索的（地）

بی فکری 〔名〕 ①无头脑，愚蠢②无忧无虑，轻率，随便，不假思索

بی فك و فاميل (*~fako-fāmeel*) 〔形〕 举目无亲的，无亲属的（骂人话）

بی فهمی (*~fahmee*) 同 نافهمی

بی فیض (*~feyz*) 〔形〕 无益的，无用的，徒劳无益的

بی قابلیت (*~ghābeliyyat*) 〔形〕 ①无才的，无能的，不中用的②不能…的

بی قاعدگی (*~ghā'edegee*) 〔名〕 不规则，不正规

بی‌قاعده (*~ghā'ede*) 〔形〕 不规则的，不正规的

~ افعال 〈语〉不规则动词

بی قانونی (*~ghānoonee*) 〔名〕 不法，违法，不法行为，违法行为

بی قدر (*~ghadr*) 〔形〕 ①毫无价值的②没有地位的③不体面的

بی‌قدرت (*~ghodrat*) 〔形〕 虚弱的，软弱无力的

بی قدرتی 〔名〕 虚弱，无能，软弱无力

بی‌قدری (*~ghadree*) 〔名〕 ①无价值②没有地位③不体面

بی قدم (*~ghadam*) 〔形〕 不吉利的，凶兆的（尤指刚出生婴儿或出嫁的妇女）

بی قرار (*~gharār*) 〔形〕 ①不安定的，不稳定的②坐立不安的，焦躁的

~ دنیای 动荡的世界

بی قراری 〔名〕 ①不安定，不稳定，变化无常②坐立不安，焦燥

~ کردن 同上

بی قریحه (*~ghareehe*) 〔形〕 缺乏才能的，无才智的

بی قرین (*~ghareen*) 〔形〕 无比的，无双的，无与伦比的

بی قرینه (*~ghareene*) 〔形〕 ①不对称的，不相称的②不能相比的

بی قصد (*~ghasd*) 〔形、副〕 无意的（地），

非故意的（地），突然的（地）

بی قواره (~ghavāre) 〔形〕 丑的

بی قوت (~ghovvat) 〔形〕 ①软弱无力的，虚弱的，乏的②无食物的

～ کردن 削弱；使（土地）贫瘠

بی قوتی 〔名〕 ①软弱无力，衰弱，虚弱，疲乏②无食物

بی قوه (~ghovve) 同 بی قوت

بی قیاس (~ghiyās) 〔形〕 无量的，无边无际的，无限的，不可比拟的

بی قیافه (~ghiyāfe) 〔形〕 模样不好看的

بی قید (~gheyd) 〔形〕 ①无拘束的，无限制的②放肆的，放纵的③无条件的

بی قیدی 〔名〕 ①无拘束，无限制②放荡不羁③无条件

～ کردن 同上

بی قیمت (~gheymat) 〔形、副〕 ①没有价钱的，无价的②无甚价值的，不值钱的，无用的③免费地，不花分文地，无偿地

～ اشیاء 不值钱的东西

بیقین (be-yagheen) 〔副〕 无疑，一定，肯定

بیك (beyk) 〔名〕 地主，老爷，先生（多用于人名后）

بیکار (bee-kār) 〔形、名〕 ①失业的，没有工作的，游手好闲的②无事的，空闲的③失业者，失业工人

～ الدوله （依附朝廷的）有闲阶级的人，无职业者

～ کارگران 失业工人

～ شدن 失业

～ کردن 使…失业，解雇

～ گشتن 游手好闲

～ نشستن 袖手旁观，无所事事

.نمیتوان نشست ～ 不能袖手旁观。

.من امشب ～ هستم 我今晚没事。

بی کارگی (bee-kāregee) 〔名〕 闲散，游手好闲，无事干

بی کاروبار (~kāro-bār) 〔形〕 ①没有工作的，什么也不干的 ②游手好闲的

بی کاره (~kāre) 〔形、名〕 ①无用的，无益的②游手好闲的人

～ کاغذ 废纸

بی کاری 〔名〕 ①失业，失业现象②闲散，安逸，无事③游手好闲

～ کار 用来消磨时间（或消遣）的事情

～ موقع 空闲之时

بی کام 〔形、名〕 ①不幸的，倒霉的，不走运的②倒霉的人，失望者

بی کامی 〔名〕 不走运，倒霉

بیکبار (be-yekbār) 〔副〕 一下子，立刻，突然

بی کتاب (bee-ketāb) 〔形〕 不信宗教的，不信神的

بی کران (~karān) 〔形〕 无边无际的，无限的

بی کرانی 〔名〕 无边无际，无限

بی کربنات Bicarbonate 〔名〕 〈化〉碳酸氢盐

بی کردار (bee-kerdār) 〔形〕 光说不做的；不能干的；无原则的，不可信的

بی کرك (~kork) 〔形〕 无绒毛的，光洁的

بی کرومات Bichromate 〔名〕 〈化〉重铬酸盐

～ پیل 〈理〉重铬酸（盐）电池

بیك زاده (beyk-zāde) 〔名、形〕 ①少爷，小姐②富家出身的

بیکس (*bee-kas*) 〔形〕 ①孤零零的，孤独的，举目无亲的，无亲眷的②穷的

بیکسی 〔名〕 ①孤独，无依无靠，举目无亲②穷困

بی کشور (*~keshvar*) 〔形、名〕 无国籍的(人)

بی کفایت (*~kefāyat*) 〔形〕 没有能力的，没有本领的，不够格的，不合适的

بی کفایتی 〔名〕 无能，不够格，不合适

بی کفنی (*~kafanee*)： از ~ زنده بودن 生活很贫穷

بی کله (*~kalle*) 〔形〕 ①没有头脑的，无知的，愚蠢的，迟钝的②胆大的，无畏的

بی کمال (*~kamāl*) 〔形〕 缺乏教育的，没有教养的，不文明的，不完善的

بی کمالی 〔名〕 缺乏教育，没有教养，不完善

بی کم و زیاد (*~kamo-ziyād*) 〔副〕 不多不少，恰好，原原本本地

بی کم و کاست (*~kamo-kāst*) 〔形、副〕 完全的(地)，一丝不差的（地），圆满的（地），恰好的（地）

بی کیار (*~kiyār*) 〔形〕 动作敏捷的，伶俐的

بی کیش 〔形、名〕 不信神的(人)，无神论者

بی کیشی 〔名〕 无神论

بی کیف (*~keyf*) 〔形〕 情绪不佳的，情绪低落的

بیگ (*beyg*) 〔名〕 首领，领袖，大人物

بیگار (*beegār*) 〔名、形〕 ①无偿劳动，徭役，强迫的劳役(尤指修筑公路等劳役)②征用，征集③〈军〉值班，值勤④无偿劳动的，无偿的

~ عملهٔ 进行无偿劳动的劳役

~ گرفتن 征用，服役，摊派（徭役）

بیگاری 同 بیگار

~ به که بیکاری 〈谚〉 宁服劳役也不游手好闲。

بیگانگی (*beegānegee*) 〔名〕 ①陌生，疏远②无亲无友

بیگانه (*beegāne*) 〔形、名〕（复 بیگانگان ）①外国的，外国人的②陌生的，他乡的③奇怪的，古怪的④外国人，异邦人，陌生人；舶来品，外来物⑤与…无缘的

~ از هوش （老年）昏愦的，糊涂的

~ شخص 外国人；生人

دشمن بیگانگان 憎恨外国人的人

~ بودن (با) 对…感到陌生

~ کردن 使…疏远

بیگانه پرست (*~parast*) 〔形〕 崇洋的，媚外的

بیگانه پرستی 〔名〕 崇洋，媚外

بیگانه خوار (*~khār*) 〔名〕〈医〉吞噬细胞

بیگانه خواری 〔名〕〈生〉吞噬(作用)，噬菌作用

بیگاه (*beegāh*) 〔形〕 不适时的，不及时的；晚，迟；不是时候的

~ و گاه 不时地，有时，间或

~ شدن 晚了

بی گدار (*bee-godār*) 〔形、副〕 ①无涉水处的，不能涉过的②〈转〉不慎重的(地)，贸然从事的(地)，轻率的(地)

~ به آب زدن 仓促行事，贸然从事，轻举妄动

بی گزند (*~gazand*) 〔形〕 ①无害的②〈罕〉未受损害的

بی گفتگو (*~goftogoo*) 〔形、副〕 无条件的（地），无争议的（地）

بی گلبرگ (~golbarg) 〔形〕〈植〉无花瓣的，单花被的

بی گلبرگها 〔名〕〈植〉古生花被亚纲；单花被植物

بیگلربیگ (beyglarbeyg) 〔名〕〈史〉（伊朗）最高行政官；警察总监

بیگلربیگی 〔名〕（伊朗）最高行政官职务；警察总督职务

بیگم (beygom) 〔名〕（贵）夫人，主妇

بی گمان (bee-gamān) 〔形、副〕 毫无疑义的（地），无疑的（地）；可靠的（地）

بی گمانی 〔名〕 无疑；可靠

بی گناه (~gonāh) 〔形〕 没有罪过的，无辜的，纯洁的

بی گناهی 〔名〕 没有罪过，无辜

بیگودی (beegoodee) 〔名〕 卷发轴，卷发条

بیگه (beegah) 同 بیگاه

بیل (beel) 〔名〕 ①铁锹，铲；锄头；犁铧，犁头②桨，橹

باغبانی ~ 锄头

بلند ~ 〈军〉工兵铁锹

هیدرولیکی ~ 挖土机

زدن ~ 铲，刨

بیلش خیلی گل برمیدارد. 〈口〉他很能干。

بیلارزیا Bilharzia 〔名〕 ①住血吸虫②住血吸虫病

بیلاك (beelāk) 〔名〕〈植〉梣叶之槭树；灰叶枫

بیلان Bilan 〔名〕 平衡（表册）；〈商〉资产负债表

صادرات و واردات ~ 进出口平衡

مثبت ~ 出超

منفی ~ 入超

بستن (~ کردن) ~ 做平衡

تهیه کردن ~ 编造平衡表

بیلانبندی (beelān-bandee) 〔名〕 做平衡，资产平衡

بی لا و نعم (bee-lāo-na'm) 〔副〕 没有疑义地，服从地，顺从地

بی لبه (~labe) 〔形〕 无边的；无刃的

واگون ~ 平板车

بی لپه (~lape) 〔形〕〈植〉无子叶的

بی لپه ها 〔名〕 无子叶植物

بیلچه (beelche) 〔名〕 ①小铁铲，小铁锹②〈技〉限制器

باغبانی ~ 挖孔具，小锹

بیلدار (beeldār) 〔名〕 ①掘土工人，铲土工②工兵

سرباز ~ 轻工兵

بی لذت (bee-lezzat) 〔形〕 ①乏味的，平淡的，无庸无奇的②不能（使人）满足的

بیل زن (beel-zan) 同 بیل دار

بی لطافت (bee-latāfat) 〔形〕 不精致的，粗糙的，粗鲁的，不熟练的

بی لطف (~ lotf) 〔形〕 ①不亲切的，淡漠的②不文雅的，粗俗的，粗劣的③无味的，无吸引力的；无生气的

بی لطفی 〔名〕 ①不亲切，淡漠，没情义②不文雅，粗俗

بی لفاف (~ lefāf) 〔形、副〕 暴露的（地），不加遮盖的（地）；〈转〉坦率的，直说的，直言不讳的

بیلفت (beeloft) 〔名〕〈天〉金星，太白星

بیلك I (beelak)〔形〕 无污点的，完美的

بیلك II 〔名〕 ①小铲②箭头，戟

بیلك (beylak) 〔名〕 ①圣旨，诏书②（不动产的）卖契

بیل کار (beelkār) 同 بیل دار

بی لکه (bee-lake)〔形〕 没有斑点的；没有污点的；清白无瑕的

~ شهرت 名声清白

بی‌لگام (~ legām) 〔形〕 肆无忌惮的，没有拘束的，放荡不羁的；放肆的，无法无天的

بیله (beyle) 同 بیلك (beylak)

بیله (beele)〔名〕 ①箭头，戟②桨，橹

بیلیارد Billiard 〔名〕 台球（俗称"弹子"戏）

بی لیاقت (bee-leyāghat)〔形〕 无能的，没用的，不值得…的；不胜任的，不够格的

بی لیاقتی 〔名〕 无能，无可取之处；不胜任，不够格

بیلی روبین Bilirubin 〔名〕〈生化〉胆红素；胆汁红素

بیلی وردین Biliverdin 〔名〕 〈生化〉胆汁绿色素

بیلیون Billion 〔数〕 十亿

بیم (beem) 〔名〕 ①恐怖，畏惧，担心②危险

جان ~ 生命危险

(از) (~ آوردن) ~ داشتن 害怕，畏惧

ما از دشواریها ~ نداریم. 我们不怕困难。

~ آن میرود که ... 令人担心的是…，怕的是…，恐怕…

بی مال (bee-maāl) 〔形〕 无益的，无效的，无用的，无结果的，贫穷的

بیمار (beemār)〔形、名〕 ①有病的，生病的②病人

~ سرپائی 门诊病人

~ عشق 害相思病的（人）

~ بودن 患病，有病

~ شدن 生病，患病

بیمارانه 〔形、副〕 病态的（地），生病的，多病的

بیماربر (~ bar)〔名〕 运送病人的工具，救护车

~ واگون 救护车厢

بیمارپرس (~ pors)〔名〕 探望病人者

بیمارپرسی 〔名〕 探望病人

بیمارخانه (~ khāne) 〔名〕 医院

بیمارخیز (~ kheez) 〔形〕 渐愈的，恢复期的

بیماردار (~ dār)〔名〕 侍候病人的人；病人家属

بیمارداری 〔名〕 侍候病人

بیمارستان (beemārestān)〔名〕 医院

بیمارغنج (beemār-ghanj)〔名、形〕 ①病秧子，老是生病的人②多病的，易得病的

بیمارناك (~ nāk)〔形〕 有病的，身体虚弱的，多病的

بیماری (beemāree)〔名〕 病，疾病

~ بازدو 巴塞杜化病（凸眼性甲状腺肿）

~ بدخیم （恶性的）疾病

~ دل 心病，相思病

~ های بومی 地方病

~ های بیرونی (~ های جراحی) 外科疾病

~ های پوست (~ جلدی) 皮肤病

~ های پی 神经病

~ های جهانگیر 流行病

~ های درونی (~ داخله) 内科病

~ های روانی 精神病

~ های زنانه (~ نسائی) 妇科病

~ های عفونی 传染性疾病

~ های کودکان (یا اطفال) 小儿科病

~های گرمسیر 热带病

~های گوش 耳科病

~های مغز 脑系科病

~ های مقاربتی (~ آمیزشی) 花柳病，性病

~های میزه راه 泌尿生殖器疾病

~های واگیر (یاواگیردار) 传染病

بیماری زا 〔形、名〕 ①使…发病的，致病的②〈医〉病原体

بیماری شناسی (*~shenāsee*) 〔名〕 〈医〉疾病分类学

بی مانند (*bee-mānand*) 〔形、副〕 无比的(地)，无可比拟的（地），无双的（地）

بی مأوا (*~ mā'vā*) 〔形〕 无家可归的，贫穷的

بی مایگی (*~māyegee*) 〔名〕 ①贫穷，穷苦②没有水平，一知半解，知识肤浅

بی مایه (*~māye*) 〔形〕 ①贫穷的，穷苦的②一知半解的，知识肤浅的

فطیر ~ 无麵发不成面。(指没有不出力的便宜事)

~ شعر 拙劣的诗；打油诗

بی مبالات (*~ mobālāt*) 〔形〕 漫不经心的，疏忽的，轻率的，大手大脚的

بی مبالاتی 〔名〕 漫不经心，疏忽，轻率，大手大脚

بیمبو (*beemboo*) 〔名〕 笨蛋（多指年青人），吊儿郎当的人

بی مثال (*bee-mesāl*) 〔形〕 ①无比的，无可比拟的，无与伦比的②没有例证的

بیمثل (*~ mesl*) 同 بی مانند

بی محابا (*~ mohābā*) 〔形、副〕 ①放肆的，大胆的，无畏的，无礼貌的②慷慨的，大方的

بی محبت (*~mohabbat*) 〔形〕 没情义的，不亲切的，冷淡的

بی محبتی 〔名〕 没情义，冷淡

بی محل (*~ mahal*) 〔形〕 不注意的，不是时候的，不适时的，无法开销的

~ چك 空头支票

~ خروس 说话不顾场合的人

~ مخارج 预算外的开支

بی مخ (*~mokh*) 〔形〕 ①没头脑的②无所顾忌的，拚命的

بی مدرك (*~madrak*) 〔形〕 没有凭证的，无效的

بی مذهب (*~mazhab*) 〔形、名〕 ①无神论的②无神论者

بی مذهبی 〔名〕 无神论

بی مر (*~mar*) 〔形〕 无数的，数不清的，无穷尽的

بی مراد (*~morād*) 〔形〕 失望的，绝望的

بی مرادی 〔名〕 失望，绝望

بی مرحمت (*~marhamat*) 〔形〕 ①没有情义的，不亲切的，不仁慈的，冷冰冰的②小气的，吝啬的

بی مرحمتی 〔名〕 ①不亲切，冷淡②小气，吝啬

بی مرگ (*~marg*) 〔形〕 不死的，不朽的

بی مروت (*~morovvat*) 〔形〕 ①不仁慈的，残忍的②没有度量的，小气的（骂人话）

بی مروتی 〔名〕 残忍，小气，不义

بی مزد (*~mozd*) 〔形、副〕 无代价的(地)，无报酬的(地)，无偿的（地）

بی مزگی (*~mazegee*) 〔名〕 ①不好吃，无味

道②平淡，淡泊，寡味，平庸

بی مزه (～*maze*) 〔形〕 ①不好吃的，无味道的②平淡的，淡泊的，寡味的，平庸的③无趣味的，不引人入胜的

～ شوخی 乏味的玩笑

. این غذا ～ است 这种食物淡而无味。

بی مسلك (～*maslak*) 〔形〕 无原则的；无政治信仰的

. او آدم بی مسلکی است 他是一个无信仰的人。

بی مسمی (～*mosammā*) 〔形〕 名不符实的，有名无实的

. اتحاد بین آنها اسم بی مسمائی است 他们的团结徒有其名。

بی مسئولیتی (～*mas-ooliyyatee*) 〔名〕 不负责任，无人负责的现象

بی مصرف (～*masraf*) 〔形〕 无用的，无益的，用不上的

بی مضایقه (～*mozāyeghe*) 〔形〕 大方的，慷慨的，不吝啬的，无私的

～ کمك 无私的援助

بی مطالعه (～*motāle'e*) 〔形、副〕 即兴的，即席的，无准备的，匆匆忙忙的（地）

～ تصمیم 匆忙作出的决定

بی معرفت (～*mo'arefat*) 〔形〕 ①无知的，外行的②无教养的

بی معنی (～*ma'nee*) 〔形〕 ①无意义的②无谓的，空洞的③荒诞无稽的，荒谬的④没有用处的，无价值的

～ آدم 无用的人，饭桶

～ حرف 无稽之谈，废话，空话

بی مغز (～*maghz*) 〔形〕 ①无髓的，无核的②没头脑的，轻浮的③空洞的

. کلماتش تماماً ～ بود 他的话完全空洞无物。

بی مغزی 〔名〕 ①没头脑，愚蠢，轻浮②空洞无物

بی مقال (～*maghāl*) 同 بی گفتگو

بی مقاومت (～*moghāvemat*) 〔形〕 不抵抗的

بی مقدار (～*meghdār*) 〔形〕 ①微不足道的，不值钱的②贫穷的③温顺的

～ کمك 微小的帮助

بی مقدمه (～*moghadame*) 〔副〕 突然地，事先不打招呼地

بی مکافات (～*mokāfāt*) 〔形〕 不受制裁的，逍遥法外的

بی ملاحظگی (～*molāhezegee*) 〔名〕 轻率，考虑不周到，马马虎虎，随便

بی ملاحظه 〔形、副〕 ①轻率的（地），不加深思熟虑的（地），漫不经心的（地），考虑不周的（地），马马虎虎的（地）②直率的（地）

. در هیچ کاری نباید ～ بود 对任何工作都不应该马虎从事。

. ～ جواب داد 他轻率地作了回答。

بی مناسبت (～*monāsebat*) 〔形〕 不合适的，不适当的；无根据的，无缘无故的

بیمناك (*beem-nāk*) 〔形〕 ①胆怯的，畏惧的，畏缩的，害怕的②可怕的，危险的

(از) ～ شدن 害怕，胆怯

بی منت (*bee-mennat*) 〔形〕 无所需求的

～ بی مزد و 无偿的

بی مو (～*moo*) 〔形〕 ①秃头的，无毛的，无

胡须的②〈植〉无叶的

بی موتور 〔形〕 无发动机的

بی موجب (~*moojeb*) 〔形、副〕 无理由的（地），无端的（地），无缘无故的（地）

بی مورد (~*mowred*) 〔形、副〕 ①无的放矢的（地），白白的(地)，不适当的(地)，不适宜的（地）②不合时令的，不合季节的，季候不顺的

~ سرمای 反常的寒冷

این حرف در اینجا خیلی ~ بود. 这句话在这里很不恰当。

بی موسم (~*mowsem*) 同 بی موقع

بی‌موقع (~*mowghe'*) 〔形、副〕 不恰当的(地)，不合时宜的（地），不是时机的（地）

~ نصیحت 不合时宜的劝告

بیمه (*beeme*) 〔名〕 保险

~ اتکائی 再保险，转保险（保险者将所保之险让于第二保险者，令其对于保户负完全责任）

~ اجتماعی 社会保险

~ اعضای بدن 人身器官保险

~ بدنه 汽车保险

~ جان (~ عمر) 人寿保险

~ حریق 火灾保险

~ درمانی 公费医疗

~ دولتی 国家保险

~ سرقت 失窃保险

~ شخص ثالث 汽车车祸保险（如甲车撞乙，由保险公司代甲赔偿）

~ (حق) پول 保险费，保险金

~ سند 保险单

~ شرکت 保险公司

~ صاحب ورقهٔ 投保人，保险客户

~ شدن 受保

~ کردن 保险，承保

بی مهارت (*bee-mahārat*) 〔形〕 技术不高的，不熟练的；笨拙的，笨手笨脚的；不灵巧的

بیمه بردار (*beeme-bardār*) 〔形〕 受保的，保了险的

بی‌مهر (*bee-mehr*) 〔形〕 不友好的，不和睦的，没有友情的

بی‌مهرگان (~*mohregān*) 〔名〕〈动〉无脊椎动物

بی مهره (~*mohre*) 〔形、名〕 ①无脊椎的②〈动〉无脊椎动物

بی مهری (~*mehree*) 〔名〕 不友好，不和睦，不亲切，冷淡

بیمه شده (*beeme-shode*) 〔形〕 保了险的，受保的

بیمه کن (~*kon*) 〔名〕 承保人

بیمه گذار (~*gozār*) 〔名〕 被保险人，投保人

بیمه گر (~*gar*) 〔名〕 保险商

بیمه کننده (~*konande*) 同 بیمه کن

بیمه نامه (~*nāme*) 〔名〕 保险证书，保险单

~ باربری 运货（保险）单

بی میل (*bee-meyl*) 〔形〕 ①不愿意的，不满的，勉强的②食欲不振的

بی میلی 〔名〕 ①不满，讨厌，不愿意，勉强②食欲不振

بین (*been*) ① دیدن 的根②可做构词后缀，如：دور ~، ذره ~ 等

بین (*beyn*) 〔名、介〕 ①间隔，（表示空间、位置的）距离，间隙②在…之间

~ راه 沿路，沿途，路上

~ در 在…中间

~ در این 这时，在这期间；当时，在这当儿

(از ~ برداشتن) از ~ بردن 消灭

چیزیکه انجام شده از ~ نمیشود برد . <谚>事已定局，无可挽回。(或：覆水难收)

از ~ رفتن 被消灭，消亡

دشمن خود بخود از ~ نمیرود . 敌人是不会自行消灭的。

(را) در ~ نهادن 提出（讨论），告诉

نزاعی در ~ نیست . 没有什么争执。

فاصلهٔ ~ آن دو پایهٔ پل سی متر است . 那两个桥墩之间的距离为30米。

بیّن (*bayyen*) 〔形〕 清楚的，明白的，显而易见的

بینا (*beenā*) 〔形〕 ①看得见…的②（视力）锐利的，敏锐的③〈转〉有远见的，有眼力的

بیناب (*beenāb*) 〔名〕 ①系列，范围②〈理〉谱，波谱

بینابین (*beynābeyn*) 〔形、名〕 ①适度的，适中的②在…中间③半途，中途，一半④分光镜

راه ~ 在途中

بینابینی 〔形〕 中间的，当中的

بینات (*beenāt*) 见 بینه

بین‌الاثنین (*beyne-esneyn*) 〔形〕 相互的，双方的

~ مناسبات 相互关系

بینادل (*beenādel*) 〔形〕 有远见的，眼光敏锐的，心明眼亮的

بینادلی 〔名〕 心明眼亮，有远见

بین‌الاضلاعی (*beynol-azlā-ee*) 〔形〕 〈解〉肋间的，脊间的

بین‌السطور (*beyno-ssotoor*) 〔名〕 （文献行列中的）附语，附笔

بین‌الفکین (*beynol-fakeyn*) 〔形〕 颌骨间的

بین‌المجالس (*~ majāles*) 〔形〕 议会之间的

~ اتحادیهٔ 议会联盟

بین‌المدارین (*~ madāreyn*) 〔形、名〕 ①立于回归线之间的，热带的②热带地区

بین‌الملل (*~ melal*) 〔名〕 国际性组织

اول ~ 第一国际（即国际工人协会）

بین‌المللی 〔形〕 ①国际的，国际主义的②世界的，全世界的

~ اوضاع 国际形势

~ تجارت 国际贸易

~ جنگ 世界大战

~ زمان 国际时间

~ قانون 国际法

~ همکاری 国际合作

بین‌النهرین (*beyno-nnahreyn*) 〔名〕 美索不达米亚（西南亚的底格里斯和幼发拉底两河流域地区）

بین‌الهلالین (*beynol-helāleyn*) 〔形〕 括弧里面的

بی نام Ⅰ (*bee-nām*) 〔形〕 ①匿名的，无名的②〈转〉不出名的；名声坏的

~ سهام 凭票即付的支票

بی نام Ⅱ 〔名〕 （一种）稻谷

بی ناموس (*~ nāmoos*) 〔形〕 道德败坏的，不贞洁的，淫荡的

بی ناموسی 〔名〕 道德败坏，不贞洁，淫荡

~ کردن 同上

بی نام و نشان (*~nāmo-neshān*) 〔形〕 没有姓名地址的，难追踪的，难查明的

بینایی (*beenāyee*) 〔名〕 ①视觉，视力②洞察力，眼力

بی نتیجگی (*bee-nateejegee*) 〔名〕 无结果，无

效果

بی نتیجه (~ *nateeje*) 〔形〕 无结果的，无效果的，失败的

دیدن ~ 认为…无结果，认为…无效，认为…徒劳

(ماندن ~) شدن ~ 失败，无效

(نمودن ~) گذاردن ~ 挫败，使…失败

بین راهی (*beynerāhee*) 〔副〕 在运输中，在途中

بی نزاکت (*bee-nezākat*) 〔形〕 不雅观的，不委婉的，不礼貌的

بی نزاکتی 〔名〕 不雅观，不委婉，不礼貌

بینش (*beenesh*) 〔名〕 ①眼力，视力，眼光②看法，见解

اجتماعی ~ 社会公众的看法

بی نشاط (*bee-neshāt*) 〔形〕 不愉快的，郁郁不乐的

بی نشان (~ *neshān*) 〔形〕 没地址的，难查明的，无踪迹的

بی نشانه 同 بی نشان

بی نصیب (~ *naseeb*) 〔形〕 ①不幸运的②没有份的，失去…的

(از) بودن ~ 不幸运；没有份，失去

بی نظام (~ *nezām*) 同 بی نظم

بی نظر (~ *nazar*) 〔形〕 公正的，不偏不倚的，无偏见的

بی نظری 〔名〕 公正，不偏不倚

بی نظم (~ *nazm*) 〔形、副〕 无秩序的(地)，不规则的(地)，紊乱的(地)，乱糟糟的（地）

بی نظمی 〔名〕 紊乱，混乱

بی نظیر (~ *nazeer*) 〔形、副〕 无比的（地），无可比拟的（地），无与伦比的（地）

بی نقاب (~ *neghāb*) 〔形、副〕 明显的（地），显然的（地），无遮盖的(地)，不掩饰的(地)

بی نقض (~ *naghz*) 〔形〕 没有缺点的

بینك (*beenak*) 〔名〕 瞳孔

بی نماز (*bee-namāz*) 〔形〕（在经期中或房事后未经洗浴）不能做祷告的；（妇女）经期中的

شدن ~ （在经期中）不能做祷告

بی نمازی 〔名〕（经期间)不能做祷告；行经期

بی نمك (~ *namak*) 〔形〕 ①无盐的，没味的②平淡的，枯燥的，不吸引人的

~ شوخی 平淡无奇的笑话

~ غذای 无味的饭菜

بی نمکی 〔名〕 ①无盐，没味②平淡无味，枯燥，乏味

بی نمود (~ *nemood*) 〔形〕 不诱人的，不动人的，不精彩的，效果不好的

بینندگی (*beenandegee*) 〔名〕 ①视力②远见，眼力③理解

بیننده (*beenande*) 〔名、形〕 ①观众②眼睛③有远见的，有洞察力的

بی ننگ (*bee-nang*) 〔形〕 无耻的

بی ننگی 〔名〕 无耻

بی نوا (*bee-navā*) 〔形、名〕 ①贫穷的，穷苦无告的②弱的③贫民，穷人，弱者

بی نوائی (~ *navā-ee*) 〔名〕 ①贫穷，贫困②弱

بینور (*beenoor*) 〔形〕 ①无光泽的，混浊的（指眼）②暗的，灰暗的，混沌的，幽暗的③无才干的，无才华的④瞎眼的

بینوری 〔名〕 ①暗淡，混浊，幽暗，灰暗②无才干，无才华③瞎眼

بینونت (*beynoonat*) 〔名〕 分离，隔离；空隙，

间隔

بينونه (*beynoone*) 同 بينونت

بينه (*bayyene*) 〔名〕 ① بين 的阴性②明确的证据，确证

بينه (*beene*) 〔名〕（复 بينات）（浴室的）更衣室

بى نهايت (*bee-nehāyat*) 〔形、副〕 ①极端的，极度的，无限的，无穷的②非常，极其

~ سپاس 非常感谢

حل اين مسئله ~ دشوار است. 要解决这个问题是极其困难的。

بينه دار (*beene-dār*) 〔名〕 浴室中更衣室的管理者

بينى (*beenee*) 〔名〕 鼻子；（动物的）口鼻部

~ پرباد 骄傲的人

~ پهن و كوتاه 狮子鼻，（翘起的）扁鼻

~ كج (~ منقارى) 鹰钩鼻，鹰爪鼻

~ آماس 〈医〉鼻粘膜炎

~ سوراخ 鼻孔，鼻孔内壁

~ علم امراض 鼻科医学

~ مبحث 鼻学

~ متخصص امراض 鼻科专家

از توى ~ حرف زدن 说话从鼻子里出声，哼哼唧唧

بوى ~ كسى شدن 成为某人的负担（讨嫌）

~ فشاندن 打喷嚏；擤鼻涕

~ خود را پاك كردن (يا گرفتن) 擤鼻涕

انگشت در ~ كردن 抠鼻子

~ خود را بالا كشيدن 不愉快，抽鼻子

~ گرفتن 擤鼻子

~ كسى را بخاک ماليدن 制服某人

〈谚〉 بينيش را بگيرى جانش بدر ميرود. 他（瘦得）弱不禁风。

بى نياز (*bee-niyāz*) 〔形〕 富裕的，有钱财的，无所需求的，不需要的，不求人的

(از) ~ شدن 富起来，无所需求

~ كردن 使…富起来，使…无所需求，保障

بى نيازى 〔名〕 ①富裕，殷实，宽绰②心满意足③无所要求，不求人

بينى دره (*beenee-dare*) 〔名〕 鼻孔

بينى سران (*~ sarān*) 〔名〕〈动〉 嘴头类

بينى نگر (*~ negar*) 〔名〕〈医〉鼻镜，鼻窥镜

بيو (*bayoo*) 〔名〕 新媳妇，新娘

بى وارث (*bee-vāres*) 〔形〕 无后嗣的

بيواره (*bee-vāre*) 〔形〕 无依无靠的，孤独的，可怜的③不可信赖的

بيواز (*beevāz*) 〔名〕 蝙蝠

بى واسطه (*bee-vāsete*) 〔形、副〕 ①直接的（地）②立即的（地），即刻

~ مفعول 〈语〉直接宾语

بى واهمه (*~ vāheme*) 〔形、副〕 无所畏惧的（地）；不顾（他人）的，不考虑（他人）的（地）

بيوت (*boyoot*) 〔名〕（复 بيوتات）同 بيت I 条

ادارهٔ بيوتات 〈旧〉皇室财产管理处

بيوتين Biotin 〔名〕〈生化〉生物素，维生素 H

بى وجدان (*bee-vejdān*) 〔形〕 没有良心的，昧心的

بى وجدانى 〔名〕 没有良心，昧心

~ كردن 同上

بى وجود (*~ vojood*) 〔形〕 ①毫无用途的②谦卑的，地位低下的

بيور (*beyvar*) 〔数、名〕 ①一万②无数，极大数量

بی وزن (*bee-vazn*) 〔形〕 失重的

بی وزنی 〔名〕 失重

~ حالت 失重状态

~ شرایط 失重条件

بیوس (*bayoos*) 〔名〕 ①希望；贪婪②阿谀，奉承

بیوسیدن (*bayooseedan*) 〔动〕 （根 بیوس） ①希望，贪婪②阿谀，奉承

بیوشیمی Biochemistry 〔名〕 生物化学

بی وصیت (*bee-vasiyyat*) 〔形〕 无遗嘱的

بی وعده (~ *va'de*) 〔形〕 ①没有约定的②〈商〉没有期限的，见票即付的

~ اعتبار 无期贷款

بی وفا (~ *vafā*) 〔形〕 ①不诚实的，不忠实的，背信弃义的，不守信用的②易变的，无常的；短暂的

~ دوست 不忠实的朋友

بی وفائی (~ *vafā-ee*) 〔名〕 ①不诚实，不忠实，背信弃义，不守信用②短暂

بی وقار (~ *vaghār*) 〔形〕 不庄重的，轻浮的

بی وقت (~ *vaght*) 〔形、副〕 不合时宜的（地），不适当的（地）

بی وقر (~ *vaghr*) 同 بی وقار

بی وقوف (~ *voghoof*) 〔形〕 ①不学无术的②没经验的，无能的③不灵巧的

بی وقوفی 〔名〕 ①不学无术②没有经验，没本领③不灵巧

بیوک (*boyook*) 〔形〕 大的，巨大的

بیوگ (*bayoog*) 〔名〕 新娘子，新媳妇

بیوگراف Biographer 〔名〕 传记作者

بیوگرافی Biography 〔名〕 传记，履历，个人经历

بیوگی (*beevegee*) 〔名〕 守寡，孀居

بیولوژی Biology 〔名〕 生物学

بیولوژیک Biologic 〔形〕 生物学的

بیولی (*beevalee*) 〔名〕〈植〉合欢树，相思树

بیوند (*beyvand*) 〔名〕 ①叛变，变节②欺骗，狡猾

بیونیک Bionics 〔名〕 仿生学

بیوه (*beeve*) 〔形、名〕 ①寡居的，寡妇②鳏居的；鳏夫

(زن ~) ~ زن 寡妇，孀妇

~ مرد 鳏夫

بیوه سار (~ *sār*) 〔名〕 守活寡的女人

بیهده (*beehode*) 同 بیهوده

بی هراس (*bee-herās*) 〔形、副〕 不怕的（地），大胆的（地），无所畏惧的（地）

بی همال (~ *hamāl*) 〔形〕 无与伦比的，无比的

بی همت (~ *hemmat*) 〔形〕 ①胸无大志的；无毅力的，踌躇的②不主动的，消极的③吝啬的，小气的

~ مرد 懦弱的人，没有骨气的人

بی همتا (~ *hamtā*) 〔形〕 无可比拟的，独一无二的

~ یکتا و 独一无二

بی همتایی (~ *hamtāyee*) 〔名〕 无可比拟，独一无二

بی همتی (~ *hemmatee*) 〔名〕 ①胸无大志；无毅力，踌躇②不主动，消极③吝啬，小气

بی همه چیز (~ *hame-cheez*) 〔名、形〕 ①一无所有的人②不正派的，不礼貌的，不得体的

بی هنجار (~ *hanjār*) 同 ناهنجار

بی هنر (~ *honar*) 〔形〕 ①无才华的，庸庸碌

碌的②不熟悉…的，外行的，没本领的

بی هنگام (~*hangām*) 〔形、副〕 不合时宜的(地)，不是时候的（地）

بی هوا (~*havā*) 〔形、副〕 考虑不周的(地)，意外的（地），鲁莽的（地）

بی هوازی (~*havāzee*) 〔名〕〈微〉厌氧微生物，厌气微生物

بیهودگی (~*hoodegee*) 〔名〕 徒劳无益，无用，白费力

بیهوده (~*hoode*) 〔形、副〕 白白的（地），徒然的(地)，徒劳无益的（地），空虚的(地)

~ چیز 小意思，不足挂齿的事

~ حرف 无用的话；不恰当的语言

~ کوشش 徒劳，白费劲

گفتن ~ 说废话

.سخن بدین درازی نبود ~ 讲得这样长，不是没有原因的。

بیهوده‌کار 〔名〕 吊儿郎当的人，闹着玩的人

بیهوده‌کاری 〔名〕 空忙，白费力，徒劳无益的事

بیهوده گو(ی) 〔名〕 胡言乱语的人，闲扯的人，唠唠叨叨的人

بیهوده گوئی (~*goo-ee*) 〔名〕 说废话，闲扯，空谈，唠唠叨叨

کردن ~ 同上

بی هوش (~*hoosh*) 〔形〕 ①失去知觉的，昏厥的②头脑迟钝的③被麻醉的

~ چهرهٔ 呆板的脸庞

شدن ~ 失去知觉，陷入昏迷状态

کردن ~ 使…麻醉，给…上麻药

او را ~ کرده شروع بعمل کردند. 麻醉后给他动了手术。

بی هوشی 〔名〕 不省人事，昏厥，昏迷不醒

اعصاب ~ 〈医〉嗜眠病

موضعی ~ 〈医〉局部麻醉

~ داروی 麻醉药

بی یار (~*yār*) 〔形〕 无依无靠的，孤单的，失恋的

بی یار و یاور (~*yāro-yāvar*) 同 بی یار

پ

پ I 波斯文第三个字母

پ II 可用来代替字母"ف"或"ب",如 پیل 等于 فیل، بادزهر 等于 پادزهر، فارس 等于 پارس

پا(ی) I 〔名〕①脚,脚掌;腿②脚下,附近,跟前③〈转〉基础,根基④帐目,记在…名下⑤事件,变故⑥欺骗,哄骗⑦终局,结尾⑧帮助,援助,支持⑨仲裁,调停⑩英尺,呎⑪(打牌的)对家,合作者

~ بادکرده (浮)肿的腿

~ پنجره 窗下,窗前

~ تلفن 电话前

بفرمائید ~ تلفن! 有您的电话!请(您)接电话!

~ درخت 树下

~ دیوار 墙脚下

~ ستون 柱基,柱子下端

~ کار 当场

~ کوه 山麓,山脚下

از سر تا ~ 从头至尾

بر ~! (口令)起立!

بر سر ~ 站着(尤指演说时);病后能起来走动

پیچیدگی پاشنهٔ ~ 〈医〉空凹足

پینهٔ ~ 脚癣,香港脚

جای ~ (رد ~) 足迹,脚印;(马车、汽车等的)踏脚板;立足点

کف ~ 脚底板

~ افتادن 碰上,赶上

اگر پایش بیفتد... 如果他能赶巧的话…

یك ~ بدی برای من افتاد. 我碰上了一件倒霉的事。

از ~ افتادن 精疲力尽;倒下;散架;破产

به ~ کسی افتادن (跪倒在某人面前)哀求,祈求

از ~ انداختن 打倒,削弱;消灭;使…衰败

~ روی ~ (~ روی هم) انداختن 盘腿

~ بد آوردن 受挫,未得手

چه ~ بدی آوردم. 我的手气真不好!(打牌用语)

~ کسی ایستادن 支持某人

تا ~ مرگ ایستادن (برای) 拚命死守;坚持到最后一息

~ برچیدن 走路缓慢

~ برداشتن 加快脚步

~ از ~ بر نداشتن 原地不动,不动窝

~ بریدن (از) (同某人)断绝来往

~ کسی را بریدن (از) 不让某人进出于…,断某人的路

بر(به) ~ بودن 站立，耸立，竖立，举行
دیروز در میدان " تیان من " میتینگ بزرگی
بر ~ بود . 昨天在天安门广场举行了群众大会。
~ ها توی هم پیچیدن 双脚绊住
بر (به) ~ خاستن 站起来，发生，出现
مردم چین بر ~ خاسته‌اند . 中国人民已经站起来了。
~ خوردن 挨一脚，绊交，受骗，被算计
از ~ در آمدن 倒台，灭亡，毁灭，破败，破产
از ~ در آوردن 打倒，弄倒，粉碎，消灭，毁灭
بیماری سرطان او را از ~ درآورد . 他患了癌症后，身体彻底垮了。
خودرابا . . . (یابرای . . .) از ~ در آوردن 由于…而筋疲力尽
از ~ در انداختن 打倒，消灭，削弱，使破产
~ دادن (برای ، به) 碰巧，赶上，碰运气
~ بده ! 齐步走！
~ داشتن （说话、见解）有影响，有力，落地有声，举足轻重
بر (به) ~ داشتن （建）立起，竖起，支持，支撑
~ کمی نداشتن (از) 不亚于，不逊色于，不次于
این عمل ~ کمی از دزدی ندارد . 这和偷窃行为并无差异。
خود را به ~ کسی (چیزی) رساندن 使同某人（某事）不相上下，使同…相匹敌
به ~ کسی (چیزی) رسیدن 同某人（某事）不相上下，同…相匹敌
~ به ~ کسی رفتن 同某人步调一致，亦步亦趋，踏着某人的足迹前进
به ~ کسی (چیزی) رفتن 亦步亦趋，步某人后尘，步调一致
زیر ~ کسی را روییدن 撵走，逐出
~ زدن (به . . .) 踏脚，踩，蹬，（打架等）使绊，算计，哄骗
پشت ~ زدن 踢开，排斥，摒弃，拒绝，蔑视
~ بر زمین زدن 耐不住
~ به بخت خود زدن 失却机会
~ شدن （站）起来，起床，离开（某地）
~ شو بریم ! 让我们走吧！该走了！
امروز صبح چه ساعتی ~ شدید ؟ 今早你几点起床的？
بر ~ شدن 兴起，举行，发生，安顿好
اکنون در چین کارخانه‌های جدیدی یکی پس از دیگری بر ~ میشود . 目前在我国新的工厂不断地在建立。
~ کردن (به ~ کردن) （往腿或脚上）穿（裤子、鞋、袜等）
او کفش پایش کرد و از اطاق بیرون رفت . 他穿上了鞋走出了房间。
بر ~ کردن 建立，创立，举行，组织，掀起，把…立起来
ما نه فقط قادر به ویران ساختن جهان کهن هستیم ، بلکه بخوبی میتوانیم جهان نوینی بر ~ کنیم . 我们不但善于破坏一个旧世

界，还将善于建设一个新世界。

این رسم را مردم بر ~ کردند . 这规矩是大家立的。

جشن بر ~ کردن 庆祝节日

قیام بر ~ کردن 举行起义

غوغا بر ~ کردن 发出喧嚷，喧哗

بر جا کردن ~ 奠立，建立，确立

~ به ~ کردن 犹疑不决

~ به (در) رکاب کردن 登鞍上马；准备启程

این ~ (و) آن ~ کردن 两腿交换地站立；不愿干某事

~ دراز کردن 伸腿

~ از گلیم خود درازتر کردن 超出范围，超出权限，不自量力

پایت را بقدر گلیمت دراز کن . 〈成〉 要量入为出；应该自量。

~ توی (در) کفش کسی کردن 打扰某人；多管闲事

~ را توی (در) یك کفش کردن 固执己见

هر دو ~ را توی (در) یك کفش کردن 执拗，犟

~ کسی را بجائی باز کردن 让某人进出于某地

~ کسی حساب کردن 算在某人名下

~ کشیدن 不去某地

~ بدامن (در دامن) کشیدن 离群索居

~ پس کشیدن 退缩

زیر ~ کسی کشیدن 向某人探询某事

از زیر ~ کسی کشیدن 逼某人说实话；探问，询问

~ از میان کشیدن 退出，不干预，不插足于…

~ خود را کنار کشیدن (از) 不加入…，不参预…；与…保持界线

~ کسی را بمیان کشیدن 把某人牵连到…中，拉进

~ کسی را توی میدان کشیدن 吸引某人参加（做某事）

~ کوفتن 跺脚；跳午

~ گذاشتن (~ نهادن) (به ، در) 进入，步入；踏上，踩上；涉足于…，插手于…

زیر ~ گذاشتن 踏，踩（在脚下），蹂躏；踏遍

ارتش سرخ چین در راه پیمائی طولانی ۱۱ استان را زیر ~ گذاشت . 中国红军长征的足迹遍及十一个省份。

~ بفرار گذاشتن 逃跑；变卦，不敢承当

با حملهٔ ناگهانی ما نیروهای دشمن ~ بفرار گذاشتند . 敌军被我突然袭击后逃跑了。

جای ~ گذاشتن 留下脚印；留后手，安排退身之路

~ از خط بیرون گذاشتن (یا نهادن) 出格，出界，超出范围

~ به جهان گذاشتن 出生，出世

~ به سن گذاشتن 年逾高令

~ پشت ~ یکدیگر گذاشتن 互相干扰；互相挑剔

~ خود را بالا گذاشتن 摆架子；高视阔步

~ خود را جای ~ کسی گذاشتن 模仿

~ درمیان گذاشتن 居间调停

~ روی دم کسی گذاشتن 挑逗，惹；贴

پایش را توی بیست سال گذاشته است . 他已是二十岁的人了。
از خوشحالی روی ~ بند نمیشد . 他欢喜雀跃，他高兴得坐不住了。
پایش لب گور است . 他已是快进棺材的人了。
زیر پایش سست است . 他立足未稳，他靠不住。
هر که خربزه میخورد ~ لرزش هم مینشیند . <谚>善恶到头必有报。
یك پایش این دنیا ست یك پایش آن دنیا . 他已是半截子入土的人了。
او پایش توی چهل و یك سال است . 他已是四十一岁的人了。
پایش از خانهٔ ما بریده شده است . 他很少同我们来往了。
کارهای خانه نباید تنها ~ خانمها باشد . 家务事不光是妇女的事。
او هم یك ~ وزنه بردار است . 他也算是个举重运动员了。
پا (ی) II پایستن 或 پاییدن 的根
پاابرنجن (*pā-abranjan*) 同 پاآورنجن
پا افزار (*~afzār*) 〔名〕 ①鞋子，便鞋②鞋类
پا افشار (*~afshār*) 〔名〕 (车、船、缝纫机等的)踏板
پا انداز (*~andāz*) 〔名〕 ①(长条)地毯，(在贵宾或新娘面前铺的)(红)地毯②(给新娘或贵宾的)礼物 ③<旧>庇护所，安身之所 ④介绍男女私通者
پا آورنجن (*~ āvaranjan*) 〔名〕 脚镯，踝环，脚环

近，靠近
را کج گذاشتن ~ 干不体面的事
به (بر) ~ کسی گذاشتن 算在某人名下
او هیچ وقت اشتباه خود را به ~ دیگران نمیگذارد . 他从不把自己的错误归咎于别人。
زیر ~ کسی پوست خربزه گذاشتن 对某人使坏，挖某人墙脚
~ گرفتن 站住脚，生根，巩固；开始走路
آنجا درخت ~ نمیگیرد. 那里的树长不起来。
فرزند برایش ~ نمیگیرد . 他的孩子难活下来。
بچه ~ گرفته است . 孩子会走路了。
ازدواج کسی ~ گرفتن 某人的婚事办成
سر ~ گرفتن (给孩子)把大小便
به بند چیزی ~ گرفتن 绊住
~ به ~ مالیدن 迟延，迟滞；不果断，迟迟不决
~ صحبت کسی نشستن 同某人进行谈话
زیر ~ کسی نشستن 诱骗，诱惑，勾引
از ~ ننشستن 不罢休，不放弃
تا پیروز نشوی از ~ ننشین ! 不获胜利，不能收兵！
از سر ~ نشناختن 喜不自胜，得意忘形；夜郎自大
پایش بسنگ خورد . (یا آمد) 石头磕了他的脚，<转>他碰钉子了。
پایش در رفت . 他的脚扭伤了；他失足了，他垮台了
دو ~ داشت دو ~ هم قرض کرد وفرار کرد . 他拚命逃跑。

پا اوزار (~*owzār*) 同 پا افزار

پاپا(ی) (~*bepā*) 〔副、介〕 ①连续地②渐渐地③和…并排

~ هم پیر شوید ! 白头偕老(常用的新婚贺语)

بچه ~ مادرش میرفت . 孩子和他妈妈并排走。

~ بردن 领着，引着；教走路

~ کردن 拖延时间；延迟

پابر (~*bor*) 〔形〕 不登门的；断绝来往的

~ شدن (از) 不再登门；断绝来往

پابرجا (~*barjā*) 〔形〕 ①始终不渝的，坚定不移的，不动摇的，坚决的②坚强的，巍然屹立的③〈喻〉(被)建立的，确立的，肯定的

ارادهٔ ~ 坚强的意志

اصول ~ 坚定不移的原则

عقيدهٔ ~ 坚定的信念

مبارز ~ 始终不渝的战士

~ شدن 得到加强，稳定

~ کردن 加强，稳定

~ ماندن 坚强；保持

~ باش ! 坚持住！顶住！

پابرجایی 〔名〕 ①始终不渝，坚定不移，坚持；可靠②坚强，巍然屹立③不变性，不易性

پابرچین (~*barcheen*) 〔副〕 ①轻轻地；悄悄地②蹑手蹑脚地

~ رفتن 蹑手蹑脚地走路

~ توی اتاق آمد . 他悄悄地进入屋子。

پابرسر (~*bar-sar*) 〔名〕 〈动〉头足类

پابرنجن (~*baranjan*) 同 پاآورنجن

پابرهنه (~*berahne*) 〔形、副〕 ①光脚的(地)，赤脚的(地)②贫穷的

~ پزشك 赤脚医生

پابریده (~*boreede*) 〔形〕 被砍掉脚的

~ شدن (از) 吃闭门羹，被拒之于门外，碰钉子；停止居住

من دیگر از این خانه ~ شدم . 我再也不和这家来往了。

پابست (~*bast*) 〔形、名〕 ①被捆上的②被缠住的，恋上…的③基础，基石

~ زن و بچه 被妻小拖累住的

~ کردن 阻拦，拖累

~ آمده است پس دیوار 〈谚〉万丈高楼起于平地。

پابستگی (~*bastegee*) 〔名〕 ①沉溺②拖累③依恋，眷恋④依赖性，从属性，关联

پابسته 〔形、名〕 ①被俘的，被捆上的；被拖累住的②(马等)加上绊绳的③俘虏，囚徒

پابلند (~*boland*) 〔形〕 长足的，腿长的

پابماه (~*bemāh*) 〔形〕 快坐月子的，临产的

پابماهی 〔名〕 临产期，临产

پابمهر (~*bemohr*) 〔形〕 ①打上印的②签署的

~ سند 已签署的文件

پابند (~*band*) 〔名、形〕 ①绊索，绊绳②脚镣，桎梏③绊脚石，障碍④被捆住的，依赖…的⑤沉缅于，沉溺于…的；缠上…的，被…拖累的⑥恋上…的⑦固执的

~ زن و بچه 离不开老婆孩子的；被妻子儿女拖累的

~ بستن (~ زدن) (را ، به) 捆上，加上绊绳；阻碍

~ . . . بودن 为…所牵累，为…所拖累，

信从(某人)，遵循，笃信；沉溺于，恋上…

ما ~ حرفهای خود هستیم . 我们说话是算数的。

~ کردن (را) 把…牵住，把…拖累住；把…捆绑起来；把…迷住

پابندان (~*bandān*) 〔名〕 保证人，担保人

پابوس 〔名、形〕 ①吻脚，拜见(国王等)②吻脚的

به ~ کسی مشرف شدن 有幸谒见(某人)

پابوسی 〔名〕 ①吻脚，拜倒在…脚前②谒见，晋见

به ~ کسی رفتن 晋见某人

پاپ Pope 〔名〕 (罗马天主教的)教皇

~ اعظم 罗马教皇

پاپا 〔名〕 爸爸；爷爷

پاپاتاجی 〔名〕 〈医〉(白蛉子为病源引起的)热病

پاپاخ 〔名〕 毛皮高帽

پاپاسی 〔名〕 小钱

یك ~ نداشتن 没有分文钱

پاپاهه 〔名〕 无沿的毛皮高帽

پاپتی (*pāpatee*) 〔形、副〕 ①〈口〉光脚的，赤脚的②赤着脚

پاپردەدار (~*pardedār*) 〔形〕 有蹼的

پاپروس (*pāperoos*) 同 پاپیروس

پاپوا — گینه نو 〔名〕 巴布亚新几内亚（大洋州）

پاپوش 〔名〕 鞋，便鞋；拖鞋

~ دوختن (~ درست کردن) (برای) 给…穿小鞋，陷害某人；对…中伤，抹黑

برای شیطان هم ~ میدوزد . 他真能捣鬼。

پاپوش دوز 〔名、形〕 ①骗子，搞阴谋诡计的人②骗…的，陷害…的

پاپوش دوزی 〔名〕 ①做鞋②给小鞋穿，陷害，捣鬼

پاپول Papula 〔名〕 〈医〉丘疹

پاپهن (*pāpahn*) 〔形、名〕 ①大脚的，宽脚板的②平脚（平足），有平脚缺陷的人③〈医〉扁平足（的）

پاپی Papille 〔名〕 〈医〉丘疹

پاپی (*pāpey*) : ~ بودن (~ شدن) 追随，跟踪，追捕；强烈要求，逼迫，迫害

~ کسی بودن 缠住某人

~ چیزی بودن 专心致志于某事

پاپیاده (~*piyāde*) 〔副〕 步行地

پاپیتال 〔名〕 〈植〉长春藤

پاپیچ 〔名〕 ①绑腿，裹腿②护腿套，护膝

~ بستن 打裹腿，穿护腿套

پاپیچال 同 پاپیتال

پاپیروس Papyrus 〔名〕 〈植〉纸莎草(古埃及人用来制纸的一种水草)

پاپیون Papillon 〔名〕 蝴蝶式领结

پاپیه ماشه Papier mâché 〔名〕 ①〈印〉纸型②(纸浆中混入树胶等制成的)制型纸

پات I Pat 〔名〕 ①〈棋〉王棋受困，未被将军而又无步可走；国际象棋中的僵局②宝座，御座，王位

پات II 〔名〕 〈植〉紫菀，翠菊(俗名江西腊)

پاتابه 〔名〕 ①(帆布或革制的)护胫(或护腿)，(小孩的)护腿套裤②鞋罩，绑腿套

پاتابی 〔名〕 〈植〉香栾，穗桔，柚

پاتاوه 同 پاتابه

پاتت لائو 〔名〕 巴特寮

پاتخت (*pātakht*) 同 پایتخت

پاتخته (*pātakhte*) 〔名〕 ①(马车、汽车或缝纫机上的)踏板②生皮制的鞋

پاتختی (*pātakhtee*) 〔形、名〕 ①首都的②首都居民③婚后第一天的庆祝活动④床头小桌

چراغ ~ 床头灯

میز ~ 床边小桌，床头柜

گرفتن ~ 庆祝新婚第一夜

پاتروی Patrouille 〔名〕 巡逻队，纠察队

پاتریارك Patriarch 〔名〕 ①家长，族长②(宗教、学派等的)创始者，鼻祖 ③〈宗〉(希腊教会的)总主教

پاتریاكا Patriarches 〔名〕 ①家长制，族长制②家长制社会，宗法社会③(基督教的)早期的主教，(罗马天主教或东正教的)最高一级的主教

پاتله (*pātele*) 同 پاتیل I 条

پاتن Patin 〔名〕 ①木底雨鞋，木屐②冰刀，冰鞋

پاتنت Patent 〔名〕 ①专利权，特许权；专利品②营业税(收据)

پاتو 〔名〕 (贮放粮食用的)瓦罐，陶罐

پاتوژنی Pathogenesis 〔名〕 〈医〉致病，发病

پاتوغ (*pātogh*) 〔名〕 ①聚会地，约会的地点②巢穴，老巢

پاتوق 同 پاتوغ

پاتولژی Pathology 〔名〕 病理学；病理，病状

پاتولژیست Pathologist 〔名〕 病理学家

پاته Pâté 〔名〕 锅贴，馅饼

پاتهی (*pā-tohee*) 〔形、副〕 ①赤脚的②赤着脚

گشتن به است از كفش تنگ ~ 〈谚〉宁愿赤脚走，不穿紧帮鞋。

پاتیس Batiste 〔名〕 细薄棉布，麻纱；细亚麻布

پاتیل I 〔名〕 大(铜)锅，大铜釜

در رفتن ~ 〈俗〉丧失工作能力，身体变弱，破产，垮台

پاتیل II 〔形〕 酩酊大醉的

شدن ~ 〈俗〉烂醉，酩酊大醉

پاتیله 同 پاتیل I 条

پاتیناژ Patinage 〔名〕 滑冰，溜冰

پاتینی 〔名〕 ①木筛子②(乞丐的)讨饭碗③小桶

پاجامه 〔名〕 ①灯笼裤，裤子，(印度、巴基斯坦伊斯兰教徒穿的)宽松裤②衬裤；内衣

پاجوش 〔名〕 (树根部长出的)幼树，幼芽

پاچال 〔名〕 ①修汽车用的检修沟②(地下室的)窗户

پاچاه 同 پاچال

پاچپله (*pā-chaple*) 〔名〕 踏雪板，滑雪板

پاچراغ (*~cherāgh*) 〔名〕 灯座，烛台

پاچراغی 〔名〕 ①灯座②(观看体育竞技时放在灯座下的)赏钱

پاچك (*pāchak*) 〔名〕 (供燃烧用的)干牛粪

پاچنبری (*pā-chanbaree*) 〔形〕 ①腿弯曲的，罗圈腿的②脚弯曲的

پاچنگ I (*pāchang*) 〔名〕 ①(碉堡的)炮眼，枪眼，射击孔②护窗板，百叶窗

پاچنگ II 〔名〕 〈旧〉鞋子

پاچنگلی (*pāchangolee*) 同 پا چنبری

پاچوب 〔名〕 粗木块，木墩子

قصابی ~ (肉铺里用的)剁肉墩子

پاچه 〔名〕 ①腿，小腿，小脚②(食用的牛、羊)蹄③裤腿，裤脚管

تفنگ ~ 枪托，枪柄

پختن ~ 煮(牛、羊)蹄

کسی را گرفتن ~ 无故纠缠(某人)

پاچه بند (*pāche-band*) 〔名〕 缠在猎鹰上的箍，鹰之足带

پاچه بند قوش (*~band-ghoosh*) 同 پاچه بند

پاچه پز (*~paz*) 〔名〕 卖(煮牛、羊)蹄商贩

پاچه پزی 〔名〕 ①煮(牛、羊)蹄②卖熟蹄铺

پاچه پلو (*~polaw*) 〔名〕 (有牛、羊蹄的)抓饭

پاچه خیزك (*~kheezak*) 〔名〕 一种焰火

پاچه دریدگی (*~dareedegee*) 〔名〕 ①鬼头鬼脑②无赖

پاچه دریده 〔形〕 ①鬼头鬼脑的②无赖的

پاچه ریز 〔形〕 两腿疲乏的

شدن ~ (长途跋涉后)两腿累得发直

کردن ~ 让…跑腿，让…走得疲乏

پاچه فروش (*~foroosh*) 〔名〕 出售煮牛、羊蹄者

پاچه ورمالیده (*~varmāleede*) 〔名〕 ①卷起裤腿的人②〈转〉老奸巨猾的人

پاچیدن (*pācheedan*) 同 پاشیدن

پاچیله 同 پاچیله

پاچین 〔名〕 ①长褶裙②前襟③厚墙基

پاخار 〔名〕 刮脚石

پاخاره 同 پاخار

پاخر (*pākhar*) 〔名〕 〈植〉款冬

پاخره (*pākhare*) 〔名〕 ①门口的石槛②平台，屋中起坐处

پاخسته (*pā-khaste*) 同 پای خسته

پاخورده (*~khorde*) 〔形〕 ①磨损厉害的②磨掉浮毛的(指地毯)

این فرش خیلی ~ است. 这条地毯已用过很久了。(指磨光了浮毛，图案显得更加鲜明)

پاخورش (*~ khoresh*) 〔名〕 小菜，点心

پادار 〔形〕 ①有腿的，有脚的②建立起来的③坚实的，结实的，永久的④殷实富足的，有信用的⑤经常不断的

شدن ~ 建立，确立；得到保障，装备起来；得到拨款

کردن ~ 建立，确立；保障，装备；拨款

پاداری 同 پایداری

پاداش 〔名〕 ①奖赏，报酬，酬金②报复，报应，罚

~ دادن (~ کردن) (را ، به) 报应，报偿；罚(过)

پاداشت (*pādāsht*) 同 پاداش

پاداشن (*pādāshan*) 同 پاداش

پادام Ⅰ 同 پایدام

پادام Ⅱ 〔名〕 ①捕鸟器②诱惑物，饵③诱惑力，魅力，吸引力

پادامان 〔名〕 裙子底部

پادامن (*pā-dāman*) 同 پادامان

پادتن (*pādtan*) 〔名〕 〈生〉抗体

پادذره (*pād-zarre*) 〔名〕 〈理〉反粒子

پادراز Ⅰ (*pāderāz*) 〔名〕 火烈鸟

پادراز Ⅱ 〔形〕 ①长脚的，长腿的②自信的，自恃的③〈转〉无赖的，放肆的，纠缠的

پادرازی Ⅰ 〔名〕 ①自信，自恃②纠缠，耍赖③出路，越轨行为

کردن ~ 同上

پادرازی Ⅱ 〔名〕 一种长方形饼干

نان ~ 同上

پادرختی (*pā-derakhtee*) 〔名〕 (树上)掉下来的果实

پادرد (*pā-dard*) 〔名〕 腿疼

پادررکاب (*pā-dar-rekāb*) 〔形〕 ①上马的，骑上的②准备出发的；打算(做某事)的③匆忙的④死期接近的，快死的

~ بودن 准备出发；濒死

پادرگل (*pā-dar-gel*) 〔形〕 ①陷入泥潭的，陷入困境的②难堪的，困窘的

پادرمیانی (*~ dar-miyānee*) 〔名〕 ①居间说合②说媒

پادرهوا (*~ dar-havā*) 〔形〕 ①不稳的，不定的②无根基的，空的；空洞无物的③不可靠的④虚幻的，迷惑人的

~ حرفهای 无谓空谈

~ بودن (~ ماندن) 悬空，不落实

پادری (*~daree*) 〔名〕 ①门廊用毯，门前的擦鞋棕垫②门基石

پادری Padre 〔名〕 (意大利、西班牙、葡萄牙和拉丁美洲的)教士

پادزهر (*pād-zahr*) 〔名〕 抗毒素，解毒剂

~ گیاه 〈植〉马利筋属

پادست (*pā-dast*) 〔名〕 信用交易，信贷交易

پادشاه (*pādeshāh*) 〔名〕 国王，君主

~ جانوران 百兽之王(指狮子)

~ مرغان 鸟王(指鹰)

پادشاهانه 〔形、副〕 ①国王的②国王似地

پادشاهزاده (*pādeshāh-zāde*) 〔形、名〕 ①皇族的②王子

پادشاهی 〔名、形〕 ①王朝，统治，即位②王位，王权③君主的，王国的

~ حکومت 君主政治，君主政体，王国政府

~ خانوادهٔ 皇家，王族

~ خلع از 废除君主

~ کردن (~ راندن) 称王，即位；立…为王

کوروش کبیر ۲۱ سال ~ کرد . 居鲁士大帝称帝二十一年。

~ یافتن 继承王位

پادشه (*pādeshah*) 同 پادشاه

پادگان (*pādegān*) 〔名〕 守备队，卫戍部队，驻军；警备区，卫戍区

پادگانه (*pādegāne*) 〔名〕 ①斜坡，坪②屋顶，晒台，凉台③河滩④窗；小门

پادگن (*pād-gan*) 〔名〕 (微生物学)抗原

پادماده (*pād-māde*) 〔名〕 〈理〉反物质

پادنگ (*pādang*) 〔名〕 ①连枷，(连枷)打谷器②钟表上的摆轮

پادو (*pā-dow*) 〔名〕 学徒，什役，差使，跑腿的；马夫

پادوش 〔名〕 靴底

پادوی (*pā-davee*) 〔名〕 当学徒，做什役，当听差，跑腿

~ کردن 同上

پاده 〔名〕 ①牛羊群②牧场③棍子

پاده بان 〔名〕 ①牧人，牧童②守卫，看守人

پادیاب 〔名〕 淋浴，(拜火教徒)做祈祷前的淋浴

پادیر 同 پازیر

پار I 同 پارسال

پار II 同 پاره

پاراب 〔形、名〕 ①水浇的，人工灌溉的②水浇地

پارابلوم Parabellum 〔名〕 一种自动速射手枪(巴拉贝伦枪)

پارابولوئید Paraboloid 〔名〕 〈数〉抛物面

پاراتیروئید Parathyroid 〔名〕 〈解〉甲状膀腺

پاراتیفوئید Paratyphoid 〔名〕 〈医〉副伤寒

پارادوکس Paradox 〔名〕 ①反论②似非而可能是的论点③自相矛盾的话，谬论④〈理〉佯谬

پارازیت Parasite 〔名、形〕 ①〈动〉寄生虫，寄生物，寄生菌②干扰③〈转〉寄生的，腐朽的

~ در رادیو 无线电干扰

~ انداختن (~ دادن) 〈无〉干扰

~ ول کردن 胡说八道

پارازیتولوژی Parasitology 〔名〕 寄生虫学

پارازیتی 〔形〕 寄生的，寄生虫的

پارازیتیسم Parasitism 〔名〕 ①寄生(性)，寄食；寄生说②〈医〉寄生物传染，寄生虫引起的疾病

پاراشوت Parachute 〔名〕 降落伞

پاراف Paraph 〔名〕 (条约等的定稿在正式签字前的)预签，草签；缩写签字，花笔，花押

~ شدن 被草签，被签字

موافقت‌نامه بین دو کشور در پکن ~ شد .

两国的协定已在北京草签。

~ کردن 草签，签字

پارافین Paraffine 〔名〕 石蜡

~ جامد 粗石蜡

~ مایع 液体石蜡

پاراقلیط Paraclete 〔名〕 ①调解人，辩护人②安慰者

پاراگراف Paragraph 〔名〕 (书的)节，段，条，节号，段落号(§)

پاراگویه 〔名〕 巴拉圭(拉丁美洲)

پارالل Parallel 〔名〕 ①〈体〉双杠，高低杠，〈机〉平行杠②平行线

~ بازی 玩双杠，双杠比赛

پاراماریو 〔名〕 帕拉马里博(苏里南首都)

پارامتر Parameter 〔名〕 ①〈数〉参(变)数，参词，参项②〈理〉参量，(结晶体的)标轴

پارامغناطیسی (*pārā-maghnāteesee*) 〔名〕 〈理〉顺磁性

پارانتز Parenthesis 同 پرانتز

پارانشیم Parenchyme 〔名〕 ①〈解〉实质，主质②〈植〉柔组织，薄壁组织

پاراو 〔名〕 〈旧〉老太婆

پاراوان Paravent 〔名〕 屏风，屏帷

پاراه 〔名〕 〈罕〉人行小路，便道

پارپار (*pār-pār*) 同 پاره پاره

پارت (*pārt*) I 〔名〕 〈史〉①安息②安息人，安息国

~ ها 安息王朝(帕提亚王朝)

پارت II 〔名〕 鹈鸟

پارتنر Partner 〔名〕 (游戏等的)伙伴，对手，舞伴

پارتی I (*pārtee*) 〔形、名〕 〈史〉①帕提亚的，安息的②安息国③安息语④帕提亚人(即安息人)

پارتی II Party 〔名〕 ①一批(货)②靠山，庇护者③政党，党派，派别

یك ~ چیت 一批印花布

~ داشتن 有靠山，抱粗腿

پارتیا (*pārtiyā*) 〔名〕 安息，帕提亚(古波斯国名)

پارتی بازی (*pārtee-bāzee*) 〔名〕 利用人缘，利用私人交情，〈俗〉走后门

پارتیزان Partisan 〔名、形〕 ①游击队员②游

击队的③党徒，支持者

پارتيزانی 〔形〕 游击(队)的

~ عمليات 游击战

~ ناحيهٔ 游击区

~ كردن 打游击

پارث (*pārs*) 同 پارت I

پارچ (*pārch*) 〔名〕（金属或陶制的)贮水罐

پارچه (*pārche*) 〔名〕 ①布匹，布料，纺织品②块，片，段③〈军〉连结板

~ ابرشيمی 丝织品

~ اتوخور 容易熨平的衣料（织物）

~ پشمی 毛织品，毛料

~ پشمی سنگين 厚实的毛料

~ چرم نما 人造革

~ راه راه 条纹花布

~ شيشه‌ای 玻璃纤维织物

~ كتان 夏布，亚麻布

~ كركی (~ كلكی) 绒布

~ كيسه‌ای （做麻袋用的)粗麻布，打包麻布

~ گونی 麻袋片(布)

~ موجدار 波纹绸

~ نخی 棉布

ده ~ آبادی 十(座)庄园

يك ~ الماس 一块钻石

يك ~ خون 一片血

يك ~ زمين 一块地

يك ~ سنگ 遍地石头

پارچه ای 〔形〕 布的，布料的

پارچه باف 〔名〕 织布工人，织匠

پارچه بافی 〔名〕 织布

~ كارخانهٔ 织布厂，纺织厂

پارچه پارچه 〔形〕 一块一块的，成碎片的

~ كردن 扯成碎块，撕成碎片

پارچه كاری 〔名〕 计件工作，件工

~ بطور 按件计算

پاردسو (*pārdesoo*) 同 پاردوسو

پاردم (*pārdom*) 〔名〕 马鞍后鞦带，(马)屁鞦

پاردم سابيده (~*sābeede*) 〔名〕 坏蛋，滑头，江湖骗子

او پاردمش سابيده است . 〈口〉他是个老江湖骗子。

پاردم ساييده (~*sāyeede*) 同 پاردم سابيده

پاردن (*pārdon*) 同 پاردون

پاردوسو Pardessus 〔名〕 风衣，外套

پاردون Pardon 〔名〕 饶恕，赦免，原谅

پارديم Palladium 〔名〕 〈化〉钯

پارس I (*pārs*) 〔名〕 ①帕斯，古波斯②法尔斯省③波斯通讯社

~ استان 法尔斯省（古称）

پارس II 〔名〕 (狗)吠

~ صدای سگ 狗吠

~ كردن 吠叫

سگ در خانهٔ صاحبش ~ ميكند 〈谚〉自己家中逞英雄，狗仗人势。

پارس III 〔名〕 〈动〉雪豹

پارسا(ی) (*pārsā*) 〔形、名〕 ①笃信宗教的，信神的，虔诚的，忠诚的②禁欲的③〈旧〉波斯人，伊朗人

پارسال (*pārsāl*) 〔名、副〕 去年

~ دوست امسال آشنا 〈谚〉你真不够朋友！（指对多日不见的朋友的责怪）

پارسایی (*pārsāyee*) 〔名〕 ①笃信，虔诚，忠诚②禁欲

(~ ورزیدن) ~ کردن 同上

پارسنگ (*pārsang*) 〔名〕 砝码，平衡物

(در ، به) ~ ریختن 放上平衡物

~ کردن (把秤)端平

لطفاً ترازو را ~ کنید ! 请把秤端平!

عقلش ~ میبرد . 〈转〉他失去了理智。

پارسه (*pārse*) 〔名〕 游荡，行乞

پارسی (*pārsee*) 〔形、名〕 ①波斯的②法尔斯省的③〈史〉帕斯省的，古波斯的④祆教的⑤波斯人⑥波斯语

(~ قدیم) ~ باستان 古波斯语

~ دری 达里语

~ میانه 中世纪波斯语

~ نو 现代波斯语

پارسی زبان (~ *zabān*) 〔形〕 讲波斯语的

پارشمن (*pārshoman*) 同 پارشمینه

پارشمینه Parchment 〔名〕 ①羊皮纸，(羊皮纸似的)上等纸②羊皮纸文稿

پارك Park 〔名〕 ①公园 ②〈军〉(枪炮、军需品等的)放置场 ③(汽车等的)停车场

~ اتوبوس 公共汽车场

~ توپخانه 炮兵厂

~ مهمات 军火库，弹药库

~ کردن (车辆、飞机等)停放

پارکابی (*pā-rekābee*) 〔名〕 副司机

پارکومتر Parkometer 〔名〕 (计算汽车停放时间的)停车计时器

پارك وی Parkway 〔名〕 (两旁有草地、树木等的)大路

پارکه Parquet 〔名〕 ①法院，检查院②检查院大楼③交易所经理会

~ بدایت 初级法院

پارکینگ Parking 〔名〕 (露天)停车场

پارگی (*pāregee*) 〔名〕 ①破裂处②断(线)③孔，破洞④污水坑⑤娼妓，卖淫

پارگین (*pārgeen*) 〔名〕 ①污水坑②污水，脏水，死水

پارلمان Parlement 〔名〕 国会，议会，议院

پارلمانتاریزم 同 پارلمانتاریسم

پارلمانتاریسم Parlementarisme 〔名〕 议会制度

پارلمانتر Parlementaire 〔形、名〕 ①国会制的，议会制的②议员③军使

پارلمانی (*pārlemānee*) 〔形〕 国会的，议会的，议院的

راه ~ 议会道路

پارنج (*pāranj*) 〔名〕 ①(给歌手或跳午者等的)酬费，赏钱②出诊费

پارنجن (*pāranjan*) 〔名〕 脚镯

پارو(ی) (*pāroo*) 〔名〕 ①桨，橹②木锨，锹铲③〈解〉肩胛骨

(~ کرجی رانی) ~ کشتی 船桨

~ زدن 摇橹，荡桨，划船

او باتمام قدرت به قایق ~ میزند . 他使劲地划船。

~ کردن 铲

برف ~ میکنیم . 我们在铲雪。

پولش از ~ بالا رفته . 〈口〉他成了暴发户了。

پارو (*pārow*) 〔名〕 老态龙锺的妇人

پاروب 同 پارو (*pāroo*)

پاروپایان 〔名〕〈动〉桡脚类

پاروپوره 〔名〕 衣衫褴褛的人

پارودار 〔形、名〕 ①有桨的②摇船的

پاروزن (*pāroozan*) 〔名〕 划手，荡桨者

پاروزنه (*pāroozane*) 〔名〕 伊朗一种乐曲名

پاروزنی 〔名〕 划艇荡桨

~ کردن 同上

پاروك 〔名〕 大木锨

پاروگیر 〔名〕 桨架

پاروئی 〔形〕 船桨的，船橹的

پاره 〔名、形〕 ①片，断片，碎片，补钉②一部份，一些，一小块③零钞④施舍物，贿赂⑤棒锤⑥破的，破旧的

~ تن (~ جگر ، ~ دل) 最亲的人，至亲，心肝骨肉；孩子

~ لباس 破衣服

در پاره‌ای از اوقات 在某些时候，有时

در پاره‌ای از کشورها 在某些国家

~ دادن 行贿

~ زدن (~ دوختن) (را ، به) 修补，补缀

~ شدن 裂开，破裂，破碎

~ کردن 扯成片，撕成碎块，撕碎，撕破，打破

او از روی بی احتیاطی سند را ~ کرد .
他不小心把文件撕破了。

لطفاً خربزه را ~ کنید . 请把香瓜切开。

صدای بوق ماشین چرت او را ~ کرد .
汽车的喇叭声驱散了他的睡意。

او در یکسال سه جفت کفش ~ کرد .
他一年内穿破了三双鞋。

پاره‌ای از مردم نیامدند . 他们中有些人没有来。

پاره آجر (*pāre-ājor*) 〔名〕 砖块，碎砖

پاره آهن (~ *āhan*) 〔名〕 铁屑，碎铁，废铁

پاره پار 同 پاره پاره

پاره پارگی (~ *pāregee*) 〔名〕 ①破烂，破碎②(衣衫)褴褛

پاره پاره 〔形、副〕 ①破的，碎成块的②(衣衫)褴褛的③一点一点地，一块一块地

~ شدن 破碎

~ کردن 撕碎，弄碎

پاره پوره 〔形、名〕〈口〉①破的，破烂的②破烂，废物

پاره پوش 〔形〕 穿得破破烂烂的，衣衫褴褛的

پاره خط (*pāre-khat*) 〔名〕〈数〉断线

پاره خوار (~ *khār*) 〔名〕 受贿者

پاره دم (~ *dom*) 同 پاردم

پاره دوز 〔名〕 缝补(鞋袜)者

پاره دوزی 〔名〕 缝补，修补，打补钉

~ کردن 同上

پاره دهنده (~*dahandeh*) 〔名〕 行贿者

پاریا Pariah 〔名〕 贱民(印度居民中受压迫的低等级或不列级的成员)

پاریاب 同 پاراب

پاریاو 同 پاراب

پاریس 〔名〕 巴黎(法国首都)

پاریلا 〔名〕〈动〉欧海番鸭，黑凫

پارین 〔形、副〕 去年

پارینه 〔形〕 ①去年的，往年的②早年的，先前的，古老的

~ دوست 老朋友，旧交

پارینه سنگی (*pāreene-sangee*) 〔形〕〈考古〉旧

石器时代的

پازاج 〔名〕 ①助产婆②乳母，奶妈

پازاچ 同 پازاج

پازخ (*pāzakh*) 同 پاژخ

پازش (*pāzesh*) 〔名〕 除草

پازن (*pāzan*) 〔名〕 〈动〉角羚

پازند I (*pāzand*) 〔名〕 对拜火教经典《阿维斯塔》的注释

پازند II 同 پاژند

پازهر (*pāzahr*) 同 پادزهر

پازهری 〔形〕 ①深绿色的②橙色的

پازی 〔名〕 〈植〉藜菜，厚皮菜

پازیب 〔名〕 脚饰

پازیر 〔名〕 支撑物，垫脚物；扶垛，扶壁

~ زدن (به) 垫上

پاژخ (*pājhakh*) 〔名〕 ①欺负②惩处，申斥

پاژند (*pājhand*) 〔名〕 火镰

پاس 〔名〕 ①卫兵，哨兵；更夫②保卫，警卫③完成，奉行，遵守④部分，更（指夜里的一部分）⑤伤心

~ نعمت 按功行赏

به ~ 为了，鉴于，由于，考虑到

به ~ خاطر شما 看在您的份上，为了您

به ~ خدمات فوق العاده 由于卓越的贡献

به ~ دوستی ما 为了我们的友谊

~ دادن 值更，值勤，值哨

~ داشتن (~ نگاه داشتن) 保卫，警卫

~ خاطر کسی را داشتن 尊重某人，看某人的面子

~ نعمت کسی را نگه داشتن 对某人表示感激

~ چیزی کردن 完成，奉行，遵守

او ~ فرمان نداشت . 他没有执行命令。

پاسی از شب گذشت . 一更天过去了。

پاس Pass 〔名〕 ①(球类运动中)传递②(纸牌戏中)不叫牌，放弃叫牌 ③(催眠术中)手的诱导动作

~ کردن (~ دادن) 传球，递球；（做催眠术时）做手的诱导动作；（纸牌戏中）不叫牌，放弃叫牌

پاسار I 〔名〕 门槛

پاسار II 〔名〕 脚踢

~ کردن 用脚踢

پاساژ Passage 〔名〕 通道；有拱顶的走道（两旁常设商店）

پاساوان Passavant 〔名〕 海关通行许可证

پاسبان (*pāsbān*) 〔名〕 ①警察②卫兵，岗哨，哨兵，卫士

~ گشتی 巡警，流动哨

پاسبان بخش (~*bakhsh*) 〔名〕 哨岗派班员

پاسبانی (*pāsbānee*) 〔名〕 守卫，防卫；站岗放哨

~ کردن 同上

پاس بخش (*pās-bakhsh*) 同 پاسبان بخش

پاسبز (*pā-sabz*) 〔名〕 ①经纪人，掮客②给人带来不幸的人

پاسبك (~ *sabok*) 〔名〕 ①给人带来幸福的人②轻浮的人，轻薄的人；无聊的人

پاسپار (*pāsepār*) 〔名〕 踢，踩，践踏

~ کردن (را ، به) 同上

پاسپرت Passport 〔名〕 护照，身份证

پاسپورت 同 پاسپرت

پاستوریزه Pasteuriser 〔名、形〕 ①巴氏灭菌法

②用巴氏灭菌法处理的

~ شیر 消毒牛奶

پاستون (*pā-sotoon*) 〔名〕 柱基，底座

پاسخ (*pāsokh*) 〔名〕 回答，答覆，回音

~ خواب 园梦，说梦

در ~ نامه 兹覆来信

(آوردن ~) آراستن ~ 以诗作答

(را ، به) (گفتن ~) دادن ~ 回答，答覆

به . . . ~ مثبت دادن 响应

. به ~ آن گرفتار شد 他为此付出了代价。

پاسخانه (*pās-khāne*) 同 پاسدارخانه

پاسخده (*pāsokh-deh*) 〔形〕 为…负责的

~ بودن 为…负责

پاسخدهی (*pāsokh-dehee*) 〔名〕 ①责任②责任心，责任感

پاسخگو(ی) (*pāsokh-goo*) 〔形〕 满足…的，回覆…的

تولید دو چرخه در کشور ما ~ نیازمندیهای مردم است . 我们国产的自行车能满足人民的需求。

پاسخنامه (*~nāme*) 〔名〕（考试的）答卷

پاسدار (*pāsdār*) 〔名、形〕 ①卫兵，岗哨，警戒哨②保卫者，捍卫者③感谢的

~ تشریفات 仪仗队

~ صلح 和平捍卫者

ارتش آزادیبخش توده‌ای چین ~ مرزهای کشور ماست . 中国人民解放军捍卫着我国的边疆。

پاسداران (*pāsdārān*) 〔名〕 卫兵队

پاسدارخانه (*pāsdār-khāne*) 〔名〕 岗楼，哨所，卫兵室

پاسداری (*pāsdāree*) 〔名〕 ①守卫，捍卫，维护②卫兵勤务③感谢，尊敬④执行

~ از صلح 维护和平

~ خدمت 警卫工作

مردم هرکشوری حق دارند از استقلال ، حاکمیت و تمامیت ارضی کشور خود ~ کنند. 各国人民有权捍卫本国主权独立和领土完整。

پاسست (*pā-sost*) 〔形〕 犹豫不决的，动摇不定的

~ شدن 犹豫不决

پاسگاه (*pāsgāh*) 〔名〕 哨所，岗楼，警戒处

~ عوارض 收费处

~ فرماندهی 指挥所

~ مراقبت 警戒哨所

پاسنگ (*pā-sang*) 同 پارسنگ

پاسنگین (*pāsangeen*) 〔形〕 ①懒于出门的，不爱访友的②行动不便的，怀孕的③（走路时）脚步声重的

پاسوار (*pā-savār*) 〔形〕 走得飞快的

پاسوان (*pāsvān*) 同 پاسبان

پاسوخت (*pāsookht*) 〔形〕 热恋的

پاسوخته 〔形〕 ①有腿病的②热恋的

پاسور (*pāsoor*) 〔名〕 一种纸牌游戏

پاسوربازی (*~bāzee*) 〔名〕 玩纸牌

~ کردن 同上

پاسوز 〔形、名〕〈口〉①爱…的②为…发愁的，为…操心的，为…奔忙的③近人，亲人

~ کسی شدن 爱，得相思

. باز تو پاسوزی در اینجا داری 这里有你的亲人。

پاسیار (*pā-siyār*) 〔名〕 警察局长(相当于团长)

پاسیفیزم 同 پاسیفیسم

پاسیفیست Pacifist 〔名、形〕 ①(资产阶级的)和平主义者，不抵抗主义者，持消极态度者②和平主义的，不抵抗主义的，持消极态度的

پاسیفیسم Pacifism 〔名〕 和平主义；不抵抗主义，消极态度

پاشا 〔名〕 帕夏(旧时土耳其、埃及等国高级军官衔)

پاشام 〔名〕 〈解〉膜

~ شکم 腹膜

~ مغز 脑膜

پاشامه 同 پاجامه

پاشامی 〔形〕 〈解〉脑膜的

پاشاندن (*pāshāndan*) 〔动〕 (根 پاشان) ①驱散，赶走②泼(水)

از هم ~ 驱散，赶走

پاشانیدن (*pāshāneedan*) 同 پاشاندن

پاشکسته (*pā-shekaste*) 〔形〕 ①断腿的②精疲力尽的，无力的；无靠的

پاشنگ (*~shang*) 〔名〕 葡萄串

پاشنه (*pāsheene*) 〔名〕 ①脚后跟；踵，(鞋、袜的)后跟②户枢，门下的转轴

~ تفنگ 枪板机

~ جوراب 袜后跟

~ کشتی 船尾

~ کفش 鞋后跟

مثل ~ شتر (馒头)干的象块石头

~ زدن (以马刺)刺马，踢开，(枪)后坐

~ (پاشنه های) کسی را کشیدن 〈口〉教唆

~ دهن را کشیدن 〈口〉破口大骂

~ را ورکشیدن 〈口〉溜之大吉

~ ملکی را ورکشیدن 〈口〉奔波，仆仆风尘

تو ~ کفشش هم نمیشوی . 〈口〉你望尘莫及。

پاشنه‌اش محکم شد . 〈口〉他很自信。

در روی چه پاشنه‌ای میگردد ؟ 〈口〉什么风向？

در همیشه به روی یک ~ نمیگردد . 〈口〉事情不会总是一成不变的。

پاشنه بخواب (*~bekhāb*) : کفش ~ 软后跟鞋，平底鞋

پاشنه بلند (*~boland*) : کفش ~ 高跟鞋

پاشنه ترکیده (*~ tarakeede*) 〔形〕 无足轻重的

پاشنه خواب (*~ khāb*) 同 پاشنه بخواب

پاشنه زنی (*~zanee*) 〔名〕 (枪)后坐力

پاشنه سائیده (*~sāyeede*) 〔形、名〕 ①(鞋子)穿得把后跟磨掉的；褴褛的，邋遢的②老奸巨滑的人，江湖骗子

پاشنه کش (*~kesh*) 〔名〕 鞋拔

پاشنه کوتاه : کفش ~ 矮跟鞋

پاشنه نخواب (*~ nakhāb*) : کفش ~ 硬后跟鞋

پاشو 〔名〕 脚盆

پاشوره 同 پاشویه

پاشوری 同 پاشویه

پاشویه (*pāshooye*) 〔名〕 ①洗脚②洗脚药水③洗脚盆或池

~ کردن 洗脚

پاشیب 〔名〕 ①斜坡②下地窖的梯子

پاشیدگی (*pāsheedegee*) 〔名〕 ①分解②散乱，分散，扩散

پاشیدن (*pāsheedan*) 〔动〕 (根 پاش) ①喷，

洒，泼②撒，散播③驱散，消除

از هم ~ 拆散，拆毁，散开，四分五裂

شیرازهٔ کتاب از هم پاشید . 书散装了。

صفوف دشمن را از هم پاشیدند . 敌人的队伍被打散了。

اینجا آب نپاشید ! 不要在这里泼水！

دانه ها را اینطرف و آنطرف نپاشید ! 不要乱撒种子！

پاشیر 〔名〕 水槽，水坑

پاطوق 同 پاتوغ

پاعلم (*pā-alam*) 〔名〕 挑战者，叫阵者

پاغر (*pāghor*) 〔名〕 〈医〉象皮病，象腿病

پاغره 同 پاغر

پاغند (*pāghond*) 〔名〕 梳好的棉团纤维

پاغنده 同 پاغند

پافزار (*pāfezār*) 同 پاافزار

پافشار (*pāfeshār*) 〔形〕 坚决的，坚持的，顽强的，百折不挠的

پافشاری 〔名〕 ①坚韧性，坚持不渝，顽强②抵制，顶住

بخرج دادن ~ 表现顽强

(روی چیزی) کردن ~ 坚持(不渝)

دولت چین در روابط خود با کشورهای دیگر روی اصول پنجگانهٔ همزیستی مسالمت آمیز ~ میکند . 中国政府在对外关系中坚持和平共处五项原则。

پافنگ (*pāfang*) 〔名〕 〈军〉上枪！

بحال ~ 上枪

درحال ~ 同上

پاک I 〔形、副〕 ①干净的，清洁的②纯的，无杂质的③纯粹的，纯洁的，清白的④质朴的，正直的⑤无菌的，防腐的⑥纯粹，完全

و پاکیزه ~ 洁净的

بشقاب ~ 干净的盘子

عید ~ 〈宗〉复活节；(犹太人的)逾越节

گل ~ 〈化〉矾土，氧化锌

باختن ~ 输光

آبرو ~ ریختن 丢尽脸

شدن ~ 干净，被擦掉；过了月经期

لکهٔ لباس ~ شد . 衣服上的污垢洗掉了。

کردن ~ 弄干净，搞清洁，洗净，擦净；抹掉，付清

این خط را نمیتوان ~ کرد . 这字迹擦不掉。

برنج را ~ کردند . 稻谷扬净了。

او عرق را از چهره اش ~ کرد . 他擦干脸上的汗珠。

بینی ~ کردن 擤鼻涕

حساب را ~ کردن 清帐

دیون خود را ~ کردن 还清债务

جائی را از وجود کسی ~ کردن 赶跑，驱逐（某人）

نبودن ~ (妇女)行经，来月经

خربزه‌ها ~ ضایع بود . 香瓜全坏了。

قلبش ~ است . 他心地纯正。

بالاخره ثابت شد که نیتش ~ است . 最后证明他是无私的。

پاک II 〔名〕 逾越节，复活节

پاکات 见 پاکت

پاکار 〔名〕 ①（村长的）仆人，差役②（夜间或无人时的）看守人

پاکاری 〔名〕 ①当仆人，当跑差 ②差役义务

③维持差役的负担费(以前伊朗农民负担的一种捐税)

~ حق 差役费

پاك اصل (*pāk-asl*) 〔形〕 ①秉性高尚的，心地纯洁的②出身好的；(动物)纯种的

پاك باز 〔形〕 ①冒险的，孤注一掷的②(比赛中)光明磊落的；公平的③舍己的，忘我的

پاك بازى 〔名〕 ①冒险，孤注一掷②光明磊落，公平的比赛③舍己精神，奋不顾身

پاك باطن (~*bāten*) 同 پاك جان

پاك بين 〔形〕 ①正派的，品行端正的，道德高尚的②纯洁的，高雅的③目光锐利的；能明辨是非的

پاك بينى 〔名〕 ①正派，品行端正，道德高尚②纯洁，高雅

پاكت Paquet 〔名〕(复 پاكات) ①信封，包，叠②〈转〉信函

~ خشتى 标准尺码的信封

~ با قيمت اظهار شده 保价信信封

يك ~ سيگار 一包香烟

~ كردن 装入信封；叠起，包起

پاكت بازكن (*pāket-bāz-kon*) 〔名〕 切纸刀，裁纸刀

پاک تن (*pāk-tan*) 〔形〕 ①清洁的，整洁的②贞洁的，洁白的③身材苗条的

پاک تنى 〔名〕 ①清洁，整洁，(身体)干干净净②贞洁，洁白

پاكج (*pākaj*) 〔形〕 罗圈腿的，腿弯的

پاک جان (*pāk-jān*) 〔形〕 ①内心纯洁的②心灵高尚的

پاک جانى 〔名〕 ①心地纯洁②(心灵)高尚

پاک چشم (~*cheshm*) 〔形〕 ①真诚的，诚挚的，好心肠的②怀好意的

پاک چشمى 〔名〕 真诚，诚挚，好心肠

پاک حساب (~*hesāb*) 〔形〕 忠诚的；不赖帐的，帐目清楚的

پاک خو(ى) (~*khoo*) 〔形〕 好性格的，脾气好的

پاک خون (~*khoon*) 同 پاک نژاد

پاک داد (~*dād*) 〔形〕 公正的，公平的

پاک داماں 同 پاک دامن

پاک دامن (~*dāman*) 〔形〕 纯洁的，清白的，贞洁的，无瑕疵的，(品行)无污点的

پاک دامنى 〔名〕 纯洁，清白，贞洁；有美德，有节操

~ و تقوى 贞操，贞节

پاک درون (~*daroon*) 同 پاک جان

پاک دست (~*dast*) 〔形〕 老实的，正派的，正直的

پاک دستى 〔名〕 老实，正派，正直

پاک دل (~*del*) 〔形〕 心地纯洁的，好心肠的

پاک دلى 〔名〕 心地纯洁，好心肠

پاكدوزى 〔名〕 包缝针迹，锁缝针迹；包边缝纫

پاكديدگى (~*deedegee*) 同 پاک چشمى

پاكديده (~*deede*) 同 پاک چشم

پاك دين (~*deen*) 〔形〕 笃信宗教的，虔诚的

پاك دينى 〔名〕 虔诚

پاكراى (~*rāy*) 〔形〕 ①聪明的，智慧的②思想纯正的，心地纯洁的

پاكرأى 同 پاكراى

پاكرو (*pākroo*) 〔形〕 长得好看的，漂亮的，面皮白净的

پاکرو(ی) (*pākrow*) 〔形〕 ①品行正派的②虔诚的③贞洁的，洁白的

پاك روان (*pāk-ravān*) 同 پاك جان

پاکروی (～*ravee*) 〔名〕 ①品行正派 ②虔诚 ③贞洁，洁白；克制

پاك روی (～*rooy*) 同 پاکرو (*pākroo*)

پاك روئی (～*roo-ee*) 〔名〕 漂亮

پاکزاد (～*zād*) 〔形〕 ①出身高尚的，出身好的，根子正的②婚生的

پاکزادگی (～*zādegee*) 〔名〕 ①出身好，根子正②婚生

پاکزاده (～*zāde*) 同 پاکزاد

پاکسازی (～*sāzee*) 〔名〕 清整，整理

پاکستان (*pākestān*) 〔名〕 巴基斯坦(亚洲)

پاك سرشت (*pāk-seresht*) 同 پاك نهاد

پاك سرشتی 同 پاك نهادی

پاك سیرت (～*seerat*) 同 پاك نهاد

پاك سیرتی 同 پاك نهادی

پاکشان (*pā-keshān*) 〔副〕 拖着腿

～ رفتن 拖着步子走，缓步行走

پاك طینت (*pāk-teenat*) 同 پاك نهاد

پاك طینتی 同 پاك نهادی

پاك فطرت (～*fetrat*) 同 پاك نهاد

پاك فطرتی 同 پاك نهادی

پاك کرده (～*karde*) 〔形〕 ①被打扫干净的②(去皮后)净重的，纯重量的

پاك کن (～*kon*) 〔名〕 擦除器（常用：～ مداد 橡皮，～ تختهٔ 黑板擦）

پاك گوهر (～*gowhar*) 同 پاك سرشت

پاك گوهری 同 پاك سرشتی

پاك گهر (～*gohar*) 同 پاك گوهر

پاکند (*pākand*) 〔名〕 ①红玉，红宝石②〈转〉酒

پاکنده (*pākande*) 同 پاکند

پاك نژاد (～*nejhād*) 〔形、名〕 纯种的(动物)；高贵的

پاك نژادی 〔名〕 纯种；高贵

پاك نسب (～*nasab*) 同 پاك نژاد

پاك نظر (～*nazar*) 同 پاك بین

پاك نظری 同 پاك بینی

پاك نویس (～*nevees*) 〔形〕 誊清的

～ نسخهٔ 清样，誊清稿

～ کردن 誊清

پاك نویسی 〔名〕 誊清，清样

پاك نهاد (～*nahād*) 〔形〕 品质纯朴的，秉性纯洁的

پاك نهادی 〔名〕 品质纯朴，秉性纯洁

پاکنه (*pākane*) 〔名〕 坎儿井的台阶，阶梯

پاکوب 〔形、名〕 ①用脚踢的，用脚踩的，遭践踏的②舞蹈家③脚力，捣米锤

～ شدن 被脚踩

پاکوبی 〔名〕 ①跳舞，舞蹈②以脚踏地

پاك و پوست کنده (*pāko-poost-kande*) 〔形〕（说话）开诚布公的，开门见山的，毫无保留的

پاکوتاه 〔形〕 腿短的

پاکی 〔名〕 ①干净，清洁②纯洁，无杂质③清白，无辜④〈医〉防腐术，无菌法⑤剃头刀，刮刀，(放血时用的)小刀⑥无经期

آب ～روی دست کسی ریختن 断然拒绝某人

پاکیزگی (*pākeezegee*) 〔名〕 ①清洁，纯洁②清白，无辜③好看

پاکیزه (*pākeeze*) 〔形〕 ①清洁的，纯洁的②清白的，无辜的③合适的，正确的

～ یك ترجمهٔ 正确的译文

～ کردن 弄净

پاکیزه تخم (～*tokhm*) 同 پاکزاد

پاکیزه تن (～*tan*) 同 پاك تن

پاکیزه دامن (～*dāman*) 同 پاکدامن

پاکیزه دل (～*del*) 同 پاك دل

پاکیزه دین 同 پاك دین

پاکیزه رو (ی) (～*roo*) 同 پاك رو(ی)

پاکیزه سرشت (～*seresht*) 同 پاك سرشت

پاگاه (*pāgāh*) 〔名〕 ①阶梯，楼梯；通道②厕所

پاگرد (*pāgard*) 〔名〕 （飞机用的）梯子，梯蹬

پاگشا (*pā-goshā*) 〔名〕 ①回门（新婚夫妇回门）②请亲（回门时亲家第一次宴请新郎新娘）

～ کردن 同上

پاگن (*pāgon*) 同 پاگون

پاگودا Pagoda 〔名〕 （佛教的）佛塔，浮屠

پاگون 〔名〕 肩章

پاگیر 〔名〕 阻止，阻滞；妨害，阻碍

～ آمدن (به) 滞留，卡住，绊住

～ شدن 滞留，耽搁

～ کسی شدن （不幸）降临到某人头上

پاگیری 〔名〕 〈理〉阻抗

پالا I 同 پالای

پالا II 〔名〕 由马伕牵着的备用的马

پالا پال 〔名〕 杂乱无章，骚乱

پالادن (*pālādan*) 同 پالودن

پالار 〔名〕 〈建〉搁栅，小梁；椽

پالان 〔名〕 驮鞍

～ کسی کج بودن 手脚不干净；水性杨花，不正经

～ کردن (～ زدن) (را) 装上驮鞍，给…上载；欺骗，愚弄

～ گذاشتن (بر ، به ، روی) 上载；愚弄

～ کسی را آفتاب گذاشتن 〈口〉弄出去，赶出去

～ خر دجال است . 〈成〉不知等到何年何月。（指永远完不成的工作）

پالان دوز 〔名〕 鞍匠，马具匠

پالان دوزی 〔名〕 制作鞍具

پالانگر (*pālāngar*) 同 پالان دوز

پالانگری 同 پالان دوزی

پالانی 〔形〕 ①驮载的（牲口）②上了载的

پالانیدن (*pālāneedan*) 〔动〕（根 پالان）滤，过滤

پالاون (*pālāvan*) 〔名〕 筛子，箩，漏勺，过滤器

پالاهنگ (*pālāhang*) 同 پالهنگ

پالایش (*pālāyesh*) 〔名〕 滤，过滤，清除；提炼

～ کردن 同上

پالایشگاه (～*gāh*) 〔名〕 精炼厂，提炼厂，炼油厂

～ نفت 炼油厂

پالایه 〔名〕 ①滤器，滤纸②透明，清澈

پالاییدن (*pālāyeedan*) 同 پالودن

پالتو (*pālto*) 〔名〕 大衣，外衣

پالدم (*pāldom*) 同 پاردم

پالس Pulse 〔名〕 〈理〉脉冲；（光波、声波等的）脉动

پالش (*pālesh*) 同 پالایش

پالشگاه (～*gāh*) 同 پالایشگاه

پالغ (*pālogh*) 〔名〕 （饮酒的）角杯

پالغز (*pā-laghz*) 〔名〕 ①滑的地方②失足，走错一步，失算

پالکانه I (*pālkāne*) 〔名〕 ①阳台②讲台③凉亭④墙眼（用作观察）

پالکانه Ⅱ 〔名〕 小砝码

پالکی (*pālakee*) 〔名〕 放在牲畜背上用以坐人的两个开口木箱

پالگانه (*pālgāne*) 同 پالکانه Ⅰ条

پالنگ (*pālang*) 同 پالیك

پالو 〔名〕 〈医〉疣，肉赘

پالواسه (*pālvāse*) 〔名〕 悲痛，痛苦

پالوانه (*pālvāne*) 〔名〕 燕子

پالودگی (*pāloodegee*) 〔名〕 ①滤，过滤②澄清③精炼

پالودن (*pāloodan*) 〔动〕 (根 پالا 或 پالای) ①滤，过滤②榨出，挤出，澄清③精炼④流出，渗出

پالوده (*pāloode*) 〔形、名〕 ①滤出的，过滤的②榨出的，挤出的，澄清的③精炼的④汁⑤果子冻

سیب ~ 苹果汁，苹果冻

بخت چون برگشت ~ دندان بشکند .

〈谚〉人一倒楣，喝口凉水也塞牙。

پالوده دندان (*~ dandān*) 〔形、副〕 咬紧牙的(地)

پالونه (*pāloone*) 〔名〕 筛，箩，漏器，过滤器

پاله ازوئیک 同 پالئوزوئیک

پالهنگ (*pālhang*) 〔名〕 (牛、马的)笼头

پالیدن Ⅰ (*pāleedan*) 〔动〕 (根 پال) 找，寻找，清理

پالیدن Ⅱ 〔动〕 (根 پال) ①过滤，淘②渗出

پالیده 〔形〕 滤净的，淘净的

~ زر 纯金

پالیز 〔名〕 菜园，瓜田

پالیزبان (*pāleez-bān*) 〔名〕 种菜人，瓜农，园丁

پالیزگر (*~gar*) 〔名〕 种菜人，种瓜人

پالیزگری 〔名〕 种菜，种瓜

پالیك 〔名〕 一种皮革制鞋

پالئلیتیك Paleolithic 〔名、形〕 ①旧石器时代②旧石器时代的

پالئوزوئیك Paleozoic 〔形〕 〈地〉古生代的

پالئوژن Paleocene 〔名、形〕 〈地〉古第三纪(的)，古新纪(的)

پالیوسین 同 پالئوژن

پالئوگرافی Paleography 〔名〕 古文(书)学；古字体

پالئونتولوژی Paleontology 〔名〕 古生物学；化石学

پامال 同 پایمال

پامالی 同 پایمالی

پامچال (*pāmchāl*) 〔名〕 〈植〉樱草，根春花属

پامرد (*pāmard*) 同 پایمرد

پامردی (*pāmardee*) 同 پایمردی

پامزد (*pā-mozd*) 同 پایمزد

پاملخ (*~ malakh*) 〔名〕 (钟、表里的)园筒形擒纵机

~ ساعت 有园筒形擒纵机的钟表

پامنبری (*~ manbaree*) 〔名〕 (毛拉讲经时的)助手

(به) ~ کردن 伴唱，附和

پامیانی (*~ miyānee*) 〔名〕 调停

~ کردن 同上

پامیر 〔名〕 帕米尔高原

پان اسلامیست Pan-Islamist 〔名〕 泛伊斯兰主义者

پان اسلامیسم Pan-Islamism 〔名〕 泛伊斯兰主义

پاناما 〔名〕 巴拿马(拉丁美洲)(亦是其首都名)

پان ايرانيست Pan-Iranist 〔名〕 泛伊朗主义者

پان ايرانيسم Pan-Iranism 〔名〕 泛伊朗主义

پان توگراف Pantograph 〔名〕 ①〈技〉缩放仪，比例画图仪器②(类似缩放仪的)动臂装置

پانتوميم Pantomime 〔名〕 哑剧

پانتون Pontoon 〔名〕 浮桥

پانته‌أن 同 پانتئون

پانتئون Pantheon 〔名〕 (尤指罗马的)万神庙，万神殿

پاندمونيوم Pandemonium 〔名〕 魔窟，阎王殿；地狱

پاندول Pendule 〔名〕 钟(表)摆

پانزده (*pānzdah*) 〔数〕 十五

پانزدهم (*pānzdahom*) 〔数〕 第十五

پانزدهمين 同 پانزدهم

پانسمان Pansement 〔名〕 〈医〉包扎(伤口)

~ كردن 同上

او جاى زخم خود را بسرعت ~ كرد .

他迅速地包扎好自己的伤口。

پانسيون Pension 〔名〕 ①津贴，养老金②膳宿公寓

پانسيونر Pensioner 〔名〕 ①领津贴费者，领养老金者②在别人家寄宿的学生

پانصد (*pān-sad*) 〔数〕 五百

پانصدم (*~ sadom*) 〔数〕 第五百

پانصدمين 同 پانصدم

پانكراس Pancreas 〔名〕 〈解〉胰(腺)

پانما (*pā-namā*) : ~ جوراب 肉色薄袜，优质袜子

پانوراما Panorama 〔名〕 全景，全景照片；风景的全貌

پانوراميك Panoramic 〔形〕 全景的，全貌的

پانيد 〔名〕 白糖，沙糖，蔗糖

پاوپر (*pāvopar*) 〔名〕 ①权力，力量②顽强；坚韧性

پاورچين (*pāvarcheen*) 同 پابر چين

پاورقى (*pā-varaghee*) 〔名、形〕 ①小品文，通俗文艺（也指在报纸下面连载的中篇或长篇小说）②(书页下面的)批语，脚注③放在（报纸等)末尾的

گفته‌هاى او ~ ندارد . 他的话不可信。

پاوند (*pāvnd*) 同 پوند

پاوند (*pāvand*) 同 پابند

پاهك (*pāhak*) 同 باهك

پاهنگ (*pāhang*) 同 پاسنگ

پاى I 同 پا(ى) I 条

پاى II ① پائيدن 或 پايستن 的根②稳定性，坚固性

پايا 〔形、名〕 ①不变的，经常的，坚固的，永恒的②两年生(植物)③恒定，不变④常数，恒量

پاياب 〔形、名〕 ①浅的，可涉水而过的②浅滩③〈转〉力量，手段

~ داشتن （河)水浅

پاياب نما (*pāyāb-namā*) 〔名〕 浮标

پايابى 〔名〕 浅

پاياپا (ى) 〔形〕 ①平等的，互利的②以物易物的，物物交换的

~ حساب 易货结算

~ قرارداد 平等的条约，换货协定

~ مبادلهٔ （对外贸易中不付现款的）交易换货，划拨清算

پاياپائى 〔名〕 ①清算，结帐②以物易物，易货

پايار 同 پار I 条

پاى افزار (*pāy-afzār*) 同 پافزار

پايان 〔名〕 ①结尾，结束，完结②界限，极限

خدمت ~ 退伍，退役

در ~ نطق خود گفت . . . 他在讲话结束时说…

~ دادن (~ بخشيدن) (را ، به) 结束，完成

در سال ۱۹٤۹ مردم چين به سلطهٔ ۲۲ ساله جنايت‌بار چانگ كايشك ~ دادند . 中国人民于1949年推翻了蒋介石的为期二十二年的罪恶统治。

به ~ رساندن (به ~ رسانيدن ، به ~ بردن ، به ~ آوردن) 进行到底，完成，使结束

به ~ رسيدن (به ~ آمدن) 完结，结束，完成

~ يافتن (~ پذيرفتن) 结束，完成

در جامعهٔ طبقاتى مبارزهٔ طبقاتى هيچگاه ~ نمييابد . 在阶级社会里，阶级斗争永远不会结束。

پايان آبه 〔名〕 ①水根②沉淀

پايان بين 〔形〕 有远见的，深思熟虑的，有远谋的

پايان بينى 〔名〕 远见，深思熟虑，远谋

پاى انداز (*pāy-andāz*) 〔名〕 ①同 پانداز ②舞蹈者③（典礼时）铺道用毡

پاى اندازان 〔副〕 （走路时）蹦蹦跳跳，手舞足蹈地

~ رفتن 走路时高兴地手舞足蹈，大摇大摆地走路

پايان نامه 〔名〕 论文，（大学）毕业论文，博士论文

تحصيلى ~ 毕业论文

پايان نگر (*pāyān-negar*) 同 پايان بين

پايان نگرى 同 پايان بينى

پايانى 〔形〕 结尾的，结束的

پاى آور (*pāy-āvar*) 〔形〕 有力的，强壮的

پايائى (*pāyā-ee*) 〔名〕 ①稳定，牢固，坚固，坚强②经常性，经久

پاى باز 〔名〕 舞蹈者

پاى بازى 〔名〕 舞蹈

پاى باف 〔名〕 织者，纺织工人

پاى برجا(ى) (*pāy-barjā*) 同 پابرجا

پاى برهنه (*pāy-berahne*) 同 پابرهنه

پاى بريده (*~boreede*) 同 پابريده

پاى بست (*~bast*) 同 پابست

پاى بماه (*~bemāh*) 同 پابماه

پاى بند (*pāy-band*) 同 پابند

پايبندى : ~ تشريفات و تعارف 拘泥于仪式，（过分）讲究礼节

پاى بوس 同 پابوس

پاى پتى (*~patee*) 同 پاپتى

پاى پشتى (*~poshtee*) 〔名〕 ①脚背②摔角运动中的一招，下绊

پاى پوش 同 پاپوش

پاى پيچ 同 پاپيچ

پاى پيل 〔名〕 ①大（酒）盃②大罐子③大木棒（做武器用）

پاى تابه 同 پاتابه

~ گشادن （旅行时）歇脚，脱鞋

پاى تابه‌اش در هند باز ميشود . 他将进行一次长途跋涉。

پایتخت (*pāytakht*) 〔名〕 首都，大都会
پکن ~ جمهوری خلق چین است . 北京是中华人民共和国的首都。
پایتختی Ⅰ 〔形、名〕 ①首都的②首都居民
پایتختی Ⅱ 〔名〕 婚后第一天的庆祝活动
پای توغ (*pāytogh*) 同 پاتوغ
پای جامه 同 پاجامه
پای جوش 同 پاجوش
پای چال 同 پاچال
پایچه 同 پاچه
پای خانه 〔名〕 厕所，茅厕
پای خر (*pāykhar*) 〔名〕 〈植〉款冬属
پای خست (*pāykhast*) 〔形〕 被践踏的，被脚踩的
پای خسته 同 پای خست
پایدار (*pāydār*) 〔形〕 ①耐久的，持久的，坚固的，稳固的，牢固的②永恒的，永久的
صلح ~ 持久和平，永久和平
پایداری 〔名〕 ①耐久，持久，坚固，稳定，牢固②永恒，永久
~ کردن (در برابر) 同上
پایدام (*pāydām*) 同 پادام
پایدان (*pāydān*) 〔名〕 ①脚踏板②鞋类
پایرنج (*pāy-ranj*) 同 پارنج
پایز (*pāyez*) 同 پاییز
پایزار (*pāyzār*) 同 پاافزار
پایزه Ⅰ (*pāyze, pāyeze*) 〔名〕 ①绳子②桩，橛子
پایزه Ⅱ 〔名〕 〈史〉(蒙古汗颁发的)令牌
پای زهر (*pāy-zahr*) 同 پازهر
پای زیب (*pāy-zeeb*) 同 پازیب
پایژه (*pāyejhe*) 同 پایزه Ⅰ 条

پای سپار (*pāy-sepār*) 同 پاسپار
پایستن (*pāyestan*) 〔动〕 (根 پای) ①耐久，持久②牢固③保持长久，保存长久④延续，淹留
آنچه نپاید دلبستگی را نشاید . 〈谚〉不长久的东西，不值得心疼。
هرچه زود بر آید دیر نپاید . 〈谚〉易得必易失。
پایسته 同 پاینده
پایش (*pāyesh*) 〔名〕 ①观察②慎重，小心
پایشیب (*pāysheeb*) 同 پاشیب
پایك (*pāyak*) 〔名〕 ①小脚②〈植〉花柄，花梗③〈动〉梗节，肉茎④行人
پایکار (*pāykār*) 同 پاکار
پایکاری 同 پاکاری
پایکوب (*pāykoob*) 同 پاکوب
پایکوبی 同 پاکوبی
پایگاه (*pāygāh*) 〔名〕 ①基地 ②级别，头衔，爵位，社会地位③门口，台阶④〈军〉据点
~ تدارکاتی 供应基地
~ نظامی 军事基地
~ نیروی دریائی 海军基地
~ هوائی 空军基地
کوهستان جین گان ~ انقلابی ارتش سرخ چین بود . 井冈山是中国红军的革命根据地。
پایگیر (*pāy-geer*) 同 پابند
پایلغز (~*laghz*) 同 پالغز
پایماچان (~*māchān*) 〔名〕 ①门口脱鞋处②会议上最不显眼的地方，下首
پایمال (~*māl*) 〔形〕 ①被蹂躏的，被践踏的②被脚踩了的，被蹧践的③被消灭的，被破坏的

شدن ～ 被蹂躏，被践踏，被脚踩；被消灭，被破坏

کردن ～ 蹂躏，践踏，踩，消灭，破坏

گله مزارع را ～ کرد . 牲口群把庄稼地踩了。

پایمالی 〔名〕 ①蹦踩，践踏②踩，蹧践③消灭，破坏④溜走，溜开⑤陷入

نیروی دشمن ～ 消灭敌人

کردن ～ （用脚）碾

پایمرد (～*mard*) 〔名〕 ①说情者，庇护者，帮腔者，包庇者②中人，居间人，帮忙者

پایمردی 〔名〕 ①说情，庇护，帮腔，包庇②当中间人，帮忙

پایمزد (～*mozd*) 〔名〕 ①出诊费②（习俗上不应取酬的）酬金，谢礼

پایندان (*pāyandān*) 〔名〕 ①保人，保证人②可靠的人③保护者，担保人，说情人，中间人

پایندگی (*pāyandegee*) 〔名〕 ①长存，永久，长在②坚定性，始终不渝

کردن ～ 保护，保存

پاینده (*pāyande*) 〔形〕 ①永恒的，坚固的，牢固的，长久的②坚定不移的，始终不渝的

باد ～ …万岁，…万古长青！

～ مرحمت 〈旧〉功德无量（即再见）

پای و پر (*pāyopar*) 同 پا و پر

پایور (*pāy-var*) 〔名、形〕 ①警官，宪兵长官，高级官员②级别高的

پایون (*pāyoon*) 〔名〕 装饰品，修饰

پایوند (*pāy-vand*) 同 پای بند

پایه 〔名〕 ①（桌子等）腿，支架②基座，支柱③基础，根基④阶段⑤程度，水平，级别⑥地位，职位，衔级⑦阶梯⑧（花）柄⑨（诗的）韵脚

آتش ～ （火枪扳机的）卡齿

های اسکله ～ 码头木桩

پل ～ 桥墩

تختخواب ～ 床架杆

ترقیات اجتماعی ～ 社会发展阶段

ترمز ～ 刹车底片

توپ ～ 炮架

چخماق ～ 枪扳机

چراغ ～ （插电灯泡的）灯座

دکتری ～ 博士衔

ستون ～ 〈建〉柱脚

طلا ～ 黄金基础

لوگاریتم ～ 〈数〉对数的底

مادی و اقتصادی ～ 物质和经济基础

مجسمه ～ 雕象的基座（垫座）

میز ～ 桌子腿

نیرو ～ 军事潜力

～ تا این 到这种程度

～ تا چه 多么，如何地

به ～ کسی رساندن 使…同某人不相上下

به ～ رسیدن 达到…地位

(به) زدن ～ 支撑，支持

～ گذاردن (～ نهادن ～ ریختن) 奠基

پایه‌اش روی یخ است . 这很不可靠，这很不牢靠。

～ اقتصاد کشور ما بر کشاورزی قرار دارد . 农业是我国经济的基础。

پایه بلند (*pāye-boland*) 〔形〕 有高支柱的

～ بادبزن 落地风扇

～ چراغ برق （支架放在地板上可移动的）

立灯，落地灯

~ مخزن آب 高架水塔

پایه پایه 〔副〕 渐渐地，慢慢地

پایه دار 〔形〕 ①有腿的，有支架的②有支柱的，有依靠的③有根基的，有底子的④有地位的，级别高的

~ جرثقیل 三脚起重机，起重装置

پایه گاه (~*gāh*) 同 پایگاه

پایه گذار (~*gozār*) 〔名〕 奠基人

پایه گذاری 〔名〕 ①奠基②筹建，组建

~ انجمن ورزشی 组建体育协会

~ کردن 奠基，筹建，组建

مارکس و انگلس تئوری انقلاب پرولتاریائی را ~ نمودند . 马克思和恩格斯奠定了无产阶级革命的理论基础。

پایه‌ور (~*var*) ①同 پایور ②居高官的，有地位的

پایی 〔形、名〕 ①用脚的，脚(踏式)的②脚登子

~ ترمز 脚闸

~ چرخ خیاطی 脚踏式缝纫机

پاییدن I (*pāyeedan*) 同 پایستن

پاییدن II 〔动〕（根 پای）①守卫，守护，照管②观察，注视，监视，盯住③当心④伏击

~ خود را 当心，保重

بپا ! 留神！注意！瞧！

او را بپا ! 注意他！提防他！盯住他！

دور و برت را بپا ! 小心！

سربازان ما موضع دشمن را با دقت میپاییدند . 我军密切注视着敌军阵地。

پاییز (*pāyeez*) 〔名〕 秋天，秋季

~ عمر 暮年，下半辈子

پاییزه 〔形、名〕 ①秋天的②秋播作物，秋季收剪的羊毛

پاییزی 〔形〕 秋天的

پایین (*pāyeen*) 〔名、形、副〕 ①下面，下部，底部②下面的，下部的，下层的③向下，在下面

در ~ 在下面

~ آمدن (~ رفتن) 下来，下去，下落，下降，跌落；破败，败落

امسال قیمت داروهای کشور ما مجدداً ~ آمده‌است . 今年我国药品又一次降价了。

آب حوض ~ رفته است . 湖水下落了。

~ آوردن 降下，拉下；降低（物价、身份），贬

بیرق را ~ آوردند . 把旗降下了。

کسی را از خر شیطان ~ آوردن 不让某人干坏事

~ افتادن 落下

~ انداختن 垂下，放下，扔下

او سر خود را ~ انداخت . 他低下了头。

~ کردن 放下，降落，使（物价）下跌，扔下，拉下

بچه را از ماشین ~ کن ! 把孩子从汽车里抱下来！

~ کشیدن 拉下

فتیلهٔ چراغ را ~ بکشید ! 把灯芯往下捻一捻！

پایین پایین‌ها 〔名〕〈口〉最下面，最低处，最低层，最末端

پایین تنه (~*tane*) 〔名〕 ①衣服下摆②身体下部，下身③〈口〉阴部

پایین دست (~*dast*) 〔名〕 ①下部②下级(人员)

~ رودخانه 河流的下游

پایین رتبه (～*rotbe*) 〔形、名〕 ①级别低的；下等的②等级较低者

پایین رو (～*row*) 〔形〕 〈医〉下降的，降低的(如体温)

پایینی 〔形〕 ①低的，下面的 ②低级别的，下级的③低下的，下流的

پپتن Peptone 〔名〕 〈生化〉胨

پپتید Peptide 〔名〕 〈生化〉肽；缩氨酸

پپسی کولا Pepsi-cola 〔名〕 百事可乐（一种饮料，商标名）

پپسین Pepsine 〔名〕 〈生化〉胃朊酶，胃蛋白酶(用作消化剂)

پپلس (*paplos*) 〔名〕 一种用奶酪、葱、面粉和油制成的食物

پپلین Poplin 〔名〕 〈纺〉府绸；毛葛

پپه (*pape*) 〔名、形〕 ①(儿童用语)面包②〈口〉愚蠢的，迟钝的；傻乎乎的，稚气的

پت I (*pat*) 〔名〕 〈解〉〈植〉乳头状的小突起

پت II 〔名〕 羊绒，细羊毛

پت III 〔名〕 淀粉

　برنج ～ 大米粉

　دادن ～ 浆硬

پتاره (*patāre*) 〔名〕 上浆用的刷子；大毛笔

پتاس Potash 〔名〕 〈化〉钾碱(泛指碳酸钾，也称氢氧化钾)

　محرق ～ 苛性钾，氢氧化钾

پتاسیم Potassium 〔名〕 钾

　～ کربنات 碳酸钾

　～ نیترات 硝酸钾

پتاسیوم 同 پتاسیم

پتال Petal 〔名〕 花瓣

پتانسیل Potential 〔名、形〕 〈理〉①势，位(的)②潜势，潜能，潜力

　～ اختلاف 势差

　～ انرژی 〈理〉势能，位能

پتانسیومتر Potentiometer 〔名〕 ①电位计，电势计②分压器

پت پت (*pet-pet*) 〔名〕 (油灯将尽时的)哔剥声

　کردن ～ (灯)燃尽，将熄；(马达)出故障

　چراغ ～ میکند. 灯闪闪晃晃地要灭。

　موتور ～ کرد و خاموش شد. 马达响了两声，便熄灭了。

پتر (*patar*) 〔名〕 〈旧〉护身符；写有护符的金属片或物

پتروشیمی (*petrosheemee*) 〔名〕 石油化学；岩石化学

　～ صنعت 石油化工

پتروگراف Petrograph 〔名〕 刻在岩石上的物像(或文字)

پتروگرافی Petrography 〔名〕 岩相学；岩类学

پتفور (*patfoor*) 同 پتفوز

پتفوز (*patfooz*) 〔名〕 〈旧〉①嘴②喙

پتک (*patak*) 〔名〕 ①浆子②裹腿，裹脚带

پتک (*potk*) 〔名〕 ①(锻工等用的)大锤，大抡锤②〈体〉链球

　～ خود کار آهنگری 〈机〉落锤，模锻压力计

　～ مکانیکی 汽锤

　(～ کوبیدن) ～ زدن 抡大锤，锤

پتک اندازی (～*andāzee*) 〔名〕 〈体〉掷链球

پتک زن (～*zan*) 〔名〕 ①铁匠②抡大锤的人

پتک کوب 同 پتک زن

پتو (*patoo*) 〔名〕 ①毯子，毛被②鞍垫

پتواز (*patvāz*) 〔名〕〈旧〉(鸟笼或鸡窝里的)栖架

پت و پت (*peto-pet*) 同 پت‌پت

پت و پهن (*pato-pahn*) 〔形〕 十分辽阔的，非常广阔的

پته Ⅰ (*pate*) 〔名〕 ①支票，票据，单据②放行，许可

طلب ~ 〈商〉本票，期票

عبور ~ 放行，通行

پته‌اش را نمیخوانند . 没人理睬他。

پته Ⅱ 〔名〕 水渠坝

کسی را روی آب انداختن (یا آوردن ، ریختن) 揭某人老底，揭露或揭穿某人

بستن ~ 造水渠坝

~ اش روی آب افتاد . 他被揭了老底。

پتی (*patee*) 〔形〕 ①裸露的，光秃秃的②稀的，淡寡的

~ با پای 打赤脚，光着脚

~ دوغ 稀酸奶

~ نان 光吃面包(指不就菜)

پتیاره (*patyāre*) 〔名、形〕 ①泼妇，愚妇人②不幸，灾难③〈旧〉鬼，妖精④多事的，招惹是非的，喋喋不休的⑤凶悍的，暴躁的⑥可怕的，讨厌的，丑恶的

پتیالین Ptyalin 〔名〕 〈生化〉唾液淀粉酶

پتیله (*pateele*) 同 فتیله

پچ (*poch*) پوچ 的缩写形式

پچازی (*pechāzee*) 〔形〕 方格的

~ پارچهٔ 格子花布

پچ پچ (*pech-pech*) 〔名〕 交头接耳，窃窃私语，唧唧喳喳

کردن ~ 同上

پچ پچه 同 پچ پچ

پچشك (*pochashk*) 〔名〕 牲畜的粪便

پچشك (*pecheshk*) 同 پزشك

پچکم (*pechkam*) 〔名〕 阳台，高处，门廊

پچل (*pachal*) 〔形〕 肮脏的，不洁的，邋遢的

پچلی 〔名〕 肮脏，不洁，邋遢

پچواك (*pachvāk*) 〔名〕 翻译，译员

پخ Ⅰ (*pakh*) 〔名〕 ①斜棱，斜面，斜切，斜角②凿子的刃角③宝石的斜面

دادن ~ (~ کردن) 刻棱角

زدن ~ 琢磨(玉石)

گرد زدن ~ 旋磨

پخ Ⅱ 同 به به

پخپخو (*pakhpokhoo*) 〔名〕 搔痒

پخت (*pakht*) 〔形〕 压平的，扁平的

کردن ~ 压平，压扁

پخت (*pokht*) 〔名〕 ①烹调②煮

برنج ~ يك 煮了一滚的米

چای ~ يك 沏一次的茶

قهوه ~ يك 沏一次的咖啡

کوره ~ یک （面包等的）一炉

کردن ~ 烹调，煮

پختگی (*pokhtegee*) 〔名〕 ①烹调，煮②熟；成熟，熟练，熟巧③智慧，经验

در هر کار ~ لازم است . 凡事都需要熟练。

پختن (*pokhtan*) 〔动〕（根 پز ）①烹调，煮，蒸，做(饭)②〈转〉抱着，持有(意见、想法等)③烧(石灰等)④说服

اندیشه ~ (دماغ ~ ، خیال ~) 幻想，想象

~ خیال پلو 幻想，异想天开，想美事

~ خیالات خام 想入非非，空中楼阁

این نان هنوز پخته نیست . 面包没熟呢。

گوشت پخته است . 肉煮熟了。

چه هوس میپخت ؟ 他想干什么？

پختنی (*pokhtanee*) 〔形、名〕 ①要煮的，应当熟食的；烹饪的②热盘菜

چغندر ~ است آنرا خام نمیخورند . 甜菜要熟食，不能生吃。

پخت و پز (*pokhto-paz*) 〔名〕 做(饭、菜)，煮

~ کردن (علیه ، برای) 做(饭、菜)；炮制；搞某人的鬼，整(人)

پخته (*pakhte*) 〔名〕 三、四年的牡羊

پخته (*pokhte*) 〔形〕 ①烹制的，煮熟的，做好的②成熟的，熟练的③聪明的，有经验的

~ آدم 老练的人，富有生活经验的人

~ تدبیر 聪明的办法

~ تصمیمات 成熟的考虑

~ خط 熟练的笔法

~ زر 淘纯的金子

~ میوهٔ 成熟的水果

~ کردن 完成，使…完善；教会

پخته جوش (~*joosh*) 〔名〕 热酒，药酒

پخته خوار (~ *khār*) 〔名、形〕 ①<旧>食客，吃白饭的人，寄生虫②讨饭的，乞食者③<口>女婿④贫穷的，穷困的

پخته خواری 〔名〕 ①<旧>白吃饭，寄生②乞食

پخته خور (~ *khor*) 同 پخته خوار

پخته رأی (~*ra'y*) 〔形〕 谨慎的，聪明的，有见解的

پخته سال 〔形〕 上了年纪的

پخته سالی 〔名〕 高龄，年高

پخته سخن (~*sokhan*) 〔形〕 ①讲话慎重的②很会说话的

پخته کار 〔形〕 有经验的

پخج (*pakhch*) 〔形〕 宽广的；散布的；散开的

پخدار (*pakhdār*) 〔形〕 倾斜的；斜角的，斜面的

پخش (*pakhsh*) 〔名〕 ①广播，传播，散布，扩散②散发③分，分配

~ اخبار 播送新闻

~ شایعات 散布流言蜚语

~ صدا （无线电)广播

~ نیروی برق 电力输送

~ شدن 广播，被散布，传播，散发，分散开，扩散

~ کردن 广播，传播，推广，分布，散发，扩散

رادیو پکن در تمام ۲٤ ساعت اخبار را بزبانهای مختلف جهان ~ میکند . 北京广播电台每天二十四小时用世界各国语言进行广播。

حروف را ~ کردن （印刷上)拆版

پخش و پلا (*pakhsho-palā*) 〔形〕 扩散的，散开的

پخلوچه (*pakhlooche*) 〔名〕 搔痒

پخمگی (*pakhmegee*) 〔名〕 愚蠢

پخمه (*pakhme*) 〔形、名〕 ①无能的；偷懒的；愚蠢的②糊涂人，傻瓜

پد (*pad*) 〔形、名〕 不结果的(树)

پداگوژی Pedagogy 〔名〕 教育学；教学法

پدال Pedal 〔名〕 （自行车等的)脚踏板，脚蹬

~ ترمز 刹车脚板

~ دو چرخه 自行车脚踏板

گاز اتومبیل ~ 风门；汽车的加速器

پدر (*pedar*) 〔名〕 父亲，爸爸

پدر ~ 祖父，爷爷

روحانی ~ 教父

مادر ~ 外祖父

مقدس ~ 圣父

~ بر ~ 一代传一代，祖祖辈辈

. ~ بر ~ کارگر بودند 他家祖祖辈辈都是工人。

(یا سوزاندن) کسی را در آوردن ~ 教训，收拾；让某人尝尝厉害

. پدرم پیش چشمم آمد 我已精疲力尽。

پدرام (*pedrām*) 〔形〕 ①美妙的，绝妙的，迷人的②美好的，幸福的

پدرآمرز (*pedar-āmorz*) 同 پدرآمرزیده

پدرآمرزیده 〔名〕 〈口〉①好心人，善良的人②可怜的人，不幸的人

پدراندر (*pedar-andar*) 〔名〕 继父

پدرانه 〔形、副〕 ①父亲(般)的②父亲般地，慈父般地

~ نصیحت 慈父般的教导

پدر بزرگ (~*bozorg*) 〔名〕 祖父

پدربیامرز (*pedar-biyāmorz*) 同 پدرآمرزیده

پدرجد (*pedar-jadd*) 〔名〕 曾祖父，祖宗

پدرخوانده (~*khānde*) 〔名〕 养父，乾爸

پدردار (~*dār*) 〔形〕 ①有父亲的②正派的，诚实的

پدرزن (~*zan*) 〔名〕 岳父，丈人

پدرسالاری (~*sālāree*) 〔形〕 父系的

~ جامعهٔ 父系社会

پدرسگ (~*sag*) 〔名〕 〈俗〉狗崽子

پدرسوخته (~*sookhte*) 〔名〕 〈俗〉流氓，无赖，混蛋

پدرشاهی (~*shāhee*) 〔形〕 父权制的，家长制的，宗族家长制的

~ جامعهٔ 父系社会

~ دورهٔ 父权制时代

پدرشوهر (~*showhar*) 〔名〕 公爹，公公

پدرفرزندی (~*farzandee*) 〔名〕 ①父子关系，亲密关系②父子之情

پدرکش (~*kosh*) 〔名〕 杀父者

پدرکشتگی (~*koshtegee*) 〔名〕 ①杀父②杀父之仇，不可解的怨仇

~ داشتن 有杀父之仇

پدرمادردار (~*mādardār*) 〔形〕 ①有父母的②正派的，诚实的

پدرمرده (~*morde*) 〔名〕 丧父的孤儿

پدروار (~*vār*) 同 پدرانه

پدرود (*pedrood*) 同 بدرود

پدرومادر (*pedaro-mādar*) 〔名〕 双亲

پدری (*pedaree*) 〔形〕 ①父亲的②父亲般的③当父亲

~ کردن 慈父般关心；代替父亲，担当父亲的责任

. او در حق من ~ کرد 他待我如慈父。

پدواز (*padvāz*) 同 پتواز

پده (*pode*) 〔名〕 柴禾，朽木

پده (*pade*) 同 پد

پدید (*padeed*) 〔形〕 明显的，明白的，显露的

~ آمدن 出现，露出，发生

هر جایکه اشتباهی ~ آید باید فوراً تصحیح . شود 有错误就得马上改正。

. خصومت بين ايشان ~ آمد 他们之间出现了不和。

~ آوردن 使…出现，使…发生

~ شدن 明朗，明显

پديدار (*padeedār*) 〔形〕 ①看得见的，清晰的 ②显然的，明显的，显著的

~ شدن 看得见，显著，现出，发生，明显

~ كردن 使…明显，现出，显示，显现

پديدارى 〔名〕 ①清晰，显著②可见度，能见度

پديدآور (*padeed-āvar*) 同 پديدآورنده

پديدآورنده (*~āvarande*) 〔名〕 原因，理由

~ چيزى شدن 引起，造成

پديده (*padeede*) 〔名〕 现象，事件

پديده شناسى (*~shenāsee*) 〔名〕 物候学；〈哲〉现象学

پديده گرائى (*~gerā-ee*) 〔名〕 〈哲〉现象论

پذرفتار (*pezroftār*) 同 پذيرفتار

پذرفتكار (*pezroftkār*) 〔名〕 接受者，接纳人；保证人，代理人

پذرفتكارى 〔名〕 服从，遵从；接纳；保证，承担

پذرفتن (*pezroftan*) 同 پذيرفتن

پذير (*pazeer*) ① پذيرفتن 的根②可作构词后缀，如：~ اجرا ، ~ شفا ، ~ نصيحت 等

پذيرا (*pazeerā*) 〔名、形〕 ①〈商〉承兑人，领受人②接受…的，同意…的

~ شدن 欢迎

پذيراندن (*pazeerāndan*) 〔动〕 （根 پذيران） 让…接受，使…同意

آخرالامر پيشنهاد خود را به آنها پذيرانديم.

我们终于使他们同意了我们的建议。

پذيرانيدن (*pazeerāneedan*) 同 پذيراندن

پذيرائى (*pazeerā-ee*) 〔名〕 接见，接待

اطاق ~ (تالار ~) 接待室，客厅，休憩室；（宫庭内的）正式接见室

~ بعمل آوردن (از) 接见，接待

~ ترتيب دادن 接待，（举行）招待会

~ كردن (را ، از) 接见，接待

. آنها بگرمى از ما ~ كردند 他们热情地接待了我们。

پذيرش (*pazeeresh*) 〔名〕 ①接受，同意；承认 ②承兑，承诺，认付③入学通知书

پذيرفتار (*pazeeroftār*) 〔名〕 ①〈商〉承兑人，承诺（付款）人，认账者②保证人

پذيرفتن (*pazeeroftan*) 〔动〕 （根 پذير） ①接受，接收，同意，赞同，认可②接见；接纳；接待，招待③承兑，承诺（付款）④担保，担当，承担

! حرف مرا بپذيريد 听我的话吧！

. ما شرايط آنها را پذيرفتيم 我们同意了他们的条件。

اين دانشگاه هر سال دو سه هزار دانشجوى جديد ميپذيرد . 这所大学每年招收两三千名新生。

پذيرفتنى (*pazeeroftanee*) 〔形〕 ①可以接受的，可以同意的②可以收到的③应予承兑的

پذيرفته 〔形〕 ①被接受的，被同意的，被赞同的②被接见的③被承兑的④担当起来的

پذيرنده (*pazeerande*) 〔形、名〕 ①接受…的，同意…的（人）②承兑人，承诺（付款）人③〈无〉接受器④〈化〉接受体，被诱物

~ چيزى بودن 赞同，同意

اين پيشنهاد ~ كيست؟ 谁同意这个建议？

پذيره (*pazeere*) 〔名〕 ①接受，接收，同意，

惬意②迎接，接见，接待③承担④听话，服从

(را ، به) (~ رفتن) ~ آمدن 迎接

~ شدن 接受，同意；迎接，接见

~ نوشتن 签署，签字画押；承兑

پذیره نویس (~*nevees*) 〔名〕 ①签署者，签字画押人②承兑人，认付(款项)者

پذیره نویسی 〔名〕 ①签字，签名画押②预约，预定；认股

پر (*par*) 〔名〕 ①羽毛；羽毛管；绒毛②翅膀③鳍④花瓣，叶片⑤〈转〉尘埃，微粒

~ چای 茶叶

~ سیاوش 〈植〉石长生(属)，掌叶铁线蕨

~ قو 天鹅绒；鹅毛；鸿毛

~ کاه 一根稻草

~ کلاه 帽子上的羽饰

~ نرم 绒毛，绒羽

باندازه ~ مگس 一丁点儿

~ قلم 羽毛笔

لحاف ~ قو 鸭绒被

مثل ~ زاغ 象乌鸦的翅膀那样黑

~ آراستن (鸟儿)修饰，打扮(羽毛)

~ آوردن 长好羽毛；精力充沛；大胆

~ افشاندن 抖翅，振翅

(~ انداختن) ~ افکندن 脱毛，掉毛；〈转〉变弱；自叹不如，无能为力

(را ، به) ~ دادن 提高；撑腰打气，鼓励

~ در آوردن 长羽毛，(幼虫)长翅(变为成虫)；〈转〉变得强大了(翅膀长硬了)

جوجه‌اش ~ و بال در آورده است . 小鸡长出了羽毛。

~ ریختن 脱毛，掉毛，换羽；〈转〉变弱

~ زدن 振翅；飞；扑打翅膀；心悸；〈转〉瞬息而过，弹指一挥

~ کندن 拔毛

مرغ ها را ~ کندند . 他们把鸡毛退尽了。

(به چیزی) ~ گذاشتن 用羽毛装饰，翎饰

~ گرفتن 羽毛丰满，翅膀长硬；开始会飞；长大成人，自立

زیر ~ گرفتن 保护，庇护，置于卵翼之下；关心

پر (*por*) 〔形、副〕 ①满的，充满…的，装满…的，充足的②(子弹)上膛的③太，很，非常

~ تفنگ 压上火的枪

~ کوزهٔ از آب 装满水的罐子

~ ماه 园月，满月

شب پانزدهم هر ماه قمری میتوان ماه ~ را تماشا کرد . 每月阴历十五晚上都可以看到满月。

~ مشت 攥得紧紧的拳头

~ یک کوزهٔ 满壶，满罐

(از) ~ بودن 满，充溢；怒不可遏；通晓，有水平

چین ~ از مواد معدنی است . 中国矿藏丰富。

~ خوردن 吃得饱，吃得过多

~ شدن 充满，饱含；装满，挤满

~ کردن 装满；(子弹)上膛，压火；补；镶；使…起反感，激怒

در شرایط معمولی هرجایکه خلاء پیدا شود ، هوا فوراً آنرا ~ میکند . 在一般情况下，有真空的地方，空气马上就会填补上。

〈谚〉 کار نیکو کردن از ~ کردن است .

熟能生巧。

او تفنگ خود را ~ کرد. 他把子弹上了膛。

جیب او را ~ از آب نبات کردم. 我把他的口袋装满了糖果。

~ گفتن 唠唠叨叨，罗嗦个没完

کوزه ~ است یا خالی؟ 水罐是满的还是空的？

این غذا ~ شیرین است. 这种食物非常甜。

پرآب (*por-āb*) 〔形〕 ①水量大的；潮湿的；湿润的②水果多汁的，水份多的③闪光的

~ دیدهٔ 泪汪汪的眼睛

~ رودخانه های 水量充足的河流

~ سخن 内容深刻的话

پرآب و تاب (*por-ābotāb*) 〔形〕 ①夸张的，夸大的，夸大其词的，言过其实的②华丽的，形象的，栩栩如生的

~ حکایت 讲得栩栩如生的故事，生动的故事

پرآبی 〔名〕 ①水充溢②(水果)多汁，水分多

پراپر (*porāpor*) 〔形〕 满满的，满到边的

پراتیك Pratique 〔形、名〕 ①实践的，实用的，现实的②实践，实用，应用③实验④习惯，经验

~ زبان 语言实践

در ~ ثابت شده است که ... 实践证明…

پرادعا (*por-edde-ā*) 〔形〕 洋洋自得的，大言不惭的

پرآرایش (*~āRāyesh*) 〔形〕 大加装饰的，装饰得华丽的，收拾得很讲究的

پرارج (*~arj*) 〔形〕 ①光荣的，荣誉的，宝贵的②贵重的，珍贵的③令人尊敬的

پرارز (*~arz*) 〔形〕 贵的，贵重的，珍贵的，值钱的

پرارزش (*~arzesh*) 〔形〕 ①珍贵的，有价值的②有意义的

پرآزار (*~āzār*) 〔形〕 坏的，可恶的，调皮的；坏透了的

~ آدم 坏人

~ گربهٔ 淘气的猫

پرازئودیم Praseodymium 〔名〕 〈化〉镨

پرازدحام (*por-ezdehām*) 〔形〕 人多的，群集的，熙熙攘攘的，拥挤的

پرازده (*parāzde*) 〔名〕 面包大小般的面团

پرآزرم (*por-āzarm*) 〔形〕 怯生生的，羞答答的，腼腆的

پراستعداد (*~este'dād*) 〔形〕 能干的，有本事的，有才华的

پراستقامت (*~esteghāmat*) 〔形〕 坚韧的，坚强的

پراسنج (*parāsanj*) 〔名〕 参数

پراش (*parāsh*) 〔名〕 〈理〉衍射，绕射

~ شبکهٔ 衍射光栅

پرآشوب (*por-āshoob*) 〔形〕 ①(很)混乱的，骚乱的，动乱的②激动的

~ زمانهٔ 动乱的时代

پراشیدن (*parāsheedan*) 同 پاشیدن

پراضطراب (*por-ezterāb*) 〔形〕 激动不安的，忐忑不安的

~ دل 忐忑不安的心

پرافادگی (*~efādegee*) 〔名〕 傲慢

پرافاده (*~efāde*) 〔形〕 ①言过其实的②傲慢的

پرافتخار (*~eftekhār*) 〔形〕 光荣的，荣幸的，可敬的，有名誉的

حزب ~ کمونیست چین 光荣的中国共产党

~ شهیدان 光荣殉职的烈士

~ وظیفهٔ 光荣的职责

پرافسون (~*afsoon*) 〔形〕 ①迷人的，有魔力的②神秘的

پراقتدار (~*eghtedār*) 〔形〕 ①强力的②有权威的，威风凛凛的

پراکندگی (*parākandegee*) 〔名〕 ①传播，散布，扩散②涣散，混乱，紊乱③分散，不集中④四分五裂

امور ~ 事情纷乱

حواس ~ 精力分散

لشگر ~ 军队被击溃

~ منطقهٔ 〈军〉散布区

پراکندن (*parākandan*) 〔动〕 (根 پراکن) ①撒(种)，播②传播，散布，散播③驱散，击溃④分散，散乱，溃散，传开

~ تخم چیزی را 撒下…的种子

~ خبر 传播消息

. نیروهای دشمن را از هم پراکندیم 我们把敌军打得落花流水。

پراکنده (*parākande*) 〔形〕 ①撒播的②传播开的，散布的，扩散开的③被驱散的，溃乱的④分散的，散乱的，断断续续的，零星的；一鳞半爪的

~ مسائل 零星的问题

~ موهای （披头)散发

شدن ~ 被分散，被驱散

. افراد آن قوم باطراف دنیا ~ شدند 那个民族的人散居在世界各地。

. قشون ~ شدند 部队散开了。

کردن ~ 分散，散布，驱散，使…四散

. ~ میگفت 他语无伦次，他支支吾吾地说。

گلهای شب بو عطر دلپذیری را در فضا ~ . میسازند 夜来香散发着沁人心脾的清香。

پراکنده حال 〔形〕 ①心烦意乱的，心绪不佳的，苦恼的②不安的，烦躁的

پراکنده حالی 〔名〕 心烦意乱，心绪不佳，苦恼

پراکنده خاطر (~*khāter*) 〔形〕 激动不安的，烦躁的

پراکنده دل (~*del*) 同 پراکنده خاطر

پراکنده روز 〔形〕 不幸的，日子不好过的，境遇拮据的

پراکنده روزی 〔形、名〕 ①无法度日的，衣食无着的②穷人

پراکنده دل ~ 〈谚〉锅里无米心不安。

پراکنده گو(ی) 〔形、名〕 ①胡说八道的，语无伦次的②空谈家

پراکنده نام 〔形〕 扬名在外的，出名的

پراکنش (*parākanesh*) 〔名〕 〈理〉扩散、散布

پراکنی (*parākanee*) 〔名〕 散布，传播，乱传(以后缀形式出现，如：~ سخن)

پراکنیدن (*parākaneedan*) 同 پراکندن

پراگ 〔名〕 布拉格(捷克斯洛伐克首都)

پراگماتیسم Pragmatism 〔名〕 实用主义（现代主观唯心主义流派）

پراگماتیك Pragmatic 〔形〕 实用主义的

پراگندگی (*parāgandegee*) 同 پراکندگی

پراگندن (*parāgandan*) 同 پراکندن

پراگنده (*parāgande*) 同 پراکنده

پرآمدوشد (*por-āmadoshod*) 〔形〕 络绎不绝的，来来往往的，车水马龙似的

~ خيابان 热闹的大街，熙熙攘攘的大街

پراميد (*por-omeed*) 〔形〕 满怀希望的；大有希望的

پران (*parrān*) 〔形、副〕 ①飞的，飞行的②飞着③可做构词后缀，如：مگس ~ ، كبوتر ~ 等

~ تير 飞弹

~ كردن 教飞行；放风筝

پرانتز Parentheses 〔名〕 （园）括号

~ باز 开括号（或：写上开括号！）

~ بسته 闭括号（或：写上闭括号！）

~ جملهٔ داخل 括号中的句子；括号里的数

~ برداشتن 脱括号

~ بستن 打上括号

داخل ~ قرار دادن 放在括号中

~ را خلاصه كردن 精简括号内的句子

پراندن (*parāndan*) 〔动〕 （根 پران ）①使…起飞，放飞，放②投，掷③〈口〉射出；泄漏（秘密）④插嘴，插话

اسب را ازروى نهر ~ 纵马跃过沟渠

او اين حرف را پراند . 他插了这句话。

كبوترها را در هوا مى پراندند. 把鸽子放了。

پراندوه (*por-andooh*) 〔形〕 十分伤心的，很难过的

پراندیشگی (~*andeeshegee*) 〔名〕 心事重重，顾虑重重

پراندیشه (~ *andeeshe*) 〔形〕 ①心事多的，心事重重的，顾虑重重的，多虑的②担心的，惦记的③小心翼翼的

پرانرژی (~ *enerjhee*) 〔形〕 有毅力的，精力充沛的

پرانطز 同 پرانتز

پرانیدن (*parāneedan*) 同 پراندن

پرآواز (*por-āvāz*) 同 پرآوازه

پرآوازه (~ *āvāze*) 〔形〕 ①引起轰动的，议论纷纷的②名声响的

نام ~ 鼎鼎大名

پراولاد (~ *owlād*) 〔形〕 多子女的

پرباد (~ *bād*) 〔形〕 ①多风的；充满气的，气鼓鼓的②〈转〉爱出风头的，目空一切的

توپ ~ 充气很足的球

پربادی 〔名〕 ①气足②〈转〉派头十足，目空一切

چرخ از ~ تركيد . 轮胎由于气太足而爆裂了。

پربار (~ *bār*) 〔形〕 ①满载的，超载的②结满果实的，果实累累的③肥沃的，产量高的④成色低的，有杂质的

خاك ~ 肥沃的土地

درخت ~ 果实累累的树

پرباران (~ *bārān*) 〔形〕 雨量多的，多雨的

پربانگ (~ *bāng*) 同 پرآوازه

پربر (~ *bar*) 〔形〕 ①同 پربار ②宽的

پربركت (~ *barekat*) 〔形〕 ①丰富的，富饶的；肥沃的（如土地）②幸福的，有福的③大方的④有盈余的

خاک ~ 沃土

پربرگ (~ *barg*) 〔形〕 ①多叶的，叶茂的②富的，家底子厚的

پربسامد (~ *basāmad*) 〔名〕 〈理〉高频（率）

~ بالا 〈无〉超高频

پربلاء (~ *balā'*) 〔形〕 多灾多难的

پربو(ى) 〔形〕 味浓的，芳香的

پربها (~ *bahā*) 〔形〕 贵的，贵重的

پربهجت (~ *behjat*) 〔形〕 非常愉快的

پربهر (~ *bahr*) 〔形〕 走运的，运气的

پربهره (~*bahre*) 〔形〕 ①紧张的②有功效的，高效率的

پربيننده (~ *beenande*) 〔形〕 观众多的，观众踊跃的

غرفهٔ چین یکی از ~ ترین غرفه ها بود . 中国馆是参观人数最多的展览馆之一。

پرپا (ى) (*parpā*) 〔形〕 腿上长毛的(鸟)

~ کبوتر 毛腿鸽

پرپا (ى) (*porpā*) 〔名〕 ①蜈蚣②蜈蚣科

پرپاش (*porpāsh*) 〔名〕 木制扬谷器

پرپاگاند 同 پروپاگاند

پرپايان (*parpāyān*) 〔名〕 翼足目动物

پرپايه (*por-pāye*) 同 پرپا (ى) (*por-pā*)

پرپر (*par-par*) 〔名〕 (鸟类)振翼，拍翅；翱翔；盘旋

~ زدن 震翅，展翅，鼓翼；扑打翅膀，挣扎；垂死挣扎，死亡；歇斯底里地颤抖；〈转〉焦急不安，急不可待

~ کردن 摘掉花瓣；把花撕成一瓣瓣

او گل را ~ میکرد. 他把花瓣都掰下来了。

پرپر (*porpar*) 〔形〕 ①满是羽毛的②重瓣的(花)，多瓣的③多叶的，叶茂盛的

پرپرز (*por-porz*) 〔形〕 ①起毛的(织物)②毛茸茸的(瓜果)

~ به 毛茸茸的榅桲

پرپرك (*parparak*) 同 پروانه II条

پرپرو (*perperoo*) 〔形〕 〈口〉单薄的，轻的

~ جامهٔ 单薄的衣服，不暖和的衣服

~ نان 薄面包，薄并

پرپره (*perpere*) 〔名〕 鱼鳞

پرپرى (*perperee*) 同 پرپرو

پرپشت (*por-posht*) 〔形、副〕 ①浓密的，稠的②密地，稠密地

~ ابروان 浓眉

~ باران 大雨

~ برگهای 浓密的叶子

~ موی 浓密的头发

~ کاشتن 密植，种子撒得密

پرپول (*por-pool*) 〔形、名〕 ①钱多的，富裕的②富人

پرپهن (*parpahn*) 〔名〕 〈植〉半支莲，松叶牡丹，马齿苋

پرپهنا (*por-pahnā*) 〔形〕 广阔的，辽阔的

پر پيچ و تاب (~*peecho-tāb*) 〔形〕 ①弯弯曲曲的，曲折的，蜿蜒的②混乱的，复杂的；费解的③绻曲的④迷宫的，迷宫似的

~ راه 曲折的道路

~ مسئلهٔ 复杂问题

~ موی 绻发

پر پيچ و خم (~*peecho-kham*) 同 پر پیچ و تاب

پرپين (*parpeen*) 〔名〕 〈植〉蓬莪术

پرت I (*part*) 〔名〕 废话

~ گفتن 说废话

پرت II 〔名、形〕 ①扔，抛，投②迷途的，茫然的③沮丧的，心不在焉的④离题的，离开中心的

~ و دور افتاده 蔓延的，漫长的，遥远的

~ قسمتهای شهر 远离市区的地方，远郊区

~ افتادن 离开正题，岔开；处在偏僻的

地方；走上斜路；摆脱，脱离

خانهٔ او ~ افتاده است. 他的家座落在很偏僻的地方。

~ شدن 掉下，落下；离开正题，岔开；离开正路；摆脱，脱离

خیلی از موضوع ~ شده اید. 你离题太远了。

از اسب ~ شد. 他从马上翻下来了。

~ کردن 扔，抛，投

مرا از موضوع ~ کرد. 他引我离开了正题。

خود را ~ کردن 往下跳

حواسش ~ است. 他心不在焉；他思想开小差；他胡思乱想。

او خیلی از مرحله ~ است. 他还没有进入角色。

از حساب ~ است. 他计算错了；他估计错了。

پرت Port 〔名〕 港口，码头，停泊处

~ سعید 塞得港(埃及)

پرتاب Ⅰ (*partāb*) 〔名〕 ①扔，抛，投，掷②发射③一扑，一跳

~ چکش 掷链球

~ دیسك 掷铁饼

~ قمرهای مصنوعی 发射人造卫星

~ نیزه 掷标枪

~ وزنه 掷铅球

سکوی ~ موشک 火箭发射台

وسائل ~ 发射装置，弹射器，发射器

یک تیر ~ 射击，箭程(约二百至四百码)

~ شدن 扔出，抛出，投出，掷出；射出

我国 ساهواره ای توسط چین بفضا ~ شد. 向空间发射了一颗人造卫星。

~ کردن 投掷；发射

او وزنه را پانزده متر ~ کرد. 他的铅球投了十五米。

او اولین تیر را ~ کرد. 是他打了第一枪。

به بالا ~ کردن 抛上去

پرتاب Ⅱ پرتافتن 的根

پرتاب Ⅰ (*por-tāb*) 〔形〕 ①弯弯曲曲的，卷曲的，曲折的②复杂的

موی ~ 卷曲的头发

پرتاب Ⅱ 〔形〕 有耐力的，能忍耐的

پرتاب شناسی (*partāb-shenāsee*) 〔名〕 弹道学，发射学

پرتابل Portable 〔形〕 可搬运的，轻便的

پرتافتن (*partāftan*) 〔动〕 (根 پرتاب) 扔，抛，投，掷

پرتب و تاب (*por-tabotāb*) 〔形〕 ①热的②急躁的，心急如焚的③紧张的，猛烈的

پرت پرت (*pert-pert*) 同 فرت فرت

پرتپش (*por-tapesh*) 〔形〕 剧烈跳动的，砰砰跳的

پرتجربگی (~ *tajrobegee*) 〔名〕 经验丰富，老练

پرتجربه (~ *tajrobe*) 〔形〕 有经验的，经验丰富的

پرتدبیر (~ *tadbeer*) 〔形〕 精明能干的，办法多的，机智的

پرتره Portrait 〔名〕 肖象，画象

پرتست Protest 〔名〕 ①抗议 ②〈商〉拒付(汇票)

~ کردن 表示抗议；拒付汇票

پرتستان Protestant 〔形、名〕 ①新教的，耶稣教的②新教徒，耶稣教徒

پرتستانی 〔形〕 新教的

پرتعصب (*por-ta'asob*) 〔形〕 狂信的，狂热的，有偏见的

پرتغال I (*portoghāl*) 同 پرتقال I 条

پرتغال II 同 پرتقال II 条

پرتغالی I 同 پرتقالی I 条

پرتغالی II 同 پرتقالی II 条

پرتفوی Portefeuille 〔名〕 公文包

پرتقال I (*portoghāl*) 〔名〕 葡萄牙(欧洲)

پرتقال II 〔名〕 橙子，桔子

پرتقالی I 〔形、名〕 ①葡萄牙的②葡萄牙人③葡萄牙语

～ زبان 葡萄牙语

پرتقالی II 〔形〕 ①橙色的，杏黄色的 ②卖橙子的

پرتکل 同 پروتکل

پرتگاه (*partgāh*) 〔名〕 悬崖，峭壁，深渊，边缘

سیاست ～ جنگ 战争边缘政策

پرتل (*protel*) 〔名〕 土狼

پرت مورسبی (*port-moorsbee*) 〔名〕 莫尔兹比港（巴布亚新几内亚首都）

پرتو (*partow*) 〔名〕 光，光线，射线，光辉

آفتاب ～ 阳光

(مجهول ～) ایکس ～ X光射线

کاتدی ～ 阴极射线，(阴极发出的)高速电子

گاما ～ 〈理〉光(量)子；伽马射线

(در ～) از ～ 多亏，由于

در ～ حمایت شما 由于您的保护；在您的支持下

یک ～ امید 一线希望

～ افکندن (～ انداختن) 发光，幅射，放射

پرتو افشانی (*～afshānee*) 同 پرتو افکنی

پرتو افکن (*～afkan*) 〔形、名〕 ①发光的，照耀的，光芒四射的，灿烂的②灯塔，探照灯

پرتو افکنی 〔名〕 发光，照耀；〈理〉发光度

～ کردن 发光

پرتوان (*por-tavān*) 〔形〕 强壮的，有力的；有能耐的

پرتوانی (*por-tavānee*) 〔名〕 强壮，有力，有能耐

پرتو بینی (*partow-beenee*) 〔名〕 射线检查法，放射观察；X射线透视检查法

پرت و پلا (*parto-palā*) 〔形、名〕 ①散乱的，散开的，溃散的，狼藉的②妄言，无稽之谈

～ شدن 散乱，散开，狼藉；溃散，作鸟兽散

～ کردن 弄乱，弄散

～ گفتن 说废话，胡扯，胡说八道

پرتوپلاسم Protoplasm 〔名〕 ①〈生〉原生质；原浆②细胞质

پرتودرمانی (*partow-darmānee*) 〔名〕 〈医〉放射疗法，射线疗法

پرتوریا (*pretoriā*) 〔名〕比勒陀利亚(南非首府)

پرتوزوئر Protozoaire 〔名〕 〈生〉原生动物

پرتوسنج (*partow-sanj*) 〔名〕 荧光计

پرتوسنجی 〔名〕 荧光测定术

پرتوشناس (*～ shenās*) 〔名〕 放射学家

پرتوشناسی 〔名〕 〈原〉(应用)辐射学，放射学

پرتوگستری (*～gostaree*) 〔名〕 发光，光芒四

射，放射，幅射

پرتون Proton 〔名〕〈理〉质子，氕核

پرتونگاره (*partow-negāre*) 〔名〕〈理〉射线照片（尤指X射线照片）

پرتونگاری (~ *negāree*) 〔名〕〈医〉照透视，爱克斯光拍片；射线照相（术）

پرتوه (*partove*) 〔名〕①光线②〈数〉半径

شمس ~ 〈理〉光谱线

پرتوی (*partovee*) 〔形〕光亮的，光明的；光芒四射的，绚丽的

پرتیراژ (*por-teerājh*) 〔形〕发行量大的，大量出版的

پرثمر (*por-samar*) 〔形〕①果实累累的②富有成果的，有成效的

~ درخت 结果很多的树

~ زحمت 富有成果的劳动

پرجثه (*por-josse*) 〔形〕①躯体庞大的，巨大的②沉重的

پرجرأت (~*jor'at*) 〔形〕有胆量的，勇敢的，大无畏的

پرجگر (~*jegar*) 〔形〕有胆量的，勇敢的，大无畏的

پرجمعیت (~ *jam'iyyat*) 〔形〕人口稠密的，人口众多的

~ ناحیهٔ 人口稠密的地区

پرجنب و جوش (~*jonbo-joosh*) 〔形〕①人声鼎沸的②热闹的，热气腾腾的，沸腾的

~ خیابانهای 热闹的大街；闹市

پرجنجال (~*janjāl*) 〔形〕有争论的，乱哄哄的

پرجنگ و جلب (~*jango-jalab*) 〔形〕乱哄哄的，嘈杂的

پرجوش (~*joosh*) 〔形〕①沸腾的，奔腾咆哮的②热烈的③长满斑点的

~ برنج 难煮熟的大米

~ دریای 沸腾的海洋

~ سر 头脑发热

~ صورت 满是斑点的脸

پرجوش و خروش (~ *joosho-khoroosh*) 〔形〕热烈的，沸腾的，朝气蓬勃的，热气腾腾的

~ حیات 沸腾的生活

~ میتینگ 热情洋溢的群众大会

پرچ (*parch*) 〔名〕①铆钉②（用铆钉）钉，加固

برقی ~ 电铆

~ میخ 铆钉

کردن ~ （用铆钉）钉

باز کردن ~ 起铆钉

پرچاشنی (*por-chāshnee*) 〔形〕调味作料放得多的

پرچانگی (*por-chānegee*) 〔名〕饶舌，多嘴，嘴碎

کردن ~ 饶舌

پرچانه (~*chāne*) 〔形、名〕①饶舌的，多咀的，爱讲价钱的②饶舌者，好说闲话的人，好空谈者

پرچروك (~ *chorook*) 〔形〕布满皱纹的，发皱的

پرچ کار (*parch-kār*) 〔名〕铆钉工

پرچ کاری 〔名〕铆钉

هوائی ~ 气铆，风动铆钉（法）

~ آچار 铆起子

~ چکش 铆钉锤

پرچم (*parcham*) 〔名〕①旗帜②（绳、带的）流苏，缨络，穗③（额前）刘海④〈植〉雄蕊⑤冠⑥野牛尾上的毛

افتخار ~ 锦旗，光荣的旗帜

سه گوش ~ （船上的）燕尾旗，三角旗

سیاه ~ 海盗旗；哀旗

صلح ~ 休战旗

نیمه افراشته ~ 降半旗

چوب یا دیرک ~ (تیر ~) 旗杆

~ زیر خدمت 服兵役

~ نیمه افراشتن 降半旗

آویختن ~ 挂旗

افراشتن ~ 升旗

خواباندن ~ 降旗

زیر ~ خواندن 招抚；招兵(买马)

پرچمدار (~ *dār*)〔形、名〕①举旗的②开路的(走在前面的)③〈植〉有雄蕊的；生雄蕊的④加穗的⑤旗手

صلح ~ 和平旗手

مارکسیسم — لنینیسم ~ 马列主义的旗手

پرچمی (*parchamee*)〔形〕①旗帜般的②属雄蕊的

پرچیدن (*parcheedan*)〔动〕(根 پرچین) 铆上，钉上

پرچین (*por-cheen*)〔形〕①带细褶的，带褶皱的②有皱纹的③弯曲不正的

~ دامن 百褶裙

~ روی 丝丝皱纹的脸

~ موی 卷曲的头发

پرچین (*par-cheen*)〔名〕①栅栏，围墙，篱笆；由活树围成的树篱②敞栅③铆，铆钉

شدن ~ 铆接上

کردن ~ 围栅栏篱笆，筑围墙；铆紧，铆接

سر میخ را ~ کردند . 把钉钉上了。

کشیدن ~ 围上篱笆

پرچین کاری〔名〕①围栅栏②铆上

پرحادثه (*por-hādese*)〔形〕冒险的，惊险的，变化多端的，多变故的

~ سال 多事之秋

پرحاصل (~ *hāsel*)〔形〕①丰产的②富有成果的，有收获的

~ (زمین) خاك 肥田沃土

~ سال 丰年

~ فعالیت 富有成果的活动

پرحافظه (~ *hāfeze*)〔形〕记忆力好的

پرحرارت (~ *harārat*)〔形〕①热情洋溢的②火热的

~ نطق 热情的讲话

پرحرف (~ *harf*)〔形〕饶舌的，话多的，滔滔不绝的，过于健谈的

پرحرفی〔名〕饶舌，话多，滔滔不绝，空话连篇

کردن ~ 同上

او ~ میکند . 他讲话滔滔不绝。

پرحکمت (~ *hekmat*)〔形〕聪明的，明智的，足智多谋的；有教益的

~ سخن 富有教益的话

پرحوصله (~ *howsele*)〔形〕有耐心的；能克制的

پرحیله (~ *heele*)〔形〕足智多谋的，诡计多端的，狡猾的

پرخاش (*parkhāsh*)〔名〕①骂，训斥②口角，吵闹，争吵，粗野话③〈旧〉争斗，搏斗

کردن ~ (با ، به) 同上

به هم ~ کردن 争吵；对骂；打架，打仗

پرخاشجو(ی) (~ *joo*)〔形〕①爱吵嘴的，好打架斗殴的，惹事生非的②勇武的，蛮勇的③

莽汉，爱打架的人

پرخاشجوئی 〔名〕 ①好斗②勇武，蛮勇

پرخاشخر (~ *khar*) 〔形〕 勇敢的，好斗的

پرخاشگاه (~*gāh*) 〔名〕 战场，争斗处

پرخچ (*parakhch*) 同 پرخش

پرخرج (*por-kharj*) 〔形〕 花销大的，费用大的；浪费的

~ لباسهای 豪华的(奢侈的)服装

پرخرد (~*kherad*) 同 پرعقل

پرخش (*parakhsh*) 〔名〕 ①屁股，臀部②剑

پرخشم (*por-khashm*) 〔形〕 怒气冲冲的

پرخطر (~*khatar*) 〔形〕 危险的，冒险的

پرخم (~*kham*) 同 پرتاب I条 (*portāb*)

پرخو I (*parkhaw*) 〔名〕 修剪(树木)，剪枝

~ کردن 同上

پرخو II 〔名〕 粮仓

پرخواب (*por-khāb*) 〔形〕 ①爱睡觉的②起毛的，毛茸茸的(如毯子)

~ قالیچهٔ 毛茸茸的地毯

پرخوار (~ *khār*) 同 پرخور

پرخواره 同 پرخور

پرخواری 同 پرخوری

پرخواه (~ *khāh*) 〔形〕 贪婪的，贪欲的，贪得无厌的

پرخور (~ *khor*) 〔形、名〕 食量大的(人)，咀馋的(人)，贪吃的(人)

پرخوری 〔名〕 食量大，咀馋，贪食

پرخون (*por-khoon*) 〔形〕 ①充血的，多血的，血糊糊的②红润的，红光满面的

~ چشم 充满血丝的眼睛

~ (جگر) دل 痛苦的心，郁积的心

~ صورت 红润的脸庞

پرخونی 〔名〕 〈医〉充血

پرداخت I (*pardākht*) 〔名〕 ①支付，付款，缴纳②发放，开支③完成，完结

(قرض ~) بدهی ~ 还债，还帐

به اسعار خارجی ~ 外汇支付

به اقساط ~ 分期付款

دست مزد ~ 发薪

(به نقد ~) نقدی ~ 现金支付

وجه برات ~ 支付汇款

وعده دار ~ 限期支付，紧急支付

~ بابت 用于支付

~ روز 发薪日；〈商〉交割日，过户结帐日

سرمایهٔ ~ شده 〈经〉已缴资本，实收资本

~ عدم 拒绝支付，无力支付，未支付

مأمور ~ حقوق و دستمزدها 发款员，发薪俸者

~ شدن 支付，付出

وجه برات ~ شده است . 汇款已经支付。

~ کردن 支付，缴清

امروز دستمزدها را ~ کردند . 今天我们发了工资。

پرداخت II 〔名〕 磨光，擦亮，擦拭；打扮

(کردن ~) دادن ~ 同上

ظروف نقره را باید ~ کرد . 要把银器擦亮。

~ شدن (被)磨光，擦亮，抛光

پرداخت کننده (~*konande*) 〔名〕 支付者

پرداختگر (~*gar*) 〔名〕 磨光工

پرداختن I (*pardākhtan*) 〔动〕 (根 پرداز) ①支付，付款，缴纳②发放，开支③着手，从事，进行，做④完成，完结⑤照顾，关怀；保

护⑥遗下，留下

~ از چیزی به چیزی 由…改为干…

~ از کاری 〈诗〉完成某项工作

~ به چیزی 开始着手，从事，进行

اکنون بپردازیم به ... 现在让我们开始干…吧!

ما هر روز به روزنامه خوانی میپردازیم. 我们每天都读报。

ما به انقلاب سوسیالیستی و ساختمان سوسیالیسم میپردازیم. 我们正在从事社会主义革命和社会主义建设。

کار زمین را ساختی که به آسمان پرداختی؟ 这件事未完，怎么又想干别的了?

~ تمام و کمال 全数付清

~ حساب را 清帐，结帐，还帐

~ حقوق 发薪

~ قرض را 还债

~ کار را 完成工作

~ وجه چیزی را 付…的钱

در چین دولت حقوق بازنشستگی را میپردازد. 在中国，退休金由政府支付。

پرداختن Ⅱ〔动〕（根 پرداز）①磨光，擦亮，擦拭②准备，预备，收拾

پرداختنی (*pardākhtanee*) 〔形〕应付的，待付的；可行的，适宜的

پرداختی (*pardākhtee*) 〔形、名〕①应付费的②付出的，支付的③费用④贷款

وجوه ~ شما در حساب منظور شده. 你应交的数目帐上都有。

پردار (*pardār*) 〔形〕有翼的，有翅膀的

~ ماهی 飞鱼，文鳐鱼

~ موش‌خرمای 〈动〉鼯鼠

پرداز Ⅰ (*pardāz*) ① پرداختن Ⅰ 的根②可做构词后缀，如：~ کار، ~ دروغ 等

پرداز Ⅱ پرداختن Ⅱ 的根

پرداز Ⅲ〔名〕〈植〉萼片

پردازش (*pardāzesh*)〔名〕擦拭，擦亮

پردازگر (*pardāzgar*) 同 پرداختگر

پردازنده (*pardāzande*) 〔名〕擦拭者；开始者；管理者，经理

پردال (*pardāl*) 同 پرگار

پردامنه (*por-dāmane*)〔形〕大规模的，范围广的，广泛的

~ اقدامات 大规模的措施

~ موضوع 大题目

~ نهضت 广泛的(群众)运动

پردان (*pordān*) 〔形〕无所不知的，聪明的，有学问的

پردخل (*por-dakhl*) 〔形〕收益大的，很有利的，有很大好处的

پردرد (*~dard*) 〔形〕①痛苦的，难忍的，疼痛的②表示痛苦的

~ زخم 难忍的伤痛

~ نگاه 痛苦的目光

پردردسر (*~dard-sar*)〔形〕伤脑筋的，困难的，复杂的，使人头疼的

~ کار 伤脑筋的事

~ مسئلهٔ 复杂问题

پردک (*pardak*) 〔名〕谜，谜语；难题

پردگی (*pardegee*) 〔形、名〕①(用面纱)盖住脸的；隐蔽的，盖住的②有美德的，有节操的③闺女，少女

پردل (*por-del*) 〔形〕 勇敢的，大胆的

پردلی 〔名〕 勇敢，大胆

پردماغ (~ *damâgh*) 〔形〕 傲慢的；夸张的

پردنیزون Prednisone 〔名〕 〈药〉泼尼松

پردو (*por-dow*) 〔形、名〕 ①善跑的②长跑家

~ اسب 快马

پردوام (~ *davām*) 〔形〕 ①时间长的，持久的②耐久的，耐用的

~ کفش 耐穿的鞋子

پرده I (*parde*) 〔名〕 ①幕，帷幕，屏幕②披风；面罩，面纱③〈解〉〈生〉膜④〈戏〉(剧中)幕⑤画幅⑥〈转〉遮盖，保留；谦虚

~ آتش (~ آتشین) 〈军〉火壁，弹幕

~ آهنین 铁幕（帝国主义和反动派诬蔑斯大林领导下的苏联和当时一些东欧人民民主国家的用语）

~ اخباری (~ مخابره) 〈军〉对空信号布板

~ بامبویی (خیزرانی) 竹幕（帝国主义和反动派诬蔑我国的用语）

~ بکارت (~ زجاجی ، ~ دوشیزگی) 〈解〉处女膜

~ بینی 〈解〉鼻软骨

~ چوبی (照相机镜头上的)开关

~ در ورودی 门帘，门帷

~ درونی دل 〈解〉心内膜

~ دل 〈解〉心包，膈

~ دود 烟幕

~ سیمی 铁纱线网，铁丝网

~ سینما (电影)银幕

~ شب 夜幕

~ صفاق 〈解〉腹膜

~ صلبیه 〈解〉巩膜

~ صماخ (~ گوش) 〈解〉鼓膜，鼓室，中耳

~ عنبی (~ عنبیه) 〈解〉虹膜

~ عنکبوت 蜘蛛网

~ قرقره 窗帘

~ مسدده 闭塞器

~ ناموس 名誉，声誉

~ نقاشی 油画

~ نمایش (剧院的)垂幕，吊幕；(戏剧第几)幕

~ نیلگون 〈喻〉苍天，太空

~ هفت رنگ 〈喻〉世界

~ هویت (~ علامت) 〈军〉标识

بازرگانی پشت ~ 幕后交易

در ~ (پشت ~) 幕后；秘密地，包在秘密中

~ افکندن 盖，遮盖；掩盖，掩饰

سرمایه‌داران نمیتوانند بر روی واقعیت استثمار بی‌رحمانه از کارگران ~ بیفکنند . 资本家掩盖不了他们残酷剥削工人的现实。

~ انداختن 闭幕；拉上窗帷；披上面纱；〈转〉掩盖，掩饰

روی ~ آوردن 搬上银幕，搬上午台

یك ~ گوشت آوردن 发胖

~ برداشتن (~ برانداختن ، ~ بر گرفتن) (از روی کاری) 拉开帷幕；揭露秘密，揭露真相，真相大白，揭穿，暴露

نیوتن با کشف نیروی جاذبه از یك راز طبیعت ~ برداشت . 牛顿发现地心引力，

从而揭开了一个自然界的秘密。

در ~ بودن 深居简出

در ~ داشتن (در ~ کردن) 使…深居简出，使(妇女)闭门，幽居，禁锢

~ کسی را دریدن (یا پاره کردن) 侮辱，使…丢脸，揭人的隐私

~ بر کسی دریدن 同上

از ~ بیرون ریختن 暴露，真相大白

~ زدن (~ کشیدن) (روی ، بر) (用帘、帷等)遮上，(用布)蒙上，盖上，拉上幕

در ~ گفتن 说话含糊，暗示

در ~ ماندن 默默无闻，销声匿迹

~ از چهرهٔ دشمن بر افتاد . 敌人的面目被揭露了。

هر ~ این درام چهار قسمت دارد . 这个剧本每幕有四场。

~ را آویزان کردند . 他们把窗帘挂好了。

چرا در ~ حرف میزنید ؟ 你干吗说话要打哑谜?

~ ازروی کار برداشته شد . 真相大白。（或：水落石出了）

پرده II 〔名〕 〈乐〉①音调；音符②旋律，节奏③(弦乐器的)品，弦枕木

~ پیانو （钢琴）琴键

~ های بزرگ (یا اصلی) 〈乐〉大调，大音阶

~ های کوچك (یا ثانوی) 〈乐〉小调，小音阶

تار من بیست و پنج ~ دارد . 我的塔尔(伊朗一种民间乐器)有二十五个音阶。

این سرود در چه ~ ای خوانده میشود ؟ 这支歌唱什么调?

پرده آرائی 〔名〕 小节目，余兴，娱乐

پرده‌ای 〔形〕 ①帷幕的②〈解〉膜的

~ پارچهٔ 幕布

پرده باز 〔名〕 演员，歌手

پرده بال 〔形〕 〈动〉膜翅的

پرده بالان 〔名〕 〈动〉膜翅类(昆虫)

پرده برانداز (*parde-bar-andāz*) 〔形、名〕 ①揭穿秘密的，泄密的②败坏(人家)声誉的，诋毁…的③诽谤者，诬蔑者

پرده براندازی 〔名〕 ①泄密②诋毁，诽谤，诬蔑

~ کردن 同上

پرده برداری (~*bardāree*) 〔名〕 放下帷幕，揭开，揭幕，揭内幕

~ از مجسمه 塑像（或雕像）揭幕式

پرده پا (~*pā*) 同 پا پرده‌دار

پرده پال 同 پرده بال

پرده پوش 〔形、名〕 ①保守秘密的；隐瞒的，(对错误)遮遮掩掩的，捂盖子的②守秘密者，捂盖子者

پرده پوشی 〔名〕 保守秘密；隐瞒，捂盖子，包庇，文过饰非，遮掩，掩饰

~ کردن (چیزی را ، از کسی) 隐瞒

نباید اشتباه خود را ~ نمود . 不要掩饰自己的错误。

پرده دار I 〔形、名〕 ①知心人，情人②（资产阶级贵族社会中）侍仆，近侍；看门人③太监，宦官④有蹼的；多蜘蛛网的

~ فلك 〈喻〉月亮

پرده دار II 〔形〕 〈乐〉有品(弦枕木)的

پرده داری 〔名〕 ①同 پرده پوشی ②近侍职务

③太监身分，当太监

پرده در (*parde-dar*) 〔名、形〕 ①泄密者②中伤者，诽谤者；爱揭人之短的人③不要脸的

پرده دری 〔名〕 ①泄密②揭露；中伤，诽谤③凌辱，侮辱④不要脸，可耻

  ~ کردن 同上

پرده دریدگی (~ *dareedegee*) 〔名〕 无耻，放荡

پرده دریده 〔形〕 ①无耻的，受辱的②淫逸的，放荡的

پرده زن (~ *zan*) 〔名〕 （上演以十叶派教主生活为主题的戏剧的）说明员、讲解员

پرده سرا Ⅰ (~ *sarā*) 〔名〕 音乐家，歌手

پرده سرا Ⅱ 〔名〕 ①皇帝卧室②(女人住的)内室③天空

پرده شناس (~ *shenās*) 〔名〕 中世纪的吟游诗人，歌手，音乐演奏者

پرده کش (~ *kesh*) 〔名〕 拉幕者；拉幕器械

پرده گاه (~*gāh*) 〔名〕 舞台，戏台；景

پردهن (*por-dahan*) 〔形、名〕 好骂人的；好骂人的人

پرده نشین (*parde-nesheen*) 〔名〕 ①隐居者，隐士②戴面纱的女人，深居简出的妇女

پرده نشینی 〔名〕 ①隐居，遁世，深居简出②戴面纱

پردیس (*pardees*) 〔名〕 花园，天堂，乐园

پررنج (*por-ranj*) 同 پرزحمت

پررنگ (~ *rang*) 〔形〕 ①深色的，浓艳的（颜色）②浓的(如茶)，酽的③丰富多彩的；吸引人的

  ~ آبی 深兰；藏青色

  ~ پارچهٔ 色彩鲜艳的布料

  ~ چایی 浓茶

  ~ سرخ 深红色

  ~ سرکب 深色墨水

پررنگی 〔名〕 ①(色)深②(茶)浓，酽

پررو (~ *roo*) 〔形〕 厚颜无耻的

  ~ چه 多无耻！

پرروغن (*par-rowghan*) 〔名〕 整理羽毛

پرروغن (*por-rowghan*) 〔形〕 (食物)油水足的，油腻的

پرروئی (*por-rooyee*) 〔名〕 厚脸皮，厚颜无耻

  ~ کردن 厚颜无耻，厚着脸皮干

پرریزی (*par-reezee*) 〔名〕 (鸟)脱毛

پرز (*porz*) 〔名〕 ①(呢子的)绒头，绒毛②（水果表皮上的）茸毛③〈解〉(动物器官表面上的)细茸毛，纤毛④墨盒里的丝团

پرزا (*porzā*) 〔形〕 (动物)繁殖力强的，多产的

پرزحمت (*por-zahmat*) 〔形〕 艰巨的，困难的，费劲的，费力的

  ~ زندگی 困难的生活

  ~ کار 艰难的工作

  . نوشتن فرهنگ کار پرزحمتی است 编字典是件费力的事。

پرزدار (*porzdār*) 〔形〕 ①绒头多的(布)②毛茸茸的(水果)③〈解〉有纤毛的

پرزناك (*porznāk*) 同 پرپرز

پرزور (*por-zoor*) 〔形〕 ①有力量的，强壮的②猛烈的；狂暴的

  ~ باد 狂风

  ~ بازوی 强壮的臂膀

  ~ شدن 变强

  ~ کردن 加强

پرزه Ⅰ (*porze*) 〔名〕 ①碎木片，木屑②纸片③绒毛，绒头

پرزه Ⅱ 〔名〕 〈医〉①坐药；拴剂②洗眼剂

پرزه‌دار (～*dār*) 〔形〕 带绒的，有绒毛的；多绒毛的（纺织品）

پرزیان (*por-ziyān*) 〔形〕 有损失的，有害的

پرزیدنت President 〔名〕 总统，主席

پرزیروبم (*por-zeerobam*) 〔形〕 ①〈乐〉音响好的，有抑扬顿挫的②议论纷纷的

پرزینت (*por-zeenat*) 同 پرآرایش

پرژکتور 同 پروژکتور

پرژه (*porojhe*) 同 پروژه

پرس Press 〔名〕 ①压迫；拥挤②〈技〉压榨机③〈体〉（举重中的）推举

～ هیدرولیک 水力锻压机

～ شدن 受压；被压榨

～ کردن 压，压榨

پرس (*pers*) 〔名〕 波斯（伊朗的古名）

پرس Ⅰ (*pors*) 〔名〕 一份（食物），一道菜

～ اضافی غذا 正菜以外的加菜

یک ～ چلو کباب 一份烤肉油抓饭

پرس Ⅱ ① پرسیدن 的根②〈罕〉问题

پرسال (*por-sāl*) 〔形〕 上了年纪的，上了岁数的

پرسان (*porsān*) 〔名、副〕 ①询问者②问着（问着），打听着

～ ～ میروند تا هندوستان (～ ～ بکعبه بتوان رفتن) 〈谚〉长着一张咀，那里都能问得到（指遇事应多问）。

～ ～ خانه مورد نظرش را یافت. 他一路打听着终于找到了他要去的屋子。

پرسانتاژ Percentage 〔名〕 ①〈数〉百分法，百分比②（按百分比获得的）佣金，手续费

پرسایه (*por-sāye*) 〔形〕 多荫的

پرسپکتیف Perspective 〔名〕 前景，远景，景色；眼界

پرسپولیس Persipolis 〔名〕 帕赛帕利斯（设拉子附近的古波斯阿契美尼德王朝宫殿遗址）

پرست (*parast*) ① پرستیدن 的根②可做构词后缀，如：آتش ～، خود ～، میهن ～ 等

پرستات Prostate 〔名、形〕 〈解〉前列腺（的）

پرستار (*parastār*) 〔名、形〕 ①卫生员，护士，护理员，保育员②服侍者③崇拜者，信徒④关怀…的，照顾…的，料理…的

～ بچه گردان 保姆，保育员

پرستارخانه (～*khāne*) 〔名〕 ①医院，医疗所，医务室②保育院，孤儿院

پرستاری 〔名〕 ①照料病人②关心，照管，护理，料理

～ آموزشگاه 医士学校，护士学校

～ کردن (را، از) 照顾（病人），关心，护理，照料

پرستش (*parastesh*) 〔名〕 崇拜，崇敬，顶礼膜拜

～ آتش 拜火

～ کردن 崇拜，崇敬

پرستش خانه (～*khāne*) 同 پرستشگاه

پرستش کننده (～*konande*) 〔名〕 崇拜者，尊崇者，仰慕者

پرستش کنندگان ابلیس زرد “黄鬼”崇拜者（即拜金主义者）

پرستشگاه (～*gāh*) 〔名〕 神庙，神殿，圣地，朝拜处

پرستندگی (*parastandegee*) 同 پرستش

پرستنده (*parastande*) 〔名、形〕 ①礼拜者，崇拜者②崇拜的，仰慕的

پرستو (ی) (*parastoo*) 〔名〕 燕子

　　～ شب 夜鹰

پرستوك (*parastook*) 同 پرستو

پرستیدن (*parasteedan*) 〔动〕 (根 پرست) ①崇拜，崇敬，敬慕②恭顺

پرستیدنی (*parasteedanee*) 〔形〕 受崇拜的，值得尊敬的

پرستیز (*por-seteez*) 〔形〕 ①敌意的，仇恨的②挑衅性的

پرستیژ Prestige 〔名〕 ①威望，威信，声望②幻觉，幻术③迷惑，魔力

پرسر و صدا (*por-saro-sedā*) 〔形〕 ①(人声)喧闹的，嘈杂的②纷纷议论的

　　～ حادثهٔ 纷纷议论的事件

پرسش (*porsesh*) 〔名〕 ①质问，疑问，询问②问题；考题③探望(病人)

　　～ با لحن 以询问的口气

　　～ نیکی و 〈谚〉再好不过了。

　　به ～ (بیمار) رفتن 探望病人

　　～ کردن 提问题，质问

　　～ باران کردن 纷纷提出问题

　　به ～ گرفتن 同上

　　～ آن ضرری ندارد. 不妨问一下。

پرسش نامه 〔名〕 调查表，查询单；〈宗〉教义问答手册

پرسفید (*par-sefeed*) 〔名〕 一种高级茶

پرسکنه (*por-sakane*) 〔形〕 人口稠密的，人口众多的

پرسم (*parsom*) 〔名〕 〈旧〉(撒在面团上防止粘手的)薄面；粗糙的面粉

پرسناژ Personage 〔名〕 ①角色，登场人物，主人公②人物

پرسنگ (*parsang*) 同 فرسنگ

پرسنل Personnel 〔名〕 (全体)人员，职员，班底

　　～ پرنده 飞行人员

　　～ کارکنان 工作人员

پرسو (*porsoo*) 〔形〕 明亮的，光亮的，敞亮的

　　～ چراغ 明灯

　　～ چشم 明亮的眼睛

پرس و جو (*porso-joo*) 〔名〕 质问，咨询，提问

　　～ کردن (از) 同上

پرسود (*por-sood*) 〔形〕 有好处的，有利的，有利可图的

پرسوز (～*sooz*) 〔形〕 ①光亮的，发亮的②伤心的，痛苦的

　　～ شمع 明烛

　　～ ناله های 痛苦的呻吟

پرسوز و گداز (～*soozo-godāz*) 〔形〕 痛苦的

پرسوناژ 同 پرسناژ

پرسه (*parse*) 〔名〕 ①蹓跶，闲逛，徘徊②沿街乞讨，流浪

　　～ زدن 同上

پرسه (*porse*) 〔名〕 ①探视(病人)②〈旧〉致哀，哭丧③出殡

پرسه‌زن (*parse-zan*) 〔名〕 流浪者，游手好闲的人；徘徊者

پرسیاوش (*paresiyāvosh*) 同 پرسیاوشان

پرسیاوش (*por-siyāvosh*) 〔名〕 ①〈神〉(希腊神话的英雄)帕修斯②〈天〉英仙星座

پرسیاوشان (*parsiyāvoshān*) 〔名〕 〈植〉铁线蕨(属)，蕨类，羊齿类

پرسیپتین Percipitin 〔名〕 〈医〉沉淀素

پرسیدن (*porseedan*) 〔动〕 (根 پرس) ①询问，打听②探问

از او سؤالی پرسیدم . 我向他提了个问题。

از حال شما بسیار پرسیدند . 他们问了许多有关您身体健康的情况。

نام وی را پرسیدند . 他们问了他的姓名。

〈谚〉 ~ عیب نیست ، ندانستن عیب است . 无知不如多问。

بپرس هر چه ندانی . 不懂的就问。

پرش (*paresh*) 〔名〕 ①飞翔②跳，跳跃

~ اجتماعی 〈航〉集体跳伞

~ ارتفاع 跳高

~ بااسکی （滑雪中的）越野飞跃

~ با چتر نجات 跳伞

~ با نیزه 撑杆跳

~ سه گام 三级跳远

~ طول (~ عرضی) 跳远

پرشاخ و برگ (*por-shākho-barg*) 〔形〕 枝繁叶茂的

پرشاخه (~ *shākhe*) 〔形〕 多枝的，枝叉多的

پرشتاب (~ *shetāb*) 〔形〕 ①匆匆忙忙的，草率的②迅速的，急如星火的

پرشعف (~ *sha'af*) 〔形〕 欢乐的

پرشکم (~ *shekam*) 〔形、名〕 ①贪食的②大肚子汉

پرشکن (~ *shekan*) 〔形〕 ①(毛发)绻曲的②悲伤欲绝的

پرشکوه (~ *shokooh*) 〔形〕 隆重的，豪华的，富丽堂皇的

پرشگاه (*pareshgāh*) 〔名〕 起点，起跳点，出发点

پرشور (*por-shoor*) 〔形〕 激动的，兴奋的，活跃的，热情的

سر ~ 充满激情的心

نطق ~ 激动人心的讲话

پرشهامت (~ *shahāmat*) 〔形〕 勇敢的

پرشهرت (~ *shohrat*) 〔形〕 出名的，有名望的

پرشهوت (~ *shahvat*) 〔形〕 热情奔放的，有激情的；欲望强的

پرشیب (~ *sheeb*) 〔形〕 坑坑洼洼的，坎坷不平的，崎岖不平的，不平稳的

پرشیر (~ *sheer*) 〔形〕 多奶的，出奶的，产奶的

پرشیرگی (~ *sheeregee*) 〔名〕 （水果）多汁

پرصبر (~ *sabr*) 〔形〕 很有耐心的，能忍耐的

پرصبری 〔名〕 富有耐力

پرصدا (~ *sedā*) 〔形〕 洪亮的，响亮的；嗓音大的，大嗓门的；喧闹的，嘈杂的

پرصلابت (~ *salābat*) 〔形〕 ①非常强硬的，非常坚强的②严肃的，严厉的

پرضرر (~ *zarar*) 〔形〕 非常有害的

پرطاقت (~ *tāghat*) 〔形〕 顽强的，能吃苦耐劳的；有耐力的，有耐性的

پرطاقتی 〔形〕 顽强，吃苦耐劳，坚韧，富有耐性

پرطاوسی (*par-tāvoosee*) 〔名、形〕 ①孔雀羽(色)②孔雀似的，五彩缤纷的

گل ~ 金雀花(属)

پرطپش (*por-tapesh*) 同 پرتپش

پرطراوت (~ *tarāvat*) 〔形〕 新鲜的，有水气的，水灵灵的，润美的

پرطغیان (~ *toghiyān*) 〔形〕 ①波涛汹涌的，澎

湃的，不平静的②溢出的，泛滥的

پرطمطراق (~ *tamtarāgh*) 〔形〕 ①词藻华美的，浮夸的②豪华的，隆重的

~ استقبال 隆重欢迎

~ جملهٔ 华丽的词句

پرطمع (~ *tama'*) 〔形〕 贪婪的，贪得无厌的

پرطنین (~ *taneen*) 〔形〕 ①轰鸣的，隆隆响的，响的②余音缭绕的

~ صدای 隆隆的声音

پرطول وتفصيل (~ *toolo-tafseel*) 〔形〕 详细的，详尽的；原原本本的

پرعذاب (~ *azāb*) 〔形〕 沉重的；折磨人的，处罚的

~ کار 沉重的劳动

پرعرض و طول (~ *arzo-tool*) 〔形〕 广泛的，广大的，广阔的，辽阔广大的，范围广的

~ تالار 宽敞的大厅

~ نقشه های 规模庞大的计划

پرعضله (~ *azole*) 〔形〕 肌肉丰满的

پرعظمت (~ *azamat*) 〔形〕 宏大的，宏伟的，伟大的

~ ساختمان 宏伟的建筑

پرعقل (~ *aghl*) 〔形〕 聪明的，机敏的；心眼多的

پرعقلی 〔名〕 聪明，机敏，心眼多

پرعقوبت (~ *oghoobat*) 同 پرعذاب

پرعمر (~ *omr*) 〔形〕 ①很老的②年代很久的

پرغازه (*par-ghāze*) 〔名〕 鸟尾巴上的翎毛

پرغرور (*por-ghoroor*) 〔形〕 非常高傲的，目空一切的

پرغصه (~ *ghosse*) 〔形〕 伤心的，悲恸的

پرغضب (~ *ghazab*) 〔形〕 怒不可遏的，狂怒的

پرغم (~*gham*) 同 پرغصه

پرغونه (*parghoone*) 〔形〕 丑恶的，丑陋的，难看的

پرفايده (*por-fāyede*) 〔形〕 很有利的，很有益的；很有好处的；大有用场的

پرفراژ Perferage 〔名〕 在纸上砸孔

پرفروش (~ *foroosh*) 〔形〕 销路好的，畅销的

پرفريب (~ *fareeb*) 〔形〕 ①狡猾的，阴险的②完全虚伪的，有欺骗性的

پرفسور 同 پروفسور

پرفسون (*por-fosoon*) 同 پرافسون

پرفسيونل Professional 〔形〕 职业的，专业的，业务的

پرفشار (*pro-feshār*) 〔形〕 高压的，压力大的；有压力的

~ ديگ 高压锅

~ سيم 高压线

پرفند و فعل (~*fando-fe'l*) 〔形〕 ①会弄机巧的，应酬权变的，善于随机应变的②阅历多的，见识广的

پرفير Prophyre 〔名〕 〈矿〉石英斑岩

پرقوت (*por-ghovvat*) 〔形〕 ①强有力的，有劲的②强大的

~ ضربهٔ 有力的打击

~ قشون 劲旅

~ کردن 加强，加剧

پرقيمت (~*gheymat*) 〔形〕 贵的，贵重的，珍贵的，值钱的

~ اثر هنری 艺术珍品

~ سوغات 贵重的礼品

پرك (*parak*) 〔名〕 ①(鸟)羽②(花)瓣③(核桃)隔膜④〈天〉老人星

ماهی ~ 鱼鳍

پرکهای بینی 〈解〉鼻中膈

پركار (*por-kār*) 〔形〕 ①能干的，精细的，精巧的②繁忙的，勤劳的③耐久的，耐用的④饰满花纹的(如画或布)

~ جعبهٔ خاتم 精工制成的镶嵌木盒

این پارچه خیلی ~ است . 这块布很耐用。

پركارى 〔名〕 ①能干②勤劳

پركامبرين Precambrian 〔名、形〕 〈地〉前寒武纪(的)

پركاوش (*par-kāvesh*) 〔名〕 剪枝

پركشش (*~ keshesh*) 〔形〕 ①〈医〉张力亢进的②〈化〉高渗的

پرككمك (*por-kakmak*) 〔形〕 脸上满是雀斑的

پركك و مك (*~kako-mak*) 同 پرککمك

پركلرات Perchlorate 〔名〕 〈化〉高氯酸盐

پركم (*parkam*) 〔名、形〕 无职业的；干不了事的

پركنايه (*por-kenāye*) 〔形〕 ①多用比喻的②语义双关的

پركنده (*par-kande*) 〔形〕 ①拔掉毛的②软弱无力的③同 پراكنده

~ مرغ 已拔掉毛的鸡

پركوك (*parkook*) 〔名〕 宫殿，宏伟的建筑

پركين (*por-keen*) 〔形〕 深怀敌意的，不共戴天的，势不两立的

~ دشمن 不共戴天之敌

پركينه (*por-keene*) 同 پرکین

پرگار (*pargār*) 〔名〕 ①圆规，两脚仪②圆，圆周③天空④命运

بازودار ~ 长臂圆规

تقسیم کننده ~ 分度规

(~ چرخ) فلك ~ 天空

قطر پیما ~ 圆规

قلمدار ~ 带鸭嘴笔的圆规

از ~ افتادن 不顺利，紊乱，失效，失调；无能为力；不正常

زدن ~ 用圆规量；用圆规划

او تنگ شد ~ . 他遭到了不幸。

او کج است ~ . 他不够顺遂。

کارش ~ است . 他的事情很顺利。

پرگارى 〔形〕 ①圆规的②圆形的

پرگاله (*pargāle*) 〔名〕 ①补丁②一块，一份

پرگداز (*por-godāz*) 同 پرسوز و گداز

پرگرام Program 〔名〕 ①纲领，政纲②程序，科目③节目(单)，说明书④段落

پرگرد (*pargard*) 〔名〕 章，节，段落

پرگره (*por-gere*) 〔形〕 ①打结的，有症结的②〈转〉复杂的，难解(决)的

پرگزند (*por-gazand*) 〔形〕 有害的

پرگس (*pargas*) 〔叹〕 真不得了！千万别！可不行！

پرگست (*pargast*) 同 پرگس

پرگل (*por-gol*) 〔形〕 〈植〉多花的

پرگناه (*por-gonāh*) 〔形〕 罪大恶极的，罪孽深重的

پرگنه (*por-gonah*) 同 پرگناه

پرگو (*porgoo*) 〔形、名〕 ①嘴碎的，多嘴的，唠叨不休的，健谈的②话匣子

پرگوشت (*por-goosht*) 〔形〕 肥胖的，肉多的，有膘的

~ شدن 肥胖，长膘

پرگوشتی 〔名〕 肥胖，肥，有膘

پرگوك (*pargook*) 〔名〕 宫殿

پرگوئی (*por-goo-ee*) 〔名〕 嘴碎，唠叨不休，健谈，滔滔不绝地讲

~ کردن 同上

پرگیروداار (*por-geero-dār*) 〔形〕 ①常出事的，多事的②乱轰轰的，嘈杂的

پرلا (*parelā*) 〔名〕 〈动〉大鹬，大冬鸡

پرلاف (*por-lāf*) 〔形〕 说大话的，吹牛的

پرلتاری 同 پرولتاری

پرلتاریا 同 پرولتاریا

پرلتاریائی 同 پرولتاریائی

پرلتر 同 پرولتر

پرلجن (*por-lajan*) 〔形〕 ①有淤泥的，有绿苔的；泥泞的②脏的

پرلیت Perlite 〔名〕 〈地〉珍珠岩

پرماجرا (*por-mājarā*) 〔形〕 风云变幻的，多事变的，惊险的

پرماس (*parmās*) 〔名〕 触摸，触及

پرماسش (*parmāsesh*) 〔名〕 触摸，触及；摸

~ کردن 同上

پرماسیدن (*parmāseedan*) 〔动〕 （根 پرماس ） 触摸，触及

پرمالو Permalloy 〔名〕 〈冶〉透磁合金

پرمان (*parmān*) 同 فرمان

پرماه (*parmāh*) 〔名〕木匠用的钻孔机

پرماه (*por-māh*) 〔名〕 圆月，满月

پرماهی 〔名〕 月圆

پرمايون (*por-māyoon*) 〔形、名〕 ①珍贵的，贵重的②富有者，富人

پرمایه (*por-māye*) 〔形〕 ①浓的，稠的，酽的②有学识的③资力雄厚的，有钱财的，富有的④重要的

~ آبگوشت 浓肉汤

~ چائی 浓茶，酽茶

~ خمیر 和得太稠的面团

~ مادهٔ گاو 产奶多的奶牛

پرمبالغه (*por-mobāleghe*) 〔形〕 大大夸张的，夸大的，夸大其词的

پرمحبت (~ *mahabbat*) 〔形〕 有感情的，和蔼可亲的，亲切的，慈爱的

پرمحصول (~ *mahsool*) 〔形〕 ①多产的②富有成果的

~ زمین 丰产田

~ کار 富有成果的工作

پرمداخل (~ *madākhel*) 〔形〕 很有收益的，有利的，收效大的

پرمدعا (~ *modda-ā*) 〔形〕 洋洋自得的；自负的，自命不凡的

پرمر (*parmar*) 同 برمر

پرمسئولیت (*por-masooliyyat*) 〔形〕 重要的，责任重大的，身负重任的

~ کار 重要的工作，举足轻重的事情

پرمشت (*parmosht*) 〔名〕 诱饵，圈套；（诱擒鸟兽用的）引诱物，囮子

پرمشغله (*por-mashghale*) 〔形〕 忙得不可开交的，没有空闲的

پرمشقت (*por-mashaghghat*) 〔形〕 艰苦的，艰难的

~ زندگی 艰难的生活

پرمصرف (*por-masraf*) 〔形〕 (商品)受用的，销路广的

~ کالاهای 受欢迎的商品，畅销货

پرمصیبت (~ *moseebat*) 〔形〕 多灾多难的

~ زندگی 多灾多难的生活，痛苦的生活

پرمعصیت (~ *ma'siyyat*) 〔形〕 有罪的，犯罪的；违章的，犯规的

پرمعنی (~ *ma'nee*) 〔形〕 ①内容深刻的，意义深远的，内容丰富的②深情的，有表情的

~ اشعار 内容深刻的诗篇

(~ اندرز) ~ نصیحت 语重心长的忠告

~ نگاه 深情的目光

پرمغز (~ *maghz*) 〔形〕 ①有头脑的；学识渊博的，博学的②(果仁)饱满的③内容丰富的④扎实的

~ مرد 知识丰富者，见多识广者

پرمکر (*por-makr*) 同 پرحیله

پرملال (~ *malāl*) 〔形〕 悲恸的

پرمنش (~ *manesh*) 〔形〕 ①高傲的，自负的②庄严的，威风的③聪明的，有学识的，优秀的

پرمنفعت (~ *manfa'at*) 〔形〕 很有利的，有利可图的

~ معامله 有利可图的买卖

پرمنگنات Permanganate 〔名〕 〈化〉高锰酸盐

پتاسیم ~高锰酸钾

دو پوتاس ~ 高锰酸盐

پرمو (ی) (*por-moo*) 〔形〕 ①毛的，多毛的，有茸毛的②(毛发等)粗浓蓬松的

پرمه (*parme*) 同 پرماه (*parmāh*)

پرمهارت (*por-mahārat*) 〔形〕 手艺高明的，手巧的，娴熟的

پرمهر (~ *mehr*) 同 پرمحبت

پرمی (~ *mey*) 〔形、名〕 ①斟满酒的②一种葡萄

پرمین Permian 〔名、形〕 〈地〉二叠纪(的)

پرمیوه (*por-meeve*) 〔形〕 结果的，果实累累的，多产的

پرن (*paran*) 同 پرند

پرناز (*por-nāz*) 〔形〕 ①娇滴滴的，娇气的②任性的

پرنازوغمزه (*por-nāzo-ghamze*) 同 پرناز

پرناك (*parnāk*) 〔形〕 长着羽毛的，羽毛似的

پرنان (*parnān*) 〔名〕 发霉的面包

پرنخوت (*por-nekhvat*) 〔形〕 ①高傲的，傲慢的②任性的，刚愎自用的

پرند (*parand*) 〔名〕 ①普通丝绸②刀光，剑光

پرندآور (~ *āvar*) 〔名〕 利剑，利刃

پرندك (*parandak*) 〔名〕 高地，小丘

پرندگان (*parandegān*) 见 پرنده

پرندوش (*parandoosh*) 〔名〕 前天晚上，前天夜里

پرنده (*parande*) 〔名、形〕 (复 پرندگان) ①鸟，飞禽，会飞的动物②会飞的，飞翔的③易挥发的

چراغ ~ (扑)灯蛾，飞蛾

مهاجر ~ 候鸟

~ پرسنل 飞行人员

~ مایع 挥发性液体

. پر نمیزند ~ 一片寂静。

پرنده شناس (~ *shenās*) 〔名〕 鸟类学家

پرنده شناسی 〔名〕 鸟类学，禽学

پرنده ماهی 〔名〕 飞鱼

پرنرم دار (*parenarmdār*) 〔形〕 有茸毛的，有细毛的

پرنس Prince 〔名〕 ①君主，君王②(王)太子；亲王

پرنسس Princess 〔名〕 ①皇后②公主③王妃

پرنسل (*por-nasl*) 〔名〕 子孙满堂的

پرنسیپ Principle 〔名〕 ①原则；原理②主义；道义③本原，源泉④天然的性能，本性⑤〈化〉素，要素

پرنشاط (*por-neshāt*) 〔形〕 高兴的，愉快的，欢乐的

چهره اش ~ و شاداب بنظر میرسد . 他显得精力充沛，朝气蓬勃。

پرنعمت (~ *ne'mat*) 〔形〕 富足的，繁荣的，富庶的

پرنعمتی 〔名〕 丰饶，丰富，奢华

پرنفس (~ *nafas*) 〔形〕 ①话多的，唠叨的，烦人的②有耐力的

پرنفسی 〔名〕 ①唠唠叨叨，絮繁②耐力

پرنقش (~ *naghsh*) 〔形〕 ①色调鲜艳的②五光十色的，绚丽的，花纹复杂的

پرنگ (*parang*) 〔名〕 ①(剑)光②(镶宝石的)刀剑

پرنگ (*perang*) 同 برنج

پرنگار (*por-negār*) 〔形〕 ①色彩缤纷的，绚丽的，花纹复杂的②(词藻)华丽的

~ باغ 美丽的花园

~ سخن 华美的词藻

پرنم (*por-nam*) 〔形〕 潮湿的，湿润的；含泪的，眼泪汪汪的

~ چشم 泪眼

پرنمك (~ *namak*) 〔形〕 ①盐多的，咸的②耐人寻味的，别有风味的，别俱一格的；标致的

~ دختر 长得标致的姑娘

پرنمکی 〔名〕 ①咸②标致，好看

پرننگ (~ *nang*) 〔形〕 可耻的，卑鄙的

پرنور (~ *noor*) 〔形〕 明亮的

~ ستارگان 明亮的星星

پرنون (*parnoon*) 〔名〕 优质丝织料子，锦缎

پرنیاز (*por-niyāz*) 〔形〕 急需的，穷的

پرنیان (*par-niyān*) 〔名〕 ①中国细丝绸，丝(织品)；花绸缎 ②细绸衣服 ③大马士革制的刀剑

پرنیخ (*parneekh*) 〔名〕 悬崖，峭石，光滑的石头

پرو (*peroo*) 〔名〕 秘鲁(拉丁美洲)

پرو (*perov*) 〔名〕 试穿(衣服)

~ اطاق 试衣室

~ کردن 试穿(衣服)

پرو (*parv*) 〔名〕 〈天〉昂(宿)星团；〈喻〉七巨头，七颗明星

پروا (*parvā*) 〔名〕 ①挂念，悬念，忧虑②害怕，担心，不安③关心，兴趣，在意

(از) داشتن ~ 关心，在意；害怕，担心

او از مشکلات هیچ پروائی ندارد . 他不怕任何困难。

~ کردن 担心，挂念，忧虑，关心；在乎，在意

ما را از دشمن پروائی نیست . 我们不怕任何敌人。

(~ نیست) . (~) ندارد ~ 不要紧；无所谓

مردم را باید بی ~ بسیج کرد . 要放手发动群众。

پروار Ⅰ (*parvār*) 〔形、名〕 ①喂肥的，养肥

هواپیما بموقع ~ کرد . 飞机准时起飞了。
آزمایش ~ کردن （飞机）试飞
با بال دیگری ~ کردن 借助

پرواز Ⅱ 〔名〕（盖房顶用的）板条

پروازه (*parvāze*) 〔名〕①婚礼时向新郎、新娘撒的彩纸②在新郎、新娘面前点燃的火堆（旧习俗）③旅行食品，干粮

گوش ~ 耳涡轮

پرواس Ⅰ (*parvās*) 〔名〕①触，摸，抚摸②磨削，磨光③解脱，得救

پرواس Ⅱ 〔名〕害怕，惊恐

پرواسیدن Ⅰ (*parvāseedan*) 〔动〕（根 پرواس）①触，摸，抚摸②磨削，磨光③解脱，得救

پرواسیدن Ⅱ 〔动〕（根 پرواس）害怕，惊恐

پرواضح (*por-vāzeh*) 〔形、副〕①明显的，清楚的，显然的②清楚地，显然地

پروانجات (*parvānejāt*) 见 پروانه Ⅲ 条

پروانچه (*parvānche*) 〔名〕①证明，证件②信使，报信者

پروانك (*parvānak*) 〔名〕①蛾②山猫，野猫，狞猫③送信者，使者

پروانگان (*parvānegān*) 见 پروانه Ⅰ 条

پروانه Ⅰ (*parvāne*) 〔名〕（复 پروانگان）①飞蛾，螟蛾，蝴蝶②信使，报信者

روز ~ 蝴蝶
شب ~ 扑灯蛾
ماخاون ~ 金风蝶
نخود ~ 小果蠹

پروانه Ⅱ 〔名〕〈技〉①活动螺旋，螺旋桨②飞轮调节器，控制器

کشتی ~ 轮船螺旋桨

的②肥壮的牲畜

~ گوسفند 肥羊，肉用羊
~ شدن 肥
~ کردن 把…喂肥

پروار Ⅱ 〔名〕凉台，夏天的敞屋，通风的房间

پرواربندی (~*bandee*) 〔名〕（把牲畜）喂肥

پرواری (*parvāree*) 〔形〕喂肥了的，肥壮的

~ دام 畜牧，畜牧业

پرواز Ⅰ (*parvāz*) 〔名〕飞，飞行

~ بدون توقف（~ یکسره）直达飞行
~ جمعی 编队飞行
~ جنگی 战斗飞行
~ در ارتفاع کم 低飞，在低空飞过指定地点
~ سفینهٔ فضائی 宇宙飞船的飞行
~ گوش 〈解〉耳涡
~ نابینا（~ بدون دید）〈航〉盲（目）飞（行），夜航
~ خط 飞行路线
دستگاه کنترل ~ هواپیما （地面的）飞行控制站
~ فوق العادهٔ 飞行津贴
قابل ~ (هواپیما) 适航的
به ~ آمدن（یا در آمدن）起飞
به ~ در آوردن 使起飞
خلبانان ما جتهای ساخت چین را به ~ در میآورند . 我国飞行员驾驶着本国制造的喷气式飞机飞上天空。
~ دادن 放，使飞
~ کردن（~ گرفتن）飞，飞行，起飞

هواپیما ~ 飞机螺旋桨

پروانه Ⅲ 〔名〕（复 پروانجات）①允许，准许②许可证，执照，通行证③〈史〉命令

بازرگانی ~ 商业许可证

صادراتی ~ 出口许可证

طبع و نشر ~ （官方审查的）出版许可证

عبور ~ 通行证

مأموریت ~ 工作证

مرخصی ~ 休假证明

مسافرت ~ 旅行证

وارداتی ~ 进口许可证

ورود ~ 入门证

چیزی را دادن ~ 允许，准许；颁发

صادر کردن ~ 颁发执照

پروانه‌ای 同 پروانه شکل

پروانه شکل (~*shekl*) 〔名〕〈植〉蝶形花科

گلهای ~ 蝶形花

پروانه وار 〔形〕①蝶形的②蝶形花的③象蝴蝶似的④爱得入迷的，追逐的⑤倾心爱慕的

پروانه واران 〔名〕〈植〉蝶形花科

پروبال (*paro-bāl*) 〔名〕①羽毛②长翅膀；行动自由③〈喻〉力量，能力

(~ گرفتن) ~ در آوردن 羽毛丰满；长翅；强壮；行动自由

(به) دادن ~ 鼓励，放任，放纵；让…随意行动

. باو ~ نمیدهند 不给他机会做…。

داشتن ~ 自已作主

زدن ~ 扑打翅膀

پروبلم Problem 〔名〕问题；症结

پروپا (*paropā*) 〔名〕①坚强，坚毅，坚韧②基础，根据③力量

از ~ افتادن 累，乏，疲倦；沉寂，不作声

. حرفش پروپائی ندارد 他的话毫无根据。

. چنین پروپائی برای هیچکس نیفتاده 这种机会别人还都没赶上过呢！

پروپاچه (*paropāche*) 〔名〕脚

کسی را گرفتن ~ 同某人争吵起来

پروپاقرص (*paropā-ghors*) 〔形〕①坚强的，坚毅的，有信念的；有原则性的②经常的，固定的

~ مشتری 老顾客，老主顾

. او آدم پروپاقرصی است 他是个坚定的人。

پروپاگاند Propaganda 〔名〕宣传，鼓动

کردن ~ 同上

پروپاگاندچی (*propāgānd-chee*) 同 پروپاگاند کننده

پروپاگاند کننده (~*konande*) 〔名〕宣传员，鼓动员

پروپاگاندیست Propagandist 同 پروپاگاند کننده

پروپان Propane 〔名〕〈化〉丙烷

پروپایه (*paropāye*) 同 پروپا ①，②

پروپوشال (*paropooshāl*) 〔名〕①羽毛②(沙发)垫子

. پروپوشالش ریخته است 他的垫子掉下来了；〈转〉他已背时了。

پروپی (*paroopey*) 〔名〕①基础，根基②坚固，稳定

پروپیل Propyl 〔名〕〈化〉丙基

الکل ~ 丙醇

پروپیلن Propylene 〔名〕〈化〉丙烯

پروتاکتینیم Protactinium 〔名〕〈化〉镤

پروتز Prosthesis 〔名〕①人工弥补术；弥补物(如假牙、假脚)②词首增添字母(或音节等)

پرورش ~ دندان 假牙

پروتست 同 پرتست

پروتستان 同 پرتستان

پروتستانی 同 پرتستانی

پروتکل Protocol 〔名〕①(条约等的)草案，草约；(外交)议定书；会谈记录(或备忘录)②礼仪；外交礼节

پروتل 同 پرتل

پروتن 同 پرتون

پروتوبرانس Protuberance 〔名〕①隆起，突出②隆起部，突出物

پروتوپلاسم 同 پرتوپلاسم

پروتوزوئر 同 پرتوزوئر

پروتوکسید Protoxide 〔名〕〈化〉一氧化物，氧化物

پروتوکل 同 پروتکل

پروتون Proton 〔名〕〈理〉质子，氕核

دستگاه تحریک ~ بوسیلهٔ امواج رادیوئی 质子同步加速器，同步稳相加速器

پروتئاز Protease 〔名〕〈生化〉朊酶，蛋白酶

پروتید Proteid 〔名〕〈生化〉蛋白质，朊

پروتئین Protein 〔名〕〈生化〉朊，蛋白质

~ اساسی عضله 〈生化〉肌浆球蛋白

پرور (*parvar*) ① پروریدن 的根②可做构词后缀，如：~ تن ، ~ رعیت 等。

پروراندن (*parvarāndan*) 〔动〕(根 پروران) ①教育，培育，抚育，照料②培植，驯育，喂养，养殖③孕育，酝酿(某种思想)④存放，泡制⑤发展，展开

آرزوی خام در سر ~ 想入非非

او نمیتواند این مطلب را بپروراند. 这个问题他未能考虑成熟。

معلمین میکوشند شاگردان خود را خوب بپرورانند. 教师们努力把自己的学生培养成人。

زنجبیل را در شکر میپرورانند. 他们把姜用糖渍起来。

پروردگار (*parvardegār*) 〔名〕①〈宗〉造物主，真主，上帝②教育者，抚育者

پروردن (*parvardan*) 〔动〕(根 پرور) 同 پروراندن

پرورده 〔形〕①受到教育的，得到培养的，驯养的②可做构词后缀，如：شکر ~ ، زنجبیل ~ ، دست ~ 等

پروراندن 同 ~ کردن

پروردین (*parvardeen*) 同 فروردین

پرورش (*parvaresh*) 〔名〕①教育，培养，抚育，养育，照料②培植，驯育，繁殖③孕育，酝酿④存放，泡渍

~ اطفال 教育孩子

~ زنبول عسل 养蜂

~ و تربیت حیوانات 驯养动物

~ دادن 教育，培养，抚育，养育，照料，培植，驯育，繁殖，孕育，酝酿

باید جوانان را با روحیهٔ انقلابی ~ داد. 要用革命精神去教育青年人。

معلم ذوق نقاشی او را ~ داده است. 教师培养了他对绘画的兴趣。

قوهٔ ابتکار را ~ دادن 培养首创精神(积极性)

~ یافتن (~ دیدن) 受教育，受照料，被培养，受训练

پرورش آموز 〔名〕教员，教师，教养者

پرورشگاه (*~gāh*) 〔名〕 ①教养所，保育院；托儿所②温床

~ بچه های سر راهی 育婴堂

~ ماهی 渔场；养鱼场

~ یتیمان 孤儿院

پرورنده (*parvarande*) 〔名〕 ①教养员，保育员②辅导者，培植者，养殖者

پروریدن (*parvareedan*) 〔动〕 （根 پرور） 同 پروراندن

پروز I (*parvaz*) 〔名〕 ①衣服的边②花补钉

پروز II 〔名〕 ①出身，家谱，系谱②族，代，后裔

پروزن (*par-vazn*) 〔形、名〕 ①轻如羽毛的②〈体〉(拳击、摔角等的)次轻量级

~ کشتی گیر 次轻量级摔角选手

پروزن (*parvezan*) 同 پرویزن

پروژسترون Progesterone 〔名〕 〈药〉孕（甾）酮，孕激素

پروژکتور Projector 〔名〕 探照灯；(电影)放映机；幻灯

~ اسلاید 幻灯机

پروژه Project 〔名〕 ①计划，草案，方案②设计图案

~ فنی 技术(设计)草案

پروس Prussia 〔名〕 〈史〉普鲁士

پروسانتاژ Percentage 〔名〕 百分比，百分数，比率

پروستات Prostate 〔名、形〕 〈解〉前列腺（的）

پروسعت (*por-vos'at*) 〔形〕 非常辽阔的，非常宽敞的

پروسیات Prussiate 〔名〕〈化〉氰化物，亚铁氰化物，铁氰化物

پروسیک : ~ اسید 〈化〉氢氰酸

~ نمک اسید 〈化〉氰化物，亚铁氰化物；铁氰化物

پروفسور Professor 〔名〕 教授

پروفسیونل Professional 〔形〕 职业(性)的

پروفیل Profile 〔名〕 ①侧面(相)，侧相，侧影，半面相②〈建〉截面，断面

پروفیلاکسی Prophylaxis 〔名〕 防病法，预防

پروکئین Procaine 〔名〕 〈药〉普鲁卡因（一种局部麻醉药）

پروگرام Program 同 پرگرام

پروگراسر Programmer 〔名〕 （自动控制）程序编制员；程序设计器

پرولاکتین Prolactin 〔名〕 〈生化〉催乳激素

پرولتاری 〔形〕 无产阶级的

پرولتاریا Proletariat 〔名〕 无产阶级

~ دیکتاتوری 无产阶级专政

~ بزرگترین طبقه در تاریخ بشریت است. 无产阶级是人类历史上最伟大的一个阶级。

پرولتاریائی 〔形〕 无产阶级的

~ انترناسیونالیسم 无产阶级国际主义

~ انقلاب 无产阶级革命

~ تئوری انقلاب 无产阶级革命理论

پرولتر Proletaire 〔名〕 无产者

پرولترهای سراسر جهان متحد شوید ! 全世界无产者联合起来！

پرولتری 〔形〕 无产者的，无产阶级的

پرولیفراسیون Prolifration 〔名〕 扩散

~ ذره‌ای 核扩散

پرومتازین Promethazine 〔名〕 〈化〉异丙嗪

پرومتئم Promethium 〔名〕〈化〉钷

پرونده (*parvande*) 〔名〕①档案，卷宗，案卷②案子③事，老底④包袱；包裹，行囊

~ اجرائی 〈法〉执行票

~ استخدامی 身分证明

~ کردن 入档（案）

پرونده‌اش پیش من است. 他的老底子我都清楚。

پرونده سازی 〔名〕（对…）捏造，伪造；陷害

پرووکاتور Provocateur 〔名〕奸细；挑拨离间者；坐探，内奸

پرووکاسیون Provocation 〔名〕奸细行为；挑拨离间

پروه (*parva*) 〔名〕①战利品，缴获物②夜间戴的面纱

پرویختن (*parveekhtan*) 〔动〕（根 پرویز）筛，过罗

پرویز (*parveez*) 同 پرویزن

پرویزن (*parveezan*) 〔名〕筛子

پرویزنی 〔形〕筛形的

~ استخوان 〈解〉筛骨

پرویزیدن (*parveezeedan*) 同 پرویختن

پروین (*parveen*) 〔名〕〈天〉昂（宿）星团；〈喻〉七巨头，七颗明星

پره (*parre*) 〔名〕①片，瓣②（桔子的）瓣③轮翼，辐条④（轮）齿⑤桨叶片，螺旋桨⑥（琴）键⑦翼⑧边陲⑨小轴⑩〈建〉齿形缘饰⑪一圈人

~ آسیاب 风磨的轮翼

~ بینی 鼻翼

~ پرتقال 桔子瓣

~ چرخ 车轮辐条，蹼轮

~ دولاب 水车轮的叶片

~ قفل 锁片

~ کشتی 轮船螺旋桨，推进器

~ گوش 耳唇

~ هواپیما 飞机螺旋桨叶片

~ زدن (~ کشیدن) 围起，圈起来，站成一圈

~ ~ کردن 掰成碎瓣

پره پو (*~poo*) 同 پرسشت

پره‌لا (*~lā*) 〔名〕〈动〉鹞

پرهنر (*por-honar*) 〔形〕有天才的，多才多艺的；艺术水平高的

پرهوس (*~havas*) 〔形〕入迷的；有情的，多欲的，有情欲的

پرهول (*~ howl*) 同 پرهیبت

پرهون (*parhoon*) 〔名〕①（环绕日、月等的）晕②项圈，项链，手镯

پرهیاهو (*por-hayāhoo*) 〔形〕喧哗的，不安静的，吵吵嚷嚷的

پرهیبت (*~heybat*) 〔形〕①可怕的②动人心弦的

پرهیجان (*~ hayajān*) 〔形〕激动的，激情的

پرهیختن (*parheekhtan*) 〔动〕（根 پرهیز）①节制，提防，避免②戒，斋戒，忌食③教育，教养

پرهیروویر (*por-heero-veer*) 〔形〕慌慌张张的，神色慌张的，忙乱的

پرهیز (*parheez*) 〔名〕①节制，避免②〈医〉戒，戒绝，忌食，禁忌（的饮食）③小心，谨慎，警惕性④纯结，贞洁，一尘不染；正直，清廉

~ دادن 使小心；节制，禁忌

~ داشتن (در ~ بودن) (از) 有节制，

戒绝；(饮食)有禁忌；适可而止

شکستن ~ 开斋，不忌食

کردن ~ 提防，避免，戒绝，节制，抑制；忌食

از تکبر ~ کنید ! 力戒骄傲！

از خوردن گوشت باید ~ کنید . 您应忌吃肉食。

تشکیلات دولتی و حزبی باید از کاغذ بازی ~ نمایند . 党和国家机关要避免文牍主义。

پرهیزاندن (*parheezāndan*) 〔动〕（根 پرهیزان）让…小心，警告，预防

پرهیزانه (*parheezāne*) 〔形、名〕①禁忌的，忌食的②饮食制度

غذای ~ 规定禁忌的饮食

پرهیزدانه (*parheez-dāne*) 〔名〕避孕剂

پرهیزکار (*~kār*) 〔形〕①有节制的，适度的，适可而止的②戒绝…的③规规矩矩的，有贞操的，清廉的④禁欲的⑤小心谨慎的

پرهیزکاری 〔名〕①有节制，适度，适而可止②戒绝，忌食③守规矩，贞操，清廉④禁欲⑤小心谨慎

پرهیزگار (*~gār*) 同 پرهیزکار

پرهیزگاری 同 پرهیزکاری

پرهیزیدن (*parheezeedan*) 〔动〕（根 پرهیز）提防，避免，戒绝，节制，抑制；忌食

پری I (*paree*) 〔名〕①仙女，女妖②美女，美人

دریائی ~ 女妖；(大洋中的)女神

پری II 同 پریر

پری (*poree*) 〔名〕满，盈

پری Prix 〔名〕(比赛中的)优胜奖，奖品

پریاخته (*por-yākhte*) 〔形〕〈生〉多细胞的

موجودات ~ 多细胞组织

پری افسا(ی) (*paree-afsā*) 〔名〕法师，魔法家，驱妖降魔的人

پری بند (*~band*) 同 پری افسا(ی)

پری پیکر (*~peykar*) 〔形〕体态优美的，天仙似的

پریتونیت Peritonitis 〔名〕〈医〉腹膜炎

پری چهر(ه) (*paree-chehre*) 〔形〕长相漂亮的，貌似天仙的

پری خوان (*~khān*) 〔形、名〕①引来恶魔的②被魔人，法师

پری دار (*~dār*) 〔形、名〕①着魔的，妖魔附体的②魔法家

پری داری 〔名〕①着魔，妖魔附体②妖术

پریدگی (*pareedegee*) 〔名〕①消失，褪(色)，失(色)②(盘碟)破边，破口

رنگ ~ 失色，褪色

لب بشقاب ~ 盘子的破口

پریدن (*pareedan*) 〔动〕（根 پر）①飞，飞行，飞起②跳，跳跃，跳起③挥发④颤，跳

از بالای دیوار پایین ~ 从墙上跳下

از جا ~ 跳起，一跃而起

روی . . . ~ 跳过…，跃过…

ماهی از آب بیرون پرید . 鱼儿跃出水面。

چشمش میپرد . 他眼皮老是跳。

خوابم پرید . 我已没有睡意。

پریدو Peridot 〔名〕〈矿〉橄榄石

پریده رنگ (*pareede-rang*) 同 رنگ پریده

پریر (*pareer*) 同 پریروز

پری رخ (*paree-rokh*) 同 پری چهر

پریرو(ی) (~*roo*) 同 پری چهر

پریروز (*pareerooz*) 〔名、副〕 前天

پریز (*pareez*) 同 پرویزن

پریز Prise 〔名〕 〈电〉管口，接头，插头

~ دوشاخه 电插头，电插销

پری زاد (*paree-zād*) 〔名、形〕 ①小天使，仙女②仙女般的，天仙的

پری زاده 同 پری زاد

پریزن (*pareezan*) 同 پرویزن

پریزیدنت 同 پرزیدنت

پریزیدیم Presidium 〔名〕 主席团；常务委员会

پریسکپ Periscope 〔名〕 潜望镜

پریش (*pareesh*) 同 پریشان

پریشان (*pareeshān*) 〔形〕 ①分散的，零乱的，稀疏的②散乱的，乱蓬蓬的③紊乱的，杂乱的，理不成章的④烦乱的，不安的，心神恍惚的⑤穷的，窘的

~ اوراق 零乱的文件；散页

~ بخت 厄运

~ زلف 乱蓬蓬的发辫

~ سخن 语无伦次的话，胡说

~ فکر 紊乱的思绪

~ شدن 分散，零乱，散乱，紊乱，理不成章；烦乱，不安

او از شنیدن این خبر ~ شد . 他听到这一消息后心神不安。

~ کردن 分散，弄散，弄乱，扰乱，使…紊乱，使…不成条理；使…不安

~ گفتن 语无伦次，前言不搭后语

پریشان حال 〔形〕 ①心情烦乱的，心绪不佳的，心神恍惚的；苦恼的，漫不经心的②困难的，患难之中的，境况不佳的

پریشان حالی 〔名〕 ①心烦意乱，心绪不佳，心神恍惚；苦恼，漫不经心②困难，忧患，境况不佳

دوست آن باشد که گیرد دست دوست در ~ و درماندگی . 〈谚〉患难知真交。

پریشان حواس (~*havās*) 〔形〕 ①心神不安的，情绪不好的②心神不定的，漫不经心的

پریشان خاطر (~*khāter*) 〔形〕 受惊的，扰动的，焦急的，不安的

پریشان خیال (~*khiyāl*) 〔形〕 ①窘的，无所措手足的；沮丧的②心神不定的，漫不经心的

پریشان دل (~*del*) 〔形〕 难受的，痛苦的

پریشان روزگار (~*roozgār*) 〔形〕 困难的，忧患的，境况不佳的

پریشان فکر (~*fekr*) 〔形〕 ①心神不定的，漫不经心的②不安的

پریشانی (*pareeshānee*) 〔名〕 ①分散，零乱，稀疏②蓬乱，散乱③紊乱，杂乱④困难，忧患⑤心神不安，难过

پریشانیدن (*pareeshāneedan*) 〔动〕（根 پریشان）分散，弄散，弄乱，扰乱，使…紊乱，使…不成条理；使…不安

پری شاهرخ (*paree-shāhrokh*) 〔名〕 〈动〉黄鹂，金莺

پریشب (*pareeshab*) 〔名、副〕 前天晚上

پریشن (*pareeshan*) 同 پریشان

پریشیدن (*pareesheedan*) 〔动〕（根 پریش）分散，零乱，散乱，紊乱，理不成章；烦乱，不安

پری صورت (*paree-soorat*) 同 پری چهر

پری طلعت (~tal'at) 同 پری چهر

پری فش (~fash) 同 پری وش

پری کاردیت Pericarditis 〔名〕〈医〉心包炎

پریم Prime 〔名〕数学上的一种符号“′”，如A′

پریمور Primevere 〔名〕〈植〉樱草属

پریموس Primus 〔名〕一种燃烧汽化油的炉子（专利商标名）

پری وار (paree-vār) 同 پری وش

پریود Period 〔名〕时期，阶段

پری وش (paree-vash) 〔形、副〕天仙似的，天仙似地

پز (paz) ① پختن 的根②可做构词后缀，如：~ صابون ، شیرینی ~ 等

پز Pose 〔名〕①姿态，姿势，仪表②忸怩作态，作姿态，装腔作势，伪装

 ~ عالی (و) جیب خالی 〈谚〉仪表不凡，囊中无物

 ~ دادن 装腔作势，故作姿态，摆姿势

 ~ گرفتن 端架子，摆架子，故作姿态

پزا (pazā) 〔形〕易熟的，容易煮的；嫩的

پزاندن (pazāndan) 〔动〕（根 پزان）煮熟，弄熟

پزاوه (pazāva) 〔名〕（烧石灰、砖瓦、陶器的）窑

پزائی (pazā-ee) 〔名〕好煮，易熟

پزش (pazesh) 〔名〕烹调，煮，蒸

پزشك (pazashk) 〔名〕〈罕〉枭

پزشك (pezeshk) 〔名〕医生，大夫

 ~ پا برهنه 赤脚医生

 ~ چاچول باز 江湖医生

 ~ دست بکار 开业医生

 ~ زبان باز و شارلاتان 庸医；江湖医生

 ~ قانونی 法医

 ~ مجاز 自已学成的医生，行医者

 ~ معالج 主治医生

 ~ مقیم 住院医生

 افسر ~ نیروی هوائی 航空军医

 تحقیقات ~ قانونی 验尸

 سر ~ 主治医生，军医；军医主任

 به ~ مراجعه کردن 找医生看病

 دستور از ~ گرفتن 遵照医嘱

پزشك خانه (~khāne) 〔名〕门诊所，医院，药房

پزشك دستیار (~dastyār) 〔名〕医助

پزشکی (pezeshkee) 〔形、名〕①医生的，医务的②医学③行医

 ~ آزمایشی 实验医学

 دانشکدهٔ ~ 医学院

 ~ کردن 行医

پزشك یار (pezeshk-yār) 〔名〕医助

پزنده (pazande) 〔名〕煮…的人，烹调者

پزوائی (pozvā-ee) 〔形〕①无能的②无用的，用不上的

پزیتیف Positive 〔名、形〕①〈摄〉正片，正象②明确的，实在的，确实的③（电池的）阳极板④〈数〉正数

پزیدن (pazeedan) 同 پختن

پزیسیون Position 〔名〕①位置，地位，方位②立场，态度③阵地④体态，体型

پژ (pajh) 〔名〕山隘，小丘，坎坷之地

پژ (pojh) 〔名〕雪粒

پژاگن (pajhāgen) 〔形〕不洁的，肮脏的；化脓的

پژاوند (pajhāvand) 〔名〕①洗衣槌②门闩，

门栓

پژمان (*pejhmān*) 〔形〕 ①郁郁不乐的，悲哀的，无精打采的，萎靡不振的 ②蔫的，枯萎的，憔悴的

پژمراندن (*pejhmorāndan*) 〔动〕 (根 پژمران) 使枯萎，使憔悴

پژمردگی (*pejhmordegee*) 〔名〕 ①干枯，枯萎，凋谢②黄瘦，憔悴③〈转〉抑郁，无精打采，萎靡不振④老朽

پژمردن (*pejhmordan*) 〔动〕 (根 پژمر) ①干枯，萎谢，凋谢②黄瘦，干瘪③抑郁，无精打采④朽

پژمرده (*pejhmorde*) 〔形〕 ①干枯的，枯萎的，萎谢的②黄瘦的，干瘪的③抑郁的，萎靡不振的④老朽的

~ ساختن (~ کردن) 使…枯萎，使…憔悴

~ شدن 枯萎，憔悴，凋谢

این گل ~ شده است . 这朵花凋谢了。

پژمریدن (*pejhmoreedan*) 同 پژمردن

پژند (*pajhand*) 〔名〕 〈植〉药西瓜

پژواك (*pejhvāk*) 〔名〕 回声；〈无〉回波，反射波

پژول (*pajhool*) 〔名〕 ①榛，榛实②踝骨，腕骨

پژولانیدن (*pejhoolāneedan*) 〔动〕 (根 پژولان) ①使抑郁，折磨②使枯萎，使凋谢

پژولیدن (*pejhooleedan*) 〔动〕 (根 پژول) ①萎靡不振，憔悴②询问，调查③难住，困惑，惆怅

پژولیده (*pejhooleede*) 〔形〕 ①萎靡不振的，憔悴的②询问的，调查的③难住了的，困惑的④惆怅的

پژوم (*pajhoom*) 〔形〕 ①可邻的，不幸的②穷困的③可疑的，靠不住的

پژوه (*pejhooh*) ① پژوهیدن 的根②可做构词后缀，如：~ دانش

پژوهش (*pejhoohesh*) 〔名〕 ①寻找，打听②调查，研究，探索，探求③〈法〉搜查，搜索④〈法〉审理上诉案件，重审，侦察

~ علمی 科学研究

~ خواستن 上诉

پژوهش خواسته (~*khāste*) 〔名〕 〈法〉诉讼案

پژوهش خوانده (~*khānde*) 〔名〕 〈法〉被告(人)

پژوهش خواه (~*khāh*) 〔名〕 〈法〉原告，起诉人

پژوهش خواهی 〔名〕 〈法〉上诉，起诉

پژوهش گاه (~*gāh*) 〔名〕 ①科学研究院，研究所②实验室

پژوهشگر (~*gar*) 〔名〕 科研人员，学者

پژوهنده (*pejhoohande*) 〔形、名〕 ①寻找…的，打听…的②调查…的，探索…的，探求…的③〈法〉侦查…的④询问者，调查者，打听者

پژوهیدن (*pejhooheedan, pojhooheedan*) 〔动〕 (根 پژوه) ①寻找，打听②调查，研究，探索，探求③搜查，搜索；追究④〈法〉审理，侦查

پژوین (*pajhveen*) 〔形〕 不洁的，脏的

پژهان (*pojh-hān*) 〔名〕 ①竞赛②妒忌③羡慕，眼红

~ بردن 同上

پس (*pas*) 〔名、副、介〕 ①后面，背面，背部②以后，然后，后来③那么，这样，因而，这么说来④除…之外

از ~ 在…之后

از این ~ 此后，今后

~ از آنکه (یا اینکه) 在…之后

~ از آنکه همه رفتند ، با هم صحبت کردیم .
大家走后，我们便谈起来了。
~ از دو سال 两年后
~ از ظهر 午后
~ آنگه 那么，在那种情况下；为此
~ پرده 幕后
~ خانه 屋后，房后
~ دیوار 墙后
~ زانو 腿肚子；火腿
~ سر 后脑勺
~ گردن 后脖颈
~ و پیش 前前后后，先后
از این ~ 今后，从此以后，将来
از ~ من 在我后面
در ~ هم (در ~ یکدیگر) 一个接一个
~ افتادن (~ ماندن) 落后，拖欠，延误，滞留
او بیهوش شده ~ افتاد . 他昏倒了。
~ آمدن 返回，回来
از ~ آمدن (در ~ آمدن) 跟在后面，尾随
تو برو ، من از پست میآیم . 你先走，我跟着就来。
از ~ کسی (چیزی) برآمدن 应付，对付；胜任
او نمیتواند از ~ این کار برآید . 这件事他应付不了。
~ آوردن 带回，带来
~ انداختن 存钱，储存；延期付款，拖欠；延期，拖延；生孩子，留后嗣
~ گوش انداختن 充耳不闻，当耳边风；疏忽，忽视；遗忘

~ بردن 换位，赢回输掉的（钱或棋局）
~ خواستن (~ طلبیدن) 要回，索回
~ خواندن 召回，要回
~ دادن 归还，退还，偿还；背书，准备功课；渗水；反抗，对抗
او کلیهٔ وجوه را ~ داد . 他已全数归还。
بدی را عوض بدی ~ نده . 勿以恶抗恶。
آب ~ دادن 漏水，渗漏
نم ~ دادن 渗水
این کوزه نم ~ میدهد . 这个罐子渗水。
او نم ~ نمیدهد . 他很吝啬。
درس را ~ دادن 背诵课文；答题
در ظرف نیم ساعت همه درسهای خود را ~ دادند. 他们在半小时内就把课文都记住了。
~ رفتن 回去，退步，倒退
~ زدن 拉开，拉过去；拆，拆散，退回，追回；(水位)下落；发生后冲
پرده را ~ بزنید ! 把窗帘拉开！
آب ~ زد . 水退了。
~ پا شدن 倒退，退着走，倒行
~ کردن 挤开，挤倒一边；拉开
~ دست کردن 储存，储藏
~ کشیدن 后退；往后拉
~ گرفتن 收回，带回，拿回；恢复；检查(功课)，问
او حرف خود را ~ گرفت . 他把说出的话收回了。
معلم درس امروز را ~ نگرفت . 老师今天没检查功课。
جنسی که فروخته شد ~ گرفته نمیشود .
货物售出，概不退换。

~ ماندن 落后，掉队

~ نشاندن 逼…退却，让…后退

~ نشستن 撤退，退却，后退；(水位)下落，下降

زانو نشستن ~ 沮丧，垂头丧气

~ نهادن （身后）遗留

باد ابرها را (به) ~ كوهها راند . 风把乌云吹到了山后。

~ شما كه هستيد ؟ 那你到底是谁呀?

~ مرا صدا زده گفت . . . 后来他叫着我说…

پس (*pos*) 〔名〕〈旧〉男孩，儿子

پساب (*pasāb*) 〔名〕①沉淀物，废物；渣滓，泔水；剩饭残羹②冲得清淡的水(如茶水)

~ چايى 茶脚(喝到最后的茶水)

~ ظرفشوئى 洗碟子的(脏)水

~ گلاب 清淡的玫瑰水

پسابش (*pasābesh*) 〔名〕 脱水，去水

پسابيدن (*pasābeedan*) 〔动〕 (根 پساب)脱水，去水

پساپيش (*pasāpeesh*) 同 پس و پيش

پساچين (*pasācheen*) 〔名〕 树上未摘净的果子；树上留下最后摘的果子

پسادست (*pasādast*) 〔名〕 ①借贷，赊②赊购交易

پس افت (*pas-oft*) 〔名〕 ①欠款，债；未付的(积欠的)尾数②积累，积存

~ مالياتى 欠付的税款

~ داشتن 有积欠

پس افتاده (*pas-oftāde*) 〔形〕 ①拖欠的，到期未交的②落后的，走在后面的

~ اجاره بهاى 欠付的租金

~ ماليات 欠交的税

پساك (*pesāk*) 同 بساك

پساميت Psammite 〔名〕〈地〉砂屑岩

پس انداز (*pas-andāz*) 〔名〕 储蓄，储存的钱，积攒，节余

~ دفترچهٔ حساب 银行存折

~ صندوق 储蓄箱，储蓄所

~ كردن 储蓄，储存，积攒

شما ماهى چند ~ ميكنيد ؟ 你一个月储蓄多少钱?

پس اندازنده (*pas-andāzande*) 〔名〕〈口〉父亲

پس اندازى (*pas-andāzee*) 〔名〕 储蓄，储存；积攒，节余

پس انديش (*pas-andeesh*) 〔形〕 想得远的，深谋远虑的

پس آنگاه (*~āngāh*) 〔副〕 然后

پساوند (*pasāvand*) 〔名〕①后缀，如："شاهوار"中的"وار"，"دشتبان"中的"بان"②韵脚

پساويدن (*pasāveedan*) 〔动〕(根 پساو) 触摸，抚摸

پس آهنگ I (*pas-āhang*) 〔名〕 ①马掌，马蹄铁②鞋掌

پس آهنگ II 〔名〕 ①马群中最后的马②后卫，殿军

پس آينده (*~āyande*) 〔名、形〕 ①后来者，跟随者②随后的，后来的，继…之后的

پس پايكى (*~pāyekee*) 同 پس پسكى

پس پريروز (*~pareerooz*) 〔名、副〕 三天前，大前天

پس پريشب (*~pareeshab*) 〔名、副〕大前天晚上

پس پسان پريروز (*~pasān-pareerooz*) 〔名、副〕

四天前

پس پسان پریشب (~*pasān-pareeshab*) 〔名、副〕四天前晚上

پس پسان فردا (~*pasān-fardā*) 〔名、副〕四天后

پس پسکی (~*pasakee*) 〔名〕 后退

رفتن ~ 后退，倒退

پست (*past*) 〔形、副〕 ①低的，低下的②低级的，低贱的，卑鄙的，下流的③低劣的，质地差的④(声音)不高的⑤被打倒的⑥艰难的(如生活)

~ آواز 低声

~ باصدای 小声地

~ دشمن 卑鄙的敌人

~ رفتار 卑鄙行为

~ زمین 低地

~ فلزات 贱金属(指铁、铅等)

! باد ~ 打倒！

شدن ~ 低，降低，缩小；低贱，不值一提；压低(嗓门)，静下来；垮台

شمردن ~ 看不起，小看，藐视

کردن ~ 把…降低，缩小；弄微弱；看不起，藐视；打倒

شعله را ~ کردن 把火焰弄得微弱

! خودرا ~ کن تا بلند شوی 〈谚〉以屈求伸

! صدایت را ~ کن 小声点！

. این یک ~ تر از آن یکی است 这个比那个更差。

پست I Post 〔名〕 邮政(制度)；邮寄；邮件；邮筒

~ خارجی 国外邮政

~ داخلی 国内邮政

~ زمینی 平信，平寄

~ هوائی 航空邮递

~ اتوبیل 邮车

اداره ~ و تلگراف 邮电局

با ~ (به وسیله ~) 邮寄

با اولین ~ (با ~ آینده) 由下一班回程邮递带回；即刻回信

~ پول 邮费，邮资

~ تمبر 邮票

~ دفتر 邮局

~ رئیس 邮政局长

~ صندوق 邮筒，信箱

~ فراش 邮递员

~ منشی 邮局办事员

وزارت ~ و تلگراف و تلفن 邮电部

نامه ایکه پول ~ آن قبلاً پرداخته شده باشد 邮资已付的信函

به ~ دادن 邮寄

~ کردن 邮寄

. امروز ~ نیست 今天无邮政班次。

پست II 〔名〕 ①职务，岗位②〈军〉岗哨，站

~ آئینه 返光信号站

~ امدادی 急救站

~ چراغ 光测站

~ دیدبانی 观察站，哨所

~ سرحدی 边防哨所

~ سمعی 探听站，监听站

~ فرستنده 传送站

~ فرماندهی 指挥所

~ مقدم 前哨

~ مواظبت 潜伏哨，观察所
~ نشان کنندهٔ صوت 测音站
از ~ برداشتن 撤哨，撤职
~ گذاشتن 设哨，布哨

پستا (*pastā*) 〔名〕 ①保存，准备，储备，储存②顺序，次序
~ کردن 保存，准备，储备

پستادست (*pastādast*) 同 پسادست

پستال Postal 〔形〕 邮政的，邮寄的
~ کارت 明信片

پستان (*pestān*) 〔名〕 ①乳房②乳，奶
~ (درد ، ورم) آماس 〈医〉乳腺炎
~ غدهٔ 乳腺
~ نوك 乳头，奶头
~ کردن (妇女分娩后)出奶
~ به دهان بچه گذاشتن 给孩子喂奶，哺乳
~ گرفتن (یا مکیدن) 吮奶，吸奶
~ مادر را گاز گرفتن (یا گزیدن) 吃了奶忘了娘；忘恩负义

پستانبند (*~band*) 〔名〕 乳罩
~ لائی （垫在胸罩里的）球形织物（或橡皮）衬垫

پستاندار (*~dār*) 〔形、名〕 ①〈动〉哺乳类的②哺乳动物
~ حیوانات 哺乳动物
~ مبحث 哺乳动物学

پستانداران 〔名〕 〈动〉哺乳动物
~ اولیه 〈动〉单孔目动物
~ عالی 〈动〉灵长目（包括人、猿等）

پستان درد (*~dard*) 〔名〕 〈医〉乳腺炎

پستانك I (*pestānak*) 〔名〕 ①(奶瓶的)橡皮奶头②(枪炮的)栓，火门
~ تفنگ 枪的保险栓
~ چخماق 枪的撞针尖

پستانك II 〔名〕 〈植〉沙棘，花楸果(树)，胡颓子属

پستانی (*pestānee*) 〔形〕 乳房的，乳头状的

پست آواز (*past-āvāz*) 〔形〕 低声的，低音的，低调的
~ آلات موسیقی 低音乐器

پستائی (*pastā-ee*) 〔形、名〕 ①保存起来(的)，储备好(的)，储存(的)②(衣服的)裁剪
~ کردن 保存，储备，储存

پست چی (*post-chee*) 〔名〕 邮递员

پستخانه (*~khāne*) 〔名〕 邮局
~ صحرائی 〈军〉战地邮站
~ مرکزی 邮政总局

پست رستانت Poste restante 〔名〕 ①（信封上的附注）留局待领邮件②(邮局的)待领邮件科；待领邮件业务

پست فطرت (*past-fetrat*) 〔形、名〕 ①卑鄙的，低贱的，下贱的②小气的，吝啬的③下贱货；吝啬鬼

پست فطرتی 〔名〕 ①卑鄙，低贱，下贱②小气，吝啬

پست قامت (*~ ghāmat*) 〔形〕 矮个子的，矮的

پست قد (*~ghad*) 同 پست قامت

پستك (*pastak*) 〔名〕 毡制背心

پستنک (*pestanak*) 同 پستانک II 条

پست نهاد (*past-nehād*) 〔形〕 卑劣的，不正派的

پستو (*pastoo*) 〔名〕 后室，储藏室

پست و بلند (*pasto-boland*) 〔形〕 高高低低的，

崎岖不平的，坎坷不平的

پسته (*peste*) 〔名〕 阿月浑子果；阿月浑子树

~ خندان 开裂的阿月浑子果；〈诗〉合不上咀的，嫣然一笑

~ زمینی 花生

~ وحشی 〈植〉笃耨香

مغز ~ 阿月浑子果仁

پسته‌ای 〔形〕 ①青豆色的，嫩绿色的②含有阿月浑子果仁的

پسته دهان (~ *dahān*) 〔形〕 〈诗〉樱桃小口的

پسته شکن (~ *shekan*) 〔名〕 夹碎坚果的钳子

پست همت (*past-hemmat*) 〔形〕 小气的，小心眼的；卑鄙的；无远大抱负的

پستی (*pastee*) 〔名〕 ①低，低下②低级，低贱，卑鄙，下流③低地

~ و بلندی (روزگار) 坎坷不平，（生活中的）沉浮，盛衰

~ گرفتن 沉沦

پستی (*postee*) 〔形〕 邮政的

امانت ~ 邮政包裹

برات ~ (حوالهٔ ~) 邮政汇票，汇款

پاکتهای ~ سرباز 开口邮件

پاکتهای ~ سربسته 封口邮件

کارت ~ 明信片

کاغذ ~ 信纸

گیرندهٔ نامهٔ ~ 受信人，收信人

مرسولات ~ 邮寄品

نرخ ~ 邮费

پس خور (*pas-khor*) 同 پسخورده

پس خورد (~ *khord*) 同 پسخورده

پسخورده (~ *khorde*) 〔名〕 残羹剩饭

پسدار (*pasdār*) 〔名〕 〈体〉后卫

پس‌درد (*pas-dard*) 〔名〕 产后痛，腰疼

پس‌دست (~ *dast*) 〔名〕 储备，储备品

پس‌دستی 〔名〕 储备

~ کردن 同上

پس‌دوزی (~ *doozee*) 〔名〕 缭边，锁缝；上里子

~ کردن 同上

پس‌دید (~ *deed*) 〔名〕 〈心〉余象，余感

پسر (*pesar*) 〔名〕 ①儿子，男孩②少年，青年

~ ارشد 长子

~ برادر 侄子

~ خواهر 外甥

~ داماد 外孙

~ دختر 外孙

~ شوهر 前夫之子

او ~ کیست ؟ 他是谁的孩子？

نورسیده ~ است یا دختر ؟ 生的是男孩还是女孩？

پسراندر (~ *andar*) 〔名〕 晚儿子，继子

پسرانه (*pesarāne*) 〔形〕 男子的

مدرسهٔ ~ 男校

پسربچه (*pesar-bache*) 〔名〕 少年，男孩，小家伙

پسر برادر (~ *barādar*) 〔名〕 侄子

پسر خالو (~ *khāloo*) 同 پسردائی

پسر خاله (~ *khāle*) 〔名〕 表兄弟（姨母之子）

~ دسته دیزی 远房亲戚，一竿子打不着的亲戚

پسر خواندگی (~ *khāndegee*) 〔名〕 身为养子

پسر خوانده (~ *khānde*) 〔名〕 养子，过房儿子

پسر خواهر (~ *khāhar*) 〔名〕 外甥（姐妹的儿子）

پسردائی (~ *dā-ee*) 〔名〕 表兄弟（舅父之子）

پسر زاده (～*zāde*) 〔名〕 孙子；孙女

پسر زن (～ *zan*) 〔名〕 前妻之子

پسر عم (～ *am*) 〔名〕 堂兄弟，叔伯兄弟

پسر عمو (～*amoo*) 同 پسر عم

پسر عمه (～ *ame*) 〔名〕 姑表兄弟

پسرك (*pesarak*) 〔名〕 ①小儿子②小家伙

پسر مرده (*pesar-morde*) 〔形〕 死了儿子的，丧子的

پسرو (*pesaroo*) 〔名〕 ①小儿子②小孩子，小家伙

پسرو (*pasrow*) 〔形、名〕 ①后退的，倒退的，逆行的②追随者，信徒

پسروی (*pasravee*) 〔名〕 ①后退，倒退②追随③〈地〉海退

پسره (*pesare*) 同 پسرو (*pesaroo*)

پسری (*pesaree*) 〔名〕 ①做儿子，当养子②少年时代

به ～ گرفتن 收为养子

پس زنی (*pas-zanee*) 〔名〕 ①反冲；后座力（指枪炮等）②〈机〉轮齿隙；齿隙游移

پس فردا (*pas-fardā*) 〔名〕 后天

پس قراول (*pas-gharāvol*) 〔名〕 后卫

پسکرایه (*pas-kerāye*) 〔名〕 （取货时）结算运费

پس کوچه (*pas-kooche*) 〔名〕 小胡同，弄堂

پس گردن (～*gardan*) 〔名〕 ①后脖颈②马鬃的最后部

پس گردنی (～*gardanee*) 〔名〕 打后脑勺

～ زدن 同上

پس گرفتنی (～*gereftanee*) 〔形〕 应收回的

پس گفتار (～*goftār*) 〔名〕 结束语，跋

پس لشگر (～ *lashgar*) 同 پس قراول

پسله (*pasle*) 〔形〕 〈口〉秘密的，悄悄的；背后搞的；阴险的

پس مانده (*pas-mānde*) 〔名、形〕 ①废料，渣滓②剩余物，残茶剩饭③幸存者，遗孤④完整的，保存下来的，残存下来的

～ الياف شاهدانه 麻絮，填絮（用于填塞船缝等）

～ خوراك 剩饭

～ قماش 下脚料

～ گاو را بخر باید داد. 〈谚〉牛吃剩的还可喂驴。（〈喻〉要物尽其用）

پسند I (*pasand*) ① پسندیدن 的根 ②可做构词后缀，如：～ خود ، ～ مشكل 等。

پسند II 〔名〕 ①挑选，选择，中意②喜欢，赞许，赞扬，称赞③接受，同意

به ～ شما 由您挑，随您意

به شرط ～ (در خریدن چیزی) （商品）包退包换的

～ آمدن (～ افتادن) 合意，中意，称心；被挑选，被采纳

مرا ～ نیامد. 我不喜欢，我不赞成。

مرا نصیحتش ～ آمد. 他的话合我的意。

～ خاطر کسی بودن 合某人的意，称某人的心，使…称心如意

مورد ～ واقع شدن 为…所喜欢，合…的心意，为…选中

～ کردن 挑选，喜欢，中意

کدام یک مورد ～ شما است؟ 你看得中哪一个？

پسندر (*pesandar*) 同 پسراندر

پسنده (*pasande*) 同 پسندیده

پسندیدن (*pasandeedan*) 〔动〕 (根 پسند)
①选择，挑选②喜欢，喜好，赞许，赞扬
این رنگ را نمیپسندم. 我不喜欢这个颜色。
چیزی را که بخود نمیپسندی بدیگران مپسند.
〈谚〉己所不欲，勿施于人。
کدام یك را پسندید ؟ 他看中了哪一个?

پسندیده (*pasandeede*) 〔形〕 ①称心如意的②值得钦佩的，受赞扬的，受欢迎的③合适的
رفتار ~ 受赞许的行为，合适的行为
~ آمدن 合意，令人满意
تدبیر او مرا ~ آمد . 他的想法正合我意。

پسندیده خصال (~*khesāl*) 〔形〕 道德高尚的，品格崇高的

پسندیده خو(ی) (~*khoo*) 〔形〕 品行好的，性格好的，操行好的

پسندیده خوئی (~*khoo-ee*) 〔名〕 品行端正，性格高尚

پسندیده رأی (~*ra'y*) 〔形〕 出好主意的，会出主意的；聪明的

پس نشینی (*pas-nesheenee*) 〔名〕 退却；后退
~ کردن 同上

پسنگك (*pasangak*) 〔名〕 雹，冰雹，雪糁，雪粒

پس نهاد (*pas-nehād*) 〔名〕 保留，储备，储存

پس و پیش (*paso-peesh*) 〔名〕 前前后后，来回(事情的)两种可能，两方面，利弊
~ کاری را نگریستن 首尾相顾，考虑利弊方面
~ کردن 搬动，颠倒，前后调整；调位，调配
~ این کار را باید در نظر داشت. 这件事的两方面都需考虑到。

پسودن (*pasoodan*) 同 بسودن

پسوریازیس Psoriasis 〔名〕 〈医〉牛皮癣，干癣

پسوند (*pasvand*) 同 پساوند

پسی (*pasee*) 〔名〕 后院，后边的地方
از زور ~ 由于处境困难，由于找不到出路
در ~ 后门

پسیچ (*paseech*) 同 بسیچ

پسیکانالیز Psychoanalysis〔名〕〈医〉精神分析(学)

پسیکرومتر Psychrometer 〔名〕 (干湿球)湿度计，定湿计

پسیکوتراپی Psychotherapy 〔名〕 〈医〉心理疗法，精神疗法

پسیکوز Psychosis 〔名〕 〈医〉精神变态，变态心理，精神病；精神极度不安

پسیکولوژی Psychology 〔名〕 心理学

پسیکونوروز Psychoneurosis 〔名〕 〈医〉精神病，神经病

پسیکیاتری Psychiatry 〔名〕 〈医〉精神病学

پسی میست Pessimist 〔形、名〕 ①厌世的，悲观的，悲观主义的②厌世者，悲观者，悲观主义者

پسی میسم Pessimism 〔名〕 悲观；厌世主义，悲观主义

پسین (*paseen*) 〔形、名〕 ①最后的，后面的，最新的②傍晚；下午

پسین فردا (~*fardā*) 〔名〕 大后天

پسینیان (*paseeniyān*) 〔名〕 现代人，近代人；未来者

پشت (*posht*) 〔名、介〕①背；背后②后方③背面，反面④在…上面，在…外面⑤在…后面⑥后代，世代⑦起源，发生⑧依靠，支柱，援助

اسب ~ (在)马背(上)
بام ~ (在)屋顶(上)
بر دیوار ~ 背靠着墙
پا ~ 脚背
تریبون ~ (在)讲台上
جامه ~ 衣服的反面
جبهه ~ 后方
جعبه ~ 盒子的外部
چشم ~ 上眼皮
خطوط ~ 界外
در ~ 门后
(~ به ~) ~ در ~ 一代接一代，世世代代；摩肩接踵
~ در ~ . . . را رساندن 把…传下来
دست ~ 手背
دیوار ~ 墙那边
زانو ~ 〈解〉腘，膝腘
سر ~ 在背后；跟着，随着，接着
~ سر من راه میرفت . 他走在我后面。
سر هم ~ 一个接一个，鱼贯，一连串
در این باره مقالاتی ~سر هم انتشار یافته است.
这方面的文章一篇接一篇地发表了。
سکه ~ 硬币的反面
شیشه ~ 窗外
کارد ~ 刀背
گردن ~ 颈背
هم ~ 接连，不断地，连续地
سه روز ~ هم باران آمد. 雨一连下了三天。
از ~ 在…后面，从…后面
او از ~ کوه نیامده 〈谚〉你骗不了他。
از ~ بام 从房顶上

از ~ دیوار 从墙那面
در ~ 在…后面
~ کسی را بخاك (بزمین) آوردن (یا مالیدن)
把…打倒，使…一败涂地
گوش انداختن ~ 把…当耳旁风，把…丢到脑后
هم انداختن ~ 捆起，弄齐；(把牌)弄齐
~ سر هم ایستادن 站纵队，一个站在一个后面
خود را بستن ~ 肥私囊，营私，自肥
~ سر کسی نماز خواندن 对某人盲从
دادن ~ 支持，帮助；依靠，背靠着；返回；逃跑；退却
این اسب ~ نمیدهد . 这匹马难驾驭。
~ به ~ دادن (یا آوردن) 互相支持，互相依靠
فرار دادن (از) ~ 逃遁
بکوه داشتن ~ (背后)有靠山
کسی را داشتن ~ 支持，给…撑腰，作后盾
~ سر کسی حرف زدن 背后议论某人
کسی را شکستن ~ 战胜，制服，给某人以沉重打击
کردن (به) ~ 逃跑，背向着…；背叛
بخت به او ~ کرده است . 他背时了。
~ به میدان جنگ کردن 临阵逃跑
خم (دو تا) کردن ~ (压)弯腰；鞠躬，低三下四
راست کردن ~ 直起腰，挺起腰杆
~ سر گذاشتن (یا نهادن) 走过，度过；忘掉，置之脑后
ملت چین در راه پیشرفت خود مراحل گونا گونی

. ~ سر گذاشته است 中华民族在发展的历史上经历了不同的阶段。

نیروهای ما برای حمله بر دشمن در یك روز شصت کیلومتر راه را ~ سر نهاده اند. 我们部队为了袭击敌人一天走了一百二十里路。

. پشتش گرم است 他有靠山。

. پشتش بکوه است 他后台很硬。

. پشتش باد خورده 他在一边乘风凉，他不想干活。

. پشتش خم شده است 他弯腰拱背。

. او ~ اندر ~ ایرانی است 他是地地道道的伊朗人。

. نیروی مردم ~ و پناه ما ست 人民群众是支持我们的。

این باران ~ دارد و به این زودیها بند نخواهد آمد. 这场雨还要下下去，不会很快就停的。

پشتاپشت (*poshtā-posht*) 〔副〕 连续不断地，接连地

پشتاره (*poshtāre*) 同 پشتواره

پشت بام (*posht-bām*) 〔名〕 房顶

پشت بان (*~bān*) 同 پشتیبان

پشتبست (*~bast*) 〔名〕 一捆，一背，一堆

پشت بند (*~band*) 〔名〕 ①拥壁②靠山，依靠，支柱③保护，支持④〈军〉第二线，第二梯队⑤第二道菜，续添的菜⑥（病人服药后喝的）汤水⑦续篇，继续⑧（铁路上的）接合板

~ دیوار 〈建〉扶壁，拥壁

~ سد 护坝

~ سوزن 〈军〉保险机

~ زدن (را ، به) 支持

. پشت بندش آس است 他还有王牌，他后台很硬。

پشت پا (*~pā*) 〔名〕 ①脚背②踢③〈解〉〈动〉蹠

~ زدن (به) 踢，用脚踢开，反抗，抵制，拒绝，摒弃

به تمام قرار دادهای بین‌المللی ~ زدن 撕毁各种国际条约

پشت پائی (*poshtpā-ee*) 〔名〕 ①奸诈，狡猾②坏孩子③为旅行者祝福而煮的粥

پشت پناه (*posht-panāh*) 〔名〕 隐蔽处；〈军〉掩体后面的胸墙

پشت پیازی (*~piyāzee*) 〔形〕 淡绿色的

پشت خار (*~khār*) 〔名〕 铁刷子；马梳，马栉

پشت خم (*~kham*) 〔形〕 驼背的

پشت دار (*~dār*) 〔形〕 ①有依靠的，仗势的，有靠山的，有后台的②厚的，牢的（布）③待续的

پشت درد (*~dard*) 〔名〕 背痛，腰痛

پشت دری (*~daree*) 〔名〕 窗纱，网眼薄窗帘

پشت دست (*~dast*) 〔名〕 手背

~ خود را خاییدن (یا گزیدن) 懊丧，懊悔

~ زدن 拍手背（一种表示懊丧、遗憾等的动作）

~ خود را داغ کردن 发誓

پشت دستی (*~dastee*) 〔名〕 ①无指手套，露指手套②打手背③〈体〉反手击球，反手一击

پشت رو(ی) (*~roo*) 〔形〕 翻转过来的，里朝外的，反穿的

~ کردن 翻过来，翻改（衣服）

پشت زانو (*~zānoo*) 〔名〕 〈解〉腘，膝腘

پشت شیشه‌ای (*~sheeshe-ee*) 同 پشت دری

پشت قبا اطلس (*poshteghabā-atlas*) 〔形〕 富裕的，富足的

پشت قوز (*posht-ghooz*) 同 قوز پشت

پشتك Ⅰ (*poshtak*) 〔名〕 ①翻筋斗②(玩)跳背③〈罕〉偷听④后滚翻花式跳水

~ زدن 翻筋斗

پشتك Ⅱ 〔名〕 ①搬运员的垫肩②背心

پشت کار (*poshtkār*) 〔名〕 ①勤勉，勤奋，勤劳，孜孜不倦②坚毅，毅力

پشت کاردار (*poshtkārdār*) 〔形〕 能坚持的；愿意坚持的，有毅力的

پشت کاری 〔形、名〕 ①勤勉的，勤奋的，勤劳的，孜孜不倦的 ②坚毅，毅力，勤奋

با ~ 孜孜不倦地

پشتك وارو (*poshtak-vāroo*) 〔名〕 翻筋斗

پشت کوژ (*posht-koojh*) 同 پشت قوز

پشت گردن (*posht-gardan*) 〔名〕 后脑勺，脖颈子

پشت گردنی 〔名〕 打后脑勺

~ خوردن 挨脖儿拐

~ زدن 打后脑勺，给个脖儿拐

پشت گرم (*posht-garm*) 〔形〕 ①有人支持的，有撑腰的，有人鼓励的 ②可信赖的，可依靠的 ③有依赖的，指望…的

پشت گرمی 〔名〕 ①指望，希望，仰仗，指靠，依靠，靠山②相信，信心

(به) ~ داشتن 指望，希望，仰仗，指靠，依靠

پشت گلی (~*golee*) 〔名、形〕 淡红色(的)，鲜红色(的)

پشت گوش انداز (~*goosh-andāz*) 〔形〕 充耳不闻的，置于脑后的，不管的

پشت گوش اندازی 〔名〕 充耳不闻，不闻不问

پشت گوش فراخ (~*goosh-farākh*) 〔形〕 ①耷拉耳朵的②玩忽的，疏忽的，丢在脑后的③冷淡的，没有热情的，若无其事的

پشت لنگ (~*lang*) 〔形〕 ①残废的②落后的③迟钝的

پشت مازو (~*māzoo*) 〔名〕 脊椎骨；里脊(肉)，排骨肉，(牛的)软腰肉

~ گاو 牛里脊

پشت مازه (~*māze*) 同 پشت مازو

پشت ماهی (~*māhee*) 〔形〕 突出的，拱起的，拱形的；拱形的马路

پشت مزه (~*maze*) 同 پشت مازو

پشت مهره (~*mohre*) 〔名〕 〈解〉脊椎骨，脊柱

پشت میز نشین (*poshtemeez-nesheen*) 〔形、名〕 ①坐办公室的 ②〈口〉脑力劳动者 ③白领阶层(指一般不从事体力劳动的教师、机关职员等)

پشت میز نشینی 〔名〕 坐办公室

~ کردن 同上

پشت نویس (*posht-nevees*) 〔名、形〕 ①文件背后有签字的②背书人

پشت نویسی 〔名〕 背书，文件背后签字，签注

~ اسمی 记名背书

~ بی نام 无记名背书

~ کردن 背书，文件背后签字

پشتو Pistol 〔名〕 手枪

پشتو (*poshtoo*) 〔名〕 普什图语(属印欧语系伊朗语族)

پشتوار (*poshtvār*) 同 پشتواره

پشتواره (*poshtvāre*) 〔名〕 ①负担，背②背包③垫肩④支持者，支柱

~ هیزم 一背柴

پشتوان (*poshtvān*) 同 پشتیبانی

پشتوانه (*poshtvāne*) 〔名〕 ①后盾，保障②保证金③(造货币等用的)条金，条银

طلا ~ 金本位

~ "یوان" (واحد پول چین) بسیار محکم و مطمئن است. 人民币的基础是坚实可靠的。

پشت و پناه (*poshto-panāh*) 〔名〕 ①支持者，庇护者，支柱，依靠，靠山②同 پشت پناه

مردم جهان در مبارزه علیه امپریالیسم ~ یکدیگرند. 世界人民在反帝斗争中是相互支持的。

پشت و رو (*poshto-roo*) 〔名〕 〈口〉表里，里外

کردن ~ 翻改(衣服)

گل ~ ندارد. 玫瑰花从那面看都好看。(对于背朝人坐着的人说的一种俏皮话)

پشت و رویش معلوم نیست. 〈口〉他这个人摸不透。

پشت و رویش یکی است. 〈口〉他是个表里如一的人。

پیراهنت را ~ پوشیده‌ای. 你把衬衫穿反了。

میخواهم کتم را ~ کنم. 我想把上衣翻改一下。

پشت و رویکی (*~yekee*) 〔形〕 表里如一的

پشته (*poshte*) 〔名〕 ①负荷，束，捆②小丘，墩，土埝，土埂③沟，垅，溪④一背

گندم ~ 麦垛

پشت هم انداز I (*posht-ham-andāz*) 〔名〕 〈牌〉取巧者，骗子

پشت هم انداز II 〔名〕 搬运工人的垫肩

پشت هم اندازی 〔名〕 ①〈牌〉作弊②密谋，阴谋，倾轧，背后捣鬼

پشتی I (*poshtee*) 〔名〕 ①(家俱)靠背，垫子②背囊，背包③支持，包庇

چراغ ~ 灯罩

کردن ~ 支持，保护，帮助

او ~ کی را میکرد؟ 他支持谁？

پشتی II 〔形〕 ①背面的，背部的；〈植〉远轴的②腰的，腰部的

بالهٔ ~ 背鳍

ریشهٔ ~ 远轴根

پشتیبان (*poshteebān*) 〔名〕 ①保护者，支持者，援助者②〈建〉扶垛，扶壁

پشتیبانی 〔名〕 ①保护，支持，援助②〈军〉掩护，支援，后援③〈体〉卫，后卫

آتش ~ 火力掩护

چپ ~ 左后卫

راست ~ 右后卫

کردن ~ (از، را) 保护，帮助，支持，支援

ما قاطعانه از نهضت آزادیبخش ملتهای جهان ~ میکنیم. 我们坚决支持各国人民的解放运动。

پشتیوان (*poshteevān*) 同 پشتیبان

پشقاب (*poshghāb*) 同 بشقاب

پشك I (*peshk*) 〔名〕 (羊、骆驼等的)粪

انداختن ~ 排粪便

جایی که ~ و مشك بیك نرخ است عطار گو ببندد دکان را. 〈谚〉要是麝香和粪土一样价钱，香料铺干脆关门算了。

پشك II 〔名〕 抽签，拈阄

انداختن ~ 抛签，掷骰子，掷注

پشک (*pashak*) 〔名〕 ①露②霜

پشکر (*peshker*) 同 پشکل

پشکل (*peshkel*) 〔名〕 畜粪

پشگل (*peshgel*) 同 پشکل

پشم (*pashm*) 〔名〕 ①羊毛，驼毛，绒毛，兽毛；羊毛状之物②阴毛③小事，鸡毛蒜皮

~ بهاره 春天剪的羊毛

~ پائیزه 秋天剪的羊毛

~ خام (未加工的)原毛

~ شانه‌خورده 梳理好的羊毛

~ شیشه‌ای 玻璃棉，玻璃绒，玻璃纤维

~ ناشور 没洗好的羊毛

روغن ~ 羊毛脂

یعنی ~ 没意思！

~ در آوردن 长毛

~ بریدن (~ چیدن) 剪羊毛

~ در کلاه داشتن 受重视，受宠，被人看得起

~ دانستن 〈俗〉视为鸡毛蒜皮之事，不值得重视

~ زدن 〈纺〉开毛

غم دنیا ~ است. 这都是鸡毛蒜皮(的小事)。

پشمش بدان ! 不要理他，不足挂齿！

پشمش ریخته . 〈俗〉他一无所有。

کلاهش ~ ندارد . 他是徒有虚名。

پشماگند (*pashmāgand*) 〔形、名〕 ①填毛的②(载物牲口背上的)毛垫

پشم آلو (*pashm-āloo*) 〔形〕 多毛的，毛茸茸的

پشم آلود (*~ālood*) 同 پشم آلو

پشم آلویی (*~ālooyee*) 〔名〕 毛茸茸

پشم اندرپشم (*~andar-pashm*) 〔形〕 纯毛的(如织品)

پشم باف (*~bāf*) 〔名〕 毛纺工人

پشم بافی 〔名〕 ①毛纺②毛纺业

کارخانهٔ ~ 毛纺厂

~ کردن 毛纺

پشم تراش (*~tarāsh*) 〔名〕 刮毛刀，脱毛器

پشم چین (*~cheen*) 〔形、名〕 ①剪羊毛的②剪毛机

پشم چینی 〔名〕 剪毛

~ کردن 同上

پشم دار (*~dār*) 〔形〕 有毛的，毛茸茸的

پشم ریزان (*~reezān*) 〔名〕 掉毛

پشم ریسی (*~reesee*) 〔名〕 毛纺

کارخانهٔ ~ 毛纺厂

~ کردن 毛纺

پشمک (*pashmak*) 〔名〕 细丝形酥糖，棉花糖

پشمکی 〔形〕 ①卖棉花糖的②棉花糖似的，轻软的，蓬松的

پشم ناک (*pashm-nāk*) 同 پشم آلو

پشمو (*pashmoo*) 〔形〕 有细茸毛的 毛蓬蓬的，毛茸茸的；毛厚的

پشم و پیله (*pashmo-peele*) 〔名〕 毛发

~ اش ریخته است . 〈俗〉 他(老)掉毛了，他不威风了；他失掉了影响。

پشم و نخ (*pashmo-nakh*) 〔名〕 羊毛混纺料

پشم و نخی 〔形〕 羊毛混纺的

پشمی (*pashmee*) 〔形〕 ①羊毛的，毛制的②毛蓬蓬的，毛茸茸的，毛厚的

~ مصنوعات 毛制品

~ منسوجات 毛料，毛织品

~ نخ 毛线

پشمین (*pashmeen*) 〔形〕 羊毛的，毛制的

پشمینه (*pashmeene*) 〔形、名〕 ①羊毛的，毛料的，毛织的②毛料，毛料服，毛织品

پشمینه پوش (~*poosh*) 〔形、名〕 ①穿粗毛呢服的②苦行僧

پشنک (*pashank*) 〔名〕 铁棒，撬棒

پشه (*pashe*) 〔名〕 蚊子

~ خاکی (~ لعل) 蚋，白蛉子

~ مالاریا 疟蚊

~ را در هوا نعل کردن 百步穿杨

~ لگدش زده است . 蚊子叮了他一下。(喻：不是什么大病)

آنجا ~ هم پر نمیزد . 那里是一片沉寂。(直译：连个蚊子都不飞的地方)

پشه بند (~ *band*) 〔名〕 蚊帐

پشه پران (~*parān*) 〔名〕 ①蚊蝇拍②防蚊纱罩，防虫网

پشه خانه (~*khāne*) 〔形、名〕 ①蚊子多的②同 پشه‌بند

پشه خوار (~ *khār*) 〔名〕 榆树

پشه خورد (~*khord*) 〔名〕 蚊子叮的地方

پشه خیز (~ *kheez*) 同 پشه دار

پشه دار (~ *dār*) 〔形、名〕 ①蚊、蚋多的②榆树

پشه غال (~ *ghāl*) 〔形、名〕 ①招致蚊子的，蚊子多的②蚊子聚居处

پشه کورک (~*koorak*) 〔名〕 白蛉子

پشیز (*pasheez*) 〔名〕 ①小额硬币②低成色银币③小数额④鱼鳞

به ~ نیرزیدن 分文不值

~ از دینار ندانستن 好坏不分，良莠不辨

پشیز بالان (*pasheez-bālān*) 〔名〕 (昆虫的)鳞翅目

پشیزه (*pasheeze*) 〔名〕 ①同 پشیز ②鱼鳞，鳞状物

پشیمان (*pasheemān*) 〔形〕 后悔的，懊悔的，可惜的，懊恼的，忏悔的

~ شدن (از) 后悔，懊悔

~ شدم که آن حرف را زدم . 我后悔说了那句话。

از خطای خود ~ شدن 懊悔自己的过错。

از خطای خود تنها ~ نباش بلکه آنرا اصلاح کن . 犯了错误光后悔不行而是要改正它。

پشیمانی 〔名〕 后悔，懊悔，可惜，懊恼，忏悔

~ خوردن (یا کشیدن) (از) 同上

~ سودی ندارد . 后悔是徒劳的。

پطاس (*potās*) 同 پتاس

پطاسیوم 同 پتاسیوم

پطانسیل Potential 〔名〕 ①〈理〉势；位②潜势，潜能；潜力

پطرول Petrol 〔名〕 石油，汽油

پغنه (*paghne*) 〔名〕 阶梯

پف (*pof*) 〔名〕 ①吹，噗的吹一口气②膨胀，肿胀③布皱，折痕

~ کردن 吹灭，吹熄，噗的一吹；膨胀，肿胀，鼓起；充气，打气；绷脸，鼓腮；(布)起皱，(衣)出折痕

چراغ را ~ کرد . 他把灯吹灭了。

صورتش ~ کرده است . 他的脸肿起来了。

پف آلو (~ *āloo*) 〔形〕 肿胀的，鼓起的

چشمهای ~ 肿起的眼

پف آلود (~ *ālood*) 同 پف آلو

پف پفو (~*pofoo*) 〔形〕 喘大气的，呼吸困难的，气喘吁吁的，容易气急的

پفتره (*paftare*) 〔名〕 当引诱物的鸟

پفك Ⅰ (*pofak*) 〔名、形〕 ①儿童气枪，射豆枪，玩具枪②吹气的管③膀胱④做千层饼的生面⑤小肿块⑥吹起来的，充气的

پفك Ⅱ 〔名〕 (用沙糖和蛋白制的)泡泡糖

پف كردگی (*pof-kardegee*) 〔名〕 ①浮肿，虚肿，肿胀，鼓起②摆架子，神气活现

پف كرده (*pof-karde*) 〔形〕 ①浮肿的，虚肿的，肿胀的，膨胀的，鼓起的②摆架子的，神气的

پفكی (*pofakee*) 〔形〕 脆的，薄的，细的

پف نم (*pof-nam*) 〔名〕 (熨衣前把衣服)喷湿，喷水

~ زدن 同上

پفیوز (*pofyooz*) 〔形、名〕 ①轻薄的(人)，爱吹牛的(人)②无精打彩的(人)，懒洋洋的(人)

پك (*pak*) 〔名〕 青蛙

پك Ⅰ (*pok*) 〔名〕 (吸烟时)吸气

~ زدن 同上

~ بچپق زدن 抽烟斗

پك Ⅱ同 پوك

پكپوز (*pakpooz*) 同 پك و پوز

پكتين Pectin 〔名〕 果胶

پكر (*pakar*) 〔形〕 ①伤心的，郁郁不乐的，寡欢的，抑郁的②惊愕的，发呆的，失神的③消沉的，沮丧的，冷淡的

~ بودن 伤心，郁郁寡欢；意气消沉，冷淡

~ شدن 伤心起来，变得闷闷不乐，痴呆无神；意气消沉，冷淡，抑郁，拉长了脸，板起面孔

~ كردن 使…伤心，使…郁郁不乐；使…惊呆；使…意志消沉，使…烦恼

پكر Poker 〔名〕 扑克(牌)

پكری (*pakaree*) 〔名〕 ①伤心，郁郁不乐，抑郁②惊愕，失神，痴呆③消沉，沮丧，冷淡

پكمال (*pakmāl*) 〔名〕 (量鞋用的)尺子

پكن (*pekan*) 〔名〕 北京(市)(中华人民共和国首都)

~ راديو 北京广播电台

~ وقت 北京时间(我国标准时间)

پك وپوز (*pakopooz*) 〔名〕 ①(贬意)长相，外表，相貌②嘴脸

پك و پوزش را ببين ! 你看他那副长相！

پكوك (*pakook*) 〔名〕 ①上房②门廊扶手③大铁锤

پكيدن (*pokeedan*) 〔动〕 (根 پك) 破裂，裂开

پكيده بهم (*pakeede-beham*) 〔形〕 枝叶茂密的

~ شاخه های 茂密的枝叶

پگاه (*pagāh*) 〔名、副〕 ①早晨，黎明，霞光②(在)早晨，大清早

پل (*pal*) 〔名〕 已打好畦的地，地界，界限

پل (*pel*) 〔名〕 ①尖头短棍(儿童玩具)②橛子③ <旧> 脚后跟

پل (*pol*) 〔名〕 ①桥，桥梁高架桥，旱桥②甲板

~ پياده‌روها (~ پياده‌روی) (只供行人通过的)天桥

~ تخته‌ای 木板桥

~ چوبی 木结构桥梁，木桥

~ خربگيری <喻>考验(的地方)

~ دره‌ای (~ روی خندق) 高架桥，栈道，旱桥

~ دماغ (~ مغز) <解>脑桥

~ دندان (假牙的)桥

راه آهن ~ 铁路桥梁

(~ قایقی) زورقی ~ 摆渡桥

(یادهانه) سه چشمه ~ 三孔桥

شناور ~ 浮桥

کشتی ~ 甲板

متحرك ~ 浮桥，升降吊桥

متحرک سوقتی ~ （用予制部件搭成的应急用的）活动便桥

معلق ~ 吊桥，无桩桥，悬臂桥

وستون ~ 〈电〉惠斯敦电桥，单臂电桥

هوائی ~ 天桥；立体公路桥口

(~ بستن) زدن ~ 造桥

. آن سوی (طرف) آب است ~ 〈俗〉生米已成熟饭；悔之莫及（原意：桥已造到对岸了）

پلاتفرم Platform 〔名〕①站台，月台②行动纲领

پلاتونیسم Platonism 〔名〕 柏拉图主义，柏拉图哲学

پلاتین Platinum 〔名〕 〈化〉铂，白金

پلاخور (*palākhoor*) 〔名〕 〈植〉忍冬，金银花

پلاروئید Polaroid 〔名〕 〈理〉（人造）偏振片

پلاژ Plage 〔名〕 海滨，海滨浴场（尤指海滨游乐胜地）

پلاس I (*palās*) 〔名〕 ①平面无毛的地毯②粗毛衣服，粗布衣③粗布④欺骗

در جائی ~ شدن 老是待在某地(不走)，磨蹭；随随便便，大大咧咧

گفتن ~ 欺骗

پلاس II 同 پلت I 条

پلاس پوش (~ *poosh*) 〔形、名〕 ①穿粗毛衣服的，披麻袋片的，穿僧衣的②苦行僧

پلاست Plast 〔名〕 ①（构词成分）表示“原生质”；“原浆”②〈生〉质体

بی‌رنگ ~ 〈植〉白色体，白色粒

رنگین ~ 〈生〉有色体

سبزینه دار ~ 〈生化〉叶绿体

پلاستیك Plastic 〔形、名〕 ① 塑料的，塑胶的②塑料③〈医〉整形的④造型的；产生立体感的

~ جراحی 整形术，整形外科

~ صنایع 造型艺术，塑造术（指雕塑、陶瓷器制造等）

~ سواد 塑料

پلاستیك سازی 〔名〕 塑料生产

~ کارخانهٔ 塑料厂

پلاستیکی (*plāsteekee*) 〔形〕 塑料(制)的

~ اسفنج 泡沫塑料，多孔塑料

~ ظروف 塑料器皿

پلاسما Plasma 〔名〕 ①〈生〉血浆，淋巴液，原生质②〈理〉等离子体，等离子区

پلاسمودیم Plasmodium 〔名〕 ①〈生〉变形体，原质团②疟原虫

پلاسنتا Placenta 〔名〕 〈解〉胎盘

پلاسیدگی (*palāseedegee*) 〔名〕 干枯，枯萎，凋谢，开败，蔫

پلاسیدن (*palāseedan*) 〔动〕（根 پلاس） 干枯，枯萎，凋谢

پلاسیده 〔形〕 干枯的，枯萎的，凋谢的，蔫了的

پلاطین (*pelāteen*) 同 پلاتین

پلاك Plaque 〔名〕 门牌，号牌，牌子，姓名牌

اسم ~ 门上刻有姓名的牌子

۸ شمارهٔ ~ 8 号门牌

پلاکات Placard 〔名〕 招牌，招贴，标语牌，

广告画

پلاکت (*plāket*) : ~ های خون 〈解〉血小板

پلاگر Pellagra 〔名〕〈医〉蜀黍红斑，糙皮病（音译"陪拉格"）

پلان Plan 〔名〕 计划；规划，打算

~ پنج ساله 五年计划

پلانشت Planchette 〔名〕 ①平板仪，绘图板 ②图囊

پلانکتن Plankton 〔名〕 浮游生物

پلاو (*pelāv*) 同 پلو

پل بندی (*pol-bandee*) 同 پل سازی

پل بندی (*pal-bandee*) 〔名〕 打畦子

پلبیسیت Plebiscite 〔名〕 ①公民投票②(古罗马的)平民表决

پلپل (*pelpel*) 同 فلفل

پلت Ⅰ (*palat*) 〔名〕〈植〉①槭属②银白杨

پلت Ⅱ 〔名〕 鰕虎(鱼)

پلتیك Politic 同 پلیتیك

پلچی (*polchee*) 〔名〕 串珠，玻璃串，念珠

پلخم (*palakham*) 〔名〕 投石器

پلخمان (*palakhamān*) 同 پلخم

پلخنگ (*polkhang*) 〔名〕 导水管，沟渠，桥渠，渡槽

پل سازی (*pol-sāzee*) 〔名〕 架桥，筑桥

پلشت (*palasht*, *pelesht*) 〔形〕 ①脏的，污秽的②化脓的，感染的③肮脏的，丑恶的

پلشت بر (*~bar*) 〔形〕 防腐的，消毒的，防止感染的

پلشت بری 〔名〕 防腐，消毒，防止感染

پلشتی 〔名〕 ①脏，污秽②化脓，感染

پلغده (*palaghde*) 〔形〕 腐烂的，霉烂的，变质的

پلك (*pelk*) 〔名〕 眼皮，眼睑

~ زبرین (~ بالائی) 上眼皮

~ زیرین 下眼皮

پلکان (*pellekān*) 〔名〕 ①梯子的阶②梯子

~ اطمینان 太平梯

~ جلو در 门前的台阶

~ مارپیچ 螺旋梯

~ متحرك 自动升降梯，自动楼梯

فرش ~ 铺在楼梯上的地毯

میلهٔ فرش ~ 楼梯毯梗

از ~ پایین آمدن 下梯子

از ~ بالا رفتن 上梯子

پل کش (*pal-kesh*) 〔名〕 垒田埂和打畦用的工具

پلکی (*pelkee*) 〔形〕 眼睑的；眼睑上的

پلکیدن (*palakeedan*) 〔动〕(根 پلك) ①拖着步子走，走路艰难②(信步)游荡，徘徊③苦度岁月，熬日子

پلگان (*pelegān*) 同 پلکان

پلمب Plumb 〔名〕 ①铅印，铅封②铅垂，测垂，垂球

~ کردن 铅印，铅封

پلمس (*palmas*) 〔名〕 指责，咒骂；借口，口实

پلمه (*palme*) 〔名〕 板岩，石板瓦，(建筑用的)石板

پلمه سنگ (*~sang*) 〔名〕 片岩，板岩，石板

پلنگ (*palang*) 〔名〕 雪豹，金钱豹

آیا ~ میتواند خط و خال خود را تغییر دهد؟

〈谚〉难道花豹能改变它身上的斑点吗？（意指本性难移）

پلنگ افکن (*~afkan*) 〔形〕 非常勇敢的

پلنگ مشک (~*moshok*) 〔名〕 〈植〉风轮菜

پلنگی (*palangee*) 〔形〕 ①豹子的②金钱豹似的

~ گربهٔ 豹猫

پلنگینه (*palangeene*) 〔形、名〕 ①豹子皮做的 ②豹皮衣

پلنگینه پوش (~*poosh*) 〔形〕 穿豹子皮衣服的

پلنوم Plenum 〔名〕 全会，全体会议

پلو (*polow*) 〔名〕 （中亚、西亚地区习惯吃食的拌有牛羊肉和各种作料的）清油米饭，抓饭

پلوان (*polvān*) 〔名〕 田埂

پلوپزخانه (*polowpaz-khāne*) 〔名〕 抓饭饭馆

پلوپزی (*polow-pazee*) 〔名〕 ①做抓饭②抓饭饭馆

پلوتن 同 پلوتون

پلوتوکراسی Plutocracy 〔名〕 寡头政治，财阀政治；富豪统治，财阀统治集团

پلوتون Pluto 〔名〕 〈天〉冥王星

پلوتونیوم Plutonium 〔名〕 〈化〉钚

پلوخور (*polow-khor*) 〔形〕 ①吃抓饭的 ②富的，富裕的

پلو خوری 〔名〕 ①抓饭盛具，饭碗②招待③富足（日子）

~ ظرف 饭碗，饭盘

~ لباس 外出时穿的整整齐齐的衣服

پلوراليسم Pluralism 〔名〕 〈哲〉多元论

پلورزی Pleurisy 〔名〕 〈医〉胸膜炎，肋膜炎

~ چرکی 〈医〉脓性胸膜炎

پلوس (*poloos*) 〔名〕 花言巧语，巧言令色，阿谀奉承

پلوشه (*pelooshe*) 〔名〕 葡萄串

پلون (*palvan*) 同 پلوان

پله (*pelle*) 〔名〕（复 پلکان）①楼梯，阶梯，（梯子的）级，小台阶②台地③等级，程度④（秤的）分度，刻度⑤秤盘

~ برقی 电梯

~ کشتی 舷梯

~ متحرك 升降梯，爬云梯

~ محراب 梯台

~ ها 〈军〉标尺座板

~ ها پا گرد 〈建〉步测，梯台

~ ستون 〈军〉梯队，梯次配置

~ ~ رفتن 逐渐上升

پله (*pele*) 〔名〕 〈方〉①茧②芽，蕾③柳树

~ بید مشك 柳芽

پله پله (*pelle-pelle*) 〔形、副〕 ①一级一级的②有分度的，有刻度的③渐渐的，次第的④一级一级地⑤渐渐

~ رفتن 跳飞，漂掠

پله دار (*pelle-dār*) 〔形〕 ①渐次的，分阶段的②有梯级的

پله کان (*pelle-kān*) 〔名〕 梯子

پله گان (*pelle-gān*) 同 پله کان

پلی اتیلن Polyethylene 〔名〕 〈化〉聚乙烯

پلی استر Polyester 〔名〕 〈化〉聚酯

~ فایبر 聚酯纤维

پلی استیرن Polystyrene 〔名〕 〈化〉聚苯乙烯

پلی آکریلونیتریل Polycrylonitrile 〔名〕 〈化〉聚丙烯晴

پلی آمید Polyamide 〔名〕 〈化〉聚酰胺

پلیپ Polypus 〔名〕 ①水螅②息肉

پلی پپتید Polypeptide 〔名〕 〈化〉多肽，缩多氨酸

پلی پروپیلن Polypropylene 〔名〕 〈化〉聚丙烯

پلیتکنیك Polytechnic 〔形、名〕 ①综合技术的，

多科技术的②综合性工艺学校；工业学校（或大学）

～ دانشگاه 综合性技术大学

پليتن Polythene 〔名〕〈化〉聚乙烯

پليته (*paleete*) 〔名〕灯芯，烛芯，灯捻

پليتيك Politic 〔名〕政治；政策，策略

پليتيك دان 〔名〕政治(活动)家，外交家

پليد (*paleed*) 〔形〕①不干净的，肮脏的，污秽的，污染的②卑鄙的，下作的，丑恶的

～ كردن 弄脏，玷污，糟踏

پليد چشم (～*cheshm*) 〔形〕有毒眼的，邪恶的

پليدزبان (～*zabān*) 〔形、名〕说下流话的(人)，语言污秽的(人)

پليدكار (～*kār*) 〔形、名〕干肮脏勾当的(人)，不正派的(人)，下流的(人)，淫秽的(人)

پليدكاری 〔名〕①从事肮脏勾当，不正派②道德败坏，淫秽

پليدی (*paleedee*) 〔名〕①肮脏(勾当)，污秽②卑鄙，下作，丑恶，恶毒③污物，排泄物

پليس Police 〔名〕①警察②警察局

～ بالباس شخصی 便衣警察

～ مخفی (～ خفيه) 密探，特务，侦探

～ ادارهٔ 警察局

～ حكومت 警察国家

～ مخبر 专门负责采访治安消息的记者

～ مراكز （地方的）警察局，警察分局

پلی ستر 同 پلی استر

پليستوسن Pleistocene 〔名、形〕〈地〉更新世（的）

پليسه Plissé 〔名〕皱褶，褶纹；带褶的女服

～ دامن 褶裙

پليسی 〔形〕①警察的②侦探的

～ رژيم 警察制度

～ رمان 侦探小说

پليكان Pelican 〔名〕〈动〉鹈鹕，塘鹅

پلی كپی Polycopy 〔名〕油印，复写，誊写

دستگاه ～ (ماشين ～) 油印机

～ شدن 被油印，被誊写，被复写

～ كردن 油印，誊写，复写

پليكلينيك Polyclinic 〔名〕①门诊部②综合医院，分科医院

پلی مر Polymer 〔名〕〈化〉聚合物，聚合体；多聚物

پلی مريزاسيون Polymerization 〔名〕〈化〉聚合(作用)

پلی ميكسين Polymyxin 〔名〕〈药〉多粘菌素

پلينزی 〔名〕波利尼西亚（中太平洋的岛群）

پليوترون Pliotron 〔名〕〈无〉功率电子管

پليوسن Pliocene 〔名、形〕〈地〉上新世（的）

پلی وينيل Polyvinyl 〔名〕〈化〉聚乙烯化合物

پلی وينيل كلريد Polyvinylchlorid 〔名〕〈化〉聚氯乙烯

پماد Pomade 〔名〕①药膏，油膏②润发脂，润发油

پمپ Pump 〔名〕唧筒，水泵，抽水机

～ بنزين 油泵，加油站

～ دستی 手摇水泵

～ فشاری 压力泵，压力水泵

پمفيگوس Pemphigus 〔名〕〈医〉天疱疮

پن (*pan*) 同 اما

پناباد (*panābād*) 〔名〕伊朗古代的一种银币

پناغ (*penāgh*) 〔名〕①著者，作者；秘书，文

书②缠在锭上的绳索；丝线

پناگاه (*panāgāh*) 同 پناه گاه

پنالتی Penalty 〔名〕〈体〉罚，处罚，罚球

پناه (*panāh*) 〔名〕 ① پناهیدن 的根②掩蔽处，避难所③靠山，保护，庇护

در ~ 在…掩护下，在…庇护下

او در ~ کارگر سالخورده‌ای بزرگ شد . 他在一位老工人的照料下长大的。

~ آوردن 藏匿，躲藏，掩蔽；得到庇护，避难

~ بردن (به ، پیش) 同上

در مواقع رعد و برق زیر درخت بزرگ ~ نبرید . 在闪电和雷击时不要躲到大树底下去。

~ جستن (~ خواستن) 找藏身之地，寻求保护，请求庇护，要求避难

~ دادن 保护，提供保护，让…避难，给予庇护

او در سالهای جنگ چند تن سرباز ارتش سرخ را در منزل خود ~ داده بود . 他在战争年代曾把好几名红军战士掩护在自己家里。

~ گرفتن (~ یافتن) 躲藏起来，躲避

کشتی ما در توفان شدید در پشت صخره‌ها ~ گرفت . 风暴袭来时，我们的船躲避在一些岩石后面。

بدیوار ویران که گیرد ~ ؟ 〈谚〉避风谁去找断墙？

~ بر خدا ! 真主保佑！

پناه جا (ی) 同 پناه گاه

پناه گاه (*~gāh*) 〔名〕 ①掩蔽所，避难所②掩体

~ توپ 〈军〉暗炮台

~ سکونی 防弹设备，掩蔽部

~ عامل 兵员掩蔽所

~ غیر عامل 弹药掩蔽所

~ گاز 防毒掩蔽部

~ موقتی 防空壕，逃避所

پناهندگی (*panāhandegee*) 〔名〕 避难

حق ~ سیاسی 政治避难

پناهنده 〔形、名〕 ①避难的，逃跑的，叛逃的②逃跑者，避难者，叛逃者

~ سیاسی 政治避难者

~ شدن 隐藏，逃跑；请求保护

آنها به کوهپایه‌ها ~ شدند . 他们逃到山里去了。

پناهیدن (*panāheedan*) 〔动〕 (根 پناه) 躲避，隐藏，寻求避难

پناهیده (*panāheede*) 〔名〕 得到保护的；隐藏起来的

پنبه (*panbe*) 〔名〕 棉花，棉絮；(加工过的)棉

~ استریلیزه 消毒棉

~ باروتی 硝化棉；棉花火药，硝化纤维(素)，〈军〉强棉药

~ چرخی 皮棉(轧过的棉花)

~ خام 籽棉，原棉

~ روی 〈化〉氧化锌

~ شیشه‌ای 玻璃丝棉

~ فرنگی 消毒药棉

~ فیلستانی 伊朗培植的一种优质棉

~ کوهی 石棉；石麻；石绒；细丝型石棉

~ مصری 埃及长绒棉，长纤维棉

~ ناسوز 石棉

~ هیدروفیل 脱脂棉

بوتهٔ ~ 棉杆，棉株，棉树

~ کمباین 棉花联合收割机

پنبه چین (~ *cheen*) 〔名〕 摘棉工人

پنبه چینی 〔名〕 摘棉

~ ماشین 摘棉机

پنبه دار (~ *dār*) 〔形〕 棉制的，絮棉花的

~ کردن 絮上棉花

پنبه دانه (~ *dāne*) 〔名〕 棉籽

~ روغن 棉籽油

پنبه درگوش (~ *dar-goosh*) 〔形〕 什么都听不见的，(闭目)塞听的，闭塞的；无知的

پنبه دوزی (~ *doozee*) 〔名〕 ①絮棉花，塞棉花②棉垫③絎

پنبه ریسی (~ *reesee*) 〔名〕 棉纺

~ کارخانهٔ 棉纺厂

پنبه زار (~ *zār*) 〔名〕 棉田，棉花地

پنبه زن (~ *zan*) 〔名〕 梳棉工人

پنبه زنی 〔名〕 梳棉

پنبه کار (~ *kār*) 〔名〕 植棉者

پنبه کاری 〔名〕 植棉

~ کردن 同上

پنبه نسوز (~ *nasooz*) 〔名〕 石棉

~ پلاتیه 披铂石棉，铂石棉

پنتاتلن Pentathlon 〔名〕 〈体〉五项运动（田径比赛全能运动之一）

پنتاگون Pentagon 〔名〕 五角大楼（美国国防部办公大楼）

پنتان Pentane 〔名〕 〈化〉戊烷

پنتود Pentode 〔名〕 〈无〉五极管

پنتی (*pentee*) 〔名、形〕 ①无用的人，废物②邋遢鬼③讨厌的；邋遢的，脏的

پنج (*panj*) 〔数〕 五

~ پهلوان 无气力的人，外强中干者

~ تخم 棉籽

~ ضایعات 废棉，回花；丝头，回丝（揩擦机器用）

~ برداشتن 〈俗〉有月经，来经

با ~ سر بریدن 暗中破坏，软刀子杀人，软刀子割头

~ چیدن 摘棉花

~ زدن 弹棉花

~ شدن 化为乌有；化为灰烬

هر چه رشته بودم ~ شد. 一切都化为乌有；前功尽弃。

~ را پاک کردن 轧棉

~ کردن 使…化为乌有；把…化为灰烬

~ در گوش کردن (یا گذاشتن) 充耳不闻，不理采（原意：耳朵里塞上棉花）

~ از گوش بیرون کشیدن (یا برآوردن) 打消念头

پنبه آب (~ *āb*) 〔名〕 （粉刷墙壁的）石灰水；白涂料，刷白用的粉水

پنبه‌ای 〔形〕 ①棉的②〈口〉软绵绵的，软弱的，柔和的③棉制的，棉絮的

~ پارچهٔ 棉布

~ تیر 空弹射击

~ صنایع منسوجات 棉纺工业

پنبه پاك کن (~ *pāk-kon*) 〔名〕 轧棉机，轧花机

~ کارخانهٔ 弹花厂，轧棉厂

پنبه پاك کنی 〔形、名〕 ①打棉的，净棉的②轧棉

(~ ماشین) ~ چرخ 轧花机，轧棉机

~ کارخانهٔ 轧花厂

پنبه جمع کنی (~ *jam'-konee*) 〔名〕 摘棉

پنج Punch 〔名〕（果汁、香料、茶、酒等搀和的）混合甜饮料

پنجابی (*penjābee*) 〔形、名〕 ①旁遮普的②旁遮普人③旁遮普语

پنج ارزش (*panj-arzesh*) 〔名〕 〈化〉五价

پنج اعشاری (*~ a'shāree*) 〔形〕 （对数表）五位数的

پنج انگشت (*~ angosht*) 〔名〕 ①叉子②〈植〉委陵菜，牛角花

پنج انگشته 同 پنج انگشتی

پنج انگشتی 〔形〕 五指(趾)的，有五指(或趾)的

پنجاه (*panjāh*) 〔数〕 五十

پنجاه پنجاه (*~ panjāh*) 〔形、副〕 ①各半的，对半的，利弊各半的②各半，对半，利弊各半地

پنجاه ساله (*~sāle*) 〔形〕 五十年的

پنجاهم (*panjāhom*) 〔数〕 第五十

~ روز 第五十天

پنجاهمی 〔形、名〕 第五十个

پنجاهمین (*panjāhomeen*) 同 پنجاهم

~ سالگشت 五十周年纪念

پنجاهه (*panjāhe*) 〔名〕 大斋戒（把斋五十天）

پنج برابر (*panj-barābar*) 〔形、名〕 五倍(的)，五倍量

پنج برگ (*~ barg*) 〔名、形〕 五叶形(的)

پنج پا (*~ pā*) 〔名〕 ①蟹②〈天〉巨蟹(星)座

پنج پایک (*~ pāyek*) 同 پنج پا

پنج پایه (*~ pāye*) 同 پنج پا

پنج پر (*~ par*) 〔名、形〕 ①五个叶瓣的花②五瓣的，五角的③〈建〉梅花形装饰

~ ستارهٔ 五角星

پنج پرچمی (*~ parchamee*) 〔形〕 〈植〉五雄蕊的

پنج پنجه‌ای (*~ panje-ee*) 同 پنج انگشتی

پنج پهلو (*~ pahloo*) 〔形〕 五角的，五面的

پنج تائی (*~ tā-ee*) 〔形、名〕 ①五个的；五个一套（或一组）的②五个一套（或一组）

پنج تن (*~ tan*) 〔名〕（伊斯兰教中的）五大圣人（即：穆罕默德、法蒂玛、阿里、哈桑、侯赛因）

پنج تیر (*~ teer*) 〔名〕 左轮手枪

پنج جزئی (*~ joz-ee*) 〔形〕 由五部分组成的

پنج دری (*~ daree*) 〔名〕 大房子，大厅

پنجر (*panjar*) 〔名〕 ①窗子②笼子

~ بالای در 〈建〉楣窗，扇形气窗

پنجره (*panjere*) 〔名〕 ①窗子，窗扉②栅栏，格栅

~ آهنی 铁框窗

~ عمودی خوابگاه 〈建〉屋顶窗，老虎窗

~ کرکره‌ای 百叶窗

~ کشودار 上下开关的窗，框格窗

~ لولا دار 〈建〉窗扉

~ مشبك 格子窗

~ نوک تیز 〈建〉锐尖窗

پنج ساله (*panj-sāle*) 〔形〕 五年的，五年一次的

~ برنامهٔ 五年计划

پنج ستونی (*~ sotoonee*) 〔形〕 〈建〉五柱式的

پنج سطحی (*~ sathee*) 同 پنج وجهی

پنج سیمه (*~ seeme*) 〔形〕 五根弦的

(~ ساز) ~ تار 五弦琴

پنج شاخه (*~ shākhe*) 〔形〕 五齿的，五叉的

پنج شنبه (*~ shanbe*) 〔名〕 星期四

پنج شنبه بازار 〔名〕（传统的）星期四集市（贸易）

پنج ضلعی (*~ zel-ee*) 同 پنج وجهی

پنجک (*panjak*) 〔名〕 棉团

پنج کوت (*pani-koot*) 〔名〕 一种交租制（按

这种制度，在进行灌溉耕作制时，佃农获得收成的五分之一，在进行非灌溉耕作时，地主获得收成的五分之一）

پنج گانه (*~gāne*) 〔形〕 五的，五倍的，五次的，五方的，五项的，五点的

اصول ~ همزیستی مسالمت آمیز 和平共处五项原则

~ پیمان 五国条约

~ تذکار 五次声明

~ حواس 五感官

~ معاهدهٔ 五方协议

پنج گرزنی (*~garzanee*) 〔形〕 〈植〉有五雌蕊的

پنج گوش (*~goosh*) 同 پنج گوشه

پنج گوشه 〔形、名〕 ①五角形的②五角形

پنجم (*panjom*) 〔数〕 第五

پنجمی 〔形、名〕 第五的；第五个

~ اطاق 第五间房

پنجمین (*panjomeen*) 〔数〕 第五

~ سال 第五年

پنج نوبت (*panj-nowbat*) 〔名〕 五次奏乐（表示一种最高荣誉）

پنج وجهی (*~vajhee*) 〔形〕 五面的，五面体的

~ جسم 五面体

پنجول (*panjool*) 〔名〕 ①指甲，爪②搔，抓

~ زدن (~ کشیدن) 搔，抓

پنجه (*panje*) 〔名〕 ①手指，（伸开五指的）巴掌；〈植〉掌状叶②五指，五趾③（鸟、兽的）爪子，叉子④脚尖，鞋袜尖部⑤横木，横梁⑥〈乐〉运指法⑦（印刷机上的）拨纸器

~ آبرفتی 扇状的河口三角洲

~ آفتاب 〈喻〉太阳光

~ پا 脚趾尖，足尖

~ چنار 法国梧桐树（的掌状叶）

~ دزدیده (~ کبیسه ، ~ گزیده) 〈史〉（按伊朗古历法）在太阳年最后一月补加的五天

~ زراعتی 干草叉，草耙

~ گرگ 石松纲植物

~ گل 带花蕾的玫瑰枝

~ مانند آفتاب 好象明亮的太阳（指美貌）

~ افکندن (~ درافکندن ، ~ انداختن) 打架，动武，动手，逞强暴

~ فرو بردن (در) 把爪伸进；发生影响

~ زدن 抓，搔伤；动手，动武

~ بروی کسی زدن 向某人扑去；诋毁，中伤

~ کردن 握，抓，掌握；动手，动武

~ تیز کردن 把爪磨利，〈转〉磨拳擦掌；寻衅

~ بخون کسی تر کردن 血染，造成流血

دست و ~ نرم کردن 较量，决一雌雄

~ گرفتن 较量

پنجه‌اش شیرین است. (او ~ خوبی دارد) 他弹奏得很优美；他指法很熟练。

پنجه (*panjah*) 同 پنجاه

پنجه‌ای (*panje-ee*) 〔形〕 ①爪形的，掌形的（如叶子）②有蹼的（鸟趾）

~ برگ 掌形叶

پنجه باشی (*panjah-bāshee*) 〔名〕 〈史〉有五十人部队的指挥官

پنجه بتو (*panje-betoo*) 同 پنجه برگشته

پنجه برگشته (*~bar-gashte*) 〔形〕 〈医〉足内翻

的，脚趾向内弯曲的

پنجه بوکس (～ *boks*) 〔名〕（拳击时用以保护手指并加强打击力的）指节防卫具，铁拳头，指节铜套（套在四指关节上的铜套，握拳时铜套向外，用以打人）

پنجه پرده (～*parde*) 〔形〕 ①掌形的，爪形的②有蹼趾的（指鸟）

پنجه دار 〔形〕 有爪的，叉式的

پنجه رو (～*row*) 〔形、名〕 ①〈动〉用足趾行走的，趾行的②〈动〉趾行动物

پنج هزاری (*panj-hezāree*) 〔名〕 ①五克朗的银币②钱币单位名称（合五里尔）③十克朗的金币

پنجه علی (*panje-alee*) 〔名〕 〈植〉毛地黄

پنجه کلاغ (～*kalāgh*) 〔名〕 〈植〉野葡萄，野泻根属

پنجه گربه (～*gorbe*) 〔名〕 ①〈植〉积雪草，连钱草②猫爪子

پنجه گرگی (～*gorgee*) 〔名〕 〈植〉石松

پنجه گرگیان (～*gorgiyān*) 同 پنجه گرگی

پنجه گیر 〔名〕 摔跤者，搏斗者，扭斗者

پنجه مریم (～ *maryam*) 〔名〕 〈植〉樱草属，仙客来属

پنج یك (*panj-yek*) 〔数〕 ①（某种东西的）五分之一②五分之一的所得

پنج یك کار (～ *yek-kār*) 〔名〕（分取收获中五分之一的）雇农

پنج یك کاری 〔名〕（分取收获中五分之一的）雇佃法

پنچ (*ponch*) 同 پنج

پنچر Puncture 〔名〕 ①（车胎等的）刺孔，轮胎漏气②〈转〉失去元气，精疲力尽

～ رفتن (～ شدن) （车胎）爆了，泄气

دو چرخهٔ او ～ شد 他的自行车刹气了。

پنچری (*pancharee*) ： ～ گرفتن 使橡胶硫化，补轮胎

پنچه (*poncha*) 〔名〕 前额，刘海儿

پند (*pand*) 〔名〕 规劝，劝告，告诫，训诫，教训，教导

～های آموزنده 格言

～ دادن (به) 规劝，劝告

～ گرفتن 听规劝，听劝告，吸取教训，引以为戒

～ مرا گوش کن . 听我的话！

پندار I (*pendār*) ① پنداشتن 的根②可做构词后缀，如：～ نیکو

پندار II 〔名〕 ①想法，思想，思忖，意见②自夸，骄傲

پنداره (*pendāre*) 〔名〕 ①思考，思想，考虑，意见②设想，幻想，想象③（怪）念头

پنداری 〔副〕 彷佛，好象，看来

پنداریدن (*pendāreedan*) 同 پنداشتن

پنداشت (*pendāsht*) 同 پنداره

پنداشتن (*pendāshtan*) 〔动〕（根 پندار）①设想，想象，假定②认为，以为，看作，当成

پنداریم که . . . 我们假定…

مرا نادان مپندارید . 别以为我傻。

پنداشتی (*pendāshtee*) 同 پنداری

پندآموز (*pand-āmooz*) 〔名〕 规劝者，劝告者，告诫者，教训者

پنداوسی (*pandāvasee*) 同 پیداوسی

پندپذیر (*pand-pazeer*) 〔形〕 听劝告的，听话的

پندناپذیر (～*nāpazeer*) 〔形〕 不听劝告的，不

听话的；自以为是的

پندول (*pandool*) 同 پاندول

پنس Pince 〔名〕 ①（外科手术用）小钳子，小镊子②发夹，夹叉

~ مو （妇女用的）条状发夹

پنس Pence 〔名〕 便士（英国硬币名）

پنسی (*pansee*) 〔形〕 钳着的，有卡子的

~ عینك 夹鼻眼镜

پنط Point 〔名〕 〈印〉（活字或填塞物的大小单位）点（相当于1/72吋或0.3478毫米）

~ هشت (حروف) 八磅体的活字

پنکه (*panke*) 〔名〕 ①电风扇②（吊在天花板上拉动产生风的）布风扇，拉风

پنگ (*pang*) 〔名〕 一簇枣子

پنگان (*pangān*) 〔名〕 ①漏壶（古代计时的器具）②杯，器皿

پنگوئن Penguin 〔名〕 企鹅（南半球产的一种不会飞的海鸟）

پننگ (*panang*) 〔名〕 窗户，活动天窗

پنوپن (*penopen*) 〔名〕 金边（柬埔寨首都）

پنوماتیك Pneumatic 〔形〕 ①由压缩空气推动的，气动的，风动的②空气的，气体的；（可）充空气（或气体）的

~ ترمز 气闸；风闸

~ چکش 气锤

~ کشتی 橡皮船

پنوموتراکس Pneumothorax 〔名〕 〈医〉气胸

پنوموکونیوز Pneumoconiosis 〔名〕 〈医〉肺尘（埃沉着）病

پنوموگراف Pneumograph 〔名〕 〈医〉呼吸描记器

پنومونی Pneumonia 〔名〕 〈医〉肺炎

پنهان (*penhān*) 〔形、副〕 ①隐藏起来的，躲起来的，隐匿的②秘密的（地），不公开的（地）

~ راز 内心秘密；心底的想法

~ گنج 宝藏

~ داشتن 隐藏；隐瞒，掩饰

ما هرگز نظرات سیاسی خود را ~ نمیداریم .

我们从不隐瞒自已的政治观点。

این حرف را باید ~ داشت . 不要谈起这事。

~ شدن 隐藏；躲避，隐避

از نظر ~ شدن 看不见，消失，藏匿

~ کردن (~ ساختن) (از) 隐藏，隐瞒，掩盖，藏匿

قبل از رسیدن دشمن ، اهالی دهکده غله های خود را ~ کرده بودند . 老乡们在敌人来到前就把粮食坚壁起来了。

خود را ~ کردن 躲藏起来

از شما چه ~ 不瞒你说；跟你直说吧！

پنهان کاری (*penhān-kāree*) 〔名〕 搞秘密，从事秘密活动，偷着搞

پنهانی (*penhānee*) 〔形、副、名〕 ①隐藏起来的，（被）隐蔽起来的，潜在的，秘密的②秘密地③休眠的，蛰伏的④秘密，不公开

~ استعداد 潜在的才能

~ در 秘密地，偷偷地，暗暗地

~ راز 一点不透露的秘密

~ رفتارهای زشت 见不得人的丑恶行径

مطلب را ~ باوبگو . 你悄悄地把事情告诉给他听。

پنیر (*paneer*) 〔名〕 干酪，乳酪

~ خیکی （乡村）土制干酪
~ مخلوط 混合乳酪，精制干酪
~ هلندی 荷兰干酪
~ کرم 干酪虫

پنیراب (*paneerāb*) 〔名〕 乳浆，乳清

پنیربند (*paneer-band*) 〔名〕 制造乳酪的工人

پنیر تراش (*~tarāsh*) 〔名〕 乳酪磨，磨乳酪器；刨子

پنیر خرما (*~ khormā*) 〔名〕 〈植〉西（谷）米，棕榈树汁髓

پنیر ساز (*~ sāz*) 同 پنیر بند

پنیر فروش (*~ foroosh*) 〔名〕 卖干酪的

پنیرك (*paneerak*) 〔名〕 〈植〉锦葵

پنیرکی 〔形〕 锦葵科植物的

پنیرکیان (*paneerakiyān*) 〔名〕 〈植〉锦葵科

پنیر مایه (*~ māye*) 〔名〕 ①小牛的皱胃膜；干胃膜（制干酪用）②〈生化〉粗制凝乳酶③（晒干的）制干酪的酵母

پنیره (*paneere*) 同 پنیرك

پنیری (*paneeree*) 〔形〕 干酪的，奶酪的
~ مادهٔ شیر 〈生化〉酪酥，酪素，酪蛋白

پنی سیلین Penicillin 〔名〕 盘尼西林，青霉素

پو ①动词 پوییدن 的根②奔跑，奔忙；到处寻找
~ گرفتن 奔跑，奔忙；到处寻找

پوب 同 پوپك

پوپ 同 پوپك

پوپك (*poopak*) 〔名〕 ①戴胜（鸟）②冠

پوپل (*poopel*) 〔名〕 〈植〉槟榔

پوپلین Poplin 〔名〕 〈纺〉府绸，毛葛

پوپو 同 بوبک

پوت Ⅰ 同 پود Ⅲ 条

پوت Ⅱ 〔名〕 羊肝，炒羊肝

پوتاس (*potās*) 同 پطاس

پوتین 〔名〕 靴子，长筒靴，高腰儿靴
~ بند 鞋带
~ بندی 系带鞋靴

پوچ 〔形、名〕 ①中空的②空洞的，空的，毫无内容的，无益的，徒然的③废话
~ بلیت لاتاری 未中奖的空彩票
~ پوزش 站不住脚的借口
~ توقع 白等，空欢喜
~ حرف 空话，废话
~ گردوی 没仁的核桃
~ وعدهٔ 虚伪的诺言
~ کشیدن 抽空签
~ گفتن 说空话，说废话

پوچال 同 پوشال

پوچ دهان (*pooch-dahān*) 〔形、名〕 说下流话的（人）

پوچ گو(ی) (*~goo*) 〔形、名〕 说空话的人，废话连篇的人，饶舌者

پوچ مغز (*~ maghz*) 〔形〕 ①中空的，没仁的②没有头脑的
~ گردوی 没仁的核桃

پوچی (*poochee*) 〔名〕 ①空，中空，没有仁②荒谬，荒诞，废话③无益，无谓，徒然

پوچیسم Putschism 〔名〕 盲动主义

پود Ⅰ 〔名〕 〈纺〉纬，纬线
~ تار و 经纬线

پود Ⅱ 〔名〕 〈旧〉引火绒

پود Ⅲ 〔名〕 普特（俄制重量单位，合16.38公斤）

پودر Powder 〔名〕 ①粉②香粉，扑粉

~ بچه 痱子粉

~ استخوان خوراکی 骨粉

~ دندان 牙粉

~ رخت شوئی 洗衣粉

~ طلق 滑石粉，爽身粉

~ پنبهٔ زنی 粉扑

~ زدن (به) 擦扑粉

پودراتچی (*podrātchee*) 〔名〕〈旧〉承包人，承包工

پودردان (*podr-dān*) 〔名〕 香粉匣，扑粉盒

پودنگ (*podang*) 〔名〕〈矿〉圆砾岩

پودنه (*poodne*) 〔名〕 薄荷属的一种；(属于欧美的) 除蚤薄荷(油)

~ کوهی 〈植〉香草，木质薄荷

پوده Ⅰ 〔形〕 腐烂的，变质的

پوده Ⅱ 〔名〕 纬线

پوده Ⅲ 〔名〕 绒线

پودینگ Pudding 〔名〕 布丁（西餐中一种松软的甜点心）

پور Ⅰ 〔名〕 男孩，儿子（还可做构词后缀，如：شاهپور）

~ صدف 〈诗〉珍珠

پور Ⅱ 〔名〕 鹬

پورپورا (*poorpoorā*) 〔名〕〈医〉皮下出血

پورت پرنس Port Prince 〔名〕 太子港（海地首都）

پورت دو اسپانی 〔名〕 西班牙港（特立尼达和多巴哥首都）

پورت لوئیز Port Louis 〔名〕 路易港(毛里求斯首都)

پورتوریکو 〔名〕 波多黎各(拉丁美洲)

پورسانتاژ Percentage 〔名〕 百分比，百分数，百分率

پورفیرین Porphyrin 〔名〕〈生化〉卟啉

پورمك (*pooramak*) 〔名〕 霉

پورمك زاده (~*zāde*) 〔形〕 发霉的

پورملخ (*poor-malakh*) 〔名〕 蝗蝻

پوره 〔名〕 ①儿子②胚胎，幼虫③(蝗)蝻

پوره Puree 〔名〕 菜泥，豆泥，果泥；酱

~ سیب زمینی 土豆泥

پورین Purine 〔名〕〈化〉嘌呤，尿（杂）环，四氮杂茚

پوز 〔名〕 ①(动物的)口鼻部，(狗、狐等)凸出的口和鼻②鸟喙③嘴脸，丑相

~ زدن (را ، به) 伸嘴吃，吃起来，(猪等) 用鼻拱土觅（食）

~ بخاك مالیدن (در مقابل) 拜倒在某人面前，匍匐在某人面前，在…前低三下四，巴结

~ کسی را بخاك مالیدن 把某人制伏

پوزبند (*pooz-band*) 〔名〕 (动物的) 口套，口络，笼嘴

~ بستن (~ زدن) (به) 给…戴上笼口；堵住嘴；让…缄默不开口

پوزخند (~*khand*) 〔名〕 嘲笑，讥笑，讥讽，冷笑

~ زدن (به) 同上

پوزش (*poozesh*) 〔名〕 原谅，饶恕

~ پذیرفتن (از) 同上

~خواستن (~ آوردن، ~طلبیدن، ~ کردن)

请求原谅，请求宽恕；道歉

من از اینکه‌او را نشناخته ام ~ خواستم .

我由于没认出他来而向他表示歉意。

طلبیدن ~ باکوچکی وفروتنی 忍辱含垢

پوزش پذیر (~*pazeer*) 〔形〕 ①可以原谅的②原谅的，饶恕的，宽恕的

پوزش خواهانه (~*khāhāne*) 〔形〕 请求原谅的，请求宽恕的，道歉的

پوزش خواهی (~*khāhee*) 〔名〕 请求原谅，请求宽恕，道歉

کردن ~ 同上

پوزش ناپذیر (~*nāpazeer*) 〔形〕 不可原谅的，不可饶恕的

~ خطای 不能原谅的错误

پوزمال (*poozmāl*) 〔名〕 教训，斥责，申斥，呵斥

دادن ~ 同上

پوزمالی 同 پوزمال

پوزه (*pooze*) 〔名〕 嘴；嘴脸

خرطومی ~ 象鼻子；长鼻子；昆虫的长嘴，喙

پوزه‌بند (~*band*) 同 پوزبند

پوزیترون Positron 〔名〕 〈理〉正电子，阳电子

پوزئیدون 〔名〕 （希腊神话）波塞冬（海神）

پوساندن (*poosāndan*) 〔动〕 （根 پوسان）使腐烂，使化脓；使堕落

هفت کفن پوسانده است. 他早去世了。

پوسانه (*poosāne*) 〔名〕 奉承，拍马，阿谀

پوست (*poost*) 〔名〕 ①皮，皮肤；兽皮 ②树皮，果皮③壳

~ بخارا (~ بخارائی ، ~ حاج طرخان) 黑羔羊皮

~ بدن انسان 皮肤

بره ~ 羊羔皮

تخم ~ （粮）壳，皮，荚

تخم سرغ ~ 鸡蛋壳

جیر ~ 麂皮，雪米皮

خام ~ 生皮

ختنه‌گاه ~ 〈解〉包皮

دباغی شده ~ 熟皮，鞣过的皮张

درخت ~ 树皮

رویین ~ 〈生〉表皮，上皮

زخم ~ 疤，痂

زیرین ~ 皮下肉膜，皮里

ساغری ~ 鲛革

سر ~ (~ کاسهٔ سر) 〈解〉颅骨膜；头皮

سیب ~ 苹果皮

شکاری ~ 毛皮，皮货

گاو ~ 牛皮

گردو ~ 核桃皮，硬坚果壳

گنه گنه ~ 金鸡纳霜树皮

مار ~ 蛇(蜕的)皮

میش ~ 熟羊皮

نارنج ~ 桔皮

نخود ~ 豆皮

نوشتنی ~ 羊皮纸

~ و استخوان 皮包骨，骨瘦如柴

~ آماس 〈医〉皮炎，皮肤炎

~ برون 〈生〉外胚层，外层

~ پالتوی 皮大衣

~ تصلب 〈医〉硬皮病

~ سفیدی 〈医〉白化病

در ~ کسی افتادن 辱骂，中伤，捏造

(از) ~ انداختن 蜕皮，退皮，去鳞，

〈转〉精疲力尽

~ بستن 疮结痂，结疤；伤口愈合，长出新皮

~ ريختن 〈动〉蜕皮，换羽

~ و استخوان شدن 骨瘦如柴，(瘦得)皮包骨

~ باز كردن 脱皮，脱壳

~ سگ بروى خود كشيدن 厚脸皮，不要脸；恬不知耻，无耻

~ كندن (~ گرفتن ، ~ كردن) (از) 剥皮，削皮；弄掉壳；骂；〈喻〉诈取，严惩

~ كسى را كندن (~ از سر كسى كندن) 狠狠地剥削某人；简直是剥皮，敲诈勒索；收拾，教训；打得皮开肉绽

~ (دشمن) را كندن 痛击（敌人）

زير پاى كسى ~ خربزه گذاشتن 暗害，陷害，挖墙角

در (توى) ~ خود نگنجيدن 高兴得不知如何是好，忘乎所以，得意忘形

او از خوشحالى در ~ نميگنجيد . 他高兴得忘乎所以。

پوستش كنده شد . 他已精疲力尽了。

پوست بتن چسبيده (~*betan-chasbeede*) 〔形〕 瘦得皮包骨头的

پوست پيرا (~*peerā*) 〔名〕 鞣皮匠

پوست پيرائى 〔名〕 鞣皮

پوست تخت (~*takht*) 〔名〕 皮垫，皮铺的

پوست تراش (*poost-tarāsh*) 〔名〕 鞣皮匠

پوستر Poster 〔名〕 招贴(画)，广告(画)

پوست رفتگى (*poost-raftegee*) 〔名〕 擦破皮的地方，擦伤处

پوست رفته (~*rafte*) 〔形、名〕 ①擦破皮的，擦伤的②破皮处，伤处

پوست فروش (~*foroosh*) 〔名〕 皮货商，毛皮商

پوست فروشى 〔名〕 皮货业，经营皮货

پوستك (*poostak*) 〔名〕 ①表皮；毛皮，(去毛待鞣的)生皮 ②皮裘③〈植〉鳞皮

پوست كلفت (*poost-koloft*) 〔形〕 ①皮厚的②坚韧的③〈喻〉感觉迟钝的，缺乏热情的，无动于衷的

پوست كلفتى 〔名〕 ①皮厚②坚韧③〈喻〉感觉迟钝；无动于衷，缺乏热情

پوست كن (~*kan*) 〔名〕 ①屠宰人，剥畜皮的人②敲诈勒索者

پوست كنده (~*kande*) 〔形、名〕 ①剥了皮的②直截了当的，直言不讳的

~ بطور 直截了当地

~ حرف 开门见山的话

صاف و ~ گفتن 打开天窗说亮话

~ بگو ! 你直截了当地说吧！

پوست كنى (~*kanee*) 〔名〕 ①屠宰，剥皮②〈喻〉敲诈勒索，剥削③收拾，教训

پوستگاله (*poostgāle*) 〔名〕 羊尾巴根处的皮

پوسته (*pooste*) 〔名〕 ①层②外皮，表皮，壳；〈解〉皮质③薄膜，包膜；〈动〉翅膜，(鳞翅目昆虫的)领片④〈植〉种被，种壳

~ دور قلب 〈解〉心包

~ زمين 〈地〉地壳

~ مغزى 〈解〉大脑皮层，大脑皮质

~ هست 〈植〉内果皮

~ شدن 层层剥落

پوسته پوسته (~*pooste*) 〔形〕 ①层层剥落的②

片状的，薄片状的③易剥落的；易成薄片的

شدن ~ 层层剥落

پوستی (*poostee*) 〔形〕 ①皮革的②毛皮的③厚的，结实的

~ کاغذ 牛皮纸

~ کلاه 皮帽

پوستین (*poosteen*) 〔名、形〕 ①皮袄，长皮袍，皮衣②皮革的③毛皮的

در (به) ~ کسی افتادن 辱骂，诽谤，中伤，拨弄是非，捏造

دریدن ~ 泄露机密

پوستینچه (~*che*) 〔名〕 毛皮背心

پوستین دوز (~*dooz*) 〔名〕 缝制皮衣工匠

پوستین دوزی 〔名〕 缝制皮衣

پوستین ساز (~*sāz*) 〔名〕 做皮货的匠人

پوستین سازی 〔名〕 制做皮货

پوسیدگی (*pooseedegee*) 〔名〕 ①腐烂，腐败，腐朽，坏②溃疡

استخوان ~ 〈医〉骨疡

دندان ~ 〈医〉龋齿

پوسیدن (*pooseedan*) 〔动〕 （根 پوس） 腐烂，腐败，腐朽，坏

پوسیده (*pooseede*) 〔形〕 腐烂的，腐败的，腐朽的，坏了的

پوسیده چوب (~*choob*) 〔名〕 朽木

پوسیده مغز (~*maghz*) 〔形〕 烂透的，腐朽透顶的

پوسیون Potion 〔名〕 〈医〉汤药，煎药

پوش 〔名〕 ①衣服，披风，斗蓬②帐篷③复盖物，油布，舱盖布④盔甲⑤〈植〉总苞

بالش ~ 枕头套

پوشاك 〔名〕 衣服，服装，可穿的东西

پوشاک فروش (*pooshāk-foroosh*) 〔名〕 服装商

پوشال 〔名〕 柴禾，干草，木屑，锯末，牲口用的铺草

پوشالی 〔形〕 ①傀儡的，虚弱的②垫上铺草的③软弱的，不稳固的

~ دولت 傀儡政府

~ مملکت 傀儡国

پوشاندن (*pooshāndan*) 〔动〕 （根 پوشان） ①给…穿衣②复盖，盖上，遮避③掩盖，隐匿，藏起来④盖顶⑤〈经〉(用金钱)抵补

باد زمین را از برگ پوشانده است . 风刮得满地都是树叶子。

روز عید به بچه اش لباس نو پوشاند . 节日里他给孩子穿上了新衣服。

تجاوزکاران همیشه میکوشند جنایات خود را از مردم بپوشانند . 侵略者总是企图掩饰自己的罪行，不让人们知道。

طرفین جاده را درختان جوان پوشانده است . 道路两侧全种上了树苗。

پوشانیدن (*pooshāneedan*) 同 پوشاندن

پوشپر (*pooshpar*) 〔名〕 〈动〉覆羽（蔽覆羽翮基部的羽毛）

پوشت Pochette 〔名〕 ①小袋，小口袋②西装上衣口袋的小手帕

پوشش (*pooshesh*) 〔名〕 ①掩盖，掩护，隐避②外壳，遮盖物③膜，罩，塞子④衣服⑤〈植〉花被，蒴苞⑥〈解〉外皮，包膜

استخوان ~ 〈解〉骨膜

بام ~ 房顶

چوبی ~ 木顶

~ زمستانی （植物的）越冬芽；（动物的）越冬巢

ضد زنگ ~ 防锈镀层

~ هوائی 〈军〉空中掩护

پوششی 〔形〕 掩盖的，隐藏的，掩护的

پوشك (*pooshak*) 〔名〕 猫

پوشنه (*pooshane*) 〔名〕 盖子，套子，罩子

پوشنی (*pooshanee*) 同 پوشنه

پوشه (*pooshe*) 〔名〕 ①套子，罩子②卷宗

پوشیدگی (*poosheedegee*) 〔名〕 ①掩盖，遮盖 ②含糊不清，秘密

پوشیدن (*poosheedan*) 〔动〕（根 پوش）①穿上，套上②掩盖，闭上，封住③躲避，躲藏④覆盖⑤隐瞒

چشم ~ (از) 闭眼，假装看不见；放弃；宽恕

گرچه او بارها شکست خورد ولی از آزمایش چشم نپوشید . 虽然他多次失败，但仍不放弃试验。

~ کفش 穿鞋，着鞋

~ لباس 穿衣

برف زمین را پوشید . 雪封大地。

او کت خود را پوشید . 他穿上了上衣。

چرا مطلب را از من میپوشید ؟ 这件事你为何瞒着我？

پوشیدنی (*poosheedanee*) 〔名、形〕 ①衣服②可以穿的③可以隐瞒的

این مطلب ~ نیست . 这个问题没有什么可以隐瞒的；这事你是隐瞒不住的。

پوشیده 〔形〕 ①穿着的②被覆盖着的③被隐蔽着的，秘密的④不明显的，不清楚的，若明若暗的

~ از برف 被雪覆盖的

جنگل ~ از برگ 叶茂的森林，密林

~ سخنان 晦涩的语言

~ لبخند 嫣然一笑

~ بودن 覆盖，隐蔽

خاك شمال شرقی چین ~ از جنگلهای انبوه است . 我国东北国土上森林密布。

اهمیت منطقهٔ خلیج فارس بر هیچکس ~ نیست . 大家都知道波斯湾的重要性。

بر شما ~ نیست که ... 您是清楚的…，您知道…

داشتن ~ (از) 保密，隐藏

معنی ~ نوشته را در یافتن 体会字里行间的言外之意

این مطلب باید ~ بماند . 这个问题不应透露。

پوشیده‌رو (ی) (*poosheede-roo*) 〔形、名〕 ①脸被遮盖上的，带面纱的②含羞的，羞答答的③姑娘，妇女

پوشینه (*poosheene*) 〔名〕 ①衣服，外衣②幕，罩，套子③〈医〉囊，胶囊④封壳⑤〈植〉蒴果，颖（片）

پوط 同 پود Ⅱ 条

پوطاس 同 پطاس

پوطاسیوم 同 پتاسیوم

پوف 同 پف (*pof*)

پوك 〔形〕 ①空的，中空的，空心的②空虚的，空洞无物的；浮浅的③松弛的，松软的④里面腐烂的，蛀空的⑤干软的，易燃的(如火绒)

~ تربچهٔ 蔫萝卜，空心萝卜

~ خاك 松土
~ دندان 龋齿
~ گردوی 没仁的核桃
گردوی ~ شکستن 徒劳，枉费心机
~ کردن 弄松(如米饭等)

پوکر Poker 〔名〕 扑克
~ زدن 打扑克

پوکه (*pooke*) 〔名〕 弹皮，弹壳
~ زغال سنگ 焦炭
~ فشنگ 子弹夹；弹壳

پوکه کش (~*kesh*) 〔名〕 〈军〉退壳钩

پوکی 〔名〕 空，空虚，中空

پول 〔名〕 ①钱，现金，货币，纸币②费用，花费③〈旧〉普尔(伊朗小铜币，相当于1/40克朗)
~ اجارهٔ خانه 房租费
~ اسکناس (~ کاغذی) 纸币
~ بانکی (总称)银行票据(支票、汇票等)
~ تمبر 邮费，邮资
~ (تو) جیبی 零用钱，零化钱
~ چای 小费；赏钱，小帐
~ خرد (~ خرده) 零钱，辅币
~ خون 杀人的赏金，勒索金钱
~ دلالی 付给经纪人的经手费佣金，回扣
~ رایج (~ در جریان) 流通货币
~ زرد (~ طلا) 金元，金币
~ سیاه 零钱
~ فلزی 硬币
~ قلب 伪币
~ کشور بیگانه 外币
~ ناشروع 不义之财
~ نقد 现金，现款
~ نقره (~ سفید) 银元，银币
~ صندوق بین المللی 国际货币基金组织(联合国)
~ کیف 钱袋
~ گردش 货币流通
~ واحد 货币单位
~ نقد پرداختن 付现金
~ دادن 付钱，付款
~ چیزی را دادن 付某物的钱
پولش را باید بدهید！ 您得付这笔钱。
~ درآوردن 挣钱；赚钱
~ حلال در آوردن 用正当手段(如干零活)挣一点钱
به ~ رساندن 使某人生财
مثل ~ (سرخ) شدن (羞得)脸红
کارهارا با ~ آسان کردن 贿赂
~ جمع کردن 攒钱；〈经〉积累，积存；筹款
~ خرد کردن 把钱破开(换成零钱)
به ~ نزدیك کردن 变卖
~ گذاردن 〈牌〉押注
به یك ~ سیاه نمیارزد. 一钱不值。
~ ~ جمع میکند حبه حبه 〈谚〉物以类聚

پولاب 〔名〕 感觉，觉察

پولاد 〔名〕 ①钢②犁③剑④棒槌

پولاد بازو 〔形、名〕 ①钢铁般的，力大的②强有力者，铁腕人物

پولاد پوش 〔形〕 ①装甲的②穿着盔甲的

پولاد چنگ (*poolād-chang*) 〔形〕 ①有铁爪的②抓得紧的，有力的③〈喻〉坚硬的，不可抗拒的

پولادرگ (~*rag*) 〔形〕 强壮的(如马)

پولادريز (~ *reez*) 〔名〕 铸钢工

پولاد ريزى 〔名〕 铸钢

پولاد سازى (~*sāzee*) 〔名〕 炼钢

~ كارخانۀ 炼钢厂

پولاد گداز (~*godāz*) 〔名〕 炼钢工人

پولاد گدازى 〔名〕 炼钢

پولاد گر (~*gar*) 〔名〕 炼钢工人；制造钢铁器的匠人

پولاد گرى 〔名〕 炼钢；制造钢铁器

پولاد نهاد (~*nehād*) 〔形〕 坚如钢铁的，钢铁般的

پولاد وند (~ *vand*) 同 پولاد نهاد

پولادى 〔形〕 ①钢的，钢铁的，钢铁制的②〈喻〉坚硬的，不可抗拒的

پولادين 同 پولادى

~ ارادۀ 钢铁意志

پولاروگراف Polarograph 〔名〕〈理〉极谱记录器

پولاروگرافيك Polarographic 〔形〕〈理〉极谱法的

پول بده (*pool-bedeh*) 〔名〕 付款人

پول بگير (~ *begeer*) 〔名〕 勒索者，受贿者

پول بهره گذار (~*bahre-gozār*) 同 پول وام ده

پول پرست (~*parast*) 〔名〕 财迷；拜金主义者

پول پرستى 〔名〕 钱迷心窍；贪财，贪婪；拜金主义

پول تمام كن (~ *tamām-kon*) 〔形、名〕 乱花钱的(人)，花钱大手大脚的(人)，有钱就花的(人)

پول جمع كن (~*jam'-kon*) 〔名〕 ①节俭得厉害的人，守财奴，吝啬人②勒索者③会赚钱的人

پول دار (~*dār*) 〔形、名〕 ①有钱的，富的②富人

پول دارى 〔名〕 ①有钱②富足

پول در آور (~*dar-āvar*) 〔名〕 会赚钱的人

پول دوست (~ *doost*) 同 پول پرست

پولك (*poolak*) 〔名〕 ①小钱，零钱②鱼鳞③金属饰片④〈技〉垫圈⑤〈电〉轮形绝缘子⑥〈植〉鳞苞；（树木的）鳞皮⑦（眼中的）翳障

~ فنرى 有弹性的垫圈

پولک بالان (~*bālān*) 〔名〕 (昆虫的) 鳞翅目

پولك بر (~*bor*) 〔名〕 (皮革等的)打孔器

پولك‌دار (~*dār*) 〔形〕 ①(演出服装上的)有金属圆片作装饰的②有鳞片的

~ پارچۀ 饰有金属装饰片的料子

پولك دوزى 〔名〕 (在衣服、料子上)装饰金属圆片

پولكى Ⅰ (*poolakee*) 〔形、名〕 ①贪婪的，财迷的，可以贿卖的②受贿者

~ آدم 贪财的人

~ مأمور 贪官污吏

پولكى Ⅱ 同 پولكدار

پولند (*pooland*) 〔名〕 波兰（欧洲）

پول وام ده (*pool-vām-deh*) 〔名〕 放债者

پولوريزاتور Pulverizer 〔名〕 喷雾器；粉碎器；粉磨机

پولونيم Polonium 〔名〕〈化〉钋

پول وور Pullover 〔名〕 套衫（如羊毛套衫等）

پولى 〔形〕 ①钱的，货币的②金融的，财政的

~ بحران 金融危机

~ كمك 财政援助

پولى اتيلن Polyethylene 〔名〕〈化〉聚乙烯

پولى استيرن Polystyrene 〔名〕〈化〉聚苯乙烯

پوليپ Polype 〔名〕 ①息肉②〈动〉珊瑚虫（水

蝗型）

پولیت بورو Politburo 〔名〕 ①(共产党的)政治局②（西方资产阶级用语）类似政治局的决策控制机构

پولیتن Polythene 〔名〕 〈化〉聚乙烯

پولیس 同 پلیس

پولی سیتمی Polycythemia 〔名〕 〈医〉红血球增多症

پولینزی 〔名〕 波利尼西亚（中太平洋的岛群）

پولیومیلیت Poliomyelitis 〔名〕 〈医〉脊髓灰质炎，小儿麻痹症

پولی وینیل Polyvinyl 〔名、形〕 〈化〉聚乙烯化合物（的）

پوماد (*pomād*) 同 پماد

پوناخا 〔名〕 普那卡(不丹首都)

پوند Pound 〔名〕 ①磅(英国重量名，合453.6克)②镑(货币名称)

استرلینگ ~ 英镑

آونسی ۱۲ ~ 金衡磅（金、银、宝石的衡量制度，一磅等于十二盎司）

آونسی ۱۶ ~ 常衡磅（十六盎司为一磅）

پوندال Poundal 〔名〕 〈理〉磅达（力的单位）

پونز Punaise 〔名〕 图钉，按钉

پونط (*pont*) 同 پنط

پونکسیون Ponction 〔名〕 〈医〉穿刺术

پونه 同 پودنه

پوی I 同 پو

پوی II 〔名〕 柳莺

پویا(ی) 〔形〕 ①奔跑的，为(寻找而)奔忙的，奔波的②寻找…的③寻求…的，探求…的④慌忙的

حقیقت ~ 探求真理的

شدن ~ 寻求，探索

پویان 同 پویا

پویش (*pooyesh*) 〔名〕 ①(为寻找而)奔忙，奔波②寻找，探求，探索，求索

پوئن Point 〔名〕 （游戏或比赛中胜负的）分

پوینده (*pooyande*) ①为寻找…而奔跑的，奔波的②寻找…的，探求…的，探索…的，求索的③慌忙的

. یابنده است ~ 〈谚〉有志者事竟成。

پویه 〔名〕 ①同 پویش ②奔跑

پوییدن (*pooyeedan*) 〔动〕（根 پوی）①奔跑，奔忙，奔波②找，寻找③探求，探索④慌忙

په (*pah*) 〔叹〕 好极了，(喝彩声)好

! په‌په 好！妙！

په (*peh*) 同 پیه

پهانه (*pohāne*) 〔名〕 ①楔子②(鞋子的)楦头

پهلو(ی) (*pahloo*) 〔名〕 ①(身体)胁部，胁，胁腹；侧；一边，旁边②〈数〉边③〈军〉侧翼④(瓜的)一块⑤〈旧〉利益⑥力量⑦帮助，支持

چپ ~ 左翼，左侧，左边

راست ~ 右翼，右侧，右边

لشگر ~ 〈军〉部队的侧翼

از ~ 从一边，从旁边

(از) ~ 从…旁，从…附近

. از ~ آنها گذشتیم 我们从他们旁边走过。

~ به ~ 肩并肩地

(در) ~ 在…旁，在…附近

. او نشستم ~ 我坐在他旁边。

درد ~ 腰疼；腰部风湿痛

دو ~ 两边的；两方面的；两面派的，两

重性的

هجوم از ~ 侧翼攻击

~ دادن 赞助，鼓励；帮助；带来好处，助一臂之力；躲开，避开，闪到一边

~ داشتن 分享，同享；行好，大方

~ نگاه داشتن (از) 离开，同…保持距离，不靠近

~ رفتن (~ شدن) （马等）靠边走，（马等）以斜横步前进

~ براست (بچپ) رفتن (یا بردن) （马等）向右(左)靠，向右(左)边走

~ زدن (~ ساییدن، ~ سودن) (به) 看齐，比齐，比，较量；同…竞争，努力赶超

حرفهای دو ~ زدن 说模棱两可的话，说语意双关的话

~ به ~ کسی زدن 向…看齐

~ به ~ شدن 翻身，辗转反侧

از ~ کسی رد شدن 擦身而过

~ کردن 躲开，避开；(把瓜)切成块

از ~ حمله کردن 从侧翼攻击

~ خالی کردن (یا تهی کردن) (از) 躲开，避开，回避

~ هم گذاشتن 比拟，对照；把…并列，使并置

~ گرفتن 系住(船舶)，(船舶)抛锚，停泊

~ نهادن 躺下，睡下

پهلویش چرب است . 他捞到了油水。

پهلویش درد میکند . 他腰疼。

پهلو (*pahlow*) 〔名〕 ①<旧>(竞技中的)胜利者；摔交者②城镇

پهلوان (*pahlavān*) 〔名、形〕 ①大力士，英雄，勇士，健儿，角力选手②冠军，优胜者③勇敢的，大胆的，武士般的

~ این بازی کی بود ؟ 这盘比赛谁赢了？

او از شما ~ تراست . 他比你更结实。

پهلوانانه (*pahlavānāne*) 〔形〕 大力士似的，勇士般的，勇敢的

بازی های ~ 运动比赛

حرکات ~ 英雄的行为

پهلوان پنبه (*pahlavān-panbe*) 〔名〕 ①冒牌英雄，假充的好汉②吹牛大王③跳梁小丑；恃强欺弱者

پهلوان کچل (*~kachal*) 〔名〕 (傀儡戏中的)丑角，傀儡

نمایش ~ 傀儡戏

پهلوان نما (*~namā*) 〔名〕 ①冒牌英雄，硬充的好汉②吹牛大王，恃强欺弱者

پهلوانی (*pahlavānee*) 〔名、形〕 ①冠军身分，英雄；英勇，英雄主义②伊朗古典角力③中古波斯语(即巴列维语)④巴列维(王朝的)⑤英雄的，竞技的

پهلو بندی (*pahloo-bandee*) 〔名〕 货币上的援助，资助，给津贴

~ دادن (~ کردن) 同上

پهلو چرب (*~charb*) 〔形〕 ①生活有保障的，富裕的，②肥胖的，有油水的

پهلودار (*pahloodār*) 〔形、名〕 ①语意双关的，有喻意的，暗示的②支持…的，信从…的③肥胖的，有油水的④<军>侧卫队

سخن ~ 双关语

پهلوداری 〔名〕 支持，信从

پهلودرد (*pahloo-dard*) 〔名〕 腰疼

پهلوزن (~zan) 〔名、形〕 ①对手，敌手②自命不凡的，自鸣得意的，炫耀的③吹牛家

پهلوفنگ (~fang) 〔名〕 行举枪礼

پهلو نشین (~nesheen) 〔名〕 朋友，知己，伴侣

پهلوی (pahlavee) 〔名、形〕 ①(公元三世纪时的）巴列维(语)，中古波斯语②伊朗一种金币名③巴列维王朝

~ زبان 巴列维语

~ سلسلهٔ 巴列维王朝

پهلوی هم گذاری (pahlooy-ham-gozāree) 〔名〕 并列，并置

پهلوئی (pahloo-ee) 〔形〕 ①侧面的，侧翼的，旁边的②〈解〉髂的

~ خانهٔ 厢房

پهله (pahle) 〔名〕 〈史〉伊斯法罕、雷伊、哈马丹，纳哈温和阿塞拜疆五省的统称

پهن (pahn) 〔形〕 ①阔的，宽的②广阔的，辽阔的，宽广的，广大的③铺开的④平整的，平展的⑤扁的，扁平的

(~ دماغ) ~ بینی 扁平鼻子，塌鼻子

~ تختهٔ 平板

~ رخت خواب 铺展开的床铺

~ ماهی 比目鱼的一种

~ نوار 宽带

~ شدن 展开，铺开，伸展，平整，平展；(墨水颜色等)渗开

~ کردن 将…展开，把…铺开，弄平整

قالی را ~ کن . 把地毯铺开。

سفره را ~ کن . 把桌布铺上。

~ گوش گشادن 竖起耳朵倾听

پهن (pehen) 〔名〕 (马)粪蛋

~ پا زدن 翻晒(牛、马)粪；闲得无事干；捻弄，旋弄

پهنا(ی) (pahnā) 〔名〕 ①宽，宽度②幅，幅员

~ دست 一手之宽（从$2\frac{1}{2}$吋到4吋）

در ~ زمین 在广阔大地上

اطاق ~ چقدراست ؟ 这间房子多宽?

پهنانه (pahnāne) 〔名〕 猴子，猿猴

پهنادار (pahnādār) 〔形〕 宽的

~ پارچهٔ 双幅布

پهناور (pahnāvar) 〔形〕 广阔的，辽阔的，宽广的，广大的

~ صحرای 广阔的田野

پهناوری 〔名〕 同 پهنائی

پهنائی (pahnā-ee) 〔名〕 ①宽(度)②幅，幅员

~ دشت 平原的界限

پهن برگ (pahn-barg) 〔形、名〕 ①阔叶的②〈植〉叶状，（叶）柄

پهن بینی (~beenee) 〔形〕 扁鼻子的，狮子鼻的，塌鼻子的

پهن پازن (~pāzan) 〔名〕 游手好闲的人

پهند (pahand) 〔名〕 (捕兽的)圈套、陷阱

پهن رخسار (pahn-rokhsār) 〔形〕 丰满的脸颊

پهن ریش (~reesh) 〔形〕 络腮胡子的，胡子多的

پهن سینه (~seene) 〔名〕 胸宽的

پهن شانه 〔形〕 肩宽的，大肩膀头的

پهن شو (~ show) 〔形〕 （金属）能滚轧（或敲）成薄片的

پهنک (pahnak) 〔名〕 ①绦带②〈植〉瓣片；冠檐；萼檐③（金属或动物组织的）薄片，薄层

پهنه Ⅰ (pahne) 〔名〕 ①场所，场地②广度，幅

员，面积③宽广，宽阔④〈地〉地层

~ آبدار 地下水层

~ آسمان 天穹，天空

~ جنگ 战场，战地

پهنه Ⅱ〔名〕①马球曲棍②网球拍

پهنه‌سنج (~ *sanj*)〔名〕〈数〉求积仪，面积仪

پهنی (*pahnee*) 同 پهنا

پهی Ⅰ (*pahee*)〔名〕①〈植〉欧洲夹竹桃②〈植〉药西瓜

پهی Ⅱ〔形、副〕〈儿语〉①好的②好

پهین (*paheen*)〔形〕很广阔的，最广阔的

پهین و پهن (*peheeno-pahn*) 同 پهن (*pehen*)

پی Ⅰ (*pey*)〔名、介〕①脚，蹄，②脚印，足迹，迹印，③基础，根基，根据④领悟，领会，明白，理解⑤追踪，跟踪，跟随，追随⑥〈旧〉力量，耐力⑦为了

~ دیوار 墙根基

~ کار 找事干，找工作

از ~ 跟随，跟着；为了，为着

او از ~ من آمد . 他跟着我来了。

(در) ~ 跟随，跟着；在…后面

مردم ~ او رفتند . 人们跟着他走了。

در ~ کسی افتادن 跟踪，追赶；诽谤

~ بردن (به) 领悟，领会，明白，理解，懂，猜透；跟踪

چین به اسرار بمب اتمی ، موشك وماهواره ها ~ برده است . 中国已经掌握了制造原子弹、导弹和人造地球卫星的秘密。

به اصل این مطلب نمیتوان ~ برد . 弄不懂这个问题的实质。

در ~ چیزی بودن 打算，追求，有企图

~ جستن 跟着脚印找，寻踪追迹

در ~ داشتن 有(不良)后果

جنگلکاری وغرس درختان نتایج پر ثمری در ~ دارد. 植树造林大有好处。

این کار خطری در ~ دارد . 这件工作有危险。

~ ریختن (~ افکند ، ~ گذاشتن) 奠定基础，打基础

~ کسی فرستادن 派人去叫某人，派人去请某人

~ شما فرستادم. 我派人去找您了。

~ کردن (را) 紧跟，跟踪，追随，亦步亦趋；遵循，依照；追求(目的)；继续

~ گم کردن (~ کور کردن) 失(掉)踪(迹)；毁掉痕迹，灭迹；走入迷路，走上歧途

~ بگربه گم کردن 把…引入迷魂阵，使…走入迷津

~ گرفتن (~ برداشتن) 追踪；跟着某人脚印走；专心致志于

~ کاری را گرفتن 致力于某种事业，专心致志于某种工作

در ~ کسی (چیزی) گشتن 寻找，探求，探索

او ~ بهانه میگشت . . . 他寻机…，他在找借口(干…)

~ چه میگردید ؟ 你在找什么？

برو ~ کارت ! 干你的事去吧！去你的吧！滚开！

پی Ⅱ〔名〕①神经②肌腱，筋

~ ران 胯神经

زانو ~ 腘腱

زیرزانو ~ 〈解〉腘旁腱

~ چربی 〈生化〉髓磷脂，髓脂质

پای کسی را بریدن ~ 割脚筋

پی Ⅲ 〔名〕 吃水量，增重（指面粉烤成面包后增加的水分重量）

پی 同 پیه

پی Pi 〔名〕 〈数〉园周率（π）

پی‌آب (*pey-āb*) 〔名〕 一种杨树

پی‌آب (*pee-āb*) 同 پایاب

پیاپی (*peyāpey*) 同 پی درپی

پیاده (*piyāde*) 〔形、副、名〕 ①徒步的，步行的②步兵的③没有镶上的（指宝石）④无能的，没有经验的；无用的⑤步兵⑥〈棋〉小卒，小厮，厮差⑦步行，徒步

~ سرباز 步兵

~ سنگ 没有镶上的石

~ مسافرین 徒步旅行者

~ ناخوشی 慢性病

~ هنگ 步兵团

در کاری ~ بودن 不内行，没经验

(راه) ~ رفتن 徒步走，步行

~ شدن 下马，下车，下船；下台，离职；〈转〉实行，贯彻

برنامهٔ اصلاحات ارضی کشورما در ۱۹۵۱ — ۱۹۵۲ ~ شده‌بود . 我国于1951年至1952年进行了土地改革。

از کشتی ~ شدیم . 我们走下了轮船。

~ شو باهم راه برویم ! 〈谚〉 别装模做样啦；别拿架子啦！别骄傲自大啦！

~ کردن 让…（从卬车、船等）下来；卸下；拆卸（机器等）；实现（计划、规划等）

اتوبوس کجا شما را ~ کرد ؟ 你在什么地方下车的？

باید این طرح را درکلیهٔ سازمانها ~ کنیم . 一切机关都要执行这个计划。

سوارهارا ~ کردن 〈俗〉非常唠叨

او همه جا باپای ~ میرفت . 他到哪儿都是徒步走。

سواره از ~ خبر ندارد . 〈谚〉骑马的不知步行的苦；饱汉不知饿汉饥。

پیاده پا (~*pā*) 〔形、名、副〕 ①步行的，徒步走的，行人②步兵③步行，徒步

~ سرباز 步兵

پیاده راه (~*rāh*) 〔名〕 人行小道

پیاده رو (~*row*) 〔名〕 ①人行道，便道②徒步走者，步行人

~ راه 人行道

محل ~ عرض خیابان 人行横道，过街人行道

پیاده روی (~*ravee*) 〔名〕 徒步走，步行

پیاده نظام (~*nezām*) 〔名〕 步兵

~ سرباز 步兵（战士）

پیاز (*piyāz*) 〔名〕 ①葱，葱头，蒜头②球茎，球根③〈解〉球

~ حسرت (~ حضرتی ، ~ سگ) 〈植〉番红花，茶叶花；秋水仙

~ عنصل (~ دریائی ، ~ هندی) 〈植〉海葱

~ کوهی 〈植〉虾夷葱

~ گل 〈植〉鳞茎，球茎

~ مغز (~ تیره مغز) 〈解〉延髓

~ مو 头发根，头发乳头

نرگس ~ 水仙花根茎

هندی ~ 〈植〉 文珠兰属

~ مثل 象葱头一样(一层一层的)

~ مثل پوست 象葱皮似的(那么薄)

کسی را از نرخ ~ خبر دادن 教训，整，管教，让…知道厉害

پیازش بن نگرفته است . 他事儿没办好。

پیازش کونه کرده است ! 算他运气！便宜了他！

~ هم جزو میوه‌ها شد! 简直是滥竽充数！

پیاز آب (~*āb*) 〔名〕 葱花汤

پیازترشی (~*torshee*) 〔名〕 醋渍葱，酸葱作料

پیازچه (~*che*) 〔名〕 ①嫩葱，青葱②大葱

کوهی ~ 〈植〉 葱胡属

پیازداغ (~*dāgh*) 〔名〕 油煎葱花(作料)，油爆葱花

پیازدانه (~*dāne*) 〔名〕 葱籽

پیازروغن (~*rowghan*) 同 پیازداغ

پیازك (*piyāzak*) 〔名〕 ①小葱②葱形植物，球茎③葱根，葱胡

پیازکی 〔形〕 ①葱形的(如植物)②褐色的

پیازمو (*piyāzmoo*) 〔名〕 葱根，葱胡

پیازی (*piyāzee*) 〔形〕 ①葱的，有葱的②葱形的，葱头形的；球根的③褐色的④卖葱的

~ لعل 褐色宝石

پیاستر (*piyāstar*) 〔名〕 皮阿斯特（西亚、非洲等国的货币名称）

پی افزود (*pey-afzood*) 〔形〕 〈语〉后缀

واژه ساز ~ 构词后缀

پی افزوده 同 پی افزود

پی افکن (~*afkan*) 〔形〕 ①奠基的②破坏性的

~ سیل 破坏性的大洪水

پی افکنی 〔名〕 奠基，打基础；破坏

کردن ~ 同上

پیاله (*piyāle*) 〔名〕 ①酒杯，碗②〈植〉萼，花托

زر ~ 〈喻〉太阳

شراب ~ 酒杯

یك ~ چائی 一杯茶

اول ~ و بد مستی 沾酒就醉；〈转〉很快就干坏事

از یك ~ آب خوردن 同出一源，如出一辙；一路货；穿一条裤子

(گرفتن ~) زدن ~ 喝酒

کردن ~ 〈旧〉要进坟墓，濒死

پیاله پهلوان (~*pahlavān*) 〔名〕 酒后之勇，一时的虚勇

پیاله پیما (~*peymā*) 〔名〕 〈诗〉①酒徒，酒鬼②斟酒人

پیاله دار 〔名〕 〈诗〉①斟酒人②酒徒；爱喝酒的人

پیاله داران 〔名〕 〈植〉杯状植物

پیاله فروش (~*foroosh*) 〔名〕 卖酒人，酒店老板

پیاله فروشی 〔名〕 ①卖酒②酒铺

پیاله کش (~*kesh*) 同 پیاله پیما

پیاله گردان (~*gardān*) 〔名〕 ①〈旧〉斟酒人②酒徒，酒鬼

پیاله گردانی 〔名〕 〈旧〉斟酒，摆放酒杯

پیاله نوش (~*noosh*) 同 پیاله پیما

پیام (*payām*) 〔名〕 ①消息，信息，信件②通报，宣言，呼吁③问候，致意④求婚

(رساندن ~) آوردن ~ 告诉，通告，传达，转达

بردن ~ 转达消息，告诉，带信儿

～ دادن (～ کردن) 通告，通知

ما به شما ～ صمیمانه میفرستیم. 我们向你们致以亲切的问候。

پیام آور (～*āvar*) 〔名〕 ①带信者②信使

～ مختار 特别信使(穆罕默德的称号)

پیام بر (～*bar*) 同 پیغامبر

پیام برانه (～*barāne*) 同 پیغامبرانه

پیام بری (～*baree*) 同 پیغامبری

پی اندر پی (*pey-andar-pey*) 同 پی در پی

پیانو Piano 〔名〕 钢琴

～ افقی 大钢琴，三角钢琴

～ آپ رایت 竖式钢琴

～ کاتج 小型竖式钢琴

～ گراند 大钢琴，三角钢琴

～ زدن (～ نواختن) 弹钢琴

پیانوزن (*piyāno-zan*) 〔名〕 钢琴演奏者，钢琴家

～ کرسی 琴凳

پیانوزنی 〔名〕 弹钢琴

پیانیست Pianist 同 پیانوزن

پی آورد (*pey-āvard*)：به ～ 跟在…后；به ～ او 跟在他身后

پی بر I (*pey-bar*) 〔形〕 懂事的，理解…的，聪明的

پی بر II 〔名〕 比赛时获二、三等奖的马

پی بر پی (～*bar-pey*) 〔副〕 尾随，跟随，脚跟脚

～ او 紧跟着他

～ کسی رفتن 紧跟在某人后面走，跟着某人一步不离

پی بند (～*band*) 〔名〕 ①(建筑时的)打地基工人②绊索，脚镣③〈解〉神经胶质

پی بندی 〔名〕 打地基，奠基

～ کردن 同上

پیپ Pipe 〔名〕 烟斗

～ کشیدن 抽烟(斗)

پی پت Pipette 〔名〕 (化学实验用的)吸移管，吸量管

پیپك (*peypak*) 〔名〕 〈医〉①洗肠②洗肠器

پی پیش 〔名〕 〈儿语〉小猫

پیت I 〔名〕 (汽油)桶

～ حلبی 铁桶

پیت II 同 بید II条

پی تارچه (*pey-tārche*) 〔名〕 〈解〉神经原纤维

پیت ساز 〔名〕 制桶匠

پیت سازی (*peet-sāzee*) 〔名〕 制桶业

پیجامه 同 پاجامه

پی جو(ی) (*pey-jow*) 〔名、形〕 ①跟踪捕捉野兽的猎人②跟踪…的，找寻…的③爱问的，爱打听的，好奇的

～ کسی (چیزی) شدن 寻找

پی جوب (*peyjoob*) 〔名〕 一种杨树

پی‌جویی (*pey-jooyee*) 〔名〕 ①跟踪②找寻，打听

～ کردن 同上

پیچ I ① پیچیدن 的根②可做构词后缀，如：کاغذ ～، پا ～، مار ～ 等

پیچ II 〔名〕 ①弯曲，弯处，蜿蜒②拧，扭，捻，绞，卷，盘绕，扭弯③转动，旋转④螺丝，螺旋(线)；拔塞器⑤折⑥苞⑦抽搐⑧有蔓的植物⑨(绳)结⑩〈转〉复杂，曲折⑪〈数〉曲线，渐开线⑫〈乐〉弦轴，轸子，执手

～ اتکاء 支架的螺丝

～ امین الدوله 〈植〉忍冬

～ پروانه 螺旋桨，螺旋桨叶片

تند و ناگهان ~ （道路的）急转弯

چپ گرد ~ 左转螺丝

در بشکه ~ （桶等的）塞子

درخت (~ درختی) ~ 〈植〉槲寄生

راه ~ 道路的转弯处

رود ~ 河流弯处

ساعتی ~ 〈植〉西番莲

سر بطری (~ لیموناد) ~ （拔瓶塞用的）螺旋拔塞锥，开塞钻；手动螺旋

سر سوراخ ~ 〈机〉有眼螺拴，吊环螺拴

شبدر ~ 〈植〉牵牛花，菟丝子属

عبارت ~ 复杂的句型

لامپا ~ 灯上转动灯芯的螺丝

و مهره ~ 螺栓和螺母；螺丝闩

~ و مهرهٔ این کار به (در) دست اواست. 干这事他很熟悉；干此事要找他。

هرز ~ 滑丝的螺丝

~ زور و 〈医〉腹绞痛，肠绞痛

~ ساهی 〈动〉蝶

خوردن ~ 弯曲，叠起，折起，扭，拐，卷起来，拧在一起

راه بطرف چپ ~ میخورد. 道路拐向左边。

پایم ~ خورد. 我的脚扭伤了。

دادن ~ 弄弯，扭弯，绞起，卷起，捻，拧，搓；旋，使…转动；把…弄乱，弄混

(را) زدن ~ 卷起，捻出，拧成，搓成；滚

کردن ~ 扭紧，拧紧，旋紧

را باز کردن ~ 把螺丝扭开

کاغذ ~ کردن 信写得一叠一叠的

پيچاپيچ 〔形〕 ①曲曲弯弯的，蜿蜒的，螺旋形的，之字形的②卷缩的；缠绕的，搅缠在一起的③复杂的

پيچاپيچی 〔名〕 ①曲曲弯弯，缠绕②复杂

پيچازی 〔名〕 方格的（布），方格呢

پيچان 〔形〕 ①弯曲的，蜿蜒的②缠绕起来的，交织在一起的③复杂的，难懂的④〈罕〉焦急不安的，痛苦的

~ بيت 难懂的诗

~ شدن 弯曲，缠绕在一起的；焦急不安，痛苦

پيچ اندازه گير (*peech-andāze-geer*) 〔名〕 〈技〉（万能）螺纹规

پيچان دل (*peechān-del*) 〔形〕 心神不安的，焦急的，痛苦的

پيچاندن (*peechāndan*) 〔动〕 （根 پيچان） ①拧，扭，转，旋，捻，卷②拧进，扭上，旋入，捻成，卷起③包④乱，挤在一起⑤〈喻〉歪曲，曲解

مطلب را پيچاند. 他歪曲了事实真相。

پيچانيدن (*peechāneedan*) 同 پيچاندن

پيچ بازكن (*peech-bāz-kon*) 〔名〕 改锥，起子，螺丝扳子

پيچ بر (*~bor*) 〔名〕 螺钉切丝器

پيچ بر پيچ (*~ bar-peech*) 同 پيچ در پيچ

پيچ پيچ 〔形〕 ①旋起的，旋紧的，拧住的，缠起的，绕在一起的②卷得一圈圈的，打卷的（如头发）③复杂难解的，难懂的

~ شدن 旋起，旋紧，拧住，缠绕起来；（头发）打卷；复杂化

~ كردن 把…旋起，旋紧，拧住，缠绕起来；（把头发）卷起；使…复杂化

پيچ پيچه 〔名〕 唧唧喳喳，窃窃私语

پيچ خور (*~khor*) 〔形〕 ①易弯曲的，易折的，

易卷曲的②随和的，柔韧的，挠性的

پیچ خوردگی (~khordegee) 〔名〕 ①弯曲，折叠，卷，缠绕②弯处，折处

پیچ خورده 〔形〕 弯曲的，折起的，卷起来的，缠绕在一起的，扭在一起的，扭伤的

پیچ دار (~dār) 〔形〕 ①有弯的②有螺纹的，有螺丝的③〈喻〉错综复杂的

~ میخ 螺丝钉

پیچ در پیچ (~dar-peech) 〔形〕 ①缠绕在一起的，卷曲的（如头发）②纠缠不清的，复杂的

~ مسئلهٔ 复杂的问题

~ کردن 把…缠绕在一起，卷起；使…复杂化

پیچش (peechesh) 〔名〕 ①弯，转，扭，折，绕，缠②弯曲部，弯处③抽筋，扭伤，痉挛，绞痛，剧痛④〈电〉（感应）线圈

~ آواز （~ صدا） 歌声缭绕，声音回荡

~ دوم 〈电〉感应线圈

~ نخست 〈电〉初级线圈，原绕圈

پیچك I (peechak) 〔名〕 ①弯处②〈建〉涡形（饰物）③房顶补缝

پیچك II 〔名〕 ①线圈，卷轴，锭子②〈电〉线圈架，绕线管；点火线圈

~ نخ 线团

پیچك III 〔名〕 ①爬蔓植物（如常春藤，牵牛花）②〈植〉旋花（属）③植物蔓；〈植〉卷须

پیچ کش (peech-kesh) 〔名〕 旋凿，（螺丝）起子

پیچ کوك 〔名〕 〈乐〉①（弦乐器的）弦轴②手摇风琴的把手

پیچکیان (peechakiyān) 〔名〕 〈植〉旋花科

پیچگوشتی (peech-gooshtee) 〔名〕 改锥，起子，螺丝扳子

پیچ گیره (peech-geere) 〔名〕 紧螺丝器

پیچ ماده (~māde) 〔名〕 螺丝母

پیچ مهره (~mohre) 〔名〕 子母螺丝（螺丝和螺母）

پیچ و پیچ (peecho-peech) 〔形〕 ①绻缩在一起的，缩成团的，缠绕起来的②同 پیچاپیچ

~ خوردن 绻缩起来，缠绕起来，缩成团；跑前跑后，忙乱

پیچ و تاب 〔名〕 ①弯，扭，曲折②缠绕，纠缠不清，复杂③转弯抹角，支吾其词，外交词令④难受，痛苦⑤〈航〉螺旋（一种飞行特技）

~ دیپلوماسی （转弯抹角的）外交词令

~ سخن 话绕嘴，说话转弯抹角

~ موی 发绻

به ~ افتادن 激动；奔忙，跑来跑去，打圈子；（飞行）沿螺旋线下降

~خوردن 绻曲，绻缩（原地打转）

او از شدت درد ~ میخورد . 他痛得缩成一团。

~ رفتن 走之字形，走Z字形

پیچ و خم (peecho-kham) 〔名〕 ①弯曲；弯处②转折，曲折，波折

~ جاده 公路转弯处

~ مذاکرات 谈判中出现的曲折

در ~ زندگی 生活中的波折

پیچ و واپیچ (peecho-vāpeech) 同 پیچ و پیچ

پیچه I 〔名〕 （伊斯兰）妇女脸上戴的罩纱，面纱，遮面网

~ زدن 戴上面纱

پیچه II 〔名〕 ①螺旋线，之字形曲线②〈技〉

螺旋，螺旋推进器③〈植〉常春藤；爬蔓植物

پیچی 〔名〕 猴子，猿猴

پیچیدگی (*peecheedegee*) 〔名〕 ①绻缩，捆，拧起，曲折，缠绕②混乱，复杂；纠缠，扭结

اوضاع ~ 局势混乱；局势的错综复杂性

چشم ~ 斜眼，斜视

رگ ~ (عصب ~) 〈医〉捩伤，扭伤

کردن ~ 折磨，闹别扭；执拗，顽固

پیچیدن (*peecheedan*) 〔动〕 (根 پیچ) ①卷，绻，包，捆，拧，捻，绕，缠②旋转，转弯，扭转③弄混，弄乱，弄复杂④(声音)缭绕，回旋，回荡⑤缩成一团⑥绊跌，绊倒

برهم ~ (به هم ~) 缠绕在一起，错综交织在一起，挤作一团

از شدت درد به هم پیچید . 他痛得缩成一团。

به (بر) خود ~ 缩成一团；斗争；显露不悦之色

سر ~ (از) 不服从，不听

سیگار ~ 卷一支烟

نسخه ~ 抓药，照方配药

نخ راپیچ دور قرقره ! 请把线缠在线轴上。

دوا را در (توی) کاغذ پیچید . 他把药包起来了。

عمامه را بر سرش پیچید . 他把缠巾缠在头上。

اتوبیل از جاده پیچید . 汽车拐离了公路。

جاده پیچید بطرف چپ . 路拐向左面了。

آواز جوانان در دره پیچید . 青年人的歌声在山谷中回响。

مار دور درخت پیچید . 蛇缠绕在大树上。

طبیب دستش را با حولهٔ تر پیچید . 医生用湿毛巾把他的手包起来了。

بغبه را بپیچ ! 把包袱捆起来!

پایش پیچید . 他脚扭了；他绊倒了。

پیچیده 〔形〕 ①绻起的，包起来的，捆起来的，拧动的，捻起来的，缠绕在一起的②混乱的，复杂的

کار ~ 错综复杂的工作任务

کردن ~ 使…复杂化

این موضوع خیلی ~ است . 这个问题很复杂。

پیخ 同 پیخال

پیخال (*peekhāl*) 〔名〕 ①鸟粪②眼屎③耳垢

پیخاله 〔名〕 大小便状的东西

پیختن (*peekhtan*) 〔动〕 (根 پیخ) ①包起，拧起，旋紧②撒开，摊开③喷洒

پیخست (*peykhast*) 〔形〕 ①被践踏的，被打翻的②劳累不堪的，精疲力尽的，乏的③毫无力量的

پیخسته 同 پیخست

پیدا (*peydā*) 〔形〕 ①明显的，显著的，显而易见的，清晰的，清楚的②找到的，发现的

از خود ~ 不言而喻的，不言自明的

شدن ~ 显现，出现，发生；被找到

عاقبت پیدایش شد . 他终于出现了。

کردن ~ 找到，发现；挣(钱)

کتابی را که گم کرده بود ~ کرد . 他丢失的书找到了。

او روزی چند ~ میکند؟ 他每天收入多少?

سواد ~ کردن 学文化

~ است که ... 显然，很清楚，无疑

~ است که او میتواند آن کار را بنحو احسن انجام دهد . 他显然能把这件事干得很出色的。

کوه ~ است . 山看得很清楚。

پیداش نیست . 〈口〉他不在；没有他。

پیداتر از خال بر روی نیکو است . 这是很明显的事

پیدازا (*peydāzā*) 〔名〕 〈植〉显花植物

پیداوسی (*peydāvasee*) 〔名〕 硬币名

پیدایش (*peydāyesh*) 〔名〕 ①出现，显现，暴露②产生，发生

بافت ~ 〈生〉组织发生

نیروی درونی ~ 〈心〉心理发生

پیدایی (*peydāyee*) 〔名〕 明显，显著。

پی در پی (*pey-dar-pey*) 〔副、形〕 ①不断地，断断续续地，一个接一个②不间断的，连续的

مردم ~ میرسیدند . 人们接踵而来。

پیر 〔形、名〕 ①年老的，有年纪的；衰老的②老头，老年人③长老，僧长，圣者，（尊称时）（某）老，元老

تعلیم ~ 老师

خرد ~ 智叟

درویشان ~ 苦行僧的僧长

دولت ~ 政界元老

دیر ~ 教长，圣者，智者

زال ~ 老态龙钟的老头

طریقت ~ 苏菲教派教长

قوم ~ 族长

مغان ~ （拜火教的）最高僧长，教长，苏菲派教长；纵酒者；〈诗〉酒店老板

(میکده ~) میخانه ~ 纵酒者，狂饮者

و جوان ~ 老的少的，老老少少

~ آدم 老人，老头

کسی را در آوردن ~ 折磨，使…疲劳不堪，使…未老先衰

شدن ~ 年老，上年纪

پیرا (ی) ① پیراستن 的根 ②可做构词后缀，如： باغ ~ ، چمن ~ 等 ③装饰者，修剪树枝者，整修者

پیرار (*peerār*) 同 پیرار سال

پیرار سال (~ *sāl*) 〔名、副〕 前年

پیراستگی (*peerāstegee*) 〔名〕 修饰，装扮，打扮

پیراستن (*peerāstan*) 〔动〕（根 پیرای ، پیرا）①修饰，装饰，装璜，装点，打扮②修整，修剪③磨光④修补，缝补，补缀⑤鞣制（皮革）⑥〈旧〉惩治，处罚

پیراسته 〔形〕 装饰的，修饰的，装扮的，整修过的，修剪过的，修补过的

پیرامن (*perāmon*) 同 پیرامون

پیرامون (*peerāmoon*) 〔名、介〕 ①四周，周围，环绕，界限，范围②〈数〉周长③围着，在…周围

خانه ~ 在房子周围

شهر ~ 围（着）城，城周围

(. . . ~) ~ در 在…周围，围着，围绕，关于…

(در) ~ ایستادن 围成圈，站成圈

در ~ چیزی گشتن 寻找，寻求，竭力追求，围着…转

باغ ~ گردش میکردند . 他们围着公园散步。

در ~ چه موضوعی صحبت کردید ؟ 你们谈论些什么？

پیرامونیان (*peerāmooniyān*) 〔名〕 亲信

پیرامید Pyramid 〔名〕 ① 角锥形物，棱锥(体)②(埃及)金字塔

پیرامیدن Pyramidon 〔名〕 〈药〉匹拉米洞，氨基比林

پیران 〔名〕 老人，老人们；上了年纪的人

پیران سر (*peerān-sar*) 同 پیرانه سر

پیرانه 〔形、副〕 ①老人的，老年人的，老年的②成熟的，老成的，智慧的③老人似地，象老头一样

~ پند 老人言

پیرانه سر (*peerāne-sar*) 〔名〕 ①老，高龄，年迈②老年

پیرانه سری 〔名〕 老，高龄，年迈

پیراهش (*peerāhesh*) 同 پیرایش

پیراهن (*peerāhan*) 〔名〕 衬衣，衬衫

~ آهار دار 浆硬的衬衫

~ خواب (~ شب) 睡衣

~ رو 外罩

~ کار 工作服衬

~ کرک 法兰绒衣

~ کش (针织)线衣，棉毛衫

~ گل (~ غنچه) 装饰有鲜花的衣服

~ بر قد کسی بریدن 使…称心如意；投其所好，迎合，投合

~ تن کسی بودن 是某人的贴心人；是某人的心腹

~ را چاك کردن (~ قبا کردن) 痛心疾首，悲痛欲绝

~ آبی کردن 穿丧服

~ عثمان کردن 利用某事进攻某人

یك (چند) ~ از کسی بیشتر پاره کردن 比某人多吃了几年咸盐；比某人年长有经验

پیراهنشان در یك آفتاب خشك میشود . 他们貌合神离；他们之间很少有共同之处。

پیراهن دوز 〔名〕 缝制衬衫的人

پیراهن دوزی 〔名〕 缝制衬衫

پیراهنی (*peerāhanee*) 〔名〕 衬衫料子

پیراهه (*peyrāhe*) 同 پیرایه

پیرای (*peerāy*) 同 پیرا

پیرایش (*peerāyesh*) 〔名〕 ①修饰，装饰，装璜，打扮②修整，修剪③磨光④鞣制(皮革等)

پیرایشگاه (~*gāh*) 〔名〕 美容院，理发店

پیرایشگر (~*gar*) 〔名〕 ①装饰师，修饰匠②理发师，美容师③鞣皮匠

پیرایگی (*peerāyegee*) 〔名〕 装饰；漂亮

پیراینده (*peerāyande*) 同 پیرایشگر

پیرایه (*peerāye*) 〔名〕 ①装饰，装璜物，修饰②美丽，绚丽，奇异

~ بستن (به ، بر) 修饰，装饰，打扮，点缀，粉饰；裱糊；栽(脏)，诬陷；添加细节，添枝加叶

~ بخود بستن 往自己身上揽；往自己身上贴金

~ کردن 粉饰，修饰，打扮

نیکوترین ~ فروتنی است . 谦虚是最大的美德。

پیرائیدن (*peerā-eedan*) 同 پیراستن

پیرپاتال 同 پیروپاتال

پیرخرد (*peer-kherad*) 〔形〕 聪明的，智慧的

پیر دهقان (~*dehghān*) 〔名〕 ①乡村的长者，白须公②陈酒(古诗用)

پیرزال (*peerzāl*) 〔名〕 ①老太婆，老太太②龙钟老人

پیرزن (*peer-zan*) 〔名〕 老太太，老太婆，老婆婆

پیرزنانه (*peer-zanāne*) 〔形〕 老妇人般的；衰老的，年迈的；糊涂的

پیرسال (*peersāl*) 〔形〕 老的，上了年纪的，年老的，年迈的

پیرسن داری (*peersandāree*) 〔名〕 〈植〉蒺藜

پیرمرد (*peer-mard*) 〔名〕 老头，老公公

پیرو (*peyrow*) 〔名、形〕 (复 پیروان) ①追随者，信徒，弟子②效法…的，追随…的③补充

آگهی ~ 补充声明

زرتشت ~ 祆教教徒

مکتب قدیم ~ 守旧派

نامهٔ شمارهٔ دو ~ 第二号信件的补充信件。

پیرو (*peeroo*) 〔名〕 〈植〉 璎珞柏

پیروپاتال (*peero-pātāl*) 〔形〕 老的，衰老的，老朽的

پیروز (*peerooz*) 〔形、名〕 ①得胜的，胜利的，战胜的②顺利的，幸福的，昌盛的③胜利者

(بر) (شدن ~) آمدن ~ 战胜，获胜

پیروز جنگ (*~jang*) 〔形〕 常胜的，胜利的，打胜仗的

پیروزمند (*~mand*) 〔形〕 胜利的，战胜的；成功的

پیروزمندانه 〔形、副〕 战无不胜的（地），胜利的（地），成功的（地）

اقدامات ~ 成功的办法

حزب ما از بوته های آزمایش مبارزات طولانی ~ بیرون آمده است . 我党在长期的斗争中经受了各种考验。

پیروزمندی 同 پیروزی

پیروزه (*peerooze*) 同 فیروزه

پیروزی (*peeroozee*) 〔名〕 ①胜利，凯旋②顺利，成功，昌盛

طاق ~ 凯旋厅；凯旋门

رسیدن ~ به 得胜，取胜

(بر) یافتن ~ 战胜，得胜，取得对于…的胜利，成功

پیروفسفات Pyrophosphate 〔名〕 〈化〉焦磷酸盐

پیروکسن Pyroxene 〔名〕 〈矿〉辉石

پیروکسیلین Pyroxyline 〔名〕 〈化〉（低氮）硝化纤维素，焦木素，火棉

پیروکور (*peerokoor*) 〔形〕 很老的，衰老的

پیرولوزیت Pyrolusite 〔名〕 〈矿〉 软锰矿

پیرولیز Pyrolysis 〔名〕 〈化〉 热解（作用），高温分解

پیرومتر Pyrometer 〔名〕 〈理〉高温计

پیروی (*peyravee*) 〔名〕 ①跟随，追随，信从，信赖②遵守，恪守，奉行③效法，学…样子

(در ~) ~ با 跟随着；遵照，按照

به ~ از خط مشی و سیاست حزب 根据党的政策和路线

(از ، را) کردن ~ 跟随，追随，信从；以…为指导；遵守，恪守，奉行；效法，效颦；步某人的后尘

پیره (*peere*) 〔名、形〕 ①老头子②老的

پیره زن (*~zan*) 同 پیرزن

پیره مرد (*~mard*) 同 پیرمرد

پیرهن (*peerahan*) 同 پیراهن

پیری (*peeree*) 〔名〕 老，老年，暮年

با تندرستی وزنده دلی ~ 老当益壮

در ایام ~ 在老年时

~ است و هزارعیب 〈谚〉年老添百病。

پیریت Pyrite 〔名〕〈矿〉黄铁矿，天然的二硫化铁

~ آهن 同上

~ نیکل 镍铁矿

پیریدوکسین Pyridoxine 〔名〕〈药〉维生素B_6，〈化〉吡哆醇，吡哆素

پیریدین Pyridine 〔名〕〈化〉吡啶（即"氮苯"）

پی ریز (*pey-reez*) 〔名、形、副〕①奠基人，创始人②打基础的③不断地，总是

پی ریزی 〔名〕①奠基，创始，打基础，奠定基础②筑路基

~ شدن 奠基，被创始，被创立

~ کردن 奠基，创始，打基础；筑路基

این اقدامات مثبت بنای دوستی دو کشور را ~ نموده است . 这些积极措施奠定了两国友好的基础。

پیرشناسی (*peer-shenāsee*) 〔名〕老年医学

پیریمیدین Pyrimidine 〔名〕〈化〉嘧啶，氮（杂）苯

پیزار 同 پیزر

پیزر (*peezor*) 名〕作物的细杆（如麦杆、稻草）填料

~ در جوال کسی گذاشتن 〈口〉巧妙地欺骗（某人），骗人有术

~ لای (به ، در) بالان کسی گذاشتن 〈口〉谄媚，奉承某人，给某人拍马屁

پیزری 〔形〕①麦杆的，稻草的②填上稻草的（如包装玻璃）③脆弱的，易碎的，易断的，不牢的④无用的，鸡毛蒜皮的⑤迟缓的，慢的

پیزوالکتریک Piezo-electric 〔名〕〈理〉（结晶物中的）压电（现象）；压电学

پیزوالکتریسیته Piezo-electricity 〔名〕〈理〉（结晶物中的）压电，歪电

پیزور 同 پیزر

پیزی 〔名〕〈口〉①肛门②臀部，后部

~ کاری را داشتن 能够对付（某件事）

پیژاما Pyjama 〔名〕（宽大的）睡衣裤

پیژامه 同 پیژاما

پیس 〔形、名〕①患麻疯的②不清洁的，脏的③斑驳的，黑白相间的④皮肤上的斑；麻疯病

پیس Piece 〔名〕①一块，一片②部分，〈文〉一首，一篇，一部③戏剧，剧本

پی سپار (*pey-sepār*) 〔形、名〕①走路的，旅行的②被踩的③旅行者，旅客

~ شدن 上路，出发；被踩踏

~ کردن 打发…，行路，踩

پی سپر (*pey-separ*) 同 پی سپار

پیست Pist 〔名〕场地，运动场；（飞机）跑道；跳舞场

پیست 〔名、形〕①皮肤上的斑，麻疯，②斑驳的，黑白相间的

پیستوله Pistol 〔名〕手枪

پیستون Piston 〔名〕①活塞，螺旋塞②（乐器的）活瓣

~ میلهٔ ~ (دستهٔ ~) 活塞杆

پیستون دار 〔形〕活塞的，有活塞的

پیستیل Pistil 〔名〕雌蕊

پی سر (*pey-sar*) 〔名〕后脑勺

~ زدن (را ، به) 打后脑勺，打脖儿拐

پیسواس Psoas 〔名〕〈解〉腰肌

~ عضلهٔ 同上

پی سوز (*pee-sooz*) 同 پیه سوز

پیسه (*peese*) 〔名、形〕 ①斑点，污点，黑白斑，黑白间色的花纹，花斑②黑白间色的，花斑的，斑烂的③双色的④两面三刀的

ابر ~ 彩云

کلاغ ~ 鹊

مار ~ 斑纹蛇

پیسی 〔名〕 ①〈医〉麻疯②不清洁，肮脏；丑③欺侮，压迫，侮辱

به (سر) کسی درآوردن ~ 使某人难堪，侮辱；笑话某人；加害于人

به ~ گرفتار شدن (یا افتادن) 遭殃，难堪

پیش I 〔名、形、副、介〕 ①前，前面，前边，前部②从前的，前面的 前边的，古时的；预付的③向前，朝前，在前④早先，从前，以前，先前⑤预先，提前⑥靠近，在…旁⑦在…面前，在…眼里，在…心目中，在…看来，对…来说⑧在…那里，在…家中

~ از آن (این) که . . . 在…之前

~ از این (آن) 在这以前，此前

~ از ظهر 上午，午前

~ از مسافرت 在访问前

~ از موعد 提前，先期，预先

~ از وقت 提前，老早

~ پا 刚刚

~ پای شما رفت . (您来前)他刚走；他前脚刚走，你后脚就到。

~ خود 独自，自个儿

~ خود خیال کردم که . . . 我独自想…；我独自思忖…

~ رو 当面

~ کسی 在某人身边，在某人旁边，在某人面前，在某人家中；对某人说来；在某人看来

~ من بنشین ! 坐我边上吧！

پول ~ من نیست . 我(身上)没钱。

کتاب خود را ~ من بگذار ! 你把书放在我这里吧！

مداد من ~ او ست . 我的铅笔在他那儿。

او ~ من همیشه عزیز بوده است . 他在我心目中总是很亲切。

~ او این کار سهل است . 对于他来说这件事算不了什么。

همه کس از شما ~ تمجید میکرد. 他当着众人的面赞扬了你。

از~ 在…前，从…那里；从前，很久前，早就

او از ~ میرفت و ما ازپس . 他走在前面，我们走在后面。

از ~ میدانستم . 我是早知道的，我早已知道。

از ~ آنرا شنیده‌ایم . 我们老早就听说这件事了。

او ساعت پنج از ~ من رفت . 他五时从我这里走的。

راه از ~ ده میگذرد . 道路从村子前通过。

از ~ خود 从自己那儿，独自，自个儿

به ~ ! 前进！

تحت لوای مارکسیسم — لنینیسم به ~ ! 在马列主义旗帜下前进！

پول ~ 预付金

تا ~ 到(某人)那里，

. تا ~ وزیر رسیدیم 我们到了部长那里。
در ~ (پای) 在…面前
. وظایف ذیل در ~ (پای) ماست 我们面临下述任务。
. آن را ~ پای من گذاشت 他把那东西放在我的脚跟前。
در ~ دیوار 在墙前
در ~ فرمانده 在首长面前
در زمان ~ 从前，早先
در صف ~ 在前列
دندان ~ 门牙
دو سال ~ 两年前
شب ~ 前一天晚上，昨晚
ماه ~ 上月
مردمان ~ 古时的人
~ افتادن 领先，走在前面，名列前茅；超过，超越
سر را ~ افکندن 低头
~ آمدن (از) 出来，出现，发生
چه واقعه‌ای ~ آمده‌است ؟ 出了什么事?
~ انداختن 推进，促进；提前完成
~ آوردن 带来，给，呈送；陈述，讲出；推进，促进
از ~ برداشتن 消灭，消除，排除，铲除
~ بردن 赢，取胜，占上风，占优势；完成，完善，实现；递给，伸向
. بالاخره او ~ برد 他终于赢了。
از ~ بردن 完成，完善，实现，干
در این یك ساعت چه کاری از ~ برده‌اید ؟ 这一小时你干了什么工作?
~ پای کسی برخاستن 起身，站起（以示尊重）
در ~ بودن 等待，在前面；在拟议中
امروز را فردائی در ~ است. 过了今天还有明天。（即，凡事均非一成不变的）
در ~ داشتن （在前面）有，面临
. ما آیندهٔ درخشانی در ~ داریم 我们有光辉灿烂的前途。
~ رفتن 走在前，前进，取得进展
قدری ~ بروید ! 往前靠点！
در راه سوسیالیسم متهورانه به ~ بروید ! 在社会主义大道上奋勇前进！
از ~ رفتن 有进展，有起色，得到，开展，顺利完成，实现
. کاری از ~ نرفت 工作没什么进展；工作没什么起色。
~ کردن 赶走，（赶猫、鸡时的声音）嘘！虚掩上(门)
گربه را ~ کن ! 把猫赶走！
در را ~ کنید ! 把门掩上！
~ کشیدن 推荐，提拔；拉进，招引；提出（问题）；开始（谈话）
. نمایندهٔ دولت ما طرح مهمی را ~ کشید 我国代表提出了一项重要提案。
~ گرفتن 找事干，选择工作；从事，着手，
بد راهی ~ گرفته‌اید ! 你选择了一条不好的道路。
بنشینم و صبر ~ گیرم ! 我坐下等一等。
(در) ~ گرفتن 采取
راه خود را ~ گرفتن 走自己的路；干自己的事

در ~ نهادن 表示，表明

~ آتش است و پس دریا 〈谚〉前面是火海，后面是深渊.（喻：进退两难）

ما از ~ او را دیده بودیم . 我们以前曾见过他。

پولش ~ دادیم . 我们已预先付了钱。

او ~ بتو چه گفت . 他早先对你说了些什么？

پیش Ⅱ 波斯语中短元音的符号，即“ ُ ”

پیش Ⅲ 构词前缀，如：رس ~، گفتار ~، قراول ~ 等

پیش Ⅳ 同 پیشت

پیشاب (*peeshāb*)〔名〕 尿

مادهٔ ~ 尿素

مجرای ~ 〈解〉尿道

کردن ~ 撒尿，小便

پیشاب آور (~ *āvar*)〔形〕 〈医〉利尿的，尿的

داروی ~ 利尿剂

پیشاب دان 〔名〕 尿壶，尿盆，便壶，夜壶

پیشاب راه (~ *rāh*)〔名〕 〈解〉输尿管，尿道

پیشاب سنج (~ *sanj*)〔名〕 尿比重计，量尿器

پیشاب شناسی (~*shenāsee*) 〔名〕 〈医〉泌尿学

پیشابی (*peeshābee*)〔形〕 尿的，泌尿的，含尿的；有尿味的

پیشاپیش (*peeshāpeesh*)〔介、副〕 ①在前边，在…之前②老早，早先，从前③面对面

من این موضوع را ~ به شما گفتم . 我早就同你说过这个问题了。

فرماندهٔ لشکر ~ میرفت . 指挥官走在前面。

آنها ~ ایستادند . 他们面对面地站着。

ما ~ آنها آمدیم . 我们比他们先到。

پیشادست (*peeshādast*)〔形、名〕 ①超过…的，赶在…前面的②超过③定金，预付金，预支④现金交易

پیشار 〔名〕 尿（为化验用）

پیش اطاقی (*peesh-otāghee*)〔名〕 前厅

پیش افتاد (~*oftād*) 同 پش‌آمد

پیش آگهی (~ *āgahee*)〔名〕 ①预告 ②（银行）预先通知，交费通知

پیش آمد (~ *āmad*) 〔名〕 ①事变，事件②（事件等）发生，出现③情况，事态，偶然（情况）

~ دستخوش 听天由命的

کردن ~ 发生

کارها را به دست ~ واگذار کردن (یا سپردن) 听天由命，听之任之

این بسته است به ~ ! 这要视情况而定。

پیش آمدگی (~ *āmadeggee*)〔名〕 ①凸出，凸起，突起，隆起②凸出部

~ داشتن 凸出来

پیش آمده 〔形〕 凸出的，凸起的，突起的

~ چشم های 凸出的眼睛

پیشان 〔名〕 ①开始，出发点，起点 ②最前端③先人，前人

پیش انداز (*peesh-andāz*) 〔名〕 餐巾（食桌上用的布巾），擦嘴布

پیش اندیش (~ *andeesh*)〔形〕 谨慎的；有先见之明的，有预见的

پیش اندیشی 〔名〕 先见之明，预见，深谋远虑

پیشانه (*peeshāne*) 同 پیشان

پیشانی (*peeshānee*)〔名〕 ①前额，额头②（房子的）突出部分③命运，运气④无赖，坏，无耻⑤能力⑥力量

گلنگدن ~ 〈军〉(机枪的)起扬机

~ استخوان 额骨

~ عضلهٔ 额头肌

پلنگ خاریدن ~ 冒险，虎口拔牙(原意：在豹额上搔痒)

داشتن ~ 有运气，交上好运；成功

سخت داشتن ~ 脸皮厚，没脸没皮

کردن ~ 要无赖

خم کردن (~ در هم کشیدن) ~ 皱眉头，蹙眉缩额

گره کردن ~ 皱眉头，蹙眉缩额；不悦，不满，阴沉着脸

نهادن (در مقابل) ~ 低头鞠躬

برخاك نهادن (یا سودن) ~ (祷告时)磕头，以额贴地

پیشانی بلند (~ *boland*) 〔形〕 ①额头宽阔的②交上好运的

پیشانی بند (~ *band*) 〔名〕 缠头巾，发带额饰

پیشانی دار 〔形〕 走运的，交上好运的；成功的，顺利的

پیشانی سفید (~ *sefeed*) 〔形〕 白额的

او مثل گاو ~ است . 〈口〉谁不知道他！

پیشانی گشاده (~ *goshāde*) 〔形〕 ①额头宽阔的②正直的，耿直的，坦率的，心胸开阔的

پیشانی نوشت (~ *nevesht*) 〔名〕 前定，预先注定，命中注定

پیشاوند (*peeshāvand*) 同 پیشوند

پیش آهنگ (*peesh-āhang*) 〔名〕 ①先锋队，先遣队②少先队员③童子军④先行者，先驱者⑤(畜群中的)头，头羊⑥带头人，排头

پیش آهنگی 〔名、形〕 ①先锋，先锋作用②童子军训练③先锋的，先行的，少先队的④前列的

پیشباز (*peeshbāz*) 同 پیشواز

پیش بخاری (*peesh-bokhāree*) 〔名〕 (壁炉前的)遮热板

پیش بر (~ *bar*) 〔形、名〕 ①得胜的，得分多的②赛跑得第一名的马

~ اسب 赛马得第一名的马

~ سه دست (三盘中赢了两盘从而)赢得的一局

پیش برد (~ *bord*) 〔名〕 完成，实现

پیش بردنی (~ *bordanee*) 〔形〕 可完成的，可实现的，可推行的

پیش برگ (~ *barg*) 〔名〕 ①〈植〉幼芽，蕾，苞②〈牌〉先出牌的人

پیش بند (~ *band*) 〔名〕 围裙，围咀

پیش بندر (~ *bandar*) 〔名〕 〈航〉碇泊场，泊地

پیش بندی (~ *bandee*) 〔名〕 ①提出先决条件，有言在先，前提；打基础②预防，防止

کردن ~ 同上

پیش بها (~ *bahā*) 〔名〕 预支，预付；保证金，定金，定钱

پیش بین 〔形〕 有先见之明的，有远见的，有眼力的

~ آدم 有识之士

پیش بینی 〔名〕 ①预见，预料，猜测②(天气)预告，预报

هوا ~ 天气预报

شدن ~ 预料，预计，估计

امسال ~ میشود که ... 预料今年…

کردن ~ 预见，预料，猜测，觉察

خطر را باید ~ کرد . 要预见到危险情况。

پیش پا(ی)〔名〕(门前擦脚用的)脚垫

پیش پا افتاده (~ *pā-oftāde*)〔名〕平凡的，平平常常的，平庸的；无用的，陈腐的

پیش پاس (~ *pās*)〔名〕预防疗法

پیش پرداخت (~ *pardākht*)〔名〕预支，预付；预付款

　　~ کردن　同上

پیش پرده (~ *parde*)〔名〕(正式开演前的)幕前曲，幕前表演，幕间插入的表演；(正戏演出前的)开场小戏

پیش پیش I　同　پیشاپیش

پیش پیش II〔名〕(叫猫的声音)咪咪

پیشت (*peesht*)〔名〕去！(赶猫声)

　　~ کردن　赶猫

پیشتاب (*peeshtāb*)　同　پیشتو

پیشتاز (*peeshtāz*)〔名、形〕①先头部队，先锋队②开辟者；先驱者，倡导者③走在前面的，一马当先的，先进的

پیش تخته (*peesh-takhte*)〔名〕①柜台②(商店里的)钱柜③(体操用的)跳板④(读书)台

پیشتر (*peeshtar*)〔副〕①靠前点②早先，先前

　　قدری ~ بروید !　朝前走一点！

　　این داستان را ~ شنیده بودیم .　这个故事我们早先就听过了。

پیشترها (*peeshtarhā*)〔副〕在早先，先前

پیشتو Pistol〔名〕手枪

پیش جنگ (*peesh-jang*)〔名〕①冲锋在前的战士②先头部队，先锋队

پیش جوابی (*peesh-javābee*)〔名〕回嘴(尤指下属或下辈的顶撞)

پیش چشمی (~ *chashmee*)〔名〕①(盔的)脸甲②帽遮檐③马鸫眼

پیش چشی (~ *chashee*)〔名〕品味，尝味

پیش خان〔名〕柜台

پیشخانه (~ *khāne*)〔名〕①前厅②贵宾席，上坐(房内面向入口的地方)③阳台，露台④旅行时的先行物资

پیشخدمت (~ *khedmat*)〔名〕①服务员，仆役②勤务员，通信员③堂官，跑堂

پیشخدمت باشی〔名〕〈旧〉①(贵族家庭的)管家人②宫中高级侍从

پیشخدمتی (~ *khedmatee*)〔名〕当服务员，侍从身分，当堂官

　　~ کردن　同上

پیشخر (*peesh-khar*)〔名〕①(先付钱后提货的)预购②预购人

پیشخرید (~ *khareed*)〔名〕①(先付钱后提货的)预购②买青；卖空

　　~ کالای بازار　(用囤积、抬高物价等办法)垄断(市场)

　　بلیطها ~ میشود .　票子可以预售。

پیشخوان I (~ *khān*)　同　پیش خان

پیشخوان II　同　پامنبری

پیشخور (~ *khor*)〔形、名〕①寅吃卯粮的，前吃后空的②花预支款的③靠预支款过活的④预支金，预付款，寅吃卯粮，前吃后空⑤预售出去的商品或青苗

　　~ کردن　吃掉预支金；花完预支金

　　او نصف دستمزد خود را ~ کرده است .　他预支半个月的工资用完了。

پیشخورد (~ *khord*)　同　پیشخور

پیشداد (*peeshdād*)〔名〕①〈史〉，~ هوشنگ

传说中的伊朗开国大帝皮希达得朝的创建人的绰号②预付款，预支款

پیشدار I (*peeshdār*) 〔形〕 (字母) 带有符号 "ُ" 的

پیشدار II 〔名〕 〈旧〉接生婆

پیشدار III 〔名〕 〈旧〉长柄斧，钺(古代的一种兵器)

پیش دامن (*peesh-dāman*) 〔名〕 ①围裙，围腰 ②裙子的前摆

پیش درآمد (~*dar-āmad*) 〔名〕 ①(伊朗古典音乐中的) 序曲，前奏曲②序，序言③预备性措施，预备，准备工作

~ کردن 讲开场白，做准备工作，准备适当的条件

پیش دست (~*dast*) 〔形、名〕 ①超过…的，超越…的②预付款，预支款③现钱，现款④付现钱，用现钱⑤〈罕〉助手⑥同 پیش دستی I 条

پیش دستی I 〔名〕 ①超过，超越，胜过②首位，领先地位，前列③捷足先得；占上风，抢先，先发制人

~ کردن (در ، بر ، از) 同上

مردم برای خرید آن کتاب جدید بر یکدیگر ~ میکردند . 人们争先恐后地购买那本新出版的书。

~ کردن بر کسی و خنثی کردن عمل وی 先发制人，打乱某人的计划或步骤

مورد ~ قرار گرفتن 超过，超越，胜过

پیش دستی II 〔名〕 盛小吃的碟子；餐桌上的面包碟盘

پیش دگل (~*dagal*) 〔名〕 〈航〉前桅

پیش دندان (~*dandān*) 〔名〕 〈旧〉小吃，小菜

پیش دوزی 〔名〕 从衣服外面绗，明绗缝

~ کردن 同上

پیش رس (~*ras*) 〔形〕 ①早到的，早来的②早成熟的，早熟的；发育过早的，早慧的

بهار~ 早春

~ جوان 早熟的青年人

~ میوهٔ 早熟水果

پیشرفت (~*raft*) 〔名〕 ①前进，进展，发展，进步，高涨②成绩，进步

~ بدون مانع 一帆风顺

~ دانشجویان 学生的进步

~ صنعت 工业的发展

~ علم 科学的发展

~ و ترقی مهم تاریخی 〈喻〉里程碑；历史上的重大事件

~ داشتن (~ کردن) 前进，进展，发展，高涨；有进展，有成绩，有进步

کارش ~ ندارد . 他的工作没有进展。

دانشجویان ما خوب ~ میکنند . 我们的学生进步很大。

عملیات خاکریزی کند ~ میکند . 土方工程进展很慢。

پیشرفتم نمیشود . 〈口〉这件事我干不了。

پیش رفتگی (~*raftegee*) 〔名〕 ①突出(部分)，隆起，(某物突出的) 岬形部分②前进；进展，发展，增长

~ داشتن 突出来，隆起

دماغه در دریا ~ دارد . 海岬向海洋突出一块。

پیش رفتنی (~*raftanee*) 〔形〕 可实现的，可完成的

پيشرفته (～*rafte*) 〔形〕 ①先进的，走在前面的，有成绩的②突出的

～ كشورهای 先进国家，发达的国家

كشورهای ～ حق ندارند كشورهای در حال رشد را استثمار كنند . 发达的国家无权剥削发展中的国家。

گوشهٔ ～ عمارت منظره را خراب ميكند . 楼房突出的一角破坏了楼房的外观。

پيشرو (～*row*) 〔形、名〕 ①走在前面的，先进的，带头的②带头人，领头人，首领③突击手，先锋④‹体›前锋⑤先锋队

～ واحدهای 先遣部队

پيشرونده (～*ravande*) 〔形〕 前进的，进攻的

～ حركت 前进(运动)，进攻

پيشروی (～*ravee*) 〔名〕 ①前进，进展，发展，进步②推进，进攻③‹军›调动，行进④‹地›海进，海侵

～ كردن 同上

پيش ساحل (～*sāhel*) 〔名〕 (高潮线和低潮线之间的) 前滨；涨滩，岸坡，海滩

پيش سينه 〔名〕 ①衬衫假前胸；女式无袖胸衣；紧胸衬衣②儿童的兜肚，围嘴③胸饰

～ گوشت 胸肉

پيش طاق 〔名〕 拱形前廊

پيش عرشه (～*arshe*) 〔名〕 前甲板

پيش غذا (～*ghazā*) 〔名〕 餐前的小吃

پيش فاكتور (～*fāktoor*) 〔名〕 ①估量单，预算单②‹商›形式发票，预开发票（作为发货通知等用）

پيش فروش (～*foroosh*) 〔形〕 ①预售…的②预先售出的

～ محصول 预售出去的青庄稼

～ كردن 预卖，预售；卖空

پيش فروشی 〔名〕 预售

پيش فنگ (～*fang*) 〔名〕 ①举枪姿势②(号令)举枪！(对上级表示敬意、尊敬、行注目礼时用)

～ كردن 行举枪礼

～ و دوش فنگ كردن 服兵役；做苦工

پيش قبض (～*ghabz*) 〔名〕 伊朗一种古典角斗式

پيشقدم (～*ghadam*) 〔形、名〕 ①先进的，领先的，捷足先登的，走在前面的，先行的②发起人，首倡人，先行者，先驱者③先进工作者，突击队员

～ شدن 领先，先行，捷足先登，走在前面，发起，首倡

ما در اينكار～ خواهيم شد . 我们将在此事中领先。

چين بهيچوجه در استعمال بمب اتمی ～ نخواهد شد . 中国决不首先使用核武器。

پيشقدمی 〔名〕 ①先进，领先，走在前面，先行，(起)先锋作用②发起，首倡③首创精神，积极性

～ كردن 同上

پيش قراول (～*gharāvol*) 〔名〕 ①‹军›前卫，先锋②先锋队③巡逻兵

پيش قسط (～*ghest*) 〔名〕 ①（分期付款买东西时先交付的）定钱②预付款

پيش قطار (～*ghatār*) 〔名〕 ①‹军›(炮的)牵引车，前车②骆驼队的头驼

پيشكار I (*peeshkār*) 〔名〕 ①管理人，代理人，总管，管家，工头②(省)财政厅长官③面包师的助手④‹旧›同 پيشخدمت

(~ مالیه) دارائی ~ 财政（金融）管理人，（省）财政厅长

قنات ~ 地下灌渠的井坑

پیشکار II 同 پیشکاشت

پیشکاری 〔名〕 ①管事，管财务；当总管②(省)财政厅长官职③当面包师助手

پیشکاشت (*peesh-kāsht*) 〔名〕 早播

پیش کرایه (*~ kerāye*) 〔名〕 预付租金或预付运费

پیش کسوت (*~ kesvat*) 〔名〕 ①（角力场上的）上宾②受尊敬的人③角力宿将，老手

پیشکش (*~ kesh*) 〔名〕 献礼，礼物，礼品，赠品

کردن ~ 献礼，送礼

کتاب‌را بشما ~ میکنم . 谨将此书献给您。

پیشکشی 〔形、名〕 ①赠送的，赠予的②礼物，礼品

~ کتاب 赠书

دندان اسب ~ را نمیشمارند . (اسب ~ رابه دندانش نگاه نمیکنند .) 〈谚〉赠品不应挑剔好坏。（原意：对赠送的马不要嫌牙口老）

پیش کوهه (*~ koohe*) 〔名〕 〈旧〉马鞍前部

پیشکی (*peeshakee*) 〔形、名、副〕 ①提前的，预先的，早弄好的②预支金③作为预支④预先，先期

پول ~ دادن 给押金，预支

وجه کتاب ~ دریافت میشود . 预收书费。

پیشگام (*peeshgām*) 〔形、名〕 ①先进的，先行的②先进者，先驱者

پیشگاه (*peeshgāh*) 〔名〕 ①前面，正面，御前②国王办公厅或议会的尊称，宫廷，宫殿③阳台，露台门廊

(به) ~ مبارك ملوکانه （呈国王书信的开头语）陛下

در ~ پادشاه 在国王面前，御前

در ~ ملت مسئول بودن 对人民负责

پیش گفتار (*peesh-goftār*) 〔名〕 前言，序，序言，绪论

پیش گفته (*~ gofte*) 〔形〕 上述的，上面所谈到的

پیشگو (ی) (*~goo*) 〔名〕 预言家，预报者，有言在先的（人）

پیشگوئی (*~goo-ee*) 〔名〕 预言，有言在先

هوا ~ 天气预报

کردن ~ 预言，有言在先，先把话说在前头；预示

پیشگه (*peeshgah*) 同 پیشگاه

پیش گیر (*peesh-geer*) 〔形、名〕 ①预防…的②围巾，围嘴，围裙

پیش گیری 〔名〕 预防，预防措施，防止(疾病)

شیمیائی ~ 〈医〉（传染病的）化学预防法

~ طب 〈医〉预防，预防法

کردن (از) ~ 预防，采取预防措施

~ از امراض باید در درجهٔ اول اهمیت قرار داده شود . 对疾病要以预防为主。

پیش لنگی (*~ longee*) 〔名〕 围巾，围腰布，围裙（如炊事员、屠户等用的）

پیش مایه 〔名〕 〈生〉原生质，原浆

پیش مرگ (*~ marg*) 〔形、名〕 ①早死的，先死的（人）②为国王试食而死去的人

کسی شدن ~ 比…早死，比…先死；为…而死

پیش مزد (~*mozd*) 〔名〕 ①预发(的)工资，预支②（商店等）开门(或开业)后第一笔营业收入，开门红

پیش مصرع (~*mesra'*) 〔名〕 (诗词)对句中的前半句

پیش میر (~*meer*) 同 پیش مرگ

پیشن (*peeshan*) 〔名〕 (做绳用的)棕榈纤维

پی شناس (*pey-shenās*) 〔名〕 ①寻迹捕兽的猎人②侦探，暗探

پی شناسی 〔名〕 会寻迹追捕；找寻踪迹

پیش‌ناف (*peesh-nāf*) 〔名〕 (牛、羊等)肚脐周围的肉

پیش نرفتنی (~*naraftanee*) 〔形〕 完成不了的，实现不了的

پیش نشین (~*nesheen*) 〔名〕 ①接生婆，助产婆②接生婆的助手

پیش نماز (~*namāz*) 〔名〕 (穆斯林做礼拜时)领拜者

پیش نویس (~*nevees*) 〔名〕 草稿，草案

~ کردن 打草稿

~ تهیه کردن 画草图

پیشنهاد (~*nehād*) 〔名〕 ①建议，提议，动议②出价，报价，议价③计划，草案，提案④〈经〉供应，供给

~ طبق درخواست 按要求供应

~ متقابل 反建议，反提案

طبق ~ او 根据他的建议(或提议)

~ ساختن (~ همت ساختن یا گردانیدن) 打算，打定主意，立意

~ شدن 被提出(讨论)

~ کردن (~ دادن) 建议，提议，动议

~ میکنیم که تغییراتی درآن داده شود. 我们提议对此作些修改。

قیمتی ~ کرد که ... 他要价…(他喊价…)

به کسی شغلی ~ کردن 提某人当…，提议某人任某职

صلح ~ کردن 倡议和平

امروز چندین ~ رسیده است. 〈商〉今天已收到好几个报价(或发价)了。

پیشنهاد کننده (~*konande*) 〔名〕 倡议者，提出动议者

پیشنهادی (*peeshnehādee*) 〔形〕 被提出来的，所提(议)的

پیشوا (*peeshvā*) 〔名〕 ①领袖，领导者；领路人②教长

صدر مائو پیشوای بزرگ خلق چین بود. 毛主席是中国人民的伟大领袖。

پیشواز I (*peeshvāz*) 〔名〕 迎接，接见

به ~ کسی آمدن (یا رفتن) 前往迎接

دیروز به ~ مهمانان خارجی رفتیم. 我们昨天欢迎外宾去了。

~ گرگ رفتن 找死，自投死地，冒险

~ کردن 迎接

پیشواز II 〔名〕 开襟衬衫

پیشوائی (*peeshvā-ee*) 〔名〕 ①领导，引导②教长职

او ~ مجلس میهمانی دیشب را بعهده گرفت. 他主持了昨天的晚宴。

پیش و پس (*peesho-pas*) 同 پس و پیش

پیشوند (*peeshvand*) 〔名〕 〈语〉前缀

~ فعل 动词前缀

پیشه 〔名〕 ①职业，行业，手艺②习惯，常规③可做构词后缀，如：~ هنر ، ~ ستم 等

دستی ~ 手艺

~ هر از مردم 各行各业的人

وزارت ~ و هنر 〈旧〉工业部

چیزی را ~ خود ساختن (یا قرار دادن) 以…作为自已的职业，以…为业；把…作为习惯

او چه کاری را ~ خود ساخته است ؟ 他选了什么作为自已的职业？

~ کردن 以…为业；从事，做

او پزشکی ~ بود . 他曾行过医。

پیشه‌ای 〔形〕 职业(性)的

~ امراض 职业病

~ نقاش 职业画家

پیشه کار 同 پیشه ور

پیشه گاه 〔名〕 工场，作坊

پیشه گر (*peeshe-gar*) 同 پیشه ور

پیشه ور (~*var*) 〔名〕 ①工匠，手艺人，技工②掌柜(的)，小业主

پیشه وری 〔名〕 作手艺，小工艺活动

پیشه و هنر (~ *va-honar*) 〔名〕 工业；工艺

پیشی Ⅰ 〔名〕 ①先行，优先，占先，优势；优先(权)②预支③同 پیشین

~ جستن 超越，越过；获得优势，占上风

~ دادن 预支，预付

~ داشتن 发生在…之前，出现在…之前，先发生；占优势

~ گرفتن (~ کردن) (بر) 前移，前进；超越，越过；获得优势，名列前茅

او در این زمینه از من ~ گرفت . 他在这方面超过我了。

پیشی Ⅱ 〔名〕 〈儿语〉小猫

پیشی Ⅲ 同 پیش Ⅰ条

پیشیاب (*peeshyāb*) 〔形〕 有远见的，远虑的

پیشیابی (*peeshyābee*) 〔名〕 远见，深谋远虑

پیشیار Ⅰ (*peeshyār*) 〔名〕 〈旧〉 ①仆人，雇员②徒弟，帮手，助手

پیشیار Ⅱ 〔名〕 ①〈旧〉尿，(化验取样用)小便②盛化验用小便的器皿

پیشیاره 〔名〕 (浅)盘，托盘；碟

پیشی پیشی 〔名〕 ①(叫猫时)咪咪②〈儿语〉小猫

پیشین 〔形〕 ①前面的，前边的②过去的，从前的，以前的，古时的③〈罕〉正午时分的

~ در ایام 从前，在早先

~ دندان 门牙

~ صف 前排，头排

~ نماز (伊斯兰教徒)正午做的祷告，晌礼

~ وزیر 前部长

پیشینگان (*peesheenegān*) 同 پیشینیان

پیشینگاه (*peesheen-gāh*) 〔名〕 ①正午时分②正午祷告时间

پیشینه (*peesheene*) 〔名、形〕 ①过去，以往，过去的日子②(预付的)工资，预付金③前面的，前边的④过去的，从前的⑤〈法〉先例，前例

پیشینه دار 〔形〕 ①有过先例的，从前发生过的(如某种现象)②有工资的③有过功绩的④〈法〉曾被判过罪的

پیشینیان (*peesheeniyān*) 〔名〕 先驱者；前辈

پیغار (*peyghār*) 同 بیغار

پیغاره (*peyghāre*) 同 بیغار

پیغاله (*peyghāle*) 同 پیاله

پیغام (*peyghām*) 〔名〕 ①信，信悉，信函；消息，口信②委托，使命③求婚

(رساندن ~) آوردن ~ 带信，捎信，送信；通知，告知；委托

(به) (کردن ~ ، فرستادن ~) دادن ~ 送信，致函，告知，通知；求婚

(از) گرفتن ~ 获悉，收到信息

پیغام آور (~*āvar*) 〔名〕 ①信使②带信的，传送消息的

پیغام بر (~*bar*) 同 پیغمبر

پیغامبرانه (~*barāne*) 同 پیغمبرانه

پیغامبری (*peyghāmbaree*) 〔名〕 ①带信，送信；传送消息②告密，进谗③(有)先见之明④预言，神启

کردن ~ 同上

پیغام و پسغام (*peyghāmo-pasghām*) 〔名〕 信；信息

پیغان (*peyghān*) 〔名〕 条件，允诺，承允

پیغله (*peyghole*) 同 پیغوله

پیغمبر (*peyghambar*) 〔名、形〕 ①先知，使徒②信使③〈军〉通信员，传令兵④带信的，传送消息的

پیغمبرانه (*peyghambarāne*) 〔形、副〕 ①先知般的②先知般地，预言地

پیغمبری 〔名〕 ①先知的使命，当使徒②预言

کردن ~ 尽先知的使命，当使徒；预言

پیغن (*peyghan*) 〔名〕 〈植〉芸香

پیغو I (*peyghoo*) 同 بیغو

پیغو II 〔名〕 红隼(鸟)

پیغوله (*peyghoole*) 〔名〕 ①角落，旮旯②眼角③小路，狭窄的路

پیغون (*peyghoon*) 同 پیغان

پیف 〔叹〕 呸！啐！哼！（表示怀疑、不满等）

پیفه 〔名〕 引火柴，柴禾(木料)

پیک (*peyk*) 〔名〕 ①信使，信差，使者②邮递员③〈军〉军使

آسمانی ~ 天使

اجل ~ 死神

پیک I (*peek*) 同 نیشگان

پیک II 〔名〕 〈牌〉黑桃

~ بی بی 黑桃皇后

پیکاب Pickup 〔名〕 ①〈无〉拾波，拾音(器)②实况转播地点；连接实况转播的电路系统

پیکاپ (*peykāp*) 〔名〕 ①(箭)头，(矛)尖②箭，矛

پیکادور Picador 〔名〕 (西班牙)骑马斗牛士

پیکار (*peykār*) 〔名〕 ①战斗，斗争②搏斗，打；吵骂

کردن ~ 同上

پیکارجو (ی) (~*joo*) 〔形、名〕 ①战斗的，军事的②好战的，好斗的；爱打架斗殴的③战士

پیکارجویانه 〔形、副〕 ①战斗性的，勇武的②英勇地

پیکارجوئی (~*joo-ee*) 〔名〕 勇武，英勇，好斗

پیکارگاه (~*gāh*) 〔名〕 〈旧〉战场，沙场

پیکارگر (~*gar*) 〔名〕 〈旧〉战士

پیکار نگاری (~*negāree*) 〔名〕 画象；雕塑

پیکان (*peykān*) 〔名〕 ①箭头，矛尖，镞②伊朗造的一种小型汽车的商标名

اتمی ~ 核弹头

پیکانی 〔形、名〕 ①箭形的，箭头的，尖头的②一种葡萄名称③宝石名称

پیک پیک (*peek-peek*) 〔名〕 (拟声词)阿嚏！

~ عطسه کردن 接连打喷嚏

پیکر (*peykar*) 〔名〕 ①身体，身躯，躯体②样式，外表，体形③〈哲〉形态④造型，雕像，塑像⑤绘画⑥数字，数码⑦美人⑧可做构词后缀，如：~ کوه ，~ ماه 等

پیکران (*peykarān*) 〔名〕 群星；集萃

پیکر پرست (*peykar-parast*) 同 بت پرست

پیکر تراش (*~tarāsh*) 〔名〕 雕刻家，雕塑家

پیکر تراشی 〔名〕 雕刻，雕塑

پی کرد (*pey-kard*) 〔名〕 ①追究，告发，起诉②执行，实行，彻底进行

~ قانونی 法律追究

پی کرده 〔形〕 ①被追踪的②被割断筋的（指动物）

پیکر ساز (*peykar-sāz*) 同 پیکرتراش

پیکر نگار (*~negār*) 〔名〕画家，肖象画家；雕塑家

پیکره (*peykare*) 〔名〕 ①画，图画；照片，图表，图片②形态，形象③背景④骨架，骨骸；范围⑤（形象的）材料，资料

پیکنومتر Pycnometer 〔名〕 〈技〉比重瓶，比重管，比重计

پی کنی (*pey-kanee*) 〔名〕 挖墙基

پیك نیك Picnic 〔名〕 （自带食物的）郊游，野餐；各人自带食品的聚餐

پیگ (*peyg*) 同 پیك (*peyk*)

پیگاب (*peygāb*) 同 پیکاپ

پیگار (*peygār, peegār*) 同 پیکار

پی گذار (*pey-gozār*) 〔名〕 ①奠基者，创建者②〈罕〉脚印

~ کردن 留下脚印，踏出(小路)，踩；奠基，打基础

پی گذاری 〔名〕 奠基，打基础，创建

~ کردن 同上

پی گرد (*~gard*) 〔名、形〕 ①调查，侦察②探寻…的，寻找…的，搜索…的③同 پی گردی

پی گردی 〔名〕 ①研究，探讨②探寻，寻找，侦察，搜索

پی گزار (*~gozār*) 同 پی گذار

پی گزاری 同 پی گذاری

پی گم (*~gom*) 〔形〕 失踪的

پی گم کرده (*~gom-karde*) 〔形、名〕 ①失去踪迹的；迷途的②〈喻〉感到困惑，不知所措③出毛病，有故障

پی گیر (*~geer*) 〔形、副〕 ①连续不断的，连贯的，持久的，持续的②坚持不懈的，顽强的③寻踪追迹的，按着脚印走的

اقدام ~ مردم از هرطبقه (全国)各阶层人民的群众运动

کوشش های ~ 坚持不懈的努力

پی گیرانه 〔形、副〕 ①连续不断的，连贯的，持久的，持续的②坚持不懈地，顽强地

پی گیری 〔名〕 ①连续性，连贯性，持久②坚持不渝，顽强③遵循，仿效

~ کردن (از) 坚持不渝，表现顽强；遵循

پیل Ⅰ ①同 فیل ②〈棋〉象，相

پیل Ⅱ 〔名〕 电瓶，电池

~ آفتابی 太阳电池

~ اتمی 原子反应堆

~ خشک 干电池

~ ساده 〈电〉一次电池，原电池（指不能再充电使用的）

～ ولتا 伏打电池，电堆，流电堆
پیلاس 同 پیلسته
پیل استخوان (*peel-ostokhān*) 同 پیلسته
پیلاسته (*peelāste*) 同 پیلسته
پیل افکن (*peel-afkan*) 〔形〕 ①英勇的，大胆的②(体格)强壮的，结实的
پیل امرود (*～amrood*) 〔名〕 一种大个儿梨
پیلاو 同 پلو
پیل بار (*peel-bār*) 〔名〕 象的负重；〈喻〉沉重的负担
پیل بالا (*peel-bālā*) 〔形〕 大块头的，大身躯的，巨形的
پیل بان (*～bān*) 〔名〕 赶象的人
پیلپا Ⅰ (*～pā*) 〔名、形〕 ①〈医〉象足病，象皮病②柱子，支柱；支架③象足般的，粗大的
پیلپا Ⅱ 〔名〕 〈旧〉铁锤形兵器
پیلپا Ⅲ 〔名〕 〈旧〉大酒杯
پیل پایه (*～pāye*) 〔名〕 柱子，支柱；支架
پیل پیکر (*～peykar*) 〔形〕 体大如象的；大块头的，身躯巨大的，巨形的；〈喻〉沉重的，笨拙的
پیل پیلی (*～peelee*)： ～ خوردن 摇晃，摇摆
～ کردن (走路)东倒西歪，踉踉跄跄
پیل تن (*～tan*) 〔形、名〕 ①身体高大的，巨大的；健壮的；勇敢的②巨人，庞然大物
پیل زور (*～zoor*) 〔形〕 有牛劲的，力大如牛的(直译：力大如象的)
پیلسان (*～sān*) 同 پیل پیکر
پیلستگین (*peelastegeen*) 〔形〕 ①〈旧〉象牙制的②象牙色的
پیلسته (*peelaste*) 〔名〕 〈旧〉象牙；〈转〉洁白的手指
پیلسم (*peelsom*) 〔名〕 〈旧〉①大蹄子②力大的战马
پیلغوش (*peelghoosh*) 〔名〕 ①各种百合花，鸢尾花(类)②(收拾垃圾的)簸箕
پیلگوش (*peelghoosh*) 同 پیلغوش
پیل مرغ (*peel-morgh*) 〔名〕 火鸡，雄吐绶鸡
پیلو (*peeloo*) 〔名〕 牙刷，木把牙刷
پیلوار (*peelvār*) 〔形、副、名〕 ①大象似的；沉重的②宛如大象③象的负重，沉重的负担
پیلوان (*peelvān*) 同 پیلبان
پیلوایه 〔名〕 〈罕〉燕子
پیلوت Pilot 〔名〕 飞行员，飞机驾驶员；领航员；引水员
پیله Ⅰ 〔名〕 ①茧；卵袋②蚕
～ ابریشم 桑蚕茧
～ تر 生茧
کرم ～ 桑蚕
～ بستن (～ کردن) 结茧
پیله Ⅱ 〔名〕 ①疖，脓疮，脓肿②齿龈肿③眼皮红肿④脓⑤(肿)眼包，眼皮
～ چشم 眼皮
～ لثه (～ دندان ، ～ بن دندان) 齿龈脓肿
～ کردن 脓肿，化脓，长疖子；鼓起
پیله Ⅲ 〔名〕 〈口〉①顽强，顽固，固执，执拗②纠缠，磨菇，耍赖，讨人厌烦
～ کردن (با) 同上
پیله Ⅳ 〔名〕 ①(提篮小卖的)篮子②小商品，杂货
پیله بندی (*peele-bandee*) 〔名〕 结茧

پیله ور (~ *var*) 〔名〕 提篮小卖者，卖另星杂货的人，叫卖的小贩

پیله وری 〔名〕 提篮小卖，作小买卖，行商小贩

پیلی پیلی 同 پیل پیلی

پیلیت Pyelitis 〔名〕 〈医〉肾盂炎

پیما (ی) (*peymā*) ① پیمودن 的根②可做构词后缀，如：~ هوا ، کوه ~ ، اقیانوس ~ 等

پیمالی (*peemālee*) 同 پیه مالی

پیمان (*peymān*) 〔名〕 ①条约，公约，协约，协定②合同，契约③诺言，许诺④约定，誓言⑤同 پیمانه

~ اتلانتیك شمالی 北(大西洋公)约组织

~ بازرگانی 商约，贸易协定

~ تجارت مشروع 公平贸易协定（厂商规定代理商不得低于规定价格抛售的约定）

~ صلح 和约

~ عدم تجاوز 互不侵犯条约

~ ورشو 华沙条约

نقض ~ 违约，食言

~ بسر بردن 守约，忠于诺言，执行诺言

~ بستن (~ کردن) 缔约，达成协议，说妥，订合同；许诺言，发誓言

با خود ~ بستن 立誓，发誓

~ شکستن 违犯条约，撕毁协议，背信弃义，食言，毁约

از (سر) ~ گذشتن 说话不算数，不守约，食言

پیمان شکن (~ *shekan*) 〔形、名〕 ①违约的，撕毁协议的，不执行诺言的，背信弃义的②背信弃义者，撕毁协定者

پیمان شکنانه 〔形、副〕 ①违约的，撕毁协议的，背信弃义的②背信弃义地

~ سیاست 背信弃义的政策

پیمان شکنی 〔名〕 ①违约，撕毁协议②背信弃义；叛变，出卖

پیمان کار 〔名〕 订约人，立约人；承包人，承包商

پیمان کاری 〔名〕 ①承包的工程，包工合同，承包，承办②计件工

پیمان گسل (~ *gosal*) 同 پیمان شکن

پیمان نامه (~ *nāme*) 〔名〕 ①（书面）诺言②（书面）协定，协议，契约，合同

پیمانه (*peymāne*) 〔名〕 ①量杯②酒杯③〈转〉酒④量，度量，度量单位⑤颅骨

~ خشکه بار 〈理〉乾量

~ شراب 酒杯

~ غله 量粮食的单位(如斗)

~ مایعات 〈理〉液量计，量杯；液量单位

~ مدرج 有刻度的量杯

دو ~ آب 两斗水

~ خوردن (~ زدن ، ~ کشیدن ، ~ نوشیدن) 喝酒，饮酒

از یك ~ آب خوردن 同出一源，如出一辙；一路货色；〈喻〉穿连裆裤

آنها از یك ~ آب میخورند . 他俩是一路货；他俩简直是穿一条裤子。

~ کردن 量，度量；丈量，估计

روغن را باید ~ کرد . 把油量一量！

بر سر ~ کشیدن 一饮而尽

پیمانه‌اش پر (لبریز) شد . 他活不了几天了。

صبرش ~ لبریز شد . 他已是忍无可忍了。

پیمانه کش (~ *kesh*) 〔名〕 爱喝酒的人

پیمانه کشی 〔名〕 贪酒

پیمانه گسار (~*gosār*) 〔名〕 酒徒

پیمانه نوش 同 پیمانه کش

پیمانی (*peymānee*) 〔形〕 ①条约的，按条约执行的 ②协商进行的，编制以外的

پیمایش (*peymāyesh*) 〔名〕 计量，测量，丈量，度量

اراضی ~ 丈量土地

کردن ~ 计量，测量，丈量，度量

پیمایش پذیر (~*pazeer*) 〔形〕 可测量的

پیمایشگر (~*gar*) 〔名〕 (土地)丈量员

پیماینده (*peymāyande*) 〔形、名〕 ①丈量的，计量的②丈量员，测量者

پیمبر (*payambar, payombar*) 同 پیغمبر

پی سزون Pimeson 〔名〕 〈原〉π 介子

پیمودن (*peymoodan*) 〔动〕 (根 پیمای) ①量，度量，测量②走，走过，行③横穿，穿过④〈诗〉饮(酒)，干(杯)

این زمین را باید بپیمائیم . 我们应该测量一下这块地的大小。

چند فرسنگ راه پیمودید ؟ 你们走了多少里路?

برای بنای سوسیالیسم باز باید راه دور و درازی را بپیمائیم . 要建成社会主义还需走很长的路。

این آزمایش مراحل اولیه را پیموده است . 这项实验已完成了第一阶段。

پیموده 〔形、名〕 ①丈量过的，通过的②走过的路

پیناك (*peynāk*) 〔形〕 ①多腱的，肌肉发达的 ②易激动的

پینکی (*peenakee*) 〔名〕 打瞌睡，打盹儿

زدن ~ (رفتن ~) 同上

پینگ پونگ 〔名〕 乒乓球

پینو 〔名〕 (沉淀的)酸牛奶，凝脂

پینوبا 〔名〕 酸牛奶做的粥

پی نوشت (*pey-nevesht*) 〔名〕 ①眉批，批示，批语，脚注②附笔，补充

(در) ~ نامهٔ شمارهٔ . . . 续…号信

پینووا 同 پینوبا

پینه 〔名〕 ①(衣服、鞋子等的)补丁 ②老茧，胼胝，腿子，硬皮

پا ~ (شست ~) 〈医〉 蹞趾囊肿胀，脚癣，香港脚

انداختن ~ 打补丁

بستن ~ 长老茧，变粗糙

دستش ~ بسته است . 他的手磨出了老茧。

خوردن ~ 打满补丁，发硬，变硬

زدن ~ (کردن ~) 打补丁，把沟挖深

پینه برداری (*peene-bardāree*) 〔名〕 清理阴沟，挖阴沟

پینه بسته (~*baste*) 〔形〕 长老茧的，长腿子的；(皮肤)变粗糙的

پینه خوردگی (~*khordegee*) 〔名〕 (衣服)补丁罗补丁

پینه خورده 〔形〕 ①打满补丁的(衣服)，发硬的，变硬的②长有老茧的(手等)

پینه دار 〔形〕 ①打上补丁的②长老茧的

پینه دوز 〔名〕 ①补鞋匠，掌鞋匠②〈动〉瓢虫

دوره گرد ~ 流动补鞋匠

پینه دوزك (~*doozak*) 〔名〕 〈动〉瓢虫

پینه دوزی 〔名〕 补鞋，掌鞋，修鞋

. آسیای غربی ~ بیشتری یافت 丝绸之路使中国与西亚各国的历史联系更加密切了。

پیوستن (*peyvastan*) 〔动〕（根 پیوند ）①连结，连接，接上②按上，装上，贴上③加上，附上，补充④加入，参加⑤嫁接⑥连续地讲⑦交好，来往⑧〈罕〉结婚，联姻

~ به ارتش 参军

~ برحمت ایزدی 死，逝世

~ به رفتگان 见老祖宗去，死

. آن دو دسته بهم پیوستند 那两个排汇合在一起了。

. او به حزب پیوست 他加入了党。

. تردید او به یقین پیوست 他不再犹疑了。

پیوسته (*peyvaste*) 〔形、副、名〕①连在一起的，连接上的②连续的，不断的③常任的，常务的④不断地⑤诗；诗体(的)

~ ابروی 连在一起的眉毛

~ جریان برق 直流电

~ حرف 可连写的字母

~ طیف 〈理〉连续光谱

روی یک موضوع بحث کردن ~ 反复说同一件事；老调重弹

(به) کردن ~ 把…同…连起来，把…接在…上

. این دو کلمه ~ نوشته میشود 这两个词要连写。

پیوسته ابرو (~*abroo*) 双眉连在一起的

پیوسته جام 〔形〕 合瓣的，(植物)合生花瓣的

پیوسته گلبرگ (~ *golbarg*) 同 پیوسته جام

پیوك (*peyook*) 〔名〕 〈动〉麦地那龙线虫（热带的皮下寄生虫）

~ کردن 同上

پیو (*peyoo*) 〔名〕 一种皮肤病

پیواز (*payvāz, peyvāz*) 〔名〕 蝙蝠

پیواسته (*peevāste*) 〔名〕 堡垒，碉堡；瞭望塔

پی و پاچین (*peyo-pācheen*) 〔名〕 墙基（部）

پی و پاچین دررفته (~*dar-rafte*) : ~ خانهٔ 墙基下沉的房子

پیوتر Pewter 〔名〕 〈冶〉白鑞（锡基合金）

پیوره Pyorrhoea 〔名〕 〈医〉脓溢，牙槽脓溢

پیوست (*peyvast*) 〔名、形〕 ①连结，连上，结合，联系②贴上③加上，附上，补充；附件，附信，附录④连结在一起的，接上的

(در) ~ این نامه （信）又及

به ~ . . . ارسال میشود 随信附上…

~ بودن 连在一起，不可分

~ کردن 连结，接上；嫁接

پیوستگان (*peyvastegān*) 〔名〕 ①亲人，本家，自己人②合作者；参加者

پیوستگی (*peyvastegee*) 〔名〕 ①连结，联系，关系②团结，团结一致，统一③连续性，经常性，不间断④依恋，留恋，离不开⑤交际，交往⑥结婚，成亲，联姻

~ سخن 语言的连贯性

~ هوائی （两国之间的）航空联系

~ قطع کردن 中断联系

~ داشتن 依恋，留恋，离不开

(~ ساختن) ~ کردن 〈旧〉成亲，联姻，（因婚姻关系）成为亲戚

. ~ میان آنان را نمیتوان ازبین برد 他们之间的团结是牢不可破的。

بوسیلهٔ راه ابریشم تاریخ چین با کشورهای

پیوگ (*payoog*) 〔名〕 新娘
پیوگان (*payoogān*) 同 پیوگ
پیوگانی (*payoogānee*) 〔名〕 结婚，婚礼
پیوند I (*peyvand*) پیوستن 的根
پیوند II 〔名〕 ①连结，结合，联系，关联 ②结婚，成亲，联姻 ③血缘关系 ④嫁接，接枝，插条，接穗 ⑤移植 ⑥关节 ⑦(字母) 连写 ⑧跟随关系，次序 ⑨筋，腱 ⑩〈理〉合成，(核)聚变，〈解〉韧带
~ اسکنه (~ اسکنه‌ای ، ~ شکافی ، ~ غلافی) 切皮嫁接
~ انگشت 手指关节
~ بدنی (~ مجاورتی) 性交
~ پا 脚踝
~ خون 血缘关系，血亲，骨肉关系
~ دست 手腕
~ شکمی 芽接
~ قلب 心脏移植
~ کلمات در جمله 句子的词序
~ کناری 旁侧嫁接
~ لوله‌ای (~ ماسوره‌ای) 合接，枝接
~ لوله‌ای شکافدار 切皮枝接
~ ناجور 不相称的婚姻
پایهٔ ~ 被嫁接的树，树母
جراحی بوسیلهٔ ~ 整形(或成形)外科学
خلقهٔ ~ 连接扣
عمل ~ 移植手术
~ بریدن 断绝亲属关系
~ جستن 想成亲，结亲，想成为联姻关系
~ خوردن (树木)嫁接在一起
~ دادن 把…联系起来，把…结合起来
دوستی ما را بهمدیگر ~ داد . 友谊把我们连结在一起。
باید میهن پرستی را با انترناسیونالیسم ~ داد . 应该把爱国主义同国际主义相结合。
~ زدن 嫁接，接合；把…连接起来
درخت گلابی را به درخت سیب ~ زدند . 他们把梨树和苹果树进行了嫁接。
~ کردن (~ ساختن) 把…连接起来，结合；(肢体)移植；成亲，结亲
با کدام خانواده ~ کرده است ؟ 他同谁家结的亲？
بهم ~ کردن (折骨等)接合
پیونداندن (*peyvandāndan*) 〔动〕 (根 پیوندان) 把…连接起来，使…结合起来
پیوند پذیر (*peyvand-pazeer*) 〔形〕 ①可以结合的，可以连结的，连写的 ②可以嫁接的 ③可以移植的
پیوند خورده (~ *khorde*) 〔形〕 ①连在一起的，接起来的 ②嫁接在一起的
پیوند دار (~ *dār*) 〔形〕 有接缝的，有节的，有关节的
پیوند زن (~ *zan*) 〔名〕 进行嫁接者
پیوند زنی 〔名〕 嫁接
پیوند کار (~ *kār*) 同 پیوند زن
پیوند کاری 同 پیوند زنی
پیوندگاه (~ *gāh*) 〔名〕 ①结合部，接缝处 ②关节，〈解〉连合 ③会合地点
پیوند گیر 〔名〕 紫罗兰属植物
پیوند مریم (*peyvande-maryam*) 〔名〕 欧洲中部或南部所产的一种樱桃名
پیوندن (*peyvandan*) 同 پیوستن

پیوند ناپذیر (*peyvand-nāpazeer*) 〔形〕 ①接不上的，接合不起来的；不可连写的 ②不能嫁接的 ③不能移植的

پیوند نامه 〔名〕 条约，协约，协定

پیوندی (*peyvandee*) 〔形〕 ①接枝过的，嫁接的 ②杂种的，混合种的 ③移植的

~ جراحی 整形(或成形)外科学

پیونگ یانگ 〔名〕 平壤（朝鲜民主主义人民共和国首都）

پیه (*peeh*) 〔名〕 脂肪，油脂；板油

~ آب کرده 熔化开的油脂

~ انار 石榴瓤

~ بز （可做医疗用的）羊油脂

~ چشم 〈医〉白眼障，白翳

~ خرما 棕榈油；〈转〉贿赂，赏钱

~ خوك 猪油，大油

مثل ~ 象油脂一样（指生而不甜的西瓜）

مثل ~ گرگ 象狼的油脂一样（指某种令人厌腻的东西）

~ آوردن 上膘，发胖

چشمش ~ آورده است . 他眼里长翳了。

~ مالیدن (~ اندودن) (را ، بر ، به) 涂油；预计到；冒…的危险

~ چیزی را بتن (بخود) مالیدن 准备承担某种后果；忍受，不计较；预计到

~ گرگ بر کسی مالیدن 让…避开某人，让…从…身边掩鼻而过

~ های او آب شد . 他掉膘了；他瘦了；他体弱了。

او ~ زیادی را به پاشنه میمالد . 〈谚〉 他把多余的油往鞋跟上抹。（比喻某人极度挥霍浪费）

پیه دار 〔形〕 肥胖的，多脂的

پیه دان 〔名〕 ①油碟 ②油灯 ③走得不准的表

پیه سوز 〔名〕 油灯

~ چراغ 油灯

زیر ~ رفتن 发窘，不好意思

پیه مالی 〔名〕 涂抹油脂

~ کردن 同上

پیه ناک 同 پیه دار

پیهی (*peehee*) 〔形〕 ①油脂的 ②脂性的

~ شمع 蜡烛

ت

ت Ⅰ 波斯文第四个字母

ت Ⅱ 在有些词中可代替字母 د，如：توختن 即 دوختن ， کوت 即 کود 等

ت Ⅲ ①可作第二人称物主代词，意为"你的"，如：کتابت （你的书）②可作第二人称宾语，如：دیدمت（我见到你）

تا Ⅰ 〔介、连〕①（表示空间范围的界限）直到…为止

~ اینجا 到这里（为止）；就讲到这里。

~ کجا ؟ （~ بکجا ؟） 到哪里？

از پکن ~ شانگهای 从北京到上海

وضع این دو از زمین ~ آسمان فرق دارد . 这两者有天壤之别。

از کف اطاق ~ سقف سه متر است . 从地面到房顶高为三米。

هر روز ~ دانشگاه پیاده میروم . 每天我步行到学校去。

~ صفحهٔ آخر خواندیم . 我们一直念到最后一页。

②（表示时间范围的界限）直到…为止，至…，迄…

ابد ~ 永远

~ بحال （~ کنون） 至今，迄今

~ بحال دو مرتبه او را ملاقات کرده ایم . 至今我们已见过他两次了。

~ بکی ؟ （~ به چند ؟） 到什么时候？

دیروز ~ کی کار کردید ؟ 昨天你工作到什么时候？

~ این دم 到此时此刻

~ حدی 在一定程度上，有点儿

از اول ~ آخر 自始至终

از صبح ~ شام 从早到晚

مغازه از ساعت یك ~ دو تعطیل است . 商店一点至二点不营业。

این کار باید ~ فردا تمام شود . 这件工作应在明天结束。

~ برسد دیر میشود . 等他来时已经晚了。

~ به افغانستان رفته است از او خبر نداریم . 他去阿富汗后，我们就一直没听到过他的消息。

③（表示时间）…之后，过了…（时间）

~ مدتی 一段时间以后

~ یك ساعت دیگر 一小时后

~ دو روز دیگر 两天后

~ پنج دقیقه دیگر برمی گردد . 再过五分钟他就回来。

④（表示时间）趁…

~ آهن گرم است باید کوفت . 〈成〉趁热打铁。

~ خورشید غروب نکرده بیشتر کار کنیم !

趁太阳还未下山，我们多干点活吧！

⑤只要…，当…时候

شما بیائید من رفته‌ام ~ . 等你来时我就走了。

به آب نزنی شناگر نخواهی شد ~ . 你不下水，就学不会游泳。

اینرا نخوانم باور نمیکنم ~ . 我没读它之前是不会相信的。

~ امپریالیسم باقی است خطر جنگ جهانی موجود خواهد بود . 只要帝国主义还存在，就有世界大战的危险。

~ او را ندیدم نمیدانستم که اینجاست . 我未见他之前一直不知道他在这里。

⑥刚刚…，刚一…

به آنجا رسیدید بما خبر بدهید ~ . 你一到那里，就请给我们一个音讯。

به منزل برگشتم کاغذ را نوشتم ~ . 我一到家，就写了信。

⑦一直，直到

آنقدر در زدم ~ او بیدار شد . 我一直敲门直到把他敲醒。

صبر کن ~ بیایم . 等一等，我就来。

⑧ 在…以前，直到…为止（经常同 ~ موقعیکه ، ~ زمانیکه ، ~ وقتیکه ، ~ اینکه 连用）

من يك سال تمام از او هیچ خبری نداشتم ~ اینکه دیروز نامه‌ای از او دریافت کردم . 到昨天为止，才收到他一封信，整整一年，我没有得到他任何一点消息。

~ وقتیکه کار خود را تمام نکنیم ، استراحت نخواهیم کرد . 工作不干完，我们不休息。

⑨根据…，看…，视…

ببینیم ~ چه پیش آید . 要看(具体)情况。

~ چه خواهشی باشد . 要看(具体)要求。

تو موافقی فردا گردش کنیم ؟ ~ هوا چطور باشد . 明天你愿不愿意和我一起去散步？看天气怎么样吧。

⑩比…，较…

مردم زحمتکش این نکته را بهتر میدانند ~ ما . 这一点，劳动人民比我们懂得更多。

⑪象…那样，到…程度

در میان طبقات مختلف هیچ طبقه ~ اندازه کارگر خواهان انقلاب نیست . 在所有阶级中，工人阶级革命性最强。

او ~ اندازه‌ای زبان فارسی را میداند . 他懂一点波斯语。

⑫尽量，到如此程度，竟至于

~ آنجا که در دسترس او بود ، آثار لوشیون را مطالعه کرد . 鲁迅的著作，他凡能得到的都读过了。

او بسیار به هیجان آمده بود ~ آنجا که نمیتوانست حرف بزند . 他激动得连话都说不出来了。

⑬（表示程度）就是

~ تو باشی که دیگر چنین کاری نکنی . 就是你吧，也不应再做这种事了。

⑭组成惯用语，如：

~ چه رسد به . . . 更何况，更不用说，哪里还谈得上

~ چه رسد باینکه . . . 同上（引出副句）

چین قدیم حتی قطعات یدکی اتومبیل را نمیتوانست بسازد ~ چه رسد به خود اتومبیل.

旧中国连汽车零件都不能制造，哪里还谈得上制造汽车。

⑮引出补语副句，如：

نمیروم ~ آنها عقبم بفرستند . 除非是派我去，不然我是不会去的。

عمل او مرا مجبور کرد ~ چنین تصمیمی بگیرم . 他的行动迫使我作出这种决定。

⑯引出目的副句，如：

بلند گفتم ~ همه بشنوند . 我高声讲话，好让大家都听见。

این کار را همین الآن شروع بکنید ~ زودتر تمام شود . 你现在马上就干这件事，以便快点儿干完。

~ کور شود هر آنکه نتواند دید ! 〈成〉谁忌妒就让他瞎眼！

تا Ⅱ 〔名〕 个，件，块，根，捆，包

دو ~ میز 两张桌子

سه ~ صندلی 三把椅子

یك ~ 一个，一件，一块

یك ~ کفش 一只鞋

یکتا و بی همتا 独一无二，举世无双

او تای تو نیست . 他比不上你。

او در خوش‌نویسی ~ ندارد . 他的书法没有人能赶得上他。

تای جوراب من کجا است ؟ 我的那只袜子到哪儿去了？

او دو قلم دارد ، شما چند ~ ؟ 他有两支笔，你有几支？

چند ~ بچه دارد ؟ 他有几个孩子？

تا Ⅲ 〔名〕 褶痕，曲折，弯曲

لباس‌های ~ شده 已摺好了的衣服

~ شدن 折起，叠起，弯曲；〈转〉商定，谈妥

~ کردن (~ زدن) 折起，卷起；〈转〉讲和

دستمال را ~ کنید ! 把手绢摺起来！

با ما بهتر ~ کن ! 好好地对待我们！

دو ~ کردن 摺成双层

خود را از ~ انداختن 惊慌失措，发窘；大怒

خود را از ~ نینداختن 不动声色，从容不迫

تا Ⅳ 字母 ت 的名称

تای منقوط (تای مثناة فوقانی) 字母 ت 的名称

تای کشیده 字母 ت 的伸展形式（同 ة 相对）

تای مدور 字母 ت 的收缩形式（即 ة ）

تاب Ⅰ 〔名〕 ①动词 تابیدن Ⅰ 和 تافتن Ⅰ 和 تفتن Ⅰ 的根②热，燃烧③光辉，光亮

~ آمدن (به) 发热，发光，使…白热化

~ افکندن 闪光，照耀

در ~ و تب بودن 热情洋溢，充满感情

~ دادن 烧热，烧灼，烤红，烧红

~ گرفتن 被照亮，拒绝，回避

~ فرو نشاندن 息怒

~ یافتن 被照亮

تاب Ⅱ 〔名〕 ①动词 تابیدن Ⅱ 和 تافتن Ⅱ 和 تفتن Ⅱ 的根②翘曲，卷，捻，打弯，打褶，缠绕，绞结

~ افکندن 打结，缠绕，折磨，欺负

~ به ابرو انداختن 发怒，横眉竖眼

برداشتن ~ 弯曲

خوردن ~ 翘曲，卷，卷曲，打弯，打褶；荡秋千

. خورد ~ نخ 线绞上了。

دادن ~ 使…弯曲，卷，捻，搓，使…摆动

! بده ~ طناب را 把绳子绕起来！

زلف خود را ~ دادن 编辫子，梳辫子

رفتن ~ 弯曲，变弯；受苦

چیزی را رد کردن (یا در کردن) ~ 解开（缠绕的东西）

تاب Ⅲ 〔名〕 ①力量②忍耐，耐力

ایستادگی (~ مقاومت) ~ 抵抗力

گرسنگی ~ 忍饥

آوردن ~ 忍受

. گرما را نیاورد ~ 热得他受不了啦。

داشتن ~ 有耐心；忍受

. دیگر از شدت درد ~ ندارد 他再也受不住这种剧痛了。

ایستادگی داشتن (~ مقاومت آوردن) ~ 具有抵抗力，顶住，忍受住

نیروهای دشمن در برابر حملات شدید ما . مقاومت نیاوردند ~ 敌军顶不住我猛烈的进攻。

تاب Ⅳ 可做构词后缀，表示动作发出者，如：جهانتاب ، نختاب ، آهکتاب 等

تاباق 〔名〕 棍子

تاباك 〔名〕 〈旧〉激动，不安；动乱

تابان 〔形〕 光辉的，灿烂的，闪光的；烧红的；照耀着的

ماه ~ 皎洁的月亮

کردن ~ 照耀

تاباندن (*tābāneedan*) 〔动〕（根 تابان）①点亮，使…发光②摺起，卷起

تابانیدن (*tābāneedan*) 同 تاباندن

تابتا (*tābetā*) 〔形〕 不配对的，单只的，零散的

~ کفش 单只的鞋

شدن ~ 配不上对

کفش ~ کردن 穿错鞋

تابخانه (*tābkhāne*) 〔名〕 ①暖房，温室②炉膛③浴室

تابداده (*tābdāde*) 〔形〕 弄卷曲的，捻过的，拧住的，弯曲的

تابدار Ⅰ (*tābdār*) 〔形〕 ①有耐力的，坚韧的②结实的，牢固的

~ پارچهٔ 结实的布料

~ ریسمان 粗的绳子

تابدار Ⅱ 〔形〕 光辉的，闪耀的，发亮的

تابدار Ⅲ 〔形〕 ①波浪式的，卷曲的(指头发)②弯曲的，有褶的

~ زلف 波浪式的卷发

تابدان (*tābdān*) 〔名〕 ①炉子；熔炉②烟囱

تابستان (*tābestān*) 〔名、副〕 ①夏天，夏季②在夏天

را بسر بردن ~ 度过夏天

تابستانه (*tābestāne*) 同 تابستانی

تابستانی (*tābestānee*) 〔形〕 夏天的，夏季的

~ قصر 夏宫；颐和园

~ لباس 夏装，夏服

شدن ~ 疰夏（患者多为小儿）

تابش (*tābesh*) 〔名〕 ①闪光，闪耀，发光②放射，幅射③热量，热度④〈转〉力量

آفتاب ~ 太阳光

تکرنگ ~ 单色辐射

رادیو آکتیو ~ 放射性幅射

~ زاویهٔ 入射角

(به) دادن ~ 烤

داشتن ~ 闪光，照耀，放射

تابش نگار (*tābesh-negār*) 〔名〕〈理〉①测辐射热仪②测辐射热仪的记录

تابشو (*tābeshow*) 同 تاشو

تابشی (*tābeshee*)：~ انرژی 辐射能（热）

تابع (*tābe'*)〔名、形〕(复 تبعه، اتباع، تابعین، توابع) ①从属的，附属的，隶属的②顺从的，依顺的，归顺的③依赖…的④追随者，信徒，下属，继承人⑤臣民，公民，国民⑥〈数〉函数

اتصالی ~ 〈数〉连续函数

اولیه ~ 〈数〉积分

صریح ~ 〈数〉显函数

غیرجبری ~ 〈数〉超越函数

متناوب ~ 〈数〉周期函数

معکوس ~ 〈数〉反函数

مهمل ~ 〈语〉复合词的附加成分（如 کتاب متاب 中的 متاب）

~ جمله های 〈语〉副句，从句

چینی های ~ آمریکا 美（国）籍华人

چیزی بودن ~ 服从，被…支配，受…制约

جزء باید ~ کل باشد! 局部要服从全局！

(به) شدن ~ 服从，顺从，附属，依…而定

کردن ~ 征服，使…服从

یک فرد کمونیست باید منافع شخصی را ~ مصالح انقلاب کند. —个共产党员应以个人利益服从革命利益。

او ~ دولت فرانسه است. 他是法国公民。

تابعه تابع 的阴性

تابعیت (*tābe'iyyat*)〔名〕①从属，附属，依赖性②顺从，依顺，归顺③公民权，国籍

آمریکا ~ 美（国）籍

... ~ را اختیار کردن 入…国籍

او به ~ افغانستان درآمد. 他入了阿富汗国籍。

تابعین (*tābe'eyn*) 见 تابع

تابل (*tābel*)〔名〕(复 توابل) 香料，调味料

تابل Table〔名〕一览表，项目表，表格，表册

تابل دوت Table d'hote〔名〕(旅馆或饭店定时，定菜，定价的）客饭，公司菜，和菜

تابل نویس (*tābl-nevees*)〔名〕记工员，报表员

تابلو Tableau〔名〕①画，图画②图表，名册，统计表③布告，招牌

اعلام نتایج ~ 记分牌

اعلان نمایش ~ （演出等的）海报

تابلو ساز (*tāblo-sāz*)〔名〕画广告牌的人，写招牌的人

تابلو نویس (~ *nevees*)〔名〕写招牌的人，广告牌上写字的人

تابناک (*tābnāk*) 同 تابان

تابندگی I (*tābandegee*)〔名〕①闪耀，发光②光泽，光彩

تابندگی II〔名、形〕①纺织②纺织的

~ دستگاه 棉纺机，纺车

تابنده (*tābande*) 同 تابناک

تاب نیاوردنی (*tāb-nayāvordanee*)〔形〕不能忍受的，无法容忍的

تابو Taboo 〔名〕（宗教迷信或社会习俗方面的）禁忌，忌讳，戒律

تابوت (*tāboot*)〔名〕（复 توابيت）棺材；棺材架，尸体架

～ عهد 藏犹太经典之筒，圣约之柜

تاب و تاب (*tābo-tāb*)〔名〕①炽热，热②热病，发烧

تابوت ساز (*tāboot-sāz*)〔名〕棺材匠人

تابوت کش (*～kesh*)〔名〕抬棺材的，扶灵的

تابوت کشی〔名〕抬棺材，扶灵

تابه Ⅰ〔名〕射线，射束，波束

تابه Ⅱ〔名〕（平底）煎锅，炒锅，油炸锅；焙锅，蒸锅

～ زر 金盘（喻：太阳）

～ گود ودسته دار 长柄有支脚的煮锅；长柄平底煎锅

تأبيد (*ta'beed*)〔名〕永久，不朽，永恒，永远

تابيدن Ⅰ (*tābeedan*) 同 تافتن Ⅰ条

تابيدن Ⅱ 同 تافتن Ⅱ条

تابين〔名〕列兵；下属，职位低的人

تابينى〔名〕列兵级

تاپال〔名〕（牲畜）干粪（作燃料用）

تاپاله 同 تاپال

تاپو〔名〕陶罐，陶制器皿（盛粮食用）

تاپوغ (*tāpogh*)〔名〕脚踝

～ زدن 颠踬，走路一跛一拐，摇摇晃晃

تاپه 同 تاپال

تات〔名〕鞑靼（中亚细亚一民族的名称）

تاتار〔名、形〕①鞑靼人；鞑靼（地区）②鞑靼的

تاتارى〔名、形〕①鞑靼语②鞑靼的

تآتر Theatre〔名〕①戏院，剧场②戏剧，话剧

～ ستارگان 舞台明星

～ نمايش بعد از ظهر 日戏，日场（戏）

～ نمايش شب هنگام 晚场（戏）

تآتر روندگان (*teātr-ravandegān*)〔名〕经常看戏的人，爱看戏的人

تآترى〔形〕戏剧的

تاتو Tattoo〔名〕矮脚马，小马

تاتو Tatou〔名〕〈动〉犰狳

تاتوره 同 تاتوله

تاتول〔形〕①处于晕厥状态的②愚蠢的；嘴歪的

تاتوله Datura〔名〕〈植〉蔓陀罗属；麻醉植物

～ به چشم كسى پاشيدن 障眼，蒙蔽，欺骗

～ بهوا پاشيدن 欺骗

تاتى〔名〕蹒跚，踉跄，摇晃地走路（如刚学走路的小孩）

～ كردن 同上

تأثر (*ta'ssor*)〔名〕（复 تأثرات）①感受，感动；印象②悲伤，悲痛，痛苦

از ديدن او تأثرى بمن دست داد . 见到他我很感动。

تأثر انگيز (*～angeez*) 同 تأثر آور

تأثر آور (*～āvar*)〔形〕①使人激动的②令人悲伤的，令人悲痛的

تأثر پذير (*～pazeer*)〔形〕易感动的，易受影响的，易动感情的

تأثل (*ta'ssol*)〔名〕根深蒂固，生根，扎根

تأثم (*ta'ssom*)〔名〕痛改前非，改邪归正，放下屠刀

تأثير (*ta'seer*)〔名〕（复 تأثيرات）①印象，影

响②作用，效力

~ آنی عصبی 〈医〉神经冲动

~ در تحت 在…影响下

(در) (~ بخشیدن) کردن ~ 给…留下印象，对…发生影响，有效力

نصیحت رفقاء در او بسیار ~ کرد . 同志们的劝告在他身上起了很大的作用。

تحت ~ قرار دادن 对…施加影响，对…发生影响

تحت ~ قرار گرفتن 受…影响

(~ دارد) بی ~ نیست 有效，奏效

این رمان در تربیت و پرورش جوانان~زیادی دارد . 这部小说对教育青年影响很大。

تأثیر بخش (~bakhsh) 〔形〕 ①有影响的②有作用的，有效的

تأثیر بخشی 〔名〕 有效性，效能，效用，生效

تاج 〔名〕 ①皇冠，冠冕②（鸟、禽的）冠，鸡冠③头饰④托钵僧的光顶毡帽

~ آفتاب 日华，日冕

~ اسقف 主教冠（象征主教、教皇等的职权）

~ دندان 齿冠

~ ستون 〈建〉（柱上端的）柱头，大头

~ فلك 〈喻〉太阳

~ فیروزه 〈喻〉天空，碧落

~ گل 花环，花圈

با ~ گل آراستن (بشکل ~ گل در آوردن) 用花环装饰，带花环

~ سر کسی بودن 受（某人）尊敬，受爱戴，受景仰

~ بر سرگذاشتن (یا نهادن ، زدن) 戴上皇冠，称王

تاج الملوک (tājol-molook) 〔名〕 〈植〉乌头属植物，附子

تاج بخش (tāj-bakhsh) 〔名〕 赐予皇冠者，授予皇冠者

تاج خروس (~khoroos) 〔名〕 ①鸡冠②〈植〉鸡冠花

~ گل 鸡冠花

تاج دار (~dār) 〔形、名〕 ①有冠的，戴上皇冠的，加冕的②君主，元首

تاجر (tājer) 〔名〕 （复 تجار ） 商人，买卖人

~ صادرکننده 出口商

~ عمده فروش 批发商

~ وارد کننده 进口商

تاجران (tājorān) 〔名〕 译员，翻译

تاجر باشی (tājer-bāshee) 〔名〕 商业界的头目

تاجری (tājeree) 同 تجارت

تاجریزی (tājreezee) 〔名〕 〈植〉茄科植物

تاجگذاری (tāj-gozāree) 〔名〕 加冕（礼）

مراسم ~ (جشن ~) 加冕大典

~ کردن 加冕

تاج گل (~gol) 〔名〕 花环，花圈

تاجور (~var) 同 تاجدار

تاجی (tājee) 〔形〕 冠状的

سرخرگ ~ قلب 〈解〉心脏的冠状动脉

تاجیك 〔名、形〕 ①塔吉克人②塔吉克的

تاجیکی 〔形、名〕 ①塔吉克的②塔吉克语③塔吉克人

تأجیل (ta'jeel) 〔名〕 迟延，延缓，耽搁，耽误

تاچه (tāche) 〔名〕 （牲口驮载的）货袋

تاخ 同 تاغ

تاخت I (*tākht*) 〔名〕 ①（马的）飞跑，飞奔，奔驰②侵袭，袭击，攻击

~ سلايم اسب 马的慢跑

~ و تاراج 侵袭，袭击；掠夺，抢劫

در ~ 疾驰

~ آوردن 袭击，突袭

~ كردن （马的）飞跑，飞奔，疾驰；奔袭，突袭

تاخت II 〔名〕 兑换，换货，易物

~ زدن 同上

تاختگاه (*tākhtgāh*) 〔名〕 ①赛马场，跑马场②（赛马场）跑道

تاختن (*tākhtan*) 〔动〕（根 تاز）①向前猛冲，飞跑，飞奔，飞驰②侵袭，奔袭，袭击③攻击，责难，抨击

آب ~ 〈罕〉小便，撒尿

اسب را ~ 扬鞭催马，策马

بر كسى ~ 攻击某人

آنها شجاعانه برسر دشمن تاختند. 他们英勇地冲向敌人。

تاخت و تاراج (*tākhto-tārāj*) 〔名〕 入侵，侵袭，劫掠，掠夺

~ شدن 遭劫掠，被掠夺

~ كردن 洗劫，劫掠，掠夺

تاخت و تاز (~ *tāz*) 〔名〕 ①侵袭，袭击，侵入②扬鞭催马

~ كردن 侵袭，侵犯，入侵；催马快跑

تأخر (*ta'khkhor*) 〔名〕 ①耽搁，迟延，耽误②留在后面，迟到；挪后

تقدم و ~ 前后

~ كردن（~ داشتن） 耽搁，延迟，迟到，晚到

تأخير (*ta'kheer*) 〔名〕 迟延，延缓，推迟，拖延

~ ورود 拖拖拉拉，迟到，慢吞吞

به ~ افتادن 被拖延，耽搁，延期，逾期未付

به ~ انداختن 拖延，耽搁，延期，往后拖，推迟

چرا اينكار را به ~ انداختيد؟ 为什么你把这工作拖下来了？

~ كردن 耽搁，延迟，把…推迟

در اين كار هيچ تأخيرى رخ نداد. 这件工作压根儿没耽误。

تأخير پذير (~ *pazeer*) 〔形〕 可拖延的，可延期的，不急的

تأخير ناپذير (~ *nāpazeer*) 〔形〕 不可拖延的，刻不容缓的

تاخيره 〔名〕 命运，福气

تأخيرى (*ta'kheeree*) 〔形〕 阻止…的

~ عمليات 狙击战

تأدب (*ta'ddob*) 〔名〕 ①有教养，训练有素，彬彬有礼②守纪律

تأدى (*ta'dee*) 同 تأديه

تأديب (*ta'deeb*) 〔名〕（复 تأديبات）①教育，教养，教训，训育，改造，纠正②劝戒，规劝③惩罚，惩戒

~ شدن 受教育，受训（育），被教育改造；受惩罚

~ كردن 纠正，改造，教育，训练；惩罚，惩戒

تأديبگاه (~*gāh*) 〔名〕 看守所，禁闭室，教养所

تأديبى (*ta'deebee*) 〔形〕 ①矫正的，训导的，

教训的，改造的②惩戒性的，纪律性的

~ حبس 拘禁，拘留

~ مجازات 纪律处分，惩戒

تأديه (*ta'diye*) 〔名〕 支付（如汇票），缴纳，偿还，付清

~ کردن 支付，偿付欠款，缴纳

وجه چیزی را ~ کردن 为…付钱，支付…的钱

تأديه كننده (*~konande*) 〔名〕 ①支付汇票人②支付者，缴纳者

تأذی (*ta'azzee*) 〔名〕 ①（受）折磨，（受）损害，（受）磨难，（受）伤害②烦恼，烦忧

~ دیدن 同上

تار I 〔形〕 ①昏暗的，阴暗的②无光泽的，暗淡的，不透明的（如玻璃）③朦胧的，（眼睛）花的，视力弱的④混浊的

~ آب 混水

~ چشمان 无神的眼光，迟钝的眼光

~ شیشهٔ 毛玻璃

~ کردن 弄黑，使…黑暗

هوا ~ شد . 天黑了。

جلو چشمانش ~ است . 他的眼睛花了，他的眼睛迷糊不清。（长眼翳）

تار II 〔名〕 塔尔琴（中亚盛行的一种弦乐器名）

~ سه 三弦琴

~ شش 六弦琴（吉他）

~ زدن 弹奏塔尔琴

تار III 〔名〕 ①〈纺〉经线，线②头发丝③弦④电线，导线

~ و پود 经线和纬线

~ و پود آن از هم گسیخته است . 它已支离破碎了；它已杂乱无章了。

~ عنکبوت 蛛网，蛛丝

جیبش را ~ عنکبوت گرفته است . 他已经囊空如洗。（原意：他的衣袋都结了蜘蛛网）

~ تنبیدن 作茧

~ بدور خود تنبیدن 作茧自缚

تار IV 〔名〕 顶端，天灵盖，头顶

تار V 〔名〕 〈植〉槟榔

تارا 〔名〕 〈旧〉①星星②瞳孔

تارات 〔名〕 多次，数次

تاراج 〔名〕 抢劫，掠夺

~ شدن （به ~ رفتن） 被抢劫，遭抢劫，被掠夺

~ کردن （به ~ افکندن ، به ~ بردن ، ~ زدن ، به ~ دادن） 抢劫，掠夺

تاراجگر (*tārājgar*) 〔名〕 强盗，掠夺者，盗窃者

تاراجگری 〔名〕 抢劫，掠夺

تاراجیدن (*tārājeedan*) 〔动〕（根 تاراج ） 抢劫，掠夺

تاران 〔形〕 暗的，阴暗的

تاراندن (*tārāndan*) 〔动〕（根 تاران ） 驱逐、驱散，赶跑，赶走

تارآوا (*tār-āvā*) 〔名〕 〈解〉声带

تاربام (*tārbām*) 〔名〕 天朦朦亮，拂晓

تار بلند (*~boland*) 〔形〕 长线的

تارتر Tartar 〔名〕 〈化〉酒石，酒石酸氢钾

~ اسید 〈化〉酒石酸

تارتن (*tārtan*) 〔名〕 ①蜘蛛②蚕

تارتنك (*tārtanak*) 同 تارتن

تارتور (*tārtoor*) 同 تاروتور

تارچوبه (*tārchoobe*) 同 مارچوبه

تارچه (*tārche*) 〔名〕 ①小纤维；〈动〉纤丝，原纤维②〈植〉根毛

تاردان (*tār-dān*) 〔名〕 装塔尔琴的盒子，琴套

تارزن (*~ zan*) 〔名〕 塔尔琴演奏者，吉他演奏者

تارساز (*~ sāz*) 〔名〕 塔尔琴制造者

تارك (*tārak*) 〔名〕 ①顶，顶峰，顶端，梢，箭头②〈解〉头顶，颅顶③〈旧〉头盔

تارك (*tārek*) 〔形、名〕 ①放弃的，抛弃的，丢弃的，离开的，停止…的②放弃者，丢弃者

ادب ~ 不礼貌的，没教养的，粗野的

دنیا ~ 隐士，遁世者，出家人，逃脱现实的人

مذهب ~ 离经叛道者，变节者（指宗教方面），叛教者

نماز ~ 停止祷告的，不再做祷告的

دنیا ~ زن 修女，尼姑

شدن ~ 遗忘，忘却

تارکاری (*tār-kāree*) 〔名〕 ①织金银丝锦锻②非常细致的活计

تارکش (*tār-kash, tār-kesh*) 〔名〕 抽丝机

تارکشی 〔名〕 抽铁丝，抽丝

ماشین ~ ابریشم 缫丝机

تارکه (*tāreke*) 同 تارك (*tārek*)

دنیا ~ 修女、尼姑

تارم (*tāram*) 〔名〕 ①篱笆②栏杆③〈诗〉天空④〈旧〉木拱顶，木房子

تارمار (*tārmār*) 〔形〕 散乱的

تارمی (*tāramee*) 〔名〕 栏杆

تارو 〔名〕 〈动〉壁虱，扁虱

تاروپود 见 تار Ⅲ条

تاروتفرقه (*tāro-tafreghe*) 同 تارومار

تاروتنگ (*tāro-tang*) 〔形〕 漆黑一团

آوردن ~ 使…漆黑一团

تاروتور (*tāro-toor*) 〔名、形〕 ①黑暗，昏暗②碎屑，碎片，残渣③黑暗的，昏暗的，阴沉的，阴森的

تارومار (*tāromār*) 〔形、名〕 ①混乱的，散乱的，溃散的，颠倒的②消灭，击溃，毁灭③颠倒，混乱，散乱，杂乱无章

شدن ~ 被消灭，被击溃，被夷平，被毁灭；杂乱无章

(ساختن ~) کردن ~ 消灭，击溃，夷平、毁灭，弄乱，扫荡，肃清残敌

نیروهای ما یک لشکر دشمن را ~ کردند.

我军歼敌一个师。

تاره Ⅰ同 تار Ⅰ、Ⅲ条

تاره Ⅱ 〔名〕（复 تارات） 次，一次，一回

تاری 〔名〕 黑暗，昏暗

چشم ~ 视力模糊，视力减退

تاریخ (*tāreekh*) 〔名〕（复 تواریخ） ①历史②日子，日期③年代，纪元，时期④历书，历法，年鉴，日历⑤进程

انبیاء ~ 〈宗〉圣徒传记

جدید (ازمنهٔ) ~ 近代史

حوادث ~ 事件的进程

طبیعی ~ 自然历史，博物学

عمومی ~ 通史

(قرون عتیقه ~) قدیم ~ 古代史

قرون وسطی ~ 中世纪史

～ ماقبل ～ 史前时期
معاصر ～ 现代史
ميلادى ～ 公元
هجرى ～ 回历纪元
～ از 从…时候开始
～ از اين 从现在起
... ～ به 于…日
～ به ترتيب 按年代顺序
～ قبل از 史前的
～ كاغذ بى 未注日期的信函
～ مبداى 时代，年代
شدن ～ داخل 载入史册
(نهادن ～) گذاشتن ～ 写下日期，注明日期
آيا ～ نامه را گذاشتيد؟ 您在信上写没写日期？
پيوسته به پيش ميرود. ～ 历史总是不断前进的。

تاريخاً (*tāreekhan*) 〔副〕 ①历史地②按年代
اين دستنويس ～ قديمتر است. 这个手稿年代更早。

تاريخچه (*tāreekhche*) 〔名〕 日记，日志，小传，简史
زندگى ～ 传记

تاريخ دان (*tāreekh-dān*) 〔名〕 历史学家，精通历史的人

تاريخ شمارى (*～shomāree*) 〔名〕 年代学，年表

تاريخ گرائى (*～garā-ee*) 〔名〕 历史性，真实性

تاريخ نويس (*～nevees*) 〔名〕 历史学家，编史人，年史编纂者

تاريخى (*tāreekhee*) 〔形〕 历史的；历史性的，具有历史意义的
～ جنبهٔ 历史意义
～ رمان (داستان) 历史小说
～ مدرك 历史文献
～ مطالعات （根据或关于）历史的研究
～ واقعهٔ 历史（性）事件
اين سند اهميت ～ دارد. 这个文件具有历史意义。

تاريف Tariff 〔名〕 税，税率

تاريك (*tāreek*) 〔形〕 ①黑暗的，昏暗的②模糊的，不清晰的，朦胧的 ③不明智的 ④肮脏的；坏的
～ شب 漆黑的夜晚
شدن ～ 变黑，变得昏暗；模糊不清
هوا بتدريج ～ ميشود. 天渐渐黑了。
كردن ～ 弄黑、弄得模糊不清
و روشن كردن ～ 闪烁、忽明忽暗

تاريك بخت (*～bakht*) 同 سياه بخت

تاريك جان 〔形〕 黑心的，歹毒的，伤心的；无知的

تاريك چشم (*～cheshm*) 〔形〕 视力很弱的，近视的；夜盲的

تاريك چهره (*～chehre*) 同 تاريك رو

تاريك خانه 〔名〕 〈摄〉暗室
～راهرو 暗室进出口的避光装置（如两重门、幕等）

تاريكدان (*tāreek-dān*) 〔名〕 ①暗处②〈罕〉土牢，地牢

تاريك دل (*～del*) 〔形〕 ①恶毒的，歹毒的②疑心的、多疑的③愚昧的，无知的

تاريك دلى 〔名〕 ①恶毒，阴暗的心理②愚昧，

无知

تاريك دين 〔形、名〕 ①叛教的②叛教者，异教徒

تاريك رأى (~*ra'y*) 〔形〕 坏的，歹毒的

تاريك رو (~*roo*) 〔形〕 脸黑的，脸色阴沉的

تاريك روز (گار) 同 سياه روز

تاريك روزى 同 سياه روزى

تاريك روشن (~*rowshan*) 〔名〕 天蒙蒙亮，拂晓

تاريك طبع (~*tab'*) 〔形〕 黑心的，本性坏的

تاريك فام 〔形、名〕 黑暗的，黑色的

تاريك ماه (~*māh*) 〔名〕 无月亮的夜晚

تاريك مغز (~*maghz*) 〔形〕 无知的

تاريك ميغ (~*meegh*) 〔名〕 黑云，乌云

تاريك و تنگ (*tāreeko-tang*) 同 تار و تنگ

تاريكى (*tāreekee*) 〔名〕 ①黑暗，昏暗 ②模糊，不清楚③愚昧④脸色阴沉

در ~ رفتن 摸黑走

تارين (*tāreen*) 〔形〕 黑暗的

تاز I تاختن 的根

تاز II 〔形〕 卑鄙的，下流的，庸俗的，有淫心的，图谋不轨的

تازاندن (*tāzāndan*) 〔动〕 (根 تازان) 赶跑；赶马，放马

تازانه 同 تازيانه

تازش (*tāzesh*) 〔名〕 ①袭击②逃跑

تازگى (*tāzegee*) 〔名〕 ①新鲜，新鲜事，新颖 ②(复数时)近来，最近

به ~ 不久以前，刚刚

اين امر ~ ندارد . (这)没有什么新鲜的。

معنى آن لغت براى من ~ دارد . 那个词的词意对我来说，有点新鲜。

ياوه سرائى دشمن براى ما هيچ ~ ندارد . 敌人的无稽之谈对我们来说，并不新鲜。

تازنده (*tāzande*) 〔名〕 ①骑马飞跑的人②紧急报信者

تازه 〔形、副〕 ①新的，新鲜的，崭新的，新出来的；有生气的②刚刚，刚才

~ تخم مرغ 鲜鸡蛋

~ خبر 新闻

~ رسم 新规定

~ سبزى 新鲜蔬菜

~ طرز 新方法

قوت ~ (نفس ~) 朝气

~ لباس 新衣服

~ هواى 新鲜空气

~ هاى علم و دانش 科技新闻

~ به ~ ، نو به نو 新的总是要代替旧的。

~ شدن 焕然一新

~ كردن 使…变新，更换

خبر تازه‌اى هست ؟ 有什么新闻?

~ چه خبر ؟ 〈口〉有什么消息?

اين كتاب ~ چاپ شده است . 这本书刚刚出版。

پس از كمى استراحت ، روحشان ~ شد . 休息一会儿，他们的精神就好起来了。

~ از شانزده سالگى ميگذرد. 他刚满十六岁。

تازه بدوران رسيده (*tāze-bedowrān-raseede*) 〔形、名〕 ①新生的，新起的，后起的，新兴的 ②新上任的③崛起者④暴发户

~ بورژوازى 新兴的资产阶级

تازه بدولت رسيده (~ *bedowlat-raseede*) 〔形、名〕 ①后起的，新生的，暴发的②暴发户，崛起者

تازه بنياد (~*bonyād*) 〔形〕 新建的

تازه بهار (~ *bahār*) 〔名〕 ①早春②鲜花

تازه پسند (~ *pasand*) 〔形、名〕 爱好新奇的（人）

تازه جوان (~ *javān*) 〔名〕 青年人

تازه چرخ (~ *charkh*) 〔名〕 新手，生手

تازه خط (~ *khat*) 〔名〕 刚长出的胡子，胡子茬

تازه داماد 〔名〕 新女婿，新郎

تازه دم I (~ *dam*) 〔形〕 （茶）新泡的，新煮的

تازه دم II 同 تازه نفس

تازه دماغ (~ *damāgh*) 〔形〕 新鲜的；有生气的

تازه رس (~ *ras*) 〔形〕 新到的；刚成熟的

تازه رسیده (~ *raseede*) 〔形〕 新到的，刚来的（指人）

تازه رو (ی) (~ *roo*) 〔形〕 快乐的，高兴的

تازه زا 〔名〕 刚出生的孩子

تازه زاد 同 تازه زا

تازه‌ساز 〔形、名〕 ①新建的②新建筑物，新房子

~ خانهٔ 新房子

تازه سال 〔形〕 年青的

تازه سکه (~ *seke*) 〔形〕 ①（币）新铸的②新颖的（如词汇、思想等）

تازه ظهور (~ *zohoor*) 同 نوظهور

تازه عروس (~ *aroos*) 〔名〕 新媳妇，新娘

تازه کار 〔形、名〕 ①不熟练的，没有经验的，初出茅庐的②初学者，新手，生手

تازه کاری 〔名〕 没有经验，初出茅庐

تازه ماره 〔名〕 新闻

~ چه داری ؟ 有何新闻？

تازه نفس (~ *nafas*) 〔形〕 有朝气的，朝气蓬勃的，精力充沛的

تازه وارد (~ *vāred*) 〔形、名〕 新来的，新到的（人）；新手

~ دانشجوی 新来的大学生，（大学）新生

تازی I 〔名、形〕 （复 تازیان） ①阿拉伯②阿拉伯的③阿拉伯人

~ اسب 阿拉伯马

~ زبان 阿拉伯语

تازی II 〔名〕 猎犬

تازیانه 〔名〕 鞭子，马鞭子

از ~ افتادن 不服从，拒绝服从

~ خوردن 挨鞭打，遭鞭笞

~ زدن 抽打，用皮鞭抽打，鞭笞

تازی بان (*tāzee-bān*) 〔名〕 猎人，驯猎犬的人

تازی بچه (*tāzee-bache*) 〔名〕 小猎犬

تازیخانه (~ *khāne*) 〔名〕 猎犬舍

تازیدن (*tāzeedan*) 同 تاختن

تازی زبان (*tāzee-zabān*) 〔名〕 说阿拉伯语的人

تازی سوار (~ *savār*) 〔形、名〕 骑阿拉伯马的（人）

تازیك (*tāzeek*) 同 تاجیك

تازی نژاد (*tāzee-nejhād*) 〔名〕 阿拉伯人，阿拉伯民族的人

تاژ I 〔名〕 帐蓬，天幕

تاژ II 〔形〕 细小的，细微的

تاس I 〔名〕 骰子

~ گرفتن 骰子投得恰好

~ اگرخوب نشیند همه کس نراد است .

〈谚〉要是骰子落下来就准，那就谁都成了好赌手了。（比喻干事要碰运气）

تاس II 〔形〕 秃的，没头发的

تاس III 〔名〕 脸盆

تاس Ⅳ ① تاسيدن 的根②愁闷，忧伤，悲伤；不安，烦躁

تاس Ⅴ 〔名〕 塔斯社（苏联）

تاس باز 〔名〕 掷骰子的人

تاس بازى 〔名〕 掷骰子

تاسع (*tāse'*) 〔数〕 第九

تاسعاً (*tāse'an*) 〔副〕 第九

تأسف (*ta'assof*) 〔名〕 懊悔，遗憾，抱歉，惋惜

(با نهايت ~) با كمال ~ 十分遗憾(地)

(موجب ~) مايۀ ~ 令人惋惜的，使人遗憾的

(از) (داشتن ~) خوردن ~ 懊悔，遗憾，惋惜，悔恨

~ ميخورم كه انجام دادن اين كار براى من غير مقدور است . 遗憾的是这件事我办不到。

جاى ~ است كه . . . 遗憾的是…

~ دارم كه . . . 我很对不起…，很抱歉…

اين ~ ندارد . 这没有什么可惜的。

تأسف انگيز (~ *angeez*) 同 تأسف آور

تأسف آور (~ *āvar*) 〔形〕 令人遗憾的，令人懊悔的，难过的

تأسف بار 〔形〕 表示遗憾的

تاس ماهى (*tās-māhee*) 〔名〕 鳇鱼

تاسوعا (*tāsoo-ā*) 〔名〕 伊斯兰历正月初九（伊马姆侯赛因军队覆灭追悼日）

تاسه (*tāse*) 〔名〕 ①〈旧〉愁闷，忧伤②不安，烦躁

تاسه واسه (*tāsevāse*) 〔名〕 不安

تأسى (*ta'ssee*) 〔名〕 仿效，摹仿

(به) (جستن ~) كردن ~ 仿效，模仿

شما هم باو ~ كنيد ! 您也模仿（照）他那样做吧！

تاسيدن (*tāseedan*) 〔动〕 （根 تاس ）伤心，忧伤，悲伤，不安，烦躁

تأسيس (*ta'sees*) 〔名〕 （复 تأسيسات ）①创立，创办，建立，成立；举行②（复数时）企业，机关；项目

~ كارخانۀ ذوب آهن 建立炼钢厂

تأسيسات سوسياليستى 社会主义企业

تأسيسات معارف 教育机构

(يافتن ~) شدن ~ 创立，建立，举行

دانشگاه پكن در سال ۱۸۹۸ ~ شد . 北京大学创建于一八九八年。

(نهادن ~) كردن ~ 创立，创办，建立成立；举行

تاش 〔名〕 ①同事，同伴②可做构词后缀，如：~ شهر ، ~ خيل 等

تاشده (*tā-shode*) 〔形〕 折迭起来的

نقشۀ ~ درميان كتاب （书中）折迭插页

تاشك (*tāshak, tāshok*) 〔名〕 ①奶油，奶酪②〈转〉机灵的人

تاشكند (*tāshkand*) 〔名〕 塔什干（苏联）

تاشو (*tāshow*) 〔形〕 可折的，折叠式的

بادبزن ~ 折扇

پردۀ ~ 折叠屏风

پلكان ~ 折梯

تختخواب ~ 折叠床

چهار پايۀ ~ 折凳

خطكش ~ 折尺

در ~ 折门

~ صندلی 折叠椅

~ عینک 可折起的眼镜

~ قایق 可折叠的帆布艇

تاغ (*tāgh*) 〔名〕 〈植〉沙漠中的无叶树

تاغستان (*tāghestān*) 〔名〕 小树林

تاغوت (*tāghoot*) 〔名〕 〈植〉朴（属）

تافتگی (*tāftegee*) 〔名〕 光泽，光辉

تافتن Ⅰ (*tāftan*) 〔动〕（根 تاب）①照耀，闪耀，发光②烧红，烧热

تافتن Ⅱ 〔动〕（根 تاب）①卷，卷曲，弯曲②搓、扭、拧、捻

~ (بر) روی 把脸转过去，扭脸；不干某事；恼火，发怒

تافتون (*tāftoon*) 〔名〕 大麦做的面包

تافته Ⅰ (*tāfte*) 〔形〕 ①闪耀的，发光的②烧红的，烧热的

تافته Ⅱ 〔形、名〕 ①卷起的，捻成的②塔夫绸，波纹绸

تافته جگر (*~jegar*) 〔形〕 ①钟情的，热恋的，②结核病的

تافته شکن (*~shekan*) 〔名〕 里子薄绸，里子棉布，平纹薄丝带

تافشك (*tāfashak*) 〔名〕 白蚁

تاق 同 تاغ

تاقدیس (*tāghdees*) 〔名〕 〈地〉背斜（褶皱）

تاك 〔名〕 葡萄架，葡萄藤

جنگلی ~ 野葡萄园

تاکتیك Tactics 〔名〕 ①战术，策略②计策，计谋

جبههٔ واحد ~ 统一战线的策略

حملهٔ موضعی ~ 阵地攻击战术

دفع الوقت ~ 缓兵之计

تاکتیکی 〔形〕 战术的，策略的；作战的

~ از لحاظ 从战术上

~ موشك 战术火箭

تاکس Tax 〔名〕 ①官价，牌价②捐税，税款

تاکستان (*tākestān*) 〔名〕 葡萄园

تاکسی Taxi 〔名〕 出租汽车

تاکسی متر Taximeter 〔名〕 （出租汽车的）租费计算表，里程表

تأکید (*ta'akeed*) 〔名〕（复 تأکیدات）①确认，证实，强调，加强②坚持性，坚决性③逻辑重音，重点标号④〈语〉发音强度⑤〈语〉重叠法，重复

~ با 强调地，着重

شدن ~ 被确认，被证实；被强调，被加强

در آن مقاله بر کیفیت آموزش و پرورش ~ خاصی شده است . 那篇文章特别强调了教育质量问题。

کردن ~ 确认，证实；强调，加强

او بر حقانیت خود ~ کرد . 他坚定地证明自己是对的。

ما تساوی حقوق کلیهٔ ممالك جهان را ~ میکنیم . 我们强调世界各国一律平等。

تأکیداً (*ta'akeedan*) 〔副〕 强调地，坚定地，坚决地

تأکیدی (*tā'akeedee*) 〔形〕 坚持的，坚定的，坚决的

تاگوسی گالپا 〔名〕 特古西加尔巴（洪都拉斯首都）

تال 〔名〕 〈植〉槟榔

تالاب 〔名〕 池塘，水池，洼，水泊

تالار 〔名〕 大厅，客厅

اجتماعات ~ 大礼堂，大会堂

بزرگ خلق ~ 人民大会堂

پذیرائی ~ 会客厅，接见厅

درس ~ 讲堂，课堂

(بررسی ~) قرائت ~ 阅览室

ورزش ها ~ 体育馆

تالاموس 〔名〕 〈解〉丘脑

تالان Ⅰ 〔名〕 ①掠夺，抢劫②开采

تالان Ⅱ Talent 〔名〕（古希腊罗马和中东等地的）货币及重量单位

تالانك (*tālānak*) 同 شليل

تالانه 同 شليل

تالسان (*tālesān*) 同 طيلسان

تألف (*ta'allof*) 〔名〕 亲密，亲近，和睦，爱慕

تالك Talc 〔名〕 ①〈矿〉滑石②云母（研光用）

تألم (*ta'allom*) 〔名〕 ①痛苦，悲痛，难过②致哀，悲悼③苦难

تألم آور (~*āvar*) 〔形〕 痛苦的，悲痛的，悲哀的，哀悼的

يك خبر ~ 一条令人悲痛的消息

تالواسه (*tālvāse*) 同 تلواسه

تال و مال (*tālomāl*) 〔形〕 分散的，远离的，不相及的

تالى 〔形、名〕 ①继承者，追随者②第二位的，副的③随之而来的，继之而来的；类似的④读古兰经的

ابن سينا ~ （波斯医学家）阿维森纳的追随者

تأليف Ⅰ (*ta'aleef*) 〔名〕（复 تأليفات）①编纂，编辑，编著②（复数时）作品，著作

فلان كسى ~ 由某人编著的

... ~ تاريخ ايران 由…所著的伊朗史

(يافتن ~) شدن ~ 被编纂，被编辑，被编写，被编著

كردن ~ 编纂，编辑，编写，编著

آن فرهنگ را چه كسى ~ كرد ؟ 那本词典是谁编纂的？

تأليف Ⅱ 〔名〕 友好，亲近

تاليم Thallium 〔名〕 〈化〉铊

تاليه (*tāliye*) 〔名〕（复 توالى）崇拜，奉若神明，把…神化

تام 〔形〕 ①全部的，完全的，整的，整个的②完善的，完美的，到顶的③绝对的

و تمام ~ 全部（的）

~ حاكميت 全部主权

~ زيبائى 绝美，美丽无比

~ عدد 整数

~ قدرت 全能，无限权力

تام الاختيار (*tāmol-ekhtiyār*) 〔形〕 全权代表的

~ نمايندهٔ 全权代表

تامپن 同 تامپون

تامپون Tampon 〔名〕 ①〈医〉棉塞（止血用的）②塞子，软木塞

تأمر (*ta'ammor*) 〔名〕 命令，指令

تأمل (*ta'ammol*) 〔名〕（复 تأملات）①思考，深思，斟酌②踌躇，犹疑③〈口〉等待，等候④凝视

(در) كردن ~ 同上

قبل از انجام دادن هركارى بايد ~ كرد . 凡事都应该好好考虑。

قدرى ~ كن تا لباس بپوشم . 稍等一会

儿，让我穿上衣服。

دچار ~ شدن 踌躇

تأمن (*ta'ammon*) 〔名〕 ①若无其事，泰然自若，从容不迫②信心，确信

تأمير (*ta'ameer*) 〔名〕 委任省长，委任总督

تأمين (*ta'ameen*) 〔名〕（复 تأمينات）①保证，保障，确保，满足②安心，安全③准备，提供④（复数时）秘密警察局

~ اعتبارات 提供贷款

~ ثانوى 再次保障，第二次保证

~ جانى 保障生命安全

~ جنگى 战斗保障

~ رفاه 福利保障

~ مادى 物质保障

براى ~ جان و مال مردم 为了保障人民生命和财产的安全

براى ~ منافع دولت 为了保障国家利益

بسط اقتصاد و ~ تداركات 发展经济，保障供给

ادارهٔ تأمينات 情报机关，秘密警察局

~ دادن 给予保障

~ شدن (~ گرفتن) 得到保障，得到供应，得到满足

نياز كمون ما به كود شيميائى بوسيلهٔ اين كارخانهٔ شهرستان ~ ميشود. 我们公社所需要的化肥是由这个县办工厂供应的。

~ كردن 保证，保障，满足(需要)，提供

بخاطر ~ نظر خوانندگان آن كتاب ده‌هزار نسخه بيشتر چاپ شد. 为了满足读者的要求，那本书又加印了一万册。

تأمين نامه (*~nāme*) 〔名〕 保证书

تأمينى (*ta'ameenee*) 〔形〕 保障的，保险的

~ تعهد 保险证书

~ قواى 公安部队，治安军

~ موعد 保险期

تان 〔代〕 ①你的，您的，你们的②作宾语直接放在动词后面，意思为"您"

~ كتاب 您的书，您们的书

~ ديدم 我看到了您。（或：我看到了你们）

تانژانت Tangent 〔名〕〈数〉正切

تأنس (*ta'annos*) 〔名〕 ①习惯，熟悉②亲热，含情，温存

تأنق (*ta'annogh*) 〔名〕 ①追随，寻找②做好事，按情理办事

تانك I Tank 〔名〕 水槽，油槽

~ بنزين （汽油）储油罐

تانك II Tank 〔名〕〈军〉坦克

~ كوچك 小型坦克

~ خشكى و آبى 水陆两用坦克

تانكچى (*tānkchee*) 〔名〕 坦克手，坦克兵

تانكدار (*tānkdār*) 〔形〕 坦克的

تانكر Tanker 〔名〕 ①油船②油槽

تانكران (*tānk-rān*) 〔名〕 坦克手，坦克兵

تانكى (*tānkee*) 〔形〕 坦克的

تانكيست (*tānkeest*) 同 تانكچى

تانگ 〔名〕〈史〉唐朝

تانگو Tango 〔名〕 探戈午（曲）

تأنى (*ta'annee*) 〔名〕 缓慢，迟钝，延迟，慢条斯理，慢吞吞

~ كردن 同上

او با ~ صحبت ميكرد. 他讲话慢条斯理。

تأنیث (*ta'anees*) 〔名〕〈语〉把单词变为阴性，加表示阴性的符号，视作阴性

تأنیس (*ta'anees*) 〔名〕①亲密，熟识②驯服（动物），驯养

تانین Tannin 〔名〕〈化〉丹宁，丹宁酸，鞣酸

تاو 同 تاب

تاواتاو 〔名〕力量，能力，耐心

تاوان (*tāvān*) 〔名〕①罚②罚款，罚金；赔款③〈体〉罚球

(به) دادن ~ 付罚金，补偿，抵偿

کشیدن ~ 遭受损失

گرفتن ~ 收罚金；得到补偿，得到抵偿

تاوان خواه (~ *khāh*) 〔名〕〈法〉（民事的）原告人

تاوانگاه (~*gāh*) 〔名〕〈体〉罚球区，禁区

تاوبازشو (*tāvobāz-show*) 〔形〕可折起来的，可折叠的，可开合的

تاول (*tāval*) 〔名〕牡牛，初生牛犊（亦指经验不足的人）

تاول (*tāvel, tāval*) 〔名〕（磨出或烫出的）水泡，泡

تبخالی ~ （伤风发热时）嘴边的疱疹，唇疱疹

زدن ~ 烫出水泡，起水泡

دستش ~ زده بود . 他手上起泡了。

تأول (*ta'avvol*) 〔名〕说明，阐述，解说

تاول دار (*tāvel-dār*) 〔形〕有水泡的，起水泡的

تاول زا (~*zā*) 〔名、形〕①起疱剂②发疱的，起疱的

تاول زده (~*zade*) 同 تاول دار

تأویل (*ta'aveel*) 〔名〕（复 تأویلات）①阐明，说明，解释，释义，注释，注解②曲解

کردن ~ 同上

تأویل بردار (~ *bardār*) 〔形〕可做多种解释的，可作各种理解的

تاه 同 تا Ⅱ、Ⅲ条

تأهب (*ta'ahhob*) 〔名〕准备，预备

تأهل (*ta'ahhol*) 〔名〕结婚，成家，有家室

کردن ~ 结婚，成家

اختیار کردن ~ 结婚，娶媳妇

تاهو 〔名〕酒，酒类

تایب (*tāyeb*) 〔形〕后悔的，悔悟的

تائب (*tā'eb*) 同 تایب

تایبه 〔名〕台北（台湾省）

تایپ Type 〔名〕打字

کردن ~ 同上

تایچه (*tāyche*) 〔名〕包，捆，束

تایر Tyre 〔名〕①轮箍②轮胎，车胎(指外胎)

تایر ساز (*tāyer-sāz*) 〔名〕制造轮胎的工人

تایر سازی 〔名〕轮胎制造

~ کارخانهٔ 轮胎制造厂

تایمر Timer 〔名〕①计时员，记时员②时计；（比赛中测时用的）跑表③定时器，自动按时操作装置；〈机〉（内燃机的）发火定时器

تایوان 〔名〕台湾（省）

تائوئیسم Taoism 〔名〕道教，道家的学说

تائوتی 〔名〕道教

تأیید (*ta'ayeed*) 〔名〕①支持②证明，证实，肯定，确认，确证

با تأییدات خداوند (یا کردگار) 靠老天保佑

شدن ~ 得到支持，得到证实，得到证明，得到确认

~ کردن 支持；证明，证实，确认，肯定

تائیدن (*tā-eedan*) 〔动〕（根 تای）相似，与…相似

تای یوان 〔名〕 太原（山西省）

تب (*tab*) 〔名〕 ①热，热病，发烧②（某种）风潮，（对某种东西的）一种狂热心理，热

~ استخوان 〈医〉消耗热

~ بهاره 春倦症

~ خفیف 低烧

~ دزده 〈医〉潜伏期中的热病

~ دق 〈医〉消耗热，肺病热

~ راجعه（~ راجع）〈医〉回归热

~ ربع 〈医〉三日疟

~ زرد 〈医〉黄热病

~ شدید 高烧

~ طلا 黄金风潮

~ عرق گز 〈医〉粟粒，疹热

~ غب（~ سه یك ، ~ یك روز در میان）隔日热

~ لازم 肺病

~ مخملک（~ سرخ）〈医〉猩红热

~ مداوم 退不下去的烧

~ مواظب（~ هر روزه ، ~ یوبی）〈医〉每日热

~ نفاسی 〈医〉产褥热

~ نوبه 〈医〉间歇热

~ و لرز 疟疾

~ یونجه 〈医〉枯草热，花粉热

در ~ ... سوختن 热衷于…

~ کردن（~ داشتن）发烧

~ دارم . 我在发烧。

درجهٔ ~ کسی را گرفتن 替某人量体温

تبش سبک شد .（~ ساکت شد ، ~ فروکش کرد）他烧退了。

زمانی آن کشور را ~ " پینگ پونگ " فرا گرفته بود . 那个国家一度出现乒乓热。

تبادر (*tabādor*) 〔名〕 急忙，匆忙，赶紧，催促

~ ذهن 念头一转，突然想到

تبادل (*tabādol*) 〔名〕 ①交换，变换，交易②〈数〉排列，顺列变数

~ افکار（~ نظر）交换意见

~ جنسی 实物交换

~ شدن 被交换，被变换

~ کردن 交换，变换

رهبران آن دو مملکت ~ نظر کرده بودند . 两国领导人相互交换了意见。

تبار I (*tabār*) 〔名〕 毁灭，破坏，崩溃

تبار II 〔名〕 ①家族，亲族，家系②种族③王朝，朝代

والا ~ 出身望族，出身名门

تبارز (*tabāroz*) 〔名〕 斗争

تبارك (*tabārak*) 〔名〕 托…的福，托福

تبارك الله (~ *allāh*) 同 بارك الله

تباره (*tabāre*) 〔名〕 青肿，伤痕；挫伤，擦伤

تباری (*tabāree*) 〔形〕 朝代的，王朝的

تباسیدن (*tabāseedan*) 同 تفسیدن

تباشر (*tabāshor*) 〔名〕 互相祝贺；互报喜讯

تباشیر I (*tabāsheer*) 〔名〕 ①白粉，粉笔②〈化〉苦土，氧化镁③蔗糖

~ صبح 〈喻〉黎明

~ فرنگی 碳酸镁

~ هندی 竹子

تباشیر Ⅱ (*tabāsheer*) 见 تبشیر

تباع (*tebā'*) 〔名〕 ①追随，仿效②继续，连续

~ کردن (به) 同上

تباعت (*tabā'at*) 同 تباع

تباعد (*tabā'od*) 〔名〕 ①远离，疏远，（意见）各异②〈理〉发散，离心

~ از مرکز 〈理〉离心现象，〈数〉离心率，偏心率

~ داشتن （意见）不一致，有距离

تباغض (*tabāghoz*) 〔名〕 互相仇视

~ کردن 同上

تباکی (*tabākee*) 〔名〕 装哭，假哭

تبانی (*tabānee*) 〔名〕 共谋，密约，勾结

~ کردن (باهم) 互相勾结，狼狈为奸

ضمن ~ ، با یك دیگر مبارزه کردن 既勾结又争夺

تباه (*tabāh*) 〔形〕 ①堕落的②腐败的，腐烂的，糜烂的，无用的，毁灭性的

~ شدن 腐化堕落，腐败，腐烂，糜烂；灭亡，毁灭，消亡

~ کردن (~ ساختن) 使…腐化堕落，使…糜烂，消灭

ارتش های متحد ۸ کشور امپریالیستی بسیاری از آثار باستانی پکن را ~ ونابود کردند . 八国联军毁坏了北京许多文物古迹。

این کار عمر ما را ~ میکند . 这件事很费我们的时间。

تباهانیدن (*tabāhāneedan*) 同 تباهیدن

تباه خوی (*tabāh-khooy*) 〔形〕 下流的，腐烂的，伤风败俗的，有伤风化的

تباه خوئی (~ *khoo-ee*) 〔名〕 下流，卑劣，伤风败俗

تباه کار (~ *kār*) 〔形、名〕 ①污浊的，污秽的，腐化堕落的②坏人，犯人，破坏者

تباه کارانه 〔形、副〕 腐化堕落的（地），犯罪的（地）

تباه کاری 〔名〕 腐化堕落，卑劣行径，罪行，犯罪

~ کودکان 少年犯罪

تباه کن (~ *kon*) 〔形〕 毁灭的，毁灭性的

تباهی Ⅰ (*tabāhee*) 〔名〕 ①堕落②腐败，糜烂，腐烂③破坏

تباهی Ⅱ 〔名〕 与…相媲美，与…比优势

تباهیدن (*tabāheedan*) 〔动〕（根 تباه）①毁灭，破坏②遭到破坏③腐化，堕落

تبایع (*tabāyyo'*) 〔名〕 做买卖

~ کردن 同上

تباین (*tabāyon*) 〔名〕 ①差别，差异，区别；矛盾②〈数〉不可通约，无公度

این دو جمله با هم ~ دارند . 这两句话有矛盾。

تب بر (*tab-bor*) 〔名、形〕 ①退热药②退热的，退烧的

تبت Tibet 〔名〕 西藏

تبتی 〔形、名〕 ①西藏的②藏语③西藏人

تبجیل (*tabjeel*) 〔名〕 ①尊敬，尊崇②颂扬，赞扬，赞美，美言

~ کردن 同上

تبحر (*tabahhor*) 〔名〕 ①博学，渊博，高深的知识②熟练，精通

~ در علم 精通科学

او در علم طبابت ~ دارد . 他精通医学。

تبخال (*tabkhāl*) 〔名〕 疱疹，（由于高烧在嘴边起的）水泡

لبش ~ زد . 他嘴唇上长了热疹。

لبم ~ درآورد (یا زد ، دمید) . 我嘴唇上起泡了。

تبختر (*tabakhtor*) 〔名〕 洋洋得意，傲慢，趾高气扬，大摇大摆，要威风

تبخیر (*tabkheer*) 〔名〕 蒸发，汽化，脱水

~ شدن 蒸发，熏发

~ کردن 使…蒸发

تبدار (*tabdār*) 〔形〕 发烧的

امراض ~ 引起发烧的疾病

تبدل (*tabaddol*) 〔名〕（复 تبدلات）①交换，变换，更换，变更，变化②〈数〉顺列变数

~ یافتن 同上

تبدیل (*tabdeel*) 〔名〕（复 تبدیلات）①改变，变换，更改②调换，交换③倒装诗句的重复④〈化〉嬗变，换变，蜕化

~ آب شور به آب شیرین 海水淡化

~ رنگ 变颜色，变脸色

~ سمت 改变方向

~ شکل 变形，变态，新陈代谢

~ صورت 变形，改观

~ عناصر 〈化〉元素的嬗变

~ قراول 换岗

~ لباس (~ قیافه) 化装，伪装

~ مکان 换地方，换防

قابل ~ 可替换的。可变的

کلید ~ 双向开关，双路开关

~ شدن (~ یافتن) 变成，变为

امر بد در شرایط معینی میتواند به امر خوب ~ گردد . 在一定条件下坏事能变成好事。

~ کردن (~ ساختن ~ دادن) 把…变为，改变，变化

لباس (یا قیافه) ~ دادن 化装，伪装

در اطراف ما پیوسته ~ انرژی رخ میدهد . 在我们身边经常发生能量转化的现象。

تبدیل پذیر (*~ pazeer*) 〔形〕 可以改变的；变化了的

تبدیل کننده (*~ konande*) 〔形、名〕 ①变革…的，改变…的②变革者，改变者③〈电〉变量器，变压器

تبدیل ناپذیر (*~ nāpazeer*) 〔形〕 不可改变的，不变化的

تبدیلی (*tabdeelee*) 〔形〕 改变了的，要改变的

تبذیر (*tabzeer*) 〔名〕 浪费，挥霍

~ کردن 同上

تبر (*tabar*) 〔名〕 斧头，斧子

~ جنگی 长柄战斧，钺

~ را گم کرده پی سوزن میرود . 〈谚〉丢了西瓜拣了芝麻。

تبرا (*tabarrā*) 同 تبری

تبرخون (*tabar-khoon*) 〔名〕 ①〈植〉枣子；枣树②（古时作战时的）木棒，板斧

تبرد (*tabarrod*) 〔名〕 冷却，冷淡

تبردار (*tabardār*) 〔名〕 ①工兵，戟兵②〈旧〉砍树的人

تبرزد (*tabar-zad*) 〔名〕 ①硬糖块，冰糖②岩盐，石盐③一种葡萄名④〈植〉芦荟

تبرزن (*~ zan*) 同 تبردار

تبرزین (*~ zeen*) 〔名〕 ①伊斯兰教托钵僧用的一种小长柄斧②（中古时的）军斧，大斧钺

تبرع (*tabarro'*) 〔名〕（复 تبرعات ）捐献，捐助，捐赠；奉献

تبرعاً (*tabarro-an*) 〔副〕 ①志愿地，捐赠地②无偿地

تبرعانه (*tabarro-āne*) 同 تبرعاً

تبرك (*tabrak*) 〔名〕 堡垒，要塞

تبرك (*tabarrok*) 〔名〕 ①幸福，吉利，吉祥②圣洁③护身符

تبرم (*tabarrom*) 〔名〕 烦恼，苦恼，厌倦，疲惫

تبره (*tobre*) 同 توبره

تبرهن (*tabarhon*) 〔名〕 论证，引证，提出论据

تبری (*tabarree*) 〔名〕 ①否认，抵赖②免疫，免除，豁免③厌恶，拒绝，弃绝，摒弃，避而远之，回避

~ جستن (~ کردن) (از) 同上

تبريد (*tabreed*) 〔名〕 ①变冷，冷却；使…清凉，解热②清凉剂

~ کردن 使…变冷，冷却；使…清凉，饮清凉剂

تبريز (*tabreez*) 〔名〕 大不里士（伊朗）

تبريزی 〔形、名〕 ①大不里士的②大不里士人③白杨（树）

تبريك (*tabreek*) 〔名〕（复 تبريکات ） 祝贺，庆贺，恭贺

~ گفتن (عرض ~ کردن) 祝贺，庆贺

مخفيانه بخود ~ گفتن 暗自庆幸

ورود ~ گفتن 祝贺光临

سال نو را به شما ~ ميگويم . 祝贺新年！新年好！

تبريکات صميمانهٔ خود را بشما تقديم ميدارم . 谨向你们致以诚挚的祝贺。

تبريك آميز (*~āmeez*) 同 تبريکی

تبريکی (*tabreekee*) 〔形〕 祝贺的，庆贺的

تبريکيه (*tabreekiyye*) 同 تبريکی

~ معروضهٔ 贺信

تبرئه (*tabre'a*) 〔名〕 ①开脱，开释，释罪，免罪②辩护，申明无罪

~ شدن 被开释，被释罪，被宣告无罪

~ کردن 开释，释罪，宣告无罪，开脱

محکمهٔ جنائی او را ~ کرد . 刑事法庭宣布他无罪。

استعمارگران با هيچ بهانه‌ای نميتوانند خود را ~ کنند . 殖民主义者不管用什么借口也无法为自己开脱。

تبرئه نامه (*~nāme*) 〔名〕 〈法〉证明（无罪的）文件

تب زده (*tab-zade*) 〔形〕 发烧的

تبزل (*tabazzol*) 〔名〕 ①切开，割裂，撕裂②裂缝

تبست (*tabast*) 〔形〕 〈旧〉①坏了的，无用的，腐朽的②可怕的；丑的

تبسم (*tabassom*) 〔名〕 微笑

~ کردن (~ برلب آوردن) 同上

تبسيدن (*tabseedan*) 同 تفسيدن

تبشير (*tabsheer*) 〔名〕（复 تباشير ） 报喜，报告好消息；喜讯

تبصبص (*tabasbos*) 〔名〕 ①（狗）摇尾巴，摇尾乞怜②阿谀奉承，拍马屁

تبصر (*tabassor*) 〔名〕 细看，研究

تبصره (*tabsere*) 〔名〕 ①注解，注释 ②注意！留心！

~ کردن (~ نوشتن) 加注解，注释，加注

تبطيل (*tabteel*) 〔名〕 废除，取消，撤销
~ كردن 同上

تبع (*taba'*) 〔名〕（复 اتباع ） 跟随者，追随者，从属，随从

تبعه Ⅰ (*taba'e*) 见 تابع

تبعه Ⅱ 〔名〕（复 اتباع ） 公民，某某国籍人
~ ايران 伊朗国籍人，伊朗人
~ خارجه 外（国）籍人，外侨，侨民

تبعى (*taba-ee*) 〔形〕 ①隶属的，从属的②附带的
قضيهٔ اصلى و قضيهٔ ~ 〈语〉 主句与从句
مداخل ~ 附带的收入

تبعيت (*taba-eeyyat*) 〔名〕 ①国籍，公民权②从属，隶属，服从
~ اقليت از اكثريت 少数服从多数
~ تمام حزب از كميتهٔ سركزى 全党服从中央
~ درجهٔ پائينى از درجهٔ بالائى 下级服从上级
~ فرد از سازمان 个人服从集体
~ كردن 跟随，听从，追随
~ اختيار كردن 取得国籍，取得公民权
ترك ~ كردن 脱离国籍

تبعيد (*tab-eed*) 〔名〕 ①流放，放逐，驱逐②流放地（原意：遥远的地方）
~ شدن 被流放，被放逐，被驱逐
~ كردن 流放，放逐，驱逐

تبعيدگاه (~*gāh*) 〔名〕 流放地

تبعيدى (*tab-eedee*) 〔形〕 流放的，放逐的，驱逐的

تبعيض (*tab-eez*) 〔名〕（复 تبعيضات ）①偏爱，偏好②歧视，不平等对待，不一视同仁③分离，离开
~ نژادى 种族歧视
~ ... عليه قائل شدن 歧视…
~ كردن (درباره ، نسبت به) 歧视某人
~ گذاردن (بين) 实行歧视

تبقيه (*tabghiye*) 〔名〕 保持新鲜，保存（好）

تب گير (*tab-geer*) 〔名〕 体温计，体温表

تبل (*tabal*) 〔名、形〕 ①皱纹②多皱纹的，粗糙的，表面不光滑的（如核桃）

تبل (*tabl*) 〔名〕 仇视，仇恨

تبلبل (*tabalbol*) 〔名〕 混乱，纷杂，紊乱

تبلور (*tabalvor*) 〔名〕 晶化，结晶
~ مجدد 重结晶（作用）
~ يافتن 成为结晶，表现为…
هر كيفيتى در كميت معينى ~ ميبابد . 任何质量都表现为一定的数量。

تبليغ (*tableegh*) 〔名〕（复 تبليغات ）①宣传，鼓动，传教②通知，通告，传达，转告，转达
~ سلام 问好
~ مذهب 传教
تبليغات انتخاباتى 竞选宣传
تبليغات سياسى تودهاى 群众性的政治宣传
ادارهٔ تبليغات 宣传机关
~ كردن 传达，转告，转达，宣传，鼓动，传（教）
ما بايد پيوسته اوضاع عالى داخلى و خارجى را در ميان مردم ~ كنيم . 我们应该不断向人民宣传国内外大好形势。

تبليغات چى (*tableeghāt-chee*) 〔名〕 宣传员

تبليغاتى 〔形〕 宣传的，鼓动的
~ اوراق 宣传广告

~ فیلم های 宣传影片

تبليل (*tableel*) 〔名〕 浸湿，泡

تبند (*taband*) 〔名、形〕 ①阴谋，诡计②阴险的（人），狡猾的（人），奸诈的(人)

تبنك (*tabanak*) 〔名〕 铸模

تبنگ (*tabang*) 〔名〕 ①木盒②钟声，铃声

تبنگو (*tabangoo*) 〔名〕 篮子，筐

تبنگه (*tabangah*) 〔名〕 ①木桶 ②炉子，烤面包炉

تبنى (*tabannee*) 〔名〕 收养，过继

تب و تاب (*tabo-tāb*) 〔名〕 ①发热，发烧②挣扎

در ~ بودن 同上

دلش در ~ بود . 他心情激动不安。

تبوراك (*taborāk*) 〔名〕 〈旧〉铃鼓

تبوك (*tabook*) 〔名〕 木盒

تبول (*tabavvol*) 〔名〕 小便，撒尿

~ خونی 尿里带血

~ كردن 小便，撒尿

تبويب (*tabveeb*) 〔名〕 把文章分成篇，分成章

~ شدن 分成章

~ كردن 把（文章）…分成章

تبه (*tabah*) 同 تباه

تبه خو(ى) (~ *khoo*) 同 تباه خو(ى)

تبه خوئى (~ *khoo-ee*) 同 تباه خوئى

تبه كار (*tabah-kār*) 同 تباه كار

تبه كارانه 同 تباه كارانه

تبه كارى 同 تباه كارى

تبهگن (*tabahgen*) 〔形〕 〈植〉退化的

~ شدن 退化

تبهگنى 〔名〕 〈植〉退化

تبهى (*tabahee*) 同 تباهى I 条

تبيان (*tebyān*) 〔名〕 表明，发表意见，阐明，阐述

تبير(ه) (*tabeere*) 〔名〕 〈旧〉鼓

تبيره زن (~ *zan*) 〔名〕 〈旧〉鼓手

تبين (*tabayyon*) 〔名〕 清楚，明白，明显，现出

تبييض (*tabyeez*) 〔名〕 ①漂白，涂白，粉刷②誊清，誊写干净

~ ديوارها 粉刷墙壁

~ شدن （被）漂白，涂白，粉刷，誊清

~ كردن 涂白，粉刷，誊清

تبيين (*tabyeen*) 〔名〕 解释，说明，阐明，讲清楚

~ كردن 同上

تپ (*tap*) 〔名〕 ①敲，拍打②（心等）跳动，悸动（此词常复叠连用）

~ كردن 同上

تپاله (*tapāle*) 同 تاپال

تپانچه (*tapānche*) 〔名〕 ①手枪②〈旧〉嘴巴，耳光③（马车的）驾驶员座位

~ زدن 打嘴巴

~ دركردن 开枪

تپاندن (*tapāndan*) 〔动〕（根 تپان ）塞入，插进……里

تپانيدن (*tapāneedan*) 同 تپاندن

تپز (*topoz*) 〔名〕 大头锤

تپش (*tapesh*) 〔名〕 跳动，颤抖，悸动

~ قلب (~ دل) 心跳

~ به آمدن （心）跳，跳动起来

~ كردن 跳动，颤抖

تپق (*topogh*) 〔名〕 ①马蹄交突（指马在奔跑时一蹄碰在另一蹄上）②说走了嘴

زبانش ~ ميزند . 他说走了嘴。

تپل مپل (*topol-mopol*) 〔形、名〕 丰满的，饱满的；矮胖子

تپنده (*tapande*) 〔形〕 颤抖的，悸动的

تپنگوز (*tapangooz*) 〔形、名〕 ①迟钝的，没有感觉的，呆若木鸡的②傻瓜，木头人

تپو (*tapoo*) 同 تاپو

تپه (*tape*) 〔名〕 ①山丘，岗，土墩②顶端，梢

~ دامنهٔ کوه 山麓小丘

~ درخت 树梢

~ دریائی 暗礁，礁脉

~ گل 花坛

تپه دار (*tape-dār*) 〔形〕 多丘的，丘陵地的

اراضی ~ 丘陵地的

تپه ماهور (*~ māhoor*) 〔名〕 丘陵地

تپیدن (*tapeedan*) 〔动〕（根 تپ ） ①跳，跳动，忐忑不安，发抖，悸动②闯入，挤入

تتابع (*tatābo'*) 〔名〕 连续，相继，接踵，（前后）相随，跟随（关系）

~ اضافات 〈语〉伊扎菲词组

تتار (*tatār*) 同 تاتار

تتارچه (*tatārche*) 〔名〕 箭，弩

تتانی Tetanus 〔名〕 〈医〉破伤风，痉挛

تتبع (*tatabbo'*) 〔名〕（复 تتبعات ） 研究，探讨，探索，调查，追究

~ علمی 科（学）研（究）

~ کردن 研究，探讨，探索，追究，追索踪迹

تتر (*tatar*) 同 تاتار

تترود Tetrode 〔名〕 〈无〉四级管

تتره (*tatre*) 〔名〕 玩笑，打诨

تتری (*tatree*) 〔名〕 〈植〉漆树

تتری (*tataree*) 同 تاتاری

تتق (*totogh*) 〔名〕 幕，幕帐

~ نیلی (~ نیلگون) 〈喻〉天空，天穹

تتم (*totom*) 同 سماق

تتماج (*totmāj*) 〔名〕 一种酸味面条汤类食物

تتمه (*tatamme, tatemme*) 〔名〕 ①剩余，多余，尾数②增补，补充，追加③结束

~ حساب 账尾，收入开支的结算

~ دادن 给零头，找（给）钱

~ داشتن 待续

تتميم (*tatmeem*) 〔名〕 结束，完成，终结

~ شدن 结束，完成，终结

~ کردن 使结束，使完成，使终结

تتوق (*tatavvogh*) 〔名〕 ①勤奋，勤勉，致力于…（作某事）②（穿着）考究，讲究

~ کردن 勤奋，勤勉，致力于…

تتويج (*tatveej*) 〔名〕 加冕，冠以皇冕

~ کردن 举行加冕（礼）

تته پته (*tete-pete*) 〔名〕 咕哝，说不清楚

به ~ افتادن (~ کردن) 同上

تثبیت (*tasbeet*) 〔名〕 ①稳定，稳固，巩固，确立②批准，核准

~ ریگها 固定流沙

~ قوانین 核准法律

~ قیمتها 稳定物价

~ شدن 稳定，稳固，巩固，确立，固定下来

~ کردن 使稳定，使稳固，使巩固，使确立

درچین مالیات کشاورزی برای سالها ~ شده است. 中国农业税多年来一直是固定不变的。

تثریب (*tasreeb*) 〔名〕 非难，谴责，挑剔，责骂
تثقل (*tasaghghol*) 〔名〕 重，沉重
تثقیب (*tasgheeb*) 〔名〕 ①刺穿，扎透②钻孔，凿孔
تثقیل (*tasgheel*) 〔名〕 加重
گناه ~ 加重罪名
کردن ~ 加重，加重（罪名）
تثلیث (*taslees*) 〔名〕 ①变成三股，三倍②〈数〉画三角形③信仰三位一体
~ اهل 耶稣教徒
تثمیر (*tasmeer*) 〔名〕 增多，加多，赢余
تثمین (*tasmeen*) 〔名〕 ①分成八份②〈数〉画八角形
تثنیه Ⅰ (*tasniye*) 〔名〕 ①〈语〉双数②加倍，两倍③申命记（旧约圣经中的一卷）
~ سفر （圣经中的）申命记，第二戒律
تثنیه Ⅱ 〔名〕 赞美
تثویب (*tasveeb*) 〔名〕 报答，报酬
تجادل (*tajādol*) 〔名〕 ①争论，争闹，争议，辩论②诉讼
باهم ~ کردن 互相闹起来，拌起嘴来
تجاذب (*tajāzob*) 〔名〕 互相吸引，相吸，互相怀念
~ قانون 〈理〉万有引力定律
تجار (*tojjār*) 见 تاجر
تجارب (*tajāreb*) 见 تجربه
تجارت (*tejārat*) 〔名〕 商业，贸易，交易，买卖
آزاد ~ 自由贸易
جزئی فروشی ~ 零售业
خصوصی ~ 私营商业
درون مرزی ~ 国内贸易
دولتی ~ 国营商业
عمده فروشی (عدل فروشی) ~ 批发业
کئوپراتیو ~ 合作社企业
مشروع ~ 公平贸易
~ اطاق 商会
~ قانون 商业法，贸易法
~ محکمهٔ 劳资协商会
کردن ~ 贸易，做买卖，交易
تجارتخانه (~*khāne*) 〔名〕 商行，贸易公司
تجارتی (*tejāratee*) 〔形〕 商业的，贸易的
~ امور 商业事务，贸易业务
~ سرمایهٔ 商业资本
~ قرارداد 贸易协定，通商条约
~ معاملات 交易，买卖
~ نمایندگی 商务代表处
تجاری (*tejāree*) 同 تجارتی
تجاسر (*tajāsor*) 〔名〕 ①胆大妄为，肆无忌惮，逞狂②恶劣，败坏
اخلاقی ~ 道德败坏
تجانب (*tajānob*) 〔名〕 躲避，避开，回避
کردن (از) ~ 同上
تجانس (*tajānos*) 〔名〕 ①相似，相同，类似，同类②〈数〉比例关系③〈语〉同源词，同音异形词，同音异义词
لفظی ~ （词的）同音异义
مستقیم ~ 〈数〉正比例关系
معنوی ~ （词的）同义
تجاور (*tajāvor*) 〔名〕 毗邻，邻近，接壤
تجاوز (*tajāvoz*) 〔名〕 ①越境，越界，侵略，违反(法律)，触犯②〈体〉越位③超过，超出，越过

~ آشکار 赤裸裸的侵略

~ به حقوق دیگران 侵犯他人权利

~ مرزی 越界，越境

~ نسبت به قانون 犯法

~ کردن (به ، از) 越过，越境，侵略

مرزبانان ما بهیچوجه اجازه نمیدهند کسی به حدود کشور ما ~ کند . 我边防战士决不允许任何人侵犯我国边境。

از قانون ~ کردند . 他们违犯了法律。

این کتاب از هزار صفحه ~ خواهد کرد . 这本书的篇幅将超出一千页。

از حدود معمولی ~ کردن 越出常轨

تجاوز پیشه (~*peeshe*) 〔形〕 侵略成性的，富有侵略性的

تجاوز کار (~*kār*) 〔名、形〕 ①侵略者，越境者，违犯者②侵略性的，富有侵略性的

تجاوز کارانه 〔形、副〕 掠夺的（地），侵略性的（地）

تجاوز کاری 〔名〕 侵略（性），侵略行为

تجاوزی (*tajāvozee*) 〔形〕 越界的，侵略的，进攻的

تجاویف (*tajāveef*) 见 تجویف

تجاهل (*tajāhol*) 〔名〕 假装不懂，佯装不知，装傻

~ کردن 同上

تجاهل العارف (*tajāholol-āref*) 〔名〕 ①苏格拉底式的，装作无知法（辩论中佯装不知，接受对方的结论，然后用发问的方法逐步引到相反的结论而驳倒对方）②沉默寡言，缄默，言不尽意

تجبر (*tajabbor*) 〔名〕 傲慢，耀武扬威，骄横

تجبیر (*tajbeer*) 〔名〕 正骨，使骨复位

تجدد (*tajaddod*) 〔名〕 更新，革新，复兴

~ دادن (~ بخشیدن) (به) 改革，革新，更新

~ یافتن （得到）改革，革新，更新

تجدد پرور (~*parvar*) 〔名〕 革新派，主张革新者

تجدد خواه (~*khāh*) 同 تجدد پرور

تجدید (*tajdeed*) 〔名〕 ①复兴，恢复，更新②修正，校订，修改

~ اقتصاد ملی 恢复国民经济

~ انتخابات 改选

~ بارگیری 转载，换装（到另一运输工具上）

~ بشره 蜕皮，脱皮

~ بناء 重建

شهریکه در جنگ ویران شده کاملاً ~ بناء شده است . 那座被战争毁了的城市完全重建起来了。

~ تولید 〈经〉再生产

~ جوانی 返老还童，回春

~ چاپ 再版，重版，重印

~ حیات 苏醒，复活，恢复元气，新生，再生，更生，

~ حیات علمی و ادبی 文艺复兴

~ دسته بندی 〈军〉重新编制，重新部署

~ روابط سیاسی 重新建立外交关系，复交

~ ساختمان 恢复，重建

~ سازمان (~ تشکیلات) 改组，改编，整编

~ سلطنت 复辟帝制

~ طبع 修正，校订，再版

~ عهد دوستی 恢复友谊，重修归好，言归于好
(کردن) ~ فراش 再娶，再婚
(کردن) ~ قوا 增兵，增援
~ قوه 消除疲劳，清新
~ مرض 旧病复发
(کردن) ~ نظر 修改，修正，改变看法，重新考虑
آنها پس از بررسی عملی بار دیگر در برنامهٔ خود ~ نظر کردند . 他们通过实地调查后，又一次修改了方案。
~ هوا 通风，空气流通
~ کردن 反复，重复，重演，重做

تجدید نظرطلب (~ *nazar-talab*) 〔名〕 修正主义者

تجدید نظرطلبی 〔名〕 修正主义

تجدیدی (*tajdeedee*) 〔名、形〕 ①校订的，校正的，修正的②超期服役军人③补考生
امتحان ~ 补考
دانشجوی ~ 需要补考的学生

تجذیر (*tajzeer*) 〔名〕 ①连根拔，根绝②〈数〉求根

تجرب (*tajarrob*) 〔名〕 实验，试验

تجربه (*tajrobe, tajrebe*) 〔名〕 (复 تجربیات، تجارب) ①经验，体验，阅历②考验，试验③实践，实践经验
~ شیمیائی 化学试验
~ گذشته و راه آینده 前车可鉴
~ اصالت 〈哲〉经验主义
با ~ 有经验的，经过锻炼的
به ~ (با لتجربه) 根据经验
بی ~ 无经验的，生疏的，新手的
~ اندوختن 积累经验
این کادر جوان در کارهای خود ~ های فراوانی اندوخته است . 这位年青干部在工作中积累了丰富的经验。
به ~ رساندن (از ~ گذراندن) 做实验，考查，考验
به ~ رسیدن 被实验，应试，受考验
~ کردن 考验，考查，经历，体验
چین در بسط صنعت نفت روش خاص خود را ~ کرده است . 我国在发展石油工业方面走自己的道路。
~ بما فهماند که این طریق خوب نیست . 经验告诉我们，这样做不行。

تجربه ای 〔形〕 有经验的，试验性的

تجربه جوئی (~ *joo-ee*) 〔名〕 探索

تجربه خانه (~ *khāne*) 〔名〕 试验室，实验室

تجربه دار (~ *dār*) 〔形〕 有经验的，老练的，熟习的，阅历深的

تجربه کار (~ *kār*) 〔名、形〕 有经验的(人)，阅历深的（人），内行的（人）

تجربی (*tajrebee*) 同 تجربه‌ای
~ طب 单凭个人经验来行医

تجربیات (*tajrobiyyāt*) 〔名〕 ①见 تجربه ②经验，实践
~ تکمیلی 对照实验

تجرد (*tajarrod*) 〔名〕 ①离群索居②独身生活，不结婚③孤单，与世隔绝④抽象

تجرد گزین (~ *gozeen*) 〔形、名〕 ①孤寂的②过独身生活的隐士

تجرع (*tajarro'*) 〔名〕 ①（一口一口地）慢饮

②抑制愤怒

~ کردن 同上

تجری (*tajarree*) 〔名〕 傲慢，粗暴，鲁莽

تجرید (*tajreed*) 〔名〕 ①分离，隔离，分开，隔开②抽象，抽出③裸露，赤裸

~ اطاق （医院的）隔离室，隔离所

~ شدن 被分出，被隔离；被单独抽出

~ کردن 把…分出，隔离；抽出

تجریدی 〔形〕 ①分离出的，隔离开的②抽象的③裸露的

تجریس (*tajrees*) 〔名〕 诽谤，中伤，说人坏话

~ کردن 同上

تجریم (*tajreem*) 〔名〕 教唆，唆使犯罪

تجزیه (*tajziye*) 〔名〕①分解，分析，剖析；化验，②瓦解，肢解，溃散

~ بوسیلهٔ آب 〈化〉水解（作用）

~ به روش رنگ سنجی 比色法

~ جمله 句子分析

~ حجمی 〈化〉容量分析

~ خون 验血

~ شیمیائی 化学分析

~ طیفی 光谱分析

~ فوری 快速分析，快速化验

~ کمی (~ چونی) 定量分析

~ کیفی (~ چندی) 定性分析

~ مجدد 〈化〉复分解(作用)，置换(作用)

~ مضاعف 〈化〉复合分解

~ و تحلیل 分析，剖析

وی آن مسئلهٔ تئوری را بروشنی ~ و تحلیل نموده است . 他把那个理论问题阐述得很清楚。

برج ~ و تقطیر (ستون ~) 分馏塔，分馏柱

~ و تقطیر نفت 石油的分馏

~ شدن 被分析，被分解，被剖析；被瓦解，被肢解，被割裂

بهیچوجه اجازه نمیدهیم استان تایوان از کشور ما ~ شود . 我们决不允许把台湾省从我国领土中分割出去。

~ کردن 分析，分解，剖析；瓦解，肢解，割裂

تجزیه خانه (~ *khāne*) 〔名〕 〈罕〉化验室

تجزیه طلب (~ *talab*) 〔名〕 分裂主义者，分离主义者

تجزیه طلبی 〔名〕 分裂主义

تجزیه کننده (~ *konande*) 〔形、名〕 ①分解…的，分析…的②化验员

تجسس (*tajassos*) 〔名〕（复 تجسسات） 寻找，侦察，侦探

~ اطلاعات 侦察，收集情报

تجسسات هوائی و دریائی 空中和海面侦察

~ کردن 寻找，侦察，侦探；试探出，摸清

~ اطلاعات کردن 侦察，搜集情报

هر چه ~ میکنم پیدا نمیشود . 我怎么找也没找着。

تجسم (*tajassom*) 〔名〕 ①具体化，形象化，体现，化身②想象③加大，增大，扩大

~ در فکر 形象，形象化，想象

~ قدرت 想象力

منظرهٔ ~ سطحی باخطوط 平面直线透视

~ دادن 将…具体化

~ شدن 成为…的化身

~ کردن 体现，具体化，想象

تجمع (*tajammo'*) 〔名〕 集合，汇集，收集，积累；〈军〉集中

آب ~ 积水

اختیاری ~ 自愿结合

اولیهٔ سرمایه ~ 〈经〉资本的原始积累

خون ~ 〈医〉充血

سرمایه ~ 资金积累

مایع در حفرهٔ جنب ~ 〈医〉胸膜积水，水胸

کردن ~ 集合，汇集，收集，积累

تجمل (*tajammol*) 〔名〕（复 تجملات）①装饰，修饰，打扮②奢侈，豪华，华丽③扈从④（复数时）奢侈品

با ~ 奢侈地，华丽地，豪华地

در ~ غرق شدن 生活奢侈

تجمل پرستی (*~parastee*) 〔名〕 追求奢侈生活

در چین از ~ و زندگی لوکس خبری نیست.

在中国没有追求奢侈生活的现象。

تجملی (*tajammolee*) 〔形〕 奢侈的，豪华的，华丽的

اشیاء ~ (لوازم ~) 奢侈品

زندگی ~ 奢侈的生活，豪华的生活

تجمیع (*tajmee'*) 〔名〕 收集，集结，联合

شدن ~ 收集，集合，联合

کردن ~ 收集，集合，联合

تجمیل (*tajmeel*) 〔名〕 打扮，装饰；做好事，行善

کردن ~ 同上

تجنب (*tajannob*) 〔名〕 回避，躲开，闪开

کردن (~ جستن) (از) ~ 同上

تجنن (*tajannon*) 〔名〕 ①疯狂，精神失常，神经错乱②装疯

یافتن ~ 体现出来，具体化，表现出来

تجسیم (*tajseem*) 〔名〕 将…具体化，化身

شدن ~ 具体化

کردن ~ 将…具体化

تجعید (*taj-eed*) 〔名〕 （头发）弯曲

تجفف (*tajaffof*) 〔名〕 枯萎，干枯

تجفیف (*tajfeef*) 〔名〕 使…干燥，烤干，晒干

شدن ~ 干，变干

کردن ~ 晒干，弄干

تجلد (*tajallod*) 〔名〕 快捷，迅速，灵活

تجلل (*tajallol*) 〔名〕 ①优越（性），优势②宏伟，华丽，隆重

تجلی (*tajallee*) 〔名〕 ①光辉，闪光，大放光芒②显示，显露，显耀

اجسام سماوی ~ 群星闪耀

عقل ~ 才华横溢

کردن ~ 显示，显露，显耀；闪光，大放光芒，放射异彩

روحیهٔ از خود گذشتگی رفیق لی فون کاملاً در اعمالش ~ نموده است. 雷锋同志的忘我精神完全体现在他的行动中。

تجلید (*tajleed*) 〔名〕 装订（书），装帧

عالی ~ 精装

شدن ~ 装订成册

کردن ~ 把（书）装订成册

تجلیل (*tajleel*) 〔名〕 ①庆祝，庆贺②尊重，敬重；赞美

کردن ~ 同上

دیروز ما روز بین‌المللی زنان را ~ کردیم.

我们昨天庆祝了“三八”妇女节。

تجلیلی 〔形〕 庆祝的，庆贺的，庆典的

~ کردن 同上

تجنیس (*tajnees*) 〔名〕 ①双关语 ②同音异义（用法），同化，类化③类似④〈数〉把带分数化成假分数

~ تام 完全的同音异义

~ خطی （书写上的）同形词

~ کلام 语义双关的俏皮话

~ ناقص 不完全的同音异义

تجوف (*tajavvof*) 〔名〕 中凹陷

تجوید (*tajveed*) 〔名〕 ①按抑扬顿挫的语调朗读古兰经②正音法，（按照）正音规则（读）③准确的发音

علم ~ 正音法，正音学

تجویز (*tajveez*) 〔名〕 ①准许，许可，宣布合法②推荐；开（药方）

مطابق ~ طبیب 遵医嘱

~ کردن 批准，准许，宣布合法；开(药方)

طبیب بادکش ~ کرد. 医生推荐用拔火罐法治疗。

تجویف (*tajveef*) 〔名〕（复 تجاویف）①挖空，刨空，弄空②中间，中心，(复数时) 中空

تجاویف انف 鼻孔，鼻窍

~ کردن 挖空，刨空，弄空

تجهز (*tajahhoz*) 〔名〕 预备，准备

تجهیز (*tajheez*) 〔名〕（复 تجهیزات）①预备，准备②〈军〉动员③(复数时)装备，设备，武器

~ قشون 〈军〉动员

~ کردن منابع مالی 动员财源

تجهیزات حربی (~ جنگی) 作战装备，军事装备

تجهیزات سفری 行军装备，行装

تجهیزات عمومی 总动员

تجهیزات کارخانه 工厂设备

تجهیزات کشتی 船的（全套）索具

~ کردن (~ ساختن) 预备，准备，装备；动员

مردم چین در مرحلهٔ اول انقلاب خود را با ساز و برگ دشمن ~ کرده بودند. 中国人民在革命开始阶段时是用敌人的装备来武装自己的。

تجهیل (*tajheel*) 〔名〕 愚蠢，轻率，鲁莽

~ کردن 指责…无礼粗鲁

تجیر (*tejeer*) 〔名〕 〈旧〉屏风，屏帷；粗麻布做的隔壁

تحادث (*tahādos*) 〔名〕 交谈，谈话

تحارب (*tahārob*) 〔名〕 开仗，交战

تحاریر (*tahāreer*) 见 تحریر

تحاسد (*tahāsod*) 〔名〕 互相妒忌，互相猜忌

تحاسین (*tahāseen*) 见 تحسین

تحاشی (*tahāshee*) 〔名〕 ①避开，躲开，离开，拒绝②戒绝，节制

~ کردن (را ، از) 同上

تحاکم (*tahākom*) 〔名〕 〈旧〉诉讼，打官司

تحالف (*tahālof*) 〔名〕 发誓，起誓，立誓为盟

تحامق (*tahāmogh*) 〔名〕 装傻瓜，卖傻

تحاور (*tahāvor*) 〔名〕 交谈

تحایا (*tahāyā*) 见 تحیت

تحائف (*tahā'ef*) 见 تحفه

تحبیب (*tahbeeb*) 〔名〕 结交，交谊，相爱，爱抚

~ خاطر 迎合，讨好，使…欢心

~ کردن 结交，交朋友，爱抚

خاطر کسی را کردن ~ 迎合某人，讨好某人

تحت (*taht*) 〔名、介〕 ①下面，下部②在…下面

چه مفهومی ~ ؟ 在什么意义上？什么意思？

حمایت ~ 在…的庇护下，在…支持下

رهبری ~ . . . 在…领导下

ریاست ~ 在…主持下

عنوان ~ 在…名义下，以…名义，以…为题

در ~ توجهات . . . 由…主办（主持）；在…关注下

در ~ . . . در آوردن (در ~ . . . قرار دادن) 把…置于…之下

~ چیزی واقع شدن (~ چیزی قرار گرفتن) 被置于…之下，受…支配

تحت الارضی (*tahtol-arzee*) 〔形〕 地下的

تحت الاضلاعی (~ *azlā-ee*) 〔形〕 〈解〉肋骨下的

تحت البحری (~ *bahree*) 〔形、名〕 ①海中的，海底的②潜水艇

تحت البطنی (~ *batnee*) 〔形〕 腹下部的，下腹的

تحت الجلد (~*jeld*) 〔名〕 〈解〉真皮，皮下组织

تحت الجلدی 〔形〕 皮下的，皮下组织的

~ تزریق 皮下注射

تحت الحفظ (~ *hefz*) 〔形〕 被拘留中的，被监禁中的，被拘捕中的

تحت الحمایتی (~ *hemāyatee*) 〔形〕 处于保护下的，受保护的

تحت الحمایگی (~ *hemāyegee*) 〔名〕 ①保护，庇护②保护制度，保护关系③摄政政体；对保护国行使的权力

تحت الحمایه (~ *hemāye*) 〔形、名〕 ①受保护的，受庇护的②保护国，保护领地③被保护人，门徒

حکومت (یا کشور) ~ 保护国，保护领地

تحت الحنك (~ *hanak*) 〔名〕 （伊斯兰法学家戴的一种）缠头巾

تحت السلاح (*tahto-sselāh*) 〔形〕 在备战状态中的，待命出击的，服现役的

خدمت ~ (现常用 خدمت زیرپرچم) 兵役

دورهٔ ~ 现役期

تحت الشعاع (*tahto-shsho-ā'*) 〔形〕 ①被光照的，在…照耀下的②使…相形见绌的，压倒一切的

خود قرار دادن (~ در آوردن) 遮盖，掩盖；使…服从，压倒…，使相形见绌

این خبر تمام جهان را ~ خود قرار داد . 这一消息引起了全世界的注意。

~ قرار گرفتن 被征服，服从，受影响

تحت الضمانه (*tahto-zzamāne*) 〔形〕 作为保证的，被保释的

تحت الفکی (*tahtol-fakkee*) 〔形〕 〈解〉下颚的，下颚骨的

غدهٔ ~ 〈解〉颚下腺

تحت القیموست (~ *gheymoomat*) 〔形〕 受托管的

تحت الکتفی (~ *katfee*) 〔形〕 在肩胛下的，腋下的

تحت اللسانی (*tahto-llesānee*) 〔形〕 舌下的

عصب ~ 舌下神经

تحت اللفظی (*tahto-llafzee*) 〔形〕 ①字面的，字义上的，照词句本义的②行间书写的；不同文字的隔行对照本的

～ ترجمهٔ 直译，逐字翻译，死译

پیروی ～ از چیزی 拘泥于字面意义，对字面的忠实

معنی ～ عبارتی 对文章的字面解释

تحت المبيض (*tahtol-mabeez*) 〔形〕〈植〉下位的（指花被，雄蕊）

تحت المحاسبه (～ *mohāsebe*) 〔形〕 要报账的，正在结算的

تحتانی (*tahtānee*) 〔形〕 下面的，下层的，下部的

～ طبقهٔ 下层，底层，铺面

تحت جلدی (*tahte-jeldee*) 〔形〕 皮下的

تحت حنك (～ *hanak*) 同 تحت الحنك

تحتم (*tahattom*) 〔名〕 必须，必要（性），必然（性）

تحجر (*tahajjor*) 〔名〕 石化，硬变

تحجم (*tahajjom*) 〔名〕 大量增加，扩大，庞大

تحجيب (*tahjeeb*) 〔名〕 〈罕〉掩上，盖上

تحجير (*tahjeer*) 〔名〕 ①石化，把…变成石头②用石头把地围起来

تحدب (*tahaddob*) 〔名〕 凸出，隆起，拱起；驼背

تحدث (*tahaddos*) 〔名〕 ①发生，（事故）出现②谈论，说到，提及

تحديد (*tahdeed*) 〔名〕 ①限制，限定，确定界限，节制②消费税

تجهیزات ～ 限制军备

تریاك ～ 禁烟（指鸦片）

حدود ～ 定界，标桩；〈法〉（诉讼）时效

سرمایه ～ 节制资本

کردن ～ 规定，限制

اختیارات او را ～ کردند . 他们规定了他的权限。

تحذر (*tahazzor*) 〔名〕 ①谨慎，小心②预防

تحذير (*tahzeer*) 〔名〕 ①告诫，警告②威胁；恫吓，提醒…不要干…，节制，使…戒除

تحرز (*taharroz*) 〔名〕 ①节制，戒绝②小心谨慎，回避

تحرك (*taharrok*) 〔名〕 ①动，运动，颤动②好动

تحری (*taharree*) 〔名〕 调查，研究，查询；仔细考虑

حقیقت ～ 弄清真相

تحرير (*tahreer*) 〔名〕（复 تحريرات ، تحارير）①书写，写作，编写，编辑②〈乐〉变调③〈复〉信件，公函④释放，解放（奴隶等）

～ از حال 自此刻起

～ لوازم 文具

～ ماشین 打字机

～ میز 书桌，办公桌

دادن ～ 转变（声音、音调等），变调

شدن ～ 写出；打字；编辑，编写；变调

کردن ～ 写，写作；打字；编辑，编写

تحريراً (*tahreeran*) 〔副〕 笔头地，用书面形式

تحريری (*tahreeree*) 〔形〕 ①书面的，笔头的②编辑的

～ امتحان 笔试

～ کاغذ 书写纸

تحريريه (*tahreereeyye*) 同 تحريری

هیئت ～ مجلهٔ " پرچم سرخ " "红旗"杂志编辑部

تحريش (*tahreesh*) 〔名〕 喧哗，骚扰

تحريص (*tahrees*) 〔名〕 ①教唆，唆使，鼓动，

煽动，诱惑②引起贪欲，奢望

~ كردن (را ، به) 同上

مرا به رفتن آنجا ~ كرد . 他鼓励我上那儿去。

تحريض (*tahreez*) 〔名〕 教唆，唆使，鼓动，煽动，怂恿

~ كردن 同上

تحريف (*tahreef*) 〔名〕 (复 تحريفات) ①歪曲，曲解，伪造②词形变化；字母变动；〈复〉字谜游戏

~ شدن 被歪曲，被曲解；(词形)发生变化，字母变动

كلمات و عبارات ~ شده است . 词语讹用。

~ كردن 歪曲，曲解；变化词形，变动字母

تحريق (*tahreegh*) 〔名〕 点燃，燃烧，着火

تحريك (*tahreek*) 〔名〕 (复 تحريكات) ①煽动，挑动，挑拨②开动，推动③刺激，使…兴奋

~ اعصاب 刺激神经

~ مفسدانه 恶意挑拨，蓄意挑衅

وسيلهٔ ~ 刺激品，刺激物

زخم ~ شدن 伤口感染

~ كردن (را ، به) 煽动，挑拨；开动，推动，刺激

چاى اعصاب را ~ ميكند. 喝茶能使人兴奋。

~ باغتشاش و شورش كردن 煽动叛乱，引起乱子

تحريكات چي (*tahreekāt-chee*) 〔名〕 挑拨者，煽动者，教唆者

تحريک آميز 〔形〕 挑拨的，挑拨离间的，煽动性的

نطق ~ 煽动性的演说

تحريكى (*tahreekee*) 〔形〕 ①挑拨的，煽动性的②引起…的，激起…的

تحريم (*tahreem*) 〔名〕 ①查封，禁止，制裁②禁运，抵制，排斥(外货)③剥夺④宣布为禁地

~ اسلحهٔ اتمى 禁止核武器

~ نفت 石油禁运

~ شدن 被查禁，被禁止，被禁运，被抵制

~ كردن (را) 查禁，禁止；禁运，抵制

"~ اقتصادى" حربه‌اى است كه امپرياليستها عليه ممالك جهان سوم بكار ميبرند . "经济制裁"是帝国主义反对第三世界国家的手法之一。

تحريمى 〔形〕 被查禁的，被禁止的，被抵制的

تحزب (*tahazzob*) 〔名〕 结社，组织政党

تحزن (*tahazzon*) 〔名〕 悲哀，伤心，痛苦

تحزين (*tahzeen*) 〔名〕 引起悲哀，引起伤心，带来痛苦

~ كردن 同上

تحسر (*tahassor*) 〔名〕 ①遗憾，痛惜，惋惜，悔恨②痛苦，伤心

تحسس (*tahassos*) 〔名〕 打听消息，探听消息

~ كردن 同上

تحسيب (*tahseeb*) 〔名〕 喂饱

تحسيس (*tahsees*) 〔名〕 感觉，感触

~ كردن 同上

تحسين (*tahseen*) 〔名〕 (复 تحاسين) 称赞，赞扬，称颂，推崇

~ روابط ديپلوماسى 改善外交关系

~ و اعجاب 惊喜，惊异

~ و تمجيد 称赞，赞扬

آنها در پکن ~ میکنند. 他们在北京学习。

~ سود و سرمایه ازاین راه نامشروع است. 用这种办法获取利润和资金是非法的。

افتخار ~ کردن 获得荣誉

تحصیلدار (~dār) 〔名〕 ①收款员，现金管理员②收税人

تحصیلداری 〔名〕 税务所

تحصیل کرده (~karde) 〔形〕 ①受过教育的，有学问的，有教养的②收到的，得到的

جوانان ~ 知识青年

تحصیل ناکرده (~nā-karde) 〔形〕 没受过教育的，没有学问的

تحصیلی (tahseelee) 〔形〕 学习的

سال ~ 学年

سوابق ~ 学历

کمك هزینهٔ ~ 学生的（定期）生活津贴

مدارك و سوابق ~ 履历书

نیمهٔ سال ~ 学期

تحصین (tahseen) 〔名〕 筑防御工事，设防

تحف (tohaf) 见 تحفه

تحفظ (tahaffoz) 〔名〕 ①预防，坚守，守住②记牢，记住③镇定，泰然自若，自制力

اسرار ~ 保守秘密

تحفگی (tohfegee) 〔名〕 珍品，罕有物，异宝

تحفه (tohfe) 〔名、形〕 （复 تحف ، تحائف）①礼品，礼物；珍品②珍奇的，稀有的，卓越的

نطنز ~ 不称心的礼品；不称心的东西

دادن ~ 送礼物

برگ سبزی است ~ درویش 〈谚〉礼轻心意重

تحقق (tahaghghogh) 〔名〕 ①确实（性），可靠（性）②实现，成为现实③相信，确信④验

قابل ~ 值得称赞的，应该推崇的

داشتن ~ 应受到赞扬

~ کردن (از ، را) 称赞，赞扬；改善

همه از کار او (کار او را) ~ کردند. 人人都称赞他的工作。

تحسین آمیز 〔形〕 称赞的，赞扬的，赞许的

تحشم (tahashshom) 〔名〕 侍从，随从，卫士

تحشید (tahsheed) 〔名〕 〈军〉征兵，集结军队，动员

تحشیه (tahshiye) 〔名〕 注解，注释，加旁注，加批注

تحصن (tahasson) 〔名〕 ①避难，寻求庇护；自卫②找栖身处

~ اختیار کردن (~ جستن ، ~ طلبیدن) 同上

تحصنگاه (~gāh) 〔名〕 避难所

تحصیل (tahseel) 〔名〕 （复 تحصیلات） ①获得，取得，得到②学习，上学③收集④（复数时）教育

امتیازات ~ 获取特权，获得租借权

حاصل ~ 徒劳，白费力

مال و ثروت ~ 获取钱财

مالیات ~ 收税

مکاتبه‌ای ~ 函授教育

تحصیلات ابتدائی 初级教育

تحصیلات عالی 高等教育

تحصیلات متوسط 中等教育

دورهٔ تحصیلات 学习期限

مواد تحصیلات دانشکده 学院的课程内容

~ کردن 获得，取得，得到；学习，受教育

اطلاعاتی ~ کردیم که ... 我们获悉…

他们向我 از من دربارۀ آن موضوع ~ کرد. 调查了那件事。

没有调查就 ~ نکرده حق صحبت ندارید. 没有发言权。

تحقیقاً (*tahgheeghan*) 〔副〕 可靠地，真正地，准确地，确实，无疑

تحقیقاتی (*tahgheeghātee*) 〔形〕 ①调查的，考察的，审查的，检查的②侦查的，侦讯的

~ جلسهٔ 调查会

تحقیقی (*tahgheeghee*) 〔形〕 ①调查的，考察的，检查的②确实的，可靠的，无疑问的，肯定的

تحکم (*tahakkom*) 〔名〕 ①统治，管理，管辖②发号施令，飞扬跋扈，作威作福

~ کردن 同上

تحکماً (*tahakkoman*) 〔副〕 发号施令地，飞扬跋扈地

تحکم آمیز (*tahakkom-āmeez*) 〔形〕 ①有权力的，统治的②发号施令的，飞扬跋扈的，作威作福的

~ بطور 命令式地，飞扬跋扈地

تحکیم (*tahkeem*) 〔名〕 ①加强，巩固，加固②仲裁，裁决

~ اتحاد طبقهٔ کارگر و دهقان 巩固工农联盟

~ روابط دوستانه 加强友好关系

~ کردن (~ بخشیدن) 加强，巩固，加固

~ یافتن 得到加强，巩固

تحلی (*tahallee*) 〔名〕 被修饰，焕然一新

تحلیت (*tahliyyat*) 同 تحلیه

تحلیف (*tahleef*) 〔名〕 发誓，起誓

~ مراسم 宣誓仪式

مراسم ~ بجا آوردن 举行宣誓仪式

证，审查

~ احکام 教义的真谛

~ آرمان‌ها 实现理想

~ بخشیدن 使实现

~ پذیرفتن (~ یافتن) （得以）实现；显示，显露，呈现

آرمان او سرانجام ~ خواهد یافت. 他的理想终将实现。

~ پیدا کردن 取得合法性

~ دادن به امیدهای خود 实现自己的理想

تحقیر (*tahgheer*) 〔名〕 蔑视，轻视，小看，瞧不起

~ شدن 受轻蔑，被轻视，被人看不起

~ کردن 藐视，轻视，瞧不起

تحقیر آمیز 〔形〕 轻蔑的，蔑视的

~ سخن 轻蔑的话

تحقیرانه (*tahgheerāne*) 同 تحقیرآمیز

تحقیق (*tahgheegh*) 〔名〕（复 تحقیقات）①调查，考察，研究；检查②〈法〉侦察，讯问；审理

~ محلی (~ درمحل) 实地调查，现场调查

~ نسبت به ... 对…的调查（或研究）

به ~ 事实上，真正地；准确地

تحقیقات اولیه 〈法〉初步调查，预审

تحقیقات باستان شناسی 考古研究

تحقیقات علمی 科学研究

تحقیقات بعمل آوردن 进行调查

به ~ دانستن 确实知道

~ کردن 调查，考察，研究；检查；侦察，讯问；审理

باید دربارۀ این موضوع ~ کرد. 对这一问题应作调查。

کردن ~ 发誓，起誓

تحلیل (*tahleel*) 〔名〕 ①分解，溶解②分析，解析 ③消化，吸收，同化 ④打开，解开 ⑤消（肿）⑥解散⑦消耗（体力）

ریاضی ~ 数学分析

صرفی ~ 语法分析

طبقاتی ~ 阶级分析

قوا ~ 消耗力量

کمی ~ 〈化〉定量分析

کیفی ~ 〈化〉定性分析

گویچه های قرمز ~ 〈医〉溶血（作用），血球溶解

ماده ~ 物质分解

مقادیر غیر نهائی ~ 〈数〉无限小的分解

جذب و ~ غذا 食物的消化和吸收

بردن ~ 消化，消耗，吸收

آن غذا را نتوانستم ~ برم 那种食物我消化不了。

(به) ~ بردن 消蚀，使…衰弱，拖垮

ما با جنگ پارتیزانی نیروهای دشمن را (به) ~ میبردیم. 我们以游击战拖垮了敌人的部队。

رفتن ~ 被分解，被消化；消(肿)；（体力）消耗，被蚀，消瘦

غذایم ~ نرفته است. 我吃的东西还没有消化掉。

ورمش کم کم ~ رفت. 他的肿渐渐消了。

قوای بدنی او ~ رفت. 他的体力已经消耗尽了。

شدن ~ （被)溶化，溶解，分解，分析；消化

کردن ~ 使…溶化，溶解，分解，分析；消化

تحلیل و تجزیه (*tahleelo-tajziye*) 〔名〕 分析，分解，化验

(به عمل آوردن ~) کردن ~ 进行分析

تحلیلی (*tahleelee*) 〔形〕 ①分解的②分析的，解析的③溶解的

استدلال ~ 分析法

زبان ~ 分析语言

هندسهٔ ~ 〈数〉解析几何

تحلیه (*tahliye*) 〔名〕 装饰，打扮

تحمض (*tahammoz*) 〔名〕 〈化〉酸化

تحمق (*tahammogh*) 〔名〕 装糊涂，卖傻

تحمل (*tahammol*) 〔名〕 ①忍耐，忍受②承受，负担③坚持，等待

مخارج ~ 负担经费，负担开支

داشتن ~ 有耐性，忍得住

کردن ~ 忍耐，忍受，承受，负担，坚持，等待，甘受（侮辱等）

این پایه سنگی نتوانست وزن مجسمه را ~ کند. 这个石制基座承受不住这座塑像的重量。

در گذشته زحمتکشان چین چه سختی هائی را که ~ نکردند؟ 过去中国劳动人民什么苦没受过？

تحمل پذیر (*~pazeer*) 〔形〕 受得了的，可以容忍的，经受得住的

تحمل گداز (*~ godāz*) 同 تحمل ناپذیر

تحمل ناپذیر (*~ nāpazeer*) 〔形〕 受不了的，难以忍受的，忍无可忍的

تحمید (*tahmeed*) 〔名〕 赞美，称赞，赞扬

تحمیق (*tahmeegh*) 〔名〕 愚弄，嘲弄

~ کردن 同上

تحمیل (*tahmeel*) 〔名〕 (复 تحمیلات) ①强加（于人），强迫（接受）②（复数时）课税，税收③〈无〉调制

~ اراده 把意见强加于人

~ برفاز 〈无〉调相，相位调制

~ بسامدی 调频，频率调制

~ کردن (به) 强加；委托；迫使

هیچ کس حق ندارد ارادهٔ خود را بر دیگران ~ کند. 任何人不得将自己的意见强加于别人。

عقاید کسی را بعام ~ کردن 将某人的观点强加给大家

بزور ~ کردن 强加，强迫接受（条约、协议等等）

تحمیل زدا (~ *zodā*) 〔名〕 〈无〉检波器

تحمیل زدائی (~ *zodā-ee*) 〔名〕〈无〉解调；检波

تحنی (*tahannee*) 〔名〕 ①弯曲，弯曲部分②〈数〉曲率

تحول (*tahavvol*) 〔名〕 (复 تحولات) ①变化，变更，改变，改革，转变②转折，过渡

~ اجتماعی 社会变革

تحولات انقلاب دموکراسی 民主革命的改革

نقطهٔ ~ 转折点

نقطهٔ ~ تاریخ 历史的转折点

~ یافتن (~ پذیرفتن ، ~ کردن) 发生变化，出现转折

تحویل (*tahveel*) (复 تحویلات) 〔名〕 ①交给，提供，提交②（货币）支付，交纳，汇（款）③引渡，移交④减去⑤〈数〉简化，约（分）

~ انبار 仓库交货

~ بندر 港口交货

~ سال (سال ~) 年度更换之际

~ کسر 〈数〉约分

~ کسرها بیك مخرج 把几个分数通分，化成通分母

تعویق در ~ اجناس 延期交货

~ دادن 交出，交付，支付

این کارخانه فرآوردههایش را قبل از موعد ~ داده است . 这个工厂提前交了货。

گندمها را بموقع بآنها ~ دادیم . 我们及时把小麦交给了他们。

~ شدن 交出，提供，供给，支付，交汇；被简化，简约

~ کردن 交出，交给，提供，供给；支付，汇；简化，简约

~ گرفتن 收，接受，收纳；提取（如货物）

جنس را ~ بگیر ! 请你提取货物！

این کتاب در ~ من است . 这本书是托我保管的。

تحویل خانه (~ *khāne*) 〔名〕 仓库，军需库

~ خوردنی (~ ارزاق) 粮食库

تحویلدار (~ *dār*) 〔名〕 出纳员，司库

تحویلداری 〔名〕 ①接受（商品）②商品接受地③管理出纳

تحویل دهنده (~ *dahandeh*) 〔名〕 交货人

تحویل گیرنده (~ *geerande*) 同 تحویلدار

تحویل وتحول (*tahveelo-tahavvol*) 〔名〕 提交，提供，交接

تحویلی (*tahveelee*) 〔形〕 ①交付的，转交的②（由邮局、银行等）汇寄的③〈数〉约简的

تحیات (*tahiyyāt*) 见 تحیت

تحیت (*tahiyyat*) 〔名〕（复 تحیات ، تحایا ）祝贺，问候，祝愿

گفتن ~ 同上

تحیر (*tahayyor*) 〔名〕 吃惊，惊讶，惊愕

~ موجب 令人吃惊的

داشتن ~ (~ کردن) 吃惊，惊讶，惊愕

تحیری بمن دست داد . 我大吃一惊。

تحیر آور (~ *āvar*) 〔形〕 惊讶的，吃惊的

تحیه (*tahiyye*) 同 تحیت

تخ (*tokh*) 〔名〕 〈植〉荨麻；渣子

تخارج (*takhāroj*) 〔名〕 分财产，分房产，分地产

تخاریب (*takhāreeb*) 见 تخروب

تخاشی (*takhāshee*) 〔名〕 害怕，畏惧

تخاصم (*takhāsom*) 〔名〕 敌视，敌对，为敌，交恶

داشتن ~ 同上

تخاطب (*takhātob*) 〔名〕 交谈，面谈

تخالط (*takhālot*) 〔名〕 交际，来往

تخالف (*takhālof*) 〔名〕 不同，分歧，不一致，不协调，自相矛盾

تخبط (*takhabbot*) 〔名〕 〈罕〉精神错乱

تخبیر (*takhbeer*) 〔名〕 通知，告诉

کردن ~ 同上

تخت (*takht*) 〔名、形、副〕 ①御座，宝座，王位②席位③（喻）床，卧榻；睡椅④（鞋）底⑤平坦的，平的⑥正（指时刻）

روان ~ 轿子，担架

سلطنت ~ 宝座，金銮殿

سینه ~ 〈解〉胸廓

عمل ~ 手术台

کفش ~ 鞋底

~ راه 平坦的道路，坦途

از ~ به زیرآمدن 下床

بر ~ بر آمدن 登上宝座

انداختن ~ 垫底，钉鞋掌

بستن ~ 做吊床，做吊铺

خوابیدن ~ 安睡

کردن ~ 弄平整，弄平；〈冶〉压延

به (بر) ~ نشستن 登基，即位

تخت اردشیر (*takhte-ardesheer*) 〔名〕 古伊朗一乐曲名

تختان (*takhtān*) 〔名〕 土埂，土埝

تخت جمشید (*takhte jamsheed*) 〔名〕 古波斯王国的一个约有两千五百年历史的古迹（根据希腊文可译为“帕斯波利斯”）

تختخواب (*takhte-khāb*) 〔名〕 床，卧榻；〈医〉床位

بچگانه ~ 儿童摇床

چوبی ~ 木板床

سفری ~ 行军床

~ پایهٔ 床架杆

~ چهارچوب 床架

~ روپوش 床罩

~ میز 床头柜

تختخوابی : بیمارستان ۱۰۰ ~ 拥有一百张病床的医院

تختگاه (*takhtgāh*) 〔名〕 ①〈旧〉首都②御座③高起的座位

تخت نشین (*takht-nesheen*) 〔名〕 登基者

تخت نشینی 〔名〕 登基

تخته (*takhte*) 〔名〕 ①板，木板，黑板，挡板，嵌板，镶板；（招）牌，胶合板，三合板②条凳③台子，桌子，案子④担架⑤（表示数量）块⑥尾⑦（布）幅、条⑧棋盘

اعلانات ~ 公告板，通告栏

پل ~ 〈海〉跳板

پلهٔ نردبان ~ 踏脚板

چندلا ~ 胶合板，层压木板

حروف کوبی ~ （印刷用的）铅托

در ~ 门板

دکان ~ 商店打烊时上的门板

رسم گیره دار ~ 上有夹紧纸张装置的书写板

سه لا ~ 三夹板

سیاه ~ 黑板

سینه ~ 〈解〉胸廓

شطرنج ~ 棋盘

شکسته‌بندی ~ （外科）夹板

شناور ~ 浮冰

ضخیم ~ 厚板

فرش ~ 嵌木地板，拼花地板

فرمان برق ~ 配电盘

فشاری ~ 硬质纤维板

فنر ~ 胶合板

فنر چندلا ~ 多层的胶合板

فنر سه لا (~ سه لائی) ~ 三层的胶合板

قصابی ~ 肉案子

قماش ~ 一匹布

کار ~ 〈建〉垂规

کلفت چوبی ~ 厚木板

مشق (~ تعلیم) ~ 小学生用的习字板

نازك چوب ~ 板条

نشانه ~ 靶子

یخ ~ 冰层，块冰

شدن ~ （商店）关门，打烊

کردن ~ （商店）关门，打烊；〈技〉轧

~ بیا پای 到黑板前来！

دو ~ دیگر آستری لازم داریم . 我们还需要两幅做衬里用的里子。

تخته‌ای 〔形〕 木板的

~ خانهٔ 木板房

تخته بر (*takhte-bor*) 〔名〕 ①锯木工②木工，木匠

تخته بری 〔名〕 ①锯木②当锯木工，当木匠

~ کارخانهٔ 锯木厂，制材厂

تخته بند (~ *band*) 〔名、形〕 ①〈建〉脚手架，建筑架，临时搭起的低台②〈医〉（接骨或整骨所用之）夹板，绷带③有脚手架的④上了夹板的，打上绷带的

تخته بندی 〔名〕 ①搭脚手架②上夹板，打绷带③铺上板④护壁（镶）板

کردن ~ 铺上板，用护壁板装饰

تخته بید (~ *beed*) 〔名〕 寄生物，臭虫

تخته پل (~ *pol*) 〔名〕 ①吊桥②浮桥

تخته پوست (~ *poost*) 〔名〕 ①毛皮，生皮衣②皮垫，皮毯子

تخته پوش (~ *poosh*) 〔形、名〕 ①加上板的，上了壁板的②木地板，用木板搭起的手台

تخته پهن (~ *pehen*) 〔名〕 ①〈农〉温床②（用干草等为牲口做的）铺垫物

تخته تخته (~ *takhte*) 〔形、副〕 凝结成一块一

块（地）（如血等）

تخته چکش (～*chakkosh*) 〔名〕（印刷用的）字板

تخته سنگ (～ *sang*)〔名〕①板石，石板②岩，峭壁③堤，横坎

　　～ ساحلی 暗礁

　　～ متورق 〈地〉片岩

تخته سه لائی (～ *se-lā-ee*) 〔名〕三夹板

تخته شستی (～ *shastee*) 〔名〕调色板，抹子

تخته شنو (～ *shenow*) 〔名〕体操垫子

تخته فرش (～*farsh*) 同 تخته بندی

تخته قاپو (～*ghāpoo*)〔形〕定居的，久住的

　　～ ایلات 非游牧民族

　　～ کردن 使定居下来

تخته قلاب (～*ghollāb*) 〔名〕挂衣架

تخته کوب 〔名〕〈印〉平木（用以压或打平排成的活字）

تخته کوبی 〔名〕钉木条，钉板条；镶护壁板

تخته مشق (～ *mashgh*)〔名〕习字板，石板

تخته نرد (～ *nard*)〔名〕①十五子游戏（一种双方各有十五枚棋子，掷骰子决定行棋格数的游戏）②十五子游戏盘

تخته نشین (～*nesheen*) 同 تخته قاپو

تخته یخ (～*yakh*)〔名〕①冰层②块冰

تختی (*takhtee*)〔形〕宝座的，御座的，象御座的

تختیم (*takhteem*)〔名〕①盖章，盖印②封上，封印

　　～ کردن 盖章，封上，封印

تخجیل (*takhjeel*)〔名〕使羞耻，使害羞

　　～ کردن 同上

تخدر (*takhaddor*)〔名〕①用面纱遮掩②贞节，忠贞（指妇女）

تخدیر (*takhdeer*)〔名〕麻醉，止痛

تخدیش (*takhdeesh*)〔名〕抓，搔

تخدیع (*takhdee'*) 〔名〕欺骗

تخدیم (*takhdeem*) 〔名〕录用，使用，雇用

　　～ کردن 同上

تخرش (*takharrosh*)〔名〕激怒，烦恼，生气；〈医〉刺激

　　～ قابل 易激怒的，烦恼的；〈医〉过敏性的

　　～ قابلیت 易怒，烦恼，过敏；〈医〉应激性，激动性

تخروب (*tokhroob*) 〔名〕（复 تخاریب）蜂巢，蜂窝

تخریب (*takhreeb*) 〔名〕（复 تخریبات）①破坏，毁坏，毁灭②危害，破坏行为

　　～ روحیه 士气低落；道德败坏

　　～ آتش 〈军〉毁灭性的火力

　　～ کردن 破坏，毁灭，毁坏；危害

تخریب کار 〔名〕破坏者

تخریب کاری 〔名〕①破坏行为，危害行为②爆破作业

تخریبی (*takhreebee*)〔形〕破坏性的，毁灭的，危害的

　　～ عملیات 破坏活动

تخریج (*takhreej*) 〔名〕抽出，取出；赶跑，赶走

تخریق (*takhreegh*) 〔名〕撕裂，撕破，撕碎

تخزین (*takhzeen*) 〔名〕库存，储藏

　　～ کردن 同上

تخس (*tokhs*) 〔形〕〈口〉顽皮的，淘气的，难管教的；倔强的

تخس و نخس (*tokhso-nokhs*) : ~ کردن 挥霍掉，浪费掉

تخش (*takhsh*) 〔名〕 ①箭；花炮②会议主席，主持人

تخشا (*takhshā*) 〔形〕 努力的，勤奋的

تخشائی (*takhshā-ee*) 〔名〕 ①军火制造厂；军事工业②勤奋，努力

آتش ~ 军事工业

ادارۀ ~ ارتش 军火生产管理局

تخشع (*takhashsho'*) 〔名〕 恭顺，谦恭，谦虚，谦卑

~ کردن 同上

تخشن (*takhashshon*) 〔名〕 粗劣，粗糙

تخشیدن (*takhsheedan*) 〔动〕（根 تخش）①勤奋，努力，力求②表现傲慢

تخصص (*takhassos*) 〔名〕专业，专长；专门化

~ پیدا کردن（~ داشتن）（در） 专长于，擅长于（某门科学）

او در دندان سازی ~ دارد . 他擅长镶牙医术。

تخصصی 〔形〕 专门的，特殊的，独特的

رشتۀ ~ （大学里的）专业

لباس ~ 特殊服装，专门服饰

تخصیص (*takhsees*) 〔名〕 ①指定②专门化，特殊化③拨给，给予，授予

~ دادن 拨款，拨出，调拨，使…专用于…

هزار یوان برای تعمیرات ~ داده شد . 拨出一千元作修理费。

کمون ما اعتبار زیادی برای یك کارخانۀ کودسازی ~ داده است. 我们公社拨款建造了一所化肥厂。

~ یافتن 专用于

تخضع (*takhazzo'*) 同 تخشع

تخضیب (*takhzeeb*) 〔名〕 （用指甲花）染色，涂色

~ کردن 同上

تخطی (*takhattee*) 〔名〕 犯错误，越轨，出格；违反，违背

~ بحقوق دیگران 侵犯他人权利

~ کردن 违反，违背；犯错误，越轨

از قانون ~ کردن 违法，犯法

از قرارداد ~ کردند . 他们违反了协议。

تخطیط (*takhteet*) 〔名〕 划线，测绘

~ اراضی 地形测绘

تخطی ناپذیر (*takhattee-nāpazeer*) 〔形〕 不可违反的，不可违背的

مرگ و نابودی سرنوشت ~ امپریالیسم است . 帝国主义是注定要灭亡的。

تخطئه (*takhte'e*) 〔名〕 ①谴责，斥责，责备，指责②指责…犯错误③讥笑

~ کردن 同上

تخفیف (*takhfeef*) 〔名〕 （复 تخفیفات） ①减低，减少，减缩，降下②减轻，缓和，减弱③〈语〉缩写；去掉重读符号④（复数时）妥协；互相让步

~ ارز 货币贬值

~ تشنجات 缓和紧张局势

~ تشنگی 解渴，止渴

~ قیمت 降价

~ مالیات 减税

~ مجازات 减刑，减轻处罚

~ وزن 减轻重量

~ ۲۰ درصد 打八折

~ دادن 减少，减轻（痛苦等），缓和，减弱，精简，压缩

~ يافتن 减少，减轻，缓和，减弱，精简，压缩

ارتش ما بمنظور ~ بار مردم به كار توليدى ميپردازد . 我军进行生产以减轻人民的负担。

تخلج (*takhalloj*) 〔名〕 惊恐，惊慌；颤抖；震惊

تخلخل (*takhalkhol*) 〔名〕 ①有孔，多孔，有空隙，疏松，松动②分开，分离③孔隙度，多孔性

تخلد (*takhallod*) 〔名〕 永恒，不朽

تخلص (*takhallos*) 〔名〕 ①解救②笔名，假名③〈文〉颂诗的引诗

~ كردن 用…为笔名

او در شعر سعدى ~ ميكرد . 他写诗时用萨迪做笔名。

تخلط (*takhallot*) 〔名〕 混合，掺合，融合

تخلف (*takhallof*) 〔名〕（复 تخلفات） 破坏，违反，违背，不履行（契约），不遵守（法律），触犯

~ از مقررات ترافيك 违反交通规则

تخلفات جوانان 少年犯罪

~ كردن（~ ورزيدن）（از） 违反，违背，不遵守（法规）

او هيچگاه از وعدهٔ خود ~ نميكند . 他从不食言。

از قانون ~ كردن 犯法，违法

تخلف ناپذير (~ *nāpazeer*) 〔形〕 不容违反的，必须遵守的，必须执行的

تخلق (*takhallogh*) 〔名〕 ①模仿他人的性格②风度，风雅，谦恭

تخلل (*takhallol*) 〔名〕 ①不和谐，不协调②渗透③使用牙签剔牙

تخله I (*takhle*) 〔名〕 拐杖，棍子，手杖

تخله II 〔名〕 鞋，便鞋，拖鞋

تخلى (*takhallee*) 〔名〕 孤独，孤僻

تخليد (*takhleed*) 〔名〕 永垂不朽，永存

~ كردن 同上

تخليص I (*takhlees*) 〔名〕 总括，归纳，做小结，概括

تخليص II 〔名〕 ①解放，解救，拯救；摆脱②精选，净化

تخليط (*takhleet*) 〔名〕 ①混合，掺合②弄乱，纷乱，混乱③胡说，呓语

~ ادويه 配药，制药

تخليف (*takhleef*) 〔名〕 遗留，遗物

تخليل (*takhleel*) 〔名〕 〈化〉醋化作用

تخليه (*takhliye*) 〔名〕 ①撤退，撤出②倒空，倾尽；卸货③〈技〉排出，放出（汽）④〈理〉放电⑤（气体的）抽空，（使气体）稀薄

~ امعاء 排泄粪便

~ برقى 〈电〉放电

~ جاروبى 〈电〉刷形放电，电晕放电

~ چاه 淘井

~ هوا 使空气稀薄，排气

آلت ~ الكتريسيته 〈理〉放电器

~ شدن 撤退，撤出，退出；卸货；放电；排出

~ كردن 撤退，撤出，退出；卸货；放电；排气

سر (جوجه) از ~ در آوردن 孵出

~ چیزی را برانداختن 使…绝种,消灭某物

~ پاشیدن (~ افشاندن، ~ افکندن، ~ کاشتن)

播种，撒种

روی ~ خوابیدن 孵(卵)，孵化

روی ~ چشم کسی جا داشتن 受某人重视，受青睐，受器重

به ~ رسیدن 花谢结籽，结草籽

~ ریختن （鱼）产卵

~ کردن 下蛋

~ دو زرده کردن (~ دو زرده گذاشتن)

〈喻〉做了不起的事（讽刺口吻）

~ گذاشتن (~ نهادن) 下蛋，（昆虫）产卵，下籽

ماهی برای زاد و ولد ~ میگذارد . 鱼是产卵繁殖的。

او تازه از ~ درآمده است . 他乳臭未干。

تخمش را ملخ خورده است . 〈口〉他无影无踪了。

تخم افشانی (~ *afshānee*) 〔名〕〈生〉排卵

تخم افکن (~ *afkan*) 〔名〕 播种机

تخماق (*tokhmāgh*) 〔名〕 木槌，槌，撞槌；舂器

تخماقی 〔名〕 殴打，痛打，狠揍

~ کردن 同上

تخمبر (*tokhm-bar*) 〔名〕〈解〉输卵管

تخم پاش (~ *pāsh*) 同 بذر افشان

تخم پاشی 〔名〕 播种，撒种

~ کردن 同上

تخم پوش 〔名〕〈植〉外种皮

تخمچه (~ *che*) 〔名〕〈植〉胚珠，小卵

تخمدار (~ *dār*) 〔形〕 有卵的，结籽的，多

خانه را دو روزه ~ کردیم . 我们在两天内便把房子腾出来了。

کامیون را ~ کردن 卸车

بار کشتی را ~ کردن 从船上卸下货物

تخم (*tokhm*) 〔名〕 ①种子，籽②卵，蛋③睾丸

~ ابلیس 〈植〉苏木

~ جاروب 〈植〉艾，毛莨，玉柏

~ چشم 〈解〉眼球

~ حرام (~ زنا) 私生子

~ حشرات 虫卵

~ خردل 芥子，芥末子

~ درمنه ترکی 〈植〉山道年籽；美洲土荆芥籽

~ رنگ 〈植〉槐蓝籽

~ سفید 〈植〉前车草，大蕉

~ سگ ماهی (خاویار) 鱼子酱

~ شربتی 罗勒属植物；罗勒（矮糠）

~ کاجیره (~ کافیشه) 〈植〉红蓝籽

~ کتان 亚麻子

~ ماهی 鱼籽

~ مایه 留窝鸡蛋（引诱母鸡继续把蛋生在窝中之用）

~ مرغ 鸡蛋

~ مرغ آب پز 煮鸡蛋

~ مرغ تازه 刚下的鸡蛋

~ مرغ زنی 打蛋器

~ مرغ سفت پز 煮得过老的鸡蛋

~ مرغ نیم بند 煮得半生不熟的鸡蛋，溏心鸡蛋

~ نطفه 精液，精子

محفظهٔ ~ 〈生〉卵巢

籽的

گیاه ~ 种子植物

تخم دان (~ *dān*) 〔名〕 ①〈解〉卵巢②〈植〉子房③苗圃

التهاب ~ 〈医〉卵巢炎

تخمر (*takhammor*) 〔名〕 发酵，发酸

تخم ریز (*tokhm-reez*) 〔形、名〕 ①产卵的，结籽的②产卵器

تخم ریزی 〔名〕 〈动〉产卵

تخمزا (~ *zā*) 〔形〕 〈生〉卵生的

تخم شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕 ①种子繁育，种子学②鸟卵研究

تخم فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 ①种子商②蛋商

تخمك (*tokhmak*) 〔名〕 ①〈解〉卵子；胚②胚细胞③〈生〉卵细胞④〈植〉胚珠

تخمكار (*tokhmkār*) 〔名〕 播种者

تخمكاری 〔名〕 播种

تخم كشی (*tokhm-keshee*) 〔名〕 卵化，繁殖，配种

تخم كن (~ *kon*) 〔名、形〕 产卵的（母鸡），生蛋的

تخم گذار (~ *gozār*) 〔形〕 ①下蛋的，产卵的②卵生的

تخم گذاری 〔名〕 ①下蛋，产卵②卵生

تخم گیری (~ *geeree*) 同 تخم گذاری

تخم مرغی (~ *morghee*) 〔形、名〕 ①卵形的，蛋形的，椭圆形的②卵形（物）

تخم و ترکه (*tokhmo-tarake*) 〔名〕 子女，后代

تخمه (*tokhme*) 〔名〕 ①（炒食的）(瓜)籽，种，核②〈旧〉种族，家族

نامدار ~ 望族

تخمه (*tokhame*) 〔名〕 ①不消化，消化不良②（引起打嗝的）胃痉挛

تخمی (*tokhmee*) 〔名、形〕 ①种畜②做种子的，种子的

آدم ~ 性情奇特或怪僻者

اسب ~ 种马

خیار ~ 黄瓜种

مرغ ~ 种鸡

تخمیر (*takhmeer*) 〔名〕 ①发酵；发酵作用②覆盖

الكلی ~ 酒精发酵

وترش شدن شیر ~ 〈微〉乳酸发酵

قابلیت ~ 发酵性能

شدن ~ 发酵

كردن ~ （使）发酵

تخمیس (*takhmees*) 〔名〕 ①增到五倍②分成五份③吟五行诗

تخمین (*takhmeen*) 〔名〕 猜测，推测，猜度，估计

نظری ~ 目测

از روی ~ 大概，按估计

كردن ~ (زدن ~) 推测，猜测，大概估计

خرج تعمیر را هزار یوان ~ زدند . 他们估计修理费为一千元左右。

در كمون‌ما امسال میزان تولید برنج هر هكتار بطور متوسط ... ۷۵۰ كیلوگرام ~ زده میشود 估计今年我公社稻米产量每公顷平均为七千五百公斤。

تخمیناً (*takhmeenan*) 〔副〕 大概，大体，大致，估计

تخمینی (*takhmeenee*) 〔形〕大概的，大致的，估计的

~ قیمت 估价

تخنیق (*takhneegh*) 〔名〕 扼杀

تخوف (*takhavvof*) 〔名〕 害怕，恐惧

تخویف (*takhveef*) 〔名〕 恫吓，威胁，胁迫

(را) کردن ~ 同上

تخیر (*takhayyor*) 〔名〕 选择，挑选

تخیل (*takhayyol*) 〔名〕（复 تخیلات）设想，想象，幻想，理想

پوچ ~ 梦呓，梦话

~ قوهٔ 想象力

کردن ~ 设想，想象，幻想

تخیلی (*takhayyolee*) 〔形〕 设想的，想象的，幻想的，空想的

~ سوسیالیسم 空想社会主义

تخییر (*takhyeer*) 〔名〕 任其选择，供挑选，抉择

تدابیر (*tadābeer*) 见 تدبیر

احتیاطی ~ 预防措施

جنگی ~ 〈军〉策略，战术

تداخل (*tadākhol*) 〔名〕 ①渗透，渗过②干涉，干预，干扰，卷入③〈理〉扩散，漫射④吃过量；吃零嘴

امواج ~ （电波的）干扰

تداخل سنج (*~ sanj*) 〔名〕 〈理〉干涉仪，干扰计

تدارك (*tadārok*) 〔名〕（复 تدارکات）①准备，预备，收拾②补充，供给，供应③勘误，更正错误

جنگی ~ 准备战争，备战

تدارکات قشونی 军火，弹药

تدارکات سهمات 弹药供应

رئیس تدارکات 后勤部主任

دیدن ~ 预备，准备（出发），筹备

او برای زمستان ~ میبیند . 他正在准备过冬的用品。

چیزی دیدن ~ 准备，筹备

کردن ~ 准备，供给，保障

تداعی (*tadā-ee*) 〔名〕互相控告；争讼，打官司

معانی ~ 〈心理〉联想，内涵

تدافع (*tadāfo'*) 〔名〕 ①防御，防备②保卫，保护

کردن ~ 同上

تدافعی (*tadāfo-ee*) 〔形〕 〈军〉防卫的，防守的，防御性的

~ اتفاق 防御联盟

~ اقدامات 防御措施

~ جنگ 防御战

تداول (*tadāvol*) 〔名〕 ①流通，通用②转递，周转③口语

در ~ بودن 流通，通行，通用，周转

تداوی (*tadāvee*) 〔名〕 治疗，医疗，治病

بضد ~ (با ضد ~) 〈医〉对抗疗法

بمثل ~ (بالمثل ~) 〈医〉顺势疗法，类似疗法

روحی ~ 〈医〉心理疗法，精神疗法

کردن ~ 治疗，医疗，治病

تدبر (*tadabbor*) 〔名〕 深思，思虑，思量，考虑

تدبیر (*tadbeer*) 〔名〕（复 تدابیر）①措施，手段，步骤，办法，方法②计划，方案③安排，布置，安置④慎重，谨慎，明智

احتیاطی ~ 预防措施；安全措施

~ امراض 治疗疾病

~ جنگی 军事布置

~ حکومت (~ سلطنت) 政纲，政策

~ منزل 家庭经济；治家

با ~ 有办法地，巧妙地，明智地

حسن ~ 友好行为

~ اندیشیدن 想办法

~ بکار زدن 办事谨慎

~ کردن 采取措施，商量

چه ~ کنم ؟ 我该怎么办呢?

چه تدبیری اتخاذ کردند ؟ 他们采取了什么措施?

این کار را باید با ~ انجام داد . 这件事要干得巧妙些。

در هرکاری ~ لازم است . 凡事都要慎重考虑。

تدبیر شناس (~ *shenās*) 〔形、名〕 办法多的(人)，谨慎的(人)，深谋远虑的(人)，精明的(人)

تدخین (*tadkheen*) 〔名〕 吸烟，抽烟，焚香

تدرب (*tadarob*) 〔名〕 ①习惯，习俗②勤勉，勤劳，勤奋

تدرج (*tadarroj*) 〔名〕 ①(循序)渐进，缓慢前进②次第

تدرج (*tadraj*) 同 تذرو

تدریب (*tadreeb*) 〔名〕 教，教练，训练

~ کردن 同上

تدریج (*tadreej*) 〔名〕 渐进性，逐渐，逐步，渐渐，渐次

به ~ 逐渐地，渐渐地

به ~ که ... 随着…，伴随着…

تدریجاً (*tadreejan*) 〔副〕 逐渐地，渐渐地

تدریجی (*tadreejee*) 〔形〕 逐渐的，渐进的，渐渐的

تکامل ~ 发展，进化

سراشیب ~ 缓坡

تدریس (*tadrees*) 〔名〕 (复 تدریسات) 教，教学，教授，讲课

فن ~ (روش ~) 教育学，教育法

~ شدن 教，教课，讲授

در این دانشکده زبان فارسی ~ میشود . 这个系已开设波斯语课。

~ کردن 教，教学，教授，授课，任教

تدریسی 〔形〕 教的，教学的，教导的

مواد ~ 教材

تدفق (*tadaffogh*) 〔名〕 (水的)涌出，喷涌，汇流

تدفین (*tadfeen*) 〔名〕 埋葬，安葬

مراسم ~ 葬仪，殡葬

تدقیق (*tadgheegh*) 〔名〕 (复 تدقیقات) ①(详细)研究，推敲，细看，审查，端详②搞准确，验证

تدقیقات علمی 科学研究

~ کردن 研究，推敲，审查，端详；验证

تدقیقاتی (*tadgheeghātee*) 〔形〕 研究的

تدلک (*tadallok*) 〔名〕 搓澡，搓背，按摩，推拿

تدلل (*tadallol*) 〔名〕 ①玩耍，调皮②卖弄风情，故作媚态

~ کردن 同上

تدلیس (*tadlees*) 〔名〕 ①弄虚作假，虚伪；欺骗，欺诈，哄骗②把次货充好货

~ کردن 同上

تدمع (*tadammo'*) 〔名〕 流泪，洒泪，挥泪

تدمیر (*tadmeer*) 〔名〕 ①消灭，破坏②沉沦，灭亡，死亡，沦亡

تدنی (*tadannee*) 〔名〕 ①靠近，接近，逐渐地走近②（价格）降低，跌落，（道德）堕落，退化，走下坡

تدویر (*tadveer*) 〔名〕 ①围住，圈住②旋转

تدوین (*tadveen*) 〔名〕 ①编著，编纂，汇编②记入，记载

~ اشعار 编纂诗集

~ فرهنگ 编写词典

~ قوانین 编法，制法

در دست ~ بودن 正在汇编中

~ شدن 被编著，编纂，编成，记入，载入

نظامنامه‌ای ~ شد . 已经制订了一整套制度。

~ کردن 编著，编纂，制定，记入，载入

ما برای پیشبرد کارهای خود روش و موازین درستی ~ کرده‌ایم . 为了推动工作，我们制定了正确的工作方法和原则。

تدوین کننده (*~konande*) 〔名〕 编著者，（法典）编纂者

تدویه (*tadviyye*) 同 تداوی

تدهیش (*tadheesh*) 〔名〕 ①威吓，恫吓②使…惊讶

تدهین (*tadheen*) 〔名〕 涂油，涂油漆；擦剂

~ کردن 同上

تدین (*tadayyon*) 〔名〕 （对宗教的）虔诚，虔敬，虔信，笃信

تذاکر (*tazākor*) 〔名〕 互相提醒

تذبذب (*tazabzob*) 〔名〕 动摇不定，犹豫不决，三心二意，踌躇

~ داشتن 同上

تذرو (*tazarv*) 〔名〕 〈动〉雉，雉鸡(属)；鹧鸪

تذکار (*tazkār*) 〔名〕 提醒，指出，使…忆及；纪念，回忆，记忆，追忆

~ دادن 提醒，指出

تذکاریه (*tazkāriyye*) 〔名〕 备忘录，手册，指南(册)，记事本

تذکر (*tazakkor*) 〔名〕 ①提到，提及，提醒；指出，强调②预告

~ مجلس 追悼会

~ دادن 提到，提及，提醒；指出；预告

باو ~ داده شد که نباید آنجا توقف کند . 已经提醒他不能在那里停留。

او در نطق خود ~ داد که . . . 他在发言中强调指出…

لازم به ~ نیست . 无需指出。

تذکراً (*tazakkoran*) 〔副〕 提示性地，作为提示

تذکره (*tazkere*) 〔名〕 （复 تذاکر）①护照，证件，通行证②纪念品，纪念物③传记

~ اشعار 诗选

~ اقامت 居住证

~ مرور 通行证

تذکره نویس (*~nevees*) 〔名〕 文集编写人

تذکری (*tazakkoree*) 〔形〕 记忆的，追忆的，回忆的

تذکیر I (*tazkeer*) 〔名〕 ①提醒②劝说，告诫

تذکیر II 〔名〕 〈语〉把阿拉伯词变成阳性

~ و تأنیث （词性中的）性的变换

تذکیه (*tazkeeye*) 〔名〕 ①杀戮 ②祭祀

~ نفس 抑制情欲，灭欲

تذلل (*tazallol*) 〔名〕 ①屈从，谦恭，谦卑②妄自菲薄，自暴自弃

تذليل (*tazleel*) 〔名〕 ①屈从②轻视，看不起，侮辱，贬低

تذميم (*tazmeem*) 〔名〕 申斥，驳斥，斥责，咒骂，责骂

تذويب (*tazveeb*) 〔名〕 熔化，熔解，熔炼

تذهيب (*tazheeb*) 〔名〕 镀金，烫金，制作金饰

كتاب ~ （书稿第一个字母等的）彩饰，画饰

كردن ~ 镀金，烫金

حاشيهٔ آن كتاب را ~ كرده‌اند . 那本书烫有金边。

تذهيت كار 〔名〕 装饰书、稿的人

تذييل (*tazyeel*) 〔名〕 写附录，补遗，增补

تر Ⅰ (*tar*) 波斯语形容词比较级的后缀，如：بلندتر 更高些，زيادتر 更多些，قشنگتر 更美些

تر Ⅱ 〔名〕 ①潮湿的，湿的，湿润的②新鲜的，鲜嫩的③猥亵的，不道德的（常用其复合词，如：تردامن）

و تازه ~ 新鲜的，嫩绿的，葱绿的

و تميز ~ 干净的，整洁的，非常新鲜的

و خشك ~ 〈喻〉好和坏

~ و خشك با هم ميسوزند . 〈谚〉好的坏的一起遭殃；良莠不分，一锅煮。

شدن ~ 变湿

باسم ~ شد . 我的衣服湿了。

و تازه شدن ~ 养息，补养，恢复精神

كردن ~ 弄湿

دهن ~ كردن 开口说话

لب ~ كردن 同上

~ و خشك كردن (را) 照顾，照料，看管

تر Ⅲ 〔名〕 〈动〉鹌鹑，飞禽，水禽

تر (*tor*) 〔名〕 卷起，滚动

دادن ~ 同上

ترا (*tarā*) 〔名〕 高墙，大坝

ترا (*torā*) تو را 的缩写形式

تراب (*tarāb*) 〔名〕 渗水，漏水，滴水

تراب (*torāb*) 〔名〕 ①尘埃，泥土②坟，冢

ترابش (*tarābesh*) 〔名〕 渗入，渗透，渗漏

ترابيدن (*tarābeedan*) 〔动〕（根 تراب）渗水，漏水，滴水

ترابوتيك Therapeutic 〔形、名〕 〈医〉①疗法的②治疗法，治疗学③临床医学

تراج (*torrāj*) 同 دراج (*dorrāj*)

تراجع (*tarājo'*) 〔名〕 ①返回，倒退；（回）复原（地）②磋商，相互商量（事情）

تراجم (*tarājem*) 见 ترجمه

تراجم (*tarājom*) 〔名〕 ①用石头互击②互骂

تراخم Trachoma 〔名〕 〈医〉沙眼，颗粒性结膜炎

تراخمي 〔形、名〕 ①沙眼病的②患有沙眼病的人

تراخي (*tarākhee*) 〔名〕 ①怠惰，懒惰，懒散②衰弱

ترادف (*tarādof*) 〔名〕 ①(前后)相继，相随，跟随性，连贯性②鱼贯（而行），依次，次第③同义

ترادیسیون Tradition 〔名〕 传统

تراز Ⅰ (*tarāz*) ترازيدن 的根

تراز Ⅱ 〔名、形〕 ①平(面)，水平，水平面，水准②平均，平衡，均衡③〈技〉水平仪，水准

仪④等级，种类⑤平的

~ آبی 水平面；水平仪，水准仪

~ الكلی （气泡）酒精水准仪

~ هوائی 水准器；水平尺

در يك ~ 在一个水平上，水准相同，半斤八两

طبيب ~ اول 第一流的医生

گذرگاه ~ （道路等的）平面交叉

سطح آن ميز ~ نيست . 那张桌子的桌面不平。

~ كردن (~ گرفتن) 称分量，使均衡；测量平面

تراز Ⅲ 〔名〕 生丝

تراز Ⅳ 〔名〕 ①刺绣，绣花，绣花衣服②彩饰，修饰③轮廓④剪枝

~ خط 点线，虚线

~ نقشهٔ 轮廓图，略图，鸟瞰图

ترازبندی (*tarāz-bandee*) 〔名〕 ①归纳，归结，结算②（把地）弄平

~ شدن 归纳，归结出，结算出；（地）弄平

~ كردن 归纳，归结，结算，弄平

ترازدار (~*dār*) 〔名〕 液面计，水位计，校平器；水准测量员

ترازسازی (~*sāzee*) 〔名〕 水准测量；测平

ترازگیری (~*geeree*) 〔名〕 测量平面

ترازمند (~*mand*) 〔形〕 ①弄平的（如土地）②得到平衡的，均衡的

ترازمندی 〔名〕 平，平衡，均衡

ترازنامه (~*nāme*) 〔名〕 ①平衡表册，资产负债表②总结，年终结算

~ بازرگانی 贸易表册

~ تصفيهٔ حساب 借贷平衡表

ترازنده (*tarāzande*) 〔名、形〕 ①装饰者，修饰者；刺绣者②装饰的，刺绣的

ترازو (*tarāzoo*) 〔名〕 ①秤，天平，〈喻〉平衡②〈天〉天平座，天平宫③〈罕〉公正，公平

ترازوی آبی 液体比重计

ترازوی تجزيه 分析秤

ترازوی فلك 〈天〉天平座，天平宫

ترازوی فنری 弹簧秤

ترازوی ماشينی 磅秤

ترازوی مثقالی (~ قيراط) 精密天平；〈化〉试金天平

ترازودار (~*dār*) 〔名〕 掌秤人，过磅员

ترازوی انجم (*tarāzooy-anjom*) 〔名〕 一种测量星辰的天文工具

ترازوی زر (~*zar*) 〔名〕 〈喻〉日月

ترازيدن (*tarāzeedan*) 〔动〕（根 تراز）①弄平，使平衡，使…相等②装饰，绣，刺绣

تراژدی Tragedy 〔名〕 悲剧

تراژيك Tragic 〔形〕 悲剧（性）的，惨痛的，悲惨的

تراس Terrace 〔名〕 ①高台，台地，坛②阳台，露台③（东方式的）平屋顶

تراست (*trāst*) 同 ترست

تراسل (*tarāsol*) 〔名〕 ①通信，通讯②（交）换（咨）文

تراش Ⅰ (*tarāsh*) ①تراشيدن的根②可做构词后缀，如：~سنگ، ~قلم، ~آسمان، ~بهانه 等

تراش Ⅱ 〔名〕 ①剃，刮，刮去②切，削，削平；修剪；砍，砍掉；刨；镟，旋③擦，抹掉④删，删削，划掉⑤琢磨⑥雕刻，塑造⑦划

破，割伤

برليان ~ 琢磨钻石

پوست ~ 划破皮肤

~ آلت 〈医〉刮器，刮匙

~ چرخ 车床，旋床

~ ماشين 〈机〉铣床

پاکيزه ~ يك 刮得干干净净

خوردن ~ 被碰伤，被擦伤

دادن ~ 同 تراشيدن

تراش دار (*~dār*) 〔形〕（用钻石）割切的，有割痕的

تراشكار (*~kār*) 〔名〕 旋工

تراشكارى 〔名〕 ①当旋工②旋工车间

~ دستگاه 旋床

تراشنده (*tarāshande*) 〔名〕 刮剥者，割者，削者

تراشه (*tarāshe*) 〔名〕 ①刨花，刨屑②木片，木屑③一片（瓜果）④纸片，碎纸屑

همان كنده ~ 与父亲长得一模一样的儿子（原意：同一木料上的木屑）

تراشيدگى (*tarāsheedegee*) 〔名〕 ①涂改（文件），删削②磨损③切削，砍

. در پاکنويسى نبايد ~ باشد 在誊清时不能再有涂改。

تراشيدن (*tarāsheedan*) 〔动〕（根 تراش）①剥，刮，刮去②切；削，削平，砍，砍掉；刨，镟③擦，抹掉④删，删削，划掉⑤琢磨⑥雕刻，塑造⑦〈转〉创造，制造，想出，杜撰⑧〈喻〉减少

~ از چيزى دشمن 以…为敌

~ اشكال 制造困难

~ بهانه 找借口，找托词，支吾搪塞

~ سر 理发

~ قلم 削铅笔

~ گوهر 珠宝雕琢

. صبح صورتم را تراشيدم 早晨我刮脸了。

. كلمهٔ غلط را تراشيد 他把错别字划掉了。

! گل هاى كفشت را بتراش 刮去鞋上的泥！

تراشيده (*tarāsheede*) 〔形〕 ①涂改的，删改过的②磨平的，削平的，削尖的，磨尖的③刮过的

~ الماس 已加工过的钻石

تراضى (*tarāzee*) 〔名〕 互相赞成，彼此满意

طرفين ~ 双方满意

ترافع (*tarāfo'*) 〔名〕 诉讼，上诉，打官司

ترافق (*tarāfogh*) 〔名〕 ①互相友好②志同道合

ترافيك Traffic 〔名〕 ①交通；通行，往来②交通量，运输量

تراق (*tarāgh*) 同 تراك

تراك (*tarāk*) 〔名〕 ①裂缝，罅隙②破裂声；雷声

تراكاف (*tarākāf*) 〔名〕 〈化〉渗析器，透析器；渗析膜，透析膜

تراكافت (*tarākāft*) 〔名〕 分离，分解；〈化〉渗析，透析

تراكتور Tractor 〔名〕 拖拉机

تراكتور سازى 〔名〕 拖拉机制造业

~ كارخانهٔ 拖拉机厂

تراكم (*tarākom*) 〔名〕 ①堆积，叠起，积累起来②压缩，压榨，紧缩，浓缩③〈理、化〉密度，浓度

امواج ~ （海浪）汹涌澎湃

امور ~ 事情堆积

اوليه ~ 〈经〉原始积累

(خون ~) دم ~ 〈医〉充血

سرمایه ~ 〈经〉资本积累

منی ~ 精液的积聚

~ نسبت 压缩率

دادن ~ 使堆积，使积累

تراکم Trachoma 同 تراخم

تراکم پذیری (*tarākom-pazeeree*) 〔名〕〈理〉压缩性；压缩系数

تراکمه (*tarākeme*) 见 ترکمان

تراکه (*tarāke*) 〔名〕 引信，雷管，起爆管

تراکیدن (*tarākeedan*) 同 ترکیدن

تراکئوتومی Tracheotomy 〔名〕〈医〉气管切开术

تراگسیل (*tarāgoseel*) 〔名〕 ①〈理〉透射②〈机〉传递，变速器联动机件

ترال Trail 〔名〕 拖网

ترالر Trailor 〔名〕 拖车，挂车

ترام Tram 〔名〕 ①（有轨）电车②电车轨道③煤车，矿车

ترامرای Tramway 〔名〕 ①有轨电车②有轨电车路线③（吊车的）索道

ترانجبین (*terānjabeen*) 同 ترنجبین

ترانزیت Transit 〔名〕 ①过境，运输②过境，通过

ترانزیستور Transistor 〔名〕 ①半导体（收音机）②晶体管

ترانزیستوری Transistory 〔形〕 装有晶体管的；晶体管化的

رادیو ~ 半导体收音机

ترانسپورت Transport 〔名〕 运输，转运

ترانس تقویت (*terāns-taghviyyat*) 〔名〕〈电〉变压器，变换器

ترانسفورماتور Transformateur 〔名〕〈电〉变压器

ترانسفورمور Transformer 〔名〕〈电〉变压器，变换器

ترانسمسیون Transmission 〔名〕 ①〈技〉传动（装置），转动（装置），变速器②〈无〉发射，播送；通话③〈理〉透射

ترانشه Trench 〔名〕 堑壕，埋管沟，深沟，地沟

ترانگبین (*tarāngebeen*) 同 ترنجبین

ترانه (*tarāne*) 〔名〕 ①〈乐〉曲调，旋律，歌曲，交响乐②情人③美少年

اصیل ~ 主题歌

ترانه پرداز (~*pardāz*) 〔名〕 作曲家，歌曲作者

ترانه زن (~ *zan*) 〔名〕 音乐演奏者

ترانه ساز (~ *sāz*) 同 ترانه پرداز

ترانه سرا (ی) (~ *sarā*) 〔名〕 歌手，歌星；作曲者

تراوا (*tarāvā*) 〔形〕 可渗透的

تراوائی (*tarāvā-ee*) 〔名〕 ①渗透性②磁导率

~ قابلیت 渗透；渗透性；渗透度

تراورس Traverse 〔名〕 ①（铁道）枕木②横堤，横梁

تراوش (*tarāvesh*) 〔名〕（复 تراوشات） ①流出，滴②渗出（物）③〈理〉渗透作用④（复数时）（感情的）流露，表露

سوزاکی ~ 〈医〉后淋

عرق ~ 出汗，流汗

تراوشات فکری 流露某种想法；思考，考虑，沉思

تراوشات قلبی 内心的流露

~ کردن 流出，渗透，漏出；泼撒
آب از کوزه ~ میکند . 水从罐子里渗出来了。

تراوش کننده (~*konande*) 〔形〕 渗出的；分泌出的

تراويح (*tarāveeh*) 〔名〕 〈宗〉间歇拜（斋月时间晚上自由举行的礼拜，每四拜休息一次）

تراويدن (*tarāveedan*) 〔动〕（根 تراو） 流出，渗出，滴
از کوزه همان برون تراود که در او است . 〈谚〉什么树结什么果。（直译：罐子里盛什么就往外流什么）

ترب (*torob*) 〔名〕 萝卜，水萝卜
~ کوهی (~ دشتی ، ~ بری) 〈植〉辣根

ترب (*tarb*) 〔名〕 ①狡猾；巧言令色，油嘴滑舌②说大话；忸怩作态

ترب (*terb*) 〔名〕（复 اتراب） 同年生的人，同年龄者

ترbار (*tarbār*) 同 تره بار

تربال (*tarbāl*) 同 طربال

تربانتين Terebenthine 〔名〕 ①松脂精②〈化〉松节油

تربت (*torbat*) 〔名〕 ①坟墓，陵墓②土，尘埃
~ طيبه 〈宗〉麦地那城的名称；〈喻〉圣土

تربت خانه (~*khāne*) 〔名〕 坟墓，陵墓

تربتی 〔形〕 坟墓的，埋葬的，坟墓似的

تربچه (*torobche*) 〔名〕 小红萝卜，水萝卜

تربد (*torbod*) 〔名〕 〈植〉热带所产的一种旋花科植物的根（用作泻药）
~ معدنی 硫酸汞

تربز (*tarboz*) 〔名〕 西瓜

تربز (*torboz*) 〔名〕 萝卜

تربزه (*tarboze*) 同 تربز (*tarboz*)

تربسه (*tarbase*) 同 قوس قزح

تربص (*tarabbos*) 〔名〕 等待，期待

تربوترن Turbo-train 〔名〕 涡轮火车

تربه (*torba*) 同 تربت

تربيت (*tarbiyyat*) 〔名〕 ①教育，训导，训练②培育，栽培
~ اسب 驯马
~ بدنی (~ جسمانی) 体育锻炼
~ حرفه‌ای 职业教育
~ معنوی 智力教育
انقلاب آموزش و ~ 教育革命
با ~ 有教养的，有礼貌的
بی ~ 无礼的，粗鲁的，无教养的
~ شدن (~ یافتن) 受教育，受训练，受培养
در این باغ وحش حیوان‌های گوناگون ~ مشیود . 这个动物园驯养了各种动物。
~ کردن (~ دادن) 教育，培养，训练
~ کرم ابریشم در چین تاریخ چندین هزارساله دارد . 在中国养蚕已经有了几千年的历史。

تربيت پذير (~*pazeer*) 〔形〕 可教育的，可训练的

تربيتی (*tarbiyyatee*) 〔形〕 有教养的，受过教育的；教育(性)的

تربيع (*tarbee'*) 〔名〕 ①做正方形，求平积法，自乘②做四行诗③分成四份④〈天〉周相，相；方照；弦⑤〈理〉正交；转象差；九十度相位差
~ اول (آخر) ماه 〈天〉上（下）弦月

～ دایر 圆积法(做与圆等积的正方形)；〈转〉难解的题目

～ قوس 〈数〉矩形之求边弧

～ کردن 做正方形；分成四份

تربیم Terbium 〔名〕〈化〉铽

تربین (*torbeen*) 同 توربین

ترپی (*torpee*) 〔名〕 电鱼，电魟

ترپیاز (*tar-piyāz*) 〔名〕 青葱，韭葱，大葱

تروپیکال Tropical 〔形〕 热带的，位于热带的

ترپیل Torpille 同 اژدر

ترپیلور Torpilleur 同 اژدر افکن

ترتب (*tarattob*) 〔名〕 次序，秩序，井井有条，有条不紊，条理性

～ یافتن 整顿好，整理好，有条理

ترت و پرت (*tarto-part*) 〔形〕 ①散乱的，溃散的，没有条理的，杂乱无章的②被劫掠的

ترت و مرت (～*mart*) 同 ترت و پرت

ترتیب (*tarteeb*) 〔名〕（复 ترتیبات）①安排，整理，编②系统，次序，顺序排列③分类④局面，布局⑤公式，方式

～ جمع آوری 补充，配备，配套

～ زمانی 年月次序，时间顺序，编年顺序

～ علمی حیوانات و نباتات 动植物的科学分类

به ～ حروف الفباء 按字母顺序

به این ～ 用这种方式；这样，从而，因而

از ～ افتادن 失去条理，乱糟糟，越出常轨（越轨），乱了套

～ دادن (～ کردن) 安排，整理，编排，组织，布置

این کارمند جوان کارها را بخوبی ～ داده است.

这位年轻干部把工作安排得有条有理。

قبل از اتمام تحصیل برای دانشجویان یك دورهٔ کارآموزی ～ داده میشود. 学生毕业前安排了一段实习期。

～ اثر دادن 反应，付诸实行；考虑到…

～ یافتن 安排妥当，整理好，条理化；编排，组织，布置

کارهایش ～ ندارد. 他做事没有条理。

صفحه‌ها را به ～ بگذارید. 把书页按次序放好。

به چه ～ میخواهید اقدام کنید؟ 你打算怎么做？

در این شهر ترافیك با نظم و ～ است.

这个城市交通秩序井然。

ترتیب دهنده (～*dahandeh*) 〔名〕 编者；安排者

～ مجموعهٔ اشعار 诗集编者

ترتیبی (*tarteebee*) 〔形〕 ①秩序井然的，有次序的，有条不紊的②有一定方式的

اعداد ～ 序数词

غسل ～ 〈宗〉教徒沐浴

ترتیزك (*tarteezak*) 同 تره تیزك

ترتیل (*tarteel*) 〔名〕 ①吟唱，吟咏（古兰经），朗读，朗诵②语言优美

ترجمان (*tarjomān*) 〔名〕 ①译员，翻译②代言人，（某人的愿望，意见，感情等的）表达者，体现者③〈旧〉罚款，罚金者

～ چیزی بودن 体现…，表明…

ترجمانی 〔名、形〕 ①翻译职业②翻译的

ترجمه (*tarjome*) 〔名〕（复 تراجم）①翻译②说明，解释

～ آزاد 意译，自由译法，不拘泥于文字

的翻译
بین سطور ~ 行间的意译
تحت اللفظی ~ 直译，硬译，逐字译
(احوال ~) حال ~ 传记
شفاهی ~ 口译
کتبی ~ 笔译
شدن ~ 翻译成（另一种文字）
منتخب آثار مائو تسه دون به زبان فارسی ~ شده‌است. «毛泽东选集»已译成波斯文。
کردن ~ 翻译

ترجی (*tarajjee*) 〔名〕 希望，期望

ترجیب (*tarjeeb*) 〔名〕 尊敬，尊重

ترجیح (*tarjeeh*) 〔名〕 ①宁肯，宁愿②偏重，偏爱，更喜欢③优势
بلا مرجح ~ 偏爱，偏见，偏心眼
(را ، بر ، به) دادن ~ 偏重，宁愿…而不愿
من این یکی را بر آن ~ میدهم. 我要这个而不要那个。
او مرگ با سرافرازی را بر زندگی با خفت ~ میدهد. 他宁愿昂首而死，也不愿忍辱偷生。
(بر ، به) داشتن ~ 占优势

ترجیع (*tarjee'*) 〔名〕 ①重复，反复；让…回转②索回，要回

ترجیع بند (~ *band*) 〔名〕 每节诗段中最后一个对句都相同的一种诗的形式

ترح (*tarah*) 〔名〕 痛苦，悲伤，忧愁

ترحال (*terhāl*) 〔名〕 出发，启程，动身

ترحل (*tarahhol*) 〔名〕 迁移，旅行，出发，动身，游历

ترحم (*tarahhom*) 〔名〕 怜悯，同情，可怜，恻隐之心
از روی ~ 出于怜悯，由于可怜
با حس ~ 以恻隐之心
قابل ~ 值得同情的，可怜的
(را ، به ، بر) کردن ~ 怜悯，同情（某人），可怜（某人）
بر دشمن ~ مکن! 不要怜悯敌人！

ترحماً (*tarahhoman*) 〔副〕 出于怜悯，由于可怜

ترحم انگیز (*tarahhom-angeez*) 〔形〕 令人怜悯的

ترحم آور (~ *āvar*) 同 ترحم انگیز

ترحیب (*tarheeb*) 〔名〕 欢迎，喝采

ترحیم (*tarheem*) 〔名〕 安慰；哀悼，吊唁
مجلس ~ 开吊仪式；追悼会；葬礼，殡仪

ترخان (*tarkhān*) 〔名〕 〈史〉古代突厥族官僚、贵族和领主的头衔或称呼（他们享有特权并免除赋税）

ترخانه (*tarkhāne*) 同 ترسانه

ترخص (*tarakhkhos*) 〔名〕 ①获准，得到许可，准许离开②发给特许证，给以执照③法律所允许的硬币重量和成色上的差别

ترخنه دوغ (*tarkhene-doogh*) 同 ترخینه دوغ

ترخنه شیر (~ *sheer*) 同 ترخینه شیر

ترخون (*tarkhoon*) 〔名〕 〈植〉茵陈蒿，蛇蒿

ترخیص (*tarkhees*) 〔名〕 ①许可，允许，离开，辞退②减价，让价，打折扣
(متاع ~) کالا ~ 允许从海关出口商品

ترخیصیه (*tarkheesiyye*) 〔名〕 允许从海关出口商品

ترخیم (*tarkheem*) 〔名〕 ①〈语〉省略词尾，断尾②（发音）软化，单词末尾音的脱落

ترخینه (*tarkheene*) 〔名〕（用煮的小麦和浓牛奶制成的）奶麦粥

ترخینه دوغ (*~doogh*) 〔名〕（加水或牛奶煮成的）玉米片粥，玉米片，包米片

~ آش 同上

ترخینه شیر (*~sheer*) 〔名〕 香甜牛奶麦粥

ترد (*tord*) 〔形〕 薄的，脆的，酥的（饼干），软的；易碎的

~ شدن 发脆，发酥

~ کردن 弄脆，做成酥的

تردامن (*tar-dāman*) 〔形、名〕 ①衣襟脏的②淫秽的，不正经的，名声坏的③〈转〉罪犯，堕落者，淫荡者

تردامنی 〔名〕 无节制，不能自制；淫荡，污秽

تردد (*taraddod*) 〔名〕 ①犹疑，踌躇②来往，来回，踯躅，徘徊③泻肚

در این خیابان ~ زیاد است . 这条大街上来往的行人熙熙攘攘。

~ کردن 踌躇，来往，徘徊

رهبری این ده در راه کلکتیویزاسیون کشاورزی هیچگاه دچار ~ نشده‌است . 这个村子的领导班子在农业集体化的道路上从来没有动摇过。

تردست (*tar-dast*) 〔形、名〕 ①灵活的，熟练的，娴巧的，敏捷的②变戏法的人，魔术师

تردستی 〔名〕 ①灵活，娴巧，敏捷，熟练②戏法，魔术，手法，花招

~ سیاسی 外交手腕

تردماغ (*tar-damāgh*) 〔形〕 愉快的

~ بودن 心情愉快

تردی (*tordee*) 〔名〕 易碎，脆弱

تردید (*tardeed*) 〔名〕 ①踌躇，犹豫；怀疑②反驳，辩驳，驳斥

~ رأی 优柔寡断，犹疑不决

بدون ~ 无疑地

قابل ~ 有问题的，值得置疑的

جای ~ نیست که 毫无疑问…，无疑…毋庸置疑…

محل ~ بودن 可疑，值得（或令人）怀疑

کردن (~ داشتن) (در ، را) 犹豫，怀疑；反驳

ما نسبت به اظهارات او ذره‌ای ~ نکردیم . 我们对他的话没有一丁点儿怀疑。

ما در حقانیت و درستی امر خود ~ نداشته‌ایم. 我们坚信我们的事业是正义的。

میان دو عقیده ~ داشتن 犹豫不定，拿不定主意

تردید ناپذیر (*~nāpazeer*) 〔形〕 不容辩驳的，毋庸置疑的

تردیف (*tardeef*) 〔名〕 〈诗〉在每行诗的末尾用同一个词

تردیونیست Trade-unionist 〔名〕 ①工联主义者②工会会员

تردیونیستی 〔形〕 工联主义的

تردیونیون Trade Union 〔名〕 工联，工会

ترد یونیونیسم Trade Unionism 〔名〕 工联主义

ترذیل (*tarzeel*) 〔名〕 屈辱，轻视，贬低；堕落

ترذیلی 〔名〕 堕落，可耻

ترزبان (*tar-zabān*) 〔形、名〕 ①讲话俏皮的，油嘴滑舌的，能说会道的②语言新颖的③有口才的人，口若悬河的人

ترزبانی 〔名〕 甜言密语，油腔滑调

ترس (*tars*) 〔名〕 害怕，恐惧，畏惧，担心

~ بیخود 惊恐，惊慌失措，莫明其妙的惧怕

از ~ 由于害怕

(از) ~ داشتن 害怕，恐惧

~ کسی را ریختن 消除某人的恐惧

~ برادر مرگ است . 〈谚〉恐惧和死亡是孪生姐妹。

جای هیچگونه ترسی نیست . 没有什么可怕的。

ترس (*tors*) 〔名〕（复 اتراس） 盾，盾牌

ترسا (*tarsā*) 〔名、形〕（复 ترسایان）①基督教徒②胆小的（人），胆小鬼，懦夫

ترسان (*tarsān*) 〔形〕 害怕的，恐惧的，畏惧的，战战兢兢的

ترساندن (*tarsāndan*) 同 ترسانیدن

ترسانك (*tarsānak*) 〔名〕（吓鸟的）草人

ترسانه (*tarsāne*) 〔名〕〈军〉军火库，兵工厂

ترسانیدن (*tarsāneedan*) 〔动〕（根 ترسان）威吓，恫吓，吓唬

مردم انقلابی را با بمب اتمی نمیتوان ترسانید. 原子弹吓不倒革命人民。

ترسائی (*tarsā-ee*) 〔名、形〕①基督教②基督教的

ترست Trust 〔名〕〈经〉托拉斯

ترسکار (*tarskār*) 〔形、名〕①敬畏神灵的②顺从的③基督教徒

ترسل (*tarassol*) 〔名〕①著文，写信②手抄本

کتاب ~ 书信集，通信集

ترسم (*tarassom*) 〔名〕①为容貌所倾倒②两面派行为，虚伪性

ترسناك (*tarsnāk*) 〔形〕①可怕的②害怕的，胆怯的

ترسناکی 〔名〕 恐惧，害怕

ترسندگی (*tarsandegee*) 〔名〕 惧怕，胆战心惊，腼腆

ترسنده (*tarsande*) 〔名〕 害怕的，胆小的

ترسو (*tarsoo*) 〔形、名〕①胆小的，胆怯的；腼腆的②胆小鬼，懦夫

~ هرگز بمراد نمیرسد . 〈谚〉胆小鬼办不成大事。

ترسویی (*tarsooyee*) 〔名〕 胆小，胆怯，腼腆

ترسیب (*tarseeb*) 〔名〕〈化〉沉淀，沉积

ترسیدن (*tarseedan*) 〔动〕（根 ترس）惧怕，害怕，畏惧，恐惧

او از سایهٔ خود میترسد . 他什么都怕。（直译：他连自己的影子都害怕）

مردم انقلابی از امپریالیسم نمیترسند . 革命人民不怕帝国主义。

ترسیل (*tarseel*) 〔名〕 派遣，打发，发送

ترسیم (*tarseem*) 〔名〕（复 ترسیمات）①绘图，制图②素描，绘画③图表④描绘，勾画，形容⑤（复数时）画法几何学

~ خطوط 画线

~ مکانیکی 机械制图

~ نقاشی 绘画，绘画艺术

~ شدن 被描绘，被勾画，被形容

خط سیر ارتش سرخ در راه پیمائی طولانی در این نقشه ~ شده است . 红军长征时的路线已标在这张地图上了。

~ کردن 描绘，勾画，形容

نویسندگان انقلابی در چین سعی میکنند در آثار خود چهره‌های قهرمانان را ~ کنند .

在中国，革命作家在自己的作品里努力塑造英雄形象。

ترسیمی (*tarseemee*) 〔形〕 画的，绘制的，描绘的，勾画出的

هندسهٔ ~ 画法几何学

ترش (*torsh*) 〔形〕 ①酸的；发酵了的②愁闷的，阴郁的，精神不振的

~ و شیرین 酸甜的

~ شدن 变酸，发酸，发酵

شیر دارد ~ میشود . 牛奶在变质。

~ کردن 弄酸，加酸味；精神不振

روی خود را ~ کردن 愁眉不展，愁闷

این انار ~ است . 这个石榴是酸的。

ترشا (*torshā*) 〔名〕 胃灼热，胃酸多

ترشانیدن (*torshāneedan*) 〔动〕（根 ترشان ）使变酸，使发酵

ترش با (*torsh-bā*) 〔名〕 酸菜汤

ترشح (*tarashshoh*) 〔名〕（复 ترشحات ）①渗出，漏出②分泌③（复数时）分泌物

~ الکترونها 放电

~ بدنی 出汗；排泄，发散

~ بول 排尿

~ چرك （~ ریم） 化浓，流脓，冒脓

~ درونی 内分泌

~ صفرا 〈医〉黄疸病

~ غدد رحم 〈医〉白带

~ مایع 流量

ترشحات معده 胃液

~ کردن 渗，流；溅，漏

در بدن انسان غدد مختلف وجود دارد که شیره‌های مختلف ~ میکند . 人体有各种分泌腺，分泌不同液体物质。

هنوز جراحتش ~ میکند . 他的伤口还在化脓。

بی زحمت ~ نکنید . 别把水溅到我身上。

ترشحی 〔形〕 分泌的，促进分泌的

ترش رو（ی） (*torsh-roo*) 〔形〕 ①愁眉苦脸的，阴沉着脸的，脸象阴沉木似的，闷闷不乐的②生气的，严厉的，严肃的③冷冰冰的，不热情的

ترش روئی (*~ roo-ee*) 〔名〕 ①愁眉苦脸，脸色阴沉，忧郁，阴郁②生气，严厉，严肃③冷冰冰，不热情，冷淡

~ کردن （با ، به） 生气，发火

ترش طبع (*torsh-tab'*) 〔形〕 阴郁的，闷闷不乐的；执拗的，脾气犟的

ترش طبعی 〔名〕 郁郁寡欢；执拗，怪癖

ترش طعم (*~ ta'm*) 同 ترش مزه

ترشك (*torshak*) 〔名〕 〈植〉酸模（属）

~ شبدری 〈植〉酢浆草

جوهر ~ 〈化〉乙二酸，草酸

ترش مزاج (*torsh-mezāj*) 同 ترش طبع

ترش مزاجی 同 ترش طبعی

ترش مزگی (*~ mazegee*) 〔名〕 酸味，酸性

ترش مزه (*~ maze*) 〔形〕 酸味的

ترشنگ (*torshang*) 同 ترشك

ترشه (*torshe*) 同 ترشك

ترشی (*torshee*) 〔名〕 ①酸菜，泡菜；酸汁②酸性，酸味③〈医〉胃烧痛，胃灼热④化酸

~ انبه 酸渍芒果

~ معده 胃酸

~ انداختن 酸渍，泡酸；加醋

ترشی پالا (~ pālā) 〔名〕 漏勺

ترشیجات (torsheejāt) 〔名〕 酸菜，醋渍食物

ترشیح (tarsheeh) 〔名〕 ①使流出，渗出，分泌出②抚养，教养（孩子）

ترشیدگی (torsheedegee) 〔名〕 酸，变酸；发酵

ترشیدن (torsheedan) 〔动〕（根 ترش）变酸，发酸；发酵

ترشیده 〔形〕 酸的，发酸的，发酵的

دختر ~ 老处女，老姑娘

شیر ~ 发酸的牛奶

ترشینك (torsheenak) 同 ترشك

ترصد (tarassod) 〔名〕 ①观察，观测，测量②等待，希望，期望

~ کردن 同上

ترصیع (tarsee′) 〔名〕 ①用宝石装饰②在散文体中使用同韵词

ترصیف (tarseef) 〔名〕 铺设（道路），敷设

ترصین (tarseen) 〔名〕 掌握，精通

ترضیه (tarziye) 〔名〕 ①满足，使满意②纵容，姑息（态度）

... نفس ~ 满足…愿望，放任…

برای ~ خاطر او 为了使他满意，为了博取他的欢心

~ خواستن 请求原谅，求饶；博取欢心

ترطیب (tarteeb) 〔名〕 浸润，湿润

ترعه (tor′e) 〔名〕（复 ترع）①运河，沟渠，水道②海峡③（河流、运河的）水闸，水闸门，防洪闸门

~ سوئز 苏伊士运河

ترعیب (tar-eeb) 〔名〕 恫吓，恐吓

~ کردن 同上

ترغده (taraghade) 〔形〕 受到压挤的，疼痛的（如身体），撕开的

ترغو (targhoo) 〔名〕 红绸缎

ترغیب (targheeb) 〔名〕 鼓午，鼓励，说服，纵容

~ کردن 同上

حزب نویسندگان را به برقراری پیوند نزدیك با کارگران ، دهقانان و سربازان ~ میکند .

党鼓励作家同工农兵密切相结合。

کسی را به . . . ~ کردن 煽动某人干…，促使（或劝诱）某人做…

ترف (taraf) 〔名〕 享受，生活乐趣，纵欲

ترف (tarf) 〔名〕 乳酸

ترف با (tarf-bā) 〔名〕 放酸酪的面汤

ترفع (taraffo′) 〔名〕 ①升起，升高；升迁，崛起②高傲

ترفق (taraffogh) 〔名〕 ①和蔼可亲②伴随，协同，同情

ترفنج (tarfanj) 〔名〕 ①艰难，困苦②崎岖不平的小道，羊肠小道

ترفند (tarfand) 〔名、形〕 ①谎言，废话②诡计，骗局，阴谋③枉然的

ترفه (taraffoh) 〔名〕 生活安适，舒适，富足

ترفیع (tarfee′) 〔名〕（复 ترفیعات）①升级，提升（指工作职位），晋升②提高

~ رتبه 晋级，升级，晋升

ترفیعات و اضافات 晋级增薪，加官晋爵

~ دادن (به) 提升…职务，晋升

~ یافتن 被提升，被提职

ترفیق (tarfeegh) 〔名〕 伴随，伴送

ترفیقی (tarfeeghee) 〔形〕 伴随的

～ آتش (～ تیر) 〈军〉伴随火力

～ توپخانهٔ 〈军〉附属主力部队的炮兵

ترفیه (*tarfeeh*) 〔名〕 ①搞安乐窝，使生活安逸舒适②使…安心，使…存太平观念

ترق (*taraghgh*) 同 ترق و تروق

ترقب (*taraghghob*) 〔名〕 ①盼望，期待，等待②观察，观望；监视

～ داشتن 同上

ترقص (*taraghghos*) 〔名〕 跳舞，摇动，急速上下浮动

ترق و تروق (*targho-toroogh*) 〔名〕 咕噜咕噜响，辟啪辟啪响

～ کردن 同上

ترقوه (*targhove*) 〔名〕 〈解〉锁骨

ترقوی (*targhovee*) 〔形〕 锁骨的

ترقه (*taraghe*) 〔名〕 爆竹，花炮，鞭炮

～ منفجر کردن 放爆竹，放鞭炮

ترقه (*torghe*) 〔名〕 〈动〉黑鹩鸟

ترقی (*taraghghee*) 〔名〕 (复 ترقیات) ①进步，前进，发展②升级，提升③提高，涨价

～ اجتماعی 社会进步；社会发展

～ اقتصاد 经济景气或繁荣

～ معکوس 倒退，后退，逆行

～ ملك در نتیجهٔ آباد شدن محل （土地的）自然增值

～ رو به 在发展或进步中

～ دادن 提升，提高

～ کردن 进步，前进，涨价，提高，取得成绩

بر اثر کمك رفقاء ، این دانش‌آموز بطور همه جانبه ～ کرده است . 在同志们帮助下，这个学生各方面都得到了进步。

ترقی خواه (～*khāh*) 〔形、名〕 ①前进的，进步的，要求进步的，积极上进的，有上进心的②先进分子，进步人士（分子）

～ حزب 进步党

ترقی خواهانه 〔形、副〕 前进的（地），进步的（地）

ترقی خواهی 〔名〕 进取心，上进心

ترقیدن (*taragheedan*) 〔动〕 (根 ترق) 爆发，爆炸

ترقیع (*targhee'*) 〔名〕 补缀，拚补，缝补

ترقیق (*targheegh*) 〔名〕 冲淡，稀释

ترقیم (*targheem*) 〔名〕 ①写，记②做记号，加标点，划重点，标号

ترقین (*targheen*) 〔名〕 〈罕〉①勾销，划去，抹掉②划线

ترك (*tarak*) 〔名〕 裂缝，裂痕

～ باز 大裂缝

～ خوردن (～ برداشتن ، ～ یافتن ، ～ پیدا کردن) 裂开，破裂，有裂缝

ترك Ⅰ (*tark*) 〔名〕 〈旧〉①头盔，钢盔②头顶③（帽）顶

ترك Ⅱ 〔名〕 ①背，脊背，背面，（马）臀部②（摩托车的）后座

～ اسب 马的臀部

به ～ گرفتن 骑上（马背），坐上(摩托)

ترك Ⅲ 〔名〕 ①离开，远离②停止，终止③断绝，戒除（烟、酒等），放弃，作罢，遗弃

～ ادب 失礼，鲁莽

～ اولی 不做好事（一种轻微的过失）

～ تاج و تخت (～ سلطنت) 让位，逊位，

（国王）退位

تعقیب ~ 停止追究，停止诉讼

دعوی (یا دعوا) ~ 放弃要求

دنیا ~ 出家，遁世

دوستی ~ 绝交

زن و بچه ~ 抛弃妻小

سلاح ~ 解除武装，放下武器

عادت ~ 戒除不良嗜好

عادت موجب مرض است. ~ 〈成〉江山易改，本性难移。（直译：戒除不良嗜好会使人致病）

عقیده ~ 背信，放弃信念

مخاصمه ~ 停止敌对

وطن ~ 远离祖国

وظیفه ~ 失职，去职

دادن ~ 让…遗弃，使…戒绝

عادت دادن ~ 使戒掉不良嗜好

(گفتن ~) کردن ~ 离开（某地），戒绝，戒除（不良嗜好）

دیشب هیئت نمایندگی ما پکن را بمقصد کابل ~ کرد. 昨晚我代表团离开北京前往喀布尔。

پارسال سیگار کشیدن را ~ کردم. 去年我把烟戒了。

سر کردن ~ 玩命，冒险，铤而走险

ترك (*tork*) 〔名〕（复 اتراك）土耳其人；突厥人

~ ملت 土耳其民族；突厥族

ترکاندن (*tarakāndan*) 〔动〕（根 ترکان）①弄裂，使破裂②爆破，爆发

زلزله دیوارهای اطاق را ترکاند. 地震把房屋的墙都震裂了。

یخ بطری آب را ترکاند. 冰把瓶子胀破了。

اعضای کمون بمنظور احداث کانالی در کوهستان با باروت سنگ‌ها را میترکاندند. 社员们为了在山区建筑水渠用炸药把石头炸开。

ترکانیدن (*tarkāneedan*) 同 ترکاندن

ترکب (*tarakkob*) 〔名〕安放，插入，安置

ترك بردار (*tark-bardār*) 〔名、形〕①（在马臀部带人的）骑马人②能戒掉的

عادت این شخص ~ نیست. 他这个人的习惯改不了。

ترك بند (ی) (*tark-band*) 〔名〕①（自行车等的）行李架②后鞍，添鞍（设于骑手背后以供妇女等乘用）

ترکتازی (*tork-tāzee*) 〔名〕①进攻，侵略，侵袭②掠夺，毁坏

ترك جوش (*tork-joosh*) 〔名、形〕①煮得半生不熟的肉②煮得半熟的

ترك چشم (*~ chashm*) 〔形〕眼睛迷人的

ترك خورده (*tarak-khorde*) 同 ترکدار

ترکدار (*~dār*) 〔形〕有裂痕的，带裂缝的，裂口的

ترکستان (*torkestān*) 〔名〕土耳其斯坦（指古代中亚细亚）

ترك سواری (*tark-savāree*) 〔名〕坐在马屁股上的人，乘坐后座者（如摩托车或自行车的后座）

ترکش (*tarakesh*) 〔名〕〈军〉爆炸（炮弹）

ارتفاع ~ 爆炸高度

تر دش (*tarkesh*) 〔名〕箭筒，箭袋

ترك شناس (*tork-shenās*) 〔名〕对土耳其族（突

厥族）有研究者

تركمان (*torkamān*)〔名〕（复 تراكمه）土库曼人

تركمانى〔形、名〕①土库曼的②土库曼语

~ قاليچهٔ 土库曼图案的地毯

تركمن (*torkaman*) 同 تركمان

تركمنى 同 تركمانى

تركند (*tarkand*) 同 ترفند

تركه (*tarke*)〔名〕①（从树上折下的）小枝，细枝②〈口〉瘦子

تركه (*tarake*)〔名〕遗产，遗物，传家宝

~ مدير 〈法〉遗产管理人

تركى (*tarkee*)〔名〕鞦带

تركى (*torkee*)〔形、名〕①土耳其的，突厥的②土耳其人③土耳其语

~ زبان 土耳其语，突厥语

~ نمك 岩盐

تركيب (*tarkeeb*)〔名〕（复 تراكب ، تركيبات）①结构，成份②组成，构成③混合，混杂，混合物④词组，（句法）分析⑤〈化〉化合物⑥外表，造型

~ آزاد（~ قياسى）不固定词组

~ اتمى غير حلقوى 〈化〉开链

~ ادويه 混合剂，合剂（药水）

~ بين شبكه‌اى 〈地〉填隙式结构

~ جملات 句型分析，句型结构

~ زيبا 美丽的外表

~ شيميائى خون 血的化学成份

~ قابل احتراق 可燃的混合物

~ كلمات 〈语〉构词，词的结构

~ لغوى 词的结构

~ مشتقات 〈语〉双重造词（从复合词又造派生词）

~ مقيد（~ سمائى）固定词组

~ هيدرژن دار 〈化〉氢化物

تركيبات آلى 有机化合物

تركيبات اضافى 〈化〉加成化合物

تركيبات شيميائى 化学化合物

تركيبات لغوى 词组

تركيبات مرضى 〈医〉并发症

به چه ~ ؟ 怎样？如何？

در حال ~ 正在酝酿中，正在形成中

~ كردن 组成，构成；混合，化合；配制

آن دوا را چگونه ~ كردند ؟ 那药都是什么成分配起来的？

رنگها را با هم ~ كردند . 他们把各种颜料配在一起。

آب تركيبى است از اكسيژن و هيدرژن . 水是氧和氢的化合物。

تركيب بند (~ *band*)〔名〕一种诗体（每诗段最后一行变韵重复）

تركيب بندى〔名〕组成，构成，结构

~ جمله 造句

~ شدن 组成，构成

تركيبى (*tarkeebee*)〔形〕①合成的，构成的，由…组成的②复合的，综合的

~ رنگهاى 合成颜料

~ لغت 复合词

تركيدگى (*tarkeedegee*)〔名〕裂缝，龟裂，碎裂，缝隙

~ پوست 鸡皮疙瘩

تركيدن (*tarakeedan*)〔动〕（根 ترك）①破裂，

裂开，裂缝②爆破，爆裂③产仔

ترکی دوزی (*torkee-doozee*) 〔名〕（缝纫）包边，锁边，拷边

ترکیه (*torkiyye*) 〔名〕 土耳其（亚洲）

ترگل و ورگل (*targol-vargol*) 〔形〕 〈口〉整洁的，干净的

ترلان (*tarlān*) 同 طرلان

ترلک (*terlek*) 〔名〕 短袖衣衫

ترلیک (*tarleek*) 同 ترلک

ترلیون (*treliyyon*) 同 تریلیون

ترمپت Trumpet 〔名〕 〈乐〉小号，法国号

ترمپون Trombone 〔名〕 〈乐〉长号，拉管

ترمتای (*tormatāy*) 〔名〕 〈动〉灰背隼

ترمز (*tormoz*) 〔名〕 制动器，闸，阀，刹车

~ بادی (~ هوائی) 气闸，真空闸，空气制动器

~ پائی 脚闸

~ دستی 手闸

~ روغنی 油压制动机

~ هیدرولیک 〈机〉水力闸，闸式水力测功器

~ پدال 刹车踏脚板

~ کردن (را) 刹车，中止，停顿

باسرعت و عجله ~ کردن 紧急刹车

~ کشیدن 刹住车

~ گرفتن 刹车，拉闸

ترمزدار (~*dār*) 同 ترمزی

ترمزی (*tormozee*) 〔形〕 有刹车装置的，有制动器的

ترمس (*tarmos*) 〔名〕 〈植〉羽扇豆

ترمس Thermos 〔名〕 热水瓶，暖瓶，保温瓶

ترمودینامیک Thermodynamic 〔名、形〕 ①热力学②热力（学）的

ترموس (*tarmoos*) 同 ترمس

ترموستات Thermostat 〔名〕 ①恒温器②（灭火设备等）根据温度自动启动的装置

ترمومتر Thermometer 〔名〕 寒暑表，温度计

ترمه (*terme*) 〔名〕 披巾，披肩

~ کاغذ 一种硬厚的纸

ترمیت Termite 〔名〕 白蚁

ترمیم (*tarmeem*) 〔名〕 ①修改，修正②修理，修缮，修复③改组④新生，再生；更新，更生

~ حقوق 修改法律

~ کابینهٔ وزراء 改组内阁

~ شدن （被）修改，修正；修理，修缮；改组

~ کردن 修改，修正；修理，修缮；改组

جهان غرب قادر نیست وضع بحرانی اقتصاد خود را از ریشه ~ کند. 西方世界无法从根本上扭转经济危机状态。

ترمیمی (*tarmeemee*) 〔形〕 整形的，成形的，修补的

~ جراحی 整形（或成形）手术

ترن (*taran*) 同 نسترن

ترن Train 〔名〕 火车，列车

~ باری 货车

~ دیرکرده 误了点的火车

~ سریع السیر 快车

~ محلی 慢车，普通列车

~ مسافری 客车

~ هوائی 高架铁路

ترنا (*tornā*) 〔名〕 鞭

زدن ~ 鞭笞，用鞭子抽

ترنا بازی (~*bāzee*) 同 ترنا کوکو

ترناس (*tarnās*) 〔名〕 嗖（箭离弦声）

ترنا کوکو 〔名〕 一种儿童游戏的名称

ترنانه (*tarnāne*) 〔名〕 与面包同吃的食物（如牛奶等）

ترنج (*toronj*) 〔名、形〕 ①（皮肤的）皱，皱纹②（布等的）褶子③有褶的，有皱纹的

ترنج (*toranj*) 〔名〕 ①〈植〉枸橼，香橼②中亚地毯或衣料上的一种花纹名称

ترنجبین (*taranjabeen*) 〔名〕 甘露蜜，轻泻药

ترنجی (*toranjee*) 〔形〕 ①橙色的，橙黄色的②编有一种特殊花纹的（如地毯）

ترنجیدگی (*toranjeedegee*) 〔名〕 褶皱

ترنجیدن (*toronjeedan*) 〔动〕（根 ترنج）①发皱，打皱，翘曲，弯曲，绞拧②忧愁，犯愁

ترنچر Trencher 〔名〕 掘沟机，挖壕沟机

ترند (*tarand*) 〔名〕 〈动〉莺（科）

ترنگ (*torang*) 〔名〕 野鸡，雉，沙鸡

ترنگاترنگ (*tarangātarang*) 〔名〕 叮当响（声），当啷响（声）；箭离弦声

ترنگبین (*tarangebeen*) 同 ترنجبین

ترنم (*tarannom*) 〔名〕 ①唱，歌咏②歌，歌声，啼啭

به ~ آمدن 唱，唱歌

به ~ در آمدن 开始唱，开始演奏（指乐器）

به ~ آوردن 使…唱

~ کردن 演唱，演奏

تروال (*tarvāl*) 〔名〕 树叶，小树枝

تروپ Troupe 〔名〕 戏班，剧团

تروپوسفر Troposphere 〔名〕 〈气象〉对流层（海拔高至10—12公里的大气层）

تروپیسم Tropism 〔名〕 〈生〉向性

تروتازه (*taro-tāze*) 〔形〕 簇新的，崭新的，全新的

ترویج (*taravvoj*) 〔名〕 传播，流传

تروچسبان (*taro-chasbān*) 〔副〕 〈口〉一下子，毫不迟疑地

ترور Terror 〔名〕 ①恐怖，恐怖手段，恐惧②暗杀，暗害，谋杀

~ سفید 白色恐怖

~ فاشیستی 法西斯恐怖

~ شدن 被暗杀

~ کردن 暗杀，谋杀

به ~ تهدید کردن 对…搞恐怖活动，以暗杀相威胁

تروریست Terrorist 〔名〕 恐怖分子，恐怖主义者

تروریستی 〔形〕 恐怖的

تروریسم Terrorism 〔名〕 恐怖主义

تروست 同 ترست

تروستی 〔形〕 〈经〉托拉斯的

~ شدن 联合成托拉斯

تروفرز (*taro-ferz*) 〔形、副〕 快的（地），敏捷的（地）

تروکار Trocar 〔名〕 〈医〉套（管）针

ترولیبوس Trolley bus 〔名〕 无轨电车

ترومپون 同 ترمپون

ترومپت 同 ترمپت

ترونا Trona 〔名〕 〈化〉天然碱，天然重碳酸钠

تروند Ⅰ (*tarvand*) 〔名〕 早熟水果

تروند Ⅱ 同 ترفند

تروی (*taravvee*) 〔名〕 深思，思考，熟虑

ترویج (*tarveej*) 〔名〕（广泛）传播，传布，流传；推广，灌输，贯彻

~ افکار 传播思想

~ امتعه 推销商品

~ تجارت 扩大贸易

~ کالاهای داخلی 推销国货；宣传使用国货

~ کشاورزی 推广农业

~ دادن 传播，推广，贯彻，宣传

~ یافتن （被）传播，推广，贯彻

ترویح (*tarveeh*) 〔名〕〈旧〉使…安静，安慰，安抚

ترویق (*tarveegh*) 〔名〕把水澄清、净化

ترویه (*tarviye*) 〔名〕①浇水，喝足水②准备旅行用水③思考

تره (*tare*) 〔名〕韭菜

~ فرنگی 韭葱

بریش کسی ~ خورد نکردن 根本瞧不起某人；不把某人放在眼里

ترهات (*torrahāt*) 见 ترهه

ترهب (*tarahhob*) 〔名〕出家，削发为僧；隐居，隐退

تره بار (*tarebār*) 〔名〕蔬菜，瓜果

تره بارچی (*~chee*) 〔名〕蔬菜商，菜贩

تره بار فروش (*~foroosh*) 〔名〕蔬菜商，水果商

تره بار فروشی 〔名〕卖菜，卖水果

تره تندك (*tare-tondak*) 同 تره تیزك

تره تیزك (*~teezak*) 〔名〕〈植〉葛兰菜，水芹

~ آبی 〈植〉婆婆纳

ترهه (*torrahe*) 〔名〕（复 ترهات）①琐事，不重要的事②无稽之谈，空谈，废话

ترهیب (*tarheeb*) 〔名〕恫吓，威胁，胁迫

~ کردن 同上

ترهیبی 〔形〕恫吓的，恐吓的

~ مجازات 重罚，严惩

تری (*taree*) 〔名〕①潮湿，湿润②湿度③新鲜，清新

تریاد Triad 〔名〕〈哲〉三段式

تریاس Triassic 〔名、形〕〈地〉三迭纪（的），三迭系（的）

تریاق (*teryāgh*) 〔名〕〈医〉解毒剂，抗毒剂

~ فارسی 解毒药

~ فاروق 一种炼药舔剂

تریاقی 〔形〕解毒的

تریاك (*taryāk, teryāk*) 〔名〕①鸦片，大烟②同 تریاق

~ برگردان 催吐树胶

~ تحدید 禁烟，禁止鸦片

~ کشیدن 吸鸦片

~ مالیدن 挤鸦片（汁）

تریاك کش (*~kesh*) 〔名〕吸大烟者，大烟鬼

تریاکی (*teryākee*) 〔名、形〕①大烟鬼②嗜毒者③鸦片色的，深褐色的

تریبون Tribune 〔名〕①讲台，讲坛②论坛③检阅台，看台④楼台

~ از پشت 从讲台上，走下讲台

~ پشت （در）在讲台上，走上讲台

به پشت ~ رفتن 登上讲台

تریپانوزوم Trypanosome 〔名〕〈动〉锥体虫

تریپسین Trypsin 〔名〕〈生化〉胰朊酶，胰蛋白酶

تریپولی 〔名〕①的黎波里（利比亚首都）②特里波利（或译：的黎波里）（黎巴嫩港口）

تریت (*tareet*) 同 ترید

ترِیتون Triton 〔名〕 〈理〉氚核

تریتیم Tritium 〔名〕 〈化〉氚，超重氢

ترید (*tareed*) 〔名〕 泡在肉汤里的面包

کردن ~ 把面包泡在肉汤里

تریز (*tereez*) 〔名〕 衣服的前襟

تریشه (*tareeshe*) 同 تراشه

تریشین Trichina 〔名〕 旋毛虫，旋毛形线虫

تریشینوز Trichinosis 〔名〕 旋毛虫病

تریکو Tricot 〔名〕（条）花呢，特里科呢（一种斜纹毛织品）；经编针织物

تر یکوتاژ Tricotage 〔名〕 一种经编针织物

تریلر Trailer 〔名〕 拖车，挂车

تریلوبیت Trilobite 〔名〕（古生物）三叶虫

تریلیون Trillion 〔名〕 ①（英德）百万的三次幂（在一后加十八个零所得的数）②（美、法）百万的二次幂（在一后加十二个零所得的数），万亿，兆

ترین (*tareen*) 波斯语最高级形容词后缀，如：~ زیبا ~ ، شیرین 等

ترینه (*tareene*) 〔名〕 牛奶麦片粥

ترینیداد و توباگو 〔名〕 特里尼达和多巴哥（拉丁美洲）

تریو (*taryoo*) 〔名〕 细白布

تریو Trio 〔名〕 ①〈乐〉三重奏，三重唱，三部合奏（或合唱）曲 ②用复三段式写作的乐曲的中段 ③三重唱演出小组；三人一组，三件一套

تریوه (*tareeve*) 〔名〕 崎岖小路

تز Thesis 〔名〕 ①论点，论题，提纲②〈哲〉正题（黑格尔三段式的第一阶段）③毕业论文，博士论文

تزهای گزارش 报告提纲

تز (*taz*) 〔名〕 钥匙的齿槽

تزاحم (*tazāhom*) 〔名〕 ①挤，拥挤，麇集②碍事

تزار (*tezār*) 〔名〕 沙皇

تزارهای جدید 新沙皇

تزاری 〔形〕 沙皇的

تزاریزم (*tezāreezm*) 〔名〕 沙皇制度

تزاریسم 同 تزاریزم

تزاوج (*tazāvoj*) 〔名〕 结婚，通婚，交配

تزاید (*tazāyod*) 〔名〕 增加，增多，增长

رو به ~ گذاشتن 开始增加，增多，增长

~ یافتن (در ~ بودن) 渐渐增加，逐渐增多，增长

میزان تولید این کارخانه سال بسال رو به ~ است . 这家工厂的产量逐年上升。

تزریق (*tazreegh*) 〔名〕（复 تزریقات）①注射，注入；打针②连种③灌输（如思想），输入

~ تحت جلدی 皮下注射

~ داخل وریدی 静脉注射

~ شدن 注射进去；被灌输，输入

~ کردن 注射，注入；接种；灌输（思想），输入

واکسن ضد وبارا به بچه ها ~ کردند . 给孩子们注射了霍乱予防针。

گلوکز را در رگ ~ کردن 把葡萄糖注射入静脉

تزعزع (*taza'zo'*) 〔名〕 活动，摇动

تزك (*tazak*) 〔名〕 牛粪

تزکی (*tazakkee*) 同 تزکیه

تزکیه (*tazkiye*) 〔名〕 ①清除，扫除②清洁，纯洁，圣洁

~ نفس 〈宗〉涤罪，斋戒

~ كردن 清除，（使）…圣洁；布施

تزلزل (*tazalzol*) 〔名〕 ①动摇②摇动，震动，波动③激动

~ داشتن 同上

تزلزل ناپذير (~*nāpazeer*) 〔形〕 不可动摇的，不可变更的，坚定的

~ ارادهٔ 坚定的意志

تزوج (*tazavvoj*) 〔名〕 娶嫁，结婚

تزويج (*tazveej*) 〔名〕 结婚，出嫁

~ كردن （安排）结婚，嫁出

تزوير (*tazveer*) 〔名〕 ①欺骗，欺诈②虚伪，伪善，阴险③狡猾；阴谋诡计；舞弊

~ كردن 欺骗，欺诈；耍两面派；搞阴谋诡计

تزهد (*tazahhod*) 〔名〕 ①禁欲，节制②修行，虔诚

تزيد (*tazayyod*) 同 تزييد

تزيدن (*tazeedan*) 〔动〕（根 تز） 取出，抽出，拿出

تزين (*tazayyon*) 〔名〕 修饰，打扮一新，收拾，装饰得好看

تزييد (*tazyeed*) 〔名〕 增添，增加，增大

~ كردن 同上

تزيين (*tazyeen*) 〔名〕 （复 تزيينات） 修饰，装饰，点缀，打扮

~ شدن （~ يافتن） 被修饰，被装饰，被点缀，被打扮起来

~ كردن （~ دادن） 修饰，装饰，点缀，打扮

اطاق را ~ كردند . 他们把房间布置好了。

تزييني (*tazyeenee*) 〔形〕 （供）观赏的，装饰的

~ نباتات 观赏植物

~ هنرهاى 装饰艺术

تژ (*tejh*) 〔名〕 幼芽，嫩芽，嫩叶

~ زدن 发芽，出芽

تژوال (*tajhvāl*) 同 تروال

تس (*tas*) 〔名〕 打嘴巴，打耳光

تس (*tos*) 〔名〕 ①唾液；痰②不响的屁

تسابق (*tasābogh*) 〔名〕 比赛，竞争，较量，争先

~ كردن 同上

تسارع (*tasāro'*) 〔名〕 急忙，迅速

تساقط (*tasāghot*) 〔名〕 ①下落，降落，坠落，陷落②倒台，垮台

تسامح (*tasāmoh*) 〔名〕 ①宽容，宽大②玩忽，疏忽，不在乎，不以为然

~ كردن （~ ورزيدن） 同上

تساوى (*tasāvee*) 〔名〕 ①同等，平等，均等②相似③〈体〉平局，不分胜负

~ حقوق 权利平等

~ حقوق زن و مرد 男女平权

~ ليل و نهار 昼夜平分

بالتساوى （به ~） 在平等的基础上，平等地，均等地，平均地

~ علامت 等号

به ~ با كسى برابر كردن 同某人平起平坐

تساهل (*tasāhol*) 〔名〕 疏忽，怠慢，轻视，轻率

تسبيب (*tasbeeb*) 〔名〕 导致，引起

تسبيح (*tasbeeh*) 〔名〕（复 تسبيحات） ①〈宗〉（数）念珠②赞美真主的诗，祷告

~ دانهٔ 念珠

~ كردن (~ خواندن) 一面数念珠一面祷告，祷告时念念有词

~ گردانيدن 数念珠

تسبيع (*tasbee'*) 〔名〕 分成七份，画七边形

تسبيك (*tasbeek*) 〔名〕 熔化（如金银）

تسبيل (*tasbeel*) 〔名〕 委派…去做善事

تست Test 〔名〕 试验，实验，检验，测验，考验，考查

~ روانشناسی 心理试验

تست (*tost*) 同 توست

تستر Toaster 〔名〕 烤面包器，烤面包炉

تستر (*tasattor*) 〔名〕 掩饰，藏匿，遮蔽

تستير (*tasteer*) 〔名〕 遮盖，藏匿，隐藏

تسجد (*tasajjod*) 〔名〕 敬拜，磕头，叩首，顶礼膜拜

تسجيع (*tasjee'*) 〔名〕 写韵文；押韵

تسجيل (*tasjeel*) 〔名〕 〈旧〉①记录，登记，注册，载入②证实

~ شدن 记入，登记上，注册，被载入；被证实

~ كردن 造册，注册，载入；证实

تسحير (*tasheer*) 〔名〕 迷惑，诱惑，使…神魂颠倒

تسخر (*tasakhkhor*) 〔名〕 ①制服，俯首贴耳，低三下四②做苦工

تسخر (*taskhar*) 〔名〕 讥笑，取笑；笑柄

~ كردن 讥笑

تسخير (*taskheer*) 〔名〕 征服，战胜，掌握，占领

~ ارواح （迷信）勾魂，招魂

~ فضای كيهان 征服宇宙空间

~ شدن 被征服，被战胜，被掌握

~ كردن 征服，战胜，掌握

~ دژها از درون آسانتر است . 堡垒是最容易从内部攻破的。

در سال ۱۹۷۵ كوه پيمايان چين بار ديگر قلهٔ جولمولانما را ~ كردند . 一九七五年中国登山运动员再次征服珠穆朗玛峰。

قبل از آزادی ، بازار چين را كالاهای فرنگی ~ كرده بود . 解放前，外国货充斥中国的市场。

تسخير ناپذير (*~nāpazeer*) 〔形〕 不可征服的，不可战胜的

~ مبارزهٔ 不屈不挠的斗争

تسخين (*taskheen*) 〔名〕 发热，烤暖

~ كردن 同上

تسديد (*tasdeed*) 〔名〕 拨正，弄正

تسديس (*tasdees*) 〔名〕 ①分成六份②画六角形③作六个音节韵脚诗④〈天〉两星的距离（为60°）

تسريع (*tasree'*) 〔名〕 加速，加快，加紧

~ تسليحات 加速军备（竞赛）

~ كردن (در) 加速，加紧，加快

محصول فراوان كشاورزی در سالهای اخير رشد و تكامل صنايع را ~ كرده است . 近年来的农业丰收加速了工业的发展。

تسريع كننده (*~konande*) 同 شتاب دهنده

تسطيح (*tasteeh*) 〔名〕 使…成水平，弄平，平整（如土地）

~ اراضی 平整土地

~ شدن 被弄平，被平整

~ کردن 使…成水平，弄平，平整

تسطیر (*tasteer*) 〔名〕 ①画线条，画格②书写，勾画，描绘

تسع (*tos'*) 〔数〕 九分之一

تسع (*tes'*) 〔数〕 九，九个

تسعون (*tes-oon*) 〔数〕 九十

تسعیر (*tas-eer*) 〔名〕 ①定价，作价，估价②(货币)兑换，变换，转化

~ ارز 兑换外汇

~ افغانی به ریال 把阿富汗尼换算为里亚尔

~ مالیات جنس 改为实物地租（税）

~ شدن 折价，作价，估计

يك دلار تقريباً به یک یوان و نیم ~ میشود.
一美元约合人民币壹元半。

~ کردن 定价，作价，估计，兑换

تسفل (*tasaffol*) 〔名〕 变弱，衰退

تسقیه (*tasghiye*) 〔名〕 浇水，灌溉

تسکنج (*taskanj*) 同 نیشگان

تسکیت (*taskeet*) 〔名〕 使…缄默，使…镇静

تسکین (*taskeen*) 〔名〕 ①安慰，慰籍②镇(痛)，解（渴），镇静

~ دادن 同上

درد آنها را با سخنان خوش ~ دادیم .
我们好言安慰了他们。

~ یافتن (~ پیدا کردن) 得到安慰，消痛

تسکین بخش (*~bakhsh*) 〔形〕 ①安慰的，慰籍的②起镇静作用的

تسکین ناپذیر (*~nāpazeer*) 〔形〕 止不住的，难消的

تسلسل (*tasalsol*) 〔名〕 ①连续性，连贯性，继承性②联系，连续，连绵，纷繁③（逻辑学上的）无穷极数，无尽极数④联想

~ افکار 联想

~ عوامل 多种因素的结合

دور و ~ （逻辑学上的）循环论证和无穷极数；恶性循环

تسلط (*tasallot*) 〔名〕 ①统治，控制，战胜，压倒②掌握，把握

~ ارتجاع 反动统治

~ روحانیت 教权，教会管理权

~ زنان （家庭里或政治上的）女人当权

~ مشترک 共同统治；(两国以上的)共管

~ و نفوذ 控制和影响

زیر ~ خود در آوردن 征服，控制

~ داشتن 统治，控制，战胜，压倒，掌握

~ یافتن 统治，控制，战胜，取得优势

پس از سالها مطالعه و تمرین وی بر زبان انگلیسی ~ یافت . 通过多年学习和实践，他掌握了英语。

در گذشته بسیاری از کشورهای جهان سوم تحت ~ قدرتهای امپریالیستی بودند . 许多第三世界的国家在过去受到帝国主义列强的控制。

تسلف (*tasallof*) 〔名〕 借贷，借款

تسلم (*tasallom*) 〔名〕 信奉伊斯兰教

تسلی (*tasallee*) 〔名〕 安慰，慰籍

~ دادن (~ بخشیدن) 安慰，慰问

~ یافتن 得到安慰，感到放心

به هیچ نحو ~ نمییافت . 无论怎样他也安不下心来。

تسلی آمیز (*~āmeez*) 同 تسلی بخش

تسلی بخش (*~bakhsh*) 〔形〕 令人快慰的，令

人慰籍的

تسلی پذیر (~*pazeer*) 〔形〕 可安慰的

تسلیت (*taslliyyat*) 〔名〕 ①安慰，慰籍②吊唁，吊丧，哀悼

~ نامهٔ 唁电，唁函

(به ، را) ~ دادن 安慰，使人放心；吊唁

(به ، را) ~ گفتن 表示慰问，吊唁

~ یافتن 得到慰籍

تسلیت آمیز (~*āmeez*) 〔形〕 同情的，安慰的，慰问的；吊唁的

تسلیت ناپذیر (~*nāpazeer*) 〔形〕 无法安慰的

تسلیت نامه (~*nāme*) 〔名〕 唁函，讣告，唁电

تسلیح (*tasleeh*) 〔名〕（复 تسلیحات） 武装，装备

~ کردن 同上

تسلیخ (*tasleekh*) 〔名〕 ①剥皮②做祈祷时下跪用的布片

تسلیط (*tasleet*) 〔名〕 使…掌权

تسلیم (*tasleem*) 〔名〕 ①给予，授予，递交，交付②顺从，服从，投降

~ بلاشرط 无条件投降

~ پناهندگان سیاسی 引渡政治避难者

سر ~ فرود آوردن 表示屈服，低头屈服

~ شدن 让出，交出；投降，屈服

انقلابیون باید بر اوضاع تسلط داشته باشند و نباید ~ جریانات روز شوند . 革命者应该把握住形势，不能随波逐流。

انسان نباید ~ تقدیر شود . 人不应该听天由命。

برضای حق ~ شدن 听天由命

~ کردن 交出，递交，转交；使顺从，使服从

سفیر کبیر چین استوارنامهٔ خود را به رئیس آن کشور ~ کرد . 我国大使向该国国家元首呈递了国书。

جان به جان آفرین ~ کردن 去世，逝世，死

یدی ~ کردن 施舍

تسلیم طلب (~ *talab*) 投降主义者

تسلیم ناپذیر (~*nāpazeer*) 〔形〕 坚强不屈的，不可征服的，没法安慰的，极度沮丧的

تسمن (*tasammon*) 〔名〕 肥壮

تسمه (*tasme*) 〔名〕 皮带，传送带

~ انتقال 传送带

~ اندازه گیری 卷尺

~ آهن 铁箍

~ ناقل (~ گردان ، ~ نقاله) 传送带，传送装置

~ از گردهٔ کسی کشیدن 威胁某人；折磨某人

تسمیط (*tasmeet*) 〔名〕 ①〈语〉四次重韵②拴某物在鞍后皮带上

تسمیع (*tasmee'*) 〔名〕 使…听见，使…听得

تسمیم (*tasmeem*) 〔名〕 毒害，毒杀

تسمین (*tasmeen*) 〔名〕 养肥，喂肥；涂黄油

تسمیه (*tasmiye*) 〔名〕 ①命名，起名②词源学

~ تقلیدی (~ صوتی) 〈语〉拟声构词法；象声词

وجهٔ ~ آن اینست که . . . 之所以这样说，是因为…

~ کردن 命名，起名，定名

تسنن (*tasannon*) 〔名〕 （伊斯兰教）逊尼派（什叶派之对立派别）；属于逊尼派

~ اهل 逊尼派教徒

تسو (*tasoo*) 〔名〕〈史〉某种量度的二十四分之一，昼夜二十四小时中的一小时

تسوید (*tasveed*) 〔名〕①弄黑，涂黑②草稿，草图，轮廓

~ کردن 弄黑，涂黑；起草

تسویغ (*tasveegh*) 〔名〕 允许，准许，答应，给予

تسویف (*tasveef*) 〔名〕 授权；拖延，延迟，延期，推迟

تسویل (*tasveel*) 〔名〕（复 تسویلات） 欺瞒，欺骗

تسویه (*tasviye*) 〔名〕 ①调整，调解，调停；清算，清整②平等，均等，相等③弄平，弄光滑

~ حساب 清算账目

~ مسائل متنازع 调解争端

~ شدن 得到调整，调解，调停

~ کردن 调整，调解，调停，清账

حساب خود را ~ کردیم . 我们清了账。

تسهیل (*tasheel*) 〔名〕（复 تسهیلات）①减轻，简化，使…容易②方便，优惠

~ کار کارگران 减轻工人劳动强度

~ مسایل بغرنج 把复杂问题弄简单，以简驭繁

~ کردن 减轻，给予方便（优待）

تسهیلات را فراهم کردن 提供方便，给予帮助

دولت ما برای پرورش کودکان تسهیلاتی فراهم کرده است . 我国政府为培养儿童创造了各种条件。

تسهیم (*tasheem*) 〔名〕 分成（多少）份

تسینگ 〔名〕〈史〉清朝

تسینگ تائو 〔名〕 青岛（山东省）

تش I (*tash*) آتش 的缩写形式

تش II 〔名〕 斧子，剁菜刀

تشابه (*tashāboh*) 〔名〕 相似，类似，相象

~ استدلال 〈逻〉类似，类推

（با）~ داشتن 相似，类似

تشاجر (*tashājor*) 〔名〕 争论，争吵，吵架，吵闹

تشارك (*tashārok*) 〔名〕 入伙，合伙，参加

تشاعب (*tashā'ob*) 〔名〕 分支；分科

تشاعر (*tashā'or*) 〔名〕 装作诗人；以诗人自居

تشاغل (*tashāghol*) 〔名〕 做某事；装做干事样

تشاكل (*tashākol*) 〔名〕 相似，类似，相同

تشاكی (*tashākee*) 〔名〕 互相埋怨，抱怨

تشاور (*tashāvor*) 〔名〕 商议，协商，交换意见

تشبث (*tashabbos*) 〔名〕（复 تشبثات）①靠，依靠，凭借，诉诸②进行通融，求情，求助；〈转〉借口③紧握（某物）

~ اهل 冒险家，投机家

~ کردن 采用，凭籍，依靠

به جبر و زور ~ کردن 诉诸武力

تشبه (*tashabboh*) 〔名〕 ①模拟②相象，相似，类似

~ کردن（~ جستن） 同上

تشبیب (*tashbeeb*) 〔名〕 ①写颂诗的序②词藻华丽的文体

تشبیع (*tashbee'*) 〔名〕 充满，吃饱；饱和

تشبیه (*tashbeeh*) 〔名〕（复 تشبیهات） ①比喻，比拟②（修辞学中的）明喻③相比，类推

~ لفظی 修辞手段，修辞格

تشبیهات حسی 自然比喻

تشبیهات عقلی 想象比喻

~ ادات 〈语〉比拟语气词

(به) کردن ~ 比喻，比拟，把…同…等量齐观

تشت (*tasht*) 〔名〕 （金属）洗衣盆，脸盆

روشوئی ~ 洗脸盆

تشتش از بام افتاد . 〈口〉他露馅了；他名声扫地了。

تشتت (*tashattot*) 〔名〕 ①散乱，分散②精神涣散，心绪紊乱，心烦意乱③分歧，意见不集中

آراء ~ 意见分歧

افکار ~ 意见不集中

تیر ~ 弹着点不集中，火力分散

زرین ~ 〈喻〉太阳

فکری ~ 心不在焉，心猿意马

تشتخوان (*tasht-khān*) 〔名〕 〈旧〉（吃午饭用的）大托盘

تشتك (*tashtak*) 〔名〕 小脸盆；大口水壶或水罐

تشتیت (*tashteet*) 〔名〕 分散，散开；变化，殊异

تشجیع (*tashjee'*) 〔名〕 赞同，鼓励，鼓动，给…壮胆

(را ، به) کردن ~ 同上

کسی را به . . . ~ کردن 推动（激励）某人做某事

تشحیذ (*tashheez*) 〔名〕 ①把（刀、剑）磨利，削尖（铅笔）②〈转〉使…冒尖，显露锋芒，激励，发展（才华）

کردن ~ 同上

تشخص (*tashakhkhos*) 〔名〕 ①摆架子②特殊，特征，特性，个性

(به خرج دادن ~) فروختن ~ 闹特殊，摆架子，出风头，显示自己，突出个人

تشخیص (*tashkhees*) 〔名〕 ①认清，识别，辨别；判断，区别；区分②诊断③〈法〉裁决，判决

خوب و بد ~ 区别好坏

علم ~ امراض 〈医〉诊断学

متخصص ~ امراض 诊断医生，诊断学家

دادن ~ 认清，识别，辨别；判断，区别；区分；诊断

توده‌های وسیع مردم میتوانند حق را از ناحق ~ دهند . 广大人民群众是能分清是非的。

~ دادند که این امر فوریت ندارد . 他们认为那件事并不急。

(از) کردن ~ （商品）分类，鉴别

تشدد (*tashaddod*) 〔名〕 ①严厉，严重，强烈，激烈，尖锐②坚强，坚韧

(به) کردن ~ 同上

تشدید (*tashdeed*) 〔名〕 ①加剧，加重，加固，加强，强化②叠音符号“ ّ ”③将辅音叠化，使辅音字母发叠音④〈理〉共振，共鸣

بحران ~ 加剧危机

خر با ~ 双料大傻瓜

دادن ~ 使（辅音字母）发叠音

کردن ~ 加剧，加重，加固，加强，强化

تورم و بحران اقتصادی تضاد میان امپریالیستها را ~ میکند . 通货膨胀和经济危机正在加剧帝国主义间的矛盾。

رنگ را ~ کردن 加深（颜色）

تشر (*tashar*) 〔名〕 ①斥责，责骂，训斥②恫吓，威胁③吹胡子，瞪眼睛

زدن (به) ~ 同上

تشرف (*tasharrof*) 〔名〕 ①荣幸，光荣②晋见

~ حاصل نمودن (~ یافتن) 获得荣誉，有幸

به حضور کسی ~ حاصل کردن 有幸拜见…，有机会被…接见

تشریح (*tashreeh*) 〔名〕 (复 تشریحات) ①说明，阐明，解释，分析，剖析②解剖③〈语〉分析④骨架，骨骼

~ حیوان 动物解剖

~ ذیروح (~ حیوانات زنده) 活体解剖

~ مرده (~ بدن) 验尸

~ مرضی 病理解剖学

~ مطلب 阐述问题

~ نباتی 植物解剖

~ نعش 尸体解剖

اطاق ~ (سالن ~) 解剖室

علم ~ 解剖学

~ شدن 被说明，得到阐明，被分析，被解剖，支离破碎

~ کردن 说明，阐明，解释，分析，剖析，解释，注解，解剖，剖验

او برنامهٔ تحصیلی را برای رفقاء ~ کرد . 他把学习计划向同志们作了说明。

تشریحاً (*tashreehan*) 〔副〕 分析地，解剖地，从结构上

تشریح دان (*tashreeh-dān*) 〔名〕 解剖学者

تشریحی (*tashreehee*) 〔形〕 ①说明性的，描写的②解剖的，解剖学的

اصطلاحات ~ 解剖学术语

گیاه شناسی ~ 图形植物学

تشریعی (*tashree-ee*) 〔形〕 伊斯兰教法典的

تشریف (*tashreef*) 〔名〕 (复 تشریفات) ①尊重，尊敬，致意②荣誉，授予荣誉③光临，来到

~ آوردن 来到，光临

جناب آقا ، شما چه وقت ~ آوردید ؟ 阁下，您什么时候到的?

~ بردن 走，离开，前往（某地）

~ داشتن 在，在家，在某地

امروز وزیر در وزارتخانه ~ ندارد . 今天部长不在部里。

تشریفات (*tashreefāt*) 〔名〕 ①见 تشریف ②礼节，礼仪，手续，程序③礼宾事务

~ اداری 行政手续

~ بحد افراط اداری 繁文缛节，官僚作风

~ رسمی 正式手续，官方礼仪

~ زاید اداری 繁杂手续，官样文章

~ گمرکی 海关手续

ادارهٔ ~ وزارت خارجه 外交部礼宾司

رئیس کل ~ 礼宾司总司长

~ عریض و طویل اداری را باید کم کرد . 繁琐的行政手续必须精简。

~ آن کار تمام شد. 那件事的手续都办完了。

تشریفاتچی (*~chee*) 〔名〕 司礼官，司仪

تشریفاتی (*tashreefātee*) 〔形〕 礼节性的，礼仪上的，应景的

دیدار ~ 礼节性访问或拜会

گارد ~ (پاسدار ~) 仪仗队（员）

تشریف آوری (*tashreef-āvaree*) 〔名〕 拜访，光临

تشریف فرما (*~farmā*) 〔形〕 出席的，光临的，到场的

~ شدن 出席，参加，光临，前往

رئیس آن کشور در سال گذشته به چین~ شد.
该国首脑去年访问了中国。

تشریف فرمائی (~ *farmā-ee*) 〔名〕 出席，参加，光临，到场

تشریق (*tashreegh*) 〔名〕 ‹旧›①‹宗›面朝东方②（把肉）晒干③照亮，光芒四射
ایام ~ 古尔邦节后第三天

تشریك (*tashreek*) 〔名〕 参加，合伙，合作，参与
با ~ مساعی 通过共同努力，齐心协力地
~ مساعی کردن 共同努力，齐心协力
کارگران دو کارخانه در ساختن آن دستگاه دقیق ~ مساعی کردند . 两厂的工人经过共同努力造出了那台精密车床。

تشرین (*tashreen*) 〔名〕（复 تشارین）①阳历秋季中的两个月份的名称②（复数时）秋天，秋季
~ اول （伊斯兰历）阳历十月
~ ثانی （伊斯兰历）阳历十一月

تشعب (*tasha'ob*) 〔名〕 分支，分叉，分叉点；分散，分布，散开

تشعشع (*tasha'sho'*) 〔名〕 ①光芒，光亮②闪光，照射；‹理›辐射
~ اتمی 原子辐射
~ رادیوئی کهکشان ‹天›银河（星系射电）噪声，银河系射频辐射

تشعل (*tasha'ol*) 〔名〕 点燃，燃烧

تشفع (*tashaffo'*) 〔名〕 调解，说和，讲情
~ کردن 代…说情，说和，调解

تشفی (*tashaffee*) 〔名〕 ①恢复健康，痊愈，康复②平静，冷静下来，清醒；息怒
~ خاطر 思想冷静下来；息怒
~ یافتن 恢复健康，冷静，息怒

تشفیه (*tashfiye*) 〔名〕 治愈，医好
~ یافتن 恢复健康，病愈

تشقق (*tashaghghogh*) 〔名〕（被）裂开，撕破，扯裂

تشك (*toshak*) 〔名〕 垫子；褥子；（汽车上的）坐垫
~ بیمار 气垫
~ زیر زانوئی 跪垫
~ کشتی （摔角用的）垫子
در ~ پر قو خوابیدن 过安逸舒适的日子；躺在安乐窝里

تشکچه (~ *che*) 〔名〕 小垫子，小褥子，小坐垫

تشکر (*tashakkor*) 〔名〕（复 تشکرات）感谢，感激，谢意
~ کردن (از) 同上
صمیمانه از او ~ کردم . 我衷心感谢他。
اظهار ~ کردن 表示感谢
تشکرات صمیمانهٔ خود را تقدیم میداریم .
我们谨表示诚挚的谢意。
~ ندارد . (قابل ~ نیست) 不必谢，不谢。

تشکر آمیز (~ *āmeez*) 〔形〕 感谢的，感激的
نامهٔ ~ 感谢信

تشکرنامه (~ *nāme*) 〔名〕 感谢信

تشکك (*tashakkok*) 〔名〕 怀疑，犹豫

تشکل (*tashakkol*) 〔名〕（复 تشکلات）组织，组成，形成
~ یافتن 组成，形成

تشکی (*tashakkee*) 〔名〕 发牢骚，抱怨，埋怨
~ کردن 同上

تشکیك (*tashkeek*) 〔名〕 引起怀疑，置疑

تشكيل (*tashkeel*) 〔名〕（复 تشكيلات）①组织，组成，形成②建立，召开③结构

جلسه ~ 开会

سرمايه ~ 资本积聚，资本积累

عائله ~ 安家，成家

قوا ~ 组织力量

كابينه ~ 组阁

(~ كردن) ~ دادن 组织，组成，组建

اقليتهاى ملى چين تقريباً ه در صد جمعيت را ~ ميدهند . 中国少数民族占总人口百分之五左右。

يافتن ~ 组成，形成；建立，召开

سطح كرهٔ زمين از چه ~ يافته است ؟ 地球表面是由什么构成的？

تشكيلات (*tashkeelāt*) 〔名〕①见 تشكيل ②团体，协会，机构，组织

حزبى ~ 党组织

(~ مملكتى) ~ دولتى 国家机构

تشكيلاتهاى تجارتى 贸易组织，贸易机构

~ صورت 定额内的人员，编制

تشكيلاتى 〔形〕 组织的，组织起来的

~ كار 组织工作

تشليع (*tashlee'*) 〔名〕 祈祷时铺在地上的毯子

تشمس (*tashammos*) 〔名〕 晒太阳，日晒；暴晒

تشمع (*tashammo'*) 〔名〕 涂蜡

كبد ~ 〈医〉肝硬化，肝硬变

تشمير (*tashmeer*) 〔名〕 ①挽起，卷起（如裙子）②忙于；跃跃欲试

تشميم (*tashmeem*) 〔名〕 闻，嗅

تشنج (*tashannoj*) 〔名〕（复 تشنجات）①混乱，（局势）紧张②〈医〉痉挛，抽筋

ارتجاجى ~ 〈医〉阵发性痉挛

(~ فك اسفل) ~ آرواره 〈医〉牙关紧闭症；破伤风

اطفال ~ 小儿癫痫，小儿痉挛

امتدادى ~ 〈医〉强直性痉挛

اوضاع بين المللى ~ 国际紧张局势

(~ زهدان) ~ رحم 〈医〉子宫痉挛

عضله ~ 〈医〉（颈或背）肌肉的痛性痉挛

موضعى ~ 痉挛，抽搐

تشنج آور (*~ āvar*) 〔形〕 ①混乱的，造成紧张的②痉挛的，引起抽筋的，可怕吓人的

تشنج زدائى (*~ zodā-ee*) 〔名〕 （局势）缓和

تمام تبليغات دربارهٔ ~ سراپا بى پايه است . 一切有关“缓和”的宣传均系无稽之谈。

تشنجى (*tashannojee*) 〔形〕 ①紧张的②痉挛的

تشنك (*tashnak*) 〔名〕 〈解〉囟（脑）门，头顶

تشنك (*tashanak*) 〔名〕 〈植〉鼠尾草；蒿属植物

تشنگى (*teshnegee*) 〔名〕 口渴，干渴

آوردن ~ 使渴

رفع ~ كردن 解渴

تشنه (*teshne*) 〔形〕 ①口渴的②渴望…的，渴求…的③贪婪的

آزادى ~ 渴望自由的

سوخته ~ 口干舌燥的，口渴得要命的

جانبازى بودن ~ 富有献身精神

كردن ~ 使…口渴，使…渴望某物，使…焦躁不安

(تشنه‌ام است) . من ~ هستم 我口渴。

تشنه بخون (*~ bekhoon*) 〔形〕 嗜血成性的

تشنه جگر (*~ jegar*) 〔形〕 渴望的，望眼欲穿的

تشنه دل (*~ del*) 同 تشنه جگر

تشنه لب (～ *lab*) 〔形〕 渴的，口干舌燥的

تشنیع (*tashnee'*) 〔名〕 辱骂，非难，指责，揭短

～ کردن 同上

تشوش (*tashavvosh*) 〔名〕 混乱，扰乱，不安

تشوق (*tashavvogh*) 〔名〕 向往，倾心于…，倾向…

تشویر (*tashveer*) 〔名〕 ①使…惭愧；激动，惶惑不安②指出，指点；（用手指）召唤

～ خوردن 激动，惶惑不安

～ دادن 使…惭愧，使…激动，使…惶惑不安

تشویش (*tashveesh*) ①悬念，不安，挂念，焦虑②混乱③惊慌，害怕

～ خاطر 忧虑；焦急不安

به ～ انداختن 使…焦急不安

～ داشتن 不安，忧虑

تشویق (*tashveegh*) 〔名〕 鼓舞，鼓励，激励

～ شدن 受鼓舞，受鼓励，被激励

～ کردن（را ، به） 鼓舞，鼓励，激励

او را به تحصیل پیروزیهای بزرگتری ～ کردند . 大家鼓励他争取更大的胜利。

تشویق نامه (～*nāme*) 〔名〕 奖状

تشهد (*tashahhod*) 〔名〕 ①要求证据，要求证人②〈宗〉穆斯林朗读证词时说："我证万物非主，唯有真主。"

～ گفتن 同上

تشهی (*tashahhee*) 〔名〕 对…感兴趣，倾心

تشهیر (*tashheer*) 〔名〕 公布，颁布，宣布，公诸于众；传扬，宣扬

تشی (*tashee*) 〔名〕 〈动〉豪猪，箭猪

تشیخ (*tashayyokh*) 〔名〕 变老；倚老卖老

تشیع (*tashayyo'*) 〔名〕 〈宗〉成为什叶派，信奉什叶派

اهل ～ 什叶派信奉者

تشیید (*tashyeed*) 〔名〕 ①巩固，加强②建立，设立，树立，树起

～ روابط دوستی 巩固友好关系

～ کردن 加强，巩固；设立，树立

این دیدار به ～ مبانی دوستی دو کشور منجر گردید. 这次访问加强了两国的友谊。

تشییع (*tashyee'*) 〔名〕 送别，护送，出殡

～ جنازه 送殡，出殡；葬礼，丧礼

～ کردن 送别，护送，出殡

تصابی (*tasābee*) 〔名〕 ①爱玩，顽皮，淘气②孩子气，稚气

تصاحب (*tasāhob*) 〔名〕 侵占，占有，据有，攫取

～ کردن 同上

ثمرهٔ کار کسی را～کردن 占有他人劳动果实

تصادف (*tasādof*) 〔名〕（复 تصادفات）①相遇，不期而遇，碰见，邂逅②偶合，适逢③冲突④（车、船、飞机）意外事件，遇险，失事⑤〈哲〉偶然性

از روی ～ 偶然地

برحسب ～ 碰巧

حسن ～ 好事，巧合

～ ایام مرخصی باعید سال نو 假期适逢新年

～ کردن（با） 相遇，不期而遇，碰见，邂逅；偶合，赶上，适逢，正好；冲突；相撞，发生，碰上

آن دو اتوسبیل باهم～کردند . 那两辆汽

车相撞了。

در این هفته دو مرتبه با این مسئله ~ کردم.

这个星期我两次遇到了这个问题。

. عجیبی کرد ~ 发生了一桩奇事。

تصادفاً (*tasādofan*) 〔副〕 偶然地，意外地，正巧，无意中

تصادفی (*tasādofee*) 〔形〕 ①偶然的，没料想到的，无意的②〈军〉遭遇的

~ رزم 遭遇战

~ سبب 偶然原因，诱因

... نیست که ~ …并非偶然

تصادق (*tasādogh*) 〔名〕 相互同情；诚挚

تصادم (*tasādom*) 〔名〕 ①碰，撞，相撞②冲突，冲击，事故③〈医〉震荡；脑震荡

اتومبیل ~ 撞车事故，车祸

(به) کردن ~ 相碰，相撞，冲突

. دو هواپیمای دشمن باهم ~ کردند 敌人的两架飞机相撞了。

تصارم (*tasārom*) 〔名〕 （关系）破裂，断绝关系

تصاریف (*tasāreef*) ①见 تصریف ②事情，事件；时运的变迁；波折

تصاعد (*tasā'od*) 〔名〕 ①〈数〉级数②提高，上升

(ریاضی ~ ، عددی ~) حسابی ~ 等差级数，算术级数

هندسی ~ 等比级数，几何级数

تصاعدی 〔形〕 按级数增加的

~ مالیات 累进所得税

. دلال ها قیمت ها را بصورت ~ بالا میبرند 经纪人漫天要价。

تصافح (*tasāfoh*) 〔名〕 握手

تصالح (*tasālo'*) 〔名〕 和好，修好

تصانیف (*tasāneef*) 见 تصنیف

تصاویر (*tasāveer*) 见 تصویر

تصبر (*tasabbor*) 〔名〕 忍耐

تصحیح (*tasheeh*) 〔名〕（复 تصحیحات）①修正，改正，纠正，更正②校阅，校正，订正

اغلاط ~ 校对，改正错误

(در سمت ~) بالیستیکی ~ 〈军〉偏差修正（量）

جوی ~ 〈军〉风和气压的修正（量）

دربرد ~ 〈军〉射程修正（量）

شدن ~ 被修正，被改正，被更正，被校阅，被校正

. ورقه های امتحانی هنوز ~ نشده است 考卷尚未批阅完毕。

کردن ~ 修正，改正，更正；校阅，校正

تصحیف (*tasheef*) 〔名〕 错读，写错，笔误，拚法错误（尤指字母上的点数）

کردن ~ 同上

تصحیف خوانی (*~ khānee*) 〔名〕 读错

تصدر (*tasaddor*) 〔名〕 ①首位，为首②担任主席，主持开会

تصدق (*tasaddogh*) 〔名〕 施拾，布施，恩赐

از ~ سر ایشان 多亏他

(کردن ~) دادن ~ 施拾，捐助，布施，作出牺牲

(شدن ~) کسی رفتن ~ 哀求，央求，对…说好话，奉承

! تصدقت شوم （书信）愿为你献出一切！

. رفع بلا است ~ 〈谚〉施拾能挡开灾难。（拾财保命）

تصدی (*tasaddee*) 〔名〕 ①专心致志（干某事）

②掌管，主持，担任，任职

به ~ 由…担任主席；在…的主持下

در دورهٔ ~ او 在他主管期间

تصدير (*tasdeer*) 〔名〕 ①给予首席地位②选主席，任命主席③公布，颁布，交回，送回

تصديع (*tasdee′*) 〔名〕 ①令人头痛，令人烦恼②扰乱，令人讨厌

~ دادن 打搅，麻烦；扰乱

~ خاطر ايشان را فراهم ننمائيد！ 不要打搅他!

تصديق (*tasdeegh*) 〔名〕（复 تصديقات）①确认，证明，证实②毕业文凭，证明书，执照③仲裁，公断

~ بلاتصور 预料中必然的结局；未经商议即已决定的结论

~ طبابت 医疗诊断书

~ شدن 得到证明，(成为)合法，被证实

~ كردن 证明，许可，(使)合法化，证实

تصديق نامه (*~nāme*) 〔名〕 证明书；执照，牌照；文凭

~ رانندگى 驾驶执照

تصديقى (*tasdeeghee*) 〔形〕 被确认的，被证明的，可靠的

تصرف I (*tasarrof*) 〔名〕（复 تصرفات）占领，占有，占据，掌握；夺取，蹂躏

~ بلا معارض 永久占领；〈法〉凭时效取得财产权

~ دخترى 破坏贞操，奸污少女

~ عدوانى 〈法〉强占

حق ~ 占有权，所有权

تحت（به）~ در آمدن 被侵占，被占领，被控制，被剥夺

تحت（به）~ در آوردن 侵占，占领，占据，夺取

در ~ كسى بودن 为某人所控制，在某人控制下

~ كردن 侵占，占领，占据，夺取

تصرف II 〔名〕（复 تصرفات）①改变词形②词的变格，变位③装饰旋律④(复数时)改制，改作

~ عروض 诗的（语言的）灵活性

تصرف ناپذير (*~nāpazeer*) 〔形〕 不可侵犯的，不可战胜的

تصرفى (*tasarrofee*) 〔形〕 ①被侵占的，被夺取的②关系到所有权的

حقوق ~ 所有权，占有权

تصريح (*tasreeh*) 〔名〕（复 تصريحات）①解释，说明，阐明，阐述②声明，宣布③规定

بنا به ~ قانون 按法律规定

قانون دو جا ~ دارد كه . . . 法律条文两处明确规定…

~ شدن （被）解释，（被）说明，（被）阐述；明确规定

~ كردن 解释，说明，阐明，阐述，声明，公布；规定

مادهٔ دوم قانون اساسى ~ ميكند كه . . . 宪法第二条（明确）规定…

تصريف (*tasreef*) 〔名〕（复 تصريفات ، تصاريف）①转换，变换，变化，改变②词形变化（如动词变位，名词变格等）③〈医〉诱导法

~ فعل " رفتن " در زمان گذشته 动词 رفتن（走）的过去式的变位

~ شدن 转换，变换，变化；发生词形变化；动词变位

~ کردن 转换，变换；把动词变位；将名词变格

تصعب (*tasa'ob*) 〔名〕 使…困难，使…艰苦

تصعد (*tasa'od*) 〔名〕 ①上升，升高 ②艰难

تصعیب (*tas-eeb*) 〔名〕 造成困难

تصعید (*tas-eed*) 〔名〕 〈化〉挥发，升华；纯化，蒸馏；升汞

تصغیر (*tasgheer*) 〔名〕 减少，变小；〈语〉指小名词

اسم ~ 〈语〉小称名词，指小名词（如：باغچه ، سرغك 等）

~ علامت 〈语〉指小词记号（如：باغچه 一词中的 چه）

~ کردن 缩小，减少

تصفح (*tasaffoh*) 〔名〕 精读，探究，钻研

تصفیح (*tasfeeh*) 〔名〕 轧制（钢材），轧成薄片；拍手，鼓掌

~ کردن 同上

تصفیف (*tasfeef*) 〔名〕 列队，整队，排成行列

تصفیه (*tasfiye*) 〔名〕 ①过滤，澄清，净化，提炼②清账，清算③（行政）清洗

~ امور بازرگانی （债务的）了结；（企业的）清理，清算

~ حساب 清账

~ صفوف حزبی 清党

~ (از) ضد انقلابیون 肃清反革命分子

~ قرض 偿还贷款，还清账目

~ مایعات 将液体提纯（过滤）

~ مواد نفتی 提炼石油

~ هوا 空气调节

~ شدن （被）过滤，（被）澄清，净化，提炼；清账，清算；清洗，肃清

~ کردن 过滤，澄清，净化，提练；清账，清算；清洗，肃清

آب طبیعی را قبل از آشامیدن باید ~ کرد .

天然水在饮用前必须过滤。

باید پیوسته صفوف انقلاب را از عناصر فاسد ~ نمود . 必须不断清除革命队伍中的腐化堕落分子。

تصفیه خانه (*~khāne*) 〔名〕 精炼厂；炼油厂

~ شکر 制糖厂

~ نفت 炼油厂

تصفیه شده (*~shode*) 〔形〕 精制的，提炼过的

شکر ~ 精炼糖

مایع ~ 滤（出）液

تصفیه کن (*~kon*) 〔名〕 过滤器

تصلب (*tasallob*) 〔名〕 硬化，硬固

~ انساج (~ بافت‌ها) 〈医〉硬化症，硬结

~ پیله 〈医〉胼胝形成

~ جلد (~ پوست) 〈医〉硬皮病

~ شرائین 〈医〉动脉粥样硬化

تصلف (*tasallof*) 〔名〕 ①吹牛，吹嘘②拍马屁，阿谀奉承

تصلیب (*tasleeb*) 〔名〕 钉在十字架上

تصلیه (*tasliye*) 〔名〕 〈宗〉赞颂穆罕默德

تصمیم (*tasmeem*) 〔名〕（复 تصمیمات）①打算，决心②决定，决议

~ اخذ 做出决定

~ داشتن 决定，打算

~ اتخاذ کردن (~ گرفتن) 决定，（作

出）决议

چه تصميمی اتخاذ کرديد ؟ 你们做了什么决定（决议）？

تصميم نامه (~ *nāme*) 〔名〕 决议书，（书面）决议

تصنع (*tasanno'*) 〔名〕 ①装模作样，矫揉造作②人工，人为③精美，精巧

تصنعاً (*tasanno'an*) 〔副〕 ①人工地 ②不自然地，故意做作地

تصنعی (*tasanno-ee*) 〔形〕 ①矫揉造作的，装模作样的②人工的，人为的，人造的

~ سبك 故意做作的作风

تصنيع (*tasnee'*) 〔名〕 ①制造，加工②细作，装饰

~ کردن 同上

تصنيف (*tasneef*) 〔名〕（复 تصانيف ، تصنيفات） ①分类②编辑，创作，作曲，作诗，著作，著述③作品④小曲，小调

~ شدن 被分类；被编辑，被创作

~ کردن （~ ساختن） 编写，写作，创作；作曲

کتاب مفيدی ~ کرد . 他写了一本有益的书。

ترانهٔ قشنگی ~ کرد . 他作了一首优美的曲子。

تصنيف ساز (~ *sāz*) 〔名〕 作曲者，流行歌曲作家

تصور (*tasavvor*) 〔名〕（复 تصورات） ①想象，猜测；设想，考虑②幻想，杜撰

~ باطل （~ خام） 空想，幻想

تصورات اوليه 〈哲〉初概念

تصورات بيهوده 不切实际的幻想

~ اصالت 理想，理想主义

به ~ اينکه 考虑到…，虑及…，鉴于…；以为，设想

~ قابل 可以想象的

~ قوهٔ 想像力

تصديق بلاتصور 预先判断，过早判断；武断

به ~ در آمدن 想起，想到

اين امر به ~ در نمی آيد 这件事出乎意料。

~ بستن 可以想象，设想

~ کردن 想象，推测；设想，考虑；以为，想，打算

حالا ميتوانيد ~ کنيد که آن وظيفه چقدر مشکل بود . 你现在可以想象这一任务是何等艰巨啊！

~ ميرود که 可以想象，看来…

~ نميرود که 未必如此…

تصور ناپذير (~ *nāpazeer*) 〔形〕 不可想象的，不可设想的

~ حادثهٔ 不大可能的事，想象不到的事

تصوری (*tasavvoree*) 〔形〕 ①臆造的，臆测的，想象的，猜测的②〈哲〉主观的

~ ايده‌آليست 主观唯心主义者

تصوف (*tasavvof*) 〔名〕 苏菲派，神秘主义教派，（伊斯兰教）泛神论神秘主义

~ اهل 苏菲派信徒

تصويب (*tasveeb*) 〔名〕 许可，批准，通过，同意

~ شدن （به ~ رسيدن ، از ~ گذشتن） 被许可，被批准，获准，被通过

پيشنهاد او ~ نشد . 他的建议未被批准。

قانون اساسی جدید چین در کنفرانس کشوری نمایندگان خلق چین به ~ رسیده است .
我国新宪法已在全国人民代表大会上获得通过。
~ کردن (به ~ رسانیدن ، از ~ گذراندن)
批准…，准许，通过
لایحه برای ~ بمجلس برده شد . 法案已报请议会通过。

تصویب نامه (~*nāme*) 〔名〕（书面）决定，决议，政府决议，指令

تصویر (*tasveer*) 〔名〕（复 تصویرات ، تصاویر）①画象，绘画②描绘，形容，形象③〈转〉投影，射影
~ آینه‌ای 〈理〉镜象
~ حقیقی 〈理〉实像
~ رنگی 油画
~ قائم 正交射影
~ متحرك 电影；电影放映机
~ نیمرخ 侧面象
تصاویر متغیر 西洋镜，洋片
دستگاه ضبط ~ 录相机
لامپ ~ 显象管
~ روی دیوار آویختن 把画挂在墙上
~ کردن 描绘，画，形容
~ کشیدن 画，绘画，画肖象画

تصویر افکن (~*afkan*) 〔名〕（电影用）弧光灯，聚光灯

تصویر پرستی (~*parastee*) 〔名〕偶象崇拜

تصویر خانه (~*khāne*) 〔名〕绘画展览室；画廊

تصویر سنج (~*sanj*) 〔名〕〈理〉光电摄象管，光电折象管

تصویر کش (~ *kesh*) 同 تصویرگر

تصویر کشی 〔名〕肖象画法

تصویر گر (~*gar*) 〔名〕肖象画家

تصویر نگاری (~ *negāree*) 〔名〕象形文字记载法

تصویری (*tasveeree*) 〔形〕①图画的，描写的②象形文字的，绘画文字的
خط ~ (حروف ~) 象形文字

تضاجر (*tazājor*) 〔名〕①厌烦，急躁②吵闹

تضاحك (*tazāhok*) 〔名〕（一起）说笑，（互相）开玩笑，打诨取笑

تضاد (*tazādd*) 〔名〕①矛盾，冲突②对立，对抗
~ آنتاگونیستی 对抗性矛盾
~ عقائد 意见分歧，意见对立
~ عمده 主要矛盾
~ غیر آنتاگونیستی 非对抗性矛盾
~ های درون خلق 人民内部矛盾
~ های طبقاتی 阶级矛盾
~ های میان ما و دشمنان 敌我矛盾
مبارزهٔ ~ ها 矛盾的斗争

تضارب (*tazārob*) 〔名〕打架，殴斗

تضاریس (*tazārees*) 见 تضریس

تضاعف (*tazā'of*) 〔名〕加倍，增了一倍，翻了一番

تضاعیف (*tazā-eef*) 〔名〕间隔，间隙

تضامن (*tazāmon*) 〔名〕(义务或权利方面的)互相保证，担保；共同的职责
~ متقابله 同上

تضامنی (*tazāmonee*) 〔形〕互相保证的，共同的

～ شرکت 有限公司，股份公司

تضحيك (*tazheek*) 〔名〕 嘲笑，嘲弄，讥笑，取笑

تضرر (*tazarror*) 〔名〕 亏损，损失

تضرع (*tazarro'*) 〔名〕 央告，恳求，哀求，祈求

～ کردن (در مقابل ، در برابر) 同上

تضرع آميز (～*āmeez*) 〔形〕 恳求的

～ لحن 恳求的语调

تضريب (*tazreeb*) 〔名〕 ①挑拨是非②弄乱，混淆

تضريس (*tazrees*) 〔名〕 (复 تضاريس) 锯齿形，槽口

تضعيف (*taz-eef*) 〔名〕 ①削弱，变弱②加倍，倍增

～ شدن 削弱，变弱

～ کردن 削弱，使…变弱；加倍

روحيهٔ کسی را ～ کردن 削弱某人的士气

تضليل (*tazleel*) 〔名〕 引入歧途，诱离正路

～ کردن 同上

تضمن (*tazammon*) 〔名〕 ①含有，包含，包括②保证，担保

～ داشتن 同上

تضمين (*tazmeen*) 〔名〕 (复 تضمينات) ①担保，保证，保障②引用别人的诗句；旁征博引，引经据典③〈旧〉赔款，罚款

～ دادن 给与保证；付罚款，赔款

～ شدن 得到保证；引入（诗句）

～ کردن 保证，担保；引用别人的诗句作诗

بدهی کسی را ～ کردن 保证偿还债务

تضمين نامه (～*nāme*) 〔名〕 保证书

تضييع (*tazyee'*) 〔名〕 ①糟踏，浪费②破坏，损坏

～ عمر 虚度年华

～ مال 糟踏东西，浪费财产

～ وقت 浪费光阴

～ کردن (بر ، به) 糟踏，浪费，破坏，损坏

وقت را نبايد ～ کرد . 不要浪费光阴。

تضييق (*tazyeegh*) 〔名〕 (复 تضييقات) ①欺压，欺凌，强迫，压制②〈医〉狭窄

تضييقات برای کار فراهم نکنيد ! 别给工作添麻烦!

تضييقی 〔形〕 欺压的，压迫的，强制的

～ سياست 强力政策

تطابق (*tatābogh*) 〔名〕 相符，符合，一致，相似，相同

～ کردن 同上

تطاول (*tatāvol*) 〔名〕 ①逞强；强占，侵占，攫取，占据②伸长，延长③傲慢，自负

دست ～ دراز کردن 企图插手，企图攫取

تطبب (*tatabbob*) 〔名〕 假装懂医术

تطبيق (*tatbeegh*) 〔名〕 ①使…相符，符合②对照，对比

～ حوالجات 核对支票

～ قانون با مقتضيات محلی 使法律同当地具体情况相符合

～ نسخ مختلفه 把各种手稿作比较

قابل ～ (با) 可通融的，灵活的

～ دادن 〈军〉修正（炮火等）

～ شدن 符合，适合，适应；对照，对比

～ کردن (با) 使…同…相符合，使…同

…适合

مردم باید افکار خود را با شرایط تغییر یافته ~ دهند . 人们应该使自己的思想适应已经变化了的情况。

تولید را باید با احتیاجات مردم ~ کرد . 生产应当适应人民的需要。

تطبیقاً (*tatbeeghan*) 〔副〕 按照

تطبیقی (*tatbeeghee*) 〔形〕 ①比较的②实用的，实践的

زبان شناسی ~ 比较语言学

علوم ~ 实用科学，应用科学

تطرق (*tatarrogh*) 〔名〕 探路，寻找门路

تطریب (*tatreeb*) 〔名〕 使…兴奋，高兴

تطرید (*tatreed*) 〔名〕 远离，离别

تطفل (*tataffol*) 〔名〕 吃白食

تطلیق (*tatleegh*) 〔名〕 离婚，辞退，辞去

~ کردن 同上

تطمیع (*tatmee'*) 〔名〕 ①利诱，引诱，诱惑，蛊惑②〈转〉收买，贿赂

~ کردن 同上

تطور (*tatavvor*) 〔名〕（复 تطورات） ①进化，发展，发达②变化

تطوع (*tatavvo'*) 〔名〕（复 تطوعات） ①志愿，自愿②服从，顺从

تطویل (*tatveel*) 〔名〕 ①拉长，延长，拖长，伸展②增加一个长音节

~ کلام 絮叨，罗嗦

~ کلام دادن 絮絮叨叨地说话，话长

تطهر (*tatahhor*) 〔名〕 纯净，洁净，纯洁

تطهیر (*tatheer*) 〔名〕（复 تطهیرات） 纯正，纯洁，洗净，刷净，圣洁

~ کردن 同上

تطیب (*tatayyob*) 〔名〕 抹香水，洒香水

تطیر (*tatayyor*) 〔名〕 认某物为凶兆（如猫头鹰进宅）

تطییب (*tatyeeb*) 〔名〕 净化，弄纯

تظاهر (*tazāhor*) 〔名〕（复 تظاهرات） ①表现，显现，作样子，佯装，矫揉造作，扭怩作态②宣言，声明

~ کردن (به ، بر ضد) 表现，假装，佯装，矫揉造作

اگر چیزی را نمیدانی ، به دانستن آن ~ مکن. 对任何事情不要不懂装懂。

~ را کنار گذاردن 丢掉伪装，抛掉伪装

تظاهرات (*tazāhorāt*) 〔名〕 ①见 تظاهر ②游行，示威

به ~ پر داختن (~ برپا کردن) 举行游行（或示威）

تظاهرکننده (*tazāhor-konande*) 〔名〕 ①游行示威者②发表声明的人

تظاهری (*tazāhoree*) 〔形〕 装样子的，表面的，假装的，虚伪的，不真实的

تظلم (*tazallom*) 〔名〕 申诉，控诉，抱怨，发牢骚

~ کردن (~ بر آوردن) 同上

تظلیل (*tazleel*) 〔名〕 荫蔽，遮蔽，荫影

تظلیم (*tazleem*) 〔名〕 指责…为压迫者

تعاتب (*ta-ātob*) 〔名〕 相互指责，谩骂

تعادل (*ta-ādol*) 〔名〕 平衡，均衡

~ پایدار 稳定的平衡

~ حرکتی 动态平衡

~ سیاسی 政治均势

～ صادرات و واردات 进出口平衡
～ غير متناوب 〈理〉随遇平衡
～ قوا 〈理〉力的平衡；力量均势，平衡
بحال ～ در آوردن 使…平衡
～ خود را از دست دادن 失去平衡，跌倒
～ داشتن 均衡，不相上下，相当

تعادلی 〔名〕 平均的，相称的，均衡的，平衡的
حقوق ～ گمرکی 平均关税
～ مسابقهٔ 给优者不利条件，给劣者有利条件以使得胜机会均等的一种赛跑（或竞赛）

تعادی (*ta-ādee*) 〔名〕 相互为敌，记仇，结仇

تعارض (*ta-āroz*) 〔名〕 互相反对，对抗，对立
～ داشتن 同上

تعارف (*ta-ārof*) 〔名〕（复 تعارفات）①互相尊重，客气，客套，寒喧②礼物③（复数时）礼节，礼仪，客套
～ آب حمام 空洞的应酬话
～ مشکوک (～ غير صميمانه) 言不由衷的恭维话
تعارفات رسمی 正式礼节，官方礼仪
～ سلام و 寒喧
～ کردن 讲礼节，讲客气；招待，请吃（某物）；送礼
خيلی بما ～ کردند. 他们对我们太客气了。
قدری شيرينی به من ～ کرد. 他请我吃了点甜食。
بفرمائيد ～ نکنيد! 请吧！别客气！
نوشابه بکسی ～ کردن 敬酒

تعارف آميز (*～ āmeez*) 〔形〕 客气的，讲礼节的，客套的

تعارف بردار (*～ bardār*) 〔形〕 ①讲礼节的，客气的②值得送礼的

تعارفی (*ta-ārofee*) 〔形、名〕 ①谨献的，提供的；礼节上的②礼物，赠物，馈赠物

تعاريف (*ta-āreef*) 见 تعريف

تعاسر (*ta-āsor*) 〔名〕 困难；复杂化

تعاشق (*ta-āshogh*) 〔名〕 相爱，爱慕

تعاضد (*ta-āzod*) 〔名〕 互相帮助，互相支持
～ کردن 同上

تعاطف (*ta-ātof*) 〔名〕 互相爱护，互相亲热

تعاطی (*ta-ātee*) 〔名〕 ①交换，互换，做买卖②〈心〉结合；联想
～ افکار 交换意见
～ کردن 交换；结合；联想

تعاقب (*ta-āghob*) 〔名〕 ①追踪，追随；追击②相继，跟随③交替，更替
～ شديد 穷追；紧紧追赶
～ ليل و نهار 日夜的交替
به ～ 追踪…，相继…，跟随…，随着…
به ～ آن 在那以后
～ کردن 追踪，追随，追击；相继，跟随；追捕，缉捕
به ～ دشمن پرداختند. 他们追击敌人。

تعاقد (*ta-āghod*) 〔名〕 ①互相约定，约法三章②互相勾结

تعاقل (*ta-āghol*) 〔名〕 自作聪明

تعالی (*ta-ālee*) 〔名〕 ①提高，上升，上涨②昌盛

تعالی (*ta-ālā*) 〔形〕（真主、神）至高无上的

تعاليق (*ta-āleegh*) 见 تعليقه

تعاليم (*ta-āleem*) 见 تعليم

تعامل (*ta-āmol*) 〔名〕 相互做买卖

تعاند (*ta-ānod*)〔名〕互相反对，争吵

تعانق (*ta-ānogh*)〔名〕拥抱，亲热

تعاون (*ta-āvon*)〔名〕①互相帮助，互相支持②合作，互助

~ صندوق 互助基金会

تعاونی 〔形〕①协同的，合作的，合作制的②捐助的，有助的

~ انجمن 互助团体

~ زندگی 共生，共栖

~ کردن 使…合作

تعاويذ (*ta-āveez*) 见 تعويذ

تعاهد (*ta-āhod*)〔名〕（复 تعاهدات）①结盟，协约②阴谋，密谋

تعب (*ta'ab*)〔名〕（复 اتعاب）①疲倦，劳累，疲备不堪②苦役，沉重的劳动

تعبد (*ta'abbod*)〔名〕①虔诚；效忠，忠顺，崇拜②苦行，修行

~ از روی 虔诚地；驯服地

تعبداً (*ta'abbodan*)〔副〕①不得不，迫不得已地②真诚地，虔诚地

تعبس (*ta'abbos*)〔名〕严峻，严厉，铁板（脸孔），冷酷无情

تعبيد (*ta'abeed*)〔名〕奴役，使…为奴

تعبير (*ta'abeer*)〔名〕（复 تعبيرات）①解释，解说，注解②（语言的）表达法，说法③〈旧〉句子；短语

خواب ~ 圆梦

قیدی ~ 副词短语

مثلی ~ (ضرب المثلی ~) 成语词组

وصفی ~ 形容词短语

~ به هر 实际上，实质上

~ حسن 〈语〉委婉法；委婉语；婉词

~ کردن 解释，解说；把…理解为…；圆（梦）

این جمله را چگونه ~ میکنید ؟ 这句话你怎么理解？

تعبيرگو (*~goo*)〔名〕圆梦者

تعبير نامه (*~nāme*)〔名〕①圆梦书②注释

تعبيه (*ta'biye*)〔名〕准备，设置，安排，安置，布置

~ کردن 同上

تعجب (*ta'ajjob*)〔名〕惊奇，惊讶，惊叹，诧异

~ حرف 惊叹语气词

~ علامت 惊叹号

از ~ شاخ در آوردن 大为惊讶

به ~ واداشتن (به ~ انداختن) 使…惊奇

~ کردن (به ~ ماندن) （感到）惊讶，惊奇

این مهاجر چینی از پیشرفتهای شگرف میهن خود خیلی ~ کرد . 这位华侨对祖国取得的巨大进步感到无比惊讶。

خیلی جای ~ است که . . . (~ دارد که) 令人奇怪的是…

چه تعجبی دارد که . . . …那又有什么可奇怪的。

هیچ تعجبی ندارد . 没有什么可奇怪的。

تعجب انگيز (*~angeez*) 同 تعجب آور

تعجب آور (*~ āvar*)〔形〕令人惊讶的

تعجيب (*ta'jeeb*)〔名〕使奇怪，惊讶，吃惊

تعجيز (*ta'jeez*)〔名〕使软弱无力，软弱无能；无计可施

تعجیل (*ta'jeel*) 〔名〕 急忙，匆忙；性急

به ~ 急忙地，迅速地

به ~ هر چه تمامتر 尽快，越快越好

~ کردن 急忙，匆忙

در خوردن ~ مکن ! 吃东西不要那么急。

~ در هیچ کاری روا نیست . 干任何工作光图快是不行的。

تعجیلانه (*ta'jeelāne*) 〔副〕 匆忙地，急忙地

تعجیلی (*ta'jeelee*) 〔形〕 急迫的，刻不容缓的

کار ~ 急事

تعجیم (*ta'jeem*) 〔名〕 加标音符号，加注发音符号

تعداد (*te'dād*) 〔名〕 ①数，数目②计算，核算

~ اعضای اداره 机关人员数目

~ نفوس 人口数目

~ کردن 数，计算，核算

تعدادی 〔形〕 数目的

به ترتیب ~ 按号数

تعدد (*ta'ddod*) 〔名〕 多数，大量，为数众多

~ زوجات 一夫多妻，多配偶

~ مبادی 多元发生说

تعدی (*ta'dee*) 〔名〕 (复 تعدیات) ①压迫，侵略②勒索，强要③〈语〉动词及物性

~ کردن (در معرض ~ قرار دادن) (بر، به) 压迫，压制；伤害

به رعیت ~ کردن 压迫老百姓

دست ~ بسوی رعایا دراز کردن 侵犯下属的权利

تعدید (*ta'deed*) 〔名〕 计算，结算，统计

تعدیل (*ta'deel*) 〔名〕 ①调整，整顿②（使）平衡，均衡，稳定③〈乐〉转调

~ قیمت ها 调整物价

~ مالیات 调整税收

~ مزاج 恢复健康，痊愈

~ و تنظیم 调整，整顿

قابل ~ 可以调整的

~ شدن 被调整；得到平衡

~ کردن 调整，纠正；使…平衡

تعدیه (*ta'diye*) 〔名〕 〈语〉变不及物动词为及物动词

تعذر (*ta'azzor*) 〔名〕 困难，艰难

تعذیب (*ta'zeeb*) 〔名〕 ①折磨，痛苦，磨难②惩罚

تعذیر (*ta'zeer*) 〔名〕 找借口，托故，托辞；求饶

تعذیل (*ta'zeel*) 〔名〕 责备，谴责，斥责；非难

تعرب (*ta'arrob*) 〔名〕 阿拉伯化

تعرض (*ta'arroz*) 〔名〕 (复 تعرضات) ①〈军〉进攻，进犯，侵略②纠缠，烦扰③反对，抗拒

~ متقابل 反攻

~ کردن (نسبت به) 进攻，进犯，侵略；纠缠，烦扰；反对，抗拒

تعرضی 〔形〕 〈军〉进攻的，攻击的，侵略的

جنگ ~ 攻击战，侵略战争

نبرد ~ 进攻战

تعرف (*ta'arrof*) 〔名〕 知道，认识，晓得

تعرفه (*ta'refe*) 〔名〕 ①税目表，关税率②运费表，价目单③文件，证件，票证

~ انتخاباتی 选票

~ ترجیحی 优惠关税率

~ خدمت 服务证件

~ گمرکی 关税

~ گمرکی سنگین برصنایع 对进口物资征收

保护性关税以保护国内工业

تعرفه بندی (~ *bandee*) 〔名〕 关税分类(表)，税目分类

~ کردن 把(进口商品)分类以估税

تعرق (*ta'arrogh*) 〔名〕 ①出汗②蒸发湿气③扎根，生根④〈植〉蒸腾作用

تعریب (*ta'reeb*) 〔名〕 ①阿拉伯化②译成阿拉伯文

~ شدن 阿拉伯化；被译成阿拉伯文

~ کردن 把…阿拉伯化；把…译成阿拉伯文

تعریض I (*ta'reez*) 〔名〕 暗示，暗喻

به ~ حرف زدن 用暗示说法讲

تعریض II 〔名〕 加宽，扩大，扩展

~ کردن 同上

تعریض III 〔名〕 驳斥，反抗，抗议

~ کردن 同上

تعریضاً (*ta'reezan*) 〔副〕 用暗示，暗示地

~ و تصریحاً 既明确又暗示地

تعریف (*ta'reef*) 〔名〕 (复 تعاریف ، تعریفات) ①表扬，赞扬，称赞，夸奖②描写，描绘，描述③确定，说明，下定义④规定性⑤通知

~ امراض 〈医〉病理论志，病理学

~ مبتداء 主语的定义

حرف ~ 说明语，确定成分；冠词

حرف ~ معین (غیر معین) (不)定冠词

~ داشتن 优秀，有可赞扬之处

(چندان) ~ ندارد . 不那么好。

این فیلم‌های تازه خیلی ~ دارد . 这些新电影很好。

~ شدن 受表扬，受赞扬，受称赞，受夸奖；被描绘；被确定

~ کردن (از) 表扬，赞扬，称赞，夸奖；描写，描绘，描述；确定，说明，下定义

اعضای کمون از این جوانان تحصیل کرده خیلی ~ میکنند . 公社社员对这些下乡知识青年赞不绝口。

انرژی را باید چگونه ~ کرد ؟ 对"能量"这个词应该如何下定义？

وی جریان را موبمو برای ما ~ کرد . 他为我们详细地讲解了事情的经过。

تعریفی (*ta'reefee*) 〔形〕 值得表扬的，值得夸奖的，好的

تعریفه (*ta'reefe*) 同 تعرفه

تعریق (*ta'reegh*) 〔名〕 ①使…出汗，使…发汗，使…蒸发②在酒里掺水

تعزز (*ta'azzoz*) 〔名〕 (受到)爱抚，珍爱，慈爱，锺爱

تعزیت (*ta'ziyyat*) 〔名〕 吊慰，追悼，哀悼，吊唁

~ کردن (~ دادن) (对死者家属)表示慰问

~ گرفتن 追悼，哀悼，悼念，吊唁

سه روز برای او ~ گرفتند . 为他悼念致哀三天。

تعزیت نامه (~ *nāme*) 〔名〕 唁函

تعزیر (*ta'zeer*) 〔名〕 ①责备，申斥，(教育性)惩戒，处分②轻判，教养

تعزیز (*ta'zeez*) 〔名〕 抚爱，表示亲切

تعزیل (*ta'zeel*) 〔名〕 开除，解雇，辞退，免职

تعزیم (*ta'zeem*) 〔名〕 驱邪，驱除恶魔

تعزیه (*ta'ziye*) 〔名〕 ①同 تعزیت ②宗教剧，

中世纪的神怪剧

تعزیه خوان (~ *khān*) 〔名〕 在举行追悼仪式时诵读宗教诗的人；宗教剧中的演员

تعزیه دار (~ *dār*) 〔名〕 举办丧事者

تعزیه گردان (~ *gardān*) 〔名〕 ①<喻>头目②同 تعزیه خوان

تعزیه گیر (~ *geer*) 同 تعزیه دار

تعسر (*ta'assor*) 〔名〕 困难，困难处境；含糊；奥妙，难解

تعسف (*ta'assof*) 〔名〕 ①越轨，离开正路②瞎干，轻率地干③暴虐

تعسیر (*ta'seer*) 〔名〕 错综复杂，复杂化

تعشق (*ta'ashshogh*) 〔名〕 爱慕；求爱；含情脉脉

ورزیدن ~ 同上

تعشی (*ta'ashshee*) 〔名〕 吃晚饭

تعصب (*ta'assob*) 〔名〕 ①狂热，偏执，固执，顽固的偏见②热心，入迷③热诚，赤胆忠心④宗派主义

مذهبی ~ 宗教狂热

تعصباً (*ta'assoban*) 〔副〕 怀有偏见地；狂热地

تعصب آمیز (*ta'assob-āmeez*) 同 تعصبی

تعصب ران (~ *rān*) 〔名、形〕 ①狂热的人②狂热的

تعصب رانی 〔名〕 狂热，盲目信仰

تعصب کار (~ *kār*) 〔形、名〕 热心的，热忱的；有偏见的（人）

تعصب کارانه 〔形、副〕 热心的（地），有偏见的（地），顽固的（地）

تعصبی (*ta'assobee*) 〔形〕 狂热的，偏执的，怀有偏见的

تعصی (*ta'assee*) 〔名〕 违抗，拒不服从

تعطف (*ta'attof*) 〔名〕 关心，同情，仁慈，恩惠

تعطل (*ta'attol*) 〔名〕 清闲，闲散；中断，中止

تعطیر (*ta'teer*) 〔名〕 洒香水，使发香味，香化

تعطیل (*ta'teel*) 〔名〕（复 تعطیلات）①假日，假期②停止，停歇③（工间、课间的）休息，工间休息④（企业）关闭⑤<旧>罢工

تابستان ~ 暑假

حس و نفس ~ <医>活状暂停，不省人事

درس ~ 停课

کار ~ 工作之暂时停顿，工间休息

موقتی ~ 中断，中断期，打断

تعطیلات رسمی و قانونی 法定假日

~ استفاده کننده از ایام 度假者

~ ایام 假期

~ در حال 停顿状态，停滞不前

~ روز 休息日，假日

بودن ~ 放假，休息，关闭，停业

مدرسه ~ است. 学校停课（放假）了。

مغازه ~ است. 商店停止营业了。

به ~ رفتن 度假

شدن ~ 停止，关闭，中断，休息

کردن ~ 停止，关闭，暂停，休息

کار را ~ کردند. 他们停止工作了。

آن دولت پایگاه‌های نظامی خارجی را در سرزمین خود ~ کرد. 该国政府关闭了设在自己领土上的外国军事基地。

مدرسه را ~ کردند. 学校关闭了。

امروز کارگران ~ کرده‌اند. 今天工人不上班。

. من يك روز ~ كردم 我请了一天假。

تعطیل بردار (~ *bardār*) 〔形〕 ①可停顿的②缓期执行的（指法院判决）

~ حکم 缓期执行的判决

. این کار ~ نیست 这项工作刻不容缓。

تعظم (*ta'azzom*) 〔名〕 ①自高自大，傲慢，高傲②骨化，成骨

تعظیم (*ta'zeem*) 〔名〕（复 تعظیمات）①致意②颂扬，称赞，尊敬，鞠躬

~ کردن 同上

همه در برابر آن سرباز سالخورده ارتش سرخ ~ میکنند . 大家都很尊敬那位老红军战士。

تعظیماً (*ta'zeeman*) 〔副〕 尊敬地，恭敬地

تعفف (*ta'affof*) 〔名〕 贞洁，清白

تعفن (*ta'affon*) 〔名〕 腐朽，腐烂，腐败，腐臭；发臭，变质

~ بوی 霉味，腐臭味

تعقب (*ta'aghghob*) 〔名〕 跟随，追随，跟踪；质询

تعقد (*ta'aghghod*) 〔名〕 ①打结，结疙瘩②缔结③复杂化

تعقل (*ta'aghghol*) 〔名〕 深思熟虑，思考

~ کردن (در) 同上

تعقلاً (*ta-aghgholan*) 〔副〕 深思熟虑地

تعقیب (*ta'gheeb*) 〔名〕（复 تعقیبات）①追赶，追踪，尾随，跟踪②〈法〉追究，控告③继续④跟随，追随⑤遵循，遵照，按照⑥（复数时）祈祷后念的祷文

~ دستورات او 遵照他的指示

~ دشمن 追赶敌人

~ سارق 检举，告发

~ شدید 穷追，紧紧追击

ایستگاه ~ ماهواره زمین 地球卫星追踪站

~ در 在…之后

در ~ مراسلهٔ نمره . . . 根据第…号信函…

~ قابل 可起诉的，可控告的

در ~ کسی بودن 跟随某人，跟踪某人，追捕某人

تحت ~ در آمدن (تحت ~ قرار گرفتن) 〈法〉被控告，被起诉

تحت ~ در آوردن (تحت ~ قرار دادن) 控告，追究

~ شدن 被追踪，被追究，实现，实施

این موضوع باید بطور جدی ~ شود . 此事必须认真追查。

آن مأمور به جرم ارتشاء ~ قانونی شد . 那个官员被控受贿。

~ کردن (~ نمودن) 追赶，追击，追踪，进行（法律）追究，追求；继续；遵循，遵照

. مذاکرات دیروز را ~ کردند 他们继续昨天的会谈。

. مختلس را ~ نمودند 他们追查了贪污犯。

چانکایشك در ۲۲ سال سلطهٔ خود سیاست سرکوبی مردم را ~ میکرد . 蒋介石在二十二年统治期间执行了镇压人民的政策。

کسی را ~ قانونی کردن (به) 告发某人，对某人起诉

. ما نباید در ~ منافع خود باشیم 我们不应当追求个人利益。

تعقیبی (*ta'gheebee*) 〔形〕 尾随的，继续的，

受到指控的

~ مسابقهٔ 追逐赛（自行车赛）

تعقيد (*ta'gheed*) 〔名〕 ①语义不清，语义含混 ②打结，结疙瘩

~ لفظى 发音不清楚

~ معنوى 语义不清楚

تعقيم (*ta'gheem*) 〔名〕 绝育，杀菌，消毒

~ كردن 同上

تعكف (*ta'akkof*) 〔名〕 隐居，退隐，与世隔绝

تعلق (*ta'allogh*) 〔名〕（复 تعلقات）①从属（物），附属（物）②关系，关联，涉及③留恋，怀念

~ بدنيا 贪生，对生活的依恋

~ خاطر 情意，爱慕

~ گرفتن وام 借债，欠债

تعلقات دنيوى 尘世的牵挂，人间享乐；浮生

~ داشتن（به）从属，属于；同…有关，涉及；留恋，想念，怀念

اين كتاب به چه كسى ~ دارد ؟ 这本书是谁的？

دنيا به مردم ~ دارد . 世界是属于人民的。

~ گرفتن 落在…身上，算在…的份上，算某人的

تمام موفقيتها به حزب و خلق ~ ميگيرد . 一切成就归功于党和人民。

تعلل (*ta'allol*) 〔名〕 ①借口，托词，支吾②逃避，回避，规避，借故推托③怠慢

~ كردن（در ، از）找借口，找托词，逃避，回避，规避

~ ورزيدن（در）借故推托；怠慢，迟滞

تعلم (*ta'allom*) 〔名〕 学习，受教育，懂得

تعليف (*ta'aleef*) 〔名〕（用牧草）喂养，放牧

تعليق (*ta'aleegh*) 〔名〕 ①放置，搁置；悬挂，挂起②（书的）附录③中止，缓办，搁置，暂停

~ از خدمت 暂停工作

~ به محال 不现实的（不能实现的）条文（或规定）

~ مجازات 缓刑

~ كردن 放置，搁置，悬挂，挂起；做附录

مناسبات آن دو مملكت به حال ~ در آمد . 两国关系中止了。

تعليقه (*ta'leeghe*) 〔名〕（复 تعاليق）①在书上有批注②<旧>信

تعليقى (*ta'leeghee*) 〔形〕 ①被搁置的，被放置的；挂起来的，悬而未决的②暂时中止的，搁置的③有条件的

حبس ~ 缓刑

تعليل (*ta'leel*) 〔名〕 ①引用某人的话，引证，引文②解释，提出理由

حرف ~ 原因连接词

تعليم (*ta'leem*) 〔名〕（复 تعليمات ، تعاليم）①教，讲授；教育，教导，训导，指导②（复数时）讲授的课目，课程③（复数时）知识，学问，学说；指示，训令

~ زبان فارسى 教波斯语

~ و تربيت 教育

علم ~ و تربيت（فن ~）教育学

تعليمات اجبارى 义务教育

تعليمات اخلاقى 德育，道德教育

تعليمات حزبى 党课教育，党课学习

تعلیمات عالی 高等教育

تعلیمات نظامی 军事教育，军训

تعالیم لنین 列宁的学说（或教导）

(به ، را) (～ کردن) ～ دادن 教，讲授，授课；教育，教导；培训，训导，训练

سربازان تیراندازی را بما ～ دادند. 战士们教我们射击。

(～ دیدن) ～ یافتن 学，学习；受教育，受训练

خلبانان زن چینی پس از یک دورهٔ تعلیمات کوتاه‌مدت توانسته‌اند به‌تنهائی پرواز کنند. 我国女飞行员经过短期训练后就可以自己飞行了。

تعلیماتی (*ta'leemātee*) 〔形〕 教学的，学习的；训练的

～ اصول 教学法

～ افسر 教官

～ تیراندازی 训练射法

～ گروهان 〈军〉训练队

～ گزارش 指导性报告

تعلیم بردار (*ta'leem-bardār*) 同 تعلیم پذیر

تعلیم پذیر (*～ pazeer*) 〔形〕 可教的，可教导的，可训练的

تعلیمگاه (*～gāh*) 〔名〕 ①教练场，练兵场，操场②讲习所

تعلیمی (*ta'leemee*) 〔形、名〕 ①教学的，学习的，教导的②细手杖，教鞭③马缰绳，（系于马胸前，防止马仰头的）皮条

تعمد (*ta'ammod*) 〔名〕 ①企图，打算②蓄意，故意，〈法〉预谋

～ کردن 故意，预谋

تعمداً (*ta'ammodan*) 〔副〕 存心地，蓄意地，故意地，明知故犯地

تعمدی (*ta'ammodee*) 〔形〕 存心的，蓄意的，故意的，蓄谋的，明知故犯的

تعمق (*ta'ammogh*) 〔名〕 深思熟虑，沉思，深入钻研，开动脑筋想

در چیزی ～ کردن 仔细想某事，沉思，深思

باید جداً در این مسئله ～ کرد. 应当认真研究一下这个问题。

تعمل (*ta'ammol*) 〔名〕 努力，勤奋

تعمید (*ta'meed*) 〔名〕 ①自愿做…，有意…，存心…②施洗礼

～ جنگی 战斗的洗礼

～ غسل 〈宗〉洗礼仪式

(غسل) ～ دادن 给某人举行洗礼

～ جنگی دیدن 受战斗的洗礼

(غسل) ～ گرفتن （接）受洗礼

تعمید دهنده (*～ dehandeh*) 〔名〕 施洗礼者

تعمیدی (*ta'meedee*) 〔形〕 洗礼的

～ اسم 举行洗礼时起的名字

～ پدر 教父

تعمیر (*ta'meer*) 〔名〕 (复 تعمیرات) ①修理，修补，修复，修建，维修②改正，改订，改善

～ کشتی عمل 干船坞

～ غیر قابل 无法修理的，无法再修的

～ کارخانهٔ 修配厂

～ شدن （被）修理，修补，修复，修建，维修；（被）改正

پارسال این عمارت ～ شد. 这座楼房是去

年修理的。

~ کردن 修理，修补，修复，修建，修缮，维修；改正

کمون ما اکنون میتواند ماشین‌آلات کوچك و متوسط کشاورزی را ~ کند . 我们公社现在可以自己修理中小型农业机械。

خیابان در دست ~ است . 大街正在翻修。

تعمیر کفش (~*kafsh*) 〔名〕 修鞋铺

تعمیر گاه (~*gāh*) 〔名〕 ①修理厂，修配厂，维修车间②船坞

~ راه آهن 铁路修理厂

~ کشتی 修船厂

تعمیری (*ta'meeree*) 〔形〕 需要修理的

تعمیق (*ta'meegh*) 〔名〕 ①沉浸，深入，深思，深入钻研②测量深浅

~ خلیج 海湾测量

تعمیل (*ta'meel*) 〔名〕 实现，执行，履行；任命（官员）

تعمیم (*ta'meem*) 〔名〕 普及，推广，推行

~ برق 电气化

~ تجربهٔ پیش افتاده 推广先进经验

~ شیمی 化学化

~ دادن 普及，推广，推行

~ یافتن 得到普及，得到推广，普遍采用

طب سوزنی در چین ~ یافته است . 在中国针刺疗法已广泛使用。

تعنت (*ta'annot*) 〔名〕 纠缠，挑错，挑剔

~ کردن (به) 同上

تعند (*ta'annod*) 〔名〕 固执，顽固，任性，执拗

~ کردن (~ ورزیدن) 同上

تعنیف (*ta'neef*) 〔名〕 谴责，斥责，申斥，责骂，呵斥

~ کردن 同上

تعود (*ta'avvod*) 〔名〕 习惯，养成习惯；沉溺

تعویج (*ta'veej*) 〔名〕 ①弯腰，弯曲②〈转〉引入歧途

تعویذ (*ta'veez*) 〔名〕（复 تعاویذ）带辟邪符，带护身符

تعویض (*ta'veez*) 〔名〕（复 تعویضات）①代替，更换，替换②〈军〉换班③赔偿，补偿

~ قراول 换岗

~ کردن 更换，代替，替换，赔偿

تعویق (*ta'veegh*) 〔名〕 拖延，耽搁，延缓，延期

به (عهده) ~ افتادن （被）拖延，耽搁，延缓，延期，推迟

به سبب نیامدن استاد ، تشکیل کلاس به ~ افتاد . 由于教员没来，课改期了。

به (عهده) ~ انداختن (~ کردن) 拖延，耽搁，延缓，延期，推迟

بعهده ~ ماندن 被拖延，被耽搁，被延缓，被延期，被推迟

او سفر خود را به ~ افکند . 他推迟了行期。

تعویل (*ta'veel*) 〔名〕 ①依靠，求助②号啕大哭

تعهد (*ta'ahhod*) 〔名〕（复 تعهدات）①义务，债务，责任②承诺，许诺③关心，留心，注意④书面保证

~ ارزی 外汇债务

~ پرداخت 保证支付现金

~ کردن (~ سپردن) 承担义务，承担责任

کارخانه خوبی ساعت را ~ کرده است . 工厂担保出厂手表的质量。

تعهد کننده (*~konande*) 〔名〕 保证人

تعهد نامه (*~nāme*) 〔名〕 书面保证，书面契约，借契；委任状

تعیش (*ta'ayyosh*) 〔名〕（复 تعیشات ）谋生；享受，恣意享乐

~ کردن 同上

تعین (*ta'ayyon*) 〔名〕 ①看清楚，查明②富足

تعییب (*ta'yeeb*) 〔名〕 使产生缺陷，不完整

تعییر (*ta'yeer*) 指责，责备

~ کردن 同上

تعیین (*ta'yeen*) 〔名〕（复 تعیینات ）①确定，规定②指定，指派，委任③〈语〉确定④（复数时）口粮

~ ساعات کار 规定工作时间

~ وقت قبلی 予先约定时间

~ یکنفر بجای او 指定一人代替他

~ شدن 被确定，被规定，定出（如价格）；被指定，被指派，被委任

~ کردن 确定，规定，定出（如价格）；指定，指派，委任

فردا را برای پذیرائی ~ کرده‌اند. 他们定于明天进行接待工作。

برای انتخاب گروه رهبری اول باید نامزدها را ~ کرد . 选举领导班子之前，首先要确定候选人。

تعیین کننده (*~konande*) 〔名、形〕 决定者；起决定作用的

هستی ~ شعور است . 存在决定意识。

تعیینی (*ta'yeenee*) 〔形〕〈语〉作定语用的，确定的

تغابن (*taghābon*) 〔名〕 ①尔虞我诈，互相欺骗②（造成）损失

یوم التغابن 〈宗〉终审日，世界末日

تغار (*taghār*) 〔名〕 大瓦盆，合面盆

~ خاکستر شوئی 沥滤器

~ خمیر گیری 揉面槽，揉面钵

~ سنگ شوئی 〈矿〉淘盘

تغارك (*taghārak*) 〔名〕 瓦盆，小盆

تغافل (*taghāfol*) 〔名〕 ①疏忽，粗心大意；冷淡，轻率②佯装不知，装看不见

~ کردن (~ ورزیدن) 同上

تغافل پیشه (*~peeshe*) 〔形〕 易忘的，粗心大意的，爱忘事的，没记性的

تغالب (*taghālob*) 〔名〕 胜利，战胜；克服

تغامز (*taghāmoz*) 〔名〕 以眼示意，使眼色；眉来眼去，眉目传情

تغایر (*taghāyor*) 〔名〕 区别，差别，互不相同，不一致；意见纷纷

تغ تغ (*tagh-tagh*) 〔名〕 咚咚敲门声

تغذی (*taghazzee*) 〔名〕 进食，摄食

تغذیه (*taghziye*) 〔名〕 ①喂食，喂养，供养②营养，食物

~ غیر طبیعی （微生物学上的）异养

~ سوء 〈医〉营养不良

~ کردن 喂，喂养

بیشتر اهالی اینجا با برنج ~ میکنند. 这儿的居民大都吃大米。

به ~ گرفتن 养活，赡养，供养

تغریب (*taghreeb*) 〔名〕 驱逐，放逐，流放

~ کردن 同上

تغرید (*taghreed*) 〔名〕（鸟类）婉啭的叫声，

莺歌

تغریر (*taghreer*) 〔名〕 使…毁灭，使…遭危险

تغریق (*taghreegh*) 〔名〕 沉没，淹没

~ کردن 同上

تغزل (*taghazzol*) 〔名〕 ①抒情，写抒情诗②求爱，恋爱

~ کردن 吟诵抒情诗

تغسل (*taghassol*) 〔名〕 洗涤，洗濯，〈宗〉做大净

تغسیل (*taghseel*) 〔名〕 〈宗〉洗手，洗净，沐浴

~ اموات 洗尸

تغششی (*taghashshee*) 〔名〕 穿

تغل (*toghal*) 〔名〕 羊舍，羊圈

تغلب (*taghallob*) 〔名〕 克服，征服，战胜

تغلیب (*taghleeb*) 〔名〕 征服，战胜，克服

تغلیط (*taghleet*) 〔名〕 ①领错，引入歧途②认为…是错误的

تغلیظ (*taghleez*) 〔名〕 ①变浓，变粗糙②说粗野话，骂街③（矿藏）丰富

~ سنگ آهن 铁矿丰富

تغنج (*taghannoj*) 〔名〕 卖弄风情，撒娇

تغنی Ⅰ (*taghannee*) 〔名〕 ①歌唱②朗诵诗

~ کردن 同上

تغنی Ⅱ 〔名〕 富足，富裕，丰富

تغوط (*taghavvot*) 〔名〕 大便，出恭

~ کردن 同上

تغ ولغ (*tagho-lagh*) 〔形〕 ①松散的，不规则的②没被确认的

تغیر (*taghayyor*) 〔名〕 （复 تغیرات ）①愤怒，发怒，发脾气，发火，翻脸，申斥②改换，变化无常

~ کردن (به) 同上

. بر سر این مطلب با من ~ کرد 在这件事上，他向我发脾气了。

~ یافتن 发生变化，出现变化

تغییر (*taghyeer*) 〔名〕 （复 تغییرات ）变化，变更，变动，撤换

~ بزرگ و ناگهانی 激变，剧变，动乱

~ پرده 〈乐〉变奏

~ جسمانی 〈医〉（因受伤或疾病引起的）身体上的创伤

~ چندی 量变

~ چونی 质变

~ ساعات کار 改变作息时间

~ طبیعت 改造自然

~ فیزیکی 物理变化

~ لباس 更衣

~ ماهیت (~ شکل) 〈化〉变化（作用）

~ مذهب 改变宗教信仰

~ مطلب 转移话题

~ مکان 换地方，迁居，转移地点

~ موضع 转移阵地

تغییرات چشم گیر 显著变化，引人注目的变化

تغییرات روزگار (تغییرات زندگی) 命运多变，时运变迁，人事浮沉

تغییرات نفسانی 恋爱，情欲

~ دادن 改变，变更，变革

چین سیمای فقیر و عقب مانده خود را بتدریج ~ میدهد. 中国正在逐步改变贫穷落后的面貌。

. در طرح تغییراتی دادند 对法案做了些

ما به داشتن حزب کبیر پرافتخار و راستین کمونیست چین ~ میکنیم . 我们为有伟大的、光荣的、正确的中国共产党而自豪。

تفاخر کنان (~*konān*) 〔形〕 得意洋洋的(地)，自鸣得意的(地)

تفاریق (*tafāreegh*) 见 تفریق

تفاسیر (*tafāseer*) 见 تفسیر

تفاصیل (*tafāseel*) 见 تفصیل

تفاضل (*tafāzol*) 〔名〕 ①优势，优越性②比高低，比赛，竞赛③〈数〉差，差额；差分④差别

قطرین ~ 〈数〉椭园(率)

حساب التمام و التفاضل 〈数〉微积分

تفاضلی 〔形〕 〈数〉微分的

~ حساب 微分学

تفال (*tofāl*) 同 تفاله

تفأل (*tafa-ol*) 〔名〕 ①猜测，预测②预兆，兆头

~ با کتاب 以圣书占卜，经书求签(翻出圣书之一节，参见文字以定吉凶)

~ زدن (作)预言，(作)预示

تفألا (*tafa-olan*) 〔副〕 预兆地，有征兆地

تفاله (*tofāle*) 〔名〕 ①渣滓，糟粕，浮沫，浮渣②唾沫

~ آهن 铁渣

~ پیه 脂渣(用作狗食或鱼饵)

~ سیب 苹果核

~ شیره 罂粟浆液

~ قهوه 咖啡渣

~ معدن 金属渣；火山渣

~ نیشکر 甘蔗渣

تفاوت (*tafāvot*) 〔名〕 ①区别，差别，差异，不同②距离，差别

更动。

~ روش دادن 改变做法；变卦，改弦易辙

~ مکان دادن 挪开…，换地方

~ کردن (~ یافتن) 变化，改变

رنگ چهره‌اش از عصبانیت ~ کرد . 他气得脸色都变了。

اوضاع بین المللی بنفع مردم جهان ~ میکند . 国际形势正朝着有利于世界人民的方向变化。

تغییر بردار (~*bardār*) : این کار هیچ ~ نیست 这项任务不允许有任何耽搁。

تغییر پذیر (~*pazeer*) 〔形〕 可改变的，多变的，变化不定的

تغییر ناپذیر (~*nāpazeer*) 〔形〕 不可改变的，不可更改的；无伸缩性的，不能变通的

تغییر ناپذیری 〔名〕 〈理〉不可逆性

تف (*taf*) 〔名〕 ①酷热，灼热，炽热②光，光线

~ دادن 烧热

تف (*tof*) 〔名〕 ①唾沫，痰②呸!

~ بر شیطان ! 见鬼去吧!

~ خونی 〈医〉咯血

~ انداختن (به کسی) 向某人吐唾沫；蔑视某人

~ کردن 吐痰，咳吐

دوا را ~ کرد . 他把吃下的药都吐了出来。

این کار ~ سر بالا است. 〈口〉这是自作自受。

تفاح (*toffāh*) 同 سیب

تفاحش (*tafāhosh*) 〔名〕 骂街，谩骂

تفاخر (*tafākhor*) 〔名〕 ①夸耀，互相吹捧②引以为荣；虚荣

~ کردن 同上

داشتن ~ 不同，有差别

. (نميكند) ندارد ~ 反正一样。

. (نميكند) براى من تفاوتى ندارد 对我来说反正都一样。

كردن ~ 不同，有区别，有变化，发生变化

حساب دفعهٔ اول با حساب دفعهٔ دوم ~ كرد. 第一次计算和第二次计算有差别。

(بين) گذاشتن ~ 区别，区分

تفاؤل (*tafā'ol*) 〔名〕 预言，预知，猜，猜测

تفاهم (*tafāhom*) 〔名〕 互相了解，互相认识；谅解

~ حسن 谅解

~ سوء 误解，曲解

~ عدم 缺乏谅解

تفت I (*taft*) 〔名〕 炎热，酷热

تفت II 〔名、形〕 ①急躁，急忙，匆忙②敏捷，伶俐③急忙的，匆忙的，快的

تفت III 〔名〕 ①盛水果用的筐篓②园丁用的柳条筐；灯心草篓

تفت IV 〔名〕 〈植〉莨菪（属）

تفتان (*taftān*) 〔形〕 火热的，炎热的，炽热的，酷热的

تفتگى (*taftegee*) 〔名〕 ①炎热，酷热②伤心；忧虑

تفتن I (*taftan*) 〔动〕（根 تاب）燃烧，发热；烧红，炽热

تفتن II 〔动〕（根 تاب） ①急忙，匆忙②同 تاييدن II条

تفته (*tafte*) 〔形〕 炎热的，炽热的，烧红的

تفته جگر (*~jegar*) 〔形〕 ①痛苦的，心里难过的②爱上…的，热恋的，想得心里难受的

تفته دل (*~del*) 〔形〕 懊恼的，悲伤的，忧伤的，难过的

تفته دلى 〔形〕 悲伤，忧伤，难过

تفتيح (*tafteeh*) 〔名〕 打开，开启

تفتيدن (*tafteedan*) 〔动〕（根 تفت） 变热，发热，炽热

تفتير (*tafteer*) 〔名〕 （使）软弱无力；无能为力

تفتيش (*tafteesh*) 〔名〕（复 تفتيشات） ①搜查，搜索②检查，审查，查阅③寻找

شدن ~ 被搜查，被搜索；被检查，被检验；被审查，被查阅

كردن ~ 搜查，搜索；检查，检验（证件）；审查，查阅；寻找

مأمورين بازرسى خانهٔ او را ~ كردند . 检查官搜查了他的房间。

تفتيشى 〔形〕 搜查的，搜索的；检查的，该检查的

تفتيشيه تفتيشى 的阴性

~ هيئت 检查团，视察团

تفتيك (*tafteek*) 〔名〕 ①羊毛，羊绒②煤气，瓦斯

تفتيل (*tafteel*) 〔名〕 搓，卷，捻

تفتين (*tafteen*) 〔名〕 ①倾轧，施诡计②迷惑③挑拨离间，蛊惑人心，煽动叛乱

كردن ~ 同上

تفجر (*tafajjor*) 〔名〕 ①霞光，曙光，光亮；升起②慷慨大方；畅流，迸发③〈医〉疹，发疹

تفجير (*tafjeer*) 〔名〕 使流畅，爆发，迸发

تفحص (*tafahhos*) 〔名〕（复 تفحصات） ①寻找，询问，打听②仔细调查，查找，研究

کردن ~ 同上

تفخر (*tafakhkhor*) 〔名〕 ①炫耀,骄傲,夸耀②吹嘘

کردن ~ 同上

تفخيم (*tafkheem*) 〔名〕 ①尊敬，尊重②过分称颂，过誉

تفدان (*tof-dān*) 〔名〕 痰盂

تفديه (*tafdiye*) 〔名〕 赎，赎身，赎金

تفرث (*tafarros*) 〔名〕 孕妇的昏厥

تفرج (*tafarroj*) 〔名〕 ①散步，漫步，游玩②娱乐，消遣

کردن ~ 同上

برویم در باغ ~ کنیم. 去公园散散步吧!

تفرجگاه (~ *gāh*) 〔名〕 娱乐场所；街心公园

تفرح (*tafarroh*) 〔名〕 舒适，悠闲，安心，舒坦，高兴，欢乐

تفرد (*tafarrod*) 〔名〕 ①单独，孤独，孤僻②无双，独特，独树一帜

تفرس (*tafarros*) 〔名〕 ①聪明，颖悟；敏锐，有眼力②仔细审视，凝视，注视

کردن ~ 同上

تفرع (*tafarro'*) 〔名〕 (复 تفرعات) ①分枝，发枝，发杈②(复数时)枝杈，分枝部分，所属部分③支脉，支流

تفرعن (*tafar'on*) 〔名〕 ①高傲，傲慢，自高自大②暴虐，专横，霸道，飞扬跋扈

فروختن ~ 同上

تفرغ (*tafarrogh*) 〔名〕 空闲，得闲，闲暇

تفرق (*tafarrogh*) 〔名〕 散开,分散,解散,涣散

اتصال ~ 〈医〉脱臼，分离，分解

تفرقه (*tafreghe*) 〔名〕 ①分散，分裂，割据②涣散，离散③不和

حواس ~ 记性不好，健忘

فئودالی ~ 封建割据

به صورت ~ 分散地

انداختن (~ افکندن) ~ 挑动…不和，制造分裂

میان ما هیچ تفرقه‌ای نیفتاده است. 我们之间从没出现过不和。

تفرقه افکن (~ *afkan*) 同 تفرقه انداز

تفرقه انداز (~ *andāz*) 〔名〕 分裂分子，制造分裂的人

تفرقه اندازی 〔名〕 制造分裂，引起不和

امپریالیستها همواره تلاش میکنند میان کشورهای درحال رشد ~ نمایند. 帝国主义总是企图在发展中国家之间制造分裂。

تفرقه انگیز (~ *angeez*) 〔形、名〕 ①分裂的②分裂分子

تفره (*tafre*) 同 طفره

تفریح (*tafreeh*) 〔名〕 (复 تفریحات) ①娱乐，快乐，消遣②开玩笑③散步④(课间)休息

زنگ ~ (مدارس) 下课铃

چه‌تفریحی! 真有趣!

دادن ~ 给…娱乐(或消遣)，逗乐

کردن ~ 娱乐，消遣，休息，开玩笑

شاگردان روزی یك ساعت بعداز تعطیل مدرسه ~ میکنند. 学生们每天放学后有一小时娱乐活动。

جدی نیست ~ میکنم. 我只不过是开玩笑罢了，请别当真。

خوبی کردیم ~. 我们玩得很好。

تفریحاً (*tafreehan*) 〔副〕 消遣地，开玩笑地

تفریح آور (*tafreeh-āvar*) 同 تفریحی

تفریحگاه (*~gāh*) 同 تفرجگاه

تفریحی (*tafreehee*) 〔形〕 ①供消遣的②有趣的③开玩笑的，不是一本正经的

تفریخ (*tafreekh*) 〔名〕 孵（蛋），孵出

~ اسباب 孵卵器

تفرید (*tafreed*) 〔名〕 ①单独，孤独，独自②独居，隐居，与世隔绝

تفریش (*tafreesh*) 〔名〕 ①张开，铺开，展开②摆设（木器家具等）③传播

تفریط (*tafreet*) 〔名〕 ①浪费②疏忽，不周到，怠慢；估计不足

پول ~ 浪费金钱

افراط و ~ کردن 用钱无节制

(در) ~ کردن 不舍得化钱

تفریع (*tafree'*) 〔名〕 从属于…，置于…之下

تفریغ (*tafreegh*) 〔名〕 ①搬空，撤空②弄清，结算

حساب ~ 结账，清账

~ کردن 倒空；结清（账目）

حساب خودرا ~ کردند . 他们已经把账目结清了。

تفریق (*tafreegh*) 〔名〕 （复 تفریقات ، تفاریق）①分开，分离，分解②分别，离别③间隔，间断，距离④〈数〉减法，减去⑤〈罕〉离婚，解除婚约

~ علامت 〈数〉负号，减号

~ شدن 分开，分离，分散，被减去

~ کردن 把…分开，使…分离；〈数〉减去，减

چهار را از نه ~ کنید ! （从）九（中）减去四。

تفس (*tafs*) 〔名〕 炎热，酷热

تفسان (*tafsān*) 〔形〕 炽热的，烤热的，烧红的

تفساندن (*tafsāndan*) 〔动〕（根 تفسان）使…灼热，把…烧红，烤

تفسره (*tafsere*) 〔名〕 验的尿

تفسه (*tafse*) 〔名〕 ①脸上的斑点②月蚀

تفسیدن (*tafseedan*) 〔动〕（根 تفس）①被烧红，灼热，炽热②（因热）裂，爆裂

تفسیده لب (*tafseede-lab*) 〔形〕 嘴唇干裂的

تفسیر (*tafseer*) 〔名〕（复 تفاسیر）说明，阐明，解释；评论

شریف ~ «古兰经»注释本

~ علم 经学

~ شدن 被说明，被阐明，被解释；被评论

~ کردن 说明，阐明，解释，评论

قرآن ~ کردن 注释«古兰经»

تفسیق (*tafseegh*) 〔名〕 认为…放荡，淫荡，堕落

تفسیله (*tafseele*) 〔名〕 〈旧〉做上衣的丝绸

تفش (*tafsh*) 〔名〕 〈旧〉谴责，责骂，讥笑，讽刺

تفش (*tafesh*) 〔名〕 ①热，酷热②炽热

تفصیل (*tafseel*) 〔名〕（复 تفصیلات ، تفاصیل）①详述，详论②详情，细节

~ با این 尽管如此

~ به 详细地

~ دادن 详细论述，详述

~ آن را بعداً عرض خواهم کرد . 我以后将告诉你该事的详情。

تفصيلاً (*tafseelan*) 〔副〕 详细地，详情地

تفصيلى (*tafseelee*) 〔形〕 详细的，细致的

  ～ بودجهٔ 详细预算

تفضل (*tafazzol*) 〔名〕 (复 تفضلات) ①恩惠，恩德②关照，照顾

  ～ كردن 施以恩惠；惠顾，关照

تفضلاً (*tafazzolan*) 〔副〕 照顾地

تفضيح (*tafzeeh*) 〔名〕 羞辱，侮辱

تفضيض (*tafzeez*) 〔名〕 镀银

تفضيل (*tafzeel*) 〔名〕 ①偏重，看重，特别优待②卓越，优秀③〈语〉比较级

  ～ مطلق 〈语〉最高级

  ～ نهادن (را ، به) 偏重，优待

تفضيلى 〔形〕 〈语〉比较级的

  ～ درجهٔ 〈语〉比较级

  ～ صفت 比较级形容词

تفطن (*tafatton*) 〔名〕 领悟，理会，了解，明白

تفطير (*tafteer*) 〔名〕 使…开斋

تفطين (*tafteen*) 〔名〕 使…懂得，使了解，说明，弄明白

تفقد (*tafaghghod*) 〔名〕 ①寻找 (失物) ②检查，调查③探望，打听④同情，慰问，问候，问好

  ～ احوال 问候身体健康，问安，问好

  ابراز (اظهار) ～ فرمودن (نسبت به) 询问 (健康、工作等) ，问寒问暖，关心

  ～ كردن (از) 寻找；搜查；问候

  گاه گاهى هم از او تفقدى كن ! 你有空可去看看他！

تفك (*tofak*) 〔名〕 气枪，玩具枪

تفكر (*tafakkor*) 〔名〕 (复 تفكرات) 思考，考虑，深思熟虑，沉思，思想

  ～ طرز 思想方法

  به ～ فرو رفتن 陷入沉思

  ～ كردن 思考，考虑

  پيوسته در آن مسئلهٔ مهم ～ ميكرديم . 我们一直在考虑那个重要问题。

تفكير (*tafkeer*) 〔名〕 思考，思虑，思想，思索

تفكيك (*tafkeek*) 〔名〕 ①分开，分裂，割裂②解开，拆开，解散③〈化〉分析，解析，析离

  ～ دستگاه 分离器，离析器

  ～ كردن 分开，卸开，拆开；分析，分解

  معده و روده مواد زايد را از غذا ～ ميكنند . 肠胃把废料从食物中分解出来。

تفكيكاً (*tafkeekan*) 〔副〕 分开地；清楚地，显而易见地

تفكيك كن (*tafkeek-kon*) 〔名〕 分离器

تفكيك ناپذير (～ *nāpazeer*) 〔形〕 不可分的，不可分割的，分解不开的

تفليس (*taflees*) 〔名〕 宣告…破产

تفنگ (*tofang*) 〔名〕 枪，步枪

  ～ الكترونى 电子枪

  ～ بادى 吹筒箭，汽枪

  ～ بى خان 滑膛枪 (炮)

  ～ ته پر 后膛枪

  ～ ته پر دو لول 猎枪，滑膛枪

  ～ چقماقى 燧发枪，火枪

  ～ خاندار (～ خانه دار) 来福枪

  ～ حود كار 自动枪

  ～ دو لوله 双筒枪

  ～ دهانه فراخ 卡宾枪

  ～ ساچمه‌اى 鸟枪，猎枪

~ سر پر 前装枪
~ سوزنی 针击枪（以弹簧击发之枪）
~ شکاری 鸟枪，猎枪
~ ضد تانك 反坦克炮
~ فتیله‌ای 火绳拴，燧石枪
~ کوتاه 短枪
~ لوله بریده 短筒枪
~ مسلسل 机关枪
~ ته 枪闩，枪托
~ انداختن 射击
~ پر کردن 子弹入膛
~ خالی کردن (~ در کردن) 射击；取出子弹盒

تفنگ پاک کن (*~pāk-kon*) 〔名〕 枪筒清扫绳

تفنگ پر کن (*~por-kon*) 〔名〕 装弹机；（弹药）装填手

تفنگچی (*~chee*) 〔名〕 ①步枪射手，步兵②非正规军队，民兵

تفنگدار (*~dār*) 〔名〕 ①步枪射手，步兵②带枪的人；滑膛枪手
تفنگداران دریائی 海军陆战队
~ گروهان 步兵连

تفنگدارچی باشی (*~chee-bāshee*) 〔名〕 〈旧〉宫廷卫士长

تفنگ ساز (*tofang-sāz*) 〔名〕 武器制造者，制造步枪的人，枪械士

تفنگ سازی (*~sāzee*) 〔名〕 枪械制造

تفنن (*tafannon*) 〔名〕（复 تفننات）娱乐，消遣
~ از روی 为了消遣；无意中，随便地
~ برای 为了消遣
~ کردن 娱乐，消遣

تفنناً (*tafannonan*) 〔副〕 消遣地，玩乐地，开玩笑地

تفننی (*tafannonee*) 〔形〕 ①消遣的②肤浅的，随便的
~ تدقیقات 浅尝辄止
~ گردش 信步闲游

تفنه (*tafne*) 〔名〕 蜘蛛网

تفو (*tofoo*) 〔叹〕 呸！
... بر ~ 呸！不要脸！滚你的！

تفور (*tafoor*) 〔名〕 泥，稀泥

تفوق (*tafavvogh*) 〔名〕 ①优势，卓越，优越②至高，崇高，高尚③想占上风，想称霸
~ اخلاقی 道德高尚
~ بومی 本土主义，排外主义
~ نژادی 种族主义，种族歧视
~ جستن (بر کسی) 想出人头地，想压倒某人
~ داشتن (بر ، به) 占优势，占上风
~ یافتن 取得优势，占上风

تفوه (*tafavvoh*) 〔名〕 讲话，发言
~ کردن 同上

تفویض (*tafveez*) 〔名〕（复 تفویضات）托付，委托，交付，授予，给予
~ وام 给予贷款
~ کردن 托付，委托，转给，交付，授予，给予
قدرت خود را ~ کردن 交出自己的权利
سلطنت را ~ کردن (به کسی) 让（王）位于某人
اختیار اخذ تصمیم در این مورد به کمیتهٔ پایین تر ~ شد . 把这件事情的决定权授

予下级委员会。

تفهم (*tafahhom*) 〔名〕 理解，明白

تفهيم (*tafheem*) 〔名〕 使…理解，领悟，领会

~ و تفاهم 相互了解；体谅，谅解

~ كردن 讲解，解释，使…明白

موضوع را بايد باو ~ كرد . 要把事情给他讲清楚。

تفيدن (*tafeedan*) 同 تافتن

تق (*tagh*) 〔名〕 破裂声，（打枪或抽鞭子的）噼啪噼啪的响声，敲门声

~ چيزى را در آوردن 揭露，使人共知

تقش در آمد . 这件事已为人所共知。

تقاء (*teghā'*) 〔名〕 ①回避，躲避②谨慎，小心

تقابل (*taghābol*) 〔名〕 ①相会，会见，相逢②相对，对立，对比，对照③〈天〉对点，朔望

~ قابل 对抗的，相对的

~ كردن 相会，会见，相逢，对比，对照

ماه و خورشيد ~ ميكنند . 月亮和太阳遥遥相对。

ماترياليسم و ايده‌آليسم با هم ~ ميكنند .
唯物主义和唯心主义是互相对立的。

تقاتل (*taghātol*) 〔名〕 厮杀，战斗，战斗，激战，互相残杀

~ كردن 同上

تقادم (*taghādom*) 〔名〕 ①古时，古老②以前，之前，前面，前边

تقادير (*taghādeer*) 见 تقدير

تقارب I (*taghārob*) 〔名〕 ①接近，亲近，走近②相似，相等，吻合，符合

~ داشتن (با ، به) 离得近，有相似之处

~ كردن 同上

تقارب II 〔名〕 一种诗歌韵律的名称（常称为 بحر ~）

تقارن (*taghāron*) 〔名〕 ①连合，结合，连接②对称，匀称，对照③巧合，吻合，赶巧，碰巧④亲近，友好

بطور ~ 对称地，匀称地

خطوط ~ 对称线

تقارير (*taghāreer*) 见 تقرير

تقاسم (*taghāsom*) 〔名〕 ①分，划分，分成（几部分）②互相发誓

تقاسيط (*taghāseet*) 见 تقسيط

تقاص (*taghāss*) 〔名〕 ①复仇，报仇，报复②赔偿，补偿

~ دادن (را ، به) 遭到报复，自食其果

~ كشيدن (~ كردن ، ~ گرفتن) (از)
向…复仇，向…报仇，报复

عاقبت از دشمن ~ كشيدند . 他们终于向敌人报了仇。

تقاصر (*taghāsor*) 〔名〕 漫不经心，怠慢，疏忽

~ ورزيدن (~ كردن) (در) 漫不经心地对待，不尽职，疏忽

تقاصير (*taghāseer*) 见 تقصير

تقاضا (ى) (*taghāzā*) 〔名〕 要求，请求，恳求

~ ارسال وجه 要求汇款

~ آمرانه و مبرم 迫切要求

~ مصرانه 急需

بر حسب ~ حال 依照情况

به ~ او 应他的要求

به ~ وقت 视情况而定

عرضه و ~ 供求，供应和需要

حسب التقاضا 根据请求

است . 我国女工退休年龄为五十至五十五岁。

تقامر (*taghāmor*) 〔名〕 赌博

تقاول (*taghāvol*) 〔名〕 会话，谈话

تقاوی (*taghāvee*) 〔名〕 预付，预支，借贷

تقاویم (*taghāveem*) 见 تقویم Ⅱ条

تقبل (*taghabbol*) 〔名〕（复 تقبلات）①承担，担负，承诺②接受

~ خرید سهام قرضه 认购公债

~ زمامداری 任职

~ کردن 承担，接受，担任

من مخارج او را ~ کردم . 他的开支由我负担。

تقبیح (*taghbeeh*) 〔名〕 ①憎恶，厌恶，嫌恶②责骂，辱骂③谴责

~ شدن 被讨嫌，遭厌恶，被责骂，遭谴责

~ کردن 憎恶，厌恶，责骂，辱骂，谴责

تقبیل (*taghbeel*) 〔名〕 接吻，亲吻

تق تق (*tagh-tagh*) 〔名〕 ①咚咚响声（如敲门声）②敲击声

~ کردن 咚咚敲，咚咚响

~ در میزنند . 有咚咚的敲门声。

تقدس (*taghaddos*) 〔形、名〕 ①成为神圣的，成为圣洁的②纯洁，圣洁

~ بخرج دادن (~ فروختن) 佯装虔诚，假仁假义，伪善，假充圣人

تقدس (*taghaddas*) 〔形〕 神圣的，圣洁的

تقدم (*taghaddom*) 〔名〕 ①超越，领先②优先权，优势，优先地位

~ و تأخر 前后对换，调换

~ کسی را بر آوردن 满足某人的要求

(از) (~ داشتن) ~ کردن 向…要求，提出要求

فارغ التحصیلان از مسئولان دانشگاه ~ کردند آنها را برای تصدی مشکلترین پست اعزام دارند . 毕业生要求学校领导分配他们到最艰苦的岗位上去。

~ شغل کردن 找工作，求职

این کارها ~ سن است . 这些现象到年龄就自然会发生。

تقاضا کننده (*~konande*) 〔名〕 ①〈经〉订货人，定购人②要求者，请求者

تقاضا نامه (*~nāme*) 〔名〕 书面申请，申请表

تقاطر (*taghātor*) 〔名〕 ①滴漏，滴进②相继而至，接踵而至

تقاطع (*taghāto'*) 〔名〕 ①切断，割断，横切②交叉点，相交③十字路口④(染色体的)交叉，〈解〉交叉

~ راهها 十字路口

~ شاهراه (راه آهن) 公路（铁路）的平面交叉

نقطهٔ ~ 焦点

تقاعد (*taghā'od*) 〔名〕 退休，养老

حقوق ~ 退休金，养老金

سن ~ 退休年龄

صندوق ~ (وجه ~) 退休基金

موسسهٔ ~ 处理退休事务的机构

حقوق ~ دادن 付给抚恤金（或养老金、退休金）

به حد ~ رسیدن 到达退休年龄

سن ~ زنان کارگر در چین ٥٠ تا ٥٥ سال

~ حق 优先权

(بر) داشتن ~ 对…占优势

(جستن ~) ~كردن ~ 超越，超过

. كشاورزى در اقتصاد ملى چين ~ دارد

在我国国民经济中农业占优先地位。

در صورت تساوى شرايط ، حق ~ با او

. خواهد بود 假如各种条件都差不多的话，那么他将享有优先权。

تقدمه (*taghdeme*) 〔名〕(复 تقادم) ①引导，介绍；序言②预付款；礼物；先期交付的税

~ نان （犹太教）祭神用的面包

تقدمة المعرفه (*taghdematol-ma'refah*) 〔名〕〈医〉预后（根据病状预测能否治愈）

تقدير (*taghdeer*) 〔名〕(复 تقادير ، تقديرات) ①好评，赞赏，感谢；估价②推测，猜想③假定，假设④命运，天命

~ اظهار 表示感谢，表示赞赏

~ به هر 无论如何，总之，实质上，实际上

~ قابل 值得称赞的

بتقديريكه 假定说…

~ شدن 受到好评；被假定，被预测；被估价

. او از طرف رهبر كارخانه ~ شده است

他受到工厂领导的好评。

~ كردن 给与好评；假定，预测；估价

تقديراً (*taghdeeran*) 〔副〕想象地，推测地，假定地

تقديرنامه (*taghdeer-nāme*) 〔名〕感谢信；书面嘉奖

تقديرى (*taghdeeree*) 〔形〕①命中注定的，不可避免的②假定的，想象的

تقديس (*taghdees*) 〔名〕①神圣化，奉若神明②称赞，赞美，赞赏，尊崇

~ كردن 同上

. ما عقيدهٔ شما را ~ ميكنيم 我们赞同您的意见。

تقديم (*taghdeem*) 〔名〕①提交，递交，呈交，奉献②赠送，赠予

~ اعتدالين 〈天〉（分点）岁差

~ و تأخير 调换；〈语〉前置地位与后置地位；〈数〉移项

با ~ احترامات فائقه (بيكران) 顺致崇高敬意

~ شدن 提交，递交，交给；赠送，赠予

(به) ~ ميشود 赠给…

~ كردن 提交，递交，呈交，交给；赠送，赠予；奉献

. كتاب را باو ~ كردم 我把书赠给了他。

تبريكات صميمانهٔ خود را به مناسبت سال

. نو بحضور شما ~ ميدارم 值此新年到来之际，我谨向您表示衷心的祝贺。

تقديمى (*taghdeemee*) 〔形、名〕①呈交的，提交的（如文件等）②被赠送的③赠品

~ نسخهٔ 赠送本

تقرب (*tagharrob*) 〔名〕亲近，接近；亲密，友好

~ جستن 亲近，力求建立密切关系

~ كردن 亲近，接近，建立密切关系

تقرح (*tagharroh*) 〔名〕(复 تقرحات) ①〈医〉溃疡，烂疮②准备好

(~ استخوان) ~ عظمى 〈医〉骨疡，骨疽

تقرر (*tagharror*) 〔名〕①固定，安定，稳定②

安排妥当

تقریب (*taghreeb*) 〔名〕（使）接近，靠近，大约，大概

(بطور ~ ، بر وجه ~) به ~ 大约，大概

تقریباً (*taghreeban*) 〔副〕 大概，大约，差不多，几乎

تقریبی (*taghreebee*) 〔形〕 接近的，靠近的，大约的

بر آورد ~ 大约的推算，粗略的估计

محاسبهٔ ~ 大概的计算，估算

تقریر (*taghreer*) 〔名〕（复 تقاریر ، تقریرات）①证明，证实，确认，承认②口述，说出

حسن ~ 好口才

~ کردن 口述，口头讲，背诵

درس خودرا ~ کرد . 他能背诵那篇课文。

تقریراً (*taghreeran*) 〔副〕 口头上，口头地

تقریض (*taghreez*) 〔名〕 ①作诗，吟诗②歌颂，称颂③切开，割断

تقریظ (*taghreez*) 〔名〕（复 تقریظات）①称赞，表扬，称颂，推荐②序，序言，书评

قابل ~ 值得称赞的，值得表扬的

~ کردن 称赞，表扬，称颂

(برای) ~ نوشتن 写书评，（为新作品）写推荐文章

در مقدمهٔ کتاب تقریظی نوشت . 他在书的开始写了篇书评。

تقریظ آمیز (*~āmeez*) 〔形〕 称赞的，表扬的，称颂的

تقریظ نویس (*~nevees*) 〔名〕（为新作品）写书评的人，（为新书）写推荐文章的人

تقریظ نویسی 〔名〕 写（文艺书刊）评论，（为新作品）写推荐文章

تقریع (*taghree'*) 〔名〕 痛斥，谴责，责怪，责备

تقسم (*taghassom*) 〔名〕 （被）分开，分割，分配，分派

تقسیط (*taghseet*) 〔名〕（复 تقاسیط） 分期还债，分期付款

تقسیم (*taghseem*) 〔名〕（复 تقسیمات）①分，分开，分裂，划分，分成（几部分），分派，分配②（复数时）部门，科目，类别，单位③〈数〉除，除法

~ از روی کار 按劳分配

~ به نسبت 按比例分配，摊派

~ پاسداران 〈军〉派岗

~ ده به پنج 十除以五（10÷5）

~ سلول 细胞分裂

~ غیر مستقیم 〈生〉有丝分裂

~ کار 分工

~ کاهش 〈生〉成熟分裂，减数分裂

~ کل به جز 化整为零

~ یاخته 细胞分裂

حاصل ~ 〈数〉商数

قابل~ 可分的，可以分割的，可以分开的

قابلیت ~ 可分性，〈数〉可除性

~ شدن 被分开，被划分

خط استواء به ۳٦۰ درجه ~ میشود . 赤道线划分为三百六十度。

~ کردن 分，分开，划分，分配

این مجله ها را میان رفقاء ~ کنید . 请把这些杂志分给同志们。

تقسیمات (*taghseemāt*) 〔名〕 ①见 تقسیم ②部门，部分，机关的科或处

اداره ~ 行政各部门

تقسیم بندی (*taghseem-bandee*) 〔名〕 ①分类，分开②刻度，分度

میزان الحراره ~ 温度计上的刻度

شدن ~ 分类，分开

کردن ~ 把…分类，把…分开，划分

زمین را ~ کردن 划分土地

تقسیم پذیر (~*pazeer*) 〔形〕 可分割的，可分开的

تقسیمی (*taghseemee*) 〔形、名〕 ①部门的，分类的②份儿，份额

تقشر (*taghashshor*) 〔名〕 削皮，剥皮

تقشع (*taghashsho'*) 〔名〕 ①消散，散开，驱散②（天空）晴朗，（云）消（雾）散

کردن ~ 同上

تقشیر (*taghsheer*) 〔名〕 削皮，剥开，去壳；层层剥皮，擦伤（皮肤）

تقصیر (*taghseer*) 〔名〕（复 تقصیرات ، تقاصیر）①缩短，短缺②过失，过错，罪过，缺陷

تقصیرات اداری 行政过失

کردن ~ 犯过失，犯罪

~ (از) من نیست . 这不是我的过错。

تقصیردار (~*dār*) 同 تقصیرکار

تقصیرکار 〔形、名〕 ①有过失的，有过错的②犯人，罪犯

تقطع (*taghatto'*) 〔名〕 被分割，被割裂，被切断

تقطیر (*taghteer*) 〔名〕 蒸馏，过滤；（把水）滤清

انهدامی ~ 〈化〉毁馏，分解蒸馏

بول ~ (البول ~) 〈医〉痛性尿淋沥，尿急痛

جزء به جزء ~ 分馏

خشک ~ 毁馏，分解蒸馏

~ ستون 分馏柱

~ کارخانهٔ 蒸馏所，酒坊

شدن ~ （被）蒸馏，（被）过滤

کردن ~ 蒸馏，过滤

تقطیع (*taghtee'*) 〔名〕 ①分割，割开，切开，切断②音节清晰地朗读；（诗的）格律分析，音步划分

شدن ~ 被砍碎，被劈成块；分音节按音韵朗读诗

کردن ~ 砍碎，劈成块；（诗）符合格律，顿挫合拍，抑扬顿挫

تقعر (*tagha'or*) 〔名〕 中凹，凹面

تقعیر (*tagh-eer*) 〔名〕 使…凹

تقفل (*taghaffol*) 〔名〕 （被）上锁，锁住

تقفیل (*taghfeel*) 〔名〕 锁住，关闭

تقلا(ی) (*taghallā*) 〔名〕 ①努力，奋斗②挣扎，奔忙

مذبوحانه ~ 徒劳的努力

معاش ~ 忙于生计，为衣食奔波

زدن ~ (کردن ~) 挣扎，忙碌，奔忙

تقلب (*taghallob*) 〔名〕（复 تقلبات）赝造，伪造，捏造，掺假，假冒，欺骗

کردن ~ 同上

تقلبی 〔形〕 ①假的，赝造的，伪造的，捏造的②颠倒的

~ الکل 变性酒精

~ پول 伪币

تقلد (*taghallod*) 〔名〕 担负，承担，担当

تقلص (*taghallos*) 〔名〕 收缩，蜷缩，皱缩

تقلی (*toghlee*) 〔名〕 六个月的羊羔

تقلیب (*taghleeb*) 〔名〕 颠倒，上下倒置，前

后倒置

تقلید (*taghleed*) 〔名〕 ①摹仿，仿效，仿制，摹拟②委托，托付③效法，遵守（指宗教教条）

به ~ از 模仿，仿效

~ در آوردن 摹仿（某人）

~ کردن (از ، را) 摹仿，效仿，仿制，摹制，摹拟；效法，遵守

نباید کورکورانه از ممالك بیگانه ~ کرد .

不要盲目照抄外国。

تقلید چی (*~ chee*) 〔名〕 喜剧演员，（摹仿动作的）滑稽演员

تقلید ناپذیر (*~ nāpazeer*) 〔形〕 不可仿效的

تقلیدی (*taghleedee*) 〔形〕 摹仿的，仿效的；仿制的，摹拟的

تقلیع (*taghlee'*) 〔名〕 拔除，根除

تقلیل (*taghleel*) 〔名〕 减少，缩减

~ بودجه 缩减预算

~ بهرهٔ سالکانه و نرخ سود 减租减息

~ تسلیحات 裁军

~ قیمت 减价

~ مخارج 紧缩开支

~ دادن 减少，缩减

عدهٔ کارکنان را ~ دادند. 他们紧缩了编制。

~ یافتن 减少，（得到）缩减，下降

در چین آمار مرگ و میر نوزادان سال بسال ~ می‌یابد . 我国新生婴儿的死亡率逐年下降。

تقماق (*toghmāgh*) 同 تخماق

تقنیع (*taghnee'*) 〔名〕 使…满足，使…满意

تقنین (*taghneen*) 〔名〕 立法，制定法律

تقنینی 〔形〕 立法的

تقنینیه (*taghneeniyye*) 〔形〕 立法的

دورهٔ ~ پانزدهم 第十五届议会

~ قوهٔ 立法权

تقوا (*taghvā*) 同 تقوی

تقوس (*taghavvos*) 〔名〕 呈虹形，呈弓形；弯曲（如弓）

تق و لق (*taghgho-laghgh*) 〔名、形〕 晃晃荡荡（的），摇摆不定（的）

تقوی (*taghvā*) 〔名〕 虔诚，虔敬，敬畏神灵

تقویت (*taghviyyat*) 〔名〕 ①加强，增强；支持，支援，增援；放大②用力，努力

تلمبهٔ ~ فشار 打气筒

~ شدن 被增强，得到加强，增加；得到支持

~ کردن (~ بخشیدن) (را ، به) 加强，增强；支持，援助；放大

~ مزاج کردن 保养身体，增强体质

باید در ~ نیروهای دفاعی کشور کوشید .

要努力加强国防力量。

تقویت کننده (*~ konande*) 〔形、名〕 ①增强的，加强的，巩固的，支援的②支持者③<无>增音机，放大器，增强器

~ الکترونی 电子倍增器

تقویتی (*taghviyyatee*) 〔形〕 加强的，增加的，增援的

~ دروس یا دورهٔ تحصیلی 复习课程；（教师等的）进修课程

~ کلاس 补习班

تقویم I (*taghveem*) 〔名〕 ①直立，树立，竖起②估价，评价③定价

~ کردن 同上

تقویم Ⅱ 〔名〕（复 تقاویم）①月份牌，日历；历法②表格，报表，清单

~ جیبی 袖珍日历

~ چینی （中国）农历

~ دائمی 万年历

~ دیواری 挂历

~ رومیزی 台历

~ قیصری 儒略历

~ گرگوری 〈天〉格里历（即目前通用的阳历）

~ نجومی 天文历

تقی (*taghee*) 〔形〕 虔信宗教的，虔诚的

کلاه ~ را سر نقی گذاشتن 〈谚〉借债还债

تقیح (*taghayyoh*) 〔名〕 化脓，生脓

تقید (*taghayyod*) 〔名〕（复 تقیدات）①依恋，留恋②受限制，受制约

تقیه (*taghiye*) 〔名〕 ①小心，谨慎②隐瞒自己的宗教信仰，掩饰，掩盖

~ کردن 掩饰，掩盖，谨慎，小心

تقیید (*taghyeed*) 〔名〕 捆绑，限制，束缚

تك Ⅰ (*tak*) 〔形、副〕 ①单独的，孤独的②唯一的，无双的，独一无二的③单数的，奇数的④单独地，独自地

~ ~ 一个一个地，逐一地

~ شماره 一期，一份，一册（如报纸杂志等）

~ و تنها 孤独的，完全单独的

او ~ وتنها زندگی میکند. 他独自生活。

~ و توك 〈口〉很少

شماره‌های ~ 奇数

تك Ⅱ 〔名〕 跑，奔跑，赛跑

~ و پو （为寻找某物而）奔波，东奔西跑

~ و دو 东奔西跑，寻找

~ زدن 跑，奔跑

~ کسی را شکستن 胜过（某人）

~ سرما شکست. 寒冷减弱了。

تك Ⅲ 〔名〕 底，底部

تك Ⅳ 〔名〕 ①冲击，震动，打击②用手敲

تك (*tek*) 〔名〕 滴答声

تك (*tok*) 〔名〕 ①尖头，尖端②鸟嘴

~ زبان 舌尖

~ شمشیر 剑头

~ مرغ 鸟嘴，喙

تکاب (*takāb*) 〔名〕 ①小溪②沟，沟壑

تکابر (*takābor*) 〔名〕 骄傲，傲慢

تکاپو (*takāpoo*) 〔名〕 （为寻找某物而）四处奔跑，东奔西跑，奔波，奔忙

در ~ بودن 同上

~ کردن (برای) 同上

تکاتب (*takātob*) 〔名〕 互相通信

تکاثر (*takāsor*) 〔名〕 增多，增加

تکاثف (*takāsof*) 〔名〕 ①凝结，变浓，凝缩②稠密，浓密，密度，〈理〉凝聚，集聚

~ تیر 〈军〉火力密度

~ هوا 空气密度

آلت ~ 凝结器，聚光器

تکادو (*takādow*) 〔名〕 东奔西跑，寻找，奔波

تک ارزی (*tak-arzee*) 〔名、形〕 〈化〉单价（的）

تکاسل (*takāsol*) 〔名〕 ①懒散，怠惰，懒惰，懈怠②疏忽，大意③漠不关心，冷淡，若无其事

تک آسه (*tak-āse*) 〔形〕 单轴的，〈植〉独轴式的

تك آغاز (*~āghāz*) 〔名〕 〈体〉竞赛的出发点，

起点，起跑点

تكافو (*takāfoo*) 〔名〕 ①足够，满足 ②平等，相等，同等；均势，等价

کردن ~ 使…均衡，够，满足

این حقوق ~ مخارج او را نمیکند . 这些工资不够他用。

میزان تولید رادیو در چین نیازمندیهای مردم را ~ میکند . 我国收音机产量能满足人民的需要。

تكاليف (*takāleef*) 见 تکلیف

تكامل (*takāmol*) 〔名〕 ①完成，使完善②进化，发展，进步

~ آرگانیسم (سیر ~ موجود زنده) 生物进化

~ تدریجی 进化，进步

فرضیهٔ ~ تدریجی 进化论

~ بخشیدن 完成，完善，发展，进化，进步

~ یافتن 臻以完善

تكاملی (*takāmolee*) 〔形〕 发展的，进化的，前进的

سیر ~ 前进运动，进化过程

تكاميش (*takāmeesh*) 见 تکمیش

تكان (*takān*) 〔名〕 ①摇，摇动，振动，抖动，挥舞②震荡，颠簸③震惊④〈理〉冲量，脉冲

~ آهسته 轻轻的摇晃

~ سر 点头

~ های راه 路途的颠簸

به ~ آمدن 振动，摇动，摇幌

به ~ آوردن 使…摇动，摇荡，摇幌

~ خوردن 摇动，移动，抖动，震动

میز ~ میخورد . 桌子摇动了。

~ دادن 摇动，推动，抖动，使…震动

میز را ~ نده ! 别摇桌子！

مهمانان دست خود را به عنوان خداحافظی ~ دادند . 客人们挥手告别。

خبر مرگ او همه را سخت ~ داد . 他逝世的消息使大家感到震惊。

~ داشتن 抖动，震动

تك انجام (*tak-anjām*) 〔名〕 〈体〉终点，决胜点

تكاندن (*takāndan*) 同 تکانیدن

تكان دهنده (*takān-dehandeh*) 〔形〕 惊人的，使人惊骇的，令人震惊的

تكانش (*takānesh*) 〔名〕 〈理〉冲量，脉冲

تكانه (*takāne*) 同 تکانش

تكانيدن (*takāneedan*) 〔动〕 (根 تکان) 使…震动，使…抖动，使…摇动

گرد لباست را بتکان ! 请把衣服上的土抖掉！

تكاور (*takāvar*) 〔名、形〕 ①快马，骏马②快驼③飞驰 (的)，疾驰 (的)

تكاهل (*takāhol*) 〔名〕 怠惰，懒散，不经心

~ کردن (در) 同上

تكايا (*takāyā*) 见 تکیه

تكبد (*takabbod*) 〔名〕 太阳抵达天空中心(指中午时分)

تكبدنما (*~ nemā*) 〔名〕 〈天〉中星仪

تكبر (*takabbor*) 〔名〕 骄傲，高傲，傲慢，目空一切

~ کردن 同上

تكبر آميز (*~ āmeez*) 〔形〕 骄傲的，高傲的，傲慢的，目空一切的，妄自尊大的

تك برگ (*tak-barg*) 〔形〕 〈植〉一叶的，单叶的

تكبند (*tak-band*) 〔名〕 带扣的皮带

تكبير (*takbeer*) 〔名〕 ①扩大，扩张，放大②尊重，推崇，赞扬

~ كردن 扩大，增加；尊重，推崇

~ گفتن (~ كردن) 〈宗〉说"真主伟大！"

تكپار (*tak-pār*) 〔名〕 〈化〉单体

تك تاز (~ *tāz*) 〔名、形〕 匆忙（的），急速（的）；紧迫（的）

تك تك (*tak-tak*) 〔名、形、副〕 ①滴答滴答声，滴答响②〈医〉岛屿状的，散开的③少量的④一个一个地

اين پزشك وظيفه شناس بيماران را بادقت ~ معاينه كرد . 这位工作负责的大夫一个一个地为病人仔细诊治。

تكثر (*takassor*) 〔名〕 ①丰富，富足，充裕②要求更多的东西

تكثير (*takseer*) 〔名〕 ①增加，增多，增大，扩大②增殖，繁殖，生殖

~ توليد 扩大生产

~ نفوس 增加人口

قابل ~ 可以添印的

~ شدن (~ يافتن) （被）增加，增多，增大，扩大

~ كردن 增加，增多，增大，扩大

تكثيرشونده (~ *shavande*) 〔形〕 〈生〉增殖的，增生的

تكثيركننده (~*konande*) 〔名〕 增加者；〈理〉倍加器，扩程器

تكثيف (*takseef*) 〔名〕 〈理〉凝结，凝聚，浓缩

~ كردن 同上

تكحل (*takahhol*) 〔名〕 在眼上涂软膏

تك خال (*tak-khāl*) 〔名〕 扑克牌中的"A"牌；（纸牌、骰子的）一点

تك خوان (~ *khān*) 〔名〕 独唱者，独唱演员，领唱者

تك خواني 〔名〕 独唱，领唱

تك دانه (~ *dāne*) 〔形〕 〈植〉一仁的，单子的

تكدر (*takaddor*) 〔名〕 ①忧愁，悲伤②（受）委屈

~ داشتن (از) 同上

تكدرآور (~ *āvar*) 〔形〕 ①使人忧愁的，令人悲伤的②委屈人的，干扰的

تكدى (*takaddee*) 〔名〕 乞讨，挨饿受冻

~ كردن 同上

تكدير (*takdeer*) 〔名〕 ①责备，欺负②使…受委屈③心情沉重

~ كردن (را ، به) 责备，欺负，使…受委屈

تكديرى 〔形〕 麻烦的，令人讨厌的

حبس ~ (مجازات ~) 短期拘留（由于小过失拘留 2—10天）

تكذيب (*takzeeb*) 〔名〕 ①驳斥，反驳，否定②〈法〉否认者，反驳者

~ شايعات 辟谣，驳斥谣言

~ شدن 被驳斥，遭反驳

~ كردن 驳斥，反驳，指责，非难

اظهارات طرف مقابل را ~ كرد . 他驳斥了对方的说法。

سخنگوى دولت ما اين شايعات را ~ كرد . 我政府发言人驳斥了这些谣言。

تكذيب ناپذير (~*nāpazeer*) 〔形〕 反驳不了

的，无可辩驳的

تکرار (*tekrār*) 〔名〕 重复，反复

~ بیمورد در نگارش （写作的）冗长或赘述

~ جرم 〈法〉屡犯，再犯

~ درس 复习功课

~ مکررات 重复早已知道的东西；老调重弹

~ شدن 被重复，反复

~ کردن 重复，反复

از او خواهش کردیم شعر را ~ کند . 我们要求他把诗歌再念一遍。

~ مادر دانائی است . 〈成〉温故而知新。

تکراری 〔形〕 重复的

~ اعشار 循环小数

~ درس 复习课

تکرر (*takarror*) 〔名〕 （被）重复，反复（出现）

تکرم (*takarrom*) 〔名〕 慷慨，宽宏大量

تکرنگ (*tak-rang*) 〔形〕 单色的，单色光的

~ تابش 单色辐射

~ نور 单色光

تك رو (*~ row*) 〔形〕 任性的，对…不加理会的；固执的

تکریر (*takreer*) 同 تکرار

تکریم (*takreem*) 〔名〕 尊敬，尊重

~ کردن (را ، به) 同上

تکریه (*takreeh*) 〔名〕 引起厌恶，反感

تکزا (*takzā*) 〔形〕 ①每胎只生一个崽的（指动物）②每次产一个卵的；〈医〉一产的③〈植〉每一分枝只生一茎轴的，单梗的

تکژ (*takajh*) 〔名〕 葡萄籽

تکسب (*takassob*) 〔名〕 赚钱，谋生

تک سخنگوئی (*tak-sokhangoo-ee*) 〔名〕（戏剧）独白，独白场面

تکسر (*takassor*) 〔名〕 被打碎，被打破

~ مزاج 体弱

تکسل (*takassol*) 〔名〕 懒惰，懒散，怠惰

تك سلولی (*tak-seloolee*) 〔形〕 〈生〉单细胞的

~ موجود 单细胞生物，原生动物

تك سم (*~ som*) 〔形、名〕 ①奇蹄的②（复数时）奇蹄类（如马等）

تکسیب (*takseeb*) 〔名〕 获得；取得

تکسیر (*takseer*) 〔名〕 ①折断，打破，粉碎②损害，损伤

~ شدن 被折断，被打碎

~ کردن 折断，打碎

تکسیف (*takseef*) 〔名〕 切成小块

تکسیکولوژی Toxicology 〔名〕 毒理学，毒物学

تکشاخ (*tak-shākh*) 〔名〕 〈动〉一角（齿鲸的一种）

تك شیب (*~ sheeb*) 〔名、形〕 ①〈地〉挠褶②单斜的

تکشیف (*taksheef*) 〔名〕 公开，显露，暴露

تك فام (*tak-fām*) 〔形〕 〈理〉单色的，单色光的

تك فروش (*~ foroosh*) 〔名〕 零售商贩

تك فروشی 〔名〕 零售

تکفل (*takaffol*) 〔名〕 担保，保证，承担责任；赡养

تحت ~ کسی بودن 由某人赡养

~ کردن 担保，保证；承担，赡养

تکفیر (*takfeer*) 〔名〕 革出教门，开除教籍；指责…离经叛道

~ کردن 同上

~ سیاسی کردن 认为某人已离经叛道（从政治上）

تكفين (*takfeen*) 〔名〕 入殓，裹尸，给死者穿殓衣

~ و تدفين 出殡

~ کردن 入殓，着寿衣

تك قراول (*tak-gharāvol*) 〔名〕 巡逻

تک کروموسومی (*tak-kromoosoomee*) 〔形〕〈生〉单倍体的

~ ساول 单倍体

تک گانی (~*gānee*) 〔名〕〈动〉单配偶，单配性

تک گلبرگ (~*golbark*) 〔形〕〈植〉单花瓣的，单瓣的

تكل (*takal*) 〔名〕 ①长犄角的羊②大高个子

تكلان (*toklān*) 〔名〕 相信，信托，委托，托付

تك لپه (*tak-lappe*) 〔形〕〈植〉单子叶的

تك لپه ييها (~*yeehā*) 〔名〕 单子叶植物

تكلتو (*takaltoo*) 〔名〕 鞍褥，(垫于鞍下的)薄毡，毡鞍垫

تكلس (*takallos*) 〔名〕 石灰化

تكلف (*takallof*) 〔名〕（复 تكلفات）①客气，拘束，拘谨，谨守礼法；精细②劳苦，费力，麻烦③（文体）讲究

بی ~ 不拘礼节地，随随便便地，不客气地

تكلم (*takallom*) 〔名〕（复 تكلمات）谈话，会话

~ بطنی 口技

~ صدری 〈医〉（听诊上的）胸腔语响，胸语

~ داشتن (~ کردن) (به) 说话，交谈

او حالا میتواند با تبتی‌ها بزبان خود شان ~ کند. 他现在能用藏语同藏民交谈了。

تك لول (*tak-lool*) 〔形〕 单筒的(如枪、炮等)

تكليس (*taklees*) 〔名〕〈化〉①焙烧，锻烧②烧成石化，石灰化

~ کردن 同上

تكليف (*takleef*) 〔名〕（复 تكاليف）①委托，托付，责成②责任，任务，义务，本分③命令，指令，指示④（家庭）作业，功课⑤建议，倡议⑥青春期，发育

~ شاق 重任

~ صلح 和平倡议

سن ~ (حد ~) 青春期，性成熟（期）

~ خود را بجا آوردن 完成自己的任务

~ دادن 给事情干；布置作业，打扰

~ خود را انجام دادن 完成自己的任务

~ شدن (بحد ~ رسیدن) 到达青春期

~ کردن 提议，责成，让…做，委托，交付，放在…身上

کسب ~ کردن 请求任务，请求指示

به ~ خود عمل کردن 尽心尽责，尽责任

بدون (بی) ~ ماندن (شدن) 不知干什么，不知如何是好

~ نوشتن 做作业，做功课

ترسیم چهرهٔ قهرمانان از تکالیف نویسندگان است. 塑造英雄形象是作家的职责。

~ چیست؟ 怎么回事?

~ ما چیست؟ 我们（该）怎么办?

~ من نیست که باو حرف بزنم. 我没有同他谈话的必要。

این ~ شما نیست. 这不关您的事。

~ معلوم نیست. 不知怎么办。

تكليف و تكلف (*takleefo-takallof*) 〔名〕 礼貌，

او برای ~ دروس خود به شانگهای رفت.
他到上海进修去了。

تکميلاً (*takmeelan*) 〔副〕 完全，十分；作为补充

تکميلی (*takmeelee*) 〔形〕 补充的，补足的，附加的
عدهٔ ~ (نیروهای ~) 〈军〉补充队伍，补充人员

تکند (*takand*) 〔名〕 鸡窝

تکنسیم Technetium 〔名〕 〈化〉锝

تك نفری (*tak-nafaree*) 〔形〕 单乘的，一个坐位的，单人的
~ هواپیمای 单座飞机

تك نواز (~ *navāz*) 〔名〕 独奏者
~ پیانو 钢琴独奏者

تك نوازی 〔名〕 独奏

تکنوکرات Technocrat 〔名〕 专家治国论者，技术救国论者

تکنوکراسی Technocracy 〔名〕 专家政治，技术统治（由科学技术权威或按照科学技术权威提出的原则实行的统治）

تکنولوژی Technology 〔名〕 工艺（学），（工业）技术

تکنولوژیك Technological 〔形〕 工艺（学）的，（工业）技术的

تکنیسین Technician 〔名〕 ①技术人员 ②技师，技工，技术专家

تکنیك Technic 〔名、形〕 ①技术，技艺，技巧②技术的，专门的，学术的
~ جنگی 战术
~ سطح 技术水平

تکنیکال Technical 同 تکنیکی

礼节，拘礼，客气
~ بدون 不拘礼节地，随便地

تکمار (*tokmār*) 〔名〕 没箭头的箭

تك مضراب (*tak-mezrāb*) : ~ زدن 作引起哄堂大笑的插话

تکمل (*takammol*) 〔名〕 圆满，完善，完成

تکمله (*takmele*) 〔名〕 ①补充，附加，附带②结束，完成，履行③补遗，附录

تکمه I (*tokme*) 〔名〕 〈植〉块茎，块根

تکمه II 同 دگمه

تکمه انداز (~ *andāz*) 同 دگمه انداز

تکمه ای 同 دگمه ای

تکمه سازی 同 دگمه سازی

تکمید (*takmeed*) 〔名〕 〈医〉温蒸敷，热敷，热罨
~ کردن 热敷（患部）

تک میزبانه (*tak-meezbāne*) 〔形〕 〈植〉同种寄生的

تکمیش (*takmeesh*) 〔名〕（复 تکامیش）追赶，追缉，追逐

تکمیل (*takmeel*) 〔名〕（复 تکمیلات）①臻于完善，改善②完成，结束③增补，补充，附加④（复数时）〈军〉补充队伍，补充人员
~ ماشین‌آلات 改善工具
در زبان بازی ~ بودن 惯于耍嘴皮子
~ شدن 完善（化），现代化；完成，得到补充
~ کردن 使…臻于完善，使…现代化；完成，补充
برادرم تحصیلات خود را در پکن ~ کرده است. 我弟弟是在北京结束学习的。

تکنی کالر Technicolor 〔名〕 彩色印片法；彩色电影

تکنیکی (*tekneekee*) 〔形〕 技术的，学术的

تك و پو (*tako-poo*) 同 تکاپو

تك و تا (*tako-tā*) ：خود را از ~ نینداختن 强作欢笑，强作笑颜，不露愠色，泰然自若

تك و تاز (*tako-tāz*) 同 تکاپو

تك و تنها (*tako-tanhā*) 〔副〕 单独地，单枪匹马地

تك و توك (*tako-took*) 〔形、副〕 零散的（地），零星的（地），单个的（地）

~ نمونه های 罕见事例

تك و دو (*tako-dow*) 同 تکاپو

تکوك (*takook*) 〔名〕（以金、银铸造的兽形）酒杯

تکون (*takavvon*) 〔名〕 存在，形成

تکوین (*takveen*) 〔名〕（复 تکوینات）①产生，发生②创造，构成，形成

~ عالم 创世

~ در شرف 正在蕴酿着

（~ پیدایش）~ سفر 《创世纪》（基督教《圣经》中《旧约全书》的第一套）

تکه (*takke*) 〔名〕 头羊（领头的公山羊），领头羊

تکه (*tekke*) 〔名〕 ①小块，小片，薄片，碎块②（食物的）一口

یك ~ نان 一小片面包

~ دادن 接长，缝上

~ سر چیزی دادن 补足，勉强凑成

~ زدن 打补丁

~ کردن 撕碎，扯破

تکه تکه (~*tekke*) 〔形、副〕 ①碎片似的（地）②破烂不堪的（地），衣服褴褛地③粉碎的（地）

~ کردن 撕碎，撕破

پیراهنش را ~ کردند . 他的衣服被撕破了。

تک هسته (*tak-haste*) 〔名〕 单核白血球

تکی (*takee*) 〔形〕 单个的，单数的，奇数的

~ شلوار 不带上装的裤子

تك یاخته (*tak-yākhte*) 〔形、名〕 ①有单细胞的②单细胞组织③原生动物（的）

تکیدگی (*takeedegee*) 〔名〕 衰弱；恶化；崩溃

تکیدن I (*takeedan*) 〔动〕（根 تك）①跑②衰弱

تکیدن II 〔动〕（根 تک）推动，抖动，使…震动

تکیز (*takeez*) 同 تکژ

تکیف (*takayyof*) 〔名〕 安逸，享受

تکیه I (*tekiye,takiye*) 〔名〕 ①支柱，支持物②依靠③〈语〉重音

~ صدا（~ صوت）〈语〉重音

~ کلام 口头禅

~ وزن 韵律的重音

~ دادن（~ زدن）（به ، بر） 倚靠；依靠，凭，靠着

نردبان را بدیوار ~ بده ! 把梯子靠在墙上。

به نیمکت ~ داد . 他靠在椅子上。

بر نیروی خود ~ داشتن 自力更生

~ کردن（به ، روی） 凭，靠，依靠；打上重音

من به دیوار ~ کردم . 我靠在墙上。

ما باید با تمام وجود به طبقهٔ کارگر ~ کنیم.

我们应该全心全意地依靠工人阶级。

وقتیکه ما به نیروی مردم ~ کنیم ، بر هر مشکلی غلبه خواهیم کرد . 只要我们依靠人民的力量，我们就能战胜一切困难。

~ بر آب کردن 心存幻想，怀着不切实际的想法

تکیه II 〔名〕（复 تکایا）①私人坟地②伊斯兰教修道院

تکیه دار (~ *dār*)〔形〕 有重音的

تکیه گاه (~ *gāh*) 〔名〕 ①基地，堡垒②掩蔽所③支柱，支点④（椅子）靠背

~ جنگی (~ نظامی) 军事基地

~ صلح 和平堡垒

تکیه نشین (~ *nesheen*)〔名〕 ①什叶派教徒②（靠人赡养的）僧人

تگ (*tag*) 〔名〕 底部

تگرگ (*tagarg*) 〔名〕 冰雹

~ ملایم و نرم 〈气〉软雹

دانهٔ ~ 雹子，冰雹

رگبار~ 雹暴

~ باریدن 下冰雹

تگرگی 〔形〕 ①马马虎虎抹上的，斑剥的②有波纹状的，成点状的

آبجوی ~ 冰啤酒

شیشهٔ ~ 毛玻璃，玻璃粉

تگین (*tageen*)〔名〕 ①勇敢的，无畏的②有力的，坚强的

تل (*tall*)〔名〕（复 اتلال ، تلال）①山丘，丘陵，小山，土堆②堆，堆积

~ برف 雪堆

~ خاکستر 灰土堆

~ کردن 堆积，堆起

تل (*tel*) 〔名〕 ①（帽上之）羽饰，帽缨②马头上的饰缨

تلابیدن (*talābeedan*)〔动〕（根 تلاب）①（鸡等下蛋后）咯咯地叫唤②（人用舌）发出咯咯之声

تلاتوف (*talātoof*) 〔形〕 脏的

تلاج (*talāj*)〔名〕 喊叫，喧哗，骚乱

تلاحق (*talāhogh*) 〔名〕 ①连接，接合②跟随，追随

تلازم (*talāzom*) 〔名〕 必需，不可缺少，互相联系，互不可缺

تلاش (*talāsh*) 〔名〕 ①努力，尽力，竭力②挣扎，奔忙

~ بی ثمر 空忙，徒劳

در ~ معاش 为生活（奔波），为了谋生

در ~ افتادن 努力，奔忙

~ کردن (~ ورزیدن) 努力，力图，尽力；挣扎，奔波

کارگران برای بهتر کردن وضع محصولات کارخانه شبانه روز در ~ اند . 工人们日夜努力提高工厂产品的质量。

تلاشی (*talāshee*) 〔名〕 ①消灭，崩溃，消失②腐烂（指尸体）③分解，分割

تلاطف (*talātof*) 〔名〕 和睦相处

تلاطم (*talātom*)〔名〕（复 تلاطمات）①撞击，激荡，撞击声②浪拍岸发出的哗哗声③激动，激荡，动乱，动荡

~ امواج دریا （大海）波涛汹涌

در ~ بودن 哗哗地拍打，激起波浪，激动起来

او در ~ بود . 他心情很不平静。

تلافی (*talāfee*) 〔名〕 ①报仇，报复，报应②报酬，酬谢③补偿，弥补

~ بمثل 一报还一报，即以其人之道还治其人之身；来而不往非礼也

~ خسارت (~ مافات) 补偿损失

~ بر سر کسی در آوردن 对某人进行报复

~ شدن 遭到报复；得到报应；被补偿

~ کردن (را) 报复；报答

زحمات او را ~ کردیم . 我们答谢了他的帮忙。

تلافی جو (~*joo*) 〔名〕 报复主义者

تلافی جویانه (~*jooyāne*) 〔名〕 报复性的

سیاست ~ 报复政策

تلافی شدنی (~*shodanee*) 〔形〕 可以补偿的

تلافی نشدنی (~*nashodanee*) 〔形〕 不可补偿的

تلاقی (*talāghee*) 〔名〕 ①相遇，遇见②相交，会合，接合，〈医〉吻合，吻合术，（血管、水管等）交织

~ جاده‌ها 道路的会合点

~ رگ‌ها 血管的吻合

در محل ~ چهار مزرعه 在四块田地的交界处

محل ~ 会合点，交点

نقطهٔ ~ خیابانها 道路交叉点，车辆汇合处

~ کردن 相遇，相交，会合

هر دو رودخانه در این مکان با یك دیگر ~ میکنند . 那两条河流在这里汇合。

تلال (*telāl*) 见 تل (*tall*)

تلالا (*talālā*) 〔名〕 喊叫，叫声，高喊

تلألؤ (*tala'lo'*) 〔名〕 闪烁，光芒四射

~ کردن 同上

تلامذه (*talāmeze*) 见 تلمیذ

تلامیذ (*talāmeez*) 见 تلمیذ

تلانبار (*talānbār*) 同 تلمبار

تلاوت (*talāvat*) 〔名〕 诵读«古兰经»

~ کردن 同上

تل آویو (*tal-āveev*) 〔名〕 特拉维夫（以色列港口）

تلاهی (*talāhee*) 〔名〕 共享，同乐

تلبث (*talabbos*) 〔名〕 停留，居留，耽搁

تلبس (*talabbos*) 〔名〕 穿衣

~ کردن 同上

تلبیس (*talbees*) 〔名〕（复 تلبیسات）欺骗，隐瞒

~ شیطان 魔鬼的欺骗（狡诈）

~ کردن 欺骗，欺诈；耍两面派

تلبیس کار (~*kār*) 〔名〕 骗子手，伪装者

تلپاتی (*telepātee*) 同 تله پاتی

تلپی (*teleppee*) 〔名〕 噼噼啪啪响

~ افتادن 拍的一声落下，扑通地坠落

او ~ روی صندلی افتاد . 他一屁股坐到椅子上。

~ انداختن 把…沉重地放下

تلحین (*talheen*) 〔名〕 ①指出错误②〈乐〉转调，变调

~ کردن 同上

تلخ (*talkh*) 〔形〕 ①苦的，涩的②沉重的；阴沉的，哭丧着脸的③痛苦的；苛刻的，讽刺的

بادام ~ 苦杏

جواب ~ 讽刺的回答

حقیقت ~ 无情的现实

خندهٔ ~ 苦笑

～ شدن 变苦，变涩；发怒

اوقاتش ～ شد . 他发怒了。

～ كردن 使…发苦；加重（如痛苦）；激怒

اوقات كسى را ～ كردن 激怒某人，使某人失望

اوقاتش ～ است . 他情绪不好。

دهانم ～ است . 我嘴里发苦。

تلخ رو(ى) (*talkh-roo*) 〔形〕 哭丧着脸的

تلخ زبان (*～zabān*) 同 تلخ گفتار

تلخك (*talkhak*) 〔名〕 ①〈植〉毒麦②柯罗辛（葫芦科植物）③〈植〉菊苣（根可作咖啡的代用品）

تلخ كام (*talkh-kām*) 〔形〕 伤心的，发愁的，苦恼的，不幸的

تلخ كامى 〔名〕 伤心；不幸，苦恼

تلخ گفتار (*～goftār*) 〔形〕 说话挖苦的，语言恶毒的

تلخ گو (*～goo*) 同 تلخ گفتار

تلخ مزاج (*～mezāj*) 〔形〕 阴沉的，抑郁的，爱生气的

تلخ مزه (*～maze*) 〔形〕 苦味的

تلخناك (*～nāk*) 〔形〕 苦味的，有点苦的

تلخه (*talkhe*) 〔名〕 ①〈植〉毒麦②胆汁

تلخى (*talkhee*) 〔名〕 ①苦味②痛苦，痛心，辛苦，苦难，忧愁

از ～ جان كندن 在痛苦中死去

تلخيص (*talkhees*) 〔名〕 ①简述，概述，摘要②提炼，抽出，去粗取精，压缩

تلخيصى از يک مقاله 摘自一篇文章的段落

～ كردن 简述，概述；提炼，压缩

تلذذ (*talazzoz*) 〔名〕 愉快，快乐，有趣；满足

～ كردن 同上

تلزج (*talazzoj*) 〔名〕 产生粘性胶质

تلسك (*telesk*) （一串葡萄中的）一小撮

تلسكوپ Telescope 〔名〕 望远镜，天文望远镜

تلطف (*talattof*) 〔名〕 （复 تلطفات）①亲切，殷勤，好意，好感②抚爱，宠爱

～ كردن (را، به) 表示亲切，宠爱

نسبت باو ～ ميكردند . 他们对他很亲热。

تلطفاً (*talattofan*) 〔副〕 仁慈地，慈祥地，同情地

تلطيف (*talteef*) 〔名〕 使…柔和

～ كردن 同上

تلعب (*tala'ob*) 〔名〕 嬉戏，游戏

تلعين (*tal-een*) 〔名〕 诅骂，咒骂

تلف (*talaf*) 〔名〕（复 تلفات） ①死亡，伤亡，消灭，毁灭②损失，亏损，耗费，浪费③腐败，污损

～ شدن 灭亡，毁灭，被消灭；耗费，损失

وقتم ～ شد . 我的时间被白白浪费掉了。

～ كردن 消灭，挥霍，浪费

وقت خود را ～ كرد . 他把时间白白浪费了。

تلفات (*talafāt*) 见 تلف

～ جانى 人员死亡，人员伤亡

～ جنگى 战争损失（主要指人的减员），战争中的伤亡

～ دادن 有损失，遭受损失

دشمنان در آن نبرد ～ زيادى داده‌اند . 那一仗敌人伤亡惨重。

～ وارد آوردن (～ وارد ساختن) 带来损失，使…遭到损失

تلف شدنی (*talaf-shodanee*) 〔形〕 容易腐烂的，会变质的

تلفظ (*talafoz*) 〔名〕 读音，发音，说出；发音动作

تو دماغی ~ 鼻音

کشیده ~ 长音

شدن ~ 读出音，说出

کردن ~ 读音，发音，说话

تلفن (*telefon*) 同 تلفون

تلفن گرام (~*grām*) 同 تلفون گرام

تلفوتو Telephoto 〔名〕 ①传真电报（机）；传真照片②远距照相镜头，摄远镜头

تلفوتوگراف Telephotograph 〔名〕 传真照片；远距照相镜头所摄照片

تلفوتوگرافی Telephotography 〔名〕 ①远距摄影（术）②传真电报学；传真电报（术）

تلفون Telephone 〔名〕 电话，电话机

(خود کار ~) اتوماتیک ~ 自动电话

بیسیم ~ 无线电话

عمومی ~ 公用电话

~ دفترچهٔ 电话簿

اصلی ~ شمارهٔ （电话）总机号码

فرعی ~ شمارهٔ （电话）分机号砖

~ گوشی （电话）听筒

عمومی ~ کیوسک 公用电话间

~ مرکز 电话总机，电话局

(به کسی) (~ کردن) زدن ~ 给某人打电话，拨电话

گوشی ~ را برداشتن 拿起听筒

گوشی ~ را بجای خود گذاردن 放下听筒

گوشی ~ را داشته باشید ! 请别挂！

شما را پای ~ میخواهند . 有你的电话。

مشغول ~ است . 他在打电话。

سیم ~ مشغول است . （电话）占线。

این ~ داخلی است . 这是内部电话。

تلفوناً (*telefonan*) 〔副〕 通过电话

تلفونچی (*telefon-chee*) 〔名〕 电话员，接线员

تلفون خانه (~*khāne*) 〔名〕 电话局

تلفون گرام (*telefon-grām*) 〔名〕 电话传送的信息，电话记录

تلفونوگراف Telephonograph 〔名〕 电话录音机

تلفونی (*telefonee*) 〔形、副〕 ①电话的②打电话，通过电话

خط ~ خارج از اداره (خط خارج) 外线

~ زنان 电话女郎（西方的一种妓女）

~ مخابرات 电话通讯

مکالمهٔ ~ از راه دور 长途电话

مرا ~ خبر کنید ! 请打电话告诉我。

تلفیف (*talfeef*) 〔名〕 包装，裹起来

تلفیق (*talfeegh*) 〔名〕 ①缝合，缝上（如缝衣边），结合，连接②捏造，虚构③修饰，修理，修正④改编（乐曲）

عبارات ~ 连接词句

کردن ~ 缝合；虚构，捏造；修饰

اصول مارکسیسم باید با پراتیك مملکت ~ شود . 马克思主义原理必须同本国实践相结合。

تلق (*talgh*) 同 طلق

تلقا (*telghā*) 〔名〕 ①会晤，会见（地点）②在…前面，对面

تلقب (*talaghghob*) 〔名〕 有绰号，用别号称呼

تلق تلق (*talagh-talagh*) 〔名〕 （车辆的）震摇声

تلقن (*talaghghon*) 〔名〕 掌握，理解；从某人口传口授中学会

تلقی (*talaghghee*) 〔名〕 ①迎接，接待，接见，遇见②掌握，理解③认为，看待

~ شدن 掌握，领会；被认为，被对待

~ کردن 迎接，接待，遇见；掌握，领会；认为，对待

این خبر را چگونه ~ کردید ؟ 你们是怎样理解这条消息的?

این خبر را عاری از حقیقت ~ کردند .

他们认为这条消息没有根据。

با تردید ~ کردن 半信半疑

تلقیب (*talgheeb*) 〔名〕 起绰号

تلقیح (*talgheeh*) 〔名〕 ①嫁接，接枝，<医>接合，接种②授精，授粉；注射，注入③灌输（如思想）

~ واکسین 注射疫苗

~ شدن 被嫁接；被注射；被灌输(如思想)

~ کردن 嫁接；授精，授粉；注射，注入，灌输

مایهٔ آبله به بچه‌ها ~ کردند . 他们为孩子们接种了牛痘。

تلقین (*talgheen*) 〔名〕（复 تلقینات ）①口授，口传，口述②指示，指导，教导，建议，教诲

~ به نفس 自我安慰

~ میت 举行葬礼时读的经文

~ وجدان 安慰良心

~ کردن 口授，口传，口述；灌输

دانشمندان بورژوائی پیوسته فرضیهٔ ارتجاعی مالتوس را درباره ازدیاد جمعیت به مردم ~ میکنند . 资产阶级学者总是向人民灌输反动的马尔萨斯人口论。

عقیده را در مغز کسی ~ کردن 把一个思想反复灌输给某人

~ گفتن 举行葬礼时读祈祷文

تلك (*talk*) 同 طلق

تلکس Telex 〔名〕 用户电报，电报用户直通电路

تلکه (*talake*) 〔名〕 骗取，敲诈，勒索

~ کردن 同上

تلگراف Telegraph 〔名〕（复 تلگرافات ）①电报（指电讯方式）②电报局③一份电报

~ بی سیم 无线电报

~ سر گشاده 通电，公开电

~ فوری 急电

با ~ 用电报，通过电报

بوسیلهٔ ~ 通过打电报

علم ~ 电报学，电报（术）

~ کردن（~ زدن）（به） 打电报，用电报发

من به برادر خود در شانگهای ~ کردم .

我给在上海的弟弟拍了电报。

~ مخابره کردن 拍电报，致电

تلگرافاً (*telegrāfan*) 〔副〕 通过电报，用电报形式

تلگرافچی (*telegrāf-chee*) 〔名〕 电报员，报务员

تلگرافخانه (*~khāne*) 〔名〕 电报局

تلگرافی (*telegrāfee*) 〔形、副〕 ①电报的②通过打电报

برات ~（حوالهٔ ~） 电报汇票，电汇

گل ~ 玉黍螺（贝）；<植>长春花

مخابرهٔ ~ 电报，电报联系

تلگرام Telegram 〔名〕 电报

تبریك ~ 贺电

تسلیت ~ 唁电

همدردی ~ 慰问电

تلماسه (*talmāse*) 〔名〕 沙丘

تلمبار (*talambār*) 〔名〕 ①养蚕场，养蚕房②堆积，堆叠

شدن ~ 堆积，堆叠

کردن ~ 把…堆积在一起

تلمبه (*tolombe*) 〔名〕 消防水龙，唧筒，抽水机；水泵

آبکش ~ 扬水器

اطفائیه ~ (~ آتشنشانی) 灭火唧筒，消防水龙

تنفسی ~ 吸水唧筒

دوچرخه ~ 自行车打气筒

ضغطه ای ~ (~ فشاری) 压力唧筒

را بکار انداختن ~ 灌水引动（水泵）

زدن ~ 用唧筒压上(水或气)，用泵抽水

توپ بازی را ~ بزن و باد کن! 用打气筒给球打气!

با ~ خالی کردن 用泵抽出（水等）

با ~ خشك انداختن 用泵抽干（井等）

تلمبه چی (*~chee*) 〔名〕 消防队员；水泵管理员

تلمبه خانه (*~khāne*) 〔名〕 水泵房，泵站

تلمبه زن (*~zan*) 〔名〕 司泵者

تلمتر Telemeter 〔名〕 测远器，测距仪；遥测计，遥测发射器

تلمذ (*talammoz*) 〔名〕 当学徒，求教，拜师，学艺

ما نزد او ~ میکردیم . 我们是跟他学的。

تلمع (*talammo'*) 〔名〕 发光，闪耀，闪烁

تلمود Talmud 〔名〕 犹太教法典

تلمیح (*talmeeh*) 〔名〕 ①引证，指明②暗示，一瞥

به آیهٔ قرآن ~ 引证«古兰经»的章句

تلمیذ (*talmeez*) 〔名〕 （复 تلامیذ ، تلامذه） 学生，学徒，徒弟，艺徒

تلنبار (*talanbār*) 同 تلمبار

تلنبه (*tolonbe*) 同 تلمبه

تلنگ (*tolang*) 〔名〕 请求，要求，愿望；求乞

تلنگ (*teleng*) 〔名〕 ①鼓声，咚咚响声②〈口〉屁③一串葡萄

تلنگش در رفت . 〈口〉他放屁了；他死了。

تلنگر (*talangor*) 〔名〕 弹指声，弹指

زدن (به) ~ 用手指轻弹

يك ~ به آن کاسهٔ چینی ظریف زد . 他用手指弹了一下那只精致的瓷碗。

تلنگی (*tolangee*) 〔形、名〕 ①贫穷的②贪婪的③乞丐④贪婪的人

تلو (*telv*) 〔名〕 ①跟随，踪迹②小骆驼

در ~ 紧跟着，在…后面

در ~ این مکتوب (书信体)在这封信中，随信

تلواً (*telvan*) 〔副〕 （信中用语）又及，并此，随信（附上）

سواد نامه ~ برای شما ارسال میشود . 随信附上副本一份。

تلواسه (*talvāse*) 〔名〕 ①激动，感动，坐立不安②（孕妇的）心情烦躁

به ~ افتادن 同上

تلو تلو (*telow-telow*) 〔名〕 蹒跚，摇摆，趔趔趄趄地走

~ در حال 摇晃地，蹒跚地

~ خوردن 蹒跚，摇摆，趔趔趄趄地走

تلوث (*talavvos*) 〔名〕 污染，弄脏，污秽，肮脏

تلور Tellurium 〔名〕〈化〉碲

تلوسه (*talvase*) 同 تلواسه

تلوك (*tolook*) 〔名〕 箭靶；目标

تلون (*talavvon*) 〔名〕 ①各种颜色，杂色，五光十色②易变，反复无常，捉摸不定

~ مزاج (~ طبع) 反复无常的性格，捉摸不定的性格

تلويث (*talvees*) 〔名〕 沾污，污染，弄脏

تلويح (*talveeh*) 〔名〕 ①注解，旁注②作手势（以使问题明确），暗示

تلويحاً (*talveehan*) 〔副〕 ①间接地②用手势，暗示地，含蓄地

~ بمن گفت که ... 他暗示地对我说…

~ و تصريحاً 暗示地但又明确地

تلويحى (*talveehee*) 〔形〕 ①间接的②暗示的，含蓄的

~ اطاعت 默许

تلويزيون Television 〔名〕 电视，电视机

~ باصفحهٔ ۲۷ اينچ 屏幕为27英寸的电视机

~ رنگى 彩色电视

~ خاموش كردن 关闭电视机

~ روشن كردن 打开电视机

با ~ پخش كردن 用电视播送

~ تماشا كردن 收看电视

تلويم (*talveem*) 〔名〕 责备，责难

تلوين (*talveen*) 〔名〕 着色，涂色，上色，染成五颜六色；多样化

تله (*tale*) 〔名〕 ①捕捉器②陷阱

~ آدمگير 捕人的陷阱，容易引起事故的场所（或东西）

~ موش 捕鼠器

در ~ انداختن (~ گذاشتن) （用圈套）捕捉，套住；设圈套，设陷阱

تلهب (*talahhob*) 〔名〕 （火的）燃烧

تله بست (*tale-bast*) 〔名〕 脚手架

تله پاتى Telepathy 〔名〕 心灵感应，传心术

تله تايپ Teletype 〔名〕 电传打字电报机，电传打字电报

تلهف (*talahhof*) 〔名〕 遗憾，抱怨，烦恼

تله فوتو (*tele-foto*) 同 تلفوتو

تله متر (*~ metr*) 同 تلمتر

تله مترينگ Telemetering 〔名〕 遥测，沿无线电遥测线路传送信息

تله مكانيك Telemechanic 〔名〕 遥控机械学

تلهيب (*talheeb*) 〔名〕 使烧得更旺

تلى (*tolee*) 〔名〕 针线包

تليبار (*taleebār*) 〔名〕 养蚕场

تليبارچى (*~ chee*) 〔名〕 养蚕人

تليت (*teleet*) 〔名〕 肉汤泡馍

تليس (*talees*) 〔名〕 上过浆的包袱布

تلئلوء (*tala'lo'*) 同 تلألؤ

تليله (*taleele*) 〔名〕〈动〉麻鹬，杓鹬属候鸟

تلين (*talayyon*) 〔名〕 温柔，温和，柔软；阿谀奉承

تليوار (*taleevār*) 同 تليبار

تلئولوژى Teleology 〔名〕〈哲〉目的论（一种唯心主义哲学理论）

تليين (*talyeen*) 〔名〕 软化，使…变软；温

和；轻泻

تم (*tam*) 〔名〕 ①角膜白斑，眼翳②黑色，漆黑

تم Theme 〔名〕 主题

تم (*tamm*) 〔名〕 结束

تمات Tomato 〔名〕 番茄，西红柿

تماته (*tammāte*) 同 تمات

تماثل (*tamāsol*) 〔名〕 类似，相似，相同

(با) داشتن ~ 与…相似

تماثيل (*tamāseel*) 见 تمثال (*temsāl*)

تماخره (*tamākhare*) 〔名〕 开玩笑

تمادح (*tamādoh*) 〔名〕 （相互）赞扬，颂扬，称赞

تمادى (*tamādee*) 〔名〕 ①伸长，延长②延期，拖延

تمار (*tammār*) 〔名〕 卖枣者，枣贩

تمارض (*tamāroz*) 〔名〕 托病，装病

كردن ~ 同上

تمارض كننده (~*konande*) 〔名〕 装病者，装病逃差者（尤指士兵）

تمارى (*tamāree*) 〔名〕 ①怀疑，疑心，疑虑②争论，辩驳

تمازح (*tamāzoh*) 〔名〕 （相互）开玩笑

تماس (*tamāss*) 〔名〕 ①接触，联系，联络②〈数〉数线，正数③〈数〉相切

خط با دائره ~ 直线同园周相切

~ اخذ 取得联系

(با) داشتن ~ 联系，接触，联络

كادرها بايد با توده‌ها ~ نزديك داشته باشند. 干部必须同群众保持密切的联系。

كردن ~ 联系，接触

(پيدا كردن ~) گرفتن ~ 建立联系，有接触

هرگز با او ~ نگرفته ام. 我从来没有同他接触过。

تماسخ (*tamāsokh*) 〔名〕 ①〈宗〉借尸还魂②变形，变态

تماسك (*tamāsok*) 〔名〕 ①慎重，自持②握住，抓住

تماسيح (*tamāseeh*) 见 تمساح

تماشا (*tamāshā*) 〔名〕 ①观看（如演出等），欣赏，观赏②好看，有看头

كردن ~ 同上

ديروز موزهٔ تاريخ را ~ كرديم. 昨天我们参观了历史博物馆。

~ كنيد چه قسم بازى در مياورند! 你看，他们在玩什么把戏呀！

واقعاً خوب ~ كرديم. 我们玩得确实很痛快。

به معرض ~ گذاشتن (يا قرار دادن) 展览，展出，供…看

نمايش ديشبى ~ داشت. 昨晚的演出很有看头。

خيلى ~ دارد. 很值得一看。

تماشاچى (~ *chee*) 〔名〕 观众，旁观者

مفت ~ 免票（看戏）的人

تماشاخانه (~*khāne*) 〔名〕 戏院，剧院

تماشاكننده (~*konande*) 同 تماشاچى

تماشاگاه (~*gāh*) 〔名〕 ①戏院②娱乐场所

تماشاگر (~*gar*) 〔名〕 ①看客，观众②目击者

چيزى شدن ~ 目睹，亲眼看到

تماشاگه (~*gah*) 同 تماشاگاه

تماشانامه (~*nāme*) 〔名〕 电影脚本

تماشائی (*tamāshā-ee*) 〔形〕 ①值得看的，引人入胜的，有趣的，好看的②场面富丽的，壮观的

~ فیلم 好看的电影

. این کارخانه ~ است 这个工厂值得一看。

تماشی (*tamāshee*) 〔名〕 齐步前进，共同向前

تمالك (*tamālok*) 〔名〕 自持，控制自己，克制自己

~ نفس 泰然自若

تمام (*tamām*) 〔名、形、副〕 ①结束②全部的，所有的，整个的③完全，全部，总数④够了，行了

~ اهالی 全体居民

~ دانشجویان 全体大学生

~ روز 整天

~ و کمال 全部，全数

با بی صبری ~ 非常不耐烦地

در ~ مدت انقلاب 在整个革命过程中

ساعت پنج ~ 五时整

عدد ~ 整数

ماه ~ 满月，望月

یك ساعت ~ 整整一小时

هر چه تمامتر 尽可能全地，尽可能完满地

بزودی هر چه تمامتر 尽早地，尽快，越快越好

بقوت هر چه تمامتر 全力以赴地，竭尽全力

~ شدن 结束，完结

. ساختمان راه‌آهن ~ شده است 铁路建设已竣工了。

این ماشین خیاطی صد و پنجاه یوان برای من ~ شد. 买这台缝纫机花了我一百五十元。

گران ~ شدن 付出昂贵的价格，付出代价

. این کار برای شما گران ~ خواهد شد 做这件事，你可要付出代价。

ما باید بی‌باکانه به دفاع از منافع مردم برخیزیم ، اگر چه این کار برای ما گران ~ شود . 即使要付出重大代价，我们也要勇敢地捍卫人民的利益。

~ کردن 作完，结束，完结；要命，折磨死

. کارم را ~ کردم 我的工作结束了。

. مریض ~ کرد 病人死了。

! خدا تمامت کند 〈口〉你该死的！

. کار را که کرد آنکه ~ کرد 〈谚〉要善始善终。

. کارش ~ است 他完蛋了，他的事办完了。

. وقت ~ است 时间到了。

. آن عمارت جدید تقریباً ~ است 那座新建的楼房快竣工了。

تماماً (*tamāman*) 〔副〕 完全地，全部地，充分地

. مهمل بود ~ 这全然是一派胡言。

تمام اجزا (*tamām-ajzā*) 〔形〕 完全的，全部的

تمام اندام (~ *andām*) 同 تمام قد

تمام آهنگی (~ *āhangee*) 〔形〕 全是音乐的，清唱的

~ نمایش （全剧只唱不用说白的）大歌剧

تمام دانه (~ *dāne*) 〔形、名〕 ①〈生〉二倍体的②〈生〉二倍体，含二组染色体的细胞

تمام رخ (~ *rokh*) 〔形〕 正面的（像）

~ تصویر 正面像

تمام رسمی (~ *rasmee*) 〔形〕 ①完全正规的，正式的②礼服的，（正式宴会等）需穿礼服的

~ لباس 礼服

تمام شدنی (*~shodanee*) 〔名〕 有完的，有结尾的

تمام عیار (*~ayār*) 〔形〕 ①真正的，有充分价值的，成色足的（指金银）②十足的，标准的，货真价实的③（图样等）实比的，与原物一样大小的，足尺的

~ انقلابیون 真正的革命者

~ طلای 纯金，真金

تمام قد (*~ghad*) 〔形〕 全身的，全长的

~ آئینهٔ 能照全身的镜子

~ عکس 全身像

تمام نشدنی (*~nashodanee*) 〔形〕 没有完的，取之不尽的（如资源等）

~ منابع 取之不尽的源泉

تمام نویسی (*~neveesee*) 〔名〕 普通写法（与速记相对而言）

تمام وکمال (*tamāmo-kamāl*) 〔形、副〕 全部的（地），完全的(地)，全体的（地）

تمامی (*tamāmee*) 〔名〕 ①总和，整体②全体，全部

~ مسائل 所有的问题

تمامیت (*tamāmiyyat*) 〔名〕 完整(性)，完全

~ اراضی کشور (~ ارضی) 领土完整

تمایز (*tamāyoz*) 〔名〕（复 تمایزات）①优越性②差异，不同

~ داشتن 有差异，有不同；优越于…

~ یافتن 出现差异，显出不同

تمایل (*tamāyol*) 〔名〕（复 تمایلات）①倾斜②倾向，爱好，意向③介绍，推荐④离开（题目）

~ مجلس （伊朗的）议会推荐（总理）

رأی ~ (رأی عدم ~) （不）信任投票

~ داشتن 倾斜，倾向，喜欢，爱好，想

پایهٔ پل بطرف راست ~ دارد . 桥墩朝右倾斜了。

~ پیدا کردن (به) （表现出）倾向，（表现出）愿望

من بیشتر بمسافرت ~ است. 我更想去旅行。

تمائم (*tamā-em*) 见 تمیمه

تمباکو (*tambākoo*) 同 تنباکو

تمبر (*tambr*) 〔名〕 邮票，印花

~ پست 邮票

~ قانونی (~ اسناد) 印花税票

~ یادگاری 纪念邮票

~ یك ریالی 票值为一个里亚尔的邮票

~ جمع آوری 集邮

~ جمع کردن 集邮

~ خوردن 贴了邮票，（被）抽印花税

آن پاکت چقدر ~ خورد ؟ 那封信贴了多少钱邮票?

~ کسر داشتن 欠资

این نامه ٥٠ فن کسر ~ دارد . 这封信欠资五角。

~ زدن (~ چسباندن) 贴邮票，贴印花

آیا کاغذرا ~ زدید ؟ 你在信封上贴了邮票没有?

تمبر جمع کن (*~jam'-kon*) 〔名〕 集邮者

تمبر دار (*~dār*) 〔形〕 贴上邮票的

تمبرشناس (*~shenās*) 〔名〕 集邮家

تمپو Tempo 〔名〕 〈乐〉速度；步伐

تمت (*tammat*) 〔名〕 完（写在书末以示全文结束）

تمتع (*tamatto'*) 〔名〕（复 تمتعات）①享受，得到满足②利用，得到好处，受益③愿望，热望

~ از امیدهای خود 实现自己的愿望

~ یافتن (~ بردن) (از) 享受，得到满足，消遣；拥有，使用，得到好处，受益

تمتیع (*tamtee'*) 〔名〕①使…享有②利用

~ کردن 使…享有，享受…

تمثال (*tamsāl*) 〔名〕比喻

تمثال (*temsāl*) 〔名〕（复 تماثیل）①像，画像，肖像②雕像，塑像③圣像

~ مارکس و انگلس 马克思和恩格斯的画像

تمثالگر (~*gar*) 〔名〕①画（像）家②雕塑家，雕刻家

تمثل (*tamassol*) 〔名〕①相似，类似，模拟，效法②引用典故，引经据典

~ بکسی کردن 效仿(某人)，摹仿(某人)

تمثیل (*tamseel*) 〔名〕（复 تمثیلات）①摹拟，比拟②举例，引用寓言，用典故③寓言，典故

بر وجه ~ (بر سبیل ~) 举例来说，例如

~ آوردن 引用寓言，用典故

تمثیلی 〔形〕摹拟的

حسابگر ~ 模拟式计算机

تمجد (*tamajjod*) 〔名〕赞美，颂扬，夸张

تمجس (*tamajjos*) 〔名〕①接受拜火教义②成为袄教徒

تمجمج (*tamajmoj*) 〔名〕语无伦次

~ کردن 同上

تمجید (*tamjeed*) 〔名〕称赞，赞美，颂扬；夸奖

شایان ~ (قابل ~) 值得称赞的，令人钦佩的

~ کردن 称赞，赞美，颂扬，夸奖

تمدح (*tamaddoh*) 〔名〕称赞；感到光荣

تمدد (*tamaddod*) 〔名〕①延长，伸长，扩张，拉长；舒畅，舒展②〈理〉壮力，拉力，牵引力

~ اعصاب 休息

~ ماهیچه (~ عضلاتی) 舒展肌肉

قوۀ ~ 〈理〉张力

میتوانید قدری به استراحت و ~ اعصاب بپردازید . 你们可以稍事休息一下了。

تمدن (*tamaddon*) 〔名〕文明，文化，开化

~ عالی و درخشان 高度发展和灿烂的文化

تمدیح (*tamdeeh*) 〔名〕讴歌，歌颂，赞扬

تمدید (*tamdeed*) 〔名〕延长，伸长，延伸，伸展，延期

~ مرخصی 延长假期

قابل ~ 可伸展的，可延伸的，可延期的

قابلیت ~ 可伸性，延展性

~ شدن (~ یافتن) 被延长，被伸长，被伸展，被延期

~ کردن (را ، به) 延长，伸长，拖延，延期

مدت قراردادرا ~ کردند . 他们延长了条约的期限。

تمر Ⅰ (*tamr*) 〔名〕①〈植〉罗望子②枣子

~ هندی 〈植〉罗望子果，酸角（可制清凉饮料）

تمر Ⅱ 〔名〕〈医〉白内障

تمرد (*tamarrod*) 〔名〕①造反，哗变，叛变②抗命，违抗

~ کردن (از) 同上

از فرمان کسی ~ کردن 拒不服从某人的

命令

تمرکز (*tamarkkoz*) 〔名〕 集中

تولید ～ 生产集中

سرمایه ～ 〈经〉资本集中

سیاسی ～ 中央集权制

قوا ～ 集结部队

(را) دادن ～ 把…集中

یافتن ～ （得到）集中

تمرگیدن (*tamargeedan*) 〔动〕 （根 تمرگ）〈俗〉坐下

بتمرگ ! 坐下!

تمرمر (*tamarmmor*) 〔名〕 抖动

تمره (*tamre*) 〔名〕 一个枣子

تمرین (*tamreen*) 〔名〕（复 تمرینات）①练习，作业②演习，排演，排练

اطفاء حریق ～ 消防演习

خاموشی ～ 灯光管制演习

عملیات نظامی ～ 军事演习

نمایش و درام ～ 排练话剧

نهائی ～ 最后排演，最后演习

دادن ～ 教练，训练

معلم تمرین های کتبی داده است . 老师给我们布置了作业。

کردن ～ 练习，演习，排演，排练

هنرمندان برای نمایش در روز ملی ، شب و روز ～ میکنند . 文艺工作者日夜排练国庆节目。

تمرین های نظامی برحسب برنامه انجام میگیرد . 军训按计划进行。

تمرینی 〔形〕 ①学习的，练习的②排演的，演习的，试验的，锻炼的

تمزیج (*tamzeej*) 〔名〕 混合，掺杂

تمزیق (*tamzeegh*) 〔名〕 扯破，撕破

کردن ～ 扯破，撕碎

تمساح (*temsāh*) 〔名〕（复 تماسیح）鳄鱼

～ اشکهای 鳄鱼眼泪

تمسخ (*tamassokh*) 〔名〕 变态，变形

تمسخر (*tamaskhor*) 〔名〕 嘲笑，讥笑，愚弄，嘲弄

(به ～ گرفتن) کردن ～ 同上

تمسخرآمیز (*～āmeez*) 〔形〕 嘲笑的，讥笑的，愚弄的，嘲弄的

～ با لحن 用讥讽的语调

تمسك (*tamassok*) 〔名〕（复 تمسکات）①期票，票据②拿住，捉住，握住

(به) کردن ～ 拿住，捉住，〈喻〉凭借，诉诸

تمسك دهنده (*～dehandeh*) 〔名〕 发(期)票人

تمسك گیرنده (*～geerande*) 〔名〕 期票持有人

تمسکن (*tamaskon*) 〔名〕 贫穷，穷困

تمش (*tamesh*) 同 تمشك

تمشاء (*temshā'*) 〔名〕 行，走，散步

تمشك (*tameshk*) 〔名〕 〈植〉覆盆子，黑莓

تمشی (*tamashshee*) 同 تمشاء

تمشیت (*tamshiyyat*) 〔名〕 ①推动，促进②料理，安排，整顿

دادن ～ 同上

تمضمض (*tamazmoz*) 〔名〕 用水漱口

تمطی (*tamattee*) 〔名〕 打哈欠

تمغا (*tamghā*) 〔名〕 ①大印，戳记②税收

زدن ～ 打戳记，盖印，盖章

تمغاچی (*～chee*) 〔名〕〈史〉掌玺者，税官

تمکن (*tamakkon*) 〔名〕 ①权力，权势，影响，力量②搬迁，安置，立足③〈解〉〈动〉胎盘形成；〈植〉胎座式

مالی ~ 财产上的权力，财产资格

داشتن ~ 有影响，有权势，生活富裕

یافتن ~ 获得权势，得到安置，立足

تمکین (*tamkeen*) 〔名〕 ①服从，听从②确立，树立③权力，威力，权威

~ با 平静地，平心静气地

(از) داشتن ~ 服从，听从

(از) کردن ~ 服从，听从；接受，确定，使…立足

. من از شما ~ میکنم 我听你们的。

تملق (*tamallogh*) 〔名〕 阿谀奉承，谄媚，献殷勤，拍马屁

(به، از) گفتن ~ 同上

تملق آمیز (~*āmeez*) 〔形〕 阿谀奉承的，拍马的

~ گفته های 奉承话

تملق گو (~*goo*) 〔名〕 阿谀奉承的人，拍马屁的人

تملق گوئی (~*goo-ee*) 〔名〕 阿谀奉承，谄媚，拍马屁

کردن ~ 同上

تملك (*tamallok*) 〔名〕 ①掌握，拥有，占有（如财产、房屋等），攫取（财产）②统治③财产

به ~ در آوردن 同上

تملل (*tamallol*) 〔名〕 ①信奉某宗教②烦燥，焦急，坐卧不安

تمليح (*tamleeh*) 〔名〕 ①（诗歌、文章的）修饰，润色②加盐，盐腌

تمليك (*tamleek*) 〔名〕 ①给予所有权②授以权力③门闩，闩

~ حق 占有权，所有权

تملیکی (*tamleekee*) 〔名〕 （财产）所有权，占有

تمن (*toman*) 同 تومان

تمنا (*tamannā*) 〔名〕 请求，要求，恳求；愿望

(از) (داشتن ~) کردن ~ 同上

از او چه ~ دارید ؟ 你对他有什么要求?

تمنده (*tamande*) 〔形、名〕 口吃的（人）

تمنی (*tamannā*) 同 تمنا

تموج (*tamavvoj*) 〔名〕 ①激动，波动，起伏②运动，动

به ~ در آمدن 激动起来

به ~ در آوردن 使…起伏，波动

تموجی 〔形〕 波动的，涨落的，起伏的

تموز (*tamooz*) 〔名〕 ①阳历七月(阿拉伯人用) ②〈罕〉夏天，伏天

تموك (*tamook*) 〔名〕 箭靶，靶子

تمول (*tamavvol*) 〔名〕 ①资金，财产，财富②富裕

داشتن ~ 富裕

تمويه (*tamveeh*) 〔名〕 ①镀金，镀银②施诡计

تمهد Ⅰ (*tamahhod*) 〔名〕 有权势，有财富

تمهد Ⅱ 〔名〕 ①铺开(如毯子)②准备完毕，安排就绪③容易，便利④能力，力量

تمهل (*tamahhol*) 〔名〕 拖沓，磨蹭，作风拖拉

تمهيد (*tamheed*) 〔名〕 ①铺开，弄平②准备，安排，布置；（讲话）铺陈③（施展）阴谋

مقدمه ~ 作准备

تمهیدی 〔形〕 准备的，予备的

تمیز Ⅰ (*tameez*) 〔形、副〕 ①干净的②整洁的，整齐的③干干净净，整整齐齐

~ آب 清水

~ لباس 干净(的衣)服

~ شدن 干净

~ کردن 弄干净，打扫

دانشجویان اطاق خود را هر روز ~ میکنند.

大学生每天自己打扫寝室。

این خیاط خیلی ~ لباس میدوزد. 这个裁缝的针活很精细。

تمیز Ⅱ 〔名〕 ①区别，鉴别，区分，识别(能力)②〈法〉最高法院

~ حق از باطل 识别真假

~ دوستان از دشمنان 分清敌友

~ دیوان 最高(上诉)法院

~ سن 懂事的年令

~ قوهٔ 鉴别力

~ خواستن 〈法〉上诉，申请撤消原判

~ دادن 区别，鉴别，识别

باید خودی را از دشمنان ~ داد. 要分清敌我。

تمیز (*tamayyoz*) 〔名〕 分离，区别

تمیزکار (*tameez-kār*) 〔形、名〕 ①精细的，仔细的，细心的②收拾新建房子的工人

~ خیاط 活儿细的裁缝

تمیزکارانه 〔形、副〕 精细的(地)，仔细的(地)，细心的(地)

تمیزکاری 〔名〕 精细，仔细，细心

تمیزی (*tameezee*) 〔名、形〕 干净，整洁，整齐

تمیلی (*tameelee*) 〔名〕 ①泰米尔人②泰米尔语

تمیم (*tameem*) 〔形〕 坚固的，结实的

تمیمه (*tameeme*) 〔名〕 (复 تمائم ، تمیمات) (迷信)护(身)符，驱邪符

تمییز (*tamyeez*) 同 تمیز Ⅱ条

تن Ⅰ (*tan*) 〔名〕 ①身体，躯体，躯干②个(量词，指人)

~ به ~ (جنگ) 一个对一个，面对面；短兵相接，白刃战，肉搏战

چند ~ (تنی چند) 几个人

دو ~ از آنها 他们当中的两个

~ آسودن 享乐，过舒服生活，恣意享乐

~ دادن (~ در دادن) (به) 献身于…，准备…；沉溺于…，沉湎于…

امپریالیستها نمیخواهند به شکست خود ~ در دهند. 帝国主义绝不甘心于自己的失败。

~ بکار دادن 努力工作，献身于事业，出力

~ بقضا و قدر دادن 屈从于命运，听天由命；碰运气

~ به مجازات در دادن 甘心受罚

~ به کیف و عیش در دادن 贪图享受，恣意享乐

انقلابیون نباید به کیف و عیش ~ در دهند.

革命者不应贪图享受。

او باین کار ~ در نداد. 他还未同意做这件事。

~ در زدن (~ زدن) 不作声；逃避，推辞，推托，拒绝

او به بهانهٔ سردرد از کار ~ زد. 他借口头痛逃避干活。

~ (بر) کردن 穿上衣服

لباس پشمی (بر) ~ کرد. 他穿上了毛料衣服。

~ خود را چرب کردن 挨揍

به ~ کسی کردن 给…穿上

تنش میخارد . 他身上发痒，他想挨揍。

تن Ⅱ تنودن 或 تنیدن 的根

تن Ⅲ 动词不定式的词尾，如：رفتن ، گفتن 等

تن Tune 〔名〕 声音，音调

تن Ton 〔名〕 吨（重量单位）

کشتی ۱۰,۰۰۰ تنی 万吨轮船

~ متریك 公吨

تن (*tann*) 〔名〕 〈动〉金枪鱼

تنابنده (*tanābande*) 〔名〕 〈俗〉人

تنادم (*tanādom*) 〔名〕 同席饮酒

تنادی (*tanādee*) 〔名〕 相互呼叫，喊叫，呼喊

یوم‌التنادی 〈宗〉终审日

تنازع (*tanāzo'*) 〔名〕 ①斗争，竞争，争端②〈体〉角力，角斗，摔交③争论，争辩

~ بقا 生存竞争

~ کردن 争论，争辩；斗争

تناژ Tonnage 〔名〕 吨位，船的吨数，船的载重量

تن آسا (*tan-āsā*) 同 تن آسان

تن آسان (*~ āsān*) 〔形、名〕 ①饱食终日的，无所用心的，懒的②放纵的，任性的，追求享乐的③懒汉

تن آسانی 〔名〕 ①饱食终日，无所用心，懒②放纵，追求享乐，恣意享乐

تن آسایی (*~ āsāyee*) 同 تن آسانی

تناسب (*tanāsob*) 〔名〕（复 تناسبات）①匀称，对称，协调，和谐②比例③关系，联系

~ اندام 体形匀称，体态优美

~ ساده 〈数〉简单比例

~ قوا 均势，力量相等

~ مرکب 〈数〉复比，两个比例的等式

~ مستقیم 〈数〉正比

~ معکوس 〈数〉反比

~ هندسی 〈数〉几何级数

به ~ 按比例

عدم ~ 不成比例，不相称，不协调

علم ~ الحان 〈乐〉和声学

~ داشتن (با) 与…符合，成比例，相协调，和谐

اقتصاد ملی ما طبق برنامه و به ~ پیشرفت میکند . 我国国民经济有计划按比例地发展。

تناسبی 〔形〕 相符合的，相应的；成比例的，协调的

تناسخ (*tanāsokh*) 〔名〕 ①更替，更迭②〈宗〉灵魂转生，生死轮回③〈宗〉投生，投胎

~ ازمنه 时间更替

~ در میراث （由于继承人死亡）保留未动的遗产

~ روح 〈宗〉生死轮回，（灵魂的）转生

تناسخی 〔形〕 相信生死轮回的

تناسل (*tanāsol*) 〔名〕 繁殖，繁育，生殖

تناسلی 〔形〕 生殖的，性的

آلت ~ 生殖器

امراض ~ 性病

تناصر (*tanāsor*) 〔名〕 互相帮助，互相支援

تناصف (*tanāsof*) 〔名〕 公平，公道；平分

تناظر (*tanāzor*) 〔名〕 ①互相观望，互看②谈话；争论

تنافر (*tanāfor*) 〔名〕 ①互相厌恶，反感②不协调，不和谐

اصوات ~ 音调不和谐，粗音调

حروف (در) ~ （诗中）绕嘴的发音

تنافس (*tanāfos*) 〔名〕 互相竞争；比赛；夸耀；自夸

تنافی (*tanāfee*) 〔名〕 相互反对，分歧，不和

تناقض (*tanāghoz*) 〔名〕（复 تناقضات）矛盾，对立，相反，对抗

طبقات ~ 阶级矛盾

مطالب ~ (قولین ~) 前后矛盾，自相矛盾

داشتن ~ (با) 与…相矛盾，有分歧

در این مورد درك ذهنی ما با وضع عینی ~ دارد. 在这个问题上我们的主观认识同客观情况有矛盾。

حرف اول او با گفتهٔ دومش ~ داشت. 他的第一句话同第二句有矛盾。

تناقض گوئی (*~goo-ee*) 〔名〕 说话自相矛盾

تنانیدن (*tanāneedan*) 同 تنیدن

تنانیر (*tanāneer*) 见 تنور

تنانین (*tanāneen*) 见 تنین

تناوب (*tanāvob*) 〔名〕 变换，轮换，替换，轮班

تولید ~ (نسل ها ~) 〈生〉（有性生殖与无性生殖）世代交替

به ~ 轮换地，轮流地，轮班

تناوبی 〔形〕 周期的

جدول ~ عناصر （化学）元素周期表

تناور (*tanāvar*) 〔形〕 ①肥胖的，身体粗大的②强壮的，有力的③魁梧的，个子大的

آدم ~ 大块头，五大三粗的人

درخت ~ 大树

تناوری 〔名〕 ①肥胖，个子大②强壮，魁梧

تناول (*tanāvol*) 〔名〕 ①吃(饭)，喝(茶)，服(药)②收到，拿到，获悉

به ~ غذا پرداختن （开始）吃饭，进餐

فرمودن ~ (كردن ~) 吃(饭)，喝(茶)，服(药)

لقمه‌ای چند ~ كرد. 他吃了几口饭。

تناهی (*tanāhee*) 〔名〕 到头，到底，终结，到达极限

تنب (*tonb*) 〔名〕 通布岛（波斯湾）

تنباكو (*tanbākoo*) 〔名〕 烟草，烟叶

تنبان (*tonbān*) 〔名〕 ①裤，衬裤②裙子

شعر بند تنبانی 打油诗，拙劣的诗

كیك در ~ داشتن 坐立不安

این حرف‌ها برای فاطی ~ نمیشود. 〈谚〉此话无济于事。（多指没有说服力的话）

تنبك (*tonbak*) 〔名〕 〈乐〉一种手鼓（一面有皮子，演奏时用手打击）

زدن ~ 敲手鼓

تنبل (*tanbal*) 〔形、名〕 ①懒惰的，偷懒的②懒人

تنبل (*tanbol*) 〔名〕 巧计，诡计，奸计

تنبلانه (*tanbalāne*) 〔副〕 懒洋洋地

تنبلی (*tanbalee*) 〔名〕 懒惰

كردن ~ (ورزیدن ~) 偷懒

تنبور (*tanboor*) 同 طنبور

تنبورچی (*~chee*) 同 طنبورچی

تنبورزن (*~zan*) 〔名〕 吹笛者，三弦琴弹奏者；鼓手

تنبوشه (*tanbooshe*) 〔名〕 陶制的水管；地下水管道

تنبول (*tanbool*) 〔名〕 〈植〉枸酱(树)，槟榔子

تنبه (*tanabboh*) 〔名〕 ①觉醒，清醒②警觉，警惕性③知道，了解

براى ~ او اين كار را كردم. 我做这件事是为了提醒他。

تن بها (*tan-bahā*) 〔名〕 (具保释放时所付的)保证金，押金

تنبى (*tanabee*) 同 طنبى

تنبيدن (*tanbeedan*) 〔动〕 (根 تنب) 颤抖，不稳

تنبيدن (*tonbeedan*) 〔动〕 (根 تنب) (房屋等)下沉

تنبيه (*tanbeeh*) 〔名〕 (复 تنبيهات) ①惩罚，责备，责骂②警告；警戒③唤起，唤醒

~ انضباطى 纪律处分

~ بدنى 肉刑，体罚

~ شدن 受惩罚，受责备，受责骂

~ كردن 惩罚，责备，责骂

تن پرست (*tan-parast*) 同 تن پرور

تن پرستى 同 تن پرورى

تن پرور (~*parvar*) 〔形、名〕 ①爱惜身体的，娇滴滴的②追求享乐的(人)，二流子，懒汉③懒惰的(人)，纵欲的(人)

تن پرورى 〔名〕 ①爱惜身体，娇滴滴②追求享乐，纵欲；懒惰

تن پوش (~*poosh*) 〔名〕 穿着，衣服

تن پيمائى (~*peymā-ee*) 〔名〕 人体测量(学)

تنتنه (*tantane*) 〔名〕 喊叫，喧哗，扰乱，骚动

تنتور (*tantoor*) 〔名〕 酊剂，溶液；药酒

~ يد 碘酒

تنته (*tante*) 〔名〕 蜘蛛网

تنجامه (*tanjāme*) 〔名〕 外衣，上衣

تنجس (*tanajjos*) 〔名〕 被弄脏，被污染

تنجم (*tanajjom*) 〔名〕 以星辰占卜，从事占星术

تنجيدن (*tanjeedan*) 〔动〕 (根 تنج) ①紧压，挤压②不安，耽心

تنجيز (*tanjeez*) 〔名〕 ①履行，实践(诺言等)②完成，完毕，做完

~ كردن 同上

تنجيس (*tanjees*) 〔名〕 弄脏，污染，玷污

تنجيم (*tanjeem*) 〔名〕 ①观星占卜；占星术，星相学②分期付款

~ كردن 观星占卜

تنحنح (*tanahnoh*) 〔名〕 咳嗽，咳出，清清喉咙

تنخواه (*tankhāh*) 〔名〕 款额，款项；资本

~ گردان 流动资本，周转资金

تنخواه گردى (~*gardee*) 〔名〕 资本周转

تند (*tond*) 〔形、副〕 ①快的(地)，急速的(地)②尖锐的(地)，锋利的(地)③敏捷的(地)，灵敏的(地)④辛辣的(地)⑤易怒的，性急的，急躁的⑥(颜色)浓的，深的

~ اخلاق 急性子

~ باد 疾风

~ بوى 有刺激性的味道

~ جواب 粗暴的回答

~ چاى 浓茶

~ خوراك 辣味的食物

~ دو 快跑，迅跑

~ رايحهٔ 刺鼻的气味

~ رنگ 浓色

~ سرازيرى يا نشيب 陡坡

~ سرخ 深红的

~ سؤالات (انتقاد) حاد و 尖锐的问题(批评)

~ شمشیر 利剑
~ شیب 陡坡
~ قدم 快步，疾步
~ قهوهٔ 浓咖啡
~ گوشهٔ 锐角
(~ و ~) ~ ~ 很快地，匆匆忙忙地；不间断地
(~ بردن) ~ رفتن 走得快；走得急
~ زدن （心等）悸动，剧跳
~ شدن 大发脾气，大发雷霆
~ کردن 加快，加速
قدم را ~ کن ! 加快步伐！
~ و کند کردن 调整速度
این نوع فلفل خیلی ~ است. 这种辣椒很辣。
ساعت من ~ است . 我的表快了。
او خیلی ~ است . 他脾气暴躁。
او همیشه ~ جواب میدهد . 他总是粗声粗气地回答问题。
خیلی ~ حرف میزند . 他讲话很快。
ساعتم روزی پنج ثانیه ~ کار میکند . 我的表每天快五秒钟。

تندآب I (*tondāb*) 〔名〕〈化〉硝酸
تندآب II 〔名〕 急流
تندباد (*tond-bād*) 〔名〕 飓风，龙卷风
تندبار (*~bār*) 〔名、形〕 ①猛兽；害虫②有害的，凶猛的，有破坏性的
تندپرواز (*~parvāz*) 〔形〕 飞得快的，疾飞的
تندپو (*~poo*) 〔形〕 流得快的
تندتیز (*~teez*) 同 تندوتیز
تندخو (ی) (*~khoo*) 〔形〕 烈性子的，脾气暴躁的，易发火的
تندخوئی (*~khoo-ee*) 〔名〕 烈性子，脾气暴躁
تندذهن (*~zehn*) 〔形〕 头脑敏锐的，聪明的，机灵的
تندر (*tondar*) 〔名、副〕 ①雷②咆哮的，吼叫的
تندرأی (*tond-ra'y*) 〔形〕 考虑不周的，粗心的；轻率的，草率的
تندرست (*tan-dorost*) 〔形〕 健康的，身强力壮的，结实的
تندرستی 〔名〕 健康，身强力壮，结实
تندرفتار (*tond-raftār*) 〔形〕 ①走得快的②性急的③不礼貌的，粗鲁的；轻率的
تندرو (ی) (*~roo*) 同 ترشرو
تندرو (*~row*) 〔形〕 ①走得快的，高速度的②性急的，胆大的③不替别人着想的
تندروی (*~ravee*) 〔名〕 ①疾驰，快走②急忙，匆忙，性急；轻率，粗心③奢侈，铺张浪费
~ به اشتباهکاری منجر میگردد . 性急容易出错；欲速则不达。
تندرویی (*~rooyee*) 同 ترشرویی
تندزبان (*~zabān*) 〔形〕 （说话）挖苦的，尖酸刻薄的，讽刺的，尖刻的
تندزبانی 〔名〕 语言尖酸刻薄
تندس (*tandas*) 〔名〕 肖像，塑像，画像
تندطبع (*tond-tab'*) 同 تند مزاج
تندطبعی 同 تندمزاجی
تندعنان (*~anān*) 〔形〕 ①难以驾驭的，难以驯服的，顽固的，倔强的②疾跑的
تندغضب (*~ghazab*) 〔形〕 易怒的，易生气的；傲慢的
تندفهم (*~fahm*) 〔形〕 ①机灵的，灵敏的，理解力强的②容易明白的

تندفهمی 〔名〕 ①机灵，灵敏，理解力强②容易明白，易懂

تند کن (*~kon*) 〔名〕 〈技〉(汽车上的)加速器

تندلجام (*~lejām*) 〔形〕 烈性的，难以驾驭的，难以驯服的（如马）

تندم (*tanaddom*) 〔名〕 悔悟，悔恨，遗恨

تند مزاج (*tond-mezāj*) 〔形〕 急躁的，性急的，易发火的，易生气的

تند مزاجی 〔名〕 ①脾气暴躁，易怒，过敏②〈医〉应激性，激动性

تندمزه (*~maze*) 〔形〕 味道辛辣的，有刺激性的

تند نویس (*~nevees*) 〔形、名〕 ①速记的，速写的②速记员

تند نویسی 〔名〕 速写，速记术

تند و تیز (*tondo-teez*) 〔形〕 ①辣味的，辣口的②〈转〉辛辣的，毒辣的，刻毒的，刺耳的

تند و تیزی 〔名〕 ①辛辣②泼辣，痛快

تندور Ⅰ (*tondoor*) 同 تنور

تندور Ⅱ 〔名〕 雷，雷击

تند و کند (*tondo-kond*) 〔形〕 调整…的

اسباب ~ کردن ماشین 〈技〉调速装置，加速器

~ کردن 调整（快慢速度）

این بادبزن برقی را چطور باید ~ کرد ؟ 怎样调节这台电风扇的速度？

تند و کند کن (*~kon*) 〔名〕 速度调节器

تنده (*tande*) 〔名〕 ①果核②幼芽，胚胎，（植物）子房

تنده Ⅰ (*tonde*) 〔名、形〕 ①悬崖，峭壁，坡度②激流③倾斜的

~ رودخانه 河流的急流险滩

تنده Ⅱ 〔名〕 蓓蕾

تند هوش (*tond-hoosh*) 〔形〕 机警的，灵敏的，聪明的

تند هوشی 〔名〕 机警，灵敏，聪明

تندهی (*tandehee*) 〔名〕 竭力，投身（于）

تندی (*tondee*) 〔名〕 ①快速②尖锐，锋利③辣味，辛辣；腐蚀性④暴躁，性急⑤(色泽)浓，鲜

~ اخلاق 性情暴躁

~ شیب 陡坡，坡度大

~ کارد 刀子锋利度

~ کردن (با) 说话粗鲁，粗暴对待（某人）

تندیاب (*tond-yāb*) 〔形〕 ①容易了解的②机灵的，灵敏的

تندیابی 〔名〕 ①容易了解，易懂②机灵，灵敏

تندیدن (*tondeedan*) 〔动〕（根 تند ）①发脾气，生气②发芽，长叶，萌芽

تندیس (*tandees*) 〔名〕 肖像，画像，塑像

تنر Tenor 〔名〕 男高音，男高音歌手

تنزل (*tanazzol*) 〔名〕（复 تنزلات ）①下降，降低，降落②减价，贬值，跌价；减少

~ ارزش دلار 美元贬值

~ رتبه 职位下降，降职

~ صنایع 工业衰落

~ فاحش (~ ناگهانی) 猛跌，暴跌

~ قیمت ها 落价，降价

~ دادن 使…下降，使…降低

~ کردن 下降，降低，低落

در چین قیمت ادوات چندین بار ~ کرده‌است. 我国药品已几次降价。

تنزه (*tanazzoh*) 〔名〕 ①清白，廉洁；贞洁②不屑于做坏事，不肯做坏事③余暇，悠闲

تنزیب (*tanzeeb*) 〔名〕 ①纱布，绷带，薄纱②短上衣

تنزیل (*tanzeel*) 〔名〕 ①减价，贬值，降低，减少②期票贴现，利息，高利贷③〈宗〉(古兰经)天启，神谕

برات ~ 贴现(率)

~ در ~ 百分率

نرخ ~ 减价，压价

دادن ~ 贷款(收利息)

کردن ~ 借出钱(减去应支付的利息)

(کردن ~ پول) گرفتن ~ 借钱

تنزیل بگیر (*~begeer*) 〔名〕 食利者

~ دولت 食利国，高利贷国

قشر تنزیل بگیران 高利贷阶层

تنزیل خور (*~khor*) 〔名〕 高利贷者，食息者

تنزیل کاری (*~kāree*) 〔名〕 放高利贷

کردن ~ 同上

تنزیلی (*tanzeelee*) 〔形〕 放高利贷的，生利息的

~ سرمایهٔ 高利贷资本

تنزیه (*tanzeeh*) 〔名〕 ①纯洁，圣洁，洁身②清除杂质

تنسته (*tansate*) 〔名〕 蜘蛛网

تنسخ (*tansokh*) 〔名〕 稀有物

تنسك (*tanassok*) 〔名〕 出家，修行；虔诚，赤诚之心

تنسل (*tanassol*) 〔名〕 ①生殖，生育②血统，家谱，家系，门第

تنسم (*tanassom*) 〔名〕 呼吸

کردن ~ 同上

تنسیخ (*tanseekh*) 〔名〕 废除，废弃

تنسیق (*tanseegh*) 〔名〕(复 تنسیقات) 整理，整顿，排列，调整，安排

صفات ~ 形容词的连串使用

تنسیقات جنگلی 一排排的树木

تنشط (*tanashshot*) 〔名〕 活跃，高兴，快活，兴致勃勃

تنشوری (*tanshooree*) 同 تنشویی

تنشوئی (*tanshoo-ee*) 〔名〕 ①洗涤(处)②洗身(处)③洗尸板或桌

کردن ~ 洗尸，洗身

تنشیر (*tansheer*) 〔名〕 传播，宣扬，散布

شدن ~ 传播开来，宣扬出去，散布出去

کردن ~ 把…传播开来，宣扬，散布

تنشیط (*tansheet*) 〔名〕 使…心情愉快，使…高兴，鼓励，鼓午

تنشیف (*tansheef*) 〔名〕 (使)干涸

تنصر (*tanassor*) 〔名〕 ①成为基督教徒，受基督教洗礼②借助于人

تنصیر (*tanseer*) 〔名〕 〈宗〉洗礼，浸礼；改信基督教，使…信基督教

کردن ~ 使…信基督教

تنصیص (*tansees*) 〔名〕 考证某词，追溯传说的来源

تنصیف (*tanseef*) 〔名〕 平分，二等分

تنصیفاً (*tanseefan*) 〔副〕 平分地，对等地，均等地

تنطق (*tanattogh*) 〔名〕 演说，演讲，说话

تنطور (*tantoor*) 同 تنتور

تنظف (*tanazzof*) 〔名〕 (变)干净，清洁

تنظم (*tanazzam*) 〔名〕 秩序，条理，纪律，整

理好，安排好，组织好

تنظيف (*tanzeef*) 〔名〕（复 تنظيفات）①打扫，收拾，扫除②（医用）纱布

اطاق ~ 收拾房间

تفنگ ~ 擦枪

~ مأمور 清洁工人

~ كردن 清扫，清除；把…弄干净，收拾

تنظيم (*tanzeem*) 〔名〕（复 تنظيمات）①整顿，整编，组织，安排②制订；写，创作

آتش ~ 〈军〉修正火力

امور اداری ~ 整顿机构

تيراندازی ~ 〈军〉修正射击

خود كار ~ 自动化，自控

سياست كشور ~ 制定国策

قرارداد ~ 起草条约

برنامهٔ ~ خانواده 计划生育

~ شدن 被整顿，被调整，被改编

~ كردن 整顿，调整，组织，安排，创作

روابط بين كشاورزی ، صنايع سبك و صنايع سنگين را بايد بخوبی ~ نمود . 要调整好农、轻、重的关系。

حزب يك سلسله سياستها و رهنمودها را برای دورهٔ سوسياليسم ~ و تدوين كرده است . 党制订了社会主义时期的一系列方针和政策。

اخيراً شعر مطولی ~ كرده است . 最近他创作了一首长诗。

افكار عمومی را ~ وسرتب كردن 整理和归纳群众意见

تنظيمی 〔形〕 编写的（如记录），编纂成的

تنعم (*tana'om*) 〔名〕（复 تنعمات）享受，过舒适生活，安乐，富裕；奢侈生活

~ كردن 过舒适生活

تنعيل (*tan-eel*) 〔名〕（给马）钉马掌

تنغص (*tanaghghos*) 〔名〕（变）黑暗；生活困苦

تنغيص (*tanghees*) 〔名〕 使…黑暗；使…生活艰苦

تنفخ (*tanaffokh*) 〔名〕 ①〈医〉气肿，水肿，浮肿②膨胀③骄傲自大

ريه ~ 肺气肿

تنفذ (*tanaffoz*) 〔名〕 有影响，享有威信

تنفر (*tanaffor*) 〔名〕 ①反感，厌恶②不满

~ داشتن (~ كردن) (از) 厌恶，讨厌，厌烦

از چاپلوسان ~ دارد . 他讨厌奉承拍马的人。

اظهار ~ كردن 表示不满

تنفر آميز (~*āmeez*) 同 تنفر آور

تنفر آور (~*āvar*) 〔形〕令人厌恶的，令人反感的

~ رفتار 令人厌恶的行为

تنفس (*tanaffos*) 〔名〕 ①呼吸②休息，间歇，歇晌

بسختی ~ 呼吸困难，喘息

مصنوعی ~ 人工呼吸

جهاز ~ (دستگاه ~) 呼吸器官

مصنوعی دادن ~ 进行人工呼吸

~ كردن 呼吸，小休息（如课间、工间休息）

تنفسی 〔形〕 呼吸作用的

~ تلمبهٔ 抽水机，空吸泵，空吸抽机

~ دستگاه 呼吸器官

تنفيذ (*tanfeez*) 〔名〕 ①履行，实施，实行②

证实，确认（文件有效）

~ شدن 被履行，被实行，被执行；被确认

~ کردن 履行，实行，执行；证实，确认

تنفیر (*tanfeer*) 〔名〕 ①厌恶，反感，讨厌②惊吓，吓走

~ کردن 同上

تنقاد (*tanghād*) 〔名〕 批评，评论

تنقض (*tanaghghoz*) 〔名〕 矛盾，相反，对立

تنقل (*tanaghghol*) 〔名〕（复 تنقلات）①（继续的或经常的）迁移，迁徙，变迁，变更②吃糖果，小吃

تنقیح (*tangheeh*) 〔名〕（复 تنقیحات）①润色，修饰②删改，订正，修正③通读，审查

~ کتاب 修订书籍

کمیسیون ~ قوانین 法律审查委员会

~ شدن 去粗取精，被修改，被修正，被修订，被订正

~ کردن 清理；修改，订正，修订；通读，审查

تنقید (*tangheed*) 〔名〕 批评

~ از خود 自我批评

~ کردن (از ، را) 批评

تنقیدی 〔形〕 批评的

تنقیص (*tanghees*) 〔名〕 减少，缩小

تنقیط (*tangheet*) 〔名〕 打上符号

تنقیل (*tangheel*) 〔名〕 移动，挪动，搬动

تنقیه (*tanghiye*) 〔名〕 ①〈医〉灌肠，洗肠②疏竣，清理（如运河、坎儿井等）

~ کردن 同上

تنك (*tonok*) 〔形〕 ①细嫩的，细腻的②稀疏的，稀薄的，稀落的③轻的，弱的④浅的

~ آب 浅水

~ پوست 薄皮

~ رودخانهٔ 浅河

~ علف （长得）稀稀拉拉的草

~ موهای 稀疏的头发

~ کردن 间苗

تنکاب (*tonokāb*) 〔名、形〕 ①浅水，浅滩②浅的，〈喻〉无经验的，生手的

تنکار (*tanekār*) 〔名〕 硼砂

تنکدل (*tonok-del*) 〔形〕 ①心软的，好心肠的②不能保密的

تنکر (*tanakkor*) 〔名〕 不认识，不相识

تنکروزی (*tonok-roozee*) 〔形〕 生活拮据的，日子艰难的

تنك روی (*~rooy*) 〔形〕 脸皮薄的，腼腆的，害羞的

تنك ریش (*~ reesh*) 〔形〕 胡子稀的

تنك فهم (*~ fahm*) 〔形〕 迟钝的，理解力低的

تنکه (*taneke*) 〔名〕 ①白铁，铁叶②薄板，薄片③胶合板

~ آهن 铁板

~ برنج 黄色合金板

~ در （门）嵌板

آهن ~ 铁板，铁皮，铁片

تنکه (*tonoke*) 〔名〕 裤衩，短裤，女扎口短裤

تنکی (*tonokee*) 〔名〕 单薄，稀疏；浅处

تنکیر (*tankeer*) 〔名〕 ①掩饰，掩盖，改变面貌②化装，假扮；用假名③〈语〉不确定性（如名词加字母"ی"表示不定之意）

~ یای 不定"ی"，非重音的"ی"（表示不定成份，如"کتابی"某一本书）

تنکیس (*tankees*) 〔名〕 颠倒，翻转，推翻；折磨

تنکیل (*tankeel*) 〔名〕 ①倒退，退回②镇压

تنگ Ⅰ (*tang*) 〔形、副、名〕 ①狭窄的，拥挤的；紧密的，短的②紧密地，紧紧地③隘口，羊肠小道

غروب ～ 黄昏时刻

هم ～ 紧紧地，紧密地

～ دیدهٔ 短浅的目光，鼠目寸光

～ سال 收成不好的年月

～ کفش 夹脚的鞋

～ کوچهٔ 小巷，狭路

～ لباس 紧身衣

～ نفس 气喘

افتادن ～ 夹在中间；〈喻〉遭受压力

آمدن ～ 来到…处，走近

. من ～ آمد 他到我这儿来了。

به ～ آمدن 陷入绝境，无可奈何；疲倦，厌烦

. از این مباحثهٔ بیهوده به ～ آمده‌ام 我对这种无谓的争论感到厌烦。

. از دست او به ～ آمدم 我讨厌他。

به ～ آوردن 使…忍不住；使…烦恼，使…疲惫

دل کسی ～ بودن 某人感到寂寞；某人感到忧虑

دنیا بر کسی ～ شدن 某人陷入窘境；某人日子难过

～ کردن 挤，挤压；使…紧

～ گرفتن (بر، به) 挤，压迫

خود را از ～ و تا نینداختن 顾全面子

. کمربندش را ～ بست 他把腰带勒得紧紧的。

. ～ هم نشسته بودند 他们紧挨着坐在一起。

. او همرزم خود را ～ در آغوش کشید 他紧紧地拥抱着自己的战友。

. امروز خلقش ～ است 今天他心情不好。

تنگ Ⅱ 〔名〕 带子，皮带；马肚带

اسب ～ 马肚带

شکر ～ 糖袋；〈转〉情人的嘴唇

تنگ (*tong*) 〔名〕 （用玻璃或其他金属做的盛水或盛酒的）瓶，缸

آزمایشگاه ～ 长颈瓶，(做实验用的)烧杯

بلوری ～ 玻璃缸

درجه دار ～ 量杯

کوچك سر سوراخ ～ 调味作料小瓶（如盐、醋等）

تنگ آب (*tang-āb*) 〔形〕 ①水浅的②水少的，浓的，凝缩了的

～ آبگوشت 浓肉汤

～ رودخانهٔ 浅河

تنگا تنگ (*tangātang*) 同 تنگ تنگ

تنگار (*tangār*) 同 تنکار

تنگ آستین (*tang-āsteen*) 同 تنگ دست

تنگ افق (～ *ofogh*) 〔形〕 鼠目寸光的，没有远见的

تنگ افقی 〔名〕 鼠目寸光，眼光短浅

تنگان (*tangān*) 〔名〕 木筛

تنگبار (*tangbār*) 〔形、名〕 ①难接近的；难得的，少见的，罕见的②〈宗〉上帝，真主

تنگ بخت (*tang-bakht*) 〔形〕 不幸的，运气

不佳的，倒霉的

تنگ بست (~ *bast*) 〔副〕 总的说来，包括一切，总之

تنگبیز (~ *beez*) 〔名〕 细筛子，箩

تنگ تنگ (~ *tang*) 〔形、副〕 ①紧紧的(地)，浓密的（地），狭窄的（地）②细小的

~ چیدن حروف （印刷）排字排得密密地

تنگ چشم (~ *chashm*) 〔形、名〕 ①贪得无厌的，贪婪的，眼馋的②吝啬鬼

تنگ چشمی 〔名〕 贪婪，贪得无厌，吝啬

تنگ حوصلگی (~ *howselegee*) 〔名〕 急躁，暴躁，无耐心

تنگ حوصله (~ *howsele*) 〔形〕 急躁的，无耐心的

تنگ خلق (~ *kholgh*) 〔形〕 易怒的，好生气的

تنگ خو(ی) (~ *khoo*) 〔形〕 忧郁的，爱生气的

تنگدست (~ *dast*) 〔形、名〕 ①穷的，贫苦的，贫寒的②穷人，贫苦的人③吝啬的

تنگدستی 〔名〕 ①贫穷，贫苦，穷困②吝啬者

تنگ دل (~ *del*) 〔形〕 悲伤的，忧愁的；心痛的；恋恋不舍的

~ ساختن (~ کردن) 使…悲伤

~ شدن 悲伤

تنگ دلی 〔名〕 悲伤，忧愁，心痛，恋恋不舍

تنگ دهن (~ *dahan*) 〔形〕 小嘴的，樱桃小口的

تنگران (~ *rān*) 〔名〕 走小步的人

تنگرس (*tangars*) 〔名〕 〈植〉鼠李

تنگ روزی (*tang-roozee*) 〔形〕 穷困的，生活拮据的

تنگری (*tangaree*) 〔名〕 〈旧〉真主

تنگ سال (*tang-sāl*) 〔名〕 荒年，歉收年

تنگ سالی 〔名〕 饥荒，歉收，干旱

تنگستن Tungsten 〔名〕 〈化〉钨

تنگ گوشی (*tang-gooshee*) : ~ صحبت 交头接耳地谈话

~ حرف زدن （同某人）耳语

تنگ گیر (~ *geer*) 〔形、名〕 节约的（人），俭朴的（人）

تنگ معاش (~ *ma-āsh*) 同 تنگ روزی

تنگنا(ی) (~ *nā*) 〔名〕 ①拥挤的地方，狭窄的地方，狭道②峡谷，隘谷③〈转〉困难，困境④坟墓⑤躯体⑥世界

در ~ زندگی 生活窘境，处境困难

~ فرار از 死里逃生

در ~ گرفتار شدن 陷入困境

تنگ نظر (~ *nazar*) 〔形〕 ①打小算盘的，小气的②思想狭窄的，目光短浅的

~ آدم 没气量的人

تنگ نظری 〔名〕 ①小气，没气量②思想狭窄，目光短浅；（思想、观点等的）偏狭性

تنگ نفس (~ *nafas*) 〔形、名〕 ①呼吸困难的，气短的，气急的，容易生气的②哮喘病患者

~ گرفتن 呼吸紧促，气喘

تنگ نفسی 〔名〕 呼吸困难，气喘

تنگ و تا (*tango-tā*) : خود را از ~ انداختن 茫然不知所措，惊慌失措

از ~ نینداختن 泰然自若，从容，顾全面子；抑制自尊心，忍辱

تنگه I (*tange*) 〔名〕 ①峡谷，隘口，通路②海峡

~ جبل الطارق 直布罗陀海峡

~ خاکی 地峡

داردانل ~ 达达尼尔海峡

دريا ~ 海峡

هرمز ~ 霍尔木兹海峡

تنگه Ⅱ 〔名〕 ①金币，银币②钱币

کسی را خورد کردن ~ 应付；使…满意，满足

تنگه‌اش را نمیتوان خورد کرد . 他很难应付；很难满足他。

تنگه نفس (*tange-nafas*) 〔名〕 哮喘(病)；气急

تنگی (*tangee*) 〔名〕 ①狭隘，狭窄②贫困，不宽裕；困境，困难③山路，山道，山谷，峡谷

نفس ~ 呼吸困难，气喘

روزهای ~ 贫困的日子

دادن ~ 使…感到困难，痛苦

کشیدن ~ 遭受痛苦，陷入困境；日子过得不宽绰

تنگیاب (*tangyāb*) 〔形〕 稀少的，稀有的，独一无二的，难得的

تنگیابی 〔名〕 稀少，少有，独一无二，难得

تنمر (*tanammor*) 〔名〕 发怒，暴跳如雷

تنميق (*tanmeegh*) 〔名〕 修饰，装璜(如书籍等)

تنميه (*tanmiye*) 〔名〕 ①培育，培养②发展，生长③点燃（如篝火），点火

تنن Tannin 〔名〕 丹宁；丹宁酸，鞣酸

تنند (*tanand*) 同 تنندو

تنندو (*tanandoo*) 〔名〕 ①蜘蛛 ②（织机上的）梭，梭子 ③〈解〉蛛网膜

تننده (*tanande*) 〔名〕 ①织者②蜘蛛

تن و توش (*tano-toosh*) 〔名〕 身材

تنودن (*tanoodan*) 同 تنیدن

تنور (*tanoor*) 〔名〕（复 تنانير）炉，灶，火炉，熔炉，烤面包炉

تا ~ گرم است باید نان پخت . 〈谚〉趁热打铁（直译：做面包要趁炉膛热）

در ~ سرد نان بستن . 〈俗〉冷炉子里烤大饼。（喻：劳而无功）

تنور (*tanavvor*) 〔名〕 闪光，发光，光亮；〈喻〉照耀

تنور خانه (*tanoor-khāne*) 〔名〕 大饼铺子，面包房

تنوره (*tanoore*) 〔名〕 ①槽②烟囱③筒，管子④皮围裙

آسیاب ~ （为发动水车用的）贮水池

دیوی ~ 〈气〉小尘暴，尘旋风

سماور ~ 茶炊烟囱

زدن ~ 围成圈，包围；旋转

کشیدن ~ 旋转，转圈，升腾，(浓烟)卷起

تنوره باد (*~bād*) 〔名〕（龙卷）旋风

تنوری (*tanooree*) 〔形〕 ①烤熟的，烤制的②炉形的，灶状的

~ سیب زمینی 烤（烧）土豆

تنوز (*tanooz*) 〔名〕 裂缝，裂隙，裂口

تنوزه (*tanooze*) 同 تنوز

تنوع (*tanavvo'*) 〔名〕 各种各样，多样性，多样化

تنومند (*tanoomand*) 〔形〕 ①结实的，有力的，粗大的，高大的，魁梧的②肥胖的③笨重的

~ درخت 粗大的树

~ مرد 彪形大汉

تنومندی 〔名〕 ①结实，有力；粗大，高大②肥胖③笨重

تنوه (*tanavvoh*) 〔名〕 升高

تنوير (*tanveer*) 〔名〕 照明，照亮，照耀

افكار ~ 启发，启蒙，启示

افكار كردن ~ 思想上给予启发，开导

تنويم (*tanveem*) 〔名〕 催眠

(مصنوعى ~) مغناطيسى ~ 催眠术

تنوين (*tanveen*) 〔名〕 〈语〉在词尾加鼻音符，如：غالباً ، واقعاً ، عمداً 等

تنويه (*tanveeh*) 〔名〕 称赞，颂扬，称颂

تنه I (*tane*) 〔名〕 ①躯体，身体②树干，躯干③车身，车架

درخت ~ 树身

هواپيما ~ （飞机）机舱，机身

تنه II 〔名〕 推，推动，推撞，推推搡搡，碰撞

خوردن ~ 挨挤，被肘推撞；相互碰撞，挤在一起

(به) زدن ~ 推，推动，用肘推撞，推推搡搡

. در آن ازدحام بارها بمن ~ زد 在人群里他撞了我好几次。

بعداز ~ خبر دار 〈谚〉无济于事（直译：撞了人之后再喊"当心"）

تنه III 〔名〕 蜘蛛网

تنها I (*tanhā*) 〔形、副〕 ①单独的，唯一的②孤独的（地）③只有，仅仅，单单，唯独

~ تك و 单独地；唯一的

~ دست 单独地

. سوسياليسم ميتواند چين را نجات دهد ~ 只有社会主义才能救中国。

. آنجا رفتم ~ 我是单独一个人到那儿去的。

. او در خانه ~ است 他单独一人在家。

... دليلش اين بود كه ~ 他唯一的理由是…

تنها II 〔名〕 人群；社交界（是 تن 的复数）

تنهائى (*tanhā-ee*) 〔名〕 孤独，单独，孤寂

~ به 孤独地，单独地，一个人，单身

. به خدا ميبرازد و بس ~ 〈谚〉只有神仙才喜欢孤独。（劝人赶快成家立业时说）

تنه دار (*tane-dār*) 〔形〕 粗大的

~ درخت 粗大的树

تنه گنده (*~gonde*) 〔名、形〕 ①〈口〉结实的人，健壮的人②结实的，高大的，魁梧的

تنه لش (*~lash*) 〔形、名〕 〈口〉①迟钝的，笨拙的②矮胖的（人），笨重的（人）

تنى (*tanee*) 〔形〕 ①同父母的，同胞的②身体的，肉体的

~ برادر 同胞兄弟，亲兄弟，骨肉兄弟

~ مجازات 体罚

تنيدن (*taneedan*) 〔动〕（根 تن ）①纺织，编织，吐（丝），结（网）②杜撰，编造（谎言）

. عنكبوت تار ميتند 蜘蛛会结网。

. نبايد به دور خود تار بتنيم 不要作茧自缚。

تنيده (*taneede*) 〔形、名〕 ①编织的②蜘蛛网③织成物

تنيزه (*taneeze*) 〔名〕 坡，山坡

تنيس Tennis 〔名〕 网球

روى ميز ~ 乒乓球

زمين بازى ~ تابستانى 草地网球场

زمين بازى ~ زمستانى 硬地网球场

~ ميدان (يا زمين) بازى 网球场

بازى كردن ~ 打网球

تنیك (*toneek*) 〔形〕 以重音为调的，抑扬顿挫的

شعر ~ 以重音为调的诗

تنین (*tenneen*) 〔名〕（复 تنانین）①蟒蛇；龙②〈天〉天龙座③海怪

فلک ~ 银河

تو (*to*) 〔代〕 ①你②（在伊扎费结构中作定语用时）你的

لباس ~ 你的衣服

همرزم ~ 你的战友

~ کیستی ؟ 你是谁？

به ~ گفتم . 我对你说过了。

تو (*tow*) 〔名〕 〈口〉力量，耐力

تو(ی) (*too*)〔名、介〕 ①里面，内部②在…里面，在…内部（口语中用）

~ اطاق （在）屋里

~ خیابان 在大街上

~ صندوق （在）箱子里

از ~ ... 从…中出来

~ آمدن 进来，进入

~ زحمت افتادن 陷入窘境，陷入困境

~ کار افتادن 开始工作；从事

این جوان تازه ~ کار افتاده‌است . 这位青年刚刚参加工作。

~ بردن 收回，缩回，撤回，取消

~ خط ... بودن (یا رفتن) 想，思念；注意，看，盯

~ خطش نباش ! 不要老想他啦！不要总盯着他啦！

~ کار بودن 熟悉工作

~ دادن 吸取，吸入，引入，拉进

~ رفتن 进入，进去；凹陷

از لاغری گونه هایش ~ رفته‌است . 他瘦得两颊深陷。

〈口〉 از آن حرف بدش آمد و ~ هم رفت . 他不喜欢那句话所以不大高兴。

~ کردن 放入，插入，使…进入

~ گذاشتن (~ کردن) 推进，塞入，把…向里折

خیاط لبهٔ پارچه را ~ گذاشت . 裁缝把布的边缝折了进去。

حقیقت را ~ روی کسی گفتن 当面讲真情

چیزی را ~ گرفتن 填塞，塞满

از ~ مرا صدا زدند . 他们在里边叫我。

~ بفرمائید 请进来！

از ~ اطاق رفت. 他从屋子里走出去了。

~ خانه رفت . 他进屋去了。

دفترش را از ~ کیف در آورد . 他从书包里取出了练习本。

تویش خالی است . 他腹中空虚，他没有学问。

فنر ~ ساعت شکسته بود . 表的发条断了。

تواب (*tavvāb*) 〔形〕 ①忏悔的，悔悟的，接受悔改的②宽恕一切的，大慈大悲的（指真主）

توابع (*tavābe'*) 见 تابع

توابل (*tavābel*) 〔名〕 ①见 تابل ②加在食物上的香味作料（如生姜、胡椒、桂皮等）

توابیت (*tavābeet*) 见 تابوت

تواتر (*tavātor*) 〔名〕（复 تواترات）①传闻，传说，风闻②连续，连贯，继承

~ نفس 气喘，痉挛，气喘吁吁

به ~ 连续地，接连地；传说地

به ~ رسیدن 被屡次证明，得到充分证明；

传了下来

این خبر به ~ بما رسیده‌است . 我们已风闻到此事了。

تواتراً (*tavātoran*) 〔副〕 风闻，传说，都这么说…

تواجه (*tavājoh*) 〔名〕 碰见，遇见；面对面相遇；目光相遇，打个照面

تواجهاً (*tavājohan*) 〔副〕 面对面，直接

توارث (*tavāros*) 〔名〕 ①继承(遗产)，继承性②遗传（性）

~ از راه 继承下来，传下来

~ حقوق 〈法〉继承权

توارد (*tavārod*) 〔名〕 ①相继到来，陆续到来②（两位诗人诗句中的词意）偶然一致，不谋而合，偶合③一致，同一（性）

~ خاطر （意见）不约而同，意见吻合

~ کردن 偶合，不谋而合

تواره (*tovāre*) 〔名〕 荆篱，牲畜棚圈；蓬草

تواری (*tavāree*) 〔名〕 ①隐藏，隐蔽，隐匿②东跑西颠，游荡，飘泊，无家可归

تواریخ (*tavāreekh*) 见 تاریخ

توازن (*tavāzon*) 〔名〕 平衡，平均，相等

~ عرضی 〈航〉平衡

~ قوا 力量均衡，相持，均势

~ سیاست 均势政策，平衡政策

توازی (*tavāzee*) 〔名〕 平行，并列；平行重复现象

تواسی (*tevāsee*) 〔名〕 花毯，图案纷繁的地毯

تواصل (*tavāsol*) 〔名〕 相互连接

تواضع (*tavāzo'*) 〔名〕 虚心，谦虚，谦恭，谦逊，谦让

~ کردن 同上

~ سر رفعت افرازدت ، تکبر بخاك اندر اندازدت . 虚心使人进步，骄傲使人落后。

تواطؤ (*tavāto'*) 〔名〕 赞成，同意

تواعد (*tavā'od*) 〔名〕 约言，许诺，（相互）约定

توافر (*tavāfor*) 〔名〕 充足，丰富，丰裕

توافق (*tavāfogh*) 〔名〕 ①统一，一致，协调，符合②〈数〉比例

~ ضمنی 默契

~ غیر مستقیم 不谋而合

~ متقابله 双方同意

~ نظر 意见一致

به ~ آراء 全体一致地，一致通过

با هم ~ داشتن (به ~ نظر رسیدن) 取得一致意见

~ کردن 同意，赞成

طرفین سر این موضوع کاملاً ~ کردند . 双方就此问题取得一致的看法。

~ نظر حاصل کردن 取得一致看法，统一认识

توافی (*tavāfee*) 〔名〕 （彼此）信守条约，恪守诺言

تواقیع (*tavāghee'*) 见 توقیع

توالت Toilet 〔名〕 ①化妆，修饰②化妆室，盥洗室，厕所

~ کردن 梳妆，打扮

توالد (*tavālod*) 〔名〕 ①繁殖②生殖，生育；出生

~ و تناسل 繁殖，生育

قوهٔ ~ و تناسل 生殖力，繁殖能力

~ کردن 繁殖；出生；相随

توالی (*tavālee*)〔名〕 接连不断，连续，相随，继续

(به ~) علی‌التوالی 接连，相继，不间断地

به ~ یکدیگر 一个接一个地

توأم (*tow'am*)〔形、名〕 ①相符合的，相结合的，吻合的，伴随…的②双生子中的一个③双子宫（黄道带中一星座，相当于伊朗阳历的三月）

~ برادران 双胞胎，孪生兄弟

تحصیل ~ باکار 同劳动相结合的学习

زندگی ~ با رفاه 富裕的生活

~ بودن 结合在一起，伴随，伴之以

~ شدن (~ گشتن) 成对，成双，加倍，相互关连

~ کردن (~ ساختن) 使结合，连接

این دو قانون با هم ~ اند . 这两个法律是相吻合的。

توأماً (*tow'aman*)〔副〕 一起，共同

~ این کار را انجام دادند . 他们共同完成了这项工作。

توأمان (*tow'amān*)〔名〕 双胞胎

توأمانه (*tow'amāne*)〔形、副〕 一起的（地），共同的（地）

توان Ⅰ (*tavān*) توانستن 的根

~ رفت 可以去。

~ گفت 可以说。

تا بتوان (تا میتوان) 只要可能，只要力所能及…

توان Ⅱ〔名〕 ①力量，本领，才能②〈数〉幂，（自乘的）次③〈理〉每秒的功率④〈旧〉乌云

~ دوم 平方

~ سوم 立方

صاحب ~ 有能力的人，有本领的人

توانا (*tavānā*)〔形〕 ①强大的，有力的，有才能的②富有的

~ بود هر که دانا بود . 〈成〉知识就是力量。

مردم در هر کاری ~ هستند . 人民群众能做到一切。

توانائی (*tavānā-ee*)〔谚〕 能力，威力，力量，才能

عدم ~ 没有能力

~ چیزی (را) داشتن 有能力干（某种事）

~ فرع دانائی است . 〈谚〉知识就是力量。

توانچه (*tavānche*) 同 تپانچه

توانستن (*tavānestan*)〔动〕（根 توان ）①能，能够②会③可以

میتوان گفت . . . 可以说…

خواستن ~ است . 〈谚〉有志者事竟成。

میتوانم بتنهائی آن کار را انجام دهم . 我单独一人就能完成那项工作。

توانش (*tavānesh*) 同 توانائی

توانفرسا (*tavān-farsā*)〔形〕 使人疲惫不堪的，使人精疲力尽的，累人的

توانگر (*~gar*)〔形、名〕 ①富的，富裕的，富有的，有钱的（人）②强的，有力的（人）

~ ساختن (~ کردن) 加强，使…富裕

توانگری〔名〕 ①富裕，富饶②财富，财产

توانی (*tavānee*)〔名〕 怠慢，疏忽

تواهی (*tavāhee*) 同 تباهی

توب 同 توپ

توب (*towb*) 同 توبه

توبال (*toobāl*) 〔名〕 铁锉屑

توبان (*toobān*) 〔名〕 摔角运动员穿的短裤

توبت (*towbat*) 同 توبه

توبر کولز Tuberculosis 〔名〕 肺病，肺结核

توبره (*toobre*) 〔名〕（系在马、驴等咀下的）饲料袋子

هم از ~ میخورد هم از آخور . 〈谚〉左右逢源；八面玲珑。

توبه (*towbe*) 〔名〕 懊悔，后悔，悔恨

~ کردن 懊悔，表示忏悔；许下诺言

از گناه خود ~ کرد . 对他自己的过错表示悔过；他悔过了。

~ دادن 使忏悔；要求…许诺言

~ شکستن 食言（破坏誓言）

~ گرگ مرگ است . 〈谚〉江山易改，本性难移；死不改悔。

توبه شکن (*~shekan*) 〔名〕 食言者

توبه کار (*~kār*) 〔形〕 忏悔了的，悔过的，认错的

~ شدن 悔悟，（表示）忏悔，后悔

~ کردن 使…悔悟，让…表示悔悟，让…认错

توبه کاری 〔名〕 忏悔，悔过，认错

توبه ناپذیر (*~nāpazeer*) 〔形〕 死不改悔的，改不了的

توبیخ (*towbeekh*) 〔名〕 斥责，谴责，责备，责难

~ وجدان 受良心谴责，内疚，内心有愧

~ کردن 斥责，谴责，责备，责难

سخت ~ کردن 严厉谴责

رسماً ~ کردن 正式谴责

~ کتبی برای او صادر کردند . 他们对他提出书面斥责。

توبیخ آمیز (*~āmeez*) 〔形〕 谴责的，斥责的，怒斥的

توبیخ نامه (*~nāme*) 〔名〕 书面指责

توبیخی (*towbeekhee*) 同 توبیخ آمیز

توپ Ⅰ (*toop*) 〔名〕 ①球②捆，匹（计算布的度量）③一束，一包

یك ~ سنجاق 一（纸）板大头针

یك ~ ململ 一捆（匹）平纹细布

~ انداختن 扔球，投球

~ زدن （足球）射门

توپ Ⅱ 〔名〕 ①大炮，炮，枪炮②（牌戏）叫牌

~ اصلی 主炮

~ الکترونی 电子枪

~ برد بلند 远程炮

~ برد متوسط و بلند 中程和远程炮

~ ترفیقی 辅助炮

~ ته پر 后膛炮

~ خاندار 来福枪

~ خودرو 自动推进炮

~ ده پوندی 发射十磅重炮弹的炮

~ دهن پر 前膛炮

~ سلام 礼炮

~ سنگری 堑壕炮

~ صحرائی 野炮

~ ضد تانك (~ ضد ارابهٔ جنگی) 反坦克炮

~ ضد هواپیما (~ ضد هوائی) 高射炮

~ قلعه کوب 攻城炮

~ کشش موتوری 大炮牵引车

کوهستانی ~ 山炮
مسلسل ~ 机关枪
~ و توپخانه 火炮，大炮
~ هوائی (~ پنبه‌ای) 空炮(没有炮弹头)
~ شلیك 炮击
~ عرادهٔ 炮车
~ گلولهٔ 炮弹
~ لولهٔ 炮筒，枪筒
~ انداختن 放炮，发射炮弹
~ سلام انداختن 鸣放礼炮
~ در انتظار آوردن 把大炮对准目标
به ~ بستن 炮轰，炮击
از ~ کسی در رفتن 被…吓跑
~ زدن 恐吓，吓唬
توپش خالیست . 他是虚张声势。

توپال (*toopāl*) 〔名〕 炉碴

توپ انداز (*toop-andāz*) 〔名〕 炮手

توپ اندازی 〔名〕 放炮，炮击，排炮轰击
علم ~ 弹道学，发射学

توپ بازی (~*bāzee*) 〔名〕 ①玩球，打球②球类活动
~ کردن 同上

توپ بر (~*bar*) 〔名〕 自行火炮，自动推进炮

توپچی (~*chee*) 〔名〕 炮手，炮兵

توپخانه (~*khāne*) 〔名〕 炮，火炮，大炮
~ استحکاماتی 〈军〉要塞炮
~ بلند 远射程炮
~ ترفیقی 辅助炮
~ دورزن 远程炮
~ ذخیرهٔ کل （总指挥部的）炮兵预备队
~ ساحلی 海岸炮
~ سازمانی 陆军炮兵
~ سبك 轻炮
~ سنگری 堑壕炮
~ سنگین 重炮
~ صحرائی 野炮
~ ضد تانك 反坦克炮
~ ضد هوائی 高射炮
~ قلعه کوب 攻城炮
~ کمك مستقیم 直接支援的炮兵火力
~ کوه نورد (~ کوهستانی) 山炮
~ محمول 车载炮

توپدار (*toop-dār*) 〔形〕 带炮的
سیاست کشتی ~ 炮舰政策
کشتی ~ 炮艇，炮舰

توپر (*too-por*) 〔形〕 ①实心的，填满的②硬的，坚固的，沉重的
کرهٔ ~ 实心球
حرفهای ~ زدن 讲实在话

توپرس (*toop-ras*) 〔名〕 射程

توپ ریزی (~*reezee*) 〔名〕 铸造枪炮

توپ زنی (~*zanee*) 〔名〕 踢球

توپ سازی (~*sāzee*) 〔名〕 铸造枪炮，造大炮

توپك Ⅰ (*toopak*) 〔名〕 塞子，栓

توپك Ⅱ 〔名〕 小球

توپك Ⅲ 〔名〕 仓库

توپك Ⅳ 同 تفنگ

توپ کش (*toop-kesh*) 〔名〕 ①拉炮的牲口②大炮牵引车

توپ و تشر (*toopo-tashar*) 〔名〕 骂，咒骂，骂人的话，恐吓
~ زدن 同上

توپوزی (*topoozee*) 〔名〕①同 تپز ②挨嘴巴

خوردن ~ 挨嘴巴；失望

توپوگرافی Topography 〔名〕①地志 ②地形；地形学，地形测量学

توپوگرافیك Topographic 〔形〕 地形的；地形测绘的

~ نقشهٔ 地形图

توپولوژی Topology 〔名〕 ①地志学②〈数〉拓扑学

توپی Ⅰ (*toopee*) 〔名、形〕 ①塞子，栓②迫击炮车的轮毂③成卷的（如油毡）

چرخ ~ 轮套，轮毂

~ اجناس 〈纺〉匹头，布匹

~ ریش 络腮胡子

توپی Ⅱ 〔名〕 威吓，虚张声势

(زدن ~) آمدن ~ 同上

توپیدن (*toopeedan*) 〔动〕 （根 توپ） ①叫骂②威吓，威胁

توت 〔名〕 ①桑树②桑椹

سه گل ~ 木莓，山莓

(جنگلی ~) سیاه ~ 黑莓

فرنگی ~ 草莓，杨梅

~ درخت 桑树

توتالیتر Totalitarian 〔形〕 极权的，极权主义的

~ رژیم 极权政府

توتالیتریسم Totalitarism 〔名〕 极权主义

توتستان (*tootestān*) 〔名〕 桑园

توتك (*tootak*) 〔名〕 ①小甜圆面包②牧童吹的笛子③鹦鹉

توت کاری (*toot-kāree*) 〔名〕 栽植桑树

کردن ~ 同上

توتکی (*tootakee*) 〔名〕 ①仓库②宝库，宝藏

توتمیسم Totemism 〔名〕 图腾崇拜，图腾制度

توتو (*tootoo*) 〔名〕 鸡（儿语）

توتون (*tootoon*) 〔名〕 烟叶，烟草（烟斗或卷烟用）

چپق ~ 烟斗用的烟叶

(انفیه ~) دماغ ~ 鼻烟

سیگار ~ 纸烟

نیم کوب ~ 马合烟

~ کیسهٔ 烟叶袋

توتونچی (~ *chee*) 〔名〕 烟叶商

توتونکار (~*kār*) 〔名〕 种植烟草的人

توتونکاری 〔名〕 种植烟草

توته (*toote*) 〔名〕 〈医〉睑腺炎，针眼，麦粒肿

توتی (*tootee*) 同 طوطی

توتیاء (*tootiyā'*) 〔名〕 ①〈化〉天然氧化锌（取自熔炉烟道），锌白 ②洗眼剂，一种眼药软膏

توتیای روی 〈化〉皓矾、硫酸锌

توتیای سبز 〈化〉绿矾，硫酸亚铁

توتیای قرمز 〈化〉红矾，硫酸

توتیای کبود 〈化〉硫化铜

توتیای معدنی 〈化〉锑

~ روح 〈化〉矾油，浓硫酸

~ سنگ 〈矿〉菱锌矿石，水锌矿石

توتیاءالبحر (*tootiyāol-bahr*) 〔名〕 〈动〉海胆

توثق (*tavassogh*) 〔名、形〕 ①信任，信赖②成为坚强的，巩固的

توثیق (*towseegh*) 〔名〕 ①巩固，加强，牢固②信赖；担保

~ با 担保地

توج (*tooj*) 〔名〕 ①青铜器②〈植〉榅桲，木瓜

توجع (*tavajjo'*) 〔名〕 ①痛苦，呻吟②悼念，吊慰，慰问

توجه (*tavajjoh*) 〔名〕（复 توجهات）注意，考虑；关心，好意

بماده ~ 〈法〉查条款，按照条文

با ~ به . . . 注意到，考虑到

بدون ~ به حق و باطل 不问是非曲直；不问真假

بی ~ به . . . 不顾…

شاگرد مورد ~ معلم 得意门生

طرف ~ (شخص یا شیئی) 受宠的人或物

قابل ~ (شایان ~) 值得注意的，可注意的，明显的，显著的

در تحت توجهات . . . 在…关注下，在…赞助（领导、主办、主持）下

مورد ~ قرار دادن 注意，关注，予以注意

این موضوع را تحت ~ قرار دهید ! 请你注意这个问题！

~ کردن (~ داشتن) (به ، از) 注意，关心，关怀；转向…

کلیهٔ مؤسسات باید به صرفه جویی ~ کنند . 一切企业都要注意勤俭节约。

حزب از جهات مختلف به رشد جوانان بسیار ~ دارد . 党在各方面都非常关心青年们的成长。

اول بنصایح رفقاء ~ نکرد . 起初他没听从同志们的劝告。

بعد بمن ~ کرد و گفت . . . 他后来转过身对我说…

استاد به شاگردان ~ داد و گفت که درکار خود باید مراقب امنیت باشند . 师傅提醒学徒们在工作中要注意安全。

توجیه (*towjeeh*) 〔名〕（复 توجیهات）①转向，朝向②解说，解释③定方向，定目标，指点，指示

~ کردن 解释；指示，指点

توچال (*towchāl*) 〔名〕 冰川，冰河

توحد (*tavahhod*) 〔名〕 ①独一无二，无可比拟②独自，单独，孤独

توحش (*tavahhosh*) 〔名〕 ①野蛮，粗野，粗暴②可怕，恐惧

دورهٔ ~ 野蛮时代

~ کردن 感到孤单；惧怕；行动野蛮

توحید (*towheed*) 〔名〕 ①联合，团结②统一，划一，合一③〈宗〉一神教，一神论

صرف ~ (基督教)唯一神教派

با ~ مساعی 以共同的努力

پیرو ~ 信一神教者

~ کردن 联合，统一，合一

~ مساعی کردن 共同努力，合作

~ گفتن 宣讲一神论

توحیدگو (*~goo*) 〔名〕 一神论者，一神教教徒

توحید گوئی (*~goo-ee*) 〔名〕 一神论，一神教

توخ (*tookh*) 〔名〕 〈植〉荨麻树

توخالی (*tookhālee*) 〔形〕 ①中空的，空虚的，空洞的②无内容的，内容贫乏的

سخنان ~ (حرفهای ~) 内容空洞的讲话

کرهٔ ~ 空心球

توختن I (*tookhtan*) 〔动〕（根 توز）①抄，搜查，检查，寻找②积聚，聚集③偿还，还钱④拉，抽出，取出

توختن II 同 دوختن

توخی (*tavakhkhee*) 〔名〕 意图，心愿，想，企图，指望

تود (*tood*) 同 توت

تودار (*toodār*) 〔形〕 ①自制的，有节制的②有心计的，心中有数的，胸有成竹的，有谋的

او مرد توداری است . 他是个心中有数的人；他为人很深沉。

تودد (*tavaddod*) 〔名〕 表示好感，表示亲爱，讨好

تو در تو (*toodartoo*) 〔形〕 ①套间的②曲折迂回的，象迷宫似的③交错的，错综复杂的

~ اطاقهای 套间，互通的屋子

~ خیابانهای 纵横交错的街道

~ کریدورهای 回廊

~ مسئلهٔ 错综复杂的问题

تودری I (*toodaree*) 〔名〕 （门前）小地毯

تودری II 〔名〕 〈植〉野芥子，药用大蒜芥

تودریون (*toodariyoon*) 〔名〕 〈植〉喳根草

تودستی (*toodastee*) 〔名〕 帮助，援助

تودل برو (*too-del-borow*) 〔形〕 可爱的，迷人的，令人倾倒的

تودلی (*toodelee*) 〔形〕 在腹内的，母腹中的

تودماغی (*too-damāghee*) 〔形、副〕 ①鼻的，鼻音的②用鼻音，带鼻音

~ صدای 鼻音

حرف زدن ~ 说话带鼻音

تودوزی (~ *doozee*) 〔名〕 里面的边，镶边，贴边

توده (*toode*) 〔名〕 ①群众，人民②一堆，堆集③小丘④〈理〉物体

ابر ~ 积云

خاك ~ 土堆，土丘

شن ~ 沙丘

علف ~ 草垛

کاغذ ~ 一堆纸

های مردم ~ 人民群众

~ به شکل 〈军〉集中队形，密集队形

کارمندان باید با ~ ها تماس نزدیك داشته باشند . 干部应当同群众保持密切的联系。

کردن ~ 堆成堆，堆积

آجر هارا روی هم ~ کردند . 人们把砖码了起来。

تودهای 〔形〕 ①群众的，人民的②集体的

~ جمهوری 人民共和国

~ دموکراسی 人民民主

~ قهرمانی 集体英雄主义

~ مشی 群众路线

~ میتینگ 群众大会

توده شناس (~ *shenās*) 〔名〕 民俗学者；民间的创作研究家

توده شناسی 〔名、形〕 ①民间创作，民间传说，民俗学②民间创作的

تودهنی (*too-dahanee*) 〔名〕 ①打嘴巴②反驳，回击；断然拒绝

خوردن ~ 挨嘴巴；遭到反驳，遭到回击

(به) زدن ~ 打嘴巴；反驳，回击，断然拒绝

تودیع (*towdee'*) 〔名〕 告别，告辞，离别

مراسم ~ بعمل آوردن 举行告别仪式

(با) کردن ~ 告别，告辞

تودیع آمیز (~ *āmeez*) 同 تودیعی

تودیعی (*towdee-ee*) 〔形〕 告别的，辞别的

~ سخنرانی 告别词

~ میهمانی 告别宴会

تور I (*toor*) 〔名〕 ①网，网织品，网纱②面纱，面罩

استتار ~ 伪装网

سر ~ 发网

سیمی ~ 金属网

صورت ~ 面罩，面纱

گیس ~ 发网

ماهیگیری ~ 鱼网

نازک ~ 雪纺绸，薄绸

به ~ افتادن 落网；落入陷阱

سر ~ افتادن 固执，死不回头，死心眼

به ~ انداختن (~ زدن) 用网捕；把…投入陷阱

تور II 同 تیره I条

تور III 〔名〕 斧，斧子

تور Tour 〔名〕 旅行

تورات Tora(h) 〔名〕 〈宗〉①犹太教的全部经文②基督教《圣经·旧约全书》开头五篇

~ اهل 犹太人；摩西的后代

توران (*toorān*) 〔名〕 土耳其斯坦的旧称

تورب (*tavarrob*) 〔名〕 倾斜，斜坡，斜面

تورب Tourbe 〔名〕 泥炭，泥煤

توربافی (*toor-bāfee*) 〔名〕 编网，织网

توربو Turbo 〔形〕 有涡轮的，涡轮推动的

توربوترن Turbo-train 〔名〕 涡轮火车

توربوجت Turbojet 〔名〕 ①涡轮喷气发动机②涡轮喷气飞机

~ موتور 涡轮喷气发动机

توربو ژنراتور Turbogenerator 〔名〕 涡轮发电机，汽轮发电机

توربین Turbine 〔名〕 涡轮机，透平机，叶轮机，汽轮机

آبی ~ 水轮机

بخاری ~ 汽轮机

توریپل Torpille 〔名〕 鱼雷

توریپل انداز (*toorpeel-andāz*) 〔名〕 鱼雷艇

تورع (*tavarro'*) 〔名〕 ①顾忌，节制②虔诚，虔信

تورفتگی (*too-raftegee*) 〔名〕 ①凹陷处，深陷②（器物面上的）坑，窝

تورفته (*~rafte*) 〔形〕 内凹的，深陷的，缩进去的

تورق (*tavarrogh*) 〔名〕 ①（金属的）可锻性，可展性②〈植〉生叶，发叶③（动物）咀嚼树叶

فلز ~ 金属的展性

~ قابل 可延展的

تورك (*toorak*) 〔名〕 〈植〉马齿苋

تورکیان 〔名〕 〈动〉涡虫类

تورم (*tavarrom*) 〔名〕 ①膨胀，肿胀，肿起②〈经〉通货膨胀

پلك چشم ~ 眼皮肿胀

پول (~ مالی) ~ 通货膨胀

~ و تصلب کبد 肝硬化

~ داشتن 肿，肿起

~ پیدا کردن 肿胀，肿起

تورنسل Tournesol 〔名〕 〈化〉石蕊（由一种地衣类提取的染料）；石蕊色素

~ کاغذ 石蕊试纸

تورنگ (*toorang*) 〔名〕 〈动〉一种野鸡

تورنه Tournee 〔名〕 游历，游览，旅行

توروه (*tooravah*) 〔名〕 一对，一双

توره (*toore*) 〔名〕 〈动〉獾，豺

توری (*tooree*) 〔形、名〕 ①网状的②透花的③发网，纱罩

چراغ ~ （煤气灯的）白炽罩

مو ~ 发网

~ چراغ 白炽罩灯，汽灯

توريت (*towriyyat*) 同 توريه

توريث (*towrees*) 〔名〕 指定遗产继承人

توريخ (*towreekh*) 〔名〕 注明年、月、日，记上日期

توريد (*towreed*) 〔名〕 ①输入，入口，进口②开花

كردن ~ 同上

توری دوزی (*tooree-doozee*) 〔名〕 针绣花边，网眼针织物

توريدی (*towreedee*) 〔形〕 输入的，进口的，送进的

توريست Tourist 〔名〕 旅行者，旅游者，观光者

توريستی 〔形〕 旅行的，旅游的

~ سازمان 旅游组织，旅行社

توريسم Tourism 〔名〕 ①旅行，旅游 ②旅游业；观光事业

توريم Thorlum 〔名〕 〈化〉钍

تورين Taurine 〔名〕 〈化〉牛磺酸

توريه (*towriye*) 〔名〕 ①掩饰，隐瞒 ②伪装，佯装③假装同意，作样子④（语意）含蓄，含混

~ بدون 不加掩饰地，坦率地，不含糊地

حقيقت ~ 隐瞒真情

كردن ~ 掩饰；伪装

توز (*tooz*) توختن 的根

توزع (*tavazzo'*) 〔名〕 驱散，散开，零星，分配

توزی (*toozee*) 〔名〕 〈旧〉一种细亚麻布

توزيدن (*toozeedan*) 同 توختن Ⅰ、Ⅱ 条

توزيع (*towzee'*) 〔名〕 分配，分派，分发

از روی كار ~ 按劳分配

از روی احتياجات ~ 按需分配

خواربار ~ 分发给养

مجدد ~ 再分配，重新分配

نامه ها ~ 分发信件

كردن ~ 分，分配，分发

جرايد را در اين محل ~ ميكنند . 报刊在此地分发。

توزيعی 〔形〕 分配的，分发的

توزين (*towzeen*) 〔名〕 称（重量），称量；权衡

توس (*toos*) 〔名〕 白桦树

توسبز (*too-sabz*) 〔名〕 朱栾的一种（水果名）

توست Toast 〔名〕 ①祝酒，祝酒词②烤面包（片），吐司

توسخ (*tavassokh*) 〔名〕 肮脏，龌龊，污秽

توسرخ (*too-sorkh*) 〔名〕 〈植〉 朱栾

توسری (*toosaree*) 〔名〕 打头顶

خوردن ~ 头顶挨揍

زدن ~ 打头顶

توسری خور (~*khor*) 〔形〕 受压抑的，吓坏的

~ مرد 受压抑（不敢反抗的）人

توسری خورده (~ *khorde*) 〔形〕 被欺侮的，受屈辱的

توسط (*tavassot*) 〔名〕 ①调停，调解，仲裁②居间，在中间③借助；手段④中间人，调停人

پست ~ 通过邮局

~（به） 借助；被…，经由…，通过…，用

(به) ~ شما 在您的帮助下，由于您的帮助
~ کردن 调解，调停；代表某人说话；担保，作保
ارتش آزادیبخش تودهای چین ~ حزب کمونیست چین رهبری میشود . 中国人民解放军是由中国共产党领导的。
به ~ طناب او را بالا کشیدند . 他们用绳子把他拉上来了。

توسع (*tavasso'*) 〔名〕 扩大，扩展，扩张，展开；宽敞，宽大

توسعه (*towse'e*) 〔名〕 扩大，扩展，发展
~ تولید 发展生产
~ فرهنگ 发展文化
~ نفوذ 扩大影响
کشورهای در حال ~ 发展中国家
کشورهای ~ یافته 发达国家
~ دادن (را ، به) 扩大，扩展，发展…
~ داشتن （在）扩大，（在）发展
کارشان چندان ~ ندارد . 他们的工作没有多大进展。
~ یافتن (~ پیدا کردن) （得到）扩大，扩展，发展
روابط دو کشور ما ~ بیشتری یافته است . 我们两国的关系得到进一步的发展。

توسعه پذیر (*~pazeer*) 〔形〕 扩大的，可扩大的

توسعه طلب (*~talab*) 〔名、形〕 ①扩张主义者②扩张的，扩张主义的

توسعه طلبانه 〔形、副〕 有扩张野心的，扩张主义的（地）

توسعه طلبی 〔名〕 扩张主义，扩张手段
~ امپریالیستی 帝国主义扩张
سیاست ~ 扩张政策

توسکا (*tooskā*) 〔名〕 〈植〉赤杨，桤木

توسل (*tavassol*) 〔名〕 ①祈求，恳求，央求，求助于…②凭借，依赖，依靠；采取，诉诸，使用
~ به خدا 〈宗〉求老天爷；祈求真主
بدون ~ به زور 不诉诸武力，不使用武力
~ کردن (~ جستن) (به) 凭借，依靠；采取，诉诸，使用，借助于…

توسم (*tavassom*) 〔名〕 ①识别，辨别，明白，懂得②画眉

توسن (*towsan*) 〔形〕 ①刚愎的，固执的 ②烈性的，不听使唤的；不屈服的
اسب ~ 烈马，不驯服的马

توسنگ (*towsang*) 〔名〕 满足，知足

توسنی (*towsanee*) 〔名〕 刚愎
~ کردن 同上

توسه (*toose*) 同 توسکا

توسیخ (*towseekh*) 〔名〕 弄脏，弄污

توسیط (*towseet*) 〔名〕 拦腰截断；居间调停

توسیع (*towsee'*) 〔名〕 扩展，扩大，发展，放大
~ دادن معابر 加宽人行道
~ کردن 扩展，扩大

توسیم (*towseem*) 〔名〕 打上标志；打上烙印

توش Ⅰ (*toosh*) 〔名〕 墨，墨汁，绘图墨水

توش Ⅱ 〔名〕 ①力量，耐力②身材，身躯

توش Ⅲ 同 توشه

توشتر (*tooshtar*) 〔名〕 公羊

توشدان (*tooshdān*) 同 توشهدان

توشک (*towshak*) 〔名〕 褥垫，铺垫，垫子

توشکان (*tooshkān*) 〔名〕 浴室里的炉子

توشمال (*tooshmāl*) 〔名〕 厨师领班；招待员

توشه (*tooshe*) 〔名〕①旅行中用的食品②旅行用的物品，行装③干粮，口粮④积累

～ سفر 行李，旅行用品

～ علم 积累知识，积累学问

～ برداشتن 出门旅行；带干粮

توشه دان (～*dān*) 〔名〕 口袋，干粮袋

توشیح (*towsheeh*) 〔名〕 ①佩戴，装饰，美化②离合体（诗），二重韵

～ کردن 佩戴，披挂，装饰，美化；〈转〉签名，签字

توصل (*tavassol*) 〔名〕 取得联系，建立联系

توصیف (*towseef*) 〔名〕 （复 توصیفات ）①描写，描绘，形容②赞美，美化③评述，叙述

تعریف و ～ 叙述，评述；描写，描绘

غیر قابل ～ 难以形容的，难以描绘的

～ شدن 被描写，被描绘

～ کردن (را) 描写，描绘，形容，赞美，美化；叙述

ما نمیتوانیم شعف اهالی آن منطقهٔ کوهستانی را از دیدن اولین قطار ～ کنیم . 我们简直无法形容山区的老百姓看到第一列火车时的激动心情。

قشنگی آن باغ خارج از حد ～ است . 那个公园美得无法形容。

توصیف ناپذیر (～ *nāpazeer*) 无法形容的，难以描述的

خوشحالی ～ 无法形容的高兴

توصیل (*towseel*) 〔名〕 接连，联接，联系；合并

～ کردن 同上

توصیه (*towsiye*) 〔名〕 ①推荐，介绍②劝告，忠告，嘱咐；遗嘱③让（某人作事）

～ کردن 同上

بمن ～ کردند که در این مورد به مسئولین مربوط مراجعه کنم . 他们劝我就这个问题去找有关领导谈谈。

مرا بایشان ～ کنید! 请把我介绍给他们。

توصیه نامه (～*nāme*) 〔名〕 介绍信，推荐书，保荐书

توضؤ (*tavazzo'*) 〔名〕 〈宗〉（礼拜前）小净

توضیح (*towzeeh*) 〔名〕 （复 توضیحات ） ①讲解，解释，阐明，阐述 ②（信末签名后的）又及；附言，再者

～ خواستن 要求解释

～ دادن (～ کردن) (را) 讲解，阐述

معلم آن موضوع بغرنج را به روشنی ～ داد . 老师清楚地讲解了那个复杂的问题。

مقصد خود را ～ دهید . 请讲讲你的意图。

～ واضحات کردن 尽讲人人皆知的道理，讲一些老生常谈的话

توضیحی 〔形〕 讲解的，阐述的，阐明的

توضیع (*towzee'*) 〔名〕 谦虚，谦逊，谦恭

توطن (*tavatton*) 〔名〕 （在某处）安家，落户，定居

در کشوری ～ کردن 侨居某国

～ (اختیار) گزیدن 安家，落户

این قبایل در ایران ～ گزیدند . 这些部落在伊朗定居下来了。

توطین (*towteen*) 〔名〕 ①让…在某地定居，使…定居②使…习惯

توطئه (*towte'e*) 〔名〕 （施）阴谋，诡计，暗算，图谋

～ کردن (～ چیدن) 搞阴谋，施诡计

توطئه آمیز (~*āmeez*) 〔形〕 阴谋的

~ نقشه های 阴谋计划

توطئه باز (~*bāz*) 〔名〕 阴谋家，密谋家，施诡计者

توطئه چی (~*chee*) 同 توطئه چین

توطئه چین (~*cheen*) 〔名〕 ①阴谋家，搞阴谋诡计的人②挑拨者，煽动者；奸细

توطئه چینی 〔名〕 搞阴谋诡计，串通

~ کردن 同上

کسانی که به ~ میپردازند ، سر انجام خوشی نخواهند داشت . 搞阴谋诡计的人没有好下场。

توطئه شکن (~*shekan*) 〔名〕 （对抗别人计谋的）反计

توطئه کننده (~*konande*) 同 توطئه چین

توطئه گر (~*gar*) 同 توطئه چین

توطئه گری (~*garee*) 〔名〕 搞阴谋诡计

توظیف (*towzeef*) 〔名〕 分配任务；任命

توعد (*tava'od*) 〔名〕 恐吓，威胁；扬言要…

توغ Ⅰ (*toogh*) 〔名〕 麾，旗

توغ Ⅱ 同 تاغ

توغل (*tavaghghol*) 〔名〕 深入；埋头于…，专心致志于…；陷入于…，满足于…

~ کردن 同上

توف Tuff 〔名〕 〈矿〉凝灰岩

توف (*toof*) 〔名〕 〈旧〉呼喊，喊叫；喧哗，呼啸

توفا Tufa 〔名〕 〈矿〉华，石灰华

~ آهکی 石灰华

توفار (*toofār*) 同 توفال

توفال (*toofāl*) 〔名〕 （钉在天花板上用以抹灰的）细薄板条

~ پهن 〈建〉木（片）瓦，盖屋板

~ کوبیدن 钉板条

توفان Ⅰ (*toofān*) 〔形〕 〈旧〉呼喊的，喊叫的，呼啸的

توفان Ⅱ 同 طوفان

توفان زاد (~*zād*) 〔形〕 〈地〉洪(水)积(成)的，洪水的

توفانی (*toofānee*) 同 طوفانی

توفبار (*toofbār*) 〔名〕 狂风暴雨，骤雨

توفر (*tavaffor*) 〔名〕 ①丰富，富裕，富足，众多②节约，节俭

توفق (*tavaffogh*) 〔名〕 成功，顺利

توفی (*tavaffee*) 〔名〕 （使）死亡

توفیدن (*toofeedan*) 〔动〕 （根 توف） 呼喊，喊叫，喧哗，呼啸

توفیر (*towfeer*) 〔名〕 ①区别，差异②增长，增殖，增多③剩余，节余

~ داشتن 有区别，区别于

یك ریال با صد دینار ~ ندارد . 一里亚尔和一百第纳尔是一回事。

~ کردن 出现差别，有区别

توفیق (*towfeegh*) 〔名〕 （复 توفیقات） ①使…适合，适应；助其成功，使…成功②成就，成功

~ ربانی （~ الهی） 〈宗〉天赐，神授

به ~ خدا （به ~ الهی） 〈宗〉靠真主的帮助

در صورت ~ 一旦成功，如果成功的话

~ یافتن （~ حاصل کردن） 得到成功

~ عنایت کردن 给以帮助，惠予帮助

آن ورزش‌کار سرانجام ~ یافت و از ارتفاع

. دو متری رد شد 那位运动员最后成功地跳过了两米的高度。

توفیه (*towfiye*) 〔名〕 还清，偿还，付清

～ کردن 同上

توق (*toogh*) 同 توغ I 条

توقد (*tavaghghod*) 〔名〕 燃烧，着火

توقر (*tavaghghor*) 〔名〕 庄严，庄重，雍容，威仪，持重

توقع (*tavaghgho'*) 〔名〕（复 توقعات）①等待，期待，指望，瞩望，盼望②请求，央求

اهل ～ 有求于人的人，请求者

～ داشتن (از) （对…）期待，指望

چه توقعی از من دارید ؟ 你指望我做些什么？

～ کردن 恳求，请求，祈求；期望，等待

توقف (*tavaghghof*) 〔名〕 ①停止，停留，逗留，中断②踌躇，迟疑，滞留③〈商〉停止支付，倒帐

～ از تأدیه 停止支付，无力支付

علامات ～ 标点符号

محل ～ （中途）休憩地，休息站

～ داشتن 踌躇，迟疑

～ کردن 停留，逗留

. ما در شانگهای دو روز ～ کردیم 我们在上海逗留了两天。

. اتومبیل ها در این محل ～ میکنند 汽车停靠在这儿。

توقف گاه (*～gāh*) 〔名〕 （途中）休憩地，休息站；车站，停车场

ماشین ～ 停车场

توقی (*tavaghghee*) 〔名〕 谨防，防备，提防，防范

～ داشتن 同上

توقیت (*towgheet*) 〔名〕 确定时间，约定时间

توقیر (*towgheer*) 〔名〕 （复 توقیرات） 尊敬，尊重

با کمال ～ （常用在致长者书信的结尾，作客套话）××谨上

～ کردن 尊重，尊敬

توقیراً (*towgheeran*) 〔副〕 尊敬地，尊重地

توقیری (*towgheeree*) 〔形〕 尊敬的，表示敬意的

توقیع (*towghee'*) 〔名〕 （复 توقیعات ، تواقیع） ①玉玺，戳子，图章②签名，盖章，签字；画押③上谕，敕命，圣旨

توقیف (*towgheef*) 〔名〕 ①逮捕，拘留，监禁②查封，封闭，没收，查禁（报章杂志）

～ کشتی در بندر 封港（禁止商船出入）

حکم ～ (دارائی یا شخص) （财产）查封令；（人的）拘票，逮捕证

～ شدن 被捕，被拘留；被查封，被封闭，被没收

～ کردن (را) 逮捕；查封；没收；扣留

. املاك آن مختلس را ～ کردند 贪污犯的财产被查封了。

. آن دزد پنج روز در ～ بود 小偷被拘留了五天。

توقیف گاه (*～gāh*) 〔名〕 拘留所，禁闭室，牢房

توقیفی (*towgheefee*) 〔形〕 被逮捕的，被没收的，被查封的

توك (*took*) 〔名〕 马鬃

توکا (*tookā*) 〔名〕 〈动〉画鹛

توکار (*tookār*) 〔形〕 ①〈建〉嵌入的，内装的②

固有的，内在的

توكسين Toxin 〔名〕 毒素，毒质

توكل (*tavakkol*) 〔名〕 ①信赖，信任，依赖（真主）②委托，托付

~ كردن (~ داشتن) 同上

با ~ زانوی اشتر ببند ! 不能光靠老天!

توكلاً (*tavakkolan*) 〔副〕 ①信赖（真主）地 ②委身，靠，碰运气

توكيد (*towkeed*) 同 تأكيد

توكيل (*towkeel*) 〔名〕 ①指定代理人，代理 ②委托，授权③选代表

توكيو 〔名〕 东京（日本首都）

توگرفته (*too-gerefte*) 〔名、形〕 ①塞满的，鼓鼓囊囊的②（食品中的）夹肉，灌肠

توگلو (*too-galow*) 〔副〕 （说话、唱歌等）不清楚地

توگو 〔名〕 多哥（非洲）

توگود (*too-gowd*) 〔形〕 深的（指碟）

توگوشی (~*gooshee*) 〔名〕 （打）耳光

~ زدن 同上

~ حرف زدن 耳语

تول Tulle 〔名〕 （做面纱、妇女夜礼服等用的）绢网，（丝质或尼龙）薄纱

تولا (*tavallā*) 〔名〕 ①友谊，友好②委托，代管，照管，管理

~ كردن (به) 关照，关怀，表示友好

تولاب (*toolāb*) 〔名〕 脏水，死水

تولب (*too-lab*) : ~ شدن (~ رفتن) 不好意思，不自在，生气

~ كردن 使…尴尬，欺负，使…生气

تولبند (*tool-band*) 〔名〕 头巾，面纱

تولبو تاميد Tolbutamid 〔名〕 〈药〉氨磺酰

تولد (*tavallod*) 〔名〕 （复 تولدات ） 出生，诞生，出世，生产，分娩

روز ~ 生日，诞辰

محل ~ 出生地，出生地点

~ شدن (~ يافتن) 出生，诞生，出世

~ كردن 生育，分娩

تولك (*toolak*) 〔名、形〕 ①脱掉羽毛，换了羽毛的鸟②利索的，轻快的

~ رفتن (~ كردن) 脱毛，换毛

تولوئن Toluene 〔名〕 〈化〉甲苯

توليد (*towleed*) 〔名〕 （复 توليدات ） ①生产，产生，制造②引起，造成，带来③（复数时）产品

~ اشكال 制造困难

~ برق 发电

~ تانكها 生产坦克

~ ترس 引起恐惧

~ چدن 生铁制造

~ خرده 小（商品）生产

~ خسارت 造成损失

~ زياده از حد 〈经〉生产过剩

~ كالا 商品生产

~ كوچك 小生产

~ مثل 繁殖，生育

~ مثل خود بخود 自然发生

~ مجدد وسيع 〈经〉扩大再生产

~ ملی 国民生产总值

توليدات صنعتی و كشاورزی 工农业生产

سرعت ~ 生产速度

قدرت ~ 生产能力，生产率

~ شدن 被生产，被制造

~ كردن 生产，产生；引起，造成，酿成

اصطكاك ~ حرارت ميكند . 摩擦生热。

اكنون چين ميتواند انواع و اقسام دستگاه‌های دقيق و ظريف را ~ كند . 现在中国已能生产各种精密仪器。

توليد كننده (~konande) 〔名、形〕 ①生产者 ②生产…的，制造…的

خرده پا ~ 小生产者

~ طبقات 劳动阶级

كارخانهٔ ~ ماشين 机器制造厂

~ كشور 生产国

توليدی (towleedee) 〔形〕 生产的，制成的

~ امور 生产事务

~ كالاهای 产品，（制）成品

~ مناسبات 生产关系

~ نيروهای 生产力

توليم Thulium 〔名〕 〈化〉铥

تومات (tomāt) 同 تمات

تومار (toomār) 同 طومار

تومان (toomān) 〔名〕 ①土曼（伊朗货币单位，等于十个里亚尔）②〈旧〉一万第纳尔③〈史〉师团，师

~ امير 〈史〉师长（管辖一万人）

تومانی 〔名、形〕 ①金币②价值一个土曼的

تومرا (toomrā) 〔名〕 乌贼墨（颜料），黑色褐（颜料）

تومور Tumour 〔名〕 肿，肿胀，肿瘤，肿块

تون I 〔名〕 澡堂内的锅炉

تون II 〔名〕 （地毯的）经线或纬线

توناژ Tonnage 〔名〕 载重量，登记吨位（计算船舶容积的单位）

تون تاب (toon-tāb) 〔名〕 浴室烧锅炉工人

تونس (toones) 〔名〕 突尼斯（非洲）

تونگا 〔名〕 汤加（大洋洲）

تونل Tunnel 〔名〕 隧道，坑道，地道；隧洞

~ كندن 挖洞，挖地道

تونی (toonee) 〔形〕 ①锅炉的②锅炉上煮熟的

توه (tooh) 〔名〕 层，带

توهم (tavahhom) 〔名〕（复 توهمات）①想象，空想，幻想②怀疑③担心

به ~ افتادن 恐惧，担心；怀疑，疑心

~ داشتن 想象；怀疑

~ كردن 想象，幻想；猜测

توهمی 〔形〕 想象的，幻想的；疑心的，怀疑的

توهين (towheen) 〔名〕 凌辱，污辱，不敬；辱骂

~ بمقدسات 亵渎神物

~ كردن (به) 凌辱，污辱，轻蔑地对待，不敬；辱骂

توهين آميز (~āmeez) 〔形〕 污辱性的，凌辱的，蔑视的，不敬的

باعتاب و خطاب ~ روبرو شدن 遭侮辱或辱骂

توی (tooy) 同 تو (too)

تويل (taveel) 〔名〕 秃顶

تويه (tooye) 〔名〕 虹

تويی (too-yee) 〔形、名〕 ①里边的，内部的 ②球胆；内带

~ اطاق 内室，里间

~ چرخ 内轮带

~ لاستيك 内胎，球胆

ته I (tah) 〔名〕 （衣服的）折痕，折印

(برداشتن ~) خوردن ~ 皱缩，起皱

ته II 〔名〕 ①底，根底②下面，下边③端，尽头④存根⑤（某物的）残存部分

~ جام 杯底

~ چاه 井底

~ چك 支票存根

~ خیابان 大街的尽头

~ دره 谷底，深渊

~ دریا 海底

~ دیگ 锅底

~ دیگی （饭）锅粑

~ سنجاق 别针头

~ سوزن 针眼

~ سیگار 烟头，烟蒂，香烟屁股

~ شمع 蜡烛头，残烛

~ صندلی 椅子座部

(تفنگ ~) قنداق ~ 〈军〉枪托

~ کتاب 书的背面

~ کشتی 船底，船脊骨，舭（船底和船舷间的弯曲部分）

~ و تو 里里外外；底细，细末

از ~ 从根上，连根，完全

از ~ دل 从心底里，由衷地

از ~ دل آه کشیدن 长叹

تا ~ 一直到底，一滴不剩地，干杯

(کردن) ~ سر و 颠倒，倒置，本末倒置

~ چیزی بالا آمدن （某物）耗尽，用尽，用完

~ کیسه‌اش بالا آمد . 他的钱用完了。

~ چیزی را بالا آوردن 耗尽，用尽，用完；饮尽，吃光

~ و توی چیزی را درآوردن 打破砂锅问到底，追根究底

~ رفتن 下沉，沉底，沉没

موها را از ~ زدن 把头发剃光

سرنا را از ~ (یا از سر گشاد) زدن 本末倒置

~ ترازو بزمین زدن 固执，执拗

~ کشیدن 干杯；耗尽，用完，用光

~ بنزین کشید . 汽油用完了。

تا ~ سر کشیدن 干杯，一饮而尽

~ نشستن 沉淀

ته (*te*) 〔名〕 丁字尺

تهاتر (*tahātor*) 〔名〕 ①争吵，口角②〈商〉（对外贸易不用现款的）结算，划拨，抵帐，易货贸易，易货交易

تهاتری 〔形〕 ①划拨清帐的，汇划结算的②易货贸易的

~ قرارداد 汇划结算协定，易货协定

تهاجم (*tahājom*) 〔名〕 攻击，进攻，袭击，猛扑；侵略

(بر ، بر سر) کردن ~ 攻击，进攻，袭击；侵略

~ و چپاول امپریالیستها باعث فقر و عقب ماندگی ممالك جهان سوم است . 帝国主义的侵略和掠夺造成了第三世界国家的贫穷和落后。

تهاجمی (*tahājomee*) 〔形、名〕 ①攻击的，追击的②进攻者，袭击者

~ عملیات 进攻战

تهادی (*tahādee*) 〔名〕 相互送礼，相互馈赠

ته استکانی (*tah-estekānee*) 〔形〕 瓶底似的（指

深度眼镜）

تهال (*tahāl*) 〔名〕 山洞

تهالك (*tahālok*) 〔名〕 ①渴望，垂涎，贪图 ②努力，尽力，拼命（干）

تهانى (*tahānee*) 见 تهنيت

تهاون (*tahāvon*) 〔名〕 ①疏忽，马虎，粗枝大叶②蔑视，轻视；不以…为意，不在乎

تهاويل (*tahāveel*) 〔名〕 ①见 تهويل ②五彩缤纷；图画

تهاويل الربيع (*tahāveelo-rrabee'*) 〔名〕 （春天）百花怒放

ته ايسم Theism 〔名〕 〈哲〉有神论

تهبج (*tahabboj*) 〔名〕 ①鼓起②肿，肿瘤

سرطانى ~ 癌肿

ته برى (*tah-boree*) 〔名〕 掏底，挖洞

ته بساط (*tah-besāt*) 〔名〕 ①货底，剩货②不值钱的东西，痕迹

ته بند (*tah-band*) : توپ ~ 炮的后膛盖

تهبندى (*tahbandee*) 〔名〕 ①小吃（正餐前吃的食物）②装订，订书

ته پر (*tah-por*) 〔形〕 后膛的，后装式的

~ تفنگ 后膛枪

تهپهن (~ *pahn*) 〔形〕 平底的（如船）

ته پياله (~ *piyāle*) 〔名〕 ①残酒，酒根②半盅酒

ته تغارى (~ *taghāree*) 〔名〕 最小的儿子；老（生）儿子

تهتك (*tahattok*) 〔名〕 撕开（帷幕）；丢脸，出丑

تهجد (*tahajjod*) 〔名〕 ①清醒，熬夜②深夜礼拜

تهجى (*tahajjee*) 〔名〕 ①拚字，按音节读，一个音节一个音节地读②字母的发音③字母表，字母序

~ به ترتيب 按字母次序排列

~ حروف 按顺序排的字母

كردن ~ 按字母读，一个音节一个音节地读

ته چك (*tah-chek*) 〔名〕 支票存根

تهچين (~ *cheen*) 〔名〕 一种油炸锅巴抓饭

ته خانه (~ *khāne*) 〔名〕 ①地窖，地下室，地洞②家俱

ته دانسان (*tedānsān*) 〔名〕 跳舞晚会

~ مجلس 跳舞晚会

ته دوزى (*tah-doozee*) 〔名〕 装订，订书

شدن ~ 装订成册

كردن ~ 把…装订成册

تهديد (*tahdeed*) 〔名〕（复 تهديدات） 威胁，恫吓

به زور ~ 以（使用）武力相威胁

و تطميع ~ 威胁利诱

(از طرف) شدن ~ 受…的威胁

(به ، را) كردن ~ 以…相威胁，用…吓唬

سرمايه‌دار اورا ~ باخراج كرد ولى او تسليم نشد . 资本家用开除来威胁他，但他并没有屈服。

سيل خانه‌ها را مورد ~ قرار داده است . 洪水给房屋等建筑物带来了威胁。

تهديد آميز (~ *āmeez*) 〔形〕 威胁的，威胁性的

~ كلمات 威胁性的语言

~ لحن 威胁的口气

ته دیگ (*tah-deeg*) 〔名〕 锅巴

ته دیگ ~ تراشیدن 刮锅底；〈乐〉乱弹，乱奏

تهذب (*tahazzob*) 〔名〕（有）文雅的举止；无辜，无瑕

تهذیب (*tahzeeb*) 〔名〕 ①训导，教导，教育（孩子）②校正，修正③提纯，提炼，精制

~ کردن 同上

تهذیب یافته (*~yāfte*) 同 مهذب (*mohazzeb*)

تهران (*tehrān*) 〔名〕 德黑兰（伊朗首都）

تهرانی 〔形、名〕 ①德黑兰的②德黑兰人

ته رنگ (*tah-rang*) 〔名〕（油画的）底色

تهزل (*tahazzol*) 〔名〕 开玩笑

تهزیل (*tahzeel*) 〔名〕（使）衰弱，消瘦；（使）贫瘠

ته سفره (*tah-sofre*) 〔名〕 残羹剩饭

ته سیگار (*tah-seegār*) 〔名〕 烟头

ته شاخه (*~shākhe*) 〔形〕 残干，根株

ته صاف (*~sāf*) 〔形〕 平底的

ته طشتی (*~tashtee*) 〔名〕 染缸底的杂质

ته غربالی (*~gharbālee*) 〔名〕 筛（或滤）下来的杂质

تهک (*tahak*) 〔形〕 裸体的，裸露的，光秃的

ته کشتی (*tah-keshtee*) 〔名〕 船底

تهکم (*tahakkom*) 〔名〕 讥讽，嘲弄

ته گیری (*tah-geeree*) 同 ته بندی

تهلکه (*tahleke, tahloke*) 〔名〕 ①灭亡，死亡，毁灭②死亡的危险

به ~ افتادن 面临死亡的危险

به ~ انداختن 使…面临死亡的危险

تهلل (*tahallol*) 〔名〕 欣喜，欢跃，面露笑容

تهلیک (*tahleek*) 〔名〕 消灭，毁灭，毁坏

تهلیل (*tahleel*) 〔名〕 ①赞颂真主，颂读"万物非主，唯有真主"②应答轮唱，合唱

اهل ~ 穆斯林

~ خواندن 〈宗〉赞颂真主

تهم (*taham*) 〔形、名〕 勇敢的（人），力大无比的（人），强壮的（人）

تهم (*toham*) 见 تهمت

ته مانده (*tah-mānde*) 〔名〕 ①剩余（物），渣滓②剩饭

~ اغذیه (~ سفره) 残羹剩饭

~ شمع 蜡烛头，残烛

تهمت (*tohmat*) 〔名〕（复 تهم ، تهمات）①诽谤，非难，责怪，责骂，中伤，诋毁②怀疑

~ دروغ 中伤，诽谤

~ زدن (به ~ بستن) (به ، را) 诽谤，非难，责难，对…进行诋毁；怀疑

~ دزدی باو زدند . 人们指控他有偷窃行为。

تهمت آلود (*~ālood*) 同 تهمت زده

تهمت آمیز (*~āmeez*) 〔形〕 诽谤的，中伤的，指责的，指控的

تهمت زده (*~zade*) 〔形〕 被指控的，遭责难的

تهمتن (*taham-tan*) 〔形、名〕 ①强壮的，骠悍的，勇敢的②《列王纪》中的主人公鲁斯塔姆的称号

تهمتی (*tohmatee*) 〔形、名〕 ①可怀疑的②被指责的③指责者，造谣中伤者

ته نشان (*tah-neshān*) 〔形〕 镶嵌的，嵌花样的

ته نشست (*tah-neshast*) 同 ته نشین

ته نشستن (*tah-neshastan*) 〔动〕（根 ته نشین）沉淀，沉积

ته نشسته (*tah-neshaste*) 〔形〕 沉淀的

ته نشين (~nesheen) 〔名、形〕 ①沉淀物，沉积物，沉渣，渣滓②沉淀的，沉积的

~ شدن 沉淀，沉积

ته نشيني (~nesheenee) 〔名〕 沉淀，沉积，沉渣

ته نقش (~naghsh) 〔名〕 （纸张上的）水印图案；透明花样，透字

تهنيت (tahniyyat) 〔名〕 （复 تهاني） 祝贺，庆贺

~ گفتن （~ كردن） 同上

موفقيت در كار تان را ~ ميگوئيم . 对你工作上所取得的成就表示祝贺。

تهنيت آميز (~āmeez) 〔形〕 祝贺的，庆贺的

تهنيت نامه (~nāme) 〔名〕 贺信

تهود (tahavvod) 〔名〕 犹太化，信犹太教

تهور (tahavvor) 〔名〕 轻率，卤莽，无节制，放肆

~ از روى بيشعورى 莽撞

~ بى حا و بى‌انديشگى 蛮干，蛮勇，轻举妄动

~ بخرج دادن 冒冒失失，轻浮，轻率从事

تهور آميز (~āmeez) 〔形〕 鲁莽的，冲动的，性急的，急躁的

تهوع (tahavvo') 〔名〕 ①反胃，恶心，呕吐，作呕②反感

~ پيدا كردن 同上

از ديدن غذا حال ~ باو دست داد . 他看到饭菜就想吐。

تهوع آور (~āvar) 〔形〕 令人作呕的，令人讨厌的

تهويل (tahaveel) 〔名〕（复 تهاويل）①恫吓，威吓，恐吓②穿戴打扮，梳妆打扮

تهوين (tahveen) 〔名〕 ①减轻②蔑视

تهويه (tahviye) 〔名〕 通风，通气

~ مطبوع 空气调节

~ دستگاه 冷气设备，通风设备

~ لولهٔ 通风管

~ كردن 通风，通空气

اطاق را بايد ~ كرد . 应该让房间通通风。

تهى (tohee) 〔形〕 ①空的②〈理〉真空的③裸露的④（饭食）单一的

~ از حكمت 笨拙，愚蠢

~ پاى 光脚，赤脚

~ شدن 空

~ كردن 把…弄空

دستش ~ است . 他两袖清风；他手头没钱。

تهى (tahee) 〔形〕 底部的，最底下的，基部的

~ سبد 最底下的那只篮子

تهيات (tahiyyāt) 见 تهيه

تهى پا (ى) (tohee-pā) 〔形、副〕 ①赤脚的②赤着脚

~ رفتن به از كفش تنگ 〈谚〉宁愿赤脚走，不穿紧帮鞋。

تهيج (tahayyoj) 〔名〕 激动，激昂；振奋，兴奋

به ~ آمدن 激动起来；兴奋

به ~ در آوردن 使…激动，使…兴奋

تهى چشم (tohee-chashm) 〔形〕 ①瞎眼的②〈喻〉贪婪的，贪心的，不知足的

تهى دست (~dast) 〔形〕 贫困的，贫穷的，手头紧的，两手空空的

تهى دستى 〔名〕 贫困，贫穷，手头拮据，两手空空

تهى دماغ (~damāgh) 同 تهى مغز

تهی دو (~*dow*) 〔形〕 游手好闲的，游游逛逛的
تهی رو (~*row*) 同 تهی دو
تهی سازی (~*sāzee*) 〔名〕 弄空，用尽
تهیگاه (~*gāh*) 〔名〕 〈解〉腹股沟，腹腔；臀部，髋部
　　~ استخوان 〈解〉肠骨，髂骨
تهی مغز (~*maghz*) 〔形〕 无知的，无头脑的，愚蠢的
تهی میان (~*miyān*) 〔形〕 空的，中空的
تهیه (*tahiyye*) 〔名〕 （复 تهیات） 准备，预备，供应，供给
　　~ جشن 进行节日准备
　　~ حمله 准备进攻
　　~ سوخت 准备燃料；准备柴禾
　　~ غذا 做饭，备饭
　　~ دیدن （行装）准备好，打点
　　~ شدن 准备，预备
　　~ کردن 准备，预备，供应，供给，制作
　　جوانان برای کمون بهترین بذر را ~ کرده‌اند.
　　青年人为公社培育出最好的种子。
　　برای ما قدری شیرینی ~ کرده بود . 他为我们准备了一些甜食。
تهیه چی (~*chee*) 〔名〕 〈军〉炮兵班的第四炮手
تهیه کننده (~*konande*) 〔名、形〕 ①预备者，供应者②准备的，供应的③（电影）制片者
تهییج (*tahyeej*) 〔名〕 刺激，激励；煽动，鼓动，使…兴奋
　　~ شدن 激动起来，兴奋
　　~ کردن 激动，激励，使…激动，使…兴奋
　　این دوا اعصاب را ~ میکند . 这种药起兴奋作用。
تی 同 تهی (*tohee*)
تیاتر (*teyātr*) 同 تآتر
　　~ درآوردن 演出，表演；耍花招
تیار Ⅰ (*tayyār*) 〔形〕 已准备好的，齐备的，准备就绪的
　　~ شدن 准备好
　　~ کردن 准备
تیار Ⅱ 〔名〕 波浪；涟漪
تیاری 〔名〕 准备，齐备，准备就绪
تیاسر (*tayāsor*) 〔名〕 ①向左倾斜，往左②左面
تیامن (*tayāmon*) 〔名〕 ①向右倾斜，往右②右面
تیان (*teyān*) 〔名〕 ①大盆，澡盆②大锅
تیانچه (~*che*) 〔名〕 ①小盆②小锅
تیان شان 〔名〕 天山
تیب (*teeb*) 〔形〕 惊慌失措的，狼狈的，惶惑的
تیب و شیب (*teebo-sheeb*) 同 تیب
تیپ Ⅰ 〔名〕 〈军〉旅
　　~ پیاده 步兵旅
　　~ سواره 骑兵旅
　　~ مختلط 混合旅
　　~ مستقل 独立旅
تیپ Ⅱ 〔形〕 贴紧的，靠近的；十足的，真正的；繁茂的，茂盛的
　　~ هم 靠近
　　آنها ~ هم نشسته بودند . 他们紧挨着坐在一起。
　　به ~ یکدیگر (هم) زدن 吵起来
تیپ Type 〔名〕 型号，型式，类型，式样，款式
　　او چه ~ آدمی است ؟ 他是哪号人？

تیپا 〔名〕（用脚趾）踢；单足

~ زدن (را ، به) 踢

تیپچه (*teepche*) 〔名〕 诱捕鸟兽的吹管，诱鸟笛；摹仿鸟叫声的器具

~ بلدرچین （引诱鹑的）鹑笛

تیتال (*teetāl*) 同 تیتالی

تیتالی 〔名〕 狡猾，欺骗；谄媚，拍马屁，奉承

تیتان Titanium 〔名〕〈化〉钛

تیتانوس Tetanus 〔名〕〈医〉破伤风

تیتر Titre 〔名〕 ①小标题，题目，名称，篇名②学位，等级，头衔，称号

~ گرفتن 获得称号

امروز فقط ~ های روزنامه را خواندم . 今天我只看了一下报刊上的标题。

تیته (*teete*) 〔名〕 女帽的饰缨

تی تی 〔名〕 ①咕咕叫；唤羊声②（幼儿的）讲话③给儿童玩的面人

~ کردن 说话

تیتیش مامانی (*teeteesh-māmānee*) 〔形、名〕 ①妖里妖气的②娇滴滴的小姐

~ پوشیدن 穿得花枝招展

تیج 〔名〕 ①碎棉花，生蚕丝②嫩芽

تیر I 〔名〕 ①射，发射，射击②火力③箭④子弹⑤中心，中线，中轴（线），垂线⑥痛，刺痛⑦强力，力量，坚韧⑧〈喻〉怒

~ افقی 平射

~ ایذائی 骚扰性射击

~ پشتی 掩护射击

~ تخریب 摧毁性射击

~ ترادفی 远程射击，远距离射击

~ تراش 低射

~ ترمیمی 校正射击

~ تصدیع 扰乱射击

~ تنظیمی 试射

~ توقیفی (~ مانعی ، ~ سد کننده) 阻拦射击

~ تهیه 准备射击

~ جبهه 正面射击

~ جنبی 侧面射击

~ حفاظی 隐蔽射击

~ خطا 脱靶，落空

~ دیدبانی شده 对准目标的射击，打靶

~ دیدبانی نشده 隐蔽目标射击

~ رگبار 齐射

~ زمانی 定时间隔射击

~ زمانی بارتفاع 高处间隔射击

~ زمانی پست 低处间隔射击

~ ساچمه 霰弹射击

~ شلاقی (~ کشیده) 平射

~ ضد تهیه 反准备射击，反射，反击

~ ضربتی 冲锋射击

~ عمودی 俯射（居高临下射击）

~ فرضی （在教练射手时）有条件射击

~ قایم 曲射

~ قرق 封锁火力

~ قفائی 背后射击

~ مستقیم 直射

~ مقوس 曲射

~ منحنی 曲度大的射击

~ نافذ 曲射

~ و کمان 弓和箭

~ های وافق （确定火炮距离误差的）试射

های سنجش ~ 确定弹药修正量的射击
آخرین ~ ترکش 最后一招，最后一个机会
آهنگ ~ 〈军〉射速
باران ~ 枪林弹雨
افکندن ~ 非难，责难
انداختن ~ 射箭，射击
تیری بتاریکی انداختن 进行试探；碰运气
خوردن ~ 被射中，被击中，中箭；中弹，受伤
چشمش ~ خورد. 他的眼睛被子弹击中。
تیرش بسنگ خورد. 他未中目标；他碰钉子了。
تیرش به هدف رسید. 他达到目的了。
زدن (به ، را) ~ 射箭
با یك ~ دو نشان زدن 〈谚〉一箭双雕
کردن ~ 激起
کشیدن ~ 刺痛
استخوانهایم ~ میکشد. 我浑身骨头痛，我感到刺骨般疼痛。
تیری که از کمان جست بر نمیگردد. 〈谚〉话已说出，无法收回，一言既出，驷马难追
سه ~ خالی شد. 已经射了三枪了。
از شست رها شد ~. 时机丧失了。

تیر II 〔名〕①杆子，柱子，横梁，木桩，电线杆②辕杆③擀面杖
ارابه ~ 车辕杆
آهن ~ 铁梁，铁杆，铁架
تلگراف ~ 电线柱，电杆
چارچوب دروازه ~ 门柱
چراغ برق ~ 电灯柱
چوبی ~ 木头，木杆
حمال ~ 〈建〉(大)梁
خانه ~ 房子的横梁
سر در ~ 门上支桁的梁，(墙中的)承梁短板
سقف ~ 梁，桁条，檩
شالوده ~ 木桩
عرضی ~ 大梁，横梁
عمودی ~ 〈建〉双柱架
فولاد ~ 钢梁
کشتی ~ 船桅杆
نصب ~ 架栏栅，装托梁

تیر III 〔名〕 水星
چرخ (~ فلك) ~ 水星
شهاب (~ آسمانی) ~ 流星(体)

تیر IV 〔名〕 (伊朗)阳历四月(相当于公历六月二十二日——七月二十二日)

تیر V 〔名〕 部分

تیر VI 同 تیره

تیراترون Thyratron 〔名〕 〈电〉闸流管

تیراژ Tirage 〔名〕 出版份数，印刷份数

تیراژ آپار 〔名〕 著作者所得的一份出版物

تیراژه 〔名〕 虹

تیرانا 〔名〕 地拉那(阿尔巴尼亚首都)

تیرانداز (*teer-andāz*) 〔名〕 射手，狙击兵
ممتاز (ماهر) ~ 神枪手，特等射手

تیراندازی 〔名〕 发射，射击
متقاطع ~ 交叉火力
مرئی ~ 有目标射击，直接射击
مشقی (~ تعلیمی) ~ 训练射击
سورب ~ 斜射

کردن ~ 射击，开火，交火

تیرباران (*teer-bārān*)〔名〕①弹雨②枪决，击毙③乱箭射死

دسته یا جوخهٔ مأمور ~ محکومین باعدام（对法庭判处死刑的犯人执行枪决的）行刑队

شدن ~ 被枪决，被击毙

او باتهام جاسوسی ~ شد. 他由于犯间谍罪行而被枪决。

کردن ~ 枪决，击毙

تیرباروت (~*bāroot*)〔名〕贮存弹药

تیرپایه (~*pāye*)〔名〕〈建〉作基础的木材，木结构的最下部分，地槛

تیرپرتاب (~*partāb*) 同 تیررس

تیرخوری (~*khoree*)〔名〕〈军〉射中，命中，中靶，命中率

تیردان (~*dān*)〔名〕箭筒，箭袋

تیررس (~*ras*)〔形、名〕①可射到的，射程内的②在射程内，射程

~ بیرون از 在射程之外

~ در 在射程之内

به ~ رسیدن 到达射程

شدن ~ 进入射程

تیرزن (~*zan*)〔名〕弓箭手，射手

تیرک (*teerak*)〔名〕①小梁，小柱②小擀面杖③帐篷支柱④刺骨痛

زدن ~ 用擀面杖擀；涌出，喷出，渗出；竖立柱子

تیرکش (*teer-kash*) 同 تیردان

تیرکمان (~*kamān*)〔名〕①（小孩玩的）弹弓②虹

آبی ~ 〈植〉慈姑

تیرکوب (~*koob*)〔名〕打桩机，(下桩用的)锤

تیرکوبی〔名〕下桩，立桩

تیرگان (*teergān*)〔名〕〈史〉旧时伊朗节日（伊朗阳历四月十三日举行）

~ جشن 同上

تیرگی (*teeregee*)〔名〕①黑，黑暗②昏暗，阴暗，阴沉，模糊，浑浊，不明朗③紧张

ذهن ~ 思想模糊，头脑糊涂

روابط ~ 关系紧张

شب ~ 黑暗；漆黑之夜

تیرم (*teeram*)〔名〕皇后，王后，女皇

تیرمار (*teer-mār*)〔名〕箭蛇，毒蛇

تیرماه (*teermāh*)〔名〕（伊朗）阳历四月

تیرنشانه (*teer-neshāne*)〔名〕靶，射击目标

تیروتروپین Thyrotropin〔名〕促甲状腺激素

تیروکسین Thyroxine〔名〕〈生化〉甲状腺素

تیروئید Thyroid〔名〕〈解〉甲状腺

تیره Ⅰ (*teere*)〔形〕①黑的，黑暗的②昏暗的，阴暗的，阴沉的，模糊的，浑浊的，不明朗的③紧张的④〈喻〉忧郁的

~ آب 浑浊的水

~ ابرهای 滚滚乌云

~ آسمان 阴云密布的天空

~ رنگ 黑色，深色

~ سبز 深绿色的

~ شب 黑夜

~ قیافهٔ 阴沉的脸

شدن ~ 变暗，昏暗起来，阴沉，模糊不清；紧张起来

روابط دو کشور ~ شد. 两国关系紧张了。

~ کردن 使…变暗，使…阴沉下来；使…模糊不清；使…紧张起来

گرد و غبار هوا را ~ کرده بود . 灰尘把空气弄得很污浊。

هوا ~ است . 天阴沉沉的。

تیره Ⅱ 〔名〕 ①部落，部族，民族②（动、植物的）科，属③种，类，种属

~ آلاله 〈植〉毛茛科

~ پنیرك 〈植〉锦葵科

دو ~ شدن 分为两派

است نصا را (بر) سه ~ اند . 基督教分为三派。

تیره Ⅲ 〔名〕 〈解〉脊梁骨，脊柱

~ پشت 脊柱骨

تیره Ⅳ 〔名〕 破折号（——）

تیره بخت (~ *bakht*) 〔形〕 不幸的，倒霉的

تیره بختی 〔名〕 不幸，倒霉

تیره حال (~ *hāl*) 〔形〕 伤心的，闷闷不乐的，情绪阴郁的

تیره دل (~ *del*) 〔形〕 ①愚昧的②恶毒的，不怀好意的

مرد ~ 歹毒的人

تیره دلی 〔名〕 ①愚昧②恶毒，歹毒

تیره رنگ (~ *rang*) 〔形〕 皮肤黝黑的，深色的

تیره روان (~ *ravān*) 同 تیره دل

تیره روز (~ *rooz*) 同 تیره بخت

تیره روزگار (~ *roozgār*) 同 تیره بخت

تیره روزی (~ *roozee*) 同 تیره بختی

تیره ضمیر (~ *zameer*) 同 تیره دل

تیره مغز (~ *maghz*) 〔形〕 愚笨的，笨拙的

تیز Ⅰ 〔形、副〕 ①尖的，尖锐的，锐利的，锋利的（地）②机警的，机灵的③尖的，刺耳的④快的，迅速的，敏捷的（地）⑤辛辣的，味辣的

بوی ~ 辛辣的味道

جریان ~ 急流

چاقوی ~ 锋利的刀，利刃

زبان ~ 刻薄，利嘴

شامهٔ ~ 灵敏的嗅觉

فلفل ~ 辣椒

نگاه ~ 敏锐的眼光

~ شدن 锋利；发怒，生气

~ کردن 磨快，磨尖；使…发怒，使…气急

دلاك تیغ را ~ کرد . 理发师把剃刀磨快。

آتش ~ کردن 把火吹起来

دندان ~ کردن 急欲做某事

گوش ~ کردن 洗耳恭听

نگاه ~ کردن 仔细看，端详；怒视

اشتها ~ کردن 增强食欲

~ میرود . 他走得很快。

فلفل مبین که ریز است بخور ببین چه ~ است.

〈谚〉秤砣虽小压千斤；胡椒虽小辣人心。

تیز Ⅱ 〔名〕 屁，放屁

~ دادن 放屁

تیزاب (*teezāb*) 〔名〕 〈化〉 硝酸，硝镪水

~ تیز کرده (~ خالص) 纯硝酸

~ سلطانی 王水

~ شوره و نمك 硝酸盐

~ صابون پزی 碱液，碱水，灰汁

~ طلاخور (~ طلائی ، ~ فاروق) 硝酸盐

~ نقره 硝酸银

~ ملح 硝酸盐，硝酸钾

زدن (به) ~ 硝酸处理，硝化

کردن ~ (تبدیل به) 硝化

تیزابی I 〔形〕 硝酸的，镪水的，硝化的

تیزابی II 〔名〕 0.975开金，纯金

~ طلای 赤金，纯金

~ کشمش 葡萄干

تیزبال (*teez-bāl*) 〔形〕 飞得快的

~ پرندهٔ 飞得快的鸟

تیزبصر (~ *basar*) 同 تیزبین

تیزبین (~ *been*) 〔形〕 眼光锐敏的，眼尖的，警惕的，警觉的，机警的

تیزبینی 〔名〕 眼光锐敏，眼尖，警惕，警觉，机警

تیزپا (ی) (~ *pā*) 〔形〕 走得快的，跑得快的，飞跑的

~ آدم 脚步很快的人

~ اسب 快马

تیزپر (~ *par*) 同 تیزبال

تیزپرواز (~ *parvāz*) 同 تیزبال

تیزتاز (~ *tāz*) 〔形〕 跑得快的，飞快的

تیزتک (~ *tak*) 同 تیزتاز

تیزچشم (~ *cheshm*) 〔形〕 眼尖的，目光锐利的

~ باز 目光锐利的鹰

تیزچنگ (~ *chang*) 〔形〕 ①勇敢的②俐落的，敏捷的，手疾眼快的

تیزچنگال (~ *changāl*) 〔形〕 有利爪的，爪子尖的

تیزدست (~ *dast*) 〔形〕 俐落的，敏捷的，手疾眼快的

تیزدستی 〔名〕 俐落，敏捷，手疾眼快

تیزدندان (~ *dandān*) 〔形〕 ①牙齿尖的②〈喻〉凶猛的，贪婪的

تیزدو (~ *dow*) 〔形〕 跑得快的

تیزدهان (~ *dahān*) 〔形〕 油嘴滑舌的，尖酸刻薄的

تیزرفتار (~ *raftār*) 〔形〕 快速的，步伐紧凑的，脚步快的

تیزرو (~ *row*) 同 تیزپا (ی)

تیززبان (~ *zabān*) 〔形〕 嘴巧的，口齿伶俐的，语言刻薄的

تیززبانی 〔名〕 巧嘴，对答如流，口齿伶俐

تیز شهوت (~ *shahvat*) 〔形〕 贪欲的，好色的

تیز طبع (~ *tab'*) 同 تیز مزاج

تیز فهم (~ *fahm*) 同 تیز هوش

تیز فهمی 同 تیزهوشی

تیزقلم (~ *ghalam*) 〔形、名〕 擅长写字的(人)

تیزك (*teezak*) 同 تره تیزك

تیزکن (*teez-kon*) 〔名〕 ①磨刀匠②磨刀石

تیزگام (~ *gām*) 同 تیز رفتار

تیزگر (~ *gar*) 同 تیزکن

تیزگوش (~ *goosh*) 〔形〕 耳朵尖的，耳朵灵的

تیز مزاج (~ *mezāj*) 〔形〕 性急的，急躁的，火性子的，易动肝火的

تیز مزاجی 〔名〕 性急，急躁，火性子，肝火旺

تیزنا(ی) (*teeznā*) 〔名〕 ①尖利，锐利②刀刃，刀锋

شمشیر ~ 剑刃

تیزوفرز (*teezo-farz*) 〔副〕 迅速地，麻利地

تیزویر (*teez-veer*) 同 تیزهوش

تیزه (*teeze*) 〔名〕 山峰，山尖

کوه ~ 山峰，山尖

تیزه دار (~ *dār*) 〔形〕 矢状的

تیزهوش (*teez-hoosh*) 〔形〕 聪明的，聪慧的；机灵的，机敏的；敏捷的；机警的；理解力强的

تیزهوشی 〔名〕 聪明，聪慧，机灵，机警，理解力强；敏锐性，敏感性

~ فکر 思想敏锐

تیزی (*teezee*) 〔名〕 ①尖，尖锐，锐利，锋利 ②快，迅速，敏捷③（味）辛辣，历害，烈

~ سر چکش 锤的尖头

تیزیدن (*teezeedan*) 〔动〕（根 تیز）放屁

تیس 〔名〕 山梨树

تیسر (*tayassor*) 〔名〕 变容易，容易，方便

تیشه (*teeshe*) 〔名〕 斧子，锛子

~ نجاری 手斧，锛子，刮刀；錾子，凿子

~ بر خود بودن (~ رو به خود بودن) 自私

~ به سوی خود زدن 贪婪

~ به ریشه خود زدن 自己害自已，自我毁灭

تیشه برخود (~ *bar-khod*) 〔形〕 自私自利的，利已的

تیشه روبه خود (~ *roo-be-khod*) 同 تیشه برخود

تیغ (*teegh*) 〔名〕 ①剑，宝剑；刀②剃刀，刮脸刀③刀刃；山峰④光芒，光线⑤（植物的）刺

~ آفتاب (~ خورشید) 太阳光

~ تیز 锋利的刀刃

~ خود تراش 保险刀，保安刀片

~ دلاکی (~ سلمانی) 剃刀，刮脸刀

~ سحر 朝霞

~ کوه 山峰

~ افشاندن (~ برآوردن) 舞剑

~ زدن 刀劈剑砍，刺；发出光焰

همینکه آفتاب ~ زد . . . 当太阳刚刚升起（时）…

~ زدن (از) 要钱

علی از او ۲۰۰ تومان ~ زد . 阿里向他要了二百土曼。

~ بخاك (یا در خاك) کردن 媾和，和解，休战

~ در غلاف کردن 缄默，闭口不谈

~ کشیدن 拔剑出鞘

با ~ و کرباس (کفن) نزد کسی رفتن 屈服，臣服

تیغش براست . 他什么都会干。

تیغم میبرد . 我干得了；我应付得了

تیغم نمیبرد این کار را بکنم . 这件事我干不了。

تیغ افشانی (~ *afshānee*) 〔名〕 舞剑

~ کردن 同上

تیغال (*teeghāl*) 〔名〕 兽穴，鸟窝

تیغ تیز کن (*teegh-teez-kon*) 〔名〕 磨刀石

تیغ تیغی (*teegh-teeghee*) 〔形〕 刺人的，有刺的，多棘的

تیغ دار (~ *dār*) 〔形、名〕 ①有刺的②捧（帝王等的）宝剑者

بوتهٔ ~ 带刺的灌木丛

تیغ زن (~ *zan*) 〔名〕 击剑家，剑手；剑客；要钱的人

بوتهٔ ~ 荆棘丛

تیغ زنی 〔名〕 击剑，剑术；要拿

تیغ کش (~ *kesh*) 同 تیغ زن

تیغه (*teeghe*) 〔名〕 ①（刀斧的）刃②杆，轴

杆③刨子，刮刀④隔壁，间隔⑤平薄板⑥〈植〉叶片⑦山峰，山巅

جلوخیش ~ 犁刀，犁头

گاو آهن ~ 犁铧

ماشین تراش ~ 削面刨床

استخوان تیغه‌ای 〈解〉犁骨

~ کشیدن 用隔墙隔开

. این چاقو تیز است ~ 这把刀的刀刃很锋利。

تیغی (*teeghee*) 〔形〕 ①剑状的，剃刀状的②多刺的，刺状的

تیفوس Typhus 〔名〕 〈医〉斑疹伤寒

تیفوسی 〔形〕 〈医〉斑疹伤寒的

تیفوئید Typhoid 〔名〕 〈医〉伤寒

تیقظ (*tayaghghoz*) 〔名〕 警惕，警觉，谨慎，留心

تیقن (*tayaghghon*) 〔名〕 确信，深信，肯定

تیك تیك (*teek-teek*) 〔名〕 （钟）嘀嗒的响

~ کردن 发出嘀嗒的响声

تیکوز (*teekooz*) 〔名〕 干了的酸牛奶

تیکه 同 تکه

تیل 〔名〕 斑，点

تیلا 〔名〕 绳索，编绳机

تیلم بار (*teelombār*) 同 تلمبار

تیله 〔名〕 （儿童玩的）石弹，玻璃球

~ بازی کردن 弹玻璃球

تیله بازی 〔名〕 玩石弹游戏，弹玻璃球游戏

تیله تایپ Teletype 〔名〕 电传打字电报机，电传打字电报术

تیله کاری 〔名〕 肮脏的事情

تیم I Team 队，组

فوتبال ~ 足球队

منتخب ~ 选拔队

تیم II 〔名〕 大客栈

تیم III 〔名〕 伤心，悲伤

تیماء (*teymā'*) 〔名〕 荒野，荒漠，原野

تیماج (*teemāj*) 〔名〕 山羊皮

تیمار (*teemār*) 〔名〕 ①照顾，照料，护理②洗（马），刷洗③悲哀，悲痛，忧愁

~ خوردن 悲哀，悲痛，忧愁

(کردن ~) داشتن ~ 照顾…，照料，护理，饲养，豢养

اسب را ~ کردن 看管马，洗马，梳刷马匹

~ کشیدن 同情

تیمارخانه (*~khāne*) 〔名〕 精神病院，医院

تیمارخوار (*~khār*) 〔形、名〕 ①伤心的，悲痛的②护理员

تیمارداشت (*~dāsht*) 〔名〕 照顾（病人），照料，护理，关怀

تیمارستان (*teemārestān*) 〔名〕 疯人院，精神病院

تیمارگاه (*teemār-gāh*) 〔名〕 急救站

تیماس (*teemās*) 〔名〕 〈旧〉灌木丛，丛林

تیمچه (*teemche*) 〔名〕 ①露天商场，游廊式的市场②小客栈，小旅店

تیمسار (*teemsār*) 〔名〕 （对准将级以上的军官的尊称）（将军）阁下

تیمم (*tayammom*) 〔名〕 ①要，想（做某事）②〈宗〉代净（穆斯林因故不能用水作大小净时，用手拍净土、净沙石摸脸和小胳膊以代水洗）

〈谚〉 وقتیکه آب آمد ، ~ باطل می شود . 有了朱砂就不用红土。

تیمن (*tayammon*) 〔名〕 ①好兆头②成功，幸

福，成就，走运

تیمناً (*tayammonan*) 〔副〕 成功地，幸福地，幸运地

تیمور 〔名〕 蒂汶（亚洲）

تیموس Thymus 〔名〕 〈解〉胸腺

تیموك 〔形〕 板起脸的

تیموکراسی Timocracy 〔名〕 ①（柏拉图所谓的）以荣誉至上为原则的政体②（亚里士多德所谓的）根据财产分配权力的政体

تین Tin 〔名〕 铁桶，油桶；（保藏食物的）罐头，听头

تین 〔名〕 〈植〉无花果

تیو (*teev*) 〔名〕 能力，能耐

تیوا (*teyvā*) 〔名〕 谈情说爱

تیوب (*toyoob*) 〔名〕 内胎，内带

تیول (*toyool*) 〔名〕 〈史〉封地，采邑，赏赐

~ فئودالی 封建庄园

~ رعیت ملك （封建时代的）诸侯，封臣，庄园主

~ قبالهٔ 不动产交付证

~ واگذاری 授与采邑；赠与（或交付）不动产

تیولدار (~*dār*) 〔名〕 封建主，领主；采邑承受人；不动产承受人

تیولی (*toyoolee*) 〔名、形〕 ①诸侯（或封臣）的身份，臣属②封建的，封建主义的

تیه (*teeh*) 〔名〕（复 اتیاه）〈旧〉①荒野，荒漠②漫游

تیهو (*teyhoo*) 〔名〕 〈动〉鹧鸪

تئودولیت Theodolite 〔名〕 经纬仪

تئوری Theory 〔名〕 理论

~ احتمالات 〈数〉概率论

~ علیت 〈哲〉因果论

~ مارکسیسم — لنینیسم （~ مارکسیستی — لنینی） 马列主义理论

تئوریس 同 تئوریسین

تئوریسین Théoricien 〔名〕 理论家

تئوریك 〔形〕 理论的

تئوکراسی Theocracy 〔名〕 ①神权政治；僧侣政治②神权（政治）国家

تئولوژی Theology 〔名〕 神学

تئین Theine 〔名〕 咖啡因，茶硷

ث

ث (*se, sa*) 波斯文第五个字母

ثاء (*sā'*) 字母 ث 的名称

مثلث ~ 同上

ثابت (*sābet*) 〔形、名〕 ①固定的,牢固的,不动摇的②坚定的,安定的,稳定的③常设的④被确认的,被证实的,被确定的⑤坚定不移的,不屈不挠的⑥永恒的,不变的⑦〈理〉恒量,常量⑧〈数〉常数

ثابتهای فیزیکی 物理常量,物理恒量

~ بطور 一定,常常,固定地

(~ ودیعهٔ) ~ حساب (银行里的)定期存款

~ حقوق 基本工资

حقیقت ~ شده 被证实了的事实

~ رنگ 经久不变的颜色,永固色

~ روغن 非挥发性油

~ عزم 毫不动摇的决心

~ عقیدهٔ 坚定的信念

~ قشون 常规部队

~ نرخ 定价,标定价格,不二价

~ وضع 稳定的局势

مخارج ~ عمومی 总开支

~ بودن 固定,牢固;坚定,安定,稳定;被证实,被确定;永恒不变

رنگ این پارچه ~ است. 这种料子不褪色。

~ شدن 被证实,被证明;〈摄〉定影

حقانیت او ~ شد. 已证实他是正确的。

درستی این نظریه در عمل ~ شده است. 通过实践证明这个论点是正确的。

~ کردن 证实,证明;〈摄〉定影

آن فیثاغوری را ~ کردند. 他们求证了那道勾股定理。

~ ماندن 忍耐,坚持,固执

ثابت الاصل (*sābetol-asl*) 〔名、形〕 ①多年生(草本)植物②多年生的③多年的,长寿的

~ نباتات 〈植〉多年生植物

ثابت العزم (*~azām*) 〔形〕 下定决心的,不可动摇的,坚决的

ثابت الوکاله (*~vakāle*) 〔形〕 常驻的,受全权委托的

ثابت رأی (*sābet-ra'y*) 〔形〕 始终不渝的,有坚定信念的

ثابت قدم (*~ ghadam*) 〔形〕 坚固的,不动摇的,坚定不移的,立场坚定的

(در . . .) ~ بودن 坚持,固执

باش و غم روزی مخور! ~ 〈谚〉天无绝人之路。

~ ماندن 坚定不移

ثابت قدمی 〔名〕 ①坚固性,持久性,坚如磐石,坚定不移,坚持不渝②耐久性;(液体之)

凝滞不动

ثابت كننده (~ *konande*) 〔名〕〈生化〉固定剂，固着剂（如染色用的媒染剂、香料工业的防挥发剂）

ثابت گازها (~ *gāzhā*) 〔名〕 气体常数

ثابت مدت (~ *moddat*) 〔形〕 定期的（指存款）

ثابته I (*sābete*) ثابت 的阴性

ثابته II 〔名〕（复 ثوابت）〈天〉恒星

ثار 〔名〕 报仇，雪耻，报复

(از) اخذ ~ كردن 报仇雪耻，复仇

ثاقب (*sāgheb*) 〔形、名〕 ①刺穿的，穿透的；贯通的，锐利的②刺痛的，剧痛的③闪亮的，光亮的④〈医〉穿孔，刺痛

~ رأی 权威性意见，透彻的见解，精辟的见解

~ شهاب 流星

~ گلولهٔ 〈军〉穿甲弹

ثاقل (*sāghel*) 〔形〕 ①重的，沉重的②病重的，病危的③严重的④困难的

~ دينار 足量的第纳尔（钱币名）

ثالث (*sāles*) 〔数、名〕 ①第三②〈语〉第三人称③仲裁人，公断人

~ حكميت 仲裁法庭

~ شخص 第三人称

ثلاثه ~ （基督教的）相信（圣父、圣子、圣灵）三位一体

ثالثاً (*sālesan*) 〔副〕 第三

ثالثه (*sālese*) 〔名〕 女仲裁人，女公断人

ثالوث (*sāloos*) 〔名〕 ①三人小组②〈宗〉三位一体

اقدس ~ 神圣的三位一体（基督教中指圣父、圣子、圣灵）

ثامن (*sāmen*) 〔数〕 第八，第八个

ثامناً (*sāmenan*) 〔副〕 第八

ثانوی (*sānavee*) 〔数〕 第二的，第二次的；再一次的；第二流的

~ تا اخطار （如有变化）另行通知

~ رسيدگی 复查

ثانويه 同 ثانوی

ثانی 〔数〕 第二（个）

~ در 第二，其次，再则

ثانياً (*sāniyan*) 〔副〕 第二，其次，再则

ثانی اثنين (*sānee-asneyn*) 〔名〕 两个中的第二个

ثانيه (*sāniye*) 〔名〕（复 ثوانی）秒；一会儿

يك دقيقه شصت ~ است. 一分钟为六十秒。

ثانيه سنج (~ *sanj*) 〔名〕 计秒表，秒表

~ ساعت 计秒表，马表

ثانيه شمار (~ *shomār*) 〔名〕 秒针

ثائر (*sā-er*) 〔形〕 ①志在报复的，复仇的，雪耻的②情欲的

ثبات (*sabāt*) 〔名〕 ①坚固，稳固②坚决，稳定③屹立，巍然不动，坚持不渝

رأی ~ 信念坚定

رنگ ~ 不褪色（性）

عزم ~ 坚强的决心，决心大

قدم ~ 坚定不移，坚如磐石

وضع ~ 局势稳定

(به) ~ و استحكام دادن 加强，巩固

سقف خانه بسته به استحكام ديوارهای آن ~ است. 屋顶的牢固与否取决于墙基。

ثبات (*sabbāt*) 〔名〕 记录员，登记员，注册员，抄写者

ثباتی 〔名〕 记录，登记，注册

ثبت (*sabt*) 〔名、形〕 ①记录，登记，注册，挂号②抄写（文件）记下的，记录的

احوال ~ 民事登记，民事注册

اسناد ~ 登记文件；登记注册处（局）

قانونی ~ 合法化，公认，认可，法定

نام ~ 登记，注册

ادارهٔ ~ اختراعات 专利局

ادارهٔ ~ اسناد و املاك 不动产登记注册处

ادارهٔ آمار و ~ احوال 国家统计局

~ دفتر 注册本，登记本

دفترخانهٔ ~ اسناد رسمی 公证所，公证局

~ مأمور 记录员，登记员

آمدن ~ 被登记，被注册

بر داشتن (از) ~ 登记，注册；造册，绘制，复制（文件）

از كليهٔ اثاثیه ~ برداشته‌ایم . 我们把所有的家具都造册登记好了。

شدن ~ 被登记，被造册

نام دكتر سون ياتسن در تاريخ انقلاب چين ~ شده است . 孙中山先生的名字已载入中国革命史册。

كردن ~ 登记，注册，备案

سند را هنوز ~ نكرده‌اند . 他们尚未把文件登记好。

نمودن (علامت بازرگانی) ~ 给予…专利权（或证），取得…的专利权

اين چند قلم در دفتر ~ نيست . 这几笔（账）尚未登记入册。

ثبت برداری (~ *bardāree*) 〔名〕 ①造册，注册，登记；复制（文件）②存货的盘点

شدن ~ 登记（如文件）

كردن ~ 编目录；清点；复制

ثبتی (*sabtee*) 〔形〕 登记过的，已注册的

ثبوت (*soboot*) 〔名〕 ①坚定性，稳定性，可靠性②证明，证实③〈摄〉定影

دوای ~ (محلول ~) 定影剂

به ~ رساندن (به ~ رسانيدن) 确证，证实；显示

جوانان مصممند شايستگی خودرا در كار به ~ برسانند . 青年们决心全力以赴地去工作。

به ~ رسيدن 被…确证，被…证实；显示

ثبور (*soboor*) 〔名〕 死亡，灭亡

ثخانت (*sakhānat*) 〔名〕 ①粗，厚，稠，浓，稠密；肥厚②浓度，密度③粗俗，粗陋

ثخن (*sakhen*) 同 ثخانت

ثخونت (*sokhonat*) 同 ثخانت

ثخين (*sakheen*) 〔形〕 ①粗的，厚的，浓的，稠的②肥大的，肥厚的③粗俗的，粗陋的

ثدی (*sadā*) 〔名〕 乳房，奶头

ثرا (*sarā*) 〔名〕 富裕，有钱

ثرب (*sarb*) 〔名〕 〈解〉网膜

ثروت (*servat, sarvat*) 〔名〕 财富，财产；丰富，富裕

باد آورده ~ 〈喻〉意外的收获，横财

منقول ~ 动产

~ اهل 财主

~ منابع 财源

~ خود به باد دادن 把财产挥霍掉

از ~ و اموال دولتی بايد دقيقاً مراقبت كرد. 要好好爱护国家财产。

ثروت خيز 〔形〕 (~ *kheez*) ①肥沃的，产量大的②资源丰富的

~ زمین 肥田沃地

~ کشور 资源丰富的国家

ثروتمند (~ *mand*) 〔名〕 (复 ثروتمندان) 〔形、名〕 ①富的，富裕的，富有的，富庶的 ②富人，有钱人，阔人

~ تاجر 富商

~ کشور 富国

ثروتمندی 〔名〕 富，富裕；富庶

ثری (*sarā*) 〔名〕 土地，湿润的土地

از ~ تا به ثریا 天地之间；天壤之别

ثریا (*sorayyā*) 〔名〕 〈天〉昴（宿）星团（金牛宫的七星）

ثرید (*sareed*) 同 ترید

ثعابین (*sa-ābeen*) 见 ثعبان

ثعالب (*sa-āleb*) 见 ثعلب Ⅱ条

ثعبان (*so'bān*) 〔名〕 (复 ثعابین) ①龙②蟒，蛇

ثعلب Ⅰ (*sa' lab*) 〔名〕 ①〈植〉红门兰属②（从兰料植物根提制的）色列普粉

ثعلب Ⅱ 〔名〕 (复 ثعالب) 狐狸

ثغر Ⅰ (*saghr*) 〔名〕 (复 ثغور) ①界限，范围，疆界②峡谷；隘路，狭径③裂缝，裂痕

ثغر Ⅱ 〔名〕 (复 ثغور) 〈罕〉门牙，前齿

ثغور (*soghoor*) 见 ثغر Ⅰ、Ⅱ条

حدود و ~ ممالک 国界

ثفل (*sofl*) 〔名〕 ①沉淀物，沉渣②糟粕，渣滓，废弃物

ثفل دان (~ *dān*) 同 تف دان

ثفلی (*soflee*) 〔形〕 肥料的，粪的

ثفن (*safn*) 〔名〕 胼胝，硬皮，老茧

ثقاب (*seghāb*) 〔名〕 火柴；细长的木条

ثقات (*seghāt*) 见 ثقه

ثقافت (*saghāfat*) 〔名〕 ①文化②机敏，伶俐，敏慧③能干，才能

ثقالت (*seghālat*) 〔名〕 重，重量

ثقب (*soghab*) 见 ثقبه

ثقب (*soghb*) 同 ثقبه

ثقبه (*soghbe*) 〔名〕 (复 ثقب ، ثقوب) 洞，孔，眼；洞口，窟窿

گوش ~ 耳孔

ثقت (*seghat*) 同 ثقه

ثقل (*seghl*) 〔名〕 (复 اثقال) ①重，沉重②重量，载重③行李④重要性⑤便秘⑥消化不良

~ سامعه 耳沉，耳背，听觉不灵

~ سرد 〈医〉散发性霍乱病

~ کلام 语言晦涩难懂，语言不通顺

~ معده 胃口不好

~ نوع 〈理〉比重

~ قوهٔ 重力

~ سرکز 重心

~ آوردن （食物）难消化

~ داشتن (~ کردن) 便秘；消化不良

او ~ سامعه دارد . 他有点耳背；他听觉不好。

ثقلا(ی) (*soghalā*) 〔名〕 非常死板的人

ثقلت (*seghlat*) 〔名〕 ①重，沉重②（食物）难消化③（语言）晦涩，不流畅

ثقل سنج (*sehgl-sanj*) 〔名〕 液体比重计

ثقوب (*soghoob*) 见 ثقبه

ثقه (*segha*) 〔形、名〕 (复 ثقات) ①可靠的，可信赖的，忠实的②可靠的人，可信赖的人，知心朋友，权威人士

ثقیف (*sagheef*) 〔形〕 ①聪明的，灵巧的，伶

俐的②敏捷的，灵活的

ثقيل (*sagheel*) 〔形〕 ①重的，沉重的；繁重的②有分量的，重要的③难消化的④晦涩的

~ جر 起重机，吊车

~ دليل 重要的理由，有力的论证

~ غذاى 难消化的食物

اين كلمه به گوش ~ ميآيد . 这字眼听起来刺耳。

ثقيل الهضم (*sagheelol-hazm*) 〔形〕 难消化的（如食物）

~ غذاى 不易消化的食物

ثكل (*sakl*) 〔名〕 丧子，绝后

ثلاث (*salās*) 〔数、形〕 ①三②由三部分组成的

ثكلى (*saklā*) 〔名〕 丧失子女的妈妈

ثلاثه (*salāse*) ثلاث 的阴性

ثلاثون (*salāsoon*) 〔数〕 三十

ثلاثى (*salāsee*) 〔形〕 ①三角形的②三字母的（如单词）③由三部分组成的

~ فعل 三字母动词

ثلث I (*sols*) 〔数、名〕 ①三分之一②〈乐〉三度音

~ يك 三分之一

ثلث II 〔名〕 一种字体

ثلثان (*solosān*) 〔数〕 三分之二

شدن ~ 熬浓，蒸发了三分之二（指酒）

ثلثى (*solsee*) 〔名〕 三一体（阿拉伯文大楷）

خطالثلثى 同上

ثلج (*salj*) 〔名〕（复 ثلوج）雪

ثلمه (*solme*) 〔名〕 洞，孔，裂缝，裂痕

ثمار (*semār*) 见 ثمر

ثمانون (*samānoon*) 〔数〕 八十

ثمانى (*samānee*) 〔数〕 第八

ثمانيه (*samānjye*) 〔数〕 八

ثمر (*samar*) 〔名〕（复 ثمار ، ثمرات ، اثمار）①果实②结果，成果，效果，效用③利益，收获；产品

بخشيدن ~ 产生效果，有结果

بردن ~ 收到结果，得到好处

دادن ~ （树）结果；有效，有结果

اين درخت ~ نميدهد . 这棵树不结果。

داشتن ~ 有结果，有效用，有用

هيچ ثمرى ندارد . （这事）毫无结果。

ثمرات (*samarāt*) 见 ثمره

ثمربخش (*samar-bakhsh*) 〔形〕 ①有效的，有结果的，有成果的②有利的，赚钱的

~ مساعى 富有成效的努力

ثمر دار (*~ dār*) 同 ثمر بخش

ثمره (*samare*) 〔名〕（复 ثمرات）一个水果

ثمن (*saman*) 〔名〕（复 اثمان ، اثمنه）价格，价值，价钱

به ~ بخس 按低价，以极贱价

ثمن (*somn*) 〔数〕 八分之一

ثمين (*sameen*) 〔形〕 贵重的，珍贵的；昂贵的，有价值的

ثمينه ثمين 的阴性

ثناء (*sanā'*) 〔名〕（复 اثنيه） 赞美，赞赏，称赞，称颂

~ گفتن（~ كردن ، ~ خواندن）（به）

同上

〈谚〉 ~ خود گفتن از تهى مغزى است .

没头脑的人才自我吹嘘。

ثناخوان 〔名〕 (*sanā-khān*) 作颂辞的人，替人祈

诗者

ثناخوانی 〔名〕 赞美，赞赏，称赞，颂扬

(را ، به) ~ کردن 同上

ثناکار (~*kār*) 同 ثناخوان

ثناکاری 同 ثناخوانی

ثناگر (~*gar*) 同 ثناخوان

ثناگری 同 ثناخوانی

ثناگو(ی) (~*goo*) 同 ثناخوان

ثناگوئی 同 ثناخوانی

ثناور (*sanāvar*) 同 ثناخوان

ثنایا (*sanāyā*) 见 ثنیه

ثنایی (*sanāyee*) 〔形〕 两个字母的

ثنوی (*sanavee*) 〔名、形〕 ①〈哲〉二元论者②二元论的

ثنویت (*sanaviyyat*) 〔名〕 ①〈哲〉二元论②两面性，二重性

ثنویه (*sanaviyye*) 〔名〕 ①〈哲〉二元论学派②二元论③两面性，二重性

ثنیه (*saniyye*) 〔名〕（复 ثنایا）〈解〉 门牙，前齿

ثواب (*savāb*) 〔名〕 ①报赏，报酬，酬劳②善事，好事

~ اخرت 阴功积德

~کار 善事，好事

(کار) ~ کردن 行善，做好事

~ یافتن 得到报酬

〈谚〉 ~ راه به خانهٔ صاحب خود میبرد.

善有善报

این کار ~ دارد. 做这件事会得到酬报的。

ثوابت (*savābet*) 见 ثابته Ⅱ条

ثواب کار (*savāb-kār*) 〔名〕 恩人，积德行善的人

ثوابکاری 〔名〕 恩惠，功德

ثواقب (*savāgheb*) 〔名〕 ①星辰②发光体③名人

ثوانی (*savānee*) 见 ثانیه

ثوب (*sowb*) 〔名〕（复 اثواب ، ثیاب） ①衣服，服装，装束②外观，外表③件（计算衣服的量词）

یك ~ قباء 一件袍子

یك ~ لباس 一套衣服

ثور (*sowr*) 〔名〕（复 اثوار ، ثیار） ①〈天〉金牛宫；金牛座（黄道十二宫之一，相当于伊朗阳历第二个月）②健牛，纯种公牛

ثوران (*savarān*) 〔名〕 ①纷乱，动乱，暴乱，骚动②尘土飞扬

ثیاب (*siyāb*) 见 ثوب

ثیار (*siyār*) 见 ثور

ثیب (*sayyeb*) 〔名〕 ①守寡者，寡妇，孀妇②结过婚的男人（已无妻）

ثیبه (*sayyebe*) 〔名〕 守寡者，寡妇，孀妇

ثیل 同 چمن

ج

ج 波斯文第六个字母

جا(ی) 〔名〕 ①地方，地点②住地，住所③铺位，座位，席位，床位④地位，职位⑤时机，时宜⑥代替，换上⑦原因，理由；根据⑧记号；斑疤

ادرار ~ 小便池，公共厕所

آستين ~ 袖孔

انگشت ~ 指印，指纹

او ~ 他的位置；代替他

پا ~ 脚印，足印

خالی ~ 空位，空缺，缺额

خرمن ~ 打谷场

دگمه ~ 扣眼

زخم ~ 伤疤

سفيد ~ 空白处，脱漏处

شانه ~ 梳妆匣

عينك ~ 眼镜盒

كاغذ ~ 纸夹子；书纸包皮

كبريت ~ 火柴盒

جائی كه ... 只要是…

از آنجا كه (از آنجائی كه) ... 鉴于，由于，考虑到…

از هر ~ شده 从各处，从各地，到处

بجای (جای) ... 替，代替；不是…（而是）；为；关于，对于

دست عجول بجای ماهی قورباغه میگیرد .
〈谚〉忙中有错。

بجای خود ! 〈军〉各就各位！

بجای آنكه (بجای اينكه) ... 代替；不是…（而是）；不…（反而）

تا جائی كه ... 只要；在…范围内

تا جائی كه اطلاع داريم ... 就我们所知…

چه ~ 何处

در ~ 〈军〉〈体〉踏步！

هر ~ 无论何处；无论如何

همه ~ 到处，哪儿都

هيچ ~ 无论哪里都（不）

يك ~ 一起，一道

يك ~ همه ~ ، همه ~ هيچ ~ 〈谚〉十个手指按跳蚤，结果一个也按不着。

افتادن ~ （关节等）复位；（机器零件）装得恰好，正好；（粥类）熬得透；（酒）发酵，芳醇；到达成年

استخوان قوزكش ~ افتاد . 他（脱臼的）脚踝骨复位了。

اين شراب هنوز ~ نيفتاده . 这酒还没有发酵好。

او هنوز در پست خود ~ نيفتاده است . 他还没有熟悉新的工作岗位。

~ داشتن 被安置在（某地），住在（某地）；有位置；包括；适宜，值得，应当

~ دارد که ... 应当，最好…，…是相宜的，…是适宜的

~ دارد که پیوسته دربارهٔ کارهای خود از مردم کسب نظر کنیم . 我们应当经常征求群众对自已工作的意见。

جای آن دارد که ... 要是…就好了。

به ~ رساندن (یا رسانیدن) 陪送

به ~ رسیدن 长大成人

فرزندان او هرکدام به ~ رسیدند . 他的孩子都一个个长大成人了。

به جائی رسیدن 被完成；见效，有成效；导致，致使；获得职位

کوشش او بجایی نرسید . 他的努力没有产生什么效果。

در انضباط بجائی رسید که همه او را سرمشق خود قرار دادند. 他在遵守纪律方面成了大家的榜样。

~ رفتن （败局已定时）扔牌，摊牌；服输，退让，低头

از ~ رفتن （关节）脱位，错位，脱臼；（机件）脱套

از ~ در رفتن 生气，暴跳；（关节）脱位，错位，脱臼；（机件）脱套

او از ~ در رفت . 他发怒了。

زانویم از ~ در رفت . 我的膝盖骨脱臼了。

~ زدن 伪造，假造；假冒，弄虚作假；扔牌，摊牌

خود را ~ زدن 冒名顶替，冒充，打扮

در ~ زدن 原地踏步；原地不动；没有进展

به ~ به ~ افتادن 从一地走到一地，到处走

به ~ آمدن 恢复

حواسش (خلقش) به ~ آمد . 他恢复了神志。

~ انداختن 使（关节）复位；把(机件等)安装好；铺床；假造，假冒；弄虚作假，掺假；硬塞

شکسته بند استخوانش را ~ انداخت . 接骨医生为他正了骨。

به ~ انداختن 使…复位，正骨；掺假，以伪充真

به ~ آوردن 完成，实行，执行，履行；认出，认得

گارد مخصوص مراسم احترام را به ~ آورد. 仪仗队举行了欢迎仪式。

آنچه گفتید به ~ آوردم . 我已照你说的做了。

ببخشید آقا شما را به ~ نیاوردم . 对不起，先生，我认不出您啦!

به ~ بودن 合适，适时，正好

این سئوال به ~ بود . 这个问题问到点子上了。

~ خوردن (از) 吃惊，惊讶；失神，发呆，不知所措

~ دادن 安置(住处)，安放；让…扎营；容纳

مسافران را کجا ~ دادند ؟ 他们把旅客们安排在什么地方?

این پناهگاه زیر زمینی چند هزار نفر را در خود ~ میدهد . 这个民防工事可容纳数千人。

جنبش " ؛ مه " در انقلاب چین تأثیرات عمیقی بجا گذاشته است . "五四"运动对中国革命产生了深刻的影响。

~ گرفتن 找位置，占地方；容纳

این ظرف چقدر ~ میگیرد ؟ 这个容器的容量有多大？

هر کس در صندلی خود ~ گرفت . 每人都在自己的椅子上坐了下来。

~ کسی (چیزی) را گرفتن 代替，占…的位置

نو پیوسته جای کهنه را میگیرد ، این قانون تکامل تاریخ است . 新的总是要代替旧的，这是历史发展的规律。

(به) ~ ماندن 被遗忘，被忘记；被放下，（被）留下

کسی را سر ~ خود نشاندن 领某人入座，引领；〈喻〉压服某人，收拾某人

~ سوزن (ارزن) انداختن نیست . 无插针之地。

~ تر است و بچه نیست . 他一下子无影无踪了。

~ من ناراحت است . 我的座位不舒服。

~ آن نیست که . . . 不应当…，…是不适宜的

~ تردید نیست . 没什么可怀疑的；不必怀疑；毋庸置疑。

هیچ ~ شکایت نیست . 没什么可抱怨的。

~ باور کردن است که . . . 有理由相信…

~ تأسف است که （令人）遗憾的是…，可惜…

~ شما خالی (یاسبز) بود . 可惜您不在。

~ سپردن 让位；死

~ به ~ شدن 调位，被调整；（关节）移位；移动，挪动，搬动；搬家，迁移

هوای نزدیك زمین با هوای طبقات بالاتر هم‌واره ~ به ~ میشود . 地球表面空气和高空层空气不断对流。

~ کردن 占据位置；放，搁；得宠；赶（鸡）入笼

مرغها را ~ کن ! 把鸡赶到鸡笼里去！

خود را پیش (نزد) کسی ~ کردن 取得某人好感

~ باز کردن 让出地方；松宽，扩大，膨胀

~ خالی کردن 腾出地方，空出位置；让路；躲在一边；退让，规避，逃避

~ گرم کردن 站稳脚跟；稍坐一会

از ~ در کردن 惹恼，使…暴怒，激怒

به ~ کردن 做得合适

~ به ~ کردن 调位，调整；移动，挪动，搬动；搬家，迁移；移栽，移植

ما برای احداث جادهٔ سراسری چند میلیون متر مکعب خاك را ~ به ~ کرده‌ایم . 我们为建造这条横贯全境的公路共挖了几百万立方米的土方。

به ~ نازك (باريك) كشاندن 把（关系）弄僵，使…尖锐；弄到极限

به ~ نازك (باريك) كشيدن （关系）僵持，尖锐，达到极限

(به) ~ گذاشتن (یا گذاردن) 遗忘，忘记；放下，留下

دستکش هایم را در خانهٔ او ~ گذاشتم . 我把手套忘在他家里了。

در نمایش دیشب ~ شما بسیار خالی بود .
真可惜昨晚演出你没去（指演出精采）。

جا افتادگی (*jā-oftādegee*) 〔名〕 ①(人)成熟，老练②(饭)熟，(水果)成熟③中肯，端庄

جا افتاده (~ *oftāde*) 〔形〕 ①（人）成熟的，老练的②成熟的，熟了的（如饭、水果）③中肯的，端庄的

انگور در این موسم ~ است . 这时候的葡萄熟透了。

جا انگشتی (*jā-angoshtee*) 〔名〕 （打字机、钢琴等的）键盘，（吹奏乐器、管乐器的）活瓣

جابجا (*jā-bejā*) 〔副〕 ①就地，立即，当场，没动窝就…②有些地方

سرد شد ~ . 他马上就没气了。

جابر (*jāber*) 〔形、名〕 ①压迫…的，暴虐的，残暴的②压迫者，专制者，暴君③接骨医生，正骨医生

جابرانه 〔形、副〕 暴虐的(地)，残暴的(地)，苛刻的（地）

~ اقدامات 暴行

~ حکومت 残暴的政府，暴政

جابرسا (*jāborsā*) 〔名〕 ①想象中的位于世界西部顶端的一个城镇②〈喻〉西方

جابطری (*jā-botree*) 〔名〕 装瓶的箱子，装瓶子的地方

جابلسا (*jā-bolsā*) 同 جابرسا

جابلقا (*jābolghā*) 〔名〕 ①想象中的位于世界东部顶端的一个城镇②〈喻〉东方

جابی 〔名〕 〈史〉（伊斯兰教清真寺的）租赋和其他赋税的征收者，税吏，收税人

جاپا 〔名〕 踏板，脚蹬板，脚印

جا پاکتی (*jā-pākatee*) 同 پاکت

جا پیچ (*jā-peech*) 同 جاکش

جاپیچی 同 جاکشی

جاتاغ 〔名〕 支撑帐篷的木杆，系帐篷柱子的木桩

جاتنگ‌کن (*jā-tang-kon*) 〔形〕 〈口〉占地方的，体积大的

جاثلیق (*jāseleegh*) 〔名〕 东正教主教，景教教长

جاجا 〔名〕 赶家禽的声音

کردن ~ 赶家禽

جاجل (*jājol*) 〔名〕 床；床上用品

جاجم (*jājem*) 同 جاجیم

جاجو (*jājoo*) 同 جاجل

جاجیم (*jājeem*) 〔名〕 （做床上用品的）一种粗糙的毛料，小毛毯

جاچراغی (*jā-charāghee*) 〔名〕 灯座

جاحد (*jāhed*) 〔名、形〕 ①否认者，拒绝者，不信仰者；对立面②拒绝…的，否认…的

جاحظ (*jāhez*) 〔名〕 眼珠突出的人

جاخالی (*jā-khālee*) 〔名〕 ①不足，缺额②亏空，赤字③(球赛中)无人防守的地方，空档

انداختن ~ （把足球）踢入空档

رفتن ~ 探望外出旅行者的家属

جاخالی با (~ *bā*) 〔名〕 （给外出旅行者饯行送的）礼品

جاخالی باد (~ *bād*) 同 جاخالی با

جاخسوك (*jākhsook*) 〔名〕 镰刀

جاخوش (*jākhosh*) : کردن ~ 住得舒适

جادار (*jādār*) 〔形〕 宽阔的，宽敞的，辽阔的，容量大的

جاداری 〔名〕 宽阔，宽敞，辽阔

جادل (*jādel*) 〔名〕 争吵者，辩论者，争论者

جادو (*jādoo*) 〔名〕 ①魔法，妖术②魔术师，巫师

زدن ~ 破魔法

کردن ~ 施魔法，行巫术；迷惑，蛊惑

جادوانه (*jādoovāne*) 〔形、副〕 ①魔法似的(地)②迷惑人的（地），中了魔似的（地）

جادوبند (*jādoo-band*) 〔形〕 破魔法的，降妖的

جادو پرست (~ *parast*) 〔形〕 信魔的，信邪的

جادو پیشه (~ *peeshe*) 同 جادوگر

جادوجنبل (~ *janbal*) 同 جادو

جادوزبان (~ *zabān*) 〔形、名〕 ①有如簧之舌的，（语言）迷惑人的；流利的②语言大师，语言巨匠，诗人

جادوزبانی 〔名〕 如簧之舌；（语言）迷惑人，流利

جادوزن (~ *zan*) 〔名〕 魔术师的妻子

جادوستان (*jādoostān*) 〔名〕 出邪的地方

جادوسخن (~ *sokhan*) 同 جادو زبان

جادوسخنی 同 جادو زبانی

جادو فریب (~ *fareeb*) 〔形〕 蛊惑人心的，中魔的

جادوکار (~ *kār*) 同 جادوگر

جادوگر (~ *gar*) 〔名〕 巫师，术士，方士，魔术师

جادوگری 〔名〕 行巫术，（弄）魔法，魔术

جادونگاه (~ *negāh*) 〔形〕 ①目光富有魅力的②恋爱的

جادوئی (*jādoo-ee*) 〔名、形〕 ①巫术，魔法，魔术②魔术的，妖术的；迷人的，玄妙的

جاده (*iāde*) 〔名〕 大道，大路，公路

ابریشم ~ 丝绸之路

اتوسبیل رو ~ 汽车公路

ارابه رو ~ 大道

اصلی ~ 主要公路，干线

(پهن ~) پر عرض ~ 宽阔大道

پستی ~ 驿路，驿道

شیری ~ 银河系，银河

فرعی ~ 公路支线

(باریك ~) کم عرض ~ 狭窄小道，羊肠小道

مال رو ~ 驮畜走的小路

کشیدن ~ 铺路，修路

کوبیدن ~ 压路，走路，控制局势

جاده سازی (~ *sāzee*) 同 جاده کشی

جاده صاف کن (~ *sāf-kon*) 同 جاده کوب

جاده کشی (~ *keshee*) 〔名〕 铺路

جاده کوب (~ *koob*) 〔名〕 ①压道滚子②轧路机，压路机

جادی (*jādee*) 〔名〕 〈植〉番红花(藏红花属)

جاذب (*jāzeb*) 〔名、形〕（复 جواذب）①有吸引力的，诱人的，引人注意的②吸收水分的，有吸湿作用的

جاذبانه 〔副〕 吸引人地，引起兴趣地，引人入胜地

جاذبه I (*jāzebe*) جاذب 的阴性

جاذبه II 〔名〕（复 جواذب）①吸引力，吸引②诱惑，诱惑力

(زمین ~) ارض ~ 地心吸力

توریستی ~ 游览胜地，吸引游客的地方

جنسی ~ 异性的魅力

~ شیمیائی 化学统一合力，化学合性
~ مغناطیسی 磁的吸引力
~ مولکولی 〈理〉内聚性；内聚力
~ عمومی قانون 万有引力定律
~ قوهٔ 吸引力，吸力
~ مرکز 引力中心
~ نیروی 引力，地球引力

جاذبه سنج (~ *sanj*) 〔名〕〈理〉重差计，比重计

جاذبیت (*jāzebiyyat*) 同 جذابیت

جار I 〔名〕①呼声，喊声，叫声；叫卖声②宣布，公布，宣告
~ زدن (~ کشیدن) 高声呼喊；叫卖；当众宣布

جار II 〔名〕大烛台，枝形烛台
~ پرشاخه 枝形灯架

جار III 〔名〕（复 جیران ） 邻居，邻人

جار (*jārr*) 〔形、名〕①吸引…的，引诱…的②〈语〉介词（阿拉伯语中）

جارچی (*jārchee*) 〔名〕宣布人，当众宣布者；（旧时）传令官

جارح (*jāreh*) 〔形、名〕①伤人的②锋利

جارحه I (*jārehe*) جارح 的阴性

جارحه II 〔名〕（复 جوارح ）①猛兽，飞禽②肢体（手、脚）

جارختی (*jā-rakhtee*) 〔名〕衣架

جارزن (*jār-zan*) 同 جارچی

جارف (*jāref*) 〔名〕死，倒毙，暴卒

جارو (*jāroo*) 同 جاروب

جاروب (*jāroob*) 〔名〕扫帚，笤帚
~ برقی (~ الکتریکی) 电动吸尘器
~ سیخی 长把扫帚
~ تخم 〈植〉毛茛
~ دستهٔ 扫帚柄
~ کردن (~ زدن) 打扫，扫地，扫除
به ~ زبان گردی کردن 胡说八道；搬弄是非，挑拨
زیر پای کسی را ~ کردن 驱赶某人
از مژگان ~ کردن 祈祷时叩头（以额触地）
~ کشیدن 打扫，清扫
~ نو خوب ~ میکند . 〈成〉新官上任三把火。（直译：新笤帚扫地扫得乾净）

جاروب زن (~ *zan*) 同 جاروب کش

جاروب کش (~ *kesh*) 〔名〕清洁工人

جاروب کشی 〔名〕清扫，扫除
~ کردن 同上

جارو پارو : ~ کردن 扫地，打扫

جارو جنجال (*jāro-janjāl*) 〔名〕①叫喊，喧哗②争吵，吵嚷
~ راه انداختن (~ کردن) 喧嚷，大吵大闹，大肆鼓噪

جاروفراشی (~ *farrāshee*) 〔名〕扫帚

جارو نرمه (~ *narme*) 〔名〕软笤帚

جاری I 〔形〕①流的，流动的②流行的，流通的，通行的，有效的③正过着的，正进行着的
~ آب 流水
~ حساب 活期存款
~ سال 今年
~ قیمت 时价
~ ماه 本月

~ وقایع 时事

~ شدن 流，流动；（法律）生效，行得通；执行

اشك بر گونه‌های کسی ~ شدن （某人）泪流满面

امر برین ~ شد که ... …命令已执行。

~ کردن (~ ساختن) 使…流动，使…通畅；施行，实行，执行

دشمنان هر چه حرفهای فریبنده بر زبان ~ میسازند ، نمیتوانند ما را بدام افکنند . 不管敌人如何花言巧语，我们决不上当。

اعضای کمون توده‌ای آب را در مزارع خود ~ ساختند 公社社员用水浇地。

جاری Ⅱ 〔名〕 妯娌

جاریه Ⅰ (*jāriye*) 同 جاری Ⅰ条

~ مقررات 现行条例

جاریه Ⅱ 〔名〕（复 جواری）①少女，丫头②船，舰③蛇④太阳⑤流水⑥真主的想法

جاز Jazz 〔名〕 爵士音乐，爵士舞（曲）

~ موسیقی 爵士音乐

جازده (*jā-zade*) 〔形〕 ①以伪充真的，假冒的，冒充的②害怕的

جاززن (*jāz-zan*) 〔名〕 演奏爵士乐者

جازغالی (*jā-zoghālee*) 〔名〕 煤斗，煤桶，煤车，煤柜

جازم (*jāzem*) 〔形、名〕 ①决定了的，作了最后决定的，决定性的②下定决心的人，果断的人

~ شدن 决定…，决心已定

جازن (*jāzan*) 〔名〕 ①骗子②伪造证件者③驱赶者

جازنی 〔名〕 ①诈骗②伪造（文件），假造；弄虚做假③赶跑

جاست (*jāst*) 〔名〕 压挤葡萄汁用的园形器皿

جاسر (*jāser*) 〔形〕（复 جسار）勇敢的，大胆的，无畏的，有胆量的

جاسنجاقی (*jā-sanjāghee*) 〔名〕 针插

جاسوس (*jāsoos*) 〔名〕（复 جواسیس）间谍，特务

~ خارجی 外国间谍

جاسوسی 〔名、形〕 ①间谍活动，特务活动②间谍的，特务的

~ ضد 反间谍

~ کردن 搞间谍活动，做谍报工作；窥探，打听

~ کسی را کردن 侦探某人，打听某人的事

جاسیگاری (*jā-seegāree*) 〔名〕 香烟盒

جاش 〔名〕 ①（已经脱粒、扬净和堆积起来的）粮食，入仓的粮食②谷仓

جاشدان (*jāsh-dān*) 〔名〕 ①谷仓②粮囤，谷囤

جاشو (*jāshoo*) 〔名〕（复 جاشوان）（货轮）船员，轮船上的工人

جاشیر 〔名〕 〈植〉白芷香属

جاصابونی (*jā-sāboonee*) 〔名〕 肥皂盒

جاعل (*jā'el*) 〔名〕 ①创造者，奠基人，创始者②伪造者，捏造者

جاغر (*jāgher*) 〔名〕 〈旧〉嗉子，囊

جاغسوك (*jāghsook*) 同 جاخسوك

جاف 〔名〕 〈旧〉淫荡的女人

جافی 〔形〕 残酷的，冷酷无情的，黑心肠的

جاقلمی (*jā-ghalamee*) 〔名〕 笔杆；笔架

جاکارتا 〔名〕 雅加达（印度尼西亚首都）

جاکت Jacket 〔名〕 外套，上衣，（妇女、儿

童的）短大衣，夹克

~ پنبه‌ئی （士兵穿的）紧身棉上衣

جاکتابی (*jā-ketābee*) 〔名〕 书架；（演讲人）放讲稿的小台架

جاکش (*jākash, jākesh*) 〔名〕 ①妓院老板；拉皮条的（人）②坏蛋，混帐东西

جاکشی 〔名〕 勾引男女私通

~ کردن 同上

جاکلید (*jā-keleed*) 锁眼，钥匙孔

جاکوج (*jākooj*) 同 چکش

جاگزین (*jā-gozeen*) 同 جایگزین

جاگلدانی (*~goldānee*) 〔名〕 花瓶垫

جاگیر Ⅰ (*~geer*) 〔名〕 （印度封建主的）占地，封地

جاگیر Ⅱ 同 جایگیر

جاگیردار (*jāgeerdār*) 〔名〕 〈史〉（占有土地并有权向居民征税的）封建主

جال 〔名〕 陷井

جالب (*jāleb*) 〔形〕 吸引人的，有趣的，有兴味的，引人入胜的

~ توجه（نظر ، دقت） 值得注意的，引人注意的，值得考虑的

~ توجه بودن 有趣，引人入胜

جالباسی (*jā-lebāsee*) 〔名〕 ①衣柜，衣橱②手提箱，箱子，皮箱

جالس (*jāles*) 〔形、名〕 （复 جلاس）①坐着的②坐着的人，同伴

جالش (*jālesh*) 〔名〕 性交

جالشگر (*~gar*) 〔名〕 淫荡者；好色之徒

جاله Ⅰ (*jāle*) 同 ژاله Ⅱ条

جاله Ⅱ 〔名〕 木排，木筏

جالی 同 جلی

جالیز (*jāleez*) 〔名〕 瓜园

جالیز بان (*~bān*) 〔名〕 管瓜园的人，园丁

جالیز کار 〔名〕 瓜农，菜农

جالیز کاری 〔名、形〕 ①种植瓜菜②菜园的，瓜园的

~ محصول 瓜菜收成

جالیزی (*jāleezee*) 〔形〕 瓜菜的，瓜园的

~ محصولات 瓜菜收成

جالینوس (*jāleenoos*) 〔名〕 ①郎中，医士，草药医生②伊朗一种古曲名称

جام Ⅰ (*jām*) 〔名〕 ①茶杯，酒杯，高脚杯②〈植〉冠，花冠

~ پیروزی（~ فیروزی） 奖（品）杯，锦标

~ جهان‌نما （神话中）能观看全球的杯子

~ حمام 澡盆

~ پرداختن 喝酒

~ ریختن 注满，斟满，倒满

~ زدن （喝酒时）碰杯

~ بر سنگ زدن 戒酒

جام Ⅱ 〔名〕 ①一片，一块（如玻璃等）②玻璃（指有色玻璃）

~ پنجره 玻璃窗

یك ~ شیشه 一块玻璃

~ انداختن（به پنجره） 配玻璃（窗）

جام Ⅲ 〔名〕 铜鼓，锣

~ سحر 〈喻〉太阳

جام انداز (*jām-andāz*) 〔名〕 釉工；装玻璃工人

جامائیکا 〔名〕 牙买加（拉丁美洲）

جام باز (*jām-bāz*) 〔名〕 ①斟酒者②招摇撞骗者

جام بر (*~bor*) 〔名〕 （划）玻璃工人

جامد (*jāmed*) 〔形、名〕（复 جامدات ، جوامد）①硬的，坚硬的，坚固的；固体的②冻僵的，凝固的③〈语〉原始的，原生的，非派生的④〈化〉无机的⑤固体⑥词根⑦〈化〉无机体⑧〈史〉贵重物品（指金、银）

~ اسم 原生名词，非派生名词

~ جسم 固体

~ سوخت 固体燃料

ماه کرهای ~ و سرد است که از خود نور و روشنی ندارد . 月亮是冷却的实体，它本身并不发光。

آب مایع است ، ~ نیست . 水是液体，不是固体。

جامدار (*jāmdār*) 〔名〕 上酒人，进酒人

جامدالکف (*jāmedol-kaf*) 〔形〕 吝啬的，小气的

جامد فکر (*jāmed-fekr*) 〔名、形〕 ①学究，迂儒，头脑僵化者②学究似的，迂腐的，头脑僵化的

جامد فکری 〔名〕 学究气，迂腐习气，头脑僵化

جامزن (*jām-zan*) 〔名〕 〈旧〉算命人，占卦者

جامع (*jāme'*) 〔形、名〕（复 جوامع）①广泛的，详细的，包罗万象的，无所不包的②全体的，共同的③收集…的；包括…的，包罗…的④清真寺的⑤清真寺

~ و مانع (رادع) 无所不包的，几乎无例外的

~ شرح 详述

~ فرهنگ 详解词典

~ مسجد 主要的清真寺，中心清真寺

~ نقشهٔ (~ طرح) 全面规划

~ بودن (را) 包括，包罗

این لایحه ~ تمام شرایط است . 这个草案把各种条件都考虑进去了。

او برای احراز این پست ~ شرایط است . 他担任这个职务条件具备。

جامع الاطراف (*jāme'ol-atrāf*) 〔形〕 各方面的，全面的；包罗万象的

~ مطالعات 全面研究

جامع الشرایط (*jāme'o-shsharāyet*) 〔形〕 （本身）具备一切条件的

جامع العلوم (*jāme'o-oloom*) 〔名〕 ①百科全书②“百科全书”（似的人），博学者

جامعه Ⅰ (*jāme'e*) جامع 的阴性

جامعه Ⅱ 〔名〕 社会；协会，团体，集团，联盟，组织；人群

~ اروپا 欧洲共同体

~ اعراب 阿拉伯联盟

~ اولیه 原始社会

~ سرمایه داری 资本主义社会

~ سوسیالیستی 社会主义社会

~ فئودالی 封建社会

~ کمونیستی 共产主义社会

~ مادرسالاری 母系社会

~ ملل 〈史〉国(际)联(盟)(1920—1946)

جامعه Ⅲ 〔形〕 〈数〉整数的，积分的

~ حساب 积分学

حساب ~ و فاضله 微积分（积分和微分）

~ کتاب 〈宗〉传道书（旧约圣经的一部）

جامعه Ⅳ 〔名〕 ①兴趣②锁链

جامعه شناس (~ *shenās*) 〔名〕 社会学者

جامعه شناسی 〔名〕 社会学

جاه باف 〔名〕 织布工；编织者

جامه بافی 〔名〕 织布；编织

جامه بر (~ *bor*) 〔名〕 剪刀

جامه پوش (~ *poosh*) 〔形〕 穿着衣服的；裹着的

جامه چاك (~ *chāk*) 〔形〕 ①心神恍惚的，难受的②爱上…的，着了迷的

جامه خانه (~ *khāne*) 〔名〕 ①衣橱，衣柜②（浴室中的）存衣间

جامه دار (~ *dār*) 〔名〕 （浴室）看管衣服的人

جامه دان (~ *dān*) 〔名〕 ①皮箱，手提箱，箱子②衣箱，衣柜，衣橱

~ بزرگ 旅行皮包，旅行皮箱；大衣箱

جامه دوز (~ *dooz*) 〔名〕 裁缝，成衣师

جامه شور (~ *shoor*) 同 جامه شوی

جامه شوی (~ *shooy*) 〔名、形〕 ①洗衣人②洗衣裳的

~ ماشین 洗衣机

جامه شوئی (~ *shoo-ee*) 〔名〕 洗衣服

محل (یا اطاق) ~ و اطوکشی 洗衣房，洗衣店

جامه غوك (~ *ghook*) 〔名〕 〈植〉红藻；苔藓，地衣

جامه کن (~ *kan*) 〔名〕 浴室存衣柜

جامه کوب 〔名〕 (~ *koob*) ①（洗衣用的）棒锤②洗衣人

جامه گاه (~ *gāh*) 〔名〕 衣柜，存衣室

جامی (*jāmee*) 〔名〕 贾米（伊朗古代一著名诗人的名字）

جان Ⅰ (*jān*) 〔名、形〕 ①生（与死相对），生灵；生命②精神，灵魂③实质，要点④力量，劲，勇气⑤心肝，宝贝（儿）⑥亲爱的，心上

جامعیت (*jāme'iyyat*) 〔名〕 广泛性，普遍性，包罗万象，无所不包；集体；集体性；集体主义

~ داشتن 具有广泛性，具有普遍性，包罗万象，无所不包

جامغول (*jāmghool*) 〔名〕 私生子

جامگی (*jāmegee*) 〔名〕 ①（给佣人的）月薪，年薪；工钱②导火线，导火管，火门

جامگی خوار (~ *khār*) 〔名、形〕 领工钱的人；仆人

جاموس (*jāmoos*) 〔名〕 （复 جوامیس ） 水牛

جامه Ⅰ (*jāme*) 〔名〕 ①衣服②外衣，外套，衬衫③棉布

~ خزدار 皮袍

~ خواب 睡衣

~ زنانه 女装，妇女服装

~ ژنده 褴褛的衣服，破衣烂衫

~ واگردان 替换的衣服

~ عمل پوشاندن (به) 实现（理想、愿望等）；把…变为现实

قدرت طلبان هرگز نمیتوانند نقشهٔ خود را در سیادت بر جهان ~ عمل بپوشانند . 霸权主义者永远实现不了他们在全世界称霸的计划。

~ عمل پوشیدن （理想、愿望等）实现，变为现实

آرزوی او ~ عمل پوشید . 他如愿以偿。

~ قبا کردن 扯破衣服；〈喻〉揭露秘密

~ نیلی کردن (~ در نیل زدن) 服丧，戴孝

~ به دندان گرفتن 逃跑，飞快地跑掉

جامه Ⅱ 〔名〕 酒坛；酒杯，玻璃酒杯

的⑦（用作起誓或请求用的插入语）真的

~ زر خرید 被出卖的灵魂

~ کلام 讲话的主要精神，讲话的实质

~ مادر (~ پدر) 妈妈（或爸爸）对孩子的爱称：我的宝贝（儿）

~ مفت کن 做苦工的人

~ و بدن 灵魂与肉体

از (با) ~ و دل (از دل و ~) 全心全意地，衷心地

ما باید به خلق چین و خلقهای جهان از ~ و دل خدمت کنیم . 我们要全心全意地为中国人民和世界人民服务。

جانم 我亲爱的，我的宝贝儿

(به) ~ خودم 我敢(用生命)发誓，真的

(به) ~ خودم من چنین کاری نکردم . 我发誓没干过这种事。

~ افشاندن (~ فشاندن) 丧命，送命，丢命

به ~ کسی افتادن 缠住某人，死乞白赖(地要人干什么)；强令，胁迫；狠揍某人

آتش بجانش بیفتد ! 他这该死的东西！

(به) ~ آمدن (رسیدن) 累极，精疲力尽

~ کسی به لب آمدن (某人)忍无可忍

جانم به لب آمد (رسید) . 我讨厌死啦，我实在受不了啦！

کسی را به ~ کسی انداختن 唆使某人反对某人；唆使某人与某人撕杀

~ در خطر انداختن 冒险，玩命；置生死于不顾

~ آوردن (یا رساندن) 送命；把…累得精疲力尽，使…忍无可忍，使…吃不消

به ~ آوردن 使…累得精疲力尽；把…气极，使…忍无可忍

~ کسی را به لب آوردن (یا رساندن) 使…厌倦到极点；使…忍无可忍

~ باختن 丧命，送命，献出生命

در راه . . . ~ باختن 为…而送了命，为…献出生命

~ بخشیدن (را ، به) 使…复活，使…复甦，使…活跃起来

~ تازه بخشیدن (یا دمیدن) 同上

~ بردن (~ سالم بدر بردن ، ~ بسلامت بردن ، ~ بیرون بردن) 得救，脱险，逃生

~ مفت بدر بردن 死里逃生，九死一生，拣来一条命

~ بسر بودن 濒临死亡，奄奄一息，心情烦乱

~ کسی را خریدن 救了某人的命

~ دادن 死，送命，断气；渴望，妄想；给…生命，使…获得生气

هزاران هزار نفر در راه آزادی مردم چین ~ خود را ازدست داده‌اند . 成千成万的人为中国人民的解放事业献出了生命。

~ میدهد جامه نمیدهد . 他爱财如命；他舍命不舍财。

برای چیزی ~ دادن 宁死也要…，豁出命去；合适，适于

این پارچه برای لباس تابستانی ~ میدهد . 这块料子最适宜于做夏装。

~ بدستارچی دادن 豁出命去

~ کسی را نجات دادن 救某人的命

的命

؟ از ~ من چه میخواهی 你要我怎么样呢?

(جانش شد) . جانش رفت 他死啦，他完啦。

. جانش برای او در میرود 他十分爱他。

جان Ⅱ 〔名〕 ‹旧›武器

جان Ⅲ 〔名〕 见 جن (*jenn*)

~ از دور ~ بن 远古以来

جان آزار (*jān-āzār*) 〔形〕 使人难以忍受的；令人痛苦的，恼人的，折磨人的

~ بانگ 惨叫

جان آزاری 〔名〕 刺激，折磨，残忍，残酷

جان آسا (*~āsā*) 〔形〕 象人一般的

جان افروز (*~ afrooz*) 同 جان فروز

جان آفرین (*~ āfareen*) 〔名〕 造物主（指真主或上帝）

جان افزا (ی) (*~ afzā*) 同 جان فروز

جان افشان (*~ afshān*) 同 جان فشان

جان افشانی 同 جان فشانی

جانان (*jānān*) 同 جانانه

جانانه 〔形、名、副〕 ①钟爱的，可爱的，亲爱的②爱情的，恋爱的③爱人，情人，心上人，意中人④不顾性命地

جان اوبار (*jān-owbār*) 〔形〕 致命的

~ زهر 致命的毒药

جان آهنج (*~ āhanj*) 〔形〕 ‹旧›①要命的，致命的②奄奄一息的

جان آهنی (*~ āhanee*) 〔形〕 ①残酷的，铁石心肠的，狠心的②勇敢的

جانب (*jāneb*) 〔名〕 （复 جوانب） ①方向，方面②旁边，边③翼侧④区域

داشتن ~ 有力，有劲

. پاهایم دیگر ~ ندارد 我的脚（站得）没劲了，我站不住了。

. دستش ~ ندارد 他的手没劲了。

~ در آستین داشتن 不惜一切，铤而走险，冒生命危险

~ در (دست) کف داشتن (یا نهادن) 同上

~ (به) رسیدن 忍无可忍

~ از کون در رفتن 死亡，断气，死于非命，累死

~ سپردن (~ تسلیم کردن) 死亡，丧生，送命，献身，献出生命

~ بسر شدن 濒临死亡，奄奄一息

~ به ~ کسی کردن 为某人而牺牲；为某人卖命

~ در پای کسی (در قدم کسی) کردن (یا ریختن) 同上

~ فدا کردن 牺牲生命，献出生命

~ کشیدن ‹罕›打死，弄死，折磨，虐待，丧命

~ کندن 气息奄奄，濒于死亡，垂死挣扎，拚上命干，拚死拚活地干，受折磨，受苦难

کارگران ما قبل از آزادی کشور از صبح تا شب برای یك لقمهٔ نان ~ میکندند. 解放前，我国工人为了糊口日夜卖命干活。

~ خود را روی چیزی گذاشتن 某人为…献出生命

~ (تازه) گرفتن 有了生机，朝气蓬勃，复活，苏醒

~ کسی را گرفتن 夺去某人生命，要某人

~ از 从…，代表…

از ~ دولت خود 代表本国政府

از ~ من 以我的名义，代表我本人

~ این （书面语）我，本人

این ~ امضاکننده ذیل （书面的或文件末尾的）签名者，签名人

~ به 向着

او به ~ ما میآید . 他正朝我们走来。

ملاحظهٔ اطراف و جوانب کار 谨慎，周到小心

~ کسی را رعایت کردن 尊重某人的利益

~ کسی را گرفتن (یا نگاهداشتن) 站在某人的一边

چین در مبارزهٔ بین‌المللی همواره ~ کشورهای جهان سوم را میگیرد . 在国际斗争中，中国总是同第三世界国家站在一起的。

جان باز (*jān-bāz*) 〔形、名〕 ①冒生命危险的，视生命如儿戏的，勇敢的，不要命的②特技表演的，高难度杂技的③杂技演员

جانبازانه 〔形、副〕 奋不顾身的（地），忘我的（地），不要命的（地），铤而走险的（地）

جان بازی 〔名〕 ①勇敢，无畏，舍生忘死②冒险，铤而走险③走绳索表演

~ کردن 表现勇敢，舍生忘死，冒生命危险，铤而走险

در راه وطن ~ میکرد . 为了祖国他甘愿冒生命危险。

جان بخش (*~ bakhsh*) 〔形、名〕 ①富有生气的，提神的，令人兴奋的，令人振奋的②赋予生命的人；真主

~ آب 提神的水

~ نگاه 鼓舞人的目光

جانبدار (*jāneb-dār*) 〔形、名〕 ①维护者，拥护者②偏心的，偏袒的，有倾向的，站在…一方的

جانبداری 〔名〕 ①维护，拥护，主张，支持②偏心，偏袒，偏爱，不公正，倾向，向着（某一方）

~ کردن (از) 同上

چین از مبارزهٔ ممالك صادر کنندهٔ نفت علیه امپریالیسم ~ میکند . 中国支持石油生产国的反帝斗争。

جانبر (*jānbar*) 〔形〕 得救的，脱险的，逃生的

~ شدن 得救，脱险，逃生

جانب گیر (*jāneb-geer*) 同 جانب دار

جانبین (*jānebeyn*) 〔名〕 两方面，双方

جان پرداز (*jān-pardāz*) 〔形〕 ①迷人的，使人心醉的②〈罕〉与生命告别的

جانپرور (*~ parvar*) 〔形〕 生气勃勃的，富有朝气的，有生气的

جان پناه (*~ panāh*) 〔名〕 隐蔽处，掩体；战壕

جانجان (*jānjān*) 〔形、名〕 ①亲爱的，可爱的②低墙；胸墙③救生索

جانجانی (*jānjānee*) 同 جانجان

جانخانی (*jānkhānee*) 〔名〕 大粗布袋子

جان خراش (*jān-kharāsh*) 同 جان آزار

جاندار Ⅰ (*jān-dār*) 〔形、名〕 ①有生命的，活着的，有生气的②动物，活体，生灵

~ موجودات 生物，动物

~ نقاشی 逼真的画像

جاندار Ⅱ 〔名、形〕 ①侍从，卫士②武装的，持械的

جاندارو (~ *dāroo*) 〔名〕 ①解毒药②鸦片，麻醉品

جاندانه (*jāndāne*) 〔名〕 （儿童的）头顶

جان در میان (*jān-dar-miyān*) 〔形〕 忠心耿耿的，赤胆忠心的

(با) بودن ~ 对…忠心耿耿

جان در یك قالب (~*dar-yek-ghāleb*) 〔形〕 心心相印的，亲密不可分的

~ دوست 最亲密的朋友，挚友

~ بودن 情投意合；亲密不可分

جانده (*jān-deh*) 〔形〕 赋予…生气的，使兴奋的，生气勃勃的

جان ربا (~ *robā*) 同 جان ستان

جانسپار (~*sepār*) 〔形〕 自我牺牲的，献身的；虔诚的

جان سپرده (~ *seporde*) 〔形、名〕 牺牲生命的（人）

یاد جان‌سپردگان راه انقلاب در خاطر ما همیشه گرامی است . 我们永远缅怀为革命而献身的烈士们。

جان ستان (~ *setān*) 〔形〕 要命的，致命的

جان سخت (~*sakht*) 〔形〕 ①坚强的，坚毅的，生命力强的②吝啬的，小气的

جان سختی 〔名〕 ①坚强，坚韧，生命力强②吝啬，小气

جانسوز (~ *sooz*) 〔形〕 ①热爱的，热恋的②伤心的，心碎的

~ نالهٔ 悲叹

جان شکر (~ *shekar*) 〔形、名〕 ①热恋的②要命的，致命的③死神；猎人

جانشین (*jā-nesheen*) 〔名〕 ①代理人，继承人，接班人②代用品，代替物，替身

~ شدن 接替，代替，代之以…

آب ~ هوا شد . 水排掉了空气。

~ کردن 指定代替人；接替，代替

ما در این کارخانه ماشین آلات جدید را ~ دستگاه‌های فرسوده کردیم . 我们用新机器代替了这个工厂的陈旧过时的机器。

برای خود تعیین ~ کردن 给自己指定替手

جوانان جانشینان آیندهٔ افراد انقلابی هستند . 青年是革命事业的接班人。

جانشینی 〔名〕 ①代替，替换，接替②继承（权力、王位等）

جانفرسا (*jān-farsā*) 〔形〕 令人讨厌的，累死人的；折磨人的

جان فروز (~ *forooz*) 〔形〕 令人鼓舞的，令人高兴的，令人兴奋的，提神的

جان فزا (ی) (~ *fazā*) 〔形、名〕 ①有生气的，生气勃勃的；复苏的②〈宗〉活命水

جان فشان (~ *feshān*) 〔形〕 自我牺牲的，奋不顾身的，舍身的，献身的，忘我的

جان فشانی 〔名〕 自我牺牲精神，奋不顾身，舍身，献身，忘我

~ کردن 同上

جان کاه (~ *kāh*) 〔形〕 使人痛苦的，令人心碎的，折磨人的

~ آه 悲叹

~ زخم 难忍的伤痛

جان کن (~ *kan*) 〔形、名〕 ①累死人的（如苦役），要命的②濒死的，奄奄一息的③做苦工的人

جانکنی (~ *kanee*) 〔名〕 ①做苦工，拚上命干 ②濒于死亡状态

جانگداز (~ *godāz*) 〔形〕 使人痛苦的，折磨人的，使人心碎的

~ نالهٔ 痛苦的呻吟

جان گذار (~ *gozār*) 同 جان سوز

جان گزا (~ *gozā*) 〔形〕 令人难过的，断肠的，令人压抑的

~ اندوه 沉重的苦闷感

~ خبرهای 令人难过的消息

جان گسل (~ *gosal*) 〔形〕 有害的；致命的

جان گیر (~ *geer*) 〔名〕 催命鬼，死神，无常

جانماز (*jā-namāz*) 〔名〕 （祈祷时下跪用的）毡膝垫，拜垫

آب ~ کشیدن 假装虔诚

جانماز آب کش (~ *namāz-āb-kesh*) 〔名〕 假装虔诚者；伪君子，假圣人，两面派

جان نثار (*jān-nesār*) 〔名〕 ①自我牺牲的，献身的，奋不顾身的，忘我的②（封建书信语）恭顺的臣下

~ این بندهٔ 臣下（封建制度下对自己的卑称）

جان نثاری 〔名〕 自我牺牲，献身，奋不顾身，忘我精神

~ کردن 自我牺牲，奋不顾身

جان نوازی (~ *navāzee*) 〔名〕 爱抚

جانور (*jānevar, jānvar*) 〔名、形〕 (复 جانوران) ①动物，野兽②〈俗〉畜生③活的，有生命的

جانوران آبزی 水生动物

جانوران آزار رسان 害虫，害兽，害鸟

جانوران بارکش 驮载牲口，牵引牲口

جانوران خاکزی 陆地动物

جانوران شاخدار 长犄角的动物

جانور شناس (~ *shenās*) 〔名〕 动物学家

جانور شناسی 〔名〕 动物学

جانه Ⅰ (*jāne*) 〔名〕 ①(树)芽②(马)驹，(牛)犊

~ گاو 牛犊

جانه Ⅱ 〔名〕 兵器，武器，军械

جانی Ⅰ (*jānee*) 〔形〕 ①生命的；生命攸关的，切身的②真正的，心爱的，心上的

~ تلفات 伤亡，人员死亡

~ دشمن 死敌，不共戴天之敌

~ دوست 挚友，知心朋友，知己

~ یار 心上人，知心人，知己

جانی Ⅱ 〔名、形〕 (复 جنات) ①罪犯，凶手，谋杀犯；罪人②犯罪的，凶恶的

جانی خانی 同 جانخانی

جانیه (*jāniye*) 〔名〕 (复 جانیات) جانی Ⅱ的阴性

جاو (*jāv*) 同 چاو

جاودار (~ *dār*) 同 چاودار

جاودان (*jāvedān*) 〔形、副、名〕 ①永恒的，永远的，永久的，不朽的②永远③来世

~ تا 永久，永世

! باش ~ …万古长青！

! باد ~ خاطرهٔ شهدای انقلابی 革命烈士永垂不朽！

جاودان سرای (~ *sarāy*) 〔名〕 ①阴间，来世②天堂

جاودانه (*jāvedāne*) 〔形、副〕 永远的（地）

جاودانی (*jāvedānee*) 〔名〕 永恒，永远，永久

（性），永垂不朽，万世流芳

کردن ~ 使…永存，使…永垂不朽

جاورس (*jāvars*) 〔名〕〈植〉稷，稗

جاورسیه (*jāvarsiyye*) 〔名〕〈医〉粟疹，痱子，汗疹

جاوشیر (*jāvsheer*) 〔名〕〈植〉苦树脂

جاوه (*jāve*) 爪哇岛（印度尼西亚）

جاوید (*jāveed*) 〔形〕永恒的，不朽的，万世流芳的

~ گل 〈植〉腊菊

! باد ~ 万岁!

جاویدان (*jāveedān*) 同 جاودان

جاویدانه 同 جاودانه

جاویدانی 同 جاودانی

جاویدن (*jāveedan*) 同 جویدن

جاه (*jāh*) 〔名〕①地位，高位，显要，要津②堂皇，威严

~ اهل 要人，高官

با ~ و جلال 富丽堂皇地，威武地，威风地

جاه پرست (~*parast*) 〔名〕沽名钓誉者，官迷；野心家

جاه پرستی 〔名〕沽名钓誉，官迷心窍；野心

جاهد (*jāhed*) 〔形〕努力的，勤奋的，勤勉的

جاه طلب (*jāh-talab*) 〔形、名〕①追求名利的，功名心重的，野心勃勃的②追名逐利者，野心家

جاه طلبانه 〔形、副〕追求名利的（地），野心勃勃的（地）

~ خیالات 野心，妄想

جاه طلبی 〔名〕追名逐利，野心，名利主义，功名心

جاهل (*jāhel*) 〔名〕（复 جهلاء ، جهال）①无知的，未受教育的，愚昧的，愚蠢的②外行，愚人③地痞，流氓

دربارۀ چیزی ~ بودن 对…一无所知，对…是外行

جاهلانه 〔形、副〕无知的（地），愚蠢的(地)

~ حرکت 愚蠢的行为

جاهلی I 〔名〕①无知，不学无术，愚蠢②不理智，没经验，不成熟

جاهلی II 〔形、名〕（复 جاهلیون）①崇拜偶象的②偶象崇拜者

جاهلیت (*jāheliyyat*) 〔名〕①愚昧，无知②（伊斯兰教产生前）阿拉伯人的蒙昧时期

جاهلیه (*jāheliyye*) 同 جاهلیت

جای 同 جا

جای باش 〔名〕①〈旧〉驻地，所在地②房子，住所

جائر (*jā'er*) 〔形〕残暴的，不公正的

جایز (*jāyez*) 〔形〕①得到允许的，许可的，准许的，容许的；合法的②可取消的，可废除的，可以作废的

~ بودن 是可以的，是允许的

... است که ~ …是可以的，…是许可的

. این اقدام قانوناً ~ نیست 这样做在法律上是不允许的。

(داشتن ~) دانستن ~ 允许，许可，准许

~ شدن 被允许，被许可

جایزالخطا (*jāyezol-khatā*) 〔形〕允许犯错误的；会犯错误的，有过失的

. انسان ~ است 人总是会有错误的。

جایزوار (*jāyez-vār*) 〔形〕允许的，许可的，

可以的

جايزه (*jāyeze*) 〔名〕（复 جوايز ، جوائز）奖品，奖金，奖赏，锦标

سر ～ （旧时）为捕人犯（或斩人首级）所付的赏金

（به）دادن ～ 发奖金，授奖

گرفتن ～ 得奖，受奖

جايزه دار (～ *dār*) 〔形〕 得奖的，获奖的；有奖金的

جايگاه (*jāygāh*) 〔名〕 ①地方；席位，席次②住处，住所，寓所，家③职位，岗位

افراد نظامى ～ 兵站，营房

فروش بنزين ～ 汽车加油站

جايگزين (*jāy-gozeen*) 〔形、名〕 ①代替…的，占据…位置的②代替者，继承者，接替者

شدن ～ 被取代；被用来代替

كسى شدن ～ 代替某人

（ساختن ～）كردن ～ （用…）代替…

جايگزينى 〔名〕 取代，代替

جايگه (*jāygah*) 同 جايگاه

جايگير (*jāygeer*) 〔形、名〕 ①占有…位置的，定居的②代替…的③继承者，代替物④（封建主）占地，封地⑤产生深刻印象的，固定的

شدن ～ 打上烙印，产生深刻印象，铭记

اين كلمات در ذهنش ～ شد . 这些话已深深地印在他的脑海中。

كردن ～ 安排，安置；使…铭记，使…产生印象

جايمند (*jāy-mand*) 〔形〕 无事的，懒惰的，

جائى (*jā-ee*) 〔名〕 厕所

جاييدن (*jāyeedan*) 同 جويدن

جب (*jabb*) 〔名〕 水潭，深井，水坑

جبابره (*jabābere*) 见 جبار Ⅰ 条

جباخانه (*jabā-khāne*) 同 جبه خانه

جبار Ⅰ (*jabbār*) 〔形、名〕（复 جبابره）①强大的，全能的（如神）；暴虐的②暴虐者，专制者，暴君；傲慢者

جبار Ⅱ 〔名〕 正骨医生，骨科医生；正骨者

جبار Ⅲ 〔名〕 〈天〉猎户座

جبارانه (*jabbārāne*) 〔形、副〕 暴虐的（地），残暴的（地）

جبارى (*jabbāree*) 〔名〕 暴虐，残暴

جبال (*jebāl*) 见 جبل

سلسلهٔ ～ 山脉，山系

جبان (*jabān*) 〔形、名〕（复 جبناء）①没胆量的，胆小的，怯懦的②胆小鬼，懦夫

جبانت (*jabānat*) 〔名〕 胆小，怯懦

جباه (*jebāh*) 见 جبهه

جبايت (*jebāyat*) 〔名〕 课税，征税，收税

كردن ～ 同上

جباير (*jabāyer*) 见 جبيره Ⅰ 条

جبت (*jebt*) 〔名〕 ①魔术，巫术②男巫，术士，魔法师③偶像

جبر Ⅰ (*jabr*) 〔名〕 代数

علم الجبر (علم ～ ، ～ و مقابله) 代数(学)

عادى ～ 初等代数

عالى ～ 高等代数

جبر Ⅱ 〔名〕 ①强力，暴力；强迫，逼迫，威逼②〈理〉惰性，惯性③宿命论④〈旧〉正骨，骨折⑤补偿，补足

خاصيت ～ (اصل ～) 〈理〉惯性，惯量

～ و تفويض 宿命论，对立，对立面

(بر) ~ کردن (对某人)使用强力，强迫(某人)，威逼(某人)

جبراً (*jabran*) 〔副〕 强迫地，强制地

جبران (*jobrān*) 〔名〕 补偿，赔偿，抵偿

خسارت ~ 赔偿损失；赔偿物，赔款

زحمات کسی ~ 酬谢某人

~ غير قابل 不可弥补的

شدن ~ 得到补偿，得到赔偿，被抵偿

کردن ~ 补偿，赔偿，抵偿

مردم چين با سعى و كوشش عقب ماندگى كشور خويش را ~ ميكنند. 中国人民正在努力改变自己国家的落后面貌。

خسارات او را ~ كردند. 已经补偿了他的损失。

خطاياى خودرا ~ كردن 改过自新

جبران پذير (~ *pazeer*) 〔形〕 可以弥补的，可以补偿的

جبران ناپذير (~ *nāpazeer*) 〔形〕 不可弥补的，不可补偿的，无可挽救的

~ خسارت 不可弥补的损失

جبرائيل (*jabrā-eel*) 〔名〕 〈宗〉报喜天使加百利

~ پر 贿赂；钱

جبروت (*jabaroot*) 〔名〕 ①〈宗〉强力，威力，实力②全能，万能，神通，神威

~ عالم 天国

جبرور (*jabroor*) 〔名〕 〈动〉豪猪

جبروز (*jabrooz*) 同 جبرور

جبر و مقابله (*jabro-moghābele*) 见 جبر I 条

جبرى I (*jabree*) 〔形〕 代数(学)的

جبرى II 〔形〕 被迫的，迫不得已的；必然的，不由人意的

جبرى III 〔形、名〕(复 جبريون) ①宿命论的②(伊斯兰教)宿命论者

~ مذهب 宿命论

جبريات (*jabriyyāt*) 〔名〕 有关宿命论的论点

جبريل (*jebreel*) 同 جبرائيل

جبريون (*jabriyyoon*) 〔名〕 〈宗〉宿命论者，宿命派

جبريه (*jabriyye*) 同 جبرى III条

جبغوت (*jabghoot*) 〔名〕 ①(填棉衣、棉被的)棉絮，毛絮；被套，袄套②褥子③枕头

جبل (*jabal*) 〔名〕(复 جبال) 山(岳)，大山

جبهه ~ 额头隆起，大脑门

جبلاج (*jeblāj*) 〔名〕 胆小鬼，吝啬鬼

جبل الطارق (*jabalo-ttāregh*) 〔名〕 直布罗陀海峡

جبلت (*jebellat*) 〔名〕(复 جبلات) ①素质，性质，本质；本性，天性②力量

جبلى (*jabalee*) 〔形、名〕 ①山的，山脉的②山(区居)民

جبلى (*jebellee*) 〔形〕 天赋的，天生的，先天的

~ امراض 先天性疾病

~ خوى 天性，生性

جبن I (*jobn*) 〔名〕 胆小，怯懦

جبن II 〔名〕 乾酪

جبناء (*jobanā'*) 见 جبان

جبون (*jaboon*) 〔形、名〕 ①胆怯的，胆小的，怯懦的②胆小鬼，懦夫

جبه (*jabah*) 〔名〕 前额隆起

جبه (*jobbe*) 〔名〕 ①大礼服，斗篷②铠甲

~ خورشيد و ماه 〈喻〉日夜

~ هزار ميخى فلك 夜星

جبهات (*jabahāt*) 见 جبهه

جبه پوش (*jobbe-poosh*) 〔名〕 佩戴铠甲的人

جبه خانه (～ *khāne*) 〔名〕 军械库，武库；兵工厂

خاص ～ 私人武库

جبه دار (～ *dār*) 〔名〕 ① جبه پوش ②管理军械库者

جبهوی (*jabhavee*) 〔形〕 前线的

جبهه (*jabhe*) 〔名〕 （复 جبهات ، جباه ）①前线，阵线，战线②前额③前部，正面④负责人⑤人群⑥向君王致敬的礼节

توده‌ای ～ 人民阵线

جنگ ～ 前线，战线

عمارت ～ 楼房的正面

متحد ～ (واحد ～) 统一战线

واحد ملی ～ 民族统一阵线

～ آتش 〈军〉正面火力

～ حملهٔ 〈军〉正面攻击

～ خدمت در 〈军〉服现役

بستن ～ 摆开战线；对君王行敬礼

ساختن ～ 布阵，摆开战线

شکافتن ～ 冲破战线

گرفتن ～ (آمادهٔ حمله شدن) 交兵，摆开阵势

جبهه‌ای (*jabhe-ee*) 〔形〕 ①前线的，战场上的②前额的③前面的，正面的

～ استخوان 额骨

～ حملهٔ 正面攻击

جبهه سا(ی) (*jabhe-sā*) 同 جبین سا(ی)

جبهی (*jabahee*) 同 جبهه‌ای

جبیره I (*jabeere*) 〔名〕 （复 جبایر ） （外科）夹板；绷带

کردن ～ 上夹板，打绷带

جبیره II 〔名〕 收集，征集

شدن ～ 集中起来，收集起来

کردن ～ 把…收集起来

جبین I (*jabeen*) 〔名〕 （复 اجبنه ، اجبن ）前额

～ با عرق 挥汗如雨地

در هم کشیدن ～ 皱眉头，蹙额，愁眉锁眼

گشادن ～ 舒展眉头，眉开眼笑；振作精神

نهادن ～ 磕头

جبین II 〔名〕 〈植〉夹竹桃

جبین III 〈罕〉 同 جبان

جبین سا(ی) (～ *sā*) 〔形、名〕 ①磕头般的②叩求的，恳求的③拜倒的，五体投地的，屈服的④具禀者

شدن ～ 叩求，磕头

جبین سائی (～ *sā-ee*) 〔名〕 拜倒；屈服，低三下四

جبین گرفتگی (～ *gereftegee*) 〔名〕 愁眉不展，眉头紧皱

جبین گرفته (～ *gerefte*) 〔形〕 愁眉不展的，忧郁的，郁郁寡欢的

جت Jet 〔名、形〕 ①喷气式飞机；喷射，喷气②喷气（式）的

جنگنده ～ 喷气式战斗机

～ مجهز به موتور 喷气(发动机)推进的

～ موتور 喷气发动机

موتور ～ ضربانی 脉动式空气喷气发动机

～ هواپیمای 喷气式飞机

جثه (*josse*) 〔名〕 ①身体，身躯，躯体②体

质③庞大，笨大

. فيل ~ بزرگی دارد 象躯体庞大。

جثه دار (~ *dār*) 〔形〕 ①身躯庞大的；大块头的，彪形大汉的②体质好的，结实的

جثه داری 〔名〕 身躯庞大，笨重

جحاف (*johāf*) 〔名、形〕 ①死亡②泻肚③席卷一切的

سيل ~ 洪流

جحد (*jahd*) 〔名〕 ①否认，不承认，拒绝②驳斥

~ كردن (را) 同上

جحل (*jahl*) 〔名〕 蜂王

جحود (*johood*) 同 جحد

جحيم (*jaheem*) 〔名〕 地狱，炼狱；烈火

جخ (*jakh*) 同 چخ

جخت I (*jakht*) 〔副〕 〈口〉刚刚，只不过

. ~ وارد شده است 他刚进来。

. ~ بيست سال دارد 他刚刚二十岁。

جخت II 〔名〕 第二个喷嚏（按照民间的一种迷信说法，第二个喷嚏可以解除第一个喷嚏的不祥之兆）

. ~ آمد 〈口〉现在可以大胆地开始。

جخش (*jakhsh*) 〔名〕 ①喉结②（鸟的）嗉囊③〈解〉甲状腺

جخيدن (*jakheedan*) 〔动〕（根 جخ）同 چخيدن

جد (*jadd*) 〔名〕（复 اجداد）祖父，爷爷；祖先，先辈

~ بزرگ (~ اعلی) 曾祖父

~ به ~ (~ اندر ~) 一代一代地

~ مادری 外祖父

جد (*jedd*) 〔名〕 ①努力，勤奋②认真，严肃③顽强

به ~ 认真地，当真

~ كردن (~ داشتن) （做出）努力，竭力；表现顽强，固执己见

~ و جهد كردن (يا بكار بردن ، بكار بستن) （做出）努力，竭力；勤勉，勤奋

جد (*jadd,jodd*) 〔名〕 ①幸运②河岸，河滩，边缘

جدا (*jodā*) 〔形〕 ①分开的，分离的，离开的，脱落的②单独的，孤立的，分道扬镳的

رختخواب ~ 单独的床

~ افتادن 单独，孤独

~ شدن 分开，分离

. يك ورق از دفتر ~ شد 有一页从本子上脱落下来了。

از هم ~ شدن 分开，离别

. بعداً از هم ~ شدند 后来他们就分手了。

از يك ديگر ~ شدن 告别，分手

از مادر ~ شدن 出生，出世

~ كردن (~ ساختن) 把…分开，把…分出去；分辨出

. بوروكراتيسم ما را از توده‌ها ~ ميسازد

官僚主义使我们脱离群众。

از هم ~ كردن 把…分开，使…分离

. شناخت ~ از عمل غير ممكن است 离开实践的认识是不可能的。

. آن دو رفيق ~ نشستند 那两位同志分开坐着。

جداء (*jadā'*) 〔名〕 利益；恩赐

جداً (*jeddan*) 〔副〕 ①努力地，竭力(地)②认真地，严肃地，严厉地③顽强地

؟ ~ ميگوئيد 你说的当真吗？

. پلیس او را ~ تعقیب میکرد 警察正在竭力追捕他。

جداجدا (*jodā-jodā*) 〔副〕 分散地，一个一个地

جدار (*jedār*) 〔名〕（复 جدران، جدر）①墙垣，壁②〈解〉膈膜，腔壁

~ رحم 〈解〉子宫壁

~ شکم 〈解〉腹膜

~ ظرف 器皿中的隔片

~ گلوله 弹壳

~ لوله' 套管

جداری 〔形〕〈解〉腔壁的，体壁的

~ استخوان 顶骨

~ عظم 头顶骨

~ قلاب 固定两个墙壁的钩子

~ لوله' 套管

جداسازی (*jodā-sāzee*) 〔名〕（使）分开，（使）分离；脱离接触

~ نیروها 〈军〉脱离接触

جداشدنی (~ *shodanee*) 〔形〕 可分离的，分得开的

جداشناس (~ *shenās*) 〔形〕 有特点的，用于识别的，辨认的

جداکن (~ *kon*) 〔名〕 分离器

جداگانه (~ *gāne*) 〔形、副〕 单独的（地），分别的（地），个别的（地），单个的（地）

~ پیمان (~ معاهدهٔ) 单独媾和

جدا گلبرگ (~ *golbarg*) 〔形〕 分瓣的

جدا گلبرگان 〔名〕〈植〉分瓣科植物

جدال (*jedāl*) 〔名〕 ①争论，争辩，争吵；吵架②斗殴，打架

~ هنر 辩论术；神学上之论驳

~ کردن 争论，争辩，争吵，吵架；斗殴，打架

جدالی 〔形〕 ①好争论的，爱争吵的，好吵架的②争论的，辩论的③爱动武的

جداول (*jadāvel*) 见 جدول

جدائی (*jodā-ee*) 〔名〕 分开，分离，离开；脱离，脱落；分道扬镳

~ افکندن (~ انداختن) (بین) 把…分开，使…分离；（在…之间）制造不和

جدر (*jadar*) 〔名〕（复 اجدار）〈医〉疣，瘢，丘疹，脓疮

جدر (*jadr*) 同 جدار

جدر (*jodr, jodor*) 见 جدار

جدری (*jodaree, jadaree*) 同 آبله

جدع (*jad'*) 〔名〕 ①切，割，劓刑②监禁

جدکاره (*jod-kāre*) 〔名〕（各种）办法，措施；意见

جدل (*jadal*) 同 جدال

~ علم 辩论术，神学上之论驳

جدلی (*jadalee*) 同 جدالی

جدوار (*jadvār*) 〔名〕〈植〉蓬莪术

جدول (*jadval*) 〔名〕（复 جداول）①划线（划格），制表格②表格，登记册，规程，程序表，分栏③小河，小溪④灌渠⑤（街道的）路边镶边石；井栏；街边的水道（供流水用）

~ تناوبی (دوری) عناصر (~ شیمی) 化学元素周期表

~ دمعی 泪流

~ دوره‌ای 〈化〉周期表

~ ساعات 时刻表，时间表

~ ضرب 乘法表

کلمات متقاطع ~ 纵横字迷
معمایی ~ 一种纵横填字字迷
کشیدن ~ 划格，分栏，造表

جدول بندی (~ *bandee*) 〔名〕 ①造表格②挖引灌渠
کردن ~ 造表格；筑灌渠；镶路边石

جدول کش (~ *kesh*) 〔名〕 ①绘图铅笔②格子板，曲线板

جدولی (*jadvalee*) 〔形〕 划好线的，打好格子的；表格般的

جدوی (*jadvā*) 〔名〕 ①恩赐，赏赐，给与②骤雨，暴雨

جده Ⅰ (*jadde*) 〔名〕 祖母，奶奶；（女）先辈，祖先
بزرگ ~ 曾祖母，老奶奶

جده Ⅱ 〔名〕 吉达（沙特阿拉伯）

جدی Ⅰ (*jadee*) 〔名〕 阿富汗历阳历十月

جدی Ⅱ 〔名〕 ①小山羊②〈天〉摩羯宫
~ برج 〈天〉摩羯宫
مدار رأس الجدی 〈天〉南回归线，冬至线

جدی (*jodey*) 〔名〕 ①小山羊 ②北极星
~ ستارهٔ 北极星

جدی (*jeddee*) 〔形〕 ①严肃的，庄重的，不是儿戏的，正经的②努力的，积极的，认真的③真正的
~ بطور 认认真真地，严肃地
~ رقبای 不能轻视的对手
~ شخص 认真严肃的人
~ قیافهٔ 严峻的脸色，态度严峻，严颜厉色
~ کار 要事
~ مسئلهٔ 严重问题
گرفتن ~ 认真对待，严肃对待，重视
باید دشمن را از نظر استراتژیک کم بها داد و از نظر تاکتیکی ~ گرفت . 战略上要藐视敌人，战术上要重视敌人。
شوخی را بدرجهٔ ~ رسانید . 他开玩笑开过分了。
ببخشید ، ~ نمیگویم . 对不起，我是无意的。（只不过说说而已）

جدیت (*jeddiyyat*) 〔名〕 ①严肃，庄重，正经②努力，积极，认真
با نهایت ~ 极其认真地；非常努力地
کردن ~ 积极(参加)；认真(对待)；努力
منتهای ~ را بعمل آورد . 他已尽了最大的努力。

جدید (*jadeed*) 〔形、名〕 ①新的，新式的②现代的；最近的③新手
تاریخ عصر ~ 现代史
دستگاه‌های ~ 最新设备，新式机器；新成立的机关企业
دنیای ~ 新世界
به طرز ~ در آوردن 使现代化
چین ~ بدون حزب کمونیست بوجود نمیآمد . 没有共产党就没有新中国。

جدیداً (*jadeedan*) 〔副〕 新近，最近，刚刚

جدید الاحداث (*jadeedol-ehdās*) 〔形〕 新建的，新造的

جدید الاختراع (~ *ekhterā'*) 〔形〕 新发明的

جدید الاستخراج (~ *estekhrāj*) 〔形〕 新发现的，新开发的

جدید الاسلام (~*eslām*) 〔形、名〕 刚信伊斯兰教的（人）

جديد الايمان (*~ eemān*) 〔名〕 新入教者

جديد البناء (*~ benā'*) 〔形〕 新建的

~ عمارت 新盖的楼房

جديد التأسيس (*jadeedo-tta'sees*) 〔形〕 新成立的，新建立的

جديد التركيب (*jadeedo-ttarkeeb*) 〔形〕 新组成的

جديد التشكيل (*~ ttashkeel*) 〔形〕 新组成的，新成立的

جديد العهد (*jadeedol-ahd*) 〔形〕 新时代的；刚缔约的

جديد المذهب (*~ mazhab*) 〔名〕 皈依宗教者，改变信仰者；新入教者

جديد النسق (*jadeedo-nnasagh*) 〔形〕 新耕的（如土地），新开垦的

جديد الورود (*jadeedol-vorood*) 〔形、名〕 新来的，新到的，刚（来）到不久的（人）

جديد الولاده (*~ velāde*) 〔形〕 新生的，刚诞生的

جديدان (*jadeedān*) 〔名〕 日日夜夜

جدير (*jadeer*) 〔形〕 适合于…的，理应的，受之无愧的

جذاب (*jazzāb*) 〔形〕 有吸引力的，诱人的，令人神往的，魅人的

جذاب (*jezāb*) 〔名〕 争论，斗争

جذابيت (*jazzābiyyat*) 〔名〕 吸引力，引力，诱惑力，魅力

جذام (*jozām*) 〔名〕 ①癞病，象皮病②麻疯病

جذامخانه (*~ khāne*) 〔名〕 麻疯病院

جذامى (*jozāmee*) 〔形、名〕 ①患象皮病的（人）②患麻疯病的（人）

جذب (*jazb*) 〔名〕 ①诱惑，吸引②吸收，吸入

~ ثانوى 〈理〉重吸收

~ و تحليل غذا در بدن （食物的）消化和吸收

~ قابليت 吸收性，吸收率

~ نيروى بەمركز 向心力

~ شدن 被吸引，被诱惑；被吸收，渗入

بسبب قوۀ جاذبه همه چيزها بسوى زمين ~ ميشود . 地球上一切物体都受地心引力的影响。

~ كردن 吸引，诱惑，吸收，拉入

آهن ربا آهن را ~ ميكند . 磁石吸铁。

شش انسان در تنفس گاز كربونيك را دفع و اكسيژن تازه را ~ ميكند . 人的肺脏吸进氧气，呼出二氧化碳。

~ قلوب كردن 吸引人，得人心

جذب كن (*~ kon*) 〔名〕 吸收器

جذبه (*jazbe*) 〔名〕（复 جذبات）①吸引，诱惑；着迷，迷恋②欣喜，狂喜

جذبه (*jazabe*) 〔名〕 ①影响，威信②严肃

~ گرفتن (از) 施展威风，使人望而生畏

جذر (*jazr*) 〔名〕（复 جذور）①根基，〈数〉根②小雌骆驼

~ اصم 不尽根

~ تام (~ ناطق ، ~ منطق) 有理根

~ كامل 〈数〉整方，完全平方

~ مربع 平方根

~ مكعب 立方根

~ استخراج 求根，开方

~ عددى را گرفتن (يا استخراج كردن) 求平方根，开方

جذری 〔名、形〕 ①不尽根，根数②根的

جذع (*jez'*) 〔名〕 (复 اجذاع ، جذوع) 干，躯干，树干

جذل (*jazal*) 〔名〕 欢喜，欣喜，高兴

جذم (*jazm*) 〔名〕 ①砍断，割去，切除②患象皮病；患麻疯病者

جذور (*jozoor*) 见 جذر

جذوه (*jazva,jazve*) 〔名〕 火，火焰

جر (*jar*) 〔名〕 ①裂痕，缝隙②小壕沟③小渠，小河

~ زدن (~ کندن) 挖沟

جر (*jarr*) 〔名〕 ①牵，牵引，拉，拖曳②争吵，打架

~ آبی 液压（水压）起重机

~ اثقال (~ ثقیل) 起重机；力学，机械学

~ اثقال چنگکدار 〈机〉铲车，叉式升降机

~ اثقال عملی (یا تطبیقی) 应用力学

~ اثقال نظری 理论力学

~ پایه‌دار 三脚起重机

~ ثقیل سقفی 天平吊车

~ ثقیل کابلی 绞车，起货机；曲柄

~ ثقیل هوائی 高架起重机，桥式吊车（俗称行车）

~ دوار (~ لوکوموتیو) 移动吊车，移动起重机

~ سیاه 水力学

چرخ ~ اثقال 起重机，绞车

حرف ~ 〈语〉介词

علم ~ ثقیل (علم ~ اثقال) 力学，机械学

عوامل ~ اثقال 机械力

جر Ⅰ (*jer*) 〔名〕 （纸、布等撕裂的）吱拉声

~ خوردن 被撕开

~ دادن 把（纸、布等）撕开

جر Ⅱ 〔名〕 〈口〉①急，发怒，激怒②（玩牌时）欺骗，弄虚作假，作弊；退缩，不实行

~ آمدن 急，发怒；（玩牌时）骗，弄虚作假，作弊；调戏（玩弄）妇女

او جرش می‌آید . 他急了（如玩牌时）；他生气了。

(به) ~ آوردن (یا انداختن) 使…急，使…发怒，招惹

~ کسی را بالا آوردن (کسی را به ~ انداختن) 激起某人的火气，使…发怒

~ زدن （玩牌时）欺骗，弄虚作假，作弊；退缩；赖皮，说话不算数

~ گرفتن 急，发怒，火起来

جرم گرفته بود . 我气极了。

خیلی جرش گرفت . 他完全忘其所以了。

جر (*jor*) 〔名〕 鞍

جرأت (*jor'at*) 〔名〕 ①胆量②勇气，勇敢

~ سیاسی 政治上的冒险；政治上的大胆行动

~ دادن (را ، به) 鼓励，给…壮胆，给…勇气

بخرج ~ دادن 表现出勇气，敢于，胆敢

بخود ~ دادن 鼓起勇气

~ داشتن 有胆量，有勇气，敢于

ما باید ~ داشته باشیم که با تمام مشکلات مبارزه کنیم 我们要有勇气同一切困难作斗争。

~ کاری نداشتن 不敢干某事

~ کردن (~ ورزیدن) 敢于，勇于

(یافتن ~) گرفتن ~ 鼓起勇气

به ~ میتوان گفت. 可以大胆地说。

جراثیم (*jarāseem*) 见 جرثوم I 条

جراح (*jarrāh*) 〔名〕 外科医生

جراحات (*jerāhāt*) 见 جراحت

جراحت (*jerāhat*) 〔名〕（复 جراحات）①外科（手术）②外伤，伤口；化脓，溃疡

~ آب 腐液，创液

~ تولید 化脓

~ عمل 外科手术

برداشتن ~ 受伤，擦破

بهم رساندن ~ 化脓；受伤

کردن ~ 化脓

نهادن ~ 弄伤，致伤

هنوز جراحتش تازه است. 他的伤还未好。

جراحت آلود (~ *ālood*) 〔形〕 化脓的

جراحت بند (~ *band*) 〔名〕 ①绷带②外科大夫

جراحت بندی 〔名〕（包扎）伤口，上绷带

جراحت دیده (~ *deede*) 〔形〕 受伤的

جراحی (*jarrāhee*) 〔形、名〕 ①外科的，手术的②外科手术，外科

پلاستیکی ~ 整形外科（学）

پیوندی (یا پلاستیك ، ترمیمی) ~ 整形外科，整形术

حنجره ~ 喉切开术

دندان ~ 牙科，口腔牙科

روده ~ 剖腹术，开腹术

عمومی ~ 普通外科

معده (~ شکم) ~ 胃切除术

~ اطاق 手术室

~ بخش 外科

~ عمل 外科手术

جراد (*jarād*) 〔名〕 蝗虫

جرادالبحر (*jarādol-bahr*) 〔名〕 海虾

جراده (*jarāde*) 同 جراد

جرار (*jarrār*) 〔形、名〕 ①密集的，无数的；庞大的②大军，重兵

جراره (*jarrāre*) 〔名〕 一种毒蝎

جراسك (*jarāsak*) 同 جرواسك

جرایح (*jarāyeh*) 见 جریحه

جراید (*jarāyed*) 见 جریده I、II条

جرایر (*jarāyer*) 见 جریره

جرائم (*jarā-em*) 见 جریمه

جرب (*jarab*) 〔名〕 疥癣，疥疮

رطب ~ 湿疹

~ کرم 〈动〉壁虫

جرب (*jorab*) 〔名〕 〈动〉松鸡，雷鸟

جرب دار (*jarab-dār*) 〔形〕 长疥疮的

جربز (*jorboz*) 同 گربز

جربزه (*jorboze*) 〔名〕 ①能力，技能，才干，本领②狡猾，狡诈

جربناك (*jarab-nāk*) 同 جرب دار

جربی (*jarabee*) 同 جرب دار

جرت قوز (*jert-ghooz*) 〔名、形〕 ①无耻的，无赖的②无耻之徒，无赖汉③以衣着炫耀者

جرت و قوز (*jerto-ghooz*) 同 جرت قوز

جرثوم I (*jorsoom*) 〔名〕（复 جراثیم）①根，根源②细菌

جرثوم II 〔名〕 蚂蚁窝

جرثومه (*jorsoome*) 〔名〕 ①根，根源，起源②幼芽

بالغ ~ 受胎后之卵核

جرثومه بندی (~ bandee) 〔名〕〈生〉萌芽；生芽；发芽生殖

جرج تاون (jorj-tāvn) 〔名〕乔治敦(圭亚那首都)

جرجر (jer-jer) 〔名〕(拟声词)撕布声，撕纸声

جرجیر (jarjeer) 〔名〕〈植〉水田芥

جرجیس (jerjees) 〔名〕〈宗〉圣乔治（英国的守护神）

〈谚〉میان پیغمبران ~ را انتخاب کردی .
你不要先知，却要使徒。（意即：不要好的，反而要不好的）

جرح (jarh) 〔名〕（复 جروح）①伤，伤害，中伤②批驳，驳倒

~ کردن 批驳，驳倒

جرح و تعدیل (jarho-ta'deel) 〔名〕订正，纠正，矫正；平衡，调整

~ قیمت‌ها 调整价格

~ کردن 订正，调整；修正，改正

جرخست (jar-khast) 同 چرخشت

جرخشت (jar-khosht) 同 چرخشت

جرد (jarad) 〔形〕受伤的，负伤的

جرد Ⅰ (jard) 〔名〕①鱼狗（鸟类）②王位，帝位

جرد Ⅱ 〔名〕（复 جرود）①削皮，剥皮②旧衣服③荒地

جردان (jardān) 〔名〕(苦行僧乞讨用的)杯子

جردت (jordat) 〔名〕赤裸，裸露

جرده (jarde) 〔名〕〈动〉鹭鸶，麻鸦

جرده (jorde) 〔名〕①骟马②混血马

جرذ (joraz) 〔名〕（复 جرذان）老鼠

جرز Ⅰ (jarz) 割除

جرز Ⅱ 〔名〕斑鸠，野雁

جرز (jerz) 〔名〕①墙，墙基，桥墩②窗间壁

~ برای لای ~ خوب است . 他是个无用的人。（直译：他是个塞砖缝的料）

جرزن (jer-zan) 〔名〕(玩牌时的)骗人者，作弊者

جرس (jaras) 〔名〕（复 اجراس）小铃铛

جرسهای زر 〈喻〉星星

~ در گلو بستن 用优美的声音祈祷

~ جنباندن 乘车旅行

جرس (jerres) 〔名〕①咬牙，锉牙②号叫，吱吱叫

جرسام (jersām) 同 ذات الجنب

جرس خانه (jaras-khāne) 〔名〕钟楼，钟塔

جرشفت (jarshaft) 〔名〕讽刺诗文，谤文，毁谤书

جرعه (jor'e) 〔名〕一口(如酒、水等饮料)

یك ~ عرق دو آتشه 一口二锅头白酒

به یك ~ 一大口，一口吞下的量

~ ~ نوشیدن (یا خوردن) 一口一口地喝，慢饮

جرعه‌ای آب بمن بده ! 给我一口水(喝)！

جرعه دان (~ dān) 〔名〕（带咀的）酒杯

جرعه ریز (~ reez) 同 جرعه دان

جرعه کش (~ kesh) 〔名〕爱喝酒的(人)，酒徒

جرعه نوش (~ noosh) 同 جرعه کش

جرغاتو (jarghātoo) 同 جرعه دان

جرغند (jarghand) 〔名〕〈旧〉香肠

جرغول (jarghool) 〔名〕〈植〉车前子

جرغون (jarghoon) 同 جرغول

جرقه (jaraghghe) 〔名〕火星，火花

~ زدن 迸火花

مثل ~ شدن 冒火，发火（指人）

از یك ~ حریق برمیخیزد . 星星之火，可以燎原。

جرقه‌زن (*~ zan*) 〔形〕 猝发成火焰的；（碰击后）发出火花的

جرگ (*jorg*) 同 جرگه

جرگه (*jorge, jarge*) 〔名〕 ①圈②围捕（兽）③队，横队④捕兽队，猎人队伍⑤角斗场，摔交场

~ انداختن （یا کردن ، کشیدن） 围成圈，围起来；排成队；围捕（野兽）

~ تشکیل دادن 围成圈子，结成团

~ زدن 围成圈

شاگردان دور هم ~ زدند . 学生们围成了圈。

او هم در ~ ما آمد . 他也加入了我们的行列。

جرگه چي (*~ chee*) 〔名〕 赶兽者，围捕野兽者

جرم Ⅰ (*jerm*) 〔名〕 炉渣，残渣，沉淀物；水垢，水碱

~ گوش 耳屎，耳垢

~ گرفتن 蒙上水垢；形成沉淀

جرم Ⅱ 〔名〕（复 اجرام ، جروم）①体，群；球②标度，刻度，尺度；比例

~ آسمانی 天体

~ آفتاب 太阳

~ ثابت 固体

~ دماغ（کبیر） （大）脑

~ ساکن 〈理〉静质量

~ ضرب در سرعت 〈理〉动量，总冲量

~ مایع 液体

~ مولکولی 〈化〉分子量

اجرام سماویه 天体行星

ورم ~ دماغ کبیر 〈医〉大脑炎

جرم (*jorm*) 〔名〕（复 اجرام ، جروم）①罪，罪行，犯罪；罪恶②处罚

~ سر به‌فلک کشیده 滔天大罪

به ~ دزدی 犯偷窃罪

در حین ارتکاب ~ 作案时，当场

~ دادن 〈口〉赔款，付罚款

~ کردن（مرتکب ~ شدن） 犯罪，有罪

~ کردن 罚（款），处罚

علیه کسی اعلام ~ کردن 控告某人（犯罪）

به چه جرمی تعقیب شد ؟ 他犯了什么罪？

جرم Germ 〔名〕 ①芽孢②病菌③胚，胚芽

~ زنده 原生质；原浆，细胞质

جرمانه (*jormāne*) 同 جریمه

جرم شناس (*jorm-shenās*) 〔名〕 罪行调查学家；刑法律师

جرم شناسی 〔名〕 刑法（学），罪行调查学

جرمناك (*~ nāk*) 〔形〕 有罪的，犯罪的

جرمی (*jermee*) 〔形〕 体（积）的，（体积）克分子的

~ محلول 〈化〉容模溶液

جرنده (*jerande*) 〔名〕 软骨，脆骨

جرنغار (*joronghār*) 〔名〕 军队左翼

جرنگ (*jarang*) 〔名〕 叮铃响（声）；（两物）相撞声（常重叠用）

~ ~ کردن 叮铃响，发铿锵声

جرنگی 〔形〕 叮当响的

~ پول 叮当响的铜钱；硬币，现金

پول ~ گرفتن 得现钱

جرنگيدن (*jarangeedan*) 〔动〕（根 جرنگ ）叮铃响，金属物碰撞发响

جرو (*jeroo*) 〔形〕好欺骗的，（玩牌时）好作弊的

جرواسك (*jarvāsak*) 〔名〕纺织娘，蝈蝈

جروبحث (*jarro-bahs*) 〔名〕争论，争吵，拌嘴

~ كردن 同上

جروح (*jorooh*) 见 جرح

جرور (*jaroor*) 〔形、名〕①任性的，犟的（指马等）②深井

جروم (*joroom*) 〔名〕热带地区

جروند (*jarvand*) 〔名〕〈旧〉灯，灯笼

جره (*jorre*) 〔形〕①迅速的，麻利的②勇敢的，大胆的③中等尺寸的，不大不小的④（动物）雄性的；幼畜的

~ قوش 雄鹰

~ سرغابی 短颈小野鸭，水鸭，凫

جره (*jarre*) 〔名〕（复 جرار ）瓮，瓦罐

جره باز (*jorre-bāz*) 〔名〕白雄鹰

جری (*jaree*) 〔形〕大胆的，有胆量的，勇敢的

~ شدن (از) 勇敢，大胆；生气，发怒

~ كردن 给…壮胆，惹…发怒

جريان (*jarayān*) 〔名〕①进行，流动②〈理〉流③周转，流通④泻（肚）⑤传导⑥过程，进程，程序，情况（多用复数）⑦事件（用复数）⑧〈数〉（微积分中的）流数

~ اسكناس 货币流通

~ القائی 感应电流

~ برق (~ الكتريك) 电流

~ توليد 生产过程

~ حوادث 事件的进程

~ رودخانه 河水流动

~ سربالائی رودخانه 逆流

~ سرپائينی رودخانه 顺流

~ سرمايه 资本周转

~ شكم 泻肚子

~ عمل 程序，进程

~ كامل برق 〈电〉回路，回线

~ متناوب 〈电〉交流

~ مخالف 逆流

~ معكوس 倒流，涡流

~ ورقه‌ای 〈理〉层流，片流

~ هوا 气流，过堂风

~ يك نواخت (~ يكسو) 〈电〉直流

جريانات حقوقی 法律程序

~ چگالی 电流密度

~ شدت 电流强度

به ~ انداختن 使…周转，让…流动，推动

در ~ انداختن 通行，流行

در ~ بودن (~ داشتن) 流动，进行着，发生

مذاكره هنوز در ~ است. 会谈还在进行中。

نامهٔ شما در ~ است. 你的信正在传阅。

در ~ اوضاع بودن 赶上潮流，跟上形势，了解情况

~ دادن 使…流动，使…流通，使…周转

~ پيدا كردن (~ يافتن) 流动，流通，运行

كسی را در ~ چيزی گذاشتن 让某人了解某事

جريب (*jareeb*) 〔名〕杰里布（土地面积单位，合十五市亩，即一公顷）

(کشیدن (~ کردن ، ~ زدن ~ 丈量（地亩），测量（土地）

جريبا (*jareebā*) 〔名〕 西北风

جريبانه (*jareebāne*) 〔副、名〕 ①按杰里布分配（合十五市亩）②对每杰里布土地所征收的税

جريب زنى (*jareeb-zanee*) 〔名〕 丈量（地亩），测量（土地）

~ کردن 同上

جريب كش (~ *kesh*) 〔名〕 土地丈量员

جريب كشى 同 جریب زنی

جرئت (*jor'at*) 同 جرأت

جريح (*jareeh*) 〔形、名〕 ①受伤的②伤员，受伤者

جريحه (*jareehe*) 〔名〕（复 جرایح）伤（处）

جريحه بردار (~ *bardār*) 〔形〕 易受伤的；脆弱的

جريحه دار (~ *dār*) 〔形〕 ①受伤的，有创伤的②痛的，痛苦的

~ کردن (~ ساختن) 弄伤，使…痛苦，造成痛苦

عواطف کسی را ~ ساختن (احساسات کسی را ~ کردن) 伤某人的感情

جريد I (*jareed*) 〔形〕 ①单独的②独立的，分离的

جريد II 〔名〕 ①枪，矛②（练剑术用的）钝头剑

جريد بازى (~ *bāzee*) 〔名〕 击剑，劈剑

~ سواره 骑士们在马上用长枪比武

جريده I (*jareede*) 〔名〕（复 جرائد ، جراید）报刊，杂志

~ اعمال 〈宗〉（终审日时发给各人的）行为录

جريده II 〔名、形〕（复 جراید ، جرائد）①骑兵部队②单独的③枣椰叶柄

جريده نگار (~ *negār*) 〔名〕 新闻记者，新闻（杂志）撰稿人

جريده نگارى 〔名〕 新闻业，新闻撰稿工作

جريره (*jareere*) 〔名〕（复 جرایر）罪恶，罪过，罪行

جريم I (*jareem*) 〔形〕 躯体庞大的，巨大的

جريم II 〔形、名〕 ①犯罪的，有罪的②罪人

جريمانه (*jareemāne*) 同 جرمانه

جريمه (*jareeme*) 〔名〕（复 جرائم ، جرایم）①罚金，罚款②处罚③罪过，过错

~ دادن 付罚款

~ شدن 受罚

~ کردن 罚

~ تحمیل کردن (بر) 罚款

~ گرفتن 收罚款

جريمه بردار (~ *bardār*) 〔形〕 该罚的，应罚款的

جرينگ (*jereeng*) 同 جرنگ

جريه (*jarriyye*) 〔名〕 ①（铁路）机务②拖，牵引，牵引动力

رئیس ~ 机务处长

جز (*joz*) 〔介〕 除…，除…之外

(از ~ (به ~ 除…之外

به ~ کشته خویشتن ندروی . 〈谚〉种瓜得瓜，种豆得豆。

~ آنکه (بجز آنکه) 除了，除非

~ این (بجز این) 除此之外

~ اینکه (بجز اینکه) 除了，除非

بودن چیزی ~ 是…的一部分，加入
این ~ شایعات است . 这些都是传闻。
شدن چیزی ~ 成为…的一部分，加入
~ ~ کردن 分割，肢解，分成几部分
اجزای چیزی کل آن را تشکیل میدهد . 一个事物的整体是由它的部分组成的。

جزاء (*jazā'*) 〔名〕 ①处分，处罚，惩罚，治罪②罚款③报应，报复
~ نقدی 罚现款
روز ~ 〈宗〉终审日
شرط و ~ شرط 〈语〉条件从句及其结论句
قانون ~ 刑法
~ دادن (به) 罚，报复，回报（赏罚）
مستوجب ~ دانستن 认为…该受罚
به ~ رسانیدن (به ~ رساندن) (را) 同上
به ~ (خود) رسیدن (~ یافتن) 受罚，遭到报复，遭报应
او ~ همین است . 他罪有应得。

جزئاً (*joz'an*) 〔副〕 部分地，不完全地

جزار (*jazzār*) 〔名〕 屠夫（常指屠宰骆驼者）

جزاف (*jazzāf*) 〔名〕 猎人，猎手；渔夫

جزاف (*jozāf*) 〔名〕 （不秤不量的）买卖

جزاك الله (*jazākallāh*) 〔叹〕〈宗〉愿上帝恩赐你！

جزالت (*jazālat*) 〔名〕 ①口齿清楚，语言透辟，洗练②（关系）牢固
~ قول (~ سخن) 雄辩，善于词令，口齿伶俐

جزاندن (*jezāndan*) 〔动〕（根 جزان ） 使…受折磨

جزایر(*jazāyer*) 见 جزیره
~ بریتانی 英伦三岛，不列颠诸岛

جزائی (*jazā-ee*) 〔形〕 ①刑事的，刑罚的，犯

به ~ از 除…之外
~ (به) من 除我之外
~ که (~ مگر) 除…之外
همه رفتند ~ حسن . 除哈桑之外大家都走了。
چیزی را که به زور اسلحه از ما گرفته‌اند نمیتوان ~ با اسلحه پس گرفت . 以牙还牙（直译：用武力夺走的东西，还要用武力来夺回）

جز Ⅰ (*jezz*) 〔名〕 吱吱叫（滚油遇水或热铁遇水后发出的声音）；噼啪响声
~ زدن 吱吱叫，哀号，嚎啕

جز Ⅱ 〔名〕 羊尾油

جزء (*joz'*) 〔名、形〕（复 اجزا ） ①部分，部件；成分，配料②小的，部分的，低微的
~ اصلی 主要部分，要素
~ آنها 包括在他们中间
~ به ~ 详细地，逐一地
~ ترکیبی 组成部分
~ لا یتجزی (~ فرد ، ~ جوهر فرد) 原子
~ لاینفك 不可分割的一部分
تایوان ~ لاینفك خاك مقدس چین است . 台湾是中国神圣领土不可分割的一部分。
~ مکمل (~ ترکیب کننده) （整体的）有机部分，组成部分
~ و کل 部分和整体
~ اربابان 小业主
~ افسرهای 下级军官
ذکر ~ و اراده کل 换喻，转喻（如说“剑”指战争）
~ ~ 一条一条的，分部分的

罪的②惩罚的

~ قانون 刑法

جزء بندی (*joz'-bandee*) 〔名〕（书籍的）装订，装帧

جزبه (*jazabe*)〔名〕 激怒，愤怒

جزجز (*jezjez*)〔形〕 油炸物的吱吱声；噼啪响声

~ کردن 发出吱吱声；〈喻〉恳求，哀求，乞求

جزد (*jazd*) 〔名〕 蟋蟀

جزدان (*jozdān*)〔名〕 ①公文包②袖珍本(书)

جزدر (*jazdar*) 同 چزدره

جزر (*jazr*) 〔名〕 退潮，落潮

~ و مد 潮汐现象，潮水涨落；涨潮与退潮

~ فرونشینی 落潮，退潮

جزر (*jazar*) 〈植〉胡萝卜

جزرسی (*joz-resee*) 〔名〕 ①通晓，精通②洞察力③节省，节约④料理家务

جزش (*jazesh*)〔名〕 变化，变动；改变

~ فشار هوا 气压变化

جزع (*jaza'*) 〔名〕 ①不安，担心，急躁，焦急②伤心，悲伤③叹息，哭泣

~ (و فزع) کردن 同上

جزع (*jaz'*)〔名〕 ①〈矿〉石华，缟玛瑙，条纹玛瑙②〈诗〉情人的眼睛

جزغال (*jezghāl*) 〔名〕（羊尾巴）油滴；炼出的（荤）油

~ کردن 烫伤

جزغاله (*jezghāle*)〔名、形〕 ①同 جزغال ②烧过的，煎过的，煎后缩成一团的；烧成焦炭状的

جزل (*jazl*) 〔名、形〕（复 جزال）①巨大的，丰富的，可观的②富庶的，富足的，富饶的③简洁的（语言），流利的(语言)

جزم (*jazm*) 〔名、形〕 ①切断，切除②决心，决定③加固，加强④(在阿拉伯语中)(把动词)变成切格⑤静符⑥毅然的，无条件的

~ کردن 决定；坚定不移

عزم خود را ~ کردن (عزم ~ کردن) 毅然决定，下决心（干某事）

عزم را ~ کردم که ... 我已最后决定…

عزمش ~ شد . 他已下定决心了。

جزمی 〔形〕 专断的，独断的；断然的；教条主义的

~ فلسفهٔ 〈哲〉独断论；教条主义

جزو (*jozv*) 〔名、形〕 ①同 جزء ②《古兰经》三十分册中的一册（卷）

~ جمع 〈数〉被加数；估税

در ~ ... 在…之中

این کلمه هم ~ جمله است . 这个词也是这句的一部分。

این هم ~ چیزی نیست . 这算不了什么。

جزو بندی (~ *bandee*) 同 جزوه بندی

جزودان (~ *dān*) 同 جزوه دان

جزورس (~*ras*) 〔形〕 明察秋毫的，透彻入微的，敏锐的

جزورسی 〔名〕 明察秋毫，透彻入微，理解深刻

جزوع (*jozoo'*)〔名〕 烦躁不安，坐立不安；呻吟，伤心

جزوع (*jazoo'*) 〔名〕 烦躁不安者，坐立不安的人

جزوکش (*jozv-kesh*)〔名〕 公事包，公文包，纸夹

جزولابه (*jezzolābe*) 〔名〕 ①请求，央告②呻吟

جزوناله (*jezzonāle*) 同 جزولابه

جزووز (*jezzovez*) 同 جزجز

کسی را درآوردن ~ 使某人精疲力尽；使某人厌烦

جزوه (*jozve*) 〔名〕（复 جزوات）①小册子，单行本②（书刊的）印张③（书刊等的）册、卷、期

~ ~ 分册刊印的

جزوه بندی (~ *bandee*) 〔名〕 装订（成册）

کردن ~ 同上

جزوه دان (~*dān*) 〔名〕文件夹，文件袋（盒）

جزوی (*jozvee*) 同 جزئی

جزویات (*jozviyyāt*) 同 جزئیات

جزیره (*jazeere*) 〔名〕（复 جزایر ، جزائر）岛，岛屿

کوچك ~ 小岛

~ شبه 半岛

جزیره‌ای 〔形〕 岛上的，岛国的，岛民的

~ اقلیم 岛屿性气候

جزیره نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 海岛居民

جزیل (*jazeel*) 〔形〕 ①很多的，大量的，可观的②富庶的，富足的，富饶的③简洁的，流利的④牢固的，强固的

~ اجر 巨额酬金

~ احترام 崇高的敬意

جزیه (*jezye*) 〔名〕（穆斯林国家异教徒缴纳的）人头税

جزیه‌دار 〔名〕（穆斯林国家对异教徒收人头税的）税收官

جزیه گذار (~*gozār*) 〔名〕（穆斯林国家交异教徒人头税的）交税人

جزئی (*joz-ee*) 〔形、副〕 ①小的，不显眼的，微不足道的②轻微的，细微的③少量的，部份的④稍微少些，一些

~ اشتباه 小过失

~ خرید و فروش （零售的）小买卖

~ خسوف 〈天〉环食

~ سرماخوردگی 轻微的感冒

~ فرق 细微的差别

~ کسوف 〈天〉偏蚀

پنداشتن ~ 轻视，藐视，玩忽，不在意

خریدن ~ 零售

پایش از کفش ~ اذیت دید . 他的鞋有点挤脚。

جزئیات (*joz-iyyāt*) 〔名〕 ①详情，细节，细微末节②琐事，小事

جزئیت (*joz-iyyat*) 〔名〕 不足挂齿，小意思

جزئی فروش (*joz-ee-foroosh*) 〔名〕 零售商

جزئی فروشی 〔名〕 零售

کردن ~ 同上

جساد (*jesād*) 〔名〕 〈植〉番红花

جساد (*josād*) 〔名〕 腹痛，绞痛

جسارت (*jasārat*) 〔名〕 ①勇敢，大胆②放肆，肆无忌惮

~ به 勇敢大胆地

داشتن ~ 敢于，胆敢

(ورزیدن ~) کردن ~ 咒骂

کردن به کسی ~ 对某人无礼

یافتن ~ 大胆起来

کرده میگویم . ~ 我冒昧地说。

جسارتاً (*jasāratan*) 〔副〕 ①勇敢地，大无畏地

②冒昧地，放肆地，肆无忌惮地③（书信）我斗胆

. عرض میکنم ~ 我不揣冒昧地说。

جسارت آمیز (*jasārat-āmeez*) 〔形〕 ①勇敢的，大胆的②冒昧的，放肆的，肆无忌惮的

~ جواب 贸然的回答

~ کلمات و حرکات 放肆的言行

جساس (*jasās*) ①好询问的，好奇的②详细询问的

جسام (*josām*) 同 جسیم

جسامت (*jasāmat*) 〔名〕 肥大，庞大，巨大

جساوت (*jasāvat*) 〔名〕 ①坚硬，僵硬，强硬②〈医〉器管发生异常的硬化

جست (*jast, jost*) 〔名〕 跳，跳跃

~ زدن 同上

جستانیدن (*jastāneedan*) 〔动〕（根 جستان）使…跳动，让…跳，催…奔跑

جستجو(ی) (*jostejoo*) 〔名〕 ①找，寻找②研究，调查，查询

~ جیب و لباس 搜身，（人身）搜查

در(به) ~ ... 找，追求，寻找

~ کردن（به ~ پرداختن） 找，寻找

. هرچه ~ کردم آنرا پیدا نکردم 我怎么找都没找到。

. حقیقت را باید بر مبنای واقعیت ~ کرد 要实事求是。

در برخورد با رفقا باید نیکی را در دیگران و بدی را در خود ~ کرد . 要多看同志的长处，要多看自己的不足。

جستن (*jastan, jestan*) 〔动〕（根 جه）①跳跃，跳动②避开，躲过（危险、灾难等）

~ دل 心脏的跳动

(~ از خطر) ~ مفت 九死一生，幸免于难

. او از خطر (مخاطرات) جست 他躲过了危险。

. از خواب جستم 我惊醒了。

. از زبانم جست 我说走嘴了，我是脱口而出的。

جستن (*jostan*) 〔动〕（根 جوی ، جو）①找，寻找②找到，寻到

ز گهواره تا گور دانش بجوئی 〈谚〉活到老，学到老。

. خیلی جستم ولی پیدا نکردم （那东西）我找了半天也没找着。

. بیل را جستم 我找到铁铲了。

جستن گاه (*jastan-gāh*) 〔名〕 跳板

جست و جو (*jostojoo*) 同 جستجو

جست و چر (*jostochar*) 同 جست و خیز

جست و خیز (*jastokheez*) 〔名〕跳，跳跃，跳动

با ~ 飞跃地，极迅速地

~ کردن 同上

جست و خیزك (*josto-kheezak*) 〔名〕 跳背游戏

جسته (*jaste*) 〔形〕 ①躲过的，逃避的，避开…的②跳跃的，跳越过了的

جسته (*joste*) 〔形〕 寻找的，询问的

جسته جسته (*jaste-jaste*) 〔副〕 渐渐地，慢慢地，偶尔，断断续续

جسته (و) گریخته (*~goreekhte*) 〔形、副〕 ①若断若续的（地），断断续续的（地），不连贯的（地）②随处，到处

جسد (*jasad*) 〔名〕（复 اجساد）①躯体，身体，肉体，形骸②尸体

جسدی 〔形〕 身体的，躯体的，肉体的

جسر (*jesr*) 〔名〕（复 جسور ، اجسر）①桥，桥

梁②渡船

متحرك ~ 浮桥，渡桥

معلق ~ 吊桥

جسم (*jesm*) 〔名〕（复 اجسام）①身体,躯体,躯干②体，物体

انسان ~ 人的肉体

بسيط ~ 原素

پرتاب شونده ~ 〈理〉抛射体

（صلب ~）جامد ~ 固体

درخشان ~ 〈理〉闪烁体

صغير ~ 微粒，粒子

صلب ~ 〈理〉刚体

صنوبری ~ 松果体

عايق ~ 绝缘体，绝缘材料

فرعی ~ 〈化〉离析物

كش‌دار ~ 〈化〉弹性体，弹胶物

لطيف ~ 神灵，幽灵；精怪

مالپيگی ~ 〈解〉肾小体，马尔丕基氏体

（آبکی ~）مايع ~ 液体，流体

مركب ~ 混合物，混合体

مركب آبدار ~ 〈化〉水合物

مهره ~ 〈解〉中枢；椎体

جسماً (*jesman*) 〔副〕 身体上，物体上，肉体上

تحليل رفتن ~ 身体消瘦

جسمان (*josmān*) 〔名〕 身体，肉体

جسمانی (*jesmānee*) 〔形〕 ①身体的,肉体的；体力的②物体的，物质的，有形的③世间的，尘世的

~ امور 俗务

~ عالم 物质世界

~ كار 体力劳动

جسمانيت (*jesmāniyyat*) 〔名〕 ①物质(性)；物体，本体；肉体，形体②尘世

جسمی (*jesmee*) 同 جسمانی

~ احتياجات 大小便

جسميت (*jesmiyyat*) 同 جسمانيت

جسور (*jasoor*)〔形〕 ①勇敢的，果敢的，大胆的②厚颜的，脸皮厚的③放肆的，随便的

~ دارای روح 有无畏精神的，有坚韧不拔精神的

~ شخص 勇敢的人

شدن ~ 大胆，放开胆量

جسور (*josoor*) 见 جسر

جسورانه (*jasoorāne*) 〔形、副〕 ①勇敢的(地)，果敢的(地)，大胆的（地）②厚颜的（地），厚脸皮的(地)③放肆的（地）；随便的（地）

جسيم (*jaseem*) 〔形〕 ①巨大的，庞大的②容量大的，体积大的③肥胖的，肥大的④身材颀长的

جشاء (*joshā'*) 同 آروغ

جشان (*jashān*) 〔名〕 木尺（量长度用）

جشن (*jashn*) 〔名〕 ①庆祝会，庆典，节日②〈旧〉宴会

افتتاح ~ 开幕典礼，开幕式

انتصاب ~ 就职典礼

پنجاه سالگی ~ 五十周年庆典

（سالگرد تولد ~）تولد ~ 生日

روز ملی ~ 国庆节

ساليانه ~ 周年纪念日

عروسی ~ 婚礼

نوروز ~ 元旦（按伊朗、阿富汗历法）

بر پا كردن ~ 庆祝节日

～ گرفتن 庆祝，过节

روز تأسیس ارتش را با فر و شکوه ～ گرفتیم .

我们隆重庆祝了“八一”建军节。

جشن (*jashan*) 〔名〕 发烧

جشنواره (*jashn-vāre*) 〔名〕 联欢节，会演

～ فیلم 电影节

جشیره (*jasheere*) 〔名〕 纺织工

جص (*jass*) 〔名〕 石膏

جعال (*ja-āl*) 同 جعل کننده

جعال (*je-āl*) 〔名〕 工资，工钱，薪俸；（战时）军饷

جعاله 同 جعال

جعبوب (*ja'boob*) 〔名〕 侏儒

جعبه (*ja'be*) 〔名〕（复 جعاب）①小盒，匣，柜②箭袋

～ انحراف 罗盘仪

～ پرگار 制图仪盒

～ جواهر 首饰箱，珠宝匣

～ گلدانی 花盆架

～ گلنگدن 〈军〉枪套管

～ مهمات 〈军〉弹药箱

～ نوار مسلسل 〈军〉机枪弹盘

جعبه آور (*～āvar*) 〔名〕 弹药搬运兵

جعبه آئینه (*～āyeene*) 〔名〕 橱窗，陈列橱

جعبه تقسیم (*～taghseem*) 〔名〕 配电盘，开关屏；（电话的）交换机，交换台

جعبه خزانه (*～khazāne*) 〔名〕 （枪上的）弹仓，弹盒，弹盘

جعبه دار 〔形〕 带抽屉的（如柜、橱等）

جعبه دنده (*～ dande*) 〔名〕 （汽车等的）变速箱

جعبه رنگ (*～rang*) 〔名〕 （画家用的）颜料箱，油彩盒

جعد (*ja'd*) 〔名〕 头发卷曲，卷发

جعد مو (*～moo*) 〔形〕 卷发的

جعفر (*ja'far*) 〔名〕 ①渠，小溪，小河，河流②母骆驼

جعفری Ⅰ (*ja'faree*) 〔名〕〈植〉荷兰芹（菜），芹菜，洋荽

～ فرنگی 〈植〉山萝卜；细叶芹属植物

～ گل 〈植〉万寿菊

جعفری Ⅱ 〔名〕 （古代的一种）纯金

～ زر 同上

جعفری Ⅲ 〔名〕 蝰蛇（一种小毒蛇），蝮蛇

～ مار 同上

جعفری Ⅵ 〔形〕 〈宗〉属于（伊斯兰教什叶派中的）加法里派的

جعفریه 〔名〕 〈宗〉（伊斯兰教中的）加法里教派（因什叶派第六个伊玛姆加法里·萨迪克而得名）

جعل (*ja'l*) 〔名〕 ①伪造，假造，赝造②伪造品，赝品，冒牌货

～ اسناد 伪造文件

～ کردن 伪造，假造，赝造

دروغی ～ کردن 制造谣言

جعل (*jo'al*) 〔名〕 甲虫，蜣螂

جعل ساز (*ja'l-sāz*) 〔名〕 伪造者，假造者

جعل سازی 〔名〕 伪造，假造

جعلق (*jo'allagh*) 〔形、名〕 ①轻薄的，不老实的，可耻的②无赖，滑头

جعلقی 〔名〕 卑贱，下流，可耻，欺诈（行为），滑头

جعل کننده (*ja'l-konande*) 〔名〕 伪造者，赝造者

جعل کنندگان تاریخ 伪造历史的人

جعلنق (*jo'alnagh*) 同 جعلق

جعلی (*ja'lee*) 〔形〕 假的，伪造的，赝造的

~ اسکناس 伪纸币

~ اسم 笔名，假名

~ سند 伪造的文件

جغ (*jagh*) 〔名〕 〈植〉黑檀木

جغ (*jogh*) 同 یوغ

جغاله Ⅰ (*jaghāle*) 〔名〕 生果，未成熟的果实(多指未成熟的巴旦杏)

جغاله Ⅱ 〔名〕 鸟群

جغتا (*joghatā*) 〔名〕 契丹（古代民族名）

جغتایی (*joghatāyee*) 〔形、名〕 ①契丹的②契丹人⑧契丹语

جغ جغ (*jegh-jegh*) 〔名〕 叽叽喳喳的闹声；吱嘎吱嘎的响声

دندان ~ 磨牙声

کردن ~ 叽叽喳喳或吱嘎吱嘎发响

جغجغه (*jeghjeghe*) 〔名〕 格格响的玩具匣

جغد (*joghd*) 〔名〕 猫头鹰，枭

جغر (*jaghr*) 〔名〕 青蛙

جغرات (*joghrāt*) 〔名〕 酸牛奶

جغرافی (*joghrāfee*) 同 جغرافیا

جغرافیا Geography 〔名〕 地理，地理学

اقتصادی ~ 经济地理

انسانی ~ 人文地理

حیاتی ~ 生物地理学

حیوانی ~ 动物地理学

دیرین ~ 古地理学

سیاسی ~ 政治地理

طبیعی ~ 自然地理

فیزیک ~ 地文学，自然地理学

گیاهی ~ 植物地理学

جغرافیادان (*joghrāfiyā-dān*) 〔名〕 地理学家

جغرافیائی (*joghrāfiyā-ee*) 〔形〕 地理的，地理上的，地理学的

~ طول 经度，经线

~ عرض 纬度，纬线

جغل پغله (*jeghel-peghele*) 〔名〕 〈口〉小东西，小人物

جغله (*jeghele*) 〔名、形〕 ①少年，小伙子②瘦弱的，消瘦的

جغور بغور (*jaghoor-baghoor*) 〔名〕 炒羊杂碎

جغه (*jeghghe*) 〔名〕 (头上)羽饰，冠饰；冠

جف (*jaff*) 〔名、形〕 ①干枯②枯萎的

جف (*joff*) 〔形、名〕 ①空心的（如竹子）②老年人

جفا (ء) (*jafā'*) 〔名〕 ①欺负，压迫，折磨②冷酷，残忍，苛刻③无情，冷淡

~ دادن (یا کردن) (بر) 欺负，压迫，折磨；对…冷酷无情，冷若冰霜

~ دیدن (~ کشیدن) (از) 受欺负，受压迫，受折磨；受冷遇

جفا (ء) (*jofā'*) 〔形、名〕 ①枉然的，徒劳无益的②（煮物时浮于表面的）沫或杂质

جفاپیشه (*jafā-peeshe*) 〔形、名〕 ①欺负人的，压迫人的，残暴的②暴君，压迫者，无情的人

جفاف (*jafāf*) 〔名〕 干瘪，枯瘦，枯萎；干燥

جفاکار (*jafākār*) 同 جفاپیشه

جفاکاری 〔名〕 欺负，压迫，折磨，暴虐

جفاکش (*jafā-kesh*) 〔形、名〕 ①受欺负的人,被压迫者,受折磨者②被压迫的,受折磨的

جفاکشی 〔名〕 受欺负,被压迫,受折磨

جفاکیش 同 جفاپیشه

جف القلم (*jaff-alghalam*) 〔叹〕 ①好极啦!非笔墨所能形容!②命该如此!命中注定!

جفت (*joft*) 〔名、形〕 ①一双,一对②同伴,伴侣,夫妻,配偶③偶数,加倍,双胞胎④一犋(牲口)⑤胎盘,胎座⑥成双的,成对的,偶数的⑦〈乐〉和谐的

~ جنین 〈解〉胎盘,胎座

~ در بازی تختهٔ نرد 〈牌〉(骰子的)对么

~ کار (轮耕制土地的)耕作地

~ مکار (轮耕制土地的)休耕地

~ ایجاد 〈原子〉偶产生,对产生

~ یا طاق 是单还是双,是奇数还是偶数

~ عدد 偶数

یك ~ چکمه 一双靴子

~ آوردن 生双胞胎;(玩多米诺骨牌时)掷双

~ جستن 找配偶,求婚

~ زدن 跳跃,跳

(با) ~ شدن 交配;成对,配对;匹比;〈俗〉(作诗)押韵

~ کردن 使…交配,配种;把(手、脚)并到一起;参与;编造;〈乐〉和声唱(或演奏)

ببین، چه دروغها ~ میکند! 你看他在胡诌些什么哟!

~ و جور کردن 组成对,结成双;选配

صداها با هم ~ نیستند. 他们唱得不和谐;他们唱得不齐。

جفت I (*jaft*) 〔名〕 ①〈化〉单宁,鞣酸②硝皮

جفت II 〔形、名〕 ①弯曲的②(葡萄等的)棚,架

جفت جفت (*joft-joft*) 〔副〕 成对地,成双地,两个两个地

~ از بین رفتن 成对而去

~ گذاشتن 把…分成一对一对

شاگردان ~ آمدند. 学生们两个两个地进来了。

جفت جو (~*joo*) 〔名、形〕 找配偶的,找对象的(人)

جفت جوئی (~*joo-ee*) 〔名〕 找配偶,婚配,发情

جفت سازی (*joft-sāzee*) 〔名〕 装配

جفتك (*joftak*) 〔名〕踢,尥蹶子

~ زدن (~ انداختن) 踢,尥蹶子,不听驾驭

جفتك انداز (~*andāz*) 〔形〕 尥蹶子的,不听驾驭的

جفتك پرانی (~ *parānee*) : ~ کردن 踢,尥蹶子,不听驾驭

جفتك چارکش (~*chārkosh*) 〔名〕 跳背游戏

جفت گر (*joft-gar*) 〔名〕 装配工

جفت گیری (~*geeree*) 〔名〕 交配,交尾,配种

~ فصل 交配期

~ کردن 使…交配,配种

با هم ~ کردن 交配,交尾

جفتن (*jaftan*) 〔动〕(根 جفت)卷,变弯,曲

جفت و جزم (*jofto-jazm*) 〔形、副〕 恰好,严丝合缝的(地)

جفت و جلا (~*jalā*) 〔名〕 阴谋诡计,狡诈,

鬼蜮伎俩

(درباره ، برای) کردن ~ 搞(某人的)鬼，同…捣鬼

جفت و کلك (~ *kalak*) 同 جفت و جلا

جفته Ⅰ (*jafte*) 〔形〕 弯的，弯曲的

جفته Ⅱ 〔名〕 ①拱顶，园屋顶，房顶，拱门②葡萄架，格子墙，格子篱

جفته Ⅰ (*jofte*) 同 جفتك

~ زدن 同 جفتك زدن

جفته Ⅱ 〔名〕 屁股，臀部

~ زدن （摔交中的）背摔

جفتی Ⅰ (*joftee*) 〔形、副、名〕 〈口〉①成双的，偶数的②成双地，成对地，一对对，一双双③〈理〉宇称（性），奇偶性

(یا زدن) کردن ~ 把…配成双

جفتیⅡ 〔名〕 联结，交尾，配对

~ کردن 使（动物）交配

جفت یار (*joft-yār*) 〔名〕 （雇来耕地的）雇农，雇耕

جفر (*jafr*) 〔名〕 占卜，预测；水井

جفری 〔形、名〕 ①占卜的②占卜者

جفن (*jafn*) 〔名〕 （复 اجفان）①眼皮，眼睑②刀鞘，剑鞘

~ اسفل 下眼皮

~ اعلی 上眼皮

جفنگ (*jafang*) 〔形、名〕 ①荒诞无稽的，荒唐的②荒诞无稽的事，荒唐行为

~ حرف 无稽之谈，荒唐话，废话

~ گفتن 说废话，胡说八道

جفنگ گو(ی) (~ *goo*) 〔名〕 废话连篇的人，多嘴多舌的人，饶舌的人

جفنگ گوئی (~*goo-ee*) 〔名〕 说废话，胡扯

~ کردن 同上

جفنی (*jafnee*) 〔形〕 眼皮的，眼睑的

جفیف (*jafeef*) 同 خشك

جق جق (*jegh-jegh*) 同 جغ جغ

جقه (*jeghghe*) 〔名〕 （羽毛或头发的）一簇，一团；羽饰

جك Jack 〔名〕 〈技〉千斤顶，起重物，支撑物

~ پیچی 〈机〉螺旋起重器

~ روغنی 油压起重机

~ هیدرولیکی 液压起重机

جکر Joker 〔名〕 （纸牌中的）百搭（可作任何点数的牌或王牌）

جگر (*jegar*) 〔名〕 ①肝，心肝②〈转〉胆量，勇气；同情，忧虑③中心部分④〈喻〉情人

~ سفید 肺

~ سیاه 肝

~ درد 肝病

~ باختن 胆怯，害怕，丧胆

او جگرش را باخت . 他胆怯了。

~ خود را خوردن 伤心，难过

~ داشتن 有胆量，大胆

جگرش کباب شد . (برای کسی) 他很同情（某人）；他悲恸欲绝。

جگرم لك زده است . 我很想…。

جگرآگند (~ *āgand*) 〔名〕 羊灌肠(一种香肠)

جگر آور (~ *āvar*) 〔形〕 有胆量的，有勇气的，勇敢的

جگربند (~ *band*) 〔名〕 ①五脏，内脏，五脏六腑②心肝宝贝（儿）

~ پیش زاغ نهادن 〈诗〉 自找苦吃，自

寻死路

جگر پاره I (～ *pāre*) 同 جگر گوشه

جگرپاره II 〔形〕伤心的，断肠的

جگرتافته (～ *tāfte*) 〔形〕①（由于爱慕等）焦虑不安的，坐立不安的②患痨病的

جگرتشنه (～ *teshne*) 〔名〕①渴的②渴求的，渴望的

جگر خراش (～ *kharāsh*) 〔形〕令人伤心的，使人心碎的

جگرخسته (～ *khaste*) 〔形〕伤心的，忧伤的

جگرخوار (～ *khār*) 同 جگر خواره I、II条

جگر خواره I (～*khāre*) 〔形〕①抑郁的，沮丧的；伤心的②心肠慈悲的，富于怜悯心的

جگر خواره II 〔名〕男巫术士，弄妖术的人

جگر خواری (～ *khāree*) 〔名〕抑郁，沮丧，气馁，灰心丧气

جگر خور (～ *khor*) 同 جگر خوار

جگردار (～ *dār*) 〔形〕有胆量的，有勇气的，勇敢的

جگرداری 〔名〕有胆量，勇敢，无畏

جگرسوز (～ *sooz*) 〔形〕①使人难受的，痛苦的，伤心的，心碎的②辛辣的，

～ طعنهٔ 辛辣的讽刺

جگرك (*jegarak*) 〔名〕炒羊肝，葱爆羊杂碎

جگرکی 〔形〕①深红的，肝色(的)，绛红色的②卖炒羊肝的人

جگرگاه (*jegar-gāh*) 〔名〕肝区，肝部位

جگرگوشه (～ *gooshe*) 〔名〕①碎肝②〈转〉心肝，宝贝（儿）

جگری (*jegaree*) 〔形〕①肝脏的①肝色的，绛红色的

～ عقیق 〈矿〉红玉髓，光玉髓

جگن (*jagan*) 〔名〕〈植〉莎草；杞柳；苔属植物；苔，蓑衣草

جگنیان (*jaganiyān*) 〔名〕〈植〉莎草科

جل (*jal*) 〔名〕〈动〉云雀

جل (*joll*) 〔名〕（复 جلال ، اجلال）①马被，鞍垫②衬垫③〈旧〉衣服

ویلاس ～ 物品，动产，装备

وزغ ～ 〈植〉红藻

خود را از آب بیرون کشیدن ～ 各人自扫门前雪，只顾自已

جل (*jall*) 〔形〕伟大的，崇高的，堂皇的

شأنه ～ 〈宗〉愿他至高无上!

～ خدای عز و 〈宗〉伟大的崇高的真主

جلاء I (*jalā'*) 〔名〕迁居，移居，搬家，离去

کردن ～ 同上

وطن کردن ～ 移居国外

جلاء II 〔名〕①光泽，光亮，闪光②清楚，明显③漆面，光泽面，釉光面

～ روغن 洋漆，清漆，凡立水

دادن ～ 上光，上漆，上釉，磨光

داشتن ～ 发光，发亮

جلاء (*jelā'*) 〔名〕染睫毛或眉毛用的药

جلاب (*jelāb*) 〔名〕①下垂物，垂饰②耳环

جلاب (*jallāb*) 〔名〕①贩卖奴隶者②牲口贩子

جلاب (*jollāb*) 同 گلاب (*golāb*)

جلاب (*jelāb*) 〔名〕混浊的水，污泥浊水

جلابیب (*jalābeeb*) 见 جلباب

جلاجل (*jalājel*) 见 جلجل

～ مار 响尾蛇

جلاد (*jallād*) 〔名〕 ①刽子手，行刑人②残暴者

فلك ~ 〈天〉 火星

جلادار (*jalā-dār*) 〔形〕 有光泽的，闪光发亮的，上釉彩的，上了光的

جلادت (*jallādat*) 〔名〕 ①坚毅，刻苦②精神抖擞，精力充沛③大胆④敏捷

جلادی (*jalādee*) 〔名〕 ①当刽子手，行刑②〈转〉凶残，残酷，残忍

جلاس (*jollās*) 见 جالس

جلافت (*jalāfat*) 〔名〕 ①中空，真空；（果实）没有仁②愚蠢，头脑简单，没心眼

جلاق (*jallāgh*) 同 جلق زن

جلاكار (*jalā-kār*) 〔名〕 上光者，磨光匠

جلاگر (~ *gar*) 同 جلاكار

جلال (*jalāl*) 〔名〕 ①雄壮，威严；崇高，辉煌壮丽②光荣，荣耀，显赫

و شكوه ~ 雄伟壮丽

جلال آباد 〔名〕 杰拉拉巴德（阿富汗）

جلالت (*jalālat*) 同 جلال (*jalāl*)

جلالت مآب (~*ma-āb*) 〔名〕 阁下（一种尊称）

جل الخالق (*jall-alkhālegh*) 〔叹〕〈宗〉（讥讽他人时说）造物主伟大呀！

جلالی (*jalālee*) 〔形〕 ①崇高的，壮丽的②属于公元1079年塞尔柱王朝杰拉鲁丁·马立克·沙阿国王时所通过的历法

تقويم ~ 杰拉里历书

جلانگر (*jelāngar*) 〔名〕 锁匠

جلاو (*jelāv*) 同 جلو

جلاهق (*jalāhegh*) 〔名〕 弹弓

جلب (*jalb*) 〔名〕 ①吸引，吸收；诱惑②争取，获取

ورقهٔ ~ 〈法〉拘票

شدن ~ 被吸引住的，被吸收；被诱惑，被争取；渴望

كردن ~ 吸引，吸收；诱惑；争取，获取；传唤

متهم را به كلانترى ~ كردند. 被告被传到警察局。

توجه كسى را ~ كردن 引起…的注意；争取…重视

كشفيات جديد باستان شناسى چين در سالهاى اخير توجه جهانيان را به خود ~ كرده است. 近年来中国考古新发现引起世界上人们的注意。

قلوب ~ كردن 争取人心

نظر ~ كردن 引起注意

جلب Ⅰ (*jalab*) 〔名、形〕 ①骗子，伪造，赝造②妓女，淫妇③出卖牲畜者④假的，冒牌的

جنس ~ 冒牌货

زن ~ 淫妇，姘头

جلب Ⅱ 〈植〉 球根牵牛（药喇叭）

جلب Ⅲ 〔名〕 叫喊，喧闹

جلباب (*jelbāb*) 〔名〕 （复 جلابيب）①面纱②女式长衫，女式大衣

جلبان (*jolbān*) 〔名〕 〈植〉毛豆，青豆

جلبك (*jolbak*) 〔名〕 〈植〉水藻，水草，海藻；苔藓

جلبك شناسى (~ *shenāsee*) 〔名〕 藻类学

سبز ~ 青苔

جلبوب (*jalboob*) 〔名〕 〈植〉常春藤

جلبى (*jalabee*) 〔名〕 ①假冒，冒充②淫荡

جلبيز (*jalbeez*) 同 جلويز

جلت (*jollat*) 〔名、形〕 ①恶棍，骗子，坏蛋②恬不知耻的③狡猾的，卑鄙的

جلتقه (*jeletghe*) 〔名〕 背心，马甲

جلجل (*joljol*) 〔名〕（复 جلاجل）①（挂在牲口脖上子的）铃铛②手鼓

جلجلان (*joljolān*) 〔名〕 芝麻粒

جلد (*jald*) 〔形、副〕 ①迅速的（地），敏捷的（地）②有力量的（地），精神抖擞的（地）

~ كبوتر 信鸽

~ رفت منزل . 他飞快地回家了。

جلد (*jeld*) 〔名〕（复 جلود ، اجلاد）①皮，表皮，面子②封面，封皮③本，册，卷④套子，罩⑤张（指皮数）

~ چتر 伞套

~ دوم " منتخب آثار مائو تسه دون " 《毛泽东选集》第二卷

~ زركوب 烫金封面

~ كاغذى روى كتاب （书的）护封

~ كتاب 书皮，书面

~ ويولن 小提琴盒

~ تحت (قسمت زير) 〈解〉皮下组织

در دو ~ 两卷集

آن فرهنگ در دو ~ چاپ شده است . 那部词典分成上下两册出版。

سه ~ كتاب 三本书

كتاب ~ كاغذى 平装本，纸面本

زير ~ كسى افتادن 挑唆某人

~ دوم كسى بودن 同某人毫无二致，简直是某人的影子

به ~ خود خزيدن 安静下来，平静下来

به ~ كسى رفتن 骗取某人的信任

~ كردن （把书）装订成册，包书皮，包封面

كتابم را ~ كرد. 他替我的书包了书面。

يك ~ از آن كتاب نزد من است . 该书我也有一本。

~ كتاب چرمى است . 那本书的封面是皮的。

از خوشحالى در جلدش نميگنجد. 他喜不自禁。

جلدبند (~ *band*) 同 جلد ساز

جلد بندى 同 جلد سازى

جلد ساز 〔名〕（书籍）装订员，装订工人

جلد سازى 〔名〕 装订（书籍）

جلد گر (~ *gar*) 同 جلد ساز

جلد مزاج (*jald-mezāj*) 〔形〕 粗卤的，莽撞的，脾气暴躁的，易生气的

جلدى (*jaldee*) 〔名〕 ①迅速，敏捷，快②速度

~ كردن 敏捷，迅速，匆匆忙忙

جلدى (*jeldee*) 〔形〕 皮肤的

~ چشم 〈解〉角膜

بيماريهاى ~ (امراض ~) 皮肤病

علم امراض ~ 皮肤病学

جلديه (*jeldiye*) جلدى (*jeldee*) 的阴性

جلزوولز (*jelezo-velez*) 〔名〕 ①（炒肉时）吱吱拉拉（响）②抽泣

به ~ افتادن 抽泣起来

جلساء (*jolasā'*) 见 جليس

جلسات (*jalasāt*) 见 جلسه

جلسام (*jelsām*) 同 جرسام

جلسه (*jalse*) 〔名〕（复 جلسات）会，会议，集会

~ اول 首次会议

خصوصی ~ 秘密会议，专门会议

علنی ~ 公开会议

مشاوره (~ مشورتی) ~ 协商会

مطبوعاتی ~ 记者招待会

همگانی (~ عمومی) ~ 全（体大）会，全体会议

. ساعت چهار منعقد گردید ~ 会议是四点钟开始的。

جلغوزه (*jalghooze*) 同 چلغوزه

جلف (*jelf*) 〔形、名〕（复 اجلاف ، جلوف ）①粗野的，粗俗的，粗卤的②傻的，愚笨的，头脑简单的③〈口〉潇洒的，华丽的，时髦的，讲究的④轻佻的，轻浮的，浮躁的⑤粗野的人，傻子，蠢人，花花公子⑥空陶罐

. آدم خیلی جلفی است 他是个非常粗野的汉子。

جلف گری (*~garee*) 同 جلفی

جلفی (*jelfee*) 〔名〕①粗野，粗俗，粗鲁②愚笨，头脑简单③（贬意）喜以衣着炫耀者④轻佻，轻浮，浮躁

جلق (*jalgh*) 〔名〕手淫

زدن ~ 同上

جلق زن (*~zan*) 〔名〕犯手淫者

جلکه (*jolke*) 同 جلگه

جلگه (*jolge*) 〔名〕平原

مرتفع ~ 高原

جلمود (*jolmood*) 〔名〕坚石，磐石

جلنار (*jolnār*) 〔名〕〈植〉石榴花

جلنبر (*jolanbor*) 〔名、形〕①衣衫褴褛的(人)②肮脏的

جلنگ (*jeleng*) 同 جرنگ

جلو (*jelow*) 〔名、副〕①前，前面，前部，正面②向前，向前方③在前，在前面，对面④笼头，缰绳

... ~ 在…的前面

تلویزیون ~ 在电视机前

کشتی ~ 船头（部），船首

از ~ عمارت 从楼房前

~ پول 预支金，预付款，垫付

(در) ~ خانه （在）房前

(از) افتادن ~ 追过，超过，赶过；走在前面

این کارخانه از حیث میزان تولید از کارخانه های دیگر ~ افتاده است . 这个工厂的产量超过其他工厂。

آمدن ~ 走向前，走在前，前来；突出，凸出

! ~ بیا 到前面来！

انداختن ~ 推到前面；推进(某项工作)；优先考虑（某事）

آوردن ~ 移动，挪动；（把表）拨快

بردن ~ 推进，推动；放在前面；贡献给…

بودن ~ 在前，快

. ساعت من ~ است 我的表快了。

. او از من جلوتر است 他比我快；他在我前面。

از ~ کسی در آمدن 同某人算帐；收拾某人；让某人尝尝厉害

رفتن ~ 走在前；突出，凸出；走向…，进步

(از) زدن ~ （钟表)走快；追过，超过；（给马）戴上勒口

کسی ول شدن ~ 不受约束，放纵不羁

این شخص ول شده‌است . ~ 他无所顾忌，他变得放纵不羁了。

(چیز را) ول کردن ~ 听其自由，听其自便，纵容

اسب را ول کردن ~ 把马放开（让它自己走）

کشیدن ~ 牵着缰绳

کسی را گرفتن ~ 阻挡，阻止，阻拦，控制，约束

مرا نگیر بگذار بروم ! ~ 别拦我，让我过去！

خود را گرفتن ~ 自持，持重，抑制，控制自己

خرج را گرفتن ~ 节约开支，节俭用度

دید شما را نمیگیرم؟ ~ 我不挡你的视线吧？

درخت ایستاد . ~ 他站在树前。

جلواد (*jalvād*) 〔名〕 恶习，坏习惯

جلو بسته (*jelow-baste*) 〔形〕 前面关闭的，扣上的

جل و پلاس (*jolo-palās*) 〔名〕 陈旧家俱，破碎物件，破布

کسی را بیرون ریختن ~ 把某人赶出门庭，扫地出门

جلو خان (*jelow-khān*) 〔名〕 前堂，穿堂；屋前空地，房屋的正面

خلو خانه (*~khāne*) 同 جلو خان

جلود (*jolood*) 见 جلد (*jeld*)

جلودار (*jelow-dār*) 〔名〕（复 جلوداران）①先锋，前锋②〈旧〉马僮，马前卒③（复数时）先锋队

حزب کمونیست چین ~ طبقهٔ کارگر چین است.
中国共产党是中国工人阶级的先锋队。

جلوزانو (*~zānoo*) 〔名〕 〈解〉膝盖骨

جل وزغ (*jol-vazagh*) 〔名〕 ①〈植〉青苔，苔藓，地衣②水藻

جلوس (*joloos*) 〔名〕 ①入席，就坐，上台②即位，登基，就职

محل ~ هیئت منصفه 陪审席

بر تحت پادشاهی ~ کردن 登上王位，登基

جلو گرد (*jolow-gerd*) 〔形〕 单排扣的（指西服上装下摆圆边的）

جلوگیری (*jelowgeeree*) 〔名〕 ①阻止，制止禁止，阻挡，约束②预防，不让（某人干什么）

از آبستنی (~ از حاملگی) ~ 避孕

داروی ~ (دوای ~) 避孕药

شدن ~ 被阻止，被禁止，被阻挡（不能指人）

(از) کردن ~ 阻止，制止，禁止，阻挡

از آمدن من ~ کرد . 他不让我来。

ما با ایجاد محیط سبز از آلودگی هوا ~ میکنیم . 我们广植树木以防空气污染。

سرمایه‌داران چون چشمشان به پول میخورد ، نمیتوانند از هوا و هوس خود ~ کنند . 资本家都是利欲熏心的。

جلوگیری پذیر (*~pazeer*) 〔形〕 可阻止的，可以预防的

جلوگیری ناپذیر 〔形〕 不可阻止的；不可避免的

جلونك (*jaloonak*) 〔名〕（黄瓜、西瓜等爬蔓植物的）蔓，藤

جلوه (*jelve*) 〔名〕 ①发光②表现，显露，炫耀，

مبارزهٔ طبقاتی زمانی تخفیف مییابد و گاهی بسیار شدید ~ میگردد . 阶级斗争时起时伏。

جلوه گری 〔名〕 ①卖弄②显示③美丽

~ کردن 显眼，闪耀，表现，显露

جلوه نما (~nemā) 同 **جلوه فروش**

جلوی (*jelovee*) 〔形〕 位于前面的，前部的

~ اطاق 前厅

جلویز (*jalveez*) 〔名〕 ①套索，圈套②搬弄是非者，奸诈者

جله I (*jolle*) 〔名〕 ①泥壶，瓦盆，瓦罐②棕榈筐③线结

جله II 〔名〕 蘑菇

جلی (*jalee*) 〔形〕 ①清晰的，清楚的②明显的，显著的，工整的③灿烂的，光辉的

~ برهان 明证

~ خط 工整的笔迹

جليتقه (*jeleetghe*) 同 جليقه

جليد I (*jaleed*) 〔名〕 寒霜，霜冻，冰

جليد II 〔形〕 ①结实的，有力的，无畏的②智慧的，聪明的，敏捷的

جليديه (*jaleedeeye*) 〔名〕 〈解〉（眼睛的）水晶体，晶状体

~ ورم 〈医〉晶状体炎

جليس (*jalees*) 〔名〕 （复 جلاس ، جلساء） 同伴，对谈者，同窗朋友

جليف (*jaleef*) 〔名〕 脾气不好的人，粗笨的人

جليقه (*jaleeghe*) 〔名〕 马甲

جليل (*jaleel*) 〔形〕 （复 اجله ، اجلاء） ①伟大的②光荣的，荣耀的③可尊敬的

جليل (*jolayl*) 〔名〕 马衣，马被，驮鞍

جليل القدر (*jolaylol-ghadr*) 〔形〕 极为崇高

显示③装扮

~ دادن 表露，卖俏，显示，表现，打扮

آتش افروزان جنگ همواره خود را صلح دوست ~ میدهند . 战争贩子惯于把自己打扮成和平爱好者。

حسن خود را ~ دادن 自我卖弄

کاه را کوه ~ دادن 小题大作，把蚂蚁当大象

بد ~ دادن 弄错，搞颠倒，误传

(برای) ~ داشتن 引人入胜

~ فروختن 卖弄，炫耀

~ کردن 好看，开眼，华美，现出，显得，卖弄，炫示

آتشبازی این دفعه خیلی ~ کرد . 这次焰火让人非常开眼。

این موضوع ساده ~ میکند . 这个问题看起来比较简单。

این طرح بمثابهٔ جلوه‌ای از همکاری دوستانه دو مملکت است . 这项工程是两国友好合作的体现。

جلوه ساز 同 جلوه گر

جلوه فروش (~*foroosh*) 〔形、名〕 ①卖弄风骚的，卖俏的②卖弄风情的女人

جلوه فروشی 〔名〕 卖弄风骚，卖俏

جلوه گاه (~*gāh*) 〔名〕 洞房，新房

جلوه گر (~*gar*) 〔形、名〕 ①体现的，表现的②闪耀的，悦目的，耀眼的③华美的，好看的，潇洒的，俏的

~ ساختن (یا کردن) 表露，卖俏，显示，表现，打扮

~ شدن 现出，体现出，显得，显露

的，尊贵的

جليله (*jaleele*) 〔形〕 尊贵的

ادارهٔ ~ گمرك 贵海关当局

وزارت ~ دارايی 尊敬的财政部

جليه I (*jaleeyye*) 同 جلى

جليه II 〔名〕 真实，可靠

جم (*jam*) 〔名〕 古波斯国王贾姆希德的缩写

جم (*jamm*) 〔名〕 (复جمام)大批，大群，一大堆

~ غفير 一大群人

جماجم (*jamājem*) 见 جمجمه

جماح (*jemāh*) 〔名〕 ①烈马②倔强，违拗，难驾驭，任性，桀傲不驯

جماد (*jamād*) 〔名〕 (复 جمادات) 无机物，非生命物，固体；矿物

جمادالكف (*jamādol-kaf*) 〔形〕 小气的，吝啬的

جمادى (*jamādee*) 〔形〕 无机的，固体的

جمادى (*jomādee*) 〔名〕 回历（阴历）五月和六月的名称

~ الاخرى (~ الثانى) 回历(阴历)六月

~ الاولى 回历（阴历）五月

جمار (*jamār*) 〔名〕 〈旧〉人群，一群

جمار (*jommār*) 〔名〕 (复 جمارات) 枣椰树的木髓

جماز (*jemāz*) 〔名〕 〈植〉羊齿，羊齿植物

جماز (*jammāz*) 〔名、形〕 ①单峰骆驼，（用以乘骑的）快驼②快速的，跑得快的

جمازه (*jammāze*) 同 جماز (*jammāz*)

جمازه بان (~*bān*) 〔名〕 赶驼人

جماش (*jammāsh*) 〔形〕 ①有趣的，逗趣的，好笑的，好玩的，演滑稽戏的②迷醉的

جماع (*jemā'*) 〔名〕 性交，交媾，交配

~ ناقص 手淫

~ كردن 性交；交配

جماعت (*jamā'at*) 〔名〕 (复 جماعات) ①集会，聚会②团体，人群

~ نمازگزاران （清真寺里做礼拜的）会众，听众

جماعات (*jamā-āt*) 见 جماعت

جماعى (*jemā-ee*) 〔形〕性交的

جمال (*jamāl*) 〔名〕 美丽，漂亮，典雅，优美，雅致，标致

جمال (*jammāl*) 〔名〕 (复 جماله) 赶骆驼的人，牧驼人

جمال (*jemāl*) 见 جمل (*jamal*)

جماله (*jamāle*) 见 جمال (*jammāl*)

جمام (*jammām*) 见 جم (*jamm*)

جمان (*jomān*) 〔名〕 珍珠，钻石

جمانى (*jamānee*) 〔名〕 酒保，酒厮

جماهير (*jamāheer*) 见 جمهورى

اتحاد ~ شوروى سوسياليستى 苏维埃社会主义共和国联盟（简称：苏联）

جمايع (*jamāye'*) 见 جميعه

جمائع (*jamā-e'*) 同 جمايع

جمبوجت Jumbo-jet 〔名〕 巨型喷气式客机

جمبورى (*jambooree*) 〔名〕 （资本主义国家童子军的）集会

جمجاه (*jamjāh*) 〔形〕 皇帝一样的，太上皇似的，俨然象贾姆希德国王一样的

جمجم (*jomjom*) 〔名〕 一种布鞋

جمجمه (*jomjome*) 〔名〕 (复 جماجم) ①颅骨，头盖骨②木碗

مرده ~ 象征死亡的骷髅头
~ علم تشريح 头盖解剖学
~ علم مقياس 头盖测定学
~ غدهٔ زير 〈解〉垂体
جمجمه ای 〔形〕 头盖的，头盖骨的，头部的
جمجمه شناسی (*~shenāsee*) 〔名〕 头盖学
جمد (*jamd*) 〔名〕 冰冻，冻结，凝固
جمد (*jamad*) 〔名〕 ①冰，雪②高地
جمرات (*jamarāt*) 见 جمره
جمره (*jamre, jamare*) 〔名〕 （复 جمرات） ①燃烧的炭块②石，石子③（冬末春初的）大地回春④部落，部族
جمست (*jamast*) 〔名〕 〈矿〉紫石英，紫水晶（质地较差的宝石）
جمشاك (*jamshāk*) 同 چمشاک
جمشك (*jamshak*) 同 چمشاك
جمع Ⅰ (*jam'*) 〔名〕 （复 جموع）一些，一部分，有些（常带不定“ی”），人群
جمعی از جوانان 一些年青人
جمعی از رفقا آمدند . 一些同志来了。
جمعی در آنجا بودند . 那里有一群人。
من با ~ به مزرعه خواهم آمد . 我将和大家一起下地。
جمع Ⅱ 〔名〕 ①总数②〈数〉加，加法③〈语〉复数④收集，集合⑤集合好的，集中的；定心的，放心的
~ جمع 〈语〉复数的复数，双重复数
~ دوتائی 〈语〉双数
~ قلت (~ قله) 〈语〉少量复数（表示三个到十个的复数词）
~ كثرت (~ كثره) 〈语〉大量复数（表示三个以上到无穷的复数词）
~ كل 总数，总额
~ مجعول 〈语〉不规则复数
~ مصحح (~ صحيح) 〈语〉规则复数
~ مكسر 〈语〉不规则复数，破碎式复数
~ و خرج 收支
~ اسم 〈语〉集合名词
~ به حالت 〈军〉密集队形
روز ~ (يوم الجمع) 〈宗〉世界末日，终审日
~ شيپور 集合号
~ آمدن 集中，集合，集结
~ آوردن 把…集中起来，集合起来；把…收集起来
~ بستن 合计，总计，加在一起；构成复数
كلمهٔ " مورچه " را در زبان فارسی چگونه ~ میبندند ؟ 在波斯语中“ مورچه ”这个词是如何变为复数的？
~ بودن 集中
حواسش كاملاً ~ است . 他的注意力很集中，他全神贯注。
خاطرش ~ نيست . 他心神不定，他不放心。
رفقا همه ~ بودند . 同志们都到齐了，同志们都集中起来了。
تمام خصوصيات يك جوان چينی در قهرمان اين رمان ~ است . 这部小说主人公的身上集中了中国青年的特点。
~ زدن 加在一起，累计
اين ارقام را ~ بزن ! 把这些数目加在一起！

جمعاً (*jam'an*) 〔副〕 ①总共，一共②一起，一同③总共也不过，只不过，仅仅

. رفتند ~ 他们一起走的。

. بالغ بر دویست یوان میشود ~ 总计是弍百元整。

جمع المال (*jam'ol-māl*) 〔形〕 ①公有的，共同的②无私的，忠诚的

جمع آوری (*jam'-āvaree*) 〔名〕 ①集合，收集，收拢，汇总，征募，招募（兵员）②报刊，杂志等）没收，征收③收拾，整理（如房间）

محصول ~ 收庄稼

شدن ~ 集合起来，集中起来；被没收

کردن ~ 集合，收集，收拢；汇总；征募，募集，筹募；征收；收拾，整理

. چوپان گله های گوسفند را ~ کرد 羊倌把羊群集合起来了。

اعانه برای کسی ~ کردن 为某人筹募捐款

سپاهیان را ~ کردن 集结部队

جمع بندی (*~bandee*) 〔名〕 ①总计，累计，加在一起，综合，总结②〈语〉构成复数

کردن ~ 同上

جمع و جور (*jam'o-joor*) 〔形〕 ①整理得有条有理的，收拾得好的②叠好的

کردن ~ 整理，收拾

بچه های کودکستان هر روز اطاق خود را ~ میکنند . 幼儿园的孩子们每天自己收拾屋子。

جمعه (*jom'e*) 〔名〕 星期五（伊斯兰国家的星期例假日），〈宗〉主麻日，聚礼日

~ امام 教长

~ روز 星期五，主麻日，聚礼日

~ شدن (~ گشتن) 集中，集合，集结，纠集；积累，积攒；（皮）皱缩

ما که از نقاط مختلف کشور باینجا آمده‌ایم بخاطر هدف انقلابی مشترك گرد هم ~ گشته‌ایم . 我们都是来自五湖四海，为了一个共同的革命目标走到一起来了。

. رفقای سابقش دوباره دور او ~ شدند 他的老朋友再度围集在他身旁。

از ترس (سرما) ~ شدن 吓得（冻得）缩成一团

دور هم ~ شدن 蜂拥，成群

. روغن ریخته ~ نمیشود 〈谚〉覆水难收。

~ کردن 把…集中起来，集合，集结，纠集；积累，积攒；关闭，倒闭

! حواستان را ~ کنید 集中注意力!

. همه رفقا را دور خود ~ کرد 他把同志们都集合起来了。

. آن بانك شعبه های خود را ~ کرد 那家银行已将各支行关闭了。

کمون ما از راه تولید و فروش بیشتر پولهای زیادی در صندوق خود ~ کرده است . 我公社通过更多的生产和销售积累了大量资金。

. زود خودش را ~ کرد 他很快恢复了健康，他很快渡过了难关。

به ~ گذاشتن 把（某数）记入贷方

جمعتر نشستن 坐得靠紧些

. در ~ اشتباه کردم 我加错了。

؟ ~ آنها چقدر میشود 总数是多少?

؟ ~ کتاب در زبان عربی چیست 在阿拉伯语中，"کتاب"的复数形式是什么?

مسجد ~ 主麻日（星期五）做礼拜的清真寺

جمعه بازار 〔名〕 ①逢星期五赶的集市，市场②群集

جمعی Ⅰ (*jam'ee*) 〔形〕 集合的，集中的，集体的；累积的

~ اقدام 集体行动

~ انتخاب 累积投票（各投票人可投等于候选人人数的票数，而且可将票全数投给一人）

~ رأی 集体表决

~ نماز 集体祷告，集体礼拜

جمعی Ⅱ 〔名〕 一部分；人群，一群

جمعیت (*jam'iyyat*) 〔名〕 ①人口，人数②群众，人群，民众③协会，社团

خاطر ~ 精力集中，沉着镇静

نسبی ~ 人口密度

~ زیادی 人口过剩

~ زیادی در آنجا دیدم . 我在那里看到许多人。

~ پکن چقدر است ؟ 北京有多少人口？

جمعیت دوست (*~doost*) 〔形〕 群集的，合群的；爱群居的；爱交际的

جمعیت گاه (*~gāh*) 〔名〕 聚会处，集中地，指定集合地

جمل (*jamal*) 〔名〕（复 جمال ）骆驼

جمل (*jomal*) 见 جمله

متشابه ~ 〈数〉 多项式的相似项

جمل (*jommal*) 〔名〕 ①绳，缆绳，巨缆，粗索②加法；增加

حساب ~ 按字母顺序计算（在诗词中以字母记年代）

جملات (*jomalāt*) 见 جمله

جملگی (*jomlegee*) 〔名〕总和，总共；大家(伙)

به ~ 共同，一起

~ گفتند این عمل قابل ستایش است . 大家都说这个行动好得很。

جملةً (*jomlatan*) 〔副〕 一起，全部，总共

جمله (*jomle*) 〔名〕（复 جمل ، جملات ） ①句子②所有，全部，总数，全体③〈数〉项；（逻辑学上的）项，名词

اخباری ~ 叙述句

استفهامی ~ 疑问句

اصلی ~ 主句

امری ~ 命令句

بسیط ~ 简单句

تعجبی ~ 感叹句

دو پهلو ~ 模棱两可的话

ربطی ~ 联系句

قاصر (~ کوتاه) ~ 意思不完全的句子

~ کارگران 全体工人

~ کالا 全部商品

کامل ~ 完全句

لشگر ~ 全军

مخلوط ~ （主从）复合句

مرکب ~ （并列）复合句

مشترك ~ 〈逻〉中名辞，媒辞

معترضه ~ 插入句

مقلوب ~ 倒装句

مکمل ~ 补语副句

ناکامل ~ 不完全句

ندائی ~ 祈使句 （如 ای پسر ）

از ~ (از این ~ ، من ~) 其中(包括)，包括…在内

از ~ امور دیگر 尤其，特别

از ~ کسانی که آمدند ... 在来的人中…

بالجمله 总之，一句话，简言之

فی‌الجمله 一句话，总之；有一点，一丁点

فی‌الجمله کسالتی دارد . 他有点不舒服。

~ خریدن 成批买，大宗购买

~ ساختن 造句

~ فروختن 大批销售，成批销售，批发

~ کردن 总计；使结入，使并入

جمله بندی (~ *bandee*) 〔名〕 ①措词，用语，表达方式②造句；句子结构

~ کردن 造句

جمله پرداز (~ *pardāz*) 〔名〕 爱说漂亮话的人

جمله پردازی 〔名〕 说漂亮话，空谈

جمله سازی 同 جمله بندی

جمند (*jamand*) 〔形〕 纤弱的，有气无力的，慢吞吞的；粗心的，懒散的

جمود (*jomood*) 〔名〕 ①冰结，凝固②坚固，强直；僵硬，僵化，停滞

~ عضلات 〈医〉强直性昏厥，倔强症

~ فکری 思想僵化

~ مفصل 〈医〉关节僵硬

~ نعش 死后僵硬，僵尸

جموش (*jomoosh*) 同 چموش

جموع (*jomoo'*) 见 جمع I 条

جمهلو (*jamhaloo*) 〔名〕 大豆，豌豆

جمهور (*jomhoor*) 〔名〕 (复 جماهیر) ①共和国②〈旧〉人群，群众；民众；界

~ اهل ادب 文学界，文坛

~ رئیس 国家主席，总统

جمهور طلب (~ *talab*) 同 جمهوری خواه

جمهوری (*jomhooree*) 〔名〕 (复 جماهیر) 共和国，共和制

~ خلق چین (~ توده‌ای چین) 中华人民共和国 (伊朗译)

~ خود مختار 自治共和国

~ دموکراسی ملی 人民民主共和国

~ متحد 联邦共和国

~ رئیس 共和国主席，总统

جمهوریت (*jomhooriyyat*) 〔名〕 共和制，共和体；共和国

~ مردم چین 中华人民共和国(阿富汗译)

جمهوری خواه (*jomhooree-khāh*) 〔形、名〕 ①要求共和制的，主张共和的②共和派

~ حزب 共和党

جمهوری طلب (~ *talab*) 同 جمهوری خواه

جمیز (*jameez*) 〔名〕 〈植〉无花果

جمیع (*jamee'*) 〔形、名〕 ①所有的，整个的，全部的②全体，所有，一切

~ آنها 他们全体

~ مردم 所有的人

جمیعاً (*jamee'an*) 〔副〕 全部，统统地，都

جمیعه (*jamee'a, jamee'e*) (复 جمایع) 同 اجتماع

جمیل (*jameel*) 〔形〕 ①美丽的，漂亮的，俊俏的，标致的②好的，高超的，优越的

~ ذکر 好名声；优质

~ سعی 巨大的努力

جمیله 〔形、名〕 ① جمیل 的阴性②美人

~ اوصاف 良好的品质；优质

جن (*jenn*) 〔名〕 (复 اجنه ، جان) ①神仙，

妖怪，精怪②恶魔，魔鬼

انس و ~ 人与鬼

~ گرفتن 中魔；念咒驱魔

او را ~ زده. 他简直是鬼魂附体了。

پول ~ است و ما بسم الله . 〈谚〉钱象鬼而我们象符咒。（指与钱无缘份）

جن (*jan*) 〔名〕 方面，方向，一边

جناب Ⅰ (*janāb*) 〔名〕 ①阁下，先生②〈旧〉房前庭院

~ آقای . . . …先生阁下

~ اجل （部长或大臣级）阁下

~ اشرف （首相）阁下

~ پيغمبر 〈宗〉先知

~ حق 〈宗〉真主的庭院

~ عالی 阁下

~ مستطاب (~ جلالتمآب) 阁下（部长或大臣级）

جنابان آقايان، 先生们

جناب Ⅱ 同 جناغ

جنابت (*janābat*) 〔名〕 （性生活后的）不洁，玷污

~ غسل 净体

جنابعالی (*janāb-ālee*) 〔名〕 阁下，尊敬的阁下；您（你的尊称）

جنابه (*jonāba*) 〔名〕 双生子，孪生子

جنات (*jannāt*) 见 جنت

جنات (*jonāt*) 见 جانی Ⅱ条

جناح (*janāh*) 〔名〕 （复 اجنحه ، 双 جناحين）①边，侧，侧面②〈军〉侧翼③（鸟）翼翅〈罕〉手，肢

~ ايسر (~ چپ) 左翼

~ ايمن (~ راست) 右翼

جناحين راست و چپ 左右两翼

تهديد ~ كردن 〈军〉侧（面）射（击）

جناح (*jonāh*) 〔名〕 罪过，罪行

جناحی (*janāhee*) 〔形〕 侧面的，侧翼的

~ تعرض 〈军〉 侧翼攻击

جنازه (*janāze*) 〔名〕（复 جنايز ، جنائز）尸体，尸首，遗体

~ تشييع 殡仪，出殡，送葬，下葬

جناس (*jenās*) 〔名〕 双关语，谐音词，文字游戏；同类，同种

~ حرف 谐音词游戏

~ گفتن 打字谜

جناس گو (~ *goo*) 〔名〕 爱用双关语的人

جناغ (*janāgh*) 〔名〕 ①（鸟胸的）叉骨，胸部呈V字形的骨头，如愿骨（据西方迷信说法两人同扯此骨时，扯到长一段的人可以有求必应）②（甲壳动物的）腹甲；（棘皮动物、昆虫的）腹板

~ سينه (~ استخوان) 〈解〉胸骨

~ شكستن 扯如愿骨；打赌

جناغ (*jonāgh*) 〔名〕 马鞍

جناغی (*janāghee*) 〔形〕 杉针形花纹的(指布)

جنان (*jenān*) 见 جنت (*jannat*)

جنان (*janān*) 〔名〕 （复 اجنان）①心，心脏②密令③黑夜，夜

جنايت (*jenāyat*) 〔名〕 （复 جنايات） 罪行，犯罪，行凶

~ شديد و سخت 重罪

~ غير قابل عفو 不可宽恕的罪行

~ فجيع 滔天罪行

مهم ~ 死罪

(سرتکب ~ شدن) کردن ~ 犯罪，行凶

اختلاس و اسراف جنایتی بس عظیم است . 贪污和浪费是极大的犯罪。

جنایت آمیز (~ *āmeez*) 〔形〕 犯罪的，有罪的，行凶的

جنایت پیشه (~ *peeshe*) 同 جنایتکار

جنایتکار (~ *kār*) 〔形、名〕①犯罪的，有罪的，犯法的②罪人，犯人

جنایتکارانه 〔形、副〕 犯罪的(地)，罪恶的(地)

~ عمل 罪恶行径

جنایتکاری 〔名〕 罪恶，罪行；犯罪

اطفال ~ 少年犯罪

جنایز (*janāyez*) 见 جنازه

جنائی (*jenā-ee*) 〔形〕 刑事的

~ امور مدنی و 民刑诉讼

(~ محکمهٔ) ~ دادگاه 刑事法庭

~ رمان 侦探小说

جنب (*janb*) 〔名〕(复 جنوب ، اجناب) ①侧，边，方面②〈解〉肋膜，胸膜

~ در 在…旁边

ریه ~ غشاء 〈解〉肋膜，胸膜

ذات‌الجنب 〈医〉肋膜炎，胸膜炎

خانهٔ من ~ مهمانخانه واقع است . 我的家在宾馆旁边。

جنب (*jonob*) 〔形、名〕 ①远的，非亲的，旁系的②无大净的(指穆斯林)，不洁的，亵渎的

جنب Ⅰ (*jonb*) جنبیدن 的根

جنب Ⅱ 〔名〕 颤动，抖动，摇动

خوردن ~ 动，颤动，抖动，摇动，摆动

جنبان (*jonbān*) 〔形〕 ①摇动的，抖动的②动词 جنباندن 的根

~ صندلی 摇椅

جنبانیدن (*jonbāneedan*) 〔动〕 (根 جنبان) 摇动，摇摆，摆动，使…颤动；推动

سرش را جنباند . 他摇了摇头；他点了点头

جنبتین (*jambateyn*) 〔名〕 双方

~ حیوانات ذو 两栖动物，蛙类

جنبش (*jonbesh*) 〔名〕 ①活动，运动②摆动，波动，摇摆③革命，暴动

آزادیبخش ملی ~ 民族解放运动

اصلاح سبك كار ~ 整风运动

~ برای پشتیبانی از دولت و مهرورزی به خلق 拥政爱民运动

بین‌المللی کمونیستی ~ 国际共产主义运动

" چهارم مه " ~ “五四运动”

زمین ~ 地震

زیاد بدن ~ 〈医〉 辗转不安

کارگران ~ 工人运动

یکسان ~ 平衡运动

سازمان ~ آزادیخواهی “解放运动组织”

دادن ~ 使…摆动，推动

به ~ در آمدن 摆动起来

به ~ در آوردن 使…摆动起来，推动…

کردن ~ 颤动，抖动，摇动，摆动

بدون تئوری انقلابی هیچ ~ انقلابی نمیتواند وجود داشته باشد . 没有革命的理论，就不会有革命的运动。

سطح دریا چنان آرام بود که هیچ جنبشی در آب دیده نمیشد . 海面上风平浪静。

جنبش پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 动摇的，可移动的，不安定的，不稳固的，

جنبش شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕〈理〉运动学

جنبك (*jonbak*) 〔名〕 抖动

 زدن ~ 抖一抖

جنبنده (*jonbande*) 〔形、名〕(复 جنبندگان) ①移动的，摇动的，颤动的②爬行动物，爬虫

جنب و جوش (*jonbo-joosh*) 〔名〕 ①活动，运动②活跃③轰轰烈烈，方兴未艾

 به ~ (در) آمدن 动起来，活跃起来

 به ~ (در) آوردن 推动，使…活跃起来

جنبه (*janbe*) 〔名〕 ①方面②性质③意义

 تاریخی ~ 历史性

 دیگر موضوع ~ 问题的另一面，事情的反面

 سیاسی ~ 政治方面，政治性

 عمومی ~ 普遍性，共同性

 غیر عادی ~ 特殊性

 فطری ~ 天性，本性

 های تلخ ~ 冷酷的现实

 ~ های موافق و مخالف موضوعی 一件事情的正反两个方面

 از ~ معنوی 从道义上

جنبی (*janbee*) 〔形、名〕 ①侧面的，侧翼的②〈解〉肋部的，〈医〉肋膜的，胸膜的

جنبیدن (*jonbeedan*) 〔动〕(根 جنب) ①动，颤动，抖动，摇动，摆动②赶快，快走

 زود بجنب ! 快点！动一动！

 بجنب از جا ! 快起来！

 میگویند آن ستاره میجنبد . 大家都说那颗星在动。

جنت (*jannat*) 〔名〕 (复 جنان ، جنات) ①天堂，天国，乐园②花园

جنت (*jennat*) 〔名〕 ①疯狂，精神错乱②神怪，妖怪

جنت (*jonnat*) 同 سپر I 条

جنتلمن Gentleman 〔名〕 绅士

جنت مکان (*jannat-makān*) 〔名〕〈宗〉升天堂的（指死人）

جنتی (*jannatee*) 〔形、名〕 〈宗〉①天堂（上）的②天堂里的人③升天的人（指死人）

جنتیانا Gentian 〔名〕 〈植〉①龙胆，龙胆属②（由根部浸出的）龙胆健胃剂

جنجال (*janjāl*) 〔名〕 争吵，吵嘴，口角，打架

 ناشی از بد مستی ~ 发酒疯，酒醉闹事

 و شلوغی ~ 吵吵闹闹，吵吵嚷嚷，熙熙攘攘

 ~ راه انداختن (~ بر پا کردن) 使吵起来，引起喧闹

 کردن ~ 吵闹，争吵，喧闹，喧哗

جنجال راه انداز (~ *rāh-andāz*) 〔名〕 引起争执者，争吵者，喧闹者

جنجال طلب (~ *talab*) 〔形、名〕 喜欢争吵的（人），好争论的（人）

جنجالی (*janjālee*) 〔形、名〕 ①争吵者②爱争吵的

جنح (*janh*) 〔名〕 牛叫声

جنحه (*jonhe*) 〔名〕 罪过，轻罪，过错，违法

جند (*jond*) 〔名〕 (复 جنود ، اجناد) ①军队，部队，队伍②城市

جندال (*jandāl*) 〔名〕 〈旧〉①酒鬼，酒徒，醉汉②平民，庶民

جندر (*jandar*) 〔名〕 〈旧〉①衣服②床上用品

جندرخانه (~ *khāne*) 〔名〕 〈旧〉存衣室

جندره (*jandare*) 〔形、名〕 ①不平坦的，有皱

折的②破衣③未经切削的木材

جنده پوش (~ poosh) 〔形〕 衣衫褴褛的，破衣烂衫的

جندك (jendak) 〔名〕 古时伊朗流通的铜币

جندگی (jendegee) 〔名〕 淫乱，卖淫

جندل (jandal) 〔名〕 石，石块

جنده (jende) 〔名〕 淫乱的女人

جنده باز 〔名〕 嫖客

جنده بازی 〔名〕 嫖妓

 ~ كردن 同上

جنده خانه 〔名〕 妓院

جندی (jondee) 〔名、形〕 ①<旧> 兵，兵士②军队的

جنراتور Generator 〔名〕 发电机，发生器

جنرال General 〔名〕 ①将军，②一般，全体

جنرال قونسول General Consul 〔名〕 总领事

جن زدگی (jenn-zadegee) 〔名〕 中了疯魔，精神错乱

جن زده (~ zade) 〔形〕 得疯魔病的，精神错乱的

جنس (jens) 〔名〕(复 جنوس ، اجناس) ①类，种类 ②性质，品质 ③货物，物品，商品 ④天性，性格⑤种族，人种⑥<语>性

 ~ اعلى 高级品，高等的，超级的

 ~ اوراق و شكسته 破烂货，旧货（金属、玻璃等可重新利用的）废弃物

 ~ بشر 人类

 ~ خنثى 中性

 ~ لطيف 女人，女性，女流之辈

 ~ مذكر (~ ذكور) 男性，<语>阳性

 ~ مشترك 共性，通性

 ~ مؤنث (~ اناث) 女性，<语>阴性

 ~ ابناى 同胞，同类，人类

 ~ اسم 普通名词，物质名词

 ~ شمردن 当作标准

~ آن بد است . 那东西的质量低劣。

اجناس خود را از گمرك خارج كرديم . 我们已从海关提取了货物。

جنساً (jensan) 〔副〕 按本性,生性；用实物（不用货币）

 ماليات را ~ تأديه كردن 用实物付税

جنسان (jensān) 〔名〕 人参

جنستان (jennestān) 〔名〕 仙境，乐土

جنسه (jense) 同 جنسان

جنسى (jensee) 〔形〕 ①种类的②实物的，货物的③天生的,生就的,天然的 ④种属的⑤性的，性欲的

 ~ تحريكات 性欲，性的冲动

 ~ جاذبهٔ 性感

 ~ زاد و ولد <生>有性生殖

 ~ ماليات 实物税

 ~ هوس 性欲

جنسيت (jensiyyat) 〔名〕 ①性质，本性；同一属性，同一种属②性别，性征

جنطيانا (jantiyānā) 同 جنتيانا

جنقولك باز (janghoolak-bāz) 同 جنگولك باز

جنقولك بازى 同 جنگولك بازى

جنكه (janke) 〔名〕（一岁至三岁的）牛犊

جنگ (jang) 〔名〕 ①战争，战斗，战役 ②吵架，吵闹

 ~ آزاديبخش تودهاى 人民解放战争

 ~ آزمندانه 侵略战争

ملی ~ 民族战争，人民战争
موضعی (~ مستقره) ~ 阵地战
میکروبی ~ 细菌战
وطنی (~ میهنی) ~ 卫国战争
و گریز ~ 〈军〉追击战
هفت لشکر ~ （练兵用的）模拟战；演习战
~ اعلان 宣战
به ~ آمدن 应战
را باختن (بردن) ~ 打败（胜）仗
اعلان ~ دادن 宣战
در ~ داخل شدن 参战；开始交战
کردن (~ آوردن) ~ 战争；打仗，作战
به ~ کشیدن 使…参战
بانهنگ کردن و در دریا ماندن ~ 自不量力；遭受巨大的危险（直译：在海里同鳄鱼搏斗）
ما موافق ~ های عادلانه و مخالف ~ های غیر عادلانه هستیم. 我们是拥护正义战争，反对非正义战争的。
اول به از صلح آخر است. ~ 〈谚〉与其撕破脸皮后达成和解，不如先把话说明为好。

جنگ (*jong*) Ⅰ 〔名〕①笔记本，杂记簿，画册②文选，文集
ادبی ~ 文选，文集

جنگ Ⅱ 〔名〕船，船只

جنگار (*jangār*) 〔形、名〕①好战的，好斗的，好吵嘴的②〈军〉战士

جنگ آزما (*jang-āzmā*) 同 جنگ آزموده

جنگ آزموده (~ *āzmoode*) 〔形、名〕①久经战

استعماری ~ 殖民战争
اعصاب ~ 神经战
امپریالیستی ~ 帝国主义战争
باتفنگ ~ （两人之间的）用枪格斗
با سرنیزه ~ 白刃战
بوسیله گازهای شیمیائی ~ 毒气战争
تجاوزکارانه ~ 侵略战争
تدافعی ~ 防御战，自卫战
تصادفی ~ 遭遇战
تعرضی ~ 进攻战
تن بتن ~ 肉搏，白刃战，决斗
جهانی (~ بین المللی) ~ 世界大战
خانه به خانه ~ 巷战
خندقی ~ 阵地战，堑壕战
داخلی (~ کشوری، ~ سیویل) ~ 国内战争，内战
دست به یقه (~ دست به گریبان) ~ 肉搏
زرگری ~ 佯战，哄骗他人的争吵
ساختگی (~ تمرینی) ~ 模拟战
سخت ~ 激战
سرد ~ 冷战
سنگری ~ 街垒战
سود پرستانه ~ 利己战争
صف آرائی شده ~ 对阵战
صلیبی ~ 十字军远征
عادلانه ~ 正义战争
غیرعادلانه ~ 非正义战争
قطعی ~ 决战
متحرک ~ 运动战
مستعمراتی ~ 殖民战争
مقاومت ضد ژاپنی ~ 抗日战争

争考验的，有作战经验的②宿将，老兵

جنگ افروز (~ *afrooz*) 〔名〕 战争贩子，挑起战争者

جنگانیدن (*jangāneedan*) 〔动〕 (根 جنگان) 引起战斗，使…打仗

جنگ آور (*jang-āvar*) 〔形、名〕 ①好战的，能战的；勇武的；尚武的；勇敢的②战士，战斗员；勇士

جنگ آوری 〔名〕 ①好战，勇武，尚武②勇敢

جنگ بازی 〔名〕 模拟战

جنگجو (*jangjoo*) 〔形、名〕 ①好战的，好斗的，好打架的②好战分子，战争贩子③战士

جنگجویانه (*jang-jooyāne*) 〔形、副〕 侵略性的

جنگجوئی (~ *joo-ee*) 〔名〕 好战，好斗

جنگ چئو (~ *ch-oo*) 〔名〕 郑州（河南省）

جنگ دیده (~ *deede*) 同 جنگ آزموده

جنگ ساز 〔形〕 作好战斗准备的，好战的

جنگ طلب (~ *talab*) 〔名、形〕①好战分子，扩张者，军国主义者②好战的，军国主义的

جنگ طلبانه 〔形〕 好战的，侵略性的；军国主义的

جنگ طلبی 〔名〕 好战，好斗，尚武

جنگل (*jangal*) 〔名〕 森林，树林，山林

~ انبوه 密林

~ اولیه 原始森林

~ بکر 新造林，处女林

~ طبیعی (~ خودرو) 自然林，原始森林

~ کاج 针叶林

~ مصنوعی 人工培植林，小树林

~ مولا (مولی) 蓬乱的头发，乱蓬蓬的一堆，丛林，密林

سیاست "قانون ~ ها" 弱肉强食政策

~ علم احداث (造) 林学

جنگلبان (~ *bān*) 〔名〕 ①守林人，护林员②林务官，林务员

جنگلبانی 〔名〕 ①林务管理，林业②林业学③当护林员

~ مدرسهٔ 林业学校

جنگل بری (~ *boree*) 〔名〕 森林采伐，伐木

جنگل دار 〔名、形〕 ①林学家②护林员，林务员，林务官③丛林的，密林的

جنگل داری 〔名〕 ①林业，森林管理②同 جنگل کاری

جنگل زار 〔名、形〕 ①林区，林带②多林的

جنگلستان (*jangalestān*) 同 جنگل زار

جنگل کاری (*jangal-kāree*) 〔名〕 植树造林

~ کردن 同上

جنگل نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 ①林区居民②伐木管理人，在森林里工作的人

جنگلی (*jangalee*) 〔形〕 森林的，林间的，野生的

~ آدم 猩猩

~ چوب 林材

~ درختان 林木

جنگنده (*jangande*) 〔形、名〕 ①战斗的②战士③战斗机

~ جت (هواپیمای) 喷气战斗机

جنگ نویس (*jang-nevees*) 〔名〕 杂记著者，杂录的编者

جنگ و گریز (*jango-goreez*) 〔名〕 ①战斗，战役②且战且退

جنگولك باز (*jangoolak-bāz*) 〔名〕 ①蛮不讲理的人②用开玩笑把事情搪塞过去的人

جنگولك بازى 〔名〕 支吾搪塞，耍滑头；吵闹，取闹，闹事

(~ كردن) ~ در آوردن 同上

جنگى (*jangee*) 〔形〕 ①战争的，战斗性的②好战的，好斗的

~ حيلهٔ 计谋，策略，战略

~ عمليات 战斗，战事

~ كشتى 军舰，战舰

~ مجرمين 战犯

جنگيدن (*jangeedan*) 〔动〕 (根 جنگ) 战斗，作战，打仗

~ با شاخ گاو 以卵击石，螳臂挡车

جن گير (*jenn-geer*) 〔名〕 祓魔人，驱邪人

جن گيرى 〔名〕 祓魔，驱邪

جنم (*janam*) 〔名〕 ①外貌，面貌，外形，相貌②性格，本性

. آن را ندارد ~ 他不是那一类人。

جنوب (*janoob*) 〔名〕 南，南方，南面

شرق ~ 东南，东南面

شرقى ~ 东南的，东南面的

غرب ~ 西南，西南面

غربى ~ 西南的，西南面的

~ در 在南方；在…的南面

جنوب (*jonoob*) 见 جنب (*janb*)

جنوباً (*janooban*) 〔副〕 从南方，在南面

. آن كشور ~ محدود است بدريا 该国南面临海。

جنوبى (*janoobee*) 〔形〕 南方的，南面的

~ نيم كرهٔ 南半球

جنود (*jonood*) 见 جند

ربالجنود （基督教《圣经》中的）万军之主（指耶和华）

جنوس (*jonoos*) 见 جنس

جنون (*jonoon*) 〔名〕 ①痴呆，傻②疯癫，疯狂，精神错乱

الكلى ~ 〈医〉酒狂，嗜酒狂

جنگ ~ 战争歇斯底里

جوانى ~ 〈医〉早老性痴呆

خفيف ~ 〈医〉轻度躁狂

خمرى ~ 〈医〉（酒醉后的）酒狂，震颤性谵妄；神经过敏

در يك امر ~ 偏执狂(热衷于一物或一事)

(~ سرقت) ~ دزدى 偷盗狂，盗癖

زودرس ~ 〈医〉早发性痴呆

(~ موقتى) ~ سبعى 狂怒，盛怒

شهوانى ~ 〈医〉色情狂

~ حملهٔ 精神病发作

~ پيدا كردن 发疯，发狂

جنون آميز (~ *āmeez*) 〔形〕 疯狂的，无理智的

~ عمل 狂妄行为，疯狂行为

جنون آور (~ *āvar*) 〔形〕 使人发疯的

جنونى (*jonoonee*) 〔形〕 疯狂的，疯疯癫癫的

جنى (*jennee*) 〔形、名〕 ①发疯的，发狂的②着魔的，恶魔似的③神灵，精怪

جنيان (*jeniyyān*) 见 جن

جنيبت (*janeebat*) 〔名〕 ①备好鞍子的马②皇帝大臣们在隆重场合时用的马

جنيبت كش (~*kesh*) 〔名〕 马僮，饲马者

جنين (*janeen*) 〔名〕 (复 اجنه) 胚，胚胎，胎儿

ساقط ~ 流产儿

كاذب ~ 胎块，宫外孕

(~ ناقص) ~ نارس 不完全胎胚，怪胎

（如葡萄胎等）

~ ادویهٔ مسقطهٔ 堕胎药

(~ سقط) ~ اسقاط 堕胎，打胎，人工流产

~ جفت 双胞胎

~ کورتاژ کنندهٔ 给人堕胎者；犯堕胎罪的人

مادهٔ متشکلهٔ ~ اولیهٔ جانوران 原生质，原浆

(چیزی را) در حال ~ از بین بردن 把…消灭在萌芽状态，把…扼杀在摇篮中

در حال ~ از بین رفتن 被消灭在萌芽状态，夭折

سقط ~ کردن 堕胎，打胎

جنین شناس (~*shenās*) 〔名〕 胚胎学者

جنین شناسی 〔名〕 胚胎学，发生学

جنین کشی (~*koshee*) 〔名〕 堕胎罪，非法堕胎

جنینی (*janeenee*) 〔形〕 胚胎的，胎儿的

جو(ی) Ⅰ (*joo*) ① جستن 的根②可做构词后缀，如：دانش ~ ، صلح ~ 等

جو(ی) Ⅱ 〔名〕 ①小河，小溪，溪流②灌渠③河叉子

~ بقیمت آب 便宜透顶的

جو (*javv*) 〔名〕大气，空气；气候

(~ قسمت خارجی) ~ خارج از 大气层外

~ علم کاینات 气象学

~ فشار 大气压力

~ ماوراء 同温层，平流层

معرفت‌الجو 气象学

جو (*jow*) 〔名〕 ①大麦②〈喻〉一点儿，一丁点儿③粒，珠④谷（英美最小的重量单位，等于64.8毫克，原为小麦谷粒的平均重量）

~ برهنه 燕麦草，乌麦

(~ فرنگی ، ~ صحرائی ، ~ دو سر) ~ 燕麦

~ سیاه 黑麦

~ مقشر 大麦米，珍珠米

~ نیمکوب （揉搓成的）大麦粉粒

~ ~ 一点一点地，慢慢地

بلغور ~ صحرائی 燕麦片

~ نان 大麦做的饼或面包

دو خر را نمیتواند بخش کند. ~ 他一点能耐也没有。（直译：他连两头驴的料都分不均匀）

جمله پردازی های آنها حتی يك ~ حقیقت هم ندارد. 他们的这些论调纯系谎言。

بیك ~ نمیارزد. （这）分文不值。

جواب (*javāb*) 〔名〕（复 جوابات ، اجوبه）①回答，答复②答案；响应

~ اظهارات 辩驳，答辩，反驳的论点

~ جماعت 〈宗〉（日课后的）应答；（吟唱的）祈祷文

~ حاضر و فوری 答辩；反击，反驳

~ رد 拒绝，驳回，否决

~ رک و بی رو دربایستی 直截了当的回答

~ سر بالا 与题无关的回答；令人失望的回答

(~ صاف) ~ سر راست 肯定明确的答复

~ سر زبان 恰当的回答；胸有成竹的回答

(~ ترو چسبان) ~ سر ~ 回答，反驳；〈法〉（被告对原告的）第二（次）答辩

~ سرسری 支吾搪塞的回答，含糊不清的回答

~ غیبی 〈天〉天启，圣言，神谕，神托

قطعی ~ 断然的回答，斩钉截铁的答复

مثبت ~ 肯定的回答；积极的响应

مدعی باظهارات مدعی علیه ~ 〈法〉原告的答辩

منفی (یا نفی) ~ 否定的回答

نا صواب ~ 不恰当的回答，不礼貌的回答

و سؤال ~ 问答；谈话，交谈

در ~ مراسلهٔ نمرهٔ ۳۲ 今复第32号信函

دادن (یا گفتن) (را ، به) ~ 回答，满足；驳回

سؤال مرا ~ نداد . 他没有回答我的问题。

تمام اعتراضاتشان را ~ دادیم . 我们驳回了他们的抗议。

کردن ~ 认为无望；解雇，打发走

آن سرمایه دار کارگرانش را ~ کرد . 那个资本家解雇一些工人。

پزشك او را ~ کرد . 医生认为他已没救了。

ما در مبارزه علیه دشمنان همواره ~ زور را با زور میدهیم . 我们在对敌斗争中历来是针锋相对的。

در ~ گفتند نمیآییم . 他们回答说不来了。

جواباً (*javāban*) 〔副〕 作为对…的答复；相对地

جوابدار (*javāb-dār*) 〔形、名〕 ①负责的，负有责任的②负责人

جوابداری 〔名〕 责任，负责，职责

جوابده (~*deh*) 〔形、名〕 ①为…负责的，担负…责任的，符合…的②负责人③〈法〉（民事）被告人

چیزی بودن ~ 符合，满足，解决；为…负责

جواب قبول (~*ghabool*) 〔形〕 付清回电费的（如电报），付清回信邮资的（如信件）

تلگرام ~ 付清回电费的电报

جوابگو (ی) (~*goo*) 〔形〕 ①答复…的②满足…的

تولید سبزیجات در حومهٔ این شهر هنوز کاملاً ~ نیازمندیهای اهالی آن نیست. 这个城市郊区的蔬菜生产还没有完全满足市民的需要。

جوابگوئی (~*goo-ee*) 〔名〕 ①答复，回答②满足，解决③反驳，表示异议

کردن ~ 同上

جواب نامه (~*nāme*) 〔名〕 复信，回信；答案

جوابیه (*javābeeye*) 〔形〕 回答的，答复的

مراسلهٔ ~ شما 今复来信，对你来信的答复

~ یادداشت 备忘录，复照

جواد Ⅰ (*javād*) 〔形、名〕（复 اجاود، اجاوید ، اجواد）①慷慨的，大方的，宽宏大量的②慷慨者，恩赐者

مطلق ~ 〈宗〉（宽厚仁慈的）真主

جواد Ⅱ 〔名〕（复 اجاوید ، اجاود ، جیاد）骏马，快马，良种马

جواذب (*javāzeb*) 见 جاذبه Ⅱ条

جوار (*javār*) 〔名〕 ①邻近，相邻②庇护，保护

در ~ 在…庇护之下，以…为靠山；与…为邻

جوارح (*javāreh*) 见 جارحه Ⅱ条

جواری Ⅰ (*javāree*) 见 جاریه Ⅱ条

جواری Ⅱ 〔名〕 玉米

جواز Ⅰ (*javāz*) 〔名〕（复 اجوزه）①允许，许可，放行②许可证，执照，特许证

جواميس (javāmees) 见 جاموس

جوان (javān) 〔名、形〕（复 جوانان）①青年，年轻人；少年②年轻的，青年的

　　جوانان از سن ۱۳ تا ۱۹ سالگی 十三岁至十九岁的青年

　　جوانان تحصیل کرده 知识青年

　　کردن ~ (دوباره) 恢复青春，使年青

　　ماندن ~ 显得年青，保持青春，不老

　　جوانان فعالترین و شادابترین نیروی جامعه هستند. 青年是整个社会力量中的一部分最积极最有生气的力量。

　　او ~ بنظر میاید. 他显得年轻。

جوانانه (javānāne) 〔副〕 青年般地；勇敢地，大胆地

جوانب (javāneb) 见 جانب

جوانبخت (javān-bakht) 〔形、名〕 ①幸福的；有出息的；有希望的②幸运的人；有出息的青年人

جوانبختی 〔名〕 幸福，幸运

جوان سال (~ sāl) 〔形〕 年轻的，妙令的

جوانك (javānak) 〔名〕 小青年，小伙子

جوانمرد (javān-mard) 〔形、名〕 ①慷慨的，豪爽的，大方的②高尚的（人）；勇敢的（人）

جوانمردانه 〔形、副〕 ①慷慨的（地），豪爽的（地），大方的（地）②高尚的（地）；勇敢（地）

جوانمردی 〔名〕 ①慷慨，豪爽，大方②高尚；勇敢

　　کردن ~ 同上

جوانمرگ (~marg) 〔形〕 早死的，天折的

　　شدن ~ 早死，天折

جوانمرگی 〔名〕 早亡，天折

　　اقامت ~ 居住（许可）证

　　خروج از کشور ~ 出国准许书；出境（许可）证

　　عبور ~ 通行证

　　کار ~ 工作证

　　گمرکی ~ 海关许可证

　　مجانی ~ 自由通行证

　　مشروبات فروشی ~ 酒类营业许可证

　　دارای ~ طبابت 有资格开业的（医生）

　　~ صاحب 领有许可证（执照）者

　　دادن ~ 放行，允许，许可；发给执照

　　گرفتن ~ 得到许可，得准（许）；获得执照

جوازان (jovāzān) 〔名〕 木研钵

جواسيس (javāsees) 见 جاسوس

جوال (jovāl) 〔名〕 ①大口袋，粮食袋，粗麻袋②（人）体③粗布④驮包

　　رفتن ~ 抓住，扭打，对抗

　　در ~ رفتن 争吵，冲突

　　با خرس در رفتن ~ 遇到强敌，遇到不好对付的人；强中更逢强中手

　　در ~ شدن 不作声；（羞得）脸红，张皇失措

جوال دوز I (~ doqz) 〔名〕 ①缝口袋的人②缝口袋的大针，锥子打包针

　　~ درخت 樟树

　　~ سوزن 缝口袋的大针

جوال دوز II 〔名〕 〈动〉田鹬

جوال دوزی 〔名〕 缝口袋

جوامد (javāmed) 见 جامد

جوامع (javāme') 见 جامع

جوان نما (~ *nemā*) 〔形〕 显得年轻的，看起来年轻的

جوانه (*javāne*) 〔名〕 ①〈植〉幼芽，蘖 ②〈生〉分裂球③同 جوان

(کشیدن ~) زدن ~ 发芽，抽芽

جوانه دار 〔形〕 〈医〉起颗粒的

~ زخم 粒状伤口

جوانه زایی 〔名〕 发芽；发芽生殖

جوانه زنی (~ *zanee*) 〔名〕 萌芽，发生

جوانه گاو 〔名〕 小牛，牛犊

جوانی (*javānee*) 〔名〕 青春，年轻，年少

تجدید~ 返老还童，恢复青春

~ در روزگار 在青年时代

~ دوران رشد 青春发育期

~ دورهٔ 青春期，青年时代

از سر گرفتن ~ 返老还童，恢复青春

جواهر (*javāher*) 〔名〕 (复 جواهرات) ①珠宝，钻石，宝石②见 جوهر

(بدل ~) قلب ~ 假宝石，假钻石

جواهرات 见 جواهر

جواهرآلات (*javāher-ālāt*) 〔名〕 珠宝玉器，镶有宝石的器物

جواهر تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 琢磨宝石的匠人，玉工，珠宝匠

جواهردار 〔形〕 镶嵌有珠宝或钻石的

جواهر ساز 同 جواهر تراش

جواهر سازی 〔名〕 ①制珠宝玉器 ②当玉工，当珠宝匠③珠宝玉器制作间

جواهر فروش (~*foroosh*) 〔名〕 宝石商，珠宝商

جواهر نشان (~ *neshān*) 同 جواهردار

کردن ~ 镶嵌珠宝

جواهر نگار (~ *negār*) 同 جواهردار

جواهری (*javāheree*) 〔名、形〕 ①珠宝匠，宝石匠②珠宝般的，象珠宝的

جوایز (*javāyez*) 见 جایزه

جوب 〔名〕 沟，沟渠，灌渠

جوبجو (*jowbejow*) 〔副〕 渐渐地，慢慢地，一点一点地

جوبسالار (*joob-sālār*) 〔名〕 〈史〉分配灌溉用水的小吏

جوبه 〔名〕 食品市场

جوت Jute 〔名〕 黄麻

جوتره (*jowtare*) 〔名〕 (清真寺等的)高塔

جوج 〔名〕 ①公鸡冠②风仪旗，风向旗，风向标

جوجر (*jowjer*) 〔名〕 重量单位(相当一克重量)

جوجگک (*joojegak*) 〔名〕 小鸡雏

جوجو 〔名〕 臭虫，虱子

جوجو (*jow-jow*) 同 جو بجو

جوجه (*jooje*) 〔名〕 (复 جوجگان) 小鸡，鸡雏

کوچك ~ 小鸡，小鸡雏

از تخم در آمدن ~ 小鸡孵出

از تخم در آوردن ~ 孵出小鸡

بر آوردن ~ 同上

. را در آخر پائیز میشمارند ~ 〈谚〉 秋后数鸡未为迟。(喻：不要过早下结论)

جوجه تیغی 〔名〕 ①豪猪②刺猬

جوجه خروس (~ *khoroos*) 〔名〕 ①小公鸡②后生，黄口小儿

جوجه فکلی (~ *fokolee*) 〔名〕 ①服装华丽的人；奇装异服的人②花花公子，纨袴子弟

جوجه کباب (~*kabāb*) 〔名〕 烤鸡，烤鸡肉串

جوجه کشی (~ *keshee*) 〔名〕 孵化

(~ اسباب ~ ، ماشين ~) دستگاه ~ 孵卵器，孵卵箱

~ كردن 孵小鸡

جوجه مرغ (~ *morgh*) 〔名〕 小母鸡

جوجه مشتی (~ *mashtee*) 〔名〕 花花公子

جوخه 〔名〕 ①〈军〉班②人群，团（体）

جوخه‌يار 〔名〕 （童子军）副班长

جود 〔名〕 慷慨，大方，仗义疏财，恩赐

. ~ ناخواسته دادن است 〈谚〉 慷慨的人不用求。

جود (*jowd*) 〔名〕 暴雨，大雨，骤雨

جودان Ⅰ (*jowdān*) 〔名〕 ①（鸟）嗉囊②马牙上的黑斑③大麦粥

جودان Ⅱ 〔名〕 樟脑精

جودانه Ⅰ (*jowdāne*) 〔名〕 ①嗉子②（可以看出马岁数的）马牙上的黑斑③大麦粒

~ ساختمان （土壤的）团粒结构

~ سطح 粒状表面

جودانه Ⅱ 〔名〕 樟脑精

~ كافور 樟脑精

جودت (*jowdat*) 〔名〕 ①优秀，优越②优质，精巧，机敏

جودر (*jowdar*) 〔名〕 野生稞麦

جودرو (*jow-derow*) 〔名〕 大麦收割季节（五月至六月）

جودره (*jowdare*) 同 جودر

جودو 〔名〕 现代柔术（日本的一种拳术，摔角术，特别利用运动、平衡和杠杆原理）

جور 〔名、形〕 ①种，类，等级；一对，一双②类似的，一样的③配得上的④〈乐〉和谐的

~ به ~ 各种的，各类的

~ اين 这种，这类；于是，就这样

اين ~ اشخاص 这种人

~ چه 怎样，什么样的；干嘛唷

اين چه ~ پرنده ايست ؟ 这是一种什么鸟？

و چه ~ هم 十分，的确，无疑的

همه ~ 各种，百般（地），千方百计地

همه ~ كتاب داريم . 我们有各种书。

همه ~ بمن كمك ميكرد . 他千方百计地帮助我。

همين ~ 就这样

يك ~ 一样

~ آمدن (~ در آمدن) 合适，配得上，相称，和谐，谐调；成对；亲密，亲近，和睦

~ بودن 同上

اين دو كفش با هم ~ نيستند . 这两只鞋配不上。

صداها ~ نيست . 声音不谐调。

~ زدن 挑选，选配

~ شدن 分类，配套，配上；成对；〈乐〉和弦，和谐；亲近，亲密，和睦

صداها با هم ~ شد . 声音谐调了。

~ كردن 分类；配套，把…配成对；配和弦，使…和谐，协调

اجناس را بايد ~ كرد . 要把东西分类。

ورق ~ كردن 配牌（打扑克）

اين روزها هزار ~ گرفتاری داريم . 这些日子我们很忙。

جور (*jowr*) 〔名〕 压迫，欺压，虐待，蹂躏，欺负

~ كردن (بر ، به) 同上

میلیتاریست‌های ژاپنی بر چینیان ~ میکردند.
日本军国主义者曾经蹂躏过中国人民。
~ کشیدن 遭受压迫，受虐待，受蹂躏，受欺负，受苦
~ کسی را کشیدن 为某人吃苦；为某人当替罪羊；为某人出钱，替某人办事
~ همه را میکشم . 我请大家的客。

جوراب (*joorāb*) 〔名〕 袜子
~ ساقهٔ بلند 长袜
~ ساقهٔ کوتاه 短袜
بند ~ (~ کش) 袜带
~ کف 袜底

جوراب باف 〔名〕 织袜工人

جوراب بافی 〔名〕 织袜
~ چرخ 织袜机
~ سوزن 织袜针

جوراب بند (~ *band*) 〔名〕 吊袜带

جوراب فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 袜商，卖袜子者

جوراب فروشی 〔名〕 卖袜

جوراجور (*joorājoor*) 〔形〕 各种各样的，各式各样的

جور بالان (*joor-bālān*) 〔名〕 〈动〉等翅目

جور بجور (*joor-be-joor*) 同 جوراجور

جوربور (*joorboor*) 〔名〕 〈动〉雉，野鸡

جورپایان 〔名〕 〈动〉等足目（如甲壳动物等）

جور پیشه (*jowr-peeshe*) 同 جغاپیشه

جورکش (*jowr-kesh*) 〔形、名〕 受压迫的(人)，受苦的（人）
~ کسی بودن 为某人而受罪；因某人而受苦；当某人的替罪羊

جورگانی (*joorgānee*) 〔名〕 〈生〉同配生殖；配子同型

جوره 〔名〕 种类，品种

جوری 〔名〕 ①相似，类似②分类，类别

جوز (*jowz*) 〔名〕 ①胡桃，核桃 ②球果③果核；果仁
~ بویا 肉豆蔻
~ رومی 核桃
~ سرو 松球
~ صنوبر 枞球
~ قند 糖制桃干
~ کلاغ （松树的）球果，球花
~ کوثل 〈植〉 栀子（属）
~ ماثل 〈植〉 曼陀罗
~ هندی 肉豆蔻；椰子
پوست ~ 坚果的壳
پوست (یا گل) ~ بویا 肉豆蔻乾皮（一种香料）
جوهر ~ بویا 〈化〉 肉豆蔻酸，十四(烷)酸

جوزاء (*jowzā'*) 〔名〕 ①〈天〉双子宫，双子星座②阿富汗历阳历三月
برج ~ 〈天〉 猎户座

جوزار (*jow-zār*) 〔名〕 大麦

جوزاغند (*jowzā-ghand*) 〔名〕 果仁糖馅桃干

جوزالطیب (*jowzo-tteeb*) 〔名〕 肉豆蔻

جوزالقی (*jowzol-ghey*) 〔名〕 〈植〉马前子，番木鳖

جوز آور (*jowz-āvar*) 〔形〕 〈植〉具球果的，针叶树的

جوزبن (*jowz-bon*) 〔名〕 坚果树，榛

جوزبوا (*jowzebovvā*) 同 جوزالطیب

جوزدار (*jowz-dār*) 〔形〕 结球果的，松柏科的

جوزغند (*jowzeghand*) 同 جوزاغند

جوزغه (*jowzaghe*) 〔名〕 棉铃，棉桃

جوزق (*jowzagh*) 同 جوزغه

جوزقه 同 جوزغه

جوزك (*jowzak*) 〔名〕 〈解〉喉结，喉核

جوزن (*jowzan*) 〔名〕 ①（小麦、大麦等植物的）黄锈病②（印度的）魔法师

جوزه (*jowze*) 〔名〕 （胡桃、榛子等）坚果

جوزهندی (*jowz-hendee*) 〔名〕 椰子

جوزینه (*jowzeene*) 〔名〕 一种用巴旦杏和核桃仁制成的甜食

جوژك (*joojhak*) 同 جوجه

جوژه 同 جوجه

جوسق (*jowsagh*) 〔名〕（复 جواسیق ، جواسق）①宫殿，殿宇②凉亭，亭子，音乐台

جوسنگ (*jow-sang*) 〔名〕 谷（最小的重量单位，合64.8毫克）；谷粒重的东西

جوسه (*jowse*) 同 جوسق

جوش I (*joosh*) 〔名〕 ①沸腾，滚沸②兴奋，热情③激动，激怒④焊接，愈合⑤碳酸氢钠，小苏打

(اکسیژنی ~) اکسیژن ~ 气焊

ترش ~ 〈化〉 酒石酸

ذغال سنگ ~ 煤渣

شیرین ~ 〈化〉 小苏打，碳酸氢钠

و خروش ~ 蓬蓬勃勃，沸腾；激动，激怒

~ آب 沸水，滚水，开水

از ~ افتادن 冷静下来，平息下来；（沸水）落开，落滚

(به) ~ آمدن 沸腾起来；激动起来，热烈起来

سماور ~ آمد . 茶炊水开了。

دریای رحمتش به ~ آمد . 他大发怜悯之心；他大发慈悲。

(به) ~ آوردن 使…沸腾起来，使…激动起来；激起…

خون کسیرا به ~ آوردن 使某人热血沸腾

~ خوردن （金属）焊接；（伤口）愈合，火热起来；沸腾起来，激动

زخمهایش ~ خورد . 他的伤口愈合了。

ارتش ما کاملاً با مردم ~ خورده است . 我军完全同人民打成一片。

~ دادن 把（金属）焊上；使（伤口）愈合，使…弥合；达成协议；产生成果

این دو تکه آهن را باید بهم ~ داد . 要把这两块铁板焊接上。

این دوا زخم را ~ میدهد . 这种药可使伤口愈合。

~ زدن （植物）猛长；焊接；激动；狂暴，吼叫；冒气泡，起泡沫

~ نزن شیرت خشك میشود . 这点事还用得着你着急!

~ کردن 沸腾；激昂，上火，着急上火

جوش II 〔名〕 斑点，斑疹；肉芽，疱

بدن ~ 斑疹

پلك چشم ~ 〈医〉结膜炎

صورت ~ 粉刺，痤疮

غرور ~ 雀斑

~ زدن 长粉刺

جوشا 〔名〕 淡红的，绯红的

جوشاك 〔名〕 沸腾，滚沸，滚开（指水等）

جوشان 〔名、形〕 沸腾（的），激昂（的）；

热气腾腾（的）；起泡（的）

جوشاندن (*jooshāndan*) 〔动〕（根 جوشان）煮沸，烧开

جوشانده 〔形、名〕①已煮沸的②汤剂，煎好的草药

~ آب 开水

جوشانیدن (*jooshāneedan*) 同 جوشاندن

جوش بره (*joosh-bare*) 〔名〕 饺子，馄饨

جوش جوش 〔形〕长了些小丘疹的，斑斑点点的

جوش خور (~ *khor*) 〔形〕 ①可以焊接的②可以愈合的③可调合的，可以相容的

جوشدار (~ *dār*) 〔形〕 脸上长粉刺的

~ صورت 长粉刺的脸

جوش سنگ (~ *sang*) 〔名〕 〈地〉结成岩，砾岩

جوشش (*jooshesh*) 〔名〕 ①沸腾，滚沸②激动③〈转〉热情，高涨④（关系）火热⑤焊接⑥〈化〉泡腾

~ داشتن 关系密切，打得火热

~ کردن 建立密切的关系

جوشك (*jooshak, jowshak*) 〔名〕①带鼻的罐子，长颈罐②咖啡壶

جوشکار (*joosh-kār*) 〔名〕 电焊工

جوشکاری 〔名〕 电焊，焊接

~ کردن 同上

جوش کوره 〔名〕 炉渣

جوشگر (~ *gar*) 同 جوشکار

جوشگری 同 جوشکاری

~ کردن 电焊，焊接

جوشن (*jowshan*) 〔名〕（复 جواشن）①铠甲，锁子甲②〈理〉电磁铁的电枢（衔铁）③〈理〉电容瓶上的锡铂片

جوشناس (*javv-shenās*) 〔名〕 气象学家

جوشناسی 〔名〕 气象学

جوشن پوش (*jowshan-poosh*) 〔名〕 穿着铠甲者；铠甲骑士

جوش واره (*joosh-vāre*) 同 جوش بره

جوش وجلا (*joosho-jalā*) 〔名〕 喧闹，纷乱，慌乱

جوش و خروش (~ *khoroosh*) 〔名〕①激动，激荡②汹涌澎湃，翻腾③热烈，热情，翻滚

به ~ آمدن（به ~ افتادن） 同上

جوشی Ⅰ 〔形〕 沸腾起来的，情绪激昂的，激动的

~ شدن 沸腾，情绪激动

جوشی Ⅱ 同 جوشدار

جوشیدن (*joosheedan*) 〔动〕（根 جوش）①沸腾，滚沸②汹涌③（植物）出芽

شور و شوق در دل مردم میجوشد. 人们热情高涨。

سیلی که از کوهستان سرازیر شده میجوشید و میخروشید. 山洪咆哮下泻。

خونش میجوشد. 他热血沸腾。

جوشیده (*joosheede*) 〔形〕 沸腾的，滚沸的

~ آب 开水

جوشیده مغز (~ *maghz*) 〔形〕①发怒的，狂怒的②聪明的

جوع (*joo'*) 〔名〕饥饿

~ کلبی (یا کلب، بقری، گاو) 〈医〉易饿症，贪食症，易食癖

~ سد کردن 解饿，充饥

جوع البقر (*joo'ol-baghr*) 〔名〕 〈医〉贪食症

جوع الكلب (~ *kalb*) 〔名〕 〈医〉贪食症

جوعان (*joo-ān*) 〔形〕 饥饿的，饥馑的

جوغ I 同 جوع

جوغ II 同 یوغ

جوغن (*jowghan*) 〔名〕 研磨，臼，研钵

جوف (*jowf*) 〔名〕（复 اجواف）①空，中空②内部，内里，里边③腹，肚子

دهن ~ 口腔内

(صدری ~) سینه ~ 〈解〉胸腔

~ (در) 在…内

لیل ~ (در) 深夜里

این کاغذ ~ در 信里，随信

دهن ~ ورم 〈医〉 口炎，口腔炎

گذاشتن ~ 放进，放到里边

نامه را در ~ صندوق پستی بگذارید . 把信放到邮筒里。

جوفاً (*jowfan*) 〔副〕（信中用语）并此，随信附上

~ یك تصدیق نامه را میفرستم . 随信寄上证明书一份。

جوفروش (*jow-foroosh*) 〔名〕 ①卖大麦的人②骗子

~ گندم نمای 〈谚〉挂羊头卖狗肉（直译：口喊卖小麦，实际卖大麦的人）

جوقه (*jowghe*) 〔名〕 ①人群，团体，〈军〉班②一群，一帮，一伙

شدن ~ 成群，结伙，编（成）班

جوقه بندی (~ *bandee*) 〔名〕 成群，结伙，结党，编队，编班

جوکر Jocker 〔名〕 ①滑稽角色，丑角②（纸牌）百搭（可作任何点数的牌或王牌）

جوکوب (*jow-koob*) 〔形〕 碾得粗的

جوکی I 〔形〕 吝啬的，小气的

جوکی II 同 جوگی

جوگك (*joogak*) 〔名〕 雏，小鸡

جو گندمی (*jow-gandomee*) 〔形〕 斑白的，黑白相间的（如头发、胡须）

~ ریش 花白胡子

جوگی (*jowgee*) 〔名〕 ①印度瑜伽学派信徒②流浪人③〈口〉大烟鬼，吸食鸦片者

جولا 同 جولاه

جولان (*javalān*) 〔名〕 ①驰骋②漫游，游历，飘泊③旋转，转动④活动

~ میدان 纵横驰骋之地

اسب را به ~ آوردن 纵马驰骋，做骑马特技的动作，显示骑技

~ دادن (یا زدن یا کردن) 飞跑，跑越，徘徊，洋洋自得，招摇过市

او در میدان ~ میداد . 他在广场上飞跑。

جولانگاه (~*gāh*) 〔名〕 ①跑马场，赛马场，圆形马戏场②舞台，活动场所

اقیانوسهای جهان نباید ~ کشتی های جنگی ابر قدرت ها باشد . 世界上的海洋不应是超级大国军舰横冲直撞的地方。

جولاه (*joolāh*) 〔名〕 ①织工 ②〈转〉蜘蛛

جولاهگی (*joolāhegee*) 同 جولاهی

جولاهه (*joolāhe*) 同 جولاه

جولاهی 〔名〕 编织

جولخ (*joolakh*) 〔名〕（用以做布袋的）粗毛料，粗毛料服

جولخی I 〔形〕 粗毛料的，穿粗毛料的，粗布的

جولخی II 同 جعلقی

جولق (*jowlagh*) 同 جولخ

جولقی 同 جولخی

جولمولانگما 〔名〕 珠穆朗玛（峰）（喜马拉雅山主峰）

جوله I 〔名〕 ①豪猪②箭筒，箭袋③ جولخی 的缩写

جوله II 〔名〕 ①草②割草地，割草场

جوله‌زار 〔名〕 草地

جولیدن (*jooleedan*) 同 ژولیدن

جون (*javan*) 〔名〕 打场用的器具

جونده (*javande*) 〔形、名〕（复 جوندگان）①咬的，嚼的②（复数时）〈动〉啮齿类动物，啮齿目

جونقار (*joonghār*) 〔名〕 左手，左翼，左翼军

جونو Juno 〔名〕（罗马神话）朱诺（天后，主神朱庇特的妻子）

جونه 〔名〕 ①花苞，花蕾②同 جوانه

جونه گاو 同 جوانه گاو

جوهر (*jowhar*) 〔名〕（复 جواهر ، 复数的复数 جواهرات）①实质，本质②精，精髓③生色精，苯胺④〈化〉酸；酶；醇⑤〈化〉盐基⑥墨水⑦（复数时）珠宝，宝石，珠宝工艺品

آبی ~ 蓝墨水

استخوان ~ 骨髓

بزاق ~ 〈化〉 淀粉糖化酶

بید ~ 〈化〉柳醇

ترشك ~ 〈化〉 草酸

تمر ~ 〈化〉 罗望子树树脂

حسن لبه ~ 〈化〉 苯（甲）酸

سركه ~ 〈化〉 醋酸，醋精

سقز ~ 〈化〉 松脂，松节油

سنا ~ 泻药

سیب ~ 〈化〉 苹果酸

شبه قلیائی افیون ~ 〈化〉 那碎因

شوره ~ 〈化〉 硝酸

علوی ~ 精怪

فرد ~ 〈化〉 原子，〈哲〉单子，单元

دارای دو ~ فرد 〈化〉 双原子的，两价的

دارای یك ~ فرد 〈化〉 单原子的，单价的

قرمز ~ 红墨水，红色染料

قرمز دانه ~ 洋红，胭脂红

قطران ~ 〈化〉 杂酚油，木馏油

قلیا ~ 〈化〉 碳酸盐（钠）

قهوه ~ 〈化〉 咖啡碱

كافور ~ 〈化〉 樟脑酸

كچوله ~ (كوچوله ~) 番木鳖碱（一种有机盐基，作神经兴奋剂）

كندش ~ 〈化〉 藜芦碱

گرم ~ (درمنه ~) 山道年

گنه گنه ~ 〈化〉 奎宁碱

گوارنده ~ (رطوبت معده ~، عصیر معده ~) 胃蛋白酶

گوگرد ~ 〈化〉 硫酸

لیمو ~ (آب لیمو ~) 柠檬酸

مازر ~ 〈化〉 单宁酸

مخدر افیون ~ 〈化〉 那可汀

مسكن افیون ~ 〈化〉 可待因（鸦片中的碱质，作催眠剂）

منوم افیون ~ 〈化〉 吗啡

مورچه ~ 〈化〉 甲酸，蚁酸

نشادر ~ 〈化〉 氯化氨水，阿摩尼亚水

نعناع خشك ~ 〈化〉 薄荷醇

نفت ~ 〈化〉 汽油

نمك ~ 〈化〉 盐酸

و عرض ~ 〈哲〉 实质和形式，内容和形式

قطران زدن ~ 提取杂酚油

چیزی را کشیدن ~ 提取（某物的）汁液，提取脂

جوهر آگین (~ *āgeen*) ① 同 جواهر نشان ② 同 جوهری

جوهر آلات (~ *ālāt*) 同 جواهر آلات

جوهر خشک کن (~*khoshk-kon*)〔名〕 吸墨水纸

جوهردار (~ *dār*)〔形〕①有光泽的，珠玑生光的②好的，质地优良的③有技能的，有手艺的，有才华的④生色的，染色的

~ فولاد 大马士革钢，优质钢

جوهر دارو (~ *dāroo*)〔名〕 眼药水

جوهر فروش (~ *foroosh*) 同 جواهر فروش

جوهری (*jowharee*)〔形、名〕①本质的，实质的②着色的③宝石匠，珠宝商

~ قالیچهٔ 染色地毯，着色地毯

~ نقطهٔ 墨迹

جوی Ⅰ 同 جو Ⅰ条

جوی Ⅱ 同 جو Ⅱ条

جوی (*jovee*) 同 جوین

جوی (*javvee*)〔形〕 大气的，气候的

(یا جویه) ~ کیفیات 气候条件

~ وضعیت 气候条件，天气情况

جویا (*jooyā*)〔形〕寻找…的，探索…的，询问…的，打听…的

(از ، را) شدن ~ 寻找，探索，询问，打听，了解

. حال شما را از او ~ شدم 我曾向他打听了你的身体情况。

. نظر آنها را ~ شدیم 我们对他们的意见作了了解；我们征求了他们的意见。

جویات (*javveeyāt*)〔名〕〈无〉天电，大气干扰，自然产生的离散电磁波

جویان (*jooyān*)〔形、副〕① 同 جویا ②寻找着，打听着，询问着

جویانیدن (*jooyāneedan*)〔动〕（根 جویان）使寻找，使询问

جویبار (*jooybār*)〔名〕①小溪，溪流，小河②多溪流的地方③河岸

جویچه (*jooy-che*)〔名〕 小溪，（雨后形成的）水流，细流

جویدن (*javeedan*)〔动〕（根 جو）咀嚼，嚼碎

~ حرف讲话嘟哝

. غذا را باید خوب جوید 吃饭要细嚼。

جویده〔形〕 咀嚼过的，嚼碎的

حرف زدن ~ 嘟囔，咕哝

جوین (*javeen*)〔形〕 大麦（做）的

~ نان 大麦面饼

جوینده (*jooyande*)〔名〕（复 جویندگان）找寻者，探索者

~ شخص 探索者，爱追根究底的人

. یابنده است ~ 〈谚〉 有志者事竟成。

جوینه (*javeene*) 同 جوین

جوییدن (*jooyeedan*) 同 جستن (*jostan*)

جه (*jah, jeh*) جستن 的根

جهات (*jehāt*) 见 جهت

جهات یابی (~ *yābee*)〔名〕 确定方向，判定方位

کردن ~ 同上

چهارگانه خودرا تعیین کردن ~ 决定自己的方针

جهاد (*jehād*) 〔名〕 圣战；战斗，斗争

کردن ~ 进行圣战；进行战斗

جهاد کننده (~ *konande*) 〔名〕 圣战者

جهادی (*jehādee*) 〔名、形〕 ①圣战的②圣战者

جهار (*jehār*) 同 جهر (*jahr*)

جهاراً (*jehāran*) 同 جهراً

جهاز Ⅰ (*jehāz, jahāz*) 〔名〕 ①嫁妆，陪嫁②陈设，摆设，家俱

ناز عروس به جهازش است . 〈谚〉 （新娘）嫁妆贵重身份高。

جهاز Ⅱ 〔名〕（复 جهازات ، اجهزه）①器械，装备②器官，系统

بول ~ 泌尿器官

تنفسی ~ 〈解〉 呼吸器官

عصبی ~ 〈解〉 神经系统

موزعه ~ 配给器

هاضمه ~ (هاضمی ~) 消化器官（系统）

جهاز Ⅲ 〔名〕（复 جهازات ، اجهزه）①船②船具，索具

بادی ~ 帆船

جهازات جنگی 军舰

جهاز Ⅳ 〔名〕 （骆驼的）鞍具

شتر ~ 骆驼鞍

جهازی 〔形〕 海上的，航海的，船舶的

جهال (*johhāl*) 见 جاهل

جهالت (*jahālat*) 〔名〕 愚蠢，愚昧，无知，不学无术

جهان Ⅰ (*jahān*) 〔名〕 ①世界，宇宙②界，范畴

جدید ~ 新世界（指美洲）

حیوانات ~ 动物界

خارج ~ 外部世界，外界

سرمایه‌داری ~ 资本主义世界

سوم ~ 第三世界

قدیم ~ 旧世界（指亚、非、欧三洲）

گذران ~ 倏世

در این ~ و ~ دیگر 〈宗〉 今世及来世

جهان Ⅱ 〔形〕 ①跳的，跑的②飞逝的，瞬息即过的

جهان ~ 转瞬即逝的光阴

جهان آرا (ی) (~ *ārā*) 〔形〕 豪华的，华丽的，富丽堂皇的

جهان آزموده (~ *āzmoode*) 同 جهان دیده

جهان افروز (~ *afrooz*) 〔形〕 光照全球的，光华普照的

خورشید ~ 光辉的太阳

جهان آفرین (~ *āfareen*) 〔名〕 造物主，创世主，真主

جهانبان (~ *bān*) 〔名〕 君主，帝君；世界的主宰

جهانبانی 〔名〕 主宰（世界），管理(国家)

کردن ~ 同上

جهان بین 〔形、名〕 ①眼观四方的；看得远的，有眼力的②〈旧〉眼睛③〈旧〉孩子④旅行家

جهانبینی 〔名〕 世界观，宇宙观

مارکسیستی - لنینی ~ 马列主义世界观

جهان پناه (~*panāh*) 〔名〕 （古书、信语中的）君主，君王，陛下（原意：世界的庇护者）

جهان پهلوان (~ *pahlavān*) 〔名〕 世界之冠；誉满全球的勇士（指《列王记》中的鲁斯坦姆和

其他勇士）

جهان پیما (~ *peymā*) 同 جهان گرد

جهان تاب 〔形〕 普照大地的，光照世界的，光华普照的

~ آفتاب 光辉普照的太阳

جهان جوی 〔名、形〕 ①勇士，斗士，战士②开拓疆土者③勇武的，善战的，好战的

جهانجویانه 〔形、副〕 勇武的（地），好战的（地），杀气腾腾的（地）

جهان دار 〔名〕 ①主宰者，世界的统治者，主宰世界者②统治者，君主

جهانداری 〔名〕 ①主宰世界，统治全球②君主政权

جهاندن (*jahāndan*) 同 جهانیدن

جهاندیده (*jahān-deede*) 〔形、名〕 ①见过世面的，有阅历的；有经验的；见闻丰富的②游士，游历者；阅历丰富的人

~ بسیار گوید دروغ. 〈谚〉 游士说话七分假。

جهانروائی (~ *ravā-ee*) 同 جهانداری

جهانسالار (~ *sālār*) 同 جهان دار

جهان ستان (~ *setān*) 同 جهانگشای

جهانسوز 〔名、形〕 ①暴君②煽动者，凶残的征服者③毁灭性的

~ جنگ 毁灭性的战争

جهان شمول (~ *shomool*) 〔形〕 世界性的

ظهور جهان سوم دارای اهمیت ~ است.
第三世界的兴起是具有世界意义的。

جهانگرد (~ *gard*) 〔名〕 游历者，旅游者，环游世界者

جهانگردی 〔名〕 游历，周游（世界），环游，旅游

~ امور 旅游业，旅游事务

~ انجمن 旅行社

~ مؤسسهٔ 旅游局

~ کردن 游历，旅行，环游全球

جهانگشا(ی) (~ *goshā*) 〔名〕 世界征服者，开拓者

جهانگشائی 〔名〕 征服，开拓

جهانگیر 〔名、形〕 ①世界的征服者②世界（性）的，世界范围内的，享有国际声誉的

~ جنگ 世界大战

جهانگیرانه 〔形、副〕 征服性的（地），侵略性的（地）

جهان گیری 〔名〕 征服，威震全球

جهانمطاع (~ *motā'*) 〔形〕 举世闻名的，全球性的；为全世界所服从的

جهان نما(ی) (~ *nemā*) 〔名〕 ①立体镜，步天规，实体镜②世界地图③西洋镜

~ مسطح (یا جغرافیائی) 平面球形图

~ نقشهٔ 世界地图

جهان نورد (~ *navard*) 同 جهان گرد

جهانی (*jahānee*) 〔形、名〕（复 جهانیان）①世界的②（复数时）世界上的人，世人

~ جنگ 世界大战

~ شهرت 世界闻名，国际声誉，举世闻名

جهانیدن (*jahāneedan*) 〔动〕（根 جهان）使…跳动，让…跳，催…奔跑

جهت (*jehat*) 〔名、介〕（复 جهات）①方向，方面②原因，缘故，理由③为了④〈语〉态

~ فاعلی 〈语〉 主动态

~ مفعولی 〈语〉 被动态

~ میانه 〈语〉 中态

~ و مسیر ~ خود را از دست دادن 改变方向，转向
چه ~ دارد که آنجا نمیروی ؟ 你为什么不到那里去？

جهت نما (*jahat-nemā*) 〔名〕〈空〉方向指示器

جهت یاب (~ *yāb*) 〔名〕〈无〉测向器，无线电罗盘

جهت یابی 〔名〕 定位，定向

جه جیانگ 〔名〕 浙江（省）

جهد (*jahd*) 〔名〕 努力，竭力，尽力
جد و ~ 努力，勤奋，勤勉
~ کردن 同上
کارگران کارخانهٔ تراکتورسازی برای کمک به امور کشاورزی شب و روز جدو ~ میکنند. 拖拉机制造厂的工人为支援农业正日夜努力生产。

جهد (*johd*) 〔名〕 力量，能力

جهر (*jahar*) 〔名〕〈医〉夜盲症

جهر (*jahr*) 〔名〕 ①声张，公开，坦白，直率②提高（音调）③众所周知
~ کردن 同上

جهراً (*jahran*) 〔副〕公开地，坦率地，明显地
سراً و ~ 若明若暗地，秘密地和公开地

جهره (*jahre*) 〔名〕〈旧〉线轴

جهری (*jahree*) 〔形〕 响亮的，宏亮的，公开的，大声的

جهش (*jahesh*) 〔名〕 ①跳动，跳跃②跃进③（泉）喷④〈生〉突变，变种
~ اسب 马的腾越
~ بزرگ (به پیش) 大跃进
~ نبض 脉膊跳动

جهات اربعه (جهات اصلیه) （东、南、西北）基本方位
جهات چهارگانه 同上
جهات فرعیه 非基本方位（指东南、东北、西北、西南）
تعیین ~ 确定方位，定向
تعیین ~ در اراض 定点，定向，确定方位
تغییر ~ 转换方向
از آن ~ (از این ~) 因此，由于这种原因
از آن ~ که (از این ~ که) 由于…
از ~ آنکه (از ~ اینکه) 由于…
از این ~ است که . . . 因此…
از چه ~ 为什么？从什么方向？
از هر ~ 从各方面来说
از کدام ~ باد میوزد ؟ 现在是什么风向？
از یك ~ او حق دارد . 他有他对的一面。
از جهاتی چند دعوت را نپذیرفتیم . 由于种种原因，我们没有接受邀请。
بدین ~ 因此
بدین ~ است که . . . 因此…
به ~ 为了
به ~ شما (به ~ خاطر شما) 为了您
به ~ آنکه (به ~ اینکه) 由于…，因为…
به ~ بیماری 因病
به هر ~ 不管怎样，无论如何
بی ~ 无缘无故地，无端地
(در) ~ 为了
در ~ گردش عقربه‌های ساعت 顺时针方向的（地）
کتابی ~ رفقا خریدم . 我为同志们买了本书。

جهل (*jahl*) 〔名〕傻，愚笨，不学无术，无知

بسيط ~ 天真，无知

سركب ~ 装成行家，不懂装懂

جهلاً (*jahlan*) 〔副〕 傻呼呼地，愚笨地，无知地

جهلاء (*johalā'*) 见 جاهل

جهله (*jahale*) جاهل 的阿拉伯语复数

جهلى (*jahlee*) 〔形〕 愚昧无知的，蠢的，粗鲁的

جهندگى (*jahandegee*) 〔名〕 ①弹性，弹力②弹跳性能③（喷泉等）哗哗响，沙沙响，喷射

جهنده (*jahande*) 〔形〕 ①有弹性的②弹跳的③涌出的，喷出的

جهنم (*jahannam*) 〔名〕 地狱，冥府，黄泉

سوزان ~ 活地狱，炼狱

~ اهل 受地狱之罪的，该死的；讨厌的家伙

~ به 不在乎，不介意；见鬼去吧！

~ سنگ 硝酸银

قلمی ~ سنگ 硝酸银笔

به ~ نذری رفتن 一往无前

سر به ~ زدن 到达不可想像的地步，不可置信，不得了

در آن کشور هزینهٔ خوراك و پوشاك سر به ~ میزند . 在那个国家衣食费用十分昂贵。

شو ~ ! 滚！去你的！见鬼去吧！

جهنم دره (~ *dare*) 〔名〕 黑地狱；地狱般的环境

کدام جهنم درهای رفته بودی ؟ 你到底上那儿去了？

جهنمى (*jahannamee*) 〔形〕 ①地狱（般）的；受地狱之苦的②该死的，糟透的

جهود (*johood*) 同 يهود

جهودانه I (*johoodāne*) 〔名〕 腊肠，香肠；灌肠

جهودانه II 〔副〕 似犹太人般地；似犹太教地

جهودبازى : ~ در آوردن 吝啬；为区区琐事而吵吵嚷嚷

جهودى (*johoodee*) 〔名、形〕 ①犹太教；犹太人②犹太教的；犹太的

جهول (*jahool*) 〔形〕 愚昧无知的，不学无术的；痴呆的

جهيدن (*jaheedan*) 同 جستن (*jastan*)

جهيز (*jaheez*) 〔名〕 ①快马②嫁妆，妆奁，陪嫁物

جهيزيه (*jaheezeeyye*) 同 جهيز

جى 同 چى

جياب 同 جيب (*jeyb*) I 条

جياد (*jiyād*) 见 جيد

جيانگ سو 〔名〕 江苏（省）

جيانگ شى 〔名〕 江西（省）

جيب 〔名〕 口袋，衣袋

بغل ~ 上衣的内贴袋

جليتقه ~ 马甲口袋

رو ~ 贴袋

ساعت ~ 表袋

به ~ زدن 装入自已的衣袋，赚（钱），装腰包，攫为已有

~ کسی را بید خورده （某人）身无分文

~ کسی تار عنکبوت بسته （某人）两兜空空（直译：某人口袋蒙上蜘蛛网）

! دست توی ~ کن 花点钱吧！掏一次腰包吧！

جیب Ⅰ (*jeyb*) 〔名〕（复 جیوب ، اجیاب ）衣领，开领口

سر به ~ تفکر فرو بردن 陷入沉思

جیب Ⅱ 〔名〕〈数〉正弦

（یا متمم）تمام ~ 〈数〉 余弦

مقلوب ~ 〈数〉 反余弦，正矢

جیبا 〔名〕 柴禾

جیب بر (*jeeb-bor*) 〔名〕 ①扒手，小偷②骗子

جیب بری 〔名〕 ①扒窃，偷盗，②行骗

کردن ~ 同上

جیبسین Gypsum 〔名〕 石膏

جیب کن (*jeeb-kan*) 〔名〕 敲诈勒索者

جیب کنی 〔名〕 敲诈勒索

جیبی (*jeebee*) 〔形〕 ①口袋里装着的，袖珍的②口袋似的

~ پول 零花钱，零用钱

~ فرهنگ 袖珍小辞典

（~ چاپ）~ کتاب 袖珍版本

جیپ Jeep 〔名〕 吉普车

جیپا 同 جیبا

جیحون (*jeyhoon*) 〔名〕 阿姆河（中亚）

جید 〔名〕（复 جیود ، اجیاد）（细长的）脖子，颈

جید (*jayyed*) 〔形〕（复 جیاد）①好的，优良的，优越的，良好的②〈医〉良性的

جیر Ⅰ 〔名〕 雪米皮，（羚羊、鹿等的）熟皮

جیر Ⅱ 〔名〕 石灰

جیر Ⅲ 〔名〕 ①细的声音②发怒

جیران (*jeyrān*) 〔名〕 〈动〉小羚羊

جیران (*jeerān*) 见 جار Ⅲ条

جیر جیر 〔名〕 鸟叫声，虫鸣声

جیرجیرک (*jeerjeerak*) 〔名〕 蟋蟀，蛐蛐

دشتی ~ 蝉

جیر جیرو 〔名〕 唠唠叨叨的人，牢骚满腹的人

جیرو 〔名〕 作背签，作背书，在文件背面签字

کردن ~ 同上

جیر و جار (*jeer-o-jār*) 〔名〕 吱吱哇哇(吵架)，吵

جیرو ویر (*jeer-o-veer*) 〔名〕 ①唧唧叫，啾啾叫②吵闹

کردن ~ 同上

جیره 〔名〕（每日按定量供应的）配给品；定量，配给量；津贴

دادن ~ （定量）配给；发津贴

. جیره‌اش را بریخ نوشتند （习惯语）给他的是空头支票；只是给他许个愿而已。

جیره بگیر (*jeere-begeer*) 〔名〕 领津贴的；靠供给过活的

جیره بندی (~ *bandee*) 〔名〕 定量供应，配给

کردن ~ 同上

جیره خوار (~ *khār*) 同 جیره خور

جیره خواری 同 جیره خوری

جیره خور (~ *khor*) 〔形、名〕 ①领津贴的，领配给品的②受供养者，仰仗于人者③寄食者

جیره خوری 〔名〕 ①靠别人供养，仰仗于人②寄食，寄人篱下

جیز 〔名〕 赌注

جیزگر (*jeez-gar*) 〔名〕 赌场老板

جیزگر خانه (~ *gar-khāne*) 〔名〕 〈旧〉当铺

جیش (*jeysh*) 〔名〕（复 جیوش）军队，部队，队伍

سوق‌الجيش 战略

جيش : داشتن ~ （儿语）要撒尿

جيغ 〔名〕 喊叫，尖声叫嚷

و داد ~ 吵闹，口角，吵嚷

زدن (يا كشيدن) ~ 尖声叫，喊叫

جيغاره 同 سيگار

جيغ جيغ (*jeegh-jeegh*) 同 جيغ

جيغ جيغو (~ *jeeghoo*) 同 جيغو

جيغو 〔形、名〕 ①尖叫的②大吵大闹的人，喊叫者

جيغ و داد (*jeegho-dād*) 〔名〕 吵吵闹闹，叫喊；口角

كردن ~ 同上

جيغه 同 جقه

جيف 见 جيفه

جيفه (*jeefe*) 〔名〕（复 جيف ، اجياف） ①腐尸，臭尸②财富，金钱；浮华虚荣

دنيا ~ 钱财；浮世无常；浮华虚荣的世界

جيفه خور (~ *khor*) 〔形〕 吃腐尸的

جيك (*jeek*) 〔名〕①唧唧叫，啾啾叫②叫嚷，吱声③骰子的一面

زدن ~ 唧唧叫，叫嚷

حالا ديگر ~ نميزند . 他变谦逊了（在受责备或受屈辱后）；他变沉默了。

نشستن ~ 久等

جيك جيك 〔名〕 （小鸟）唧唧叫，啾啾叫

كردن ~ 同上

جيك و بك (*jeeko-bok*) 〔名〕 ①上下，内外，全貌，正反两面②秘密，底细；详情，细节

~ كار را فهميد . 他已了解了事情的真谛。

او از ~ اين كار خبر دارد . 这件事的底细他全知道。

آنها جيك و بكشان يكى است . 他们之间没什么秘密。

جيل 〔名〕（复 جيلان ، اجيال） ①部族②同种人③一辈，一代，同辈

جى لين 〔名〕 吉林（省）

جيم I 字母 ج 的名称

جيم II ：شدن ~ 消失，逃遁，逃之夭夭

جيمبو (*jeemboo*) ： گفتن ~ 赖债

جى نان 〔名〕 济南（山东省）

جين I 〔名〕 英国的一种烧酒，杜松子酒

جين II 〔名〕 دوجين 的缩写，意即一打（十二个）（有时亦作十个之意）

جين III 〔名〕 轧棉机，轧花机

جيواد 〔名〕 节欲，禁欲

جيود (*joyood*) 见 جيد

جيوش (*joyoosh*) 见 جيش (*jeysh*)

جيوه 〔名〕 水银，汞

سفيد ~ 〈化〉甘汞，氯化汞

~ كلرايد 〈化〉氯化汞，升汞

زدن (به) ~ 涂水银

جيوه‌اى 〔形〕 ①水银般的，似水银的②水银中毒的

جيوه دار 〔形〕 含水银的，汞的

جيوه كارى 〔名〕 镀汞，使汞齐化

چ

چ 波斯文第七个字母

چا I 同 چای

چا II چاه 的缩写形式

چابك I (*chābok*) 〔形、副〕敏捷的（地），机敏的（地），灵活的（地）；快的（地）

چابك II 〔名〕皮鞭，笞杖

چابك پا 〔形〕腿快的，迅速的，快步的，健步如飞的

چابك خرام (~ *kharām*) 同 چابك پا

چابك دست (~*dast*) 〔形〕①敏捷的，机敏的②灵巧的，手巧的，能干的

چابك دستی 〔名〕①敏捷，机敏②灵巧，手巧，能干③手艺，技能

چابك ركاب (~ *rekāb*) 同 چابك سوار

چابك سخن (~ *sokhan*) 〔形〕善辩的，善于词令的

چابك سوار (~ *savār*) 〔名〕好骑手，飞马骑士，赛马骑手

چابك سواری 〔名〕轻骑表演，奇巧乘马术

 ~ كردن 作轻骑表演

چابك قدم (~ *ghadam*) 同 چابك پا

چابكی 〔名〕敏捷，机敏，灵活，轻快；快捷

چاپ I 〔名〕①印刷②刊印，出版③印象

 ~ آبی 蓝图

 ~ الوان (~ رنگی) 彩色印刷

 ~ برقی 电版，电铸版

 ~ چوبی 刻版印刷

 ~ حرفی 活字印刷

 ~ دوم 第二版

 ~ روشن و واضح 清晰的印刷（字体）

 ~ ژلاتین 珂罗版，珂罗版制版术，珂罗版印刷品

 ~ سربی 铅印

 ~ سنگی 石印（术）

 ~ و نشر 出版

 ~ امتیاز 版权，（作者的）著作权

 ~ حروف 活字，铅字

 زير ~ (تحت ~) （在）印刷中

 ~ ماشين 印刷机

 ماشين ~ برقی （电动）印刷机

 ~ تهران " اطلاعات " 德黑兰出版的«消息报»

 از ~ درآمدن (از ~ بيرون آمدن) 印出，出版

 زير (تحت) ~ بودن 在印刷中，已付印

 كتاب زير ~ است . 书已付印。

 ~ شدن (~ خوردن ، به ~ رسيدن) （被）印出，（被）出版

 اين فرهنگ سه ~ خورده است . 这部词典已两次再版了。

~ کردن (~ زدن ، به ~ رساندن) 印刷，出版

چاپ Ⅱ 〔名〕 ①谎言，谎话②编造，捏造
دروغ ~ زدن (یا کردن) 〈口〉编造谎言

چاپ Ⅲ 〔名〕 掠夺，抢劫
به ~ راه افتادن 进行掠夺，进行抢劫

چاپاتی 〔名〕 〈旧〉薄饼

چاپار 〔名〕 〈旧〉邮递员，信使

چاپارخانه 〔名〕 〈旧〉邮政局；转播站，中继站

چاپاری 〔形、副〕 ①邮政的，邮寄的②（通过）邮寄，寄③火急，赶紧，快；跑着
~ کاغذ 信纸，信笺
~ رفتن 邮寄；赶紧走
~ رفت منزل . 他赶紧跑回家了。
آن را ~ بفرستید ! 您赶紧把它邮寄出去!

چاپچی Ⅰ (*chāpchee*) 〔名〕 印刷者，印刷工人

چاپچی Ⅱ 〔名〕 撒谎者，骗子手，造谣者

چاپخانه (*chāp-khāne*) 〔名〕 印刷厂，印刷所

چاپزن (~ *zan*) 〔名〕 ①心眼多的人②撒谎者，骗子手③印刷者

چاپ شدنی (~ *shodanee*) 〔形〕 可印刷的，适于出版的

چاپ کردنی (~ *kardanee*) 〔形〕 在印刷之列的，适于印刷的

چاپلوس (*chāploos*) 〔形、名〕 谄媚的（人），阿谀奉承的（人），拍马屁的（人）

چاپلوسانه 〔副、形〕 谄媚地（的），阿谀奉承地（的），拍马屁地（的）

چاپلوسی 〔名〕 谄媚，阿谀奉承，拍马屁
~ زننده 令人作呕的奉承
~ کردن (برای) 谄媚，阿谀奉承，拍马屁
~ در او کارگر نیست . 他不受奉承。

چاپ نویس (*chāp-nevees*) 〔形、名〕 ①打印的②打印件，打印稿

چاپو 〔名〕 掠夺，抢劫；蹂躏；侵犯
~ کردن 同上

چاپول 同 چپاول

چاپی Ⅰ 〔形、名〕 ①印刷的，刊印的②印刷品
~ از متون قدیمی 仿真本
آثار ~ 印刷的作品
اوراق و لوازم ~ 印刷品
حروف ~ 活字，铅字
کتاب ~ 印刷的书籍
سواد ~ 印刷品；印刷器材

چاپی Ⅱ 〔形、名〕 ①臆想的，编造的，假的②谎言；虚构，捏造

چاپیدن (*chāpeedan*) 〔动〕（根 چاپ）掠夺，抢劫，掳掠

چاتلانقو 同 چاتلانقوش

چاتلانقوش (*chātlānoghoosh*) 〔名〕 〈植〉笃耨香（树籽），松脂精

چاتمه (*chātme*) 〔名〕 〈军〉架枪，叉枪
فنگ ~ ! 架枪!
~ زدن (~ کردن) 架枪

چاتو 〔名〕 绳索，绳套（圈）

چاچله (*chāchale*) 〔名〕 鞋子，皮革制鞋类

چاچول 同 چاچول بازی

چاچول باز 〔名〕 江湖骗子，招摇撞骗者
پزشک ~ 江湖医生

چاچول بازی 〔名〕 欺骗，欺诈，招摇撞骗；江湖医术

چاچولی 同 چاچول بازی

چاچی 〔形、名〕 ①恰契（产）的②恰契（中亚一城市，以产良弓著名）居民③同 چایچی

～ کمان 良弓

چاچی کمان (*chāchee-kamān*) 〔名〕 中亚一城市恰契（产的）良弓

چاخان 〔形、名〕 ①谄媚的，拍马屁的；招摇撞骗的②谄媚，拍马屁，招摇撞骗

～ آدم 爱虚荣的人

～ کردن 谄媚，拍马；招摇撞骗

چاخان باز 〔名〕 谄媚者，拍马屁的人，招摇撞骗者

چاخان بازی 〔名〕 阿谀奉承，恭维，谄媚，拍马屁；招摇撞骗

چاخان پاخان 同 چاخان

چاخچور (*chākhchoor*) 同 چاقچور

چاخچوری 同 چاقچوری

چاخچولی 同 چاقچوری

چاخرق (*chākhrogh*) 〔名〕 〈动〉野雁类，鸨

چاخو 同 چاهخو

چاد 〔名〕 乍得（非洲）

چادر (*chādor*) 〔名〕 ①帐篷 ②面纱，（阿拉伯和伊朗、阿富汗等国妇女披在身上的）纱衣，披纱③覆盖物

～ ترسا 晚霞（原意：黄色帷幕）

～ خواب 帐子

～ قلندری 耍马戏的帐篷；（正中有一根支柱的）园形帐篷

～ کافوری 〈喻〉晨曦

～ کحلی 〈喻〉夜幕

～ لاجورد (～ لاجوردی) 〈喻〉苍穹，碧空

～ مغازه （小店铺）遮阳布棚

～ رایك شاخ انداختن （妇女）不再逆来顺受，不再唯唯诺诺

～ برافراشتن (～ زدن) 挂帐篷，挂天幕，搭帐篷

～ بر سر کشیدن (～ سر کردن) 戴上披纱，蒙上披纱

چادر چاخچور (～ *chākhchoor*) 同 چادر چاقچور

چادر چاقچور (～ *chāghchoor*) 〔名〕（伊朗等国妇女外出时穿的）披纱和灯笼裤（用一块布料制成的）

～ کردن （妇女）穿上外出的衣服，准备上街

چادر سیاه (～ *siyāh*) 〔名〕 戴黑面纱的女人

چادر شب (～ *shab*) 〔名〕 包卧具的布单，床上用品

چادر شف (～ *shaf*) 同 چادر شب

چادر نشین (～ *nesheen*) 〔名、形〕 ①游牧民②住帐篷的；游牧民的；漂泊的

～ قبایل 游牧部落

چادر نشینی 〔名〕 游牧生活

چادر نماز (～ *namāz*) 〔名〕（伊朗妇女在家或祷告时戴的）薄面纱

چادری 〔名〕 ①带披纱的妇女②适合做面纱或披纱的料子

چادرینه (*chādoreene*) 〔名〕 〈解〉网膜

چار Ⅰ چهار 的缩写形式

～ به ～ 四人一伍；（口令）

چار Ⅱ چاره 的缩写形式

چار Ⅲ 〔名〕 砖窑，磁窑

چار آب ششان (～ *āb-shoshān*) 〔名〕 〈动〉四

鳃类

چارادویه (*chār-adviyye*) 〔名〕 四合调味料（由肉桂、椰果、胡椒和石竹制成）

چاراسبه (*chār-asbe*) 同 چهار اسبه

چاراسبی 同 چهار اسبه

چاراسپی (*~ aspee*) 同 چهار اسبه

چاراندامان (*~ andāmān*) 〔名〕 <动>四足动物

چار آینه (*~ āyene*) 同 چهار آئینه

چار آئینه 同 چهار آئینه

چاربالش (*~ bālesh*) 同 چهاربالش

چاربر (*~ bar*) 同 چهاربر

چاربند (*~ band*) 同 چهاربند

چاربندی 同 چهاربندی

چاربیخ (*~ beekh*) 同 چهاربیخ

چارپا 同 چهارپا

چارپادار 同 چاروادار

چارپاره 同 چهارپاره

چارپاشنه (*~ pāshne*) 〔名〕 逃之夭夭，溜走
 ~ شدن 同上

چارپایه (*~ pāye*) 同 چهارپایه
 ~ دندان 臼齿

چارپخ (*~ pakh*) 同 چهارپخ

چارپر (*~ par*) 同 چهارپر

چارپره (*~ parre*) 〔形〕 四叶片的（如船用推进器）

چارپهلو (*~ pahloo*) 同 چهارپهلو

چارتا 同 چهارتا

چارتار 同 چهارتار

چارتخمه (*~ tokhme*) 同 چهارتخمه

چارترك (*~ tark*) 同 چهارترك

چارتك (*~ tak*) 同 چهارتك

چارتکبیر (*~ takbeer*) 同 چهارتکبیر

چارجامه 〔名〕 马衣，马被

چارجل (*~ jol*) 同 چارجامه

چارچار I 〔副〕 面对面，当面，针锋相对（指坏意）

چارچار II 〔名〕 隆冬的八天

چارچرخه (*~ charkhe*) 同 چهارچرخه

چارچشم (*~ chashm*) 同 چهارچشم

چارچشمی 同 چهارچشم

چارچنگ (*~ chang*) 同 چهارچنگولی

چارچنگولی (*~ changoolee*) 同 چهارچنگولی

چارچوب 同 چهارچوب

چارچوبه 同 چهارچوب

چارچی 同 جارچی

چارحد (*~ hadd*) 同 چهار حد

چارخانه 同 چهار خانه

چارخایه (*~ khāye*) 〔形〕 好色的，性欲强的

چاردانگ (*~ dāng*) 〔形〕相当高的（指嗓音）
 ~ قوش 雄鹰，雄隼

چاردرد (*~ dard*) 〔名〕（产妇分娩时的）剧疼

چاردست و پا (*~ dasto-pā*) 同 چهار دست و پا

چاردستی (*~ dastee*) 同 چهار دستی

چاردوال (*~ davāl*) 〔名〕（赶牲畜用的）刺棒

چارده (*~ dah*) 同 چهارده

چاردهم (*chārdahom*) 同 چهاردهم

چاردیوار (*chār-deevār*) 同 چهار دیوار

چاردیواری 同 چهار دیواری

چار راه 同 چهار راه

چار زانو 同 چهار زانو

چارزاویه 同 چهار زاویه

چارسری (*~ saree*)：（به）گفتن ~ 挖苦（某

人），嘲弄（某人），胡说八道

چارسو 同 چهار سو

چارسوق (~ sowgh) 同 چهار سوق

چارشاخ 同 چهار شاخ

چارشاخه (~ shākhe) 同 چهار شاخه

چارشانه (~ shāne) 同 چهار شانه

چار شکاف (~ shekāf) 同 چهار شکاف

چار شنبه (~ shambe) 同 چهار شنبه

چارصد (~ sad) 同 چهار صد

چار ضرب (~ zarb) 同 چهار ضرب

چار ضربه (~ zarbe) 同 چهار ضربه

چار طاق 同 چهار طاق

چار طاقی 同 چهار طاق

چار طبع (~ tab') 同 چهار طبع

چار عنصر (~onsor) 〔名〕 四要素，四行（即土、风、水、火）

چارغ (chārogh) 同 چارق

چارق (chārogh) 〔名〕（农民常穿的）平底皮革鞋

چارقد (chār-ghad) 〔名〕 一种面纱

چارك (chārak) 〔名〕 ① 同 چهاریك ②1/4曼（重量单位约合0.75公斤）③1/4 ذرع（长度单位）

دو متر و سه ~ 2¾公尺

سه من و یك ~ 3¼曼

چارکه 同 چهار یك

چارگامه (chār-gāme) 同 چهار گامه

چارگاه 同 چهار گاه

چارگوش 同 چهار گوش

چارگوشه 同 چهار گوشه

چار لنگر (chār-langar) 〔名〕 〈旧〉四锚大船

چارم (chārom) 同 چهارم

چار مغز (chār-maghz) 同 چهار مغز

چارمیخ 同 چهارمیخ

چارمیخه 同 چهارمیخه

چارناچار 〔副〕 不得已，不可避免地，不管愿意不愿意

چار نعل (~ na'l) 同 چهارنعل

چارو 同 ساروج

چاروا (chārvā) 同 چهارپا

چاروادار (~ dār) 〔名〕 赶牲口者，赶脚者

چاروادارکش (~ kosh) 〔形〕 烈性的（指酒精饮料）

عرق ~ 烈性烧酒

چارواداری 〔名、形〕 ①运载，拉脚②马车夫的（职业）③〈转〉粗笨，下贱

فحش ~ 难听的骂声

چاروغ 同 چارق

چاروق 同 چارق

چاروناچار 同 چارناچار

چاره (chāre) 〔名〕①出路，办法②解救，救治，救活

موقتی ~ 权宜之计

منحصر به فرد برای . . . ~ …的唯一出路

(جستن ~) اندیشیدن ~ 找出路，想办法，找窍门

(ساختن ~) کردن ~ 找出路，找办法，补救，解决，治疗

او این درد را ~ کرد . 他治好了这个创伤。

هر مشکل را میتوان با بسیج توده‌ها ~ کرد. 只要发动群众，什么困难都可以解决。

. . . آن اینستکه ~ 办法就是…

! (~ نیست) ندارد ~ 没办法；爱莫能助！

. این مرض ~ ندارد 这是不治之症。

. چاره‌اش نمیشود 〈口〉他不可救药；拿他毫无办法。

؟ این گرفتاری چیست ~ 这个困难怎么解决？

. جز پیراهن دریدن نیست ~ 〈谚〉一筹莫展。

. هرکاری چاره‌ای دارد جز مرگ 〈谚〉车到山前必有路。

چاره اندیشی (~ *andeeshee*) 〔名〕 找出路，想办法，找窍门，出点子

. پزشکان ~ کردند و مریض را نجات دادند
大夫们想尽办法救活了病人。

چاره بردار (~ *bardār*) 同 چاره پذیر

چاره پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕①可以挽救的，能够补救的②可医治的③可以解决的

چاره‌پذیری 〔名〕 ①可以补救②可以治疗

چاره پرداز (~ *pardāz*) 同 چاره ساز

چاره پژوه (~ *pojhooh*) 同 چاره جو

چاره جو 〔形、名〕 ①想办法的（人），找窍门的（人），设法挽救…的②〈旧〉足智多谋的；狡猾的

چاره جوئی 〔名〕 想办法，找出路，找窍门；设法挽救

(~ کردن) در مقام ~ برآمدن 同上

چاره ساز 〔形、名〕 ①挽救…的，补救…的②医治…的，能治病的③挽救者，医治者，拯救者④〈喻〉真主

~ پیشنهاد 补救的办法

چاره سازی 〔名〕 找弥补的办法

~ کردن 同上

چاره‌کاری 〔名〕 加工，处理

~ شیمی 化学处理

چاره کردنی (~ *kardanee*) 同 چاره پذیر

چاره گر (~ *gar*) 同 چاره ساز

چاره گری 同 چاره سازی

چاره ناپذیر (~ *nāpazeer*) 〔形〕 ①无可挽回的②无可救药的，治疗无望的③无法解决的

چاریار (*chāryār*) 同 چهار یار

چاریك (*chāryek*) 同 چهار یك

چاش 〔名〕 （碾过和脱粒后的）谷堆

چاشت (*chāsht*) 〔名〕 ①早晨，午前时分②午饭；〈罕〉早饭

(~ کردن) ~ خوردن 吃午饭

چاشت خور (~ *khor*) 〔形、名〕 ①喂熟的；引诱的，习惯于…的②吃了还想吃的人，贪吃者

~ کردن 喂养，驯服，引诱

چاشتدان 〔名〕 小盒，小箱，小匣

چاشتگاه (~ *gāh*) 〔名〕 早晨，午前时分

~ فراخ 用午饭时分，接近正午时分

چاشکدان (*chāshkdān*) 〔名〕 ①放干粮、食品的器皿②女用小盒，小箱

چاشنی I (*chāshnee*) 〔名〕 ①（酸甜）调料，作料②品尝，品味，味道③（用以品尝的）一点食品④〈转〉证据、证明

~ دل 悦耳的话

(~ گرفتن) ~ چشیدن 品尝

(را ، به) (~ دادن) ~ زدن 加调料，使…别有风味；使…内容更丰富

~ کردن 尝味；强行推销（以次充好）

چاشنی Ⅱ 〔名〕 〈军〉火帽，雷管，爆发管，信管，爆发器

چاشنی دان 〔名〕 ①火药筒，火药盒②酱油碟，船形调味汁壶

چاشنی گیر 〔名、形〕 ①试食的人，品尝者②管理皇家膳食的；国王用膳前先尝食物免使国王受毒者

چاغاله 同 چغاله

چاق 〔形〕 ①肥胖的②健康的

شدن ~ 痊愈；发胖，胖起来

کردن ~ 治病，治愈；使发胖；给水烟筒装烟叶

کدام طبیب او را ~ کرد ؟ 是哪个医生把他的病治好的？

کار کسی را ~ کردن 助长某人的声势

غلیان را ~ کردن 装水烟袋

دماغ شما ~ است ؟ 你身体可好？你各方面都顺利吗？

دماغ او ~ است . 他日子过得不错，他的境况很好。

چاقالو 〔形〕 胖乎乎的，胖的

چاقچور (*chāghchoor*) 〔名〕 （过去伊朗妇女穿的）肥大的连袜灯笼裤

چاقچوری 〔形〕 旧式的，落伍的，落后的

زن ~ 旧式妇女

چاق سلامتی (*chāgh-salāmatee*) 〔名〕 问安，问好

(از) کردن ~ 询问…的健康

چاقشور (*chāghshoor*) 同 چاقچور

چادر کردن ~ 罩上灯笼裤，穿上灯笼裤

چاقماق (*chāghmāgh*) 同 چقماق

چاقو 〔名〕 （有柄的）小刀，折刀

پیوندزنی ~ 剪枝刀

جراحی ~ 手术刀

جلد دار ~ 有鞘小刀

جیبی ~ 随身携带的小折刀

ضامن دار ~ 保险刀，折刀

قلمتراشی ~ 铅笔刀

زدن (به ، را) ~ 戳，动刀

بی دسته ساختن ~ 制造谣言，编造谎言

دسته کردن ~ 无事（可做）；冷作一团；合拢小刀

کشیدن ~ 刺，戳，动刀

~ دستهٔ خودش را نمیبرد . 〈谚〉 刀子不割自己的柄；兔子不吃窝边草。

صد تا ~ میسازد که یکیش دسته ندارد . 〈谚〉他没有一句话可信。（直译：他打了一百把刀，却没有一把带柄的）

چاقوتیزکن (*chāghoo-teez-kon*) 〔名〕 ①磨刀人②磨刀工具

سنگ ~ 磨刀石

چاق و چله (*chāgho-chelle*) 〔形、名〕 ①胖的，厚的，肥胖的②矮胖子

چاق و سلامتی (*chāgho-salāmatee*) 同 چاق سلامتی

چاقو کش (*chāghoo-kesh*) 〔名〕 杀人凶手，动刀子的人

چاقو کشی 〔名〕 行凶，动刀子

چاقی 〔名〕 ①肥胖，大腹便便②健康，丰满

بی اندازه ~ 过度肥胖

زیاد ~ 肥胖症，多脂，过度肥胖

مفرط ~ 〈医〉肥胖症

چاك I 〔名〕 ①裂缝，裂口，开口，罅隙，小洞②破处，伤痕，瘢痕

آستین ~ 袖子的开口

پیراهن ~ 衬衫开口，衬裙的开襟

دامن ~ 裙子的开襟

بی ~ دهان 出言不逊的

خوردن ~ 裂开，出裂缝

به ~ زدن 逃遁，溜掉，避开，退让

به ~ بزن! 走开！滚开！

به ~ جاده زدن 逃遁，逃避

~ کردن (~ زدن ، ~ دادن) 撕破，扯裂；留缝，开襟，开口，割开，切开

پیراهن خودرا ~ زد . 他把衬衫撕破了。

چاك II 〔名〕晨曦，早晨，黎明

چاك III 〔名〕（刀剑相击的）铿锵声

چاکاچاك I 同 چاك چاك I 条

چاکاچاك II 同 چکاچاك

چاك‌چاك I 〔形〕 ①破碎的，支离破碎的②撕破的，裂缝的③受重伤的，满是伤痕的

~ شدن 破碎，破裂，破裂开；遍体鳞伤

~ کردن 撕破，扯破，破裂；弄得遍体鳞伤

چاك‌چاك II 同 چکاچاك

چاکدار (*chākdār*) 〔形〕①分成两半的，裂开的（如蹄子）②有开口的，有切口的，有缝的③（衬衫等）有开口的，有开襟的

چاك دامن (*chāk-dāman*) 〔名〕 ①（裙子上腰部的）开口②衬裙

چاکر (*chāker*) 〔名〕 ①仆人，佣人②（旧式信件末尾署名前的客套语）您的恭顺的仆人，忠于您的（某某）

چاکرانه (*chākerāne*) 〔形、副〕 顺从的（地），恭顺的（地），毕恭毕敬的（地）

چاکری 〔名〕 ①唯命是从，听从②忠诚③当仆人，仆人工作

~ کردن 唯命是从，唯唯诺诺；当仆人

چاکسو (*chāksoo*) 同 چشمیزك

چاك صوت (*chāksowt*) 〔名〕〈解〉声门

چاك نای 同 چاك صوت

چاکوچ 同 چکش

چاکوش 同 چکش

چال I 〔名〕 穴，坑，沟，洞

~ چانه 下巴颏带纹路者

~ گونه 酒窝

~ افتادن （坑、洞等）陷下，陷入

~ شدن 陷下；被埋，被掩埋

~ کردن 埋，埋葬，掩埋；挖坑

~ کندن 挖坑，刨坑

چال II 〔形〕 杂色的（指马的毛色）

چال III 〔名〕 一种鸭类

چالاب 〔名〕 水坑

چالاقان 〔名〕 〈动〉鸢

چالاك 〔形、副、名〕 ①快的（地），敏捷的（地）②伶俐的，脑袋灵的③（地方）高的④〈罕〉强盗；凶手

چست و ~ 迅速的，敏捷的

چالاکی 〔名〕 ①快，迅速，敏捷②伶俐，机灵

چالحوض (*chālhowz*) 〔名〕 池子；浴池

چالش I (*chālesh*) 〔名〕 ①故作仪态，仪表堂堂②挑战，挑衅；交战，进攻

~ کردن 挑战，挑衅

چالش II 〔名〕 交媾，性交

چالشگر (~ *gar*) 〔名、形〕 ①挑战者，挑衅者，趾高气扬的人②勇士③英勇的，大胆的④贪婪的（人）

چالشگری 〔名〕 挑战，挑衅；趾高气扬，神气活现，飞扬跋扈

چالگاه (*chālgāh*) 〔名〕 〈地〉冰斗

چالو 同 چاله

چاله (*chāle*) 〔名〕 穴，坑，沟

آب ~ 水洼

گرگ ~ 狼窝

کردن ~ 埋葬

از ~ درآمدن و به چاه افتادن (از چاه به ~ افتادن) 〈谚〉刚出狼窝，又入虎穴。

چاله چوله 〔名〕 ①〈口〉坑坑洼洼，坎坷不平，高高低低②水坑

کردن (پر) هموار) را ~ 修补缺口；分摊债务

چاله حوض (~ *howz*) 同 چالحوض

چالی 〔名〕 深，深度；深坑

چالیر 〔名〕 深坑；深井

چالیك 〔名〕 蹦木游戏（将一短木棍放在地上，用另一长棍击其尖端使其腾空飞起）

چام 〔名〕 ①卖俏，卖弄风骚②弯曲

چام چام 〔形〕 弯曲的，蜿蜒的

~ راه 弯曲的路

چامه 同 چکامه

چامه سرا(ی) (*chāme-sarā*) 同 چکامه سرا(ی)

چامه سرائی 同 چکامه سرایی

چامه گو 同 چکامه گو(ی)

چامیدن (*chāmeedan*) 〔动〕 （根 چام）〈旧〉撒尿

چامین 〔名〕 尿

چانچو (*chānchoo*) 〔名〕 扁担

چانگ چون 〔名〕 长春（吉林省）

چانگ شا 〔名〕 长沙（湖南省）

چانه 〔名〕 ①下颚，下巴颏，下颌②喋喋不休③〈转〉讨价还价④（合好的）面团

باریک و دراز ~ 突出的下巴，瘦长的下巴

جلو آمده ~ 下颚突出的

آخر را انداختن ~ 死去，咽气

زدن ~ 讲价钱，讨价还价；喋喋不休

در چین در خرید و فروش ~ زدن معمول نیست . 在中国买东西时不兴讨价还价。

گرم شدن ~ 畅谈，长谈，谈得投机

چانه‌اش گرم شد . 他讲起来没完没了。

گرم کردن ~ 谈得投机

گرفتن ~ 揉合面团

چانه‌اش لق است . 他很爱唠叨。

چانه شل (*chāne-shol*) 〔形〕 爱唠叨的，絮叨的

چاو Ⅰ 〔名〕 钞票，纸币

چاو Ⅱ 〔名〕 啾啾(鸟叫声)，鼓噪

کردن ~ 发出啾啾声

چاو چاو 同 چاو Ⅱ条

چاودار (*chāvdār*) 〔名〕 裸麦，黑麦

~ مرض （植物害的）麦角症

چاوش (*chāvosh*) 同 چاووش

چاوك (*chāvak*) 同 چکاوك

چاوله Ⅰ (*chāvale*) 〔名〕 蔷薇之异种

چاوله Ⅱ 〔形〕 弯曲的，歪斜的

ماماچه که دو تا شد سر بچه ~ میشود . 〈谚〉两个助产婆，孩子是歪脖儿。（比喻人多手杂）

چاووش (*chāvoosh*) 〔名〕 ①朝觐队里唱圣歌的

人②〈旧〉军队首领

چاووش خوانی (~ *khānee*) 〔名〕 〈宗〉（为香客）唱宗教诗

چاویدن (*chāveedan*) 〔动〕（根 چاو ）叫喊，唧唧叫

چاه (*chāh*) 〔名〕 ①井②坑③矿井

~ آب 水井

~ آب باران 下水道

~ آرتزین 自流井，喷井

~ جهنم 地狱

~ زنخدان 靥

~ زیج 观察坑道

~ مبال (~ مبرز ، ~ مستراح) 厕所下水道；污水渗井

~ نفت 石油井

~ ویل 无底洞

~ هوائی 〈空〉气潭

~ کردن (برای) 挖井，掘井，钻井

~ کندن (~ زدن) 挖井，打井

ما در زمستان گذشته چهل ~ عمیق زدیم .

我们去冬打了四十眼深井。

~ نکن بهر کسی اول خودت دوم کسی .

〈谚〉玩火者必自焚；害人必害己。

~ نکنده منار مدزد .〈谚〉三思而行

چاه بن (~ *bon*) 〔名〕 井底

چاهجو (~ *joo*) 〔名〕 ①掏井人②（打捞落井物的）钩子，锚

چاهخو (~ *khoo*) 〔名〕 ①掏井人②掏茅坑者，掏粪者

چاهك (*chāhak*) 〔名〕 ①井②粪坑，茅坑③小坑，污水池

چاه کن (*chāh-kan*) 〔名〕 ①挖井人，打井人②挖墙角者，给人挖陷井者

~ همیشه در ته چاه است . 〈谚〉作茧(者必)自缚(直译：挖井人总是身在井底)

چاه کنی 〔名〕 挖井，挖坑

چاهه 同 چاهك

چاهی I 〔形〕 井的

~ کبوتر 井鸽（一种在井中生活的鸽子）

چاهی II 同 چای

چاهیدن 同 چاییدن

چاهیوز (*chāh-yooz*) 〔名〕 （用以打捞落井物的）钩子

چای 〔名〕 茶，茶叶，茶水

~ باروتی 茶叶末

~ پر رنگ 浓茶

~ پر سفید (~ اقپر) 白毫（一种高级红茶，叶带细白毫毛，故名）

~ تازه دم 新泡的茶

~ دیشلمه (~ قند پهلو) 就着糖块喝的茶

~ سبز 绿茶

~ سیاه 红茶

~ کم رنگ 淡茶

~ گل 茶花

~ خوردن (~ نوشیدن) 喝茶，饮茶

~ دادن 备茶，给茶喝，上茶

~ ریختن 倒茶，冲茶，斟茶

~ دم کردن 泡茶，沏茶，煮茶

~ صرف کردن 喝茶，饮茶

~ دم کشیدن 茶泡好了，茶出味了

~ جزو صادرات سنتی چین است . 茶叶是中国传统的出口商品。

! یك فنجان ~ میل کنید 请喝一杯茶!

چایاندن (*chāyāndan*) 〔动〕 (根 چایان) 把…晾凉

چایچی 〔名〕 开茶馆的，买茶的

~ شاگرد 茶馆学徒

چایخانه 〔名〕 茶馆

چایخور (*chāy-khor*) 〔名〕 爱喝茶的

چایخوری 〔名〕 茶杯

(~ اثاثیهٔ) ~ اسباب 茶具

~ روزی يك قاشق 每天一茶勺的量（如吃药）

~ سرویس 一套茶具

~ فنجان 茶杯

~ قاشق 茶勺

چایدان (~ *dān*) 〔名〕 茶叶盒，茶叶筒，茶叶罐

چای دم کن (~ *dam-kon*) 〔名〕 （煮茶用的）茶炊

چایسازی 〔名〕 茶叶生产，茶叶加工

چایش (*chāyesh*) 同 چایمان

چای صاف کن (*chāy-sāf-kon*) 〔名〕 茶滤子，滤茶器

چای صافی 同 چای صاف کن

چایکار (~ *kār*) 〔名〕 茶农

چایکاری 〔名〕 茶叶生产，种植茶叶

چایلاق 同 چالاقان

چایی 同 چای

چایمان (*chāymān*) 〔名〕 伤风，感冒

~ کردن 同上

چاییان 〔名〕 〈植〉山茶科

چاییدن (*chāyeedan*) 〔动〕 (根 چای) ①伤风，感冒，着凉②冷，变凉

چبان (*chabān*) 〔名〕 脓疮，疖肿

چبق (*chobogh*) 同 چپق

چبوق (*choboogh*) 同 چپق

چپ (*chap*) 〔名、形、副〕 ①左面，左方，左侧，左翼②左面的，左方的，左侧的，左翼的，左手的；左派的③左手，左撇子④斜视的，斜眼的；不协调的⑤向左

~ (و) راست （弄错）左右方向

کفشهای بچه ~ و راست است . 孩子把鞋子穿错脚了。

~ شما 您的左面

~ آدم 左撇子；斜眼的

از ~ 从左面

از ~ و راست 从四面八方，从各处

از ~ فاصله بگیر ! 向左散开！

به ~ ! 向左！

به ~ ~ (طرف ~ گرد !) 向左转！（口令）

به ~ نظام ! 向左看齐！（口令）

به دست ~ (به طرف ~ ، به سمت ~) 向左，靠左

در ~ (در دست ~ ، در طرف ~ ، در سمت ~) 在左面

دست ~ 左手；左面，左侧，左翼

دست ~ بروید ! 靠左走！

نظر به ~ ! 向左看！

وکلای دست ~ 左翼议员

(با) ~ افتادن 同…关系不好，同…相左；同…不和

با من ~ افتاده است . 他同我闹翻了。

~ آمدن （话）不投机

~ دادن 推辞，拒绝，欺骗

~ شدن (با) 偏斜，倾斜；同…关系不好，不理睬；翻个儿

ستون ~ شده است . 柱子倾斜了。

اتومبیل در راه ~ شده است . 汽车在路上翻车了。

~ کردن 把…弄偏斜，弄倾斜；弄翻

~ (~) نگاه کردن 怒视

چپاتی (*chapātee*) 同 چاپاتی

چپار (*chapār*) 〔形〕 ①双色的②斑驳的，斑烂的

~ مرغ 〈动〉牡鸡

چپاغ (*chapāgh*) 〔名〕 鳊鱼

چپان (*chapān*) 〔名〕 破旧衣服

چپ انداز (*chap-andāz*) 〔形名〕 ①用左手的；〈转〉欺骗的②能骑在马上回身射击者；骗子

چپ اندر قیچی (*chap-andar-gheychee*) 〔形〕 ①交叉的，呈剪刀叉的，犬牙交错的②紊乱的，错乱的③崎岖的④歪歪斜斜的，弯弯曲曲的

~ راه 弯曲的道路

چپاندن (*chapāndan*) 〔动〕(根 چپان) ①压紧，装填，塞入，挤入，填入②(布匹)压上花，压印③饱食，吃得过饱④强行推销(如货物)

جنس را ~ (به کسی) (用欺骗手法)强行推销货物

کاه را در جوال بچپان ! 把草塞到袋子里去!

چپاننده (*chapānande*) 〔名〕 装填者，填充者

چپانی (*chapānee*) 〔形、名〕 破衣烂衫的，贫穷的，衣衫褴褛的(人)

چپانیدن (*chapāneedan*) 同 چپاندن

چپاول (*chapāvol*) 〔名〕 掠夺，抢劫，抢夺

~ کردن 同上

چپاولچی (~ *chee*) 〔名〕 掠夺者，劫掠者，抢劫者，强盗

چپاولگری (~ *garee*) 同 چپاول

چپ بال (*chap-bāl*) 同 چپ دست

چپچاپ (*chapchāp*) 〔名〕 噘唇作响，响吻

~ کردن 同上

چپ چپ Ⅰ (*chapchap*) 同 چپچاپ

چپ چپ Ⅱ 〔副〕 横眼(看)，斜眼(看)

چپ چپی (*chapchapee*) 〔名〕 〈植〉山茱萸，梾木属植物

چپ چس (*chap-chos*) 同 چپ چشم

چپ چشم (*chap-cheshm*) 〔形〕 斜眼的，斜视的

چپ چشمی 〔名〕 ①〈医〉斜视眼②斜目而视

چپچله (*chapchale*) 〔名〕 ①潮湿黏滑的地方；山的滑坡，陡坡②秋千；跷板戏

چپ دار (*chapdār*) 〔名〕 (布哈拉人穿的一种)鞋，套鞋

چپ دست (*chap-dast*) 〔名〕 左撇子，用左手的人；惯用左手的

چپر Ⅰ (*chapar*) 〔名〕 ①篱笆，泥笆墙，围墙，栅栏②窝棚③编织金银绦带的器具；绦带④一圈(人或兽)

~ بستن (یا ساختن یا کشیدن) 围上篱笆

~ گرفتن (یا کردن) 筑围墙，筑篱笆；围上

چپر Ⅱ 同 چاپار

چپراس (*chaprās*) 同 چپراست Ⅰ条

چپراست Ⅰ (*chaprāst*) 〔形、名、副〕 ①交叉呈十字形的②十字形背带(如武装带)③十字形交叉着

چپراست II 〔名〕 摇晃，左右摇摆，无原则

چپرباف (chapar-bāf) 〔名〕 金银绦带编织工

چپر پیچ (chapar-peech) ： ~ شدن 手脚被捆绑

چپ رو (chap-row) 〔形、名〕 ①左派的②左倾分子

چپ روی (~ ravee) 〔名〕 〈政〉左倾

چپری (chaparee) 〔形、副〕 ①刻不容缓的，紧急的②飞快地

چپش (chapesh) 〔名〕 （一岁的）小羊羔

چپق (chopogh) 〔名〕 烟斗

~ کشیدن 抽烟，抽烟斗

چپکن (chapkan) 〔名〕 外衣，男式外衣

چپکی (chapekee) 〔副〕 〈口〉①在左面，从左面，向左②斜着，侧着

چپ گرائی (chap-gerā-ee) 〔名〕 左派观点（或主张、运动）

چپ گرد (chap-gard) 〔形〕 向左转的，左卷的，〈化〉左旋的

چپل (chapal) 〔形〕 肮脏的，污秽的，让人恶心的

چپلك (chapalak) 同 چپل

چپلوس (chaploos) 同 چاپلوس

چپو (chapoo) 〔名〕 小偷

~ کردن 偷，小偷小摸

چپو (chapow) چپاول 的讹用形式

چپوچی (~ chee) چپاولچی 的讹用形式

چپه I (chape) 〔形、名〕 ①弄翻的，翻转的②左撇子③里朝外，翻转，颠倒，（船只等）倾翻

~ شدن 翻转，翻车，翻个（儿），倾覆

~ کردن 把…翻转，倒过来，弄个底朝天

چپه II 〔名〕 桨，橹

~ زدن 划船，荡桨

چپه III 〔名〕 鼓掌，拍手

~ زدن 鼓掌

بعد از نطق او مردم ~ زدند . 他讲话后人们鼓掌。

چپه دست (~ dast) 同 چپ دست

چپی (chapee) 〔名〕 （阿拉伯人戴的）头巾

چپیدن (chapeedan) 〔动〕（根 چپ ）挤入，塞入，拥挤（在某个地方）

همه در آن اطاق چپیدند . 所有的人都挤在那间屋子里。

چپیره (chapeere) 〔名〕 集中，群集，人群

~ شدن 集聚在一起

چپین (chopeen) 〔名〕 柳条编的托盘

چپیه (chapeeye) 同 چپی

چتائی (chatā-ee) 〔名〕 ①麻，黄麻②麻袋布，口袋布

چتر (chatr) 〔名〕 ①伞，伞形物②降落伞，帐篷③〈植〉繖形花④一绺头发⑤〈史〉（盔的）脸甲

~ آبگون (~ کحلی) 〈喻〉天空

~ اتمی 核保护伞

~ آفتاب (~ آفتابی یا ~ تابستانی) （遮）阳伞

~ بارانی 雨伞

~ دریائی 水母

~ ذره‌ای (~ هسته‌ای) 核保护伞

~ روز (~ زرین) 〈喻〉太阳

~ زلف （头发的）刘海（儿）

~ زنانه 女用阳伞

~ سیمین (~ سیمابی) 〈喻〉每月十五的

月亮

طاوس ~ （展开的）孔雀尾，孔雀屏

عنبرين ~ 〈喻〉黑夜

(نجات ~ ، ~ فرود) هوائى ~ 降落伞

انداختن ~ （指孔雀、火鸡等的）开屏

باز كردن ~ 打开伞；打开降落伞

زدن ~ （指孔雀、火鸡等）开屏；撑开伞，打伞

چترباز 〔名〕 跳伞员

نيروى نظامى ~ 伞兵部队

چتربازى 〔名〕 跳伞（运动）

چترساز 〔名〕 制伞工人

چترك (*chatrak*) 〔名〕 ①〈植〉脾草，小繖花②前刘海

چترى (*chatree*) 〔形〕 ①伞状的 ②〈植〉有繖形花的，繖形科的

~ آرايشى 〈植〉繖形花序

~ بال 〈动〉翅膜，（鳞翅目的）领片

~ زلف 刘海(儿)(留在前额的一绺头发)

~ ضميمهٔ 〈植〉伞状副部

~ كفتر 扇尾鸽，孔雀鸽

چتريان (*chatreeyān*) 〔名〕 繖形花

چتكه (*chotke*) 〔名〕 算盘

انداختن ~ 打算盘，用算盘计算

چتو (*chatoo*) 〔名〕 帐篷，幕帐，覆盖物

چتوار (*chatvār*) 〔名〕 四分之一（磅）（约等于125克）

چتور (*chatvar*) 同 چتوار

چتوك (*chotook*) 〔名〕 麻雀

چتولى (*chotolee*) : نشستن ~ 蹲

چچ (*chach*) 〔名〕 扬场时用的叉子，五齿，筛子

چچک (*chechak, chachak, chochok*) 〔名〕 斑点，雀斑

چچک (*chechak*) 〔名〕 牛痘

چچلاس (*chechelās*) 〔名〕 蜻蜓

چچله (*chachale*) 〔名〕 泥泞地

چچم (*chacham*) 〔名〕 〈植〉毒麦

چچن (*chachan*) 同 چچم

چچو (*chochoo*) 〔名〕 乳房，奶头

چخ I (*chakh*) 〔名〕 ①努力，费力②争吵，口角；打架

چخ II 〔名〕 刀鞘

چخ (*chekh*) 〔名〕 （撵狗时）去！

كردن ~ 撵狗

چخاچخ (*chakhāchakh*) 同 چكاچاك

چخان (*chakhān*) 〔副〕 ①吵着地，吵架般地②努力地，竭力地

چخت (*chokht*) 〔名〕 天花板，顶棚

چخش I (*chakhsh*) 〔名〕 争论，争吵，吵嘴，口角

چخش II 〔名〕 甲状腺肿大

چخك (*chakhak*) 同 چچک

چخماخ (*chakhmākh*) 同 چقماق

چخماق (*chakhmāgh*) 同 چقماق

چخماقى 同 چقماقى

~ سبيل 翘起的胡子

چخه (*chekhe*) 同 چخ I 条

چخيدن (*chakheedan*) 〔动〕（根 چخ）①努力，竭力②争吵，口角；打架③(呼吸的)呼出

چخين (*chakheen*) 〔形〕 脓肿的，有脓的

چدار (*chedār*) 〔名〕 ①脚镣②拴马绳

كردن ~ 拴（马）

چدر (*chadar*) 〔名〕 治疗，医治；方法

چدروا (*chodorvā*) 〔名〕 芦荟之脂(可作泻药)

چدن (*chedan*) چیدن 的缩写形式

چدن (*chodan*) 〔名〕 铸铁，生铁

خاکستری ~ 铸铁

سفید ~ 巴比脱合金

هفت جوشی ~ 淬过火的硬铁

چدن ریزی 〔名〕 ①铸造，翻砂②铸铁厂，铸铁车间

~ کارخانهٔ 铸铁厂

چدنی 〔形〕 生铁的，生铁铸成的

چده (*chede*) چیده 的缩写形式

چر (*char*) 〔名〕 音乐，歌曲

چر (*chor*) 〔名〕 男性生殖器

چرا (*charā*) 〔名〕 放牧，(牛、羊)吃草；牧场

به ~ رفتن 去放牧，（牛、羊）去吃草

به ~ زدن (یا بردن) 赶出去放牧

~ کردن 放牧，（牛、羊）吃草

چرا (*cherā*) 〔副〕 ①为什么，为何，何以②(用以对问话的反诘，表示肯定）怎么不

~ که 因为

~ و چون 争执，争端

آیا باران نمیبارد ؟ ~ ؟ 雨不下了吗？怎么不下？（即，是在下雨。）

مگر نمیدانید ؟ ~ ، میدانم . 难道你不知道？我怎么不知道；我当然知道。

چرابه (*charābe*) 〔名〕 凝乳，乳皮，乳脂，奶皮

شیر گرم ~ بست . 热牛奶的表面凝成了一层奶皮。

چراجا (*charājā*) 同 چراگاه

چراخوار (*charākhār*) 同 چراگاه

چراخور (*charākhor*) 同 چراگاه

چرازن (*charāzan*) 〔名〕 放牧者

چراسك (*charāsak*) 〔名〕 蟋蟀，蛐蛐

چراغ (*cherāgh*) 〔名〕 ①灯；照明器（如烛、灯笼等）②灯塔；信灯③光，光照

اتوسبیل ~ 汽车的头灯，前灯

الکلی ~ 酒精灯

بابخار جیوه ~ 汞汽灯，水银灯

بادی ~ 防风灯，马灯

بحری (~ دریائی) ~ 灯标，灯塔，航标灯

برق (~ الکتریکی) ~ 电灯

بزرگ ~ （汽车）前(部大)灯

پایه بلند برقی ~ (支柱能伸缩的)落地灯

~ پایه کوتاه کف اطاق (~ پایه دار) (放在地板上可以移动的)立灯，落地灯

تاریکخانهٔ عکاسی ~ （暗室中冲晒用）安全灯

توری ~ 白热灯，汽灯

جلو (اتوسبیل) ~ （汽车）前灯

جلو صحنهٔ نمایش ~ （午台上的）脚灯

خانهٔ دزدها (~ دزدان) ~ 光线暗淡的灯

حشره کش ~ 杀虫灯，灭虫灯

خطر ~ （汽车）停车灯

خوراك پزی ~ 煤油炉，煤气炉

دستی ~ 手电筒

دیوار کوب ~ 反射灯

راهنمائی (~ ترافیك) ~ （铁路）信号灯，红绿交通（指示）灯

روغنی ~ 油灯

رومیزی ~ 台灯

سبز (راهنمائی) ~ 绿色信号灯

سپهر ~ 〈喻〉月亮
سحر ~ 〈喻〉晨灯（指日、月、星辰）
عقب اتومبیل ~ （汽车）尾灯
عکس ~ （电视）显像管
فتیله‌ای ~ 煤油炉
فلورسنت ~ 日光灯，荧光灯
قرمز راهنمائی ~ 红色信号灯
قوسی ~ 弧光灯
کوچك ~ 停车指示灯
گاز ~ 瓦斯灯
گرد سوز ~ 闪光灯
لحیم کاری (~ جوشکاری) ~ 喷灯，焊灯
مخصوص ~ 雾灯
معدنچی‌ها ~ （矿工用的）安全灯
موشی ~ 小油灯
نور پائین (جلو اتومبیل) ~ （低于迎面车辆司机视线的）车头的焦距光
~ دودهٔ 灯烟子
~ روشنائی 灯光
~ روغن 灯油；蓖麻子油
~ گل 灯花
خاموش کردن (~ کشتن) ~ 熄灯，关灯
روشن کردن ~ 点灯，开灯
گل ~ را گرفتن 剪灯花
چراغت روشن (باد)! 祝你成功；祝你的孩子好！
~ از چشمش پرید. （因受打击）他的眼睛冒火星。
~ پیش آفتاب پرتوی ندارد. 〈成〉相形见绌（直译：太阳面前灯光暗）
~ هیچکس تا صبح نمیسوزد. 〈成〉好景不常（直译：谁家灯火能常明）
~ امیدش خاموش شد. 他的希望破灭了。
چراغش کور است. 他没有子女。
~ از بهر تاریکی نگهدار! 〈成〉未雨绸缪；防患于未然；应备不时之需！
چراغی که بخانه رواست بمسجد حرام است. 〈谚〉施舍先及亲友。（常作不捐款等的借口）
چراغی را که ایزد برفروزد هرآنکس پف کند ریشش بسوزد. 〈谚〉灯蛾扑火，自寻死地。

چراغ الله (~ *allāh*) 〔名〕（玩杂耍的人所收的）演出费，报酬金
  جمع کردن ~ 收集钱款，收钱

چراغان (*cherāghān*) 同 چراغانی

چراغانی 〔名〕①彩灯，饰灯②（刑法）点天灯
  کردن ~ 张灯结彩，装彩灯；（刑法）点天灯

چراغ آویز (*cherāgh-āveez*) 〔名〕有枝玻璃烛台；枝形玻璃灯架；枝形挂灯

چراغ بره (~ *bare*) 同 چراغواره

چراغ پا (ی) 同 چراغ پایه

چراغ پایه 〔名〕灯座

چراغ پره (~ *pare*) 〔名〕灯蛾

چراغ پرهیز (~ *parheez*) 同 چراغواره

چراغچی 〔名〕制灯人，路灯工人，点灯者

چراغدان 〔名〕烛台，灯座，墙灯座

چراغ روشن (~ *rowshan*) 〔名〕薄暮，微明，黄昏时刻，掌灯时分

چراغ سازی 〔名〕①造灯②制灯车间

چراغ قوه (~ *ghovve*) 〔名〕手电筒

چراغك (*cherāghak*) 〔名〕 ①小灯②萤火虫

چراغ کش (*cherāgh-kosh*) 〔名〕 干见不得人的勾当者

چراغ کشانی (~ *koshānee*) 〔名〕 干见不得人的勾当

چراغله (*cherāghale*) 〔名〕 萤火虫

چراغواره (*cherāghvāre*) 〔名〕 灯罩

چراگاه (*charāgāh*) 〔名〕 牧场

چراگر (*charāgar*) 〔形、名〕 以牧草为食物的（动物）

چراگه (*charāgah*) 同 چراگاه

چرام (*charām*) 〔名〕 牧草，草地，牧草地

چرامین (*charāmeen*) 〔名〕 ①牧场②粗饲料

چران (*charān*) 名词的构词后缀，意为"放牧者"，如： ~ گاو ، ~ گوسفند 等

چراندن (*charāndan*) 同 چرانیدن

چراننده (*charānande*) 〔名〕 放牧者，牧人

چرانی (*charānee*) 名词构词后缀，如： ~ شکم ~ چشم ، ~ سور 等

چرانیدن (*charāneedan*) 〔动〕（根 چران）放牧，牧养

چرایی (*charāyee*) 〔名〕 放牧费

چرب (*charb*) 〔名、形、副〕 ①脂肪，油脂②油腻的，多脂肪的；肥胖的③丰富地，丰盛地

~ و خشك 〈喻〉善与恶

~ و نرم 油滑的，哄骗的；温和的；美味适口的

~ اسید 脂肪酸

~ غذای 油腻的食物

~ دادن 过量出售（商品、货物等）；加秤出售

~ شدن 沾上油

دستم ~ شد . 我手上沾得很油腻。

~ کردن 擦上油，涂上油，使（食物）油腻；〈口〉多加点，使有好处

دم سبیل ~ کردن 得外快

دست ~ (چربی) بسر کسی کشیدن (یا مالیدن) 给一些好处于某人

~ تر بکشید ! 请你称得足一些！（买东西时用语）

چرب آخر (~ *ākhor*) 同 چرب آخور

چرب آخور (~ *ākhor*) 〔形〕 ①饲料免费的②生活富裕的

چرب بالا 〔形〕 体型匀称的，高个子的

چرباندن (*charbāndan*) 〔动〕（根 چربان）①加秤卖②从丰付酬（比规定酬金多付一些）③（天平盘的）一端下沉④使超过，占优势

چرب پهلو (*charb-pahloo*) 〔形〕 ①体胖的，肥胖的②宽裕的，阔绰的③有油水的，有利可图的

چربتر (*charbtar*) 〔形〕 加秤卖的，加量的；占优势的

چرب ترازو (*charb-tarāzoo*) 〔名、形〕 ①加秤卖（货）的商人②分量足的

چربدار 〔形〕 多脂肪的

~ گوشت 肥肉

چرب دست (~ *dast*) 〔形、名〕 ①干…得心应手的，灵巧的，手巧的，娴熟的②巧手，能手

چرب دستی 〔名〕 巧手，灵巧，熟练，娴熟

چرب زبان (~ *zabān*) 〔形〕 甜言蜜语的，油嘴滑舌的，能说会道的；吹吹拍拍的

چرب زبانی 〔名〕 甜言蜜语，能说会道；吹吹拍拍，奉承

(به) كردن ~ 同上

چرب سخن (~ *sokhan*) 同 چرب زبان

چرب سخنى 同 چرب زبانى

چربش (*charbesh*) 同 چربى

چرب شير (*charb-sheer*) 〔形〕 产高脂的

~ گاو 产奶含脂肪量大的奶牛

چرب قامت (~ *ghāmat*) 同 چرب بالا

چربك I (*charbak*) 〔名〕 ①油炸薄饼②油脂

چربك II 同 چربه

چربك (*chorbak*) 〔名〕 似是而非的话语；说谎；诽谤，戏谑

~ خوردن 受骗，听信谎言

چرب گفتار (*charb-goftār*) 同 چرب زبان

چرب گفتارى 同 چرب زبانى

چرب گو(ى) 同 چرب زبان

چرب گويى 同 چرب زبانى

چربو (*charboo*) 〔名〕 ①多脂肪；附脂肪②灯芯

چرب و چپول (*charbo-chapool*) 〔形〕 油污的，含油的

چرب و چيل 同 چرب و چپول

چرب و چيلى 同 چرب و چپول

چرب و نرم (~ *narm*) 〔形〕 ①可口的（指饭菜）②甜言蜜语的，嘴甜的

~ سخن 美言

~ غذاى 美味可口的食物

چرب و نرمى 〔名〕 ①美言②阿谀奉承，卑躬屈节

چربه (*charbe*) 〔名〕 描图纸，油纸

~ برداشتن 描图，描绘

چربى (*charbee*) 〔名〕 ①油脂，脂肪，奶油②多油，多脂肪，油腻③谎话④加秤头，尺寸有富裕

~ پشم 羊毛脂

~ خوک 猪油，肥猪肉

(خوک) ~ ورقهٔ （猪的）板油

~ زدن 擦上（油、脂）等；搅黄油

~ كردن 亲切，殷勤

(از) ~ گرفتن 擦（去）油污

~ چيزى را گرفتن 消除（某物上的）油污

~ ماليدن 抹油

اين غذا ~ ندارد . 这种食物不腻。

چربى دار 〔形〕 肥胖的，脂肪多的，脂肪质的

~ گوشت 肥肉

چربى دانه 〔名〕 〈医〉粉刺，黑头粉刺

چربيدن (*charbeedan*) 〔动〕 （根 چرب） ①胜过，超越；占优势②超量，过量

زورش بمن ميچربد . 他体力比我强。

اين كالا از نظر ارزش بر آن كالا ميچربد .
这种货物比那种货物的价值要高些。

معمولا در كارهاى ما شرايط مساعد بر مشكلات ميچربد . 在一般情况下，我们工作的有利条件总是多于不利条件。

چرت (*chart*) 〔名〕 胡说八道，荒唐

(گفتن) ~ و پرت 胡说八道，瞎说

چرت (*chort*) 〔名〕 打盹，瞌睡

~ كوتاه 瞌睡

(يك ~ خوابيدن) ~ زدن 打个盹，打瞌睡；〈转〉浪费光阴

~ كسيرا پاره كردن 惊醒某人，打消了某人的睡意；惊搅某人的思路

چرتش برده . 他打起瞌睡来了。

هنوز توى ~ است . 他还在打瞌睡。

. او پاره شد ~ 他惊醒了。

چرتکه (*chortke*) 同 چتکه

چرتنه (*chartane*) 〔名〕 〈动〉章鱼

چرت و پرت (*charto-part*) 见 چرت (*chart*)

چرته (*charte*) 同 چرده

چرتی (*chortee*) 〔形，名〕 ①瞌睡的，打盹的 ②瞌睡者，打盹的人

چرچر (*charchar*) 〔形、名〕 ①坐享其成的②享受，坐享其成，享清福

 ~ کردن (~ راه رفتن) 享受，坐享其成，享清福

 . چرچرش (به) راه است 他的日子过得很美。

چرچی (*charchee*) 〔名〕 小商贩

چرخ I (*charkh*) 〔名〕 ①轮，车轮，齿轮 ②圈子，园圈③发动机，机器，自行车，绞车 ④天空，天体⑤〈转〉世运，时运，命运⑥弩石弓（一种古代武器）

 ~ آب 水车，水力磨

 ~ آبگرد 涡轮，透平机

 ~ اتومبیل 汽车轮子

 ~ اثیر 太空，月球

 ~ آسیاب 水车轮

 ~ اطلس (~ اکبر ، ~ برین) （神居的）水晶宫，水晶体

 ~ بخار 蒸汽机

 ~ بستنی (~ بستنی سازی) 制冰淇凌器

 ~ پره دار （轮船的）蹼轮，空转轮，调紧皮带轮

 ~ پنبه ریسی 纺车

 ~ پنجم (~ اضافه) 转向轮，半拖车接轮

 ~ تسمه خور 调带轮

 ~ تیزگری 磨轮，砂轮

 ~ جوراب بافی 针织机，织袜机

 ~ چاقوتیزکنی 磨（刀）床

 ~ چاه 井台上打水用的绞轮

 ~ چنبری 天体

 ~ چهارم 太阳

 ~ خراطی 车床，旋床

 ~ خیاطی پایی 脚踏缝纫机

 ~ خیاطی دستی 手摇缝纫机

 ~ دانگ （钟表的）快慢针，天平指针

 ~ دستی (~ خاك كش) 独轮车，手推车

 ~ دلاله (~ میان ، ~ عاطل) 游轮，惰轮，空转轮，调紧皮带轮

 ~ دندان （牙科用）园头锉，磨锥

 ~ دنداندار (~ دندانه ، ~ دندانه دار) 齿轮

 ~ دندانهٔ کوچك (~ دندهٔ جناحی) 〈机〉小齿轮

 ~ دنده (~ دندانه دار) 链轮，嵌齿轮

 ~ دنگ （钟、表等的）司行轮，摆轮

 ~ دوزندگی (~ خیاطی) 缝纫机

 ~ رکاب (یا ~ زنجیر) 齿轮

 ~ زائد 备用轮

 ~ زنجیر خور 扣链轮

 ~ سنباده 旋床，（金刚）砂轮

 ~ شیر 分液器

 ~ طناب 绞盘

 ~ عصاری 榨油机

 ~ عقب 后轮

 ~ فلك (~ و فلك) 天体，天空，苍穹，

时运，命运；（儿童玩乐用的）旋转木马；一种旋转的焰火

قرقره ~ 滑轮

کبود ~ 苍天，苍穹，天空

کوزه گری ~ 陶工旋盘

کوك ~ 闸轮，制（动）轮

گوشت ~ 绞肉机

لنگر ~ 绞盘，起锚机

محرک کشتی ~ 船的艄板

مضرس ~ 齿轮

ناپايدار ~ 尘世无常，浮世

يدكی اتومبيل ~ （汽车）备用轮

~ چهار 四轮的，有四个轮子的

~ صدای 隆隆（车轮）声

(زدن ~) خوردن ~ 旋转，回转，（马）急转

روی يك پا ~ خوردن （芭蕾舞中）以脚尖立地旋转

دادن ~ 使…旋转，使…转动；〈转〉掌握；弄尖，旋磨

کردن ~ 旋，弄尖；（用缝纫机）缝纫，绞（肉），搅拌（乳油），钻牙，锉

کسی را چنبر کردن ~ 捣蛋，破坏

چرخ Ⅱ 〔名〕〈动〉茶隼；（食）雀鹰

چرخاب (*charkhāb*) 〔名〕 ①旋涡②水车

چرخان (*charkhān*) 〔名〕〈机〉旋转部，转动体

چرخ انداز (*charkh-andāz*) 〔名〕 弓箭射手

چرخاندن (*charkhāndan*) 〔动〕 （根 چرخان） 使…旋转，使…转动

چرخانك (*charkhānak*) 〔名〕 陀螺（玩具）

چرخانيدن (*charkhāneedan*) 同 چرخاندن

چرخباد (*charkh-bād*) 〔名〕 旋风

چرخچی (*charkhchee*) 〔名〕 ①驾驶货车的人②弓弩手；造轮圈者

چرخ خور (*charkh-khor*) 〔形〕 ①旋转的，运转的②由轮子推进的

چرخدار 〔形、名〕 ①有转轮的，能转动的②弓弩手③推车的，小车主

~ صندلی 转椅

~ (پايه) ميز 装有脚轮的台车，小台

چرخ دوزی 〔名〕 机器缝纫

چرخ ريسك (~ *reesak*) 〔名〕 山雀，花雀

چرخ زن (~ *zan*) 〔名〕 舞蹈者，跳舞者

چرخ ساز 〔名〕 修造轮子（或车辆）的人

چرخست (*charkhost*) 同 چرخشت

چرخ سوار (*charkh-savār*) 〔名〕 （口）骑自行车的人

چرخ سواری 〔名〕 骑车，骑自行车

کردن ~ 同上

چرخش (*charkhesh*) 〔名〕 转动，旋转，回转

چرخشت (*charkhosht*) 〔名〕 ①（榨取酿酒用的葡萄汁的）榨汁机②榨葡萄汁的桶

چرخشی (*charkheshee*) 〔形〕 转动的，旋转的，回转的

~ حرکت 旋转运动，回转运动

چرخك (*charkhak*) 〔名〕 ①小轮②（跳舞者）旋转③线轴，筒管

مهميز ~ （踢马刺上的）齿轮

چرخ کار (*charkh-kār*) 〔名〕 ①（机器的）司机员②旋工；旋转者

خرخ گر (~ *gar*) 〔名〕 旋工

چرخگی (*charkhegee*) 〔名〕 旋转运动，旋转，

转动

چرخله (*charkhale*) 〔名〕 〈植〉飞廉，蓟属

چرخه Ⅰ (*charkhe*) 〔名〕 ①轮，轴，卷②线轴③旋转，转动

بارکش ~ （独轮）手推车

~ چهار 四轮马车

~ دو 自行车，脚踏车

زدن ~ 纺；旋转；捻（纤，缆）

چرخه Ⅱ 同 چرخله

چرخه زن (~ *zan*) 〔名〕 ①纺纱工②游手好闲的人

چرخه زنی 〔名〕 纺纱，纺线

کردن ~ 同上

چرخی (*charkhee*) 〔形、名〕 ①旋圆的，圆形的；能转动的 ②〈动〉轮状的 ③驾驶货车的 ④丝绸衣服

~ صندلی 转椅

~ کرهٔ （在搅拌器里搅稠的）奶油

کردن ~ 磨，（以旋床）旋

چرخیدن (*charkheedan*) 〔动〕 （根 چرخ） ①转动，旋转；自转；绕着…转②闲逛③跳舞，（马术中的）旋转

زمین به دور خود میچرخد . 地球自转。

چرخ این کارخانه شب و روز میچرخد . 这个工厂日夜生产。

همه کارهای ما باید بر اساس نظام معینی بچرخد . 我们各项工作都应有条有理。

چرد (*chard*) 〔名〕 门槛

چرده (*charde*) 〔名〕 ①颜色，色彩，毛色；形式，样子②加在说明颜色的形容词后，便成“带点某种颜色的”，如：~ سیه 稍黑的，略黑的

چرز (*charz*) 〔名〕 〈动〉鸨

چرزیدن (*charzeedan*) 〔动〕 （根 چرز） 收缩，蜷缩，皱缩，缩小

چرس (*chars*) 〔名〕 印度大麻的汁液（一种麻醉剂，可同烟草一起吸食）

کشیدن ~ 抽大麻(烟)

چرس Ⅰ (*charas*) 〔名〕 ①监狱，监牢②行刑，拷打

چرس Ⅱ 〔名〕 榨取葡萄汁的大桶

چرسی (*charsee*) 〔名〕 ①大麻吸食者 ②面黄肌瘦的人

چرش (*charesh*) 〔名〕 放牧

چرغ (*chargh*) 〔名〕 〈动〉大鹰，鹞鹰，隼

چرغان (*charghān*) 〔名〕 皇印，御玺

چرغد (*charghad*) 同 جیرجیرک

چرغند Ⅰ (*charghand*) 〔名〕 灯座；灯

چرغند Ⅱ 〔名〕 腊肠，香肠

چرغنده 同 چرغند Ⅱ条

چرغول (*charghool*) 〔名〕 〈植〉车前子

چرغون (*charghoon*) 同 چرغول

چرک (*cherk*) 〔名、形〕 ①脏，污②油垢③脓，脓汁④〈医〉耳漏⑤脏的，不干净的

آهن ~ 铁屑

پای دندان ~ 〈医〉齿槽脓漏

چشم ~ 眼屎

گوش ~ 耳垢

و خون ~ 脓血

~ تولید 化脓

شدن ~ (~ گرفتن ، به ~ نشستن) 变脏，脏污

کردن ~ 化脓，发炎；把……弄脏

چیزی را ~ گرفتن 除去污垢

(~ جمع کردن) (به) نشستن ~ 化脓

لباسش ~ است . 他的衣服脏了。

چرکاب (*cherkāb*) 〔名〕 污水，脏水

چرك آلود 〔形〕 ①被污染的，脏了的②化脓的

چرك تاب 〔形〕 耐脏的，深色的（指衣物）

چرك تابی 〔名〕 耐污染，耐脏

چرك خونی 〔名〕 〈医〉脓血症，脓毒病

چرك دار 〔形〕 ①脏的②有脓的

چركن (*cherkan*) 同 چرکین

چركناك (*cherk-nāk*) 〔形〕 ①脏污的②流脓的（如疮口等）

چرك نويس (*cherk-nevees*) 〔名〕 草稿，原稿，初稿

چرکه (*chorke*) 同 چتکه

چرکی (*cherkee*) 〔名〕 ①肮脏，龌龊② 同 چرکین

چرکين (*cherkeen*) 〔形〕 ①不干净的，污秽的，脏的②流脓的③（外貌）难看的，下流的

~ سابقهٔ 不光彩的历史

~ شدن 污染，化脓，（样子）难看

(~ ساختن) ~ کردن 弄脏，玷污，毁损某人的形象，丑化

چرگر (*chargar*) 〔名〕 ①歌手②音乐家

چرم (*charm*) 〔名〕 ①皮张，皮革②皮肤

~ برقی 漆皮，上光皮

~ بزکوهی 麂皮

~ تحت کفش 鞋底

~ خام 未鞣制过的皮革，生皮

~ ساغری 花纹软皮，粗面的皮革，绿革

(~ شورو) ~ شبرو （制鞋用）软皮革

~ عمل شده 精制皮革

چرم آلات 〔名〕 皮制品

چرم باب 〔名〕 皮货，皮制品

چرم دان 〔名〕 皮袋，皮包（放钱用）

چرم ساز 〔名〕 皮革匠，鞣革匠

چرم سازی 〔名〕 制革，鞣制皮革

~ کارخانهٔ 制革厂

چرمك (*charmak*) 〔名〕 皮带

چرمگر (*charm-gar*) 〔名〕 制革匠，鞣皮匠

چرم گيله (~ *geele*) 〔名〕 〈植〉稠樱

چرم ليوه (~ *leeve*) 同 چرم گیله

چرمه (*charme*) 〔名〕 ①小块皮革 ②马，白马

چرمی 〔形〕 皮（制）的，皮革的

~ کالاهای 皮制货物

~ کفش 皮鞋

چرمين 同 چرمی

چرمينه (*charmeene*) 〔形、名〕 ①皮制的②皮货

چرمينه دوز 〔名〕 皮鞋匠

چرند (*charand*) 〔名〕 胡说，无稽之谈

~ و پرند 胡说，无稽之谈，废话

(~ بافتن) ~ گفتن 胡说，胡言乱语

چرند بافی 〔名〕 胡说八道，胡言乱语

~ کردن 同上

چرند پرند (~ *parand*) 〔名〕 胡说，无稽之谈，废话

چرندرچار (*charandarchār*) 〔名〕 废话

~ گفتن 说废话

چرندگو (ی) (*charand-goo*) 〔名〕 饶舌者，空谈者

چرند و پرند (*charando-parand*) 同 چرند پرند

چرنده Ⅰ (*charande*) 〔名〕 〈解〉软骨

چرنده Ⅱ 〔形、名〕（复 چرندگان）吃草的（动物）

چرنگ (*charang*) 同 جرنگ

چروك Ⅰ (*chorook*) 〔名〕 皱纹，皱褶

~ خوردن (~ شدن ، ~ پیدا کردن ، ~ افتادن ، ~ برداشتن) 打皱，出现皱纹

~ دادن (~ کردن) 弄皱，揉皱

چروك Ⅱ 〔形〕腐败的，腐朽的(只能指物质)

چروکیدن (*chorookeedan*) 〔动〕 (根 چروك) 打皱，出现皱纹

چروکیده 〔形〕 打皱的，出现皱纹的，有皱褶的

چرویدن (*charveedan*) 〔动〕 (根 چرو) 想方设法，想办法

چریدن (*chareedan*) 〔动〕 (根 چر) (牛羊等) 吃草，放牧

چارپایان در صحرا میچرند . 田野里放牧着牛羊。

〈谚〉 این قدر چریدی پس کو دنبه است ؟ 你这是瞎子点灯白费蜡。(直译：你吃了那么多草，连尾巴都长不出来)

چریك (*chareek*) 〔名〕 志愿部队，游击队，突击队

~ تودهای 民兵

ارتش ~ 民兵，非正规军

قوای ~ 游击部队

چز (*chaz*) 〔名〕 〈动〉猴子，猢狲

چزاندن (*chazāndan*) 〔动〕 (根 چزان) 折磨

چزد (*chazd*) 〔名〕 〈动〉纺织娘

چزدره (*chazdare*) 〔名〕 油渣

چزده (*chazde*) 同 چزدره

چزغ (*chezgh*) 同 چزك

چزك (*chezk*) 〔名〕 〈动〉刺猬

چزیدن (*chezeedan*) 〔动〕 (根 چز) ①燃烧②〈喻〉哀求，乞求

چژك (*chejhk*) 同 چزك

چس (*chos*) 〔名〕 屁，放屁！(骂人话)

~ فیل 爆玉米(花)

~ دادن 放屁

چس افاده (~ *efāde*) 〔形〕 翘尾巴的，自以为了不起的

چسان (*chesān*) 〔副〕 怎么样，怎样，什么样的

چسان فسان (*chosān-fesān*) 〔名〕 打扮

~ کردن 打扮起来

چسب (*chasb*) 〔名〕 ①胶(水)，浆糊②粘性③紧贴身的

~ نجاری 细木工胶

نوار ~ 橡皮膏

~ چیزی بودن 盖，蒙，裹着某物

لباسش ~ تنش است . 他的衣服裹在身上了。

این پاکت هیچ ~ ندارد . 这信封没有粘胶。

چسبان (*chasbān*) 〔形、副〕 ①黏贴的；别住的，紧贴身的②〈口〉敏捷的，灵巧地

~ بدن 贴身的

~ گندم 面筋，麸质

نیمتنهٔ ~ 紧身上衣

لباس او ~ است . 他的衣服紧身。

چسباندن (*chasbāndan*) 〔动〕 (根 چسبان) 粘上，糊上，把…贴上，固定在…上

به دیوار ~ 张贴在墙上

بهم ~ 贴在一起，紧挨在一起

تمبر را روی پاکت ~ 把邮票贴在信封上

خود را ~ 混入，混进

کاغذ روی ... ~ 把纸糊在…上面

چسبانده 〔形〕 粘住的，糊上了的

چسبدار (*chasbdār*) 〔形〕 有粘性的，带胶水的，带浆糊的

چسبزا (*chasbzā*) 〔名〕 <生化>骨胶原；成胶质

چسبناك (*chasbanāk*) 〔形〕 有粘性的，粘的，胶水般的

کردن ~ 把…弄粘，使粘上

چسبندگی (*chasbandegee*) 〔名〕 ①粘性②缠绵

چسبنده 〔形〕 粘的，有粘性的，黏住了的

چسبيدگی (*chasbeedegee*) 〔名〕 ①粘着，粘附②分离不开

چسبيدن (*chasbeedan*) 〔动〕 (根 چسب) 粘上，黏上，贴上

بر ... ~ 贴到…上，附着在…上

~ بزمين 贴着地，屈身

این غذا بما چسبید . 这顿饭我们吃得很香。

چسبيده 〔形〕 粘上的，黏上的，附在上面的

چسپ (*chasp*) 同 چسب

چسپيدن 同 چسبيدن

چست I (*chost*) 〔形、副〕 ①快的（地），伶俐的（地），敏捷的（地）②牢固的（地），紧的（地）③紧身的，贴身的（指衣服）；漂亮的

چست II 一种皮便鞋，平底软鞋

چستك (*chostak*) 同 چست II条

چسته (*chaste*) 〔名〕 ①已鞣制过的皮张②音调，曲调

چستی (*chostee*) 〔名〕 ①伶俐，敏捷，机灵②牢固，贴紧

چس خور (*choskhor*) 〔名〕 吝啬鬼，一毛不拔的人

چس خوری 〔名〕 吝啬

کردن ~ 同上

چسفيل (*chosfeel*) 〔名〕 爆玉米花

چسك (*chosak*) 同 چست II条

چسكی (*chosakee*) 〔形〕 不结实的，匆匆做成的，马马虎虎的

چس مال (*chosmāl*) : کردن ~ <口>擦得匆匆忙忙，擦得马马虎虎

چس مالی 同 چس مال

چس محل (*chos-mahal*) : (را) کردن ~ 不关心，马马虎虎

چس نفس (~ *nafas*) 〔名〕 饶舌者，爱闲扯的，絮絮叨叨的人

چس نفسی 〔名〕 饶舌；闲扯，絮叨；废话

کردن ~ 同上

چسنگ (*chasang*) 〔名、形〕 ①患发癣的，癞痢头②污脏的

چسو (*chosoo*) 〔形，名〕 ①胆小的，胆怯的②常放屁的（人）

چس و پس (*choso-pes*) 同 چس و فس

چس و فس (~ *fes*) 〔名〕 废物，不中用的东西

چسی (*chosee*) 〔名〕 吹牛，吹嘘

آمدن ~ 同上

چسيدن (*choseedan*) 〔动〕 (根 چس) 放屁

چش (*chesh*) چه‌اش 的缩写形式

چشه ؟ 他怎么了？（他出什么事了？他哪里不舒服？）

چش (*chosh*) 〔名〕 （呼马驴停步)吁！停！

چشام (*chashām*) 〔名〕 一种眼药

چشاندن (*chashāndan*) 〔动〕 (根 چشان) 让…

（品）尝，让…尝味

طعم ~ 让…品尝（味道）

سرا از آن شربت چشاند. 他让我尝了尝那种果子汁的味道。

آن شربت را بمن چشاند. 同上

چشانیدن (*chashāneedan*) 同 چشاندن

چشائی (*chashā-ee*) 〔名〕 味觉，口味

پرزهای ~ 〈生理〉味蕾

چشته (*chashte*) 〔名〕 ①品尝用的小菜；牲畜饲料②饵，诱饵

خوردن ~ 品尝（食物）

چشته خوار (~ *khār*) 同 چشته خور

چشته خور (~ *khor*) 〔名〕 ①贪食的人②食客，吃白饭的人

شدن ~ 尝得滋味；渴望

چشخام (*chashkhām*) 同 چشام

چشش (*chashesh*) 〔名〕 品尝，尝味

چشم (*chashm*) 〔副〕 好吧，一定，遵命，照办

به ~ 同上

چشم (*chashm, cheshm*) 〔名〕（复 چشمان）①眼，眼睛②目光，视线③孔，眼，洞④源泉⑤〈转〉希望，期望，盼望

الکتریکی ~ 〈理〉光电管，电子眼

امید ~ 期望，愿望

بادامی ~ 杏核眼

~ بد (~ شور) 邪恶的眼光；不吉利的目光

~ بد (به) دور! （表示愿望）老天保佑！（直译：让那邪恶的眼睛避开吧！）

بر آمده ~ （因惊讶等）瞪出眼睛的，张大眼睛的；眼球突出的

بی آب ~ 厚颜无耻，冒失，无礼

بیمار ~ 眼睛半开半闭的

تر ~ 泪汪汪的眼

تیز ~ 敏锐的眼光

حشره ~ 昆虫的单眼；具瞳点

خرگوش ~ 〈医〉兔眼症，兔眼

دل ~ 理解力，心眼儿，心数

روز ~ 〈喻〉太阳

زانو ~ 〈解〉膝盖骨

سوزن ~ 针眼儿，针鼻儿

~ شیشه‌ای (~ مصنوعی) 玻璃制的假眼睛

ظاهر ~ 肉眼

مراقبت ~ 观测口

نافذ ~ 目光锐利

~ پایک 〈医〉眼库

~ پلك 〈解〉眼睑

~ تخم 〈解〉瞳子，眼球

~ خانهٔ 〈解〉眼窝

~ سفیدی 白眼珠

~ سیاهی 黑眼珠

~ کاسهٔ 〈解〉眼眶

~ مبحث (~ علم امراض) 眼科（学）

~ مردمك 〈解〉瞳孔

~ نور 眼光；〈转〉宝贝儿

~ ورم 眼炎

~ بالای ما 我们责无旁贷！一定…

به ~ خود 亲眼

~ شما روشن! 恭禧您！你太幸运了！你碰巧了！

~ ما روشن! 我们太幸运了！我们碰巧

了!

! شیطان کور ~ (但愿)平安无事!

از ~ افتادن 不为人所尊敬；（在人们眼里）不那么红

از ~ کسی افتادن 在某人眼里不行，失去尊严，失宠

به ~ افتادن (یا خوردن) 惹人注目，刺眼，显眼，被看到

. چشمم به او افتاد 我一眼看到了他，我忽然看到了他。

. چشمش بحساب افتاد 他领教了，这对他是一个教训。

. چشمش به روشنائی افتاد 他已看到一线希望，他看到成功的希望了。

به ~ آمدن 看来，看到

~ انداختن (~ افکندن) (بر ، به) 看，瞥，眺望，注视，盯视

~ کسی را به روشنائی انداختن 诱骗，骗取，给某人尝点甜头，使某人看到希望

~ پائین انداختن （羞得）低下头来

از ~ انداختن 对…不敬，使…威信扫地，贬低

~ براه ایستادن 望眼欲穿，张望（等某人来）

~ باختن (بر ، به) 视力减退，失明

~ برگرداندن (از) 不理，拒绝

~ بستن 闭眼，蒙住眼睛

~ کسی را بستن 蒙蔽某人，蒙住某人的眼睛

~ از جهان (فرو) بستن 死亡

~ به انتظار کسی (چیزی) بودن 等待，期望，（眼巴巴）盼望

~ پوشیدن (از ، را) 对…视而不见，对…睁一只眼闭一只眼，默认，姑息，迁就，宽容，放弃，废除

. او از خطای دیگران هرگز ~ نمیپوشد 他从不姑息别人的错误。

از امتیازات خود در جائی ~ پوشیدن 废除（自己）在某地的特权

~ از جهان پوشیدن 死亡

به ~ خوردن 出现，看到

. چشمش آلبالو گیلاس میچیند 他眼花起来，他睡意朦胧。

. چشمم آب نمیخورد (از) 我不信，我有怀疑，我想不到。

. . . چشمم آب نمیخورد که 我不信会…，我不敢奢望…

~ داشتن (از) 希望，期望，盼望

. ~ همراهی از او داشتم 我曾希望他能助我一臂之力。

~ بر پشت پا داشتن （羞答答地）垂下头

~ به (در) راه داشتن 望眼欲穿，等待（某人到来）

~ برنداشتن 目不转睛

~ دیدن کسی را نداشتن 不愿意理某人，仇视某人

روی ~ کسی جا داشتن 在某人眼里很红，受某人重视，受某人青睐

~ دراندن 睁大眼睛看，瞪目而视

~ بازار را در آوردن 买无用的东西，买极次的东西

~ کسی را دزدیدن 打（某人的）马虎眼

在视力范围内

چشمش هزار کار میکند که ابرویش نمیداند . 他事情办得神不知鬼不觉；他特聪明。

یک ~ نگاه کردن (یانگریستن) 一视同仁

زیر ~ نگاه کردن 偷看，瞟，窥探，一瞥

به ~ کشیدن 显示，强调

چیزی را به ~ کسی کشیدن 向…显示；以…自诩

~ گرداندن 转动眼珠

~ گرفتن 拒绝，回避；闭眼不看

چشمش را پیه گرفت . 他眼睛里长了白翳；〈转〉他目中无人。

~ گشودن 睁开眼；醒来；凝视

به دنیا ~ گشودن 出世，出生

~ باز غیب گفتن (~ بسته غیب گفتن) 少见多怪

توی ~ کسی گفتن 当面说

~ (بهم) مالیدن 擦眼，揉眼；〈转〉觉醒，醒悟

~ و گوشش باز است . 他是个机灵鬼。

در گورهم چشمش باز است . 他死不瞑目。（指非常贪婪的人）

چشمش محك است . 他很有眼力。

چشمم بدست شما است . 我就依靠你了；我相信你；我等你。

امید ما به (دست) جوانان است . ~ 我们寄希望于青年人。

چشمانم سیاهی رفت . 我两眼发黑。

~ و دلش میدود . 他很眼馋。

چشم آرو 〔名〕 免遭毒眼的护身符，符咒

چشم آغل (~ *āghel*) 〔名〕 ①逼视，卑视，白

~ دوختن (بر ، به) 凝视，目不转睛；觊觎

امپریالیستها به ثروت و منابع طبیعی کشورهای آسیا و افریقا و آمریکای لاتین ~ دوخته‌اند . 帝国主义者觊觎亚非拉国家的自然资源。

چشمها را بزمین دوختن （羞答答地）垂下头

به دهان کسی دوختن ~ 迎合，巴结，讨好，投其所好

~ کسی را دور دیدن 背着某人干坏事

از ~ کسی دیدن 赖（某人），归咎于别人

با دو ~ دیدن 歧视

چشمش چشمها دیده است . 他死皮赖脸。

~ را نمیبیند . （黑得）伸手不见掌。

چشمت روز بد نبیند . （在叙述某种惨事的开头时说）这种倒霉的事你最好别遇到。

~ زدن 眨眼；迎眼色，示眼色；恶狠狠看人

در (به) یك ~ زدن 一瞬间，一眨眼功夫

در (به) یك ~ برهم (بهم) زدن 同上

~ بهم (برهم) زدن (یا گذاشتن) 合眼，闭眼不看

~ بهم نزدن 没合一眼，一点儿也未睡着

(تا) چشمش کور شود ! 他真该死；他活该；真该瞎了他的眼！

از یک ~ نابینا شدن 瞎掉一只眼

~ کردن 恶狠狠看人

~ باز کردن (~ وا کردن) 睁开眼，睡醒；渐愈，康复；注意

~ خوش باز نکردن 过猪狗一般的生活

~ گرم کردن 睡着

تا ~ کار میکند . 极目远望，一眼望去，

眼，瞪②瞟

چشم آغیل 同 چشم آغل

چشم آلوس 同 چشم آغل

چشم انداز (~ *andāz*) 〔名〕 ①视野，视界②景色，外观③〈转〉前景，前途，展望

اینجا ~ خوبی دارد . 这儿景色优美。

شانگهای بزرگترین ~ و دروازۀ دریائی چین بروی جهان خارج است . 上海是中国最大的对外海上门户。

صنایع نفت چین ~ درخشانی دارد . 中国石油工业具有广阔的前景。

چشم اندازی 〔名〕 （极目）远眺，眺望

~ کردن （极目）远眺，眺望

چشم آویز 〔名〕 遮面网，面罩

چشم باز 〔名〕 警惕的，眼睛锐利的

~ نگهبان 警惕的哨兵

چشم بازکن (~ *bāz-kon*) 〔名〕 使人开眼界的事；使人十分惊奇（或恍然大悟）的事物（尤指新闻、新发现等）

چشم براه (~ *berāh*) 〔形〕 等待的，期待的，盼望的

~ بودن 等待，盼望

ببخشید ، شما را ~ گذاشتم . 对不起，让您久等了。

چشم براهی 〔名〕 等待，期待，盼望

چشم بر راه (~ *bar-rāh*) 同 چشم براه

چشم بسته (~ *baste*) 〔形〕 被蒙住眼的，看不清的，盲目的

~ غیب گفتن 少见多怪

چشم بلبلی (~ *bolbolee*) 〔形〕 园眼睛的

~ لوبیای 〈植〉菜豆（四季豆）

چشم بنام (~ *benām*) 同 چشم آرو

چشم بند I (~ *band*) 〔名〕 ①面纱，面罩②眼蒙子

چشم بند II 〔名〕 ①魔术家，杂技演员②幻想主义者

چشم بندانك (~ *bandānak*) 同 چشم بندك

چشم بندك (~ *bandak*) 〔名〕 捉迷藏

چشم بندی (~ *bandee*) 〔名〕 ①障眼法，魔术②蒙上眼睛，蒙蔽，欺骗③催眠术

~ کردن 表演魔术；蒙上眼睛，欺骗

چشم بی آب 〔形〕 没脸没皮的，不知羞耻的

چشم بی آبی 〔名〕 厚颜无耻，恬不知耻

چشم بینا 〔名、形〕 ①明眼人，眼光锐敏的人②有远见的，有眼力的

چشم بینائی 〔名〕 眼光敏锐，远见，明察（秋毫）

چشم پاك 〔形〕 坦率的，正大光明的

چشم پزشك (~ *pezeshk*) 〔名〕 眼科医生

چشم پزشکی 〔名〕眼科学

چشم پنام (~ *panām*) 同 چشم آرو

چشم پوش 〔形、名〕 视而不见的（人）；宽大的，迁就…的，眼开眼闭的（人）

چشم پوشی 〔名〕 对…视而不见，默认，姑息，迁就，宽容，眼开眼闭

~ کردن (از) 同上

از خطای او ~ نکردیم . 我们没有姑息他的错误。

چشم پیش 〔形〕 不太好意思的，羞羞答答的

~ گرفتن 羞怯

چشم تر (~ *tar*) 〔形、名〕 ①泪汪汪的②爱哭的（人）

چشم ترسیده (~ *tarseede*) 〔形〕 惊恐的，受惊的

چشم تنگ (~ *tang*) 〔形〕 好忌妒人的；小气的

چشم تنگی 〔名〕 忌妒，小气

چشم چرانی (~ *charānee*) 〔名〕 爱慕的凝视；贪婪的盯视，眼福

چشم خانه 〔名〕 眼窝

چشم خروس (~ *khoroos*) 〔名〕 〈植〉相思子

چشم خورده (~ *khorde*) 同 چشم زده

چشم داشت (~ *dāsht*) 〔名〕 ①希望，期望，盼望②响往

چشم دان 同 چشم خانه

چشم درد (~ *dard*) 〔名〕 眼疾，眼病，眼痛

چشم در راه (~ *dar-rāh*) 同 چشم براه

چشم درشت (~ *dorosht*) 〔形〕 大眼睛的

چشم دریدگی (~ *dareedegee*) 〔名〕 ①厚颜无耻②蛮横无理，吹胡子瞪眼

چشم دریده 〔形〕 ①厚颜无耻的②蛮横无理的，吹胡子瞪眼的

چشمدید 〔名〕 眼见，目睹

چشم رس (~ *ras*) 同 چشم انداز

چشم رسیده (~ *raseede*) 同 چشم زده

چشم روشنی (~ *rowshanee*) 〔名〕 （给新郎、新娘的）喜礼，礼物

به رسم ~ دادن 送喜礼，送贺礼

به ~ کسی رفتن 去祝贺某人

~ گفتن 恭禧光临

چشم زاغ 〔形〕 ①蓝眼睛的②厚颜无耻的

چشم زخم (~ *zakhm*) 〔名〕 ①(按迷信说法)使人遭灾的毒眼②遭灾，不幸，倒霉

بی ~ 平安无事地，顺利地

~ دیدن 遭到毒眼

~ زدن (~ رساندن) 凶眼看人

چشم زد I (~ *zad*) 〔名〕 ①一瞥，一眨眼②眨眼

به (در) یك ~ 一眨眼

~ کردن 眨巴眼

چشم زد II ①同 چشم آرو ②同 چشم زده

چشم زده (~ *zade*) 〔形〕 ①遭毒眼的，遭灾的②悲戚的，伤心的

چشم زهره (~ *zahre*) 同 چشم غره

چشم سفید (~ *sefeed*) 〔形〕 ①没脸没皮的，厚颜无耻的②盲眼的，瞎的

چشم شور I (~ *shoor*) 〔形〕 （迷信）有毒眼的，（生着）不吉祥的眼睛的

چشم شور II 〔名〕 洗眼杯

چشم شوی 同 چشم شور II条

چشم شوئی 〔名〕 洗眼

چشم غره (~ *ghorre*) 〔形〕 斜眼的，眼斜视的

~ به کسی رفتن (یا آمدن) 斜眼看（某人），瞪眼，对…横眉竖目，逼视

چشم غله (~ *gholle*) 同 چشم غره

چشمك (*chashmak*) 〔名〕 ①眨眼，使眼色②眼镜③一瞥，看一眼

~ زدن (~ کردن) (به) 瞥一眼，眨眼；使眼色；戴眼镜

چشم کرده (*chashm-karde*) 同 چشم زده

چشم گرسنه (~ *gorosne*) 同 چشم و دل گرسنه

چشم گشته (~ *gashte*) 〔形〕 斜眼的，眼斜视的

چشم گیر 〔形〕 令人注目的，可观的，显著的

مذاکرات دو کشور به نتایج چشم گیری رسیده است. 两国的会谈取得了令人注目的成果。

چشم مانند (~ *mānand*) 〔形〕 似眼的，眼状的

چشم نمایی (~ *nemāyee*) 〔名〕 吓唬，瞪眼

(به) کردن ~ 对（某人）瞪眼

چشم و ابرو (*cheshmo-abroo*) : آمدن ~ 眉来眼去，调情

چشم و چار 〔名〕 视力

. درستی ندارم ~ 我的视力不好。

چشم و چراغ (~ *charāgh*) 〔名〕 ①有声望的人，声望出众者②情人，意中人；爱物

زمین ~ 杰出人物

جائی (یا کسی) بودن ~ 有声望；（在某人眼中）是红人，受青睐

. او ~ این خانواده است 他是这家的宝贝疙瘩。

چشم و دل باز (~ *del-bāz*) 〔形〕 大方的，宽大的，慷慨的

چشم و دل پاك (~ *del-pāk*) 同 چشم پاك

چشم و دل سیر (~ *del-seer*) 〔形〕 满足的，知足的，不贪婪的

چشم و دل گرسنه (~ *del-gorosne*) 〔形〕 ①不知足的，贪心的②吝啬的③忌妒人的

چشم ور قلنبیده (*cheshm-var-gholombeede*) 〔形〕 眼鼓突的，眼睛突出来的

چشم و رو (*cheshmo-roo*) 〔名〕 羞辱，羞耻

~ بی 无耻的（地）

. او ~ ندارد 他没有羞耻之心。

چشم و گوش باز 〔形〕 老成的，老练的，世故的，富有经验的

چشم و گوش بسته (~ *goosh-baste*) 〔形〕 ①不懂世故的，天真无邪的，幼稚的②消息不灵的，消息闭塞的

چشم و همچشم (~ *hamcheshm*) 〔名〕 对手，竞争者

چشم و همچشمی 〔名〕 竞争，媲美

کردن ~ 同上

چشمه (*cheshme*) 〔名〕 ①泉水，喷泉；〈转〉根源②孔，眼，洞③种类，类别

آب ~ 水源

آب گرم ~ 温泉

آب معدنی ~ 矿泉

پل ~ 桥孔

حیات ~ 生命之源

~ خورشید (~ آفتاب ، ~ آتش فشان ، ~ خاوری) 太阳

دام ~ 网眼

روحبخش ~ 令人心旷神怡的泉水

سوزن ~ 针孔，针眼

هفت اختر ~ 〈天〉昴（宿）星团；〈喻〉七颗明星

خورشید بگل اندودن ~ 〈谚〉一手遮天，以手蔽日

پیش دریا بردن ~ 向龙王献水，〈喻〉多此一举

از یك ~ آب خوردن 〈谚〉同出一辙

(از) گرفتن ~ 起源于…

~ خورشید چو پنهان شود شبپره بازیگر میدان شود . 〈谚〉山中无老虎，猴子称霸王；猫儿不在鼠称王。

چشمه‌دار 〔形〕 ①有孔的，透孔的②由环组成的

چشمه دوزی 〔名〕 编织网状物，网织品

چشمه سار 〔名〕 多泉之地

چشمی (*cheshmee*) 〔形、名〕 ①眼的，视力的②（望远镜等装置中的）（接）目镜

چشمیزك (*cheshmeezak*) 〔名〕 一种眼药

چشنده (*cheshande*) 〔名〕 品尝者，品味者

چشوم (*chashoom*) 同 چشمیزك

چشیدن (*chesheedan*) 〔动〕（根 چش）①尝，品尝②〈转〉体验，试验

مسکرات ～ 品酒

از این غذا بچش！ 你尝尝这种食物！

اول بچش بعد بگو بی‌نمك است. 先尝尝然后再说淡（不淡）。

تجاوزکاران ثمرات تلخ ناشی از عمل خود را چشیده‌اند. 侵略者自食其果。

چشیدنی 〔形、名〕 值得品尝的（东西）

چطور (*chetowr*) 〔副〕 怎样，如何

احوال شما ～ است؟ 你身体好吗？

او نمیرود، شما ～؟ 他不去了，你呢？

برادر او ～ آدمی است؟ 他兄弟是怎样一个人？

آن مسئله را ～ حل کردند؟ 他们是怎样解决那个问题的？

چغ (*chagh*) 〔名〕 ①搅乳装置，搅乳棒②旋轮，纺车

چغ (*chegh*) 〔名〕 用竹或树枝搭成的小屋；鸽子窝，鸟窝

چغار (*chaghār*) 〔名〕 战斗的喧闹声

چغاله (*chaghāle*) 〔名〕 生（水）果，酸果；青杏，未熟的巴旦杏

چغامه (*chaghāme*) 同 چکامه

چغانه (*chaghāne*) 〔名〕 ①一种象铃铛似的乐器②一种乐曲③弹指作响

چغبوت (*chaghboot*) 同 جبغوت

چغ چیله (*chagh-cheele*) 〔名〕 枯枝

چغد (*choghd*) 同 جغد

چغداول (*chaghdāvol*) 〔名〕 ①随军撤退的百姓②〈史〉后卫

چغر (*chaghar*) 同 چغل (*chaghal*)

چغر (*chaghr*) 同 چغز

چغرشته (*chagh-reshte*) 〔名〕 卷轴，卷筒；〈纺〉筒管

چغریدن (*chaghreedan*) 〔动〕（根 چغر）①关注，关心②担心，害怕

چغز (*chaghz*) 〔名〕 ①青蛙②青蛙叫声③脓疮

چغزپاره (*chaghzpāre*) 〔名〕 〈植〉品藻属，水藻

چغزواره (*chaghzvāre*) 同 چغزپاره

چغك (*choghok*) 〔名〕 麻雀

چغل (*chaghal*) 〔名〕 硬的或嚼不烂的（东西）

چغل (*choghal*) 〔名〕 盔甲

چغل (*choghol*) 〔名〕 ①搬弄是非的人，造谣生事的人②告密者

چغل خور (～ *khor*) 同 چغل (*choghol*)

چغل خوری 同 چغلی

چغلی 〔名〕 ①搬弄是非，造谣生事②告发，告密

～ دادن 告密，告发

～ کردن 搬弄是非，造谣生事；（恶意）中伤

چغند (*choghond*) 〔形〕（个儿）大的，粗的，硬的

چغندر (*choghondar*) 〔名〕 甜菜；甜萝卜根

～ خرخوری 饲料萘菜；作饲料用的一种甜菜

～ شکرگیری （制糖用的）甜菜

～ قند 糖萝卜，（可制糖的）甜菜

جائی که گوشت نیست ～ پهلوان است. 〈谚〉没有硃砂，红土为贵。（直译：没有

肉类，甜菜就是上菜）

چغندر کار 〔名〕 种甜菜的人

چغندر کاری 〔名〕 种植甜菜

چغنه (*chaghne*) 同 چغانه

چغو (*choghoo*) 〔名〕 麻雀；猫头鹰

چغوك (*choghook*) 同 چغو

چغیدن (*chagheedan*) 同 چخیدن

چفاله (*chafāle*) 同 چغاله

چفت (*chaft*) 〔名〕 葡萄架，（爬藤植物的）支架；板棚，园子里的凉棚

زدن ~ 围栅栏，搭凉棚

چفت (*cheft*) 〔名〕 ①门钩搭钮，门钉锅儿②（枪的）标尺

بست ~ 扣钩，链扣

در ~ 门锅；门锁

فنری ~ 弹簧锁，碰锁

و رزه ~ 门窗上的搭扣和钩环；要领，要害（问题）

زدن ~ 插上插销

کردن ~ 锁门（闩），插上门，用搭扣扣上

دستش به ~ میرسد . 她到了出嫁的时候了。

چفت (*choft*) 〔名、形〕 ①支柱，支架；楔子（用来防止圆桶滚动或夹紧印版等）②紧身的

چفت بست (*cheft-bast*) 同 چفت و بست

چفتك (*choftak*) 〔名〕 鹤，灰鹤

چفتگی (*chaftegee*) 〔名〕 弯曲

چفتن (*chaftan*) 同 چفتیدن

چفت و بست (*cheftobast*) 〔名〕 门闩，门锁

کیف ~ 提包扣

دهنش ~ درستی ندارد . 他嘴不严。

چفت و بند (*cheftoband*) 同 چفت و بست

چفته I (*chafte*) 〔名、形〕 ①葡萄架，支架②拱门，拱顶③造谣，中伤④弯曲的

شدن ~ 被弄弯，变弯

کردن ~ 弄弯

چفته II 〔名〕 羊圈，羊牢

چفته بند (~ *band*) 同 چفت (*chaft*)

چفته بندی 同 چفت (*chaft*)

چفته بینی 〔形〕 歪鼻子的；塌鼻子的

چفته پشت (~ *posht*) 〔形〕 驼背的，弯曲的

چفته پیکر (~ *peykar*) 〔形〕 驼背的

چفتیدن (*chafteedan*) 〔动〕（根 چفت ）弯曲

چفسیدن (*chafseedan*) 〔动〕（根 چفس ）同 چسبیدن

چق (*chegh*) 同 چغ (*chegh*)

چقاچاق (*chaghāchāgh*) 同 چکاچاك

چقدر (*cheghadr*) 〔副〕 ①（指数量）多少，若干②（指程度）多么

~ هر 无论如何，不论怎样

وظیفه هر ~ سنگین باشد بموقع اجراء خواهیم کرد . 不管任务多么艰巨，我们都将按时完成。

؟ وقت لازم دارید ~ 您需要多少时间？

چقرمه (*chegherme*) 〔形〕 坚韧的，顽强的，硬的

چقماق (*chaghmāgh*) 〔名〕 ①燧石，火石，火绒②板机③火花

تفنگ ~ 枪弹的火门，弹药帽

~ تفنگ 燧发枪

~ سنگ 燧石，火石

حرف زدن ~ 说话刻薄；说话粗鲁

چقماقی 〔形〕 燧石的

~ تفنگ 燧发枪

چقندر (*choghondar*) 同 چغندر

چك Ⅰ (*chak*) 〔名〕 嘴巴，耳光

~ خوردن 挨嘴巴，挨耳光

~ زدن (به) 打嘴巴，打耳光

چك Ⅱ 〔名〕 下颚，下颌

~ و چانه زدن 讨价还价

چاك Ⅲ 〔名〕 ①（弹棉花用的）木槌②打场用的工具

چك Check 〔名〕 支票

~ بسته 划线支票

~ بی محل 空头支票

~ در وجه حامل 普通支票（划线支票之对）

~ دیداری 见票即付支票

~ عندالمطالبه (~ رویتی) 凭票即付来人的支票

~ وعده دار 定期支票

~ نوشتن (~ کشیدن) 发（出）支票

چك Ⅰ (*chek*) 〔名〕 一滴，一点（水）

چك Ⅱ 〔名〕 捷克人

چکاچاك (*chakāchāk*) 〔名〕 （击剑时）铿锵之声，当啷声

چکاد (*chakād*) 〔名〕 ①头顶，顶端②山顶

چکاده (*chakāde*) 同 چکاد

چکاره (*chekāre*) 〔代〕 干什么的，做什么（事）的

این مرد ~ است ؟ 这个人是干什么（工作）的?

چکاسه (*chakāse*) 〔名〕 ①刺猬②豪猪

چکامه (*chakāme*) 〔名〕 颂歌，颂诗

~ توصیفی از منظرهٔ روستائی 田园诗

~ سرودن 作诗

چکامه سرا (~ *sarā*) 〔名〕 ①唱颂歌或颂诗者②诗人

چکامه سرائی 〔名〕 ①唱颂歌或颂诗②诗歌创作，写诗

چکامه گو (ی) 同 چکامه سرا

چکامه گوئی 同 چکامه‌سرائی

چکان (*chakān*) 〔形〕 ①滴落的，滴漏的②可做构词后缀，如 خون ~ ، قطره ~ 等

چکاندن (*chakāndan*) 〔动〕（根 چکان）使…滴漏；让…滴出来，滴下，渗出

چکاننده (*chakānande*) : ~ مسلسل 击发阻铁（枪炮中一种保险装置，用以卡住击针）

چکانیدن (*chakāneedan*) 同 چکاندن

چکاوك Ⅰ (*chakāvak*) 〔名〕 ①百灵科鸣禽（如云雀）②一种波斯乐曲名称

چکاوك Ⅱ 〔名〕 〈动〉雁属

چکاوه (*chakāve*) 同 چکاوك Ⅰ条

چکچاك (*chakchāk*) 同 چکاچاك

چك چك (*chek-chek*) 〔名、副〕 一滴一滴；点点滴滴（地）

~ کردن 一滴一滴地流，滴落

آب آن ~ پایین آمد . 里面的水滴滴嗒嗒往下流。

چکچکی Ⅰ (*chakchakee*) 〔名〕 ①闲话，废话②甜肉（食物）

چکچکی Ⅱ 〔名〕 〈动〉野鵖，黑喉石鹏

چکر (*cheker*) 〔名〕 〈植〉山毛榉

چکر Chequer 〔名〕 西洋跳棋

چکرنه (*chekarne*) 〔名〕 〈动〉仙鹤，灰鹤

چکری (*chokree*) 〔名〕 〈植〉含酸液的植物（如

酸模、酢浆草等）

چکس (*chaks*) 〔名〕 包装纸

چکسه (*chakse*) 〔名、形〕 ①包香料的纸②鹰巢③小的

چکش (*chakosh*) 〔名〕 ①槌，锤，榔头②〈体〉链球

(بخار(ی ~ 汽锤

برق ~ 电锤

پرچ کنی ~ 铆钉铆接器

(تیر کوبی (یا تیر کوب ~ （打桩用的）撞槌，打桩机

چوبی ~ 木槌

در ~ 门环，门扣

دق ~ 〈医〉叩诊锤

دو شاخ ~ 拔钉槌，钉锤，羊角榔头

میخ سازی ~ 脚踏铁槌

میخ کش ~ 拔钉锤

یخ شکن ~ （餐桌上用的）碎冰锥

~ آچار 活动扳手

خوردن ~ 被锤打，被锤击

زدن ~ 锤打，把…压成薄片；惩罚

چکش پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 （金属）可锻的，有延展性的

چکش پذیری 〔名〕 可锻性，延展性

چکش خوارگی (~ *khāregee*) 同 چکش پذیری

چکش خواره 同 چکش پذیر

چکش خور (~ *khor*) 同 چکش پذیر

چکش خوری 同 چکش پذیری

چکش زن (~ *zan*) 〔名〕 锻工

چکش کاری 〔名〕 锤锻，锻造

چکشی (*chakoshee*) 〔形、副〕 刺耳的（地），严厉的（地），苛刻的（地）

~ جواب 刺耳的回答

~ نبض 重脉

جواب دادن ~ 斩钉截铁地回答，粗暴地回答

حرف زدن ~ 说话斩钉截铁；说刺耳话，说气话

تلفظ کردن ~ 读音准确

چکک (*chokok*) 〔名〕 麻雀

چکک (*chokak*) 〔名〕 丝线，丝绳

چکگی (*chakegee*) 〔名〕 ①扭扭捏捏，做态，作鬼脸②随便，无拘束

چکمه (*chakme*) 〔名〕 高腰皮靴，长筒靴

بگردن ~ 负荆（请罪），道歉

نمدی ~ 毡靴

~ قالب 靴（或鞋）的楦头

چکمه دوز 〔名〕 皮鞋匠，制靴工人

چکمه دوزی 〔名〕 制靴，制鞋（业）

چکمه کش (~ *kesh*) 〔名〕 脱靴器，鞋拔

چکمیزك (*chakmeezak*) 〔名〕 〈医〉痛性尿淋病，尿急痛；尿失禁

چکن (*chaken*) 〔名〕 刺绣，绣花

(دوختن (یا زدن ~ 同上

چکن دوزی 〔名〕 刺绣，绣花

کردن ~ 同上

چکوچ (*chakooch*) 同 چکش

چك و چانه (*chako-chāne*) 〔名〕 ①讨价还价，争价，议价②饶舌，唠叨不休③闪烁其词，搪塞④下巴颏，长相

زدن ~ 讨价还价，议价，耍嘴皮子；杀价购买

کردن ~ 饶舌，唠叨不休，喋喋不休

چك و چوك (*chako-chook*) 同 چك و چانه

چك و چيل (*chako-cheel*) 同 چك و چانه

چكوسلواكی (*chekoslovākee*) 〔名、形〕 ①捷克斯洛伐克（欧洲）②捷克的

چكوش (*chakoosh*) 同 چكش

چكوك I (*chakook*) 〔名〕 〈植〉马齿苋

چكوك II 〔名〕 云雀

چكه (*chakka, chakke*) 〔名〕 ①水滴，点滴 ②滴漏，漏出，泄漏

~ ~ 点点滴滴地，一点一滴地

کردن ~ 滴，滴漏

سقف ~ کرده است . 房顶漏雨了。

چكه (*chekke*) 〔名〕 滴，雨点，水滴

چكه I (*chake*) 〔名〕 爱开玩笑的人，滑稽的人，爱逗趣的人

چكه II 〔形〕 小的，微乎其微的

چكه چكه (*chakka-chakke*) 同 چك چك

چكی (*chakee*) 〔副〕 成批地，论批，论件，包做

چكيدگی (*chakeedegee*) 〔名〕 ①渗漏；（资本）流失②蒸馏

چكيدن (*chakeedan*) 〔动〕（根 چك）漏，流，滴

روغن از آن ميچكد . 油漏出来了。

آب از دستش نميچكد . 〈谚〉他一毛不拔。（直译：他手紧得连水都漏不出来）

چكيده 〔形、名〕 ①流的，滴出的②汁（液），流汁③〈转〉精华，精萃

کاسنی ~ 菊苣汁（类似咖啡的汁液）

کلام ~ 讲话的要点

مقاله ~ 文章的精选部分，文章的摘录

چيزی بودن ~ 对…内行

او ~ اين کار است . 这事他在行。

چگال (*chagāl*) 〔形〕 〈理〉浓度大的，密度大的

چگالش (*chagālesh*) 〔名〕 ①〈理〉冷凝（作用），凝集（作用）②〈化〉缩合（作用）

چگالنده (*chagālande*) 〔名〕 ①凝汽器②聚光镜③蓄电器④凝缩器

چگالی (*chagālee*) 〔名〕 〈理〉浓(度)，密（度）

چگالی سنج (~ *sanj*) 〔名〕 〈理〉密度计，比重瓶，比重计

چگامه (*chagāme*) 同 چکامه

چگر (*chogor*) 〔名〕（牧民弹的）两弦琴

چگل (*chagal*) 〔名〕（沙作的）灯碟，灯台

چگل (*chegel*) 〔名〕 契克尔族人（古诗歌中形容剽悍漂亮的人）

چگور (*chogoor*) 同 چگر

چگونگی (*chegoonegee*) 〔名〕 ①(详细)情况，情节，原委，来龙去脉②方法，特点，方式

استفاده از زمين ~ 土地使用法，耕作制

امر ~ 实情

قيدهای ~ 表示行为方式的副词

احوالتان را بنويسيد ! ~ 请把您的情况写出来！

برويد از ~ آن جويا شويد ! 你去了解一下那件事的原委！

چگونه 〔形、副〕 ①怎样的②怎样，如何

ايد ؟ ~ 您怎么样？（您好吗？）

با او صحبت کرديد ؟ ~ 您是怎样和他谈的？

چل (*chal*) 〔名〕 拦水坝，堤坝

چل I (*chel*) 同 چهل

چل II 〔形、名〕 〈方〉①愚笨的，傻的②白腿马

چل (chol) 〔名〕 〈解〉阳物，阴茎

چلاس (chelās) 〔形〕 眼馋的，嘴馋的

چلاغ (cholāgh) 同 چلاق

چلاق (cholāgh) 〔名、形〕 ①跛子，瘸子②跛的，拐的，残废的

~ شدن 变成残废，变拐

~ کردن 弄残废，弄跛

او از یك پا ~ است. 他的一条腿残废了。

چلاك (chalāk) 〔名〕 粪虫

چلالی (chelālee) 〔名〕 （妇女用的）针线筐，篮子

چلاندن (chelāndan) 〔动〕 （根 چلان） 榨，挤，拧干，把水挤净

آن دستمال تر را بچلانید! 请把那条湿毛巾拧干!

چلانك (cholānak) 同 چلاك

چلانگر (chalāngar) 〔名〕 小五金商人

چلانیدن (chalāneedan) 同 چلاندن

چلاو (chelāw) 同 چلو

چلب (chalab) 〔名〕 ①（一种打击乐器）钹②乱哄哄，嘈杂，喧嚷

چلبك (chelbak) 同 چلپك

چلپ (chalap) 同 چلب

چلپاسه (chelpāse) 同 چهل پاسه

چلپك (chalpak) 〔名〕 油煎饼，奶油面包

چل تاج (cheltāj) 〔名〕 大冠的雄鸡

چلتوك (chaltook) 〔名〕 稻谷，未碾过的米

چلچراغ (chelcherāgh) 同 چهل چراغ

چلچل (chelchel) 〔名〕 有园点的花布

چلچله I (chelchele) 〔名〕 燕子

چلچله II 〔名〕 龟

چلچلی (chelchelee) 〔名〕 鲁莽，愚蠢行动，（年轻无见识的）妄动

~ کردن 作傻事，装傻

~ خود را کردن （年轻时）放荡

چلر (challar) 〔名〕 〈植〉山毛榉

چل سالگی (chel-sālegee) 同 چهل سالگی

چلساله 同 چهل ساله

چل ستون (~ sotoon) 同 چهل ستون

چلغوز (chalghooz) 〔名〕 ①鸟粪②矮子，侏儒

چلغوزه (chelghooze) 〔名〕 松球，雪松果

چلفتی (choloftee) 〔形〕 暮气的，慢吞吞的

چلك (chalak) 〔名〕 木桶

چلك چلك (chelek-chelek) 〔名〕 （鞋靴拖地的）啪哒啪哒声

چلم (chalam) 〔名〕 草莓

چلم (chelem) 〔名〕 ①水烟袋②麻醉剂

~ کشیدن 抽水烟

چلمله (chalmale) 〔副〕 白白地，免费地

چلمن (cholman) 〔形、名〕 ①无精打彩的，蔫的②蠢的③傻瓜，傻子④头脑简单的人

چل منار (chel-manār) 在古波斯贾姆希德金銮殿的一处遗迹

چلمنی (cholmanee) 〔名〕 ①幼稚②愚蠢

چلمین (chelomeen) 同 چهلم

چلن چلن (chelen-chelen) 〔名〕 叮呤叮呤声

چلنچو (chalanchoo) 〔形、名〕 ①不整洁的，脏的②缺心眼的③鲁莽的，没教养的

چلنگر (chelengar) 〔名〕 制锁工人

چلنگرخانه 〔名〕 ①制锁作坊②（市场上）卖锁的地方

چلنگری 〔名〕 制锁（手艺）

چلو (*chelow*) 〔名〕 清油（或黄油）拌饭（一般要就其他菜肴一起吃）

  مرغ ~ 鸡肉清油米饭

چلوار (*chelvār*) 〔名〕 ①白洋布，印花布②透明描图纸

چلوار باف 〔名〕 ①纺织细布②细布厂

چلوچو (*chelo-chow*) 〔名〕 风言风语，传闻

چلوزه (*cholooze*) 〔名〕 一小串葡萄

چلو صاف کن (*chelow-sāf-kon*) 同 چلو صافی

چلو صافی 〔名〕 （捞饭的）滤器或漏勺

چلوصافی کن (~ *sāfee-kon*) 同 چلو صافی

چلوك (*chalook*) 〔名〕 笼头

چلو کباب (*chelow-kabāb*) 〔名〕 烤肉串加黄油拌饭

چلو کبابی 〔名〕 饭铺（专卖烤肉串加黄油拌饭）

چلوکش (~ *kesh*) 同 چلو صافی کن

چلو نك (*chaloonak*) 〔名〕 瓜蔓

چلوی (*chelovee*) 〔名〕 卖清油拌饭者

چله Ⅰ (*chele*) 〔名〕 织边，镶边

چله Ⅱ 〔形〕 肥胖的，矮胖的（常用 چاق و ~）

چله Ⅰ (*chelle*) 〔名〕 ①弓弦②一束，捆

  کردن (~ بستن) ~ 缠上，捆上；拉弓

  بر کمان کشیدن ~ （在弓上）上弦，上紧弓弦

چله Ⅱ 〔名〕 四十天；（婚、丧、生等事后的）第四十天

  بزرگ ~ （初冬或初夏的）四十天，数九寒冬或三伏盛暑

  تابستان ~ 夏至后的四十天，仲夏，酷暑

  زمستان ~ 冬至后的四十天，隆冬

  کوچك ~ 初冬或初夏的后二十天

  گرفتن (~ نشستن) ~ 过四十天斋期；过独身生活，禁欲

چله ریسك (~ *reesak*) 同 چرخ ریسك

چله گیر 〔名〕 皮制箭囊

چله نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 ①守丧四十天的人；过四十天斋期的人②禁欲者

چلی (*chelee*) 同 چل چلی

چلیپا (*chaleepā*) 〔名、形〕 ①十字架②卷发③弯曲的，十字形的

  زلف ~ 卷发

چلیپا پرست (~ *parast*) 〔名〕 〈旧〉基督教徒

چلیپا پرستی 〔名〕 〈旧〉基督教

چلیپا خم (~ *kham*) 〔名〕 （情人的）一绺卷发

چلیپا وار 〔形、副〕 十字形的（地）

چلیپائی 〔形〕 ①十字架形的②〈植〉十字花科的③交叉成十字形的

چلیپائیان 〔名〕 〈植〉十字花科

چلیدن (*chaleedan*) 〔动〕 （根 چل） 拧干，干缩，蜷缩

  بخود ~ （冷得）缩成一团，瑟缩

چلیك (*cheleek*) 〔名〕 园木桶，大木桶（装水或酒用）

چلیم (*cheleem*) 〔名〕 水烟管，水烟

چم Ⅰ (*cham*) 〔名〕 ①卖弄，做媚态，娇媚②高视阔步

چم Ⅱ ：بودن (یا گشتن) ~ به 有条理

چم Ⅲ 〔名〕 ①折皱，弯曲②爱好，性格特点③弱点，缺点

  کسی را بدست آوردن ~ 对某人摸得透；熟知某人性格或弱点

چم (*chem*) 〔名〕 〈植〉浮萍，水藻

چم (*chom*) 〔名〕 ①吹牛，吹嘘②放肆，任性

چماچم (*chamācham, chomāchom*) 〔名〕 额头

چماق (*chomāgh*) 〔名〕 ①棍，杖；钉头锤②权杖，手杖

~ سر فلزی 金属头杖

~ لانسلم 否定，不同意

چماق دار 〔名〕 执权杖者

چماقلو (*chamāghloo*) 〔名〕 粗鲁汉，没教养的人，说谎者

چماق نقره (*chamāgh-noghre*) 〔名〕 有银头的权杖

چماله (*chomāle*) 〔形〕 揉，弄绉

~ کردن 揉（纸等），弄绉

چمان (*chamān*) 〔形〕 ①大摇大摆的，趾高气扬的，炫耀的②优雅的

چمانچی (*chamānchee*) 〔名〕 酒罐

چم‌اندرقیچی (*cham-andar-gheychee*) 〔形〕 ①杂乱无章的②难于理解的

چماندن (*chamāndan*) 〔动〕（根 چمان）①使马仰着头走②让…大摇大摆地走③弄曲折，弄弯

چمانه (*chamāne*) 〔名〕 大酒杯，大高脚杯

چمانی 〔名〕 上酒人，进酒人

چمباتمه (*chombāteme*) 〔名〕 蹲坐

~ نشستن（~ زدن） 蹲着，蹲坐

چمبرك (*chambarak*) 同 چنبرك

چمپا (*champā*) 〔名〕 稻谷，粗糙的米

چمچاخ (*chamchākh*) 〔形〕 ①弯曲的②驼背的

چمچاره (*chemchāre*) 〔叹〕 天哪！该死的！自作自受！

چمچاق (*chamchāgh*) 〔名〕 军用背包

چمچم (*chomchom*) 〔名〕 （一种）鞋子

چمچه (*chamche*) 〔名〕 勺子，漏勺

~ زدن 用勺子搅

اینهمه ~ زدی حلوات کو ؟ 〈谚〉徒劳无益（直译：勺子搅来搅去，但捞到了什么？）

چمدان (*chamedān*) 〔名〕 衣箱，皮箱，旅行包，行李箱

چمشاك (*chamshāk*) 〔名〕 便鞋，鞋

چمك (*chamak*) 〔名〕 力量，权力，威力，势力

چمن (*chaman*) 〔名〕 ①草地，草坪；牧场②草土块

~ ساده 〈植〉牛尾草

~ سو فاری 〈植〉羽草

~ عادی 鳞状早熟禾

~ فوتبال 草皮足球场

~ را زدن 修剪草坪

چمن آرا(ی) 〔名〕 保养草坪的人

چمن افروز (~ *afrooz*) 〔名〕 装饰草坪的花

چمنا (*chemnā*) 〔名〕 骡子

چمن بر (*chaman-bor*) 〔名〕 ①剪草器②剪草工人③大镰刀

چمن بند (~ *band*) 同 چمن آرا(ی)

چمن بندی 〔名〕 管理草坪，保养草坪

چمن پیرا 同 چمن آرا(ی)

چمن چین 同 چمن زن

چمند (*chamand*) 〔形〕 ①懒惰的，懒洋洋的（如人或马）②长得匀称的（如马）

چمن زار (*chaman-zār*) 〔名、形〕 ①草地，草坪②多牧草的，青草丛生的

چمن زن (~ *zan*) 〔名〕 割草机

چمن ساز 同 چمن آرا(ی)

چمنستان (*chamanestān*) 同 چمن

چنانچه (*chenānche*) 〔连〕 假如，如果，倘若
~ از مردم جدا شویم ، هیچ کاری را نمیتوانیم بجائی برسانیم . 如果我们脱离群众，我们将一事无成。
~ کوشش میکرد ، موفق میشد . 如果他努力的话，他早就成功了。

چنانکه (*chenānke*) 〔连〕 正如，如同，像…那样
~ در بالا ذکر شد . . . 如上所述…

چنب (*chanab*) 〔名〕 善行，好事

چنباتمه (*chombāteme*) 同 چمباتمه

چنبر (*chambar*) 〔名〕 ①箍，圈，环，套②项圈③<解>锁骨
زلف ~ 发卷
عشق ~ <喻>爱情的锁链
مینا ~ <喻>天空，苍天
در ~ افتادن 陷入困境
زدن ~ （蛇等）缠绕，盘绕
چرخ کسی را ~ کردن 打扰某人计划，破坏某人成功的机会

چنبرك (*chambarak*) 〔名〕 ①茶壶托②玻璃灯伞上的金属小环

چنبره (*chambare*) 〔名〕 ①环，圈，环形物②垫肩，气垫③<解>耳轮
زدن ~ 盘绕，沿螺旋线圈旋转
مار در آنجا ~ زده بود . 蛇盘在那上面。

چنبری 〔形〕 ①园的，园形的，环形的②弯曲的
پای ~ 畸形足，向外弯曲的腿足
پشت ~ 驼背
چرخ ~ 园轮，<喻>世界

چنبل Ⅰ (*chombol*) 〔名〕乞丐

چنبل Ⅱ 〔名〕 草莓，杨莓

چمن طراز (*chaman-tarāz*) 同 چمن آرا(ی)

چمنی (*chamanee*) 〔形、名〕 ①绿草如茵的②覆盖着青翠草木的③青绿色

چم و خم (*chamo-kham*) 〔名〕 扭扭捏捏，装模作样
چیزی (را) دانستن ~ 对…摸得透，对…内行，知道…底细
کردن ~ 扭扭捏捏，装模作样

چموش (*chamoosh*) 〔形〕 ①野的，烈性的，踢人的（如马）②狂暴的，任性的
اسب ~ 野马，烈马

چموشي 〔名〕 任性，狂暴

چميدن (*chameedan*) 〔动〕 （根 چم） ①大摇大摆地走，高视阔步；忸怩作态②被弄弯，弄曲

چمين (*chameen*) 〔名〕 <旧>尿

چناخ (*chenākh*) 〔名〕 荷包，钱包

چنار (*chenār*) 〔名〕 梧桐（树）（悬铃木属树木）
امامزادهٔ صالح (یا عباسعلی) ~ 平淡无味的玩笑
فرنگی ~ 无花果（树）
درخانه شان را نمیبیند . ~ 他目空一切，他一无所知。

چنارستان (*chenārestān*) 〔名〕 梧桐树林

چنان (*chenān, chonān*) 〔形、副〕 那样的，如此的；那样，如此
و چنین ~ 如此这般
کتابی هرگز ندیده بودم . ~ 我从未见过那样的书。
~ نطق کرد که همه به شور و هیجان آمدند. 他讲得大家都激动起来。

چنانچون 同 چنانکه

چنبور (*chamboor*) 〔名〕 缰绳

چنبه (*chanbe*) 〔名〕 ①门闩 ②园木，粗棍子 ③（体格）粗笨的人，笨拙的人

چنته (*chante*) 〔名〕 （猎人、托钵僧等装食物和用品的）袋子，背囊；箭袋

~ خیاطی 针线袋

~ ته کشیدن 消耗净尽，花光

چنته‌اش خالی است . 他囊空如洗；他没什能耐；他没有什么学问。

چنته‌اش خالی شد . 他无言可答。

چند (*chand*) 〔形、代〕 ①若干，一些②多少，几个③倍

~ بار （有）几次，几回

~ برابر 几倍；多少倍

~ تا 几个

~ در صد （صدی ~） 百分之几

~ گاهی 暂时

~ وقت پیش （چندی قبل） 不久前，前些时候

تا ~ 多久？多长时间？

تنی ~ 几个人

ده ~ 十倍

روزی ~ 几天内，短期内

سخنی ~ 几句话

هر ~ （که） 虽然…，尽管…（但）

يك ~ 一些，几个；暂时，一段时间

يك ~ صبر کنید . 请稍等一下。

~ وقت است که . . . ؟ …多长时间了？…多久了？

~ سال است （که） . . . …已经有几年了，几年来…

~ سال دارید ؟ 你多大（年纪）了？

قیمت این کلنگ ~ است ؟ 这把镐值多少钱？

~ سال در پکن تحصیل کردید ؟ 你在北京学习了几年？

این کتاب ~ میارزد ؟ 这本书值多少钱？

سالی ~ گذشت . 几年过去了。

~ نفر آمده با شما کار دارند . 有几个人来找你。

~ روزی در آن شهر توقف کردیم . 我们在那个城市逗留了数天。

چندال (*chandāl*) 同 جندال

چندان (*chandān*) 〔形、副〕 那样，那么，如此之…（以致…）

دو ~ 两倍，成倍

صد ~ 一百倍

نه ~ 不那么…，不太…

~ سرد نیست . 不那么冷。

او خیلی ناخوش است ؟ نه ~ 他很不舒服吗？不太厉害。

پیوستگی طب چینی با طب فرنگی نتایج درمانی را دو ~ کرده است . 中西医结合大大提高了疗效。

چندانکه 〔连〕 ①就像…那么多，尽…那么多② 虽然，尽管…

کمون دانه‌های مرغوب را ~ خواستیم ، در اختیار ما گذارده است . 公社按我们的要求把良种拨给了我们。

چنداول (*chandāvol*) 同 چغداول

چند بر (*chand-bar*) 同 چند ضلعی

چند برگه (*~ barge*) 〔形〕 多叶的

چند بری (~ *baree*) 同 چند سطحی

چند بعدی (~ *bo'dee*) 〔形〕 多面的；〈数〉多维的

چند بنیانی (~ *bonyānee*) 〔名、形〕 〈化〉〈生〉多价（的）

چند پایان 〔名〕 〈动〉蜈蚣类

چند پهلو (~ *pahloo*) 〔形〕 ①多面的，多边的②难以捉摸的，模棱两可的

~ حرف 模棱两可的话，双关语

چند جانبه (~ *jānebe*) 〔形〕 多（方）面的，多边的

~ قرارداد 多边协定

~ مذاکرهٔ 多边会谈

زدن ~ 两面讨好，脚踏两只船

چند جمله‌ای (~ *jomle-ee*) 〔形〕 〈数〉多项的

چند درصد (~ *dar-sad*) 〔名〕 百分比

چندر (*chender*) 〔名〕 筋脉

چندر (*chondar*) 同 چغندر

چندر پندر (*chandar-pandar*) 〔形〕 ①脏的，破烂不堪的②无用的

چندرغاز (*chenderghāz*) 〔名〕 一笔不大的款子

چند رقمی (*chand-raghamee*) 〔形〕 大宗的（如数目）

چند رنگ (~ *rang*) 〔形〕 多色的

چند روزه (~ *rooze*) 〔形〕 （为时）几天的，短时的，短命的（如昆虫），短生的（如花）

چند ریختی (~ *reekhtee*) 〔名〕 ①多形性（现象）；〈化〉（同质）多晶型（现象）②〈生〉多态性，多态现象

چند زبانه (~ *zabāne*) 〔形〕 ①数国语言的②多股的

~ شلاق 多头的鞭子

چند سر (~ *sar*) 〔名〕 ①洋油菜②野芥菜

چند سطحی (~ *sathee*) 〔形、名〕 ①多面的②多面体

~ جسم （几何）多面体

چند سلولی (~ *seloolee*) 〔形〕 多细胞的

چندش (*chandesh*) 〔名〕 打颤，打哆嗦，打寒噤

چندش آور (~ *āvar*) 〔形〕 令人发抖的；令人发指的

چند شکلی (*chand-sheklee*) 〔名〕 〈生〉多态性，多型性，同素异形（现象）

چند شوهری (~ *showharee*) 〔名〕 一夫多妻（制）

چند صدائی (~ *sedā-ee*) 〔名、形〕 ①多声部②多声部的

چند ضلعی (~ *zel-ee*) 〔名、形〕 ①多面体，多边形，多角形②多面体的，多角的

چند طبقه (~ *tabaghe*) 〔形〕 几层的，数层的

چند قندی (~ *ghandee*) 〔名〕 〈化〉糖化物，糖类，多糖

چندك (*chondak*) 〔名〕 蹲（坐）；（动物）趴下

زدن ~ 同上

چندگان (*chandgān*) 〔形〕 〈植〉杂性的，〈动〉多配性的

چند گلبرگ (*chand-golbarg*) 〔形〕 多（花）瓣的

چند گوشه 〔形〕 多角形的；多边形的

چند گونه 〔形〕 多样的，各种各样的

چندل (*chandal*) 〔名〕 〈植〉檀香（木）；白檀

چندلا (*chand-lā*) 〔形〕 折了几折的，叠了几叠的

چندم (*chandom*) 〔形〕 第几，哪个

؟ ~ دفعهٔ 第几次？

؟ امروز ~ ماه است 今天是（本月）几号？

این کتاب ~ است ؟ 这本书是第几部?

چند مرحله‌ای (*chand-marhale-ee*) 〔形〕 多级（式）的

~ موشک 多级导弹

چندن (*chandan*) 同 چندل

چندوجهی (*chand-vajhee*) 同 چند سطحی

~ جسم 多面体

چنده (*chande*) 同 چندی

چند هجائی (*chand-hejā-ee*) 〔形〕 多音节的

چندی Ⅰ (*chandee*) 〔副〕 若干（时间），稍许，一些，一会儿（重音在第一个音节）

~ است که …已经有一段时间了。

~ بعد 不久之后

~ قبل (~ پیش) 不久前，前不久

بعد از ~ (بعد ~) 不久（后）

~ فکر کرد . 他考虑了一会儿。

یك ~ آنجا بودم . 我在那儿稍呆了一会儿。

چندی Ⅱ 〔名、形〕 数量(的)，量（的）

~ تجزیهٔ 〈化〉定量分析

~ تغییر 量变

چند یاخته (*chand-yākhte*) 〔名〕 〈动〉后生动物

چندین (*chandeen*) 〔形〕 如此之多的，这样多的，好几个的，好多的

به ~ دلیل 基于这么多理由，考虑到多种原因

~ روز صبر کردم ولی او نیامد . 我等了好几天，他还是没来。

چنك (*chenak, chonak*) 〔名〕 〈旧〉鸟喙，鸟嘴

چنگ (*chang*) 〔名〕 ①（禽兽的）爪，钩爪，（蟹的）钳②爪形物③抓④手，脚(指)⑤竖琴

~ پای بخاری 火钩子

~ گرد 〈乐〉全分音符

~ مریم 〈植〉仙客来，篝火花（仙客来的一种）

~ چهار لا 〈乐〉六十四分音符

~ دو لا 〈乐〉十六分音符

~ سه لا 〈乐〉三十二分音符

در ~ دشمن 落入敌手

به ~ افتادن (به ~ آمدن) 被捉，被捕，落入…之手中。

به ~ آوردن 捉住，捕获，获得

فرصتی به ~ آورد . 他获得了一个机会。

~ اندر آویختن 钳入，（牢牢）抓住

~ زدن (به) 抓住，钳住，钩住，抓牢

چندان چنگی به دل نمیزند . （那事）不怎么吸引人。

~ زدن 弹奏竖琴

~ شدن 缩成一团，畏缩

از ~ گریختن 逃脱，得救

از ~ دزد در آمد به ~ رمال افتاد . 〈谚〉逃出虎口，又进狼窝。

چنگار (*changār*) 〔名〕 蟹

چنگال (*changāl*) 〔名〕 ①（禽兽的）爪子；（人）手指②（吃饭用的）叉子③钩子④〈地〉散布

~ پرندگان 鸟爪子

~ حیوان درنده 猛兽的爪子

~ خرچنگ 蟹钳，螯

~ مرگ 死神的魔掌

در ~ دشمن 落入敌手，在魔掌中

~ کارد و 刀叉

انگشتان را بشکل ~ در آوردن 叉开手指

چنگال دار 同 چنگدار

چنگالی (*changālee*) 〔名、形〕 ①用滚油、沙糖、牛奶、面包屑等做成的食物②叉子状的，爪状的，钩形的

~ آذرخش 叉状闪电

چنگ پشت (*chang-posht*) 〔形〕 驼背的，佝偻的

چنگ دار 〔形〕 有爪的

چنگدو 〔名〕 成都（四川省）

چنگ زن (*chang-zan*) 〔名〕 竖琴弹奏者

چنگك (*changak*) 〔名〕 ①小钩，铁钩②（四爪或五爪的）小锚，铁爪篙③钓竿④干草叉

~ دستهٔ دراز 钓鱼竿

~ ماهیگیری 钓鱼钩

~ پیوند （火车的）挂钩

به ~ انداختن 挂上

کاه را با ~ برداشتن 用叉叉干草

زمین را با ~ صاف کردن 耙地松土

چنگکی 同 چنگالی

چنگل (*changol*) 同 چنگال

چنگل (*changal*) 同 جنگل

چنگلاهی (*changlāhee*) 〔名〕 ①老鸦②兀鹰

چنگلوك (*changlook*) 〔形〕 手脚有毛病的；佝偻的

چنگله I (*chengele*) 〔形〕 蓬乱的，卷曲的，卷起的

~ موی 卷发

چنگله II 〔名〕 ①竖琴②（猛兽的）爪子

چنگ مالی (*chang-mālee*)：~ کردن 揉（面），捻

چنگوك (*changook*) 同 چنگلوك

چنگول (*changool*) 〔名〕 爪，手指

~ زدن（یا گرفتن） 抓住，钳住

چنگول چنگولی (~ *changoolee*) 〔形〕 卷曲的（如头发）

چنگولك (*changoolak*) 〔形〕 佝偻的；手脚有毛病的

چنگه (*change*) 〔名〕 爪；掌窝

~ زدن （用爪）抓住，钳住

چنگی I (*changee*) 同 چنگ دار

چنگی II 〔名、形〕 ①弹竖琴的人②形状似竖琴的

چنگیز (*changeez*) 〔名〕 成吉思（汗）（蒙古族人）

چنگیزیان (*changeeziyān*) 〔名〕 成吉思（汗）王朝

چنو (*chonoo*) چون او 的缩写形式

چنه (*chane*) 同 چانه

چنه (*chene*) 〔名〕 （鸟在地上啄起的）食

چنیدن (*cheneedan*) 〔动〕（根 چن） 剪（花），采（花），摘（果）；（鸟）检食，啄食

چنین (*cheneen*) 〔形、副〕 ①这样的，如此的②这样，如此

~ و چنان 这样那样（地），如此这般地

~ اسبی هرگز ندیده بودیم . 我们从来未见过这样的马。

چرا ~ رنگ رفته هستید ؟ 你脸色怎么这样苍白？

بما ~ گفتند . 他们是这样对我们说的。

نتیجهٔ این موضوع ~ نیست . . . 但不能因此说…；但并不等于说…

چو (*chow*) 〔名〕 〈口〉传说，传闻；谣传

~ افتادن 谣言流传

~ انداختن 传播谣言，放空气

چو (*cho*) چون 的缩写形式

چواك (*chovāk*) 同 چلپك

چوال (*chovāl*) 同 جوال

چوب (*choob*) 〔名〕①木，木头，木料②树，林③木棍，木棒；筷子④板条⑤柄，杆，竿，槌⑥手杖

آتش زنه ~ 引火柴

الف (~ ادب، ~ تعلیم) ~ 教鞭；(教儿童学习时用来指示字的）指示棒

باج ~ （关卡或路口的）栏路杆

بلستان بنفش ~ 〈植〉青龙木；黑黄檀

بیلیارد ~ （台球）球竿

پاسبان ~ 警棍；短粗的棍棒

پرچم ~ 旗竿

پرچین ~ 桩，木栅，围篱

چوپانی ~ （牧羊人用的）弯柄杖

خیزران ~ 戒尺，教鞭

درگاه ~ 门框

ذرت ~ 玉米杆

زیر بغل ~ 拐杖，丁字形的拐杖

ژرفا سنج ~ 量杆，量尺，水位指示器

ساج ~ 柚木树，柚木

سرخ ~ 洋苏木树，洋苏木（作染料用）

سفید ~ 木片；松木（板）；冷杉木(板)

سوخت ~ 木柴

سوراخ بشکه ~ （桶的）塞子，桶塞

سوزاندنی ~ 柴火

شحنه (~ پلیس، ~ قانون) ~ 警棍，指挥棒，（作权威标志的）杖

شمشاد ~ 〈植〉黄杨木

صنوبر ~ 松木（板），冷杉木（板）

طبل ~ 鼓槌

عرضی ~ 闩，横杆

عرضی پنجره ~ 窗子横档

عود ~ 沉香，伽罗木

قانون ~ 警棍

قلم ~ 蘸水笔杆

گردن گیر (~ خاموت) ~ 马颈轭（驾车时加在马颈上的曲木）

ماهون ~ 桃花心木

ماهیگیری ~ 钓鱼杆

نرم بهارهٔ درخت ~ 早材，春材

نشانه ~ 标尺

~ تبدیل به 木质化

~ شیرهٔ 边材，白木质

~ عرق 〈化〉甲醇，木精

~ مادهٔ 〈化〉木质素

به ~ بستن 棒打

کسی توی آب بودن ~ （某人）挨整

خوردن ~ 挨棍打，受鞭笞

دیگری را خوردن ~ 当替罪羊，替别人受罚

کسی را خوردن ~ 挨某人棍打

را حواله دادن ~ 棒喝，用棍棒威胁

زدن ~ 棒打，处笞刑

به مرده زدن ~ 打落水狗

شدن ~ 变硬，木质化

مثل ~ شدن 变硬，木质化，僵直

به لانه زنبور کردن ~ 捅马蜂窝

توی آستین کسی کردن ~ 挑拨，教唆，怂恿，吓唬

تبدیل به ~ کردن （使）木质化

~ لای چرخ کسی گذاردن 搗鬼，破坏某人的事情

. تا نباشد ~ تر فرمان نبرد گاو و خر 〈谚〉不打不成材；不打不成器。

. ~ خدا صدا ندارد 〈谚〉天网恢恢，疏而不漏。

. ~ دو سر دارد 〈谚〉木棍有两头。（比喻事情总有好坏两面）

چوب آلات 同 چوبینه آلات

چوبان 同 چوپان

چوب باز 〔名〕 斗棍者，耍棍者

چوب بازی 〔名〕 斗棍，耍棍

چوب بری (*choob-boree*) 〔名〕 锯木

~ کارخانهٔ 锯木厂

چوب بست (~ *bast*) 〔名〕 ①（建筑）脚手架，②葡萄架③支架④构架（工程），框架，结构

چوب بند باز (~ *bandbāz*) 〔名〕 平衡器，平衡杆

چوب بندی (~ *bandee*) 同 چوب بست

چوب پا 〔名〕 ①拐，木拐②高跷（木腿）

چوب پاره 〔名〕 碎木片；薄木条

چوب پر (~ *par*) 〔名〕 羽毛掸子

چوب پرده (~ *parde*) 〔名〕 窗帘架

چوب پنبه (~ *pambe*) 〔名〕 ①软木塞②〈植〉木栓（俗称软木）

~ درخت 木栓

~ گذاشتن (در ، به) 用软木塞塞住，塞，堵

چوب پنبه‌ای 〔形〕 软木塞一样的

~ جامهٔ （软木）救生衣

چوب پنبه دار 〔形〕 ①塞住的②软木的

~ کفش 软底鞋

چوب پنبه کش (~ *pambe-kesh*) 〔名〕 开塞钻，拔瓶塞的螺锥

چوب چپق (~ *chopogh*) 〔名〕 烟斗（柄）

چوبخط (~ *khatt*) 〔名〕 ①符木（古时刻痕计数的木签，分作两半，借贷双方各执一半为凭）②（刻有数目的）记数牌，筹码③刻痕

~ زدن 刻上印痕，加标签

چوب خوار (~ *khār*) 〔形、名〕 ①寄食木头的，吃木头的②白蚁

چوبخوارك (~ *khārak*) 同 چوب خوار

چوب خور (~ *khor*) 同 چوب خوار

چوبدار I 〔名〕 ①牧（羊）人②（羊）贩子③过秤员

چوبدار II 〔形〕 木的，木质的

چوب داری 〔名〕 ①牧羊，贩卖羊②过秤

~ حق 过秤费

چوبدانه (*choobdāne*) 同 سنجد

چوب دست (*choob-dast*) 〔名〕 ①木棍，手杖，拐杖②（捶衣的）棒捶

~ آهنی کوهنوردان 铁头登山杖

~ تعلیمی 教鞭

چوبدستی 同 چوب دست

چوب رخت (~ *rakht*) 〔名〕 ①（墙上的）衣帽钩②衣帽架，肩形衣架

چوب رختی 同 چوب رخت

چوبرست (~ *rost*) 〔名〕 ①藤木植物，攀缘植物②（攀缘植物的）蔓

چوب سا(ی) 〔名〕 锉刀，木锉

چوب سیگار 〔名〕 （木制）烟嘴

چوب شدگی (~ *shodegee*) 〔名〕 硬化，僵直，

木质化

چوب شکاف (~ *shekāf*) 〔名〕 楔子

چوب شکن (~ *shekan*) 〔名〕 ①樵夫，打柴人 ②啄木鸟③楔子

چوبفرش (~ *farsh*) 〔名〕 木砖路，木板铺的路

~ کردن 用木头铺路

چوبفروش (~ *foroosh*) 〔名〕 木材商，木料商

چوبفروشی 〔名〕 买卖木材，木材业

چوبك (*choobak*) 〔名〕 ①小棍，小木板；筷子②鼓槌③〈植〉石碱草④（晒干后做刷子的）石碱草根

چوبکاری (*choob-kāree*) 〔名〕 ①做木器②木器③棍打

~ کردن 用棍子打，棒打，训诫；对（某人）关心，过奖，奉承某人

چوبك اشنان (*choobak-oshnān*) 〔名〕 ①灰汁，碱液②珍珠灰（一种不纯的碳酸钾）③（晒干制软后用以做刷子的）石碱草根

چوبك زن (~ *zan*) 〔名〕 鼓手，值夜领班

چوبکش (*choob-kash*) 同 چوبکین

چوبکی (*choobakee*) 同 چوبك زن

چوبکین (*choobakeen*) 〔名〕 原棉脱籽器

چوب لباس (*choob-lebās*) 〔名〕 衣架，衣钩

چوب لباسی 同 چوب لباس

چوب مانند (~ *mānand*) 〔形〕 木头的，像木头一样的

چوب و چل (*choobo-chol*) 〔名〕 ①木材 ②木块，木板

چوبه I (*choobe*) 〔名〕 石碱草（属）

چوبه II 〔名〕 ①碾棍，擀面杖②柄、杆

~ تبر 斧子把

~ تیر 箭杆

~ دار 绞刑架，绞台

چوبی 〔形〕 木头的，木质的；木的，木结构的

~ آوند 〈植〉木（质）部

~ اسب 木马；〈喻〉棺材

~ باصمه 〈印〉铺木，版木；木刻，木版画

~ پل 木桥，木结构桥梁

چوبین 〔形〕 木（质）的，木制的

چوبینه I 同 چوبی

چوبینه II 同 کاروانك

چوبینه آلات 〔名〕 木器（家俱）

چوپان (*choopān*) 〔名〕 牧羊人，羊倌

~ خائن گرگ است . 〈谚〉不尽职的牧人等于豺狼。

چوپان باشی 〔名〕老牧人

چوپانی 〔名〕 ①放牧②牧（羊）人的

اشعار ~ (یا دشتی) 牧歌，田园诗

~ کردن 放牧

چوپی 〔名〕 手帕舞（流行于伊朗西部的集体舞）

چوچوله 〔名〕 〈解〉阴蒂，阴核

چوچونچه (*choochoonche*) 〔名〕 茧绸

چوخ 〔名〕 嘘声

~ کردن 发嘘声

چوخا 〔名〕 （农、牧民穿的）老羊皮袄

چوخه 同 چوخا

چوخیدن (*chookheedan*) （根 چوخ） ①滑倒②努力③争吵

چودار (*chowdār*) 同 چاودار

چور 〔名〕 雉鸡，山鸡（通称野鸡）

چوروك 同 چروك

چوروکیده 同 چروکیده

چوری I 〔名〕 镯子

چوری II 〔名〕 漂亮的小孩

چوز 〔名〕 〈解〉阴门

چوزه 〔名〕 鸡雏

چوزه ربا (*chooze-robā*) 〔名〕 鸢

چوژه 同 چوزه

چوش 〔叹〕 吁（赶车人止马声）

چوشك (*chooshak*) 同 جوشك

چوشیدن (*choosheedan*) 〔动〕（根 چوش）吸，吮吸

چوغ 同 یوغ

چوق 〔名〕 〈口〉土曼（伊朗货币名）

چوق الف (*choogh-alef*) 〔名〕（纸）书签

~ مثل 瘦的象根麻杆

چوگان 〔名〕 ①（上端弯曲的）手杖②马球③（曲棍球、板球等的）棒④〈转〉卷发

پهن ~ 板羽球游戏

کریکت ~ 板球拍

~ جفت 板羽球的球板，板羽球游戏

زدن ~ 打马球，打曲棍球

چوگان باز 〔名〕 马球手

چوگان بازی 〔名〕 玩马球游戏

روی یخ ~ 玩冰球

کردن ~ 玩马球

چوگانی 〔名〕 赛马球用的马

چول 〔名、形〕 ①荒原，荒漠，荒无人烟的地方②孤独的，荒凉的

شدن ~ 处境狼狈

چول (*chowl*) 〔形〕 弯曲的，弓形的

شدن ~ 被弯成弓形

چولگی (*chowlegee*) 〔名〕 弯曲，弓形

چوله (*chowle*) 同 چول (*chowl*)

چوله 〔名〕 豪猪

چوماله 〔名〕（夹香肠的）面包片

چون (*choon*) 〔连、副、介〕

①由于，因为（有时常用 که ~）

دیروز ~ کار داشتیم ، از خانه بیرون نرفتیم .

昨天我们由于忙没有出去。

در سالهای اخیر در این رودخانه طغیانی روی نداده است ~ آنرا مهار کرده‌ایم . 近年来这条河没有泛滥，因为我们已经控制了它。

②当…时

~ او نزد من آمد ، تسلی یافتم . 他一来我就放心了。

③（指方式、方法）如何，怎样，怎么

بدون کشتی ~ توان از رودخانه عبور کرد ؟

没有船怎能过河呢?

~ کنم ؟ 我该怎么办?

④（指健康等情况）怎样

چونی ؟ 你身体好吗?

⑤象，如，跟…一样

چونان 同 چنان

چونانکه (*choonānke*) 同 چنانکه

چوناه 同 همچنان

چونگ کینگ 〔名〕 重庆（四川省）

چون و چرا (*choono-cherā*) 〔名〕 争论，争论不休，讨价还价

بدون ~ (بی ~) 无缘无故地，无条件地，无可争议地

کردن ~ 争论，讨价还价

چونه 〔名〕 生面团，一小团发面

گرفتن ~ 擀面

چونی (*choonee*) 〔名、形〕 ①质量，性质，属性②质量的，性质上的

~ تجزیهٔ 〈化〉定性分析

~ تغییر 质变

چونین 同 چنین

چه I 〔代、连、副〕

①（作疑问代词时）什么

~ اندازه 什么尺寸？

~ بسا （用于感叹句中）多少，有多少

قبل از آزادی کشور ،~بسا مردم که در این ناحیه جان خود را از دست دادند . 解放前不知有多少人在这一带丧失了生命！

~ بهتر ! 再好不过了！那该多好呀！

~ فایده (که) 可惜，有什么办法

میخواستم شما را هم ببرم ~ فایده که وقت ندارید . 我本想带你去，可惜你没有时间。

~ وقت 什么时候？

بشما ~ ! 关你什么事！

بمن ~ ! 跟我有什么关系！

یعنی ~ ؟ 是什么意思？

~ خبر است ؟ 有什么消息？（常作寒暄语）

~ میگوئید ؟ 你在说什么？

~ سازی میتوانید بزنید ؟ 你能玩什么乐器？

~ شده است ؟ 怎么啦？出什么事啦？

~ شده است که . . . 不知为什么…

~ میشد اگر دیروز قدری دیرتر میرفتی ؟ 如果你想想看昨天你再晚去一会儿，会有什么后果啊！

②或者…或者…，不是…就是…，不管…还是…

~ این ~ آن 不管怎样，反正一样

~ باران باشد ~ آفتاب 不管下雨，还是晴天

~ بیاید ~ نیاید خواهیم رفت . 不管他来不来，我们反正要去。

③（表示感叹）多么，何等

~ خوش است . （这）多么好呀！

~ پسر خوبی است ! 多么好的孩子呀！

④因为，由于

نامه را خودش ننوشته است ~ دستش شکسته است . 他没有亲笔写信，因为手受伤了。

چه II 名词后缀，是指小词，如 کتابچه ، دریاچه ، دریچه 等

چه (*chah*) چاه 的缩写形式

چها (*chehā*) 〔代〕 什么（ چه 的复数）

~ که نکرد ! 他什么没干过呀！他什么事都做得出来！

نمیدانی ~ گفت ! 你不知道他都讲了些什么啃！

چهار (*chahār*) 〔数〕 四，四个

~ دست و پا 匍匐，爬着

~ کتاب 四本书

~ نفر 四个人

روی ~ دست و پا 俯伏的，面向下的

چهار ابرو (~ *abroo*) 〔形〕 浓眉的

چهار آخشیج (~ *ākhsheej*) 〔名〕 四元素（火、水、风、土）

چهار ارزشی (~ *arzeshee*) 〔名〕 〈化〉四价元素

چهار اسبه (~ *asbe*) 〔名〕 ①（同套一车的）四匹马②套四匹马的马车

~ گاری 套四匹马的大车

چهار پرچمی (~ parchamee) 〔形〕 四个雄蕊的

چهار پهلو (~ pahloo) 〔形〕 ①大腹便便的②仰面的，朝天的③四边形的④语义双关的

~ شدن 吃得肚子挺挺的；仰面朝天躺着

چهارتا 〔形、名〕 叠成四折的，四个的；四个

~ يك ورق 四开，四开本

چهار تار 〔名〕 四弦乐器

چهار تائی 〔名、形〕 四人一组(的)，四个(的)

چهار تخمه (~ tokhme) 〔名〕 （用车前草籽、榅桲籽、芥籽等四种植物籽煎制提取的）镇咳药

چهار ترك (~ tark) 〔形〕 四边形的

~ شيروانى 二重倾斜的屋顶；法国式屋顶

چهار تك (~ tak) 〔名、形〕 ①（马）缓步而行②四角的

~ شيروانى 屋顶住室，阁楼

چهار تكبير (~ takbeer) 〔名〕 （穆斯林与死者告别时的）祈祷

~ زدن 同上

چهار جانبه (~ jānebe) 同 چهار جانبى

چهار جانبى 〔形〕 由四部分组成的，四方面的，由四方参加的

~ قرار داد 四方协定

چهار جزئى (~ joz-ee) 〔形、名〕 ①由四部分组成的，四种成份的②一种四人玩耍的游戏

چهار جملهاى (~ jomleyee) 〔形、名〕 ①<数>四项式的②<数>四项

چهار چرخه (~ charkhe) 〔名、形〕 ①四轮车②有四个轮的

چهار چشم (~ chashm, ~ cheshm) 〔形〕 瞪目的，圆睁两眼的

~ پاييدن (~ مواظبت كردن) 盯着

~ تاختن (يا راندن) 兼程前进

~ رفتن 乘四匹马的马车；飞驰而去

چهار اسبى 同 چهار اسبه

چهار آيين 〔名〕 （伊斯兰教的）四大教派（沙裴伊派，哈奈非派，马立克派和罕白里派）

چهار آئينه 〔名〕 ①四叶盔（古时作战时穿的盔甲，在胸、背、头、膝部镶有一块磨光的铁片）②马衣

چهار بالش (~ bālesh) 〔名〕 皇帝宝座的垫子，放在头脚两侧的垫子

چهار بر (~bar) 〔形、名〕 ①四角的，四边的②四边形；四边形物

چهار برابر (~ barābar) 〔形〕 四重的，四倍的

~ كردن 使…变成四倍

چهار برگه (~ barge) 〔形〕 <植>四片叶的

چهار بند (~ band) 〔名〕 四个关节（手、肘两关节和两膝关节）

چهار بندى 〔名〕 （旅行时背着的）背包

چهار بيخ 〔名〕 草药汁（以锦葵、莳萝、芹菜、白花菜四种草药的根制成）

چهار پا 〔形、名〕 ①四条腿的②四足兽

چهار پادار (~ pādār) 同 چاروادار

چهار پادار كش (~ pādār-kosh) 同 چاروادار كش

چهار پاره 〔名〕 霰弹，开花弹，碎砖，弹片

چهار پاوندى (~ pāvandee) 〔名〕 <军>发射四磅炮弹的火炮

چهار پايه 〔名〕 四腿凳，四腿桌；支架

~ كوتاه و كوچك 矮凳

چهار پخ (~ pakh) 〔形〕 四边形的

چهار پر (~ par) 〔名、形〕 ①(可与其它瓶配套装箱的）方瓶②四边形的

(~ نگاه کردن) ~ شدن ~ 目瞪口呆，双目圆睁，盯着，目不转睛

چهار چشمی 同 چهار چشم

چهار چنگ (~ *chang*) 〔形〕 佝偻的，抽搐的

~ شدن 佝偻，抽搐

چهار چنگولی (~ *changoolee*) 〔形〕 (因病而)佝偻的

چهار چوب 〔名〕 ①木框，门框②〈转〉范围，框框

~ تختخواب 床架

در ~ 在…范围内

این مسئله را باید در ~ آینده‌نگری درك کرد. 这个问题要从长远观点来理解。

چهار چهار 同 چار چار

چهار حد (~ *hadd*) 〔名〕 (东、西、南、北)四个方向

چهار حرفی (~ *harfee*) 〔形〕 ①用四种字母形成的②四个字母的

چهارخانه 〔形、名〕 ①棋盘格的，方格花样的②方格花布

چهار دانگ (~ *dāng*) 〔数、名〕 ①三分之二②中等程度

چهار در چهار (~ *dar-chahār*) 〔形〕 正方的

~ فرش 四方形的地毯

چهار دست (~ *dast*) 〔形〕 四手类的(指猴)

~ حیوانات (人类之外的)灵长类动物，四足具有手的功能的动物(如猿、猴等)

چهار دست و پا 〔副〕 匍匐，手着地爬

~ راه رفتن (手着地)爬行，爬着走

چهار دستی 〔形、副〕 ①匆忙地，急切地②两人联合的(地)

چهار دکمه‌ای (~ *dokme-ee*) 〔形〕 两排钮扣的(一种西服的式样)

چهار ده (*chahārdah*) 〔数〕 十四

چهار دهگانه 〔形〕 第十四的，十四种的

چهاردهم (*chahārdahom*) 〔数〕 第十四

چهارده معصوم (*chahārdah-ma'soom*) 〔名〕 〈宗〉十四个受真主保佑而不犯错误的人(即穆罕默德及其女儿法蒂玛和十二个伊马姆)

چهار دهمین 同 چهاردهم

چهار دیوار (*chahār-deevār*) 〔名〕 围起的院子，四合院

چهار دیواری 〔名〕 ①四面墙，住处②〈喻〉范围，结构

~ اختیاری 〈谚〉自己家里自己做主。

چهار راه (~ *rāh*) 〔名、形〕 ①十字路口，十字街头，交叉路口②四面都通的，四通八达的

چهار زانو 〔名〕 盘腿坐

~ نشستن 盘腿坐

چهار زاویه 〔形、名〕 ①四角形的②四角形

چهار زبان (~ *zabān*) 〔形〕 饶舌的，话多的

چهار سطحی (~ *sathee*) 〔形、名〕 ①四面的②四面体

چهار سو 〔名、形〕 ①十字路口，交叉路口，正方形②直角的；正方的③正方形

چهار سوق (~ *sowgh*) 〔名〕 十字路口；场地

چهار سوك 同 چهار سوق

چهار شاخ 〔名〕 四齿大木叉，大铁叉，干草叉

~ زدن (用草叉等)扬起

چهار شاخه 〔名〕 ①干草叉②四腿锅

چهار شانه 〔形〕 身体魁伟的，阔肩的，平肩的

چهار شقه (~ *shaghghe*) 〔名〕(把)尸分四段

~ کردن 把尸分四段，碎尸万段

چهار شکاف (~ *shekāf*) 〔名〕 十字切开，切十字形；十字形切口

کردن ~ 十字形切开

چهار شکافی 〔形〕分成四部分的；四分裂的

چهار شنبه (~ *shambe*) 〔名〕 星期三

~ روز 星期三

چهار صبا (~ *sabā*) 〔副〕 不久，一会儿

چهار صباح (~ *sabāh*) 同 چهار صبا

چهار صد (~ *sad*) 〔数〕 四百

چهار صدم (~ *sadom*) 〔数〕 第四百

چهارصدمی 〔形〕 第四百的

~ سال 第四百年

چهار ضرب (~ *zarb*) 〔形〕 〈乐〉四节拍的

چهار ضربه 同 چهار ضرب

~ موتور 〈机〉四冲程发动机

چهار ضربی 同 چهار گام

چهار ضلعی (~ *zel-ee*) 同 چهار بر

چهار طاق 〔名、副〕 ①四柱拱形屋顶，四柱凉亭，四角棚②四敞大开地

خوابیدن ~ 仰面朝天睡觉

پنجره را ~ باز کردن 敞开窗户

چهار طبع (~ *tab'*) 〔名〕 （古希腊哲学中指土、水、气、火的）四大要素

چهارقد (~ *ghadd*) 同 چارقد

چهارگام 〔名〕 〈乐〉普通拍（每一小节四拍）

چهار گامه 〔名、形〕 ①疾驰的马，快马②跑得快的

چهار گانه 〔形〕 四种的

~ شرایط 四种条件

~ عناصر 四要素（指土、水、气、火）

چهارگاه 〔名〕 伊朗的一种乐曲名

چهار گوش 〔形、名〕 ①四角的，四边形的，正方形的；长方形的②正方形；长方形

~ استخوان 〈解〉方骨

~ ماهی 魟鱼

~ ماهیچهٔ 〈解〉方肌

چهار گوشه 〔形、名〕 ①四角的，四边形的，（正）方形的②棺材

چهار لا 〔形〕 折四折的，四股的，四重的

~ طناب 四股绳

چهار لاچنگ (~ *lā-chang*) 〔名〕 〈乐〉六十四分音符

چهارم (*chahārom*) 〔形、副〕 第四的，第四

~ طبقهٔ 第四层楼

چهار مغز (*chahār-maghz*) 〔名〕 （阿富汗波斯语）核桃，胡桃

~ آجیل 阿月浑子、胡桃、巴旦杏和榛子的仁制成的干果

چهارمی (*chahāromee*) 〔形、名〕 第四个(的)

چهار میخ 〔名〕 十字架，绞刑架；钉死在十字架上的刑罚

~ کردن (به ~ کشیدن) 吊在十字架上(施刑)，钉死在十字架上；绑成十字架形

چهار میخه 〔形、副〕 (口)①肯定的，确定不移的②肯定地，确定不移地

~ قول 肯定的许诺

شدن ~ 定得明确

کردن ~ 把（问题、话）肯定下来，明确判断

چهارمین (*chahāromeen*) 〔形、数〕 ①第四个（的）②第四

چهار نعل (*chahār-na'l*) 〔名〕 （马四足同时离

地的）飞驰，飞跑，四蹄腾空

(رفتن ~) تاختن ~ 疾驰，飞驰，飞跑

چهار نفره (~ *nafare*) 〔形、副〕 四个人的，（可供）四个人使用的

چهار وادار 同 چاروادار

چهار وجهی (~ *vajhee*) 同 چهار سطحی

چهار یار 〔名〕 〈宗〉穆罕默德的四个继承人（阿布贝克尔、奥马尔、奥斯曼和阿里）

چهار یك (~ *yek*) 〔数〕 四分之一

چهار یك کاری 〔名〕 （农民得四分之一，地主得四分之三的）租佃契约

چهچه (*chahchah*) 同 چهچهه

چهچهه (*chahchahe*) 〔名〕 莺声燕语，（鸣禽的）啾啾声，啭鸣

(کردن ~) زدن ~ （鸟鸣）啾啾，啾啾叫

چهر (*chehr*) 同 چهره

چهره (*chehre*) 〔名〕 ①脸，面容，面目，面貌 ②〈转〉人物

افسرده ~ 忧郁的脸庞

خشک و بیحالت ~ 没有表情的脸，一本正经的面容

بر افروختن ~ 板起面孔，气得满脸通红，发怒

شدن ~ 兴隆，打开局面，出了名

در هم کشیدن ~ 皱眉，表示不满；生气

گشادن ~ 露脸；微笑

چهره (*chohre*) 〔名〕 仆役，小厮；年青人

چهره‌ای (*chehre-ee*) 〔形〕 玫瑰（色）的，红润的

چهره پرداز (*chehre-pardāz*) 〔名〕 肖像画家

چهره پردازی 〔名〕 肖像画（法）

کردن ~ 画肖像

چهره طراز (~ *tarāz*) 同 چهره پرداز

چهره گشا(ی) (~ *goshā*) 〔形〕 ①揭开…面目的②原形毕露的

چهره نما (~*namā*, ~*nemā*) 〔名〕 镜子

چه سان 同 چسان

چهل (*chehel*) 〔数〕 四十

چهل پاسه 〔名〕 四脚蛇，小蜥蜴，壁虎

چهل تکه (~ *teke*) 〔名〕 缝缀起来的各色布片

چهل چراغ (~ *cherāgh*) 〔名〕 吊灯，分枝灯架，大分枝烛台

چهل سالگی (~ *sālegee*) 〔名〕 四十岁，四十（周）年（纪念日）

چهل ساله 〔形〕 四十岁的，四十（周）年的

چهل ستون (~ *sotoon*) 〔名〕 （伊朗伊斯法罕）阿巴斯大王宫殿名称

چهلم (*chehelom*) 〔数〕 第四十

چهلمی 〔名、形〕 第四十个（的）

چهلمین 同 چهلم

چهله (*chehele*) 同 چله Ⅱ条

چهیدن (*chaheedan*) 〔动〕 （根 چه）吱嘎响，卡嚓响；拍，击

چی Ⅰ چه 或 چیز 的缩写形式

چی Ⅱ 构词后缀，意为“卖…者”，“…制造者”，“…所有者”，如：درشکه ~ ، تماشا ~ 等

چیالك (*chiyyālak*) 〔名〕 草莓，杨梅

چیت 〔名〕 印花布

قلمکار ~ 手工印花布

~ جامهٔ 印花布女服

چیت ساز 〔名〕 印花布工人

چیت سازی 〔名〕 印花布生产

～ کارخانهٔ 印花布厂

چیچك (*cheechak*) 〔名〕 〈医〉天花，泡疹，麻点

زدن ～ （脸上）有麻点

چیخ 〔形〕 爱流泪的

چیدن (*cheedan*) 〔动〕 （根 چین ）①剪（毛），摘（花），采（果），剥（果皮），拾起，啄食②收拾，整理，安放好③挑选，选择

～ بر 挑选，遴选；拿起，拔起

～ پشم 剪（羊）毛

～ حروف 〈印〉排（铅）字

～ سفره 铺桌布（准备开饭）

～ علف 割草

～ ناخن 修剪指甲

میوه‌های‌تر و تازه بطور منظم در قفسه‌ها چیده شده است . 各种新鲜水果整齐地放在货架上。

اعضای کمون انگور میچینند . 社员们在摘收葡萄。

چیده 〔形〕 挑拣出来的，选出来的；采摘下来的；收拾好的，安放好的，陈列的

ناخن ～ 修剪下来的指甲

چیر 同 چیره

چیرگی (*cheeregee*) 〔名〕 ①战胜，占上风，胜利②勇敢③娴熟，灵巧

کردن ～ 压倒，表现勇敢；围困，包围

چیره (*cheere*) 〔形〕 ①占上风的，战胜的，胜利的②勇敢的③娴熟的，灵巧的

(بر ، به) شدن ～ 战胜，打败…，占上风，压倒；掌握，精通

نیروی مردم انقلابی بر نیروی ارتجاعی ～ شده است . 革命人民的力量战胜了反动派的力量。

چیره دست (～ *dast*) 〔形〕 ①灵巧的，熟练的，娴熟的②勇敢的

بودن ～ 老练，熟练；勇敢

چیره دستی 〔名〕 灵巧，熟练，娴熟

چیره زبان (～ *zabān*) 〔形〕 娴于词令的，有口才的，能言善辩的

چیره زبانی 〔名〕 娴于词令，口才好，能言善辩

چیز 〔名〕 ①物，东西②事情，事物③财产

چیزی (یك چیزی) 某物，某件东西

هر چیزی 每样东西

～ هیچ 没有什么，没有东西

صد یوان و چیزی بالا 一百元挂零

صد یوان و چیزی کمتر یا بیشتر 一百元上下

چه ～ است ؟ 什么事?

همچو چیزی نیست . 没有这回事。

چیزی که هست (بود) . . . 问题是…

چیزی نیست . 没有什么；没有关系。

چیز خور (*cheez-khor*) 〔形〕 服毒自杀的，药物中毒的

شدن ～ 服毒自杀

کردن ～ 毒害，药死；〈转〉灌迷魂汤，迷惑

چیزدار 〔形〕 富的，富裕的

او خیلی ～ است . 他的日子过得富裕。

چیز فهم (*cheez-fahm*) 〔形〕 懂事的，有理解力的

چیزك (*cheezak*) 〔名〕 小东西；（不值钱的）小物件

〈谚〉事 تا نباشد چیزکی مردم نگویند چیزها .

出有因，无风不起浪，无火不生烟。

چیزو (*cheezoo*) 同 خار پشت

چیزه 〔名〕 镊子（拔毛用）

چیست (*cheest*) چه است 的缩写形式

مطلب ~ ؟ 什么回事？怎么啦？

چیستان (*cheestān*) 〔名〕 谜，谜语；莫名其妙的事

چیستی 〔名〕 〈哲〉性质

چیش 〔名〕 （儿语）尿

چیغ 同 چغ

چیل 〔名〕 鹧鸪；山鹑，沙鸡

چیلان 〔名〕 ①枣（树）②小五金铁器

چیلر Chiller 〔名〕 ①冷却装置②冰箱内的食物冰冻格③脱腊冷冻结晶器

چیله 〔名〕 短木条，薄木片；劈柴

چیلینگر (*cheeleengar*) 〔名〕 制造小五金的铁匠，小炉匠

چین Ⅰ 〔名〕 中国

توده‌ای ~ 人民中国

شرقی ~ 华东

~ جمهوری خلق 中华人民共和国

دریای ~ جنوبی 南中国海

~ ساخت 中国制造的

~ هواپیمائی ملی 中国民航

~ در خاور آسیا قرار دارد. 中国位于亚洲的东部。

چین Ⅱ ① چیدن 的根②可做构词后缀，如：گل ~ ، حروف ~ 等

چین Ⅲ 〔名〕 ①褶痕，皱纹②〈地〉褶皱③绻发；绻曲的地方

افکنده ~ 〈地〉褶皱；斜的褶皱

بادبزنی ~ 〈地〉扇形褶皱

برگشته ~ 〈地〉翻褶皱

طاقی ~ 〈地〉逆斜，背斜

گسیخته ~ 〈地〉（平移）断层，正断层

واریخته ~ 展平的褶皱

~ بر ابرو افکندن (~ بر جبین افکندن) 皱眉头

~ خوردن (~ گرفتن) （衣服）打皱；（皮肤）起皱纹

پارچه در موقع دوختن ~ خورد. 缝衣服时布弄皱了。

سطح زمین گاهی در اثر زمین لرزه ~ میخورد. 地面有时由于地震会出现折皱。

~ زدن (~ دادن ، ~ انداختن) 皱眉头，揉出褶皱，使…起皱

شلال کردن ~ 缝上褶

از ابرو گشادن ~ 眉目舒展，宽心，舒坦，放心

~ بر جبین دارد. 他眉头上有几道皱纹。

چین Ⅵ 〔名〕 ①割草机②採摘，割除

بهاره ~ 春季剪（毛）

پنبه ~ 摘棉花

دوم علف ~ 再生草

چین چیلا 〔名〕 〈动〉南美灰鼠

چین چین 〔形〕 ①满是皱纹的，满是褶皱的②弯弯绻绻的，绻曲的

چین چین مو 〔形〕 头发绻曲的，绻发的

چین چینی 〔名〕 皱纹形饰边，（装饰家具用的）流苏花边，（衣服的）纹饰

کردن ~ （缝衣服时）做出褶纹

چین خوردگی (*cheen-khordegee*) 〔名〕 ①打皱，起皱②〈地〉地层褶皱

چینی Ⅰ 〔形、名〕 ①中国的②中国人③中文，汉语④瓷器

بدل ~ 陶器，瓦器

خاك ~ (گل ~) 陶土，瓷土，高岭土

ظروف ~ 瓷器

چینی Ⅱ 〔名〕 〈植〉菝葜之根，土茯苓，

چینی آلات 〔名〕 瓷器

چینی باب 〔名〕 瓷器，瓷制品

چینی بند (~ *band*) 同 چینی بند زن

چینی بند زن (~ *band-zan*) 〔名〕锔瓷器的，锔盆锔碗的人

چینی ساز 〔名〕 瓷器匠，做瓷器工人

چینی سازی 〔名〕 瓷器制造

صنایع ~ 瓷器工业

چینی شکسته (~ *shekaste*) 〔名〕 碎瓷片

چینی فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 瓷器商

چینی فروشی 〔名〕 经营瓷器卖买

دکان ~ 瓷器店

چئو 〔名〕 〈史〉周朝

چین خورده 〔形〕 有皱纹的，有褶的；(缝衣时）做上褶纹的

چیندار 〔形〕 带皱褶的，有皱褶的

چین در چین (*cheen-dar-cheen*) 同 چین چین

چین شناس (*cheen-shenās*) 〔名〕 汉学家

چین شناسی 〔名〕 汉学

چینگ‌های 〔名〕 青海（省）

چیننده (*cheenande*) 〔名〕 刈草者，摘（花果）者；收集者，采集者

چینه Ⅰ 〔名〕 （鸟啄吃的）食；诱饵

مرغ جائی رود که ~ بود ، نه بجائی رود که چی نبود. 〈谚〉鸟总是往有食的地方飞。

چینه Ⅱ 〔名〕 土墙，干打垒

~ کشیدن 垒(院)墙，垒围墙；筑堤防

چینه Ⅲ 〔名〕 〈地〉土壤层，地层

چینه دان 〔名〕 （鸟）嗉囊，嗉子

چینه شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕 〈地〉地层学

چینه کش (~ *kash*, ~ *kesh*) 〔名〕 泥瓦匠，灰泥匠

ح

ح 波斯文第八个字母

حاء (*hā'*) 字母 ح 的名称

حطی ~ 字母 ح 的名称，以区别于字母 ه

سهمله ~ 字母 ح 的名称，以区别于字母 خ

حابل (*hābel*) 〔名〕 ①魔术师，巫士②（设陷阱捕捉的）猎人

حاتم Ⅰ (*hātem*) 〔名〕 ①〈罕〉法官；执政者②乌鸦

حاتم Ⅱ 〔名〕 慷慨大方的人（阿拉伯的塔伊族人哈帖木以慷慨著名，故称）

طائی ~ 哈帖木（慷慨的典型）

شدن ~ 慷慨大方起来

خرج چو از کیسهٔ مهمان بود ~ طائی شدن آسان بود . 〈谚〉慷他人之慨不为难。

حاتم بخشی (~ *bakhshee*) 〔名〕 ①慷慨大方②大手大脚，用度无节制

حاتمی 〔形〕 慷慨的，大方的

حاج (*hājj*) 〔名〕（复 حجیج ، حجاج）〔名〕 哈吉（朝拜过圣地的人的尊称）

حاجات 见 حاجت

حاج آقا 〔名〕 （去过麦加的）朝觐者，香客

حاج الحرمین (*hājol-haramayn*) 〔名〕 到麦加和麦地那朝过圣的人

حاجب Ⅰ (*hājeb*) 〔名〕（复 حجاب） 守门人，看守者

حاجب Ⅱ 〔名〕（复 حجاب）门帘，窗帘，屏风；幔帐，面纱

ماوراء ~ 不透明的（物体）

حاجب Ⅲ 〔名〕（复 حواجب） 眼眉，眉毛

حاجب Ⅳ 〔名〕 阻碍，障碍，干扰

شدن ~ 同上

حاجب Ⅴ 〔名〕 一种诗的韵脚

حاجبی Ⅰ (*hājebee*) 〔名〕 守门人职务

حاجبی Ⅱ 〔形〕 眉毛的，眼睛上面的

حاجت (*hājat*) 〔名〕（复 حاجات ، حوایج）①必要，需要，必要性②有求（于）③愿望，希望

به قدر ~ 按需要；需要多少，就…

(به) ؟ ~ چه 有什么必要？何必？

چه ~ به دعوا کردن 何必争吵？

~ (در) وقت 必要时

(به ، پیش) (~ بردن) آوردن ~ 向…提要求，求助于某人

کسی را بر آوردن ~ 满足某人的要求，答应某人的请求

(از) خواستن ~ 求，求助；说情，求情

(به چیزی) داشتن ~ 需要，有所需求

چیزی داشتن ~ 同上

. ندارد ~ 不需要。

قضای ~ کردن 满足要求；〈转〉大小便

~ کسی را قضا کردن (~ کسی را

برآورده کردن ، ~ کسی را روا کردن)
满足某人的要求；满足某人的需要
. بگفتن نیست ~ 不用说。
. به آن ~ نیست 不需要那个。
. ~ آمد 有了需要。

حاجت جای 同 حاجت خانه

حاجت خانه 〔名〕 厕所

حاجت روا (ی) (~ *ravā*) 〔形〕 ①满足(某人)需要的②提供帮助的③使…如愿以偿的
~ بودن 如愿，成功，顺利
~ کسی بودن 满足（某人的）愿望，向…提供帮助

حاجت روائی (~ *ravā-ee*) 〔名〕 如愿，成功，顺利

حاجت گاه (~*gāh*) 同 حاجت خانه

حاجتمند (~ *mand*) 〔形、名〕 ①有需求的，有需要的；贫困的②穷苦人

حاجتمندی 〔名〕 ①有需求，有需要②贫穷

حاجتی 〔名〕 请求者，申请者

حاجر (*hājer*) 〔名〕 洼地，坑

حاجز (*hājez*) 〔名、形〕 （复 حجزه ، حواجز ）①阻隔，阻碍，障碍②妨碍…的，把…隔开的，将…进行隔离的③〈解〉中隔，隔膜
~ حجاب 〈解〉隔膜

حاجزی 〔形〕 ①〈解〉隔的②精神的，心理的

حاجه (*hājje*) 〔名〕（复 حواج ）女朝圣者，女香客

حاجی (*hājjee*) 〔名〕 ①对到麦加朝圣过的伊斯兰教徒的尊称②朝觐者，香客
~ ~ را در(به) مکه بیند (~ ~ مکه !) 一走就不见面了。（多日不见的寒暄）
~ سرد شتر خلاص 〈谚〉如释重负

حاجی ارزانی (~ *arzānee*) 〔名〕 好一个漫天要价的商人（对要价高的商人的一种讽刺说法）

حاجی حاجی 〔名〕 〈方〉燕子

حاجی زاده 〔名〕 ①富家子弟，纨袴子弟②阔气的人，浪荡子弟

حاجی فیروز 〔名〕 （新年时抹黑脸穿奇装异服作滑稽相的）丑角

حاجی لقلق (~ *laghlagh*) 〔名〕 ①〈动〉鹳②细高挑儿

حاجی لکلك (~ *laklak*) 同 حاجی لقلق

حاجیه 〔名〕 ①哈吉（对到麦加朝过圣的女伊斯兰教徒的尊称）②女朝觐者，女香客

حاجی یاتماز (~ *yātmāz*) 〔名〕 不倒翁

حاد (*hādd*) 〔形〕 ①尖锐的，锐利的②辛辣的③强烈的，激烈的，剧烈的④暴性的
درد ~ 剧痛
زاویهٔ ~ 〈数〉锐角
مبارزهٔ طبقاتی ~ 激烈的阶级斗争
مرض ~ 重病
~ شدن 加重，变得紧张，尖锐化

حاد الزاویه (*hāddo-zzāveeye*) 〔形、名〕 〈数〉 ①锐角（形）的②锐角

حادث (*hādes*) 〔形〕 ①新的，新出现的，近日的②创造出来的；暂时的③发生着的
~ و قدیم 新的和旧的
~ شدن 发生，出现
چه قضیه‌ای ~ شده است ؟ 发生了什么事?
عالم ~ است . 〈宗〉世界不是永恒的。

حادثات (*hādesāt*) 见 حادثه

حادثه (*hādese*) 〔名〕（复 حوادث ، حادثات ）

①事件②事故；灾难，不幸事件

(سرحدی ~ (یا مرزی 边界事件

(سوء ~ (بد ~ 不幸（事件），灾难

غریب ~ （咄咄）怪事

غیر قابل جلوگیری ~ 不可抗拒的事件；制止不住的事件

غیر مترقبه ~ 突然事变

ناگوار ~ 不愉快的事件

ناگهانی ~ 突然事件；偶然事件

حادثه جو 〔名〕 冒险家

حادثه جوئی 〔名〕 冒险

حاده Ⅰ (*hādde*) حاد 的阴性

~ امراض 暴病

~ زاویهٔ 〈数〉锐角

حاده Ⅱ 〔名〕 压路机

حاذق (*hāzegh*) 〔形、名〕 (复 حذاق) ①精通的；手艺高明的，熟练的，灵巧的②能工巧匠，能手

~ طبیب 高明的医生，良医

حار (*hārr*) 〔形〕 ①酷热的，炎热的②热情的，炽热的③〈转〉勤奋的，努力的

حارث (*hāres*) 〔名〕 (复 حراث) 庄稼人；把犁人

حارس (*hāres*) 〔名〕 (复 حراس ، احراس ، حرسه) ①守卫者，卫护者②狮子

ملك الحارس 〈宗〉守护神

حارصه (*hārese*) 〔名〕 深深的伤口；重重的一击

حاره (*hārre*) حار 的阴性

~ منطقهٔ 热带地区

~ منطقهٔ نیم 亚热带地区

حازم (*hāzem*) 〔名〕 (复 احزام ، حزمه) ①慎重的，谨慎的，小心的②坚决的，果断的③聪明的，明智的

حاس (*hāss*) 〔形〕 敏锐的，敏感的；有知觉的

حاسب (*hāseb*) 同 حسابدان

حاسد (*hāsed*) 〔形、名〕 (复 حساد ، حسد) ①嫉妒的，羡慕的②嫉妒者；仇人

حاسر (*hāser*) 〔形〕 徒手的，赤膊上阵的，没佩带盔甲的

حاسه (*hāsse*) 〔名〕 (复 حواس) 感觉，感官

حاش 同 حاشا

حاشا 〔叹、介、名〕 ①绝不（会），永不(会)②除开，除…之外③否认，拒绝

~ و کلا 决不会，永远不会

~ کردن (زیر ~ زدن) 否认，不认账

آنچه گفته بود ~ کرد . 他否认他说过的话。

~ از او که اینطور صحبت کند ! 他决不会这样讲的！

~ دیوار بلند است . 〈谚〉想要否认总有理由。

حاشالله (*hāshālellāh*) 〔叹〕 可别！千万不要！

حاشیه (*hāsheeye*) 〔名〕 (复 حواشی) ①边，边缘②（衣服）边，织边，边饰，花边③（书籍的）天地，空白处④（书上的）眉批，旁注⑤（书刊的）简介，附录，跋⑥〈喻〉侍从，随从⑦（复数时）家庭成员，家仆

~ امنیت 〈军〉（彼此脱离接触的）安全间隔，（为保险起见留有的）余地

~ کواکب （日、月等天体的）边缘

~ پرداختن 纠缠枝节问题

~ دادن （在纸上）留一道边

ضربهای جزء ~ 〈数〉部分乘积

طرح (تفریق) ~ 〈数〉差数

قسم (~ تقسیم) ~ 〈数〉商数

کلام (ال ~) ~ 总而言之，一句话

مصدر ~ 〈语〉派生名词

~ تحصیل 徒劳，多此一举

مزایای ~ از 从…得到的好处

آمدن (~ افتادن) ~ 获得，取得，得到

از ~ افتادن 得不到好处

به ~ افتادن 开始得到好处

برداشتن (~ جمع کردن) ~ 收获(庄稼)

دادن ~ 出产，生产

امسال زمین ما هر هکتار ... ۷۵ کیلو ~ داد. 今年我们地里每公顷收成为七千五百公斤。

شدن ~ 实现，获得；发生

مراد او ~ شده است. 他的愿望实现了。

ترسیدیم که کدورتی ~ شده باشد. 我们担心发生了什么不愉快的事。

کردن ~ 获得，取得；满足

ما در آزمایش‌های علمی خود موفقیتهای درخشانی ~ کرده‌ایم. 我们的科学实验已取得辉煌的成果。

مراد کسی را ~ کردن 满足了某人的愿望；使某人如愿以偿

~ این کار چه خواهد بود؟ 这件事结果将会如何呢?

~ این زمین فراوان است. 这块地收成很好。

امسال ~ درختان باغ ما خیلی خوب بود. 今年我们的果园收成很好。

(به) ~ رفتن 离题，走题

~ نوشتن 加旁注，写眉批

در ~ کتاب من چیزی ننویسید! 不要在我的书页边上写字!

برای این نوشته ~ زیادی بگذارید! 给这段话留一道宽边!

به عنوان ~ این مطلب را باید بگویم که... 作为题外之话，我应该说…

حاشیه بندی (~ *bandee*) 〔名〕 花园四周，花溪；书页的四周

حاشیه دار 〔形〕 ①有眉批的，有旁注的②有白边的(如练习本)③有边饰的，镶边的④枝节的

قالیچه را ~ کردن 在挂毯上装以边饰

حاشیه دوزی 〔名〕 做边饰，镶边

حاشیه زری (~ *zaree*) 〔名〕 (用金线)镶边；(做)金线边饰

حاشیه گذاری (~*gozāree*) 〔名〕 留空白

حاشیه نشین (~ *nesheen*) 〔形、名〕 ①坐在一边的，坐在角落的②旁观者③陪审员④食客

~ دلش فراخ (یا گشاد) است. 〈谚〉旁观者不费力；隔岸观火无动于衷。

حاشیه نویس (~ *nevees*) 〔名〕 注释者，注解者

حاشیه نویسی 〔名〕 注释，加注

حاصد (*hāsed*) 〔名〕 (复 حصاد، حصده) 收割者，收获者

حاصل (*hāsel*) 〔名、形〕 (复 حاصلات، حواصل) ①收获，收成，收入，收益②产品③结果④(加、减、乘、除后的)答数，得数⑤税收⑥得到的，获得的

جمع ~ 〈数〉总和，总数

ضرب ~ 〈数〉乘积

حاصل بخش (~*bakhsh*) 〔形〕 有收获的；丰收的

حاصل خیز 〔形〕 ①肥沃的，产量大的，高产的②有利的，可获利的③可变成裂变物质的

~ زمین 肥壤沃土，高产地

~ کردن 使（土地）肥沃，使…高产

حاصل خیزی 〔名〕 肥沃，高产，产量大

حاصل دار 〔形〕 ①有收获的②有成效的

حاصله (*hāsele*) 〔名、形〕 ① حاصل 的阴性 ②到手的，获得的

~ نتایج 已经获得的结果

حاضر (*hāzer*) 〔名、形〕（复 حاضرین ، حضار）①准备好的，准备…的，愿意于…的②出席的，在场的③现在的，目前的④在场者，出席者，观众⑤（起跑前的口令）预备！⑥（点名时）有！到！

~ امر 〈语〉命令式

~ جمعیت 在场的人们

~ حال 现状，目前情况

~ در حال 当前，目前

~ در همه جا 无所不在的，到处出现的

~ زمان 〈语〉现在时

~ بجنگ ! 〈军〉准备战斗！

~ آوردن 提供，准备；召唤，传呼，传召

~ بودن 准备，出席，在场；同意，愿意

~ باش ! 准备好！

~ برای رفتن هستم . 我准备走。

حاضرم . 听命！是！

حاضریم بشما کمك کنیم . 我们愿意帮助你。

~ شدن 准备（好）

~ شد که برود . 他同意去了；他已作好走的准备了。

وسایل کار ~ شد . 劳动工具都准备好了。

~ کردن (~ ساختن) 准备，召唤，传召

ما همگی خود را برای درو گندم ~ کرده‌ایم . 我们大家都准备好去割麦子。

جنایتکار را برای محاکمه ~ کردن 传犯人出庭

~ و غایب کردن 点名

حاضر الذهن (*hāzero-zzehn*) 〔形〕 ①记性好的②机灵的

حاضر الذهنی 〔名〕 ①好记性②机灵

حاضر السلاح (*hāzero-sselāh*) 同 حاضر یراق

حاضر باش (*hāzer-bāsh*) 〔名〕 〈军〉战斗准备

به حالت ~ بودن 处于战备状态

شیپور ~ کشیدن 鸣警报

حاضر جواب (~*javāb*) 〔形〕 对答如流的，胸有成竹的，随机应变的

حاضر جوابی 〔名〕 对答如流，胸有成竹，随机应变

حاضر خدمت (~*khedmat*) 〔形〕 殷勤的，勤快的，随时听候调遣的

حاضر خدمتی 〔名〕 殷勤，勤快，随时听候调遣

حاضر ذهن (~ *zehn*) 同 حاضرالذهن

حاضر ذهنی 同 حاضر الذهنی

حاضر رکاب (~*rekāb*) 〔形〕 准备…的，愿意效劳的

~ بودن 准备，愿意效劳

حاضر غایب (~*ghāyeb*) 同 حاضر و غایب

حاضر کردنی (~*kardanee*) 〔名〕（学生的）口头作业，口头练习

حاضر كشيك (~*kasheek*) 〔名〕〈军〉值勤部队

حاضر و غايب (*hāzero-ghāyeb*) 〔名〕 点名

~ دفتر 点名册

كردن ~ 点名

حاضرى (*hāzeree*) 〔名〕 ①准备②〈军〉点名③（不需烹调的，现成可吃的）饭（如面包、奶制品等）；凉菜④饭后的甜食

گرفتن ~ 〈军〉点名

حاضر يراق (*hāzer-yarāgh*) 〔形〕 装备起来的；准备服役的

كردن ~ 装备，供应；准备

حاضرين (*hāzereen*) 见 حاضر

حافد (*hāfed*) 〔名〕（复 احفاد ، حفد ، حفده）①仆人，仆役②朋友③孙子

حافر (*hāfer*) 〔名〕（复 حوافر）①挖掘者，刨坑者②马蹄

حافظ I (*hāfez*) （复 حافظين ، حفاظ ، حفظه）①保护者，保卫者；保管者，看守者②能背诵古兰经者③记忆良好的，能背诵古兰经的

اسرار ~ 保守秘密的人

حقيقى ~ 〈宗〉上帝，真主

قرآن ~ 能背诵古兰经的人

كتب ~ 图书馆管理员

(شما) ~ خدا 再见（直译：愿真主保佑你）

خيرالحافظين 〈宗〉上帝；真主

حافظ II 哈菲兹（波斯著名诗人）

حافظ الصحه (*hāfezo-sseha*) 〔形、名〕 ①能保存的，防腐的②管理卫生的③保健医生

~ دواى 予防药；防腐剂

حافظه (*hāfeze*) 〔名〕 记忆力，记性

~ سهو 记错

~ قوهٔ 记忆力

كسى را بكار انداختن ~ 唤起某人的记忆

او قوهٔ ~ خوبى دارد . 他记忆力很好。

حافى 〔名〕（复 حفات）赤脚者，光着脚的

حاق (*hāghgh*) 〔名、形〕 ①中心，关键；本质，实质②完整的，完全的，真正的

مطلب از اين قرار است . . . ~ 问题的关键在于…

حاق‌الفخذ (*hāghol-fakhez*) 〔名〕〈解〉髋臼

حاقد (*hāghed*) 〔形〕 心怀叵测的，存心不良的，怀恨在心的

حاكم (*hākem*) 〔名、形〕（复 حكام）①统治者，统辖者，主管者；省长；法官②〈法〉胜诉③统治…的，统辖…的

شرع ~ 〈宗〉宗教裁判官

عام ~ 高级专员，总督

عرف ~ 地方长官

مطلق ~ 独裁者；真主，上帝

حاكمانه 〔形、副〕 长官式的(地)，专横跋扈的（地），命令式的（地），横行霸道的（地）

~ لحن 命令式的口气

نسبت به كسى رفتار كردن ~ 对某人横行霸道

حاكم برخود (~*bar-khod*) 〔形〕 有主权的，自主的

حاكم نشين (~*nesheen*) 〔名〕（总督、省长等）官邸

بلوكات ~ 郡行政官厅所在地

حاكمه حاكم 的阴性

~ طبقهٔ 统治阶级

~ مقامات 统治当局
~ هیئت 统治集团
حاکمی 同 حکومت
حاکمیت (hākemiyyat) 〔名〕 主权，统治权
~ بر سر نوشت 自决，自决权
~ (حق) ملی 国家主权
حاکی 〔名、形〕（复 حکات）①讲述者，叙述者；讲故事者②讲述…的，讲明…的，表明…的
~ از وجود 关于存在的；〈哲〉存在主义的；〈逻〉存在判断的
~ ماوراء 明显的，清楚的
~ بودن از 说明，表明，表示，告诉
گزارش رسیده ~ از آنستکه اعضای کمون بر آفات نباتی غالب شده‌اند . 收到一份报告说社员群众已战胜了病虫灾害。
این مراسله ~ از عزیمت او است . 这封信说明他已动身了。
مقدمه ~ از چیزی بودن 预示某事
حال 〔名、副〕（复 احوال）①状态，情况②健康（状况）③心情，情绪④兴奋，欣喜，玩乐⑤现在⑥〈语〉现在时
(و) ~ که 既然…，而…，问题是…
~ که چنین است . . . 既然如此，那么…
~ محاصره 包围状态，特别戒严状态
~ و استقبال 现在和将来
~ و حوصله 心情，情绪
~ و گذشته 现在和过去
اهل ~ 追求享乐的人；愉快的人；好与人相处的人
بیان ~ (تصویر ~) 叙述（事情的）情况
تا به ~ 至今
در ~ (فی الحال) 马上，立即，现在(就)
در حالی که . . . 在…情况下；一面…一面；而
در این ~ 在这种情况下
در هر ~ (به هر ~ ، بهمه ~) 总之，无论如何，无论怎样
زبان ~ 写照，（反映实际情况的）说明
زمان ~ 〈语〉现在时
عرض ~ 抱怨
علی ای ~ (بای ~) 总之，无论如何
و ~ آنکه 而，然而
(به) ~ آمدن （知觉）恢复（过来），神志清醒过来，苏醒，恢复健康
سر ~ آمدن 情绪高涨起来，恢复知觉
(به) ~ آوردن 使…恢复知觉，使…苏醒，使…恢复健康；使…清醒，〈转〉教训
سر ~ آوردن 使…情绪饱满；使…恢复知觉
کسی را بجا آوردن ~ 使某人苏醒过来；使…康复，使…清醒，教训某人
سر ~ بودن 情绪饱满，情绪正高，自我感觉良好
در ~ چیزی بودن 在…状态中，沉浸在…
کسی را ~ پرسیدن 问候，问安
تغییر ~ دادن 情况变化
چیزی (را) ~ داشتن 想干，有心思干某事
شوخی ~ ندارم . 我那有心思开玩笑。
~ نداشتن 感觉不好，不舒服
گرچه حالی ندارد ، همچنان به کار خود ادامه میدهد . 他虽然不舒服，但仍坚持工作。
از ~ رفتن 失去知觉，不自在，软弱无力

. دلم از ~ رفت 我不舒服。
به ~ به ~ شدن 激动，高兴；紊乱，杂乱
جویای ~ کسی شدن 询问某人健康状况
~ کردن 取乐，追求享乐
به ~ خود گذاشتن 听其自然，不触动
~ خود را گفتن 诉说衷情，表白内心
~ شما چطور است ؟ 你身体怎样？你好吗？
~ او اینطور است . 这就是他的脾气。
رفقا رفته اند ~ . 同志们出去玩了。
اوضاع در چه ~ است ؟ 情况怎样了？
~ باید بذر افشانی کنیم . 现在我们该播种了。
حالش غیر طبیعی است . 他情绪不正常。
حالش بهم خورد . 他心烦意乱，他晕过去了。
حالش بجا آمد . 他情绪好起来了；他恢复了知觉。

حالا 〔副〕 ①现在，目前②马上，立刻③刚才④还，目前还
~ که 既然，现在既然是…
~ که چنین است . . . 既然如此，那就…
~ که اینطور است من با تو نمیآیم . 既然如此，我就不跟你去了。
از ~ 从现在起，从今
از ~ ببعد （从）今（以）后
تا ~ 迄今，至今
او ~ همینجا بود . 他刚才还在这里。
~ برو 快点走吧！
برادر شما ~ کجا است ؟ 你兄弟现在在哪里？

حالا (*hālan*) 〔副〕 ①现在②立即③健康上，从健康的角度
~ چطورید ؟ 您身体怎么样？（对病人说）

حالات 〔名〕 ①见 حالت ②事件

حالا حالا (ها) 〔副〕 ①马上，这么快（动词多半用否定式）②现在，正在
این کار ~ تمام نمیشود . 这件事一时还完不了。
ما کار داریم ~ . 我们现在正忙着呢！

حالائی 〔形〕 现在的

حالب (*hāleb*) 〔名〕 〈解〉尿道，输尿管

حال پرسی (*hāl-porsee*) 〔名〕 问好，探视病人
~ کردن (از) 同上

حالت (*hālat*) 〔名〕（复 حالات）①状态，状况②情形，形势③姿态，姿势，地位④精神状态，情绪，狂喜⑤健康状况，感觉⑥神气，有魅力⑦方案，办法⑧〈语〉格
~ اضافه (~ اضافی) 〈语〉伊扎费结构，所有格
~ انقلابی 革命形势
~ اول 第一种情况
~ بی وزنی 失重状态
~ تفرقه و پراکندگی 分崩离析的局面
~ جنگ 战争状态
~ روانی 精神状态，心理状态
~ سکون نسبی 相对静止状态
~ عصبانیت 神经质
~ فاعلی (~ فاعلیت) 〈语〉主格（地位）
~ گازی 气态
~ متمم 〈语〉补语格（地位）
~ مفعولی (~ مفعولیت) 〈语〉宾格（地位）
~ ندا 〈语〉呼格

نزع ~ 濒死状态

(شادى ~) وجد ~ 激动，狂喜

در ~ ايستاده 站着

در ~ درازكش 躺着，卧着

در ~ نشسته 坐着

~ بدى ندارم. 我没有不舒服。

اسم چند ~ دارد. 名词有好几个格。

چشمانش حالتى دارد. 他两眼炯炯有神。

كار ما در حالتى مطلوب است. 我们的工作情况良好。

حالت دار 〔形〕 兴致勃勃的，高兴的

~ چهرهٔ 高兴的面容

حال ندار (*hāl-nadār*) 〔形〕 有病的，不健康的，不舒服的

حال ندارى 〔名〕 有病，不健康，不舒服

حالو 〔形、名〕 ①头脑简单的，憨厚的；幼稚的，糊涂的②舅舅

حال و بال 〔名〕 健康状况；感觉

حال و روز 〔名〕 生活状况，生活条件

حالى Ⅰ 〔形、副〕 ①现在的，目前的②立即、马上③当时，那时

به ~ شدن ~ 发生变化；欣喜若狂

حالى Ⅱ 〔形〕 ①被说明的②理解的，领会的

~ بودن 被理解

چيزى حاليش نيست. 他什么也不理解，他失去了理智。

حاليم نيست. 我不理解。

~ شدن 理解，领会，明白

حاليم نشد. 我没有懂。

~ شدم چه ميگوئيد. 我明白你要说什么。

~ كردن 说明，解释；使…领会

من به تو ~ ميكنم. 我要好好教训你一顿。

قضيه را باو ~ كردم. 我把事情向他作了说明。

حاليا (*hāleeyā*) 〔副〕 现在，至今

حاليه (*hāleeye*) 〔形、副〕 ①现在的，如今的②现在，目前

حام 〔名〕 哈姆族，含族（黑人的祖先）

حامد (*hāmed*) 〔形、名〕 ①赞扬的（人），赞颂的（人）②感恩的，感激的

حامض (*hāmez*) 〔形、名〕（复 حوامض）①酸的，有酸味的，酸性的②〈化〉酸

~ ازوت 〈化〉硝酸

~ كبريت 〈化〉硫酸

حامضيت (*hāmeziyyat*) 〔名〕 酸味，酸性

حامل (*hāmel*) 〔名、形〕 ①搬运者，负重者，负荷者②〈化〉载体③送信人，使者④〈乐〉五线谱（表）⑤〈数〉向量，矢量⑥带着…的，携带…的，含有…的

~ پيغام 送信人，信使

~ سرعت 速度矢量

~ كربن 含碳的

~ منى 含精子的

خط ~ 〈乐〉五线谱

شعاع ~ 〈数〉矢量，向量

~ بودن 包含，带着

هواپيماى ~ مهمانان عالىقدر به زمين نشست. 贵宾们乘坐的飞机降落了。

خواهشمنديم كه ~ گرمترين سلامهاى ما به مردم كشور تان باشيد. 请您把我们最热烈的问候带给贵国人民。

حاملگى (*hāmelegee*) 〔名〕 妊娠，怀孕

اصلاح و بهبود شیوهٔ کشت و زرع در این مناطق ~ اهمیت فراوان است . 在这些地区改进耕作方法具有很大的意义。

~ حد اقل شدن （拍卖时）出最低价

~ حد اکثر شدن （拍卖时）出最高价

او ~ اکثریت شد. 他得到大多数人的支持。

~ مقامی شدن 占据…地位

حایض (*hāyez*) 同 حائض

حائض (*hā-ez*) 〔形、名〕（复 حوائض）①行经的，来月经的②行经期中的妇女

~ شدن 来月经

حائضه حائض 的阴性

حائط (*hā-et*) 〔名〕（复 حیاط ، حوایط ، حیطان）墙壁，围墙，隔墙

حایل (*hāyel*) 同 حائل

حائل (*hā-el*) 〔形、名〕（复 حیال ، حوایل）①阻碍…的，阻隔…的，隔在当中的②障碍物③挡板，屏障④缓冲器⑤〈军〉哨所，卡

~ پیاده مأمورین جناحین 〈军〉侧卫步兵哨

~ سفری جلودار 〈军〉行军中的前卫哨

~ سفری عقبدار 〈军〉行军中的后卫哨

~ علیحده 〈军〉独立哨

~ فاصله دار 〈军〉间隔哨

~ کتاب 书挡

~ متحرك 〈军〉流动哨

~ مستحفظی 〈军〉警卫哨

~ دیوار 隔墙，栅栏，护提壁

~ بودن (~ شدن) 阻碍，妨碍

بین آن دو نفر ~ شد . 他站在两人之间。

حب (*habb*) 〔名〕（复 حبوب）①颗粒，粮粒，种籽②丸药③浆果

~ جلوگیری از 避孕

حامله (*hāmele*) 〔形、名〕（复 حوامل）①妊娠的，怀孕的②怀羔的，怀胎的③孕妇④携带…的

~ شش ماهه 怀孕六个月的妇女

~ زن 孕妇

~ بودن 怀孕，有身孕

~ شدن 受孕，怀胎

~ کردن 使…受孕

حامی I 〔形、名〕①(北非的)哈米人(的)，哈米族（的）②哈米语

حامی II 〔名、形〕（复 حمات）①保护者，捍卫者；庇护者，支持者②保护…的，支持…的

~ بودن 保护，保卫，支持

حامیه 〔名〕 女保护者，女卫士，女守护人

حانث (*hānes*) 〔名〕 违约者，违背誓言者

حانوت 〔名〕（复 حوانیت）①小酒铺，小酒馆②酒商

حاوی 〔形〕 含有…的，包括…的

~ بودن (بر ، به) 包含，含有，容纳

این مقاله ~ تجزیه و تحلیل دقیقی از اوضاع بین المللی است . 这篇文章对国际形势作了准确的分析。

حایر (*hāyer*) 同 حائر I、II条

حائر I (*hā-er*) 〔名〕 洼地，水坑

حائر II 〔形〕 惊讶的，惶惑的，不知所措的

حایز (*hāyez*) 同 حائز

حائز (*hā-ez*) 〔形〕 ①具有…的，包含有…的；占有…的②提出…的

~ بودن 具有，包含

~ اهمیت بودن 具有重要意义

~ قوطی 药盒
مثل ~ نبات 〈喻〉聪明漂亮的小姑娘
~ خوردن 吃丸药
~ خاموشی خوردن 保持沉默，一言不发
~ ساختن 做丸药
~ کردن 做成园形，做成小粒子

حب I (*hobb*) 〔名〕 喜爱，友谊；爱情，恋爱；欲
~ الوطن (~ وطن) 爱国主义感情
~ اولاد 爱子女之心
~ جاه و مقام 功名心，权势欲
~ ذات (~ نفس) 自爱，自私
~ مال 物欲，私欲
~ والدین 孝顺，孝敬
~ و بغض 偏心，偏爱；爱憎，好恶

حب II 〔名〕 盛水大陶罐

حباء (*hebā'*) 〔名〕 礼物，礼品

حباب I (*hobāb, habāb*) 〔名〕 ①水泡，气泡②涟漪，浪花③罩子④球形(物)⑤〈动〉水母，伞盖体
~ چراغ (~ لاسپ) 灯罩
~ شیشه‌ای 玻璃罩
~ صابون 肥皂泡

حباب II (*hobāb*) 〔名〕 ①爱情，友谊②蛇；鬼怪

حبابچه (*hobābche*) 〔名〕 小气泡
~ های ریوی 〈解〉肺气泡

حبابی (*hobābee*) 〔形〕 球形的，凸形的

حبات (*habbāt*) 见 حبه

حباحب (*hobāheb*) 〔名〕 萤火虫

حباری (*hobāree*) 〔名〕 〈动〉 鸨

حبال (*habbāl*) 〔名〕 ①制绳工人②卖绳人

حبال (*hebāl*) 见 حبل (*habl*)

حب الاثل (*habbol-asl*) 〔名〕 柽柳属植物的液汁

حب الاس (~ *as*) 〔名〕 爱神木的果实

حب البانه (~ *bāne*) 〔名〕 松树子

حب السلاطین (*habbo-ssalāteen*) 〔名〕 巴豆子

حب القرع (*habbol-ghar'*) 〔名〕 绦虫

حب المسك (~ *mesk*) 〔名〕 秋葵，秋葵子

حباله (*hebāle*) 〔名〕 (复 حبائل) ①网，罗网②束缚，枷锁，结合
~ نکاح 婚约
به ~ نکاح در آوردن 结婚 (婚娶)
به ~ نکاح کسی در آمدن 结婚 (出嫁)

حبالی (*habālee*) 见 حبلی

حبائل (*habā-el*) 见 حباله

حبب (*habab*) 同 حباب I 条

حبذا (*habbazā*) 〔叹〕 多好啊！好极了！真好！
~ خانه خود گر همه گلخن باشد. 〈谚〉 作客不如在家好。

حبر I (*hebr*) 〔名〕 (复 حبور) ①墨水，墨汁②铅笔

حبر II 〔名〕 (复 احبار) ①学者，学士②犹太教牧师，宗教领袖 (指基督教)

حبس (*habs*) 〔名〕 (复 حبوس) ①拘留，监禁，入狱②封闭，查封③(复数时)监狱④〈医〉停滞，固位⑤〈法〉(地产等的) 限定继承权，限定所有权
~ ابد (~ مؤبد) 终身监禁，无期徒刑
~ البول (~ بول ، ~ پیشاب) 〈医〉闭尿，尿潴留
~ با اعمال شاقه 监禁同时服劳役，服苦役

تأدیبی ~ 教养性监禁
تعلیقی ~ 监外执行
دم ~ 憋住气，停止呼吸
(عادت ~) طمث ~ 〈医〉闭经
(انفرادی ~) مجرد ~ 单独监禁
نفس ~ 呼吸困难
به ~ افتادن 入狱
کسی را در ~ انداختن 把某人关进监狱
~ شدن 被监禁，被扣留，被投入狱；被查封；〈法〉被限制使用，暂归国家管制
اختلاس‌کنندگان به ~ های طولانی محکوم شدند. 贪污犯被判处长期徒刑。
~ کردن 监禁，禁闭，入狱；查封；〈医〉固定，停滞；使（蒸汽）密封于管内
نفس را ~ کردن 憋住气
در ~ مجرد ماندن 被单独禁闭

حبسخانه 〔名〕 监狱，拘留所

حبس گاه (~ *gāh*) 同 حبسخانه

حبسی 〔形、名〕 ①被监禁的，被拘留的②犯人③关押，监禁

حبسیه 〔名〕（复 حبسیات）监狱里的哀歌，悲歌

حبش (*habash*) 〔名〕 ①阿比西尼亚（今埃塞俄比亚）②阿比西尼亚人（埃塞俄比亚人）

حبشستان (*habashestān*) 同 حبشه

حبشه (*habashe*) 〔名〕 埃塞俄比亚（非洲）

حبشی 〔形、名〕 ①埃塞俄比亚的（人）②黑皮肤的③黑人
خال ~ 〈诗〉黑痣

حبط (*habt*) 〔名〕 使…徒劳

حبل (*habl*) 〔名〕（复 احبال ، حبال）①绳子②筋，脉，血管③〈转〉枷锁，束缚④葡萄枝
المتین ~ 结实的绳子
الورید ~ 〈解〉颈静脉

حبل (*habal*) 〔名〕 ①怀孕，受孕；胎儿②葡萄藤

حبل (*hebl*) 〔名〕（复 حبول）学者

حبلی (*hoblā*) 〔名〕（复 حبالی）孕妇

حبوب (*hoboob*) 见 حب (*habb*)

حبوبات (*hoboobāt*) 〔名〕 谷物，粮食
و بقولات ~ 谷物和蔬菜

حبوس (*hoboos*) 见 حبس

حبه (*habbe*) 〔名〕（复 حبات）①种子，谷粒，颗粒②野果③小粒；一丁点儿④计量单位：درم 的四十八分之一，دانگ 的六分之一，مثقال 的三十六分之一⑤面积单位（等于58.34平方米）
انگور ~ 一颗葡萄
را قبه کردن ~ 积少成多；积腋成裘

حبه‌دار 〔形〕 颗粒状的；多粒的

حبیب (*habeeb*)〔名、形〕（复 احباء ، احباب）①爱人，情人②朋友③亲爱的，心爱的

حبیب‌الله (*habeebollāh*)〔名〕 穆罕默德的称号（直译：真主之友）

حبیبه 〔名、形〕 ①爱人，情人(指女的)，女友②亲爱的，心爱的

حتف (*hatf*) 〔名〕（复 حتوف）死亡

حتم (*hatm*) 〔名、形、副〕（复 حتوم）①信心，信念②决心，决定，确定无疑③必须，必定④一定（的），无疑（的）
بطور ~ 无疑地，必然地，一定
~ داشتن 确信，深信
~ کردن 确信，决定，肯定

. کردم که این خبر درست است ~ 我相信这个消息是正确的。

. کردم ناخوش است ~ 我肯定他生病了。

بر ما ~ است که این کار سرانجام به نتیجهٔ مطلوب خواهد رسید . 我们相信这件工作将会取得良好的成绩。

. باید برویم ~ 我一定得走了。

حتماً (*hatman*) 〔副〕 一定，必定，肯定

حتمی (*hatmee*) 〔形〕 必定的，肯定的，必须的，无条件的

اجرای ~ تمام شرایط 必须执行的全部条件

~ وظیفهٔ 义不容辞的任务

. پیروزی مبارزهٔ مردم انقلابی ~ است 革命人民的斗争必胜。

حتمی‌الاجراء (*hatmeeol-ejrā'*) 〔形〕 一定遵守的，必须执行的

حتمی‌الوقوع (*~voghoo'*) 〔形〕 不可避免的，必然发生的

حتمیت (*hatmiyyat*) 〔名〕 确实，确实性，必然，肯定

حتوف (*hotoof*) 见 حتف

حتوم (*hotoom*) 见 حتم

حتی (*hattā*) 〔连、叹〕 甚至，直至，以致，连…都

~ اگر 即使，纵然

~ اینکه 甚至于…

~ با رسیدن به موفقیتهای بسی عظیمی نباید مغرور شویم . 即使我们取得极其伟大的成绩，也不应该骄傲自大。

. او ~ در شب هم کار میکند 他甚至于晚上也工作。

حتی‌الامکان (*hattāl-emkān*) 〔副〕 尽可能地，只要可能

حتی الان (*~ ān*) 〔副〕 至今

حتی‌الباب (*~bāb*) 〔副〕 直至大门口

. ~ او را مشایعت کردند 他们一直把他送到大门口。

حتی‌القوه (*~ghovve*) 同 حتی‌الامکان

حتی‌المقدور (*~maghdoor*) 同 حتی‌الامکان

حتی‌الوسع (*~vos'*) 〔副〕 尽力地，尽可能地

حث (*hass*) 〔名〕 鼓动，鼓励，纵容，催促

حج (*hajj*) 〔名〕 ①去麦加朝圣，朝拜，朝觐，巡礼②对去麦加朝圣过的人的称号

~ اصغر (~ الاصغر) （每年除大朝觐的三天正式朝觐外）其他日子进行的朝觐

~ اکبر (~ الاکبر) 回历每年十二月八、九、十日的正式朝觐

امیر ~ (امیر الحج) 朝觐团团长

~ خریدن (برای) 为某人买"哈吉"称号(多指死者或无法去朝圣者请人代去)

از کسی ~ خریدن 从某人处买"哈吉"称号

به ~ رفتن (~ کردن) 去麦加朝圣

~ را بدل بعمره کردن 避重就轻；化难为易

حجاب (*hejāb*) 〔名〕 (复 حجب) ①幕帐，帘子；屏风，屏障，隔板②面纱，遮盖物③<解>瓣，瓣膜④含羞，腼腆；谦逊⑤伤心

~ حاجز <解>膈膜

متعلق به ~ حاجز <解>膈的

رفع ~ 摘掉面纱

~ برداشتن 表白，揭示，暴露；摘掉面纱

~ روی چیزی کشیدن 把某事掩盖起来

حجاب (*hojjāb*) 见 حاجب Ⅰ、Ⅱ条

حجابت (*hejābat*) 〔名〕 侍从的职务，看门

حجاج (*hojjāj*) 见 حاج

حجار (*hajjār*) 〔名〕 ①石匠②雕刻家，雕塑家

حجار (*hejār*) 见 حجر (*hajar*)

حجاره (*hejāre*) 〔名〕 石块

حجاری (*hajjāree*) 〔名〕 雕刻，石刻

~ برجسته 浮雕

~ كردن 石刻，石雕

حجاز (*hejāz*) 〔名〕 ①〈乐〉一种诵读古兰经的曲调②汉志（今沙特阿拉伯的希贾兹）

حجازی 〔形、名〕 ①汉志的②汉志人

حجال (*hejāl*) 见 حجله

حجام (*hajjām*) 〔名〕 放血者；拔火罐者

حجامت (*hejāmat*) 〔名〕 放血，用吸血罐放血

~ شاخ （用牛角制的）放血器

~ كردن 放血

حجامتچی (~*chee*) 同 حجام

حجامی (*hajjāmee*) 〔名〕 放血的职业

حجب (*hajb*) 〔名〕 掩盖，阻挡

حجب (*hojb*) 〔名〕 羞惭，羞耻

~ داشتن 同上

حجب (*hojob*) 见 حجاب (*hejāb*)

حجت (*hojjat*) 〔名〕（复 حجج）①证据，论证，论据②借口，口实，托辞③争论，辩论，议论，辩驳

~ اتمام 最后通牒

~ بلا 无可争辩的，无可否认的

~ آوردن (به) 引证，拿出证据；争论，辩论

اتمام ~ كردن (با) 向…提出最后通牒

حجة الاسلام (*hojjatol-eslām*) 〔名〕 牧师等的尊称；论证，理由

حجتی (*hojjatee*) 〔名〕 爱吵嘴的人，吹毛求疵的人

حجج (*hojaj*) 见 حجت

حجر (*hajar*) 〔名〕（复 احجار ، حجار ، حجاره）①石头，石块②〈医〉结石③（量词）块

~ الاسود (~ اسود) 〈宗〉（镶在天房一隅的）玄石，黑石（伊斯兰教徒视为圣石）

~ البرق 〈矿〉砂金石

~ التور 〈矿〉白铁矿

~ التيس 抗毒素

~ الدم 〈矿〉鸡血石；有血点（或血纹）的绿宝石

~ الرملی (~ رملی) 〈矿〉砂石，砂岩

~ الطاحون 磨石

~ القمر 〈矿〉透明石膏

~ النور 〈矿〉白铁矿

~ الولاده 〈矿〉卵形岩球（卵形而中空的黄色泥铁矿，其中往往含可动之核）

~ باباقوری 〈矿〉缟玛瑙

~ سماوی (~ ساقطه) 〈天〉陨石，火流星

~ صفراوی 〈医〉胆囊结石

~ فتیله 石棉

~ كلیه 〈医〉肾结石

~ مثانه 〈医〉膀胱结石

دو ~ طاحونه 两块磨石

عصر ~ جدید 新石器时代

عصر ~ قدیم 旧石器时代

عصر ~ وسطی 中石器时代

احجار كريمه 宝石

حجر (*hajr*) 〔名〕（复 حجور）①〈法〉监护②剥

夺公民财产权③禁止，制止

حجر (*hejr*) 〔名〕 怀（胸膜之间）

حجر (*hojr*) 〔名〕 ①（裙的）下摆②隐蔽处

حجرات (*hojarāt*) 见 حجره

حجروى (*hojravee*) 〔形〕 细胞的，细胞状的

حجره (*hojre*) 〔名〕（复 حجرات）①室，房间，卧室②事务所，办事处③展览室，陈列室④细胞⑤（蜂巢中的）窝穴

~ دست چپ 〈喻〉心脏

~ زنبور 蜂房

حجرى (*hajaree*) 〔形〕 ①石的，石制的，岩石的②〈喻〉硬的，坚硬的

حجز (*hajz*) 〔名〕 ①阻止，阻挡，抑制②扣留，查封，没收（财产）

حجله (*hajle*) 〔名〕（复 حجال）洞房，新房

~ دامادى 新房

حجله خانه 同 حجله

حجله گاه(~*gāh*) 同 حجله

حجم (*hajm*) 〔名〕（复 حجوم）①量，大小，容积，体积②隆起，突出

~ اتمى 〈化〉原子体积

~ كار 工作量

~ كتاب 书的篇幅

حجماً (*hajman*) 〔副〕 按大小，按体积，规模大小

حجم سنج (*hajm-sanj*) 〔名〕 液体测量器

حجمى (*hajmee*) 〔形〕 容积的，体积的

انبساط ~ 〈理〉体积膨胀

تجزيۀ ~ 〈化〉容量分析（法）

تحليل ~ 〈理〉同上

حجوم (*hojoom*) 见 حجم

حجه (*hajje*) حج 的阴性

حجه فروش (~*foroosh*) 〔名〕 雇佣的香客，代死人朝圣者

حجيب (*hejeeb*) 〔名〕 帐幕，帷幕

حجيج (*hajeej*) 见 حاج

حجيم (*hajeem*) 〔形〕 容量大的，体积大的，大型的，巨大的

حد (*hadd*) 〔名〕（复 حدود）①界限，界线②限度，程度，范围，量③目标，终极④惩处，刑罚⑤（刀）刃，（剑）锋⑥〈逻〉项，名词

~ اقل 至少，最低限度

~ اكثر(~ اعظم، ~ اعلى) 至多，最大限度，顶峰（指程度）

~ اكثر سود 最大利润

~ اوسط(~ متوسط) 中等，当中，平平常常；平庸；〈数〉算术的平均数，等差；〈逻〉中项

~ بلوغ 成年；性成熟

~ ترخص （根据伊斯兰教义）可豁免的界限（如把斋等）

~ رشد 发育成熟

~ سائيدگى(~ فرسودگى) 〈技〉磨损度，磨损极限

~ سيف 剑锋

~ شرعى 〈宗〉（因过失而进行）体罚（通常为鞭笞）

~ فاصل 分界线

~ مقدار متغيير 〈数〉变数的

~ مقرر 〈贸〉标准规格，标定

~ مناسب 〈生〉(生长繁殖的)最适条件，最适度

هر کاری حدی دارد. 做每件事都要有分寸。
برای اینکار حدی بگذارید! 这件事你不要做绝了。

حداء (*hodā'*) 〔名〕 赶骆驼者的吆喝声（催骆驼快行）

حداثت (*hadāsat*) 〔名〕 ①新奇，新颖，新鲜②青春，青春时代③发生，出现

حداد (*haddād*) 〔名〕 铁匠，卖铁器者

حداد (*hedād*) 〔名〕 丧服

حدادی (*haddādee*) 〔名〕 ①打铁，铁匠业②铁匠铺③（农村中用实物）付给铁匠的酬金

~ دکان 铁匠铺
~ کردن 打铁；当铁匠

حدائق (*hadā-egh*) 见 حدیقه

حدب (*hadab*) 同 حدبه

حد بخشی (*hadd-bakhshee*) 〔名〕 划分，区分，分界

~ کردن 同上

حدبه (*hadabe*) 〔名〕 ①凸形，凸起，突出，隆起②瘤③波浪

~ دماغی 〈解〉脑桥

حدت (*heddat*) 〔名〕 ①剧烈，激烈，猛烈；暴躁②尖锐，（语言）刻薄③紧张，严重④（味）浓郁

~ بحران 危机严重
~ زبان (~ لسان) 语言尖刻
~ مرض 疾病的突然发作，阵发
~ مزاج (~ طبع) 急躁，暴躁，易生气
~ بخرج دادن 暴躁，急躁，剧烈
~ پیدا کردن (~ یافتن) 尖锐（化），紧张，严重，激烈

~ نصاب 定额，法定人数；记录
~ و سد 障碍
~ وسط 中等，当中；中庸，平平常常；平均数
از ~ بیرون (بیرون از ~) 过度的，超越范围的
به ~ امکان 尽可能地，在可能的限度内，只要可能
به ~ کافی 足够地
تا حدی 在一定程度上，在某种程度上
تا چه حدی 到什么程度？多少？
تا حدیکه (به حدیکه) 以至于…，竟至…，只要…
~ خوردن 受鞭笞
~ و حصر نداشتن 无限，无边无际
خوشحالی او ~ و حصری ندارد. 他高兴极了。
~ زدن 〈宗〉进行体罚
~ گذاشتن (میان، بین) 确定界限，确定范围；限制
از ~ گذراندن 超出界限，超出范围，出格，过火
شوخی را از ~ میگذراند. 他开玩笑没个限度。
از ~ (در) گذاشتن (یا بردن) 超出界限，超出范围
~ وسط نگهداشتن 保持中庸
~ اکثر شیب چقدر است؟ 最大的倾斜度（坡度）有多少？
~ این زمین کجا ست؟ 这块地的尽头在哪儿？

تضادهای اساسی جهان امروزی باز هم بیشتر ~ میباید . 当今世界的各种基本矛盾进一步激化。

حدث (*hadas*) 〔名〕(复 احداث) ①事件，事故②新奇事，新闻③青年人④排泄物

حدثان (*hedsān*) 〔名〕 ①开始②新鲜事物

~ دهر (~ روزگار) 命运的盛衰枯荣

حدثان (*hodsān*) 〔名〕 青年（们）

حدس (*hads*) 〔名〕 推测，猜想，猜测，臆测

~ زدن 同上

درست ~ زد . 他猜中了。

حدساً (*hadsan*) 〔副〕 猜想地，猜测地；大约，估计

حدس زنی (*hads-zanee*) 〔名〕 推测，猜测

حدسی (*hadsee*) 〔形〕 猜想的，猜测的，假定的；粗估的

حدسیات (*hadsiyyāt*) 〔名〕 猜想，推测，臆测

حدشکن (*hadd-shekan*) 〔名〕 ①入侵者，越境者②违法者，冒犯者

حد شکنی 〔名〕 ①入侵，越境②违法，冒犯

حدق (*hadagh*) 见 حدقه

حدقه (*hadaghe*) 〔名〕(复 حدق ، احدق) ①瞳仁，瞳孔②眼窝

انقباض دائمی ~ 〈医〉瞳孔缩小

حدقی 〔形〕 瞳孔的

حدوث (*hodoos*) 〔名〕 ①出现，呈现，发生②新奇（事）

حدود (*hodood*) 见 حد

~ مقرره 定额，限额

~ منطقه 地区界限

تا چه ~ ؟ 到什么程度？

در ~ صد متر 一百米左右

در ~ ده سال پیش 大约在十年前

در ~ میدان 在广场附近

از ~ خود تجاوز کردن 超出界线，超出范围

چین ~ دریائی وسیعی دارد . 中国有漫长的海岸线。

امسال ما (در) ~ دو هزار نهال غرس کرده‌ایم . 今年我们植树大约两千棵。

~ تقریبی این محل را میدانید ؟ 你知道这个地点靠近哪儿吗？

حدیث Ⅰ (*hadees*) 〔形、名〕(复 حداث ، حدثاء) ①新的，新式的，新颖的②新的东西

~ و قدیم 新的和旧的

حدیث Ⅱ 〔名〕(复 احادیث) ①谈话，叙述②新闻，消息③故事，传说；关于穆罕默德的传说，穆罕默德言行录

~ شریف (~ نبوی) 关于穆罕默德的传说和故事

علم ~ 〈宗〉圣训学（以穆罕默德的言行和事迹为研究的对象）

~ کردن 谈话，交谈，讲述

~ گفتن 讲述关于穆罕默德的传说

حدید (*hadeed*) 〔名、形〕 ①铁②尖锐的，锐利的③强烈的，炽烈的

حدید المزاج (*hadeedol-mezāj*) 〔形〕 ①暴躁的，急躁的，性急的②精神饱满的，生气勃勃的

حدیده (*hadeede*) 〔名〕 ① حدید 的阴性②铁片，铁器，金属丝，铁条③整线板，螺丝板

~ کردن (~ کشیدن) 抽金属丝

حدیده کش (~*kesh*) 〔名〕 抽金属丝工人

حدیدی (*hadeedee*) 〔形〕 ①铁的，含铁的②铁

锈色的，赤褐色的

حديقه (*hadeeghe*) 〔名〕（复 حدائق）花园，公园

~ حيوانات 动物园

حدايق معلقه 塞米拉米达空中花园（古代西方人传说中的世界七大奇迹之一）

حذ (*hazz*) 〔名〕切开

حذاء (*hezā'*) 〔名〕（复 احذيه）①正面，面对面②兽蹄；鞋

حذاق (*hozzāgh*) 见 حاذق

حذاقت (*hazāghat*) 〔名〕技巧，灵敏，灵巧；才干，才能

~ داشتن 有技巧，会手艺

حذر (*hazar*) 〔名〕小心，谨慎；提防，谨防，禁忌

بر ~ بودن 当心，戒备，警惕

بر ~ باش كه فريب نخورى ! 当心受骗，切勿上当！

بر ~ داشتن (كسى را از كارى) 提醒（某人）不要…，警告，告诫

~ كردن (از) 防备，提防，禁忌

از معاشرات با كسى ~ كردن 不同某人结交

حذر (*hazer*) 〔名〕①智者②胆小鬼

حذف (*hazf*) 〔名〕①切断，剪断①取缔，取消③减少，减去④省略，删去，删掉⑤遗漏，忽略

قابل ~ 可以省略的，可以删掉的

~ شدن 被省略，被删去

تشريفات ادارى مفصل و زايد ~ گرديد . 繁琐的行政手续被取消了。

~ كردن 省略，删去，取消

اين كلمه را از وسط جمله ~ كنيد ! 把这个词从句子中删去！

حذفى 〔形〕淘汰的，取消的

مسابقهٔ ~ 淘汰赛

حذق (*hezgh*) 同 حذاقت

حذم (*hazm*) 〔名〕尖锐，锋利

حذيم (*hazeem*) 〔形〕尖锐的，锋利的

حذو (*hazv*) 〔名〕①正面，面对面②权衡

حر (*horr*) 〔形、名〕（复 احرار）①高尚的，高贵的②自由的，独立的③纯粹的，精粹的④自由民⑤精选部份⑥纯种马

حر (*harr*) 〔名〕（复 حرور）热，热气，热度

~ و برد 寒暑，冷热

حراب Ⅰ (*herāb*) 〔名〕战争，战斗

حراب Ⅱ 见 حربه

حراث (*horrās*) 见 حارث

حراثت (*herāsat*) 〔名〕务农，耕田

حراج (*herāj*) 〔名〕晾晒的衣服

حراج (*harāj*) 〔名〕拍卖，公卖

~ عمومى 大拍卖

چوب ~ خوردن 被拍卖，减价出售

~ كردن (به ~ فروختن) 拍卖

حراجچى (~ *chee*) 〔名〕拍卖商

حراجى (*harājee*) 〔形、名〕①拍卖的，公卖的②意外的，偶然的③拍卖行，拍卖处

حرارت (*harārat*) 〔名〕①热，炎热，高温②温度；<理>热量③<转>热烈，热情，兴奋

~ آفتاب 太阳的热度

~ تبخير <理>蒸发点

~ ذوب <理>熔点（熔解点）

زمین ~ 地热
~ غریزیه (~ غریزی ، ~ ذاتی ، ~ ذاتیه)
体温
~ مخصوص 〈理〉比热
~ مرکزی 暖气
~ مزاج 激动，暴躁
~ ویژه 〈理〉比热
با ~ و شوق 热忱的（地），热情的（地）
~ سنجش 温度测量
~ مولد 生热的，热量的
~ ناقل 传热的
~ واحد مقیاس 卡（热量单位）
~ بخرج دادن 积极活动
~ داشتن 热情，热烈，兴奋
درجهٔ ~ را اندازه گرفتن 测温
~ کسی را نشاندن (یا خواباندن) 给某人降温，使…冷静下来
بدن انسان بطور طبیعی ۳۷ درجه ~ دارد . 人的体温在正常情况下为37度。
حرارتش فرو نشست (یا خوابید) . 他的体温降下来了；他安静下来了。

حرارت سنج (~*sanj*) 〔名〕 温度计，体温表

حرارت نما (~*nemā*) 同 حرارت سنج

حرارتی (*harāratee*) 〔形〕 ①热的②〈转〉热情的，急躁的

حرارتی‌مزاج (~*mezāj*) 〔形〕 热情的，急躁的

حراس (*horrās*) 见 حارس

حراست (*herāsat*) 〔名〕 保护，保卫，看守，守卫，警卫
~ کردن 同上
مرزبانان ما شبانه روز حدود مملکت را ~ میکنند . 我们的边防战士日夜守卫着我国的边界。

حراص (*horrās*) 见 حریص

حراف (*harrāf*) 〔形、名〕 ①能说会道的（人），有口才的（人）②健谈的（人）③夸夸其谈的（人）

حرافی 〔名〕 ①善辩，有口才②健谈③空谈

حراق Ⅰ (*horāgh*) 〔名〕 ①咸水②快马

حراق Ⅱ 〔名〕 火绒，火种，引火物

حراقه (*harrāghe*) 〔名〕（复 حراقات）（古代装有易燃品驶向敌船的）火船

حرام (*harām*) 〔形、名〕（复 حرم）①被禁止的，违犯伊斯兰教规的②（宗教上）不洁的，禁忌的③非法的，不正当的，非法获得的④亵渎的，不敬神的⑤不法行为，亵渎
~ مال 不义之财
~ مغز 〈解〉脊髓
~ بودن 被禁止，不合法
گوشت این حیوان ~ است . （根据宗教教规）这种动物的肉是禁止食用的。
حرامش باشد . (حرامش باد) 他不会有好下场的。
~ خوردن 吃禁食，吃动物的尸体；靠不义之财过活
~ داشتن 禁止，不允许
~ شدن 被禁止，得不到许可，不洁，被禁忌；落空，告吹
خواب او ~ شد . 他被吵醒。
~ کردن 禁止，不允许；玷污，弄脏；打扰，干扰
از ~ اجتناب کن ! 不要违禁！

او ~ و حلال را از هم تميز نميدهد . 他干事不择手段。（或：他不分青红皂白）

شارع اين عمل را ~ كرده است . 先知不允许这样做。

خواب مرا ~ كرد . 他打扰了我的睡眠。

حرامخوار (~*khār*) 〔形、名〕 ①违法的，吃禁食的，发不义之财的②受贿者；食利者

حرامخواره 同 حرامخوار

حرامخواری 〔名〕 ①吃禁食②发不义之财③受贿；食利

حرام خور (~*khor*) 同 حرامخوار

حرام رزق (~*rezgh*) 同 حرامخوار

حرامزادگی (~*zādegee*) 〔名〕 ①非婚生育②营私舞弊，欺骗

حرام زاده 〔名、形〕 ①私生子②营私舞弊③流氓，无赖④〈动〉鹪鹩⑤流氓的，无赖的，奸诈的

~ بچهٔ 私生子

~ گل 胶土

او خيلی ~ است . 他特别鬼，他特别会恶作剧。

حرام كار 〔名、形〕 ①破坏教规者，违反禁忌者②放荡者，私通者③不正直的（人），邪恶的（人）

حرام كاری 〔名〕 ①不法行为，放荡，私通②破坏教规，违反禁忌③不正直，邪恶

حرام گوشت (~*goosht*) 〔名〕 伊斯兰教规禁食的肉类

حرام لقمه (~*loghme*) 〔形、名〕 ①靠不义之财为生的人②吃禁食的③无用的人，废物

حرام مغز (~*maghz*) 〔名〕 〈解〉脊髓

حرام نمك (~*namak*) 同 نمك بحرام

حرام و حرس (*harāmo-haras*) 〔名〕浪费，耗费

~ كردن 同上

حرامی (*harāmee*) 〔名〕 ①违犯教规者②强盗，小偷③违法，非法，犯法，禁忌

حراميت (*harāmiyyat*) 〔名〕 禁忌，违法，亵渎

حران (*harrān*) 〔名〕 焦渴者，口干舌燥者

حرب (*harb*) 〔名〕（复 حروب ）战争，战斗

~ اركان 〈军〉参谋，参谋人员，参谋机构

~ اعلان 宣战

~ ديوان 军事法庭

~ كردن 进行战斗

حرباء (*herbā'*) 〔名〕 变色龙

حرباً (*harban*) 〔副〕 通过战争（或战斗）

حربگاه (*harbgāh*) 〔名〕 ①战场②专演武戏的剧院

حربه (*harbe*) 〔名〕（复 حراب ） 武器（大刀、刺刀、长矛之类）

~ جارحه 随身武器(如佩剑、佩刀等)

~ ناريه 火器（指步枪、手枪等）

حربی 〔形、名〕 ①军事的，战斗的②好战的，好斗的③战士

حربيه حربی 的阴性

~ تدابير 战术

~ مهمات 军需品，武器弹药

حرث (*hars*) 〔名〕 耕种，耕地，犁地

حرج (*haraj*) 〔名〕 ①罪过，过错②困难，困境，困窘

اگر موفق نشويد ، حرجی بر شما نيست . 即使不成功，那也不是您的过错。

حرج (*herj*) 〔名〕 ①罪过②陷阱

حرز (*herz*) 〔名〕（复 احراز ） ①符咒，护符②掩蔽所

حرز (*harz*) 〔名〕 保护；保存，保管

حرس (*hars*) 同 حراست

حرس (*haras*) 〔名〕 (复 حارس) 卫士，警卫员

حرسه (*harase*) 见 حارس

حرشف (*harshaf*) 〔名〕 (复 حراشف) ①〈植〉洋蓟，朝鲜蓟②鱼鳞③蝗的幼虫

حرص (*hers*) 〔名〕 ①贪欲，贪婪，贪心②渴望，渴求③忿恨，火气

جاه ~ 雄心勃勃，贪图功名

زرجوئی ~ 淘金热

و جوش ~ 狂暴，火气

کسی را درآوردن ~ 激怒某人，触怒某人

خوردن ~ 发怒，被激怒

خود را خوردن ~ 抑制怒火

زدن ~ 贪婪，贪心；渴望

من از او حرصم میگیرد . 我生他的气。

حرصاء (*horasā'*) 见 حریص

حرض (*haraz*) 〔名〕 ①堕落，腐化②死亡

حرف (*harf*) 〔名〕 (复 حروف ، احرف) ①话语，说话，谈话②字，字母③〈语〉虚词④争执，吵架

آب نکشیده ~ 骂人的话，不干不净的话

اثبات ~ 肯定语气词

استفهام (یا استفهامی) ~ 〈语〉疑问语气词

اشاره ~ 〈语〉指示代词

اضافه (یا پیشین) ~ 〈语〉前置词，介词

با معنی ~ 意味深长的话

بد ~ 下流话，猥亵话

بزرگ ~ 大写字母

بی صدا ~ 辅音

پا در هوا ~ 无谓的空谈，闲扯，扯淡

پیوند پذیر (~ پیوسته) ~ 可同后面字母连写的字母

پیوند ناپذیر (~ گسسته) ~ 不能同后面字母连写的字母

تعجب ~ 〈语〉感叹词

تعریف ~ 〈语〉冠词

تنکیر ~ 〈语〉不定冠词

چاپی ~ 〈印〉活字，铅字

چکشی ~ 断断续续的话

حسابی (یا حساب) ~ 有份量的话，合情合理的话

حلقی ~ 喉音字母

درشت ~ 黑体字，大字

ربط (یا عطف یا پیوند) ~ 〈语〉连接词

زاید ~ 〈语〉前缀

ساکن ~ 〈语〉辅音字母

سخت ~ 刺人的话，刻薄的话

شرط ~ 〈语〉假定语气词

شفوی ~ 〈语〉唇音字母 (如 ب ، پ ، م)

شمسی ~ 〈语〉太阳字母

صدا دار ~ 〈语〉元音

علت ~ 〈语〉柔弱字母 (指 ا ، و ، ی)

غیر منقوطه (~ بی نقطه) ~ 不带点的字母 (如 ح)

قالبی ~ 陈词滥调，老生常谈

قصر ~ 〈语〉短元音

قمری ~ 〈语〉太阴字母

متحرك ~ 〈语〉元音字母

مثلثه ~ 有三个点的字母 (如 چ)

مثنی ~ 有两个点的字母 (如 ت)

مزخرف ~ 胡扯，废话

~ مصمت 〈语〉辅音
~ مصوت 〈语〉元音
~ معجم 带点的字母（如 ج ）
~ مفت 胡说，胡言乱语，废话
~ نهی 〈语〉否定语气词
~ به ~ ترجمه 逐字译，死译，硬译
به ~ افتادن 口若悬河，夸夸其谈；唠叨起来
به ~ آمدن 谈起来
به ~ آوردن 让（人）讲话
~ تو ~ آوردن 改换话题，东拉西扯
~ توی ~ کسی آوردن 插话
~ میان ~ آوردن 改换话题，东拉西扯；想起什么说什么；顺便说，附带地说
~ درآوردن 编造，说假话；追问，打听
سر（روی）~ ایستادن 说话算话；坚持自己的观点
به ~ کسی بودن 倾听，聆听；服从，听从
~ یکی بودن 说得一模一样
~ را پیچاندن 故意把话岔开；转移话题
~ جویدن 说话懒洋洋，咕哝
~ چیدن 〈印〉排字
~ کسی را گوش دادن（به ~ کسی گوش دادن）听某人的话，服从某人
（با）~ داشتن 有话要说，有事
با شما حرفی دارم（یك كلمه با شما ~ دارم）我有句话要和你说。
~ نداشتن 没有什么可说的，没有意见
ما كه حرفی نداريم . 我们没有什么要说的，我们没意见。
توی（میان）~ کسی دویدن 插咀，打断某人的话
~ زدن 说话，谈话
فارسی ~ میزنید یا انگلیسی ؟ 你讲波斯语还是英语？
با هم ~ نمیزنند . 他们相互间不说话；他们合不来。
~ دو پهلو زدن 说模棱两可的话；说话闪烁其词
~ معترضه زدن 讲题外话；插话
~ مفت زدن 胡说；诬蔑，中伤
پر ~ زدن 饶舌；健谈
（در）پشت سر کسی ~ زدن（در قفای کسی ~ زدن）背后论人长短，窃议某人
سبب（اسباب）~ شدن 成为话柄，引起非难
میترسم که این کار برای من اسباب ~ بشود . 我担心这件事会引起风言风语。
~ شدن 争执，吵架
این هم ~ شد ؟ 这也算理由？这也值得说一说？
با هم حرفشان شد . 他们吵嘴了。
حرفش دو تا شد . 他的话自相矛盾。
~ شنیدن 听话
~ دهان خود را فهمیدن 把话说清楚
~ دهنت را بفهم ! 你把话说清楚！你说什么？
حرفی را از قول کسی تمام کردن 教某人讲话；认为某人说过某些话
~ گوش کردن 听从，服从
~ یکی کردن 找到共同语言，谈得投机
~ کشیدن 试探，追问，套话，打听；

强迫别人说
از دهان کسی گرفتن ~ 抢先讲出某人要讲的话
خود را بکرسی نشاندن ~ 坚持己见，把自己的意见强加于人
پای ~ کسی نشستن 同某人进行座谈
ما پای ~ آنها نشسته و خیلی استفاده کرده‌ایم. 我们同他们进行了座谈，收获不少。
چه ~ ها ! 废话!
این چه حرفی است ؟ 这是什么话?
حرفتان چیست ؟ 你这话是什么意思? 你要说什么?
ببین حرفش چیست ؟ 看他要干什么?
~ از دهانم پرید. 我走咀了，我这话是脱口而出的。
حرفش در رو دارد. 他这话有份量，他这话值得考虑。
حرفت پیش نمیرود. 你这话没有份量，你这话不值得考虑。
~ حساب بخرجش نمیرود. 跟他说话简直是白费口舌，他这人说不通。
این حرفها برای فاطی تنبان نمیشود. 说空话无济于事。
~ مارا بپذیر ! 听我们的没错!
~ حق تلخ است. 〈谚〉忠言逆耳。
این کلمه چند ~ دارد ؟ 这个词由几个字母组成的?
~ مرد یکی است. 〈谚〉君子出言不悔。
حرف (*heraf*) 见 حرفه
~ و صنایع 手工艺

حرفاء (*horafā'*) 见 حریف
حرفاً (*harfan*) 〔副〕 按字面，逐字地
حرف انداز (*harf-andāz*) 〔形〕 ①善于词藻的②插嘴的
حرف اندازی 〔名〕 ①善于词藻②插嘴
حرفت (*herfat*) 同 **حرفه**
حرف چین (*harf-cheen*) 〔名〕 搬弄是非的人，造谣中伤者；吹毛求疵的人
حرف چینی 〔名〕 搬弄是非，造谣中伤；吹毛求疵
~ کردن 同上
حرف زن (*~zan*) 〔名〕 ①空谈家，饶舌者②发言人，代言人③能说会道的
آدم ~ 健谈的人
آنها کیست ~ ؟ 谁是他们的发言人?
حرف زنی 〔名〕 空谈，废话
~ کردن 讲空话，喋喋不休
حرف شنو (*~shenow*) 〔形〕 顺从的，听话的，易管教的（如孩子或马匹等）
حرف شنوی (*~shenavee*) 〔名〕顺从，听话
~ داشتن (از) 同上
حرف گوش کن (*~goosh-kon*) 同 حرف شنو
حرف گیر 〔形〕 吹毛求疵的
حرف ناشنو (*~nāshenow*) 〔形〕 不顺从的，不听话的
حرف نشنو (*~ nashenow*) 同 حرف ناشنو
حرفه (*herfe*) 〔名〕（复 **حرف**）手艺，行业，职业，工作
~ اهل 工匠，手工艺者
حرفه‌ای 〔形〕 职业的，专业的，职业上的
~ آموزشگاه 职业学校
~ بیماری 职业病

~ خوانندهٔ غیر 业余歌唱家

~ نیم 半职业性的，半专业性的

~ ورزشکاران 专业运动员，专业体育工作者；职业运动员

حرفی (*harfee*) 〔形〕 字面上的

حرق (*hargh*) 〔名〕 ①失火，火灾②起火，着火③烧伤④灼热⑤锉摩

حرقت (*harghat*) 〔名〕 ①灼热，发炎②热情，热心，热忱③失火

حرقت البول (*harghatol-bowl*) 〔名〕 〈医〉后淋，慢性尿道炎；脓性卡他，脓性粘液溢

حرقفه (*herghafe*) 〔名〕 〈解〉坐骨，髋骨

حرق و غرق (*hargho-ghargh*) 〔名〕 天灾，自然灾害（如旱灾、水灾等）

حرکات (*harakāt*) 见 حرکت

~ و سکنات 元音和辅音

حرکت (*harakat*) 〔名〕（复 حرکات）①动，运动，活动，移动②出发，离开③行动，行为④〈语〉元音符号，动符⑤激发，激起，激动

~ ارادی（یا اختیاری） 有意识的行动

~ انبساطی قلب（و شریانها） 〈生理〉（心脏的）舒张

~ انقباضی قلب（و شریانها） 〈生理〉（心脏的）收缩

~ انقلابی زمین（~ انتقالی） 〈天〉（地球的）公转

~ تغافلی 〈军〉（迷惑人的）佯装运动

~ تقربی 〈军〉接近，迫近

~ تند 〈军〉急行军，强行军

~ جبهه 〈军〉向前线移动

~ جناحی 〈军〉侧翼迂回

~ دسته جمعی 〈军〉分列式

~ دودی معده 〈医〉肠胃蠕动

~ دوری 周期行动

~ روزنه 〈天〉周日运动

~ سیارات 〈天〉行星的运动

~ غیر ارادی 无意识的行动或动作

~ قدم 〈军〉徒步行军

~ قشون 部队的调动

~ قهقرائی 〈天〉逆行，倒退

~ متوجه 〈理〉光行差

~ موجی 波浪起伏，波浪形

~ میکانیکی 机械运动

~ نوسانی 〈理〉摆动，振幅

~ وضعی زمین 〈天〉地球的自转

حالت ~ و سکون 〈理〉运动状态和静止状态

به ~ افتادن（به ~ درآمدن） 开始行动，开动起来

همهٔ اعضای کمون برای مهار کردن سیلاب به ~ درآمدند. 公社社员都为了战胜洪水而行动起来了。

به ~ （در） آوردن 把…开动起来，发动，启动

~ دادن 使移动，使颤动，晃动

نسیم برگها را ~ میدهد. 微风吹拂着树梢。

~ کردن 离开，出发；行动，表现；动摇，摇晃

زمین ~ میکند. 地球在转动。

قطار ساعت دو بعد از ظهر ~ میکند. 火车将于下午二时开车。

از ~ باز ماندن 停止，不动

این چه حرکتی است ؟ 这是什么行为啊!
" از دست راست ~ فرمائید . " "请靠右走!"
از تو ~ از خدا برکت 〈谚〉不能守株待兔(直译：即使有天官赐福也不能坐而不动)

حرکتی 〔形〕 〈生理〉运动的；司运动的

حرم (*haram*) 〔名〕 (复 احرام) ①伊斯兰教国家中的闺阁，后宫；〈转〉妻子，女眷②禁地，圣地，庙宇，礼拜堂

حرم (*horom*) 见 حرام 和 حريم

حرمان (*hermān*) 〔名〕 ①剥夺(圣职)，免职②拒绝，放弃；失望，绝望③丧失
~ از حق تابعیت 丧失国籍
~ از حقوق 剥夺权利

حرمان (*haramān*) 同 حرمين

حرمان زده (*hermān-zade*) 〔形〕 失望的，绝望的

حرمت (*hormat*) 〔名〕 (复 حرمات) ①尊重，尊敬②光荣③神圣，不可侵犯性④不能通婚的血统关系
~ کسی را بردن (یا شکستن) 对某人不敬；污辱某人
~ داشتن 受尊敬，受尊重，有声望
~ کردن 尊敬，敬重
~ گذاشتن 表示尊敬，表示尊重
~ کسی را نگهداشتن 顾全(某人的)面子；表示(对某人的)尊敬
به ~ پنج تن ! 我敢对五圣发誓！(什叶派教徒的一种誓语，五圣即穆罕默德、阿里、法蒂玛、哈桑和侯赛因)

حرمت گذار (*hormat-gozār*) 〔形〕 谦逊的，彬彬有礼的，恭敬的

حرمخانه (*haram-khāne*) 同 حرام سرا (ی)

حرم سرا (ی) (~ *sarā*) 〔名〕 后宫，闺阁

حرمل (*harmal*) 〔名〕 〈植〉芸香

حرمين (*haramayn*) 〔名〕 〈宗〉伊斯兰两大圣地(麦加和麦地那)

حروب (*horoob*) 见 حرب

حرور (*horoor*) 见 حر

حرور (*haroor*) 〔名〕 ①热，炎热，酷暑②热风

حروف (*horoof*) 〔名〕 ①见 حرف ②字母，活字③式样
~ الفباء (~ هجا ، ~ تهجی) 字母表
~ غیر مصوته (~ بی صدا) 〈语〉辅音
~ کج (~ خوابیده) 斜体字
~ مصوته (~ صدادار) 〈语〉元音
~ هشت پونتی (印刷)八磅体铅字
~ چیدن (印刷)排字，拣字

حروفات (*horoofāt*) حرف 和 حروف 的复数

حروف چين (*horoof-cheen*) 〔名〕 排字工人

حروف چينی 〔名〕 (印刷)排字，排版
~ کامپیوتری 电子计算机排字
~ دستگاه (~ ماشین) 排字机
~ گارسهٔ 排字盘，铅字盘
~ کردن 排字，排版

حروف ريزی 〔名〕 (印刷)铸字

حروفی 〔形、副〕 ①词义的，文字上的②用文字写出，用全词写出(如15元写成壹拾伍元)
~ قفل 暗码锁
مبلغ را ~ بنویسید ! 把数目字用文字写出来!

حروفيه (*horoofiyye*) 〔名〕 伊斯兰教一种教派的名称

حرون (*haroon*) 〔形〕 固执的，顽固的，倔强的；不好驾驭的（如马等）

حرونی 〔名〕 固执，顽固，倔强，难以驾驭

حریت (*horriyyat*) 〔名〕 自由，解放

حریت پرور (～*parvar*) 〔形〕 自由的，要自由的

حریت خواه (～*khāh*) 同 حریت پرور

حریر (*hareer*) 〔名、形〕 ①丝；丝织品，绸缎 ②〈罕〉珠网③薄的（织物），丝织的

～ چینی 柞丝绸

～ گلدار 锦缎，花绸缎

حریر باف 〔名〕 丝织工

حریر بافی 〔名〕 织丝，织绸缎

حریر چی 〔名〕 丝商，绸缎商

حریر فروشی (～*forooshee*) 〔名〕 丝绸商店

حریر نما (～*nemā*) 〔形〕 丝绸般的，有丝光的

～ کردن （对棉织品）作丝光加工

حریره 〔名〕 ①一种甜软食②绸缎

～ بادام 杏仁羹，巴旦杏羹

حریری 〔形、名〕 ①丝的，丝制的，薄的②绸缎商③织丝工

～ کاغذ 一种薄纸

حریص (*harees*) 〔形、名〕（复 حرصاء ، حراص） ①贪婪的，贪心的，贪得无厌的②渴望…的③（复数时）贪得无厌的人们

～ سوریانهٔ 蠹虫

～ بودن 贪婪，贪得无厌

～ همیشه محروم است . 〈谚〉贪婪的人最终两手空。

حریصانه 〔形、副〕 贪财的（地），贪婪的（地）

～ تشبثات 贪婪的追求

～ نگاه 贪婪的眼光

～ پکی بچپق زد . 他使劲地抽了一口烟。

حریف (*hareef*) 〔名〕（复 حرفاء） ①对手，竞争者；情敌②同事，同僚，伙伴，合作者

～ بودن 敌得过，比得上；胜利，成功

در شطرنج بازی ～ او نیستم . 我下棋不是他的对手。

او ～ این کار نیست . 他不适合做这项工作。

～ او نشدم که برود . 我没能说服他去。

هر چه خواستم او را متقاعد کنم ～ نشدم . 虽然我想说服他，但是没有成功。

～ خود را پیدا کرد . 他可遇到了劲敌。

～ ～ خود را میشناسد . 〈谚〉两雄相遇，其斗必烈。

حریفی 〔名〕 竞争，敌对

حریق (*hareegh*) 〔名〕 ①失火，火灾②火焰

～ اخطار 火警，报火机，警钟

～ بیمهٔ 火（灾保）险

～ در 太平门

～ مسبب 纵火者

بخاطر یك موش خانه را به ～ نباید کشید . 〈谚〉不能因小失大。（直译：不能因为一只老鼠而烧了房子）。

حریق افکن (～ *afkan*) 〔形、名〕 ①点火的，引火的②放火者，引火者

حریق زده (～ *zade*) 〔形、名〕 遭火灾的（人）

حریم (*hareem*) 〔名、形〕（复 حرم） ①闺房②禁地，圣地③环境，四周④界限，距离⑤不可侵犯的，神圣的

～ ملك 地界

به ～ امنیت کشوری دست اندازی کردن

侵犯某国

حزار (*hazzār*) 〔名〕（对未收的庄稼或果树）估产者

حزاز (*hazāz*) 〔名〕 癞痢，有痂；金钱癣

حزامت (*hazāmat*) 〔名〕 清醒

حزب Ⅰ (*hezb*) 〔名〕（复 احزاب ）政党，党派；派系

~ كمونيست چين 中国共产党

~ واقعی ماركسيستی 真正的马克思主义政党

~ اساس نامه (برنامه) 党章（纲）

~ عضو 党员

~ كميتهٔ مركزی 党中央委员会

به ~ پيوستن 入党

~ ما حزبی است كبير ، پرافتخار و راستين .

我们的党是一个伟大的、光荣的、正确的党。

حزب Ⅱ 〔名〕‹古兰经›段落（全部‹古兰经›的一百二十分之一）

حزبی 〔形〕 政党的，党派的；派系的

~ برنامهٔ 党纲

~ تعصب 党性，党派性

~ سازمان 党组织

~ غير 非党的，党外的

حزبيت (*hezbiyyat*) 〔名〕 党性，党的立场，党的观点

حزر (*hazr*) 〔名〕（对未收的庄稼或果树的）估产

حزم (*hazm*) 〔名〕 ①仔细，谨慎，小心②决心，果断，坚毅，坚定

他 از (به) راه ~ (و احتياط) پيش ميرود . 办事仔细谨慎。

حزمه (*hozme*) 〔名〕 ‹植›伞房花序

حزن (*hozn*) 〔名〕（复 احزان ）痛苦，悲伤；忧愁，苦恼

~ فراق 离愁

حزن آلود 〔形〕 痛苦的，悲伤的；忧愁的，苦恼的

حزن آميز 同 حزن آلود

حزن آور (~*āvar*) 〔形〕 ①令人悲伤的，令人难过的②悲伤的，悲痛的，伤心的，忧愁的

حزن انگيز (~*angeez*) 同 حزن آور

حزين (*hazeen*) 〔形〕 悲哀的，悲痛的，伤心的，忧愁的，苦恼的

~ آواز 悲伤的曲调

حس (*hess*) 〔名〕（复 حواس ）①感觉，感官②感情

~ باصره (يا بينايی) 视觉

~ پيش از وقوع 预感

~ تشخيص 察觉能力，感觉力

~ ذائقه (~ چشايی) 味觉

~ سامعه (~ شنوايی) 听觉

~ شامه (~ بويايی) 嗅觉

~ شرافت 优越感，自尊心

~ لامسه 触觉

~ مشترك 同感

~ ناامنی 不安全感

~ وظيفه شناسی 责任感

~ كردن 感觉，感到

ما در خانهٔ شما خود را بيگانه و غريب ~ نميكنيم . 我们在您家里并不感到陌生和拘束。

حساب (*hesāb*) 〔名〕 ①计算，算帐，帐目②数，数字，号码③算术④(财政)决算⑤盘算，考虑，设想

ابجد ~ 见 ابجد 条

(اثاثه ~) اثاثيه ~ 清点，登记（财产、用具等）

ارز خارجى ~ 外汇的市价（行情）

امانت ~ 提存（金），寄托

بانك ~ 银行结算

(فاضله ~) تفاضلى ~ 〈数〉微分学

جارى ~ 来往帐目，流水帐

(استدلالى ~) جامعه ~ 〈数〉积分学

جامعه و فاضله ~ 〈数〉微积分

جفر ~ 以数目占卜，数卜

حاجى هادى زغالى ~ （一笔）糊涂帐；剋扣，欺诈

ذهنى ~ 心算

راكد ~ 冻结的帐目

رمل ~ 泥土占卜(抓一把泥土撒于地上，根据所成形状判断吉凶)

سود و زيان ~ 损益帐

سهام و اوراق بهادار ~ 股票和有价证卷的市价（行情）

شرقى ~ 尤立安历法，西洋旧历

صندوق ~ 现金帐

غربى ~ 格里高里历法，西洋新历

مخصوص ~ 专门帐目

(بدهكاران ~) مديونين ~ 借方

مساعده ~ 预算

معلق ~ 结帐

وجوه تحت‌المحاسبه ~ 报帐单据

ودیعه در بانك ~ 把钱存在银行里(储蓄)

و كتاب ~ 盘算，通盘考虑，秩序

اعمال ~ 算术四则，加减乘除

. . . ~ به 所谓的…

به ~ خود من 照我算，我盘算（着），照我看

(تفريغ ~) تصفيهٔ ~ 清帐，结帐，算帐

روز ~ 〈宗〉终审日

صورت ~ 帐单

علم ~ 算术，数学

ماشين ~ 计算机

مميز ~ 审计员，查帐员

به ~ آمدن 统计，登记上，算在内，入帐

به ~ آوردن 把…统计上，把…登记上，把…算在内，把…入帐

مرتجعين هميشه نيروى خود را زياده از حد به ~ مياورند . 反动派总是过高估计自己的力量。

بالا آوردن ~ 多算某人的钱

(از كسى) بردن ~ 器重，看得起，怕（谁）几分

از او هيچ ~ نميبرند . 谁也不把他看在眼里；谁也不买他的帐。

به ~ بردن (يا گذاشتن) 入帐

(را) ~ بستن 结帐，决算

(از كسى) خواستن ~ 要帐，讨帐；要求（某人）做支出报告；要求（某人）清帐

(پس) ~ دادن 还帐，报告支出；报销，呈报，清帐

~ كسى را پس دادن 同某人算清帐；对某人进行清算，报复某人

کسی (چیزی) را رسیدن ~ 同某人算帐，检查核对某人的帐目；清算，报复

به ~ کسی (چیزی) رسیدن 同上

به ~ کسی واریختن (یا واریز کردن) 记到某人帐上，算到某人身上

~ شدن 算出来，统计出来；被认为，被看做

به حسابش رسیدگی شد . 他的帐已查过了；已经清算了他。

~ کردن 计算，核算，统计；认为，看做，算做；盘算

مخارج آن را ~ کردم . 我算好了费用。

چقدر پای من ~ کردند ؟ 我应付多少钱？

او را جزو رفقای شایسته ~ میکنند . 大家都认为他是个好同志。

~ باز کردن 立帐

~ پاك کردن 清帐，还清；清算，报复

~ تصفیه (یا تسویه ، تفریغ) کردن 同上

~ سمیزی کردن 查帐，审计

~ کار خود را کردن 做出应有的结论

در ~ خود اشتباه کردن 算错帐；打错算盘

~ کشیدن (از) 要（某人）做说明，要（某人）清帐，查帐

به ~ کسی گذاشتن 记到某人帐上，算到某人身上

مبلغی را به ~ چیزی گذاشتن 要某物得付一笔钱

~ کسی را کف دستش گذاشتن 算清某人的帐

حسابش را کف دستش گذاشتم . 我们已驳得他哑口无言，我们对他进行了还击。

مبلغی را به ~ بدهی کسی گذاشتن 把款项记入借方

مبلغی را به ~ بستانکار کسی گذاشتن 把款项记入贷方

حسابش پاك است . 他的帐目很清楚，<口>他一切都完了；他可不是个含糊的人。

او از ~ پرت است . (سرش توی ~ نیست) 他不知内情，他不懂。

~ و کتابی در کار نیست . 他对工作没有一个通盘的考虑。

~ از دستم در رفت . 我的帐搞错了。

حسابی نداریم . 现在我们两相抵销了。

ستارگان آسمان ~ ندارند . 天上的星星数不清。

~ ~ است کاکا برادر . <谚>亲兄弟，明算帐；做买卖不认亲。

آنرا که ~ پاك است از محاسبه چه باك است . <谚>不做亏心事，不怕鬼敲门。

حساب تراشی (~ *tarāshee*) 〔名〕 虚报帐目

حساب خرد، (~*khorde*) 〔名〕 ①小的帐目②<转>不和

حسابدار (~ *dār*) 〔名〕 会计，记帐员

حسابداری 〔名〕 ①核算，清点，盘点②簿记，会计工作③会计处

~ اموال 清点，盘货

~ مضاعف (~ دوبل) 复式簿记

~ کردن 进行核算，做会计工作

حسابدان 〔名、形〕 ①精通算学的人②通晓法律的人③会算的，算得精确的

حساب ده (~*deh*) 〔形〕 报销的，有说明义务的，负有责任的

حساب رس (~ras) 〔名〕 稽查员，查帐人

حساب رسی 〔名〕 查帐

حساب سازی 〔名〕 弄假帐

~ کردن 窜改帐目

حسابکش (~kesh) 〔形〕 要求严格的，苛求的

حسابگر (~gar) 〔名〕 ①泥土占卜者②计算者；计算机③谨慎小心者

~ تمثیلی (~ قیاسی) 模拟计算机

~ رقمی 数字计算机

حسابگری 〔名〕 ①有算计，谨慎②看风水，地卜

حساب نویس (~nevees) 〔名〕 会计，会计师

حسابی 〔形〕 ①准确的，精确的，可靠的②实惠的，价值高的，上等的，正派的，屈指可数的③计算的④〈口〉坏透的，头号的

~ آدم 正派的人，规规矩矩的人，受尊敬的人

~ آشپز 名厨

~ بطور 相当，尽量地，充分地

~ تئوری 站得住脚的理论

~ جنایت کار 头号大罪犯

~ جنون 全然疯癫

~ عملیات 四则运算

~ کتك 狠揍，痛打一顿

~ مسایل 算术题

این شد ~ . 这多好!

حرف ~ دو کلمه است . 〈谚〉有用的话不在多。

حساد (hossād) 见 حاسد

حسادت (hesādat) 同 حسد

حسادت آمیز 〔形〕 嫉妒的

~ نگاه 嫉妒的眼光

حساس (hassās) 〔形〕 ①敏感的，感觉灵敏的②灵敏度强的，精确的③脆弱的④重要的，关键的

~ پست 重要岗位

~ کاغذ 感光纸

~ گل 〈植〉含羞草

~ ناحیهٔ 敏感地区，重要地区

~ نقاط 要害地区，咽喉地区

~ کردن 使敏感

خیلی نسبت به نور ~ است . （这东西）对光的变化反应特别敏感。

او در لحظات ~ مبارزه پا برجا میماند . 他在斗争关键时刻立场坚定。

حساسانه 〔副〕 敏感地

حساسی 同 حساسیت

حساسیت (hassāsiyyat) 〔名〕 ①敏感性，灵敏性；〈医〉过敏②易感性，感受性③多愁善感④脆弱

~ سرب 感铅性

~ از بین بردن 〈医〉脱敏感

~ به چیزی داشتن 对…产生过敏

حسام (hosām) 〔名〕 ①利剑，指挥刀②剑锋

حسان (hesān,hosān) 见 حسن (hasan)

حسان (hassān) 〔形〕 非常漂亮的，标致的

حسب (hasab) 〔名〕 (复 احساب) ①祖先的光荣，高贵的门第②功绩，功勋

~ و نسب 血统，世系，门第

حسب (hasb) 〔名〕 ①数量，数目，计算②足够，满足③按照④阿拉伯语前缀，意为“根据”、“按照”等

~ الاجازه 按规定，根据许可

الاراده ~ 按意志，按照愿望
الاستحقاق ~ 按权力
الاستدعا ~ 根据请求，应请求
الاشاره ~ 根据指示
الاقتضا ~ 按需要
الامر ~ 根据指示，根据命令
الامكان ~ 依据可能，按可能
التقاضا ~ 按要求
الحكم ~ 按决定，根据命令，依法
الفرمايش ~ 根据指示，根据命令；按预订
المرام ~ 按愿望，符合目的
المعلوم ~ 如众周知，众所周知
المعمول ~ 照例，像通常一样
الوظيفه ~ 按照职责
الوعده ~ 根据许诺
(بر) ~ تصادف (يا اتفاق) 偶然地
حال ~ 按情况，轶事，传记
(بر) ~ مقررات 按明文规定
بر ~ (به يا على ~) 根据，按照，依照，与…相应地

حسبان (*hesbān*) 〔名〕 ①意见，见解②猜想，估计

حسبةلله (*hesbatan-lellāh*) 〔叹、副〕 ①〈宗〉为了真主②无偿地，无代价地

حسد (*hasad*) 〔名〕 嫉妒，妒忌
از روى ~ 出于嫉妒
~ بردن (~ ورزيدن) (به) 嫉妒，妒忌

حسد (*hosad*) 见 حاسد

حسد پيشه (*hasad-peeshe*) 〔形〕 好嫉妒的，嫉妒成性的

حسد ناك 〔形〕 嫉妒的

حسرت (*hasrat*) 〔名〕 (复 حسرات) ①悲痛，忧愁，烦恼②眼红，妒忌③叹息
فراق ~ 离愁别绪
وطن ~ 思乡情绪，忧国
~ و ندامت 悔恨交加
~ گل 〈植〉雪花莲属
~ خوردن (يا داشتن) (براى) 叹息，嫉妒，羡慕
~ كشيدن (يابردن) 期待，渴望，响往，叹息
حسرتش بدل ميماند . 他没能如愿（以偿）。

حسرت الملوك (*hasratol-molook*) 〔名〕 烤杂碎

حسرت آميز 〔形〕 悲痛的，悲伤的，忧愁的，烦恼的

حسرت انگيز (*hasrat-angeez*) 〔形〕 ①令人悲痛的，使人忧愁的，使人烦恼的②使人后悔的

حسرت بار 〔形〕 悲哀的，悲伤的，忧愁的

حسرت بدل (*~bedel*) 〔名〕 想入非非的人，不能如愿的人

حسرت خور (*~khor*) 〔形、名〕 ①伤心的②嫉妒的，见财眼红的（人）

حسرت زده (*~zade*) 〔形〕 愁眉苦脸的，惆怅的

حسك (*hasak*) 〔名〕 ①〈军〉铁蒺藜，拦路钩，三角钉②〈植〉星棘（属紫菀科多刺类）

حسگير (*hesgeer*) 〔名〕 麻醉剂

حسن (*hosn*) 〔名〕 (复 محاسن) ①美好，美丽②良好③（复数时）美人
اتفاق ~ 好运气，巧合
اجرا ~ 成功，成就，好的结局
اخلاق (يا خلق) ~ 品德优良，品行端正

همجواری ~ 睦邻
يوسف ~ 一种地衣
از ~ اتفاق 幸运地
در كسى ~ اثر گذاشتن 给人留下好的印象

حسن (*hasan*) 〔形、名〕（复 حسان）①美好的，美丽的，良好的②（复数时）美人

حسناء (*hasnā'*) 〔形、名〕①美丽的，漂亮的（指女性）②美人

حسنات (*hasanāt*) 见 **حسنه**

كردن ~ 做好事，行善

حسن بيک ودى (*hasanbeyk-oodee*) 〔名〕〈植〉麦仙翁，矢车菊；麝香兰

حسن دله (*hasan-dale*) 〔名〕游游荡荡的人，游手好闲者

حسن لبه (~*labe*) 〔名〕〈植〉安息香

~ جوهر 苯甲酸，安息香酸

حسنه (*hasane*) 〔名、形〕（复 حسنات）①善事，行善，好行为②良好的；美丽的

~ روابط 良好的关系
~ همجوارى 睦邻关系

حسنى (*hosnā*) 〔形〕较好的；最美好的

اسماءالحسنى 最美好的名字

حسود (*hasood*) 〔形、名〕有妒嫉心的（人），妒忌的（人）

حسودانه 〔形、副〕嫉妒的（地）

حسودى 〔名〕嫉妒

(به) كردن ~ 同上

حسى (*hessee*) 〔形〕①被意识到的，可以感觉到的②明显的，可被感知的

~ ادراك 知觉，感性认识
~ دليل 物证

ادب ~ 讲究礼节，有礼貌，谈吐优雅
ادراك ~ 明白，了解，懂得
اداره ~ 经营妥善
انتخاب ~ 精选，优选；〈生〉选择，淘汰
انتخاب لغت ~ 措词，用词风格；词令
انتظام ~ 良好的纪律，管理良好
تأثير ~ 良好的印象
تدبير ~ 处理得当，谨慎，深思熟虑
تعبير ~ 委婉法，委婉语
تعليل ~ 诗中的推论或推理
تفاهم ~ 互相谅解，彼此理解
تقرير ~ 演说术，雄辩术
توجه ~ 重视
جريان ~ 进展顺利
ختام ~ 成功，好的结果，善终
خط ~ 书法
خطاب ~ 口才
سلوك ~ 堂堂仪表；良好的品行
صوت ~ 声音的悦耳或和谐；悦音，好嗓子
طبع ~ 好脾气
ظن ~ 好意，善意，好的见解
عقيده ~ 信念，忠诚，好意
قبول ~ 受到欢迎
مطلع ~ 序诗
معاشرت ~ 礼让，礼貌
معامله ~ 善待，很好的对待
نظر ~ 好意
نيت ~ 好意，善意，同情，诚意
دو طرف با ~ نيت اختلافات شان را حل و فصل كردند . 双方友好地解决了他们的争端。

~ عصب 〈解〉感觉神经

... ~ است …是众所周知之事。

این یك چیز ~ است ، ثابت کردن لازم ندارد . 这是明摆着的事，无须论证。

حسيات (*hessiyyāt*) 〔名〕 感情，情绪，心情，精神

~ قلبیه (یا قلبی) 热烈的感情

حسيب (*haseeb*) 〔名、形〕①施与者（指真主）②出众的，德高望重的。

حسين (*hoseyn*) 〔形〕 美好的，美妙的

حسين قلی خانی (~ *gholee-khānee*) 〔名〕 〈口〉杂乱无章，乱七八糟

حسينی Ⅰ (*hoseynee*) 〔形〕 出身于侯赛因家族的

حسينی Ⅱ 〔名〕 伊朗古典乐曲名

حسينی Ⅲ 〔名〕 一种葡萄名称

حشا (*hashā*) 〔名〕（复 احشاء）内脏，脏腑

حشاش (*hashshāsh*) 〔名〕（复 حشاشين）①吸麻醉剂的人②贩毒者

حشاشر (*hoshāsh*) 〔名〕 生命的最后时刻

حشائش (*hashā-esh*) 见 حشيش

حشر (*hashr*) 〔名〕 ①集会，聚集②复活，复生，激起

~ و نشر (~ و معاشرت) 交际，交往

روز ~ 〈宗〉终审日，末日

~ داشتن 有联系，同…发生联系

~ و معاشرت داشتن 交际，交往，来往

~ و نشر داشتن 同上

حشر (*hashar*) 〔名〕 ①集会，聚集②〈旧〉非正规部队，民团

حشرات (*hasharāt*) 见 حشره

~ الارض 害虫，爬虫，〈转〉小爬虫，蟊贼，败类

حشرگاه (*hashar-gāh*) 〔名〕 集合地点，聚合的地方

حشره (*hashare*) 〔名〕（复 حشرات）①虫，昆虫②爬虫

حشره خوار (~ *khār*) 〔形〕 食虫的

حشره شناس (~ *shenās*) 〔名〕 昆虫学者

حشره شناسی 〔名〕 昆虫学

حشره کش (~ *kosh*) 〔名、形〕 ①杀虫药，杀虫剂②杀虫的

حشری (*hasharee*) 〔形〕 ①上瘾的②淫欲的③激烈的，猛烈的；鲁莽的，冲动的

حشفه (*hashafe*) 〔名〕 〈解〉①阴茎包皮②阴茎

حشلهف (*hashalhaf*) 同 هشلهف

حشم (*hasham*) 〔名〕 ①侍从，随从，卫士②羊群

خدم و ~ 侍从，随从，卫士

حشمت (*heshmat*) 〔名〕 ①尊敬，恭敬②羞怯，腼腆③壮丽，雄伟④侍从，随从

حشم دار (*hasham-dār*) 〔名〕 ①畜牧家②繁殖大牲畜的人

حشو (*hashv*) 〔名〕（复 حشويات）①卑劣的人②〈语〉迂说法，赘言，多余的词句③旁注，填补，附加④填料，垃圾

~ دشك 垫子的填料

~ قبيح （修辞上的）多余的插入句

~ متوسط （修辞上的）一般插入句

~ مليح （修辞上的）修饰性的插入句

~ و زايد (~ و زوائد) 废话，多余的话

آدم ~ 小人，微不足道的人

حشوی (*hashvee*) 〔形〕 ①有旁注的②边缘的③多余的，累赘的，冗长的

حشيش (*hasheesh*) 〔名〕（复 حشائش）①大麻烟（印度大麻的茎和叶制成的麻醉品）②干草

كشيدن ~ 吸食麻醉品

حشيش كش (*~ kesh*) 〔名〕 吸食麻醉品的人

حشيشه (*hasheeshe*) 〔名〕（复 حشيشات）干草；草木

حشيشی (*hasheeshee*) 〔名〕（复 حشيشيون）经常吸麻醉剂的人

حشيشيون (*hasheesheeyoon*) 〔名〕 ①〈史〉暗杀十字军中基督徒的穆斯林秘密团体成员②同 حشيش

حشينه (*hasheene*) 〔名〕 大白鳇鱼

~ ماهی 同上

حصات (*hasāt*) 〔名〕 〈医〉结石，积石；牙垢

البول ~ 膀胱结石

كليه ~ 肾结石

حصاد (*hasād, hesād*) 〔名〕 ①收割（庄稼），收获②收获期，收割季节

حصاد (*hassād*) 〔名〕 割谷人，收割者

حصاد (*hossād*) 见 حاصد

حصار (*hesār*) 〔名〕 ①堡垒，炮台，城堡，围墙，护城②围攻，包围，封锁

(~ كردن) ~ دادن 围攻，包围，围住，围绕

~ كشيدن 筑墙，围住

در ~ گرفتن 围住，封锁

حصاردار 〔形〕 有围墙的

حصاری 〔形〕 ①被围住的②被包围的，被封锁的③要塞的

~ لعبت 〈诗〉美人

شدن ~ 躲避在设防处

حصافت (*hasāfat*) 〔名〕（判断理解力的）颖悟，敏锐，精明，考虑周到，判断正确

حصان (*hosān*) 〔名〕（复 حصن）正派妇女，贞女，节妇

حصان (*hesān*) 〔名〕（复 حصن）公马，纯种马

حصانت (*hasānat*) 〔名〕 ①巩固，不可侵犯②贞节，贞洁；清白，纯洁

حصباء (*hasbā'*) 〔名〕 砾石，碎石

حصبه (*hasbe*) 〔名〕 〈医〉①伤寒②麻疹，疹热病③瘀斑，瘀点

عام ~ 紫癜（病）

مطبقه ~ 〈医〉斑疹伤寒

~ شبهٔ 副伤寒

حصد (*hasd*) 〔名〕 收获，收割庄稼

حصر (*hasr*) 〔名〕 ①限制，限定，约束，界限②封锁，包围，圈住③〈医〉停滞，固位

البول ~ 〈医〉闭尿

وراثت ~ 〈法〉暂停继承权

بی حد و ~ 不受束缚的，无限制的（地）

كردن ~ 限制，约束，围住

حصرم (*hesrem*) 同 غوره

حصری (*hasree*) 〔形〕 限制（性）的

حصص (*hesas*) 见 حصه

حصف (*hasaf*) 〔名〕 〈医〉癞疥，轮癣，金钱癣

حصن (*hesn*) 〔名〕（复 احصان ، حصون）堡垒，要塞，城堡

حصين ~ 坚不可摧的堡垒

حصناء (*hasnā'*) 〔名〕 正派妇女，贞女，节妇

حصور (*hasoor*) 〔形、名〕 过度节俭的（人），

吝啬小气的（人）

حصول (*hosool*) 〔名〕 ①获得，取得，得到，收到②达到，实现③〈旧〉〈哲〉认识

～ سرام (يا مقصود) 实现希望，达到目的

～ قابل 可以得到的

سهل الحصول 垂手可得的，信手拈来的，容易得到的

به ～ پیوستن （得到）实现

آرزوهای ما در انقلاب مسلماً به ～ خواهد پیوست. 我们革命的目的一定会实现。

～ داشتن (～ کردن) 获得，得到，达到，收到

حصول پذیر (*～pazeer*) 〔形〕 能够获得的，能够取得的，可以实现的

حصون (*hosoon*) 见 حصن (*hesn*)

حصون (*hasoon*) 〔形〕 自制的，克制的；节欲的

حصه (*hesse*) 〔名〕（复 حصص）①部分，份额②定额，限额

～ دادن 分派，分配

～ کردن 分成（若干）部分

～ گرفتن 得到一部分，获得利益，吸取益处

از قصه ～ گرفتن 从故事中吸取教益

حصه بخش (*～bakhsh*) 〔名〕 分份者，分配者

حصه دار 〔名、形〕 ①参与者，股东，入股者②有份的，参与的

حصه مند (*～mand*) 同 حصه دار

حصید (*haseed*) 〔名〕 ①收获物，收下的庄稼②庄稼茬

حصیر (*haseer*) 〔名〕 ①席子，草席②拥挤处③〈旧〉监狱

～ جلو در 门前的擦鞋垫

～ است و محمد نصیر 〈谚〉一贫如洗

حصیر باف 〔名、形〕 ①编席人②编织成席似的；织得粗糙的

حصیر بافی 〔名〕 编席

حصیر پوش 〔形〕 盖上席子的

حصیری 〔形〕 麦杆的，稻草的，禾秸的

～ پردهٔ 草帘子，（透风的）竹帘子

～ صندلی 藤椅

～ کلاه 草帽

～ مصنوعات 草织工艺品

～ نقشهٔ 草织图案

حصیف (*haseef*) 〔形〕 颖悟的，明智的

حصین (*haseen*) 〔形〕 坚不可摧的，攻不破的，不可进犯的

～ حصن 要塞

حض (*haz*) 〔名〕 鼓励

حضار (*hozzār*) 见 حاضر

حضارت (*hazārat*) 〔名〕 ①城市的生活②定居③文明

～ داشتن 过定居生活

حضانت (*hazānat*) 〔名〕 抚养，养育

～ حق （离婚时女方对孩子的）抚养权

حضر (*hazar*) 〔名〕 城市生活，定居生活，家庭生活

～ در زمان 在安定时期

چه در ～ و چه در سفر 无论在家里或在外面

حضر (*hazer*) 〔名〕 食客

حضرات (*hazarāt*) 〔名〕 ①(尊称)先生(们)，阁下（们）②见 حضرت

حضرت (*hazrat*) 〔名〕（复 حضرات）①出席，光临，到场②陛下；殿下；阁下（常与其他表示尊称的词连用）

اشرف ~ 某某殿下

پیغمبر (~ رسالت پناهی) ~ 先知（指穆罕默德）

حجت (~ قایم) ~ 第十二个伊马姆

عالی ~ （尊称）您，阁下您

عیسی ~ 耶稣

مریم ~ 圣母马利亚

~ اعلی （国王）陛下

~ علیا （王后）陛下

~ والا （亲王）殿下，王储

حضری (*hazaree*) 〔名、形〕①过着定居生活的人，城里人②城市的，文明的

حضن (*hezn*) 〔名〕①胸，胸怀，怀抱②养育，教养，抚养

حضور (*hozoor*) 〔名〕①光临，出席，出现②（口头上和书面对上级的尊称）您

دل (یا قلب) ~ 专注，用心，诚意

ذهن ~ 镇定，沉着，老练，机智

با ~ (در ~) 有…在场，出席，当着…的面

با ~ شما (در ~ شما) 当着您的面，有您在场，有您光临

~ بی 不在场

دفتر ~ و غیاب 考勤薄

~ عدم 不在，缺席，缺勤

به ~ پذیرفتن 接见

~ داشتن 光临，出席，在场

او بعلت بیماری در جلسه ~ نداشت. 他因病没有出席会议。

~ بهم رسانیدن (~ پیدا کردن) 出席，参加，前来

همهٔ اعضای انجمن ~ بهم رسانیدند. 协会的全体成员都出席了。

از ~ کسی در خواست کردن 请示，请求（上级）

~ یافتن 去，出席，参加

حضورتان (~ مبارك شما) عرض کنم که . . . 谨向您报告…，谨告知阁下…

حضوراً (*hozooran*) 〔副〕亲身，亲自，亲临，当面；口头上

حضوری 〔形、副〕①个人的，私人的②亲临其境的，当面的，亲自的③亲身，亲自，当面

~ آشنائی 亲身了解

~ مذاکرات 面谈

باقی مطالب را ~ عرض خواهم کرد. 余言面告。（书信用语）

حضیض (*hazeez*) 〔名〕①‹天›近地点（行星轨道上最近地球之点）②‹转›深渊，无底洞③低点，低部，根基

جبل (~ کوه) ~ 山脚

~ خورشید ‹天›近日点

~ ذلت 最低贱的地位

اوج و ~ زندگی 生活中的顺逆

از اوج عزت به ~ ذلت افتادن 一落千丈，名声扫地

حط (*hatt*) 〔名〕下落，下降（如价钱等）

حطاب (*hattāb*) 〔名〕砍柴人，樵夫

حطاطه (*hattāte*) 〔名〕‹医›丘疹，脓疮

حطام (*hotām*) 〔名〕①碎片，破片，垃圾②

残余，残迹

دنيا ~ 俗世的浮华虚荣

حطام (*hattām*) 〔名〕 猛狮

حطب (*hatab*) 〔名〕 劈柴，柴禾，燃料

حطى (*hottee*) 〔名〕 按照字母表第三组字母(包括 ح ، ط ، ى)

حظ (*hazz*) 〔名〕 (复 حظوظات ، حظوظ) ①享乐，喜悦，欢喜，快乐②幸运，走运

~ بردن (~ كردن) (از) 享受，欣赏，得到满足

من از آن سرود خيلى ~ ميكنم . 我特别喜爱那首歌曲。

حظر (*hazr*) 〔名〕 禁止，取缔，停止

حظوظ (*hozooz*) 见 حظ

حظيره (*hazeere*) 〔名〕 围场，圈牲畜的栅栏；牲畜圈，厩

حظيرة القدس (*hazeeratol-ghods*) 〔名〕 天堂，天国，极乐世界

حظيظ (*hazeez*) 〔形、名〕 幸福的（人），快乐的（人）；幸运的（人）

حفار (*haffār*) 〔名〕 ①钻工，钻探工，凿岩工②考古者③〈军〉工兵④掘墓人

ماشين ~ متحرك (يا رونده ، گام بردار) 巨步式挖掘机

حفارى 〔名、形〕 ①开凿；挖掘，发掘②钻孔用的，凿石用的③工兵用的④掘墓人

~ آلت 开凿或挖掘用的工具

~ ماشين 钻机，钻床

حفاريهاى علمى 科学采掘

حفاظ (*hefāz*) 〔① 保卫，保护，关心②围墙，掩体，〈军〉掩蔽，掩护③预防，防护④〈转〉小心，谦逊，克制

~ جنگى 战斗警戒

~ طبيعى 天然保护，天然屏障

حفاظ (*hoffāz*) 见 حافظ

حفاظت (*hefāzat*) 〔名〕 保存，保护，看守，守卫，保卫

~ اموال 保护财产

~ مستقيم 〈军〉直接防卫

~ شدن 被保存，被保护，被捍卫，被看守

~ كردن 保护，保存，保卫，看守

~ انبار غله بر عهده آن كادر جوان است . 粮库是由那位年青的干部管理的。

حفاظت دار 〔形〕 有防卫的，安全的

حفاظى (*hefāzee*) 〔形〕 ①安全的；保护…的②被围起来的

~ تير 掩护火力；从掩体里向外射击

حفاوت (*hafāvat*) 〔名〕 友爱，亲切

حفائر (*hafā-er*) 见 حفيره

حفد (*hafad*) 见 حافد

حفده (*hafade*) 见 حافد

حفر (*hafr*) 〔名〕 挖，掘，凿，钻，发掘，开采

~ معدن 采矿

~ كردن 挖，掘，凿，钻，发掘，开采

اعضاى كمون چاه عميقى براى آبيارى ~ كردند . 社员们挖了一口灌溉深井。

حفر (*hofar*) 见 حفره

حفره (*hofre*) 〔名〕 (复 حفر) ①穴洞，孔，窟窿，坑②坟坑，墓穴③〈解〉窝，凹④〈生〉液泡，空泡

~ اصابت گلوله 弹坑；弹洞，子弹穿的眼

~ انفرادى 单人掩体

چشم ~ 眼窝

دندان ~ 齿槽，牙床

حفريات (*hafriyyāt*) 〔名〕 ①发掘，挖掘工作②出土物③<矿>探井，浅井

حفص (*hafs*) 〔名〕 ①小皮筐②幼狮

حفظ (*hefz*) 〔名〕 ①保护，保卫②保存，保留，保持③维持，遵守，顾全④记忆，记住

آبرو و حيثيت ~ 保全面子

صحت ~ (الصحه ~) 卫生保健，予防

مشاغل ~ 劳动保护

نظم ~ 守秩序

براى ~ ظاهر 为了保持外观，为了保持体面，留面子

تحت‌الحفظ 逮捕，禁锢

از ~ بودن 记住，背诵

من اين شعر را از ~ نيستم . 这首诗我背不下来。

از ~ خواندن 背诵，背熟

از ~ پس دادن 背诵，复述

از ~ داشتن 默记住，背得出，背下来

~ كردن 保护，保卫；保存，保留，保护；维持，遵守，顾全；记忆，记住

وظيفهٔ ما اينستكه منافع مردم را ~ كنيم . 我们的责任是维护人民的利益。

بايد شيوهٔ زندگى ساده و مبارزه سرسختانه را ~ كنيم . 务必保持艰苦奋斗的作风。

محيط زيست را از آلودگى ~ كنيد . 要保护环境不受污染。

~ ظاهر كردن 保持外观；保持体面，留面子

خدا ترا ~ كند ! <宗>愿真主保佑你！

حفظ‌الصحه (*hefzo-ssehha*) 〔名〕 卫生保健；生理学

شخصى ~ 个人卫生

عمومى ~ 公共卫生，环境卫生

حفظى (*hefzee*) 〔形、名〕 ①应当背熟的②背诵，背诵的课文

حفيد (*hafeed*) 〔名〕 (复 حفدء ، حفده) 孙子，孙辈

حفيره (*hafeere*) 〔名〕 (复 حفائر) 洞，穴，坟墓

حفيظ (*hafeez*) 〔名〕 保护者（指真主）

حق (*haghgh*) 〔名、形〕 (复 حقوق) ①权利，权力②费用，报酬③真理，真相，正义，正确④职责，责任⑤上帝，真主⑥份，股份⑦正确的，对的

~ الاجاره (~ اجاره) 租金，租费

~ الارتفاق <法>地役权，利用权，使用权

~ الارض (~ ارض) 地租，土地税

~ الاشتراك (~ اشتراك) 订购费

~ الامتياز (~ امتياز) 豁免权，特许权，专利权

~ الانحصار (~ انحصار) 专利权；专利税

~ الانتفاع 使用权，取益权

~ التأليف (~ تأليف ، ~ المؤلف) 著作权；稿酬

~ التحرير 公证签署费

~ التدريس （给教师的）计时工资

~ التصنيف 著作权

~ التعليم 学费

~ الثبت 注册税；（财产）登记税

~ الحفاظه 保管费

~ الحكومه 政府维持费

الرفض و الاعتراض ~ 否决权
الزحمه ~ 劳动报酬，工钱
السكنى ~ 居住权
السكوت ~ 封住咀巴的贿赂；让受金，（房子的）顶费
السهم (~ سهم) ~ 股息，红利
الشراكه (~ شركت) ~ 同上
الشرب ~ 用水权
الصدور ~ 出口权；出口税
الضرب (~ ضرب) ~ 钱币铸造税；造币权
الضمانه ~ 抵押，典当；保金
العبور ~ 过路费，过境费；过境权
العمل ~ 委托，代理；代理商的佣金
العمل كار ~ 承受信托者，经证人，代理人
العمل كارى ~ 信托，居间，中间手续
العملى ~ 信托的，代售的，寄售的，委托的
القدم (~ معاينه) ~ 医生出诊费
القلم (~ قلم) ~ 稿酬，稿费
الكفاله ~ 兼职费；监护权；养老金
المرتع (~ مرتع) ~ 牧场使用费，放牧费
المعالجه ~ 医疗费
النقض والابرام ~ 否决权和批准权
الورود ~ 入门费；进入（某地的）权
الوكاله ~ 给律师的酬金
امتياز ~ 专利权
امضاء ~ 签署权
انتخاب ~ 选举权
انتصاب ~ 指定权
اول ~ 〈哲〉起因
برداشت ويژه ~ 特别提款权
بيمه ~ 保险费
تابعيت ~ 公民权；国籍
تقاعد ~ 养老金，退休金
تقدم ~ 优先权
تمبر ~ 邮资
چاپ (~ طبع) ~ 版权
حاكميت ~ 主权
خارج الارضى (~ خارج المملكتى) ~ 治外法权
در توكيل ~ 转让权
رأى ~ 表决权；投票权
رد ~ 否决权
شفعه (~ جوار) ~ 先买权（指政府赋予个人的公地先买权）
قضاوت كنسولى ~ 领事裁判权
گروى (~ رهنى) ~ （债权人在债务未清前对担保品的）扣压
گمرك ~ 关税
مالكيت ~ 所有权
مسلم ~ 无可争辩的权利，既得利益
ملل در تعيين سر نوشت خود ~ 民族自决权
نان و نمك ~ 谋生权
نخست زادگى (~ ارشديت) ~ 长子继承权
نگارش ~ 著作权
نمك ~ 欠的人情，受人情后的回请
والدين ~ 当父母的责任，父母的权利
وتو ~ 否决权
و حساب ~ 清帐，贿赂
~ از روى 老实地，如实地，按实情
~ بر خلاف 不老实地，不如实地，不按

实情

~ به 我敢对天发誓!

~ به 为了；正是，确是，的的确确，不愧

به ~ دوستی 为了友谊

~ در 对，为；关于

در ~ من 对我，为我；关于我

~ دعاوی 合理的要求

~ مرغ 叫声很尖的枭，仓鸮

~ بودن 正确，对

حرف ما ~ است . 我们说的话是对的。

با کسی ~ بودن （某人）是正确的

~ با شما است (~ به جانب شما است) 您是对的，您有理。

~ دادن 授权；认为…对；认为…有功

~ کسی را دادن 给某人以酬劳；给某人以应得的部分

~ داشتن 有权；对的；有责任，有份

~ آب و گل داشتن 有优先租用权；有权参与，有…的份

~ به گردن کسی داشتن 对某人有恩德；对某人做过好事

او ~ استادی به گردن ما دارد . 他是我们的老师。

~ برای خود محفوظ داشتن 保留…权利

(به) ~ دانستن 认为…正确，承认…正确

از ~ محروم کردن 剥夺权利

~ چیزی را ادا کردن (~ چیزی را بجا آوردن) 尽…义务

~ را ناحق کردن 办得不对，把事办坏

~ کسی را پایمال کردن 践踏别人的权利

~ گذاردن 解职，撤职，解雇

پا روی ~ گذاشتن 昧良心，误判，不公正，偏袒

از ~ گذشتن 违法，不对，不公正

~ کسیرا کف دستش گذاشتن (یا دادن) 付给（某人）应付的部分，付清，（同某人）清账，同…算账；给（某人）点厉害看，报仇

تحقیق نکرده ~ صحبت ندارید . 没有调查就没有发言权。

~ شمشیر بران است . 〈谚〉忠言逆耳

~ گو اگر چه تلخ باشد . 〈谚〉即使听来刺耳，也要说真话。

حقا (*haghghā*) 〔叹〕 天哪!

حقاً (*haghghan*) 〔副〕 ①真正地，实在地，真实地②公正地，公平地③正是，的确，照理说，事实上④法律上

~ که 真的，的确，当然

~ باید از خدمت او قدردانی کنیم . 我们真应该感谢他作出的贡献。

حق آب بر (*haghgh-āb-bar*) 〔名〕 水费

حقابه (*haghābe*) 同 حق آب بر

حقار (*hoghghār*) 〔名〕 〈动〉鹭

~ سفید 白鹭

حقارت (*haghārat*) 〔名〕 ①轻视，蔑视②卑躬屈膝，卑鄙，下贱

~ عقدهٔ 自卑情绪，自卑感

به (با) ~ نظر کردن (به چشم ~ نگریستن ، به نظر ~ نگاه کردن) 用蔑视眼光看人，轻视，蔑视

حقارت آمیز 〔形〕 ①蔑视的，轻蔑的②下贱的，奴颜婢膝的

~رفتار 奴颜婢膝的举动

حقانی (*haghghānee*) 〔形、副〕 公正的(地)，公平的(地)，不偏不倚的(地)，正直的(地)

حقانیت (*haghghāniyyat*) 〔名〕 公正，公平，合法；正直，正确

حقایق (*haghāyegh*) 见 حقیقت

حق بجانب (*haghgh-bejāneb*) 〔形〕 ①自以为是的，自信的②貌似有理的③正确的，正当的

قیافهٔ (صورت) ~ بخود گرفتن 自以为是，自以为正确

هر چه پیر تر ~ تر و هر چه جوانتر گرانمایه‌تر است . 〈谚〉年轻前程广，年老智谋多。

حق بین 〔形〕 正确的，公平的，公正的

حق بینی 〔名〕 正确，公平，公正

حق پرست (*~parast*) 〔名、形〕 ①虔诚的(人)②主持正义的（人），公道的（人）

حق پرستی 〔名〕 虔诚；主持正义，公道

حق پژوه (*~pejhooh*) 同 حق جو(ی)

حق تعالی (*~ ta-ālā*) 〔名〕 〈宗〉至高无上的真主

حق جو(ی) 〔形〕 探求真理的，渴求真理的

حق جوئی 〔名〕 探求真理，寻求真理

حقد (*heghd*) 〔名〕（复 احقاد ، حقود ） 憎恨，仇恨，怨恨

حقدار (*haghgh-dār*) 〔形〕 ①公平的，公道的②有权利的③占有者

حق به ~ میرسد . 〈谚〉有理必胜。

حق رسی (*~rasee*) 〔名〕 判断，审断，裁决；恢复权利

حق شناس (*~ shenās*) 〔形〕 ①感恩的，感激的，通情达理的②信神的

~ آدم 感恩戴德的人

حق شناسی 〔名〕 ①感恩，感激，通情达理②信神

~ کردن (از) (表示)感激，酬谢，好评

حق طلب (*~ talab*) 〔名〕 为真理（正义）而奋斗的战士，寻求真理的人

حق طلبی 〔名〕 为真理（正义）而斗争，追求真理

حق کشی (*~ koshee*) 〔名〕 违法，不公正的态度，偏袒，袒护

حق گذار (*~gozār*) 〔形〕 ①正直的，公平的，公正的②通情达理的③给以报答的

حق گذاری 〔名〕 ①正直，公平，公正②通情达理③报答

حق گزار (*~ gozār*) 同 حق گذار

حق گزاری 同 حق گذاری

حق گزین (*~gozeen*) 〔形〕 选择正义的

حق گو(ی) 〔形、名〕 ①诚实的（人），说实话的（人）②不偏不倚的，判断公正的

~ مرغ 枭

حق گوئی 〔名〕 ①真实，实在②诚实，说实话③不偏不倚，判断公正

حقن (*haghn*) 〔名〕 憋住（小便）；防止溢出

~ دم 充血

حقن (*hoghan*) 见 حقنه

حق ناشناس (*haghgh-nāshenās*) 〔形〕 ①忘恩负义的②不通情理的

حق نا شناسی 〔名〕 ①忘恩负义②不通情理

حق نواز (*~navāz*) 〔形〕 坚持真理的，尊重事实的

حقنه (*hoghne*) 〔名〕（复 حقن ） 灌肠剂，灌肠法

~ کردن 灌肠，洗肠

حق نيوش (*haghgh-nioosh*) 〔形〕 倾听真情的，倾听事实的

حق و حساب (*haghgho-hesāb*) 〔名〕①清账②贿赂，贿买

دادن ～ 行贿

گرفتن ～ 受贿

حق و حساب دان 〔名、形〕 ①非常有条理的（人）②帐目很清的（人）

حقود (*haghood*) 〔形〕 ①怀恨在心的，恨之入骨的，记仇的，耿耿于怀的②幸灾乐祸的，不怀好意的

حقوق (*hoghoogh*) 〔名〕 （复 حقوقات）①工资，薪金，工钱，津贴②税，关税③法律④权利⑤见 حق

انتخاباتی ～ 选举法

بازرگانی ～ 贸易法

باز نشستگی ～ (تقاعد ～) 养老金

بندری ～ 入港税

بین‌المللی ～ 国际法

تجارت ～ 商法

تعادلی ～ 平均税

جزائی ～ (جنائی ～) 刑法

دموکراتیك ～ 民主权利

عقب مانده ～ 欠薪

کشوری ～ (مدنی ～) 〈法〉民法

گمرکی ～ 关税

نامتساوی ～ 不平等权利

～ دانشکدهٔ 法律系；法学院

～ علم 法学，法律

مساوی الحقوق 权利相等的

～ و معرفت به قوانین 法学，（法院的）裁判规程

دادن ～ 发薪，发饷

گرفتن ～ 领薪，领饷

به ～ دیگران تجاوز کردن 侵犯他人权利

حقوقات 见 حقوق

حقوق بگیر (*～begeer*) 〔形、名〕 ①挣工资的，领工薪的②职员；领奖学金者

حقوق پرست (*～parast*) 〔名〕 法家，法家人物

حقوق دان 〔名〕 法学家，律师

حقوقی 〔形〕 民事的，法律的，法的

～ آئین دادرسی 民事诉讼程序

～ پایهٔ 法律根据

～ جریان 官司，法律程序

～ شخص 〈法〉法人

～ (یا دعوای) مرافعهٔ 诉讼(案件)，案件

حقه (*haghghe*) 〔形〕 毫无疑问的，无疑的；正当的，合法的

～ حقوق 合法权利

～ دعاوی 合理要求，正当要求

حقه Ⅰ (*hoghghe*) 〔名〕 （复 حقاق）①匣子，首饰匣②杯子，大高脚杯③〈植〉花托，萼④〈喻〉天空

～ در 珠宝盒；艺术瑰宝；〈诗〉唇绽樱颗

～ گرد گل 〈植〉花药

～ گل 〈植〉花托，萼

～ مرجان 镶珊瑚的匣子

～ وافور 水烟袋的斗

حقه Ⅱ 〔名、形〕 ①魔术，戏法②欺骗③奸诈，狡猾，耍滑头④骗子；滑头的（人），狡猾的（人）

～ خوردن 受骗，上当，被捉弄

(به) زدن ~ 欺骗，欺诈，愚弄，捉弄
(برای) جور کردن ~ 搞阴谋，算计
~ سوار کردن (~ به کار بردن ، ~ بکار
(به) زدن) 欺骗，哄骗，愚弄，捉弄，捣鬼

حقه باز 〔名、形〕①魔术师，要把戏的人，变戏法的人②欺诈者，骗子③奸诈的，狡猾的

حقه بازی 〔名〕①变魔术，变戏法，要把戏②骗局，欺诈，诈骗
~ کردن 同上

حقه کار 同 حقه باز

حقیر (*hagheer*) 〔形、名〕①卑贱的，微不足道的，可怜的②（书信体）敝人，本人
این ~ (این بنده ~ ، بنده ~) 敝人，本人
~ شمردن (~ دانستن) 鄙视，蔑视，小看
دشمن نتوان ~ و بیچاره شمرد . 不要轻敌。

حقیرانه 〔形、副〕①屈辱的，卑躬屈膝的，卑贱的，可怜的（地）②微薄的，不足挂齿的
~ هدیهٔ 微薄的礼品

حقیری 同 حقارت

حقیق (*hagheegh*) 〔形〕适合的，称职的，合格的

حقیقت (*hagheeghat*) 〔名〕（复 حقائق）①真理②实质，本质③现实，事实，实际④真诚，诚挚
~ الامر (حقایق امر) 实际情况
~ حال (~ احوال) 真实情况
~ عینی 〈哲〉客观真理
~ محض 纯粹真理
~ مطلب 事物的本质；事实
~ مطلق و نسبی 〈哲〉绝对真理和相对真理
در ~ (به ~) 实际上，事实上，其实
عاری از ~ 不符合事实的
به ~ پیوستن 实现，成为现实
با ~ وفق داشتن 符合事实
از ~ سرباز زدن 回避事实
عمل یگانه معیار سنجش ~ است . 实践是检验真理的唯一标准。
این ~ واضحی است . 这是人所共知的事实。
~ غیر از آن است . 实际情况并不是那样。
گفته‌اش ~ دارد . 他的话属实。

حقیقتاً (*hagheeghatan*) 〔副〕实际上，真正地，确实，事实上
او ~ زحمت میکشد . 他确实努力。

حقیقت بین (*hagheeghat-been*) 〔名、形〕①现实主义者②现实主义的

حقیقت جو 〔名〕追求真理的人

حقیقت جوئی 〔名〕追求真理
~ کردن 同上

حقیقت دوستی (~ *doostee*) 〔名〕热爱真理

حقیقت شعار (~ *she-ār*) 〔形、名〕①真实的，老实的②捍卫真理的人

حقیقت شناس (~ *shenās*) 〔形〕①公平的②敏锐的，明达的，晓事的

حقیقت شناسی 〔名〕明达，通晓事理

حقیقت گو(ی) 〔形〕诚实的，老实的，说实话的

حقیقت گوئی 〔名〕说老实话

حقیقت نما(ی) (~ *nemā*) 〔形〕逼真的，近乎真的

حقیقتی (*hagheeghatee*) 同 حقیقی

حقیقی (*hagheeghee*) 〔形〕①真的，真实的，真正的②本质的③客观的

~ دلیل 真凭实据
~ دوست 真正的朋友
~ سند 原件
~ علت 真正的起因
~ معنای 真意，本意

حك (*hakk*) 〔名〕 ①雕刻，琢磨②摩擦③擦掉，刮掉
~ کردن 同上
~ و اصلاح کردن 修改，润色，改正，校对
مواد قرار داد را ~ و اصلاح کردن 仔细修订条约的条款

حكاك (*hakkāk*) 〔名〕 雕刻匠；制版者；磨宝石工人，玉工

حكاكی 〔名〕 ①雕刻（术）；制版②雕刻车间
~ احجار کریمه 雕刻宝玉，玉雕
~ روی مس یا برنج 雕铜术
~ شدن 雕刻
~ کردن 雕刻（木器、金属、象牙等）

حكام (*hokkām*) 见 حاکم

حكايات (*hekāyāt*) 见 حکایت

حكايت (*hekāyat*) 〔名〕（复 حکایات）①故事，小说；传说，传闻②叙述，讲述
~ حال 叙述情况
~ مضحك 幽默故事，笑话
~ کردن (درباره، از) 叙述，讲述，表明
سرگذشت اسف‌انگیز آن کارگر سالخورده را در جامعهٔ کهنه برای ما ~ کردند. 他们给我们讲了那位老工人在旧社会的苦难史。
گفتار و کردارش از فروتنی و تواضع او ~ میکند. 他的言行表明他是个谦虚的人。
~ میکنند که ... 从前…，据说…
کالاهای فراوان در بازار از شکوفایی اقتصادی کشور ما ~ میکند. 市场上商品丰富是我国经济繁荣的一个标志。
حکایتی نیست. 这没什么好说的！没什么！算啦！
این چه حکایتی است؟ 发生了什么事情？怎么回事？
عجب حکایتی است. 这真是一件怪事，怪事一桩
این ~ بود شکایت نبود. 这只是说说而已，不是抱怨。

حكايت گو 〔名〕 讲故事者

حكايت نويس (*~nevees*) 〔名〕 小说作者，写故事者

حكايتی (*hekāyatee*) 〔形〕 奇怪的，非同一般的，神奇的

حكايه (*hekāye*) 同 حکایت

حكم (*hokm*) 〔名、形〕（复 احکام）①命令，法令，指令，指示②裁判，裁决，判决③<逻>判断，推论④<数>定理⑤权力⑥非常必要的
~ اعدام 死刑判决
~ برائت 认为无罪的裁决
~ توقیف 扣押令，拘留状
~ حبس 徒刑执行令
~ حرکت <军>出发令
~ شرعی 宗教判决
~ عملیاتی <军>作战令
~ غیابی 缺席判决
~ قاضی بلخ 无理判决，贪赃枉法的判决
~ محکمه 法院的判决

ممنوعیت ~ 禁令
ناسخ ~ 撤回命令，逆命令
احکام دینی 教规
احکام نظامی 军令
~ به 由于，因为，鉴于；依照，依据
آنکه ~ به 由于，因为
ضرورت ~ به 按需要
قانون ~ به 依照法令
(درباره) دادن ~ 发布命令；宣判，判断
بدون تحقیق و بررسی درباره مطلبی نباید ~ داد . 没有调查研究，就不要对任何问题轻易下结论。
(چیزی بودن ~ در) چیزی را داشتن ~ 等于，无异于，意味着
این عمل در ~ خیانت به مردم انقلابی است . 这一行动就等于对革命人民的背叛。
(بر) راندن ~ 发号施令；掌管，统辖；统治
کردن ~ 指示，吩咐，下令；决定
ماهیت دولت چین تساوی حقوق کلیهٔ ملیت‌های آن را ~ میکند . 我们国家性质决定我国各民族一律平等。
صادر کردن ~ 宣判
بظاهر کردن ~ 表面判断，按表面现象下结论
را نقض کردن ~ 翻案
چیزی را نقض کردن ~ 翻…的案
~ نیست که الان بروید . 你没有必要现在就走。
شما چگونه راجع به این مسئله ~ میکنید ؟ 你是如何判断这个问题的？

حکم (*hakam*) 〔名〕 仲裁人，公正人，评判员，裁判员
شدن ~ 当裁判

حکم (*hekam*) 见 حکمت

حکماء (*hokamā'*) 见 حکیم

حکماً (*hokman*) 〔副〕 一定，必定
~ تا حالا رفته است . 这时候他肯定已经走了。

حکم انداز (*hokm-andāz*) 〔名〕 〈军〉神枪手，狙击手

حکم بردار (*~bardār*) 〔形〕 服从的，顺从的，驯服的，唯命是从的

حکم برداری 〔名〕 服从，顺从，驯服，唯命是从

حکمت (*hekmat*) 〔名〕（复 حکم）①智慧，聪明②哲学，哲理，玄学③学派④医学，医术⑤科学⑥奥妙
افلاطون ~ 柏拉图学派
الهی ~ 神学
ریاضی ~ 数学
سوفسطائی ~ 诡辩（论）
طبیعی ~ 自然哲理，自然科学
(یا عملیه) عملی ~ 处世哲学，处世秘诀；实用主义
فلسفی ~ 哲理，哲学
کنفوسیوس ~ 儒家
(قانون پرستان ~) لگالیست ~ 法家
~ اهل 智者，哲人，明哲
~ گل 腻子，油灰
کردن ~ 开药方诊断
در این کار حکمتی است . 这事其中大有

(درباره) کردن ~ 同上

حکمیه (*hekamiyye*) 〔名〕 哲学诗，讲哲理的诗篇

حکومت (*hokoomat*) 〔名〕 ①政权，政体；政府②统治，管理，治理③省长职务④小省，公国，侯国；封邑

(مستبده ~) استبدادی ~ 专制独裁政府

(اشراف ~) اشرافی ~ 寡头政体

انقلابی ~ 革命政府

پلیس ~ 警察国家

ثروت ~ 财阀，金融寡头

جمهوری ~ 共和制

خواص ~ 寡头政治

دموکراتیك ~ 民主政体

دوگانه ~ 两面政权，双重政权（并存）

سرخ ~ 红色政权

محلی ~ 地方政府

مشروطه ~ 君主立宪政府

مطلقه ~ 专制制度，独裁政府

نظامی ~ 军（事）管（制）法，戒严令；军政府

کردن ~ 管理，统治，治理

حکومت نشین (*~nesheen*) 〔名〕 公国，侯国

حکومتی 〔形〕 ①政府的，政权的②〈旧〉州长的

حکه (*hekke*) 〔名〕 ①痒②〈医〉痒瘙③不安，渴望；羡慕，嫉妒

زبان کسی ~ داشتن 某人喋喋不休

حکیم (*hakeem*) 〔名、形〕（复 حکماء）①哲学家，学者，贤人，贤哲②医生③统治者④英明的，聪明的，有学问的

الهی ~ 神学家，神学研究者

奥妙。

به لقمان ~ آموختن خطاست . 〈谚〉不要班门弄斧；不要冒充行家。

حکمت آمیز 〔形〕 哲理性的，英明的，明智的，智慧的

گفتارهای ~ 至理名言，充满哲理的话

حکم دار (*hokm-dār*) 同 حکم ران

حکم داری 同 حکم رانی

حکم ران 〔名、形〕 ①掌权者，统治者②统治…的，管辖…的

حکم رانی 〔名〕 统治，统辖，管理，治理

(بر) کردن ~ 同上

حکم روا (*hokm-ravā*) 〔形〕 ①统治的，控制的，支配的，掌权的②有权威的

حکم روائی 〔名〕 ①统治，控制②权威

(یا داشتن) کردن ~ 统治，控制；有权威

حکم فرما (*~farmā*) 〔形〕 统治的，控制的，占优势的，占统治地位的

بودن ~ 统治，控制，占优势，笼罩

اوضاعی عالی در کشور ~ است . 我国形势一派大好。

میان ارتش کشور و مردم یگانگی و وحدت ~ است . 我国军民团结一致。

شدن ~ 树立（起），建立起

حکم فرمائی 〔名〕 控制，统治，占优势，笼罩

(بر ، به) (یا داشتن) کردن ~ 同上

حکم نامه 〔名〕 判决书

حکمه (*hakame*) 〔名〕 马嚼子

حکمی (*hokmee*) 〔形〕 以命令形式的；肯定的，一定的，断然的

حکمیت (*hakamiyyat*) 〔名〕 仲裁，调停，公断

جادوگر ~ 巫医
دندان ~ 牙科医生
~ على الاطلاق (~ مطلق) 〈宗〉明察一切的真主

حکیمانه 〔形、副〕 英明的(地)，明哲的(地)，哲理的（地）

حکیم باشی 〔名〕 ①主治医生，主任医师②名医③哲学者，智者

.را درازش کردند ~ 他们找到了替罪羊。

حکیم فرموده (*~farmoode*) 〔形〕 必须的，必不可少的

حکیمی Ⅰ (*hakeemee*) 〔名〕 行医，医术；哲学阶段

حکیمی Ⅱ 〔形〕 ①聪明的，明智的，哲理的②医生的

حل (*hall*) 〔名〕 ①解决②解开，打开；解（题或谜语）③溶解，溶化；〈化〉分解

مسائل ~ 解决问题
مشکلات ~ 解决困难
معادله ~ 〈数〉解方程
معما ~ 解谜
نمك در آب ~ 盐溶于水中
و عقد امور ~ 掌握局势
و فصل ~ 解决
~ راه 解决问题的途径，出路
~ قابل 可以解决的
شدن ~ 被解决；被打开；化开；溶解
. مسئله ~ شد 问题解决了。
کردن ~ 解决；打开，解开；分解，溶解；解（谜）
تحقیق و بررسی در یك مسئله در واقع بمعنای ~ آنست . 调查就是解决问题。

حل (*hell*) 〔名〕 原谅，饶恕；〈法〉赦免

(به) کردن ~ 同上

حلاج (*hallāj*) 〔名、形〕 ①清棉工人，清花工，弹花工②〈喻〉仔细分析的，详细探求的

گرگ بودن ~ 白浪费时间

حلاجی 〔名〕 ①清棉，弹花②〈喻〉仔细分析，详细解说

کردن ~ 弹花；仔细研究；〈转〉斥责，痛斥

حلاق (*hallāgh*) 〔名〕 理发师

حلال (*halāl*) 〔形〕 ①(伊斯兰教规)允许的，合法的，正当的；可食用的②纯洁的，未受玷污的③通过正当途径获得的，光明正大的

~ پول 正当的钱财
~ دو تا 夫妻俩，两口子
~ ماهی （按伊斯兰教规）可以吃的鱼
از شیر مادر حلالتر 用合法途径获得的（原意：比吃娘奶还光明正大的）
شدن ~ 被（穆斯林教规）允许，被认为合法，合法化；纯洁，纯净
(به ، بر) کردن ~ 允许，许可，使合法；赦免，原谅，饶恕；（照伊斯兰教规）屠宰牲口
هر بدی و خوبی از ما دیدی حلالمان کن ! 对与不对，请多包涵。
و حرام کردن ~ 不管允许不允许，不顾教规
حلالت باد ! 好样的！好极啦！
حلالت باشد ! （卖主对买主说）让你得到好处了！可让你碰上好事了！

حلال (*hallāl*) 〔名〕 ①善于解决难题的人，行家②〈化〉溶剂

مشكلات ~ 解决疑难问题的人（指真主或伊马姆阿里）

حلال بائی (*halāl-bā-ee*) 〔名〕 宽恕

(يا طلبيدن) خواستن ~ 请求宽恕

حلال زادگی (~ *zādegee*) 〔名〕 ①婚生②纯洁，高尚

حلال زاده 〔形、名〕 ①婚生的，合法出生的（儿女）②纯洁的，高尚的

. است ~ 〈口〉话说曹操，曹操就到。

. طفل ~ بپدرش میرود 〈谚〉婚生的孩子象父亲。

حلال گوشت (~*goosht*) 〔名〕 伊斯兰教规允许吃的肉

حل المسائل (*hallol-masā-el*) 〔名〕 ①解决问题的关键②算术题解指南

حلال وار (*halāl-vār*) 〔副〕 〈口〉正当地，公平地，公道地，合法地

حلال واری ①同 حلال وار ②同 حلال بائی

حلالی 〔名〕 允许，正当，合法

حلالیت (*halāliyyat*) 〔名〕 ①可溶（解）性②同 حلالی

(طلبیدن ~) خواستن ~ 〈宗〉请求饶恕

(با یکدیگر ~ کردن) ~ کردن با کسی 互谅

حلاوت (*halāvat*) 〔名〕 ①甘美，甜味，香甜可口②满意，快乐，高兴，满足，甜美

حلائل (*halā-el*) 见 حلیله

حلب Ⅰ (*halab*) 〔名〕 ①白铁筒，白铁罐，白铁盒②白铁叶，白铁片

~ نفت 桶装石油

حلب Ⅱ 〔名〕 阿勒颇（叙利亚）

حلبه (*holbe*) 〔名〕 〈植〉胡芦巴（一年生豆科植物）

حلبی (*halabee*) 〔名、形〕 ①白铁筒，白铁罐②白铁叶，白铁片，叶铁③白铁的

حلبی بر (~*bor*) 剪白铁的剪子

حلبی ساز 〔名〕 白铁匠

حلبی سازی 〔名〕 白铁加工厂，白铁制品厂

حلتیت (*helteet*) 〔名〕 〈植〉阿魏；阿魏胶（药物）

حلزون (*halzoon, halazoon*) 〔名〕 ①蜗牛②〈数〉螺旋线③耳蜗（内耳的）④〈技〉蜗杆

~ بی صدف 〈动〉蛞蝓（俗称鼻涕虫）

~ دو گامه 双线蜗杆

(~ الاذن) گوش ~ 〈解〉耳蜗

~ یك گامه 单线蜗杆

حلزونی 〔形、名〕 ①蛞蝓的，蜗牛的，螺旋形的②螺旋线

~ منحنی 螺旋线

حلف (*helf*) 〔名〕 （复 احلاف）①誓言②盟誓，盟约

حلفاء (*holafā'*) 见 حلیف

حلفاً (*halfan*) 〔副〕 起誓地，发誓地

حلف نامه (*helf-nāme*) 〔名〕 发誓书，誓词

حلق (*halgh*) 〔名〕 ①咽喉，喉头，喉咙②瓶颈③食道

~ انفی 鼻咽

~ و دلق و جلق 物质方面的享受物（指好吃的食物、好看的衣服等）

~ آلت معاینهٔ 咽窥器，咽镜

~ آماس 〈医〉咽炎

بخش ~ و گوش و بینی 〈医〉耳鼻喉科

~ علم امراض 〈医〉咽科学

~ (یا التهاب) ورم 〈医〉咽炎

از ~ تلفظ کردن 发喉音

حلق (*halagh*) 见 حلقه

حلق افشاری (*halgh-afshāree*) 〔名〕 窒息，绞死

حلق آویز 〔形〕 吊起来的

~ کردن 吊起来

خود را ~ کردن 上吊，自缢

حلق بری (*~boree*) 〔名〕 〈医〉咽头截开术

حلق بین 〔名〕 咽镜，咽窥器

حلقوم (*holghoom*) 同 حلق (*halgh*)

کسی را صبر به ~ رسیدن 某人忍受不住

حلقوی Ⅰ (*halghavee*) 〔形〕 喉的

حلقوی Ⅱ 同 حلقه‌ای

~ کرم های 环节动物门

حلقه (*halghe*) 〔名〕（复 حلق）①耳环，戒指；圆圈；箍②（链索的）环节，绳套，环，吊环③小组，团体，一群同职业（或同兴趣、同信仰）的人④盘，卷（如胶片）⑤〈植〉轮⑥〈动〉〈体〉节；环节

~ الحاق 连接套，连接环

~ انگشتر 戒指

~ بینی 鼻环

~ در 门环

~ رکاب 马蹬

~ زلف （长）卷发

~ زنجیر 链环

~ ژیمناستیک 〈体〉吊环

~ فیلم 照相胶卷，电影胶片卷盘

~ گل 花圈

~ گوش 耳环

~ محاصره 〈军〉包围圈

~ نامزدی 订婚戒指

~ نجات （降落伞的）保险环

دو ~ فیلم 两卷电影胶片

سه ~ چاه 三口井

~ بستن 围起来

اشك در چشمانش ~ بست . (یا زد) 他眼里噙着泪水。

~ زدن (~ کشیدن) (بدور) 包围，组成圆圈，围成圈；卷起，盘起来（如蛇、绳）；绕着…转

~ بر در زدن (یا کوفتن) 敲门

~ شدن 变弯，成圆形，围成圈

~ بر در کسی شدن 死死缠住某人

~ کردن 编圈，把…盘起来；做（扎）花圈；把…名声搞臭

~ بگوش کسی کردن 奴役…，使…沦为奴隶

~ فرمان کسی را بگوش کردن 屈从于（某人的）意旨，听从某人的命令，对…唯命是从

~ بندگی (یا غلامی) کسی را به گوش کردن 对某人唯命是从，对某人百依百顺，完全受某人控制

دست به گردن کسی ~ کردن 搂脖子

حلقه‌ای 〔形〕 环形的，圆的

حلقه بگوش (*~ begoosh*) 〔形、名〕 ①（奴隶般）顺从的，服服贴贴的②顺从的人，奴隶

حلقه بگوشی 〔名〕 （奴隶般的）顺从，温顺，

服服贴贴

حلقه حلقه (~ *halghe*) 〔形、副〕 一圈一圈的（地），环形的（地）

~ بريدن 切成圈，剪成环状

~ شدن （绳子等）盘起来，盘成圈；围成圈，卷起来

~ كردن 把…盘起来，把…绕成圈；把…卷起来

حلقه‌دار 同 حلقه‌اى

حلقه در گوش (~ *dar-goosh*) 同 حلقه بگوش

حلقه شكل (~ *shekl*) 同 حلقه‌اى

حلقه مانند (~ *mānand*) 同 حلقه‌وار

حلقه وار 〔形〕 环形的，像圈似的

حلقى (*halghee*) 〔形〕 咽喉的，喉音的

~ حرف 〈语〉喉音字母

~ صداى 喉音

حلقيه حلقى 的阴性

~ حروف 〈语〉喉音字母

حل كننده (*hall-konande*) 〔名〕 〈化〉溶剂，试剂，溶媒

حلل (*holal*) 见 حله (*holle*)

حلم (*helm*) 〔名〕（复 احلام ، حلوم）①性格温和，柔和②容忍，耐心，忍耐，宽厚

حلم (*holm*) 〔名〕（复 احلام）①梦，幻想②梦遗，遗精

حلمه (*halame*) 〔名〕 乳头，乳头状隆起

~ زائدهٔ 〈解〉乳头之隆起

حلمى (*halamee*) 〔形〕 乳头状的，〈解〉颞骨状突起的

حلو (*halv*) 〔名〕 使…甜密，使…甘美

حلو (*holv*) 〔形〕 ①可口的，甘美的，甜蜜的②美丽的，美妙的

حلوا(ى) (*halvā*) 〔名〕（复 حلويات） 甜点心（或音译哈尔瓦）

~ عزا 办丧事时吃的点心

~ كنجد 芝麻甜点心

~ گل 〈植〉鸡冠花

~ ماهى 〈动〉鲳鱼，银鲳，鲳科鱼

بوى ~ كسى بلند شدن 某人已奄奄一息（多指老人）

~ ~ كردن 赞不绝口，啧啧称道

از ~ ~ گفتن دهن شيرين نميشود . 〈谚〉画饼充饥；空谈无济于事。

حلواپز (~ *paz*) 〔名〕 做甜点心的

حلواپزى 〔名〕 ①做甜点心②点心工场

حلوا جوزى 〔名〕 核桃仁点心

حلوا فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖甜食者，卖点心摊贩

حلواگر (~*gar*) 同 حلواپز

حلواگرى 同 حلواپزى

حلوا ماهى 〔名〕 〈动〉鲳鱼，银鲳，鲳科鱼

حلوان (*holvān*) 〔名〕 小费，礼物

حلوانى (*halvānee*) 同 حلوائى

حلوائى (*halvā-ee*) 〔名、形〕 ①做甜点心的，糖果点心商②糖果点心店③甜点心般的

حل و عقد (*hallo-aghd*) 〔名〕 主持，管理

~ امور 主事，管事

~ اهل 主事人，管事人

حل و فصل (~*fasl*) 〔名〕 解决，解开

~ كردن 解决（问题）

حلول (*holool*) 〔名〕 ①（时间）来临，降临②进入，来到，达到③阴魂附体④〈理〉渗透

~ خارجی 〈生〉外渗（现象）

~ داخلی 〈生〉内渗（现象）

~ عید نو روز 新年（元旦）到来

~ کردن 来到；浸入，渗透；焕然一新；出现新貌

روح در شخصی ~ کردن 阴魂附在某人身上

حلول پذير (*~ pazeer*) 〔形〕 可以被渗透的，可穿透的

حلول ناپذير 〔形〕 不可渗透的，不可穿透的

حلولی (*holoolee*) 〔形、名〕 ①泛神论的②泛神论者

حلوم (*holoom*) 见 حلم (*helm*)

حلوی (*halaviyy*) 〔名〕 爱吃甜食的人

حلويات (*halaviyyāt*) 见 حلوا

حله (*holle*) 〔名〕（复 حلل）①衣服，长袍，教士法衣②珍品

حله (*helle*) 〔名〕 地区，地方；会场

حلی (*holee*) 见 حليه

حليب (*haleeb*) 〔名〕 ①鲜奶②枣子酒

حليت (*helyat*) 同 حليه

حليت (*helliyyat*) 〔名〕 ①免除，赦免，宽恕②合法性③离开

~ خواستن 离别，告别；求饶

حليف (*haleef*) 〔名〕（复 حلفاء）①同盟者，盟友②志同道合者，思想一致者

حليف اللسان (*haleefol-lesān*) 〔形〕 流利的，说话流畅的

حليل (*haleel*) 〔名、形〕（复 احلاء）①丈夫②允许的，许可的

حليله (*haleele*) 〔名〕（复 حلائل）妻子

حليم Ⅰ (*haleem*) 〔形〕 ①温和的，宽厚的，温顺的②忍耐的，克制的

حليم Ⅱ 〔名〕 一种肉麦粥

حليم روغن (*~rowghan*) 同 حليم Ⅱ条

حليمه (*haleeme*) حليم Ⅰ条的阴性

حليه (*helye*)（复 حلی）①首饰，装饰品；打扮②表面，外貌，仪态

~ انسان 人的外表

حماء (*hemā'*) 〔名〕 支持，支援，保护

حماد (*hamād*) 〔名〕 称颂者，颂扬者

حمار (*hemār*) 〔名〕（复 حمور ، حمير）驴

حمار (*hammār*) 〔名〕 赶驴的人

حماری (*hemāree*) 〔形〕 ①像驴的，驴的②愚蠢的

حماريه حماری 的阴性

~ قضيهٔ “笨人难过的桥”（指欧几里得《几何学》中命题“等腰三角形两底角相等”），初学者难解的问题

حماست (*hamāsat*) 同 حماسه

حماسه (*hamāse*) 〔名〕 ①英勇，勇敢，坚强②史诗，叙事诗

حماسه سرا (*~sarā*) 〔名〕 史诗作者

حماسه سرائی (*~ sarā-ee*) 〔名〕 ①史诗创作②赞美，颂扬，歌颂（自己）

~ کردن 同上

حماسی (*hamāsee*) 〔形〕 英雄的，史诗般的

~ شعر 史诗

حماض (*hommāz*) 〔名〕 〈植〉酸模；酢浆草

~ حامض 〈化〉乙二酸，草酸

حماضی 〔形〕 酢浆草的

حماقت (*hamāghat*) 〔名〕 ①愚蠢，愚昧，糊涂

②蠢举，蠢事

از روی ~ 愚蠢地，由于糊涂

~ کردن 干蠢事

حماقت آمیز 〔形〕 愚蠢的，笨的，愚昧的

~ کلمات 蠢话

حمال (*hammāl*) 〔名〕 ①搬运工人，担架员，脚夫②老粗儿③大梁

~ ریل (~ خط آهن) （铁路上的）枕木

~ تیر 横梁，桁架

حمال (*hemāl*) 见 حمل (*haml*)

حمالی (*hammālee*) 〔名〕 ①搬运行业，搬运工作②搬运行李③搬运费④苦工，苦差

~ کردن 搬运，当搬运工；做苦差

حمام (*hammām*) 〔名〕 澡堂，浴室，浴池

~ آفتاب 日光浴

~ بخار 蒸气浴

~ دریائی 海滨浴场

~ دوش 淋浴

~ زنانه 女浴室

~ عمومی 公共浴室

~ فرنگی 浴缸

~ گرفتن (~ کردن ، ~ رفتن) 洗澡

با آب ~ دوست گرفتن (یا ضیافت کردن) 〈谚〉施小恩小惠

حمام (*hamām*) 〔名〕（复 حمائم ） 鸽子

حمام (*hemām*) 〔名〕 死亡，去世

حمامات (*hamāmāt*) 见 حمامه

حمامچی (*hammām-chee*) 〔名〕 澡堂服务员，搓澡人

حمامه (*hamāme*) 〔名〕（复 حمامات ） 鸽子

حمامی (*hammāmee*) 〔名〕 ①澡堂服务员②浴室管理员，澡堂老板③澡堂管理费

~ استاد 澡堂服务员

حمایت (*hemāyat*) 〔名〕 ①保护，保卫，防护②支持，庇护③〈军〉掩护④保护制度

~ از اقرباء (~ خویشاوندان) 裙带关系，亲荫

~ سیستم بازرگانی 保护贸易主义

در تحت ~ بودن 在…庇护之下

~ داشتن 掩盖，掩护，遮挡

~ کردن (~ دادن) (از ، را) 保护，保卫；支持，庇护，掩护

حمایت گر (*~ gar*) 〔名〕 保护者，庇护者，支持者

حمایتی 〔形〕 保卫的，保护的，掩护的

~ نیروی 〈军〉掩护部队

حمایل (*hamāyel*) 〔名〕 ①肩带，背带，吊带，挎带②武装带，佩刀剑用的皮带③勋章带，绶带

~ شمشیر 剑带，刀带

~ فنگ ! （口令）持枪！

~ کردن 〈军〉持枪，斜背，斜挎

حمایل وار 〔副〕 斜挎在肩上，交叉呈十字形挎着

حمایلی 〔形〕 披上的，挎在肩上的

حمائم (*hamā-em*) 见 حمیم Ⅱ条

حمایه (*hemāye*) 同 حمایت

حمائی (*hommā-ee*) 〔形〕 热病的，发热的

~ نبض 寒热脉

حمد (*hamd*) 〔名〕 ①赞美，赞扬，称颂，颂扬②感谢

الحمد لله 〈宗〉赞颂全归真主

~ و ستایش 赞颂，赞美

~ کردن (~ و ثنا گفتن) (را ، به) 赞

美，称颂，感谢

حمدان (*hamdān*) 〔名〕 男生殖器

حمدون (*hamdoon*) 同 حمدان

حمدونه 〔名〕 猿猴，类人猿

حمر (*homar*) 〔名〕 地沥清，土沥清

حمراء (*hamrā'*) 〔名〕 ① احمر 的阴性②荒年

حمرت (*homrat*) 〔名〕 ①红色②<医>丹毒，红肿

حمرت آور (~ *āvar*) 〔名〕 <医>发红剂，红皮剂

حمروی (*homravee*) 〔形〕 <医>似丹毒的，丹毒性的

حمره (*homre*) 同 حمرت

حمز (*hamz*) 〔名〕 ①（气味等的）刺激性；辣味②（言语等的）辛辣，尖刻

حمس (*hamas*) 〔名〕 固定，坚定不移，坚信

حمص (*hemmas*) 〔名〕 ①埃及豆，鸡豆②<解>豌豆骨

حمض (*hamz*) 〔名〕 ①含酸量，酸性，酸②<植>钾猪毛菜

حمق (*homgh*) 〔名〕 愚蠢，愚昧；笨拙

حمقاء (*homaghā'*) 见 احمق

حمل (*haml*) 〔名〕（复 احمال ، حمال）①搬运，运输，携带②装载③驮物，负担④怀孕，妊娠⑤胎儿；果实⑥推论，解释，阐明

~ بار 运货

~ بوسیله دواب 驮运

~ روی ~ 第二受胎，复妊，复胎

~ سلاح 运送武器

~ کاذب 假孕

~ و نقل 运输，交通

قابل ~ 可以携带的，手提的，轻便的

وضع ~ 分娩

~ کردن 搬运，运输，装载；寄送，托付

این کشتی ده متر بار ~ میکند. 这条船能吃水十米。

~ کردن（بر ، به） 视作，看成，把…理解为…

او این سکوت را ~ بر بی اعتنائی کرد. 他把这沉默看作是无动于衷的表示。

وضع ~ کردن 分娩，生孩子

~ گرفتن（~ بر داشتن） 怀孕，孕育

حمل (*hamal*) 〔名〕 ①<天>白羊座，白羊宫（黄道十二宫之一）②(阿富汗历)一月③羊羔

تحویل ~ <天>春分点

لسان الحمل <植>车前草

حمل (*heml*) 〔名〕 ①负担，载重②胎儿

حملات (*hamalāt*) 见 حمله

حمل و نقل (*hamlo-naghl*) 〔名〕 运输，运送

~ بارها 货运

~ هوائی 空运

وسیلهٔ ~（وسائل ~） 运输工具，车辆

هزینهٔ（یا کرایه یا مخارج）~ 运费

حمله (*hamle*) 〔名〕（复 حملات）①攻击，进攻，袭击②冲锋③（病情）发作，发癫痫

~ جبهه‌ای <军>正面进攻

~ جنون 精神病发作

~ خون 血涌

~ دروغی <军>佯攻

~ دم <医>冲血

~ سخت 急性发作

~ عمودی <军>直线射击

~ کاذبه <军>佯攻

~ متقابله 反击，反攻

محصورين بر محاصرين ~ 出击，（被围军队的）突围

مرض ~ 病情发作

ناگهانی ~ 突然袭击

هوائی ~ 空袭

~ كردن (~ بردن ، ~ آوردن) (بر ، به) 攻击，进攻，袭击，冲锋

تب نوبه بر او سخت ~ كرد . 他患了严重的疟疾。

حمله‌اش گرفت . 他的癫痫发作了。

حمله‌ای 〔形〕〈口〉患癫痫病的

حمله ور (~var) 攻击的，进攻的

~ شدن (بر ، به) 攻击，进攻，袭击

حموضت (*homoozat*) 〔名〕①酸，酸味②酸度，酸性③辛辣

~ شير 〈化〉乳酸

حمول (*hamool*) 〔形、名〕有耐心的（人），忍耐的，有耐力的（人），坚忍的

حمول (*homool*) 〔名〕①轿舆②（驮轿的）骆驼③〈医〉栓剂，塞药，坐药

حموله (*hamoole*) 〔名〕①货物②驮载的牲口

حموی (*hamavee*) 〔形〕发热的，热病的

حمی (*hommā*) 〔名〕（复 حميات）热病，发烧

~ راجعه 回归热

~ مطبقه 慢性热病

~ نفاسی 产褥热

حميت (*hamiyyat*) 〔名〕激情，热忱，热情，高尚情操

~ انقلابی 革命热情

~ قسمتی （军人的）自豪感（指对其所属部队的特殊感情）

~ ملی 民族感

حميتمند (~ *mand*) 〔形〕满怀激情的，热忱的，有高尚情操的

حميد (*hameed*) 〔形〕受赞美的，值得表扬的，可嘉许的

حميدالخصال (*hameedol-khesāl*) 〔形〕风度好的，品格好的

حميده (*hameede*) حميد 的阴性

اوصاف ~ 良好的品德，值得赞扬的品性

حمير (*hameer*) 见 حمار

حميقاء (*homeyghā'*) 〔名〕〈医〉水痘

حميم Ⅰ (*hameem*) 〔名〕（复 احماء）朋友，亲戚

حميم Ⅱ 〔形、名〕（复 حمائم）①热的②热水

حناء (*hanā'*) 〔名〕指甲花（染料）

~ مجنون 〈植〉菘蓝（一种染发颜料）

گل ~ 凤仙花

~ بستن (~ گذاشتن ، ~ نهادن) 染上指甲花

دست كسی را توی (در) ~ گذاشتن 使某人陷入窘境，使某人上当，使某人脱不开身

حنايش رنگی ندارد . 〈谚〉他的话不算数。（或不管用）

حنابله (*hanābele*) 见 حنبلی

حناجر (*hanājer*) 见 حنجره

حناط Ⅰ (*hannāt*) 〔名〕专门给死尸涂擦芳香防腐剂者

حناط Ⅱ 〔名〕谷麦商人

حناطت (*hennātat*) 〔名〕防腐（术）

حناطی (*hannātee*) 〔名〕贩卖谷麦

حنان (*hanān*) 〔名〕同情，怜悯

حنان (*hannān*) 〔形、名〕 ①富于同情心的，怜悯的，软心肠的②‹喻›真主，上帝

حنائی (*hanā-ee*) 〔形〕 ①桔红色的②用染指花染过的

حنبل (*hanbal*) 〔名〕 ①罕白里（伊斯兰四大教派之一的创建人）②矮胖子

حنبلی 〔形、名〕（复 حنابله）①‹宗›罕白里教派的②罕白里教派

حنجر (*hanjar*) 同 حنجره

حنجر بین 〔名〕 喉头镜，咽镜

حنجره (*hanjare*) 〔名〕（复 حناجر）①喉，喉咙②‹转›嗓音，嗓子

التهاب ~ 喉炎

~ جراحی ‹医›喉切开术

. او ~ خوبی دارد 他有一副好嗓子。

حنجری 〔形〕 喉头的

حنطه (*hente*) 〔名〕（复 حنط）小麦

حنظل (*hanzal*) 〔名〕 ‹植›野葫芦，药西瓜（作泻剂）

حنف (*hanaf*) 〔名〕（先天）畸形足

حنفاء (*honafā'*) 见 حنیف

حنفی (*hanafee*) 〔形、名〕 ①‹宗›伊斯兰哈奈非教派的②哈奈非教派的信徒

حنق (*hanagh*) 〔名〕 狂怒，激愤，仇恨

حنك (*hanak*) 〔名〕（复 احناک）①硬颚②口腔

تحت‌الحنك ‹解›下颚骨

~ عظم ‹解›颚骨

حنکی 〔形〕 硬颚的

حنوط (*hanoot*) 〔名〕 防腐剂，（有防腐作用的）芳香剂

~ کردن （用药物）防腐，施防腐剂

حنون (*hanoon*) 〔形〕 富于同情心的，软心肠的，善心的

حنیف (*haneef*) 〔形、名〕（复 حنفاء）①虔诚的，正统的（伊斯兰教徒）②笃信者

حنین (*haneen*) 〔名〕 ①呻吟，叹息②渴望，希望

~ در آوردن 哀叹，呻吟

حواء (*havvā'*) 〔名〕 夏娃（基督教‹圣经›中的人物，亚当之妻）

حواج (*havāj*) 见 حاجه

حواجب (*havājeb*) 见 حاجب Ⅲ条

حواجز (*havājez*) 见 حاجز

حوادث (*havādes*) 见 حادثه

~ جویه 气候变化（如风、雨、雷、电等）

~ طبیعی 天灾，自然灾害

~ غیر مترقبه 突发事件，不可抗拒的压力

حواری (*havāree*) 〔名〕（复 حواریون）弟子，门徒，圣徒

حواریون (*havāriyyoon*) 见 حواری

حواس (*havās*) 见 حاسه

~ باطنی (~ اندرونی) 内感，感觉

~ پنجگانه (~ ظاهره) 五官感觉

~ خود را جمع کردن 集中注意力

. حواسش را باز یافت 他清醒过来了。

. حواسش پرت است 他心不在焉。

. آنروز ~ درستی نداشتم 那天我情绪不好。

حواس پرت (*~ part*) 〔形〕 心不在焉的，漫不经心的，心神恍惚的

حواس پرتی 〔名〕 心不在焉，漫不经心，心神恍惚

حواشي (*havāshee*) 见 حاشيه

حواصل I (*havāsel*) 〔名〕（复 حواصيل）〈动〉鹭，苍鹭

حواصل II 见 حاصل

حواصيل (*havāseel*) 同 حواصل I 条

حوافر (*havāfer*) 见 حافر

حوالات (*havālāt*) 见 حواله

حوالت (*havālat*) 同 حواله

حوالجات (*havālejāt*) 见 حواله

حواله (*havāle*) 〔名〕（复 حوالجات ، حوالات）①汇钱②汇单，汇款通知单③转交，移交，转移，移动④委托

~ بيش از اعتبار（~ زيادتر از موجودى） 透支，透支额

~ پستى 邮汇

~ پولى 汇款，汇钱

~ تلگرافى 电汇

~ سر خرمن（~ روى يخ ، ~ بر شاخ آهو） 一纸空文，空头支票

~ مالى 汇票，支票

~ واگذارى كالا 交货单

~ قبض 汇单，（邮政）汇票

~ دادن（يا كردن）（به） 汇钱，委托，交付

چوب را بسر كسى ~ دادن 用棍棒打人

~ شدن 汇给…，委托给…，托付于…，付诸…

چوب را ~ كردن 威胁

حوالهاش با خدا ! 〈口〉让老天爷整整他吧！

حواله دهنده (~ *dahandeh*) 〔名〕〈银〉开支票者，发出汇票者

حواله كرد (~ *kard*) 〔名〕 支票背面的签名，（支票上的）背书，汇票

به ~ ... 从…帐户里（支款）

حواله گيرنده (~ *geerande*) 〔名〕〈银〉接受票据者

حواله نامه 〔名〕 汇票，汇单

حوالى (*havālee*) 〔名〕 附近，周围，近郊

در ~ 在…附近

در ~ شهر 在城郊

در ~ صبح 在早晨

حوامض (*havāmez*) 见 حامض

حوايج (*havāyej*) 见 حاجت

حوايط (*havāyet*) 见 حائط

حوايل (*havāyel*) 见 حائل

حوت 〔名〕（复 حيتان）①大鱼，鲸②〈天〉南鱼座③（阿富汗历）十二月

حور 〔名〕①同 حورى ②见 حوراء

حوراء (*howrā'*) 〔名〕（复 حور）①黑眼睛的美女②天仙女

حور پيكر (*hoor-peykar*) 〔名〕 天仙似的，身材优美像天仙似的

حور سرشت (~ *seresht*) 〔形〕 天仙般的

حور لقا (~ *leghā*) 同 حور پيكر

حور مانند (~ *mānand*) 〔形〕 天仙般的，似天仙的

حور مثال (~ *mesāl*) 同 حور مانند

حورى 〔名、形〕①（伊斯兰教神话中的）天女，女神，天仙②美女③仙般的

~ دريايى 海神

حوريه حورى 的阴性

حوزه (*howze*) 〔名〕 ①地区，区域，领域②方面，范围，界限③支部④〈理〉场

(انتخابيه ~) انتخاباتی ~ 选区

حزبی ~ 党支部

سرباز گيری ~ 征兵区

علميه ~ 宗教学研究中心

عمل ~ 活动范围

معادن زغال سنگ ~ 煤矿区

مغناطيسی و ~ الكتريكی ~ 〈理〉磁场和电场

نفوذ ~ 势力范围

حوش (*howsh*) 〔名〕 (复 احواش) 圈，栅，庭院

حوش و پوش (*howsho-poosh*) 〔名〕 ①家人②家奴，仆人③侍从

حوصله I (*howsele*) 〔名〕 (鸟的)嗉子

حوصله II 〔名〕 ①忍耐，耐心②心情，情绪③能力范围

از ~ خارج بودن 超出忍耐的界限，…不够格

از ~ كسی خارج بودن 为某人所不能理解的，为某人所力不能及之事

حرفهای شما از ~ فهم من خارج است. 你的话我理解不了。

~ كسی در رفتن (يا سر رفتن يا به سر آمدن) (某人)失去耐心

~ كردن (~ داشتن) 忍耐，有耐心，有心思(干某事)

از ~ سر بدر كردن (~ كسی را بسر بردن) 使…失去耐心，使…不能耐受

او ~ اين كار را ندارد. 他没有心思干这件事。

حوصله ام تنگ شد. 我失去了耐心。

٥٠٠ كيلو از ~ اين ترازو تجاوز كرده است. 这杆秤打不起五百公斤的重量。

حوصله دار 〔形〕 有耐性的，能忍受的

حوض (*howz*) 〔名〕 (复 حياض، احواض) 蓄水池，水池，池塘

آبتنی ~ 洗澡塘

تعمير (~ تعميرگاه) ~ 船坞

كوثر ~ 〈宗〉伊甸乐园里的酒池

ماهی ~ 养鱼池

در حوضی كه ماهی نيست قورباغه سپهسالار است. 〈谚〉山中无老虎，猴子称大王。(直译：池中无鱼，青蛙为王)

حوضچه 〔名〕 小水池，小水塘

حوضخانه 〔名〕 住宅内的池塘

حوضك (*howzak*) 同 حوضچه

حوضه (*howze*) 〔名〕 流域，盆地

رودخانهٔ زرد ~ 黄河流域

حول I (*howl*) 〔名〕 (复 احوال) ①威力，能力，力量②年，日期③变化，变换，变更

حول II 〔名〕 四周，周围

محور خود ~ 以我为核心，在自己周围

در ~ 在…附近，在…周围

حول (*haval*) 〔名〕 斜眼，斜视，复视，斗鸡眼

حول و حوش (*howlo-howsh*) 〔名〕 附近，四周，周围，近郊

در ~ 在…周围

حوله (*howle*) 〔名〕 毛巾，手巾

حمام ~ 浴巾

داغ ~ 〈医〉湿热毛巾(用于热敷法)

~ دست و رو 毛巾
~ ظرف خشك كن (擦食具的)擦布
حوله‌ای 〔形〕 适合做毛巾的
~ پارچهٔ 适合做毛巾的布料
~ زير 毛巾架
حومه (*howme*) 〔名〕 郊区，郊外，近郊
~ پكن 北京郊区
حومه نشين (*~nesheen*) 〔名〕 郊区居民
حي (*hayy*) 〔形、名〕(复 احياء ، حيه) ①活的，有生命的，有生气的；永生的 ②种族，部落
~ ناطق 人
~ و حاضر 出席
خودش ~ و حاضر است . 他不是就在这儿吗！(意即你当面去问他吧！)
حياء (*hayā'*) 〔名〕 ①羞耻②害羞，羞怯，腼腆
~ كردن 羞愧，羞耻，害羞
~ كن ! 真可耻！真丢脸！
شرم و ~ را (با نان و ماست) خورده است . 他真是恬不知耻！
حيات (*hayāt*) 〔名〕 生命，生活；生存，存在
~ ابدی (~ جاودانی) 长生不老
~ و ممات 生与死
~ آب (基督教《圣经》用语)生命之水，使人长生之水
~ تجديد 新生，再生，更新，更生
مادام‌الحيات 只要还活着的话
~ دادن 给予生命
~ داشتن (~ در قيد ~ بودن) 活着
آيا پدر شما ~ دارد (در ~ است) ؟ 你父亲还健在吗？
حياتش وفا نكرد . 他去世了。
حياتش وفا نكرد كه . . . 他未能活到…
ترك (بدرود) ~ گفتن (يا كردن) 死亡
حيات (*hayyāt*) 见 حيه Ⅱ条
حيات بخش (*hayāt-bakhsh*) 〔形〕 赋予生命的
حيات شناس (*~ shenās*) 〔名〕 生物学家
حيات شناسی 〔名〕 生物学
~ علم 生物学
حياتی 〔形〕 生命的，生活的；要害的，至关重要的，生死攸关的
~ اندامهای (人体的)重要器官
~ قوهٔ 生命力
~ مسئلهٔ 至关重要的问题，要害问题
~ منطقهٔ 〈生〉生命带
موضوع ~ و مماتی 生死攸关的问题
حيادار (*hayādār*) 〔形〕 脸皮薄的，腼腆的，羞怯的
حيازت (*heyāzat*) 〔名〕 ①占有②收集
حياض (*heyāz*) 见 حوض
حياط Ⅰ (*hayāt*) 〔名〕 院子，庭院
~ خلوت 后院
~ طويله (住房以外的)杂用房(如厨房、储藏室等)；厩，棚
حياط Ⅱ 见 حائط
حي العلم (*hayyel-alam*) 〔名〕 〈植〉长生草属
حياة (*hayāt*) 同 حيات (*hayyāt*)
حيتان 见 حوت
حيث (*heys*) 〔名〕 方面
~ از هر 在各方面
~ از هيچ 不管如何(用于否定)
~ من (~ از) 在…方面，关于…方面；因为…

من ~ المجموع 总共，整个

من ~ لایشعر 不知不觉地，无意识地

هم از ~ شکل و قالب و هم از ~ مضمون 既在形式上又在内容上

از ~ سن از من بزرگتر است . 论年龄他比我大。

حیثیت (*heysiyyat*) 〔名〕 威望，威信，声望，名誉，尊严

از ~ افتادن 失面子

اعادهٔ ~ کردن 恢复名誉

آن اقدام به ~ او لطمه زد . 那行动有损于他的声望。

حیدر (*heydar*) 〔名〕 狮子

حیران (*heyrān*) 〔形〕 ①惊奇的，惊讶的，惊慌失措的，发呆的②困惑的，不知所措的

~ و سرگردان 惊讶的，困惑的（地）

~ شدن 惊奇，惊讶，惊慌失措，困惑

~ و ویلان شدن 徘徊，闲逛

~ کردن 使惊奇，使吃惊

حیرانی 同 حیرت

حیرت (*heyrat*) 〔名〕 ①惊奇，震惊，惊慌失措②为难，狼狈，困惑

به ~ آمدن (به ~ فرو رفتن ، به ~ افتادن) (از) 惊讶，吃惊，困惑

به ~ آوردن (به ~ فرو بردن ، به ~ انداختن) 使…惊讶，使…吃惊

در ~ شدن (در ~ ماندن) (از) 惊讶，吃惊

~ کردن 惊讶，吃惊

از شنیدن آن ~ کردیم . 听到那消息后我们大吃一惊。

حیرتم آمد . 我感到惊讶。

حیرت افزا (~ *afzā*) 同 حیرت انگیز

حیرت انگیز (~ *angeez*) 〔形〕 令人吃惊的，惊讶的，奇异的，奇妙的

حیرت آور (~ *āvar*) 同 حیرت انگیز

حیرت بخش (~ *bakhsh*) 同 حیرت انگیز

حیرت زده (~*zade*) 〔形、副〕 吃惊的（地），惊恐的（地）

حیز (*hayyez*) 〔名〕 ①地方，处所②区域，范围，界限

بیرون از ~ امکان 超出可能范围

از ~ انتفاع افتاد . 这已经不再有什么用了。

حیص (*heys*) 〔名〕 躲开，逃避

حیص (و) بیص (~ *beys*) 〔名〕 ①混乱②困惑不安③困境

در این ~ 在混乱中；这时；在这节骨眼上

در ~ گیر افتادن 陷入困境

حیض (*heyz*) 〔名〕 月经

~ سفید 精液

ولد ~ (. تخم ~) （骂人话）私生子

~ شدن (~ داشتن ، ~ دیدن) 来月经

حیطان (*heetān*) 见 حائط

حیطه (*heete*) 〔名〕 ①围墙，院墙②范围，周围③守卫，保卫④战区

~ جزء 〈军〉防区，阵地

در ~ امکانات وی 在他力所能及的范围内

به ~ تصرف در آوردن 占有，获得，掌握

حیف (*heyf*) 〔名、叹〕 ①不公平，非正义②可惜

~ و میل 盗用公款，贪污，挥霍

صد ~ 十分遗憾

شدن ~ 浪费，白费

(بر) کردن ~ 虐待，欺侮，压迫；把…白白浪费掉

و میل کردن ~ 挪用公款，挥霍浪费

. است ~ 真遗憾！真可惜！

. . . (است که ~) که ~ 可惜…

. که تو نیامدی ~ 可惜你没来。

. حیفش آمد 他很遗憾。

. . . حیفم آمد که 我感到遗憾的是…

حیفاً (*heyfan*) 〔叹〕 哎！可惜！

حیل (*hiyal*) 见 حیله

حیلت (*heelat*) 同 حیله

حیله 〔名〕（复 حیل）①阴谋，诡计②洞察力，远见③智慧，才能，技能

جنگی ~ 战术，策略，计谋

به ~ 狡猾地，用计谋

(اندیشیدن ~) بکار بردن ~ 施诡计，耍滑头

(به) زدن ~ 施诡计，欺诈（某人）；开（某人的）玩笑

کردن ~ 搞阴谋诡计

حیله باز 同 حیله گر

حیله بازی 同 حیله گری

حیله پیله 同 حیله گری

حیله جو (*heele-jow*) 同 حیله گر

حیله ساز 同 حیله گر

حیله کار 同 حیله گر

حیله گر (~ *gar*) 〔名、形〕 ①滑头，诡计多端的人，阴谋家，捣鬼的人②狡猾的，诡计多端的，奸诈的

حیله گری 〔名〕 诡计，阴谋，奸计

کردن ~ 搞阴谋，施诡计

حین 〔名〕（复 احیان）时间，间隔，间隙，时机

الفوت ~ 临死时

در ~ 在…时候

در ~ گفتگو 谈话时

. . . (در حینی که) در ~ اینکه 在…的同时

آن شخص شریر در ~ ارتکاب جرم دستگیر شد . 那个坏蛋在作案时被当场捉住。

حینا بعد حین (*heenā ba'da heen*) 〔副〕 有时，不时

حیوان (*heyvān, hayvān*) 〔名〕（复 حیوانات）①动物，牲畜，野兽②（骂人话）畜牲，笨蛋③生命

حیوانات اهلیه (یا اهلی) 家畜

حیوانات پستاندار 哺乳动物

حیوانات تخم گذار 卵生动物

تخمی ~ 公种畜

حیوانات چرنده (~ چهار پا) 四足动物（指牛、羊、马等食草哺乳动物）

حیوانات چهار دست （人类之外的）灵长类动物，上肢具有手的功能的动物（指猿猴）

حیوانات حشره خوار 食虫目

حیوانات خاکی و آبی 两栖动物

حیوانات خزنده 爬行动物

حیوانات خون سرد 冷血动物

حیوانات خون گرم 热血动物

حیوانات درنده 猛兽

حیوانات دو پا 两足动物（指人）

سبحث حیوانات 动物志学
حیوان پرستی (~ *parastee*) 〔名〕 动物崇拜，图腾
حیوان خوار (~ *khār*) 〔形〕 食肉的
حیوان خور (~ *khor*) 同 حیوان خوار
حیوان داری 〔名〕 养畜，畜牧
حیوان شناس (~ *shenās*) 〔名〕 动物学家
حیوان شناسی 〔名〕 动物学
حیوانك (*heyvānak*) 〔名〕 可怜的人，不幸的人
حیوانکی 同 حیوانك
حیوانی (*heyvānee*) 〔形〕 ①动物的，野兽的②兽性的，粗野的
~ اطوار 兽行
~ جغرافیای 动物地理学
~ حفظالصحهٔ 动物（动）力学
~ (عقل) فراست 动物本性
~ نفس 兽性
حیوانیت (*heyvāniyyat*) 〔名〕 ①动物性，兽性②野蛮，粗野
حیوة (*hayāt*) 同 حیات (*hayāt*)
حیوی (*hayavee*) 同 حیاتی
حیه I (*hayye*) 〔形〕 活的，活着的
حیه II 〔名〕（复 حیات）蛇，蝮蛇

حیوانات دو دست 两手类动物
حیوانات ذره بینی 微生物
حیوانات ذیفقار 脊椎动物
حیوانات سم دار 有蹄动物
حیوانات علف خور 食草动物
حیوانات غیر ذیفقار 无脊椎动物
~ غیر ناطق 野兽
حیوانات غیر ولود 非胎生动物
حیوانات گیاهی (حیوانات نباتی شکل)（海绵等）无脊椎动物
حیوانات گوشتخوار 食肉类动物
~ محجر 动物化石
~ منی 精虫，精丝
حیوانات میوه خوار 以果实为食料的动物
~ ناطق 有理性的动物（指人类）
حیوانات ناعمه 软体动物
حیوانات وحشی 野兽
حیوانات ولود 胎生动物
حیوانات همه چیز خوار 杂食动物
~ آب 生命之水
~ چشمهٔ 活水水源
~ شبهٔ 游动孢子
طبقه بندی حیوانات 动物分类学

خ

خ 波斯文中第九个字母

خا ①动词 خاییدن 的根②可做构词后缀，如 ژاژ ~

خاء (hā') 字母 خ 的名称

خاب 〔形〕 丢在后面的

خابط (khābet) 〔名〕 作事莽撞者，犯错误者

خات 同 خاد

خاتم (khātam) 〔名〕（复 خواتم ، خواتیم）①图章，印章，戳记②图章戒指，带戳记的戒指③（骨木或象牙等）镶嵌图案，镶嵌工艺

 انگشتر ~ 戒指图章

 ~ جعبهٔ 镶嵌有图案的骨木匣子

خاتم (khātem) 〔名〕 ①结束，结尾，最后②完成者，完工者

 انبیا ~ (~ الانبیا) 〈宗〉最后一个先知（指穆罕默德）

خاتم بند (khātam-band) 同 خاتم کار

خاتم بندی 同 خاتم کاری

خاتم ساز 同 خاتم کار

خاتم سازی 同 خاتم کاری

خاتم کار 〔名〕 镶嵌工

خاتم کاری 〔名〕 镶嵌，镶嵌工艺，镶嵌制品

 کردن ~ 镶嵌，制作镶嵌工艺品

خاتمه (khāteme) 〔名〕（复 خواتیم） 终止，结束，结尾，最后，结论，结束语

 ~ کلام (~ نمایش) （戏剧的）闭幕词，收场白（常用韵文形式）

 برگ (ورقه) ~ خدمت 退役证书

 ~ در 最后

 ~ دادن (را ، به) 完成，结束，使…终结，决定，解决

 این شخص کار را ~ داد . 是这个人把工作了结完的。

 ~ یافتن (~ پذیرفتن) 完成，完结，告终，终结

 جلسه ساعت پنج ~ یافت . 会议五点结束。

خاتمة (khātematan) 〔副〕 最后

خاتن (khāten) 〔名〕 ①〈宗〉净心者②〈医〉割包皮者

خاتوله 〔名〕 ①低贱②欺骗，计谋

خاتون 〔名〕（复 خواتین）①女士，太太，夫人②女主人，主妇

 ~ جنت (~ قیامت ، ~ محشر) 〈喻〉（先知的女儿）法蒂玛

 ~ جهان 〈喻〉太阳

 ~ دو 〈喻〉太阳和月亮，眼睛

خاج I 〔名〕 ①十字架②（纸牌）梅花

 ~ زدن (یا کشیدن) 划十字（用以祝福、祷告等）

خاج II 〔名〕 耳垂

خاج Ⅲ 〔名〕〈植〉拉拉藤（属）

خاج پرست (*khāj-parast*) 〔名〕 耶稣教徒，基督教徒

خاج پرستی 〔名〕 信耶稣教，信基督教

خاجدیس (*khājdees*) 〔名〕 十字形

خاج شوران (*khāj-shoorān*) 〔名〕〈宗〉主显节（耶稣受洗礼节），圣诞节

~ عید 同上

خاج شویان 同 خاج شوران

خاجی 〔形〕 十字形状的

~ استخوان 〔解〕骶骨

خاچ 同 خاج Ⅰ、Ⅱ、Ⅲ条

خاخام 〔名〕 牧师

خاخام باشی 〔名〕 主教，（犹太教）教皇

خاد 〔名〕〈动〉鸢，鹞，巫鹰

خادر (*khāder*) 〔形〕 ①惊奇的②懒散的，怠惰的

خادع (*khāde'*) 〔形、名〕 ①欺骗的，哄骗的②骗子，两面派

خادم (*khādem*) 〔名、形〕(复 خدمه ، خدم ، خدام) ①仆人，雇工，雇员②宦官，太监③服务的，侍候的

حبش ~ 〈喻〉黑夜

روم ~ 〈喻〉白天

کلیسا یا مسجد ~ 清真寺或教堂司事(担任管理教堂、敲钟、挖掘墓地等工作）

ملت ~ 人民公仆

خادمه 〔名〕 女仆，女雇工，女雇员

خاده 〔名〕 ①直的树枝②长竿子③篙，桨，橹

خار Ⅰ 〔形〕（头发）蓬乱的；不整齐的，邋遢的

شدن ~ （头发）被弄乱

کردن ~ （把弄乱的头发）梳整齐

خار Ⅱ 〔名〕 ①刺，荆棘，钩棘，尖头②〈机〉销子，楔，栓

راه (در) ~ 路障

ماهی ~ 鱼刺

(و ترنج (~ و خرما ~ 顺境和逆境

~ بتهٔ 荆棘

چشم کسی بودن (در) ~ 是某人的眼中钉，肉中刺

سر (در) راه کسی بودن ~ 成为某人前进的阻力

چیدن (~ در راه شکستن) ~ 铲除障碍，排除故障

در جگر داشتن ~ 痛苦不安，忧伤

زدن ~ 逗弄，戏弄，取笑

راه کسی شدن ~ 成为某人前进的阻力，妨碍某人

در جگر (جان) کسی شکستن ~ 使…不安，给…带来不安

از پای کسی بر کندن ~ 为某人铲除障碍

هر جا که گل است ~ است . 〈谚〉没有无刺的玫瑰。（或：没有十全十美的事）

(هیچ) گل بیخار نیست . 同上

سوزنی باید کز پای در آرد خاری 〈谚〉取而代之

~ را در چشم دیگران می‌بینند ولی تیر را در چشم خود نمی‌بینند . 〈谚〉乌鸦只看见别人黑。（直译：只看见别人眼里的刺，却看不见自己眼中的棒）

در موزه‌اش افتاد . ~ 他不安起来，他急

躁起来。

خار Ⅲ 同 خارا Ⅱ条

خارا Ⅰ 〔名〕 花岗石，花岗岩，顽石；大理石

~ دل 铁石心肠

~ سنگ 花岗岩，大理石

خارا Ⅱ 〔名〕 ①丝绸的一种，波纹绸②一种曲调名

خارا تراش (*khārā-tarāsh*) 〔名〕 石匠，石工

خاراسنگ (~ *sang*) 〔名〕 大理石

خاراشتر (*khār-oshtor*) 同 خار شتر

خاراگوش (*khārā-goosh*) 〔名〕 〈植〉艾蒿，艾（属）

خاراگین 〔形〕 荆棘丛生的

~ راه 荆棘丛生的道路

خارانداز (*khār-andāz*) 〔名〕 豪猪

خاراندن (*khārāndan*) 〔动〕（根 خاران）抓，搔

. فرصت سر ~ ندارد 他忙得不可开交。（直译：他连搔痒的工夫都没有）

خارانما (*khārā-nemā*) 〔形〕 花岗岩的，花岗岩状的

خارانو 同 خارپشت

خارانیدن (*khārāneedan*) 同 خاراندن

خار آور (*khār-āvar*) 〔名〕 带荆棘的树

خارائی (*khārā-ee*) 〔形、名〕 ①花岗岩的，花岗石的，花岗石制的②硬度③大理石

خاربار (*khār-bār*) 〔名〕 荆棘丛

خاربست (~ *bast*) 〔名〕 铁丝网，带刺的围墙，荆篱

~ كردن 围上荆篱

خاربن (*khār-bon*) 〔名〕 ①荆棘，有刺的灌木；黑莓②〈植〉乌刺子，刺花李

خاربند (*khārband*) 同 خار بست

خارپشت (*khārposht*) 〔名〕 ①刺猬②豪猪，箭猪

~ جبلی (~ كوهی) 同上

~ دریائی 〈动〉海胆

خارپوست (*khārpoost*) 〔形〕 属于棘皮动物的

خارپوستان 〔名〕 〈动〉 棘皮动物

خارتنان (*khārtanān*) 同 خارپوستان

خارتوت (*khārtoot*) 〔名〕 〈植〉醋栗

خارج (*khārej*) 〔形、名〕 ①外面的，外表的，国外的②除…之外，超出，除外③奇异的，怪癖的④外面，外界，国外

~ از برنامه 计划之外的

~ از حد 超出范围的

~ از صف (~ صف) 队列外的，非战斗的

~ از ضرب 〈乐〉不合拍的

~ از قاعده 超出规定的，越轨的，古怪的，反常的

~ از قوهٔ بشر 超人的，超过常人的

~ از مركز 〈机〉偏心的

~ از مقام 〈乐〉不和谐的

~ از موضوع 离题的，不切题的

~ از نزاكت 不文雅的，粗野的

~ از وصف 难于描述的，无法形容的

~ طبیعت 超自然的，神奇的，不可思议的

~ قسمت 〈数〉商数

از ~ 从外面，从国外

اطوار ~ 奇怪的姿态

افراد ~ حزب 党外人士

در ~ 在国外，在外面

در ~ خانه 在户外

~ بودن 在界外，不在里面，出去

حل این مسئله از قوهٔ من ~ است . 解决这个问题非我的能力所及。

~ شدن 出去，出界，被赶出，被开除

امپریالیسم و مرتجعین هرگز بدلخواه خود از صحنهٔ تاریخ ~ نخواهند شد . 帝国主义和反动派决不会自动退出历史午台。

~ کردن 超出，赶出，送出，出口，排斥，〈乐〉走调

فرمانده سربازی را از صف ~ کرد . 指挥员叫一位战士走出队列。

و داخل ~ کردن 使流动，使流通（如空气）

خارجاً (*khārejan*) 〔副〕 ①表面上地，表面上②往外面，在外面

خارج الارضی (*khārejol-arzee*) 〔形〕 享有治外法权的

خارج آهنگ (*khārej-āhang*) 〔形〕 不和谐的，不协调的

خارجه (*khārege*) 〔形、名〕 ①外国的，外面的②外国，国外，异邦

~ اتباع 外国公民，外籍侨民

~ امور 外（交）事（务）

~ در 在国外

~ دول 外国（政府）

~ وزارت （امور） 外交部

او در ~ تحصیل و کار کرده بود . 他曾在国外学习和工作过。

خارجی 〔形、名〕（复 خوارج） ①外国的，国外的②外部的，外面的③外国人，异邦人，局外人④异教徒

~ ارز 外汇

~ استعمال 外用（药）

~ بازار 国外市场

~ بازرگانی 对外贸易

~ زبان 外国语

~ کالاهای 外国货，舶来品

هر سال عدهٔ زیادی از ~ ها برای دیدن به چین میآیند . 每年有大批外宾到中国来参观访问。

خارجیه 〔形〕 ①外国的，国外的②外面的，外部的

خارچنگ (*khārchang*) 同 خرچنگ

خارچینه (*khār-cheene*) 〔名〕 镊子

خار خار I (*khār-khār*) ①抓，搔，磨擦②痒③〈转〉不安，烦恼

خار خار II 〔形〕 粗糙的，带刺的，毛骨耸然的

خار خاسك (*khār-khāsak*) 同 خارخسك

خار خسك (~ *khasak*) 〔名〕 ①〈植〉蒺藜②飞帘③〈口〉歹徒

خاردار (*khār-dār*) 〔形〕 ①有刺的，多刺的，带刺的②针叶的③〈转〉烦闷的

~ بتهٔ 荆棘丛

~ حرفهای 带刺的话

~ سیم 铁丝网

ماهی ~ دریایی （یا رودخانه‌ای） 海鲈

خارداران 〔名〕 〈动〉棘皮动物

خارزار (~ *zār*) 同 خارستان

خارسان (*khārsān*) 同 خارستان

خارستان (*khārestān*) 〔名〕 荆棘林

خارسر (*khārsar*) 〔形〕 尖头的，锐利的

خارسو (*khārsoo*) 〔名〕 婆婆

خارش (*khāresh*) 〔名〕 ①搔痒，挠痒②痒，有

瘾③羡慕，渴望，嫉妒④疥癣⑤〈转〉不安

شدید ~ 痒疹

دادن ~ 搔痒

(داشتن ~) كردن ~ 痒，发痒

خارشتر (*khār-shotor*) 〔名〕 〈植〉①川续断属②起绒草

خارش دار (*khāresh-dār*) 〔形〕 痒的，疥癣的

خارشك (*khāreshak*) 〔名〕 ①痒②疥癣 ③〈转〉坐卧不宁

داشتن ~ （指孩子）发痒，长疥癣；坐卧不安；有瘾癖

برای کاری ~ داشتن 因想干某事心里发痒

يارو زبانش ~ دارد . 这家伙说个没完。

خارشكى 〔形〕 ①发痒的②长疥癣的③令人不安的，让人心里发痒的

خارشو (*khār-shoo*) 同 خواهر شوهر

خارشى (*khāreshee*) 同 خارشكى

خارق (*khāregh*) 〔形、名〕（复 خارقات ، خوارق）①撕裂者②撕裂的，分裂的，穿刺的，刺戮的，扯破的③奇异的，超出…的④（复数时）奇迹，怪现象

طبيعت ~ 超自然的，神奇的，异乎寻常的

خارق العاده (*khāreghol-āde*) 〔形〕 不平凡的，出奇的，出类拔萃的

~ موفقيت 非凡的成功

خارق القاعده (*~ ghā'ede*) 〔形、名〕 ①离奇的，反常的②不可思议的事，反常现象

~ عمليات 奇迹

خارك (*khārek*) 〔名〕 ①小刺，小棘②干枣

خاركش (*khār-kesh*) 〔名〕 砍柴人，砍荆棘的人

خاركش (*khārkosh*) 〔名〕 一种套鞋

خاركن I (*khār-kan*) 同 خاركش (*khār-kesh*)

خاركن II 〔名〕 伊朗古代的一种曲调

خارگيرى (*khār-geeree*) 〔名〕 设置铁丝网

خارماهى (*~ māhee*) 〔名〕 〈动〉①刺鲀，箭鱼（有剑状长颚的大海鱼）②鲟鱼

خارناك (*~ nāk*) 〔形〕 有刺的，有荆棘的

خارو (*khāroo*) 〔名〕 鱼骨

خاروخاشاك (*khāro-khāshāk*) 〔名〕 ①枯枝，干树叶②垃圾

خاروخس (*~ khas*) 同 خاروخاشاك

خاروخسك (*~ khasak*) 同 خاروخاشاك

خاره I 〔名〕 ①岩石；悬崖②大锤子③硬毛刷子

خاره II 〔名〕 〈医〉丘疹

خاريدن (*khāreedan*)〔动〕（根 خار）①搔，抓，刮，搔痒②发痒③〈转〉激怒，挑衅

تنش ميخارد . 他身上发痒，〈转〉他想挨揍。

خاز I 〔名〕 一种细平布

خاز II 〔名〕 ①污垢②脓③轻石（块），浮石（块）（其粉末常用于去污或磨光）

~ سنگ 浮石，泡沫岩

خازق (*khāzegh*) 〔形、名〕 ①射中的，击中的②箭头，矛头

خازن (*khāzen*) 〔名〕（复 خزان）①保管员，仓库管理员，司库，掌管财物的人②电容器

برق ~ 电容器

خازنه (*khāzane*) 〔名〕 妻妹，小姨子

خازوق 〔名〕 刺桩（古代刑具）

خازه 〔名〕 泥浆

خاس 〔名〕 〈植〉冬青

خاستگاه (*khāstgāh*) 〔名〕 ①起源，由来，出身 ②〈军〉起点，出发点

خاستن (*khāstan*) 〔动〕（根 خیز）①起立，起来，发生，出现②〈军〉消失，被消失

خاسر (*khāser*) 〔名、形〕 ①蚀本者，受亏损者，输家②失败的，输了的，遭受挫折的，失望的

خاش Ⅰ 〔形〕 多情的，爱得入迷的

خاش Ⅱ 〔名〕 ①岳母②婆婆

خاش Ⅲ 同 خاشاک

خاشاک 〔名〕 ①灰尘，垃圾②碎木片③干草，枯枝

خاشع (*khāshe'*) 〔形〕 谦虚的，恭顺的，顺从的，屈从的

خاشك (*khāshak*) 同 خاشاك

خاشه 同 خاشاك

خاشه روب 〔名〕 打扫垃圾的人，清洁工人

خاشی 〔形、名〕 ①胆怯的，腼腆的，畏惧的②胆小鬼，怕羞者

خاص (*khāss*) 〔形、名〕（复 خاصان ، خواص）①特别的，特殊的，专门的②遴选的，高超的，高贵的③〈哲〉特称的，非全称的④私有的，专门的⑤神圣的，献祭的⑥贵人，显圣，权贵宠臣

~ و عام 权贵和庶民，各阶层的人

~ اسم 〈语〉专有名词

~ قضیهٔ 〈哲〉特称判断

~ ملك 私人财产

~ كردن 奉献，奉祭

غذای چینی طعمی ~ دارد . 中国饭菜有其独特的风味。

این روزنامه ~ کارگران است . 这份报纸是专门为工人办的。

خاصان 见 خاص

خاصة (*khāsatan*) 〔副〕 特别是，尤其是

خاصره (*khāsere*) 〔名〕（复 خواصر）〈解〉季肋部，侧腹，肋，腹，腰部

~ استخوان 〈解〉髋骨

~ لگن 〈解〉骨盆

خاص کتان (*khāss-katān*) 〔名〕 一种优质亚麻布

خاصگان (*khāssegān*) 〔名〕 ① 同 خاصان ②见 خاصه

خاصگی (*khāsegee*) 〔名、形〕 ①特性，特点②高贵，尊贵③国王的宠臣（或心爱之物），宠姬④最好的，百里挑一的

خاصم (*khāsem*) 〔形〕 仇视的，敌对的，敌视的

خاصه (*khāsse*) 〔名、形、副〕（复 خواص ، خاصگان）①特点，特性②特别的（地），独特的（地），专门的（地），尤其

~ وظیفهٔ 特别任务

~ آن که（~ وقتیکه）尤其当…时候

حصبه بد مرضی است ~ که شخص بی بنیه هم باشد . 麻疹这种病很历害，尤其病人体弱时，更是如此。

وزن یکی از خواص ماده است . 重量是物体的特性之一。

ایجاد مزارع پلکانی یکی از ~ های کشاورزی مناطق کوهستانی چین است . 造梯田是我国山区农业特点之一。

خاصه تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕①〈旧〉私人理发师，宫廷理发师②侍从，宠臣，贵族

خاصه خرجی (~ *kharjee*) 〔名〕 不一样对待，不公平，岐视，不一视同仁

(نسبت به) کردن ~ 同上

خاصه ململ (~ *malmal*) 〔名〕 薄纱，细纱，薄棉布

خاصیت (*khāssiyyat*) 〔名〕 (复 خصائص، خاصیات) ①特性，特点②天性，本能，本性③用途，效能

دوا ~ 药效

عمومی ~ 共性，普遍性

مخصوص ~ 特性，特殊性

بخشیدن ~ 生效，起作用

انقباض و انبساط ~ عمومی اجسام است . 冷缩和热胀是物体的共同特征。

این دواهای مسکن خاصیتی ندارد . 这些镇静药没有什么效用。

نه بو دارد ، نه ~ . (此物)毫无特色。

خاضع (*khāze'*) 〔形〕 谦虚的，恭顺的，驯服的

خاطب (*khāteb*) 〔名〕 (复 خطاب) ①谈话者，讲演者②起诉者，请求者③求婚者

خاطر (*khāter*) 〔名〕 (复 خواطر) ①记忆力，记忆，回忆②心灵，感受力，精神，意志 ③思维，想法，念头④情绪，心情

برای ~ شما 为了您，出于对您的尊敬

به ~ (برای ~) 为了，因为…

به ~ حفظ منافع مردم مردن مرگی است با افتخار . 为人民利益而死，就是死得其所。

به طیب ~ 出自良好的愿望，自愿地

پریشانی ~ 焦急不安，心绪不佳；漫不经心

صفای ~ 心情平静，镇静

به ~ آمدن (به ~ رسیدن) 想起，记得

او حیله‌ای به خاطرش آمد . 他忽然计上心来。

به ~ آوردن 记起，想起，回忆起；使人想起，提醒

روزهائی را که در کشور تان زندگی میکردم به ~ میآورم . 我回忆起在你们国家生活的那些日子。

به ~ من بیاورید که قبل از ظهر باو تلفن کنم . 请提醒我在中午前给他打个电话。

چیزی را به ~ کسی آوردن 提醒某人

از ~ بردن 忘记，忘却

~ کسی را خواستن (یا دوست داشتن) 爱慕某人，同情某人

در (به) ~ داشتن 记得，记住，牢记

این درس عبرت را در ~ داشته باش! 要记住这个教训!

از ~ کسی رفتن 忘记，忘却

از ~ زدودن 忘记，从记忆里抹掉

به ~ سپردن 记住，牢记

پند رفقاء را برای همیشه به ~ میسپارم . 我永远牢记同志们的忠告。

~ کسی را شکستن 使…发愁，使…伤心，欺负某人

~ کسی را آسوده کردن 安慰某人

~ کسی را پریشان کردن 使人不安

~ کسی را مستحضر کردن 提醒某人

در (از) ~ گذرانیدن 想，考虑

به ~ گذشتن 想起…

خاطرم جمع است . 我有信心，我安心。

محترماً ~ عالی را مستحضر میدارد . . . (书面语)谨陈述如下…

اگر خاطرتان باشد . . . 如果您记得的话…

خاطرات (*khāterāt*) 见 خاطره

خاطر آزار (*khāter-āzār*) 〔形、名〕 ①令人伤心的，令人不快的，痛心的，恼人的②欺人者

خاطر آزاری 〔名〕 伤心，烦恼，不快

خاطر آزرده (~ *āzorde*) 同 آزرده خاطر

خاطر آسوده 同 آسوده خاطر

خاطر آشفته (~ *āshofte*) 同 آشفته خاطر

خاطر افسرده (~ *afsorde*) 同 افسرده خاطر

خاطر پذیر (~ *pazeer*) 同 خاطر پسند

خاطر پریش (~ *pareesh*) 同 پریشان خاطر

خاطر پریشان 同 پریشان خاطر

خاطر پسند (~ *pasand*) 〔形〕 令人高兴的，合心意的

خاطر جمع (~ *jam'*) 〔形〕 ①平静的，镇定的，安心的，聚精会神的②有信心的，肯定的③〈口〉可靠的

~ بطور 无疑地，可靠地

~ جای 可靠的地方

~ دوست 可信赖的朋友

~ بودن 安心，放心；相信，肯定

~ باشید ! 您放心吧！别着急！

~ هستم که او رفته است . 我肯定他已离开了。

~ شدن 放心，平静下来

~ کردن 使放心，使平静；保证，担保

خاطر جمعی 〔名〕 ①平静，镇定，安心，安静②有信心，肯定③（动作）稳定，稳健

~ دادن (را ، به) 安慰，使人定心；担保

خاطر خواه (~ *khāh*) 〔名、形〕 ①情人②喜爱…的，钟情于…的，倾心的③有好感的④满意的，合心意的

~ کسی بودن 喜爱，钟情，倾心

~ کسی شدن 爱上，钟情，对…一见倾心

خاطر خواهی 〔名〕 ①喜爱，喜好②钟情，倾慕，倾心

خاطر داری 〔名〕 支持，同意

خاطر نشان (~ *neshān*) ： (~ کردن) ~ ساختن 指出，提醒；记住，牢记

~ شدن （被）指出，被提醒

در مقاله ~ میشود . . . 文章指出…，文章说…

سرمقاله ~ می‌سازد که . . . 社论指出…

خاطر نشین (~ *nesheen*) 同 خاطر نشان

خاطر نگران (~ *negarān*) 〔形〕 不安的，忧虑的

خاطر نواز (~ *navāz*) 〔形〕 ①令人愉快的，诱人的②温柔的，慈爱的，和蔼可亲的

خاطر نوازی 〔名〕 ①令人愉快，诱人②温柔，慈爱，和蔼可亲

خاطره (*khātere*) 〔名〕 (复 خاطرات) ①回忆，记忆，印象②思维，想法，念头③（复数）回忆录

~های روزگار جوانی 青年时代的回忆

دیدار از شهر " یان ان " ~ دلپذیری در قلب ما باقی گذارده است . 参观延安给我们留下了非常美好的印象。

خاطره نویس (~ *nevees*) 〔名〕 写回忆录者，传记作家

خاطف (*khātef*) 〔形、名〕 (复 خواطف) ①快的，迅速的②令人眼花缭乱的③闪光

خاطی 〔形、名〕 (复 خواطی) ①有罪的，犯法的，犯错误的②罪犯，犯人；犯教规者③掠夺者

خافض (*khāfez*) 〔形〕 下降的，低垂的

خافق (*khāfegh*) 〔形〕 忐忑的，心跳的，心悸的

خافقان (*khāfeghān*) 〔名〕 东方和西方

خافقين 同 خافقان

خافى 〔形〕 消失的，看不见的，隐藏的，隐匿的

خاقان 〔名〕（复 خواقين ）①〈史〉(中国、蒙古、土耳其等国王的尊号)王公，可汗 ②国君、国王、皇帝

خاقانى 〔形〕 王公的，国王的，皇帝的

خاك 〔名〕 ①土，土壤②尘土，灰尘③领土，国土④陆地⑤〈地〉泥灰岩

~ اره 锯末，木屑

~ آهكى (يا آهكدار) 泥灰土，石灰土，泥灰岩

~ برگ (يا كوه‌دار) 耕作土壤；松软沃土

~ جاروب 垃圾

~ چرب (يا حاصل خيز) 肥壤沃土

~ چينى 陶土，瓷土，高岭土

~ رس (~ رست) 矾土，粘土，泥质土

~ رست و شن (~ گلدان) （做铸模等用的）粘泥和沙等的混合物

~ زراعتى 土，泥土

~ زغال 煤末，煤屑

~ سرخ 红土，赭石(色颜料)；〈化〉氧化亚铁，一氧化铁

~ سفيد 〈矿〉凝灰岩

~ سياه 黑土

~ شنى 沙(质)土(地)

~ ضعيف 〈转〉人

~ فقير 贫瘠的土地

~ مرده 骨灰，遗骸

~ مطبق 〈喻〉地球

~ نسوز 耐火粘土

~ وسعت 领土范围，疆域

~ به (يا بر) سرش ! (咀咒语)愿他不得好死！

~ بر سرش (كنند) ! 他真是恬不知耻！

~ تو (به) سرت ! 去你的吧！

~ عالم بر سرم ! 我真不幸啊！

(به) ~ افتادن 落地，磕头

به ~ افكندن 掷到地上，推翻，嘲弄

~ در ترازوى كسى افكندن 嘲笑某人，讥讽（某人）

به ~ آمدن 触地(摔跤比赛时背部着地)

~ در دهان انداختن 悔恨交加

از ~ بر آوردن 抬高，提升，举起，使…摆脱穷困

از چيزى ~ بر آوردن 消灭，把…灭绝

از ~ برخاستن 摆脱穷困

~ بر داشتن (~ برگرفتن) 打扫灰尘，抬起，举起，解除困难

~ پاى كسى بودن 在某人面前低首下心，在某人面前诚惶诚恐

~ خوردن 蒙上灰尘

به ~ خوردن 脱靶，未打中

تيرش به ~ خورد . 他没有打中。

به ~ رفتن 死亡，入土

~ بر (به) سر ريختن (يا پاشيدن) 极为悲哀，遭受不幸

چه خاكى بر سرم بريزم ! (يا كنم) 我真不知道该怎么办才好！（极度悲哀时用）

~ فراموشى ريختن 忘记

~ مرده به سر كسى ريختن 把某人完全忘掉

به ~ سپردن (در ~ نهادن يا كردن) 掩埋，埋葬

به خون سرشتن ~ 大屠杀，血染黄沙
شدن ~ 自卑，低声下气，羞辱
زیر ~ کردن 埋，挖坑
با ~ یکسان کردن (را) 把…夷为平地，把…化为废墟
راه کسی را توتیای چشم کردن ~ 望眼欲穿
~ جائی را توبره کردن (~ جائی را بتوبره کشیدن) 夷平，把…彻底毁灭
به ~ و خون کشیدن 血腥镇压，消灭
بینی کسی را به ~ مالیدن 严惩，教训；污辱
بر لب مالیدن ~ 矢口否认，抵赖
به ~ مذلت نشاندن 贬低，羞辱
به (یا بر) ~ سیاه نشاندن 使…彻底破产，使…一无所有
به (بر) ~ سیاه نشستن 彻底破产，一无所有
روی بر ~ نهادن (برای) （祷告时）叩头，鞠躬；（对某人）表示尊敬
خانه‌ایکه در آن دو کدبانو ست ~ تا زانو است. 〈谚〉三个和尚没水吃。（直译：家有两个管家婆，灰尘埋到脚脖子）
~ خودش را سر خودش میکند. 他不能自圆其说。
خاکم به دهن! 对不起，都怪我多嘴。

خاک آب 〔名〕 初灌
خاك اره (*khāk-are*) 〔名〕 锯屑，锯末
خاك آلود(ه) 〔形〕 落上尘土的，污染的
خاك انداز (~ *andāz*) 〔名〕 ①（铲垃圾用的）铲子；簸箕②同 خاك ريز

خاك باد 〔名〕 尘土飞扬，黄风
خاك بردار (~ *bardār*) 〔名〕 挖土工，挖掘工
کارگر ~ 挖土工人，土方工人
خاك برداری 〔名〕 挖土方，挖掘
کردن ~ 同上
خاك بر سر (~ *bar-sar*) 〔形〕 ①不幸的，忧伤的，受折磨的②可鄙的，受人鄙薄的
شدن ~ 遭受不幸；被人看不起，受鄙薄
کردن ~ 想办法，打主意
خاك بر سری 〔名〕 不幸，苦恼，忧伤；鄙薄
خاك بر لب (~ *bar-lab*) 〔形〕 安静的，闷声不响的
خاك بسر (~ *besar*) 同 خاك بر سر
خاك بسری 同 خاك بر سری
خاك بوس 〔名、形〕 ①叩头②叩头的
خاکبیز (*khākbeez*) 〔名、形〕 ①粗眼筛子，筛土用的筛子②清洁工人，清道夫③〈转〉目光敏锐者④有眼力的，有洞察力的
خاك پای (*khāk-pāy*) 〔名〕 ①跪禀②平民，普通人③贫困
به ~ کسی عرض کردن 向某人跪禀
خاك توده 〔名〕 土堆，土冈，小丘
خاك تو سری (~ *too-saree*) 〔名〕 ①聚会②交际，接触③性交
خاك خسبه (~ *khosbe*) 〔名〕 〈动〉鸨，硕鸨
خاکدان (~ *dān*) 〔名〕 ①垃圾箱，垃圾堆②废墟③〈喻〉尘世，世界
خاك درمشت (*khāk-dar-mosht*) 〔形〕 穷的，穷困的
خاك‌رسی (~ *rosee*) 〔名〕 矾土，粘土，泥质土
خاك رند (~ *rand*) 〔名〕 尘，尘埃

خاكروب (~ *roob*) 〔名〕 ①扫帚②清洁工人

خاكروبه (*khākroobe*) 〔名〕 垃圾，废物

خاكروبه بر (~ *bar*) 同 خاكروبه كش

خاكروبه دان 〔名〕 垃圾箱；垃圾堆

خاكروبه كش (~ *kesh*) 〔名〕 清洁工

خاكريز (*khāk-reez*) 〔名〕 堤坝，土堤，胸墙；城壕

داخلى ~ 内壕，内堤

خاكريزى 〔名〕 堆成土堤（土埂），堆成土围墙，筑壕；填土

（دور ، در اطراف）كردن ~ 同上

خاكزاد (~ *zād*) 〔形、名〕 ①生在土中的，人类的②人，人类

~ كرم 土中的虫子

~ مردم 凡人

خاكزى (~ *zee*) 〔形〕 陆地上的，地上的，陆生的

~ حيوانات 陆生动物

خاكسار (~ *sār*) 〔形〕 ①谦虚的，普通的，平凡的②温顺的，微不足道的③盖满灰尘的，泥土的

~ بندهٔ 鄙人（旧时用语）

خاكسارى 〔名〕 ①谦虚，普通，平凡②温顺，微不足道

خاكسان (~ *sān*) 〔形〕 谦恭的；尘土般的

خاكستر (*khākestar*) 〔名〕 灰，灰烬，余灰

استخوان ~ 骨灰

~ طلاى زير 〈喻〉实力难测的竞争者，竞争中出人意料的获胜者

شدن ~ 化为灰烬；被浪费

كردن ~ 把…化为灰烬；浪费

خاكستردان 〔名〕 ①烟灰缸②灰坑，灶坑

خاكستر سازى 〔名〕 焚化，火葬

خاكستر گون 〔形〕 灰的，灰色的

خاكستر نشين (~ *nesheen*) 〔形〕 破产的，贫困的，贫穷的

شدن ~ 破产，一无所有

كردن ~ 使…破产

خاكسترى (*khākestaree*) 〔形〕 ①灰色的，鼠皮色的②斑白的，花白的

~ روغن 含汞软膏

~ سبيلهاى 花白胡子

خاكسترى رنگ (~ *rang*) 〔形〕 灰色的

خاكسره (*khāksore*) 〔名〕 落土，尘土

خاك شناس (*khāk-shenās*) 〔名〕 土壤学家

خاك شناسى 〔名〕 土壤学

خاكشو Ⅰ (*khākshoo*) 同 خاكشير

خاكشو Ⅱ 〔名〕 淘金者

خاكشور (*khākshoor*) 〔名〕 ①农民，庄稼人②同 خاكشو Ⅱ条

خاك شوئى 〔名〕 选淘（金子或含金的矿石等）

خاكشى (*khākeshee*) 同 خاكشير

خاكشير (*khākesheer*) 〔名〕 ①〈植〉大蒜芹②〈动〉剑水蚤

خاكشير مزاج (~ *mezāj*) 同 خاكشى مزاج

خاكشى مزاج (*khākshee-mezāj*) 〔形、名〕 ①顺从的，随和的，容易说通的②淫乱的人

خاكشى مزاجى 〔名〕 ①顺从，随和，忍让②淫乱

خاك صفت (*khāk-sefat*) 〔形〕 ①似土的②谦恭的，温顺的

خاك كش (~ *kash*, ~ *kesh*) 〔名〕 ①耙子②小土车，手推车③土方工人

~ کامیون 自动卸货卡车

خاك كن (~ *kan*) 〔形〕 掘土的，挖土的

~ ماشين 掘土机，挖土机

خاك مال (~ *māl*) 〔形〕 ①用沙（或土）擦洗的②〈转〉谦卑的，恭顺的

~ کردن （用土）擦净；〈转〉羞辱，使丢脸

خاک نسوز (~ *nasooz*) 〔名〕 (耐)火泥，(耐)火粘土

خاك نشين (~ *nesheen*) 〔形〕 ①席地而坐的②〈转〉穷困的，赤贫的，粗陋的

خاك نهاد (~ *nehād*) 〔形〕 ①普通的，土生土长的②温顺的，谦虚的

خاك و خل (*khāko-khol*) 〔名〕 垃圾，灰尘

خاکه (*khāke*) 〔名〕 灰尘，粉末；煤粉，煤屑

~ اره 锯末，锯屑

~ توتون (~ تنباکو) 烟（叶）末

~ طلا (~ زر) 金矿砂

~ قند 沙糖

خاکه زغال (~ *zoghāl*) 〔名〕 煤末，煤粉，煤屑

خاکه کاری 〔名〕 土方工程

خاکی 〔形、名〕（复 خاکیان）①灰土色的，保护色的②土地的，地上的③陆上的，陆生的④有灰尘的，脏的⑤谦虚的，谦恭的⑥可鄙的，低贱的⑦总有一死的人，凡人

~ سرخ 褐色的，棕色的

~ و آبی 水陆两栖的

~ جادهٔ 土路

~ حیوانات 陆生动物

~ عالم 尘世

کفشم ~ شد. 我的鞋上满是尘土。

خاکیان 见 خاکی

خاگ 〔名〕 蛋，鸡蛋

~ کبك 一种葡萄

خاگینه 〔名〕 炒鸡蛋，煎蛋卷

خال I 〔名〕（复 خيلان）①痣，胎记②点，斑点；（妇女搽饰在脸部等处的）黑斑③纸牌点；一点的纸牌（“A”牌）④〈转〉标志，象征，记号

~ توپوزی (~ دل سیاه) （扑克）黑桃

~ خشتی （扑克）红方块

~ سوزنی （皮肤上的）刺花纹，文身，黥墨

~ سیاه 〈医〉雀斑

~ قلبی （扑克）红桃

~ گشنیزی （扑克）黑梅花

~ مولودی (~ مادر زاد) 胎记，胎痣

~ انداختن 长出斑点

~ کوبیدن (~ زدن) 刺花纹，刺纹

خال II 〔名〕（复 اخوال）舅舅

خال اغلی (*khāl-oghlee*) 〔名〕 ①表兄弟②朋友，熟人

خال اقلی (~ *oghlee*) 同 خال اغلی

خال اوغلی 同 خال اغلی

خال باز 〔名〕 以玩牌诈取钱财为职业的人

خال خال 〔形〕 有斑点的，有痣点的，斑斑点点的

خال خالی 同 خال خال

خالد (*khāled*) 〔形〕 永恒的，永久的

خالدار (*khāl-dār*) 〔形〕 有斑点的，有胎记的，有痣的，有花斑的，斑驳的

خال زن (~ *zan*) 同 خال کوب

خالقیت (*khāleghiyyat*) 〔名〕 ①创造力，创造性②神性，神威

خال کوب (*khāl-koob*) 〔名〕 身上刺有花纹的人，文身的人

خال کوبی 〔名〕 刺花纹，文身

~ کردن (روی ، را) 同上

خالماهی (*khālmāhee*) 〔名〕 〈动〉淡水鲑，河鳟

خالو 同 خال Ⅱ条

خال و میخچه (*khālo-meekhche*) : ~ گذاشتن 高谈阔论，夸夸其谈，添枝加叶

خاله 〔名〕 姨，姨妈

پدری ~ 叔（或伯）祖母，姑婆

جان ~ 姨的爱称

مادری ~ 舅婆，姨婆

جلو رو ~ پشت سرچاله 〈谚〉当面是姨娘，背后设陷井。（比喻阴一面阳一面的人）

خاله خاك انداز (*khāle-khāk-andāz*) 〔名〕 陪客，伴当（多指女人）

خاله خامباجی (~ *khām-bājee*) 同 خاله خاك انداز

خاله خرسه (~ *kherse*) 〔名〕 无知的朋友，蠢伴

دوستی ~ 帮倒忙

خاله خمبه (~ *khombe*) 〔名〕 矮胖女人

خاله خواب رفته (~ *khāb-rafte*) 〔名〕 冷漠的人，无精打采的人

خاله خواهر خوانده (~ *khāhar-khānde*) 同 خاله خاك انداز

خاله خود پسند (~ *khod-pasand*) 〔名〕 洋洋自得的人

خاله خوش وعده (~ *khosh-va'de*) 〔名〕 不速

خال زنی 同 خال کوبی

خال سیاه باز (~ *siyāh-bāz*) 同 خال باز

خالص (*khāles*) 〔形〕 ①纯的，纯粹的，纯洁的②真正的，真实的③纯朴的

~ آدم 纯粹的人，纯洁的人

~ درآمد 纯收入

~ زر 纯金

~ منافع 纯利

~ وزن 净重

~ وزن غیر 毛重

~ کردن 净化，提纯

~ برداشت کردن 净得，净赚

خالصاً (*khālesan*) 〔副〕 诚恳地，诚挚地，纯粹地

خالصاً مخلصاً (~ *mokhlesan*) 〔副〕 真挚地，诚挚地

خالصانه (*khālesāne*) 〔形、副〕 诚恳的（地），诚挚的（地），坦率的（地）

خالصجات (*khālesejāt*) 〔名〕 国有土地，公有财产

خالصه Ⅰ (*khālese*) 〔名〕 （复 خالصجات）①公共产业，国有土地②同 خالص

~ انتقالی 被割让的土地

(~ زمینهای) ~ املاك 国家的土地，国有土地

خالصه Ⅱ خالص 的阴性

خالف (*khālef*) 〔形〕 无用的，不值钱的；愚蠢的，反常的

خالق (*khālegh*) 〔名〕 （复 خالقین）①创造者②〈宗〉造物主，上帝

~ همه چیز 〈宗〉创造万物的主

خالقزی (*khālghezee*) 〔名〕 表姐妹

之客

خاله زنانه (~ *zanāne*) 〔形〕〈口〉婆婆妈妈的

گفتگوهای ~ 婆婆妈妈的絮叨话

خاله زنك (~ *zanak*) 〔名〕 愚妇

خاله زنكه (~ *zanake*) 同 خاله زنك

خاله سوسكه (~ *sooske*) 〔名〕 ①皮肤晒得黝黑的孩子，黑孩子②（举动象个成年妇女的）半大女孩子。

خاله شلخته (~ *shalakhte*) 〔名〕 ①不能干的主妇②邋遢人

خاله قزی (~ *ghezee*) 〔名〕 ①表姐妹②亲友，朋友

خاله گردن دراز (~ *gardan-derāz*) 〔名〕〈喻〉骆驼（从儿童故事得名）

خاله ماستی (~ *māstee*) 〔名〕 无足轻重的人

خاله وارس (~ *vāras*) 〔形〕 ①好奇的，爱管闲事的，好打听的②纠缠不休的，厚脸皮的

تو اصلاً خاله وارسی . 你真是个包打听，你真好奇。

خاله وارسی 〔名〕 ①好奇，好打听，爱管闲事②纠缠不休，厚脸皮

کردن ~ 同上

خالی I 〔形〕 ①空的，空闲着的，空虚的②单独的，单一的，单调的（如食物）③未装子弹的④没有…的，缺乏…的

از اغراق ~ 一点也不夸大的

از عیب ~ 无缺陷的，完善的，无可责难的

از همه چیز ~ 〈口〉认真的，严肃的，不是开玩笑的

~ اطاق 空房间

~ بطری 空瓶子

~ پست 空位，空缺

~ نان 不就菜吃的面包

بودن ~ 空着，闲着，不具有，没有

این اطاق ~ است . 这屋子空着。

دستش ~ نیست . 他没有空。

شدن ~ 空，没有

کردن ~ 腾空，倒空，撤清，撤退，卸货

تیر (یا تفنگ) را ~ کردن 开枪，放枪

در تمرین تیراندازی هر فردی از چریک‌ها پنج تیر ~ کرد . 在射击练习中，每个民兵打了五发子弹。

جا ~ کردن 回避，逃避

دق دل خودرا سر کسی ~ کردن 把气出在某人头上

شانه از مسئولیت ~ کردن 推卸责任，推诿

جای شما را هم ~ کردیم . 大家都惦记着你。（大家都谈起了你）

جای شما درشب نشینی ~ بود . 您要出席晚会该多好！（对未出席者的客气话）

خالی II 同 قالی

خالی دماغ (~ *damāgh*) 〔形〕 头脑空空的，傻乎乎的

خام I 〔形、名〕 ①生的，未成熟的，不熟的②天然的，未加工的，未鞣制的③没有经验的，不成熟的（人）④实现不了的，空想的⑤生皮子⑥皮上衣

~ آدم 新手，无经验者

~ خرمای 没有长熟的枣子

~ خشت 砖坯

~ خیال 不成熟的想法，空想，幻想

~ شکر 原糖
~ طمع 幻想，奢望
~ گوشت 生肉
~ مقالهٔ 未改定的文章，未定稿
(~ مصالح) ~ مواد 原料，(未加工的)素材
نویسندگان مصالح ~ را از زندگی و مبارزهٔ مردم میگیرند. 作家从人民的生活和斗争中取得素材。
~ نفت 原油
~ یاقوت 未加工的宝石
خیالات ~ پختن 想入非非，白日作梦，异想天开
~ کردن 〈口〉欺瞒
او پس از چند سال آموزش و کار از یك جوان ~ به کارمندی پخته و باتجربه تبدیل شده است. 通过几年的学习和工作他从一个经验不足的青年成长为一个成熟和有经验的干部了。

خام II 〔名〕 套索，套马索
خام III 〔名〕 笔；芦苇
خامالاون (*khāmālāvon*) 〔名〕 〈动〉变色龙，蜥蜴
خام اندیش (*khām-andeesh*) 〔名〕 幻想家，空想家
خام اندیشی 〔名〕 空想，幻想
خامباجی (*khāmbājee*) 〔名〕 姐妹
خام پخت (*khām-pokht*) 〔形〕 半生不熟的，未煮熟的
خام پز (~ *paz*) 同 خام پخت
خام خیال (~ *khiyāl*) 〔形〕 ①不道德的②考虑不周的③想入非非的
خامد (*khāmed*) 〔形〕 缄默的，无声的，安静的，寂静的
خام دست (*khām-dast*) 〔形、名〕 ①拙劣的，笨的；不灵巧的，不熟练的②生手，新手
خام رأی (~ *ra'y*) 〔形〕 ①不明智的，考虑不成熟的②幼稚的
خام ریش 〔形〕 无经验的，笨拙的，愚笨的
خامس (*khāmes*) 〔数〕 第五
خامساً (*khāmesan*) 〔副〕 第五
خام سر (*khām-sar*) 〔形〕 糊涂的，笨拙的，愚蠢的
خام سوز 〔名、形〕 ①(去毛待鞣的)生皮，毛皮②半生不熟的，夹生的(如烤肉)
خامش (*khāmosh*) 同 خاموش
خامشی 同 خاموشی
خام طبع (*khām-tab'*) 〔形〕 笨拙的，糊涂的，愚蠢的
خام طبعی 〔名〕 笨拙，糊涂，愚蠢
خام طمع (~ *tama'*) 〔形〕 ①贪心的，贪婪的②想入非非的，异想天开的
خام طمعی 〔名〕 ①贪心，贪婪②想入非非，异想天开
خام کار 同 خام دست
خام کاری 〔名〕 ①笨拙，愚蠢②初步加工
خامل (*khāmel*) 〔形〕 ①无名的，不出名的，无声无臭的②低级的，庸俗的
خامن (*khāmen*) 〔形〕 ①不出名的②卑劣的，低贱的
خاموت 〔名〕 ①轭，(马的)颈箍②套上车的马
خاموش 〔形、叹〕 ①安静的，无声的；沉默的，沉默寡言的②熄灭的，〈喻〉死的③肃静！④淡

色的（指布）

~ آتش فشان 死火山

(یا ماندن) بودن ~ 保持沉默，不作声

! باش ~ 住口！别说了！

شدن ~ 熄灭；不作声

چراغ (آتش) ~ شد. 灯（火）熄灭了。

آتش مبارزهٔ آزادیبخش تودهای هرگز ~ نمیشود. 人民解放斗争的烈火永远不会熄灭。

این حرف را که شنید ~ شد. 他听了这话后便不作声了。

چراغ امید کسی ~ شدن （某人的）希望破灭

کردن ~ 熄灭（火）；关（灯）；使…沉默，压倒

عطش مرا ~ کرد. 我渴得说不出话了。

خاموشان : وادی ~ 墓地

خاموشاندن (*khāmooshāndan*) 〔动〕（根 خاموشان）使安静；保持安静

خاموشانه 〔副、名〕①静静地②同 رشوه

خاموشی 〔名〕①沉寂，寂静，安静，沉默②熄灭

~ تمرین 灯火管制演习

~ شیپور 熄灯号

را شکستن ~ 打破沉默，打破沉寂

به ~ گراییدن 安静下来，熄灭

گزیدن ~ 安静下来

خاموشیدن (*khāmoosheedan*) 〔动〕（根 خاموش）保持安静

خامه Ⅰ 〔名〕①（鲜）奶油；乳脂，乳皮②精华

زدن ~ 搅凝乳，搅鲜奶油

خامه Ⅱ 〔名〕①芦苇；笔②文风，文体

ازل ~ 命中注定

زرین ~ 金笔尖

او ~ خوبی دارد. 他的文风很好。

خامه Ⅲ 〔名〕①生丝②丝织品

خامه Ⅳ 〔名〕（一）堆

ریگ ~ 沙堆

خامهای 〔形〕（有）奶油的

~ نان 奶油泡夫（一种点心）

خامهدار 同 خامهای

خامه دان 〔名〕笔盒

خامه دوزی 〔名〕刺绣

کردن ~ 同上

خامه ران 〔名〕作家

خامه رانی 〔名〕写作，著书

خامه زن (*khāme-zan*) 〔名〕①笔尖②写生画家

خامه گیر(ی) 〔名〕脱脂器

خامی 〔名〕①生，未煮熟，不熟②未加工，未精选，粗糙③〈转〉没有经验；（人）不成熟④考虑不周

خامیازه (*khāmiyāze*) 同 خمیازه

خان Ⅰ 〔名〕（复 خوانین）①〈史〉汗，可汗，王公，帝王的称号②部落酋长

~ چنگیز 成吉思汗

خان Ⅱ 〔名〕①客店，商队的旅店②铺子，商店

خان Ⅲ 〔名〕巢，窝

خان Ⅳ 〔名〕〈军〉（步枪的）来复线

خانبالغ (*khānbālegh*) 同 خانبالیغ

خانبالق (*khānbālegh*) 同 خانبالیغ

خانبالیغ (*khānbāleegh*) 〔名〕①汗八里（原北京城，元朝大都）②中国古代的一种优质纸

خانچه (*khānche*) 〔名〕 ①托盘②小旅店

خان خانی 〔名、形〕 ①封建统治②无政府状态，无人管理③封建的

خاندار (*khāndār*) 〔形〕 有来复线的

～ تفنگ 来复枪

خاندان (*khānedān*) 〔名〕 ①家，家庭②家族，王朝

ساسانی ～ （伊朗）萨珊王朝

خانزاد(ه) (*khānzād*) 〔名〕 王子，出身显贵者

خانع (*khāne'*) 〔形〕 干坏事的

خانغرد (*khānghard*) 〔名〕 避暑别墅

خانق (*khānegh*) 〔名〕 ①羊肠小道，窄路②窒息人者，缢手

خانق الذئب (*khānegho-zze'b*) 〔名〕 〈植〉牛扁

خانق الکلب (*khāneghol-kalb*) 〔名〕〈植〉毒狗草

خانقاه (*khāneghāh*) 〔名〕 （复 خوانق） ①修道院②房舍

خانقه (*khānghah*) 同 خانقاه

خانگاه (*khānegāh*) 同 خانقاه

خانگه (*khānegah*) 同 خانگاه

خانگی (*khānegee*) 〔形、名〕 ①家里的，家庭的，家养的，家庭制作的②家庭妇女

～ جنگ 内战

～ حیوانات 家畜

～ دشمن 内部敌人，内奸

～ مرغ 家禽

～ نان （家庭）自做面包

خانم (*khānom*) 〔名〕 ①女士，太太②妻子，夫人③妈妈

～ کوچك（یا کوچولو） 小姑娘，小姐

خانمان (*khānemān, khānomān*) 〔名〕 ①房子和家俱，财产，家当②家庭，家中人

～ بی 无家可归的，流离失所的

خانمان برانداز (～ *bar-andāz*) 同 خانمانسوز

خانمان براندازی 同 خانمانسوزی

خانمانسوز (～ *sooz*) 〔形〕 毁灭性的，破坏性的，使…倾家荡产的

～ جنگ 毁灭性的战争

خانمان سوزی 〔名〕 毁灭，破坏，破产

خانمان نگون کن (～ *negoon-kon*) 同 خانمانسوز

خانم باز (*khānom-bāz*) 〔名〕 玩弄女性的人

خانم بازی 〔名〕 玩弄女性

خانم جان 〔名〕 夫人，太太

خانم رئیس (～ *ra'ees*) 〔名〕 ①女长官②（妓院）鸨母

خانم کوچولو 〔名〕 〈口〉小姑娘，小姐

خانمی 〔名〕 贵妇人身份

خانوادگی (*khānevādegee*) 〔形〕 家庭的，家里的，家族的

～ طبیب 家庭医生

～ نام 姓氏

خانواده (*khānevāde*) 〔名〕 ①家庭②家族③（动物）科，目

～ اعضای 家庭成员，家里人

～ برنامهٔ تنظیم 计划生育

خانوار (*khānevār*) 〔名〕 家庭，家，户

دهقانی ～ 农户

در این ده سیصد ～ زندگی میکنند.（این ده سیصد ～ دارد） 这个村子有三百户人家。

خانواری 〔名〕 按户摊派的捐税

خانوم 同 خانم

خان و مان (*khāno-mān*) 同 خانمان

خانه 〔名〕 ①房子，住所，房间，家②窝，穴③格；抽屉，层④可做构词后缀，表示“地方”之意，如 كتابخانه ، مريضخانه 等

ترازو ～ 秤盘，天平盘

چشم ～ 眼窝，眼眶

خدا ～ 〈宗〉麦加；清真寺

زنبور عسل ～ 蜂箱，蜂房

شطرنج ～ 棋盘上的方格

عنكبوت ～ 蜘蛛网

مور ～ 蚂蚁穴

نظام ～ 军用仓库

ييلاقى ～ 避暑别墅

به ～ اول آمدن 恢复原样，恢复旧观

به ～ رفتن 回家

روشن كردن ～ （死前）回光反照

در ～ مور شبنمى طوفان است . 〈谚〉蚂蚁穴中滴露成灾。

در ～ هر چه ، مهمان هر كه (敬客用语) 有什么吃什么，谈不上招待。

～ خرس و انگور آونگ ! (～ خرس و باديهٔ مس) 〈谚〉格格不入

～ پرشيشه را سنگى بس است . 〈谚〉住玻璃房的怕石头。（喻，人有短处顾虑多）

～ آباد (ان) ! 谢谢!

خانه‌ات آباد (ان) ! 同上

از كمك تو ممنونم ، خانه ات آباد ! 谢谢你的帮助，谢谢啦!

خانه باغ 〔名〕 院中花园

خانه باف 〔形〕 家织的

خانه بافت (*khāne-bāft*) 同 خانه باف

خانه بدوش (～ *bedoosh*) 同 خانه بر دوش

خانه بدوشى 同 خانه بر دوشى

خانه بر انداز (～ *bar-andāz*) ①同 خانمانسوز ②挥霍者，浪费者，败家子

خانه بر باد ده (～ *barbād-deh*) 同 خانمانسوز

خانه بر دوش (～ *bar-doosh*) 〔形、名〕 ①无家可归的（人），到处漂泊的（人）②流浪者，漂泊者，穷人③蜗牛

شدن ～ 到处流浪

خانه بر دوشى 〔名〕 流浪，漂泊，贫困

خانه بر هم زن (～ *bar-ham-zan*) 同 خانه برانداز

خانه بر هم زنى 〔名〕 挥霍，浪费

خانه بندى (～ *bandee*) 〔名〕 分格，做成蜂窝形

خانه بهم زن (～ *beham-zan*) 同 خانه بر هم زن

خانه بهم‌زنى 同 خانه بر هم زنى

خانه بيزار 〔名〕 不顾家的人，对家感到厌倦的人；出奔者

خانه پرداز (～ *pardāz*) 〔形〕 仆人

خانه پردازى 〔名〕 管家务，做家务事

خانه پرور (～ *parvar*) 〔形〕 ①受过家庭教育的，家里培育的，家养的②驯服的，驯熟的（指动物）③没有经验的，娇生惯养的，细嫩的，纤弱的

～ شراب 家庭酿造的酒

～ گل 家里养的花

خانه پرورد (～ *parvard*) 同 خانه پرور

خانه پشت (～ *posht*) 〔名〕 乌龟

خانه تخته (～ *takhte*) 〔名〕 笼子，鸟笼，兽栏

خانه تكانى (～ *takānee*) 〔名〕 （新年前）打扫房间，大扫除

خانه خانه 〔形〕 ①格子花样的，方格式的②分

格的（如橱子）

~ پارچهٔ 花格布

خانه خدا (~ *khodā*) 〔名〕 户主，房东

خانه خراب (~ *kharāb*) 〔形〕 破落的，没落的，倾家荡产的

شدن ~ 破落，没落，破产，倾覆

کردن ~ 毁灭，使…破产；使…倾家荡产

خانه خراب کن (~ *kharāb-kon*) 〔形、名〕 ①有破坏作用的，有害的，使…倾家荡产的②破坏者

خانه خراب کنی 〔名〕 破坏行为，破坏活动；使…倾家荡产；不幸，灾难

خانه خرابی 〔名〕 灾难，没落，破产，贫穷

خانه خواه (~ *khāh*) 〔名、形〕 ①常客，密友②亲密的，往来密切的，常来常往的

خانه دار 〔形、名〕 ①会管家的，持家有方的，会料理家务的②有格的③房东，房主

~ زن （会当家的）家庭主妇

~ کاغذ 格子纸

خانه داری 〔名〕 管理家务，当家，治家

~ فن 家政学

~ کتاب 治家格言

کردن ~ 管家，当家

خانه داماد 〔名〕 赘婿

خانه زاد 〔名〕 ①家奴，家仆②土生土长的

خانه سازی 〔名〕 盖房子，营造住房

خانه سالار 〔名〕 家长；包办伙食的人

خانه شاگرد (~ *shāgerd*) 〔名〕 小伙计，小徒弟；佣人，当差

خانه شطرنجی (~ *shatranjee*) 〔形〕 方格的，格状的，棋盘形的

خانه کن (~ *kan*) 〔名〕 ①败家子②同 خانمانسوز

خانه گریز (~ *goreez*) 同 خانه بیزار

خانه نشین (~ *nesheen*) 〔形、名〕 ①不（爱）出门的，蛰居家中的②不工作的，无职业的；退休的③女主人，家庭主妇④坐吃山空的人

خانه نشینی 〔名〕 ①不爱出门，蛰居家中②退休，不工作③坐吃山空

خانه واده 同 خانواده

خانه وار 同 خانوار

خانه یکی (~ *yekee*) 〔名〕 （朋友）知己，同居者

بودن ~ 相处如一家人；同居

خانی I 〔名〕 小水源，源泉，小水池

خانی II 〔形、名〕 ①（君主之称）汗的，可汗的②汗的称号，汗国③古金币名④纯金

خانیت (*khāniyyat*) 〔名〕 汗的称号，汗国

خانیچه 〔名〕 小水池

خاو 〔名〕 （绒布等的）细绒毛，绒头，绒面，软绒

خاور (*khāvar*) 〔名〕 ①东，东方②〈旧〉西方③太阳

دور ~ 远东

میانه ~ 中东

نزدیك ~ 近东

رو به ~ کردن 向东，朝东

خاوران (*khāvarān*) 〔名〕 ①过去伊朗霍拉桑省一部分的名称②东西方③东方

خاورزمین (*khāvar-zameen*) 〔名〕 东方

خاور شناس (~ *shenās*) 〔名〕 东方学家

خاورشناسی 〔名、形〕 ①东方学②东方学的

خاوری 〔形、名〕 ①东面的，东方的②东方人

خاوش (*khāvosh*) 〔名〕 留种黄瓜

خاول (*khāvol*) 〔名〕 蚂蚁

خاولنجان (*khāvlenjān*) 同 خولنجان

خاوند (*khāvand*) 同 خداوند

خاوندگار (*khāvandgār*) 同 خداوندگار

خاوى 〔形〕 ①空的，未填满的；空虚的②无人的，无人烟的

خاويار (*khāviyār*) 〔名〕 鱼籽(酱)；鱼卵

~ تازه 鲜鱼籽

~ فشرده 鱼籽酱

~ قرمز 红鱼籽酱

ماهى ~ 一种以其鱼籽著称的鱼

خاوى البطن (*khāviol-batn*) 〔形〕 腹空的，饿的

خاويدن (*khāveedan*) 同 خاييدن

خاويه (*khāviye*) 〔名〕 荒地，荒无人烟处

خايب (*khāyeb*) 〔形〕 ①失望的②不成功的，失败的，受挫折的

خايسك (*khāyesk*) 〔名〕 铁锤，锄头

خايف (*khāyef*) 〔形〕 ①害怕的，胆怯的，畏惧的②胆小鬼

خايگينه (*khāygeene*) 同 خاگينه

خائن (*khā-en*) 〔名、形〕 ①叛变者，叛徒，变节者②背叛的，变节的，叛变的

~ به وطن 叛国者

~ مملكت 卖国贼

خائنانه 〔形、副〕 背信弃义的（地），背叛的（地），变节的（地）

رفتار ~ 变节行为

خاينده (*khāyande*) 〔形〕 反刍的

خائنى (*khā-enee*) 同 خيانت

خايه (*khāye*) 〔名〕 ①睾丸②蛋，卵

~ سگ آبى 〈动〉海狸

~ غول شكستن 创造某种奇迹；完成艰巨的任务（带讽刺口吻）

~ كردن (~ گذاشتن) 下蛋，产卵

~ كسى را دستمال كردن 巴结，溜须拍马

~ كشيدن 阉割，去势

خايه بردار (~ *bardār*) 〔名〕 拍马屁的人，奉承者

خايه بند (~ *band*) 〔名〕 〈医〉阴囊悬带

خايه ديس 〔名〕 蘑菇，菌类植物

خايه ريز 同 خاگينه

خايه كشيده (~ *kesheede*) 〔形、名〕 ①阉割的，去势的，被骗的②阉人，宦官，太监

خايه كنده (~ *kande*) 同 خايه كشيده

خايه گز (~ *gaz*) 〔名〕 毒蜘蛛

خايه گزك (~ *gazak*) 同 خايه گز

خايه گير 同 خايه گز

خايه گيرك (~ *geerak*) 同 خايه گز

خايه گينه 同 خاگينه

خايه مالى 〔名〕 溜须拍马，阿谀奉承

~ كردن 同上

خاييدگى (*khāyeedegee*) 〔名〕 咀嚼（作用）

خائيدن (*khā-eedan*) 〔动〕（根 خاى）细嚼，咀嚼，反刍

خب (*khabb*) 〔名〕 ①骗子，欺骗者，诈骗者②欺骗，诈骗

خباء (*khobā'*) 〔名〕（复 اخبيه）帐篷

خباثت (*khabāsat*) 〔名〕 恶毒，恶劣，可恶，下流，肮脏

خباره (*khabāre*) 〔形〕 灵巧的，机灵的，伶俐的，麻俐的

خباز (*khobbāz*) 〔名〕 〈植〉锦葵属植物

خباز (*khabbāz*) 〔名〕 面包师付，面包工人

خبازخانه (~ *khāne*) 〔名〕 面包房，面包店

خبازی 〔名〕 ①烤面包②面包房，面包铺，面包店

~ کردن 烤面包

خبازی (*khobāzee*) 〔名〕 〈植〉锦葵

خباط (*khobāt*) 〔名〕 精神错乱

خباك (*khabāk*) 〔名〕 厩栏

خبایث (*khabāyes*) 见 حبیثه

خبب (*khabab*) 〔名〕 快走，速行

خبث (*khobs*) 〔名〕 ①恶毒，恶劣，邪恶，恶意，下流②渣滓，糟粕，废物

~ طینت 品性恶劣

خبثاء (*khobasā'*) 见 خبیث

خبر (*khabar*) 〔名、叹〕 (复 اخبار ، اخابیر) ①消息，新闻，通知；传闻，情报②传说，故事③〈语〉谓语④当心！喂！

~ تازه 新闻

~ خوش 好消息

~ داغ (新闻用语)热门消息，内部消息

~ دروغ 不可靠的消息，谣言

~ رسمی 官方消息

~ صحیح 确实（可靠的）消息

~ شیپور 头次熄灯号

~ مبتدا و ~ 〈语〉主语和谓语

نه خبری ، نه اثری 杳无音信

~ آوردن 带信，告知

~ بردن 报告，告诉

~ پیچید که ... 曾纷纷传说…

~ دادن (یا کردن) 通知，报告；通报，告知；表明

گل های رنگارنگ از آمدن بهار ~ میدهند . 五彩缤纷的鲜花报告春已来临。

~ محرمانه ~ دادن 向…泄露消息，告诫

~ داشتن 知道，了解

من هیچ از این موضوع ~ ندارم . 关于这桩事我一点也不知道。

~ ورود او را داشتیم . 我们知道他已来了。

سیر از گرسنه ~ ندارد . 〈谚〉饱汉不知饿汉饥。

~ شدن 得知，被通知，据报道

~ گرفتن (از) 得知，探问，打听

ما خبر هایش را از منابع مطلع گرفتیم . 我们是从消息灵通人士那儿得到他的消息的。

~ یافتن 得到消息

~ میرسد که (در ~ است که) 据通知，据悉

~ این جمله کجاست ؟ 这个句子的谓语在哪儿？

چه ~ است ؟ 怎么回事？怎么啦？

خبری نیست . 不知道；没有消息；（拒绝别人要求时说）不行！不干！

~ بد زود میرسد . 〈谚〉（好事不出门）坏事传千里；坏事不胫而走。

خبراء (*khobarā'*) 见 خبیر

خبر آور (*khabar-āvar*) 〔名〕 ①带信息者②〈植〉蒲公英

خبر بر (~ *bar*) 〔名〕 ①搬弄是非的人，告发者②信使，信差

خبرت (*khebrat*) 同 خبره

خبر جو (*khabar-joo*) 〔形、名〕①探询消息的，打听…的，询问…的②包打听，侦探

خبر جوئی 〔名〕 探问消息，询问，打听，查问

~ كردن 同上

خبر چی 同 خبر چین

خبر چین 〔名〕 搬弄是非者，进谗言者；告密者

خبر چینی 〔名〕 搬弄是非，进谗言，告密

~ كردن 同上

خبر دار 〔形、名〕 ①知道情况的，得到通知的②当心！小心！注意！③〈军〉立正

~ حالت 〈军〉立正

به حالت ~ ایستادن 立正

~ شدن 得到消息，得知，获悉

شستش ~ شد . 他了解了事实真相。

~ كردن 告诉，通知，预告

خبر دهنده (~ *dahandeh*) 〔名〕 通知者，报告者，报信者，预告者

خبر رسان (~ *rasān*) 〔名〕 报信者，情报员

خبر رسانی 〔名〕 通情报，通报，报信

خبر گذار (~ *gozār*) 同 خبر گزار

خبرگذاری 同 خبر گزاری

خبرگزار (~ *gozār*) 〔名〕新闻记者

خبرگزاری 〔名〕 新闻通讯社

~ سین حواء (~ چین جدید) 新华通讯社

خبرگی (*khebregee*) 〔名〕 ①内行，精通；鉴赏力②富有经验

خبرگیر (*khabar-geer*) 〔名〕 间谍，侦探；收（电报）者，收报员

خبرگیری 〔名〕 调查，询问；侦探，间谍（或特务）活动

خبرنامه 〔名〕 定期出版的时事通讯

خبر نگار (~ *negār*) 〔名〕 新闻记者

~ مخصوص (يا ویژه) 特派记者

خبر نویس (~ *nevees*) 同 خبرنگار

خبر و اتر (*khabaro-atar*) 同 خبر و اثر

خبر و اثر (~ *asar*) 〔名〕 消息

خبرویت (*khebraviyyat*) 同 خبرگی

خبره (*khebre, khobre*) 〔名、形〕 ①行家，里手，老手；鉴赏家②精通，懂行，鉴赏力；知识，经验，阅历③有经验的，内行的

اهل ~ 行家

سمسار ~ 懂行情的人

او در این کار ~ است . 干这件事他是行家。

خبری (*khabaree*) 〔形〕 叙述的；消息的，新闻的

فیلم ~ (فیلم اخباری) 新闻影片

قسمت ~ روزنامه 报纸的新闻栏

خبز (*khobz*) 〔名〕 面包，大饼

خبزدو (*khabazdoo*) 同 خبزدوك

خبزدوك (*khabazdook*) 〔名〕 〈动〉①甲虫②蜣螂

خبط (*khabt*) 〔名〕 错误，鲁莽行为，冒失行为，盲动

~ باصره 幻觉，错觉

~ دماغ 疯狂，精神错乱

~ دماغ آوردن 精神错乱，精神失常，发疯

در ~ بودن (~ خوردن) 犯错误

~ كردن 犯错误，做错事

خبك (*khabak*) 〔名〕 绞死，窒息

خبكال (*khabkāl*) 〔名〕 箭靶，靶子

خبل (*khabal*) 〔名〕 ①神经错乱，疯狂②残废

خبوك (*khabook*) 〔形〕 〈旧〉硬的，坚固的，牢

固的

خبی (*khabiyy*) 〔形〕 隐藏的，藏匿的

خبیث (*khabees*) 〔形、名〕（复 اخباث، خبثاء）①丑恶的，邪恶的，恶劣的②下流的，肮脏的，卑鄙的，可憎的③恶性的④恶棍，坏蛋

~ روح 丑恶的灵魂，恶魔

~ ورم 〈医〉恶性肿瘤

خبیثات 见 خبیثت

خبیثت (*khabeesat*) 〔名〕（复 خبیثات） 卑鄙的行为，下流勾当，恶习，坏事

خبیثه 〔名、形〕（复 خبایث）①丑恶的行为，犯罪行为，不好的，邪恶的②同 خبیث

ام‌الخبائث 万恶之源（指酒）

خبیثی 同 خباثت

خبیر (*khabeer*) 〔形〕 （复 خبراء）①博识的，无所不知的，对…娴熟的②有经验的

خپك (*khapak*) 〔名〕 ①同 خبك ②大面包

خپل (*khepel*) 〔形〕 矮胖的

خپله (*khepele*) 〔名〕 矮胖子

خپه (*khape*) 同 خفه

خپیدن (*khapeedan*) 〔动〕（根 خپ）①弯，弯曲②窒息，沉默

ختا (*khatā*) 〔名〕 〈史〉中国北方的称呼

ختام (*khetām*) 〔名〕 ①结束，结局②结论，终结③火漆，封腊

~ حسن 完美的结局

ختان (*khattān*) 〔名〕 完成割礼者（伊斯兰教的一种仪式）

ختان (*khetān*) 〔名〕 割礼

ختانت (*khetānat*) 同 ختنه

ختایی (*khatāyee*) 〔形、名〕 ①〈诗〉中国的②一种特制砖（25×25公分）

ختر (*khatr*) 〔名〕 背信弃义，背叛，出卖

ختل (*khatl*) 〔名〕 欺骗，诈取

ختلان (*khatalān*) 〔名〕 欺诈，诈骗

ختم (*khatm*) 〔名〕 ①结尾，终结，结束，完成②诵经举丧期

جلسه ~ 休会，闭会

~ مجلس 诵经悼念

روزگار بودن ~ 臻于完善，当标准

را بر چیدن ~ 诵（古兰）经举丧完毕

برداشتن ~ 为死者诵念古兰经，〈转〉奔走，奔忙

شدن ~ 结束，终止，终了

کردن ~ 把…结束，终了

قضیه را ~ کردم . 我已把事情了结了。

(گرفتن (~ گزاردن ~ 为死者诵念古兰经，悼念死者

ختمخال (*khatmkhāl*) 同 خط و خال

ختمخالی 同 خط و خالی

ختمی (*khatmee*) 同 خطمی

ختمی مآب (*~ ma-āb*) 同 ختمی مرتبه

ختمی مرتبه (*~ martabe*) 〔形、名〕 完成…的（人）（指穆罕默德）

ختن (*khotan*) 〔名〕 和田（中国新疆）

ختنبر (*khatanbar*) 〔名〕 装阔气者，讲排场者

ختنه (*khatne*) 〔名〕 〈宗〉割礼，割包皮

کردن ~ 完成割礼仪式

ختنه سوران 〔名〕 割礼庆祝仪式

ختنه گاه (*~ gāh*) 〔名〕 阴茎，包皮

ختنه نکرده (*~ nakarde*) 〔名〕 贪婪者，财迷，贪财的商人

ختو (*khotoo*) 〔名〕〈动〉一角鲸

خجاره (*khojāre*) 〔形、名〕①少的②笑话，嘲笑

خجالت (*khejālat*) 〔名〕害羞，羞耻，难为情，腼腆

از ~ کسی بیرون آمدن (یا در آمدن) 向某人表示歉意；向…赔罪

~ دادن 使…害羞，使…难为情

خجالتم ندهید! 别让我脸红了！（客气话）

~ کشیدن 害羞，难为情，腼腆

از پرسیدن از افراد پائینتر نباید ~ کشید. 要不耻下问。

~ بکشید! 真不知羞耻！真丢脸！

~ ندارد. 没什么不好意思的。

خجالت آور (~ *āvar*) 〔形〕可耻的，羞耻的；害臊的

~ حرکات 可耻行为

خجالت زده (~ *zade*) 〔形〕害羞的，不好意思的，受窘的，难为情的

~ کردن 使…害羞

خجالت کش (~ *kesh*) 〔形〕害羞的，羞耻的，羞怯的，腼腆的

خجالتمند (~ *mand*) 〔形〕腼腆的，羞怯的，局促的，忸怩的

خجالتی 同 خجالتمند

خجستگی (*khojastegee*) 〔名〕幸福，安乐，吉利，吉祥如意

خجسته (*khojaste*) 〔形、名〕①幸福的，安乐的，吉利的，吉祥如意的②〈植〉大金盏花

خجسته اختر (~ *akhtar*) 〔形〕幸运的，福星高照的，走运的

خجسته پی (~ *pey*) 〔形〕吉祥的，吉利的

خجسته طالع (~ *tāle'*) 同 خجسته اختر

خجسته فرجام (~ *farjām*) 〔形〕结局美满的，顺利的

خجك (*khajak*) 〔名〕①斑点②〈医〉白内障，白翳

خجل (*khajel*) 〔形〕害羞的，羞答答的，腼腆的，惭愧的

~ شدن 害羞，惭愧

~ کردن 使…脸红，使…惭愧

خجلان (*khajlān*) 〔形〕羞惭的，惭愧的

خجلت (*khejlat*) 同 خجالت

خجلت‌آور (~ *āvar*) 同 خجالت آور

خجلت زده (~ *zade*) 同 خجالت زده

خجند (*khojand*) 〔形〕吉利的，走运的，幸运的

خجول (*khajool*) 〔形〕害羞的，羞怯的，腼腆的，胆小的

خجولانه 〔形、副〕害羞的(地)，羞怯的(地)，羞答答的(地)

خجیدن (*khajeedan*) 〔动〕（根 خج）会合；奋斗，努力

خجیر (*khojeer*) 〔形〕好看的，漂亮的；好心的

خخ (*khekh*) 〔叹〕赶驼人让骆驼跪下的喊声

~ کردن 吆喝骆驼跪下

خد (*khadd*) 〔名〕（复 خدود）脸颊，面颊

خدا(ی) (*khodā*) 〔名〕①真主，上帝，神，胡达(音译)②统治者，主人

~ بدور 滚开；见鬼去吧

~ تعالی 〈宗〉至高无上的主

~ حافظ (یا نگهدار) 再见，再会

~ قادر مطلق 万能的主

~ قوت! 老天保佑！

تو میدانی و ~ تو 只限于咱俩之间。（不得外传）

خدا آفرین (~ *āfareen*) 〔名、形〕 ①造物主②神造的，神创的

خدا آمرزیده (~ *āmorzeede*) 同 خدابیامرز

خدا بیامرز (~ *biyāmorz*) 〔名〕 在天上享福的人（指死者）

خدا بین 〔形〕 敬神的，虔诚的

خدا بینی 〔名〕 敬神，虔诚

خدا پرست (~ *parast*) 〔形、名〕 ①信神的，笃信宗教的②有神论者

خدا پرستی 〔名〕 信神，虔诚

خدا پسند (انه) (~ *pasand*) 〔形〕 真主喜欢的

~ عمل 善事

خدا ترس (~ *tars*) 〔形〕 敬神的，畏神的；洁身自好的

خداترسی 〔名〕 敬神，畏神

خدا حافظ (~ *hāfez*) 〔叹〕 再见

! شما ~ 再见！（原意：真主保祐你！）

(به) گفتن ~ 告别

خدا حافظی 〔名〕 告别，告辞

(~ سخنرانی) ~ نطق 告别词

خواندن ~ (سرود) غزل ‹口›告别，告辞

(با ، از) کردن ~ 告别，告辞

خداداد (~ *dād*) 〔形、名〕 ①真主赐给的，恩赐的②生就的，天生的，天赋的

~ استعداد 禀赋，天赋

خدا داده 〔形〕 真主赐给的，神授的；真主允许的

خدارت (*khedārat*) 〔名〕 童贞，纯洁；蛰居深闺

خدارحمتی (*khodā-rahmatee*) 同 خدابیامرز

! (~ از برای) را ~ 看在真主的份上吧！千万（可）…！

! را شکر ~ 谢天谢地！感谢真主！

~ به (ترا) 向真主发誓！我敢对天发誓！真的（不骗你）

! دست ~ همراهتان 愿真主保祐你！

~ شما را به 愿真主保祐你

به آدم چشم داده ~ 你真没眼力。

به آدم دست داده ~ 你也有两只手。

به آدم شعور (عقل) داده ~ 你真没头脑。

! میداند ~ 天晓得！

. . . (که) کند ~ 但愿…；求求老天爷…

. . . میکرد که ~ 但愿…，要是…多好啊！

. کند باران ببارد ~ 要是下点雨多好啊！

(نکند ~ ، نخواسته ~) نکرده ~ 千万不要…

را بنده نبودن ~ 傲慢，肆无忌惮

به ~ رسیدن 怒不可遏

کردن ~ ~ 祈望，渴望；祈求（真主）

تا ~ ~ است (تا ~ خدائی میکند) 永远，永久

! از دهنت بشنود ~ 但愿能象你所说的那样；但愿如此！

. دیرگیر و سخت گیر است ~ ‹谚›天网恢恢，疏而不漏。

. خر را دید (شناخت) و شاخش نداد ~ ‹谚›真主没让驴子长角。（喻：不能把刀子交给蠢人）

خدا ساز 〔形〕 神授的，天意如此的，天意造成的

خدا سازی 〔名〕 上天造成的结果或影响

خدا شناس (~ *shenās*) 〔形、名〕 ①虔信的，信神的；通神的②有神论者；神学家

خدا شناسی 〔名〕 ①虔信，信神②有神论；神学

خداع (*khaddā'*) 〔名〕 骗子手

خداع (*khedā'*) 〔名〕 欺骗，哄骗，欺诈，迷惑

خداگیر (*khodā-geer*) 〔名〕 遭真主惩罚而受灾的人

خدام (*khoddām*) 见 خادم

خدا مشرب (*khodā-mashrab*) 〔形〕 虔诚的，信神的

خداناشناس (~ *nāshenās*) 〔形、名〕 ①不信神的，不信宗教的②无神论者

خداناشناسی 〔名〕 ①不信神，不信宗教②无神论

خدا نشناس (~ *nashenās*) 同 خداناشناس

خدا نگهدار (~ *negahdār*) 同 خدا حافظ

خداوند (*khodāvand*) 〔名〕 ①老天爷，真主，上帝；统治者②拥有者，持有者

اخبار ~ 历史学家

ثروت ~ 大财主，富翁

جاه ~ 大官

(جهان ~) عالم ~ 老天爷，上帝

نعمت ~ 富人；生活豪华的人

خداوندگار (~ *gār*) 同 خداوند

خدایا (*khodāyā*) 〔叹〕 我的天哪！上帝呀！主呀！

خدایع (*khadāye'*) 见 خدیعت

خدایگان (*khodāygān*) 〔名〕 君主，元首，统治者

خدائی (*khodā-ee*) 〔名、形〕 ①神道，神性，神威②有神灵的，神性的；幸运的，侥幸的

چند ~ گری 多神论

حکومت ~ 神权政治，僧侣政治；神权政治国家；掌握政权的僧侣集团

دعوی ~ کردن 信神，求神

~ شد که من نیامدم . 亏得我没来。

خدب (*khadeb*) 〔形〕 ①高的，高大的 ②愚蠢的，笨的，感觉迟钝的

خدب (*khadab*) 〔名〕 ①高大②愚蠢；感觉迟钝

خدر (*khadar*) 〔名〕 麻木，麻痹，失去感觉

خدر (*khader*) 〔形〕 麻木的，麻痹的，失去知觉的

~ شدن 麻木，失去知觉

~ کردن 麻醉，使…失去知觉

خدر (*khedr*) 〔名〕 (复 اخدار ، خدور) 帷幕

خدره (*khodre*) 〔名〕 ①同 خرده ②漆黑一片

خدش (*khadsh*) 同 خدشه

خدشه (*khadshe*) 〔名〕 ①挠，抓，搔②搔伤，搔痕，擦伤③<转>不安，焦虑

~ خاطر 挂念，焦虑

(بدون) بی ~ 绝对地，不折不扣地；坚定的，不走样的

این امر را باید بدون ~ اجراء کرد . 这个命令要不折不扣地执行。

به حیثیت کسی ~ وارد کردن 损害某人的名誉

خدشه دار 〔形〕 ①有伤痕的②受损失的，有损伤的

(ساختن ~) کردن ~ 弄伤；造成损失

خدع (*khoda'*) 见 خدعه

خدعه (*khod'e*) 〔名〕 (复 خدع) 欺骗，奸诈，计谋，策略

~ کردن 欺骗，搞阴谋

جنگ از هیچ خدعه‌ای رو گردان نیست .
〈谚〉兵不厌诈

خدعه آمیز 〔形〕 阴险的，狡猾的，骗人的

خدعه گر (~ *gar*) 〔名〕 骗子，狡猾的人

خدك (*khadak*) 〔名〕 桥，桥梁

خدم (*khadam*) 见 خادم

و حشم ~ 侍从，随从

خدمات (*khadamāt*) 见 خدمت

خدمت (*khedmat*) 〔名〕（复 خدمات）①服务，服役②效力，效劳③照顾，照料，侍候④功劳，贡献⑤问候，致敬⑥在，到

اجباری ~ 义务兵役

خانم مسعودی ~ 致马斯乌迪夫人（用于书信）

دو سرهٔ اداری ~ 分两段时间办公（如上、下午）

زیر پرچم ~ （服）现役

ساعتی ~ (یا قسمتی) 非全日性工作，零活，兼职

شایان ~ 卓越的贡献

کشوری ~ 文职

لشکری ~ 军职，服兵役

وظیفه ~ 服兵役

~ برگ خاتمهٔ 退伍（或解职）证明书

~ حاضر 殷勤的，恳切的；听候吩咐的

~ درحین انجام 在服役期间，在任职期间

~ در سر （在）值班

~ سابقهٔ 业绩

(به) ~ کسی آمدن 看望某人；有幸谒见某人；报答某人

فردا به ~ شما خواهم آمد . 明天我去见您。

در ~ کسی بودن 为某人效劳；去某人处

در ~ شما هستم . 等候您的吩咐。

دیشب در ~ ایشان بودم . 昨晚我去他那儿了。

به ~ پذیرفتن 聘请

به ~ چیزی (یا کسی) پرداختن 照顾，照料，照管，侍候，服侍

خدمتی برای کسی انجام دادن 服侍（某人），替（某人）办事，招待

به ~ کسی رسیدن 看望某人，报答某人

~ رسیدم تشریف نداشتید . 我曾经来看您，可是您不在家。

~ نمیرسیم ؟ 多日不见了，少见少见。（客套话）

به ~ کسی رفتن 前往某人处

~ کردن 服务，供职，效劳，帮忙

به خلق ~ کنید ! 为人民服务。

~ بزرگی بما کرد . 他帮了我们大忙。

او در وزارت امور خارجه ~ میکند . 他在外交部任职。

~ شما عرض کنم که . . . 请允许我告诉您…

به ~ خود گرفتن (کسی را) 雇用某人

~ ازماست . （应酬语）我们早该来看望您了。

کتاب را خدمتتان فرستادم . 我已把书送您那儿了。

خدمات او شایستهٔ چنین پاداشی است . 这种奖励他是受之无愧的。

اگر خدمتی از دستم بر آید . . . 如果我

力所能及的话；如果我能做些什么的话…

خدمتانه 〔名、形〕 ①赏钱，小账，酒钱②（给收税官的）报酬③服务的，业务的

به رسم ～ 按常规

خدمتکار (～ *kār*) 〔名〕 仆役，仆人，服务员，服务人员

خدمتکاری 〔名〕 当仆役；服役，服务工作

خدمتگار 同 خدمتکار

خدمتگذار (～ *gozār*) 同 خدمتگزار

خدمتگزار 〔名、形〕 ①服务员，职员②尽心尽职的，勤勤恳恳的③听使唤的，顺从的

جزء ～ 小职员

تمام افراد دستگاههای دولتی باید ～ خلق باشند . 一切国家工作人员都应是人民的勤务员。

خدمت گزاری 〔名〕 ①服务，供职②当侍役，当仆役③尽心尽职，殷勤

کردن ～ 服务，供职，当仆役

خدمتی (*khedmatee*) 〔名〕 〈旧〉礼物

خدمه (*khadame*) 〔名〕 ①见 خادم ②服务人员，公务人员③〈军〉（炮兵）班；机枪班

توپ ～ 炮兵班

خدن (*khedn*) 同 رفیق

خدنگ (*khadang*) 〔名、形〕 ①白杨树，白杨木②箭③笔直的，挺拔的

خدو (*khodoo*) 〔名〕 唾液，口水

انداختن ～ 吐唾沫

خدود (*khodood*) 见 خد

خدوك (*khadook*) 〔形、名〕 〈旧〉①伤心的②嫉妒③难过，伤心④怒气，生气

خدی (*khaddee*) 〔形〕 颧骨的，颊的

خدیش (*khadeesh*) 〔名〕 〈旧〉①主人（尤指家庭主妇），当家人，先生②国王，君主；村长

خدیعت (*khadee'at*) 〔名〕 （复 خدایع） 欺骗，欺诈，迷惑，狡猾，圈套

خدیعه (*khadee'e*) 同 خدیعت

خدیو (*khadeev*) 〔名〕 ①君主，元首，国王，总督②伟人

خدیوی (*khadeevee*) 〔名〕 管理，统治

خذلان (*khezlān*) 〔名〕 无助，无依无靠；失败，无能为力

خذول (*khazool*) 〔形〕 无依无靠的

خر (*khar*) 〔名、形〕 ①驴②傻瓜，蠢人③愚蠢的④大的（作前缀用）

با تشدید ～ 双料的大傻瓜

جنگلی (～ دشتی ، ～ کوهی) ～ 野驴

سواری ～ （供乘骑用的）走驴

ماده ～ 母驴

～ سر 不期而至的干扰

از ～ شیطان پائین (سیاه) آمدن 不再固执，不再任性；改邪归正

را بالای بام بردن ～ 做劳而无功的事，举事不当

به خراسان بردن ～ 向龙王献水（喻多此一举）

یاسین بگوش ～ خواندن 〈谚〉对牛弹琴

به قدر ～ خوردن 食量大如牛

مخ (مغز) ～ خوردن 傻，痴呆，疯

خود را راندن ～ 只顾自己，一心追求自己的目的

خرت را بران ! 别管闲事!

در خلاب راندن ～ 做不对的事

. 没 کسی از او نپرسید خرت به چند است
人过问他；没人理睬他。

خر (*kharr*) 〔名〕 ①淤泥，泥潭②酒渣

خر (*kher*) 〔名〕 〈口〉喉

(بیخ) ~ کسی را گرفتن 掐着脖子；逼迫（某人）

خر Ⅰ (*khor*) 〔名〕 太阳

خر Ⅱ 〔名〕 打鼾，鼾声

خراب (*kharāb*) 〔形、名〕 ①被破坏的，被损坏的②腐化的，腐烂的③（年久）失修的④破坏，毁坏

مست ~ (مست و ~) 泥醉的

میوهٔ ~ 烂水果

~ شدن 遭到破坏，被损坏，完蛋；烂醉

! خانه‌اش ~ شود （咀咒语）让他倒霉吧！愿他遭灾！

. کارش ~ شد 他完了。

به سر کسی ~ شدن 突然出现在某人面前

~ کردن 破坏，损害，弄坏；使…腐化，毁了…

. زمین لرزهٔ شدید خانه ها را ~ کرد 剧烈的地震使一些房屋受到破坏。

. راه ~ است 道路失修。

. کار ~ است 事情不妙。

خراب آباد 〔名〕 荒芜的地方；〈喻〉世界

خرابات (*kharābāt*) 〔名〕 小酒馆，小旅店

خراباتی 〔名〕 ①小饭馆的常客，嗜酒者②游手好闲的人

خرابکار (*kharāb-kār*) 〔名〕 破坏分子，毁坏者

خرابکاری 〔名〕 危害行为，破坏行为

خرابه (*kharābe*) 〔名、形〕 ①废墟，瓦砾场②

~ شدن 受骗，上当，受愚弄

! ~ نشو 别装傻！别傻里傻气的！

بر (به) ~ خود سوار شدن 办自己的事；达到自己的目的

! بر ~ خود سوار شو 莫管别人的事！

~ کردن 愚弄，欺骗

~ رنگ کردن 愚弄老实人

~ کریم را نعل کردن 向…行贿；收买

~ خود را از پل گذراندن 〈谚〉一意孤行

مثل ~ در گل ماندن 如陷泥潭；一筹莫展

~ کسی به گل مانده (افتاده ، خوابیده) 某人遭难

کسی را به ~ خود نشاندن 恢复某人的地位或职务

. هرگز از او ~ تر کسی را ندیدم 像他这样傻的人我还没有见到过。

. 〈谚〉 ~ را گم کرده پی نعلش میگردد 驴都丢了还找驴掌干什么！（喻本末倒置）

. ~ آسیا ست 〈谚〉原地踏步。（直译：磨坊里的驴只打转）

. ~ ما از کرگی دم نداشت （表示不满时说）这桩事就算我压根儿没提起。（直译：我家的驴在小驹时就没有长尾巴）

. خرش (خوب) میرود 他有威望。

. خرش از پل گذشت 他度过难关了。

. ~ را از گاو تمیز نمیدهد 他这个人分不清是非。

. ~ چه داند قیمت قند و نبات 〈谚〉明珠暗投，把珍贵的东西送给不识货者。

. 〈谚〉 خرت بسته به گر چه دزد آشناست 拴好自家驴，免得被人偷。

荒废了的，荒凉的③陋室，破屋④（复数时）遗迹，遗址

~ های شهر قدیم 古城遗址

خرابی 〔名〕 ①破坏，毁坏②破产，恶化③损失④败坏，腐败⑤烂醉

~ انضباط 纪律涣散

~ اوضاع 局势混乱（恶化）

~ ماشین 机器失修

~ نسل و نژاد 退化

~ های جنگ 战争的创伤

~ و زیان وارد کردن 蹂躏，劫掠，毁坏

رو به ~ نهادن (یا آوردن) 开始变坏

حالم باین ~ نبود. 我的景况从来没有这么糟过。

خراتین (*kharāteen*) 〔名〕 蚯蚓

خراج (*kharāj*) 〔名〕（复 اخراج ، خراجات）贡，赋，田赋；（穆斯林国家对异教徒征收的）人头税

گشته گریزان ز خراجات شاه ، بارکش غول خیابان شده 〈谚〉才脱龙潭，又入虎穴。

خراج (*kharrāj*) 〔名〕 ①挥霍浪费者②〈罕〉灵活的，敏捷的

خراج (*khorāj*) 〔名〕 〈医〉炭疽，脓疮，脓疡；肿瘤

خراج گذار (*kharāj-gozār*) 〔名〕 纳贡者，进贡者，纳税者

خراج گذاری 〔名〕 纳贡，进贡，纳税

خراج گزار (~ *gozār*) 同 خراج گذار

خراج گزاری 同 خراج گذاری

خراجی (*kharrājee*) 〔名〕 挥霍，浪费

خراجی (*kharājee*) 〔形〕 进贡的，纳税的

خراخر (*kharākhar*) 同 خرخر

خراز (*kharrāz*) 〔名〕 ①鞋匠②服饰用品店老板

خرازی (*kharrāzee*) 〔形、名〕 ①服饰的，服饰品的②服饰用品店③绸布商店

اجناس ~ 服饰品

خرازیجات (*kharrāzeejāt*) 〔名〕 服饰用品，装饰用品

خرازی فروش (*kharrāzee-foroosh*) 〔名〕 卖服饰品的人，绸布商人

خرازی فروشی 〔名、形〕 ①服饰品店，绸布商店，绸布业②卖服饰用品的

خراس (*kharās*) 〔名〕 ①（驴拉的）磨②拉磨的驴

خراسان (*khorāsān*) 〔名〕 ①霍拉桑省（或译为：霍腊散省）②〈旧〉东方

خراسانی 〔形、名〕 ①霍拉桑省的②霍拉桑省人

خراس بان (*kharās-bān*) 〔名〕 磨坊主

خراستر (*kharāstar*) 〔名〕 爬虫，毒虫

خرآسیا (*khar-āsiyā*) 同 خراس

خراش I (*kharāsh*) ① خراشیدن 的根②可做构词后缀，如： دل ~ ، آسمان ~ 等

خراش II 〔名〕 ①抓，擦，划破，挠②刨平，刮平③擦伤，挠破，刮伤

~ کردن 同上

خراشاندن (*kharāshāndan*) 〔动〕（根 خراشان）抓破，划破，擦破，擦伤；挠

خراشانیدن (*kharāshāneedan*) 同 خراشاندن

خراشدار (*kharāsh-dār*) 〔形〕 有伤痕的，有破痕的

~ پوست 擦伤的皮肤

~ صدای 嘶哑的声音

خراشه (*kharāshe*) 〔名〕 刨花,刨屑;锯末,锯屑

خراشیدگی (*kharāsheedegee*) 〔名〕 擦伤,划破

خراشیدن (*kharāsheedan*) 〔动〕 (根 خراش) ①抓破,划破,擦破;挠②刨平,刮平③撕破④伤害,使…受委屈⑤〈转〉努力,苦干

سنگ دستش را خراشید . 石块把他的手划破了。

خراص (*kharrās*) 〔名〕 捏造者,说谎者,诽谤者

خراط (*kharrāt*) 〔名〕 (木料) 旋工,车工

خراطت (*kharātat*) 同 خراطی

خراطی (*kharrātee*) 〔名、形〕 ①旋工活,旋工手艺②旋工车间③旋工的

~ دستگاه 床,车床

~ کردن 当旋工,旋,旋成;车成

خراطیم (*kharāteem*) 见 خرطوم (*khortoom*)

خراطین (*kharāteen*) 同 خراتین

خرافات (*khorāfāt*) 〔名〕 ①臆造,无中生有;谎言②废话③迷信;神话

خرافات پرست (*~ parast*) 〔形〕 ①迷信的②狂热的

خرافات پرستی 〔名〕 ①迷信②狂热

خرافاتی 同 خرافتی

خرافت (*khorāfat*) خرافات 的复数(多用复数)

خرافتی 〔形〕 ①臆造的,无中生有的;荒谬的②迷信的;神话的③狂热的

~ افکار 迷信的思想

خرام (*khorām, kherām*) 〔名〕 ①气势轩昂,大摇大摆,雍容②守信用③喜讯④带某人赴宴

خرامان (*khorāmān*) 〔形、副〕 气势轩昂的(地),大摇大摆的 (地),雍容的 (地)

خرامانیدن (*kherāmāneedan*) 同 خرامیدن

خرامش (*kherāmesh*) 〔名〕 雍容大度

خرامیدن (*khorāmeedan*) 〔动〕 (根 خرام) 高视阔步,大摇大摆 (地走)

خرانبار (*khar-anbār*) 同 خرنبار

خرائد (*kharā-ed*) 见 خریده Ⅱ条

خرائط (*kharā-et*) 见 خریطه

خرب (*khareb*) 〔名〕 废墟

خرب (*kharb*) 〔名〕 扎耳孔

خربار (*kharbār*) 同 خروار

خربان (*kharbān*) 〔名〕 赶驴的人

خربز (*kharboz*) 同 خربزه

خربزه (*kharboze*) 〔名〕 香瓜,甜瓜,哈密瓜

~ تخم قند 甜瓜

~ روباه (یا ابو جهل) 药西瓜

~ کوتور 甜瓜,香瓜

~ هندی 南瓜

خربزه زار 〔名〕 瓜园,瓜田

خربط (*kharbat*) 〔名〕 ①鹅②丑角,小丑③笨伯

خربطه 同 خربط

خربق (*kharbagh*) 〔名〕 〈植〉藜芦,嚏根草

خربنده (*kharbande*) 〔名〕 ①赶驴的人 ②出租 (驮运用的) 牲口的人

خر بواز (*kharbovāz*) 同 خربیواز

خربوزه (*kharbooze*) 同 خربزه

خربیواز (*kharbeevāz*) 〔名〕 蝙蝠

خرپا (*kharpā*) 〔名〕 ①顶梁柱,人字屋顶上的桁架,构架② (底) 座

خرپشته (*kharposhte*) 〔名〕 ①丘地②尖屋顶③帐篷;窝棚④胸甲,锁子甲

خرپول (*kharpool*) 〔形、名〕 ①有钱的,钱多

的（多用于贬义）②混身铜臭的③富翁，巨富

~ آدم 财主，富翁；守财奴

خرتال (*khartāl*) 〔名〕 大皮钱袋

خرت خرت (*khert-khert*) 〔名〕 吱吱声，嘎吱声

~ کردن 作吱吱声，发嘎吱声，嗬得吱吱响

خرت و پرت (*kherto-pert*) 〔名〕 ①各式各样的东西，零七八碎的东西，不值钱的东西，破破烂烂②打鼾声，打呼声

~ تزیینی سر بخاری 古玩，小摆设（如瓷器、花瓶等）

خر تو خر (*khartookhar*) 〔名、形〕 ①混乱，杂乱无章，乱七八糟，狼藉②毫无秩序的，混乱的

~ وضع 混乱状态

خر تو خری 同 خر تو خر

خرت و خورت (*kherto-khort*) 同 خرت و پرت

خرج (*kharj*) 〔名〕（复 اخراج）①支出，开支，费用，消费②税，贡赋，（附加）费③显示，显出④（爆炸物的）药量，装填（量）

~ سفر 旅费

~ محترقه 爆破量

~ نگهداری 保管费，保养费

~ تراشیدن 虚报账目

~ دادن （宗教节日）请客

به ~ دادن 做出；显示，装做，以假货卖给人

کوشش به ~ دادن 做出努力

به ~ رفتن 消费，花费，花出(去)；被接受

پند من به خرجش نمیرفت. 他未接受我的劝告。

هیچ به خرجش نمیرود. 怎么也说不通他。

~ شدن 花费，破费

~ کردن (~ بالا آوردن) 花费，花钱

~ اتینا کردن 胡乱花钱

~ خود را سوا کردن (از کسی) 脱离（某人），离开

این بنا چقدر ~ خواهد داشت؟ 建造这座房子要花多少钱?

خرج (*khorj*) 〔名〕 鞍袋，马褡子，背囊

خرج بردار (*kharj-bardār*) 〔形〕 花费大的，消费大的，开销大的

خرج برداری 〔名〕 花费大，消费大

خرج بیار (~ *biyār*) 〔名〕 供应者，供给者，供养者

خرج تراشی (~ *tarāshee*) 〔名〕 虚报账目

خرج در رفته (~ *dar-rafte*) 〔形、副〕 ①纯的（指收益）②扣去开销后

صد یوان ~ منفعت کردن 净得一百元

خرجگذار (~ *gozār*) 〔名〕 〈军〉装弹员

خرجل (*kharjal*) 〔名〕 ①鸭②虾

خرج و دخل (*kharjo-dakhl*) 〔名〕 收支，出纳

~ صورت （会计）资产负债表，收支平衡表

~ کردن 决算，结算，平衡

خرجی (*kharjee*) 〔名、形〕 ①开支，费用，零用钱，旅费②花钱多的，昂贵的③日常的，通常的

~ راه 路费

~ خود را در آوردن 谋生

~ دادن 给日用花销

خرجین (*khorjeen*) 〔名〕 鞍囊，背囊，马褡子，（装牲口料的）兜子

خرچال (*kharchāl*) 〔名〕 ①大鸭子 ②鹈 ③波斑鸨

خرچسانك (*kharchosānak*) 〔名〕 一种有臭味的甲虫；（骂人话）臭货，脏东西

همه را مار میگزد مارا ～ 〈谚〉宁愿被狮子咬，不愿挨蚊虫叮

خرچسانه (*kharchosāne*) 同 خرچسانك

خرچنگ (*kharchang*) 〔名〕 ①蟹，螃蟹②〈天〉巨蟹星座③癌

دراز ～ 小虾

دریائی ～ 螯虾

قورباغه ～ (خط) 字迹不清楚

در مغز دارد . ～ 他是个精神病人。

خرچنگال (*kharchangāl*) 同 خرچنگ

خرچنگی (*kharchangee*) 〔名〕 甲壳纲的动物

خرچه (*kharche*) 〔名〕 ①诉讼费(用)②注解，边注③小驴

خرحمالی (*khar-hammālee*) 〔名〕 苦工，苦役，牛马活，单调枯燥的工作

کردن ～ 作苦工，作牛马活

خرخاکی (*kharkhākee*) 〔名〕 〈动〉潮虫，海蛆（属）

خرخانه (*kharkhāne*) 〔名〕 驴厩，厩栏

خرخر (*khorkhor*) 〔名〕 鼾声，（猪的）呼噜声，（狗的）嗥叫声，（猫的）咪咪叫声

خوک ～ 猪的呼噜声或喉鸣

سگ ～ 狗的嗥叫

گربه ～ 猫的咪咪叫声

～ صدای 鼾声

افتادن ～ به 哼哼起来

(زدن ～) کردن ～ 打鼾

خرخر (*kherkher*) 〔名〕 卡嗒响声，格格响声，吱吱声；（临终时的）喉鸣

صدای ～ چرخ خیاطی 缝纫机卡嗒卡嗒的响声

کردن ～ 卡嗒响，格格响；吱吱响；（临终时）喉鸣，喘鸣

خرخره (*kharkhare*) 〔名〕 马梳，马栉

(زدن ～) کردن ～ 刷马

خرخره (*kherkhere*) 〔名〕 〈解〉喉结，喉核

تا ～ کسی را قرض گرفتن 某人债台高筑

خرخره (*khorkhore*) 〔名〕 鼾声，（临终时的）喉鸣

مرگ ～ 死前的喉鸣，咽气

خرخری (*kherkheree*) 〔名〕 嘶哑

～ صدای 嘶哑的嗓音

خرخسه (*kharkhase*) 〔名〕 （诱擒鸟兽的）引诱物，圈套，诱饵

خرخشه (*kharkhashe*) 〔名〕 吵闹喧嚣，骚动

خرخیار (*khar-khiyār*) 〔名〕 大黄瓜

خرد (*kherad*) 〔名〕 理智，智慧，聪明

～ دندان 智齿，第三磨牙

خرد (*khord*) 〔形〕 ①小的，微小的，渺小的②细碎的，碎的

(یا کلان) و بزرگ ～ 大人和小孩；老老少少

～اشخاص 小家伙，小伙伴

～ پول 零钱，辅币

～ زارعین 小农

شدن ～ 被打碎，被捣碎，粉碎；被兑换成零钱

و خاکشیر شدن ～ （器皿）打得粉碎；

筋疲力尽，（累得）骨节都要散了

~ كردن 打碎，捣碎，粉碎；兑换（成零钱）；〈喻〉推翻，压服，镇压

پول ~ كردن 换零钱

~ و خاكشير كردن 把(器皿)打得粉碎

خرد (*khard*) 〔名〕 污泥，泥泞

خرداد (*khordād*) 〔名〕 伊朗阳历三月

خرد انديش (*khord-andeesh*) 〔形〕 目光短浅的；会盘算的

خرد انگارش (*~ angāresh*) 〔形〕 目光短浅的

خرد پرور (*kherad-parvar*) 〔形〕 培育的

خرد پيشه (*~ peeshe*) 〔形〕 聪明的，智慧的

خرد خرد (*khord-khord*) 〔副〕 一点一点地；渐渐地

خر در چمن (*khar-dar-chaman*) 〔形、名〕 刺耳的（声音），难听的（声音）

خرد سال (*khord-sāl*) 〔形、名〕 ①年轻的，年幼的②孩子，幼儿

خرد سالى 〔名〕 年青，幼年

از ~ 从童年的时代起

خرد سنج (*~ sanj*) 〔名〕 测微计，微距计，千分尺

خرد كننده (*~ konande*) 〔形〕 粉碎性的，毁灭性的

ضربهٔ ~ 毁灭性打击

خرد كيش (*kherad-keesh*) 同 خرد پيشه

خردل (*khardal*) 〔名〕 ①芥子，芥末②千分之一克，毫克

~ برى 野芥子

تخم ~ 芥子

ريشهٔ ~ 〈植〉芥根，辣根

ضماد ~ 〈医〉芥子泥（膏药）

مشمع ~ 〈医〉芥末硬膏

خردل (*khar-del*) 〔形、名〕 ①胆怯的，胆小的②胆小鬼

خردل دان (*khardal-dān*) 〔名〕 芥末罐

خردله (*khordele*) 〔名〕 小事

خردلى (*khar-delee*) 〔名〕 胆怯，胆小

خردلى (*khardalee*) 〔形〕 芥的，芥末的

خردماغ (*khar-damāgh*) 〔形〕 愚蠢的，迟钝的，笨拙的

خردماغى 〔名〕 愚蠢，迟钝，笨拙

خردمند (*kherad-mand*) 〔形、名〕（复 خردمندان）①聪明的，英明的，理智的②学者，智者，贤人

رهبر ~ 英明的领袖

خردمندانه 〔形、副〕 聪明的(地)，智慧的(地)，英明的(地)，明智的(地)

تحت رهبرى ~ كميتهٔ مركزى حزب 在党中央的英明领导下

خرد مندى 〔名〕 聪明，英明，理智

خردمنش (*khord-manesh*) 〔形、名〕 ①微小的，小气的②劣根性，不识大体的小气鬼

خرد منشانه 〔形、副〕 微小的（地），微不足道的（地），小气的（地），不识大体的（地）

خرد منشى 〔名〕 微小，细小，小气，不识大体

خرد نگارى (*~ negāree*) 〔名〕 ①显微照相，显微绘图②〈医〉字体过小症

خرد و خمير (*khordo-khameer*) 〔形〕 ①被打得粉碎的②衰弱无力的，精疲力尽的

~ شدن 衰弱无力，精疲力尽

~ كردن 打碎，把…打得粉碎

خردور (*kheradvar*) 同 خردمند

خردوری 同 خردمندی

خرد و ریز (*khordo-reez*) 〔名〕 小事，细节；杂事；琐碎物件

خرده (*khorde*) 〔形、名〕 ①小的，零星的，微小的；零售的②残渣，碎片，碎屑，细节，小事③一小会儿，片刻④一小块⑤瑕疵

استخوان پا ~ 〈解〉 附骨

استخوان دست ~ 〈解〉（手）腕

الماس ~ 金钢钻屑末

سماط ~ 饭桌上掉下的面包屑

نان ~ 面包屑

نجاری ~ 刨花，刨屑，锉屑

~ پول 零钱

یك ~ قند 一点白糖

دو ماه و خرده‌ای 两个多月

سی و خرده‌ای کتاب 三十多本书

کردن ~ 换零钱；消灭，粉碎

(از ، بر ، درباره) گرفتن ~ 吹毛求疵，找碴，挑毛病

یك ~ صبر کن ! 稍等一下

یك ~ نمك بمن بدهید ! 请给我一点盐。

خرده باج 〔名〕 杂税

خرده بورژوازی (~ *boorjhoovāzee*) 〔名、形〕 小资产阶级（的）

خرده بین 〔形、名〕 ①留心细节的，入木三分的，明察秋毫的，严密的②吹毛求疵的③放大镜，显微镜

خرده بینی 〔名〕 ①留心细节，入木三分，明察秋毫，严密②吹毛求疵

خرده پا 〔形、名〕 ①小的，微小的，可怜的②小业主

دهقانان ~ 贫（苦农）民，小农

خرده پاره 〔名〕 碎片，破片，碎块

خرده چوب 〔名〕 碎木片

خرده حساب (~ *hesāb*) 〔名〕 ①宿怨②小账

با کسی تصفیه کردن ~ 报宿仇，算旧账

خرده خرده (~ *khorde*) 〔副〕 渐渐地，慢慢地，一点一点地

خرده دان 〔名、形〕 ①专家，内行，行家②精湛的，精通的，熟练的

خرده ریز 同 خرد و ریز

خرده سنگ (~ *sang*) 〔名〕 砂砾，砾石

ترازو ~ 小砝码

خرده سیاره (~ *sayyāre*) 〔名〕 〈天〉小行星

خرده شناس (~ *shenās*) 〔形、名〕 熟练的（人）精明的（人）

خرده شناسی 〔名〕 熟练，精明

خرده شیشه 〔名〕 碎玻璃

خرده فرمایش (~ *farmāyesh*) 〔名〕 名目繁多的差使

به کسی ~ دادن 乱支使某人

خرده فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 零售商，小杂货商

خرده فروشی 〔名〕 零售，卖杂货

کردن ~ 同上

خرده کار 〔名〕 （小）手工业者

خرده کاری 〔名〕 细活，精雕细琢，小活计

خرده گیر 〔形、名〕 吹毛求疵的（人），爱找碴的（人），爱挑剔的（人）

خرده گیری 〔名〕 吹毛求疵，找碴，挑剔，刁难

(از) کردن ~ 同上

خرده مالک (~ *mālek*) 〔名〕 小土地占有者，小私有者

خرده مالکی 〔形〕 小土地占有的，小私有的

خرده نان 〔名〕 面包屑

خرده نگر (~ *negar*) 〔形〕 吹毛求疵的，好找碴的

خرده نگری 〔名〕 吹毛求疵，找碴，挑毛病

خردی (*khordee*) 〔名〕 ①幼年，童年②微小，微不足道

در عهد ~ 幼年时

خر رنگ کن (*khar-rang-kon*) 〔名、形〕 ①骗子，滑头②华而不实的

خررنگ کنی 〔名〕 愚弄，捉弄，哄骗

خرز (*kharaz*) 〔名〕 假珠宝，玻璃珠

خرز (*kharz*) 〔名〕 修补鞋

خرزور (*khar-zoor*) 〔名〕 大力士

خرزه (*kharze*) 〔名〕 ①<解>阴茎②玻璃珠，假珠宝

خرزهره (*kharzahre*) 〔名〕 <植>①夹竹桃②石南（属）③柯罗辛

خرس (*kharas*) 〔名〕 ①哑②绒默

خرس (*khers*) 〔名〕 ①熊②（象熊一样）笨拙的人

تیر خورده ~ 狂怒的人（原意：中箭受伤的熊）

دریایی ~ 海豹

قطبی ~ 北极熊

گنده ~ <喻>肥胖的人

. در کوه بو علی سیناست ~ <谚>世无英雄，竖子成名。

. موئی از ~ کندن غنیمت است <谚>铁公鸡一毛不拔。

خرساء (*kharsā'*) 〔名〕 （女）聋哑者

خرسان (*khorsān*) 〔名〕 耳聋，聋哑

خرس باز (*khers-bāz*) 〔名〕 驯熊者

خرس بان 同 خرس باز

خرس بچه (~ *bache*) 〔名〕 小熊，幼熊

خرست (*kharast*) 同 خرمست

خرسك I (*khersak*) 〔名〕 ①小熊，幼熊②<动>胡獾③一种儿童游戏

خرسك II 〔名〕 粗毛茸地毯

قالی ~ 同上

خرسند (*khorsand*) 〔形〕 满意的，满足的；高兴的，愉快的

شدن ~ 满意，满足；高兴，愉快

کردن ~ 使…满意，满足…；使…高兴，使…愉快

. از دیدن شما خرسندم 我很高兴见到您。

خرسندی 〔名〕 满意，满足；高兴，愉快

کردن ~ 同上

خرسنگ (*kharsang*) 〔名〕 ①大石，巨石②<转>对手，劲敌③<转>障碍（物），绊脚石

خرسواری (*khar-savāree*) 〔名〕 ①骑驴②<转>（骑在别人头上）作威作福

کردن ~ 同上

خرش (*khorosh*) 同 خروش

خرشاد (*khorshād*) 同 خورشید

خرشه (*kharshe*) 同 خرخشه

خرشید (*khorsheed*) 同 خورشید

خرص (*khars*) 〔名〕 ①说谎②中伤，诽谤

خرط (*khart*) 〔名〕 旋（工活），旋工工作；刨木

خرطال (*khartāl*) 同 خرتال

خرطبع (*khar-tab'*) 〔形〕 执拗的，蠢驴似的

خرطوم (*khartoom*) 〔名〕 喀土穆(苏丹首都)

خرطوم (*khortoom*) 〔名〕(复 خراطيم) 象鼻，长嘴，水龙带

فيل ~ 象鼻子

هوام ~ 昆虫的长鼻子

خرطوم دار 〔形〕 长鼻子的，长嘴的

~ خوک 〈动〉貘

خرطوسی 〔形〕 象鼻似的，可卷曲的

~ لولهٔ 水龙带

خرع (*khara'*) 〔名〕 虚弱，衰弱

خرف (*kharf*) 〔名〕 采摘水果

خرف (*kharaf*) 〔名〕 (老年)糊涂，昏愦

خرف (*kharef*) 〔形、名〕 ①迟钝的(人)，愚蠢的(人)②智力衰退的(人)，(老来)糊涂的(人)，(因年老而)昏愦的(人)

(بودن ~) شدن ~ (年老)昏愦

خرفت (*khereft*) 〔名、形〕 ①傻瓜②迟钝的

شدن ~ 老糊涂

کردن ~ 使…糊涂

خرفتی (*khereftee*) 同 خرف (*kharaf*)

خرفستر (*kharafstar*) 同 خستر

خرفه (*khorfe*) 〔名〕〈植〉马齿苋

خرفهم (*khar-fahm*) : شدن ~ (终于)懂了

کردن ~ 使…记牢,反复灌输,谆谆教导

خرفی (*kharefee*) 〔名〕 (老年)糊涂，昏愦

خرق (*khargh*) 〔名〕 ①扯碎，撕破(布等)，划破②缝隙，口子，孔眼，洞

عادت ~ 不平凡的事，奇迹；破例，反常

خرق (*khorgh*) 〔名〕 ①愚蠢，昏庸②粗鲁；窘境

خرق (*kharegh*) 〔形〕 愚蠢的，笨拙的，昏庸的；窘迫的

خرق (*kheragh*) 见 خرقه

خرقه (*kherghe*) 〔名〕 (复 خرق) ①破衣(烂衫)；(托钵僧穿的)长袍，罩袍；斗篷②皮外套③破布，布头

ارادت ~ 皈依宗教者穿的长袍

تبرك ~ 僧侣穿的长袍

(ياخز) زنانه ~ 女用皮大衣

(افكندن ~) انداختن ~ 把衣服脱给…〈转〉厌世绝欲，过苦行生活

پوشیدن ~ 当苦行僧，成为苦行者

از دست کسی پوشیدن ~ 成为某人的门徒

کردن ~ 撕碎，撕破

تهی کردن ~ 〈喻〉死亡

خرقه پوش 〔名〕 伊斯兰教托钵僧，苦行僧

خرك Ⅰ (*kharak*) 〔名〕 ①小驴②锯木架③〈体〉鞍马④〈乐〉(提琴等的)琴马⑤〈机〉千斤顶，起重机

پرش ~ 〈体〉鞍马

تار ~ 琴马

چوب بری ~ 锯木架

حلقه ~ 〈体〉吊环

خاردار ~ 铁丝网，障碍物

زدن ~ 打谷

خرك Ⅱ 同 خارك

خرکار (*kharkār*) 〔名〕 出大力气的人

خرکاری 〔名〕 ①蠢事②出牛马力，出大力气

کردن ~ 做蠢事，出大力气

خرکچی (*kharakchee*) 同 خربان

خرکره (*khar-korre*) 〔名〕 小驴子，驴驹

خرکس (*kharkos*) 〔名〕 饶舌的人，多咀的人，

好闲扯的人

خرکمان (*kharkamān*) 〔名〕 捕兽陷井

خرکوف (*kharkoof*) 〔名〕 大猫头鹰

خرکی (*kharakee*) 〔形、副〕 ①愚蠢的，傻的②蠢驴似地

～ شوخی 平淡无味的俏皮话

～ ناز 丑态

～ بار کردن 喝得烂醉，吃得撑了

خرگاه (*khargāh*) 〔名〕 帐棚，帐幕，棚屋，棚

～ اخضر (～ سبز ، ～ مینا) 〈喻〉天空

～ ماه (～ قمر) （月亮的）晕轮，晕圈

～ زدن 搭棚子，搭帐棚

خرگواز (*khargavāz*) 〔名〕 赶驴刺棒

خرگور (*khargoor*) 〔名〕 斑马，野驴

خرگوش (*khargoosh*) 〔名〕 兔子

～ اهلی (～ خانگی ، ～ فرنگی) 家兔

～ پرو 鼯鼷兔

خرگوشك (*khargooshak*) 〔名〕 ①小兔子②〈植〉车前

خرگوشی 〔形〕 兔子似的，家兔的

～ حافظهٔ 坏记性

～ خواب دادن 蒙蔽，愚弄；牵着鼻子走，完全支配某人

به خواب ～ (فرو) رفتن 〈喻〉高枕无忧

کسی را از خواب ～ بیدار کردن 把某人从沉睡中惊醒

خرگه (*khargah*) 同 خرگاه

خرم (*kharm*) 〔名〕 ①穿孔，锥眼，扎耳朵眼②针孔

خرم (*khorram*) 〔形〕 ①清新的，新鲜的；翠绿的，郁郁葱葱的，茂盛的②高兴的，愉快的，欣喜的

～ شدن 高兴，愉快，变清新，变翠绿

از شنیدن این خبر شاد و ～ شد . 他听到此消息后很高兴。

در بهاران درختان سبز و ～ میشوند . 树木到了春天变得郁郁葱葱。

～ کردن 使…高兴，使…愉快，使…赏心悦目

باغ سبز و ～ است . 花园里一片葱绿。

خرما(ی) (*khormā*) 〔名〕 椰枣，海枣，枣子

～ هندی 罗望子果（果实味酸，常做清凉轻泻剂用）

～ درخت 椰枣树

دست ما کوتاه و ～ بر نخیل 可望而不可及，眼馋不到手

هم خدا را میخواهد و هم ～ را 〈谚〉既要上帝，又要吃枣。（喻，想得而兼之）

هم ～ ، هم ثواب 〈谚〉兼而有之，一举两得（直译：又有枣吃，又行好事）

خرمابن (*khormābon*) 〔名〕 枣椰树

خرما خرك (*khormā-kharak*) 〔名〕 海枣，海枣干

خرماستان (*khormāstān*) 〔名〕 枣椰林

خرماگون (*khormāgoon*) 〔形、名〕 ①棕色的，咖啡色的②栗色马

خرمالو (*khormāloo*) 〔名〕 柿子树，柿子

خرمائی (*khormā-ee*) 〔形〕 ①椰枣的 ②棕黄色的，褐色的，咖啡色的

خرم دل (*khorram-del*) 〔形〕 心情愉快的，欢娱的，赏心悦目的

خرمردرند (*khar-marderend*) 〔名〕 弄巧成拙的人

خرم رو (*khorram-roo*) 〔形〕 快乐的，神情高

兴的

خرمست (*khar-mast*) 〔形〕 酩酊大醉的，滥醉的；愚蠢的，笨拙的

خرمقدس (~ *moghaddas*) 〔名、形〕 ①伪装虔诚的（人），假善人②拘泥于宗教形式的

خرم گاه (*khorram-gāh*) 〔名〕 郁郁葱葱之地；草地

خرمگس (*khar-magas*) 〔名〕 牛虻，马蝇

~ معرکه 扫兴的人，大煞风景的人

خرمن (*kherman, kharman*) 〔名、形〕 ①堆，谷堆②收获，收获物③（头发）浓密的

~ آتش 篝火；营火

~ ماه 月晕，（月亮的）晕轮

~ وافر 丰收

~ هیزم 柴禾堆

جای ~ 打谷场

حواله سر ~ (وعده سر ~) 空头支票

وقت ~ (سر ~، سوسم ~) 收获期

~ بر باد دادن 扬场

~ شدن 堆成垛

~ کردن 堆积，堆起

~ کوفتن (یا کوبیدن) 打谷，脱粒，打场

خرمن پا 〔名〕 看管谷垛的人

خرمنج (*kharmanj*) 〔名〕 ①黄蜂②牛虻

خرمن سوخته (*kherman-sookhte*) 〔形〕 破产的，贫穷化的

خرمن کوب 〔名〕 ①打谷者，打场的人②打谷机，脱粒机③连枷（打谷用）

ماشین ~ 打谷机

خرمن کوبی 〔名〕 ①打谷，脱粒，打场②（给打谷者的）打谷费

زمین ~ 打谷场

~ کردن 打谷，脱粒，打场

خرمن گاه (~ *gāh*) 〔名〕 打谷场，谷仓

خرموش (*khar-moosh*) 〔名〕 大老鼠，硕鼠

خرمه (*kharme*) 〔名〕 〈植〉伞房花序

خرمهره (*khar-mohre*) ①装饰在牲口颈上的小贝壳或玻璃珠②（白贝壳做的）小角笛③白斑

~ را با در برابر کردن 〈谚〉良莠不辨

خرمی (*khorramee*) 〔名〕 ①清新，新鲜，郁郁葱葱，茂盛②高兴，愉快，喜悦

خرنا (ی) (*kharnā*) 同 کرنای

خرناس (*khornās*) 〔名〕 鼾声，哼声

~ کشیدن (~ کردن) 打鼾；嘶吼

خرناسه 同 خرناس

خرنبار (*kharanbār*) 〔名〕 ①（人群）聚集，拥集②乱轰轰，嘈杂，骚乱③〈旧〉骑在驴背上沿街示众的犯人

خرند I (*kharand*) 〔名〕①回廊的低墙，矮土墙②花园的矮墙，花坛的过道

خرند II 〔名〕 〈植〉肥皂草

خرنده (*kharande*) 〔名〕 买主，主顾

خرنش (*khornesh*) 〔名〕 打鼾，打呼噜

~ کردن 同上

خرنوب (*kharnoob*) 〔名〕 〈植〉长角豆，角豆树

خرنه (*khorne*) 〔名〕 吼叫，咆哮

~ کشیدن 同上

خرو (*khoroo*) 同 خروس

خروار (*kharvār*) 〔名〕 ①海瓦尔（重量单位，相当于300公斤）②驴驮的重量③很多，非常

یك ~ چیزی داشتن 有许多…东西

او یك ~ فیس و افاده دارد . 他自以为非

常了不起。

خروب (*kharroob*) 同 خرنوب

خروپف (*khoropof*) 〔名〕 鼾声

~ کردن 打鼾

~ کسی به آسمان بلند شدن 某人鼾声如雷

خروج (*khorooj*) 〔名〕 ①出口，出路；退出，离开②〈医〉脱出症，脱垂

~ از جنگ 〈军〉退出战斗，脱离战斗

~ تخم چشم (~ عین) 〈医〉眼球突出症，突眼症

~ طمث 来月经，行经

~ کالا 出口商品

در(ب) ~ 出口

سفر ~ (基督教)《圣经》中的《出埃及记》

یوم الخروج 〈宗〉复活节

~ کردن 退出，走出；离开；谋反，反对；突出

خروجی 〔名、形〕 ①阳台②运出的，出去的，离开的③（火山）喷出的

در(ب) ~ 出口

مواد ~ （火山）喷出的矿岩

خروخر (*kherrokher*) 〔名〕死前的喉鸣，临终时的痰声

خروس (*khoroos*) 〔名〕 公鸡

~ اخته 阉鸡

~ بی محل (~ بی هنگام ، ~ نابهنگام) 〈喻〉（做事、说话）不知深浅的人，不知分寸的人，好出风头的人，不速之客

~ پیر 〈喻〉年老体衰的老头；老来俏（指老头）

~ جنگی 斗鸡，〈喻〉爱打架斗殴的人，好斗者

~ هندی 雄火鸡

~ جوجه (~ بچه) 小公鸡

~ کسی خواندن （某人）有钱，富有

خروس باز 〔名〕 玩斗鸡者

خروس بازی 〔名〕 斗鸡

خروس خوان (~ *khān*) 〔名〕 黎明时，晨鸡报晓时

خروسك (*khoroosak*) 〔名〕 ①小公鸡②〈解〉阴茎包皮；〈解〉阴蒂，〈解〉悬雍垂③扳机，（用以击动撞针或击发火帽的）击铁④〈医〉哮吼（旧名格鲁布，一种喉头炎）；〈医〉百日咳

~ کردن 吼叫起来；癫痫发作

~ گرفتن 患百日咳

خروس کولی (*khoroos-kowlee*) 〔名〕 〈动〉凤头麦鸡；田凫

خروس وزن (~ *vazan*) 〔名〕〈体〉最轻量级

کشتی گیری ~ 最轻量级摔角比赛

خروسه (*khoroose*) 〔名〕 〈解〉①阴茎包皮②阴蒂

خروش (*khoroosh*) 〔名〕 呼吼，吼叫，喧哗，咆哮

~ پرندگان 群鸟鸣叫

~ جنگ 战争叫嚣

~ بر آوردن (~ زدن) 吼叫起来，

~ کردن 呼叫，吼叫，咆哮；抽泣，哭泣

خروشان 〔形〕 咆哮的，喧腾的

خروشاندن (*khorooshāndan*) 〔动〕（根 خروشان）使吼叫，引起唤叫；使激动，激起

خروشیدن (*khoroosheedan*) 〔动〕（根 خروش）①呼叫，喊叫，吼叫，咆哮②抽泣，哭泣

خروع (*kherva'*) 〔名〕 蓖麻

خروف (*kharoof*) 〔名〕 小牡羊

خروه (*khorooh*) 〔名〕 公鸡

خروهك (*khorohak*) 〔名〕 珊瑚

خروهه (*khoroohe*) 〔名〕 ①枪的板机②（捕鸟时）做引诱用的鸟

خرویله (*kharveele*) 〔名〕 ①大叫大嚷②号啕大哭，大哭大叫

خره (*khare*) 〔名〕 <口>淤泥

خره (*khore*) 〔名〕 定期浇灌

پنج ~ 每五天一浇

خره I (*khorre*) 〔名〕 鼾声，打鼾

کشیدن ~ 发鼾声，（马）发喷鼻声

خره II 〔名〕 <旧>①闪光，光线②天赐礼品；神火③份④一片村庄

خره بندی (*khore-bandee*) 〔名〕 （浇灌水）分水

خری (*kharee*) 同 خریت

خریت (*khariyyat*) 〔名〕 愚笨，象驴一般的愚蠢

کردن ~ 做蠢事

کسی گل کردن ~ 某人出洋相

خرید (*khareed*) 〔名〕 购买

(~ وعده‌ای) باقساط ~ 用分期付款的办法购买

نسیه ~ 赊购

نقد ~ 用现钱买

(~ استعداد) ~ قوهٔ 购买力

(~ نرخ) ~ قیمت 买价

کردن ~ 买，购买

خریدار (*khareedār*) 〔名〕 买主，顾客；<转>需求；市场

این جنس ~ ندارد . 这种货无人问津。

کتاب ~ دارد . 书的销路很好。

خریداری 〔名、形〕 ①购买②买到的，买好的

کردن ~ 买，购买，采购

با (به) چشم ~ نگاه کردن (را) 细看，物色，挑选

خرید کننده (*khareed-konande*) 〔名〕 顾主，买主

خریدن (*khareedan*) 〔动〕（根 خر） 买，购买，采购

باز ~ 赎回，买回，收买

گناه ~ 赎罪

این کتاب را هرجادیدی ، بخر . 你看到这本书就买。

او حاضر است بخاطر پیروزی انقلاب هزاران خطر را به جان بخرد . 他为了革命胜利甘冒一切危险不惜牺牲自己的生命。

خرید و فروخت (*khareedo-forookht*) 同 خریدو فروش

خرید و فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 买卖，贸易，交易

شدن ~ （被）买卖，当商品

کردن ~ 做买卖

خریده I (*khareede*) 〔名、形〕 ①买来之物②购来的

خریده II 〔名〕（复 خرائد）①未钻孔的珍珠②<转>未成年的少女，处女，腼腆的姑娘

خریش (*khareesh*) 〔名〕 <旧>①嘲弄，挖苦，笑柄②挠，搔，挠伤，刺伤

خریشیدن (*khareesheedan*) 同 خراشیدن

خریطه (*khareete*) 〔名〕（复 خرائط）①皮包，钱包②地图，图表

خریف (*khareef*) 〔名〕 秋季，秋天

خریفی 〔形〕 秋季的，秋天的
～ اعتدال 秋分

خز (*khaz*) 〔名〕 ①貂，水獭，河狸（旧译海狸）②毛皮，鸡貂皮
～ دست （妇女防寒用的）皮手笼，皮手筒
～ سمور（～ سیاه） 黑貂
～ گردن 皮披肩，（妇女用）长的皮毛围巾
～ پالتوی 貂皮大衣

خز (*khazz*) 〔名〕（复 خزوز） 生丝，丝绸

خزاف (*khazzāf*) 〔名〕 ①制陶者，陶器匠②陶瓷商

خزان (*khazān*) 〔名〕 秋季
～ باد 萧瑟秋风
～ شدن（树叶）变黄，枯萎，凋谢

خزان (*khozzān*) 见 خازن

خزان دیده (*khazān-deede*) 〔形〕 枯萎的，凋谢的（指树叶）

خزان رسیده (～ *reseede*) 同 خزان دیده

خزانه (*khezāne*) 〔名〕 （复 خزائن） ①国库，宝库②库，仓库；出纳处③（子弹）匣，仓，筒④蓄水池⑤（育苗）温床，温室；育蚕室
～ باروت （炮的）药室
～ توپ 炮膛
～ حمام 澡塘中的热水池
～ فشنگ 弹仓，子弹匣
～ کتب 书库
～ لوله 枪筒
～ ملی 国库
دست در ～ خدا داشتن 财源不断
～ کردن 存放入库

خزانه‌ای 同 خزینه‌ای

خزانه برداری (～ *bardāree*) 〔名〕 退（子）弹
～ کردن 同上

خزانه دار 〔名、形〕 ①司库，出纳，收款员②有弹仓的（如枪）③苗圃
～ کل 总司库
～ تفنگ 连发枪，弹仓式枪

خزانه داری 〔名〕 ①当司库②金库，仓库
～ کل 总库，总出纳处

خزانه گذاری (～ *gozāree*) 〔名〕 装（子）弹
～ کردن 同上

خزانی (*khazānee*) 〔形〕 ①秋季的②凋零的

خزانیه (*khazāniye*) 〔名〕 〈文〉悲秋之作，感伤作品

خزائن (*khazā-en*) 见 خزانه

خزپوش (*khaz-poosh*) 〔名〕 ①身穿貂裘者②流氓，歹徒，恶棍，骗子

خزدار (*khazdār*) 〔形〕 毛皮的
～ پوستهای 毛皮

خزدوز (*khaz-dooz*) 〔名〕 毛皮缝制工

خزر Ⅰ (*khazar*) 〔名〕 〈史〉可萨人（《新唐书》称为突厥可萨，约五至十世纪住在欧俄东南部一带的民族）
～ بحر（یا دریای） 里海

خزر Ⅱ 〔名〕 瞟，斜视，侧目而视

خزرج (*khazraj*) 〔名〕 ①冷风，南风 ②阿拉伯一部落名

خزع (*khaz'*) 〔名〕 切除，割切
～ اعصاب 神经切除术，神经解剖学

خزف (*khazaf*) 〔名〕 ①陶器，瓦罐②瓷坯③瓦，瓦片

ریزه ~ 瓦片，碎陶片

خز فروش (*khaz-foroosh*) 〔名〕皮货商 毛皮商

خز فروشی 〔名〕 皮货业，毛皮业

خزندگان (*khazandegān*) 〔名〕 〈动〉爬虫纲，爬行动物

خزنده (*khazande*) 〔形、名〕 ①爬行的，爬行状态的②爬虫③〈军〉（机枪的）滑筒

~ حیوانات 爬行动物

خزنده شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕 爬虫学

خزوك (*khazook*) 〔名〕 金龟子科甲虫，蜣螂

خزه (*khaze*) 〔名〕 ①青苔，苔藓，地衣②霉

~ شبهٔ 苔藓状的

بستن ~ 长苔藓

خزه شناس (~ *shenās*) 〔名〕 苔藓学家

خزه شناسی 〔名〕 苔藓学

خزی (*khezee*) 〔名〕 ①耻辱，羞辱② 〈方〉流氓，鲁莽汉

خزیدن (*khazeedan*) 〔动〕 （根 خز ）①爬行，匍匐而行；(植物)蔓延②藏匿，躲避③畏缩

روی شکم ~ 匍匐前进

~ به رو 平着爬下，紧贴在地面

خزیده 〔形〕 ①爬着的②藏匿的③畏缩的

(~ به حال ~ (در حال 爬着

رفتن ~ 爬，匍匐

خزیر (*khazeer*) 〔名〕 火；余烬

خزینه (*khazeene*) 同 خزانه

خزینه‌ای 〔形〕 ①国库的②稀有的，珍奇的

~ حرف‌های 惊人妙语

خزینه دار 同 خزانه دار

خزینه داری 同 خزانه داری

خس I (*khas*) 〔名〕 ①枯枝，干枝②杂草，干草，禾秸，稻草③木片，刨花

به هر ~ و خاشاك چنگ زدن 捞救命稻草

بدهن (یا دندان) گرفتن ~ 求饶，认错

خس II 〔形、名〕 卑鄙的(人)，卑贱的(人)，低劣的（人）

خس (*khass*) 〔名〕 〈植〉莴苣

~ دریائی 海藻

خسارت (*khesārat*) 〔名〕 (复 خسارات) 亏损，损失，伤耗，损害；〈商〉海损

حد معمول ~ (~ حد مجاز) 正常耗损，正常情况下的磨损

دیر کرد ~ 罚金

وارده از سیل ~ 洪水造成的损失

~ جبران 补偿损失

چیزی را دادن ~ 赔偿某物的损失

دادن ~ عرضحال 要求赔偿

دیدن (~ کشیدن) ~ 亏损，损失

~ رسانیدن (~ وارد آوردن ، ~ کردن) (بر) 使…受损失，使…受害

حملهٔ ارتش ما خسارات زیادی به دشمن وارد آورد . 我军的进攻使敌人遭受很大的损失。

کسی را جبران کردن ~ 赔偿某人的损失

خسارت آمیز 〔形〕 有害的，不利的

خساست (*khasāsat*) 〔名〕 卑鄙，下流，低贱，吝啬

کردن (~ ورزیدن) ~ 同上

خسانیدن (*khasāneedan*) 同 خشانیدن

خسب (*khosb*) خسبیدن 的根

خسباندن (*khosbāndan*) 〔动〕 (根 خسبان) ①

把…推倒②让…躺下，使…入睡，催眠③把…平息下去，平定（叛乱）

خسبیدن (*khosbeedan*) 〔动〕（根 خسب ）睡觉，躺下休息

خسپ (*khosp*) 同 خسب

خس پرور (*khas-parvar*) 〔形、名〕 吝啬的(人)卑鄙的（人）

خسپیدن (*khospeedan*) 同 خسبیدن

خست (*khessat*) 同 خساست

خستر (*khastar*) 〔名〕（蜂、蝎子、蛇等)害虫

خستگی (*khastegee*) 〔名〕 ①疲倦，劳累，厌倦②〈旧〉伤口

~ در کردن（~ مرتفع شدن ، از ~ بیرون آمدن） 消除疲劳，解乏

خستگی ناپذیر (~ *nāpazeer*) 〔形〕 不知疲倦的，孜孜不倦的；不懈的

~ کوشش های 不懈的努力

خستن (*khastan*) 〔动〕（根 خس ） ①使…伤心，触怒②使…疲倦，折磨③蜇伏，截穿，刺破

خستو I (*khastoo*) 〔形、名〕 招供的(人)，自首的（人），坦白了的（人）

~ شدن 承认

خستو II 〔名〕 果核，核

خستوانه (*khastavāne*) 〔名〕（托钵僧穿的）粗毛大袍

خستونه (*khastoone*) 同 خستوانه

خسته I (*khaste*) 〔形、名〕（复 خستگان ）①疲倦的（人），疲劳的（人），劳累的（人）②受伤的，病的③伤心的

~ و فرسوده 疲劳困顿的

~ شدن 疲劳，伤心

همهٔ ما پس از ورزش دو ساعته خیلی ~ شدیم . 我们经过两小时的锻炼后都感到十分疲劳。

~ کردن 使…疲劳，使…伤心

نباید حیوانات بارکش را ~ کرد . 不要把牲口累倒了。

خسته II 同 هسته

خسته بند (~ *band*) 〔名〕 绷带

خسته جگر (~ *jegar*) 同 خسته دل

خسته حال 〔形〕 苦恼的，受折磨的

خسته خاطر (~ *khāter*) 〔形〕 伤心的，悲伤的，苦恼的

خسته دل (~ *del*) 〔形〕 伤心的，委屈的

خسته دلی 〔名〕 伤心，委屈

خسته کننده (~ *konande*) 〔形〕 令人疲劳的，使人厌倦的，乏味的

~ صحبت 枯燥冗长的谈话

خسته مزاج (~ *mezāj*) 〔形〕 虚弱的，衰弱的，病态的

خسخانه (*khas-khāne*) 〔名〕 草窝棚

خس خس (*khes-khes*) 〔名〕（喉部发出的）哮喘声，〈医〉水泡声，罗音

خسر (*khosor*) 〔名〕 ①岳父；公公②岳母；婆婆

خسر (*khosr*) 〔名〕 损失，亏损

خسران (*khosrān*) 同 خسر (*khosr*)

خسرانگر (*khosrāngar*) 〔名〕 女婿

خسرودارو (*khosrow-dāroo*) 同 خولنجان

خسف (*khosf*) 〔名〕 核桃

خسف (*khasf*) 〔名〕 ①崩溃，下沉，倒塌②隐藏③屈辱④罪过

خسک (*khasak*) 〔名〕 ①小刺，荆棘②三角钉，

拦路钩，铁蒺藜③碎片

~ خار 有刺的草

خسکانان (*khaskānān*) 〔名〕 寻找，探求，寻求

خسودن (*khosoodan*)〔动〕(根 خسا) 收获，收割

خسور (*khosoor*) 同 حسر (*khosor*)

خسوره (*khosoore*) 同 خسر (*khosor*)

خسوف (*khosoof*) 〔名〕 月食

(ناقص~) جزئی ~ 环食

غیر مریی ~ 肉眼看不到的月食

قمر ~ 月食

(کامل ~) کلی ~ 月全食

مرئی ~ 肉眼可以看得到的月食

خس و فس (*kheso-fes*) 同 خش و فش

خس و نس (*kheso-nes*) 同 خش و فش

خسی (*khassee*) 〔名〕 卑贱，卑劣，无耻

خسیدن (*khaseedan*) 同 جویدن

خسیر (*khaseer*) 〔形〕 遭受损失的

خسیس (*khasees*) 〔形、名〕(复 اخسه ، خساس) ①卑劣的，下贱的，吝啬的②守财奴，吝啬鬼

خسیسه 〔形、名〕(复 خسائس) ①下贱的，低级的，卑劣的②下流的事

خسیسی 同 خسی

خش (*khash*) 〔名〕 垃圾，碎片

خش (*khosh*) 〔名〕 ①岳母②婆婆

خشاب (*khashshāb*) 〔名〕 木材商人，劈柴商人

خشاب (*khashāb*) 〔名〕 子弹匣

خشاخش (*khashākhash*) 〔名〕 沙沙声，飒飒声

خشاده (*khoshāde*) 〔名〕 已耕田，熟地

خشاره (*khoshāre*) 〔名〕 ①劣等品，次品 ②剩饭菜③空心的大麦粒④卑贱者⑤田间杂草，枯树枝⑥锄草，剪枝

خشاف (*khoshshāf*) 同 خفاش

خشام (*khoshshām*) 〔形、名〕 鼻子大的(人)

خشانیدن (*khashāneedan*) 〔动〕(根 خشان) ①咬，咬伤，咬住②嚼

خشب (*khashab*) 〔名〕 木料，木材，柴禾

خشت (*khesht*) 〔名〕 ①砖坯，(金属)锭②(古代武器)投枪，棍器③(扑克)方块

به قالب افتاده ~ 事情已经就绪，事情已经上了轨道。

پخته ~ 出窑的砖

پیروزه ~ 瓷砖

خام ~ 生砖坯

زر ~ 金锭

~ سر (妇女)临产

افتادن ~ (از) توی 降生

سر کسی به بالین ~ رسیدن 婴儿呱呱堕地

رفتن ~ روی 生(孩子)

رفتن ~ سر 一生下来就死掉，临产

رفتن از جا ~ 难以改变，难以挽回

(انداختن ~) به قالب زدن ~ 说胡话

(زدن ~) مالیدن ~ 说废话，胡扯，瞎说一气

پیش کسی ~ مالیدن 制砖坯，说废话，胡扯

خشت پز (~ *paz*) 同 آجرپز

خشتچه (*kheshtche*) 同 خشتك

خشت خشت (*khesht-khesht*) 同 خش خش

خشت خشتی 〔形〕 方格式的，格子的

خشت زن (~ *zan*) 〔名〕 ①制造砖坯的人②投枪者

خشت زنی 〔名〕 ①发狂言，扯谎，吹牛②制造

砖坯

کردن ~ 同上

خشتك (*kheshtak*) 〔名〕（衣服腋下或裤裆下的）衬布，裆，接角布，三角形布料（用以填补、加固或放大衣服）

~ کسی را در آوردن (~ کسی را پاره کردن ، ~ کسی را بسر چوب کردن) 败坏某人的名声，使某人名誉扫地

خشت کاری (*kesht-kāree*) 〔名〕 砖坯结构的建筑

خشتك پلشت (*kheshtak-peleshi*) 〔名〕 好色的人

خشتگر (*kheshtgar*) 〔名〕 烧砖工人

خشت مال (*khesht-māl*) 〔名〕 制砖坯的人

خشت و خشت (*kheshto-khesht*) 同 خش خش

خشتوك (*khashtook*) 同 خشوك

خشته (*khashte*) 〔形、名〕 ①贫困的，衣食无着的②穷人，一无所有的人

خشتی (*kheshtee*) 〔形、名〕 ①砖的②方(砖式)的，方格式的③砖房

~ پاکت 方形包裹

~ خال （扑克）方块

ساختمانهای ~ و آجری 砖石结构的建筑

خشخاش (*khashakhāsh*) 〔名〕 ①〈植〉罂粟花，阿芙蓉②〈旧〉一种布料的名称

صحرایی ~ 〈植〉白头翁（属），芍药

~ تخم 罂粟籽

~ شیرهٔ 罂粟汁

~ گل 〈植〉丽春花，虞美人

خشخاشی 〔形〕 罂粟的

خش خش (*khesh-khesh*) 〔名〕 沙沙声，瑟瑟声

ابریشم ~ 丝绸的沙沙响声

کردن ~ 发沙沙响声

خشخشه (*khashkhashe*) 〔名〕 破裂声

یخ ~ 冰裂声

خشرم (*khashram*) 〔名〕 蜂，蜂王，蜂窝

خشك (*khoshk*) 〔形〕 ①干的，枯萎的，干燥的，干瘪的，干巴巴的②木然不动的，僵硬的③缺水的，少汁的④（讲话）索然无味的⑤分量不足的⑥贫乏的，空洞的⑦纯的

~ و تر 干的与湿的，好的与坏的

~ و خالی 空洞无物的，无表情的

~ آدم 冷冰冰的人

~ جواب 冷淡的回答

~ حولهٔ 干毛巾

~ درخت 枯树

~ زر 纯金

~ سال 干旱之年

~ سرفهٔ 干咳

~ لحن 冷冰冰的腔调

~ میوهٔ 干果

~ نطق 空洞无物的讲话

~ انداختن (~ افتادن) 枯竭，干枯

~ آوردن 不吭声，不作声（表示不满）

~ شدن 干，干枯；僵住；怔住，呆住；冻死

~ کردن 晒干，晾干，弄干，擦干

دستش را با حوله ~ کرد . 他用毛巾把手擦干了。

ریشهٔ ... را ~ کردن 根除…

از سرما ~ ماندن 冻僵

بر جائی ~ ماندن (یا شدن ، زدن) （因惊讶而）木然不动，呆立不动，怔住

باقی ماندهٔ آردها یك کیلوگرم خشکتر است .
剩下的面粉不足一公斤。
. کله‌اش ~ است 他没有头脑。
. این فصل فصل خشکی است 现在是旱季。
. خشکش زد 他怔住了，他呆住了。

خشك آخر (~ *ākhor*) 〔名〕 ①牲畜棚②饥民③旱年，歉年

خشك آخور (~ *ākhor*) 同 خشك آخر

خشکار (*khoshkār*) 〔名〕 粗面，有糠麸子的面；黑面包

خشك آرد (*khoshk-ārd*) 同 خشکار

خشك افزار (~ *afzār*) 〔名〕 豆粒

خشکامار (*khoshkāmār*) 〔名〕 <旧>仔细研究，探讨，推算，算计

خشکانج (*khoshkānaj*) 同 خشك اندام

خشك انجبين (*khoshk-anjabeen*) 同 خشك انگبين

خشك اندام (~ *andām*) 〔形〕 消瘦的，身体干瘦的

خشکاندن (*khoshkāndan*) 同 خشکانیدن

خشك انگبين (*khoshk-angabeen*) 〔名〕 ①树胶②蜂房中的干蜜

خشکانیدن (*khoshkāneedan*) 〔动〕 (根 خشکان) ①晒干，晾干，烘干，烤干②使…干涸③<化>使…脱水

خشك بار (*khoshk-bār*) 〔名〕 干果

خشك بار فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 干果商人

خشك بار فروشی 〔名〕 干果店

خشك باز (*khoshk-bāz*) 〔名〕 ①(输光的)牌迷②隐居者

خشك بازه 〔名〕 ①干树枝②树皮

خشك جان (~ *jān*) 〔形、名〕 ①冷淡的，淡漠的②无才能的③冷酷无情的人

خشك جانی 〔名〕 ①冷淡，淡漠②平庸，无才能

خشك دامن (~ *dāman*) 〔形〕 纯洁的，清白的，贞洁的；禁欲的

خشك دامنی 〔名〕 纯洁，清白，贞洁；禁欲

خشك دست (~ *dast*) 〔形、名〕 ①吝啬的，一毛不拔的，手头紧的②吝啬鬼，守财奴

خشك دستی 〔名〕 吝啬，一毛不拔

خشك دماغ (~ *damāgh*) 〔形〕 没有头脑的，愚蠢的；神经错乱的，疯狂的

خشك دماغی 〔名〕 愚笨，痴呆；疯狂

خشك دهن (~ *dahan*) 〔形〕 ①斋戒的②口渴的③虔诚的

خشك رنده (~ *rande*) 同 خشك ريش

خشك رود (~ *rood*) 〔名〕 干涸的河流

خشك ريش 〔名〕 ①<医>焦痂，腐痂；小疮②<转>借口，托故

خشك ريشه 同 خشك ريش

خشك زار 同 خشك سار

خشک سار 〔名〕 不毛之地，干旱地带

خشك سال 〔名〕 旱年，歉年

خشك سالی 〔名〕 旱灾，歉收；饥馑

خشك سر (~ *sar*) 〔形、名〕 ①头脑空虚的(人)，没有头脑的(人)②轻浮的人③疯狂的

خشك شويی (~ *shooyee*) 〔名〕 干洗；洗染店

خشك کن (~ *kon*) 〔名〕 ①吸水纸②<化>干燥剂，催干剂
دسته‌دار ~ 吸墨水纸滚台
~ کاغذ 吸水纸

خشك گردن (~ *gardan*) 〔形〕 倔强的，傲慢的

خشك مغز (~ *maghz*) 同 خشك سر

خشك مقدس (~ *moghaddas*) 〔形、名〕 ①遵守表面教义的，表面虔诚的，虚伪的②伪君子，伪善者

خشكنا (*khoshknā*) 同 خشکنای

خشكنان (*khoshk-nān*) 〔名〕 干面包，饼干

خشكنانج (*khoshk-nānaj*) 同 خشکنان

خشك نانك (*khoshk-nānak*) 同 خشکنان

خشكنانه 同 خشکنان

خشك ناى (*khoshk-nāy*) 〔名〕 气管；咽喉，喉咙

خشكنجبين (*khoshkanjabeen*) 同 خشك انگبين

خشكنگبين (*khoshkangabeen*) 同 خشك انگبين

خشك نهاد (*khoshk-nehād*) 〔形〕 脾气坏的

خشكوا (*khoshkvā*) 〔名〕 面没发好的大饼

خشك و تر (*khoshko-tar*) 〔副〕 无例外地，统统地，一切

آتش که گرفت ~ میسوزد . 〈谚〉水火无情。(直译：火入丛林，干湿不分)

خشك و خالى (~ *khālee*) 〔形〕 荒谬的，空洞的，内容贫乏的，索然无味的

~ بحث 无谓的争论

~ تعارف 虚伪的应酬

~ سخن 废话，无稽之谈

~ وعدهٔ 空洞的诺言

خشكه Ⅰ (*khoshke*) 〔形、名〕 ①干的②干面包③（没拌油的）干蒸米饭④未过箩的粗面

~ توت 干桑椹

خشكه Ⅱ 〔副〕 支付现金地

خشكه Ⅲ 〔名〕 铸钢

نبريده ~ 未轧制的钢材

كردن ~ 淬砺

خشكه بار 同 خشك بار

خشكه پز (~ *paz*) 〔名〕 烤面包师傅

خشكه خشكه (~ *khoshke*) 〔形〕 ①乾巴巴的②形式上的，虚伪的

~ تعارف 虚伪的应酬

خشكه كارى 〔名〕 （春季）旱播

خشكه مقدس (~ *moghaddas*) 同 خشك مقدس

خشكى (*khoshkee*) 〔名〕 ①干地，陆地②干旱，旱灾③枯燥，干燥④干巴巴，冷冰冰，严峻

دماغ ~ 疯狂，精神病，愚蠢

رفتار ~ 态度冷淡

هوا ~ 空气干燥

~ از راه 由陆路走

در ~ و دريا 在陆地和海洋

زدن ~ （因风吹）变粗糙，（使皮肤等）龟裂

خشكيدن (*khoshkeedan*) 〔动〕 （根 خشك） ①干，干涸，干枯②枯萎③僵住，怔住，呆住

خشل (*khashal*) 〔名〕 芳香树脂

خشم (*khashm*) 〔名〕 愤怒，发怒，生气

به ~ آمدن (در ~ شدن) 生气，发怒

~ آوردن (~ كردن ، ~ گرفتن) 发怒，生某人的气

خشمش گرفت . 他发怒了。

به ~ آوردن 惹怒，激（怒）

خود را فرو بردن ~ 克制，压住怒火

فرو خوردن ~ 息怒

خشم آگين (~ *āgeen*) 〔形〕 狂怒的，怒不可遏的

خشم آلود (ه) 〔形〕 发怒的，怒气冲冲的

~ نگاه 愤怒的目光

خشم آلودگى (~ *āloodegee*) 同 خشمگينى

خشنود (*khoshnood*) 同 خوشنود

خشنودی 同 خوشنودی

خشو (*khoshoo*) 〔名〕 ①岳母②婆婆

خش و خاش (*khasho-khāsh*) 〔名〕 片屑，切屑，碎片

خشودن (*khoshoodan*) 〔动〕（根 خشای）剪枝，修剪

خشوع (*khoshoo'*) 〔名〕 谦逊，恭敬，恭顺

خش و فش (*khesho-fesh*) 〔名〕 ①姿态，仪态②（丝绸、树叶等）沙沙响，飒飒声

خشوك (*khashook*) 〔形、名〕 <旧>①私生的②私生子

خشونت (*khoshoonat*) 〔名〕 粗暴，粗鲁，粗野

  ~ کردن (با) 对人粗暴

خشونت آميز 〔形〕 粗暴的，粗鲁的，不文雅的

خشی (*khashee*) 同 خشين

خشيب (*khasheeb*) 〔形〕 ①堕落的，粗鲁的，没有教养的②粗糙的，不光滑的

خشيت (*khashyat*) 〔名〕 害怕，畏惧，恐惧

خشيج (*khasheej*) 〔形、名〕 ①矛盾的，相反的，对立的②成分，要素

خشين (*khasheen*) 〔形、名〕 ①灰色的，暗的，黑的②一种有黑白羽毛的鹰③性情粗暴的

خصا (*khesā*) 〔名〕 <罕>阉割

خصاصت (*khasāsat*) 〔名〕 贫困，贫穷，赤贫

خصاف (*khassāf*) 〔名〕 ①补鞋匠②说谎者

خصال (*khesāl*) 见 خصلت

خصام (*khesām*) 〔名〕 ①争吵，不和②见 خصم

خصائص (*khasā-es*) 见 خاصيت

خصائل (*khasā-el*) 〔名〕 ①见 خصيلت ②习性，习惯，质量，质地

خشم انگيز (~ *angeez*) 〔形〕 令人发怒的

خشم تاب 〔形〕 愤怒的，怒不可遏的，义愤填膺的

خشمگين (*khashmgeen*) 〔形〕 愤怒的，怒不可遏的，义愤填膺的

  ~ شدن 发怒，生气

  ~ کردن (يا ساختن) 惹怒，惹火，使…生气

خشمگينانه 〔形、副〕 愤怒的（地），生气的（地），恶狠狠的（地）

خشمگينی 〔名〕 愤怒，生气

خشمناك (*khashm-nāk*) 同 خشمگين

خشمناکی 同 خشمگينی

خشن I (*khashan*) 〔名〕 ①一种有黑白色羽毛的鹰②一种白头黑身子的大鸭

خشن II 〔名〕 一种芦苇

خشن (*khashen*) 〔形〕 ①粗糙的，不光滑的②粗暴的，粗鲁的，急躁的

  ~ اخلاق 脾气粗暴

  آدم ~ و جنجال کن 粗野的人，无赖，好吵闹的人

  ~ پارچهٔ 粗布

  ~ حرکات 粗暴行为

  ~ قيافهٔ 板着的面孔

خشن پوش (~ *poosh*) 〔形、名〕 ①苦行的，禁欲主义的②苦行者，禁欲主义者

خشنخانه (*khashan-khāne*) 〔名〕 草房

خشند (*khoshnod*) 同 خوشنود

خشنسار (*khashansār*) 〔名〕 大鸭

خشنگ (*khashang*) 〔名〕 秃头，秃顶

خشنو (*khoshnoo*) 同 خوشنود

خصب (*khesb*) 〔名〕 ①肥沃，富饶②丰收；草木茂盛

عيش ~ 过花天酒地的生活；生活放纵

نعمت ~ 富足

خصلت (*kheslat*) 〔名〕 (复 خصال) ①性质，性格，本性，品性②习性，习惯，癖性

انقلاب ~ 革命的性质

دوگانه ~ 两重性

خصم (*khasm*) 〔名〕 (复 خصوم، خصام، اخصام) 敌人，对手

خصماء (*khosamā'*) 见 خصيم

خصمانه (*khasmāne*) 〔形、副〕 敌对的(地)，敌意的(地)，不友好的(地)

~ رفتار 敌对态度

خصوص (*khosoos*) 〔名〕 ①特点，特性②方向；事情

~ از اين 对此

به ~ (على الخصوص) 特别是，尤其是

~ در 关于…，对于…

~ در اين 关于这点，关于这方面

در اين ~ با او صحبت كرديم. 关于这点，我们同他谈过。

در اين ~ خاطر جمع باشيد. 对这一点您可以放心。

در چه ~ ؟ 关于什么(问题)？

خصوصاً (*khosoosan*) 〔副〕 特别是，尤其是，主要是

خصوصى 〔形〕 ①特别的，特殊的，专门的，专用的②局部的；私人的，私有的

~ بطور 特别是，尤其是，专门

~ دوست 亲密的朋友

~ زندگى 个人生活，私生活

سفر ~ (بازديد ~) 非正式的访问

~ صندلى 专座

~ مالكيت 私有制

~ مراسلهٔ 私人信件

~ معلومات 机密情报

~ مؤسسات 私营企业

~ هواپيماى 专机

خصوصيات (*khosoosiyyāt*) 见 خصوصيت

خصوصيت (*khosoosiyyat*) 〔名〕 (复 خصوصيات) ①特殊性，独特性，特点②交情，友谊

داشتن ~ 有密切的友情

اظهار ~ كردن 表示友好情谊，表示亲近

خصوم (*khasoom*) 同 خصم

خصوم (*khosoom*) 见 خصم

خصومت (*khosoomat*) 〔名〕 ①敌意，敌对，仇恨②争论，争执，口角

داشتن (با) ~ 有敌对情绪，同…作对

~ كردن (~ ورزيدن) 结仇，同…为敌，敌视；争吵，闹翻

خصومت آميز 〔形〕 敌意的，敌对的，敌视的

خصى (*khasee*) 〔名、形〕 ①阉人，宦官，太监②摘除了睾丸的，骟了的

خصيب (*khaseeb*) 〔形〕 肥沃的

~ زمين 肥沃的土地

خصيتان (*khosyatān*) 同 خصيتين

خصيتين (*khosyatayn*) 见 خصية (*khosyat*)

خصيصه (*khaseese*) 〔名〕 (复 خصايص) 特点，特性

خصيلت (*khaseelat*) 〔名〕 (复 خصائل، خصيل) ①发髻，发束②筋肉

خصيم (*khaseem*) 〔名〕（复 خصماء ، اخصام）①敌人，对手，敌手②诉讼当事人

خصيه (*khoseeye*) 同 خصيت

خصية (*khosyat*) 〔名〕（双 خصيتين）睾丸

خصية الثعلب (*khosyato-ssa'lab*) 〔名〕〈植〉红门兰

خصية النساء (~ *nnesā'*) 〔名〕〈解〉卵巢

خضاب (*khezāb*) 〔名〕 颜料，染料，色素

~ بستن（~ نهادن ، ~ كردن）（به ، را）染色（如染指甲、头发等）

خضر (*khazar*) 〔名〕 ①发绿②绿色

خضر (*khazer*) 〔形、名〕 ①绿的，翠绿的，青葱的②绿枝③绿色田野

خضر (*khezr*) 〔名〕 海德尔（按穆斯林传说找到生命之水的一个先知）

~ آب 生命之水

~ راه بودن 是导师，是指路人(引航人)

خضراء (*khazrā'*) 〔形、名〕 ①绿的②蓝天

~ دمن 粪堆上的青草；〈转〉小家碧玉

~ قبة 青天，蓝天

خضرت (*khozrat*) 〔名〕 ①碧绿，翠绿 ②青草③黝黑

~ الورق 叶绿素

خضرم (*khezrem*) 〔名〕 ①宽容，宽大②宽恕者，仁慈者③大海；水多的井

خضل (*khazl*) 〔名〕 上等珍珠

خضوع (*khozoo'*) 〔名〕 ①服从，顺从，屈从②谦卑

~ كردن 同上

خضيب (*khazeeb*) 〔形〕 染过色的

خضير (*khazeer*) 〔形〕 绿的，青翠的，嫩绿的

خط (*khatt*) 〔名〕（复 خطوط）①线，线条，条纹②路线，线路，（公共汽车的第几）路③轨道，轨迹④笔迹，笔划，书法，字体⑤证件，合同⑥书信

~ آتش 火线，前线，前沿阵地

~ اتصال（~اتحاد）〈乐〉附加连结线

~ استواء 赤道

~ اعتدال روز و شب 昼夜平分线

~ افق（~ افقى）地平线

~ الطول 经线，经度

~ العرض 纬线，纬度

~ النهار（~ نصف النهار）子午线

~ امان 安全（通行）线；安全通行证

~ آهن（راه）铁道，铁路线

~ آهن باريك 窄轨铁道

~ آهن معمولى 普通轨铁道

~ بطلان（~ نه）（把字划掉的）线

~ پرتاب 〈军〉弹道切线

~ پشت（~ سكه）硬币上铸的字

~ پكن — شانگهاى 京沪线

~ تربيع 〈数〉矩形之求边弧

~ تصوير(ى)（~ صورتى）象形文字；图画文字

~ تير 射线

~ چليپا 十字（形）线，直交线

~ خوانا 清晰易读的字体

~ دشتبان 展开的队形；后备队，后备线

~ دفاع（~ دفاعيه）防线，保卫线

~ دو راهى （铁路的）侧线，旁轨

~ دو گوشه 对角线

~ ديدبانى 观察线

(مخابره ~) رابطه ~ 联络线

(وصل ~) ربط ~ 破折号；连字符号

رمزی ~ 暗号书写法；密码文

رسی ~ 射线

ساحلی ~ 海岸线

سبز ~ （青年人刚长的）细胡子

ستون ~ 纵队队形

سیر ~ 行动路线，走向，航海线；（射体）轨道或弹道

سیر گلوله ~ 弹道

سیم نقاله ~ 铁索道

شعاعی ~ 光线，半径

شکسته ~ 草写体

عابر پیاده ~ 人行道

فرعی ~ 侧线，支线，旁轨

فشار قوی ~ 高压线

قاطع ~ 〈数〉正割

(عمودی ~) قایم ~ 垂直线

کور ~ 支路，短叉道

لوله ~ 管道

مایل ~ 斜线

متقاطع ~ 交叉线

(متوازیه ~) متوازی ~ 平行线

محور ~ 轴线

(رابطه ~) مخابره ~ 通讯联络线

مستدیر ~ 园周

مستقیم ~ 〈数〉直线；直通线路

مشی ~ 路线，方针

مشی توده‌ای ~ 群众路线

مشی عمومی ~ 总路线

مصور ~ （点的）投影线

(منشاری ~) مضرس ~ 之字形，Z字形

(ابتدائی ~) مقدم ~ 第一道防线，前沿

(مجانب ~) مماس ~ 〈数〉正切线

(فاصل ~) ممیز ~ 分界线

منحنی ~ 曲线

(ناصف ~) منصف ~ 〈数〉平分线，二等分线

منقط ~ 点线，虚线

منکسر ~ 虚线；之字形，Z字形

میخی ~ 楔形文字

ناظم ~ 〈数〉法线

نشانه گیری ~ 瞄准线

نیم رخ ~ 侧面（像），侧面图

هدف ~ 炮目线

هوائی ~ 航(空)线

شیر یا ~ ؟ （通过掷硬币来决定某事物或赌博时猜测）是正面还是背面？

این ~ و این نشان ! (威胁时)你看着！

تو (در) ~ چیزی بودن 对…感兴趣，决心干…

~ کسی را خواندن 听从某人的规劝

~ دادن 出示证件，给予收据

~ در آوردن 出示证件；长胡子

~ زدن 勾掉，删掉，划去；画上花边

به ~ شدن 入列，站到队伍中

از ~ خارج شدن (از ~ بیرون افتادن) 出轨

~ کردن 划线

~ سیر تعیین کردن 制定行动路线

از ~ خارج کردن 使…出轨

~ کشیدن 划线，划掉，删去

خطاب (khottāb) 见 خاطب

خطاباً (khetāban) 〔副〕 通过叙述，口头地

خطابت (khatābat) 同 خطابه

خطابخش (khatā-bakhsh) 〔形〕 宽容的，体谅的

خطابخشی 〔名〕 宽容，体谅

کردن ~ 表示宽容，对…体谅

خطابه (khetābe) 〔名〕 ①讲演，报告，演说，发言②训诫，说教

خواندن ~ 讲演，报告；传道，说教

خطابی (khetābee) 〔形〕 口头的，口述的

خطاپوش (khatā-poosh) 〔形〕 ①文过饰非的，掩盖错误的②不苛求的；纵容的

خطار (khetār) 见 خطر Ⅱ条

خطاط (khattāt) 〔名〕 书法家，书写者

خطاطی 〔名〕 书法

خطاف Ⅰ (khattāf) 〔名〕 雨燕

خطاف Ⅱ 〔名〕 ①偷盗者，盗窃者，掠夺者②钩

خطاکار (khatā-kār) 〔形、名〕 ①犯错误的，走入歧途的②有罪的③犯人，罪人

~ جوانان 少年犯罪者

خطاکاری 〔名〕 ①错误，过错②罪行，罪过，犯罪

خطالرأس (khato-rra's) 〔名〕 分水线，分水界

تاکتیکی (یا نظامی) ~ 军事分界线

نقشه ~ 地形图上的分界线

خط المرکزین (khatol-markazeyn) 〔名〕 连接两个圆心的直线

خطام (khetām) 〔名〕 马笼头；缰绳

خطایا (khatāyā) 见 خطیئه

خطایی (khetāyee) 同 ختایی

خطب (khotab) 见 خطبه

باید بین حق و ناحق ~ روشنی بکشیم .
我们要划清楚正确与错误之间的界线。

زیر کلمه‌ای ~ کشیدن 在某词下划上线

برای کسی ~ و نشان کشیدن 预先警告某人，（事前）给某人划好框框

بطلان کشیدن (روی) ~ 废除，划掉，删去，勾销

بدنیا کشیدن ~ 隐退

نوشتن ~ 〈旧〉写信

خطا (ی) (khatā) 〔名、形〕 ①错误，过失，过错，误会②罪过③失误，脱靶④〈体〉犯规⑤错误的

حس باصره (~ چشم) ~ 视差；视错觉

بودن ~ 不对，错误

رفتن ~ 失足，走错路

به ~ رفتن 落空，失策，失误；犯错误

ظن من به ~ رفت . 我弄错了；我搞错了。

زدن ~ （射击时）未命中，脱靶

کردن ~ 犯错误，犯过失；失误；脱靶

گرفتن (از) ~ 找错误，批评；发现错误

گفتن ~ 失言，说错话

خطاب (khetāb) 〔名〕 ①致词，演说；发言，交谈②呼吁，号召

به ~ 对…(讲话或号召)，向着…，面向…

در پیام ~ به مردم 在告人民书中

کردن ~ 面向着…（讲话），对（某人讲话）

من به او ~ است . 我在对他说话。

خطاب (khattāb) 〔名〕 ①媒人，媒婆 ②传道士，说教者，鼓吹者

خطب (*khatb*) 〔名〕（复 خطوب）事情，事务

خطباء (*khotabā'*) 见 خطيب

خطبان (*khat-bān*) 〔名〕 线务员，线路工人；<军>架线兵；（铁路）护路工，养路工；（球类比赛的）巡边员

خطبه (*khetbe*) 〔名〕 ①求婚；订婚 ②已订婚的女子

~ كردن 求婚；订婚

خطبه (*khotbe*) 〔名〕（复 خطب）①布道，传道②讲演，发言，演说

~ خواندن 布道，传道

خطبه خوان (~ *khān*) 〔名〕 布道者，传道者，教长

خطتراش (*khat-tarāsh*) 〔名〕涂改字迹的小刀

خط خط (*khat-khatt*) 同 خط خطی

خط خطی 〔形〕 ①有条纹的，有条痕的；有沟的②打上格的

خطدار (*khat-dār*) 〔形〕 ①有条纹的②划上线的，打上格的

~ كاغذ 格纸

خطر I (*khatar*) 〔名〕（复 اخطار）①危险，危急；威胁②警报③<旧>重要

~ مرگ (~ جانی) 生命危险

~ هوائی 空袭警报

با ~ جان 冒着生命危险

~ ترمز 紧急制动器

~ زنگ 警钟

~ سوت 警报（危险讯号）

به ~ افتادن 遭到危险

چنانچه دشمن و خودت را بشناسی ، صد بار هم بجنگی به ~ نمیافتی . 知己知彼，百战不殆。

به ~ انداختن (يا افكندن) 使…遭到危险，把…置于危险境地

خود را به ~ انداختن 担风险，冒险

در ~ بودن (در مورد ~ قرار گرفتن) 遭受危险，遇险，遇难

با آنكه جانش در ~ است ، همچنان در فكر منافع مردم میباشد . 虽然他已生命垂危，但想的还是人民的利益。

تن به ~ دادن 去冒险，铤而走险

مورد ~ دادن (در معرض ~ گذاشتن) 使…遭险

~ داشتن 有危险

اين كار ~ ندارد . 这件事没有危险。

اعلان ~ كردن 预告危险，警告（有危险）

خطر II 〔名〕（复 خطار）等级，官衔

خطرگاه (~ *gāh*) 〔名〕 ①危险的地方②有贼的地方

خطرمند (~ *mand*) 同 خطرناك

خطرناك 〔形〕 危险的，冒险的；<医>恶性的

~ وضع 危险局面

خط زده (*khat-zade*) 〔形〕 勾掉的，划掉的

خط شناس (~ *shenās*) 〔名〕 笔相家

خط شناسی 〔名〕 笔相法

خطط (*khetat*) 见 خطه

خطف (*khatf*) 〔名〕 攫取，抢夺；眩目

خطكش (*khat-kesh*) 〔名〕 尺，直尺，界尺，划线板

~ محاسبه 计算尺

خط كشی 〔名〕 划线

~ کشیدن (برای) 同上

خطوه (*khotve*) 〔名〕 (复 خطوات ، خطی) ①步，脚步，步伐②一跨，一步宽，步距，间隔

خطه (*khette*) 〔名〕 (复 خطط) ①国土，地方②大城市③范畴，领域

چین ~ 中国领土 (范围)

علم ~ 科学领域

خطی (*khattee*) 〔形〕 ①原稿的，手抄的，底稿的②直线的，线状的，线的

~ نسخهٔ 原稿，手稿，底稿

خطی (*khotā*) 见 خطوه

خطیب (*khateeb*) 〔名〕 (复 خطباء) ①布道者，传教者②订了婚的男子；未婚夫

خطیبه (*khateebe*) 〔名〕 订了婚的女子；未婚妻

خطیر (*khateer*) 〔形〕 ①重大的，重要的，严重的，巨大的②危险的

~ کارهای 重要的工作

~ وظیفهٔ 重任

خطیف (*khateef*) 〔形〕 健步如飞的，走得快的

خطیه (*khatiyye*) 同 خطیئه

خطیئه (*khatee-e*) 〔名〕 (复 خطایا) 罪过，错误，过失

خف (*khaf*) 〔名〕 引火物，火种，火绒

خف (*khoff*) 〔名〕 (复 خفاف) ①(软底)靴，鞋② (骆驼和驼鸟的) 软蹄

خف (*kheff*) 〔形〕 轻的，轻微的

خفا(ی) (*khafā*) 〔名〕 ①隐藏，隐匿②秘密，机密

~ در 悄悄地，秘密地，背地里

خفاش (*khaffāsh*) 〔名〕 (复 خفافیش) 蝙蝠

خفاف (*khefāf*) 见 خف (*khoff*)

~ کردن 同上

خطل (*khatal*) 〔名〕 ①轻率，轻浮②愚蠢，荒谬③废话，无聊话

خطمخالی (*khatm(e)khālee*) 同 خط و خالی

خطمی (*khatmee, khetmee*) 〔名〕 〈植〉药蜀葵

صحرائی ~ 〈植〉青麻，苘麻

فرنگی ~ 蜀葵

مجلسی ~ 月季花

(معطر ~ ، درختی ~) مشك بو ~ 〈植〉木槿

خطوات (*khotovāt*) 见 خطوه

خطوب (*khotoob*) 见 خطب (*khatb*)

خط و خال (*khato-khāl*) 〔名〕 斑，斑驳，斑点

خط و خالی 〔形〕 斑驳的，斑斑点点的

خطور (*khotoor*) 〔名〕 想起，(在脑海里)浮现

به خاطرم ~ کرد که . . . 我想起…，我有个想法…

خط و ربط (*khato-rabt*) 〔名〕 识字

داشتن ~ 同上

خطوط (*khotoot*) 〔名〕 ①见 خط ②线，线条③书写，字④面貌，面部轮廓

آهن ~ 铁路线

انشعابی ~ 支线

تلفنی دور ~ 长途电话线

(عقب نشینی ~) رجعت ~ 〈军〉退却线

سیما ~ 面貌，相貌

قدیمه ~ 古字体，古文书

متوازیه ~ 平行线

مواصلات ~ 〈军〉交通线，联络线

موانع ~ 〈军〉防御地带

خط و نشان (*khato-neshān*) 〔名〕 警告，提醒，威胁

خفاف (*khaffāf*) 〔名〕 鞋匠，制靴工人

خفافيش (*khafāfeesh*) 见 خفاش

خفايا (*khafāyā*) 见 خفيه (*khofye*)

خفت (*kheffat*) 〔名〕 ①（举止）轻佻，轻浮②（分量）轻③丑事，不体面，不光彩；羞耻，耻辱

~ عقل 愚蠢，无头脑

~ مزاج 轻浮，轻佻，朝三暮四

~ دادن 使…难为情，使…尴尬

~ كشيدن 感到耻辱，难为情

خفت (*kheft*) 〔名、形、副〕 ①套索，绞索；项圈；羁绊②紧紧的（地）

~ گرهٔ (گرهٔ يك خفتى) 滑结，活结

~ افتادن (~ شدن) 被结紧

~ انداختن (~ كردن) 结紧，弄紧

خفت (*khoft*) 〔名〕 睡觉，冬眠，蛰伏（指动物）

خفتار (*khoftār*) 〔名〕 睡觉

خفت آميز (*kheffat-āmeez*) 〔形〕 有失体面的，不光彩的；令人尴尬的

خفتان (*kheftān*) 〔名〕 穿在盔甲内的衣服，有腰带的长袖长袍

خفتاندن (*khoftāndan*) 〔动〕（根 خفتان ）①把…推到②让…躺下，使…入睡，催眠③把…平息下去，平定（叛乱）

خفت آور (*kheffat-āvar*) 同 خفت آميز

خفتك (*khoftak*) 〔名〕 恶梦，梦魇

خفتگى (*khoftegee*) 〔名〕 ①睡，躺②（身体）软弱无力

خفتن (*khoftan*) 〔动〕（根 خواب ، خسب ）①睡觉②卧，躺③平息，静息，停止

خفتو (*khoftoo*) 同 خفتك

خفت و خواب (*khofto-khāb*) 同 خفت و خيز

خفت و خيز (~ *kheez*) 〔名〕 ①激动，不安②同居③缓慢

~ كردن (با كسى) 住在一起，同居

خفتوك (*khoftook*) 同 خفتك

خفته (*khofte*) 〔形、名〕 ①睡觉的（人），睡着的（人）②弯曲的，凹陷的

~ را ~ كى كند بيدار ! 两人谁都自顾不暇，谁也顾不了谁。

خفتيدن (*khofteedan*) 〔动〕（根 خفت ）①睡，睡觉②滚动③跪下④（血液的）凝结

خفجه (*khafje*) 〔名〕 <植>山楂（属），红果

خفچه (*khafche*) 〔名〕 ①金锭，银锭②树条③发髻，小辫④<植>山楂

خفدان (*khafdān*) 同 خفتان

خفر (*khafar*) 〔名〕 腼腆，含羞，不好意思

خفراء (*khofarā'*) 见 خفير

خفرج (*khafraj*) 同 خرفه

خفرق (*khafragh*) 同 خفريق

خفرگ (*khafrag*) 同 خفريق

خفرنج (*khafranj*) 〔名〕梦魇

خفره (*khofre*) 〔名〕 保护者，保卫者

خفريق (*khafreegh*) 〔形〕 <旧>可恶的，坏的，恶臭的

خفض (*khafz*) 〔名〕 ①低声②降下，降低③安逸，舒适，安乐，富裕的生活

~ جناح 谦恭，谦让

رفع و ~ 升降

~ كردن 降下，降低

~ جناح كردن 谦让，屈从

خفقان (*khafaghān*) 〔名〕 ①（心脏、脉搏等）

跳动，悸动②颤抖③窒息，气喘

قلب ~ 〈医〉心悸，心脏颤动

. گرفت ~ 他窒息了。

؟ گرفته‌ای ~ چرا 你怎么不声不响了？

خفقان آور (~ *āvar*) 〔形〕 窒息性的

خفگی (*khafegee*) 〔名〕 ①闷，气闷，窒息，闷死②烦闷，闷气，闷闷不乐

هوا ~ 气闷

خفوف (*khofoof*) 〔名〕 轻快，轻捷；生气勃勃，活泼

خفه (*khafe*) 〔名、形〕 ①窒息②窒息的，出不来气的③烦闷的，闷气的，闷闷不乐的，阴郁的④压抑的

~ رنگ 不明快的色调

~ شبهای 窒闷的夜晚

~ صدای 低沉的声音

~ صورت 阴沉沉的脸

~ هوای 郁闷的天气

شدن ~ 窒息而死，闷死；闷闷不乐；屏住气，沉默

! شو ~ 〈口〉住嘴！住口！

. آدم از گرما ~ میشود 天气真是闷热极了。

کردن ~ 勒死，扼杀，闷死；使…讨厌；扑灭（火）；〈喻〉镇压

! آتش را ~ کن 把火灭掉！

نفسی را در سینه ~ کردن 屏住气

. اینجا خیلی ~ است 这里空气很闷。

خفه کن (~ *kon*) 〔形、名〕 ①窒息的，气闷的；熄灭…的②炉盖，节气门③〈技〉噪音抑制器；制音器④（弦乐器上的）减音器

خفه کننده (~ *konande*) 〔形〕 令人窒息的，窒闷的，闷死人的

~ گازهای 窒息性毒气

خفی (*khafiyy*) 〔形、名〕 ①秘密的，隐蔽的；看不见的，无形的②悄悄的，低的（如声音）③离群索居的，无声无息的④神仙，灵魂

~ و جلی 隐蔽的与公开的，若明若暗的

خفیات (*khafiyyāt*) 见 خفیت (*khafiyyat*)

خفیت (*khafiyyat*) 〔名〕（复 خفیات）秘密

خفیت (*khofyat*) 同 خفیه (*khofye*)

خفیتاً (*khofyatan*) 〔副〕 暗自，秘密地，悄悄地，不声不响地

خفیدن (*khafeedan*) 〔动〕（根 خف）①打喷嚏②闷死，勒死；喘气

خفیدن (*khofeedan*) 〔动〕（根 خف）咳嗽

خفیر (*khafeer*) 〔名〕（复 خفراء）①守卫者，保卫者；哨兵②袒护者

خفیف (*khafeef*) 〔形、名〕 ①轻的，轻微的；利索的②迅速的；敏捷的，轻盈的③被人看不起的④诗韵名称

~ و ثقیل 轻的和重的

~ و خوار 被人看不起的，低贱的

~ تب 低烧

~ تفنگ 小口径步枪

~ حرکت 轻快的动作

~ فشار 低压

(یا ساختن) کردن (و خوار) ~ 使…屈辱，污辱

(یا ساختن) کردن (وخوار) ~ خود را 自卑

خفیف‌الروح (*khafeefo-rrooh*) 〔形〕 高兴的，轻

松的，愉快的，生气勃勃的

خفيف العقل (*khafeefol-aghl*) 〔形〕 愚笨的，愚蠢的，轻率的，浮躁的

خفيف اليد (～ *yad*) 〔形〕敏捷的，手脚利索的（多指盗窃行为）

خفيه (*khafiyye*) 〔形〕 秘密的，隐蔽的，看不见的，无形的

خفيه (*khofye*) 〔名〕（复 خفايا）①隐匿，掩蔽，隐藏②侦探，密探，特务

خفايای اسرار 内心秘密

به ～ (بطور ～ ، در ～) 秘密地，隐匿地

پليس ～ 特务，密探

خفيه فروش (～ *foroosh*) 〔名〕 走私贩，走私者

خفيه فروشی 〔名〕 走私，贩卖私货

خفيه نگار (～ *negār*) 同 خفيه نويس

خفيه نگاری 同 خفيه نويسی

خفيه نويس (～ *nevees*) 〔名〕 特务，暗探，告密者，检举人

خفيه نويسی 〔名〕 当密探，告密

خل (*khall*) 〔名〕 醋

خل (*khel*) 〔名〕 <旧>鼻涕

خل (*khell*) 〔名〕 朋友，密友，知已

خل Ⅰ (*khol*) 〔形〕 ①愚蠢的，糊涂的②不正常的，怪诞的

خل Ⅱ 同 خلواره

خلاء Ⅰ (*khalā'*)〔名〕 ①空，空虚，空白；<理>真空②荒无人烟的地方

～ و ملاء 秘密地和公开地

تولید ～ کردن (در) 在…内造成真空

خلاء Ⅱ 〔名〕 厕所

خلاب (*khalāb*) 〔名〕 泥，淤泥，泥潭，沼地

خلاخيل (*khalākheel*) 见 خلخال

خلاش (*khalāsh*) 同 خلالوش

خلاشه (*khalāshe*) 同 خاشاك

خلاص (*khalās*) 〔名、形〕 ①解救，拯救，营救，解放②完结，结束③被解放的，被拯救的

تير ～ 速射

دندهٔ ～ （汽车的）空挡排挡

～ شدن (～ يافتن) 被解放，得救，结束，完结

از دست كسى ～ شدن 摆脱某人的纠缠

～ كردن (～ ساختن) 解放，释放，解救，使完结

آن فنجان چايى را زود ～ كنيد！ 快把那杯茶喝了！

آن دهقان فقير سالخورده او را از مرگ ～ كرد. 是那位老贫农把他救出来了。

از رنج بيمارى ～ يافتن 病愈，康复

خلاص (*khelās*) 〔形〕 纯的，无杂质的

خلاصه (*kholāse*) 〔名、副〕 ①提要，纲要，纪要，梗概②实质，要旨，精髓③简要地，总而言之

～ اطلاعات 简明新闻

～ كلام 简要地说

～ مذاكرات 会谈纪要

～ مطلب 问题的实质

～ مفيد 要旨，摘要，提纲

بطور ～ 简言之

～ كردن 归纳，概括，<数>简约，简化

نطق او را ～ كنيد！ 请把他的讲话概

括地说一下!

خلاصه نويس (~ *nevees*) 〔名〕 速记员

خلاصه نويسى 〔名〕 速记

~ كردن 同上

خلاصى (*khalāsee*) 〔名〕 解放，拯救

راه ~ 解放之路

~ دادن (را ، به) 解放，解救

~ يافتن 被解放，得到解脱，被拯救出来

خلاع (*khelā'*) 同 خلعت

خلاعت (*khalā'at*) 〔名〕 ①放荡不羁，淫荡②性情乖戾③杂乱无章

خلاف (*khelāf*) 〔名〕 ①冒犯，触犯②矛盾；分歧，差异，差别③过失，过错④柳树⑤衬衫袖子

~ ادب 不体面的(地)，不礼貌的(地)

~ رويه 反常的；不正当的(指行为)

~ عادت 反常的

~ عقل 不合理性的，不合理的，荒谬的

~ عهد 食言

~ قاعده 违反常规，破格，反常

~ قانون 非法的

~ واقع 违反事实

بر ~ (به ~) 与…相反

گردنهٔ تاريخ بر ~ انتظار مرتجعين همواره به پيش ميرود . 历史的巨轮与反动派愿望相反，总是滚滚向前。

~ بر عمل 反感，反应

~ محكمهٔ 违警罪法庭

سخنانشان بر ~ حقيقت است . 他们的讲话是违反事实的。

~ چيزى بودن 与…背道而驰，与…相反；与…相对抗

اظهارات شما ~ گفته هاى قبلى خودتان است . 你的话和你以前所说的正相反。

~ كردن (~ ورزيدن) 违反，犯错误，发生分歧

~ گفتن 说谎，说反话，不同意

هرچه من گفتم ~ آنرا گفت . 他说的和我说的刚好相反。

خلافاً (*khelāfan*) 〔副〕 相反

خلافت (*khelāfat*) 〔名〕 ①哈里法的职位(指继承穆罕默德掌握宗教和军政大权的人)②继续，继承，连续

~ كردن 担任哈里法职位

خلاف كار (*khelāf-kār*) 〔形、名〕 ①犯小过失的②有罪过的人，犯小过失的人

خلاف كارى 〔名〕 失职，犯有过失，违法

خلاف گو 〔形〕 ①自相矛盾的②说假话的，说谎的

خلافگوئى 〔名〕 ①自相矛盾②说谎，说假话

خلاف ورزى (~ *varzee*) 〔名〕 矛盾，相反，触犯，冒犯

خلافى (*khelāfee*) 〔形〕 自相矛盾的，(有)争执的，反对的；违法的

امور ~ 小犯法行为，过失，罪过

خلاق (*khallāgh*) 〔名、形〕 ①创造者；创世主，造物主，真主②创造的，创造性的

فكر ~ 有创造性的思想

خلاقه (*khallāghe*) خلاق 的阴性

تخيل ~ 独特的想象力

قواى ~ (قدرت ~ ، نيروى ~) 创造力

توده‌ها داراى نيروى ~ لايزالند . 人民群众有无限的创造力。

خلاقیت (*khalāghiyyat*) 〔名〕 创造性，创造力

خلال Ⅰ (*khelāl*) 〔名〕 间隔，空隙，间歇；幕间休息，休息时间

در ~ 在…期间

هنرسندان در ~ کار اعضای کمون برای آنها نمایش میدهند . 演员们在社员休息时为他们演出节目。

در ~ این احوال 在此间期，同时

در ~ این مدت 在这段时间内，同时

از ~ چیزی دیدن 透过…看去

خلال Ⅱ 〔名〕 细棍，细棒，钎子（烤肉用）

~ دندان 牙签

~ گوش 耳挖子

~ نارنج 桔皮，香橙皮

~ کردن 剔牙；（把水果）切成细块

خلال Ⅲ 见 خلل

خلالت (*khalālat*) 〔名〕 真诚的友谊

خلالت (*kholālat*) 〔名〕 嵌在牙缝里的食物

خلالوش (*khalāloosh*) 〔名〕 混乱，杂乱

خلالی (*khelālee*) 〔形〕 空隙的，有空隙的，有裂缝的

خلاندن (*khalāndan*) 同 خلانیدن

خلانیدن (*khalāneedan*) 〔动〕（根 خلان ）扎入，刺入，刺穿，扎穿

خلاوه (*khalāve*) 〔形〕 慌乱的，惊慌失措的

خلائف (*khalā-ef*) 见 خلیفه

خلائی (*khalā-ee*) 〔形〕 真空的

~ لامپ 〈无〉真空管

خلب (*khollab*) 〔形、名〕 ①无雨的 ②非雨云

خل بازی (*khol-bāzee*) 〔名〕 ①傻乎乎，傻里傻气②怪，乖张

خلبان (*khalabān*) 〔名〕 飞行员，（飞机）驾驶员

~ آزمایشی 试飞员，飞机试航员

~ کمك （飞机）副驾驶员

خلبانی 〔名〕 领航，飞行（术），航空

~ درجهٔ عالی 高难度飞行

~ کردن 飞行，航空，开飞机

خلبای (*khalbāy*) 〔名〕 〈化〉古蓬香脂，波斯树脂

خلت (*khollat*) 〔名〕 友谊，亲密，知心

خلتیت (*khalteet*) 〔名〕 〈药〉阿魏

خلجان (*khalajān*) 〔名〕 ①担心，忧虑，慌乱不安②心悸，悸动；眼皮跳③响往

~ قلب 心悸

خلخال (*khalkhāl*) 〔名〕（复 خلاخیل ）脚镯，脚环，踝饰

~ زر 〈喻〉太阳

~ فلك 〈喻〉日，月

خل خلی (*khol-kholee*) : ~ در آوردن 装傻

خل خلی بازی 同 خل بازی

خلد Ⅰ (*khold*) 〔名〕 〈动〉鼹，田鼠

خلد Ⅱ （复 خلود ）①永恒，不朽，永存②天堂

~ برین 天堂

خلد آشیان (~ *āshiyan*) 〔形〕 居住在天堂里的；升天堂的（指死者）

خلدالله (*khalladallāh*) 〔叹〕 愿真主使…永存

خلد مکان (*khold-makān*) 同 خلدآشیان

خلسه (*khalse, kholse*) 〔名〕 ①〈宗〉静观，（宗教性的）神魂颠倒②时机，机遇，机会

در عالم ~ فرو رفتن 冥冥沉思，处于幻觉状态；神魂颠倒

خلسه آمیز 〔形〕 观察深刻的

خلش (*khalesh*) 〔名〕 刺扎，刺穿，穿孔

خلص (*khollas*) 〔形〕 纯正的；无杂质的
خالص ~ 纯而又纯的；最忠诚的，最诚挚的

خلص (*khels*) 〔名〕（复 خلصا）忠诚的朋友

خلصا (*kholasā*) 见 خلص (*hhels*)

خلط (*khelt*) 〔名〕（复 اخلاط）①唾沫，痰，粘液②咳出物③〈解〉（血管、淋巴管、神经等的）从④气质
بلغمی ~ 粘液，脑垂体，脑下腺
خونی ~ 〈医〉咯血
دموی ~ 多血质
زجاجی ~ 玻璃状的液体
سودائی ~ 胆汁液
سینه ~ 粘痰
صفرائی ~ 胆汁
مائی ~ 淋巴液
اخلاط چهارگانه （古代医学之）四体液（即血液、粘液、胆汁、忧郁液之配合以定人之体质）

خلط (*khalt*) 〔名〕 混合，混杂，混乱
مبحث ~ 把问题搞混，混为一谈
شدن ~ 混淆，混合，混乱

خلطدان (*khelt-dān*) 〔名〕 痰盂

خلطه (*kholte*) 〔名〕 ①参加，参与②交际，交往③友谊，结识
داشتن ~ 同上

خلطی (*kheltee*) 〔形〕 粘液的；网状的，丛状的

خلع (*khal'*) 〔名〕 ①解职，解除，废除，破除②拆掉，摘掉，脱离③减少，裁减④〈医〉脱臼，脱位
درجه ~ 降级，免职
سلاح ~ 裁军，解除武装
سلاح عمومی ~ 普遍裁军
عادات ~ 打破惯例
عذار ~ 放荡，任性，纵欲
قالب ~ 死亡
مفصل ~ 〈医〉脱臼，脱位
ید ~ 剥夺，没收
از منصب （یا مقام）~ شدن 被解职，被去职
کردن ~ 解职，废除；减少，裁减
وی را از منصب ~ کردند. 他被解职了。
（از）ید کردن ~ 剥夺，夺取
کسی را از چیزی ~ ید کردن 没收某人的东西
کسی را از سلطنت ~ کردن 废黜某人的王位

خلع (*khela'*) 见 خلعت

خلعاء (*khola-ā'*) 见 خلیع

خلعت (*khel'at*) 〔名〕（复 خلع）荣誉袍，荣誉礼服，赐袍

خلف (*khalaf*) 〔名、形〕（复 اخلاف）①后代，后辈，后裔②继承人③当之无愧的
مردم ~ فرزند 人民的好儿子
~ فرزند نا 不肖子孙

خلف (*khalf*) 〔名〕（复 خلوف）①背②背后，后面
گوش ~ 耳朵背后
و امام ~ （从）前后
~ برهان 〈逻〉反证

خلف (*kholf*) 〔名〕 违约，食言，扯谎
وعده ~ 食言，违背诺言，违约
یمین ~ 假誓，假证

خلف (*kholaf*) 见 خلفه

خلفاء (*kholafā'*) 见 خليفه

خلفت (*kholfat*) 同 خلفه

خلفه (*kholfe*) 〔名〕（复 خلف）缺点，缺陷，瑕疵，污点

خلفی (*khalfee*) 〔形、名〕①后边的，背后的②臀部

خلق (*khalgh*) 〔名〕①人民，人们，人群②创造，创作，制造③创造物

~ شدن 被创造，被缔造，被建造

~ کردن 创造，建造，缔造

~ و فقط ~ است نیروی محرك و آفرینندهٔ تاریخ جهان. 人民，只有人民，才是创造世界历史的动力。

خلق (*kholgh*) 〔名〕（复 اخلاق）①性格，脾气，天性，品性②心情，情绪

~ حسن 好脾气

~ سر 心情好的，兴致勃勃的

(~ بد) ~ کج 脾气坏的

~ کسی تنگ بودن 某人心境不好

بر سر ~ بودن 情绪正好，情绪正旺

خلق (*khalagh*) 〔形、名〕（复 خلقان）①褴褛的，破旧的②破旧衣服

خلق (*khelagh*) 见 خلقت

خلقاً (*khalghan*) 〔副〕外表上，表面上

خلقاً (*kholghan*) 〔副〕性格上，实质上

او خلقاً و ~ شبیه پدرش میباشد. 这孩子不论外表还是性格，都象他父亲。

خلقاء (*kholaghā'*) 见 خلیق

خلق آزار (*khalgh-āzār*) 〔形、名〕压迫人民的(人)，折磨人民的(人)；阴险的(人)，毒辣的(人)

خلق الساعه (*khalgho-ssā'e*) 〔名〕即兴的

خلق الله (*khalghollāh*) 〔名〕人类

خلقان (*kholghān*) 〔形、名〕破旧的，褴褛的(衣衫)

خلقت (*khelghat*) 〔名〕（复 خلق）①创造，建立②天性，品性，气质，素质③外貌

~ ناقص 畸形体，残废

~ کردن 创造，建立

خلق تنگی (*kholgh-tangee*) 〔名〕闹情绪，生气

~ کردن 同上

خلقه (*khalghe*) 〔名〕创造

خلقی I (*khalghee*) 〔形〕人民的

خلقی II 〔形〕自然的，天然的，天生的，固有的，天赋的

خلل (*khalal*) 〔名〕（复 خلال）①损害，损失，损伤②缺陷，毛病③裂缝，裂口，间隙

~ رسانیدن (~ وارد کردن) (به) 使…遭受损失，给…带来害处

کشتی را خللی هست. 这条船发生故障。

خلل پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕可摧毁的，易受损伤的

خلل ناپذیر 〔形〕牢不可破的，不可动摇的，破坏不了的

~ دوستی 牢不可破的友谊

خلل و فرج (*kholalo-foraj*) 〔名〕毛孔，气孔，细孔

خلل و فرج دار 〔形〕有孔的，有气孔的，多孔的

خلم (*kholm, khelm*) 〔名〕愤怒，愤慨

خلم (*kholm*) 〔名〕鼻涕，粘液

خلمیدن (*kholmeedan*) 〔动〕（根 خلم）①擤鼻涕②愤怒，生气

خلنج (*khalanj*) 同 خلنگ Ⅰ、Ⅱ条

خلنجان (*khalanjān*) 同 خولنجان

خلنده (*khalande*) 〔形〕 刺人的，辛辣的

خلنگ Ⅰ (*khalang*) 〔名〕 〈植〉石南（属）

خلنگ Ⅱ 〔形〕 黑白两色的，花斑的；斑驳的

خلنگزار (*khalangzār*) 〔名〕 石南丛生的地方

خلو (*kholov*) 〔名〕 ①空，真空②独居，独处

خلو (*kholoo*) 同 هلو

خلوار (*khalvār*) 同 خروار

خلواره (*kholvāre*) 〔名〕 微燃的煤块，余烬

خلوت (*khalvat*) 〔名、形〕 ①幽静处，偏僻地②空的，无人的（住宅）③〈旧〉密室④〈旧〉卧室

~ خانهٔ 空屋子

~ خیابان 宁静的街道

~ در 私下地，单独地

در ~ با او صحبت كرديم . 我们私下同他谈了话。

~ گوشهٔ 僻静的角落

شدن ~ 空旷，无人

كردن ~ 弄空，倒空，腾出；独处

لطفاً اطاق را ~ كنيد . 请离开（或退出）房间。

ساعتی با همرزم قدیمی خود ~ كردم . 我同老战友单独会面一小时。

گزیدن ~ 退隐，离群索居

دیشب نمایشگاه ~ بود . 昨晚看戏的人很少。

خلوت خانه 〔名〕 ①幽静的地方，偏僻的地方，私室，隐蔽所②卧室③闺房④祈祷室

خلوت سرا (ی) (~ *sarā*) 同 خلوت خانه

خلوت گاه (~ *gāh*) 同 خلوت خانه

خلوت گزین (~ *gozeen*) 同 خلوت نشين

خلوتگه (~ *gah*) 同 خلوتگاه

خلوت نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 隐居者，隐士；离群索居的人

خلوت نشینی 〔名〕 隐居，离群索居

خلوتی (*khalvatee*) 〔形、副〕 偏僻的，离群索居的；秘密的（地），私下的（地）

خلود (*kholood*) 〔名〕 永生，永恒，永存

خلوص (*kholoos*) 〔名〕 真诚，诚恳，诚挚，纯洁，光明磊落

با ~ نیت 真诚地

~ عدم 不是真心诚意，不诚恳

خلوص کار 〔形〕 真诚的，诚实的，纯洁的，光明磊落的

خلوص کارانه 〔形、副〕 真诚的（地），诚实的（地），纯洁的（地），光明磊落的（地）

خلوص کاری 〔名〕 真诚，诚实，纯洁，光明磊落

خلوليا (*kholooliyā*) 〔名〕 ①忧郁②疯子③无耻的人

خله Ⅰ (*khale*) 〔名〕 舵，桨，篙

خله Ⅱ 〔名〕 ①刺，针②腰痛，关节痛

خله Ⅲ 〔名〕 内容空洞的话，废话

خله (*khole*) 〔名〕 蘑菇

خله (*kholle*) 〔名〕 ①鼻涕②友谊③本质

خليته (*khaleete*) 同 حريطه

خليج (*khaleej*) 〔名〕 海湾

بنگاله ~ 孟加拉湾

فارس ~ 波斯湾

~ کشورهای 海湾国家

خليدگی (*khaleedegee*) 〔名〕 刺伤，刺破，螫伤

خليدن (*khaleedan*) 〔动〕 （根 خل ）刺，扎，

戳，鳖

خليش I (*khaleesh*) 〔名〕 胶泥，稀泥

خليش II 〔名〕 ①混乱，乱糟糟②喧闹

خليط (*khaleet*) 〔名、形〕 ①溶合，混合物，杂烩②熔合物③混在一起的

خليطه (*khaleete*) 同 خريطه

خليع (*khalee'*) 〔名、形〕 (复 خلعاء) ①被撤职者，被驱逐者②被赶出的，被驱逐的③放荡的，淫佚的，败家子

خليع العذار (*khalee'ol-ezār*) 〔形、名〕 ①无耻的，放荡不羁的②流氓，无耻之徒

خليف (*khaleef*) 〔名〕 山口，两山之间的通道，山谷

خليفه (*khaleefe*) 〔名〕 (复 خلائف ، خلفا) ①哈里法（伊斯兰教国家政教合一的领袖的称号），王位继承人，继任者②代替者，代理，助手，帮手

خليق (*khaleegh*) 〔形、名〕 (复 خلقاء) ①有礼貌的（人），文雅的（人），斯文的（人）②合适的（人），适宜的（人）

خليقه (*khaleeghe*) 〔名〕(复 خلائق) ①天性，性格，秉性②万物，宇宙，造物③创造

خليل (*khaleel*) 〔名〕 (复 اخلاء) 知心朋友，知己，密友

خليلى (*khaleelee*) 〔名〕 ①一种大葡萄②脚镣

خليه (*khaleeyye*) 〔名〕 (复 خلايا) 蜂箱，蜂房

خم (*kham*) 〔形、名〕 ①弯曲的，倾斜的，弯弯扭扭的②弯处，弯曲，曲折③〈数〉曲线④〈建〉拱架，拱顶⑤凸，凸状⑥活结，活扣

ابرو ~ 皱眉

(~ در) ~ (~ اندر ~ 弯弯曲曲的

آورتا ~ 〈解〉大动脉曲处

رومى ~ 〈建〉哥特式拱顶

زلف ~ 卷发

كمند ~ 弯弓

~ پشت 驼背

~ و پيچ 弯弯曲曲，崎岖不平

~ قامت 弯曲的身体

(به چيزى) آوردن ~ 弄弯，使弯曲

به ابرو نياوردن ~ 安然自若，不动声色

كسى را خوردن ~ 受某人的骗

دادن ~ 使…弯曲，拒绝，排除

زدن ~ 〈旧〉逃跑

شدن ~ 弯曲，俯下，低垂，倾斜，停止，止步

كردن ~ 把…弄弯，使…弯曲，使…低垂

زخم و جراحت سخت كمر اين سرباز را ~ نكرده است 重伤并没有使这位战士屈服。

ابرو ~ نكردن 不动声色，不介意

پشت ~ كردن 弯腰

زانو ~ كردن 下跪，屈从

كمر ~ كردن 弯腰

خم (*khom*) 〔名〕 ①瓮，坛，桶②大鼓③〈旧〉长笛

شراب ~ 大酒坛

در ~ خالى صدا زيادتر مى پيچد . 〈谚〉空桶格外响，半瓶水晃荡。

خم (*khomm*) 〔名〕 鸟笼，鸡窝

خما خسرو (*khamā-khosrow*) 〔名〕 伊朗古乐曲名

خمار (*khomār*) 〔名、形〕 ①半醉状态，醉后眩晕②半醉状态的，醉醺醺的（指眼睛）

~ چشمان 惺忪睡眼，醉意朦胧的眼睛

~ شکستن 解酒

چشم را ~ کردن 做懒洋洋的眼神

خمار (*khammār*) 〔名〕 酒商

خمار (*khemār*) 〔名〕（复 اخمره）头纱，面纱，面罩

خمار آلود (*khomār-ālood*) 〔形〕 醉醺醺的，醉意朦胧的

~ چشمان 醉意朦胧的眼睛

خمار خانه (*khammār-khāne*) 〔名〕 酒店，酒铺

خمارزده (*khomār-zade*) 同 خمار آلود

خمار شکن (*~ shekan*) 〔名〕 解酒菜，解酒物

خمار شکنی 〔名〕 解醉

خماره (*khammāre*) 〔名〕 酒铺，酒馆

خماری (*khomāree*) 同 خمار (*khomār*)

خماسی (*khomāsee*) 〔名、形〕 ①五个字母组成的词②由五个…组成的

خماش (*khamāsh*) 〔名〕 废物

خمان (*khamān*) 〔形、名〕 ①弯曲的②弓③虹

خمان (*khomān*) 〔名〕 结骨木

خماندن (*khamāndan*) 〔动〕（根 خمان）①使弯曲，弄弯②做滑稽姿态，出洋相

خماهان (*khomāhān*) 〔名〕 血（色）碧石，褐色矿石

خمباره (*khombāre*) 同 خمپاره

خمپاره (*khompāre*) 〔名〕 迫击炮弹，炮弹，焰火弹

~ دستی 手榴弹

خمپاره افکن (*~ afkan*) 〔名〕 榴弹炮，曲射炮

خمپاره انداز (*~ andāz*) 〔名〕 掷弹筒，迫击炮

خمپاره چی 〔名〕 迫击炮手

خمچه (*khomche*) 〔名〕 小坛子

خم خانه (*khom-khāne*) 〔名〕 ①酒窖②酒馆

خم خم (*kham-kham*) 〔形、副〕 弯曲的（地）

خمخمه (*khamkhame*) 〔名〕 带鼻音说话

~ گفتن 说话带鼻音，打官腔

خمدار (*khamdār*) 同 خمیده

خمدان (*khomdān*) 〔名〕 酒库，酒窖，酒店

خمر (*khamr*) 〔名〕（复 خمره）①酒②烈性饮料

خمر (*khemer*) 〔名〕 ①高棉人②高棉语

خمر (*khamar*) 〔名〕 一群，一伙，一派

خمر خانه (*khamr-khāne*) 〔名〕 酒铺，酒馆

خمر فروش (*~ foroosh*) 〔名〕 卖酒者，酒商

خمره (*khomre*) 〔名〕 陶罐，坛，桶

~ چوبی 木桶

~ رنگ رزی 染缸

مثل ~ شده است . 他胖得象个酒瓮。

~ پیه زده است . 他是老当益壮。

خمرای (*khomrāy*) 〔形〕 象罐子式的

~ سرو 〈植〉崖柏

خمری (*khamree*) 〔形〕 ①酒的，有酒香味的②红色的

~ جنون 酒狂

خمریات (*khamriyyāt*) 〔名〕 ①烈性饮料②颂酒诗

خمس (*khoms*) 〔名〕（复 اخماس）①五分之一②取财产的五分之一

خمس (*khams*) 〔数〕 五

خمستان (*khomestān*) 同 خمخانه

خمسون (*khamsoon*) 同 خمسین

خمسه (*khamse*) 〔名、数〕 ①五言诗②五，五个

خمسی (*khomsee*) 〔名〕 〈动〉西鲱鱼

خمسين (*khamseen*) 〔数、名〕 ①五十②埃及五旬风，南来热季风

عيد الخمسين （犹太人的）五旬节；（基督教的）圣灵降临节

خمك (*khommak*) 同 خنبك

خمكده (*khom-kade*) 同 خمخانه

خم گر (*khomgar*) 〔名〕 制坛者，制瓮者

خمل (*khaml*) 〔名〕 绒毛

خم و چم (*khamo-cham*) 〔名〕撒娇，卖弄风骚

خمود (*khomood*) 〔名〕 ①熄灭，消声匿迹②安静，肃静；平息③失去知觉，麻痹，麻木，（病痛的）减少④淡漠，寡情

شهوت ~ 性欲减弱

خم و راست (*khamo-rāst*) 〔名〕 屈伸，弯腰直腰

خموش (*khamoosh*) 同 خاموش

خموشانيدن (*khamooshāneedan*) 同 خاموشاندن

خموشي (*khamooshee*) 同 خاموشى

خمول (*khomool*) 〔名〕 默默无闻，不出名，无声无息

خمولستان (*khamoolestān*) 〔名〕 坟墓

خمي (*khamee*) 同 خميدگى

خمياز (*khamyāz*) 同 خميازه

خميازه (*khamiyāze*) 〔名〕 ①打呵欠，欠伸，伸懒腰②〈转〉期望，渴望

خشك ~ 无法实现的愿望

كشيدن ~ 打呵欠，欠伸，伸懒腰

~ چيزى را كشيدن (~ بر چيزى كشيدن ، در ~ چيزى بودن) 期待，渴望，追求，对…梦寐以求

توى ~ گذاشتن 使希望变为泡影

خميدگى (*khameedegee*) 〔名〕 ①曲折，弯曲②佝偻，驼背

خميدن (*khameedan*) 〔动〕 （根 خم ） ①弯下，低下，低垂，弯曲②跛行

خميده (*khameede*) 〔形〕 ①弯曲的，弯下的，低垂的，弯身的②倾斜的

~ پشت 驼背

خميده پشت (~ *posht*) 同 خميده قامت

خميده قامت (~ *ghāmat*) 〔形〕 驼背的

خميده قد (~ *ghad*) 同 خميده قامت

خمير Ⅰ (*khameer*) 〔名〕 ①（揉好的）面，发酵的面②膏，糊状物

بادام زمينى ~ 花生酱

دندان ~ 牙膏

ريش ~ 刮须膏

شيشه ~ （半熔的）玻璃料

فطير ~ 死面馒头，硬面薄饼

كاغذ ~ 纸浆

ور آمده ~ 发起来的面

شدن ~ 和成面

كردن ~ (~ سرشتن ، ~ ساختن) 揉面，搅面；搅拌

. بيمايه فطير است ~ 〈谚〉没有麯子发不起面来。

ما را نه از اين ~ نه از آن فطير 〈谚〉我们一无所得。

خمير Ⅱ 〔形〕 烤得半熟的，半生不熟的

~ نان 半生不熟的面包

خمير ترش (~ *torsh*) 同 خمير مايه

خمير گير 〔名〕 和面的人

خمير گيرى 〔名〕 和面

خمير مايه 〔名〕 ①酵母，面起子，酒麯②〈转〉

起因，根源

خميره 〔名〕 ①酵母②〈转〉本性，本质，性质；气质，气概

　هر دو از يك ~ اند . 〈谚〉一丘之貉

خميری (*khameeree*) 〔形〕 ①面团的，发酵过的，面糊的②粘状的，粘糊的

خميس (*khamees*) 〔名〕 ①〈罕〉星期四②由五部分组成的军队（前部、两翼、中军、后卫）

خن (*khan*) 〔名〕 ①船舱，底舱 ②房子

　به ~ ~ كردن 把…转载于另一船

خناث (*khenās*) 见 خنثی

خناجر (*khanājer*) 见 خنجر

خنادق (*khanādegh*) 见 خندق

خنازير Ⅰ (*khanāzeer*) 见 خنزير

خنازير Ⅱ 〔名〕 〈医〉淋巴结核，瘰疠，腺病

　~ بطنی 肠间膜痨

خنازيری 〔形、名〕 ①瘰疠的，腺病的②瘰疠病患者

خناس (*khannās*) 〔名〕 ①魔鬼②恶人

خناسی 〔名、形〕 ①恶劣行为，鬼事②恶的，丑恶的，恶魔似的

خناصر (*khanāser*) 见 خنصر

خناق (*khannāgh*) 〔名〕 扼杀者，刽子手

خناق (*khonāgh*) 〔名〕 ①〈医〉白喉②哮吼（一种喉头炎）③窒息

　~ باغشاء كاذب 〈医〉白喉（症）

خناک(*khonāk*) 同 خناق (*khonāgh*)

خنب (*khonb*) 同 خم (*khom*)

خنبره (*khonbare*) 同 خمره

خنبک (*khonbak*) 〔名〕 手鼓

　~ زدن 打鼓

خنبه (*khonbe*) 〔名〕 ①坛②粮仓

خنثی (*khonsā*) 〔名、形〕（复 خناث ）①两性人，阴阳人，二尾子 ②〈化〉中性的，中和的③无结果的，无益的，不生育的

　~ جنس 中性，无性植物

　~ شدن 无效，无结果，化为乌有，瘫痪

　كوشش‌های او ~ نخواهد شد . 他的努力是不会白费的。

　~ كردن (~ ساختن ، ~ نمودن) 使…无效，挫败，抵消，阉割，使…瘫痪，〈化〉中和

　دسائس دشمن را ~ كرديم . 我们挫败了敌人的阴谋诡计。

خنثی سازی 〔名〕 挫败

خنج Ⅰ (*khanj*) 〔名〕 ①高兴，心满意足②好处，益处③喘气声

خنج Ⅱ 〔形〕 徒劳的

خنجر (*khanjar*) 〔名〕（复 خناجر ）短剑，匕首

　~ زر (~ زرافشان ، ~ سيم فلك) 〈诗〉朝霞，霞光

　~ زدن (را ، به) 刺，戳，扎

　از پشت به كسی ~ زدن 向某人背后扎一刀

خنجری 〔形、名〕 ①剑状的②剑状软骨，剑状突起

　~ غضروف 剑状软骨

خنجك (*khanjak*) 〔名〕 ①刺，钩棘②〈植〉飞帘（属）

خنجك (*khonjak*) 〔名〕 香菜籽

خنجه (*khanje*) 同 خنج Ⅰ、Ⅱ条

خنجير (*khanjeer*) 〔名、形〕 ①烧焦味②辛辣的，

呛人的（指味）③烧焦的皮毛或骨头

خنداخند (*khandā-khand*) 〔名〕 笑声不止；笑声大作

خندان (*khandān*) 〔形、副〕 ①笑容可掬的，笑容满面的，微笑的②愉快的，高高兴兴的③绽开的，开放的

~ پستهٔ 裂开的阿月浑子果，〈喻〉含笑的咀唇

~ روی 笑盈盈的脸

~ گل 盛开的花朵

(~ کردن) ~ ساختن 使…高兴，逗人笑，让…开心

~ شدن 高兴；笑起来

خندان خند (ان) (~ *khand*) 〔副、形〕 ①大笑着②大笑的

خنداندن (*khandāndan*) 〔动〕（根 خندان）惹…发笑，把…逗乐

خندان لب (*khandān-lab*) 同 خنده رو

خند خریش (*khand-khareesh*) 同 خنده خریش

خند خند (*khand-khand*) 同 خنداخند

خند خندان (*khand-khandān*) 同 (ان) خندان خند

خند ریس (*khandarees*) 〔名〕 ①陈酒，老酒，醇酒②陈麦

خندستان (*khandestān*) 〔名〕 ①欢乐消遣的地方②嘲笑③〈诗〉情人的咀唇

خندق (*khandagh*) 〔名〕（复 خنادق）护城河，深沟，壕，堑壕，壕沟

~ ارتباطی 交通壕

~ بلا 〈口〉胃，肚子

~ توپ 大炮掩体

~ ضد تانك 反坦克壕

(~ حفر کردن) ~ کندن 挖壕沟

خندقی 〔形〕 堑壕的

خند ناك (*khand-nāk*) 同 خنده ناك

خند و تند (*khandotand*) 〔名、形〕 ①底翻上②侵袭，奔袭③被击溃的，被粉碎的④溃散的，散乱的

خنده (*khande*) 〔名〕 笑，讥笑

(~ می) ~ جام 〈诗〉酒的光泽

~ زمین 〈诗〉大地披上的绿装

~ زورکی 苦笑，勉强的笑容

~ شکرین 愉快的笑

~ صبح 〈诗〉朝霞

~ غنچه 〈诗〉含苞待放

~ قاه قاه 大笑

~ قبا سوختگی 强颜欢笑

(~ مسخره آمیز) ~ کنایه دار 嘲笑，讥笑

~ مخوف 狞笑

~ نخودی 格格地笑

(~ مایه) ~ اسباب 笑柄

(به) ~ افتادن (یا درآمدن) 笑起来

~ راه افتادن 爆发出笑声

(به) ~ انداختن (یا آوردن) 使…发笑

~ راه انداختن 引人发笑

~ سر دادن 放声大笑

زیر ~ زدن (بی اختیار ~ کردن) 突然大笑

(~ زدن) ~ کردن 笑，哈哈笑

~ دروغی کردن 假笑

را هشت حصه کردن ~ 放声大笑

~ نیشی کردن 露齿而笑

(قاه قاه ~) ~ به قهقهه 哈哈大笑，咯咯大笑

~ نخودی 咯咯地笑，傻笑

خنزر پنزر (*khenzer-penzer*) 同 خرت و پرت

خنزیر (*khenzeer*) 〔名〕（复 خنازیر）猪

خنس و فنس (*kheneso-fenes*) 〔名〕 ‹口›尴尬，处境困难，困境

به (توی) ~ افتادن 处境为难

در این کار به ~ افتادم . 这件事使我骑虎难下。

خنش (*khenesh*) 〔名〕 痒，疥疮，‹医›痒疹

~ کردن 发痒

خنشان (*khonshān*) 〔形〕 幸福的

خنشت (*kheneshl*) 同 خارشك

خنشتی 同 خارشکی

خنصر (*khenser*) 〔名〕（复 خناصر）小拇指

خنفس (*khonfos*) 同 خنفساء

خنفساء (*khonfasā'*) 〔名〕 ‹动›屎克螂

خنق (*khangh*) 〔名〕 窒息，勒死，闷死

خنك (*khonok*) 〔形〕 ①凉爽的，凉快的；寒冷的②‹转›冷淡的，淡而无味的，乏味的，庸俗的③愉快的，幸福的，安乐的

~ آب 凉水

~ حرف 废话

~ شوخی 平淡无奇的笑话

~ کار 草率行动

~ نسیم 凉爽的风

~ هوای 凉爽的气候

~ شدن 变凉快，变冷

هوا ~ شد . 天气凉爽起来了。

دل ~ شدن 心情舒畅

در ~ کسی را گرفتن （某人）笑起来

از ~ مردن (از ~ روده بر شدن) 笑破肚皮，笑死人

خنده‌اش نمیآید . 他不觉得好笑。

مرغ پخته خنده‌اش میگیرد . 真是可笑得很。

خنده‌اش کجا است ؟ 这有什么可笑的?

خنده آور (~ *āvar*) 〔形〕 可笑的，滑稽可笑的，引人发笑的

~ وضع 滑稽可笑的场面

تصور اینکه ماهیت امپریالیسم تغییر خواهد کرد ، یك تصور ~ است . 以为帝国主义的本性可以改变，这是一种可笑的想法。

خنده خریش (~ *khareesh*) 〔形、名〕 ①可笑的②笑柄，笑料③讥笑，粗暴的嘲笑

خنده دار 同 خنده آور

~ حرف 幽默话

~ نیست . (这事)没什么可笑的。

خنده رو (ی) 〔形〕 ①笑嘻嘻的，笑容满面的，微笑的②讨人喜爱的，可爱的③愉快的

خنده زنان (~ *zanān*) 〔副〕 笑嘻嘻地，微笑着

خنده ناك 同 خنده آور

خندیدن (*khandeedan*) 〔动〕（根 خند）笑，发笑，讥笑，嘲笑

به کسی ~ (بریش کسی ~ ، بر سر و ریش کسی ~) 嘲笑(某人)，讥笑（某人）

~ بی اختیار 突然大笑起来，不自由主地笑起来

~ پیش خود 抿着嘴轻声地笑，暗自发笑

~ زورکی 强颜欢笑，假笑

~ زیر لب 暗暗发笑，窃笑

کردن ~ 使…变冷，使…凉快

(آنکس که ~) آنکه ~ 那样的人是幸福的，即…

خنكا (*khonokā*) 同 خوشا

خنك جان (*khonok-jān*) 〔形〕 冷静的，淡漠的

خنك كن (~ *kon*) 〔名〕 <技>散热器，冷凝器

~ دستگاه 散热器

خنك كننده (~ *konande*) 〔形〕 散热的

~ دستگاه 冷却器

خنكى (*khonokee*) 〔名〕 ①凉爽，凉快，清新②平庸，庸俗，乏味，平淡，冷淡③退热药，清凉剂

کردن ~ 干蠢事，自我吹嘘，自我安慰

خنگ (*kheng*) 〔形、名〕 ①白色的，灰色的②愚蠢的，笨拙的③灰色或白色的马

شب آهنگ ~ <诗>月亮，早晨

بر ~ مراد سوار شدن 如愿以偿，达到目的

خنگال (*khengāl*) 同 خبكال

خنگ بيد (*kheng-beed*) 〔名〕 刺，乌荆子

خنگ سار (~ *sār*) 〔名〕 ①头发花白的人②硝石

خنگل (*khangal*) 〔名〕 盔甲，铠甲

خنگ و لوك (*khengo-lok*) 〔名〕 迟钝的人，笨拙的人，不敏捷的人

خنور (*khanoor*) 〔名〕 陶瓷器皿

خنوس (*khonoos*) 〔名〕 隐匿

خنيا (*khonyā*) 〔名〕 曲调，歌曲，诗歌

خنياگر (~ *gar*) 〔名〕 音乐家，歌唱家，中世纪的吟游诗人

فلك ~ <天>金星，太白星

خنياگرى 〔名〕 歌唱，演奏，吟游，游唱

خنيدن (*khaneedan*) 〔动〕（根 خن ）回声，回响，扬名，有名声

خنيق (*khaneegh*) 〔形〕 被窒息的，被勒死的

خو(ى) (*khooy*) 〔名〕 ①性格，品质②脾气，习惯，嗜好

(کردن ~) گرفتن ~ به چیزی 习惯于…

جوانان تازه وارد به زندگی و کار در این ده کوهستانی ~ گرفته‌اند . 新来的年青人已经习惯于山村的生活和工作了。

خو I (*khow*) 〔名〕 ①杂草②旋花（植物）③常春藤

کردن ~ 除草

خو II 〔名〕 ①脚手架②手掌

خو III 〔名〕 马的臀部

خواب (*khāb*) 〔名〕 ①睡觉 ②梦，梦想，梦幻，幻想③麻木④<医>梦遗

(همیشگی ، ~ جاوید (~ ابدی ~ 长眠（不醒），死亡

اصحاب کهف ~ 长梦，大梦

(آشفته ~) پریشان ~ 恶梦，睡得不香

(غفلت ~) خرگوشی ~ <喻>漫不经心，粗心大意

(خوش ~) راحت ~ 酣睡

زمستانی ~ 冬眠

سبك ~ 睡得不沉，睡得不熟

سنگین ~ 熟睡，沉睡

شیرین ~ 美梦，甜梦

(نیمروز ~) قیلوله ~ 午睡

مصنوعی ~ 催眠

(بریده ~) مقطع ~ 时醒时睡，睡得不踏实

. پایم ~ رفته 我腿麻了。
. از چشمم رفت ~ 我睡不着了。
(به) ~ مرگ رفتن 沉睡，睡得死，长眠
خود را به ~ زدن 装睡
از ~ بیدار شدن 睡醒
از ~ سیر شدن 睡足
~ کردن 睡，睡足；引…入睡，催眠
~ بند کردن 使…入睡；催眠，施催眠术
تعبیر ~ کردن (~ گفتن ، ~ گزاردن) 圆梦，详梦
به ~ کردن 使…入睡，催眠
~ و خوراک را فراموش کردن (از ~ و خوراك افتادن) 吃不下睡不着，茶饭无心
به ~ گذراندن 睡足
. او سه ساعت را به ~ گذرانید 他足足睡了三小时。
در ~ ماندن 睡过时间
خوابش چپ است . (خوابش چپ در آمد) 他的梦没有应验。
. خوابش راست در آمد 他的梦应验了。
. ~ به چشمم آشنا نشد 我眼都没有合一合；我毫无睡意。
. اگر دنیا را آب ببرد او را ~ میبرد
<成> 无动于衷。（直译，天塌下来他也不管）

خواب آلود (ه) (~ *ālood*) 〔形〕 睏的，睡意朦胧的，睡眼惺忪的
~ چشمهای 睡意朦胧的眼睛

خواب آلودگی (~ *āloodegee*) 〔名〕 睡意朦胧，睡眼惺忪

خواباندن (*khābāndan*) 〔动〕（根 خوابان）①

~ و خیال 梦幻
~ اطاق 寝室，卧室
~ عالم 梦境
~ گردش در 梦游
معالجهٔ بیماری با ~ مصنوعی 催眠疗法
~ آوردن 使人入睡
. این کتاب ~ میآورد 这本书读起来使人入睡。
(کسی را) ~ بردن 睡着，入睡
. خوابم نمیبرد 我怎么也睡不着。
. خیلی دیر خوابم برد 我很晚才睡着。
. خوابش برد 他睡着了。
~ از سر بردن (~ در دیده سوختن) 驱走睡意
(در) ~ بودن 睡着
? بچه ~ است یا بیدار 孩子睡着了吗?
? تو ~ نیستی 你还没睡?
~ کسی را از ~ پراندن 驱走某人的睡意；使某人吓得睡不着
~ از چشم پریدن 睡意消失
~ از چشمم پرید . (~ از سرم پرید) 我睡不着了。
از ~ پریدن 惊醒
~ خرگوشی دادن (را ، به) 使…麻痹大意
~ داشتن 想入睡
(به) ~ دیدن 作梦，梦见，梦想
چیزی را ~ دیدن 梦想某事，幻想做某事
کسی را ~ ربودن 某人入睡
(به) ~ رفتن (در ~ شدن) 睡下，睡着，入睡；<口>麻木

把…推倒②让…躺下，使…入睡，催眠③把…平息下去，平定（叛乱）④浸，泡，渍⑤把…降下⑥停止，关闭

~ بیرق را 降旗

~ سرمایه را 冻结资金

~ شاخهٔ درخت در زمین 用压条法培植

~ عصیان را 平息叛乱

~ گوشت را توی پیاز 葱拌肉

~ مرغ 让母鸡孵蛋

~ مؤسسه را 把企业关闭

خواب آور (*khāb-āvar*) 〔形〕 催眠的，使…入睡的

~ دوای 安眠药

خواب برده (~ *borde*) 〔形〕 入睡的，睡着的；〈转〉疏忽的

خواب بند (~ *band*) 〔名〕 影响入睡的东西

خواب بین 〔形、名〕 做梦的（人），爱空想的，梦一般的

خواب تعبیر کن (~ *ta'beer-kon*) 〔名〕 圆梦者，详梦者

خواب جامه 〔名〕 睡衣

خواب خانه 同 خوابگاه

خوابدار (*khābdār*) 〔形〕 毛茸茸的

خواب دیده (*khāb-deede*) 〔形〕 ①做梦的②成年的

خواب رفتگی (~ *raftegee*) 〔名〕 ①（肢体）麻木，麻痹②〈转〉麻痹大意，粗心

خواب رفته (~ *rafte*) 〔形〕 ①(肢体)麻木的，麻痹的②〈转〉麻痹大意的，粗枝大叶的

خواب زده (~ *zade*) 同 خواب آلود

خواب شناس (~ *shenās*) 〔名〕 圆梦的人

خواب شناسی 〔名〕 圆梦（术）

خوابگاه (~ *gāh*) 〔名〕 ①寝室，宿舍②床

(آخری ~) آخرت ~ 坟墓，墓穴

~ عموسی 集体宿舍，公共宿舍

خواب گرد (~ *gard*) 〔名〕 梦游者

خواب گردی 〔名〕 梦游

خواب گزار (~ *gozār*) 〔名〕 圆梦者

خواب گزاری 〔名〕 圆梦

خواب نادیده 〔形〕 未成年的

خواب ناك 同 خواب آلود

خواب نامه 〔名〕 圆梦的书

خواب و بیدار (*khābo-beedār*) 〔形〕 ①半睡半醒的②闪闪发光的（如天鹅绒）

خواب و بیداری 〔名〕 半睡半醒，打盹

خوابیدگی (*khābeedegee*) 〔名〕 疏忽，草率，懈怠

خوابیدن (*khābeedan*) 〔动〕（根 خواب）①睡觉②躺，卧③静息，平息，平静④降下；停止⑤消（肿）

~ به پشت 平躺

او هر روز هشت ساعت میخوابد . 他每天睡眠八小时。

ساعتم خوابیده است . 我的表停了。

خوابیدم اما خوابم نبرد . 我躺下来睡了，但没睡着。

بیرق خوابید . 旗降下来了。

فتنه خوابید . 骚乱平息了。

کارخانه خوابید . 工厂停工了。

مرغ روی تخم میخوابد . 鸡正在孵蛋。

خوابیده (*khābeede*) 〔形、副〕 ①睡着的②躺下的③躺着

است ~ كارخانه 工厂停产了

چند فروند هواپيما بخاطر نقص فني در فرودگاه . است ~ 几架飞机由于发生技术故障停在机场上。

خوابيده گردى (~ *gardee*) 〔名〕 梦游

خواتم (*khavātem*) 见 خاتم (*khātam*)

خواتيم (*khavāteem*) 见 خاتمه 或 خاتم (*khātam*)

خواتين (*khavāteen*) 见 خاتون

خواجگان (*khājegān*) 见 خواجه

خواجگى (*khājegee*) 〔名〕 统治权

خواجه (*khāje*) 〔名〕(复 خواجگان)①老爷，先生②官长，长官，官吏③宦官，太监，阉人④富人，财主⑤商人⑥教师⑦老人，长者

كردن ~ 阉割

خواجه سرا (ى) (~ *sarā*) 〔名〕 宦官，太监，阉人

خوار Ⅰ (*khār*) 〔形〕 ①卑鄙的，低贱的②被鄙视的，被人看不起的

خفيف و ~ 卑鄙的

و زار ~ 受歧视的，被遗弃的；可悲的，不幸的

(ساختن ~ ، كردن ~) داشتن ~ 贬低，欺负

شدن ~ 被轻视

(را) شمردن ~ 鄙视，瞧不起，轻视

(را) گرفتن ~ 看不起，不放在眼里

خوار Ⅱ 〔形、名〕 ①以…为食的，食…的②饮食者③可做构词后缀，如：~ شراب ، ~ خون ، ~ شير ، ~ علف ، ~ گوشت 等

خوار (*khovār*) 〔名〕 牛吼；羊叫

خواربار (*khārbār*) 〔名〕 ①食品，粮食，口粮②<军>给养

خواربار فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 粮商，食品商，杂货商，粮贩子

خواربار فروشى 〔名〕 ①当粮商②粮店，杂货店

خواربارى (*khārbāree*) 〔形〕 给养的；食品的，粮食的

خوارتن (*khār-tan*) 〔形〕 ①谦恭的；驯服的②低三下四的，卑躬屈节的③禁欲的

خوارج (*khavārej*) 见 خارجى

خوار داشت (*khār-dāsht*) 〔名〕 蔑视，轻视，欺负

خواردن (*khārdan*) 同 خوردن

خوارسار (*khārsār*) 同 خوار Ⅰ 条

خوارق (*khavāregh*) 〔名〕 ①奇迹，异乎寻常的事物②见 خارق

عادات ~ 怪异现象，咄咄怪事

خواركار (*khār-kār*) 〔形〕 ①欺负…的②懒洋洋的，慢吞吞的

خوار كننده (~ *konande*) 〔形〕 卑劣的，品质恶劣的

خوارمايه (~ *māye*) 〔形〕 可耻的，下流的；不值钱的

خواره (*khāre*) 〔名〕 食物，食品，粮食

خوارى (*khāree*) 〔名〕 ①羞耻，耻辱②卑劣，下流；卑躬屈节③困难，可怜

(كشيدن ~) ديدن ~ 忍受耻辱，受苦

خوازه Ⅰ (*khāze*) 〔名〕 <旧>愿望，请求

خوازه Ⅱ 〔名〕 <旧>①凯旋门②彩牌，牌坊，牌楼③(宝座或祭坛上的)华盖，龛室④棚架，凉亭

زدن ~ 造凯旋门，扎彩牌

خوازه گری (~ *garee*) 同 خواستگاری

خواست (*khāst*) 〔名〕 ①希望，愿望，欲望②要求

به ~ 按照…的意愿

خواستار (*khāstār*) 〔形、名〕①希望…的，有…愿望的；要求…的②求婚者

بودن ~ (~ شدن) 希望，祝愿，要，要求，求婚

همهٔ کشورها ~ استقلال اند . 国家要独立。

سلامت شما را خواستارم ! 祝您健康！

خواستاری 〔名〕 ①求婚②祈求，要求

خواست برگ (*khāst-barg*) 〔名〕 〈法〉传票

خواستگار (*khāstgār*) 〔名〕 ①求婚者②媒人

بودن (را) ~ 求婚

فرستادن ~ 请媒人去说亲

خواستگاری 〔名〕 求婚

کردن (از) ~ 求婚，求亲，提亲，做媒

خواستن (*khāstan*) 〔动〕 (根 خواه) ①想，希望，要求②索，要，召回③需要

باز ~ 责问，对…进行清算

عذر ~ 请求原谅

او قدری دوا میخواهد . 他要点药。

این قلم جوهر میخواهد . 这支钢笔没有墨水了。

او میخواهد به شمال شرقی مسافرت کند .
他打算到东北去旅行一次。

آموزش تئوری کاری است که موضع درست و شیوهٔ صحیح را میخواهد . 学习理论需要正确的立场和方法。

میخواست بنشیند که صدایش کردند . 他刚要坐下，他们就把他叫走了。

~ توانستن است . 〈成〉有志者事竟成。

خواسته 〔名〕 ①要求，请求，愿望②财产，财富③〈法〉诉讼案

خواستی 〔形〕 志愿的，自愿的，自告奋勇的

خواص (*khavās*) 〔名〕 ①特性，性能，性质②贵族，贵族阶级，特权阶级③见 خاصه 或 خاصیت

روحی ~ 心理特征

عمومی ~ 共性

فلزات ~ 金属性能

خواصر (*khavāser*) 见 خاصره

خواطر (*khavāter*) 见 خاطر

خوافی (*khavāfee*) 〔名〕 ①隐藏之物②小的羽毛

خواقین (*khavāgheen*) 见 خاقان

خوال (*khāl*) 〔名〕 ①煤烟，烟垢，墨②食物，食料

خوالستان (*khālestān*) 〔名〕 墨盒

خوالیگر (*khāleegar*) 〔名〕 炊事员，厨师

خوان Ⅰ (*khān*) 〔名〕 ①饭桌，餐桌（指摆好饭的），席面②大木托盘③食物④杂草

یغما (~ کرم) ~ 免费宴席

~ گستردن (~ آراستن ، ~ انداختن ، ~ چیدن) 摆席，开饭，摆好饭菜

بر ~ نشستن 入席，就坐

به ~ کسان (دیگران) کدخدائی مکن !
不要在别人面前指手划脚。

خوان Ⅱ 〔名〕 ①驿站②〈转〉奇遇，历险；功绩，功勋

هفت ~ رستم （《王书》主人翁）鲁斯塔姆的七大功劳；〈喻〉重重困难

از هفت ~ رستم گذشتن 克服重重困难，过五关斩六将

چه اشخاصی باین مجلس علمی خوانده شدند؟
哪些人应邀参加了这个学术讨论会?
این ترازو اوزان خیلی کوچك را نمیخواند .
这杆秤称不出太小的份量。
این خواننده خوب میخواند . 这位歌唱家唱得很好。
عمل یك کمونیست باید با منافع خلق بخواند .
一个共产党员的行为应当符合人民的利益。
در چشمان آن جوان خوشحالی و خرسندی درونی خوانده میشود . 那个青年的眼睛里流露出由衷的喜悦。
خود خواهی و تکبر صفات نکوهیده خوانده میشود . 自私自利和骄傲自满是可鄙的行为。

خواندنی 〔形、名〕 ①值得一读的,有趣的②(复数时)读物
　～ کتاب 有趣的书

خوانده (*khānde*) 〔形、名〕(复 خواندگان) ①被读完的，唱过的；被收养的②应邀者，客人③〈法〉被告④有学问的人，学者

خوان سالار (*khān-sālār*) 〔名〕 ①管家，主管②大厨师

خوانندگی (*khānandegee*) 〔名〕 ①唱②朗诵诗③当歌手
　～ کردن 唱

خواننده (*khānande*) 〔名〕 (复 خوانندگان) 歌手，演唱者，读者
　～ زن 女歌手，歌手的夫人
　～ مرغان 鸣禽

خوانین (*khavāneen*) 见 خان

خوان Ⅲ ①动词 خواندن 的根②可做构词后缀，如：～ روضه ، تعزیه ～ 等

خوانا (*khānā*) 〔形〕 清楚的，明晰的，易读的
　خط او ～ است . 他的字体清晰易读。

خوانائی (*khānā-ee*) 〔名〕 清晰，字迹清楚

خوان پایه (*khān-pāye*) 〔名〕 桌布

خوانچه (*khānche*) 〔名〕 小托盘，小碟子
　～ زر 〈喻〉太阳

خواندگار (*khānd(e)gār*) 同 خداوند

خواندگان (*khāndegān*) 〔名〕 ①来宾，宾客②有学问的人，学者

خواندن (*khāndan*) 〔动〕 (根 خوان) ①读，阅读；宣读②歌唱；(鸡)啼③叫，呼唤，召唤；称呼④视为，认为⑤邀请⑥吻合，符合⑦称，量
　～ و نوشتن 文化程度，文化知识
　آواز(ه) ～ 唱歌
　از روی چیزی ～ 宣读，照本宣科
　برادر ～ 称兄道弟
　پس ～ (باز ～) 召回，叫回；取消，废除
　پیش ～ 传召，召唤
　درس ～ 读书，学习
　سیاه را سفید ～ 颠倒黑白，混淆是非
　علم ～ 研究(科学)
　فرزند ～ (پسر ～) 收养为子，收为义子
　فکر کسی را ～ 看出某人的心思
　زبان فارسی میخواند . 他在学习波斯语。
　او را نزد خود خواندم . 我把他叫到跟前。
　او را علی میخوانند . 人们称他为阿里。
　ما سخنانشان را عاری از حقیقت میخوانیم . 我们认为他们的讲话是毫无根据的。

خواه I (*khāh*) 〔连〕 （重叠使用时）或者…或者…，不管…还是…

... ~ ... ~ 或者是…或者是…；不论…还是…

نروم ~ بروم ~ 不管我去不去

(نخواه ~) سخواه ~ 不管愿意不愿意，无论如何

شما ~ من ~ 不论是我还是您

نه ~ اینطور ~ 不管是不是这样；不管怎样

کشورها ~ بزرگ ~ کوچك دارای حق برابراند . 国家不分大小一律平等。

خواه II 可做构词后缀，如：خیر ~ ، ترقی ~ ، آزادی ~ 等

خواهان (*khāhān*) 〔形、名〕 ①希望…的；要求…的②〈法〉原告③借物人，借债人

(را) بودن ~ 希望…，要求…，愿意…，祝愿…

ملل ~ آزادی‌اند . 民族要解放。

خواهر (*khāhar*) 〔名〕 姐妹

رضاعی ~ 奶姐妹

خواهراندر (~ *andar*) 〔名〕 异父或异母之姐妹

خواهرانه 〔形、副〕 像姐妹的，姐妹般的(地)

من با او ~ رفتار کردم . 我对她象对待姐妹一样。

خواهر خوانده (~ *khānde*) 〔名〕 被收养的姐妹；好朋友（用于妇女之间）

خواهر زاده 〔名〕 外甥；外甥女

خواهر زن (~ *zan*) 〔名〕 妻之姐妹，小姨子，大姨子

خواهر شوهر (~ *showhar*) 〔名〕 夫之姐妹，小姑子，大姑子

خواهرك (*khāharak*) 〔名〕 姐妹（爱称）

خواهر گیر (*khāhar-geer*) 〔名〕 结拜的姐妹

خواهری 〔名〕 姊妹关系

سمت ~ داشتن 亲如姐妹

خواهش (*khāhesh*) 〔名〕 ①要求，请求，祈求②愿望，希望

~ کسی را بجا آوردن (یا بر آوردن) 满足某人的要求

~ داشتن (~ کردن) (از) 要求，请求；愿望，希望

از شما ~ دارم که در را ببندید . 请把门关上。

~ میکنم . 没关系；没有什么。（当别人表示感谢时回答用）

~ میشود سیگار نکشید ! 请勿吸烟！

برحسب ~ آنها رفتیم . 我们应他们的要求去了。

بگو ~ او چیست ؟ 你说说他想要什么？

خواهشگر (~ *gar*) 〔形、名〕 ①同 خواهشمند ②说情者，代人说项者

خواهشمند (~ *mand*) 〔形〕 希望…的，要求的，请求的

~ بودن 请求，希望

خواهشمندیم هر چه زودتر بما جواب بدهید . 请你们尽早答复我们。

خواه نا خواه (*khāh-nā-khāh*) 〔副〕 不管愿意不愿意，不由自主地，自觉或不自觉地

خواه نخواه (*khāh-nakhāh*) 同 خواه‌ناخواه

خواهنده (*khāhande*) 〔名、形〕 ①请求者，申

请者，<法>起诉者②乞丐③债权人，贷方④想望的，渴望的

خواهی (*khāhee*) : . . . ~ . . . ~ 不管是…还是…

خواهیدن (*khāheedan*) 同 خواستن

خواهی نخواهی (*khāhee-nakhāhee*) 同 خواه ناخواه

خوب 〔形、副〕 ①好的，美好的②愉快的③美的，漂亮的④有用的；合适的⑤好好地，令人满意地⑥那么，好啦，得啦⑦很，非常，彻底

~ وبد 好与坏；善与恶

~ بسیار 很好；行，可以

~ پارچهٔ 好布料

~ صورت 美貌

~ بودن 好；合适

احوالش ~ است . 他身体很好。

این لباس برای ورزش ~ است . 这种衣服适合于当运动服。

دست او ~ است . 他手气好。（打牌用语）

با کسی ~ بودن 待某人好

~ شدن 好，变好；好转，痊愈

هوا ~ شد . 天气转好了。

~ شد که نرفتیم . 幸亏我们没有去。

برادرم که مدتی مریض بود ~ شد . 我弟弟病了一些时候，现在已经好了。

زخم دستش هنوز ~ نشده است . 他手上的伤至今还没有好。

~ کردن 做得好；搞好，治好；治愈

~ کردید که بر گشتید . 你回来得好。

این مرهم زخم را ~ میکند . 这种膏药可治外伤，

~ است که برویم . 好，咱们走吧！

~ بعد چه گفت ؟ 那么，他后来又说了些什么呢？

این رفیق واقعاً ~ پینگ پونگ بازی میکند . 这位同志乒乓球确实打得不错。

لباس ~ خشك شده است . 衣服干透了。

~ چه ~ رسیدید . 欢迎！欢迎！（客套话）

دیروز باران ~ بارید . 昨天下了场透雨。

~ روزی است .(روز خوبی است) 天气真好！

خوبان (*khoobān*) 〔名〕 ①美人，美女②好人，善良的人

خوب رخسار (*khoob-rokhsār*) 同 خوب رو(ی)

خوب رو(ی) 〔形〕 美丽的，好看的，漂亮的

خوب روئی 〔名〕 美丽，好看，漂亮

خوب سیرت (~ *seerat*) 〔形〕 品性好的；品质优良的

خوب صورت (~ *soorat*) 同 خوب رو (ی)

خوب فرجام (~ *farjām*) 〔形〕 结局好的，成功的

خوب کاری 〔名〕 <罕>好事

خوب کردار (~ *kerdār*) 〔形〕 行为端正的

خوب منظره (~ *manzare*) 〔形〕 景致优美的，好看的

خوب نهاد (~ *nehād*) 同 خوب سیرت

خوبی 〔名〕 ①好，美好②善良，良好③仁慈，善意④优点，长处

~ اخلاق 优良品德

~ طبع 好脾气

به ~ 很好地，圆满地

ما بخوبی از عهدهٔ انجام وظیفه برآمدیم . 我们圆满地完成了任务，

کردن ~ 做好事，行善

خوپذیر (*khoo-pazeer*) 〔形〕 适于培养的，易养成习惯的

خو پله (*khowpale*) 〔名〕 白痴，笨蛋

خوجه (*khoje*) 同 خواجه

خوچ I 〔名〕 ①鸡冠②〈植〉鸡冠花③矛上的红缨

خوچ II 同 قوچ

خوخ (*khowkh*) 〔名〕 桃子

خود (*khood*) 〔名〕 钢盔，盔形帽

~ کلاه 同上

خود (*khod*) 〔代、形〕 ①自己，本人，本身②自己的，本人的

ما ~ 我们自己

من ~ 我自己

~ خانهٔ 自己家里

~ برای طبقه 〈哲〉自为的阶级

~ در طبقه 〈哲〉自在的阶级

به ~ آمدن 恢复知觉，苏醒过来，清醒

به ~ آوردن 使…产生理智

از ~ درآوردن 杜撰，编造，无中生有，扯谎

~ را به مخاطره انداختن 遇险，遭险，冒险

~ را در آغوش کسی انداختن 投入某人的怀抱

~ را از تك و تا نینداختن (~ را از تنگ و تا نینداختن) 神态自若，做出满不在乎的样子

با ~ اندیشیدن 独自思量，自行考虑

~ را باختن 六神无主，张皇失措，精神沮丧

~ را پاك باختن (~ را نجس کردن) 怕得要命，丧魂失魄

به (بر) ~ بالیدن 骄傲，傲慢，自吹自擂；欢欢喜喜

به ~ بستن 据为己有，把…归已

(بار) ~ را بستن 中饱私囊，肥己，发富；自保

به ~ پیچیدن 绻缩成一团

~ را جستن 找蚤子，逮蚤子

~ را خوردن 默默忍受，忍气吞声，压抑住怒气，生闷气

~ را به چیزی عادت دادن 习惯于…，学会…

از ~ رفتن 昏厥，失去知觉

~ را به چیزی زدن 装成，装做，奔向，赴

~ را بکری زد . 他装聋。

~ را به آب و آتش زدن 赴汤蹈火

~ را به زمین و آسمان زدن 大吵大闹（指小孩）

~ را بکوچهٔ علی چپ زدن 装聋作哑，装傻

~ را به موش مردگی زدن 装死躺下，装出一付软弱不堪的样子

از ~ بیخود شدن 昏厥，失去知觉，控制不住自己

از ~ بیخود کردن 使…失去控制

~ را جا کردن (در) 钻到…，骗取信任

پیش کسی ~ را جا کردن 骗取某人的信任

~ را سبك کردن 失去（大家对自己的）尊敬，上厕所，忏悔

خود بخود (~ *bekhod*) 〔副、形〕 ①自动地，自然而然地；不由自主地②本身，自已③自发的，自然的；自动的，自生的

~ صرافت 自发性，自生；自发性的动作

. دشمن ~ از بین نمیرود 敌人是不会自行消灭的。

. ~ معلوم است （此事）不言而喻；不说自明。

. ~ حرف میزد 他自言自语。

خود بخودی 〔形、名〕 ①自发的，自发性的②自发性

خود بر پا (~ *barpā*) 〔形〕 固执的，任性的，执拗的

خود بین 〔名、形〕 ①利已者，自私者②利已主义的；妄自尊大的

خود بینی 〔名〕 利已主义，利已，自私，妄自尊大

خود پرست (~ *parast*) 同 خود بین

خود پرستی 同 خود بینی

خود پسند (~ *pasand*) 〔形〕 自满的，自负的，自信的，孤芳自赏的

خود پسندانه 〔形、副〕 自满的（地），自负的（地），自信的（地）

خود پسندی 〔名〕 自满，自负，自信，孤芳自赏

خود تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 保险刀

~ برقی （ماشین） 电动刮脸刀

~تیغ 刮脸刀

خود خوار (~ *khār*) 〔形〕 （动物的）自体蚕食的

خود خواه (~ *khāh*) 〔形、名〕 ①利已的，自私的②利已主义者，个人主义者

را گم کردن ~ 自不量力；不能抑制自已，张皇失措；沮丧，得意忘形，忘乎所以

را عقب کشیدن ~ 退却

از ~ گذشتن 献身，自我牺牲

را ~ گرفتن 得意忘形，妄自尊大，夸耀；装模作样

به ~ گرفتن 误认

را ~ از کسی بالا گرفتن 认为自已超过某人

به ~ نازیدن 傲慢，妄自尊大

. من خودم گفتم 我自已说过。

. او ~ بود 正是他自已。

. صحت ~ را از دست داد 他失去了健康。

. خودش میبرد خودش میدوزد 〈谚〉他独断专行。（直译：他自已裁衣自已缝）

. خودش است و دو گوشش 家中只剩他一人。

خود آرا (ی) 〔形、名〕 ①时髦的，爱打扮的；自夸的，自诩的②爱打扮的人，花花公子

خود آرائی 〔名〕 时髦，讲究服饰，自诩

~ کردن 好时髦，讲究服饰

خود افتاده (~ *oftāde*) : نگرید ~ 自已做事自已当。

خود آگاهی 〔名〕 自觉

~ طبقاتی 阶级觉悟

خود آموز 〔形、名〕 ①自学的，自修的②自修读物，自修课本

~ فارسی 波斯语自修课本

خود آموزی 〔名〕 自学，自修

~از طریق 通过自学，靠自修

خود خواهی 〔名〕 ①利己，自私，利己主义，个人主义②自满，自负

خود خور (~ *khor*) 〔名〕 ①默默忍受的，忍气吞声的②生闷气的，苦恼的

خود خوری 〔名〕 ①默默忍受，忍气吞声②生闷气，憋着气

~ کردن 同上

خوددار 〔形〕 克制的，忍耐的；沉着镇定的，泰然自若的

خود داری 〔名〕 ①克制，忍耐，沉着镇定②回避，拒绝，顶住，坚持住

~ کردن (از) 同上

ما هیچگاه از مساعدت بدیگران ~ نمیکنیم .

我们从不拒绝帮助别人。

در سختی‌ها از ناله و زاری ~ کن !

不要在困难面前叫苦。

خود رأی (~ *ra'y*) 〔形〕 任性的，自信的，固执的，自以为是的，固执己见的

خود رأیی (~ *ra'yee*) 〔名〕 任性，自信，固执，自以为是，固执己见

~ کردن 同上

خود رسته (~ *roste*) 〔形〕 自生自长的

خود رنگ (~ *rang*) 〔形〕 本色的，有天然色彩的

خود رو (ی) 〔名、形〕 ①野生植物②野生的③〈转〉未受教化的；固执己见的，任性的

~ علف 野草

خود رو (~ *row*) 〔形、名〕 ①自动的，自发的，自发性的②自动传送装置③机动车

~ توپ 自动炮

خود روئی (~ *roo-ee*) 〔名〕 野生

خود زا 〔形〕 自生的，自然生成的

خود ساخته (~ *sākhte*) 〔形〕 ①自封的，自称的②自己努力出来的

خود ساز 〔形、名〕 ①好穿戴的，好打扮的②自我改造的③花花公子，纨袴子弟

خود سازی 〔名〕 ①好穿戴，好打扮，纨袴儿行为②自我改造，修养

~ کردن 同上

خود ستا (ی) (~ *setā*) 〔形、名〕 ①自夸的，说大话的②好夸口的人，说大话的人

خود ستائی 〔名〕 自我炫耀，自我吹嘘

~ کردن 同上

خود سر (~ *sar*) 〔形〕 ①自作主张的，任性的，放肆的；顽固的，专横的②不驯服的③横暴的；无所畏惧的

خود سرانه 〔形、副〕 ①自作主张的（地），任性的（地），放肆的（地），专横的（地）②不驯服的（地）③横暴的（地），无所畏惧的（地）

خود سری 〔名〕 ①自作主张，任性，放肆，专横②不驯服③横暴，无畏

خود سوز 〔形〕 ①自寻烦恼的，自作自受的②自燃的

خود سوزی 〔名〕 ①自寻烦恼，自找苦吃②自燃

خود شکن (~ *shekan*) 〔形〕 谦恭的，谦虚的，自卑的，自辱的

خود شکنی 〔名〕 谦恭，谦虚，自卑，自辱

خود شیرینی 〔名〕 取悦

پیش کسی ~ کردن 取悦于某人

خود فروز (~ *forooz*) 〔形〕 自燃的，自己照亮的

خود فروش (~ *foroosh*) 〔形、名〕 ①好自夸的，好吹牛的，自我卖弄的②有卖淫行为的③夸口者，吹牛的人；卖身者

خود فروشی 〔名〕 ①卖身投靠②吹嘘，自夸③卖淫

~ کردن 同上

خود فریبی (~ *fareebee*) 〔名〕 自欺欺人

خود کار 〔形、名〕 ①自动的，自动化的②自动步枪③园珠笔

تفنگ ~ 自动步枪

تنظیم~ 自动化

قلم ~ 园珠笔

گیشهٔ بلیط فروشی ~ 自动售票台

خود کاری 〔名〕 （工作）主动；自动化（操作）

خود کام 〔形〕 ①任性的，任意的②自私的，利己主义的③专横的

خود کامگی (~ *kāmegee*) 同 خود کامی

خود کامه 同 خود کام

خود کامی 〔名〕 ①任性，任意②自私自利，利己主义③专横

خود کرده (~ *karde*) 〔形〕 自制的，自作的

را تدبیر نیست . ~ 〈谚〉自作自受

خود کشی (~ *koshee*) 〔名〕 自杀

(دست به ~ زدن) ~ کردن 同上

خود کفا (~ *kafā*) 〔形〕 自给自足的

خود کفایتی (~ *kefāyatee*) 〔名〕 自给自足

اقتصاد طبیعی ~ 自给自足的自然经济

چین از حیث منابع انرژی به مرحلهٔ ~ رسیده است . 中国有足够的能源。

خود کفائی (~ *kafā-ee*) 同 خود کفایتی

خود گیر 〔形〕 得意忘形的，妄自尊大的，傲气的，傲慢的；装模作样的

خود مانی (*khode-mānee*) 〔形、名〕 ①亲昵的，亲近的，不拘礼节的②自己的，自家的③亲近，亲昵，不拘礼节

~ شدن 亲昵，亲近；随便，不拘束

زیاد ~ شدن 放肆

خود مختار (*khod-mokhtār*) 〔形〕 自治的

ناحیهٔ ~ 自治区

خود مختاری 〔名〕 自治，自治权，自治制度

ملی ~ 民族自决权

منطقه‌ای ~ 地方自治

خود مصونی (~ *masoonee*) 〔名〕 自然免疫，天然免疫

خود منش (~ *manesh*) 〔形〕 ①自私自利的，利己的②自高自大的，傲慢的

خود نگهدار (~ *negahdār*) 同 خود دار

خود نما(ی) (~ *nemā*) 〔形〕 ①自我卖弄的，爱表现自己的，炫耀自己的②自吹自擂的

خود نمائی 〔名〕 ①自我表现，自我卖弄，自我吹嘘，炫耀②自吹自擂

~ و ادعای بیمورد 自作主张，一意孤行，专断

~ کردن 自我表现，自吹自擂

خود نوشت (~ *nevesht*) 〔形〕 亲笔的，亲笔证书的

خود نویس (~ *nevees*) 〔形、名〕 ①自动书写的，自动记录的②自来水笔

قلم ~ 自来水笔，钢笔

خود ویژگی (~ *veejhegee*) 〔名〕 特殊性，独特性；独树一帜

خود ویژه 〔形〕 特殊的，独特的，与众不同的，

独树一帜的

خودی (*khodee*) 〔形、名〕 ①自己的，本人的，私有的②亲近的，熟悉的③自己人，亲近的人

خودی و بیگانه ～ 亲疏

به ～ خود 自然而然地，自然地

خود یاری (*khod-yāree*) 〔名〕 自救，自己靠自己；自力更生

خود یاری گری (～ *garee*) 〔名〕 自力更生

خور I (*khor*) 同 خر (*khor*)

خور II ① 动词 خوردن 的根②可做构词后缀，如：～ پر ، ～ شراب 等

خور III 〔名〕 ①太阳②〈宗〉保护太阳的神，天使③东方

خور (*khavar*) 〔名〕 软弱无力，精疲力尽

خورا (*khorā*) 〔形〕 值得…的，应受…的，适用于…的，适用的

خورابه (*khorābe*) 〔名〕 从坝下流出的水

خوراك (*khorāk*) 〔名〕 ①食物，食品②菜肴③一服，一剂（药）④食欲，胃口⑤用量

اول ～ 第一道菜

ایرانی ～ 伊朗菜肴

باب طبع ～ 可口的菜

تفننی ～ 小吃

صورت ～ در رستوران （餐厅的）菜单

مقدار ～ دوا 服药量

ناهار مرکب از سه ～ 三个菜的午饭

يك ～ دوا 一服药，一帖药

خوردن ～ 吃饭

دادن (را ، به) ～ 喂养，上菜

او از غصه خورد و ～ ندارد . 他愁得吃不下饭。

او دائماً مشغول کار بود و نه خواب داشت و نه ～ . 他吃不下睡不着，一心扑在工作上。

این مقدار کاغذ ～ یکماه چاپخانه است . 这些纸够印刷厂用一个月了。

در میهن ما زمینهای حاصل خیزی دامن گسترده است که بما ～ و پوشاك میدهد . 我们祖国有广大的肥田沃地，给我们以衣食之源。

خوراك پز (～ *paz*) 〔名〕 炊事员，厨师

خوراك پزی 〔名〕 ①烹调②炊事工作③烹调法

چراغ ～ 烹调用的一种火炉

خوراکی 〔形、名〕 ①可食用的，可以吃的，好吃的②食物，食品，饮食

میوهٔ این درخت ～ نیست . 这棵树的果子不能吃。

خوراندن (*khorāndan*) 〔动〕（根 خوران ）①喂，喂养②强让…吃

زیاد ～ 填塞，塞满，塞得过饱

خورانیدن (*khorāneedan*) 同 خوراندن

خور پرست (*khor-parast*) 同 آفتاب پرست

خورجین (*khorjeen*) 同 خرجین

خور خجیون (*khor-khojeevan*) 〔名〕 〈旧〉恶梦

خور خور (*khor-khor*) 同 خرخر (*khorkhor*)

خورد I (*khord*) 〔名〕 ①食物，饮食，吃的东西②吃进，吸收，吸取

از حیث ～ و خوراك و پوشاك و خانه 从衣、食、住各方面

در ～ چیزی بودن 对…有用，适用于…

～ دادن 把（油膏等）用力擦入，填塞（食物）

داده شدن (continued)

به ~ چیزی دادن 使…渗入（到某种东西内）

به ~ کسی چیزی را به ~ کسی دادن 给人食物，让…吃，暗自让人吃下（如药），让人勉强接受，硬塞

به ~ چیزی رفتن 渗入

خورد Ⅱ 同 خرد (*khord*)

خورداد (*khordād*) 同 خرداد

خورد سال (*khord-sāl*) 同 خردسال

خورد سالی 同 خرد سالی

خوردگی (*khordegee*) 〔名〕 ①腐蚀，侵蚀②食物③（虫）咬，蛀

خورد منش (*khord-manesh*) 同 خرد منش

خورد منشانه 同 خرد منشانه

خورد منشی 同 خرد منشی

خوردن (*khordan*) 〔动〕（根 خور）①吃，吃饭②喝，饮，服（药）③〈口〉侵吞，装腰包④吐字不清⑤挨，遭到⑥碰，触，撞⑦合适，配得上⑧腐蚀，（虫）蛀⑨失败（指摔交运动）

آب ~ 饮水

افسوس ~ 遗憾，惋惜

بر دماغ کسی ~ (به سجاف قبای کسی بر ~) 伤了某人的感情

بر هم ~ 打碎，拆散；分解；混乱

بکسی بر ~ 遇到某人，邂逅

به درد ~ (به کار ~) 对…适用，对…有用，对…适宜

بهم ~ 相遇，碰撞，受到破坏；混乱；争吵

پر ~ 吃得过饱

پول کسی را ~ 侵吞某人的钱财

چوب ~ 挨棍打

دست ~ 触及，触摸

زمین ~ (به زمین ~) 落到地上，摔一交；〈转〉丧失声誉

سرما ~ 感冒，受凉

سیلی ~ 挨嘴巴

غصه ~ (غم ~) 悲伤，忧愁，难过

قسم ~ (سوگند ~) 起誓，发誓，宣誓

کتك ~ 挨揍

گول ~ 落入圈套；受骗

هوای تازه ~ 呼吸新鲜空气

حالش یکمرتبه بهم خورد . 他身体突然不适。

این سالن ۵۰۰ صندلی میخورد . 这个大厅有五百个座位。

تیرشان بسنگ خورد . 他们失算了。（他们打错算盘了）

گلوله به هدف خورد . 子弹射中了。

او سوقع حرف زدن بعضی کلمات را میخورد .
他讲话时有些字吐不清。

کشتی به صخره خورد . 船触礁了。

کفش او به پای من هم میخورد . 他的鞋也合我的脚。

این کلید به قفل نمیخورد . 这把钥匙打不开那把锁。

اسید آهن را میخورد . 酸对铁有腐蚀作用。

برای زیستن است ، نه زیستن برای ~ ~
〈谚〉吃饭为了活着，活着不是为了吃饭。

هر ~ پس دادنی دارد . 〈谚〉有来有往，有得有失

خوردنی (*khordanee*) 〔形、名〕 ①美味的，好吃的，食用的②食物，饭菜

خورده Ⅰ (*khorde*) ①同 خرده 如： پا ~ 同 خرده پا ، سالك ~ 同 خرده سالك 等②可做构词后缀，如 سال ~ ، سنگ ~ 等

خورده Ⅱ 〔名、形〕 ①〈体〉被射进的球数②吃了的（如食物）

خورده برده (~ *borde*) 同 رشوه

(از) نداشتن ~ 不欠（谁的），不怕

خورده پز (~ *paz*) 同 آشپز

خورده نخورده (~ *nakhorde*) 〔副〕 匆忙地进了食

خوردی پز (*khordee-paz*) 同 آشپز

خوردی کردی (~ *kardee*) 〔名〕 维持生活的工作

خورسند (*khorsand*) 同 خرسند

خورش (*khoresh*) 〔名〕 ①食物，食品②下饭的菜

دل ضعفه ~ 答应给人好处而不兑现，口惠而实不至

دل ضعفه خوردن ~ 喝西北风

خورش خانه (~ *khāne*) 〔名〕 厨房

خورشگر (~ *gar*) 〔名〕 〈旧〉厨师

خورشید (*khorsheed*) 〔名〕 太阳

. بگل نشاید اندود ~ 〈谚〉乌云遮不住太阳。

. میگیرد ~ （发生）日食。

خورشید پرست (~ *parast*) 同 آفتاب پرست

خورشید چهره (~ *chehre*) 〔形〕 美丽的，漂亮的

خورشید رو 同 خورشید چهره

خورشیدی 〔形〕 太阳的

سال ~ 太阳年

خورمك (*khovarmak*) 〔名〕 护（身）符

خورند (*khorand*) 〔形〕 适合…的，适应…的；有好处的

. ما نیست ~ 这对我们不合适。

گرز به ~ پهلوان 〈谚〉量体裁衣

خورنده (*khorande*) 〔名〕 食者；人口，家口

خورنق (*khovarnagh*) 同 خورنگاه

خورنگاه (*khovarangāh*) 〔名〕 饭厅；宫殿中用膳的地方

خورنگه (*khovarangah*) 同 خورنگاه

خوره Ⅰ (*khore*) ①〈医〉麻疯，坏疽，恶性溃疡，象皮病②腐蚀剂③光，光亮，光辉

خوره Ⅱ 〔形〕 〈口〉（对某种事情）着了迷的，入迷的

خوره (*khorra, khorre*) 〔名〕 〈宗〉天惠，神赐，灵光

خوز (*khooz*) 〔名〕 甘蔗

خوز (*khowz*) 〔名〕 仇恨，怨恨

خوست (*khost*) 〔名、形〕 ①岛，岛屿②被踏坏的（多指路）

خوش Ⅰ (*khosh*) 〔形、副〕 ①好的②愉快的(地)，快活的(地)③可爱的，幸福的

بوی ~ 香味，美味

خبر ~ 好消息，佳音

خلق ~ 好脾气，好习性

خواب ~ 酣睡，睡得香甜

زبان ~ 甜言蜜语，谄媚

(شب بشما ~) شب شما ~ 晚安（晚上告别时用）

آمدن ~ 喜欢，高兴，欢迎

از این فیلم خوشم‌میآید. 我喜欢这部电影。

~ آمدید ! 欢迎!

خدا را ~ نمیآید. 这可不好，这可不应当。

~ بر آمدن 高兴起来

~ بودن 愉快，快活，高兴

خوشتان باشد ! (~ بحال شما) 祝您幸福! 祝您愉快!

~ داشتن 喜欢，愿意，想（干…）

من ~ ندارم مزاحم آنها بشوم. 我不想打扰他们。

~ شدن 高兴，喜悦，心情愉快，痊愈，恢复健康

~ کردن 享乐，使…满意

کسی را ~ کردن 使…高兴，使…满意

دل خود را ~ کردن (به چیزی) 使自己为…而高兴

~ گذراندن 过奢侈生活，追求享乐

~ گذشتن 过得愉快

عید ملی بما خیلی ~ گذشت. 国庆节我们过得很愉快。

آدم ~ بفکر آدم ناخوش نیست. 〈谚〉饱汉不知饿汉饥。

خوش II 〈罕〉 同 خوش دامن

خوش III 〈罕〉 同 خشك

خوش IV 〔名〕〈医〉泄液线，串线法

خوشا (*koshā*) 〔叹〕 多好啊! 好极了!

~ به حالش (~ به سعادتش) 他的运气多好! 他多令人羡慕!

~ به حال شما که در پکن زندگی میکنید ! 你住在北京多么幸福呀!

خوش‌آب I (*khosh-āb*) 〔形〕 ①有光泽的，光彩的，（指宝石）晶莹的②水灵灵的，新鲜的

در ~ 晶莹的珍珠

خوشاب II 〔名〕 ①蜜饯②果汁

خوش آب و رنگ (~ *ābo-rang*) 〔形〕 ①（布）色彩鲜艳的，花色好看的②（宝石）晶莹纯洁的③长得好看的

خوش آب و نمك (~ *ābo-namak*) 〔形〕 ①长得好看的②适口的

خوش آب و هوا (~ *ābo-havā*) 〔形〕 气候适宜的，天气好的，宜人的

خوش آتیه (~ *ātiye*) 〔形〕 前途美好的，有光辉前途的

خوش احوال (~ *ahvāl*) 〔形〕 愉快的，高兴的，心情好的

خوش اختر (~ *akhtar*) 〔形〕 幸运的，交好运的，福星高照的

خوش اخلاق (~ *akhlāgh*) 〔形〕 品德良好的，行为端正的，正派的

خوش اخلاقی 〔名〕 作风正派，行为端正

خوش ادا (~ *adā*) 〔形〕 ①优美的，优雅的，举止得当的，潇洒的②声音优美的

خوش ادائی 〔名〕 优美，优雅，举止得当

خوش استقبال (~ *esteghbāl*) 〔形〕 热情（欢迎）的，好客的

خوش اصل (~ *asl*) 〔形〕 高尚的

~ خطا نکند و بد اصل وفا نکند. 〈成〉 好人不做丑事，坏人不守信用。（比喻本性决定一切）

خوش اطوار (~ *atvār*) 〔形〕 姿态优美的，优雅的，潇洒的，举止得当的

خوش اقبال (~ *eghbāl*) 同 خوشبخت

خوش اقبالی 同 خوشبختی

خوش الحان (~ *alhān*) ①同 خوش آواز ②同 خوش آهنگ

~ مرغان 鸣禽

خوش آمد (~ *āmad*) 〔名〕 ①表示欢迎，高兴的话，客套话②〈转〉阿谀奉承，谄媚，恭维话

~ گفتن (را ، به) 欢迎（某人光临）；恭维，奉承

خوش آمد گو(ی) 〔名〕 ①欢迎者②〈转〉阿谀者，奉承者，谄媚者，恭维者

خوش آمد گوئی 〔名〕 ①欢迎 ②阿谀，奉承，谄媚，恭维

~ کردن (به) 同上

خوش اندام (~ *andām*) 身材优美的，体态匀称的

خوش اندامی 〔名〕 身材优美，体态匀称

خوشاندن (*khoshāndan*) 同 خوشانیدن

خوش انگشت (*khosh-angosht*) 〔名〕 熟练的演奏者，音乐家，乐师

خوشانیدن (*khoshāneedan*) 〔动〕（根 خوشان）晒干，晾干，弄干，擦干

خوش آواز (*khosh-āvāz*) 〔形、名〕 唱得好听的（人），嗓音好听的（人），叫得好听的（鸟）

خوش آهنگ (~ *āhang*) 〔形〕 ①音色好的，悦耳的，嘹亮的②音调和谐的

خوش آهنگی 〔名〕 ①音色好，悦耳，声音嘹亮②音调和谐

خوش آیند (~ *āyand*) 〔形、名〕 ①令人高兴的；不错的②恭维，阿谀，奉承，迎合

برای ~ کسی 为了迎合某人

~ چهرهٔ 好看的脸庞

~ رفتار 体面的行为

او این حرف‌ها را برای ~ ما گفت . 他为了迎合我们而说了这番话。

خوش بار 〔形〕 携带方便的

خوشباری 〔名〕 携带方便

خوشباش (~ *bāsh*) 〔名、形〕 ①（分手时用语）再会②乐天的，愉快的，开心的

~ زدن (~ گفتن) (به) 欢迎，说客气话

خوش باطن (~ *bāten*) 〔形〕 心地好的，好心的，高尚的

خوش بافت (~ *bāft*) 〔形〕 织得精细的

خوشباور (~ *bāvar*) 〔形〕 轻信的，容易受骗的；蠢的，头脑简单的

خوشباوری 〔名〕 轻信，头脑简单

خوشبخت (~ *bakht*) 〔形〕 幸福的，走好运的，有福气的

~ کردن (~ ساختن) 使…幸福

خوشبختانه 〔副〕 幸亏，幸而，幸运地，幸福地

خوشبختی 〔名〕 幸福，好运，福气

خوشبده (~ *bedeh*) 同 خوش معامله

خوش برخورد (~ *barkhord*) 〔形〕 待人亲切的，和蔼可亲的，彬彬有礼的

خوش برش (~ *boresh*) 〔形〕 ①剪裁得当的，缝制得很好的②（裁缝）手艺高的

~ لباس 剪裁得当的衣服

خوش بزك (~ *bazak*) 〔形〕 善于打扮的

خوش بنیه (~ *boniye*) 〔形〕 强壮的，结实的，茁壮的

خوش بو 〔形〕 香的，芬芳的，好闻的，味道好的

خوش بوئى 〔名〕 香，芬芳，好闻，好味道

خوشبيار (~ *biyār*) 〔形、名〕①幸运的，走运的②幸运儿

خوش بيان (~ *bayān*) 〔形〕 口才好的，会讲话的

خوشبين (~*been*) 〔名、形〕 ①乐观主义者，乐天派②乐观的，乐观主义的

خوشبينانه 〔形、副〕 乐观(的)地，乐观主义(的)地

خوشبينى 〔名〕 乐观，乐观主义(精神)

خوش پذيرائى (~ *pazeerā-ee*) 〔形〕 好客的，殷勤接待的

خوشپز (~ *poz*) 同 خوش پوش

خوش پشت (~ *posht*) 〔形〕 好乘骑的，安稳的(指牲口)

خوش پشم (~ *pashm*) 〔形〕 毛好的，细毛的

~ گوسفند 细毛羊

خوش پوش 〔形〕 穿着讲究的

خوش پوشى 〔名〕 穿着考究，穿着漂亮

خوش پيشباز (~ *peeshbāz*) 同 خوش استقبال

خوش پيشواز (~ *peeshvāz*) 同 خوش استقبال

خوش تراش (~ *tarāsh*) 〔形〕 ①磨制精美的，磨得光的，精雕细琢的②身材优美的

خوش تركيب (~ *tarkeeb*) 〔形〕 ①体态匀称的，身段好的②制作精美的，造型好看的

خوش تركيبى 〔名〕 ①体态匀称，身段好②精美，造型好

خوش تقرير (~ *taghreer*) 〔形〕 善于表达的，表达力强的，口齿伶俐的

خوش جنس (~ *jens*) 〔形〕 ①品质好的，质量好的②温厚善良的③纯种的(如马等)

خوش جنسى 〔名〕 ①质地好，质量好②温厚善良③纯种

خوش چاشنى (~ *chāshnee*) 〔形〕 (食物)调配好的

~ غذاى 调配得可口的食物

خوش چشم و ابرو (~ *cheshmo-abroo*) 〔形〕 眉清目秀的，好看的，漂亮的

خوشحال (*khoshhāl*) 〔形〕 ①愉快的，高兴的②幸福的

~ شدن 欢喜，高兴，愉快

~ كردن 使…欢喜，使…高兴

چقدر از ديدن شما خوشحالم . 我看到你真高兴。

خوش حالانه 〔副〕 愉快地，高兴地

خوش حالت (*khosh-hālat*) 〔形〕 ①迷人的，炯炯有神的(指眼睛)②和蔼可亲的，开朗的

~ چشمان 一双炯炯有神的眼睛

خوشحالى (*khoshhālee*) 〔名〕 ①愉快，高兴②幸福

~ خبر 喜讯，好消息

~ كردن 高兴，愉快

خوش حساب (*khosh-hesāb*) 〔形〕 精打细算的，交易公平的，账目清楚的

~ آدم 偿清债务者

آدم ~ شريك مال مردم است . 〈谚〉好借好还，再借不难。

خوش حسابى 〔名〕 精打细算，交易公平，账目清楚

خوش حنجر (~ *hanjar*) 同 خوش‌آواز

خوش حنين (~ *haneen*) 〔形〕 声音美妙的，悦耳的，好听的

خوش حوصله (~ *howsele*) 〔形〕能忍耐的，有耐心的；能坚持的

خوش خبر (~ *khabar*) 〔形〕 带来好消息的，报喜的

خوش خدمت (~ *khedmat*) 〔名、形〕 ①服务周到的②谄媚的，拍马的③分外的，多余的

خوش خدمتی 〔名〕 ①服务周到②谄媚，拍马③职责以外的工作

~ کردن 服务周到；拍马屁；做分外的工作

خوش خرام (~ *kherām*) 〔形〕 步态好看的，仪态端庄的

خوش خط (~ *khatt*) 〔名、形〕 ①书法家②字迹漂亮的

خوش خط و خال 〔形〕 好看的，外表漂亮的

~ مار 隐患；暗藏的敌人（原意：美丽的蛇）

خوش خطی 〔名〕 书法优美，字迹漂亮

خوش خلق (~ *kholgh*) 〔形〕 ①品行好的，性格好的②好脾气的，和蔼的

خوش خلقی 〔名〕 ①品行端正，性格好②脾气好，和蔼可亲

خوش خنده (~ *khande*) 〔形〕 笑容可掬的

خوش خو(ی) 同 خوش خلق

~ همیشه خوش معاش است . 〈谚〉心宽体胖

خوش خوار (~ *khār*) 〔形〕 ①讲究吃食的，口福好的，能吃的②杂食的③大吃大喝的

خوش خوان (~ *khān*) 同 خوش آواز

خوش خور (~ *khor*) 同 خوش خوار

خوش خوراك (~ *khorāk*) 〔名、形〕 ①讲究饮食的人②美味的，鲜美的③不挑食的，不择食的；杂食的

~ حیوان 杂食的动物

~ ساختن （把食品）调配得可口

خوش خوش (~ *khosh*) 〔副〕 渐渐地，逐渐地，慢慢地

خوش خوشك (~ *khoshak*) 〔副〕 （走路）慢条斯理地

خوش خوئی 同 خوش خلقی

خوش خیم 〔形〕 伤口愈合快的

خوش دامن (~ *dāman*) 〔名〕 ①岳母②婆婆

خوش دست (~ *dast*) 〔形〕 ①（武器等）好用的，得心应手的②手巧的，手气好的③弹奏出色的

خوش دستی 〔名〕 ①好用，得心应手②手巧，好手气③弹奏出色

خوش دل (~ *del*) 〔形〕 ①愉快的，高兴的，兴致勃勃的②好心肠的

خوش دلی 〔名〕 ①愉快，高兴，兴致勃勃②好心肠，善良愿望。

خوش دماغ (~ *damāgh*) 〔形〕 ①愉快的，快活的②爱开玩笑的，有趣的

خوش دماغی 〔名〕 ①愉快，快活②有趣

خوش دو (~ *dow*) 〔形、名〕 ①跑得快的②短跑能手

خوش دوخت (~ *dookht*) 〔形〕 （衣服）缝制得好的

خوش ذات 〔形〕 品质好的，好心肠的，高尚的

خوش ذاتی 〔名〕 品质好，好心肠，心地善良，高尚

خوش ذائقه (~ *zā-eghe*) 同 خوش مزه

خوش ذوق (~ *zowgh*) 〔形〕 有才华的；有鉴赏能力的

خوش ذهن (~ *zehn*) 〔形〕 ①记性好的②心眼机灵的，头脑灵敏的

خوش ذهنی 〔名〕 ①记性好 ②机灵，头脑灵敏

خوش راه (~ *rāh*) 〔形〕 ①走得稳当的②练得好的(指马)

اسپ ~ 练得好的马

خوش رفتار (~ *raftār*) 〔形〕 ①有礼貌的，文雅的，态度良好的②步伐好看的

خوش رفتاری 〔名〕 ①有礼貌，文雅，态度良好②步伐好看

(با) ~ كردن 和气对待，礼遇

خوش رقصی (~ *raghsee*) 〔名〕 献殷勤，巴结奉承；摇尾乞怜

(نزد كسی) ~ كردن 同上

~ باين نه برقص 〈谚〉凡事不要过份。

خوش ركاب (~ *rekāb*) 〔形〕 跑得快的(如马)；好骑的

خوش رنگ (~ *rang*) 〔形〕 色彩鲜艳的，颜色好看的

خوش رو(ی) (~ *roo*) 〔形〕 ①美貌的，好看的，漂亮的②笑咪咪的，笑盈盈的

خوش روش (~ *ravesh*) 同 خوش راه

خوش روئی (~ *roo-ee*) 〔名〕 ①美观，好看，漂亮②笑盈盈，愉快

خوش ریخت (~ *reekht*) 〔形〕 ①体态匀称的②裁剪得当的，缝制合体的

خوش زبان (~ *zabān*) 〔形〕 咀甜的，讲得好听的；能说会道的

آدم ~ ماررا از سوراخ بيرون مياورد. 〈谚〉说得天花乱坠。(直译：巧咀能说得蛇出洞)

خوش سابقه (~ *sābeghe*) 〔形〕 有光荣经历的；声誉好的

خوش ساخت (~ *sākht*) 〔形〕 ①精制的，做得好的②〈口〉身材好的，一表人材的

خوش سخن (~ *sokhan*) 同 خوش بيان

خوش سلوك (~ *solook*) 同 خوش رفتار

خوش سلوکی 同 خوش رفتاری

خوش سليقه (~ *saleeghe*) 〔形〕 ①有鉴赏能力的，有欣赏能力的②雅致的，风雅的

خوش سودا (~ *sawdā*, ~ *sowdā*) 同 خوش معامله

خوش سوز 〔形、名〕 ①易燃的②煤砖，煤球

خوش سيرت (~ *seerat*) 〔形〕 ①品德好的，善良的；公正的②质量好的

خوش سيما 同 خوش رو(ی)

خوش سيمائی 同 خوش روئی

خوش شانس (~ *shāns*) 〔形〕 运气好的

خوش صدا (~ *sedā*) 同 خوش آواز

خوش صحبت (~ *sohbat*) 〔名、形〕 ①愉快的交谈者②说话有吸引力的；谈得投机的

خوش صورت (~ *soorat*) 〔形〕 好看的，漂亮的，美丽的

خوش طالع (~ *tāle'*) 〔形〕 幸运的，有福气的，幸福的

خوش طالعی 〔名〕 幸运，福气，幸福

خوش طبع (~ *tab'*) 〔形〕 ①愉快活泼的，乐天的，爱开玩笑的②有才华的

خوش طبعی 〔名〕 ①愉快活泼，爱开玩笑②才华

خوش طرح (~ *tarh*) 〔形〕 装饰得漂亮的，装璜美观的

خوش طعم (~ *ta'm*) 同 خوش مزه

خوش طينت (~ *teenat*) 同 خوش ذات

خوش ظاهر (~ *zāher*) 〔形〕 ①外表好看的，外观漂亮的②徒有其表的，装样子的

و بد باطن ~ 面慈心狠，口蜜腹剑

خوش عطر (~ *atr*) 〔形〕 香的，芬芳的

خوش عقيده (~ *agheede*) 〔形〕 ①善意的，好心的②轻信的

خوش عكس (~ *aks*) 〔形〕 上象的，适宜于照相的

خوش علف (~ *alaf*) 〔形〕 不挑食的，易食的

گاو ~ 不挑食的牛

خوش عهد (~ *ahd*) 同 خوش قول

خوش فطرت (~ *fetrat*) 同 خوش ذات

خوش فطرتى 同 خوش ذاتى

خوش فكر (~ *fekr*) 〔形〕 思路有条理的

خوش قامت (~ *ghāmat*) 同 خوش قد و قامت

خوش قد (~ *ghad*) 同 خوش قد و قامت

خوش قدم (~ *ghadam*) 〔形、名〕 ①带来幸福的②走运的人，幸福的人

خوش قدمى 〔名〕 幸福，幸运，成功

خوش قد و قامت (~ *ghado-ghāmat*) 〔形〕 身材好的，体态优美的

خوش قلب (~ *ghalb*) 〔形〕 好心肠的；和蔼的，温和的

خوش قلبى 〔名〕 好心肠，心地善良，和蔼可亲

خوش قلم (~ *ghalam*) 〔形〕 ①字体优美的②文章写得好的

خوش قماش (~ *ghomāsh*) 〔形〕 （布料）质量好的，结实的

خوش قواره (~ *ghavāre*) 〔形〕 ①剪裁好的，式样好的，合身的②优雅的，雅致的③身材好看的

خوش قول (~ *ghowl*) 〔形〕 ①信守诺言的，说话算数的②认真的，准确的

خوش قولى 〔名〕 ①信守诺言②认真，准确

خوش قيافه (~ *ghiyāfe*) 〔形〕 （容貌）好看的，美貌的

خوشك خوشك (*khoshak-khoshak*) 同 خوش خوش

خوش كردار (*khosh-kerdār*) 〔形〕 品行优良的，行为高尚的

خوش كلام (~ *kalām*) 同 خوش صحبت

خوش گام 〔形〕 步伐优美的

خوشگاه (~ *gāh*) 〔名〕 〈解〉阴门

خوش گذران (~ *gozarān*) 〔形、名〕 ①过舒服日子的，生活放荡的，追求享乐的②浪荡公子，寻消闲的人

خوش گذرانى 〔名〕 过舒服日子；生活放荡，追求享乐

كردن ~ 同上

خوش گفتار (~ *goftār*) 同 خوش صحبت

خوشگل (~ *gel*) 〔形、名〕 漂亮的（人），好看的（人），美貌的（人）

خوشگلى 〔名〕 漂亮，好看，美貌

خوش گمان (~ *gamān*) 〔形〕 信任的，深信不疑的；轻信的

خوش گمانى 〔名〕 信任，深信不疑；轻信

خوش گو(ى) 同 خوش زبان

خوشگوار (~ *gavār*) 〔形〕 ①香甜的，味美的；适合口味的②容易消化的

شراب ~ 醇酒

خوشگوارى 〔名〕 ①（食物）可口②容易消化

خوش گوشت (~ *goosht*) 〔形、名〕 ①肉质好的（如禽类），美味的，好吃的②伤口容易愈

合的③容易接近的，平易近人的④（供食用的小牛等的）胰脏（或脺脏、胸腺）

خوش لباس (~ *lebās*) 〔形〕 穿戴好看的，穿着讲究的

خوش لحن (~ *lahn*) 〔形〕 悦耳的，声调优美的

خوش لفظ (~ *lafz*) 〔形〕 用词优美的，语言优美的

خوش‌لقا (~ *leghā*) 同 خوش رو(ی)

خوش لگام (~ *legām*) 〔形〕 听从驾驭的，易控制的；〈转〉柔和的，不猛烈的，温顺的

خوش لهجه (~ *lahje*) 〔形〕 语调好听的

خوش محضر (~ *mahzar*) 〔形〕 善于交际的；和蔼可亲的，平易近人的

خوش مزاج (~ *mezāj*) 〔形〕 好心肠的，温厚善良的

خوش مزگی (~ *mazegee*) 〔名〕 ①美味，好吃，可口②风趣，诙谐，玩笑

　～ کردن 开玩笑，逗趣

　～ بکنار! 别开玩笑了!

خوش مزه (~ *maze*) 〔形、副〕 ①美味的，好吃的，可口的②有趣的（地），诙谐的（地）

　آدم ～ 有趣的人

　～ کردن （把饭菜）做得好吃

　آن رفیق حرف‌های ～ میزند. 那位同志说话很有风趣。

　چقدر ～ است! 真好吃! 真有意思!

　～ اینجا است که... 有趣的是…

خوش مشرب (~ *mashrab*) 〔形〕 ①乐观愉快的②与人合得来的，随和的；喜欢交际的，脾气好的

خوش مشربی 〔名〕 ①乐观，愉快②随和，合群

خوش معاشرت (~ *mo-āsherat*) 〔形〕 ①善于交际的，有礼貌的②风流的③得体的

خوس معامله (~ *mo-āmele*) 〔形〕买卖公平的，公平交易的

خوش منش (~ *manesh*) 〔形〕 脾气好的，不挑剔的，易于相处的

خوش منظر (~ *manzar*) 〔形〕 漂亮的，美貌的，美观的，好看的

خوش نام 〔形〕 名声好的，有声望的

خوش نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 ①新来的人，客人②自住别人房子的人

خوش نغمه (~ *naghme*) 同 خوش آواز

خوش نفس (~ *nafs*) 同 خیر خواه

خوش نقش (~ *naghsh*) 〔形〕 ①好运气的（常指赌博），走运的②图案鲜明的

خوش نقشی 〔名〕 ①交好运，走运 ②图案优美

خوش نما(ی) (~ *nemā*) 〔形〕 好看的，雅致的，秀丽的；〈转〉正派的，合乎礼仪的

　～ کردن （使布料等）上光

خوش نمك (~ *namak*) 〔形〕 味道好的，咸淡适中的

خوش نوا (~ *navā*) 同 خوش آهنگ

خوش نواز (~ *navāz*) 〔形、名〕 ①演奏精彩的②优秀演奏者

خوش نوائی (~ *navā-ee*) 同 خوش آهنگی

خوشنود (*khoshnood*) 〔形〕 满足的，满意的，快乐的，幸福的

　آتش بازی شب عید مردم را ～ کرد.
　人们很高兴地看了节日晚上的焰火。

خوشنودی 〔名〕 满足，满意，快乐，幸福

خوش نویس (*khosh-nevees*) 〔名、形〕 ①书法

家②书法优美的

خوش نویسی 〔名〕 书法

خوش نهاد (~ *nehād*) 同 خوش ذات

خوش نیت (~ *niyyat*) 〔形〕 善意的，诚恳的，真挚的

خوش و بش (*khosho-besh*) 〔名〕 问好，问候，客套

　　~ کردن 问好，说客套话

خوش وعده (*khosh-va'de*) 〔形〕 ①同 خوش قول ②不邀自来的（指客人）

خوشوقت (~ *vaght*) 〔形〕 愉快的，高兴的

　　~ شدن 高兴，愉快

　　~ کردن 使…高兴，使…满意

　　خوشوقتم که بشما اطلاع دهم . . . 我高兴地告诉您…（我愉快地通知您）

خوشوقتی 〔名〕 愉快，高兴

　　اظهار ~ کردن 表示高兴

خوشه Ⅰ (*khooshe*) 〔名〕 ①岳母②婆婆

خوشه Ⅱ 〔名〕 ①串，束，穗②〈植〉总状，花序

　　~ انگور 一串葡萄

　　~ فلك (~ چرخ)〈天〉室女星座

　　~ گندم 麦穗

　　~ بستن 结穗，抽穗

　　گندم ~ بسته است . 麦子吐穗了。

　　~ چیدن (~ بر چیدن) 拾（落穗），采集，搜集

خوشه چین 〔名〕 ①拾落穗者②〈转〉编纂者，搜集者；拾人牙慧的人，剽窃者

خوشه چینی 〔名〕 ①拾（落穗），拣起②搜集③剽窃，抄袭

　　~ کردن 同上

خوش هوا (*khosh-havā*) 〔形〕 ①气候温和的，天气好的②（房间）通风好的

خوش هوائی 〔名〕 ①气候温和，天气好②（房间）通风好

خوش هیکل (~ *heykal*) 同 خوش اندام

خوش هیکلی 同 خوش اندامی

خوشی (*khoshee*) 〔名〕 喜悦，高兴，愉快，乐趣；满足

　　~ زندگی 生活乐趣

　　با (به) ~ 喜悦地，高兴地，愉快地

　　به ~ خود 自觉自愿地

　　~ کردن 欢喜，高兴，享乐，作乐

　　~ زیر دلش میزند . 他高兴得忘其所以。

خوشیدن (*khosheedan*) 〔动〕（根 خوش）干涸，枯萎，凋萎

خوش یمن (*khosh-yomn*) 〔形〕 幸福的，吉祥的

خوش یوم (~ *yoom*) 同 خوشوقت

خوص (*khoos*) 〔名〕 枣椰叶子

خوض (*khowz*) 〔名〕 ①潜入（水中）②沉浸（于思考中），埋头于（工作）

　　~ کردن 同上

خوف (*khowf*) 〔名〕 恐惧，惊惧，惊恐，害怕

　　~ از آب 〈医〉恐水病，狂犬病

　　~ از روشنائی 〈医〉畏光，羞明

　　~ و رجاء 恐惧与希望

　　~ کردن (~ داشتن)(از) 恐惧，害怕，恐惶

خوف آور (~ *āvar*) 〔形〕 可怕的，令人惊恐的

خوفتن (*khoftan*) 同 خفتن

خوفناك (*khowf-nāk*) 〔形〕 可怕的，恐惧的，危险的

خوفناك 〔名〕 可怕，危险

خوك (*khook*) 〔名〕 ①猪②〈转〉胖子

آبی ~ 海豹

اخته ~ 阉猪

پرورى ~ 肥猪

خرطوم دار ~ 〈动〉貘

دريائى ~ 海豚

وحشى ~ 野猪

هندى ~ 〈动〉豚鼠

(~ پيهٔ) ~ چربى 猪板油，大油

~ طويلهٔ 猪圈

~ گوشت 猪肉

خوكاره (*khookāre*) 同 خوگرفته

خوكبان (*khook-bān*) 同 خوك چران

خوك بچه (~ *bache*) 〔名〕 猪崽，猪娃

خوك پرور (~ *parvar*) 〔名〕 养猪人，猪饲养员，猪倌

خوك پرورى 〔名〕 养猪（业），养猪工作

خوك چران (~ *charān*) 〔名〕 养猪人，猪倌

خوكچه (*khookche*) 〔名〕 〈动〉豚鼠

هندى ~ 同上

خوكدان (*khook-dān*) 〔名〕 猪圈

خوكدانى 〔名〕 ①肮脏的地方，猪窝似的地方②猪圈

خوكردگى (*khoo-kardegee*) 〔名〕 习惯，熟习

خو كرده (~ *karde*) 同 خوگرفته

خوك صفت (*khook-sefat*) 〔形〕 卑贱的，肮脏的，猪狗一般的

خوك ماهى 〔名〕 〈动〉海豚

خوگ (*khoog*) 同 خوك

خوگر (*khoogar*) 同 خوگرفته

خوگرفته (*khoo-gerefte*) 〔形〕 ①习惯了…的，对…熟悉的②驯化了的，驯服了的

شدن ~ 习惯，熟悉，驯化，驯服

خوگير (*khoogeer*) 〔名〕 ①背垫，鞍垫②同 خوگر

خول (*khool*) 〔名〕 〈动〉鸢

خولى بكفم به ز كلنگى بهوا 〈谚〉双鸟在林不如一鸟在手。（直译：到手的鸢胜似空中的仙鹤）

خولان (*khavalān*) 〔名〕 〈植〉鼠李

خولنجان (*khoolanjān*) 〔名〕 一种姜科植物的根，〈植〉高莎草

خوله (*khoole*) 同 خولى

خولى (*khoolee*) 〔形〕 （中）空的

خون (*khoon*) 〔名〕 ①血，血液②〈转〉杀害，死亡

بسته ~ 血的凝块，成块的血

پياله ~ 〈喻〉酒

(زران ~ ، زر ~) تاك ~ 〈喻〉葡萄酒，葡萄汁

(خم ~) جام ~ 〈喻〉酒

جگر ~ 心血，悲痛，哀伤

حيض ~ 月经，月经失调

دماغ ~ 鼻血

(سياوشان ~) سياوش ~ 〈化〉龙血树脂，麒麟血

فاسد ~ 污血

مرده زير جلد ~ 紫血斑，瘀血

~ استفراغ 吐血，咯血

~ اعطا كنندهٔ 供血者，献血者

~ انتقال 输血

دل ~ با 呕心沥血地

از گونه های کسی ~ چکیدن 某人红光满面

خریدن ~ 付血腥钱（如雇人杀人的钱）

خواستن (~ جستن) ~ 复仇，报仇

خوردن ~ 经历痛苦磨难，悲痛，呕心沥血，费尽心血

جگر (دل) خوردن ~ 悲痛万分，受折磨，呕心沥血，费尽心血

در راه پیشرفت این کار چه ~ جگری خوردند . 他们为此事费了多少心血啊！

خود را خوردن ~ 着急，焦虑不安，痛苦不安

جگر (دل) دادن ~ 使…悲痛，给…造成痛苦，使…费尽心血，折磨

در گردن داشتن ~ 担人命，有血债

به زیر پوست دواندن ~ 气色好，面色红润，越来越好看

به صورت کسی دویدن ~ <口>某人脸红

ریختن ~ 流血，杀害

کسی فاسد شدن ~ 堕落

باعث کسی شدن ~ 造成某人死亡

کردن ~ 杀害，流血，祭，牺牲

دل کسی را ~ کردن 折磨某人

استفراغ کردن ~ 咯血

تف کردن ~ 吐血

به پا کردن ~ 引起纷争，造成流血

به جگر (دل) کسی کردن ~ 给某人造成很大不安；给某人造成精神痛苦；折磨

~ کسی را توی (در) شیشه کردن (یا گرفتن) 折磨，摧残，迫害，污辱

کسی را فاسد کردن ~ 摧残某人的精神

بانك ~ 血库

تولید ~ 造血，血的生成

شمارش تعداد گلوبولهای سفید و قرمز ~ <医>血球计算

فشار ~ 血压

گردش ~ 血液循环，血液流通

گروه ~ (نوع ~) 血型

مثل ~ 血红的（如眼睛）

وقفه در جریان ~ (بستن ~) 止血，血滞

آشامیدن ~ 嗜血成性

افتادن (~ آمدن) ~ 出血，流血

دستم را بردم و ~ افتاد . 我的手割破流血了。

~ از دماغ (بینی) کسی (احدی) نیامد . <谚>平安无事，未伤一人。

بند آمدن ~ 血止住，血不流

کسی به جوش آمدن ~ 某人热血沸腾，某人怒火中烧

سیاوش به جوش آمدن ~ 旧恨涌上心头，心中燃起复仇的火焰

(به) راه انداختن ~ 造成流血事件，杀害，争执起来

بند آوردن ~ 把血止住

کسی را بجوش آوردن ~ 使某人热血沸腾，激起某人的热情（或欲望）

برآوردن (~ درآوردن) ~ 弄出血

بستن ~ 血液凝结

به گردن کسی بودن ~ 某人对…负责，事情由某人担当

به ~ کسی تشنه بودن 对某人怀恨在心，要加害于某人

شدن ~ 被血污，沾满鲜血

کردن ~ 血染…，使…沾满鲜血

خون اندود (~ *andood*) 同 خون آلود

خون بار 〔形〕 流血的，出血的；血红的；痛哭的

~ چشمان 血泪涌流

خون بند (~ *band*) 〔形、名〕 ①止血的②止血剂

~ دوای 止血药

خون بها (~ *bahā*) 〔名〕 ①血腥钱（如受雇杀人所得的钱）②偿付给被杀者家属的钱，抚恤金

خون پالا 同 خونبار

خون تاوان 同 خون بها

خون چکان (~ *chekān*) 〔形〕 ①流血的②鲜红的，血红的

~ لبهای 鲜红的嘴唇

خونچه (*khonche*) 同 خوانچه

خون خوار (*khoon-khār*) 〔形、名〕 ①嗜血成性的，残酷的，残忍的②吸血鬼，嗜血成性者，杀人不眨眼的凶手。

~ ترین دشمن 最凶残的敌人

خون خوارگی (~ *khāregee*) 同 خون خواری

خون خواری 〔名〕 嗜血成性，残酷，残忍

کردن ~ 同上

خون خواه (~ *khāh*) 〔名、形〕 ①复仇者②渴望复仇的，讨还血债的

خون خواهی 〔名〕 复仇，讨还血债

خوند (*khond*) 同 خداوند

خوندگار (*khond(e)gār*) 同 خداوند گار

خون دماغ (*khoon-damāgh*) 〔名〕 〈医〉鼻衄，鼻血

شدن ~ 流鼻血

کسی را منجمد کردن ~ 引起某人恐惧不安

به ~ کشیدن 把…投入血泊之中；血洗，血染

خاك آن کشور را به ~ کشیدند . 该国国土遭受蹂躏。

گرفتن ~ 〈医〉放血，抽血

کسی را گرفتن ~ 放血；复仇，报仇

کسی را بگردن گرفتن ~ 承担人命，对某人的死亡负责

گریستن ~ 血泪涌流，泣血

دلم ~ است (میشود) . 我心里非常难过。

خونش مباح است . 他不受法律保护。

~ او از ~ دیگران رنگینتر نیست . 他为什么要高人一等？（直译：他的血并不比别人的血更红些）

~ ناحق هرگز نمیخوابد . 〈谚〉屈死的人死不瞑目（直译：被屈杀者血不凝）

به قیمت (پول) ~ پدرش میفروشد . 他开口要高价，他漫天讨价。

~ را با ~ نمیشویند . 〈谚〉勿将错就错。（直译：用血是擦不掉血迹的）

خوناب (*khoonāb*) 〔名〕 血浆，血，血水；〈喻〉痛哭

~ زرد 〈诗〉眼泪

خونابه 〔名〕 ①血浆②痛苦的眼泪

خون آشام (*khoon-āshām*) 同 خونخوار

خون آشامی 同 خونخواری

خون افشان (~ *afshān*) 同 خون بار

خون آلود (ه) 〔形〕 沾满鲜血的，血淋淋的，血迹斑斑的

خون روی (~ *ravee*) 〔名〕 出血，流血

زياد ~ 大出血

خون ريز 〔形、名〕 ①流血的；杀气腾腾的，杀人的，杀害…的②痛哭的③〈罕〉刽子手，杀人者

~ جنگ 流血的战争

خون ريزان 同 خونبار

خون ريزى 〔名〕 ①残杀，屠杀；谋杀②渗血，溢血

خارجى ~ 外出血

داخلى ~ 内出血

زهدان ~ 子宫出血

(مغز (~ دماغ) ~ 脑溢血

كردن ~ 制造流血惨案，大屠杀

خون سرد (~ *sard*) 〔形〕 ①冷血的②〈喻〉冷静的，沉着的③冷淡的，漠不关心的

بودن ~ 冷静，镇定；冷淡

خون سردانه 〔副〕冷静地，沉着地；冷淡地

خون سردى 〔名〕 ①冷血②冷静，沉着，镇定③冷淡

خون شناس (~ *shenās*) 〔名〕 血液学家

خون شناسى 〔名〕 血液学

خونفشان (~ *feshān*) 同 خون بار

خون گرفته (~ *gerefte*) 〔形〕 ①充血的（指眼睛）②注定要死亡的

خون گرم (~ *garm*) 〔形〕 ①热血的②〈转〉热情的，热心肠的③有血性的，激情的

~ حيوانات 温血动物

خون گرمى 〔名〕 热性，热心肠，激情，血性

خون گير 〔形、名〕 ①放血的②放血者

خون گيرى 〔名〕 〈医〉放血，放血术

خون مردگى (~ *mordegee*) 〔名〕 瘀血，瘀伤，紫白斑

خونى (*khoonee*) 〔名、形〕 ①嗜血成性者，杀人不眨眼的人，杀人犯②血的，血腥的，嗜血成性的

~ خلط 咯血

~ دشمن 死敌

خونين (*khooneen*) 〔形〕 流血的，血腥的，血淋淋的

~ اشك 悲伤的眼泪

~ جنگ 流血战争

~ حادثهٔ 流血事件，血案

خونين جگر (~ *jegar*) 〔形〕 无限伤心的

خونين دل (~ *del*) 同 خونين جگر

خونين و مالين (*khooneeno-māleen*) 〔形〕 被打伤的，流血的；血迹斑斑的

كردن ~ 打出血，打伤

خوهل (*khohl*) 〔形〕 弯的，弯曲的

خوهلگى (*khohlagee*) 〔名〕 弯曲，弯曲度

خوهلى (*khohlee*) 同 خوهلگى

خوى (*khooy*) 同 (ى) خو

خوى (*khoy*) 〔名〕 ①唾液②汗，汗液；出汗

(كردن (~ بر آوردن ~ 出汗

خوى آور (~ *āvar*) 〔名〕 发汗药，发汗剂

خوى چين 〔名〕 贴身内衣，汗衫，汗背心

خويد (*khaveed*) 〔名〕 未成熟的庄稼

خويدن (*khaveedan*) 〔动〕（根 خوى）反刍

خويسه (*khaveese*) 〔名〕 争吵，争端

خويش I (*kheesh*) 〔代、名〕 ①自己的；亲近的，私有的②自己③亲戚，亲友，亲属

نزديك ~ 近亲

را به چيزى عادت دادن ~ 使自己习惯

于…

را بدست دشمن سپردن ~ 投敌

او ~ من است . 他是我的亲戚。

خويش Ⅱ 同 خيش Ⅰ条

خويشاوند (*kheeshāvand*) 〔名〕 亲戚，亲属；同族

خويشاوندى 〔名〕 亲戚关系，亲属关系，同族关系

خويشتن (*kheeshtan*) 〔代、形〕 ①自己的②自己③人格

به چشم ~ ديدم . 我亲眼看见的。

~ را نبايد ستود . 不要自吹自擂。

خويشتن بين 同 خودبين

خويشتن بينى 同 خودبينى

خويشتن پرست (~ *parast*) 同 خود پرست

خويشتن پرستى 同 خود پرستى

خويشتن دار 〔形〕 克制的，有自制力的；沉着的，冷静的

خويشتن دارى 〔名〕 克制，自制；沉着，冷静

خويشتن ستايى (~ *setāyee*) 同 خود ستائى

خويشتن نگر (~ *negar*) 同 خودبين

خويشكار Ⅰ (*kheesh-kār*) 〔名〕 自耕农

خويشكار Ⅱ 〔形〕 〈旧〉虔诚的

خويشكارى 〔名〕 自耕，单干，做自耕农

خويشكام (~ *kām*) 〔形、名〕 ①同 خود كام ②利己主义的

خويشكامى ① 同 خود كامى ②利己主义，自私自利

خويشى 〔名〕 亲戚关系，亲属关系，同族关系

(با) داشتن ~ 有亲戚关系

(با) كردن ~ 结亲

(خه) خه (*khah-khah*) 〔叹〕 （喝彩声）好！妙！好极了！

خهى (*khahee*) 同 (خه) خه

خى (*khee*) خيك 的缩写形式

خيابان (*khiyābān*) 〔名〕 马路，街道，大街

مشجر ~ 林荫路

گز (ذرع) كردن ~ 蹓大街，逛大街

خيابان بندى (~ *bandee*) 〔名〕 铺设大道，街道布局

خيابان گرد (~ *gard*) 〔名〕 蹓大街的人，逛马路者

خيابان گردى 〔名〕 逛大街

كردن ~ 同上

خيار Ⅰ (*khiyār*) 〔名〕 黄瓜

ترشى ~ 适合做酸黄瓜的黄瓜

شنبر (~ چنبر) ~ 〈植〉印度金链花

خيار Ⅱ 〔名〕 挑选，选择，选择的自由

الفسخ ~ 解除已订条约的权利

~ فسخ با طرفين است . 双方均有权废除。

خيارزار (~ *zār*) 〔名〕 黄瓜地

خيارشور 〔名〕 腌黄瓜

خيارك (*khiyārak*) 〔名〕 〈医〉腹股沟腺炎

طاعونى ~ 同上

خياره (*khiyāre*) 〔形、名〕 ①精选的，选上的②园模雕刻装饰，（银器上）卵形凹凸刻纹

خيازنه (*khayāzane*) 同 خواهر زن

خياشيم (*khayāsheem*) 见 خيشوم

خياط (*khayyāt*) 〔名〕 裁缝，缝纫工

زنانه ~ 女裁缝，缝纫女工

خياط (*khiyāt*) 〔名〕针，针状物；刺

خياطت (*khiyyātat*) 〔名〕 裁缝手艺，针线活

خياط خانه (*khayyāt-khāne*) 〔名〕 裁缝铺，成衣店

خیاطه (*khayyāte*) 〔名〕 裁缝女工

خیاطی (*khayyātee*) 〔形、名〕 ①裁缝业的，裁缝用的，裁缝的②裁缝铺，裁缝店③缝纫；缝纫技术

چرخ ~ (ماشین ~) 缝纫机

سوزن ~ 缝纫针

کیف ~ 针线包，针线盒

نخ ~ 缝纫线

~ کردن 做缝纫活，缝衣

خیال (*khiyāl*) 〔名〕 (复 خیالات) ①思想，思考，主意；想法，打算②想象，幻想，空想③猜想，怀疑

~ باطل (~ خام ، ~ محال ، ~ واهی) 幻想，空想

~ پلو 幻想，梦想，空中楼阁

~ کج 坏主意

به ~ اینکه 认为…，考虑到…，设想…，抱着…想法

به ~ افتادن 产生想法，想要，打算，决定

به ~ افتادم زبان فارسی بیاموزم . 我打算学习波斯语。

به خیالم افتاد . 我想起来了。

به ~ آمدن 想起，想出，想要，以为

به خیالش آمد که . . . 他以为…，他想…

به ~ انداختن 让…想，让…打算

~ بافتن (~ بستن) 幻想，空想，梦想

~ خام پختن 幻想，空想

~ داشتن (~ ورداشتن) 打算，想要，考虑

~ باریدن دارد . 看样子要下雨了。

~ بدی ندارد . 他没有什么恶意。

~ کسی را برداشتن (某人)胡思乱想，想得入神

به ~ فرو رفتن 沉思，沉缅于…

~ کردن 认为，想象，预料

خیالش این بود که . . . 他的打算是…

به خیالم گذشت . . . 我忽然有一个念头…

این ~ است حقیقت ندارد . 这是空想，没有事实根据。

خیالی نیست . 这没有什么，这没有什么可担心的。

خیالاتی (*khiyālātee*) 〔形〕 ①多疑的②发生幻觉的，错觉的，疑心病的

خیال اندیش (*khiyāl-andeesh*) 〔名、形〕 ①空想家，幻想家②富于幻想的

خیال اندیشی 〔名〕 空想，幻想

خیال انگیز (~ *angeez*) 〔形〕 使人产生幻想的

خیال باف 〔名〕 幻想家，空想家，好高骛远的人

خیال بافی 〔名〕 幻想，空想，梦想

~ کردن 同上

خیال بند (~ *band*) 同 خیال باف

خیال پرست (~*parast*) 〔名〕 ①空想家，富于幻想的人②诗人

خیال پرستی 〔名〕 空想，幻想，乌托邦

خیال پرور (~ *parvar*) 同 خیال پرست

خیال پلو (~ *polow*) 〔名〕 空想，幻想，梦想，空中楼阁

~ خوردن 同上

خیال ساز 同 خیال باف

خیالی 〔形〕 ①设想的，空想的，幻想的，不可能的②沉思的③理想的④抽象的

خیام (*khayyām*) 〔名〕 ①制帐篷者②住帐棚

的人

خيام (*khiyām*) 见 خیمه

خیانت (*khiyānat*) 〔名〕 叛变，变节，背信弃义

در امانت ~ 不守信用，失信

(به) (~ ورزیدن) ~ کردن 背叛，叛卖，出卖，背信弃义

خیانت آمیز 〔形〕 背叛的，叛变的，背信弃义的

خیانت پیشگی (~ *peeshegee*) 同 خیانت کاری

خیانت پیشه 同 خیانت کار

خیانت کار 〔名、形〕 ①变节者，叛徒，卖国贼 ②变节的，叛变的，背信弃义的

خیانت کارانه 〔形、副〕 ①叛变的，变节的，背信弃义的②背信弃义地

~ سیاست 卖国政策

خیانت کاری 〔名〕 变节行为，背叛行为，背信弃义

خیانت گر (~ *gar*) 同 خیانت کار

خیبت (*kheybat*) 〔名〕 ①失望②失败，挫折

خیبر (*kheybar*) 〔名〕 ①麦地那附近一座犹太人的城堡，为伊斯兰教先知穆罕默德的女婿阿里所征服②开伯尔山口（位于阿富汗和巴基斯坦之间）

خیبرستان (*kheybar-setān*) 同 خیبرگیر

خیبر گیر 〔名〕 征服者，伊斯兰教先知穆罕默德女婿阿里的称号（见 خیبر 条）

. نیست ~ 〈谚〉他没有什么本事。

خیت 〔形〕 丢脸的，害羞的，难为情的

خیتال 〔名〕 ①玩笑，笑话②谎话

خیت و پیت (*kheeto-peet*): شدن ~ 害羞，惭愧；处境狼狈

کردن ~ 使…害羞，使…难为情，使…尴尬

خید 同 خوید

خیدع (*kheyda'*) 〔名〕 ①蜃景②狡猾的人，不可信赖的人

خیدن (*kheedan*) 〔动〕（根 خی）（被）弄弯，弯曲

خیر Ⅰ (*khayr, kheyr*) 〔叹〕（回答别人问题时）不，否

خیر Ⅱ 〔名、形〕(复 خیور) ①善事，好事，平安，安好②财产，财富③好的，善的，幸福的，吉利的，喜庆的，平安的

(عموم ~) عامه ~ 公共福利，公益

و شر ~ 善恶

~ امر 好事，善事

~ سفر به 一路平安

~ شب به 晚安

~ صبح به 早安

~ کار 好事，善事；喜庆事，婚事

کسی را خواستن ~ 祝某人安好，祝某人吉祥如意

. من ~ ترا میخواهم 祝你好。

دیدن ~ 享福，得福，得到好处

! ببینی ~ 〈宗〉愿安拉降福给你；祝你幸福。

! خیرش را ببینید 但愿它能给你带来好处。（多在买卖成交后说）

رساندن ~ 做好事，行善

کردن ~ 做好事，发慈悲，施舍

و شر کردن ~ 卜吉凶，算卦，产生怀疑

از ~ چیزی گذشتن 拒绝

. به ~ گذشت （事情）进行得顺利。

مقدم گفتن (به) ~ 致欢迎词，表示欢迎
! باشد ~ （在别人打喷嚏时说）祝您健康!
〈谚〉 ! مرا به ~ تو امید نیست شر مرسان
我不求你行善，但求你不作恶。
〈谚〉 در خانه صاحبش را میشناسد . ~ 善有善报

خیر I (*khayyer*) 同 خیره
خیر II 〔形〕 宽厚的，仁慈的；行善的，慈善的，慷慨的
خیرات (*kheyrāt*) 〔名〕 善举，善行，慈善事业，施舍
دادن ~ 〈宗〉做弥撒；行善
کردن ~ 做弥撒；做好事，行善，施舍
خیر الانام (*kheyrol-anām*) 〔名〕 人中之杰（穆罕默德的称号）；豪杰
خیراندیش (*kheyr-andeesh*) 同 خیر خواه
خیراندیشانه 同 خیر خواهانه
خیراندیشی 同 خیرخواهی
خیر بده (~ *bedeh*) 〔形〕 行善的
〈谚〉 باش مسجد بسیار است . ~ 做好事有的是机会。（直译：要烧香，到处有庙堂）
خیر خواه (~ *khāh*) 〔形、名〕 ①善意的，富同情心的，仁慈的②好心肠的人，善人，关怀者
عموم ~ 热心公益的，为公的
کسی بودن ~ 愿某人好，同情某人
خیر خواهانه 〔形、副〕 好意的（地），同情的（地），关怀的（地），仁慈的（地）
نصایح ~ 善意的劝导
خیر خواهی 〔名〕 （对某人某事）怀有善意，同情，关怀，仁慈

خیر خیر 〔副〕 白白地，徒劳地
خیرگی (*kheeregee*) 〔名〕 ①惊讶，发呆，发愣②无礼，粗鲁，蛮横③大胆，蛮干④固执，执拗
چشم ~ 瞪眼，死盯着；眼花缭乱，扑朔迷离
خیر مآل (*kheyr-ma-āl*) 〔形〕 有好结局的
خیرو (*kheeroo*) 〔名〕 夜来香
خیره (*kheere*) 〔形〕 ①惊讶的，惘然若失的，发愣的②无礼的，粗鲁的③大胆的，蛮干的④固执的，执拗的
(به ~) بر ~ 白白地，无益地，徒劳地；惊讶地，惊异地
دشمن ~ 顽敌，强敌
شدن ~ 惊慌失措，惘然若失，惊讶；（被阳光、美色等弄得）眼花缭乱；凝视，粗野
(ساختن ~) کردن ~ 使…惊讶，把…惊呆；使…眼花缭乱
خورشید چشم مان را ~ کرد . 阳光照得我们睁不开眼睛。
(یا نگریستن) نگاه کردن ~ 瞪眼，凝视
ماندن ~ 惊讶，惊呆，惊慌失措
خیره چشم (~ *cheshm*) 〔形、名〕 ①厚颜无耻的，无礼的②鲁莽汉，无耻之徒
خیره چشمی 〔名〕 厚颜无耻，无礼，鲁莽
خیره خیره 〔副〕 瞪目而视地，目不转睛地，凝视着
خیره درای (~ *darāy*) 〔形、名〕 ①多嘴的人，好说闲话者②蠢的，没有头脑的③傻瓜，笨汉
خیره درائی 〔名〕 ①多嘴，饶舌，说废话，空谈②蠢笨
کردن ~ 饶舌，瞎扯
خیره دست (~ *dast*) 〔形〕 不听话的，不驯服的

خيره رأى (~ *ra'y*) 〔形、名〕 ①蛮横无礼的，卑劣的，狂妄的②荒诞的，乖僻的

خيره رأئى 〔名〕 ①蛮横无礼，卑劣②荒诞，乖僻

خيره رو (ى) (~ *roo*) 〔形〕 厚颜无耻的，冒失的，无礼的

خيره سر (~ *sar*) 〔形〕 ①蠢的，丧失理智的，没有头脑的②固执的；狂妄的，蛮横的，胡作非为的

خيره سرى 〔名〕 ①蠢，丧失理智，无头脑②固执，蛮干，狂妄，胡作非为

خيره كش (~ *kosh*) 〔形、名〕 ①残忍的，残暴的，专制的，暴君的②暴君，压制者，吸血鬼，嗜血成性的人

خيره كننده (~ *konande*) 〔形〕 眩目的，令人眼花缭乱的

خيرى Ⅱ (*kheyree*) 〔名〕 〈植〉紫罗兰花，麝香石竹

خيرى Ⅱ 〔形、名〕 ①慈善的，慈善性的②慈善事业，行善

خيريت (*kheyriyyat*) 〔名〕 善行，仁德；幸福

خيريه (*kheyreeye*) 〔形〕 慈善的，慈善性的

~ امور 慈善事业

(~ بنگاه) ~ مؤسسهٔ 慈善机构

خيز Ⅰ 〔名〕 ①跃进，跳跃，跃起②〈建〉（钟楼等的）房顶尖③〈医〉浮肿④浪（尖）⑤鸽子（发情）

~ بيك 一个箭步，一跃

برداشتن ~ 跳，跳跃

(~ بستن) ~ گرفتن ~ 准备跳跃

خيز Ⅱ ① 动词 خاستن 的根②可做构词后缀，如：~ حاصل ، ~ نفت 等

خيزاب 〔名〕 波浪，涟漪

خيزان 〔形、副、名〕 ①上升的，升起的②跳跃的，跳动的③跳着④分枝很多的根⑤波浪

خيزاندن (*kheezāndan*) 同 خيزانيدن

خيزانيدن (*kheezāneedan*) 〔动〕 （根 خيزان） 使…升起，使…跳跃，使…起来

خيزران (*kheyzarān*) 〔名〕 竹，竹子；芦苇，芦杆

هندى ~ 藤条

~ مثل （人）瘦得象麻杆似的

خيزش (*kheezesh*) 〔名〕 ①跳，跳跃，跃进，飞跃②滑

خيزيدن (*kheezeedan*) 〔动〕 （根 خيز） ①跳，跳跃，跳起，起来②滑

خيس 〔形〕 潮湿的，浸湿的

عرق ~ 汗流夹背，汗淋淋

(~ خوردن) شدن ~ 湿透，淋湿，潮湿，水淋淋；泡软

كردن ~ 浸湿，淋湿，浇湿；〈口〉撒尿

كردن برنج ~ 浸米，泡米

خيساندن (*kheesāndan*) 〔动〕 （根 خيسان） 浸湿，浸透，浸水，淋湿

بذر ~ 浸种子

خيسانده 〔名、形〕 ①西丁剂，溶液，浸剂②浸湿的，湿透的

خيسانيدن (*kheesāneedan*) 同 خيساندن

خيسيدگى (*kheeseedegee*) 〔名〕 浸泡程度

خيسيدن (*kheeseedan*) 〔动〕 （根 خيس） ①湿透，淋湿，潮湿，泡软②〈俗〉做不了，干不了

زير آن كار خيسيد . 他干不了那种工作。

بهيچ آبى نمى خيسد . 他是棒打不回。

（直译：什么水也湿不透他）

خیش I 〔名〕①牛轭，〈转〉束缚，压制②犁

زدن ～ 犁田，耙地

کشیدن ～ 耕种，耕耘

خیش II 〔名〕（复 اخیاش ، خیوش）①粗布，帆布，粗麻布②棉衣

خیشخانه (*kheesh-khāne*) 〔名〕 夏天的草棚

خیشوم (*kheyshoom*) 〔名〕（复 خیاشیم）①鼻子；鼻孔 ②鼻腔 ③鼻软骨 ④山的凸出部分，山梁

خیشومی 〔形〕 鼻子的

～ اصوات 鼻音

خیط (*kheyt*) 〔名〕（复 خیوط）①绳子，细绳；线②〈解〉脊髓

ابیض ～ 曙光

اسود ～ 夜幕，薄暮，日暮

خیط (*kheet*) 同 خیت

خیك (*kheek*) 〔名〕①（用羊皮或牛皮制的装水或酒用的）皮囊②胖的人

～ مثل 大腹便便，象个皮囊

مثل ～ باد کرده 〈谚〉大腹便便，挺胸叠肚

دستش به ～ شیره بند است . 〈谚〉他忙得不可开交。

خیکی 〔形〕①装在皮囊里的②粗的，胖的

～ بالا آوردن（～ بار آوردن ، ～ شدن）〈口〉倒霉；丢人，出丑，弄得一团糟

～ در آوردن 剥光；〈转〉使…丢脸，使…出丑

خیگ 同 خیك

خیل (*kheyl, khayl*) 〔名〕（复 اخیال ، خیول）①马群，马队②骑兵，骑兵队；军队③大队

～ ～ 一群群地，成群结队地

～ بیکاران 失业大军

خیلان 见 خال I 条

خیلباش (～ *bāsh*) 〔名〕①骑兵指挥官②指挥官

خیلتاش (～ *tāsh*) 〔名〕 同伙，伙伴，一起当兵的人

خیلخانه (～ *khāne*) 〔名〕 部族，家族，种族

خیلی (*kheylee*) 〔副〕①很，相当②多，非常多；常常

～ اشخاص（～ از مردم）许多人

～ خوب 很好

～ شدت کنده 〈口〉最大限度，极而言之

～ وقت است او را ندیدم . 我好长时间没见到他了。

روزگار آدم را ～ عوض میکند . 韶光催人老。

～ نمیتواند سر پا بایستد . 他不能久站。

～ بهتر شد . （情况）好得多了。

خیلی‌ها 〔代〕 许多（人），很多（人）

～ بر این عقیده‌اند ... 许多人持这样看法，即…

خیم 〔名〕①性情，脾气，习性；怪癖②脓，粘液

خیم (*kheyam*) 见 خیمه

خیمه (*khayma, kheyme*) 〔名〕（复 خیام،خیم）帐篷，帐幕

～ کبود（～ ازرق）〈喻〉蓝天，天空

～ زدن（～ گستردن ، ～ بر پا کردن ، ～ افراشتن）搭起帐篷，扎营，住下

～ کندن（～ انداختن ～ افکندن ، ～ فرو هشتن）拆帐篷，拔营，挪地方

خیمه دوز 〔名〕 制帐篷者

خیمه شب بازی (~ *shab-bāzee*) 〔名〕 ①木偶戏②木偶戏院，木偶剧场

در آوردن ~ 演出木偶戏

خیمه گاه *(kheyme-gāh)* 〔名〕 营地，帐篷

خیمه نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 游牧民

خینا 同 خنیا

خیو (*khiyoo*) 〔名〕 唾液，唾沫

انداختن ~ 吐唾沫，吐痰

خیوط (*khoyoot*) 见 خیط

خیول (*khoyool*) 见 خیل

د

د 波斯文第十个字母

د 〔叹〕 ①（放在命令式之前或命令式后表示说话语气）吧！那么…②（表示轻微惊叹语气）啊！怎么？

! برو ~ 你就去吧！

! ~ نزن 别打了嘛！

داء (*dā'*) 〔名〕（复 ادواء）①病，疾病，病痛 ②构成阿拉伯语复合词的一部分

~ الارض 〈医〉癫痫

~ الاسد 〈医〉麻疯病

~ الافرنج 〈医〉梅毒

~ البطن（~ الذئب ،~ الجوع）〈医〉病状贪食

~ البقر 〈医〉腹泻

~ الثعلب 〈医〉毛发脱落，秃（发）病

~ المود 全身僵直

~ الحيه 〈医〉（鱼）鳞癣，鳞皮症

~ الخمر 〈医〉（因酒精中毒引起的）震颤性谵妄

~ الخنازير 〈医〉淋巴结核，瘰疬；麻疹

~ الذقن 〈医〉须疮；脸疮

~ الرقص 〈医〉舞蹈病

~ الزيبق 〈医〉水银中毒

~ السبات 〈医〉强直性昏厥，僵强症，僵住状

~ العرق 〈医〉出虚汗

~ العضله 〈医〉筋病

~ الفرفير 〈医〉紫癜（痛）

~ الفيل 〈医〉象皮病

~ الكلب 〈医〉狂犬病，恐水病

~ المفاصل 〈医〉风湿病

~ الملوك 〈医〉痛风；安逸生活

~ النقطه 〈医〉中风，脑溢血

~ النمل 〈医〉疥疮，疥癣；局部麻痹

~ النوم 〈医〉睡眠症，昏睡病

دأب (*da'b*) 〔名〕（复 ادؤب）习惯，习性，癖性

داب (*dāb*) 〔名〕 ①豪华，华美，壮丽，宏大 ②夸耀，自我卖弄

دابة (*dābbat*) 〔名〕（复 دواب）①（驮载的）牲畜，牲口②爬行动物

دابة الارض (*dābbatol-arz*) 〔名〕 怪物

دابر (*dāber*) 〔名、形〕 ①结果，结局；根源，原因②追随者；后部 ③跟随的，接着的；赋予的

داپرزه (*dāparze*) 〔名〕 燕子

داتوره Datura 〔名〕〈植〉曼陀罗属；曼陀罗植物

داثر (*dāser*) 〔形〕 失踪的，消失的，疏忽的，不注意的

داج I 〔名〕 黑夜，黑暗

داج II 〔名〕 仆人，（旅行者随行的）搬运夫

داچك (*dāchak*) 〔名〕 耳环

داحس (*dāhes*) 〔名〕〈医〉瘭疽，蹄周炎；甲沟炎

داحول 同 داخول

داخل (*dākhel*) 〔形、名〕 ①内部的，里面的；国内的，内政的②进入的，加入的，涉及的，卷入的③内部，里面，在…内部

~ اطاق 在屋子里

~ کشور 内地

~ مملکت 国内

از~ 从里面，从内部

~ بودن 在…里面；加入，进入，涉及

~ آدم بودن (یا شدن) （讽刺时用）把自己算作人

~ شدن (به ، در) 入，加入，进入；打入，掺入，混入

مهمانان ~ شدند . 客人们进来了。

~ کار شدن (به ، در) 开始工作，工作起来，忙起来

~ کردن (به ، در) 引入，领入，带进；加入，掺入，使…进入

چه چیز ~ این دوا کردید ؟ 你在这种药里掺了什么？

خود را ~ نزاع نکنید ! 不要介入到争吵里去。

داخله (*dākhele*) 〔名、形〕（复 دواخل）①内部；国内②内部的；国内的③进入的，加入的，涉及的④〈数〉（角等）凹入的

زاویهٔ ~ 〈数〉内角

وزارت امور ~ 〈旧〉内务部

داخلی 〔形、名〕 ①内部的，里面的；国内的②秘传的，深奥的③（生长在）内地的人

~ اطلاعات 内部消息

~ امراض 内科病

~ امور 内部事务，内政

~ تزئینات 内部装饰

~ تلفن 内部互通电话机；内线电话

~ جنگ 内战

~ شاهد (مدرک ~) 内证（指事物本身所提供的证明）

~ عایدات 国内收入

~ محافل 内圈人物，核心集团

داخم (*dākhem*) 〔名〕 食物，吃的（东西）

داخول 〔名〕 捕捉鹿用的套索

داخیدن (*dākheedan*) 〔动〕（根 داخ）①分开②瞥，看③观察

داد I 〔名〕 ①呼救，叫喊②司法，裁判③公正，公平，公道，正义

~ ای (وای) 救命！来人哪！冤枉啊！

~ جستن (از) 向…鸣不平，追求正义，上告，上诉

~ خواستن (از) 求援，呼救，要求…主持正义

~ دادن 申张正义，主持正义，主持公道

سربازان ارتش ما در میدان جنگ ~ مردانگی دادند . 我军战士在战场上表现了大无畏的英雄气概。

~ چیزی را دادن 在…方面做出榜样；在…方面达到理想境界；在…方面做得十分完美

آن نویسنده ~ سخنوری داده است . 那个作家的语言达到炉火纯青的地步。

~ کسی را دادن 对某人做出公断，为某人申张正义

سخن دادن ~ 修谈，侃侃而谈
تجدید نظر طلبان در بارهٔ مارکسیسم — لنینیسم ~ سخن میدهند ولی ذره‌ای از آنرا در نمییابند . 修正主义者虽然大谈马列主义，但对它却一窍不通。
به ~ کسی رسیدن 营救某人，搭救某人
گروه آتش فشانی هنگام حریق به ~ اهالی آن محل رسید . 火灾发生后消防队及时赶到营救居民。
~ زدن 呼救，求救，哭喊，号啕
سر کسی ~ زدن 对某人大声吆喝
~ ستاندن 报复
~ کردن 呼救，求救，哭喊，号啕；申张正义
~ کشیدن 呼救，求救，呼喊
~ کسی را گرفتن (یا ستاندن) 为某人主持公道；保卫某人；为某人报仇，为某人打抱不平
~ ده تا ~ یابی 〈谚〉要人家公道，就得对人家公道。

داد II 〔名〕〈旧〉礼物，礼品

دادا 〔名〕 女仆，保姆

دادار 〔形、名〕 ①〈宗〉公正裁判的；宽大的；仁慈的，公正的②上帝，真主

داداش 〔名〕 兄弟，哥儿们

داد آفرید (*dād-āfareed*) 〔名〕 ①〈宗〉真主，造物主②〈乐〉伊朗曲调名

داد آفرین (*dād-āfareen*) 〔名、形〕 ①同 داد آفرید ②正义的，主持公道的

داد باخته (~ *bākhte*) 〔名〕 〈法〉输方，败诉者

داد بخش (~ *bakhsh*) 〔形、名〕 ①公正裁判的，主持正义的；仁慈的②公正的人

داد بخشی 〔名〕 ①主持正义，申张主义②公正，正义性

داد برده (~ *borde*) 〔名〕 〈法〉胜诉者，赢方

داد بیداد 同 داد وبیداد

داد پرس (~ *pors*) 同 داد خواه

داد جو 〔形、名〕 ①追求正义的，鸣不平的②上诉者，上告者

داد جوئی 〔名〕 ①追求正义，鸣不平②上诉，上告
~ کردن (از) 同上

داد خواست (~ *khāst*) 〔名〕 ①〈法〉官司②上告，上诉，起诉③请愿书，起诉书
~ دادن 控告，起诉

داد خوانده (~ *khānde*) 〔名〕 〈法〉(民事)被告人

داد خواه (~ *khāh*) 〔名、形〕 ①〈法〉起诉人，原告(人)②起诉的；呼吁正义的

داد خواهی (~ *khāhee*) 〔名〕 ①〈法〉起诉，提出诉讼，上告②打官司，要求公正裁判
~ کردن (علیه) 对…起诉；上告(某人)

داد ده (~ *deh*) 〔形、名〕 ①公正的②〈宗〉真主

داد دهی 〔名〕 审判；公正

دادر I (*dādar*) 〔名〕 兄弟

دادر II 同 دادار

دادرس (*dād-ras*) 〔名、形〕 ①法官，审判员，公断人②说情人，辩护者，庇护者③公道的，打抱不平的
~ نظامی 军事法官

دادرسی 〔名〕 ①主持公道②法官职务③诉讼程序，法庭审讯④说情，辩护⑤告状

حقوقی ~ آئین 法律程序

~ قابل 可在法庭裁判的

~ کردن 主持公道；审理案件；说情，辩护

داد زننده (~zanande) 〔形〕 喧嚷的，吵闹的

دادستان (~setān) 〔名、形〕 ①检察官，检察员②法官③掌权人④寻求纠正办法的，替人伸冤的

کل کشور ~ 总检察长，最高检察长

دادستانی 〔名〕 ①检察机关②检察官职务，检察长职务③主持正义

داد ستد (~setad) 同 داد و ستد

داد سرا (~ sarā) 〔名〕 检察机关，初级检察院

داد طلب (~ talab) 〔形、名〕 ①追求正义的②申诉人

داد فرما (~farmā) 〔形、名〕 ①公正的②公正的法官

داد گاه (~ gāh) 〔名〕 ①法院，法庭②（拜火教徒的）陵墓

استان ~ 省级法院

آشتی ~ 调解法院

انتظامی ~ 审理司法机构违法的法庭

بخش ~ 县（区）法院

(مادون ~ ، تالی ~) بدایت ~ 初级法院

تجدید نظر ~ 复审法庭，中级法院

جنائی ~ 刑事法庭

شهرستان ~ 县级法院

عالی کشور ~ 国家最高法院

مدنی ~ 民事法庭

نظامی ~ 军事法庭

~ صلاحیت 司法权，裁判权

به ~ کشیدن 控告，起诉

داد گر (~ gar) 〔形、名〕 ①公正的，正义的②公正的法官③真主，上帝

داد گری 〔名〕 ①正义，公断②公正的法庭③〈旧〉司法机关

داد گستر (~ gostar) 同 دادگر

داد گستری 〔名〕 ①司法，司法机关②审理案件③主持公道，伸张主义

~ وزارت 司法部

داد گیر 〔名〕 ①复仇者②为正义而战的战士

داد گیری 〔名〕 ①报仇，复仇②为正义而战

(از) کردن ~ 同上

دادن (dādan) 〔动〕（根 ده）①给，给予，交给，付给，提供②〈口〉让③〈转〉表演

خواهش میکنم آن کتاب را به من بدهید .
请你把那本书给我。

دادم در خانه را قفل زدند . 我已告诉他们把门锁上。

داد نامه 〔名〕 ①判决书，宣判词②呈文，状子；控诉，申诉③〈罕〉忠告，劝告

غیابی ~ 缺席裁判书

دادنی (dādanee) 〔名、形〕 ①债，债务②应当偿还的，应当付给的

دادو 〔名〕 仆人

داد وبستد (dādo-bestad) 同 دادوستد

دادو بیداد (~ beedād) 〔名、叹〕 ①吵闹，嚷嚷，鼓噪②争吵，拌嘴③〈罕〉夸张，说得神乎其神④啊！哎哟！好险啊！⑤呼救⑥救命！

وحشیانه ~ 暴跳，横冲直撞

(به راه انداختن ~) کردن ~ 吵闹，嚷嚷，争吵，拌嘴，夸张

! ای ~ باز هم دیر کرده‌اید 哎哟！您又来晚了！

دادودهش (~ *dehesh*) 〔名〕 赠送，慷慨；正义，公道

دادور (*dādvar*) 同 دادگر

دادوستد (*dādo-setad*) 〔名〕 买卖，贸易，商业，生意

~ کردن 做买卖，做生意，做交易；勾结

داد وستد چی (~ *chee*) 〔名〕 买卖人，商人，经纪人，生意人

دادو فریاد (*dado-faryād*) 〔名〕 呼救声，求救，喊叫

~ کردن 叫喊，呼救，求救，号啕，吵闹

دادوقال (~*ghāl*) 〔名〕 吵嚷，骚动；吵架，口角

~ کردن 大吵大闹，起哄，闹事

داده 〔形、名〕 ①已偿还的，已支付的②向银行交纳的付款③（客观的）材料

ما باید این مطلب را بر مبنای ~ های فراوان بررسی کنیم . 我们要在收集大量材料的基础上研究这个问题。

داد یار 〔名〕 ①律师，辩护人②副检察长

دار Ⅰ 〔名〕 ①绞架，绞刑架②长木料，木材，桩，梁③〈诗〉挺拔的树

~ چوبهٔ 绞刑架，绞台

به ~ کشیدن (به ~ زدن ، به ~آویختن) 绞死，吊死

. ~ و منبر از یك درخت است 〈谚〉一树之果有酸有甜。（直译：一块木头可做绞架，也可做布道坛）

دار Ⅱ 〔名〕 （复 دیار ）①房屋，住宅，馆，社，处所②部族③城市，国家

~ بقا 〈宗〉来世

~ دنیا 世界

~ فنا 〈宗〉尘世

~ فانی را وداع کردن (یا گفتن) 离开尘世，死亡，逝世

دار Ⅲ ① داشتن 的根②可做构词后缀，如： ~ زهر ، ~ پول 等

دارا(ی) 〔形〕 ①具有…的，掌握…的②富有的，富强的

داراها و ندارها 穷人和富人

~ بودن 有，具有，拥有，富有

کلیهٔ اشیا و پدیده‌ها ~ تضاد درونی هستند. 一切事物无不包含着内部矛盾。

~ شدن 富起来

~ کردن 使…富起来

داراب 〔名〕 ①富丽堂皇，华丽③光荣，荣誉

دارابزین (*dārābezeen*) 同 دارافزین

دارابی 〔名〕 柑桔（树）

دارات 同 داراب

داراشکنك (*dār-eshkanak*) 同 دارکوب

داراشکنه (~ *eshkane*) 〔名〕 汞，升华物

~ فرنگی 〈化〉升汞，氯化汞，氯化亚汞，甘汞

دارافزین (~ *afzeen*) 〔名〕 栏杆，栅栏；宝座

دارالاثر (*dārol-asar*) 〔名〕 博物院（馆）

دارالاحسان (~ *ehsān*) 同 دارالمساکین

دارالاخرة (~ *ākherat*) 〔名〕 〈宗〉阴间

دارالادب (~ *adab*) 〔名〕 学校

دارالامان (~ *amān*) 〔名〕 平静安全的地方

دارالانشاء (~ *enshā'*) 〔名〕 秘书处

دارالایتام (~ *eytām*) 〔名〕 孤儿院

دارالبقاء (~ *baghā'*) 〔名〕 天堂
دارالبوار (~ *bavār*) 〔名〕 地狱
دارالتأديب (*dāro-tta'deeb*) 〔名〕 改造所，感化院，教养院，教养所
نوجوانان ~ （少年犯罪等的）教养院
دارالتجاره (~ *ttajāre*) 〔名〕 商行
دارالتجزيه (~ *ttajzeeye*) 〔名〕 实验室，化验室
دارالتحرير (~ *ttahreer*) 〔名〕 办公室，秘书处
دارالتدريس (~ *ttadrees*) 〔名〕 学校；教室
دارالتربيه (~ *ttarbeeye*) 同 دارالتأديب
دارالترجمه (~ *ttarjome*) 〔名〕 翻译室，翻译局
دارالتوليه (~ *ttowleeye*) ：~ ادارهٔ 宗教基金管理局
دارالحرب (*dārol-harb*) 〔名〕 敌国；前线
دارالحكومه (~ *hokoome*) 〔名〕 总督府，政府大楼
دارالخلافت (~ *khelāfat*) 首府，都城，官邸
دارالرضاعه (*dāro-rrezā'e*) 〔名〕 托儿所
دارالسلام (~ *sslām*) 〔名〕 ①天堂②安全的旅店③达累斯萨拉姆（坦桑尼亚首都）
دار السلطنه (~ *ssaltane*) 同 دارالملك
دارالشرع (~ *shshar'*) 伊斯兰教的宗教法院
دارالشفاء (~ *shshefā'*) 〔名〕 诊疗所，医院
دارالشورا (~ *shshowrā*) 〔名〕 议会
ملى ~ 国民议会
دارالشورى 同 دارالشورا
دارالضرب (*dāro-zzarb*) 〔名〕 造币厂
دارالضيافه (~ *zziyāfe*) 〔名〕 客店，旅店
دارالعجزه (*dārol-ajaze*) 〔名〕 残废收容所
دارالعلم (~ *elm*) 〔名〕 学堂，学校
دارالعلوم (~ *oloom*) 〔名〕 大学，科学院

دارالفقراء (~ *fogharā'*) 同 دارالمساكين
دارالفناء (~ *fanā'*) 〔名〕 浮世，尘世
دارالفنون (~ *fonoon*) 〔名〕 大学，中等技术学校
دارالقرار (~ *gharār*) 同 دار البقاء
دارالكتب (~ *kotob*) 〔名〕 图书馆
دارالمجانين (~ *majāneen*) 〔名〕 疯人院
دارالمرز (~ *marz*) 〔名〕 边防局，边防区
دارالمرض (~ *maraz*) 〔名〕 医院
دارالمساكين (~ *masākeen*) 〔名〕 救济所，收养所，养老院
دارالمعلمين (~ *mo'allemeen*) 〔名〕 师范学校
دارالمكافات (~ *mokāfāt*) 〔名〕 尘世生活
دارالملك (~ *molk*) 〔名〕 京城
دارالنعيم (*dāro-nna-eem*) 〔名〕 天堂；幸福之家
دارالوكاله (*dārol-vekāle*) 〔名〕 律师事务所
دارائى I (*dārā-ee*) 〔名〕 ①财产，财富，所有物②资产，资本③财政
ارضى ~ 地产
خصوصى ~ 私有财产
منقول و غير منقول ~ 动产与不动产
موروثى ~ 遗产，祖传的财物，继承物
نقد شو ~ 易换成现金的资产
~ وزارت 财政部
دارائى II 〔名〕 丝织品
دارباز (*dār-bāz*) 〔名〕 走钢丝者，杂技演员
داربام (~ *bām*) 〔名〕 天花板的托梁，横梁
داربر (~ *bor*) 同 داركوب
داربزين (~ *bezeen*) 同 دارافزين
داربست (~ *bast*) 〔名〕 ①（临时用木板搭的）台，脚手架，建筑架②爬蔓植物的支架（如葡

萄架）

(مو ~) تاک ~ 葡萄藤架

زدن ~ 搭架子，搭支架

ساختن ~ 做支架，搭脚手架

دار بند (~ *band*) 同 داربست

داربو(ی) 〔名〕 ①〈植〉芦荟②〈药〉芦荟素，芦荟液③芦荟木质

دار پرنیان (*dārparniyān*) 同 بقم

دارپلپل (*dārpelpel*) 同 دارفلفل

دارتو (*dārtoo*) 〔名〕 ①酒的沉淀物②酒石，酒石酸氢钾③水锈

دارچین (*dārcheen*) 〔名〕 ①肉桂树②桂皮（香料）③樟属植物

دار چینی 同 دارچین

دارحلقه (*dārhalghe*) 〔名〕 〈体〉吊环

دارخال (*dārkhāl*) 〔名〕 ①幼芽，蘖②幼树③未嫁接的树的果实

دارخور (*dārkhor*) 同 دارخال

دارخین (*dārkheen*) 〔名〕 〈植〉樟树植物；肉桂

داردان (*dārdān*) 〔名〕 苗圃，树苗场

داردانل (*dārdānel*) 〔名〕 达达尼尔（海峡）（位于欧亚之间）

دارزرد (*dārzard*) 同 زرد چوبه

دارزن (*dārzan*) 〔名〕 绞刑执行者

دارشکنک (*dārshekanak*) 同 دارکوب

دارشیشعان (*dārsheesha-ān*) 〔名〕 〈植〉①荆豆属②甘松

دارفلفل (*dārfelfel*) 〔名〕 黑胡椒

دارکدو (*dārkadoo*) 〔名〕 〈旧〉（古时骑马射箭用的靶子上）系有金银瓜形物的木桩

دارکوب (*dārkoob*) 〔名〕 啄木鸟

کاکلی ~ 雨燕

دارموش (*dārmoosh*) 〔名〕 〈化〉砷，砒霜

دارندگی (*dārandegee*) 〔名〕 拥有，占有，掌有；财富

و برازندگی (است) ~ 〈谚〉财大气粗（指摆阔气）

دارنده (*dārande*) 〔形、名〕（复 دارندگان）①具有…的②富的③拥有者，占有者，持有者，享有者；富人

امتیاز ~ 承租者

برات ~ 持有票据的人，持票人

درجهٔ علمی ~ 有学位的人

گواهی نامه ~ 持照人，持证者

مباش و ز بلاها رستی ~ 〈谚〉不求钱财不遭灾。

دارنمک (*dārnamak*) 同 دارکوب

دارو(ی) 〔名〕 ①药，药物，药品②调料品③火药

آرام بخش ~ 镇宁剂，止痛剂

آرام کننده ~ 〈医〉迟缓剂

اختصاصی ~ 专卖药

بیهوشی ~ 〈医〉麻药

چشم ~ 眼膏药

(خواب آور ~) خواب ~ 安眠药

دفع اخلاط سینه ~ 祛痰药

ضد بارداری ~ 避孕药

ضد سم ~ 解毒剂

(همه درد ~) همگانی ~ 能医治多种疾病的植物，万能药

~ بگمان خوردن کار خردمندان نیست.

〈谚〉自作主张乱服药不是聪明人干的事。

داروبرد I (*dāroobard*) 〔名〕 ①厮打②吵嚷，喧闹

داروبرد II 〔名〕 ①棍子，杖②镐柄

داروپاش 〔名〕 〈医〉喷药器；吸入器

داروخانه 〔名〕 药房，药铺；配药室

دارودسته (*dāroodaste*) 〔名〕 ①集团，匪帮②家人③（亲近人的）一伙

مرتد ～ 叛徒集团

داروساز 〔名〕 药剂师

داروسازی 〔名〕 ①制药，配药；制药学②当药剂师

～ علم 药物学

～ كارخانهٔ 制药厂

（～ دستور）～ كتاب 药典

داروش 〔名〕 〈植〉槲寄生（属）

داروشناس (*dāroo-shenās*) 〔名〕 药物学者，药理学家

داروشناسی 〔名〕 药物学，药理学

～ كتاب 药典

داروغا 〔名〕 ①（旧时）市警察局长，市级长官②行政长官，省长，总督③所长

داروغگی (*dārooghegee*) 〔名〕 （旧时）警察局

داروغه 同 داروغا

داروفروش (*dāroo-foroosh*) 〔名〕 药房主，药品商

داروفروشی 〔名〕 ①卖药②药店

داروگر (～ *gar*) 〔名〕 ①药剂师，制药师，司药②药品商

داروگری 〔名〕 司药，药剂师的职业

داروگیر 同 گیرودار

دارون (*dārvan*) 同 نارون

دارونامه (*dāroornāme*) 〔名〕 药典

دارونَدار (*dāro-nadār*) 〔名〕 全部财产，全部家当，所有的一切（指财产或债务等）

داروینیزم Darwinism 〔名〕 达尔文主义，进化论

داروینیست Darwinist 〔形、名〕 ①达尔文主义的②达尔文主义者，进化论者

داروئی 〔形〕 药物学上的，药的

طبی ～ 药物学

دارین (*dāreyn*) 〔名〕 〈宗〉两个世界（即今世与来世）

داریه (*dāriye*) 〔名〕 〈乐〉铃鼓，板鼓

بی ～ رقصیدن 〈转〉做事有失体统，做事不体面

نم زدن ～ 巴结，奉承

داریه نم زن (～ *nam-zan*) 〔名〕 好巴结者，奉承者

دازه 〔名〕 ①（禽鸟的）栖架，栖木，横条②鸟窝

داس 〔名〕 ①镰刀，长柄大镰刀②麦芒

دو دمه ～ （园艺匠的）剪枝刀

شمشیری ～ 大镰刀

مغز ～ 〈解〉脑的镰形褶纹，镰形膜

و چکش ～ 镰刀和斧子

داستار (*dāstār*) 〔名〕 ①买卖破旧东西的商人②经纪人

داستان (*dāstān*) 〔名〕 ①故事，小说，轶事②传说，传记，童话，神话③曲调，旋律，音调

كوتاه ～ 短篇小说

شدن ～ 成为话柄，出名

داستان سرا (～ *sarā*) 〔名〕 ①讲故事者②小说作家

داستان نویس (~ *nevees*) 〔名〕 作家，小说家

داستان نویسی 〔名〕 写作，创作（小说）

داستانی 〔形〕 ①故事的，神话般的②虚构的

داسغاله (*dāsghāle*) 〔名〕 ①剪枝刀②小镰刀③弯柄手杖

داسقاله (*dāsghāle*) 同 داسغاله

داسکاله (*dāskāle*) 同 داسغاله

داس و دلوس (*dāso-daloos*) 〔名〕 ①废物②渣滓

داسه 〔名〕 〈植〉芒，谷针

داسی 〔形〕 镰刀形的，镰刀状的

داش Ⅰ 〔名〕 炉，（烧砖或烧陶器用的）窑

داش Ⅱ 〔名〕 〈口〉哥儿们，兄弟，老兄

داشاد 〔名〕 ①礼品，礼物②报酬③高兴

داشبورد Dashboard 〔名〕 ①（车轮的）挡泥板；（船只的）遮水板②仪表板

داشتن (*dāshtan*) 〔动〕（根 دار）①有，具有，拥有②（用作辅助动词表示动作正在进行）在，已在

~ بر آن 劝说，说服，让某人做…

ما را بر آن داشتند که در مقابل آنها بایستیم . 我们被迫应战。

~ خودرا 控制自己

دارم کتاب میخوانم . 我正在读书。

داشت می رفت . 他刚走。

داشتیم قدم میزدیم . 我们当时正在散步。

پرسیدن مطلبی از دیگران خجالت ندارد . 向别人请教不算丢脸。

این نمایش خیلی تماشا دارد . 这场演出很精彩。

تشکر ندارد . 不用感谢。

دیگر ندارد . 再也没有了。（常指要求、物品等）

داشخار (*dāshkhār*) 〔名〕 ①铁渣，铁屎，铁锈②沉渣

داشخال (*dāshkhāl*) 同 داشخار

داشن (*dāshan*) 〔名〕 礼物，礼品，奖品，奖赏

داشوار (*dāshvār*) 〔形、副〕 亲昵的（地），不拘礼节的（地）

داعی Ⅰ 〔名、形〕（复 دعات ، دعاه）①请求者，祈祷者②传教士③祈求的，恳求的

~ شما （书信）您的忠实的…

داعی Ⅱ 〔名〕（复 دعاه）动机，原因，理由

داعیه (*dā-eeye*) 〔名〕（复 دواعی）①原因，理由，动机②愿望，动机，意图，追求，意向

~ چیزی را (درسر) داشتن 怀有…动机，追求…，有…欲望，觊觎

داعیه دار 〔形〕 追求…的，觊觎…的

داغ Ⅰ 〔名、形〕 ①烙印，标记，戳记②痕迹，伤疤，烧伤③伤心，悲伤，痛苦④〈喻〉（亲人的）丧失，居丧⑤炽热的，热的，沸腾的，滚烫的

~ آهن （打烙印用的）戳子，烧灼器

~ الکتریکی 〈医〉烤电

~ باطله 作废戳记（如打在邮票上的戳记）

~ چیچك 麻子

~ دل 悲伤，伤心处，懊伤，服丧

~ فتیله (ای) 〈医〉艾绒，灼烙剂

~ گلوله 弹伤的痕迹，弹痕

~ نخود 〈医〉排脓球（用以刺激患处而使脓水流出）

~ آب 热水，开水

~ خوردن 被盖上印，被打上烙印

~ باطله خوردن （邮票）被盖销；被注销，被撤销；受辱

~ دیدن （因丧失亲人而）悲伤，悲痛；居丧，服丧

~ زدن (~ گذاشتن) （用烧红的铁）盖上烙印；烧伤，施烙术

~ باطله زدن 盖销；注销，被撤销；辱骂；使…威信扫地

~ شدن 烧红，烧热，白热化；（油脂）熔化，被烧灼，被打上烙印；极度悲伤；有缺陷；用旧

ظرف کوچك زود ~ میشود . 〈谚〉气量小的人易发怒。

~ کردن 把…烧红，把…烧热，使…白热化；把（油脂）熔化烧灼，把…打上烙印；〈转〉懊丧，悔恨

مهمانانیکه از نقاط مختلف جهان آمده بودند، آن بازار مکاره را ~ کردند . 世界各地来的客人大大地活跃了该交易会的气氛。

~ دل تازه کردن 触动旧日的伤痛

~ کشیدن 烙上印记

~ بدل کسی گذاشتن 使…伤心，给…造成心灵的创伤

~ بدل یخ گذاشتن 徒劳，做无益的事

~ دل کسی را گرفتن 向某人复仇

~ شهادت همرزم نزدیکش در دلش ماند . 他为失去一位亲密的战友而感到十分悲痛。

روزنامهٔ امروز دارای خبرهای داغی است . 今天报上刊登了热门的消息。

داغت رانبینم ! 〈宗〉真主保佑你！

در آن کشور تب فوتبال بسیار ~ است . 那个国家盛行踢足球。

~ شکم از ~ عزیزان بدتر است . （当小孩哭着央食时骂）光知道吃！（直译：肚子饿比死了亲人更难过！）

داغ Ⅱ 〔名〕 山，山岳

داغان 〔形〕 〈口〉①打得粉碎的②零散的，分散的，散乱的

~ شدن 粉碎；消散，散开，四散，溃散

کامیون ~ شد . 卡车被撞得粉碎。

~ کردن (درب و ~ کردن) 打得粉碎；使…散开，驱散

داغ آهن (*dāgh-āhan*) 〔名〕 烙铁，烙印铁

داغدار (*dāghdār*) 〔形〕 ①灼热的②打上印记的③溃烂的，有伤痕的④服丧的，居丧的⑤受凌辱的

~ شدن 服丧，居丧；蒙受凌辱，有污点

~ کردن 使…伤心；凌辱，玷污

داغ داغ (*dāgh-dāgh*) 〔形、副〕 ①（食物）刚出锅的，滚烫的；赤热的，炽热的②（食物）一出锅就端上来

~ سوپ 滚烫的汤

داغداغان (*dāghdāghān*) 〔名〕 〈植〉朴（属）

داغ دل (*dāgh-del*) 〔名〕 服丧，居丧

داغ دیده 〔形〕 ①（因失去亲人）悲伤的，悲痛的②服丧的，居丧的③失去亲人的

داغسر (*dāghsar*) 〔形、名〕 ①秃头的②公麻雀

داغگاه (*dāgh-gāh*) 〔名〕 给牲口烙印的地方

داغمه (*dāghme*) 〔名〕 （伤后皮肤）厚，硬

~ بستن （皮肤伤后）增厚，结痂

داغ و درفش (*dāgho-darafsh*) 同 داغ آهن

داغول 〔形、名〕 ①狡猾的，狡黠的，阴险的，

奸诈的②骗子③私生子

داغولی 〔名〕 ①狡猾，狡黠，险阴，奸诈，欺诈②非婚生

داغون 同 داغان

داغی 〔名、形〕 ①灼热②有烙印的③悲伤的，服丧的

داغینه I 〔形〕 ①陈腐的，腐败不堪的；损坏的②根深蒂固的，积久成习的

داغینه II 同 داغ آهن

دافع (*dāfe'*) 〔形、名〕（复 دافعین دافعون）①反抗…的，对抗…的，排斥…的，击退…的②防止…的③〈技〉缓冲器，缓冲装置④制动器⑤〈医〉驱虫剂；消肿药

آب ~ 利尿的，驱水的

(خلط ~) بلغم ~ 祛痰剂，助咳药

تب ~ 退热药，退烧药

تشنج ~ 镇痉药

جرب ~ 抗坏血病药

(شرات ~) حشره ~ 杀虫剂，除虫剂

خواب ~ 兴奋剂

دهانه توپ ~ 炮口制退器

رطوبت ~ 防雨的，不透水的

(سموم ~) سم ~ 解毒剂，抗毒素

صفرا ~ 胆汁排泄剂

عفونت ~ 防腐剂，抗菌剂

کرم ~ 驱虫剂

کرم حشره ~ 杀幼虫剂

مایعی ~ 液压制动器

ورم ~ 消炎药

این دوا ~ بسیاری از امراض است . 这种药能治许多病。

دافعه دافع 的阴性

قوهٔ ~ 抵抗力

دافق (*dāfegh*) 〔名、形〕 ①激流②涌出的，流动的

داکا 〔名〕 达卡（孟加拉国首都）

داکار 〔名〕 达喀尔（塞内加尔首都）

داکترین 同 دکترین

داکتیلوسکوپی Dactyloscopy 〔名〕 指纹鉴定法

داکرون Dacron 〔名〕 〈纺〉涤纶（聚对本二甲酸乙酯纤维，简称聚酯纤维）；涤纶线；涤纶织物（俗称的确良）

دال I 字母 د 的名称

مثل ~ （因年老体弱）背驼得象个弓（原意为象字母 “ د ” 形）

دال II 〔名〕 〈动〉鹫鹰

دال (*dāll*) 〔形〕 说明…的，证明…的，表明…的

این ~ بر آنستکه . . . 这点说明…

سیر تکامل تاریخ ~ بر درستی پیش بینی حزب ماست . 历史的进程说明我党的预见是正确的。

دالان 〔名〕 ①走廊，门厅，前厅②交通线

زیر زمینی ~ 地下交通线

سر پوشیده ~ （上有顶棚的）门廊

دالاندار (*dālān-dār*) 〔名〕 商队旅社管理人

دالانداری 〔名〕 ①经营商队旅社②商队住店钱，给店主的小费

دالانه 同 دالان

دالبر (*dālbor*) 〔名〕 ①齿形缘饰，扇形装饰②（两端挂住中间下垂的）花彩，垂花饰

(زلف ~) موی ~ 卷发

دالبز(ه) (*dālboz*) 〔名〕 ①燕子②蝙蝠

دالبوز (ه) 同 دالبز
داله (*dālle*) 〔形〕 指出…的，说明…的，证明…的
دام Ⅰ 〔名〕 ①网，罗网②陷井，捕捉器
 ~ توری 捕鸟器
 ~ (صید) ماهی 鱼网
 ~ (ضد) تانك 反坦克陷井
 ~ عنكبوت 蜘蛛网
 به ~ افتادن 落网，上圈套
 ~ انداختن 撒网
 به ~ انداختن (یا افكندن) 设计陷害…，欺骗…；捕捉
 ~ زدن (~ كشیدن، ~ گستردن، ~ نهادن) 撒网，布网；引入网；布设陷阱
 در~ گرفتار شدن 落入…圈套，中了…奸计
 ~ تزویر گستردن 布设陷阱；欺骗
دام Ⅱ 〔名〕 家畜，牲畜
دام Ⅲ 〔名〕 （扑克牌中）皇后
دام (*dāma*) 〔叹〕 祝…长寿，愿…永生
 ~ اقباله ! 愿他永生幸福！
 ~ ظله ! 愿我们永享他的荫福！
 ~ مجده ! 愿他英名常在！
داماد 〔名〕 ①新郎②女婿③未婚夫
 ~ سرخانه 赘婿
 ~ شدن 当新郎
 ~ كردن 给…娶妻；收…为婿，招…入赘
دامادی 〔名、形〕 ①结婚，娶亲②未婚夫身份，新郎身份③新郎的
 جشن ~ 婚礼
دامان 同 دامن

دامبازی (*dāmbāzee*) 〔名〕 下跳棋
دامپر Dumper 〔名〕 自动倾卸车
 ~ تراك 同上
دامپرور (*dām-parvar*) 〔名〕 ①经营畜牧的人，饲养员②〈罕〉兽医
دامپروری 〔名〕 畜牧业；繁殖牲畜
دامپزشك (~ *pezeshk*) 〔名〕 兽医
دامپزشكی 〔形、名〕 ①兽医的②兽医职务；治疗病畜
 ~ ادارهٔ 兽医站
دامپینگ Dumping 〔名〕 倾销
دامت (*dāmat*) 同 دام (*dāma*)
دامخ (*dāmekh*) 〔形〕 温和的，不冷不热的
دامدار Ⅰ (*dām-dār*) 〔名〕 ①喂牲口者②牲口贩子
دامدار Ⅱ 〔名〕 猎人
دامداری 〔名〕 畜牧业；繁殖牲畜
دامساز (*dām-sāz*) 〔名〕 ①制网人②设圈套的人，设陷阱者③骗子
دامسازی 〔名〕 ①编网②设圈套
دامع (*dāme'*) 同 اشك ریز
دامعه (*dāme'e*) 〔形〕 出血的，流血的
دامغول (*dāmghool*) 〔名〕 〈医〉皮脂囊
دامكشی (*dāmkeshee*) 〔名〕 设圈套，骗人
دامكنده (*dāmkande*) 〔形〕 逃出罗网的，逃脱的
دامگاه (*dām-gāh*) 〔名〕 ①撒网的地方②〈诗〉现实世界，人间
دامگستر (~ *gostar*) 〔名〕 ①撒网者，捕捉鸟兽者②设圈套的人
دامگستری 〔名〕 ①撒网②设圈套
 ~ كردن 同上

دامن (*dāman*) 〔名〕 ①裙子②衣襟，底边，布边③边缘，尽头④一抱（如稻草等）

زیر ~ 衬衣

شب ~ 下半夜，夜尽时

عمر ~ 余生，残年

کوه ~ 山脚，山麓

تا به ~ قیامت 永远地

در ~ خانواده 在家庭圈子里

در ~ طبیعت 在大自然的怀抱里

یك ~ هیزم 一抱柴禾

(از) افشاندن (بر) ~ 动身，旅行；流浪；抛弃，停止（干某事）；傲慢

خود را به ~ کسی افکندن 跪倒在某人面前；祈求某人

(از) (~ جمع کردن) بر چیدن ~ 撩起衣襟，〈转〉准备动手工作；出发，启程

(~ در کشیدن) در چیدن ~ 撩起衣襟；〈转〉回避，躲避，摆脱开，撇开

~ کسی پاك وتميز بودن 某人正直（清白）

(را ، بر) زدن ~ 吹火，使…火上加油；煽动，加剧

اسپریالیستها همواره تلاش دارند آتش فتنه و دشمنی را میان ملل ~ بزنند . 帝国主义总想挑起民族之间的敌意和不和。

بالا زدن ~ 苦干，勤勤恳恳地干；着手干起来

(آتش را ~ زدن) بر آتش زدن ~ 把火吹旺；煽风点火，煽动

(~ بر میان زدن) بر (به) کمر زدن ~ 挽起袖子准备干（某事）；卖力，不惜力气，甘心情愿地干

خدمت کسی را بر کمر زدن ~ 勤勤恳恳地为某人出力

همت بر کمر زدن ~ 下决心（干某事）

دست به ~ کسی زدن (یا شدن) 寻求庇护，纠缠，求救，求饶

کشیدن ~ 撩起衣襟；回避，躲避；停止谈话，不再做（某事）；神气十足，大摇大摆

بر زمین کشیدن ~ 装样子，大模大样，故意挑衅

کسی را گرفتن ~ 寻求庇护，纠缠，求救，求饶

بدندان گرفتن (یا کردن) ~ 逃跑；忙碌；谦虚

در ~ کسی پرورش یافتن 由某人培养出来

روی ~ ... نشستن 坐在…的膝上

دستم به دامنت ! 饶命呀！请帮个忙！

در شمال چین دشت وسیعی ~ گسترده است . 中国北方有一望无际的大平原。

دامن آلودگی (~ *āloodegee*) 〔名〕 ①肮脏②道德败坏，淫秽

دامن آلوده 〔形、名〕 ①肮脏的（人），道德败坏的（人），不正经的（人），犯罪的（人）②衣服脏的

دامن پاك 同 دامن خشك

دامن تر (~*tar*) 同 دامن آلوده

دامن خشك (~ *khoshk*) 〔形〕 〈转〉①没有污点的，（操行）清白的，正派的②微不足道的，不受尊敬的③不慈善的

دامن دار 〔形、名〕 ①宽阔的，宽广的，辽阔的②内容广泛的，综合的③商品种类；商品展览

～ پارچهٔ 宽幅的布匹

دامن زن (～*zan*) 〔形〕 煽起火的,煽风点火的

دامن فراخ (～ *farākh*) 〔形〕 慷慨的

دامن فشان (～ *feshān*) 〔形〕 遗弃的, 摒弃的

دامن کشان (～ *keshān*) 〔形〕 （走路）大模大样的, 傲气的

دامن گرد (～ *gerd*) 〔形〕 圆襟的

دامن گیر 〔形〕 ①阻碍…的, 妨碍…的②央求保护的③经常的, 不断的④诱人的⑤缠住不放的; 笼罩…的

～ عادت 痼习, 积习

～ مرض 慢性病

～ کسی شدن 纠缠某人, 把某人卷入, 连累某人, 使某人不能脱身

این کار ～ او خواهد شد . 这件事将连累他; 这件事将使他脱不开身。

در جامعهٔ کهنه فقر و گرسنگی ～ کارگران و دهقانان شده بود . 在旧社会工人和农民忍饥挨饿贫困不堪。

خاك این شهر ～ است . 这个城市很吸引人。

دامن گیرانه 〔副〕 经常地, 拖延地, 拖拉

دامن گیری 〔名〕 ①阻碍, 妨碍②请求保护③纠缠, 缠绵

دامنه (*dāmane*) 〔名〕 ①倾斜, 斜坡, 山麓②范围, 大小, 规模, 幅度③区域④（衣服的）下襟; 裙子

جنگها ～ 作战范围, 作战规模

کوه ～ 山脚, 山麓

نوسان ～ 〈理〉振幅

گرفتن ～ 开展

این جنبش بالا گرفت ～ . 这项运动开展起来了。

علم هیئت وسیع است ～ . 天文学的范围很广。

دامنه دار 〔形〕 ①广阔的, 广泛的②旷日持久的③造成后果的

～ حملهٔ 全面进攻, 广泛突击

～ کار 规模广泛的工作

دامنی 〔名〕 ①裙子料②〈罕〉披风, 斗篷

دامی 同 دامیار

دامیار 〔名〕 捕捉鸟兽者

دامیاری 〔名〕 捕捉鸟兽

دان I 同 دانه

～ ～ کردن （在皮革上）印卵石花纹, 对皮革粒面进行处理

دان II ① دانستن 的根②可做构词后缀,如: ～ تاریخ ، ～ حقوق 等

دان III 可做构词后缀（意为: 盛某物的器皿）, 如: ～ آب ، ～ نمك 等

دانا 〔形、名〕（复 دانایان）①知道的（人）, 有学识的(人), 博学的（人）②英明的（人）

～ نکند مستی نخورد عاقل می 〈谚〉学者不醉酒, 智者不近酒。

～ (هم) داند و پرسد ، نادان نداند و نپرسد ! 〈谚〉聪明人不耻下问, 无知者不知不问。

دانادل (*dānā-del*) 〔形〕 聪明的, 智慧的

دانادلی 〔名〕 聪明, 聪颖

دانایان 见 دانا

دانایانه 〔副〕 聪明地; 故意地, 老练地

دانائی 〔名〕 ①知识, 学识, 学问②英明, 聪明, 智慧

. توانائی است ～ 〈谚〉知识就是力量。

دان پاشی 〔名〕 诱骗，诱惑，引诱

～ کردن 使用诱骗手段；吃小亏占大便宜；施小惠而得大利

دانج (*dānej*) 同 دانه

دان دان 〔形〕 ①粒状的②弄碎的③不平滑的；疙疙瘩瘩的

～ شدن 呈颗粒状；破碎；起疙瘩

～ کردن 弄成粒状；弄碎

دان دانگی (*dāndānegee*) 〔名〕 ①呈颗粒状②粉碎③疙疙瘩瘩

دانس Dance 〔名〕 舞蹈，跳舞

دانست (*dānest*) 〔名〕 知识

دانستگی (*dānestegee*) 〔名〕 知识，学问，熟悉

～ به 故意地

دانستن (*dānestan*) 〔动〕（根 دان）①知道，了解，明白②认为，以为，承认③把…看做

هر عضو حزب باید مصالح انقلاب را گرانبهاتر از جان خود بداند . 一个共产党员应以革命利益为第一生命。

. این کار را لازم میدانم 我认为做这件工作很有必要。

. او هیچ چیزی نمیداند 他什么也不知道。

(خدا میداند) . خدا داند 天知道！天晓得！

. ما این رفیق را لایق میدانیم 我们认为这位同志是称职的。

او وظیفهٔ خود میدانست که بیماران را از مرگ نجات دهد. 他认为救死扶伤是他的职责。

سرانجام دانست که قضیه اینطور نبوده است . 最后他明白事情不是这样的。

دانستنی (*dānestanee*) 〔名、形〕 ①知识②应当知道的③可知的

دانسته 〔形、副〕 ①清楚的（地）②自觉地③〈罕〉著名的④故意的（地）

～ کاری را کردن 故意做某事

دانش (*dānesh*) 〔名〕 知识，学问，智慧

～ سطحی (یا خام) 肤浅的知识，片断的知识

～ عقلانی 理性认识

دانش افزا (～ *afzā*) 〔形〕 教育的，指导性的，有启发的

دانش آموز 〔名〕 学生，中学生

دانش پایه 〔名〕 ①班级，级别②课程，教程

دانش پذیر (～ *pazeer*) 同 دانش پژوه

دانش پرور (～ *parvar*) 〔形、名〕 保护科学的（人），提倡科学的（人）

دانش پروری 〔名〕 保护科学，对学术和文艺等的资助

دانش پژوه (～ *pajhooh*) 〔形、名〕 ①求知的，探索科学的②求知者，探索科学者③研究者，科学工作者

دانش پژوهی 〔名〕 渴望知识，寻找知识，探求，钻研

دانشجو (ی) (～*joo*) 〔名〕 大学生

دانشجوئی 〔名、形〕 ①当大学生，求学②大学（生）的

～ دوران 大学生时代

دانش سرا (～*sarā*) 〔名〕 师范学院，师范学校

～ عالی 高等师范学院

～ مقدماتی 初级师范学校

دانشکده (～ *kade*) 〔名〕（外国大学里的）学院，专科学校，（中国大学里的）系

افسری ~ 军官学校

(طب ~) پزشکی ~ 医学院，大学医科

حقوق ~ 法学院，法律系

خاور شناسی ~ 东方研究学院

زبانهای خاوری ~ 东方语言系

فنی ~ 技术专科学校

دانشگاه 〔名〕 大学，综合性大学

پکن ~ 北京大学

دانشگاهی 〔名、形〕 ①大学生②大学的

دانشگر (~ *gar*) 〔名〕 学者，智者

دانشگری 同 دانشمندی

دانشمند (~ *mand*) 〔名、形〕 ①大学问家，学者，科学家②聪明人，有知识的人③有学问的，聪明的，科学的

دانشمندانه 〔形、副〕 聪明的（地），有学者风度的（地）

دانشمندی 〔名〕 学问，学识，博学，智慧

دانشنامه 〔名〕 大学毕业证书，文凭

دانش نیوش (~ *neyoosh*) 同 دانش پژوه

دانشور (~ *var*) 同 دانشمند

دانشوری 同 دانشمندی

دانشیار 〔名〕 副教授

دانشیاری 〔名〕 ①副教授衔②当副教授

دانك (*dānak*) 〔名〕 种子，颗粒

دانك (*dānok*) 〔名〕 豌豆糊或蚕豆糊

دانگ (*dāng*) 〔名〕 ①部份②不动产的六分之一③（声音或乐器的）音域，音高

شش ~ 完全，全部

شش ~ حواس 全部注意力，全神贯注

هر کس باید ~ خودش را بدهد. 每人都应该贡献出自己的力量。

دانگانه (*dāngāne*) 同 دانگی

دانگی (*dāngee*) 〔名〕 ①集资，公摊②会餐

سور ~ (گردش با غذای ~) 野餐，各人自带食品的聚餐

~ مهمانی （自带食物的）郊游，野餐

~ کردن 各人自己付钱（指聚餐）

دانمارك (*dānmārk*) 〔名〕 丹麦（欧洲）

دانم کار (*dānamkâr*) 〔形〕 老练的，机智的，圆滑的

دانم کاری 〔名〕 老练，机智，圆滑

دانندگی (*dānandegee*) 〔名〕 内行，懂，会，知识

داننده 〔形、名〕 ①知道的，认识的②知情者，聪明人

دانوب 〔名〕 多瑙河（欧洲）

دانه 〔名〕 ①谷粒，种子②粒，颗，个，枚（做量词）③〈医〉疹子，肉芽④果核

انگور ~ 葡萄核（籽）

برف ~ 雪花

تسبیح ~ 念珠上的珠子

زنجیر ~ 链环

سیر ~ 蒜瓣

عرق ~ 汗珠

فلفل ~ 胡椒粒

قهوه ~ 咖啡豆

گرده ~ 〈植〉花粉

گندم ~ 麦种，麦粒

~ دو 两个，两枚

دو ~ سیب 两个苹果

سه ~ مداد 三枝铅笔

~ بستن （谷粒）成熟，成粒，（水果）成个，花谢结籽

(افشاندن ~) پاشیدن ~ 播种，撒种；撒粮喂鸡；诱惑

بر چیدن ~ 选种

درشت بر چیدن ~ 弄到肥缺

دادن ~ 引诱

(کردن ~ ~) کردن ~ 去谷皮，去核；制成颗粒，使…变成粒状

نهادن ~ 撒食（作诱饵），引诱

. در انبار غله است ~ ~ 〈谚〉积少成多，积腋成裘

دانه آور (*dāne-āvar*) 〔形〕 颗粒的

دانه‌ای 〔形、副〕 ①粒状的，颗粒的②按个，每个

ده فن ~ 一角钱(买)一个；每个(卖)一角钱

دانه بندی (~ *bandee*) 〔名〕 （谷物）成粒，（水果）成个；成熟

دانه خوار (~ *khār*) 〔形〕 鹑鸡类的，家禽的；食谷的；食种子的

دانه خواره (~ *khāre*) 同 دانه خوار

دانه خور (~ *khor*) 同 دانه خوار

دانه دار 〔形〕 颗粒的，带核的，有籽的

دانه دان 〔名〕 （喂鸟的）粮槽；苗床

دانه دانه 〔形、副〕 粒状的（地），一个一个的（地），按个的（地）

پاشیدن ~ 撒种

دانه دانه‌ای 〔形〕 颗粒状的

دانه زن (*dānezan*) 〔名〕 巫婆

دانه فروش (*dāne-forooش*) 〔名〕 零售商

دانه فروشی 〔名〕 零售

دانه نشان (~ *neshān*) 〔形〕 镶有饰物的

کردن ~ 镶嵌

دانی I 〔形〕 亲近的

دانی II 同 دنی

داو 〔名〕 ①下赌注，轮到某人下注②赌注③(下棋用语)走棋，一着④要求⑤争执，吵架

دادن ~ （下棋）让对方先走，让别人先掷骰子

زدن ~ 按次序走棋或掷骰子；争执，达到目的

(یافتن ~) کردن ~ 加大赌注；(下棋)走一步；掷骰子

داوخواه (*dāv-khāh*) 同 داو طلب

داود (*dāvood*) 〔名〕 大卫（基督教《圣经》中记载的古以色列国王，童年时杀死勇士歌利亚）

داودار (*dāvdār*) 〔名〕 请求者，申请者

داودی (*dāvoodee*) 〔名〕 〈植〉菊花；牛眼菊；春白菊

~ نغمهٔ 轻快的曲调

داور (*dāvar*) 〔名、形〕 ①仲裁者，法官，公判人，裁判员②真主

(اعظم ~) آسمان ~ 真主，最高裁判者

بزرگ ~ 大法官

داوری 〔名、形〕 ①仲裁（的），公断（的），裁判（的）②争端

عادلانه ~ （裁判的）不偏不倚，公正的裁判

~ روز 〈宗〉最后审判日，终审日，世界末日的大审判

~ قرار 仲裁，判决

~ هیئت 陪审团，（竞赛时的）评奖团

خواستن ~ 要求仲裁

(درباره) ~ كردن 仲裁，裁决，裁判，公断，判断

در اين مسابقه او بخوبى ~ كرد . 这场比赛的裁判工作他做得很出色。

در اين مورد تاريخ ~ خواهد كرد . 历史对此将作出裁判。

داوطلب (*dāvtalab*) 〔名，形〕 ①志愿者，自愿者，自告奋勇者②应征者，报考者，报名者，申请者③候选人④情愿（干）…的，自告奋勇的

~ خدمت سربازى 应募入伍，参军

داوطلبان مردم چين 中国人民志愿军

~ قشون 志愿军

~ شدن 自告奋勇，乐意于…

~ شد كه اين مقالهٔ انتقادى را بنويسد . 这篇批判文章是他自告奋勇写的。

داوطلبانه 〔形、副〕 志愿的（地），自愿的（地）

جوانان چين بمنظور شركت در سازندگى مناطق مرزى ~ نام نويسى كرده‌اند . 我国青年自愿报名参加边疆建设。

داوطلبى 〔名〕 志愿，自愿，情愿；候选资格

داوود 同 داود

داه (*dāh*) 〔名〕 ①女仆②保姆③孕妇

داهل (*dāhol*) 〔名〕 ①（竖立在田里吓鸟的）稻草人②捕捉器旁的恐吓物

داهول 同 داهل

داهومى 〔名〕 达荷美（非洲，现称贝宁）

داهى 〔形〕（复 دهات）①天才的，聪明的②灵巧的，机智的，敏锐的；泼辣的

داهيانه 〔形、副〕 天才的（地），英明的（地）

داهيم 〔名〕 王冠

داهيه I 同 داهى

داهيه II 〔名〕（复 دواهى） 灾祸，灾难，不幸

داى 〔名〕 ①砌墙者，②土墙

داير (*dāyer*) 〔形〕 ①转动的，运行的，正在工作的，开工的②被开设的，被建设的，被设立的③已开发的，有人烟的，繁荣的④关于…的

~ زمين 熟地，已开垦的土地

... (~ باينكه) ~ بر اينكه 关于…

... امر ~ بر اينكه 关于…的命令

~ شدن 开办，开动起来，（机关、企业等）办公，活动起来；开设

اخيراً در كمون ما مدرسهٔ متوسطه‌اى ~ شده است . 最近我们公社办了一所中学。

در دانشكدهٔ ما دورهٔ جديد زبان فارسى ~ شده است . 我系新招了一班学波斯语的学生。

~ كردن 开办，把…开动起来，使…通行，使…运行；建立，开设；投产

چين در آن كشور نمايشگاه اقتصادى و بازرگانى ~ كرده بود . 中国曾在该国举办过经济贸易展览会。

اظهارات سخنگوى دولت ما ~ بر پشتيبانى از مبارزهٔ مردم آن كشور انتشار يافت . 我政府发言人关于支持该国人民斗争的讲话发表了。

دائر (*dā-er*) 同 داير

دايرن (*dāyren*) 〔名〕 大连（辽宁省）

دايره (*dāyere*) 〔名〕（复 دواير ، دوائر）①圈，环②圆周，圆形，周围③地带，区域，领域，范围④部门，管理处⑤小手鼓⑥〈天〉时圈

~ استقراريه 〈天〉二至圈

~ استوا 〈地〉赤道

~ اعتدال 〈天〉二分圈

افق ~ 地平线

انتظامات ~ 警备处

انقلاب ~ 〈天〉黄道

تدارکات ~ 供应处

تنظیف و تسطیح ~ 市卫生局

ساعتی ~ 〈天〉时圈

سمت ~ 〈天〉平径圈

طول ~ 经度

عرض ~ 纬度

عملیات ~ 作战处

فکر ~ 思想范畴

قطبیه ~ 极圈

متقاطعه ~ 〈天〉分至圈

میاه ~ （市政）分水局

نصف‌النهار ~ 〈天〉子午线，子午圈

نفوذ ~ 影响面；势力范围

~ ربع 〈数〉象限；四分之一圆周，九十度弧

~ شعاع 〈数〉圆的半径

~ قطر 〈数〉圆的直径

~ نصف 〈数〉半圆，半圆形体

انداختن ~ 玩抛圈游戏

بصدا در آوردن ~ 打手鼓；招引…娱乐

چیزی را روی ~ ریختن 揭露某事的真相

زدن ~ 打手鼓；画圆圈；围成圈，站成一圈

ترسیم کردن ~ 画圆圈

کشیدن (~ ساختن) ~ 画圆圈；募捐

پا از ~ ادب بیرون گذاشتن 不礼貌，无礼

دائره 同 دایره

دائرة البروج (*dāyeratol-borooj*) 〔名〕〈天〉黄道

دائرة المعارف (*~ ma-āref*) 〔名〕 百科全书，百科辞典

دایره اندازی (*dāyere-andāzee*) 〔名〕 抛圈游戏

دایره‌ای 〔形〕 ①圆形的②旋转的

دایره‌ای شکل (*dāyereyee-shekl*) 同 دایره‌ای

دایره چی (*dāyere-chee*) 〔名〕 打手鼓的

دایره زن (*~ zan*) 同 دایره چی

دایره زنگی (*~ zangee*) 〔名〕 手鼓

دایره سنج (*~ sanj*) 〔名〕 ①车轮转数记录器，路码表②圆弧测定器

دایره وار 〔形〕 圆形的

دایگان (*dāyegān*) 见 دایه

دایگانی 〔名〕 ①喂养，养育，哺育②母爱，慈母之情

دایگی (*dāyegee*) 〔名〕 ①当乳娘，给人家当奶妈②照料（别人的孩子）

کردن ~ 当奶妈，奶孩子；给别人看孩子

دایم (*dāyem*) 〔形、副〕 经常的（地），持久的（地），持续的（地），不断的（地）

الاوقات ~ 始终，经常，总是

التزاید ~ 不断发展壮大的，增长的

الخمر ~ 经常酗酒的；酒鬼

دائم 同 دایم

دائماً 同 دایماً

دایماً (*dāyeman*) 〔副〕 经常，不断地，长期地

دایم غلط (*dāyem-ghalat*) 〔形〕 〈医〉弛张的，忽重忽轻的

~ تب 〈医〉弛张热

دایمی (*dāyemee*) 〔形〕 ①永久的，持久的，永恒的②长期的，经常的，不间断的③常任的，常设的

~ اعضای 常务委员

~ حرکت 永恒运动
~ کوشش 不间断的努力，不懈的努力
کادرها در کارهای تولیدی جمعی با توده‌ها
پیوند وسیع ~ را بر قرار ساخته‌اند. 干部
通过参加集体生产劳动与群众建立经常和广泛的联系。

دایمیت (*dāyemiyyat*) 〔名〕 永久，永恒

داین (*dāyen*) 〔名〕 放债者，债权人；贷方
~ ورقهٔ 债券
مبلغی را به حساب ~ کسی گذاشتن 贷款给某人

دایه 〔名〕（复 دایگان）奶妈，保姆
مهربانتر (دلسوزتر) از مادر ~ 〈谚〉奶妈胜过娘。
به ~ سپردن （将…）寄养于人

دایه گری (*dāyegaree*) 同 دایگی

دائی 〔名〕 舅舅

دب (*dobb*) 〔名〕（复 ادباب）熊，狗熊
~ اصغر 〈天〉小熊星座
~ اکبر 〈天〉大熊星座

دباء (*dabba'*) 同 کدو

دبار (*dabār*) 〔名〕 破坏，毁灭，毁坏

دباغ (*dabbāgh*) 〔名〕 皮革工人，制革工人，鞣革者

دباغت (*dabbāghat*) 同 دباغی

دباغ خانه (*dabbāgh-khāne*) 〔名〕 制革厂，鞣皮厂

دباغی 〔名〕 ①鞣皮，制革②鞣皮业③制革厂，制革作坊
~ شده (یا کرده) （皮革）鞣过的
~ کردن 鞣皮，制革

دبداب (*dabdāb*) 〔名〕（复 دبابیب）①鼓②豪华，华丽，壮观，荣耀

دبدبه (*dabdabe*) 〔名〕 ①响声，鼓乐齐鸣②豪华，华丽，壮观，荣耀
با ~ تمام 极其壮丽，富丽堂皇
~ زدن 敲鼓

دبر (*dobor*) 〔名〕 后部，背部；肛门，臀部

دبران (*dabarān*) 〔名〕 〈天〉毕宿五（金牛星座的一等星）

دبرت (*dabrat*) 〔名〕 ①失败，逆境，不幸，苦难②已耕地，熟地

دبس (*debs*) 〔名〕 蜂蜜，糖蜜

دبستان (*dabestān*) 〔名〕 小学

دبستانی 〔形、名〕 ①小学的，学校的②小学生

دبش (*debsh*) 〔形〕 ①酸涩的，辛辣的②浓的，苦的（如茶）

دبشی 〔名〕 ①酸涩味②（茶）苦

دبغ (*dabgh*) 同 دباغی

دبق (*debgh*) 〔名〕 ①〈植〉槲寄生②粘鸟胶

دبنگ (*dabang*) 同 دبنگوز

دبنگوز (*dabangooz*) 〔名〕 ①傻瓜，愚人②混蛋

دبور (*daboor*) 〔名〕 〈罕〉西风

دبوری (*dabooree*) 〔形〕 流浪的

دبوس (*dabboos*) 〔名〕 带铁刺的棒锤（一种武器）

دبه Ⅰ (*dabbe*) 〔名〕 〈商〉毁约，重新讨价还价，（成交后）变卦，食言
~ در آوردن (~ کردن) 同上

دبه Ⅱ 〔名〕 ①油瓶，长颈瓶②皮袋
~ باروت 火药筒（瓶）
~ روغن 油壶
~ در زیر پای فیل (شتر) افکندن (یا

(انداختن 引起混乱，把水搅混；引起不和，散布不和

کسی را روغن کردن ~ 对…行贿

و زنبیل (در) افزودن ~ 开销增大

دبه درآر (~*dar-ār*) 〔形〕 ①为求得减价而挑剔商品的顾客②变卦者，食言者

دبه کار 同 دبه درآر

دبیت (*dabeet*) 〔名〕 斜纹布

آستری ~ 同上

الوان ~ 锦缎

دبیر (*dabeer*) 〔名〕 ①书记，文书，秘书②中学教师③作家

~ اول (دوم ، سوم) سفارت 大使馆一等（二等、三等）秘书

~ فلك (~ انجم) 〈天〉水星

~ کل 秘书长，总书记

دبیرخانه 〔名〕 秘书处，书记处，办公厅

دبیرزن (~ *zan*) 〔名〕 女秘书，女教员

دبیرستان (*dabeerestān*) 〔名〕 中学

~ سیکل اول 初级中学

~ سیکل دوم 高级中学

دبیرستانی 〔形、名〕 ①中学的②中学生

دبیری (*dabeeree*) 〔名〕 ①书记职务，秘书职务②中学教师职务③从事创作，从事写作

~ آئین 标准修辞学

دبیقی (*dabeeghee*) 〔名〕 贵重的绸缎，（有金银丝的）锦缎

دبیله (*dabeele*) 〔名〕 脓肿

دپارتمان Department 〔名〕 ①部门②(部内)司，厅，局③(学校、学术机构的)系，学部，研究室

دپو Depot 〔名〕 ①车库，车厂②仓库，储藏处③库存，积存

دترمینیسم Determinism 〔名〕 〈哲〉决定论，宿命论，定数论

دثار (*desār*) 〔名〕 ①上衣②表现，外表

دثور (*dosoor*) 〔形〕 ①懒惰的②模糊的，晦涩的③（衣服）脏了的；（剑）生了锈的④陈旧的，消失的，不存在的

دج (*daj*) 〔名〕 置于粮堆上的有刻度的板子（用以判断粮食是否有丢失）

~ بودن 满，完整无缺

دج (*dej*) 〔形〕 （土质）坚硬的

دجا (*dojā*) 〔名〕 黑暗，阴暗

دجاج Ⅰ (*dojāj*) 〔名〕 ①家禽②母鸡

~ بری 珠鸡

دجاج Ⅱ 〔名〕 ①线团团②家室

دجاجه (*dajāje*) 〔名〕 ①母鸡②〈天〉天鹅座

دجال (*dajjāl*) 〔名、形〕 ①撒谎的（人），骗子②冒充的预言家

تا ظهور خر ~ 当日头从西边出来时

مثل پالان خر ~ 拖得很久的事情

دجاله (*dajjāle*) 〔名〕 人群，人堆

دجل (*dajl*) 〔名〕 ①欺骗②震动，颤动

دجله (*dajle*) 〔名〕 底格里斯河（亚洲）

دجی (*dojee*) 〔名〕 黑暗，阴暗

دجیت (*dojyat*) 〔名〕 黑暗，阴暗

دچار (*dochār*) 〔形〕 ①遇到…的，碰上…的②遭受到…的，陷入…的

~ مخاطرات 遭遇危险的

با چیزی ~ شدن (~ چیزی شدن) 遇上，碰上；遭到，陷入

(رز ~) خم ~ 〈诗〉葡萄酒
زن ~ 前妻的女儿
شوهر ~ 前夫的女儿
دختراندر (~ *andar*) 〔名〕 前夫(妻)的女儿，养女
دخترانه 〔形、副〕 ①女子的②象女子似地
~ حرکات 女孩子般的举动
~ لباس 女式服装
~ مدرسهٔ 女校
دختربچه (~*bachche*) 〔名〕 小女孩，小姑娘
دختربرادر (~ *barādar*) 〔名〕 侄女，外甥女
دختر پسر (~*pesar*) 〔名〕 孙女
دخترخاله 〔名〕 表姐妹
دخترخانم (~ *khānom*) 〔名〕 小姐
دخترخوانده (~*khānde*) 同 دختراندر
دخترخواهر (~ *khāhar*) 〔名〕 侄女，外甥女
دختردائی 〔名〕 表姐妹
دخترعمو (~*amoo*) 〔名〕 叔伯姐妹
دختر عمه (~*amme*) 〔名〕 姑表姐妹
دخترك (*dokhtarak*) 〔名〕 小女孩，小姑娘
دخترگی (*dokhtaragee*) 〔名〕 贞节，童贞
(کسی را) بر داشتن (یا بردن) ~ 破坏童贞，诱骗少女
دختروار (*dokhtar-vār*) 〔副〕 象个女孩子似地
دختره 〔名〕 小姑娘，小丫头
دختری 〔形、名〕 ①贞节，童贞②女孩的
~ نوهٔ 外孙女
دختندر (*dokhtandar*) 同 دختراندر
دخش (*dakhsh*) 〔形〕 黑暗的
دخل (*dakhkhl*) 〔名〕 ①收入，利润，进项②钱柜，放钱的抽屉③关系，关连，牵连④进入，进去

در تعیین رهنمود کار نباید ~ ذهنی گری شویم . 在制定工作方针时不要犯主观主义的毛病。
(یا ساختن) کردن ~ 使…遇上困难，使…陷入困境
دخ (*dokh*) 同 دختر
دخ (*dakh*) 〔名、形〕 ①队，排②纯的，纯粹的
دخالت (*dekhālat*) 〔名〕 ①干涉②参与，干预
بی موقع ~ 不适当的干预
دادن ~ 让…干预，让…参与
(در) داشتن ~ 有关系，有牵连，介入
ما در این کار دخالتی نداریم . 我们没有介入此事。
(در ، به) کردن ~ 干涉，参加，卷入
سیادت طلبان همواره تلاش دارند در امور دیگران ~ کنند . 霸权主义者总想干涉他国内政。
دخان (*dokhān*) 〔名〕 烟，烟草
دخانی 〔形〕 ①烟草的②〈罕〉烟草商
~ مواد 烟草制品
دخانیات (*dokhāniyāt*) 〔名〕 烟，烟草，烟草制品
~ ادارهٔ 烟草公司
~ انحصار 烟草垄断，烟草专卖权
استعمال ~ کردن 吸烟
استعمال ~ ممنوع است ! 禁止吸烟!
دخت (*dokht*) 同 دختر
دختر (*dokhtar*) 〔名〕 ①女儿②姑娘，女孩，少女
آفتاب ~ 〈诗〉红色葡萄酒
بالغه ~ 成年女子
(باکره ~) بکر ~ 处女
تارك دنیا ~ 修女

پول ~ 钱柜
خالص ~ 纯收入
(~ کل) عمومی ~ 总收入
و تصرف ~ 干涉，介入；攫取，侵犯
و خرج ~ 收支
کسی را آوردن ~ 同某人清账,结算,向某人报复，使某人受罚；毁坏
داشتن ~ 有利，有关系，涉及
چه دخلی دارد ! 根本不是这么回事；风马牛不相及。
دخلی نداشتن (به) 不相关，没关系，比不上，不及
این بمن دخلی ندارد. 这与我无关。
این به مطلب هیچ دخلی ندارد. 这与本题毫不相干。
کفش من دخلی بکفش شما ندارد. 我的鞋不如你的鞋好。
(~ بردن) کردن ~ 赚钱,得利，干涉，介入
تان چقدر است ؟ ~ 你的收入多少？

دخل دار 〔形、名〕 ①有益的,有利的②股本，合股者，合伙者③有关联的人
مغازه ~ 店员

دخل دان 〔名〕 钱柜

دخمسه (*dakhmase*) 〔名〕 欺骗，欺诈，行骗

دخمه (*dakhme*) 〔名〕 ①墓穴，陵墓，坟地②地穴，地洞③祆教徒陈放尸体的洞穴
پرپیچ و خم ~ 迷宫
(زندانیان ~) فیروزه ~ 〈诗〉天空
مردگان ~ 骨灰瓮安置所，放骨灰瓮的壁龛

دخمه بان 〔名〕 守墓人

دخن (*dokhn*) 〔名〕 小米

دخو (*dakhow*) 〔名〕 ①村长②淳朴的人③笨蛋

دخول (*dokhool*) 〔名〕 ①进入，加入②入口处③性交
(اجازهٔ ~) حق ~ 入场许可
اجازهٔ ~ دادن (به) 让…进来，放进，招致（祸害等）
کردن ~ 进入，性交
ممنوع است ! ~ 禁止入内!

دخولیه (*dokhooliye*) 〔名〕 入场费，通行费

دخی (*dokhee*) 小女孩，小姑娘

دخیل (*dakheel*) 〔形、名〕 ①加入…的，介入…的，参与…的②求援的，求助…的③〈罕〉进入的④外来的，局外的⑤有影响的⑥参与者，有份者，同谋者，搭挡⑦多管闲事的人⑧纠缠者⑨局外人
کلمات ~ 外来词
بستن ~ 〈宗〉求神（用布条挂在先知庙中或墓地上）
بودن ~ 参与，有份
در این کار ~ نیستم. 我没参与这件事。
سرماخوردگی در این ناخوشی خیلی ~ است. 感冒对这病很有影响。
(در) شدن ~ 加入，介入，参与；涉及；感兴趣

دد (*dad*) 〔名〕 野兽，猛兽
و دام ~ 野兽和家畜，兽类

د.د.ت 〔名〕 滴滴涕（一种杀虫剂）（化学名为：二氯二苯三氯乙烷）

ددر (*dadar*) 〔名〕 ①（儿语）上街，出去②大街，街道

رفتن ~ 出外，游荡，闲逛；（女人）出外放荡

ددری 〔名〕 ①整天在外玩耍不回家的小孩②妓女③浪荡子，寻欢作乐者

ددمنش (*dad-manesh*) 〔形、名〕 ①象野兽似的；野蛮的②凶残的人，“禽兽”

دد منشی 〔名〕 兽性；暴行

دده (*dade*) 〔名〕 ①女黑奴，女佣人②老伯伯③托钵僧④同 دد

ددی (*dadee*) 〔形〕 兽性的；凶残的，野蛮的

در I (*dar*) 〔名〕 ①门，门户，门扉②山口③顶盖④书的章篇；内容⑤方式，方法，途径⑥构成复合动词，如：آمدن ~ ، آوردن ~ 等

باغ سبز ~ 诱惑物

بزرگ ~ 大门

پنجره‌ای ~ 落地门窗

حیاط ~ 庭院大门

خروج (~ خروجی) ~ 出口（处）

مخفی ~ 秘密出口

ورود (ی) ~ 入口（处）

آستانهٔ ~ (پلکان جلو ~) 门前石阶

~ پشت 在门后

~ پلاك روی 门牌

~ حصیر یا فرش جلو 门前的擦鞋棕垫

~ دستگیرهٔ 门上的把手

~ دم 门口

سیاست درهای باز 门户开放政策

از ~ در آمدن 进来，出现

از ~ دوستی در آمدن 要好，交上朋友

به ~ بردن 救出，拯救，解救；拉出，拖出

بستن ~ 关门

دنیا را نبسته‌اند . ~ 〈谚〉天无绝人之路

بروی خود بستن ~ 随手带门

را بروی خود بستن ~ 过闭门幽居的生活，闭门不出

باغ سبز نشان دادن ~ 诱惑，诱骗；许下宏愿，许以仙山琼阁

از (به) این ~ (و) آن ~ زدن 到处央告，到处祈求；追求，强求，缠着，要

به ~ شدن ~ 四处流落

باز کردن ~ 开门

صحبت را باز کردن ~ 攀谈起来；争辩起来，打开话匣子

را تخته کردن ~ 停止，扔下（不干）；关门大吉，上门板

از هر دری صحبت کردن (از هر دری سخن گفتن) 海阔天空地聊起来

کردن ~ 放（炮、烟火等）

به ~ کردن 撵出，赶出，排挤出

کوفتن (~ کوبیدن ، ~ زدن) ~ 敲门

چیزی را گذاشتن ~ 藏起来；不再提到

به ~ عقب چیزی گشتن ~ 到处寻找某物

دهنت را بگذار ! ~ 住嘴！

درش را بگذار ! 别谈这个啦！够啦！

او ~ خانه‌اش باز است . 他很好客。

روی چه پاشنه‌ای میگردد ؟ ~ 〈谚〉情况如何？（动向怎样？）

به ~ بگو تا دیوار بشنود (به ~ میگوید دیوار تو گوش کن) 〈谚〉指桑骂槐

دری به تخته خورد . 这只不过是巧合而已。

در II 〔介〕

①在（某地，某方面，某领域）
~ كجا ؟ 在哪里?
~ اينجا 在这里
~ تمام رشته های ساختمان سوسياليسم 在社会主义建设的各个方面
②在（某时）
~ اين روزها 在这些日子里
~ ساعت دو 在两点钟时
~ سال گذشته 在去年
③在（多少时间内），用（多少时间）
~ دو هفته 在两周内
~ عرض (~ ظرف ، ~ مدت) 在…时间内
اين راه آهن را فقط ~ ظرف يك سال ساخته‌اند . 这条铁路只用一年时间就建成了。
④在…之后
~ مراجعت (بازگشت) از مسافرت 在访问回来之后
⑤在（…情况下）
~ اين صورت 在这种情况下，如果这样的话
~ اين شرايط (~ چنين اوضاع و احوالى) 在这种情况下
⑥（几）乘（几）
دو ~ دو چهار ميشود . 二二得四。
سه متر ~ پنج متر （长方形面积中的长乘宽）3米×5米
⑦（几分）之（几）
صد ~ صد 百分之百
نود ~ صد 百分之九十
⑧关于…，就…
مدتى ~ آن بحث كرديم . 我们就那个问题讨论了一些时候。
⑨在（…之内）（常放在名词之后，具有后置词作用，而在该名词之前有介词 به ）
به دريا ~ منافع بيشمار است . 海洋里有无数宝藏。
⑩作为许多复合介词的组成部分
~ اثر (~ نتيجه) 由于
~ ازا 代之，替换，面对
~ اطراف 在…周围，围绕…，关于…
~ باب 关于…，为…
~ باره 关于…
~ بالاى . . . 在…上
~ برابر (~ مقابل) 在…面前，面对…
~ بيرون 在…外
~ پس 在…后
~ پشت 在…（背）后
~ پهلوى 在…附近
~ پى 在…后，随…后
~ پيش (~ جلوى) 在…前
~ جنب 在…旁
~ حق 为…，对…
~ حوالى 在…附近，在…前后，在…近郊
~ خارج 在…之外
~ خصوص 关于…，尤其
~ داخل 在…里
~ دم 在…后，在…旁
~ دنبال 在…后
~ راه 为了（争取）
~ زمينه 关于…，在…方面
~ زير 在…下面

ظرف ~ 在…之内

عقب ~ 在…之后

عوض ~ 反过来，不…，而…

کنار ~ 在…旁

گرد ~ 在…圈里

مجاور ~ 在…周围

مورد ~ 关于…

(وسط ~ ، بین ~) میان ~ 在…中，在…间

⑪作为许多复合副词的组成部分

ابتداء ~ 起初

آغاز ~ 起初，开始时

باطن ~ 内心里

پایان ~ 最后，结束时

درجهٔ اول ~ 首先

درجهٔ دوم ~ 其次

دم ~ 立刻

صورتیکه ~ 如果，只要

ظاهر ~ 表面上

(ضمن ~) عین ~ 同时

(حقیقت ~) واقع ~ 事实上

(هر صورت ~) هر حال ~ 不管怎样，无论如何

در Ⅲ 〔名〕 相等，抵消

این به آن ~ ! 咱们账目两清!

درازی شاه خانم ، به پهنای ماه خانم ~ !

这两个互相抵消了；咱们谁也不欠谁的!

در Ⅳ 同 دره (*darre*)

در (*dor, dorr*) 〔名〕 (复 درر) 珍珠

خوشاب ~ 优质珍珠，明珠

شاهوار ~ 大粒珍珠

کوهی ~ 〈矿〉石英

مفصل ~ 〈乐〉音域，音阶

(یا نسفته) ناسفته ~ 〈转〉处女

یتیم ~ 大珍珠（独一无二的）

(یکدانه ~) یکتا ~ 罕见的珍珠，一件瑰宝

~ مثل 象珍珠似的牙齿，字字珠玑

افشاندن ~ 能言善辩

بدریا بردن ~ 〈谚〉向龙王献珍珠。（比喻，多此一举）

ریختن ~ 流泪；能言善辩

سفتن ~ 把珍珠钻透；〈转〉奸污，蹂躏

خر مهره را با ~ اشتباه کردن 不识货

درا(ی) (*darā*) 〔名〕 ①铃，铃铛②大锤

دراج (*darrāj*) 〔名〕 造谣中伤者

دراج (*dorrāj*) 〔名〕 (复 دراریج) 〈动〉松鸡

درادوزا (*darrā-doozā*) 〔名〕 机灵的（原意为，会拆会缝的人）

داراره (*darāre*) 〔名〕 淫妇的丈夫

دراره (*darrāre*) 同 دوك

دراریج (*darāreej*) 见 دراج

دراز (*derāz*) 〔形〕 长的，长久的，持久的，持续的

~ ریسمان 长绳子

~ زباد 噜苏的，累赘的，冗长的

~ شب 漫漫长夜

~ قصهٔ 长故事

شدن ~ （被）拉长，伸长，拖延下去，拖长；够到，达到；躺下

کردن ~ 拉长，伸长，拖延，伸（手）

کسی را ~ کردن 把某人打翻在地，谴责某人

پا را به اندازهٔ گلیم ~ کردن 〈谚〉量体裁衣，量入为出

~ کشیدن 躺下

~ کش ! 〈军〉卧倒

درازا (*derāzā*) 〔名〕 ①长度，长②延伸，延续

از ~ (در ~) 沿着，顺着

(به) ~ کشیدن 延长，伸长，(把谈话)拖长

دراز الیاف (*derāz-alyāf*) 〔形〕 长纤维的

پنبهٔ ~ 长绒棉

درازاندام (~ *andām*) 〔形〕 瘦长的，颀长的

درازبالا 〔形〕 高个子的

درازپا 〔形〕 长腿的，长脚的

درازپوزه (~ *pooze*) 〔名〕 星鲟鱼

دراز پهنا (~*pahnā*) 〔名、形〕 长方形(的)；椭圆形的（的）

دراز خوان (~ *khān*) 同 دستارخوان

دراز دامن (~ *dāman*) 〔形〕 长裙的

دراز دست (~*dast*) 〔形〕 ①手长的②有力的，强大的③贪婪的，吝啬的④强暴的，侵略的，压迫的

دراز دستی 〔名〕 压迫，压榨，勒索，讹诈

~ کردن (نسبت به) 同上

دراز دنبال (~ *donbāl*) 〔名〕 牛，野牛

دراز روده 〔名〕 饶舌的人，絮叨的人

دراز شمشیر (~ *shamsheer*) 〔名〕 灵巧的击剑手，善舞刀剑的人

دراز عمر (~ *omr*) 〔形〕①长寿的②（植物）多年生的

دراز قد (~*ghad*) 〔形〕 高个子的

دراز کش (~ *kesh*) 〔名〕 〈军〉卧倒，躺下

در حال ~ 躺着

~ کردن 躺下

دراز گردن (~ *gardan*) 〔形、名〕 ①长脖子的②蠢笨的③骆驼

دراز گوش 〔形、名〕 ①耳朵长的②驴③兔子

دراز گویی 〔名〕 说话噜苏，说话累赘，冗词，赘语

دراز مدت (~ *moddat*) 〔形〕 长期的

دراز نا(ی) 〔形、名〕 ①扁长的，延长的②长度

دراز نشو (~ *nashoo*) 〔形〕 不能拉长的，无延性的

دراز نفس (~ *nafas*) 〔形、名〕 ①多嘴的(人)，噜苏的（人），讲话冗长的（人）②气长的，能跑长距离而不喘的（人），

دراز نفسی 〔名〕 说废话，空话连篇，噜苏

دراز نویسی (~ *neveesee*) 〔名〕 ①写得噜苏（冗长），写得累赘②普通写法（与速记相对而言）

درازی (*derāzee*) 〔名〕 长，长度，延伸

عمر ~ 长寿

از ~ 细长地

به ~ کشیدن 延长，延续

بیهوده سخن بدین ~ نبود . 事出有因。

دراژه Dragee 〔名〕 ①糖衣杏仁②糖衣锭，糖衣药丸

دراست (*derāsat*) 〔名〕 ①学习，研究②教课，教③知识

دراسج (*darāsaj*) 〔名〕 〈植〉旋花植物(如旋花、牵牛花等）

دراعه (*dorrā'e*) 〔名〕 ①长袍，罩衫，法衣②护身甲前面的金属挡板

عاقبت پسر خوبی از آب در آمد . 他终于成为一个好青年。

~ **از پا** 跌倒，被打倒

~ **از جا** 离开，动身

~ **به گریه** 流出眼泪

خورشید در آمد . 太阳出来了。

پیشبینی او درست (از آب) در آمده است . 他的预见证明是正确的。

این کار خوب در آمد . 这件事搞得不错。

بالاخره جواب آن مسئله در نیامد . 这件事最终还是没解决。

از او چیزی در نمیآید . 他不会说出什么东西来的。

من هم در آمدم و گفتم . . . 我也不管三七二十一地说…；我也插进去说…

جمعاً چهار کیلو در آمد . 合计是四公斤。

جوشهائی به بدنش در آمد . 他身上长出一些脓包。

درام نویس (*derām-nevees*) 〔名〕 剧作家

در آموختن (*dar-āmookhtan*) 同 آموختن

در آمیختگی (~ *āmeekhtegee*) 同 آمیختگی

در آمیختن (~ *āmeekhtan*) 〔动〕（根 در آمیز）①混合，结合，溶合②（动物）交配③配种

ما بهر جا میرویم باید با تودههای مردم آنجا در آمیزیم . 我们不论走到哪里，都要和那里的人民群众相结合。

در انداختن (~*andākhtan*) 同 انداختن

دراندن (*darāndan*) 同 درانیدن

درانیدن (*darāneedan*) 〔动〕（根 دران）使…裂开，分裂，撕裂

در آوردن (*dar-āvardan*) 〔动〕（根 در آر ، در آور）

در افتادن (*dar-oftādan*) 〔动〕（根 درافت）敌对，攻击；争吵

در افشان (*dor-afshān*) 〔形〕 能说会道的

در افشانی 〔名〕 能说会道

دراك (*darrāk*) 〔形〕 伶俐的，机敏的，理解力强的

دراکه 〔名〕 伶俐，机敏，理解力

~ **قوۀ** 理解力

درام Drama 〔名〕 戏剧，话剧

دراماتیك Dramatic 〔形〕 戏剧的，话剧的；戏剧性的

در آمد (*dar-āmad*) 〔名〕 ①收入，收益，所得；利润②开始③〈乐〉前奏曲，序曲

خالص ~ 纯收入，纯利

سرانه ~ 按人口计算的收入

ملی ~ 国民收入

و بر آمد ~ 收支

~ **پیش** 前奏，序曲

~ **بر مالیات** 所得税

داشتن ~ 获利，有利润

کردن ~ 〈乐〉开始；奏（序曲），奏前奏曲；获利

~ **ملی کشور ما سال بسال بالا میرود .** 我国的国民收入逐年增加。

در آمد دوست (~ *doost*) 〔名〕 爱财的，图利的

در آمدگی (*dar-āmadegee*) 〔名〕 〈医〉前垂，凸出，脱出

در آمدن (*dar-āmadan*) 〔动〕（根 درآ ، درآی）①出现，出来②露出，长出③离开④赢得，挣得，获得⑤成为⑥解决⑦问世⑧称分量

~ **از آب** 成为；证明是，表面是

①取出，拿出，抽出，发出（声），弄出②挣得，收入③反映，表达，翻译④表演，创作模仿；⑤脱（衣服）⑥长出（叶）⑦使…变化，变成，成为

~ آبله 出天花

~ از پا 破坏，击毁，消灭，击倒

~ از جا 拔出，拔掉，拉出，抽出

~ از خود 杜撰，撒谎

~ باخته‌ها را （把输了的）捞回来

~ ... را بصورت فرمولی 把…归结为一个公式

~ بخیه 拆线

~ بعقد نکاح خود 娶…为妻

~ بعقد نکاح کسی 嫁给某人

او روزی فقط صد ریال در میآورد . 他每天只挣一百里尔。

درخت گل درآورد . 树开花了。

این عبارت را چگونه به فارسی درمیآورید ؟ 这句话（您）怎样译成波斯语？

یك شعر از خودشان درآوردند . 他们创作了一首诗歌。

اجناس را از گمرك درآوردیم . 我们已把货物从海关提取出来了。

او ادای برادر بزرگش را خوب درمیآورد . 他学他的哥哥学得很像。

درآویختن (~ *āveekhtan*) 〔动〕（根 در آویز）①挂，悬挂，悬吊②扭在一起③争吵，不和④使…发愁

دراویش (*darāveesh*) 见 درویش

دراهم (*darāhem*) 见 درهم (*derham*)

درای (*darāy*) 同 درا

درایت (*derāyat*) 〔名〕①才智，聪明，智慧②知识，认识，明白

~ داشتن 懂得，理解，有分析能力

درآییدن (*dar-āyeedan*) 〔动〕（根 درآی）①说话，谈话，讲话②胡说八道，说废话③唱

درب I (*darb*) 〔名〕①门，大门，入口②盖，顶；天窗

~ عالی 〈旧〉 官邸，公馆

~ ورود (ی) (~ جلو) 入口，大门，前门，正门

از این ~ به آن ~ 跑东家串西家

~ را بروی خود بستن 关在家里不出门

درب II 〔名〕（复 دروب）山路，隘路，峡谷

دربا (*darbā*) 〔名、形〕①需要，必要②必要的，合适的

درباختن (*dar-bākhtan*) 同 باختن

دربار (*darbār*) 〔名〕王宫，宫廷，宫殿

~ سلطنتی 王宫，宫廷

~ وزیر 宫廷大臣

درباره (*darbāre*) 〔介〕关于，论…

~ این (در این ~) 关于这个问题，在这方面

وقتیکه ما ~ مسئله‌ای به بحث میپردازیم ، باید از واقعیت آغاز کنیم نه از تعاریف . 我们讨论问题应当从实际出发，而不是从定义出发。

درباری (*darbāree*) 〔形、名〕①王宫的，宫廷的，御前的②廷臣，朝臣

در بازکن (*dar-bāz-kon*) 〔名〕自动开门器

~ برقی 电动自动开门器

دربافتن (*dar-bāftan*) 同 بافتن

دربان (*darbān*) 〔名〕 看门人，门警，守卫者

فلك ~ 〈喻〉 太阳，月亮

دربانی 〔名〕 ①传达室②守门，看门

~ کردن 看门，守门，守卫

دربای (*darbāy*) 同 دربا

دربایست (*dar-bāyest*) 同 دربا

دربایستن (~ *bāyestan*) 同 بایستن

دربایستی (~ *bāyestee*) 同 بایستی

دربت (*dorbat*) 〔名〕 训练；实践；习惯

دربچه (*darbachche*) 同 دریچه

دربدر (*darbedar*) 〔形、名、副〕 ①到处流浪的，漂泊的②无家可归的（人），乞丐，流浪者③到处，四处

~ زدن 到处寻找

~ شدن 到处流浪，无家可归

~ کردن 使…到处流浪，使…无家可归

~ عقب او میگشتند. 大家到处寻找他。

دربدری 〔名〕 流浪，漂泊，无家可归；流浪生活；流浪习惯

دربر (*darbar*) 〔形〕 包含的，拥有的；穿着的

دربر داشتن (~*dāshtan*) 〔动〕 （根 دربردار）①有，包含，容纳②穿（衣）

او لباس ساده را در بردارد. 他穿着朴素。

جامعهٔ سوسیالیستی دوران تاریخی بس درازی در بر دارد. 社会主义社会是一个相当长的历史阶段。

در بردن (*dar-bordan*) 〔动〕 （根 دربر）①拿走，带走，腾出，抽出②救出，解救

~ از راه (به) 使…堕落，引入邪路

~ جان سالم به 逃脱，九死一生

~ سر از کاری 理解某事，学会干某事

دربست (*darbast*) 〔形、副〕 ①全部的，所有的，完全的②完全地，全部地

~ خانهٔ 整幢房屋

هواپیمائی را ~ کرایه کردن 包租一架飞机

~ با شما موافقیم. 我们完全同意你的意见。

در بستن (*dar-bastan*) 〔动〕 （根 دربند）①关闭，阻塞，阻碍②拴在…上

در بسته 〔形、副〕 ①关门的（地）②封口的③秘密的④全部的⑤关着门

~ پاکت 封口信

~ دادگاه 秘密法庭

سیاست درهای بسته 关门主义

در بند I (*dar-band*) در بستن 的根

دربند II 〔名、形〕 ①门闩，门栓，插销②支柱；建筑架③山口，峡谷④死胡同；隘口，要塞⑤受…束缚的，被俘虏的

~ پای 〈医〉足痛风

~ بودن (~ شدن) 被关押

~ ... بودن 被…所束缚，沉溺于…

~ کردن 拘捕，关押，关闭，铐上

درب و داغان (*darbo-dāghān*) 〔形〕 混乱的，被打碎的

~ شدن 碎，粉碎

~ کردن 打碎成块

در پرده (*dar-parde*) 〔形、副〕 隐藏的（地），秘密的（地），暗地里

~ حرف زدن 闪烁其词

~ سخن گفتن 譬喻地说，暗示地说

درپوش (~ *poosh*) 〔名〕 盖子，塞子，栓

در پوشیدن (~ *poosheedan*) 同 پوشیدن

در پیچیدن (~ *peecheedan*) 同 پیچیدن
در پیوستن (~ *peyvastan*) 同 پیوستن
درتافتن (~ *tāftan*) 同 تافتن
در تخته (*dartakhte*) 〔形〕 定居的
　شدن ~ 定居下来
درج (*darj*) 〔名〕 ①发表，登载②增补，加进③登记④〈旧〉目录，目次⑤〈旧〉稿卷
　شدن ~ 被发表，被登载，登记
　کردن ~ 发表，登载，登记
درج (*dorj*) 〔名〕 小匣，首饰匣
　(تنگ ~) در ~ 〈喻〉（情人的）嘴
　(یا جوا) گهر ~ 首饰匣，百宝箱
　گهر گشودن ~ 能言善辩
درجات (*darajāt*) 见 درجه
　اداری ~ 行政级别
　سه گانهٔ صفت ~ 〈语〉形容词的三个比较级
　قضائی ~ 〈法〉诉讼审级
　آتش به ~ صعودی 高角度的火力射击
　آتش به ~ نزولی 低角度的火力射击
　به ~ 逐渐地
درجستن (*dar-jastan*) 同 جستن (*jastan*)
درجه (*daraje*) 〔名〕 （复 درجات）①度，度数，温度②级，分级，点③系别，部门④学位，职位，官衔，头衔⑤类别，等级⑥水平⑦标尺⑧〈数〉次
　ارتفاع ~ 升高标尺
　اول ~ 头等的，甲级的，首先
　بند ~ 下降标尺
　~ به ~ 逐渐地，慢慢地，渐渐地
　(تب گیر ~) تب ~ 温度计，体温表
　تخصص ~ 技术等级，专门化程度
　تفضیلی ~ （形容词）比较级
　جوش ~ 沸点
　(گرما ~) حرارت ~ 温度
　حرارت بحرانی ~ 临界温度
　حرارت نقصانی ~ 对比温度
　خوابیده ~ 固定标尺
　دکتری ~ 博士学位
　ذوب ~ 熔点
　رطوبت ~ 湿度
　روغن ~ 油类比重测定计
　زاویه ~ 角度
　شیب ~ 倾斜度，坡度
　صد بخشی ~ 百分度温度计，摄氏温度计
　صفر ~ 零度，冰点
　عالی ~ （形容词）最高级
　علمی ~ 学位
　فوق لیسانس ~ 硕士学位
　لیسانس ~ 学士学位
　مطلق ~ （形容词）原级
　(معیار ~) معدل ~ 标准额，平均数
　معلومات ~ 知识水平
　نظامی ~ 军衔
　یخ بندان ~ 〈理〉冰点，凝固点
　بلیط ~ اول 头等票，一等票
　تا این ~ 到这种程度，竟到如此地步
　خط ~ 标尺刻度
　ده ~ زیر صفر 零下十度
　مسافرین ~ سوم 三等舱旅客
　معادلهٔ ~ دوم (معادلهٔ ~ دوم جبر و مقابله) 〈数〉二次方程式，二次项
　(به) دادن ~ 授衔，晋衔，晋级

به ~ صفر رسیدن 下降到冰点，降到零度

~ گذاشتن （试）量体温

~ گذاشتن（~ زدن） 刻上刻度

~ گرفتن 确定角度，确定度数；被晋衔，被授衔；得到学位

~ تب（یا حرارت）کسی را（اندازه）گرفتن 量体温

بالاترین ~ آن شهر در تابستان تا ٤٠ میرسد. 那个城市夏季最高温度可达40°。

درجه بندی (~ *bandee*) 〔名〕 分类，分等，分度，定级别

~ کردن 同上

درجه دار 〔形、名〕 ①有刻度的，有标记的②有官衔的③（军队中的）低级军官

~ پیمانهٔ 有刻度的量杯

درجه داران 〔名〕 （低级）军官

درجه درجه 〔副、形〕 ①渐渐地②逐渐的，一点一点的③有刻度的

درجه گذار (~ *gozār*) 〔名〕 刻度器，刻度员

درچه (*darche*) 同 دریچه

درحال (*darhāl*) 〔副〕 立即，马上

درخانه باز (*dar-khāne-bāz*) 〔形〕 ①待人热情的，好客的②胸襟开阔的；开朗的，开诚相见的

درخانه بسته (~ *baste*) 〔名〕 待人冷淡的，不好客的

درخت (*derakht*) 〔名〕 ①树，树木②树丛

~ ارز 〈植〉雪松

~ بلوط 〈植〉橡树

~ تبریزی 白杨

~ چیت 〈植〉千金榆

~ خرما 〈植〉枣椰树

~ صور 〈植〉紫杉

~ غار 〈植〉月桂树

~ گل ابریشم 〈植〉金合欢树

~ گل سرخ 玫瑰丛

~ مو 〈植〉葡萄

~ میوه 果树

~ نارگیل 〈植〉椰子树

~ نشاندن（~ کاشتن ، ~ غرس کردن） 种树，植树

درختی که کج بالا آمد راست نمیشود. 〈谚〉树苗不正不成材。

درخت افکن (~ *afkan*) 〔名〕 伐树人，伐木人

درختچه (~ *che*) 〔名〕 灌木

درخت زار (~ *zār*) 〔名〕 小树林

درختستان (*derakhtestān*) 〔名〕 林场；园林，树丛

~ علمی 植物园，树木园

درخت سنبه (*derakht-sonbe*) 同 دارکوب

درخت شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕 树木学

درختك (*derakhtak*) 〔名〕 小树

~ دانا 〈植〉天芥菜属植物；向日葵

درختکار (*derakht-kār*) 〔名〕 植树人，树木栽培者

درختکاری 〔名〕 植树，造林；树木栽培（学）

~ کردن 同上

درخت مانند (~ *mānand*) 〔形〕 树状的，乔木状的

درخت نان 〔名〕 〈植〉（生长在南太平洋诸岛的）面包树

درختنه سنبه (*derakhtene-sonbe*) 同 درخت سنبه

درختینه سنبه (*derakhteene-sonbe*) 同 درخت سنبه

درخش (*darakhsh*) 〔名、形〕 ①闪光，闪耀②闪电，冒火花③豪华，华丽④同 درخشان

درخشان (*darakhshān*) 〔形〕 ①发光的，闪耀的②光辉的，辉煌的，华美的

～ آفتاب 光辉的太阳

～ پیروزیهای 辉煌的胜利

～ ستارهٔ 闪闪的星星

درخشاندن (*darakhshāndan*) 同 درخشانیدن

درخشانیدن (*darakhshāneedan*) 〔动〕（根 درخشان）使…发光，使…发亮

درخشش (*darakhshesh*) 〔名〕 ①闪光②光辉，辉煌

درخشندگی (*darakhshandegee*) 同 درخشش

درخشنده (*darakhshande*) 同 درخشان

درخشیدن (*darakhsheedan*) 〔动〕（根 درخش）闪光，闪耀，发出光辉

آفتاب میدرخشد . 阳光照耀。

درخشیده (*darakhsheede*) 〔形〕 闪光的，闪耀的

درخواست (*darkhāst*) 〔名〕 请求，要求，申请

شغل ～ 求职，待聘

کناره گیری ～ 离职申请，请调

مرخصی ～ 请假

دادن ～ 提出申请

（از کسی） کردن ～ 请求，要求，申请；央求

شغل کردن ～ 求职

درخواستن (*darkhāstan*) 〔动〕（根 درخواه）请求，要求，申请

درخواستی (*darkhāstee*) 〔形〕 所要的，所要求的

درخواه (*darkhāh*) 同 درخواست

درخور (*darkhor*) 〔形〕 应得的，值得的；适当的，合适的

آمدن ～ 适合，适用，用得上

چیزی بودن ～ 值得，配得上，应该，不愧为

او ～ آن مقام است . 他很称职；他适合干那活。

چیزی دانستن ～ 认为…合适

یا مکن با پیلبانان دوستی یا بنا کن خانه‌ای ～ پیل . 〈谚〉和坏人打交道必须提高警惕。（直译：要么别和赶象人交朋友，要么盖出合适的象房）

ارتش آزادیبخش خلق ما ～ نام پر افتخار است . 我们的人民解放军不愧为一支光荣的部队。

درخورد (*darkhord*) 同 درخور

درد (*dard*) 〔名〕 ①疼痛，痛苦；病痛，疾病②难受，难过，悲哀，悲痛，苦恼③同情，怜悯

استخوان ～ 骨头酸痛

امعاء ～ 肠疾

بی درمان ～ 医不好的创痛；〈转〉困难的处境

چشم ～ 眼炎，结膜炎

دل ～ 腹痛；胃痛；〈转〉心里难过，悲伤；抱怨

～ زه（～ زایمان ، ～ حمل）（分娩时的）阵痛

سر ～ 头痛；〈转〉伤脑筋，麻烦，不安

شکم ～ 肚子痛，腹绞痛，肠绞痛

صورت ～ 面部神经痛

عصب ～ 神经痛

کبد ～ 肝痛

کلیه ～ 肾痛

کمر ～ 腰部风湿痛

گلو ～ 喉痛

معده ~ 胃痛

مفاصل ~ (~ پا (ی)) 风湿症

ناخن ~ 〈医〉瘭疽，甲沟炎

نصف سر ~ (~ نیمه سر) 偏头痛，〈医〉周期性偏头痛

وطن ~ 怀乡，思乡，忧国（之情）

اهل ~ 可怜的人，富有同情心的人，悲伤者；〈旧〉苦行僧

آمدن ~ (به) (~ گرفتن) 疼痛起来

دردم میآید . 我感到疼痛。

دستم ~ گرفت . 我手痛。

آوردن ~ (به ~ آوردن) 带来痛苦

سرکسی را ~ آوردن 麻烦某人，使某人烦恼

کسی را بر چیدن ~ 消除某人病痛

به ~ چیزی خوردن 对…有用，对…适用

آن فرهنگ بسیار به ~ ما میخورد . 那本词典对我们很有用。

حرفهای پوچ و بی معنی به هیچ ~ نمیخورد . 说空话无济于事。

سر دادن ~ (بارساندن) (به ، را) 令人讨厌，使人不安；打扰，给…添麻烦

. . . ~ داشتن 惦念，挂念

او ~ زن و بچه ندارد . 他无家庭牵累。

دل نگاه داشتن ~ 饮恨，把痛苦埋在心里

به ~ کسی رسیدن (به ~ دل کسی رسیدن) 同情某人，慰藉某人，对…是个安慰

به ~ چیزی گرفتار (یا مبتلا) شدن 害某种病

به ~ کسی گرفتار (یا مبتلا) شدن 分担某人的痛苦，跟某人同甘共苦

کردن ~ 疼痛，产生疼痛的感觉

سرم بسیار ~ میکند . 我头痛得厉害。

دست شما ~ نکند . （感谢别人帮助时说）累着您了，费神了。

سرش برای شنا ~ میکند . 他想游泳都想得入迷了。

سرش برای این جور کارها ~ میکند . 他就是干这种事情的人。

کشیدن ~ (~ بردن) 忍痛，悲痛、悲伤，难过

سر کشیدن ~ (از) 受苦受累，受牵累

دل گفتن ~ (به) 谈心，交心，推心置腹

دل کردن ~ (با) 同上

درد (*dord*) 〔名〕 ①渣滓，沉淀物，糟粕②水垢，水锈

شراب ~ 酒石

اول پیاله و ~ (اول پیاله و بدمستی) 〈谚〉首战失利；出师不利

داشتن ~ 有沉淀

دردا (*dardā*) 〔叹〕 啊呀！多么可惜呀！

درداب (*dardāb*) 同 دستنبو (ی)

دردادن (*dar-dādan*) 〔动〕（根 درده）给，给予；供给，提供

تن ~ (به) 听从，接受，同意；甘心；屈服，屈从

دشمنان طبقاتی به شکست خود تن درنمیدهند. 阶级敌人不会甘心于自己的失败。

دردار I (*dar-dār*) 〔形、名〕 ①有门的，有顶盖的②守门人，看门人

دردار II 〔名〕 〈植〉①榆树②银白杨

درد آشام (*dord-āshām*) 〔形〕 一饮而尽的，喝

得一点不剩的

درد آشنا (*dard-āshenā*) 〔形、名〕 饱受痛苦的（人），饱经风霜的（人）

درد آگین 〔形〕 痛苦的，悲伤的

～ پیش‌آمد 令人痛苦的事件

درد آلوده 同 درد آگین

درد انگیز (～ *angeez*) 〔形〕 令人伤心的，使人痛苦的

دردانه Ⅰ (*dordāne*) 〔名〕 ①珍珠，瑰宝②（掌上）明珠，娇生惯养的人，被宠爱的人

حسن کبابی ～ 〈俗〉宠儿

دردانه Ⅱ 〔名〕 独生子（女）

دردآور (*dard-āvar*) 同 دردانگیز

درد چین 〔形〕 ①安慰别人的，减轻痛苦的，同情的②镇痛的

دردخوار (～ *khār*) 〔形、名〕 ①同 درد آشام ②贫穷的，卑鄙的③土地

دردر (*dardar*) 同 ددر

دردزده (*dard-zade*) 〔形〕 ①得病的②悲伤的，悲痛的，痛心的

دردستان (～*setān*) 同 دردچین

درد شریك (～ *shareek*) 〔形〕 同情的，同病相怜的

درد کش (～ *kesh*) 〔形〕 ①受苦的，痛苦的②易受感动的，易动感情的

دردکش (*dord-kesh*) 〔形、名〕 （酒）喝得一点不剩的（人），（酒）喝得精光的（人）

دردگین (*dard-geen*) 同 درد ناك

درد مند (～ *mand*) 〔形〕 ①痛苦的，难受的②同情的，怜悯的

درد مندانه 〔形、副〕 ①痛苦的（地），难受的（地）②同情的（地），怜悯的（地）

درد مندی 〔名〕 ①痛苦，难受②同情，怜悯

دردمیدن (*dar-dameedan*) 同 دمیدن

درد ناك (*dard-nāk*) 〔形〕 痛苦的，令人难受的

درد نشان (～ *neshān*) 〔名、形〕 ①镇痛剂，止痛药②止痛的

درد نوش (*dord-noosh*) 同 دردکش (*dord-kesh*)

دردو (*derdow*) 〔形〕 放肆的，没有礼貌的，冒失的，莽撞的

درده (*dorde*) 同 درد (*dord*)

دردی (*dordee*) 〔形〕 沉淀的，有渣滓的

دردی کش (～ *kesh*) 同 دردکش (*dord-kesh*)

درر (*dorar*) 见 در (*dorr*)

درربار (～ *bār*) 〔形〕 ①有口才的，能言善辩的②大方的，慷慨解囊的③雅致的，优雅的

درربودن (*dar-roboodan*) 同 ربودن

دررسیدن (*dar-reseedan*) 〔动〕（根 دررس）①追上，赶上②抵达③发生，出现

～ بلاء بکسی 灾难降临到某人头上

. فصل بهار در رسید 春天来到了。

دررفت (*dar-raft*) 〔名〕 支出，开支，花销

دررفتگی (*dar-raftegee*) 〔名〕 ①扭伤，脱臼②脱扣③（编织时）漏针，漏落

استخوان ～ 骨脱臼

پا ～ 脚关节脱位

دست ～ 手关节脱位

نخ های جوراب ～ 袜子抽丝现象

دررفتن (*dar-raftan*) 〔形〕（根 در رو）①离开，跑开，逃走，避开，消失②开火，走火③疏忽，漏掉，（编织时）漏针④脱臼⑤（同某人）和解

تفنگ ～ 枪走火

~ از جا 失去自制力，怒不可遏，勃然大怒

~ ... از زیر 托故避开，推托搪塞；退缩，畏缩

~ زود از کوره 容易生气（发怒）

تفنگ در نرفتن 枪没打响

پس از استراحت خستگی از تن ما در رفت . 休息后，我们的疲劳消除了。

حسابش از دستم در رفت . 我忘记数到哪儿了。

از دهنش در رفت . 他说漏了嘴；他泄露了秘密。

از آن بالا افتاد پایش در رفت . 他从高处掉下来腿扭伤了。

دررفته 〔形〕 ①扭伤的，脱臼的，脱节的；脱榫的②跑掉的，溜掉的③开支掉的，化掉的

در رو (*dar-row*) 〔名〕 ①出口②出路③〈转〉结果，效果，效验

این کوچه ~ ندارد . 这是条死胡同。

حرفش ~ ندارد . 他的话不起作用。

در ریختن (*dor-reekhtan*) 〔动〕（根 درریز）①滔滔不绝地说，能言善辩②流泪，哭

درریز (*dor-reez*) 〔形〕 ①能说会道的②流泪的，洒泪的

درز (*darz*) 〔名〕 ①接缝；（衣服的）折痕，裤线②〈解〉缝，骨缝③裂口，裂缝，缝隙④伤痕

~ آجر （墙上）砖缝

~ توئی （衣、鞋的）内接缝

~ سهمی 〈解〉矢状合缝

~ شلوار 裤线，裤缝

~ انداختن （~ برداشتن） 裂开，开缝，绽线

به ~ قبای کسی برخوردن 触及某人的痛处

~ کردن 泄漏

~ گرفتن 缝，缝合，绗线；捻缝；把衣服缝短；（把金属品上的接缝）敛严，铆严；（把谈话）缩短，打断；堵漏洞

صحبت را ~ گرفتن （~ گرفتن کلام） 缩短谈话，讲短话

درزبند (*~ band*) 〔名〕 衣服的三角衬

درزگیر 〔名〕 ①缝合者②缝合器③堵缝，捻缝，敛缝

درزگیری 〔名〕 ①缝合，合缝②（把衣服）缝短③焊合，敛严④腻缝，敛缝

~ کردن 同上

درزن I (*darzan*) 〔名〕 针，刺

درزن II 〔名〕 敲门者

درزه I (*darze*) 同 درز

درزه II 〔名〕 〈旧〉垃圾堆

درزی (*darzee*) 〔名〕 ①裁缝，成衣工人②做裁缝活

~ کردن 当裁缝，做裁缝活

درزیگر (*~ gar*) 〔名〕 裁缝，成衣工人

درزیگری 〔名〕 做裁缝，成衣业

درس (*dars*) 〔名〕（复 دروس）①功课，课程；学习②教训，教益

~ عام 公开课，大学讲座

~ عبرت （应有的）教训，教益

اطاق ~ 教室

سر ~ 在课堂上，上课时

~ خواندن 学习，读书

پهلوی کسی ~ خواندن 受教于某人，向某人学习

(به) (~ گفتن) ~ دادن 教课，教训

. او در دانشکدهٔ اقتصاد ~ میدهد 他在经济系任教。

. گنجشك امسالی پارسالی را میخواهد ~ بدهد 〈谚〉黄口小儿竟敢教训别人。

(به) عبرت دادن ~ 给以(应有的)教训

(در) پای ~ کسی حاضر شدن 听某人的课

(~ روان کردن) حاضر کردن ~ 准备功课

(از) گرفتن ~ 领教，受教，得益（不浅），听课

. انسان پس از مواجه شدن با شکست از آن ~ عبرت میگیرد 吃一堑，长一智

پس گرفتن ~ 检查功课，检查作业

عبرت گرفتن ~ 吸取教训；得到教益

. درسش را خوب بلد است 他很在行。

درساختن (*dar-sākhtan*) 〔动〕（根 در ساز）①秘密勾结，订立攻守同盟（反对第三者）②忍受，忍让；妥协，谅解③准备，预备

درسار (ه) (*dar-sār*) 〔名〕 屏风，影壁墙

درسپردن (*dar-sepordan*) 同 سپردن

درست (*dorost*) 〔形、副〕 ①正确的，准确的，确实的，真实的②正直的，诚实的③完整的，完全的④足量的，成色足的⑤〈数〉积分的⑥安排好的，整理好的⑦恰好，正好⑧完全，整个地

در وسط ~ 恰巧在正中

ساعت دو ~ 两点整

~ و منصفانه 公平合理的

~ آدم 正直的人，诚实的人

~ عدد 〈数〉整数

~ يك سيب 整只苹果

~ يك نان 整张饼，整个面包

در آمدن ~ 证明良好（正确），计算正确；考试成功

شدن ~ 修正，改正过来；安排，整理；做出来，做好（饭菜）；炮制出，想出；得到证实

کردن ~ 修正，把…改正过来；安排，整理，制作，预备；炮制，想出；证实，证明

! ساعتتان را ~ کنید 请把表拨准。

. معلم تکالیف ما را ~ کرد 教员批改了我们的作业。

! بخاری را ~ کن 把炉子生起来！

. موی خودش را ~ کرد 他理了理头发。

. کفش های خود را دادم ~ کردند 我把鞋子拿去修补了。

کسی را ~ کردن 管教某人

شام ~ کردن 准备晚饭

خود را ~ کردن 打扮自己

بچه ~ کردن 生孩子

. سر وقت ~ آمد 他是准时到达的。

... درستش را بخواهید 说真的…

درست اندیش (~ *andeesh*) 〔形〕 头脑清醒的，头脑健全的

درست پیمان (~ *peymān*) 〔形〕 信守诺言的，说话算数的

درست پیمانی 〔名〕 信守诺言，说话算数

درست تن (~ *tan*) 同 تن درست

درست عیار (~ *eyār*) 〔形〕 ①成色足的②精确的③正直的（指人）

درست قول (~*ghowl*) 〔形〕 信守诺言的，言而有信的

درست قولی 〔名〕 言而有信

درستكار (~ *kār*) 〔形、名〕 ①正派的，正直的，诚实的，公正的②〈印〉校对

درستكارانه 〔副〕 正派地，正直地，诚实地，公正地

درستكارى 〔名〕 正派，正直，诚实，公正

درست كردار (~ *kerdār*) 同 درستكار

درست كردارى 同 درستكارى

درست گمان (~ *gomān*) 〔形〕 信仰坚定的

درست گو 〔形〕 说实话的

درست نويسى (~ *neveesee*) 〔名〕 正字法，缀字法

درسته (*daraste*) 〔名〕 饶恕，赦免

درسته (*doroste*) 〔形、副〕 全部的（地），完整的（地）

آنرا ~ غورت داد . 他一口就把它吞下去了。

درستى (*dorostee*) 〔名、副〕 ①正确性，准确，确实②正直，诚实③健康④完全，整个

به ~ 正确地，准确地

درسخوان (*dars-khān*) 〔形、名〕 ①读书的；用功的②学生

درس خوانده (~ *khānde*) 〔形〕 受过教育的，上过学的

درسى (*darsee*) 〔形〕 教学用的，课程的

برنامهٔ ~ 课程表

كتاب ~ 教科书

واحد ~ 教学单元

درش (*darsh*) 〔名〕 牲口棚，厩栏

درشت (*dorosht*) 〔形〕 ①大的②粗糙的③坚硬的，硬性的④粗野的，粗鲁的，鲁莽的

بافت ~ 粗布；质地粗糙

جواب ~ 粗暴的回答

حرفهاى ~ 粗鲁话

سيب ~ 大苹果

مرغ ~ 已长足的鸡

(نشان دادن ~) كردن ~ 增大，扩大，放大；夸大

كوبيدن ~ 粗磨

درشت اندام (~ *andām*) 〔形〕 大个子的

درشت باران 〔名〕 大雨，倾盆大雨

درشت باف 〔形、名〕 ①织得粗糙的，织得稀松的②粗织品，粗编；土布

درشت بافت (~ *bāft*) 同 درشت باف

درشت خو(ى) 〔形〕 ①粗鲁的，粗暴的②厉害的，威严的③阴沉沉的

درشت خوئى 〔名〕 ①性情粗鲁，粗暴②厉害，威严②脸色阴沉

درشت رو(ى) 〔形〕 ①脸色阴沉的，板着面孔的②粗暴的，脾气坏的

درشت سازى 〔名〕 放大，放大率

درشت گو(ى) 〔形〕 言语粗鲁的

درشت ملكول (~ *molkool*) 〔名〕 〈化〉大分子

درشت نى (~ *ney*) 〔名〕 〈解〉胫骨

درشتى (*doroshtee*) 〔名〕 ①大②粗糙③坚硬④粗野，粗鲁，鲁莽

به ~ ... 象…那样大的

كردن ~ 说话粗野；莽撞

در شدن (*dar-shodan*) 〔动〕（根 در شو）进入；抵达

در شكستن (*dar-shekastan*) 同 شكستن

درشكه (*doroshke*) 〔名〕（四轮轻便）马车

برقى ~ 雪橇

(بچگانه ~) دستی ~ 儿童车，手推车

دو اسبی ~ 双驾马车

سورتمه ~ 雪车，雪橇

(یا عمومی) کرایه‌ای ~ 出租马车

درشکه چی 〔名〕 赶马车的人，马车夫

درشکه خانه 〔名〕 车棚

درصد (*darsad*) 〔数〕 百分数，百分率

~ پنج 百分之五

درع (*der'*) 〔名〕 (复 ادراع ، دراع) ①盔甲 ②女用衬衣

درغ (*dargh*) 〔名〕 堤坝，防水堤，拦河坝

درغال (*darghāl*) 〔名、形〕 ①平安，安详，安静②安静的，安详的

درغاله (*darghāle*) 〔名〕 山口，峡谷，隘道

درغست (*darghast*) 〔形〕 荒谬的；徒劳无益的，徒然的

درغلطیدن (*dar-ghalteedan*) 〔动〕 (根 درغلط) ①同 غلطیدن ②滚入，陷入

درغم (*dargham*) 〔名〕 伊朗古曲名

درغیش (*dargheesh*) 〔形〕 许多的，大量的

درفش I (*derafsh*) 〔名〕 ①锥子，钻孔器，冲子②针，尖物，尖棒③雕刻用刀

مشت به ~ زدن 自作自受（原意：以拳击锥）

درفش II 〔名〕 旗，旗帜

درفش (*darafsh*) 同 درخش

درفشان (*darafshān*) 〔形〕 ①发光的，闪耀的，光亮的，光辉的②颤动着的

درفشان (*dorfeshān*) 〔形〕 (语言)精雕细琢的

درفشاندن (*darafshāndan*) 同 درخشانیدن

درفشانیدن (*darafshāneedan*) 同 درخشانیدن

درفشنده (*darafshande*) 〔形〕 闪光的，闪耀的

درفشه (*derafshe*) 同 شمشیر

درفشیدن (*darafsheedan*) 〔动〕 (根 درفش) ①发光，闪光，闪耀②颤动，抖动

درفنجك (*darfanjak*) 〔名〕 恶梦，梦魇

درق (*dargh*) 〔名〕 猛击；掴，掌击

به گوش ~ زدن 掴一巴掌，打耳光

درق (*daragh*) 同 درقه

درق و درق (*dargho-dargh*) 〔名〕 (拟声用)两物拍击声

درقه (*daraghe*) 〔名〕 皮护身甲（一种武士甲胄）

درقی I (*darghee*) 〔形〕 〈解〉甲状的

~ غدهٔ (بزرگ شدگی) 甲状腺（肿）

~ غضروف 甲状软骨

درقی II 〔名〕 (拟声用)物体落地声，拍击声，断裂声

درك (*dark*) 〔名〕 ①理解，懂得，领会②了解，明白③理性，理智④颖悟，聪明

مستقیم ~ 直觉；直观

کردن ~ 理解，懂，领会；了解，明白

درك (*darak*) 〔名〕 ①地狱，底层②深渊，深处

اسفل ~ 十八层地狱；阴间

اسفل السافلین برو ! ~ 滚开！

به ~ ! 去他妈的！算了吧！

(واصل شدن ~ به) رفتن ~ به 死，见阎王

فرستادن ~ به 杀害

درکار (*darkār*) 〔形〕 需要的，适用的，有用的

بودن ~ 有用，合用，适用

درکاله (*darkāle*) 同 یخ

در کردن (*dar-kardan*) 〔动〕 (根 در کن) ①

驱出，赶出去②取出，拿出③开枪，开火④通过某地⑤减去

~ از راه 引入岐途，使…堕落

~ تفنگ را 开枪

درکشیدن (*dar-kesheedan*) 〔动〕(根 درکش)①取出，抽出②骗取③问出，追问出④吸收，吸取，吸入，收回⑤饮尽⑥回避

~ دم （由于激动或害怕）不出声，屏息；吸入

~ زبان 缄口不语，沉默

~ عنان 拉紧缰绳，驾驭

پول از کسی (در) کشیدن 骗取某人钱财；诈取钱财

مطلبی را از کسی (در) کشیدن 从某人那里打听到消息

درکن (*dar-kan*) درکندن 的根

درکن (*dar-kon*) در کردن 的根

درکندن (*dar-kandan*) 〔动〕(根 درکن) 拖出，挖出

درکوهی (*dorr-koohee*) 〔名〕〈矿〉石英

درکه (*darake*) (复 درکات) 〔名〕①深渊，深处②斜坡，陡坡③地狱④下层，地层

درگاله (*dargāle*) 同 درغاله

درگاه (*dargāh*) 〔名〕①门槛②窗口③入口，门口④宫，宫殿，殿堂⑤过道屋，穿堂⑥〈旧〉接见，晋见⑦（量词）个

~ حق تعالی (~ الهی) 天堂

دو ~ پرده 两块窗帘

درگذار (*dar-gozār*) در گذاشتن 的根

درگذاشتن (*~ gozāshtan*) 〔动〕(根 درگذار) ①同 گذاشتن ②开始③赦免，饶恕

درگذر (*dargozar*) در گذشتن 的根

درگذشت (*~ gozasht*) 〔名〕 死亡，逝世

درگذشتن (*~ gozashtan*) 〔动〕(根 در گذر) ①走过，经过②离开③逝世，死亡

~ از چیزی 视而不见，默许，纵容

درگر (*dor-gar*) 同 درودگر

درگرفتن (*dar-gereftan*) 〔动〕(根 درگیر) ①激烈起来②爆发，开始③蒙盖；布满④着火

مناقشه در گرفت . 争论开始了。

جنگ ضد ژاپنی در سال ۱۹۳۷ در گرفت .
抗日战争爆发于1937年。

صحبت ما در گرفت . 我们谈得很起劲。

سخن ما در او در نگرفت . 他不听我们的话。

درگسلاندن (*dar-goselāndan*) 〔动〕(根 درگسلان) 同 گسلاندن

درگشاده (*dar-goshāde*) 〔形〕 好客的

~ خانهٔ 好客之家

درگه (*dargah*) 同 درگاه

درگیر Ⅰ (*dargeer*) در گرفتن 的根

درگیر Ⅱ 〔名、形〕①开始，开端，发生②交火③被缠住的；深陷入的

نبرد ~ 交火，开战

شدن ~ 开始，发生；交火；被缠住，陷入；勉强，不得已

دو سپاه اکنون ~ شده‌اند . 现在两军的战斗已经打响了。

درگیرانیدن (*dar-geerāneedan*) 〔动〕(根 درگیران) 点起（火或灯）

درگیری (*dargeeree*) 〔名〕①战斗，战役②开火，打起来③麻烦事

محاربه ~ 战斗打响

درم (*deram*) 〔名〕〈旧〉①迪拉姆（重量单位，相当于3.2—3.5克）②古代硬币名称③钱，币

درما (*darmā*) 同 خرگوش

در مالی (*darmālee*) 〔名〕〈医〉手淫

درمان (*darmān*) 〔名〕①药，药剂②治疗，疗法③办法，出路

آفتابی ~ 日光疗法

داروئی ~ 〈医〉化学疗法

روانی ~ 精神疗法；心理分析

هر درد ~ 万应灵药

کردن (~ بخشیدن) ~ 医治，诊疗，把病治好

یافتن ~ 得到治疗，治好

درمان پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕可医治好的，有药可治的

درماندگی (*dar-māndegee*) 〔名〕①（处于）困境，遭难，窘迫，困难②倒楣，不幸③软弱无力，无能为力④破产

درماندن (*dar-māndan*) 〔动〕（根 درمان）①处于困境，遭困，遭难②倒霉③软弱无力，无能为力，不知所措④破产

درمانده 〔形、名〕①处于困境的，遭难的②倒霉的，不幸的③软弱无力的，无能为力的，毫无办法的④破产者，无力还债者⑤孤苦无靠的人，孤儿

کردن ~ 使…处于困境；使…无能为力

درمان شناس (*darmān-shenās*) 〔名〕治疗学家，药剂师

درمان شناسی 〔名〕治疗学；配方

درمانگاه (~ *gāh*) 〔名〕诊疗所，门诊所，分科诊所

درمان ناپذیر (~ *nāpazeer*) 〔形〕不可救药的，医治不好的

درمانی (*darmānee*) 〔形〕治疗的，诊疗的

گروههای ~ سیار 巡回医疗队

درم خرید (ه) (*deram-khareed*) 〔形、名〕①（出钱）购买的②〈转〉奴隶

درم دار 〔名〕有钱人

درم دان 〔名〕钱柜

درم سرا (ی) (~ *sarā*) 〔名〕造币厂

درسنگ (~ *sang*) 〔名〕重量单位（相当于3.2—3.5克）

درم گزین (~ *gozeen*) 〔名〕货币兑换商；钱币兑换器

درمنه (*dermane*) 〔名〕一种艾科植物

~ تخم 山道年花（可入药）

~ جوهر 〈药〉山道年

درمیس Dermis 〔名〕①〈解〉真皮②皮肤

درنا (*dornā*) 〔名〕〈动〉①鹭②仙鹤

درند (*darand*) 〔名、形〕①款式，样式，质地，质量②象…的

درندشت (*darandasht*) 〔形〕宽敞的

درندگان (*darandegān*) 见 درنده

درندگی (*darandegee*) 〔名〕①凶猛②粗野，野蛮

درنده (*darande*) 〔形、名〕（复 درندگان）①凶猛的，猛烈的；撕裂的②（复数时）猛兽，野兽

~ حیوانات 野兽，猛兽

درنده خو (ی) 〔形〕凶暴的，凶猛的，残忍的

درنده خوئی 〔名〕凶暴，凶猛，残忍

در نشاندن (*dar-neshāndan*) 〔动〕（根 درنشان）同 نشاندن

درنگ I (*derang*) 〔名〕 ①犹豫不决；缓慢，放慢②迟到，延误，耽搁③停顿

بلا ~ (بی ~ ، بدون ~) 马上，立刻，刻不容缓的，毫不迟疑地

~ کردن 犹豫不决；停顿；延误，耽搁

در اینکار نباید دقیقه‌ای ~ کرد . 这件事是刻不容缓的。

درنگ II 〔名〕 ①（拟声）玎玲，叮当②铿锵声，叮当声

به ~ در آوردن 使…发叮当声（或铿锵声）

درنگی 〔形〕 ①迟缓的，缓慢的②晚的，迟了的③同 درنگ I条

درنگیدن (*darangeedan*) 〔动〕（根 درنگ）犹豫不决，迟缓，停顿，耽搁

درنوردیدن (*dar-navardeedan*) 〔动〕（根 در نورد）跋涉，走路，旅行

در نوشتن (~ *navashtan*) 〔动〕（根 درنورد）删除，删去，勾销

درو I (*derow*) درویدن 的根

درو II 〔名〕 收割

~ عرضی 〈军〉纵向射击，纵射炮火

ماشین ~ (دستگاه ~) 收割机

موسم ~ (وقت ~) 收割期，收割季节

~ کردن 收割，收获（庄稼）

کسی که میخواهد خوب ~ کند بایستی خوب بکارد . 〈谚〉种瓜得瓜，种豆得豆。（原意：要想有好收成，就得勤耕耘）

دروا I (*darvā*) 〔形〕 〈旧〉需要的，必须的，需求的；应当的

دروا II 〔形〕 悬挂起来的，吊起来的

درواخ (*darvākh*) 〔名〕 ①健康，健壮，结实，康复②英勇；坚定

دروازه (*darvāze*) 〔名〕 ①门，大门，城门，城堡②〈体〉球门，大门

از سوراخ سوزن رد شدن و از ~ رد نشدن 〈谚〉宽严无度（直译：通得过针眼而通不过大门）

دروازه بان 〔名〕 ①守门人，城门卫士②〈体〉守门员

درواس (*dervās*) 〔名〕 喇叭狗（一种颈粗性猛的狗），猛犬

دروانه (*darvāne*) 〔名〕 天窗

دروایست (*darvāyest*) 同 در بایست

دروب (*doroob*) 见 درب II条

دروتخته (*daro-takhte*) 〔名〕 ①锯开的木材，木料，板料②同 درتخته ③〈喻〉两个同伴，朋友

درود I (*dorood*) 〔名〕 木材，木料，板条，厚板

درود II 〔名〕 ①致意，问候②（送别时）祝福，临别赠言③颂扬，赞扬

~ برادرانه 兄弟般的问候，兄弟般的敬意

~ بر زحمتکشان سراسر جهان ! 向全世界劳动人民致敬！

~ رساندن(~ فرستادن ، ~ گفتن) (بر ، به) （向某人）致意，问候；（送别时）祝福，赠言；颂扬，赞扬

بدین مناسبت بشما ~ صمیمانه میفرستم . 为此谨向你们致以亲切的问候。

درود کار 同 درودگر

درودگر (~ *gar*) 〔名〕 〈旧〉木匠，木工

درودگری 〔名、形〕 ①木工手艺，木匠职业②木工的

~ کردن 作木工活

درودن (*doroodan*) 同 درویدن

درودیوار (*daro-deevār*) 〔名〕〈口〉整个，全部；到处，各个角落

از ~ 到处

از ~ صدای ناله بگوش رسیدن 怨声载道

~ خانه را گشتم چیزی پیدا نکردم.
我把家里都找遍了，也没找到什么。

دروس (*doroos*) 见 درس

مدیر ~ （学校中）注册科主任

دروغ (*doroogh*) 〔名〕 谎言；欺骗，蒙骗

شاخدار ~ 弥天大谎

مصلحت آمیز ~ 没有恶意的谎言

حرف ~ 谎话

وعدهٔ ~ 虚伪的诺言

در آمدن ~ 自相矛盾；证明是假的

~ در آوردن (~ ساختن ، ~ بافتن) 捏造，虚构；造谣，说谎

دروغی را پرداخت کردن 说谎，造谣

~ کسی را در آوردن 拆穿某人的谎言

گفتن ~ 撒谎，编造谎言

دروغ باف 同 دروغ پرداز

دروغ بافی 同 دروغ پردازی

دروغ پرانی (~ *parānee*) 〔名〕 散布谎言

کردن ~ 同上

دروغ پرداز (~ *pardāz*) 〔名〕 扯谎者，造谣者，伪造者

دروغ پردازی 〔名〕 扯谎，造谣，伪造

کردن ~ 同上

دروغ زن (~ *zan*) 同 دروغ گو(ی)

دروغ زنی 同 دروغ گوئی

دروغ سنج (~ *sanj*) 〔名〕 测谎器

دروغکی (*dorooghakee*) 〔副〕〈口〉虚伪地，伪装地

دروغ گو(ی) 〔名〕 撒谎者，骗子，造谣者

در آمدن ~ 证明是说谎者

در آوردن ~ 揭露某人说谎

~ کم حافظ است. 〈谚〉撒谎者多健忘。

دروغ گوئی 〔名〕 谎言，撒谎，欺骗

کردن ~ 同上

دروغ و دونگ (*doroogho-davang*) 〔名〕 废话，无稽之谈，胡诌

دروغی (*dorooghee*) 〔形、副〕 ①假的，虚伪的，伪装的②伪造的③虚伪地，伪装地

اشک ~ 假惺惺的眼泪

وعدهٔ ~ 虚伪的诺言

دروغین (*doroogheen*) 〔形〕 假的，虚伪的，伪装的，伪造的

دروکن (*derow-kan*) 〔名〕 收割机

دروگر (*doroogar*) 同 درودگر

دروگر (*derowgar*) 〔名〕 收庄稼的人，收割者

دروگری 〔名〕 收割

درون (*daroon*) 〔名、形、副〕 ①内部，里面②在内部，向内部，在…中间③内心世界④内部的，里面的

آسیا ~ 亚洲的腹地

اطاق ~ 在房间里面，房内

مرزی ~ 国内的

از ~ 从里面，内心地

از ~ قلب 发自内心地，由衷地

به ~ ... 向…里

در ~ ... 在…内部，在…里面

در ~ خودتان 在你的内心世界里

از ~ خراب بودن 坏透了

درون لنف (～ *lenf*) 〔名〕 〈解〉内淋巴

درون نشين (～ *nesheen*) 〔形、名〕 ①孤独的，寂寞的②孤独的人，隐士

درونه (*daroone*) 〔形、名〕 ①弯曲的，弓形的②弓，弹棉弓③〈旧〉虹④内部，内脏

درونى 〔形〕 里面的，内部的；内心的

～ امراض 内科病

～ انديشه هاى 内心深处的思想(感情)

～ ترشح 内分泌

درويدن (*deraveedan*) 〔动〕（根 درو）收获，收割

هر چه كاشته‌اى همانرا خواهى درويد .

〔谚〕种瓜得瓜，种豆得豆。

درويز (*darveez*) 同 درويزه

درويزه (*darveeze*) 〔名〕 乞讨

درويش (*darveesh*) 〔名〕（复 دراويش）①（伊斯兰教）托钵僧，苦行者②乞丐，叫化子③流浪汉④无忧无虑的人⑤极不讲究（衣着）的人

درويشانه 〔形、副〕 ①苦行僧似的（地）②乞丐似的（地），叫化子似的（地）③无忧无虑的（地），安贫乐道的（地）

زندگى كردن ～ 过苦行僧似的生活

درويش صفت (～ *sefat*) 〔形〕 似托钵僧的；谦卑的，地位下降的

درويشى 〔名、形〕 ①苦行僧生活②乞讨，当叫化子③流浪④贫穷，穷苦⑤无忧无虑⑥苦行僧的⑦贫穷的⑧流浪的⑨无忧无虑的，安贫乐道的

كردن ～ 过苦行僧似的生活，安贫乐道地生活，乞讨

دره (*darre*) 〔名〕 山谷，峡谷，隘口；豁口

آسمان ～ 〈天〉银河

درونش خودش را ميكشد بيرونش مردم را.

他虽然心如刀绞，但神色自若。

درون بين 〔名〕 〈医〉内窥镜

درون بينى 〔名〕 ①洞察力，深入理解②注意内心世界

درون پرور (～ *parvar*) 〔形〕 ①培养性灵的，养心的②启发灵感的（指真主或上帝）

دروند (*darvand*) 〔名〕 （门插销的）挂钩

درون دار (*daroon-dār*) 〔形〕 ①伪善的，伪装的②沉默寡言的，有自制力的

درون دل (～ *del*) 〔名〕 〈解〉心内膜

درونده (*deravande*) 同 دروگر

درونرو (ى) (*daroon-roo*) 〔形〕 内生（性）的，内源的，内源代谢的

درون روى 〔名〕 〈植〉内生植物

درون ريز (～ *reez*) 〔名、形〕 内分泌（腺的）；激素（的）

درون ريز شناسى (～ *reez-shenāsee*) 〔名〕 内分泌学

درون ريش 同 دلريش

درون زا 〔形〕 〈生〉内源的，内生的；内源代谢的

درون سوز 〔形〕 内部燃烧的，内燃的

～ ماشين 内燃机

درون شامه 〔名〕 〈解〉心内膜

دل ～ 同上

درون گانى 〔名〕 （在同一部族或某一特定团体中的）内部通婚

درون گرا (ى) (*daroon-gerā*) 〔形〕 ①沉思的②内向的，内省的，〈心〉内倾的

درون گرائى 〔名〕 内向；内省；〈心〉内倾，内向性

درون لا 〔名〕 〈植〉内膜，内被

بی داد ~ 死一般的沉寂

های پرشیب ~ 峭壁，悬崖

پل دره‌ای 高架桥，栈道

دره (*derre*) 〔名〕 皮鞭，鞭子，皮带条

دره (*dorre*) 〔名〕 珍珠

درهشته (*darheshte*) 〔名〕 〈旧〉大方，心怀开朗，大度

درهم (*darham*) 〔形〕 ①混合的，混杂的；杂乱的，混乱的，茫无头绪的②心烦意乱的

رفتگی مکرر ~ 〈化〉加（成）聚（合）作用

~ آش （汤菜的）大杂烩

~ آهنگهای 杂乱的音调

~ مسئلهٔ 复杂问题

~ موهای 蓬乱的头发

افتادن ~ 打起来；陷入混乱状态；搅混在一起

（~ پیوستن）آمیختن ~ 掺合，混合，搅合，汇合，融合

بافتن ~ 互相交织，交错编织；纠缠

پیچیدن ~ 卷到一起，绕在一起

ریختن ~ 分散（注意力、心思等）；使（人）分心；弄糊涂

شدن ~ 混杂，混合；复杂化；发怒，不悦

شکستن ~ 拆毁，打破，打碎，粉碎

کردن ~ 掺合，混合，搅合，弄乱，纠缠；使…发怒

گیر کردن ~ 缠结，纠合，纠缠在一起

روی ~ کشیدن 愁眉苦脸，皱起眉头

کوبیدن ~ 打破，打碎，粉碎

قدرت انسانی میتواند موانع طبیعی را ~ بکوبد . 人类是能够克服自然界中的各种困难的。

لولیدن ~ 蠕动，蜿蜒

درهم (*derham*) 〔名〕（复 دراهم）同 درم

درهم بافتگی (*darham-bāftegee*) 〔名〕 交织，交织物

درهم برهم (~ *barham*) 〔形〕 杂乱无章的，混乱的，乱七八糟的

کردن ~ 搅乱，使…杂乱无章

حسابهای آن تجارتخانه ~ است . 那个商行的账目乱七八糟。

درهم پیچیدگی (~ *peecheedegee*) 〔名〕 交织

درهم شکستگی (~ *shekastegee*) 〔名〕 ①〈生〉退化②〈化〉降解，递解，分解③〈理〉衰变，减低④遭受失败

درهم شکسته 〔形〕 遭受失败的，被粉碎了的

درهم فشردگی (~ *feshordegee*) 〔名〕受压迫，受压抑

درهم فشرده 〔形〕 受压抑的

درهمی 〔名〕 杂乱无章，乱七八糟，混乱，纠缠不清

دری I (*daree*) 山谷的，居住在山区的

دری II 〔名〕 达利语（即波斯语）

（~ فارسی）~ زبان 同上

دری (*dorree*) 〔形〕 明亮的，闪闪发光的

~ کوکب 明星

دریا (ی) (*daryā*) 〔名〕 海，大海

（~ قلزم）احمر ~ 红海

اخضر ~ 蓝色的海洋，〈喻〉天空

آرام ~ 太平洋

آزاد ~ 公海

اژه ~ 爱琴海

بالتیك ~ 波罗的海

بسته ~ 领海

جنوبی چین ~ 南中国海

(~ مازندران) خزر ~ 里海

خون ~ 血海，大流血

زرد ~ 黄海

سیاه ~ 黑海

علم ~ 知识的海洋

عمان ~ 阿曼海

غیر آزاد ~ 内海

(~ روم) مدیترانه ~ 地中海

نیل ~ 尼罗河

هند ~ 印度洋

~ از راه 经由海路，从海上

~ بالا آمدن 涨潮

~ بطرف 向海，临海

~ پائین آمدن 落潮

~ سطح 海平面，(高低潮间的)平均海面

~ قطره‌ای در 沧海一粟

~ لب 海岸，海边

~ ناخوشی 晕船

انداختن ~ به 使(船)下水

زدن ~ به دل 冒险尝试；(经过踌躇后)采取断然行动

دریاب (*daryāb*) 同 دریا

دریابار (*daryābār*) 〔名〕 ①倾盆大雨②〈旧〉海岸，海港；滨海城市③河流泛滥

دریابان (*daryābān*) 〔名〕海军中将

دریابانی 〔名〕 海军中将衔

دریابگ (*daryā-beg*) 〔名〕 海军上将

دریابگی (~ *begee*) 〔名〕 ①海军上将衔②海军部

دریابندر (~ *bandar*) 〔名〕 ①海港②码头

دریابنده (*dar-yābande*) 〔形〕 聪明的，颖悟的，机灵的

دریابیدن (*dar-yābeedan*) 同 دریافتن

دریابیگ (*daryābeeg*) 同 دریابگ

دریابیگی 同 دریابگی

دریاپیما (*daryā-peymā*) 同 دریانورد

دریاپیمائی 同 دریانوردی

~ روزنامهٔ 航海日志

دریاچه (*daryāche*) 〔名〕 湖

غرب ~ 西湖

دریادار (*daryā-dār*) 〔名〕 海军少将

دریاداری 〔名〕 海军少将衔

~ وزارت 海军部

دریادل (~ *del*) 〔形〕 ①心胸开阔的，大方的②勇敢的③善良的

دریا دلی 〔名〕 ①心胸开阔，大方②勇敢③善良

دریارو (~ *row*) 同 دریانورد

دریاسالار 〔名〕 海军上将

دریاسالاری 〔名〕 海军上将衔

دریاشناس (~ *shenās*) 〔名〕 海洋学者

دریاشناسی 〔名〕 海洋学

دریافت (*daryāft*) 〔名〕 ①获得，收到；征收，收入②理解，领悟③调查，征询

نامه ~ 收到信件

داشتن ~ 收到，获得

شدن ~ 获得，收到；征收；被理解，被领悟

کردن ~ 收到，得到；征收；猜到，领悟，领会

دریافت کننده (~ *konande*) 〔名〕 收者

دریافتگی (*daryāftegee*) 〔名〕 理解，领悟；收到，获得

دریافتن (*dar-yāftan*) 〔动〕（根 دریاب）①了解，理解，明白，领会②收到，找到③帮助，搭救④赶上，达到

ضعیفها ~ 帮助体弱者

. منظور او را دریافتم 我明白了他的意图。

دریافتی 〔名、形〕 ①收入②收入的，收进的

و پرداختی ~ 收入和支出，进项和用项

~ وجوه 进款

دریاکش (*daryā-kesh*) 〔名〕 酒徒，酒量大的人

دریاکف (~ *kaf*) 〔形〕 大方的，慷慨的

دریاکنار (~ *kenār*) 〔名〕 海岸，海边

دریاگرفتگی (~ *gereftegee*) 〔名〕 晕船

دریاگوش 〔名〕 贝壳

دریانورد (~ *navard*) 〔名〕 航海家，海员

دریانوردی 〔名〕 航海，航行

دریائی 〔形、名〕 ①海运的，海洋的，海上的，航海的②近海的③海员

~ شقایق 〈动〉海葵

~ قوانین 海商法

~ نیروی 海军

دریچه (*dareeche*) 〔名〕 ①小门，小窗，房顶天窗，百叶窗②活门，阀门，汽门③小口，洞口，孔④〈解〉瓣膜，尖瓣

اطمینان ~ 安全阀（或活门）

خروج ~ 排气阀

خودگشا ~ 保险阀

دخول ~ 进气阀

دو لختی ~ 〈解〉二尖瓣，僧帽瓣

سه لختی ~ 〈解〉三尖瓣

گاز ~ 活塞

مجرا ~ 肛门

نای ~ 〈解〉会厌软骨

دریچه دار 〔形〕 有盖子的，盖着的

دریدگی (*dareedegee*) 〔名〕 ①破口，破裂处，裂缝②〈转〉厚颜无耻，无礼

دهان ~ 口缝，废话；〈口〉嘴不严

دریدن (*dareedan*) 〔动〕（根 در）撕破，撕裂，扯碎

دریدن (*doreedan*) 同 درو کردن

دریده (*dareede*) 〔形〕 ①破的，被撕碎的②厚颜无耻的

دریده چشم (~ *cheshm*) 〔形〕 无耻的

دریده دهان (~ *dahān*) 〔形〕 嘴大的，〈喻〉嘴不严的

دریغ (*dareegh*) 〔名、叹〕 ①惋惜，后悔，吝啬②拒绝③真可惜！多遗憾！

از راه دور و رنج بسیار ~ 可惜白干了一场！

~ بی کمك 慷慨的援助，无私的援助

خوردن ~ 怜惜，后悔，懊悔

~ داشتن (~ کردن ، ~ ورزیدن) (از) 吝啬，怜惜，舍不得，拒绝

. مرحمت خودتان را از من ~ ندارید 请多照顾，请多帮助！

. او هرگز از کمك برفقاء ~ نمیورزد 他从不拒绝对同志们的帮助。

. دریغم میآید 我感到遗憾，我很可惜。

. دریغش آمد بما کمك کند 他不想帮助我们。

سال بسال ~ از پارسال 〈谚〉一年不如一年。

دریغا 〔叹〕 哦！真可惜！多遗憾！哎呀！

دریل Drill 〔名〕 钻，钻头，钻孔机，钻机，钻床

~ برقی 电钻

~ دستی 手钻

~ سنگ شکن 钻石机

دریواس (*dareevās*) 〔名〕 门框

دری وری (*dareevaree*) 〔名〕 ①废话，空话，闲谈②嘟嘟哝哝③瞎议论

~ صحبت 空话，废话，闲谈

~ گفتن 说废话；嘟嘟哝哝；议论，搬弄是非

دریوز(ه) (*daryooz*) 〔名〕 ①行乞，乞求，乞讨②贫穷③乞丐，叫化子

~ کردن 乞讨，行乞

دریوزگی (*daryoozegee*) 〔名〕 ①行乞，乞求，乞讨②贫穷

به ~ رفتن 讨饭，乞讨

دریوزه خواه (*daryooze-khāh*) 〔名〕 要饭的，讨饭的

دریوزه گر (~ *gar*) 同 دریوزه خواه

دز (*dez*) 同 دژ

دز (*doz*) 〔名〕 一剂（药），用药量

دزد (*dozd*) 〔名〕 小偷，盗贼，强盗；〈转〉骗子

~ تألیفات دیگران (~ معنی) (~ ادبی) 抄袭者，剽窃者，文抄公

~ خانگی 家贼

~ دریائی 海盗

~ سرگردنه 劫路者

~ شاهراه 拦路的强盗

~ شبرو 夜盗，窃贼

~ کار کشته 惯偷

چراغ دزدان 若明若暗的灯光

مانند دزدان بزدل ترسیدن 作贼心虚

~ از خانه مفلس خجل آید بیرون 〈谚〉一无所得

آشفته بازار ~ 见 آشفته 条

~ فریاد میزد : ~ را بگیرید ~ را بگیرید 贼喊捉贼。

~ حاضر و بز حاضر 贼赃俱在

~ نادان به کاهدان میزند . 〈谚〉笨贼偷草

〈谚〉 تخم (مرغ) ~ شتر ~ میشود . 小时偷蛋，长大偷鸡。

دزدار (*dezdār*) 同 دژدار

دزد افشار (*dozd-afshār*) 〔名〕 〈旧〉盗贼的同伙；窝藏盗贼的人

دزدام (*dezdām*) 〔名〕 ①土牢，地牢②（中世纪的）城堡主塔

دزدانه (*dozdāne*) 〔副、形〕 ①偷偷地，悄悄地，偷偷摸摸地②秘密的，暗中的③潜伏的

~ نگاه 偷看，偷着瞧

~ راه رفتن 偷偷地走，潜行

~ داخل شدن （悄悄）潜入

دزد بازار (*dozd-bāzār*) 〔名〕 ①盗匪横行的地方②闹市，混乱，拥挤

دزد برده (~ *borde*) 〔形〕 被偷盗的

~ اشیای 赃物

دزد بگیر (~ *begeer*) 同 دزد گیر

دزدریگ (~ *reeg*) 〔名〕 流沙

دزد زده (~ *zade*) 〔形〕 被劫夺的，被掠夺的，被洗劫的

دزدك (*dozdak*) 〔名〕 小偷，扒手

دزدکی 〔副〕 偷偷地，悄悄地，秘密地

گوش دادن ~ 偷听，窃听

کاری را کردن ~ 偷偷做某事

نگاه کردن ~ 偷看一眼

دزدگاه (*dozdgāh*) 〔名〕 ①贼窝，匪巢，盗匪出没的地方②空旷的地方

دزدگیر (*dozd-geer*) 〔名〕 ①警察，密探，抓小偷的②报警器

دزد ناك (~ *nāk*) 〔形〕 盗贼经常出没的

دزده (*dozde*) 同 دزدانه

~ تب 〈医〉潜伏热

دزدی (*dozdee*) 〔名、形〕 ①偷，盗窃，掠夺②〈转〉欺骗③被偷盗的

ادبی ~ 剽窃，抄袭

~ مال 盗窃物，赃物

به ~ بردن 盗走，偷走

به ~ رفتن 被窃，被盗；行窃，去偷东西

~ کردن 偷窃，抢劫

دزدیدن (*dozdeedan*) 〔动〕(根 دزد) ①行窃，盗窃，抢劫②隐瞒

شخص یا بچه ~ 绑架；拐骗

~ سن خود را 隐瞒年龄

~ عقل کسی را 使某人糊涂

~ ناموس دختری را 诱奸

دزدیده 〔副、形〕 ①偷偷地，悄悄地②被窃的，被抢劫的

~ با نفس 屏住气

گوش دادن ~ 偷听

دزغاله (*dezghāle*) 同 دژغاله

دزك (*dezak*) 〔名〕 小城堡，小要塞

دزن Dozen 〔名〕 一打（十二个）

دزنفکته (*dezanfekte*) 〔形〕 ①消了毒的②〈转〉整洁的，干净的③有洁癖的

~ آدم 干净的人

~ شدن 消毒

~ کردن 进行消毒

دژ (*dejh*) 〔名〕 堡垒，城堡，要塞

پرنده ~ 空中堡垒（一种重型轰炸机）

دریائی ~ 海上要塞，炮台

دژ (*dojh*) 〔形、名〕 ①邪恶的，品质恶劣的②愤怒，粗暴，邪恶

دژآباد 〔形〕 粗暴的，易怒的，愤怒的，脾气坏的

دژ آگاه (~ *āgāh*) 〔形〕 发怒的，脾气坏的，残忍的，心眼坏的

دژ آلود 同 دژ آباد

دژ آهنگ (~ *āhang*) 同 دژ آباد

دژبان (*dejhbān*) 〔名〕 城防司令，要塞长官，要塞司令；军法官

دژبانی 〔名〕 ①城防司令部，宪兵司令部；军法处②当军警，警卫职务

دژپیه (*dojhpeeh*) 〔名〕 ①〈解〉神经节，腺②〈医〉腱鞘囊肿

دژخم (*dojhkhem*) 同 دژخیم

دژخیم (*dojhkheem*) 〔名、形〕 ①刽子手，狱卒，酷吏②凶恶的，严酷的，可怕的，凶残的，狂暴的③品质恶劣的

دژخیمانه 〔形、副〕 残酷的(地)，残暴的(地)

دژدار (*dejhdār*) 同 دژبان

دژغاله (*dejhghāle*) 〔名〕 塔楼，城堡

دژك (*dojhak*) 〔名〕 ①鸡眼、硬茧子②天花，水泡

دژکاك (*dejhkāk*) 〔名〕 〈动〉秃鹫，座山雕

دژکام (*dojhkām*) 〔形〕 ①悲伤的，痛苦的②愤怒的

دژکامگی (*dojhkāmegee*) 〔名〕 ①悲伤，痛苦②发怒

دژکامه 同 دژکام

دژکوب (*dejhkoob*) 〔名〕 攻城槌（一种古代兵器）

دژگوار (*dojh-govār*) 〔名〕 不易消化的食物；不好吃的食物

دژم (*dejham*) 〔形〕 ①易怒的，暴躁的；受惊扰的②忧郁的，烦闷的，悲伤的

دژمان (*dojhmān*) 同 دژوان

دژمناك (*dejhamnāk*) 〔形〕 ①易怒的，暴躁的②忧郁的，烦闷的，悲伤的

دژن (*dejhan*) 〔形〕 ①辛辣的，刺人的②易怒的，脾气暴躁的，狠的

دژنام (*dojhnām*) 同 دشنام

دژند (*dejhand*) 同 دژن

دژواخ (*dojhvākh*) 同 دژوان

دژوان (*dojhvān*) 〔名〕 ①惋惜，遗憾，可怜②难过，痛心，不快③拒绝

دژوند (*dojhvand*) 〔形〕 堕落的，不道德的

دژهخت (*dejhhokht*) 〔名〕 耶路撒冷（巴勒斯坦）

دس (*das*) 〔名〕 等同，相象，相似

دساتیر (*dasāteer*) 〔名〕 ①古时宗教戒律②（已经收入了波斯文字典的）生造词 ③见 دستور

دساکر (*dasāker*) 见 دسکره

دسامبر December 〔名〕 十二月

دسائس (*dasā-es*) 见 دسیسه

دسایس 同 دسائس

دسپوتیسم Despotism 〔名〕 专制；专制主义，专制政治

دست (*dast*) 〔名〕 ①手，手臂；前肢，前蹄②方向，地点③〈棋〉一盘，一局④〈棋〉走一步⑤〈棋〉轮到谁走，发（纸）牌，轮到发牌⑥一剂（药）⑦一套（如衣服、房子、家俱等），一副（纸牌）⑧种,类,等（级）；（行为的）方式，方法，态度⑨状态⑩威力，实力，影响⑪本领，擅长技艺⑫占上风⑬运动选手⑭次，遍⑮（量词）一只，一匹（马等）

آخر (~ پسین) ~ 终于，到底，最后

اول ~ 首先，起初；高级的，一等的

بالا ~ 最多，至多；最大限度

این تراکتور کهنه ~ بالا یك هزار یوان میارزد . 这台旧拖拉机最多值一千元。

بلند ~ (با) 公开地，明显地

بیعت ~ 誓言

تنگ ~ (تهی ~) 空手；贫困，贫穷

چپ ~ 左手；（指地点时）左手，左边

خالی ~ 空手，两手空空

خون ~ 全部输光后以自己生命为赌注的一局

دوم ~ 旧的，转手的；第二手的

راست ~ 右手；（指地点时）右手，右边

عدالت ~ 正义之手

غیب ~ 命中注定

کم ~ 最少，至少；最低限度

ما ظهرها ~ کم یك ساعت استراحت میکنیم . 我们中午至少休息一小时。

موسی ~ 神力，超然的力量；〈喻〉太阳

از جان شسته ~ 绝望的，铤而走险的

بر قضا ~ 偶然地，突然地，突如其来地

~ به ~ 手拉手，亲手转交
به اسلحه ~ 手持武器
! به بالا ~ 举起手来!
به سينه ~ （以手扶胸，表示）顺从地，恭恭敬敬地
به گردن ~ 搂着，抱着
(به يقه ~) به گريبان ~ 扭打，搏斗，短兵相接
به نقد ~ 按时，迅速地，毫不迟延地
به يكى ~ 一致地，一齐动手，联合地，纠合起来
از ~ اول （来源、资料等）第一手的，原始的，直接的
با ~ خود 亲手
به ~ كسى 由…，被…
~ دم 手头上，在手上的
زير ~ كسى 在…手下，在…领导下
يك ~ اسباب يدكى 一套备件
(~ كارت) يك ~ گنجفه 一副牌
يك ~ لباس 一套衣服
يك ~ مبل 一套家具
افشاندن ~ 鼓掌；挥手；欢喜，雀跃，跳舞；把…留下，遗弃，放弃，拒绝；饶恕
به خون آلودن ~ 手上沾满鲜血，杀人
(به ~ افتادن) به ~ آمدن 得到，取得，获得
در رشتهٔ دريانوردى كشورما پيشرفتهاى جديدى به ~ آمده است . 我国在航海运输方面取得了新的成就。
هر چه گشتم به ~ نيامد . 我怎么找也没找到。
از ~ بر آمدن 成功，做到，办得
از دستم برميآيد . 我办得到；我干得了。
اگر از ~ تو بر آيد . . . 如果你能…，如果你能成功…
آنچه‌ازدستم برآيد . . . 凡我所能胜任的…
(بر ، به) انداختن ~ 占有，据为已有；手扶着…
(را) انداختن ~ 哄骗，捉弄，挖苦；讥笑，开玩笑
به شال كسى انداختن ~ 纠缠，打搅，抓住不放
به گردن كسى انداختن ~ 搂抱，对某人表示亲热
آوردن ~ 赢（牌）
. نمى آورم ~ （打牌用语）我手气不好。
به ~ آوردن 得到，取得，获得，征服
دل كسى را به ~ آوردن 赢得人心，合某人心意
ابتكار عمل را به ~ آوردن 赢得主动权
بر آوردن ~ 胜利，占上风；请求，恳求
(يا برداشتن) به دعا بر آوردن ~ 举起双手祈祷
پيش آوردن ~ 伸手；乞讨
از آستين در آوردن ~ 侵扰，冒犯，出格；明白，觉醒；露出，显出
. تازگى ~ از آستين در آورده است 他觉醒了；他刚明白过来。
خود را مفت باختن ~ 闹出笑话来
(به ، توى ، در) بردن ~ 抓住，握住；插入，插手，干涉；修改，篡改（文章）
(روى ~ خريدن) روى ~ بردن 一抢而

پل در ~ ساختمان است . 大桥正在修建。

دم ~ بودن 近在手边

~ جنباندن 逃跑

~ بجنبان ! 快点!

از ~ کسی خندیدن 由于某人…而发笑

به ~ راست خوابیدن (یا خفتن) 朝右边睡；睡安稳觉；十分平静

~ کسی را خواندن 知道某人的脾气；猜透某人的心思，看出某人的意图

~ خوردن 触及，摸，动；损坏

آردها ~ نخورده بود . 那面粉没有动过。

~ دادن (با ، به) 握手(问好)；发生；适宜，便于；有机会，提供机会

با او ~ دادم . 我和他握了手。

یك حالت بدی به من ~ داد . 我有点不舒服。

شور و هیجان بمن ~ داد . 我感到一阵激动。

اگر ~ دهد . . . 如有可能，如果有机会…

~ ندادن (به) 不合适，不适宜，不合算，不方便

برادری ~ دادن 结拜为兄弟

تکان ~ دادن 挥手，摆手

بهم ~ دادن 手握手，约定，商定，说妥

~ به ~ (هم) دادن 手握手，手携手，转手；结婚；携手共同努力；传递

از هم ~ دادن 四散，分散，散开

در هم ~ دادن 聚集，积聚，堆积

از ~ دادن 放弃，丧失，失掉

زندگی خود را از ~ دادن 丧生，丧命

فرصت را از ~ دادن 失掉机会

光，抢购一空，销售得很快

کسی را روی ~ بردن 架着某人，搀扶着某人；器重某人

~ خالی برگشتن 空手而归

~ از پا درازتر برگشتن 空手而归，一无所得，失望，败兴

~ کسی را بستن 捆手，束缚某人的手脚

~ کسی را از پشت بستن 胜过某人，优于某人

~ بر تخته بستن 把手绑起来；束手束脚

~ و بال کسی بسته است . 某人无法动作；某人处境困难，某人手头拮据

~ کسی خالی بودن 没有钱，贫困

~ اندر (در) کار بودن 进行工作；卷入；牵连进去，被吸引进去

~ به کار چیزی بودن 从事于…，干…

~ کسی به دهان بودن 某人的生活刚够糊口，某人穷困

~ به گریبان بودن 面临，遭到，陷入

مردم سراسر جهان با دو ابر قدرت ~ به گریبانند . 全世界人民正同两个超级大国作斗争。

با این مسئله ~ به گریبان هستند . 他们完全陷入这个问题中了。

~ در . . . بودن 沾有…，沾上…

به ~ بودن 准备着，警惕着，监视着，看守着

به ~ باش ! 要防备！要警惕！当心！快点儿！

در ~ بودن 有，支配，手头上有

در ~ . . . بودن 在…过程中

کار ~ کسی دادن 给某人做事，给某人添麻烦；把事推给某人

چپ و راست از هم تميز ندادن ~ 分不清东西南北，不辨是非

داشتن ~ (در) 参与，有关系，有牵连；有经验，精通，内行

من در اين علم دستی ندارم. 我对这门学问一窍不通。

او هم در اين کار دستی داشته است. 他也参与了这件事。

کمی از کسی نداشتن ~ 不比谁差，毫不逊色

باز داشتن ~ 拒绝

پيش کسی داشتن ~ 有求于某人，挡住某人

خوب داشتن ~ 有手气，有好牌

از دور بر آتش داشتن ~ 隔岸观火，冷眼旁观；站在一边（指不会办事）

از نزديك بر آتش داشتن ~ 熟知，了解情况

به ~ داشتن 持有，握有，手拿着

در ~ داشتن 占有，支配

ما سلاح مارکسيستی — لنينيستی انتقاد و انتقاد از خود را در ~ داريم. 我们有批评和自我批评这个马列主义的武器。

ما ارقام دقيقی در ~ داريم که رشد سريع صنعت نفت چين را نشان ميدهد. 我们有精确的数字表明我国石油工业正在飞速发展。

ابتکار عمل را در ~ داشتن 掌握主动权

از ~ کسی دل پری داشتن 生某人的气

بر داشتن ~ (از) 撒手，放手；停止，罢休，戒除，不再（干）

از سر (کچل) کسی بر داشتن ~ 饶恕，放掉，不触动

از سر کچل من بردار! ~ 放开我，别缠着我!

به ياغی گری برداشتن ~ 闹事，叛乱

نگاه (نگه) داشتن ~ 等候，守候；阻止，停止

نگهداريد تا من برگردم! ~ 等我回来再说!

با يك ~ دو هندوانه بر داشتن 贪婪，一心两用

با يك ~ نميتوان دو هندوانه بر داشت. 〈谚〉一只手拿不起两个西瓜。（比喻不要太贪心）

چپ و راست را ندانستن ~ 不辨是非

کسی را در کاری ديدن ~ 看出蹊跷，看出破绽（马脚）

رساندن ~ 帮助，触及，摸触

به آب رساندن ~ 把事情搞糟；解手（大小便）

به ~ رساندن ~ 传递

رسيدن ~ 摸到，有能力，机会到手

دستم نميرسد. 我够不着；我弄不到；我攀不上；我没功夫。

دستم نميرسد اين کاغذ را بنويسم. 我没有功夫写这封信。

دستش به پشتش نميرسد. 不是他所能办得到的事。

روباه وقتی دستش به انگور نميرسد ميگويد ترش است. 〈谚〉狐狸吃不到葡萄就说葡

荀酸。(比喻自欺欺人)

کسی به چفت رسیدن ~ 某女子要出嫁

کسی به دهانش رسیدن ~ 某人生活勉强过得去

به ~ رفتن ~ 转手，易手

به عصا راه رفتن ~ 谨慎，拘谨，矜持

به کیسه رفتن ~ 倾囊相助

از ~ رفتن 丧失，失去，失掉；死，去世

فرصت از ~ رفت. 丧失了时机，贻误了时机。

روی ~ کسی زدن 胜过某人，凌驾于某人之上；出大价抢购

از ~ در رفتن 从手中挣脱，失掉

حساب از ~ من در رفت. 我算错了。

~ زدن (به) 触动，碰到；鼓掌，拍手

به نمونه‌ها ~ نزن! 不要摸弄展品!

بچه‌ها از خوشحالی ~ زدند. 孩子们高兴得鼓起掌来。

~ بالا زدن (یا کردن) 〈转〉卷起袖子；做好准备

~ به آب زدن 准备好

~ به دل کسی زدن 惹某人伤心；触及某人的伤心事

~ بر سر زدن 痛苦，悲悼，哭

~ به کاری زدن 着手干某事，从事…

~ رد به سینهٔ کسی زدن (یا گذاشتن) 拒绝，否定，不接受(某种要求)

~ بر ~ زدن (~ روی ~ زدن) 后悔，懊悔

~ تغابن بر زانو زدن 追悔，后悔，懊悔；绝望，束手无策

~ و پا زدن 挣扎，肢体乱动

~ بر هم سودن (~ به ~ سودن یا مالیدن) 懊丧，难过

~ به ~ شدن 缔结同盟；转手

~ بر دل شدن 因嫉妒而苦恼

~ به دامن کسی شدن (یا زدن) 向…求援，求救于…，求助于…

~ به کار شدن (~ اندر کار شدن) 工作起来

~ به کار چیزی شدن 干起(某种事情)来

~ به گریبان شدن (~ به یخه شدن) 扭打起来

~ و بغل شدن 互相搂抱

~ کسی بجائی بند شدن 某人已达目的

~ کسی به دم گاو بند شدن 某人总算得到了安置

~ کسی به عرب و عجم بند شدن 某人到处有联系

~ شستن 洗手不干

~ از کسی شستن 把某人遗弃，把某人扔下不管

~ (از کاری) شستن 洗手不干，放弃，拒绝，对…失望，抛弃

~ از جان (خود) شستن (~ از دنیا شستن) (敢于)冒险，拚命，豁出去；感到绝望

~ و رویش را شسته‌اند. 他没有教养，他很粗野。

~ کردن 配成整套；插手，伸手；戴上(手)，干涉，干预

~ باز کردن 揭开，揭露

این مقاله با دلایل محکم و قانع کننده ~

دشمنان را باز کرده است . 这篇文章用充分有力的论据揭露了敌人。

~ بالا کردن 准备，争先，争风吃醋；喊叫

~ بلند کردن 扬起手来(作打人姿势)；举手

~ دراز کردن （向…）伸手；乞讨

~ حاجت دراز کردن 求，求援

~ گدائی دراز کردن 乞求，乞讨，要饭

~ یاری دراز کردن 伸出手来援助；伸出援助的手

~ از کار کوتاه کردن 忽略；轻视

~ کسی را کوتاه کردن 削弱(某人的)力量；限制（剥夺）某人的权力；排除，排斥，赶跑；拒绝

~ کفچه کردن 强求；乞讨，央求

~ از پا خطا کردن 慌慌张张，手足无措

~ از پا خطا نکردن （办事）谨慎小心

~ از پا خطا نکنید تا بر گردم . 我回来前你不要乱动！

~ (به) ~ کردن 转手；拖延，耽搁；犹豫

~ به سرکردن 斥退，赶走，打发走；拒绝，（与某人）分开，摆脱，逃脱；愚弄，设计逃走

~ بکش کردن 恭敬地伺候

~ کسی را بکار بند کردن 给某人安排工作，安置某人

~ و بال (را) جمع کردن 收拾行装，打起行李（准备出发）

~ و بال کسی را باز کردن 放开某人，资助某人

~ و بال کسی را بند کردن (یا بستن) 束缚某人的手脚，使某人无能为力

~ و پا کردن 竭尽全力，尽力设法

~ و پای خود را گم کردن 无所措手足，不知所措

~ و پنجه نرم کردن (با) 较量，比高低

~ (به) یکی کردن (با کسی) 纠合在一起，勾结在一起；联合起来；同谋，合作

~ ~ کردن 迁延，延宕，一天拖一天，迟疑不决，彷徨；争取时间

از ~ کسی شکایت کردن 抱怨某人

از ~ کسی گریه کردن 因受某人的气而哭泣

به (در) ~ کردن 戴在手上，套在手上

~ کشیدن (بر ، به ، روی) 伸手摸，用手抚摸；伸手；抢劫，掠夺

~ کشیدن (از) 停止，放弃，拒绝

وقت ~ کشیدن از کار است . 现在该下工了；该下班了。

از خانوادهٔ خود ~ کشید . 他不再负担自己的家庭了。

از عقیدهٔ خود ~ کشیدن 收回意见，撤销（放弃）想法

~ از خود کشیدن 把生死置之度外；冒险

~ چرب بر سر کسی کشیدن (یا مالیدن) 给某人油水，给某人甜头

میخواستی ~ چربی هم بر سر ما بکشی ! 你大概给我们带来什么好东西了吧！

~ به سر و روی کسی (یا حیوانی) کشیدن 抚摸，爱抚；表示好感

~ به سر و روی چیزی کشیدن 整理，装

گزیدن ~ 绝望，痛苦
(در ، به) گشادن ~ 扭打起来，厮打起来；开始；慷慨，大方，宽宏大量
خوش گفتن ~ 称赞，叫好；祝福，祝贺成功
مالیدن ~ 擦，揩，擦拭，抚摸
تغابن بهم مالیدن ~ 后悔，懊悔，绝望，束手无策
کسی را در خاك مالیدن ~ 制服某人，压服某人，战胜某人
در بغل نشستن ~ 抄着手坐着；无所事事
نگهداشتن ~ 掌握，有耐心，忍耐；等待
نمودن ~ 挥舞拳头，吓唬；显示威力
در ~ هم نهادن ~ 手拉手
یازیدن ~ 染指，图谋，伸手
(به) یافتن ~ 得到，成功；学会，掌握（技艺）
بزودی به اسرار آن صنعت ~ یافت . 他很快就掌握了那门技术的秘密（诀窍）。
جز با فروتنی و برخورد درست نمیتوان به دانشی ~ یافت . 没有谦虚和正确的态度是不能获得任何知识的。
خرکوتاه ~ ! 不许干涉！
خوش ~ ! 好手气！好极了！
مریزاد ~ ! 妙极了！好极了！
دستم بدامنت ! 求求你！救救我吧！
بکار و دل و یار ~ 干的一样，想的是另一样，心不在焉
راست شما زیر سر من ~ ! 〈口〉但愿我们也能像您这样！
یک ~ صدا ندارد . 〈谚〉一个巴掌拍不

点，打扮，修理
~ به دندان کندن (یا گرفتن یا گزیدن) 后悔，懊丧
با ~ خود گور خود را کندن (به ~ خود کفن دوختن) 自掘坟墓，自作自受
کسی را باز گذاشتن ~ 让某人放开手脚（干）
سیاست مماشات و چشم پوشی تنها میتواند ~ تجاوزکاران و غارتگران را باز بگذارد . 绥靖政策只能使侵略者或掠夺者更加肆无忌惮。
کسی را (در) توی حنا گذاشتن ~ 把某人置于困境，窘迫
بر چشم گذاشتن (یا نهادن) ~ （表示）赞同，听从
بردل کسی گذاشتن ~ 安慰某人，慰藉某人
بر دل خود گذاشتن ~ 自我安慰，抑制自己的愿望
~ به ~ گذاشتن (~ روی ~ گذاشتن) 手抄手闲坐，无所事事，坐待，置若罔闻
~ روی ~ گذاشتن و تماشاگرانه نشستن 袖手旁观
(برای) گرفتن ~ 讥笑，开玩笑，使…受冤枉，给…栽脏，获得
(را) گرفتن ~ 开始（工作）
پیش گرفتن ~ 有言在先，预先警告
کسی را گرفتن ~ 握住某人的手，帮助（某人）解救（某人），宽慰（某人）
به (بر ، در) ~ گرفتن 弄到手，取得，掌握
به ~ دیگری (دیگران) مار گرفتن 假手他人火中取栗

响；孤掌难鸣。

دستم بند است . 我很忙。

دستش خوب است . 他手气好。

دستش کج است . 他手不干净(指偷窃)；他是扒手。

دستش کوتاه است . 他不行，他干不了；他办不到。

~ ما است (~ از ما است) (~ در ~ ما است .) 下步棋该我们走了，下步棋轮到我们了，我们占了上风。

~ بالای ~ بسیار است . 〈谚〉强中自有强中手，天外有天。

دستش به چوب است . 他想大干一场，他斗志昂扬。

دستش در کیسهٔ خلیفه است . 他爱慷人之慨，他爱花人家的钱。

دستم زیر سنگش است (یا آمد) . 我不得不依靠他。

~ و دلش باز است . 他心胸开朗，他胸怀坦白。

(به) ~ من نیست . 我无能为力，不是我权限内的事，不关我的事。

در ~ تهیه است . 在准备中。

محصولات جدید همه یك ~ است . 新产品都是一样的。

این کار ~ شما را میبوسد . 这件事非你干不可。

دستش کرایه میخواهد . 他自己不动手。

~ و چوبش بالا رفت . 他胆子大起来。

از ~ چپ بروید ! 从左边走，请靠左行！

~ شما درد نکند ! (~ شما بی بلا) (感谢他人帮助时用)麻烦您了，费神了！累着您了！谢谢！

~ به ~ سپرده است . 一报还一报。

~ شما سوخت . 你的牌输了。

چهار ~ بازی کردیم . 我们玩了四盘(四局)。

آب از دستش نمیچکد . 他一钱如命。

دستآب 〔名〕 洗手水

دستابرنجن (~ *abranjan*) 〔名〕 手镯

دستابزار (~ *abzār*) 同 دست افزار

دستادست (*dastādast*) 〔副、名〕 ①用现金，付现款②同 دست بدست

دستار (*dastār*) 〔名〕 ①头巾，围巾②手帕，餐巾 ~ پیچیدن (~ بستن) 缠头巾，包头巾

دستاران (*dastārān*) 〔名〕 ①预支款，垫款②小费

دستاربند (*dastār-band*) 〔名〕 ①缠上头巾的人②学者，有学问的人

دستارچه (~ *che*) 〔名〕 小桌布，小台布；小餐巾；手帕，手巾；小包头巾

دستارخوان (~ *khān*) 〔名〕 ①长桌布，长餐巾②餐桌；摆好饭菜的桌子

دست آزمایی (*dast-āzmāyee*) 〔名〕 ①试验②经验；实践

دستاس (*dastās*) 〔名〕 (小型)手推磨 ~ کردن 用手推磨，磨碎

دستاسنگ (*dastāsang*) 同 دست سنگ

دست افزار (*dast-afzār*) 〔名〕 (手工)工具

دست افشار (~ *afshār*) 〔形〕 用手挤的 ~ آب لیموی 用手挤出的柠檬汁

دست افشان (~ *afshān*) 〔形、副、名〕 ①跳舞的，手舞足蹈的②高兴的③手舞足蹈地④舞蹈

家，跳舞者⑤用手撒播的

دست افشانی 〔名〕 ①跳舞②欢乐，狂欢

دستاق (*dostāgh*) 〔名〕 ①监禁，禁闭②带手铐脚镣的犯人③俘虏

کردن ～ 关入监狱，禁闭；铐起来；俘获

دستاق بان 〔名〕 狱卒，狱吏，狱警

دستاق خانه 〔名〕 监狱

دست آموز (*dast-āmooz*) 〔形〕 ①家里驯养的②驯服的，恭顺的，温顺的，听话的

شدن ～ 被驯服，被驯熟，被驯养出来

کردن ～ 使…驯服，把…驯熟

دستان Ⅰ (*dastān*) 〔名〕 ①故事，神话 ②〈旧〉曲调

زدن ～ 唱歌，唱曲

دستان Ⅱ 〔名〕 〈旧〉①狡猾，奸诈②诡计，奸计

دست انبو (ی) (*dastamboo*) 同 دستنبو (ی)

دستان خر (*dastān-khar*) 〔名〕 上当的，易受骗的

دست انداز Ⅰ (*dast-andāz*) 〔名〕 ①坎坷，辙窝，沟坎②（楼梯、椅子的）扶手，拦杆

دست انداز Ⅱ 〔名〕 ①压迫者②强夺者；强奸者

دست انداز Ⅲ 〔名〕 ①跳舞者，舞蹈者②游泳者，游水者

دست اندازی 〔名〕 ①侵占，侵犯，强占，窃据②迫害，压迫③嘲笑，奚落，愚弄

کردن ～ 同上

دست اندرکار (～ *andar-kār*) 〔形〕 正在从事…的，有影响的

～ پزشك 开业医生

دستان زن (*dastān-zan*) 〔名〕 〈罕〉①讲故事者，演唱者②骗子

دستان سرا (ی) (～ *sarā*) 〔名、形〕 ①吟唱者②雄鸡③音调悦耳的，音调优美的

دستانه Ⅰ (*dastāne*) 同 دستکش Ⅰ条

دستانه Ⅱ 〔名〕 皮鞭，皮带，皮条

دست آورد (*dast-āvard*) 〔名〕 成就，收获

های علمی ～ 科学成就

دست آویز 〔名〕 ①文件，证书，证据，收据②口实，借口，理由③手段，方式

باهم ～ شدن 交手，打架

کردن (درست) ～ 找借口，制造理由

دست باز Ⅰ 〔形、名〕 ①娴熟的（人），熟练的（人）；灵巧的（人）②魔术师

دست باز Ⅱ 〔形〕 ①大手大脚的，铺张浪费的②慷慨的，大方的③输得一干二净的

دست بازی 〔名〕 ①大手大脚，铺张浪费②慷慨，大方

دستباف 〔形、名〕 ①手工编织的②织布的人③土布，手工织品

～ پارچهٔ 土布

دست بافت (～ *bāft*) 同 دست باف

دست بافی 〔名〕 ①手工编织②手工织的布匹

دست بالا 〔形、副〕 ①占优势的，占上风的，得胜的②最多，至多；最大限度

بودن ... ～ 优于…，压倒…

دست بباد (～ *bebād*) 〔名〕 挥霍浪费者

دست بدست (～ *bedast*) 〔副、形〕 ①转手地，倒手地②用现金③现金的

～ خرید 现金购买

رسید بمن . ～ 这东西转来转去转到我手里了。

دست بدل (～ *bedel*) 〔形〕 ①软弱的，虚弱的②可怜的，贫困的

دست بدهن (~ *bedahan*) 〔名、形〕 ①穷人②现挣现吃的③容易满足的

دست برجن (~ *barjan*) 同 دست برنجن

دست برد (~ *bord*) 〔名〕 ①侵犯，强占，窃取②抢劫，掠夺③袭击，偷袭④染指，图谋⑤占胜，占上风⑥敏捷

(به) زدن ~ 侵犯，抢劫；袭击，偷袭；偷窃

کردن ~ 取胜，占上风

دست بردار (~ *bardār*) 〔名〕 撒手，放手；停止，罢休

(از) نبودن ~ 坚持，不罢休，不退让

دست برنجن (~ *beranjan*) 同 دست ابرنجن

دست بسته (~ *baste*) 〔形〕 ①缚住手的，被铐上的②小气的③无能为力的④被战胜的

دست بسینه (~ *beseene*) 〔副〕 ①两臂交叉于胸前②<转>恭敬地，谦恭地

دست بکار (~ *bekār*) 〔名〕 着手…，从事…

شدن ~ 开始…；忙于…

دست بکیسه (~ *bekeese*) 〔形〕 准备付钱的

دست بگردن (~ *begardan*) 〔形〕 <乐>关系的（指有相同调号的）

دست بگیر (~ *begeer*) 〔名〕贪钱，贪财

دست بند (~ *band*) 〔名〕 ①手镯②手铐③<旧>环舞

دست بنقد (~ *benaghd*) 〔副〕 很快地，按期地，不延缓地

دست بوس 〔形、名〕 ①甘愿伺奉…的，准备效劳的，殷勤的②吻手

به ~ کسی رفتن 甘愿对某人效劳；对…献殷勤；拜访某人

دست بوسی 〔名〕 ①吻手（礼）②甘愿效劳，献殷勤

کردن ~ 同上

دست بیخه (~ *beyakhe*) 〔名〕 争吵，争执，打架，搏斗

شدن ~ 同上

دست بیکی (~ *beyekee*) 〔副、形〕 ①联合地，合伙地，齐心协力地，共同地，一齐动手②共同的，齐心协力的

~ کردن (یا شدن) 约好，商定；联合起来，一齐行动；纠合在一起，合伙干

دست پاچگی (~ *pāchegee*) 〔名〕 ①手足无措，茫然失措②慌乱，手忙脚乱③急躁

دست پاچه 〔形〕 ①手足无措的，茫然失措的②慌乱的，慌张的，手忙脚乱的③急躁的，烦躁不安的

شدن ~ 手足无措，茫然失措；慌张，慌乱，手忙脚乱；烦躁不安

نشو ! ~ 别慌！镇静！保持冷静！

کردن ~ 使…手足无措，使…张皇失措；使…慌张；使…烦躁不安；使…窘迫

آدم ~ کار را دوبار میکند . <谚>慌张人办事要返工；欲速则不达。

دست پاش 〔名〕 手工播种

دست پاك 〔形〕 ①诚挚的，真挚的②两手空空的③两袖清风的；贫穷的

دست پاك کن (~ *pāk-kon*) 〔名〕 洗手的毛巾

دست پخت (~ *pokht*) 〔名、形〕 ①烹调②亲手炒的（菜）；家里做的（菜）

~ فلان شخص خوب بودن 某人烹饪出众

این غذا ~ کیست ؟ 这个菜是谁做的？

دست پرور (~ *parvar*) 〔形、名〕 ①被…养育

大的，被…培养的②家养的，驯养的③产品，手工业品

دست پرورده (~ *parvarde*) 同 دست پرور

دست پناه (~ *panāh*) 〔名〕〈罕〉①手套②钳子，夹子

دست پنجه (~ *panje*) 〔名〕 拳头，巴掌

~ شدن 打架，动拳头

~ نرم کردن (با) 较量，比试高低；交锋

دست پوش 〔名〕 暖手筒，皮手笼

دست پیچ 同 دست آویز

دست پیش گیری 〔名〕 胜人一筹的本事

دست پیمان (~ *peymān*) 〔名〕 ①书面合同或契约②（订婚时男方给女方的）彩礼③（送给新郎或新娘的）礼品

دست تنگ (~ *tang*) 〔形〕 手头短缺的，贫穷的

دست تنگی 〔名〕 手头短缺，贫穷

دست تنها (~ *tanhā*) 〔形、副〕 ①孤独的，举目无亲的②单独地，独自地

دست تهی (~ *tohee*) 同 تهیدست

دستجات (*dastejāt*) 见 دسته I 条

دستجه (*dastje*) 〔名〕 玻璃器

دستجمعی (*dastejam-ee*) 同 دسته جمعی

دست چال (*dast-chāl*) 〔名〕 沟坎，辙窝，坎坷

دست چپ (~ *chap*) 同 چپ دست

دست چپی 〔名〕 左派，左翼分子

دست چرب (~ *charb*) 〔名〕 ①（给人的）好处，油水②贼

دست چك (~ *chak*) 〔形〕 灵活的，快的

دست چوب (~ *choob*) 〔名〕 手杖，拐棍

دست چین 〔形、名〕 ①摘下的，（用手工）拣出来的②精选的，被选的，被选出的（指果实、种籽等）③精选部分

~ کردن 摘下；挑选，精选；拣出

دست چینی 〔名〕 摘下，拣出；挑选，选取，精选

~ شدن 被拣出，被挑选，被选出

~ کردن 拣；挑选，选出，选择

دست خالی 〔副、形〕 两手空空的（地），空手的（地）

دست خشك کن (~ *khoshk-kon*) 〔名〕 （盥洗室中的）烤手器

دستخط (~ *khat*) 〔名〕 ①手稿，抄本②书信③手谕，御笔；笔迹

دست خوان (~ *khān*) 〔名〕 餐巾

دست خوردگی (~ *khordegee*) 〔名〕 ①改动②触动

دست خورده 〔形〕 ①被使用过的，被触动过的②弄坏的，有损的

زمین ~ 被开垦的土地

این چمدان ~ است . 箱子被翻动过了。

دست خوش (~ *khosh*) 〔名、形〕 ①猎获物，目标②笑料，被取笑者；牺牲品③外财，横财，（轻易得到的）便宜④轻易获得的⑤手气好（赌博时用语）⑥赢家给的小费（头钱）

~ . . . شدن (یا قرار گرفتن) 成为…的牺牲品；遭到

~ اغراض دشمن نشدیم . 我们都没有遭到敌人的暗算。

دست دانی 〔名〕 储藏室

دست دراز (~ *derāz*) 〔名、形〕 ①暴君，压迫者，迫害者②勒索者③侵犯的，掠夺的

دست درازی 〔名〕 ①压迫，迫害②勒索③侵犯，侵害，掠夺

! موقوف ~ 滚开！不许动手！

كردن ~ 压迫，迫害；勒索；侵犯，侵害，掠夺

دست در آستین (~ *dar-āsteen*) 〔形〕 袖手旁观的，闲着的

دست در كار (~ *dar-kār*) 〔形〕 忙着的，从事…的，参与…的，陷入…的

دست دستی Ⅰ (~ *dastee*) 〔副〕 ①马马虎虎地，凑凑合合地 ②有意地，故意地 ③无故的，无益的

دست دستی Ⅱ 〔名〕 鼓掌，拍手

دست دوز 〔形〕 ①手工缝制的，手工活的，手绣的 ②做手工活的

دست راستی (~ *rāstee*) 〔名〕 右翼分子，右派

دست رس (~ *ras*) 〔形、名〕 ①可以得到的，可达到的，力所能及的 ②同 دست رسی

همگانی ~ 都能得到的

در ~ كسی بودن 为某人所能得到

این كتابخانه در ~ عموم است . 这个图书馆是供公众使用的。

صورت ريز آن در ~ نيست. 细目尚未到手。

(به) داشتن ~ 能找到，能得到

اكنون ما به طبيب ~ نداريم . 我们暂时还找不到医生。

در ~ داشتن 在自己手下，为自己所支配

در ~ كسی گذاشتن (يا قرار دادن) 向某人提供，提供给…，为某人支配

دست رسی 〔名〕 ①得到，弄到 ②办法，门路

قابل ~ 可以得到的

(به) ~ داشتن (~ پيدا كردن) 有门路，有办法，能得到，有可能

دسترنج (~ *ranj*) 〔名〕 ①产品 ②工资，薪水，报酬 ③劳作；劳动 ④勤奋，努力

كسی را بردن ~ 侵吞别人的劳动成果

او از ~ خود نان پيدا ميكند . 他靠自己的劳动挣饭吃。

دستره (*dastare*) 〔名〕 小镰刀

دست زده (*dast-zade*) 同 دست خورده

دست زن (~ *zan*) 〔名〕 ①跳舞者，歌手，音乐家 ②鼓掌者

دست زنان (~ *zanān*) 〔形〕 鼓掌的，跳舞的

دست زنی (~ *zanee*) 〔名〕 ①操作，控制，应付 ②窜改 ③触摸

دست ساخت (~ *sākht*) 〔形〕 手工做的

~ صنايع 手工艺

دست ساز 同 دست ساخت

دست سنگ (~ *sang*) 〔名〕 投石器，投石环索

دست شكسته (~ *shekaste*) 〔形〕 ①丧失工作能力的，无能力的 ②无能的，笨拙的，笨手笨脚的

دست شوری 〔名〕 ①洗脸盆，洗脸池 ②洗手

دست شوی 〔名〕 ①同 دست شوئی ②洗手的人；进餐前供客人洗手用水的人

دست شوئی 〔名〕 盥洗室，洗手盆，洗脸池

دستغاله (*dastghāle*) 〔名〕 镰刀

دست فال 〔名〕 ①开业后的第一笔营业收入 ②贺喜之礼物，贺仪；新年赠品（或彩金）

دست فروش (*dast-foroosh*) 〔名〕 小商贩，沿街叫卖的流动小贩

دست فروشی 〔名〕 小买卖，沿街叫卖，提篮小卖

دست فنگ (~ *fang*) 〔名〕 〈军〉(口令)持枪！

دستقاله (*dastghāle*) 〔名〕 小镰刀

دستك Ⅰ (*dastak*) 〔名〕 ①小手 ②(门等的)把

手③支架，支座④棍，竿⑤手杖⑥小记事板⑦帐簿⑧拍纸簿

مساحی ~ 水准（标）尺

دستك Ⅱ 〔名〕 鼓掌；拍手

زدن ~ 鼓掌，拍手（打拍子）

دستكار (*dast-kār*) 〔形、名〕 ①手工的，手工制作的，精工制作的②手工制品③手工业者，手工操作者④同伴，帮工，帮手⑤手工制作，手工活

دستكارى 〔名〕 ①手工制作，手工，手工活②维修，修理③最后加工，装潢

كردن ~ 维修，修理，最后加工，装潢；〈摄〉修描

اطاق را باید قدری ~ كرد . 这间房间应修理一下。（或：这间房间需精细加工）

عكس‌ها هنوز ~ نشده است . 照片尚未修过版。

دستكاله (*dastkāle*) 同 دستقاله

دست كج (*dast-kaj*) 〔形、名〕 ①手脚不干不净的（指有偷癖的）②扒手，靠不住的人

دست كجى 〔名〕 手脚不干净，有偷癖，偷盗

دستك زن (*dastak-zan*) ①同 دست زن ②懊悔者

دستكش Ⅰ (*dast-kesh*) 〔名〕 手套

بلند یا آهنی (~قلچاق) ~ （中世纪武士用的）金属护手，臂铠，长手套，防护手套

بوكسى ~ 拳击手套

چرمى (~ گلاسه) ~ 皮手套

مشت بازى ~ 厚手套，拳击用手套

يك انگشته (یا یک انگشتى) ~ 连指手套（拇指分开，其他四指连在一起）；（女用）露指长手套

به (یا در) دست كردن ~ 戴上手套；隐瞒弱点

دستكش Ⅱ 〔名、形〕 ①为盲人领路者②穷人③由马伕牵着的备用马④伸手讨…的

دستكشى 〔名〕 ①拒绝，停止，放弃②轻轻触动

كردن (از) ~ 同上

دستكله (~ *kale*) 〔名〕 （缚牲口的）绳带

دست كم (*dast-kam*) 〔副〕 至少，最少，最低限度

دستكمى 〔名〕 （比…）低一头，逊色，不及

داشتن (از) ~ 同上

دست كوتاه (~ *kootāh*) 〔形〕 软弱的，无能力的，不成功的

دستك و دنبك (*dastako-donbak*) 〔名〕 ①细则，细目②困难③胡闹，欺骗

~ در آوردن (~ براه انداختن ، ~ ساختن) 讲坏话，冤枉人，无中生有，制造困难

گذاشتن ~ 添枝加叶

دستگاله 同 دستكاله

دستگاه (*dastgāh*) 〔名〕 ①器具，机器，设备，装置，仪器，车床②〈生理〉器官，系统③（政府的）机关，机构，政权④〈旧〉富，豪华⑤财产，财富⑥安静，安宁，秩序，条理⑦（量词）一个，一座，一辆，一台⑧〈乐〉音调，音律，音阶，谐音⑨诡计，恶作剧

اتوماتيك ~ 自动车床

بافندگى ~ 纺织机，织布机

برق ~ （直流）发电机

بى سيم ~ 无线电通讯器

پى (~ اعصاب) ~ 神经系统

تراش ~ 刨床

تصفيهٔ گاز ~ 废气处理装置（或设备）

تلفن ~ 电话机
تلگراف ~ 发报机
تنفس ~ 呼吸器官
تنفس سنج ~ 〈医〉呼吸量测定器，肺活量计
تولید برق ~ 发电机
تهویه ~ 空气调节器
تیز کنی ~ 磨床
جنبش ~ 〈解〉运动器官
جهاز هاضمه ~ 消化系统
(روتاری ~) حفاری ~ (旋转)钻井装置
حفر ~ 钻机
(دولتی ~) حکومتی ~ 国家机关；国家机器
خاموش کننده ~ 灭火器
خراطی ~ 镟床
خشک کننده ~ 干燥器，烘干器
خنك كننده ~ 冷却器
رنگرزی ~ 染坊，染厂；染色间
رویش ~ 植物性神经系统
سفره ~ 餐具
شعربافی ~ 织布机
صدا پخش کن ~ 无线电扩音器，扬声器
(ضبط صوت ~) ضبط صدا ~ 录音机
فرستنده ~ 无线电广播站；发射台
فلك ~ 天体，天体仪
قلب و عروق ~ 心脏脉管组织
کنترل ~ 监察机关
گرد و غبارگیر ~ 吸尘装置，吸尘设备
گرمابین ~ 验温器，测温器
گوارش ~ 消化器官
(اخذ خبر ~) گیرنده ~ 无线电收音站；无线电收音机
لحیم برقی ~ 电烙铁
متری ~ 米突制
معادلات ~ 调整系统，调节系统
تستر ~ 烤面包（片）炉
وجود ~ 人的感官和感觉
وصول مالیات ~ 税收机构
پنج ~ آپارتمان 五套公寓（房间）
دو ~ عمارت 两幢楼房
سه ~ ساعت 三座钟
يك ~ اتومبیل 一辆汽车
مفصلی ~ داشتن 生活得阔气，宽绰

دستگردان (*dast-gardān*) 〔名〕 ①转手，易手②租，借
کردن ~ 同上

دست گرم کن (*dast-garm-kon*) 〔名〕 （妇女御寒用的）皮手笼，皮手筒

دست گزین (~ *gozeen*) 〔形〕 挑选出来的，拣出来的

دست گشاده (~ *goshāde*) 〔形〕 ①大方的②暴虐的

دستگه (*dastgah*) دستگاه 的缩写形式

دستگیر (*dastgeer*) 〔名、形〕 ①被捕者，俘虏②帮助者，保护者，庇护者③明白，弄懂④捕获的，逮捕的
شدن ~ 被捕，捕获，被俘
کردن ~ 逮捕，捕获
مطلب دستگیرش شد . 他弄懂了。

دستگیره 〔名〕 把柄，把手，扶手
ترمز ~ 制动杆，闸杆

در ~ 门的把手，门闩

دستگیری 〔名〕 ①帮助，庇护，袒护②逮捕，捕捉

از فقراء ~ 济贫

حکم ~ صادره از دادگاه 逮捕令，逮捕状

از کسی ~ کردن 帮助，庇护，袒护（某人）；捕捉，拘留，俘获

دستلاف (*dastlāf*) 同 دستفال

دستمال (*dastmāl*) 〔名〕 ①手绢，手帕②（童子军系带的）领巾，围巾

پا سفره ~ 餐巾

سرخ ~ 红领巾

گردن ~ 领巾，围巾

دو دستماله رقصیدن 〈谚〉两面讨好

گدائی دست گرفتن ~ 募捐

دستمالی 〔名〕 用手抚摸；草草使用，对付（一下），应付（一下），（暗中）摸索

کردن ~ 同上

دست مایه (*dastmāye*) 〔名〕 少量资金，存货；（行业的）全部营业用具；生财

دست مرد (*dast-mard*) 〔名〕 助手，副职，副手

دستمزد (*dastmozd*) 〔名〕 ①工资，酬金②报酬，奖赏

جنسی ~ 实物工资，实物报酬

نقدی ~ 现金工资，现金报酬

دادن ~ 发工资，发饷；奖，酬劳

دستنبو (ی) (*dastanboo*) 〔名〕 ①小香瓜②香果

دستنبوئه 同 دستنبو (ی)

دست نخورده (*dast-nakhorde*) 〔形〕 未触动的，未受伤的，完整无损的，原封不动的

دست نزده (~ *nazade*) 同 دست نخورده

دست نشان (~ *neshān*) 〔形〕 ①亲手栽培的，扶植起来的②遵命的，受保护的，服从的③栽培植物的

دست نشانده (~ *neshānde*) 〔名、形〕 ①走卒，傀儡，仆从，喽罗，附庸②被保护者，门徒③傀儡的，附庸的，受保护的

حکومت ~ 傀儡政府

این شخص ~ کیست ؟ 这人是谁派来的？

دست نماز (~ *namāz*) 〔名〕 （祈祷前的）沐浴

گرفتن ~ 同上

دست نوشت (~ *nevesht*) 〔名〕 手稿

دست نویس (~ *nevees*) 同 دست نوشت

دستوار (ه) (*dastvār*) 〔名〕 ①棍子，手杖②手镯子

دستوانه (*dastvāne*) 〔名〕 ①手镯子②（搏斗时）手上戴的金属护套

دست و پا (ی) (*dasto-pā*) 〔名〕 ①能力，力量；尽力，竭力②巧计，诡计，花招

به ~ افتادن 张皇失措，手足无措；忙乱起来，忙碌起来，张罗

به ~ انداختن 使…张皇失措，使…忙乱起来，使…奔忙

کسی را ~ بستن 束缚住某人的手脚

جنباندن ~ 挣脱，挣扎

داشتن ~ 灵活，敏捷，机敏；活跃

چهار ~ راه رفتن 爬行，手脚并用

زدن ~ 痉挛，抽搐；手忙脚乱；挣扎，手脚乱动；发狂

کردن ~ 竭尽力量（寻求），发奋；挣扎，忙起来

کسی را باز کردن ~ 使…放开手脚（去干），让某人自由行动

~ خود را جمع کردن 准备；打点行装；平静，沉静下来

~ خطا کردن 难为情，不好意思

~ خود را گم کردن 慌乱；无所措手足，惊呆

~ کسی را توی (در) پوست گردو گذاشتن (یا کردن) 不让某人随随便便，对…加以限制；把…置于困境，捉弄某人

~ کسی را توی (در) حنا گذاشتن 同上

به ~ سردن 吓得要命

دست و پاچلفتی (~ *choloftee*) 〔形、名〕 ①不灵活的，不机灵的，手脚迟钝的，懒惰的②无精打采的③笨蛋，废物

دست و پا دار 〔形〕 ①灵活的，机灵的，勤快的，手脚敏捷的②活跃的，活泼的

دست و پاداری 〔名〕 ①灵活，机灵，手脚俐索，敏捷②活跃，活泼

دست و پا شکسته (~ *shekaste*) 〔形〕 不正确的，不合文法的，半通不通的（指语言）

فارسی ~ صحبت میکند. 他的波斯语说得半通不通。

دست و پا گیر 〔形、名〕 ①碍事的，碍手碍脚的②障碍

دست و پنجه (*dasto-panje*) 同 دست پنجه

دست و دل باز (~ *del-bāz*) 〔形〕 ①大方的，大度的；慷慨的②心胸开阔的，开朗的，爽朗的，坦然的

دست و دل پاك (~ *del-pāk*) 〔形〕 忠诚的，没有污点的，纯洁的

دستور I (*dastoor*) 〔名〕（复 دستورات، دساتیر）①指示，命令，训示，教导②风俗，习惯，常规，规则；法典，法规的汇集③允许，许可④药方，处方；灌肠剂，灌肠法⑤语法

~ اخلاقی 道德规范，道德标准

~ جلسه 会议议程

~ خوراك 规定的饮食

~ درسی 课程表

~ روز 日程

~ زبان فارسی 波斯语语法

~ عملیات کیفری 讨伐令

~ کار 工作日程表

اجرای دستورات پزشك 遵照医嘱

جزو ~ ... بودن 列入…日程，提到…日程上

~ دادن 发指示，发命令，指导；订购

به ~ جلسه وارد کردن 列入会议日程

مطابق ~ شما عمل کردم. 我已按照你的布置（吩咐）去做了。

دستور II 〔名〕 ①部长，大臣；顾问②祆教的主祭

دستورالعمل (*dastoorol-amal*) 〔名〕 ①药方，处方②指示，吩咐③指导

دستوردهی (*dastoor-dahee*) 〔名〕 命令主义

دستورز (*dast-varz*) 〔名〕（家庭）手工业者；手工业；手工艺

دست ورزی 〔名、形〕 ①手工业方式，手工业②（家庭）手工业的

دستورنامه (*dastoor-nāme*) 〔名〕 语法（书）

دست و روشوری (*dasto-rooshooree*) 〔名〕 ①洗脸盆②洗手脸

دست و رو شویی 同 دست و رو شوری

دستوری (*dastooree*) 〔形、名〕 ①指定的②语法

的③命令的④部一级的，部长级的⑤允许，准许

~ قواعد 语法规则

~ لحن 命令语调

دسته I (*daste*) 〔名〕(复 دستجات) ①组，队，班，排②帮，伙③(党)团；集团④一捆，一套，一串，一束，一包，一群⑤类

~ آتش 火力排

~ آتش نشانی (~ اطفاییه) 消防队

~ اشخاص 一堆人，一帮人

~ اکتشافی 〈军〉侦察排

~ پارلمان 议会党团

~ پر 一簇羽毛

~ ترصد 〈军〉巡逻队

~ تیرانداز 〈军〉射手排

~ چوب 一捆柴

~ راهزنان 一伙匪徒，匪帮

~ زنبور عسل 蜂群

~ ضربه 突击队

~ علف 一捆草

~ عمله 劳动组合(现称"工会")

~ فوتبال 足球队

~ کاغذ 一刀纸(共二十四张或二十五张)

~ کبوتر (یا کبک) 一窝或一群鸽子(或鹧鸪)

~ کشتی 船队

~ کلید 一串钥匙

~ کوچك از ... 一小撮…

~ گرگ 一群狼，狼群

~ گل 一束花

~ ماهی 鱼群

~ مستقل 独立排

~ موزیك 乐队

~ بستن 结成一束，捆成一捆，扎成花束，编成队伍

~ شدن 成群，结伙；分门别类

~ کردن 集结，集中；分类；打成捆

دسته II 〔名〕①把柄，把手；竿②(椅的)扶手③摇把，起动杆

~ پرچم 旗竿

~ تار 塔尔琴的琴颈

~ تبر 斧柄，斧子把

~ خنجر 刀把

~ در 门把手

~ دو چرخه 自行车的把手

~ ساز 乐器上的指板或键盘

~ سطل 壶或桶的半圆形拎环

~ صندلی 椅子扶手(靠手)

~ عینك 眼镜腿

~ قلم 笔杆

~ محور 曲轴，曲柄

~ هاون (臼的)杵，槌

~ انداختن (~ گذاشتن) 装上把(手)

دسته‌اش را در کردن 找借口

دسته بندی (~ *bandee*) 〔名〕①编队，编组②结合，结伙③结成一束，捆成一捆④派别，团体，党派，集团

~ سیاسی 政治集团

~ کردن 编队，编组，结伙；结成一束，捆成捆；组成集团或团体

دسته جمعی (~ *jam-ee*) 〔形、副、名〕①集体的，共同的②团体的，有组织的③总共，全部，共计

~ بمباران 全面轰炸
~ تأمین 集体安全
~ حرکت 集体行动
~ سرود 大合唱
~ کار 集体劳动
~ مالکیت 集体所有制
(چیزی را) کردن ~ 使…社会化，使…集体化，公有化

دسته چك (~ *chek*) 〔名〕 支票簿

دسته دار I 〔形〕 有把手的，有柄的
کردن ~ 给…装上柄
کردن ~ خنجر را 安装刀把

دسته دار II 〔各〕 队长，头目，首领

دسته دسته 〔副〕 成群结队地，一群一群地

دسته دیزی 〔形〕 〈喻〉远亲的，远房亲戚的

دستهرزه (*dast-harze*) 〔形〕 乱抓的，什么都抓的

دسته کوك (*daste-kook*) 〔名、形〕 ①（手表、怀表上的）转柄②上发条的
~ ساعت 安上发条的钟

دسته گل (~ *gol*) 〔名〕 花束
~ مثل 穿戴得整整齐齐
به آب دادن ~ 败事

دستی I (*dastee*) 〔形〕 手的，手工的，手制的，手提的
(~ درشکهٔ) ~ ارابهٔ 手推车
~ ارهٔ 手锯
(~ نارنجك) ~ بمب 手榴弹
(~ تلمبهٔ) ~ پمپ 手摇唧筒，手摇泵
(~ خاك کش) ~ چرخ 手推车，小车
~ چوب 手杖
~ صنایع 手工业，手工成品
(~ وجه) ~ قرض 小额贷款（无单据）（多用于小业主和手工业者）
~ کار 手工劳动
~ کیف 手提包
~ منسوج 手织的布匹
~ هنر 手工艺
گرفتن ~ 借（小额）款

دستی II 〔副〕 故意地，有心地，蓄意地
کاری را کردن ~ 故意做某事

دست یاب (*dast-yāb*) 〔形〕 ①得到的，获得的②现成的③成功的，取胜的④同 دست یابی

دست یابی 〔名〕 ①获得，取得，收获②机会，可能③胜利，取胜，成功

دستیار 〔名、形〕 ①助理，助手，帮手，副职，副手②同谋者，参与者，党徒③保护的，庇护的，袒护的，帮助的；同谋的，参与的

دستیاره 〔名〕 手镯子

دستیاری 〔名〕 ①帮助；保护，庇护，袒护②同谋，参与
به ~ او 靠他的帮助；在他庇护下
کردن ~ 帮助；保护，庇护；参与，共谋

دست یازی 〔名〕 染指，图谋，插手

دستی باف (*dastee-bāf*) 同 دست باف

دست یکی (*dast-yekee*) 同 دست یکی

دستینه I (*dasteene*) 〔名〕 ①手稿，手迹；签名②亲笔信，手谕

دستینه II 〔名〕 ①手镯子②把手③（乐器的）指板

دسر Dessert 〔名〕 餐后甜食（指西餐最后一道的甜点心等）

دسقاله (*dasghāle*) 同 داسغاله

دسکره (*daskare*) 〔名〕（复 دساکر）①村，村落②小农舍③城堡④禅房

دسگره (*dasgare*) 同 دسکره

دسم (*dasam*) 〔名〕 ①脂肪，脂油，肥肉②脂肪性肥胖

دسومت (*dasoomat*) 同 دسم

دسی Deci 〔名〕 十分之一

دسیبل Decibel 〔名〕 〈理〉分贝（测量音强的单位）

دسیسه (*daseese*) 〔名〕(复 دسایس ، دسائس) 阴谋，诡计，奸计；狡猾

~ کردن 搞阴谋，耍诡计

دسیسه باز 同 دسیسه جو

دسیسه بازی 同 دسیسه جوئی

دسیسه جو 〔名〕 阴谋家

دسیسه جوئی 〔名〕 搞阴谋诡计

دسیسه‌کار 同 دسیسه جو

دسیسه کاری 同 دسیسه جوئی

دسیعه (*dasee'e*) 〔名〕 ①脾气，习性 ②丰富的礼物

دسیگرم Decigram 〔名〕 分克（十分之一克）

دسیلیتر Decilitre 〔名〕 分升(十分之一公升)

دسیم (*daseem*) 〔形〕 ①肥的，肥胖的②油腻的

دسیمتر Decimeter 〔名〕 分米(十分之一米)，公寸

دسین (*daseen*) 大酒罐，醋坛

دسیه (*dosye*) 同 دوسیه

دسیه ساز 同 دوسیه ساز

دسیه سازی 同 دوسیه سازی

دش (*dash*) 〔名〕 修饰，打扮

دش (*dosh*) 〔形、名〕 ①坏的，丑的②咒骂，骂人

دشارژه Décharge 〔名〕 〈理〉放电

~ شدن 同上

دشبل (*doshbel*) 〔名〕 脂肪瘤，腺

دشپل (*doshpel*) 同 دشبل

دشت Ⅰ (*dasht*) 〔名〕 平原，原野；田地；荒地

~ سیلابی 遭受泛滥的平原

~ مرتفع 高原

دشت Ⅱ 〔名〕 ①开张，开市②开市钱，开门红③节日的钱

~ دادن 开张（刚开张就买东西），节日送钱礼

~ کردن 开张，节日收（钱）礼；出售

دشتبان Ⅰ (~ *bān*) 〔名〕 庄稼和牧场的看守人；看青的人

دشتبان Ⅱ 〔名〕 〈军〉整队（口令）

دشتبانی 〔名〕 ①看庄稼，看青②给看庄稼的人酬金

دشتگیر (*dashtgeer*) 〔名〕 〈旧〉牲口贩子；经纪人

دشتی (*dashtee*) 〔形、名〕 ①平原的，草原的，荒野的②性野的（指兽类）③伊朗曲调名

دشتیاد (*doshtiyād*) 〔名〕 坏话，诽谤

دشخوار (*doshkhār*) 同 دشوار

دشك (*doshak*) 〔名〕 席子，褥子，褥垫

دشکچه (~ *che*) 〔名〕 小褥垫，小座垫，小垫子

دشلمه (*deshlame*) 同 دیشلمه

دشمان (*doshmān*) 同 دشمن

دشمن (*doshman*) 〔名〕 敌人，仇人

~ جانی 死敌，不共戴天的仇敌

~ سخت 残酷的敌人，顽敌

~ سوگند خورده 死敌，死对头，不共戴

天的仇人

سیاسی ~ 政敌

(خیالی ~) فرضی ~ 假想的敌人

داشتن ~ 仇恨

شدن ~ 成为敌人，成为对立面

کردن ~ 敌对，树敌

دشمنان ما کیستند دوستان ما کدامند ، این مسئله‌ای است که برای انقلاب در درجهٔ اول اهمیت میباشد . 谁是我们的敌人？谁是我们的朋友？这个问题是革命的首要问题。

دشمنانه 〔形、副〕 敌对的（地），不友好的（地），象敌人一样的（地）

احساسات ~ 敌对情绪

دشمن شاد 同 دشمن کام

دشمن کام 〔形〕 ①幸灾乐祸的，仇者快的②不幸的，倒霉的

دشمن کامی 〔名〕 ①幸灾乐祸②不幸，倒霉，恶运

دشمنی 〔名〕 敌对（情绪），仇视，憎恶

از روی ~ 敌对地

(با) (داشتن ~) کردن ~ 敌对，仇视

دشن (*dashn*) 同 دشت Ⅱ条

دشنام (*doshnām*) 〔名〕 咒骂，谩骂，辱骂，互骂

(به ، را) (دادن ~) گفتن ~ 同上

دشنه (*dashne*) 〔名〕 短刀，短剑，匕首

دشوار (*doshvār*) 〔形〕 ①困难的，艰难的，困苦的，严峻的②危险的，险阻的③繁重的

کردن ~ 使…困难；加重；使…危险

کاری را برای کسی ~ کردن 使某人日子不好过

دشواررس (~ *ras*) 〔形〕 难以攀登的，难以到达的

قلهٔ ~ 难以攀登的高峰

دشوار رو (~ *row*) 同 دشوار گذر

دشوار فهم (~ *fahm*) 〔形〕 ①难以理解的，不易懂得的②迟钝的，不善领悟的

دشوار فهمی 〔名〕 ①难懂②不理解，迟钝

دشوار گذر (~ *gozar*) 〔形〕 难以通过的，难以逾越的

راههای کوهستانی ~ 难走的山路

دشوار گیر 〔形〕 ①难于征服的，坚不可摧的②严厉的，吹毛求疵的

دشوار معنی (~ *ma'nee*) 〔形〕 意思深奥的，难以理解的

دشواری (*doshvāree*) 〔名〕 困难，艰难，艰苦，窘境

(با ~) به ~ 艰难地，艰苦地

کاری بدین ~ 如此艰巨的任务(或工作)

دشواریاب (*doshvār-yāb*) 〔形〕 难找到的，稀有的，罕见的

دعاء (*do-ā'*) 〔名〕 (复 ادعیه) ①祈祷，祷告，诅咒，咒语②请求③赞颂

اختتام ~ (基督教)周末的祈祷，祝福，感谢

بد ~ 诅咒

خالصانه ~ 纯正的念头

خیر ~ 祝福

زبانی ~ （祈祷的）主祷文

و طلسم ~ 护咒，护符

~ آب 咒水

~ صیغهٔ 〈语〉祈使式

(گفتن ~ ، کردن ~) خواندن ~ 祈祷，祷告，祝福

بلائی را به ~ برای کسی خواستن 祈求

降祸于某人

خير كردن ~ 祝福，赞颂（上帝或真主）

خير در حق كسى كردن ~ 为某人祝福

بد در حق كسى كردن ~ 诅咒某人

دعابت (*da-ābat*) 〔名〕 ①玩笑②娱乐，消遣

دعات (*do-āt*) 见 داعى Ⅰ条

دعاخوان (*do-ā-khān*) 〔名〕 ①祈祷者，祷告者 ②（念咒治病的）巫医

دعاخوانده (*do-ā-khānde*) 〔形〕 祷告过的

دعاگو 〔名〕 祈祷者，祝愿者

دعاگوئى 〔名〕 （为别人）祈祷，祝愿

دعامت (*de-āmat*) 〔名〕 （复 دعائم）①支柱② 〈喻〉首领，头目，头子

دعانويس (*do-ā-nevees*) 〔名〕 画符的人，写符咒的人，巫神

دعاوى (*da-āvee*) 见 دعوى

دعائم (*da-ā-em*) 见 دعامت

دعائى (*do-ā-ee*) 〔形〕 祈祷般的，祝福的

دعت (*da'at*) 〔名〕 安静，安宁

دعوا (*da'vā*) 同 دعوى

دعوادار 同 دعوى دار

دعوادارى 同 دعوى دارى

دعوت (*da'vat*) 〔名〕 ①邀请，宴请，请客②号召，召唤，呼吁③召集，召开

كنگره ~ 召开代表大会

~ رقعهٔ 请柬，请帖

(~ شدن) ~ داشتن （被）邀请，受招待，有请

اسشب كجا ~ داريد ؟ 今晚谁请你作客？

(از ، را) ~ كردن 邀请，宴请，请客；召集，召开；号召，召唤，呼吁

كار دشوار چون بارى است كه در برابر ما قرار دارد وما را ~ ميكند آنرا بدوش بگيريم . 艰苦的工作就象担子，摆在我们面前看我们敢不敢承担。

او ما را به خانه‌اش ~ كرده است . 他邀请我们到他家里去作客。

حق را اجابت كردن ~ 长眠，安息，死

دعوتگر (~ *gar*) 〔名〕 邀请者；召唤者

دعوت نامه 〔名〕 请帖，请柬，招待券，邀请书

دعوى (*da'vā, da'vee*) 〔名〕 （复 دعاوى）①争论，争执，争议②打架③诉讼，起诉④主张，要求

متقابل ~ 〈法〉反诉，反要求

بى موضوع ~ 无谓的争论

~ طرف 诉讼当事人

راه انداختن ~ 引起争执

~ شدن 争吵起来

(بر عليه) (~ داشتن) ~ كردن 争论，争执，争吵；打架；诉讼，对…起诉，控告

كسى را استماع كردن ~ 倾听某人意见

چيزى كردن (يا داشتن) ~ 对…有争议，对…提出要求

طرح ~ كردن 提出诉讼

ميان ~ نرخ طى كردن 趁机捞一把

دعوى دار 〔名〕 起诉人

دعوى دارى 〔名〕 起诉，提出要求

دغ Ⅰ (*dagh*) 〔名〕 ①不毛之地，贫瘠的土地②秃头

دغ Ⅱ داغ 的缩写形式

دغا Ⅰ (*daghā*) 〔名〕 垃圾

دغا Ⅱ 同 دغل

دغاباز 〔形、名〕 ①欺骗的，说谎的，骗人的②骗子，说谎者

دغابازی 〔名〕 欺骗，说谎，欺诈

دغاپیشه 同 دغاباز

دغد (*doghd*) 同 عروس

دغدغان (*daghdaghān*) 〔名〕 〈植〉荨麻树

دغدغك (*daghdaghak*) 〔名〕 〈动〉窃蠹

دغدغه Ⅰ (*daghdaghe*) 〔名〕 ①心慌意乱，忐忑不安②惊恐，混乱

خاطر ~ 惶惑，忐忑不安

دغدغه Ⅱ 〔名〕 胳肢，呵痒，发痒

دغسر (*daghsar*) 〔名〕 秃头

دغل (*daghal*) 〔名、形〕 ①欺骗，欺诈②伪造③欺诈者，骗子④假钱，伪钞⑤欺诈的，弄虚作假的，伪造的⑥愚蠢的，偷懒的

خوردن ~ 受骗

(کردن ~) زدن ~ 欺骗，伪造

دغل باز 〔名、形〕 ①骗子手，老奸巨猾的人②狡猾的，诡计多端的

دغل بازی 〔名〕 欺骗，（耍）阴谋，（搞）诡计

کردن ~ 同上

دغل کار 同 دغل باز

دغلی 同 دغل

دغمسه (*daghmase*) 同 دقمصه

دف (*daf*) 〔名〕 小鼓，手鼓，铃鼓

مثل ~ تر (声音低沉)象一面受潮的鼓

زدن ~ 打鼓

دفاتر (*dafāter*) 见 دفتر

را بستن ~ 结算，编制平衡表

دفاع (*defā'*) 〔名〕 ①保卫，防御，捍卫，保护②〈法〉辩护，答辩③挡回，打回

از رساله ~ 论文答辩

(از وطن (یا میهن ~ 保卫祖国

ضد هوائی ~ 防空

عامل ~ 积极防御

غیر عامل ~ 消极防御

غیر نظامی ~ 民防系统

ملی ~ 国防

موضعی ~ 阵地防御

(نفس (~ از خود ~ 自卫

به ... ~ برخاستن 奋起保卫…

به حال ~ در آمدن 进入防御状态

(کردن (از ~ 防御，保卫，保护；答辩

از خود ~ کردن 自卫，防御；辩护

دفاعی (*defā-ee*) 〔形〕 保卫的，防御的，防守的；辩护的，辩解的

~ جنگهای 保卫战

~ سلاح 防御性武器

~ قدرت 防御力量

دفاعیات (*defā-eeyāt*) 〔名〕 辩护词

دفاعیه (*defā-eeye*) 〔名〕〈法〉辩护，辩护词

دفاف (*daffāf*) 〔名〕 击手鼓者，鼓手

دفاین (*dafāyen*) 见 دفینه

دفتر Ⅰ (*daftar*) 〔名〕（复 دفاتر）笔记本，练习本，帐簿，案卷

آدرس ~ 通讯录

ارسال مراسلات ~ 送件簿，发文簿

اسامی افراد نظامی ~ （部队的）花名册

اسناد پرداختی ~ 支出帐簿

اسناد دریافتی ~ 收入帐簿

باطله ~ 流水帐，杂记簿，草帐

تلفن ~ 电话簿

ثبت ~ 登记册；目录册
ثبت اسامی ~ 来客登记簿
جزوجمع ~ 清单，花名册
جیبی (~ بغلی) ~ 笔记本
چرکنویسی ~ （记入正式档案前的）临时记录册
حساب ~ 帐簿，会计帐
حضور و غیاب ~ 点名册
دارائی (~ موجودی) ~ 财产目录；存货清单；存货盘存（报表）
~ دخل و خرج (~ در آمد و هزینه) 收支帐簿
رسید ~ 收文簿
روزنامه (~ روزانه ~ یومیه) ~ 日记本；流水帐，记事簿
صندوق ~ 现金出纳簿，现金收入簿
فهرست ~ 目录簿
کارنامه ~ 记事簿
کپیه ~ 复写本
کل ~ 总帐；分类帐
مسوده ~ （保存或誊录信件的）书信备查簿
مشق ~ 习字帖
موجودی ~ 财产目录；存货清单
نفوس ~ 花名册
نقدی ~ 现金帐
نماینده ~ 目录，登记表
یادبود ~ 纪念册
یادداشت ~ 记事簿
دفاتر بستن 编制表册，造册
به ~ بردن (وارد ~ کردن ، در ~ وارد کردن) 记帐，上帐
از ~ خارج کردن 注销，取消（债款等）；勾销
آن ~ را گاو خورد . (~ پارین را گاو خورد) 〈谚〉既往不咎

دفتر II 〔名〕 办公室，办事处，事务所
آدرس‌ها (~ نشانیها) ~ 居民住址查讯处
اطلاعات ~ 情报局；问事处
امور اداری ~ 总务处；办公厅
پست ~ 邮局
(ثبت) اسناد رسمی ~ 公证所
رسیدگی (~ تفتیش) ~ 检查处，审查处
صف ~ 〈军〉战斗指挥部

دفترچه (*daftarche*) 〔名〕 小册子，记事本，笔记本，手册
بانکی ~ 银行存折
چك ~ 支票本（簿）
رونوشت (~ سرمشق) ~ 习字帖
یادداشت ~ 杂记本，记事本

دفترخانه (*daftar-khāne*) 〔名〕 ①办公室，部门；档案室②公证所

دفتردار 〔名〕 ①会计，记帐员，簿记员，统计员②办公人员，办事人员
کل ~ 总会计

دفترداری 〔名〕 ①会计工作，簿记，计算，统计②办理公文（事务），处理文牍
ساده ~ 单式簿记
مترادف (~ دوبل ، ~ مضاعف) ~ 复式簿记
~ کردن 作统计，结算；做会计工作

دفترنویس (~ *nevees*) 同 دفتردار

دفتری 〔形、名〕 ①办公厅的，办事处的，办公室的②办事员的，文书的，职员的③办事员，事务人员

~ افسر 行政军需军官

~ کار 办公室工作

دفتریار 〔名〕 公证员助理

دفته (*dafte*) 〔名〕 织布工人用的梳子；精梳机

دفتین (*dafteen*) 同 دفته

دفر (*dafar*) 〔名〕 恶气，臭气

دفر (*dafer*) 〔形〕 恶臭的，臭的

دفرا (*dafrā*) 〔名〕 （船只的）碰垫，护舷材

دفراست Defrost 〔名〕 除霜器

~ کردن یخچال 除去冰箱中的冰霜

دفرنسیال Differential 〔名〕 ①〈机〉差速器，分速器②〈数〉微分

دفزك (*dafzak*) 〔形〕 胖的，个头大的

دف‌زن (*daf-zan*) 〔名〕 打鼓乐师，鼓手

دف‌زنی 〔名〕 打鼓

دفع (*daf'*) 〔名〕 ①打击，回击，击退②排除，排斥，驱逐③消除，克服④撤出，撤退

آفات طبیعی ~ 克服自然灾害

اجانب ~ （古希腊）拒绝外人条例，排外

اجنه ~ 祓魔，伏魔，驱邪

حملات ~ 打退进攻；（击剑中的）戳刺

عفونت ~ 消毒（法）

مایعات ~ 〈医〉泄出，泄精

مسمومیت ~ 解毒

ملخ ~ 灭蝗

~ شدن 遭反击；被击退；被克服，被排除

~ کردن 反击，回击，击退；排除，驱逐

气体 ذرات بخار یکدیگر را ~ میکنند . 中的分子是相互排斥的。

خطر کردن ~ 排除危险

عفونت کردن (از) ~ 消毒，杀菌

فاسد به افسد کردن ~ 以毒攻毒

دفعات (*dafa-āt*) 见 دفعه

~ به 屡次，多次，经常

ما به ~ آنجا رفتیم . 我们多次去过那儿。

دفع‌الوقت (*daf'ol-vaght*) 〔名〕 拖延，推迟，耽搁

~ کردن (به ~ گذراندن) 同上

دفعتاً (*daf'atan*) 〔副〕 突然，一下子

دفع و رفع (*daf'o-raf'*) 〔名〕 ①消灭，消除，排除②停止，终止

~ کردن 同上

دفعه (*daf'e*) 〔名〕（复 دفعات）次，回，遍

~ به ~ 一而再，再而三；一次又一次

دیگر ~ 下次

~ این 这次

~ چندین 多次，屡次

~ دو 两次，又一次，再次

~ یك 一次，一回

دفق (*dafgh*) 〔名〕 涌出，泻出，倾注

دفك (*dafak*) 〔名〕 靶，靶子

دفلی (*deflā*) 〔名〕 〈植〉夹竹桃

دفن (*dafn*) 〔名〕 ①埋葬，掩埋②埋藏

~ شدن 被埋葬，被埋（藏）

~ کردن 埋葬，埋（藏）

دف نواز (*daf-navāz*) 〔形〕 打鼓的

دفنوك (*dafnook*) 〔名〕 马鞍罩，鞍褥

دفنه (*dafne*) 〔名〕 〈植〉月桂树

دفیسیت Deficit 〔名〕 亏空，赤字

دفیله Défilé 〔名〕 ①阅兵，检阅②狭窄通道，隘路

(~ کردن ، ~ دادن) ~رفتن 阅兵，检阅；排成纵队出发

دفین (*dafeen*) 〔形〕 隐藏的；埋藏的

دفینه (*dafeene*) 〔名〕（复 دفائن）①（埋在地下的）财宝，宝藏②宝地

دق (*dagh*) 〔名〕 乞求，乞讨

زدن ~ 讨饭

دق (*daghgh*) 〔名〕 ①打，敲，敲打②〈医〉叩诊（法）③敲碎，打碎

~ تختهٔ 叩诊板

~ چکش 叩诊锤

کردن ~ 敲打，〈医〉叩诊，敲碎

دق (*deghgh*) 〔名、形〕 ①衰弱，虚弱，消瘦憔悴②〈医〉消耗热，肺病②心灵的痛苦

دل ~ 痛苦

~ آئینهٔ 哈哈镜

~ تب 〈医〉消耗热

~ آئینهٔ مثل 哭丧着脸，拉长着脸

کردن ~ 憔悴，死于肺结核，郁愤而死

~ دل گرفتن (یا در کردن ، یا در آوردن یا خالی کردن) (از) 对…找碴儿，向…算帐，向…报仇，发泄内心不满

دقاق (*daghghāgh*) 〔名〕 管轧光机的人，面粉商人

دقاق (*deghāgh*) 〔名〕 〈解〉回肠

~ امعاء 〈解〉小肠

دقاق (*doghāgh*) 〔形〕 细的，细碎的

دقاقی (*daghghāghee*) 〔名〕 （把纸）轧光，砑光

دق الباب (*daghghol-bāb*) 〔名〕 敲门，叩门

کردن ~ 同上

دقایق (*daghāyegh*) 〔名〕 ①见 دقیقه ②细节，副题

مسئله ~ 问题的细节

دقت (*deghghat*) 〔名〕 ①注意，认真，细心②准确（度），精确（度），精密（度），严密

(تیر ~) تیراندازی ~ 〈军〉射击的准确性

کامل ~ 非常精确

(فکر ~) نظر ~ 心细

(~ با) ~ به 认真地，仔细地

کردن ~ 认真，注意，当心，集中精力，仔细，弄清楚

. کنید که اشتباه نشود ~ 当心别出错。

گرفتن ~ 讲究，挑剔

چرا اینقدر در فرم لباس ~ میگیرید ؟ 你为什么这样讲究衣服的式样？

دقت گیر 〔形〕 注意细节的，挑三拣四的，爱挑剔的

دقدار (*deghdār*) 〔形〕 纠缠的，令人厌烦的

دقداری 〔名〕 纠缠，讨厌

دقکش (*degh-kosh*) 〔形〕 憔悴的，萎靡的

شدن ~ 憔悴，精疲力尽

کردن ~ 使…憔悴，使…精疲力尽

دقل (*daghal*) 〔名〕 大桅，主桅

دقمصه (*daghmase*) 〔名〕 ①困境②不安，激动

افتادن ~ توی 遭难，陷入困境

انداختن ~ 使…遭难，使…陷入困境

دقیق (*dagheegh*) 〔形〕 ①注意的，认真的，仔细的，细致的②准确的，精确的，精密的

~ ترازوی 准确的秤

~ علوم 精密科学

~ ماشین 精密机器

~ نکتهٔ 微妙之处

در لباس ~ بودن 讲究穿着

او در کار خود خیلی ~ است . 他工作十分细致。

دقیقانه 〔形、副〕 仔细认真的（地），精确的（地），准确的（地）

دقیقه (*dagheeghe*) 〔名〕（复 دقایق）①一分钟；一瞬，一会②〈地、天〉分（一度的六十分之一）

~ به ~ 每一分钟，以分钟计算，连续不断地

یك و پنج ~ (ساعت) 一点零五分

یك و پنج ~ کم (ساعت) 一点差五分

یك ~ صبر کن ! 等一会儿!

دقیقه شمار (~ *shomār*) 〔名〕 分针

دقیقه شماری 〔名〕 计算分（秒）

~ کردن 一分一分地计算时间

دقیقه شناس (~ *shenās*) 〔形、名〕 有眼力的(人)，有洞察力的(人)；明察秋毫的（人）

دقیقه یاب 同 دقیقه شناس

دك (*dakk*) 〔名〕 ①拆毁，摧毁，捣毁②平整（土地）

~ زمین 平整土地

دك (*dak*) 〔名〕 ①乞丐，叫化子②乞讨③头，脑袋；光头④部份

~ ولك 不毛之地；秃顶

~ شدن 消失，悄悄溜掉

~ کردن 〈俚〉（托故）赶走，解雇，使…离开；消失

دكاتلن Decathlon 〔名〕 〈体〉十项运动

دكاکین (*dakākeen*) 见 دكان

دكاگرام Decagram 〔名〕 十克

دكالیتر Decalitre 〔名〕 十升

دكامتر Decametre 〔名〕 十米，十公尺

دكان (*dokkān*) 〔名〕（复 دكاكين）铺子，商店

~ باز کردن 开铺子，开门营业，开黑店

~ برابر (یا پهلوی) کسی را باز کردن 比高低，较量，唱对台戏

~ تخته کردن (~ بر چیدن ، ~ بستن) 关铺门，打烊，停止营业

~ کسی را تخته کردن 吓唬某人，制止住某人，使…不能经营

دكانچه (~ *che*) 〔名〕 小商店，小铺子

دكاندار (~ *dār*) 〔名〕 小店主，（小铺）老板

دكانداری 〔名〕 ①小店经营，开铺营业，开小店②献媚③善于经营，会推销，会做生意

~ کردن 同上

دكتر Doctor 〔名〕 ①博士②医生，大夫

~ افتخاری حقوق 名誉法学博士

~ در طب 医学博士

دكترا (ی) 〔名〕 博士学位

~ افتخاری 名誉博士学位

درجهٔ ~ 博士学位

دورهٔ ~ 博士预备期

رسالهٔ ~ 博士论文

دكترس Doctoress 〔名〕 ①女博士②女医生

دكتری (*doktoree*) 〔名、形〕 ①博士衔②医治③博士的④医生的

دكترین Doctrine 〔名〕 学说，学理；教义，主义，理论

دكر 同 دكور

دكراتور 同 دكوراتور

دكراسیون 同 دكوراسیون

دكرساز (*dekorsāz*) 同 دكوراتور

دکستران Dextran 〔名〕①〈医〉代血浆②〈化〉葡聚糖，右旋糖苷

دکسترز Dextrose 〔名〕〈化〉右旋糖，葡萄糖

دکش (*dakesh*) 〔形〕细高个的

دکل (*dakal*) 〔名〕①细高个②同 دگل

دکلاماسیون Declamation 〔名〕①雄辩（术）②朗诵，朗读

دکلامه Declaim 〔名〕朗诵

~ کردن 同上

دکلان (*doklān*) 〔名〕锭子，纺锤

دکلته Décolleté 〔形、名〕袒胸露肩的；袒胸露肩的衣服

دکمه (*dokme*) 同 دگمه

دکمه‌ای 同 دگمه‌ای

دك و پوز (*dako-pooz*) 同 دك و دهن

دك و دهن (~ *dahan*) 〔名〕嘴脸

~ کسی را خرد کردن (~ کسی را بستن)

打肿脸；打得遍体鳞伤

دك و دیم (~ *deem*) 〔名〕头和脸

دکور Decor 〔名〕布景，装饰，装璜；舞台装置，舞台美术

دکوراتور Decorator 〔名〕布景设计师，室内装饰家

دکوراژه Decourager 〔形〕失望的，灰心的，没有勇气的

دکوراسیون Decoration 〔名〕①装饰，打扮②布景

دکومانتاسیون Documentation 〔名〕提供文件，使用文件

دکومانته Documentary 〔形〕公文的，文件的

دکه I (*dakke*) 〔名〕①石凳，平台②亭子③小店，小铺④监狱

روزنامه فروش ~ 报摊，报刊柜

دکه II 〔名〕山羊

دکه (*doke*) 〔名〕监狱，牢房

دگر (*degar*) دیگر 的缩写形式

دگردیس (*degardees*) 〔形〕①比喻的，借喻的②变形的，变质的；改变结构的

دگردیسی 〔名〕①比喻，借喻②变形，变态；改变结构

ناقص ~ 畸形；局部变态

دگرگون (*degargoon*) 同 دیگرگون

دگرگونی 同 دیگرگونی

دگش (*dagesh*) 〔名〕〈罕〉交换

دگل (*dagal*) 〔名〕①桅杆②高架

تلویزیون ~ 电视塔

جلو کشتی ~ （船）前桅

حفاری ~ 钻井架

عقب کشتی ~ （船）后桅

نفت ~ 石油井架

~ سه 三桅船

انداختن ~ 撑起桅杆；搭架子

دگما Dogma 〔名〕①教条，教义②武断的意见

دگماتیسم Dogmatism 〔名〕①教条主义②武断

دگماتیك Dogmatic 〔形、名〕①教条主义的②教条主义者

دگمه (*dogme*) 〔名〕①扣子，钮扣②按钮③开关（接线）

زنگ ~ 电铃的按钮

صدفی ~ 珠母扣

قابله ~ (فشاری ~) 按扣

یخه ~ 领扣

~ جا (ی) 钮孔，钮眼
~ سگک (~ قلاب) 钮扣钩
~ گل 〈植〉蜡菊，麦仙翁
~ انداختن (~ بستن) 扣上钮扣
به ~ فشار دادن 按铃
~ باز کردن 解开钮扣

دگمه‌ای 〔形〕 钮扣的
~ سر قلم （写美术字用的）平头钢笔尖
~ شمشیر （练剑术用的）钝头剑
~ کلم （可食用的）甘蓝
~ گل 〈植〉花干后色和形状均不变的菊花植物（如蜡菊）

دگمه دار 〔形、名〕 ①有扣子的②有按钮的③圆珠笔

دگمه سازی 〔名〕 制造钮扣

دگمه قابلمه‌ای (~ *ghāblame-ee*) 〔名〕 衣扣

دگنك (*daganak*) 〔名〕 粗木棍（骂人话）
~ با 费很大力气，费九牛二虎之力
با ~ او را وادار کردم که ... 我费了很大力气才使他…

دل I (*del*) 〔名〕 ①心脏；〈转〉中心②胃；肚子，内脏③心肠，心情；心灵，理智，思想④勇气⑤注意力，理解力⑥耐心
~ خاك 矿井；墓穴，地下
~ سخت (~ سنگ) 铁石心肠，残酷，残忍
~ سنگین 铁石心肠；漠不关心，无动于衷；冷漠，冷淡
~ شب 深夜，深更半夜，午夜
~ نازك 温柔的心，脆弱的感情
~ و جگر 心肝；五脏，内脏
~ و جگر طیور （鸡、鸭等的）内脏杂碎，什件
~ و دماغ 情绪，心情
از ~ و جان (از جان و ~) 全心全意地，一个心眼地
~ اهل 刚毅有为的人，有志气的人
با ~ و جان 全心全意地
در ~ 心中；暗自地
در ته ~ 发自内心，由衷地
~ درد 谈心，诉衷曲
یك ~ و یك جان 一心一意，全心全意
~ آب شدن 酷爱，爱；期待，迫不及待
بچه برای غذا دلش آب شد . 孩子急着要吃饭。
~ کسی را آزردن 得罪，欺负，使…受委屈，使…不痛快，使…伤心
به ~ کسی افتادن 浮现在某人的脑际；想起，记起
به دلم افتاد (یا گذشت) که ... 我预感到…
~ کسی بالا آمدن 令人作呕，讨厌
به ~ کسی انداختن 劝说，说服（某人做某事）
~ کسی را به درد آوردن 使人心里难受，使人心情不快
~ کسی را به دست آوردن 得人心，取悦于…；争取，征服，满足某人(的要求)；对…亲切，解恨
~ و روده (یا جگر) چیزی را در آوردن 把…搞得一塌糊涂，把…弄得七零八碎，把…来个底朝天

~ برداشتن (~ برکندن ، ~ برگرفتن)
(از) 拒绝，放弃；戒除，改掉，脱离…，
不爱…，无心…，与…一刀两断
نمیتوانم از آن همرزم قدیم خود ~ بردارم .
我心里老惦记着那位老战友。
غمی را از ~ برداشتن 去掉心病
از جان بر داشتن ~ 绝望，冒险，铤而走险
بر سر زبان داشتن ~ 显得天真；有话直
说；心里想什么，嘴里就说什么；心里存
不住话
پیش کسی داشتن ~ 热爱某人，钟情于
某人
خوش نداشتن (از) ~ 不喜欢，不高兴，
讨厌
شیر داشتن ~ 大胆，有熊心豹胆
فارغ داشتن ~ 心情平静，心地坦然
قوی داشتن ~ 鼓起勇气，奋勇
کسی را ربودن (یا فریفتن) ~ 迷住某
人，征服某人的心，获取某人的欢心
از ~ بیرون رفتن 被遗忘
کسی را زدن ~ 使…反感，使…讨厌
بدریا زدن ~ 蛮干，不顾一切，铤而走险，
冒险，拚命
کسی را بهم زدن ~ 让某人讨厌，使某
人恶心
کسی را نرم ساختن ~ 使某人心软
کسی سرد شدن ~ 某人心灰意懒
کسی باز (گشاده) شدن ~ 某人心情
舒畅，某人心情愉快
کسی تمام شدن ~ 某人忍不住
کسی خنك شدن ~ 某人感到心里轻松，

باختن ~ 醉心于…，迷恋于…，钟情于…；
惊恐（万状），吃惊；失掉信心
(کسی را) بردن (~ ربودن) ~ 勾引，
引诱，使…销魂，使人迷醉；引人入胜，
扣人心弦
بستن (به) ~ 倾心，钟情；留恋，迷恋，
依恋；对…感兴趣，向往；依靠
دو ~ بودن 三心二意，犹豫不决
کسی باخود نبودن ~ 心不在焉
در ~ کوه پیچیدن (یا طنین افکندن)
（声音）在山谷中回响；（声音）在空谷回荡
پیدا کردن ~ 鼓起勇气
دادن (به) ~ 鼓励，壮胆，振奋（某人的）
精神；专心致志于…，倾心于…，倾注于…
دادن و قلوه گرفتن ~ 谈话谈得十分投
机，推心置腹；谈得很有兴致
از دست دادن ~ 爱得入迷，爱得发狂；
不耐烦，受不住
او بس پرگوئی کرد و ~ از دست دادیم .
他唠唠叨叨真使我们忍耐不住了。
~ و دین از دست دادن (برای ، در
مقابل) 神魂颠倒，心神恍惚，不知所措
از کف دادن (برای) ~ 对…极感兴趣，
对…趣味盎然
بخود دادن ~ 鼓起勇气，壮起胆子
داشتن ~ 有胆量，敢于…
او خیلی ~ دارد که این کار خطرناك را انجام
دهد . 他敢做这件危险的工作真是有胆量。
درهر کاری ~ باید داشت . 办什么事
都需要有勇气。
باکسی یکی داشتن ~ 与某人同心同德

某人放心
کسی ریش ریش شدن ~ 某人伤心
به ~ کسی برات شدن ... 某人心里暗想…
کسی را شکستن ~ 使…失望，使…遭受挫折，使…扫兴，使…伤心
~ ~ کردن 踌躇，动摇，犹疑不定；磨蹭
کسی را آب کردن ~ 让…久等；引起某人怜悯心；让某人难受
خود را خالی کردن ~ 吐露真情；直言不讳，把心里的话倒出来
کسی را خالی کردن ~ 套某人的话，引某人讲出实情
کسی را خنك کردن ~ 使…冷静，安慰某人
دریا کردن ~ 大方（起来），慷慨；勇敢，大胆
کسی را ریش کردن ~ 使人伤心，使人心灵受到创伤
~ کسی را سرد کردن (نسبت به ، از) 使某人心里凉了半截，使某人心灰意懒，对某人泼冷水
یکتا کردن ~ 亲近，心连心，同心协力
یکی کردن ~ 齐心协力，取得一致，找到共同点
توی (یا در) ~ کسی (خود را) جا کردن 向某人讨好，拍某人马屁
توی ~ کسی را خالی کردن 恐吓某人
توی ~ خود فکر کردن 心里想，暗自思付
~ کندن 拒绝，放弃
دست به ~ کسی گذاشتن 提起某人的伤心事
به ~ گرفتن 放在心上，生气，烦恼，痛心，感到难过
حرف مرا به ~ مگیر ! 可不要把我的话放在心上呀！
دق ~ از کسی گرفتن 向某人报复
~ نمودن 待人慈爱
~ نهادن 迷恋上，爱上，把心都放在…上；决定（干什么），信任，依靠，指望
آسایش مردم هدفی است که بدان~نهاده‌ایم. 我们一心一意地谋求人民的利益。
ای ~ غافل ! 粗心的家伙！你看我多蠢呀！
دلم حال آمد. 我心中高兴，我心情舒畅。
دلم رحم آمد. (به دلم رحم آمد) 我被感动了；我心软了。
از بس که ایراد گرفت ، ~ از حلقم بالا آمد. 他老找碴，我讨厌透了。
دلم نمیآید. 我不愿意。
دلم بهم خورد. 我想吐，我感到厌烦。
بدلم افتاد ... 我记起…
در هر کاری ~ لازم است. 干什么事都需要勇气，办什么事都要用心。
دلش پر است. 他（对…）不满，他心里很窝火。
دلم پیش آن جوان است. 我喜欢那个小伙子。
دلش تنگ است. 他不高兴了，他心情沉重。
دلم چرکین است. 我不乐意，我感到委屈。

. دلم از حال رفت 我不舒服。

. دلم از دست رفت 我不能控制自己了，我出神了。

. دلم سر رفت 我厌烦了；我实在忍无可忍。

. دلش غش میرود 他极想…。

. دلش برای دیدن برادرش غش میرود 他极想看到他的兄弟。

. دلم غنج میرود (یا میزند) 我非常想…，我很高兴。

〈口〉 . دلم از گرسنگی مالش میرود 我肚子饿得难受。

. دلم ریخت (دلم پائین ریخت ؛ دلم فروریخت) 吓死我啦，我心都碎啦。

. دلم تو ریخت 我感到心悸，我心里猛地一惊。

. دلم برای وطن پر میزند 我的心已飞向祖国。

. دلش مثل کبوتر پر (یا بال) میزند 他心里七上八下，他心情激动。

. دلم شور میزند 我心里不安；我心里激动。

. این شیرینی دلم را میزند 我腻味这甜点心。

. دلم میسوزد (برای ، به) 我心里难受，我很同情。

. دلم بحال او میسوزد (دلم برای او میسوزد) 我可怜他，我同情他。

〈谚〉 . مادر را ~ سوزد دایه را دامن 亲娘难过是真心，奶娘抹泪是假意。

~ آن چینی مقیم خارجی برای وطن تنگ شده است . 那位华侨思乡心切。

. دلم درد میکند 我肚子疼。

. . . دلش خوش است که 他高兴的是…，他很高兴…

. . . ما باین خوش بود که ~ 我们感到高兴的是…，我们感到慰藉的是…

. ~ و زبانش یکی است 他心口如一，他言行一致。

. دلش پیش من نیست 他不理会我，他的心不在我身上。

. ~ تو (ی) دلش نیست 他很激动，他很惊恐，他怕得不得了。

. دلش گرم است 他的心里热乎乎的，他得到慰藉。

. ~ دوستان آزردن مراد دشمنان آوردن است 亲者痛，仇者快。

. دلش مثل سیر و سرکه میجوشد 他心里翻腾着，他心里象开了锅似的。

. به دلم چسبید 这正合我的心意。

. شما هر چه دلتان میخواهد بگوئید 您想说什么便说吧！

. . . دلم میخواهد 我心里想…，我想干…

. دلش میخواهد رویش نمیشود 他既想要但又不好意思。

. دلم تکان خورد 我（心里）发颤。

. دلم بهم میخورد 我感到嗯心，我心里不舒服。

. دلم بار نمیدهد 这不中我的意，这不合我的心意。

. ~ به ~ راه دارد 〈谚〉心心相印。

. دلش طاقچه ندارد 他不能保密。

. از ~ برود هر آنکه از دیده برفت 〈谚〉眼不见，心不烦。

! دست بدلش نگذار 不要惹他难过!
(یا قرار گرفت) . دلم آرام گرفت 我心情轻松；我心里感到平静。
. دلم گرفته است 我心情沉重。
. تو دلم نبود ~ 我焦急万分。

دل II 〔名〕 ①(纸牌)红桃②媚态，撒娇

دلار Dollar 〔名〕 美元

دل آرا(ی) (*del-ārā*) 〔形、名〕 ①美的，赏心（悦目）的，诱人的②情人，爱人

دل آرام 〔形、名〕 ①使人安心的②可爱的(人)

دل آزار 〔形、名〕 ①使人烦恼的，使人伤心的②心狠的，残酷的；欺人的③情人
واقعهٔ ~ 令人伤心的事件

دل آزاری 〔名〕 ①忧郁，烦恼，伤心，痛苦②心狠，残酷；欺负
(را) کردن ~ 使…受委屈，欺负；对…凶残，对…狠心

دل آزردگی (~ *āzordegee*) 〔名〕 受委屈

دل آزرده 〔形〕 被欺负的，受委屈的，烦恼的

دل آسا 〔形〕 ①安慰的，令人宽慰的②有魔力的

دل آسایی 〔名〕 安慰，慰藉；勇气

دل آسودگی (~ *āsoodegee*) 〔名〕 安宁，放心，平静，安静

دل آسوده 〔形〕 安宁的，镇静的，平静的

دل آشوب I 〔形、名〕 ①令人作呕的②作呕，恶心③晕船

دل آشوب II 〔名〕 〈植〉榕茛，牡荆

دل افتادگی (~ *oftādegee*) 〔名〕 绝望，悲观失望，灰心，气馁

دل افتاده 〔形〕 绝望的，悲观失望的，灰心的，气馁的，泄气的

دل افروز (~ *afrooz*) 同 دل فروز

دل افروزی 同 دل فروزی

دل افسرده (~ *afsorde*) 〔形〕 伤心的，痛心的，气馁的

دل افگار (~ *afgār*) 〔形〕 悲伤的，忧郁的，闷闷不乐的，心情沉重的

دل افگاری 〔名〕 悲伤，忧郁，闷闷不乐，心情沉重

دلاك (*dallāk*) 〔名〕 ①理发师②搓澡工人，按摩工人

دلاکی 〔名〕 ①理发②搓澡，按摩
تیغ ~ 剃刀

دل آگاه (*del-āgāh*) 〔形〕 头脑清醒的，有远见的，警觉的

دلال (*dalāl*) 〔名〕 媚态，卖俏，卖弄风情

دلال (*dallāl*) 〔名〕 掮客，代售人，受托人，经纪人
ازدواج ~ 媒人，好做媒的人
اسب ~ 马贩子
(بروات ~) برات ~ 证券经纪人
خانه‌های اجاره‌ای ~ 房地产经纪人
سهام ~ 股票买卖经纪人
محبت ~ 撮合者
معاملات ملکی ~ 房地产中间商(或掮客)

دلالت (*dalālat*) 〔名〕 (复 دلالات) ①指明，指引；引导，响导②论据，证明③劝告；引诱
ضمنی ~ 含意，含蓄的意思
داشتن ~ 表明
(بر) کردن ~ 指示，表明；指明方向，引导；劝告
. علامت X بر عدد مجهول ~ میکند

X 符号表示一个未知数。

این حرف بر پشتیبانی او از ما ~ میکرد .

这句话表明他是支持我们的。

کسی را براه راست ~ کردن 给某人指出正道

دلال خانه (*dallāl-khāne*) 〔名〕 经纪所，交易所

دلالگی (*dallālegee*) 〔名〕 拉牵，拉线，撮合

دلال منش (*dallāl-manesh*) 〔名〕 生意人，投机商

دلاله (*dallāle*) 〔名〕 ①女中间人，女经纪人②拉皮条者，撮合者③媒人

دلاله زن (*dallāle-zan*) 同 دلاله

دلالی (*dallālee*) 〔名〕 ①经纪，当掮客②佣金，（付给经纪人的）经手费，代售金；回扣

~ کردن 当经纪人或掮客

دلام I (*delām*) 〔名〕 短箭，短镖

دلام II 〔名〕 狡猾，欺骗

دل انگیز (*del-angeez*) 〔形〕 ①鼓舞人心的，令人愉快的②美妙的，吸引人的，使人动情的③英勇的，勇敢的

دل انگیزان (~ *angeezān*) 〔名〕 伊朗古曲

دلاور (*delāvar*) 〔形、名〕 ①英勇的，勇敢的，大胆的，无畏的②勇士

دلاوری 〔名〕 英勇，勇敢，大胆，无畏

دلاویز (*delāveez*) 〔形〕 ①可爱的，令人喜爱的，如意的②芬芳的，沁人心脾的

دلائل (*dalā-el*) 见 دلیل

دلب (*dolb*) 〔名〕 梧桐树

دلباختگی (*del-bākhtegee*) 〔名〕 ①醉心，迷恋，锺情②吃惊，不知所措③胆怯

دلباخته 〔形〕 ①醉心于…的，迷醉…的，迷恋…的，锺情…的②吃惊的，不知所措的③胆怯的，惊慌失措的

دل باز (~ *bāz*) 〔形〕 ①欢欣的，心情开朗的，心旷神怡的②栩栩如生的，动人的

~ منظرهٔ 令人心旷神怡的景色

دل بخواه (~ *bekhāh*) 〔形、副〕 随意的（地），任意的（地），放纵的（地），随心所欲的（地）

دل بدریازن (~ *bedaryā-zan*) 〔形、名〕 ①放肆的，不顾一切的，铤而走险的，轻率的，冒失的②冒险家

دلبر (~ *bar*) 〔名、形〕 ①爱人，情人②可爱的，吸引人的，迷人的，令人神魂颠倒的

دلبری 〔名〕 魅力，迷惑力，诱人，迷人

~ کردن 卖俏，献媚

دل بستگی (~ *bastegee*) 〔名〕 倾心，锺情，倾慕；依恋，留恋；兴趣

~ داشتن 倾心；留恋

آنچه نپاید ~ را نشاید . 〈谚〉过眼云烟，无须留恋。

دلبسته 〔形〕 倾心的，锺情的，倾慕的，喜爱的，向往的

~ شدن (به) 倾心，锺情于…，倾慕；喜爱

دلبند (~ *band*) 〔形〕 亲爱的，可爱的，心爱的，心上的，意中的，迷人的

~ فرزند 可爱的孩子；宝贝（孩子）

دلبند (*dolband*) 〔名〕 〈罕〉穆斯林的头巾

دلبوث (*dalboos*) 〔名〕 〈植〉①菖蒲②百合的一种

دل بهم خوردگی (*del-beham-khordegee*) 〔名〕 作呕，呕吐

دلپذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 合心愿的，中意的，可爱的；合适的，适中的

دلپذیری 〔名〕 合心愿,中意,可爱,合适,适中

دلپر (~ *por*) 〔形〕 愤怒的,生气的;忧虑的,烦恼的

(از) بودن ~ 发怒,生气,见怪,不满,心里窝火

دلپری 〔名〕 发怒,生气,激动;见怪,心里窝火;忧虑,烦恼

(از) داشتن ~ 同上

دلپسند (~ *pasand*) 〔形〕 令人愉快的,令人欢心的,令人满意的,可爱的

دل پیچا 同 دلپیچه

دل پیچه 〔名〕 ①肚痛,腹绞痛;疝气②腹泻,肠胃不适

دل پیشه 同 خاموشی

دلتا Delta 〔名〕 ①三角洲②希腊字母的第四字(Δ,δ)

دل تپش (~ *tapesh*) 〔名〕 心脏跳动

دلتنگ (~ *tang*) 〔形〕 ①发愁的,苦闷的,悲伤的②寂寞的,无聊的③不满的,委屈的

برای وطن ~ 怀乡的

شدن ~ 发愁,苦闷;寂寞,无聊;不满,委屈

از رفقا ~ شدم . 我想念同志们。

کردن ~ 使…难过,使…委屈;困扰

چرا ~ است ؟ 他为什么闷闷不乐?

دلتنگی 〔名〕 ①发愁,苦闷,悲伤②寂寞,无聊③不满,委屈

برای وطن ~ 怀乡,乡愁

داشتن ~ (~ کردن) 发愁,苦闷;难过;寂寞

برای میهن ~ کردن 思念故乡,满怀乡愁

دلجو(ی) 〔形〕 ①安慰的,温柔的,和蔼可亲的②迷人的,引人入胜的

دلجوئی 〔名〕 ①安慰,温柔,和蔼可亲②迷人,引人入胜

(از) کردن ~ 同上

دل چرکین (~ *cherkeen*) 〔形〕 不乐意的,委屈的,嫌恶…的

(از) شدن ~ 受委屈,嫌恶

کردن ~ 使…受委屈,引起嫌恶

دلچسب (~ *chasb*) 同 دلچسپ

دلچسپ (~ *chasp*) 〔形〕 令人愉快的,引人入胜的,迷人的,有趣的,令人心醉的

دلچسپی 〔名〕 愉快,迷人,使人心醉

دلخراش (~ *kharāsh*) 〔形〕 ①使人伤心的,悲惨的,悲哀的②尖厉的,(声音等)刺耳的,阴森的

~ تصادف 悲惨的车祸

~ صوت 刺耳的噪音;惨叫。

دلخستگی (~ *khastegee*) 〔名〕 悲痛,伤心,灰心失望,扫兴,沮丧

دلخسته (~ *khaste*) 〔形〕 悲痛的,伤心的,心碎的;扫兴的,沮丧的

دلخواسته (~ *khāste*) 〔形、名〕 ①合心意的,合适的②意中人,爱人

دلخواه (~ *khāh*) 〔形、名〕 心愿(的),愿望(的),希望(的),渴望(的)

~ بطور 按志愿,志愿地

~ بقدر 随便(要多少)

~ به 随意地,随心所欲地

~ عدد 〈数〉任意数

مطابق ~ مهمانان عمل کردیم . 我们

是根据客人们的意愿去做的。

دلخور (~ *khor*) 〔形〕 ①不满的，委屈的②悲伤的，忧愁的，忧郁的，闷闷不乐的③生气的，动怒的

(از) شدن ~ 不满，委屈；悲伤，忧愁，忧郁；生气

کردن ~ 使…委屈；使…悲伤，使…失望；惹气

دلخوری 〔名〕 ①不满，委屈②悲伤，悲痛，发怒，痛心，忧郁，闷闷不乐

(داشتن ~) کردن ~ 同上

دلخوش (~ *khosh*) 〔形〕 ①满意的，满足的②愉快的，情绪好的，高兴的

داشتن ~ 放心，慰藉，得到安慰

ساختن ~ 使…高兴

دلخوش کنک (~ *khosh-konak*) 〔名、形〕 ①玩艺儿，宽心丸，空许愿②有趣的

دلخوشی (~ *khoshee*) 〔名〕 ①满意，满足②愉快，高兴

به خود دادن ~ 自我安慰，自我欣赏

داشتن ~ 心满意足

دلخون (~ *khoon*) 〔形〕 极度伤心的，心里难过的

شدن ~ 极度伤心

(ساختن ~) کردن ~ 使…极度伤心

دلداده (~ *dāde*) 〔形、名〕 ①迷醉的，迷恋的，锺情的，诱惑的②情人，爱人

دو عاشق ~ 一对山盟海誓的情人，一对贴心人

دلدار 〔形、名〕 ①勇敢的，大胆的②有耐心的，镇定的③情人，爱人

دلداری 〔名〕 ①安慰，鼓励②勇敢

(دادن ~) کردن ~ 安慰，慰藉

دل درد (~ *dard*) 〔名〕 肠胃疼痛，肚子痛

آوردن ~ 引起肠胃痛，引起肚子痛

دلدل (~ *del*) 〔名〕 ①动摇，踌躇，犹疑不决，三心二意②气喘吁吁③心跳

زدن ~ 焦急，忐忑不安；气喘吁吁，心跳

کردن ~ 犹疑不决，拿不定主意，拖延时间，不安

دلدل (*doldol*) 〔名〕 刺猬，箭猪，豪猪

دلدوز (*del-dooz*) 〔形〕 令人难过的，洞察底蕴的（指目光）

دلربا(ی) (~ *robā*) 〔形、名〕 ①令人神往的，令人心醉的，有魅力的，引人入胜的，迷住人的，扣人心弦的②美女，情人

~ سنگ 〈矿〉砂，金石

دلربائی 〔名〕 ①引人入胜，令人神往，迷住人②妩媚

دل رحم (~ *rahm*) 〔形〕 同情的，怜悯的，慈悲的

دل رحمی 〔名〕 同情心，怜悯心，慈悲心

دلریسه (~ *reese*) 同 دل غشه

دل ریش 〔形〕 ①忧伤的，悲伤的，心碎的②相思的

دلزدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 讨厌，反感

(از کسی) پیدا کردن ~ 同上

دلزده 〔形〕 讨厌的，有反感的

(از) شدن ~ 讨厌

دل زنده (~ *zande*) 〔形〕 ①有生气的，精力充沛的，生气勃勃的，精神抖擞的②乐观的，活跃的③聪明的

~ پیرمرد 精神抖擞的老人

دلس (*dalas*) 同 دلست

دلست (*dalast*) 〔名〕 黑暗

دلستان (*del-setān*) 〔名、形〕 ①情人，爱人②心爱的，亲爱的；迷人的

دل سخت (~ *sakht*) 〔形〕 残酷无情的，冷酷的，铁石心肠的

دل سختی 〔名〕 残酷无情，冷酷，铁石心肠

دل سرد (~ *sard*) 〔形〕 ①冷淡的，淡漠的，漠不关心的②失望的，扫兴的，灰心的，消沉的

شدن ~ 冷淡，淡漠，漠不关心；失望，扫兴，灰心

کردن ~ 使…冷淡，使…失望，使…扫兴，对…泼冷水

دل سردی 〔名〕 ①冷淡，漠不关心②失望，扫兴，灰心，消沉

دل سوختگی (~ *sookhtegee*) 〔名〕 ①伤心，心灵创伤②委屈

دل سوخته (~ *sookhte*) 〔形〕 ①心灵受到创伤的②委屈的，心里难受的

دلسوز 〔形〕 ①同情的，怜悯的，可怜的②关心人的

دلسوزی 〔名〕 ①同情，怜悯，惋惜②关心，热心

با دقت و ~ 关怀备至地

کردن (برای ، نسبت به) ~ 同情，怜悯；关心

دل سیاه (~ *siyāh*) 〔形〕 ①黑心肠的，残酷的②可恶的

دل سیر 〔形〕 厌倦的，厌烦的

شدن (از) ~ 对…厌倦

دلشاد 〔形〕 满意的，心满意足的，高兴的，愉快的

دلشدگی (~ *shodegee*) 〔名〕 痴心，迷恋；愚昧无知；疯狂

دلشده (~ *shode*) 〔形〕 痴心的，迷恋的，入迷的

دل شکر (~ *shekar*) 同 دل شکن

دل شکستگی (~ *shekastegee*) 〔名〕 失望，心情懊丧，灰心，消沉；忧愁，悲伤

دل شکسته 〔形〕 失望的，心情懊丧的，灰心的，消沉的；忧愁的，悲伤的

دل شکفته (~ *shekofte*) 〔形〕 心花怒放的，心情开朗的

دل شکن (~ *shekan*) 〔形〕 使人伤心的，令人失望的

دل شگفته (~ *shegofte*) 同 دل شکفته

دل شوره 〔名〕 内心激动，激荡，不安

دل ضعفه (~ *za'fe*) 〔名〕 肚子(饿得)咕噜响

خورش ~ 答应给人好处而不兑现的人，口惠而实不至的允诺

دل طپش (~ *tapesh*) 同 دل تپش

دل غشه (~ *ghashe*) 〔名〕 肚子饿，饥饿

رفتن ~ 忍饥挨饿

دل فروز (~ *forooz*) 〔形〕 令人慰藉的，令人愉快的，使人高兴的，使人欢心的

دل فروزی 〔名〕 令人慰藉，令人愉快，使人高兴，使人欢心

دلفریب (~ *fareeb*) 〔形〕 迷人的，诱惑人的，好的，美的

دلفریبی 〔名〕 诱惑力，迷人，娇媚

دل فگار (~ *fegār*) 同 دل افگار

دل فگاری 同 دل افگاری

دلفین Dolphin 〔名〕 ①〈动〉海豚，江猪②〈天〉海豚(星)座

روسی ~ 鲟鱼

دلق (*dalagh*) 〔名〕 貂，貂皮

دلق (*dalgh*) 〔名〕 ①托钵僧的粗麻布衣②破衣烂衫③传教士穿的黑色长袍

سرقع ~ 补丁落补丁的衣服

~ اهل 托钵僧

~ و حلق و جلق 物质方面的享受物（指锦衣玉食）

دلقپوش (~ *poosh*) 〔形、名〕 ①衣衫褴褛的②伊斯兰教托钵僧

دلقك (*dalghak*) 〔名〕 丑角，小丑；诙谐的人

دل قوى (*del-ghavee*) 〔形〕 大胆的

شدن ~ 鼓起勇气，敢于做某事

دلك (*dalk*) 〔名〕 摩擦，涂擦；按摩

دلكش I (*del-kash*) 〔形〕 引人入胜的，令人神往的，迷人的，诱人的，可爱的

دلكش II 〔名〕 伊朗曲调名

دل كشى 〔名〕 引人入胜，迷人，诱人

دل كنده (~ *kande*) 〔形〕 失望的，灰心的

شدن ~ 失望，灰心

دلكو Delco 〔名〕 〈技〉离合器

دل كور (*del-koor*) 〔形〕 失去理智的，失去自持力的

دلگداز (~ *godāz*) 〔形〕 折磨人的，使人痛苦的，令人伤心的

دلگران (~ *gerān*) 〔形〕 闷闷不乐的，心情沉重的；勉强的

از كارى ~ بودن 硬着头皮干（某事）

دلگرانى 〔名〕 闷闷不乐，心情沉重；勉强，不愉快

داشتن ~ 同上

دلگرفتگى (~ *gereftegee*) 〔名〕 ①沮丧，忧愁，担忧，心情沉重②委屈

داشتن ~ 同上

دلگرفته 〔形〕 ①沮丧的，心情沉重的②委屈的

بودن ~ 沮丧，心情沉重；委屈

دلگرم (~ *garm*) 〔形〕 ①热心的，热情的，有激情的②受鼓舞的，激动的

(نسبت به) بودن ~ 对…热心，对…关心

شدن ~ 充满希望，热心，受到鼓舞

كردن ~ 使人充满希望，鼓舞，鼓励；说服

دريافت نامهٔ محبت آميز شما ما را تشويق و ~ كرد. 你们的亲切的来信使我们深受鼓舞。

دل گرمى 〔名〕 ①热心，热情，激情，鼓舞，鼓励，激动②希望；信心

دادن ~ 鼓舞，激励

(به) داشتن ~ 对…热心，爱…，对…表现热忱

دل گسل (~ *gosel*) 〔形〕 使人心碎的，令人伤心的

دلگشا (ى) (~ *goshā*) 〔形〕 令人心胸开阔的，心旷神怡的；美妙的

دل گشاد (~ *goshād*) 〔形〕 愉快的，高兴的，活跃的

دلگشائى (~ *goshā-ee*) 〔名〕 开心，迷人；美妙

دلگنده (~ *gonde*) 〔形〕 粗枝大叶的，漫不经心的

دلگى (*dalegee*) 〔名〕 ①贪食②追逐

دلگير (*del-geer*) 〔形〕 生气的，受委屈的，伤心的，烦恼的，不满的

شدن ~ 生气，受委屈

(~ ساختن) كردن ~ 惹…生气，使…受委屈

دلگیری 〔名〕 生气，委屈，伤心，烦恼，不满

دلم (*dolom*) 〔名〕 〈医〉疹子；疖

دلمردگی (*del-mordegee*) 〔名〕 萎靡不振，无生气，暮气沉沉，死气沉沉

دلمرده 〔形〕 萎靡不振的，无生气的，暮气沉沉的，死气沉沉的

دلمك (*dalamak*) 〔名〕 乳浆，乳清

دلمك (*dolmak*) 同 دلمه Ⅱ条

دلمه (*dalame*) 〔名、形〕 ①凝乳，干乳酪②凝（血）块③凝固的④明胶

غضروف ～ 〈医〉 软骨病

(～ شدن) بستن ～ 凝固，凝结

دلمه Ⅰ (*dolme*) 〔名〕（把肉馅、大米放在葡萄叶或菜叶里做的）肉卷

کدو ～ 西胡芦肉卷

کلم ～ 白菜卷

دلمه Ⅱ 〔名〕 〈动〉避日虫

دلمه کرده (～ *karde*) 〔形〕 塞有馅儿的

دلمیت Dolomite 〔名〕 〈矿〉 白云石

دل نازك (*del-nāzok*) 〔形〕 感情脆弱的，易动感情的，多愁善感的

دل نرم (～ *narm*) 〔形〕 心肠软的

دل نشان (～ *neshān*) 同 دلنشین

دلنشین (～ *nesheen*) 〔形〕 ①令人愉快的，引人入胜的，有趣的②深深印在心中的

"سرود دوستی دو ملت" نغمهٔ دلنشینی است .

《两国人民友谊之歌》是一支动人的曲子。

دلنگ (*delang*) 〔形、名〕 ①悬挂的，挂起来的②（拟声词）玎玲响

～ و ～ 玎玲声

زدن ～ ～ 弹得玎玲响

دل نگران (*del-negarān*) 〔形〕 ①担心的，挂念的，焦虑的②担惊受怕的，悬心的

دل نگرانی 〔名〕 ①担心，挂念，焦虑②担惊受怕

دل نمود (～ *nemood*) 〔形〕 简单的，朴素的；直爽的，坦率的

دل نمودگی (～ *nemoodegee*) 〔名〕 简单，朴素；直爽，坦率

دل نواز (～ *navāz*) 〔形、名〕 ①温存体贴的，贴心的，温柔的；柔和的，温和的 ②情人③伊朗曲调名

دل نوازی 〔名〕 ①抚爱，温存体贴，贴心，温柔；柔和，温和

(را) کردن ～ 同上

دلو (*dalv*) 〔名〕 ①水桶，吊桶，木桶②〈天〉宝瓶宫（黄道十二宫之一）③阿富汗阳历十一月

دل واپس (*del-vāpas*) 〔形〕 心情烦乱的，焦急不安的，担心的；期待的，等待的

دل واپسی 〔名〕 心情烦乱，焦急不安，担心；期待，等待

دلواز (*delvāz*) 同 دلباز

دل و قلوه (*delo-gholve*) 〔名〕 〈口〉心肝，杂碎，五脏

دله Ⅰ (*dale*) 〔名〕 ①嘴馋的人，贪嘴的人②贪淫好色的人③偷鸡摸狗的人；小偷

دله Ⅱ 〔名〕 〈动〉貂，伶鼬

دلهاث (*delhās*) 〔名〕 ①狮子②〈喻〉勇敢的人

دله دزد (*dale-dozd*) 〔名〕 偷鸡摸狗的人，鸡鸣狗盗之徒；小偷

دله دزدی 〔名〕 小偷小摸，偷鸡摸狗

کردن ～ 同上

دلهره (*del-hore*) 〔名〕 ①激动，不安②惊慌，

慌乱，茫然不知所措③害怕

گرفتن ~ 同上

دلی (*dalee*) 〔名〕〈旧〉①国库②国家机构

دلی Ⅰ (*delee*) 〔形〕 心脏的；心脏病的

دلی Ⅱ 〔形〕 疯狂的

دليجان Diligence 〔名〕 ①公用马车；驿车②伊朗城市里的一种中小型公共汽车

دلی دلی (*deleydeley*) : خواندن ~ 低吟，轻唱

دلير (*daleer*) 〔形、名〕 ①勇敢的，大胆的，无畏的②勇敢的人，英雄汉

~ دروغی 虚张声势的闹事者，恃强凌弱者

(~ ساختن) کردن ~ 给…壮胆，让…放开胆子

دليرافكن (~ *afkan*) 〔形〕 蛮干的，勇敢的

دليرانه 〔形、副〕 勇敢的(地)，大胆的（地），无畏的（地）

دليرى 〔名〕 勇敢，大胆，无畏

~ مردانه 刚强，男子汉气概

~ کردن 勇敢，大胆

دليف (*daleef*) 〔名〕 蹒跚而行，碎步前进

دليل (*daleel*) 〔名〕（复 دلائل ، دلایل ، ادله）①论据，证据，根据；理由，原因②响导，指导

~ باطل 站不住脚的理由

~ راه 响导

~ صريح 明证

~ عقلی 有道理的根据

~ قاطع 确凿的证据，铁证

~ گويا 有说服力的理由

~ نقلی 主观判断

به اين ~ که ... (به ~ اينکه ...) 根据…，基于…

مقرون به ~ 有理由的，有根据的

~ انگيختن 提出理由，论证

~ آوردن (اقامه ~ کردن) (برای) 提出理由，提出论据

~ جستن 寻找理由

چيزی را ~ قرار دادن 把…当成理由

~ کردن 表明，说明；证实

دليلش اينست که ... 其理由是…

اين ~ نميشود . 这不成为理由。

~ ندارد که ... 没有道理…

چه دليلی دارد ؟ (به چه ~) 有什么理由？凭什么？根据什么？

دم Ⅰ (*dam*) 〔名〕 ①呼吸，吹拂②风箱③瞬间，一刹那，时候④气味，香味⑤刀刃，刀锋，尖，尖端，边缘⑥矿井瓦斯⑦闷，气闷⑧一口（水）⑨吹牛，大话⑩咒，咒文，念符法，吹法气⑪欺骗，迷惑⑫生活，生命⑬（诗的）音步

~ آخر (~ واپسين) 奄奄一息，最后一口气；苟延残喘

~ آهنگرى （铁匠铺）风箱

~ به ~ 时刻，随时

~ تسليم 屈从，听从，顺从；断气，死

~ در 门口

~ دست 在手头，手边

~ سرد 长叹，叹息，哀叹

~ شمشير 剑锋，剑刃

~ صبح 清晨，黎明

~ مرگ 临死时，临终时

دمی آب 一口水

از ~ 全部，所有，无例外地

با ~ و دستگاه 盛况，壮观，壮丽

به یك ~ 立即
تا ~ دروازه 直（送）到门口
تا این ~ 到目前，到现在
در ~ 当即，立即，立刻，马上，当场
در ~ رفتن 离开的那一会儿，走的时候
دود و ~ 必需品
هر ~ 随时，每时每刻，任何时候
بر انداختن ~ 使…疲乏，使…疲惫不堪
پا انداختن ~ 掷在脚下，踩在脚下
بر آوردن ~ 呼气，讲起话来
فرو بردن ~ 吸入，吸（气）
~ (فرو) بستن (~ در کشیدن ، ~ نگاه داشتن) 沉默不语，不作声，屏住呼吸
خوردن ~ 受骗，上当，安宁
گلوله دادن ~ 使…面临死亡的威胁
کسی را دیدن ~ 贿赂，向…讨好，诱惑
زدن (~ بگفتار زدن) ~ 呼吸，鼓风，谈话，谈一阵子，拒绝，吹牛
بعضی ها از مارکسیسم ~ میزنند ولی به شیوهٔ لیبرالیسم عمل میکنند . 有些人说的是马克思主义，行的则是自由主义。
در آن موقع هیچ ~ نزد . 那时，他一句话也没说。
زدن (از چیزی) ~ 暗示，自吹自擂，夸夸其谈
شمردن ~ 生活，生存，存在
راغنیمت شمردن (یادانستن) ~ 珍惜时间
کردن ~ 沏，泡，煮(茶)，熬，蒸，炖，焖（饭），煎（草药），（空气）闷热
تازه کردن ~ 换口气
کشیدن ~ (茶)沏好，泡好，蒸熟，焖熟

آخر را کشیدن ~ 奄奄一息
از ~ شمشیر گذراندن 屠杀，残杀，劈死，砍死
گرفتن ~ 陪伴，伴唱，（空气）闷热
این چاه ~ دارد . 这口井有窒息性瓦斯气味。
امروز هوا ~ دارد . 今天天气闷热得很。
دمی (را) غنیمت است . 寸阴可贵！
دمت گرم (باشد) ! 您唱得多好呀！
پرستار لیوان را ~ دهان بیمار گذاشت . 护士把杯子放到病人的嘴边。

دم II 〔名〕（复 دماء）血，血液
سفك ~ 血液流通，流血

دم (*dom*) 〔名〕①尾，尾巴②（叶）柄③船舱④衣服的长后襟
اسب ~ 马尾巴
برگ ~ 叶柄
گاو ~ 鞭子
گرگ ~ 黎明，薄暮
~ گاو (را) بدست آوردن (یا داشتن) 有了出路，找到谋生的办法
در آوردن ~ 打肿脸充胖子，寻衅
کسی را بریدن ~ 不让(某人)翘尾巴，打掉（某人的）气焰
خروس از جیب کسی پیدا بودن ~ 露馅，露出马脚
~ جنباندن (~ تکان دادن ، ~ تکاندن) 〈口〉摆尾巴，感激（某人），巴结（某人）摇尾乞怜
لای تله (گیر) دادن ~ 上圈套，上钩
به تله ندادن ~ 不上圈套，不上钩

خروس در جیب داشتن ~ 留后手，滑头
خروس در دست داشتن ~ 有理由，有借口
خروس کسی را دیدن ~ 揭穿（某人的）骗局，使…露出马脚
به خمره زدن ~ 爱喝酒
به（بر）زمین زدن（یا مالیدن）~ 巴结，奉承，献媚，讨好
با ~ خود گردو شکستن 极为高兴，得意忘形，洋洋自得
علم کردن ~ 翘尾巴，骄傲自大
کسی را کندن（از）~ 不让某人翘尾巴，打掉某人的威风，停止某人的职务
~ کسی را لای تله گذاشتن（یا انداختن یا گیر آوردن）置某人于窘境，使…受制于自己，使…就范
پا روی ~ کسی گذاشتن 烦扰，纠缠，使…厌烦，触犯（原意，踩住某人的尾巴）
گرفتن ~ 摆架子
سر（روی）~ نشستن 生气，恼怒，准备…
روباه و بال（گواه）روباه است. ~ 露出狐狸尾巴。
دمش را روی کولش گذاشت و رفت.
他夹起尾巴跑了，他灰溜溜地跑了。
درآورده است. ~ 他蛮不讲理，他很放肆。
دمش را توپای خود گرفت.（دمش را لای پا جمع کرد）他夹起尾巴，他不再神气活现。

دما (*damā*) 〔名〕 ①〈医〉气喘，喘②喘气③发热，温度

دما(ی) (*demā*) 见 دم Ⅱ条

دماپای (*damāpāy*) 〔名〕 ①恒温器②（灭火设备等）根据温度自动启动的装置

دمادم (*damādam*) 〔形、副〕 不断的（地），连续的（地），频繁的（地）
~ شرب 酗酒

دمادم (*domādom*) 〔副〕 接连不断地

دمار Ⅰ (*damār*) 〔名〕 ①筋，脉络，纹理②神经③脊椎骨④用里脊肉做的菜
ماهی ~ 鱼筋

دمار Ⅱ 〔名〕 ①（植物的）根②破坏，毁坏，根绝，消灭③腐朽，糜烂④敌对，报复
بر آوردن（از）~ 毁坏，彻底消灭，根绝，折磨，蹂躏
~ از روزگار کسی بر آوردن（یا در آوردن）复仇，报仇，严酷折磨

دم اسبی (*dom-asbee*) 〔名〕 ①马尾型（女孩的一种发型）②〈植〉木贼属

دماسنج (*damā-sanj*) 〔名〕 ①〈技〉热偶②热变换器③温度表，寒暑表，体温表

دماغ (*damāgh*) 〔名〕 ①鼻子②脑，头脑③傲慢，傲气④才能⑤情绪，心思，意向⑥鼻涕
برگشته ~ 翘鼻子
پهن ~ 扁鼻子，塌鼻子
صغیر ~（~ اصغر）〈解〉小脑
کبیر ~ 〈解〉大脑
~ اغشیهٔ 〈解〉脑膜
~ جرم 大脑，脑
~ موی 〈喻〉讨厌的家伙，惹人厌烦的人
~ ورم 〈医〉脑炎
~ ورم اغشیهٔ 〈医〉脑膜炎
از ~ افتادن 情绪低落，消沉
از ~ شیر（فیل）افتادن 傲慢，自以为

了不起，目中无人
به ~ کسی خوردن 触犯，触及痛处
~ داشتن (سر ~ بودن) 情绪好，心情好
در دماغت چه میگذرد ؟ 你在想什么？你是怎么想的？
~ این کار را ندارد . 他没有心思干这件事。
~ فیل داشتن 傲慢
باد در ~ داشتن (~ کسی باد داشتن) 某人傲慢，某人目中无人
~ کسی را سوزاندن 使某人泄气，使某人失望，使某人消沉，使某人沮丧；贬低
سوی ~ کسی شدن 与…纠缠
~ فروختن 翘尾巴，自高自大
~ کسی (را) تر کردن 向某人灌酒；让某人高兴
~ را گرفتن (~ خود را پاك کردن) 擤鼻涕
دماغم گرفت . 我鼻子不通气；我不大痛快。
~ خود را بالا گرفتن (یا بردن) 翘尾巴，自高自大
~ کسی تیغ کشیدن 某人快要死了；临终
~ کسی را بر خاك مالیدن 贬低某人，打掉某人的威风；彻底制服某人
دماغش بالا رفته است . 他神气起来了；他翘尾巴了。
دماغش تر است . 他很高兴；他喝得醉醺醺的。
~ شما چاق است ؟ 你好吗？你身体如何？
دماغش چاق است . 他日子过得很不错；他景况不错；他身体不错。
دماغش خشك است . 他心烦意乱；他身体不好。
〈口〉 هنوز دماغش بوی شیر میدهد . 他乳臭未干。（或：他没有经验）
دماغش سوخت . 他心里不好受；他很沮丧；他垂头丧气了。

دماغ پرور (~ *parvar*) 〔形〕 ①提神的②香气扑鼻的
گل ~ 香花

دماغ چاقی 〔名〕 （境况）富裕，境况良好

دماغ دار 〔形〕 ①傲慢的，目空一切的②享福的，小康的③有精神的，精神饱满的

دماغ داری 〔名〕 ①傲慢，目空一切②幸福，小康③精神饱满

دماغه (*damāghe*) 〔名〕 ①〈地〉岬，海角②〈船〉头③（铁钻的）尖角④（山的）支脉，角⑤门框
~ امید صالح (~ امید نیك) 好望角（非洲）
~ کشتی 船头

دماغی (*damāghee*) 〔形〕 ①脑的，脑力的②理性的③鼻子的
اصوات ~ 带鼻音的声音
اغشیهٔ ~ 脑膜
امراض ~ 脑系科疾病
شرایین ~ 脑动脉
کار ~ 脑力劳动

دماگوژی Demagogy 〔名〕 蛊惑人心的宣传，煽动

دماگوژیزم Demagogism 〔名〕 煽动，煽动主义

دماگوگ Demagog (ue) 〔名〕 煽动者，蛊惑人心的政客

دم‌الاخوین (*damol-akhaveyn*) 〔名〕〈化〉龙血树脂，麒麟血

دمامل (*damāmel*) 见 دمل

دمامه (*damāme*) 〔名〕 ①小鼓②小喇叭

دمامه (*dammāme*) 〔名〕 ①狡猾的女人；下流女人②丑陋，难看

دمان (*damān*) 〔形、名〕 ①快的，急速的②可怕的③吼叫的④吹气的⑤时间

～ پیل 吼叫的象；发情的象

دمانه (*damāne*) 〔名〕 烟囱

دمانگار (*damā-negār*) 〔名〕 温度计

دم آور (*dam-āvar*) 〔名、形〕 ①拉风箱的人②气喘的

دماوند (*damāvand*) 〔名〕 达马万德山峰(伊朗)

دمب (*domb*) 同 دم (*dom*)

دمباریك (*dambāreek*) 〔形、名〕 ①窄边的②尖口钳

～ شلوار 窄裤管的裤子

دمباز (*dombāz*) 〔名、形〕 ①谄媚者②奉承的，迎合的

دمبازی 〔名〕 谄媚，奉承，迎合

دمبال (*dombāl*) 同 دنبال

دمبالچه (*dombālche*) 〔名〕 尾巴，末端，末尾

دمبالیچه 同 دمبالچه

دم بخت (*dambakht*) 〔名〕 待嫁之年，该出嫁的时候

دمبدم (*dambedam*) 〔副〕 ①不断地，连续地，频繁地②每时每刻地，愈来愈…

دمبرگ (*dom-barg*) 〔名〕 叶柄

دمبریده (～ *boreede*) 〔形〕 ①割掉尾巴的，断尾的，秃尾巴的，无尾的②〈喻〉狡猾的，阴险的③淘气的，顽皮的，不听话的

دمبسته (*dam-baste*) 〔形〕 ①沉默寡言的，沉寂的，无声息的②停止呼吸的③惊讶的，呆住的

دمبك (*dombak*) 〔名〕 ①小鼓②小号，风笛

دمبل (*dambel*) 〔名〕 小哑铃

دمبلان (*dombalān*) 同 دنبلان

دمبلیچه (*dombaleeche*) 同 دنبلیچه

دمبه (*dombe*) 同 دنبه

دمبیل (*dambeel*) 同 دمبل

دمپایی (*dampāyee*) 〔名〕 便鞋，拖鞋

دمپخت (*dampokht*) 〔名〕 伊朗一种抓饭的名称

دم پهن (*dom-pahn*) 〔名〕 钳子

دمپینگ Dumping 〔名〕 倾销

دمتك (*domtak*) 同 دم جنبانك

دمجا (*damajā*) 〔名〕 敲诈，勒索，贿赂

دم جنبانك (*domjonbānak*) 〔名〕〈动〉鹡鸰

دم چك (*dam-chak*) ：دادن ～ 让…受打击

دمچه (*dom-che*) 同 دمبالچه

دمخور (*damkhor*) 〔名、形〕 ①志趣相投的人，知己②谈得来的，知己的

دمدار Ⅰ (*damdār*) 〔形〕 气闷的，窒息的

～ هوای 潮湿闷人的空气

دمدار Ⅱ 〔形〕 尖的，扎人的

دمدار (*dom-dār*) 〔形、名〕 ①有尾巴的②有柄的，有把的③〈军〉后卫

～ ستارهٔ 彗星

دمداران (～ *dārān*) 〔名〕〈动〉有尾目

دم دراز (～ *derāz*) 〔形〕 ①长尾巴的②厚颜无耻的，蛮横无礼的

دم درازی 〔名〕 ①长尾巴②厚颜无耻，蛮横无礼

دمدستی (*damdastee*) 〔形〕 ①日用的，随身携

带的，手边的，手头的②附属的

~ اطاق 厢房，耳房

~ كتاب 放在手边的书

دمدم (*damdam*) 同 دم بدم

~ زدن 上气不接下气，气喘吁吁

دمدما(ى) (*damdamā*) 〔介〕近…时分

~ سحر 黎明前，黎明时分

~ ظهر 正午时分

دمدمزنان (*damdamzanān*) 〔副〕 喘得呼赤呼赤地

دمدمكى (*damdamakee*) 同 دمدمى

دمدمه I (*damdame*) 〔名〕 ①喧哗，吵闹，嘈杂声②鼓声③狡猾，欺骗④〈喻〉名声，传闻

~ افكندن 欺骗，鼓噪，传出

دمدمه II 〔名〕 〈旧〉角面堡，多面堡，据点

دمدمى (*damdamee*) 〔形、副〕 ①不固定的，易变的，变幻无常的，反复无常的②常常，动不动（就）

دمدمى مزاج (~ *mezāj*) 〔形〕 ①见异思迁的，变幻无常的，朝三暮四的②古怪的③犹豫不定的

دمدمى مزاجى 〔名〕 见异思迁，变幻无常，朝三暮四

دمده Demode 〔形〕 过时的，不时兴的

~ شدن 过时，不时兴

دمر (*damar*) 〔形、副、名〕 ①俯卧的，伏着的，趴着的②弄翻的③脸朝下，趴着④俯卧，平卧

~ افتادن 摔个嘴啃泥，趴下

~ خوابيدن 趴着睡

~ شدن 头朝下

~ كردن 把…翻过来，让…头朝下

دمر آغاجى (*damer-āghājee*) 同 دميرآغاجى

دمرو (*damaroo*) 〔形〕 伏着的，脸朝下的，趴着的

دمرو (*dom-row*) 〔名〕 〈口〉走狗，走卒，追随者

دمروباه (*domroobāh*) 〔名〕 〈植〉看麦娘属

دمريز (*domreez*) 〔形、副〕 不断的（地），不停的（地），连续的（地）

دمساز (*damsāz*) 〔形、名〕 ①亲近的，知心的②协调的，和谐的③确信的，可信任的④亲近的人，知己，心腹之交

~ دو صداى 和谐的声音，和声

~ رفيق (يار ~) 挚友，至交

~ شدن 亲近，成为知己；适应，适合；和谐；谐调

~ كردن 使…成为知己；使适合于…；使…和谐

دمسازى 〔名〕 ①亲近（关系），亲密②一致，协调，和谐③适应，适合

دمسرد (~ *sard*) 〔形〕 ①（语言）枯燥无味的，平淡无味的，干巴巴的②阴沉沉的，冷冰冰的

دم سنج (~ *sanj*) 〔名〕 肺活量测定计

دمسنجه (*dom-sanje*) 同 دم جنبانك

دمش (*damesh*) 〔名〕 ①吸入，吸气，吹气②生气勃勃，兴高采烈

دمشق (*dameshgh*) 〔名〕 大马士革（叙利亚首都）

دمشقى 〔形、名〕 ①大马士革的②大马士革人③大马士革刀，大马士革剑

دمشناس (*dam-shenās*) 〔名、形〕 ①学者，有教养的（人）②有经验的（人），老练的（人）

دمع (*dam'*) 〔名〕（复 دموع）眼泪，哭泣

دمغ (*damgh*) 〔名〕 伤脑筋

دمغ (*damagh*) 〔形〕 ①受愚弄的②绝望的，灰心的，垂头丧气的

~ شدن 受愚弄；灰心，垂头丧气，无精打彩

(ساختن ~) کردن ~ 愚弄；使…灰心，使…垂头丧气

دمغازه (*domghāze*) 〔名〕〈解〉尾骨

دمغزه (*domghaze*) 同 دم غازه

دم فاخته‌ای (*dom-fākhte-ee*) 〔形〕（木工）鸠尾榫或榫眼的

دمق (*damagh*) 同 دمغ (*damagh*)

دم قیچی (*damgheychee*) 〔名〕 金属落片

دم کج (*dom-kaj*) 同 کژدم

دمکرات 同 دموکرات

دمکراتیزاسیون 同 دموکراتیزاسیون

دمکراتیزه 同 دموکراتیزه

دمکراتیك 同 دموکراتیك

دمکراسی 同 دموکراسی

دم کرده (*dam-karde*) 〔形〕 沏好的（茶），焖好的（米饭），煎好的（药）

دمکش I (~ *kesh*) 〔名〕（盖蒸饭用的）保温布

دمکش II 〔名〕 陪伴，伴侣；伴唱者

دمکشی 〔名〕 陪伴，伴随

دمکل (*dom-kol*) 〔形〕 无尾巴的，短尾巴的，断尾的

دمکلس (*demokles*)：~ شمشیر 千钧一发

دم کلفت (*dom-koloft*) 〔形、名〕 ①有权有势的，有影响的③大人物，头面人物③大官，权贵，阔人

دم کنی (*dam-konee*) 同 دمکش I 条

دم گاو (*domegāv*) 〔名〕 ①鞭子②（敲鼓的）木槌③喇叭④〈植〉毛蕊花

دمگاه (*dam-gāh*) 〔名〕 ①冶炼炉，锻造炉，熔铁炉②灰坑③喉④浴室

دمگاه (*dom-gāh*) 〔名〕（煮熟供食用的）鸡（或其他家禽的）屁股，鸟的尾部

دمگذار (*dam-gozār*) 〔名〕 混日子的人

دمگرفته (~ *gerefte*) 〔形〕 ①腐烂的，腐败的（如皮张等）②窒息的，闷气的

دمگل (*dom-gol*) 〔名〕 花柄，花梗

دمگیر (*dam-geer*) 〔形、名、副〕 ①闷的，酷热的②伴唱者，伴奏者，唱和者③经常不断地

دمگیری 〔名〕 ①窒闷，酷热②伴唱，唱和

کردن ~ 伴唱，唱和

دمل (*dommal*) 〔名〕（复 دمامل）①疮，脓疮，脓肿②疖子

جلدی ~ 〈医〉疖

چرکی ~ 脓肿

(یا خونی) دموی ~ 〈医〉血栓，血肿，血瘤

در آوردن ~ 化脓，溃疡

دم لابه (*dom-lābe*) 〔名〕 ①摆动尾巴②〈转〉阿谀，奉承，巴结，摇尾乞怜

کردن ~ 同上

دمن (*daman*) دامن 的缩写形式

دمن (*deman*) 见 دمنه I 条

دمندان (*damandān*) 〔名〕 地狱

دمنده (*damande*) 〔名、形〕 ①提台词者，提示人，讲…的②生长的，升起的

دم نگار (*dam-negār*) 〔名〕〈医〉呼吸描记器，呼吸计

دمنه I (*demne*) 〔名〕（复 دمن）①粪堆，肥料堆，垃圾堆，垃圾箱②人住的痕迹

دمنه II 〔名〕 ①豺，狐狸②狡猾的人

دم و دستگاه (*damo-dastgāh*) 〔名〕 ①财富②豪华，富丽③排场

～ با 豪华地，大讲排场地

راه انداختن ～ 积累财富

دمور (*damoor*) 〔名〕 低声细语，窃窃私语

دمور (*domoor*) 〔名〕 消失，灭迹；死亡

دموس (*domoos*) 〔名〕 黑暗，阴暗；暗淡，朦胧

دموع (*domoo'*) 见 دمع

دموق (*damoogh*) 〔形〕 仇恨的，可恶的，可恨的

دموكرات Democrat 〔名〕 民主主义者，民主党人

دموكراتيزاسيون Democratization 〔名〕 民主化

دموكراتيزه (*demokrāteeze*) 〔形〕 民主的，民主化的；民主制的

شدن ～ 民主化

كردن ～ 使…民主化，使…成为民主的

دموكراتيك Democratic 〔形〕 民主的，民主主义的，民主制的

～ حقوق 民主权利

خلق ～ ديكتاتورى 人民民主专政

دموكراسى Democracy 〔名〕 民主，民主制

اسمى بورژوازى ～ 资产阶级形式上的民主

افراطى ～ 极端民主化

تودهاى ～ 人民民主

نوين ～ 新民主主义

واقعى سوسياليستى ～ 真正的社会主义民主

دموگرافى Demography 〔名〕 人口统计学

دموگرافيك Demographic 〔形〕 人口统计的

دمونستراسيون Demonstration 〔名〕 示威，示威游行

دموى (*damavee*) 〔形〕 ①血的，带血的②血红的③多血质的，血性的④血腥的，血染的

～ امراض 血液病

～ دمل 血栓，血瘤，血肿

～ مزاج 多血质

دمه I (*dame*) 〔名〕 ①风雪，暴风雪②气，蒸气，雾气③风箱

دمه II 〔名〕 锋，刃

دمه دار 〔形〕 雾气腾腾的

دمى I (*damee*) 〔名〕 ①一种伊朗饭食②〈罕〉有气的，充气的，气鼓鼓的③（语音上）吐气的

دمى II 同 دموى

دمياطى (*demeeyātee*) 〔名〕 棉布，厚帆布，粗斜纹布

دميدگى (*dameedagee*) 〔名〕 ①吹，吹气②呼吸③（日、月等）升起，出现④萌发，发芽⑤疹子⑥喷射（熔岩）

دميدن (*dameedan*) 〔动〕（根 دم）①吹，吹气，吹入；（风）吹拂，刮风②呼吸③肿，肿起，起（疹子）④（日、月等）升起，出现⑤（早晨，晚上）来临⑥（草）萌发，发芽，生长⑦〈转〉骄傲自大，目空一切⑧叫唤⑨行巫术，吹气法⑩喷射（熔岩）

～ بر 勃然大怒

شاگرد آهن گر در كوره دميد . 铁匠的学徒在拉风箱。

سپيده دميد . 破晓了。

سبزه ميدمد . 青草在生长。

عصر جديدى ميدمد . 一个崭新的时代出现了。

دميده 〔形〕 ①长出的，发出的（如芽）②升起的，出现的（如日、月等）；蓓蕾的

دمير (*dameer*) 〔名〕 皮匠放在膝盖上的垫石或垫铁

دمیر آغاجی (~ *āghājee*) 〔名〕〈植〉铁树（一种坚木）

دمیلیتریزاسیون Demilitarization 〔名〕 解除武装，非军事化

دمیسزون (*demeesezoon*) 〔名〕 轻装，便装，春装

دمیمه (*dameeme*) 〔名〕 丑女人；下流的女人

دمینو Domino 〔名〕 多米诺（骨牌）

  تئوری ~ 多米诺理论（政治术语：一个倒了，全都跟着倒）

دن (*denn*) 〔名〕（复 دنان）火罐，火瓮

دن (*dan*) 〔名〕 欢乐的叫声

دنان (*denān*) 见 دن (*denn*)

دنائت (*denā-at*) 〔名〕 下流，下贱，卑鄙，卑劣

دنائت کار 〔名、形〕 ①贱货，卑鄙家伙②下流的，下贱的

دنائت کارانه 〔形、副〕 下流的（地），下贱的（地），劣等的（地），卑鄙的（地）

دنب (*donb*) 同 دم (*dom*)

دنبال (*danbāl*) 〔名〕 小丑，滑稽的人，好逗笑的人

دنبال (*donbāl*) 〔名〕 ①追随，跟踪②背面，后面③尾部，臀部；尾巴，末端④在…之后，追随…

  چشم ~ 眼角

  کشتی ~ 船尾

  (~ در ، ~ به) ~ از 在…之后，紧跟着…

  افتادن ~ 跟上，跟随，追赶

  کسی آمدن ~ (از ، به) 跟随某人，追踪某人

  کسی بودن ~ (به ، از) 同上

  کسی را داشتن ~ 跟随某人走

  کسی رفتن ~ (از ، به) 跟随某人，效法某人，以某人为榜样

  . کار خود رفته است ~ (به) 他干自己的事去了。

  نخود سیاه رفتن ~ 一去不复返

  کسی قدم زدن ~ به 跟着…走

  کردن ~ 追求，追随，跟随；跟踪

  ما نباید شیوه‌های قدیم کار را ~ کنیم . 我们不要沿袭陈旧的工作方法。

  خواهش میکنم این موضوع را ~ کنید ! 请您再过问一下这件事！

  ما باید سنن انقلابی مردم چین را ~ نمائیم و آنهارا شکوفا سازیم . 我们应当继承和发扬我国人民的革命传统。

  کسی گذاشتن ~ 追随某人；追赶某人

  چیزی را گرفتن ~ 继续

  . او ~ حکایت را گرفت 他接着讲起故事来了。

  چیزی گشتن ~ 寻找，寻觅

  . او را ~ پزشك فرستادند 让他请医生去了。

دنبالچه (*donbālche*) 〔名〕 ①〈解〉尾椎骨②鸟的尾部，鸡屁股③羊尾巴上的脂肪；羊尾巴

  استخوان ~ 尾骨

دنباله (*donbāle*) 〔名〕 ①后面，背面，后方②尾巴，尾部，末端③追随，跟随④继续⑤（戏中或谈话）尾白，提示⑥（女式长衣的）拽地长后襟⑦〈技〉齿轮，传动⑧果柄，花柄

  پخش اخبار ~ 继续报告新闻

  ذوذنب ~ 〈天〉彗发

  کشتی ~ 船尾

کلام ～ （戏中或谈话）尾白，提示

لباس ～ 裙裾

～ در 继续

صحبت ديروز ～ در 继续昨天的谈话

داشتن ～ 继续，未完

. دارد ～ 未完待续。

پيدا كردن ～ 继续，延长

چيزی را رها نكردن ～ 抓住不放，不退让

چيزی را كشيدن ～ 继续（讲）

يافتن ～ 继续，延展

انقلاب سوسياليستی بطور اجتناب ناپذير ～ انقلاب دموكراتيك است . 社会主义革命是民主革命的必然继续。

دنباله دار 〔形〕 ①拖着尾巴的，有尾巴的，长的②彗星的③〈喻〉延长的，拖长的

～ ستارهٔ 彗星，扫帚星

دنباله رو (～ *row*) 〔名〕 ①走在后面的人；尾随者，追随者②尾巴主义者

دنباله روی (～ *ravee*) 〔名〕 尾巴主义，追随，尾随

كردن ～ 采取尾巴主义，追随，尾随

دنبالی 〔形〕 追随的，尾随的

دنباليچه 〔名〕 ①小尾巴②〈解〉尾椎骨

دنبره (*danbare*) 〔名〕 冬不拉（乐器名）

دنب غزه (*donb-ghaze*) 同 دنبالچه

دنبك (*donbak*) 同 دمبك

دنبك زن (～ *zan*) 〔名〕 鼓手

دنبل (*danbel*) 同 دمبل

دنبل (*donbal*) 同 دمل

دنبلان (*donbalān*) 〔名〕 ①〈植〉块菌属，块菌（地下菌之一种，调味用）②羊睾丸（烤食用）

دنبليچه (*donboleeche*) 同 دنبالچه

دنبه (*donbe*) 〔名〕 ①肥羊尾②羊尾脂肪

～ گل 〈植〉荚蒾，绣球花

(با نهادن) دادن ～ 欺骗

به گرگ (يا گربه) سپردن ～ 开门揖盗，拱手让人

با ～ سبيل چرب كردن 涂脂抹粉，装饰门面，装模作样

دنبه دار 〔形〕 宽尾的，大尾巴的

دنبه گداز (～ *godāz*) 〔名〕 ①炼羊油锅②〈旧〉中邪病

دنج (*denj*) 〔形、名〕 ①幽静的，僻静的，舒适的②贴得紧的，靠得紧的③安静舒适之处

～ گوشهٔ 僻静的角落

دند Ⅰ (*dand*) ①无知的，愚笨的，不学无术的②卑贱的③贫穷的

دند Ⅱ 同 دنده Ⅰ、Ⅱ条

دند Ⅲ 〔名〕 梳棉机

دند Ⅳ 〔名〕 〈植〉巴豆

دند (*dond*) 〔名〕 黄蜂，胡蜂

دندان (*dandān*) 〔名〕 牙，牙齿，齿状物

～ آسيا (～ آسياب ، ～ چارپايه ، ～ طواحن ، ～ كرسی) 臼齿，磨牙

～ بلوغ (～ خرد ، ～ عقل) 智齿，第三磨牙

～ جلو (～ پيش ، ～ پيشين ، ～ ثنايا) 门牙

حوت ～ 细雨，眼泪

خراب ～ 蛀牙，腐牙

～ خنده (～ ناب ، ～ انياب ، ～ كلبی ، ～ بادام شكن ، ～ نوک تيز ، ～ نيش)

犬牙，犬齿
شیری ~ 乳牙
فیل ~ 象牙
کرم خورد ~ 蛀牙，龋齿
گراز (~ پیش آمده) ~ 龅牙，獠牙
لق ~ 松动的牙
مصنوعی (~ عاریت ، ~ عاریه ، ~ عملی ، ~ دستی) ~ 假牙
نهنگ ~ 鲸须
~ خلال 牙签
~ خمیر 牙膏
~ درد 牙痛
راستهٔ ~ (رستهٔ ~) 小齿状突起
ریشهٔ ~ (بن ~) 牙根
~ عاج 〈解〉牙质
~ گرد 牙粉
~ مینای 牙齿的珐琅质
~ درآمدن (~ درآوردن) 长牙，出牙
~ نو در آمدن 老掉牙，老得快没牙
به خون بردن ~ 咬，咬住
فرو بردن ~ 发怒，生气；怀恨；认真对待
بکام فرو بردن ~ 成功；战胜；生气
کسی کند بودن ~ 某人(弱得)不行，某人干不成事
به زهر خائیدن ~ 咬牙切齿地说话
ها را روی هم فشار دادن ~ 咬紧牙关
داشتن ~ 切齿痛恨，仇恨；希望，期待
زدن ~ 咬，咬住；夹伤；怀恨
تا ~ مسلح شدن 武装到牙齿
کسی کلید شدن ~ 某人牙关紧闭（如患羊痫疯）

کسی را شمردن ~ 熟知某人的底细，对某人的情况了如指掌，了解某人的弱点（以便控制他）
کردن ~ 拒绝，放弃，断了念头
پر کردن ~ 补牙，填牙
~ تیز کردن (~ طمع را تیز کردن) 磨牙；〈转〉准备复仇，虎视眈眈，对…眼红，对…垂涎三尺
(سر) ~ سفید کردن (~ نشان دادن ، ~ بیرون انداختن) 微笑，呲牙笑，呲牙咧嘴（吓唬人）；害怕；无奈；谦虚
قروچه کردن ~ (~ بهم فشردن) 咬牙切齿，切齿痛恨，咬紧牙关
کندن ~ (~ کشیدن) 拔牙
. لق را باید کشید ~ 坏牙还是拔掉的好。
چیزی را کندن (یا کشیدن) ~ 停止，放弃，不再强求
طمع کندن (یا کشیدن) ~ 放弃野心，死了心，断念
گذاردن ~ 镶牙
بر (به ، روی) جگر گذاشتن ~ 强忍，咬紧牙关（干），咬着牙忍耐
گرفتن ~ 咬，咬住，叼住；（蟹）夹，（蜂）螫
نمودن ~ 呲牙咧嘴；害怕；恐吓；无奈，哭泣；笑；威胁
نهادن ~ 接受；喜爱；贪婪
〈谚〉 ~ اسب پیشکشی را نگاه نمیکنند . 白送的马不挑牙口老嫩。

دندان آپریز (~ *āpreez*) 同 دندان پاك کن
دندان آپریش (~ *āpreesh*) 同 دندان پاك کن

دندان آفریز (～ *āfreez*) 同 دندان پاك کن
دندان پاك کن (～ *pāk-kon*) 〔名〕 牙刷；牙签
دندان پزشك (～ *pezeshk*) 〔名〕 牙科医生
دندان پزشکی 〔名〕 ①牙医的职业②牙科
　　～ کلینیك 牙科门诊
دندان تراش (～ *tarāsh*) 〔名〕 （牙科中）剔牙的器械
دندان تیز 〔形〕 利齿的；〈喻〉残暴的，残忍的
دندان خای ： ～ بخت 厄运
دندان خلال (～ *khalāl*) 〔名〕 牙签
دندان دار 〔形〕 ①有牙的，有齿的②牙齿大而尖的，牙齿厉害的
دندان داری 〔名〕 ①有齿②牙齿厉害，牙齿锋利
دندان دراز (～ *derāz*) 同 دندان دار
دندان درازی 同 دندان داری
دندان درد (～ *dard*) 〔名〕 牙痛
دندان ریخته (～ *reekhte*) 〔形〕 没牙齿的，掉了牙的
دندان ساز 〔名〕 牙科医生，镶牙医生
دندان سازی 〔名〕 医牙，治牙，补牙
　　～ بخش 牙科，镶牙科
دندان سفید (～ *sefeed*) 〔形〕 （呲牙）微笑的
دندان شکن (～ *shekan*) 〔形〕 尖刻的，针锋相对的，无可辩驳的
　　～ جواب 驳斥，针锋相对的回答
دندان شناسی (～ *shenāsee*) 〔名〕 〈医〉牙科学
دندان شو(ی) 同 دندان پاك کن
دندان شور 同 دندان شو(ی)
دندان قرچه (～ *ghereche*) 〔名〕 咬牙切齿，切齿痛恨；（夜间）咬牙
دندان کاو 〔名〕 牙签
دندان کروچه (～ *kerooche*) 同 دندان قرچه
دندان کشی (～ *keshee*) 〔名〕 拔牙
　　～ کردن 同上
دندان کن (～ *kan*) 〔名〕 拔牙钳
دندان کنی 同 دندان کشی
دندان گرد (～ *gerd*) 〔形〕 ①吝啬的，小气的②爱讨价还价的
دندان گردی 〔名〕 吝啬，小气
دندان گیر 〔形〕 ①合适的②有利的，生利的
دندان مز (～ *maz*) 〔名〕 （饭后的）甜点心，甜食品
دندان مزد (～ *mozd*) 〔名〕 （伊朗、阿富汗等穆斯林国家）开斋时给贫苦者的施舍
دندان موشی 〔形〕 有豁口的，有洞的；龋齿的
دندان نمائی (～ *namāyee*) 〔名〕 ①（表示愤恨、痛苦、轻蔑等的）咧嘴②露齿的笑
دندانه (*dandāne*) 〔名〕 ①（机器的）齿，齿轮②（墙）垛口③耙④锁孔
　　～ اره 锯齿
　　～ کلید 钥匙口
　　～ زدن 耙耧
دندانه دار 〔形〕 带齿的，有边的，有穗的
　　～ چرخ 齿轮
　　～ حروف 齿形字母（如 ش ، س 等）
　　～ کردن 做出齿形，弄出垛口
دند انه دند انه 同 دندانه دار
دندانی 〔形〕 牙齿的；齿状的，齿形的
دندش (*danadesh*) 〔名〕 喃喃自语，自言自语
دندنه (*dandane*) 〔名〕 ①（苍蝇）嗡嗡叫，（猫）咕噜咕噜地叫②喃喃自语，嘟嘟哝哝
دنده I (*dande*) 〔名〕 ①肋，肋骨②〈数〉边，侧

~ عوض کن 〈机〉变速，调档，变速装置

~ کاهنده 减速齿轮

~ کمك 辅助齿轮，差动齿轮

~ چرخ 齿轮

~ دادن 用齿轮连接，将齿轮装上(机器)

با ~ خلاص رفتن （汽车）空档滑行

~ عقب زدن 倒车；倒转

با ~ يك حركت كردن 用最慢速度开(车)

~ را عوض کردن 改变速度，换档

دنده‌ای I 〔形〕 ①肋骨的②有棱角的

دنده‌ای II 〔形〕 ①传动的，带动的②有螺纹的

~ ارك 手摇风琴

دنده پهن (~ *pahn*) 〔形〕 ①能忍受的，忍气吞声的②无动于衷的；迟钝的③冷漠的，冷冰冰的④懒洋洋的，慢吞吞的⑤轻浮的

دنده ور (~ *var*) 〔名、形〕 ①脊椎动物②有脊骨的，有脊椎的

دندور (*dandevar*) 同 دنده ور

دندیدن (*dandeedan*) 〔动〕（根 دند） 咕哝，嘟嘟囔囔，喃喃自语

دنس (*dans*) 〔名〕 污秽，肮脏

دنس (*danes*) 〔形〕 污秽的，肮脏的，污浊的，讨厌的，可恶的

دنع (*dana'*) 〔名〕 ①卑鄙②粗暴野蛮的人

دنع (*dane'*) 〔形〕 卑鄙的，下流的

دنف (*danaf*) 〔名〕 顽症，痼疾，慢性病

دنف (*danef*) 〔形〕 长期患病的，患顽症的

دنقر (*danghar*) 〔名〕 〈旧〉钠；硝

دنگ I (*dang*) 〔名〕 ①（磨米用的）小磨②碾槌，（捣研用的）杵③曲轴，合叶轴，支点④（钟表中的）擒纵机，司行轮，摆轮⑤平衡

~ های آزاد 浮动肋骨

~ های حقیقی 真肋

~ های کاذب 假肋

به يك ~ افتادن 固执，执拗

~ بقضا دادن 屈从命运，受命运支配，听天由命

~ بکار دادن 接活，答应（做事）

~ بکار نمیدهد. 他不接这个活。

از ~ چپ (يا بد) بلند (يا بيدار) شدن 情绪不佳，心绪不好

~ روی بد خوابیدن 情绪不佳，心绪不好

دنده‌اش نرم شود! 〈口〉他活该!

دنده‌ات میخارد؟ 你骨头痒了吗?（指想挨揍）

دنده اش پهن است. 他皮很厚。（指感觉迟纯）

او يك دنده‌اش کم است. 他脑瓜里缺根弦；他傻里傻气的。

دنده II 〔名〕 〈技〉①（汽车的）排档②齿轮③传动装置，带动④螺纹，旋线⑤换档杆，操纵杆

~ اصلی (~ محرك) 齿轮传动

~ پیچی 涡轮传动

~ چپ 左旋螺纹

~ چرخ 嵌齿

~ خلاص 空档（指转动装置空转状态）

~ خود کار 自动换档

~ دو 第二（排）档

~ راست 右旋螺纹

~ ریز 细螺纹

~ سه 第三（排）档

~ عقب 倒档

⑥雷管，火帽

~ چرخ 司行轮，摆轮

دنگ Ⅱ 〔名、形〕 ①傻瓜，笨蛋②奇怪的想法，怪念头③(金属)叮当声，嗡嗡声，耳鸣④被震得嗡嗡响的⑤被震慑的，震惊的⑥傻乎乎的

~ کسی به هوا رفتن 某人蒙受耻辱

~ کردن 使…麻木，使…惊得发呆，使…呆若木鸡

دنگش گرفتن 决心干某事，坚持干某事

دنگش گرفته این کار را بکند. 〈口〉他兴致很高非做这件事不可；他坚持干这件事。

دنگ (*dong*) 同 دانگ

دنگادنگ (*dangādang*) 〔形〕 平衡的，均衡的

دنگال (*dangāl*) 〔形〕 大而不当的（指住处）

دنگاله (*dangāla*) 〔名〕 ①冰箸，冰柱②冷冰冰的人

دنگداله (*dangdāle*) 同 دنگاله

دنگ کوب (*dang-koob*) 〔名、形〕 ①舂米者②舂米的

دنگل (*dangel*) 〔名、形〕 ①淫妇的丈夫②讨厌的，使人反感的③笨拙的

دنگ و فنگ (*dango-fang*) 〔名〕 ①豪华，富丽堂皇②来往，来去

~ (هزار) داشتن 生活豪华

دنگی (*dangee*) 〔名、形〕 ①舂米者②(飞机)起飞③摆动的

دنو (*donov*) 〔名、形〕 ①靠近，接近②靠近…的③卑鄙，低贱

دنه (*dane*) 〔名〕 ①欢腾，欢乐，欢欣；欢乐声，欢呼声②自信，自恃；虚荣③任性；古怪

دنهٔ شان گرفته است. 他们欣喜若狂。

دنی (*danee*) 〔形〕 ①低下的，卑劣的，无耻的，讨厌的②靠近的，接近的

~ الطبع 低下的，卑劣的

دنیا(ی) (*donyā*) 〔名〕 ①世界，宇宙②尘世生活，人寰，人间③〈旧〉财富④〈罕〉命运

~ جدید 新大陆（指美洲）

~ فانی 浮生，尘世

~ قدیم 旧大陆（指欧、亚、非三洲）

~ و آخرت (~ و عقبی) 今生与来世

~ تارك 隐士，遁世者，出家人，和尚

~ جیفهٔ 钱财

~ زن تارك 女出家人，尼姑，修女

~ یك 许多，大量；十分，万分，非常

یك ~ امید 宏愿

یك ~ تشكر ! 太感谢了！万分感谢！

یك ~ غم و اندوه 万分难过，悲天恸地

یك ~ باهم فرق دارند. 他们之间有天壤之别。

به ~ آمدن 生，出生；降临到人间

به ~ آوردن 降生

~ خوردن 享受人间的荣华富贵

از ~ رفتن 去世，离开人间

ترك ~ كردن 去世；隐居，出家

~ را دو دستی گرفتن 贪得无厌，生之享受

~ 〈谚〉 پس مرگ ما چه دریا ، چه سراب 人都死了，还管其他什么！我两眼一合就什么都不管了。

~ خالی نیست. 〈口〉世上总有好心人。

تا ~ ~ است ... 只要世界存在一天…

دنیا پرست (~ *parast*) 〔形、名〕 ①尘世的，世俗的，现世的，人世间的②自私自利的，贪

心的，沉溺于世俗功名利禄的③拜金主义的（人）

دنیا پرستی 〔名〕 沉溺于功名富贵；世俗；拜金主义

دنیا پسند (~ *pasand*) 〔形〕 使人喜欢的，销路很广的

دنیا دار 〔形、名〕 ①委婉的，婉转的；有礼貌的②富裕的③尘世的，世俗的，现世的④拜金的，贪婪的⑤市侩，俗人；拜金主义者

دنیادوست (~ *doost*) 同 دنیا پرست

دنیا دوستی 同 دنیا پرستی

دنیا دیدگی (~ *deedegee*) 〔名〕 生活经验，人生经历，世故

دنیا دیده 〔形〕 有生活经验的，见过世面的，饱经世故的

دنیا طلب (~ *talab*) 同 دنیا پرست

دنیا طلبی 同 دنیا پرستی

دنیا گرد (~ *gard*) 〔形〕 游历过许多地方的，喜欢旅行的

دنیا و مافیها 〔名〕 世界，宇宙

دنیاوی ①同دنیوی ②同 دنیائی

دنیائی 〔形〕 世界的，宇宙的

~ انقلاب 世界革命

دنی پرور (*danee-parvar*) 〔形、名〕 低贱的（人），不体面的（人），卑鄙的（人），姑息养奸的（人）

دنیدن (*daneedan*) 〔动〕（根 دن ）洋洋自得地行进，兴高彩烈地走路

دنی زاده (*daneezāde*) 〔形、名〕 出身低贱的（人）

دنیق (*daneegh*) 〔形〕 ①卑鄙的，可耻的②吝啬的，小气的；不客气的

دنیوی (*donyavee*) 〔形〕 世上的，人间的，尘世的，世俗的

دنیویه دنیوی 的阴性

~ امور 尘世上的事，人间事

دنیی (*donyee*) 同 دنیا

دو Ⅰ (*dow*) ① دویدن 的根②可做构词后缀，如： ~ خوش ، ~ سگ 等

دو Ⅱ 〔名〕 跑，赛跑

(~ تند) آزاد ~ 全速地跑

استقامت ~ 中长跑（1500米）

امدادی ~ 接力赛跑

با عوارض ~ 跨栏赛跑

(یاموانع) با موانع ~ 障碍赛跑

سرعت ~ 短跑

صحرانوردی ~ 越野赛跑

ماراتون ~ 马拉松赛跑

میدانی ~ 绕圈跑

نیم سنگین ~ 400、800、1500米赛跑（中长跑）

و میدانی ~ 田径

۱۰۰ متر ~ 百米赛跑

~ با تمام 全速地，飞跑地

~ پیست 跑道

~ حین 跑着，在奔跑中，跑时

~ مسابقهٔ 赛跑

به ~ رفتن 跑起来；奔驰，疾驰

~ زدن 跑

~ کردن 跑；（下棋）连走

توی ~ کشیدن 吸引…积极参加

بدستم افتاد (یا آمد) ~ . 我有机会…，我得以…

اگر ~ بدستم بیاید (یا بیفتد) ... 如果

我有可能的话…

دو (ی) (*do*) 〔数〕 二；两个

(چندان ~) برابر ~ 两倍，加倍

~ به ~ 双双，成双地；面对面地

~ در ~ 二乘二

(مرتبه ~) دفعه ~ 两次

~ به ~ گفتگوی 对谈

هر ~ آنها 他们两个

بهم زدن ~ 引起争论；诽谤

نیم زدن ~ 对半分

هیچ دوئی نیست که سه نشود (یا به سه نرسد) 〈谚〉有二必有三。

دوا (ء) (*davā*) 〔名〕 (复 ادویه ، دواجات) ①药，药剂，药品②〈口〉酒类，含酒精的饮料

ثبوت ~ 〈摄〉定影剂

خوردنی ~ 内服药

زنانه ~ 秘剂，秘方；江湖郎中的药

ظهور ~ 〈摄〉显影剂

(همه درد ~) عام ~ 万能药，万灵药，治百病的灵药

عشق ~ 春药

قی ~ 催吐剂

مالیدنی ~ 外用药

مدر ~ 利尿剂

مریض‌راضی‌کن ~ 安慰剂（指无效药，仅产生心理作用的药剂）

مسکن ~ 止痛剂，止痛药

معرق ~ 催汗剂

~ نسخهٔ 药单，药方

خوردن ~ 服药，吃药

به خورد کسی دادن ~ 强迫吃药，喂药

زدن ~ 敷药，上药

کردن ~ 医治；用药

را تجویز کردن ~ 开药方

درمان کردن ~ （用各种药方）就医

آن ~ خیلی مؤثر واقع شد . 那药很有疗效。

دواب (*davāb*) 见 دابه

دو آب شُشان (*do-āb-shoshān*) 〔名〕 〈动〉二鳃类

دوا پیچ (*davā-peech*) 〔名〕 〈旧〉药剂师

دوات (*davāt*) 〔名〕 墨水瓶

~ جای قلم و 文具盒

دواتدار (*davātdār*) 〔名〕 〈旧〉文书

دو آتشه (*do-āteshe*) 〔形〕 ①（面包）烤两次的，双蒸的②真正的，真诚的，双料的③极度的，极好的，狂热的

~ بخار 〈技〉过热蒸汽

~ عرق 二锅头酒

~ لواش 一种烤得焦黄的大饼

~ مسلمان 虔诚的穆斯林

~ میلیتاریست 狂热的军国主义者

~ نان 烤焦的面包，烤过的面包

دواتگر (*davātgar*) 〔名〕 ①珐琅工②制作文具的人

دواتگری 〔名〕 ②当珐琅工②上搪磁

دواتمی (*do-atomee*) 〔形〕 〈化〉双原子的，两价的

دواج (*davāj*) 〔名〕 被单，床单；铺盖

دواجات (*davājāt*) 见 دوا

دواخانه (*davā-khāne*) 〔名〕 药房，药铺

دواخور (*davākhor*) 〔名〕 酗酒，纵酒；服药人

کردن ~ 同上

دوار (*davār*) 〔名〕 ①旋转，转动②头晕

افکندن ~ 使…（头）晕
آوردن ~ 引起晕眩；使…吃惊
(گرفتن ~) داشتن ~ 头晕

دوار (*davvār*) 〔形〕 ①旋转的，转动的，绕圈的，沿着…转的；圆的②〈转〉变化的，反复无常的，易变的③绞盘，起锚机
~ استوانهٔ 圆柱体
(فلك ~) چرخ ~ 命运的变化
~ مخروط 圆锥体

دوار انگيز (*davār-angeez*) 〔形〕 令人头晕目眩的；令人震惊的

دوار آور (*~ āvar*) 同 دوارانگيز

دوارزشی (*do-arzeshee*) 〔形〕 ①〈化〉(化合价)二价的②〈生〉(染色体)二价的
~ اسيد 二元酸

دوارزی (*do-arzee*) 〔形〕 〈化〉二价的

دواره (*davāre*) 〔形、名〕 ①旋转的，转动的；圆的②圆规③月晕

دواری (*davāree*) 〔名〕 一种古代金币名

دوازده (*davāzdah*) 〔数〕 十二

دوازده سطحی (*~ sathee*) 〔名〕 十二面体

دوازده ضلعی (*~ zel-ee*) 〔名〕 十二角形

دوازده‌گانه 〔形〕 由十二部分组成的
~ بروج 〈天〉黄道十二宫

دوازده گوشه 同 دوازده ضلعی

دوازدهم (*davāzdahom*) 〔数〕 第十二

دوازدهمی 〔形、名〕 第十二个的；第十二个人

دوازدهمين 同 دوازدهم

دوازده‌وجهی (*~ vajhee*) 同 دوازده سطحی

دوازدهه (*davāzdahe*) 〔名〕 〈解〉十二指肠
~ رودهٔ 同上

دوازدهی (*davāzdahee*) 〔名〕 一打，十二个

دواساز (*davā-sāz*) 〔名〕 司药员，药剂师

دواسازی 〔名〕 制药
~ كتاب 药典，药书

دو اسبه (*do-asbe*) 同 دو اسپه

دو اسپه (*~ aspe*) 〔形、名、副〕 ①驾两匹马的，双马的②〈转〉飞快的，快速的③信使④拚命地，飞速地
~ درشكهٔ 两驾马车
تاختن ~ 飞驰，飞奔

دوآستره (*~ āstare*) 〔名〕 (衣服等的)双层衬里

دوا شناس (*davā-shenās*) 〔名〕 药物学家，药理学家

دواشناسی 〔名〕 药物学；药理学

دواعی (*davā-ee*) 见 داعيه

دوافروش (*davā-foroosh*) 〔名〕 配药员；卖药者

دوافروشی 〔名〕 药店

دوال I (*davāl*) 〔名〕 ①皮带，皮条②皮腰带，武装带，佩刀剑使用的皮带
ركاب ~ 系马镫的皮带
شمشير ~ 皮剑带，皮刀带
كمر ~ 腰带
از پشت شير كشيدن ~ 勇敢机智，虎口拔牙

دوال II 〔名〕 欺骗，欺诈

دوال باز 〔形、名〕 ①欺骗的，欺诈的，弄虚作假的②骗子，滑头

دوال بازی 〔名〕 欺骗，欺诈，弄虚作假

دوال پا (ی) 〔名〕 ①妖怪②〈动〉章鱼(属)③细长腿的人④纠缠不休的人
~ مثل 甩不掉的人

مثل ~ به من چسبیده‌ای ؟ 〈口〉你怎么象鬼似地缠着我？

دوالك (*davālak*) 同 دواله

دواله (*davāle*) 〔名〕 〈植〉苔藓

دوالی Ⅰ (*davālee*) 〔名〕 〈医〉静脉瘤，静脉曲张

~ ضفن (~ بیضه) 〈医〉精索静脉曲张

دوالی Ⅱ 同 دوال باز

دوالی Ⅲ 〔形〕 皮制的，皮带的，皮条做的

دو آلیسم Dualism 〔名〕 ①〈哲〉二元论②二重性；二元性

دوام (*davām*) 〔名〕 ①继续，连贯性，连续②坚固，牢固，稳固，结实，坚韧

با ~ و پر طاقت 经久耐用

~ آوردن 延续，坚持，保存，停留

او در اینجا ~ نمیآورد . 他在这里待不久。

~ دادن 继续

~ داشتن (~ کردن) 坚固，牢固，结实，耐久，长久，永久，延续

این پارچه ~ ندارد . 这块布不结实。

~ یافتن 继续，延续

این گل کم ~ است . 这种花开花期不长。

دوام دار 〔形〕 ①长期的②坚固的，牢固的，结实的，耐久的，长久的

دوان (*davān*) 〔形、副〕 ①跑着的，奔跑的②跑着

~ ~ 跑着，快速地，大步地

~ ~ وارد سالن شدند . 他们奔进大厅。

دواندن (*davāndan*) 〔动〕（根 دوان ）使…跑，赶跑，驱跑

~ ریشه 扎根

دواوین (*davāveen*) 见 دیوان Ⅰ条

دواهی (*davāhee*) 见 داهیه

دوایر (*davāyer*) ①见 دایره ②行政机构

دو آیشه (*do-āyeshe*) 〔名〕 隔年种植

دوایی (*davā-ee*) 〔形〕 药用的，药的

گیاههای ~ 药用植物

دوباره (*do-bāre*) 〔副〕 再次，再，重新，第二次；〈乐〉重复

~ عمر 重生，新生

دوباره دوباره 〔副〕 一而再，再而三，再三地

دوبال Ⅰ (*do-bāl*) 同 دوباله

دوبال Ⅱ 〔名〕 皮带

دوبال Ⅲ 〔名〕 诡计

دوبالا (~*bālā*) 〔副、形〕 ①两倍，两次②两倍的

دوبالان 〔名〕 〈动〉双翅类

دوبالدار 〔形、名〕 ①双翅的②双翼飞机

دوباله (~*bāle*) 〔形〕 双翼的

~ هواپیمای 双翼飞机

دوبدو (~ *bedo*) 〔副〕 成双地，一对一对地，面对面地，两人私下地

~ نشستند و گفتگو کردند . 他们俩促膝谈心。

دو برابر (~ *barābar*) 〔名〕 一倍，加倍

ارزش تولیدی این کارخانه ~ آن کارخانه است . 这家工厂的产值比那家工厂多一倍。

سال او ~ من است . 他的年龄比我大一倍。

دو برادران (~ *barādarān*) 〔名〕 〈天〉小熊星座的两颗明星

دو برجی (*do-borjee*) 〔名〕 ①不呆在鸽笼里的鸽子②浪荡女人

دو برگه (*do-barge*) 〔形〕 双叶的，双瓣的

دو بر هم زن (～ *barham-zan*) 〔名〕 挑拨离间者，搬弄是非者，造谣中伤者

دو برهم زنی 〔名〕 制造不和，挑拨离间，搬弄是非

～ کردن 同上

دو بشك (～ *beshak*) 〔形〕 怀疑的；不决的，三心二意的

～ شدن 怀疑；犹豫不决，三心二意

～ کردن 引起怀疑；使…犹豫不决

دوبل (*doobal*) 〔形〕 不诚挚的，虚假的

دوبل (*davbal*) 〔名〕 ①公猪②驴

دوبل Double 〔名、形〕 ①成双的；复式的，两倍的②双数③副本

～ حسابداری 复式簿记

دو بلاژ Doublage 〔名〕 （电影）译制，配音；复制

دوبله Doublé 〔名、形〕 ①加倍，褶叠②（影片）译制的，复制的，配音的

～ شدن 译制，配音

این فیلم به فارسی ～ شده است . 这部影片已译成波斯语了。

～ کردن 加倍；译制，复制，(影片)配音

دوبلین 〔名〕 都柏林（爱尔兰首都）

دوبنیانی (*do-bonyānee*) 〔形〕 〈化〉（化合价）二价的

دوبه (*doobe*) 〔名〕 驳船

دوبهره (*do-bahre*) 〔形〕 一举两得的

دو بهم انداز (～ *beham-andāz*) 同 دو بر هم زن

دو بهم اندازی 同 دو برهم زنی

دو بهم زن (～ *beham-zan*) 〔名〕 搬弄是非者，挑拨离间者

دو بهم زنی 〔名〕 挑拨离间

～ کردن 同上

دوبی 〔名〕 迪拜（组成阿拉伯联合酋长国的酋长国之一，亚洲）

دوبیتی (*do-beytee*) 〔名〕 四行诗（通常一、二、四行押韵）

دوبین 〔形〕 ①〈医〉复视的，看物成双的②斜眼的③两面派的

دوبینی 〔名〕 ①〈医〉复视，看物成双②斜眼③两面派

دوپا (ی) 〔形、名〕（复 دوپایان）①〈动〉两足的，两条腿的②胭脂虫

～ حیوان 两足动物（指人）

دوپاره 〔形〕 分成两半的，对半分的

دو پایه 〔形、名〕 ①两腿支架，双腿炮架②两尖齿，前臼齿③人

～ دندان 两尖齿，前臼齿

دوپشته (～ *poshte*) 〔副〕 两人同骑地

～ سوار شدن 两人同骑

～ سوار کردن 使两人同乘

دوپود (ه) 〔名〕 （两种颜色的）合股线

دو پوسته (～ *pooste*) 〔形〕 两层的，厚的

دو پهلو (～ *pahloo*) 〔形〕 ①（语义）双关的②暧昧的

～ حرف (～ سخن) 双关语

～ رویهٔ (～ روش) 暧昧立场，暧昧态度

～ حرف زدن 说话模棱两可；说话语义双关

دو پیکر (～ *peykar*) 〔名〕 〈天〉双子星座（黄道十二宫之一，相当于伊朗太阳年的第三个月）

دوتا (*dotā*) 〔形〕 弯曲的，折的，折叠的，折

起的，两个的，加倍的

اول ~ 首先的两个，前面的两个

~ پشت 驼背

~ پیر 驼背老人，天陲

شدن ~ 变弯曲，折半，折成两等份

کردن ~ 使…弯曲，把…折叠起

دوتاپرست (~ *parast*) 〔形、名〕 ①二元论的②二元论者

دوتاپرستی 〔名〕 〈哲〉二元论

دوتار (*dotār*) 〔名〕 〈乐〉两弦琴，都塔尔琴

دوتاه (*dotāh*) 同 دوتا

دوتائی (*dotā-ee*) 〔形、副〕 ①两个的，成双的，成对的，二元的②两人单独地，面对面地③双，复

حرف زدن ~ 两人交谈，促膝谈心

دوتخمه (~ *tokhme*) 〔形、名〕①杂种的，杂交的，混血的②杂种，混血儿

دوترکه (~ *tarke*) 同 دو پشته

دوترون Deuteron 〔名〕 〈化〉氘核，重氢核

دوتریوم Deuterium 〔名〕 〈化〉氘，重氢

دوتك (*dotak*) 〔副〕 大步地，快步地，奔跑地

اسب تازی ~ رود بشتاب شتر آهسته میرود شب و روز 〈谚〉良马快行无耐力，骆驼虽慢行千里。（喻，慢工出巧匠）

دوتنه (~ *tane*) 〔名〕（自行车上）加重双杠管

دوتیرگی (~ *teeregee*) 〔名〕 分歧，区分，分界

دوج 〔名〕 ①树胶，紫（胶虫）胶②红色颜料

دوجانبه (*do-jānebe*) 〔形〕 两方面的，双方的，双边的

~ پیمان 双边条约

~ قرارداد 双边协定

دو جزئی (~ *joz-ee*) 〔形〕 由两部分组成的

دو جلدی (~ *jeldee*) 〔形〕 （书）两卷的

دو جمله‌ای (~ *jomle-ee*) 〔形、名〕 ①二项式的②二项式

دو جنسه (~ *jense*) 〔形〕 两性的，雌雄的

دوجه 同 دوزه Ⅱ条

دوجین Dozen 〔名〕 一打，十二个

یك ~ مداد 一打铅笔

دوچار (*dochār*) 同 دچار Ⅱ条

دوچرخه (*do-charkhe*) 〔名〕 自行车

~ کورسی 比赛（用）自行车

~ موتوری 机动脚踏两用车，摩托车

دوچرخه ساز 〔名〕 自行车制造者

دوچرخه سوار (~ *savār*) 〔形、名〕 ①骑自行车的②骑自行车者，自行车运动员

دوچرخه سواری 〔名〕 骑自行车

~ پیست 自行车赛车场

~ کردن 骑自行车

دوچشمه (~ *cheshme*) 〔形、名〕 ①双筒的，双孔的②日和月，昼和夜

~ پل 双孔桥

~ دوربین 双筒望远镜

دو چشمی 同 دو چشمه

دوچله (*dochelle*) 〔名〕 复折屋顶

دوچند (*dochand*) 同 دوچندان

دوچندان (*dochandān*) 〔形、副〕 两倍的（地），双倍的（地）

ما باید در راه سازندگی کشور کوشش خود را ~ کنیم. 我们要加倍努力建设自己的祖国，

دوچوبه 〔形〕 双桅的，双杆的

دوحه I (*dowhe, dawhe*) 〔名〕①大树②果园

دوحه Ⅱ 〔名〕 多哈（卡塔尔首都）

دوخ 〔名〕 ①芦苇，苇竿，苇丛②秃头③土，泥土；不毛之地

دوخ (*dowkh*) 〔名〕 ①可怜，凄惨，贫瘠②卑鄙，轻率

دوخال (*do-khāl*) 〔名〕 （纸牌）二点，二分

دوخت (*dookht*) 〔名〕 ①（衣服的）式样，款式②缝纫，缝合，缝衣③绗缝

دوختن I (*dookhtan*) 〔动〕 （根 دوز）①缝，缝纫，缝合，缝补②〈转〉专注，倾注（指眼光）

~ بر 缝合，缝拢；把…缝入

(به) ~ چشم 聚神会神地看，凝视，盯视

~ دیده بر 闭眼

~ نگاه 盯着…，瞪眼看…

دوختن Ⅱ 〔动〕（根 دوش）①挤奶②〈转〉勒索，榨取

دوخت و دوز (*dookhto-dooz*) 〔名〕 缝纫；缝缝补补

دوخته (*dookhte*) 〔形〕① دوختن 的形容词②缝制好的

~ لباس 缝制好的衣服，成衣

دو خطی (*do-khatee*) 〔形〕 双轨的

~ راه آهن 双轨铁路

دود I 〔名〕 ①烟，煤烟②叹气③蒸气

(دل ~) آه ~ 深沉的叹息

چراغ ~ 灯黑，灯烟；〈喻〉勤学，开夜车

دماغ ~ 自负，自大；浮夸，虚荣心

~ اهل 吸烟的人

خوردن ~ 被烟熏

چراغ خوردن ~ 学习至深更半夜；开夜车

(را ، به) دادن ~ 熏制；熏黑；熏（蚊、蝇等）

سبیل کسی را ~ دادن 捉弄某人，欺负某人；惩罚某人

زدن ~ 冒烟

شدن ~ 烟消云散；（钱）被挥霍净尽

از کلهٔ کسی بلند شدن ~ 某人惊得发呆，某人呆若木鸡

از مغز کسی ~ بلند شدن 某人糊涂；某人晕了；某人大为惊愕

کردن ~ 冒烟；〈转〉化为乌有；熏制；花光（钱财）；抽烟

. بخاری ~ میکند 火炉正在冒烟。

. از اینجا ~ بر میخیزد 这里旱得冒烟。

. دودش به چشم خود او میرود 他自作自受；他自食其果。

. چشمهایمرا ~ گرفت 我两眼发黑，我两眼冒金星。

دود Ⅱ 〔名〕（复 دیدان）虫，蛆，幼虫，毛虫

(القز ~) الحریر ~ 蚕

النحل ~ 肠虫，绦虫

دود آسا 〔形〕 烟状的，烟雾般的

دود آلود 〔形〕 冒烟的，有烟的，烟熏的

دود انگیز (*dood-angeez*) 〔形〕 烟的，生烟的

~ پردهٔ 烟幕

دود آهنج (~ *āhanj*) 同 دود آهنگ

دود آهنگ (~ *āhang*) 〔名〕 烟囱，（作烟道的）灯罩

دود خان 〔名〕 （火山区的）喷气孔，气孔

دود خانه I 〔名〕 家族，氏族

دود خانه Ⅱ 〔名〕 熏制室

ماهی ~ 熏鱼室

دودخوار (*dood-khār*) 〔名〕 ①烟瘾很大的人②司炉，锅炉工

دودخور (*~ khor*) 同 دودخوار

دودداد گی (*~ dādegee*) 〔名〕 熏制

ماهی ~ 熏鱼

دودداده 同 دودزده

دوددهی (*~ dehee*) 同 دود دادگی

دودر (*do-dar*) 〔形〕 两个入口的，双门的

~ خانهٔ 有两个门的房子；〈喻〉人间（指生与死）

دودرجه‌ای (*~ daraje-ee*) 〔形〕 两级的

~ انتخابات 两级选举

~ معادلهٔ 二次方程式

دودرو (*dood-row*) 同 دودکش

دودزدگی (*~ zadegee*) 〔名〕 烟熏

دود زده (*~ zade*) 〔形〕 烟熏的，熏制的

~ سقف 被烟熏黑的房顶

~ ماهی 熏鱼

شدن ~ 被烟熏

کردن ~ 用烟熏

دودست (*do-dast*) 〔形、名〕 ①有两手的②有两只爪的动物

دودستان 〔名〕 〈动〉两只爪的动物，两手类

دودستگی (*~ dastegee*) 〔名〕 分为两组，分为两队，两部份，分歧，不统一

دودستماله (*~ dastmāle*) : رقصیدن ~ 两面讨好

دودستی (*~ dastee*) 〔副〕 ①用两手②隆重地，客气地③〈转〉全力以赴地，贪婪地，牢牢地

چسبیدن ~ 紧紧抓住

تقدیم کردن ~ 拱手奉送

〈谚〉 کور خیال میکند بینا ~ میخورد .

瞎子以为别人吃饭都用两只手。（喻：一个人以为别人利用他的弱点而超过了他）

هنگامی جنگ ضد ژاپنی مرتجعین گومینداان بخش وسیعی از سر زمین کشور را ~ بدشمن دادند . 抗日战争时，国民党反动派把大片国土拱手让给敌人。

دودك (*doodak*) 〔名〕 芦笛

دودکش (*dood-kesh*) 〔形〕 ①烟筒，烟囱，烟道②〈转〉烟瘾很大的人

(کلاهک ~) سر ~ 烟囱管帽

~ لولهٔ 烟筒，烟囱

دود کش پاك کن (*~ pāk-kon*) 〔名〕 清理烟囱的人，清理烟囱的工具

دود گرفتگی (*dood-gereftegee*) 〔名〕 烟熏火燎的样子

دود گرفته 〔形〕 被烟熏黑了的

دودگله (*do-dagale*) 〔形〕 双桅的

~ کشتی 双桅船

دودل (*~ del*) 〔形〕 ①动摇的，犹豫不决的，三心二意的，彷徨的，踌躇的②心口不一的，两面三刀的

(بودن ~) شدن ~ 动摇，犹豫不决，三心二意

کردن ~ 引起…犹豫

دودله 同 دودل

دودلی 〔名〕 动摇，犹豫，怀疑，三心二意

کردن ~ 同上

دودم (*~ dam*) 〔形〕 两面刃的，双锋的

~ شمشیر 双锋剑

دودمان (*doodmān*) 〔名〕 家族，氏族，朝代

سلطنت ~ 王朝

دودمه (*do-dame*) 同 دودم

دودندانه (*~ dandāne*) 〔形〕 双齿的；有双齿状突出物的

دودو (*dowdow*)： افتادن ~ (به) (眼睛)深陷；左顾右盼；(眼睛)无神

رفتن (يا زدن يا كردن) ~ 眼花缭乱，目不暇接；左顾右盼

دودو (*dodo*) 同 دوبدو

دودودم (*doodo-dam*) 〔名〕 ①油烟②待客物品

راه انداختن ~ 招待客人

دودوك (*dowdovak*) 〔名〕 〈动〉鹬

دوده I (*doode*) 〔名〕 ①烟炱，烟子，烟黑，〈化〉炭黑②家族，氏族③长子

چراغ ~ 灯烟子

دوده II 〔名〕 蠕，蛆，幼虫

دوده گيرى 〔名〕 打扫房间

دودهنج (*dood-hanj*) 同 دود آهنگ

دودهنگ (*dood-hang*) 同 دود آهنگ

دودى I 〔形、名〕 ①烟的，烟色的②烟熏的③吸烟的(人)④烟瘾很大的(人)

~ پردهٔ 烟幕

~ عينك 墨镜，太阳镜

~ ماشين 机车

~ ماهى 熏鱼

كردن ~ 熏制

دودى II 〔形〕 ①蠕虫状的②(肠壁)蠕动的

~ حركت (肠壁)蠕动

دوديد (*do-deed*) 〔形〕 两焦点的，远近两用的

~ عينك 远近两用眼镜，双光眼镜

دور 〔形、名〕 ①远的，距离远的，远方的，遥远的，古远的②远，遥远，远方③〈解〉远中的，末梢的

از انصاف ~ 不公平的

از جناب شما (~ از جان شما) ~ 真主保佑您！

از چشم (يا نظر) ~ 日久不见就会淡忘的，隐蔽的

از ذهن ~ 令人费解的

از ميهن ~ 远离祖国的

و دراز ~ 到处，广泛地

~ از 从远处

راه ~ (راه ~ و دراز) 远路

افتادن (از) ~ 离开，离远，脱离，躲开

خطمشى رويزيونيستى ازماركسيسم ـ لنينيسم افتاده است . ~ 修正主义路线是背离马列主义的。

از مطلب ~ افتادن 离题

انداختن ~ 抛出，扔出，扔掉，拒绝，放弃

بودن (به ، تا ، از) ~ 远离，差得远

داشتن (~ نگاه داشتن) ~ 保持距离，远离

داشتن دشمن ~ 牵制敌人，不使敌人迫近

شدن ~ 离开，离远

شو ! ~ 走开！

از نظر ~ شد . 他走远了。

كردن ~ 使…远离，移开，撵走

ما بايد پيوسته صفات نكوهيده را از خود ~ كنيم ! 我们要不断地去掉自己身上的缺点。

كن زنبور را ناخورده نيش ! ~ 〈谚〉要防患于未然。

از خدمت ~ کردن 辞退
خود را ~ گرفتن 躲在一旁，回避，袖手旁观
~ نیست که ... 有可能…，未必不会…
این کار از او ~ نیست . 他是干得出这种事的。
هر چه بگویید از او ~ نیست . 对于他你说什么都不过分。（或：他是什么事都干得出来的）
از ~ و نزدیك شنیده میشود که ... 人们都在传说…
خانهٔ او به مدرسه ~ است . 他家离学校远。
ما قادریم که اسلوب های ناپسند را به ~ افکنیم و اسلوبهای پسندیده را حفظ کنیم . 我们能够去掉不良作风，保持优良作风。
در روزهای سخت نباید کامیابیهای خود را از نظر ~ داشت . 在困难的时候要看到成绩。

دور (*dowr*) 〔名〕（复 ادوار ）①转，转动，旋转②圆圈，周围；运行轨道③时代，时期，周期，〈地〉纪④命运，变迁⑤一个回合；一转，一次，一轮；一代⑥运动
~ بعد 后代，下一代；下一轮
~ تا ~ 环绕，周围
~ تسلسل 〈逻〉循环论法
~ دوم مذاکرات 第二轮会谈
~ قمر 月球运行
~ گردون (~ فلك) 时代的变迁
~ و بر (~ بر) 周围环境，附近
از ~ 从…附近，从…旁
به ~ 在…周围
به ~ میز 围着桌子
(به) ~ هم 围成圈，在…圈内
یك ~ عرق （酒的）一巡
~ کسی سر آمدن 某人下台
~ برداشتن (ماشین) 加速，加快（转速）；（谈话）热起来；夸大，拉长（话题）
~ زدن (را) 绕圈子，转圈，绕弯，围起，围进
زمین گرد محور خود ~ میزند . 地球自转。
هواپیما بر فراز فرودگاه ~ زد . 飞机在机场上空盘旋。
دماغه را ~ زدند . 他们绕过海峡。
~ چیزی جمع شدن 围起，包围，围绕
~ هم جمع شدن 围成圈，聚集
~ کسی را خط کشیدن (یا قلم گرفتن) 抛弃；绝交
~ گرداندن 使…传阅；发送，派遣
~ سر گرداندن 拖延，支吾
~ سر کسی گردیدن 关心某人
به ~ کسی (چیزی) گردیدن 喜欢某人（或某事）
~ چیزی را گرفتن 围起，包围，围绕；着手做某件工作
~ گشتن 移动，绕圈子（行走）
~ هم نشستن 围坐在一起
~ آن چهار متر است . 圆周长为四公尺。
~ کیست ؟ 该轮到谁了？
〈口〉 ~ سرت بگردم (دورت بگردم) ! 愿为您效劳！（客套用语）

دورادور (*dowrādowr*) 同 دورتادور

دورادور (*doorādoor*) 〔副〕 从远处

دوراغ 〔名〕 酸牛奶，凝乳

دورافتادگی (*door-oftādegee*) 〔名〕 孤僻；荒僻，遥远

دورافتاده 〔形〕 孤僻的；荒僻的，遥远的，远离…的

دور آلوسین (*door-āloomeen*) 〔形〕 硬铝的

دوران (*davarān*) 〔名〕 ①转动，旋转，回转②循环③头晕

~ خون (~ دم) 血液循环

~ سر 头晕

~ دادن 使…旋转

~ داشتن 头晕

سرم ~ دارد . 我头晕。

~ زدن (~ پیدا کردن ، به ~ افتادن) 转动；晕，晕旋；（血液）流通

دوران (*dowrān*) 〔名〕 时期，时代，年代

~ اول 〈地〉 古生代

~ جنگ ضد ژاپنی 抗日战争时期

~ چهارم 〈地〉 灵生纪

~ حجر 石器时代

~ دوم 〈地〉 中生代

~ سوم 〈地〉 新生代

چه دورانی دارد ! 他的景况真不错呀!

دورانداز (*door-andāz*) 〔形〕 〈军〉远射程的

دوراندازی 〔名〕 〈军〉远射程

دوران دیده (*dowrān-deede*) 〔形〕 见过世面的，有经验的

دوراندیش (*door-andeesh*) 〔形〕 有预见的，有远见的，有先见之明的，深谋远虑的

~ شخص 有远见的人

دوراندیشانه 〔形、副〕 有远见的（地），深谋远虑的（地）

دوراندیشی 〔名〕 预见性，远见，先见之明，深谋远虑

~ کردن 有远见，有先见之明

کمونیست‌ها باید نمونهٔ واقع بینی و ~ باشند . 共产党员应是实事求是的模范，又是具有远见卓识的模范。

دورانساز (*dowrān-sāz*) 〔形〕 划时代的

~ اهمیت 划时代的意义

دورانی (*davarānee*) 〔形〕 ①旋转的，回转的②〈军〉迂回的，包抄的

~ حرکت 旋转运动，回转运动，迂回

دوراه (*do-rāh*) 〔名〕 〈理〉两极真空管

دوراهه (*do-rāhe*) 〔名〕 ①侧线，旁轨，道叉，（铁路的）转辙器②〈转〉进退两难，犹豫不决

~ خط 备用线

~ سر ایستادن (سر ~ واقع شدن) 左右为难，处在十字路口上

دوراهی 同 دوراهه

دور بر (*dowrebar*) 〔名〕 〈植〉果皮，囊果皮

دور بر (*doorbar*) 〔形〕 远程的，远射程的

~ موشک 远程火箭

دوربین I (*doorbeen*) 〔名〕 望远镜

~ تلویزیون 电视摄象机

~ توأم 〈理〉立体镜，立体平面镜

~ دو چشمه (~ دو چشمی) 双目镜，观剧镜

~ صحرایی (~ نظامی) 双筒望远镜

~ عکاسی 照相机

~ فیلمبرداری 电影摄影机

~ مساحی （供快速测定距离、方位等用

的）测距计，速测仪
مسافت یاب ~ 准距计
منشوری ~ 棱镜，双筒望远镜
（~ فلکی ، ~ آسمانی ~ ）نجومی ~ 天文望远镜
نشانه روی ~ 瞄准镜
نصف النهاری ~ 〈天〉中星仪
（~ یک چشمی ）یك چشمه ~ 单筒望远镜

دوربین Ⅱ 〔形〕①远视眼的②有远见的，眼光远大的

دوربینی 〔名〕①远视②远见，预见，先见之明
در اثر پیری ~ 老花眼

دورتادور (*dowr-tā-dowr*) 〔副〕①到处；周围②在…周围
زمین ~ 地球周围
دور تا دورش 在他周围

دورترك (*door-tarak*) 〔形〕稍远的，较远的

دورخیز 〔名〕（跳前）助跑，短促跑
~ پرش با 带助跑的跳跃
کردن ~ 助跑

دور دست (~ *dast*) 〔形〕①远方的，遥远的，距离很远的②达不到的③隔绝的，偏僻的，冷僻的
~ ناحیهٔ 边远地区

دوردستی 〔名〕远，遥远，疏远

دوررو (~ *row*) 〔形〕远程的（如轰炸机）

دوررن (~ *zan*) 〔形〕〈军〉远射程的

دوررنی 〔名〕〈军〉远射程

دورس (*dooras*) 〔名〕〈植〉菟葵；嚏根草属；藜芦（药物）

دورشمار (*dowr-shomār*) 〔名〕转速计

دورقطبی (~ *ghotbee*) 〔形〕极圈附近的

دورگ (*dorag*) 同 دورگه

دورگرد (*dowr-gard*) 〔形〕旋转的，转动的
~ چراغ 巡逻灯

دورگو (*door-goo*) 〔名〕电话

دورگه (*do-rage*) 〔形、名〕①混种的，混血的②杂种，混血儿
~ اسب 混种马
~ سگ 混种狗
~ صدای 嘶哑的声音

دورگیری (*dowr-geeree*) 〔名〕〈军〉包围，包抄，封锁
کردن ~ 同上

دورنگ (*do-rang*) 〔形〕①两色的②口是心非的，两面派的，伪善的，虚伪的，两面三刀的

دورنگی 〔名〕①两色②口是心非，两面派，伪善，虚伪，两面三刀
کردن ~ 弄虚作假

دورنما (ی) (*door-namā*) 〔名〕①远景，全景，背景②立体镜
انقلاب ~ 革命前途
خاطرات گذشته ~ 往事的追忆
عکس ~ 照片的后景（背景）

دورنماساز 〔名〕风景画家

دورنماسازی 〔名〕画风景画

دورنویس (~ *nevees*) 〔名〕电报

دورو (ی) (*do-roo*) 〔形〕①（房间）两面的，（布）双面的②两面派的，口是心非的，伪善的，虚伪的
~ گل 〈植〉野蔷薇
. رفیق ~ بدتر از دشمن است 自己队伍中的两面派比敌人更坏。

دوروبر (*dowro-bar*) 〔名〕周围，左右，近旁

شهر ~ 城郊

نگاهی به ~ خود کردن 环顾左右

دوروبریها (~ *bareehā*) 〔名〕 身旁的人，随从，近侍

دورودراز (*dooro-derāz*) 〔形、副〕 ①长的，冗长的，过于详细的②从远方，长久地

~ راه 漫长的路程

دوروزه (*do-rooze*) 〔形〕 ①两天的②转瞬即逝的，瞬息之间的

دوروزی 〔名〕 短暂，无常，稍纵即逝

دوروئی و دورنگی (*doroo-ee-va-dorangee*) 同 دورویی

دور و ور (*dowro-var*) 同 دور و بر

دوروورت را بپا ! 要警惕，要注意自己身边！

دوروه 同 دورویه

دورویه (*do-rooye*) 〔形、副、名〕 ①两面的（如料子）②伪善的③两排地④一种手鼓

دوروئی (~ *roo-ee*) 〔名〕两面派，口是心非，虚伪，伪善

دوره (*dowre*) 〔名〕 ①时代，时期；世代②〈军〉服役期间③届（会议）④周期，学程，训练班⑤圆，圆圈，周围⑥轮胎，轮缘⑦轮流⑧酒杯⑨鬈发

اعتدالی ماه ~ 太阴月

امپریالیسم و انقلابهای پرولتری ~ 帝国主义和无产阶级革命的时代

انتقال از سرمایه‌داری به سوسیالیسم ~ 从资本主义到社会主义的过渡时期

انقلاب ~ 革命时期

بردگی ~ 奴隶制时代

بین یخچالی ~ 〈地〉间冰期

تجدد ~ 文艺复兴时期

تحت السلاح ~ 服现役

تحصیلات ~ 学习期间

تصدی ~ 任职期

چرخ ~ 车轮外胎（外缘）

خانوادگی ~ 家人的聚会或团聚

ذخیره ~ 预备役

زغالی ~ 〈地〉石炭纪

ساروس ~ 〈天〉沙罗周期

سوسیالیستی ~ 社会主义时期

عینك ~ 眼镜框

فترت ~ 伊朗两次议会之间的时期

فئودال ~ 封建时代

کشت بهاره ~ 春耕时节

مجله ~ 杂志的期号

مرض ~ 病期

نجومی ماه ~ 恒星月

یخ (یخبندان) ~ 〈地〉冰期

جلسهٔ دومین پلنوم هفتمین ~ کنگرهٔ حزب 党的七届二中全会

~ سهمانی （定期）聚餐会

افتادن ~ 四处奔波，疲于奔命

بردن ~ 流动售货

دادن ~ （给每个客人依次）斟（茶、酒）；布置总复习

چای را ~ دادند . 他们上了茶。

معلمبما ~ داد . 教员给我们布置总复习。

داشتن ~ 聚会

زدن ~ 围成圈

کردن ~ 复习，浏览，包围，包抄

دروس خود را باید ~ کنیم ! 我们要复

习功课!

حال همه نکات را ~ کنیم . 现在我们总结一下吧!

دوره‌ای (*dowre-ee*) 〔形〕 迂回的，包抄的②循环的

~ حرکت 迂回运动

~ مسابقه بصورت 循环赛

دوره بندی (*dowre-bandee*) 〔名〕 划分时期

~ کشت 轮作制

دوره گرد (*~ gard*) 〔名〕 ①街头小贩，沿街叫卖者，货郎②流浪汉③穷人，沿街乞讨者④废品收购者

~ عکاس 流动摄影师

~ فروشندگان 流动摊贩

~ کاسب 小贩

دوره گری 〔名〕 ①沿街叫卖②沿街乞讨

دوری (*dowree*) 〔名、形〕 ①大圆盘②周期的③圆的，旋转的④〈病〉间歇性的 ⑤〈数〉循环，递归

~ جدول عناصر 化学元素周期表

~ حرکت سیارات 行星的周期运动

دوری (*dooree*) 〔名〕 ①远，远距离，远方，遥远②回避，远离，分离③离开，避开

~ و دوستی 〈谚〉别离时刻情谊更深

~ جستن (~ کردن ، ~ گزیدن) (از) 远离，避开，回避，戒绝

مردم چین از زندگی لوکس و تجمل ~ میجویند . 中国人民不追求奢侈豪华的生活。

~ کسی را کشیدن 同…长期分离

~ گرفتن 离开，拉开距离

بواسطه ~ راه آنجا نمیرویم . 由于路太远，我们不去那儿了。

~ از وطن آنها را دلتنگ میکند . 远离祖国使他们感到十分怀念。

دوز ① دوختن 的根②可做构词后缀如，دست ~ ، کفش ~ 等

دوزانو (*do-zānoo*) 〔名〕 跪坐

~ نشستن 跪坐

دوزبان (*~ zabān*) 〔形、名〕 ①虚伪的，口是心非的，两面派的②自相矛盾的③〈转〉钢笔尖，钢笔

دوزبانه 〔形〕 ①说两种语言的②裂舌的（如，蛇）③自相矛盾的

دوزبانی 〔名、形〕 ①虚伪，口是心非，两面派②自相矛盾③两种语言的

دوزخ (*doozakh*) 〔名〕 地狱

دوزخی 〔形、名〕 ①地狱的，受地狱苦难的②进地狱的③令人诅咒的④魔鬼

دوزن داری (*do-zandāree*) 〔名〕 犯重婚罪的男人

دوزندگی (*doozandegee*) 〔名〕 ①缝纫，裁缝②当裁缝；针线活

~ مغازهٔ 成衣店，裁缝铺

دوزنده (*doozande*) 〔名〕 裁缝

دوزنه I (*do-zane*) 〔名〕 有两个妻子的人

دوزنه II 〔名〕 ①（蜂等的）刺②针尖

دوزوکلك (*doozo-kalak*) 〔名〕①欺诈，诈骗，欺骗②阴谋诡计，勾当③无理取闹，刁难

~ در آوردن 刁难

~ چیدن (~ جور کردن) 搞阴谋诡计，欺骗

دوز و کلك چین 〔名〕 ①骗子，狡猾的人②阴谋家

دوزه I 〔名〕一种游戏

دوزه II 同 دوژه

دوزیدن (*doozeedan*) 同 دوختن

دوزیست (*do-zeest*) 〔形〕〈动〉水陆两栖的

دوزیستان 〔名〕〈动〉两栖类

دوژه 〔名〕〈植〉牛蒡，龙芽草，苍耳

دوس (*dows*) 〔名〕①践踏②磨光③下流

دوس (*doos*) 〔名、形〕①胶水，浆糊②虫胶③粘的

دوساق یکی (*do-sāgh-yekee*) 〔形〕〈数〉等腰的，等边的

دوساندن (*doosāndan*) 〔动〕（根 دوسان）粘上，贴上

دوست (*doost*) 〔名〕 朋友，心爱的人，爱人，相识

~ جانی (~ صمیمی) 知心朋友，挚友

~ دمساز (~ محرم) 知心人

~ سفره (~ قدح) 酒肉朋友

~ ظاهری 表面上的朋友

~ داشتن 爱，喜爱

آن جوان منافع انقلابی را از جان خود دوستتر دارد. 那个青年人视革命利益高于自己的生命。

~ شدن (با) 交朋友

~ همه کسی ~ هیچ کسی نیست. 〈谚〉无友不交，人皆不友。

~ آن باشد که گیرد دست ~ در پریشان حالی و در ساندگی 〈谚〉患难知真交。

دوستاخ (*doostākh*) 同 دستاق

دوستار (*doostār*) 同 دوستدار

دوستاق (*doostāgh*) 同 دستاق

دوستانه (*doostāne*) 〔形、副〕 友爱的（地），友好的（地），和睦的（地）

~ رفت و آمد 友好往来

~ روابط 友好关系

~ مسابقهٔ 友谊比赛

~ نصایح 友好的规劝（忠告）

دوست پسر (*doost-pesar*) 〔名〕 男友

دوست دختر (~ *dokhtar*) 〔名〕 女友

دوستدار (~ *dār*) 〔形〕 爱…的，（书信）热爱你的，对…怀有好意的

~ شما （书信）热爱您的

~ موسیقی 音乐爱好者

ارتش ما پشتیبان دولت و ~ مردم است. 我军是一支拥政爱民的军队。

دوست داشتنی (~ *dāshtanee*) 〔形〕 可爱的，美好的

دوست روی 〔形〕 亲切的，亲热的，殷勤的

دوست روئی 〔名〕 亲切，亲热，殷勤

دوست کام 〔名、形〕 ①幸福的人，幸运儿，成功者②称心的朋友，好朋友③称心如意的，心爱的（东西）④敬酒，祝酒⑤幸福的，顺利的

دوست کامی 〔名〕 ①幸福，幸运，成功，顺利②祝酒，敬酒，饮宴

~ کردن 祝酒，敬酒

دوستکانی (~ *kānee*) 〔名〕 大酒甕，大水甕

دوستگانی 同 دوستکانی

دوست نما (~ *namā*) 〔名〕 表面上的朋友

دوستوار (~ *var*) 同 دوستانه

دو ستونی (*do-sotoonee*) 〔形〕 双柱式的；〈建〉两侧有双层柱廊的

دوستی (*doostee*) 〔名〕友谊，友好，好意，友情

~ برادری 情同手足

خاله خرسه ~ 帮倒忙

~ گل 友谊之花

از در ~ در آمدن 亲近

(با) داشتن ~ 有交情

~ را با کسی بهم زدن (یا قطع کردن) 与…绝交

(با) کردن ~ 结交，交朋友

~ اول است ، مسابقه دوم 友谊第一，比赛第二。

〈谚〉亲 ~ به ~ ، جو بیار زردآلو ببر . 归亲，账归账。

〈谚〉友情能 ~ بیگانه را خویش کند . 使疏者亲。

دوسر I (*do-sar*) 〔名〕〈植〉①燕麦②燕麦草

~ جو 燕麦

دوسر II 〔形〕①两头尖的，两面刃的(如斧)②往返的，相互的

~ آچار 双头螺扳子

~ ارهٔ 双面锯

~ تبر 双刃斧

~ ماهیچهٔ 〈解〉二头肌

دو سرعته (~ *sor'ate*) 〔形〕双速的，有两种速度的

دو سره (~ *sare*) 〔形、副〕①往返的(地)，来回的(地)②两面的(地)，两边的(地)，两头的(地)

~ بلیط 往返票

~ جاسوس 给敌对双方通情报的间谍

~ خدمت 上下午干活

~ کرایهٔ 往返程票价

~ محبت 互相友爱，互相倾慕

~ مسافرت 来回程旅行

~ بار کردن 得双份，从双方获利

~ کرایه کردن 付足往返费用

دوسم (~ *som*) 〔形〕偶蹄的

دوسنده (*doosande*) 〔形〕①有粘性的②滑的③粘土，烂泥

دوسیدن (*dooseedan*) 〔动〕(根 دوس) ①粘上，贴上，紧贴；依附②滑倒，绊倒

دوسیه Dossier 〔名〕(法律或行政上的)卷宗，案卷，材料；档案

دوسیه تراش (*dosiye-tarāsh*) 同 دوسیه ساز

دوسیه تراشی 同 دوسیه سازی

دوسیه ساز 〔名〕伪造案卷者，伪造材料(文书)者

دوسیه سازی 〔名〕伪造案卷，伪造材料

دوش I ① دوشیدن 及 دوختن II的根②可作构词后缀，如：شیر ~

دوش II 〔名〕肩，肩膀

~ به ~ 肩并肩

~ پوکه 子弹壳的上端

~ بالا انداختن 耸肩

به (یا بر) ~ انداختن 放在…肩上

~ دادن 帮助，助一臂之力

به (بر) ~ داشتن 放在肩上，肩负，扛着

~ زدن (بر زدن) 耸肩

~ به ~ هم کار کردن 合作，一起干活

به ~ کشیدن 扛起

به (بر) ~ گرفتن 放在肩上，承担，负起责任，担当起来

این رفیق همواره بار سنگین دیگران را به ~ خود میگیرد . 这个同志总是拣重担子挑。

ملیتهای مختلف چین ~ به ~ در شاهراه

全中 سوسیالیسم به پیش گام بر میدارند .
国各族人民肩并肩地前进在社会主义的大道上。

دوش Ⅲ 〔名〕 昨夜

دوش Ⅳ 〔名〕 （淋浴）喷头
～ حمام 淋浴
～ گرفتن（زیر ～ رفتن） 洗淋浴

دوشا 〔名、形〕 ①奶牛，奶羊②有奶的，产奶的
～ گاو 奶牛

دوشاب 〔名〕 ①用葡萄和椰枣熬出的糖浆②葡萄汁

دوشاخ (*do-shākh*) 〔形、名〕 ①双角的②分叉的③音叉④（镶金的）尖头的宽腰带
～ ماه 弦月

دوشاخگی (*～ shākhegee*) 〔名〕 〈植〉①分双叉，分双枝②雌雄（蕊）异熟

دوشاخه 〔形、名〕 ①两枝的，两叉的；双角的，新月形的②有两耳的听诊器；枷，叉状的大叉子，杈③〈军〉（炮的）夹叉，（轻机枪的）脚架④音叉⑤自行车上的叉架

دوشادوش 〔副〕 携手并肩，肩并肩

دوشاندن (*dooshāndan*) 〔动〕（根 دوشان） 挤奶

دوش تبره (*doosh-tobre*) 〔名〕 背囊

دوشس Duchess 〔名〕 女公爵，公爵夫人

دوش فنگ (*doosh-fang*) 〔名〕 〈军〉枪上肩
～ بحال（～ در حال） 扛着枪
～ کردن 肩枪

دوشك (*dooshak*) 同 دشك

دوشکمه (*do-shekame*) 〔形〕 〈解〉二腹的，二腹肌的

دو شنبه (*do-shanbe*) 〔名〕 ①星期一②杜尚别（苏联塔吉克共和国首府）

دوشنده (*dooshande*) 〔名〕 挤牛奶的人；牧人
～ دستگاه 挤奶器

دوشنه (*dooshane*) 同 دوشه Ⅰ条

دوشوهری (*do-showharee*) 〔名〕 犯重婚罪的女人

دوشه Ⅰ 〔名〕 挤奶桶

دوشه Ⅱ 〔名〕 〈动〉毒蛇，蝰蛇属

دوشیدن (*doosheedan*) 〔名〕（根 دوش） ①挤奶②讹钱

دوشیده 〔名、形〕 ①鲜牛奶②已挤过奶的

دوشیزگی (*doosheezegee*) 〔名〕 ①童贞，贞操②处女期，处女性
～ ستدن 破坏童贞

دوشیزه 〔名〕（复 دوشیزگان） 姑娘，女郎，少女，小姐
～ مقدسه 圣母（玛利亚）

دوشین 〔形〕 昨夜的
～ صحبت 昨夜的谈话

دوشینه 〔形、名〕 ①昨夜的②昨夜

دوصد (*do-sad*) 〔数〕 二百

دوضربه (*～ zarbe*) 〔形、名〕 ①〈乐〉两拍子的②四分之二拍③两面的
～ بودن 两面讨好；两面敲诈（如律师对原告和被告）
～ زدن（یا بازی کردن） 两面获利（指买卖）

دو ضربی 同 دو ضربه

دو طرفه (*～ tarafe*) 〔形〕 ①两方面的，两侧的；双方的，相互的②（外套等）双排钮扣的
～ مانورهای 对抗演习
～ موافقت‌نامهٔ 双边协定

دو طرفی 〔形〕 ①双方的，两面的②〈植〉有二棱的（指茎）

~ محبت 互爱，互相爱慕

دو طفل (~ tefl) 〔名〕 两眼珠

(یا نور) پسندیده ~ 同上

دوغ 〔名〕 乳酪，清凉饮料（用清奶水做的）

خوردن ~ 喝乳酪，喝清凉饮料；〈转〉犯错误

زدن ~ 搅拌，制乳酪

کس نگوید که ~ من ترش است .

〈谚〉老王卖瓜，自卖自夸。（愿意：没人会说自己的乳酪酸）

و دوشاب پیشش یکیست. ~ 他不辨是非。

دوغاب 〔名〕 ①溶液②（涂壁用的）石灰浆，薄浆③酸奶浆

آهك ~ 石灰浆

سیمان ~ 水泥浆

زدن ~ 抹水泥浆，

دوغبا (dooghbā) 〔名〕一种用酸奶做的粥

دوغلو (do-gholoo) 同 دوقلو

دوغو (dooghoo) 〔名〕 酸奶渣，油渣

دوغوا (dooghvā) 同 دوغبا

دوغی 〔形、名〕 ①淡红色的（多指地毯）②卖乳酪的

دوفتیله‌ای (do-feteele-ee) 〔形〕 有两根灯芯的，双的，二重的，双联的，复式的

دو فلزی (~ felezee) 〔名、形〕 ①（金、银）复本位制②复本位制的，两种金属制的

دو فلقه (~ falghe) 〔形〕 双子叶的

دوقابه 〔形〕 两扇的

~ در 双扇门

دوقبضه (~ ghabze) 〔形〕 双单据的（即有回单的）

~ سفارش （有收货回单的）订购

دو قطبی (~ ghotbee) 〔名〕 〈理〉偶极子；〈天〉偶极无线

دو قلو (~ gholoo) 〔名〕 ①双生子②〈无〉双子星座

دوقلی (~ ghalee) 同 دوقلو

دوقو (doghoo) 〔名〕 野胡萝卜籽

دوقولو 同 دوقلو

دوقولی 同 دوقلو

دوقولی (do-ghowlee) 〔名〕 自相矛盾，出尔反尔；撒谎，虚假

دوك 〔名〕 纱锭，纺锤

ریسیدن ~ 纺，纺织

دوك Duke 〔名〕 公爵

دوك Dock 〔名〕 船坞

سیار ~ 浮动船坞

دوکارد (dokārd) 〔名〕 剪刀

دوکان (dokān) 同 دکان

دوکپه (do-kape) 〔形〕 两瓣的，有双壳的

دوکدان (dook-dān) 〔名〕 装纱锭的匣子

دوکرانه (do-karāne) 〔名〕 〈数〉（比例或级数的）首项或末项

دوکره (do-korre) 〔形〕 有两嘴的

~ سندان 有两嘴的铁砧

دوك ریس (dook-rees) 〔名〕 用纱锭纺纱的人

دوك ریسه 〔名〕 纱锭

دوك ریسی 〔名〕 纺成纱锭，用锭纺

کردن ~ 同上

دوك مانند (dook-mānand) 〔形〕 〈植〉纺锭状的，

两头尖的

دوك نشين (~ *nesheen*) 〔名〕 ①公国，公爵领地②公爵的爵位

دوكور (*do-koor*) 〔名〕 两点（玩牌戏）

دوكوهان (~ *koohān*) 同 دوكوهانه

دوكوهانه 〔形〕 双峰的（骆驼）

~ شتر 双峰驼

دوگانگی (~ *gānegee*) 〔名〕 ①双重性，两重性，两面性，双方②分歧

دوگانه 〔形、名〕 ①双重的，二重的，两面的，双方的②‹宗›双拜

~ ستارگان 双星

~ موانع 双重困难

در جهان چیزی یافت نمیشود که طبیعت ~ نداشته باشد . 世上一切事物无不具有两重性。

دوگاه (*dogāh*) 〔名〕 伊朗古曲调

دوگاهواره (*do-gāhvāre*) 〔名〕 ‹喻›天与地

دوگروهی (*do-goroohee*) 〔名〕 不和，分歧

دوگوشی 〔形〕 ①有两个护耳的②有两个把手的（锅、缶…）

~ كلاه （有两个护耳的）帽子

دوگونه 〔名〕 ①两类②两个脸颊

دوگوهر (~ *gowhar*) 〔名〕 ‹喻›智慧和精神

دوگوئی (~ *goo-ee*) 〔名〕 说话模棱两可，语义双关

دول I 〔名〕 ①水桶，吊桶②袋囊③勺子

دول II 〔名〕 桅杆

دول III 〔名〕 ①‹口›男性生殖器②狡猾的人，骗子③粗鲁的人，莽撞的人

دول (*doval*) 见 دولت I 条

~ اجنبی 外国政府

~ متحابه 友邦

~ متحاربه 交战国

~ متخاصمه 敌国

~ معظمه 大国

~ كنفرانس سران 各国政府首脑会议

دول (*daval*) 〔名〕 拖延，迁延，延长；搪塞

~ دادن 同上

دولا (*do-lā*) 〔形〕 ①弯曲的，弯腰的；两折的，双重的，对半折的，叠成双层的，两层的②‹植›向下弯曲的，下垂的

~ ~ 折两折，折双层；弯着腰地

~ پارچهٔ 双幅宽的布料

~ چیت 双面印花布

~ ~ راه رفتن 曲着背走路

~ شدن （被）折弯，弯曲；弯腰，驼背；屈从

او ~ شد كه قلم را از زمین بر دارد . 他弯腰拾起了钢笔。

~ ~ نمیشود . (یا ندارد) 见 شترسواری 条

~ كردن 折弯，使弯曲，两折，折叠，使弯腰

كاغذ را ~ كردن 摺纸

كمر را ~ كردن 弯腰

دولاب I 〔名〕（复 دواليب）①戽水车，水车轮，水压机轮②餐具橱，壁橱③‹转›投机倒把；策略，暗算，奸计④运气，时运⑤错综复杂（的情况），迷宫

~ تلمبه‌ای 抽水机

~ مینایی 天空，苍天

دولاب Ⅱ 〔名〕〈医〉糖尿病

دولابچه (*doolābche*) 〔名〕 小橱子，小柜子

کشودار ~ 带抽屉的柜子

دولابه 同 دولابچه

دولابی Ⅰ 〔形、名〕 ①带水轮的②错综复杂的，曲折的，费解的③搞投机的（人）

دولابی Ⅱ 〔形、名〕 ①患糖尿病的（人）②糖尿的

دولاپهنا (*dolā-pahnā*) 〔形〕 ①双面的，两面的②双倍的

~ پارچهٔ 双幅宽的布料

~ قیمت 双倍的价钱

حساب کردن ~ 加倍算钱

دولاچنگ (~ *chang*) 〔名〕 〈乐〉十六分音符

دولار 同 دلار

دولاعرض (*dolā-arz*) 同 دولاپهنا

دولاغ (*dolāgh*) 〔名〕 ①女式肥灯笼裤②裹腿

چادر (و) ~ کردن 穿好披纱和外裤（即准备上街）

دولائی (*dolā-ee*) 〔形〕 双层厚的，叠成两层的

دولبند (*dool-band*) 〔名〕 ①缠头巾②腰带

دولبه (*do-labe*) 〔形〕 双边的，嘴唇厚的

دولپه (~ *lape*) 〔名〕 〈植〉双子叶的

دولپه (*dolope*) 〔副〕 〈口〉咀里塞满东西说话，狼吞虎咽地吃

خوردن (غذا) ~ 狼吞虎咽地吃

حرف زدن ~ 咀里塞满东西说话，嘟哝

دولپه‌ای 〔名〕 双子叶植物

دولت Ⅰ (*dowlat*) 〔名〕(复 دول) 国家，政府

پوشالی ~ 傀儡政府

توتالیتر ~ 极权政府

~ در حال پیشرفت (~ رو به رشد) 发展中的国家

رشد کرده ~ 发达国家

مراقب ~ (~ سرپرست) 看守政府

موقت ~ 过渡（性质的）政府，临时政府

نوظهور ~ 新兴的国家

دولت Ⅱ 〔名〕 ①财富，财产，威力②运气，时运

خدا داده ~ 〈宗〉天赐之福，时运

از ~ (سر) شما 多亏您的好意，多谢您的帮助

اندوختن ~ (~ بهم زدن) 积累财富，致富

دولت خانه 同 دولت سرا

دولت خدا (~ *khodā*) 同 دولتمند

دولتخواه (~ *khāh*) 〔名〕 ①怀好意的人，善意的人②矢忠的，忠顺的，奉公守法的③忠于政府的

شما ~ 矢忠于您的（书信语）

دولتخواهی 〔名〕 ①好意，善意，关怀②矢忠，忠顺，奉公守法③忠于政府

دولتسرا (~ *sarā*) 〔名〕 ①官殿②（政府高级官员的）官邸，府上（敬辞，尊称对方的家）

کجا است ؟ ~ 您府上在哪里？

دولتمند (~ *mand*) 〔形、名〕 ①有钱的，富裕的，富有的②幸福的，幸运的③富人

شدن ~ 变富

کردن ~ 使…富有

دولتمندی 〔名〕 ①财富，富裕，富有②权势③幸福，福气

دولتی (*dowlatee*) 〔形、名〕 ①国家的，政府的②政府官员或雇员，廷臣，朝臣

ادارات ~ (دواير ~) 国家机关

~ اصول 国家体制

~ آموزشگاه 国立学校

~ بودجهٔ 国家预算

~ پرچم 国旗

~ خدمت 公职

~ مؤسسهٔ 国营企业

دولتی (*do-latee*) 〔名〕〈解〉二尖瓣

دولتیاب (*dowlat-yāb*) 〔名、形〕①走运的，幸运儿②富的，有钱的

دولتیار (~ *yār*) 同 دولتیاب

دولتین (*dowlateyn*) دولت 的双数

متعاهدین ~ 缔约双方政府

دولچه (*dool-che*) 〔名〕①小水桶②小水罐③澡盆

حمام ~ （澡塘中的）澡盆

دولخ (*doolakh*) 〔名〕暴风雨

دولختی (*do-lakhtee*) 〔形〕〈解〉僧帽状的

~ دریچهٔ 〈解〉(心脏的)僧帽瓣，二尖瓣

دولمه (*dolme*) 同 دلمه

دولنگ (*do-lang*) 〔形〕双扇的，两张的，两片的，双壳的

~ در 对扇门

دولنگه 同 دولنگ

دولو (~ *loo*) 〔名、形〕①〈牌〉二分，二点②加倍的，二叠的，二重的，二联的

دولول (~ *lool*) 〔形〕双筒的，双管的

~ تفنگ 双筒步枪

دوله 〔名〕①丘，小丘陵②旋风，暴风雨③狗吠，狼嚎④奸诈，奸计，两面三刀

دوله (*davala*) 〔名〕①酒杯②发髻

دوم (*dovvom*) 〔数〕第二

دوم (*dowm*) 〔名〕继续，延续

دوما 〔名〕杜马（沙俄时代的议会）

دوم باره (*dovvom-bāre*) 〔副〕两次，两倍地

دومپینگ 同 دمپینگ

دو مجذوره (*do-majzoore*) 〔形〕〈数〉双二次的

دو مجذوری 同 دومجذوره

دو محوره (~ *mehvare*) 〔形〕双轴的

دو محوری 同 دومحوره

دومرده (~ *marde*) 〔形、名〕为两人服务的；兼做两事的（人）；需两人做的事

دو مغز (~ *maghz*) 〔名、形〕①巴旦杏仁②有两个仁的（如核桃）

مثل ~ در يك پوست 情同手足

دو منشوری (~ *manshooree*) 〔名〕三棱镜

دومو 同 دوموی

دوموتوره (*do-motore*) 〔形〕双发动机的

دوموتوری 同 دوموتوره

دو مو (ی) 〔形〕①有白发的②头发稀少的

دومویه 同 دوموی

دومی (*dovvomee*) 〔形、名〕①第二（的）②第二个（的）

~ ندارد . 独一无二，首屈一指。

او در این کار ~ ندارد . 干这件事，没有人能胜过他。

دومیان (*do-miyān*) 〔名〕〈数〉比例中项

دومین (*dovvomeen*) 同 دوم (*dovvom*)

دو مینیکن (*doomeeneekan*) 〔名〕多米尼加(拉丁美洲）

دومینیون Dominion 〔名〕(英帝国的)自治领

دون I 〔形〕①低微的，卑贱的，劣等的，下等的，低级的，下作的②（饭）夹生的

این روش را ~ شأن اصول انقلاب میدانیم .

我们认为这不符合革命的原则。

دون Ⅱ 同 دانه

دون بازی 〔名〕 卑劣行径

دون پایه 同 دون رتبه

دون پرور (*doon-parvar*) 〔名〕 包庇坏人的人，扶植坏人的人

~ دنیای 藏污纳垢之所（指世界）

دوندگی (*davandegee*) 〔名〕 奔走，奔忙，张罗，奔跑

~ کردن 到处奔跑，到处张罗

دونده (*davande*) 〔形、名〕（复 دوندگان）①跑的，奔驰的②跑着的人，赛跑者

~ اسب 跑着的马，奔马

دون رتبه (*doon-rotbe*) 〔名〕 小官吏

دون صفت (~ *sefat*) 〔形〕 卑鄙的，卑劣的

دونفره (*do-nafare*) 〔形〕 双人的，两人的

~ اطاق 双人房间

~ تختخواب 双人床

~ قهرمان 双打冠军

(مختلط) ~ مسابقهٔ （混合）双打比赛

~ هواپیمای 双人飞机

دونفری 同 دونفره

دون نواز (*doon-navāz*) 同 دون پرور

دون همت (~ *hemmat*) 〔名、形〕 ①恶棍，坏蛋，歹徒②没有志气的，没有雄心的

دون همتی 〔名〕 卑劣；胸无大志

دونی 〔名〕 低微，下等，卑贱，卑鄙

دونیم (*do-neem*) 〔形〕 对半的，两半的，两部分的

~ کردن 把…分为相等的两部分。

دووجهی (*do-vajhee*) 〔形〕 〈数〉二面的

دوها (*dowhā*) 〔名〕 跑

دو هزاری (*do-hezāree*) 〔名〕 一种伊朗硬币名（值两个里亚尔）

دو هفتگی (~ *haftegee*) 〔形、名〕 ①双周的②双周刊

دو هلال (~ *helāl*) 〔名〕 双括弧

دو هوایی (~ *havā-ee*) 〔名〕 ①犹豫不决②优柔寡断，无主见

دویدن (*daveedan*) 〔动〕（根 دو）①跑，奔跑，匆忙②尾追

~ چشم و دل کسی 某人贪得无厌

~ میان حرف کسی 打断某人的讲话

! بدو دو 跑步走！（口令）

دویره (*daveere*) 〔名〕 皮带

دویست (*deveest*) 〔数〕 二百

دویستم (*deveestom*) 〔数〕 第二百

دویك (*doyek*) 〔名〕 ①〈喻〉临死时刻，临终②七个唱名之一（相当于音调 E）③同 دو کور

دوئل Duel 〔名〕 决斗

دویمی (*doyomee*) 〔形〕 第二的

دوئی (*do-ee*) 〔名〕 ①双重性，两重性，两面性②离开，分开；不和

دوئیت (*doiyyat*) 同 دوئی

ده (*dah*) 〔数〕 十

ده Ⅰ (*deh*) 〔名〕（复 دهات）农村，乡村，村庄

(ه) د Ⅱ 〔感〕 喂！好啦！得了吧！真的吗！？

ده Ⅲ ① دادن 的根②可做构成后缀，如：~ فرمان ، ~ شیر 等

دهاء (*dahā'*) 〔名〕 ①聪明，精明，灵活②熟谙事理，才能③阴险，狡猾④能耐，会手艺

دهات (*dehāt*) 见 ده Ⅰ 条

دهاتی (*dehātee*) 〔名、形〕 ①农民，村民，庄稼汉②农村的，乡村的，田园的③憨厚的

دهاتی منش (~ *manesh*) 〔名、形〕 ①土里土气（的）②像庄稼汉那样的憨厚（的）

دهاده (*dehādeh*) 〔名〕 喧闹声，打架声

دهار (*dehār*) 〔名〕 穴，窑洞；缝隙，裂缝；山谷

دهاز (*dahāz*) 〔名〕 大叫，叫喊，呻吟

دهاژ (*dehājh*) 同 دهاز

دهاق (*dehāgh*) 〔形〕 充满的，满盈的，漫到边的

دهاقین (*dahāgheen*) 见 دهقان

دهالیز (*dahāleez*) 见 دهلیز

دهام (*dohām*) 〔形〕 黑的，黑色的

دهان (*dahān*) 〔名〕 嘴，口，孔

~ به ~ 口口相传，广泛流传

لق ~ 惯于信口开河的

لوله ~ 〈军〉炮筒，炮膛

~ به انگشت 瞠目结舌，惊讶的

خاك بدهانم (خاکم به دهان) ! 我这张嘴该打！（责备自己讲了蠢话）

(خودرا) ~ بستن 闭嘴，停止讲话

~ کسی را بستن （用贿赂）堵住某人的嘴

از ~ کسی بیرون جستن 从某人口里走漏（风声）

~ بدی خواندن 说得不恰当；唱得不准，唱得不好

یك ~ آواز خواندن 唱两句，唱一唱

~ گرم داشتن 讲话引人入胜；有一副好嗓子

~ گرمی دارد . 他讲话生动，他有一副好嗓子。

~ کسی را دوختن 不让…讲话；让…闭嘴

به ~ شیر رفتن 胆大包天

~ باز کردن 张嘴，张口；〈植〉裂开（口子），形成裂缝；谈起来，讲起来

~ شیرین کردن 吃点好的，解解馋；吃糖

~ کسی را شیرین کردن 给某人甜头吃，贿赂某人

به ~ کسی مزه کردن 适合某人的口味

به ~ کسی نگاه کردن 看着某人的脸色行事

دم ~ خود را گذاردن 停止讲话，住口

~ به ~ کسی گذاشتن 同某人吵嘴，顶嘴

حرف (یا سخن) را در ~ کسی گذاشتن (یا نهادن) 唆使争吵一方说话

~ به ~ گشتن 交口相传，一传十，十传百

~ به شکوه گشودن 抱怨，诉苦，埋怨

دهانش گرم است . 他口才很好；他有一副好嗓子。

دهانش لق (هرز) است . 他说话粗野，他说话下流。

دهانش چاك و بند ندارد . 他嘴里存不住话。

دهانش بوی شیر میدهد . 他还乳臭未干。

دستش به دهانش میرسد . 他仅能糊口，他靠微薄收入为生。

از دهانش در رفت . 是从他嘴里泄露出去的。

دهانش خشك شده است . 他说话说多了。

دهان اژدر (~ *ajhdar*) 〔形〕 ①嘴大如瓢的②〈植〉开口状的

دهان باز 同 دهان اژدر

دهان بند (~ *band*) 〔名〕 ①笼头，口罩②塞

口物，堵嘴的东西；贿赂

دهان بین 〔形〕 ①想入非非的，异想天开的②没有主见的，随波逐流的③优柔寡断的

دهان بینی 〔名〕 ①想入非非，异想天开②没有主见③犹豫不决，优柔寡断

دهان پاره 同 دهان دریده

دهان دره (~ *dare*) 〔名〕 打呵欠，张口

(کردن (یا کشیدن ~ 同上

دهان دریدگی (~ *dareedegee*) 〔名〕 ①无耻，语言下流②谗言恶语，信口开河

دهان دریده 〔形、名〕 ①言语下流的，馋言恶语的，胡言乱语的②无耻之徒，信口开河的(人)

دهان سوز 〔形〕 热的，烫嘴的；〈喻〉理想的，合口味的

〈口〉 این کار آش دهان سوزی نیست .
这件事并不理想。

دهان شل (~ *shol*) 同 دهن شل

دهان فراخ (~ *farākh*) 〔形〕张开大嘴的，呲着牙的

دهان فراخی 〔名〕 ①呲牙②咧嘴笑

دهان کجه (~ *kaje*) 同 دهان کجی

دهان کجی (~ *kajee*) 〔名〕 作鬼脸，挤眉弄眼，作弄某人

کردن ~ 同上

ده انگشته (*dah-angoshte*) 同 ده انگشتی

ده انگشتی 〔形〕 用十个手指头的

~ اسلوب 打字指法

دهان گیر (*dahān-geer*) 〔形〕 涩的(味)

دهان لق (~ *lagh*) 〔形〕 ①粗野的，(说话)下流的②空谈的③存不住话的

دهان لقی 〔名〕 ①粗野，说下流话②空谈，讲废话③存不住话

دهانه Ⅰ (*dahāne*) 〔名〕 ①(瓶子、枪炮的)口②喷口，喷嘴③河口，海峡④缝隙，裂口，洞口，通气口⑤嚼环，马勒，笼头⑥桥孔⑦(乐器的)吹口⑧炉床

آبخوری ~ 马勒头

آتش فشانی ~ 火山口

اسب ~ 马的圈嚼子

بطری ~ 瓶口

تفنگ ~ 枪口

چاه ~ 井口

(حنجره (~ نای ~ 〈解〉声门

خیابان ~ 路口

رودخانه ~ 河口

غار ~ 洞口

لولهٔ تفنگ ~ 枪口

موشك ~ 火箭喷口

(کردن (~ زدن ~ (给马)戴上嚼环，加上勒口

(را شل کردن (~ برداشتن ~ 去掉马衔，松开马嚼环；放开，放纵

دهانه Ⅱ 同 دهنج

دهان هرز (*dahān-harz*) 同 دهان لق

دهانه فرنگ (*dahāne-farang*) 同 دهنج

دهانه گسیخته (~ *goseekhte*) 〔形〕 挣脱衔的，没有马衔的，无所顾忌的，无拘束的

دهانی (*dahānee*) 〔形〕 口的，口腔的

دهان یلگی (*dahān-yalegee*) 〔名〕 粗心大意；马虎，漫不经心

کردن ~ 同上

دهان یله (~ *yale*) 〔形、名〕 粗心大意的(人)

粗枝大叶的（家伙）

دهباشي (*dahbāshee*) 〔名〕 十人小队队长

دهبان (*dehbān*) 〔名〕 村长，乡警

ده پايان (*dah-pāyān*) 〔名〕 〈动〉①（甲壳纲的）十足目动物（如虾等）②（头足纲的）十腕亚目动物（如乌贼等）

دهپنج (～ *panj*) 〔名〕 （成色不到百分之五十的）金银（币）

دهپنجي 同 دهپنج

دهچه (*dehche*) 〔名〕 ①农民，村民②小村庄

دهخدا (*deh-khodā*) 〔名〕 ①村长②村子里的长者

دهدار (*deh-dār*) 〔名〕 乡长，村长

دهداری 〔名〕 乡政管理

ده دله (*dah-dele*) 〔形〕 ①轻浮的，朝三暮四的，三心二意的②勇敢的

دهدهي (*dah-dahee*) 〔形、名〕 ①十进位的②足量的金银（币），纯金银币

～（يا سلسله）اصول 十进制

～ برخهٔ 十进分数

دهر (*dahr*) 〔名〕 （复 دهور）①时代，世纪，时期，年代②世界，大自然，③命运，时运

مخالف ～ 厄运，背时

ابدالدهر 永远地

از ～ مخالف بجان آمدن 因厄运而绝望

از ～ مخالف شكايت كردن 叹苦经

دهراً (*dahran*) 〔副〕 永远

ده رگه (*dah-rage*) 〔形〕 ①勇敢的，大胆的②干练的，精干的

ده رو 〔名〕 〈数〉十面体

ده روزه 〔形〕 为期十天的

ده روزی 同 ده روزه

ده رويه 同 ده وجهی

ده روئی 同 ده وجهی

دهره (*dahre*) 〔名〕 ①镰刀②弯匕首

دهر ～ 月牙

صبح ～ 黎明

دهری (*dahree*) 〔形、名〕 （复 دهريون）①唯物论者；无神论者②物质的，物质上的③天然的，世俗的，无神论的

دهريون 见 دهری

دهستان (*dehestān*) 〔名〕 乡，乡村，农村，村镇，村区

نمونه ～ 模范乡

ده سطحی (*dah-sathee*) 同 ده وجهی

دهش (*dehesh*) 〔名〕 ①赠品，礼物②慷慨，大方

دهشت (*dehshat*) 〔名〕 ①恐怖，可怕，惊吓②惊慌失措⑧焦急，不安

و هراس ～ 惊恐

كردن ～ 惊吓，惊慌失措

دهشت افزا(ی) (～ *afzā*) 同 دهشت انگيز

دهشت انگيز (～ *angeez*) 〔形〕 恐怖的，可怕的，吓人的

دهشت زده (～ *zade*) 〔形、副〕 怕的，惊慌的（地），惊慌失措的（地）

شدن ～ 害怕，惊慌，惊慌失措

دهشت ناك 同 دهشت انگيز

دهشور (*dehesh-var*) 〔形〕 慷慨大方的

ده ضلعی (*dah-zel-ee*) 同 ده گوشه

دهقان (*dehghān*) 〔名〕 （复 دهقانان، دهاقين）①农民，乡下人，庄稼汉②〈史〉土地占有者

آزاد ～ 自耕农（伊朗）

اجاره دار ～ 佃农

(ورشکست ~) خانه خراب ~ 破产农民
(تهی دست ~) فقیر ~ 贫农
(متمول ~) مرفه ~ 富农
مزدور ~ 雇农
(متوسط‌الحال ~) میانه حال ~ 中农
میانه حال مرفه ~ 富裕中农
نیمه مالك ~ 半自耕农
قشر پائینی دهقانان میانه حال 下中农

دهقان منش (~ *manesh*) 〔形〕 农民似的，憨厚的

دهقانی (*dehghānee*) 〔形、名〕 ①农民的，农业的，务农的②农业，务农，农事

دهقانی گری (~ *garee*) 〔名〕 土气，庄稼汉的样子，憨厚

دهك (*dehak*) 〔名〕 小村庄

دهكده (*deh-kade*) 〔名〕 ①乡村，村子②田庄

دهكشاورز (*deh-keshāvarz*) 〔名〕 农民，庄稼人

ده كوره 〔名〕 小村子

دهگان (*dahgān*) 见 دهه

دهگان (*dehgān*) 同 دهقان

دهگانه (*dahgāne*) 〔形、名〕 ①十（次）的②〈体〉十项运动

احكام ~ موسی 〈宗〉十诫

دهگانی (*dehgānee*) 同 دهقانی

ده گوشه (*dah-gooshe*) 〔名〕 十角形

ده گوشی 〔形〕 十角形的

دهل (*dohol*) 〔名〕 鼓，大鼓

زدن ~ 打鼓
زیر گلیم زدن ~ 捉襟见肘，欲盖弥彰
~ هر چه خالی تر است صدایش بیشتر است . 〈谚〉半瓶醋晃得很。（直译：鼓越空，声音越大）

دهل زن (~ *zan*) 〔名〕 鼓手

دهله (*dahle*) 〔名〕 桥

دهله (*dahale*) 〔名〕 〈植〉骆驼刺

دهلیز (*dahleez*) 〔名〕 （复 دهالیز） ①走廊，通道，过道，穿堂②谷，山谷③〈解〉心室④〈解〉耳蜗，耳迷路⑤〈解〉前庭器官

(ایسر یا) چپ ~ 左心室
دهان ~ 口腔
(ایمن یا) راست ~ 右心室
قلب ~ （心脏的）室，心室
گوش ~ 耳蜗，耳迷路

دهلیزبندی (~ *bandee*) 〔名〕 山系，水系

دهلیزی 〔形、名〕 ①〈解〉前庭的②废话

دهلی نو (*dehlee-now*) 〔名〕 新德里（印度首都）

دهم (*dahom*) 〔数〕 第十

دهم I (*dahm*) 〔名〕 大批，大群

دهم II 同 دهمست

دهمت (*dohmat*) 〔名〕 黑色

ده مرده (حلاج) (*dah-marde-hallāj*) 〔形〕 灵巧的，手疾眼快的

دهمست (*dahmast*) 〔名〕 〈植〉月桂树，月桂属

دهمی (*dahomee*) 同 دهم

دهمین 同 دهم

دهن (*dahan*) 同 دهان

دهن (*dahn*) 〔名〕 涂油，上油，擦油

دهن (*dohn*) 〔名〕（复 ادهان ، دهان ، دهون） 油脂

الیاسمین ~ 茉莉，香精
مصری ~ 香树脂

دهناء (*dahnā'*) 〔名〕 高原，台地，荒地

دهناد (*dahnād*) 〔名〕 命令；纪律；安排

دهن باز (*dahan-bāz*) 同 دهان باز

دهن بند (*~ band*) 同 دهان بند

دهن بین 同 دهان بین

دهنج (*dahnaj*) 〔名〕 ①孔雀石，碧玉②绿矾，硫酸铁

دهن دره (*dahan-dare*) 同 دهان دره

دهن دریدگی (*~ dareedegee*) 同 دهان دریدگی

دهن دریده 同 دهان دریده

دهندگی (*dehandegee*) 同 دهش

دهنده (*dehande*) 〔名、形〕 ①施主，给者②大慈大悲的，慷慨大方的③可做构词后缀，如：
~ تشکیل ، ~ ادامه 等

~ دست 慷慨的手（指人）

دهن سوز (*dahan-sooz*) 同 دهان سوز

دهن شل (*~ shol*) 〔形〕 饶舌的，信口开河的，说话不谨慎的

ده نشین (*deh-nesheen*) 〔形、名〕 ①住在乡村的②村民，乡下人

دهن کجی (*dahan-kajee*) 同 دهان کجی

دهن گیر 同 دهان گیر

دهن لق (*~ logh*) 同 دهان لق

دهن لقی 同 دهان لقی

دهنه Ⅰ (*dahne*) 同 دهانه Ⅰ条

دهنه Ⅱ 同 دهنج

دهن هرزه (*~ harze*) 同 دهان لق

دهنی (*dahanee*) 〔名、形〕 ①（吹奏乐的）口②麦克风的喇叭口③喉头送话器④吹奏的

~ ساز 口琴，木笛

دهنی (*dohnee*) 〔形〕 油脂的，含油的，油腻的

~ مواد 含油物质

دهنیات (*dohniyyāt*) 〔名〕 脂肪，脂膏（单数为 دهنیه 不常用）

دهنیت (*dohniyyat*) 〔名〕 油腻，多脂

دهن یلگی (*dahan-yalegee*) 同 دهان یلگی

دهن یله 同 دهان یله

دهنیه (*dohniyye*) 见 دهنیات

ده وجهی (*dah-vajhee*) 〔名〕 十边形，十面体

دهور (*dohoor*) 见 دهر

ده و گیر (*deho-geer*) 〔名〕 厮打，战斗

دهون (*dahoon*) 〔名〕 记忆

دهون (*dohon*) 见 دهن

ده و نیم (*daho-neem*) 〔名〕 为收税者所需的费用而抽的税额

دهه (*dahe*) 〔名〕（复 دهگان） ①十，十个②十天，旬③十年，十周年④〈军〉十人小队

~ چهارم 四十年代

در ~ ۱۹۶۰ 在二十世纪六十年代

ده هزار (*dah-hezār*) 〔数〕 一万

دهی (*dahee*) 同 دهدهی

ده یك (*dah-yek*) 〔名〕 ①十分之一②什一税

دهیم (*deheem*) 同 دیهیم

دهیو (*dehyoo*) 〔名〕 ①村子②区域③国家

دهیوپت 同 دهیوپد

دهیوپد (*dehyoopad*) 〔名〕 国家元首，国王

دی (*dey*) 〔名〕 ①伊朗阳历十月（相当于公历12月22日—1月20日）②冬天

دی (*dee*) 〔副、形〕 ①昨天②昨天的，前一天的

〈谚〉 ~ رفت و پری رفته و روز امروز است .
过去的让它过去吧，现在要想想眼前的事。

دیابت Diabetes 〔名〕 糖尿病

~ بیمزه 〈医〉尿崩症

شیرین ~ 糖尿病

دیاپازن Diapason 〔名〕〈乐〉①和谐②音域③音叉

دیاپازون 同 دیاپازن

دیاترمی Diathermy 〔名〕〈医〉透热疗法

دیاتز Diathesis 〔名〕〈医〉素质（易患某种疾病的先天性因素）

دیار (*diyār*) 〔名〕①区域，地区②国土，城市③住宅，宅院

به ~ عدم رفتن 到阴间，见阎王

به ~ عدم فرستادن 打发到阴间，送去见阎王

دیار (*dayyār*)〔名、形〕①隐士，修道士，居士②修道院长③〈旧〉居民④居住在…地方的

دیاری در خانه نبود . 家里一个人都没有；家里没一个人影。

دیارجو (*diyār-joo*) 〔形〕思乡的，想家的

دیارجوئی 〔名〕思乡，怀念家乡，想家

دیاری 〔形〕地方性的

~ زبان 方言土语

دیاستاز Diastase〔名〕〈生化〉淀粉(糖化)酶

دیافراگم Diaphragm 〔名〕①〈解〉膜，横隔膜②隔板③〈理〉光圈④共鸣箱，共鸣器

~ بینی 鼻软骨

~ چشم 眼光

~ قابل تنظیم 〈理〉可变光阑

دیافرام 同 دیافراگم

دیاق (*diyāgh*)〔名〕支架，托架

دیاقودا 同 دیاکودا

دیاکلیون Diachylon 〔名〕〈医〉铅丹硬膏

~ مشمع 铅丹硬膏

دیاکودا 〔名〕罂粟汁（医疗用）

دیاگراف Diagraph 〔名〕（放大）绘图器，分度尺，分度画线仪

دیاگرام Diagram〔名〕图形

دیاگنال 同 دیگنال

دیاگنوستیک Diagnostic 〔名〕诊断，诊断学

~ وسائل نوین 最新诊断器材

دیالکتیک Dialectic 〔名〕辩证法

~ ماتریالیستی (~ مادی) 唯物辩证法

~ جوهر 辩证法核心

~ ماتریالیسم 辩证唯物主义

اسلوب تحلیلی اسلوب ~ است . 分析的方法就是辩证的方法。

دیالکتیکی 〔形〕辩证法的

دیالگ Dialogue 〔名〕对话，对白，会话

دیالوگ 同 دیالگ

دیالیز Dialyse 〔名〕〈化〉渗析，透析

دیان (*dayyān*)〔名〕①给以报应的②法官，审判员，裁判者，最高裁判（指上帝）③会计

دیانت (*diyānat*)〔名〕(复 دیانات)①敬神，信教，虔诚②忠诚，诚实③教理

دیانتی 〔形〕宗教的，信教的，虔诚的，有信仰的

دیبا 〔名〕①锦缎②〈喻〉美女的脸

دیباج 同 دیبا

دیباجه 同 دیباچه

دیباجی 〔形、名〕①锦缎的②织锦缎的工人

دیباچه 〔名〕①序言，前言②外貌，外表③丝料衣服，（皇帝的）紫（红）袍；一匹锦缎

دیبارو(ی) 〔形〕外表好看的，漂亮的

دیباگر (*deebā-gar*) 〔名〕织锦缎工人

دیباه (*deebāh*) 同 دیبا

دیبق (*deebagh*) 同 دیبا

دیبه (*deebe*) 同 دیبا

دیپلم Diploma 〔名〕 执照，许可证；（中等学校的）毕业证书，文凭

دیپلمات Diplomat 〔名〕 外交家，外交官

غیر قابل قبول ~ (شخص) 不受欢迎的人（一般指外交官）

دیپلماتیك Diplomatic 〔形〕 外交的，外交官的

کور ~ (هیئت ~) 外交使团

~ مناسبات 外交关系

دیپلماسی Diplomacy 〔名〕 外交，外交手段

ناوهای جنگی ~ 炮舰外交

~ روابط 外交关系

دیپلمه Diplome 〔形、名〕 有执照的，有证书的；中学毕业生

دیت (*deeyat*) 同 دیه

دیتانت Detente 〔名〕 （国际关系等的）缓和

دیجور (*deyjoor*) 〔形、名〕 ①暗的，黑暗的，阴暗的②月黑夜

~ شب 黑夜

دید 〔名〕 ①视力，视觉，眼界，眼光，能见度②看，看见，观看；观察，鉴定③观点，见解④目测，估算⑤瞄准⑥瞥视⑦样子，景象

اهل خبره ~ 专家鉴定

زمینی ~ 〈军〉地面能见度

محصول ~ 估产

و بازدید ~ 互访

مستقیم ~ با آتش 直接瞄准射击

~ شکاف 瞭望孔

به ~ آمدن 进入视野，被看见

به ~ آوردن 制造出，使…明显

داشتن ~ 有看法，有见解

زدن ~ 目测，估算（产量）；打量，瞥

زیر ~ گرفتن 进行观察

. چشمهایم کم شده است ~ 我的眼力不行了。

دیدار 〔名〕 ①访问，拜会，拜访，会见，相会②看，观察；参观③面貌，外貌，形象④眼睛，视力⑤估量⑥体育比赛

از شهر ممنوع ~ 参观紫禁城（故宫）

تشریفاتی ~ 礼节性拜访

دوستانه ~ 友好访问

رسمی ~ 正式访问；国事访问

غیررسمی ~ 非正式访问

به قیامت (ما) ~ （远行时告别语）我们再也见不着了。（原意：我们将于终审日时再见了）

به امید ~ 再见

یك ~ دو روزه 一次为期两天的访问

کردن (با کس ، از جائی) ~ 相会，会见，参观，访问，拜访

او در معیت مهمانان خارجی از کمون توده‌ای ~ کرد . 他陪同外宾一起参观了一个人民公社。

به ~ او نائل شدیم . 我们见过他了。

از این پایگاه جنگ پارتیزانی تأثیر عمیقی ~ روی ما گذاشت . 参观那个游击根据地给我们留下了深刻的印象。

دیروز بین تیمهای دو شهر دیداری صورت گرفت . 昨天两市的代表队进行了比赛。

دیدار بینی 〔名〕 朋友聚会

دیداری 〔形、名〕 ①看见的，参观的，访问的②

视力的③凭票支付的④估算的，大节的⑤粗布

~ برات 汇票

~ سپرده‌های 见票即付的存款

ديداكتيك Didactic 〔形〕 教训的，教导的，说教的，启蒙的，醒世的

ديدان 见 دود Ⅱ条

ديدانی 〔形〕 ①像虫一样的②透明的，玻璃状的

~ كيسهٔ 〈解〉玻璃状的胞囊

ديدبان (*deedebān*) 〔名〕 ①〈军〉警戒员，监视哨，哨兵②看守人，监守人，警卫员，卫兵③领航员

ضد هوائی ~ 对空监视哨

هواپيما ~ 飞机领航员

~ برج 瞭望塔

ديدبانگاه 〔名〕 〈军〉瞭望塔，观察所，瞭望所，警戒哨所

ديدبانی 〔名〕 ①观察，瞭望②看守，监守

جانبی ~ 侧面观察

دو جانبه ~ (انطباقی ~) 两面观察

زمينی ~ 地面瞭望

هوائی ~ (از آسمان ~) 空中观察，空中瞭望

شدن ~ 被观察，被侦察

كردن ~ 进行观察，盯梢

ديد سنج (*deed-sanj*) 〔名〕 视力计

ديد سنجی 〔名〕 目测

ديدگان (*deedegān*) 见 ديده

ديد گاه (*deed-gāh*) 〔名〕 ①瞭望塔，观察所，瞭望所，瞭望台②景，视野，视界，眼界③观点，出发点

از ~ ماركسيستی 按照马克思主义的观点

~ دو كشور نزديك است . 两国观点是接近的。

ديدن (*deedan*) 〔动〕 （根 بين） ①看，看见，瞧，望，凝视，察看②认为是，看成是，视为③访问，拜会，会见④感觉，觉得，感受，经受

~ يار 拜访朋友

به ~ كسی آمدن 前往拜访某人

~ كردن (از) 参观，访问，会见，拜访

~ تجربه 积累经验

~ ضرر 受到损失

~ دورهٔ تحصيلی را 研究过，学习过，经过培养训练

مشكل ميبينم كه . . . 我认为…是困难的；我认为…不大可能。

تا ببينم ! 我看着办吧，让我考虑考虑吧！

آيندهٔ اين بچه را درخشان ميبينم . 我认为这孩子的前途是光明的。

پايم را بی حس ديدم . 我觉得脚麻了。

طی ده روز دورهٔ كلاس كتابداری را ديد . 他参加了为期十天的图书管理学习班。

برويم او را ببينيم . 我们去看看他吧！

تا كور شود هم آنكه نتواند ديد . 让妒忌者瞎眼。

كارگران جديد بايد دورهٔ كارآموزی ببينند . 新工人都要经过一段实习期。

ديدن (*deydan*) 〔名〕 ①习惯，习俗②性格

ديدنی (*deedanee*) 〔形、名〕 ①好看的，值得看的②会见，拜会，访问③值得一看的东西或地点

~ فيلم 好看的电影

~ كردن (از) 访问，会见，拜会

آتش بازی ديشب خيلی ~ بود . 昨晚的焰火很好看。

北京 ديدنی‌های شهر پکن زیاد است .
有许多值得参观的地方。

ديد و بازديد (*deedo-bāzdeed*) 〔名〕 会晤，会见，会面，互访

~ کردن 同上

ديده 〔名、形〕（复 ديدگان）①眼睛，眼珠②见多识广的，有经验的，受过锻炼的，老练的③眼光④监视哨，警戒员

~ و دانسته 故意，存心

~ از جهان بر بستن 死，逝世

~ برداشتن 等待，期待，盼望

~ بر دوختن（~ برهم نهادن） 闭上眼睛

~ سرخ کردن 贪婪地看，睁大眼睛看

~ سفيد کردن 使…失明，使…眼发花

از ~ و دندان کشيدن 敲骨吸髓

~ را ناديده گرفتن 视而不见，装做看不见

~ گشودن（يا گشادن） 睁开眼

~ از روی کسی بر نگرفتن 目不转睛，看得出神

بر ~ نشاندن（بر ~ جای دادن） 热情接待

از دل برود هر آنکه از ~ برفت . 日久不见都忘记了。

هر چه ~ بيند دل کند ياد . 眼见为实。

ديده بان 同 ديدبان

ديده بانی 同 ديدبانی

ديده‌براه (*deede-berāh*) 〔名〕 望眼欲穿，盼某人来，等待某人

~ کسی（يا چيزی）بودن 盼某人来，期待某人（或某事）

ديده بوسی 〔名〕 问候（专指小孩）

ديده پوشی 〔名〕 闭眼不看，姑息，宽容

~ کردن（را ، از） 对…睁一只眼闭一只眼，对…姑息宽容

ديده شور 〔形〕 有毒眼

ديده کار 〔名〕 观察所，瞭望哨，瞭望塔

ديده گاه 同 ديدگاه

ديده وان 〔名〕 ①〈军〉瞄准器，标尺②同 ديدبان

ديده و دانسته (~ *va-dāneste*) 〔副〕 故意，完全自觉地

ديده ور (*deedevar*) 〔形、名〕 ①有远见的，目光远大的，具有洞察力的②颖悟的，敏锐的③侦察兵，侦察员

~ شدن 看，看到；理解，了解，获悉

ديده وری 〔名〕 有眼力，有洞察力；侦察；颖悟

دير 〔形、副〕 ①迟的（地），晚的（地）②缓慢的（地），迟缓的，往昔的（地），老早的（地）

~ يا زود 迟早，或迟或早

~ آمدن（~ رسيدن） 迟到，晚到

~ آی و درست آی ! 〈谚〉迟做总比不做好；须徐徐加急，过急反迟！

اگر ~ آمدم شير آمدم . 虽然我来晚了，但事也办成了；我是慢工出细活。

~ پائيدن（~ کشيدن） 延宕，拖延

~ خوابيدن و ~ برخاستن 晚睡晚起

~ رسيدن 迟到；晚熟

~ زيستن 长寿

~ زی ! 祝您健康（长寿）

~ شدن 晚，迟

يك ساعت ~ شد . 晚了一个小时。

ديرم شد . 我晚了。

دارد ~ ميشود . 要晚了。

کردن ~ 拖延，耽搁，迟迟不…

در جواب دادن ~ میکند . 他迟迟不回答。

دیر زمانی است که . . . 早就…，…已经很久了

~ و زود دارد اما سوخت و سوز ندارد . 别担心，迟早总会得到的。

او هر روز خیلی ~ کار میکند . 他每天工作到深夜。

وقت ~ میگذرد . 时间过得很慢（沉闷）。

دير (*deyr*)〔名〕（复 ديور ، اديار）①寺院，修道院，庙宇②小酒铺

تنگ ~ (~ خراب آباد) 尘世，人间

~ مغان 袄教寺庙

~ رئیس 修道院院长，大寺院住持

دير آشنا (*deer-āshenā*)〔形〕不易熟悉的

~ و زودرنج 不爱交际的，偏执的

ديران〔名〕房子，房屋

ديرانفجار (*deer-enfejār*)〔形〕延期爆炸的

ديراني (*deyrānee*)〔形、名〕①修道院的②修道院院长③修士④酒馆常客

ديرباز (*deerbāz*)〔形〕很久以前的，自古以来的，老早的，历来的

از ~ 很久以来

ديرباور (*deer-bāvar*)〔形〕多疑的，疑心重的，不轻信的

دير باورانه〔副〕疑心地，多疑地

ديرباوری〔名〕多疑，疑心病

ديربدير (*deer-bedeer*) 同 ديردير

ديرپا (ی) (~ *pā*)〔形〕①永久的，永恒的，持久的，耐久的②延续时间长的③长年的

~ تمدن 悠久的文明

ديرپايي〔名〕永久，永恒，久远，长年，长寿

ديرپسند (*deer-pasand*)〔形〕爱挑剔的，苛求的，求全责备的

~ نگاه 苛求的目光

دير پسندی〔名〕挑剔，苛求，求全责备

دير جنبش (~ *jonbesh*)〔形〕慢吞吞的，怠惰的

ديرجوش〔形〕不合群的，不爱交往的

ديرخانه (*deyr-khāne*)〔名〕寺院，庙宇，修道院

ديردير (*deer-deer*)〔副〕少有，难得，偶而，间或

دير راضیشو (~ *rāzee-show*)〔形、名〕难以讨好的（人）

دير رس (*deer-ras*)〔形〕①晚来的，迟到的，缓慢的②（庄稼）晚熟的

دير رنج (~ *ranj*)〔形〕①能忍的，受得住的，沉得住气的②心平气和的，恬静的

دير زمانی (~ *zamānee*) 同 ديری

ديرزی〔形〕长寿的，活得时间长的

دير غضب (~ *ghazab*)〔形〕不易生气的，有耐心的，沉着的，安静的

ديرفرست (~ *ferest*)〔名〕慢递件（指电报）推迟

~ تلگراف 迟发的电报

ديرك (*deerak*)〔名〕柱子，圆柱，木棍，桅杆

چادر ~ 帐篷支柱

کشتی ~ 桅杆

ديركتور Director〔名〕科长，主任，社长，导演

ديركرد (*deerkard*)〔名〕耽搁，迟缓，延误

~ جريمهٔ （因过期而须支付的）罚款

ديركسيون Direction〔名〕方位，方向，路线

ديرگاه (*deer-gāh*)〔副〕①长时间，很久，以前②老早③太晚，不按时

~ تا 很晚

... است که ~ 老早就…
دیرگاهان 同 دیرگاه
دیرگداز (*deer-godāz*) 〔形〕 难熔的，耐火的，熔点高的
~ آجرهای 耐火砖
~ فلز 难加工的金属
دیرگشا (~ *goshā*) 〔形〕 （锁）难开的，(症结）难解的
دیرگوار (~ *govār*) 同 دیر هضم
دیر مدت (~ *moddat*) 〔形〕 长期的
~ وام 长期贷款
دیرند (ه) (*deerand*) 〔名、形〕 ①长时间的，深远的②时间③世界
دیروز 〔副〕 昨天，昨日
صبح ~ 昨天早上
دیروزه 同 دیروزی
دیروزی 〔形〕 昨天的
دیروقت (*deer-vaght*) 〔形、副〕 迟的（地），很久的（地）
. است ~ 已经（很）晚了。
دیرهضم (~ *hazm*) 〔形〕 难以消化的
دیری 〔名〕 ①悠久，年代悠久②迟，迟缓，迟慢，晚到
... است که ~ 很久以来就…
... نیست که ~ 不久以前…
... نمیگذرد که ~ 不要很久就…
(یا نگذشت) نپائید ~ 没过很久就…
دیر یاب 〔形、名〕 ①稀少的，罕见的，难以到手的②理解力差的③稀缺的东西；稀少
دیریاز 〔形〕 持久的，长久的
دیریژابل Dirigible 〔名、形〕 ①飞船，飞艇②可操纵的，可驾驶的
دیریژه 〔名〕 指挥
کردن ~ 指挥（合唱）
دیرین 〔形〕 ①老的，年老的，多年的②古代的，古老的③根深蒂固的，悠久的④过去的
~ دوست 老朋友
~ عهد 古代
~ کینهٔ 宿仇
دیرین زا 〔名、形〕 〈地〉古新纪（的）
دیرین شناس (*deereen-shenās*) 〔名〕 古生物学家
دیرین‌شناسی 〔名〕 古生物学
دیرین گیاه‌شناسی (~ *giyāh-shenāsee*) 〔名〕 古植物学，化石植物学
دیرینگی (*deereenegee*) 〔名〕 ①年代久远②服务期限，工龄②（习惯、成见、仇恨等的）根深蒂固，顽固不化
دیرینه 〔名、形〕 ① دیرین 的阴性②〈地〉太古代（的）
دیرینه روز 〔形〕 ①年老的，年迈的，老朽的，衰老的②年深日久的，（用）旧了的
دیرینه سال 同 دیرینه روز
دیز I 〔名〕 ①颜色②暗灰色，黑色③柴油
دیز II 同 دژ
دیز Dièse 〔名〕 〈乐〉升音，升号（#）
دیز پرده (*deez-parde*) 〔名〕 赶马车人座位上的布篷
دیزج (*deyzaj*) 同 دیزه I 条
دیزل Diesel 〔名〕 内燃机，柴油内燃机
دیزل ژنراتور Diesel generator 〔名〕 柴油发电机
دیزندان (*deezandān*) 〔名〕 支锅用的铁支架，三脚架

دیزه I 〔名、形〕 ①颜色②灰马，黑马③灰色的，黑色的

دیزه II 同 دیزی

دیزی 〔名〕 ①小锅，砂锅（做肉汤用）②〈动〉象鼻虫

بار گذاشتن ~ 用锅煮饭

در ~ باز است حیای گربه کجا رفته است . 〈谚〉凡事均要顾廉耻。

دیزی خور (*deezee-khor*) 〔名〕 爱吃肉汤的人

دیژیتال Digitalis 〔名〕〈植〉洋地黄（强心剂）

دیژیتالین Digitalin 〔名〕 〈医〉洋地黄苷（强心剂）

دیس 〔形、名〕 ①相似的，相像的②颜色

~ ماه 似月亮般的

دیس Dise 〔名〕 大盘子

دیسال 〔名〕 去年

دیسانتری Dysentery 〔名〕 〈医〉痢疾，赤痢

دیسپاش 〔名〕 海损清算

دیسپروزیم Dysprosium 〔名〕 〈化〉镝

دیستروفی Dystrophy 〔名〕 营养不良，营养障碍

دیسك Discus 〔名〕 ①铁饼②大圆盘

~ پرتاب 掷铁饼

دیسکرازی Dyscrasia 〔名〕 〈医〉体液疾病，恶液质

های خون ~ 血液疾病，恶血质

دیسکو Disco 〔名〕 放送流行歌曲唱片供人跳舞的夜总会

دیسکوتیك Discotheque 同 دیسکو

دیسه 同 دیس

دیسیپلین Discipline 〔名〕 纪律

نظامی ~ 军纪

دیسیپلینی 〔形〕 纪律的，惩戒的，纪律处分的

~ جزای 纪律处分

دیشب (*deeshab*) 〔副〕 昨晚，昨夜

دیشبی 〔形〕 昨夜的

دیشلمه (*deeshlame*) 〔名〕 就着蔗糖块喝的茶

يك استكان چاى ~ خوردن 就着糖块喝的茶

دیفتری Diphtheria 〔名〕 〈医〉白喉

~ میکروب 白喉病菌

دیفتونگ Diphthong 〔名〕 双元音，复合元音

دیفرانسیل Differential 〔名〕 ①〈机〉差动，差动器②〈数〉微分

~ هندسهٔ 微分几何

کردن ~ 求出微分数

دیفرانسیل گیری 〔名〕 〈数〉微分（法）

دیفره (*deefere*) 同 دیر فرست

دیفساقوس Dipsacus 〔名〕 〈植〉川续断属

دیفسژن 〔名〕 〈化〉氯钾酸，三氯钾脂

دیفنسیال 同 دیفرانسیال

دیفوزیون Diffusion 〔名〕 〈理〉扩散，弥漫

دیك 〔名〕（复 دیوك）公鸡，雄鸡

هندی ~ 公火鸡

دیکتاتور Dictator 〔名〕 独裁者，专政者

دیکتاتورهای نظامی شمال 北洋军阀

دیکتاتوری 〔名〕 专政，独裁

الیگارشی ~ 寡头专制

پرولتاریا ~ 无产阶级专政

دموکراتیك خلق ~ 人民民主专政

نظامی ~ 军事独裁

~ قدرت 专制政权，独裁政权

دیکتافن Dictaphone 〔名〕 录音电话机；（供速记员用的）口述录音机

دیکته Dictate 〔名〕 听写

(گفتن ~) کردن ~ 同上

دیکسیونر Dictionary 〔名〕 词典，字典

دیگ 〔名〕 锅，砂锅

بخار ~ 锅炉，气锅

زودپز ~ 高压锅

کسی را بجوش آوردن ~ 使某人激动，激怒某人

پختن ~ 做饭

(بر یا سر) بار گذاشتن (~ نهادن) ~ 把锅坐在火上，坐上锅

هوسش بجوش آمد. ~ 他想入非非。

به دیگچه میگوید رویت سیاه است. ~ 〈谚〉母猪竟嫌乌鸦黑。(直译：锅对锅说你的脸是黑的。)

دیگ افزار (*deeg-afzār*) 〔名〕 调味品，佐料

دیگ بخارساز (~ *bokhārsāz*) 〔名〕 锅炉工

دیگ بر دیگ (~ *bar-deeg*) 〔名〕 〈化〉苛性钠

دیگ پا 同 دیگ پایه

دیگ پایه I 〔名〕 支锅用的三脚铁架，支锅架

دیگ پایه II 〔名〕 ①便饭，家常饭，粗茶淡饭 ②招待

دیگ چال 〔名〕 凹地

دیگچه 〔名〕 小锅；长柄有盖的深平底锅

دیگ خانه 〔名〕 锅炉间

دیگدان (*deegdān*) 〔名〕 ①三角架，(支锅用的)铁支架②锅灶

دیگر (*deegar*) 〔形、副、代〕 ①别的，其它的，另外的②又，再，重新，此外，③已经④(复数时)外人，他人⑤另一个

(آنکه ~) اینکه ~ 此外，再者

بهتر ~ 好得多，更好

چه ~ 还有什么？

هیچ ~ 再也没有了。

~ از جهات 除此之外，否则，从其他角度看来

~ از طرف 又，另一方面

~ اشخاص 其他人，他人

~ به عبارت 换句话说

(~ یك بار) ~ بار 再来一次，重新，下一次

~ جای 其他地方

~ چند کتاب 还有几本书

~ دفعهٔ 下一次，再一次

~ دو روز 两天以后

~ دو یوان 另外两元

~ رفقای 其他同志，另外的同志

~ روز 隔天，下一天

~ طور 另外的形式

~ نماز 〈宗〉晡礼

~ یك سال 一年后，再过一年

حالا ~ نوبت شما است. 现在该轮到你了。

او ~ بچه نیست. 他已经不是小孩子啦。

~ باشد برای وقت 留待以后再说吧！

چه میخوانید ~ ؟ 你还读些什么？

ندارم ~. 我没有什么了。

او را ندیده‌ام ~. 我再也没有见过他。

گذشت ~. 已经过去了。

بر نمیگردد ~. 他再也不回来了。

ندارد ~. (命令口气)就这么干吧！

دیگر بار (ه) 〔副〕 下一次，再，又

دیگره (*deegar-rah*) 同 دیگربار

دیگرگون (*deegargoon*) 〔形〕 ①改变了的，变化的，变动的②惊慌失措的③翻转过来的④别的，其他的，另外的

سنگهای ~ 〈地〉变质石

شدن ~ 改变，变动，变化；惊慌失措

کردن ~ 改变，使…变化

دیگرگونه 同 دیگرگون

دیگرگونی 〔名〕 ①变化，变动①惊慌失措，惶惑不安

حرکتی ~ 动力变质

قهقرائی ~ 〈冶〉退化

دیگری (*deegaree*) 〔代〕 （两者中的）另外一个，第二个

~ یکی بعد از 一个接着一个

دیگساز (*deeg-sāz*) 〔名〕 制锅工人

دیگسازی 〔名〕 ①制锅业③制锅作坊

دیگ گیر 〔名〕 ①火钩子②（端锅时用的）垫布

دیگنال Diagonal 〔名〕 ①斜纹布②〈数〉对角线，对顶线③斜线符号

دیگه 同 دیگر

دیگی I 同 دیگینه

دیگی II 〔形〕 用锅煮的

دیگینه 〔名〕 在锅中烧熟的肉（或其他食物）

دیل 〔名〕 心

دیلاغ 同 دیلاق

دیلاق (*deylāgh*) 〔名〕 ①〈俚〉瘦长个子，（身材不匀称的）细高挑儿②无用的人③一岁的骆驼

دیلجان (*deelejān*) 同 دلیجان

دیلم (*deylam*) 〔名〕 ①撬棍，丁字镐，铁挺，起货钩②钻子

فشاری ~ 风钻

با ~ باز کردن (با ~ شکستن) 撬开

دیلماج (*deelmāj*) 同 دیلماچ

دیلماچ (*deelemāch*) 〔名〕 翻译者，口译者，旅行的向导

دیلم دار (*deylam-dār*) 〔形、名〕 用丁字镐工作的（人），使用撬棍的（人）

دیله 〔名〕 黑麦

دیلی 〔名〕 帝力（帝汶首都）

دیلیجان 同 دلیجان

دیم I 〔名〕 脸，面孔，面部表情

دیم II 同 ادیم

دیم (*deym*) 〔名、形〕 ①旱田作物，旱田庄稼②天然灌溉，雨水灌溉③不灌溉的

~ گندم 自然灌溉的小麦（没加人工灌溉）

دیماس 〔名〕 长形地洞，地下道，墓穴

دیماه (*deymāh*) 同 دی (*dey*)

دیمت (*deymat*) 同 دیمه

دیم زار (*deym-zār*) 〔名〕 旱地，不用人工灌溉的土地

دیم کار (*deym-kār*) 〔形、名〕 ①自然灌溉的②种旱地的农民

دیم کاری 〔名〕 旱田的农活，靠天然灌溉的农业

دیمومت (*deymoomat*) 〔名〕 永恒，经常性；持续，持久

دیمه (*deyme*) 〔名〕 ①淫雨②同 دیم (*deym*) ③亮光

دیمهاج (*deemhāj*) 〔名〕 〈植〉牛舌草

دیمی (*deymee*) 〔形〕 ①旱田的，靠天然灌溉的②〈转〉不化力气得来的，垂手可得的③简单的，粗糙的，表面的，潦草的④不自觉的，不由自主的，假装的

حرف زدن ~ 说废话，胡扯

گریه کردن ~ 假哭，装哭

دیمی کاری 同 دیم کاری

دیمیله 〔名〕（一种小粒的）玉蜀黍

دین 〔名〕（复 ادیان）①宗教②信仰，信教③信神，虔诚④服服贴贴

(محمدی ~) اسلام ~ 伊斯兰教

باطل ~ 伪宗教，假宗教

(مبین ~) حق ~ 真正的宗教

~ علم 神学，教义

بدنیا فروختن ~ 还俗；因人世享乐而背弃宗教

دین (*deyn*) 〔名〕（复 دیون）①债，欠债，债务；贷款②义务，责任，职责③恩惠，恩义

~ ادای 还债

اصحاب دیون 债务人，欠债的人

دیون عمومی 公共债务

(به) داشتن ~ 欠债

ما منتهای کوشش خود را خواهیم کرد تا خود را به وطن اداء کنیم . ~ 对祖国我们应当努力尽到自已的责任。

دین 〔名〕〈理〉达因（力的单位）

دیناً (*deenan*) 〔副〕 按宗教上的要求，按信仰的要求，宗教上

دینار 〔名〕 第纳尔（伊拉克等阿拉伯国家的货币单位；阿拉伯古代的金币）

دینار دار 同 درم دار

دینار سنج (*deenār-sanj*) 〔名〕 ①鉴定金银成色的人②金币兑换商人

دینار شمر (~ *shomor*) 〔名〕 兑换金币的商人

دینارشمری 〔名〕 兑换金币的行业

دینام 同 دینا مو

دینامو Dynamo 〔名〕 发电机(尤指直流发电机)

دینامومتر Dynamometer 〔名〕 测力计，功率计

دینامیت Dynamite 〔名〕 ①（甘油）炸药，达那炸药②具有爆炸性的事（或物）

دینامیزم Dynamism 〔名〕 ①〈哲〉物力论，力本论②精力，推动力；劲头

دینامیسم 同 دینامیزم

دینامیك Dynamic 〔形、名〕 ①动力的，动力学的；动态的②动力学，力学

دینامیکی 同 دینامیك

دین پذیر (*deen-pazeer*) 〔形、名〕 ①信教的②信伊斯兰教的

دین پرست (*deen-parast*) 〔形〕 信仰宗教的，虔诚的

دین پرستی 〔名〕 信仰宗教

دین پرور (~ *parvar*) 〔名〕 ①为信仰而战的人，保卫信仰者②虔诚的；正义的

دین پژوه (~ *pejhooh*) 同 دیندار

دین پناه (~ *panāh*) 〔名〕 宗教的保卫者，信仰的保卫者（多指君主统治者）

دیندار (*deyn-dār*) 〔形、名〕 负债的（人），欠债的人

دیندار (*deen-dār*) 〔形〕 ①信宗教的，有宗教信仰的②虔诚的，笃信的；真挚的

دینداری 〔名〕 ①笃信宗教②虔诚，真挚

دینساقوس (*deensāghoos*) 同 دیفساقوس

دین ور (*deynvar*) 同 دیندار

دینوسور Dinosaur 〔名〕 恐龙（古生物）

دینه 〔名〕 昨天

دینی 〔形〕 宗教的，信教的

~ برادر 教友

دینی (*deynee*) 〔形〕 负债的，债务的

دیو 〔名〕 ①〈宗〉精灵，魔鬼，鬼怪，恶魔，恶棍②〈转〉巨人，大汉，巨型的东西③愤怒

گندم ~ 〈植〉麦仙翁

~ اعتقاد به 对魔鬼的信仰

~ مبحث 恶魔研究，对魔鬼的信仰

از آهن گریختن ~ مثل 象小鬼怕阎王一样（地跑掉）

دیوار 〔名〕 ①墙壁，城墙；胸墙，护墙②篱笆③〈解〉中隔，隔膜

(چین ~) بزرگ چین ~ 长城

~ به ~ 紧邻

بینی ~ 〈解〉鼻中隔

حائل ~ 〈建〉挡土墙，拥壁

خان ~ （武器）刻槽中间的空隙

صوت ~ 音障

کوتاه ~ 矮墙；〈转〉软弱而孤立无援的人

مشترك ~ （两个建筑物之间的）通墙，共同墙

~ از در و 从四面八方，从各方

~ مثل 象堵墙（指沉默寡言的人）

خانه روزن شدن ~ 房子坏了

کشیدن ~ 砌墙，立起篱笆

کسی را کوتاه دیدن ~ 对某人估计不足，看不起某人

~ گوش دارد. (~ موش دارد موش گوش دارد) 〈谚〉隔墙有耳

دیوار بست (*deevār-bast*) 〔形、名〕 ①筑有墙的，按上篱笆的②围墙，围栏

دیوار کوب 〔形、名〕 ①挂在墙上的②招贴宣传③壁灯

~ تلفن 装在墙上的电话机

~ چراغ 壁灯，装在墙上的烛台或灯台

~ ساعت 挂钟

دیواره 〔名〕 ①隔墙，胸墙，隔板，隔壁②〈解〉壁

پل ~ 桥的栏杆，护墙

خندق ~ 〈军〉胸墙

رگ ~ 血管墙

کشتی ~ （船只的）外壳板

دیواری 〔形〕 墙的，壁的；贴在墙上的

~ اعلان (یا آگهی) 招贴

~ چراغ 壁灯

~ روزنامهٔ 墙报，壁报

دیوال 同 **دیوار**

دیواله 〔名〕 破产者

دیوالی 〔名〕 破产

دیوان 〔名〕（复 **دواوین**） ①诗集②法院，法庭③（为苏丹王议政的）大臣会议④长沙发⑤点名册⑥庭院

انشاء ~ 翰林院

~ جزا (~ مجازات، ~ جنایت، ~ جنائی) 刑事法院

حرب ~ 军事法院

دادرسی کشور ~ 上诉法院

دادگستری بین‌المللی ~ 国际法庭

داوری بین‌المللی ~ 国际仲裁法院

عالی ~ 高等法院

کیفر ~ 处理公务诉讼的法院

خدا دیوانش بکند! 〈宗〉让真主惩罚他吧！

دیوان بگی (*deevān-begee*) 〔名〕 〈旧〉民事法庭庭长

دیوان بیگی 同 دیوان بگی

دیوانخانه (~ *khāne*) 〔名〕 法庭，审判厅

دیوانگان (*deevānegān*) 见 دیوانه

دیوانگی (*deevānegee*) 〔名〕 ①疯狂，丧失理智 ②荒谬，妄为

در یك امر ~ 〈心〉单狂，偏执狂

در آوردن ~ 做蠢事

خود را به ~ زدن 装疯，装疯卖傻

کردن ~ 发疯，做蠢事

دیوان نویس (*deevān-nevees*) 〔名〕 〈旧〉文书，起草公文的人

دیوانه 〔形、名〕（复 دیوانگان）①疯狂的（人），失去理智的（人）②傻头傻脑的（人），带点傻气的（人）

چیزی（یا کاری）بودن ~ 热衷于某事

شدن ~ 发疯，疯狂

کسی شدن ~ 对某人爱得发狂，痴爱

کردن ~ 使…发疯，逼疯

دیوانه بازی 〔名〕 淘气

دیوانه خانه 〔名〕 疯人院

دیوانه خو(ی) 〔形〕 疯疯癫癫的，丧失理智的

دیوانه خویی 〔名〕 发疯，疯疯癫癫，愚蠢

دیوانه سار 〔形〕 ①蛮悍的②卑劣的，下流的

دیوانه وار 〔形、副〕 ①疯狂的，愚蠢的②疯狂一般的，发疯似地

حرکات ~ 疯狂的行为

دیوانه وش (*deevāne-vash*) 〔形〕 象疯子般的

دیوانی 〔形、名〕（复 دیوانیان）①法庭的，法院的，诉讼的②政府的，国家的③宫廷的④国库的⑤廷臣，朝臣⑥一种字体名

املاك ~ 国有土地

دیون ~ 国债

عواید ~ 国库收入

دیوانیان 见 دیوانی

دیوباد (*deev-bād*) 〔名、形〕 ①旋风，飓风②飞快的（如马、骆驼等）③疯狂

دیوبند (*deev-band*) 〔名〕 镇邪者

دیوپا(ی) 〔名〕 大蜘蛛

دیوپرستی (~ *parastee*) 〔名〕 崇拜魔鬼

دیوترون Deuteron 〔名〕 〈化〉氘核，重氢核

دیوث (*dayyoos*) 〔名〕 ①奸妇的丈夫②淫媒，妓院老板③坏蛋

دیوثی 〔名〕 ①（与有夫之妇的）私通，通奸②坏，可恶，卑劣

دیوجامه (*deev-jāme*) 〔名〕 ①一种猎装（猎鸟用）②军短上衣

دیوجان 〔形〕 ①恶毒的，狠的，残忍的②勇敢的，坚韧的③〈旧〉心坏的，腐败的，老朽的

دیوچه 〔名〕 ①小妖怪②蛾③〈动〉水蛭④象鼻虫

دیوچهر (*deev-chehr*) 同 دیوسیما

دیوچهره 同 دیوسیما

دیوخار 同 خفچه

دیوخو(ی) 〔形〕 品性坏的，不诚实的

دیود Diode 〔名〕 〈无〉二极管

دیودار (*deev-dār*) 〔形、名〕 ①被魔鬼魅住的（人）②〈植〉杜松

دیودارو (*deev-dāroo*) 〔名〕 〈植〉杜松

دیودل (~ *del*) 同 دیوجان

دیودیده (~ *deede*) 〔名〕 ①疯子②傻瓜

دیور (*doyoor*) 见 دیر (*deyr*)

دیورخش (*deev-rakhsh*) 〔名〕 伊朗古曲名

دیوزاد (*deev-zād*) 〔名、形〕 ①魔鬼的儿子②

大马，快马③魔鬼似的，中魔的，疯狂的

ديوزاده 同 ديوزاد

ديوزد (*deev-zad*) 〔形〕 ①令人吃惊的②惊呆的，中魔的

ديوزده 同 ديوزد

ديوسار 〔形〕 ①像鬼似的②令人讨厌的，难看的③不幸的

ديوسان 〔形〕 魔鬼般的

ديوستان (*deevestān*) 〔名〕 〈宗〉妖魔住的地方，鬼域世界

ديوسرشت (*deev-seresht*) 同 ديو سيرت

ديوسيما 〔形〕 丑恶的，难看的

ديوسيرت (~ *seerat*) 〔名〕 鬼怪，吸血鬼

ديوك (*deevak*) 〔名〕 〈植〉黑麦，裸麦

ديوكردار (*deev-kerdār*) 〔形〕 ①品行恶劣的，邪恶的；②恶徒，歹徒，坏人

ديوكرداری 〔名〕 恶行，恶劣行径，胡作非为，违法乱纪

ديوكلوچ (*deev-kolooch*) 〔名、形〕 ①癫痫患者②着魔的，中邪的（多指儿童）

ديوگندم (*deev-gandom*) 〔名〕 ①一种小麦品种②〈植〉麦郎（属）③麦锈病④（麦）不结粒，不结实

ديوگير 〔形、名〕 抓魔鬼的（人）

ديولاخ 〔名〕 ①魔鬼住的地方②偏僻的荒野③深山老林④寒带

ديومرد (*deev-mard*) 〔名〕 色鬼，好色之徒

ديومردم (*deev-mardom*) 〔名〕 ①恶鬼②色鬼③衣冠禽兽，野人，野蛮人④猩猩⑤蠢人，笨人

ديون (*doyoon*) 见 دين (*deyn*)

ديوه 〔名〕 蚕

ديوی 〔形、名〕 ①魔鬼的，鬼魔般的②巨大的③鬼事；凶暴；穷凶极恶

ديويزيون Division 〔名〕 ①分，分配②〈军〉师

ديه (*diye*) 〔名〕 ①解冤（花钱赎买以解除血亲的冤仇）；赎金，罚款②赎罪

خون ~ 同上

ديه (*deeh*) 〔名〕 村庄

ديهبان (*deeh-bān*) 同 دهبان

ديه گوگارسيا 〔名〕 迪戈加西亚岛（印度洋）

ديهور (*deehoor*) 〔名〕 天空；天堂

ديهه (*deehe*) 〔名〕 村庄

ديهيم 〔名〕 ①（教皇、国王的）冠，冕②皇位③太阳；月亮周围的光晕，光环④〈植〉散房花序

ديهيم دار 〔名〕 带皇冠者，君王，帝王

ديهيم گذاری (*deeheem-gozāree*) 〔名〕 加冕，登极

دئيست Deist 〔名〕 自然神论者

دئيسم Deism 〔名〕 自然神

ذ

ذ 波斯文第十一个字母

ذا 同 ذی

ذأب (za'b) 〔名〕 责骂，谴责，蔑视

ذابح (zābeh) 〔名〕 ①屠宰牲口者，屠夫②祭祀者

ذات 〔名〕（复 ذوات）①本质，实质②自己，本身，自身③个性，人格，品格④拥有者，据有者，占有者

شریف ~ (عالی ~) 高级人物

لایزال ~ 〈宗〉真主，上帝

مستقل ~ 〈哲〉自在之物

مطلق ~ 〈哲〉绝对

ملوکانه ~ 国王陛下

~ اسم 物质名词

~ حب 自我爱怜；自负，自私

~ فی حد 内在地，本质地，固有地

~ قائم به 独立的

بالذات 亲自，本身；实质上；正巧，就是

نداشتن ~ 低微，卑劣

بر ذاتش لعنت ! 这个该死的家伙！

ذاتاً (zātan) 〔副〕 按本性，本质上，天生地

آدم خوشبینی است . ~ 他天生是个乐观派。

ذات الاوتار (zātol-owtār) 〔名〕 弦乐器

ذات البین (~ beyn) 〔名〕 相互关系；情况；友谊

اصلاح ~ کردن 使双方关系重新修好

ذات الجنب (~ jamb) 〔名〕〈医〉胸膜炎；肋膜炎

با ذاته الریه ~ 〈医〉胸膜肺炎

دار ~ 有胸膜炎的，有肋膜炎的

ذات الریه (zāto-rriye) 〔名〕 〈医〉肺炎

دار ~ 肺炎的，患肺炎的

ذات الصدر (~ ssadr) 〔名〕 〈医〉胸部发炎

ذات الکبد (zātol-kabed) 〔名〕 〈医〉肝炎

ذات الکرسی (~ korsee) 〔名〕 〈天〉仙后座

ذات الکلیه (~ kolye) 〔名〕 〈医〉肾炎

ذات المثانه (~ masāne) 〔名〕 〈医〉膀胱炎

ذات الید (~ yad) 〔名〕 财产

ذاتی 〔形〕 ①天生的，内在的，天然的，本来的，固有的②自己的，本身的，自身的，个人的

~ حرارت 自然热，常温

~ صفات 固有的特点，本性

~ عامل 内在的因素

~ عیب 先天不足（或缺陷）

~ معرفت 直觉知识

~ نبوغ 天才，先知先觉

ذاخر (zākher) 〔名、形〕 ①后备人员②肥胖的

ذافنی (zāfenee) 〔名〕 〈植〉月桂

ذاکر (zāker) 〔名〕 赞扬真主的人；专门讲述教长殉难史的人

ذاکره (zākere) 〔名〕 ①回忆，记忆（力）②纪念

ذال 字母ذ的名称

~ معجمه 同上

ذاهب (*zāheb*) 〔形、名〕 ①离开的，逝去的，消失的②信仰的③离别者，死者

ذاهل (*zāhel*) 〔形〕 疏忽大意的，漫不经心的，不注意的；易忘的

ذائب (*zā-eb*) 〔形〕 熔化的，易熔的；溶化的

ذائق (*zā-egh*) 〔名〕 品尝味道的人

ذائقه (*zā-eghe*) 〔名〕 ①味觉，味道，滋味，口味②爱好，兴趣③鉴赏(力)，审美(力)，情趣

~ (يا قوۀ) حس 味觉

~ برای تغيير 为了换换口味

به ~ کسی خوش آمدن 符合某人的心意（或口味）

اين ~ غذا به‌من خوش نيامد . 这种食物不合我的口味。

تغيير ~ دادن 换换口味

ذائقه شناس (~ *shenās*) 〔名〕 ①善于应付的人②鉴赏家

ذب (*zabb*) 〔名〕 驱赶

ذباب (*zobāb*) 〔名〕 (复 اذبه) ①蝇，苍蝇，牛蝇②蜜蜂，黄蜂

ذباله I (*zobāla*) 〔名〕 (复 ذبال) 灯芯，烛芯

ذباله II 〔名〕 垃圾

ذباله دان 〔名〕 垃圾堆，垃圾箱

دبائح (*zabā-eh*) 见 ذبيحه

ذبح I (*zebh*) 〔名〕 ①屠宰牲畜②用牲畜祭神

~ کردن 屠宰，宰杀（牲畜）

ذبح II 〔名〕被屠宰的牲畜；上供用的牲畜

ذبحا (*zabhā*) 〔名〕 〈医〉腮腺炎

ذبذبه (*zabzabe*) 〔名〕 ①踌躇，迟疑不决②悬挂物；摇动，摆动

ذبر (*zabr*) 〔名〕 圈点（在书和文稿上加圆圈或点，作为句读的记号，或用来标出自己认为值得注意的语句）

ذبل (*zabl*) 〔名〕 乌龟壳；玳瑁

ذبول (*zobool*) 〔名〕 枯萎，干枯；消瘦

ذبيح (*zabeeh*) 〔形、名〕 ①（动物）被屠宰的②当作祭品的，上供用的③〈军〉储备

ذبيحه (*zabeehe*) 〔名〕 (复 ذبائح) 祭品（指牲畜）；牺牲

ذخائر (*zakhā-er*) 见 ذخيره

ذخر (*zokhr*) 〔名〕 库存，贮存

ذخيره (*zakheere*) 〔名〕 (复 ذخائر، ذخاير) ①贮藏，贮备，贮存；蕴藏，储蓄②财宝，贵重物品③粮食，食物

~ پس‌اندازی مردم در بانك 人们在银行中的存款（储蓄）

~ تالی 〈军〉二级战备时动用的储备物

~ طلا 黄金储备

~ مس 铜的蕴藏量

~ مقدم 〈军〉一级战备时动用的储备物

~ مواد خام 原料贮存

ذخائر ارز کشور 国家外汇储存

~ ارتش 予备部队，后备军

~ سرباز 后备兵员，后备役军人

~ داشتن 有库存

~ شدن 贮藏，贮备，贮存

~ کردن (~ نهادن) 贮藏，储存，存入仓库

~ (در) نگاهداشتن 贮藏，保存

ذر (*zarr*) 见 ذره

ذرات (*zarrāt*) 见 ذره

ذراح (*zorrāh*) 〔名〕（复 ذرایح）〈动〉班蝥，班蝥；芫菁

ذراری (*zarāree*) 见 ذریه

ذراع (*zerā'*) 〔名〕（复 اذرع）手臂；肘；腕尺（由肘至中指的长度，约18至22吋）

ذرایع (*zarāye'*) 见 ذریعه

ذرت (*zorrat*) 〔名〕 玉米，王蜀黍，苞米

بو داده ~ 爆玉米（花）

（خوشه ای ~ ، خوشه ~）جاروبی ~ 高粱

~ آرد （粗磨）玉米面

~ چوب 玉米棒子的芯

ذرخش (*zarakhsh*) 同 درخش

ذرع (*zar'*) 〔名〕伊朗的长度单位，等于1.04米，每一个 ذرع 合十六个 گره

~ اندر ~ 一个 ذرع 见方

~ کردن 量，测量

نکرده پاره کردن ~ 不量而裁

! نکرده پاره نکن ~〈谚〉要三思而后行。

. کن یکدفعه ببر ~ هفت دفعه〈谚〉反复量，一次裁。

~ و پیمانه کردن 估量，思忖，思考；测量

ذرعی 〔形〕 按长度买卖的

~ اجناس 织物，布匹

ذروه (*zerve, zorve*) 〔名〕（复 ذری） 顶，顶点；山巅，顶峰

~ افتخار 无尚光荣

~ لامکان 〈喻〉真主，上帝

ذره (*zarre*) 〔名〕（复 ذرات، ذرر）①原子，分子，克分子②尘埃，细末，微粒③小部份，一点儿④一克⑤蚂蚁

~ بنیادی 〈理〉基本粒子

~ وبائیه 微生物，细菌

ذرات صغار خون 血球

جاذبه ذرات 分子的引力

جهان ذرات 小宇宙，微观世界

. در هر جزئی از جسم ذرات بیشماری است

每一具体物质都是由无数分子构成的。

. ذره‌ای حقیقت در آن مقاله نیست 那篇文章一点真实性也没有。

ذره‌ای 〔形〕 分子的，微粒的，小体的，原子的

ذره بین 〔名、形〕①显微镜②放大镜③取火镜，凸透镜④详细的，细致的，精密的⑤审慎的，严格认真的，一丝不苟的

ذره بینی 〔名、形〕①详细，细致，精密②审慎，严格认真，一丝不苟③微小的，微生物的

~ الکترونی 电子显微镜

~ آزمایش های 显微镜检查，镜检法；显微镜学；显微镜使用

~ ساختمان 微粒结构

~ متخصص آزمایش های 显微镜学家

~ موجودات 微粒物质

~ شدن 粉碎

. میکروب‌ها را موجودات ~ میگوئیم 我们称细菌为微粒物质。

ذره پرور (~ *parvar*) 〔形、名〕①分子培养的；对下级关心的②恩赐者，仁慈者（指真主）

ذره ذره 〔形、副〕①一点儿一点儿的（地），每次一点儿的（地）②颗粒状的，有细粒的

~ شدن 摔得粉碎

. بطری افتاد بزمین ~ شد 瓶子落在地上摔个粉碎。

ذره‌سنج (~ *sanj*) 〔名〕 测微计，微距计

ذره فرار (~ *farār*) 〔名〕 〈理〉介子

ذره قدر (~ *ghadr*) 〔形〕 不值钱的；原子大小的

ذره مقدار (~ *meghdār*) 同 ذره قدر

ذره وار 〔形〕 ①原子般的 ②无足轻重的，低贱的，不值钱的

ذری (*zorā*) 见 ذروه

ذریات (*zorriyyāt*) 见 ذریه

ذریعه (*zaree'e*) 〔名〕 （复 ذرایع）①方式，方法，措施②媒质，媒介物，传导体③来往文件 ④借口，藉口，口实

ذریه (*zorriyye*) 〔名〕（复 ذراری ، ذریات）后辈，后代，后裔，子孙

ذعاف (*zo-āf*) 〔名〕 剧毒药

ذعف (*za'f*) 〔名〕 剧毒

ذغال (*zoghāl*) 同 زغال

ذفاف (*zefāf*) 〔名〕 致死的毒药

ذفر (*zefar*) 〔名〕 臭气冲天

ذفیف (*zafeef*) 〔形〕 致命的，击中要害的；急剧的

ذقن (*zaghan*) 〔名〕（复 اذقان） 下巴，下腭，下颔

ذکاء (*zakā'*) 同 ذکاوت

ذکاء (*zokā'*) 〔名〕 太阳

ذکاوت (*zakāvat*) 〔名〕 ①洞察力，精明，锐敏 ②机灵，伶俐，聪明

ذکر (*zakar*) 〔形、名〕（复 ذکور）①男性的，雄的，公的②〈语〉阳性③男性生殖器

ذکر (*zekr*) 〔名〕 （复 اذکار ، ذکور） ①谈到，提到，提及②赞美，颂扬③记忆，记住④背诵⑤声望，名望

~ جزء و ارادهٔ کل (~ کل و ارادهٔ جزء) 〈语〉举隅法，提喻法（以局部代表全体，或以全体喻指部分）

~ جمیل (~ خیر) 好名声，名望，声誉

~ علت بجای معلول (~ ظرف بجای مظروف ، ~ محل بجای حال) 〈语〉换喻，转喻

~ لازم بجای ملزوم 〈语〉包喻，一字数喻，转倒法

~ قابل 值得一提的

آتی الذکر 下面提及的，下述的

سابق الذکر 上面提及的，上述的

~ مشغول بودن 祷告

~ کردن 提及，说到；援引；叙述；颂扬（真主）

در این موقع ذکری از خدمات شایستهٔ شهداء باید کرد. 在这里一定要提到烈士们的丰功伟绩。

~ این نکته رالازم میدانم. 我认为提醒这一点是有必要的。

ذکر (*zokr*) 〔名〕 ①记忆，回忆②礼物③记住

ذکری (*zekree*) 〔名〕 提醒，告诫，劝告

ذکور (*zakoor*) 〔形〕 记忆力强的

ذکور (*zokoor*) 见 ذکر (*zakar*)

ذکوریت (*zokooriyyat*) 〔名〕 男性，阳性；男子气概，精力充沛

ذکی (*zakee*) 〔形〕（复 اذکیاء）具有洞察力的，精明的，锐敏的；机灵的，伶俐的，聪明的

~ الذهن 聪明机智的，机灵的

ذکیر (*zakeer*) 同 ذکور (*zakoor*)

ذکیه (*zakiyye*) ذکی 的阴性

ذل (*zoll*) 同 ذلت

ذلاقت (*zalāghat*) 〔名〕 口才流利，健谈，滔滔不绝

ذلالت (*zalālat*) 同 ذلت

ذلت (*zellat*) 〔名〕 ①屈辱，卑躬屈膝，卑贱，下流②苦难，灾难，痛苦③凄惨，贫穷

به ~ افتادن 陷入灾难；成为卑贱的

~ كشيدن 受苦，过贫困的日子；受屈辱

ذلق (*zalegh*) 同 ذليق

ذلول (*zalool*) 〔形〕 顺从的，恭顺的，驯服的

ذله (*zelle*) 〔形〕 疲乏的，累的

~ كردن 把…累得精疲力尽；压迫，折磨

ذليق (*zaleegh*) 〔形〕 说话流畅的，流利的，有口才的；锋利的，尖锐的

ذليل (*zaleel*) 〔形〕（复 ذلال ، اذلاء ، اذله）①下贱的，卑贱的，屈辱的②凄惨的，贫穷的③不幸的，灾难的

~ شدن 变为下贱，卑贱下流；虚弱；无奈

~ كردن 使…谦卑，贬低…的地位；使…虚弱

ذم (*zamm*) 〔名〕（复 ذموم）①非难；指责；谴责，申斥②诽谤，诬蔑；说坏话

~ كردن 同上

در ~ كسى كوشيدن 企图指责某人，对某人极尽其诬蔑诽谤之能事

ذمام (*zemām*) 〔名〕（复 اذمه ، ذمامات）①责任，职责，义务，本份②荣誉，声望

ذمائم (*zamā-em*) 见 ذميمه

ذمت (*zemmat*) 同 ذمه

ذمم (*zemam*) 见 ذمه

ذموم (*zomoom*) 见 ذم

ذمه (*zemme*) 〔名〕（复 ذمم）责任，职责；义务，本份；债务

ابراء ~ 债务的清偿，债务或义务的免除

اهل ~ （非穆斯林）纳贡者

بر ~ كسى بودن 是某人的责任，由某人负责

مشغول الذمه بودن 对…负责；对…承担义务

بر ~ گرفتن 接受职责，担当责任

بر ~ من است كه از عهدهٔ آن برآيم .
完成这项任务是我的本份。

ذمه دار 〔形、名〕 担负责任的（人），有责任感的（人）

ذمه دارى 〔名〕 ①职责，本份②义务③关心

ذمى (*zammee*) 〔名〕 非难者，指责者；说坏话

ذمى (*zemmee*) 〔名〕 进贡礼品者，纳贡者（指非穆斯林）

كافر ~ 在伊斯兰国家里纳贡的不信伊斯兰教的人

ذمير (*zameer*) 〔形〕 勇敢的；聪明的

ذميم (*zameem*) 〔形〕 ①被责备的，被谴责的，被申斥的②可耻的，不名誉的

ذميمه (*zameeme*) 〔名、形〕（复 ذمايم ، ذمائم）①应受指责的行为，可耻的行为②ذميم的阴性

ذميه (*zammeeye*) 同 ذمى (*zammee*)

ذميه (*zemmeeye*) 同 ذمى (*zemmee*)

ذنابت (*zenābat*) 〔名〕 家属（或亲属）关系

ذنابه (*zonābe*) 〔名〕 结束，结尾，尾巴；概括

ذنب (*zanb*) 〔名〕（复 ذنوب）罪恶；冒犯，触怒

ذنب (*zanab*) 〔名〕（复 اذناب）尾巴；下部，尖端

ذنوب (*zonoob*) 见 ذنب (*zanb*)

ذو 〔名〕（复 ذوو）所有者，占有者，持有者（可作为复合词的前缀，意为具有…的）

ذو احتمالين 有两种可能的

ذو اربعةالاضلاع 四边形

ذو اربعةالزوايا 四角形

ذو الاحترام 受尊敬的，尊贵的

ذو الجلال 雄伟的，庄严的，威风的，隆重的

ذو الجناح 有翅的，有翼的；〈宗〉伊玛姆侯赛因的神马

ذو الحجه 伊斯兰太阴历第十二月

ذو الحياتين 水陆两栖的

ذو الرحم 至亲，血亲，嫡亲

ذو الفقار 哈里法阿里使用的剑

ذو الفنون 多才多艺的，精通各门技术的

ذو القافيتين 有两韵脚的诗

ذو القدر 有身分的，尊贵的，可敬的，尊严的

ذو القربى 亲属，亲戚

ذو القرنين 亚历山大大帝

ذو القعده 伊斯兰太阴历第十一月

ذو القوه 有力量的，强大的

ذو الكلمه 说话有用的人，有权势的人

ذو اللسانين 通晓两国语言的

ذو المنن 高尚的；慷慨的，充足的

ذوابه (*zovābe*) 〔名〕（复 ذوائب）额发，前发；额毛（尤指马的）

ذوات (*zavāt*) 见 ذات

ذوات الاذناب 彗星

ذوات الضرب 打击乐器

ذوات النفخ 管乐器，吹奏乐器

ذوائب (*zavā-eb*) 见 ذوابه

ذوب (*zowb*) 〔名〕①熔化，熔炼②溶化，溶解

ذوب آهن 冶铁，炼铁

ذوب فلز 金属冶炼

حرارت ذوب و تبخير 〈理〉潜热

كارخانهٔ ذوب فلزات 铸工厂，铸工车间

نقطهٔ ذوب 熔点

ذوب شدن 被熔化，被溶解，被熔合

ذوب كردن 熔化，溶解，熔合

ذوبان (*zowbān*) 同 ذوب

ذوب شدني (*zowb-shodanee*) 〔形〕可熔化的，易熔的，易融化的

ذوجنبتين (*zoo-jambateyn*) 〔形〕具有两个方面的

ذوحدين (~ *hadeyn*) 〔形〕模棱两可的

برهان قاطع ذوحدين 〈逻〉二难推理，两刀论法

ذوحياتين (~ *hayāteyn*) 〔形〕〈动〉两栖动物的

حيوانات ذوحياتين （水陆）两栖动物

ذوذنب (~ *zanab*) 〔名〕〈天〉彗星

ذورأسين (~ *ra'seyn*) 〔形〕（畸胎等）有两个头的，有两个脑袋的

عضلهٔ ذورأسين 〈解〉二头肌

ذوزنقه (~ *zanaghe*) 〔名〕〈数〉梯形，不规则四边形

ذوزنقه ورزش （健身或杂技表演用的）吊架，高秋千

شبهٔ ذوزنقه 梯形，不规则四边形

عضلهٔ ذوزنقه 〈解〉小多角骨肌

ذوسنطاريا (*zoosantāriyā*) 〔名〕〈医〉痢疾，赤痢

ذوشفتين (*zoo-shafateyn*) 〔形〕〈植〉两唇的，两枝的，分叉的，两裂的

ذوعارضه (*zooāreze*) 〔形〕不平坦的（指地形）

ذوفنون (*zoo-fonoon*) 同 ذی فنون

ذوق (*zowgh*) 〔名〕（复 اذواق）①味道，滋味；欣赏力，鉴赏力②享乐，乐趣，享受③爱好，嗜好，趣味，意向④风雅，有风趣

～ سلیم 风雅，好的鉴赏力

～ شاعری 诗人般的风度

اهل ～（ارباب ～）爱享乐的人；鉴赏家

با ～ 有审美力的，有鉴赏力的

با ～ و شوق 热情地，情绪高涨地

توی ～ زدن 令人反感，大煞风景；不体面

رفتار او در جلسه توی ～ میزد . 他在会上的表现很不体面。

توی ～ کسی زدن 使…败兴，使…扫兴，使…难堪

～ کردن 作乐，取乐，享乐

او ～ موسیقی دارد . 他喜爱音乐。

ذوقافیتین (*zoo-ghāfiyateyn*) 〔名〕 有两韵脚的诗

ذوق آور (*zowgh-āvar*) 〔形〕 有兴味的

ذوق‌زده (～ *zade*) 〔形〕 狂喜的，十分愉快的

～ شدن 狂喜，兴高彩烈

～ کردن 使…兴高彩烈

ذوقمند (～ *mand*) 〔形、名〕 ①爱享乐的，爱作乐的，有欣赏力的②艺术鉴赏家

ذوقی 〔形〕 爱好的，嗜好的，偏爱的

کار ～ 嗜好，兴趣，业余爱好

ذوقیات 〔名〕 爱好，嗜好，偏爱，兴趣

ذولق (*zowlagh*) 〔名〕 尖，尖端，顶端，舌尖

ذولقی 〔形〕 舌状的，舌的，舌音的

ذولقیه ذولقی 的阴性

حروف ～ 舌音字母

ذوو (*zavoo*) 见 ذو

ذووجهین (*zoo-vajheyn*) 〔形〕 双义的，有两个意思的，具有两重性的，模棱两可的

فعل ～ 及物和不及物动词

کلام ～ 模棱两可的话

ذوی العقول (*zavel-oghool*) 〔名〕 有理性的动物（指人）

غیر ～ 无理性动物

ذهاب (*zahāb*) 〔名〕 出发，启程

أیاب و ～ 来往，往返

ذهب (*zahab*) 〔名〕 黄金，金子

ذهل (*zahl*) 〔名〕 忘记，忘却

ذهن (*zehn*) 〔名〕（复 اذهان）①理解，领悟②智力，记忆，头脑③思想，思维

حضور ～ 老练，机智；注意力集中

کسی را اشغال کردن ～ 在某人脑海中萦回；灌输给某人

دور از ～ بودن 难以理解；反常

در ～ سپردن 记住，记忆

ذهنش کور است . 他的理解力很差。

این امر در ذهنش فرو رفت . 这件事他已牢记在心。

ذهنی 〔形〕 ①意识的，脑力的②主观想像的

حساب ～ 主观臆测；心算

قوهٔ ～（استعداد ～）智能，智力

مرکوز ذهنی اش شده 他掌握了；他记牢了。

ذهول (*zohool*) 〔名〕 ①忘记②疏忽，忽视，忽略，漫不经心

ذهین (*zaheen*) 〔形〕 理智的，聪明的，记性好的

ذی 〔名〕 ①拥有者，占有者，所有人②可做构词前缀，如 ～ قیمت ، ～ نفع 等

ذئاب (*ze-āb*) 见 ذیب

ذیابیطوس (*ziyābeetoos*) 〔名〕 〈医〉尿频

ذی الحجه (*zel-hejje*) 〔名〕 伊斯兰太阴历第十二月

ذی القعده (*zel-gha'de*) 〔名〕 伊斯兰太阴历第十一月

ذئب (*ze-eb*) 〔名〕 (复 ذئاب) 狼

ذیجاه (*zee-jāh*) 〔形〕 地位高的，级别高的，显赫的，高贵的

ذیجود 〔形〕 慷慨大方的

ذیحس (~ *hes*) 〔形〕 有感觉的，有感情的

ذیحق (~ *hagh*) 〔形〕 有权利的，正当的

او در دعوی خود ~ است . 他的要求是正当的。

ذی حیات (~ *hayāt*) 同 ذیروح

~ موجود 生物

ذی حیاتین (~ *hayāteyn*) 同 ذوحیاتین

ذی دخل (~ *dakhl*) 同 ذی مدخل

ذی رتبه (~ *rotbe*) 〔形〕 有地位的，社会地位高的

ذیروح 〔形〕 ①有生命的②富有朝气的，生气勃勃的

ذیشأن (~ *sha'n*) 〔形〕 高贵的，显赫的，身居高位的

ذی شرافت (~ *sharāfat*) 〔形〕 可敬的，尊敬的

جناب عالی ~ خدمت 〈旧〉大人，阁下（与代名词第三人称连用）

ذیشعور (~ *sho-oor*) 〔形〕 有理智的，有头脑的

ذی صلاحیت (~ *salāhiyyat*) 〔形〕 有资格的，权威的

ذی عزت (~ *ezzat*) 〔形〕 尊敬的，荣誉的，光荣的

ذی عقل (~ *aghl*) 〔形〕 有头脑的，聪明的

ذی علاقه (~ *alāghe*) 〔形〕 感兴趣的，引起兴趣的，关心的

مسئلهٔ ~ طرفین 双方共同关心的问题

ذیفقار (~ *faghār*) 〔形、名〕 ①有脊骨的，有脊椎的②脊椎动物

~ حیوانات 脊椎动物

~ حیوانات غیر 无脊椎动物

ذیفن (~ *fan*) 〔名〕 专家

ذیفنون (~ *fonoon*) 〔形〕 多才多艺的，精通各门技艺的

ذیقیمت (~ *gheymat*) 〔形〕 宝贵的，珍贵的，贵重的，有价值的

ذیل (*zeyl*) 〔名、形〕 (复 اذیال ، ذیول) ①（书中的）脚注，注释，附录，补遗②下部，底层③裙子④尾，尾巴⑤下面的

از قرار ~ (بقرار ~ ، بشرح ~) 如下

از قرار تفصیل ~ (به تفصیل ~) 详情如下

در ~ （在）下面

در ~ نامه 在信的下面，在信的末尾

آن کتاب یك ~ هم دارد . 那本书有一个附录。

ذیلا (*zeylan*) 〔副〕 如下，下面

~ بیان شده 下面谈到的

قضیه بشرحی است که ~ نوشته میشود . 详情陈述如下。

ذیل نامه 〔名〕 （书籍等的）附录，跋

ذی مدخل (*zee-madkhal*) 〔形〕 ①涉入的，介入的，有关的②起作用的，有影响的

~ بودن (در) 涉入，介入，有关，起作

用，有影响

ذینفس (～ *nafas*) 〔形、名〕 ①有生命的，喘气的②生物，有生命的东西

～ در آن خانه نیست . 那房子里连一个人影也没有。

ذینفع (～ *naf'*) 〔形〕 有利害关系的，有关的

～ کشورهای 有关国家

در چیزی ～ بودن 在某件事情上有利害关系

ذینفوذ (～ *nofooz*) 〔形〕 有影响的，有威望的

ذیول (*zoyool*) 见 ذیل

ر

ر 波斯文第十二个字母

را Ⅰ 字母 ر 的名称

را Ⅱ 后置词，它通常放在及物动词所要求的直接宾语后，有时也可连接句子中的其它成分。主要用法有：

①如果句中直接宾语表示某种确指的事物或现象，直接宾语通常有后置词 را 跟随。如：

ما باید پیوسته شیوهٔ کار را بهتر کنیم . 我们要不断地改进工作方法。

ما شب گذشته را در مهمان سرائی گذراندیم . 昨晚我们是在一个招待所过夜的。

②如果句中直接宾语为专有名词，或专有名词为定语的词组，则直接宾语必有后置词 را 跟随。如：

من کتاب "کاپیتال" را خواندم . 我读完了《资本论》。

③如果句中直接宾语为指示代词（آن ، این）人称代词（... او ، من）反身代词（خود ، خویشتن ، خویش）疑问代词（که ، کی 或 چه）或以这些代词为定语的词组，则直接宾语必有后置词 را 跟随。如：

اول فروردین را ایرانیان جشن میگیرند و آنرا نوروز مینامند . 法瓦丁月（伊朗历元月）的初一为伊朗春节，伊朗人称之为“元旦”。

آن کتاب را به احمد پس داده‌ام . 我已将那本书还给艾哈迈德了。

ما همه میهن خود را دوست داریم . 我们都热爱自己的祖国。

چه کسانی را ستایش کردند ؟ 他们表扬了哪些人？

مادر پسر بزرگش را به ارتش فرستاد . 母亲把大儿子送去参军了。

از میز چه چیز را برداشتید ؟ 您从桌上拿了什么东西？

④许多主动形动词加助动词 بودن ، شدن 构成复合动词，如 بلد بودن ، خواستار بودن ، متذکر شدن ، یارای بودن ، شامل بودن ، دارا بودن ، صاحب بودن ، جانشین شدن ، منکر شدن 等，直接宾语既可放在复合动词之中，也可将这些复合动词视为一个整体，直接宾语用后置词 را 相随。如：

او زبان فارسی را بلد نیست . 他不懂波斯语。

نیروی عظیم واقعی را مردم صاحب‌اند نه مرتجعین . 真正强大的力量不是属于反动派，而是属于人民。

چین تمدنی باستانی را داراست . 中国有着古老的文明。

هیچ نیروئی را یارای مقاومت در برابر چرخ تاریخ نیست . 没有任何力量能阻挡历史车轮前进。

ما این نکات را بارها متذکر شدیم . 我们好几次谈到了这几点。

در هر صورت انتقاد و انتقاد از خود را نمیتوان منکر شد . 任何时候都不能取消批评和自我批评。

⑤许多不及物动词的时间状语可以和后置词 را 连用，表示行为、动作的时间长度。如：

تمام تابستان را آنجا بودند . 他们在那里待了整整一个夏天。

تمام روز را راه رفتیم . 我们步行了一整天。

تمام راه را صحبت کردیم . 我们谈了一路话。

شب را در این اندیشه گذراندم . 夜里我一直在考虑这件事。

⑥可表示原因、理由的意思。如：

عید نو روز را بشما تبریك میگوئیم . 我们向您祝贺新年。

فوت بزرگوارش را به او تسلیت میگوئیم . 我们谨就他父亲逝世向他表示哀悼。

⑦有些及物动词所要求的宾语，有后置词 را 相随时，را 有 نسبت به 的意思。如：

این مریض را چگونه باید معالجه کرد ؟ 怎样才能治好这位病人？

⑧在表示“存在”“有”等意义的谓语中，句中的逻辑主语可以和后置词 را 连用。如：

او را از سختی‌ها پروائی نیست . 他不怕困难。

شما را در این باره چه نظری است ؟ 您对此有何看法？

این کاخ را دو در است . 这个宫殿有两扇大门。

⑨在带定语副句的主从复合句中如果主句中的主语是副句中行为的宾语，则主句中的主语可以用后置词 را。如：

کتابی را که میخوانم مال من نیست . 我读的这本书不是我自己的。

مردی را که می بینید همرزم قدیمی من است . 你见到的那个人是我的老战友。

⑩在古波斯语中，如果谓语是 آمدن، رسیدن، افتادن 或者以它们为助动词构成的复合动词，则句中主语可以用后置词 را。如：

این کتاب ما را پسند آمد . 我们喜欢这本书。

ما را از این جواب خوش آمد . 我们对这个回答很满意。

خائن را از این سخن لرزه بر اندام افتاد . 叛徒听到这话后全身发抖。

آنها را فرمان رسید . 他们死了。

او را فکری بخاطرش آمد . 他想出了一个主意。

⑪有时候间接宾语后可以有后置词 را 相随，它相当于介词 به 的意思。如：

او را گفتم . 我告诉他了。

او را جوابی ندادند . 他们没有答复他。

⑫某些句子中的间接宾语可用后置词 را 相随。را 相当于介词 برای 的意思。如：

او را معلوم شد . 他明白了。

ما را اسب لازم است . 我们需要马匹。

شما را این کار مشکل نیست . 这项工作对你们来说是并不困难的。

⑬某些句子的间接宾语可以用后置词 را 相随。这个间接宾语表示“有机会得以做了什么”或“发生了什么事。”如：

او را چه شد ؟ 他怎么啦？

ما را ملاقاتی با او دست داد . 我们和他会

面了。

⑭在古波斯语中，某些宾语可有后置词 را 相随，表示语言涉及的人或事物，相当于介词 درباره 的意思。如：

پادشاهی را حکایت میکنند . . . 从前有个国王，他…

⑮在古波斯语中，后置词 را 可以放在目的状语或宾语之后，相当于介词 برای 的意思。如：

تدریس را اینجا آمده است . 他到这里来教书了。

ما این کار را آمدیم . 我们是为了这件事来的。

⑯古波斯语在动词 نمودن 做谓语的句子中，را 放在间接宾语之后，相当于 برای 的意思。如：

هر کس را عقل خود بکمال نماید و فرزند خویش بجمال 〈谚〉谁都以为自己最聪明，自己的孩子最漂亮。

⑰在古波斯语中，后置词 را 同 شاید ، باید 连用。如：

آنها را کمك باید . 需要帮助他们。

تو آنجا را باید رفت . 你得到那里去。

شما را شاید . . . 你应当…

⑱在宾语表示主语的状态时，与主语连用。如：

بچه را خفته دیدم . 我看到孩子睡着了。

⑲用在一些习惯用语中。如：

ترا بخدا ! 我可当着你的面对真主起誓！

ترا به روح پیغمبر ! 我可当着你的面向先知的英灵发誓！

راب 〔名〕〈动〉蛞蝓（俗称鼻涕虫）

رابح (*rābeh*) 〔形〕 有利（润）的，能赚钱的，有利可图的

رابض (*rābez*) 〔名〕 狮子

رابط (*rābet*) 〔形、名〕 ①连接(的)，联系(的) ②中间人，居间者③通讯员，交通兵，联络员 ④标页字母（古代稿件或书籍中，代替页码而将下一页的第一字母标在页末）

~ افسر 联络（军）官

~ دفتر 联络处

~ فعل 〈语〉联系动词

~ مأمور 通讯员，交通兵

رابطه (*rābete*) 〔名〕（复 روابط）①联系，关系 ②〈语〉系词，连词③移行符号，连字符号；（印在一页右下角）和下页第一个词相同的词

~ دوستی 友谊的纽带

~ غیرمشروع (با زنی) （男女）暧昧关系

قطع ~ کردن 断绝关系，绝交

~ دوستی را گسستن 中断友好联系

چین با افغانستان و ایران ~ ای دوستانه دارد . 我国同阿富汗和伊朗保持着友好的关系。

روابط سیاسی بین آن دو کشور برقرار شد . 那两个国家建立了外交关系。

رابع (*rābe'*) 〔数〕 第四

رابعاً (*rābe'an*) 〔副〕 第四（点）

رابه (*rābbe*) 〔名〕 继母，后母

رابیه (*rābiye*) 〔名〕（复 روابی）①小丘，小山，丘陵②（地位、造诣等的）卓越，显赫，著名

راپرت Report 〔名〕 报告

~ اجرائیات 工作报告

~ دادن (به) 写报告，打报告

راپسودی Rhapsody 〔名〕 狂想曲

راپورت 同 راپرت

راپورتچی (*rāpoort-chee*)〔名〕报告人；告密者

راتب Ⅰ (*rāteb*) 〔形、名〕①稳固的；永久的，经常的，持久的②工资，薪金，薪水

راتب Ⅱ 同 راتبه

راتبه (*rātebe*) 〔名〕(复 رواتب)〈旧〉①薪金，养老金，抚恤金②份粮，口粮；(定量配给品)一份

راتبه خوار (～ *khār*) 〔形〕 ①领工资的，领抚恤金的②领口粮的

راتع (*rāte'*)〔名〕 寻欢作乐者

راتق (*rātegh*)〔名〕 调停人，调整关系的人，弥合(关系)者

راتیان (*rātiyān*)〔名〕 ①针叶树脂，树胶②松香，松脂

راتیانج (*rātiyānaj*) 同 راتیان

راتیانه 同 راتیان

راج〔名〕〈植〉①圣栎②冬青属植物

راجح (*rājeh*)〔形〕①偏重的；可能性大的②占优势的

～ بودن 占优势，超过

ضرر چیزی بر نفع ～ بودن (某事)弊大于利

راجع Ⅰ (*rāje'*)〔形〕 ①返回的，复返的，再次发生的，再现的，回归的②关于…的，涉及…的

～ به 关于

～ باین خبر 关于这个消息

～ عصب 〈解〉返神经

نطق او ～ به چه بود ؟ 他讲话的内容涉及哪些方面？

راجع Ⅱ 〔名〕(复 رواجع) 返回娘家的寡妇

راجعه (*rāje'e*) 〔形〕 返回的，复返的

تب ～ 〈医〉回归热

راجف (*rājef*) 〔形〕 发抖的，哆嗦的

راجفه (*rājefe*) 〔名〕 〈宗〉终审日的第一声号角

راجل (*rājel*) 〔形、名〕(复 رجال)①步行者，徒步者，行人②无知的，学问少的

راجلا (*rājelan*)〔副〕 步行着，走着

راجه〔名〕 (印度的)土邦王的称号

راجی〔形、名〕 ①对…寄予希望的②请求者

راح Ⅰ 〔名〕 伊朗古典曲调名

راح Ⅱ 〔名〕 ①高兴，愉快②(葡萄)酒

راحت (*rāhat*) 〔名、形、副〕 ①安宁，安静，平静，休息；快乐，舒适②安静的(地)，舒适的(地)，无忧无虑的(地)③便利的，方便的

～ جان 令人心情舒坦的

～ خیالی 心情舒畅，心地坦然

بطور～ (به ～) 舒坦地，舒畅地，轻松地；方便地

～ خیال 安心，无忧无虑，放心

～ صندلی 安乐椅

～ سوقع 休憩，休息

～ بودن 舒适；方便，容易

این صندلی ～ است . 这把椅子坐起来舒服。

مریض ～ است . 病人安静下来了。

باش ～ ! 你放心吧！

～ شدن 安心，放心，平静下来；安息

～ طلبیدن 追求舒适的生活

～ کردن 休息；使…安静，使…放心；使…轻松；给予致命的一击

قدری اینجا ～ کنیم . 我们在这儿休息一会吧。

. این دوا مرا ~ کرد 这药减轻了我的痛苦。

. ما با یك ضرب دشمن را ~ کردیم 我们给敌人以致命的打击。

زندگی کردن ~ 舒适地生活

نشستن ~ 安静地坐着，舒服地坐下

. مریض پس از خوردن دارو ~ خوابید 病人服药后安静地入睡了。

راحت افزا (~ *afzā*) 同 راحت بخش

راحت‌الحلقوم (*rāhatol-holghoom*) 〔名〕 养喉糕（糕状的甜食，用蜜糖、淀粉、果子酱、核桃仁、杏仁等制成）

راحت باش (*rākhat-bāsh*)〔名〕休息；〈口令〉稍息！

بزرگ ~ 大休息

کوچك ~ 小休息

~ در جا 就地休息！

راحت بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 令人安宁的，使人放心的；舒坦的；安慰性的；起镇静作用的

راحت طلب (~*talab*) 〔形、名〕 贪图安逸的（人），追求享乐的（人）；懒惰的（人）

راحت طلبی 〔名〕 娇生惯养，贪图安逸，追求享乐

راحتی I (*rāhatee*) 〔名〕 ①舒适，安逸，安宁，休息；轻松②方便，便利

~ به 舒服地，安逸地

راحتی II 〔名〕 灯座，灯台；灯架

راحتی III 〔形〕 舒服的，安逸的

~ صندلی 安乐椅

~ کفش 便鞋

راحتی IV〔名〕灯座，灯台；烛架

راحل (*rāhel*) 〔形、名〕（复 رحال ، راحلین）①离去的，离开的，动身的，启程的②旅行者；起身者，动身者

راحله (*rāhele*) 〔名〕（复 رواحل） 供骑用或载驮的骆驼或其它牲口

راحم (*rāhem*) 〔形、名〕 ①仁慈的，厚道的，怜悯的②仁慈者，厚道者，怜悯者

راخ 〔名〕 悲伤，忧愁，痛苦

راد I 〔形〕 ①慷慨的；宽宏大量的②高尚的，崇高的，高贵的③勇敢的，豪迈的

راد II〔名〕学者

راد III 〔名〕 〈理〉拉德（辐射剂量单位）

رادار Radar 〔名〕 〈无〉雷达，无线电探测器

راد بو(ی) 〔名〕 〈植〉芦荟

راد دست (*rād-dast*) 〔形〕 慷慨的，大方的，宽宏大量的

راد دستی 〔名〕 慷慨，大方，宽宏大量

رادع (*rāde'*)〔名、形〕 ①抑制，控制；禁止，阻住，羁绊②阻拦的，障碍的③〈医〉诱导的；衍生的，引出的，

~ دستگاه 雷达装置

~ دوای 〈医〉诱导剂，诱导药

رادف (*rādef*) 〔形、名〕 ①跟随的，随着而来的②跟随者，尾随者

رادفه (*rādefe*) 〔名〕 〈宗〉终审日的第二声号角

راد مرد (*rād-mard*)〔名〕 ①慷慨的人，宽宏大量的人②崇高的人，高尚的人③勇敢的人，英勇的人

راد مردی 同 رادی

راد منش (~ *manesh*) 同 راد I条

رادن Radon 〔名〕 〈化〉氡

راده (*rādde*) 〔名〕 ①记号，标志②移行符号，连字符号

رادی 〔名〕 ①慷慨，大方，宽宏大量②高尚，

崇高，高贵③勇敢，英勇

رادیات 同 رادیاتور

راد یاتور Radiator 〔名〕 ①（暖气设备等的）散热器；冷却器；（汽车的）水箱②辐射体，辐射器③暖气片

رادیان Radian 〔名〕 〈数〉弧度

رادیان Radiant 〔名〕 〈天〉（流星）辐射点

رادیکال Radical 〔名、形〕 ①激进分子，激进派②〈数〉根数，根式；根号③词根④激进的，激进派的⑤〈数〉根的

رادیکالیسم Radicalism 〔名〕 激进主义

رادیو Radio 〔名〕 无线电，收音机

～ مخفی 秘密电台，地下电台

～ برنامهٔ زندهٔ 实况广播

در ～ 在广播中

～ دستگاه 收音机

～ گرفتن اخبار خارجی بوسیلهٔ متصدیان 监听外国新闻广播

～ گویندهٔ 播音员

～ لامپ 电子管，真空管

～ بکار انداختن 开收音机

بوسیلهٔ ～ پخش کردن （用无线电）广播

～ خاموش کردن 关上收音机

（به）～ گوش کردن 收听无线电(广播)

رادیوآکتیو Radioactive 〔形〕 放射引起的，（原子）放射性的

اجسام ～（مواد ～）放射性物体(或物质)

～ باران 放射性微粒回降

رادیوآکتیوایی 〔名〕 〈原〉放射性，放射(现象)

رادیوآکتیویته Radioactivity 〔名〕 〈原〉放射性；放射（现象）

رادیوالکترونیك Radioelectronics 〔名〕 无线电电子学

رادیو بیکن Radio-Beacon 〔名〕 无线电航空信标

رادیو تراپی Radiotherapy 〔名〕 〈医〉放射疗法，射线疗法

رادیو تلسکوپ Radio-telescope 〔名〕 无线电望远镜

رادیو تلفن Radio-telephone 〔名〕 ①无线电话机②无线电发话机；无线电收话机

رادیو تلگراف Radio-telegraph 〔名〕 ①无线电报机②无线电报术

رادیوریزسنج (*rādeev-reez-sanj*) 〔名〕 辐射微热计

رادیوس Radius 〔名〕 ①〈数〉半径②辐射光线③〈无〉径向射线

رادیو ساز 〔名〕 装修收音机工人

رادیو سازی 〔名〕 ①装修收音机②收音机装修间

رادیوسکوپ Radioscope 〔名〕 (原子)放射镜，剂量测定验电器

رادیو سکوپی Radioscopy 〔名〕 〈医〉射线检查法，X射线透视检查法

رادیو سوند Radiosonde 〔名〕 〈气〉无线电高空测候器，无线电探空仪，雷送

رادیو فرکانس Radio-freguency 〔名〕 射频，无线电频率

رادیوفوتو Radiophoto 〔名〕 无线电传真(照片)

رادیوفوتوگراف Radiophotograph 〔名〕 无线电传真（照片）

رادیوفوتوگرافی Radiophotography 〔名〕 无线电传真术

رادیو گرافی Radiography 〔名〕 射线照相（术）

رادیو گرام Radiogram 〔名〕 ①无线电报②〈理〉

射线照片③收音电唱两用机

راديولگ Radiologue 〔名〕 放射学家，应用辐射学家；放射疗法医师

راديولوژی Radiology 〔名〕 放射学，应用辐射学

راديولوژيست Radiologist 〔名〕 放射学家

راديو لوكاتور Radiolocator 〔名〕 雷达，无线电探测器

~ استاسيون 雷达（站）

راديولوكاسيون Radiolocation 〔名〕 ①无线电探测，无线电定位②雷达学，无线电定位学

راديوم Radium 〔名〕 〈化〉镭

راديومتر Radiometer 〔名〕 ①辐射计，辐射仪②放射测矿计

راديون Radion 〔名〕 〈原〉(放)射(微)粒

راديوئی 〔形〕 无线电广播的

~ برنامهٔ (~ گفتار) 无线电广播

~ مفسر 无线电广播评论员

راز I 〔名〕 秘密，机密

~ افشاء نكردنی 难解的秘密

~ پنهان (~ نهفته يا پوشيده) 机密，秘密

~ خاك (~ زمين) 植物，作物

~ پوشيدن (~ نهان داشتن) 保守机密

~ و نياز كردن 〈宗〉默祷（祈求个人意愿的实现）；（情侣）倾吐衷情

~ كسی را فاش كردن (~ كسی را بيرون انداختن) 泄露某人的秘密

~ گشادن (بر كسی) 泄露机密(给某人)

~ بكسی گفتن 把机密告诉某人

~ را با كسی در ميان نهادن 把秘密告诉某人

راز II 〔名〕 颜料，染料

راز III 〔名〕 刺猬，豪猪

راز IV 〔名〕 石匠

رازبان (*rāz-bān*) 〔名〕 ①可信赖的人，能保守秘密的人②国王的亲信

رازپوش (*~poosh*) 〔名〕 保守秘密者

رازجوئی (*~ joo-ee*) 〔名〕 追求秘密；好奇(心)

رازدار I (*~ dār*) 〔形、名〕 ①可靠的，可信赖的，忠诚的②可信赖的人，能保守秘密的人

رازدار II 〔名〕 〈植〉赤杨

رازداری 〔名〕 保守秘密

رازدان (*~ dān*) 〔形、名〕 知道秘密的(人)，知底细的（人）

رازق (*rāzegh*) 〔形、名〕 ①供给食物的，养育的②供养人，养育者

رازقی (*rāzeghee*) 〔名〕 ①〈植〉素馨；白百合②一种葡萄③（葡萄）酒

رازك (*rāzak*) 〔名〕 〈罕〉〈植〉蛇麻草，葎草

رازگشائی (*rāz-goshā-ee*) 〔名〕 泄露机密

رازندار (*~ nadār*) 〔形、名〕 不能保守秘密的（人）

رازيام (*rāzyām*) 同 رازيانه

رازيان (*rāzyān*) 同 رازيانه

رازيانج (*rāzyānaj*) 同 رازيانه

رازيانه (*rāzyāne*) 〔名〕 〈植〉茴香

~ آبی (~ بحری) 海生茴香

~ رومی 茴芹

راژ 同 راش I 条

رأس (*ra's*) 〔名〕（复 رؤوس ، رووس）①顶，顶点，顶峰②开始，开端，起点③头；首脑，首领④末尾，末端，边⑤头数(指牲畜)⑥岬，海角

~ كوه 山顶

~ ميز （桌位的）首席

از ~ تا ذنب 从头到尾，全部

... در ~ 率领

~ ستارهٔ پنج 五角星

در ~ قشون 统率大军

در ~ موعد مقرر 约定的时间一到

سه ~ اسب 三匹马

... كميتهٔ مركزى حزب كه در ~ آن 以…为首的党中央

رأساً (*ra'san*) 〔副〕 ①亲自，亲身②直接地

رأس الجدى (*ra'sol-jadee*) 〔名〕 ①冬至②〈天〉摩羯宫，摩羯座

~ مدار 〈天〉南回归线，冬至线

رأس الخيمه (~ *kheyme*) 〔名〕 哈伊马角(亚洲)

رأس السرطان (*ra'so-ssaratān*) 〔名〕 〈天〉夏至；〈天〉巨蟹宫，巨蟹座

~ مدار 〈天〉北回归线，夏至线

رأس‌العين (*ra'sol-eyn*) 〔名〕 源泉，水流

رأس‌المال (~ *māl*) 〔名〕 ①成本；资本②收购价格③存货

به ~ فروختن 按成本出售商品

راسب (*rāseb*) 〔形、名〕 ①稳定的，稳固的②沉淀的，坚固的③沉淀（物），渣滓，（河底、海底等的）沉积物

راست I (*rāst*) 〔形、名、副〕 ①直的，笔直的，垂直的 ②右的，右面的，右边的③右翼的，右派的 ④正直的，诚实的⑤正确的，对的，确实的 ⑥平的，光滑的⑦真话，实话，实情⑧直接地，一直，笔直地

~ احزاب 右翼政党

براست ! 向右转！

براست گرد ! (به ~ ~) 向右转！

~ حرف 实话，真话

~ خبر 确实消息

~ خط 直线

در دست ~ خانه 在房子的右边

~ دست 右手，右边

~ راه 直路

نظر به ~ ! 向右看齐！

~ آمدن 正合适，碰巧，遇巧，遇上，顺利结束

كارش ~ آمد . 他走运了，他碰巧了。

در ~ آمدن （预见、猜测等）得到证实，属实

~ شدن （毛发）立起，竖起，挺直，伸直，起来

موى آدم ~ شدن 毛骨耸然，头发竖起来

~ كردن 弄直，弄正，使（毛发）直立，竖起，弄平，〈口〉缠人，打扰人

چوب خشك را نميتوان ~ كرد . 干枯的木头弄不直。

مو بر بدن انسان ~ كردن 使某人浑身汗毛直竖

~ گفتن 说真话

~ گفته‌اند كه ... 他们说的对…

راستش را بگو ! 请说实话，你说说实情吧！

دست ~ برويد ! 请靠右走！

راستش را بخواهيد من با نظر تان موافق نيستم . 说实话，我不同意你的看法。

راستى كه بدروغ ماند مگوى . 无稽之谈不要说！

تا مار ~ نشودتوى سوراخ نميرود . 〈谚〉诚实才是上策。

خط آهن را بايد ~ كشيد . 铁轨需要铺直。

! بپیچید ~ به 向右拐!

! بنشین ~ 坐正了!

. رفته ته چاه ~ 那东西一直沉到井底去了。

راست II 〔名〕伊朗曲调名

راستا (ی) (*rāstā*) 〔名、形〕 ①〈数、理〉方位，方向，广延（性）②〈口〉商场③〈口〉直的

کسی ~ به 关于某人

راستا حسینی (~ *hoseynee*) 〔形、副、名〕 ①正直的（地），诚实的（地），直截了当的（地）②一个音阶

زدن ~ حرف 讲实话

راستاد (*rāstād*) 〔名〕 ①工资，薪俸②口粮

راست اعتقاد (*rāst-e'teghād*) 〔形〕有正确信念的；确信的，坚信的

راستان (*rāstān*) 〔名〕 ①遵守教规者②正派人，老实人

راست باز (*rāst-bāz*) 〔形〕 ①诚实的，真诚的，正直的，光明磊落的②公正的，无偏私的，客观的③（玩牌时）不作弊的④坦率的，天真的，单纯的

راست بازی 〔名〕 ①诚实，真诚，正直，光明磊落②公正，公道，客观③（玩牌时）不作弊

راست بال 〔名、形〕（复 راست بالان）①〈动〉（复数时）直翅目②直翅的，直翼的

راست بالا 〔形、名〕 ①端正的，身材优美的，挺拔的②〈喻〉柏树

راست بالان 〔名〕〈动〉直翅目

راست بود 〔名〕〈喻〉真主，上帝

راست بین 〔形〕 ①公平的，公正的，公道的，无偏向的②有眼力的，有洞察力的，看得准的

راست بینی 〔名〕 ①公平，公正，公道，不偏不倚②眼力，洞察力，看得准

راست تخمک (*rāst-tokhmak*) 〔形〕 〈植〉直生的

راست راستی (~ *rāstee*) 〔副〕〈口〉的确，说实话；事实上，确实

راست‌روده 〔名〕 〈解〉直肠

شدن ~ 〈口〉泻肚

راست‌ساز 〔名〕 ①整流器②检波器

راست سخن (~ *sokhan*) 同 راست گو

راستکار 〔形〕 ①诚实的，老实的，正派的，正直的②公正的，公平的，公道的

راستکاری 〔名〕 ①诚实，老实，正派，正直②公正，公平，公道

راست کردار (~ *kerdār*) 同 راستکار

راست کرداری 同 راستکاری

راست کوك 〔名〕 （乐器的）定弦器，调音器

راستکی (*rāstakee*) 〔副〕 公开地，照直地

! بمن بگو ~ 对我直说吧!

راستگر (*rāstgar*) 〔名〕 〈电〉整流器，整流管；〈无〉检波器，检波管

برقکافه‌ای ~ 电解（质），整流器

راست گرایان (*rāst-gerāyān*) 〔名〕 右派分子，右翼分子

راستگری (*rāst-garee*) 〔名〕 〈电〉整流

راستگو 〔形、名〕 诚实的（人），老实的(人)；心直口快的（人）

راست گوشه 〔名、形〕 ①〈数〉直角②直角的，正交的③互相垂直的

راستگوئی 〔名〕 诚实，老实；直爽，心直口快

راست نما (~ *namā*) 〔形〕①貌似真实的②可能的

راست نمائی 〔名〕 逼真，貌似真实

راسته I (*rāste*) 〔形、名〕 ①〈口〉按整数计算

的；相当大的（指钱数）②〈数〉直（角）③里脊肉

～ صد ریال 整整一百里尔

～ گوشت 里脊肉

دو فن دیگر بدهید صد فن ～ بشود . 再给两分钱就凑成一元了。

راسته Ⅱ〔名〕①（商品等）一排，一列；市场中的一部分②〈动、植〉属，目，族③直路④（国际象棋棋盘上的）格子纵列

～ دندان 小齿状突起；〈建〉小牙饰

～ کفشدوزها 市场中鞋类商店部分

～ کلی 〈军〉一般命令，卫兵守则

راسته Ⅲ〔形〕用右手的，惯用右手的；供右手用的

راسته بازار〔名〕市场的一部分；一排商店

راسته بندی (*rāste-bandee*)〔名〕①分组排列②筑路

راسته حسینی (～ *hoseynee*) 同 راستا حسینی

راستی (*rāstee*)〔名、副〕①正直；真实②真理；真情③正确性，真实性④确实，的确⑤〈口〉是吗？真的吗？⑥正好，恰好，凑巧⑦说真的，顺便说

～ و رستگاری 〈谚〉老实不吃亏。

به ～ 〈口〉确实，难道说，莫非，真的吗？顺便提一句。

به ～ رفیق خوبی است . 他确实是个好同志。

～ دیشب کجا بودید ؟ 顺便问一下，你昨晚上哪儿去了？

～ چه صحبتی با هم داشتید ؟ 说真的，你们在一起谈了些什么呀？

ذره‌ای در حرف آنها ～ نبود . 他们没有一点真话。

～ بگذارید بشما بگویم . . . 此外，我还要告诉你…

～ میگویید ؟ 你说的是真的吗？

سی سال به ～ و درستی زندگی کرده است . 他已经光明磊落地生活了三十年。

راستی راستی 同 راست راستی

راستین〔形〕真的，真实的，确实的；正确的

در سایهٔ رهبری ～ حزب کمونیست چین ، جنگ ضد ژاپنی به پیروزی کامل رسیده است . 在中国共产党正确领导下，抗日战争取得了完全的胜利。

راستینه 同 راستین

راسخ (*rāsekh*)〔形〕①坚决的，坚定的，果断的②坚固的，稳定的，牢固的；坚硬的

～ عزم 决心

～ شدن 得到巩固，得到加强，坚固

～ کردن 巩固，加强，加固

ما به حقانیت مبارزهٔ مردم جهان سوم علیه استعمار خارجی عقیدهٔ راسخی داریم . 我们坚信第三世界各国人民的反殖斗争是正义的。

راسخ (*rāsokh*)〔名〕①矿（红锑矿）②一种眼药

راسخت (*rāsokht*) 同 راسخ (*rāsokh*)

راسخ قدم (*rāsekh-ghadam*)〔形〕①坚定的，不动摇的②可靠的；始终不渝的

～ شخص 坚定的人；踏实的人

راسن (*rāsan*)〔名〕〈植〉土木香

راسو〔名〕①〈动〉鼬鼠，黄鼠狼②〈口〉好学的人，求知欲很强的人

～ آمریکائی 〈动〉臭鼬

راسی〔形〕稳定的，纹丝不动的；坚固的，坚定的

راسیست Racist〔名〕种族主义者

راسیسم Racism 〔名〕 种族主义

راسیونالیزاتور Rationalizator 〔名〕 合理化建议者

راسیونالیزاسیون Rationalization 〔名〕 合理化

راسیونالیسم Rationalism 〔名〕 〈哲〉唯理论，理性主义

راسیونل Rational 〔形〕 合理的

راش I 〔名〕 ①一大堆谷子，一大堆粮食②粮仓，谷仓

راش II 〔名〕 〈植〉水青冈树，山毛榉

راشد (*rāshed*) 〔形、名〕 (复 راشدین ، راشدون) ①〈宗〉正统的，遵守宗教训诫的，虔诚的 ②正统者；正统做法

　　خلفای راشدین 〈宗〉最初四个虔诚的哈里发(即阿布贝克尔、奥玛尔、奥斯曼和阿里)

راشن (*rāshen*) 〔形、名〕 ①可靠的②寄生虫；食客③给跑腿者的小费或赏赐

راشی 〔名〕 行贿者

　　~ و مرتشی 行贿与受贿者

راشیت Rachitis 〔名〕 〈医〉佝偻病，软骨病

راشیتیسم Rachitism 〔名〕 〈医〉佝偻病的症状

راشیتیك Rachitic 〔形、名〕 〈医〉①佝偻病的 ②佝偻病患者

راصد (*rāsed*) 〔形、名〕 ①埋伏的，窥伺…的；观察…的，监视…的 ②卫兵，哨兵，看守人；观察者③天文学家

راضع (*rāze'*) 〔形、名〕 ①吮吸 (奶) 的；吃奶的孩子，乳婴②卑鄙的(人)，不体面的(人)，可耻的 (人) ③守财奴的，吝啬的，小气的

راضعه (*rāze'e*) 〔名〕 (复 راضعات) ①吃奶的女孩②阿姨，奶娘③乳牙

راضی 〔形〕 ①满意的，满足的，高兴的②同意的，愿意的

　　از خود ~ 自满的，趾高气扬的，傲慢的

　　(از) بودن ~ 满意，同意

　　ما از کار شما ~ هستیم . 我们对您的工作表示满意。

　　چرا باین اقدام ~ نیستید ؟ 您为什么对这个行动不满意？

　　ما ~ بضرر شما نیستیم . 我们并不想使您蒙受损失。

　　(از) شدن ~ 对…感到满意，(高兴) 同意

　　کردن ~ 使…满意，使…满足；使…同意，说服

　　کسی را از خود ~ کردن 迁就某人，使某人高兴 (满意)；讨好某人

راضیة (*rāzeeyatan*) 〔副〕 满意地，满足地

راطب (*rāteb*) 同 مرطوب

راطینی (*rāteenee*) 〔名〕 树脂，松香

راعف (*rā'ef*) 〔形、名〕 ①(鼻子)流血的②鼻尖

راعی 〔名、形〕 (复 رعات) ①牧童，放牧人②保护人，保卫者，监护人；部族的首领③放牧的

راغ 〔名〕 ①山坡②草地；田野

راغب (*rāgheb*) 〔形〕 倾向于…的，爱好…的，渴望…的

　　(به) بودن ~ 倾向于…，爱好…，渴望…

　　من باینکار~نیستم . 我并不想做这件工作。

　　شدن ~ 迷恋于…，醉心于…

　　(به) (ساختن ~) کردن ~ 使…渴望做某事；鼓励，勉励

راغبیت (*rāghebiyyat*) 〔名〕 爱好，偏爱

رأف (*ra'f*) 同 رأفت

رأفت (*ra'fat*) 〔名〕 怜悯(心)，怜恤，同情；仁慈

رافد (*rāfed*) 〔名〕 幼发拉底河（亚洲）

رافدان (*rāfedān*) 〔名〕 底格里斯河和幼发拉底河的合称

رافدين (*rāfedeyn*) 同 رافدان

رافض (*rāfez*) 〔形、名〕 ①离开…的②拒绝…的，否定…的，否认…的③〈宗〉流入邪道者，异教徒，叛教者

رافضه (*rāfeze*) 〔名〕（复 روافض） 背离者，叛离者；逃兵

رافضى (*rāfezee*) 〔名、形〕（复 رفاض）①背叛者，持异端者，离经叛道者②背叛的，离经叛道的

رافع (*rāfe'*) 〔形、名〕 ①升起…的②消除…的；治疗…的③首创人，奠基者④搬运工人，抬担架者⑤提出人，（某文件的）持有人

رافعه رافع 的阴性
 ~ عضلهٔ 〈解〉提肌

رافونه 〔名〕 〈植〉薄荷，除蚤薄荷（油）

رافه 〔名〕 〈植〉蒜芥（属）

رافينرى Refinery 〔名〕 ①去杂质，精炼，精制②糖厂

راقب (*rāgheb*) 〔形、名〕 ①监视…的，守护…的②监视者，监督者，看守人③对手

راقد (*rāghed*) 〔形〕 睡着的，入睡的

راقص (*rāghes*) 〔名〕 跳舞者，舞蹈者

راقم (*rāghem*) 〔形、名〕 ①写…的②画…的③抄录者，抄写员④作家⑤画家
 (~ اين سطور) الحروف ~ 笔者(作者自称)

راقود 〔名、形〕 大坛子

راقى 〔名、形〕 ①巫师，魔法师，念咒的人②算命者，占卦者③上升的，发展的

راقيه I 〔名〕 ①巫婆，女巫②女算命者，女占卦者

راقيه II 〔形〕 进步的，先进的，前进的；发展的
 ~ ممالك 先进国家

راك I 〔名〕 ①木碗②（斗羊的）公羊③战鼓④针线

راك II 〔名〕 伊朗曲调名

راكاره 〔名〕 妓女

راك اندرول Rock and roll 〔名〕 摇摆舞(曲)

راكب (*rākeb*) 〔名、形〕（复 راكبين）①骑者，骑马者②乘客，旅客③乘行的(如坐船、火车)

راكت I Rocket 〔名〕 火箭

راكت II Racket 〔名〕 （网球、羽毛球、乒乓球等的）球拍

راكتور Reactor 〔名〕①反应堆②电抗器
 ~ اتمى 原子反应堆
 ~ هسته‌اى 核反应堆

راكد (*rāked*) 〔形〕 ①不动的，静止的②（市场）萧条的，停滞的
 ~ آب 死水
 ~ حساب 冻结的账目
 ~ سرمايهٔ 闲置的资本
 (~ گذاشتن) ~ كردن 使…停滞，使…停顿，使…下马
 كارخانهٔ ما وسايل توليد را ~ نميگذارد. 我们的工厂从不闲置生产工具。
 در اين اواخر بازار ظروف چينى آن كشور ~ شده است. 最近一个时期该国瓷器业生意萧条。

راكدى 〔名〕 静止，停滞，中断

راكسيون Reaction 〔名〕 ①反应；反作用②反动，极端保守

راكع (*rāke'*) 〔形、名〕 ①鞠躬的②跪拜的③跪

拜祈祷者④谦虚者

راکون 〔名〕〈动〉浣熊

راگبی Rugby 〔名〕〈体〉橄榄球

راگو 〔名〕小块焖肉

رآلیزم 同 رآلیسم

رآلیست Realist 〔名〕①现实主义者②〈哲〉实在论者，唯实论者

رآلیستی 〔形〕现实的，现实主义的

رآلیسم Realism 〔名〕①现实主义，写实主义②〈哲〉实在论，唯实论

~ انتقادی 批判现实主义

~ جدید 〈哲〉新现实论（英美资产阶级哲学中接近于马赫主义的反动学说）

~ سوسیالیستی 社会主义现实主义

رام 〔形〕①温顺的，温和的②驯服的

~ بودن 听话，顺从

این بچه ~ نیست . 这孩子不听话。

~ شدن 顺从，驯服

~ کردن 使…驯服，征服

ما طبیعت را ~ میکنیم . 我们正在征服大自然。

او ~ کردن اسب را بلد است . 他会驯马。

رامج (*rāmej*) 〔名〕〈旧〉作诱饵的鸟

رامح (*rāmeh*) 〔名〕〈旧〉矛兵，矛手

~ سماك 〈天〉大角（牧夫座 *a* 星）

رامش (*rāmesh*) 〔名〕①休息②快乐，娱乐③歌唱

~ جان 伊朗曲调名

رامشخوار (*rāmeshkhār*) 〔名〕伊朗曲调名

رام شدنی (*rām-shodanee*) 〔形〕可以驯服的，温顺的

رامشگاه (*rāmeshgāh*) 〔名〕休养地，休息的地方

رامشگر (*rāmeshgar*) 〔名〕①乐师，音乐家②歌手，歌唱家

رامشگری 〔名〕①音乐②歌唱

رامشی (*rāmeshee*) 同 رامشگر

رامکا (*rāmkā*) 〔名〕长条排字盘

رام کننده (*rām-konande*) 〔形、名〕①驯服…的②驯服者，驯养者

رام نشدنی (~ *nashodanee*) 〔形〕难以驯服的，难以培养的

رامی Ⅰ 〔名〕顺从，温和，驯服

رامی Ⅱ 〔名〕①射手，投掷者②〈天〉人马座

رامی Ⅲ 〔名〕〈植〉苎麻

رامی Rummy 〔名〕（用两副牌玩的）一种游戏

رامیار 〔名〕牧人，放羊人，放牧者

ران Ⅰ 〔名〕腿，大腿

~ خوك 火腿

~ گوسفند （指熟的）羊腿

~ استخوان 〈解〉股骨

~ کشالهٔ (~ کش ، ~ بیخ) 〈解〉腹股沟

~ افشردن 赶（牲口）

~ ملخ به (نزد) سلیمان بردن 礼轻意重（原意：（蚂蚁）向所罗门送蚂蚱腿）

~ گشادن 骑上；〈罕〉下马；裸露，暴露缺点

ران Ⅱ ① راندن 的根②可做构词后缀，意为"驾驶者"，如：~ اتومبیل ، ~ کشتی 等

رانج (*rānaj*) 〔名〕①椰子树②椰子

راند (*rānd*) 〔名〕渗透，渗透作用

راندگان (*rāndegān*) 见 رانده

راندگی (*rāndegee*) 〔名〕驱逐，赶出，放逐

راندمان Rendement 〔名〕①收入额，产量②功

效，效率

~ ساليانه 年产量

~ كار 工作效率

راندن (*rāndan*)〔动〕（根 ران）①赶出，赶走，驱逐②赶（马等）③驾驶④发出声音，提起⑤利用⑥使…污肚，泻

~ اتومبيل 开汽车

~ اسب 赶马

~ بدل 默想，思考，考虑

~ بر زبان 提起

او حرفى بر زبان راند كه شنوندگان از آن خوششان نيامد. 他说了一句听众不爱听的话。

~ بيرون 驱逐，驱除

~ حكم 统治，控制

~ زورق 驾驶船只，开船

~ سخن 讲话

~ غم را از خود 解愁

~ قلم 写，书写

~ كام 过好日子

~ نام كسى را بر زبان 提起某人的名字

تر و خشك را با يك چوب ~ (همه را نبايد با يك چوب ~) 〈谚〉不分青红皂白；好坏不分。（或：不要不分青红皂白）

رانده〔形、名〕（复 راندگان）①被赶出的（人）②被赶着的（牲口）③污肚的

از اينجا رانده از آنجا مانده 〈谚〉两头落空

رانده وو Rendezvous〔名〕相约，约会，幽会

~ گذاردن (~ دادن) 约会，相约

راندى (*rāndee*)〔形〕渗透的

~ فشار 〈理〉渗（透）压（力），渗透压强

رانش (*rānesh*)〔名〕①驱赶，驱逐②否定，否认③腹泻④浮力，弹性

رانكا (*rānkā*) 同 رامكا

رانكى (*rānakee*)〔名〕（马鞍的）后鞦带

رانگا (*rāngā*)〔名〕〈印〉整版盘，活字盘，排样

رانگون Rangoon〔名〕仰光（缅甸首都）

رانندگى (*rānandegee*)〔名〕驾驶（汽车等）

گواهى نامهٔ ~ (پروانهٔ ~) 驾驶执照

راننده (*rānande*)〔名、形〕①司机，驾驶员②赶牲口的③推动…的，驾驶的，推进的，有推进力的

~ اتومبيل 汽车司机

~ لكوموتيو 火车司机

~ هواپيما 飞行员

رانه 同 رانج

رانى〔形〕〈解〉大腿的，胯股的

رانين〔名〕①裤子，肥大的灯笼裤②护大腿的铁甲③屁股，臀部

راوچه (*rāvche*)〔名〕一种葡萄

راود (*rāvad*)〔名〕草地，牧场

راورا (*rāvrā*)〔名〕刺猬

راوش (*rāvash*)〔名〕〈天〉木星

راوق (*rāvagh, rāvogh*)〔名〕液体过滤器

راوك (*rāvak*)〔形〕洁净的，透明的

راوكى〔形、名〕①（酒）纯的，（酒）优质的②精选部份，精华

راولپندى (*rāvolpendee*)〔名〕拉瓦尔品第（巴基斯坦）

راوماده (*rāvmāde*)〔名〕阿魏(胶)

راوند I (*rāvand*)〔名〕（晾衣或晒葡萄用的）绳子

راوند Ⅱ〔名〕〈植〉（药用）大黄

راوندی (*rāvandee*)〔名〕 伊朗曲调名

راووق 同 راوق

راوه〔名〕 呻吟，抽泣，号叫

راوی〔名〕（复 راویان ، روات）①讲故事的人，说书的人；历史学家②报信者，传递消息的人

راوید〔名〕〈植〉南欧丹参，鼠尾草属

راویز〔名〕〈植〉驮刺

راویه Ⅰ (*rāviye*)〔名〕 同 راوی

راویه Ⅱ〔名〕 ①（装水的）皮囊②驮水的牲口

راویه کش (~ *kesh*)〔名〕 驮载盛水皮囊的牲口

راه (*rāh*)〔名〕 ①路，道路，途径；通道②方法，措施③空间；范围④风俗，习惯，惯例，规矩⑤信仰，信教⑥音调，旋律⑦次，数⑧（布的）条纹

آب ~ 水路，水道，水管，排水渠

اسب ~ 马步（如跃行、速步、驰骋等）

آهن ~ 铁路

باریك ~ 羊肠小道

بیراه ~ 岔道口

حل ~ 解决（问题的）办法

خروج ~ 出路

درشکه رو ~ 车道

دریائی ~ 海上航路

راست ~ 直路，平坦笔直的路；〈转〉正路

سنگفرش ~ 石头铺的路

شوسه ~ 公路

کهکشان ~ 银河系

گریز ~ 退（身之）路，逃路

مال رو ~ 马道

میانه ~ 中间路线

میانه بر ~ 近路，捷径；对角（或横穿）的小路

و رسم ~ 风俗习惯

ورود ~ 入口道

یکطرفه ~ 单行线

از ~ 经过，经由，通过，以，由于

از ~ ترحم 由于怜悯

از ~ شانگهای به پکن 经上海到北京

از ~ صلح 以和平方式，通过和平途径

از ~ و بیراه 用尽一切办法

او از ~ و بیراه چاره‌ای پیدا کرد . 他想尽一切办法，终于找到了出路。

از آن راهی که . . . 由于…，因为…

از چه ~ 用什么方法，通过什么途径

در ~ 在路上，为了（争取）；为了…事业

در ~ آزادی 为了争取自由

فرزندان بسیار چین در ~ آزادی میهن شهید شده‌اند . 无数的中华儿女为祖国的解放事业献出了自己的生命。

افتادن ~ (به) 上路，动身；（小孩）开始学步；开始（工作），走上正轨，生意兴旺；发生，发出（笑声）；准备好；（机器）运转，转动；〈转〉准备好，具备

کار به ~ افتاد . 工作已走上正轨。

ساعت شش ~ افتادیم . 我们是六时整出发的。

ماشین ~ افتاد . 机器开动了。

آمدن ~ (به) 走路，走上正轨，就范，商量好，说好

چقدر ~ آمده‌اید ؟ 你走了多少路？

او ~ بجائی نداشت . 他无法；他找不到出路。
از ~ رسیدن 来到
~ رفتن 走路，行军，散步；〈转〉对待，表现
قدری ~ برویم . 我们去散会儿步吧。
او خوب با ما ~ میرود . 他对我们态度很好。
پیاده شو با هم ~ برویم . 〈谚〉别急，我们可以商量嘛！（直译：下马吧，咱们一起走）
رفتن با وزنه‌ای روی شانه ~ 扛着走，抬着走
رفتن در سطح پائین ~ 朝下走
رفتن در سطح سربالا ~ 朝上走
نرفته ای را رفتن ~ 开辟新天地，开始新的工作
از ~ در رفتن 迷路，坏了，不能用，无用
~ زدن 劫路，拦路抢劫
~ کسی را زدن （在路上）拦劫某人
~ کردن 走路；旅行；开辟道路，铺平道路
~ گردانیدن 改变道路
~ باز کردن (یا گشودن) 找到道路，打开道路
~ را چپ کردن (~ را کج کردن) 拐弯走开
او راهش را کج کرد تا ما را نبیند . 他不想同我们打照面，便拐弯走了。
~ (را) قطع کردن 挡路，断路，迅速走过
~ گم کردن 迷路，走入歧途
~ را نزدیك کردن 日子不长；快死了；完事，完结
خاک ~ به سر کسی کردن 骗某人
از ~ در کردن 教坏，诱入歧途
~ کشیدن 筑路，铺路，走路

(به) ~ انداختن 使…上路，使…动身，准备行装；使…走上正轨；调整；起动，开动（机器），着手从事
جنجال ~ انداختن 大吵大闹
(به) ~ آوردن 把…引上正道，使…就范
از پیش پای کسی برداشتن ~ 指给某人捷径
~ بردن 教走路，散步；知道，晓得，懂，会干；得到许可
مادر بچهٔ خود را ~ میبرد . 母亲教孩子走路。
منزل شما را ~ نمیبرم . 我找不到你家。
سرانجام به هدف نهائی ~ میبریم . 我们最终是一定会达到目的的。
از پیش ~ بردن 通过道路
به جائی ~ بردن 找到办法，找到道路
به سر ~ بردن 走完了道路，走完了行程
از ~ به در بردن 教坏，引诱，引入歧途
~ بریدن 迅速穿越，拦路抢劫。
~ بستن (بر) 挡路，阻碍
~ پیمودن (~ طی کردن) 走，行
ازصبح تا شام ~ پیمودیم . 我们走了一整天。
~ جستن 找路，达到目的
~ خواستن 要求让路（如司机）
~ دادن (را ، به ، در) 让路，让…通过；许可，容许；接纳为
غم و اندوه را بخود ~ ندهید ! 不要难过。
او را به آنجا ~ ندادند . 他们不让他去那里。
اتوسبیل جلوئی بما ~ نمیدهد . 前面那辆汽车不给我们让路。
~ داشتن 相互有交往，有秘密关系，有暧昧关系；有门路

!راهت را بکش برو 走你(自己)的(路)吧!
~ پیش پای کسی گذاشتن (یا گذاردن) 向某人指路
~ سر گذاشتن 遗弃于街头(如弃婴)
~ گرفتن 上路，堵塞道路
~ (در) پیش گرفتن 上路，登程，走上…道路，做…买卖
~ جائی را (در) پیش گرفتن 前往某地
وی ~ خود را پیش گرفت . 他走自己的路，他一意孤行。
~ خود گرفتن 自行其是，走自己的路
~ نمودن (~ نشان دادن) 指导，引导
~ نوردیدن (~ سپردن) 行路，旅行
~ یافتن (در، به، نزد، پیش) 找到办法，找到途径，发生
درقدیم چینی ها از طریق افغانستان و ایران به اروپا ~ می یافتند . 在古代，中国人途经阿富汗和伊朗前往欧洲。
آثار لو سیون عمیقاً در دل مردم ~ یافته است . 鲁迅的著作深为人们所喜爱。
چگونه در آن سازمان ~ یافتید ؟ 你是怎样参加那个组织的？
اشتباهی در متن ~ یافته است . (因疏忽)文中出了一个错误。
~ بسته است . (~ مسدود است .) 此路不通。
خیلی ~ است . 路很远。
راهی نیست . 路很近，路不远。
در ~ چطور گذشت ؟ 你是怎样到达的？一路上怎样？
صد ~ آمدم . 我来过一百次。
ما ~ یکیست . 我们同路。
~ را از چاه تمیز میدهد . 他对情况很熟悉，他很会分析情况。
~ دست ندارد که این کار را بکند . 他不便做这件事，他做这件事不合适，这事他干不了。
~ باز (است) و جاده دراز ! 请自便吧!
از اینجا تا آنجا یك ساعت ~ است . 从这里到那里有一小时的路程。
~ حق یکیست و ~ باطل هزار. 〈谚〉歧路何止千万，正路只有一条。
~ دیگری ندارد . 这没有什么可以挑选的余地，别无他路。
در مقابل هر اراده یك راهی پیدا میشود . 〈谚〉有志者事竟成。

راه آب 〔名〕①排水沟，泄水渠②自来水(设备)，输水管道，上水道

راه آموز 〔名〕①向导②〈旧〉船长，舰长

راه انجام (*rāh-anjām*) 〔名〕①旅行必需品(如食品、交通工具等)②信差，信使，报信者

راه انداز (~ *andāz*) 〔名〕 起动器

راه آورد (~ *āvard*) 〔名〕①(旅行归来时带的)小礼物，小赠品②旅行笔记

راه آهن (~ *āhan*) 〔名〕 铁路
~ اصلی 铁路干线
~ باریك (~ کم عرض) 窄轨铁路
~ دو خطی 双轨铁路
~ زیر زمینی 地(下)铁(路)
~ طنابی (山地的)缆索铁路
~ فرعی 铁路支线
~ معمولی 普通轨铁路

نقاله ~ 缆索铁道
يك خطى ~ 单轨铁路
~ ايستگاه 火车站
~ حركت 铁路交通
~ خط اساسى 铁路干线
~ قطار 火车
كشيدن ~ 敷设铁路

راهب (*rāheb*) 〔名〕(复 راهبان) 僧侣，和尚，修道士；隐士
صومعه ~ 男修道士；行乞修道士

راهبان (*rāh-bān*) 〔名〕(铁路过道等处负责管理拦路竿的)看守人，扳道工，养路工

راهب خانه (*rāheb-khāne*) 〔名〕 修道院，大寺院，大教堂

راهبر (*rāh-bar*) 〔名、形〕 ①向导，领导②引路的，领导的
~ ستارۀ 指路星

راهبر (~ *bor*) 〔形、名〕 ①强盗，抢劫者②(马)跑得快的

راه بردار (~ *bardār*) 〔形、名〕①善于识路的，识途的②明白，知道，懂得
بجائى نبودن ~ 什么事都干不了

راهبرى (~ *baree*) 同 رهبرى

راهبرى (~ *boree*) 〔名〕 抢劫，掠夺

راه بند (~ *band*) 〔名〕 ①(铁路过道等处的)拦路竿，拦木②拦路抢劫者，劫路人，强盗③收通行税的人；看路的人

راه بندان 〔名〕 路障
شدن ~ 交通阻塞

راهبه (*rāhebe*) 〔名〕(复 راهبات ، رواهب) 修女，尼姑；女隐士

راه پيما (*rāh-peymā*) 〔形、名〕 ①行军的，跋涉的②正在进行的③旅行者，步行者，行军或长征的参加者④〈旧〉跑得快的(马、骡)，快马，快骡⑤里程表，路码表；自动计程仪

راه پيمائى 〔名〕 行军，跋涉，长征，进军
(اجبارى ~ ، معجل ~) تند ~ 〈军〉强行军，急行军
سنگين ~ 〈军〉全副武装的行军
طولانى ارتش سرخ ~ 红军的长征

راه توشه 〔名〕 旅途干粮

راه جو 〔形〕 探索道路的，通晓道路的

راه جوئى 〔名〕 探索道路，通晓道路

راهدار (*rāh-dār*) 〔名、形〕 ①养路工人，扳道工人，护路者②收通行税的人③小偷，强盗，劫路者④有条纹的，一条一条的

راهدارخانه 〔名〕 〈旧〉(通行税的)税卡办事处，税务所；养路站

راهدارى 〔名〕 ①〈旧〉通行税，过路费；道路税②护路③拦路抢劫

راهدان (~ *dān*) 〔名〕 识途者，向导
راه به ~ سپرده است . 事情已交给懂行的人(办)了。

راه راه (~ *rāh*) 〔形〕 ①条纹的，花条的②凸纹的；有波纹的，有锯齿纹的
~ پارچۀ 条纹花布

راهرو (~ *row*) 〔名〕 ①过道，通道，走廊，回廊②过路人，行人，旅行者
زير زمينى ~ 地道
سرپوشيده ~ 回廊，走廊
ورودى ~ 门廊，过道
~ پل 舷梯

راهروی (~ *ravee*) 〔名〕 步行，徒步旅行

راهزن (~ *zan*) 〔名〕 强盗，拦路抢劫者

~ پیاده （徒步的）拦路强盗

راهزنانه 〔形、副〕 ①强盗般的，土匪式的②强盗般地

راهزنی 〔名〕 拦路抢劫，劫路；强盗行为

~ کردن 抢劫

راهساز (~ *sāz*) 〔名〕 筑路工人

راهسازی 〔名〕 修路，筑路

راهسپار (~ *sepār*) 同 رهسپار

راه سپر (~ *separ*) 同 رهسپار

راه سنج (~ *sanj*) 〔名〕 ①里程表，路码表，自动计程仪②旅行者

راهک (*rāhak*) 〔名〕 〈生〉胚孔

راهگان (*rāhgān*) 同 رایگان

راه گذار (*rāh-gozār*) 〔名〕 ①旅客，过路人②走廊，过道，通道，渡口③渡船④事件⑤咽喉

~ از آن 〈书〉在这方面

~ در این 在这条路上

راه گذر (~ *gozar*) 同 راه گذار

راه گرای (~ *gerāy*) 〔名〕 旅行者

راه گستر (~ *gostar*) 〔形〕 （马等）跑得快的

راه گل (*rāhgol*) 〔名〕 伊朗曲调名

راهگیر 〔形、名〕 ①拦路抢劫的②劫路者③旅客，旅行者

راهن (*rāhan*) 〔名〕 〈植〉山茱萸，雄楝木

راهن (*rāhen*) 〔名〕 ①抵押人，出押人②固定的，永久的，坚定的

راهنامه (*rāh-nāme*) 〔名〕 ①（标有路线、距离的）旅行指南，手册②路线，旅程③运货单

راه نشین (~ *nesheen*) 〔名、形〕 ①乞丐，叫化子②无家可归的（人），流浪的（人）

راه نشینی 〔名〕 乞讨，无家可归

راه نما(ی) (~ *namā*) 〔名、形〕 ①向导；（戏院、电影院中的）领票员②路标③领导者，指路人④指路的

~ تلفن 电话号码簿

(~ شناور) دریائی ~ 浮标

~ کشتی 领航员，引水员

~ خط 〈数〉准线

~ فلش 路标

~کتابچهٔ 旅行指南，导游手册，入门手册

راهنمائی 〔名〕 ①指路，向导②领导，指导

~ کشتی 领港，领航，引水

ادارهٔ ~ و رانندگی 市内交通管理局

... ~ به 在…领导下

~ چراغ 交通信号灯

~ علایم 交通标志

(را ، به) ~ کردن 指路，指引，领导，指导

این رفیق بود که آن پیر زن را به ایستگاه راه آهن ~ کرد . 是这位同志把那位老大娘领到了火车站。

راه نمون (~ *namoon*) 〔名〕 ①向导，带路人②领导者，指路人

~ نقش 领导作用

(کسی را ، به جائی) ~ شدن 给…指路，引导

راه نمونی 同 راه نمائی

راه نورد (~ *navard*) 〔名、形〕 ①旅行者，步行旅客②送信人，信使③（马等）行走快的

راهوار (*rāhvār*) 〔形〕（马等）轻松缓慢的，快而平稳的

~ اسب 走得快而平稳的马

راهواره 〔名〕（旅行归来时带的）礼物，小礼品

راهوان (*rāhvān*) 同 راهبان

راهوی (*rāhavee*) 〔名〕 伊朗曲调名

راهی 〔形、名〕 ①旅行的，旅途用的②行将启程的③旅行者④奴仆，仆人

~ شدن 〈口〉出发（旅行），上路，动身

او برای انجام کاری ~ شانگهای شد . 他到上海出差去了。

~ زدن (~ دیدن) 商量，参谋，出主意，出谋献策

~ کردن 〈口〉打发，派出

راه یاب 〔名〕 探路者，探索者，开拓者

راه یابی 〔名〕 领航，导航，寻找目标

رای 〔名〕 ①商量②同 رأی ③同 راجه

رأی (*ra'y*) 〔名〕（复 آراء）①意见，见解，想法②决定，判决③投票表决；投票权；（投的）票④劝告，忠告⑤协商⑥深谋远虑，精明

~ اعتماد 信任票

~ با ورقه 投票表决

~ دادگاه نظامی 军事法院的判决

~ دیوان تجدید نظر 上诉法院的判决

~ عدم اعتماد 不信任票

~ علنی 公开投票

~ قاطع 决定性的票

~ قطعی 最后判决

~ مثبت 赞成票

~ مخفی 秘密投票

~ مردم (~ ملت ، ~ عمومی) 全民投票，全民表决

~ مشورتی 协商表决

~ ممتنع 弃权票

~ منفی 反对票

~ حق 表决权，选举权

~ صندوق 投票箱

~ ماشین اخذ 投票计算机

به (با) اتفاق آراء 一致通过

با اکثریت آراء 多数通过

حایز اکثریت آراء 得多数票

مراجعه به آراء عمومی （关于政治措施、法律等的）公民投票

~ دادن (در ، درباره ، به ، برای) 发表意见，表态；投票（表决）

~ مخالف (منفی) دادن 投票反对

~ موافق (مثبت) دادن 投票赞成

~ حق دادن 投票权

~ زدن 出主意，发表意见；商议

~ کسی را زدن 劝阻某人不干某事，让某人改变主意

~ گرفتن (در ، درباره) 投票，表决，（就…）进行表决

به ~ گذاشتن 付诸表决

او بر این قرار گرفت که ... ~ 他决定…

آراء طرفین مساوی است . 双方的票数相等。

شما در این باب چیست ؟ ~ 你对这问题有何见解？

رایات 见 رایت

رأی العین (*ra'yol-eyn*) 〔名〕 亲眼看见，目睹者

~ به 亲眼目睹

من به ~ آن ماجرا را دیدم . 我亲眼目睹那件事情。

رایاندن (*rāyāndan*) 〔动〕（根 رایان）领导，导致

رائب (*rā-eb*) 〔形〕 怀疑的

رایت (*rāyat*) 〔名〕（复 رایات ）旗，旗帜

（افراختن ～）افراشتن ～ 升旗

رایج (*rāyej*) 〔形〕 ①通过的，流通的②畅销的，广为传播的

～ بودن 通行，流通，畅销，销路广；常见

این پول ～ مملکت ایران است . 这种钱币现在在伊朗通用。

～ شدن 通行，畅销

～ کردن 流行，使…通行，传播开，使…驰名

رائج (*rā-ej*) 同 رایج

رایجی (*rāyejee*) 同 رواج

رایح (*rāyeh*) 〔形〕 有香味的，发出香味的

رایحه (*rāyehe*) 〔名〕（复 روایح ） 气味；香味；浓香，芳香馥郁

～ تند 刺鼻的香味

رأی دهنده (*ra'y-dehande*) 〔名〕 投票人

رأی دهی (～ *dehee*) 〔名〕 投票，表决

～ عمومی 公民投票，全民表决

رایزن (*rāy-zan*) 〔名〕 顾问，参赞

～ بازرگانی 商务参赞

～ حقوقی 法律顾问

～ سفارت 大使馆（政务）参赞

～ فرهنگی 文化参赞

رایزنی 〔名〕 出主意，发表意见，（当）参谋

～ کردن 同上

رایش (*rāyesh*) 〔名〕 ①行贿者和受贿者的中间人②带羽毛的箭

رایش Reich 〔名〕 〈史〉德国；（德意志）帝国

رایشتاگ Reichstag 〔名〕 ①德意志帝国国会；德意志（或魏玛）共和国国民议会②德国国会大厦

رایض (*rāyez*) 〔名〕 驯马者，驭手

رائض (*rā-ez*) 同 رایض

رایع (*rāye'*) 〔形〕 ①（马）健步如飞的②丰盛的，丰富的

رایف (*rāyef*) 同 رؤوف

رایق (*rāyegh*) 〔形〕 ①清洁的，干净的，清澈的②非常好的，卓越的，灿烂的，优美的③真正的

رایکا (*rāyekā*) 〔名〕 〈旧〉情人；美少年

رایگان (*rāyegān*) 〔形、副〕 ①无酬的，免费的②拾到的，在路上拣到的③白白地，徒劳无益地

در چین کارگران و کادرهای دولت از درمان ～ برخوردارند . 在我国工人和国家干部都享受公费医疗。

خون شهیدان به ～ ریخته نشده است . 烈士的鲜血没有白流。

رایگان خوار (～ *khār*) 〔名〕 吃白食者，寄生虫，依赖他人生活的人

رأی گیری (*ra'y-geeree*) 〔名〕 投票表决

راین 〔名〕 莱茵河（欧洲）

رب (*rab, rabb*) 〔名〕（复 ارباب ）①老爷，领主②上帝，神，真主

～ الجنود （基督教《圣经》中的）万军之主（指耶和华）

～ العالمین 〈宗〉宇宙神

～ النوع 多神教的神，上帝，真主

ارباب دانش 智者

ارباب رجوع 求助者

یا ～ ! 天哪！主呀！

رب (*robb*) 〔名〕（复 ربوب ）汁，果汁，糖浆

انار ~ 石榴汁

ریوند ~ 〈化〉藤黄（树脂）

(السوس ~) سوس ~ 甘草糖浆，甘草膏

ربا (*rebā*) 〔名〕 非法利润或利钱，暴利，高利贷

خوردن ~ 食利

(ی) ربا (*robā*) ① ربودن 的根②可做构词后缀，如：آهن ~

رباب (*robāb, rabāb*) 〔名〕 热瓦甫（一种拨弦乐器）

رباب (*rabāb*) 〔名〕 云彩，白云

رباب زن (*robāb-zan*) 同 ربابی

ربابه (*robābe*) 同 رباب

ربابی (*robābee*) 〔名〕 热瓦甫琴演奏者

رباح (*rabāh*) 〔名〕 利润，利益

رباخوار (*rebā-khār*) 〔名〕 放高利贷者，食利者

رباخوارانه 〔形、副〕 ①高利贷的②象高利贷者一样

رباخواری 〔名〕 放高利贷，食利

رباخور (~ *khor*) 同 رباخوار

رباخوری 同 رباخواری

کردن ~ 放高利贷

رباط Ⅰ (*rebāt*) 〔名〕 拉巴特（摩洛哥首都）

رباط Ⅱ 〔名〕（复 رباطات ، اربطه）①小旅店，商队客栈，马店②〈解〉韧带③皮带，绳子④绷带

خلقوی ~ 〈解〉环形韧带

داسی شکل ~ 〈解〉镰刀状韧带

فقرات ~ 脊髓

محیط رسغ ~ 〈解〉腕部韧带

منشاری ~ 〈解〉齿状韧带

رباطی 〔形〕 带状的，韧带（似）的

رباع (*robā'*) 〔形〕 四个一组的，四个四个的；由四部分组成的

رباعی 〔名〕（复 رباعیات）四行诗

رباعیات 见 رباعی

ربانی (*robbānee*) 〔形〕 ①精神的，上帝的，真主的②宗教的③笃信宗教的，虔诚的

(حکیم ~) عالم ~ 神学家，神学研究者

عشای ~ 〈宗〉圣餐（仪式）；耶稣及其十二门徒的最后晚餐

ربانیدن (*robāneedan*) 〔动〕 （根 ربان）怂恿行窃，为盗窃创造条件；教唆犯罪

ربایاندن (*robāyāndan*) 〔动〕（根 ربایان） 怂恿行窃

ربایانیدن 同 ربایاندن

ربائب (*rabā-eb*) 见 زبیبه

ربایش (*robāyesh*) 〔名〕 ①强夺，掠夺，攫取②诱惑，迷惑③吸收，吸入，纳入④〈理〉引力，吸引力；〈医〉摄取⑤领会，理解⑥〈原〉俘获

تابشی ~ 〈原〉辐射俘获

ربایندگان (*robāyandegān*) 〔名〕 〈动〉猛禽类

ربایندگی 〔名〕 ①魅力，魔力，迷惑力②强夺，掠夺

داشتن ~ 有魅力，有迷惑力

رباینده (*robāyande*) 〔名、形〕 ①攫取者，掠夺者②有魅力的，迷人的，吸引人的③〈动〉猛禽类的

ربائیدن (*robāyeedan*) 同 ربودن

ربح (*rebh*) 〔名〕（复 ارباح）①利息，利钱，高利，高利贷②利润，利益，收益③剩余，多余

بسیط ~ 单利

مرکب ~ 复利，重利

با ~ صدی دو 以百分之二的利率

ربح آور (~ *āvar*) 〔形〕 有利息的，带来利润的，有利可图的

~ اوراق 有息证券

ربح خوار (~ *khār*) 同 رباخوار

رب دشامبر 同 رب دوشامبر

رب دوشامبر Robe de chambre 〔名〕 晨衣，化妆时穿的长衣

ربس Reps 〔名〕 凸纹布，棱纹平布

ربص (*rabs*) 〔名〕 埋伏，（埋伏着）守伺，窥伺

ربض (*rabaz*) 〔名〕（复 ارباض）①郊区，近郊②牲口棚，羊圈

ربط (*rabt*) 〔名〕 ①联系，连结②关系，涉及③熟悉；通晓

~ با 有关系，有关连，熟悉

~ حرف 〈语〉连接词（介词）

~ ضبط و 秩序，次序；管理

کارهای او هیچ ضبط و ~ ندارد . 他的工作杂乱无章。

~ دادن 联系，连结

(با ، به) ~ داشتن 有联系，有关系

این دو موضوع با هم ربطی ندارند . 这两件事之间没什么联系。

قسمتهای مختلف مقاله باید با هم ~ داشته باشند . 文章各部分之间应该互相照应。

این کار بما ربطی ندارد . 此事和我们无关。

ربع (*rab'*) 〔名〕 ①野营②大公寓，公馆

ربع (*rob'*) 〔数〕（复 ارباع）①四分之一②一刻钟③月球公转的四分之一；弦

~ دایره 四分之一圆周，九十度弧；〈数〉象限；扇形体

~ ساعت 一刻钟

~ قمر 月球公转的四分之一；弦

~ مسکون 〈口〉陆地；（地球上）有人烟之处

~ سه 四分之三；三刻钟

~ يك 四分之一；一刻钟

يك ~ مانده به سه 三点差一刻

يك ~ از سه گذشته است .（ساعت سه و ~ است) 三点一刻。

ربع کاغذی (~ *kāghazee*) 〔名、形〕 ①四开；四开本②四开（本）的

ربعی 〔形、名〕 ①季度的②〈印〉四开（本）的③四分之一升瓶

~ قسط 每季付款，每季缴款

~ قطع 四开本

~ ورق 四开纸

ربقه (*rabghe, rebghe*) 〔名〕 ①绳结；活套，套索②（牲口）脖套③桎梏，羁绊

ربما (*robbamā*) 〔副〕 ①有时，常常②或许，也许，说不定

ربو (*rabv*) 〔名〕 ①喘息，呼吸困难②〈医〉哮喘病

ربوب (*roboob*) 见 رب (*robb*)

ربوبی 〔形〕 老爷的；神的，真主的

ربوبیت (*roboobiyyat*) 〔名〕〈宗〉神圣，宗教性

ربوخه (*rabookhe*) 〔名〕 肉体上的享受，快感

ربودگی (*roboodegee*) 〔名〕 偷窃，抢走，攫取

ربودن (*roboodan*) 〔动〕（根 ربای）①抢走，夺去②偷窃③吸引，迷恋④吸，吮吸

طفل ~ 诱拐孩童

~ در 攫走，带走；抢走

در سال ۱۹۲۷ بورژوازی بزرگ چین با

پشتیبانی امپریالیسم ثمرات انقلاب را از دست کارگران و دهقانان ربود . 1927年中国大资产阶级在帝国主义支持下篡夺了工农的革命果实。

زیبائی مناظر این شهر دل سیاحان را میرباید . 旅游者被这个城市的秀丽景色迷住了。

ربوسه (*roboose*) 同 روپوشه

ربوشه (*robooshe*) 同 روپوشه

ربون (*raboon*)〔名〕①定钱，定金，保证金②新年赠品（或彩金），贺礼③茶钱，小费

ربه (*rabbe*)〔名〕女神，仙女

ربة (*rabbat*)〔名〕女神

~ النوع 〈宗〉多神教的女神

ربی (*rabbee*)〔叹〕天啊！真主啊！

ربیب (*rabeeb*)〔名〕妻与前夫（或夫与前妻）所生的儿子

ربیبه〔名〕(复 ربائب ، ربایب) 妻与前夫（或夫与前妻）所生的女儿

ربیط (*rabeet*)〔名、形〕①修士，居士，隐士②缚住的，拴住的

ربیع (*rabee'*)〔名〕①春天②春播

~ الآخر (~ الثانی) 伊斯兰阴历四月

~ الاول 伊斯兰阴历三月

فصل ~ 春季

ربیعی〔形〕春天的，春季的

اعتدال ~ 春分

نقطهٔ اعتدال ~ 春分点

ربیعیه〔名〕咏春诗

رپتیسیون Repetition〔名〕①彩排，试演，演习②重复

رپرتوار Repertoire〔名〕（准备好能演出的）全部剧目，全部节目，保留节目，保留剧目

رپس Reps 同 ربس

رپورتاژ Reportage〔名〕新闻报导，采访

رپورتر Reporter〔名〕采访者，报导者，通讯员，记者

رپه تیتور Repetitor〔名〕家庭教师

رت (*rot, rat*)〔形〕①光秃的，赤裸的②空的

رتاتیو Rotative〔名〕旋转的，转动的

ماشین چاپ ~ 〈印〉轮转（印刷）机

رتب (*rotab*) 见 رتبه

رتبه (*rotbe*)〔名〕(复 رتب) 官衔，级别，职务，（学）位

~ ترفیع 提职，晋升

~ مرد صاحب 有地位的人

ترفیع ~ دادن (به) 升官，晋级

تنزل ~ دادن 降级

~ گرفتن (از) 升级，提薪，被提职

تنزل ~ یافتن 被降级

رتق (*ratgh*)〔名〕①打补钉，缝补，补缀②联上，焊接上③修补，修理，修缮④关闭，关上

رتق و فتق (*ratgho-fatgh*)〔名〕①缝与拆②〈转〉管理，处理

امور مملکت ~ 管理国家事务

~ کردن 管理，处理（事务），支配

رتم (*ratam*)〔名〕〈植〉金雀花属植物

رتوریك Rhetoric〔名〕①修辞学②运用语言的技能

رتوش Retouch〔名〕①修正，修描（底片或象片）②修饰，润色（文章等）③改进(化妆等)

رتوشه (*retooshe*)〔形〕被修描的

رتیل (*roteyl*)〔名〕〈动〉①塔兰图拉，毒蜘蛛

②避日虫

باغى ~ 猛蜘，捕鸟蜘蛛

~ روشن شدن چراغ و آمدن 〈谚〉只要灯一亮，就来避日虫。（喻：只要一做事，就会有干扰）

رتيلا (*roteylā*) 同 رتيل

رث (*rass*) 〔形〕 腐朽的，陈旧的

رثاء (*resā'*) 〔名〕 ①哭丧，哀悼②挽歌，哀诗，行状（追悼死者的文章）

رثاثت (*rasāsat*) 〔名〕 腐朽，陈旧

رج Ⅰ (*raj*) 〔名〕 ①〈口〉列，队，排，序②层，层次

زدن ~ 按竖行写字，把字写成竖行

（~ و ريسه كردن）~ كردن 使队伍排齐，整队

كشيدن ~ 排成队列

رج Ⅱ 〔名〕 动摇，摇动

رجاء (*rajā'*) 〔名〕 希望，期望

داشتن ~ 寄希望，期望

رجاحت (*rajāhat*) 〔名〕 增加，超过，优势

رجاست (*rejāsat*) 〔名〕 ①肮脏，污秽②罪过

رجاع (*rejā'*) 〔名〕 回声；回转

رجاف (*rajjāf*) 〔名〕 ①〈宗〉世界末日②鼓声

رجال (*rejāl*) 见 رجل

دولت ~ 国务活动家，政府要员

سياسى ~ 政治领袖

رجال (*rajāl*) 〔名〕 蜘蛛

رجاله (*rajjāle*) 〔名〕 ①社会败类，社会渣滓②走狗，无耻小人③穿号衣的男仆④步行的人

رجاله بازى 〔名〕 流氓行为，无赖行为，蛊惑行为

（~ درآوردن）~ كردن 耍流氓，耍无赖

رجب (*rajab*) 〔名〕 伊斯兰阴历五月（常称为 رجب المرجب）

رج بندى (*raj-bandee*) 〔名〕 排队，排横队

كردن ~ 排成队列；堆起来

رجحان (*rojhān*) 〔名〕 优越性，优胜，优势（地位），上风；偏重

（بر ، به）دادن ~ 认为…比较好，宁愿；偏重

（بر ، به）داشتن ~ 具有优越性，优于…

يافتن ~ 得到优势

رجز (*rajaz*) 〔名〕 ①自夸，叫阵（厮斗前的挑战），大吹大擂②（诗韵）短长格，抑扬格③英雄史诗④（作战时的）呐喊

خواندن ~ 自我吹嘘，叫阵

رجز خوان (~ *khān*) 〔名〕 ①叫阵的人，夸下海口的人②朗读短长格的诗的人

رجز خوانى 〔名〕 ①吹牛，大吹大擂，自夸②挑战，叫阵③朗读短长格的诗④（作战时的）呐喊⑤高谈阔论的长篇演说，夸夸其谈的文章

كردن ~ 同上

رجس (*rejs*) 〔名〕 ①丑行，丑事，卑劣行为②引诱，勾引

رجع (*raj'*) 〔名〕 返回，归回；恢复

رجعت (*rej'at*) 〔名〕 ①返回，回归；恢复②（不良现象、毛病等的）再犯，复发③击回，弹回

مرض ~ 旧病复发

كردن ~ 返回，回去

رجفان (*rajafān*) 〔名〕 ①动摇，震撼②地震

رجفت (*rajfat*) 同 رجفان

رجل (*rajol*) 〔名〕（复 رجال）①活动家，领导人，杰出者②男人，男子

اجتماعى ~ 社会活动家

رخت خشک کنی ~ 晒衣架

~ بند 晾衣绳

رجه Ⅱ 同 رژه

رجیع (*rajee'*) 〔形、名〕 归还的（东西），被反对的（东西）

رجیم (*rajeem*) 〔形〕 ①被诅咒的；该死的；坏透的②被处以石击刑的

رچك (*rachok*) 〔名〕 打嗝

رحال (*rehāl*) 见 رحل

رحال (*rohhāl*) 见 راحل

رحاله (*rehāle*) 〔名〕（复 رحائل）皮鞍

رحائل (*rahā-el*) 见 رحاله

رحب (*rahb*) 〔形〕 ①宽广的，广阔的，宽敞的②乐善好施的

رحل (*rahl*) 〔名〕（复 رحال） ①行李②骆驼鞍③住处④放古兰经的经台

اقامت افکندن (یا انداختن) ~ 居住，定居，住下

رحلت (*rehlat*) 〔名〕 ①出发，启程，离开②迁移，搬家③死，逝世

~ کردن (~ یافتن) 同上

از دار دنیا ~ کردن 离开人间，去世

رحم (*rahm*) 〔名〕 ①仁慈，慈悲心②怜悯，同情，宽恕

(به) ~ آمدن (برای کسی) 被感动，起了怜悯心，对…表同情

دلم برای او (به حالش) ~ آمد. 我怜悯他；我同情他。

~ کردن (~ آوردن) (بر، به) 怜悯，同情，可怜；宽恕

رحم (*rahem*) 〔名〕（复 ارحام） ①〈解〉子宫②

سیاسی ~ 政治活动家

فرهنگی ~ 文学家

رجل (*rejl*) 〔名〕（复 ارجل） ①脚，足②〈天〉猎户座

رجل الجبار (*rejlol-jabbār*) 〔名〕 〈天〉猎户座（参宿七、三星中左边的星）

رجل الجوزا (*~ jowzā*) 〔名〕 〈天〉猎户座（参宿四、三星中右边的星）

رجل الغراب (*~ ghorāb*) 〔名〕 〈植〉毛茛，玉柏

رجله (*rajole*) 〔名〕 魁梧而有男子气概的女人

رجم (*rajm*) 〔名〕 ①用乱石打死，处石击刑②责备，责难；咒骂，诅咒

عمل ~ را انجام دادن （宗教上）处以石击刑

~ کردن 处以石击刑；责备，咒骂，诅咒

رجوع (*rojoo'*) 〔名〕（复 رجوعات） ①转向，对着②回，返③参考，查阅；寻求

~ کردن 参阅，见；诉诸；委托，交办

لطفاً ~ کنید به صفحه ٦ ! 请参阅第六页。

هر وقتیکه با دشواری رو برو میشدیم ، باو ~ میکردیم . 过去每当我们遇到困难时，就找他去解决。

برای دانستن معنی این لغات به این فرهنگ ~ کنید ! 为了懂得这些词汇的意思，请查这本词典。

کار را باو ~ کردم . 我已把事情交给他办了。

رجولیت (*rojooliyyat*) 〔名〕 ①英勇，勇敢；刚毅，大丈夫气概②成熟，发育成熟

~ آلت 男性生殖器

رجه Ⅰ (*raje*) 〔名〕 ①晒衣绳②列，队，排

〈转〉亲属关系，血缘关系

~ آماس گردن 〈医〉子宫颈炎

~ اختناق 癔病，歇斯底里

~ استسقاء 〈医〉子宫积液

~ جراحی 子宫切开术

~ در آوردن 摘除子宫，子宫切除术

~ صلهٔ 亲戚关系，血统关系

~ عمل جراحی 子宫切除术

~ قطع 断绝亲戚关系

~ ورم 子宫炎

رحمان (*rahmān*)〔形〕 仁慈的，慈悲的，大慈大悲的

رحمانی〔形〕 神的，真主的

رحم بند (*rahem-band*)〔名〕〈医〉子宫托；子宫帽

رحمت (*rahmat*)〔名〕 ①怜悯，怜恤；仁慈，慈善②宽恕，饶恕③雨④（真主的）赐福

الله علیه ~ 〈宗〉愿安拉保佑他！

~ باران 及时雨，喜雨

... به ~ 还比不上…呢

(کسی را بر دیگران) آمدن ~ 对某人仁慈，宽恕某人，降雨

(بر، به) (~ کردن) آوردن ~ 向某人表示怜悯，宽恕

. خدا رحمتش کند 〈宗〉愿真主怜悯他。

(به ~ ایزدی پیوستن) به ~ خدا پیوستن 逝世，去世，死

(بر، به) فرستادن ~ 求真主赐福

رحمتی〔形〕 逝世的，已故的

رحم دل (*rahm-del*)〔形〕 仁慈的，慈悲的，有怜悯心的

رحم دلی〔名〕 仁慈，同情心，怜悯心

رحمن (*rahman*) 同 رحمان

رحمی (*rahmee*)：~ لولهٔ 〈解〉输卵管

رحی (*rahā*)〔名〕 小磨，手磨

رحیب (*raheeb*)〔形〕 ①宽广的，宽敞的②和蔼可亲的，彬彬有礼的

رحیق (*raheegh*)〔形、名〕 ①纯的(如酒)②醇酒

رحیل (*raheel*)〔名〕 ①出发，启程，离去②路程

رحیم (*raheem*)〔形〕 仁慈的，慈悲的，怜悯的，有怜悯心的，大慈大悲的

رحیمانه〔形、副〕仁慈的(地)，心地善良的(地)

رخ (*rakh*)〔名〕 ①砍痕②裂缝③痛苦，悲哀

رخ (*rokh*)〔名〕 ①脸，面颊，腮，面容②波斯传说中的神鹰，大鹏③〈旧〉王冠，冕④（国际象棋中的）车⑤皮革的粒面

~ در ~ 面对面

برتافتن ~ 扭过脸去

دادن ~ 发生，出现，面对

ما باید سعی کنیم که حتی الامکان در کارمان اشتباه ~ ندهد . 我们应当努力尽可能地在工作中不犯错误。

هرگاه اختلافی ~ دهد ، باید از راه مشورت حل گردد . 意见发生分歧时，就要通过协商去解决。

به ~ کسی کشیدن (هنر یا چیز دیگر را) 自夸，夸耀，显示，卖弄

او هیچگاه کار و زحمت خود را به ~ دیگران نمیکشد . 他干活从不显示自己。

نهادن ~ 扭过脸去，扭头，启程，出发，旅行

رخاء (*rakhā'*)〔名〕 富裕，幸福，繁荣，生活宽裕

رخام (*rokhām*)〔名〕 大理石

~ گچی 雪花石膏

رخامی 〔形〕 大理石的，用大理石做的

رخاوت (*rakhāvat*) 〔名〕 ①冷淡，软弱无力②柔软，松软，松滞

~ نشان دادن 变得淡漠，变得软弱无力

رخ پذیر (*rakh-pazeer*) 〔形〕 劈得开的，切得开的

رخت (*rakht*) 〔名〕（复 رخوت） ①衣服 ②家具，动产③行李④马鞍，马具

~ شستنی 要洗的衣服

~ و پخت 〈口〉衣服，破衣服；个人的衣服财产

~ افکندن (~ نهادن) 歇歇脚，小憩

~ بستن (~ بر بستن) 打点行李，搬家，出发，动身

~ از جهان (دنیا) بر بستن 死亡，逝世

~ پوشیدن 穿衣

~ به صحرا کشیدن 〈口〉死，死亡

~ کندن 脱衣服

رخت آویز 〔名〕 衣架，挂衣架

رخت خشک کن (~ *khoshk-kon*) 〔名〕 衣服烘干机

رختخواب (*rakht-khāb*) 〔名〕 ①卧具，睡衣②床

رختخواب پیچ 〔名〕 行李卷，铺盖，床罩

رخت دار (*rakht-dār*) 〔名〕 衣帽存放处管理员

رخت شو 〔形、名〕 ①洗衣的②洗衣妇，洗衣女工

رختشوخانه 〔名〕 洗衣房，洗衣店

رخت شور 同 رخت شو

رختشورخانه 同 رخت شو خانه

رخت شوری 〔名〕 洗衣服

~ کردن 同上

رختشوی 同 رخت شو

رختشوی‌خانه 同 رخت شو خانه

رختشوئی 同 رخت شوری

~ ماشین 洗衣机

رخت کن (~ *kan*) 存衣室，衣帽间，化妆室

اطاق ~ (در پلاژ) （公共场所供单人存放衣帽等用的）柜，小室

رخت کوب 〔名〕 （洗衣捶打用的）棒捶

رخت‌سال 〔名〕（轧干洗过的衣服等用的）轧液机

رخ داد (*rokh-dād*) 〔名〕 事件

رخسار (*rokh-sār*) 〔名〕 外貌，面目；脸颊

رخساره (*rokhsāre*) 同 رخسار

رخش Ⅰ (*rakhsh*) 〔名〕 ①光辉，光亮②回光，反光③太阳

رخش Ⅱ 〔名〕 ①英雄鲁斯坦姆的马；骏马②淡栗色马

~ باید تا تن رستم کشد. 〈谚〉此事须有经验的人来办。（非一般人所能胜任）

رخش Ⅲ 〔形〕 快乐的，幸运的，幸福的

رخشا (*rakhshā*) 同 رخشان

رخشان (*rakhshān*) 〔形〕 闪耀的，发光的，光亮的

رخشش (*rakhshesh*) 〔名〕 光亮，光辉

رخشندگی (*rakhshandegee*) 〔名〕 闪光，闪耀，光亮

رخشنده 同 رخشان

~ کردن (~ ساختن) 增添光辉；使…发出亮光

رخشیدن (*rakhsheedan*) 〔动〕 （根 رخش） 闪光，闪烁，发光，闪亮

رخصت (*rokhsat*) 〔名〕 ①准许，允许，许可②假期

~ خواستن 请求批准，请假

~ دادن 允许；批假

~ فرمودن 准假

(از)(~ یافتن) ~ گرفتن 请准假；得到允许

رخصت نامه 〔名〕 ①书面批准②休假证书

رخمه (*rakhame*) 〔名〕〈动〉兀鹰

رخنه (*rakhne*)〔名〕 缝，孔，洞，裂缝，隙口

~ در دین یا عقیده 异端，异教，左道邪说；背弃信念

(~ افکندن) ~ انداختن 穿孔，开洞；制造分裂，引起分歧

~ کردن 弄破，打开裂缝；钻进去；渗透，渗入

باید بسیار هشیار باشیم که عمال دشمن به صفوف ما ~ نکنند. 要特别警惕敌人的代理人钻进我们的队伍。

آب در دیوار ~ کرد. 水漏进墙里去了；墙渗水了。

~ پیدا کردن 有洞，有缺口；抓住弱点；钻空子，找到破绽

موش در این انبار ~ ای پیدا کرده است. 老鼠钻进这个仓库来了。

رخنه جو(ی) 〔名、形〕 ①挑拨者②引起骚乱的，引起纷争的

رخنه دار 〔形〕 漏的，裂开的，有缝的，有破绽的，绽开的

رخوت (*rokhoot*) 见 رخت

رخوت (*rekhvat*) 同 رخاوت

رخوت آور (~ *āvar*) 〔形〕 非常沉闷的，使人厌烦的

رخیدن (*rakheedan*) 〔动〕(根 رخ) 气喘吁吁

رخیص (*rakhees*) 〔形〕 便宜的，贱的，廉价的

رخیم (*rakheem*) 〔形〕 优美的，悦耳的

رد (*radd*) 〔名、形〕 ①拒绝，谢绝②反驳，反击，驳斥，打回去③足迹；车辙④〈体〉传球，递球⑤伪造的，假冒的；仿造的⑥拒绝的，击回的

~ احسان 谢绝恩赐，不接受好意

~استدلال 驳词

~ پا 足迹，脚印

~ تهمت 反驳，反诉

~ جواب 反驳；回答，答复

~ حمله 击退进攻

~ سلام 答复问候

~ قطعی 断然拒绝

~ کردنی 可加否定的

~ کلام 答复；辩驳

~ مظالم 抗暴

~ جواب 否定的回答；辩驳，反驳的论点

~ حق 否决权

~ پای کسی را برداشتن (یا گرفتن) 探出踪迹，跟踪侦察

~ جواب دادن 拒绝，给以否定的回答

~ زدن 量足迹；把痕迹带至某地

~ شدن 被拒绝，遭谢绝；被击败，被反驳，被驳回，被推翻；走过，通过；走开

اقلیت چنانچه نظرش ~ شود موظف است از تصمیم اکثریت پشتیبانی کند. 少数人在自己的意见被否定之后，必须拥护多数人所通过的决议。

~ شو! 走开！滚开！

لایحه ~ شد. 提案被否决了。(或：提案被通过了)

از پهلوی چیزی ~ شدن 经过，经由

~ کردن 拒绝，不接受；否决，反驳，反

击；〈体〉传球，递球；使…穿过，使…通过；付清，还给

آیا آن وجه را ~ کردید ؟ 你把那笔账付清了没有?

کتاب‌ها را بخودش ~ کردند . 他们把书还给了他本人。

دعاوی او را ~ کردیم . 我们驳回了他的起诉。

مجلس آن لایحه را ~ کرد . 议会否决了那个提案。

جنس را از گمرك ~ کردیم . 我们把货物从海关提取出来了。

رد (*rad*) 同 راد I条

رداء (*redā'*) 〔名〕 ①斗篷②上衣

ردائت (*radā-at*) 〔名〕 ①〈医〉恶性②坏，恶劣，不良，无用

مرض ~ 病情恶化

مزاج ~ 衰竭；〈医〉恶病质，极度瘦弱

هضم ~ 〈医〉肠胃不好，消化不良

رد پاشناسی (*radd-pā-shenāsee*) 〔名〕化石足迹学

ردخور (*radd-khor*)：

~ ندارد . 这是无可置疑的。

تیرش ~ ندارد . 他的箭百发百中。

قول او ~ ندارد . 他的话总是兑现的。

ردع (*rad'*) 〔名〕 ①限制，禁止②〈医〉诱导法

ردف (*radf*) 〔名〕 跟随，追随，跟踪

ردف (*redf*) 〔名〕（复 راداف ） 跟踪者，追随者，尾随者；骑在后面的人

ردنگت Redingote 〔名〕男子的礼服大衣；骑装

ردنگوت 同 ردنگت

رد و بدل (*rado-badal*) 〔名〕 交换（看法）；互换，兑换

شدن ~ 交换，兑换

کردن ~ 交换

پس از ~ سلام ، به اصل مطلب پرداختند . 他们寒喧一番后便转入正题。

ردوکسیون Reduction 〔名〕 减少，缩小，减速，减价

رده (*rade*) 〔名〕 ①排，列，线②〈植〉分类③〈军〉梯队，梯次配置，梯列④〈军〉排阵，列阵

آتش ~ 〈军〉火线

جنگی ~ 〈军〉战线

حمله ~ 〈军〉梯次进攻

مراقبت ~ 〈军〉观察线

مقاومت ~ 〈军〉防线

~ به حالت 梯式地，梯次

بستن ~ (~ کشیدن) 排成队，分类；使…排列成阵势

رده (*redda*) 〔名〕 〈宗〉叛教

رده بندی (*rade-bandee*) 〔名〕 ①分类，类别；次序，名次②列成梯队，梯次配置③队列，队形

شدن ~ 分类，列队

کردن ~ 使…分类，使…列队

ردی (*radee*) 〔形〕 〈医〉恶性的，不良的，坏的

ردیاب (*rad-yāb*) 〔名〕〈理〉示踪物，曳光剂

~ اتم 示踪原子

~ مرمی 〈军〉曳光弹

ردیف (*radeef*) 〔名〕（复 رداف ） ①排，列，队，线②〈诗〉诗中韵句后面不变化的重复词③卫星④追随者，信徒⑤分类（指伊朗音乐中各种曲调的特定分类）⑥后备军，后备部队

جا انگشتی ~ （钢琴等的）键盘

حروف ~ （打字机的）键盘

خارين ~ 栽成树篱的一排灌木

مضراب ~ 键盘

سى ~ صندلى 三十排椅子

ايستادن ~ 站队，排队，列队

كردن (~ گذاشتن) ~ 整队，把队伍排齐，排成队

در ~ چيزى قرار گرفتن (يا واقع شدن) 与…站在一排，跻身于…

گوان جو در ~ شهرهاى بزرگ چين است . 广州是中国的大城市之一。

او همهٔ ~ هاى موسيقى را بلد است . 他熟悉各种音乐。

رديف ستون (~ *sotoon*) 〔名〕〈建〉柱廊

رديفى 〔形〕〈乐〉传统分类的，因袭的

~ موسيقى 传统音乐

رذالت (*razālat*)〔名〕下贱，卑鄙

رذائل (*razā-el*) 见 رذيله

رذل (*razl*) 〔形、名〕（复 ارذال ، رذول） 卑鄙的（人），下贱的（人），卑贱的（人）

رذول (*rozool*) 见 رذل

رذيل (*razeel*) 同 رذل

رذيلانه 〔形、副〕 卑鄙的(地)，下贱的(地)

~ حركات 卑鄙行为

رذيلت (*razeelat*) 同 رذيله

رذيله (*razeele*)〔名、形〕(复 رذائل) ①卑鄙，下贱；不道德的行为，缺德②质地低劣的③رذيل的阴性

~ افعال 丑恶行径

رز (*raz*) 〔名〕(复 رزان) ①葡萄藤②葡萄园

(~ خون) ~ دختر 〈喻〉葡萄酒

رز (*rozz*) 〔名〕 大米，稻米

رز Rose〔名、形〕 ①玫瑰花②蔷薇的，玫瑰的③粉红色的

رزاز (*razzāz*)〔名〕 ①米商②舂米者

رزازى 〔名〕 ①买卖大米，做大米生意②米店③舂米

كردن ~ 买卖大米，当米商

رزاق (*razzāgh*) 〔名〕 ①供养者，给食者②（普渡众生的）真主，普施主

رزان (*rezān*) 同 ريزان

رزان (*razān*) 见 رز (*raz*)

رزانت (*razānat*) 〔名〕 ①坚强，坚定，坚硬②稳健，稳重，庄重，持重

(~ عقل) ~ رأى 主意拿得稳，定见

رزايا (*razāyā*) 见 رزيه

رزبان (*razbān*)〔名〕 ①葡萄园管理人②园丁

رزبر (*razbor*)〔名〕 剪葡萄藤的剪刀

رزبن (*razbon*)〔名〕 葡萄藤，葡萄树

رزت Rossete〔名〕〈旧〉①（妇女衣服、帽子、鞋上用绦带做成的）花形装饰，花结②勋章上的绶带

رزد (*razd*)〔形、名〕①贪食的(人)，贪吃的(人)②贪婪的（人）

رزداق (*rozdāgh*) 〔名〕 乡村，郊区，村庄

رزده (*razde*) 〔形〕 ①疲乏的，筋疲力尽的②受折磨的

رزرپين Reserpine〔名〕〈药〉利血平

رزرو Reserve〔名〕 保留，保存，储存，储备，预订

كردن ~ 同上

ما براى مهمانان عاليقدر اطاق ها را ~ كرده‌ايم . 我们已为贵宾们预订了房间。

رزستان (*razestān*) 〔名〕 葡萄园

رزق (*rezgh*) 〔名〕（复 ارزاق ） 生计，粮食，食物，糊口之资

مقسوم ~ 起码的生活资料

~ و روزی کسی را بریدن 剥夺某人的生活资料，使某人难以为生

رزگر (*razgar*) 同 رزبان

رزم (*razm*) 〔名〕 战斗，战役，作战；冲突

تدافعی ~ 防御战

تصادفی ~ 遭遇战

تعرضی ~ 攻击战

تن به تن ~ 白刃战，白刃格斗，肉搏

~ میدان 战场

آراستن ~ 布置战斗

ساختن ~ 准备作战

کردن ~ 战斗，作战

رزم آرا(ی) 〔形〕 ①通晓军事的②部署战斗的，指挥战争的

رزم آزما(ی) (~ *āzmā*) 同 رزم دیده

رزم آزمائی 〔名〕 在战场上较量，对阵，两军对峙

رزم آزموده (~ *āzmoode*) 同 رزم دیده

رزم آور (~ *āvar*) 同 رزم جو(ی)

رزم توز 同 رزم جو

رزم جو(ی) 〔形〕 勇武的，好战的，黩武的，尚武的

رزم جویانه 〔形、副〕 勇武的(地)，好战的(地)，黩武的（地），尚武的（地）

رزم جوئی 〔名〕 勇武，好斗，黩武精神，尚武

رزم خواه (~ *khāh*) 同 رزم جو(ی)

رزم خواهانه 同 رزم جویانه

رزم خواهی 同 رزم جویی

رزم دیده 〔形〕 富有战斗经验的，久经沙场的

رزمساز 〔名〕 备战者

رزمکار 同 رزمجو

رزم گاه (~ *gāh*) 〔名〕 战场

رزمگه (~ *gah*) 同 رزم گاه

رزمنامه (~ *nāme*) 〔名〕 英雄史诗

رزم ناو 〔名〕 巡洋舰

رزمندگی (*razmandegee*) 〔名〕 尚武（精神），好战，好斗；威武

~ قدرت 战斗力

رزمنده (*razmande*) 〔形、名〕（复 رزمندگان ） ①作战的，战斗的，军用的②战士，战斗员

رزمه (*rezme*) 〔名〕 小包，包裹

رزمی (*razmee*) 〔形〕 ①作战的，战斗的，军用的②史诗的，史诗般的

~ آموزش 作战准备，战斗训练

~ اشعار 史诗

رزمیدن (*razmeedan*) 〔动〕（根 رزم ）作战，战斗，厮杀

رزم‌یوز (*razm-yooz*) 同 رزم جو(ی)

رزم یوش 同 رزم جو(ی)

رزنانس Resonance 〔名〕 ①〈理〉共振，共鸣②回声，反响

رزنده (*razande*) 〔名〕 染色者

رزوان (*razvān*) 同 رزبان

رزه Ⅰ (*raze*) 〔名〕 环，柄，拉手，把手

~ چفت و （门、窗的）搭扣和钩环

رزه Ⅱ 同 رژه

رزیت (*raziyyat*) 〔名〕 〈罕〉灾难，灾祸，不幸，倒霉

رزیدان Resident 〔名〕 ①（宗主国派驻附属国的）总督，驻外政治代表②侨民③驻外秘密间

谍头子

رزیدن (*razeedan*) 〔动〕（根 رز ）染，染色

رزیده (*razeede*) 〔形、名〕 ①着色的，染色的 ②染色工

رزیستانس Resistance 〔名〕 ①抵抗，反抗，抗御 ②阻力；电阻；阻抗；电阻器

رزین (*razeen*) 〔形〕 ①沉重的，份量重的②坚定的，镇静的，稳重的，庄重的，持重的

~ رأی 定见，固定的观点

رزین Resin 〔名〕 ①橡皮，橡胶②（一小块）橡皮③橡胶轮胎④(天然或合成的)树脂，树胶，松香，松脂

~ توئی 内胎，内带

رزین سازی 〔名〕 橡胶生产

رزینی 〔形〕 树脂的，橡树脂的；具有树脂性质的，含树脂的

رزیه (*raziyye*)〔名〕(复 رزایا) 灾难，不幸

رژد (*rajhd*) 同 رزد

رژه (*rejhe*)〔名〕 ①阅兵，检阅，阅兵式②队列，队伍③晾衣绳

~ دریائی 海军演习，海上演习

~ روندگان 游行者

~ رفتن 游行；〈转〉出现，浮现

. دیروز همهٔ ما ~ رفتیم 昨天我们都游行去了。

. خاطرات گذشته در مغزش ~ میرفتند 往事一件件地在他脑海中浮现。

رژیسور Regisseur 〔名〕 （芭蕾舞、电影等的）导演，舞台监督

رژیسوری 〔名、形〕 ①导演，导演工作②导演的

رژیم Regime 〔名〕 ①制度②政体，政权；统治方法③摄生法

~ اجتماعی 社会制度

~ بردگی 奴隶制度

~ دموکراتیك توده‌ای 人民民主政权

~ دولتی 国家制度

~ سرمایه داری 资本主义制度

~ سوسیالیستی 社会主义制度

~ غذائی (~ بیماری) （医生规定的）饮食制

~ کمون اولیه 原始公社制度

~ گمرکی 关税制

~ مشروطه 宪政

~ ملوك الطوایفی (~ فئودالی) 封建主义制度

~ دادن 规定饮食

~ داشتن 遵守（饮食）制度

~ گرفتن 按规定进食，忌食

رژیمان Regiment 〔名〕 〈军〉团

رس I (*ras*) 〔名〕 ①阻挡，阻止②挖井③埋藏，埋葬

رس II ① رسیدن 的根②可做构词后缀，如：~ دست ~ روز 等

رس (*ros*) 〔名、形〕 ①粘土②坚强的，强壮的③贪食的，贪婪的

~ ماسه‌ای 粘土与沙合成的，泥沙的

~ متورق 〈地〉厚层泥岩，泥质板岩

~ خاك (~ گل) 粘土

~ کسی را در آوردن (یا کشیدن ، یا بالا آوردن) 抽筋（剥皮），（敲骨）吸髓

رسا (*rasā*) 〔形〕 ①响亮的，听得见的②配得上的，合适的，有用的③容易懂的，懂事的，聪明的

(با بانگ ~) ~ با صدای 高声地，大喊大叫地

رسالت (*resālat*) 〔名〕（复 رسالات）①使命，任务；天职②书信

رساله (*resāle*) 〔名〕（复 رسائل）①小册子②（专题）论文，文章③书函，信件

~ دکترا 博士论文

~ علمی 学术论文

~ فلسفی 哲学论文

رسام (*rassām*) 〔名〕①画家②绘图员，图案员

~ گلولهٔ 曳光弹

رسامی 〔名〕以绘画、绘图为职业；绘制

رسان (*rasān, resān*) 可做构词后缀，如：~ روزی، ~ نامه 等

رسانا (*rasānā*) 〔名〕〈电〉导体，导线

~ برقی 电导体

رسانائی 〔名〕电导，气导；传导

(~ ویژه) ~ مخصوص 传导率，传导性

~ ویژهٔ گرما 导热性，导热系数

رساندن (*rasāndan*) 〔动〕（根 رسان）①转达，转交，转送，转告②表明，表示③送，汇，寄④暗示，使…明白⑤支付，付款⑥供养，提供⑦提醒，敦促⑧遣送，送走⑨告诉，透露⑩催熟（水果）⑪节省使用⑫连接，沟通

~ بهم 获得，得到

~ ضرر 带来损失，使…受害，伤害

~ فایده 带来好处

~ قرض بهم 负债

سلام ما را باو برسانید ! 请转致我们对他的问候。

دیشب پس از اتمام جلسه او را به منزلش رساندیم . 昨晚散会后我们一直把他送回家里。

کاغذ ما را بمقصد نرساندند . 我们的信没有投送到目的地。

فوراً بما صد یوان برسانید . 速汇一百元给我们。

این عمل میرساند که او با پیشنهاد ما موافق نیست . 这个行动表明他不同意我们的建议。

این جمله این معنی را نمیرساند . 这句话没有这个意思。

باو رساندند که جانش در خطر است . 他们向他暗示，他的生命已危在旦夕。

او چرا کرایهٔ خانه را نمیتواند ماه بماه برساند ؟ 他为什么不能按月付房租？

چه کسی این مراسله را باو خواهد رساند ؟ 谁去把这封信递送给他？

چطور از گیل را میرسانند ؟ 枇杷是怎样被催熟的？

بنزین ماشین کم است ولی ما را بمقصد میرساند . 汽车上的汽油剩得不多了，但还能用到目的地。

کار را بجائی رساند که ... 他把事情弄到那样的地步，以致…

خود را رساند . 他赶上来了。（他不再落后了）

هر طور شده خودم را بآنجا خواهم رساند . 不管怎样，我将亲自到那里去。

رسانده (*rasānde*) 〔形、名〕①被送到的，得到的；受委托的②〈商〉交货

رساننده (*rasānande*) 〔名〕①（信函、货物的）

递送人②（戏剧、舞台的）提词员，提白员

رسانه (*rasāne*) 〔名〕 烦恼，困惑；遗憾

رسانيدن (*rasāneedan*) 同 رساندن

رسائل (*rasā-el*) 见 رساله

رسائی (*rasā-ee*) 〔名〕 ①易懂，容易明白②（声音）明亮，响亮③充足，足量，完全④合适

در تیراندازی ~ 射程

رست (*rast*) 〔名〕 ①拯救，解放②安全③自由④排列

رست I (*rost*) 同 رس (*ros*)

(~ گل) ~ خاك 粘土

رست II 〔名〕〈数〉纵标，纵坐标

رستا (*rostā*) 同 روستا

رستاخيز (*rastākheez,rostākheez*) 〔名〕 ①复兴，兴起②〈宗〉复活③〈喻〉混乱，波动

ملی ~ 民族复兴

~ حزب 复兴党

~ روز 〈宗〉复活日

انگیختن ~ 引起混乱，引起波动

رستاد (*rastād*) 同 راستاد

رستار (*rastār*) 同 رستگار

رستاق (*rostāgh*) 同 روستا

رستاك (*rostāk*) 〔名〕 〈植〉幼芽，嫩芽，萌芽

رستاندن (*rastāndan*) 同 رستانيدن

رستانيدن (*rostāneedan*) 〔动〕（根 رستان）生长，成长，使…生长，使…成长

رستانيدن (*rastāneedan*) 〔动〕（根 رستان）释放，拯救

رستخيز (*rastakheez*) 同 رستاخيز

رست دار (*rostdār*) 〔形〕 出产陶土的，含有陶土的

رستگار (*rastgār*) 〔形〕 被拯救的，得救的，自由的

شدن ~ 得救，得解放

کردن ~ 拯救，解救

رستگاری 〔名〕 拯救，解放，自由

نور ~ （船遇险时）求救灯

یافتن ~ 得拯救，得解救

رستگان (*rastegān*) 见 رسته II 条

رستگی (*rastegee*) 〔名〕 解救，拯救，自由

رستم (*rostam*) 〔名〕 波斯史诗‹列王纪›中的主人公鲁斯坦姆

برفی ~ （尤指外形令人生畏的）雪人

در حمام ~ 自吹自擂的英雄；草包英雄（直译：澡塘里的鲁斯坦姆）

هفتخوان ~ 艰难险阻（直译：鲁斯坦姆经历的七道难关）

رستمانه (*rostamāne*) 〔形、副〕 英雄的（地），英勇的（地），像鲁斯坦姆一样的（地）

رستم دل (*rostam-del*) 〔形〕 勇敢的

رستم شجاعت (~ *shojā'at*) 〔形〕 勇敢的，像鲁斯坦姆一样勇敢的

رستم صولت (~ *sowlat*) 〔形〕 勇猛的

افندی پیزی ~ 外强中干，色厉内荏

رستمی 〔名、形〕 ①英勇，英雄主义精神②英勇的，英雄的

رستن (*rastan*) 〔动〕（根 ره）得救，得自由

رستن (*rostan*) 〔动〕（根 روی）（植物）生长，长出

رستن (*restan*) 同 ریستن

رستنگاه (*rostangāh*) 〔名〕 生长植物的地方

رستنی (*rostanee*) 〔名〕 植物，蔬菜

رستوران Restaurant 〔名〕 餐馆，饭店

رستورانچی (*restorān-chee*) 〔名〕 饭店老板

رسته Ⅰ (*raste*) 〔名〕 ①种类，类别，级别，行业②一排商店，一排货摊③（同业工人的）行会④部队⑤方式，方法

آهنگران ~ 铁匠行会

پیاده نظام ~ 步兵

رسته Ⅱ 〔形、名〕（复 رستگان）得到拯救的（人），得到解救的（人），得到解放的(人)

رسته (*roste*) 〔形、名〕 ①长出来的②一种甜瓜

رسته (*reste*) 同 ریسته

رستی Ⅰ (*rostee*) 〔形〕 ①含粘土的，含陶土的②出产陶土的，富有陶土的

~ سنگ 〈地〉页岩

رستی Ⅱ 〔名〕 〈旧〉 ①力量；强壮②胜利③勇敢，英勇④安宁，舒服

رستی Ⅲ 〔名〕 口粮，食物；匆忙煮熟的食物

رسد Ⅰ (*rasad*) 〔名〕 份，额

رسد Ⅱ 〔名〕 〈军〉排，队

رسدبان (*rasad-bān*) 〔名〕 〈旧〉警察中尉

یك ~ 警察上尉

رسدیار 〔名〕 童子军领队

رسغ (*rosgh*) 〔名〕（复 ارساغ） 腕，腕关节；（马足的）骹

پا ~ 跗骨

دست ~ 手腕

رسغی 〔形〕 腕部的，跗骨的

رسل (*rosol*) 见 رسول

~ ختم 〈宗〉最后的先知（指穆罕默德）

رسم Ⅰ (*rasm*) 〔名〕 ①画②绘画，描绘③痕迹

الخط ~ 书法，正字法

المشق ~ 书法示范，仿格

مسطح ~ 〈建〉正投影图；〈数〉正交射影

~ تختهٔ 绘图板

کردن ~ 绘画，描绘；描述

رسم Ⅱ 〔名〕（复 رسوم）①风俗，习惯，常规，惯例②仪式，礼仪，礼节③规则④（行为）方式，方法⑤税⑥（复数时）手续⑦画；略图，草图⑧名声，名望；地位⑨权利⑩〈罕〉薪俸

مذهبی ~ 宗教仪式

~ اسم و 名望，名誉；姓名，地址

او آدمی است با اسم و ~ . 他是一个有名望的人。

~ راه و 习惯，惯例，常规

زندگی ~ راه و 生活方式

~ من غیر 非正式地，非官方的

بودن ~ 是惯例

چنین کاری ~ ما نیست . 这样做法不是我们的习惯。

این ~ نیست که ... …是不符合惯例的。

در گذشته بر این ~ بود که ... 过去的习惯做法是…

شدن ~ 司空见惯，习以为常，通行

کردن ~ 使…成为常事；使…通行，使…成惯例

رسماً (*rasman*) 〔副〕 正式地，官方地；一般说来，通常，习惯

ما در این باب ~ بایشان اعتراض کردیم . 我们就此正式向他们提出了抗议。

رسمان (*resmān*) 同 ریسمان

رسم کش (*rasm-kesh*) 〔名〕制图员，绘图员

رسم کشی 〔名〕 制图，绘图

رسمی Ⅰ 〔形〕 ①正式的，官方的②仪式上的，礼仪的③普通的，惯常的④宗教仪式的

~ (غیر) بازدید （非）正式访问

~ بالباس تمام（正式宴会等)须穿礼服的

~ (غیر) بطور （非）正式地

تعطیلات ~ و قانونی 法定假日

~ خطاب 正式讲话

کارمندان ~ دولت 政府正式官员

لباس ~ (لباس تمام ~) 礼服，制（式）服（装）

مواقع ~ (مورد ~) 正式（盛大的）场面或场合

~ نامهٔ 正式函件

~ نیم 半官方的

~ شدن 成为正式，合法，具有法律效力

~ شناختن 使合法化，法律上认可，使成为法定

~ کردن 使…成为正式的，使…合法化

در برخورد اول با ما خیلی خشك و ~ بود. 他第一次同我们见面时显得非常矜持和拘谨。

رسمی Ⅱ 〔名〕〈旧〉仆人，仆役，近侍

رسمیت (*rasmiyyat*) 〔名〕 正式性，官方性质

~ دادن (امری را) 赋予官方性质，使…生效

~ داشتن 具有官方性质

به ~ شناختن （外交上正式)承认

ما آن دولت جدید را به ~ شناختیم. 我们正式承认了那个新国家。

~ یافتن (~ پیدا کردن) 生效

~ جلسه اعلام شد. 宣布大会正在举行。

رسن (*rasan*) 〔名〕 ①绳，线，带②缰绳

رسن باز 〔名〕 走绳索者，玩跳绳者

رسن بازی 〔名〕 走绳索，玩跳绳

رسن پیچ 〔名〕 井绳卷轴

رسن تاب 〔名〕 制绳者

رسوا (*rosvā*) 〔形〕 丢脸的，耻辱的，可耻的

~ شدن 丢脸，出丑，受辱

سیادت طلبان با این حرکت پست و پلید در میان مردم جهان ~ شدند. 由于这一卑劣的行径，霸权主义者在全世界人民面前出了丑。

~ کردن 使…丢脸，使…出丑，污辱

〈谚〉 خواهی نشوی ~ همرنگ جماعت شو. 入国问禁，入乡随俗。

〈谚〉 هر که با ~ نشیند عاقبت ~ شود. 近墨者黑。

رسوائی 〔名〕 丢脸，耻辱，可耻，声名扫地

طشت (طاس، جام) ~ کسی از بام افتادن 某人臭名远扬

~ بار آوردن 使…丢脸，给…带来耻辱

~ کوس کردن 毁谤，中伤

~ بر پا کردن 干丢脸的事

~ به کشیدن 使…丢脸

رسوب (*rosoob*) 〔名〕 ①沉淀物，沉渣，渣滓②沉淀，沉积③〈地〉冲积层

~ بحری 海底沉积

مادهٔ ~ (عامل ~) 沉淀剂

~ دادن 产生沉淀

~ کردن 沉淀，沉积

رسوبی 〔形〕 ①沉淀的，沉积的②〈地〉冲积的

~ سنگ 〈地〉沉积岩，水成岩

رسوخ (*rosookh*) 〔名〕 ①坚强，坚定，固定，不动摇②渗透，渗入

و نفوذ در منطقهٔ دشمن ~ 深入敌占区
قدرت ~ در کشوری 渗透到某国的势力
داشتن ~ 固定，稳固，根深蒂固
~ کردن (~ پیدا کردن، ~ یافتن) (در)
渗透，渗入；坚定，不动摇
این عقیده سرانجام بین مردم ~ کرد . 这个信念终于在人民心中扎下了根。

رسول (*rasool*) 〔名〕(复 رسل) ①信使，使者②〈宗〉先知
(~ حضرت) الله ~ 〈宗〉先知(指穆罕默德)

رسولی 〔名、形〕①当使者，出使②派遣的，使者的

رسوم (*rosoom*) 见 رسم Ⅱ条
جدید ~ 新风尚
و آداب ~ 风俗，习惯，惯例

رسومات (*rosoomāt*) 〔名〕（国内）货物税
~ کارخانهٔ 酒厂

رسید (*raseed*) 〔名〕 ①收据，回执②收到
~ قبض 收据，收条，回执
دادن ~ 给收据
گرفتن ~ 得到收据，要收据
پول را دادید قبض ~ گرفتید یا خیر ؟ 你付款后拿到收据没有?
~ این نامه را خبر بدهید ! 收到信后请告知!

رسیدگی (*raseedegee*) 〔名〕①调查，检查，视察，观察，研究，巡视②审理，审讯，审查③成熟
(پژوهشی ~) استینافی ~ 中级法院审理
(نخستین ~) بدایت ~ 初级法院审理
~ برای تعیین خسارت 调查(查询)损失情况
~ به حساب 查账
(فرجامی ~) تمیزی ~ 上诉法院审理
غیابی ~ 缺席审讯
شدن ~ 被调查，被检查，受视察，被研究，被审理，受审查
~ کردن (را، در، به) 调查，检查，视察，巡视，观察，研究，审理，审讯，审查，关心，关怀，处理
کار او را ~ کردند و معلوم شد که حق با او است . 他们对他的问题进行了调查，发现他没有错。
چرا بکار ما ~ نمیکنید ؟ 你们为什么不关心我们的工作?
~ این امر با شماست . 你应该对这件事进行调查。

رسیدن (*raseedan*) 〔动〕(根 رس) ①来，来到，到达，抵达②追上，赶上，抵得上③降临，发生④得到，收到⑤（时间）快到，就到⑥够，足够⑦有，存在⑧成熟，到时候⑨从事，搞，进行⑩归，属（某人）⑪〈口〉懂得
~ به آرزوی خود 如愿以偿
~ به جائی 产生结果，有结果
داد و فریادشان به جائی نرسید . 他们大喊大叫也无济于事。
~ بجاه و ثروت 名利双收
~ به سلطنت 做皇帝，登基
~ بکار 从事，着手搞
به کسی ~ و با وی سخن آغاز کردن 走上前去跟某人搭讪
~ بمراد دل خود 如愿以偿
~ بمقصد 达到目的
~ بهم 有，存在；遭遇；结婚
~ بهمفهوم و مفاد مذاکره 了解谈话的要点

. میکنم 你还没有弄明白我讲些什么，我再说一遍。

. لطف شما بمن رسید ؛ بسیار متشکرم 多谢你的好意；多谢你的关照。

. آنقدر نبود که به همه برسد 这还不够大家分的。

بخاطرم رسید که . . . 我想起…

تا چه رسد . . . 哪里还谈得上，不必说，何况

ما حتی از مرگ نمیهراسیم تا چه رسد به . مشکلات 我们连死都不怕，还怕困难!

این بچه راه رفتن هم بلد نیست (تا) چه رسد . به دویدن 这孩子连路都不会走，更不要说跑了。

در آمد این کارگر بماهی شصت یوان میرسد . 这位工人每月收入六十元。

رسید نامه (*raseed-nāme*) 〔名〕 〈法〉传票

رسیدنی (*raseedanee*) 〔名〕 ①能到达的②成熟的

رسیده (*raseede*) 〔形、名〕 ①到达的，抵达的②获得的，取得的③进口的，输入的④成年的，成熟的⑤（票据等）到期的⑥抵达者，客人

~ برات موعد 到期的期票

~ دختر 成年女子，大姑娘

~ غلات 成熟的谷物

~ کالای 收到的货，进口货

رسیده‌ها 〔名〕 进口货，进口

رسیل (*raseel*) 〔名〕 送信人，信使

رسیم (*raseem*) 〔名〕 脚印，足迹

رش I (*rash*) 〔名〕 ①肘②一种高级丝绸衣服③黑枣④无花果

رش II 〔名〕 〈旧〉丘陵地

رش III 〔名〕 太阳年每月的十八日

~ در 赶上，超过；降临

~ سر 突然来到，降临

. باشد تا بهم برسیم 瞧着吧，我还要和你算账的。（威胁口吻）

. شب رسید 入夜了，夜幕降临了。

. نامهٔ شما بدستم رسید 您的信我收到了。

. پول در همان روز رسید 钱当天就收到了。

. بدبختانه برای او بلائی رسید 他不幸遇祸了。

مهارت هیچکس در این فن بپای این کارگر . جوان نمیرسد 谁的手艺都比不上这位青年工人。

. در گردنهٔ کوه باو رسیدیم 我们在翻过山口时赶上了他。

. قبل از آزادی دستش به دهانش میرسید 解放前，他生活勉强过得去。

. وقت ندارم باینکار برسم 我没有时间干这件事。

. عقلش نمیرسد 他明白不了，他理解不了。

. آن مبلغ باین مخارج نمیرسد 那笔款项不够这些开支。

. قد من نمیرسد که بآن دست بزنم 我够不上那高度。

. این مقدار غذا به همه نمیرسد 这些食物不够大家吃的。

. تو را نمیرسد چنین سخن گوئی 你是不会讲出这种话来的。

. نصف خانه باو میرسد 房子的一半归他了。

. موز در این فصل نمیرسد 香蕉在这季节还熟不了。

باز هم به عرض بنده نرسیدید ، دو باره تکرار

رش (*rashsh*) 〔名〕(复 رشاش) ①洒，喷淋，滴滴答答②小雨，间断雨；下稀疏小雨

رشاء (*reshā'*) 〔名〕 绳，绳索

رشاد Ⅰ (*rashād*) 〔名〕 正路，正统

رشاد Ⅱ〔名〕〈植〉①十字花科的植物；水芹，水蔊菜②布谷鸟剪秋罗

جبلى ~ 〈植〉阴地蕨

رشادت (*reshādat*) 〔名〕 ①勇敢，勇气②引入正路，引入正统

رشاشه (*rashāshe*) 〔名〕水点，水珠；细雨，毛毛雨

رشاقت (*rashāghat*) 〔名〕 ①（身材）匀称，端庄②雅致；苗条；轻盈

رشت Ⅰ (*rasht*) 〔名〕 腊什特（伊朗城市）

رشت Ⅱ〔名、形〕①灰尘；清扫②行将倒塌的墙③脆的，易（粉）碎的；破碎的，碎裂的

رشت (*rosht*) 〔形〕 光亮的，明亮的

رشتن (*reshtan*)〔动〕（根 ريش ）纺，纺纱

رشته (*reshte*) 〔名〕 ①线，绳，（棉花、羊毛等）纤维②缰绳③（电灯泡、电子管的）灯丝，丝极④线索，脉络⑤联系，纽带⑥（山）脉，（山）系，绵亘⑦一连串，连贯⑧（学术）方面，部门，（学）科⑨面条⑩（量词）根，串⑪〈医〉热带非洲的线虫⑫网⑬〈植〉花丝⑭细丝，丝状体

افكار ~ 思路，思想脉络

. افكارش ازدست رفت ~ 他的思路中断了。

الفت ~ 友情的联系

برشته ~ 用熟的细面条做的一种浓汤

تاك ~ 葡萄卷须

جبال البرز ~ 厄尔布士山脉

(عمر ~) حيات ~ 生命线

دندان ~ 牙齿的排列

دوستى ~ 友谊的纽带

سيم خاردار ~ 铁丝网

صحبت ~ 话头（儿）

عصبى ~ 〈解〉神经纤维

فرنگى ~ 通心粉，空心面

(كوه ~) كوهستان ~ 山脉，山系

مخابراتى ~ 联络网

معلومات ~ 知识领域

~ آش 面条汤

يك ~ بدبختى 接二连三的不幸

يك ~ دروغ 一派胡言，连篇谎言

يك ~ مرواريد 一串珍珠

يك ~ وقايع 一连串的事件

به ~ درآمدن （珍珠等）串起来

به ~ تحرير درآمدن 写完，写成

به ~ نظم درآمدن （被）改写成诗

به ~ در آوردن (يا كشيدن) 把(珍珠等)串起来

به ~ تحرير در آوردن (يا كشيدن) 写完，写出来

به ~ نظم درآوردن 改写成诗，用诗表达

آن حكايت را به ~ نظم درآورديم . 我们把那故事改写成诗歌。

~ بريدن 切面条

افكار كسى را پاره كردن ~ 打断某人思路

كسى را پنبه كردن ~ 使…前功尽弃，使…全报废

حيات كسى را قطع كردن ~ 打死某人

صحبت را گم كردن ~ 讲话时乱了头绪，讲话离题

سخن واگذار كردن (به) ~ 让…发言

~ کارها از هم گسیختن (~ سر در گم شدن) 事情乱了套，茫无头绪

. این دانشگاه ~ فارسی را داراست 这所大学里设有波斯语专业。

. او در ~ خود متخصص است 他是本行的专家。

. ~ کار بدست آمد 事情有了头绪，工作上了轨道。

. این ~ سر دراز دارد 这件事说来话长。

اینك از ایشان خواهش میکنیم که ~ سخن را بدست بگیرند . 现在我们请他们发言。

رشته بری (~ *boree*) 〔名〕 切面条

رشته پایان 〔名〕 〈动〉蔓脚类动物

رشته پلو (~ *polow*) 〔名〕 放入面条的油抓肉饭

رشتی (*rashtee*) 〔名、形〕 ①腊什特人②腊什特的

~ گل 〈植〉乌荆子，野蔷薇，欧石南

~ مرغ 〈动〉珠鸡

رشح (*rashh*) 〔名〕 ①渗出，渗透，渗漏，滤出②出汗；汗水，渗出物③湿度，水分，含水量④潮湿，潮气，湿气

رشحات (*rashahāt*) 见 رشحه

رشحه (*rashhe*) 〔名〕(复 رشحات)①滴，点；溅点②汗

رشد (*roshd*) 〔名〕 ①成长，发展②(智力)成熟③〈宗〉(走)正路，正统

(~ مواليد) ~ اطفال 儿童的成长

~ اقتصادی 经济发展，经济增长

~ با هم 〈理〉共生，交互生长

~ تولید 生产发展

~ سیاسی 政治发展

~ کامل کرده 长成的，成熟的

~ نکرده 生长受阻的，发育迟缓的；矮小的

~ عامل 生长因素

کشورهای ~ یافته 发达的国家

کشورهای رو به ~ 发展中的国家

~ دادن 使…成长，发展

از ~ باز داشتن 阻止生长，阻止发展

به حد ~ رسیدن 到达成年，到成熟期

به کامل ~ رسیدن 充分发育，成熟

~ کردن (~ یافتن) 生长，发展，成熟

هر پدیدهٔ نو همواره در راه پر پیچ و خم مبارزه با مشکلات ~ مییابد . 任何新生事物的成长都是要经过艰难曲折的道路的。

. آن پسر بچه خیلی زود ~ کرده است 那个男孩子长得很快。

رشد شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕 〈生〉个体发生，个体发育

رشف (*rashf*) 〔名〕 吸，吸吮

رشق (*rashgh*) 〔名〕 ①放箭，射箭②讽刺，挖苦

رشك (*rashk*) 〔名〕 ①羡慕②嫉妒③较量④羡慕的东西

(به) (~ بردن) ~ ورزیدن 羡慕，嫉妒，妒忌

. رشکم آمد 我感到羡慕。

رشك I (*reshk*) 〔名〕 (虱等的)卵，幼虫

~ گذاشتن 生虮子

رشك II 〔名〕 ①稠密的胡子②胡子稠密的人

رشك‌آميز (*rashk-āmeez*) 〔形〕 嫉妒的；羡慕的

~ نگاه 嫉妒的目光，羡慕的目光

رشك انگیز (~ *angeez*) 同 رشک آور

رشك آور (~ *āvar*) 〔形〕 令人羡慕的，令人嫉妒的

رشك خور (~ *khor*) 〔形、名〕 怀有嫉妒心的（人），好嫉妒的（人）

رشك خوری 〔名〕 嫉妒心

~ كردن 嫉妒

رشكك (*reshkak*) 〔名〕 〈植〉地榆

رشك كن (*reshk-kan*) 〔名〕 用梳子把虮子（蚤、虱等幼虫）梳掉

~ كردن 同上

رشكن (*reshkan*) 〔形〕 充满虮子（蚤、虱等幼虫）的

رشكناک (*rashk-nāk*) 〔形〕 好嫉妒的，有嫉妒心的

رشكناک (*reshknāk*) 同 رشكن

رشک ورز (*rashk-varz*) 〔形〕 妒忌的

رشكين (*rashkeen*) 同 رشكناك (*rashk-nāk*)

رشگك (*reshgak*) 同 رشكك

رشمه (*rashme*) 〔名〕 长缰绳，（使马跑圆道用的）套马索，系绳，系链

رشميز (*rashmeez*) 〔名〕 白蚁

رشوت (*reshvat*) 同 رشوه

رشوه (*reshve*) 〔名〕 ①贿赂②肥料

~ خوردن (~ گرفتن) 受贿

~ دادن (به) 行贿；施肥

رشوه خوار (~ *khār*) 同 رشوه خور

رشوه خواری 同 رشوه خوری

رشوه خور (~ *khor*) 〔名、形〕 ①受贿者②受贿的；可收买的、易腐化的

رشوه خوری 〔名〕 受贿；腐化，腐败，堕落

رشوه دهنده (~ *dehande*) 〔名〕 行贿者

رشوه گير 同 رشوه خور

رشوه گيری 同 رشوه خوری

رشيد (*rasheed*) 〔形、名〕 ①勇敢的，大胆的②端庄的③成人的，成年的，懂事的④〈宗〉走正路的，正统的⑤指导者，引导者

رشيدانه 〔形、副〕 勇敢的（地），大胆的（地）

رشيدی 〔名〕 ①勇敢，大胆，勇气②懂事，有理智

رشيق (*rasheegh*) 〔形〕 ①细长的，苗条的，纤弱的②雅致的

رصاد (*rassād*) 〔名、形〕 ①观察者，观测者②天文学家；〈旧〉星相学者，占星家③天文馆④巡夜的⑤收税的

اردوی ~ 〈军〉观测部队

رصاص (*rasās*) 〔名〕 ①铅②〈转〉子弹

رصانت (*rasānat*) 〔名〕 坚定，稳重，严肃

رصد (*rasad*) 〔名〕 ①观测（天体），观察，测候②窥视③天文台，气象台，了望台④占星，算命天宫图⑤〈军〉排

~ در كار بستن 办事仔细认真，事情干得好

~ كردن (~ بستن) 观测（天体）；以占星术算命

رصد بند (~ *band*) 〔名〕 占星家

رصد بندی 〔名〕 占星术，星卜（术）

رصد خانه 〔名〕 天文台，气象台，观测所，了望台

رصدگاه (~ *gāh*) 〔名〕 ①天文台，气象台②瞭望所，观察站③〈旧〉世界

رصد نشين (~ *nesheen*) 〔名〕 ①天文学家②星相学家，占星家

رصن (*rasan*) 〔名〕 〈植〉石松

رصيف (*raseef*) 〔名〕 ①人行道，讲台②降落地，码头，埠头

رصين (*raseen*) 〔形〕 ①端庄的，庄重的，坚定的，坚固的②关心他人的

رضا(ی) (*rezā*) 〔名〕 ①赞同，同意②满意，满

足③心愿，愿意④选择⑤（对真主的）屈从

با ~ خاطر 自愿地，心甘情愿地

با (به) ~ کسی 得到某人赞同

برای ~ خدا！ 〈宗〉看在真主的面上，可怜可怜他吧！

~ دادن 表示赞同，同意，满足

تن به ~ دادن 听天由命

~ داشتن 宁愿，宁可

~ شدن 同意，满意，满足

~ کردن (~ ساختن) 说服，使…同意，使…满意，使…满足

سکوت موجب (علامت) ~ است. 〈谚〉沉默即同意。

اول باید دانست که ~ رفقاء در چیست. 首先要弄清楚同志们想要什么。

رضاب (*rezāb*) 〔名〕 唾液，唾沫

رضاع (*rezā'*) 〔名〕 ①吮吸，吸奶②把孩子奶出去，寄奶

به ~ دادن 把孩子奶出去，寄奶

رضاعت (*rezā'at*) 同 رضاع

رضاعی 〔形〕 吃同一个人的奶（长大）的，奶养的

برادر ~ 奶兄弟

پسر ~ 养子

خواهر ~ 奶姐妹

مادر ~ 养母，奶妈

رضامند (*rezāmand*) 同 رضایتمند

رضامندی 同 رضایتمندی

رضایت (*rezāyat*) 〔名〕 ①赞同，同意②满意，满足

~ اجباری 容忍，默许

~ ضمنی 默许

به ~ خاطر 自觉自愿地

عدم ~ 不同意

~ دادن 同意，赞成，赞同

~ داشتن (از) 表示满意

معلم از هر جهت از شاگردان ~ دارد. 老师对学生们各方面的表现表示满意。

قبلاً ~ او را جلب کردیم. 我们事先已取得他的同意了。

رضایت آمیز 〔形〕 赞同的，同意的

رضایت بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 令人满意的

بطور ~ 满意地

جواب ~ 满意的回答

رضایتمند (~ *mand*) 〔形〕 ①满意的，得到满足的②同意的

رضایتمندی 〔名〕 ①满意，得到满足②赞同，同意

رضایت نامه 〔名〕 ①奖状②好的书面鉴定；推荐书

رضائیه 〔名〕 雷扎耶（伊朗）

رضع (*raz'*) 〔名、形〕 ①婴儿，乳儿②卑鄙的（人）

رضفه (*razfe*) 〔名〕 〈解〉膝盖骨

رضوان (*rezvān*) 〔名〕 ①满意，称心如意②祝福③〈宗〉极乐世界，天堂④〈宗〉守护天堂大门的天使

رضوانی 〔形〕 天堂的

رضوی (*razavee*) 〔名〕 伊朗曲调名

رضی (*raziyy*) 〔叹〕 愿…同意（赞同或满意）！

~ الله عنه 〈宗〉愿真主垂爱他吧！

رضی (*razee*) 〔形〕 满意的，满足的，赞同的

رضیع (*razee'*) 〔名、形〕 ①吃奶的孩子，乳婴②一奶兄弟；一奶姊妹③吃奶的

طفل ~ 吃奶的孩子

رطب (*ratb*) 〔形〕 ①新鲜的，多汁的②潮湿的，湿润的③〈医〉湿性的，有分泌物的

اللسان ~ 口才好的

~ جرب 湿疹，泡疹

(یا بهم بافتن) و یا بس گفتن ~ 〈旧〉瞎说一通

رطب (*rotab*)〔名〕(复 ارطاب) 鲜枣

رطب (*rotob*)〔名〕(鲜绿)草本植物(尤指牧草)

رطل (*ratl*)〔名〕(复 ارطال) ①埃及磅(等于449.3克)②杯子，大酒杯

رطوبت (*rotoobat*)〔名〕①潮湿，湿润 ②湿度③〈生理〉体液，粘液

جو ~ 大气湿度

زجاجیه ~ 〈解〉(眼睛的)玻璃体，玻璃液状

زلایه ~ 〈解〉(眼球的)水状液

لوزالمعده ~ 胰液

مطلق ~ 〈理〉绝对湿度

معده ~ 胃液

مفصلی ~ 〈解〉滑液

نسبی ~ 相对湿度

هوا ~ 空气的湿度

~ بوی 霉味，陈腐味

دادن ~ 返潮，出潮气

داشتن ~ 潮湿

(دیدن ~) کشیدن ~ 受潮

رطوبت پذیر (*~ pazeer*)〔形〕可湿润的

رطوبت سنج (*~ sanj*)〔名〕湿度计，湿度表

رطوبت شناسی (*~ shenāsee*)〔名〕湿度学

رطوبت ناپذیر (*~ nāpazeer*)〔形〕不湿的，湿不透的

رطوبت نما (*~ nemā*)〔名〕湿度表，定湿计，(干湿球)湿度计，湿度器

رطوبتی (*rotoobatee*) 同 رطوبی مزاج

رطوبی (*rotoobee*)〔形〕湿的，湿润的

رطوبی مزاج (*~ mezāj*)〔形〕①萎靡不振的，蔫性子的，性子粘糊的②潮湿冷阴的

رطیب (*rateeb*) 同 رطب (*ratb*)

رطیل (*roteyl*) 同 رتیل

رعات (*ro-āt*) 见 راعی

رعاد (*ra-ād*)〔名〕〈动〉电鳐，电魟，鲟

رعاف (*ro-āf*)〔名〕鼻血，流鼻血

رعایا (*ra-āyā*) 见 رعیت

رعایت (*re-āyat*)〔名〕①遵守，遵循②注意，关心，留心③爱护，看护，照顾；尊重，重视④放牧(牛、羊等)

تشریفات اداری به حد افراط ~ 过份讲究礼仪

قانون ~ 守法

. . . ~ با 考虑到…，鉴于…，虑及…

(حال) دیگران ~ بدون 不顾别人

~ عدم 不遵守

چیزی ضرورت داشتن ~ 重视某事

شدن ~ 被遵守，受注意，被关注，被重视

(فرمودن ~) کردن ~ 遵守，遵循，注意，关心，留心；爱护，帮助，照顾；尊重，重视

هر کس باید انضباط را ~ کند . 每个人都要遵守纪律。

ضعفاء را باید ~ کرد . 要关心体弱的人。

مردم این ده دستورات بهداشت را کاملاً ~ میکنند . 这个村子的人很讲究卫生。

حال کسی را کردن ~ 体谅(某人的处境)，关心某人

لطفاً ~ حال آنها را کنید ! 对他们的情况

请加以照顾!

رعايتاً (*re-āyatan*) 〔副〕 出于尊敬,为了照顾

رعب (*ro'b*) 〔名〕 ①惊惧，恐惧，恐怖②怯懦

رعد (*ra'd*) 〔名〕 雷，雷声

~ و برق 雷电（交加）

~ ماهی 〈动〉电鲼

. صدای ~ میآید 打雷了。

رعدآسا 〔形〕 响雷似的，雷鸣般的

~ صدای 响雷似的声音

رعدسان 同 رعد آسا

رعدوار 〔形、副〕 响雷似的(地),雷鸣般的(地)

رعده (*re'de*) 〔名〕 哆嗦，发抖，颤抖

رعش (*ra'sh*) 〔名〕 颤抖，颤动；发抖，哆嗦

رعشه (*ra'she*) 〔名〕 ①发抖，打颤，战栗②寒噤，寒颤③〈医〉瘫痪，中风

اعصاب ~ 神经颤动

عضلات ~ 肌肉抽搐，肌肉痉挛

بر اندام کسی افتادن ~ 某人打寒噤

رعشه آور (~ *āvar*) 〔形〕 ①使人发抖的，使人战栗的，使人毛骨悚然的②引起抽搐的

رعشه دار 〔形〕 发抖的,打颤的，战栗的

رعشه ناك 同 رعشه آور

رعنا (*ra'nā*) 〔形〕 ①好看的,漂亮的②幽雅的,雅致的③骄傲的

~ جوان 美少年

~ غنچهٔ 美丽的花朵

رعنازيبا (~ *zeebā*) 〔名〕 〈植〉翠菊

رعنائی (*ra'nā-ee*) 〔名〕 ①好看，漂亮②幽雅，雅致③打扮④骄傲，高傲

رعونت (*ro-oonat*) 〔名〕 ①愚蠢，糊涂②轻率，莽撞③无精打彩，软弱无力④傲慢

رعی (*ra'y*) 〔名〕 放牧

رعيت (*ra-iyyat*) 〔名〕 （复 رعايا ）①农民，佃农②臣民，庶民，百姓③奴仆，仆人

رعيت آزار (~ *āzār*) 〔名、形〕 ①暴君①暴虐的，欺压老百姓的

رعيت پرور (~ *parvar*) 〔形〕 爱护臣民的，（对部下）仁爱的

رعيت پروری 〔名〕 爱护臣民，仁爱

رعيت دار 〔名〕 地主，庄园主

رعيت داری 〔名〕 统治（老百姓），管理，掌管

رعيت نواز (~ *navāz*) 同 رعيت پرور

رعيت نوازی 同 رعيت پروری

رعيتی 〔名、形〕 ①农业②隶属,服从③农村的，农民的

~ زندگی 农村生活

زندگی ~ کردن 过农村生活

به ~ خود قبول کردن 同意置于自己的管辖之下

رغ (*rogh*) 同 آروغ

رغادت (*raghādat*) 〔名〕 ①愉快②安乐，舒适

رغام (*raghām*) 〔名〕 尘，灰

رغائب (*raghā-eb*) 见 رغيبه

رغبت (*raghbat*) 〔名〕 （复 رغبات ） ①强烈愿望，欲望，渴望②（对货物的）需求

~ باميل و 欣然，乐意地

از ~ افتادن 失去兴趣，心灰意懒

(به) (يا داشتن) كردن ~ 强烈希望，渴望，渴慕，想，想望

. همه به خواندن اين رمان جديد ~ ميكنند

大家都想读这本刚出版的小说。

. اين مريض ~ به غذا ندارد 病人不想吃

东西。

رغد (*raghad*) 〔名〕 ①富裕，富足②舒适的生活，富裕日子

رغم (*raghm*) 〔名〕 ①恶意，刁难；怨恨②讨厌，厌恶③卑贱

به ~ 故意（为难）地，刁难地

به ~ او 故意为难他

علی ~ 尽管，不管，不顾

علی ~ شکستها و عقب نشینی‌ها به نبرد ادامه دادند . 他们百折不回地战斗下去。

رغماً (*raghman*) 〔副〕有意为难地，故意作对地

رغوه (*raghve*) 〔名〕 （煮奶时起的）泡沫，浮沫

رغیب (*ragheeb*) 〔形〕 ①称心如意的，可爱的②精美的，优秀的③〈旧〉贪婪的

رغیبه 〔名、形〕（复 رغائب）①理想，愿望② رغیب 的阴性

رغید (*ragheed*) 〔形〕 富裕的，富足的，小康的

رغیدا (*ragheedā*) 〔名〕 〈植〉毒麦

رغیف (*ragheef*) 〔名〕（复 ارغفه）圆面包，饼子，面起子

رف (*raf*) 〔名〕（复 رفوف ، رفاف）①壁龛，（墙上的）搁架，壁架②土台子

رفاء (*raffā'*) 〔名〕 织补者，修补者

رفاء (*refā'*) 〔名〕 和谐，和睦

رفات (*rofāt*) 〔名〕 小碎块；遗骸，尸体

رفاده (*refāde*) 〔名〕 ①绷带；膏药；敷布②座垫，马鞍

رفاف (*refāf*) 见 رف

رفاق Ⅰ (*refāgh*) 〔名〕系骆驼的绳子

رفاق Ⅱ 见 رفقه

رفاقت (*rafāghat*) 〔名〕 ①共事；友好，友谊②同行，伴送；照顾

(با) ~ داشتن 有同志关系，关系好

(با) ~ کردن 友好相处，共事；同…交往

رفاه (*refāh*) 〔名〕 ①幸福，繁荣，昌盛②富足，富裕③安乐，安逸，舒适，福利

در ~ بودن 生活安逸；生活富足

شکوفانی مملکت شما و ~ زندگی مردم آنرا آرزومندیم . 祝你们国家繁荣昌盛，人民幸福。

رفاهت (*refāhat*) 同 رفاه

رفاهیت (*refāhiyyat*) 同 رفاه

رفت (*roft*) 〔名〕 打扫，收拾

رفتار (*raftār*) 〔名〕 ①行为，举止，态度②步态，步调

~ بیرویه 不正当的行为

~ نفرت انگیز 引起反感的言行

~ کردن 行事，行为；对待；行走，步行

ما با او بمهربانی ~ میکنیم . 我们对他很和蔼。

دشمن در اینجا ابلهانه ~ کرد . 敌人的这个行动是愚蠢的。

~ ما باید با گفتار ما منطبق باشد . 我们要言行一致。

بی ملاحظه ~ کردن 粗暴而轻率地行动

رفتار شناسی (*~ shenāsee*) 〔名〕 人类行为学

رفتگان (*raftegān*) 见 رفته

رفتگر (*roftgar*) 〔名〕清洁工人，清扫工

رفتگری 〔名〕 ①当清洁工人②清扫（院落、街道等）

رفتگی (*raftegee*) 〔名〕 ①走开，离开②流失，损失，失去

خون ~ 失血

رفتن (*raftan*) 〔动〕（根 رو ）①走，走开，离开②动身，出发③接近④（日头）落⑤相似⑥熄灭⑦去世，逝世⑧流失，流出⑨决定，打算⑩〈数〉（除）得整商数

از بين ~ 消失，消灭

از حال ~ 失去知觉，昏厥

خون ~ 失血，出血

شكم ~ 〈医〉腹泻

احتمال قوى ميرود كه ... 很可能…

احتمال قوى ميرود كه امشب نيايد . 他今晚很可能不来。

تصور ميرود كه ... 看来…，预料…

او از پكن رفته است . 他已经离开北京了。

آفتاب هنوز نرفته بود . 太阳还没有落山。

چراغ رفت . 灯灭了。

بچه بمادرش رفته است . 这孩子像他母亲。

رفتم كه اين عادت را ترك كنم . 我已决定改掉这个习惯。

هشت به دو چند مرتبه ميرود ؟ 用二除八得多少？

خون زياد از آن سرباز زخمى رفته بود . 那个受伤战士流了好多血。

يك سال ديگر هم رفت . 又一年过去了。

اين راه به كجا ميرود ؟ 这条路通往哪儿？

خواهر بزرگم دارد ميرود تو چهل . 我姊姊快四十岁了。

اين كفشها به پايم نميرود . 这双鞋不合我的脚。

برو بابا (دست بردار) 〈口〉滚开！去你的！胡说！

ازش (از او) ميرود . 他搞错了。

رفتن (*roftan*) 〔动〕（根 روب ）扫地，打扫，清扫

صبح زود اطاق هاى خود را رفتيم . 我们一早就把自己的房间打扫好了。

رفتنى (*raftanee*) 〔形〕①准备走的，要走的；可以走的②〈转〉临死的，快死的

رفت و آمد (*rafto-āmad*) 〔名〕来往，交往，交际；联系，交通

در خيابان ~ 街上的交通

دوستانه ~ 友好往来

(با) داشتن ~ （同…）有来往

كردن ~ 来往

در اين اواخر كمتر با ايشان ~ ميكنيم . 我们近来同他来往少了。

در سالهاى اخير بين مردم اين دو مملكت ~ خيلى بيشتر از گذشته شد . 近年来两国人民的来往比过去大大增加了。

رفت و برگشت (*rafto-bargasht*) 〔名〕来回，往返

رفت و روب (*rofto-roob*) 〔名〕①打扫②带走③偷窃

كردن ~ 同上

رفته (*rafte*) 〔形、名〕（复 رفتگان ）①已走的，已离开的；已死的②(复数时)死者

رفته رفته (*rafte-rafte*) 〔副〕渐渐地，慢慢地

رفد (*rafd*) 〔名〕①礼物②帮助，援助③偏爱，宠爱

رفراكتومتر Refractometer 〔名〕〈理〉折射计

رفراندوم Referendum 〔名〕（关于政治措施、法律等的）公民投票，普选

رفرف (*rafraf*) 〔名〕①振翅②帐篷边缘部分，包袱布③宽的搁板或架子④拱形窗户

رفرم Reform 〔名〕改革，革新；改良

رفرماسیون Reformation 〔名〕 改革，革新

رفرمیست Reformist 〔名〕 改良主义者

رفرمیسم Reformism 〔名〕 改良主义

رفرن Refrain 〔名〕 （诗歌或乐曲的）迭句；副歌

رفری Referee 〔名〕 （足球、拳击等的）裁判员；仲裁人，公断人

رفض (*rafz*) 〔名〕 ①扔下，遗弃，遗留，抛弃 ②拒绝，不接受，驳回

رفع (*raf'*) 〔名〕 ①取消，解除，消除，废除②克服③满足（需要）④〈数〉简约，简化⑤升起

ابهام ~ 消除意义不明确之处

احتیاجات ~ 满足需要

اختلاف ~ 消除分歧

توقیف ~ 取消逮捕（令）

توقیف با ضمانت ~ 〈法〉（被扣押等的）财物的具保发还；交保释放

حاجت ~ 满足需要

حجاب ~ 除掉面纱，摘面纱

خستگی ~ 消除疲劳，解乏

خطر ~ 解除空袭警报

سوء ظن ~ 消除怀疑

شکایت ~ 消除怨恨

ظلم ~ 结束压迫

(ء) لوا ~ 升旗

مالیات ~ 免税，废除捐税

مرض ~ 治愈，除病

(سوانع ~) مزاحمت ~ 排除干扰

میاه ~ 水力学

نقایص ~ 克服缺点

و تجنیس ~ 〈数〉减化

شدن ~ 取消，消除，被克服

اختلاف طرفین ~ شد . 双方的分歧消除了。

کردن ~ 取消，撤销，消除，废除；简约，简化

ما باید سعی کنیم که نقایص کار خود را هر چه زودتر ~ کنیم . 我们要尽快地克服工作中的缺点。

(از) توقیف کردن ~ 归还（充公的）财物，释放

زحمت کردن ~ 不再麻烦，告辞

در این صورت اجازه بدهید ~ زحمت بکنم . 那我就告辞了。

عطش کردن ~ 消渴，解渴

موانع کردن ~ 排除干扰，消除困难

و دفع کردن ~ 消除；取消，废除

و رجوع کردن ~ 掩盖，掩饰；解决问题

رفعت (*raf'at*) 〔名〕 ①显职，高位②宏伟，高大，雄伟

رفع شدنی (*raf-shodanee*) 〔形〕 可以去掉的，可以克服的

بطور عادی مشکلات ما همواره ~ است . 在通常情况下我们的困难总是可以克服的。

رفق (*refgh*) 〔名〕 慈善，宽厚，温柔，和蔼可亲

رفقا (ع) (*rofaghā*) 见 رفیق

رفقه (*refghe*) 〔名〕（复 رفاق）同伴，同行者

رفلکتور Reflector 〔名〕 反射器；反射镜；（原子）反射层

رفلکس Reflex 〔名〕 反射（作用）

(ارادی ~) اختیاری ~ 条件反射

(غیر ارادی ~) بی اختیاری ~ 无条件反射

رفو (*rofoo*) 〔名〕 织补，缝补；密缝，细缝

کردن ~ 同上

این شلوار را باید ~ کرد . 这条裤子需要织补一下。

رفو بردار (~ *bardār*) 〔形〕要修补的，要补缀的

رفو پذیر (~ *pazeer*) 同 رفو بردار

رفورم Reform 同 رفرم

رفوزه Refuser 〔形、名〕①考试不及格的，落第的②拒绝，（在考试场合）失败，不及格

رفوف (*rafoof*) 见 رف

رفوکار (*rofoo-kār*) 同 رفوگر

رفوکاری 同 رفوگری

رفوگر (~ *gar*) 〔名〕缝补者，补缀者

رفوگری 〔名〕①织补，缝补，修补，补缀②补衣店

~ کردن 织补，缝补，修补，补缀

رفیع (*rafee'*) 〔形〕①高的②重要的，崇高的

~ الشأن 官职高的

~ القدر 出名的，卓越的，显著的

عمارت ~ 高楼大厦

مقام ~ داشتن 身居高位，当大官

رفیق (*rafeegh*) 〔名〕（复 رفقاء）①同志②朋友，同伴，同事

~ جنگ 战友

~ سفر 旅伴

~ شفیق 好友

~ نیمه راه 暂时的同路人，只能同安乐不能共患难的朋友

شریك دزد و ~ قافله 两面派，两面讨好的人

ما با هم ~ هستیم . 我们是同志，我们是志同道合者。

رفیقانه 〔形、副〕同志式的（地），友好的（地）

رفیق باز 〔名〕爱好交际的人，讲交情的人

رفیق بازی 〔名〕①爱好交际②看（私人）情面，拉拉扯扯

رفیق پرستی (~ *parastee*) 〔名〕看（私人）情面，拉拉扯扯

رفیقی (*rafeeghee*) 同 رفاقت

رق (*reghgh*) 同 رقیت

رق (*roghgh*) 〔名〕①羊皮纸，上等纸，精制犊皮纸②谦卑，恭顺

رقاب (*reghāb*) 见 رقبه (*raghabe*)

رقابت (*reghābat*) 〔名〕①竞争，竞赛，比赛，抗争，敌对②看守

~ آزاد 自由竞争

~ مافوق 无与伦比的，（什么都）争它不过的

~ کردن 竞争，竞赛，比赛，抗争

بگذار صد مکتب با هم ~ کنند . 百家争鸣

رقابت کننده (~ *konande*) 竞争者，竞赛者，角逐者

رقاد (*roghād*) 〔名〕睡觉

رقاص (*raghghās*) 〔名〕舞蹈者，舞蹈家

رقاص بازی 〔名〕胡闹逗笑，欺骗，搞恶作剧

~ کردن (~ در آوردن) 同上

رقاصخانه (~ *khāne*) 〔名〕小型跳舞会；狂歌乱舞的场所；〈转〉乌七八糟的地方

رقاصك (*raghāsak*) 〔名〕（怀表的）钟摆

~ ساعت 钟摆

رقاصه (*raghāse*) 〔名〕女舞蹈家，女舞蹈演员

رقاصی 〔名〕①跳舞，舞蹈（艺术）②跳跃，雀跃③打诨，滑稽

~ کردن 同上

کسی را به ~ واداشتن 给某人造成许多麻烦，使某人疲于奔命

رقاع (*reghā'*) 见 رقعه

رقاع (*roghā'*) 〔名〕 ①一种古代书法②补衣服的补丁

رقاق (*reghāgh*) 见 رقیق

رقاقه (*roghāghe*) 〔名〕 一种薄饼，薄糕点

رقباء (*roghabā'*) 见 رقیب

رقبات (*raghabāt*) 见 رقبه (*raghabe*)

رقبه (*raghabe*) 〔名〕（复 رقاب ، رقبات）①颈，脖子，颈背，后颈②奴隶③对土地的占有权

~ اعتاق 解放奴隶

رقبه (*reghbe*) 〔名〕 观测，监视，窥视，侦察，警戒，警惕

کردن ~ 同上

رقت (*reghghat*) 〔名〕 ①同情，怜悯②温柔，温和，（心）软③稀，稀薄，纤细，单薄

خون ~ 贫血症

قلب ~ 同情心，怜悯心，恻隐之心，心软

(از) آمدن ~ به 怜悯，动心，心软

آوردن ~ به 使…怜悯，使…动心，使…心软

آوردن ~ به حال کسی 对…产生同情心

(بر ، به) (آوردن ~) کردن ~ 同情，怜悯，动心，感动

از مشاهدهٔ آن ما را رقتی دست داد . 看到那种情形，我们的内心极为同情。

رقت آمیز (*~ āmeez*) 〔形〕 ①可怜的，令人怜悯的，使人同情的②温柔的，温存体贴的

رقت انگیز (*~ angeez*) 同 رقت آمیز

رقت آور (*~ āvar*) 同 رقت آمیز

رقت بار 同 رقت آمیز

رقص (*raghs*) 〔名〕 跳舞，舞蹈

بال ماسکه~ 假面舞会

پهلو ~ 翻滚，〈喻〉休息

تند ~ 快步舞，快步舞曲

روی یخ ~ 花样溜冰

سوینگ ~ 摇摆舞

شتری ~ 扭摆，扭捏作态

شکم ~（阿拉伯国家流行的）肚皮舞

محوری ~ 〈天〉章动

ملی ~ 民族舞蹈

~ سالن 舞厅

~ مجلس 舞会

~ موزیك 舞蹈音乐

به ~ آمدن 跳起舞来

به ~ آوردن 使…跳起舞来，激动得手舞足蹈

کردن ~ 跳舞

از خوشحالی رقصش گرفته است . 他高兴得手舞足蹈。

رقصان (*raghsān*) 〔形、副〕 ①跳舞的②跳着舞

رقصاندن (*raghsāndan*) 〔动〕（根 رقصان）让…跳舞，使…起舞

~ برای کسی گربه 欺骗某人，捉弄某人，捣某人的鬼

رقصانیدن (*raghsāneedan*) 同 رقصاندن

رقص پیرا (*raghs-peerā*) 〔名〕〈旧〉舞蹈教员，舞蹈老师

رقص کنان (*~ konān*) 〔副〕 跳着舞

رقصنده (*raghsande*) 〔名、形〕 ①跳舞者②跳舞的

رقصیدن (*raghseedan*) 〔动〕（根 رقص）①跳舞②跳跃，雀跃

~ بساز کسی 跟着某人的指挥棒转，跟着某人亦步亦趋

. نمیدانم بساز کدام یکی برقصم 我不知该听谁的好。

~ توی تاریکی 悄悄地干某件事，干不合时宜的事

رقع (*rogha'*) 见 رقعه

رقعا (*ragh-ā*) 〔名〕〈植〉蕨（目）

رقعه (*rogh'e*) 〔名〕（复 رقع ، رقاع）①便笺，便条，书信②信纸③补丁④国家，领土

بلند نیلگون ~ 天空

پست نیلگون ~ 地面

دعوت ~ 请柬，请帖

~ بر ~ دوختن (یا زدن) 补丁落补丁，打满补丁

(را) پیچ کردن ~ （给某人）大量写信

رقعه‌ای (*rogh'e-ee*) 〔形〕写信用的；四开（本）的

~ کاغذ 信纸

رقم (*ragham*) 〔名〕（复 ارقام ، رقوم）①数码，数字②号码，记号③品，类，种类，等级；牌号，牌子④图形，图画⑤签名⑥法令，敕令

(فلان کس) ~ （某某）所画（常用于画家署名后），（某某）所作

ارقام رومی 罗马数字（如Ⅰ、Ⅱ、Ⅲ等）

ارقام هندی 当今波斯语用的数字（如١، ٢، ٣…等）

(زدن ، ~ کشیدن ، ~) کردن ~ 书写，画，描；打上记号

. این عدد چهار ~ دارد 这个数目有四位。

؟ چه ~ مدادی خریدید 你买的铅笔是什么牌子？

رقم بندی (*~ bandee*) 〔名〕分类，分等级

کردن ~ 同上

رقم پذیر (*~ pazeer*) 〔名〕代笔人

رقم زن (*~ zan*) 〔名〕①笔者；书写…的人②画家

رقم طراز (*~ tarāz*) 同 رقم زن

رقم نویس (*~ nevees*) 〔名〕①书写者②计算者③雕刻者

رقم نویسی 〔名〕①标志，标志法②〈数〉记号，用号；记法

رقمی (*raghamee*) 〔形〕数字的

سه ~ 三位数字的

شمارهٔ (تلفن) شش ~ 六位数字的电话号码

رقوم (*roghoom*) 见 رقم

رقومی 〔形〕①绘图的②数字的

هندسهٔ ~ 画法几何（学）

رقیب (*ragheeb*) 〔名〕（复 رقباء）①竞争者，竞赛者，参加比赛者②〈旧〉监护人，看护人

رقیت (*raghghiyyat*) 〔名〕奴役，奴役状态

رقیق (*ragheegh*) 〔形〕（复 رقاق）①稀的，稀薄的，稀释的，用水冲淡的②温柔的，委婉的

~ شراب 浓度低的酒，淡酒

~ غذای 流质（食物）

~ قلب 软心肠

~ کلمات 委婉的话

~ محلول 稀释的溶液

کردن ~ 稀释，使…稀薄

. در قلهٔ این کوه هوا خیلی ~ است 在这座山的山顶上空气很稀薄。

رقیق القلب (*ragheeghol-ghalb*) 〔形〕心肠软的，慈悲心肠的

رقیق سازی (*ragheegh-sāzee*) 〔名〕冲淡，稀释

رقیق کننده (*~ konande*) 〔名〕稀释剂，冲淡剂

رقیقه رقیق 的阴性

رقيم (*ragheem*) 〔名〕 书写，题铭；信函

رقيمه (*ragheeme*) رقيم 的阴性

~ شريفه 您的来函，惠函，惠书

رقيه (*rogheeye*) 〔名〕 符咒，护身符

رك (*rok*) 〔形、副〕 直言的(地)，坦率的(地)，毫不保留的(地)

~ و پوست كنده 开诚布公的，直截了当的

~ و راست 直言的，坦率的；直率的

~ و مات 目瞪口呆地

~ حرف 坦率的话

~ حرف زدن (~ گفتن) 直说，直言不讳

ركاب (*rekāb*) 〔名〕 (复 ركابها ، ركب) ①马蹬②(自行车)脚蹬子③墙板④(女裙的)背带⑤(裤脚口上的)套带⑥〈喻〉(高级官员等的)扈从，随员

~ اتوبوس (公共汽车上的)乘客上下平台

~ شلوار 裤带，背带

~ قطار (~ واگون) (火车车厢)脚踏板

~ بند 马蹬皮带

~ ملتزمين 随从，扈从

در ~ كسى بودن 随同，陪同，陪伴(某人)

~ دادن 让(人)乘骑；听使唤，驯服，听话

~ زدن 催赶；用脚踹，蹬踏板

~ كشيدن 催赶，扬鞭催马，用踢马刺驱马前进

ركابخانه (*rekāb-khāne*) 〔名〕 〈旧〉①小卖店②小柜子

ركابدار (~ *dār*) 〔形、名〕 ①有马蹬的；有踏板的；有背带的；(裤脚管)有套带的②随鞍执蹬的人③马夫，马僮④司酒官

ركاب كش (~ *kesh*) 〔副〕 飞快地

ركابى 〔形〕 ①马蹬的②有背带的

~ (عظم) استخوان 〈解〉镫骨

~ پيراهن 连裤内衣

~ شلوار 带背带的裤子

ركاشه (*rokāshe*) 同 سيخول

ركاكت (*rakākat*) 〔名〕 ①软弱，瘦弱②贫乏，缺少，不足③〈转〉粗鄙，不体面

ركامه (*rokāme*) 〔名〕 透雕细工，透孔织物；细缝，缝口

ركان (*rakān*) 〔形〕 喃喃自语的，牢骚满腹的

ركب (*rakb*) 〔名〕 一队骑马队伍

ركب (*rokab*) 见 ركبه

ركب (*rokob*) 见 ركاب

ركبان (*rokbān*) 〔名〕 骑手们

ركبه (*rokbe*) 〔名〕 (复 ركب) 膝盖

ركتوم Rectum 〔名〕 〈解〉直肠

ركتيفاير Rectifier 〔名〕 〈化〉精馏器；〈电〉整流器，整流管；〈无〉检波器，检波管

ركرد (*rekord*) 同 ركورد

ركز (*rakz*) 〔名〕 插矛枪(或桉标)

ركعات (*raka-āt*) 见 ركعت

ركعت (*rak'at*) 〔名〕 (复 ركعات) 跪拜(穆斯林的一种祷告仪式)；鞠躬

رك گو(ى) (*rokgoo*) 〔形〕 说话爽直的，开诚布公的，直言不讳的；讲话坦率的

رك گويى 〔名〕 直率，(说话)爽直，开诚布公；简洁的语句，简洁的表达方式

~ كردن 说话直率

ركلام Reclame 〔名〕 广告，招贴

~ كردن 登广告；〈转〉吹嘘

ركن (*rokn*) 〔名〕 (复 اركان ، اراكين) ①支

柱，柱石，根基②基础，要素，主要成分；栋梁③参谋部④〈文〉韵脚

~ شخصيت （人的）主要特征，（人的）要素

~ يك قرار داد 条约（合同）的基础

اركان جنگی （军事）参谋部

اركان دولت 国家领导人

این شعر روی چند ~ بنا شده است . 这首诗有好几个韵脚。

ركوب (*rokoob*) 〔名〕 骑（马）

ركود (*rokood*) 〔名〕 停滞，停顿；萧条

~ اقتصاد 经济萧条（或停滞）

~ تجارت 贸易停滞

~ صنایع 工业萧条

~ كلی 衰落，没落

ركورد Record 〔名〕 （竞赛等的）纪录

~ كسی را شكستن 打破（某人的）纪录

~ برقرار كردن (~ ایجاد كردن ، ~ نهادن ، ~ بجا گذاشتن) 创纪录

ركوردسمن Recordsman 〔名〕 创纪录者，纪录保持者

ركورد شكن (*rekord-shekan*) 〔名〕 打破纪录者

ركورد گیر(ی) 〔名〕 创纪录，纪录保持（者）

ركوع (*rokoo'*) 〔名〕 ①（祷告时）下跪，跪拜；鞠躬②〈转〉屈膝，屈服，屈从③腼腆；谦恭

~ كردن 同上

ركيب (*rakeeb*) 〔名〕 （复 ركب ） 骑者

ركيك (*rakeek*) 〔形〕 ①卑劣的，不体面的；有伤风化的，近乎淫猥的②瘦弱的，不健康的③没志气的，没有主张的，意志薄弱的

حرفهای ~ 蠢话，粗俗的话

ركين (*rakeen*) 〔形〕 ①持久的，坚持不渝的；稳固的，牢靠的②庄重的，郑重的

رگ I (*rag*) 〔名〕 ①脉；血管；纹理，筋②〈矿〉脉，层③（植物的）叶脉④排，列，线⑤脾气；热情⑥血统

~ باسليق 〈解〉上臂两头肌内侧的大静脉

~ جان (~ جنبان ، ~ جنبنده) 颈静脉

~ خون ايستاده 静脉

~ ديوانگی 狂气

~ زير زبان 舌尖以下部位的血管

~ سرخ 动脉

~ سياه 静脉

~ قيفال 头部静脉

~ و پی 血管，筋脉

~ و ريشه 筋腱，血统，血缘

~ و ريشه‌اش ايرانی است . 他是伊朗血统。

آدم بی ~ 无生气的人，没有志气的人

~ موی 毛细管

~ (خواب) كسی را بدست آوردن (يا پيدا كردن) 了解某人的脾气，以便加以控制；了解某人的弱点，使某人俯首贴耳

~ در تن برخاستن 发怒，生气

~ بسمل خاريدن 〈喻〉找死，作死

~ به غيرت كسی برخوردن 使某人发怒，触犯某人

~ زدن (~ گشادن ، ~ گشودن) 打开静脉，放血

~ خود را زدن 易满足，要求不高

~ مگس در هوا زدن 一钱如命

~ به ~ شدن 扭伤

پايم ~ به ~ شد . 我扭脚了。

کردن ~ به ~ 把…扭伤

. ~ های گردنش برخاست 他生气了。

. ما دو ~ آجر چیدیم 我们码了两行砖。

رگباد (*ragbād*) 〔名〕（一般指伴有雨、雪、冰雹的）飓风，暴风

رگبار (*ragbār*) 〔名〕①倾盆大雨，骤雨，阵雨②排射，连射，枪林弹雨

~ پرسشهای متوالی 连珠炮似的质问

~ طولانی 长连射

~ کوتاه 短连射

~ مسلسل 机枪连射

~ باران 倾盆大雨

~ تیراندازی 雨点似的射击；枪林弹雨

رگبالان (*ragbālān*) 〔名〕脉翅目（昆虫）

رگبرگ (*ragbarg*) 〔名〕①（植物的）叶脉②（昆虫的）翅脉

~ آذین 〈植〉〈动〉脉序

~ اصلی 叶之中肋

رگبند (*rag-band*) 〔名〕（流血时医用）止血带

رگبندی 〔名〕（虫翅、树叶等）脉序，脉络，纹理

رگبی Rugby 〔名〕〈体〉橄榄球

رگدار (*rag-dār*) 〔形〕①条条脉状的②有叶脉的，有翅脉的

رگزده (*rag-zade*) 〔形〕充满血丝的

~ چشمهای 充满血丝的眼睛

رگزن (*rag-zan*) 〔名〕放血者，刺络医师，切开静脉放血的医师

رگزنی 〔名〕放血

~ کردن 同上

رگ شناس (*rag-shenās*) 〔名〕脉管学家；血管学家

رگ شناسی 〔名〕脉管学，血管学

رگل Regle 〔名〕月经

رگلاتور Regulator 〔名〕①调节者，调整者②〈技〉调节器，校准器，稳定器

رگلاژ Reglage 〔名〕①（在纸上）打格，划线②调整，调节

~ موتور 安装马达

~ کردن 打格，划线；调整，调节

رگلمان Reglement 〔名〕①调整，安排②规章，条令③法令，命令

رگولاتور Regulator 〔名〕〈机〉调节器，校准器；〈无〉稳定器

رگه (*rage*) 〔名〕①矿脉②（植物的）叶脉，（昆虫的）翅脉

~ های سیار سنگ‌های آهن 丰富的铁矿脉

~ ذغال سنگ 煤层

~ سرجرز 〈建〉拱墩

رگه دار 〔形〕①成层的，脉状的（如矿）②有叶脉的，有翅脉的③（声音）发颤的，（因恐惧等）变了声音的④有纹理的，纹理多的，显出纹理的

~ مرمر 有纹理的大理石

رل Role 〔名〕①作用，角色②轮班，任务

~ اصلی 主要作用

~ بازی کردن (~ ایفاء کردن) 起作用，扮演角色，演戏，假装

. او ~ خود را خوب بازی میکند 他的角色扮演得很成功。

رل Rull 〔名〕方向盘，舵，操纵轮，（车）把

~ بدست گرفتن (پشت ~ نشستن) 把舵，掌舵

رلاتیویته Relativity 〔名〕①相对性，条件性②

相关性，相互依存

رله Relay 〔名〕 ①〈技〉继动器②〈无〉转播，中继③〈体〉接力赛跑

~ دو 接力赛跑

~ كردن 转播

رم I (ram) 同 رمش

~ دادن 使…惊惧，使…惊起，使…惊逃

~ كردن (~ خوردن) 惊惧，惊起，惊退，惊逸

اسب از آن صدا ~ كرد. 马被那个声音吓得往后倒退。

رم II 同 رمه

رم (ramm) 〔名〕 修理，修正

رم (rem) 〔名〕 ①骨疡②脓，溃疡

رم (remm) 〔名〕 ①骨髓②牧草；湿土

رم I (rom) 〔名〕 罗马（意大利首都）

رم II 〔名〕 阴毛；阴阜

رم Rum 〔名〕 朗姆酒，（甘蔗汁制的）糖酒

رماتيسم Rheumatism 〔名〕 〈医〉风湿病，关节炎

~ حاد 急性关节炎

درد ~ 风湿痛

رماتيسمى 〔形〕 风湿的

رماح (remāh) 见 رمح

رماد (ramād) 〔名〕 灰，灰烬

رمادى 〔形〕 灰烬的，灰色的

رمارم (ramāram) 〔形〕 ①同等的，一样的②不间断的，接连的③各种各样的④一群一群的，成群结队的

رمال (rammāl) 〔名〕 用沙占卜者

رمال (remāl) 见 رمل (ramal)

رمالى (rammālee) 〔名〕 沙卜（抓一把沙撒于地上，根据所成形状判断吉凶）

~ كردن 沙卜

رمام (remām) 〔名〕 ①腐烂②〈医〉骨疡

رمان (ramān) 〔形〕 受惊的，害怕的，胆小的，羞怯的

رمان Roman 〔名〕 小说，传奇小说

~ پليسى 侦探小说

~ علمى 科学幻想小说

رمان (rommān) 〔名〕 石榴，石榴树

رمانتيزم 同 رمانتيسم

رمانتيسم Romantism 〔名〕 浪漫主义(运动)

~ انقلابى 革命浪漫主义

رمانتيك Romantic 〔名、形〕 ①浪漫主义者，罗曼蒂克②浪漫的，传奇的，神奇的，富于浪漫色彩的

رماندن (ramāndan) 〔动〕（根 رمان）惊恐，恐吓，使…害怕

رمانس Romance 〔名〕 ①抒情歌曲，抒情曲②风流韵事，浪漫事迹，罗曼司，离奇的遭遇

رمان نويس (romān-nevees) 〔名〕 小说作家

رمان نويسى 〔名〕 写小说，创作

~ كردن 同上

رمانى (rommānee) 〔形〕 石榴色的(多指红色)，红宝石色的

ياقوت ~ 上等红宝石

رمانى 同 رومانى Ⅰ、Ⅱ条

رمانيدن (ramāneedan) 同 رماندن

رمايت (remāyat) 〔名〕 开火，射箭

رمبش (rombesh) 〔名〕 倒塌，坍塌，崩溃，瓦解

رمبيدن (rombeedan) 〔动〕（根 رمب）倒塌，坍塌，崩溃，瓦解

رمث (*rams*) 〔名〕 ①整理，安排②用手揩抹

رمح (*romh*) 〔名〕 （复 ارماح ، رماح）〈旧〉矛，标枪，梭镖

رمد (*ramad*) 〔名〕 〈医〉眼炎，结膜炎

~ يابس （~ خشك）〈医〉干眼病，结膜干燥症

رمز (*ramz*) 〔名〕 （复 رموز）①秘密，奥妙，窍门②密码，速写③字谜，画谜④暗号，记号⑤象征，标志⑥（复数时）精密度

~ حروف 交织字母，花押字

~ و كشف 编制密码和破译密码；密码编译

رموزفنى 技术精密度

~ تلگرام 密电

كتاب ~ تلگرافى 密码本，电码本

~ كليد 密钥，密码索引

~ نوشتهٔ 电码，密码

از اسرار و رموز كارى اطلاع داشتن （بر رموز كار آشنا بودن） 知道事情的内情（或窍门、奥秘）

~ استخراج كردن （را） 破译密码

كشف ~ كردن 译（电报等），译（码）

به ~ نوشتن （به صورت ~ در آوردن） 把…译成密码

~ نيرومندى در همبستگى است. 〈谚〉团结就是力量。

رمز آميز 〔形〕 ①暗示的，让人猜疑的②秘密的

رمز نگارى (~ *negāree*) 〔名〕 象形文字的记载法

رمز نويس (~ *nevees*) 〔名〕 ①密码译员，编码员②速记员③暗号使用者

رمز نويسى 〔名〕 ①编译密码，译成密码②速记③密码学，密码术

~ كردن 编译密码；速记

رمزى 〔形〕 ①译成密码的，使用密码的，加密的②秘密的，神密的③含义模糊的

~ تلگراف 密电

~ قفل 字码（或号码）锁

~ كردن 译成密电码，用密码书写

تلگراف ~ را كشف كردن 破译密电码

رمس (*rams*) 〔名〕 ①坟墓②埋葬③隐藏，藏匿

رمش (*ramesh*) 〔名〕 ①受惊，惊恐，恐惧②（马的）惊起，惊逸③羞惭，羞怯

رمص (*ramas*) 〔名〕 （视力）模糊；眼炎，结膜炎

رمضان (*ramazān*) 〔名〕 伊斯兰阴历九月，斋月

~ المبارك 同上

~ هميشه شعبان يك بار هم 〈谚〉智者千虑，必有一失。

رمضانى 〔形〕 斋月的，伊斯兰阴历九月的

رمق (*ramagh*) 〔名〕 ①（人临死前的）最后一息，奄奄一息②残生③最后一点气力

~ سد 够维持生命的食物

از ~ افتادن 精疲力尽

سد ~ كردن 糊口

~ كسى را كشيدن 敲骨吸髓

رمك (*ramak*) 同 رمه

رمكان (*ramkān*) 〔名〕 阴毛

رمل (*raml*) 〔名〕 （复 رمال）①沙，砾②〈医〉尿砂③沙卜（抓沙撒在地上按其所成形状判断吉凶）

~ كليه 肾结石

~ علم 沙卜术

~ انداختن （~ كشيدن） 用沙占卜，沙卜

رمل (*ramal*) 〔名〕 ①诗的韵律名称②兽类皮张上的纹路③毛毛雨④编席

رملی (*ramlee*) 〔名、形〕 ①以沙占卜者②沙的，沙石的，似沙的

~ حجر 〈地〉沙岩

رمنده (*ramande*) 〔形〕 ①易受惊的，惊逃的，逃窜的②羞怯的，惭愧的③闭塞的，不交往的

رمو (*ramoo*) 同 رموك

رموز (*romooz*) 见 رمز

رموك (*ramook*) 〔形〕 ①（马）易受惊的，不好驯的②羞怯的，惭愧的

~ اسب 不好驯的马

رمون (*ramoon*) 同 ربون

رمه (*rame*) 〔名〕 群，牲口群

اسب و قاطر ~ 骡马群

گاو ~ 牛群

رمه بان 同 رمه چران

رمه چران (~ *charān*) 〔名〕 赶牲口的，牧人

رمه چرانی 〔名〕 放牧

~ کردن 同上

رمه دار 〔名〕 牧主，牧畜拥有者

رمه یار 同 رمه بان

رمی (*ramee*) 〔名〕 ①投，掷②射箭，射击，发射

رمی (*romee*) 同 رومی I 条

رمیار (*ramyār*) 同 رامیار

رمیدگی (*rameedegee*) 〔名〕 ①害怕，受惊，惧怕②狼狈逃窜

رمیدن (*rameedan*) 〔动〕（根 رم）①受惊，惊逃，逃逸②(由于厌恶而)避开，躲开③害羞，惭愧

چرا از ما می رمی؟ 你为什么要避开我们？

رمیده 〔形〕 ①受惊的，惊跑的，逃窜的②愤怒的③感到厌恶的

رمیم (*rameem*) 〔形〕 ①腐烂的，溃疡的②患骨疡的

استخوان ~ 朽骨

رن (*ran*) 〔名〕 莱茵河（欧洲）

رناس (*ronās*) 同 روناس

رنان (*rannān*) 〔形〕 共鸣的，宏亮的，叮当响的

رنب (*ronb*) 〔名〕 阴毛

رنبه (*ronbe*) 同 رنب

رنتگن Roentgen 〔名〕〈理〉伦琴射线（即X射线）

رنج (*ranj*) 〔名〕 ①疾苦，劳苦②痛苦，病痛③烦躁不安④折磨，磨难，受气

باریك ~ 肺结核，结核病

قدم ~ 脚费，跑腿钱

و محنت ~ 艰难困苦

(به) آوردن ~ 使…受苦，烦劳…，委屈

~ بردن (~ کشیدن، ~ دیدن، به ~ افتادن) (درباره، برای) 受苦，受难，受辛苦，受折磨，惦念

این کارگر پیر در جامعهٔ گذشته بسیار ~ کشیده بود. 这位老工人在旧社会受过很多苦。

~ دادن 使…受苦受难，让…受辛苦，折磨，使…不安

نابرده ~، گنج میسر نمیشود. (تا ~ نبری گنج برنداری) 〈谚〉不劳则无获。

رنجاندن (*ranjāndan*) 〔动〕（根 رنجان）①使…生气，冒犯，触怒，欺负②使…受辛苦，折磨，使…不安

شما نباید رفقاء را بیجهت برنجانید! 你不应

该无缘无故地使同志们不高兴。

رنجانیدن 同 رنجاندن

رنج آور (*ranj-āvar*) 〔形〕 ①使人痛苦的，使人难受的，艰难的②令人厌烦的；折磨人的，使人不安的

رنجبر (~ *bar*) 〔名、形〕 ①劳动者②辛劳的，受苦的

~ طبقهٔ 劳动者阶级

رنج بردار (~ *bardār*) 〔形〕 勤劳的，勤俭的，吃苦耐劳的

رنجدیده (~ *deede*) 〔形〕 被压迫的，受苦难的，受折磨的

رنجش (*ranjesh*) 〔名〕 ①生气，触怒②受苦，受折磨，遭难③伤心；烦恼，不安

~ مختصر 生气，呕气，愠怒，不满

(از) داشتن ~ 受气，受委屈，伤心，烦恼

(از) پیدا کردن ~ 生气，不高兴

او از انتقاد ما رنجشی پیدا نکرد . 我们批评了他，但他没有不高兴。

رنجکش (*ranj-kesh*) 〔名、形〕 ①劳动者②劳苦的，受苦的，受磨难的；吃苦耐劳的

رنجور (*ranjoor*) 〔形〕 ①虚弱的，有病的②伤心的，难过的③有伤痕的

~ شدن 虚弱，患病；伤心，难过，有伤痕

رنجوردار 同 بیمار دار

رنجوری 〔名〕 ①虚弱，有病②伤心，难过

رنجه Ⅰ (*ranje*) 〔形〕 劳累的，疲惫不堪的；痛苦的

~ داشتن 打扰，烦劳；使…为难

قدم ~ فرموده امشب بمنزل ما تشریف بیاورید. 麻烦您今晚到我家来一趟。

رنجه Ⅱ 〔名〕 装模作样，装腔作势

رنجیدگی (*ranjeedegee*) 同 رنجش

رنجیدن (*ranjeedan*) 〔动〕 （根 رنج ）生气，烦恼；（受）委屈，伤心，难过

~ ازکسی 生某人的气

او از حرف ما نخواهد رنجید . 他对我们的话不会感到不高兴。

رنجیده 〔形〕 被触犯的，被激怒的，烦恼的，愤怒的

رند (*rand*) 〔名〕 ①刨花，木屑，镟屑②刨子

رند (*rend*) 〔名、形〕（复 رنود ）①游手好闲的（人），放荡不羁的（人），无赖汉，油滑的人②酒徒，亡命徒③满不在乎的，不顾一切的

رندانه (*rendāne*) 〔形、副〕 狡猾的（地）；机智的（地），勇敢的（地）

رندش (*randesh*) 〔名〕 刨花，木屑；金属屑

رنده (*rande*) 〔名〕 ①刨子②（把瓜等擦成细条的）礤床儿③木屑

~ روتراش （刨面用的）平刨（刀）

(~ زبر (~ دندانه دار （使板面毛糙的）锯齿刨

(~ سرکج (~ زاویه‌ای （刨角用的）花刨（刀）

~ ظریف کاری 细工刨（刀）

~ کف تراش 净刨（刀）

~ مدور 圆刨（刀）

~ نجاری 錾子，凿子

~ شدن 被刨过，刨平

~ کردن 把…刨平，刨光，把…擦碎

(~ زدن) ~ کشیدن 刨平，刨光

نجار چوب را با ~ صاف کرد . 木工用刨

子将木板刨光了。

رنده کار 〔名〕 刨木工人

رنده کاری 〔名〕 刨；削

رنده کش (~ *kesh*) 同 رنده کار

رنده کشی 同 رنده کاری

رنده گیر 〔名〕 放刨具的架子

رندی (*rendee*) 〔名〕 ①狡猾；机智；耍无赖②（生活）放荡不羁

~ کردن 同上

رندیدن (*randeedan*) 〔动〕（根 رند ）把…刨平，刨光；把…磨光

رنسانس Renaissance 〔名〕（欧洲十四至十六世纪的）文艺复兴（时期）

رنگ I (*rang*) 〔名〕 ①颜色，色调②染料③油漆，油彩④毛色⑤光泽，鲜艳，漂亮⑥目的⑦种类⑧好处，利益；财富⑨狡猾，欺骗⑩权力，威力，力量⑪方式，方法，式样，体裁⑫快乐；健康⑬少量资本

~ آبی 天蓝色，水彩颜料

~ اصلی 原色

~ آنیلین 苯胺色素

~ بدنی 肉色

~ برنده （牌戏的）王牌，将牌

~ به ~ 各种各样的，各色的

~ پریده یا ضعیف 暗色

~ تیره 黑色，深颜色，暗色

~ ثابت 永久不褪的颜色，<印染>直接染料

~ جلف و پرنمایش 华美的颜色，鲜艳的色彩

~ جوهری 苯胺染料

~ خفه 暗淡的色调

~ خمی 瓮染料，还原（性）染料

~ دندانه‌ای 媒染料

~ رخ (~ رو) 脸色，面色，气色

~ روشن 鲜艳的颜色

~ روغنی 油画颜料，油彩，油漆

~ زرد فرنگی 铬黄颜料

~ زرد لیموئی 柠檬色

~ زمینه 底色；涂底漆

~ سبز نباتات 叶绿素

~ سنگین 黯色，深色

~ سوخته (~ دیزه، ~ سبزه) （肤色）黝黑的

~ سیر 深色

~ طبیعی （摄影）正色的

~ غیر ثابت 易褪之色

~ فرعی 等和色，合成色；次色，混合色，调和色

~ قلیائی 碱性染料

~ گوگردی 硫化染料

~ لعابی 釉彩

~ مات 死灰色

~ مستقیم 直接染料

~ موش 灰色（的）

~ نامحلول 颜料，色料

~ نجیب 素净色，朴素的颜色

~ نیل 靛蓝色

~ و بو 色和味；<喻>优质，华丽；功效，功能

~ ورق 牌色

~ و روغن 清漆，罩光漆；凡立水，釉子

درها را دادیم ~ کردند . 我们请人把门都油漆了一遍。

کسی را ~ کردن 诈骗某人

خر ~ کردن 骗人

تصویری را ملایم کردن ~ 把画的色调弄柔和

~ گذاشتن و ~ برداشتن (~ به ~ شدن)
脸色红一阵白一阵；变脸色

~ گرفتن 涂上色，着色；有气色，容光焕发

از آب ~ گرفتن 非常吝啬

برگردد رنگت ! （魔术师用语）说变就变！

~ رخساره خبر میدهد از سر ضمیرش . 从面色可以看到他的内心活动。

حق با شما ست و در این کار ~ دیگری باید زد . 你说得对，应该换个别的方法。

بالای سیاهی رنگی نیست . (بالاتر از سیاهی رنگی نیست) 〈谚〉天塌下来也不过如此。

رنگ II 〔名〕 野山羊

رنگ (*reng*) 〔名〕 舞曲，终曲

~ گرفتن 演奏舞曲

رنگارنگ (*rangārang*) 〔形〕 ①五彩缤纷的②形形色色的，各式各样的

رنگ آمیز (*rang-āmeez*) 〔形、名〕 ①调色的，配色的②调色工，画家

رنگ آمیزی 〔名〕 ①染色，配色，用色，调色②〈转〉用计谋

~ کردن 同上

رنگ باخته (~ *bākhte*) 〔形〕 脸色苍白的，面如土色的

رنگ بندی (*rang-bandee*) 〔名〕 色调，色阶，音阶；着色，配色

~ یکدست (~ یکنواخت) 清一色，单一色

رنگهای متمم 〈理〉互补色

رنگهای مصنوعی آلی 有机合成染料

فیلم ~ طبیعی 正色胶片

نقاشی ~ و روغنی 油画

~ آمیختن 欺骗，耍滑

~ آوردن （因害羞）脸红；发怒

~ خود را باختن （脸色）苍白，失色；害怕，不安

~ پریدن 失色；掉色，褪色

رنگش پرید . 他脸色苍白，他面如土色；（布）褪色了。

~ پس دادن 褪色，脱色

پارچه ~ پس داد . 布洗后褪色了。

~ داشتن 不错；出色

زندگی او ~ دارد . 他的日子过得不错。

کارش ~ دارد . 他的工作干得很出色。

~ چیزی ندیدن 连…味都闻不到

~ رفتن 褪色

این پارچه رنگش نمیرود . 这种料子不褪色。

~ ریختن 设计谋，想巧计，图谋

~ زدن 染上色；〈口〉欺骗

~ آبی به دیوار کلاس زدیم . 我们把教室的墙刷上蓝色。

~ و روغن زدن 给…涂清漆，使…有光泽；粉饰，文饰；装饰，修饰

~ شدن (~ برداشتن) 受骗，上当

~ را پخش کردن (~ را بردن) 除去颜色，拔色

~ کردن 上色，刷颜色；染色；掩盖，掩饰

رنگ بری (~ *baree*) 〔名、形〕 漂白（的）
~ گرد 漂白粉
رنگ پاش 〔名〕 （喷漆等用的）喷枪
رنگ پذیر (~ *pazeer*) 〔形、名〕 ①可着色的 ②〈生〉染色质
رنگ پریدگی (~ *pareedegee*) 〔名〕 脸色苍白，面如土色
رنگ پریده 〔形〕 ①面如土色的，苍白的，无血色的，菜色的②褪色的③（火焰、云霞等）火红的，血红的
~ شدن 脸色苍白，面如土色；褪色
رنگ تاسیدگی (~ *tāseedegee*) 〔名〕 脸色苍白，面如土色
رنگ تاسیده 〔形〕 （由于悲痛）脸色苍白的，面如土色的
رنگ ثابت کن (~ *sābet-kon*) 〔名〕 媒染料
رنگ دانه 〔名〕 〈生〉色素，染料
رنگرز (~ *raz*) 〔名〕 染色工，油漆工
رنگرزخانه 〔名〕 染坊
رنگرزی 〔名〕 ①染色（工艺）②当染色工
~ پشم 染毛
~ کارخانهٔ 毛染厂
رنگ رفتگی (~ *raftegee*) 〔名〕 褪色
رنگ رفته 〔形〕 褪色的
رنگ رنگ (~ *rang*) 同 رنگارنگ
رنگ ریزان 〔名〕 秋天，秋季
رنگ زده (~ *zade*) 〔形〕 染上色的，着色的
رنگ زردی (~ *zardee*) 〔名〕 丢丑，丢脸
~ طمع آرد بمردان 〈谚〉贪欲使人丢脸。
رنگ زن (~ *zan*) 〔名〕 ①彩工，彩画匠②绘画家③着色师，配色师，善于运用色彩的画家（或设计家等）
رنگ زنی 〔名〕 ①彩画匠的职业，当彩画匠②绘画③染色，着色④色彩，色调
رنگ ساب 〔名〕 （研细颜料的）研磨器
رنگ ساز 〔名〕 （制造）颜料工，调色工
رنگ سازی 〔名〕 制造颜料
~ کردن 同上
رنگ سنج (~ *sanj*) 〔名〕 〈理〉色度计，比色计
رنگ شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕 色彩学，颜色学
رنگ فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 ①卖染料的人②骗子
رنگ کار 同 رنگ زن
رنگ کاری 同 رنگ زنی
رنگ کوری 〔名〕 〈医〉色盲
رنگ ناك 〔形〕 有色的，染上色的，深色的
رنگ نرو (~ *narow*) 〔形〕 不褪色的
رنگ نگاری (~ *negāree*) 〔名〕 〈化〉层析，色层（分离）法
رنگ و آب (*rango-āb*) 同 آب و رنگ
رنگ و بو(ی) 〔名〕 ①特色②华丽，华美，秀丽，优美
~ داشتن 有特色，有意思
آنجا که ~ بود گفتگو بود . 〈谚〉人们总爱谈有趣的东西。
رنگ و رو 〔名〕 面色，气色，面貌，〈转〉颜面，脸面
~ دادن 使…有条理，使…有起色
از شدت خشم ~ بصورتش نبود . 他气得脸色都变了。
رنگ و رو رفته (*rango-roo-rafte*) 〔形〕 破旧了的，失去色彩的

رنگی (*rangee*) 〔形〕 有色的，着色的，彩色的，染色的

~ شیشهٔ 彩色玻璃

~ فیلم 彩色电影

! نشوید ~ 油漆未干！

رنگیدن (*rangeedan*) 〔动〕（根 رنگ）成长，生长

رنگین (*rangeen*) 〔形〕 ①五颜六色的，五彩缤纷的，鲜艳的，色彩绚丽的②有色的，彩色的

~ سفرهٔ 丰盛的饭菜，盛宴

کردن ~ 染得五颜六色；使…五彩缤纷；使…色彩更加绚丽

رنگینتن (*rangeentan*) 〔名〕 〈生〉染色体

ایکس ~ 〈生〉X 染色体

رنگینك (*rangeenak*) 〔名〕 面粉做的一种食品

رنگین کره (*rangeen-kore*) 〔名〕 〈天〉(太阳的)色球层

رنگین کمان (~ *kamān*) 〔名〕 虹，彩虹

رنگینه 〔名〕 〈生〉染色质

رنگینی (*rangeenee*) 〔名〕 色彩鲜艳，明亮，明快

رنود (*ronood*) 见 رند (*rend*)

رنیم Rhenium 〔名〕 〈化〉铼

رو(ی) I 〔名、介〕 ①脸；〈转〉脸面，面子②表面，外表，外貌③上面，顶部；正面④原因，理由，缘故⑤按，根据⑥对于，关于

این قاعده ~ 根据这个规矩

به ~ 面临，面对

~ به ~ 面对面，针对

~ به ~ خانهٔ 对面那幢房子

. خانه‌اش ~ به ~ میدان است 他的家在广场对面。

پارچه ~ 布料面

~ در ~ 面对面，当面

دریا ~ （在）海面上

زمین ~ （在）地面上

سکه ~ 硬币的正面

کشتی ~ 甲板

میز ~ 桌面；在桌子上

میل ~ 按愿望

... ~ از 从…上面过，照…，由于，出于

. او از ~ آن نهر جست 他跳过了那条小溪。

! از ~ کتاب بخوان 照着书本念！

. از ~ ناخوشی سرکار نیامد 他因病没来上班。

از ~ دوستی (دشمنی ، احتیاج) 出于友好（敌意、需要）

. از ~ خشم این حرف را زده است 他是由于气愤而说出这种话的。

~ از این 因此，所以

؟ ~ از چه 什么原因？

~ به 向着，面向

قبل از آزادی کشور ، در مدرسه‌ها به ~ فرزندان زحمتکشان بسته بود . 解放前的学校不向劳动人民的子女开门。

پیراهن ~ شلوار 衬衫露在裤子外面

~ پیش 在…的面前

توی ~ کسی 当着某人的面

آب ~ افتادن 为大家知道，出名

غلطك ~ افتادن （事情）走上轨道；转动起来

در ~ افتادن (~ درماندن) 陷入窘境，张皇失措

(به پیش) انداختن ~ 请求，央求；打开，公开；开牌，分牌

(کسی را به زمین انداختن (یا زدن ~ (因不接受某人之请求)使某人下不来台；冷落某人

(آوردن (~ گذاشتن ، ~ نهادن ~ 出发，朝向；祈求，请求，求救

به چه کسی ~ آورم ؟ 我该找谁?

بعضی ممالك جهان سوم به بسط و توسعهٔ صنایع خود ~ آورده‌اند . 一些第三世界的国家着手发展本国工业。

چیزی را به ~ خود نیاوردن 不在意，只当没那回事；对…毫无反应

به ~ کسی نیاوردن 佯装不知

کسی را بالا آوردن ~ 触犯某人，惹怒某人

تو ~ کسی ایستادن 勇敢地面对某人

کسی را از ~ بردن 使某人发窘，使某人下不来台；制服某人，压服，操左卷

به کسی بودن ~ 面对某人，脸朝向某人

برتافتن ~ （为逃避罪责、债务等）潜逃

(تابیدن (~ تافتن ~ 扭过脸去，皱眉

دادن ~ 发生，出现

هر گاه اختلافی ~ دهد ، باید از راه مشورت حل گردد . 如果出现分歧，就得通过协商来解决。

(دادن (به ~ 娇生惯养，溺爱，迁就

به بچه نباید ~ داد . 不要溺爱孩子。

خوش به کسی (یا چیزی) نشان دادن ~ 笑脸相迎

نشان ندادن ~ 避而不见，不露面

خوش نشان ندادن ~ 冷落，奚落

نداشتن ~ ‹口›无赖，不要脸

چیزی را نداشتن ~ 不屑于干…，无脸干…

آن کار را ندارم . ~ 我不屑于干那件事。

(رفتن (به ~ （马）跪下

از ~ رفتن 窘，下不来台，不好意思；茫然若失

دایره ریختن ~ 张扬，泄露

هم ریختن ~ 说妥，说定；合伙，串通；一起干

با کسی ~ هم ریختن 同某人谈恋爱

زدن به کسی ~ 向某人提出请求

ساختن ~ 害羞，丢脸

به راه شدن ~ 准备好，就绪，上轨道

به ~ شدن ~ 遇到，碰上；当面对质

ما در حین بحث با مسئلهٔ مشکلی ~ به ~ شدیم . 在讨论中我们遇到了难题。

از این ~ به آن ~ شدن 从一个极端跳到另一个极端

نشدن ~ 不好意思

رویم نمیشود که از او بپرسم . 我不好意思问他。

پس شدن ~ 显露，公开

کردن ~ 转过脸；出发，朝…；祈求…

او ~ کرد بمن و گفت . 他把脸转过来同我说话。

بخت بکسی ~ کردن 某人交好运

به ~ کردن ~ 使…遭遇，使…相遇；核查；对证，‹罕›比较

ما آن دو نفر را ~ به ~ کردیم . 我们设法使他们两个人见了面。

این حرف ها را ~ به ~ خواهیم کرد .

دیروز در جلسه آنها ~ به ~ یکدیگر نشستند.
昨天开会时他们面对面坐着。
بخرابی نهادن (~ بویرانی نهادن) ~ 遭破坏，受损坏
رویش خوب ولی تهش خراب بود. 〈谚〉金玉其外，败絮其中。
〈谚〉 ~ که نیست سنگ پای قزوین است .
寡廉鲜耻。
این پیشنهاد هنوز فکر نکرده‌ایم . ~ 我们还没有考虑过这个建议。
سخنانمان با اوست . ~ 我们的话是针对他讲的。
او به ما ~ موافق نشان نداد . 他不同意我们的意见。
شاخش است ! ~ 一定！
این اطاق ~ به خیابان است . 这间房间是临街的。
رویش سیاه ! 让他丢人吧！
تو خیلی ~ داری ! 你真不害臊！
او ~ ما دروغ گفت . 他当着我们的面撒谎。
جانش را ~ این کار گذاشت . 他为了这工作把命都豁出去了。

رو(ی) II ① رستن 的根②可做构词后缀，如： خود ~

رو(ی) III 〔名〕 锌

رو (*row*) ① رفتن (*raftan*) 的根②可做构词后缀，如： پیش ~ ، تند ~ 等

روا (*ravā*) 〔形〕 ①允许的，准许的，被许可的；合法的②通行的，可行的，可以接受的③满足…的，完成…的

我们将对证这些话。
به راه کردن ~ 把…准备好，准备就绪
ترش کردن ~ (~ درهم کشیدن) 皱眉，愁眉苦脸
پشت و ~ کردن （把衣服）前后穿反
پنهان کردن ~ (~ نشان ندادن) 避而不见；不露面，藏起来，隐匿，潜伏
کسی را باز کردن ~ 使某人不害羞
کسی را سفید کردن ~ 不辜负某人，给某人增光；胜过某人（指坏事）
مرگ هفت دختر در خاموش کردن آتش جنگلی زنان کشور ما را ~ سفید کرد . 在扑灭山火中牺牲的七名姑娘为我国妇女增了光。
کسی را سیاه کردن ~ 污辱某人，使某人丢脸；辜负某人，给人抹黑
با ~ خوش کاری را کردن 乐于做某件工作
از ~ چیزی کشیدن 复制某物
به بهبود گذاردن ~ (یا گذاشتن) 渐愈，好转；改善
حال پدرش ~ به بهبود گذارد . 他父亲的健康状况日益好转。
گذاشتن ~ (~ نهادن) 出发，朝…；倾向；表现出…意向
سر گذاشتن ~ 戴；乐于做某事
گرداندن ~ 扭脸，转过脸去；皱眉
گردانیدن ~ (~ برگردانیدن) (از) 扭脸；反对，作对，不同意；离开
گرفتن ~ 蒙住脸，带面纱
برگرفتن ~ (از) 扭脸；失望；暴露，揭开
به ~ یکدیگر نشستن ~ 面对面坐

~ بودن 可以，许可，容许

در این کار غفلت ~ نیست. 这件事是容不得半点疏忽的。

~ داشتن 准许，容许，让

ما به هیچ کس اجازه نمیدهیم که کمترین تخطی به حقوق کشور ما ~ دارد. 我们决不允许任何人侵犯我国主权。

~ دانستن (~ شمردن) 允许，满足；答应；实现

حاجت کسی را ~ کردن 满足某人的要求

رواء (*revā'*) 〔名〕（把货物捆在牲口背上用的）绳子

روابط (*ravābet*) 见 رابطه

~ دوستی 友好关系

~ دیپلوماسی (~ سیاسی) 外交关系

انجمن ~ دوستی خلق چین با کشورهای خارجی （中国人民）对外友（好）协（会）

روابودنی (*ravā-boodanee*) 〔名〕 正当，合法（性）

روات (*rovāt*) 见 راوی

رواتب (*ravāteb*) 见 راتبه

رواج (*ravāj*) 〔名、形〕 ①（货币）流通，通行②畅销③盛行（的），风行（的），流传（的），传播（的）

~ قانونی （货币）合法流通

از ~ افتادن （货币）不通行；（货物）滞销

~ دادن 发行（货币），使…流通，使…通行，使…畅销

~ داشتن (~ یافتن) 流通，销路广，畅销；风行（着），时兴

این رسم در آن مملکت خیلی ~ دارد. 这种风俗在该国很盛行。

قالی چین در بازار اروپا بسیار ~ دارد. 中国地毯在欧洲很畅销。

این نوع سکه درسلسلهٔ تانگ ~ داشته بود. 这种硬币在唐朝时流通。

در بعضی کشورها بازارسیاه ~ دارد. 在一些国家里黑市盛行。

رواح (*ravāh*) 〔名〕 黄昏；〈罕〉下午

رواحل (*ravāhel*) 见 راحله

رواد (*ravād*) 同 راود

روادید (*ravādeed*) 〔名〕（外交）签证

~ دادن 发签证；签署（为证）

روارو (*ravārow*) 〔名、副〕 ①进行；来来往往，通行②抵达③迅速地，快地

رو آستینی (*roo-āsteenee*) 〔名〕 袖套

روافض (*ravāfez*) 见 رافضه

رواق (*revāgh*) 〔名〕 ①走廊，柱廊，拱廊②天棚，帐篷

~ بی ستون (~ سیمگون) 〈喻〉太空，苍穹，华盖

~ مسجد 清真寺门廊

رواق (*ravāgh*) 〔形〕 纯洁的

رواقی (*ravāghee*) 〔名、形〕（复 رواقیون）①斯多葛学派，禁欲主义者②禁欲的，坚忍的

حکمت (یا فلسفه) رواقیون 禁欲主义；斯多葛派哲学（公元前四世纪创立于雅典的哲学派别）

روال (*ravāl*) 〔名〕 方式，方法

روال (*rovāl*) 〔名〕（牲口流的）口水，唾沫

روان Ⅰ (*ravān*) 〔形、副〕 ①流动的，流的②走着的，动的③流畅的（地），流利的（地）

④明快的（地），清晰的（地）⑤流通的，通行的⑥（机器等）转个不停的

~ آب 小河，活水，流（动的）水

~ انشای 流畅的文章

~ ریگ 流沙

~ نقد 流通的货币

~ بودن 流，流动；进行着，流通，周转；流利，流畅，熟记

درسش را خوب ~ است. 他功课记得很熟。

~ خواندن 读得流利

~ شدن 流，流过；〈旧〉(货币)开始流通，走向，出发

سیل اسلحه به آن کشور ~ شد. 大量武器流入了该国。

اشك شادی بر گونه‌هایش ~ شد. 高兴的眼泪从他的两颊流下。

~ کردن (~ ساختن) 学习，背诵；使…流畅；流，流出，涌，派遣，派送；（给门轴螺丝钉等）上油

درسم را خوب ~ کردم. 我已把功课背熟了。

او از هیجان اشك بر چهرهٔ خود ~ ساخت. 他激动得流下了热泪。

خود نویسم ~ نمینویسد. 我的自来水笔书写不流畅。

او قلم روانی دارد. 他文章写得很快。

روان II〔名〕①精神，心灵，灵魂②心理③生存

روانش شاد باد! 〈宗〉愿他灵魂安息！

روانامه (*ravā-nāme*)〔名〕（外交上的）（驻在国发给的）领事许可证（书）

روان بخش (*ravān-bakhsh*)〔形、名〕①令人兴奋的，振奋的，有生气的②〈宗〉（基督教的）圣灵，创世主

روان پزشك (~ *pezeshk*)〔名〕精神病医生

روان پزشکی〔名〕精神病学，精神疗法，心理疗法

روان خواه (~ *khāh*)〔名〕穷人，流浪者

روآندا (*roo-āndā*)〔名〕卢旺达（非洲）

روانداز (*roo-andāz*)〔名〕①被子②披风，披肩，斗篷

روان سنجی (*ravān-sanjee*)〔名〕①心理测验(学)②心灵占卜术，触物占卦

روان شکافی (~ *shekāfee*)〔名〕精神分析

روان شناس (~ *shenās*)〔名〕心理学家

روان شناسی〔名〕心理学，〈心〉灵学

روان کاو〔名〕精神分析学家

روان کاوی〔名〕精神分析（学）

روان نگار (~ *negār*)〔名〕〈心〉心理图案学

روانگی (*ravānegee*)〔名〕不断的流动

روانه (*ravāne*)〔形〕①流的，流动的②走着的，前往…的③出发的，派遣的

~ شدن 上路，出发，被派遣；〈军〉被瞄准，瞄向

مهمانان عالیقدر بسوی شانگهای ~ شدند. 贵宾们已出发前往上海。

~ کردن (~ ساختن، ~ داشتن) 发送，派遣，派出；开除，赶走，撵走；（把枪口）瞄准，对准

این بیمارستان هر سال گروههای پزشکی به مناطق روستائی ~ میکند. 这个医院每年派遣医疗队去农村。

توپ را به هدف ~ کردن 把炮口对准目标

کسی را از مدرسه ~ کردن 让某人离开

学校

روانه نامه 〔名〕（外交）签证

روانی Ⅰ (*ravānee*) 〔名〕①流动；转动自如②流畅，流利；流通

حرکت ~ 转动自如

روانی Ⅱ 〔形〕①精神的，心灵的，灵魂的②心理的

~ بیماری 精神病

~ درمان 精神治疗法

روآور (*roo-āvar*) 〔形〕转向…的

(به) شدن ~ 转向，面向；求助…

رواوه (*ravāve*) 同 رباب (*robāb, rabāb*)

روایا (*ravāyā*) 见 راویه Ⅱ条

روایات (*revāyāt*) 见 روایت

روایت (*revāyat*) 〔名〕（复 روایات）①传闻，传说②故事，轶事，传奇③口述，讲述

~ بنا به 据传说

شدن ~ 被讲述，据传说

~ میشود که ...(~ است که ...)

据说，据传

کردن ~ 传述，讲述

روایح (*ravāyeh*) 见 رایحه

روائح (*ravā-eh*) 见 رایحه

روائی (*ravā-ee*) 〔名〕①（货币）流通②(市场)活跃③准许，许可④根据传闻，根据讲述

روب رفتن (*roftan*) 的根

روبارو 同 روبه‌رو (ی)

روباز 〔形〕①露面的，不带面纱的②敞开的，无遮盖的，直爽的，无顾忌的③无耻的

~ (اتومبیل) ماشین 敞篷汽车

~ واگون （火车）敞车，平车

روبالش (*roo-bālesh*) 〔名〕枕套

روبان Ruban 〔名〕带子，绶带，缎带

زخم بندی ~ 绷带

کلاه ~ 帽圈（指帽边上的一圈丝带）

روبان 〔名〕清扫工

روباندن (*roobāndan*) 〔动〕（根 روبان）扫，清扫，打扫

روبانیان (*roobāniyān*) 〔名〕〈动〉条虫类

روبانیدن (*roobāneedan*) 同 روباندن

روباه (*roobāh*) 〔名〕①狐狸②〈转〉老狐狸，狡猾的人

(بحری ~) آبی ~ 水獭

پردار ~ 狐蝠

پوست نقره‌ای ~ 银狐

ترکی ~ 豪猪

زرد ~ 〈喻〉太阳

سیاه ~ 玄狐

(سفید ~) قطبی ~ 北极狐

ماده ~ 雌狐；〈喻〉悍妇，泼妇

روباه باز 〔形、名〕狡猾的（人），诡诈的(人)

روباه بازی 〔名〕狡猾，诡诈，耍滑头

(یا کردن) درآوردن ~ 同上

روباه تربک (~ *torbak*) 〔名〕〈植〉茄科

روباه صفت (~ *sefat*) 〔形〕象狐狸般的；虚伪的，伪善的，不诚实的；狡猾的，奸诈的

روباه صفتی 〔名〕虚伪，伪善，不诚实，奸诈，狡猾

کردن ~ 同上

روباهی (*roobāhee*) 〔形、名〕①狐狸的②虚伪，伪善

کردن ~ 狡猾，诡诈，虚伪，玩弄诡计

روبراه (*roo-berāh*) 〔形〕 准备好的，就绪的；上了轨道的

~ شدن 准备好，就绪，上轨道

همهٔ کارها در سه روز ~ شد. 全部工作于三天内准备就绪。

~ کردن (~ ساختن) 把…准备好，准备就绪

روبسته (~ *baste*) 〔形〕 ①蒙着脸的，蒙上面纱的②盖着的 ③(牛奶等)凝了皮的④（宝石）未磨光的

روبکی (*roobekee*) 〔名〕 〈植〉黄雌菊属，金光菊属

روبگیر (*roo-begeer*) 〔形〕 蒙上脸的

روبل 〔名〕 卢布（苏联货币名）

روبنا (*roo-banā*) 〔名〕 ①上层，顶部②〈哲〉上层建筑③〈建〉上部结构

روبند (*roo-band*) 〔名〕 ①（穆斯林妇女用以遮面的）面纱②假面具③〈转〉伪装

~ بستن 带面纱，带假面具

~ شدن 勉强同意，被迫同意

~ کردن 强人之所难，使…勉强同意，强加于人

روبنده (*roo-bande*) 同 روبند

روبنده (*roobande*) 〔名〕 清扫工，清洁工

روبوت Robot 〔名〕 ①机器人；自动机；自动仪器；遥控机械装置②自动控制导弹，飞弹③自动交通信号

روبوسی 〔名〕 ①接吻②（分别或见面时）亲吻，拥抱，和好

~ کردن 同上

روبه (*roobah*) 同 روباه

روبه رو(ی) (*roo-be-roo*) 〔副、介〕 ①面对面②在…对面，在…对过

~ خانهٔ شما 在你家对过

~ شدن 相遇，遇到，碰到

~ کردن 使…相遇；对照，比较；对质

روبیاسه Rubiaceae 〔名〕 茜草科植物

روبیان (*roobiyān*) 〔名〕 小虾；对虾

روبیدن (*roobeedan*) 〔动〕（根 روب）清扫，打扫

روبیدیم Rubidium 〔名〕 〈化〉铷

روپاس 〔名〕 〈植〉忍冬（属）

روپاك 〔名〕 手巾，手绢

روپوست (*roo-poost*) 〔名〕 〈生〉①表皮（层），外皮②〈解〉护膜

روپوش 〔名〕 ①复盖物②罩布③（机器的）外罩，舱盖子④罩单；薄被⑤外罩，大褂⑥厚面纱⑦防水帆布，油布；盖布⑧（小舟、车辆、地摊等的）帐篷，遮阳

~ برزنتی （防水）帆布罩

~ پارچه‌ای 摩擦带，绝缘胶布

~ تختخواب 床罩

~ مدرسه （女生）校服

~ موتور 发动机外罩

روپوشانی 〔名〕 〈理〉包层

روپوشدار (~ *poosh-dār*) 〔形〕 有盖的，有罩的

روپوشه 同 روپوش

روپوشی 〔名〕 ①盖，遮盖②〈转〉掩饰，掩盖，隐讳

~ کردن 同上

روپیه 〔名〕 卢比（印度、巴基斯坦等国的货币单位）

روتاسیون Rotation 〔名〕 ①轮作，轮种②旋转，

转动，轮转

روتخت خوابی (*roo-takhte-khābee*) 〔名〕 床单；褥子

روتختی (~ *takhtee*) 同 روتخت خوابی

روترش (~ *torsh*) 〔形〕 脸色阴沉的，不快的；皱眉的，愁眉不展的

روتور Rotor 〔名〕 （发电机的）转子；〈机〉旋转部，旋转体

روتول Rotule 〔名〕 〈技〉榫

روتینم Ruthenium 〔名〕 〈化〉钌

روج 同 روز

روجائی 〔名〕 ①被单，床单②面巾

روچ 同 روز

روح (*rowh*) 〔名〕 ①安静，安宁；休息②和风

روح I (*rooh*) 〔名〕 （复 ارواح） ①（与肉体相对而言）精神②灵魂，心灵，精灵③情绪，心情④精华；实质⑤酒精⑥〈宗〉天使（尤指报喜天使加百列）

توتیا ~ 〈化〉浓硫酸，矾油

جنگی ~ 士气；斗志

حزبی ~ 党性

خبیث ~ 妖精

قانون ~ 法律的精神

مطلب ~ 问题的精神实质

میهن پرستی ~ 爱国主义

یافته ~ 生气勃勃的，充满活力的

(دادن ~) بخشیدن ~ 使…活跃，使…兴奋，使…生气勃勃

پروردن ~ 生气勃勃，精神健旺，有活力，活跃

(به) دمیدن ~ 使…活跃，使…兴奋，使…长精神；使…复活

امید درکسی دمیدن ~ 激起某人的信心

روحم خبر ندارد . (روحم خبردار نیست) 〈口〉我一点也不晓得。

روحش تازه شد . 他精神振奋。

روحش شاد باد ! 愿他早升天堂！

روح II 〔名〕 锌

روح III 〔名〕 伊朗曲调名

روحاً (*roohan*) 〔副〕 ①精神上，心灵上，情绪上②精神实质上

روح افزا (*rooh-afzā*) 〔形〕 令人精神振奋的，使人生气勃勃的，令人愉快的，悦人的

نسیم ~ 清爽的风

روح الارواح (*roohol-arvāh*) 〔名〕 ①伊朗曲调名②〈哲〉（先验论的所谓）超灵，上帝

روح الاطلس (~ *atlas*) 〔名〕 洋缎，羽缎；假缎子

روح الامین (~ *ameen*) 〔名〕 〈宗〉报喜天使加百列之称号

روح القدس (~ *ghodos*) 〔名〕 〈宗〉（圣）灵

روح الله (*rooh-allāh*) 〔名〕 ①〈宗〉圣灵②耶稣的称号

روحانی 〔形、名〕 （روحانیون） ①精神的②神的③宗教的；教会的④神圣的，圣洁的⑤神气的⑥（复数时）宗教人士，教士，牧师，神职人员

عالم ~ 精神世界

روحانیات (*roohāniyyāt*) 〔名〕 精灵，亡灵

روحانیان 同 روحانیات

روحانی پرستی (*roohānee-parastee*) 〔名〕 圣徒崇拜

روحانیت (*roohāniyyat*) 〔名〕 ①精神性，灵性，心灵，灵魂②圣洁③教权主义④神气

~ اصول 〈哲〉唯灵论

~ طرفدار اصول 〈哲〉唯灵论者

روحانیون (*roohāniyoon*) 见 روحانی

(~ نفوذ) ~ اصول حکومت 教权主义

~ طرفدار حکومت 教权主义者

~ یکنفر از 一个牧师，一个教士

روح بخش (*rooh-bakhsh*) 〔形〕 令人鼓舞的，令人振奋的

روح بخشی 〔名〕 鼓舞力量，振奋人心

روح پرور (*~ parvar*) 〔形〕 生气勃勃的，充满活力的，生动活泼的

روح پروری 〔名〕 生气勃勃，充满活力，生动活泼

روح پزشك (*~ pezeshk*) 同 روان پزشك

روح پزشکی 同 روان پزشکی

روح دار 〔形〕 ①有生命的②精神充沛的，朝气蓬勃的

روح شناسی (*~ shenāsee*) 〔名〕〈宗〉灵物学，圣灵论

روح فرسا (*~ farsā*) 〔形〕 令人厌烦的，败兴的；烦人的

روح فرسائی 〔名〕 厌烦，讨厌

روح نواز (*~ navāz*) 〔形〕 令人愉快的，令人振奋的

~ صدای 悦耳的声音

روحی 〔形〕 ①精神的，内心的②心理的③道德的

~ آثار 道德影响，道德感化

~ امراض 精神病

~ حالات 精神状态

روحیات (*roohiyyāt*) 见 روحیه

روح یافته (*rooh-yāfte*) 〔形〕 生气勃勃的，朝气蓬勃的

روحیه (*roohiyye*) 〔名〕 （复 روحیات） ①精神，情绪②精神面貌，心理状态

انترناسیونالیستی ~ 国际主义精神

بد ~ 沮丧，精神不振

تسلط ناپذیر ~ 一往无前的精神

سالم ~ 健康的情绪（或精神面貌）

~ تخریب 士气低落，道德败坏

(از نو) ~ گرفتن (یا پیدا کردن) 振作精神

روخ 〔名〕 （编席用的）苇

روخ چکاد (*rookh-chakād*) 〔形〕 略为秃顶的

روخشك کن (*roo-khoshk-kon*) 〔名〕 〈旧〉手巾

رود Ⅰ 〔名〕 河，河流

نیل ~ 尼罗河

~ بستر 河床

~ حوضهٔ 流域

~ ساحل 河岸

~ مصب 河口

رود Ⅱ 〔名〕 ①一种弦乐器名②（乐器上的）皮弦③乐曲④同 روده Ⅰ条

و سرود ~ 弹琴唱歌

رود Ⅲ 〔名〕 儿子，孩子；后辈

~ زاد و 后辈

رود آب 〔形〕 河水浇灌的

رو داد 同 رویداد

رودار 〔形〕 无赖的，厚颜无耻的

روداری 〔名〕 无赖，厚颜无耻

رودبار (*rood-bār*) 〔名〕 ①多河流的地方，江河纵横的地方②大河，大川

رودبکی Rudbeckia 〔名〕 〈植〉金光菊属

رودپیچ (*rood-peech*) 〔名〕 河流弯曲处；曲流，

河曲

رودخانه (~ *khāne*) 〔名〕 ①河②河床

زرد ~ 黄河

يان تسه ~ 长江

يخ ~ 冰河，冰川

~ بازويى 河的支流

رودربايستى (*roo-darbāyastee*) 〔名〕 客气，拘束，讲究客套（并不亲切），难以拒绝

~ بدون 直言不讳地，坦率地，老实地

(~ كردن) داشتن ~ 客气，拘束，讲究客套，难以拒绝

~ را كنار گذاردن 吐露真情，说实话

تو ~ گير كردن 勉强同意

رودرواسى (*roo-darvāsee*) 同 رودربايستى

رودزن (*rood-zan*) 〔名〕 弦乐器 رود 演奏者

رودزيا 〔名〕 罗得西亚（非洲）

رودساز (*rood-sāz*) 〔名〕 〈旧〉弦乐器 رود 演奏者

رودست (*roo-dast*) 〔名〕 上首，上风；超过

~ كسى بلند شدن (يا برخاستن ، بالا آمدن)

〈口〉同某人争夺，同某人竞争

~ خوردن 〈口〉精疲力竭，受骗，中计

~ زدن (بكسى) 〈口〉欺骗，要花招，智取，用计取胜；超过（某人）

رود سنگ (*rood-sang*) 〔名〕（干涸的河床里有许多大圆石的）石河

رودسيا 同 رودزيا

رودشاخه (*rood-shākhe*) 〔名〕 河汊，河的支流

رود شكن (~ *shekan*) 〔名〕 河流中的石滩

رودگان (*roodegān*) 见 روده I 条

رودگر (*rood-gar*) 同 رودساز

رودل (*roodel*) 〔名〕 食滞

~ شدن (~ كردن) 同上

رودلاخ (*rood-lākh*) 同 رودبار

رودماغى (*roo-damāghee*) 〔名〕 ①眼镜的横梁②（笼头的）鼻梁带；（牲口的）鼻羁

رودن (*roodan*) 同 روناس

رودنگ (*roodang*) 同 روناس

رودنواز (*rood-navāz*) 同 رودساز

رودوشى 〔名〕（系衬衫、裙子等的）背带

روده I 〔名〕（复 رودگان）①〈解〉肠，肠衣②弦乐器的弦

~ باريك (~ صائمى) 〈解〉小肠

~ بزرگ (~ فراخ ، ~ كلفت) 〈解〉大肠

~ تهى 〈解〉空肠

~ حلال （动物肠子的）可食部分

~ خشك 加工过的肠，肠衣

~ دراز 〈解〉回肠

~ دوازدهه 〈解〉十二指肠

~ راست 〈解〉直肠

~ كور (~ اعور) 〈解〉盲肠

~ هاى كاركن 大便畅通

~ آماس 肠炎

~ اختلالات 肠内失调，肠疾

~ انسداد (~ قبض ~ ها) 〈医〉肠梗阻

~ جراحى 〈医〉剖腹术，开腹术

~ درد 肠痛，疝痛

~ در ~ گير 〈医〉肠套叠

~ چيزى را در آوردن 取出内脏

~ بزرگ كسى ~ كوچكش را خوردن 某人饿得肠子轱辘转

يك ~ راست (در شكم) نداشتن 从来不说实话

روده Ⅱ 〔形〕 绞缠在一起的

شدن ~ 绞缠在一起

. شد ~ كلاف 线绞缠一起了。

كردن ~ 使…绞缠在一起

روده Ⅲ 〔名〕 ①宰好的鸡，杀好的羊②（落叶的）秃树

رودهای 〔形〕 肠子的

~ امراض 肠疾

روده بر (*roode-bor*) 〔形〕 笑断肠的，笑得透不过气来的

از خنده ~ شدن 笑断肠，笑破肚皮

. نزديك بود از خنده ~ شوم 我差点儿笑破了肚皮。

روده بند (~ *band*) 〔名〕〈解〉肠系膜；（无脊椎动物的）隔膜

~ آماس 肠系膜炎

روده پای 〔名〕 〈动〉章鱼属

روده پوده : كار و بارش ~ است . 他的事情非常不妙。

روده دراز (~ *derāz*) 〔形、名〕 饶舌的（人），嘴碎的（人），唠叨的（人），罗嗦的（人）

~ آدم 唠唠叨叨的人，饶舌者

روده درازی 〔名〕 饶舌，嘴碎，唠叨不休，罗嗦，夸夸其谈

~ كردن 同上

روده شكافی (~ *shekāfee*) 〔名〕 〈医〉剖腹术，开腹术

روده شناس (~ *shenās*) 〔名〕 内脏学家

روده شناسی 〔名〕 内脏学，脏腑解剖学

روديم Rhodium 〔名〕 〈化〉铑

روراست (*roo-rāst*) 〔形、副〕 爽直的（地），坦率的（地）

روراستی 〔名〕 爽直，坦率

روراند (*roorānd*) 〔名〕 〈地〉逆断层

رورانداگی (*roorāndegee*) 〔名〕 〈地〉逆断层，冲断层

رورورك (*rowrovak*) 〔名〕（小孩的）学步车

~ موتوری 低座小摩托车

روز 〔名〕 ①天，白天②日子③日期，时期，时间④情况，状况

~ بار 开庭日

~ بارگيری و باراندازی كشتی 〈航〉（租船契约所允许的）装卸货物日期中的每一日

~ بازار 赶集日

~ بد 逆境，不幸，苦难

~ بعد (~ فردای آن) 第二天，次日

~ به ~ 日益，日复一日地，一天天地

~ به خير (~ خوش) 〈问候用语〉白天好！

~ بيگاه 黄昏时刻

~ پرهيز 斋戒日

~ (باز) پسين (~ آخر ، ~ ديگر ، ~ باز خواست) 最后一天；〈宗〉终审日

~ تعطيل (~ استراحت) 假日，休息日

~ تولد (~ مولود) 生日，诞辰

~ جزا (~ داد) 〈宗〉终审日

~ خورشيدی 〈天〉太阳日

~ رستاخيز (~ قياست ، ~ محشر) 〈宗〉复活日

~ روشن 大白天，光天化日

~ سياه (~ تنگ ، ~ تاريك) 倒霉日子

~ فرخنده (~ مبارك) 吉日良辰，美好的日子

روز فیروز ~ 幸福的日子，好日子
~ کار 工作日
~ ملی 国庆节
~ میدان (~ نام و ننگ) 交战日
~ یادبود 纪念日
برای ~ مبادا 以备后患，以备不测
پیش از بر آمدن ~ 日出之前
تمام ~ 整天
هر ~ (همهٔ ~) 每天
یك ~ در میان 每隔一天
به ~ کسی افتادن (یا نشستن) 处于某人的地位，设身处地
به ~ سیاه افتادن 遭到不幸，倒霉
~ را به شب رساندن (~ را شب کردن) 白白浪费时间，虚度光阴；度日
به ~ سیاه نشاندن 使…不幸，使…倒霉
به ~ تو ! 你设身处地想一想，换上你！
مثل ~ روشن است . （这件事）是再明白不过的了。
در این هفته ~ ها کار نمیکنند . 这星期他们白天不上班。
علی روزی ده تومان خرج میکند . 阿里每天化费十个土曼。
~ از نو (و) روزی از نو 〈谚〉日复一日，依然如故。

روزادی 〔名〕 ①〈生〉后成说，渐成说②〈矿〉〈地〉外成，外力变质

روز افزون (*rooz-afzoon*) 〔形〕 与日俱增的，日益增长的
بطور ~ 日益增长地
میزان تولید محصولات صنعتی و کشاورزی در کشور ما بطور ~ افزایش میيابد . 我国工农业生产日益增长。

روزانه 〔形、副〕 ①日常的，每天的；白天的②每日，每天③每日的工资收入
جیرهٔ ~ 每日的食物定量

روزایی 〔名〕 〈地〉造陆作用

روزبازی (*rooz-bāzee*) 〔名〕 （迷信）劫数，兴衰际遇

روزبان (~ *bān*) 〔名〕 ①看门人②(王宫中的)值勤人

روزبه (*rooz-be*) 〔形、名〕 ①幸福的，安乐的②节日，吉日，幸福时光

روزبهی (~ *behee*) 〔名〕 幸福，幸运，幸福生活，繁荣，昌盛

روزخسب (~ *khosb*) 〔形〕 懒的，偷懒的
~ شب خیز 小偷，贼

روز خون 〔名〕 大白天的袭击

روز خیز 〔名、形〕 ①白天活动的野兽②昼间的，白天的

روز دیده 同 روزگار دیده

روزشماری (~ *shomāree*) 〔名〕 计算日子
~ کردن 数日子，等待，等候

روزکور 〔形、名〕 ①视力不好的，昼盲的，半盲的②昼盲患者，半盲者

روزکوری 〔名〕 ①视力不好，半瞎，半盲②〈医〉昼盲症

روزکی (*roozakee*) 〔副〕 一会儿，没几天

روزگار (*roozegār*) 〔名〕 ①时间，年月，岁月，时代②运气③宇宙，世界④季节⑤情况，状况，情形⑥机会⑦风
~ جوانی 青春时光

سیاه ~ 厄运，倒霉

مخالف ~ 逆境

مساعد ~ 顺境

~ به سر بردن (~ بردن ، ~ گذراندن ، ~ بر آوردن) 度时光，度岁月

کسی را سیاه کردن ~ 使…倒霉；毁了某人

یافتن ~ 得到机会

روزگار آفرین (~ *āfareen*) 〔名〕〈宗〉造物主

روزگاردیده 〔形〕①上年纪的，年老的②有生活经验的，老于世故的

روزگاری 〔形〕世界的；暂时的

روزگذار (*rooz-gozār*) 〔名〕①日子，过活②混日子

روزگرد (~ *gard*) 〔名、形〕①太阳②白天运动的

روزگردان (~ *gardān*) 〔名〕〈植〉向日葵

روزگردك (~ *gardak*) 同 روزگردان

روزگون 〔形〕亮的，光亮的，像白昼般明亮的

روزماه 〔名〕（一个月的某）日；日期

روزمره (~ *marre*) 〔形、副、名〕①每日的，通常的，日常的，当前的②每日，通常，日复一日，一天一天③每天的收入

~ احتیاجات 日常需要

~ امور 日常事务

~ مکالمات 日用口语

روزمزد (~ *mozd*) 〔形〕领日薪的，靠日薪过活的

~ عملهٔ 做散工的人

~ کار 计日工，零工

روزمزدی 〔名、形〕①日薪②按日付资的，计时工的，计件工资的

~ بطور 计时（地）；计件（地）

~ کار 计时工，计件工，散工

روزمه (*roozmah*) 同 روزماه

روزن (*rowzan*) 同 روزنه

روزنامچه (*rooznāmache*) 〔名〕出纳流水账，账本

روزنامه (*rooznāme*) 〔名〕（复 روزنامجات）①日报，报纸②日记，流水账

دریاپیمائی ~ 航海日志

دیواری ~ 墙报

رسمی ~ （官方）公报

صبح ~ 晨报

عصر ~ 晚报

مصور ~ 画报

یومیه ~ 日报

~ کاغذ 新闻纸，白报纸

~ محل خواندن 读报处

~ محل فروش 售报处

~ مدیر 报纸主编

کردن ~ 〈口〉书写，写文章；在报上刊登广告

روزنامه فروش (~ *foroosh*) 〔名〕卖报者，报童

روزنامه فروشی 〔名〕报摊，报刊柜

~ دکهٔ 同上

روزنامه نگار (~ *negār*) 〔名〕新闻记者

روزنامه نگاری 〔名〕新闻业，新闻撰写工作，新闻工作

روزنامه نویس (~ *nevees*) 同 روزنامه نگار

روزنامه نویسی 同 روزنامه نگاری

روزن داران (*rowzan-dārān*) 〔名〕〈动〉有孔虫（目）（体甚小，常居海水中，有石灰质之壳，上有小孔，细长之假足由孔中伸出）

روزنه (*rowzane*) 〔名〕①缝洞，孔，小风窗②

<植>气孔③<技>间隔,间隙,空隙④<军>枪眼;碉堡上的小孔

امید ~ 一线希望

سنگر ~ 碉堡上的枪眼，炮眼

کشتی ~ 舷舱，舱口

روزه I 〔名〕 斋戒，把斋，禁斋

مستحب ~ （斋月以外举行的）斋戒

واجب ~ 斋月内举行的斋戒，必须举行的斋戒

(خوردن ~) شکستن ~ 开斋；违犯斋戒

(بودن ~ ، داشتن ~) گرفتن ~ 斋戒，把斋

(افطار کردن ~) گشادن ~ 开斋，开戒

روزه II 可做构词后缀，意为"为期…天的"，如: ~ جلسهٔ سه ~ ، سفر پنج 等

روزه خوار (*rooze-khār*) 〔名〕 违背斋戒者，不把斋的人

روزه خواری 〔名〕 违背斋戒，不把斋

روزه خور (*rooze-khor*) 同 روزه خوار

روزه دار 〔名〕 斋戒者

روزه داری 〔名〕 斋戒，把斋

روزه گشایی (~ *goshā-ee*) 〔名〕 开斋

روزی 〔名〕 ①干粮，（真主供给的）每天的口粮②抚养，养活③命运，运气，命中注定④份，份额

دادن ~ 抚养

روزیانه 同 روزانه

روزی خوار (*roozee-khār*) 〔名〕 受人抚养者；（指需吃食物的）生物，动物

روزی خور (~ *khor*) 同 روزی خوار

روزی ده (~ *deh*) 〔名〕 养育者（指神或真主）

روزی رسان (~ *rasān*) 同 روزی ده

روزینه 〔名、形〕 ①口粮②日薪③每天的

روژ Rouge 〔名〕 口红

(زدن ~) مالیدن ~ 涂口红，涂胭脂；脸色绯红

روس 〔名〕 ①俄国，俄罗斯②俄国人；（贬意）俄国佬

روس (*rovas*) 同 روباه

رؤساء (*ro'asā'*) 见 رئیس

روساخت (*roosākht*) 同 روبنا

روساز (*roosāz*) 〔名〕 ①上层，上盖②镶嵌工，装修房屋工人

روسازی 〔名〕 ①上层建筑②镶嵌表面

روسبی (*roosbee*) 同 روسپی

روسپی (*roospee*) 〔名〕 浪荡女人，妓女

روسپید (*roo-sepeed*) 同 روسفید

روسپی زاده (*roospee-zāde*) 〔名〕 私生子；婊子养的，（骂人用）杂种

روستا(ی) (*roostā*) 〔名〕 乡村，农村

روستازاده 〔名〕 农民的儿子，出身农民的人

روستات Rheostat 〔名〕 <电>变阻器,电阻箱

روستاق (*roostāgh*) 〔名〕 ①农业区②农村

روستایی (*roostā-ee*) 〔形、名〕 ①乡村的，农村的；农民的②农民

~ پایگاه 农村根据地

~ زندگی 农村生活

~ شرکت تعاونی 农业互助公司（伊朗）

روسختج (*roosakhtaj*) 〔名〕 <旧>铜的氧化物(治沙眼用）

روسری (*roosaree*) 〔名〕 头巾，三角巾；发网

عروس ~ 新娘在婚礼时披戴的蒙头巾

روسفید (*roo-sefeed*) 〔形〕①正派的，无瑕疵的②无辜的，无罪的③光荣的，体面的

~ شدن 被开脱，无罪，无辜

~ کردن 〈宗〉把…释罪

کسی را ~ کردن 为某人争光，不辜负某人；胜过某人（指坏事）

روسفیدی 〔名〕①正派②无辜，无罪③光荣，体面

روس فیل (*roos-feel*) 〔名〕〈史〉亲俄罗斯者，亲俄分子

روسی 〔形、名〕①俄国的，俄国人的②俄语

زبان ~ 俄语

روسیاه (*roo-siyāh*) 〔形〕①黑脸的；不光彩的，羞耻的，丢人的，丢脸的②有罪的

~ شدن 丢人，受辱，无地自容

~ کردن 污辱，使…无颜；辜负

روسیاهی 〔名〕①不光彩，耻辱，丢人，丢脸②罪恶

~ (به) بار آوردن 干不光彩的事

تمام کارهای استثمارگران باعث ~ آنها است. 殖民主义者的所作所为使他们大为丢丑。

روسیه (*roosiyye*) 〔名〕俄罗斯（苏联加盟共和国名）；俄国

روسیه (*roosiyah*) 同 روسیاه

روش (*ravesh*)〔名〕①行为，方式，方法②态度③方针，政策④步调，步伐，步态⑤习惯，规则

~ آموزش و پرورش 教育体制

~ بسمر （冶炼）酸性转炉法

~ حل 解决问题的方式

~ کار 工作方法

~ مماشات 迁就主义

~ نوین کشاورزی 新的农业耕作方法

روشان (*rowshān*) 同 روشن

روشن (*rowshan*) 〔形〕①光亮的，明亮的②发光的，透明的，清晰的，清沏的③燃烧着的④清楚的，显著的；明白的，明确的

هوا ~ شدن 天亮

آب ~ 清沏的水

آبی ~ 淡蓝色

توضیح ~ و گویا 生动的描写

جسم ~ 发光体

جواب ~ 明确的回答

چراغ ~ 点着的灯

رنگ ~ 鲜艳的颜色

روز ~ 白天；光天化日

زغال ~ 燃烧着的煤

سایه (و) ~ （绘画中的）明暗；（人生的）浮沉

سبک نگارش ~ 清晰的文体

شرح ~ و قابل فهمی 明白易懂的解释

فکر ~ 明确的思想

نگاه ~ 明确的观点

جملهٔ دستوری را ~ ساختن 阐明句子的语法结构

~ شدن 发光，发亮；点燃；清楚；精神焕发；（内燃机等）发动起来

هوا دارد ~ میشود. 天气正在放晴。

~ میشود که . . . (~ است که . . .) 很清楚…，显然…

~ کردن 弄亮，弄清楚；点亮，点着，说明，解释清楚；阐明

وابستگی تئوری به عمل را باید ~ کرد.

要阐明理论对实践的依赖关系。

آتش ~ كردن 点火

بخارى را ~ كردن 生炉子

چراغ (راديو) را ~ كردن 打开灯（收音机）

حساب را ~ كردن 算清帐目

ذهن كسى را ~ كردن 启发，开导，诱导

فكر را ~ كردن 思想得到启发；思想豁然开朗

سيگار را ~ كردن 点香烟

گاز را ~ كردن 点煤气炉子

مطلب را ~ كردن (موضوع را ~ كردن) 把问题搞清楚，把问题弄明白

موتور را ~ كردن 发动引擎

ديدار شما چشم ما را ~ كرد . 您的来访使我们增添光彩。

دلم از اينجهت ~ است . 关于这件事，我心里是很明白的。

مطلب هنوز ~ نيست . 事情尚未弄清楚。

چشم شما ~ ! 恭喜你！祝贺你！

روشنا (*rowshanā*) 同 روشنايى

روشناس (*roo-shenās*) 〔名、形〕 ①相面家，看相的人；熟识者②熟识的；著名的，出名的

روشناسى 〔名〕 相面术；熟识

روشنان (*rowshanān*) 〔名〕 星体

~ فلك 空中群星，繁星

روشنايى (*rowshanā-ee*) 〔名〕 ①光，光亮，闪光，亮度②光明，光辉；〈理〉发光度

~ بعدى (يا تأخيرى) 余辉，夕照

~ چراغ 灯光

~ چشم 眼光

~ حقيقى 真理之光

~ خيره كنندهٔ اطاق 房间里的强照明

~ كاذب 使人迷惑的事物，假黎明（即凌晨三时后的天空泛白）

در اولين ~ روز 天一亮

~ شار 〈理〉光通量

~ شدت 〈理〉发光强度

چشم كسى را به ~ انداختن （用甜言蜜语）诱骗，引诱，诱惑

~ بخشيدن (يا دادن) 照耀，发光，明亮；闪耀，闪烁

روشنائى سنج (~ *sanj*) 〔名〕 〈理〉光度计

روشن بصر (*rowshan-basar*) 同 روشن بين

روشن بين 〔形〕 有洞察力的，有眼力的，眼光锐利的，有远见的，心明眼亮的

روشن بينى 〔名〕 （眼力）敏锐，远见，心明眼亮

روشندان (~ *dān*) 〔名〕 ①灯座②墙上的透光孔

روشندل (~ *del*) 〔形、名〕 ①有知识的，有教养的，心明眼亮的，心中有数的②瞎眼的③盲人，瞎子

روشندلى 〔名〕 ①有知识，有教养，心明眼亮，心中有数②失明

روشن رأى (~ *ra'y*) 同 روشن فكر

روشن روان (~ *ravān*) 同 روشن دل

روشن روانى 同 روشن دلى

روشن زاد 〔形、名〕 〈植〉①显花的②显花植物

روشن زادان 〔名〕 〈植〉显花植物

روشن ضمير (~ *zameer*) 同 روشن دل

روشن ضميرى 同 روشن دلى

روشنفكر (~ *fekr*) 〔形、名〕 ①有知识的，受过教育的②知识分子

روشنفکران 〔名〕 知识界；知识分子

روشنفکری 〔名〕 知识，智力活动

روشنگر Ⅰ (~ *gar*) 〔名〕 磨光工人，擦拭者

روشنگر Ⅱ 〔名〕 ①启蒙者，教育家②‹史›启蒙学派的人，启蒙运动者③注释者；评论员，评述者

روشن گهر (~ *gohar*) 同 روشن‌نهاد

روشن نهاد (~ *nehād*) 〔形〕 性格开朗的

روشنه (*rowshane*) 〔名〕 林间小路；林间空地

روشنی 〔名〕 ①光明，光亮，光辉②清楚，清晰，明快③发光度

~ بیان 语言简洁

روشوری (*rooshooree*) 同 روشویی

روشوی (*rooshooy*) 〔名〕 ‹罕›洗脸肥皂

روشویخانه 〔名〕 （公用）洗脸间，盥洗室

روشویی (*rooshoo-ee*) 〔名〕 ①(指带水龙头的)洗脸盆②洗脸间

~ میز 脸盆架

~ کردن 洗脸

روضات (*rowzāt*) 见 روضه

روضه (*rowze*) 〔名〕 (复 روضات ، ریاض) ①花园；牧场，草地②‹宗›天堂，乐土③坟墓④为什叶派的伊玛姆·侯赛因等殉难者唱的颂诗

~ رضوان (~ باغ رفیع ، ~ حور) ‹宗›天堂里的花园

روضه خوان (~ *khān*) 〔名〕 ‹宗›什叶派的伊玛姆·侯赛因等殉难者事迹的讲述者

روضه خوانی 〔名〕 ①什叶派的伊玛姆·侯赛因等殉难者事迹的讲述②为讲述伊玛姆·侯赛因等殉难者事迹而举行的宗教仪式

روع (*row'*) 〔名〕 惧怕，害怕

روغ (*roogh*) 同 آروغ

روغن (*rowghan*) 〔名〕 ①油，油脂，脂肪油②软膏，油膏③宗教

~ آفتاب گردان 葵花子油

~ اسانس （香）精油，香料油

~ اکسل 轴用（润滑）脂

~ بادام 巴旦杏仁油，杏仁油

~ بذرك (~ برزک) 亚麻子油，亚麻仁油

~ بلسان (~ مصری) 香脂，香油

~ پنبه دانه (~ تخم) 棉籽油

~ تلخ 芥子油

~ ثابت 不挥发性油

~ جلاء 上光油；油漆

~ جوشیده 熟油

~ چرب ثابت 固定油，不挥发油

~ چرخ 车轮润滑油

~ چرم 软化与防水油脂

~ حیوانی 动物油

~ خاکستری 含汞药膏

~ خشخاش (~ کوکنار) 鸦片膏

~ خشک (~ خشکانه) 干性油（如桐油等）；无水石油

~ دنبه 羊尾油

~ روی آب （水面上的一层）浮油

~ زرد 牛油，黄油

~ زیتون (~ زیت) 橄榄油

~ سوخت 燃料油

~ سوختگی 加龙油（亚麻仁油和石灰水之混合物，治烧伤用）

~ شاهدانه 大麻籽油

~ فرار 挥发油

کانی ~ 矿油（特指石油）
(چراغ ~ ، بیدانجیر ~) کرچك ~ 蓖麻子油
(گاو ~) کره ~ 奶油，牛油
(خوش ~) کنجد ~ 芝麻油，香油
گردو ~ 核桃油
گل ~ 玫瑰油
گوشت ~ 肥肉，油脂
(موتور ~) ماشین ~ 机油，润滑油
ماهی ~ 鱼肝油
معطر ~ 香膏，香脂
مغز ~ 智慧；策略，办法
منداب ~ 野芥子油，菜子油
مو ~ 生发油，香膏，发腊
موز ~ 〈化〉香蕉油，醋酸戊酯
نارگیل ~ 椰子油
نباتی ~ 植物油
(وازلین ~) نفت ~ 凡士林
نهنگ ~ 鲸油
درجهٔ ~ 油类比重测定计
(تفالهٔ ~) کنجالهٔ ~ （作饲料或肥料用的）油渣饼（如豆饼、棉籽饼等）
~ به ریگ ریختن 把重要的事情交给不称职的人去做；误事
(مالیدن ~) زدن ~ 涂油，上油，（给机器）加油
~ داغ کردن 炼油，化油
~ ریخته نذر کردن (~ ریخته وقف امام زاده کردن) 空许诺，空许愿，画饼(充饥)
(گرفتن ~) کشیدن ~ 榨油，炼油
از آب ~ گرفتن 从水里捞油（指某人能干和滑头）
~ مالیدن 涂抹药膏，涂擦
نانش توی ~ است. 他的日子过得不错。
~ ریخته جمع نمیشود. 〈谚〉覆水难收

روغناس (*rowghnās*) 同 روناس

روغن جوش (*rowghan-joosh*) 〔名〕油煎的食物（如油煎饼、煎鸡蛋等）

روغن دار 〔形〕含油的，油质的，油腻的

روغن داری 〔名〕有油性，含油性，含脂量，含油度

روغن داغ کن (~ *dāgh-kon*) 〔名〕平底锅，炒锅

روغندان (~ *dān*) 〔名〕油缸，油壶，油听；油膏罐或听

روغن ده (~ *deh*) 〔名〕①油缸；搅油器②〈技〉注油器，油盅；油箱

روغن زبان (~ *zabān*) 同 چرب زبان

روغن زن (~ *zan*) 〔名〕加(或涂)油脂的工人

روغن ساز 〔名〕榨油者，制油者

روغن سازی 〔名〕榨油
دستگاه ~ 榨油机

روغن سوزی 〔名〕点（燃）油
به ~ افتادن （汽车）缺油

روغن فروش (~ *foroosh*) 〔名〕卖油者，油商

روغن کاری 〔名〕涂油，擦油，上润滑油

روغن کشی (~ *keshee*) 〔名〕榨油
(منگنهٔ ~) دستگاه ~ 榨油机
کارخانهٔ ~ 榨油厂

روغن کن (~*kan*) 〔名〕油勺

روغن گر (~ *gar*) 同 روغن ساز

روغن گیری 同 روغن کشی

روغن مالی 同 روغن کاری

روغنی 〔形、名〕①油的，油质的，含油的②油腻

的，油滑的；上了油的③卖油的人；榨油的人，制油的人

~ ترمز 〈机〉水力闸，闸式水力测功器

~ رنگ 油彩

~ نان 奶油面包

روغنین 同 روغنی ①②

روغنینه (*rowghaneene*) 〔名、形〕 ①奶油面包，甜面包②油的，含油的

رؤف (*ra-oof*) 〔形〕仁慈的，怜悯人的

روفتن (*rooftan*) 同 رفتن (*roftan*)

روفرشی (*roo-farshee*) 〔名〕 ①地毯的盖布②（做床垫罩和家具包面用的）床褥布③拖鞋

روقوری (*roo-ghooree*) 〔名〕 （保暖用的）茶壶套

روکار (~ *kār*) 〔名、形〕 ①镶嵌工，装修工②（建筑物的）外表，表面③表面的

روکاری 同 روسازی

روکرسی (~ *korsee*) 〔名〕 暖笼罩

روکش I (~ *kash*, ~ *kesh*) 〔名〕 ①镀层，保护层，镶面②套子

صندلی ~ 椅子背（或扶手处）的套子

~ طلا 镀金层，金牙套，包金牙

~ لوله 〈军〉枪套筒，套管

~ کردن 镀，电镀；镶饰

میز را با چوب آبنوس ~ کرده بودند. 桌面是用乌檀木镶饰而成的。

این ظرف را با نقره ~ کرده‌اند. 这个盛器是镀银的。

~ فلزی کردن 镀，电镀

~ گذاشتن 戴上套子

روکش II 〔名〕 过高的要价（或索费），多开的帐款

~ کردن 漫天讨价

روکشی 〔名〕 （用木料或金属）镶饰，砌镶；蒙面，盖面，砌面，饰面

~ کردن 同上

روکفشی (~ *kafshee*) 〔名〕 护鞋套，护腿套；橡皮套鞋（指一种可套穿在皮鞋外面以防湿或取暖用的套鞋）

روکوب 〔名〕 〈建〉①护壁（镶）板②（装饰与上部不同的）房间墙壁下部③装饰墙壁的材料（如瓷砖等）

~ چوبی کردن 〈建〉用护壁（镶）板装饰

روگردان (~ *gardān*) 〔形〕 ①转过脸的，拒绝的，不服从的，反对的②失望的

از امر کسی ~ بودن 拒不执行某人的命令

او از هیچ چیز ~ نیست. 他是一个无所顾忌的人。

~ شدن (از) 转过脸去；拒绝，不服从，反对；失望

روگردانی 〔名〕 ①转脸②违拗，拒绝，不服从，反对③失望

روگیر 〔形〕 ①拥护…的，偏袒…的②掩盖的；被掩盖的③窘的，难为情的

~ شدن 勉强做某事

روگیری 〔名〕 ①拥护，偏袒②掩盖

~ کردن 偏袒，偏爱；掩盖

رولباسی (~ *lebāsee*) 〔名〕 罩衫，工作服

رولت Roulette 〔名〕 ①轮盘赌②小滚轮，小滑轮

رولربرینگ Roller Bearing 〔名〕 〈机〉滚子轴承

رولور Revolver 〔名〕 ①左轮手枪②旋转者；旋转式装置③〈冶〉转炉

رولوسیون Revolution 〔名〕 ①革命②旋转，绕转

روم 〔名〕 古罗马（拜占庭，现今的土耳其欧洲部份）

شرقى ~ 拜占庭（东罗马帝国）

روماتيزم 见 روماتيسم

روماتيسم Rheumatism 〔名〕〈医〉风湿病，关节炎

رومال 〔名〕 洗脸毛巾

رومانى Ⅰ 〔名〕 罗马尼亚（欧洲）

رومانى Ⅱ〔形、名〕 ①罗马尼亚的②罗马尼亚人③罗马尼亚语

رومبا Rumba 〔名〕 伦巴舞（古巴黑人的一种舞蹈或类似的交际舞）；伦巴舞曲

رومبلى (*roo-moblee*) 〔名〕 沙发套，（家俱等的）外套，布套，布罩，皮套

زدن ~ （如沙发、椅子等)装上垫子（或套子、弹簧等）

رومى Ⅰ (*roomee*) （复 روميان）〔形、名〕 ①拜占庭的，古罗马的②拜占庭人，古罗马人③〈转〉欧洲的，欧洲人

و زنگى (~ و هندى) ~ 昼夜，日与夜

~ ارقام 罗马数字

نه ~ روم نه زنگى زنگ 〈谚〉非驴非马，不伦不类。

رومى Ⅱ 〔名〕 ①拱顶②拱廊

~ پل 拱桥

~ طاق 半圆拱顶

رومى بچه (~ *bache*) 〔名〕 〈喻〉眼泪；酒

رومى خوى 〔形〕 古希腊人脾气的（指易变的，无常的）

روميزى (*roo-meezee*) 〔名、形〕 ①桌布，台布②座式③桌上的

~ چراغ 台灯

~ ساعت 座钟

رومى مشرب (*roomee-mashrab*) 同 رومى خوى

روميه (*roomiyye*) 〔名〕〈史〉罗马帝国；罗马城，罗马城邦

الصغرى ~ 〈史〉拜占庭帝国，君士坦丁堡（原意为小罗马）

الكبرى ~ 〈史〉大罗马帝国，大罗马

رون (*rowvan*) 〔名〕试验，考验

رون 〔名〕 原因

~ به 由于…的原因

روناس 〔名〕 〈植〉茜草；茜草制的染料

~ رنگ 〈化〉茜素；1,2-二羟基恩醌

رونتگن (*ronttegen*) 同 رنتگن

روند (*ravand*) 〔名、形〕 ①行为，方式，举止，风度；方法②时兴的（指商品）

روند (*revand*) 〔名〕 〈植〉大黄

روندك (*ravandak*) 同 روروك

روندگان (*ravandegān*) 见 رونده

آسمانى ~ 天上的星星

عالم ~ （七大）天体行星

رونده (*ravande*) 〔形、名〕 （复 روندگان）①流动的，不固定的②旅行者，步行者③信使

رونرو (*roonaroo*) 〔形〕 脚步稳的，不会摔倒的（指马等）

رونق (*rownagh*) 〔名〕 ①光，光亮②美丽，漂亮③(市场)活跃，兴旺，繁荣，兴隆④成功，景气

بازار ~ 市场繁荣

بازرگانى ~ 贸易兴隆

شمشير ~ 刀剑的寒光

از ~ افتادن 萧条，不兴隆，不景气

از ~ انداختن 使…萧条，使…不景气
~ دادن 使…有生气，使…生气勃勃，使…活跃起来；使…欣欣向荣
~ داشتن （市场)活跃，兴旺，繁荣，兴隆
~ گرفتن (~ یافتن) （市场）活跃，热闹，繁荣，兴隆
در این سالها تجارت میان دو کشور ~ یافته است . 近年来两国的贸易发展了。
کارها دارد ~ میگیرد . (یا پیدا میکند) 情况正在好转。

رونق افزا (~ *afzā*) 〔形〕 照耀的，闪光的，辉煌的

رونق افزائی 〔名〕 光亮，闪光

رونکی (*roonakee*) 〔名〕 马鞍的后鞦带

رونما (ی) (*roo-namā, roo-nemā*) 〔名〕 ①（当新娘在新郎面前第一次揭面纱时）新郎给新娘的礼物②亲属第一次见新生婴儿时给的礼物；喜礼

رونوشت (~ *nevesht*) 〔名〕 拷贝，抄件，副本，摹本，誊本
~ گواهی شده 被验证过的副本
~ برابر اصل است . 副本同原本一样。

رو نویس (~ *nevees*) 〔名〕 ①复制②同 رونوشت
~ شدن 被复制，被誊清
~ کردن (~ برداشتن) 复制，誊清
~ گرفتن (از) 对…加以复制

رونویسی 〔名〕 ①誊清，抄写，抄写副本②复制
~ شدن 被誊清，被描摹，被复制
~ کردن 誊写，抄写，副本，复制

روواز (*roo-vāz*) 同 روباز

رؤوس (*ro'oos*) 见 رأس

~ مطلب 主要之点，主旨，（问题的）要点

رؤوف (*ra'oof*) 〔形〕 好心的，善良的，有同情心的

رووه (*roove*) 〔名〕 ①（布料的）面，（衣服的）表面②罩，套
~ تشك 靠垫的面
~ لحاف 被套
~ متکا (~ بالش) 枕套

روهنی (*rowhenee*) 〔名〕 ①纯钢，好铁②（用好钢铁做的）利斧，利剑

روی I 见 رو

روی II 〔名〕 ①锌②青铜，黄铜
باسمهٔ ~ 锌板
پنبهٔ ~ 氧化锌
توتیای ~ 硫酸锌
حکاکی ~ 制锌版（术）
~ کشیدن (با ~ اندودن ، ~ گرفتن) 在…上镀锌，电镀

روی I (*ravee*) 〔名〕 ①阴云，浓云②身心健全的人

روی II 〔名〕 诗中韵脚元音前的辅音

رویا 〔形〕 生长的

رؤیا (*ro'yā*) 〔名〕 梦，梦境，梦幻，幻影
عالم ~ 梦境，幻想世界
در عالم ~ دید که . . . 他梦见…

رؤیا انگیز (~ *angeez*) 〔形〕 引起幻想的

رؤیا بین 〔形、名〕 ①梦幻的，幻觉的，不切实际的，耽于幻想的②好幻想的人，空想家

رویارو (ی) 〔副〕 面对面

رویالیسم Royalism 〔名〕 忠君主义，保皇主义

رويان 〔名、形〕 ①胚；胚胎，萌芽（时期）②生长的，长出的

روی انداز (*rooy-andāz*) 同 رواندازْ

رويياندن (*rooyāndan*) 同 روياندن

روی اندود (*rooy-andood*) 〔形〕 镀锌的

~ آهن 马口铁

~ شدن 镀上锌

~ كردن 把…镀上锌

رويان شناس (*rooyān-shenās*) 〔名〕 胚胎学家

رويان شناسی 〔名〕 胚胎学

روياني 〔形〕 胚胎的，初期的，萌芽的

~ كيسهٔ 胚囊

رويانيدن (*rooyāneedan*) 〔动〕 （根 رويان ）使…生长，培育

روی بند (*rooy-band*) 同 روبند

رؤيائي (*ro'yā-ee*) 〔形〕 梦想的，梦幻般的，幻想的

~ خواب 梦想

~ منظرهٔ 空想的计划

روی پوش 同 روپوش

رؤيت (*ro'yat*) 〔名〕 ①看见，观察，观看②考虑，见解，理解

احضاريه ~ 传单，通知单

~ برات 见票即付的票据（汇票）

سی روز بعد از ~ برات 见票后三十天即付

~ قابل 可见的，可以看到的

~ كردن 看到，见票

حواله را ~ كردن 收到汇款通知单

رويت (*raviyyat*) 同 رويه (*raviyye*)

رويتر Reuter 〔名〕 路透通讯社（英国）

رؤيتی (*ro'yatee*) 〔形〕 （汇票）见票即付的

~ برات 见票即付的汇票

رويخى (*rooyakhee*) 〔名〕 淀粉和糖作成的一种食物

رويدا (*rovaydan*) 〔副〕 轻轻地，温柔地，柔和地，慢条斯理地

رويداد (*rooydād*) 〔名〕 事件，大事

روی دار (*rooy-dār*) 〔形〕 含锌的

رويدن (*raveedan*) 同 رفتن (*raftan*)

روی زرد (*rooy-zard*) 〔形〕 ①脸色苍白的，脸色蜡黄的②〈喻〉不光彩的，丢丑的

روی زردی 〔名〕 ①脸色苍白，脸色蜡黄②（心里）难受，难过

~ كشيدن （心里）难受，难过

رويزيونيزم 见 رويزيونيسم

رويزيونيست Revisionist 〔名〕 修正主义者

رويزيونيستی 〔名〕 修正主义的

~ مشى 修正主义路线

رويزيونيسم Revisionism 〔名〕 修正主义

~ معاصر 现代修正主义

روی ساز (*rooy-sāz*) 同 رويگر

رويش (*rooyesh*) 〔名〕 ①发育，生长，繁殖②生长期③萌芽，发生

~ مدت （植物）生长期

~ كردن 发育，生长，繁殖

روی شناس (*rooy-shenās*) 同 روشناس

روی شناسی (~ *shenāsee*) 同 رو شناسی

رويگر (~ *gar*) 〔名〕 ①锌工②铜工，铜匠

روی گردان (~ *gardān*) 同 روگردان

روی گری (*rooy-garee*) 〔名〕 ①镀锌②制铜业，铜工工艺

روی گشاده (~ *goshāde*) 〔形〕 高兴的，笑逐颜开的

روییدگی (*rooyeedegee*) 〔名〕 成长，生长

روییدن (*rooyeedan*) 同 رستن (*rostan*)

روییدنی 同 رستنی

رویین (*rooyeen*) 〔形〕 ①锌制的②黄铜制的，青铜的③‹旧›铁的，金属的；坚固的

رویین تن (~ *tan*) 〔名、形〕 ①青铜勇士（«列王记»中的主人翁之一）②刀枪不入的，不会受伤害的

رویینه (*rooyeene*) 〔形、名〕 ①铜制的，黄铜的，黄铜色的②铜制品，铜制工具

ره Ⅰ (*rah*) 同 راه

ره Ⅱ رستن 或 رهیدن 的根

رها (*rahā*) 〔形〕 ①被释放的，被救的；自由的②被放开的，被松开的

~ شدن 获释，被放开，被松开；放出；没接住（球）

~ کردن (~ ساختن) 释放，解放，解救；解除，解开，松开；放，放开，放下（工作）；放枪

ما کشور خود را از زیر بار نفوذ امپریالیستها ~ ساخته‌ایم. 我们已使自己的国家摆脱了帝国主义的影响。

کسی را به حال خود ~ کردن 听任某人自行其是

کسی را ~ کردن 释放某人

رهاب (*rahāb*) 〔名〕 伊朗曲调名

رهان Ⅰ (*rehān*) 见 رهن

رهان Ⅱ 〔名〕 打赌

رهاندن (*rahāndan*) 〔动〕（根 رهان）①解救，解放②放，放开，放走，放出

کسی را از اشکال ~ 使某人摆脱困难

رویمال 同 روسال

رونده (*rooyande*) 〔名、形〕 ①植物②生长的，繁殖的

روی نما(ی) (*rooy-namā*) 同 رونما

روی و ریا (*rooyo-riyā*) 〔名〕 两面三刀；不诚实

رویه (*raviyye*) 〔名〕 ①行为，方式，方法②方针，政策，措施；立场③考虑，思考④惯例，习惯

~ دلیرانه و جسورانه 冒险政策

~ دوستی ابراز داشتن 表示友好；摆出友好的态姿

دولت نسبت به آن موضوع ~ تازه‌ای اتخاذ کرده است. 政府对那个问题采取了新的态度。

هرگز بی ~ کار نمیکرد. 他从不鲁莽行事。

رویه (*rooye*) 〔名〕 ①外表，表面②‹数›面积③鞋头，皮鞋的前包头

~ بالش 枕头套

~ صندلی 椅子(或沙发等)背（或扶手处）的套子

~ کفش 靴（鞋）面

~ مغز ‹解›脑膜

رویه سایی (~ *sā-ee*) 〔名〕 ‹地›层层状物

روی هم (*rooy-ham*) 〔副〕 总之，总起来

روی هم رفته (*rooy-ham-rafte*) 〔副〕 ①总计；总之，反正②完全③一般说来，平均

نظرات ما ~ یکی است. 我们的意见大体上是一致的。

رویی Ⅰ 〔形〕 ①上部的，上面的②外部的，外面的③表面的，表面性的

قسمت ~ 上部

رویی Ⅱ 〔名〕 锌，铜

رهانیدن (*rahāneedan*) 同 رهاندن

رهاو (*rahāv*) 同 رهاب

ره آورد (*rah-āvard*) 同 راه آورد

رهاوی (*rahāvee*) 同 راهوی

رهایش (*rahāyesh*) 同 رهایی

رهایی (*rahā-ee*) 〔名〕 ①解放，解救，拯救②释放③逃脱，逃跑

～ دادن (یا بخشیدن) 同上

～ یافتن 被解放，被解救，被拯救

سربازان از خطر ～ یافتند. 战士们已脱险了。

رهایی بخش (～ *bakhsh*) 〔形〕 解放的

نهضت ～ ملی 民族解放运动

رهایی جا 同 پناه گاه

رهب (*rahb*) 〔名〕 惧怕，惊吓，害怕

رهبان (*rahbān*) 同 راهبان

رهبان (*rohbān*) 同 راهب

رهبانی (*rahbānee*) 〔形〕 出家的，修道的

رهبانیت (*rahbāniyyat*) 〔名〕 出家，修道；独身幽居，独身生活

رهبت (*rahbat*) 〔名〕 畏惧，恐惧，害怕

رهبر (*rahbar*) 〔名〕 ①领袖，领导者②向导，指路人，引路人③乐队指挥

در . . . ～ . . . بودن 在…方面走在…的最前头

رهبری 〔名〕 ①领导，指引，指导②(乐队)指挥

به (تحت ، زیر) ～ 在…领导下

تحت ～ خردمندانهٔ کمیتهٔ مرکزی حزب کمونیست 在党中央的英明领导下

～ شدن 被领导

～ کردن (را ، به) 领导，指引，指导，领路，带头，领先

رهبریار (*rahbar-yār*) 〔名〕 助手

ره پیما (*rah-peymā*) 同 راه پیما

ره پیمایی 同 راه پیمائی

رهج (*rahj*) 〔名〕 雄黄，二硫化砷（常用رهج الغار）

ره دار (*rah-dār*) 同 راهدار

رهرو (*rah-row*) 同 راه رو

〈谚〉 ～ آنست که آهسته و پیوسته رود. 慢工（精工）出细活。（直译：会走路的人行得慢但不停步）

رهروی (*rah-ravee*) 〔名〕 行走

رهزن (*rah-zan*) 同 راه زن

رهساز (*rah-sāz*) 同 راهساز

ره سازی 同 راه سازی

رهسپار (*rahsepār*) 〔形〕 前往…的

～ شدن （驱车）前往

آنها ～ فرود گاه پایتخت شدند. 他们（驱车）前往首都机场。

رهسپر (*rahsepar*) 同 رهسپار

رهط (*raht*) 〔名〕 ①一些人，几个人；〈罕〉一个人②部落，家族

رهگذار (*rah-gozār*) 同 راه گذر

رهگذر (～ *gozar*) 同 راه گذر

رهل (*rahl*) 〔名〕 〈解〉羊膜

رهلی 〔形〕 〈解〉羊膜的

رهن (*rahn*) 〔名〕 （复 رهون ، رهان）①抵押，典当②打赌③抵押品

در مقابل ～ اجناس 用实物作抵押品

از ～ در آوردن 把抵押品赎回

(به) ～ دادن (～ گذاشتن) 抵押

او خانه را بمبلغ صد هزار ریال ～ داد. 他用房屋典押了十万里亚尔。

~ کردن 押下

ره نرفته (*rah-narafte*) 〔形、名〕 ①无经验的，无知的②没有经验的人

ره نشان (~ *neshān*) 〔名〕 路标

ره نشين (~ *nesheen*) 同 راه نشين

رهن گذار (*rahn-gozār*) 〔名〕 抵押人，出押人

رهن گيرنده (~ *geerande*) 〔名〕 承受抵押者，受押人

رهنما(ى) (*rah-nemā*) 同 راه نما

~ کشتى 领港员，引水员

کشتى ~ 领航船

رهنمايى 同 راه نمائى

رهنمون (*rah-nomoon*) 同 رهنما

رهنمونى 同 راه نمائى

رهن نامه (*rahn-nāme*) 〔名〕 ①抵押契，当票②计算抵押、典当的册子

ره نورد (*rah-navard*) 同 راه نورد

رهنى (*rahnee*) 〔形〕 抵押的，典当的

~ اموال 被抵押的货物

~ بانك 不动产借贷银行，贷款银行

(~ مؤسسهٔ) ~ بنگاه 当铺

رهوار (*rahvār*) 同 راه وار

رهون (*rohoon*) 见 رهن

رهى Ⅰ (*rahee*) 同 راهى

رهى Ⅱ 〔名〕 〈旧〉①奴隶，奴仆②笔者，作者自称

رهيدن (*raheedan*) 〔动〕 （根 ره ） 得救，得自由

رهيده 同 رسته

رهيق (*raheegh*) 〔名〕 〈旧〉酒

رهين (*raheen*) 〔名、形〕 ①抵押品，人质②被典当的，押出的，作抵押的③对…感恩不尽的，感激的，蒙恩的，受惠的

منت بودن ~ 对…受惠不浅，对…感恩不尽；欠情

رهينه (*raheene*) 〔名、形〕 ①抵押，典当②被典当的，被押出的，作抵押的③作为抵押品的女人

رى Ⅰ (*rey*) 〔名〕 列伊（重量单位，约等于十二公斤）

رى Ⅱ 同 ريع

رى Ⅲ 〔名〕 雷伊（伊朗）

ريا(ء) (*riyā'*) 〔名〕 虚伪，伪善，假仁假义

(~ به) ~ با 虚伪地，伪善地

~ بى 真诚的（地），毫不虚假的（地）

~ کردن 虚伪，伪善，假仁假义

رياح (*riyāh*) 见 ريح

~ طيارى 〈医〉风湿痛

رياحين (*riyāheen*) 见 ريحان

رياست (*riyāsat*) 〔名〕 ①主席（职位）②领导，主持，主管③率领

~ به 在…领导下，由…率领

. . . رفيق ~ به کميتهٔ مرکزى حزب 以…同志为首的党中央

~ جمهور （任）总统（职）

~ وزراء 任总理，主持内阁

(بر) ~ داشتن 作为…的首脑，率领；站在…的前头

~ کردن 领导，主持，主管，率领

نخست وزير ~ جلسهٔ امروز را بر عهده داشت.

总理主持了今天的会议。

رياست طلب (~ *talab*) 〔形、名〕 追求升官的（人），官迷心窍的（人），向上爬的（人）

رياست طلبی 〔名〕 升官思想，权力欲；向上爬；野心

رياست مآب (～ *ma-āb*) 〔名〕 领导的派头；领导的仪表；官架子

رياض (*riyād*) 〔名〕 利雅得（沙特阿拉伯首都）

رياض (*riyāz*) 见 روضه

قدس ～ 天堂

رياضت (*riyāzat*) 〔名〕 ①〈宗〉苦修，苦行，严持戒律，修行②刻苦，修身养道

～ اهل 苦行者；禁欲者

～ کشيدن 苦修，苦行，严持戒律，刻苦（磨练），修身养道

رياضت کش (～ *kesh*) 〔名〕 苦修者，苦行者，刻苦者

رياضتی (*riyāzatee*) 〔形〕 苦修的，苦行的，禁欲的

رياضی (*riyāzee*) 〔形、名〕 ①数学的②精密的③数学家 （复 رياضيون）；数学（复 رياضيات）

～ علم 数学；精密科学

رياضيات (*riyāziyyāt*) 〔名〕 数学

خالص ～ 纯正数学（应用数学之对）

عالی ～ 高等数学

عملی ～ 应用数学

نظری ～ 理论数学，纯数学

رياضی دان (*riyāzee-dān*) 〔名〕 数学家

رياضيون (*riyāzeeyon*) 见 رياضی

رياضيه رياضی 的阴性

رياکار (*riyā-kār*) 〔名、形〕 ①伪善者，伪君子，两面派②虚伪的，伪善的，假仁假义的

رياکارانه 〔形、副〕 虚伪的(地)，伪善的(地)，两面派的（地）

رياکاری 〔名〕 虚伪，伪善，假仁假义，两面派行为

ريال (*riyāl*) 〔名〕 里亚尔（伊朗货币单位）

رئاليست Realist 〔名〕 现实主义者

رئاليسم Realism 〔名〕 （文艺的）现实主义，写实主义

انتقادی ～ 批判现实主义

سوسياليستی ～ 社会主义现实主义

ريان (*rayyān*) 〔形〕 ①新鲜的，多汁的②止渴的；解渴的

رياورز (*riyā-varz*) 同 رياکار

رياورزی 同 رياکاری

ريائی (*riyā-ee*) 〔形、名〕 ①虚伪的，伪善的，假仁假义的②伪善者，伪君子

ريب (*reyb*) 〔名〕 ①怀疑，猜疑②疑心，疑惑，疑问③需要，要求④诬蔑

الزمان ～ 人事浮沉

～ بی شك و 毫无疑问

ريباس 同 ريواس

ريبال 〔名〕 （复 رابل ، رآبيل ، ريابيل） ①狮子②狼

ريبت (*reebat*) 〔名〕 怀疑，疑问；不安

ريبوزوم Ribosome 〔名〕 〈生化〉核糖体

ريت (*riyat*) 同 ريه

ريتانج (*reetānaj*) 同 راتيان

ريتم Rhythm 〔名〕 （诗中的）格律，韵律；节奏

ريتين (*riyateyn*) 见 ريه

ريچار 同 ليچار Ⅰ、Ⅱ条

ريچال 同 ليچار Ⅰ、Ⅱ条

ريح 〔名〕 （复 رياح ، ارياح） ①风②呼吸，喘气，一息③气味④〈医〉肠胃气胀

ريحان (*reyhān*) 〔名〕 （复 رياحين） ①〈植〉罗勒②香草，芳香植物

ريحانى 〔名〕 一种专用书法（如题词等）

خط ~ 同上

ريخ 〔名〕 稀屎

ريخت (*reekht*) 〔名〕 ①脸，面貌，外貌②身材，体态，姿态，形态③式样，样子；款式

~ بدن 身材

~ لباس 衣服式样

از ~ افتادن 不成样子

از ~ انداختن 使…不成样子

ريخت شناسى (~ *shenāsee*) 〔名〕 〈生〉〈地〉形态学；〈生〉器官论，有机体学

ريختگر (~ *gar*) 同 ريخته گر

ريختگى (*reekhtegee*) 〔名〕 ①流出；泻出②铸造，冶炼

~ مو 脱发，秃病

ريختن (*reekhtan*) 〔动〕 (根 ريز) ①浇(水)，流（泪、血等）；撒②浇铸，灌注，倒出③掉下，脱落④下（卵）⑤堆积⑥（噪音）使人寒栗⑦扑向…⑧制订（计划）

~ و پاشيدن 乱扔，乱撒

از هم ~ 撒落，散乱

اوراق كتاب از هم ريخت . 书散页了。

آبروى كسى را ~ 使某人丢脸

آبروى كسى ~ 某人丢脸

اشك ~ 流泪

بر سر كسى ~ 向某人扑去，袭击某人

بهم ~ 混战，混乱，混在一起

ترس كسى ~ 某人的恐惧被驱散

خون ~ 流血

در هم ~ 把…混在一起，混乱；混战，使分离，使分散

روى هم ~ （两人）一见如故，一拍即合；配对，恰巧吻合，不谋而合

طرح ~ 制订计划

فرو ~ 流水，落下，垮台；倾注；散乱，散落

مجسمه ~ 浇铸塑象

مو ~ 头发脱落

رودخانۀ يانگ تسه بدرياى شرقى ميريزد . 长江流入东海。

در جلوى پاى مهمانان گل ريختند . 人们把鲜花洒在客人脚前。

جمعيت ريخت تو خيابانها و به مهمانان ابراز احساسات كرد . 人们涌向街头向贵宾们致意。

ما نبايد همۀ كارها را سرش بريزيم . 我们不应该把所有的事都堆在他身上。

ريختنگاه (*reekhtan-gāh*) 〔名〕 河口，河流的出海口

ريختنى 〔形〕 可以浇注的，浇注的；可撒的

ريخت و پاش (*reekhto-pāsh*) 〔名〕 ①流失，漏失，溢出②浪费，乱用，大手大脚（指花钱），挥霍

ريخته (*reekhte*) 〔形〕 ①灌铸的，浇铸的②洒下的，溢出的③零乱的，散乱的，散失的

~ و پاشيده 零乱的，杂乱无章的

اشياء ~ از برنج 黄铜铸物

روغن ~ 见 روغن ~ را نذر امامزاده كردن

ريخته گر (*reekhte-gar*) 〔名〕 ①铸工，冶炼工，翻砂工②冲型工③镀锡工，镀铜工

ريخته گرخانه 〔名〕 铸造厂，冶炼厂，翻砂厂

ريخته گرى 〔名〕 ①铸造，冶炼，翻砂②冲型，冲模

~ كردن 同上

ريخو 同 ريغو

ريدك (*reedak*) 〔名〕 童仆，少年侍卫

ريدن (*reedan*) 〔动〕（根 رين）拉屎

همیشه خر خرما نمیرینـد . 〈谚〉人不可能永远吉星高照。

ريز I 〔形、副、名〕 ①小的，细小的②精细的（地），精致的（地）③尖细的（如声音）④计件的⑤计件单⑥清单，细目

~ حساب 账单，清单

~ کالا های رسیده و فرستاده 进出口物资清单

~ با چاپ 用小号铅字（排）印的

~ باران 毛毛雨

~ چشم 小眼睛

~ حروف 小写字母

~ دارای حروف 小写的（字母）

~ سيبهاى 小苹果

~ شن 细砂，细沙

~ موجودات ذره بینی 微生物

~ يك 一口气，不断地

او يك ~ حرف ميزند. 他滔滔不绝地讲话。

اين ژاكت را خيلى ~ بافته‌اند. 这件毛衣织得很密。

ريز II ① ريختن 的根②可做构词后缀，如：~ اشك ، ~ خون 等

ريزا 同 ريزان

ريزاب 〔名〕 污水

ريزان 〔形〕 ①掉落的，脱落的②倾泻的，倾倒的；下雨的

در پائیز برگ درخت ~ است. 秋天树叶落下。

ريزاندام (*reez-andām*) 〔形〕 小的，小个子的，体小的

ريزاندن 同 ريزانيدن

ريزانيدن (*reezāneedan*) 〔动〕（根 ريزان）倾注，倾倒，倾泻

ريزبار (*reez-bār*) 〔名〕 蒙蒙细雨

~ باران 同上

ريزباران 〔名〕 蒙蒙细雨，毛毛雨；细雨

ريزباف (~ *bāf*) 同 ريزبافت

ريزبافت (~ *bāft*) 〔形、名〕 ①织得密的②精织品，精编（品）

~ پارچهٔ 精纺布

ريزبين (*reez-been*) 〔名〕 显微镜

ريزبينى 〔形、名〕 ①显微镜的②微生物

ريزپيما (~ *peymā*) 〔名〕 测微计，微距计

ريزچشمه (~ *cheshme*) 〔形〕 孔密的，眼密的（如筛子等）

ريزخوارى (~ *khāree*) 〔名〕（微生物）噬菌体

ريزدانه (~ *dāne*) 〔名、形〕 ①〈矿〉微晶②小葡萄③小籽的（指水果）

ريزريز(ه) 〔形、副〕 ①小的，细小的②细碎的，成碎块的③一块一块地，碎碎地

~ شدن 细碎，粉碎

~ كردن 弄碎，弄得粉碎，切碎，剁碎

لطفاً گوشت را ~ كنيد . 请把肉剁碎！把肉丝切得细细的！

سنگها را ~ كردن 把石敲碎

ريزسنج (~ *sanj*) 〔名〕测微计，微距计，千分计，千分尺

ريزسنجى 〔名〕 测微术

ريزش (*reezesh*) 〔名〕 ①流，流出，漏，倾注②

落，落下，掉落，脱落③降落④塌陷

باران های زیاد ~ 降雨量大

برف ~ 下雪；雪量

خاك (یا كوه) ~ 地崩，地陷（山崩）

منی ~ 精液泄漏

مو ~ 头发脱落；〈医〉脱发，秃（发）病

~ سطح （河流的）流域；排水面积；排水区域

كردن ~ 流，流出；漏；倾注；落下，脱落，降落；塌陷

ریزشگاه (~ *gāh*) 〔名〕 河口；(沟渠等的)出口

ریزگی (*reezegee*) 〔名〕 细小，细微；详细，细致

ریزناك (*reeznāk*) 〔形〕 ①脆的，易碎的②细小的，细微的

ریزندگی (*reezandegee*) 同 ریزش

ریزنده (*reezande*) 〔形、名〕 ①倾倒的，流动的②落下的，（叶等）早落的，（在成熟期或一定季节）脱落的③倾注者，倾倒…的人

ریزنقش (*reez-naghsh*) 〔形〕 （个子）小的

ریزنگار (~ *negār*) 〔名〕 ①〈理〉显微图，微观图②（用于书写小字、描绘微图的）微写器

ریزنگاری 〔名〕 ①显微绘图②微写③〈医〉字体过小症

ریزه 〔名、形〕 ①小块，小片，碎片；碎末②细节③摘剩的东西，落穗④小的

آهن ~ 铁屎，铁屑

های نان ~ 面包屑

~ خط 蝇头小楷

~ یك 一丁点儿，一点点

كردن ~ 弄碎，粉碎；打碎，搅散

ریزه چین 同 ریزه خوار

ریزه خوار (*reeze-khār*) 〔名〕 ①寄食者，食客②检食（一点残剩的东西）的人

ریزه خواری 〔名〕 寄食

ریزه خوان (~ *khān*) 〔形、名〕 ①歌声优美的（人）②（说话）尖酸刻薄的（人），说话带刺的（人）③毁谤别人的（人）

ریزه خوانی 〔名〕 ①歌声优美②（说话）尖酸刻薄，挖苦③毁谤

ریزه خور (~ *khor*) 同 ریزه خوار

ریزه ریزه 同 ریزریز

ریزه كار 〔形、名〕 ①工作精细的，精雕细琢的②精工巧匠③〈罕〉聪明的

ریزه كاری 〔名〕 ①工巧，细功，细作，精雕细琢②细作活③〈罕〉聪明

كردن ~ 同上

ریزه نقش (~ *naghsh*) 同 ریزنقش

ریزی 〔名〕 细小，细微；详细，细致

ریزیدن (*reezeedan*) 同 ریختن

ریس I ① ریسیدن ، رشتن 的根 ②可做构词后缀，如： پشم ~ ، پنبه ~ 等

ریس II 〔名〕 煮得很稠的汤

ریساندن (*reesāndan*) 〔动〕 (根 ریسان) 纺纱，纺线

ریستن (*reestan*) 〔动〕 (根 ریس) ①大便②哭

ریسك Risk 〔名〕 冒险

كردن ~ 同上

ریسمان (*reesmān*) 〔名〕 线；绳；细绳，绳索

بادبان ~ 扬帆索

قلاب ماهی گیری ~ 钓鱼线

ریسمان باز 〔名〕 走绳索者，走钢丝者

ریسمان بازی 〔名〕 走绳索，走钢丝

ریسمان باف 〔名〕 打绳的人，制绳索者

ریسمان بافی 〔名〕 打绳，编绳

ریسمان بندی 〔名〕 (~ *bandee*) 用绳子拴起来，用绳子捆起来

　　~ کردن 同上

ریسمان کار 〔名〕 〈技〉铅垂线；准绳

ریسمانی 〔形〕 ①棉织的，线织的②似绳的，似线般的

ریسندگی (*reesandegee*) 〔名〕 纺（纱）

　　~ دوك 纱锭，纺锤

　　~ کارخانهٔ 纺纱厂

ریسنده (*reesande*) 〔名〕纺纱工

ریسه Ⅰ 〔名〕 ①链子②地质划分③纵列，行列④过度悲伤，悲恸

　　غش و ~ رفتن 晕倒

　　~ شدن 排列成行，排成队

　　~ کردن 使…排队，把…连起来

ریسه Ⅱ 〔名〕 〈植〉叶状体；菌体

ریسه داران 〔名〕 〈植〉藻菌植物，叶状植物

ریسیدن (*reeseedan*) 〔动〕（根 ریس）纺，纺纱

ریش Ⅰ 〔名〕 胡子

　　~ انبوه 浓密的胡子

　　~ بزی 山羊胡子

　　~ پهن 大胡子

　　~ تنگ 稀疏胡子

　　~ توپی 圆形络腮胡子

　　~ جو گندمی 花白胡子，灰白胡子

　　~ دوشاخ 八字胡子

　　~ گاو 〈转〉傻瓜；贪婪的人

　　~ خمیر 剃须膏

　　~ در آوردن 长出胡子；〈转〉长大（成人）；老，不中用

　　~ کسی را بدست آوردن (~ کسی را در دست داشتن) 牵制某人，支配某人，把某人置于自己的控制之下

　　به ~ کسی بستن 强加于人，迫使某人接受

　　~ تراشیدن 剃胡子

　　خود را به ~ کسی چسباندن 依附于某人

　　به ~ کسی چسبیدن (~ کسی را گرفتن) 抓住（某人的胡须）；迫使某人接受

　　به ~ کسی خندیدن (بر سر و ~ کسی خندیدن) 当面讥笑某人，嘲弄某人，挖苦某人

　　~ گرو دادن (~ گرو گذاشتن) 担保，保证

　　~ و قیچی را بدست کسی دادن (یا سپردن) 让某人全权办理，由某人全面掌握

　　~ به باد دادن 丧失威信，丢面子，名誉扫地

　　~ به دست کسی دادن 听某人摆布，听从某人

　　~ گرو داشتن 承担义务

　　~ پیش کسی داشتن 对某人承担义务，钱财被控制在他人手中

　　~ نداشتن 没有胡子；〈转〉（嘴上没毛）办事不牢；靠不住

　　از ~ به سبیل پیوند زدن 做无聊的事情

　　~ شدن پارچه (قالی) 布（地毯等）绒毛磨光露出织纹

　　~ بدوغ سفید کردن 虚度年华

　　~ در آسیاب سفید کردن 年迈而无经验

　　خود را در کاری سفید کردن ~ 对某事越

干越行

به ~ کسی تره خورد نکردن 不把某人放在眼里，不理会某人

~ گذاشتن 留（下）胡须，蓄须

~ از کسی گرفتن 完全支配某人

به ~ خود گرفتن 算在自己份上

~ و قیچی در دست او ست. 一切都由他全权办理，一切都归他掌握。

این شوخی ریشش در آمده است. 这个笑话已落入俗套了。

ریش Ⅱ 〔名、形〕 ①溃疡，伤面，疮②受伤的，溃伤的③同 ریس

~ شدن 溃烂，受伤，伤心

~ کردن 把…弄伤，把…划破，使…伤心

ریش Ⅲ 〔名〕 羽毛

ریشاریش 〔副〕 ①脸对脸地，紧紧靠着②短兵相接，扭在一起

ریش بابا : ~ انگور 一种葡萄名

ریش بز (*reesh-boz*) 〔名〕 〈植〉①麻黄，假升麻，婆罗门参②绣线菊属植物

ریش بزی (~ *bozee*) 〔形〕 长着山羊胡子的

ریش تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 ①刮脸刀②理发师

~ برقی 电动刮脸刀

ریش تراشی 〔名〕 刮脸

~ اسباب (یا لوازم) 刮脸刀具

ریشتن (*reeshtan*) 〔动〕（根 ریش）①大便②哭

ریشچه (*reesh-che*) 〔名〕 小胡子

ریشخند (~ *khand*) 〔名〕 讥笑，嘲弄，挖苦

از روی ~ 讥笑地，挖苦地

~ کردن (به ~ گرفتن) 讥笑，嘲弄，挖苦；哄骗，（用阿谀奉承等手段）骗取

ریشدار Ⅰ 〔形〕 有胡子的

ریشدار Ⅱ 〔形〕 受伤的，有疮的，有溃疡的

ریش ریش 〔形〕 破旧的，破成碎块的

~ شدن 破旧，无用，破成碎块，破破烂烂

~ کردن 弄得破旧，撕成碎块，解开，拆散

ریش ریش شدنی (*reesh-reesh-shodanee*) 〔形〕 撕得碎的，易撕碎的

ریش سفید (*reesh-sefeed*) 〔名、形〕 ①（一村的）长者②（白须）老人③上年纪的，高龄的，白胡子的

ریش سفیدی 〔名〕 ①（村子的）长者地位，资历深，阅历深②高龄，年长

ریش کوسه 〔形〕 胡子稀的

ریشگی (*reeshegee*) 〔名〕 〈数〉根，根号，根数，根式

ریشم (*reeshom*) 同 ابریشم

ریشمال (*reeshmāl*) 〔形〕 〈罕〉不规矩的，不正经的，不正当的

ریشمالی 〔名〕 不规矩，不正经，不正当

ریشناك (*reeshnāk*) 〔形〕 溃疡的，受伤的

ریشو 〔名、形〕 ①〈口〉满脸胡子的人，大胡子②胡子拉碴的

ریشه (*reeshe*) 〔名〕 ①根，根子，根株，根源②纤维③〈语〉词根④〈语〉根⑤穗缨⑥〈喻〉子孙，后裔

~ اریسا (یا ارسا) 灯心草根部

~ اصلی 主根，直根

~ باباآدم 牛蒡属植物根部

~ بنفشه 菖蒲根

~ جزء (~ فرعی) 支根，须根

جوز ~ 〈植〉良姜

حقیقی ~ 〈语〉动词词根

خردل ~ 〈植〉辣根

خوراکی ~ （可食用的）块根（植物）

دندان ~ 牙根，断牙

دواندن سرطان ~ 癌症扩散

دوم ~ 〈数〉平方根

ذرت ~ 玉米穗须

سوسن ~ 鸢尾属根块

(مکعب ~) سوم ~ 〈数〉立方根

غیر حقیقی ~ 〈语〉动词词根（可单独使用，如：ترس）

کلمه ~ 〈语〉词根；词源

کوچك ~ 小根，支根

ناخن ~ （手指头上的）倒刺

از ~ 根本，彻底

پرده دارای ~ ابریشمی 有丝穗的帘幕

تیشه بر ~ زدن 着手根除，着手消灭

تیشه بر ~ خود زدن 自作自受，搬起石头砸自己的脚

~ کردن (~ دوانیدن، ~ دواندن، ~ زدن) 生根，扎根；地位稳固

از ~ کندن (از ~ در آوردن) 消灭，肃清，根除

~ گرفتن 生根，扎根；〈数〉求根，开方

ریشه‌ای 〔形〕 根部的，生根的

ریشه پای 〔名〕 〔动〕根足类

ریشه پاییان (~ *pāyeeyān*)〔名〕〈动〉根足类，原生动物（以具有虚足为其主要的共同性质，此项虚足通常用作行动及获取食物之器官）

ریشه چه 〔名〕 〈植〉胚根，小根

ریشه خوار (~ *khār*) 同 ریشه خور

ریشه خور (~ *khor*)〔形〕食根的，以根为食的

ریشه دار 〔形〕 ①有根的，带根的②带缝边的，有缨饰的③根深蒂固的④〈植〉多年生的

تنفر ~ 宿怨

~ شدن 生根，扎下根

~ کردن 使…生根，使…扎下根

ریشه دوانیده (~ *davāneede*) 〔形〕 根深的，根深蒂固的（习惯、偏见等）

ریشه ده (~ *deh*) 〔名〕 〈数〉被开方数

ریشه زا 〔名〕 树根发出的芽

ریشه شناسی (~ *shenāsee*)〔名〕词源学，语源学

ریشه کردگی (~ *kardegee*) 〔名〕 （习惯、成见、仇恨等的）根深蒂固，顽固不化

ریشه کن (~ *kan*)〔形〕 ①被连根拔掉的②被根除的，被铲除的，被肃清的

~ شدن 被连根拔掉，被根除，被铲除，被肃清

~ کردن 连根拔，根除，铲除，肃清

باید این مرض بومی را ~ کرد. 一定要根除这种地方病。

ریشه کنی 〔名〕 ①连根②根除，铲除，肃清，消灭

~ کردن 同上

ریشه گیری 〔名〕 〈数〉求根，开方

ریشه نما (~ *nemā*)〔名、形〕〈植〉假根（的）

ریطوریقا Rhetoric 〔名〕 ①修辞学，修辞学书②演说术，雄辩术

ریع (*rey'*) 〔名〕 ①增重（指米、面做熟后增加的水分重量）②增大，膨胀，发胀，胀大③〈罕〉茂盛，繁华

~ كردن 增大，膨胀，发胀

ريعان (*raya-ān*) 〔名〕 ①初期，盛时；精华②丰满，丰润

(~ شباب) ~ جواني 青春时代，年华正茂

ريع دار (*rey'-dār*) 〔形〕 丰富的，丰饶的

ريع ناك 同 ريع دار

ريغ I 〔名〕 山脚；平原

ريغ II 〔名〕 仇视，厌恶，仇恨

ريغ III 〔名〕 薄屎，稀屎

~ چيز در آمدن （水果、小虫等）被压烂；被压得五脏六腑流出来；（人）老得不成样子

~ زدن 拉稀，拉痢

~ رحمت را سر كشيدن （嘲弄口吻）死亡

ريغماسى (*reeghmāsee*) 〔形〕 虚弱的，多病的

ريغو 〔形〕 ①污肚的②邋塌的，肮脏的③弱的④〈喻〉没有用处的，无价值的

ريف I 〔名〕 一条（瓜），一瓣，一块

ريف II 〔名〕 肥土，沃土

ريق I 〔名〕 唾沫，口涎；痰

ريق 同 ريغ II条

~ چيزى را در آوردن 把…压烂，把…轧得五脏六腑流出来

ريقو 同 ريغو

ريكا 〔名〕 ①儿子②情人

ريكاسه 〔名〕 ①刺猬②豪猪

ريكاشه 同 ريكاسه

ريك جاويك 〔名〕 雷克雅未克（冰岛首都）

ريكچا 同 ريكشا

ريكشا Ricksha 〔名〕 人力车，黄包车

ريكشا كش (*reekshā-kesh*) 〔名〕 人力车夫

ريگ 〔名〕 ①沙②碎石，砾石

~ در مجراى بول 尿石

~ روان 流沙

~ ريگ 极小量地，一点点

~ علم 以沙占卦

~ به كفش (خود) داشتن 干事怀有险恶用心

~ دندان كسى شدن 成为某人的眼中钉

مثل ~ خرج كردن 挥金如土

ريگ پشته (*reeg-poshte*) 〔名〕 沙丘

ريگ توده 同 ريگ پشته

ريگ دار 〔形〕 沙质的

~ سنگ 沙岩

ريگ روان (~ *ravān*) 〔名〕 （风吹积成的）沙丘

ريگ زاده 同 ريگ‌ماهى

ريگزار (~ *zār*) 〔名、形〕 ①多沙的地方②沙的，砂砾的

ريگستان (*reegestān*) 〔名〕 多沙的地方

ريگ شو(ى) 同 خاك شور

ريگ شور 〔名〕 沙里淘金的，淘金者

ريگ شورى 〔名〕 淘金

~ كردن 同上

ريگمال (*reeg-māl*) 〔形〕 用沙擦净的

ريگمالى 〔名〕 用沙擦净

~ كردن 同上

ريگماهى (~ *māhee*) 〔名〕 石龙子科动物

ريگى 〔形〕 沙的

~ ساعت 计时沙漏

ريل Rail 〔名〕 铁轨

~ هاى حامل جراثقال 龙门起重架

(~ زيرهٔ) ~ آهن زير （铁轨的）底板，

系板，垫板

～ بست 夹接轨道的铁板，夹板

～ درز （铁轨上的）伸缩接缝

～ فاصلهٔ （铁道的）轨距

（～ گذاشتن）～ کشیدن 铺轨

ریل گذاری (*reel-gozāree*) 〔名〕 铺轨

～ کردن 同上

ریل نگهدار (～ *negahdār*) 〔名〕（铁路）养路工，护路工

ریم 〔名〕 〈旧〉①脓②污物，分泌物③渣滓

～ آهن 铁渣，熔渣，炉渣

～ چشم 眼屎

～ گوش 耳垢，耳屎

～ نشستن 化脓

ریما 〔名〕 〈动〉犀牛

ریماد 〔名〕 衣服，服饰

ریم آلود 〔形〕 有脓的，肮脏的

ریم آور (*reem-āvar*) 〔形〕引起化脓的

ریمل (*reemel*) 〔名〕 染眉毛（或睫毛）油

ریمن (*reeman*) 〔形〕 狡猾的，恶毒的

ریمن (*reemen*) 〔形〕 ①有脓的，化脓的②肮脏的，弄脏的

ریمناك (*reem-nāk*) 同 ریمن (*reeman*)

ریمنی (*reemanee*) 〔名〕 狡猾，欺诈

ریمه 同 ریم

رین ریدن 的根

رینگ Ring 〔名〕 ①〈体〉拳击场，赛马场②环形物，环，圈；（汽车轮胎的）轮圈

～ و پیستون 活塞涨圈

رینیت Rhinitis 〔名〕 〈医〉鼻炎

ریو (*reev*) 〔名〕 〈旧〉①欺诈，狡猾，阴险②计谋，舞弊

ریواج 同 ریوند

ریواس 〔名〕 ①酸模属草类，草本植物②大黄属植物，大黄

ریودوژانیرو 〔名〕 里约热内卢（巴西）

رئوس (*ro-oos*) 见 رأس

～ مطالب 要点

رئوستا 同 رئوستات

رئوستات Rheostat 〔名〕 〈电〉变阻器，电阻箱

رئوف (*ra-oof*) 〔名〕 好心肠的，慈善的

رئولوژی Rheology 〔名〕 ①〈理〉流变学②〈化〉液流学

ریولیت Rhyolite 〔名〕 〈地〉流纹岩

ریومند (*reevmand*) 〔形〕 〈旧〉狡猾的，阴险的，舞弊的

ریون ایکس Rayons X 〔名〕 爱克斯射线

ریوند (*reevand*) 〔名〕 〈植〉大黄

～ رب 藤黄（树脂）

～ عصارهٔ 大黄汁液

ریوی (*riyavee*) 〔形〕 ①肺的，肺状的②有肺的，有类似肺的器官的③由肺进行的

～ سل 肺结核，肺痨

～ نفخ 〈医〉肺气肿

ریه (*reeye*) 〔名〕 （双 ریتین ）肺

～ مصنوعی آهنی 人工呼吸器，铁肺

ریةالبحر (*riyatol-bahr*) 〔名〕 ①水母，海蜇②水母体，伞盖体

رئیس (*ra'ees*) 〔名〕 （复 رؤساء ）①首领，领袖，主席，长官②负责人，管理人，主任

～ اداره 局长

～ ادارهٔ سیاسی 政治部主任

اطاق بازرگانی ~ 商会会长
ایستگاه ~ 站长
ایل ~ 部族（或部落）首领
بانك ~ （银行）行长
تشريفات ~ 礼宾官，典礼局长，礼宾司长
جمهور ~ 总统，国家主席
حسابداری ~ 会计主任
خانواده ~ 家长（常指男性，一家之长）
دادگاه ~ 法院院长
دانشکده ~ （大学）系主任，（大学下设学院）院长
دانشگاه ~ 大学校长
دایره ~ 部门负责人
دستهٔ دزدان ~ 匪首
دولت ~ 国家元首
دیوان عالی ~ 最高法院院长，最高法庭庭长
ستاد ~ 参谋长
شهربانی ~ 警察总监
فرهنگستان علوم ~ 科学院院长
کلانتری ~ 警察分局局长
مافوق ~ 上司，领导
مجلس سنا ~ 参议院议长（上议院议长）
مجلس شورای ملی ~ 众议院议长（下议院议长），国民议会主席
مدرسه ~ （中、小学）校长
موزيك ~ 乐队队长

رئيس التجار (*ra'eeso-ttojār*) 〔名〕 商会会长

رئيس الوزراء (*ra'eesol-vozarā'*) 〔名〕 首相，内阁总理大臣

رئيسه (*ra'eese*) رئيس 的阴性
~ هیئت 主席团

ری یونیون 〔名〕 留尼汪（非洲）

ز

ز 波斯文第十三个字母

ز (*ze*) از 的缩写形式

(ی) زا Ⅰ字母 ز 的名称

(منقوطه ～) معجمه ～ 字母 ز 的名称

زا Ⅱ ① زائیدن ، زادن 的根②可做构词后缀，如：آتش ～ ، بچه ～ 等

～ سر 临产（时）

رفتن ～ سر 临产时死亡，夭折；注定失败

زاب 〔名〕 性质，特点，特性

زابیدن (*zābeedan*) 〔动〕（根 زاب） 被描述，被描绘

زاپاس 〔名、形〕 ①储备，储存，储藏②储备的，备用的③退休的，退入预备役的

～ تایر 备用轮胎

زاج Ⅰ 〔名〕 坐月子的产妇

زاج Ⅱ 〔名〕 ①〈化〉硫酸盐②〈化〉矾类

روی ～ 硫酸锌，皓矾

(احمر ～ ، سیاه ～ ، قبرسی ～ ، آهن～) سبز～ 硫酸铁，绿矾

(ابیض ～) سفید ～ （铝）钾矾，明矾

سیاه مکلس ～ （硫酸亚铁加热所得）褐红色铁氧化物

کبود ～ 硫酸铜，蓝矾

(زدن ～) دادن ～ 涂上硫酸盐

زاج دار 〔形〕 含硫酸盐的

زاجر (*zājer*) 〔形、名〕 ①禁止…的（人），抑制…的（人）②斥退…的，推开…的

زاجره 〔名〕（复 زاجرت ، زواجر）① زاجر 的阴性②（复数时）阻止，障碍

زاج سور (*zāj-soor*) 〔名〕 庆祝孩子诞生的节日

زاجل (*zājel*) 〔名〕 ①嗓音高的人②伊朗曲调名称

زاجه 同 زاج Ⅰ条

زاجی 同 زاج دار

زاچ 同 زاج Ⅰ条

زاچه 同 زاج Ⅰ条

زاحف (*zāhef*) 〔形〕 爬行的

زاحفه زاحف 的阴性

～ حیوانات 爬行动物

زاخر (*zākher*) 〔形〕 ①膨胀的；（海洋）汹涌澎湃的②〈喻〉高贵的；慷慨的，大方的

زاد Ⅰ ①同 زاده ②可做构词后缀，如：نو ～ ، پاك ～ ، شهر ～ 等③年纪，年龄④儿子；刚出生的牲口或婴儿⑤ زادن 的缩写形式

به ～ بر آمدن 上了年纪，年迈

زاد Ⅱ 〔名〕（复 ازواد）（旅行备用的）食品，干粮

راه ～ 同上

زاد 同 آزاد

زادبود (*zādbood*) 同 زادوبود

زادبوم (*zādboom*) 〔名〕 ①出生地②故乡，祖国

زادخرد (*zād-khord*)〔形〕 年纪小的

زادخور (~ *khor*)〔形〕 ①弱的，软弱无力的②年老的，上年纪的

زادروز (~ *rooz*)〔名〕 生日

زاد سرو (*zādsarv*)〔名〕〈植〉雪松

زادگاه (*zād-gāh*)〔名〕 ①诞生地，籍贯②故乡，祖国

زادگی I (*zādegee*)〔名〕 出生，诞生

زادگی II آزادگی 的缩写形式

زادمرد (*zādmard*)〔形〕 ①高尚的②慷慨大方的③思想开朗的

زادن (*zādan*) 同 زاییدن

زادوبود (*zādo-bood*)〔名〕 ①财产，所有物②故乡，祖国

خود را بر باد دادن ~ 倾家荡产

زادوبوم (*zādo-boom*) 同 زادبوم

زادوبومی〔形〕 ①亲爱的②故乡的

زاد و رود (*zādo-rood*)〔名、形〕 ①孩子，儿童（们）②家中的人，亲人③亲的，亲近的

زاد و ولد (*zādo-valad*)〔名〕 ①降生，出生②生殖，繁殖

جنسی ~ 〈生〉有性生殖

~ میزان 出生率

~ کردن 生产，生殖，繁殖

در این سر زمین پهناور نیاکان ما از زمانهای بسیار قدیم کار و زندگی کرده و ~ نموده‌اند.

从久远的古代起，我们中华民族的祖先就劳动、生息、繁殖在这块广阔的土地上。

زاده〔名、形〕（复 زادگان）①孩子，后代②被生出的③可做构词后缀，如：~ شاه ، ~ آقا 等

~ خاطر 〈喻〉声音与行为

~ دهان 嘴里出来的（喻：话）

~ شش روزه 〈喻〉世界

~ مریخ 〈喻〉铁

زار I〔形、名〕 ①可悲的，凄惨的，凄怆的②伤心的，悲痛的③瘦弱的④受伤的⑤恭顺的，卑微的⑥哭

~ تن 瘦弱的身体

~ نالهٔ 悲叹，痛苦呻吟

کار کسی ~ بودن （某人）不中了，完蛋了

~ زدن 哭，抽泣；嚎啕大哭

زار II〔名〕 ①玩的骨牌②做构词后缀，意为“充满…的地方”如：~ گل ، ~ لاله 等

زارتشت (*zārtosht*) 同 زرتشت

زارج (*zārej*) 同 زرشك

زارچ (*zārech*) 同 زرشك

زارخوار (*zārkhār*) 同 خوار

زارخواری 同 خواری

زار زار〔副〕 ①抽泣地②恸哭地，痛哭地，泣不成声地③悲哀地，凄凉地

~ گریه کردن（~ گریستن）嚎啕大哭

زارع (*zāre'*)〔名〕（复 زارعین）庄稼人，种田人，农民

زارکش (*zār-kosh*)〔形〕 惨遭杀害的

~ شدن 惨遭杀害

~ کردن 惨杀，真使人恶心

زارونزار (*zāro-nazār*)〔形〕 ①消瘦的，瘦弱的②荒废的，弃置的

زاره〔名、形〕 ①同 زار I 条②不幸的，贫苦的③受苛待的，受屈辱的

زاره سوره〔名〕〈口〉哭，号哭

~ کردن 同上

زاری 〔名〕 ①哭泣，流泪②抱怨，哀怨，哭诉③央求，哀求④衰弱，无力

گریه و ~ 哭泣

(از) ~ کردن 哭，哭泣，流泪

زاریانه 〔副〕 哭泣地，号哭地

زاریدن (*zāreedan*) 〔动〕 (根 زار) 哭泣；恸哭，泣不成声

زازل (*zāzel*) 〔名〕 过滤器

زاستر (*zāstar*) 〔副〕 离远点，拉开点距离；再靠那边一点

زاغ Ⅰ 〔名〕 乌鸦，寒鸦；鹊

~ سیاه کسی را چوب زدن 秘密监视某人，盯某人的梢，跟踪某人

زاغ Ⅱ 〔名〕 硫酸盐矾类

(به) ~ زدن (用矾和盐溶液)鞣制皮革，硝生皮

~ و مازویی خرجش نکرده‌ایم. 我们没花多大力气；我们未受什么损失。

زاغ Ⅲ 〔形〕 ①碧蓝的②蓝眼睛的

زاغ Ⅳ 〔名〕 弓弦联接处

~ کمان 同上

زاغ چشم (*zāgh-cheshm*) 〔形〕 蓝眼睛的

زاغچه 〔名〕 小乌鸦；小鹊

زاغدان (~ *dān*) 〔名〕 〈解〉子宫

زاغ دل (~ *del*) 〔形〕 恶的，坏的；狠心肠的

زاغر (*zāghar*) 〔名〕 (鸟类的)嗉子

زاغ رنگ (*zāgh-rang*) 〔形〕 碧蓝的

زاغ زبان (~ *zabān*) 〔名〕 ①恶言恶语的人，说话刻薄的人②笔

زاغ سیاه (~ *siyāh*) 〔名〕 乌鸦

~ کسی را چوب زدن 秘密监视某人，盯某人的梢，跟踪某人

زاغنول (*zāghnool*) 〔名〕 ①丁字镐②钺斧

زاغ و زوغ (*zāgho-zoogh*) 同 زاق و زیق

زاغ و زیغ (~ *zeegh*) 同 زاق و زیق

زاغولو 〔形〕 蓝眼睛的

زاغه 〔名〕 ①当牲口圈的洞穴②窟

~ ناحیهٔ 棚户区，贫民窟

زاغی Ⅰ 〔名〕 乌鸦，鹊

زاغی Ⅱ 〔名〕 碧蓝色(指眼睛)

زافه 〔名〕 ①〈植〉蒜芥②蒜③乌龟

زاق 〔名〕 小孩

زاق و زیق (*zāgho-zeegh*) 〔名〕 ①吱吱叫，叫唤②童仆

زاك Ⅰ 同 زاج Ⅱ条

زاك Ⅱ 〔名〕 〈生〉基因(生物体遗传物质的基本单位，存在于细胞的染色体上)

~ رمزگشای 遗传学

زاكون 〔名〕 法律，规律，定律

زاكی 〔形〕 ①纯洁的，守节操的②虔诚的，信教的

زاگ 同 زاج Ⅱ条

زاگاب 〔名〕 浓硫酸

زال 〔名〕 ①龙钟老人，年迈之人②天老儿(肤、发生来就苍白的人)

~ رعنا (~ عقیم، ~ موسیاه) 〈喻〉世界

~ زر 《列王记》中的主人公鲁斯坦姆之父

~ کوزپشت 〈喻〉天空，太空

زالزالك (*zālzālak*) 〔名〕 一种野梅

~ وحشی 山楂

زالو 〔名〕 水蛭，吸血动物

~ اسبی (一种欧洲产的)黄蛭

(به) ~ انداختن 用水蛭给…吸血

زالوك 同 غالوك

زاماسکه (*zāmāske*) 〔名〕 油灰，腻子

زدن ~ 用油灰接合（或填塞）

زامبوسکه (*zāmbooske*) 同 زاماسکه

زامبه 〔名〕 松巴（马拉维首都）

زامبیا 〔名〕 赞比亚（非洲）

زامسقه (*zāmasghe*) 同 زاماسکه

زامهران (*zāmahrān*) 〔名〕 抗毒素

زامهرون (*zāmahroon*) 同 زامهران

زامیاد〔名〕伊朗古历法太阳年每月的第二十八日

زان I از آن 的缩写形式，如：زان پس 同 از آن پس ، زانکه 同 از آنکه

زان II 〔名〕 〈植〉山毛榉

زان (*ze-ān*) از آن . . . 的缩写形式

زانو(ی) 〔名〕 ①膝，膝盖②〈技〉弯管，虹吸管③机枪的曲柄

(~ مفصل) ~ بند 膝关节

~ به 〈军〉跪下！

(~ قاب ~ ، سر ~) کاسهٔ ~ 膝盖骨

به ~ در آمدن 跪下；跪倒；屈膝投降，屈服；认输

(کسی را) به ~ در آوردن 让…跪下，使…屈膝投降，使…屈服

مردمیکه بپا خاسته‌اند ، قادرند تمام دشمنان را به ~ در بیاورند . 站起来的人民有力量战胜一切敌人。

(به زمین ~ زدن) ~ زدن 跪下，跪倒

روی ~ تیراندازی کردن 跪(姿)射（击）

خم ~ کردن （尤指宗教仪式的）曲膝；屈服，屈从

در بغل ~ گرفتن 跷腿；发怒

به ~ نشستن 促膝而坐；过从甚密

چهار ~ نشستن 盘腿坐

دو ~ نشستن 跪坐

روی ~ کسی نشستن 坐在某人的膝上

زانوبند (*zānoo-band*) 〔名〕 ①护膝②〈解〉膝盖骨③吊袜带

زانوپوش 〔名〕 护膝

زانودار 〔形〕 有曲轴的，有曲柄的

محور ~ 曲（柄）轴

زانودرد (~ *dard*) 〔名〕 膝关节痛

زانورس (~ *ras*) 〔形〕 齐膝深的，没膝的

زانویی 〔名〕 ①弯曲的东西②虹吸管；鹅颈管③膝关节

لوله ~ 管子的接头

زانی 〔名〕 奸夫；好色之徒

زانیج 〔名〕 ①祖国②出生地

زانیه 〔名〕 淫妇，荡妇

زاو 〔名、形〕 ①隙，缝，裂缝②狭谷，隘口③强大的，强有力的

افتادن ~ 形成裂缝

زاور (*zāvar*) 〔名〕 ①〈天〉金星②力量，威力；权力③仆从，奴仆

زاوش (*zāvosh*) 同 زاووش

زاولانه (*zāv-lāne*)〔名〕 ①镣铐，脚镣，手铐②〈转〉桎梏，枷锁

زاووش 〔名〕 〈天〉木星

زاویتین (*zāveyateyn*) زاویه 的双数

زاویه (*zāviye*) 〔名〕（复 زوايا）①角，角落②〈数〉角，角度③偏僻小巷④祠堂，殿

انحراف ~ 偏角

انعکاس ~ 〈理〉反射角

(اختلاف ~) انفراج ~ 倾斜角
انكسار ~ 折射角
بر خورد ~ 入射角
بصرى ~ 视角
(مخفى ~) بيروح ~ 〈军〉死角
پرتاب ~ 掷角
تابش ~ 入射角
تير ~ 发射角
حاده ~ 锐角
(انعكاس كلى ~) حد ~ 临界角
خارجه ~ 凸角，外角
داخله ~ 凹角，内角
دج ~ 立体角
(نشانه ~) درجه ~ 瞄准角
(خروج ~) رمى ~ 炮弹发射角
غير قابل دفاع ~ 〈军〉死角
فاز ~ 〈理〉相角
فضايى ~ 立体角
قائمه ~ 直角
متبادله ~ 错角
متقابله ~ 等角，同位角，对应角
متممه ~ 补角
مجاور ~ 邻角
مجسمه ~ 立体角，固体角
مستوى ~ 平面角
مكسرهٔ منشور ~ 棱镜折射角
(متكامله ~) مكمله ~ 补角
منفرجه ~ 钝角
موضعى ~ 〈军〉高低角，土地之倾斜角
ميز ~ 桌子角
ميل ~ 〈理〉俯角，大炮方位角

(سقوط ~) ورود ~ 〈理〉落角，入射角
از ~ 从…角度
از ~ حوادث جهان اخير 从最近国际上发生的事件来看
رأس ~ （三角形或多角形的）角顶，顶（点）
سنگ ~ 奠基石，隅石块
گرفتن ~ 把大炮对准…

زاويه سنج (~ *sanj*) 〔名〕 角度计，量角器，测角仪，分度规
دوربينى ~ 经纬仪
مساحى ~ 平板仪，平板绘画器

زاويه سنجى 〔名〕 测角，测角术，测向术

زاويه كش (~ *kesh*) 同 زاويه سنج

زاويه نشين (~ *nesheen*) 〔名、形〕 ①隐士，逸士②隐士的，逸士的，隐居的，孤独的

زاويه نشينى 〔名〕 遁世隐居，离群索居，过孤独生活

زاويه ياب 〔名〕 经纬仪，测角计

زاهد (*zāhed*) 〔名、形〕 （复 زهاد）①隐士，修行者，苦行僧，禁欲主义者②过苦行僧生活的③虔信的，虔诚的
خشك ~ 狂信者，宗教狂热病者
شش صد هزار ساله ~ 〈喻〉魔鬼

زاهدان (*zāhedān*) 〔名〕 扎黑丹(伊朗城市名)

زاهدانه (*zāhedāne*) 〔形、副〕 隐士般的(地)，苦行僧式的（地），虔诚的（地），笃信宗教的（地）
رفتار ~ 虔行

زاهده 〔名〕 女隐士，女苦行僧，修女，尼姑

زاهدى I (*zāhedee*) 〔名〕 ①禁欲主义，过隐居

生活；苦修，苦行②笃信宗教，信仰上帝，虔诚

زاهدی II 〔名〕 一种枣名

زاهر (*zāher*) 〔形〕 ①发光的，闪耀的②新鲜的，芳香的

~ احمر 鲜红的

زاهری 〔名〕 芳香，芬芳；香味

زاهق (*zāhegh*) 〔形〕 灭亡的，毁灭的，死亡的；（正在）消失的，（正在）衰亡的

زاهو 同 زائو

زاهوخانه 〔名〕 产科医院

زای 同 زا II条

زایا 〔形、名〕 ①生儿育女的，有生育能力的②多产的，繁殖力强的（人或生物）

زایان 〔形〕 正在生育的

زایاندن (*zāyāndan*) 〔动〕（根 زایان ）接生，助产

زایجه (*zāyeje*) 〔名〕 ①算命天宫图②算命

زایچه (*zāyche*) 〔名〕 出生证书

زایچه بین 同 زایچه شناس

زایچه شناس (~ *shenās*) 〔名〕 占星家，星相学家

زاید (*zāyed*) 〔形〕 ①过多的，过剩的②多余的，不需要的，无用的③〈语〉（语句中）同义词叠用的④补充的；持续的

بر ~ 加上，补充

برحقوق ~ 附加工资

~ اقدام 多此一举

~ سبب 多余的音节

~ شین （加在动词人称后的表明第三人称单数）宾格代词 ش

~ قطع 〈数〉双曲线

این کلمه در اینجا ~ است. 这个词在这里是多余的。

ما این اقدام آنها را ~ میدانیم. 我们认为他们是多此一举。

بر آنچه گفته بودم نبود. ~ 我要说的就是这些。

زائد (*zā-ed*) 同 زاید

زاید الوصف (*zāyedol-vasf*) 〔形〕 难以形容的，难以描绘的，难以表达的

~ شعف 难以形容的喜悦心情

زایدن (*zāyedan*) 同 زاییدن

زایده (*zāyede*) 〔名〕（复 زواید ）①附属品，附件；附庸②〈解〉蚓突（即阑尾）

اعور ~ 盲肠

فخذ (~ استخوان ران) ~ 〈解〉转子（或粗隆）

لخمی ~ 〈动〉（火鸡等的）垂肉

مقدم ~ 喙状隆起物

زائده (*zā-ede*) 同 زایده

زائر (*zā-er*) 〔名〕（复 زوار، زایرین ）①访问者，拜访者②朝圣者，朝觐者，香客

زایرین (*zāyereen*) 见 زائر

زایش (*zāyesh*) 〔名〕 ①诞生，分娩②增加，补充

~ درد 分娩的阵痛

زایشگاه (~ *gāh*) 〔名〕 妇产医院，产房

زایل (*zāyel*) 〔形〕 ①消失的，消亡的，消散的，消逝的，殒落的②昙花一现的，瞬息即逝的

شدن ~ 消失，消亡；消逝，殒落，被忘却

کردن (~ ساختن) ~ 消灭，消除；除掉，取消

زائل (*zā-el*) 同 زایل

زایمان (*zāymān*) 〔名〕 分娩

پیش از موعد طبیعی ~ 早产

طبیعی ~ 顺产

~ در بستر 临产

~ در حال 在分娩中

زاینده (*zāyande*) 〔形〕 ①诞生的，生…的②〈转〉生产的，增加的

زائو 〔名〕 即将分娩或分娩不久的产妇

زاییدگی (*zāyeedegee*) 同 زایمان

زاییدن (*zāyeedan*) 〔动〕（根 زای） ①生（孩子）；下（崽子）②〈转〉产生；发源，发生

زاییده 〔形、名〕 ①生下的，诞生的②〈转〉产物，产儿③孩子，儿童

~ زن 分娩后的妇女

زب (*zobb*) 〔名〕 ①阴茎②胡须③鼻子

زباب (*zabāb*) 〔名〕 〈动〉田鼠，睡鼠

زبابه زباب 的阴性

زباد (*zabād*) 〔名〕 ①〈化〉香猫香（用于香料、香水等化妆品）；麝香②〈动〉香猫，麝猫

هندی ~ 长尾麝香猫

~ گربهٔ 麝猫

زبال (*zabbāl*) 〔名〕 清洁工人

زباله (*zobāle*) 〔名〕 垃圾，废物

~ صندوق 垃圾箱

زباله دان 〔名〕 垃圾坑，垃圾箱

زباله دانی 〔名〕 垃圾桶

زباله کش (~ *kesh*) 〔名、形〕 ①清洁工人②运垃圾的

~ ماشین 垃圾车

زباله کشی 〔名〕 清扫垃圾

زبان (*zabān*) 〔名〕 ①舌，舌头②语言；话，言语③方言

ادبی ~ 文学语言

باردار ~ 有苔的舌

بازاری (~ غیر ادبی) ~ 俚语，粗话

بومی ~ 国语，母语，土语

بیزبانی ~ 哑语，无声的语言

ترازو ~ 天平上的指针

چرب و نرم ~ 甜言蜜语

چینی ~ 汉语，中国话

حال ~ 无声语言

حرفه‌ای ~ 行业性用语，行话

خارجی ~ 外语

خودمانی ~ 知心话，私房话

زرگری ~ 暗语

سنگین ~ 谈话结巴

شیرین (~ خوش) ~ 娓娓动听的语言，甜言蜜语

عامیانه (~ عوام ، ~ عوامانه) ~ 俗语，口头语

فارسی ~ 波斯语

فصیح و بلیغ ~ 流畅的语言

فنی (~ صنفی) ~ 专门术语，行话

قال ~ 有声的语言

قلم ~ 笔舌

کوچك ~ 小舌，〈解〉会厌

گفتنی (~ محاوره) ~ 口语

مادری ~ 母语，本国语言，本民族的语言

نوشتنی ~ 书面语言

نیشدار ~ 讥讽（或刺人）的语言

~ اهل 语言专家

~ دستور 语法

~ علم 语言学

~ لغزش 失言，口误

走嘴

از زبانم جست . 我走嘴了。

دل بر سر ~ داشتن 心直，十分坦率；感情激动

به (بر) ~ راندن 说出，指出；使…讲

دشمنان طبقاتی هر چه جملات خوش آهنگ بر ~ میرانند ، اما ما هرگز فریب آنها را نمیخوریم . 不管阶级敌人怎样花言巧语，我们都不会上当。

به (بر) ~ رفتن 被说出，被指出；讲出来

~ ریختن 口若悬河；废话连篇

~ زدن 提到，品尝；舐

به کسی زخم ~ زدن 对某人讽刺挖苦

~ کسی باز شدن 某人打开话匣子

~ خود را خسته کردن 自费口舌

~ درازی کردن 说话冒失

~ بازی کردن 谄媚，阿谀

~ باز کردن (~ گشودن ، ~ بر گشادن)（小孩）开始说话

~ کسی را باز کردن 使某人开口讲话

~ کسی با سرش بازی کردن 某人的嘴招惹是非

بر ~ جاری کردن 讲出来

~ بر کشیدن （动物天热而）伸舌

~ در کشیدن 缄默（无言），默默不语

زیر ~ کسی را کشیدن 从某人口里探出，套某人的话

به ~ کسی گذاشتن 教某人讲，唆使某人说

~ کسی گرفتن 某人口吃

او هنگام حرف زدن ~ میگیرد . 他说起话来结结巴巴。

~ لکنت 说话结巴

نوك ~ (سر ~) 舌尖

از ~ افتادن 不讲话，不作声

در ~ مردم افتادن (بر سر ~ ها افتادن) 成为人们的谈话资料；声名狼藉

به ~ آمدن 咿呀学语，开口讲话；被述及

~ کسی بند آمدن 某人不作声，某人不说话

زیر ~ آمدن 想说而没说

دو ~ در آمدن 前言不搭后语，自相矛盾

~ آوردن 暗示

~ در آوردن 开始讲话；能说会道；说话冒失

~ کسی مو در آوردن 话说得口都干了

بر ~ آوردن (بر ~ جاری کردن) 讲述，叙述，说出

به ~ آوردن (سر ~ راندن) 指出，说出，逼问，追问，使…讲

آنچه در دل داشت به ~ آورد . 他心里想什么就说什么。

همهٔ افراد خدمات شایان این کارگر پیر را با تحسین و احترام به ~ میآورند . 大家都赞扬这位老工人的卓越贡献。

~ بریدن 割舌头；禁止说话

(بر) ~ بستن 保持缄默，默默不语

~ کسی را بستن 让某人缄默，使某人住口；堵住某人的嘴

بر سر زبانها بودن 众口相传，有口皆碑

کسی بی ~ بودن (کسی سر و ~ نداشتن) 某人沉默寡言

از ~ جستن (از ~ در رفتن) 脱口而出，

جلو ~ خود را گرفتن 说话谨慎
حرف از ~ کسی گرفتن 抓住某人的话柄
~ خود را دندان گرفتن (~ خود را گاز گرفتن) 紧闭双唇，把嘴咬住
~ به چیزی گشودن 开口讲出某事
به ~ بیزبانی به کسی گفتن 暗示某人
~ خود را نگهداشتن 一声不吭
~ خارجی در مبارزهٔ زندگی سلاحی بشمار میآید . 外国语是人生斗争的一种武器。
~ حال هر کس گفتار و کردار او است . 一个人的言行就是他自己的写照。
زبانش بند نمیآید . 他讲起话来滔滔不绝。
دل و زبانش یکی است . 他心口如一。
او هیچ ~ نمیفهمد . 他这个人蛮不讲理。
او بیزبان است (او سر و ~ ندارد) . 他沉默不语。
〈谚〉 ~ خوش مار را از سوراخ در میآورد . 好话能引蛇出洞。
〈谚〉 ~ سرخ سر سبز میدهد بر باد . 祸从口出。
〈谚〉 ~ در دهان پاسبان سر است . 嘴严不会惹是非。
~ گوشت است بهر طرف بگردانی میگردد . 〈谚〉人嘴两张皮。（喻：爱说啥就说啥）

زبان آموز 〔名〕 语文读本，会话手册

زبان آور (~ *āvar*) 〔形〕 善于辞令的，口才好的，讲话流利的
~ ناطق 有口才的报告人

زبان آوری 〔名〕 能言善辩，口才，辩才；语言流利

زبان باز 〔名〕 ①骗子，招摇撞骗者②巧言令色的人③谄媚者，阿谀奉承者，拍马屁的人④诡辩家，耍嘴皮的人

زبان بازی 〔名〕 ①招摇撞骗②巧言令色③谄媚，阿谀奉承，逢迎拍马④诡辩，耍嘴皮
~ کردن (با) 同上

زبان بر (~ *bor*) 〔形、名〕 〈口〉①有说服力的，不容辩驳的②封住嘴巴的贿赂③不容争辩的论据，无可置疑的论据

زبان بریده (~ *boreede*) 〔形〕 ①沉默寡言的②哑的，无言的

زبان بستگی (~ *bastegee*) 〔名〕 ①不会说话②口齿不清③沉默寡言

زبان بسته 〔形〕 ①不会说话的（指动物）②口齿不清的；丧失说话能力的③沉默寡言的
حیوان ~ 不会说话的动物

زبان بند (~ *band*) 〔名〕 ①（按迷信说法）封住别人嘴巴的护符②不容争辩的论据，无可置疑的论据

زبان پس قفا (~ *pas-ghafā*) 同 زبان در قفا

زبان تیز 〔形〕 说话俏皮的，说话尖刻的

زبان خواه (~ *khāh*) 〔名〕 乞丐

زبان دار 〔形〕 ①擅长讲话的，有口才的②话多的，滔滔不绝的③〈转〉清晰的，表达的
یك نامهٔ ~ باید نوشت . 应该写一封明确无误的信寄去。

زبان داری 〔名〕 ①擅长讲话，有口才②话多，滔滔不绝

زبان دان 〔名〕 ①通晓语言的人②语言学家

زبان دراز (~ *derāz*) 〔形〕 〈口〉①嘴大舌长的，说话冗长的②蛮横无理的，霸道的；粗鲁的

زبان درازی 〔名〕 ①嘴大舌长，多嘴多舌，话多

②蛮横无理，霸道，说粗鲁话

~ کردن 同上

زبان در قفا (~ *dar-ghafā*) 〔名〕〈植〉飞燕草

زبانران (~ *rān*) 〔名〕 ①说废话的人②讲故事者

زبانرانی 〔名〕 ①说废话②讲故事

زبان ریز : ~ حرف زدن 口若悬河

زبان زد (~ *zad*) 〔形、名〕 ①众口相传的，脍炙人口的 ②人们谈笑的话柄，街谈巷议的资料

~ خاص و عام بودن 挂在…嘴上，成为大家的谈话资料

در این روزها خبر باز گشت ماهوارهٔ چین به زمین ~ مردم است . 这几天人们都在谈论我国人造地球卫星返回地面的事。

~ شدن 众所周知，众口相传；被谈论

زبان شمشیر (~ *shamsheer*) 〔名〕 唇枪舌剑

زبان شناس (~ *shenās*) 〔名〕 语言学家

زبان شناسی 〔名〕 语言学

زبان فروش (~ *foroosh*) 〔形〕 过于健谈的，多话的，喋喋不休的

زبان فروشی 〔名〕 过于健谈，多话，喋喋不休

زبان فهم (~ *fahm*) 〔形〕 一说就懂的，聪明的，伶俐的

زبانك (*zabānak*) 〔名〕 〈解〉小舌，悬雍垂

زبان گرفتگی (*zabān-gereftegee*) 〔名〕 口吃，口齿不清，拙口笨腮

زبان گرفته 〔名、形〕 ①患口吃的人②说话结巴的；口齿不清的

زبان گز (~ *gaz*) 〔形〕 说话辛辣的，话里带刺的

زبان گنجشك (~ *gonjeshk*) 〔名〕 〈植〉①梣(属)，白蜡树（属）②梣树子

زبان گیر 〔名〕 间谍，奸细；〈旧〉密探

زبان گیره 〔名〕 压舌板

زبان گیری 〔名〕 间谍活动；侦察敌情

زبان لق (~ *lagh*) 〔形〕 饶舌的；保不住机密的

زبان نفهم (~ *nafahm*) 〔名、形〕 ①蠢人，糊涂人②蠢笨的，点不透的

زبان نفهمی 〔名〕 愚蠢，不聪明

زبانه (*zabāne*) 〔名〕 （火）舌，舌状物

~ آتش 火舌，火焰

~ ترازو 天平上的指针

~ چوب （木工的）雄榫，榫舌，凸榫

~ زنگ 铃舌，钟舌

~ قفل 锁舌

~ کلید ~钥匙齿

~ نی 笛中的簧片

~ و کام 镶榫接合

(~ جای) ~ مادگی 榫眼

(~ زدن) ~ کشیدن 燃烧，吐火舌，发火焰

آتش مبارزهٔ مردم سراسر جهان علیه ابرقدرت ها ~ میکشد . 世界人民反对超级大国的斗争方兴未艾。

زبانی (*zabānee*) 〔形、副、名〕 ①口头（上）的②口惠而实不至的，表面上的③语言的④舌的，舌音的，舌状的⑤口头(上)⑥看守地狱者

~ پیغام 口信

~ حروف 舌音字母

~ دوست 不可靠的朋友

~ محبت 表面上的关怀

~ باو گفتیم که فردا شب برای جلسه بیاید . 我们已口头通知他明晚来开会。

زبانیه 〔名〕 叛乱者

زبد (*zabad*) 〔名〕 （水或奶）泡沫，渣滓

البحر ~ 浪花；浮岩

زبده (*zobde*) 〔名、形〕 ①最好的部分，精华，精萃②实质，本质，概要，要点③凝乳，乳脂，奶油④杰出的，最好的，挑选的

نیروی ارتش ~ 精锐部队

~ عناصر 精干分子

زبر (*zabar*) 〔名〕 ①上面，顶部，顶点②表示短元音（*a*）的符号名称

~از 从上面

~ بر 在…的上面

زبر (*zebr*) 〔形〕 粗糙的，粗硬的，不光洁的，不柔和的

و زرنگ ~ 〈口〉伶俐的，机灵的

و زمخت ~ 不光滑的；粗鲁的，不文明的

~ پارچهٔ 粗布

~ پوست 粗糙的皮肤

~ دست 粗糙的手

~ موی 粗硬的毛发

کردن ~ 使…粗糙

زبر (*zobor*) 同 زبور

زبر پوش (*zabar-poosh*) 〔名〕 外衣，大衣

زبرتنگ (~ *tang*) 〔名〕 （系在马上的）肚带

زبرجد (~ *jad*) 〔名〕 〈矿〉贵橄榄石（一种宝石）；黄玉

هندی ~ 〈矿〉黄玉

زبرجدی 〔形〕 ①贵橄榄石的②橄榄绿的，青绿的

زبرجدین 同 زبرجدی

زبردست (*zabar-dast*) 〔形、名〕 ①熟练的，手巧的；能干的，干练的②有力的，强大的③凌驾于…之上的，高高在上的④行家，里手⑤上司

و زیردست ~上司和下属

~ کارگر 熟练工人

(در) بودن ~ 能干，高明

خواهر بزرگم در نقاشی ~ است . 我姊姊是绘画能手。

شدن ~ 成为能手，变得能干；占上风

همه نشستن ~坐在首席，坐在上座

زبردستی 〔名〕 ①熟练，手巧，机灵②能干，精干③占上风，占优势

زبرفوف (*zabarfoof*) 〔名〕 诅咒，诬蔑

زبرمرد (*zabar-mard*) 〔名〕 能手，名手

زبره آرد (*zebre-ārd*) 〔名〕 （作饲料用的）麦麸，粗粉

زبره سنگ (~ *sang*) 〔名〕 〈矿〉粗面岩

زبری (*zebree*) 〔名〕 粗糙，粗硬，不光洁，不柔和

پوست ~ 鸡皮疙瘩

زبری (*zabaree*) 同 زبرین

زبرین (*zabareen*) 〔形〕 上面的，上部的，在上边的

~ لب 上唇

زبزب Ⅰ (*zabzab*) 〔名〕 野猫

زبزب Ⅱ 〔名〕（复 زباب ）船

زبل (*zebl*) 〔名〕 动物粪便；肥料

زبلدان (~ *dān*) 〔名〕 动物粪堆；垃圾堆

زبور (*zaboor*) 〔名〕（复 زبر ） ①〈宗〉赞美诗篇，赞美诗，圣诗，圣歌②信，书

(~ کتاب) داود ~ （基督教《圣经》中的）《诗篇》

زبورخوان (~ *khān*) 〔名〕 唱圣歌者，唱赞美诗者

زبورنویس (~ *nevees*) 〔名〕 赞美诗作者；诗篇作者

زبون (*zaboon*) 〔形〕 ①弱小的，孤立无援的②虚弱的，软弱的③低贱的，卑微的④不堪一击的

با زبردست ~ و افتاده بودن 对上司低三下四

شدن ~ 变弱，不堪一击；无能为力，孤立无援

(ساختن ~) کردن ~ 削弱，使…不堪一击；贬低，贬抑；鄙视

زبون کش (~ *kosh*) 〔名、形〕 ①压迫者，独裁者，暴君②卑鄙的，下流的，低贱的

زبونی 〔名〕 ①虚弱，无能为力②沮丧，受压抑，低三下四，唯唯诺诺

(دیدن ~) کشیدن ~ 受屈辱，受压迫

زبیب (*zabeeb*) 〔名〕 ①无核小葡萄干②无花果干③干枣

زبیده (*zobeyde*) 〔名〕 〈植〉蜡菊

زبیل (*zabeel, zebeel*) 〔名〕 ①粪；粪肥②篮子

زپرتی (*zepertee*) 〔形〕 〈口〉①虚弱的，弱小的②不结实的，无用的

زج (*zaj*) 〔名〕 干酸奶

زج (*zoj*) 〔名〕 ①矛尖，梭标尖，箭头；尖端②肘

زجاج (*zojāj*) 〔名〕 ①精制玻璃，水晶玻璃②玻璃器皿

زجاج (*zajjāj*) 〔名〕 卖玻璃（器皿的）人，制造玻璃（器皿的）工人

زجاجه (*zojāje*) 〔名〕〈旧〉①玻璃碎片②玻璃杯，玻璃高脚杯

زجاجی 〔形〕 ①〈旧〉水晶玻璃的；玻璃的②玻璃状的，透明的③〈解〉玻璃体的

~ شامهٔ 〈解〉玻璃状体膜

زجاجیت (*zojājiyyat*) 〔名〕 玻璃质，玻璃体

زجاجیه 〔名〕 ①〈解〉(眼球的)水晶体②同 زجاجی

~ رطوبت 水晶体，玻璃体

~ طبقهٔ （眼球的）水晶体

~ غشاء 〈解〉玻璃状体膜

~ ورم 眼晶炎

زجر (*zajer*) 〔名〕 ①拷打，折磨，受罪，受折磨②迫害，残害

دادن ~ 拷打，折磨；迫害，残害

کردن ~ 赶走，吓走；阻挠；折磨，迫害

کشیدن ~ 受拷打，受折磨；受压迫，受迫害

زجرکش (~ *kesh*) 〔形〕 受尽折磨的，被折磨死的

زجرکش (~ *kosh*) 〔形〕 被折磨死的

کردن ~ 把…折磨死；令人非常讨厌

زجر کشیده (~ *kesheede*) 〔形〕 被压迫的

زجه (*zaje*) 同 زاج Ⅰ条

زحار (*zohār*) 〔名〕 〈医〉赤痢，红痢

زحاف (*zehāf*) 〔名〕 律诗韵脚的变化

زحام (*zehām*) 〔名〕 人群；群，伙，帮

~ روز 〈宗〉终审日

زحف (*zahf*) 〔名〕 爬行，匍匐而行；战斗前进（指军队）

کردن ~ 同上

زحل (*zohal*) 〔名〕 〈天〉土星

زحلی 〔形〕 ①土星的②不吉利的，邪恶的

زحمات (*zahamāt*) 见 زحمت

زحمت (*zahmat*) 〔名〕 （复 زحمات）①烦劳，麻烦，辛劳，辛苦②努力，劳动

فکری ~ 脑力劳动

(با ~) به ~ 艰难地，吃力地

. براحتی نرسید آنکه زحمتی نکشید 〈谚〉不劳则无获。

زحمت افزا (~ *afzā*) 〔形〕 ①繁难的，累赘的，麻烦的②难的，困难的

زحمت دار 同 پرزحمت

زحمتکش (~ *kesh*) 〔名、形〕 ①劳动者②勤劳的，勤奋的

~ دانش آموزان 勤奋的学生

مردم ~ و با فراست 勤劳而有智慧的人民

روز اول مه روز زحمتکشان سراسر جهان است . "五一节"是全世界劳动人民的节日。

زحول (*zahool*) 〔名〕 离去，走开，离开

زحير (*zaheer*) 〔名〕 ①〈医〉痢疾，赤痢②呻吟声，长叹，悲叹

زخ (*zakh*) زخم 或 آزخ 的缩写形式

زخار (*zakhkhār*) 〔形〕 〈旧〉（大海）翻滚的，汹涌澎湃的

زخارف (*zakhāref*) 见 زخرف

زخاره (*zakhāre*) 〔名〕 幼芽，枝芽，枝桠，分枝

زخرف (*zokhrof*) 〔名〕 （复 زخارف）①装饰，打扮②金银线饰③金子④〈喻〉华丽的词藻；诱惑物

~ دنيا 世间的浮华

زخم (*zakhm*) 〔名、形〕 ①伤，伤口；溃疡；小疮②疼痛发炎的，一碰就痛的③溃疡性的，患溃疡的

~ بد 恶性瘤

~ تير （子）弹伤

~ چشم 眨巴眼；不吉利的眼光；眼睛发炎

~ دراى 铃声

~ رختخواب 褥疮

. او به ~ ميخواند 他读起来很费力。

(به ~ انداختن) دادن ~ 麻烦，打扰

. خيلى متأسفم كه شما را ~ دادم 很抱歉，麻烦您了。

! به خود ~ مده 不要自找麻烦了！

(كسى را) كم كردن ~ 〈口〉减少麻烦

. بايد ~ را كم كنيم 我们现在该走了。（原意：不要再打扰人家了）

(بخود ~) كشيدن ~ 辛勤努力；受累，费力；劳驾

. ~ كشيده اين نامه را باو برسانيد 请把这封信转给他！

. ~ نكشيد كه بنويسيد 您不用费心写了。

. او در انجام اين كار ~ زيادى كشيده است 他做这件事可费了劲。

~ چيزى را كشيدن 致力于…，埋头于…，做某事

~ كسى را كشيدن 关心（某人），照顾（某人）；替（某人）去完成工作

اگر ~ نباشد، خواهش ميكنم امشب تشريف بياوريد . 如果方便的话，请您今晚来一下。

. اين كار به زحمتى كه ميكشيم نمى ارزد 这件事不值得我们去做。

... به زحمتش نميارزد كه 〈口〉…不值得

. اينكار ~ زياد دارد 这件事很费劲。

. زياده بر اين ~ نميدهد （信函用语）就此搁笔。

. ببخشيد اسباب ~ شما شدم 对不起，打扰您了。

. ~ نيست (راحت است) 一点儿也不麻烦。（对上一句的答复）

زبان ~ 恶语伤人，挖苦，责难
سفليس ~ 梅毒瘤；（梅毒的）树胶状肿
(كشنده ~) كارى ~ 致命伤
(طبل ~) كوس ~ 鼓声，鼓点
معده ~ 胃溃疡
ناخن ~ 抓伤的痕迹，（指甲）划痕
نيزه ~ （矛）枪（刺）伤
~ جاى 疤记，伤疤
انداختن ~打伤，致伤
(خوردن ~) برداشتن ~ 受伤，受创伤
. پاى اين سرباز ~ برداشته است 这位战士的腿受了伤。
بستن ~ 包扎伤口
(كردن ~) زدن ~ 使…受伤，伤害；使…溃疡
زبان زدن ~ 挖苦某人，说讽刺话，责难，非难
كردن ~ 擦伤，擦痛
. دستش ~ است 他的手上长了疮。
. اين پول را به ~ ديگرى ميزنيم 我们将把这些钱化在别的方面。
. زخمش گرم است 他还不知道（后果）有多么严重呢！
〈谚〉 ~ سنان بر تن است ~ زبان بر جان. 刀剑伤身，恶语伤心。
. ~ زبان بدتر از ~ شمشير است 〈谚〉恶语伤人比刀剑还厉害。

زخم بردار (~ *bardār*) 〔形〕 易受伤的，易受创伤的

زخم بند (~ *band*) 〔形〕 包扎伤口的，扎绷带的

زخم بندى 〔名〕 包扎伤口，缠绷带

(~ پاكت) ~ بستهٔ 急救包
~ پست 急救站，包扎站

زخم پذير (~ *pazeer*) 同 زخم بردار

زخم خورده (~ *khorde*) 〔形〕 受了伤的

زخم دار 〔形〕 遍体鳞伤的，伤痕累累的；溃烂的

زخمديده 〔形、名〕 ①受伤的②伤员

زخم زده (~ *zade*) 同 زخم خورده

زخم زن (~ *zan*) 〔形〕 刺伤…的，伤害…的

زخم ناپذير (~ *nāpazeer*) 〔形〕 伤害不了的，无懈可击的

زخمناك 同 زخم دار

زخمو 〔形〕 受重伤的，伤痕累累的

زخم‌وزيل (*zakhmo-zeel*) 〔名〕 〈口〉小伤口，小疮

زخمه (*zakhme*) 〔名〕 ①（弹弦乐器用的）拨子，琴拨，拨弦片②琴弓③碰，撞，击
(به ، بر) زدن ~ 打击，碰撞

زخمى (*zakhmee*) 〔形、名〕 ①受伤的，溃疡的②伤者，伤员
كشته ها و ~ ها 伤亡人员
شدن ~ 受伤
از سربازان دشمن دو نفر كشته و ده نفر ~ شدند . 敌军两名被打死，十名受伤。
كردن ~ 伤，伤害

زد I (*zad*) 〔名〕 打击，一击

زد II 可做构词后缀，如：گوش ~ ، نام ~ ، زبان ~ 等

زدا(ى) (*zodā*) زدودن 的根

زدايا (*zadāyā*) 〔名〕 清洁剂，去垢剂

زدايش (*zodāyesh*) 〔名〕 ①擦拭，弄净②提炼，精制

زداينده (*zodāyande*) 〔名〕 擦拭者

زداییدن (*zodāyeedan*) 同 زدودن

زدگی (*zadegee*) 〔名〕 ①磨伤处，磨损，（身体上）磨破的地方，（衣服）破损处②擦亮③腐蚀，侵蚀④取消，除掉，划掉，删去

زدن (*zadan*) 〔动〕（根 زن）①打，击，敲，拍（手）②钉上，钉住③打，毒打，打碎④擦破，磨伤（如脚）⑤跳动（如心、脉搏等）⑥拉（琴），演奏（乐器）⑦搅（奶油）⑧戴（眼镜），戴上，别上⑨蘸，使浸入；塞入，插入⑩触及，触动⑪修剪（如树枝）⑫盗窃，抢夺⑬努力⑭喝（酒）⑮打字⑯挤（眼），眨⑰吐（芽）⑱弹（棉花）⑲振（翅）⑳打猎㉑划掉，划去

(به) ~ آب 洒水

~ اعلان 张贴通知

~ برای شغلی 寻找职业

~ برای کسی 坏了某人的事，背后说人坏话

~ بزمین 打翻在地，打倒在地

~ بکسی 讽刺某人，撞倒某人

~ بوق 吹喇叭，吹号；（汽车）按喇叭

~ پنبه 弹棉花

~ پول کسی را 抢某人的钱

~ تازیانه 抽打，鞭笞

~ تلفن 打电话

~ توپ （足球）踢球；讹诈

~ ثروت بهم 发财致富

~ جوانه 抽芽，吐芽

~ جیب 扒窃（钱包）

~ چادر 支帐篷

~ چشم 瞪一眼；投不吉利的眼光

~ چشمك 眨眼；递眼色

~ حرف 讲话，说话

خود را به ناخوشی (مردن ، نادانی ، کوری ، کری) ~ 装病（死，不懂，瞎，聋）

~ دارو 上药，敷药

~ در 敲门，叩门

~ دست 鼓掌；触

~ رأی کسی را 劝阻某人，劝止某人

~ زنگ 打铃，生锈

~ (زیر حرف (قرار داد 不遵守诺言（合同）

~ (زیر گریه (خنده 突然哭（笑）起来

~ سر کسی را 替某人理发

~ سرما （风、霜等）摧残，冻伤

~ سکه 铸钱币

(~ سیلی ~ (تو گوش کسی 打嘴巴，打耳光

~ شیپور 吹喇叭

~ صدا 喊叫

(به) ~ ضرر 受害，伤害

~ عینك 戴眼镜

~ کبریت 划火柴，点燃火柴

~ کتك 踢

~ کراوات 打领带

~ کلید را به قفل 试钥匙

~ گردن 砍头，杀头

~ گیلاس 喝酒

~ لاف 吹牛

~ مثل 举例，引证

~ نیش 螫、叮、咬，讽刺

~ ویولن 拉提琴

ما با ~ ستون‌های بزرگ زیر پل آنرا محکم کرده‌ایم . 为使桥梁牢固，我们在桥下打

了几个大桩。

تیر را درست به هدف زد . 他打中了靶子。

هنوز زنگ ساعت ده را نزده اند . 现在还不到十点钟。

کفش نو پایم را میزند . 新鞋磨我脚。

این پارچه بسرخی میزند . 这块布料略带红色。

لطفاً تخم مرغ را اول بزنید . 请先把鸡蛋搅打一下。

آیا میتوانید طنبور بزنید ؟ 你会弹冬不拉（琴）吗？

دیروز ما شاخه‌های درخت را زدیم . 昨天我们修剪了树枝。

بخاطر ناخوشی نامش را از فهرست اساسی زدند. 因为生病所以他的名字从名单上给划掉了。

من دقیقه‌ای سی کلمهٔ چینی میزنم . 我每分钟能打三十个汉字。

این شیرینی دل آدم را میزند . 这种糖果（甜得）腻人。

چند مسئله زدید ؟ 你解了几道题？

سنجاق را بکلاهش زد . 他把别针别在帽子上。

سرما انگشتهای پایش را زد . 严寒冻伤了他的脚指。

اخیراً او مرض قلبی پیدا کرده و قلبش تند تر از حد معمول میزند . 最近他得了心脏病，心跳得比平常厉害。

سپاهیان ما به قلب دشمن زدند و آنها را تار و مار کردند . 我军冲入了敌阵击溃了敌人。

بزن بچاك ! <俚>滚开！走开

زدنگاه (*zadangāh*) 〔名〕（高尔夫球的）发球处，球座

زدوار (*zadvār*) 同 جدوار

زدوبند (*zado-band*) 〔名〕共谋，勾结，串通；协议

～ کردن 共谋，勾结；达成协议

زدوبندچی 〔名〕①密谋者，勾结者，阴谋家②骗子

زد و خورد (*zado-khord*) 〔名〕冲突，搏斗，打仗，交火

～ مختصر 小规模战斗；小冲突

～ کردن 冲突，搏斗，交火

در جنگ ضد ژاپنی ～ سختی در آن نقطه در گرفت . 抗日战争期间在那里曾发生过一场激战。

زدودن (*zodoodan*) 〔动〕（根 زدای）擦掉，擦亮；刷洗，刷净

～ زنگ از دل کسی 安慰某人，慰藉

زنگ آهن را باید زدود . 锈要擦掉。

زده (*zade*) 〔形、名〕①受打击的②影响的③被（疾病）侵袭的④受折磨的⑤被修剪过的⑥（布料）带窟窿的，被虫蛀的⑦<语>不发元音的⑧吃腻了的⑨（布料）瑕疵

تخم مرغ ～ 搅打过的鸡蛋

این پارچه را بید ～ است . 这块布料已被虫蛀了。

دیگر از این غذا ～ شدم . 我对这种食物已腻了。

این پارچه هیچ ～ ندارد . 这块布料一点瑕疵都没有。

زر I (*zar*) 〔名〕①金子②金钱，财富

～ جعفری 最纯的金子

～ خالص（～ درست ، ～ ناب ، ～ سره）纯金

(دست افشار (یا مشت افشار ~ 一种软质金子
(ده ده (یا ده دهی ~ 一种纯金
سفید ~ 〈化〉铂，白金
طلا ~ 纯金；金钱
قلب ~ 伪金币
کم عیار ~ 成色低的金子
و زیور ~ 首饰
~ و سیم 金和银，钱财
~ ورقهٔ 金箔
~ ~ کشد بی زری درد سر 〈谚〉有钱能使鬼推磨。
~ دادن و درد سر خریدن 〈谚〉吃力不讨好

زر Ⅱ 〔名、形〕〈旧〉①老人，老头（子）②年老的，衰老的

زر (*zer*) ：زدن ~ 〈口〉唠叨，嘟哝

زراب (*zarāb*) 〔名〕 ①（做绘画染料用的）金粉②金黄色的酒

زراتشت (*zarātosht*) 同 زرتشت

زراتشتی 同 زرتشتی

زراج (*zarāj*) 同 زرشك

زراد (*zerād*) 〔名〕 ①笼头；（不带嚼环的）马笼头②（拴牲口的）绳子

زراد (*zarrād*) 〔名〕 制盔甲者

زرادخانه (~ *khāne*) 〔名〕 军火库，军需库，兵工厂

زرادشت (*zarādosht*) 同 زرتشت

زراع (*zarrā'*) 同 زارع

زراعت (*zerā'at*) 〔名〕农业，农业耕作，播种；（作物）栽培
(دیم (~ دیمی ~ 非人工灌溉农业
(غیر محدود (~ غیر علمی ~ 粗放的农业，大面积（耕种）的农业
(محدود (~ علمی ~ 细耕农业
کردن ~ 耕作，耕种，从事农业；培育（农作物）

زراعت کار 〔名〕 务农者，农民

زراعتی 〔形〕 ①农业的，农作物的②播种的，播种用的

زراغن (*zarāghan*) 〔名〕 ①硬沙土土壤②打噎③打嗝

زراغنگ (*zarāghang*) 同 زراغن

زراف (*zarāf*) 同 زرافه

زرافشان (*zar-afshān*) 〔形〕 ①用金镶嵌的，用金装饰的；绣上金线的，镀上金的②撒金币的③乱化钱的
کردن ~ 用金镶嵌

زرافشانی 〔名〕 ①撒金币②慷慨，毫不吝啬

زرافه (*zarrāfe*) 〔名〕 长颈鹿

زراق (*zarrāgh*) 〔名〕 伪君子，伪善者，假仁假义的人

زراقانه 〔形、副〕 伪善的（地），假仁假义的（地）

زراقه (*zarrāghe*) 〔名〕 水泵，抽水机

زراقی (*zarrāghee*) 〔名〕 伪善，伪装，假仁假义

زراك (*zarāk*) 同 زرشك

زراندود (*zar-andood*) 〔形〕 镀金的，包金的
(کردن (~ ساختن ~ 镀金，包金

زراندوده 同 زراندود

زراندوز (~ *andooz*) 〔形〕 积累财富的

زراندوزی 〔名〕 积累财富

زراوند (*zarāvand*) 〔名〕 〈植〉马兜铃（属）

زراه (*zarāh*) 〔名〕 海，海洋

زرباف (*zarbāf*) 〔名〕 ①织锦缎工人②锦缎，金丝缎，波斯锦

زربافت (*zarbāft*) 〔名、形〕 ①锦缎，波斯锦②金丝织的，用金线绣的，锦缎的，波斯锦的

زربافته 同 زربافت

زربافی 〔名〕 锦织品，锦缎，金丝缎，波斯锦

زربان (*zarbān*) 〔形〕 年老的

زربدست (*zarbedast*) 〔形〕 有钱的，富裕的

زربفت (*zarbaft*) 同 زربافت

زرپرست (*zar-parast*) 〔形、名〕 ①拜金主义的（人）②吝啬的（人），一毛不拔的（人）

زرپرستی 〔名〕 ①拜金主义②吝啬

زرپزی (～ *pazee*) 〔名〕 炼金

زرپور (*zarpoor*) 〔名、形〕 ①杂色的或栗红色马②皮毛红棕色夹杂着白或灰色的，花毛红褐色的，栗色的

زرپوست (*zar-poost*) 〔名〕〈动〉蝶蛹

زرپوش (～ *poosh*) 〔名〕 镀金的，包金的

زرت (*zert*) 同 زرشک

زرتاب (*zartāb*) 〔形〕 织金（银）带的，织金（银）边饰的

زرتار (*zartār*) 同 زربافت

زرتشت (*zartosht*) 〔名〕 古代波斯袄教的始祖琐罗亚斯德（约公元前六、七世纪）

زرتشتی 〔名、形〕 ①袄教徒，拜火教徒②袄教的，拜火教的

　～ کیش 袄教，拜火教，琐罗亚斯德教

زرتك (*zartak*) 〔名〕 ①晒干的藏红花花头②番红花汁

زرجون (*zarjoon*) 同 زرگون

زرجوئی (*zar-jooyee*) 〔名〕 淘金

زرچ (*zerech*) 〔名〕 〈罕〉沙鸡，山鹑

زرچوبه (*zarchoobe*) 同 زرد چوبه

زرحل (*zar-hall*) 〔名〕 金子的溶化

زرخريد (～ *khareed*) 〔名〕 (用金钱买来的)奴隶

زرخريدی 〔名〕 奴隶生活，不自由

زرخيز (～ *kheez*) 〔形〕 ①含金的，产金的②富裕的，有钱的③肥沃的，多产的

　～ ناحيهٔ 产金区，金矿区

زرد (*zard*) 〔形〕 ①黄的，黄色的②苍白的，腊黄色的（指脸色）

　～ چهرهٔ 苍白的面孔

　رنگ ～ فرنگی 黄赭石，黄色土，黄赭石色颜料

　～ رودخانهٔ 黄河

　～ كهربائی 琥珀

　تو ～ در آوردن 〈口〉失望，失败

　～ شدن 发黄，变黄，（脸色）苍白

　～ كردن 涂黄色，使…褪色，（怕得）屁滚尿流

زرد (*zarad*) 〔名〕（复 زرود）甲，铠甲

زرداب (*zardāb*) 〔名〕 ①胆汁②脓水，（伤口流出的）黄水

　～ كيسهٔ 胆囊

زرداب ريز 〔名〕 ①易怒的人②恼怒，(易)激动

زردابی 〔形〕 ①胆汁的，输送胆汁的②肝气不和的，易怒的，凶恶的

زردار (*zardār*) 〔形〕 ①有钱的，富裕的②有力的，强有力的，有实力的

زردآلو (*zardāloo*) 〔名〕 杏

　～ برگهٔ （去核的）杏干

　～ درخت 杏树

زردآلویی 〔形〕 杏（黄）色的
زردآهوئی (*zard-āhooyee*) 〔名〕 淡褐色
زردپور (*zardpoor*) 同 زرپور
زردپوست (*zard-poost*) 〔形、名〕 ①黄皮肤的 ②黄种人，黄色人种
زرد پی (*zard-pey*) 〔名〕 〈解〉腱，筋，韧带
زرد چرده (~ *cherde*) 同 زرد چهره
زردچوبه 〔名〕 〈植〉姜黄属，姜黄；郁金
　　گرد ~ هندی 咖喱粉
زرد چهره (~ *chehre*) 〔形〕 腊黄脸的；脸色苍白的
زرد دوره (~ *dowre*) 〔名〕 〈动〉欧鸲；鸦
زردرخ (~ *rokh*) 同 زرد رو(ی)
زردرنگ (~ *rang*) 〔形〕 黄色的，黄的
زردرو(ی) 〔形〕 ①腊黄脸的②脸色苍白的③〈喻〉害羞的，腼腆的
زردرویی 〔名〕 ①腊黄脸②脸色苍白③害羞，腼腆，难为情
　　~ کشیدن 害羞，不好意思，发窘
زرد زخم (~ *zakhm*) 〔名〕 〈医〉①疹，斑疹②（秃）发癣，金钱癣
زردزخمی 〔名〕 〈医〉脓疱病
زردشت (*zardosht*) 同 زرتشت
زردشتی 同 زرتشتی
زردفام (*zard-fām*) 〔形〕 略带黄色的，淡黄色的，发黄的
زردك (*zardak*) 〔名〕 胡萝卜，红根
زرد گوش (*zardgoosh*) 〔名、形〕 ①两面派，伪君子②同 زردرخ
زردموی (*zard-mooy*) 〔形〕 黄头发的
زردنبو (*zardanboo*) 〔形〕 ①（脸色）黄的，苍白的②衰弱的，虚弱的，瘦弱的
زردوا (*zardvā*) 〔名〕 貂，貂皮
زردوره (*zardevare*) 〔名〕 〈动〉峋鹨，金翼啄木鸟
زردوز (*zardooz*) 〔名、形〕 ①绣金工，刺绣工 ②金丝绣花品，锦缎③用金线绣饰的，锦缎的
زردوزی 〔名〕 ①绣金线的刺绣②金彩绣
　　~ شدن 用金丝刺绣，绣上金饰
　　~ کردن 用金丝绣成某物
زردوست (*zar-doost*) 同 زرپرست
زرده Ⅰ (*zarde*) 〔名〕 ①蛋黄②黄胆，胆汁③（植物的）锈病④一种拌以番红花作料的抓饭
　　~ تخم مرغ 鸡蛋黄
زرده Ⅱ 〔名〕 黄色马，暗褐色的马
زرده Ⅲ 〔名〕 〈植〉防风（属）
زردهشت (*zardohosht*) 同 زرتشت
زردهشتی 同 زرتشتی
زرده گوش (*zardegoosh*) 〔形〕 意志薄弱的；优柔寡断的
زردی (*zardee*) 〔名〕 ①黄色②（脸色）苍白③〈医〉黄疸（病）④〈医〉萎黄病⑤（太阳落山时的）金灿灿的光辉⑥蛋黄
زرديان 〔名〕 〈医〉黄疸病
زررشته (*zar-reshte*) 〔名〕 金线，金丝
زرزر (*zerzer*) 〔名〕 乱奏乱弹的声音，拉琴时的吱吱呀呀声
　　~ کردن 〈口〉（弹琴）叮咚乱弹；〈转〉喋喋不休，讲空话
زرزر (*zorzor*) 〔名〕 （复 زرازير）〈动〉欧椋鸟（白头翁的一种）
زرزور (*zorzoor*) 同 **زرزر** (*zorzor*)
زرساز (*zar-sāz*) 〔名〕 金匠，首饰匠

زرساو (~ *sāv*) 〔名〕 （纯）金块

زرشك (*zereshk*) 〔名〕 〈植〉①伏牛花果，小檗果②小檗（属），伏牛花

(~ درخت) ~ بوتهٔ 伏牛花

زرشكى 〔形、名〕 ①伏牛花的，用伏牛花制成的②深红色（的），紫红色的③栗色

زرشناس (*zar-shenās*) 〔名〕 ①鉴定金银成色者②金匠，首饰匠③金银兑换商

زرشوى (~ *shooy*) 〔名〕 采金者，淘金工人

زرشويى 〔名〕 淘金

زرع (*zar'*) 〔名〕 耕种，耕耘，播种，种植

~ قابل 适于种植的

~ كردن 耕种，播种

زرفشان (*zar-feshān*) 同 زرافشان

زرفين (*zorfeen*) 〔名〕 ①环，圈，环节②〈动〉（体）节；环节③一绺鬈发④门环

زرفينى 〔名〕 环节动物

زرق (*zargh*) 〔名〕 伪善，虚伪；欺骗，诡计

زرق (*zergh*) 〔名〕 注射，打针

زرقا (*zarghā*) 〔形〕 蔚蓝色眼睛的，碧眼的

زرق دار (*zargh-dār*) 〔形〕 伪善的，假仁假义的

زرق فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 ①伪君子，伪善者②伪善的，假仁假义的

زرق فروشى 〔名〕 伪善，假仁假义

زرق و برق (*zargho-bargh*) 〔名〕 〈口〉①（做衣饰用的）发光金属片②浮华，虚饰③华美

~ لباس 服装的华丽

زرق و برق دار 〔形〕 ①绚丽的，金光闪闪的②浮华的，虚饰的③华美的④徒有其表的，金玉其外的

زرقورى (*zarghooree*) 〔名〕 〈植〉毛茛（属）

زرقون (*zarghoon*) 〔名〕 〈矿〉①朱砂，辰砂，银砾②锆石

زرك I (*zarak*) 〔名〕金纸，金箔，箔片

زرك II 同 زرشك

زركار (*zar-kār*) 同 زرگر

زركش (*zar-kesh*) 〔名、形〕 ①金银线制造者；金银线绣花工②金银线绣花缎③用金银线绣花缎制成的

زركشى 〔名〕 制作细金丝，制作金银线

~ كردن 同上

زركوب 〔名、形〕 ①金饰镶嵌匠，镶金专家②镶金的，压上金花纹的

~ جلد 烫金的封面

زركوفت (~ *kooft*) 〔形〕 镶金的，压上金花纹的

زرگر (~ *gar*) 〔名〕 金匠，首饰匠

زرگرى 〔名〕 ①首饰业，珠宝业；金匠业②首饰作坊，珠宝商店

~ جنگ 假装不和，假装吵嘴

~ دكان 珠宝商店

~ زبان 暗语

زرگون (~ *goon*) 〔形、名〕 ①金黄色的，金色的②同 زرقون

زرم (*zarm*) 〔名〕 眼泪

زرنا (*zornā*) 〔名〕 〈乐〉双簧管，唢呐

زرناچى 〔名〕 唢呐吹奏者，双簧管吹奏者

زرنباد (*zoronbād*) 〔名〕 〈植〉蓬莪树

زرنشان (*zar-neshān*) 〔形〕 镶金的，镀金的，烫金的

~ كردن 镶金，镀金，烫金

زرنگ I (*zarang*) 〔形〕 ①聪明的，机灵的，灵巧的②能干的，有本领的，精明的

~ زبر و 非常聪明的

آدم ~ پایش روی پوست خربزه بند است . 〈谚〉机灵人站在瓜皮上也无能为力。

زرنگ Ⅱ 〔名、形〕 ①一种长在山中的木质坚实的树②姜黄③新的

زرنگ Ⅲ 〔名〕 马群

زرنگار (*zar-negār*) 〔形〕 金饰的，涂金的

زرنگی (*zarangee*) 〔名〕 ①聪明，机灵，灵巧，机智②能干，有才能，精明

~ کردن 表现聪明，表现机智

~ زیاد فقر می آرد . 〈谚〉聪明反被聪明误。

زرنی (*zarnee*) 同 زرنیخ

زرنیخ (*zarneekh*) 〔名〕〈化〉硫化砷，砒霜

~ زرد 〈矿〉雌黄（天然的三硫化二砷）

~ قرمز (~ سرخ) 雄黄；二硫化二砷

زرنیله (*zarneele*) 同 ریواس

زرو (*zaroo*) 同 زالو

زرود (*zarood*) 〔名〕 沃地，郁郁葱葱的山地

زرود (*zorood*) 见 زرد (*zarad*)

زرورق (*zar-varagh*) 〔名〕 金箔

~ بدل 金属箔，铜十一锌二之合金

از لای ~ در آمدن 整洁，干净

زرورقی 〔形〕 ①金箔的，用金箔做的②很薄的

~ کاغذ 薄纸

زروزیور (*zaro-zeevar*) 〔名〕 装饰品，珠宝珍品

زره (*zere*) 〔名〕 ①装甲，钢甲，装甲钢板②甲，盔甲

~ بازو 臂章，臂部的铠甲

~ ران 腿甲

~ زنجیری (~ زانوپوش) 锁子甲

~ ساعد 下臂护甲

~ ساق （古代武士的）胫甲

~ سینه 胸铠，使用胸压工具时工人胸前的护垫

~ شانه و گردن 锁子甲之头被或护颈物

~ صفحهٔ کشتی （船）甲板

~ کنار کشتی （船）舷（甲）板

~ پوشیدن (یا در بر کردن) 装上甲，披上甲被

~ بر دوش کشیدن 披盔戴甲

زره باف 〔名〕 〈旧〉盔甲制造者

زره پوش 〔名、形〕 ①装甲车，装甲汽车②装甲，装甲钢板③披带盔甲的；装上甲的

~ کشتی 装甲船

زره جامه (~ *jāme*) 〔名〕 盔甲；锁子铠甲

زره خود (~ *khod*) 〔名〕 钢盔

زره دار 〔名、形〕 ①主力舰；装甲舰，战斗舰②装甲的，有甲的

زره دوز 〔名〕 武艺娴熟者（能刺中对方防守的薄弱处），优秀射击手（能射穿装甲钢板）

زره ساز 同 زره باف

زره شکاف (~ *shekāf*) 〔形〕 穿甲的，破甲的

~ گلولهٔ 穿甲弹

زره کلاه (~ *kolāh*) 同 زره خود

زره گر (~ *gar*) 同 زره باف

زره ناو 〔名〕 装甲舰

زرهی (*zerehee*) 〔形〕 装甲的

~ کردن 装上甲

زری (*zaree*) 〔名、形〕 ①织锦缎，彩绣②织锦缎的，彩绣的

~ بدل （丝与亚麻交织的）凸花厚缎，花缎

زری باف 〔名〕 织锦（缎）工

زری بافی 〔名〕 织锦（缎）

زریر (*zareer*) 〔名〕 ①〈植〉染料木（一种含染料的植物）②胆汁③〈医〉黄疸病

زریره (*zareere*) 同 درسنه

زریق (*zareegh*) 〔名〕 〈动〉松鸦

زرین (*zarreen*) 〔形〕 ①金的，金制的②金色的，金黄色的

زرین درخت (~ *derakht*) 〔名〕 黄金树（喻：橙子树）

زرین کاسه 〔名〕 金碗（喻：太阳）

زرین کلاه (~ *kolāh*) 〔名〕 国王的内侍；贵族的管家

زرینه (*zareene*) 〔名、形〕 ①金子，黄金；金制品，金器② زرین 的阴性

زریون (*zaryoon*) 〔形〕 ①〈植〉银莲花（属），白头翁（属）②金黄色的，金色的

زستن (*zestan*) 同 زیستن

زشت (*zesht*) 〔形〕 ①丑的，丑陋的，难看的②污秽的，龌龊的，肮脏的，恶心的③粗鲁的，粗野的，不堪入耳的

حرکت ~ 下流的行为，猥亵的行为

کلمات ~ 粗鲁话，不堪入耳的话

~ است که زود برویم . 如果我们很快就走，那是不礼貌的。

زشت اندام (~ *andām*) 〔形〕 体型难看的，外型丑陋的

زشت خو(ی) 〔形〕 脾气不好的，品质恶劣的

زشت خویی 〔名〕 脾气不好，品质恶劣

زشت رو(ی) 〔形〕 面貌丑陋的，其貌不扬的

زشت رویی 〔名〕 外表丑陋，其貌不扬

زشت سیرت (~ *seerat*) 同 زشت خو(ی)

زشت صورت (~ *soorat*) 同 زشت رو(ی)

زشت گو(ی) 〔名、形〕 ①嘴里不干不净的人，骂街的人；爱说下流话的人②骂人的，好说下流话的

زشت گویی 〔名〕 ①辱骂，骂人，中伤，败坏②说坏话，说下流话

~ کردن 同上

زشت نام 〔形〕 名声败坏的，臭名远扬的

زشت نامی 〔名〕 坏名声，名声臭

زشت نهاد (~ *nehād*) 〔形〕 品质恶劣的

زشتی 〔名〕 ①丑，丑陋，丑恶，难看②污秽，肮脏，龌龊行为，卑鄙行为③粗鲁，粗野

نام کسی را به ~ بردن 败坏某人的名声，说某人坏话

زشت یاد 同 زشت گوئی

زعاف (*zo-āf*) 〔名〕 ①烈性毒物，剧毒②暴卒

زعامت (*za-āmat*) 〔名〕 ①领导，领导权，领导地位；主持，管理②优势（地位），特权

زعرور (*zo'roor*) 〔名〕〈植〉枸杞子，欧楂

زعفران (*za'farān*) 〔名〕 〈植〉番红花，藏红花

~ الحدید 氧化铁粉

~ که زیادشد بخورد خر می دهند . 〈口〉挥霍无度

زعفرانی 〔形〕 ①番红花的，用番红花制成的②红里透黄的，泛红色的

زعفری (*za'faree*) 同 زعفرانی

زعم (*za'm*) 〔名〕 假定，假设；意见，信念

به ~ ... 照…的意见，依…看来

زعماء (*zo'amā'*) 见 زعیم

زعیم (*za-eem*) 〔名、形〕（复 زعماء）①首脑，首领，领导人，负责人②保（证）人③产业主，

地主④负责的；以…担保的

زغ (zagh) زاغ 的缩写形式

زغار Ⅰ (zaghār)〔名、形〕①沼泽地②痛苦，苦楚③叫声，喧哗④生锈的；发霉的

زغار Ⅱ 同 زغاره

زغارکرم (~ kerm)〔名〕蚯蚓

زغارکرمه 同 زغارکرم

زغارو (zaghāroo)〔名〕〈旧〉妓院

زغاره (zaghāre)〔名〕①小米②用小米粉做的饼

زغال (zoghāl)〔名〕煤，炭

چوب ~ 木炭

حیوانی ~ 兽炭，骨炭

خالص ~ 碳

روشن ~ 烧红的煤块

سنگ ~ 块煤，煤

سنگ خالص ~ 无烟煤，白煤，硬煤

(سنگ مکلس ~) سنگ سوخته ~ 焦，焦炭

سنگ نارس ~ 泥炭，泥煤

فعال شده ~ 〈化〉活性炭

قهوه‌ای ~ 褐煤

کک ~ 焦炭

~ خاکهٔ 煤粉

~ ظرف 煤炭篓，炭斗

سنگ ~ قطران 煤焦油

سنگ ~ معدن 煤矿

(تبدیل به ~ شدن) شدن ~ 碳化，变成煤

(تبدیل به ~ کردن) کردن ~ 烧焦，碳化，把…变成煤(炭)；炼焦

زغالاب (zoghālāb)〔名〕黑色墨水

زغال اخته (zoghāl-akhte)〔名〕〈植〉①梾木属植物果实，石楂子树②黑果红瑞木

زغال خیز〔形〕多煤的，含煤的

~ حوضهٔ 产煤区，煤田

زغال دار〔形〕①含煤的②〈化〉碳的，碳化的，含碳的

زغال سنگ (~ sang)〔名〕煤，煤块

زغال سوزی〔名〕烧制木炭

زغالش (zoghālesh)〔名〕炭化（作用）

زغالی (zoghālee)〔名、形〕①卖煤的人②煤的，煤（炭）做的③烧焦的④（象煤一样）黑的

(باطری ~) پیل ~ 炭极阻

شدن ~ 碳化（作用）

زغاو (zaghāv)〔名〕荡妇，妓女

زغره (zaghare)〔名〕①（衣服的）皮贴边，皮镶边②（帽内或系在头上的）汗带

زغریماش (zaghreemāsh)〔名〕碎毛皮（头）

زغزار (zaghzār)〔名〕沼泽，沼地

زغ زغ (zeghzegh) 同 زق زق (zeghzegh)

زغکك (zaghakak) 同 زغنگ

زغلول (zeghlool)〔名、形〕①婴儿，小孩②灵巧的

زغن (zaghan)〔名〕①〈动〉鸢②〈动〉大乌鸦，渡鸟；不吉利的鸟类

زغنار (zoghnār) 同 روناس

زغنبوت (zaghnaboot)〔名〕〈口〉①苦味的东西②毒物，毒药

کردن ~ 吃，（吃得）噎

زغند (zaghand) 同 ژغند

زغنگ (zaghang)〔名〕打嗝

زغوته (zaghoote)〔名〕缠在纱锭上的线

زغیده (zagheede)〔形〕压挤的，挤紧的

زغیر (zagheer)〔名〕〈旧〉亚麻籽

زفاف (*zefāf*) 〔名〕 ①婚礼，（送新娘到新郎家的）婚礼仪式②新婚之夜

~ شب 洞房花烛夜，新婚之夜

زفت (*zaft*) 〔形〕 ①胖的，肥的，有膘的②丰满的③粗糙的，粗硬的，粗笨的，笨重的

زفت (*zeft*) 〔名〕 ①松香，人造树脂；沥青，柏油②（由树脂制成的）治发癣药膏

~ رومی 沥青，柏油

~ معدنی 软沥青，沥青柏油胶

~ انداختن （抹）上药膏（治发癣）

~ اندودن 涂上树脂，浸以树脂

زفت (*zoft*) 〔形〕 ①吝啬的，悭吝的，贪婪的②阴沉的，忧郁的，孤僻的

زفت برداری (*zeft-bardāree*) 〔名〕 除去药膏（发癣膏）

زفتی (*zaftee*) 〔名〕 ①肥，肥胖②丰满③粗糙，粗硬，粗笨，笨重

زفتی (*zeftee*) 〔形〕 ①沥青的，柏油的②树脂的，松香的

زفتی (*zoftee*) 〔名〕 ①吝啬，悭吝，贪财②阴沉，忧郁，孤僻

زفر (*zafar*) 〔名〕 ①（兽类的）口，嘴②颚，颔，下巴颏

~ زبرین 上颌

~ زیرین 下颌

زفره (*zafre*) 〔名〕 〈解〉下颌（骨）；喙

زفیر (*zafeer*) 〔名〕 ①吐气，呼气②蒸发；发散物（如气体、蒸汽等）

زفیر (*zefeer*) 〔名〕 狭条府绸，加丝

زق (*zegh*) 同 زق زق (*zeghzegh*)

زق (*zeghgh*) 〔名〕 （复 زقاق ، ازقاق） 皮袋，皮囊

زقاق (*zeghāgh*) 见 زق

زقاق (*zoghāgh*) 〔名〕 巷，胡同

زقره (*zaghre*) 同 زغره

زق زق (*zegh-zegh*) 〔名〕 （蟋蟀）唧唧叫声；啜泣声，低泣

~ کردن (~ زدن) 发出唧唧声，低泣

زق زق (*zogh-zogh*) 〔名〕 刺痛感，射痛感

~ زدن (~ کردن) 有刺痛感，有射痛感

زق زقو (*zeghzeghoo*) 〔名〕 ①哭泣的婴孩②爱唠叨的人，好埋怨的人

زقوم (*zaghghoom*) 〔名〕① 〈植〉埃及香枞②〈宗〉（罪人在地狱里吃其果实的）地狱树③卑鄙龌龊的事；毒，毒物

زك Ⅰ (*zak*) 同 زاج

زك Ⅱ 同 ژك

زكاء (*zakā'*) 〔名〕 滋长，繁茂，茂盛，兴旺

زکاب (*zakāb*) 〔名〕 〈旧〉黑墨水

زکات (*zakāt*) 〔名〕 （复 زکوات） ①（为穷苦穆斯林而征收的）课税，天课②施舍，布施③纯洁，纯净，白璧无瑕

زکار (*zekār*) 〔形〕 弱小的，虚弱的，无力的

زکاره (*zakāre*) 〔名〕 寻衅者，莽汉，惹是生非的人

زکام (*zokām*) 〔名〕 感冒，伤风

~ شدن (~ گرفتن) 患伤风，感冒

زکاوت (*zakāvat*) 〔名〕 ①笃信，虔诚②纯洁，无罪，白璧无瑕

زکنج (*zokanj*) 〔名〕陶碗，陶杯

زکند (*zokand*) 同 زکنج

زکوات (*zakavāt*) 见 زکات

زكوة (*zakoot*) 同 زكات

زكور (*zakoor*) 同 ژكور

زكى (*zakee*) 〔形〕（复 ازكياء）①纯洁的，无辜的，无罪的②信教的，虔诚的

زكى (*zekkee*) 〔叹〕 胡说！

زكيدن (*zakeedan*) 同 ژكيدن

زگال (*zogāl*) 同 زغال

زگالاب (*zogālāb*) 同 زغالاب

زگيل (*zegeel*) 〔名〕 ①疣，赘疣，小硬瘤，瘊子②树瘤，木瘤，树疖疤③〈医〉湿疣

مقعد و عجان ~ 〈解〉髁，髁状突

زگيل دار 〔形〕 ①多疣的，长满瘊子的②有（树）瘤的，有疖疤的

زگيلى 〔形〕 赘疣似的，有疣的

زل (*zall*) 〔名〕（复 زلات）①失足，滑倒，滑跌②错误，过失，罪过

زل (*zel*) 〔名〕 〈旧〉无尾绵羊

زلابيه (*zalābiye*) 同 زلوبيا

زلات (*zalāt*) 见 زلت

زلازل (*zalāzel*) 见 زلزله

زلال (*zolāl*) 〔形、名〕 清澈的水，晶莹的（水）

~ آب 晶莹的水

زلالى (*zolālee*) 〔形〕 ①水的，液体的②〈解〉滑液的，滑膜的

زلاليه (*zolāliyye*) 同 زلالى

~（يا مايع）رطوبت 〈解〉（眼球的）水状液

~ غشاء 〈解〉液膜

زلايف الملوك (*zalāyefol-molook*) 〔名〕 〈植〉苋（属）

زلت (*zallat*) 〔名〕（复 زلات）过失，错误

زلزال (*zelzāl*) 〔名〕 ①摇晃，晃动②骚乱，动乱

زل زل (*zolzol*) : نگاه كردن ~ 凝视，盯着

زلزله (*zelzele*) 〔名〕（复 زلازل）①地震，地动②震动，震荡

زيردريائى ~ 海底地震，海啸

~ دستگاه ثبت 地震（记录）仪

~ شرح 地震学，地震记录法

~ مركز 震中

~ معرفت بكيفيات 地震学

انداختن ~ 〈口〉大吵大闹，起哄，滋事

زلزله‌اى 〔形〕 地震的；有关地震的

زلزله زده (~ *zade*) 〔名、形〕（复 زلزله زدگان）①地震受害者②遭受地震灾难的

زلزله سنج (~ *sanj*) 〔名〕 测震仪

زلزله شناس (~ *shenās*) 〔名〕 地震学者

زلزله شناسى 〔名〕 地震学

~ ايستگاه 地震观测站

زلزله نگار (~ *negār*) 〔名〕 〈地〉地震仪

زلزله نگارى 〔名〕 地震记录法；地震学

~ مركز 地震测量站

زلف (*zolf*) 〔名〕 头发，一绺鬈发

پريشان ~ 乱蓬蓬的头发

زمين ~ 〈喻〉黑夜

شب ~ 〈喻〉黑暗，漆黑

（يا عروسان）عروس ~ 〈植〉鸡冠花

بستن ~ 引诱，勾引，诱惑

پريشان كردن ~ 把头发弄乱

ريحان كردن ~ 展开鬈发

زلف (*zolaf*) 见 زلفت

زلفت (*zolfat*) 〔名〕（复 زلف）①接近，靠近，亲近②官职，品位，地位③（夜的）头更（天）

زلف دار (*zolf-dār*) 〔形〕 鬈发的,鬈毛的,(毛、发等)鬈起来的

زلفی (*zolfā*) 〔名〕 ①接近,靠近②官职,地位,品位

زلفین (*zolfeen*) 同 زرفین

زلق (*zalgh*) 〔名〕 滑,滑倒

زلل (*zalal*) 〔名〕①同 زل (*zall*) ②份量不足

زلنگ و زلونگ (*zelengo-zoloong*) : ~ راه انداختن 〈口〉响起乐声

زلو (*zaloo*) 同 زالو

زلوبیا (*zoloobiyā*) 〔名〕 一种甜薄饼(用面粉、糖和芝麻油做成)

زلوتی (*zelootee*) 〔名〕 兹罗提(波兰货币单位)

زله Ⅰ (*zalle*) زل (*zall*) 的阴性

زله Ⅱ 〔名〕 蜻蜓目昆虫

زلیبیا (*zaleebiyā*) 同 زلوبیا

زلیف (*zaleef*) 〔名〕①害怕,恐惧②吓唬,威胁③仇恨,仇视

زلیفن (*zaleefan*) 同 زلیف

زم Ⅰ (*zam*) 〔名〕 〈旧〉①寒冷,严寒,酷寒②凛冽的寒风,刺骨的寒风

زم Ⅱ 〔名〕 口腔

زمار (*zammār*) 〔名〕 吹笛者,吹箫者

زماروغ (*zamāroogh*) 同 سماروغ

زماره (*zammāre*) 〔名〕 笛,横笛,号角,箫

زمام (*zemām*) 〔名〕 (复 ازمه) ①笼头,缰绳,带子,绳索②〈转〉权柄,政权,管理权,统治

 اموز مملکت ~ 国家大权

 اموز (قدرت) را بدست گرفتن ~ 掌握大权,取得权力;执政

 در لبهٔ پرتگاه ~ خود را نگهداشتن 悬崖勒马

زمامدار (~ *dār*) 〔名〕 掌权者,执政者,统治者

زمامداری 〔名〕 掌权,执政,统治

 متزلزل ~ 摇摇欲坠的统治

 کردن ~ 掌权,执政,统治

زمان (*zamān*) 〔名〕 (复 ازمنه ، ازمان) ①时间,功夫②时期,时代③〈语〉时态,时④〈摄〉感光时间⑤世界⑥死,死亡

 (مستقبل ~) آینده ~ 〈语〉将来时

 ~ به ~ 常常,经常不断

 (یا پیشین) پیش ~ 以前,从前

 حال ~ 〈语〉现在时

 (ماضی ~) گذشته ~ 〈语〉过去时

 گذشته استمراری ~ 〈语〉过去进行时

 مرکب ~ 有词形变化的动词(如 رفته است)

 مفرد ~ 没有词形变化的动词(如 رفت)

 ~ ابنای 同时代(或同时期)的人;同年龄的人

 ~ اهل 同时代的人

 (با گذشت ~) با مرور ~ 逐渐的,随着时间的推移

 ~ در 立即

 ~ در این 在这个时候

 ... زمانیکه 当…时候,在…时候

 خواستن ~ 要求延期(缓期)

زماناً (*zamānan*) 〔副〕 ①按时地②按时间,按年代

زمان سنج (~ *sanj*) 〔名〕 ①计时表,计时器②天文钟

زمان سنجی 〔名〕 计时

زمان شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕年代记;年代学

زمانه (*zamāne*) 〔名〕 ①世纪,时代②遭遇,命

运；命运的盛衰荣枯

با ~ نباید ساخت . 不应随波逐流。

زمانه ساز 〔名〕 随遇而安的人，随波逐流的人，趋炎附势的人

زمانه سازی 〔名〕 随遇而安，随波逐流，趋炎附势

زمانی (*zamānee*) 〔形〕 ①临时的，暂时的，一时的②〈语〉时间上的，有关时间的③按时间先后顺序的④世间的，人间的，世俗的

(به) ترتیب ~ 按时间的先后，按年代顺序

زمانیان 〔名〕 世人，俗人，凡人

زماهن (*zamāhan*) 〔名〕 冷铁；难锻的铁

زمبابوه (*zembābwe*) 〔名〕 津巴布韦（非洲）

زمبیا (*zambiyā*) 〔名〕 赞比亚（非洲）

زمج (*zamaj*) 同 زاج II条

زمحره (*zamhare*) 〔名〕 狮吼

زمخت (*zomokht*) 〔形〕 ①粗糙的，粗劣的，粗硬的，粗制滥造的②粗鲁的，粗暴的，无礼的，生硬的③下流无耻的，淫秽的，庸俗的④味道酸涩的

زمختی 〔名〕 ①粗糙，粗劣，粗硬②粗鲁，粗暴，没有礼貌，生硬③下流无耻，淫秽，庸俗④味道酸涩

زمر (*zomar*) 见 زمره

زمر (*zamr*) 〔名〕 吹笛

زمرد (*zomorrod*) 〔名〕 祖母绿，纯绿柱石，绿宝石

~ خاوری 东方绿柱石（或黄玉）

~ سبز دریائی (~ کبود) 海蓝宝石，蓝晶

~ و چشم افعی 〈谚〉风马牛不相及

زمرد گیاه (~ *giyāh*) 〔名〕 〈植〉印度大麻

زمرد نشان (~ *neshān*) 同 زمردنگار

زمرد نگار (~ *negār*) 〔形〕 嵌有翠玉的，镶上绿宝石的

زمردی 〔形〕 ①深绿色的，绿宝石色的②绿宝石的，用绿宝石做的③镶有绿宝石的

انگشتر ~ （绿）宝石戒指

زمردین 同 زمردی

فرش ~ 艳绿色地毯；〈喻〉草地

زمره (*zomre*) 〔名〕 （复 زمر）①范畴，种类，类别②组，队，群

به ~ در آمدن 加入，跻身于…，在…之列，名列…而无愧

این شهرستان از ~ شهرستانهای پیشروی کشور است . 这个县是全国先进县之一。

زمزم I (*zamzam*) 〔名〕 〈动〉灰巨蜥（属）

زمزم II 〔名〕 渗渗泉（麦加天房附近的水井）

زمزمه (*zamzame*) 〔名〕 ①轻唱，哼唱②唠叨，嘟哝，喃喃低语③（鸟）唧唧叫，唧唧喳喳地说话④沙沙声，簌簌声⑤传说，议论，流言蜚语，窃议

~ کردن 哼唱，唠叨，唧唧叫，沙沙作声

~ است که . . . 传说…，据说…，谣传…

زمستان (*zemestān*) 〔名、副〕 ①冬天，冬季②在冬天，在冬季

~ آینده （在）明冬，即将来到的冬天

~ را گذراندن 过冬

~ آفتاب بالا پوش فقراء است . 〈谚〉在冬天，太阳是穷人的御寒衣裳。

زمستان خوابی (~ *khābee*) 〔名〕冬眠，越冬

زمستانی 〔形〕 冬天的，冬季的

~ لباس 冬装，冬眠

~ ورزش های 冬季运动

زمن (*zaman*) 〔名〕（复 ازمان）时间，辰光

زمون (*zemoon*) 〔名〕 蚂蚁

زمه (*zame*) 同 زاج Ⅱ条

زمهریر (*zamhareer*) 〔名〕①严寒，酷寒②寒冷的地方

زمی (*zamee*) زمین 的缩写形式

زمیاد (*zamyād*) 同 زامیاد

زمین (*zameen*) 〔名〕 ①地，田地，土地，土壤②地球③国土，领土，领域④陆地⑤国家，地域⑥场地⑦地带⑧地产

~ بازی 运动场

~ باطلاقی 沼泽地区

~ بایر (~ بکر و بایر) 荒地

~ تنیس 网球场

~ حاصلخیز 肥田沃地

~ زیر و آسمان جل （穷得）幕天席地

~ شوره (~ شوره زار) 盐沼地，盐碱地

~ فوتبال 足球场

~ قابل زرع 可耕地

~ لم یزرع 贫瘠的土地，荒芜的土地

~ مرده 不毛之地

~ مسطح 平地，平整的土地

~ مکشوف 开发地带

~ منقطع 断带

~ ناهموار 起伏不平的地带

~ پوستهٔ 地壳

~ کرهٔ 地球

~ یك قطعهٔ 一块土地

روی کسی را به ~ انداختن 对某人不赏脸

از روی ~ بر انداختن 消灭，铲除

~ بوسیدن 叩拜，降服，拜倒于

روی ~ خوابیدن 平卧

~ خوردن 跌倒，摔倒；被推翻，被推倒；〈体〉（摔角中）双肩着地；倒霉；落选

را به آسمان دوختن ~ 撒弥天大谎

را بر آسمان رساندن ~ 竭尽全力

~ زدن 挖地，刨地

کسی را ~ زدن (به ~ نواختن) 弄倒，把…摔倒在地；使某人破产；〈体〉（摔角中）使…双肩着地

~ بکر و بایر را آباد کردن 开荒

از زیر پای ~ کشیدن 〈喻〉威吓疯子，使对方失去立论的根据

از ~ کندن 抬起某物，飞机离开地面

(به) ~ گذاشتن 放到地下；放下(不干)，停手，放弃

وی تا آخرین نفس اسلحهٔ خود را ~ نگذاشت.

他战斗到生命的最后一息。

من چند سال است که ورزش را ~ گذاشته‌ام.

我已经好几年没有进行体育锻炼了。

اسلحه را (به) ~ گذاشتن 放下武器

~ به دندان گرفتن 显得软弱无能，降服

از دریا ~ گرفتن 围海造地

ماهوارهٔ چین در ساعت مقرر به ~ باز گشت.

我国人造地球卫星已按预定时间返回地面。

از ~ تا آسمان فرق دارد. （两者）有天壤之别。

ترا در آسمان میجستم در ~ یافتم. 我怎么找也找不到你，想不到你在这儿。（不

期而遇）

زمین بوس 〔形、名〕 ①(晋见国王时)嘴吻着地的②崇拜的（人），叩拜的（人）

زمین بوسی 〔名〕 ①(晋见国王时)嘴吻着地（表示惶恐与尊敬）②叩拜

زمین پیما (ی) (~ *peymā*) 〔名〕 ①土地丈量员，土地测量员②大地测量学家③徒步旅行者

~ کرم 〈动〉尺蠖

زمین پیمایی 〔名〕 ①丈量土地，测量土地②大地测量学③徒步旅行

~ کردن 丈量土地，徒步旅行

زمین خوار (~ *khār*) 〔名〕 抢掠土地者

زمین خواری 〔名〕 抢掠土地

زمیندار (~ *dār*) 〔名〕 ①土地占有者，地主②〈旧〉边防哨

زمینداری 〔名〕 占有土地

زمین دوز 〔名、形〕 ①一种帐篷②〈罕〉坚固的，牢固的；硬的

زمین ساخت (~ *sākht*) 〔名、形〕 ①构造地质学，大地构造学②〈地〉地壳构造的

زمین شناس (~ *shenās*) 〔名〕 ①地质学家，地质人员②土壤学家

زمین شناسی 〔名〕 ①地质学②土壤学

زمین شیمی 〔名〕 地球化学

زمین کن (~ *kan*) 〔名〕 挖土机，挖掘机

~ خودرو 巨步式挖掘机，跨步电铲

زمین گیر 〔名、形〕 ①瘫痪病人，残废者②卧床不起的，四肢无力的，不能自主的③卧倒在地的

~ شدن 瘫痪，卧床不起，四肢无力，卧倒在地上

~ کردن 使…瘫痪；使…无力；把…按在地上

زمین گیری 〔名〕 瘫痪，中风

زمین لرزه (~ *larze*) 〔名〕 地震

زمین لغزه (~ *laghze*) 〔名〕 〈地〉山崩，崩塌；塌方

زمین و زمان (*zameeno-zamān*) 〔名〕 宇宙；万物，世界

~ را بهم دوختن 竭尽全力

به ~ بد گفتن 咀咒世界，愤世嫉俗

زمینه (*zameene*) 〔名〕①范畴，方面②基础，根据；理由，原因③计划，纲领，内容④〈商〉存货；行情，销路⑤（绘画等的）底子，底色，背景

~ قالی 地毯的底色

~ مرامی 行动纲领

~ های مختلف بازرگانی و اقتصادی 贸易和经济各方面

بر روی همان ~ 根据同样的理由

در ~ ... 关于…，在…方面

در ~ این مسئله 关于这个问题

در این ~ 在这方面，关于这一点

~ داشتن 有销路(指商品)；有思想准备；有份量，有威信

~ را سنجیدن 试探，打探底细

~ را آماده کردن 奠定基础，打基础

~ چیزی را فراهم کردن 为…奠定基础，为…铺平道路

~ را باز گذاشتن (برای) 提供可能性

~ این جنس در بازار کم است . 市场上这种商品的存货不多。

این نقاشی ~ قشنگی دارد . 这幅画的背景很好。

معلوم نیست که روی چه ~ ای این حرف را میزند ؟ 不知道他说这些话的根据是什么?

ما در این ~ تبادل نظر کردیم . 我们就这方面交换了意见。

زمینه چینی 同 زمینه سازی

زمینه سازی 〔名〕〈口〉打基础，制造舆论，铺平道路

~ کردن 同上

زمینی 〔形〕①土地的，陆地的，领土的，地面的②〈植〉地上生长的，陆生的③爬地的，匍匐的

~ پست 陆上邮递

~ تانکهای آب 水陆两用坦克

~ حیوانات 陆栖动物

~ خطوط ارتباطی 陆上通讯（或运输）线

~ سیب 土豆，山药蛋

عملیات توأم ~ و دریائی 两栖作战

~ مرز 陆地上的边界

~ نیروهای 陆军

زن I (*zan*) 〔名〕①妇女，女人，②妻子，爱人

اول ~ 第一夫人（指总统夫人）

خانه دار ~ 家庭妇女

سلیطه ~ 悍妇，泼妇

شوهردار ~ 有夫之妇

عفیف ~ (یا پاکدامن) 正派的妇女，纯洁的妇女

فاحشه ~ 妓女

لاسی ~ 卖弄风情的女人

و شوهر ~ 夫妇

و فرزند ~ 老婆孩子

ولگرد ~ 放荡的女子

~ طرفدار 男女平等主义者，伸张女权者

~ مرد و 夫妇

خواستن ~ 求婚

~ گرفتن (~ بردن ، ~ کردن) 结婚，娶妻

زن II ① زدن 的根②可做构词后缀，如：پنبه ~ ، نی ~ ، چکش ~ 等

زناء (*zenā'*) 〔名〕 通奸，私通

~ با اقربا (~ با محارم) 乱伦

~ جبری (~ به عنف) 强奸

محصنه ~ 与有夫之妇通奸

~ فرزند (~ تخم ، ~ ولد) 私生子

دادن ~ 私通，卖淫（指女性）

کردن ~ 通奸，淫佚放荡

زنابیر (*zanābeer*) 见 زنبور

زنابیل (*zanābeel*) 见 زنبیل

زناج (*zonnāj*) 同 زونج

زنادقه (*zanādeghe*) 见 زندیق

زنادیق (*zanādeegh*) 同 زنادقه

زنار (*zonnār*) 〔名〕 (复 زنانیر) ①腰带，标带（古时穆斯林国家的基督教徒的标志）②挂十字架的链条

زنازاده (*zenāzāde*) 〔名〕 私生子

زناشوهری (*zanā-showharee*) 同 زناشویی

زناشویی (*zanāshooyee*) 〔名〕 结婚，婚姻

کردن ~ 结婚，成亲

زناکار (*zenā-kār*) 〔名〕 ①通奸者，奸夫②奸妇，淫荡的人

زناکاری 〔名〕 通奸，淫荡

زنانگی (*zanānegee*) 〔形、名〕 ①女性的，妇女的，

女人特有的，女式的②女人气质

~ حجب 女性的腼腆

~ دوای 女性服用的药品

زنانه (*zanāne*) 〔形、副〕 ①妇女的，女人的；女用的，女式的，为妇女而设的②女性似地，女人般地

~ امراض 妇科病

~ حالت 女子的气质；女子气

~ سالن 夫人们（妇女们）专用的大厅

(~ حالت) ~ طبیعت 女子的气质，女人气

~ عادت 月经

~ علم امراض 妇科

~ کفش 女鞋

~ لباس 女式衣服

زنانه دوز (~ *dooz*) 〔形、名〕 ①专做女服的②专做女服的裁缝

زنانه دوزی 〔名〕 做女服

زن بابا (*zan-bābā*) 同 زن پدر

زنبارگی (*zanbāregee*) 同 زن بازی

زنباره (*zanbāre*) 同 زن باز

زن باز (*zan-bāz*) 〔名〕 追逐妇女的人，玩弄女性的人

زن بازی 〔名〕 追逐女性，玩弄女性，向女人献殷勤

کردن ~ 同上

زنبر (*zanbar*) 同 زنبه Ⅱ条

زن برادر (*zan-barādar*) 〔名〕 嫂嫂，弟媳

زنبرك (*zanborak*) 〔名〕 ①弹簧，发条②弓

زنبرکی 〔形〕 ①弹簧的②弓的

کمان ~ （古代的）弩，弩弓

زنبق (*zanbagh*) 〔名〕 〈植〉①鸢尾草②百合花

رشتی ~ 百合花

زرد ~ 萱草

رشتی ~ خانوادهٔ 百合科，百合属

زنبل (*zanbal*) 同 زنبر

زن بمزد (*zan-bemozd*) 〔名〕 介绍男女私通者，拉皮条者

زن بمزدی 〔名〕 介绍男女私通，当龟鸨

زنبور (*zanboor*) 〔名〕 （复 زنابیر） 蜂，黄蜂，大黄蜂

~ درشت (~ خرمائی ، ~ سرخ ، ~ گاوی) 胡蜂，大黄蜂

سیاه ~ 啮木蜂

طلائی ~ （伤害植物的）一种欧洲甲虫

~ عسل (~ زرد) 蜜蜂

~ کارگر (~ عمله) 工蜂

گزنده ~ 黄蜂

نر ~ 雄蜂

ملکهٔ ~ عسل 蜂（雌）王

چوب در لانهٔ ~ کردن 捅马蜂窝，惹麻烦

زنبور خانه 〔名〕 蜂箱，蜂房

زنبور خوار (~ *khār*) 同 زنبور خور

زنبورخور (~ *khor*) 〔形、名〕 ①吃蜂的②山雀

~ مرغ 山雀（科）

زنبورخوره (~ *khore*) 同 زنبور خور

زنبوردار 〔名〕 养蜂者

زنبورداری 〔名〕 养蜂（业）

زنبورك (*zanboorak*) 〔名〕 ①鹰炮（一种小口径的炮②同 زنبرك

زنبورکچی 〔名〕 鹰炮手，小炮手

زنبورك خانه 〔名〕 〈旧〉用作存放鹰炮的地方

زنبورکی 同 زنبرکی

زنبوره (*zanboore*) 〔名〕 ①鹰炮②弦乐器的名称

③啮木蜂

زنبوری 〔形〕 ①‹解›网状的，蜂窝式的②透花的

~ بافت ‹解›蜂窝组织，网目组织

زنبه Ⅰ (*zanbah, zanbeh*) 同 زنبق

زنبه Ⅱ〔名〕抬土用的架，两边有手柄的抬扬架

زنبيل (*zanbeel*) 〔名〕 （复 زنابيل ）篮；篓；筐

زنبيل باف 〔名〕 编篮的人，编筐的人

زنبيل بافى 〔名〕 编篮，编筐

زنپاره (*zanpāre*) 〔名〕 嫖客

زن پدر (*zan-pedar*) 〔名〕 后娘，继母

زن پرست (~ *parast*) 〔名〕 对女人献媚的人，女人迷，爱妻的人

زن پرستى 〔名〕 对女人献媚，喜爱妻子

زنج (*zanj*) 〔名〕 悲叹，怨诉，诉苦

زنج (*zonj*) 〔名〕 树胶，植物胶

~ آلودن 涂上树胶

زنجاب (*zenjāb, zonjāb*) 〔名〕 （从一些树根里提炼出来的）浓汁

زنجار (*zanjār*) 同 زنگار Ⅰ条

زنجبار (*zanjbār*) 同 زنگبار

زنجبيل (*zanjabeel*) 〔名〕 姜

~ پرورده 蜜饯姜

~ شامى (~ راسن) ‹植›土木香；含土木香根香料的糖果

زنجبيلى 〔形〕 姜的

~ نان 姜制蜜糖饼

زنجرف (*zanjerf*) 〔名〕 硃砂，铅丹；红色颜料

زنجره (*zanjare*) 〔名〕 蟋蟀

زنجفر (*zanjfar*) 同 زنجرف

زنجفيل (*zanjfeel*) 同 زنجبيل

زن جلب (*zan-jalab*) 〔名〕 淫妇的丈夫，王八（骂人）

زنجموره (*zanjmoore*) 〔名〕 啜泣，哭泣

~ كردن 同上

زنجه (*zanje*) 〔名〕 ①哭，痛哭②肚子痛

زنجى (*zanjee*) 同 زنگى Ⅰ条

زنجير (*zanjeer*) 〔名〕 ①链②锁链，镣铐③‹军›散兵队形④（坦克、拖拉机等的）履带⑤‹转›累赘，桎梏，束缚

~ برف 雪天套在车轮上防滑的链套

~ پياده 步兵队列

~ چرخ 履带

~ راهدارى 收（通行）税的卡门

~ زيرفك اسپ 勒马的链条

~ ساعت 表链

~ سگ (~ تازى) （牵狗用的）链

~ كوچك 小链子

~ مساحى 测（量用）链

~ پنج فيل 五头象

~ حلقهٔ 环节

~ مأمور 收税人

~ كردن 上镣铐，带上锁链

~ درست كردن ‹军›布成散兵队形

~ گسستن (~ گسلاندن) 砸碎锁链

زنجيربان 〔名〕 狱吏，狱卒

زنجيرخانه 〔名〕 监狱，监牢

زنجيرخور (~ *khor*) 〔形、名〕 ①由链子起动的②链轮齿

~ چرخ 链轮

زنجيردار 〔形〕 有履带的，带链条的

زنجيرساز 〔名〕 制链者

زنجيره (*zanjeere*) 〔名〕 ①链子，花边，边饰②

锁链状装饰③（水面上的）涟漪，波纹④岩系

(～ انداختن (～ داشتن 激起涟漪(波纹)

زنجیری 〔形〕 ①有铁索的②带上镣铐的，用链子拴住的

～ پل 铁索桥

～ دیوانهٔ 用链条锁住的疯子

～ سگ 走狗

～ واکنش 连锁反应

زنخ (*zanakh*) 〔名〕 ①下巴，下颌②酒窝，笑窝③说废话

～ نرم داشتن 随和，肯容让

～ زدن 说废话

～ برخون زدن 害臊，脸红脖子粗

دست بزیر ～ ستون کردن 〈喻〉沉思，悲伤

زنخدان (*zanakhdān*) 〔名〕 下巴

～ چاه 下巴颏；酒窝

～ بجیب فرو بردن 思考

～ گشادن 表示关怀，表示好意

زنخ زن (*zanakh-zan*) 同 پرچانه

زنخی 〔形〕 〈解〉下颌的

زند I (*zand*) 〔名〕 «吠陀经»（即«波斯古经»）的中期波斯文译本和注释

زند II 〔名〕 〈解〉①前臂，下臂；腕②火镰

～ اسفل (～ زیرین) 〈解〉尺骨

～ اعلی (～ زبرین) 〈解〉桡骨

شریان ～ اعلی 桡骨动脉

زند III 〔形〕 ①大的②强大的

زن دار (*zan-dār*) 〔名〕 已婚的男子，有妇之夫

زندان (*zendān*) 〔名〕 ①监牢，牢房，班房②禁闭室

～ انضباطی 禁闭室

～ انفرادی (～ تکی) 单身牢房

～ تاریك 黑牢

～ خاموشان 坟墓

～ عادی 普通牢房

به ～ افتادن 入狱，坐班房

به ～ افکندن (～ انداختن ، در ～ کردن) 投入监狱，下狱

با تعیین قرار از ～ مرخص شدن 保释出狱

زندانبان 〔名〕 监狱看守，狱卒

زندان بانی 〔名〕 ①监狱看守职务②监狱看守办事处

زندان خانه 〔名〕 监狱

زندان سرای (～ *sarāy*) 同 زندان خانه

زندانی 〔名、形〕 ①囚犯，被捕者，被拘留者②被捕的，被监禁的

～ جنگی 战俘

～ لباس 囚衣

～ کردن 把…投入监狱，把…关起来

زندآور (*zand-āvar*) 〔形〕 被允许的

زنداوستا (*zand-avestā*) 〔名〕 祆教的经书

زن دائی (*zan-dā-ee*) 〔名〕 舅母，姑母

زندبار (*zand-bār*) 〔名〕 温驯的动物（指牛羊等）

زندباف (*zandbāf*) ①同 زندواف ②同 زندخوان

زندپیچی (*zandpeechee*) 〔名〕 一种缠头巾

زندخوان (*zand-khān*) 〔名〕 ①祆教徒②祆教祭司③〈喻〉夜莺或其他鸣禽

زندستا (*zandstā*) 同 زنداوستا

زندقه (*zandaghe*) 〔名〕 ①无神论，不信神②邪说③〈哲〉二元论

زندگان (*zendegān*) 见 زنده

～ و مردگان 生者与死者

زندگانی 同 زندگی

زندگی (*zendegee*) 〔名〕生活，生计，生存

اجتماعی ~ 社会生活

تعاونی ~ 〈生〉共生现象

خانه بدوش ~ 流浪生活

رعیتی ~ 农民生活

طفیلی ~ 寄生生活

نهانی ~ 隐居生活

~ آب 〈宗〉生命之水，活水

~ روش 生活方式

~ سطح 生活水平

~ شامگاه 晚年

~ شرح 传记，生平

~ وسیلهٔ 生活手段

~ هزینهٔ 生活开支

~ کردن 生活，居住，生存

او در نزدیکی آن کارخانه ~ میکند . 他住在那个工厂附近。

این کارگر مسن در جامعهٔ کهنه خیلی بد ~ میکرد . 这位老工人在旧社会生活得很苦。

زندگی بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 有生气的，令人兴奋的，朝气蓬勃的

زندگی بخشی 〔名〕 有生气，兴奋，朝气蓬勃

زندلاف (*zand-lāf*) 同 زندخوان

زندواف (*zandvāf*) 〔形〕 ①唱得很好的②同 زندخوان

زن دوست (*zan-doost*) 〔形、名〕爱好女人的(人)；溺爱妻子的（人），怕老婆的（人）

زن دوستی 〔名〕 ①对女人的爱好②溺爱妻子，怕老婆

زنده I (*zende*) 〔形〕（复 زندگان）①活的，活着的，有生命的②〈转〉充满活力的③生机盎然的④生动的，活泼的⑤大的，巨大的，宽阔的⑥未煮熟的，夹生的

~ آهك 生石灰

برنامهٔ ~ رادیو یا تلویزیون 电台或电视台的实况转播节目

~ خاطرات 生动的回忆

~ زبان 活的语言，生动的语言

~ مثال 生动的例子

~ موجود 生物

شب ~ داشتن 守夜，熬夜

~ شدن 复活，死而复苏；生动起来，活跃起来

بطور ~ پخش شدن 实况广播

نام کسی را ~ کردن 恢复某人的名誉

~ کردن 救活，使…复活；使…生动活泼

این اپرا خاطرات سالهای جنگ را در دل ما ~ کرده است . 这个剧使我们回想起战争年代的事来。

برنج قدری ~ است . 米饭煮得不太熟。

~ باد ! 万岁！

~ باد جمهوری خلق چین ! 中华人民共和国万岁！

~ باد همبستگی خلقهای سراسر جهان ! 全世界人民大团结万岁！

~ باشید ! 您好！

شهیدان انقلابی همیشه درقلب ما ~ میمانند . 革命先烈永远活在我们的心中。

زنده II 同 ژنده II条

زنده بگور (~ *begoor*) 〔形〕 ①被活埋的②半死不活的

(ساختن ~) کردن ~ 活埋

زنده دل (~ *del*) 〔形〕 ①精神饱满的，生动活泼的，朝气蓬勃的②信神的，信教的③警惕的，全神贯注的

او نود سال دارد ولی ~ است. 他已是九十高龄但仍朝气蓬勃。

زنده دلی 〔名〕 ①精神饱满，生动活泼，朝气蓬勃②信神，信教③警惕，全神贯注

زنده زا 〔形〕 胎生的

زنده زائی 〔名〕 胎生

زنده زنده (~ *zende*) 〔副〕 活活地，活着地

زندی Ⅰ (*zandee*) 〔形〕 〈解〉肘的，前臂的；尺骨的；桡骨的

زندی Ⅱ 〔形〕 ①任德的，任德人的（任德是伊朗境内一少数民族）②同 زندیق

زندیان (*zandiyān*) 〔名〕 赞德王朝（伊朗）

زندیق (*zendeegh*) 〔名〕 （复 زنادقه ، زنادیق）①异教徒，摩尼教徒②无神论者；假装信神的人③二元论者

زندیقی 同 زندقه

زندیك (*zandeek*) 同 زندیق

زندیه (*zandiye*) 同 زندیان

زن سیرت (*zan-seerat*) 同 زن صفت

زن صفت (~ *sefat*) 〔形〕 女人似的，女人气的

زن عمو (~ *amoo*) 〔名〕 婶母，伯母

زن قحبه (~ *ghahbe*) 〔名〕 淫妇的丈夫，王八

زنك (*zanak*) 〔名〕 〈口〉少妇；娘儿们

جلف ~ 泼妇

زنکه (*zanake*) 同 زنك

زنگ Ⅰ (*zang*) 〔名〕 ①铃，铃铛②〈转〉一节课时③钟琴

اخبار ~ 铃，按钮

الکتریکی ~ 电铃

(تفریح ~ ، هواخوری ~) تنفس ~ （上课）课间休息铃

خطر ~ 警钟，警铃

در خانه ~ 门铃

شتر ~ 驼铃；伊朗曲调名

صدای ~ 铃声

گوش به ~ بودن 警惕，注意，留心

(را بصدا در آوردن ~) زدن ~ 摇铃，敲钟；（钟、铃等）鸣，响，跳舞时打响板

صبح ها ساعت شش ~ میزنند. 每天早晨六点打铃。

سوم فارسی داریم ~. 第三节课我们上波斯语。

زنگ Ⅱ 〔名〕 ①锈，铁锈②（沼泽上的）水锈③〈植〉锈病④阳光，月光⑤悲伤

آهن ~ 铁锈

درخت مو ~ 葡萄炭疽病

دل ~ 〈喻〉悲伤，悲哀，心病

سیاه ~ 煤炱（俗称烟子），煤尘；〈植〉黑穗病，黑粉病

کارد ~ 刀上的锈

گندم ~ 麦锈病

گیاهی ~ 植物锈病

مس ~ 铜锈

مفرغ کهنه ~ 青铜器上的绿锈

نباتی ~ 霉；〈植〉霉病

(خوردن ~ ، گرفتن ~) زدن ~ 生锈

این تکهٔ آهن ~ زده است. 这块铁长锈了。

از دل کسی زدودن ~ 安慰某人，去掉某

人的一块心病

زنگار I (*zangār*) 〔名〕 铜绿，铜锈

سس ~ 铜绿，碱性碳酸铜

زنگار Ⅱ 〔名〕 ①皮绑腿②护腿（套）

بستن ~ 打上皮绑腿；带上护腿（套）

زنگارپذیر (~ *pazeer*) 同 زنگ زدنی

زنگار خورده (~ *khorde*) 同 زنگ زده

زنگار زده (~ *zade*) 同 زنگ زده

زنگار ناپذیر (~ *nāpazeer*) 同 زنگ ناپذیر

زنگاری 〔形〕 ①黄绿色的，锈色的②长了锈的

زنگال (*zangāl*) 同 زنگار Ⅱ条

زنگبار (*zangebār*) 〔名〕 桑给巴尔（坦桑尼亚一地区）

زنگباری 〔名、形〕 ①桑给巴尔人②桑给巴尔的

زنگ بسته (*zang-baste*) 同 زنگار زده

زنگ پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 会生锈的

زنگ خوردگی (~ *khordegee*) 同 زنگ زدگی

زنگ دار 〔形〕 ①响亮的，玎玲响的②生锈的

زن گریز (*zan-goreez*) 〔形〕 厌恶女人的

زنگ زدگی (*zang-zadegee*) 〔名〕 生锈

زنگ زدنی (~ *zadanee*) 同 زنگ پذیر

زنگ زده (~ *zade*) 〔形〕 ①（金属）生锈的②有（植物）锈病的

زنگ گرفته (~ *gerefte*) 同 زنگ زده

زنگل (*zangol*) 见 زنگوله

زنگله (*zangole*) 同 زنگوله

زنگ ناپذیر (*zang-nāpazeer*) 〔形〕 不生锈的

~ فولاد 不锈钢

زنگ نزدنی (~ *nazadanee*) 同 زنگ ناپذیر

زنگ نزن (~ *nazan*) 同 زنگ ناپذیر

زنگوله (*zangoole*) 〔名〕 ①铃，小铃铛②发响玩具③伊朗曲调名

پای تابوت ~ 〈喻〉老人的小儿子，老儿子

زنگوله بال 〔名〕 〈动〉鸭（属）

زنگی I (*zangee*) 〔名、形〕 ①黑人②桑给巴尔人③黑人的

نه رومی روم نه ~ زنگ 〈成〉非驴非马，不伦不类

یا ~ زنگ باش یا رومی روم （干工作）不要朝令夕改，三心二意。

به شستن نگردد سفید ~ 〈谚〉本性难改

زنگی Ⅱ 〔形〕 响的，有响声的，高音的

~ دایرهٔ 铃鼓，手鼓

~ ساعت 自鸣钟，带报时的表，闹钟

زن ماهی (*zan-māhee*) 〔名〕 美人鱼，人鱼公主

زن مرده (~ *morde*) 〔名、形〕 ①鳏夫②丧妻的

زننده I (*zanande*) 〔形〕 ①刺鼻的，刺激性强的②刺人的，讽刺的，挖苦的，刻薄的③（颜色）过份鲜艳的，刺眼的④令人憎恶的，令人讨厌的

~ بوی 刺鼻子的味道

~ تعارفات 过分的恭维，虚伪的恭维

~ چاپلوسی 令人作呕的奉承

حرفهای ~ (سخن ~) 刻薄的话

~ رنگ 刺眼的颜色，鲜艳的颜色

زننده Ⅱ 〔名〕（复 زنندگان）（乐器）演奏者，打击者，敲打的人

زن نواز (*zan-navāz*) 同 زن پرست

زن و بچه دار (*zano-bache-dār*) 〔形〕 有老婆孩子的，有家室的

~ مرد 有家室的人

زنودن (*zanoodan*) 同 زنوییدن

زن و شو (*zano-show*) 〔名〕 夫妇

زنويه (*zanooye*) 〔名〕 狗吠声

زنوييدن (*zanooyeedan*) 〔动〕（根 زنوى）嗥叫，吠

زنهار (*zenhār*) 〔名〕 ①注意，小心，提防，谨慎②保护，庇护，避难③留情，宽大，饶恕④契约，盟约⑤抱怨

~ اگر . . . 但愿…不要发生！

~ سياسى 政治避难

~ خواستن 寻求避难，要求庇护，求饶

~ خوردن 破坏契约，毁约

~ دادن（را ، به）给予避难，给予庇护，保护，饶恕

~ طبل زدن 击鼓要求休战谈判

~ فريب دشمن را نخورى！ 小心，不要上敌人的当！

~ سخن او را نشنوى！ 当心，不要听他的话！

زنهارخوار (~ *khār*) 〔形、名〕 ①破坏契约的②毁约者

زنهارخوارى 〔名〕 ①破坏协议，违约②叛变，变卦

زنهارخواه (~ *khāh*) 〔形、名〕 ①要求避难的（人），要求庇护的（人）②求饶的

زنهاردار 〔名〕 庇护者，保护者，包庇者

زنهاردارى 〔名〕 庇护，保护，包庇

زنهارگير 〔名〕 保护者，监护人

زنهارگيرى 〔名〕 保护，监护

زنهارى 〔名〕 ①要求庇护者②订立契约者，订立盟约者③受保护者，受庇护者

زنى (*zanee*) 〔名〕 ①（女子的）成年身分②结婚，婚姻

به ~ دادن 把…嫁出

به ~ گرفتن（يا آوردن） 娶…为妻，讨老婆

زنى (*zenee*) 同 زناء

زنيان (*zeniyān*) 〔名〕 〈植〉大茴香，八角

~ عرق 茴香酒

~ زدن 加上茴香

زنيت (*zaniyyat*) 〔名〕 女人性质，女人气(质)，女性

زنيكه (*zaneeke*) 同 زنك

زو I از او 的缩写形式

زو II 〔名〕 海

زوا (*zevā*) 〔名〕 衣刷，鞋刷

زوار (*zavār*) 〔名〕 ①看守囚犯的人②照顾病人的人，护理员，助理护士③仆人，女仆

زوار (*zavvār*) 〔名〕 香客，拜访者

زوار (*zevār*) 同 زهوار

زوار (*zovvār*) 见 زائر

زوار در رفته (*zevār-dar-rafte*) 〔形〕 瘦弱的，弱的

زوارق (*zavāregh*) 见 زورق

زواره (*zavāre*) زوار (*zavār*) 的阴性

زوال (*zavāl*) 〔名〕 ①消失，衰亡，消灭，灭亡②断绝，灭绝③落下，下降，日落，走下坡路

~ آفتاب 夕阳西下

~ سلطنت 王朝的衰亡

رو به ~ گذاردن 开始衰亡，走下坡路

~ يافتن（~ ديدن ، ~ پذيرفتن ، به ~ آمدن）消失，衰亡，消灭，灭亡，断绝，灭绝，落下，下降，走下坡路

زوال پذير (~ *pazeer*) 〔形〕 遭到毁灭的，会消亡的，瞬息即逝的，短暂的

زوال ناپذير 〔形〕 不灭的，不朽的，永恒的

~ شهرت 不朽的功绩

زواله (*zavāle*) 〔名〕（发面）面团

زوان (*zavān*) 同 زبان

زوانه (*zavāne*) 同 زبانه

زواهر (*zavāher*) 〔名〕美丽的花朵（多用复数）

زوایا (*zavāyā*) 见 زاویه

زواید (*zavāyed*) 〔名〕①见 زایده ②剩余，余额，盈余，过剩，多余

زوائد (*zavā-ed*) 同 زواید

زوائل (*zavā-el*) 〔名〕瞬息即逝的东西，有生命的东西，生物

زوبعه (*zowba'e*) 〔名〕（复 زوابع）①暴风雨，旋风②妖魔，鬼怪

زوبین 〔名〕投射用的矛，标枪

زوج (*zowj*) 〔名、形〕（双 زوجین ، 复 ازواج）①一对，一双②配偶（指丈夫）③偶数④成双的，偶数的

~ گاو 一对牛

~ اعداد 偶数

~ روزهای 双日（如：دو شنبه ، شنبه ، چهار شنبه 等）

~ روزهای غیر 单日（如：یکشنبه ، سه‌شنبه ، پنج شنبه 等）

زوجات 见 زوجه

زوج زوج 〔副〕一对一对地，成对地

زوج سمان (~ *somān*) 〔名〕偶蹄动物

زوجه (*zowje*) 〔名〕（复 زوجات）夫人，妻子

تعدد زوجات 一夫多妻制

زوجی (*zowjee*) 〔形〕①成双的，成对的，偶数的②婚姻的，婚礼的

زوجیت (*zowjiyyat*) 〔名〕婚姻，夫妇生活

به ~ کسی در آمدن 同某人结婚

زوجین (*zowjeyn*) 〔名〕夫妻，一对夫妇

زوخ 〔名〕〈医〉疣，肉赘；〈植〉树瘤

زود 〔形、副〕快的（地），迅速的（地），早的（地）

~ دیر یا 迟早，早晚

~ صبح 早晨，大清早

هر چه ~ تر 尽快，以最快速度

~ باش ! 快点！赶快！

هنوز ~ است . 时间还早。

~ نامه‌ای برای او فرستادم . 我马上给他发了一封信。

برو و ~ برگرد ! 早去早回！

اتوبوس ~ تر از معمول به مقصد رسید . 公共汽车提前到站了。

این شراب ~ میگیرد . 这种酒劲儿很足。

زود آزردگی (*zood-āzordegee*) 同 زودرنجی

زود ازود (*zoodāzood*) 同 زود زود

زود آشنا(ی) (*zood-āshnā*) 〔形〕见面熟的，爱交际的

زود آشنایی 〔名〕见面熟，爱交际

زودافت (~ *oft*) 〔形〕（叶等）早落的

زودانداز (~ *andāz*) 〔名、形、副〕①即席致词，即兴诗②即兴作成的③临时地，即席地

زودانس (~ *ons*) 〔形〕很快就习惯的

زود باور (~ *bāvar*) 〔形〕轻信的，易信的

زود باوری 〔名〕轻信

زود بند (~ *band*) 〔形〕很快硬化的，速凝的，速干的

~ سیمان 速干混凝土

زود پذیر (~ *pazeer*) 同 زود باور

زود پذیری 同 زود باوری

زودپز (~ *paz*) 〔形〕 容易煮熟的

~ دیگ 高压锅

زود جوش 〔形〕 容易接近的，易熟的，善于交际的

~ آدم 善于交际的人，易与别人混熟的人

زود خشم (~ *khashm*) 〔形〕 易怒的，性情暴躁的

زود خشمی 〔名〕 易怒，性情暴躁

زودخیز 〔形、名〕 ①早起的，勤快的②起得早的人

زودخیزی 〔名〕 早起，勤快

زودرس (~ *ras*) 〔形〕 ①早熟的，发育过早的 ②〈植〉早成的，早开花的

~ برنج 早稻

~ میوجات 早熟水果

زودرسی 〔名〕 ①早熟②〈植〉早成

زودرنج (~ *ranj*) 〔形〕 气量小的，爱见怪的；易怒的，乖戾的，暴躁的

زودرنجی 〔名〕 气量小，爱见怪，易怒，乖戾，暴躁

زودزود 〔副〕 时常，屡次地，快些

زودغضب (~ *ghazab*) 同 زود خشم

زودفریب (~ *fareeb*) 同 زودباور

زودفهم (~ *fahm*) 〔形〕 理解力强的，聪明的，伶俐的

زودفهمی 〔名〕 理解力强，聪明，伶俐

زود گداز (~ *godāz*) 〔形〕 易熔的，低熔点的

زود گذر (~ *gozar*) 〔形〕 转瞬即逝的，短暂的，来去匆匆的

~ مد 一时流行的式样

زود گذری 〔名〕 转瞬即逝，短暂，来去匆匆

زود گوار (~ *govār*) 〔形〕 容易消化的，好消化的

زود گوارا 同 زود گوار

زود نویس (~ *nevees*) 同 تند نویس

زودی (*zoodee*) 〔名〕 快，迅速，早，匆忙

~ باین 这样早，如此快

چرا امروز باین ~ سر کار میروید ؟ 今天，你为什么这么早就去上班？

~ به 迅速地，急忙地，很快

ما به ~ حرکت خواهیم کرد . 我们很快就要出发了。

زود ~ به 在很短的时间内，很快地

بهمین زودیها 最近，马上

زودیاب (*zood-yāb*) 同 زود فهم

زودیابی 同 زود فهمی

زور I 〔名〕 ①体力，力气，力量②强力，暴力，武力③压力，强制④强词夺理

سر بالا ~ 〈口〉无理要求

پیچ (و) ~ 〈医〉里急后重，后坠；腹绞痛，肠绞痛

~ به 强制地，强迫地，艰难地，困难地

او پیر شده است و به ~ میتواند راه برود . 他由于年纪大了，走路不方便。

~ حرف 强词夺理的话

از ~ افتادن 失去气力，失去势力

(به) آوردن ~ 使用暴力，施加压力；强求，强迫，努力，勤奋

به درس ~ آورد . 他学习勤奋。

بمیز ~ نیاورید ! 别（挤）压桌子！

به ~ خندیدن 强作笑颜

(را) دادن ~ 使劲，加劲，压，紧张

میز را ~ نده ! 别（挤）压桌子！

(کردن ~) زدن ~ 努力，加劲，压

او برای بلند کردن وزنه زوری زد و موفق شد . 他一使劲就把杠铃举起来了。

~ (آخر) خود را زدن 尽自己一切力量
اعمال ~ کردن 诉诸武力
راه خود را به ~ باز کردن 挤出（路）
~ گفتن 霸道，强词夺理
چرا ~ میگویید ؟ 你为什么要强词夺理?
~ سر بالا گفتن 苛求
ما نباید در حل اختلافات بین دو کشور به جبر و ~ متوسل شویم . 我们在解决两国争端时不应诉诸武力。
ما هیچگاه زیر بار ~ نمیرویم . 我们从不屈从于压力。
زورم نمیرسد این کار را بکنم . 这件事不是我力所能及的。
زورش بمن نمیرسد . 他没有我力气大，他占不了我的上风。
~ بر گاو و ناله بر گردون 〈谚〉老牛驾辕，大车叫苦。

زور II 〔名〕 谎言，假话

زورآزما (~ *āzmā*) 〔形、名〕 ①有力的，强壮的②斗士，大力士，摔角运动员

زور آزمائی 〔名〕 试力气，角力，较量
~ کردن (با) 试力气，摔角，较量

زورانه (*zoorāne*) 〔名〕 脚镣

زورآور (*zoor-āvar*) 〔名、形〕 ①大力士，运动员，摔角者②有力气的，强壮的，有势力的
~ شدن 加强

زورآوری 同 زور آزمائی

زورپیچ (~ *peech*) 〔名〕 肚子痛，肠绞痛

زورتپان (~ *tapān*) 〔名〕 塞入，插入
~ کردن 同上

زورچپانی (~ *chapānee*) 〔名〕 强行推销，硬塞

زورخانه 〔名〕（表演伊朗古典体操的）演技场，体育馆，摔角场

زورخانه‌ای 〔名〕 表演伊朗古典体操者

زورخانه بازی 〔名〕 表演伊朗古典体操

زوردار (*zoor-dār*) 〔形〕 有力气的，强壮的

زورزورکی (~ *zoorakee*) 〔副〕 勉强地，强迫地，困难地

زورفین (*zoorfeen*) 同 زرفین

زورق (*zowragh*) 〔名〕（复 زوارق）①船，舟，小艇②（气球的）悬篮③〈动、植〉龙骨脊，脊棱；龙骨瓣
~ زرین 〈喻〉太阳
~ سیمین 银船，〈喻〉新月
~ شراعی 小帆船
~ موتوری 汽艇

زورقچی (~ *chee*) 〔名〕 船夫

زورقی (*zowraghee*) 〔形〕 〈解〉船状的，船形的
~ استخوان 〈解〉舟骨，舟状骨

زورقی شکل (~ *shekl*) 〔形〕 船形的，舟状的（尤指骨头）

زورکی (*zoorakee*) 〔形〕 ①被迫地（的），勉强地（的）②不自然地（的）
~ خندهٔ 苦笑，强颜欢笑
~ لبخند 勉强的一笑

زورگر (*zoor-gar*) 〔形、名〕 ①强壮的，强健的②运动员，摔角手

زورگو (ی) 〔形〕 ①强暴的，专横的，霸道的②无理要求的

زورگویی 〔名〕 ①强暴，专横，横行霸道②无理要求
~ کردن 同上

زورمند (*zoor-mand*) 〔形、名〕 ①有力的，强大的，强壮的②运动员，强有力者

زورمندی 〔名〕 力量，强壮，强有力

~ کردن 使用暴力

زورنا (*zoor-nā*) 同 زرنا

زورناك (*zoor-nāk*) 〔形〕 强壮的，健壮的

زوروَر (~ *var*) 同 زورآور

زوروَرز (~ *varz*) 同 زور آور

زورورزی 〔名〕 ①同 زور آزمایی ②操练

زوره (*zowre*) 〔名〕 〈解〉椎骨，脊椎

زوزه 〔名〕 （狗、狼等）吠，嗥，嚎叫

~ کشیدن 嗥叫，嚎叫；恸哭，嚎啕

زوش 〔形〕 ①性情暴躁的，愤怒的②强有力的③勇敢的

زوغ 〔名〕 小河

زوفا 〔名〕 海棠草属植物

زول (*zowl*) ~ (~) نگاه کردن ： 〈口〉瞪眼看，注视，凝视

زولانه (*zowlāne*) 同 زاولانه

زولبیا (*zoolbiyā*) 同 زلوبیا

زون 〔名〕 部分

زونج (*zavanj*) 〔名〕 （羊肉）灌肠（一种食品）

زونزك (*zavanzak*) 〔名、形〕 ①驼背的人②矮人，侏儒③驼背的，矮小的

زونگ (*zavang*) 同 زونزك

زونگل (*zavangal*) 〔名、形〕 ①驼背人②驼背的

زویج (*zaveej*) 同 زونج

زه Ⅰ (*zeh*) 〔名〕 ①皮弦，弓弦②肠弦，（医用）肠线

~ کمان 弓弦

~ زدن (از) 逃避，溜走，不能胜任某事，显得懦弱，显得胆怯；逐渐枯竭

~ کمان را کردن 拉紧弓弦，准备射箭

~ کشیدن 拉紧弓弦，伤口恶化

~ کسی را کشیدن 釜底抽薪，暗中陷害

زه Ⅱ 〔名〕 分娩

~ و زاد 老婆孩子

~ درد 分娩时的阵痛

زه Ⅲ 〔叹〕 好极了！美极了！

زه Ⅳ 〔名〕 边，边缘，边际

زه Ⅴ 同 زهاب

زهاب (*zehāb*) 〔名〕 ①泉水②泉眼，渗出地下水的地方

زهاب کش (~ *kesh*) 〔名〕 排水管，排水渠

زهاد (*zohhād*) 见 زاهد

زهادت (*zahādat*) 同 زهد

زهار (*zehār*) 〔名〕 ①阴阜②下腹部，小肚子

~ موی 阴毛

زهاز (*zahāz*) 〔名〕 喊，叫

زهازه (*zehāze*) 〔叹〕 好！真妙！

~ گفتن (را ، به) 叫好，颂扬

زهتاب (*zehtāb*) 〔名〕 ①制作皮弦的工人②羊肠线

زهتاب خانه 〔名〕 制作皮弦工厂

زهتابی 〔名〕 ①制作皮弦②加工干羊肠

زهد (*zohd*) 〔名〕 ①苦修，修行，修道，出家②禁欲，绝欲

~ فروختن 伪善，假正经

زهدان (*zehdān*) 〔名〕 子宫

~ آماس 子宫炎

~ افتادن 子宫下垂

~ شکافتن 子宫切开

زهدانچه (~ *che*) 〔名〕 〈解〉椭圆囊；前列腺囊

زهد فروش (*zohd-foroosh*) 〔名、形〕 ①伪君子，伪善者，假正轻②伪善的，假正经的

زهد فروشي 〔名〕 伪善，假仁假义，假正经

~ کردن 同上

زهر I (*zahr*) 〔名〕 ①毒药，毒物②愤怒，愤懑③忧愁

~ چشم 〈喻〉害怕

~ زمین 〈植〉马兜铃

~ قاتل (~ کشنده ، ~ مهلك ، ~ هلاهل) 致命的毒药

~ مار 蛇的毒汁；该死（骂人话）！

~ مارش باشد ! 他吃了没好死！

بطر ~ مار 暴怒的，极度悲伤的

~ خوردن 服毒，中毒

~ دادن (~ خوراندن) (را ، به) 把…毒死，毒害…

~ خود را ریختن (به ، بر) 向…泄愤

~ کردن （对食物）厌恶

~ مارکردن 吃（带轻蔑口吻）

~ چشم گرفتن ازکسی 威胁某人，对…怒目而视

~ مار بخوری ! 看你吃的什么玩意儿啃！

چه ~ ماری میخواهی ؟ 你到底要吃什么东西？

زهر II 〔名〕（复 زهور ، ازهار ）花，花朵

زهراء (*zahrā'*) 〔形〕 ①有光泽的②脸色红润的；美丽的

زهراب (*zahrāb*) 〔名〕 ①尿②脏水，污水；有毒的水

~ ریختن (~ کردن) 小便

~ خود را ریختن (بر ، به) 向…撒气，向…泄愤

زهرآبه 〔名〕 〈医〉毒素

زهر افشاني (*zahr-afshānee*) 〔名〕 洒毒药

~ کردن (به) 同上

زهر آگین 同 زهر آلود

زهر الربیع (*zahro-rrabee'*) 〔名〕 〈植〉报春（属）；山茶花

زهرالکشاتبین (*zahrol-kashātebeen*) 〔名〕 〈植、药〉毛地黄（属），洋地黄（属）

زهر آلود (*zahr-ālood*) 〔名〕 ①有毒的，带毒的②〈转〉悲伤的，伤心的

خنجر ~ 带毒的匕首

~ کردن 毒害，使…中毒；使…败兴，使…不快活

زهربا (*zahrbā*) 〔名〕 有毒的食品

زهرباد (*zahrbād*) 〔名〕 〈医〉扁桃腺炎，喉炎

زهربار (*zahr-bār*) 〔形〕 流毒的，流毒汁的

زهر چشم (~ *cheshm*) 〔名〕 怒视

زهرخند (~ *khand*) 〔名〕 讥笑，狞笑

~ زدن (~ کردن) 同上

زهر خنده 同 زهر خند

زهردار (~ *dār*) 〔形〕 ①有毒的，毒性的，有毒素的②恶毒的

حرفهای ~ 恶毒的语言

زهردارو 〔名〕 解毒药，抗毒素

زهرداري 〔名〕 有毒，有毒性

زهر شناس (~ *shenās*) 〔名〕 毒理学家，毒物学家

زهرشناسي 〔名〕 毒理学，毒物学

زهر کش (~ *kosh*) 〔名、形〕 ①解毒剂②解毒的

زهر مهره (~ *mohre*) 〔名〕 〈药〉毛粪石（一种

解毒剂）

زهر ناك 同 زهر آلود

زهروی (*zohravee*) 〔形〕 花柳病的，性病的

~ امراض 花柳病，性病

زهره Ⅰ (*zahre*) 〔名〕 ①胆，胆囊②〈转〉勇敢，大胆，有胆量

~ باختن 丧胆，害怕

~ کسی را بردن (~ آب کردن ، ~ ترکاندن) 把…吓破胆，使…丧胆

زهره‌اش ترکید (یا آب شد). 他差点吓破了胆。

آن را ندارد ~. 他可没有那个勇气。

زهره Ⅱ 〔名〕 一朵花

زهره (*zohre*) 〔名〕 〈天〉金星，太白星，长庚星，启明星

زهره تراك (*zahre-tarāk*) 同 زهره ترك

زهره ترك (~ *tarak*) 〔形〕 吓破了胆的，丧魂落魄的

~ شدن 吓破胆，丧魂落魄

~ کردن 把…吓破胆，使…丧魂落魄

زهره جبين (*zohre-jabeen*) 〔形〕 美丽的，漂亮的

زهره خوان (~ *khān*) 〔名〕 声调悦耳的人

زهره دار (*zahre-dār*) 〔形〕 勇敢的，大胆的

زهره دان (~ *dān*) 〔名〕 〈解〉胆囊

~ سنگ 胆石

زهره رخ (*zohre-rokh*) 同 زهره جبين

زهره طبع (~ *tab'*) 〔名、形〕 ①爱喝酒作乐的人，游手好闲的人②好心肠的，心地善良的

زهری (*zahree*) 〔形〕 有毒的

زهريت (*zahriyyat*) 〔名〕 有毒，毒质，毒性

زهزاد (*zehzād*) 〔名〕 孩子，后代，子孙

زه زده (*zeh-zade*) 〔形〕 逃跑了的

زه زه (*zehzeh*) 同 زه Ⅲ条

زهش (*zehesh*) 同 زهاب

زهشت (*zehesht*) 〔名〕 呼吸，喘气

زه قلاب (*zeh-ghollāb*) 〔名〕 带钩的鱼线(鱼具)

زهك (*zehak*) 〔名〕 ①乳母的奶②哺乳动物的初奶

زهكش (*zeh-kesh*) 〔名〕 ①排水管，排水沟②淘水渠的人

زهكشی 〔名〕 排水，放水，渗水，滴漏

~ سقف 下水管

~ کردن 排水，放水

زه گير (*zeh-geer*) 〔名〕 ①小提琴弦板②紧琴弦用的手指套③弓箭射手和指套④〈喻〉女性生殖器

زهم (*zohm*) 〔名〕 ①霉味，臭气②药用野猪油③（煮肉时浮在汤上的）浮沫

~ بوی 臭味

زهما (*zahmā*) 〔名〕 知己，好友，情人

زهمت (*zohmat*) 同 زهم

زهو (*zahoo*) 〔名〕 ①骄傲，自负，浮夸②虚伪，虚妄，浮华③光辉，灿烂，光彩④（风）吹

زهوار (*zehvār*) 〔名〕 ①笺带，细绳，（制服上的）金、银边饰，绦带②〈技〉槽，沟，洼

زهوارش در رفت. 〈口〉他已精疲力尽了，他已经累得散架了。

زهوار در رفته (~ *dar-rafte*) 〔形〕 ①软弱不堪的，像散了架似的②破烂不堪的，支离破碎的

زهور (*zohoor*) 〔名〕 ①见 زهر Ⅱ条②发光，闪耀

زهوق (*zohoogh*) 〔名〕 ①灭亡，消灭②深井

زهومت (*zohoomat*) 〔名〕 霉味，臭味

زهی Ⅰ (*zehee*) 〔叹〕 好极了！真是！

我们 در این باره در راه ~ صحبت کردیم .
一路上谈了很多这方面的事。

زیادت (*ziyādat*) 〔名〕 增加，追加，丰富

~ حروف 〈语〉词中表示派生（或词形变化、语法关系）的部份

~ گردانیدن 增添，增加

~ گردیدن 增加

زیادتی 〔名、形〕 ①多余，剩余，过剩②丰富，大宗③多余的

~ جمعیت 人口过剩

زیاد گویی (*ziyād-goo-ee*) 〔名〕 罗嗦，话多

~ کردن 同上

زیادگی (*ziyādegee*) 同 زیادتی

زیاد و کمی (*ziyādo-kamee*) 〔名〕 多少不均，不平衡

زیاده (*ziyāde*) 〔副、形〕 ①较多些，多于②无限的（地）；过度的（地）；过分的（地）

~ از حد 过分地，过多地

~ بر 超过，多于

~ بر این عرضی نیست . (~ بر این زحمت نمیدهد) 我不再多写了；我就此搁笔。

در آسمان تعداد ستارگان ~ بر آن است که بتوان شمرد. 天上的星星多得数也数不清。

زیاده جو 〔形〕 ①贪心的，贪婪的，贪得无厌的②过分要求的

زیاده جوئی 〔名〕 ①贪心，贪婪，贪得无厌②过分要求

زیاده رو (~ *row*) 〔形、名〕 ①过分的，极端主义的，走极端的②极端分子

زیاده روی (~ *ravee*) 〔名〕 ①过分，过火，走极端②极端主义

~ تعجب 真奇怪！怪哉！

~ حماقت و نادانی ! 多愚蠢呀！

~ سعادت 多运气呀！多好！

~ شرف ! 不胜荣幸！荣幸之至！

~ وقاحت و بیشرمی ! 真可耻！

زهی Ⅱ 〔形〕 弦的，有弦的

~ سازهای 弦乐器

زهی Ⅲ 〔名〕 准备配种的牲口

زهیدن (*zaheedan*) 同 زاییدن

زهیدن (*zeheedan*) 同 روییدن

زی Ⅰ 〔介、名〕 〈旧〉①（表示方向）向，朝，往，去②靠近③极限，界限，边缘

زی Ⅱ 动词 زیستن 的根

زی Ⅲ 〔名〕 外表，面目；式样

زی Ⅳ 〔名〕 生命，生存

زیاد (*ziyād*) 〔形、副〕 ①多的，很多的，极度的，大量的②很多，大量，非常

谢谢 التفات شما ~ ! (مرحمت شما ~ !) 您！祝您顺利！

~ عدهٔ 许多，大量

~ لطف شما 多谢您！

~ محبت 热爱，钟爱

~ شدن 增加，增多

~ کردن 使…增加，使…增多

در میدان تیان من جمعیت زیادی بتماشا آمده بودند . 天安门广场来了很多参观的人。

کتاب ها یکی ~ بود . 书多了一本。

سقف اطاق ما ~ بلند است. 我们房间的天花板很高。

ما از جواب او ~ متعجب نشدیم . 我们对他的回答不感到很惊讶。

(در) کردن ~ 过分，过火，走极端

زیاده ستانی (~ *setānee*) 〔名〕敲诈，勒索，乱讨价

زیاده طلب (~ *talab*) 同 زیاده جو

زیاده طلبی 同 زیاده جوئی

زیاده گو(ی) 同 پرگو(ی)

زیادی (*ziyādee*) 〔名、形〕①过剩（的），剩余（的），多余（的），过分（的）②不需要的，用不着的

~ خرج 多余的开支，不必要的开支

~ کلمات 废话，多余的话

آنرا ~ پس دادم. 我把多余的都退回去了。

وقت ~ ندارم. 我没空，我没有多余的时间。

آنها دو یوان پای من ~ حساب کردند. 他们多算了我两元钱。

آیا یك تمبر ~ داری بمن قرض بدهی؟ 你有没有多余的邮票借给我一张？

زیارات (*ziyārāt*) 见 زیارت

زیارت (*ziyārat*) 〔名〕（复 زیارات）①拜访，探望②瞻仰③朝圣，朝觐，巡礼

~ دوستان 探亲访友

هم ~ هم تجارت 〈谚〉一举两得（直译，又朝圣又做卖买。）

به ~ رفتن 去朝圣，去朝觐

~ کردن 拜访，探望，瞻仰，朝圣，朝觐巡礼

آمدم شما را ~ کنم. 我是来探望你的。

دیروز قبر شهیدان را ~ کردیم. 昨天我们瞻仰了烈士陵墓。

رقیمهٔ شریفه ~ گردید. 函悉，（客气话）来函已拜读。

زیارتگاه (~ *gāh*) 〔名〕①朝觐圣地，参观处②圣墓，神龛

زیارت نامه 〔名〕朝圣时所作的祈祷

زیارتنامه خوان (*ziyāratname-khān*) 〔名〕朝圣时作祈祷的人

زیارتی (*ziyāratee*) 〔名、形〕①朝圣者②朝圣的，和朝圣有关的

زیاك (*ziyāk*) 〔名〕〈动〉凤头麦鸡，田凫

زیان I (*ziyān*) 〔名〕①危害，害处②损失，损害，亏损③灾害

~ وارد آوردن (~ بخشیدن ، ~ رساندن ، ~ زدن) 使…受损失，造成损失，带来损失，有损于…

به ~ انداختن (به ~ بردن) 同上

~ داشتن 有害处，不利

~ دیدن (~ بردن ، ~ کردن) 受害，受损失，亏损，受伤

او ~ دیده است. 他受到了损害。

آن شرکت در اثر بحران اقتصادی جهانی مبلغ زیادی ~ کرد. 那家公司由于世界经济危机的影响亏损了一大笔钱。

زیان II 〔形〕活的，活着的，有生命的

زیان آور (~ *āvar*) 〔形〕有害的，不利的

زیان بخش (~ *bakhsh*) 同 زیان آور

زیان بخشی 〔名〕危害性，害处

زیان دار 同 زیان‌آور

زیان دیده 〔形、名〕受害的（人），受损失的（人），受伤的（人）

زیان رسیده (~ *reseede*) 〔形〕遭危害的，受损失的

زیان کار 〔名〕坏分子，破坏分子

زیان کاری 〔名〕破坏活动，危害行为

(در) کردن ~ 进行破坏，危害

زیانمند (~ *mand*) 〔形〕 很有害的；凶险的，恶毒的

زیانمندی 〔名〕 有害；凶险，恶毒

زیب 〔名〕 ①装饰，打扮，点缀②美，优美

(بخشیدن ~) دادن ~ 修饰，装饰，打扮，点缀

(یا بخشیدن) وصول دادن ~ 收到，接到（书信等）

شدن ~ 被装饰，被打扮，被点缀

زیبا 〔形〕 ①美丽的，漂亮的，好看的②装饰的，打扮的

~ روی 美貌

~ سیرت 美德，优良品性

~ مرغ 〈动〉凤头麦鸡，田凫

~ مناظر 美丽的景色

زیباپسند (*zeebā-pasand*) 〔名〕 爱美的人

زیباخو 〔形〕 温厚善良的，性格好的

زیبارخ (~ *rokh*) 同 زیبارو

زیبارو 〔形〕 长得好看的，漂亮的

زیباسرشت (~ *seresht*) 〔形〕 品性好的，品德好的

زیباشناس (~ *shenās*) 〔名〕 ①爱美的人②美学家③有审美力的人，审美者；唯美主义者

زیباشناسی 〔名〕 美学，唯美主义

زیب افزا (*zeeb-afzā*) 〔形〕 美丽的，漂亮的

زیبایان 〔名〕 美人

زیبایی 〔名〕 ①美丽，漂亮②雅致，优雅

اندام ~ 身材优美

~ سالن 化妆室，美容室，美容院

زیبایی شناس (*zeebā-ee-shenās*) 同 زیباشناس

زیبایی شناسی 同 زیباشناسی

زیبق (*zeybagh*) 〔名〕 ①汞，水银②〈化〉汞合金，汞齐

اسود ~ 〈化〉甘汞，氯化亚汞

کردن ~ 〈化〉汞齐化，镀汞，镀上水银（指金属）；〈转〉消灭，把…化为乌有

زیبق دار 〔形〕 含水银的

زیبقی 〔形〕 ①汞的，水银的②汞中毒的

زیب گر (*zeeb-gar*) 〔名〕 装饰者，打扮者

زیبن (*zeeban*) 〔名〕 〈罕〉隐士

زیبندگی (*zeebandegee*) 〔名〕 ①美丽，雅致，优雅，优美②恰如其分，适当，得体

زیبنده 〔形〕 ①打扮的，装饰的；美丽的，优美的②恰如其分的，适当的，适合的，得体的

زیبیدن (*zeebeedan*) 〔动〕 （根 زیب） ①打扮，装饰，修饰②恰如其分，适当，适合，得体；雅观

او را نمیزیبد که چنین سخن گوید . 他说这种话真不得体；他这话说得真不中听。

این لباس به شما نمی زیبد . 这件衣服对你不合适。

زیپ Zip 〔名〕 （衣服的）拉链

بستن ~ 拉上拉链

خوردن ~ 拉链已上锁

زیپلن Zeppelin 〔名〕 齐伯林飞船，飞艇

زیپلین 同 زیپلن

زیپو 〔形〕 过稀的，（饮料等）淡而无味的，稀薄的

~ آب 汤水，饮牲口的泔水

~ آبگوشت 淡而无味的肉汤

کسی را زدن ~ 〈口〉逐出，撵出

زیت (*zeyt*) 〔名〕 橄榄油

زیتون (*zeytoon*) 〔名〕 ①橄榄树②橄榄

بری ~ 野生橄榄

تلخ ~ 〈植〉楝（属）

~ درخت 橄榄树

~ روغن 橄榄油

~ صمغ 榄香，榄香脂

زیتونستان (*zeytoonestān*) 〔名〕 橄榄林

زیتونی 〔形〕 ①橄榄色的②橄榄形的，椭圆形的，卵形的

~ جسم 橄榄体

زیج 〔名〕 天文历表，天文计算法

زیج بین 〔名〕 天文学家

زیج نشین (*zeej-nesheen*) 同 زیج بین

زید (*zeyd*) 〔名〕 ①某人②增加③补充

~ عمر و 张三和李四

یک زیدی 某人

زیدی (*zeydee*) 〔形、名〕 ①〈宗〉宰德教派的②宰德教派的信徒

زیدیه 〔名〕 宰德教派（伊斯兰教什叶派的一个分支）

زیر I 〔名、形、介〕 ①下面，下部，底部②下面的，下部的③在…下面④〈语〉齐齿符（即表示短元音 (e) 的符号）⑤〈乐〉高音，最高弦

بار ~ 担负…的，有负载的

بار قرض ~ 负债累累的

پا ~ 在…足下，在…下面

پر ~ 在…卵翼下，在…的保护下

درخت ~ 在树下

زمین ~ 地下

لب ~ 轻声地，喃喃自语地

نگین ~ 在…的控制下

وبالا ~ 上上下下地，作废的

و زبر ~ 颠倒地（的），乱七八糟地(的)

~ از 从下面

آتش ~ از 从火里

~ در 在下部

چنانکه در ~ ذکر شده است. 如下所述。

~ ساز 声调高的乐器

~ صدای 〈乐〉高音，尖细的声音

~ لباس 内衣

به ~ آمدن 下来，落下

از اسپ به ~ آمدن 下马

گریه خوابیدن ~ 哭着入睡

و بم کاری را دانستن ~ 知道某事的来龙去脉

بار چیزی رفتن ~ 接受，承担，承受

بار چیزی نرفتن ~ 不就范，不服从，不顺从

کسانی که درراه راست‌حرکت میکنند، ~ بار حرف نمیروند. 走正路的人，不怕恫吓威胁。

چرخ رفتن (~ ماشین رفتن) ~ 轧在车轮下

از ~ چیزی در رفتن 逃避，躲避，溜掉

چیزی زدن ~ 反对(某事)，放弃，否认，不承认

خنده زدن ~ 放声大笑

رو شدن (و) ~ 底朝上，底朝天，潜入（水中）

و زبر شدن ~ 底朝上，成为废墟

کردن ~ 〈乐〉发高音，发尖利的声音，压死

~ چشمی نگاه کردن (از ~ چشم نگاه کردن) 偷看，斜眼看

خاك کردن ~ 埋葬

زیرکی (~ جلکی) ~ کاری را کردن 鬼鬼

祟祟地做某事

سبیل در کردن ~ 忍气吞声，忍受

و بم کردن ~ 〈乐〉调音

و رو کردن ~ 翻过来，把…来个底朝天，把（人等）猛按入水中

تمام کتاب را ~ و رو کردم و آن جمله را نیافتم. 我把书从头到尾翻了一遍，可就是没有找到那个句子。

و زبر کردن ~ 把…翻个底朝天，把…变成废墟

پای کسی را کشیدن ~ 打听，探听，追问

پا گذاشتن (~ پا گذاردن) ~ 践踏，踩在脚下，〈转〉周游，游览

ما به قول خود احترام مینهیم و هیچگاه آنرا ~ پا نمیگذاریم. 我们说话是算数的，我们绝不背弃自己的诺言。

او برای کارهای تحقیقاتی همه نقاط شهرستان را ~ پا گذاشته است. 他走遍全县做了调查研究。

گرفتن ~ 辗，（火车）轧死

لب گفتن ~ 小声地说话，耳语，喃喃自语

پای کسی نشستن ~ 唆使，诱惑，诱使

کارمندان دولت چین ~ پوشش درمانی بیمهٔ همگانی قرار گرفته‌اند. 在中国，国家工作人员一律享受公费医疗。

زنبیل ~ میز است. 篮筐在桌子底下。

سرش بلند است ~ 他很骄傲，他头脑发热，他让胜利冲昏了头脑。

کاسه نیم کاسه است ~ 见 کاسه 条

آب رفت ~ و روغن آمدرو. 水沉底下，油浮上面。

کتابخانه در طبقهٔ ~ واقع است. 图书馆在下面。

زیر II 可做构词前缀，如：~ زمینی، ~ گلدانی، ~ پیراهنی 等。

زیرا 〔连〕 因为，由于

ما باید پیوسته برای اصلاح اشتباهات خویش آماده باشیم ~ اشتباهات با منافع خلق در تضادند. 我们必须随时准备修正错误，因为任何错误都是不符合于人民利益的。

زیرآب 〔名〕 ①排水沟，阴沟②污水

زدن (~ کشیدن) ~ 排水，放水

کسی را زدن ~ 捣某人的鬼，谋害某人，陷害某人

زیرآبکی (*zeer-ābakee*) 同 زیرزیرکی

زیرآبی 〔名、形〕 ①潜入水中，扎猛子②潜泳③水下的，水底的

شنای ~ 潜泳

رفتن ~ 潜入水中，扎猛子，潜泳

زیرافگن (*zeer-afgan*) 〔名〕 伊朗曲调名

زیراك 同 زیرا

زیراکه 同 زیرا

زیرانداز (*zeer-andāz*) 〔名〕 ①垫子，褥垫②小地毯，毯子

زیراندرزش زمین بود و رواندازش آسمان. 从前，他穷得上无片瓦，下无寸土。

زیربا (*zeerbā*) 〔名〕 和兰芹作的稀汤

زیربارنرو (*zeer-bār-narow*) 〔形、名〕 不容忍的（人）；偏狭的（人）

زیربخاری (~ *bokhāree*) 〔名〕 炉架，炉座

زیربدنه (~ *badane*) 〔名〕 （飞机的）起落架

زیربغل (~ *baghal*) 〔名〕 腋，腋下，胳肢窝

زیربنا (ی) (~ *banā*) 〔名〕 ①〈哲〉基础；（国家、社会的）基础结构（如教育、运输、通讯等部门）②〈建〉底层结构，下部结构

اقتصادی ~ 〈哲〉经济基础

زیربند (~ *band*) 〔名〕 马肚带

زیر پا کشی (*zeer-pā-keshee*) 〔名〕 探问，追问

کردن ~ 同上

زیر پا نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 〈口〉教唆者；阴谋家

زیر پایه 〔名、形〕 ①托，垫；座，台架；架子，支架，支柱②没有官职的，没有官衔的

زیرپایی 〔名〕 脚凳，脚台，搁脚板

زیرپرده (*zeer-parde*) 〔形〕 幕后的，秘密的

~ مذاکرهٔ 幕后谈判

زیر پوست (~ *poost*) 〔名、形〕 ①〈解〉真皮②皮下的

~ تزریق 皮下注射

زیر پوستی 〔形〕 皮下的

زیرپوش 〔名〕 内衣，贴身衣

زنانه ~ 女内衣，衬裙

کشباف ~ 汗衫，背心

زیر پیراهن (~ *peerāhan*) 〔名〕 内衣，贴身衣；汗衫，线衣，针织紧身上衣

زیر پیراهنی 同 زیر پیراهن

زیر تبری (~ *tabaree*) 〔名〕 （劈木材时放在劈缝中的）木楔子

زیرتنگ (~ *tang*) 〔名〕 （马的）肚带

زیر جامه 〔名〕 ①衬裤，内裤②内衣

زیر جلدی (~ *jeldee*) 同 زیر پوست

زیر جلکی (~ *jolakee*) 〔形、副〕 〈口〉秘密的（地），暗中的（地），偷偷摸摸的（地）

~ عروسی 私婚

کار کردن ~ 偷偷摸摸地干

زیر جلی (~ *jolee*) 同 زیر جلکی

زیر چانه 〔名〕 下巴，下颏

زیر چشمی (~ *cheshmee*) 〔副〕 瞅着，皱着眉

نگاه کردن ~ 皱着眉头看，偷看

زیر حوله‌ای (~ *howle-ee*) 〔名〕 毛巾架

زیر خاك 〔名〕 下层土壤

~ آبهای 地下水

زیر خاکی 〔形〕 ①古老的，古代的②出土的（指文物）③〈植〉地下生的

زیر خان 〔名〕 （楼房的）底层，铺面

زیر خوان (~ *khān*) 〔名〕 女高音（歌手）

زیر درختی (~ *derakhtee*) 〔名〕 落在树下的果实

زیر دریایی (~ *daryā-ee*) 〔名〕 潜水艇

اتمی ~ 原子动力潜艇

~ ضد 反潜（艇）的

~ هواپیمایی ضد 反潜艇机队

زیر دست (~ *dast*) 〔名、形〕 ①属下，部下，下级②下手，帮手，助手③从属的，手下的；下级的④〈旧〉被奴役的，被征服的

اراضی ~ رودخانه 河流下游的土地

شدن ~ 当下手，被征服，屈服于

کردن ~ 征服，使服从，使屈服

او بزیردستان خیلی مهربانی میکند. 他对下级非常和蔼可亲。

زیردستی Ⅰ 〔名〕 从属地位，部下，手下

زیردستی Ⅱ 〔名〕 拍纸簿

زیردل (~ *del*) 〔名〕 ①〈解〉胰腺，膵臟②下腹部

زیردلی 〔形〕 胰腺的

زیر زبانی (~ *zabānee*) 〔形〕 〈解〉舌下的，舌

下神经的，支支吾吾的，说不清的

زیر زمین (～ *zameen*) 〔名〕 地下室，地窖

زیر زمینی 〔形〕 ①地下的，秘密的②地窖的，地下室的

～ آب های 地下水

～ راه آهن 地下铁道

～ راهرو 地下通道，地道

～ ساقهٔ 〈植〉地下茎

زیر زیرکی (～ *zeerakee*) 〔副〕 偷偷地，悄悄地，秘密地

کار کردن ～ 悄悄地做某事

زیرساخت (～ *sākht*) 同 زیربنا

زیر سازی 〔名〕 路床，路基；(社会、国家的)基础结构

زیر سبیلی (～ *sebeelee*) : در کردن ～ 当耳旁风，东风吹马耳，不在意

زیر سری (～ *saree*) 〔名〕 (沙发上的)靠枕，靠垫，(牙医诊所、理发店坐椅的)头靠

زیر سفره‌ای (～ *sofre-ee*) 〔名〕 桌布下的铺垫物，桌布下的衬布

زیر سوپاپ 〔名〕 〈技〉挺杆，卡爪

زیر سیگار 〔名〕 烟灰缸

زیرسیگاری 同 زیرسیگار

زیرشکم (～ *shekam*) 〔名〕 腹下部，下腹

زیر شکمی 〔形〕 同胰腺联系着的

زیر شلوار (～ *shalvār*) 〔名〕 衬裤，内裤

زیر شلواری 同 زیر شلوار

زیر فکی (～ *fakkee*) 〔名〕 〈解〉颌下的

زیر فنجانی (～ *fenjānee*) 〔名〕 小碟，茶碟

زیرفون (*zeerfoon*) 同 زیزفون

زیرقلیانی (～ *ghaliyānee*) 〔名〕 水烟袋

زیرك (*zeerak*) 〔形〕 ①机敏的，机灵的，机智的，聪明的；有心机的②麻俐的，利索的

زیرکاری (*zeer-kāree*) 同 زیرسازی

زیرکانه (*zeerakāne*) 〔形、副〕 机敏的(地)，机灵的(地)，机智的(地)，聪明的(地)

زیرکسار (*zeeraksār*) 〔名、形〕 ①〈宗〉真主 ②同 زیرک

زیرکون (*zeerkoon*) 〔名〕 〈化〉氧化锆

زیرکی (*zeerakee*) 〔名〕 ①机敏，机灵，机智，聪明②麻俐，利索

زیرگلدانی (*zeer-goldānee*) 〔名〕 花瓶底座或垫布

زیرگوشی (～ *gooshee*) 〔名〕 小枕头，垫子

صحبت کردن ～ 低声耳语

زیرلباسی (～ *lebāsee*) 〔名〕 内衣，衬衣

زیرلبکی (～ *labakee*) 〔副〕 小声地，低声地

زیرلفظی (～ *lafzee*) 〔副〕 ①顺便一提，略微带过②嘟嘟囔囔地，说话不清楚地

زیر مشق (～ *mashgh*) 〔名〕 乐谱架，托书架

زیرمشقی 〔名〕 拍纸簿

زیر نقب (～ *naghb*) 〔名〕 地道，坑道

زدن ～ 挖地道，挖坑道

زیر نوشت (～ *nevesht*) 同 زیر نویس

زیر نویس (～ *nevees*) 〔名〕 ①签字，题词②(电影的)叠印字幕，说明字幕③脚注

عکس ～ 照片下的签字

فیلم ～ (电影的)说明字幕

زیر و بالا (*zeero-bālā*) 〔副〕 上下地

گفتن ～ 语无伦次

زیر و بم (*zeero-bam*) 〔名〕 高低音

زندگی ～ 人生的坎坷不平

زیر و رو (*zeero-roo*) 〔名〕 翻，捣翻，上下翻找

کردن ~ 同上

خانه را ~ کردن 把家翻了个底朝天

زیره I 〔名〕 小茴香，茴香籽

سبز ~ (سفید ~) 〈植〉枯茗(籽)，欧莳萝

سیاه ~ (کرمانی ~ ، رومی ~ ، ارمنی ~) 黄蒿（籽）

بکرمان بردن ~ 〈谚〉做徒劳无益的事。（کرمان 是出产茴香的地方）

زیره II 〔名〕 ①底面，底部②鞋底，鞋跟

زیره‌با 同 زیربا

زیری 同 زیرین

زیرین 〔形〕 ①下面的，下边的②如下的，下面提及的

~ رقم 下面的数字

~ لب 下唇

زیز 〔名〕 蝉

زیزفون (*zeezofoon*) 〔名〕 椴属

زیست (*zeest*) 〔名〕 生存，生活

~ غیر قابل 没有生活能力的

کردن ~ 生存，生活

زیست سنجی (*zeest-sanjee*) 〔名〕 生物统计学

زیست شناس (*~ shenās*) 〔名〕 生物学家

زیست شناسی (*~ shenāsee*) 〔名〕 生物学

زیست شیمی 〔名〕 生物化学

زیست فیزیك 〔名〕 生物物理学

زیستکره (*~ kore*) 〔名〕（地球的）生物层

زیست گاه (*~ gāh*) 〔名〕 住所，住处

زیستگرد (*~ gard*) 〔名〕 物候学

زیستن (*zeestan*) 〔动〕（根 زی ）生活，生存，存在

زیست نامه (*zeest-nāme*) 〔名〕 传记，履历

زیغ 〔名〕 席子

زیغ (*zeygh*) 〔名〕 ①越轨，离开正道，偏斜②怀疑，犹疑

البصر ~ 视力减退

الشمس ~ 日偏斜

زیغال 〔名〕 酒杯，大高脚杯

زیغ زیغ 〔名〕 〈口〉①哭叫，吱吱怪叫，尖叫②（鸟的）吱吱叫声，鸟声嘈杂

کردن ~ 哭叫，（鸟）吱吱叫

زیگ 同 زیج

زیگزاگ Zigzag 〔形、名〕 ①锯齿形的，之字形的②曲折（线），之字形（线），锯齿形

زیل I 〔名〕 无尾羊

~ قوچ 美利奴绵羊

زیل II 〔名〕 洋琴

زیل III 〔名〕 树胶

زیلاند جدید (*zeelānd-e-jadeed*) 〔名〕 新西兰（大洋洲）

زیلو 〔名〕 毯，棉毯，长条粗地毯

زیمبابوه 同 زمبابوه

زین I 〔名〕 鞍子；（自行车）座

زنانه ~ (یك بری ~) 女鞍，横鞍，偏座鞍

و یراق ~ (و برگ ~) 马鞍具

کردن ~ (بستن ~ ، بر اسپ نهادن ~) 备鞍子

بزیر ~ کشیدن 给（马）装鞍，驯化

گرفتن ~ 卸鞍子

بر گرگ نهادن ~ 〈谚〉（为大家的利益而）承担危险的事，虎口拔牙（直译：给狼备鞍）

زین II از این 的缩写形式

زین (*zeyn*) 〔名〕 ①装饰，粉饰，修饰②美丽，

漂亮

زین افزار (*zeen-afzār*) 〔名〕 战马用的鞍胄

زینان از اینان 的缩写形式

زینب (*zeynab*) : زیادی ～ (指出席人中)多余的

زین پوش 〔名〕 鞍褥，鞍垫，马披，马衣

زینت (*zeenat*) 〔名〕 打扮，修饰，装饰

(～ کردن) ～ دادن 同上

تمثال های رهبران بزرگ میدان تیان من را ～ میدهند . 在天安门广场上悬挂着伟大领袖们的画像。

(～ یافتن) ～ شدن 被打扮，被修饰，被装饰

زینت آرا 同 زینتی

زینت افزا (～ *afzā*) 〔形〕 用来修饰的，用来装饰的

زینت آلات 〔名〕 装饰品，修饰品

زینت بخش (～ *bakhsh*) 〔形〕 装饰的，修饰的，打扮得漂亮的

زینت بندی (～ *bandee*) 〔名〕 用图案装饰

زینتی 〔形〕 装饰用的

زین زدگی (*zeen-zadegee*) 〔名〕 (马鞍磨出的)伤

زین ساز 〔名〕 鞍匠，马具匠

زین سازی 〔名〕 马具业，马具厂

زینک Zinc 〔名〕 〈化〉锌

زین کوهه 〔名〕 鞍的前穹

زینگر (*zeen-gar*) 同 زین ساز

زینه 〔名〕 ①〈理〉度②(绳作的)梯子，可以靠的梯子

زینهار (*zeenhār*) 同 زنهار

زینهاردار 同 زنهاردار

زینهارداری 同 زنهارداری

زینهارگیر 同 زنهارگیر

زینهارگیری 同 زنهارگیری

زینهاری 同 زنهاری

زینه بندی (*zeene-bandee*) 〔名〕 分度，刻度

زیور (*zeevar*) 〔名〕 ①打扮，修饰，装饰②珠宝，珍贵物品，首饰

(بخود) ～ بستن 乔装打扮，修饰

～ دادن 装饰，拾掇

زیور آلات 〔名〕 装饰品，首饰

زیوری 〔形〕 打扮的，装饰的，修饰的

زئولوژی Zoology 〔名〕 动物学

زیوه 〔名〕 〈生〉个体，游动孢子

زئیر (*za-eer*) 〔名〕 扎伊尔(非洲)

ژ

ژ 波斯文第十四个字母

ژابیژ 〔名〕 ①火星②〈植〉芪草，小二仙草

ژاپن (*jhāpon*) 〔名〕 日本（亚洲）

ژاپنی 〔名、形〕 ①日本人②日语③日本的

~ زبان 日语

~ گل 〈植〉金光菊（属）

ژاپون 同 ژاپن

ژاپونی 同 ژاپنی

ژاژ I 〔名〕 ①胡说八道，胡言乱语，废话，空话②反刍

خاییدن ~ 胡说八道，废话连篇；反刍

ژاژ II 〔名〕 〈植〉飞帘，帚石南

ژاژخا(ی) (*jhājh-khā*) 〔名〕 ①废话连篇的人，爱胡诌的人②反刍动物

~ مرد 废话连篇的人，爱胡诌的人

ژاژخایی 〔名〕 ①说废话，闲扯②反刍

کردن ~ 同上

ژاژخوار (*jhājh-khār*) 同 ژاژخا(ی)

ژاژخور (~ *khor*) 同 ژاژخا(ی)

ژاژك (*jhājhok*) 〔名〕 菜豆，四季豆

ژاژومك (*jhājhomak*) 同 ژاژك

ژاژه 同 ژاژ I、II条

ژاژیدن (*jhājheedan*) 〔动〕（根 ژاژ）①说废话；反刍②狗尖叫，嗥叫

ژاغر (*jhāghar*) 同 زاغر

ژاکت Jacket 〔名〕 毛衣

کشباف ~ 羊毛衣，羊毛背心，绒线衫

ژال 同 ژاله I条

ژالاپ 〔名〕 〈植〉药喇叭，球根牵牛

ژاله I 〔名〕 ①露水；霜②夹着冰雹的大雨③暴雨④〈诗〉泪

ژاله II 〔名〕 （系于皮囊上渡河用的）木排

ژانبون (*jhānboon*) 〔名〕 （洋）火腿

ژاندارم Gendarme 〔名〕 宪兵

ژاندارمری Gendarmery 〔名〕 宪兵队

ژانطیانا Gentian 〔名〕 〈植〉龙胆属植物

ژانویه Janvier 〔名〕 （公历）一月

ژاو 〔形〕 最纯洁的，最好的

ژاویدن (*jhāveedan*) 〔动〕（根 ژاو）①同 ژاژیدن ②同 جاویدن

ژتن (*jheton*) 〔名〕 代替钱币的票证（纸的、金属的或骨制的）

ژتون (*jhetoon*) 同 ژتن

ژخ I (*jhakh*) 〔名〕 ①大哭，嚎叫，哀号，号啕②（乐器的）响声

ژخ II 〔名〕 〈罕〉疣，赘疣，小硬瘤

ژخار (*jhakhār*) 同 ژغار

ژد (*jhad*) 〔名〕 树胶，树脂，植物胶

ژدن (*jhedan*) 〔动〕（根 ژن）①刺穿，刺透②（在石头上）凿出纹理③织补

ژدوار (jhadvār) 同 جدوار

ژرد (jhard) 〔名〕 贪食

ژرژت Georgette 〔名〕 乔其纱

ژرسه Jersey 〔名〕 ①平针织品②卫生衫,运动衫③针织紧身上衣

ژرف (jharf) 〔形〕 ①深的,深处的②遥远的③困难的④重要的⑤长的;长久的

~ دریای 深海

~ راه 长途,漫长的路

ژرفا 〔名〕 深度,深处

ژرفاسنج (jharfā-sanj) 〔名〕 〈海〉测深锤

ژرف بين (jharf-been) 〔形〕 有远见的,有洞察力的,深谋远虑的,慎重的

ژرف بينی 〔名〕 远见,洞察力,深谋远虑,慎重

ژرف پيمائی (~ peymā-ee) 〔名〕 测深

~ كردن 测…的深度,进行探索

ژرف نگاه (~ negāh) 同 ژرف بين

ژرف نگاهی 同 ژرف بينی

ژرفی 〔名〕 ①深②深远;远见③审慎,慎重

ژرف ياب 同 ژرف بين

ژرمانيم Germanium 〔名〕 〈化〉锗

ژرمنی (jharmanee) 〔形〕 德国的,日尔曼的

ژزوئيت (jhezoo-eet) 〔名〕 耶稣教徒

ژژونوم Jejunum 〔名〕 〈解〉空肠

ژست Geste 〔名〕 姿势,姿态,表情,手势

~ آرتيستيك 演员的表情

~ دادن (照相时)摆姿势

~ گرفتن (~ آمدن) 装腔作势,拿出姿态

ژغار (jhaghār) 〔名〕 ①不幸,倒霉②叫喊,号叫③锈④霉

ژغارو (jhaghārow) 〔名〕 ①娼妓,荡妇②妓院

ژغاره I (jhaghāre) 〔名〕 黍面饼

ژغاره II 〔名〕 胭脂

ژغاره III 〔名〕 ①(动物的)肚脐,脐带②叫喊

ژغال (jhaghāl) 〔名〕 黍面饼

ژغاو (jhaghāv) 同 ژغارو

ژغژغ (jhaghjhagh) 〔名〕 磨牙声,咬牙切齿声,(皮鞋)咯吱咯吱声

~ كردن 咬牙切齿;发出咯吱声

ژغژق (jhaghjhagh) 同 ژغژغ

ژغند (jhaghand) 〔名、形〕 ①(野兽的)嗥叫②粗野的,凶猛的

ژف (jhaf) 〔形〕 湿的,潮湿的,湿润的

ژفت (jhaft) 同 زفت (zaft)

ژفره (jhofre) 〔名〕 (嘴的)轮廓,外形

ژفك (jhafk) 〔名〕 (干的)眼屎

ژفكاب (jhafkāb) 〔名〕 (湿的)眼屎

ژفيدن (jhafeedan) 〔动〕 (根 ژف) 湿润,受潮,潮湿

ژك (jhak) 〔名〕 嘟囔,喃喃抱怨,发牢骚

ژكاره (jhakāre) 〔形〕 ①固执的,顽固的,犟的③爱吵架的,爱动怒的

ژكال (jhokāl) 同 زغال

ژكان (jhakān) 〔形〕 ①不满的,受气的,有怨气的②不幸的,不祥的;无援的

ژكفر (jhakfar) 〔形〕 ①有耐性的;耐劳的②坚强的,坚定的,沉着的

ژكفری 〔名〕 ①有耐性;耐劳②坚强,坚定,沉着

ژكور (jhakoor) 〔名、形〕 ①吝啬鬼,守财奴②吝啬的③卑贱的,卑劣的④残酷的,无人性的

ژكيدن (jhakeedan, jhokeedan) 〔动〕 (根 ژك)

①嘟囔，喃喃抱怨，发牢骚②生气，愤怒

ژگال (*jhogāl*) 同 زغال

ژگور (*jhagoor*) 同 ژکور

ژلاتین Gelatine 〔名〕 ①胶，白明胶，凝胶，动物胶②胶板

ژلاتینی 〔形〕 胶板（印刷）的，胶印的

～ اوراق 胶印传单

ژله Jelly 〔名〕 果子冻，肉冻

～ میوه 果子冻

ژلین بیت Gelignite 〔名〕 葛里炸药，炸胶

ژم (*jham*) 〔名〕 接生婆

ژن Gene 〔名〕 〈生〉基因

ژنتیك Genetics 〔名、形〕 ①遗传学②遗传学的

ژند Ⅰ (*jhand*) 〔名〕 燧石，打火石；硅石

ژند Ⅱ 同 ژنده Ⅰ条

ژنده Ⅰ (*jhande, jhende*) 〔形、名〕 ①破烂的，褴褛的，旧的②破烂衣服

～ جامهٔ 破烂衣服，穿旧了的衣服

ژنده Ⅱ 〔形〕 巨大的（指野兽）

ژنده پوش 〔形〕 衣衫褴褛的

ژنده پوشی 〔名〕 衣衫褴褛

ژنراتور Generator 〔名〕 发电机，发生器

ژنرال General 〔名〕 将军，将官

ژنرال قنسول General consul 〔名〕 总领事

ژنرال قنسولگری (*jhenerāl-ghonsolgaree*) 〔名〕 总领事馆

ژنرال کنسول (～ *konsol*) 同 ژنرال قنسول

ژنرال کنسولگری (～ *konsol-garee*) 同 ژنرال قنسولگری

ژنرالیسیم Generalissimo 〔名〕 大元帅，最高统帅，总司令

ژنژیویت (*jhanjheeveet*) 〔名〕 牙床发炎

ژنکو (*jhankoo*) 〔名〕 〈植〉银杏

ژنگ Ⅰ (*jhang*) 〔名〕 〈宗〉摩尼教的圣书名

ژنگ Ⅱ 〔名〕 （老年人的）皱纹

ژنگ Ⅲ 〔名〕 麦锈病；铁锈

ژنگ (*jheng*) 〔名〕 雨点

ژنگار (*jhangār*) 同 زنگار Ⅰ条

ژنگله (*jhangole*) 同 زنگوله

ژنگه (*jhange*) 〔名〕 植物锈病；（植物的）雕枯病，枯萎病

ژنو (*jhenev*) 〔名〕 日内瓦（瑞士）

ژنوتیپ Genetype 〔名〕 基因型，遗传型

ژنه (*jhane*) 〔名〕 ①（昆虫的）螫刺②针尖，尖部

ژنی Genius 〔名〕 天才，天资，天赋，才华

ژنیان (*jheniyān*) 同 زنیان

ژوبین 〔名〕 矛，梭标

ژوبین دار 〔名〕 标枪手，执矛兵

ژوبین ور (*jhoobeen-var*) 同 ژوبین دار

ژوپ Jup 〔名〕 裙子

～ مینی 超短裙

ژوپن Jupon 〔名〕 短内裙，衬裙

ژوپیتر Jupiter 〔名〕 ①〈天〉木星②朱庇特（罗马神话中的主神）

ژوپین 同 ژوبین

ژوپین دار 同 ژوبین دار

ژوپین ور (*jhoopeen-var*) 同 ژوبین دار

ژوت Jute 〔名〕 黄麻

ژور Jour 〔名〕 ①透孔，眼②网③透雕细工④透花绣品

～ زدن 刺穿，穿孔；桃花绣；镶狗牙边

饰，精雕细刻

ژوردار (*jhoor-dār*) 〔形〕 透孔的，透花的，雕花的，透雕的

　～ کار 精工，细活

ژورك (*jhowrak*) 〔名〕 云雀

ژورنال Journal 〔名〕 ①定期刊物②杂志，报刊

ژورنالیست Journalist 〔名〕 新闻记者

ژورنالیسم Journalism 〔名〕 ①新闻业；新闻工作②新闻学

ژوری Jury 〔名〕 ①陪审团②（竞赛时的）评奖团

　～ هیئت 陪审团

ژوژ 〔名〕 〈罕〉①刺猬②豪猪

ژوژه 同 ژوژ

ژوشیدن (*jhoosheedan*) 〔动〕 （根 ژوش）滴，滴流，滴下；蒸溜滴

ژول 〔名〕 皱纹，褶子

ژوله 〔名〕 百灵科鸣禽（如云雀）

ژولیدگی (*jhooleedegee*) 〔名〕 ①散乱，混乱，纷乱，乱七八糟②不好意思，腼腆③激动

　～ مو 头发蓬乱，披头散发

ژولیدن (*jhooleedan*) 〔动〕 （根 ژول）①散乱，混乱，纷乱，头发蓬乱②不好意思，害臊③激动

ژولیده 〔形〕 ①散乱的，混乱的，乱纷纷的②不好意思的，害臊的

　～ آب 起了粼波的水

　～ کردن 弄乱；使…披散（如头发）；使…不好意思；使…激动不安

ژولیده مو(ی) 〔形〕 头发蓬乱的，披头散发的

ژولیده و پریشان (*jhooleede-va-pareeshān*) 〔形、副〕 ①混乱的，蓬乱的②混杂的，弄散的③不协调的，不平衡的④杂乱地，错综地

　～ ساختن (～ کردن) 弄混，弄乱，弄得杂乱无章，打乱

ژون (*jhoon*) 〔名〕 偶象，被崇拜的人

ژوهانسبورگ 〔名〕 约翰内斯堡（南非）

ژوئن Juin 〔名〕 （公历）六月

ژویه 同 ژوئیه

ژوئیه Juillet 〔名〕 （公历）七月

ژی (*jhey*) 〔名〕 ①池塘，蓄水池②河道③溪，小河；灌渠

ژیان (*jhiyān*) 〔形〕 ①发怒的，凶残的，狞恶的②可怕的

　～ شیر 猛狮

ژیانی 同 ژیان

ژیپس Gups 〔名、形〕 ①石膏象②蠢汉，木头人③呆头呆脑的，糊涂的

ژیر 同 ژی

ژیرکنیم Zirconium 〔名〕 〈化〉锆

ژیروسکپ Gyroscope 〔名〕 回转器，陀螺仪，回转仪

ژیره 同 زیره I 条

ژیژ 〔形〕 不干净的，不清洁的，污秽的，脏的

ژیك 〔名〕 ①雨点②豪猪，箭猪

ژیکلور Gicleur 〔名〕 〈技〉喷嘴，喷雾器；〈机〉汽化器；〈化〉增碳器

ژیگولت Giglot 〔名〕 轻浮的女孩

ژیگولو Gigolo 〔名〕 ①舞男②靠妓女生活的男人

ژیلت Gilet 〔名〕 短袖衣，汗衫，背心

ژیمناستیك Gymnastic 〔名〕 体操

ژیمناستیکی 〔形〕 体操的

~ حرکات 体操动作

ژئوپلیتیك Geopolitics 〔名〕 地理政治论，地缘政治学（一种为帝国主义侵略辩护的反动理论）

ژئوتروپیسم Geotropism 〔名〕 〈生〉向地性

ژئودزی Geodesy 〔名〕 大地测量学

ژئودزیك Geodesic 〔形〕 大地测量（学）的

ژئوشیمی Geochemistry 〔名〕 地球化学

ژئوفیزیسین Geophysician 〔名〕 地球物理学家

ژئوفیزیك Geophysics 〔名、形〕 ①地球物理学 ②地球物理学的

سال ~ بین المللی 国际地球物理年

ژئولوژی Geology 〔名〕 地质学

~ اکتشافات 地质勘探

ژیوه 〔名〕 〈化〉水银，汞

س

س 波斯文第十五个字母

سا Ⅰ ① سایيدن 或 سودن 的根②可做构词后缀，如：~ فلك ، ~ جبهه 等

سا Ⅱ آسا Ⅱ的缩写形式

سا Ⅲ 同 ساو Ⅱ 条

سا Ⅳ 〔名〕 上等丝绸

ساب ① سایيدن 的根②可做构词后缀，如：~ چوب 等

ساباط 〔名〕（复 سوابيط ، ساباطات）①(有棚的)走廊，回廊，通道②园中小亭子③大帐篷

سابتاژ 同 سابوتاژ

سابح (*sābeh*) 〔名、形〕（复 سبحاء ، سباح ، سوابح）①游泳者②快马③快走者④游泳的，游动的，移动的

سابحه (*sābehe*) 〔名〕（复 سابحات ، سوابح）①船，舰②星宿③ سابح 的阴性

سابر Sabre 〔名〕（击剑或决斗用的)长剑，重剑

سابری (*sāberee*) 〔名〕一种上等的丝绸衣服

سابع (*sābe'*) 〔数〕 第七

سابعاً (*sābe-an*) 〔副〕 第七（列举条目时用）

سابق (*sābegh*) 〔形、副〕 ①从前的，以前的，以往的，过去的②从前，老早，很久以前

الذكر ~ 上面提及的，上述的

و لاحق ~ （报纸等的）上期和下期

از ~ 从前，老早，早就

در ~ (~ براين) 在以前，过去

~ در ايام 从前，过去

در شمارۀ ~ مجله 在上期杂志里

~ رفقای 老同志们，老朋友们

~ قرون 古代，古时候，从前

~ وزير 前（任）部长

كمافى‌السابق 如前，和以前一样

در ~ در اين دهكدۀ كوهستانى چراغ برق وجود نداشت . 过去这个山村没有电灯。

از زمان ~ چنين تصميمى داشت . 他早就有这种打算了。

(در) ~ با او آشنائى نداشتم . 从前我不认识他。

سابقاً (*sābeghan*) 〔副〕 从前，以前，过去

~ آن را ديده بودم . 我从前见到过这种东西。

ذكر آن ~ گذشت . 前面已提及。

سابقه (ى) (*sābeghe*) 〔名、形〕（复 سوابق）①既往史，记录，经历，资历②前例，先例③了解，熟悉④从前的，以前的

خدمت ~ 工龄，资历

دوستى ~ 老交情，友谊的历史

مرض و درمان ~ 病历

معرفت (~ شناسائى) ~ 老交情，老相识

~ سوء 坏名声，声名狼藉

~ عدم سوء 历史清白，阅历清楚

~ مسبوق به 根据先例，考虑到先例

~ داشتن 有先例，有前例

او در این کار ~ ندارد . 他没有干过这种工作。

او ۲۰ سال ~ خدمت دارد . 他已任职二十年了，他有二十年的工龄。

من با او هیچ سابقه‌ای نداشتم . 我从未同他交往过。

او در شهربانی ~ دارد . 他的问题在公安局里是备了案的。

من به احوال او ~ داشتم . 我早就知道他的底细；我知道他的脾气。

از آن ببعد این کار ~ شد . 从那以后这就成了惯例了。

~ این رفیق خوب و پسندیده است . 这个同志的经历不错。

او ~ بیماری قلبی ندارد . 他从没得过心脏病。

سابقه دار 〔形〕 ①有经历的，有资历的，老资格的②有前例的，有先例的

~ جنایتکار 惯犯

~ دزد 惯偷

~ کادر （阅历深的）老干部

در گروه رهبری این کارخانه هم رفقای ~ هستند هم کادرهای جوان . 这个厂的领导班子既有老同志也有年轻干部。

سابقه داری 〔名〕 ①有经历，老资历，老资格②有前例，有先例

سابقه سالار 〔名〕 ①（商队、部队等的）领队，领导②〈宗〉先知

سابقی (*sābeghee*) 〔形〕 早先的，过去的，以前的

سابقین (*sābegheyn*) 〔名〕 ①前人，古人②已故者

سابوتاژ Sabotage 〔名〕 阴谋破坏，破坏活动

سابوته 〔名〕 老太婆

سابود 〔名〕 ①月晕②秋千

سابوره 〔名〕 ①阴阳人，两性人②被鸡奸者，被兽奸者

سابیدگی (*sābeedegee*) 同 سائیدگی

سابیدن (*sābeedan*) 同 سائیدن

سابیده 同 سائیده

ساپاژو Sapajou 〔名〕 （南美）卷尾猴

ساتر (*sāter*) 〔形、名〕 ①遮盖…的①遮盖物，覆盖物

ساتراپ (*sātrāp*) 〔名〕 古波斯的郡守，地方总督

ساتگین (*sātgeen*) 〔名〕 酒杯，高脚杯

ساتگینی 同 ساتگین

ساتن (*sāten*) 同 ساتین

ساتومه 〔名〕 圣多美（圣多美和普林西比首都）

ساتومه و پرنسیپ (*sātome-va-prenseep*) 〔名〕 圣多美和普林西比（非洲）

ساتین Satin 〔名〕 缎子

ساج Ⅰ 〔名〕 （煎饼等用的）平锅，饼铛

ساج Ⅱ 〔名〕 ①柚木树②柚木

~ چوب 柚木

ساج Ⅲ 〔名〕 披风，斗篷

ساج Ⅳ 〔名〕 一种粥食

ساجد (*sājed*) 〔形、名〕 ①叩头的，下跪的②叩头者，跪拜者

ساجر (*sājer*) 〔名〕 ①洪水冲过的地方②洪水

ساجع (*sāje'*) 〔形〕 说话押韵的

ساجور 〔名〕 （狗的）颈圈，狗牌

ساجی 〔名〕 在饼铛上烤制的饼

ساچمه (sāchme) 〔名〕 (猎枪用的)散弹，铅弹

~ خوردن 中弹

ساچمه‌ای 〔形〕 散弹的

~ تفنگ 散弹枪，鸟枪，猎枪，滑膛枪

~ یاتاقان 滚珠轴承

ساچمه دار 同 ساچمه‌ای

~ گلولهٔ 散弹

ساچي 〔形〕 白色的

ساحت (sāhat) 〔名〕 (复 ساحات) ①面积，空间，空地②院子，庭院，天井

طوبی ~ 〈喻〉天堂

مقدس مجلس شورای ملی ~ 国会活动的神圣场所(对伊朗前国会的称呼)

~ برائت 无罪

ساحر (sāher) 〔名〕 (复 سحره، اسحار) 魔术师；巫师

ساحرانه 〔形〕 魔术般的，魅人的

~ چشمهای 有魅力的眼睛

ساحره 〔名〕 女魔术师；巫婆，女巫

ساحری 〔名〕 魔术，巫术，妖术

ساحق (sāhegh) 〔名〕 粉碎者

ساحل (sāhel) 〔名〕 (复 سواحل) 岸，海岸，海滨，岸边；沿海地带

دریا ~ 海岸，海滨，海边

رودخانه ~ 河岸，河边

~ در 岸边，近岸，靠岸

ساحل خانه 〔名〕 靠海岸的房子

ساحل طلا (sāhele-telā) 〔名〕 黄金海岸(加纳前称)

ساحل عاج (sāhele-āj) 〔名〕 象牙海岸(非洲)

ساحل نشین (sāhel-nesheen) 〔名〕 海岸居民

ساحلی (sāhelee) 〔形、名〕 ①岸边的，沿岸的，沿海的②海岸居民

~ آبهای 领水

~ اراضی 沿(海)岸地区

~ توپخانهٔ 海岸炮

~ حقوق 河岸(所有)权

~ کشورهای غیر 内陆国家

(~ نگهبان) ~ گارد 海岸警卫(缉私或救生)队或队员

ساخارین Saccharin 〔名〕 糖精

ساخت (sākht) 〔名〕 ①制造，生产，出产②制品，产品③结构，构造，建筑，建造④马鞍⑤武器⑥方式，方法⑦〈化〉合成(法)

چین ~ تلویزیون 中国制造的电视机

. این بنا به سبك شرقی است ~ 这座楼房是东方式的。

. این دستگاه چندان بغرنج نیست ~ 这台机器的结构并不复杂。

ساختگی (sākhtegee) 〔形、名〕 ①假的，伪造的②虚伪的，假装的；人为的，做作的③欺骗，虚伪，假仁假义，伪造，假装④准备

بخود دادن ~ سیمای 摆架子，装腔作势

~ کردن 准备

ساختمان (sākhtemān) 〔名〕 ①建设，建筑，施工②建筑物，楼房，建筑工程③结构，构造④机构，组织⑤外形，轮廓⑥〈语〉语句构造

اتم ~ 〈理〉原子结构

سطح زمین ~ 地形，地势

سوسیالیسم ~ 社会主义建设

هواپیما ~ 飞机身架

(〜 ساختن (〜 کردن 建造

بنای کتابخانهٔ جدید دانشگاه در دست 〜

. است 大学新图书馆(的大楼)正在施工。

ساختمانی 〔形〕 ①建设的，建筑的②结构上的，组织的

〜 سنگ 粗石，棱石

〜 کارهای 建筑工程

〜 مصالح 建筑材料

ساختن (*sākhtan*) 〔动〕（根 ساز）①做，作，制造，制成②建设，建造，施工③伪造，假造（如证件）④结束（生命），干掉（某人）⑤（气候、食物等）适合⑥容忍，忍受⑦（性格等）投合⑧勾结，狼狈为奸⑨可做复合动词的一部份，如：〜 خشمگین ، 〜 وزیر 等

〜 دروغ 编造谎话

〜 سند 伪造文件

〜 شعر 写诗

〜 کار کسی را 干掉某人

؟ جعبه را از چه میسازند 这个盒子用什么做的?

. تراکتور بزرگ در این کارخانه ساخته میشود 这家工厂出产重型拖拉机。

اخیراً در این نزدیکی یك بیمارستان جدید . ساخته‌اند 最近在这附近新造了一所医院。

. هوای این شهر بمن نمیسازد 我不适应这个城市的气候。

ما نمیتوانیم با نابسامانی و بی نظمی کار . بسازیم 我们不能容忍工作中的杂乱无章的现象。

. با دوستان بساز و بر دشمنان بتاز 〈谚〉要对敌狠，对己和。

. این دو نفر با هم نمیسازند 这两个人合不在一起。

ابر قدرت‌ها در اقدام به این کار کثیف با هم . ساختند 超级大国合伙干了这桩肮脏的勾当。

؟ چه سازم 我该怎么办?

ساختنی (*sākhtanee*) 〔形〕 ①值得制造的②必须制造的

ساخت و پاخت (*sākhto-pākht*) 〔名〕 共谋，勾结，秘密串通，狼狈为奸

〜 کردن 同上

ساخت و ساز 〔名〕 ①准备，制作②筹建，组建③结构

ساخته 〔形、名〕 ①做成的，制成的，造好的，建成的②现成的③虚伪的，假装的，伪造的④创造，建造，制成⑤装饰的，打扮好的⑥〈罕〉谄媚的（人）

〜 اشیاء 制成品

〜 سند 伪造的证件

〜 شدن کار کسی 某人的需要得到满足

〜 کردن 准备

. این کار از دستم 〜 نیست 这件事我办不了；我不干这种事。

ساخته کار 〔名〕 伪造者，假冒者

ساخته کاری 〔名〕 伪造，假造，仿制

〜 کردن 同上

ساخته لگام (*sākhte-legām*) 〔形〕 固执的，顽固的

ساخته و آماده 〔形〕 现成的，准备好了的

ساخته و پرداخته (*sākhte-va-pardākhte*) 〔形〕 ①制造的，完成的，准备好的②臆造的，杜撰的，炮制的

تمام اجناسی که در این نمایشگاه به معرض نمایش گذاشته شده ~ خود چین است . 这个展览会的全部展品都是中国制造的。

ساختیان *(sākhtiyān)* 〔名〕 熟皮张，已鞣制过的羊皮

ساخر *(sākher)* 〔名〕 嘲笑者，愚弄者，讽刺者，挖苦人者

ساخط *(sākhet)* 〔形〕 被激怒的，发怒的

ساخلو *(sākhlow)* 〔名〕 卫戍部队，驻防军，警备队

ساخلوئی 〔形〕 卫戍的，驻防的，守备的

ساخن *(sākhon)* 同 ساروج

ساد I 同 ساده

ساد II 〔名〕 （未阉的）公猪

ساد III 〔名〕 教师，老师

ساد IV 〔名〕 沙漠，荒地

سادات 〔名〕 年长者

سادج *(sādaj)* 同 ساذج

سادس *(sādes)* 〔数〕 第六

سادساً *(sādesan)* 〔副〕 第六（列举条目时用）

سادگی *(sādegee)* 〔名〕 ①简单，容易②淳朴，单纯，天真，轻信③质朴，俭朴④自然，真实⑤平凡，平常⑥（布）单色，素色⑦平，平坦

لباس ~ 衣服朴素

باین ~ ها ؟ 这么简单？

مطلب باین ~ ها هم نیست که تو میگوئی . 问题也并不象你所说的那么简单。

با آنکه مقامش والا است ولی ~ زندگی خود را همچنان حفظ میکند . 他虽然地位很高，但仍过着俭朴的生活。

سادن *(sādan)* 〔名〕 礼拜堂司事，教堂看门人

ساده I 〔形〕 ①简单的，容易的②淳朴的，单纯的，天真的，轻信的③质朴的，俭朴的④自然的，真实的，朴实无华的⑤普通的，平凡的，平常的⑥淡的（如食物），无作料的⑦（布）单色的，素面的⑧平坦的，平的

~ آدم 淳朴的人，头脑简单的人，天真的人

~ پارچهٔ 素色布匹

~ جوان 淳朴的青年

~ راه 平坦的道路

~ زبان 简单明了的语言

~ زندگی 俭朴的生活

~ صاف و 诚实的，无诡诈之意的

عضو ~ حزب 普通党员

~ غذای 清茶淡饭，简单饭菜

~ قهوهٔ 清咖啡（不加其他东西）

~ مردمان 朴实的人们

~ مسئلهٔ 简单的问题

~ نگاه 纯朴的眼光

~ کردن 使…简单化，减轻；平整；阉割；〈数〉约（分数）

او زندگی ~ ای دارد . 他生活简朴。

ساده II 同 سادج

ساده باز 〔形〕 （玩牌）诚实的

ساده بافت *(sāde-bāft)* 〔形、名〕 ①（布）单色的，素面的②平纹组织

ساده تن *(~ tan)* 〔名〕 纯洁的人

ساده درون *(~daroon)* 同 ساده لوح

ساده دل *(~ del)* 同 ساده لوح

ساده دلی 同 ساده لوحی

ساده رخ *(~ rokh)* 〔形〕 无须的，未长胡子的（指青年）；〈转〉年轻无知的

ساده رنگ (~ *rang*) 〔形〕 素色的

ساده رو(ی) 〔名〕 ①未长胡子的青年②情人

ساده زنخ (~*zanakh*) 同 ساده رخ

ساده ضمیر (~*zameer*) 同 ساده لوح

ساده طبع (~ *tab'*) 同 ساده لوح

ساده طبعی 同 ساده لوحی

ساده طور (~*towr*) 〔名〕 淳朴的人，诚挚的人

ساده عذار (~ *ezār*) 同 ساده رخ

ساده لوح (~ *lowh*) 〔形、名〕 ①淳朴的，轻信的，天真的，无经验的②头脑简单的人，糊涂人；易受骗者

ساده لوحی 〔名〕 淳朴，轻信，天真，无经验

از روی ~ 天真地，由于天真

ساده مال 〔名〕 粉刷工人

ساده مرد (~*mard*) 〔名〕 淳朴的人，天真的人

ساده نویسی (~ *neveesee*) 〔名〕 通俗易懂的文体

ساده وضع (~*vaz'*) 同 ساده طور

سادیست Sadist 〔名〕 〈医〉①施虐淫者，性虐待狂者②虐待狂者

سادیسم Sadism 〔名〕 〈医〉①施虐淫，性虐待狂，残暴色情狂②虐待狂，极度残暴

ساذج (*sāzaj*) 〔名〕 〈植〉肉桂

سار I 〔名〕 〈动〉欧椋鸟

سار II 〔名〕 〈旧〉头，脑袋；首脑，首领

سار III 〔名〕 〈旧〉痛苦，悲伤，忧愁

سار IV 可做构词后缀，如：~ دیو ، ~ کوه 等

سار V 〔名〕 骆驼（一般均在复合名词中出现，如：~ بان）

سارا 〔形〕 纯的，净的，无杂质的

~ زر 纯金

~ عنبر 纯龙涎香

~ مشك 纯麝香

سارافون 〔名〕 （学校）制服

ساربان (*sār-bān*) 〔名〕 赶骆驼的

ساربانی 〔名〕 赶骆驼的职业

سارج (*sāraj*) 同 سار I 条

سارخك (*sārakhk*) 〔名〕 蚊子

ساردین Sardine 〔名〕 ①〈动〉沙丁鱼，鳁鱼②罐头沙丁鱼

سارشك (*sārashk*) 同 سارخك

سارغ (*sārogh*) 〔名〕 包袱布

سارق (*sāregh*) 〔名〕 （复 سارقین ، سراق） 贼，盗窃犯

~ آدم 绑架者

سارقه 〔名〕 女贼，女盗

سارکوم Sarcoma 〔名〕 〈医〉肉瘤

سارنج (*sāranj*) 〔名〕 ①曲牌名②一种小黑鸟

سارنگ (*sārang*) 〔名〕 ①同 سارنج ②世界

سارو 同 ساروج

ساروان (*sār-vān*) 同 ساربان

ساروج 〔名〕 灰浆，砂浆，灰泥

~ اندودن (~ کردن) 抹灰泥

ساروج بندی (*sārooj-bandee*) 〔名〕 抹灰泥

~ کردن 同上

ساروك 同 سارو

سارونه 〔名〕 葡萄藤

ساره 〔名〕 沙丽服（印度妇女用整段的布或绸包头裹身或披肩裹身的服装）

ساری I 〔形〕 ①传染的②传播的，蔓延的，流行的

~ امراض 传染病

~ شدن （得到）传播，蔓延，流行

ساری Ⅱ 同 سار Ⅰ条

ساری Ⅲ 同 ساره

ساریه 同 ساری Ⅰ条

امراض ~ 传染病

ساز Ⅰ ① ساختن 的根②可做构词后缀，如：

ساعت ~ ، بخاری ~ 等

ساز Ⅱ 〔名〕 ①和谐，协调②次序，顺序，安排③准备；整顿④用具，装具，旅行用品⑤宴会，宴请⑥武装，装备⑦衣服⑧礼物⑨方式，方法⑩诡计⑪利益，利润

جنگ ~ 武器

راه ~ 旅行用品

نوروز ~ 准备过新年的用品

سفر بستن (یا کردن) ~ 准备动身，打点行装

کردن ~ 准备，安排，整顿；协调，协和；调弦，定弦，演奏

او با ویولون نغمهٔ هیجان آوری را ~ کرد .

他用小提琴演奏了一支激昂的曲子。

گرفتن ~ 有条不紊，安排好；演奏乐器

کارگیتی بی رنج ~ نگیرد . 〈谚〉不出力气事难成。

نباشد آب و آتش را بهم ~ 〈谚〉水火不相容。

حالم ~ نیست . 〈口〉我不舒服；我情绪不好。

ساز Ⅲ 〔名〕 ①塔尔琴，小铃鼓②乐器③音乐，乐曲

الکتریکی ~ 电子乐器

بادی ~ 管乐器

دهنی ~ 口琴

زهی (~ سیمی) ~ 弦乐器

شرقی ~ 东方音乐

ضربی ~ 打击乐器

و آواز ~ 配乐伴唱

های چینی ~ 中国民族乐器

های فرنگی ~ 西方乐器

پرداختن (~ زدن ، ~ نواختن) ~ 弹奏乐器，弹塔尔琴

دادن ~ 定调，调（弦）；弹奏乐器

به ~ کسی رقصیدن 听命于某人，按某人的指挥棒转

سازان 〔名〕 鲤鱼

سازج (*sāzaj*) 同 ساذج

ساز زن (*sāz-zan*) 〔名〕 演奏家

سازش (*sāzesh*) 〔名〕 ①媾和，和睦②协议，协定③勾结，共谋④妥协，和解⑤适应，适合

دو جانبه ~ 双边协定；双方互让

موقتی ~ 临时协定；暂时和解

دادن ~ 使…和解，调停

داشتن ~ 一致，相符合；〈语〉一致关系，呼应

کردن ~ 容忍，让步，妥协，和解；勾结

در مسائل اصولی با هیچ کسی نباید ~ کرد .

在原则问题上对任何人都不能妥协。

سازشکار 〔名〕 妥协者

سازشکارانه 〔形、副〕 ①妥协的，和解的②用妥协的办法，妥协地

سازشکاری 〔名〕 妥协，折衷；妥协主义

سازشنامه 〔名〕 协定书，协议书，和解契约

سازگار (*sāzgār, sāzegār*) 〔形〕 ①合拍的，和谐的，一致的②合适的，适宜的③良好的，有

益的④容易相处的，容易通融的

~ آب و هوای 适宜的气候

~ آدم 容易相处的人

(با هم) ~ بودن 合适，正好；合拍，一致

آب و هوای اینجا بما ~ است. 这里的气候对我们说来很适宜。

آن دو نفر با هم ~ هستند. 他们俩合得来。

سازگاری 〔名〕 ①协调，和谐；适宜②有利，有益③和睦相处

~ کردن 相符合，适合；协调；和睦相处；有利于…

سازمان (*sāzmān, sāzemān*) 〔名〕 ①机构，组织；结构②机关，团体

~ اوپك 石油输出国组织

~ برنامه 计划局

~ جوانان کمونیستی 共产主义青年团（组织）

~ خیریه 慈善机构，慈善组织

~ داخلی 内部组织，内部结构

~ دولتی 国家机构

~ فعلی 现行编制

~ ماده 物质的原子结构

~ ملل متحد 联合国组织

~ های بنیادی 基层组织

~ دادن 组织，建立，筹建

~ یافتن 组织，建立，形成

سازمان ده (~ *deh*) 〔名、形〕 ①组织者②组织…的

سازمان دهنده (~*dahande*) 〔名〕 组织者

سازمان دهی (~ *dehee*) 〔名〕 组织，建立，筹建

~ استعداد 组织才能，组织能力

سازمان شکن (~ *shekan*) 〔名〕 破坏组织者，捣乱者

سازمان شکنی 〔名〕 破坏组织，捣乱

~ کردن 同上

سازمانی 〔形〕 ①组织的②限额内的，编制内的，在编的

~ کارمندان 额内职员，在编人员

سازمند (*sāzmand*) 〔形〕 ①整理好的，安排好的，有条理的，秩序井然的②有利的，有益的；适宜的③有保障的，富有的

یکی ~ و یکی ناساز 一个富，一个穷

سازندگی (*sāzandegee*) 〔名〕 ①创建②创作，写作③建设④演奏音乐⑤音乐家的职业

~ روح 创造精神

مردم با شور و شوق در انقلاب و ~ سوسیالیستی شرکت میکنند. 人民群众积极热情地参加社会主义革命和社会主义建设。

سازنده (*sāzande*) 〔名、形〕（复 سازندگان）①制造者，制作者；建设者，建造者②创作者，作者③（音乐）演奏者④富有建设性的

~ مذاکرهٔ 富有建设性的谈判

این میز ~ کیست؟ 这个桌子是谁造的？

سازنوروز (*sāz-nowrooz*) 〔名〕 新年用品（包括吃、穿、用等方面）

سازو 〔名〕 用枣树皮制成的绳子

سازوار (*sāz-vār*) 同 سازگار

سازواره 〔名〕 生物体，有机体

سازواری 同 سازگاری

سازوباز 〔名〕 走绳索者，走钢丝者

سازو برگ (*sāzo-barg*) 〔名〕 装备，设备，配备

سازو دهل (~ *dohol*) 〔名〕 ①乐器②音乐

سازور (*sāzvar*) 同 سازگار
سازو سرود (*sāzo-sorood*) 〔名〕 音乐和歌唱
سازونهاد (*~ nehād*) 〔名〕 〈旧〉安排，秩序
سازه 〔名〕 〈数〉因数，因子
سازی 可做构词后缀，如：~ آبجو ، ~ ساعت ، ~ مجسمه 等
سازیدن (*sāzeedan*) 同 ساختن
ساس 〔名〕 臭虫
ساسات 〔名〕 〈机〉阻塞门，阻气门
ساسان 〔名〕 〈史〉萨珊(波斯王名)
ساسانی 〔形、名〕 (复 ساسانیان) 〈史〉①萨珊(王朝)的②萨珊人
~ سلسلهٔ 萨珊王朝
ساسر (*sāsor*) 〔名〕 (做笔用的)细竹
ساسم (*sāsem*) 同 نانخواه
ساسون 〔名〕 (从里面缝的)摺缝
ساسی 〔名〕 乞丐
ساطر (*sāter*) 〔名〕 屠夫
ساطع (*sāte'*) 〔形〕 ①光亮的,明亮的,辉煌的,灿烂的②明显的，明白的，清楚的③(香味)散发的，传播的④高的，升高的
~ برهان 有说服力的论据，明证
~ شعاع 明亮的光
ساطور 〔名〕 (复 سواطیر) 大菜刀,屠刀,大砍刀
ساعات 见 ساعت
ساعت (*sā'at*) 〔名〕 (复 ساعات) ①钟，表②钟点，小时；〈转〉时间
~ آبی (~ پنگان) 漏壶(一种古时用的计时器)
~ اتمی 原子钟
~ آفتابی 太阳钟，日晷
~ اندازه گیر 经纬仪
~ برقی 电钟
~ بغلی (~ جیبی) 怀表
~ تقویم دار 带日历的钟表
~ ثبت زمان 计时表
~ دستهٔ کوک 转柄表(指拧转柄而上发条的钟表)
~ دو قاب 带有表壳或表盒的怀表
~ دیواری 挂钟
~ رومیزی 座钟
~ ریگی (~ شنی ، ~ ماسه‌ای) 沙漏(古代计时器)
~ زنانه 女式表，坤表
~ زنگدار (~ زنگی) 打簧表(或钟)
~ سعد 质量好的手表
~ سنگین 质量差的手表
~ شب نما 夜光表
~ شکاری 猎用表
~ شماطه‌ای (یا شماطه دار) 闹钟
~ شمسی 日规，日晷仪
~ کامپیوتری 电子手表
~ مچی 手表
~ هفته کوک 一星期上一次发条的钟
~ ربع 一刻钟，十五分钟
~ قاب 表壳，表盒
~ نیم 半小时
~ همین (~ همان) 此时此刻；当时(正在那时候)
ساعات اداری 办公时间
ساعات فراغت 空闲时间
ساعات کار 工作时间，上班时间

ساعت ساز 〔名〕 钟表工人

ساعت سازی 〔名〕 ①钟表制造②钟表工人职业③钟表修理厂

~ كارخانهٔ 钟表厂

ساعت شمار (~*shomār*): ~ عقربهٔ 时针，钟表指时针

ساعتی 〔形〕 ①小时的，钟点的②钟表的③定时的

~ بمب 定时炸弹

~ گل 〈植〉西番莲

ساعد (*sā'ed*) 〔名〕 (复 ساعدين) 〈解〉前臂，小臂

ساعد بند (~ *band*) 〔名〕 ①(工作时用的)套袖②〈旧〉铠甲，甲胄

ساعدين (*sā'edeyn*) 〔名〕 两个前臂

ساعور 〔名〕 炉，灶；火

ساعی I 〔形〕 ①努力的，用功的，勤奋的，勤勉的②奔跑着的

~ شاگرد 用功的学生

ساعی II 〔名〕 (复 سعات) 诽谤者，中伤者

ساغدوش (*sāghdoosh*) 同 ساقدوش

ساغر (*sāghar*) 〔名〕 大杯，大高脚杯

~ خوردن (~ زدن ، ~ كشيدن) 喝酒

~ دادن 敬酒

ساغری 〔名〕 ①粗面的皮革②鲨革，起粒皮②马的臀部

~ چرم 粒状革，鲨革，鲛革

سافر (*sāfer*) 〔名〕 ①旅行者②不带面纱的妇女③瘦马

سافل (*sāfel*) 〔形〕 ①下面的，下边的；低的，矮的②下流的，下贱的，卑鄙的

~ شخص پست و 卑贱的人，卑微小人

ساعات ممنوعيت عبور و مرور 禁止通行时间

~ از روی 按小时计算

به ~ پكن 根据北京时间

به ~ من 按我的表

در~ 立即

در اين ~ 在这时候

در سر ~ دو 两点整

در ظرف يك ~ 在一个小时内

يك ~ پيش 一小时以前

(~ ~) ~ به ~ 一小时一小时地，一小时一次地，每小时

~ را كوك كردن 给表上弦，上发条

~ را ميزان كردن 对表，拨正钟点

~ چند است (چه ساعتی است) ؟ 几点钟了?

~ چهار و نيم است . 四点半了。

يك ~ مانده به ظهر است . 上午十一时；差一小时就正午了。

يك ~ از ظهر گذشته 下午一时。

~ من تند (كند) است . 我的表快(慢)了。

~ من خوابيده است . 我的表停了。

اين ~ كار نميكند . 这表不走了。

~ من تند كار ميكند . 我的表走得快。

اين ~ خيلی عقب (جلو) است . 这只钟(表)走得很慢(快)。

در اين كارخانه ساعتی ۵۰ دستگاه راديو ساخته ميشود . 这个工厂每小时生产五十架收音机。

ساعتی چند بايد بپردازيم ؟ 我们每小时应付多少钱?

سافله سافل 的阴性

~ اعضای 下肢，下端

سافوت 同 سوت Ⅰ条

سافيه (*sāfiye*) 〔名〕〈植〉狼尾草

ساق 〔名〕①胫，小腿②茎，梗，柄，蔓

برگ ~ 叶柄

پا ~ 胫，小腿

چکمه ~ (~ موزه) 皮靴筒

دست ~ 小臂

گل ~ 花梗

استخوان ~ پا 〈解〉胫骨；（昆虫的）胫节

بر ~ ماليدن ~ 垂死挣扎

ساق بند (*sāgh-band*) 同 ساق پوش

ساق پوش 〔名〕护胫（或护腿）

ساقدار 同 ساقه دار

ساقدوش (*sāghdoosh*) 〔名〕①（婚礼中的）男傧相②挚友

ساقری (*sāgharee*) 同 ساغری

ساقط (*sāghet*) 〔形〕①落下的，下降的，倒下的②失效的，无用的，被取消的③小产的，流产的，堕胎的④〈理〉入射的

از اعتبار ~ 失去法律效力的

شعاع ~ (پرتو ~) 〈理〉入射线

~ مرض 〈医〉癫痫

از درجهٔ اعتبار ~ بودن 失效

شدن ~ （飞机）被击落，（财产）被剥夺，失效，倒台，垮台

قرارداد از درجهٔ اعتبار ~ شد. 条约已失效。

بچه ~ شدن 流产

تکليف ~ شدن 被解除工作

(از) ~ کردن 剥夺，击落（飞机）；推翻，打倒；使…流产

کسی را از دارائی ~ کردن 剥夺某人的财产

ساقه 〔名〕①茎，梗，蔓，花柄②树干；（炮）筒③〈军〉（部队、舰队等的）后尾

برگ ~ 叶柄

پرچم ~ 〈植〉花丝

چکمه ~ 皮靴筒

درخت ~ 树干

زير زمينی ~ (~ زيرين) 根茎，块茎

علف ~ 〈植〉（空心）秆

گل ~ 花梗

گندم ~ 麦秆

هوائی ~ （植物的）虚根（即露在地面上的根）

ساقه‌ای 〔形〕①〈植〉茎的，茎上生的②似柄的，秆状的

ساقه دار 〔形〕①有茎的，有柄的②有筒的，高腰的

~ جوراب 长筒袜

~ گياهان 高梗植物

ساقی 〔形〕斟水者，斟酒者，司酒官

شب ~ 〈喻〉月亮，早晨

لهجه ~ 歌手

ساقيگری (*sāgheegaree*) 〔名〕斟酒人的职业，司酒官的职业

ساقين (*sāghayn, sāgheyn*) 〔名〕（保护手臂或小腿的）甲胄

~ مثلث مساوی 等腰三角形

ساقی نامه 〔名〕祭酒神时唱的诗歌

ساقيه (*sāghiyye*) 〔名〕①斟酒姑娘，酒馆侍女

②（灌溉用的）水车

ساك Sac 〔名〕 背包，挎包

ساك 〔名〕（用大米、豌豆、菠菜和生葡萄汁做的）稀汤，稀粥

ساكارز Sucrose 〔名〕〈化〉蔗糖

ساكارين 同 ساخارين

ساكارين دار 〔形〕 含糖精的

ساكب (*sākeb*) 〔形、名〕 ①泼出去的，倒出的，流的②〈天〉宝瓶座，宝瓶宫

ساكت (*sāket*) 〔形、副〕 ①平静的，安静的，肃静的；沉默的，缄默的②减轻的，缓解的（指病痛）③未被提到的④平静地，安静地，肃静地，沉默地

~ بودن 平静，安静，肃静，沉默，缄默

~ باش ! 请安静！肃静！保持安静！

قانون در اين موضوع ~ است . 法律上并未提到这个问题。

~ شدن 平静下来，安静下来；沉默，不作声；（疼痛）消除，缓解

او از شنيدن آن جواب ~ شد . 他听到回答后，不吱声了。

دردش ~ شد . 他的疼痛消除了。

~ كردن 使…平静，使…安静，使…沉默；使（疼痛）消除，缓解

دوا دردش را ~ كرد . 药物消除了他的疼痛。

دريا چند روز ~ ماند . 大海平静了几天。

ساكسوفون Saxophone 〔名〕〈乐〉萨克斯管

ساكن (*sāken*) 〔名、形〕（复 ساكنين ، سكان ، سكنه）①居民，住户②住在…地方的，驻…的③不动的，平静的，安静的，静止的；居住的④〈语〉带静符的⑤〈理〉静态的，静电的，静力的

~ پكن 北京人，北京居民，住在北京的

~ درياچه 湖上居民

آب ~ 平静的水

~ ابتدا به 〈语〉以静符开始的词

فشار ~ 〈理〉静电压力

هواى ~ 无风的天气

~ ساختن 镇痛；使动符变静符

~ شدن (~ گراييدن ، ~ گشتن) 居住，定居；栖止

دو سال در آن خانه ~ شديم . 我们在那所房子里住了两年。

~ كردن 定居，迁入

ايل را ~ كردن 使部族定居下来

من ~ پكن هستم . 我是北京人。

ساكنه (*sākene*) ساكن 的阴性，复数为 سواكن

~ حروف 〈语〉辅音

سال I 〔名〕 ①年，年度②岁，年纪③衰老④时代⑤历史

~ آينده 明年，来年

~ تحصيلى 学年

~ جارى 今年，本年度

~ دوازده ماه 整年，不断地，始终

~ شمسى 阳历年

~ عادى 〈天〉平年

~ عمل كرد 会计年度

~ قمرى 阴历年

~ كبيسه 闰年

~ كم محصول （水果等的）小年

~ گذشته 去年

(محاسباتی ~) مالی ~ 财政年度
(منطقوی ~) مداری ~ 〈天〉回归年
میلادی ~ 公元，纪元
نجومی ~ 天文年
نو ~ 新年
نوری ~ 光年
هجری ~ 伊斯兰历(公元六二二年始)
~ دههای 几十年(来)
~ های ~ 长年，多年来
های گذشته ~ 往年
(همه ساله) ~ همه 每年，年年
(سالاسال) ~ به ~ 一年一年地，年复一年地
دریغ از پارسال ~ به ~ 见 دریغ 条
(سالی) ~ در 每一年
در سال ۱۹۸۰ میلادی 公元一九八〇年
دادن ~ 为纪念死者逝世一周年宴请
داشتن ~ 衰老
... ها ست که ~ …已多年了
خود را دزدیدن ~ 隐瞒年龄
چند ~ دارید ؟ 你多大岁数?
او زیاد است ~ . 他岁数很大。
صد ~ باین ~ ها (برسید) ! (生日祝词) 祝您长寿!
سالی که نکو است از بهارش پیداست . 〈谚〉一见春光好，便知年景强。
~ به ~ یکدیگر را نمی بینیم . 我们有一年没有见面了。

سال II 〔名〕 厅，大厅，客厅

سالاد Salad 〔名〕 色拉(西餐中的一种凉拌菜)

سالاد خوری (*sālād-khoree*) 〔名〕 (凉拌菜用的)碟子，盘子

سالار 〔名、形〕 ①首脑，首长，首领，领袖②年老的，上年纪的
(آخور) ~ آخر ~ 宫廷中管牲畜的
بار ~ 宫廷大臣
جنگ ~ 总司令，军事统帅
حاج ~ 朝觐团团长
خوان ~ (王室或贵族家的)大管家，总管家
ستارگان ~ 太阳
قافله ~ 商队的领队或头目
قوم ~ 部族首领
لشگر ~ 军长
نوبت ~ 值班军长
~ بی 无人领导的

سالاری I 〔名〕 首领职务，指挥职务

سالاری II 〔名〕 年迈

سال آزما (*sāl-āzmā*) 〔形〕 有经验的，老练的，见多识广的

سال آزمائی 〔名〕 富有经验，老练，熟练

سالا ماندر Salamandre 〔名〕 〈动〉蝾螈

سالانه 同 سالیانه

سالب (*sāleb*) 〔名、形〕 ①抢劫者，掠夺者②否定的，消极的，剥夺的

سالبر (*sālbar*) 〔形〕 (树)隔年结果的

سال به (*sāl-be*) 〔名〕 一年比一年景况好的人

سالبه (*sālebe*) 〔名〕 (复 سوالب) 〈逻〉否定判断
قضیهٔ ~ 〈逻〉否定判断命题(分两部份，即：جزئیه ~ 部分否定判断；کلیه ~ 绝对否定判断)

سالجشن (*sāl-jashn*) 同 سالگرد

سال خرد (~ *khord*) 同 خرد سال

سالخورد (~ *khord*) 同 سالخورده

سالخوردگی (~ *khordegee*) 〔名〕 ①年老，年迈②陈旧，衰老，老朽，陈腐

سالخورده 〔形〕 ①上年纪的，年老的，年迈的②陈旧的

سالدات (*sāldāt*) 〔名〕 士兵，战士

سالدار (*sāldār*) 〔形〕 年老的，上年纪的，年迈的

سال دیدگی (*sāl-deedegee*) 同 سال خوردگی

سال دیده 同 سال خورده

سالروز 同 سالگرد

سال زده (~ *zade*) 〔形〕 遭灾的

سالف (*sālef*) 〔形、名〕（复 سوالف）①先前的，以前的，过去的②先驱者，先辈，前人，前任

سالف الذکر (*sālefo-zzekr*) 〔形〕 上述的，前面所指出的

سالفه (*sālefe*) سالف 的阴性，如：女先驱者，女前辈，女前任

　　~ قرون 古代，往昔

سالك (*sālak*) 〔名〕 〈医〉伊朗和阿富汗流行的一种疖子（长在鼻子或脸上，一年后痊愈，留有疤痕，得一次可终身免疫）

سالك (*sālek*) 〔名〕 ①旅行者，行路者②〈宗〉神秘主义者③〈宗〉禁欲苦修者，遵守教规者④门徒，弟子

　　~ عرش 〈宗〉天使

سال گذشت (*sāl-gozasht*) 同 سالگرد

سالگرد (~*gard*) 〔名〕 周年，周年纪念

　　~ تولد لنین 列宁诞辰纪念日

سال گردش (~ *gardesh*) 〔名〕 周年纪念

سالگره (~*gereh*) 同 سالگرد

سالگشت (~*gasht*) 〔名、形〕 ①同 سالگرد ②年迈的

　　~ شدن 增加一年

سالگی (*sālegee*) 〔名〕 年龄，岁

　　~ بیست 二十岁

سالم (*sālem*) 〔形、副〕 ①健康的②健全的，正常的，完善的，完整的③有益的，有益于健康的④完整无损地，安全无恙地，平安地

　　~ آب و هوای 有益于健康的气候

　　~ بدن 健康的身体

　　~ تفریحات 正当的娱乐活动

　　~ جمع 〈语〉单词的有规则的复数形式

　　~ خوراك 卫生的食品

　　~ عقل 正常的理智

　　~ محیط 正常的情况，良好的气氛

　　~ مرد 健壮的男子

　　همه بچه‌های این کودکستان ~ و سرحال هستند. 这个幼儿园的孩子都很健康活泼。

　　دستگاه ~ مانده است. 机床完整无缺。

　　چه غذاهائی ~ است ! 多么富有营养的食物呀！

　　ما ~ وارد پکن شدیم. 我们已平安抵达北京。

سالماً (*sāleman*) 〔副〕 完整无损地，安全无恙地，平安地，顺利地

سالمند (*sālmand*) 〔形、名〕 ①成年的，壮年的②上了年纪的③成年人

　　آموزش سالمندان 成人教育

سالمندی 〔名〕 ①成年，壮年②上年纪

سالمه (*sālemah*) 〔名、副〕 ①（文件）注明日期，注明年月日②〈旧〉年复一年地，经常地

سالمه (*sāleme*) سالم 的阴性

سالن Salon 〔名〕 大厅，客厅，会议厅

بزرگ خلق ~ 人民大会堂

پذیرائی ~ 会客厅，接见厅

زیبایی ~ 美容院

سینما ~ 电影厅

سالنامه (*sāl-nāme*) 〔名〕 ①年鉴，年刊②历书，日历

سالندار (*sālon-dār*) 〔形〕 带有客厅的

واگن ~ راه آهن （火车的）客厅式车箱

سالنما(ی) (*sāl-namā*) 〔名〕 日历；年鉴

سالواره (*sālvāre*) 〔名〕 分年偿还债款，（按年支付的）分期付款；年金

سالوس 〔名〕 ①伪君子，伪善者；两面派②伪善行为，两面三刀③阿谀奉承者

~ کردن (~ ورزیدن) 伪装，口是心非；阿谀奉承

سالوسانه 〔形、副〕 ①伪善的（地），假装的（地），两面三刀的（地），阿谀奉承的（地）

سالوس فروش (*sāloos-foroosh*) 〔名〕 伪君子，伪善者；两面派

سالوس فروشی 〔名〕 伪善，虚伪，虚假

سالوس کار 同 سالوس فروش

سالوسی 〔名〕 伪善，伪装，口是心非，耍两面派，两面手腕

~ کردن 同上

سالوك 〔名〕 ①盗贼，抢劫者②穷人，托钵僧

سال و ماه 〔副、名〕 ①总是②〈转〉岁月③年代

سالون 同 سالن

ساله I：~ چند 多少岁数；~ چندین 好几年的；~ دو بچهٔ 两岁的孩子；(~ هر) ~ همه 每年

ساله II 〔名〕 〈军〉部队的后尾

سالی 〔形〕 ①老的，古老的，古代的②用坏的，磨损的，陈旧的③每年的

~ چند 几年

سالیابی (*sāl-yābee*) 〔名〕 确定（化石的）年代

سالیان (*sāliyān*)：~ دراز 漫长的年代（岁月）

سالیانه 〔形、副〕 ①每年的，一年的，年度的②每年，逐年

اقساط ~ 按年摊付的款项

جشن ~ 周年纪念活动

جلسهٔ ~ 年会

در آمد ~ 年收入

این دستهٔ تولیدی ~ پنج هزار یوان در آمد میگیرد. 这个生产队每年收入五千元。

سالیتردوسود 〔名〕 智利硝石

سالیزبوری 〔名〕 索尔兹伯里（罗得西亚〔津巴布韦〕首府）

سالیسیلات Salicylate 〔名〕 〈化〉水醇杨酸盐，水杨酸酯

سالیسین Salicin 〔名〕 〈化〉柳醇，水杨甙

سام I 〔名〕 ①肿；肿大，微肿②发炎，鼓胀

بر ~ 肺炎

سر ~ 脑炎

سام II 〔名〕 竹子

سام (*sāmm*) 〔形、名〕 ①有毒的，有毒素的，有害的②热风

سام ابرص (*sām-abras*) 〔名〕 一种小的毒蜥蜴

ساماریم Samarium 〔名〕 〈化〉钐

ساماکچه (*sāmākche*) 〔名〕 乳罩，胸罩

سامان 〔名〕 ①次序，条理②平静，安静③财富

④实力，威力⑤地区，地方⑥家具，生活用品⑦装备，设备⑧边界，界限⑨能力，本领，智慧⑩目的，目标

~ جنگ 军备，武器，弹药

~ دادن 整理，整顿，安排，布置，使…秩序井然

~ داشتن 有条理；有限度

سر و ~ گرفتن (به ~ رسیدن) 成家立业；安定下来；井井有条

~ یافتن 井井有条；成家立业

کار بتدریج ~ میگیرد . 工作逐渐有了头绪。

تا پریشان نشود کار به ~ نرسد . 〈谚〉没有大乱就不能大治。

~ شیر کن به شکار شغال رو . 〈谚〉要象打狮子那样去打豺狼。（比喻严阵以待）

سامانچه (*sāmānche*) 同 ساماکچه

سامان سوز 〔形〕 破坏性的，毁灭性的

سامانی 〔形、名〕 ①（古波斯）萨曼王朝的②萨曼王朝的人

~ سلسلهٔ 萨曼王朝

سامبا Samba 〔名〕 桑巴（一种源自巴西民间舞的交际舞）

سامح (*sāmeh*) 〔形、名〕 ①慷慨的，高尚的②宽宏大量的，豪爽的，气量大的③好心好意的④关怀者，同情者，好心人

سامر (*sāmer*) 〔名〕 ①讲神话故事者②讲神话故事者的聚会

سامره (*sāmere*) 同 سامریه

سامری (*sāmeree*) 〔名〕 ①古代撒马利亚人；撒马利亚语②乐善好施者（源自基督教《圣经》）

سامریه 〔名〕 〈史〉撒马利亚（古代巴勒斯坦一地区）

سامع (*sāme'*) 〔形、名〕（复 سامعین ） ①听…的，倾听…的②听者，收听者

سامعه (*sāme'e*) 〔名〕 ①سامع 的阴性②听，听力，听觉③耳朵

~ دستگاه 听觉器官

قوهٔ ~ (حس ~) 听力，听觉

متعلق به ~ 听觉的，关于听觉的

سامعه‌اش قوی است . 他的听力很好。

سامعه خراش (~ *kharāsh*) 同 گوش خراش

سامن (*sāmen*) 同 سمین

سامندر (*sāmandar*) 同 سمندر

ساموای غربی (*sāmoovāy-gharbee*) 〔名〕 西萨摩亚（大洋洲）

سامورای 〔名〕 ①(日本封建时代的)武士②军阀

سامه 〔名〕 ①盟约，契约②发誓③庇护所④债务

سامی Ⅰ 〔名、形〕 ①闪米特人（旧译闪族；古代包括巴比伦人、亚述人、希伯来人和腓尼基人等；近代主要指阿拉伯人和犹太人）②闪米特人的

~ زبانهای 闪米特语

سامی Ⅱ 〔形〕 ①品质高尚的，崇高的②卓越的，杰出的，优秀的，出色的③受人尊敬的，光荣的；重要的

سامیز (*sāmeyz*) 〔名〕 磨刀石；油石

سامیه سامی 的阴性

سان Ⅰ 〔名〕 检阅，阅兵；分列式

~ قشون 阅兵式

~ دیدن (~ گرفتن) 检阅，阅兵

سان Ⅱ 〔名、介〕 ①方式，方法，样式②可作构词后缀，如：~ پیل

~ بدین 这样，这样一来，从而

(~ به) ~ بر 仿佛，如同

به ~ کوه 象山一样

به ~ گل 象玫瑰花似的

چه ~ ؟ 怎样（地）？用什么方式？

یك ~ 一样，相似

برای من یك ~ است. 对我来说（反正）都是一样的。

سان Ⅲ 〔名〕 ①磨刀石②锉刀③片，碎片

سان Ⅳ 可做构词后缀，如：خار~

ساناتریوم Sanatorium 〔名〕 疗养院

ساناتوریوم 同 ساناتریوم

سان بینی 〔名〕 阅兵

سانت ایزابل (*sānt-eezābel*) 〔名〕 圣伊萨贝尔（赤道几内亚首都）

سانتر (*sāntor*) 〔名〕 （神话）半人半马

سانترال Central 〔形〕 中心的，中央的；主要的，中枢的

سانترالیزم 同 سانترالیسم

سانترالیسم Centralism 〔名〕 集中制，中央集权制

دموکراتیك ~ 民主集中制

سانتروزوم Centrosome 〔名〕 〈生〉中心体

سانتریفوژ Centrifuge 〔名〕 〈技〉离心机

سانتیاگو 〔名〕 圣地亚哥（智利首都）

سانتیگراد Centigrade 〔名、形〕 ①度（测量单位）②百分度的③摄氏温度计的

~ بر حسب 按摄氏…（指百分度）

~ گرماسنج 摄氏温度计

سرما به ده ~ زیر صفر رسید. 气温冷到零下十度。

سانتیگرام Centigram 〔名〕 厘克（=1/100克）

سانتیلیتر Centilitre 〔名〕 厘升（=1/100升）

سانتیم Centime 〔名〕 生丁（法国货币，等于百分之一法郎）

سانتیمانتال Sentimental 〔形〕 ①〈文〉感伤主义的②多愁善感的，感伤的，温情的

سانتیمتر Centimetre 〔名〕 厘米（公分）（=1/100米）

سانح (*sāneh*) 〔名〕 ①从右方出现的人或动物（阿拉伯人视为好运）②事件

سانحه (*sānehe*) 〔名〕（复 سوانح）①事件，事故②不幸事件，惨祸

هوائی ~ 飞行事故，飞机失事

چه سانحه‌ای رخ داد ؟ 发生什么事故了？

ساندویچ Sandwich 〔名〕 三明治，夹心面包片

سان ژوزه 〔名〕 圣约瑟（哥斯达黎加首都）

سآنس Séance 〔名〕 ①（电影等的）一场，一次，一回②集会，会议

سان سالوادور 〔名〕 圣萨尔瓦多（萨尔瓦多首都）

سانسکریت Sanskrit 〔名〕 梵文，梵语

زبان ~ 同上

سانسور Censor 〔名〕 （新闻、电影、书刊等的）审查，（信件、电报等的）检查

شدن ~ 受检查，受审查

کردن ~ 检查，审查

سانسورچی 〔名〕 （新闻、电影、书刊等的）审查员，（信件、电报等的）检查员

سا نفرانسسکو (*sānfrānseskoo*) 〔名〕 旧金山（美国港市）

ساو Ⅰ 〔名〕 〈旧〉贡，贡赋，贡品，贡献

ساو Ⅱ 〔名〕 ①金属锯屑（锉屑）②磨刀石

ساواك 〔名〕(伊朗)前国家安全情报组织(简称)

ساو آهن (*sāv-āhan*) 〔名〕 铁末，铁锉屑

ساوخوز (*sāvkhoz*) 〔名〕 国营农场

ساوه 〔名〕 金末，金屑

ساویدن (*sāveedan*) 同 ساییدن

ساویز 〔形〕 和蔼可亲的，好心肠的，温和的，善良的，脾气好的

ساویس 〔名〕 ①弹过的棉花②棉衣，冬装③珍贵物品

ساوین 〔名〕 （盛装纺线用棉的）篮子

ساهر I (*sāher*) 〔形〕 不眠的，熬夜的；觉醒的，醒着的

ساهر II 〔名〕 〈植〉冠尾草

ساهره (*sāhere*) 〔名〕 地球的表层，地壳

ساهی 〔形〕 粗心大意的，漫不经心的，心不在焉的

سای 可做构词后缀，如：～ سرمه ، ～ پولاد 等

سایبان (*sāyabān,sāyebān*) 〔名〕 ①棚，檐，遮阳②华盖，天盖形的篷帐③小亭子

～ اخضر 〈喻〉天

～ سیمائی 假黎明

～ کرباسی 遮篷；（船上的）天篷

～ زدن 搭凉棚

سایح (*sāyeh*) 〔名〕 旅行者

ساید (*sāyad*) 〔名〕 浮渣

سایر (*sāyer*) 〔形、名〕（复 سایرین ）①其他的，其余的，另外的(指东西或人)②旅行者，行人

～ اشخاص 其余的人

سایس I (*sāyes*) 〔名〕（复 سائسین ）①政治家，政客，国务活动家②执政者，当权者

سایس II 〔名〕 〈旧〉①司马官②（骑马人的）跟班，侍从③经理，管理人

～ پنجم رواق 火星

سایسانه 〔形、副〕 ①政治家风度的，有外交风度的，巧妙的，策略的②外交式地，灵活地

～ رفتار 巧妙的行为

سایش (*sāyesh*) 〔名〕 ①磨擦②研磨(成粉末)③磨穿，磨透④〈地〉风化，侵蚀

～ محل （织物等的）磨损处

سایشی 〔形〕 〈语〉磨擦（辅）音的

～ حروف 磨擦音

سایق (*sāyegh*) 〔形〕 起进化作用的；激起…的，推动…的

～ علت 动机，动因，起因

سایقه (*sāyeghe*) 〔名、形〕 ①原因，动因，促进因素② سایق 的阴性

به ～ ابتکار خود 自发地，自觉地

سایکروترون Cyclotron 〔名〕 〈原〉回旋加速器

سائل (*sā-el*) 〔名、形〕（复 سوال ）①乞丐，穷人②提问者，探索者③争论的一方④穷苦的

～ به کف 乞求者

～ بودن 行乞，求人施舍

سایل I (*sāyel*) 同 سائل

سایل II 〔形、名〕 ①流动的，流逝的；液体的②液体，流体

～ بودن 流动，流逝

سایلی 〔名〕 行乞，乞讨度日

سایم (*sāyem*) 〔名〕 吃草的牲口

سایمه (*sāyeme*) 〔名〕（复 سوائم ، سوایم ）牧群

ساینده (*sāyande*) 〔名〕 ①磨工，磨床②反刍动物

سایوان (*sāyevān*) 同 سایبان

سایه (*sāye*) 〔名〕 ①影子，阴影②〈转〉保护，庇护③〈机〉影浅，晕滃；〈美〉阴影④〈数〉投影，射影

خدا ~ 真主的影子（指国王）

درخت ~ 树荫

دست ~ 〈喻〉赠品，礼物

رکاب ~ 庇护

~ و روشن （色彩的）浓淡

~ و نور 树荫；昼夜

در ~ 由于，多亏，在…之下

در ~ شما 由于您的帮助

زیر ~ شما 在您的保护（赞助或领导）下

~ انداختن（~ افکندن ، ~ گستردن）（روی ، بر） 投影，把…遮住；庇护，保护；使…黯然失色

زیر ~ کسی بودن 在某人的庇护下

~ کسی سنگین بودن 某人难以接近；某人趾高气扬

از ~ خود ترسیدن 胆小（连自己的影子都害怕）

~ کسی بالا رفتن 某人翘尾巴

~ کسی را به (با) تیر زدن 痛恨某人，仇恨某人（原意：用箭射某人的影子）

در ~ نشستن 坐在荫凉处

سایه‌ات پاینده باد ! 祝你长寿!

~ شما کم نشود. 希望多关照；回见（回答别人时用）

سایه افکن (*~afkan*) 〔形〕 ①投荫的，多荫的②给以庇护的，保护…的

سایه‌ای 〔形〕 阴暗的，背阴的

سایه بان 同 سایبان

سایه پرست (*~ parast*) 〔名〕 专干坏事的人

سایه پرور (*~parvar*) 〔形、名〕 ①被宠爱的，被溺爱的，娇生惯养的，养尊处优的②阴干的，晾干的③在荫凉处成熟的水果④懒汉，寄生虫

سایه پرورد (*~ parvard*) 同 سایه پرور

سایه پرورده 同 سایه پرور

سایه پروری (*~parvaree*) 〔名〕 宠爱，溺爱，娇生惯养，养尊处优

سایه خشك (*~ khoshk*) 〔形、名〕 ①（水果）晾干的②娇生惯养的孩子；懒汉

سایه خوش (*~ khosh*) 〔名〕 〈植〉榆树

سایه دار 〔形、名〕 ①绿荫如盖的，多荫的，荫凉的②庇护…的，保护…的，仁慈的，慈善的③庇护者，保护者；慈善家④晕倒的

~ حروف 重叠字体（常用作标题）

سایه داری 〔名〕 阴影

سایه دست (*~ dast*) 〔名〕 ①亲笔手稿，亲笔签名，题词②赠品，礼物

سایه رس (*~ras*) 〔形〕 在荫凉处成熟的，阴干的

سایه روشن (*~ rowshan*) 〔名〕 ①（绘画、照片等的）明暗对照，明暗面，淡影②色度，色调

سایه زده (*~ zade*) 〔名〕 晕倒者

سایه فکن (*~ fekan*) 同 سایه افکن

سایه کوهی 〔形〕 （塔夫绸等）闪光的，闪色的

سایه گاه (*~ gāh*) 〔名〕 有阴影的地方

سایه گستر (*~ gostar*) 〔形〕 ①同 سایه افکن ②〈转〉仁慈的，恩赐的

سایه ناك 同 سایه دار

سایه نشین (*~nesheen*) 〔形、名〕 ①处于荫处

的，被树荫遮蔽的②受到庇护的③娇生惯养的④受（某人）庇护的人，有靠山的人；门徒⑤懒汉，二流子

سایه نما (～namā) 〔名〕 电影，影片

سایه وار 〔形〕 像阴影似的

سایيدگی (sāyeedegee) 〔名〕 ①磨碎，磨成粉末②磨破，磨坏③〈地〉海蚀，冲蚀，磨蚀④〈技〉耗损，磨损度

سایيدن (sāyeedan) 〔动〕（根 سای）①研磨，碾碎，磨碎②磨破，磨出洞，穿破③擦亮，磨光④熔化⑤耗费；消耗⑥腐蚀⑦摸

سایيده 〔形〕 ①研磨的，碾碎的②磨破的；穿破的③擦亮的，磨光的

سئانس (seāns) 同 سانس

سب (sabb) 〔名〕 ①责备，斥责②骂，侮辱，诅咒

～ و لعن 同上

～ کردن (را) 同上

سباء (sabā') 〔名〕 买卖酒

سباب (sabbāb) 〔名〕 骂人者

سبابه (sabbābe) 〔名〕 食指

～ انگشت 同上

سبات (sobāt) 〔名〕 ①嗜眠症，昏睡，昏迷②安静，安宁；冬眠，蛰伏③〈解〉颈动脉

～ عميق (～ سنگین) 昏迷

～ شریان 颈动脉

سباتی 〔形〕 〈医〉嗜眠（症）的，昏睡的，昏迷的

～ خواب 〈医〉昏睡

سباح (sabbāh) 〔名〕 泅水人，游泳者，游泳运动员

سباحت (sabāhat) 〔名〕 游泳，泅水

～ کردن 同上

سباده (sobāde) 同 سنباده

سباروك (sabārook) 〔名〕 鸽子

سباشی (sobāshee) 〔名〕 值更官

سباط (sobāt) 同 شباط

سباع (sebā') 见 سبع (sabo')

سباق (sobāgh) 〔名〕 由七部分组成的；七个字母的；七音节的

سباك (sabbāk) 〔名〕 ①熔铸工，冶炼者②熔炼；精炼

سبايا (sabāyā) 见 سبی

سبايك (sabāyek) 见 سبيكه

سبائك 同 سبايك

سبب I (sabab) 〔名、介〕（复 اسباب）①原因，缘故，理由，起因②手段，方法③由于…

～ اول 主要原因

～ تصادفی 偶然原因，诱因

～ مجهول 尚未搞清的原因

از این ～ (بدین ～) 由于这一原因

بچه ～ ؟ 由于什么原因？

بچه ～ هوا یکمرتبه منقلب شد ؟ 是什么原因天气突然变了？

به ～ بیماری 因病，因身体不适

بی ～ 无缘无故地，无端地

～ شدن 导致，造成，引起

چه چيز تشريف فرمائی اورا ～ شد ؟ 他为什么来了？

وحدت و مبارزهٔ تضاد درونی اشیا و پدیده‌ها ～ حرکت و تغییر آنها میگردد . 事物内部矛盾的统一和斗争是事物发展运动的原因。

سبب II 〔名〕 音韵，音节

ثقیل ~ 重音韵

خفیف ~ 轻音韵

سبب ساز 〔形〕 给人以生存条件的(通常指真主)

! نا امید مباش خدا ~ است 〈谚〉不要悲观失望，天无绝人之路！

سبب شناسی (*sabab-shenāsee*) 〔名〕 病源学

سبب کار 〔名〕 ①肇事者②动机

سببی 〔形、名〕 ①原因的，因果的，有因果关系的②(夫或妻的)亲属，亲戚

~ جملهٔ 原因副句

~ خویشاوند 姻亲，亲戚

~ قرابت 姻亲关系

سببیت (*sababiyyat*) 〔名〕 因果关系，因果性，因果制约性；诱发性

~ اصل 〈逻〉因果律

سبت (*sabt*) 〔名〕 〈宗〉安息日，主日(犹太教徒为星期六，基督教徒为星期日)

نگاه داشتن ~ 〈宗〉过安息日

سبح (*sobah*) 见 سبحه

سبحات (*sobohāt*) 〔名〕 ①见 سبحه ②真主的光辉

سبحان (*sobhān*) 〔名、形〕 ①光荣，称赞，赞美；赞美歌②圣洁的，光荣的

! الله ~ 〈宗〉赞美真主！感谢真主！

سبحانه 〔名〕 〈宗〉光荣属于主！真主值得称赞！

سبحانی 〔形〕 神圣的，神授的，天赐的

سبحه (*sobhe*) 〔名〕 (复 سبحات ، سبح) ①念珠，串珠②祈祷，念经

(~ زدن (~ شمردن، ~ گرداندن 数念珠

سبد (*sabad*) 〔名〕 篮子，提篮，篓，筐；柳条制品

بالون ~ 气球吊篮

بید ~ 柳条筐

(ترکه‌ای (~ از ترکه ~ 藤篮，条(编的)筐

کاغذ باطله ~ 字纸篓

سبد باف 〔名〕 编篮(筐)工人

سبد بافی 〔名〕 编篮子

سبد چین 〔名〕 果树上最后摘剩的水果

سبدگر (*~ gar*) 同 سبد باف

سبدی (*sabadee*) 〔形、名〕 ①篮子状的②编提篮工人

~ کلاه 柳条帽，草帽

سبز (*sabz*) 〔形、名〕 ①绿色的②青的，未熟的③(苗)幼小的④新鲜的，茂盛的，盛开的，翠绿的，青葱(可爱)的⑤年青的，青年的⑥绿色，翠绿⑦情人

پاریس ~ 巴黎绿(用作杀虫剂、颜料等)

چمنی ~ 草绿色

و خرم ~ 绿油油的

زیتونی ~ 橄榄绿

سیر ~ 墨绿色

علفی ~ 草绿色

~ بادنجان 青茄子

~ باغ 林木葱郁的花园

~ برگ 绿叶

~ خط 青少年的胡子；非常年青的

~ مایل به 发绿的，略呈绿色的

~ نهال 小树，幼树

در باغ ~ نشان کسی دادن 欺骗某人

شدن ~ 变绿；发芽；突然出现，突然冒出来

. این تخم ~ نخواهد شد 这种籽发不出

芽来。

او جلو من ~ شد . 他突然出现在我面前。

~ کردن 培养，培育；促进生长；染成绿色

روی پارچهٔ نمناک قدری عدس ~ کردیم . 我们用湿布澳出了一些豆芽。

جای شما ~ بود . 我们都想念您。

سر ~ باشید ! 祝您幸福！祝您健康！

سرش ~ باد ! 祝他一切顺利！

زبان سرخ سر ~ میدهد بر باد . 见 زبان 条

سبز آخور (~ ākhor) 〔名〕 ①放有青草的圈②〈喻〉天堂，乐园

سبز ارنگ (~ arang) 〔形、名〕 ①绿色的②伊朗乐曲名

سبز باغ 〔名〕 乐园，天堂；〈喻〉人的身体

سبز بخت (~ bakht) 〔形〕 幸福的，幸运的，走运的

سبز بختی 〔名〕 幸福，走运

سبز بهار (~ bahār) 〔名〕 ①绿色的春天②伊朗乐曲名

سبز پا 同 بد قدم

سبز پری (~ paree) 〔名〕 春，春季

سبز پوش 〔形、名〕 ①变绿的，披上翠绿的②虔诚的（人）③穿绿色衣服的人④天使

سبزپوشان بهشت 〈喻〉天堂中的仙女

سبزپوشان فلك 〈喻〉天使

سبز چرده (~ charde) 同 سبز چهره

سبز چشم (~ cheshm) 同 زاغ چشم

سبز چهره (~ chehre) 〔形〕 皮肤黝黑的，淡褐色的，黄褐色的，茶色的

سبز خط (~ khat) 〔形〕 非常年轻的，刚长细胡须的

سبز خوان (~ khān) 〔名〕 〈喻〉天空

سبز در سبز (~ dar-sabz) 〔名〕 伊朗乐曲名

سبز ده (~ deh) 〔名〕 〈喻〉天空

سبز رنگ (~ rang) 〔形〕 绿色的

سبز طاق 〔名〕 〈喻〉天空

سبز طشت (~ tasht) 同 سبز طاق

سبز فام 〔形〕 浅绿的，淡绿的，略呈绿色的

سبز قبا (~ ghabā) 〔名〕 金丝雀，桎鸟，绿黄色雀科鸣鸟

سبزك (sabzak) 〔形、名〕 ①同 سبز قبا ②绿色的③青草

سبز كور (sabz-koor) 〔名〕 绿色盲

سبز كوشك (~ kooshk) 〔名〕 〈喻〉天空

سبز و خرم (sabzo-khorram) 〔形〕 茂盛的，青翠碧绿的，一片葱绿的，郁郁葱葱的

مزارع گندم این کمون تا چشم کار میکند ~ است . 极目远望，公社的麦苗一片葱绿。

سبزه (sabze) 〔名、形〕 ①青草，小草；无核绿葡萄干②印度大麻③黝黑的，淡褐色的

~ رنگ 黝黑，淡褐色

سبزه بهار (~ bahār) 〔名〕 伊朗乐曲名

سبزه رو (~ roo) 〔形〕 脸色黝黑的

سبزه زار 〔名〕 青草地，牧场

سبزه قبا (~ ghabā) 同 سبز قبا

سبزه ميدان (~ meydān) 〔名〕 ①小公园，城市公园②菜市场

سبزى (sabzee) 〔名〕（复 سبزيجات）①蔬菜，调料②绿，翠绿③青（不熟）④酒壶

~ کسی را پاك کردن 〈口〉阿谀奉承（某人）

سبزی پاك كن (~ *pāk-kon*) 〔名〕 拍马屁的人，献媚者，阿谀奉承者

سبزی پاك كنی 〔名〕 阿谀奉承，拍马屁

~ كردن (برای) 同上

سبزی پلو (~ *polow*) 〔名〕 拌有菜泥（如菠菜）的抓饭

سبزیجات (*sabzeejāt*) 见 سبزی

سبزی دار 〔形〕 带有蔬菜的

~ خوراک 素菜

سبزی فروش (*sabzee-foroosh*) 〔名〕 蔬菜商，卖菜的人

سبزی فروشی 〔名〕 ①蔬菜商店②卖蔬菜

سبزی کار 〔名〕 种菜的人，菜农；蔬菜栽培家

سبزی کاری 〔名〕 栽培蔬菜

سبزینه (*sabzeene*) 〔名〕 ①叶绿素②同 سبز

سبسب (*sabsab*) 同 بیابان

سبط (*sebt*) 〔名〕（复 اسباط）①孙子②（犹太人的一个）部族

سبع (*sabo'*) 〔形、名〕（复 سباع）①凶猛的，野蛮的②猛兽

~ دشمن 凶残的敌人

سبع (*sab'*) 〔数〕 七

سبع (*sob'*) 〔数〕 七分之一

سبع المثانی (*sab'ol-masānee*) 〔名〕 〈宗〉古兰经的前七章

سبعانه (*sabo-āne*) 〔形、副〕 ①凶猛的，凶残的，野兽般的，残暴的②凶猛地，凶残地，残暴地

سبعون (*sab-oon*) 〔数〕 七十

سبعه (*sab'e*) 同 سبع (*sab'*)

~ سیارات 七大行星

سبعی (*sabo-ee*) 〔形、名〕 凶猛（的），凶残（的），野蛮（的），残暴（的）

سبعیت (*sabo'iyyat*) 〔名〕 凶猛，凶残，残忍；兽行

سبعین (*sab-een*) 同 هفتاد

سبغانه (*sabghāne*) 〔名〕 预付的工资

سبق (*sabgh*) 〔名〕（复 اسباق）①超过，赶过，胜过②领先地位，优势，优先权，优越性

~ بردن (از) 超过，赶过，胜过

~ جستن (به ، از) 试图超过（某人），赶过（某人），胜过（某人）

سبق I (*sabagh*) 〔名〕 ①功课②教科书，课本

~ خواندن 学功课，读书

~ دادن 教课

~ وادادن 回答功课

سبق II 〔名〕 赛马时的赌注

سبقت (*sebghat*) 〔名〕 ①超过，赶过，越过②优先，优势，优越性

~ ممنوع ! 禁止超车！

~ جستن (~ كردن ، ~ گرفتن) (بر) 超过（某人），赶过（某人），胜过（某人）；对…占优势

امسال بریگاد تولیدی ما در میزان محصول بر بریگادهای همسایه ~ جسته است . 今年我们生产大队的产量超过附近的生产大队。

~ داشتن 具有优势，具有优越性

سبق تاش (*sabagh-tāsh*) 〔名〕 同学

سبق خوان (~ *khān*) 〔名〕 学生

سبك (*sabk*) 〔名〕 ①（文艺作品的）风格，文风，作风②方式，方法，作法③铸，铸造，浇铸，熔炼

اختصاری ~ 简洁的文体

امپرسیونیسم ~ （绘画、文艺等方面的）印象派

بررسی ~ 学风

تعلیم (~ تدریس) ~ 教学方法

سکتاریستی ~ 宗派主义作风

مبتذل ~ 庸俗作风

منحصر به فرد ~ 独特风格

نوشته های لوشون ~ 鲁迅的文风

زبان نوشتنی ~ جدید 白话文，白话体

بگذار ~ مبارزهٔ سرسختانه بشکفد . 发扬艰苦奋斗的作风。

~ تعلیمش چندان خوب نیست ، باید اصلاح شود . 他的教学方法并不好，应当改进。

او به ~ لوشون مقاله مینویسد . 他以鲁迅的风格写文章。

سبک (*sabok*) 〔形、副〕 ①轻的，份量轻的②容易的（地），轻松的（地）③不太厉害的，轻微的④（睡眠）不沉酣的⑤敏捷的（地），轻巧的（地）⑥轻率的（地），轻浮的（地）⑦单身汉的

~ آب 软水

~ آدم 轻浮的人

~ آهنگ 轻音乐

~ برف 小雪

~ تانک 轻型坦克

~ تب 低烧

~ توپخانهٔ 轻炮（兵）

~ خواب 容易醒的睡眠，轻睡

~ دختر 轻浮的姑娘

~ رفتار 轻浮的行为，轻浮举动

~ غذای 易消化的软食

~ مرض 小毛病

~ مسلسل 轻机枪

رفتن ~ 轻松地走路

شدن ~ 变轻，轻松，容易，变得无足轻重；生孩子

بار و زحمت ما ~ شد . 我们的负担减轻了。

کردن ~ 使…轻松，减轻（任务工作等）；使…降低（身份），使…有失尊严

کارهای تولیدی ارتش ما بار سنگین خلق را ~ کرده است . 我们部队搞生产减轻了人民的负担。

سنگین کردن ~ 权衡利弊

گرفتن (را) (~ داشتن) ~ 轻视，小看

خوابم ~ است . 我睡觉容易醒。

چوب پنبه خیلی ~ است . 软木很轻。

سبک اسلحه (~*aslahe*) 〔形、名〕 带少量武器的（人）

سبکبار (~ *bār*) 〔形〕 ①轻的②摆脱困难的，避免负担的，无牵挂的，无忧愁的

ساختن (~ کردن) ~ 解除困难，解除负担，减轻（某人的）生活负担

سبکباری 〔名〕 ①轻②无忧无虑的生活，无牵挂③轻装

سبک بال 〔形〕 ①（鸟类）飞得轻快的②〈喻〉平静的，安逸的，无忧无虑的，自由自在的

سبک بالان 〔名〕 雀形目鸟类

سبکبالی 〔名〕 平静，安逸，轻松，无忧无虑

سبک پا (ی) 〔形、名〕 ①敏捷的，跑得快的，脚步轻盈的②腿快的人③急使，飞报者④（通讯用的）马匹

سبک پائی 〔名〕 敏捷，快，脚步轻盈
سبک پر (~ *par*) 同 سبک بال
سبک پی (~ *pey*) 同 سبک پا (ی)
سبک خرد (~ *kherad*) 〔形〕 缺乏理性的，无知的，不懂事的；轻率的，轻浮的
سبک خیز 〔形〕 快速的，敏捷的，机灵的
سبک خیزی 〔名〕 快速，敏捷，机灵
سبک داشت (~ *dāsht*) 〔名〕 轻视，蔑视，鄙视
سبک دست (~ *dast*) 〔形〕 ①敏捷的，手巧的，灵巧的，利索的②好动手打人的
سبک دستی 〔名〕 ①敏捷，手巧，手快，利索②好动手打人
سبک دل (~ *del*) 〔形〕 无忧无虑的，轻松愉快的；轻率的
سبک دلی 〔名〕 无忧无虑，轻松愉快；轻率
سبک دوش 同 سبک بار
سبک دوشی 同 سبک باری
سبک رفتار (~ *raftār*) 〔形〕 ①轻率的，轻浮的，不严肃的，不认真的②快速的，敏捷的
سبک رفتاری 〔名〕 ①轻率，轻浮，不严肃，不认真②快速，敏捷
سبک رو (~ *row*) 〔名〕 ①走路快的人②逃跑者③疏忽者
سبک روح 〔形〕 ①乐观的，愉快的，快乐的②坦率的，真挚的，淳朴的，开诚布公的；谦逊的③敏捷的
سبک روحی 〔名〕 ①乐观，愉快，快乐②坦率，真挚，淳朴，开诚布公；谦逊③敏捷
سبک سار 同 سبک سر
سبک سایه 〔形〕 昙花一现的，瞬息即逝的
سبک سر (~ *sar*) 〔形〕 ①不慎重的，鲁莽的，冒失的，轻浮的，轻率的②迟钝的，愚笨的③下贱的，可鄙的，令人蔑视的④贫困的
سبک سری 〔名〕 ①不慎重，鲁莽，冒失，轻浮②迟钝，愚笨③卑贱，下流④贫困
سبک سنگ (~ *sang*) 〔形〕 ①（份量）轻的②空洞的，毫无价值的；肤浅的，浅薄的
سبک سیر (~ *seyr*) 同 سبک رفتار
سبک شناس (*sabk-shenās*) 〔名〕 熟悉多种体裁的人
سبک شناسی 〔名〕 文体，修辞，修辞学
سبک طبع (*sabok-tab'*) 〔形〕 愉快的，性格活泼的，温和的，容易相处的
سبک عنان (~ *enān*) 〔形、名〕 ①骑马快的（人）②走路快的（人）③驯服的
سبک کار 〔形〕 敏捷的
سبک لقا (~ *leghā*) 〔形〕 ①和蔼可亲的②服从的，唯命的
سبک مایگی (~ *māyegee*) 〔名〕 ①便宜，廉价②无知，不学无术③贫困
سبک مایه 〔形〕 ①便宜的，廉价的②无知的，不学无术的③穷的
سبک مزاج (~ *mezāj*) 〔形〕 ①软弱无力的，虚弱的②踌躇的，犹豫不定的，无主见的，见异思迁的
سبک مزاجی 〔名〕 ①软弱无力，虚弱②犹豫不决，无主见，见异思迁
سبک مشرب (~ *mashrab*) 〔形〕 轻浮的，轻率的
سبک مغز (~ *maghz*) 〔形〕 ①轻浮的，轻率的②迟钝的，愚笨的
سبک مغزی 〔名〕 ①轻浮，轻率②迟钝，愚笨
سبک وزن (~ *vazn*) 〔形〕 ①份量轻的；〈体〉

轻量级的②参加轻量级运动的

～ ورزشکار 轻量级运动员

سبك وزنى 〔名〕 轻，轻量级

سبك وضع (～ *vaz'*) 〔形〕轻浮的，轻率的

سبك وضعى (～ *vaz-ee*) 〔名〕 轻浮，轻率

سبكى (*sabokee*) 〔名〕 ①(份量)轻②轻浮，轻率，不体面

～ کردن 行为轻率

سبك ياب (*sabok-yāb*) 〔形〕 领悟快的

سبكيه (*sabokiye*) 〔名〕 〈解〉视网膜

سبل (*sabal*) 〔名〕 ①〈医〉白眼障②正在下的雨③穗子④鼻子⑤咒骂⑥眼中的血丝

سبل (*sobal*) 见 سبيل Ⅰ条

سبلت (*sablat*) 〔名〕 ①(上唇上的)髭，小胡子②人中

～ (بر) کندن 拔胡子；失望，扫兴

～ سست کردن 使…衰弱；表示谦虚

سبنج (*sebanj*) 〔名〕 犁杆

سبو (*saboo*) 〔名〕 （带把的）水罐，陶制壶

～ شکستن 水罐碎裂；失望；斟酒

〈谚〉 آن ～ بشکست و آن پیمانه ریخت . 罐摔了，碗也砸了。（喻：鸡飞蛋打）

سبوچه 〔名〕 小水罐，小水壶

سبوح (*sobbooh*) 〔名〕 上帝，真主

سبوس (*saboos*) 〔名〕 ①糠，麸子②燕麦草

～ آرد 含有少量面粉的麸子

سبوسه (*saboose*) 〔名〕 ①谷象虫②头皮屑，头垢③锯末④同 سبوس

سبوكش (*saboo-kesh*) 〔名〕 喝酒者

سبى (*sabee*) 〔名〕 （复 سبايا）①战俘，俘虏（尤指女性）②思乡的人

سبيكه (*sabeeke*) 〔名〕 （复 سبائك ، سبايك）（金属）条，（金、银）锭

سبيل Ⅰ (*sabeel*) 〔名、介〕 （复 سبل）①手段，方法②道路，方向③作为…

بر ～ 以…方式，作为…，象…

بر ～ اختصار 简短地，简而言之

بر ～ تمثيل 打比方，譬喻地；讽喻地

بر ～ مزاح 以开玩笑的方式

در ～ حق 为了真主

سبيل Ⅱ 〔名、形〕 ①〈宗〉施舍物；分发②公共饮水处③〈口〉免费的；（食品）丰盛的

～ الله 施舍物；圣战

～ کردن 施舍，白给

آب يخ ～ است . 冰水是免费的。

سبيل Ⅲ 〔名〕 （上唇上的）髭，小胡子

～ به ～ (～ تا ～) 并排地

～ چخماقى 卷胡子

～ و سرگردان 流离失所的；不知所措的

～ کسى را دود دادن 〈口〉狠狠教训某人；痛骂某人

～ کسى را چرب کردن 〈口〉对某人行贿

زير ～ رد کردن (لاى ～ گذاشتن) 对…毫不在意，把…当耳旁风，对…装看不见，对…充耳不闻

زير ～ در کردن 忍受侮辱

～ گذاشتن 留小胡子

سبيلش آويزان شد . 〈口〉他愁眉不展。

سبيلو (*sebeeloo*) 〔形〕 有小胡子的，有髭的

سپا (*sepā*) 同 سه پا ، سه پايه

سپار Ⅰ (*sepār*) ① سپردن Ⅰ、Ⅱ的根②可做构词后缀，如：راه ～ ، دريا ～ 等

سپار Ⅱ 〔名〕 ①（葡萄汁）压榨机②压葡萄汁的池子③家具④器皿

سپار (*sopār*) 〔名〕 犁，犁铧

سپارش (*sepāresh*) 同 سفارش

سپارش دهنده (~*dahande*) 同 سفارش دهنده

سپارشی 同 سفارشی

سپارنده (*sepārande*) 〔名〕 存款人，存户；寄托人，寄存人，寄发人

سپاروك (*sapārook*) 〔名〕 鸽子

سپاره (*sapāre*) 〔名〕 磨刀石

سپاره (*sepāre*) 〔名〕 装订成三十册的«古兰经»中各册的名称

سپاری (*sepāree*) 〔名〕 麦杆；麦穗

سپاريدن (*sepāreedan*) 同 سپردن Ⅰ、Ⅱ条

سپاس (*sepās*) 〔名〕 ①感谢，好意，感激②称赞，赞美

از سر ~ 由于感激

خدا را ~ ! 谢天谢地!

~ داشتن (~ كردن ، ~ گذاردن) (را ، به) 感谢（某人），向（某人）表示感谢

سپاس دار 同 سپاس گزار

سپاس داری 同 سپاس گزاری

سپاس گزار (~*gozār*) 〔形〕 感谢的，感激的

~ بودن 感谢，感激

از كمك شما خيلی سپاسگزاريم . 我们对你们的帮助十分感谢。

سپاس گزاری 〔名〕 感激，表示感谢

~ كردن 同上

سپاسی (*sepāsee*) 〔名〕 乞丐

سپاناج (*sepānāj*) 同 اسفناج

سپاناخ (*sepānākh*) 同 اسفناج

سپاوه (*sepāve*) 〔名〕 华丽，壮丽，壮观，宏伟

سپاه (*sepāh*) 〔名〕 ①〈军〉军（团）②部队，军队，大军

~ مرگ 决死队，敢死队

~ شدن 集合

~ كشيدن (~ راندن) 远征

سپاه آرا 〔名〕 部署兵力者，军队指挥者

سپاهان (*sepāhān*) 〔名〕 ①伊斯法罕②伊朗乐曲名

سپاهبد (*sepāh-bod*) 同 سپهبد

سپاهدار (~ *dār*) 同 سپهدار

سپاه سالار (~ *sālār*) 同 سپه سالار

سپاهی (*sepāhee*) 〔名、形〕 ①大军中的一员，士兵②〈旧〉士卒，士兵③〈史〉印度兵（旧时英、法等国驻印度军队里雇佣的印度人）④部队的，军队的

سپاهی گری (~*garee*) 〔名〕 当兵，服役

سپايه (*sepāye*) 同 سه پايه

سپتامبر September 〔名〕 （公历）九月

سپتوم Septum 〔名〕 〈生、解〉中隔，隔膜

سپختن (*sepokhtan*) 同 سپوختن

سپد (*sapad*) 同 سبد

سپر Ⅰ (*separ*) 〔名〕 ①盾，盾牌②〈技〉缓冲器，减震器，挡板

~ آتشين 〈喻〉太阳

~ بلا 〈喻〉替罪羊

~ توپ 大炮防盾，大炮护板

~ جلو بخاری 火炉栏

~ جوش （电焊工的）遮脸罩

~ گاو 牛皮做的盾

~ گل 汽车挡板上的减震器

(~ انداختن (~ افکندن ، ~ ریختن) （在运动比赛、争论中）认输；〈旧〉投降，逃跑

(~ کردن (~ کشیدن) 将自身遮住，自卫，防（备）

سپر Ⅱ ① سپردن Ⅰ、Ⅱ的根②可做构词后缀，如：~ ره ، ~ پی 等

سپردار (~ *dār*) 〔名、形〕 ①〈史〉持盾兵，盾牌手②装上缓冲器的，加上挡板的

سپرداری 〔名〕 保护，保卫，辩护

~ کردن (را ، از) 保护（某人）；为（某人）辩护

سپردگی (*sepordegee*) 〔名〕 ①交托，交付②屈服，投降；屈从，听从③践踏，蹂躏

سپردن Ⅰ (*sepordan*) 〔动〕（根 سپر ، سپار）①交给，交付，转交②寄存，寄托③委托，托付，交办④指示，吩咐，嘱咐，叮咛，对…有言在先

به خاك ~ 埋葬

به ذهن ~ 记忆，记住；放在心上

پول در بانك ~ 存钱

جان ~ 献出生命，逝世

خود را به قضا و قدر ~ 听天由命

سازمان حزبی یك وظیفهٔ مهمی باو سپرد .

党组织交给他一项重要任务。

مسئولیت حفظ وسائل تولیدی را به این جوان سپردند . 劳动工具都交给这个青年保管。

به او سپردند که سر وقت بیاید . 已经对他说了，让他准时来。

در منزل خواهم سپرد کتاب را بشما بدهند .

我会叫家里人把书给你的。

سپردن Ⅱ 〔动〕（根 سپر ، سپار）①摺叠，折弯，卷上②走路，旅行③踏，践踏

پی ~ 跟踪而行，跟随（某人）

راه ~ (طریق ~) 行路，旅行

طریق مخالفت ~ 分道扬镳，〈转〉反对，对抗，抵抗

سپردنی 〔形〕 值得委托的

سپرده (*seporde*) 〔名、形〕 ①存款，寄存品②交给…的，转交给…的③寄托给…的，交…保存的；委托给…的

بانکی ~ 银行存款

تضمینی ~ 保证金

ثابت ~ 定期存款

سپرز (*seporz*) 〔名〕 〈解〉脾（脏）

سپر ساز (*separ-sāz*) 〔名〕 ①制盾工人②制汽车挡板工人

سپرغم (*separgham*) 〔名〕 〈植〉罗勒（属）

سپرك (*separak*) 同 اسپرك

سپرلوس (*separloos*) 同 اسپرلوس

سپرم (*separam*) 同 سپرغم

سپرماهی (*separ-māhee*) 〔名〕 比目鱼；鲽（比目鱼的一种）

سپرهم (*separ-ham*) 同 سپرغم

سپری Ⅰ (*separee*) 〔形〕 过去的，消逝了的，结束了的，完成了的

~ شدن （时间）流逝，过去，结束，完成

سه سال ~ شده است . 三年过去了。

زمان بردگی حفت بار مردم چین برای همیشه ~ شده است . 中国人民受屈辱的日子已经一去不复返了。

~ کردن 把…结束，完成，消灭

سپری Ⅱ 〔形〕 盾状的，甲状的

سپریدن (*separeedan*) 同 سپردن

سپریس (*seprees*) 同 اسپریس

سپریغ (*sapreegh*) 〔名〕 ①葡萄串②青葡萄

سپس (*sepas*) 〔副〕 然后，后来

~ از این 在这以后

سپست (*sepast*) 同 اسپرس (*esperes*)

سپستان (*sepestān*) 〔名〕 〈植〉古代亚述所产的梅树（其果实可入药）

سپل (*sapal*) 〔名〕 骆驼或象的蹄掌

سپلشت (*sepelesht*) 同 سپلشك

سپلشك (*sepeleshk*) 〔名、形〕 ①不幸的事件②低贱的，卑鄙的

~ آوردن 不走运，不吉利

~ آید و زن زاید و سهمان عزیزت برسد .

〈谚〉祸不单行。

سپنج (*sepanj*) 〔形、名、数〕 ①暂时的，临时的；瞬息即逝的②临时住所，工棚，窝棚③十五④牧场

~ سرای 〈喻〉尘世，阳间

سپنج سرا(ی) (~ *sarā*) 〔名〕 尘世，阳间

سپنجی 〔形〕 暂时的，临时的，转瞬即逝的

سپند (*sepand*) 同 اسفند Ⅱ条

سپندارمذ (~ *armoz*) 〔名〕 ①伊朗太阳历十二月②太阳历每月前五天

سپند آسا (~ *āsā*) 〔形〕 ①快的②敏捷的

سپندان (*sepandān*) 同 اسفندان

سپوختن (*sepookhtan*) 〔动〕（根 سپوز） ①刺穿，钻孔②刺入，扎入，（用力）插进③性交

سپور (*sopoor*) 〔名〕 清洁工，扫街道的工人

سپوز Ⅰ (*sepooz*) سپوختن 的根

سپوز Ⅱ 〔名〕 洞；刺，穿刺

سپوزکار (*sepooz-kār*) 〔形〕 拖拉的，拖延的；耽搁的，玩忽的

سپوزیدن (*sepoozeedan*) 同 سپوختن

سپوس (*sopoos*) 同 سبوس

سپوسك (*sopoosak*) 〔名〕 〈医〉糠疹，蛇皮癣

سپوسه (*sapoose*) 〔名〕 ①麸子，糠②头皮屑③锯屑

سپه (*sepah*) 同 سپاه

سپهبد (*sepahbod*) 〔名〕 ①上将②军团司令③将军，统帅

سپهدار (*sepah-dār*) 〔名〕 军事长官，统帅

~ اعظم 最高统帅

سپهر (*sepehr*) 〔名〕 ①天空②〈天〉天球③〈诗〉命运④伊朗乐曲名

~ برین 〈喻〉九重霄；幸福之境

سپهرار (*sepehrār*) 〔名〕 重霄，九重霄；火球

سپهر آفرین (*sepehr-āfareen*) 〔名〕 创世者，真主

سپهر شناس (~ *shenās*) 〔名〕 天文学家

سپهر گون (~ *goon*) 〔形〕 天蓝色的

سپه سالار (*sepah-sālār*) 〔名〕 总司令

~ اعظم 最高统帅

سپیتاك (*sapeetāk*) 同 سفیداب

سپیچه (*sapeeche*) 〔名〕 酒或醋瓶上长的白色霉菌

سپید (*sepeed, sapeed*) 同 سفید

سپیداب (*sepeedāb*) 同 سفیداب

سپیداج (*sepeedāj*) 同 سفیداب

سپیدار (*sepeedār*) 〔名〕 〈植〉白杨

سپیدبا (*sepeed-bā*) 〔名〕 酸牛奶水

سپیدبخت (~ *bakht*) 〔形〕 幸运的

سپید بید 〔名〕 白柳

سپید پا 〔形〕 吉祥的
سپید پوش 同 سفید پوش
سپید تاك 同 فاشرا
سپید خار 同 باد آور
سپید دار 同 سفیدار
سپید دست (~ *dast*) 〔形〕 ①慷慨的②专制的
سپید دم (~ *dam*) 同 سفیده دم
سپید رگ (~ *rag*) 〔名〕 淋巴管
سپید رو (~ *roo*) 〔形〕 ①脸色白的②幸运的
سپید فام 〔名、副〕 ①黎明，拂晓②黎明时分
سپید کاخ 〔名〕 ①白色宫殿②坟墓
سپید کار 〔形、名〕 ①做好事的②慷慨的③锡工
سپید کاری 〔名〕 锡工的职业
سپیدگر (~ *gar*) 同 سپید کار
سپید مو 同 سفید مو
سپید مهره (~ *mohre*) 〔名〕 角笛，管，筒
سپید نامه 〔形〕 正直的，行为端正的
سپیده (*sepeede*) 〔名〕 黎明，拂晓
　　~ پیهنا 假黎明
　　~ هنوز ندمیده است . 天还没亮。
سپیده دم (~ *dam*) 同 سفیده دم
سپیده دمان (~ *damān*) 〔名〕 黎明时分
سپیده صبح (~ *sobh*) 〔名〕 黎明，拂晓
سپیدی (*sepeedee*) 同 سفیدی
ست Ⅰ (*sett*) 同 شش
ست Ⅱ 〔名〕 夫人，女主人
ستا Ⅰ (*setā*) ① ستودن 和 ستاییدن 的根② 可做构词后缀，如：~ خود
ستا Ⅱ 〔名〕 ① سه تا 的缩写形式②帐篷
ستا (*setā, satā*) اوستا 的缩写形式
ستاخ (*setākh*) 同 ستاك

ستاد (*setād*) 〔名〕 参谋部，司令部
　　~ ارتش 参谋部
　　~ بزرگ ارتشتاران （伊朗军队的）总参谋部
　　~ کل 总参谋部
　　~ رئیس 总参谋长
ستادن Ⅰ (*setādan*) 同 ایستادن
ستادن Ⅱ 同 ستدن
ستار Ⅰ (*setār*) 同 سه تار
ستار Ⅱ 〔名〕 ①面罩②帷幕，窗帘
ستار Ⅲ 同 ستاره Ⅰ条
ستار (*settār*) 〔形、名〕 ①盖得严的，掩饰（过失）的②看门人，拉幕者③宽恕者（安拉的美名）
　　~ العیوب 掩饰过失者，真主，上帝
ستارزن (*setār-zan*) 同 سه تار زن
ستارگان (*setāregān*) 见 ستاره Ⅰ条
ستاره Ⅰ (*setāre*) 〔名〕（复 ستارگان）①星，星辰②〈转〉生辰八字，运气，命运③（电影、戏剧等的）明星
　　~ آتش 火花
　　~ پنج پر 五角星
　　~ توأم 〈天〉双星
　　~ ثابت (~ پابرجا) 恒星
　　~ جدی 北极星
　　~ چینی 〈植〉翠菊
　　~ دریائی (~ بحری ، ~ ماهی) 〈动〉海盘车，海星
　　~ دمدار (~ دنباله دار) 彗星
　　~ دیوسوز 流星
　　~ سرخ 红星

سهیل ~ 〈天〉老人星

سیار ~ 行星

سینما ~ 电影明星

شام ~ 〈天〉长庚星

صبح (~ بام ، ~ بامداد) ~ 晨星，启明星

قدر اول ~ 一等星

قطبی (~ راهنما) ~ 北极星

مغرب ~ 晚星（指木星、水星等，尤指金星）

موقتی ~ 新星

~ علامت 星状符号

باریدن (~ ریختن) ~ 流泪

کسی خوب بودن ~ 某人走运

شمردن ~ 长夜不眠，失眠

نداشتن ~ 命运不佳，倒霉，不幸

در هفت آسمان یك ~ نداشتن 某人很倒霉，极不走运

را بالای سر خود نمیتواند ببیند. ~ 他很骄傲。

ستاره Ⅱ 〔名〕 帷帐，天幕

ستاره Ⅲ 同 سه تار

ستاره (*sattāre*) 〔名〕 直尺

مدرج ~ 刻度尺，标尺，标度

ستاره‌ای (*setāre-ee*) 〔形〕 星的

~ شب 满天星斗的夜晚

ستاره بار Ⅰ 〔形〕 布满星斗的

ستاره بار Ⅱ 〔形〕 流泪的

ستاره پرست (*setāre-parast*) 〔形、名〕 迷信星相的（人），崇拜星辰的（人）

ستاره پرستی 〔名〕 迷信星相，崇拜星辰

ستاره دار 〔形〕 ①用星装饰的，用星号标明的②布满星星的，明亮的③〈转〉幸运的，吉祥的，吉利的

ستاره دان 同 ستاره شناس

ستاره سنجی (~ *sanjee*) 〔名〕 天体测量学

ستاره سوخته (~ *sookhte*) 〔形〕 不幸的，交厄运的，倒霉的，到处碰壁的

ستاره شمار (~ *shomār*) 〔名〕 ①同 ستاره شناس ②熬夜的人

ستاره شمر (~ *shomor*) 同 ستاره شمار

ستاره شناس (~ *shenās*) 〔名〕 ①天文学家②占星家，星相家

ستاره شناسی 〔名〕 ①天文学②占星术，星相术

ستاره نشان (~ *neshān*) 〔形〕 镶上五角星的，有星星装饰的

کردن ~ 镶上五角星

ستاره یاب 同 ستاره شناس

ستاری (*sattāree*) 〔名〕 ①掩饰②宽恕

ستاغ (*setāgh*) 〔名、形〕 ①没有上过马鞍的驹②不生育的（女人）

ستاك (*setāk*) 〔名〕 植物的幼枝

ستالاکتیت 同 استالاکتیت

ستالاگمیت 同 استالاگمیت

ستام (*setām*) 〔名〕 ①鞍具，挽具②马的装饰物③门槛

ستان Ⅰ (*setān*) ① ستاندن 的根②可做构词后缀，如：~ دل ، ~ گیتی 等③可做名词后缀，意为"地方"，如：ترکستان ، پاکستان ، هندوستان 等

ستان Ⅱ 〔形、名〕 ①仰卧的②没耐性的③门槛

ستان Cetane 〔名〕 〈化〉十六烷，鲸蜡烷

ستاندن (*setāndan*) 〔动〕（根 ستان）①取，拿，征收，抽取②征服；获得，赢得

ستانده 〔形〕 拿掉的，取走的

ستاننده (*setānande*) 〔名〕 取走者，获得者；征服者

ستانه (*setāne*) 同 آستانه

ستانیدن (*setāneedan*) 同 ستاندن

ستاوند (*setāvand*) 〔名〕 门廊；阳台

ستاوه (*setāve*) 〔名〕 阴谋，诡计，欺骗

ستاویز (*satāveez*) 同 ستاوند

ستای (*setāy*) 同 ستا I 条

ستایش (*setāyesh*) 〔名〕 ①称赞，赞颂，赞美，赞扬②崇拜，崇敬，敬佩，景仰

～ قابل 值得赞许的

～ کردن (را ، از) 称赞，赞颂，赞美；敬佩，景仰

ستایش آمیز 〔形〕 称赞的，赞许的

ستایش گاه (～ *gāh*) 〔名〕 ①做礼拜的地方②诗中诗人吹捧自己的部分

ستایشگر (～ *gar*) 〔名〕 ①赞颂者，崇拜者②颂辞作者

ستایشگری 〔名〕 赞颂，崇拜

ستاینده (*setāyande*) 同 ستایشگر

ستاییدن (*setāyeedan*) 同 ستودن

ستبر (*setabr*) 〔形〕 ①厚的，厚实的②大的，巨大的③浓的，浓密的④有力的，结实的，坚硬的⑤粗糙的⑥肥胖的

ستبرا (*setabrā*) 〔名〕 ①厚实②大，巨大③浓密④坚实，坚硬⑤粗糙⑥肥胖

ستبر پوست (*setabr-poost*) 〔形〕（动物）厚皮的

ستبرپوستان 〔名〕 厚皮动物

ستبری 同 ستبرا

ستخر (*setakhr*) 同 استخر

ستخوان (*sotkhān*) 同 استخوان

ستخیز (*satkheez*) 同 رستاخیز

ستد (*setad*) 〔名〕 取走

～ داد و 买卖

ستدن (*setadan*) 同 ستاندن

ستده (*setade*) 〔形〕 获得的，拿到的；接受的

ستر (*satr*) 〔名〕 掩盖，遮盖，隐藏

～ عورت 遮盖阴部

～ کردن 遮盖，掩盖

ستر (*setr*) 〔名〕（复 استار ، ستور）①幕，帷幔，盖布②〈转〉腼腆，羞怯③害怕

～ و صلاح 虔诚

ستر (*satar*) 〔名〕 怀，怀抱

ستر (*sotor*) ستردن 的词根

ستراتژی 同 استراتژی

ستراتژیك 同 استراتژیك

سترب (*setarb*) 同 ستبر

سترب (*setrab*) 〔名〕（古波斯帝国的）地方总督，郡守

ستر پوش (*setr-poosh*) 〔名〕 罩，抽屉

ستردن (*setordan*) 〔动〕（根 ستر）①剃，刮，刮掉②擦去，弄净；消除，取消

سترده 〔形〕 ①刮光的②擦去的，弄净的，取消的

سترگ (*sotorg*) 〔形〕 ①大型的，巨大的②有力的，强大的，结实的③伟大的，杰出的，出名的④暴怒的；猛烈的⑤好争吵的，好斗的⑥残酷无情的，严厉的⑦固执的

～ گناه 大罪

سترگی 〔名〕 ①大，巨大②有力，强大，结实

③伟大，杰出④暴怒；猛烈⑤好争吵，好斗⑥残酷无情，严厉⑦固执

سترنگ (*satrang*) 同 مهرگیاه

سترون (*satarvan*) 〔形、名〕 ①消过毒的，杀菌的②不生育的，不孕的；贫瘠的③不生育的女人

~ کردن 消毒，杀菌；使…不生育；使…贫瘠

سترونی 〔名〕 ①灭菌，消毒②〈医〉绝育；使不生长（指土地）

ستره (*sotore*) 〔名〕 ①剃刀，刮脸刀②盖住，遮盖

ستره (*setre*) 〔名〕 背后有褶的旧式男上衣

ستل (*satl*) 同 سطل

ستل I (*satal*) 〔名〕 殴打，欺凌

ستل II 〔名〕 鹰

ستم (*setam*) 〔名〕 压迫，压制，强迫；虐待，欺侮

~ استعماری 殖民主义的压迫

~ امپریالیستی 帝国主义的压迫

~ دیدن (~ کشیدن) 受压迫，被欺侮

~ کردن (بر) 压迫，欺侮

ستم آباد 〔名〕 ①专制横行的地方②〈喻〉世界

ستم آمیز 〔形〕 压迫的，不公正的，专制的，残忍的

ستم پرور (~ *parvar*) 〔形〕 压迫的，专制的，暴虐的，残暴的

~ رژیم 专制制度

ستم پیشه 〔形、名〕 ①不公正的，独断独行的，残酷的②暴虐者，霸主，暴君，独夫

ستم دیدگان (~ *deedegān*) 见 ستم دیده

ستم دیدگی (~ *deedegee*) 〔名〕 遭受压迫的处境

ستم دیده 〔形、名〕（复 ستم دیدگان）①被压迫的，受欺压的②（复数时）被压迫者

~ ملل 受压迫的民族

ستم رسیده (~ *raseede*) 同 ستم دیده

ستم زدگی (~ *zadegee*) 同 ستم دیدگی

ستم زده (~ *zade*) 同 ستم دیده

ستم شکن (~ *shekan*) 〔名〕 公正者，驱暴者

ستم کار 〔名、形〕 ①压迫者，压制者，暴君②压迫的，残忍的，不公正的

ستم کاره 同 ستم کار

ستم کاری 〔名〕 压迫，欺压，欺凌

ستم کش (~ *kesh*) 同 ستم دیده

ستم کشیده (~ *kesheede*) 同 ستم دیده

ستمگر (~ *gar*) 同 ستم کار

ستمگری 同 ستمکاری

ستن (*stan*) 原形动词的后缀，如：گریستن ، پیوستن 等

ستنبه (*setanbe*) 〔形、名〕 ①丑的，丑恶的②有力的，强大的③丑陋的人；骇人的怪物，非常可怕的东西

ستو (*setoo*) 〔名〕 ①同 سه تو ②假硬币

ستوار (*sotvār*) 同 استوار

ستوان (*sotvān, setvān*) 〔名、形〕 ①尉官②坚固的，牢固的

~ دو (~ دوم) 中尉

~ سه (~ سوم) 少尉

~ يك (~ یکم) 上尉

ستودان (*sotoodān*) 〔名〕 拜火教徒陈放尸体的洞穴

ستودگی (*sotoodegee*) 〔名〕 称赞，颂扬，赞扬

ستودن (*sotoodan*) 〔动〕（根 ستای ، ستا）称赞，颂扬，赞扬

ستوده 〔形〕被称赞的，被赞许的

ستور Ⅰ (*sotoor*) 见 ستر (*setr*)

ستور Ⅱ 〔名〕（用以驮载或骑乘的）牲畜（如马、骡等）

ستوربان 〔名〕饲养员，赶牲畜的人，牧人；（骑者的）跟随人，随从

ستوربانی 〔名〕饲养员的职务

ستورجای 〔名〕牲口棚

ستوردن (*setoordan*) 同 ستردن

ستورگاه (*sotoor-gāh*) 同 ستورجای

ستوق (*sotoogh*) 〔名〕伪币，假币，不足值的货币；烫金（或银）铜钱

ستون (*sotoon*) 〔名〕①圆柱；柱，杆；支柱，支架②〈技〉空心柱状物，柱状剖面图③纵队，纵列④（报纸）栏⑤脊柱，脊梁

احتیاط ~ 〈军〉后备队

اعزامی ~ 〈军〉侦察队，勘察队

بدهکاری ~ (~ مدیون) 借方，贷方

پله ~ 梯队

پنجم ~ 第五纵队（现泛指敌人派入的间谍和资敌的内奸）

تانك ~ 坦克纵队

تجزیه ~ 分馏塔，分馏柱

جمع ~ 〈军〉密集队

چهار گوش ~ 〈建〉壁柱

دین ~ 〈宗〉礼拜

راه پیما ~ 〈军〉行军大队

سنگی ~ 石柱

فقرات ~ 脊柱，脊梁；〈喻〉顶梁柱，中坚，骨干

فقرات انقلاب ~ 革命的骨干

مهمات ~ 辎重队

يك ~ (به يك) 一人一人地；一路纵队，单行队；鱼贯而行

~ پايهٔ 柱基（座）

چهار ~ بدن 四肢

زدن ~ 竖起柱子，支起

شدن ~ 成为栋梁，成为柱石；变硬，变得呆板

کردن ~ 做柱子；支起，支撑；直起（腰）；使…呆板，使…硬

پايش را ~ كرد . 他伸直了腿。

دست چپش را ~ كرد . 他用左手支撑着。

از اين ~ به آن ~ فرج است . 〈谚〉人到绝处可以逢生。

ستون بندی (~ *bandee*) 〔名〕①〈军〉列成梯队，纵队排列②（将文章）分成栏③〈建〉列柱（法）

ستوندار 〔形〕有柱子支撑的

~ عمارت 带柱子的建筑物

ستون مانند (~*mānand*) 同 ستونی

ستونک (*sotoonak*) 〔名〕〈植〉囊轴

ستونه (*sotoone*) 〔名、形〕①沿直线迅速调集军队，冲锋，攻击②逃跑，溃退③柱子④柱形的

ستونی 〔形、副〕①柱形的，柱状的，纵队形的②柱形地，由上而下地

~ نمونهٔ 〈印〉活字盘排样（长条）

ارقام را ~ بخوانید ! 由上至下读数字。

ستوه (*sotooh*) 〔名〕①疲惫，无力②抑郁，烦恼，苦恼，不安

(~ شدن) به ~ آمدن 疲惫不堪；厌烦，烦恼，痛苦到极点，受折磨

به ~ آوردن 使…厌烦，令人讨厌，折磨

ستوهی 〔名〕①疲倦②苦恼，不安

سته (*sete*) 〔名〕浆果，野果

سته (*setah*) 〔名〕争论；固执

سته (*sotoh*) ستوه 的缩写形式

سته (*satteh*) 〔名、形〕①葡萄②过夜的；过夜的水果和食物

ستهنده (*setehande*) 〔名〕争吵者

ستهیدن (*seteheedan*) 〔动〕（根 سته）吵架，吵嘴

ستی (*satee*) 〔名〕铁

ستی (*settee*) 〔名〕<旧>女士，太太，夫人；女主人，主妇

ستیخ (*seteekh*) 同 ستیغ

ستیر (*sateer*) 〔名〕①掩饰别人错误者②不做坏事的人

ستیز Ⅰ (*seteez*) ستیزیدن 的根

ستیز Ⅱ 同 ستیزه

ستیزجو(ی) 同 ستیزه جو

ستیزرو(ی) 同 ستیزه رو

ستیزکار 同 ستیزه جو

ستیزگر (~ *gar*) 同 ستیزه جو(ی)

ستیزگری 同 ستیزه جوئی

ستیزگی (*seteezegee*) 〔名〕好争吵，好打架；敌视，敌对

ستیزندگی (*seteezandegee*) 同 ستیزگی

ستیزنده 〔形、名〕爱打架斗殴的（人），惹是生非的（人）

ستیزه (*seteeze*) 〔名〕①争执，纠纷②打架，吵嘴③仇视，敌意，敌视④暴力，暴行，不公正⑤固执，顽固⑥愤怒，愤恨

~ کردن 同上

ستیزه جو(ی) 〔形、名〕①爱争吵的②爱打架斗殴的，惹是生非的③固执的，执拗的④爱斗殴者；好战分子

ستیزه جوئی 〔名〕打架斗殴，惹是生非

ستیزه خو(ی) 同 ستیزه جو

ستیزه رو(ی) (~ *roo*) 〔形〕①爱争吵的②顽固的，固执的，执拗的③生气的

ستیزه روئی 〔名〕①好争吵②顽固，固执，执拗③生气

ستیزه کار 同 ستیزه جو(ی)

ستیزه گر (~*gar*) 同 ستیزه جو(ی)

ستیزیدن (*seteezeedan*) 〔动〕（根 ستیز）①闹争执，闹别扭；对…发脾气②打架，厮打③使用暴力④对待…不公道⑤固执，倔强⑥大吵大闹

ستیغ (*seteegh*) 〔名、形〕①山顶，山峰，山脊②高的，直的，笔直的

ستیم (*seteem*) 〔名〕脓；冻疮

ستین (*setteen*) 同 شصت

ستیهش (*seteehesh*) 同 ستیزه

ستیهندگی (*seteehandegee*) 同 ستیزگی

ستیهنده 〔名〕争吵者

ستیهیدن (*seteeheedan*) 同 ستیزیدن

سجاد (*sajjād*) 〔名、形〕①叩头者，跪拜者②叩头的，跪拜的

سجاده (*sajjāde*) 〔名〕礼拜时用的地毯，小地毯

نان ~ <喻>桌布，台布

سجاف (*sejāf*) 〔名〕①滚边，边缘，布边，缘饰，衣缝②褶（子）

به ~ قبای کسی بر خوردن 伤某人自尊心

~ کردن 褶缝，滚边，镶边，缝合

سجافشان امروز پهن است . 今天他们的事情进展顺利。

سجاف دوز 〔名〕 ①缝边者②（缝纫机上的）翻边装置

سجاکند (*sajākand*) 〔形〕 武装的

سجام (*sajām*) 〔名〕 严寒

سجان (*sajjān*) 〔名〕 狱吏，狱卒

سجانیدن (*sajāneedan*) 〔动〕（根 سجان ）使…冷却

سجاوندی (*sajāvandee*) 〔名〕 用金水在‹古兰经›上画画

سجایا(ی) (*sajāyā*) 见 سجیه

~ اخلاقی 良好的道德品质

~ حمیده 值得称赞的品质

سجد (*sajad*) 〔名〕 严寒

سجده (*sajde*) 〔名〕 （祈祷时）叩头，跪拜

~ کردن (~ آوردن) (به کسی) 同上

سجده گاه (~ *gāh*) 〔名〕 做礼拜的地方；清真寺

سجده گزار (~ *gozār*) 〔名〕 叩头者，跪拜者

سجع (*saj'*) 〔名〕 ①‹文›韵文，骈文，赋②‹文›诗的内在韵脚③印章或钱币上面铸的字④鸽子叫声⑤骆驼声

~ مهر 印章上的铸句

سجع گو(ی) 〔形、名〕 写韵文的（人）

سجل (*sejell*) 〔名〕（复 سجلات ）①登记表，注册簿，挂号证，登记卡片，名册②身份证，护照③出生证，户口本

~ احوال 民事登记

~ ورقهٔ 身份证

~ کردن 登记，注册

سجن (*sajan*) 同 سجد

سجن (*sejn*) 〔名〕（复 سجون ）监狱，牢房

سجنجل (*sajanjal*) 〔名〕 ①镜子②金银锭

سجود (*sojood*) 〔名〕 ①（祈祷的）叩头，跪拜②崇拜；顶礼膜拜

~ بردن 叩头，跪拜

سجون (*sojoon*) 见 سجن (*sejn*)

سجیدن (*sajeedan*) 〔动〕 （根 سج ）（天气）严寒，上冻

سجیل (*sejjeel*) 〔名〕 象干泥似的石头，原始粘土和胶泥形成的石头

سجین (*sajeen*) 〔名、形〕 ①囚徒，囚犯②被囚禁的

سجین (*sejjeen*) 〔名、形〕 ①地狱的幽谷；地狱火②持久的；稳定的③难的；硬的

سجیه (*sajiyye*) 〔名〕（复 سجایا ）本性，品性，性质，气质，性格，性情

سجایای حمیده 品德可嘉

سحاب (*sahāb*) 〔名〕 ①云，云彩，乌云②‹天›星云

سحابه 〔名〕（复 سحایب ）一朵云彩

سحابی 〔形〕 ①云的，多云的②星云的，星云状的

~ ستارگان 星云

سحار (*sahhār*) 〔名〕 ①巫师，术士，妖术家②魔术师，魔法师

سحاره 〔名〕 女巫，巫婆，女术士；女魔术师

سحاری 〔名〕 巫术

سحاق (*sahhāgh*) 〔名〕 粉碎机

سحب (*sohob*) 〔名〕 云彩

سحج (*sahj*) 〔名〕 擦伤，擦破

سحر (*sahar*) 〔名〕 ①黎明，清晨②曙光，霞光
 صبح ~ 清晨，早晨；天刚蒙蒙亮，拂晓
 مرغ ~ 夜莺
 شب آبستن است تا چه زاید ~؟ 〈俗〉（事情）不知如何了结？

سحر (*sehr*) 〔名〕（复 اسحار ، سحور）妖术，魔术，魔法
 حلال ~ 〈喻〉优秀的诗篇或散文；流利的演说；高超的艺术
 کردن ~ 行巫术，施用妖术，施魔法；迷住

سحرآسا 同 سحرآمیز

سحرآمیز 〔形〕 ①迷人的，有魅力的，令人迷醉的②玄妙的，奇异的

سحرباز 〔名〕 魔术师，变戏法的人

سحربازی 〔名〕 玩魔术，变戏法

سحرخیز (*sahar-kheez*) 〔形、名〕 黎明即起的（人）

سحر خیزی 〔名〕 早起

سحرزدگی (*sehr-zadegee*) 〔名〕（被）迷惑，中魔

سحرزده (*~ zade*) 〔形〕 被迷惑的，中魔的

سحرساز 同 سحرباز

سحرکار 同 سحرباز

سحرگاه (*sahar-gāh*) 〔名〕 清晨，黎明，拂晓

سحرگاهان 〔副〕 清晨，黎明（时光）

سحرگاهی 〔形〕 清晨的，黎明的

سحره (*sahare*) 见 ساحر

سحری (*saharee*) 〔形、名〕 ①清晨的，黎明的②伊斯兰教徒在斋月黎明前吃的食物

سحری (*sehree*) 〔形〕 妖术的，幻术的，有魔法的

سحق (*sahgh*) 〔名〕 磨碎，研成粉末，捣碎，砸碎
 کردن ~ 同上

سحلب (*sahlab*) 同 ثعلب Ⅱ条

سحور (*sahoor*) 〔名〕 伊斯兰教徒在斋月黎明前吃的食物

سخ (*sakh*) 〔名〕 脓

سخ (*sokh*) 〔形〕 ①好的，善良的②幸福的，愉快的

سخاء (*sakhā'*) 同 سخاوت

سخار (*sakhār*) 〔名〕 苦草（古代医学用来治胃病）

سخافت (*sakhāfat*) 〔名〕 ①愚笨，愚蠢，头脑简单②柔弱，虚弱，软弱，脆弱，（意志）薄弱

سخاگستر (*sakhā-gostar*) 〔形〕 慷慨的，大方的，豁达大度的

سخاله (*sakhāle*) 〔名〕 铁屑

سخاوت (*sakhāvat*) 〔名〕 慷慨，大方，豁达大度

سخاوتمند (*~ mand*) 〔形〕 慷慨的，大方的，豁达大度的

سخت (*sakht*) 〔形、副〕 ①困难的，艰难的②严厉的，严峻的，凶恶的③厉害的，剧烈的，强烈的④硬的，坚硬的⑤猛烈的⑥沉重的⑦困难地，艰难地；严厉地，严峻地⑧吝啬的
 الماس ~ 坚硬的金钢石
 انتقاد ~ 严厉的批评
 باد ~ 狂风
 تحصیل ~ 勤奋学习
 جنگ ~ 残酷的战争，鏖战
 درس ~ 困难的课文

قبل از آزادی روزگار به زحمتکشان ~ میگذشت . 解放前,劳动人民生活穷困。

سختانه (*sakhtāne*) 〔名〕 粗鲁话

سخت بازو (*sakht-bāzoo*) 〔形〕 强壮的,有力的

سخت بال پوشان 〔名〕 〈动〉鞘翅目

سخت بنیاد (~ *bonyād*) 〔形〕 坚实的, 有坚固基础的

سخت پای 〔形〕 稳固的, 坚固的

سخت پوستان (~ *poostān*) 〔名〕 〈动〉甲壳纲

سخت پی (~ *pey*) 〔形〕 肌肉强健的, 强有力的, 强壮的

سخت پیشانی 〔形〕 无所畏惧的, 勇敢的

سخت پیمان (~ *peymān*) 〔形〕 言而有信的, 守约的, 可靠的, 信仰坚定的

سخت جان 〔形〕 ①富有生命的, 生命力强的②同 سخت دل

سخت جانی 〔名〕 富有生命力, 生命力强

سخت خو(ی) 〔形〕 性情暴躁的

سخت دل (~*del*) 〔形〕 残酷无情的,冷酷的,狠心的

سخت دلی 〔名〕 残酷无情, 冷酷, 心狠

سخت رو(ی) 〔形〕 ①无赖的, 厚颜无耻的, 恬不知耻的②生气的③脸色阴沉的

سخت روئی 〔名〕 ①厚颜无耻, 恬不知耻②生气③脸色阴沉

سخت زبان (~*zabān*) 〔形〕骂人的

سخت زور 同 پرزور

سخت سر (~ *sar*) 〔形〕 ①顽固的, 固执的, 执拗的②坚定的

سخت سری 〔名〕 ①顽固, 固执, 执拗②坚定

سخت شامه 〔名〕 〈解〉硬脑壳

~دشمن 凶恶的敌人

~ زمین 硬土

~ سرمای 严寒, 酷寒

~ شرط 苛刻的条件

~ مجازات 严(厉的)惩(罚)

(بر) آمدن ~ (对某人来说是)困难; 不愉快, 不可能

این سخن بر من ~ آمد . 此话使我不愉快。

شدن ~ 变困难; 变硬, 硬化

کردن ~ 使困难; 使恶化; 使变硬

(بر، به) گرفتن ~ 对…严格,对…严厉; 对…残酷无情; 催促

به بچه ها آنقدر ~ نگیرید . 对孩子不要太苛刻。

~ گرفتند که همراه آنها برود . 他们执意要他一起去。

الماس ~ ترین سنگها است . 金钢石是最坚硬的石头。

این گره ~ باز میشود . 这个结很难解开。

در کتابخانه سیگار کشیدن ~ قدغن است . 图书馆内严禁吸烟。

ما به پیروزی‌های عظیمی نائل شده‌ایم ولی هنوز مبارزات ~ در پیش داریم . 我们虽然已经取得了伟大的胜利, 但前面还会有艰苦的斗争。

~ عصبانی شد . 他很生气。

او هر روز ~ کار میکند . 他每天都在努力工作。

باد ~ میوزد . 现在正在刮大风。

آن روز ما با دشمن سه ساعت ~ جنگیدیم . 那天我们同敌人苦战了三个小时。

سخت کش (~*kesh*) 〔形〕 ①能拉开重弓的②努力的

سخت کش (~ *kosh*) 〔名〕 残害人民的人

سخت کمان (~ *kamān*) 〔形〕 ①射箭能手的②残酷的

سخت کوش 〔形〕 非常努力的，异常勤奋的，下苦功夫的

سخت گیر 〔形〕 ①要求严格的，严峻的；挑剔的②贪婪的

سخت گیری 〔名〕 严格，严峻，严厉对待；挑剔

~ کردن (نسبت به ، درباره) 要求严格，严格对待；挑剔

سخت لگام (~ *legām*) 〔形〕 执拗的，倔强的；有恶习的（指马）

سختن (*sakhtan*) 同 سنجيدن

سختو (*sokhtoo*) 〔名〕 ①香肠②男性生殖器

سختی (*sakhtee*) 〔名〕 ①困难，艰难②严厉，严峻；残酷③不幸，灾祸，倒霉④坚硬，结实；硬度⑤猛烈，激烈

~ ديوار دهر 〈喻〉世事；太阳

به (با) ~ 艰难地，吃力地

~ كشيدن (~ ديدن) 经受困难，生活艰苦；受熬煎

سختيان (*sakhtiyān*) 〔名〕 （精制的）山羊皮，上等山羊革

سختی سنج (*sakhtee-sanj*) 〔名〕 硬度计

سختی کش (~*kesh*) 〔形〕 ①受苦的，经受困难的②勇敢的

سختی کشیده 〔形〕 ①饱经风霜的②受折磨的③经验丰富的④担忧的

سخره I (*sokhra, sokhre*) 〔名〕 强制劳动，劳役，苦役

به ~ گرفتن 强迫…参加劳役

سخره II 〔名〕 ①嘲笑，讥笑，嘲弄，讽刺，奚落②笑料，笑柄

سخری (*sokhree*) 〔形〕 滑稽可笑的，荒唐的

سخريه (*sokhriye*) 〔名〕 嘲笑，讥笑，讥讽，讽刺

سخريه آميز 〔形〕 嘲笑的，讥笑的，可笑的

سخش (*sakhash*) 同 شخش II条

سخط (*sakhat*) 〔名〕 ①不满（情绪），不快，懊丧②愤怒，发怒

سخف (*sakhf*) 同 سخافت

سخلات (*sakhlāt*) 〔名〕 〈植〉茉莉花

سخمه (*sokhme*) 〔名〕 轻剑，矛，梭镖，长缨枪

~ زدن 用轻剑（矛、梭镖）击伤，把轻剑（矛、梭镖）刺入

سخن (*sokhan*) 〔名〕 话，讲话，语言，言辞，语句，谈话

~ آب بردار 双关语；令人深思的话

~ اغلوطه 令人误解的话，引入迷途的话

~ افواهی 传说，传闻

~ بکر 别出心裁的话语；恰到好处的话语

~ بی مغز 废话

~ پهلو دار 旁敲侧击的话，指桑骂槐的话；冷嘲热讽

~ تلخ 骂人的话，激烈的言辞

~ جور 令人伤心的话

~ چند پهلو 一词多义的话

~ خلوتی 秘密的话，私房话

~ دلفروز 好听的话

~ زمانه 诽谤

~ سبز 令人愉快的语言

سنگ ~ 刺耳的话
شیرین ~ 甜言蜜语
غیبی ~ 〈宗〉神启，迷信的预言
موجز ~ 格言，箴言，警句
(نافرجام ~) میان تهی ~ 废话
(دست و پا شکسته ~) نامفهوم ~ 莫明其妙的话，难懂的话
~ ارباب 雄辩家，诗人
به ~ دیگر 换句话说，也就是说
(در ~ آمدن) به ~ در آمدن 开始谈起来
~ خود را پیش بردن 强迫别人接受自己的意见
داشتن ~ 交谈，谈话
راندن ~ 交谈，谈话，发表讲话，发表演说
(از ، درباره) رفتن ~ 谈及，提到
از هر دری ~ رفت . 什么都谈及到了。
سر ~ رفتن 回到本题，争吵
(از) شنیدن ~ 听从，服从
دراز کردن ~ 讲话冗长，说话罗嗦
دراز کشیدن ~ 讲话冗长
گفتن ~ 说话，谈话
~ را بر کسی نشاندن 强迫别人接受自己的意见
به ~ نشستن 开始交谈
~ در اینست که . . . 问题在于…，事情在于…
~ راست تلخ میباشد . 〈谚〉忠言逆耳。

سخن آرا 〔形〕 能言善辩的，口才好的，善于辞令的，娓娓动听的

سخن آرائی 〔名〕 能言善辩，口才，辩才，辞令

سخن آفرین (~*āfareen*) 〔名、形〕 ①语言的创造者（指真主）②诗人③语言流利的

سخن آور (~*āvar*) 同 سخنور

سخن پراکنی (~*parākanee*) 〔名〕 广播

سخن پرداز (~*pardāz*) 〔形、名〕 ①能言善辩的，善于辞令的，有口才的②作家，诗人③演说家④修改别人文章的人

سخن پردازی 〔名〕 能言善辩，善于辞令
~ های بی پایان و بی معنی 空话连篇，言之无物
~ کردن 咬文嚼字

سخن پرور (~ *parvar*) 同 سخن پرداز

سخن پیرا (~ *peerā*) 〔名〕 修改文章的人，润色文章者

سخن چین (~ *cheen*) 〔名〕 ①搬弄是非的人②诽谤者，告密者

سخن چینی 〔名〕 ①搬弄是非②诽谤，告密
~ کردن 搬弄是非，讲人坏话，诽谤，告密

سخن دان 同 سخن پرداز

سخن دانی 同 سخن پردازی

سخن ران 〔名〕 讲演者，报告人

سخن رانی 〔名〕 演讲，作报告
~ در مجلس ترحیم 悼词
~ کردن 演讲，做报告

سخن روان (~ *ravān*) 〔形〕 流利的

سخن ساز 〔名〕 说谎者，讲假话的人

سخن سازی 〔名〕 说谎，讲假话
~ کردن 同上

سخن سرا (~ *sarā*) 同 سخن پرداز

سخن سرایی 同 سخن پردازی

سخن سنج (~ *sanj*) 〔形、名〕 ①善于词令的（人），讲究语言艺术的（人）②讲话谨慎的

（人）；批评别人有分寸的（人）③文学家

سخن سنجی 〔名〕 ①善于词令②讲话谨慎

سخن شناس (~*shenās*) 〔名〕 能识别语言的人；能评价语言的人

سخن شناسی 〔名〕 评价语言；识别语言

سخن شنو (~ *shenow*) 〔形〕 ①听话的，能接受劝告的②接受教育的

سخن شنوی (~ *shenavee*) 〔名〕 听话，接受劝告

سخن طراز (~ *tarāz*) 同 سخن آرا

سخن طرازی 同 سخن آرائی

سخن فروش (~*foroosh*) 〔名〕 ①奉承者，拍马屁的人②诗人

سخن فروشی 〔名〕 ①奉承，拍马屁②写诗

~ کردن 同上

سخن فهم (~*fahm*) 〔形〕 理解力强的，聪明的

سخن فهمی 〔名〕 理解力强，聪明

سخن کوتاه (~ *kootāh*) 〔副〕 简而言之

سخن گزار (~*gozār*) 〔名〕 ①送信者，信使②文学家③对答如流的人

سخن گستر (~*gostar*) 〔形、名〕 ①（发言、讲话）滔滔不绝的；流利的②评论家

سخن گستری 〔名〕 （发言、讲话）滔滔不绝；擅长演说

سخن گو(ی) 〔名、形〕 ①（政治、军事等问题的）发言人，报告人，广播员②能言善辩的，擅长讲话的③有声的

~ دولت 政府发言人

~ مطبوعات 新闻发言人

سخن گوئی 〔名〕 发言，做报告

سخن ناشنو (~*nāshenow*) 〔形〕 ①不听话的，难以教育的②不顺从的，不听劝告的

سخن ناشنوی (~ *nāshenavee*) 〔名〕 ①不听话，难以教育②不顺从，不听劝告

سخنور (~ *var*) 〔名、形〕 ①诗人，作家，演说家②能言善辩的，擅长讲话的

سخنوری 〔名〕 ①诗才，诗的技巧②能言善辩，口才，擅长演说③吟诗

~ شیوۀ 演说术

~ کردن 写诗，擅长讲话，擅长写作

سخون (*sokhoon*) 同 سخن

سخونت (*sokhoonat*) 〔名〕 热，暑热，热度

سخی (*sakhee*) 〔形〕（复 اسخیاء）慷慨的，大方的，宽宏大量的，豁达大度的

سخی الطبع (*sakheeyyo-ttab'*) 同 سخی

سخیف (*sakheef*) 〔形〕 ①纤弱的，不强的②软弱的，脆弱的，意志薄弱的③卑鄙的，可鄙的

~ العقل 迟钝的，愚笨的，低能的，优柔寡断的，意志薄弱的

سد (*sad*) 同 صد

سد (*sadd*) 〔名〕 （复 اسداد）①堤，坝，拦河坝②壁垒，障碍(物)，围墙；掩体③堵住，封住

~ آب 堤坝

~ آتش 〈军〉弹幕，火力网

~ با مین 〈军〉雷障

~ جوع 解饿

~ خطا (~ چین) （中国的）长城

~ دریچه‌ای 水闸，闸门

~ راه 路障，路卡

~ رمق 糊口

~ ضرب خور 〈技〉缓冲器，〈化〉缓冲剂

~ غلطان 〈军〉流动弹幕，流动障壁

کوهستانی ~ 山地障碍

معبر ~ 交通障物

هوائی ~ 空中阻塞

بستن ~ 造堤坝

راه کسی شدن ~ 成为（某人的）障碍

اسکندر را شکستن ~ 排除故障；自吹自擂

کردن ~ 堵住，封住，阻挡，关闭；阻止

باب کردن ~ 关门

گشادن ~ 开闸放水；征服；破坏

سداب (*sodāb*) 〔名〕〈植〉芸香

کوهی ~ 野芸香

سداجت (*sadājat*) 〔名〕 单纯，简单，朴素

سداد (*sadād*) 〔名〕 ①适当，合理；正直，耿直②坚强，刚毅，不屈不挠

سداد (*sodād*) 〔名〕〈医〉①卡他，（上呼吸道）粘膜炎②伤风；鼻炎

سداد (*sedād*) 〔名〕 塞子，盖子；棉塞，枪塞

سداد رأی (*sadād-ra'y*) 〔形〕 公正的，见解正确的；确实的

سداد رأئی 〔名〕 公正，见解正确；确实

سداسی (*sodāsee*) 〔形〕 ①六倍的②六字母的③由六部分组成的

الاضلاع ~ 六角形的；六角形；六边形

الوجوه ~ 〈数〉六面的；六面体

سدانت (*sadānat*) 〔名〕 看守天房

سد بندی (*sad-bandee*) 〔名〕 筑堤坝

کردن ~ 同上

سدد (*sadad*) 同 سداد (*sadād*)

سدد (*sodad*) 见 سده I 条 (*sodde*)

سدر Cedar 〔名〕 ①〈植〉雪松②滨枣树叶做成的粉（可做洗头粉）

سدره (*sedre*) 〔名〕〈植〉一棵雪松

المنتهی ~ 〈宗〉天堂的树

سدره نشین (~*nesheen*) 〔名〕 天使

سدس (*sods*) 〔名〕（复 اسداس）①六分之一②税收

دایره ~ 圆周的六分之一

سد سازی (*sad-sāzee*) 同 سدبندی

سدف (*sadaf*) 〔名〕 ①黑暗，黑夜②曙光，薄幕

سدکیس (*sadkees*) 〔名〕 虹

سدگان (*sadgān*) 〔名〕 百位数字

سدگاه (*sadgāh*) 同 درگاه

سدلیس Seidlitz 〔名〕 塞得利兹粉，起泡粉（可用作轻泻剂，也可用以制造碱性矿泉水）

سدم (*sadom*) 同 صدم

سدنه (*sadane*) 见 سادن

سدوس (*sadoos*) 〔名〕 长袍，大氅，绿袍

سده I (*sade*) 〔名〕 ①百，一百②百年，世纪

~ جشن 一百周年纪念（日）

سده II 〔名〕 古伊朗点火节日（伊朗太阳年十一月的第十天）

سده I (*sodde*) 〔名〕（复 سدد）（肠）梗阻，（肠）堵塞

سده II 〔名〕 ①门坎，门槛②遮阳，棚，檐

سده بندی (*sade-bandee*) 〔名〕 ①按世纪划分②按百分率分配

سدید (*sadeed*) 〔形〕 正确的，合理的，合适的

~ رأی 正确意见

سدیگر (*sedeegar*) 〔数〕 第三

سدیم Sodium 〔名〕〈化〉钠

سدیوم 同 سدیم

سر (*sar*) 〔名、介〕 ①头，头部②开头，开端，

起初③尖，尖部，顶，顶端④尾，末尾，末端⑤尽头，终点，终了⑥盖子，塞子⑦（计数时的）只，头⑧头目，首脑，首领⑨愿望，希望，企图⑩力量⑪思想⑫正在…时候

~ انگشت 手指头

~ پا 立着，站着

~ پستان 乳头

~ پل 桥头（堡）

~ تنگ 瓶塞

~ چشمه 源泉，泉源

~ خدمت 上班，值班

~ خر 惹人厌烦的人；纠缠人的人

~ خلق 心情好，兴致正浓

~ درخت 树梢；树上

~ درس 在课堂上；（去）上课

~ دست 在手头上的

~ دل 〈解〉贲门

~ راه 在路上；顺便，顺路

~ زانو 〈解〉膝盖骨

~ ساعت (~ وقت ، ~ موقع) 按时，准时

~ ساعت شش 六时整

~ سال 一年开始，年初

~ ستون 〈建〉柱头，柱顶

~ سطر （书写或排字的）一行的开头；另起一行

~ سوزن 针尖，一丁点儿

~ سوزنی هم جای خالی نبود . 无插针之地。（比喻挤得满满的）

~ صبر 等待着；有耐心地

~ غذا 正吃饭时

~ ظهر 正午

~ قلم 笔尖

~ کار 在上班，去上班

او ~ کار رفته است . 他上班去了。

~ کوه 山顶，尖顶，在山顶上

~ مو 一丁点儿，头发尖

~ میز （吃饭时）在桌旁，就座

~ نو 重新

~ و ته 上下，首尾

~ وته یك کرباس 千篇一律，一丘之貉

~ و کله 躯体

~ هم 完全地

از ~ 重新，再

از ~ لطف 出于关心，关心地

از ~ نو 重新，从头

با ~ 头向前，头向下；满意地，愉快地

با ~ شیرجه رفت . 他一头扎到水中去了。

بر ~ 就…

به ~ و چشم (به ~ و دیده) 一定照办

ده ~ گوسفند 十头羊

معلم ~ خانه 家庭教师

یك ~ و دو گوش 一个脑袋两只耳朵（泛指人）

سران ارتش 军事首领

کنفرانس سران کشورها 各国首脑会议

~ افتادن 扩大，增加；走入正路

به ~ افتادن 头磕地；惨遭失败

به ~ افتادن فکری (خیالی) 产生某种想法

به ~ کسی افتادن （某人）想起了…

~ افراشتن 昂首，自豪

~ افشاندن 斩首，砍头；摇头晃脑

~ افکندن 低头，俯首；投降，降服；害羞

در ابتدا ~ در نیاوردم که مسئله از کجا آب میخورد . 起初我不明白问题的起因是什么。

توی (میان) سرها در آوردن ~ 进入社会

غیرت آوردن ~ 激发，激励，使…发奋

به ~ آوردن 经过，度过，结束

قول (حرف) خود ایستادن ~ 信守诺言，说话算数

باختن ~ 献身，牺牲，冒生命危险

بردن ~ 砍脑袋；〈转〉疾走

بجیب مراقبت فرو بردن ~ 低头沉思，低头注视

بگریبان (فرو) بردن ~ 陷入沉思

سالم به گور بردن ~ 暴卒

در بردن ~ 理解，了解

کسی را بردن ~ 对某人说个不停，对某人唠叨不休

به ~ بردن 度过；过日子；耽搁，下榻

ما دو شب در شانگهای به ~ بردیم . 我们在上海度过了两个晚上。

در کشور ما کارگران و کارمندان باز نشسته در آسایش و آرامش به ~ میبرند . 我国的退休职工能过上幸福的生活。

بریدن ~ 砍头；高价出售

(از) بودن ~ 优于，超出

حال (یا خلق یا دماغ) بودن ~ 情绪正旺，兴致正浓，兴致勃勃

زبان کسی بودن ~ 挂在某人嘴边，成为某人的口头禅

اسمش ~ زبانم است . 他的名子就在嘴边上。（指忘记了）

(پیش) بزیر افکندن ~ 低头，屈服；害羞

(به) ~ آمدن 到期，届满，结束；（忍耐）到尽头

مدت قرارداد به ~ آمده است . 条约已经期满。

غیرت آمدن ~ 发奋

~ غیرت آمد این کار را بکند . 他发奋要做这项工作。

به ~ (کسی) آمدن （某人）出事，降临到（某人）头上

نمیدانیم در راه چه به سرش آمده است ؟ 我们不知道他在路上出什么事了？

بر ~ دست در آمدن 出现

انداختن ~ 摇头晃脑

پایین انداختن ~ 低下头；害羞

آوردن ~ 熟（指脓疮）

بر آوردن ~ （日、月）出来；降临；反抗，起义

ماه ~ بر آورد . 出月亮了。

از خاك بر آوردن ~ 滋长，长出；复活

بهم آوردن ~ （花）合上；（疮愈合后）结疤

~ و ته چیزی را بهم آوردن 草率从事；把事情搞得一团糟

کسی را پائین آوردن ~ 使…丢脸，使…出丑

فرود (یا فرو) آوردن (در مقابل) ~ 鞠躬；崇拜，景仰，低头，投降，屈服

~ تسلیم فرود آوردن (~ تسلیم پیش نهادن) 低头屈服，屈从

در آوردن ~ 突然出现，懂得，明白，清楚

کسی داشتن ~ 关心某人
چیزی داشتن ~ 想，打算
بزرگ زیر لحاف داشتن ~ （事情）刚开个头
گران داشتن ~ (دعوا داشتن ~) 同某人不和；骄傲自满
بگریبان خود داشتن ~ 埋头工作
با کسی ~ و سری داشتن 勾结某人，了解某人
در ~ داشتن 想
دواندن ~ (دوانیدن ~) 拖延，延缓
به ~ دویدن 全力奔跑
کسی را دور دیدن ~ 利用某人不在的机会
رسیدن ~ 到期；赶到；突然降临
پزشك برای نجات بیمار بموقع ~ رسید . 医生及时赶到抢救病人。
بزنگاه رسیدن ~ 及时出现；及时赶到
چه خوب ~ بزنگاه رسیدم ! 看我来得多巧啊！
رفتن ~ 溢出；（忍耐）到头
زا رفتن ~ （婴儿）在分娩时死亡，夭折
قدم رفتن ~ 大便
کسی بگریبان فرو رفتن ~ 某人沉思
کسی کلاه رفتن ~ （做买卖时）某人被捉弄
از ~ و کول کسی بالا رفتن 对某人胡闹
به ~ کسی ریختن 扑向某人
زدن ~ 砍头；串门，顺便走访；发生，出现；检查；理发
در بین راه به مغازهٔ کتابفروشی یك سری زدم . 在途中我顺便到书店看了一下。
او سالها در این پست با کمال احتیاط کار

براه بودن ~ 作风正派，正经
کسی بی کلاه بودن ~ 某人不得意
در گم بودن ~ 不知所措，惘然若失
بر ~ چیزی بودن 想干某事，企图…
وعده پرداختن ~ 照付，如期付款；践约
پیچیدن ~ (بر تافتن ~) (از) 不服从，违抗
تابیدن ~ (تافتن ~) 违抗
و گوش کسی جنبیدن ~ 某人已经象个成年人；捣乱
خاراندن ~ 搔头
فرصت ~ خاراندن ندارم . 我很忙。（直译：我连搔头的工夫都没有）
خاریدن ~ 搔头；失望；疏忽；无能；害羞；施诡计；找借口
خریدن ~ 悬赏
خوردن ~ 受挫折，灰心失望
کسی را خوردن ~ （激烈得）致某人于死地的地步
دادن ~ 掉脑袋，牺牲；失去控制；（交换东西时）外加，附加
گریه ~ دادن 哭起来，眼泪夺眶而出
تکان دادن ~ (جنباندن ~) 点头
رشته از دست دادن ~ 失去头绪
خود را بر باد دادن ~ 丧命
و صورت دادن ~ (به) 整理，整顿
و گوش آب دادن ~ 秘密打听
بر داشتن ~ 抬起头；反抗；砍头，斩首
از خواب (یا بالین) بر داشتن ~ 醒来
دست از ~ کسی بر داشتن 遗弃，抛弃；饶恕（某人）

کرده و هیچ خطائی از او ~ نزده است .
多年来他在工作岗位上兢兢业业，从没出过什么差错。
آفتاب ~ زد . 出太阳了。
~ باز زدن (از) 拒绝，违抗，抗拒
~ پا زدن 踢
~ بجهنم زدن 开支数目庞大
مخارج تعمير اين منزل ~ بجهنم ميزند .
修缮这所房屋开支很大。
~ بر كمر زدن 发疯
بر ~ زدن （日、月）出现；（草）生长
به ~ زدن 猛击某人头部
به ~ زدن 想，打算，发疯
اين جوان بسرش زده است كه خانه‌را ترک كند . 这个年轻人想离开家。
به ~ و سينه زدن 捶胸顿足；使…感到讨厌
توی ~ كسی زدن 捶击某人头部，指责，非难；使…感恩；使…不快
~ و كله زدن (با) 拌嘴，口角，吵架
~ بر آستين سائيدن 含垢忍辱
~ سپردن 听话，顺从；投降，用脑袋担保
~ بر آسمان (يا بابر) سودن 感到光荣
~ شدن 超出，超过，死亡
~ چيزی دعوا شدن 为…吵架
~ دو سم بلند شدن （马）腾跃
~ از آب بيگانه شستن 侵占别人的东西
~ و دست شستن (برای) 竭力，拚命
~ كردن 戴，过活，忍受，开始
چادر ~ كردن 戴面纱
~ بلند كردن 抬头，自我表现，感到光荣
به تن كسی سنگينی كردن ~ 找死

~ بر كردن 抬头，违抗
~ جفت كردن 交头接耳
~ حرف را باز كردن 开始通话
~ و ~ پيدا كردن (با) 认识，同某人发生不正当的两性关系
~ دندان سفيد كردن （露牙）微笑，咧嘴笑
~ كسی را زير آب كردن 把…除掉
~ كيسه را شل كردن 不吝惜财产
~ كسی را گرم كردن 给某人灌酒；使某人忙碌
~ كلافه گم كردن 迷惘，糊涂
~ دو راهی گير كردن 进退维谷，左右为难
~ وا كردن （伤口）裂开，（脓泡）破裂
كسی را از ~ وا كردن 支开某人
~ و پا گم كردن 得意忘形，喜出望外；手足无措
~ كيسه كردن 敲竹杠，敲诈勒索
~ يكی كردن 联合
كسی را ~ كيسه كردن 诈取某人的钱财
از ~ خود باز كردن (يا وا كردن) （从自己身上）摆脱，解脱
با ~ خود بازی كردن 冒险，玩命，把自己的性命当儿戏
دست به ~ كردن 拒绝某人
~ كسی برای كاری در كردن （想干什么）想得入迷
~ كشيدن 伸脖子，引颈（看）；顺便看望；一饮而尽；违抗
ميزبان و مهمانان به سلامتی يكديگر جام

~ کسی را شیرهٔ مالیدن 欺骗某人
~ کسی بی کلاه ساندن 某人一无所得
~ از پا نشناختن 喜出望外，得意忘形
~ نهادن 服从，听从；睡觉
~ باز نهادن 休息
~ بجائی نهادن 前往某地
~ بر نهادن 保持缄默
~ براه نهادن 出发，动身
~ فراگوش (یا بگوش) کسی نهادن 窃窃私语；〈口〉交头接耳
این فکر از سرش افتاد . 他完全没有这种想法了。
سرش بدوار افتاد . 他头晕了。
~ بزرگش زیر لحاف است . 主要的还在后头呢。
~ جای خود بنشینید ! 请入座；请坐好！
رفقا ! بفرمائید ~ شام . 同志们，请吃晚饭！
سرش بکلاهش میارزد . 他是个可敬的人。
سرش بکار خود (گرم) است . 他埋头工作。
سرش برود شکمش نمیرود . 〈谚〉（对他来说）饿肚子比断头还难受。
سرش برود قولش نمیرود . 〈谚〉宁可断头，也不违约。（〈喻〉某人很守信）
سرش به سنگ خورد و فهمید . 他吃一堑长一智。
سرش توی حسابست . 他是个内行。
چیزی سرش نمیشود . 他什么也不懂。
موسیقی سرش نمیشود . 他对音乐一窍不通。
سرش را بخورد ! （骂人话）他真该死！
~ شما سلامت (باشد) ! （听到某人逝世的消息后说）向您表示慰问！

خود را ~ کشیدند . 宾主双方举杯互祝健康。
~ پس کشیدن 后退，退却
~ کوبیدن 惩罚，处分；使…遭失败
~ کسی را بیخ (به) طاق کوبیدن 支开某人干某事
~ گذاشتن 戴上（如头饰）
~ به زمین گذاشتن 死亡；跪拜；睡觉
~ به ~ کسی گذاشتن 逗弄，戏弄
~ به عقب کسی گذاشتن 追踪某人，追逐某人
~ به گوش گذاشتن 交头接耳
~ در پی کسی گذاشتن 追踪某人，追逐某人
~ راه گذاشتن 丢弃，遗弃（如孩子）
مکانی را روی ~ گذاشتن 在某地大吵大闹
زیر ~ گذاشتن 订购
از ~ چیزی گذشتن 放弃；原谅，饶恕
از ~ (تقصیر) کسی گذشتن 宽恕某人
بر ~ کسی گذشتن 探望病人
آب از ~ کسی گذشتن 某人不可救药，某人完蛋
دور ~ کسی گردیدن 为某人卖命
~ گرفتن （事情）顺利，成功；（雨）开始下；削（笔）；割草
~ بر گرفتن 斩首；仰首；起床；旅行
~ خود گرفتن 自行其是
~ راه گرفتن 挡路
~ و سامان گرفتن 安排，料理，整理
از ~ گرفتن (را) 重新开始，恢复
صحبت را از ~ گرفتن 重新开始交谈

. سری از هم جدا هستند 他们两个是分不开的好朋友。

ما از آن~آمدیم. 我们是从那个方向来的。

از ~ بخوانید ! 从头读起!

از سرش هم زیاد است . 〈口〉他不该得到那么多。

میتوان یک ساعته از این ~ شهر به آن سرش رفت . 用一个钟点便可以从城的这一端走到城的那一端。

او چهار ~ عائله دارد . 他一家四口人。

این قصه ~ دراز دارد . 这件事说来话长。

برای سرش گشاد است . 这不是他所能理解的;这不是他力所能及的。

بر گردیم ~ مطلب . 还是言归正传吧。

نه ~ دارد نه ته . 事情没头没尾。

یك ~ سوزن فرق نکرده است . 他依然如故。

سرت سبز باد ! 祝您生日愉快!

سرم را خوردید ! 〈口〉你说得太多了!

سر Ⅰ (*serr*) 〔形〕 ①麻木的,麻痹的,失去感觉的②〈医〉麻醉的,无痛的

~ شدن 麻木,失去知觉;麻醉;冻僵

~ کردن 使…麻木;做(局部)麻醉

سر Ⅱ 〔名〕(复 اسرار) 秘密,机密

~ دولتی 国家机密

~ مگو 绝密

اسرار طبیعت 大自然的秘密

به ~ امری پی بردن 看出某事的奥妙

سر دادن و ~ ندادن 宁死也不泄密

~ فاش ساختن 揭开秘密

~ نگهداشتن 保守秘密

~ این مطلب را کسی هنوز نفهمیده است . 还没有人知道此事的秘密呢。

سر Sir 〔名〕 先生

سر Ⅰ (*sor*) 〔名、形〕 ①滑,溜②滑的,光滑的

~ خوردن 滑,溜,滑倒

بچه ها روی یخ ~ میخورند . 孩子们正在滑冰。

سر Ⅱ 〔名〕 ①一种米酒②布鞋③〈动〉锯鲛

سر Ⅲ 〔形、名〕 ①红色的②〈医〉皮下出血

سر (*sorr*) 同 ناف

سرا Ⅰ (*sarā*) ① سرودن 的根②可做构词后缀,如: ~ غزل ، ~ قصیده 等

سرا Ⅱ 同 سرای

سراء (*sarrā'*) 〔名〕 高兴,愉快;幸福,幸运,安乐

در ~ و ضرا 悲喜交加

سراً (*serran*) 〔副〕 秘密地

~ و جهراً 秘密地和公开地

سراب Ⅰ (*sarāb*) 〔名〕 ①幻景,海市蜃楼②空洞的诺言

سراب Ⅱ 〔名〕 ①发源地,泉源,水源②〈转〉优秀部分,精华

سرابالا 见 سربالا

سرابستان (*sarābostān*) 〔名〕 庭院,花园

سرابستان (*sarābestān*) 〔名〕 世界

سرابه (*sarābe*) 同 سراب Ⅰ、Ⅱ条

سر آبیار (*sar-ābyār*) 〔名〕 浇地时负责分水的农民(分水员)

سرابیل (*sarābeel*) 见 سربال

سراپا(ی) (*sarāpā*) 〔副〕 从头到脚,完全,全部

سرا پرده (*sarā-parde*) 〔名〕 ①帝王住的帐篷,

华盖，天篷②内室，闺房；（帝王的）后宫

سفید و سیاه ~ 〈喻〉世界

کحلی ~ 〈喻〉天空；黑云

سراج (*serāj*) 〔名〕（复 سرج）灯，油灯

المساکین ~ 〈喻〉月光

سراج (*sarrāj*) 〔名〕 马具匠，鞍匠

سراجخانه (~ *khāne*) 〔名〕 马具作坊

سراجه (*serāje*) 〔名〕 ①（马）鼻疽；马皮疽，家畜慢性致命性放线菌病②〈医〉瘰疬，淋巴结核

سراجی (*sarrājee*) 〔名〕 ①马具匠的职业②马具作坊

~ اسباب 马鞍用具

~ دکان 马具店

سراچه (*sarāche*) 〔名〕 ①小屋；内屋②〈解〉心室③小箱子④鸡笼子

(گل ~) آدرنگ ~ 〈喻〉世界

آفتاب ~ 太阳周围的光圈，光环，假太阳

دل ~ 〈解〉心室

ضرب ~ 造币厂

ماه ~ 月亮周围的光圈，月晕

سراحین (*sarāheen*) 见 سرحان

سرآخر (*sar-ākhor*) 〔名〕 马厩中的良马

سرآخور 同 سرآخر

سراد (*sarād*) 〔名〕 未成熟的枣子

سرادار (*sarādār*) 〔名〕 ①主人，东家；商队客栈的管理人，小旅馆老板②侍者，服务员；护士

سرادق (*sorādegh*) 〔名〕（复 سرادقات）①帐篷，华盖，天篷②烟雾；灰尘

سراروی (*sarārooy*) 〔名〕 〈解〉动脉

سراری (*sarāree*) 同 سریه

سرازیر (*sarāzeer*) 〔形、副〕 ①倾斜的，成斜坡的②翻倒的，推倒的③向下，往下

~ زمین 斜坡地

شدن ~ 倾斜；倾泻而下；倒塌；翻转；〈口〉接近完成

آب از قلهٔ کوه ~ شد. 水从山顶上向下流泻。

(ساختن ~) کردن ~ 使倾斜；向下放，（使水）向下流；推倒，翻转

دوات را ~ کرد. 他把墨水弄翻了。

جاده را باید ~ ساخت. 公路要修得有倾斜度才好。

سرازیری 〔名〕 斜坡，陡坡；倾斜，斜面

تدریجی ~ 缓坡

سرآستین (*sar-āsteen*) 〔名〕 （带扣子的）袖口，套袖；翻袖口

سراسر (*sarāsar*) 〔名、副〕 ①全部，整个，所有一切②在全部（时间），到处；从头到尾

مردم ~ 所有的人，全体人民

(در) ~ آثار وی 在他的全部著作里

(در) ~ کشور چین 在全中国

سراسری 〔形〕 （铁路）伸展的，横贯的

~ امتحان بصورت 统（一）考（试）

~ انتخابات 全国选举

راه آهن ~ ایران 横贯伊朗的铁路

سراسقف (*sar-osghof*) 〔名〕 〈宗〉大主教

سراسیمگی (*sarāseemegee*) 〔名〕 慌乱，惊慌失措，震惊

سراسیمه 〔形、副〕 慌乱的（地），惊慌失措的（地），震惊的（地），慌张的（地）

شدن ~ 慌乱，惊慌失措

کردن ~ 使…慌乱，使…惊慌失措

سراسیمه وار 〔副〕 惊慌地，慌乱地

سرآشپز (*sar-āshpaz*) 〔名〕 厨师长

سراشیب (*sarāsheeb*) 〔形、副〕 ①倾斜的，有坡度的②向下，往下；下斜

کردن ~ 使倾斜，使有坡度

سراشیبی (*sarāsheebee*) 同 سرازیری

سراغ (*sorāgh*) 〔名〕 ①寻找，查询，打听，探问②情报，资料；查询的结果

به ~ کسی آمدن (یا رفتن) 找某人，打听某人的消息

~ داشتن (درباره، از، را) 有关于…的消息，知道

کسی را ~ دارید که برای این کار قابل باشد ؟ 你知道谁适合做这项工作？

~ او را نداریم . 我们不知道他的消息。

~ کردن (درباره) 追查，跟踪，寻找，打听

~ گرفتن (~ گردیدن، ~ جستن) (را، از) 询问，打听，探问

~ او را گرفتیم ولی نمیدانیم کجاست . 我们已打听到他的消息，但不知道他在哪儿。

سرآغاز (*sar-āghāz*) 〔名〕 开始，开头；前言，引言，序言

سراغچ (*sarāghoch*) 同 سراگوش

سراغوش (*sarāghoosh*) 同 سراگوش

سرافراختگی (*sar-afrākhtegee*) 同 سرافرازی

سرافراخته 同 سرافراز

سرافراز (~ *afrāz*) 〔形〕 ①光荣的，荣誉的②高贵的，崇高的

~ شدن 感到光荣，感到荣幸，感到自豪

~ کردن 使…感到荣幸，奖给，赠与

کسی را به دریافت نشان ~ کردن 授予某人奖章

سرافرازی 〔名〕 光荣，荣誉，荣耀，自豪

خدمت او به بشر مایهٔ ~ هموطنان خود است . 他对人类的贡献给祖国人民带来了荣誉。

سرافزود (~ *afzood*) 〔名〕 〈语〉前缀，冠词；介词

سر افشان (~*afshān*) 〔形、名〕 ①自我陶醉的，骄傲的②〈喻〉剑

سرافشانی 〔名〕 自我陶醉，骄傲

سر افکندگی (~ *afkandegee*) 〔名〕 ①害羞，羞愧，腼腆②顺从，低眉顺眼

سر افکنده 〔形〕 ①害羞的，羞愧的，腼腆的②顺从的，低眉顺眼的

سرافیل (*sarāfeel*) 同 اسرافیل

سراق (*sorrāgh*) 见 سارق

سراکوفت (*sarākooft*) 同 سرکوفت

سراگوش (*sarāgoosh*) 〔名〕 旧式女头巾

سراگون (*sarāgoon*) 同 سرنگون

سرآماج (*sar-āmāj*) 〔名〕 ①牛轭，（马的）颈圈②犁柄，犁把手

سرآمد (*sar-āmad*) 〔形、名〕 ①出色的，卓越的，杰出的②（科学、艺术界的）名人，明星，泰斗，大师③（文学、艺术等的）杰作，代表作品

سرآمدان سخن 杰出的语言大师

~ شدن 达到完善，精通，掌握

سرامیك Ceramic 〔名、形〕 ①陶器，陶瓷制品②陶器的，陶瓷的，制陶的

~ هنری 美术陶瓷

کارخانهٔ ~ 陶器厂

~ کاشی 琉璃砖瓦，釉陶

سران (*sarān*) 〔名〕 首脑，领导人，头目，首领，领路人

سرانجام (*sar-anjām*) 〔名、副〕 ①结尾，结局，末尾，终结②终于，最终，最后

~ دادن (به ، را) 使结束，使终结

~ یافتن (~ گرفتن) 结束，终结，完结

باید انقلاب را به ~ رسانید ! 将革命进行到底！

ما ~ در آزمایش های خود موفق شدیم . 我们终于试验成功了。

سرانداز I (~ *andāz*) 〔名〕 ①横铺在房间一端的地毯②妇女的头巾③正梁

سرانداز II 〔形〕 ①勇敢的，无畏的②机灵的，灵活的③娇媚的，卖俏的④低下头的

سراندن (*sorāndan*) 〔动〕 （根 سران ） ①使滚动，使滑动②捻入③塞入，插入

سرانگشت (*sar-angosht*) 〔名〕 ①手指头②一种葡萄的名称

~ خیاطی 顶针

سرانگشتی 〔名〕 ①疙瘩汤②顶针③（染发、染指甲用的）散沫花

~ گذاشتن 用散沫花叶染指甲

سرانه (*sarāne*) 〔名、形、副〕 ①股份，股金，份额，纳费；人头税；（交换时为了平衡）外加的贴补②按人头计算的（地）

تولید ~ فولاد 按人口平均的钢铁生产

درآمد ~ اعضای این کمون در سالهای اخیر افزایش یافته است . 近年来这个公社的社员平均收入不断增加。

سرآوازه (~ *āvāze*) 〔名〕 序曲

سرآویخته (~ *āveekhte*) 〔形、副〕 垂头丧气的（地），忧郁的（地），泄气的（地）

سراویل (*sarāveel*) 见 سروال

سرآهنگ (*sar-āhang*) 〔名〕 ①〈军〉先头部队，前哨②乐器上最粗的弦③守夜人，值更人

سرای I (*sarāy*) 同 سرا I条

سرای II 〔名〕 ①房子，房间②客店，商队客栈③带棚的市场④宫殿

~ بقا (~ جاوید ، ~ پسین ، ~ جزا ، ~ نهفت) 来世，阴间

~ بلا (~ سپنج ، ~ شش در ، ~ فنا ، ~ فانی) 阳间，尘世

~ سرور 酒店；天堂

~ شرور 酒店；赌场；地狱；世界

~ نشست 办公室

~ هفت در 天

~ هفت رخشان 九重天

سرایا (*sarāyā*) 见 سریه

سرایان (*sarāyān*) 〔形〕 唱歌的；朗诵的

سرایت (*sarāyat*) 〔名〕 ①（疾病）传染，蔓延，扩散②夜行③奏效，见效

~ یك مرض 疾病传染，疾病蔓延

~ دادن (به) 传染给…，使…蔓延

~ کردن 传染，蔓延

سرایت کردنی (~*kardanee*) 〔形〕 能传染的，能扩散的，能蔓延的

سرایت کننده (~ *konande*) 〔形〕 传染的；传染病的，蔓延的

سرایچه (*sarāyche*) 同 سراچه

سرای خواجه (*sarāy-khāje*) 〔名〕 太监

سرای دار (~ *dār*) 〔名〕 看管房屋的工人，门

房；旅店老板

سرای داری 〔名〕 看管房屋；看管房屋人的职责

سرائر (*sarā-er*) 见 سريره

~ علوم （按迷信说法与阴间交往的）通阴术，通灵术

سرايش (*sarāyesh*) 〔名〕 ①唱歌，朗诵诗②（鸟）吱吱地叫

~ كردن 唱歌；朗诵诗；〈转〉讲话

سرايندگی (*sarāyandegee*) 〔名〕 唱歌；朗诵诗

سراينده 〔形、名〕（复 سرايندگان）①唱歌的②歌手，歌唱家；〈宗〉教堂唱诗班歌手③诗人

~ مرغ 鸣禽

سرايه (*sarāye*) 〔名〕 唱歌；合唱

سرائی (*sarā-ee*) 〔形〕 宫殿的

~ غلامان 王宫奴仆

سراييدن (*sarāyeedan*) 同 سرودن

سرب (*sorb*) 〔名〕 铅

(مدادی ~) سياه ~ 黑铅，石墨

~ آستات 醋酸铅

~ سفيدآب 铅白，白粉

~ سولفات طبيعی 铅矾，硫酸铅

~ مثل 像铅一样重的

~ مسموميت در اثر 铅中毒

~ گرفتن 加铅于…，用铅包

سربار(ی) (*sarbār*) 〔名〕 ①外加的货物②载重③〈转〉累赘，负担④寄生虫

~ كسی شدن 成为某人的累赘（负担）

سرباز I (*sarbāz*) 〔名〕 ①士兵，战士②（纸牌）中的杰克

پياده ~ 步兵

پير ~ 老兵，老战士

جديد ~ 新兵

دريائی ~ 海军士兵，水兵

ذخيره ~ 后备兵

سواره ~ 骑兵

مرخص شده ~ 退伍军人

معلول ~ 残废军人，荣军

موتوری ~ 机械化兵

مهندسی ~ 工程兵

ورق ~ （纸牌中的）杰克

(وظيفه (يا اجباری ~ 应征士兵

شدن ~ 当兵，参军

كردن ~ 使…入伍，使…参军

گرفتن ~ 征兵，招兵

سرباز II 〔形〕 敞开的，敞篷的，露天的

~ اتومبيل 敞篷汽车

ورزش ~ ميدان 露天体育场

سربازخانه 〔名〕 兵营，营房

سربازگيری 〔名〕 征兵，招兵

~ حوزهٔ 征兵站

سربازی 〔名〕 ①当兵，士兵身分②军人气概，威武，勇敢③自我牺牲精神

~ كردن 当兵；表现出军人气概；自我牺牲

سربال (*serbāl*) 〔名〕 （复 سرابيل）①衣服；衬衣②裤子

سربالا (*sar-bālā*) 〔形、副〕 ①上升的，上坡的，上山的，〈转〉含糊的，不明确的②向上，往上，上山，爬山

~ راه 上坡路

دادن ~ جواب 含糊其词地回答

. است ~ اين قسمت از جاده 这段公路处

于上坡。

سربالائی 〔名〕 ①升高，提高，高处，高坡，小丘②高傲，傲慢

سربالين (~ *bāleen*) 〔名〕 枕头

سربتو (~*betoo*) 〔形、名〕 〈口〉①老奸巨滑的（人）②沉思的（人）③低下头的

سربتوئی 〔名〕 ①狡猾，奸诈②沉思③低头

سربخانه (~ *bekhāne*) 〔名、形〕 ①顾家的人，关怀家庭的人②有礼貌的

سربخش (~ *bakhsh*) 〔名〕 ①部分，一份②献身的人

سربدار (~ *bedār*) 〔名〕 被处绞刑的人

سربراه (~ *berāh*) 〔形〕 ①听话的，恭顺的②严肃的，认真负责的③安排好的，整顿好的；完成的

سر برخط (~*bar-khat*) 〔形〕 恭顺的，听话的

سر برغ (~ *bargh*) 同 برغ

سربرنده (~ *borande*) 〔名〕 刽子手

سربرهنه (~*berehne*) 〔形〕 没戴帽子的，光着头的

سربريده (~*boreede*) 〔形〕被砍掉脑袋的，被屠宰的

سربزرگ (~*bozorg*) 〔形、名〕 ①大头的②高贵的，有尊严的③头面人物，大人物

سربزرگی 〔名〕 ①高贵，尊贵；庄严，尊严②大人物的身分（或地位）

سربزير (~ *bezeer*) 〔形、副〕 ①低头的②恭顺的（地），听话的（地）；谦虚的（地）；腼腆的（地）

سربست (~ *bast*) 〔形、名〕 〈罕〉①困难的，难解的②晦涩的话，含糊的话

سر بسته 〔形、副〕 ①被封上的，关闭的，塞紧的②隐蔽的（地），秘密的（地），含糊的（地）③一般地，泛指地

~ پاکت 封口的信

~ سخن 暗示的话，隐晦的话

~ ظرف 密封的容器

~ مسائل 秘密的问题

او ~ حرف ميزند . 他说话含蓄。

سر بستی 〔名〕 ①难解②晦涩，含糊

سر بسر (~*be-sar*) 〔副、形〕 ①完全地，全部，从头到尾②一样的

~ بودن 〈口〉（彼此）不欠账；〈转〉不欠情

~ شدن 平等

کسی را ~ گذاشتن 讽刺某人

سربطری (~ *botree*) 〔名〕瓶塞，塞子

سرب کار (*sorb-kār*) 〔名〕 炼铅工人，铅匠

سرب کاری (~ *kāree*) 〔名〕 炼铅

~ کردن 同上

سربگم (*sar-be-gom*) 〔形〕 ①〈口〉紊乱的，错乱的，难以解决的②同 سردرگم

~ کلاف 弄乱的线团

~ شدن 失踪，下落不明；走入歧途

کسی را ~ کردن 使某人走入歧途

سربلند (~ *boland*) 〔形〕 光荣的，令人自豪的

~ شدن 获得荣誉

(را) کردن ~ 引起自豪，使…感到自豪

سربلندی 〔名〕 光荣，自豪，骄傲

سربمهر (~ *bemohr*) 〔形、名〕 ①封上的，严封的；原封未动的②处女③新鲜的

~ پاکت 封上口的信封

~ راز 严守的秘密

~ نفس 新鲜的空气

سربند (~ *band*) 〔名〕 ①束发带，头巾②塞子

شيشه ~ 瓶塞

سربها (~ *bahā*) 〔名〕 ①（释放俘虏等的）赎金②血腥钱（指给被害人家的钱）

سربهر (~ *bahr*) 〔名〕 〈旧〉民警上尉

سربه نيست (~ *be-neest*) 〔形〕 被暗杀的，被除掉的

شدن ~ 被害，被杀

كردن ~ 杀害，除掉

سربهوا (~ *be-havā*) 〔形〕 ①不小心的，漫不经心的②轻率的，轻浮的，无聊的，不认真的③头晕的，眼花（撩乱）的

جواب دادن ~ 回答得文不对题；答非所问

سربی (*sorbee*) 〔形〕 ①铅的，铅制的②铅色的，深灰色的

~ چاپ 铅印

~ گلولهٔ 铅球

سربی رنگ (~ *rang*) 〔形〕 铅色的，深灰色的

سربينه (*sarbeene*) 〔名〕 浴室内的存衣间

سرپا (*sarpā*) 〔形〕 直立的

بچه را ~ گرفتن 给孩子把尿

سرپارچه (*sar-pārche*) 〔名〕 零头布

سرپاس (~ *pās*) 〔名〕 ①夜间警卫员，值更官②盾③狼牙棒，钉头锤④头盔，钢盔

سرپاسبان (~ *pāsbān*) 〔名〕 民警，军士

دو ~ 中士

سه ~ 下士

يك ~ 上士

سرپاش (~ *pāsh*) 〔名〕 狼牙棒，钉头锤

سرپايان (~ *pāyān*) 〔名〕 ①（穆斯林的）头巾②钢盔③戴在钢盔下面的软帽④头足纲动物（如乌贼等）

سرپايی I (~ *pāyee*) 〔名〕 家用便鞋，拖鞋

~ كفش 便鞋，拖鞋

سرپايی II 〔名、形、副〕 ①勤务员，通讯员，家仆②妓女③能走动的（指病人）④一会儿

~ بيمار 门诊病人

~ كلينيك 门诊医疗所

~ نوكر يا كلفت 男仆

او عجله داشت و يك دقيقه ~ آمد و رفت .

他匆匆忙忙赶来呆了一分钟就走了。

سرپايين (~ *pāyeen*) 〔形、副〕 ①倾斜的，成斜的②向下，往下，走下坡

سرپايينی 同 سراشيبی

سر پر (~ *por*) 〔形〕 前装式的，前膛的

~ تفنگ 前装枪

سرپرست (~ *parast*) 〔名〕 ①管理人，保护人，照管人，代管人②〈法〉监护人；〈史〉监督官③主任，领导人，负责人；（球队）队长④仆人

خانواده ~ 家长

سرپرستار (~ *parastār*) 〔名〕 护士长

سرپرستی (~ *parastee*) 〔名〕 ①管理，保护，照管；监护②领导，管理③关心，护理

~ تحت 在…照管下

(را ، از) كردن ~ 管理，保护，照管；监护；领导；关心，护理，照顾

سرپزشك (~ *pezeshk*) 〔名〕 主治大夫

سرپستان (~ *pestān*) 〔名〕 乳头

سرپستانك (~ *pestānak*) 〔名〕 （橡皮）奶头，奶嘴

سرپنجگی (~ *panjegee*) 〔名〕 ①力量②勇敢

سرپنجه (～ *panje*) 〔名〕 ①爪（子），脚掌；手，巴掌②〈转〉力量，实力，威力

～ نرم کردن 较量，决一雌雄

سرپوش (*sar-poosh*) 〔名〕 ①妇女的头巾②盖子，塞子；阀，活门③盖布，罩子④（尖形的）帽，罩

～ تلمبه 唧筒的活门

～ چاك صوت 〈解〉会厌

～ سه گوش 〈解〉三尖瓣

～ معده 〈解〉（胃的）幽门

～ از روی چیزی برداشتن 揭盖子，揭露某事

～ سر چیزی گذاشتن 捂盖子，盖住某物；保密

سرپوش (*serr-poosh*) 同 سرنگهدار

سرپوشنه (*sar-pooshane*) 同 سرپوشه

سرپوشه (*sar-pooshe*) 〔名〕 头巾；盖布

سرپوشی (*serr-pooshee*) 〔名〕 保密，守密

～ کردن 同上

سرپوشیده (*sar-poosheede*) 〔形、副、名〕 ①被复盖的，被遮蔽的②隐蔽的（地），秘密的（地）③（上有顶棚的）门廊④未婚女子

～ بازار 有顶棚的市场

سرپهن (～ *pahn*) 〔形〕 扁平头的

～ میخ 平头钉

سرپیچ 〔名、形〕 ①螺帽，螺母；灯头，灯座；螺塞②〈罕〉（伊斯兰教男人用的）缠头巾③瞌睡，打盹④〈罕〉不顺从的，不恭顺的，不听话的

～ زدن 上螺丝帽；缠头巾；打瞌睡；违抗

سرپیچی 〔名〕 ①不服从，不驯服，违抗，抗拒②造反，反抗，闹事

～ داشتن 躲避，回避

～ کردن (از) 不服从，不驯服，违抗，抗拒

در ارتش اگر کسی از اوامر مافوق خود ～ کند ، تنبیه میشود . 在军队里任何人不服从上级命令就要受到处罚。

سرپیشاهنگ (～ *peesh-āhang*) 〔名〕 前哨；走在前边的人

سرپیشخدمت (～*peesh-khedmat*) 〔名〕 （食堂）服务员负责人

سرتاب (～ *tāb*) 〔形〕 不服从的，不听话的；固执的，执拗的

سرتابی 〔名〕 不服从，固执，执拗

～ کردن 同上

سرتاپا 同 سرتاسر

سرتاج (～ *tāj*) 〔名〕 妇女的头饰或头巾

سرتاخت (～ *tākht*) 〔名〕 疾驰

سرتاسر (～ *tā-sar*) 〔形〕 ①同 سراسر ②全部的

سرتاسری 同 سراسری

سرتاش (*sertāsh*) 同 سرداش

سرتراش (*sar-tarāsh*) 〔名〕 〈口〉理发师

سرتراشی 〔名〕 剃头，理发

～ کردن 同上

سرتسر (～ *tasar*) 同 سرتاسر

سرتق (*sertegh*) 〔形〕 〈口〉顽固的，执拗的，顽强的

سرتو Surtout 〔名〕 （过去欧洲男子穿的）礼服

سرتیپ (*sar-teep*) 〔名〕 （伊朗军队的）陆军准将

سرتیپی 〔名〕 准将军衔

سرتیر I 〔名〕 ①横木，横梁②搭在横梁上的椽端

سرتیر II 〔形〕 有学问的，聪明的

سرتیز 〔形、名〕 ①尖头的，尖顶的②刺，棘③睫毛④桅标

سرج (*sarj*) 〔名〕（复 سروج ）鞍子

سرجغرات (*sar-joghrāt*) 〔名〕 凝乳皮

سرجمله (～ *jomle*) 〔形、名〕 ①主要的②精华部分

سرجنبان (～ *jonbān*) 〔名〕 〈口〉首领，头目，掌实权的人；罪魁祸首

سرجنگ (～ *jang*) 〔名〕 军队首长

سرجوخه 〔名〕 ①〈军〉班长；上等兵②（某些国家的）童子军班长

سرجوش 〔名〕 ①结皮，浮膜，泡沫，浮沫②（从锅里取出用以品尝的）食品；试样③凝乳；精华

سرجوقه 同 سرجوخه

سرجه (*sarje*) 〔名〕 作水钟用的铜碗

سرجین (*serjeen*) 同 سرگین

سرچپق (*sar-chopogh*) 〔名〕 烟袋锅

سرچر (～ *char*) 〔名〕（饲养场上）拴牲畜的木桩

سرچراغ (*sar-cherāgh*) 〔副〕 黄昏时刻

سرچرخی (～ *charkhee*) 〔名〕 ①头晕②税收

سرچسب (～ *chasb*) 〔名〕 信封口上附着的胶水

سرچشمه (～ *cheshme*) 〔名〕 ①泉，泉源，发源地②根源，起源，原因，由来

　～ گرفتن (از) 流出；来源于…，发生

　تفکر صحیح انسان از فعالیت‌های اجتماعی ～ میگیرد . 人的正确思想来自社会实践。

　تمام معلومات واقعی از تجربهٔ مستقیم ～ میگیرد. 一切真知都是从直接经验发源的。

　～ این رود خانه کجا است ؟ 这条河的发源地在哪里？

سرچشمه‌دار 〔名〕 革新者，发明者，创制者

سرچکش (～ *chakosh*) 〔名〕 锤头

سرچنگ (～ *chang*) 〔名〕 ①指头尖②耳光

سرچین 〔形、名〕 ①挑选的，精选的，最好的②精粹，精华部分

　～ کردن 挑选，精选

سرحان (*serhān*) 〔名〕 ①〈天〉豺狼座②狼③狮

سرحد (*sarhad*) 〔名〕（复 سرحدات ）①边界，边境，国界；地界②界限，限度，范围

　تا ～ امکان 在可能范围内，尽可能地

　چین از شمال غربی سرحدات مشترک با افغانستان دارد . 中国西北部同阿富汗有共同边界。

سرحد دار 〔名〕 ①边防军官②边防战士

سرحدنشین (～ *nesheen*) 〔名〕 边界地区的居民

سرحدی 〔形〕 边界的，国境的，边防的

　ناحیهٔ ～ 边防区

سرحساب (～ *hesāb*) 〔形、名〕 ①了解情况的，（对某事）熟悉的②会计主任

　～ شدن 清醒过来

سرحسابی 〔名〕 了解情况，消息灵通

　～ داشتن （对某事）熟悉，瞭如指掌

سرحفار (～ *haffār*) 〔名〕 钻探能手

سرحکم (～ *hakam*) 〔名〕 主裁判，仲裁

سرحلقه (～ *halghe*) 〔名〕 祸首，魁首，主谋者；头目，部族首领

سرخ (*sorkh*) 〔形〕 ①红色的，鲜红色的，绯红的②烤红的，红烧的③烧得通红的

　～ آتشین 火红的，鲜红的

　چوب ～ 〈植〉洋苏木

　حکومت ～ (قدرت سیاسی ～) 红色政权

　خاك ～ 〈化〉氧化铁，氧化亚铁

~ شیر و خورشید （伊朗）红狮与太阳协会（相当于红十字会组织）

~ صلیب 红十字会

~ گارد 红卫兵

~ گل （红）玫瑰

~ شدن 变红；起红晕，脸红，煎，炸；烧得通红

از شنیدن این حرف ~ شد. 他听到这话后面红耳赤。

سیخ آهنی در آتش ~ شد. 铁棒在火中烧红了。

~ کردن 使…变红，使（脸）绯红；煎，烤；（烧得）通红

سرخاب I (*sorkhāb*) 〔名〕 ①胭脂②口红，唇膏③〈喻〉血④苏尔哈布河（阿富汗）

~ زدن (~ مالیدن) 搽胭脂；涂口红

~ (و) سفیداب کردن 梳妆打扮

سرخاب II 〔名〕 〈动〉雁类，渎凫

سرخابی 〔形〕 搽胭脂的；抹口红的

سرخ ارج (*sorkh-arj*) 〔名〕 红宝石

سرخاره (*sar-khāre*) 〔名〕 ①篦子②发针，发卡子，发簪，长别针

سرخانگی (~ *khānegee*) 〔名〕 房屋税

سرخانه (~ *khāne*) 〔形〕 家用的，家庭的

~ داماد 赘婿

~ معلم 家庭教师

سرخ باد (*sorkh-bād*) 〔名〕 〈医〉丹毒

سرخ بال (~ *bāl*) 同 تیهو

سرخ بید 〔名〕 〈植〉红柳

سرخ پا 同 ترشك

سرخ پوست (~ *poost*) 〔形、名〕 ①红色皮肤的②印地安人

سرخ پوش 〔形〕 穿红衣服的

سرخجه (*sorkheje*) 同 سرخچه

سرخ چرده (*sorkh-charde*) 同 سرخ فام

سرخ چشم (~ *cheshm*) 〔形、名〕 ①红色眼睛的②残忍的，凶残的③刽子手

سرخچه (~ *che*) 〔名〕 〈医〉风疹，荨麻疹

سرخ چهره (~ *chehre*) 同 سرخ فام

سرخ دار (~ *dār*) 〔名〕 〈植〉紫杉

سرخر (*sar-khar*) 〔名、形〕 ①驴头②不速之客；令人厌烦的人③障碍④无耻的

~ بستان 菜园里的稻草人

~ کسی شدن 妨碍某人，成为某人的障碍

سرخ رگ (*sorkh-rag*) 〔名〕 〈解〉动脉

~ تاجی قلب 心脏的冠状动脉

سرخ رنگ (~ *rang*) 〔形〕 红的，红色的

سرخ رو(ی) (~ *roo*) 〔形〕 ①面红的，红光满面的②（因羞愧、愤怒）脸色绯红的③〈转〉兴高彩烈的；感到光荣的

سرخ رویی 〔名〕 ①脸色绯红，红晕②兴高彩烈；光荣

سرخرید (*sar-khareed*) 〔名〕 ①赎金②（买卖时）多给的部分

سرخ زنبور (*sorkh-zanboor*) 〔名〕 〈动〉胡蜂

سرخ ژاسپ (~ *jhāsop*) 〔名〕 鸡血石

سرخس (*sarakhs*) 〔名〕 蕨类植物

سرخ سرك (*sorkh-sarak*) 〔名〕 〈动〉欧鸲，知更鸟

سرخس شناسی (*sarakhs-shenāsee*) 〔名〕 蕨类植物学

سرخ سوار (*sorkh-savār*) 〔名〕 肝脏

سرخط (*sar-khatt*) 〔名〕 ①契约，合同②收据③(信封上的)姓名地址④(初学写字照描的)仿格

سرخ فام (*sorkh-fām*) 〔形〕 绯红色的，淡红色的，浅红色的

سرخك (*sorkhak*) 〔名〕 ①〈医〉麻疹②〈罕〉臭虫

~ كاذب 风疹，红疹

~ در آوردن 患麻疹

سرخ كرده (*sorkh-karde*) 〔形〕 红烧的，烤的，油炸的，油煎的

سرخ گون (*~goon*) 〔形〕 红色的

سرخم (*sar-kham*) 〔形〕 低着头的

~ شدن 俯首，低头

سرخ ماهی (*sorkh-māhee*) 〔名〕 〈动〉鲂鮄(科)，竹麦鱼(科)

سرخ مو (*~moo*) 〔名〕 有金黄色头发的

سرخ نای 〔名〕 〈旧〉食道

سرخوار (*serr-khār*) 〔形、名〕 ①知道秘密的②〈罕〉诗人

سرخوان (*sar-khān*) 〔名〕 (尤指教堂里的)合唱指挥者，领唱者

سرخوانی 〔名〕 ①领唱②讽刺，讥笑③吊唁

سرخود (*~khod*) 〔形、副〕 任性的(地)，一意孤行的(地)，为所欲为的(地)，独立的(地)，自主的(地)

~ كاری را انجام دادن 一意孤行

سرخور (*~khor*) 〔形、名〕 ①遗腹的②遗腹子③造成父或母死亡的孩子(一种迷信说法)

سرخورده (*~khorde*) 〔形〕 〈口〉受挫折的，灰心失望的，扫兴的，绝望的

سرخ و سفيد (*sorkho-sefeed*) 〔形〕 健康的，红光满面的

سرخوش (*sar-khosh*) 〔形〕 ①有醉意的，喝醉了的②愉快的，激动的

سرخوشی 〔名〕 ①酒醉②愉快，喜悦

سرخ وليك (*sorkh-valeek*) 〔名〕 〈植〉多刺山楂

سرخون (*sor-khoon*) 〔形、名〕 深灰色的(马)

سرخه (*sorkhe*) 〔名、形〕 ①〈动〉红尾鸲②〈口〉棕黄色的

سرخه‌دار 同 سرخدار

سرخی (*sorkhee*) 〔名〕 ①红，红色②胭脂③红墨水④彗星

سرخيرگی (*sar-kheeregee*) 〔名〕 惊慌失措，慌里慌张

سرخيره 〔形〕 惊慌失措的，慌里慌张的

سرخيژه (*sorkheejhe*) 同 **سرخچه**

سرخيل (*sar-kheyl*) 〔名〕 ①首领，指挥，头目②〈旧〉骑兵队长

سرد (*sard*) 〔形、副〕 ①冷的，寒冷的②不够热情的，冷淡的，无动于衷的③令人失望的，痛苦的

~ آه 深深叹一口气

~ پذيرائی 冷淡的接待

~ جنگ 冷战

~ بودن 冷；〈转〉不热情

امروز هوا خيلی ~ است . 今天天气很冷。

سردم است . 我感到冷。

~ و گرم روزگار را چشيدن 饱经风霜，阅历丰富

~ شدن 变冷，凉，冷漠，失望，(心)凉下来；死，僵

سردش شد . 他感到冷。

دیروز ~ شد . 昨天天气转冷。

از شنیدن آن جواب ~ شد . 他听到那种回答心里凉了半截。

~ کردن 冷却；使…变冷；〈转〉使…冷淡，使失望；使…心里凉了半截

هوا ~ کرده است . 天变冷了。

یخ آب را ~ میکند . 冰使水变冷。

دل کسی را ~ کردن 使某人失望，使某人气馁

خیلی ~ از او استقبال کردند . 他们很冷淡地接待了他。

سرداب (*sardāb*) 〔名〕 ①（避暑用的）地下室②地下水窖，地下洞穴③地下墓穴④冰窖

~ اموات 墓穴

سردابه 同 سرداب

سردار (*sar-dār*) 〔名〕 ①总司令，统帅，军事首长，指挥官②亲王

سردار (*serr-dār*) 〔名〕 守密者，亲信

سرداری Ⅰ (*sardāree*) 〔名〕 ①首领地位，领导②指挥

به ~ کسی 以…为首的

سرداری Ⅱ 〔名〕 以前男子穿的长礼服

سرداسپ (*sardāsp*) 〔形〕 有洞察力的，有远见的，精明的，伶俐的

سرداستان (*sar-dāstān*) 〔名〕 故事或传说的标题

سرداش (*serr-dāsh*) 〔名〕 亲密的朋友，挚友

سرداور (*sar-dāvar*) 〔名〕 首席仲裁者，最后仲裁者

سردبیان (*sard-bayān*) 〔名、形〕 ①说话触怒别人的人②不流畅的

سردبیر (*sar-dabeer*) 〔名〕 ①（报刊）主编，总编②办公室（处、厅）主任

سردبیری 〔名〕 主编职务

سرد خانه (*sard-khāne*) 〔名〕 ①冰窖，冷藏室②冷却装置，冷气设备③冰箱

~ سیار 冷藏车

سردر (*sardar*) 〔名〕 （建筑物）正面，立面；柱廊，拱门，正门，大门

این عمارت ~ قشنگی دارد . 这座大楼的正面很美观。

سردرب (*sar-darb*) 同 سردر

سردر پیش (*sar-dar-peesh*) 〔形〕 羞愧的，（由于羞愧）低下头的

~ شدن （由于羞愧）低下头

سردرختی (*sar-derakhtee*) 〔名〕 （水果的）收成，产量

~ این باغ زیاد است . 这个果园的产量很高。

سردرد (~*dard*) 〔名〕 ①头疼②〈转〉麻烦，头痛的事

~ کشیدن 感到头疼

سردرکف (~ *dar-kaf*) 〔形、名〕 ①勇敢的，敢于冒险的②非常大胆的人

سردر گریبان (~*dar-gareebān*) 〔形〕 ①沉思的，思索的②温顺的，谦逊的

سردرگم (~ *dar-gom*) 〔形〕 ①迷惘的，惘然若失的，慌乱的；莫名其妙的，迷惑不解的②复杂的，没有头绪的

رشتهٔ ~ 一团乱线

کلاف ~ 乱麻一团

مطلب ~ 很复杂的问题

~ شدن 惊慌失措；理不出头绪

من در این مسائل ~ شده‌ام . 我对这些问题理不出个头绪。

سردرگمی 〔名〕 惘然若失；理不出头绪

سردرو (*sard-roo*) 〔形〕 ①令人讨厌的，引起反感的②冷淡的，无情的

سردرویی 〔名〕 ①厌恶，反感②冷淡，无情

سردرهوا (*sar-dar-havā*) 〔形〕 ①轻率的，轻佻的②粗枝大叶的；漠不关心的③傲慢的④情欲的

سردر هوائی 〔名〕 ①轻率②粗枝大叶，漠不关心③傲慢④情欲

سردری (*sardaree*) 同 سردر

سردست I (*sar-dast*) 〔名〕 ①（带扣子的）袖口，套袖；手铐②〈技〉轴环，轴圈，涨圈③手腕，手（从腕到指尖）

سردست II 〔名、形〕 ①托钵僧用的拐杖②低的，低级的

سردستار (~*dastār*) 〔名〕 （伊斯兰教男人用的）缠头巾

سردسته (~*daste*) 〔名〕 ①首领，头目，掌实权者②〈体〉队长③班长，小队长；组长，工长

سردستی I (~*dastee*) 〔形、副〕 ①匆忙的（地）；马马虎虎的（地）；潦草的（地）②当即，当下③临时的（地），暂时的（地）

کاری را انجام دادن ~ 匆忙做某事，草草了事

(را) گرفتن ~ 不理睬（某事），不把…算做一回事

نوشتن ~ 写字潦草

سردستی II 〔名〕 ①袖口，护腕②托钵僧用的拐杖③现成饭菜

سرد سیر (*sard-seer*) 〔名、形〕 ①寒带，寒冷地区②寒冷气候③寒带的，寒冷的

نواحی ~ 寒区，寒带

سرد سیری 〔名〕 寒区，寒带

سردفتر (*sar-daftar*) 〔名〕 ①办公室（处、厅）主任，总务员②〈法〉公证人③序言，引言，前言

سردگو(ی) (*sard-goo*) 同 سردبیان

سردم (*sardam*) ①（古代）健身房中教练在上面站着指挥的高台②〈宗〉托钵僧集合的地方

کاسهٔ ~ 盛放小费的铜碗

گذاشتن ~ 付小费（古时运动员为了酬谢教练员和健身房主人的一种办法）

سردماغ (*sar-damāgh*) 〔形〕 ①兴致勃勃的，兴高彩烈的②喝醉的

سردمدار (*sar-damdār*) 〔名〕 ①首领，头目，掌实权者②（在古代健身房中领导表演的）年长运动员③托钵僧的头头

سرد مهر (*sard-mehr*) 同 بی مهر

سردواندن (*sar-davāndan*) 〔动〕 （根 سردوان）推托，以谎言拖延

سردودمان (*sar-doodemān*) 〔名〕 开国元勋

سردور (*sar-dowr*) 〔名〕 特务头子

سردوش (~*doosh*) 同 سردوشی

سردوشی 〔名〕 肩章，带穗的肩章

سرد و گرم چشیده (*sardo-garm-chesheede*) 〔形〕 饱经风霜的，老练的，阅历丰富的

سرده (*sarde*) 〔形、名〕 ①送水的（人），送酒的（人）②酒碗，酒杯③甜瓜④种类

سردهقان (*sar-dehghān*) 〔名〕 负责照管少量土地的农民

سردی (*sardee*) 〔名〕 ①冷，寒冷，严寒②冷

淡，无情③冷漠，漠不关心④冷饮，冷食

به ~ 冷淡地，漠不关心地

این مرض از ~ است . 这种病是受凉引起的。

~ برای مزاج من خوب نیست . 冷食（冷菜）对我的健康不好。

سردیگ (*sar-deeg*) 〔名〕（锅中）食物的上面一层

سردیو (~ *deev*) 〔名〕 魔鬼头子

سرر (*sorar*) 见 سره

سردین (*sardeen*) 同 ساردین

سرر (*soror*) 见 سریر

سرراست (*sar-rāst*) 〔形、副〕 ①直的，平的②直爽的(地)，坦率的（地），直截了当的（地）

حرف زدن ~ 说话直爽

سرراهی 〔形、名〕 ①拣来的（指孩子），无人照顾的②小费

بچهٔ ~ 弃婴

پرورشگاه بچه های ~ 育婴堂

سررده (~ *rade*) 〔名〕（队列）前排

سرردیف (~ *radeef*) 〔形〕 <军>站在队伍排头的

سررسد (~ *rasad*) 〔名〕 <旧>①排长②童子军队长

سررسید (~ *raseed*) 〔名〕 ①付款期限②交付日期

پرداخت قبض ~ 期票支付日期

تحویل ~ 交货日期

سررسیدنامه (~ *raseed-nāme*) 〔名〕 付款期限登记册

سررسیده 〔形〕 过期（未付）的

سررشته (~ *reshte*) 〔名〕 ①线头②本事，才能，才智，技能，能力③熟悉，懂，通晓④<转>线索；头绪⑤帐本

کار ~ 工作头绪

صاحب ~ 内行，行家

از چیزی ~ داشتن 熟悉，懂，会，通晓

او از این امور سررشته‌ای ندارد . 他对这种事情一窍不通。

از دست رفتن ~ 失去办事能力；惊慌失措；放弃重要工作；死亡

پیدا کردن ~ 学到本事，掌握技能

سررشته دار (~ *reshte-dār*) 〔名、形〕 ①<军>军需主任②行家③<旧>税务官，会计主任④高明的，内行的

سررشته‌داری 〔名〕（军事机关的）行政处，军需处

سررنده (~ *rande*) 〔名〕 刨花

سرز (*saraz*) 同 ماله Ⅱ条

سرزانو (*sar-zānoo*) 〔名〕 膝盖骨，髌

سرزبان دار (~ *zabān-dār*) 〔形〕 健谈的，好说话的

سرزبان داری 〔名〕 健谈，好说话，饶舌

سرزده (~ *zade*) 〔副、形〕 ①突然地，意外地②突然的，意外的

~ آمدن (~ داخل شدن) 闯入，突然进入

سرزمین (~ *zameen*) 〔名〕 ①国家②领土，领域；地区

اشغالی ~ 被占领的领土，沦陷区

پدری ~ 祖国

سرزمینهای از دست رفته 失地

سرزن Ⅰ (~ *zan*) 〔名〕 ①<史>断头台；铡刀②刽子手

سرزن Ⅱ 〔形〕 不服从的，不屈服的，叛逆的

سرزندگی (~ *zendegee*) 〔名〕 ①生动，活泼，生气勃勃②勇敢，大胆

سرزنده 〔形、名〕 ①生动的，活泼的，生气勃勃的②勇敢的，大胆的③部族首领

سرزنش (*sarzanesh*) 〔名〕 责备，责难，谴责，申斥

(مورد ~ قرار دادن (~ کردن 责备，谴责，申斥

او را برای این حرکت زشت ~ کردند. 人们谴责他的这种卑劣的行径。

مورد ~ قرار گرفتن 受责备，受到谴责，挨尅

سرزنش آمیز (~ *āmeez*) 〔形〕 谴责的，责备的；讽刺的，嘲笑的

سرزنش بار 〔形〕 充满责备的

~ نامهٔ 充满责备的信

سرزیر (*sarzeer*) 同 سرازیر

سرزین Ceresin 〔名〕 （纯）地蜡

سرژ Serge 〔名〕 哔叽

سرسام (*sarsām*) 〔名〕 ①呓语，谵语，说胡话，酒狂，狂乱②〈医〉脑膜炎

سرسام آور (~ *āvar*) 〔形〕 ①令人眩晕的，令人震惊的，极大的②使人糊涂的

~ ارقام 惊人数字

بودجه‌های نظامی ابر قدرت‌ها ارقام ~ و نجومی را تشکیل میدهند. 霸权主义者的军事预算达到了惊人的天文数字。

سرسامی 〔形、名〕 ①谵妄的（人），神志昏迷的（人），说胡话的（人）②患脑膜炎的

سرسبد (*sar-sabad*) 〔名〕 最好的部份，精华（如水果蔬菜等）

~ گل 花篮中最好的花

گل ~ مملکت 国家的精华

سرسبز (~ *sabz*) 〔形〕 ①青翠的，嫩绿的；新鲜的②繁荣的，兴旺的③愉快的，高兴的④幸福的

~ شدن （开始）变绿，变新鲜

سرسبزی 〔名〕 ①青翠，嫩绿；新鲜②繁荣，兴旺③愉快，高兴④幸福

سرسبك (~ *sabok*) 同 سبکسر

سرسپردگی (~ *sepordegee*) 〔名〕 ①忠诚，忠心耿耿；献身精神②投降

سرسپرده 〔形、名〕 ①忠诚的，忠心耿耿的②信徒，拥护者，追随者③投降分子，投降主义者

سرستون (~ *sotoon*) 〔名〕 〈建〉柱头，柱顶

سرسخت (~ *sakht*) 〔形〕 ①顽固的，固执己见的，死硬的②顽强的，刚毅的③持久的，能耐劳的

سرسختانه 〔形、副〕 ①顽固的（地），固执己见的（地）②顽强的（地），刚毅的（地）

~ مبارزهٔ 艰苦奋斗

سرسختی 〔名〕 ①顽固，执拗，固执己见②顽强，刚毅③持久，耐劳

(با ~ (به ~ 顽固地，固执地；顽强地

سرسخن (~ *sokhan*) 〔名〕 ①前言，序言②〈罕〉标题

سرسرا (~ *sarā*) 〔名〕 （剧院、旅馆等的）门厅，前厅；前室，外室

سرسرکی (~ *sarakee*) 〔形、副〕 ①表面的，肤浅的，草率的②表面地，肤浅地，轻率地

سرسره (*sorsore*) 〔名〕 ①（滑）冰场；冰山②滑坡，斜坡③滑（冰），溜（冰）④造船台⑤

滑梯

~ بازی کردن 滑滑梯

سرسره بازی 〔名〕 滑滑梯

~ کردن 同上

سرسری (*sarsaree*) 〔副、形〕 ①敷衍塞责的（地），草率的（地），马马虎虎的（地）②轻率的(地)，不加考虑的（地），急忙的（地）③卑劣的

بطور ~ 草率地

کار ~ نتیجه نمیدهد . 工作马马虎虎是不会有什么效果的。

کاری را ~ کردن 工作马马虎虎，工作敷衍塞责

رئیس کارگاه ما هیچوقت ~ کار نمیکند . 我们的车间主任工作从不马虎。

~ گرفتن (را) 轻率对待，等闲视之

سرسطر (*sar-satr*) 〔名〕 (文章、条文的)一段；（每段的）第一行，另起的一行

سرسکه (~ *sekke*) 〔名〕 冲模，压模；铸造货币的模子

سرسلامتی (~ *salāmatee*) 〔名〕 吊唁，吊慰，哀悼

~ گفتن (~ دادن) 致哀，哀悼

به ~ کسی رفتن 去向某人致哀

سرسلسله (~ *selsele*) 〔名〕 始祖，开国元老，（某朝代的）开国皇帝

سرسم (~ *som*) 〔名〕 马蹄前部

~ رفتن (~ آمدن) ‹口›绊倒，失足

~ بلند شدن （马）腾跃

سرسنگین (~ *sangeen*) 〔形〕 漠不关心的，冷淡的，冷漠的

~ بودن (با) 冷淡，冷漠，保持距离

سرسیری (~ *seeree*) 〔副〕 ‹口›不乐意地，勉强地

از ~ 不乐意地

سرسیلندر (~*seelandar*) 〔名〕 ‹技›（内燃发动机的）汽缸顶（头）

سرسینه (~ *seene*) 〔名〕 （节肢动物的）头胸部

سرش (*serash*) 同 سریش

سرشاخ (*sar-shākh*) 〔名〕 ①树枝的顶端②嫩枝③动物的角尖

~ را زدن 剪枝

~ درختی را زدن 剪树枝

~ شدن （用角）触，抵；（摔角）扭成一团，争吵

سرشار (*sarshār*) 〔形〕 充满…的，饱满的，充分的，丰富的

~ از دوستی انقلابی 洋溢着革命的友情，充满革命情谊

~ استعداد 卓越的才能

~ در آمد 巨大的收入

~ بودن (از) 充满…

~ کردن (از) 充满，满怀，使…喝醉

سرشاری 〔名〕 ①大量，丰富②酒醉，陶醉

سرشت (*seresht*) 〔名〕 ①性格，性情，天性②性质，本质③存在的东西，存在物

~ انسانی (~ مشخص) （具体的）人性

~ متضاد یك پدیده علت اساسی تکامل آن است . 一个事物的矛盾的特性是该事物发展的基本原因。

~ امپریالیسم تغییر نخواهد کرد . 帝国主

义的本性是不会改变的。

سرشتن (*sereshtan*) 〔动〕（根 سريش）①混合，掺和，揉合②造，创造，构成，制成

~ آرد 和面

سرشته (*sereshte*) 〔形〕 ①混合的，掺和的②和成面的③被创造出来的

سرشك I (*sereshk*) 〔名〕 ①眼泪，泪水②滴，（雨）点③水星

~ آتش 〈喻〉湿柴燃烧时滴在火上的水点

~ انگبين 蜂蜜和醋合成的调味剂

~ باران 雨点

~ خنده（~ شيرين） 高兴的眼泪

~ شور 〈喻〉眼泪

~ باريدن（~ ريختن） 流泪

سرشك II 同 زرشك

سرشكستگى (*sar-shekastegee*) 〔名〕 ①丢脸，屈辱②羞怯，腼腆，难为情③打破脑袋

سرشكسته 〔形〕 ①丢脸的，耻辱的②羞怯的，腼腆的，难为情的③打破脑袋的

پيش كسى ~ شدن 在某人面前丢脸

~ كردن 使…丢脸，使…耻辱；使…害羞，使…难为情

سرشكن (~ *shekan*) 〔名〕 分摊；个人分摊的一份

~ كردن 分摊，摊派

سرشكنى 〔名〕 按人摊派

سرشكوان (*sereshkvān*) 〔名〕 新婚之夜蒙在新娘头上的一块布

سرشمار (*sar-shomār*) 〔名〕 ①调查人口者②人头税

سرشمارى 〔名〕 ①人口调查②人头税

~ عمومى نفوس 人口普查

~ ماليات 人头税

~ كردن 进行人口调查

سرشناس (~ *shenās*) 〔形〕 有名的，著名的，有声望的

~ مفسر 著名的评论员

سرشور (*sarshoor*) 同 سرشوى

سرشوى (*sarshooy*) 〔名〕 ①理发师；修面人②漂白土

~ گل 漂白土

سرشويى 〔名〕 ①洗发②〈罕〉月经

سرشيپور (*sar-sheypoor*) 〔名〕 〈乐〉低音号

سرشير (~ *sheer*) 〔名〕 凝乳，乳皮

سرصفحه (~ *safhe*) 〔名〕 ①（书的）扉页，卷头页②（文章等的）大字标题③〈印〉页码；书眉

سرطاس (~ *tās*) 〔名、形〕 ①（食品杂货店里用的）簸箕，小铲②秃头的

سرطان (*saratān*) 〔名〕 ①〈医〉癌，毒瘤②〈天〉巨蟹星座③阿富汗阳历四月④螃蟹

~ بيضه 睾丸癌

~ جلدى 皮肤癌

~ جوف دهان 口腔癌

~ خون 〈医〉白血病，血癌

~ روده 肠癌

~ معده 胃癌

مدار رأس السرطان 北回归线

سرطان زا 〔形〕 〈医〉致癌的，引起癌症的

~ عامل 致癌因素

سرطان زايى 〔名〕 致癌，产癌

سرطان شناس (~ *shenās*) 〔名〕 肿瘤科专家

سرطان شناسى 〔名〕 〈医〉肿瘤学

سرطانی 〔形〕 ①癌的，癌症的②患癌症的
دمل ~ (ورم ~) 癌肿瘤
~ مریض 癌症病人

سرطبیب (*sar-tabeeb*) 〔名〕 主任医师

سرطویله (~ *taveele*) 〔名〕 ①马棚内饲养员坐的地方②牲畜围场③马棚内最好的马④种马饲养场，种畜牧场

سرعت (*sor'at*) 〔名、副〕 ①速度，速率②快速，急速
~ ابتدائی 初速
~ انتقال 反应能力
~ اولیه 初速（炮弹离开炮口瞬间的速度）
~ تیر 弹速，箭速
~ زیاد 高速
~ سریع تر از صوت(~ مافوق صوت) 超音速
~ شعاعی 视向速度，径向速度
~ صعودی 〈空〉升速
~ عمل 工作效率，实际效果
~ فرودی 〈空〉降速
~ فهم 理解力
~ متوسط 平均速度
~ نبض 脉速
~ نظری 理论速度
~ نور 光速
به ~ (با ~) 迅速地
به ~ هر چه تمامتر 以最大速度，全速地，尽快
حد اکثر ~ 最大速度
درجهٔ ~ 速度
~ گرفتن 加速

سرعت پیما (~*peymā*) 〔名〕 ①速度计，示速器，里程计②（供快速测定距离、方位等用的）准距计，速测仪

سرعت دهنده (~ *dahande*) 〔名〕 核粒子加速器

سرعت سنج (~ *sanj*) 同 سرعت پیما

سرعت گریز (~*goreez*) 〔名〕 逃逸速度，克服地球吸力的速度，第二宇宙速度

سرعت نما (~ *namā*) 同 سرعت پیما

سرعسکر (*sar-askar*) 〔名〕 总司令；作战部长

سرعلم (~ *alam*) 〔名〕 旗杆头上的装饰物

سرعمله (~*amale*) 〔名〕 ①工长，班长，队长②工头，监工

سرغچ (*sarghech*) 〔名〕 木碗

سرغزل (*sar-ghazal*) 〔名〕 抒情诗第一行；优秀的抒情诗

سرغلیان (~*ghalyān*) 〔名〕 水烟袋的上部

سرغوغا (~ *ghowghā*) 〔名〕 叛乱头子

سرغین (*sargheen*) 〔名〕 唢呐；（作战时吹的）号角

سرغینه 同 سرغین

سرف (*sorof*) 〔名〕 （因咳嗽引起的）胸口和喉咙的疼痛

سرف (*sorf*) 同 سرفه

سرفانیدن (*sorfāneedan*) 〔动〕 （根 سرفان ） 使…咳嗽

سرفتنه (*sar-fetne*) 同 سرغوغا

سرفراز (~*farāz*) 同 سرافراز

سرفرازی 同 سرافرازی

سرفرماندهی (~*farmāndehee*) 〔名〕 ①统帅部，最高指挥部②（机关中的）最高领导班子

سرفنتیل (~*fenteel*) 〔名〕 〈机〉阀，活门

سرفوج (~*fowj*) 〔名〕 营长

سرفه (*sorfe*) 〔名〕 咳嗽

خشك ~ 干咳

سياه ~ 百日咳

كردن ~ 咳嗽

. سرفه‌اش گرفت 他咳嗽起来了。

سرفيدن (*sorfeedan*) 〔动〕（根 سرف）①咳嗽 ②〈口〉行贿，贿赂

سرقات (*sareghāt*) 见 سرقت

سرقافله (*sar-ghāfele*) 〔名〕 商队首领，商队队长

سرقت (*serghat*) 〔名〕（复 سرقات）偷窃，盗窃，抢劫

ادبى ~ （作品）剽窃，抄袭

تأليفات ديگران ~ 剽窃他人的作品

~ جنون 盗窃癖

به ~ بردن 偷窃，偷盗，抢劫

به ~ رفتن 被偷，被盗，被抢劫

كردن ~ 偷窃，盗窃，抢劫

سرقت آميز (*~āmeez*) 〔形〕 偷窃的

سرقتى 〔形〕 被盗窃的

~ مال 赃物

سرقدم (*sar-ghadam*) 〔名〕 厕所

سرقصيده (*~ ghaseede*) 〔名〕 最优秀的颂诗，颂诗中最好的诗句

سرقفلى (*~ ghoflee*) 〔名〕 购买或租赁房屋、店铺时所支付的额外款项（亦称顶费）

داشتن ~ 〈口〉有好处，有长处，有利

سرقلم (*~ ghalam*) 〔名〕 钢笔尖，钢笔头

آهنى ~ （刻钢板用的）铁笔尖

سرقليان (*~ ghalyān*) 同 سرغليان

سرقنسول (*~ghonsool*) 同 سركنسول

سرقنسولگرى (*~ghonsool-garee*) 同 سركنسولگرى

سرك Ⅰ (*sarak*) 〔名〕 ①小脑袋②增加的负担；增加的重量或价值③（灌溉用的）溢道

سرك Ⅱ 〔名〕 探头窥视

كشيدن ~ 探头窥视，偷看

سرك Ⅲ 〔名〕 公路，小路

سركا (*serkā*) 同 سركه

سركار (*sarkār*) 〔名、代〕 ①老爷，先生，（对尉官到校官级的）尊称②您（阁下）③管理员，监视人，主管人④少校

آقا ~ 您阁下

خانم (~ عليه) ~ （尊贵的）夫人

عالى ~ 老爷

. اينطور فرموديد ~ 您阁下是这样吩咐的。

سركارگر (*sar-kārgar*) 〔名〕 工长，班长，组长，（工作）队长

سركارى 〔名、形〕 ①管理，监督②国家的，政府的，官方的

سركتاب (*~ ketāb*) 〔名〕 占卜，算命

باز كردن (~ وا كردن) ~ 同上

سركج (*~ kaj*) 〔形、名〕 ①（顶部、上端）弯曲的②（在字母 ک ، گ 上面的）撇

~ ميخ 弯头钉

سركردگى (*~ kardegee*) 〔名〕 首位，领导地位，指挥，〈转〉霸权，当头子

به ~ كسى 以某人为首，以某人为头子

سركرده 〔名〕（复 سركردگان）①首领，头目，头子②〈旧〉总指挥，司令（员）

؟ اين قشون كيست ~ 这支军队的司令是谁？

سركش Ⅰ (*~kesh*) 〔形〕 ①不服从的，叛逆的②执拗的，犟的，倔强的③傲慢的，趾高气

扬的④强壮有力的

～ اسب 难以驾驭的马

～ بخت 厄运

～ دریای 波涛汹涌的大海

سرکش II 〔名〕（字母 ک 和 گ 上面的）撇

سرکشی I 〔名〕①检查，调查；巡察，视察②〈口〉探望，拜访

～ کردن 同上

ماهی دو سه مرتبه به کارخانه ～ میکنیم . 每月我们回工厂探望二、三次。

سرکشی II 〔名〕不顺从，叛逆；犟，倔强

سرکشیش (～ *kesheesh*) 〔名〕（古希腊的）祭司长

سرکشیك (～ *kesheek*) 〔名〕当班负责人，领班

سرکلانتر (～ *kalāntar*) 〔名〕①警察局长②〈旧〉市长

سرکلانتری 〔名〕警察局

سرکلمه (～ *kaleme*) 〔名〕〈语〉前缀

سرکنجبین (*serkanjebeen*) 〔名〕蜜糖和醋的浆汁

سرکنده (*sar-kande*) 〔形〕被砍掉脑袋的

سرکنسول (～ *konsool*) 〔名〕总领事

سرکنسولگری (～ *konsoolgaree*) 〔名〕总领事馆

سرکنگبین (*serkangebeen*) 同 سرکنجبین

سرکوب (*sarkoob*) 〔名〕①制高点，山岗②镇压，平定，平息，粉碎③〈转〉责备④强敌

～ خونین 血腥镇压

～ ضد انقلابیون 镇压反革命

～ شدن 被镇压，被平定，被平息，被粉碎

～ کردن 镇压，平定，平息，粉碎

باید با قطعیت عناصر ضد انقلابی را ～ کرد . 要坚决镇压反革命。

سرکوبه (*sar-koobe*) 〔名〕①谴责，责备，埋怨②狼牙棒

سرکوبی (～ *koobee*) 〔名〕镇压，平定，平息，粉碎

～ دستجات 讨伐队，围剿队

～ کردن 镇压，平定，平息，粉碎

طبقات حاکمهٔ ارتجاعی با ～ مردم هرگز قادر نیستند چرخ تاریخ را از حرکت باز دارند . 反动统治阶级对人民的镇压决不能阻挡历史车轮的前进。

سرکوچك (～ *koochek*) 〔名〕卑劣的人

سرکوفت (*sarkooft*) 〔名〕责备，责备的话，埋怨的话

～ دادن (～ زدن)（به） 责备，埋怨

سرکه (*serke*) 〔名〕醋

～ ده ساله 陈醋；〈喻〉积怨

～ بچهٔ 醋中产生的霉菌

～ جوهر 醋酸

～ انداختن（～ ریختن） 酿醋，制醋

در ～ خواباندن 用醋渍

～ زدن（～ دادن） 加醋

تبدیل به ～ شدن 醋化

～ فروختن 〈口〉愁眉苦脸，耷拉着脸

～ مفت از عسل شیرینتر است . 〈谚〉不化钱的醋比蜜还甜。

سرکه ابرو (～ *abroo*) 〔形〕阴郁的，忧郁的，面带愁容的，耷拉着脸的

سرکه ابروئی 〔名〕阴郁，忧郁，愁眉苦脸，耷拉着脸

سرکه‌ای 〔形〕醋的

سرکه با 〔名〕放醋的汤

سرکه پیشانی 同 سرکه ابرو

سرکه جبین (~ *jabeen*) 同 سرکه‌ابرو

سرکه ریز 〔名〕 制醋工人

سرکه ریزی 〔名〕 制醋

سرکه شیره 〔名〕 用醋和葡萄糖浆做的饮料

سرکه فروش (~ *foroosh*) 〔名、形〕 ①卖醋的（人）②〈转〉阴郁的，忧郁的，酸溜溜的，愁眉苦脸的

سرکه فروشی 〔名〕 ①卖醋②〈转〉阴郁，忧郁，郁郁不乐，愁眉苦脸

سرکه فشان (~ *feshān*) 〔形、名〕 ①阴郁的，忧郁的，郁郁不乐的②讽刺的③制醋工人

سرکه فشانی 〔名〕 ①阴郁，忧郁，郁郁不乐②讽刺③制醋

سرکیسه (*sar-keese*) :

کردن ~ 欺骗，哄骗；敲诈勒索，敲竹杠

سست کردن ~ 花费，支付

عهد سست کردن ~ 食言，不信守诺言

گشادن ~ 赏赐，赠与

سرگذر (~ *gozar*) 〔名〕 十字路口，十字街头

سرگذشت (~ *gozasht*) 〔名〕 ①事件，事故②故事，轶事③生平，生涯，身世，经历

این رفیق بسیار آموزنده است. ~ 这位同志的生平事迹很有教育意义。

سرگذشته 〔形〕 ①生活厌倦的②冒生命危险的

سرگران (~ *gerān*) 〔形〕 ①不满的，生气的，愤恨的②高傲的，目空一切的③有醉意的，头重脚轻的

(با کسی) بودن ~ 对某人不满，对某人发怒

سرگرانی 〔名〕 ①不满，生气，愤恨②高傲，自大③酒醉

سرگرای (~ *garāy*) 〔形〕 ①不顺从的，不听话的，违抗的②不安宁的

سرگرائی 〔名〕 ①违抗，反叛②不安宁

سرگرد (~ *gord*) 〔名〕 少校

سرگردا (~ *gardā*) 同 سرگیجه

سرگردان (~ *gardān*) 〔形、名〕 ①四处徬徨的，流浪的，流离失所的②张皇失措的，茫然的，不知所措的③流浪汉，漂泊者

یهودی ~ 流浪的犹太人

شدن ~ 徬徨，流浪，无家可归；张皇失措，茫然不知所措

(را) کردن ~ 使…流浪，使…流离失所；使…张皇失措

سرگردانی 〔名〕 ①徬徨，徘徊，流浪，流离失所②张皇失措，茫然若失

کردن ~ 流浪，漫游

سرگرفته (~ *gerefte*) 〔形〕 ①掐去头的（如蜡烛）②患头痛病的

سرگرم (~ *garm*) 〔形〕 忙于…的，埋头于…的；醉心于…的，热衷于…的；〈口〉有醉意的

بودن ~ 从事…，忙于…，埋头于…；沉醉于…，热衷于…

بچه ها ~ تماشای فیلم هستند. 孩子们正在看电影。

مردم ~ مبارزه با خشکسالی بودند. 人们正忙着抗旱。

صحبت بودن ~ 谈得起劲

شدن ~ 从事于…，埋头于…，醉心于…

کردن ~ 使忙于…，使埋头于…，使热衷于…

ما واحدهای کوچکی را فرستادیم تا نیروی عمدهٔ دشمن را ~ کنند . 我们派出许多小分队去牵制敌人的主力。

بچه ها را ~ کنید تا ما برگردیم . 我们回来前，请把孩子们照管好！

سرگرم کننده (*~garm-konande*) 〔形〕 有趣的，引人入胜的，引起兴趣的

سرگرمی 〔名〕 ①从事（某事），醉心，迷恋，热衷②消遣，娱乐

در تعطیلات تابستانی ~ های فراوانی داشتیم. 暑假期间我们有丰富的娱乐活动。

سرگروه (*~ gorooh*) 〔名〕 〈旧〉①领袖，首长，首领②领导人，（童子军）队长，班长

سرگروهبان (*~gorooh-bān*) 〔名〕 连长

سرگره (*~ gereh*) 〔名〕 念珠的主结

سرگزیت (*~ gazeet*) 〔名〕 （穆斯林国家里）非穆斯林缴纳的人头税

سرگزید (*~ gazeed*) 同 سرگزیت

سرگزین (*~ gozeen*) 〔名、形〕 〈旧〉①牧群中最好的牲畜②精华部份，精选品③出类拔萃的，超群的

سرگشاده (*~ goshāde*) 〔形〕 开着的，未封上的，敞口的

~ پاکت 未封口的信封；开口信封

~ نامهٔ 公开信

سرگشتگی (*~gashtegee*) 〔名〕 ①惊讶，震惊②张皇失措；茫然③流浪，流离失所

سرگشته 〔形〕 ①惊奇的，震惊的②张皇失措的，茫然的③流浪的，流离失所的

سرگل (*~gol*) 〔名〕 ①精华部份，精选部份②用绳子做成的球

سرگله (*~gale*) 〔名〕 畜群之首；带头羊

سرگم (*~gom*) 同 سردرگم

سرگوشی 〔形、副〕 〈口〉悄悄的（地），低声的（地），小声的（地）

~ حرف 耳语，低语

~ گفتن (~ حرف زدن) 耳语，低声说话

سرگیجه (*sargeeje*) 〔名〕 ①眩晕，头昏眼花②慌乱，张皇失措；焦急不安

سرگیجه آور (*~ āvar*) 〔形〕 使人晕头转向的；离奇的，荒诞的，难以置信的

~ دوای 吃了使人发晕的药

~ موفقیت 难以置信的成功

سرگیری (*sar-geeree*) 〔名〕 ①掐去头（如：蜡烛）②熄灭（灯或蜡烛）③开始

سرگیس (*sargees*) 〔名〕 虹

سرگین (*sergeen*) 〔名〕 牲口粪，厩肥

~ گاو 牛粪

~ انداختن （牲口）排泄粪便

سرگین خور (*~ khor*) 〔形〕 吃粪的

~ سوسك 〈动〉粪金龟子

سرگین دان 〔名〕 粪堆

سرگین غلطان (*~ghaltān*) 〔名〕 金龟子科甲虫

سرگین گردان (*~ gardān*) 同 سرگین غلطان

سرلاب (*sorlāb*) 同 اسطرلاب

سرلاد (*sarlād*) 〔名〕 墙顶；墙

سرلشکر (*sar-lashkar*) 〔名〕 ①（伊朗军队的）师长；中将②〈旧〉军事长官，统帅

سرلوح (*~ lowh*) 〔名〕 ①（书籍卷首或章首的）横眉装饰，卷首画②封里，扉页③（书的）题词

سرلوحه 〔名〕 ①同 سرلوح ②基础，根基

سرم (*sarm*) 同 کنگر

سرم Serum 〔名〕〈医〉血清；浆液

　　فیزیولوژی ~ 生理盐水

　　زدن ~ 注射血清

سرم (*seram*) 〔名〕 皮带

سرما (*sarmā*) 〔名〕 冷，寒冷；严寒天气

　　پیرزن ~ 数九寒天

　　خشك ~ 干冷

　　(شدید ~) سخت ~ 严寒

　　گل سرخ ~ 春寒

　　خوردن ~ 伤风，感冒

　　دادن ~ 使…伤风，使…感冒

　　زدن ~ 冻伤，冻坏，冻僵

　　. گوشم را ~ زده است 我耳朵冻坏了。

　　. زراعت را ~ زده است 庄稼受冻了。

　　یافتن ~ 感到寒冷；感冒

سرماترس (~ *tars*) 〔形〕 怕冷的

سرما خوردگی (~*khordegee*) 〔名〕 伤风，感冒

　　داشتن ~ 伤风，感冒

سرما خورده 〔形〕 伤风的，感冒的

سرماخیز 〔形〕 致冷的，冰冻的

سرماریزان 〔名〕 结冰

سرماریزه 〔名〕 霜，白霜；雪糁，小冰雹

سرمازا 〔形〕 致冷的；凝固的

سرمازدگی (~*zadegee*) 〔名〕 冻伤，冻坏，冻僵；（庄稼）受冻

سرمازده 〔形〕 冻伤的，冻坏的，冻僵的；受冻的（如庄稼）

سرمازی 〔形〕 嗜寒的，喜低温的

سرما سنج (~*sanj*) 〔名〕〈理〉低温恒温器

سرما سوزك (~*soozak*) 〔名〕 冻疮

سرمامك (*sarmāmak*) 〔名〕 伊朗儿童玩的一种类似“捉迷藏”的游戏

سرمانترس (*sarmā-natars*) 〔形〕 不怕冷的，耐寒的，抗冻的

سرماهی (*sarmāhee*) 〔名〕 月薪

سرمایه (*sarmāye*) 〔名〕 ①资本②财产，资金③根源，来源，由来，原因④能力

　　(اساسی ~) اصلی ~ 原始资本

　　بانکی ~ 银行资本

　　تجارتی ~ 商业资本

　　جاری ~ 流通资本

　　(ثابت ~) دائمی ~ 固定资本

　　در گردش ~ 周转资金

　　(احتیاطی ~) ذخیره ~ 储备资金，储备金

　　سهامی ~ 股本，股金

　　(گردان ~) سیار و متحرك ~ 流动资本

　　صنعتی ~ 工业资本

　　عیش ~ 享受的来源；生活来源

　　غیر منقول ~ 非流动资本

　　مالی ~ 财政资本

　　(متغیر ~) متحرك ~ 可变资本

　　منقول ~ 流动资本

　　~ صاحبان 有钱人，资本家

　　براه انداختن ~ 使资金流通

　　(را راکد کردن ~) خواباندن ~ 冻结资金

　　از ~ خوردن 吃老本

　　کردن ~ 变…为资本

　　گذاشتن ~ 投资

سرمایه‌دار 〔名〕 ①资本家；富豪②资本主义者

　　~ اشخاص 同上

سرمایه داری 〔名〕 资本主义

　　انحصاری ~ 垄断资本主义

انحصاری دولتی ~ 国家垄断资本主义
صنعتی ~ 工业资本主义
قبل از انحصار ~ 垄断前的资本主义
~ سیستم 资本主义制度
~ کشور 资本主义国家
~ ماقبل 前资本主义的
~ نیروی باقی ماندهٔ 资本主义残余势力

سرمایه گذاری (~ *gozāree*) 〔名〕 投资
کردن ~ 同上

سرمته (*sar-matte*) 〔名〕 ①钻头②凿子，冲击钻头③‹旧›灯芯，手榴弹的引弦

سرمج (*sarmaj*) 同 سلمه

سرمحله (*sar-mahale*) 〔名〕 ①区主任②儿童游戏开始和结束的地方

سرمد (*sarmad*) 〔名、形、副〕 ①永恒，不朽，无穷②永恒的（地），不朽的（地），无穷的（地）

سرم دست (*seram-dast*) 〔名〕 手上长老茧的人

سرمدی (*sarmadee*) 〔名、形〕 ①永恒，不朽，无穷②永恒的，不朽的，无穷的③真主，上帝

سرمدیت (*sarmadiyyat*) 〔名〕 永恒，不朽，永久性

سرمدیر (*sar-modeer*) 〔名〕 总管人，主管人，总经理

سرم ساز (*serom-sāz*) 〔形、名〕 制造血清的（人）

سرم سازی 〔名〕 制造血清
کردن ~ 同上

سرمست (*sar-mast*) 〔形〕 ①陶醉的，醉心于…的②忘乎所以的，得意忘形的③高兴的，愉快的④醉醺醺的⑤骄傲的
شدن ~ 陶醉，醉心于；忘乎所以，得意忘形；心情舒畅；喝醉；骄傲

سرمستی 〔名〕 ①陶醉，沉醉②忘乎所以，得意忘形③高兴，愉快④醉，醉意⑤骄傲

سرمشق (~ *mashgh*) 〔名〕 ①榜样，典范，样板②习字帖③工作条例
~ کتابچهٔ 习字帖
بودن ~ 是…的榜样
رفیق بسیون در روحیهٔ از خود گذشتگی و بی غرضی ~ همهٔ ما بود . 白求恩同志毫无自私自利之心的精神是我们大家学习的榜样。
قرار دادن ~ (~ گذاشتن) 使…成为榜样
شدن ~ 成为…榜样
گرفتن ~ (از کسی) 以…为榜样，仿效，模仿，学习
از رفیق لی فون ~ بگیرید ! 向雷锋同志学习！

سرم شناس (*serom-shenās*) 〔名〕 血清学家

سرم شناسی 〔名〕 血清学

سرمق (*sarmagh*) 同 سلمه

سرمقاله (*sar-maghāle*) 〔名〕 社论
ژن مین ژیبائو ~ ‹人民日报›社论

سرمك (*sarmak*) 同 سلمه

سرمن Cerumen 〔名〕 耳屎

سرمنزل (*sar-manzel*) 〔名〕 ①旅客或商队停留休息的地方②目的地，终点，归宿
فنا ~ 尘世，阳间
مقصود ~ 目的，目标，目的地

سرمنشی (~ *monshee*) 〔名〕 秘书处，办公厅

سرمو (~*moo*) 〔名〕 一发之差，极微小的距离
زندگی او به سرموئی بند بود . 他生命垂危。

سرموزه 〔名〕 皮套鞋，有绑腿的高统靴，绑腿

套，鞋罩

سرمه (*sorme*) 〔名〕 〈化〉染眼剂

~ گیتی 黑夜

~ میل 染眼用的细棍

از چشم دزدیدن ~ 〈口〉偷得巧妙

~ کشیدن （用染眼剂）染眼

به چشم کور ~ کشیدن 〈谚〉徒劳无益，瞎子点灯白费蜡。

سرمه‌ای 〔形〕 深蓝色的，宝蓝色的

سرمه دان 〔名〕 ①盛染眼剂的小口袋②〈转〉女性生殖器

~ میل 上染眼剂用的小棍

میل را در ~ دیدن 在染眼剂小口袋里看到细棍（〈喻〉捉奸）

سرمه (*serme*) 〔名〕 金银边饰；金银丝线

سرمه دوزی (~*doozee*) 〔名〕 绣花；金线绣花

سرمه طاش (*sorme-tāsh*) 〔名〕 〈化〉锑

سرمه کش (~*kash*) 〔名〕 ①上染眼剂用的细棍②上染眼剂的人③带来光明的人④黑夜

~ میل 上染眼剂用的细棍

سرمه کشیده (~*kasheede*) 〔形〕 上了染眼剂的

~ چشمان 上了染眼剂的眼睛

سرمهندس (*sar-mohandes*) 〔名〕 总工程师

سرمه‌ئی (*sorme-ee*) 同 سرمه‌ای

سرنا (*sornā*) 〔名〕 〈乐〉唢呐，双簧管，欧巴

~ زدن 奏唢呐，吹双簧管

~ را از سرگشاد (یا از ته) زدن 〈谚〉倒吹唢呐（比喻事情做颠倒）

باد در ~ کردن 〈俗〉到处说，到处散布，小广播

سرناچی 同 سرنازن

سرناد Serenade 〔名〕 〈乐〉小夜曲

سرنازن (*sornā-zan*) 〔名〕 双簧管吹奏者；唢呐吹奏者

سرنامه (*sar-nāme*) 〔名〕 ①前言，序言②（信前的）称呼，信笺上端所印文字③封里，卷头

سرناوی (~ *nāvee*) 〔名〕 （海军的）班长

سرنای (*sornāy*) 同 سرنا

سرنج (*soranj*) 〔名〕 铅丹，赤铅

سرنج (*sarnaj*) 〔名〕 线头，纱头

سرند (*sarand*) 〔名〕 ①（大孔的）筛子，箩②筛选机

~ کردن 过筛，过箩

سرند (*serand*) 〔名〕 ①秋千②摔交的一种方式（用腿缠住对方腿，把对方摔倒）③（捕动物或人的）圈套，陷井④〈植〉常春藤

سرنشین (*sar-nesheen*) 〔名〕 ①（飞机、轮船、汽车等的）旅客②（商队中骑马或骆驼而行的）乘客，搭客

سرنفر (~ *nafar*) 〔名〕 部族首领

سرنگ Seringue 〔名〕 ①〈医〉注射器，注射针②〈技〉注油枪，水枪；〈化〉洗瓶器

سرنگون (*sar-negoon*) 〔形、副〕 ①被推翻的，被打倒的，被打落的②头朝下地，倒栽葱地

~ طاس 〈喻〉天空

باد ظلم و ستم امپریالیسم ~ ! 反对帝国主义的压迫！

باد امپریالیسم ~ ! 打倒帝国主义！

~ شدن 被推翻，被打倒，被打落，被击落

~ کردن (~ ساختن) 推翻，打倒，打落，击落

واحدهای ضد هوائی ما چند فروند هواپیمای

دشمن را ~ کردند . 我防空部队击落敌机数架。

سرنگونی 〔名〕 推翻，打倒，击落

سرنگهدار (*ser-negahdār*) 〔形〕 (善于)保密的

سرنگهداری 〔名〕 (善于)保密

سرنوبه (*sar-nowbe*) 〔名〕 ①值勤者，领班②警察官

سرنوشت (~ *nevesht*) 〔名〕 命运

~ در دست خود داشتن 掌握自己的命运

تسلیم ~ شدن 听天由命

سرنی (~*ney*) 〔名〕 (烟斗或水烟袋的)烟嘴

سرنیزه (~ *neyze*) 〔名〕 ①刺刀②矛尖

بزور ~ 诉诸武力

جنگ ~ 白刃战

حکومت ~ 强权，暴力统治，靠刺刀维持的政权

سرو (*sarv*) 〔名、形〕 ①〈植〉柏②(身段)匀称的，端庄的

~ آزاد 〈植〉雪松

~ جنگلی (~ سرخدار) 〈植〉紫杉

~ خراسان (~ خوش رفتار، ~ چمان) 〈诗〉身材匀称的美人

~ روان 情人的身材

~ سهی 挺拔的松；〈诗〉身段匀称的美女

~ سیاه (~ کوهی) 〈植〉杜松，桧

~ سیمین بر 〈诗〉肌肤滋润的美女

~ لبنان 〈植〉黎巴嫩松树

~ ناز (~ کاشی) 〈喻〉美女

سرو (*soroo*) 〔名〕 ①〈动〉触须②〈旧〉角③酒杯

سروا (*sarvā*) 〔名〕 诗；故事，神话

سرواد (*sarvād*) 〔名〕 诗，长诗；颂歌

سرواده 〔名〕 ①诗②诗韵

سرواز (*sarvāz*) 同 سرباز II条

سرواژ Servage 〔名〕 农奴制

سروال (*servāl*) 〔名〕 (复 سراویل) 裤子

سروان (*sarvān*) 〔名〕 上尉；〈旧〉领袖，首领

~ فنی 上尉工程师

سرواندام (*sarv-andām*) 〔形〕 体态匀称的

سروبر (*sarobar*) 〔名〕 〈口〉表面，外表

سروبن (*sarvbon*) 〔名〕 柏树

سروپا برهنه (*saro-pā-berehne*) 〔形〕 ①光头赤足的②〈喻〉卑鄙的；无赖的，流氓的

سروتن (*sarotan*) 〔形〕 〈口〉账目两清的，相互抵销的

در ~ آمدن 相互抵销，不赔不赚

در این معامله ~ درآمدیم . 在这笔交易中我们收支相抵(指清帐)。

~ بودن 账目两清

~ شدن 〈口〉彼此不欠账；〈转〉不欠情

سروته (*sarotah*) 〔名、副〕 ①全部，自始至终；详细情节②相反，从反面；脚朝上，颠倒，翻倒

~ چیزی را بهم آوردن 〈口〉调整，整理，安排；仓促进行，马马虎虎地做

~ خوابیدن 抵足而眠

~ زدن 粉碎，歼灭，摧毁；使…简单明瞭

~ چیزیرا درز گرفتن 缩短，减少

~ مطلب آشکار شد . 真相大白了。

روزنامه را ~ گرفته بود . 他把报纸拿颠倒了。

همه از ~ یك کرباس‌اند . 他们是一丘之貉；他们毫无二致。

سروته یکی (~*yekee*) 〔名〕 〈口〉矮胖子

سروج (*sorooj*) 见 سرج

سرود (*sorood*) 〔名〕 ①歌曲，歌唱②圣歌；颂歌，赞歌

～ انقلابی 革命歌曲

～ روحانی 圣歌，赞美诗

～ ملی 国歌

～ خواندن 唱歌

～ گفتن (～ ساختن) 作曲

سرود خوان (～*khān*) 〔名〕 歌唱家，唱歌的人

سرود خوانی 〔名〕 唱歌

سرود سرا(ی) (～*sarā*) 〔名〕 ①同 سرود خوان ②创作歌曲的人

سرود سرائی 〔名〕 ①同 سرود خوانی ②创作歌曲

سرود گو(ی) 同 سرود سرا

سرودن (*soroodan*) 〔动〕（根 سرا 或 سرای）①唱歌②吟诗；作诗

سرود نامه (*sorood-nāme*) 〔名〕 歌本，歌曲集

سروده (*soroode*) 〔形〕 ①被唱的（如歌曲）②被创作的（如诗或歌曲）

سرودی 〔形、名〕 ①唱歌的②唱歌的人，歌唱家

سرور (*sarvar*) 〔名〕 ①首脑，首领，（部族）酋长②主人，主子

～ کائنات 〈宗〉万物之主（指穆罕默德）

سرور (*soroor*) 〔名〕 欢乐，愉快，高兴

سرور آمیز 〔形〕 欢乐的，高兴的，愉快的

سروری (*sarvaree*) 〔名〕 首位，领导作用，统帅，统治，统辖

～ کردن (بر) 领导，统帅，统治，统辖，掌握政权

سروسامان (*saro-sāmān*) 〔名〕 ①格局，安排，秩序②家具，生活用具，家庭摆设

～ دادن (را ، به) 安排，整理

ما بسرعت کارها را ～ دادیم . 我们很快就使工作走上正轨。

～ گرفتن (～ یافتن) 安排好，整理好，有条有理

سروستان (*sarvestān*) 〔名〕 柏树丛，小柏树林

سروسر (*saro-ser*) 〔名〕 ①非常亲密的关系②秘密联系

～ داشتن (با کسی) 同某人保持秘密联系

سروسوت (*sero-soot*) 〔名〕 〈口〉秘密

سروسودا (*saro-sowdā*) 〔名〕 激情，火热的爱情

سروش (*soroosh*) 〔名〕 ①〈宗〉（古波斯袄教神话中的）报喜天使加百利②报信者③古代波斯袄教太阳年每月第十七天④〈转〉鼓舞，鼓励⑤消息⑥伊朗乐曲

سروشی 〔形〕 天使的，天使般的

سروصدا(ی) (*saro-sedā*) 〔名〕 ①喧哗，吵闹，争吵②叫嚣，鼓噪，议论

～ راه انداختن 喧哗，吵闹

～ مطلبی را در نیاوردن 回避，隐瞒

～ کردن 喊叫，吵闹

ایجاد ～ و مزاحمت کردن 起哄，滋事

～ در نیاورید ! 别吵了！可不要声张出去！

در اطراف این موضوع ～ راه افتاد . 围绕这个问题吵吵嚷嚷起来了。

سروصورت (*saro-soorat*) 〔名〕 ①表面，外表，面貌②秩序，安排就绪

～ دادن (به ، را) 整理，整顿，安排

هر چه زودتر به کارها ～ بدهید ! 请尽快把工作安排好！

سروقامت (*sarv-ghāmat*) 〔形〕 〈诗〉身材匀称的，

体态好的，身材苗条的

سروقت (*sar-vaght*)：(به) ~ کسی آمدن (یا رفتن)

拜访某人

سروقد (*sarv-ghadd*) 同 سروقامت

سروکار (*sarokār*) 〔名〕 关系，联系，来往，交际

~ داشتن (با کسی) 与…有关系，与…交往；同…做买卖

با او سروکاری نداریم. 我们和他没有任何来往。

سروکله (*saro-kalle*)：

~ زدن (با کسی) 同某人交谈

~ پیدا شدن 从远处出现

سروکیسه (~*keese*) 同 سرکیسه

سروگاه (*soroo-gāh*) 〔名〕 (动物头部)长角的部位

سروم (*saroom*) 同 سرم Serum

سرو مروگنده (*soromoro-gonde*) 〔形〕 〈口〉完整无缺的，健壮的

او ~ است. 他健壮如牛。

سرون I (*saroon,soroon*) 〔名〕 (牛、羊的)角

سرون II 〔名〕 ①同 سرو (*soroo*) ②天线

سرون III 〔名〕 ①后臀，臀部②牛腱子，牛臀肉

سرووضع (*saro-vaz'*) 〔名〕 外表，外貌，打扮

سروهمسر (~*hamsar*) 〔名〕 〈口〉①全家大小，全家老少；亲戚，亲近的人②周围的人；同事

سروی (*sarvee*) 〔形、名〕 ①柏树的；柏树状的②一种书法

سرویس I Service 〔名〕 ①服务②(服务)机构，公司，行政部门③公共汽车

~ تکنیکی 技术性的服务机构

~ خدمت 公用事业，公共设施

~ دولتی 国营服务行业

~ مسافری 旅行(服务)社

~ منظم 正常联系

سرویس II 〔名〕 一副，一套

~ چای خوری 一套茶具

~ غذا خوری 一套餐具

سرویسه (*sarveese*) 同 قوس قزح

سروین (*sarveen*) 〔形〕 柏树的，柏树般的

سره (*sorre*) 〔名〕 (复 سرر) 肚脐眼

~ بند 〈解〉脐带

سره I (*sare*) 〔形、名〕 ①纯的，无杂质的②成色高的(金、银等)③挑选的，优等的，优质的④织锦

~ فارسی 纯波斯语

~ کردن 做好事

سره II 〔名〕 班，次；程，方向

~ بلیط دو 往返票

~ خدمت یك 一班制工作制

~ مسافرت دو 往返旅行

کار کسی را یک ~ کردن 干掉某人

کار ادارهٔ ما یك ~ است. 我们办公室实行一班工作制。

کار را باید یك ~ کرد. 这件事应该彻底解决。

درشکه را یك ~ کرایه کردیم. 我们租的马车是单程的。

سره III 〔名〕 ①沟壑，深谷②山峡，峡谷③没过人头的水

سرهال (*sarhāl*) 〔形〕 惊慌的，晕头转向的，手足无措的

سرهم بند (*sar-ham-band*) 〔形、名〕 〈口〉①笨拙的(人)，没有能力的(人)②工作马虎的

（人），敷衍塞责的（人）

～ آدم 敷衍塞责的人，草率从事的人

سرهم بندی 〔名〕 ①（对工作）草率，马虎，敷衍塞责②拼凑，凑合③笨拙，拙劣

～ کردن 拼凑，凑合；工作马虎，敷衍塞责；行为笨拙

سره مرد (*sare-mard*) 〔名〕 ①正直的人②优秀的人③慷慨的人④聪明的人

سرهنگ (*sarhang*) 〔名〕 ①上校②‹旧›军队的首领③管家④斗士

～ دو (～ دوم) 中校

سرهنگی 〔名〕 上校军衔

سری I (*saree*) 〔名〕 ①同 سروری ②‹旧›金属做的马笼头

سری II 同 سرای

سری III 〔副〕 每人，按人口（计算）

سری Series 〔名〕 ①连续；系列②套；丛书；组；辑

～ اول 第一辑

～ داستانهای کودکان 儿童故事丛书

يك ～ مسائل 一系列问题

سری (*serree*) 〔形、副〕 秘密的（地），神秘的（地）

～ پیغام 密件

～ پیمان 秘密条约

سریال Serial 〔形、名〕 ①成批的，成套的；成批生产的，连续的，一系列的②连载小说（或图画等）；连本影片；连本电视节目

این فرهنگ ～ است . 这是一部成套的辞典。

سریان (*saryān*) 〔名、形〕 ①影响，作用，感化②夜行

سریان (*seryān*) 〔名〕 古叙利亚人

سریانی 〔形、名〕 ①叙利亚的②古叙利亚人③古叙利亚语

～ زبان 古叙利亚语

سریت (*sorriyyat*) 同 سریه

سریت (*sariyyat*) 〔名〕 分队，分遣队

سریچه (*sareeche*) 〔名〕 ‹动›鹡鸰

سریخه (*sareekhe*) 〔名〕 ‹动›鹈鹕

سریدن (*soreedan*) 〔动〕（根 سر） ①滑，溜；‹转›滑行，滑翔②滑倒

～ روی یخ 滑冰

سریر (*sareer*) 〔名〕（复 سرر） ①御座，宝座，王位②‹罕›床，榻，床铺③虹

～ اعلی 王位

سریرت (*sareerat*) 同 سریره

سریره (*sareere*) 〔名〕（复 سرایر ، سرائر） ①秘密，神秘，机密，诀窍，秘诀②秘密行动，念头

سریش (*sereesh*) 〔名〕 ①‹植›阿福花（其根在伊朗用以制胶）②浆糊，胶水，胶

～ بوتۀ 阿福花丛

سریشم (*sereeshom*) 〔名〕 ①胶，凝胶，动物胶②皮胶，骨胶

～ پنبه ‹化›火（棉）胶，胶棉

～ ماهی 鱼胶

～ نجاری 水胶，细木工用胶

سریشمی 〔形〕 冻胶状的，凝胶的，胶状的

～ سرطان 胶质癌

～ مشمع 橡皮膏

سریشیدن (*sereesheedan*) 同 سرشتن

سریع (*saree'*) 〔形、名〕 ①快速的，迅速的，

仓促的，急忙的②机灵的，敏捷的③诗韵律名

~ آتش 〈军〉急射

~ ترن فوق العادهٔ 特别快车

سريعاً (*saree'an*) 〔副〕 ①快速地，迅速地；匆忙地，急忙地②机灵地，敏捷地

سريع الاثر (*saree'ol-asar*) 〔形〕 收效快的，立竿见影的

سريع الاحتراق (~ *ehterāgh*) 〔形〕 易燃的

سريع الاطلاق (~ *etlāgh*) 〔形〕 速射的

سريع الانتقال (~ *enteghāl*) 〔形〕 机灵的，头脑灵活的；动作快的

سريع الحركه (~ *harake*) 〔形〕 机动灵活的，动作快的

سريع الزوال (*saree'o-zzavāl*) 〔形〕 不长见的，很快消失的，昙花一现的

سريع السير (*saree'o-sseyr*) 〔形〕 走得快的，高速的，运转得快的（如火车）

~ آسانسور 高速电梯

~ قطار 特别快车

~ نامهٔ پست 快信

سريع الطبع (*saree'o-ttab'*) 〔形〕 印刷出版迅速的

سريع العمل (*saree'ol-amal*) 〔形〕 行动迅速的，手脚快的

سريع القلم (~ *ghalam*) 〔形〕 写字快的（人）

سريع الهضم (~ *hazm*) 〔形〕 易消化的，易被吸收的（指食物）

سريغ (*sareegh*) 〔名〕 葡萄串

سريلانكا (*sereelānkā*) 〔名〕 斯里兰卡（亚洲）

سريم Cerium 〔名〕 〈化〉铈

سرين Ⅰ (*sareen*) 〔名、形〕 ①枕头②上面的，上部的

سرين Ⅱ 〔名〕 〈解〉肠骨，髂骨

سرين (*soreen*) 〔名〕 臀部

~ عضلهٔ 臀肌

سرينگاه (~ *gāh*) 〔名〕 ①座位，宝座，御座②臀部

سرينه (*sareene*) 〔形〕 上面的，上部的

سريني (*soreenee*) 〔形〕 〈解〉臀（部）的

~ عضلات 臀部肌肉

سريه (*sorriye*) 〔名〕（复 سراری）①女奴隶②妾；姘头

سزا Ⅰ (*sezā*) سزيدن 的根

سزا(ی) Ⅱ 〔名〕 ①奖赏，报答，报酬②报复，惩罚，处罚

~ به 应得的；完全的

~ بودن 应受…的，应当…的，应该…的

~ دادن (را ، به) 报酬，酬劳；赔偿；给以应有的惩罚

~ نیکی را با بدی دادن 恩将仇报，以怨报德

به ~ رساندن 对…按罪论处

به ~ رسیدن 受到应有的惩罚

~ کسی را در کنارش نهادن 对某人按罪论处

سزار Caesar 〔名〕 恺撒（或译凯撒）；罗马皇帝

سزارين Caesarean 〔名〕 ①罗马皇帝的崇拜者；专制政体的拥护者②〈医〉剖腹产术

سزاوار (*sezāvār*) 〔形〕 ①应得的，应受的（如：惩罚、奖励等）②相宜的，合适的，得体的

~ بودن 应得，应受

این رفیق ~ احترام همگان است . 这位同志值得大家尊敬。

. ~ نیست که با او اینطور رفتار شود 不应当这样对待他。

سزاواری 〔名〕 ①应得，应受（如：惩罚、奖励等）②相宜，适合，得体

سزاییدن (*sazāyeedan*) 同 سزیدن

سزن Season 〔名〕 季，季节

سزیدن (*sezeedan*) 〔动〕（根 سز）①应得，应受②宜于…，适合于…③允许

سزیم Cesium 〔名〕 〈化〉铯

سس Sauce 〔名〕 调味汁(如酱油、辣酱油等)

سست (*sost*) 〔形、副〕 ①弱的，无能的，无力的②软的，松软的③萎靡不振的，懒散的④松懈的；不结实的⑤松的，拉得不紧的⑥不牢靠的，不可靠的⑦软弱地⑧萎靡不振地⑨迟缓地；懒散地

~ آدم 萎靡不振的人

~ دلایل 不够充分的证据

~ زمین 松软的土地

~ آمدن 松弛，松懈，软弱无力，懒洋洋

~ شدن 虚弱，衰弱；变弱，迟缓，松软；犹豫不定

. باد ~ شد 风小了，风势减弱了。

. ارادهٔ ما ~ نشد 我们的意志没有动摇。

~ کردن 使…变弱，削弱；使…变松；使…迟缓，使…动摇，使…犹豫不定

. آن دوا دست و پایم را ~ کرد 那药使我四肢无力。

~ گرفتن 马虎从事，敷衍塞责

سست اراده (~ *erāde*) 〔形〕 意志薄弱的，优柔寡断的

سست اعتقاد (~ *e'teghād*) 〔形〕 怀疑的，信仰不坚定的

سست اعتقادی 〔名〕 怀疑，信仰不坚定

سست بازو 〔形〕 手臂无力的

سست بخت (~ *bakht*) 〔形〕 倒霉的，不顺利的，不吉祥的

سست بنیاد (~ *bonyād*) 〔形〕 ①不坚固的，根基不牢的，动摇的②体格虚弱的

سست بنیان (~ *bonyān*) 同 سست بنیاد

سست پی (~ *pey*) 〔形〕 不坚固的，不结实的

سست پیمان (~ *peymān*) 〔形〕 不忠实的，不可靠的，不可信赖的

سست پیمانی 〔名〕 不忠实，不可靠，不可信赖

سست رای 〔形〕 ①意志薄弱的，优柔寡断的②不聪明的，愚笨的③不明智的，不加考虑的

سست رأی (~ *ra'y*) 同 سست رای

سست رائی 〔名〕 ①意志薄弱，优柔寡断②不聪明，愚蠢③不明智，无谋

سست رغبت (~ *raghbat*) 〔形〕 没有血性的，没有骨气的

سست رگ (~ *rag*) 〔形〕 ①懒惰的，倦怠的②〈医〉阳萎的③衰弱的

سست ریشه (~ *reeshe*) 〔形〕 根基不牢的

سست زخم (~ *zakhm*) 〔形〕 脉搏跳动缓慢的

سست عقیده (~ *agheede*) 同 سست اعتقاد

سست عنان (~ *anān*) 同 سست مهار

سست عنصر (~ *onsor*) 〔形〕 ①萎靡不振的②无原则的，无定见的③懒惰的，懒散的④无特征的，平凡的

سست عنصری 〔名〕 ①萎靡不振②无原则性，无定见③懒惰，懒散④无特征，平凡

سست عهد (~ *ahd*) 同 سست پیمان

سطح (sath) 〔名〕 (复 سطوح) ①面，表面，平面②几何图形③水平，水平面；水平线④场地，区域⑤屋顶，房顶

~ آب 水平面

~ استوانه 〈数〉柱面

~ افقی 地平面

~ آگاهی 觉悟水平

~ الکتریسیته 〈理〉电位，电压

~ انعکاس 〈理〉反映面

~ بدن 〈解〉(神经) 末梢区域

~ جودانه 粒状表面

~ خارجی 表面，外观，外表

~ دریائی (~ دریا) 海平面，水平面

~ راست 直平面

~ زمین 地平面

~ زندگی 生活水平

~ عمودی (~ قائم) 垂直面

~ فرهنگی 文化水平

~ قابل استفاده 可以使用的场地

~ قیمت 价格水准

~ محدب 凸面

~ مستدیر 〈数〉旋转面

~ مستوی (~ بسیط) 平面

~ مقعر 凹面

~ مماس 接触面

~ منحنی (~ مایل ، ~ متمایل) 倾斜面

او مقالات علمی را در ~ عالی نوشته است .

他写出了一些高水平的学术论文。

سطحاً (sathan) 〔副〕 表面地，肤浅地

سطح پیما (sath-peymā) 〔名〕 〈数〉求积仪，面积仪

سست کار 〔形〕 散漫的，松散的，吊儿郎当的

سست کاری 〔名〕 散漫，松散，吊儿郎当

سست کمر (~ kamar) 〔形〕 患阳萎病的，无性能力的

سست کمری 〔名〕 〈医〉阳萎

سست مایه 〔形〕 ①资本微薄的②学问不大的

سست مهار (~ mahār) 〔形〕 ①易受他人影响的，意志薄弱的；易驾驭的②温顺的，驯服的

سست مهر (~ mehr) 〔形〕 不友爱的，不和善的，不仁慈的，刻薄的

سست مهری 〔名〕 不友爱，不和善，不仁慈，刻薄

سست نهاد (~ nehād) 〔形〕 ①不稳定的，不坚固的，变幻无常的②性情软弱的，意志薄弱的

جهان ~ 动荡不安的世界

سست همت (~ hemmat) 〔形〕 无毅力的，胆怯的，无雄心壮志的

سستی (sostee) 〔名〕 ①弱，软弱；无能，无力②萎靡不振，虚弱③优柔寡断，不刚强④无精打彩；疲倦

~ بدن 体弱

~ کمر 〈医〉阳萎

~ ماهیچه 〈医〉肌无力，肌衰弱

~ کردن 无精打彩，懒洋洋，慢吞吞，萎靡不振；优柔寡断

سسک (sesk) 〔名〕 〈动〉鹪鹩，莺 (科)

سس ماهی (ses-māhee) 〔名〕 伊朗北方江河出产的一种鱼

سصد (sesad) 同 سیصد

سطاره (sattāre) 〔名〕 直尺

سطاریون Stereon 〔名〕 一种长在树干上的蘑菇

سطبر (setabr) 同 ستبر

سطحه 〔名〕 ①表面，平面；面积②甲板

سطحی 〔形〕 ①表面的，肤浅的②上面的，表层的③横向的，横切的

～ بطور 表面地，肤浅地

～ جراحت 表皮上的伤

～ عضلهٔ 〈解〉横肌

～ قشرهای 表皮层

～ کشش 〈理〉粘着力，附着力

(～ دانش) ～ معلومات 肤浅的知识

سطر (*satr*) 〔名〕 (复 سطور ، اسطار) ①行，字行②线，线条

～ سر 文章段落的开头，另起的一行

در وسط سطور دیگر گذاشتن (یا درج کردن)

在…的字里行间书写（或印刷）；在字里行间插入

بطوریکه در سطور فوق مذکور گردید . 如上所述。

سطرآرا (ی) 〔名〕 〈罕〉直尺

حساب ～ 计算尺

سطر بندی (～ *bandee*) 〔名〕 ①划线，划格②〈印〉调整铅字间隔使全行排满③条纹状

سطر حساب (～ *hesāb*) 〔名〕 按行计算的稿酬

سطرجدا کن (～*jodā-kon*) 〔名〕 铅条(排字用)

سطرلاب (*sotorlāb*) 同 اسطرلاب

سطرنج (*satranj*) 同 شطرنج

سطری (*satree*) 〔形〕 按行的，成行的；直线的

سطع (*sat'*) 〔名〕 放光，闪光，光亮，闪耀

سطل (*satl*) 〔名〕 桶，水桶，木桶

～ دستهٔ 水桶把

یك ～ آب 一桶水

سطوت (*satvat*) 〔名〕 ①攻击，袭击，冲击②势力，权力，权势，威力③力量④威风，气派

سطوح (*sotooh*) 见 سطح

سطور (*sotoor*) 见 سطر

سعات (*so-āt*) 见 ساعی

سعادات (*sa-ādāt*) 见 سعادت

سعادت (*sa-ādat*) 〔名〕 (复 سعادات) ①幸福，愉快②幸运，好运气，吉祥③昌盛，繁荣

(سرمدی ～ ، جاوید ～) ابدی ～ 永远幸福，至福

اخروی ～ 〈宗〉阴间幸福

دنیوی ～ 阳间幸福，人世间的幸福

داشتن ～ 幸福，愉快；幸运

... سعادتش یاری کرد که 他有幸…

سعادت آمیز (～*āmeez*) 〔形〕 ①幸福的，愉快的②繁荣的，昌盛的

～ مژدهٔ 喜讯

سعادت آور (～ *āvar*) 同 سعادت آمیز

سعادت بار (～ *bār*) 〔形〕 非常幸福的，非常愉快的

سعادت بخش (～ *bakhsh*) 〔形〕 带来幸福的

سعادت قرین (～ *ghareen*) 〔形〕 走运的，幸运的，幸福的

سعادتمند (～ *mand*) 〔形〕 ①幸福的，愉快的，②幸运的，吉祥的

～ آدم 幸福的人

سعادتمندانه 〔形、副〕 ①幸福的（地）②顺利的（地），平安的（地）

～ سفر 平安的旅行

مردم چین از زندگی ～ ای برخوردارند .

中国人民过着幸福的生活。

سعادتمندی 〔名〕 ①幸福，愉快②吉祥，幸运，

顺利

سعار (*so-ār*) 〔名〕 极度饥饿，酷热

سعال (*so-āl*) 〔名〕 咳嗽

~ متناوب 复发的咳嗽

~ یابس 干咳（嗽）

دافع ~ 止咳药

سعایت (*sa-āyat*) 〔名〕 ①诽谤，诬告，中伤，说坏话②播弄是非

~ کردن（از）同上

پیش دیگران ~ کردن（از کسی） 在别人面前说某人的坏话

سعت (*se'at*) 同 سعه

سعتر (*sa'tar*) 〔名〕 ①百里香属植物②牛至属植物③香薄荷

سعد (*sa'd*) 〔名〕（复 سعود） ①幸福，幸运，好运气②吉利

~ اصغر 小吉星（指金星）

~ اکبر 大吉星（指木星）

~ سعد 非常吉利的

~ و نحس 吉凶

اختر ~ 吉星，福星

سعد (*so'd*) 〔名〕 〈植〉莎草

~ سلطانی（~ خوراکی） 同上

~ کوفی 植物香根（用作香料）

سعداء (*so'adā'*) 〔名〕 幸运的人们

سعدان I (*sa'dān*) 〔名〕 两颗吉星（指金星和木星）

سعدان II 〔名〕 〈植〉骆驼刺

سعداندوز (*sa'd-andooz*) 〔形〕 吉祥的，幸运的，幸福的

سعده (*so'de*) 同 سعد (*so'd*)

سعدی (*sa'dee*) 〔名〕（伊朗古代著名诗人）萨迪（1203——1291）

سعدین (*sa'dayn*) 同 سعدان I 条

سعر (*so'r*) 〔名〕 ①酷热②疯癫③饥饿

سعر (*se'r*) 〔名〕（复 اسعار） ①价格，定价；限价②价目（表），行市，市价，行情

سعف (*sa'f*) 〔名〕 ①嫁妆②家具③枣树枝（或叶）

سعفه (*sa'fe*) 〔名〕 癣；发癣；湿疹

~ رطبه 金钱癣

~ زنخی 须疮

~ شهدیه 蜂窝癣

~ مخاطیه 癞痢头

~ نخالیه 糠疹，蛇皮癣

سعفی 〔形〕 癣的，湿疹的

سعود (*so-ood*) 见 سعد

سعوط (*sa-oot*) 〔名〕 ①鼻烟②〈医〉催嚏剂

سعه (*se'e*) 〔名〕 ①广阔，广大②（目光）远大③范围④（生活）宽绰⑤广场

~ صدر 慷慨，心胸宽大

~ نظر 见识广阔

سعی (*sa'y*) 〔名〕 ①努力，勤奋②劳动，工作③渴望，企图

با ~ وکوشش 努力地

~ کردن（~ داشتن） 努力，竭力，尽力；当心，小心，注意

~ میکنیم تمام مزارع کمون خود را به زمین قابل آبیاری تبدیل نمائیم. 我们设法把公社的土地全部变成水浇地。

~ بلیغ نمودن 竭尽全力

سعید (*sa-eed*) 〔形〕 ①幸福的，幸运的，吉祥

的，好运气的，有福气的②顺利的，有利的，吉庆的

~ ایام 好时候

سعیر (*sa-eer*) 〔名〕 ①火，火焰②地狱

سعیط (*sa-eet*) 〔名〕 酒糟

سغ (*sagh*) 〔名〕 ①天花板；房顶②拱顶③前厅④牛角⑤洞

سغانه (*saghāne*) 〔名〕 地下室

سغب (*saghab*) 〔名〕 饥饿；无能，贫困

سغبه (*soghbe*) 〔形〕 受骗的

سغد (*soghd*) 〔名〕 ①蓄水池，水塘②古时土耳其斯坦的一个省名

سغدو (*soghdoo*) 〔名〕 香肠，腊肠

سغدی (*saghdee*) 〔名〕 毛毛雨

سغدیانه (*saghdeeyāne*) 〔名〕 酒杯，高脚杯

سغر (*soghor*) 同 خار پشت

سغراق (*saghrāgh*) 〔名〕 带嘴的陶罐或瓷罐；酒坛

سغری (*saghree*) 〔名〕 ①（牲畜的）臀部②同 ساغری

سفاح (*sefāh*) 〔名〕 通奸，私通

سفاح (*saffāh*) 〔形、名〕 ①嗜血的，凶残的②慷慨的③能言善辩的，能说会道的④屠夫，刽子手

سفاد (*sefād*) 〔名〕 交尾

سفار (*sofār*) 同 سوفار I 条

سفار (*sefār*) 〔名〕 旅行，动身

سفار (*safār*) 同 کتابفروش

سفارت (*sefārat*) 〔名〕 ①大使馆②调停，调解

~ کبری 大使馆

~ کبری چین در . . . 中国驻…大使馆

سفارت خانه 〔名〕 大使馆

سفارج (*sefārej*) 同 سفرجل

سفارش (*sefāresh*) 〔名〕 ①委托，嘱托，嘱咐②定购，定货③命令，指示，训示，训令④推荐，介绍，申请，请求⑤劝告

~ اجناس 定货

~ اکید 严令，明确指示

~ دادن 定货，定购，委托

کمون ما دو دستگاه کامیون ~ داده است . 我公社已定购了两辆卡车。

این کالا از چین ~ داده شده است . 这些商品已向中国定购了。

~ خرید پنج نسخه از این فرهنگ را دادهایم . 我们已定购了五部这种词典。

~ کردن 嘱咐，指示，责成，介绍

باو ~ کردیم که فردا زودتر بیاید . 我们已嘱咐他明天早些来。

او را به رفقای کارگر بکنید ~ . 请把他介绍给工人同志们。

مبلغ این چند ~ چقدر است ؟ 这几批订货要多少钱？

سفارش دهنده (~ *dahande*) 〔名〕 定货人，定购人，委托人

سفارش نامه 〔名〕 ①委托书，订货单②介绍信③申请书，请求书

سفارشی 〔形〕 ①定做的，定购的②挂号的（指信）

~ کفش 定做的鞋

~ لباس 定做的衣服

نامهٔ ~ (~ کاغذ) 挂号信

نامهٔ ~ دو قبضه 有回执的挂号信，双挂号（信）

میخواهم این نامه را ~ کنم . 我想把这

封信挂号寄出。

سفاری (*sefāree*) 同 سپاری

سفاك (*saffāk*) 〔名、形〕 ①吸血鬼；屠夫②嗜血的，血腥的，残忍的③流血的

سفاكانه 〔形、副〕 嗜血的(地)，残忍的(地)，残暴的（地）

سفاکی 〔名〕 ①嗜血成性；血腥屠杀，杀人如麻②流血

~ کردن 同上

سفال (*sofāl*) 〔名〕 ①陶土②陶器③坚果壳④瓦片

سفال پاره 〔名〕 陶瓷碎片

سفال پوش 〔形〕 盖上瓦的

سفال (*safāl*) 同 سفالت

سفالت (*safālat*) 〔名〕 ①（在社会上）地位低贱②下流，卑鄙，下贱（行为）

سفال ساز (*sofāl-sāz*) 同 سفالگر

سفال سازی 同 سفالگری

سفالگر (*sofāl-gar*) 〔名〕 陶工，陶器匠

سفالگرخانه 〔名〕 ①制瓦厂，瓦窑②陶器厂

سفالگری 〔名〕 陶器业

سفاله (*sofāle*) 〔名〕 ①底部②沉淀物

سفالی (*sofālee*) 〔形〕 陶土制的，陶器的

~ خانهٔ 用陶土建造的房子

ظروف ~ لعابدار 涂釉陶器

~ کوزهٔ 陶制水罐

سفالین 同 سفالی

سفالینه 〔名、形〕 ①陶碗，陶罐，陶制器皿②同 سفالی

سفاناج (*sefānāj*) 同 اسفناج

سفاه (*safāh*) 同 سفاهت

سفاهت (*safāhat*) 〔名〕 ①愚笨，愚蠢，低能②冒失，轻率，不慎重，唐突

~ کردن 干蠢事，唐突

سفاهت آمیز 〔形〕 愚笨的，愚蠢的，荒谬的，怪诞的

~ رفتار 愚蠢的行为

سفاین (*safāyen*) 同 سفائن

سفائن (*safā-en*) 见 سفینه

سفت (*seft*) 〔形、副〕 ①结实的（地），牢固的（地）②紧密的（地），坚硬的（地），坚韧的（地），粗糙的（地）③浓的，密的，稠的④勒紧的，拉紧的

~ تخم مرغ 煮老的鸡蛋

~ زمین 硬质地层

~ شیرهٔ 稠（浓）糖浆

~ طناب 牢的绳子

~ فنر 紧的弹簧

~ لولای 上紧的门闩，拉紧的闸

~ موی 粗硬的毛发

~ نان 硬面包，硬大饼

~ شدن 变结实，变坚固，变牢固，变硬；变浓，变稠；拉紧，拧紧，勒紧

. شفته هنوز ~ نشده است 混凝土还没硬结起来。

~ کردن 搞结实；使…坚固，使…坚硬，使…稠密；把…拉紧，拧紧，勒紧

کمربند را ~ کردن 勒紧腰带

پیچ را ~ کردن 拧紧螺钉

~ کن و شل کن در آوردن 有紧有松，朝三暮四，反复无常；玩弄权术

~ کشیدن 拉紧

سُفت (*soft*) 〔名〕 ①小窟窿，小孔，小洞②针眼③肩膀

سفت باف (*seft-bāf*) 〔名〕 (布)织得细密的工人

سفت بافت (~ *bāft*) 〔形〕 (布)厚实的，织得细密的

سفت زن (~ *zan*) 〔名〕 性欲旺盛的人

سفت کاری 〔名〕 (建筑物的)骨架

سفتگر (*soft-gar*) 〔名〕 (珍珠、珊瑚的)钻孔工

سفتن (*softan*) 〔动〕 (根 سنب) ①钻眼，钻孔，钻洞②被钻眼

سفته Ⅰ (*softe*) 〔形、名〕 ①(被)钻孔的，(被)钻透的②〈旧〉礼物③耳环④箭；箭头⑤矛

سفته Ⅱ 〔名〕 期票，票据；借函，借据

سفته (*sefte*) 〔形、名〕 ①厚的②结实的③厚大的衣服

سفته باز (*softe-bāz*) 〔名〕 股票投机商，交易所经纪人

سفته بازی 〔名〕 (市场上的)投机倒把，买空卖空，买卖有价证卷，搞投机买卖

~ کردن 同上

سفته گوش 〔名、形〕 ①奴隶②服服贴贴的(指人)

سفته گوشی 〔名〕 顺从，恭顺，驯服，服服贴贴

سفتی (*seftee*) 〔名〕 ①结实，坚固，牢固②坚实，坚硬，坚韧③浓，密，稠密④弹性，弹力，拉紧

سفج (*safj*) 〔名〕 ①未熟的哈密瓜②用干瓜皮做的器皿(如碗、瓢等)③(葡萄)酒

سفچ (*safch*) 同 سفج

سفد (*safad*) 同 سبد

سفر (*safar*) 〔名〕 (复 اسفار) ①旅行②远征，探险，行军③〈口〉次，回

~ آخرت 死亡

~ بخیر (~ بی خطر) 一路平安

~ خشک 没有收获的旅行

~ دریا 航海旅行

~ دورادور (~ دورو دراز) 长途旅行

~ دیگر 下一次

~ ظفر اثر 胜利征程

~ مختصر 短途旅行

~ موفقیت آمیز 顺利的旅行；有成效的访问

~ یك روزه 为期一天的旅行

اسباب ~ 旅行用品

بنهٔ ~ 行李

در ~ و حضر 在家和出门

در ~ بودن 在旅途中

~ (به) رفتن 启程，踏上旅途

~ کردن (~ جستن) 旅行

بسیار ~ باید تا پخته شود خامی. 〈谚〉旅行使人增长见识。

~ دیگر این کار خطرناك را نکنید. 下次不要再做这种危险的事了。

سفر (*sefr*) 〔名〕 (复 اسفار) (特指圣经的)书，卷，本，簿，册，经典著作

اسفار پنج گانه (تورية) 〈宗〉«摩西五经»

اسفار عهد عتیق 〈宗〉«旧约全书»

~ اعداد 〈宗〉«民数记»

~ پیدایش (~ تکوین) 〈宗〉«创世纪»

~ تثنیه 〈宗〉«申命记»

~ خروج 〈宗〉«出埃及记»

سفر (*sofar*) 见 سفره

سفراء (*sofarā'*) 见 سفیر

سفرجل (*safarjal*) 〔名〕 榅桲；榅桲树

سفرخرج (*safar-kharj*) 〔名〕 旅费

سفر دوست (*~doost*) 〔名〕 喜爱旅行的人

سفر کرده (*~karde*) 〔形、名〕 ①旅行过的②见识广的③有旅行经验的人，旅行者；见识广者

سفرنامه 〔名〕 旅行日记，旅行见闻录

سفرنگ (*safrang*) 〔名〕 评注，注解，注释

سفرود (*safrood*) 同 اسفرود

سفره (*sofre*) 〔名〕（复 سفر）①桌布，台布②饭桌

~ آسمان 〈喻〉天幕，天

~ حضرت عباس 只限妇女参加的宴会

~ رنگین 丰盛的宴席

~ شطرنج 棋盘

~ فصاحت 流畅的语言；书本

سر ~ 在吃饭时，就餐时

کنار ~ 在餐桌旁

~ بر چیدن 收拾饭桌，把桌布卷起来

شکم کسی را ~ کردن 开膛破肚

~ گستردن（~ پهن کردن، ~ انداختن، ~ چیدن）摆桌子准备吃饭

کنار ~ حضرت سلیمان نشستن 过神仙一般的生活

دلش را پیش همه کس وا（پهن）میکند ~.
他对谁也守不住秘密。

سفره پرداز (*~pardāz*) 〔名〕 贪吃的人

سفره چی 〔名〕 准备饭菜的人

سفره خانه 〔名〕 饭厅，食堂

سفره ماهی 〔名〕 鳐科鱼

سفره نشین (*~nesheen*) 〔名〕 客人

سفری (*safaree*) 〔形、名〕 ①旅途的，旅行的，征途的②旅行者，游人③胎儿，母腹中的婴儿

~ تختخواب 行军床

~ چمدان 旅行箱

~ ریش تراش 旅行刮脸刀

~ صندلی （旅行用）折迭椅

~ داشتن 〈口〉有喜（怀孕）

سفسطه (*safsate*) 〔名〕 ①诡辩②强词夺理，刁钻，故意刁难

~ کردن（~ بکار بردن） 同上

سفسطه آمیز 〔形〕 诡辩的

سفسطه باز 〔名〕 诡辩家，强词夺理的人

سفسطه بازی 〔名〕 玩弄诡辩术

سفسطه جویانه 同 سفسطه آمیز

سفسطه گرانه (*~garāne*) سفسطه آمیز

سفسطی (*safsatee*) 〔形、名〕 ①诡辩的②诡辩家，强词夺理的人

سفط (*safat*) 〔名〕 筐，篮子

سفك (*safk*) 〔名〕 ①流，流泻，流出，倾注②流血

~ دم 流血

سفل (*sofl*) 〔名〕 低下，下贱

سفلگی (*soflegee, seflegee*) 〔名〕 卑劣，卑鄙，下贱，下流，下作

سفله (*sefle*) 〔形、名〕 ①卑劣的，卑鄙的，下贱的，下流的，下作的②下贱的人，卑鄙的人，卑劣汉

سفله پرور (*~parvar*) 〔形、名〕 扶植卑劣的（人）

سفله طبع (*~tab'*) 〔形〕 本性卑劣的

سفله نواز (*~navāz*) 同 سفله پرور

سفلی (*soflā*) 〔形〕 较低下的，较下流的

سفلی (*soflee*) 〔形〕 下面的，下游的

~ منطقهٔ （河流的）下游，下游地区

سفلیدن (*sefleedan*) 〔动〕（根 سفل）吹哨

سفلیس Syphilis 〔名〕〈医〉梅毒

~ مبحث 〈医〉梅毒学

~ متخصص 梅毒学专家

سفلیسی 〔名、形〕①梅毒患者②梅毒的

سفن (*sofon*) 见 سفینه

سفنج Sponge 〔名〕 海绵

سفند (*sefand*) 同 اسفند I条

سفندارمذ (*sefandārmoz*) 同 اسفندارمذ

سفورجنه (*sefoorjene*) 〔名〕 毒蛇草

سفه (*safah*) 同 سفاهت

سفهاء (*sofahā'*) 见 سفیه

سفید (*sefeed*) 〔形、名〕 ①白的，白色的②空白的③灰白的④苍白的⑤〈转〉清楚的，明白的⑥〈棋〉白棋⑦白颜色⑧〈乐〉半音符

~ آهن 白铁，马口铁

~ چك 空白支票（指没有填写过款项数目的支票）

~ دفتر 空白簿

~ سنگ 白石，石板瓦

~ گل 白垩粉，白粉

~ ماهی 〈动〉库图斜齿鳊；白鲑鱼

~ موی 白发

~ نژاد 白色人种

~ شدن 发白，变白；（脸色）变苍白；出现

~ کردن 涂白，刷白；漂白；在…上涂锡

دیوارها را ~ کردن 粉刷墙壁

~ گذاردن 留空白

سفید آب (~ *āb*) 〔名〕 ①白色颜料，白色涂料②铅白；（化妆用的）白粉，香粉

~ روی 香粉，雪花膏，油脂

~ سرب (~ شیخ) 碳酸铅白

سفیداج (*sefeedāj*) 〔名〕 乌贼，墨斗鱼

سفیدار (*sefeedār*) 〔名〕 〈植〉白杨（树）

سفید بخت (*sefeed-bakht*) 同 خوشبخت

سفید بختی 同 خوشبختی

سفید بید 同 سپید بید

سفید پوست (~*poost*) 〔形、名〕 ①白皮肤的，白色人种的②白种人

سفید پوش 〔名〕 穿白衣服的人

سفید چشم (~ *cheshm*) 〔形、名〕 ①淘气的；冒失的，无礼的②〈动〉白眼鳊

سفید خار 同 سپیدخار

سفید رنگ (~ *rang*) 〔形〕 白色的，白的

سفید ریش 同 ریش سفید

سفید فام 〔形〕 浅白色的，淡白色的

سفیدك (*sefeedak*) 〔名〕 ①（留在衣服上的）汗渍②（树干渗出的）白水

سفید کار (*sefeed-kār*) 〔名〕 ①抹灰工，灰泥匠，粉刷工人②漂白工人

سفید کاری 〔名〕 ①抹灰泥；粉刷②漂白，刷白

~ کردن 同上

اطاق را ~ کردن 粉刷房间

سفید کاسه 〔形〕 慷慨的，大方的

سفید گر (~ *gar*) 〔名〕 ①锡匠；银匠②粉刷工

سفید گری 〔名〕 镀锡，镀银

~ کردن 同上

سفید مو(ی) 〔形〕 白头发的，头发斑白的

"~ دختر" "白毛女"

سفید مور 〔名〕 白蚁

سفید مهر (~*mohr*) 〔名〕 开支票人签过名由

收款人自填款项数目的支票

~ چك 同上

سفيد مهره (~ *mohre*) 〔名〕 一种小蚌

سفيد نامه 〔形〕 公正的，正直的

سفيده 〔名〕 ①蛋白，蛋白质②黎明，拂晓，（东方出现的）鱼肚白

~ تخم مرغ 鸡蛋青，蛋白

~ سلول (~ ياخته) 〈生〉原生质；细胞质

~ صبح 黎明，（东方出现的）鱼肚白

~ دميدن 黎明，破晓，东方出现鱼肚白

سفيده دم (*sefeede-dam*) 同 سپيده دم

سفيدى 〔名〕 ①白，白色②空白，遗漏处，（文件、表格等）未填写处③硬壳，硬层；薄层

~ پوست 〈医〉白化病

~ چشم 眼白

~ مايل به 浅白色的

~ زدن 反光

سفير (*safeer*) 〔名〕（复 سفراء）①大使②〈罕〉调介人

~ كبير 大使

~ كبير جمهورى خلق چين در ايران 中国驻伊朗大使

سفيل (*safeel*) 〔形〕 ①低下的，下贱的，庸俗的②受苦的，过穷日子的，不幸的

سفينه (*safeene*) 〔名〕（复 سفاين ، سفائن）①船，舰②〈旧〉（诗或散文）集，汇编

~ غزل 抒情诗集

~ فضائى (~ كيهان پيما ، ~ كيهانى) 宇宙飞船

~ نجات 救生艇

~ نوح 〈宗〉挪亚方舟（基督教《圣经》中挪亚为避洪水而造的方形大船）

~ هوائى 飞艇

سفيه (*safeeh*) 〔形、名〕（复 سفهاء）①愚蠢的，愚笨的，愚昧的②蠢人，笨人；外行，不学无术的人

سفيهانه 〔形、副〕 愚蠢的(地)，愚笨的(地)，不学无术的（地）

سفيهى (*safeehee*) 同 سفاهت

سق (*sagh*) 〔名〕 〈口〉上腭

~ سياه داشتن 痛骂

~ زدن 嚼（干东西）吃；啼哭不止（指小孩）

سقش را با فحش برداشته‌اند. 他说话很脏。

سقاء (*saghghā'*) 〔名〕 担水者，背水者；卖水者

~ مرغ 〈动〉鹈鹕

~ زمستان و آهنگر تابستان. 〈俗〉冬顶风雪担水，夏披烈日打铁。（喻：做苦工的）

سقاخانه 〔名〕 公共饮水处；饮用喷泉

سقالبه (*saghālebe*) 见 سقلب

سقام (*seghām*) 〔名〕 ①见 سقيم ②病，疾病

سقامت (*saghāmat*) 〔名〕 病，疾病

سقايت (*saghāyat*) 〔名〕 ①给…水喝，把…灌醉；解渴②饮水站③盛水和酒的器皿④背水供出售的职业

~ كردن 给…水喝

سقائك (*soghghā-ak*) 〔名〕 〈动〉鹡鸰

سقائى (*saghā-ee*) 〔名〕 背水供出售的职业

~ كردن 背水，担水，卖水

سقر (*saghar*) 〔名〕 地狱

~ نار 〈宗〉地狱之火

~ اسود ! 〈口〉见鬼去吧！

سقراط (*soghrāt*) 〔名〕（古希腊哲学家）苏格拉底

سقراطی 〔形〕 苏格拉底的，信奉苏格拉底的

سقرلات (*sagherlāt*) 同 سقلاطون

سقرلاط (*sagherlāt*) 同 سقلاطون

سقز (*saghghez*) 〔名〕 ①松脂，松香，香树脂；乳香；(供咀嚼用的)口胶，口香糖②松节油

~ تلخ 松节油

~ هراتی 〈药〉阿魏胶

درخت ~ 〈植〉（产松节油的）笃薅香树

روغن ~ 松节油

~ جویدن 嚼口香糖

~ کسی را دزدیدن 〈口〉打听某人的秘密

سقزی 〔形〕 笃薅香树的

سقط (*seght*) 〔名〕 小产，流产；堕胎，打胎

~ جنین 小产，流产，早产

~ جنین کردن 小产，流产，早产

سقط (*saght*) 〔名〕 ①雪②霜③流产的胎儿④（打击火石时产生的）火星

سقط (*saghat*) 〔名、形〕（复 اسقاط）①碎砖，碎石，破瓦②骂，辱骂③丢脸，耻辱④错误⑤跛的，残废的⑥死的⑦毁坏的

~ شدن （动物）死亡，倒毙；（马）跛，残废；无用

~ کردن 死亡

~ گفتن 骂，辱骂

سقط فروش (*~foroosh*) 〔名〕 干杂货商

سقط فروشی 〔名〕 干杂货行业

سقط کاری (*~kāree*) 〔名〕（造房时）使用砖、石头和其他建筑材料

سقطه (*saghte*) 〔名〕 滑交，失足，过失，错误

سقف (*saghf*) 〔名〕（复 سقوف）①天花板，屋顶，篷盖②〈转〉最高限度，到顶

~ دهان 上腭

~ لاجورد(ی)(~ شبرنگ ، ~ مدور ، ~ مرفوع ، ~ معلق ، ~ مهنت زا ، ~ مینا ، ~ نیم خانه) 〈喻〉苍穹，天空

~ زدن 做天花板，搭顶，盖顶

~ برای خانه‌ای ساختن 给房子盖上屋顶

~ را تخته کوبی کردن 〈建〉钉天花板

~ این اطاق خیلی بلند است . 这房间的天花板很高。

~ اطاق را باید برداشت . 这房子的屋顶应该揭掉。

سقف (*soghof*) 见 اسقف

سقف بندی (*saghf-bandee*) 〔名〕 盖屋顶，做天花板

سقف سازی 同 سقف بندی

سقلاب (*saghlāb*) 〔名〕〈罕〉〈动〉海狸（皮）

سقلاب (*seghlāb*) 〔名〕 ①斯拉夫人②斯拉夫语③斯拉夫（人）国家

سقلابی 〔形〕 ①斯拉夫人的②斯拉夫语的

سقلات (*seghlāt*) 同 سقلاطون

سقلاطون (*seghlātoon*) 〔名〕 ①红色或蓝色的丝毛织品②茉莉花

سقلب (*saghlab*) 同 سقلاب

سقلبی (*seghlabee*) 同 سقلابی

سقلمه (*sogholme*) 〔名〕（用大拇指放在食指和中指之间握成的拳头而出击的）拳击

~ زدن (به) 用拳头猛击

سقلوفندریون Scolopendrium 〔名〕 ①蜈蚣属②蜈蚣

سقم (*soghm*) 〔名〕（复 اسقام）①不正确，假②疾病，病痛③灾难，灾祸

سیاه ～ 〈医〉口蹄疫，鹅口疮

صحت و ～ مطلب هنوز معلوم نیست . 事情是真是假，现在还不得而知。

سقمونیا Scammony 〔名〕〈植〉①墨牵牛子（产于小亚细亚的一种缠绕茎旋花属植物）②墨牵牛子树脂（旧时用作峻泻药）

سقنقور (*saghanghoor*) 〔名〕石龙子科的动物

سقوط (*soghoot*) 〔名〕①倒闭，倒台②腐化，堕落，没落③倒塌，崩溃④掉落，脱落，落下⑤下垂，脱垂⑥（飞机）失事

اخلاقی (～ در اخلاق) ～ 道德败坏

برگ ～ 落叶

بورس ～ 交易所倒闭

جفن (～ پلك) ～ 上睑下垂

دولت ～ 政府倒台（垮台）

رحم (～ زهدان) ～ 子宫下垂

شعر ～ 头发脱落，掉发

کابینه ～ 内阁垮台，倒阁

مژگان ～ 眼睫毛脱落

کردن ～ 倒台，被推翻；堕落，没落；落下，垂下；落（叶）；掉（牙）

سقوف (*soghoof*) 见 سقف

سقی (*saghee*) 〔名〕灌溉，浇水；给…水喝

سقیروس Scirrhus 〔名〕〈医〉硬癌

سقیفه (*sagheefe*) 〔名〕①顶棚，有顶棚的过道，走廊，（有圆柱的）门廊②做天花板的木头③夹板

سقیم (*sagheem*) 〔形、名〕（复 سقام）①不正确的，错误的②假的，伪的③（复数时）病人

سك Ⅰ (*sok*) 〔名〕①刺，棒，（赶毛驴用的）尖棍②困境，不幸，苦难③悲哀，悲痛

زدن (را ، به) ～ 撵，赶（毛驴）；驱使，唆使

سك Ⅱ 〔名〕摇动，运动

سك Ⅲ 〔名〕芳香，香气；香水

سك (*sek*) 〔名〕同 سرکه

سکاچه (*sokāche*) 〔名〕恶梦，噩梦

سکار (*sekār*) 〔名〕①木炭②火③油煎饼

سکارو (*sokāroo*) 〔名〕烤饼；烤肉

سکاری (*sokārā*) 〔名〕①醉汉②见 سکران

سکاف (*sakkāf*) 〔名〕鞋匠

سکافه (*sokāfe*) 〔名〕（弹弦乐器用的）拨子，琴拨，拨弦片

سکافی (*sakāfee*) 〔名〕制鞋

کردن ～ 缝制鞋靴

سکاك (*sakkāk*) 〔名〕①铁匠，制刀匠②硬币铸造工

سکاکین (*sakākeen*) 见 سکین

سکال (*sekāl*) 同 سگال Ⅰ、Ⅱ条

سکان Ⅰ (*sokkān*) 见 ساکن

سکان Ⅱ 〔名〕①（船等的）舵；（飞机等的）方向盘②舵轮

افقی متحرك (～ نشیب و فراز) ～ 〈空〉升降舵

انحراف و عطف (～ عمودی متحرك) ～ 〈空〉方向舵

کشتی ～ 船舵

～ چرخ 舵轮

سکان دار 〔名〕舵手，掌舵人

سکان گیر 同 سکان دار

سکاهن (*sekāhan*) 〔名〕①〈化〉醋酸铁②黑色染料

سکب (*sakb*) 〔名〕①高个子②良马③倒，倾泻

سکب (*sakab*) 〔名〕①铜②铅

سکبا (*sekbā*) 同 سرکه با

سکباج (*sekbāj*) 同 سرکه با

سکت Sect 〔名〕宗派，教派；派系，派别

سکتاریستی (*sektāreestee*) 〔形〕宗派主义的

سکتاریسم Sectarism 〔名〕宗派主义；〈宗〉派性，教派性

سکته (*sekte, sakte*) 〔名〕①〈医〉中风，卒中，脑溢血，晕厥②中断，中止③停顿（指诗或乐曲中的词间休止）④损失，损害⑤〈罕〉寂静

　～ بلغمی (～ مائی) 痰壅

　～ دماغی (～ مغزی) 脑溢血，中风

　～ دموی 血瘀

　～ ریوی 肺梗塞

　～ صاعقه 全身僵硬症

　～ قلبی 心肌梗塞

　～ کامل 急性中风，脑溢血

　～ ملیح （诗或乐曲中的）停顿

　～ ناقص 半身不遂，瘫痪，局部麻痹

　～ زدن (～ وارد آوردن) (به) 造成损失

　～ کردن 患中风，患瘫痪病；（因中风或血管梗塞而）昏过去，晕厥

　این شعر ～ دارد. 这首诗念起来不顺口。

سکته دار 〔形〕〈文〉不合诗韵的

　～ شعر 不合诗韵的诗，歪诗

سکته ور (*sakte-var*) 〔名〕患中风病人

سکج (*sakaj*) 〔名〕〈罕〉红葡萄干

سکر (*sokr*) 〔名〕①醉，昏醉，迷醉②酒

　～ آوردن 使…醉，使…迷醉

سکر (*sakr*) 〔名〕（用坝）堵住

سکر (*sokkar*) 同 شکر

سکرات (*sakarāt*) 见 سکرت

سکران (*sokrān, sakrān*) 〔形、名〕（复 سکاری）①醉的②醉汉，醉鬼

سکرانگیز (*sokr-angeez*) 〔形〕使…醉的，使…迷醉的

سکرآور (*～āvar*) 同 سکرانگیز

سکرت (*sakrat*) 〔名〕（复 سکرات）（临死前）昏迷状态

　～ الموت (～ موت) 濒死状态，咽气；〈转〉垂死挣扎

سکرت Secret 〔名〕秘密

سکرتاگوگ Secretagogue 〔名〕〈医〉促泌素

سکرتر Secretary 〔名〕秘书，书记

سکرتین Secretin 〔名〕〈生〉分泌腺

سکرجا (*sekerjā*) 〔名〕肾叶打碗花（肾叶天剑）

سکرکه (*sokorke*) 〔名〕一种用小米酿的酒

سکرمه (*sekerme*) 同 سگرمه

سکره (*sokre*) 〔名〕①碗，陶碗②杯

سکرین (*sokkareen*) 同 شکرین

سکز (*sakez*) 同 سقز

سکزیلدوز (*sakezeeldooz*) 〔名〕（根据星相家的预言）带来灾难的八个星座

سکس Sex 〔名、形〕①性，性别②性的，色情的

سکساول (*saksāvol*) 〔名〕〈植〉盐木（长于亚细亚沙漠的树）

سکستن (*sokostan*) 〔动〕（根 سکس）①断裂，分开②挖

سکسک (*soksok*) 〔名〕①走动不稳的马②不平坦的土地③脚步声

سکسکه (*sekseke*) 呜咽，饮泣吞声；哽咽

(زدن (~ کردن ~ 同上

سکسکه (*saksake*) 〔名〕 ①酒醉②勇敢

سکسی (*seksee*) 〔形〕 性的，性欲的

سکسیون Section 〔名〕 ①‹医›切开，剖开②（组成整体的）部份，段，节，组

سکك (*sekak*) 见 سکه

سکن (*sakan*) 〔名〕 ①安静，平静；静止，停止②（地狱之）火③丰富，富足④仁慈

سکن (*sakn*) 〔名〕 ①家庭成员②房间，住所

سکنات (*sakanāt*) 〔名〕 中止，停顿，暂停；踌躇，迟钝

حرکات و ~ 行为，举动，举止行动

سکنت (*saknat*) 〔名〕 休息，停顿；喘息，间歇

سکنج (*sokonj*) 〔名〕 口臭

سکنج I (*sakanj*) 〔名〕 兔唇

سکنج II 〔名〕 ①咳嗽②咬伤，螫伤③刮破

سکنج I (*sekonj*) 同 سه کنج

سکنج II سکنجیدن 的根

سکنجبین (*sekanjabeen*) 〔名〕 蜜糖和醋的浆汁

سکنجبینی 〔形〕 有些酸味的

سکنجیدن (*sekonjeedan*) 〔动〕 （根 سکنج）①咳嗽②咬，螫③刮破

سکندر (*sekandar*) 〔名〕 （马）摔倒，绊倒，失蹄

خوردن ~ 同上

سکندری (*sekandaree*) 〔名〕 （马）绊倒，（马）失（前）蹄，（马）溜蹄

(خوردن (~ رفتن ~ 摔倒，绊倒，失蹄

‹谚› اسب خوشرو هم گاهی ~ میخورد . 良马也有失蹄时。

سکندریه 同 اسکندریه

سکنگبین (*sekangabeen*) 同 سکنجبین

سکنه (*sakane*) 见 ساکن

آبها ~ 水族动物（指鱼）

سکنه (*sakne*) 多半用复数形式 سکنات

سکنه (*sakneh*) 〔名〕 ①景况②脑袋和脖子接合处

سکنه (*sekne*) 同 اسکنه

سکنی (*soknā*) 〔名〕 住，居住，住宅

موقتی ~ 旅居，临时居住

~ قابل 适合居住的，可以住人的

(در) داشتن ~ 居住，生活

(در) (گرفتن (~ گزیدن ، ~ کردن ~ 住下，定居，安家

در دهکده‌ای ~ گزید . 他在一个村子里住下来了。

سکو (*sakoo*) 〔名〕 ①石凳，石座②（铁路）站台，月台③平车，浮船

(افتخار (~ قهرمانی ~ 荣誉台，领奖台

پرتاب موشك ~ 火箭发射台

توپ ~ ‹军›炮台

شناور ~ 大海中的作业台

مجسمه ~ （雕象、纪念碑等的）台座

سکو (*sekoo*) 〔名〕 叉，干草叉，（扬谷用的）木叉，草耙

سکوا (*sekvā*) 同 سکبا

سکوب (*sakoob*) 同 سکو (*sakoo*)

سکوبا (*sokoobā*) 同 اسقف

سکوت (*sokoot*) 〔名〕 ①沉寂，沉静，寂静②沉默，沉默寡言③‹乐›休止，休止符

(محض (~ مطلق ~ 一片寂静

~ مطلق در آن اطاق حکم فرما شد . 室内

鸦雀无声。

حق السکوت 堵住嘴的贿赂

مهر ~ بر لب زدن 闭口不说，紧闭双唇；嘴上贴了封条

~ را شکستن 打破寂静，破坏安静

~ کردن (~ اختیار کردن) 保持沉默

همه با شنیدن دلایل محکم او ~ اختیار کردند. 大家听到他那有力的论据后全都不作声了。

~ علامت رضاست. 〈谚〉沉默即同意。

سکوت آمیز 〔形〕 沉默的，不用语言表示的

سکوره (*sokoore*) 见 سکره

سکون (*sokoon*) 〔名〕 ①安静，平静，静止不动②休息，不做事③〈语〉静符

~ دریا 海上风平浪静

سکونت I (*sokoonat*) 〔名〕 ①居住，住下，定居②平静，静止，不动

قابل ~ 适合居住的，可以住人的

محل ~ 住地

~ داشتن (~ کردن) 居住

~ گزیدن (~ اختیار کردن) 住下，定居，安家落户

این خانه برای ~ خوب نیست. 这所房屋不适合居住。

سکونت II 〔名〕 贫穷，贫困

سکه (*sekke*) 〔名〕（复 سکك）①硬币，纸币②〈旧〉冲模，压模，铸模，硬币模③特征，性质，性格④光泽，美观⑤直路⑥小巷⑦犁⑧有皱纹的脸

~ رایج 流通中的货币

~ طلا 金币

~ قلب 伪币

~ کار و بار 工作得到进展

~ مردی 男子汉的性格

از ~ افتادن 失去意义；（妇女）色衰；（商品）不时兴

~ خوردن （被）铸成硬币；以…著名

~ باطل خوردن 失去价值

~ داشتن 流通，流行

~ زدن 铸造硬币

نقره را ~ زدن 把银子铸成硬币

~ بدی بکسی زدن 侮辱某人，玷污某人的声誉

~ مردی زدن 名声好，出名

~ کردن 铸造硬币；〈口〉使（事情）向前进展；引起普遍注意；风行，通行

~ دیگری پیدا کردن （事情向好的方面）变化，出现转机

~ یك پول کردن 〈口〉侮辱某人，玷污某人

~ کوبیدن 〈口〉得到荣誉和尊敬；坚持己见；达到目的

~ روی ~ گذاشتن 〈口〉积攒钱

کارش ~ است. 〈口〉他的事情进展顺利。

سکه‌ای (*sekke-ee*) 〔形〕 类似硬币的

سکه برو (*sekke-beroo*) 〔名〕 币，钱币

~ مهر اسم کسی بودن 某人身无分文

سکه خانه(~ *khāne*) 〔名〕 铸币厂

سکه دار (~ *dār*) 〔形〕 ①（硬币、徽章等）铸有花纹的，冲制的，模压的②独立的（指统治者）；有权制造硬币的③〈口〉重要的，著名的，有声望的

سکه درست (~ *dorost*) 〔形〕 正直的，公正的，正义的

سکه زده (~ *zade*) 同 سکه دار

سکه زن (~ *zan*) 〔名〕 模压工人，铸币工人；奖章（纪念章等）刻制家，刻模者

سکه زنی 〔名〕 铸造钱币

~ کردن 同上

سکه شناس (~ *shenās*) 〔名〕 ①古钱学家，古币研究家；古钱收藏家②鉴别钱币的专家③〈口〉贪财的人，爱钱如命的人，自私自利者

سکه شناسی 〔名〕 古钱学，钱币学

سکه قلب زن (~ *ghalb-zan*) 〔名〕 伪造硬币者

سکه کن (~ *kan*) 〔名〕 硬币或模型的雕刻家，雕版师

سکیت (*sekeet*) 〔形〕 沉默寡言的，缄默的；冷淡的

سکیز Ⅰ (*sekeez*) سکیزیدن 的根

سکیز Ⅱ 〔名〕 ①蹦，跳，跳跃②踢③争吵

~ زدن (~ کردن) 同上

سکیزه 同 سکیز Ⅱ条

سکیزیدن (*sekeezeedan*) 〔动〕（根 سکیز ）〈罕〉①蹦，跳，跳跃②踢

سکین (*sekkeen*) 〔名〕（复 سکاکین ）刀，小刀

سکینه (*sakeene*) 〔名〕 安静，平静，肃静

سگ (*sag*) 〔名〕 狗，犬

~ ابلق 〈喻〉世界

~ آبی 海狗，海狸

~ آز 贪婪的人

~ آموخته 受过训练的狗

~ بازاری (~ و لگرد) 野狗

~ پاسبان (~ حارس ، ~ خانگی) 看门狗，警犬

~ تازی 灵猩（一种跑得特别快的猎犬）

~ تجملی 狮子狗

~ چوپان (~ شبانی ، ~ گله‌داری) 牧羊犬，牧犬

~ حسن دله 多管闲事的人；游手好闲的人

~ دامن پرورده (~ دست آموز) 哈巴狗

~ دریا 海獭

~ دریائی 海豹；角鲨，星鲨

~ دیوانه (~ هار) 疯狗，狂犬

~ روسیاه 亵渎神灵的人，罪人

~ زنجیری 走狗

~ شکاری 猎狗

~ کهدانی 懒汉

~ نازی آباد 死不要脸的人

~ و گربه 〈喻〉两个相处得不好的人

~ هرزه مرض 蠢汉，无耻之徒

مثل ~ و گربه بودن 彼此是冤家

~ دادن و ~ توله گرفتن 吃大亏

با ~ بجوال رفتن 和坏人鬼混在一起，同坏人争吵

مثل ~ پشیمان شدن 十分后悔

زندگی ~ کردن 过猪狗般的生活

~ حق شناس به از آدم ناسپاس. 〈谚〉忘恩负义的人不如一条狗。

~ خانه بشو کوچکتر خانه نشو. 〈谚〉宁为鸡口，无为牛后。

~ در خانهٔ صاحبش شیر است. 狗在主人家，凶猛如狮子。

~ ~ را نمیخورد. 猩猩惜猩猩（直译：狗不咬狗）

. زرد برادر شغال است ~ 〈谚〉半斤八两；彼此彼此；一路货

. صاحبش را نمیشناخت ~ 乱作一团；乱糟糟。（直译：连狗都找不到自己的主人了。）

. لاید (نالد) کاروان گذرد ~ 〈谚〉不管狗如何狂吠，商队照样前进。

کجا خانه کجا ؟ ~ 风马牛不相及！

او ~ کیست که . . . 他仗着什么…；他怎么敢…

امپریالیستها و کلیهٔ سگهای زنجیریشان را در هم بشکنید ! 打倒帝国主义及其一切走狗！

سگابی (*sagābee*) 〔名〕 海狸；水獭

سگار (*segār*) 同 سیگار

سگارون (*sagāroon*) 同 جوجه تیغی

سگال I (*segāl*) سگالیدن 的根

سگال II 〔名〕 ①沉思，思考，想，念头，主意②意图，打算③仇视，敌视④话；格言⑤恶毒言词，坏话；坏主意，坏点子

~ کردن 思考；敌视；讲话；说坏话

سگالش (*segālesh*) 〔名〕 ①思考，思索②坏主意，坏点子

سگاله (*sagāle*) 〔名〕 狗屎

سگالیدن (*segāleedan*) 〔动〕 （根 سگال）①沉思，思考，考虑②打算，企图，图谋③出坏主意，打鬼主意，存心作恶④恶语伤人，说坏话，中伤

سگ انگور (*sag-angoor*) 〔名〕 〈植〉龙葵

سگانه (*segāne*) 同 سه گانه

سگ باز (*sag-bāz*) 〔名〕 ①驯狗者；耍狗（戏）者②养狗迷

سگ بازی 〔名〕 驯狗，养狗，耍狗戏

سگبان 〔名〕 照料猎犬的人，养狗者

سگبانی 〔名〕 养狗

سگ بچه (~ *bache*) 〔名〕 小狗

سگ پا (ی) 〔形〕 〈口〉鞋穿得费的，很快就把鞋穿破的

سگ پستان (~ *pestān*) 同 سپستان

سگ پزی (~ *pazee*) 〔名〕 〈口〉便宜的小酒饭馆

سگ پوی 〔名〕 （人来人往的）脚步声

سگ توله 〔名〕 狗崽子，小猎犬；骂人话

سگ جان 〔形〕 ①勤勉的，辛勤的，刻苦耐劳的②有耐心的，坚韧不拔的③残酷的，狠心的

سگ جانی 〔名〕 ①勤勉，勤奋，辛勤②忍耐③残酷，狠心

سگ جگر (~ *jegar*) 〔形〕 狼心狗肺的，铁石心肠的，心狠的

سگ چهره (~ *chehre*) 〔形〕 脾气乖戾的，易怒的

سگ خور (~ *khor*) 〔形〕 〈口〉被挥霍掉的，被浪费掉的，被侵吞的

~ شدن 被挥霍，被浪费，被侵吞

~ کردن 把……糟踏掉，把……挥霍掉

سگ دار 〔名〕 养狗的

سگ دست (~ *dast*) 〔名〕 （汽车的）舵杆

سگ دل (~ *del*) 〔形〕 ①残暴的，凶狠的，暴怒的，坏心肠的②粗鲁的

سگ دلی 〔名〕 ①残暴，凶狠，暴怒，坏心肠②粗鲁

سگ دندان I (~ *dandān*) 〔名〕 犬牙，犬齿

سگك (*sagak*) 〔名〕 ①小狗②小钩；扣子，扣环

نر و ماده ～ 风纪扣

انداختن ～ 扣上，扣紧

سگك دوز 〔名〕 缝扣子的工人

سگ كش Ⅰ (*sag-kosh*) 〔名〕 〈植〉毒狗草

سگ كش Ⅱ 〔名〕 ①虐杀，残酷杀害②折磨，使痛苦

كردن ～ 同上

سگ كشي 〔名〕 杀狗

سگ كن (～ *kan*) 〔名〕 〈植〉狼毒茄

سگكي (*sagakee*) 〔形、名〕 ①带扣的②摔跤的一种方法

بند جوراب ～ 带扣的吊袜带

سگ گزيده (*sag-gazeede*) 〔形〕 被狗咬的

سگلاب (～ *lāb*) 〔名〕 海狸

سگ لاس 〔名〕 母狗

سگ لرز (～ *larz*) 〔形〕 浑身发抖的

زدن ～ 浑身发抖

سگ ماهي 〔名〕 鳇鱼，鲟鱼

～ تخم 黑鱼子

سگ مرغ (～ *morgh*) 〔名〕 大蝙蝠

سگ مگس (～ *magas*) 〔名〕 〈动〉虱蝇，狗蝇，牛虻

سگ منش (～ *manesh*) 〔形〕 ①像狗一样的②暴躁的，脾气坏的，爱争吵的

سگ منشي 〔名〕暴躁，脾气坏，爱争吵；狗性，卑鄙行为

سگنجه (*saganje*) 〔名〕 雹子，冰雹

سگنگور (*sagangoor*) 同 سگ انگور

سگي (*sagee*) 〔名〕 卑鄙，下贱，下流；狗性

سل Ⅰ (*sal*) 〔名〕 ①木桥②木排，木筏③（平

سگ دندان Ⅱ 〔形〕 有利牙的；凶恶的，残忍的

سگ دو (～ *dow*) 〔形、名〕 ①像狗跑似的②瞎跑的人，盲动的人

زدن ～ 瞎跑，盲动，乱跑；奔走，奔忙

سگ دوي (～ *dovee*) 〔名〕 〈口〉瞎跑，盲动，乱跑；奔走，奔忙

كردن ～ 同上

سگرمه (*segerme*) 〔名〕 ①〈口〉眉间皱纹②前额

اش توهم است (رفت) ～ . 他紧皱眉头。

سگرنه (*sogorne*) 〔名〕 豪猪

سگرو (*sagroo*) 〔名〕 压迫者

سگ روباه 〔名〕 〈动〉北极狐

سگزبان (*sag-zabān*) 〔名〕 〈植〉倒提壶（属）

سگزن (*sag-zan*) 〔名〕 有锐利尖头的小箭

سگ زندگي (～ *zendegee*) 〔名〕 过猪狗般生活的人

سگسار Ⅰ (*sagsār*) 〔形〕 ①象狗似的②贪婪的，自私自利的

سگسار Ⅱ 〔名〕 （寓言中）狗头人体的妖怪

سگساران (*sagsārān*) 〔名、形〕 ①〈动〉犬头猿（狒狒、山魈等）②拥挤的

سگسارانه 〔形〕 象狗似的

سگسان (*sagsān*) 〔名〕 犬科（动物）

سگ سر (*sag-sar*) 同 سگسار Ⅰ、Ⅱ条

سگ سنبويه (*sag-sanbooye*) 〔名〕 五叶树种子

سگ سيرت (～ *seerat*) 〔形〕 ①狗性子的②粗野的，好争吵的

سگ سيرتي 〔名〕 ①狗性②粗野，好争吵

سگ صفت (～ *sefat*) 〔形〕 易怒的，好争吵的，粗鲁的，狗性的

سگ صفتي 〔名〕 易怒，好争吵；粗鲁，狗性

底）渡船④轮船

سل Ⅱ 〔名〕 ①拔剑，抽刀出鞘②放血（一种医疗法）

سل (*sel*) 〔名〕 肺结核，结核病

استخوانی ~ 骨结核

(~ برقی)~ سواره 奔马性肺结核，奔马痨

(~ ریوی) ~ سینه 肺结核

~ نخاع 脊髓结核

مبتلا به ~ شدن 得肺病

سل Sole 〔形〕 单独的，唯一的

سل Sol 〔名〕 〈乐〉七个唱名之一（相当于音名G）

سلاب (*salāb*) 〔名〕（复 سلب）丧服

سلاب (*sollāb*) 同 اسطرلاب

سلابه (*sollābe*) 〔名〕 肉钩子

به ~ زدن (یا کشیدن) 把肉挂起来

سلاجقه (*salājaghe*) 见 سلجوق

سلاح (*selāh*) 〔名〕（复 اسلحه）武器，军械，军事装备

~ اتمی 原子武器

~ تهاجمی 进攻性武器

~ خود کار 自动武器

~ دفاعی 防御性武器

~ سرد 冷兵器（指刀、剑等）

~ گرم 热兵器（指枪、炮等）

~ معجزه آسا 法宝

~ میکروبی 细菌武器

~ خلع 裁军，解除武装

سرباز تحت السلاح 现役军人

~ برداشتن 拿起武器

~ پوشیدن 佩戴武器

~ بر زمین نهادن (~ باز کردن) 放下武器，缴械投降

سلاح بردار (~ *bardār*) 〔名〕 携带武器者，穿盔甲者，〈转〉忠实的仆从

سلاح پوش 〔形〕 ①佩带武器的，武装的②穿盔甲的

سلاح خانه 〔名〕 军火库，兵工厂

سلاح دار 〔名、形〕 ①管理武器的官员②武装侍从③武装的④穿盔甲的

سلاح داری 〔名〕 拥有武器

سلاح ساز 同 اسلحه ساز

سلاح شور 同 سلحشور

سلاح شوری 同 سلحشوری

سلاحی 同 سپاهی

سلاخ (*sallākh*) 〔名〕 屠宰工人，剥畜皮（为职业）的人

سلاخانه 同 سلاخ خانه

سلاخ خانه 〔名〕 屠宰场，剥畜皮的场所

سلاخی 〔名〕 屠宰牲口，剥畜皮；屠杀，残杀，杀戮

~ کردن 同上

سلاست (*salāsat*) 〔名〕 ①流利，流畅②光滑，平滑③驯服，顺从，听从

سلاسل (*salāsel*) 见 سلسله

سلاطین (*salāteen*) 见 سلطان

سلاف (*sollāf*) 〔名〕 酒

سلاق (*solāgh*) 〔名〕 〈医〉结节，小结，小瘤

سلاك Ⅰ (*salāk*) 〔名〕 （金、银）锭

سلاك Ⅱ 〔名〕 租赁，出租

سلال (*selāl*) 见 سله (*salle*)

سلاله (*solāle*) 〔名〕 ①子孙，后代，后辈，后裔

②精华，③精液

سلام (*salām*) 〔名〕 ①问候，问好，敬礼，致敬②和平，安宁，平安③军礼④（国王或国家元首在节日时对使节的）接见⑤您好！（سلام عليكم 的简化形式）⑥完整无缺，没有缺点

~ تشريفاتی 礼节性的接见，礼节性的问候

~ خاص 专门接见，特别接见

~ عام 集体接见

~ عسکری (~ نظامی) 军礼

آهنگ ~ 欢迎乐曲，迎宾曲

توپ ~ 礼炮

~ انداختن 不礼貌地问候，轻慢地打招呼

توپ ~ انداختن 鸣礼炮

~ دادن 行礼

جواب ~ دادن 回答问候，回礼

~ رساندن (~ فرستادن) 代问候，代为致意

~ مرا به رفيق لی برسانيد ! 代我向李同志问好！

~ کردن (~ گفتن ، ~ زدن) 问候，问好

به ~ نشستن 进行接见

~ بر شما باد ! 祝你平安！祝你健康！

سلامانه 〔名〕 国家元首举行宴会时向居民征收的税款

سلامت (*salāmat*) 〔名、形〕 ①健康，安康②和平，平静，平安，安宁③健康的；安然无恙的，安全的

~ بدن 身体健康

~ عقل 理智健全，头脑健全

~ کلام 善于词令，健谈

~ نفس 善意，温厚，好心

~ هوا 气候适宜

به ~ 顺利地，安全地；祝你健康（告别时当别人说"再见"后的一种应酬话）

~ بودن 健康

پدرم ~ است . 我父亲身体健康。

~ باشيد . 祝您健康；祝您顺利。

سر شما (يا خودتان) ~ باشد . 望您多加保重。（对死者家属说的安慰话）

~ کسی را آرزو کردن 祝某人健康

سلامت جو(ی) (~*joo*) 〔形〕 温和的，文静的

سلامت جوئی (~*jooyee*) 〔名〕 温和，文静

سلامت رو (~*roo*) 〔形〕 持重的，拘谨的，有分寸的

~ زن 持重的妇女

سلامتی (*salāmatee*) 〔名〕 ①健康，安康②安全，平安

به ~ شما 祝您健康

به ~ کسی نوشيدن 为某人的健康而干杯

خواهش ميکنم اين جام را به ~ مهمانان عاليقدر بنوشيم . 请大家为贵宾们的健康而干杯。

سلام عليک (*salām-aleyk*) 同 سلام وعليک

سلام عليکم (~*aleykom*) 您好！（穆斯林的祝词，意为：祝您平安！）

سلام و عليک (~*o-aleyk*) 〔名〕 打招呼

~ کردن 问好，打招呼

آنها با هم ~ ندارند . 他们互相不打招呼（不熟）。

سلامی (*solāmā*) 〔名〕 〈解〉指骨，趾骨

سلانه (*sallāne*) 〔副〕 蹒跚地

~ ~ راه رفتن 蹒跚地走

سلايق (*salāyegh*) 见 سليقه

سلب (*salb*) 〔名〕 ①抢掠,掠夺②剥夺,褫夺,吊销;中止,停止③失效④〈语〉否定

اختيارات ~ 剥夺权力

اعتبار ~ 剥夺声誉

اعتماد ~ 失去信任

~ مالكيت 剥夺财产所有权

~ مصونيت 剥夺豁免权

~ و ايجاب 否定和肯定

~ ادوات 〈语〉否定语气词 (如: نه)

~ شدن 被剥夺,被取消,被吊销;失效

. حق مالكيت از او ~ شد 他的财产所有权被剥夺了。

~ كردن 剥夺,免除,取消

پس از پيروزى انقلاب بلافاصله مالكيت فئودالى را از مالكان ارضى ~ كرديم . 革命胜利后我们立即废除了地主阶级的封建所有制。

~ حق از كسى كردن 剥夺某人的权利

~ صلاحيت از كسى كردن 取消某人的资格

~ مسئوليت از كسى كردن 免去某人的职务;撤职

سلب (*salab*) 〔名〕 ①战袍②丧服③掠夺物,战利品

سلبى (*salbee*) 〔形〕 否定的,否认的,消极的

سلبيه (*salbiyye*) سلبى 的阴性

سلت (*solt*) 〔名〕 燕麦

سلجوق (*saljoogh*) 〔名〕(复 سلاجقه) ①塞尔柱族②塞尔柱王朝创始者的名字;塞尔柱王朝

سلجوقى 〔形、名〕 ① 塞尔柱(人)的,塞尔柱王朝的②塞尔柱人,塞尔柱王朝人

سلح (*selah*) 〔名〕 武(兵)器库

سلح خانه (~ *khāne*) 〔名〕 兵器库

سلحدار (~ *dar*) 同 سلاحدار

سلحشور (*salahshoor*) 〔形、名〕 ①勇武的,威武的,尚武的,雄纠纠的②精通武器的(勇士)

~ افراد 英勇的战士

سلحشور وار 〔形、副〕 骑士般(的)地,侠义般的(地)

سلحشورى 〔名〕 勇武,威武,尚武,雄纠纠

~ روح 战斗精神,武士精神,士气

سلحفات (*solahfāt*) 〔名〕 (复 سلاحف) 乌龟

سلخ I (*salakh*) 〔名〕 阴历大月(30天)的最后一天

سلخ II 〔名〕 ①剥皮,剥兽皮②消灭

~ كردن 同上

سلس (*salas*) 〔名〕 ①顺从,听从②圆滑,柔和③遗尿,小便失禁

سلس (*sales*) 〔形、名〕 ①顺从的,听从的,温顺的②圆滑的,柔和的③遗尿病患者

سلس البول (*salesol-bowl*) 〔名〕 小便失禁症,遗尿

سلس البول (*salasol-bowl*) 〔名〕 小便失禁症患者

سلسال (*salsāl*) 〔名〕 清澈透明的流水

سلسبيل (*salsabeel*) 〔名、形〕 ①醴泉,甘泉②柔和的③流畅的

سلسله (*salsale*) 〔名〕 ①可口的水②美酒

سلسله (*selsele*) 〔名〕(复 سلاسل) ①链子,锁链②山脉③一连串,一系列,一批④朝代,世系⑤系,系统,体系⑥地毯的一种图案

~ اعصاب 神经系统

~ انساب (~ نسب) 家谱,世系

(کوه ~) جبال ~ 山脉

دروغ ~ 一套谎话

ساسانی ~ 萨珊王朝

مراتب ~ 等级制度

مو ~ 鬈发

مسائل ~ يك 一连串的问题,一系列的问题

بستن ~ 连接起来,串连起来;分类,分等

جنباندن ~ 成为…原因,成为…起因;促进,推动

سخن را گسیختن ~ 打断讲话

سلسله بندی (~ *bandee*) 〔名〕 ①连接,串联②分类,分级

سلسله پیوند (~ *peyvand*) 〔形、名〕 ①连接在一起的,一环扣一环的②连环扣

سلسله جنبان (~ *jonbān*) 〔名〕 ①主谋者,祸首,出主意的人②原因,起因,动因

سلسله زلف (~ *zolf*) 〔形〕 鬈发的

سلسله مو 同 سلسله زلف

سلسله وار 〔形〕 连在一起的,一连串的,一系列的,链子式的

سلسوس Celsius 〔形、名〕 ①摄氏的②摄氏温度计

سلطان (*soltān*) 〔名〕 (复 سلاطين) ①苏丹(某些伊斯兰教国家最高统治者的称号),君主,国王,帝王②上尉③证据④权力,权势,权威

~ اختران (~ روز ، ~ فلك ، ~ يك‌اسبه ، ~ يك سواره) 〈喻〉太阳

الشعراء ~ 诗圣,最杰出的诗人

المورخين ~ 史圣,最杰出的历史学家

شب ~ 〈喻〉月亮

معشوفان ~ 真主

سلطان پرست (~ *parast*) 〔名〕 保皇主义,保皇党人

سلطان پرستی 〔名〕 保皇主义

سلطان زاده 〔名〕 皇太子

سلطانم (*soltānom*) 〔名〕 苏丹的妻子,王后

سلطانی 〔形、名〕 ①苏丹的,君主的,国王的,帝王的②上尉的③一种金币的名称

~ درجهٔ 上尉的官衔

~ كباب 一种烤羊肉串名

سلطانيت (*soltāniyyat*) 〔名〕 王位,统治

سلطنت (*saltanat*) 〔名〕 ①统治,执政,权力②君主制,君主政体,帝制

(محدوده ~) مشروطه ~ 君主立宪政体

(مستبده ~ ، استبدادی ~) مطلقه ~ 君主专制政体

موروثی ~ 君主世袭政体

قاجاريه ~ دورهٔ 凯加王朝

(بر) كردن ~ (君主等)统治,称王,执政;管辖,治理

سلطنت خواه (~ *khāh*) 同 سلطنت طلب

سلطنت خواهی 同 سلطنت طلبی

سلطنت ران 〔形〕在位的,执政的,当权的,统治的

سلطنت طلب (~ *talab*) 〔形、名〕 ①保皇主义者②君主主义的,保皇主义的

سلطنت طلبی 〔名〕 君主主义,保皇主义

سلطنتی 〔形〕 帝王的,皇帝的,君主的

~ قصر 皇宫

كاخ ~ زير زمينی 地下宫殿

سلطه (*solte*) 〔名〕①权力，力量②统治，管辖，控制，支配

ارتجاعی ~ 反动统治

سلعت (*sel'at*) 同 سلعه Ⅰ条

سلعت (*sal'at*) 〔名〕①囊肿，瘤①皲裂

سلعه Ⅰ (*sel'e*) 〔名〕〈医〉囊肿，肿瘤；皮脂腺囊肿，粉瘤

شحمی ~ 脂（肪）瘤

گوشتی (~ لحمی) ~ 肉瘤

سلعه Ⅱ 〔名〕商品，货物

سلف (*salaf*) 〔名、形、副〕（复 اسلاف）①祖先，祖宗②先驱者，前人，前辈③预付款；无息贷款④预约的（地）

~ معاملهٔ 预约交易

خریدن ~ 预购；买青（先交钱后取货）

فروختن ~ 预售；卖青（先支钱后交货）

سلف Ⅰ (*self*) 〔名〕连襟

سلف Ⅱ 〔名〕①外壳，外皮，表皮②渣滓③果实的核

سیب ~ 苹果皮

سلف Self 〔名〕〈机〉起动机，起动器

زدن ~ 起动

سلف (*solf*) 同 سرفه

سلفخر (*salaf-khar*) 〔名〕买青者

سلفخری 〔名〕买青

سلفدان (*self-dān*) 〔名〕痰盂，果皮桶

سلف سرویس Self-service 〔名〕顾客自理，无人售货（指食品或商品由顾客自行选择，于离店时付款）

سلف فروش (*salaf-foroosh*) 〔名〕卖青者

سلف فروشی 〔名〕卖青

سلفه (*solfe*) 同 سرفه

سلفیدن (*solfeedan*) 同 سرفیدن

سلق (*sologh*) 见 سلیقه

سلق (*selgh*) 〔名〕甜菜

سلك (*salk*) 〔名〕用线穿起

سلك (*selk*) 〔名〕（复 اسلاك）①线，穿珠线②行列，范畴，范围

دور قمر ~ 〈喻〉世界，昼夜

لالی ~ 珍珠串

در ~ چیزی بودن 属于…之列

او در ~ مستخدمین دولت است. 他是国家工作人员。

به ~ نظم در آوردن （把散文等）改写成诗

سلك Silk 〔名〕丝，丝绸

سلك (*salk, selk*) 〔名〕①水槽，槽槽②小溪，小河

سلم (*selm*) 〔名〕①和平，太平，平静，寂静，静穆②和解，和好，调和

سلم (*sollam*) 〔名〕（复 سلالیم ، سلالم）阶梯，台阶；楼梯

سلم Ⅰ (*salam*) 〔名〕①卖青；买青②投降，被俘

سلم Ⅱ 同 خاکشی

سلماچو (*selmāchoo*) 〔名〕水芹菜

سلم آمیز (*selm-āmeez*) 〔形〕和平的；安宁的，平静的，寂静的

سلمان (*salmān*) 〔名〕苏莱曼（伊斯兰教教祖穆罕默德同伴）

سلمانی 〔名〕①理发师②理发馆

مردانه ~ 男理发师

~ استاد 理发师

~ دکان 理发馆

~ ماشين 理发推子；削发器

سلمبه و قلمبه (*solombe-va-gholombe*) 〔形〕①厚的②肥大的，笨拙的

~ واژه‌های 夸大的言词

سلمك (*salmak*) 〔名〕 伊朗古曲

سلمه (*salme*) 同 سلمه تره

سلمه تره (*salme-tarre*) 〔名〕 山菠（一种有毒植物）

سلنج (*selonj*) 〔名〕 豁嘴

سلندر (*salandar*) 〔名〕 流浪汉

سلندر Cylinder 〔名〕 ①‹技›汽缸②圆筒，圆柱体③‹数›柱，柱面

سلنيم Selenium 〔名〕 ‹化›硒

سلو Solo 〔名〕 ①独奏；独唱②独奏曲；独唱曲

سلوا (*salvā*) 同 سلوى I 条

سلوت (*salvat*) 〔名〕 ①娱乐，游戏②消遣，消闲，解闷

سلوفان Cellophane 〔名〕 玻璃纸，赛璐玢

سلوك (*solook*) ①品行，操行，行为，举止；礼节，礼仪②道路，途径③节省④禁欲

~ حسن 品行端正

~ كردن (با) 举止，表现；对待，相待，相处；‹口›安分守己，满足

با شما چه قسم ~ كردند؟ 他们待你怎样？

با هم نميتوانند ~ كنند. 他们相处得不好。

سلول Cellule 〔名〕 ①‹生›细胞②蜂巢③单人牢房④隐居者所住的小屋

~ جنسى 生殖细胞

~ زنده 活细胞

~ نطفه 卵子细胞，生殖细胞

~ هستهٔ ‹生›细胞核

سلولز Cellulose 〔名〕 ①‹化›纤维素②植物纤维物质

سلولوئيد Celluloid 〔名〕 ‹化›赛璐珞

سلولى (*seloolee*) 〔形〕 细胞的

~ الياف (~ نسج) ‹生› 细胞组织

سلوى I (*salvā*) 〔名〕 ①‹动›鹌鹑②蜂蜜

سلوى II 〔名〕 ①安慰，慰藉，解愁②忘掉，忘却，淡忘

سلوى (*salvee*) 〔名〕 ‹植›鼠尾草

سله (*salle*) 〔名〕（复 سلال）盛葡萄用的小篮子

سله (*selle*) 〔名〕 ‹口›地上结的薄冰

~ بستن 地上结薄冰

سله‌دار (*salle-dār*) 〔名〕 捕鸟者；捕鸟器

سلى (*selee*) 〔形，名〕 ①肺病的，患肺结核的②肺结核病患者

~ بثورات ‹医› 肺结核

سلياك Celiac 〔形〕 腹腔的

~ بيماريهاى 腹腔病

سليب (*saleeb*) 〔形〕 ①被抢劫的②失去理智的③失去财产的④失去妻儿的

سليح (*seleeh*) 同 سلاح

سليحدار (*~dār*) 〔形、名〕 ①武装的②警卫员，卫士，卫兵

سليخه (*saleekhe*) 〔名〕 ‹植›山扁豆属

سليس (*salees*) 〔形〕 ①清楚的，明白的②流利的，流畅的

اين نويسنده انشاى ~ دارد. 这个作家写的文章很流畅。

سليسى 〔名〕 ①清楚，明白②流利，流畅，通顺

سليطه (*saleete*) 〔名〕 ‹口›泼妇，唠叨不休的

女人

~ زن 同上

سليطه گرى (~ *garee*)〔名〕 唠叨不休

سليقه (*saleeghe*)〔名〕（复 سلايق ، سلائق）①趣味，情趣；审美力，鉴赏力②本性，天性

~ با 有鉴赏力的（地）

به ~ كسى 合乎某人的趣味；迎合某人的爱好

اين نويسنده در نگارش ساده نوشتن است . ~ 语言朴素是这位作家的文风。

او در انتخاب رنگ ~ خوبى دارد . 他在挑选颜色方面有很好的鉴赏力。

سليقه ها مختلف است . 人各有所好。

سليقه دار〔形〕有审美力的，有鉴赏力的

سليك (*soleek*)〔名〕 线

سليل Ⅰ (*saleel*)〔形〕 被抽出鞘的

سليل Ⅱ〔名〕 ①儿子②纯酒③驼峰④山谷中流水经过之道⑤葡萄藤⑥脊髓

سليله (*saleele*)〔名〕 女儿

سليم Ⅰ (*saleem*)〔形〕 ①无瑕疵的，无缺点的，无懈可击的②健康的，平安的，无恙的③健全的，完整的④纯朴的；温顺的，驯良的⑤正确的，正当的

~ الطبع (~ النفس) 谦恭的，温顺的；单纯的

~ ذوق 标准的鉴赏力

~ رأى 正确的意见

~ عقل 健全的头脑

سليم Ⅱ〔形〕 被蛇咬了的

سليمان (*soleymān*)〔名〕 所罗门（古以色列王国国王大卫之子，以智慧著称）

~ حكم 所罗门王的权力；〈喻〉至高无上的权力

~ خاتم 驱痛避邪的六角形魔符（直译：所罗门的戒指）

~ گنج حضرت 所罗门的财宝；〈喻〉巨富

~ مرغ 〈动〉 戴胜鸟

~ ملك 设拉子城

سليمانى〔形、名〕 ①所罗门的 ②〈化〉二氧化汞 ③〈矿〉缟玛瑙；缠丝玛瑙

~ سنگ 缟玛瑙；缠丝玛瑙

سليم دل (*saleem-del*)〔形〕 温顺的，驯良的；纯朴的，天真无邪的

سليم دلى〔名〕 温顺，驯良；纯朴，天真无邪

سليمى (*saleemee*)〔名〕 ①驯良，温顺②心地纯正，天真无邪

سليولود 同 سلولوئيد

سم (*samm*)〔名〕（复 سموم）毒，毒药，毒物

~ الفار 砷，砒霜

~ پاشيدن (بر ، به) 撒毒(物)

~ خوردن 服毒

~ دادن 放毒，毒害

~ را با پادزهر دفع كردن 以解药解毒

سم (*som*)〔名〕 ①蹄，〈喻〉足②（在山上或地下给羊挖的）羊圈

~ چاكدار(~ شكافدار) 裂蹄

~ افكندن 跛行

~ سر دو بلند شدن （牲畜）用后蹄站立，直立；不驯服

سماء (*samā'*)〔名〕（复 سموات ، سماوات）①天，天空②天花板，顶棚

سمات (*semāt*) 见 سمت (*semat*)

سماجت (*samājat*) 〔名〕 ①纠缠不休，执拗，固执己见②不雅观，粗鄙，粗鲁

~ کردن (~ ورزیدن) 纠缠不休，坚持，固执己见，死乞百赖

سماچه (*samāche*) 同 ساماکچه

سماح (*samāh*) 同 سماحت

سماحت (*samāhat*) 〔名〕 ①仁慈，好心肠，宽容，宽大②大方，慷慨，施舍

سماخ (*semākh*) 〔名〕 耳孔

سماروخ (*samārookh*) 同 سماروغ

سماروغ (*samāroogh*) 名〕 蘑菇

سماروك (*samārook*) 〔名〕 鸽子

سماری (*somāree*) 〔名〕 小船

سماریس (*samārees*) 〔名〕 〈动〉沙丁鱼

سماسره (*samāsere*) 见 سمسار

سماط (*semāt*) 〔名〕(复 سماطین، سماطان) ①桌布，台布②行，列

سماع (*samā'*) 〔名〕 ①听②唱，唱歌；音乐；跳舞；娱乐，游戏③(在歌唱和音乐的伴奏下)托钵僧的狂热跳神④〈语〉惯用法⑤名声，名望；盛传

سماع (*sammā'*) 〔名〕 ①听取别人意见的人②顺从的人③间谍④摩尼教中最低级的教徒

سماعی 〔形〕 ①交相传说的，众口相传的，听来的②〈语〉不合语法规则的，习惯用的

فعل ~ 不规则动词

سماعیل (*samā-eel*) 同 اسماعیل

سماغ (*somāgh*) 同 سماق

سم افگنده (*som-afgande*) 〔形〕 跛行的

سمافور Semaphore 〔名〕 ①(铁路)臂板信号(机)；信号灯②旗语通讯

سماق (*somāgh*) 〔名〕 ①〈植〉漆树属植物②〈矿〉斑岩

~ سمی 有毒漆树

~ شکی 榆叶漆树

سنگ ~ 斑岩

~ مکیدن 〈转〉泡蘑菇，拖延时间；因被愚弄而伤心

سماق پالا 〔名〕 铁笊篱(炊具)

سماق پالان 同 سماق پالا

سماك I (*semāk*) 〔名〕 起重装置；杠杆

سماك II 见 سمك

سماك III :

~ اعزل 〈天〉角宿(室女座一等星)

~ رامح 〈天〉大角(牧夫座一等星)

سماك (*somāk*) 同 سماق

سماك (*sammāk*) 〔名〕 卖鱼人，鱼商；渔夫

سماكار (*samākār*) 〔名〕 仆人；酒馆服务员

سماكاره سماكار 的阴性

سم آلود (*samm-ālood*) 〔形〕 有毒的

غذای ~ 有毒的食物

سمان (*samān*) آسمان 的缩写形式

سمان (*sammān*) 〔形、名〕 ①卖油的②奶油商人

سمان (*semān*) 见 سمین

سمانه (*samāne*) 〔名〕 ①〈动〉鹌鹑②天花板

سمانی (*samānee*) آسمانی 的缩写形式

سمانی (*somānee*) 〔名〕 〈动〉鹌鹑

سماوات (*samāvāt*) 见 سماء

سماور (*samāvar*) 〔名〕 茶炊；火锅

آتش کردن ~ 生起茶炊

سماور ساز 〔名〕 制茶炊工人

سماوی (*samāvee*) 〔形〕 ①天空的②天蓝色的

~ آفات 自然灾害

~ اجرام 天体

سمباته (*sombāte*) 同 سنباده

سمباده (*sombāde*) 同 سنباده

سمباره (*sombāre*) 同 سنباده

سمبل (*sambol*) 同 سمبول

سمبل (*sambal*) : ~ کردن 干事马马虎虎，干事敷衍塞责

سمبل کار 〔形、名〕〈口〉①干事马马虎虎的，干事敷衍塞责的②敷衍塞责的人

سمبل کاری 〔名〕〈口〉敷衍塞责，潦草从事

~ کردن 同上

سمب و سو (*sombosow*) : این کار(امر) ~ ندارد . 〈口〉这件事不能变更。

سمبول Symbol 〔名〕①象征，标志②榜样

سمبولیست Symbolist 〔名〕象征主义者

سمبولیستی 〔形〕象征主义的，充满象征主义的

سمبولیسم Symbolism 〔名〕（尤指文学艺术上的）象征主义，象征手法

سمبه (*sombe*) 同 سنبه

سمپاتی Sympathy 〔名〕①同情，同情心，好感②共鸣，相怜

سمپاتیزان 〔形〕①同情的，表示同情的，有同情心的②共鸣的，相怜的

سمپاتیك Sympathetic 〔形〕①惹人喜爱的，可爱的②〈解〉交感神经系的

~ دختر 可爱的姑娘

~ عصب 交感神经

سمپاره (*sompāre*) 同 سنباده

سم‌پاش (*sam-pāsh*) 〔名〕喷雾器，喷雾工人

~ پلاستیکی 塑料消毒喷雾器

~ موتوری پشتی 背式机动消毒喷雾器

~ موتوری زنبه‌ای 手推机动消毒喷雾器

سم پاشی 〔名〕①喷（洒）杀虫药，喷（洒）毒药②挑拨是非，诽谤

~ کردن 同上

ما درختان سیب کمون خود را مرتباً ~ میکنیم. 我们经常给社里的苹果树喷杀虫药。

سمپوزیوم Symposium 〔名〕①（正式宴会后以音乐及谈话为主的）酒会②座谈会；专题讨论会③（不同著作者对某一题目的）专题论丛，专题论文集

سمت (*samt*) 〔名〕①方向，方面；边，旁边②〈天〉方位，方位角③道路，大路；途径④企图，打算⑤面貌，仪表

~ رأس (~ الرأس) 〈天〉天顶；〈转〉顶峰，最高点

~ راه (~ سو) 〈天〉方位（角）

~ قدم (~ القدم) 〈天〉天底，最低点

از ~ مغرب 从西面

به ~ مشرق 向东方

~ دائرهٔ 〈天〉平经圈

برای رسیدن بخانهٔ او باید به ~ راست بپیچید! 到他家去必须向右拐。

او آهسته به ~ در رفت . 他慢慢地向门的方向走去。

سمت (*semat*) 〔名〕（复 سمات ）职务，职位，身份，称号

به ~ 以…资格，以…身份

به ~ پزشکی 以医生身份

شخص را به سمتی گماشتن 任命某人担任某职

(بر) داشتن (برادری) پدری ~ 象父亲（兄弟）般地对待（某人）

سمت الشمس (*samto-shshams*)〔名〕〈天〉近日点

سمتراش (*som-tarāsh*)〔名〕（钉马掌用的）削蹄刀

سمت گیری (*samt-geeree*)〔名〕定向，测向，确定方位，认定目标；〈转〉决定方针

　سیاسی ~ 政治方针

　کردن ~ 定向，认定目标；决定方针

سمت یابی〔名〕定方向，确定方位

　کردن ~ 同上

سمج (*somj*)〔名〕①地道②地窖③地下水库，地下贮水池④地下或山上的羊圈

　گرفتن ~ 挖通地道

سمج (*samej*)〔形〕①纠缠不休的，死乞白赖的，厚颜无耻的，无赖的②顽强的，坚定的③丑陋的，粗鄙的，丑恶的④拙劣的，不雅观的

سمجور (*somj-var*)〔形〕贫穷的，无家可归的

سمچ (*somch*) 同 سمج (*somj*)

سمچه (*somche*) 同 سمج (*somj*)

سمح (*samh*)〔形〕慷慨的，大方的，宽容的

سمحاق (*semhāgh*)〔名〕〈解〉颅骨膜

سم دار (*samm-dār*)〔形〕有毒的

　قارچ ~ 有毒蘑菇

　مار ~ 毒蛇

سم دار (*som-dār*)〔形〕有蹄的

　حیوانات ~ 有蹄的动物

سمداران〔名〕〈动〉有蹄类

سمر (*samar*)〔名〕（复 اسمار）①夜，黑夜②夜谈，夜话，夜间讲故事③时代

　شدن ~ 传播开来，宣扬出去；成为谈话资料

سمراد (*samrād*)〔名〕想，思想，想象，设想

سمرت (*somrat*) 同 سمره

سمرو (*som-row*)〔名〕〈动〉有蹄动物

سمره (*somre*)〔名〕棕色，黄褐色，茶色

سمسار (*semsār*)〔名〕（复 سماسره ، سماسیر）旧货商，买卖旧衣的商人

سمساری〔名〕信托店，旧货店

　دکان ~ 信托店，旧货店

سمسم (*semsem*)〔名〕芝麻

سمسمی (*semsemee*)〔名〕慢慢腾腾的人；懒汉，怠惰者

سم شکافتگان (*som-shekāftegān*)〔名〕〈动〉偶蹄目

سم شکافته〔形〕偶蹄的，裂蹄的

سم شکن (*samm-shekan*)〔名〕解毒药，抗毒药，抗毒素

سم شناس (*~ shenās*)〔名〕毒理学家，毒物学家

سم شناسی〔名〕毒物学，毒理学

سمع (*sam'*)〔名〕①听；听觉②耳朵

　ابزار استراق ~ 窃听器

　به ~ کسی رساندن 报告某人，告诉某人

　به ~ کسی رسیدن 传到（某人）耳朵里；（某人）听到

　استراق ~ کردن 偷听，窃听

سمعاً (*sam'an*)〔副〕倾听地

سمعاً و طاعة (*~ va-tā'atan*)〔叹、副〕①听命！遵命！②准备好地；完全自愿地

سمعك (*sam'ak*)〔名〕助听器

سمعه (*som'e*)〔名〕好名声

سمعی (*sam-ee*)〔形〕听的，听觉的，听力的，助听的

~ تعلیمات 听力教学

وسائل آموزش ~ بصری 直观教具

سمفنی Symphony 〔名〕 ①交响乐，交响曲②交响乐队

سمفونی 同 سمفنی

سمفونیك Symphonic 〔形〕 〈乐〉交响乐的

ارکستر ~ 交响乐队

سمك (*samak*) 〔名〕 (复 سماك ، اسماك) 鱼，鱼类

موسی ~ 鳎科的鱼

یوسف ~ 鲸鱼

از ~ تا سماك 世上的一切，万物

سمل (*saml*) 〔名〕 ①挖眼睛②清扫水池

سمن (*saman*) 〔名〕 ①车轴草②茉莉花

چندان ~ هست که یاسمن پیدا نیست .

〈谚〉虽然茉莉花找不到，但车轴草却有的是。（对做事拿一手的人说）

سمن (*samn*) 〔名〕 奶油，黄油

سمن (*seman*) 〔名〕 肥胖，有膘

سمناك (*samnāk*) 〔形〕 有毒的

سمنامبولیسم Somnambulism 〔名〕 〈医〉梦行症，离魂症

سمن بر (*saman-bar*) 〔形〕 〈诗〉象茉莉花那样香的；白体的

سمن بو(ی) 〔形〕 有茉莉花味的，芳香的，芬芳的

سمنت Cement 同 سیمان

سمنت ریزی 同 سیمان ریزی

سمنت سازی 同 سیمان سازی

سمنت کاری 同 سیمان کاری

سمنت مالی 同 سیمان کاری

سمند (*samand*) 〔形、名〕 ①暗褐色的，淡黄色的②暗褐色的或淡黄色的马③跑马

سمندر (*samandar*) 〔名〕 ①〈动〉蝾螈②（神话中的）火蛇，火怪

سمندروار 〔形〕 蝾螈似的；火蛇一样的

سمندل (*samandal*) 同 سمندر

سمن زار (*saman-zār*) 〔名〕 茉莉花园

سمنغور (*samanghoor*) 〔名〕 细纱布；凡而纱，上等细麻布，透明纱

سمنقر (*samanghar*) 同 سمنغور

سمنقور 同 سمنغور

سمنو (*samanoo*) 〔名〕 用麦芽水和面粉制成的一种甜食

سمو (*somavv*) 〔名〕 〈旧〉①高，高度，高处②宏伟，庄严，富丽堂皇

سمو (*samoo*) 〔名〕 野韭菜

سموات (*samavāt*) 见 سماء

سموح (*samooh*) 〔形〕 慷慨的，大方的，宽宏大量的

سمور (*samoor*) 〔名〕 ①黑貂②黑貂皮，貂皮

آبی ~ 水獭

سیبری ~ 貂

سفید ~ (~ ایض) 银鼠，白鼬

پوست ~ 貂皮

شب گربه ~ مینماید . 〈谚〉 黑夜难辨美丑；黑夜难分凤和鸟

سموکینگ Smoking 〔名〕 （男子）深色礼服，吸烟服

سموم (*samoom*) 〔名〕 (复 سمائم ، سمایم) 西蒙风（非洲和阿拉伯沙漠地带的干热风）

سموم (*somoom*) 见 سم (*samm*)

سموى (*samavee*) 〔形〕 名义上的，有名无实的；名字的，列名的

سمه (*samme*) 〔名〕〈植〉菘蓝属

سمى I (*samee*) 〔形〕 高的，高耸的

سمى II 〔形〕 同名的

سمى (*sammee*) 〔形〕 有毒的，有毒性的

~ گاز 毒瓦斯

~ مواد 毒品

سميات 〔名〕 毒品，毒药

سميت (*sammiyyat*) 〔名〕 毒性，毒害，毒度

سميتيك Semitic 〔形〕 闪米特人的（旧译闪族，古代包括巴比伦人、亚述人、希伯来人和腓尼基人等；近代主要指阿拉伯人和犹太人）

سميد (*sameed*) 〔名〕 白面包

سمير (*sameer*) 〔名〕 ①讲故事的人②时代

سميع (*samee'*) 〔形、名〕 ①听见一切的②听众③真主的别称

سميك (*sameek*) 〔形〕 ①高的，高尚的②渊博的，造诣深的③厚的

سمين (*sameen*) 〔形〕 胖的，肥的，有膘的

سمينار Seminar 〔名〕 ①学术讨论会②(大学的)研究班③研究室

سن (*senn*) 〔名〕 年令，年纪，岁数

(تكليف ~) بلوغ ~ 成熟年令，发育年令

پيرى ~ 老年，高令

(رشد ~) تميز ~ 懂事的年令

رجوليت ~ 发育年令；（男子的）丁年，盛年

(مشموليت ~) سربازى ~ 服役年令，应征年令

شباب ~ 青春期，青春

قانونى ~ 法定年令

كمال ~ 成年

يأس ~ 垂暮之年，晚年；(妇女)更年期

پا به ~ گذاشتن 上年纪

شما چقدر است ؟ ~ 您多大岁数了？

وى در ~ ۲۲ سالگى جان خود را بخاطر نجات پسر بچه‌اى فدا كرد . 他二十二岁时为了救一个孩子而献出了自己的生命。

آدم را افتاده ميكند . ~ 〈谚〉年令使人谦虚。

سن Scene 〔名〕 舞台

سن I (*sen*) 〔名〕 〈动〉蚜虫；麦蝽象

سبز پنبه ~ （绿色）棉蚜虫

سن II 〔名〕（复 اسنان ）牙齿

سنا (*sanā*) 〔名〕 ①光亮，闪光，闪烁，闪亮②高度，高地，高位，高官厚禄

سنا Senna 〔名〕 〈植〉①山扁豆属植物；番泻树②番泻叶（用作泻药）

(السكندريه ~) مكى ~ 同上

سنا Senate 〔名〕 ①参议院，上议院②（古罗马的）元老院

مجلس ~ 参议院，上议院

سناً (*sennan*) 〔副〕 按年令，年令上

او ~ از من بزرگتر است . 他年令比我大。

سنابل (*sanābel*) 见 سنبل (*sonbol*)

سنات (*sonāt*) 同 سونات

سناتور Senator 〔名〕 参议员，上议员

سناتورى 〔名、形〕 ①参议员职务②参议员的

سناتوريوم Sanatorium 〔名〕 疗养院

سناد (*senād*) 〔名〕 ①雌骆驼②体型大的动物③分歧

سنار (*sanār*) 〔名〕 ①暗礁，浅滩②情人

سناریست Scenarist 〔名〕 电影剧本作者

سناریو Scenario 〔名〕 ①电影剧本（脚本）②剧情说明

سناریونویس (*senāreeyo-nevees*) 〔名〕 电影剧本作者，电影编剧

سناریو نویسی 〔名〕 电影剧本编写

سنان (*senān*) 〔名〕（复 اسنه）〈旧〉矛尖，矛头，枪头

سنب Ⅰ (*somb*) ① سفتن 和 سنبیدن 的根②可做构词后缀，如：~ آهن

سنب Ⅱ ①同 سم (*som*) ②地下室（供托钵僧用）③羊圈

سنبات (*sonbāt*) 〔名、形〕 ①错觉，幻觉；假象，幻想②产生错觉的，虚幻的

سنباده (*sonbāde*) 〔名〕〈矿〉外刚砂，宝砂

~ چرخ 砂轮

~ سنگ 〈矿〉刚玉；氧化铅；金刚砂

~ کاغذ 砂纸

ماشین ~ برقی 电磨机

سنباذج (*sonbāzaj*) 见 سمباده

سنباندن (*sonbāndan*) 同 سنبانیدن

سنبانیدن (*sonbāneedan*) 〔动〕（根 سنبان）钻孔

سنبک Ⅰ (*sonbak*) 〔名〕 小船，舢板

سنبک Ⅱ 〔名〕（复 سنابک）①蹄缘，蹄边②首部③坚硬无用的土地

سنبل (*sonbol*) 〔名〕（复 سنابل）①〈植〉风信子②穗③（情人的）鬈发

~ الطیب（~ جبلی ، ~ کوهی）〈植〉结页草

~ خطائی 〈植〉当归

~ زرد 〈植〉高山庭荠

~ گندم 麦穗

~ هندی 〈植〉亚香茅

سنبل (*sanbal*) 〔名〕 马马虎虎，笨手笨脚

~ کردن 潦草从事，做事笨手笨脚

سنبلستان (*sonbolestān*) 〔名〕 风信子花园

سنبلک (*sonbolak*) 〔名〕 小穗，小穗状花序

سنبل کار (*sanbal-kār*) 同 سمبل کار

سنبل کاری 同 سمبل کاری

سنبله (*sonbole*) 〔名〕（复 سنابل）①穗②〈天〉室女座③（阿富汗阳历）六月

~ گندم 麦穗

~ بستن 出穗，结穗

سنبوسک (*sanboosak*) 同 سنبوسه

سنب و سو (*sonbo-soo*) 同 سمب و سو

سنبوسه (*sanboose*) 〔名〕 ①馅饼，包子②（衣服的）三角衬③（妇女带的）三角头巾，围巾

سنبول (*sanbool*) 同 سمبول

سنبولیسم Symbolism 同 سمبولیسم

سنبه (*sonbe*) 〔名〕 ①(枪炮的)通条，探条②活塞③（印）钢模④〈罕〉钻孔器

~ سخت 强大的压力

~ میلهٔ 活塞的连杆

~ زدن 钻孔，钉入

. ~ اش پر زور است 〈口〉他很有劲，他好斗。

. ~ در استوانه حرکت میکند 活塞在汽缸里活动。

سنبیدن (*sonbeedan*) 〔动〕（根 سنب）①钻孔，钻入②钻研

سنپاتیک 同 سمپاتیک

سنت Cent 〔名〕 ①分（货币单位）②分币

سنت (*sonnat*) 〔名〕 (复 سنن) ①传统，习惯；规则，规定②〈宗〉逊尼派③（伊斯兰教或犹太教的）割礼仪式

~ ستوده 优良传统

سنن انقلابی 革命传统

اهل ~ （伊斯兰教）逊尼派教徒

~ کردن 举行割礼仪式

سنتراف بك Centre half back 〔名〕（足球等的）中卫

سنترفروارد Centre forward 〔名〕（足球等的）中锋

سنتز Synthesis 〔名〕〈化〉①综合②合成

~ شیمیایی 化学合成

سنتو CENTO 中央条约组织（缩写）

سنتور (*santoor*) 〔名〕〈乐〉洋琴

سنتورزن (~ *zan*) 〔名〕 洋琴演奏者

سنتوری 同上

سنتونین Santonin 〔名〕〈药〉山道年

سنته تیك Synthetic 〔形〕 ①综合的②合成的，人造的

مواد ~ 合成物质

سنتی (*sonnatee*) 〔形〕 传统的

جشن ~ 传统节日

سنج Ⅰ (*sanj,senj*) ① سنجیدن 的根②可做构词后缀，如：گرما ~ ، هوا ~ ، نکته ~ 等

سنج Ⅱ 〔名、形〕 ①重量，分量②秤锤

سنج Ⅲ 〔名〕 〈乐〉铙钹，钗钹，钗

سنجاب (*sanjāb*) 〔名〕①松鼠②松鼠皮

خز ~ 松鼠

پوست ~ 松鼠皮

سنجابی 〔形、名〕 ①灰色的，浅灰色的；灰鼠皮色的②库尔德部族的名称

سنجاق (*sanjāgh*) 〔名〕 ①大头针，别针②旗，旗帜

~ زلف (~ مو ، ~ سر) 发簪，发针，发卡子

~ سینه 胸针，饰针

~ فرنگی (~ انگلیسی) 别针

~ قفلی （安全）别针，安全销，胸针，饰针

~ کراوات 领带上的佩针

~ زدن (~ کردن) （用别针，发针）别上，别住

این دو کاغذ را بهم ~ بزنید. 把这两张纸用别针别起来。

~ شدن （用别针）别上，别住

سنجاقك Ⅰ (*sanjāghak*) 〔名〕 〈技〉双头螺栓；开尾锁，开口锁

سنجاقك Ⅱ 〔名〕 蜻蜓

سنجاق گیر (*sanjāgh-geer*) 〔名〕 针插

سنجد (*senjed*) 〔名〕 〈植〉沙枣树

سنجر (*sanjar*) 〔名〕 一种猎鹰

سنجرف (*sanjarf*) 同 شنجرف

سنج زن (*sanj-zan*) 〔名〕 打钹乐师

سنجش (*sanjesh*) 〔名〕 ①估量，衡量，权衡，思量，斟酌②比较③秤，量，测量

~ کردن 同上

معیار ~ یك حزب سیاسی خط مشی و پراتیك آن است. 衡量一个政党的标准是它的路线和实践。

سنجق Ⅰ (*sanjagh*) 同 سنجاق

سنجق Ⅱ 〔名〕 (复 سناجق) ①旗，军旗②长

官③裤带

سنجه (*sanje*) 〔名〕 ①砝码，秤砣②秤，磅，天平

سنجیدگی (*sanjeedegee*) 〔名〕 ①严肃（性），审慎（性），周密考虑②有分量，有说服力，举足轻重

دلایل ~ 论据的说服力

سنجیدن (*sanjeedan*) 〔动〕（根 سنج）①估量，衡量，权衡；思量，考虑，斟酌②比较③秤，量，测量

~ حرف خود را 斟酌词句

قبل از آنکه دست بکاری بزنیم، اول باید سود وزیان آنرا برای انقلاب بسنجیم. 做任何事情，首先应该考虑对革命的利弊。

او هر نکته‌ای را خوب میسنجد. 他对每一点都周密地考虑到了。

سنجیده (*sanjeede*) 〔形、副〕 ①严肃的，审慎的（地），思考周密的（地）；周详的（地）②有分量的，有说服力的，举足轻重的

~ مرد 审慎的人

حرف بزن ~ ! 说话要谨慎！

سنجیده و دانسته (~ *va-dāneste*) 〔副〕 周密考虑地，清醒地，深思熟虑地

سنخ (*senkh*) 〔名〕 ①种类，类别，等级②起源，根源③牙根

همه از يك ~ هستند. 他们都是同一类的。

سنخیت (*senkhiyyat*) 〔名〕①出身②真实性

اجتماعی ~ 社会出身

سند (*sanad*) 〔名〕（复 اسناد）①文件，文献，证件②证据，凭证③字据，单据，票据

اختراع ~ 发明权特许证

اصل ~ 正本

بیع ~ 抵押契约，抵押单

بیمه ~ 保险单

ترك دعوى ~ 放弃诉讼权证明书

تسلیم بلاشرط ~ 无条件投降书

جعلی ~ 假文件，赝本

خرج ~ 字据，收条，收据

دست نویس ~ 亲笔文件；手书

رسمی ~ 官方文件

مالکیت ~ 占有权的证明文件

محاسبات ~ 账目单

هزینه ~ 财政开支账单

اسناد تاریخی 历史文件

اسناد یازدهمین کنگرهٔ حزب کمونیست چین 中国共产党第十一次代表大会的文献

دادن ~ 发给票据

را جعل کردن ~ 伪造文件

آن کتاب در این مورد ~ نمیشود. 那本书作不了这个证明。

حرفهای او برای من ~ نیست. 他的话对我并不是金科玉律。

سند Ⅰ (*send*) 〔名〕 ①私生子②拣来的孩子

سند Ⅱ 〔名〕 印度河（亚洲）

سنداب (*sendāb*) 〔名〕 印度河（亚洲）

سندان (*sendān*) 〔名〕 ①铁砧②门钹

دو کره (~ دو دماغه) ~ 两头平的铁砧

گوش ~ 〈解〉砧骨

سندانچه 〔名〕 小铁砧

سندانی 〔形、名〕 ①砧形的②〈解〉砧骨

سندروس Sandarach 〔名、形〕 ①〈植〉山达脂，香松树胶②金黄色的，透明的

بلوری ~ 岩树胶，透明胶

سندیکالیسم Syndicalism 〔名〕 工团主义，工联主义

سندیکایی 〔形〕 工会的

~ نهضت 工会运动

سن رسیده (*senn-raseede*) 〔形〕 年老的

سن زده (*sen-zade*) 〔形〕 受麦椿象虫害的，受蚜虫害的

~ گندم 受麦椿象虫害的小麦

سن ژان (*senjhān*) 〔名〕 圣胡安(波多黎各首都)

سنسکریت Sanskrit 〔名〕 梵文，梵语

~ زبان 同上

سنسکریت شناس (*sanskreet-shenās*) 〔名〕 梵文学者，梵文研究家

سنسکریت شناسی 〔名〕 梵文学，梵语学

سنسور (*sansoor*) 〔名〕 ①鼻子；象鼻子②蚊子嘴

سنط (*sant*) 〔名〕 ①相思树；金合欢属；阿拉伯胶树②刺槐，洋槐③金合欢胶，阿拉伯树胶

سنطور (*santoor*) 同 سنتور

سنطورزن (~ *zan*) 同 سنتورزن

سنطوری 同 سنتورزن

سنف (*senf*) 〔名〕 ①（豆）荚；囊②人群

سنفنی 同 سمفونی

سنفنیك 同 سمفونیك

سنفونی 同 سمفونی

سنفونیك 同 سمفونیك

سنقر (*songhar*) 〔名〕 〈动〉一种猎鹰，白隼

سنکپ Syncope 〔名〕 〈医〉晕厥，休克（由于心脏暂时停跳而引起的）

سنکروترون Synchrotron 〔名〕 〈原〉同步加速器

سنکرونیزه (*senkroneeze*) 〔形〕 〈理〉同步的，同期的

سندروم Syndrome 〔名〕 〈医〉综合病症，症候群

سندره Ⅰ (*sandare*) 同 سندروس

سندره Ⅱ 同 سند (*send*) Ⅰ条

سندری (*sandaree*) 〔形、名〕 ①大胆的②高的③有大眼睛的④狮⑤量谷的大斗

سندس (*sondos*) 〔名〕 绸，花缎；素纺

سند ساز (*sanad-sāz*) 〔形、名〕 伪造文件的(人)

سند سازی 〔名〕 伪造文件，伪造证件

~ کردن 同上

سند کیش (*send-keesh*) 〔名〕 ①虹②幻景，海市蜃楼

سندل Ⅰ (*sandal*) 同 صندل Ⅰ条

سندل Ⅱ 同 صندل Ⅱ条

سندلی 同 صندلی

سنده (*sende*) 〔名〕 〈口〉狗屎，人屎

سنده سلام (*sande-salām*) 〔名〕 〔口〕睑腺炎，麦粒肿

سندی (*sendee*) 〔形、名〕 ①印度河的②印度人

سندیان (*sendiyān*) 〔名〕 〈植〉圣栎

سندیت (*sanadiyyat*) 〔名〕 （可作）凭证；法律效力

~ داشتن 作为证据，可作凭证

این کاغذها هیچ ~ ندارد. 这些文件没有任何法律效力。

نامهٔ تو برای من ~ ندارد. 你的信对我说来不能作为凭证。

سندیکا (ی) Syndicate 〔名〕 〈经〉辛迪加，企业联合组织

~ کارگران 工会

سندیکالیست Syndicalist 〔名〕 工团主义者，工联主义者

~ جعبهٔ دندهٔ 同步器变速箱

~ موتور 同步电动机

سنگ (*sang*) 〔名〕 ①石，石头，岩石②砝码，秤砣③伊朗的流水测量单位（每秒14公升水量就能转动磨盘）④重要，权威⑤价值⑥障碍物⑦重量⑧〈医〉结石

~ آب نهاد 〈地〉水成岩

~ آتش (~ آتش زنه ، ~ چقماق ، ~ تفنگ) 打火石，燧石

~ آتش فشانی 火山岩

~ ارمنی 〈矿〉天青石

~ آذرین 火成岩，喷发岩

~ اسکاف （鞋）楦子

~ آسمانی 陨石

~ آسیاب (~ آسیا ، ~ آس) 磨盘，磨石

~ آفتاب 砂金石

~ امتحان (~ محك) 试金石

~ آهك 石灰石，石灰岩

~ آهن 铁矿石

~ آهن کش (~ آهن ربا) 磁铁矿

~ بام غلطان 石滚子（用来轧平房顶）

~ بدل 人造宝石，仿制宝石

~ بلور 〈矿〉石英；水晶

~ بنا 〈建〉方石，基石

~ بنیاد (~ شالوده) （特指建筑物等的开工典礼上放置的）基石

~ پا (~ سودا) 浮石，轻石

~ پادزهر 毛粪石（一种解毒剂）

~ ترازو 砝码，秤砣

~ ترشیش 〈矿〉绿柱石，绿玉

~ تمام 足量，足秤

~ توتیا (~ سرمه) 〈矿〉菱锌矿；异极矿；水锌矿

~ جزع (~ سلیمانی ، ~ باباغوری) 〔矿〕缟玛瑙

~ جلا 磨石；擦亮石（用来擦亮其他器物的矽质石）

~ جهنم 〈化〉硝酸银

~ جهنم قلمی 〈化〉硝酸银，银丹

~ جهنم غیر قلمی 〈化〉结晶硝酸银

~ جید 玉石

~ چاقوتیزکنی (~ فسان) 磨刀石

~ چینی 瓷泥，石英

~ خارا 花岗石，硬石

~ خزفی 牡蛎的化石

~ دلربا 砂金石

~ دوکیلوئی 两公斤的秤砣

~ راه (~ لغزش) 绊脚石

~ رسوبی 沉积岩，水成岩

~ رعد 〈喻〉炮弹

~ روشنائی 〈矿〉白铁矿

~ روی 锌矿石

~ زرد 砒霜

~ ساعت 钟表内的钻石

~ سرب 铅矿石

~ سفید 石板瓦，坚硬石灰岩

~ سماق (~ سماك) 斑岩，云斑石

~ سنباده (~ ساب) 刚玉石，氧化铝

~ سنگفرش （铺路用的）石板，碎石；碎石路

~ سیاه 〈宗〉（镶在天房一隅的）玄石，黑石

~ سیاه سوخته 浮石，轻石

~ سیاه شیشه گران 〈化〉锰

(یاسم ~) یشم ~ 碧玉
یك پارچه ~ 独块巨石,整块石料;独石柱
یک پاره ~ 整石,独石,全石
یمانی ~ 红锆石
(یمنی ~) یمن ~ 〈矿〉玉髓,肉红玉髓
(جهودان ~) یهودا ~ 〈矿〉天青石,青金石
باران ~ آسمانی 陨石雨
در موزه افتادن ~ 〈喻〉定居;遇到麻烦
بر دندان آمدن ~ 听到不顺耳的话
انداختن ~ 设置障碍
در آبگینهٔ کار کسی انداختن ~ 破坏某人的事
پیش پای کسی انداختن ~ 给某人设置障碍
به خانهٔ خدا انداختن ~ 作了大孽
در راه کسی انداختن ~ 障碍,阻碍
تفرقه انداختن ~ 制造不和
از پیش پای کسی بر داشتن ~ 为某人消除障碍
صبر بر دل بستن ~ 等待,忍耐
تیر کسی به ~ خوردن 某人失败
سر کسی به ~ خوردن 碰壁,碰钉子
سرم به ~ خورد . 我倒了霉;我碰了壁。
داشتن ~ 有分量,有权威,举足轻重
در موزه داشتن ~ 心里有疙瘩(原意:鞋子里有石头)
زدن ~ 用石击,投石
بر سبو زدن ~ 碰运气
(بر قرابه زدن ~) بر شیشه زدن ~ 用石块击玻璃;〈喻〉消灭某物;懊悔
به سینه زدن ~ 竭尽全力

شجری ~ 珊瑚
شیر ~ 纳长石
طلق ~ 云母
قمر ~ 透明石膏
(گوهر ~) قیمتی ~ 宝石
کلیه ~ 〈医〉肾结石
کم ~ 重量不足
کیسهٔ صفرا ~ 胆结石
گچ ~ 石膏
گوش ~ 〈动〉耳石,听石
گوگرد ~ 琉璜矿石
لاجورد ~ 〈矿〉青金石
(گور ~) لحد ~ 碑石,墓石
لوح ~ 板岩
ماده ~ 一弄就碎的软石
ماسه ~ 砂岩
مثانه ~ 〈医〉膀胱结石
مراره ~ 〈医〉胆石
مردار ~ 〈化〉铅黄,黄丹
مرمر ~ 大理石
مروارید ~ 〈地〉珍珠岩
(قبر ~) مزار ~ 墓志铭,墓碑
مشجر ~ 〈地〉树枝石
معده ~ 胃石
مغناطیس ~ 磁石
موسی ~ 黑琥珀;黑色大理石
(زاویه ~) نبش ~ (接合墙壁用的)隅石块;(拱门的)楔形石
نمك ~ 石盐,岩盐
ورید ~ 〈医〉静脉石
(یرامی ~) هرکاره ~ 变质岩

بر قنديل زدن ~ 使某人不快

كسى را به سينه زدن ~ 为某人尽心竭力，为某人效犬马之劳

روى يخ شدن ~ 成为某人手中玩物；遭嘲弄，出丑

راه (سر) شدن ~ 成为绊脚石，成为障碍

كردن ~ 变成石头；漫天要价

روى يخ كردن ~ 使出丑，嘲弄

(به ~ تيز كردن) به ~ كشيدن (在石上)磨利

خاله قورباغه را گرو كشيدن ~ 为别人强词夺理，为别人无理狡辩

تمام (بترازو) گذاشتن ~ 竭尽全力；想尽办法，尽力而为

روى جنسى گذاشتن ~ 漫天要价，订购某物

كسى را در رود گردانيدن ~ 诱使某人改变主意，使某人上当

بر بالاى ~ نماندن ~ 不留片瓦，被夷平

بر دل نهادن ~ 忍耐

به در شكسته (بسته) ميخورد (يا ميآيد يا ميبارد). ~ 石头专打有缝的门。(喻：欺侮弱者)

به جاى خود سنگين است. ~ 〈谚〉(石头)位置适当份量重。

بزرگ (برداشتن) نشانه (علامت) نزدن است. ~ 〈谚〉言过其实就是不想真干(直译：搬起大石头，就是不想打人。)

كلوخ انداز را پاداش ~ است. 〈谚〉玩火者必自焚。(直择：扔石头必被石头砸)

~ را ميشكند. (~ است كه ~ را ميشكند.) 〈谚〉以毒攻毒(直译：石头只有用石头才能打碎)

رو نيست، ~ پا است! 〈口〉真不知耻!

~ و آبگينه سازگار نيايند. 〈谚〉水火不相容。(直译：石头和玻璃不相容。)

صحبت ~ و سبو راست نگردد هرگز. 〈谚〉水火永远不相容。

سنگ آب (*sang-āb*) 〔名〕 ①石槽②(清真寺院子里的)盛饮水的大缸

سنگاپور (*sangāpor*) 〔名〕 新加坡(亚洲)

سنگار (*sangār*) 〔名〕 ①同路人，旅伴②护航舰

سنگ آسا (ى) (*sang-āsā*) 〔形〕 石头般的，硬的

سنگاش (*sangāsh*) 〔名〕 妒忌心；羡慕

سنگ افكن (*sang-afkan*) 同 سنگ انداز

سنگال (*sanegāl*) 〔名〕 塞内加尔(非洲)

سنگ انداز (*sang-andāz*) 〔名〕 ①(投石头的)枪眼，炮眼；投石孔②(古代的)弩炮，大石弩③用投石器武装的士兵

سنگ اندازى 〔名〕 投石

سنگانه (*sangāne*) 〔名〕 ①麻雀②鹡鸰

سنگبار (*sang-bār*) 〔名、形〕 ①多石的地方②石头的

سنگباران 〔名〕 扔乱石

كردن ~ 投石；〈罕〉铺石头

سنگ برى (*sang-boree*) 〔名〕 铺石头；铺石厂

كردن ~ 同上

سنگ بست (*~bast*) 〔名、形〕 ①石墙，拦墙，护墙②用石墙围起来的③坚固的

سنگ بسته 同 سنگ بست

سنگ پاره 〔名〕 ①山岩，岩崖②大圆石，顽石，圆滑巨石

سنگ پخت (*~pokht*) 〔形〕 在石板上烤的(如

大饼）

سنگ پرستی (~ *parastee*) 〔名〕 拜石；拜石教

سنگ پشت (~ *posht*) 〔名〕 乌龟

آبی ~ 海龟

سنگ پله (~ *pele*) 〔名〕 （投石引起的）水上涟漪

سنگ پنبه (~ *panbe*) 〔名〕 〈矿〉石棉

سنگ پوست (~ *poost*) 同 سنگ پشت

سنگ تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 ①石匠，凿石工②石雕家③石工用的凿

سنگ تراشی 〔名〕 ①削石②石雕③削石场④石雕家的工作室

سنگ توده 〔名〕 一堆石头

سنگ جان 〔形〕 铁石心肠的；残酷的

سنگ جوش 〔形〕 借助晒得极热的石头而煮开的

کردن ~ 借助晒得极热的石头煮开

سنگ چشم (~ *cheshm*) 〔名〕 〈动〉白劳鸟

سنگ چه 〔名〕 冰雹

سنگ چین 〔形、名〕 用石头砌的（墙）

کردن ~ 砌石墙，垒石墙

خاکریز را ~ کردند . 他们用石头砌了堤岸。

سنگ چینی 〔名〕 用石头砌

کردن ~ 用石头砌围墙

سنگ خوار (~ *khār*) 〔名〕 ①沙鸡，山鹑，松鸡②鸵鸟

سنگ خوارك (~ *khārak*) 同 سنگ خوار

سنگ خواره 同 سنگ خوار

سنگ دان 〔名〕 （禽的）砂囊，嗉子，嗉囊

سنگ دل (~ *del*) 〔形〕 铁石心肠的，残忍的，狠心的，无情的

سنگ دلی 〔名〕 铁石心肠，残忍，狠心，无情

سنگر (*sangor*) 〔名〕 豪猪

سنگر (*sangar*) 〔名〕 战壕，工事

ایستاده ~ 全断面掩体，立射掩体

بتون مسلح ~ 永久火力点

توپ ~ 火炮掩体

سیم دار ~ 设置铁丝网的战壕

ساختن (~ بستن) ~ 挖战壕，修工事

گرفتن ~ 占据战壕

سنگر بندی (~ *bandee*) 〔名〕 挖战壕；修筑工事；构筑街垒

کردن ~ 同上

سنگردار 〔形〕 筑有工事的

سنگرسازی 〔名〕 修筑工事，挖战壕

~ اسباب 挖战壕工具

کردن ~ 修工事，修筑战壕

سنگ رو(ی) 〔形〕 无耻的，不要脸的，厚脸皮的

سنگ روئی 〔名〕 无耻，不要脸，厚脸皮

سنگری (*sangaree*) 〔形〕 阵地的，战壕的，工事的

سنگریز (*sang-reez*) 〔名〕 丢石头的地方

کردن ~ 丢石头

سنگ ریزه 〔名〕 ①碎石，岩屑②一种汤③小钻石

سنگ ریزی 〔名〕 丢石头

سنگسا(ی) 同 سنگساب

سنگساب (*sangsāb*) 〔名〕 ①磨石②砂轮

سنگسار I (*sangsār*) 〔名、形〕 ①用石头打死（中世纪的一种惩罚）②被石头打死的

شدن ~ （在受惩罚时）被乱石打死

کردن ~ （在惩罚时）用石头打死

سنگسار II 〔形、名〕 ①多石的②多石的地方

سنگساری 〔名、形〕 ①投石击毙的刑罚②被石头击毙的

سنگسان 〔形〕 象石头似的

سنگستان (*sangestān*) 〔名〕 多石区

سنگ شکن Ⅰ (*sang-shekan*) 〔形〕 铁硬的，硬壳的（如一些水果）

سنگ شکن Ⅱ 〔名〕 （尖头的）砸石锤

~ چکش 砸石锤

~ ماشین 碎石机，碾石机

سنگ شکنی 〔名〕 〈医〉碎石术

سنگ شناس (~ *shenās*) 〔名〕 岩石学家

سنگ شناسی 〔名〕 岩石学，岩相学，岩类学

سنگ شوئی 〔名〕 选矿

سنگ فرش (~ *farsh*) 〔形、名〕 ①用石头铺成的②石铺马路，石铺路面

~ کردن 用石头铺（路）

سنگ قلاب (~ *gholāb*) 〔名〕 投石器

~ کردن 〈口〉使某人厌烦而放弃某事

سنگ قلم زن (~ *ghalam-zan*) 〔名〕 雕（石）版匠人，石板雕刻师

سنگ قلوه (~ *gholve*) 同 قلوه سنگ

سنگك (*sangak*) 〔名〕 ①伊朗一种烤饼名②小石头③冰雹④〈植〉鹰嘴豆⑤〈动〉灰背隼

~ نان 伊朗一种烤饼名

سنگ کار (*sang-kār*) 〔名〕 ①石匠②水泥工

سنگك پزی (*sangak-pazee*) 〔名〕 ①大饼铺②伊朗一种特殊烤大饼的方法

سنگ کش (*sang-kesh*) 〔形〕 沉重的

سنگلاخ (*sanglākh*) 〔名、形〕 ①多石地区②多石的（如土壤）

به ~ انداختن 引入迷途

سنگ لوح (*sang-lowh*) 〔名〕 石碑；石板；板岩

سنگله (*sangole*) 〔名〕 小米面做的面包

سنگ ماسه (*sang-māse*) 〔名〕 碎石，砾石

سنگناك 〔形〕 多石的（如地方）

سنگ نوشته (*sang-neveshte*) 〔名〕 碑文，石刻文字

سنگواره (*sangvāre*) 〔形、名〕 ①化石的，石化的②化石

سنگور (*sangoor*) 〔名〕 编织物（如荆筐，藤椅，竹篮）

سنگی (*sangee*) 〔形〕 ①石头的②多石的，多山岩的③稳重的

~ بنای 石头建筑物

~ پل 石桥

~ چاپ 石印

سنگین (*sangeen*) 〔形〕 ①重的，沉重的②繁重的，负担重的③严重的④有力的，强大的⑤〈口〉稳重的；有身价的；端庄的⑥石制的，硬的⑦庄严的，隆重的⑧豪华的，奢侈的⑨聋的，耳背的

~ آب 重水，硬水

~ آدم 稳重的人

~ بار 重担，重负；过分重的工作

~ برف 大雪

~ توپخانهٔ 重炮

~ جرم 严重罪行

~ جشن 隆重的节日

~ چمدان 沉重的皮箱

~ خواب 熟睡，酣睡

~ رنگ 深色

~ سپاه 大军，重兵

～ سکوت 令人窒息的沉默
～ عائله 负担重的大家庭
～ عرق 大汗
～ غذای 难消化的食物
～ مالیات 重税
～ مسلسل 重机枪
～ مخارج 大量费用
～ مهمانی 豪华的宴会
～ وظیفهٔ 繁重的任务
～ هوای 沉闷的空气
～ نگاه داشتن 保持庄重，保持庄严
～ کردن 加重，使严重
ما نباید بار خود را سبك کنیم ولی بار دیگران را ～ . 我们不能为了减轻自己的负担，而加重别人的负担。
～ و سبك کردن 〈口〉周密思考，酌量，权衡利弊得失
عروسی را ～ گرفتن 举行豪华的婚礼
او گوشش ～ است . 他有点耳聋。

سنگین اسلحه (～aslahe)〔形〕用重武器装备的

سنگین بار 〔形〕①负担沉重的；载重量大的②（列车）重载的，超轴的
～ قطار 重载列车，超轴列车

سنگین جثه (～josse)〔形〕（人或动物）体重的

سنگین دست (～ dast)〔形〕笨拙的，笨手笨脚的；慢吞吞的

سنگین دل (～ del) 同 سنگ دل

سنگین دلی 同 سنگ دلی

سنگین قیمت (～ gheymat)〔形〕（价钱）非常贵的，贵重的

سنگینك (sangeenak)〔副〕①缓慢地，迟钝地②稳重地，庄重地

سنگین کار (sangeen-kār) 同 سنگین دست

سنگین کره (～ kore)〔名〕〈地〉地核，地心圈

سنگین وزن (～ vazn)〔形〕①〈体〉重量级的②沉重的

سنگینی 〔名〕①重，沉重；重量，重压②稳重，庄重③难消化，无法消化
بار ～ 负担沉重
گوش ～ 听力不好，耳沉
～ کردن (بر ، به) 重压，使…吃不消
در جامعهٔ کهن مالیات و عوارض کمرشکن بر گردهٔ زحمتکشان ～ میکرد . 在旧社会苛捐杂税压得劳动人民喘不过气来。
پلکهای او ～ میکرد . 他的眼皮发沉。
آن غذا به مزاج او ～ کرد . 他吃了那种食物就不舒服。
سر بتن کسی ～ کردن 某人对生活感到厌倦

سن مارینو (san-māreenoo)〔名〕圣马力诺（欧洲一国家名，也是它的首都名）

سنن (sonan) 见 سنت (sonnat)
～ انقلابی 革命传统

سنوات (sanavāt) 见 سنه
～ ماضیه 过去的岁月

سنواتی 〔形〕每年的，年度的，一年的

سنوح (sonooh)〔名〕①发生，出现②想起，忆起

سنوخ (sonookh) 见 سنخ

سن و سال (seno-sāl)〔名〕年岁，年龄

سنور (senoor)〔名〕（复 سنانیر）猫

سنون (senoon) 见 سنه (sana,sane)

سنوی (sanavee)〔形〕一年的，每年的
～ عید 每年的节日

سنه (*sana,sane*) 〔名〕（复 سنوات ، سنين ، سنون）①年，年岁，年度②咒骂

(آينده ~) آتيه ~ 明年

~ چرت مئه 太古，往昔

(جاری ~) حاليه ~ 今年

~ ماضيه 去年

~ ميلادی 公历年

~ هجری 伊斯兰历年，回历年

در هذه‌السنه 在今年

در ~ ۱۹۳۵ ميلادی 公元一九三五年

سنه (*sena*) 〔名〕①打盹，微睡，假寐②沉睡③疏忽

سنة (*sonnat*) 同 **سنت** (*sonnat*)

سنی (*sanee*) 〔形〕①辉煌的，灿烂的，华丽的②崇高的，庄严的；高贵的，壮丽的

سنی (*sonnee*) 〔名、形〕①（伊斯兰教两大教派之一）逊尼派；逊尼派教徒②逊尼派的

سنی (*sennee*) 〔形〕年龄的，年岁的

~ خصوصيات 年龄的特征

سنيع (*sanee'*) 〔形〕①美丽的，好看的；令人喜爱的②柔和的，美妙的③善良的，宽宏大量的④高的，身材高的

سنين (*seneen*) 见 **سنه** (*sana,sane*)

عمرش به چهل رسيده بود . ~ 他享年四十岁。

سنيه (*sanneya*) 〔形〕高的，高起的

سو(ی) Ⅰ 〔名〕方向，方面

~ (به) 向…方向

~ از هر 从各个方面，从四面八方

~ باين 向这个方向

~ كدام؟ 向哪个方向？

~ هر 各方面

آن ~ تر 再远一点！再靠那边一点！

(به) ~ دانشگاه ميروم . 我去学校。

(به) ~ آسمان نگاه ميكند . 他仰望天空。

سو(ی) Ⅱ 〔名〕①光，光亮②视力，眼力

~ چراغ 灯光

~ چشم 眼光，眼力，视力

سو Ⅲ 〔介〕类似，如，像，俨然

سو Ⅳ 〔名〕益处，得益，利润

سو Ⅴ 〔名〕水

سوء (*soo'*) 〔名、形〕①恶，恶意，怨恨，恶劣，邪恶②恶的，坏的，邪恶的

~ اجرا 执行不好

~ اخلاق 道德败坏，品质恶劣

~ اداره 管理不善，经营不善

~ ادب 不礼貌，失礼，粗鲁

~ استعمال 使用不当，误用

~ استفاده 滥用

~ القضا 不幸，厄运，倒霉

~ بخت 不幸，厄运

(سابقه ~) پيشينه ~ 不光彩的历史，丑史

~ تدبير 调度无方，办事无能

~ تصادف 意外事故

~ تعبير 不正确的解释，错误的注释

~ تغذيه 营养不良

~ تفاهم 误会，误解

~ جذب 〈医〉吸收不良

~ حال 心神不安；贫穷

~ حظ 不幸

~ خلق 脾气坏，性情暴躁

(سلوك ~) رفتار ~ 态度恶劣，操行不好

روابط ~ 关系不好，交恶

ظن ~ 疑心，怀疑，猜疑

ظنی ~ 疑心的人

عاقبت ~ 后果不良

عمل ~ 胡作非为，违法乱纪

فهم ~ 误解，误会

قصد ~ 恶意；暗算，暗害，暗杀

مزاج ~ 不舒适，健康不佳

معامله ~ （贸易中的）投机倒把

نیت ~ 恶意

(هاضمه ~) هضم ~ 消化不良

~ حادثهٔ 不幸的事件，坏事

از اختیارات ~ استفاده کردن 滥用职权

قصد ~ کردن 暗害，暗算，暗杀

سوا (*savā*) 同 سواء

سواء I (*savā'*) 〔形、介、副〕 ①其他的，另外的，不同的②除…之外，除了…③单独地，单个地，分割地，分离地

من ~ 除我之外

آن دو نفر همه رفتند ~ . 除他们两人之外，都去了。

(از هم) ~ شدن 分开，分出，分离

در بین راه از هم ~ شدند . 他们在路上分手了。

از خانوادهٔ خود ~ شدن 离开家庭

~ کردن 把…分开，分出，分离；选出，选择

چیزی را میان چیزهائی ~ کردن 把…从…里面挑选出来

سواء II 〔名、形〕 ①一样，平等，相等，等同，相同②平等的，相等的，等同的，相同的③光滑的④中间，公正

سوابح (*savābeh*) 见 سابحه

سوابق (*savābegh*) 见 سابقه

استخدامی ~ 履历表

محبت ~ 老交情，旧好

نعمت ~ 往日的恩典

سوابیط (*savābeet*) 见 ساباط

سواحل (*savahel*) ①见 ساحل ②沿岸（一带）

سواحل گرد (~*gard*) 〔形〕 沿海岸航行的，岸边的

سواحل گردی 〔名〕 沿海岸航行

سواحلی (*savāhelee*) 〔名〕 斯瓦希里语

سواد I (*savād*) 〔名〕 ①识字，识文断字，有文化②抄本，副本③草稿，原稿④黑色，黑暗⑤才能，才干⑥人群⑦隐约可见的人影（或物影）

البطن ~ 肝脏

(دید ~) العین ~ 瞳孔，瞳人

کاغذ ~ 纸条，便条

(تصدیق شده ~) مصدق ~ 证明无误的副本

(مکتوب ~) نامه ~ 信的抄件

برداشتن ~ 复制，抄下副本

از آن نامه چند ~ برداشتند . 他们把那封信复制了几份。

داشتن ~ 有文化

برداری کردن ~ 复制，抄写、誊写

این مراسله را برای من بفرستید ~ . 请把信的副本给我寄来。

سوادش نم کشیده . 〈口〉他识字不多，他懂得不多。

. مطابق (برابر) اصل است ~ 抄本与原本无误。

. از دور ~ شهر پیدا شد 从远处看，这个城市隐约可见。

سواد Ⅱ 〔名〕 郊区，近郊，城市附近；周围地方，环境

~ اعظم 大都市，首都

سواداً (*savādan*) 〔副〕 在文化水平方面

سواد بردار (*savād-bardār*) 〔名〕 抄写人，誊写员，复制人；复印机

سواد برداری 〔名〕 抄写，复制副本

~ کردن (را ، از) 同上

سواد دار 〔形〕 识字的，有文化的

سواد نداری (~ *nadāree*) 〔名〕 文盲，不识字

سواد نویس (~ *nevees*) 同 سواد بردار

سواد نویسی 同 سواد برداری

سوار (*sevār*) 〔名〕(复 اساور ، اسوره) ①镯，手镯②手铐

سوار (*savār*) 〔名、形〕 ①骑马的人，骑兵，骑士，骑手②(象棋)马③装配，安装④骑马的，骑兵的⑤通晓…的，掌握…的

~ آب 水泡，浪

پلیس ~ 骑警

~ شدن 骑，乘

! ~ شوید 上车！上马！

~ اتوبوس شدن 乘公共汽车

~ اسب شدن 骑上马

~ کشتی شدن (~ آب شدن) 上船，坐船

~ هواپیما شدن 上飞机，乘飞机

~ خر شیطان شدن 坚持己见

~ کار شدن 〈口〉掌握（学会）某种技能

〈口〉 ~ کسی شدن (بر کسی ~ شدن) 骑在…的脖子上，支配某人

کادرهای ما اربابانی نیستند که بر گردهٔ مردم ~ شده باشند بلکه خدمتگزاران آنها هستند . 我们的干部不是骑在人民头上的老爷，而是他们的勤务员。

~ کردن 让…骑，让…乘（火车等），装配，安装

رانندهٔ کامیون در بین راه بیماری را ~ کرد و او را به بیمارستان برد . 司机在中途让一位病人上了车，并把他送到了医院。

~ کردن این کامپیوتر توسط کارگران گروه ما فقط سه هفته طول کشید . 我们组的工人只用了三个星期就安装好这台计算机。

روی این تفنگ دور بین ~ است . 这支枪装有瞄准器。

سوارخوبی 〔名〕 骑马术，特等骑术

سوار کار 〔名〕 (赛马的)骑手，技能很高的骑手

باشگاه سوار کاران 跑马俱乐部

سوار کاری 〔名〕 骑马（术）

سوار کننده (~ *konande*) 〔名〕 装配工

سوار کنی (~ *konee*) 〔名〕 装配，安装

سوارگان (*savāregān*) سواره (*savāre*) 的复数

سوار نظام (*savār-nezām*) 〔名〕 骑兵，骑兵队，马队

~ زره پوش 〈史〉重骑兵

سواره (*savāre*) 〔副、形、名〕 ①骑着（马）②骑马的③骑马者

پلیس ~ 骑警

سل ~ 〈医〉奔马性肺结核

. او ~ رفت ، من پیاده 他是骑马去的，

而我是徒步去的。

از ~ (دل) پیاده خبر ندارد . 〈谚〉骑马的不知步行的苦。

سواره Soiree 〔名〕 ①晚上②社交晚会

سواره رو (*savāre-row*) 〔名〕 马路，车行道

سواره نظام (*~ nezām*) 同 سوار نظام

سواری (*savāree*) 〔名、形〕 ①骑（马），乘；滑（冰、雪等）②仆人③骑的，乘坐的④轻便的，旅行的

~ مانژی 在练马场骑马

ماشین ~ 小轿车

~ دادن 好骑，容易骑；让干什么就干什么

این اسب خوب ~ میدهد . 这匹马很好骑。

~ کردن 骑马

~ گرفتن 〈口〉让某人俯首听命；骑着某人的脖子

او در ~ ماهر است . 他是骑马的好手。

سوازیلند (*swāzeeland*) 〔名〕 斯威士兰（非洲）

سواسوا (*savāsavā*) 〔副〕 分开地，一个一个地

سواف (*savāf*) 〔名〕 兽瘟，；牛疫

سواقی (*savāghee*) 〔名〕 ①水池②小溪③地下水道

سواك (*sovāk*) 〔名〕 谷物锈病

سواکن (*savāken*) 见 ساکنه

سؤال (*so-āl*) 〔名〕（复 سئوالات）①问题②询问③请求，要求，央求④命题

~ کردن (از) 问，提问；请求；行乞，讨饭

از من ~ کردند که جلسه چه ساعتی تشکیل میشود . 他们问我几点钟开会。

از ما این مسئله را ~ کرد . 他向我们提出这个问题。

به ~ کشیدن 打听到，探问出

سوال (*sovvāl*) 见 سائل

سوالب (*savāleb*) 见 سالبه

سؤال پیچ (*so-āl-peech*) : ~ کردن (را) 〈口〉向某人提出一连串的问题，诘问

سوالف (*sovālef*) 见 سالف

سؤال نامه (*so-āl-nāme*) 〔名〕 ①调查表，查询单②（某门课程的）问题或大纲

سؤال و جواب (*so-ālo-javāb*) 〔名〕 〈口〉①谈话，问答，交谈②争论

بدون ~ 无声音，无声无息地

~ کردن (~ داشتن) 谈话，交谈，对话；讨论；争论

سؤالی (*so-ālee*) 〔形〕 讯问的，疑问的

سوانح (*savāneh*) 见 سانحه

سوای (*sevāy*) 同 سوا

سوائم (*savā-em*) 见 سایمه

سوب 同 سوپ

سوبژکتیف Subjective 〔形〕 主观的

سوبژکتیویته Subjectivity 〔名〕 主观，主观性

سوبژکتیویسم Subjectivism 〔名〕 主观主义

سوبلمه Sublimate 〔名〕 〈化〉升汞；升华物

سوبیا (*soobiyā*) 〔名〕 乌贼，墨鱼

سوپ Soup 〔名〕 肉汤

سوپاپ Soupape 〔名〕 〈技〉阀，阀门，活门，汽门

حلقه‌ای ~ 环状阀

خروج نفس ~ （防毒面具的）呼气活门

خروجی ~ 排气阀

دود ~ （马达上的）排气阀

دو طرفه ~ 双座阀

ریزش ~ 油门

فشار ~ 压力阀

مجهز کننده ~ 供应阀，补充阀

سوپ خوری (*soop-khoree*) 〔形〕 喝汤用的

~ قاشق 汤匙

سوپرانو Soprano 〔名〕 女高音；女高音歌手

سوپرسکوپ Superscope 〔名〕 超宽银幕

سوپرسونیك Supersonic 〔形〕 超音速的

سوپرشارژ Supercharge 〔名〕 〈机〉增压器

سوپرفسفات Superphosphate 〔名〕 〈化〉①过磷酸钙②酸性磷酸盐

سوپرمارکت Supermarket 〔名〕 超级市场；自动售货商店

سوت I 〔名〕 ①哨声，口哨声②汽笛

خطر ~ 报警信号，警报

کارخانه ~ 工厂的汽笛

(کشیدن ~) زدن ~ 打口哨，吹哨，鸣笛

سوت II 〔形〕 被破坏了的

شدن ~ （衣服）破旧

کردن ~ 使…破旧

سوتام 〔形〕 少的，一点儿的，小的，微不足道的

سوت سوتك (*soot-sootak*) 〔名〕 哨；〈乐〉高音笛

سوتك (*sootak*) 同 سوت سوتك

سوت و کور (*sooto-koor*) 〔形〕 ①静的，寂静的②伤心的③暗淡无光的，暗无天日的④偏僻的，遥远的

~ اطاق خلوت 空荡寂静的房间

~ ده 穷乡僻壤

~ زندگی 无声无息的生活

ماندن ~ 黯淡

نشستن ~ 静坐

سوج 同 سوز

سوچه 〔名〕 （衬衣的）腋下或裤子的镶条

سوچي 〔名〕 卖酒的人

سوچي خانه 〔名〕 酒店

سوخ 〔名〕 球茎类植物（如葱头、水仙等）

سوخاری 〔名〕 饼干，面包

~ نان 饼干

سوخت (*sookht*) 〔名〕 ①燃料②燃烧③取暖设备④早死⑤消费，消耗（如资本）

اتمی ~ 核燃料

جامد ~ 固体燃料

درونی ~ 内燃

مایع ~ 液体燃料

مرکزی ~ （大厦中的）集中供暖（法）

~ مخارج 煤火费，取暖费

~ مواد 燃料

شدن ~ 未兑现，化为乌有，消失

کردن ~ 欠债，赖债；受损失

در حال حاضر بنزین بهترین ~ ماشین ها است . 目前汽油是汽车的最好燃料。

سوخت آما 〔名〕 汽化器；增碳器

سوخت انداز (~ *andāz*) 〔名〕 司炉，锅炉工

سوخت پاش 〔名〕 喷嘴，喷油嘴

سوخت دان 〔名〕 柴棚

سوختگی (*sookhtegee*) 〔名〕 ①烧伤，烧坏，烧焦②〈转〉伤心，悲伤，苦恼

از آفتاب ~ 日炙，晒黑

سوخت گیری (*sookht-geeree*) 〔名〕 加燃料，加油

~ ایستگاه 加油站

کردن ~ 加油

سوختن (*sookhtan*) 〔动〕（根 سوز）①烧，燃烧②烧伤，烧坏，烧焦，烧糊③晒坏；烫伤；发烫④伤心，悲伤，忧心如焚⑤遭亏损，输，受损失；消耗，破产⑥火辣辣地疼痛

~ دماغ 羞愧；失望

~ و ساختن 强忍着痛苦

این هیزم خوب نمیسوزد . 这柴不好烧。

پارچه زیر اطو سوخت . 衣料被熨斗烫坏了。

زخم دستم میسوزد . 我手上的伤口火辣辣地疼。

گوشت سوخت . 肉烧糊了。

دست چپش از آب جوش سوخته . 他的左手被开水烫伤了。

تنش در اثر آفتاب زدگی میسوخت . 他身体被烈日晒坏了。

دلم به حالش میسوزد . 我同情他的处境。

سوختنی 〔形、名〕①可燃的，易燃的；可做燃料的②燃料

مواد ~ 燃料

سوخت و ساز (*sookhto-sāz*) 〔名〕〈生〉新陈代谢

سوخت و سوز ： دیر و زود دارد اما ~ ندارد . 或早或晚，总是要还的。（指偿还债务而言）

سوخته 〔形、名〕①燃烧（了）的；烧尽的②烧伤的，烧焦的，烧糊的③晒坏的，烫伤的④悲伤的，忧心如焚的⑤未兑现的⑥耗尽的，耗掉的⑦枯萎的⑧（火）烟灰，残碴

~ تریاك 大烟灰

بادام ~ 炒焦的巴旦杏仁

بوی ~ 烧焦味

تشنهٔ ~ 渴得嗓子冒烟

قهوه‌ای ~ 深褐色的

~ کسی بودن 苦苦思念某人，害相思

سوخته پا (ی) 〔形〕急急忙忙的，火烧眉毛似的

سوخته جان 〔形〕①渴得要死的②悲伤的，忧愁的，③焦急的，心急如焚的

سوخته جگر (*sookhte-jegar*) 同 سوخته جان

سوخته دل (~ *del*) 同 سوخته جان

سوخته کوکب (~ *kawkab*) 〔形〕不幸的，倒霉的，运气不好的

سود 〔名〕①利益，利润，盈利②益处，好处，用途③成果④胜利

~ ده چهل 四倍的利润

~ سهام （股东的）红利，股息

~ مازاد (~ فوق العاده) 超额利润

~ ناویژه 毛利

~ و زیان 利润与亏损，赚与赔

~ ویژه (~ خالص) 纯利润

~ بردن (~ کردن) (از) 得到好处，取得利润

~ داشتن 有益处，有利可图，有用途

~ رساندن (~ رسانیدن ، ~ آوردن ، ~ دادن) 带来好处，带来利润

سود Soda 〔名〕苏打

~ کائوتیك (محرق) 苛性钠，氢氧化钠，烧碱

سود (*savad*) 同 سبد

سودا Soda 〔名〕苏打（液）

سودا Ⅰ (*sawdā*) 〔名〕〈医〉皮疹；泡疹，湿疹

سودا Ⅱ 〔名〕①忧郁，郁闷，忧郁病②黑，黑色

سودا (ء) Ⅲ 〔名〕①情欲，热恋②爱情③联系，联结

خام پختن ~ 幻想，胡思乱想，想入非非
~ سر و 内心的想法
پیمودن ~ 胡思乱想
چیزی داشتن ~ 有…癖好；入迷，害相思
~ يك سر دارد و هزار ~ 〈谚〉忙得不可开交。
سودا Ⅳ 〔名〕 ①交换，兑换②买卖，交易，成交
کردن ~ 同上
آه ندارد که با ناله ~ بکند . 见 آه 条
سودا پرست (~ *parast*) 〔形〕 ①热情的；好色的②心猿意马的，害相思的③想入非非的
سودا پرستی 〔名〕 ①满怀热情，好色②心猿意马，相思③想入非非
سوداجا 同 سوداخانه
سوداخانه 〔名〕 交易所，商行
سودازدگی Ⅰ (~ *zadegee*) 〔名〕 忧郁，郁闷，闷闷不乐
سودازدگی Ⅱ 〔名〕 钟情，醉心，倾心
سودازده Ⅰ 〔形〕 忧郁的，郁闷的，闷闷不乐的
سودازده Ⅱ 〔形〕 钟情的，醉心的，倾心的
سوداسرا(ی) (~ *sarā*) 〔名〕 商行，交易所
سوداکده (~ *kade*) 〔名〕 交易所，贸易所，商行
سوداگر (~ *gar*) 〔名〕 做买卖的，商人
پنیر در شیشه میخورد . ~ 〈谚〉铁公鸡—毛不拔。
سوداگری 〔名〕 贸易，做买卖
کردن ~ 同上
سودان 〔名〕 苏丹（非洲）
سودانی 〔形、名〕 ①苏丹的②苏丹人
سودآور (*sood-āvar*) 〔形〕 有好处的，有利润的，有利可图的
سود آوری 〔名〕 利润，好处，获利，有利可图
سودائی (*sowdā-ee*) 〔形〕 忧郁的，忧愁的，闷闷不乐的；患忧郁病的
سودایی (*sowdāyee*) 〔形〕 生癣的，患湿疹的
سودائی مزاج (*sowdā-ee-mezāj*) 〔形〕 ①性情忧郁的②多愁善感的③易动感情的
سود بخش (*sood-bakhsh*) 〔形〕 有利益的，有益处的，有好处的
سود برده (~ *borde*) 〔形〕 赚钱的，有赢余的
سود پرست (~ *parast*) 〔形〕 ①自私自利的，追求私利的②贪婪的
سود پرستانه 〔形、副〕 ①自私自利的（地），贪婪的(地)②非正义的(地)，掠夺性的（地）
سود پرستی 〔名〕 ①自私自利，追求私利②贪婪
سود جو(ی) 同 سود پرست
سود جوئی (~*joo-ee*) 同 سود پرستی
کردن ~ 追求私利，自私自利
سود خوار (~ *khār*) 〔名〕 放高利贷者，放债者，食利者
سود خواری 〔名、形〕 ①放高利贷②高利贷的
سود خور (~ *khor*) 同 سود خوار
سود خوری 同 سود خواری
سود دار 同 سود آور
سود کش (~ *kesh*) 〔名〕 剥削者
سود کشی 〔名〕 剥削
سودمند (~ *mand*) 〔形〕 ①有益的，有好处的②有利润的
نصایح ~ 有益的劝告
سود مندانه 〔形、副〕 有益的（地），有利的（地），有好处的（地），有利润的（地）
سود مندی 〔名〕 ①有益②用处，好处，功用，

功利

~ اصالت 〈哲〉功利主义；实利主义

سودن (*soodan*) 〔动〕（根 سای ، سا）①擦，磨擦②磨光，磨亮③磨碎，研碎④磨损⑤揉，弄软

سوده (*soode*) 〔形、名〕①被磨碎的，研成粉末的②粉末，锯末，碎屑

الماس ~ 金刚砂

سوده گر (~ *gar*) 〔名〕 磨碎者

سودی 〔名〕 ①利润，利钱②高利贷者

سوديوم Sodium 〔名〕 〈化〉钠

سور I 〔名〕 宴会，筵席；喜庆

عروسی ~ 婚礼

خوردن ~ 吃酒席

دادن ~ 摆筵席，摆酒席

زدن (~ چراندن) ~ 当食客；骗取，诓

سور II 〔名〕 从头到尾有一条黑线的深灰色的马或驴（被认为是不祥之兆）

سور III 〔名〕（复 اسوار）①城墙②好骆驼

سور IV 〔名〕 〈植〉紫杉

سور V 〔名〕 椋鸟

سور VI 〔形〕 红色的；灰色的

سور (*sovar*) 见 سوره

سور Severe 〔形〕 严肃的，严厉的，严格的

سورات 见 سوره

سوراخ 〔名〕 孔，洞，眼，穴，窟窿

بینی (~ دماغ) ~ 鼻孔

تیرکش ~ 枪眼，炮眼，射击孔，墙洞

روباه ~ 狐狸穴

زیر زمینی ~ 地洞

سوزن ~ 针眼，针鼻

کلید (جای) ~ (قفل) 锁眼，锁孔

کوه ~ 山洞，隧道，坑道

گوش ~ 耳孔

مقعد ~ 肛门

موش ~ 老鼠洞

شدن ~ 被穿透，成洞

کردن ~ 穿孔，刺穿，打穿，打透；〈转〉破坏贞节

کنارهٔ کاغذها را باید ~ کرد . 这些纸的边上要打眼。

چه چیز چرخ اتومبیل را ~ کرد ؟ 什么东西把汽车轮胎扎了个窟窿?

~ دعا را پیدا کردن 走捷径，找窍门

~ دعا را گم کردن 找错门；（办事）不得要领

تا مار راست نشود به ~ نمیرود . 〈谚〉诚实才是上策。

سوراخ جا 〔名〕 投射孔，枪眼

سوراخ دار 〔形〕 有孔的，有洞的；漏的

سوراخ سمبه (*soorākh-sombe*) 〔名〕 〈口〉小角落，旮旮旯旯；偏僻小巷

تمام ~ را گشتن 到处都找遍

تمام ~ های شهر را بلد بود . 他熟悉城里所有的大街小巷。

سوراخ سنب (~*sonb*) 同 سوراخ سمبه

سوراخ سنبه 同 سوراخ سمبه

سوراخ سوراخ 〔形〕 ①透孔的②多孔的，多洞的，孔孔洞洞的

سوراخ سوز (~*sooz*) 〔名〕（炮的）导火管，引火线，发火器，火门

سوراخ کن (~ *kon*) 〔名〕 穿孔器，钻孔机，

打眼器

سوراخ کنی 〔名〕 钻孔，打洞，打眼

سوراخ و سمبه (*soorākho-sombe*) 同 سوراخ سمبه

سوران Ⅰ 〔名〕 〈动〉椋鸟

سوران Ⅱ 〔名〕 〈宗〉为割礼举行的宴会

سورت (*sowrat*) 〔名〕 ①暴烈，猛烈，激烈②怒火③进攻④力量

سورت (*soorat*) 同 سوره

سورتمه (*soortme*) 〔名〕 雪车，雪橇

سورچران (*soor-charān*) 〔名〕 寄生虫，食客

سورچرانی 〔名〕 寄生，当食客，过寄生生活

~ کردن 同上

سورچی (*soor-chee*) 〔名〕 车夫，赶车的人

سوررآلیست Surrealist 〔名、形〕 超现实主义者；超现实主义的

سوررآلیستی Surrealistic 〔形〕 超现实主义的

سوررآلیسم Surrealism 〔名〕 超现实主义（现代资产阶级的一种文艺思潮）

سورسات (*soorsāt*) 〔名〕 ①饲料，粮秣；军需食品②征集粮秣

~ تهیه کردن 筹办军需，筹备粮秣

سورساتچی 〔名〕 筹办粮秣者

سورمه‌ای (*soorme-ee*) 同 سرمه‌ای

سورمه‌دان 同 سرمه‌دان

سورن (*sooran*) 〔名〕 进攻；冲锋时的呼喊声

سورنا (ی) (*soornā*) 同 سرنا

سورناچی 同 سرنازن

سورنازن (~ *zan*) 同 سرنازن

سورنج (*sooranj*) 〔名〕 〈植〉秋水仙（属）

سورنجان 同 سورنج

سوروگا 〔名〕 鲟鱼

سوره 〔名〕（复 سورات، سور）（古兰经的）章，节

سوری Ⅰ 〔名、形〕 ①红，红色②红色蔷薇，红玫瑰，红花③红色的

~ گل 红玫瑰

~ می 〈诗〉红色的酒

سوری Ⅱ 同 سورچران

~ چهار شنبه 伊朗新年前最后一个星期三

سورینام 〔名〕 苏里南（拉丁美洲）

سوریه 〔名〕 叙利亚（亚洲）

سوز Ⅰ ① سوختن 的根①可做构词后缀，如：

~ جان، ~ خانمان 等

سوز Ⅱ 〔名〕 ①烧灼，烧伤②刺骨寒风，冷飕飕③〈转〉痛苦，悲伤

~ برف 雪寒

~ دل 心焦，心里难过

~ سرما 严寒，刺骨寒

~ فراق 离别之苦

~ آمدن 刮北风

~ زدن 针扎似地作痛

امروز هوا ~ دارد. 今天天气寒冷。

سوزا 〔名、形〕 ①燃料②可燃的

~ مواد 可燃物

سوزاك 〔名〕 〈医〉淋病

~ میکروب 淋球菌

سوزاکی 〔名〕 患淋病者

سوزان 〔形〕 ①燃烧的，灼热的，火辣辣的②〈转〉热情的，热烈的，强烈的

~ آتش 烈火

~ حرارت 灼热

~ عشق 强烈的爱

سوزان 是 سوزاندن 的根

سوزاندن (*soozāndan*) 〔动〕（根 سوزان）①点燃，点起火，燃烧②烧死，晒焦，晒坏，烫坏③阻止…生长，④折磨，使…伤心⑤激怒

آفت زدگی مزرعه چون آتشی است که دل ما را میسوزاند . 看到农田遭灾，我们心里真象烧着一团火。

آفتاب او را سوزانده است . 日头把他晒坏了。

دستش را با آب جوش سوزاند . 他的手让开水烫着了。

سیب زمینی را سوزاند . 他把土豆烧焦了。

پدر ترا میسوزانیم . 〈口〉让你尝尝我们的厉害。

سوزاننده (*soozānande*) 〔形〕 ①把…烧伤的②燃烧起来的③〈医〉腐蚀的，苛性的

سوزانیدن (*soozāneedan*) 同 سوزاندن

سوزآور (*sooz-āvar*) 〔形〕 ①〈化〉苛性的，有腐蚀性的②火热的，炽热的，灼热的③刺激性的，辛辣的，厉害的

سوزآوری 〔名〕 ①〈化〉苛性，腐蚀性②火热，炽热，灼热③刺激性，辛辣

سوزائی (*soozā-ee*) 〔名〕 ①可燃性，易燃性②引燃物

سوزش (*soozesh*) 〔名〕 ①点燃，燃烧②灼疼，刺痛③〈转〉苦闷，愁闷，生气

~ جلد (~ پوست) 针扎感

~ قلب 〈医〉胃灼热，心口灼热

~ کردن 刺痛，针扎似地作痛

سوزك (*soozak*) 〔名〕 ①丘疹，小脓疱②灼疼，刺痛③下淋，淋病④粘液

سوزن (*soozan*) 〔名〕 ①针，针状物②撞针③〈铁〉道叉

~ آبله کوبی 种牛痘用的柳叶刀

~ جنگی (~ گلنگدن) （枪的）撞针尖（头），击火器

~ جوالدوز 缝麻袋大针，织针

~ خیاطی 缝衣针

~ دوراهی 〈铁〉道叉

~ محك 〈医〉试验针

~ مغناطیس 磁针

ته ~ (چشم یا چشمه ~ ، کون ~ ، سوراخ ~) 针鼻儿，针眼儿

سر ~ 针头；〈转〉小事，琐事

~ زدن (را ، به) 扎针，注射，打针；针织

~ ~ شدن (~ سوزنی شدن) 针扎感

تنم ~ ~ میشود . 我全身起鸡皮疙瘩。

جای ~ انداختن نیست . 〈俗〉无插针之地。（意即：非常拥挤）

شب نمایش اپرای پکن در تئاتر جای ~ انداختن نبود . 上演京剧的那个晚上剧场里座无虚席。

سوزنی باید کز پای در آرد خاری . 要挑脚刺需用针（指排除困难需付出代价）

سوزناك (*sooz-nāk*) 〔形〕 ①灼热的，炎热的，燃烧的②诉苦的，诉怨的，抱怨的

سوزن بان (*soozan-bān*) 〔名〕 扳道工人

سوزن برگی (*~bargee*) 〔形〕 针叶的

~ درختان 针叶林

سوزن بند (*~band*) 〔名〕 （缝纫机上的）针夹子

سوزن دان 〔名〕 针盒，针（线）包

سوزندگی (*soozandegee*) 〔名〕 ①可燃性，燃烧②火灾，失火③腐蚀性

سوزنده 〔形〕 ①燃烧的，灼热的②激怒的③腐

蚀性的④带来火辣辣疼痛的

سوزن دوزی (*soozan-doozee*) 〔名〕 刺绣

سوزن زده (～ *zade*) 〔形〕 打上眼的

～ کاغذ 图案板；漏花模板，花样模板；刷字板

سوزن زن (～ *zan*) 〔名〕 裁缝，缝工

سوزن زنی 〔名〕 ①扎针，打针②针线活；编织；缝纫

～ کردن 缝制，作缝纫活，作针线

سوزن سنجاقی(～ *sanjāghee*) 〔名〕 卖针者

سوزنك (*soozanak*) 〔名〕 淋病

～ غیر مسری اناث 〈医〉白带

سوزن کار (*soozan-kār*) 〔名〕 裁缝

سوزن کاری 〔名〕 ①刺绣，绣花②做针线

سوزنکی (*soozanakee*) 同 سوزاکی

سوزنی (*soozanee*) 〔形、名〕 ①针的，针织的②针线活③茶炊垫；（澡堂里用的）放衣垫

～ سوراخ 针眼

سوزنی شکل (～*shekl*) 〔名〕 针状（物）

سوز و ساز 〔名〕 ①压抑，忍耐②情火③痛苦

سوز و گداز (*soozo-godāz*) 〔名〕 ①悲伤，痛苦，悲痛；思念②〈诗〉热情的风格，奔放的格调③曲调名

سوزه 〔名〕 ①同 سوزك ②针扎感

سوزی 可做构词后缀，如：～ آتش، ～ خانه 等

سوزیان (*soozīān*) 〔名〕 ①利润与亏损②利润③好与坏④资本⑤秘密⑥声誉和羞辱⑦礼物

سوزیدن (*soozeedan*) 同 سوختن

سوژا Soja 〔名〕 大豆

سوژه Sujet 〔名〕 情节，题材，主题

سوژه (*soojhe*) 〔名〕 针扎感

سوس Ⅰ 〔名〕 甘草属植物

～ رب 甘草汁

سوس Ⅱ 〔名〕 ①蛾②蠹虫；象虫③〈罕〉蜥蜴

سوس Ⅲ 〔名〕 嘘，嘘声

سوس Ⅳ 〔名〕 根本，根源

سوس Sauce 〔名〕 调味汁，酱汁，酱油

～ زدن 给…调味；浇酱汁于…

سوس خورده (*soos-khorde*) 同 سوس زده

سوس زده (～ *zade*) 〔形〕 （布）遭虫蛀的

سوسر (*soosar*) 〔名〕 ①貂皮②〈动〉貂

سوسك (*soosk*) 〔名〕 蟑螂；甲虫

～ جهنده 〈动〉蜗蜗，草螽

～ حمام（～ گرمابه） 蟑螂

～ سرگین غلطان 屎克螂

～ سیاه 〈动〉黑甲螂；黑肤色的人

～ طلایی 鳃角金龟科吃植物叶片的甲虫（如跳甲）

～ قرمز 〈动〉蜚蠊

～ مقدس 〈动〉圣虫，神圣金龟子

～ شدن （吓得）缩成一团

سوسکه 同 سوسك

سوسمار (*soosmār*) 〔名〕 ①蜥蜴②〈动〉瘰螈③鳄鱼④〈喻〉坏蛋

～ آبی 蝾螈

～ پا بلند 长足石龙子

～ خاکستری 蜥蜴

～ سبز 绿蜥蜴

～ هفت رنگ 变色龙

سوسماری 〔形〕 ①象蜥蜴的②下流的，坏透的

～ مداد 一种上等铅笔

سوسن (*soosan*) 〔名〕 ①〈植〉百合，百合花②

جنبش ~ 社会民主主义运动

سوسیال رفرمیست Social-reformist 〔名〕 社会改良主义者

سوسیال رفرمیستی 〔形〕 社会改良主义的

سوسیال رفرمیسم Social-reformism 〔名〕 社会改良主义

سوسیال رولوسیونر Social-revolutionaire 〔名〕 社会革命党人

سوسیالیزم 同 سوسیالیسم

سوسیالیست Socialist 〔名〕 社会主义者；社会党人

سوسیالیستی 〔形〕 社会主义的

انقلاب ~ و ساختمان سوسیالیسم 社会主义革命和社会主义建设

انقلاب کبیر اکتبر ~ 伟大的十月社会主义革命

جامعهٔ ~ 社会主义社会

چین ~ 社会主义中国

دولت ~ 社会主义国家

نظام اجتماعی ~ 社会主义制度

سوسیالیسم Socialism 〔名〕 社会主义

اتوپی ~ 空想社会主义

علمی ~ 科学社会主义

سوسیته Society 〔名〕 ①社会②团体，协会，会，社团

سوسیس Saucisse 〔名〕 香肠，腊肠

سوسیسون Saucisson 〔名〕 灌肠

سوسیولوژی Sociology 〔名〕 社会学

سوسیولوگ 〔名〕 社会学者

سوش 〔名〕 收据，存根，票据

سوط (*sowt*) 〔名〕（复 اسواط） 鞭子，皮条

〈植〉鸢尾草

آزاد ~ (~ سفید) 〈植〉白百合花

بری ~ 〈植〉铃兰

مثل ~ و سیر 好象百合和大蒜一样（喻两样相似的东西）

سوسنبر (~ *bar*) 同 سیسنبر

سوسنی 〔形〕 ①紫色的，雪青色的②百合科的

خانوادهٔ ~ 〈植〉百合科

سوسو 〔名〕 闪耀，若隐若现，（光亮）黯淡

زدن ~ 同上

سوسه I 同 سوس II条

سوسه II 〔名〕 ①计谋②裂隙，裂缝，裂口，漏洞③缺陷，缺点，弱点，毛病

~ در کار آوردن (~ دواندن) 制造障碍，捣鬼，说坏话

~ لای حرف گذاشتن 说话隐隐约约，说话吞吞吐吐

در این کار ~ ای هست . 这件事有缺陷。

سوسه دار 〔形〕 ①（金属）有气孔的②有裂缝的，有漏洞的，有缺点的，有毛病的③有缺陷的④含糊其词的，吞吞吐吐的

سوسی 〔名〕 （东印度）一种有不同颜色丝织条纹的棉织品

سوسیال امپریالیسم Social-imperialism 社会帝国主义

سوسیال دموکرات Social-democrat 社会民主党人；社会民主主义者

سوسیال دموکراتیک 〔形〕 社会民主的

سوسیال دموکراسی Social-democracy 〔名〕 社会民主主义

انقلابی ~ 革命的社会民主主义

سیستم آبیاری مدرن کشاورزی چین را به پیش ~ میدهد . 现代化水利工程促进了我国农业的发展。

سوق (*soogh*) 〔名〕（复 اسواق）集镇，集市，市场

سوقات (*sowghāt*) 同 سوغات

سوقاتی 同 سوغاتی

سوق الجیش (*sowghol-jeysh*) 〔名〕 战略，兵法

سوق الجیشی 〔形〕 战略上的

سوقان (*sowghān*) 同 سوغان

سوقی 〔形〕 集镇的，集市的，市场的

سوقیه (*sooghiyye*) 〔名〕 商人，买卖人

سوك I 同 سوگ

سوك II 〔名〕（谷类的）芒

سوك III 〔名〕 ①角落②方向

سوك ریش (*sook-reesh*) 〔名〕 胡子稀的人，山羊胡子的人

سوکسه Success 〔名〕 成功，成就

　　داشتن ~ 成功，有成就

سوکمیسیون Sous-Commission 〔名〕 委员会分会

سوکنامه (*sook-nāme*) 同 سوگنامه

سوکوار (~ *vār*) 同 سوگوار

سوکواری 同 سوگواری

سوکه 同 سوله II条

سوگ 〔名〕 ①悲痛，痛苦，伤心②丧（事）

سوگدار (*soog-dār*) 同 سوگوار

سوگلی (*soogolee, sowgolee*) 〔名〕 恋人，意中人，（为某人所）宠爱的人

　　زن ~ 爱妻

سوگنامه (*soog-nāme*) 〔名〕 悼文，讣告，讣闻

سوغات (*sowghāt*) 〔名〕 赠品，礼品，礼物

سوغاتی 〔形〕 礼品的

سوغان (*sowghān*) 〔名〕 驯马；训练

　　~ دادن (به) 驯马，训练，给重活干

　　اسب را ~ گرفتن 驯马

　　اسبی را که در چهل سالگی ~ گیرند میدان قیامت را شاید . 〈谚〉老马再驯也无用。

سوغانی 〔形〕 受过训练的（指马）

　　اسب ~ 赛马，驯服的马，受过训练的马

سوف 〔名〕 鲈鱼

　　ماهی ~ 同上

سوفار I 〔名〕 ①（箭头上的）凹口，槽口②针眼，针鼻儿

سوفار II 〔名〕 陶碗，陶罐

سوفال 同 سفال

سوفال ساز 同 سفال ساز

سوفالگرخانه (*soofālgar-khāne*) 同 سفالگرخانه

سوفچه (*soofche*) 〔名〕（金属）屑

سوفسطائی (*soofestā-ee*) 同 سفسطی

سوفلور Souffleur 〔名〕 提台词的人

سوفله Souffle 〔名〕（用糖、蛋白和牛奶等制的）酥软甜饼，蛋奶酥

　　وانیل ~ 香草蛋奶酥

سوفیست Sophist 〔名〕 诡辩（学）者；诡辩家（指以诡辩出名的古希腊哲学、修辞学等教师）

سوفیسم Sophism 〔名〕 诡辩，诡辩法

سوق (*sowgh*) 〔名〕 ①派遣，驱使，驱赶；带往，带向…，推向…②引导，促使，唆使

　　~ کلام 转述

　　~ دادن 派遣，驱使，驱赶；推向；驱策；促使，唆使

سولدونی 〔名〕 〈口〉又脏又暗的地方

سولفاپیردین Sulfapyridine 〔名〕 〈医〉磺胺吡啶

سولفات Sulfate 〔名〕 ①〈化〉硫酸盐②硫酸酯

سولفات دوزنك Sulfate de zinc 〔名〕 硫酸锌，皓矾

سولفات دوسود Sulfate de soude 〔名〕 〈化〉硫酸钠，芒硝

سولفات دوفر Sulfate defer 〔名〕 〈化〉硫酸铁，绿矾

سولفات دوکنین Sulfate de quinine 〔医〕 〈化〉硫酸奎宁

سولفات دوکوئیور Sulfate de cuivre 〔名〕 〈化〉硫酸铜，蓝矾

سولفات دومنیزی Sulfate de magnésie 〔名〕 〈化〉硫酸镁，泻盐

سولفات دومنیزیوم Sulfate de magnésium 同 سولفات دومنیزی

سولفانیلامید Sulfanilamide 〔医〕 磺胺

سولفودایزین Sulfadiazine 〈医〉 磺胺嘧啶，消炎片

سولفور Sulfur 〔名〕 〈化〉硫（磺）

سولفوریك Sulphuric 〔形〕 〈化〉（正）硫的

اسید ~ 〈化〉硫酸

سولفوگوانیدین Sulfaguanidine 〔名〕 〈医〉磺胺胍

سولفیت Sulphite 〔名〕 〈化〉①亚硫酸盐②亚硫酸酯

سولمه (*sooleme*) 〔名〕 升汞，氯化汞，锰汞

سولو Solo 〔名〕 ①独奏曲，独唱曲②独奏，独唱

سولوجسموس Syllogismos 〔名〕 〈哲〉（形式逻

سوگند (*sawgand, sowgand*) 〔名〕 誓言，誓约；宣誓

مراسم ~ 宣誓仪式

~ خوردن (~ کردن ، ~ یاد کردن ، ~ برآوردن) 宣誓，起誓

دروغ خوردن ~ 假发誓

~ دادن 使…宣誓，要…起誓

~ شکستن 违背誓言

وفاداری یاد کردن ~ 宣誓效忠

سوگند خوار (*~ khār*) 〔名〕 起誓者，宣誓者

سوگند خور (*~ khor*) 同 سوگند خوار

سوگند شکن (*~ shekan*) 〔名〕 违背誓言者

سوگند شکنی 〔名〕 违背誓言

سوگند نامه 〔名〕 誓词，誓言

سوگوار (*soog-vār*) 〔形〕 ①悲痛的，痛苦的，伤心的②守丧的，有丧事的

سوگواری 〔名〕 ①悲痛，痛苦，伤心②守丧，有丧事，服丧

در مرگ کسی ~ کردن 哀悼某人

سوگوروملنگ (*soogooro-malang*) 〔形〕 〈口〉馋涎欲滴的

سوگی (*soogee*) 同 سوگوار

سوگیانه 〔名〕 丧服

سوگیری (*soo-geeree*) 〔名〕 ①偏袒，偏心，偏爱②支持，保护③包庇，庇护

~ کردن 同上

سول 同 سور II条

سولاخ 同 سوراخ

سولان (*savalān*) 〔名〕 ①萨瓦兰山（在阿塞拜疆）②高，高度；高地，高处

سولدانی (*sooldānee*) 同 سولدونی

辑之）三段论法；演译，推理

سولویست Soloist 〔名〕 独唱者，独奏者

سوله I 〔名〕 鹰

سوله II 〔名〕 洞

سوم (*sevvom*) 〔数〕 第三

~ آنکه . . . 第三，其三，三则

~ يك 三分之一

سومالی 〔名〕 索马里（非洲）

سومری (*soomeree*) 〔形、名〕 ①苏末的②苏末人（公元前三千年美索不达米亚南部的民族）

سوم کس (*sevvom-kas*) 〔名〕 诉讼案中第三方

سومی 〔数、名〕 ①第三②第三个

دو چرخهٔ ~ مال من است . 第三辆自行车是我的。

~ از دومی بهتر بود . 第三个比第二个要好。

سومین 同 سومی

سون I 〔形〕 相似的

سون II 同 سو I条

سونا : ~ حمام （土耳其式）蒸气浴

سونات Sonate 〔名〕 〈乐〉奏鸣曲

سونش (*soonesh*) 〔名〕 ①〈地〉冲蚀，海蚀②金属屑

سونگ 〔名〕 〈史〉宋朝

سووا 〔名〕 苏瓦（斐济首都）

سوهان I 〔名〕 锉（刀）

~ آهن ساب (~ آهن سای) 铁锉

~ بزرگ (~ دندهٔ درشت) 粗锉，大锉

~ چوب ساب (~ چوب سای) 木锉

~ چهار گوش 方形锉

~ روح 令人讨厌的人

~ سه پر (~ سه پهلو ، ~ سه گوش) 三角锉

~ نرم 细锉

~ کردن (~ زدن ، ~ کشیدن) 锉，把…锉平，把…锉光

سوهان II 〔名〕 杏仁麦芽糖

سوهان آجین 〔名〕 制锉师傅

سوهان پز (*soohān-paz*) 〔名〕 制麦芽糖者

سوهان پزی 〔名〕 ①制麦芽糖②麦芽糖店

سوهانچه (*soohān-che*) 〔名〕 〈技〉细圆锉

سوهان خور (~ *khor*) 〔形、名〕 能被锉开的，可以（用锉）锉的

~ ندارد 〈口〉无可争辩，毫无疑义

سوهان ریز 〔名〕 锉屑

سوهان فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖锉的

سوهان کار 〔名〕 锉工

سوهان کاری 〔名〕 锉

~ کردن 同上

سوهان گر (~ *gar*) 同 سوهان کار

سوهانی 〔名〕 锉，锉光

سوی 〔介〕 向，朝，向…方向

~ ما دهکده رفتیم . 我们向村子里走去。

سوی (*savee, saviyy*) 〔形〕 ①平等的，相等的，一样的②平的，平坦的

سوی (*sevā*) 同 سوا

سویت Suite 〔名〕 〈乐〉组曲

~ برای آواز و پیانو 练唱曲

سویت Soviet 〔名、形〕 ①苏维埃（原意为“代表会议”）②苏维埃的

سویتی 〔形〕 苏维埃的

سویچ Switch 〔名〕 开关，电闸，电键，电门，转换器

~ گاز 煤气开关

سویچی : ~ قفل 弹簧锁

سوئد 〔名〕 瑞典（欧洲）

سویداء (*soveydā'*) 〔名、形〕 ①黑色的②黑色③黑斑

سوئدی 〔形、名〕 ①瑞典的②瑞典人③瑞典语

سویز 〔名〕 苏伊士（埃及港市）

(~ ترعهٔ) ~ کانال 苏伊士运河

سویس 〔名〕 瑞士（欧洲）

سویس (*savees*) 〔名〕 愚昧无知

سویسی 〔形、名〕 ①瑞士的②瑞士人

سویق (*saveegh*) 〔名〕 ①面粉；大麦粉②酒

سویل (*seveel*) 同 سیویل

سویه (*saviyye*) 〔名、形〕 ①平等，相等，平衡，均衡，不相上下②一样，公正，一视同仁③平等的，相同的，一样的

بالسویه 平等地，平均地，均等地

عکس ها را بین رفقا بالسویه تقسیم کردیم . 我们把画片平均分给同志们了。

علی‌السویه 平等的，一样的，不相上下的

برای ما علی‌السویه است . 反正对我们都是一样。

سویه Souche 〔名〕 病毒

سه (*se*) 〔数〕 三，三个

سها (*sohā*) 〔名〕 〈天〉勾陈增四（小熊星座，三等星）

سهاد (*sohād*) 〔名〕 失眠

سه ارزش (*se-arzesh*) 〔形〕 〈化〉〈生〉三价的

سه اسبه (~ *asbe*) 〔形、副〕 ①三匹马的，三套马车的②快的（地），飞速的（地）③乘三驾马车

~ کالسکهٔ 三驾马的马车

~ تاختن 乘三套马车

سهاله (*sohāle*) 〔名〕 ①锉；琢磨②锉屑

سه ام (*se-om*) 〔数〕 第三

سهام (*sehām*) 见 سهم Ⅰ、Ⅱ条

سهام (*sohām*) 〔名〕 身体消瘦，干瘦，憔悴

سهام دار (*sehām-dār*) 〔名〕 股东

سهامی (*sehāmee*) 〔形〕 股东的，（有）股份的，入股的，合股的

~ سرمایهٔ 股金

~ شرکت 股份公司

سه آنس 同 سآنس

سه انگشت (*se-angosht*) 〔名〕 三齿大叉

سهانیدن (*sehāneedan*) 〔动〕（根 سهان）吓唬，恐吓

سه باله (*se-bāle*) 〔形〕 三翼的

~ هواپیمای 三翼飞机

سه بحری (~ *bahree*) 〔形〕 （诗律）三音格（的）

سه بر (~ *bar*) 〔形〕 三边的，三角的

سه برابر (~ *barābar*) 〔形、副〕 三倍（即增加两倍）

~ کردن 增加两倍

سه برگه (~ *barge*) 〔形、名〕 ①三叶形的②〈植〉苜蓿

سه بسه (~ *bese*) 〔副〕 三个三个地

سه بعدی (~ *bo'dee*) 〔形〕 立体（镜）的，体视（镜）的

~ سینمای 立体电影

~ عکس 立体摄影术

سه بیتی (~ *beytee*) 〔名〕 ①（押韵的）三行诗②〈乐〉三连音符

سه پا 〔形、名〕 ①三条腿的②〈乐〉三拍子

سه پایه 〔名〕 ①三角架②瞄准架

~ تاشو دوربین 照相机活动三角架

~ موزیك 乐谱架

~ نقاشی 画架

سه پر (~ *par*) 〔形〕 三棱的，三面的

~ سوهان 三棱锉

سه پهلو (~ *pahloo*) 〔形〕 三边的，三边形的

حرفهای ~ زدن 说寓意双关的话；说模棱两可的话

سه تا I 〔数〕 三个

بریگاد ما دو تراکتور دارد بریگاد همسایه ~.

我们大队有两台拖拉机，我们邻队有三台。

سه تا II 〔形〕 三倍的（即增加两倍）

سه تار 〔名〕 三弦琴

سه تارزن (~ *tār-zan*) 〔名〕 演奏三弦琴的人

سه تایی 〔形〕 ①三个一组的②〈植〉三出的

سه ترکی (~ *tarkee*) 〔形〕 由三部分组成的

~ کلاه （圆）锥形的小帽

سه تو(ی) 〔名〕 ①三弦琴②伪金币

سه تیر 〔名〕 三发步枪

سه جانبه (~ *jānebe*) 〔形〕 三方面的；由三方组成的

سه جزئی (~ *joz-ee*) 〔形〕①一式三份的，分成三部分的②〈植〉三出的③〈化、数〉三元的

سه جفتی (~ *joftee*) 〔形〕 〈植〉有三对小叶的

سه جمله‌ای (~ *jomle-ee*) 〔形、名〕 〈数〉①三项的②三项式

سه چرخه (~ *charkhe*) 〔形、名〕 ①三轮的②三轮脚踏车

~ خودرو 三轮摩托车

~ صندوقدار （带有装货车斗的）三轮脚踏车；三轮摩托车

سه چند (~ *chand*) 同 سه چندان

سه چندان (~ *chandān*) 〔形、副〕 三倍的（地），三重的（地）

سه حرفی (~ *harfee*) 〔形〕 三字母的；三辅音字母的

سه خوان (~ *khān*) 〔形〕 〈宗〉三位一体说的信奉者（即圣父、圣子、圣灵）

سه خواهران (~ *khāharān*) 〔名〕 〈天〉大熊星座的三个星（构成勺把）

سه دانه‌ای 〔形〕 三籽的（多指植物）

سه دماره (~ *damāre*) 〔形〕 有三条筋脉的（指树叶）

سه دندانه (~ *dandāne*) 〔形〕 三齿的

سه دوری 〔形〕 有长、宽、高的

سه دیگر (~ *deegar*) 〔形、副〕 第三

سهر (*sahar*) 〔名〕 失眠，熬夜

سهر (*sehr, sohr*) 〔名、形〕 ①牛，公牛②火红色的公牛③红色的

سهراب (*sohrāb*) 〔名〕 伊朗古代叙事诗《列王记》中的一位英雄苏赫拉勃（即鲁斯坦姆的儿子）

نوشدارو بعد از مرگ ~ (بعد از مردن ~ نوشدارو) 〈谚〉死后送药；雨后送伞。（比喻无济于事）

سه راه (*se-rāh*) 〔名〕 三叉路口

سه راهی 〔形〕 "T" 字母形的

سه رنگ (~ *rang*) 〔形〕 三色的

سه رود (~ *rood*) 同 سه تار

سه رویه (~ *rooye*) 同 سه پر

سهره (*sehre*) 〔名〕 小黄雀，金翅雀

~ جزیرهٔ کاناری 金丝雀

سه زبانه (*se-zabāne*) 〔形〕 三种语言的，用三种语言说（或写）的

سه زنه (*~ zane*) 〔形〕 ①有三个妻子的②娶过三次的

سه زوج (*~ zowj*) 同 سه زنه

سه سالگی (*~ sālegee*) 〔名〕 三年，三周年，三岁

سه ساله 〔形〕 三年的，三岁的

سهستن (*sahestan*) 〔动〕（根 سه）①出现，显现②观看，端详③吓跑

سه سر (*se-sar*) 〔形〕 三头的

(~ ماهیچهٔ) ~ عضلهٔ 〈解〉三头肌

سه سرعته (*~ sor'ate*) 〔形〕 三个转速的（如磁带录音机）

سه سطحی (*~ sathee*) 〔形〕 三面的,三面体的

سه شاخ 〔名、形〕 ①三齿叉②大杈③三齿的

سه شاخه 〔名〕 ①烛台②同 سه شاخ ③〈无〉三相插头

سه شنبه (*~ shanbe*) 〔名〕 星期二

سه صد (*~ sad*) 同 سیصد

سه ضربه (*~ zarbe*) 〔形〕 三拍（子）的

سه ضربی 同 سه ضربه

سه ضلعی (*~ zel-ee*) 〔形〕 三面的，三边的

سه طرفه (*~ tarafe*) 同 سه جانبه

سه طرفی 同 سه جانبه

سه طلاقه (*~ talāghe*) 〔名〕（按伊斯兰教规定）被休定了的妇女

سه قاپ 〔名〕 一种玩羊拐子的游戏

سه قولو (*~ gholoo*) 〔名〕 三胞胎，一胎三婴

~ بچهٔ 三胞胎中的一个

سه کله (*~ kale*) 〔形〕 大头的，头大的

سه کنج (*~ konj*) 〔名〕 〈数〉立体角

سه کنجه (*~ konje*) 同 سه گوشه

سه گان 〔副〕 三次

سه گانه 〔形〕 ①三方(面)的，三部分组成的，三重的，三个的②每三个的

~ ابعاد 三度量

~ پیمان 三方协定，三方条约

سه گاه (*~ gāh*) 〔名〕 伊朗曲调名

سه گرزنی (*~ garzanee*) 〔形〕 有三花柱或雄蕊的

سه گرمه (*~ germe*) 同 سگرمه

سه گوش 〔形、名〕 ①三角的②〈数〉三角(形)

~ پاکت 三角信封

سه گوشه 〔形、名〕 ①三角形的②三角形

سه گوشی 〔名〕（衣服的）三角衬

سهل Ⅰ (*sahl*) 〔名〕（复 سهول）盆地，平原，平地（多指海拔两千米以下的）

سهل Ⅱ 〔形、副、名〕 不难的，容易的，轻而易举的，轻松的

~ ممتنع 看来容易实际难学的(多指诗体)

~ بودن 容易，省事

انجام این کار ~ است . 这件事容易干。

دستور که ~ است معانی بیان هم درس میداد . 他过去除了教语法外，还教修辞。

موسیقی معاصر که ~ است موسیقی کلاسیک هم میداند . 他连古典音乐都会，现代音乐更不用说了。

~ کردن 使…简单，使…容易，使…便利，简化

~ گرفتن 轻视，小看，不严肃对待，不

郑重

سه لا (*se-lā*) 〔形〕 ①三层的②三股的(如绳子)

~ تختهٔ 三合板

~ سیم 三股的电线

سهل افکار (*sahl-afkār*) 〔形〕 轻率的

سهل افکاری 〔名〕 轻率

سهل الادراك (*sahlol-edrāk*) 〔形〕 容易理解的

سهل الاستعمال (~ *este'māl*) 〔形〕 使用方便的，好使的

سهل الحصول (~ *hosool*) 〔形〕 得来容易的

سهل العبور (~ *oboor*) 〔形〕 容易通过的，易通行的

سهل العلاج (~ *elāj*) 〔形〕 容易治疗的

سهل القبول (~ *ghabool*) 〔形〕 轻信的

سهل المبايعه (~ *mobāye'e*) 〔形〕 大家买得起的

سهل الوصول (~ *vosool*) 〔形〕 ①容易得到的②容易采集的（如茶叶）

سهل الهضم (~ *hazm*) 〔形〕 容易消化的

سهل انگار (*sahl-engār*) 〔形〕 ①粗枝大叶的，漫不经心的，轻率从事的②容易迁就的

سهل انگاری 〔名〕 ①粗枝大叶，漫不经心，轻率从事②容易迁就

~ در دین （宗教信仰上的）自由主义，不拘泥于教义

سه لایی (*se-lāyee*) 同 سه لا

~ تختهٔ 三合板，胶合板

سه لب (~ *lab*) 同 سلنج

سه لبه 同 سه پر

سه لختی (~ *lakhtee*) 〔形〕 有三尖头的，三尖瓣的

سه لو 〔名〕 三点的纸牌

سهلی (*sahlee*) 〔名〕 ①容易，不困难，轻而易举②性格温柔，温顺

سهم Ⅰ (*sahm*) 〔名〕（复 اسهام ، سهام）①一份，部份②股份，股金，股票③贡献

~ امتیازی 优先股票

~ بانام 记名的股票

~ بی نام 不记名的股票

~ عادی 普通股票

~ غیر نقدی 非现金股票

~ قرضه 债卷

~ نقدی 付现款的股票

صاحب ~（دارندهٔ ~）股东，股票持有者

~ بردن 得到股份，分享，共享

~ دادن 拿出一份，贡献，捐献

~ کردن 分享，分担，分配

~ خود را ادا کردن 作出自己应有的贡献

هر کس باید کوشش کند در سازندگی سوسیالیستی ~ بزرگتری را ادا کند. 每个人都应努力在社会主义建设事业中作出更大的贡献。

سهم Ⅱ （复 سهام）〔名〕 ①箭②(指方向的)箭头③人字梁，桁架④〈天〉天箭星座

~ الرامی 〈天〉天箭座

~ خط تیر 弹道高度

~ وکمان 箭和弓

~ علامت 指示箭头

سهم Ⅲ 〔名〕 〈数〉①余弦②边心距

سهم Ⅳ 〔名〕 害怕，可怕，吃惊，骇人听闻

~ و سیاست کسی در جایی افتادن 人们惧怕某人

~ دادن 恫吓，吓唬，威胁

سهم Ⅸ 〔名〕 萨赫姆（埃及面积单位名称，等于7.29平方米）

سه مادگی (*se-mādegee*) 〔形〕 有三柱头的（指花）

سه ماهه 〔形、副〕 ①三个月的，一季度的②季度地，按季

گزارش ~ 季度报告

آن کار مشکل را ~ انجام دادیم . 我们在三个月内就完成了那项艰巨的工作。

سهم بندی (*sahm-bandee*) 〔名〕 ①公摊，醵资，集资，共同出资②分配，支出，分摊

کردن ~ 同上

سهم دار (~ *dār*) 〔名〕 股东，参与者

سهم زد (~ *zad*) 〔名〕 害怕的

سهمگین (*sahmgeen*) 〔形〕 可怕的，吓人的，骇人听闻的

طوفان ~ 狂风暴雨

سهمگینی 〔名〕 可怕，吓人，恐怖，骇人听闻

سهمناك (*sahm-nāk*) 同 سهمگین

سهمی 〔名、形〕 ①〈数〉准线②箭形的，矢状的③茎状的，柱状的

سهمیدن (*sahmeedan*) 〔动〕（根 سهم）害怕，恐惧

سهمیه (*sahmiyye*) 〔名〕 ①定额，限额，份额②拨款③红利

وارداتی ~ 进口货的限额

بستن ~ 规定限额

سهمیه بندی (~ *bandee*) 〔名〕 规定限额

کردن ~ 同上

سه نفری (*se-nafaree*) 〔形〕 三人的，有三个座位的

سه نوبت (~ *nowbat*) 〔形〕 三班制的，一天三次的

سه نوبته 同 سه نوبت

سهو (*sahv*) 〔名〕（复 سهویات）①错误，差错②疏忽，忽略，马虎，粗心③忘记，遗忘

حافظه ~ 记错

در حساب ~ 误算，算错

زبانی (~ در کلام) ~ 失言，走嘴

قلم ~ 错字，笔误

کردن ~ 犯错误，搞错，弄错

سهواً (*sahvan*) 〔副〕 错误地；粗心地，疏忽地，马虎地

سه وجهی (*se-vajhee*) 〔形〕 三面的，三棱的

سه وزنی (~ *vaznee*) 〔形〕（诗律）三音格的

سهول (*sohool*) 见 سهل Ⅰ条

سهولت (*sohoolat*) 〔名〕 ①容易，轻而易举，轻松②流畅③平滑

بیان ~ 语言流畅

به ~ 轻而易举地，不费力气地

این مسئله را به ~ میتوان فهمید . 这个问题很容易弄懂。

مسائل را خیلی به ~ حل کردیم . 我们很容易地把问题解决了。

سهو ناپذیر (*sahv-nāpazeer*) 〔形〕 不会弄错的，不会被误解的，清楚明白的

سهویات (*sahviyyāt*) 见 سهو

سه هجائی (*se-hejā-ee*) 〔形〕 三音节的

کلمهٔ ~ 三音节的词

سهی (*sahee*) 〔形〕 直立的，端正的，挺拔的

مثل سرو ~ 好象巍然屹立的青松

سهی (*sohā*) 同 سها

سهی بالا (*sahee-bâlâ*) 〔形〕 直立的，垂直的，挺拔的

سهیدن (*saheedan*) 同 سهستن

سه یك (*se-yek*) 〔名〕 ①三分之一②〈医〉间日热

سه یکی 同 سیکی

سهیل (*soheyl*) 〔名〕 〈天〉老人星（南船座一等星）

سهیلی 〔形〕 老人星的

سهیم (*saheem*) 〔形、名〕 ①参加的（人），参与的（人）②伙伴，股东，合股者

~ در عملیات 参与者

~ بودن در چیزی 参加，分担，分享

زنان چین در همه کارهای تولیدی دستجمعی ~ اند. 中国妇女参加各种集体生产劳动。

~ ساختن (~ کردن) 让…参加，让…入股；让…分担

~ شدن (در) 参加，入股，分担

سی I 〔数〕 三十

~ سال 永不，一辈子也不

سی II 〔名〕 〈乐〉长音阶第七音

سی III 〔介〕 〈方〉为了

تو ~ خودت، ما ~ خود مان. 〈谚〉你走你的阳关道，我走我的独木桥。

سی (*sey*) 〔名〕 石头

سیا CIA 〔名〕 （美国）中央情报局（简称）

سیا (*siyâ*) سیاه 的缩写形式

سیابیدن (*siyâbeedan*) 〔动〕（根 سیاب）打扮

سیاتیك Sciatica 〔名、形〕 ①〈医〉坐骨神经痛②大腿的，胯股的

سیاج (*siyâj*) 〔名〕 篱笆，栅栏，围栏

سیاح (*sayyâh*) 〔名〕 旅行者，旅游者

سازمان سیاحان 旅游局

سیاحت (*siyâhat*) 〔名〕 ①旅行，旅游，游览②探险

~ کردن 同上

سیاحت نامه 〔名〕 旅行日记，游记

سیادت (*sayâdat*) 〔名〕 统治，支配，控制，称霸

~ کردن 同上

سیادت طلب (~ *talab*) 〔形〕 争霸的，贪权的

سیادت طلبی 〔名〕 争霸，贪权，霸权

سیار (*sayyâr*) 〔形、名〕 ①流动的，移动的，游动的，巡回的②旅行者；漫游者，流浪者③流星

آزمایشگاه ~ 流动实验室

آشپزخانهٔ ~ 行军灶

دستگاه سینمای ~ 巡回放映队

ستارهٔ ~ 流星

سردخانهٔ ~ 冷藏车

فروشندهٔ ~ （沿街叫卖的）商贩，货郎

کتابخانهٔ ~ 流动图书馆

مفتشین ~ 巡按使

واحد پزشکی ~ 巡回医疗队

سیار (*siyâr*) 〔名〕 用大麦(或豆、小米)做的饼

سیارات (*sayyârât*) 见 سیاره

~ سفلی 内行星

~ صغار 小行星

~ علوی 外行星

~ کبار 大行星

سیارک (*sayyârak*) 〔名〕 〈天〉（火星和木星轨道间的）小行星

سیاره (*sayyâre*) 〔名〕（复 سیارات）行星

سیاره‌ای 〔形〕 行星的

سیاره نما (~ *namā*) 〔名〕 （天文馆中）放映天象的装备

سیازخم (*siyāzakhm*) 同 سیاه زخم

سیاس (*sayyās*) 〔名〕 政治家，政客，擅长外交的人

سیاست (*siyāsat*) 〔名〕 ①政治②政策，方针③政体④治理，管理，统治⑤处罚，惩治

~ اغماض 宽大政策

~ پرولتاری 无产阶级政治

~ حمایت سرمایه 保护关税政策

~ خارجی 对外政策，外交政策

~ داخلی 对内政策

~ درهای باز 门户开放政策

~ درهای بسته 闭关政策

~ دموکراسی نوین 新民主主义政策

~ زور（~ جبر） 强权政治

~ سرکوبی 高压政策

~ عدم مداخله 不干涉政策

~ محاصره 封锁政策

از راه ~（از روی ~） 通过外交途径

~ جنگ و 战争与政治

~ میدان 刑场

~ راندن（~ فرمودن） 执政，治罪

~ کردن（را） 执政，治罪

~ و تاکتیك برای یك حزب سیاسی دارای اهمیت حیاتی است. 政策和策略是党的生命。

سیاست باز 〔名〕 政客，玩弄政治手腕的人

سیاست بازی 〔名〕 当政客，玩弄政治手腕

سیاست چی 同 سیاست باز

سیاست گاه (~ *gāh*) 〔名〕 刑场

سیاست گر (~ *gar*) 〔名〕 ①行刑人，执刑人②政治家

سیاست مآب (~ *ma-āb*) 〔名〕 玩弄权术的人，耍政治手腕的人

سیاست مآبی 同 سیاست بازی

سیاست مدار (~ *madār*) 〔名〕 政治家，政治活动家，外交家

سیاست مدارانه 〔形、副〕 政治的（地），外交的（地）

~ جواب 外交家式的回答

~ عملیات 外交家式的举止

~ حرف زدن 用外交家的口吻进行谈话

سیاست مداری 〔名〕 政治活动，外交活动

~ کردن 搞政治活动，搞外交活动

سیاستی 同 سیاسی

سیاسر (*siyāsar*) 〔名〕 ①椋鸟(科)②同 سیاه سر

سیاسی (*siyāsee*) 〔形〕 ①政治的②外交的

~ آگاهی 政治觉悟

~ اقتصاد 政治经济学

~ امور 政务

~ بسیج 政治动员

~ تعادل（~ موازنهٔ） 政治均势

~ حزب 政党

~ حقوق 政治权利

~ رجل 政治活动家

~ سازمان 政治组织

~ قدرت 政权

~ مبارزهٔ 政治斗争

~ مرد 政治家，国务活动家，政客

~ مصونیت 外交豁免权

~ مناسبات 外交关系

سیاسیات (*siyāsiyyāt*) 见 سیاسیه

سیاسیون (*siyāsiyyoon*) 〔名〕 ①政治家②外交家

سیاسیه (*siyāsiyye*) 〔名〕 （复 سیاسیات） 政治事务，政治活动

～ روابط 外交关系

سیاط (*siyāt*) 见 سوط

سیاف (*sayyāf*) 〔形、名〕 ①佩剑的②剑客③刽子手，屠夫

سیاق (*siyāgh*) 〔名〕 ①驱，赶，驾驶，驱使②（文章的）脉络，联贯，线索；（谈话的）层次，上下文③方式，方法，风格

～ سخن 讲话的层次

～ عبارت（～ کلام） 句子的结构，上下文，前后文

～ خط 以前伊朗和其他东方国家的一种特殊的记数法

～ علم 算术

～ وحدت 风格协调

سیاقت (*siyāghat*) 〔名〕 赶，驱使，驾驶

سیاقة الاعداد (*siyāghatol-a'dād*) 〔名〕 〈文〉波斯诗歌作品中修辞手法的名称（即将诗中列举的事物和概念对称排列）

سیاق دار (*siyāgh-dār*) 〔形〕 一贯的，始终如一的，整齐的

سیال (*sayyāl*) 〔形〕 ①液体的，流体的，流动的②变幻不定的

～ جسم 液体

سیالخ (*sayālekh*) 〔名〕 ①〈植〉骆驼刺②障碍物；（战时撒放在路上阻挡敌人前进的）三脚钉

سیاله (*sayyāle*) 〔名〕 ①流，流动，洪流②同 سیال

～ برق（～ برقیه） 电流

سیالیت (*sayyāliyyat*) 〔名〕 流动（性）

سیام (*siyām*) 〔名〕 暹罗（泰国旧称，亚洲）

سی ام (*see-om*) 〔数〕 第三十

سیامی (*siyāmee*) 〔形、名〕 ①暹罗的，泰国的②泰语

～ زبان 暹罗语，泰语

سئانس (*se-ans*) 同 سآنس

سیانور Cyanur 〔名〕 〈化〉氰化钾

سیانور دوپطاسیوم 同 سیانور

سیانوز Cyanose 〔名〕 〈医〉青紫，发绀

سیاوخش (*siyāvakhsh*) 同 سیاوش

سیاوش (*siyāvosh, siyāvash*) 〔名〕 《列王记》中无辜被杀害的一个正面人物的名字

～ خون 龙血（可做染料的龙血树的红色树脂）

سیاوشان (*siyāvoshān*) 同 پرسیاوش

سیاه (*siyāh*) 〔形、名〕 ①黑的，乌黑的②〈转〉不幸的，坏的③黑色④丧服，孝服⑤黑人，黑奴⑥〈乐〉四分音符⑦（扑克）黑桃

～ بازار 黑市

～ بخت 倒霉，厄运

～ ددهٔ 女黑人

～ روزگار 暗淡的光景

～ صد سال 决不

～ لیست 黑名单

～ نامهٔ 记过簿

～ نان 黑面包

سیاهان آفریقائی 非洲黑人

پوشیدن ～ 穿孝，戴孝

شدن ～ 变黑；倒霉；破败，败落

روزگار کسی ~ شدن 某人倒霉
روی کسی ~ شدن 某人受到侮辱
~ کردن 使…发黑，染黑；使…倒霉；使…破败
~ و سفید فرق کردن 有文化
جهان را بر کسی ~ کردن 使某人日子难过
~ و سفید را از هم تشخیص ندادن 不分青红皂白
دست به ~ و سفید نگذاشتن 不出一点力，偷懒

سیاه آب 〔名〕 污水

سیاهان (*siyāhān*) 〔名〕 黑人

سیاه باد (*siyāh-bād*) 〔名〕 旋风，龙卷风，黑风

سیاه بخت (~ *bakht*) 〔形、名〕 ①不幸的，倒霉的②老处女③结婚后不幸的女人

سیاه بختی 〔名〕 不幸，倒霉

سیاه بند (~ *band*) 〔名、形〕 ①骗子②熟练的

سیاه بید 〔名〕 〈植〉黑柳

سیاه پستان (~ *pestān*) 〔名〕 ①乳头发黑的女人②不照看自己孩子的女人③（迷信说法）奶水不吉利引起孩子死亡的女人

سیاه پوست (~ *poost*) 〔形、名〕 ①黑皮肤的②黑人

سیاه پوش 〔形、名〕 ①穿黑衣服的②带孝的③守夜人，值更人④〈旧〉随员⑤侍从⑥饲养猛兽的人

سیاه تاب 同 سیاه چرده

سیاه تلو (~ *taloo*) 〔名〕 〈植〉滨枣

سیاه توت 〔名〕 〈植〉黑桑

سیاه توه (~ *tove*) 同 سیاه چرده

سیاه چادر (~ *chādor*) 〔名〕 （伊朗游牧民使用的）一种黑色帐篷

سیاه چال 〔名〕 ①囚室，土牢，地牢，黑牢②黑窝；黑洞

سیاه چرده (~ *charde*) 〔形、名〕 ①皮肤黑的②黑发男子

سیاه چشم (~ *cheshm*) 〔形〕 眼睛乌黑的

سیاه خاك 〔名〕 含腐殖质的土壤；黑土带

سیاه خانه 〔名〕 ①监狱，黑牢②黑色帐棚；黑色房子③〈喻〉世界
~ وحشت 〈喻〉阴间；坟墓

سیاه خیمه (~ *kheyme*) 同 سیاه چادر

سیاه دانه 〔名〕 〈植〉芫荽子

سیاه درون (~ *daroon*) 同 سیاه دل

سیاه درونی 同 سیاه دلی

سیاه دست (~ *dast*) 〔形〕 ①吝啬的，小气的②卑劣的③不吉利的

سیاه دل (~ *del*) 〔形〕 狠毒的，黑心肠的

سیاه دلی 〔名〕 狠毒，黑心肠

سیاه رخ (~ *rokh*) 〔形〕 ①皮肤黑的②不知羞耻的③害羞的

سیاه رگ (~ *rag*) 〔名〕 〈解〉静脉

سیاه رنگ (~ *rang*) 〔形〕 黑色的

سیاه رو(ی) 〔形、名〕 ①丢脸的，蒙受耻辱的②名声不好的，不光彩的③罪犯，犯人
~ شدن 丢脸，丢丑，蒙受耻辱

سیاه روز 同 سیاه روزگار

سیاه روزگار (~ *roozgār*) 〔形〕 不幸的，倒霉的；生活艰苦的

سیاه روزگاری 〔名〕 不幸，倒霉，生活艰苦

سیاه روزی 同 سیاه روزگاری

سیاه روئی (~ *roo-ee*) 〔形〕 丢脸，丢丑，羞辱

سیاه زبان (~ *zabān*) 〔形〕 恶语伤人的；恬不知耻的

سیاه زخم (~ *zakhm*) 〔名〕 〈医〉炭疽(病)；痈

سیاه سار 〔名〕 鲸鱼的一种

سیاه سر (~ *sar*) 〔名〕 ①钢笔尖，芦杆笔（古代阿拉伯各国所用）②穷苦女人③鲸鱼④〈喻〉有罪者

سیاه سرفه (~ *sorfe*) 〔名〕 〈医〉百日咳

سیاه سنگ (~ *sang*) 〔名〕 〈矿〉玄武岩

سیاه سنگی 〔形〕 玄武岩的

سیاه سوخته (~ *sookhte*) 〔形〕 肤色黝黑的

سیاه طالع (~ *tāle'*) 同 سیاه روزگار

سیاه فام 〔形〕 黑的，黑色的，黑黝黝的

سیاه فرجام (~ *farjām*) 〔形〕 ①结果不妙的②不幸的

سیاه قلم (~ *ghalam*) 〔名〕 ①蚀刻画；蚀刻版②乌银镶嵌物

سیاه قلم کار 〔名〕 铜版雕刻艺术家，雕刻师，雕版师

سیاهك (*siyāhak*) 〔名、形〕 ①黑穗病，锈病②黑色的

 برنج ~ 稻谷黑穗病

 پرندۀ گندم ~ 小麦黑穗病

 سفت جو ~ 大麦黑穗病

سیاه کاج (*siyāh-kāj*) 〔名〕 〈植〉落叶松

سیاه کار 〔形〕 怀恶意的，邪恶的；奸诈的，骗人的

سیاه کاری 〔名〕 怀恶意，邪恶；奸诈，骗人；干坏事

سیاه کاسه 〔形、名〕 ①吝啬的；贪得无厌的②卑鄙的，可耻的，邪恶的③世界，宇宙

سیاه کام 〔形、名〕 ①不吉利的②倒霉的人，给人带来不吉利的人

سیاه گلیم (~ *geleem*) 〔形〕 不幸的，倒霉的

سیاه گوش 〔名〕 〈动〉大山猫，猞猁猕；狞猫（一种猫科动物）

سیاه گون 同 سیاه فام

سیاه گیله 〔名〕 〈植〉卫矛属

سیاه لباس (~ *lebās*) 〔名、形〕 ①黑色衣服②穿黑色衣服的

سیاه مست (~ *mast*) 〔形〕 烂醉的

سیاه مغز (~ *maghz*) 〔形〕 沉闷的，忧郁的；脾气乖张的

سیاه مو(ی) 〔形、名〕 头发乌黑的（人）

سیاه نامه 〔名〕 有罪者

سیاهه (*siyāhe*) 〔名〕 ①发票；账单，清单，目录②妓女③黑色

 اثاثیه ~ 家具清单

 کردن (~ برداشتن) ~ 写目录，列清单

 آنها همۀ اثاثیه را ثبت و ~ برداشتند. 他们把所有的家具都造册列表了。

سیاهی (*siyāhee*) 〔名〕 ①黑色②黑暗③阴影，黑影④烟子⑤墨水⑥恶梦

 چشم ~ 瞳仁

 دوات (~ مرکب ، ~ نوشتن) ~ 墨水

 لشکر ~ （电影或戏剧中扮演的）群众角色

 از سفیدی ماست تا ~ زغال 〈转〉应有尽有，样样齐备

 به ~ کسی رفتن ~ 跟踪某人

 کی هستی ؟ ~ 什么人？干什么的？（岗哨问语）

بالای ~ رنگی نیست . 〈口〉再倒霉也不过如此。（直译：再没有比黑颜色更深的颜色了）

چشمش ~ رفت . 他两眼发黑。

سیاهی ده (~ *deh*) 〔名〕 ①使人害羞者②打扮者

سیب (*seeb*) 〔名〕 苹果

~ (حضرت) آدم (~ بابا آدم) 〈解〉喉结，喉核

~ زنخدان 下巴

~ صحرائی （野生）酸苹果

~ گلاب 玫瑰香苹果

اسید ~ (جوهر ~ ، حموضت ~) 苹果酸

~ درخت 苹果树

~ شراب (یا شربت) 苹果汁，苹果酒

مثل سیبی که دو نیم کرده‌اند . 简直像一个模子里刻出来的。

سیبی که بالا میرود و پائین میآید هزار چرخ میخورد . 〈谚〉世事多变

~ تا فرود آمدن هزار چرخ میزند . 同上

~ سرخ برای دست چلاق عیب نیست ؟ 〈谚〉好东西对谁都有用。

سیب تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 削苹果器

سیب زمینی (~ *zameenee*) 〔名〕 土豆，马铃薯

~ ترشی 〈植〉洋蓟，朝鲜蓟

~ شیرین 红薯，白薯

~ کوبیده 土豆泥

مثل ~ 〈喻〉冷淡的人

سیبك (*seebak*) 〔名〕 块茎

سیبل Cible 〔名〕 目标，靶子

سیبی 〔形〕 苹果的

سیبیا 同 سوبیا

سیپاره 〔名〕 《古兰经》三十章

سیترن Cistern 〔名〕 蓄水池（或箱），贮水器

سیترون Citron 〔名〕 〈植〉香橼，枸橼

سیتو SEATO 〔名〕 东南亚条约组织

سیتوپلاسم Cytoplasm 〔名〕 〈生〉细胞质

سیتولوژی Cytology 〔名〕 细胞学

سی چوان 〔名〕 四川（省）

سیخ Ⅰ 〔名〕 ①（烤肉用的）铁叉子，签子；火钳子，火钩子②削尖的棍子（赶牲口用）③杆，棒，轴

~ بخاری 火钳，拨火棒

~ کباب 烤肉铁叉子

~ زدن (به) （用火钳）通火，通（炉子）；刺；（用棍子）赶（牲口）；刺激，挑动；串起来

بخاری را ~ بزن 用拨火棍拨一下火!

(به) ~ کشیدن (یا زدن) 以炙叉穿过（肉片等）

کاری بکن که نه ~ بسوزد نه کباب 〈谚〉要两全其美。（直译：既不要烧坏叉子，又不要把串肉烤焦）

سیخ Ⅱ 〔形、副〕 硬的（地），僵直的（地）；倔强的（地）

~ ایستادن 站得直挺挺的；竖起来（如头发）

~ ~ راه رفتن 直挺挺地走路

~ شدن 僵直，直起来

~ کردن 把…弄直

سیخ Ⅲ 〔名〕 （印度）锡克教教徒

سیخ پر (*seekh-par*) 〔形、名〕 ①乳臭未干的，年青而无经验的②〈动〉雏鸟

سیخچه (*seekhche*) 〔名〕 ①小铁叉，小炙叉②马刺

سیخ دار (*seekh-dār*) 〔形〕 ①有爪的，有距的，有铁格子的（如炉子）②有刺的

سیخ سیخ 〔形〕 硬的，直挺挺的（如毛）

سیخ شدگی (～*shodegee*) 〔名〕 硬，僵硬；刚性

سیخك (*seekhak*) 〔名〕 ①小铁叉，小炙叉；刺棒②烤串肉

پای خروس ～ 雄鸡的距

سیخکی 〔副〕 〈口〉照直，直接地

سیخگاه (*seekh-gāh*)： یافتن ～ 知道对方为何生气

سیخ گردان (*seekh-gardān*) 〔名〕 （烤肉时用的）铁叉旋转器

سیخول (*seekhool*) 〔名〕 大刺猬，豪猪

سیخونك (*seekhoonak*) 〔名〕 （赶牲口用的）削尖的棍子

سید (*sayyed, seyyed*) 〔名〕（复 سادات）①（伊斯兰教创始人）穆罕默德的后裔，圣后，圣裔②先生，老爷，主人③首领，领袖

الانبیاء ～ 〈宗〉圣主，先知（穆罕默德之称号）

سیدر (*seedr*) 〔名〕 苹果酒

سیدودت (*seydoodat*) 〔名〕〈宗〉穆罕默德的后裔

سیده (*sayyede*) 〔名〕 （复 سیدات）①（伊斯兰教创立人）穆罕默德的女性后裔②女士，夫人，太太

سیدة النساء (*sayedato-nnesā'*) 〔名〕 女圣（穆罕默德的女儿法蒂玛的称号）

سیدی (*sayyedee*) 〔名〕 ①穆罕默德族系②统治，管辖

سیر (*seyr*) 〔名〕 ①流动，流行，通行，远行②〈天〉公转；过程，进程，历程③旅行，游览，观光，观看

بها ～ 价格变动

تاریخی ～ 历史进程

تکامل ～ 发展过程

زندگانی ～ 生活道路

قهقرائی ～ 倒退，退步；退化；〈天〉退行

کواکب ～ 〈天〉天体运行

نزولی ～ 下降趋势

～ خط 路线，航线，航向，行程

دادن ～ 指向

کردن ～ 散步，旅行；观看；运行；沉思

گفتار و کردار ما باید در جهت تقویت وحدت و یکپارچگی مردم ～ کند . 我们的言行都要有利于人民团结。

سیارات دور خورشید ～ سیکنند . 星球围绕太阳旋转。

آیا دیشب شما آتش بازی را خوب ～ کردید ؟ 你昨晚欣赏焰火了吗？

در راه درست ～ کردن 走上正确的道路

در جهت مخالف ～ کردن 反其道而行之

ساعتی چهل کیلو متر برای لوکوموتیو ～ زیاد نیست . 机车每小时运行四十公里并不算多。

سیر I (*seer*) 〔形〕 ①饱的②够了的，满足了的③厌弃…的，厌烦…的④(颜色)深的

از زندگی ～ 厌倦生活

～ رنگ 深色

～ قرمز 深红色

آمدن ～ 厌烦

~ خوردن 吃饱
~ شدن 饱，够；厌烦，厌倦
~ كردن 喂饱，填满；使…厌烦，使…厌倦
~ از (حال) گرسنه خبر ندارد. 〈谚〉饱汉不知饿汉饥。

سیر Ⅱ 〔名〕 蒜
از ~ تا پیاز (از سر ~ تا ته پیاز) 〈转〉从头至尾，详详细细地

سیر Ⅲ 〔名〕 西尔（重量单位，在伊朗等于七十五克，在阿富汗相当于七公斤）

سیر Ⅳ 可做构词后缀，如：~ گرم، ~ سرد 等

سیر (*siyar*) 见 سیرت

سیراب 〔形〕 ①被灌溉的，被浇透的②痛饮的，喝得饱饱的③充满水的，浸透水的④饱和的，充斥的，充满的（如市场）
~ شدن 喝饱；被灌溉；被…充满
~ كردن 解渴；灌溉，浇透；充斥，充满
گله را ~ كردن 使牲口喝足水
این مخزن آب تمام مزارع منطقهٔ ما را ~ میكند. 这个水库的水灌溉了我们这个地区所有的庄稼地。

سیرابه 〔名〕 ①（牛羊）肚子汤②蒜拌凝乳

سیرابی 〔名〕 ①（动物的）五脏，内脏，下水，肚子②用动物下水做的菜③卖杂碎的食品店④出售五脏杂碎的人

سیرابی فروش (*seerābee-foroosh*) 〔名〕 卖五脏杂碎的人，卖牛羊肚（食物）的商人

سیرآلئون 〔名〕 塞拉利昂（非洲）

سیران (*seyrān*) 〔名〕 观光，游览

سیراو (*seerāv*) 同 سیراب

سیرای 同 امعاء

سیرایی 同 سیر سونی

سیرت (*seerat*) 〔名〕（复 سیر）①行为，举动，作风②品格，品性，性格③传记，履历④生活方式⑤宗教，传统
گرگ و صورت گوسفند ~ 披着羊皮的狼
بی ~ كردن 强奸（妇女），玷污
~ گردانیدن 改变性格

سیرج (*seeraj*) 〔名〕 香油，芝麻油

سیر چشم (*seer-cheshm*) 〔形〕 看够了的，饱了眼福的

سیرخورده (*~ khorde*) 〔形〕 吃饱了的

سیرداغ (*~ dāgh*) 〔名〕 油炸蒜（作调料用）

سیرسور (*~ soor*) 〔名〕 伊朗阳历十月四日（又名蒜节）

سیر سیرک (*~ seerak*) 〔名〕 蟋蟀

سیرك Circus 〔名〕 ②马戏场，杂技场②杂技，马戏

سیرگاه (*seyr-gāh*) 〔名〕 同 تماشاگاه

سیرم (*seerom*) 〔名〕 皮带
~ از پشت كسی كشیدن 剥…的皮

سیرمو (*seermoo*) 同 موسیر

سیرمونی (*seermoonee*)：او از خوردن ~ ندارد 〈口〉他总是满足不了，他总是不饱。

سیرن Siren 〔名〕 警报器，汽笛

سیر نشدنی (*seer-nashodanee*) 〔形〕 满足不了的，不知足的，吃不饱的

سیرنگ (*seerang*) 〔名〕 ①不死鸟，凤凰②空想

سیروز Cirrhosis 〔名〕 〈医〉肝硬化，任何器官的慢性间质炎

سیره 同 سهره

سیری 〔名〕 ①饱②够，饱足③厌烦，厌腻④（颜色）深，浓

به ~ آمدن 吃饱

سیری پذیر (*seeree-pazeer*) 〔形〕 可满足的，容易满足的

سیری ناپذیر 同 سیر نشدنی

سیز 〔形〕 快的，迅速的；敏捷的

سیزاب 〔名〕 〈植〉婆婆纳，水田芥

سیزده (*seezdah*) 〔数〕 十三

~ بدر (~ عید) 伊朗新年的第十三天（城市居民出外郊游踏青的节日）

~ به در رفتن (یا کردن) 新年的第十三天出外郊游

سیزده گانه 〔形〕 十三条的，十三项的

اصول ~ دین یهود 〈宗〉犹太教十三经

سیزدهم (*seezdahom*) 〔数〕 第十三

سیزدهمی 〔数〕 第十三

اطاق ~ 第十三个房间

~ را نحس دانستن 把第十三看作为不吉利

سیزدهمین 同 سیزدهم

سیس Ⅰ 〔形〕 跑得快的，烈性的（如马）

سیس Ⅱ 〔名〕 跳跃

سیسبا (*seesabā*) 〔名〕 乌贼鱼

سیستان 〔名〕 锡斯坦（伊朗东部的一个省）

سیستانی 〔名、形〕 ①锡斯坦人②锡斯坦的

سیستم System 〔名〕 ①制度，体制②系统；体系③方式，方法④秩序，规律

~ اقتصاد سرمایه‌داری 资本主义经济体制

~ اقتصاد سوسیالیستی 社会主义经济体制

~ امتحانات امپراطوری 科举制

~ بانکی 银行制度

~ پدر شاهی 父系制

~ پرسنل 人事制度

~ جمع غله 征粮制

~ دولتی 国体，国家体制

~ سرمایه‌داری 资本主义制度

~ سوسیالیستی 社会主义制度

~ مادر شاهی 母系制

~ متری 公制，米制

~ هشدار دهنده 警报系统

سیستماتیك Systematic 〔形〕 有系统的，成体系的；有秩序的，有规则的，有组织的

سیستن (*seestan*) 〔动〕 （根 سیس ） 跳跃，蹦

سیستوئید Cystoid 〔名〕 〈医〉类囊肿，假囊肿

سیسرو (*seesrow*) 〔名〕 ①(麦仓里的)虫②知了

سیسمومتر Seismometer 〔名〕 测震仪

سیسموگراف Seismograph 〔名〕 地震仪

سیسمونی (*seesmoonee*) 〔名〕 赠给新生婴儿的整套衣服和用具

سیسنبر (*seesanbar*) 〔名〕 〈植〉野百里香

سی سی C.C. 〔名〕 ①毫升（亦称，西西）②立方厘米

سی شل (*seeshel*) 〔名〕 塞舌尔（非洲）

جزایر ~ 塞舌尔群岛

سیصد (*seesad*) 〔数〕 三百

سیصد ساله 〔形〕 三百年的

سیصدم (*seesadom*) 〔数〕 第三百

سیصدمی 同 سیصدم

سیصدمین 同 سیصدم

سیطره (*seytare*) 〔名〕 统治，管理，控制

سیغ 〔形〕 美丽的，美妙的

رخسار~ 美貌

سيغود 〔名〕 谦虚，谦卑

سيف C.I.F. 〔名〕 〈商〉到岸价格（包括运费及保险费的价格）

سيف Ⅰ (*seyf*) 〔名〕（复 سيوف）剑，宝剑；军刀，马刀

سيف Ⅱ 〔名〕 刀鱼，旗鱼

سيف الغراب (*seyfol-ghorāb*) 〔名〕〈植〉唐菖蒲属

سيف الجبار (～*jabār*) 〔名〕 〈天〉猎户星座，三明星

سيفليتيك Syphilitique 同 سيفليسى

سيفليس Syphilus 〔名〕 〈医〉梅毒

سيفليسى 〔名、形〕 ①梅毒患者②梅毒（性）的

سيفن (*seefon*) 同 سيفون

سيفور (*seyfoor*) 〔名〕 薄而精致的丝织品

سيفون Siphon 〔名〕 ①虹吸，虹吸管；虹吸瓶②〈动〉呼吸管，虹吸管状的吸管③（马桶）抽水箱

سيفيليس 同 سيفليس

سيك 〔名〕 〈解〉阴茎

سيك (*seyak*) 〔名〕 ①霉；锈②三分之一

سيكا 〔名〕 鸭子

سيكاتيف 〔名〕 干燥剂，催干剂（油漆等用）

سيكاتيو صمغى (*seekāteev-samghee*) 〔名〕 〈化〉树脂盐酸

سيكران (*seekarān*) 〔名〕 〈植〉天仙子

سيكست Sixth 〔名〕 〈乐〉六度音程

سيكك (*seekak*) 〔名〕 象鼻虫

سيكل Cycle 〔名〕 ①周期；循环；一转②〈无〉周（波）③中学期限

　　～ اول دبيرستان 初中

　　～ دوم دبيرستان 高中

سيكلامن Cyclamen 〔名〕 〈植〉仙客来属植物

سيكلمه (*seeklame*) 〔名、形〕 ①〈植〉仙客来②紫色的，紫罗兰色的

سيكلوپس Cyclops 〔名〕 ①（希腊神话中的）独眼巨人②〈动〉剑水蚤

سيكلوترون Cyclotron 〔名〕 （原子能）回旋加速器

سيكلون Cyclone 〔名〕 ①气旋，旋风②〈口〉飓风，风暴

سيكى 〔名〕 烈性酒

سيكى فروش (*seekee-foroosh*) 〔名〕 卖酒者

سيكيم 〔名〕 锡金（亚洲）

سيگار Cigar 〔名〕 香烟，纸烟

　　～ برگى (～ برگ) 雪茄烟

　　～ كشيدن 吸烟

سيگار پيچ 〔名〕 卷烟工人

سيگارت Cigarette 〔名〕 ①香烟，纸烟②硬纸筒，纸管

سيگاردان (*seegār-dān*) 〔名〕 香烟盒

سيگار فروش (～*foroosh*) 〔名〕 卖烟的；烟商

سيگار فروشى 〔名〕 ①卖烟，经营烟业②香烟铺

　　～ مغازهٔ (～ دكان) 香烟店

سيگار كش (～*kesh*) 〔名〕 吸烟者

سيگار كشى 〔名〕 吸烟，抽烟

　　～ اطاق 吸烟室

سيگارى 〔名、形〕 ①烟店，烟铺②卖烟的③吸烟的

سيل (*seyl*) 〔名〕（复 سيول）①水灾，洪水②急流，泥石急流

　　～ اشك 泪如泉涌

　　～ حوادث 一连串事件，纷至沓来的事件

~ آمدن 发生水灾

~ زدن 遭受（水灾），发大水

با ~ پوشیده شدن 被洪水淹没

~ گرفتن 泛滥，发大水

این شهر را ~ فرا گرفت. 这座城市遭受了水灾。

~ را باید از سرچشمه سد کرد. 〈谚〉治水应治源。

سیل 同 سیر Ⅳ条

سیلاب (*seylāb*) 〔名〕 大水，洪水，汛

~ آمدن 发大水

سیلاب (*seelāb*) 〔名〕 〈语〉音节

سیلاب ریز (*seylāb-reez*) 〔形〕 ①流泪的，含泪的；眼泪汪汪的②急流奔腾的

سیلاب کند (*~kand*) 〔名〕 水沟，水洼

سیلاب گیر 〔名、形〕 ①洪水泛滥时容易淹没的低地②易被洪水淹没的

سیلابی (*seylābee*) 〔形〕 湍急的，奔流的，易泛滥的

دشت ~ 泛滥平原

رود خانهٔ ~ 易泛滥的河流

سیلابی (*seelābee*) 〔形〕 音节的，以固定音节数目为格律的

سیلابیك 同 سیلابی (*seelābee*)

سیل آسا (*seyl-āsā*) 〔形、副〕 ①滔滔洪水似的②急流般地

سیلان (*sayalān*) 〔名〕 流，流动

~ ابیض 〈医〉白带

~ بزاق 〈医〉多涎，过量的唾液分泌

~ خون 〈医〉赤痢

~ دم 〈医〉出血，流血

~ دمعه 流泪

~ یخ 〈地〉冰川，冰河

سیلان Ⅰ 〔名〕 锡兰（斯里兰卡的旧称）

سیلان Ⅱ 〔名〕 枣汁，枣浆

سیلانه 〔名〕 枣子，枣树

سیل آورد (*seyl-āvard*) 同 سیل آورده

سیل آورده 〔形〕 洪水带来的

شن ~ 流沙

سیل برگردان (*~ bar-gardān*) 〔名〕 堤，拦洪坝；分洪河道

سی لحن (*see-lahn*) 〔名〕 三十曲调（胡斯罗时代一音乐家所作）

سیل خیز (*seyl-kheez*) 〔名、形〕 ①洪水暴发的地方，洪水源头②被淹没的

سیل زده (*~ zade*) 〔形〕 遭受水灾的，被淹没的

سیلك Silk 〔名〕 丝，丝绸

سیل گاه (*seyl-gāh*) 〔名〕 洪水淹没的土地

سیل گیر 〔名〕 防洪闸门

سیلندر Cylinder 〔名〕 ①圆筒，圆柱体②汽缸③〈数〉柱，柱面

~ گاز 煤气罐

اتومبیل شش ~ 有六个汽缸发动机的汽车

کلاه ~ 高筒帽

سیلو Silo 〔名〕 粮库，谷仓

سیله 〔名〕 群，一群（指牲畜、鸟类等）

سیلی 〔名〕 嘴巴，耳光

بیخ گوش کسی ~ خواباندن 打耳光

~ خوردن 挨嘴巴，吃耳光

~ زدن (را ، به) 打嘴巴

~ نقد به از حلوای نسیه است. 〈谚〉一鸟在手胜似百鸟在林。

见 با ~ صورت خود را سرخ نگهداشتن
صورت 条

سیلی (*seylee*) 〔形〕 水灾的

سیلیس Silice 〔名〕 〈化〉硅石，二氧化硅

سیلیسی 〔形〕 含硅的，硅质的

سیلیسیم Silicium 〔名〕 硅（旧名矽）

پلی تبلور ~ 多晶硅

یك تبلور ~ 单晶硅

سیلیسیوم 同 سیلیسیم

سیلیکات Silicate 〔名〕 〈化〉硅酸盐

سیلیکوز Silicosis 〔名〕 〈医〉石末沉着病，硅肺，矽肺

سیلیکون Silicon 〔名〕 硅

سیم Ⅰ 〔名〕 ①银②银子③银币

~ خالص (~ تر ، ~ ساده ، ~ سوخته)
纯银

خام ~ 未加工的银

دغل ~ (~ قلب) 掺假的银，不纯的银

گاورس دار ~ 〈喻〉月亮；星星

گرمابه ~ 在浴室付的小费

سیم Ⅱ 〔名〕 ①金属丝，电线②(乐器的)弦

برق ~ (~ الکتریك) 电线

بوکسل ~ 电缆

تار ~ 琴弦

تلفن ~ 电话线

تلگراف ~ 电报线路

خاردار ~ 有刺铁丝，蒺藜丝

روپوش دار ~ 绝缘电线

ساز ~ 〈乐〉（高加索、土耳其等地的）弦子，琴弦

انداختن ~ (را ، به) （在乐器上）上弦

به ~ آخر زدن 孤注一掷

~ کشیدن (~ گذاردن) 架设电线，铺线

سیم Ⅲ 〔名〕 鳊鱼

سیم Ⅳ 〔名〕 〈旧〉脓

کشیدن ~ 发炎，化脓

سیم Ⅴ 〔名〕 铌

سیم (*seyyom*) 〔数〕 第三

سیم (*seeyom*) 〔数〕 第三十

سیما 〔名〕 ①面貌，面孔；表情②形象

~ خطوط 面貌，轮廓；特征

سیماب 〔名〕 水银，汞

آتش ~ (~ آتشین) 〈喻〉太阳

دیده ~ 晶莹的泪水，汪汪的泪水

کشته ~ 〈化〉汞合金，汞齐

دادن ~ 使汞齐化；镀汞

شدن ~ 激动不安

سیماب پا (ی) 〔形〕 逃跑了的

سیماب درگوش (*seemāb-dar-goosh*) 〔形〕 聋呆的

سیماب دل (~ *del*) 〔形、名〕 ①胆小的，胆怯的，羞怯的②妓女

سیماب دلی 〔名〕 胆小，胆怯，羞怯

سیماب سان 〔形〕 象水银似的

سیمابی 〔形〕 水银的，汞的，含水银的；由水银引起的

سیمان Cement 〔名〕 水泥，洋灰

پرتلند ~ 波特兰水泥，普通水泥，硅酸盐水泥

مسلح ~ 钢筋水泥

سیم اندام (*seem-andām*) 〔形〕 皮肤白皙的；体态优美的

سیم اندود (~ *andood*) 〔形〕 镀银的

سیمان ریزی 〔名〕 浇灌水泥

~ کردن 同上

سیمان سازی 〔名〕 生产水泥

~ کارخانهٔ 水泥厂

سیمان کار 〔名〕 水泥工人

سیمان کاری 〔名〕 生产水泥或混凝土制品（如：水泥板、水泥管等）

سیمانی 〔形〕 水泥的

سیمبان (*seem-bān*) 〔名〕 护线工（指电线、电话线等）

سیم بر (~ *bar*) 同 سیم اندام

سیم بر (~ *bor*) 〔名〕 剪线钳，尖口钳，钳子，夹钳

سیم پا 〔名〕 阴茎

سیم پرست (~ *parast*) 〔形、名〕 ①自私自利的，贪财的②金钱拜物教的，拜金主义者

سیم پرستی 〔名〕 贪婪，自私自利，拜金主义

سیم پوش 〔形〕 包上银的，涂银的

سیم پیچ 〔形〕 用电线缠上的

سیم تن (~ *tan*) 同 سیم اندام

سیم دار 〔形〕 ①有弦的②有钱的

سیمرغ (*seemorgh*) 〔名〕 不死鸟，神鸟，凤凰

آتشین ~ 〈喻〉太阳

سیم ساق 〔形〕 大腿白净的

سیم عذار (*seem-ezār*) 〔形〕 面颊发白的

سیم غبغب (~ *ghabghab*) 〔形〕 下巴白净的

سیم کش (~ *kosh*) 〔名〕 挥金如土者

سیم کش (~ *kesh*) 〔名〕 ①电工，架线工②拔（金属）丝工人，拉丝工人③〈喻〉要求钱财者

سیم کشی 〔名〕 ①架线②拉（金属）丝，拔丝

~ کردن 架线，拉丝，拔丝

سیم گر (~ *gar*) 〔名〕 银器匠

سیم گون 〔形〕 银色的，银白色的，白色的

سیم گیر 〔名〕 〈乐〉（弦乐器的）系弦板

سیمه 同 سراسیمه

سیمی I 〔形〕 ①弦的②（金属）丝的

~ آلات موسیقی 弦乐器

~ تور 铁丝网

سیمی II 〔形〕 银的

سیمی (*seyyomee*) 〔名〕 第三者

سیمیا (*seemiyā*) 〔名〕 魔术，戏法，仙法，魔法

سیمین (*seyyomeen*) 〔数〕 第三

سیمین (*seemeen*) 〔形〕 ①银的，银制的②银白色的

~ چهرهٔ 白净脸

~ ظروف 银器，银具

سیمین بر (~ *bar*) 同 سیم اندام

سیمین تن (~ *tan*) 同 سیم اندام

سیمین ساق 同 سیم ساق

سیمین عذار (~ *ezār*) 同 سیم عذار

سیمین غبغب (~ *ghabghab*) 同 سیم غبغب

سیمینه 同 سیمین (*seemeen*)

سین 〔名〕 ①字母 س 的名称②秘诀

~ مهمله 字母 س 的名称

سینا 〔名〕 西奈半岛

~ کوه 西奈山

سین آنتروپ Sinanthropus 〔名〕 中国猿人，北京猿人

سین جیانگ 〔名〕 新疆

سینجر (*sayanjor*) 〔名〕 ①燃烧着的煤块②火花，火星

سینرر (*seenerer*) 〔名〕 〈植〉千里光

سینری 同 سینرر

سینرژیست Synergist 〔名〕 合作剂，增效剂

سینفونیه Symphony 〔名〕 交响乐，交响曲；交响乐队

سینما(ی) Cinema 〔名〕 ①电影院②电影，影片③电影制片术

اتومبیل سواران ~ 可以坐在汽车内观看的露天电影院

برجسته ~ 立体电影

پرده وسیع ~ 宽银幕电影

رنگی ~ 彩色电影

صامت ~ 无声电影

ناطق (~ گویا) ~ 有声电影

~ جهان 电影界

~ دستگاه 电影机

سینما اسکوپ 同 سینما سکوپ

سینما برو (*seeenemā-borow*) 〔名〕 影迷

سینما توگراف Cinematograph 〔名〕 ①电影摄影（或放映）机②电影制片技术

سینماتوگرافی Cinematography 〔名〕 电影摄制术；电影摄影学

سینماتیك Cinematic 〔形〕 电影的，影片的

سینماسکوپ Cinemascope 〔名〕 宽银幕电影

سینمایی 〔形〕 与电影有关的

~ فیلم 影片

سینوزیت Sinusite 〔名〕 〈医〉瘘

سینوس I Sinus 〔名〕 〈解〉窦，腔室

بینی ~ 鼻腔

سینوس II 〔名〕 〈数〉正弦

سینه 〔名〕 ①胸，胸廓，胸腔②乳房③肺

اسب ~ 马的前胸部

انجمن ~ 会议主席

~ به ~ 交相传说，互相对立

بی کینه ~ 胸无忌恨，胸怀坦荡

پا ~ 脚底

کفتری ~ 〈医〉鸡胸

کوه ~ 山坡

دوای ~ (علاج ~) 治胸腔（或肺）病的药

دادن ~ （墙）突出来

جلو دادن ~ 挺胸，摆架子，神气十足

زدن ~ 捶胸（大哭），为…卖力气

کردن ~ 撞回，弹回，反跳回来，挺胸，神气十足

چاك کردن (برای) ~ 竭力维护

سپر کردن (برای کسی) ~ （挺身而出）保护某人，掩护某人，为某人辩护

صاف کردن ~ （咳一声）清清嗓子，咳嗽

کشیدن ~ 显示力量

گشادن ~ 高兴，感到骄傲

سینه‌ای 〔形〕 胸部的

سینه بند (*seene-band*) 〔名〕 ①乳罩，胸褡②围嘴，涎巾③（马的）兜肚带，马鞍

اسب ~ （马的）兜肚带，马鞍

بچه ~ 围嘴，胸巾

نجات ~ 救生圈，保险带

سینه پوش 同 سینه بند

سینه پهلو (~ *pahloo*) 〔名〕 〈医〉肺炎

شدن ~ 患肺炎

سینه چاك 〔形〕 悲痛万分的，痛不欲生的，悲惨的

سینه دار 〔名〕 胸前带黑痣的鸽子

سینه درد (~ *dard*) 〔名〕 ①胸疼②〈医〉狭心症，心绞痛

سینه‌راما Cinerama 〔名〕 宽银幕立体电影

سینه ریز (*seene-reez*) 〔名〕 珍珠项链；（项链等上边的）宝石坠子

سینه ریش 〔形〕 伤心的，内心受到创伤的

سینه زن (~ *zan*) 〔名〕 （宗教哀悼仪式中）捶胸大哭者

سینه زنان (~ *zanān*) 〔副〕 捶胸顿足地

سینه زنی 〔名〕 （宗教哀悼仪式时）捶胸顿足

سینه سوزی 〔名〕 苦恼，极度的痛苦

سینه صاف 〔形〕 公正的，正直的，耿直的，坦率的

سینه صاف کن (~ *sāf-kon*) 同 سینه نرم کن

سینه کش (~ *kesh*) 〔名〕 倾斜，斜面，斜坡

آفتاب ~ 〈口〉在阳光下

کوه ~ 山坡

سینه مال 〔形、副〕 ①爬行的，匍匐的②倾斜的，慢坡的③爬着，匍匐着

~ پرواز 〈空〉超低空飞行，掠地飞行

رفتن ~ 爬行，匍匐前进

نشستن ~ （飞机）着陆

سینه نرم کن (~ *narm-kon*) 〔名、形〕 ①止咳药，祛痰剂②止咳的，祛痰的

سین هوا 〔名〕 新华通讯社（简称新华社）

~ خبرگذاری 同上

سینی 〔名〕 托盘，茶盘

سیو 同 سیب

سیوداد تروخیلو 〔名〕 特鲁希略城（多米尼加首都）

سیورسات (*soyoorsāt*) 同 سورسات

سیورغال (*soyoorghāl*) 〔名〕 （中世纪）采邑，采地，封地

سیورغامیش (*soyoorghāmeesh*) 〔名〕 ①好意，厚待②垂青，宠爱③仁慈，恕道

سیورغامیشی 同 سیور غامیش

سیوف (*soyoof*) 见 سیف I (*seyf*) 条

سیول (*soyool*) 见 سیل (*seyl*) 条

سیوم 同 سیم (*seyyom*) 或 سوم

سی و یک (*see-o-yek*) 同 جلق

سیویل Civil 〔形〕 ①普通人的，公民的；民用的，〈法〉民事的②国内的③文职的

~ جنگ 国内战争，内战

~ لباس 便服

سیویلیزاسیون Civilization 〔名〕 文明，文化

سیویلیزه Civilise 〔形〕 文明的，有文化的

سیه (*siyah*) سیاه 的缩写形式

سیه باد 同 سیاه باد

سیه بخت (~ *bakht*) 同 سیاه بخت

سیه بختی 同 سیاه بختی

سیه پستان (~ *pestān*) 同 سیاه پستان

سیه پوست (~ *poost*) 同 سیاه پوست

سیه پوش 同 سیاه پوش

سیه چال 同 سیاه چال

سیه چرده (~ *charde*) 同 سیاه چرده

سیه چشم (~ *cheshm*) 同 سیاه چشم

سیه خانه 同 سیاه خانه

سیه دانه 同 سیاه دانه

سیه درون (~ *daroon*) 同 سیاه درون

سیه درونی 同 سیاه درونی

سیه دست (~ *dast*) 同 سیاه دست

سیه دل (~ *del*) 同 سیاه درون

سیه رو 同 سیاه رو(ی)

سیه کاسه 同 سیاه کاسه

سیه گلیم (~ *geleem*) 同 سیاه گلیم

سیه گوش 同 سیاه گوش

سیه مو 同 (ی) سیاه مو

سیهه 〔名〕 〈罕〉妓女

سیهی 同 سیاهی

سیی‌ء (*sayye'*) 〔形〕 坏的，可恶的，丑恶的
الخلق ~ 脾气坏的

سیئات (*seyye-āt*) 见 سیئه

سیئه (*sayye'e*) 〔名〕 (复 سیئات) ①罪，罪行 ②恶劣行为，丑行

سیه روزگار (~ *roozgār*) 同 سیاه روزگار

سیه روزگاری 同 سیاه روزگاری

سیه زخم (~ *zakhm*) 同 سیاه زخم

سیه سرفه (~ *sorfe*) 同 سیاه سرفه

سیه سنگ (~ *sang*) 同 سیاه سنگ

سیه سنگی 同 سیاه سنگی

سیه فام 同 سیاه فام

سیه قلم (~*ghalam*) 同 سیاه قلم

سیهك (*seehak*) 〔名〕 狂风

سیه کار (*siyah-kār*) 同 سیاه کار

سیه کاری 同 سیاه کاری

ش

ش Ⅰ 波斯文第十六个字母

ش Ⅱ ①第三人称单数所有格的代名词，如：کتابش （他的书）②第三人称单数宾格代词，如：دیدمش （我见到了他）③可组成动名词，如：دانش، سازش 等

شا Ⅰ شاه 的缩写形式

شا Ⅱ شاد 的缩写形式

شاب (*shābb*) 〔名〕 青年（人），小伙子

شاباجی خله (*shābājee-khole*) 〔名〕〈口〉愚妇人

شاباجی شله (~ *shole*) 同 شاباجی خله

شاباش 〔名、叹〕 ①（婚礼时撒给新娘、新郎的）随喜钱，（庆祝会上给演员或琴师的）赏钱②好哇！好极了！妙极了！ ③ شادباش 的缩写形式

~ کردن 给赏钱，撒随喜钱

شابیزج (*shābeezaj*) 〔名〕 ①〈植〉颠茄②〈植〉曼陀罗

شابیزك (*shābeezak*) 同 شابیزج

شاپلاق (*shāpalāgh*) 〔名〕 响亮的耳光

شاپو Chapeau 〔名〕 带有宽边的帽子

شاپی و تاپی (*shāpee-o-tāpee*) 〔副〕 〈口〉马马虎虎地，浮皮潦草地，匆匆忙忙地

شاتو 〔名〕 梯子

شاتورد (*shātvard*) 同 شادورد

شات و شوت (*shāto-shoot*) 〔名〕 〈口〉夸口，说空话，吹牛皮

~ کردن 同上

شاتون Chaton 〔名〕 〈技〉（蒸汽机的）连杆

شاخ 〔名〕 ①角，犄角；〈转〉号角，喇叭②角杯，酒杯③梁木④部分，块，片⑤支流，分支⑥树枝，树叉⑦前额⑧衣服的前襟⑨手⑩腿（指由腹股沟到脚趾）⑪酒

~ آتش 黑穗病

~ آفتابی 光线

~ آهو (~ غزال) 鹿茸，弓

~ حجامت 放血罐

~ در ~ 树叉丛密的；多种颜色的

~ درخت 树枝

~ زرین 黄色的笔

~ گوزن در هوا 〈喻〉新月

~ گیسو 一缕青丝

~ نرگس (~ گل) 〈喻〉情人

برات بر ~ آهو 空头支票，空许愿

~ در آوردن 长犄角；（听到谎言后）吃惊，惊愕

او دروغهائی میگوید که آدم ~ درمیاورد .

他说谎说得不着边际。

~ به ~ پریدن (یا گذاشتن) 海阔天空地谈，转换话题

~ پیراستن （牛、羊等以犄角）抵，撞

~ وبرگ دادن (یا گذاشتن) 扩展，添枝

加叶

بر ~ آهو آشیان داشتن （计划、愿望等）不现实，异想天开，想入非非

不 ~ بر داشتن (~ کشیدن) (از کسی) 再纠缠（某人），不打扰（某人）

~ را از پشت کسی بر داشتن 不再纠缠（某人）

~ زدن (را ، به) （牛、羊以犄角）抵人，相抵，抵撞；（树）长枝；吹号角

سر ~ زدن 剪枝打叶

سر ~ شدن 斯打起来，打得难解难分

~ به ~ شدن 扭打在一起，（打得）难解难分；吵起来；（牛、羊等）抵起来

~ شکستن (را) 剪枝，修剪；恐吓，折服，制服；把…驯服；打掉威风

~ غول (را) شکستن 过于劳累；做重要工作

~ غول را شکسته‌ای که اینهمه قارت و قورت میکنی ؟ 〈口〉莫非你立了什么功啦，这么吵吵嚷嚷的！

~ و شانه شکستن 威吓，恫吓，耍威风

~ کردن 唆使…做某事

~ گذاشتن 进行煽动，挑拨

~ به ~ کسی گذاشتن 摆好与某人顶撞的架势

~ در جیب کسی گذاشتن 挑起某人的仇恨；用好话蒙骗某人

~ زیر بغل کسی گذاشتن 同上

سر ~ کسی را گرفتن 同上

~ تو به جیبش نمیرود. 〈口〉你骗不了他。

اینکه روی شاخش است. 那是理所当然的；那是明摆着的。

شاخابه 〔名〕 ①河的支流②海湾

شاخ انداز (*shākh-andāz*) 同 شاه انداز

شاخ اندازی 同 شاه‌اندازی

شاخانه 〔名〕 牲口税

شاخ بزی (~*bozee*) 〔形〕 羊角似的

~ طاق 伊斯兰建筑中的拱形尖角结构

شاخ جنگی (~*jangee*) 〔名〕 抵，角触，角斗

شاخچه 〔名〕 细枝，嫩枝

شاخچه بندی (*shākhche-bandee*) 〔名〕 诽谤

شاخدار (*shākh-dār*) 〔形〕 有角的；大的（指谎言、牛皮等）

~ حیوانات 有犄角的动物

~ دروغ 弥天大谎

~ مرغ 珍珠鸡

شاخدار و دم دار (*shākhdāro-damdār*) 同 شاخدار

شاخریزه (*shākh-reeze*) 〔名〕 小树枝叉

شاخسار (~*sār*) 〔形、名〕 ①多枝的，苍郁的，枝叶茂密的；多树的②树丛，丛林，林园

شاخ شاخ 〔形〕 ①枝枝桠桠的，多枝的②充满分歧的

~ شدن 枝枝桠桠；满是裂纹

شاخشانه (*shākhshāne*) 〔名〕 ①威胁，恫吓②趾高气扬，耀武扬威③（牛、羊的）犄角或肩胛骨（旧时乞丐用此敲击乞讨）

~ کشیدن (برای) 对…耍威风，威胁，恫吓（某人）；行乞

شاخشانه زن (~ *zan*) 〔名〕 威胁者

شاخ شکسته (*shākh-shekaste*) 〔形、名〕 ①驯服的（如骡马）；吓惊了的②下等人

شاخ شماری (~ *shomāree*) 〔名〕 确定牲畜税

شاخص (*shākhes*) 〔名、形〕①指标，指南，路标，标杆②日晷（仪）指针，计时针③指示器，指压器④目不转睛的，瞪目而视的；凝视者⑤显要的，杰出的，分明的

~ بهای کالاها 物价指数

~ رشد صنایع 工业发展指数

~ سنجش 码尺（指直尺）；〈喻〉衡量的标准尺度

رجل ~ 杰出人物

شاخك (*shākhak*) 〔名〕①踝，踝部②细枝，小枝③触角，触须

~ حساس 触角，触须

شاخل (*shākhol*) 同 **شاخول**

شاخ نبات (*shākh-nabāt*) 〔名〕①冰糖块②男性生殖器

شاخ و برگ (*shākho-barg*) 〔名〕①枝叶，簇叶②细节；扩展，添枝加叶

بدون ~ 不加修饰的，平铺直叙地；不添枝加叶的

~ دادن (یا گذاشتن) 讲得有枝有叶；添枝加叶，扩展

شاخ و شانه (~ *shāne*) 同 **شاخشانه**

شاخول 〔名〕谷物

شاخه (*shākhe*) 〔名〕①树枝，嫩枝，小枝②插头，叉形机件，杆棒，轴，杠杆③碎片④枝叉；支流，支线⑤（表示生物分类的）门

~ خوابانده 压枝

~ صعودی 〈军〉弹道升弧

~ نزولی 〈军〉弹道降弧

~ خواباندن 压枝，压条

~ زدن 砍去树枝，剪枝，修枝；长出树枝

شاخه‌دار 〔形〕有枝叉的，枝桠的，生枝的，多枝的

شاخه شاخه 〔形〕分叉的，有枝的

~ کردن 分出枝叉，分支

شاخی 〔形、名〕①尖角的，角状的，角质的②木叉

~ شانهٔ 角制梳子

شاد 〔形、副〕①高兴的（地），愉快的（地）②满意的

~ باش! 祝您健康!

~ باشید! 再见! 祝您愉快!

روحش ~ باد! 愿他的灵魂得到安息!（指死者）

~ شدن 高兴，愉快

~ کردن 使…高兴，使…愉快

شاداب 〔形〕①新鲜的，水淋淋的，滋润的，多汁的（水果）②精力充沛的，愉快的，充满朝气的

چین دارای مزارع زیادی است که رودخانه های بزرگ آنها را ~ میکنند. 中国有许多大的河流，灌溉着无数农田。

این جوان خیلی با نشاط و ~ است. 这个年青人朝气蓬勃。

شادابی 〔名〕①新鲜，滋润，水淋淋②高兴，愉快，朝气蓬勃，精力充沛③湿度

شادان 〔形〕高兴的，幸福的，愉快的

شادانج (*shādānaj*) 同 **شادنه**

شادانه 同 **شادنه**

شاد باش (*shād-bāsh*) 〔名〕①祝贺②您好③喜钱

~ گفتن (را، به) 祝贺，庆祝

شادبهر (*shād-bahr*) 〔形、名〕①高兴的，愉快

的②享受人间荣华富贵的人

شادبهری 〔名〕 高兴，愉快

شادخ (*shādekh*) 〔形〕细小的，细微的

شاد خواب (*shād-khāb*) 〔名〕 酣睡

شادخوار (～ *khār*) 〔形、名〕 ①愉快的，高兴的，幸福的②贪图享受的③酒徒，醉汉④妓女

شاد خواره (～ *khāre*) 同 شادخوار

شاد خواری 〔名〕 ①愉快，高兴②贪图享受③喝得醉醺醺

شاد خواست (～ *khāst*) 〔名〕 强烈愿望，热情

شادخور (～ *khor*) 同 شادخوار

شادخوری 同 شادخواری

شاددل (～ *del*) 〔形〕 高兴的，愉快的，欢乐的

شاددلی 〔名〕 高兴，愉快，欢乐

شادربان (*shādorbān*) 同 شادروان (*shādorvān*)

شادروان (*shād-ravān*) 〔名〕 （对死者的一种尊称）逝世者，英灵

شادروان (*shādorvān*) 〔名〕 ①帷幕，飞檐②带图案的地毯③御营④（庭院中的）喷泉，水泉⑤基础⑥荫蔽处⑦一种曲调名

شادکام (*shād-kām*) 〔形〕 ①快乐的，高兴的，愉快的②幸福的，走运的

شادکامی 〔名〕 ①快活，高兴，愉快②幸福，走运

شادگار 〔形〕 高兴的，快乐的

شاد گونه (*shādgoone*) 〔名〕 ①褥垫，床垫，靠垫②沙发③女歌手

شادمان (*shādmān*) 〔形、副〕 ①高兴的，欢天喜地的，快乐的，幸福的，愉快的②愉快地

～ کردن 使…愉快

شاد مانه 〔形、副、名〕 ①愉快的（地）②欢乐的节日

شاد مانی 〔名〕 高兴，愉快，幸福，欢天喜地

～ فریاد 欢呼

～ کردن 同上

شادمند (*shād-mand*) 同 شادمان

شاد ناك 同 شاد

شادنه (*shādane*) 〔名〕 货币石，血石，鸡血石

شادورد (*shādvard*) 〔名〕 ①月晕②地毯③床铺，御座④伊朗曲调名

شادی 〔名〕 ①高兴，愉快，欢乐②喜庆，吉庆③猴子

～ کردن (از) 高兴，快乐，办喜事

شادی آر 同 شادی آور

شادیانه 〔形、副〕 愉快的（地），欢乐的（地），高兴的（地）

شادی آور (*shādee-āvar*) 〔形〕 令人愉快的

～ خبر 令人高兴的消息，喜讯

شادی بخش (～ *bakhsh*) 同 شادی آور

شادیچه 〔名〕 被子

شادیدن (*shādeedan*) 〔动〕 （根 شاد） 欢乐，愉快

شادی کنان (*shādee-konān*) 〔副〕 欢乐地

شاذ (*shāzz*) 〔形〕 稀奇的，罕见的

لغات ～ هم در این فرهنگ هست . 这本字典也收有不常用的词汇。

شار Ⅰ (*shār*) 〔名〕 ①城市②国家

شار Ⅱ 〔名〕 （贵金属的）合金元素

شار Ⅲ 构词后缀，如：～ آب ،～ سر 等

شار Ⅳ 〔名〕 豺狼

شار Ⅴ 〔名〕 一种有颜色的薄纱

شار Ⅵ 〔名〕 〈理〉流量，通量

شارب (*shāreb*) 〔名〕 （复 شوارب）①小胡子，

髭②饮酒人，酒徒

(زدن (یا گرفتن ~ 刮胡子

شارين Charbon 〔名〕〈医〉炭疽

شارت و شورت (*shārto-shoort*) 〔名〕 嘈杂，喧嚷

کردن ~ 同上

شارجه 〔名〕 沙迦（组成阿拉伯联合酋长国的酋长国之一）

شارح (*shāreh*) 〔名〕 （复 شراح） 讲解员，评论员，注释者，解说员

شارخوار (*shār-khār*) 〔名〕 女(芭蕾)舞蹈演员

شارد (*shāred*) 〔形〕 不服从的

شارژ Charge 〔名〕 ①负担，费用②负荷③充电

کردن ~ 充电

شارژدافر Chargé d'affaires 〔名〕 代办；临时代办

شارژه 同 شارژ

شارسان (*shār-sān*) 〔名〕 城市，城堡，县城

شارستان (*shārestān*) 同 شارسان

شارع (*shāre'*) 〔名〕 （复 شوارع） ①大街，大马路，道路②（伊斯兰教）制定法典者，立法者

خاص ~ 幽僻的道路；胡同

عام ~ 大道，大街，公路

مقدس ~ 〈宗〉伊斯兰教先知

~ حق 路捐，过路费

شارف (*shāref*) 〔形〕 古老的；陈旧的

شارق (*shāregh*) 〔形、名〕 （复 شوارق） ①照耀的，光辉的②太阳

شارقه 〔名〕 光辉，光芒

شارلاتان Charlatan 〔名〕 ①庸医②冒充内行者，招摇撞骗者，江湖骗子

شارلاتانی 〔形、名〕 ①冒充内行的，招摇撞骗的②冒充内行，招摇撞骗

شارمار (*shār-mār*) 〔名〕 大蛇；蟒

شاره 〔名〕 ①（印度的）包头巾②印度妇女戴的薄面纱

شاریدن (*shāreedan*) 〔动〕 （根 شار） （哗哗地）流，（淙淙地）流，滴

شازده (*shāzde*) 同 شاهزاده

شاسپرم (*shāsparam*) 同 شاهسپرم

شاسترسون (*shāstarsoon*) 〔名〕 〈植〉海石竹

شاسی Chassis 〔名〕 ①（汽车）底盘；〈机〉底架；（飞机等的）机架②（暖房等的）玻璃顶③〈摄〉（感光板的）暗匣，胶卷暗套

شاش I شاشیدن 的根

شاش II 〔名〕 尿，小便

بزرگ ~ 大便

خر ~ 〈植〉蒲公英

داشتن ~ 尿急

کردن ~ 撒尿，小便

شاش III 同 چاچ

شاش بند (*shāsh-band*) 〔名〕 〈医〉闭尿（症）

شدن ~ 患闭尿病

شاش خالی 〔名、形〕 ①尿，小便②〈转〉没味的，淡的，温吞的

این چای مثل ~ میماند. 这茶已经没味了。

این طالبی مزهٔ ~ میدهد. 这个瓜真没味儿。

شاش دان 〔名〕 ①膀胱②尿盆，尿壶，夜壶

شاشك (*shāshak*) 〔名〕 ①一种四弦琴②鹧鸪

شاشو 〔形、名〕 ①遗尿的，夜里尿床的②尿频患者③（骂人话）骚货，臭货

شاشوسگ (*shāshoosag*) 尿床的小孩；（骂人话）尿裤子的

شاشه 同 شاش II条

شاشی I 〔形〕 有尿迹的，含尿的

~ کهنهٔ 尿布

شدن ~ 撒尿

شاشی II 同 چاچی

شاشیدن (*shāsheedan*) 〔动〕（根 شاش）①撒尿，小便②〈转〉使…丢脸；骂…

~ پس 〈俗〉落后

~ به هیکل کسی 丢某人的脸，出某人的丑

شاطر (*shāter*) 〔形、名〕（复 شطار）①敏捷的，灵巧的；精明的，聪明的②仆人，差役，随从③（烘制面包的）面包师④〈旧〉大胆的，勇敢的

شاطرباشی 〔名〕 ①老面包师②老仆人

شاطریون (*shātaryoon*) 〔名〕（神话中的）半人半仙的神

شاطوشوط (*shāto-shoot*) 〔名〕 忙碌，忙乱，喧嚣，乱哄哄

شاطی 〔名〕 岸，河岸，海岸

شاع 〔名〕 传开，流传，散布

شاعر (*shā'er*) 〔名〕（复 شعراء）诗人

جایزه دار ~ 桂冠诗人，诗圣

غزل سرا ~ 抒情诗人

مدیحه سرا ~ 颂诗作者

بودن ~ 通晓，知道

شاعرانه 〔形、副〕 富有诗意的（地），诗一般的，诗情的

~ تصورات 富有诗意的想象

شاعرك (*shā'erak*) 〔名〕 蹩脚诗人，打油诗人；自封的诗人

شاعره (*shā'ere*) 〔名〕 女诗人

شاعری 〔名〕 诗作，诗篇；诗歌艺术

کردن ~ 作诗，从事诗歌创作

شاغل (*shāghel*) 〔形、名〕 ①从事…的，作…买卖的；引起注意的②工作，职业

شدن ~ 担任工作

شاغله (*shāghele*) 〔名〕 工作，业务；忙碌

شاغول 〔名〕 铅锤线，准线；测锤

شاغولی 〔形〕 直立的，陡直的，垂直的

شاف 同 شیاف

شافع (*shāfe'*) 〔名〕 调解人，居间人，说情人，说客

شافعی 〔形、名〕 ①沙斐仪教派的②沙斐仪派（伊斯兰教教派之一）

شافی 〔形〕 ①有疗效的，有益于健康的②断然的，果断的；令人满意的

~ جواب 断然的回答；令人满意的回答

شافیدن (*shāfeedan*) 〔动〕（根 شاف）①落下②发生，出现

شاق (*shāghgh*) 〔形〕 ①难的，艰难的；艰巨的②艰苦的，沉重的，苦的

~ تکلیف 难以解决的问题，难题；苦差事

~ کار 苦役，沉重的劳动

~ وضعیت 困难的处境

شاقول 同 شاغول

شاقولی 同 شاغولی

شاقه شاق 的阴性

~ اعمال 苦役

شاکار 〔名〕（强迫做的）无报酬的工作

شاکر (*shāker*) 〔形、名〕 ①感谢的（人），感激的（人）②满意的，满足的

بودن ~ 感谢，感激；满意，满足

شاکله (*shākele*) 〔名〕 〈植〉草莓

شاکمند (*shākmand*) 〔名〕 皮毛制成的鞍子

شاکی 〔形、名〕 ①抱怨的，诉苦的②申诉人，控诉者，抱怨者

(از) (~ شدن) ~ بودن 发牢骚，抱怨，诉苦，告状

از دست کسی ~ شدن 告某人的状，抱怨某人

شاگرد (*shāgerd*) 〔名〕 ①（中、小）学生②学徒，徒弟，弟子，门徒③帮工，店员，伙计

~ آشپز 厨房里的徒工，厨师帮手

~ تاجر 店员，（商店里）供差遣的童仆

~ دکان 青年店员，学徒

(~ شوفر) ~ راننده 司机的助手

(~ مزدور) ~ کارگر 徒工

نزد کسی ~ شدن 做某人的徒弟

شاگردانگی (*shāgerdānegee*) 同 شاگردانه

شاگردانه (*shāgerdāne*) 〔名、副〕 ①（顾客给店员的）小费②学徒般地

شاگرد پیشه (*shāgerd-peeshe*) 〔名〕 助手，帮工，仆人，听差

شاگردی 〔名〕 学生身份；当学徒，当徒弟

~ کردن 当徒弟

به ~ گرفتن 收徒弟

من سمت ~ او را دارم . 我是他的徒弟。

شال 〔名〕 ①披巾，围巾②宽腰带③粗毛料

(~ کشمیر) ~ ترمه 羊毛围巾

~ عماری 棺罩，柩衣，墓布

~ کمر 宽腰带

~ گردن 围巾，围脖儿

زیر ~ را محکم کردن 〈口〉勒紧裤带（挨饿）；吃点东西

~ و کلاه (یا یراق) کردن 穿好衣服（准备外出）；〈转〉准备干某事

پر ~ گذاشتن 将某物别在腰上

شالده (*shālode*) 同 شالوده

شالسنجان (*shālsenjān*) 〔名〕 〈植〉楝树

شالنگ (*shālang*) 〔名〕 ①垫毯②马鞍

شالنگی 〔名〕 制绳工人

شال نمد (*shāl-namad*) 〔名〕 软毡制的马披，马衣

شالوده 〔名〕 基础，地基，墙基，奠基

(سنگ ~ بناء) سنگ ~ دیوار 〈建〉墙角石；（奠基仪式上放下的）奠基石

(یا بنا نهادن) چیزی را ریختن ~ 奠基，建立基础，打基础

در سال ۱۹۴۹ ~ جمهوری خلق چین به رهبری صدر مائو ریخته شد . 在毛主席领导下中华人民共和国于一九四九年成立。

سنگ ~ بنائی را گذاردن 为某建筑物奠基

شالوده ریزی 〔名〕 打基础

شالهنگ (*shālhang*) 〔名〕 ①典当，抵押，担保，保证②人质③闹事者

شالی Ⅰ 〔名〕 ①粗毛布，粗毛纺品②〈纺〉羽纱

شالی Ⅱ 〔名〕 （尚未去皮的）稻谷

شالی پایه 同 شالی زار

شالی زار 〔名〕 稻田

شالی کار 〔名〕 种稻人

شام Ⅰ 〔名〕 ①大马士革②叙利亚

شام Ⅱ 〔名〕 ①晚饭②傍晚

~ عمر 晚年，暮年

~ نماز 〈宗〉昏礼

~ خوردن 吃晚饭

~ بیرون خوردن 外出吃晚饭

~ دادن 宴请，举行晚宴

～ ونهار دادن 管饭，供给膳食

～ غريبان گرفتن 沉浸在黑暗中

. اين ～ من نميشود 这还不够我当晚饭吃的。

شامات 〔名〕 叙利亚

شاماخ I 〔名〕 一种谷物

شاماخ II 同 شاماك

شاماك 〔名〕 ①乳罩②围裙，工作服

شاماهي 〔名〕 一种鲱鱼

شامپانزه (*shāmpānze*) 同 شمپانزه

شامپان (*shāmpān*) 同 شامپاني

شامپاني Champagne 〔名〕 香槟酒

شامپو Shampoo 〔名〕 洗头粉，洗发膏，香波

شامپيون Champion 〔名〕 英雄，勇士；冠军，优胜者

شامت (*shāmet*) 〔形、名〕 幸灾乐祸的（人）；不祥的，凶兆的

شآمت (*sha-āmat*) 〔名〕 ①不幸，不吉②灾难

شامخ (*shāmekh*) 〔形〕 ①高的，升高的②大的，杰出的③趾高气扬的

～ دانشمند 大学问家

～ مقام 高位，高官，高职

شامگاه (*shāmgāh*) 〔名〕 ①傍晚，晚间②晚霞③晚饭④〈军〉归营号

زندگی ～ 晚年

شامگاهان 〔名〕 晚上

شامل (*shāmel*) 〔形〕 由…构成的，包含…的，包括…的；包罗万象的，普遍的

～ بودن (～ شدن) (را) 包含，包括，含有；适用于…，关系到，涉及

انقلاب چين ～ دو مرحله است : مرحلهٔ انقلاب دموكراتيك و مرحلهٔ انقلاب سوسياليستى . 中国革命包括两个阶段，民主革命阶段和社会主义革命阶段。

. قانون اين مورد را ～ نميشود 法律并没包括这条。

. اين قفسه ～ دويست جلد كتاب است 这个书柜中有两百册书。

～ حال كسى بودن 适用于某人，包括某人，涉及某人

. اين مثل ～ حال اوست 这个例子对他也适用。

. لطف شما ～ حال ما هم شد 我们也受到了您的关怀。

شامورتى (*shāmoortee*) 〔名〕 ①魔术师的盒子②〈转〉怪事，怪物③没有主见的人，受人摆布的人

شامه I 〔名〕 膜，薄膜

شامه II 〔名〕 手绢，女人头巾，盖布

شامه (*shāmme*) 〔名〕 嗅觉

تيز ～ 灵敏的嗅觉

～ آلت سنجش 嗅觉测定器

～ عصب 嗅觉神经

قوهٔ ～ (حس ～) 嗅觉

～ متعلق به 嗅觉的，嗅觉器官的

شامى I 〔名、形〕 ①叙利亚的；大马士革的②叙利亚人；大马士革人

شامى II 〔名〕 肉末掺豌豆粉制成的食物

شامى III 〔形〕 傍晚的

شاميانه 〔名〕 帐篷

شأن (*shā'n*) 〔名〕 (复 شئونات ، شئان ، شئون) ①地位，官阶，身份，品第②尊贵，高贵，高

官，高位③关系，关联，相关事情；状况，情况

در ~ او 关于他

این کار در ~ او نیست . 这件事有失他的身份。

شان I 〔名〕 ①蜂房②白衣服

~ عسل (~ زنبور) 蜂巢

شان II 同 شأن

شان III شاندن 的根

شان IV ①第三人称复数所有格的代词，如：آرزویشان ②第三人称复数宾格代词，如：دیدمشان ③ ایشان 的缩写形式

شانتاژ Chantage 〔名〕讹诈，敲诈，恫吓

~ کردن 进行讹诈

ابر قدرتها سلاح هسته‌ای را وسیلهٔ ~ خود قرار میدهند . 超级大国把核武器作为讹诈的手段。

شاندار (*shān-dār*) 〔形〕 尊贵的，高贵的，有地位的

شاندن I (*shāndan*) 〔动〕 (根 شان) ①梳，梳理②筛③扬场

شاندن II 同 نشاندن

شان دونگ 〔名〕 山东（省）

شانزده (*shānzdah*) 〔数〕 十六

شانزده گانه 〔形〕 十六个的

فصول ~ کتاب 全书的十六章

شانزدهم (*shānzdahom*) 〔数〕 第十六

شانزدهمی 〔形、名〕 ①第十六个的②第十六个

شانزدهمین 〔形、名〕 ①第十六个的②第十六个

شانس Chance 〔名〕 运气，机会，可能（性）

~ و دست （打牌）手气，运气

~ آوردم . 我走运了。

~ یاری میکرد . . . (~ سیامد . . .) 要是碰上运气…；要能…，那多好。

شانسی 〔形〕 凭运气的，碰运气的

شان شی 〔名〕 山西（省）

شانك (*shānak*) 〔名〕 （鸟类的）嗉囊

شانکر Chancre 〔名〕 〈医〉下疳；疳

~ سخت 硬下疳

~ نرم 软下疳

شانگهای 〔名〕 上海（市）

شانه I 〔名〕 ①梳子，篦子；〈纺〉（精梳机的）针排②〈动〉梳状突起③〈军〉装弹机④扬谷器，风选机，耙子⑤〈动〉(鸟眼的)梳膜；（昆虫的）栉

~ جیبی 随身带的梳子

~ دندهٔ درشت 疏齿梳，粗篦子

~ دندهٔ ریز 细齿梳，篦子

~ عسل 蜜蜂窝

~ ماشین 梳棉机

~ زدن (~ کردن) 梳发，梳理（如棉花），梳刷（马匹等）

موی خود را ~ زدن 梳发

سرش ~ ندارد . 他头发乱蓬蓬。

شانه II 〔名〕 肩；肩胛骨

~ به ~ 肩并肩（地）

~ بالا انداختن 耸肩（表示冷漠、无奈、蔑视、不满等）

~ زدن (با ~ هل دادن) 用肩膀顶，搡

~ از زیر بار چیزی خالی کردن 推卸责任，逃脱，躲避

~ خالی کردن (~ تهی کردن) (از) 避开，逃避（责任），推诿

این رفیق هیچوقت از وظیفهٔ خود ~ خالی نمیکند. 这位同志从不推卸责任。

دو تیم ~ به ~ امتیاز کسب کردند. 两队比分交替上升。

شانه‌ای I 〔形〕 肩上的；肩胛（骨）的

شانه‌ای II 〔形〕 梳状的

شانه بسر (*shāne-besar*) 〔名〕 〈动〉戴胜鸟

شانه بند (~ *band*) 〔名〕 （儿童)驼背矫正器

شانه پهن (~ *pahn*) 〔形〕 宽肩的

شانه پیچ 〔形〕 ①顽固的，固执的，执拗的，②推诿责任的

شانه پیچی 〔名〕 ①顽固，固执，执拗②推诿责任

~ کردن 同上

شانه تراش (~ *tarāsh*) 同 شانه ساز

شانه چوب 〔名〕 扁担

شانه دان 〔名〕 梳子盒

شانه زن (~ *zan*) 〔名〕梳刷者

شانه ساز 〔名〕 制作梳子的人

شانه سر (~ *sar*) 〔名〕 〈动〉戴胜（目）

شانه سرك (~ *sarak*) 同 شانه بسر

شانه کاری 〔名〕 打架，互相推搡

شانه گذاری (~ *gozāree*) 〔名〕 装子弹

شانه گیر 同 شانه پیچ

شأنی (*shā'nee*) 〔形〕 显贵的，高贵的

شانیدن (*shāneedan*) 同 شاندن I、II条

شاه (*shāh*) 〔名〕 ①国王，君主，波斯王②新郎，女婿③〈棋〉帅，将，〈牌〉王“K”④构成复合词，意为“最好的”，“最大的”，如：شاهکار، شاهراه 等⑤真主

~ خاور (~ انجم، ~ سیارات، ~ فلك، ~ مشرق) 〈诗〉太阳

〈喻〉 ~ نیم روز (~ گردون، ~ عرش) 太阳

چهار شاهش به چهار آس خورد. 棋逢对手；硬碰硬；失败

شاه اسپرم (~ *esparam*) 同 شاه سپرم

شاه انداز (~ *andāz*) 〔名、形〕 ①吹牛家②虚荣心很重的人

شاه‌اندازی 〔名〕 ①吹牛，吹嘘，夸耀②虚荣，虚饰

~ کردن 同上

شاهانه 〔形、副〕 ①帝王的②帝王式的；豪华的③帝王般地

~ ضیافت 华宴，盛宴

شاهباز (*shāh-bāz*) 〔名〕 苍鹰，（猎人豢养用来打猎的）猎鹰

شاه بال 〔名〕 （鸟的）拨风羽，飞羽，翎

شاه بالا 〔名〕 伴郎，男傧相

شاه بالوط 同 شاه بلوط

شاه بلوط (*shāh-baloot*) 〔名〕 ①栗树②栗子

~ درخت 栗子树

شاه بلوطی 〔形〕 栗子的

شاه بلوطی رنگ (~ *balootee-rang*) 〔形〕 栗色的

~ موهای 棕色头发

شاه بندر (~ *bandar*) 〔名〕 ①领事②港务局长；港务员③商会主任④大港口

شاهبوی 〔名〕 ①龙涎香；琥珀②麝香

شاهبیت (*shāh-beyt*) 〔名〕诗中最精彩的对句

شاه بیل 〔名〕 ①大铲子②桨，橹

شاه پر (~ *par*) 〔名〕羽毛管，羽（毛）根，翎；翅膀上的最大羽毛

~ دم خروس 公鸡的镰形尾羽

شاه پرده (~ *parde*) 〔名〕 〈乐〉长调，长音阶，长音

شاه پرست (~ *parast*) 〔名〕 君主主义者，保皇者，保皇党人

شاه پرستی 〔名、形〕 ①君主主义②君主主义的，保皇的

شاه پرك (~ *parak*) 〔名〕 蝴蝶，蛾

شاه پرم (~ *param*) 同 شاه سپرم

شاه پسند (~ *pasand*) 〔名〕 〈植〉铺地马鞭草（铺地锦）

شاهپور 〔名〕 王子，亲王

شاه پیل 〔名〕 大象

شاه تره (~ *tare*) 〔名〕 〈植〉一种紫堇属植物

شاهتوت 〔名〕 黑桑葚

شاه تیر 〔名〕 大梁，横梁

شاه جاده 同 شاه راه

شاه چین 〔名〕 珍果，精选的水果，做贡品的水果

شاه چینی 〔名〕 中国产的一种药材（用于止痛、消炎等）

شاهد I (*shāhed*) 〔名〕（复 شهود ، اشهاد ، شواهد）①目睹者，目击者，见证人，证人②证明，证据③例子，例证，实例④真主

~ روز (~ رخ زرد ، ~ شاه فلك ، ~ زعفرانی) （玄学用语）太阳

~ زربفت پوش 太阳，天空，白天

~ عادل 公道的证人

~ عینی 目睹者，见证人

~ کاذب (~ زور) 假证人

جای ~ در دادگاه （法庭中的）证人席

~ آوردن 引证，引用，举例，让…作证

او شعر سعدی را ~ آورد . 他引证萨迪的诗句。

~ بودن 作证，证实

ما همه ~ حادثه بودیم . 我们都是这一事件的目击者。

~ گرفتن 让…作证，拿…作证

خدا را ~ گرفتن 让真主作证，对天起誓

چین پس از آزادی ~ تغییرات و تحولات شگرفی بوده است . 中国解放后发生了翻天覆地的变化。

یك ~ به چشم دیده بهتر از ده ~ به گوش شنیده است . 〈谚〉百闻不如一见。（直译：一个目击者胜过十个耳闻的证人）

شاهد II 〔名〕 美男子，美女，情人

پیروزی را در آغوش گرفتن ~ 取得胜利

شاه دارو 〔名〕 ①灵丹妙药②酒

شاه داماد 〔名〕 ①新郎，未婚夫②驸马

شاهدانج (*shāhdānaj*) 同 شاهدانه

شاهدانه (*shāh-dāne*) 〔名〕 ①大麻籽②大珍珠③念珠中的最大颗珠子

~ عدسی 货币石

~ هندی 印度土麻

~ درخت 〈植〉大麻

شاهد باز (*shāhed-bāz*) 〔名〕 玩弄美男子的人

شاهد پرست (~*parast*) 〔名〕 崇拜美男者

شاهد پسر (~*pesar*) 〔名〕 漂亮的小男孩

شاهدخت (*shāh-dokht*) 〔名〕 公主

شاهدرخت (*shāhderakht*) 〔名〕 〈植〉枞树

شاهده (*shāhede*) شاهد 的阴性

شاهدی I (*shāhedee*) 见 شهادت

شاهدی II 〔名〕 美丽，含情脉脉

شاهراه (*shāh-rāh*) 〔名〕 大路，大道，康庄大道

شاهمات (~ *māt*) 〔形〕 ①〈棋〉将军②〈转〉被打垮的，倒霉的

شاه مانند (~ *mānand*) 〔形〕 国王般的

شاه ماهی 〔名〕 鲱鱼

شاه مقصودی (~ *maghsoodee*) 〔名〕 一种珍贵的念珠

شاهنامه 〔名〕 《王书》（伊朗古代诗人 فردوسی 著，或译为《列王纪》）

~ آخرش خوش است . 〈谚〉成败最后见分晓。

شاهنامه خوان (*shāhnāme-khān*) 〔名〕 ①朗读国王书信的人（一种职业）②朗诵《王书》的人

شاهنای (*shāh-nāy*) 〔名〕 双簧管

شاهنده (*shāhande*) 同 پرهیزکار

شاهنشاه (*shāhanshāh*) 〔名〕 旧时伊朗国王称号（原意为"王中之王"）

~ زند و استا (~ فلك) 〈喻〉太阳

شاهنشاهی 〔形、名〕 ①帝王的，王国的②君主政体，王国

شاهنشین (*shāh-nesheen*) 〔名〕 ①王位，宝座②壁龛

شاهنگ I (*shāhang*) 〔名〕 秤杆

شاهنگ II 〔名〕 蜂王

شاهوار (*shāh-vār*) 〔形、副〕 ①帝王的，国王的②帝王式的（地），皇帝似的（地）

شاهورد (*shāhvard*) 〔名〕 月晕

شاه وش (*shāh-vash*) 同 شاه مانند

شاهول 同 شاقول

شاهی I 〔名〕 （旧伊朗货币单位）沙赫（二十分之一克朗）

يك ~ پس انداز يك ~ درآمد است . 〈谚〉

هم اکنون چین با گامهای بلند در~سوسیالیسم پیشرفت میکند . 中国正在社会主义大道上阔步前进。

شاهرخ (*shāhrokh*) 〔名〕 〈棋〉车

شاهرگ (*shāh-rag*) 〔名〕 〈解〉颈静脉

راه آهن پکن — گوان جو ~ حمل و نقل چین از جنوب به شمال است . 京广铁路是中国南北运输的大动脉。

شاهرود 〔名〕 ①大河②伊朗河名③乐器上的主弦

شاهزادگی (*shāhzādegee*) 〔名〕 ①王子身分②小国君主（如亲王、侯等）的权位（或领地）

شاهزاده 〔名〕 太子，王子，亲王

~ (قلمرو (يا حكومت 公国，侯国；封邑

شاهزاده خانم (*shāhzāde-khānom*) 〔名〕 公主

شاهسپرغم (*shāhsepargham*) 同 شاهسپرم

شاهسپرم (*shāhseparam*) 〔名〕 〈植〉罗勒

شاهسوار (*shāh-savār*) 〔名〕 ①勇士，骑士之王②国王的坐骑

شاه سیم 〔名〕 干线，主线；中继线

به ~ زدن 工作做到家

شاه فنر (~ *fanar*) 〔名〕 （钟表的）主发条；（片弹簧的）主要簧片

شاهق (*shāhegh*) 〔形、名〕 ①高的，高耸的，巍峨的，挺拔的②高山

شاهکار (*shāh-kār*) 〔名〕 ①杰作，名著②大功，功勋，勋业

این کتاب یکی از ~ های آن نویسنده بشمار میآید . 此书是那位作家的名著之一。

شاه کاسه 〔名〕 大盆

شاه کلید (~ *keleed*) 〔名〕 万能钥匙

شاه لوله 〔名〕 主管线，主要管道

多一分积蓄，多一分收入；聚沙成塔

شاهی Ⅱ 〔形、名〕 ①国王的②王国，君主制度；称王

~ تخت 宝座，王座

~ کردن 称王

شاهی Ⅲ 〔名〕 ①〈植〉水芹，十字花科②胡椒草③甜点心

~ آبی 水芹

~ اشرفی 〈植〉大波斯菊

شاهین Ⅰ 〔名〕 ①磅秤的指示针②天平秤的横梁，秤杆

~ ترازو 秤杆

شاهین Ⅱ 〔名〕 〈动〉鸢，隼

شای شایستن 的根

شایان 〔形〕 ①值得…的，应受…的，适合于…的②卓越的，杰出的，优秀的，精彩的，出色的

~ اهمیت 值得注意的，重要的

~ تأمل 值得考虑的

~ تمجید 值得赞扬的

~ توجه 值得注意的，值得重视的

~ ذکر 值得一提的

~ پیروزی 辉煌的胜利

~ چیزی بودن 值得

صنایع الکترونیکی چین در سالهای اخیر پیشرفتهای شایانی حاصل کرده است . 中国的电子工业近年来得到巨大的发展。

شایانی 〔名〕 值得，应得

شائبه (*shā-ebe*) 〔名〕 （复 شوائب）①疑问，怀疑，疑惑，疑点②恶习，缺点，污点，瑕疵③不诚心，居心不良④掺杂，混合

شاید (*shāyad*) 〔副〕 可能，大概，也许，或许

~ بیاید . 他可能来。

چنانکه ~ و باید 像…所应该的那样，很好地

ما قول میدهیم این کار را چنانکه ~ و باید انجام بدهیم . 我们保证把这件事做好。

شاید بود 〔名〕 可能

شایست (*shāyest*) 同 شایسته

شایستگی (*shāyestegee*) 〔名〕 ①适宜，适用，合格，当之无愧②能力，擅长，胜任③美德

~ داشتن (برای) 适合，有能力

او ~ این مقام را دارد . 他适合担任这一职务。

~ کردن 有能力，胜任

شایستن (*shāyestan*) 〔动〕 （根 شای）适当，应当，适合

شایسته 〔形〕 ①适合…的，值得…的，应受到…的，对…当之无愧的②擅长…的，有能力的，胜任的③体面的，得体的

~ یك جوان 有为的青年

این رفیق ~ این مقام است . 这位同志适合担任这一职务。

مردمی که از مشکلات نمیترسند و دست از مبارزه نمیکشند ~ ترقی و تعالی اند . 不畏困难坚持斗争的人民定能取得繁荣与进步。

گفتن این حرفها ~ نیست . 说这些话不合适。

شایع (*shāye'*) 〔形〕 众所周知的，公开的，流传开的，流行的

~ بودن 流通，流传，传说

~ است ... 据说，据传

~ شدن 流传，传开，流行

آن خبر در همه جا ~ شد . 消息传开了。

~ کردن 宣扬，传开，传布，散布

شايعه (*shāye'e*) 〔名〕（复 شايعات）流言，谣言，传闻

~ ننگ آور 诽谤，污蔑

شايعات غريبى در بارهٔ كسى رواج دادن 散布关于某人的流言蜚语

شايق (*shāyegh*) 〔形〕渴望…的，一心向往的，心驰神往的，渴望…的

~ بودن 渴望，向往，对…心驰神往

شايگان Ⅰ (*shāyegān*) 〔形〕①不愧为…的，适宜于；体面的，得体的②庞大的，广大的，巨大的③丰富的，富裕的

گنج ~ 稀世珍宝；大量财宝

شايگان Ⅱ 〔名〕〈诗〉不规则的韵律

شايگان Ⅲ 〔名〕〈旧〉强制劳动，无偿劳动

سايورد (*shāyvard*) 同 شادورد

شاييدن (*shāyeedan*) 同 شايستن

شب (*shab*) 〔名、副〕（复 شبان ، شبها）①夜，晚间②〈喻〉黑暗，暗无天日③在夜间，在晚上

~ ادهم (~ ديجور ، ~ عنبرين) 黑夜

~ به خير (~ به شما خوش ، ~ شما خوش) 晚安!

~ زفاف 新婚之夜，洞房花烛夜

~ سده 古伊朗点火节前夜

~ شنبه 星期六的晚上

~ عيد 节日前夕

~ قدر 斋月第二十七日晚（相传许愿能实现的晚上）

~ كاينات 〈喻〉世界

~ گذشته 昨晚

~ و روز 日日夜夜，接连不断地

~ و نصف ~ 不时地

~ يلدا 最长夜，冬至之夜

آخر ~ 夜尽，拂晓，五更时分

اول ~ (سر ~) 入夜时分

در ~ قبل 在前一天晚上，头天晚上

نصف ~ (نيمهٔ ~) 半夜，子夜

همه ~ (همهٔ يک ~) 通宵，彻夜，整夜

يك ~ در ميان 每隔一夜

~ بروز آوردن 通宵达旦，直到天明

~ بسر بردن (~ گذراندن) 度夜，过夜

~ پيمودن (~ زنده داشتن) 彻夜不眠，通宵达旦

~ درميان دادن 答应给一个晚上的时间

~ شدن 入夜，天黑

~ كردن 度过（一整天）；过夜，睡

روز را در كنار دوستان ~ كرديم . 我们和朋友们在一起度过了一天。

~ راصبح كردن 度夜，熬夜

~ گربه سمور مينمايد . 见 سمور

شب (*shabb*) 〔名〕硫酸盐，矾（类）

شباب (*shabāb*) 〔名〕青年时代，青春

دورهٔ ~ 青年时代

شبابو (*shabāboo*) 同 شب بو

شباروز (*shabārooz*) 〔名、副〕①白天黑夜②接连不断地

شب‌افروز (*shab-afrooz*) 〔名、形〕①〈动〉萤火虫②月亮③夜明的，夜间发亮的

كرم ~ 萤火虫

شباش (*shabāsh*) 同 شاباش

شباشب (*shabāshab*) 〔副〕①整夜②在晚上

شباك (*shabāk*) 见 شبکه

شبال (*shebāl*) 见 شبل

شبان Ⅰ (*shabān*) 〔名〕 牧人，牧童，放牧者

شبان Ⅱ 见 شب (*shab*)

شبان (*shabbān*) شاب 的复数

شبانروز (*shabānrooz*) 同 شبانه روز

شبانروزی 〔形〕 一昼夜的

~ مدرسهٔ 寄宿学校

شبانگاه Ⅰ (*shabāngāh*) 〔名〕 夜间，薄暮，黄昏

شبانگاه Ⅱ 〔名〕 ①牧人的住所②牲口栏

شبانگاهی 〔形、副〕 ①夜间的②在夜晚

شبانگه (*shabāngah*) 同 شبانگاه

شبانه (*shabāne*) 〔形、副、名〕 ①夜间的，晚上的②夜里，在晚间，晚上③每晚，每夜④隔夜的⑤夜间喝的酒；晚饭⑥睡衣⑦夜间的职责

~ غذای （头天晚上剩下来的）剩饭，隔夜饭

(~ آموزشگاه) ~ مدرسهٔ 夜校

~ مسافرت 夜间的旅行

شبانه روز 〔名、副〕 ①一昼夜，一天（24小时）②在一昼夜内③日夜连轴转地，夜以继日地

~ کار کردن 没日没夜地工作

~ بیست و چهار ساعت است . 一昼夜是二十四小时。

پزشك ~ از بیماران مواظبت میکند . 医生日夜守护着病人。

شبانه روزی 〔形、名〕 ①昼夜的，日夜的，日夜连轴转的②膳宿学校

~ کشیك 昼夜值班

(~ آموزشگاه) ~ مدرسهٔ 寄宿学校

~ سیهمانخانهٔ （欧洲大陆国家的）膳宿公寓

مدرسهٔ ما ~ هم دارد. 我们学校接受寄宿。

شبانی (*shabānee*) 〔名〕 放牧

~ کردن 当牧人，放牧

شباویز (*shabāveez*) 〔名〕 猫头鹰，叫声很尖的枭

~ مرغ 猫头鹰

شباهت (*shabāhat*) 〔名〕 相似，相仿

(به) ~ داشتن 相似，仿佛，好象，如同

او به دایی خود ~ دارد . 他长得很像他舅舅。

(به) ~ پیدا کردن 相似，有相似之处

شباهنگ (*shabāhang*) 〔名〕 ①天狼星，晨星②夜莺③夜间④〈喻〉情人的牙齿⑤牲口栏

شباهنگام (*shabāhangām*) 〔名〕 傍晚，晚间

شب باره (*shab-bāre*) 〔名〕 ①夜游人②浪荡女人，作风不正派的女人③蝙蝠

شب باز 〔名、形〕 ①演木偶戏的人②守夜人，熬夜的人；夜游人③守夜的，熬夜的

شب بازه 〔名〕 蝙蝠

شب بازی 〔名〕 ①傀儡戏，木偶戏②不眠，不睡，熬夜

~ کردن 演木偶戏，守夜，熬夜

شب بو(ی) 〔名〕 〈植〉①夜来香②桂竹香属

شب پاس 〔名〕 夜间警卫，夜哨，更夫

شب پر (~ *par*) 〔形、名〕 夜间飞行的（鸟）

شب پرك (~ *parak*) 同 شب پره

شب پره (~ *pare*) 〔名〕 蝙蝠

شب پره‌ای 〔形〕 楔形的，楔状的；〈解〉蝶骨的

~ استخوان 〈解〉蝶骨

شب پوش 〔名〕 ①睡衣②睡帽③被子

شب پوی 〔名〕 ①夜盗②非常轻的脚步声

شب پیما(ی) (~ *peymā*) 〔名〕 ①梦游的人②不眠之夜③悲痛者④坐立不安的情人

شبت (*shebet*) 〔名〕 〈植〉莳萝

شبتاب (*shabtāb*) 同 شب افروز

شبتابان 〔名〕 〈生〉发光的细菌

شب تابی 〔名〕 磷光

شب تاز 同 شبیخون

شب چراغ (*shab-cherāgh*) 〔形、名〕 ①夜里发光的，夜明的②红玉，红宝玉③萤火虫

~ گوهر 夜明珠

شب چراغك (~ *cherāghak*) 〔名〕 萤火虫

شب چره (~ *chare*) 〔名〕 ①夜间放牧②夜间小吃，夜晚吃的糖果

شبح (*shabah*) 〔名〕 (复 اشباح) ①轮廓，外形，人形；侧影，投影②幻影，怪影，影子③〈军〉靶子

~ تمام قد 全身人象靶

~ مردگان (迷信)死者的阴魂

~ نیمتنه 胸靶，半身人象靶

شبخانه (*shab-khāne*) 同 شبستان

شب خواب (~ *khāb*) 〔名〕 ①在外夜宿的人②妓女③同妓女过夜的男人

~ داشتن 同男子过夜(指妓女)

~ گرفتن 同妓女过夜

شب خوان (~ *khān*) 〔名、形〕 ①夜莺②夜啼的(鸟)

شبخون 同 شبیخون

شبخیز 〔形、名〕 ①夜里出游的(如某种动物)；夜间不眠的②夜间作祷告的人

شب خیزك (~ *kheezak*) 〔名〕 〈植〉木犀草，水姜，胡椒草

شبدر (*shabdar*) 〔名〕 〈植〉红车轴草

شبدیز Ⅰ (*shabdeez*) 〔名〕 ①天空②命运③宇宙

شبدیز Ⅱ 〔形、名〕 ①漆黑的，夜色的，黑乌鸦似的②黑色的马

شبر Ⅰ (*shebr*) 〔名〕 (复 اشبار) 指距，一拃宽

شبر Ⅱ 〔名〕 ①结婚②彩礼

شبر (*shabr*) 〔名〕 好处，赏赐，恩赐

شبرم (*shebram*) 〔名〕 〈植〉大戟

شب رنگ (*shab-rang*) 〔形、名〕 ①黑色的②栗色马③黑中带黄色的花④发光漆

شب رو (~ *row*) 〔名〕 ①窃贼，夜盗②夜行人③善夜行的马④夜间更夫⑤不眠之夜⑥苦行僧

شب زنده دار (~ *zende-dār*) 〔形〕 彻夜不眠的，熬夜的

شب زنده‌داری 〔名〕 彻夜不眠，熬夜，守夜

~ کردن 同上

شبست (*shebest*) 〔形〕 ①丑恶的②令人害怕的

شبستان (*shabestān*) 〔名〕 ①寝室，卧室②闺房，女眷内室③禅堂

شبع (*shaba'*) 〔名〕 吃饱，饱足

شبعان (*shab-ān*) 〔形〕 满足的，充满的

شبغا (*shabghā*) 同 شبغازه

شبغار (*shabghār*) 同 شبغازه

شبغازه (*shabghāze*) 〔名〕 羊圈

شب فروز (*shab-forooz*) 同 شب افروز

شبق Ⅰ (*shabagh*) 〔名〕 性欲，淫欲

~ نعوظ با شدت 色情狂，淫欲亢进

شبق Ⅱ 同 شبه (*shabe*) Ⅱ条

شبک (*shabk*) 〔名〕 混杂

شبک (*shebk*) 〔名〕 纱锭

شبک (*shabak*) 〔名〕 ①猎物②梳齿

شب کار (*shab-kār*) 〔名〕 值夜班的人，夜里工作的人，夜班工人

شب کاری 〔名〕 晚间工作，上夜班

~ کردن 同上

شب کلاه (~ *kolāh*) 〔名〕 ①睡帽②黑色的帽子

شبکند (*shabkand*) 〔名〕 鸟窝

شب کور 〔名、形〕 ①夜盲症患者②蝙蝠③夜盲的

~ آدم 夜盲人

شب کوری 〔名〕 夜盲(症)

شبکوک (*shabkook*) 〔名〕 ①托钵僧②乞丐，求乞者

شبکه (*shabake*) 〔名〕 (复 شباك) ①网，罗网②〈解〉(血管、淋巴管、神经等的)丛③(窗)棂，栅，栅栏

ارتباطی ~ 通讯网

اعصاب ~ 神经丛

برق ~ 发电网

بیضه ~ 〈解〉睾丸网

پنجره ~ 窗棂

جاسوسی ~ 间谍网

خاردار ~ 铁丝网

رادیو ~ 无线电网

راه آهن ~ 铁路网

رودخانه ~ 河网

ماهیگیری ~ 鱼网

ما در پکن ~ پناهگاههای زیر زمینی ساخته ایم . 我们在北京修建了地下人防工事网。

شبکه بندی (~ *bandee*) 〔名〕 结网，张网

شبکه دار 〔形〕 网状的，透孔的；透花的

~ جوراب 透孔袜子

شبکیه (*shabakiyye*) 〔名〕 〈解〉视网膜

~ ورم 〈医〉视网膜炎

شب گاه Ⅰ (*shab-gāh*) 同 شبانگاه Ⅰ条

شب گاه Ⅱ 同 شبانگاه Ⅱ条

شب گرد (~ *gard*) 〔名〕 ①守夜人，巡夜人，夜间巡逻②小偷，夜贼③梦游者④月亮

~ هواپیمای شکاری 夜航驱逐机

شبگردی 〔名〕 ①夜间巡逻，巡夜②梦游③偷盗

~ کردن 同上

شبگز (*shabgaz*) 〔名〕 ①跳蚤②臭虫

شب گشا(ی) (*shab-goshā*) 〔形〕 〈植〉夜间开花的；深色的

شبگون 〔形〕 ①漆黑的，夜一样黑的，黑色的(如马)②夜间发光的

شبگوعیار (*shabgoo-ayyār*) 〔名〕 〈喻〉天空

شبگیر (*shabgeer*) 〔名、形〕 ①夜间②夜行，晓行③晨光，晨曦④夜莺⑤夜间的，晓行的，夜啼的

~ مرغ 夜莺

~ کردن 夜行

شبگیران 〔名〕 拂晓，黎明

شبگیری 〔名〕 彻夜不眠

شبل (*shebl*) 〔名〕 (复 اشبال ، شبال) 小狮子

~ الاسد 同上

شب مانده (*shab-mānde*) 〔形〕 剩下来的(如食物)，隔夜的

~ نان 隔夜剩下的大饼

شبنامه 〔名〕 传单(夜间散发的)

شب نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 夜间的朋友

شب نشینی 〔名〕 ①晚会②守夜，熬夜

کردن ~ 参加晚会

شبنم (*shabnam*) 〔名〕 露水

~ نقطهٔ 〈理〉露点

(نشستن ~ ، زدن ~) بستن ~ 蒙上露水，结露水

. روی گلهای باغچه ~ بسته بود 园中百花露水晶莹。

. در خانهٔ مور شبنمی توفان است 〈谚〉蚂蚁穴中滴露成灾。

شب نما (ی) (*shab-nemā*) 〔名、形〕 ①磷火，焰火②夜明的，有夜光的

~ رنگ 发光漆

~ ساعت 夜光表

شبو (*shaboo*) 同 شب بو

شبوبیت (*shaboobiyyat*) 同 شباب

شبور (*shaboor*) 同 شیپور

شبوط (*shaboot, shoboot*) 〔名〕 〈动〉鲤

شبوطیان (*shabootiyān*) 〔名〕 〈动〉鲤科

شبه (*shobah*) 见 شبهه

شبه (*shabah*) 〔名〕 (复 اشباه) 相似，类似

شبه (*shebah*) 〔名〕 (复 اشباه) ①相似物，相象②草图，略图

استوانه ~ 〈数〉圆柱形面

بلور ~ 似晶质，准晶质

جزیره ~ 半岛

جزیرهٔ اسکاندیناوی ~ 斯堪的纳维亚半岛

جزیرهٔ عربستان ~ 阿拉伯半岛

حصبه ~ 副伤寒

حیوان ~ 〈生〉个体，游动孢子

دایره ~ 〈数〉旋轮线，摆线，圆滚线

ذوزنقه ~ 梯形，不规则四边形

ظل ~ 〈天〉半阴影（太阳黑子周围的较淡部分），(日月食的)半影

فلز ~ 非金属，(砷、硅等)准金属，赛金属，类金属

قاره ~ 次大陆

قارهٔ هند ~ 印度次大陆

کره ~ 球(状)体；扁球体；椭球体

(معین ~) لوزی ~ 长菱形，长斜方形，平行四边形

منشور ~ 平截头棱锥体

(بر) افکندن ~ 制草图，起草；画轮廓

شبه I (*shabe*) 可做构词后缀，如：~ کارده ، ~ میهمان یك 等

شبه II 〔名〕 煤玉，黑色大理石

شبهات (*shobohāt*) 见 شبهه

شبهت (*shobhat*) 同 شبهه

شب هنگام (*shab-hengām*) 〔名〕 晚上，夜间；薄暮

شبهه (*shobhe*) 〔名〕 (复 شبه ، شبهات) ①怀疑，嫌疑，疑点②类似，相似③疏忽，忽略，错误④含糊，暧昧

(را) به ~ انداختن 引起怀疑，使人起疑心

(نسبت به ، درباره) داشتن ~ 对…有怀疑，置疑

کردن ~ القای 引起怀疑

رفع ~ کردن(دفع ~ کردن، زایل ~ کردن) 消除怀疑，解开疑团

را قوی گرفتن ~ 假设，设想，假定；推算

شبهه آلود 同 شبهه دار

شبهه دار 〔形〕 ①多疑的，疑惑的②可疑的

~ پیشنهاد 令人可疑的建议
~ کردن 引起(某人)怀疑

شبهه ناك 〔形〕 可疑的，有疑问的

شبی (*shabee*) 〔形〕 晚上的，夜里的

شبیار (*shabyār*) 〔名〕 〈植〉芦荟

شب یازه (*shabyāze*) 〔名〕 蝙蝠

شبیخون (*shabeekhoon*) 〔名〕 ①夜袭②夜间旅行
~ زدن (~ آوردن ، ~ کردن) 夜袭

شبیکه (*shabeeke*) 同 شبکه

شبینه (*shabeene*) 〔形〕 ①晚上的②同شب مانده ③蝙蝠④树胶

شبیه (*shabeeh*) 〔形、名〕 ①相似的，相象的，类似的②表演；扮演…角色③形象，肖象，画象④宗教神秘剧
~ پدرش 长得象他父亲般的
~ در آوردن 演剧，演宗教神秘剧
~ کسی را در آوردن 扮演某人的角色，摹仿某人
~ کسی (چیزی) بودن 同…相象，同…相似
~ کسی را کشیدن 画…肖象，给某人画象
فرهنگ و تمدن کهن ممالك شرقی تا اندازه ای ~ یکدیگراست . 东方各国的文明在一定程度上是彼此相似的。

شبیه خوان (~ *khān*) 〔名〕 （宗教神秘剧的）演员

شبیه خوانی 〔名〕 演宗教神秘剧

شبیه ساز 〔名〕 ①(肖象)画家②剧作家

شبیه گردان (~ *gardān*) 〔名〕(宗教神秘剧的)导演

شپاشاپ (*shapāshāp*) 〔名〕 （箭的）嗖嗖声

شپره (*shappare*) 同 شب پره

شپش (*shepesh*) 〔名〕 虱子
~ در کلاه کسی انداختن 使某人遭怀疑
~ لحاف کهنه بودن 〈口〉十分坚定
~ در کلاه داشتن 〈口〉非常可疑，如坐针毡，不安
~ گذاشتن 长虱子
~ گرفتن 逮虱子
~ کسی را گرفتن 某人生虱子
(اسم) شپشش منیژه خانم است . 他很自负；他很自尊。

شپشاش (*shapshāsh*) 同 شپاشاپ

شپشپ (*shapshap*) 〔名〕 嗖嗖箭声

شپشك (*shepeshak*) 〔名〕 ①虱子②象鼻虫③〈医〉生虱子

شپشکش (*shepesh-kosh*) 〔形〕 好找碴的，吹毛求疵的，爱挑剔的

شپشکشی 〔名〕 ①逮虱子②〈转〉吹毛求疵，挑剔
~ کردن 同上

شپشو (*shepeshoo*) 〔名〕 有虱子的，多虱的

شپشه (*shepeshe*) 〔名〕 ①米虫②象鼻虫，蚜虫③蛾虫④壁虱

شپشی 〔形〕 生虱子的；象虱子一样的

شپل (*shepl*) 〔名〕 ①等级②(吹)口哨，飕飕声

شپلاق (*shapalāgh*) 〔名〕 嘴巴，耳光
~ زدن (~ کردن) 打嘴巴，打耳光

شپلاقی (*shapalāghee*) 同 شپلاق
~ کردن 打耳光

شپلت (*sheplat*) 同 شپل

شپلیدن (*shapeleedan*) 〔动〕 (根 شپل) 吹口哨

شت (*shat*) 〔名〕 〈旧〉(尊称)阁下

شت (*shatt*) 〔名〕 分散，散开，散乱，离散

شت (*shot*) 〔名〕 衣刷

شتا (*shetā*) 〔形〕 饿着肚子的，没吃饭的

شتاء (*shetā'*) 〔名〕 冬天，冬季

شتاب I (*shetāb*) شتافتن 的根

شتاب II 〔名〕 ①仓促，匆忙，急，操切②赶紧，迅速，快③〈理〉加速（度）

جاذبهٔ ثقل ~ 重力加速度

گریز از مرکز ~ 离心加速度

~ بدون 不慌不忙地

~ به 匆忙地

دادن ~ 加速；催…快，催促

(داشتن ~) کردن ~ 匆忙，操切；抓紧，赶紧

مردم درنمایش ~ میکردند. 人们抢着去看演出。

دیر وقت است، ~ کن! 天不早了，快些吧！

گرفتن ~ 慌忙，匆忙；惊讶

~ در هیچ کاری خوب نیست. 任何草率从事都是不好的。

شتاب آلود 同 شتابان

شتابان (*shetābān*) 〔形、副〕 匆忙的（地），仓促的（地）；迅速的（地）

شتاباندن (*shetābāndan*) 同 شتابانیدن

شتابانده (*shetābānande*) 〔名〕（汽车的）加速踏板，风门

شتابانیدن (*shetābāneedan*) 〔动〕（根 شتاب）催促，使…加快，加紧

شتابدار (*shetāb·dār*) 〔形〕 加快的，加速的，仓促的，急忙的

شتابداری 〔名〕 加快，加速，急忙

شتاب دهنده (~ *dahande*) 〔名〕 ①〈理〉加速器，加速装置②加速电极

شتابزدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 ①匆忙，急忙，，仓促，仓皇，慌张②冒失，急性病

شتاب زده 〔形〕 ①匆忙的，急忙的，仓促的；仓皇的，慌张的②冒失的，不成熟的（如看法）

~ تصمیم 匆忙的决定

شتاب سنج (~ *sanj*) 〔名〕 加速表，加速计；过荷指示器

شتاب کار 〔形〕 ①匆忙的，性急的，莽撞的，草率的②急速的，快的

~ آدم 莽撞的人

شتاب کاری 〔名〕 ①匆忙，性急，莽撞，草率②急速，快

شتاب کننده (~ *konande*) 〔名〕 加速器；（汽车的）加速踏板，风门

شتابگر (~ *gar*) 〔名〕 回旋加速器

شتابندگی (*shetābandegee*) 〔名〕 急忙，迅速，匆忙；草率，鲁莽

شتابنده 〔形、名〕 ①急忙的，迅速的；草率的，鲁莽的②性急的人，匆忙的人

شتاب نما (*shetāb-nemā*) 〔名〕 速度表；里程计

شتابی 〔名、形〕 ①匆忙，急促②匆忙的，急促的，紧急的③〈理〉加速（度）的

شتابیدن (*shetābeedan*) 同 شتافتن

شتات (*shatāt*) 〔名、形〕 ①分散，零星，散开②零星的，散开的

شتافتن (*shetāftan*) 〔动〕（根 شتاب）匆忙，急忙，赶忙，赶快

همینکه با مشکلات مواجه شدیم آنها به

. كمك ما شتافتند 当我们一遇到困难，他们就赶来帮助我们。

. براى تماشاى اين نمايش بشتابيد 快去看演出吧！

شتافته 〔形〕 ①匆忙的，急忙的②走得快的

شتاك (*shetāk*) 〔名〕 树枝，嫩枝

شتالنگ (*shetālang*) ①脚踝，踝骨②（赌博用的）反刍动物第一趾关节骨③丝线，弦

شتالنگ بازى 〔名〕 趾骨游戏（一种赌博）

شتام (*shattām*) 〔形〕 出言不逊的，好骂人的

شتائى (*shetā-ee*) 〔形〕 冬天的，冬季的

شتائيه (*shetā-eye*) 〔名〕 描写冬天景致的诗

شتر (*shotor*) 〔名〕 骆驼

(جمازه ~) بادرو ~ （乘骑的）快驼，单峰驼

بى كوهان ~ 羊驼

بى سهار ~ 不可驾驭的骆驼

دو كوهانه ~ 双峰驼

يك كوهانه ~ 单峰驼

مثل ~ لوك 丑陋的，外貌可笑的

~ از سوراخ سوزن بر آمدن 简直象骆驼穿针（那样难）

~ در خانه كسى خوابيدن 遭到同样的灾难

~ را بوس (بوسه) دادن 做蠢事

~ را كشتن 恢复平静；糟了，完了！

. ~ را گم كرده پى افسارش ميگردد 〈谚〉丢了西瓜，拣了芝麻。（直译：骆驼丢了还要缰绳有何用。）

~ ديدى نديدى 〈口〉你就装作没看见算了。

شتر Ⅰ (*shatr*) 〔名〕 切口，裂口，翻眼皮

شتر Ⅱ 〔名〕 缺陷，瑕疵

شترباز (*shotor-bār*) 〔名〕 ①骆驼驮的货②（只有骆驼才能驮的）重载

شتربان 〔名〕 赶骆驼的人

شتربانى 〔名〕 赶骆驼的职业

شتربچه (~ *bache*) 〔名〕 小骆驼

شتربند (~ *band*) 〔名〕 （波斯澡堂中使用的）一种按摩手法

شترچران (~ *charān*) 〔名〕 放牧骆驼者

شترخار 同 خارشتر

شترخان 〔名〕 骆驼房

شترخانه 同 شترخان

شترخو(ى) 〔形〕 ①心怀恶意的，怀恨在心的②忌恨的③有骆驼习性的

شتر خوئى 〔名〕 心怀恶意，怀恨在心，忌恨

شتردار 〔名〕 ①赶骆驼者②拥有骆驼的人

شتردل (~ *del*) 〔形〕 ①爱报复的，怀恨的，心怀恶意的②胆小的，怯懦的

شتردلى 〔名〕 ①报复心，怀恨在心，忌恨，心怀恶意②胆小，怯懦

شترزهره (~ *zahre*) 〔形〕 胆小的，怯懦的

شتر سوار (~ *savār*) 〔名〕 骑骆驼的人

~ سربازان 骆驼部队

شترسوارى 〔名〕 骑骆驼

~ كردن 同上

. ~ دولا دولا نميشود (يا برنميدارد) 〈谚〉纸包不住火。（喻：明摆着的事实是掩盖不了的）

شترقطار (~ *ghatār*) 〔名〕 骆驼队

شتركين 同 شترخو

شتركينه 同 شترخو

شترگاو 〔名〕 长颈鹿

شترگاو پلنگ (~ *gāv-palang*) 〔名〕 ①长颈鹿②不相称的事

شتر گربه (~ *gorbe*) 〔名〕 对立的事物,对立因素;互不相容的意见,风马牛(不相及)

حرف زدن ~ 说得驴唇不对马嘴

شترگلو (~ *galoo*) 〔名、形〕 ①吸管,虹吸管②地下灌渠;下水道③曲的,弯曲的

~ متهٔ 曲钻

شترگیا (~ *giyā*) 同 خارشتر

شترمآب (~ *ma-āb*) 〔形〕 ①冷静的,自恃的,刚毅的②保守的,墨守成规的,落后的③骆驼般的④记仇的

شترمآبی 〔名〕 ①冷静,自恃,刚毅②保守,墨守成规③貌似骆驼④仇恨

شتر مرغ (~ *morgh*) 〔名〕 驼鸟

شترمور 〔名〕 大蚂蚁

شترنال 〔名〕 (架在骆驼背上的)回旋炮,小口径炮

شترنج (*shatranj*) 同 شطرنج

شترنجی 〔形〕 方格的,格子的

شترنگ (*shatrang*) 同 شطرنج

شتروار (*shotor-vār*) 同 شتربار

شتری (*shotoree*) 〔形〕 ①骆驼的②驼色的

~ بار 骆驼驮载

~ پتوی 灰色毯子

~ رنگ 驼色

~ کرك 驼绒,驼毛

~ کینهٔ 复仇心,深仇

شتك (*shetak*) 〔名〕 喷溅,(浪花)拍溅

زدن ~ 同上

شتل (*shatal*) 〔名〕 ①(赌博时赢者拿出的)抽头钱②外财,横财;意外的收获

شتلم (*shotolom*) 同 اشتلم

شتم (*shatm*) 〔名〕 (复 شتوم) 吵架,责骂,谩骂,辱骂

کردن ~ 同上

شتوی (*shatavee*) 〔形〕 ①冬季的,冬令的②冬播的

~ زراعت 冬播

~ گندم 冬小麦

شته (*shate*) 〔名〕 蚜虫;象鼻虫,蛄蟹

مو ~ 葡萄蚜虫

زدن ~ 长蚜虫,长腻虫

شتی (*shattā*) 〔形〕 分散的,散乱的

شتیت (*shateet*) 〔形〕 分散的,散乱的,离散的

شتیلی (*shateelee*) 同 شتل

شتیم (*shateem*) 〔形〕 ①严厉的,冷酷无情的,残忍的②挨骂的

شج (*shaj*) 〔名〕 打破(头),打破头盖骨

شجاج (*shejāj*) 〔名〕 ①打破(头)②头上的伤口

شجاع (*shojā'*) 〔形〕 勇敢的,大胆的,英勇的,无畏的

شجاعانه (*shojā-āne*) 〔形、副〕 ①勇敢的,大胆的②英勇地,无畏地,大胆地

~ عملیات 英勇的行为

. جنگ کردند ~ 他们英勇作战。

شجاعت (*shojā'at*) 〔名〕 勇敢,大胆,英勇无畏

(بخرج دادن ~) کردن ~ 勇敢,大胆,无畏

شجام (*shajām*) 〔名〕 严寒,寒冷

شجان (*shajān*) 同 شجام

شجانیدن (*shajāneedan*) 〔动〕 (根 شجان) ①受凉，感冒②使…受寒

شجر (*shajar*) 〔名〕 (复 اشجار) 树

شجرالبق (*shajarol-bogh*) 〔名〕 榆树

شجر الحشرات (~ *hasharāt*) 〔名〕 〈植〉捕蝇草

شجر الخبز (~ *khobz*) 〔名〕 木薯属植物

شجرالقطران (~ *ghatrān*) 〔名〕 〈植〉北美油松

شجرالنبق (*shajaro-nnabagh*) 〔名〕 〈植〉酸枣树

شجرستان (*shajarestān*) 同 درختستان

شجره (*shajare*) 〔名〕 ①一棵树②系谱，世系画

شجره نامه 〔名〕 家谱，系谱，世系画

تاریخ ~ نوشتن 写家史，叙家谱

شجره نویس (~ *nevees*) 〔名〕 写家谱的人

شجری (*shajaree*) 〔形〕 树的，木的

شجن I (*shajan*) 〔名〕 (复 اشجان ، شجون) 悲哀，悲伤，忧愁

شجن II 〔名〕 支，分支

شجون I (*shojoon*) 见 شجن I 条

شجون II 〔形〕 悲哀的，悲伤的，忧愁的

شجیع (*shajee'*) 〔形〕 勇敢的，大胆的，英勇的，无畏的

شح (*shohh*) 〔名〕 吝啬

شحامت (*shahāmat*) 〔名〕 肥胖，膘肥

شحم (*shahm*) 〔名〕 (复 شحوم) 脂肪，油脂

~ و لحم 脂肪

شحم و لحمی (*shahmo-lahmee*) 〔形〕 肥胖的，身体笨重的；懒的

شحمه (*shahme*) 〔名〕 一块油脂

شحن (*shahn*) 〔名〕 货物；装载，装船

شحنگی (*shahnegee*) 〔名〕 警察局长职务

شحنه (*shahne*) 〔名、形〕 ①警官，警长②警察的

~ پنجم حصار 〈天〉火星

~ چهارم حصار 〈喻〉太阳

~ چهارم کتاب (~ دریای عشق) 〈喻〉穆罕默德

~ شب 值夜班者

شحوم (*shohoom*) 见 شحم

شحیم (*shaheem*) 〔形〕 多脂肪的，肥的，肥胖的，膘肥的

شخ I (*shakh*) 〔名、形〕 ①硬土壤②山顶，山头③坚硬的；紧的④陡立的，直挺挺的，竖起的

~ موهای 直竖起来的头发

~ شدن 竖起来；〈生理〉勃起

~ کردن 把…竖起，把…直立起来，使…挺起来

شخ II شاخ 的缩写形式

شخا (*shakhā*) 〔名〕 搔，抓痕

شخار (*shakhār*) 〔名〕 ①〈化〉碳酸钾，钾碱②〈化〉氯化铵③珍珠灰(一种不纯的碳酸钾)

شخال (*shakhāl*) 同 شخا

شخالیدن (*shakhāleedan*) 〔动〕 (根 شخال) ①抓，搔②刺，蛰

شخانه (*shokhāne*) 〔名〕 流星，陨石

شخانیدن (*shakhāneedan*) 同 شخالیدن

شخاییدن (*shakhāyeedan*) 〔动〕 (根 شخای) 抓伤，撕破

شخسار I (*shakhsār*) 〔名〕 硬土(壤)，硬地，多石的地

شخسار II 同 شاخسار

شخش I (*shakhsh*) 〔名〕 绊倒，失足，滑倒

شخش II 〔形、名〕 ①破旧的②旧衣服

شخشیدن (*shakhsheedan*) 〔动〕 (根 شخش) 滑

倒，绊倒，失足

شخشیده 〔形〕 滑倒的

شخص (*shakhs*) 〔名〕 (复 اشخاص ، شخوص)
①人，个人，本人②(语法)人称

~ برجسته 伟人，杰出人物，要人

~ ثالث 〈法〉证人

~ حقوقی 〈法〉法人

~ من 我本人

~ موهوم 〈法〉虚构的人

~ واقعی (~ طبیعی) 〈法〉自然人 (区别于"法人")

~ وزین 有势力的人，有影响的人，头面人物，要人

~ اول (~ اول) 〈语〉第一人称

~ دوم (~ دوم) 〈语〉第二人称

~ سوم (~ سوم) 〈语〉第三人称

شخصی در میزند . 有人在敲门。

شخصاً (*shakhsan*) 〔副〕 亲自，亲身，个人

~ اعتراضی ندارم . 我个人对此不反对。

شخص پرستی (*shakhs-parastee*) 〔名〕个人主义

شخصی 〔形〕 ①个人的，个体的，私人的，亲自的②人称的

اقتدار ~ 个人的力量

اموال ~ 个人财产

ضمیر ~ 人称代词

کاغذ ~ 私人信件

مالکیت ~ 私有(制)

منافع ~ 私利

شخصیت (*shakhsiyyat*) 〔名〕 (复 شخصیات)
①人格，个性②人士，人物，名流，活动家③重要性；身分，身价，尊严④名气

~ بین المللی 国际(社会)知名人士

~ سیاسی 政治活动家，政界人士

~ فرهنگی 文化界人士，文化界名流

~ فوق العاده 非凡的人，不同凡响的人物

~ های دموکرات 民主人士

~ های سر شناس 社会贤达，知名人士

~ پیدا کردن 闻名，驰名，赫赫有名

شخصیت پرستی (~ *parastee*) 〔名〕 个人崇拜

شخصیه (*shakhsiyye*) شخصی 的阴性

شخکاسه (*shakhkāse*) 〔名〕 ①冰雹②霜，露

شخل (*shakhl*) 见 شخول

شخلیدن (*shakhleedan*) 〔动〕 (根 شخل) ①叫喊②呻吟③蔫，枯萎④划破

شخم (*shokhm*) 〔名〕 ①耕过的土地②耕耘，耕田

~ کردن (~ زدن) 耕地，犁地

در کمون ما ۸۰ در صد زمین با تراکتور ~ زده میشود . 我们公社的耕地百分之八十是机耕地。

شخم زن (~ *zan*) 同 شخم کار

شخم کار 〔名〕 耕地者，耕耘者；庄稼人

شخم کاری 〔名〕 耕地，耕耘，翻地

~ کردن 同上

شخن (*shakhan*) 〔名〕 ①抓，搔，挠②搔伤，抓破皮

شخودن (*shokhoodan*) 〔动〕 (根 (ی) شخا) ①抓，搔，挠，搔伤，抓破皮②〈喻〉恼人，折磨

شخوده 〔形〕 抓伤的，抓破的

شخول (*shakhool*) 〔名〕 (复 شخل) ①叫唤声，呼声，嘘声②发蔫

شخولیدن (*shakhooleedan*) 同 شخلیدن

شخیدن (*shakheedan*) 〔动〕（根 شخ）①滑，滑倒②蔫，枯萎

شخیص (*shakhees*) 〔形、名〕①明显的，显要的，重要的，著名的（人）②身材魁梧的，高大的③大人物，大亨

~ شخص 要人

شد (*shadd*) 〔名〕①加强，加紧，巩固；束紧，捆紧，压紧②进攻，猛攻，冲击③跑

شداد (*shedād*) 见 شدید

~ غلاظ و 粗暴的

شدائد (*shadā-ed*) 见 شدیده

شدت (*sheddat*) 〔名〕①加剧，加重②剧烈，猛烈，厉害，严重，尖锐③不幸④（生活）艰难，艰苦，窘迫⑤强度，强烈性⑥<旧>丰富

بحران ~ 危机严重

سرما ~ 严寒

مجازات ~ 严厉处分

مرض ~ 病情加重

ناخوشی ~ 病发作；病情恶化

~ به 强烈地，剧烈地，激烈地

(بخشیدن ~) دادن ~ 加强，加剧；使…尖锐化

ما بمنظور مبارزه با گرایش های ناسالم باید کار آموزش سیاسی را ~ بخشیم . 为了反对各种不良倾向，我们应该加强政治思想工作。

(گرفتن ~ ، یافتن ~) کردن ~ （寒冷、炎热、困难的程度）加剧

پیدا کردن ~ （得到）加强，加剧，加重；（变得）严重，尖锐

بحران انرژی درغرب روز بروز ~ بیشتری پیدا میکند . 西方国家的能源危机日益严重。

شدت بار 〔形〕残酷的，残忍的

~ جنگ 激战，鏖战

شدکار (*shodkār*) 同 شخم

شد کیس (*shadkees*) 〔名〕虹，彩虹

شدگان (*shodegān*) 〔名〕去世的人，作古的人

شد گی (*shodegee*) 〔名〕分离，离别

شدن (*shodan*) 〔动〕(شو) ①变得，变成，成为②可以，能够③发生，出现④离开，去；走向，流逝

آسمان صاف شد . 天气放晴了。

هوا تاریك میشود . 天黑（下来）了。

او تازه کارگر شد . 他刚当上了工人。

میشود گفت . 可以这样说。

میشود سؤال کرد ؟ 可以提个问题吗?

این کار عملی نمیشود . 这件事办不成。

نشد ! （这事）没成功!

اگر نشد . . . 如果没成，那么…

چه شد که . . . 出了什么事，致使…?

بعد چه شد ؟ 后来怎样啦?

او را چه میشود ؟ 他怎么样了? 拿他怎么样呢?

دو متر پارچه برای او پیراهن نمیشود . 两米布料不够他做件衬衣。

روزگارش شد به نادانی و جهل . 他这个人浑浑噩噩地过日子。

او در شهر شد . 他进城了。

دیر بشود بهتر است که هرگز نشود . 〈谚〉迟做总比不做为好。

شدنی (*shodanee*) 〔形〕会发生的，有可能性的，现实的

این کار ~ نیست . 这件事成不了，这件

事是不可能发生的。

برای مردم انقلابی کار نشدنی نیست . 对革命人民来说，没有干不成的事。

شده (*shode*) 〔形〕 完成的，发生的；变成的；过去的

شده (*shadde*) 〔名〕 ①缨穗②串珠

شده بند (*shode-band*) 〔名〕 ①记者②编纂历史者

شد یار (*shodyār*) 同 شخم کار

شدید (*shadeed*) 〔形〕 (复 اشداء ، شداد) ① 剧烈的，猛烈的，强烈的，激烈的，严重的② 尖锐的，严厉的③困难的④丰富的

~ انتقاد 严厉批评

~ باد 狂风，暴风

~ بحران 严重危机

~ بیماری 重病

~ حملهٔ 猛攻

~ گرمای 闷热，酷暑

~ مجازات 严惩

~ نارضایتی 强烈不满

~ الاثر 效果显著的；惊人的

~ التأثر 感受很深的；易受感染的，善感的

~ الغضب 脾气大的，暴怒的

~ اللحن 声色俱厉的，严厉的，尖锐的，措词激烈的

شدیداً (*shadeedan*) 〔副〕 ①剧烈地，猛烈地，强烈地，激烈地，严重地②尖锐地

شدیده (*shadeede*) 〔名〕 (复 شدائد) ① شدید 的阴性②不幸，灾难；祸害；困难

~ اعتراضات 强烈抗议

شر (*sharr*) 〔名、形〕 (复 شرور ، شرار) ①恶意，邪恶，凶恶②不幸，灾难③危害，祸害；损失④恶的，坏的，恶毒的，恶劣的

~ خیر و 善与恶

~ انگیختن 惹怒，惹火；使坏

~ رساندن 带来不幸，带来灾难

از ~ کسی (چیزی) خلاص شدن 幸免于难，免祸；不受…之害，摆脱…的灾难

خود را از ~ کسی (چیزی) خلاص کردن 使自己免遭…之害，摆脱…灾难

~ کسی را کندن 使某人不再为害

شراء (*sherā'*) 〔名〕 购买；买卖

~ بیع و 买卖，交易

شراب (*sharāb*) 〔名〕 (复 اشربه) ①酒；饮料②酒杯

~ افسنطین 苦艾酒

~ پخته 陈酒

~ پشت دار 补酒；有后劲的酒

~ جو 啤酒

~ سیب 苹果露酒

~ گلابی 梨酒，果子露酒

~ نارس (~ تازه ، ~ خام) 生酒，新酿酒

~ طعام و 酒饭

~ انداختن 造酒，酿酒

~ خوردن 喝酒，饮酒

~ ریختن (~ در کردن) 盛酒

شراب بها (*~ bahā*) 〔名〕 酒税

شراب خانه 〔名〕 ①酒窖②酒馆，酒铺

شراب خوار (*~ khār*) 〔名〕 酒徒，醉汉

شراب خواری 〔名〕 酗酒，狂饮

~ کردن 同上

شراب خور (*~ khor*) 同 شراب خوار

شراب خوری 〔名〕 ①酒杯②同 شراب خواری
~ گیلاس 酒杯，酒盅

شراب دار 〔名〕 斟酒的人；（主管酒类的）仆人

شراب ریز 〔名〕 盛酒的人

شراب ریزی 〔名〕 盛酒

شراب زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 （因饮酒过量）喝伤

شراب زده (~ *zade*) 〔形〕 喝酒喝伤了的

شراب ساز 〔名〕 造酒者

شراب سازی 〔名〕 造酒，酿酒

شراب شناس (~ *shenās*) 〔名〕 酒类鉴定者，善于品评佳酿者

شراب شناسی 〔名〕 酒类研究，品评佳酿

شراب فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 酒商

شراب فروشی 〔名〕 ①酒类买卖，卖酒生意②酒店，酒铺
(~ مغازهٔ) ~ دکان 酒店，酒铺

شرابه (*sharrābe*) 〔名〕 ①缨子，穗子；流苏②酒杯
~ شمشیر 剑上的垂缨，刀剑柄上有穗的带子
نیزهٔ ~ سرخ 红缨枪

شرابه دار 〔形〕 带穗边的，有穗饰的

شرابه داری 〔名〕 有缨子，有穗饰

شرابی (*sharābee*) 〔名、形〕 ①卖酒的，酒商②葡萄酒色的；似酒的；有酒味的

شراپنل Shrapnel 〔名〕 榴霰弹，子母弹

شراح (*shorrāh*) 见 شارح

شراذم (*sharāzem*) 见 شرذمه

شرار (*sharār*) 同 شراره

شرار (*sherār*) 〔名〕 ①见 شر ②干坏事

شرارت (*sharārat*) 〔名〕 ①恶，歹毒，恶毒②凶恶，凶狠③凶恶行为，暴行④堕落，败坏⑤〈旧〉造反，闹事，骚动，哗变⑥恶作剧，捣蛋
~ و فساد 恶习；堕落，腐化
~ کردن 干坏事，为非作歹，逞凶；造反，闹事，骚动，哗变

شرارت آمیز 〔形〕 歹毒的，为非作歹的，邪恶的，有害的

شرارت کار 〔形〕 为非作歹的，凶狠的

شرارت کاری 〔名〕 为非作歹，凶残
~ کردن 同上

شراره (*sharāre*) 〔名〕（复 شرار）火星，火花

شراست (*sharāsat*) 〔名〕 ①道德败坏，品质恶劣；粗暴，凶恶；恶癖②争吵，反对

شراع (*sherā'*) 〔名〕 ①帆②棚，华盖③帐篷
~ الحنک 〈解〉软颚
~ کشیدن 扬帆

شراعی 〔形〕 带帆的，有帆的
~ پارچهٔ 帆布，制帆篷的布
(~ کشتی) ~ کرجی 帆船

شرافت (*sharāfat*) 〔名〕 光荣，荣誉，高尚，尊严，庄严，体面
~ نسب 出身显贵
~ نفس 自尊心
~ با 体面的，高贵的，庄严的
~ بی 不体面的，可耻的，卑贱的

شرافت مند (~ *mand*) 〔形〕 光荣的，荣誉的，高尚的，尊严的，庄严的，体面的，保全面子的
~ شخص 高尚的人

شرافت مندانه 〔形、副〕 光荣的（地），荣誉的（地），高尚的（地），尊严的（地），庄严

的（地），体面的（地）

(رفتار ~) رویهٔ ~ 高尚的行为

~ زندگی 体面的生活

~ صلح 体面的和平

شرافت مندی 〔名〕 光荣，荣誉，高尚，尊严，尊贵，体面

شراکت (*sharākat*) 〔名〕 ①参加，参与②合伙，合作

(در) دادن ~ 吸收参加，使…参加

(در، با) کردن ~ 参加；入股，入伙，合伙

شراکتاً (*sharākatan*) 〔副〕 合伙地，一起，共同

شراکت نامه 同 شرکت نامه

شراکتی 〔形〕 ①参加的，参与的②入股的，合伙的

~ سرمایهٔ 入股资本，合股资本，股金

شر انگیز (*sharr-angeez*) 〔形、名〕 ①煽动叛变的，引起哗变的；叛变的，作乱的②叛乱者，闹事者

شراهت (*sharāhat*) 〔名〕 贪欲，贪婪

شرایط (*sharāyet*) 〔名〕 ①条件，条款②情况，状况③限制，规定④见 شرط

استخدام ~ 应聘条件

حیات مادی جامعه ~ 社会物质生活条件

~ فاقد 缺少条件的，不合适的

~ واجد 适合的，有资格的

در چنین شرایطی 在这种情况下

شرائط (*sharā-et*) 同 شرایط

شرایع (*sharāye'*) 见 شریعت

شرائین (*sharā-een*) 见 شریان

شرب (*sharb*) 〔名〕 上等细麻布

شرب (*shorb*) 〔名〕 ①饮，喝②饮酒

مدام ~ 常饮，惯饮

~ اکل و 吃喝

~ قابل 可饮用的

کردن ~ 饮；饮酒

شرب الیهود (*sharbol-yahood*) 〔名〕 酗酒，狂饮；杂乱无章，乱七八糟

شربت (*sharbat*) 〔名〕 ①果子汁，果子露；清凉饮料②合剂，糖浆

آبلیمو ~ 柠檬汁

الماس ~ 〈诗〉马刀

خواب آور ~ 蒙汗药

(سینه ~) سرفه ~ 止咳糖浆

قند ~ 糖浆，糖蜜

نارنج ~ 桔子汁

آوردن ~ 送上清凉饮料

شهادت نوشیدن ~ 〈喻〉（为…）牺牲

مرگ نوشیدن ~ 〈喻〉死亡，去世

شربتچی 同 شربت فروش

شربتخانه 〔名〕 ①冷饮店②储存药物的地方③厨房至餐厅间的配膳室

شربتدار 〔名〕 饮料店（或酒吧间的）招待员，主管酒类的男仆

شربت فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖清凉饮料的人

شربت فروشی 〔名〕 卖清凉饮料，卖汽水；冷饮店

شربتی (*sharbatee*) 〔名〕 ①喝水的碗②酒杯③极细的绳子

شربین (*sharbeen*) 〔名〕 〈植〉落叶松属

شرپ (*sherep*) 〔名〕 （东西掉地或坠入水中的）扑通声

شرپنل Shrapnel 同 شراپنل

شربی 同 شرپ

شرت Shorts 〔名〕 裤叉

شرتی (*shertee*) 〔形〕 ①〈口〉邋遢的(多用于女子)②马虎的，草率的

～ زدن 草草打扫一下

امروز کار داشتم به جارو کردن حسابی نرسیدم و فقط یك ～ زدم . 今天我有事，未好好打扫，只草草地扫了一下。

شرتی شلخته (～ *shalakhte*) 同 شرتی

شرج (*sharj*) 〔名〕 ①水道②种类，类别

شرجی (*sharjee*) 〔形〕 (天气)潮湿而闷热的

شرح (*sharh*) 〔名〕 (复 شروح) 叙述，解说，讲解，评述，注解，细节

～ حال 传记

～ زیر 下述

～ مبسوط 详述，畅叙

～ و بسط 详细解释，详述

به ～ زیر(یا ذیل) 下述

به ～ فوق 据上所述

～ دادن (～ کردن) 陈述，描述，说明，介绍

خواهشمند است وضع کارخانه را ～ دهید . 请介绍一下工厂的情况。

～ کشاف دادن 详述，详细描绘

～ و بسط دادن 阐述，解释

شرحی بمن نوشت که . . . 他写信给我说…

شرحه (*sharhe*) 〔名〕 (肉)片，(肉)块

شرحه شرحه (*sharhe-sharhe*) 〔形〕 剁成小块的，剁碎的，一块块的，一片片的

～ کردن 剁成碎块，切成片

شرذمه (*sharzeme*) 〔名〕 (复 شراذم، شراذیم) 一伙人，一小部分，一簇，一堆

شرر (*sharar*) 同 شراره

شررבار (*sharar-bār*) 〔形〕 闪闪发光的，闪着火花的

～ چشمان 炯炯有神的眼睛

شرزگی (*sharzegee*) 〔名〕 ①残忍，凶猛，凶暴②激怒，猛烈

شرزه (*sharze*) 〔形〕 ①凶猛的②激怒的，猛烈的③强的

～ شیر 凶猛的狮子

شرشر (*shorshor*) 〔名〕 ①唰唰响声，(水的)潺潺声，(雨)哗哗声②小瀑布③大雨

～ کردن 潺潺流水声，哗哗声

باران ～ میبارد . 雨下得很猛。

شرشره (*shorshore*) 〔名〕 急流，湍滩；(大雨或融雪引起的)河水暴涨；小瀑布

شرط (*shart*) 〔名〕 (复 شرایط، شروط) ①条件，条款，义务②规定，约定，协议③打赌④必需品；允诺⑤〈语〉条件式

～ ادب 符合礼节，教养

～ قبلی 先决条件

～ لازم برای . . . …的前提，…的先决条件

～ نمك 〈旧〉忠于(职守)

به ～ اینکه (به شرطی که، به این ～ که) 以…为条件，条件是…，只要…

به ～ حیات 只要活着的话就…

به ～ خوب بودن هوا . . . 如果是好天气就…

～ ادب نیست . . . …是不礼貌的。

～ دوستی را بجا آوردن 尽朋友之道

～ بستن 打赌，提出条件；许愿，保证，担保

؟ سر چه ~ ببندیم 我们以什么打赌?
. ~ می بندم برگردد 我敢打赌他会回来的。
به ~ استحان خریدن 试购
~ کردن 提出条件,许愿
در قرار داد ~ کردیم که تعمیرات بعهدهٔ طرفین باشد . 我们在条约中规定修理费用由双方承担。
او واجد شرائط لازم نیست . 他没有具备(必要的)条件。

شرطبندی (~ *bandee*) 〔名〕 打赌,押赌注
~ (در) اسب دوانی 赛马赌博
~ کردن 打赌,下注

شرط دار 〔形〕 有条件的,附有条款规定的

شرطنامه 〔名〕 条文,条款;契约,协议,合同

شرطه Ⅰ (*shorte*) 〔名〕 顺风
~ باد 顺风

شرطه Ⅱ 〔名〕 ①警察,卫兵②前哨

شرطه Ⅲ 〔名〕 条文,条款;协定,协议

شرطی (*shartee*) 〔形〕 有条件的,假定的;<语>虚拟的
~ انعکاس 条件反射
~ جملهٔ 条件句
~ قضیهٔ 条件从句
~ وجه 条件式;虚拟式语气

شرطیه (*shartiye*) شرطی 的阴性

شرع (*shar'*) 〔名〕 ①宗教;宗教法律②方式,方法
~ حاکم 伊斯兰教宗教法官
~ محضر 宗教法庭

شرعاً (*shar'an*) 〔副〕 按伊斯兰教法典,按教规;合法地

شرعت (*shar'at*) 〔名〕 ①弓弦②制弓弦的工人

شرعت (*sher'at*) 〔名、形〕 ①宗教法典,宗教法律②通向水源的路③习惯④相似的

شرعی (*shar'ee*) 〔形〕 合法的,法定的,合乎教规的

شرعیات (*shar-iyyāt*) 〔名〕 伊斯兰法典(伊斯兰法律和教规的总称)

شرعیه (*shar-iyye*) شرعی 的阴性
احکام ~ (قوانین ~) 宗教法规

شرف (*sharaf*) 〔名、形〕 ①光荣,荣誉②高尚,高贵,尊严,体面③高地④高尚的,体面的
~ کسی را بردن (هتك ~ کسی را کردن) 侮辱某人,使某人丢脸;诽谤某人
قول ~ دادن 许诺,保证,说定
~ حضور داشتن 出席,光临,莅临;<旧>驾到
به ~ عرض رساندن 谨告,奉告
~ صدور یافتن 颁布,公布;降旨,下达

شرف (*shoraf*) 见 شرفه Ⅰ条

شرف (*shorof*) 〔名〕 临近,接近
در ~ موت 临危,垂死
در ~ چیزی بودن 准备作某事;接近,在…进程中
در ~ اتمام بودن 即将结束
کار ساختمان کشتی اقیانوس پیما در ~ اتمام است . 远洋轮船即将竣工。

شرفاء (*shorafā'*) 见 شریف

شرفات (*sharafāt*) 见 شرفه Ⅰ条

شرفاك (*sharfāk*) 〔名〕 脚步声;轻微的响声

شرفانگ (*sharfāng*) 同 شرفاك

شرفناك (*sharafnāk*) 〔形〕 光荣的,荣誉的,体

面的，尊敬的

شرفه Ⅰ (*sharafe*) 〔名〕 (复 شرف ، شرفات)
①飞檐②阳台，凉台③城垛

شرفه Ⅱ پای ~ 脚步声

شرفیاب (*sharaf-yāb*) 〔形〕 被谒见的，被接见的，晋见的

~ شدن 有幸谒见，有幸见到

به حضور کسی ~ شدن 谒见某人，拜会某人

شرفیابی 〔名〕 谒见，晋见

به قصد ~ آمدن 谒见，晋见某人

به حضور کسی ~ حاصل کردن 被某人接见

شرق (*shargh*) 〔名〕 (复 اشراق) ①东方，东面②（太阳）升起③旭日，太阳④亚洲国家的总称

~ جنوبی (جنوب ~) 东南

~ دور (~ اقصی) 远东

~ شمالی (شمال ~) 东北

~ میانه 中东

~ نزدیك 近东

شرقاً (*sharghan*) 〔副〕 向东，在东方，从东方

شرقستان (*sharghestān*) 〔名〕 东方

شرق شناس (*shargh-shenās*) 〔名〕 东方学家

شرق شناسی 〔名〕 东方学

شرقی 〔形〕 东方的，东部的

~ وغربی 东西向的

آسیای جنوب ~ 东南亚

استان کیانگسو در قسمت ~ چین واقع است .
江苏省位于中国的东部。

فارسی زبان ~ است . 波斯语是东方语言。

شرك (*sherk*) 〔名〕 多神教，多神论

اهل ~ 多神论者

شرکاء (*shorakā'*) 见 شریك

شرکت (*sherkat*) 〔名〕 ①公司②参加，参与③合股，合作

~ با مسئولیت محدود 股份有限公司

~ بیمه 保险公司

~ تجارتی 贸易公司

~ تعاونی 合作社

~ تعاونی مصرف 消费合作社

~ سهامی 股份公司

~ فرعی 子公司

~ کشتیرانی 轮船公司

~ مختلط سهامی 合营股份公司

~ نسبی 按资本多少参与管理的股份公司

~ نفت 石油公司

~ واحد 独家经营的公司

~ جستن (~ کردن) 参加，加入；合股，合伙

اگر انسان بخواهد دانش واقعی بیندوزد ، باید در کارهای عملی ~ کند . 人要获得真正的知识，必须参加实践。

~ دادن 使…参加，使…加入

این استان دو تیم والیبال در مسابقات ملی ~ داده است . 这个省派出两个排球队参加全国比赛。

~ داشتن (در) 参加；有股份

شرکت کننده (~ *konande*) 〔名〕 参加者，参与者

شرکت نامه 〔名〕 公司条文，公司契约，章程

شرکتی 〔形〕 合股的，合作的，股份的

شرم Ⅰ (*sharm*) 〔名〕 ①羞耻，耻辱，羞怯，惭愧②阴部

~ حضور 羞怯，腼腆

(از)(~ داشتن)(~ کردن ~ 害羞；窘

.(شرمم میآید) مرا ~ آید 我觉得惭愧。

شرم Ⅱ 〔名〕 海湾

شرم آلود 〔形〕 受辱的，羞惭的，羞耻的

شرم آور (~ *āvar*) 〔形〕 耻辱的，可耻的；不光彩的

~ رفتار 可耻行为

شرم بار 同 شرم آور

شرم جای 同 شرمگاه

شرمرو (~ *roo*) 〔形〕 含羞的，脸红的，腼腆的

شرم زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕羞怯，不好意思，腼腆

شرم زده 〔形〕 感到羞怯的，羞愧的，害臊的，腼腆的

شرمسار (~ *sār*) 〔形〕 ①羞怯的，害臊的，腼腆的②受人耻笑的，受辱的

(از) ~ بودن 对…感到羞愧

~ شدن 感到惭愧，害羞，腼腆；被耻笑，受辱

~ کردن 使害羞，使难为情；耻笑；污辱

شرمساری 〔名〕 羞怯，害羞，腼腆，惭愧

(~ کشیدن) ~ بردن 同上

شرمگاه (~ *gāh*) 〔名〕 生殖器

~ استخوان 〈解〉耻骨

~ موی 阴毛

شرمگین 同 شرمسار

شرمگینی 同 شرمندگی

شرمناك 同 شرمسار

شرمندگی (*sharmandegee*) 〔名〕 害羞，腼腆，难堪，窘态

شرمنده 〔形〕 羞愧的，腼腆的，难堪的，窘的

~ آدم 谦虚的人，腼腆的人

~ شدن 羞愧，腼腆，胆怯

~ کردن 使…难堪，使…羞惭

شرمیدن (*sharmeedan*) 〔动〕 (根 شرم) 羞惭，窘，害羞

شرمین (*sharmeen*) 同 شرمگین

شرنده (*sherende*) 〔形〕 乱蓬蓬的

شرنگ (*sharang*) 〔名〕 ①苦(味)②药西瓜③毒，毒药

شروح (*shorooh*) 见 شرح

شرود (*sharood*) 〔形〕 逃跑的，躲避的

شرور (*sharoor*) 〔形〕 ①恶毒的，不怀好意的②执拗的，任性的③胡闹的，莽撞的

~ بچهٔ 小调皮，小淘气

شرور (*shoroor*) 见 شر

شروط (*shoroot*) 见 شرط

شروع (*shoroo'*) 〔名〕 开始，起初，开初

~ آتش 开火！

~ شدن 开始

.جلسه ساعت هشت ~ میشود 会议八点钟开始。

(به ، را) ~ کردن 开始

.پارسال تحصیل زبان فارسی را ~ کردم 我是去年开始学习波斯语的。

.او یکمرتبه ~ کرد به قهقهه زدن 他哈哈大笑起来。

〈谚〉 ~ عمل بهتر از آرزوی انجام آن است. 着手干一件事要比梦想它成功好得多。

شروق (*shoroogh*) 〔名〕 太阳升起

شروور (*shero-verr*) 〔名〕 谎话，胡说，无稽之谈；

冗长的废话

گفتن ~ 胡说八道

شره (*sharah*) 〔名〕 ①贪欲，贪婪②欲望

شره (*shareh*) 〔形〕 贪婪的，贪心的

شره (*shorre*)：(زدن ~) كردن ~ (水)滴落；流出

تا دست به دماغم زدم يكمرتبه خون ~ كرد . 我手一碰鼻子，就突然出血了。

شره آلود (*shareh-ālood*) 〔形〕 贪婪的，贪心的

شرى (*sherā*) 同 شراء

شريان (*sharyān, sheryān*) 〔名〕 (复 شرائين) ①〈解〉动脉②命脉

ريوى ~ 〈解〉肺动脉

سبات ~ 〈解〉颈动脉

كوچك ~ 〈解〉小动脉

~ ورم 动脉炎

كار سياسى ~ حياتى همهٔ كارهاى اقتصادى است . 政治工作是一切经济工作的生命线。

شريان بند (~ *band*) 〔名〕 〈医〉止血带，压脉器，绷带

شريانى 〔形〕 动脉的

~ خون 动脉血

شريح (*shareeh*) 〔名〕 一长条，一大片，一大块

شريح (*shorayh*) 〔名〕 女性生殖器

شريحه (*shareehe*) 同 شريح (*shareeh*)

شريدن (*shoreedan*) 〔动〕 (根 شر) (水)滴落，流出

شرير (*shareer*) 〔形、名〕 (复 اشرار) ①奸诈的，阴险的②恶意的，坏的，凶恶的，恶毒的，恶劣的③歹徒，暴徒，恶棍，坏蛋

شرير (*shoreer*) 〔形〕 非常奸诈的

شريط (*shareet*) 〔名〕 绳索，带子

شريطه (*shareete*) 〔名〕 (复 شرائط) 条约，条件，条款

شريعت (*sharee'at*) 〔名〕 (复 شرايع) ①宗教法典，伊斯兰法规，法律②饮水处，打水处③方式，方法

شريعت گذار (~ *gozār*) 〔名〕 (宗教) 法典制定者，立法者

شريعت مآب (~ *maāb*) 〔名〕 伊斯兰宗教界上层人士的称号

شريعت مدار (~ *madār*) 〔形〕 神圣的；著名的

شريعتى 〔形〕 法规上的，宗教上的

شريعه (*sharee'e*) 同 شريعت

شريف (*shareef*) 〔形、名〕 (复 شرفاء ، اشراف) ①光荣的，荣誉的，体面的，著名的②高尚的，高贵的，尊贵的，可敬的③达官贵人，贵族

~ اشخاص 尊敬而高尚的人士

~ قدس 耶路撒冷 (圣地)

احوال ~ چطور است ؟ 阁下身体如何？

اسم ~ چيست ؟ 您贵姓？

تن آدمى ~ است بجان آدميت . 〈谚〉人贵在内心，不在外表。

شريفى 同 شرافت

شريك (*shareek*) 〔名〕 (复 شركاء) ①参加者，参与者②同谋者，同伴，同事，伙伴，合作者③股东，入股者

الاجاره ~ 合租者，共同佃户

الارث ~ (ارث ~) 共同继承人

الرأى ~ 志同道合者，志趣相投者

المال ~ (مال ~) 财产共有者

الملك ~ 土地共有者

المنفعت ~ 同伙，利益相同者；利益相同的

جرم ~ 同犯，共谋者

دزدی ~ 坐地分脏者

فتنه ~ 共谋者，参与闹事者

مشاع ~ 〈法〉共同继承人

احمد و شرکاء 阿哈迈德股份公司

(در چیزی ، با کسی) شدن ~ 成为…参加者，成为伙伴；分担

دزد و رفیق قافله ~ 〈喻〉两面讨好的人物

شزر (*shazr*) 〔名〕 怒目而视，横眉冷对

شسب (*shasb*) 〔名〕 闪电

شست I (*shast*) 〔名〕 ①大拇指②鱼网，罗网；鱼钩③拇指套，指环④琴弓；拨子

پا ~ 大足趾

شستم خبردار شد . 我已觉察到了。

ماهی از ~ جست . 鱼儿跃出鱼网。

شست II 同 شصت

شست (*shost*) 〔名〕 洗，洗濯，洗净

شست (*shest*) 同 نشست

شست آویز (*shast-āveez*) 〔名〕 一种刑法（把大拇指绑住悬吊起来）

شست پوش 〔名〕 拇指套

شستشو (*shostshoo*) 同 شست و شو

شستگر (*shast-gar*) 〔名〕 弓箭手

شستگی (*shostegee*) 〔名〕 ①洗濯，洗净②〈转〉流利，流畅

شستم (*shastom*) 同 شصتم

شستمین 同 شصتمین

شستن (*shestan*) 同 نشستن

شستن (*shostan*) 〔动〕 (根 شوی ، شو) ①洗，洗濯②擦去，抹掉，冲刷掉；消除

پیراهن بشور بپوش 洗后不烫就平的衬衫

~ دست و رو 洗手洗脸；不要脸

~ سر 来月经

~ گناه کسی را 说某人坏话

~ از چیزی دست 拒绝，放弃，洗手不干，不再做某事

سیل خاکریز را شست . 洪水冲坏了堤岸。

دست تان را میشوئید ؟ 你要洗一下手吗？

شستمش و گذاشتمش کنار . 〈口〉我向他作了针锋相对的回答。

شستنگاه (~ *gāh*) 〔名〕 洗澡处，洗涤处

شستنی (*shostanee*) 〔形、名〕 ①可洗的，耐洗的②要洗的东西

~ رختهای 要洗的衣服

شست و شو(ی) (*shosto-shoo*) 〔名〕 ①洗，洗净，洗濯②擦洗③冲洗，冲注

دادن ~ 洗，擦洗；冲洗，冲注

او گاهی در روزهای یکشنبه لباس های رفقاء را ~ میدهد . 他有时星期天替同志们洗衣服。

کردن ~ 洗，沐浴

او حتی در زمستان هم با آب سرد ~ میکند .

他甚至在冬天也用冷水洗澡。

شسته (*shoste*) 〔形〕 ①已洗过的，洗干净的②清楚的，明显的

خیابانهای پکن همیشه ~ رفته است . 北京的街道总是打扫得干干净净。

شسته رو 〔形〕 无胡须的，白净面皮的

شسته روئی 〔名〕 无胡须

شستی (*shastee*) 〔名、形〕 ①调色板，颜料板②大拇指的

شش (*shosh*) 〔名〕 肺（脏）

شش (*shesh*) 〔数〕 六

شش انداز Ⅰ (~ *andāz*) 〔名〕 ①西洋双六（一种游戏）；杂技中杂要表演者（一人控制六个球，保持四个在空中，两个在手中）②满月

شش انداز Ⅱ 〔名〕 一种用鸡蛋、洋葱、清油做成的食品

شش بر (~ *bar*) 〔名、形〕 六边形(的)，六角形（的）

شش برابر (~ *barābar*) 〔名〕 六倍，六重

شش پا 〔形、名〕 ①六足的②六足昆虫

ششپر (~ *par*) 〔名〕 六尖头锤（狼牙棒），粗大木锤

شش پستان (~ *pestān*) 〔形〕 奔拉着大奶头的，乳房丰满的

ششتا (*sheshtā*) 同 ششتار

ششتار (*sheshtār*) 〔名〕 六弦琴

شش تائی 〔形〕 六个一组的，六个一套的；以六为基础的

ششترك (*sheshtark*) 〔形、名〕 ①六角形的，六边形的②六角形

شش جهت (~ *jahat*) 〔形、名〕 六面（的），六面体（的）

شش حرفی (~ *harfee*) 〔形〕 六个字母的

شش خانه 〔名〕 圆锥形帐篷

ششدانگ (*sheshdāng*) 〔名〕 ①完全，全体，全部②〈乐〉声幅，音域，声音的最高度③清洁，洁白

ملك ~ 全部财产

(ده ~) ~ ده 完整的村子

~ صدای 宏亮的声音

~ حواس كسى پيش (يا متوجه) . . . بودن 某人全神贯注于…

او ~ ميخواند . 他扯着嗓门唱歌。

ششدانگی 〔形〕 整个的，完整的，完全的，整套的

يك ده ~ 完整的村子

ششدر (*shesh-dar*) 〔名、形〕 ①六扇门(的)②封格（游戏术语，即不让对方进格）③处于绝境，没有出路④处于绝境的，没有出路的

(فنا ~) تنگ ~ 〈喻〉现世，阳间

به ~ افتادن 走投无路

به ~ حيرت افتادن 绝望挣扎

~ كردن 封格，占格（游戏术语）

ششدر بازی 〔名〕 十五子游戏（一种双方各有十五枚棋子、掷骰子决定行棋格数的游戏）

ششدری 〔形、名〕 ①有六扇门的②有六扇门的房子③〈喻〉世界

شش روزن (~ *rowzan*) 〔名〕 ①宇宙②生物，万物

شش زاويه (~ *zāviye*) 〔形、名〕 六角形（的）

شش ساله 〔形〕 六岁的

شش سطحی (~ *sathee*) 〔形、名〕 〈数〉六面体（的）

شش سو 〔形、名〕 六角（的），六边（的）

ششصد (~ *sad*) 〔数〕 六百

ششصدم (~ *sadom*) 〔数〕 第六百

ششصدمی 〔名〕 第六百个的

ششصدمين 同 ششصدمی

شش ضلعی (~ *zel-ee*) 同 شش بر

شش طرفی (~ *tarafee*) 〔形〕 ①同 شش بر ②六面的

شش و جهی (~ vajhee) 〔名、形〕 ①六面体②有六面的

ششی (shoshee) 〔形〕 ①肺的，肺脏的②肺色的，粉红色的

شش یك (shesh-yek) 〔数〕 六分之一

شصت (shast) 〔数〕 六十

شصت تیر 〔名〕 〈旧〉机关枪

شصتم (shastom) 〔名、形、数〕 第六十；第六十个（的）；〈罕〉六十分之一

شصتمی 〔名、形〕 第六十个（的）

شصتمین 同 شصتم

شصت یك (shast-yek) 〔数〕 六十分之一

شط (shatt) 〔名〕 （复 شطوط）①大河②底格里斯河③〈罕〉河岸

　　العرب ~ 夏台阿拉伯河（幼发拉底河同底格里斯河合流后的名称，流入波斯湾）

شطاح (shattāh) 〔形〕 ①无耻的，放荡不羁的②违犯教规乱讲的

شطاحی (shattāhee) 〔名〕 妄为，无耻

شطار I (shattār) 〔形、名〕 ①灵巧的，机智的②下流的，卑鄙的③动刀子的人

شطار II 〔名〕 ①下棋的人②赌徒

شطار (shottār) 见 شاطر

شطارت (shatārat) 〔名〕 ①灵巧，机智，敏捷②狡猾，诡诈，奸诈

شطر (shatr) 〔名〕 （复 اشطر ، شطور）①一半，一部分②诗的半行③方向

شطرنج (shatranj) 〔名〕 棋，（国际）象棋

　　هندی ~ 〈植〉海石竹，滨簪花

　　(باختن ~ ، زدن ~) بازی کردن ~ 下棋，弈棋

شش قبرغه (~ ghaborghe) 〔形〕 蠢的

شش گوش 同 شش بر

شش گوشه 同 شش بر

شش‌لا 〔形〕 六摺的，六层的

شش‌لو 〔名〕 六点的纸牌

ششلول (sheshlool) 〔名〕 左轮手枪，六星手枪

ششلول بند (~ band) 〔形、名〕 ①带手枪的②腰里别着手枪的人

ششم (sheshom) 〔名、形、副〕 第六，第六个（的）

　　آنکه ~ 第六点是…

　　~ فصل 第六章，第六节

　　~ یك 六分之一

شش ماهه 〔形、副〕 ①六个月的，半年的②在半年内

　　سال (دوم) اول ~ 上（下）半年

　　~ بچهٔ 六个月（半岁）的孩子

　　بدنیا آمده ~ 象个早产儿似的（指干什么都匆忙的人）

ششمی (sheshomee) 〔名、形〕 第六（的），第六个

　　~ اطاق 第六间房间

　　مال کیست ؟ ~ 第六个是谁的？

ششمین 同 ششمی

شش و بش (shesho·besh) 〔名〕 十五子游戏中的一种步法

　　در ~ چیزی بودن 对…加以思考，权衡，掂量

شش و پنج (shesho-panj) 同 شش و بش

شش و تدی (shesh-vatadee) 〔名、形〕 六韵；六韵脚诗的

شطرنج باز 〔名〕 下棋者，棋手

شطرنج بازی 〔名〕 下棋，弈棋

~ کردن 同上

شطرنجی 〔形、名〕 ①象棋的②棋盘格的，格子花的③〈罕〉下棋者，棋手④一种地毯⑤一种面包

~ پارچهٔ 格子花布

شطرنگ (*shatrang*) 同 شطرنج

شطط (*shatat*) 〔名〕 过分，超过限度；残暴，残酷

شطل (*shatal*) 同 شتل

شطور (*shotoor*) 见 شطر

شطوط (*shotoot*) 见 شط

شعاب (*she-āb*) 见 شعب (*she'b*) 和 شعبه

شعار (*she-ār*) 〔名〕（复 اشعره）①口号，标语；（作战时的）呐喊②记号，标记，徽章③旗帜④格言⑤内衣，衬衫⑥职业⑦习惯

~ زندگی 处世格言

~ دادن 喊口号，提出口号

چیزی را ~ خود قرار دادن 以…为准则

شعاری 〔形〕 普通的，一般的；习惯（性）的

شعاع (*sho-ā'*) 〔名〕（复 اشعه）①光，光线，光亮②闪烁，光辉，光彩，闪光③〈数〉半径

~ آفتاب（یا ماهتاب） 太阳（月亮）光

~ بردار（~ حاسل یا فرعی） 〈数、理〉矢径，辐

~ دایره （圆周的）半径

~ عمل 作用半径，活动半径；活动范围

~ نخاعی 〈解〉髓（射）线

~ افکندن（~ انداختن） 闪耀，发光

شعاع افکن (~ *afkan*) 〔形、名〕 ①发光的，光芒四射的②放射的，幅射的③灿烂的④探照灯

شعاع افکنی 〔名〕 ①发光，光芒四射②放射，幅射

شعاع انداز (~ *andāz*) 〔名〕 探照灯，投影灯

شعاع گستر (~ *gostar*) 同 شعاع افکن

شعاعی 〔形〕 ①光线的②幅射的③半径的

~ خط 幅射线

شعائر (*sha-āer*) 见 شعیره

~ مذهبی 宗教礼节

~ ملی 民族传统，风俗

شعب (*sha'b*) 〔名〕（复 شعوب）①种族，人种②人群

شعب (*sha'ab*) 见 شعبه

~ ریه 支气管

شعب (*she'b*) 〔名〕（复 شعاب）①山路，峡谷，隘路②边区③部落

شعبات (*sho'abāt*) 见 شعبه

شعبان (*sha'bān*) 〔名〕 伊斯兰历的太阴历第八月

~ المعظم 伊斯兰历阴历八月

شعبده (*sho'bade*) 〔名〕 ①变戏法，耍杂技②戏法，花招③心灵手巧

شعبده باز 〔名、形〕 ①魔术师，变戏法者，杂技演员②耍滑头者，骗子③欺骗的

شعبده بازی 〔名〕 ①变戏法，耍杂技②耍滑头，搞欺骗，耍手腕

~ کردن 同上

شعبده وار 〔副〕 用骗术

شعبه (*sho'be*) 〔名〕（复 شعبات، شعب، شعاب）①分枝，分支；支流，支线②组，科，股，处，部门，分部，分会

~ خرید 采购科

~ خط راه آهن 铁路支线

~ عملیات 业务科

فروش ~ 小卖部，出售处
واردات ~ 进口部门
این شرکت در استان ها هم ~ دارد . 这家公司在各省设有分公司。
این دانشکده ده ~ دارد . 这个系有十个专业。
شعث (*sha'es*) 〔名〕 披头散发的
شعر (*sha'r*) 〔名〕 (复 شعور ، اشعار) ①头发，毛发②丝线头
شعر (*she'r*) 〔名〕 (复 اشعار) ①诗，诗体作品②〈口〉废话③〈罕〉知识，感觉，知觉
ادبی (~ اخلاقی ، ~ حکمی) ~ 醒世诗
آزاد ~ （不受格律约束的）自由体诗
بالبدیهه ~ 即景诗，即兴诗
بند تنبانی ~ 拙劣的诗作，打油诗
حماسی (~ رزمی) ~ 史诗
ختامی ~ 诗的跋
غنائی ~ 抒情诗
منثور (~ سفید ، ~ بی قافیه) ~ 无韵诗，散文诗
موشح ~ 贯顶诗（由各行第一个字母构成一个词的诗）
هجائی ~ 音节诗，讽刺诗
نمایشی ~ 诗剧
نو ~ 新体诗，自由体诗
به ~ در آوردن 用诗的形式叙述，把散文等改写成诗
خواندن ~ 朗诵诗
ساختن (~ گفتن ، ~ بستن ~ سرودن) ~ 作诗，吟诗
شعراء (*sho'arā'*) 见 شاعر
شعراً (*she'ran*) 〔副〕 用诗体，用韵文
شعرا (*sha'rā*) 同 شعری (*sha'ree*)
شعرباف (*sha'r-bāf*) 〔名〕 纺织工人
شعرباف (*she'r-bāf*) 〔名〕 蹩脚诗人，自封的诗人
شعربافی (*sha'r-bāfee*) 〔名〕 纺织
کردن ~ 同上
شعربافی (*she'r-bāfee*) 〔名〕 作蹩脚诗
کردن ~ 同上
شعرخوانی (~ *khānee*) 〔名〕 朗诵诗篇，吟诗
شعر سرا(ی) (~ *sarā*) 〔名〕 诗人
شعر شناس (~ *shenās*) 〔名〕 诗学家
شعر شناسی 〔名〕 诗学
شعری (*she'ree*) 〔形〕 诗的，诗体的
ضرورت ~ （可以突破语法、格律等框框的）诗的破格
شعری I (*sha'ree*) 〔形〕 毛发的，毛细的
شعری II 〔名〕 〈天〉大（小）犬星座
شامی ~ 〈天〉南河三（小犬座一等星）
یمانی 〈天〉 天狼星（大犬座一等星）
شعریان (*she'rayān*) 〔名〕 〈天〉大犬星座和小犬星座的合称
شعریت (*sha'riyyat*) 〔名〕 毛细现象，毛细作用
شعریه (*sha'riyye*) 〔形〕 毛细的
عروق ~ 毛细管
شعشع (*sha'sha'*) 〔名、形〕 ①放射光芒②光芒四射的
شعشعانی (*sha'sha-ānee*) 〔形〕 ①发光的，明亮的，光芒四射的②修长的，苗条的③温柔的
شعشعه (*sha'sha'e*) 〔名〕 ①发光，闪光，光明，明亮②壮丽，辉煌③掺水（如牛奶和酒）
شعف (*sha'af*) 〔名〕 快乐，兴奋，欢喜

شعله (*sho'le*) 〔名〕（复 شعل）①火焰，火苗，火舌②〈理〉卡（路里）（热量单位）

~ کشیدن（~ زدن）燃烧起来

آتش ~ میزند. 火在熊熊地燃烧。

شعله افشان (~ *afshān*) 同 شعله ور

شعله افکن (~ *afkan*) 〔名〕 火焰喷射器

شعله بار 同 شعله ور

شعله پوش 〔名〕 灭火器

شعله خو 〔形〕 火性子的，性格暴躁的

شعله خیز 同 شعله ور

شعله دار 〔形〕 燃烧的，熊熊大火的，灼热的

شعله زن (~ *zan*) 同 شعله ور

شعله ور (~ *var*) 〔形〕 ①燃烧的②发出火焰的，熊熊火焰的；闪耀的

شعوب (*sho-oob*) 见 شعب (*sha'b*)

شعوبی (*sho·oobee*) 〔名〕 〈史〉反阿拉伯民族主义者

شعوبیه 〔名〕 〈史〉伊朗的反阿拉伯民族主义的派别（主张伊斯兰教各民族平等，否认阿拉伯民族的优越性）

شعور (*sho-oor*) 〔名〕 ①理智，智力；聪明，智慧②觉悟

~ حیوانی 本能，本性，生性

~ سیاسی 政治觉悟

~ فطری 天资，秉赋

شعیر (*sha-eer*) 〔名〕 大麦；大麦粒

شعیره 〔名〕 （复 شعایر）①大麦粒②宗教礼节（常用复数）

شغ (*shagh*) 同 شاخ

شغا (*shaghā*) 〔名〕 箭筒，箭袋

شغار (*shaghār*) 〔名〕 〈动〉獾，穴熊

شغاره (*shaghāre*) 同 شغار

شغال (*shaghāl*) 〔名〕 ①豺狼②狼吞虎咽的人

باج به ~ دادن 贿赂

گرگ برادر ~ است.（سگ زرد برادر ~ است）〈谚〉一丘之貉。

شغّال (*shaghghāl*) 〔名〕 工作繁忙者，忙碌者

شغال به (*shaghāl-beh*) 〔名〕 野生的榅桲

شغال مردگی (~ *mordegee*) 〔名〕 可怜相

خود را به ~ زدن 某人装出一副可怜相

شغال مرگی (~ *margee*) 同 شغال مردگی

شغال مستی (~ *mastee*)，~ کردن 起哄，捣乱，胡搅蛮缠

شغالی (*shaghālee*) 〔名〕 一种葡萄

شغب (*shaghab*) 〔名〕 〈旧〉吵闹，捣乱，起哄，喧嚣，动乱，骚动

شغر (*shaghar*) 〔名〕 （手或足上的）老茧，胼胝，硬皮

شغر بغر (~ *baghar*) 〔形〕 散乱的，乱糟糟的

شغف (*shaghaf*) 〔名〕 热爱，钟爱，迷恋

شغل (*shoghl*) 〔名〕 （复 اشغال）①职业，业务，工作，事情②职责，岗位，职务

~ آزاد 自由职业

~ دولتی 政府工作人员的职务，公职

شغه (*shaghe*) 同 شغر

شفاء (*shafā', shefā'*) 〔名〕 （复 اشفیه）①痊愈，康复②治疗，医治③药，药剂

~ دادن（~ بخشیدن）医治好，使康复

~ یافتن 病愈，康复

~ بایدت داروی تلخ نوش！〈谚〉良药苦口（直译：要想病早好，莫怕吃苦药）

شفابخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 能治疗的，有疗效的

شفا بخشی 〔名〕 疗效

شفا پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 可医好的，可以医治好的

شفا خانه 〔名〕 医院，诊疗所

شفا دارو 〔名〕 解毒剂，抗毒素；〈药〉毛粪石(一种解毒剂)

شفاده (~ *deh*) 同 شفابخش

شفا دهنده (~ *dehande*) 〔形、名〕 ①能医治的②治疗者，医生，大夫

شفاعت (*shafā'at*) 〔名〕 调解，调停；说项，说情，求情

نزد کسی ~ کردن 同上

شفاعتاً (*shafā'atan*) 〔副〕 作为调解，通过调解或说情

شفاعت آمیز (*shafā'at-āmeez*) 〔形〕 调解的，调停的，说项的，说情的

~ کلمات 说情的话

شفاعت کننده (~ *konande*) 〔名、形〕 调解人，说情者，中间人

شفاعت گر (~ *gar*) 同 شفاعت کننده

شفاعت نامه 〔名〕 调停书信，劝解的信

شفاف (*shaffāf*) 〔形〕 透明的，晶莹的，清沏的

~ آب 清沏的水

~ نیم 半透明的

شفافی 〔名〕 透明，晶莹，清沏

شفافیت (*shafāfiyyat*) 同 شفافی

شفا ناپذیر (*shafā-nāpazeer*) 〔形〕 不可医治的，不可救药的，病入膏肓的

شفاه (*shefāh*) 见 شفه

شفاهاً (*shefāhan*) 〔副〕 口头地，口述地，以口头形式

شفاهی (*shefāhee*) 〔形〕 ①口头的，口述的②〈法〉口头的，非书面的

~ امتحان 口试

~ توضیحات 口述

~ شهادت 口头证明

~ وصیت （口头的）遗嘱

شفت I (*shaft*) 〔名〕 核果（如桃、杏等）

شفت II 〔名〕 竿，轴

شفت III 〔形〕 ①贱的，便宜的，不值钱的②胖的，肥大的

شفت IV 〔形〕 ①弯曲的②笨拙的，无知的③粗糙的，不光滑的

~ چوب 不光滑的棍子

شفت V 〔名〕 伤口流血

شفت (*shoft*) 〔形、名〕 吝啬的(人)，小气的(人)

شفتالو (*shaftāloo*) 〔名〕 ①毛桃树；桃子，毛桃②〈喻〉吻，接吻

شفتان (*shafatān*) 见 شفه

شفتاهنگ (*shaftāhang*) 同 شفشاهنگ

شفترنگ (*shaftrang*) 〔名〕 一种深红色的桃子

شفته (*shefte*) 〔名〕 混凝土，水泥浆，胶泥

آهن دار ~ 钢筋混凝土

طبیعی ~ 〈地〉砾岩，碎屑岩

ریختن ~ 浇混凝土，浇水泥

شفته ریز 〔名〕 混凝土灌浇工

شفته ریزی 〔名〕 奠基，浇灌混凝土

کردن ~ 同上

شفتین (*shafatayn*) 〔名〕 ①嘴唇②〈解〉阴唇

صغری ~ 〈解〉小阴唇

کبری ~ 〈解〉大阴唇

شفره (*shafre*) 〔名〕 削皮刀，鞋匠用刀

شفش (*shafsh*) 〔名〕 ①树枝②弹棉花用的木头或竹竿

شفشاهنگ (*shafshāhang*) 〔名〕 ①珠宝匠用来做金银丝的工具②梳棉器

شفع (*shaf'*) 〔名〕 (复 شفاع ، اشفاع) 偶数；〈罕〉双数

شفعاء (*shofa-ā'*) 见 شفيع

شفعه (*shof'e*) 〔名〕 先买权，优先权；先买，先占

~ حق 先买权，优先权

شفق (*shafagh*) 〔名〕 (复 اشفاق) 晚霞，夕照，薄暮

جنوبى ~ 南极光

شمالى ~ 北极光

قطبى ~ 极光

شفقت (*shafaghat*) 〔名〕 怜悯，同情，仁慈，怜爱

~ كردن (~ داشتن) (به ، بر) 同上

هرگز نبايد بر دشمنان طبقاتى ~ كرد . 绝不能怜悯阶级敌人。

شفقت آميز 〔形〕 怜悯的，有同情心的，体谅的

شفقى (*shafaghee*) 〔形〕 晚霞般的，暮色苍茫的

شفك (*shafak*) 〔形、名〕 ①无用的（东西），陈旧的（东西）②无知的，愚蠢的，无能的

شفنين (*shefneen*) 〔名〕 〈罕〉鹭

شفوى (*shafavee*) 同 شفهى

شفه (*shafe*) 〔名〕 (复 شفتان ، شفوات ، شفاه) 嘴唇

شفهى (*shafahee*) 〔形〕 嘴唇的，唇音的

~ اصوات 〈语〉唇音

~ حروف 唇音字母

شفيع (*shafee'*) 〔名〕(复 شفعاء) 说情者，说客，调停者，调解人

كسى شدن ~ 为某人说情，调停，调解

شفيف (*shafeef*) 〔形〕 透明的，透明体的

شفيق (*shafeegh*) 〔形〕 怜悯的，有同情心的，仁慈的，好心肠的，钟爱的

~ رفيق 挚友

شق Ⅰ (*shaghgh*) 〔形〕 ①直的，直挺挺的，竖起的；陡峭的②勒紧的，拉紧的③硬的，坚硬的

~ شدن 〈生理〉勃起，竖起

~ كردن 〈生理〉使勃起；〈转〉坚持，缠人

~ و رق راه رفتن 直挺挺地走路

شق Ⅱ 〔名〕(复 شقوق) ①裂缝，裂痕，隙缝②劈开，劈裂

~ كردن 劈开，劈裂，分开

شق (*sheghgh*) 〔名〕 (复 شقوق) ①方法，途径；抉择，可能性，两者必居其一②一半，半个；方面③区域④放荡不羁者，肆无忌惮者

اين كار دو ~ دارد ، ~ ثالث ندارد . 这件事只有两种可能，第三种可能性是没有的。

يكى از دو ~ را ميتوانيد اختيار كنيد . 两者你可以任选其一。

~ اسلم آنست كه . . . 正确的方法是…

شقاء (*sheghā'*) 同 شقاوت

شقا (*shaghā*) 〔名〕 箭筒，箭袋

شقاق (*sheghāgh*) 〔名〕 ①分歧，分离，分裂②倾轧，不和③裂缝，分裂，瓦解④（兽医学上）马、驴等足部脓肿发炎

شقاقل (*shaghāghol*) 〔名〕 〈植〉①野胡萝卜②〈植〉欧洲防风，欧洲防风根

شقاقلوس (*shaghāgholoos*) 〔名〕 〈医〉坏疽，脱疽

~ شدن 生坏疽，形成腐肉

شق القمر (*shaghol-ghamar*) 〔名〕 奇迹，轶事；艰巨的任务

~ كردن 做出奇迹

شقاوت (*shaghāvat*) 〔名〕 ①不幸，灾难，倒霉②困难，艰难，困苦③任性，蛮横

شقاوت آميز 〔形〕 无情的，残忍的

شقاوت پيشه 〔形、名〕 ①无情的，残忍的②凶手，恶棍，歹徒

شقايق (*shaghāyegh*) 〔名〕 ‹植›①丽春花②白头翁属③罂粟粒

~ پرپر 芍药属植物，芍药，牡丹

~ دريائى ‹动›海葵

~ نعمان ‹植›银莲花

شقائق Ⅰ (*shaghā-egh*) 同 شقايق

شقائق Ⅱ 见 شقيقه

شقراق (*shagherrāgh*) 〔名〕 啄木鸟

شقشقه (*sheghsheghe*) 〔名〕（复 شقاشق）唾沫，（骆驼的）口涎，口水

شقشقه (*shaghshaghe*) 〔名〕 骆驼叫声

شقق (*sheghagh*) 见 شقه

شق ورق (*shagho-ragh*) 〔形〕 ①笔直的，直挺挺的②挺的（如纸张）

~ راه رفتن 直挺挺地走路

~ گردن را ~ گرفتن 摆架子，趾高气扬

شقوق Ⅰ (*shoghoogh*) 见 شق Ⅱ条

شقوق Ⅱ 见 شق (*sheghgh*)

شقه (*sheghghe*) 〔名〕 ①一块，一部分②一半，（猪、羊、牛等）一扇

يك ~ گوشت گوسفند 半只羊，一扇羊肉

~ كردن 把…分成两部分，劈成两半

شقه (*shoghghe*) 〔名〕（复 شقق）幅（布匹等的宽度）

شقى (*shaghee*) 〔形〕（复 اشقياء）①不幸的，遭灾的，倒霉的②狠心的，没良心的，残忍的③（复数时）恶棍，歹徒，坏蛋；不幸的人，可怜的人

شقى (*shaghghee*) 〔形〕 现世的，暂时的

صداع ~ ‹医›偏头痛

شقيت (*shaghiyyat*) 〔名〕 坚硬，硬

شقيق (*shagheegh*) 〔名、形〕 ①亲兄弟，同胞兄弟②被劈成两半的

شقيقه (*shagheeghe*) ①亲姐妹②太阳穴③‹医›偏头痛④坚硬的土地

شك (*shakk*) 〔名〕（复 شكوك）怀疑，疑问，疑惑

~ فلسفى 怀疑哲学

~ وترديد 怀疑，犹豫

بدون ~ 无可置疑地

بى ~ و ريب 无疑地

به ~ افتادن 产生怀疑

به ~ انداختن (در) 引起…的怀疑，使…怀疑

~ آوردن (به) 怀疑，不相信

~ بردن (به) 怀疑，疑心，猜疑

~ داشتن (در) 怀疑，置疑

ما هيچگاه در حقانيت امر خود ~ نداريم . 对我们事业的正义性我们从来不怀疑。

~ كردن 对…猜疑，怀疑

در اين سخن جاى ~ نيست . 这句话没有什么疑问。

شكا (*shokā*) 〔名〕 ‹动›獐

شكار (*shekār*) 〔名〕 ①狩猎，打猎，捕捉②猎

获物；战利品③诱人的东西，肥缺④掠夺⑤山羊

~ دزدیدن (در ملك دیگری ~ کردن)

（侵入他人地界）偷猎

~ زدن 猎取

~ شدن 被捕获，被猎获；激动不安；被愚弄，上钩

~ کردن 打猎，捕捉；使…不安；愚弄，使…上钩

~ که سر تیر آمد باید زد . 〈谚〉莫失良机

شکارباز 同 شکارچی

شکاربان 〔名〕 猎物看守人，猎场守护人

شکاربند (~ *band*) 〔名〕 狩猎袋

شکارچی 〔名〕 猎人，打猎者

شکار دزد (~ *dozd*) 〔名〕 偷偷（到禁猎区）打猎的人

شکارستان (*shekārestān*) 同 شکارگاه

شکارگاه (*shekār-gāh*) 〔名〕 猎场，小猎物（如野兔、野鸡等）繁殖的园地

شکارگر (~ *gar*) 同 شکارچی

شکار گردان (~ *gardān*) 同 شکارچی

شکارگیر 同 شکارچی

شکاری 〔形〕 ①打猎的②歼灭的，驱逐的③掠夺的④凶猛的

~ تفنگ 猎枪

~ حیوانات 猛兽

~ ساعت 猎用表

~ سگ 猎犬

~ قالی 织有猎场图案的地毯

~ مرغ 猛禽

~ هواپیمای 驱逐机

شکاریان (*shekāriyān*) 〔名〕 猛禽

شکاریدن (*shekāreedan*) 〔动〕（根 شکار）打猎，猎取，狩猎

شکاشك (*shakāshak*) 〔名〕 行走时的步伐声

شکاف I (*shekāf*) ① شکافتن 的根②可做构词后缀，如： ~ کوه ، ~ خارا 等

شکاف II 〔名〕 ①分裂，分离，分歧②裂缝，裂痕，缺口，决口③绞成团的丝

~ درجه 〈军〉标尺，缺口；来福枪的照尺

~ سقف دهان 〈医〉裂腭

~ پر کردن 填补缺陷

کشور ~ خورده و تجزیه شده 被分裂的国家

~ خوردن (~ بر داشتن) 裂开，破裂

~ دادن 打碎，弄裂

شکاف III 〔名〕 壁橱

شکافاندن (*shekāfāndan*) 〔动〕（根 شکاف）把…劈开，把…打开

شکافت (*shekāft*) 〔名〕 裂变

~ ذره‌ای 核裂变

~ بمب （裂变式）原子弹

شکافتگی (*shekāftegee*) 〔名〕 裂缝，裂开处，破处

شکافتن (*shekāftan*) 〔动〕（根 شکاف）①把…劈开，打开，打碎②裂开，劈裂，爆裂，破裂③详细分析，剖析④（把缝好的东西）拆开

کشتی مسافربر ما امواج سینهٔ اقیانوس‌ها را شکافته است . 我们乘坐的客轮破浪前进。

جراح زخم را شکافت . 医生割开了伤处。

دانشجویان آن مطلب را بخوبی شکافتند . 大学生们把那个问题分析得很透彻。

درز آستر لباسم شکافت . 我衣服的里子脱线了。

شکافته 〔形〕 裂开的，劈开的，脱线的

شکافدار (*shekāf-dār*) 〔形〕 有裂缝的，有洞孔的

شکافنده (*shekāfande*) 〔名〕 制造分裂者；劈开者；挖掘者

شکافه (*shekāfe*) 〔名〕 （弹奏弦乐器的）拨子

شکافه زن (～ *zan*) 〔名〕 弹琴者

شکافی 〔形〕 分裂开的，裂变的

شکاك (*shakkāk*) 〔名、形〕 ①怀疑论者，怀疑派，多疑的人②怀疑的，不相信的

شکاکانه (*shakkākāne*) 〔形、副〕 怀疑的（地）

شکاکی (*shakkākee*) 〔名〕 （复 شکاکیون）①怀疑者，怀疑派，多疑的人②怀疑

مسلك شکاکیون 怀疑论，怀疑主义

شکاکیت (*shakkākiyyat*) 〔名〕 ①怀疑，多疑②否定科学成果

شکاکیون (*shakākiyyon*) 见 شکاکی

شکال (*shakāl*) 〔名〕 ①豺狼②狼吞虎咽的人

شکال (*shekāl*) 〔名〕 羁绊（物）；（绑缚马、驴腿用的）绳索

～ بر نهادن 绑缚

شکاندن (*shekāndan*) 〔动〕（根 شکان）把…打碎

شکانك (*shakānak*) 〔名〕 嗉子，嗉囊

شکاوت (*shakāvat*) 同 شکایت

شکاونده (*shekāvande*) 同 شکافنده

گور ～ 盗墓者，偷坟掘墓者

شکایات (*shekāyāt*) 见 شکایت

شکایت (*shekāyat*) 〔名〕（复 شکایات）申诉，埋怨，抱怨，诉苦，发牢骚

～ کردن（～ بردن）（از） 诉苦，埋怨，抱怨，发牢骚

از دست کسی ～ کردن 埋怨（抱怨）某人；控告某人

به ～ او رسیدگی میکنند . 正对他的申诉进行调查。

من از او هیچ شکایتی ندارم . 我对他什么意见都没有。

～ او را نزد رئیس کارخانه بردیم . 我们向厂长反映了他的意见。

شکایت آمیز 〔形〕 诉苦的，抱怨的，埋怨的，发牢骚的

شکایت کنان (～ *konān*) 〔副〕 抱怨着；一面抱怨，一面…

شکایت گستر (～ *gostar*) 〔名〕 抱怨者

شکایت مند (～ *mand*) 〔形〕 抱怨的，不满意的

شکایت نامه 〔名〕 控诉书，状子

شك دار (*shakk-dār*) 〔形〕 ①怀疑的，犹豫的②令人怀疑的

شکر (*shokr*) 〔名〕 感谢，致谢，谢意

～ خدا！（خدا را ～！） 感谢主，谢天谢地

～ بجا آوردن 致谢，表示感谢

～ گزاردن（～ کردن ، ～ گفتن） 致谢，感谢

شکر Ⅰ (*shekar*) 〔名〕 ①砂糖②动听的话③情人的嘴唇④吻⑤可做构词前缀，如：～خواب，～سماع 等

～ بسیار نرم 细白砂糖，绵白糖

～ خام（～ مازندران） 混糖（蒸发甘蔗汁后所得的褐色生糖）

～ سرب 〈化〉铅糖，醋酸铅

～ سرخ 红糖，赤砂糖

～ سفید 精白糖

شکر Ⅱ ① شکردن 的根②可做复合词的后缀，

如：~ دشمن ، ~ شیر 等

شکر Ⅲ 同 شکار

شکرآب 〔名〕 ①糖水②口角，意见不和；冷淡，疏远

~ شدن ... و ... میان 不和，口角，有分歧

شکر افشان (~ *afshān*) 〔形〕 甜言蜜语的，花言巧语的

شکر افشانی 〔名〕 甜言蜜语，花言巧语

~ کردن 同上

شکران (*shokrān*) 〔名〕 感谢，感激，谢意

شکرانه 同 شکران

~ به اینکه 为感谢…，对…表示谢意

شکر بادام (*shekar-bādām*)〔名〕 ①糖渍扁桃②〈诗〉情人的眼睛，樱桃小口

شکربار〔形〕 甜言蜜语的，甜蜜的，声调柔和的

شکر بوزه〔名〕 （一种放糖、阿月浑子仁、桃仁的）甜饼

شکر به (~ *beh*) 〔名〕 甜蜜多汁的木瓜

شکر پاره〔名、形〕 ①一种很甜的杏子②甜的，象糖一样甜的

شکر پرورده (~ *parvarde*) 〔形〕 糖渍的

شکر پنیر (~ *paneer*) 〔名〕 糖粘

شکر تیغال〔名〕 〈植〉蓝刺头（属）

شکر چی〔名〕 做糖果点心的人；糖果点心商人

شکر چین 〔形、名〕 喜欢甜食的（人），甜言蜜语的（人）

شکر خا(ی) 同 شکربار

شکر خند (~ *khand*) 〔形、名〕 ①微笑的，笑得甜的②微笑

شکر خنده〔名〕 微笑

شکر خواب (~ *khāb*) 〔名〕 好梦，好觉

شکر خیز〔名〕 产糖的地方

شکردان〔名〕 糖罐，糖果盘（碟）

شکردن (*shekardan*) 〔动〕 （根 شکر）①打猎②战胜，消灭③打碎，推翻④驱逐，赶走

شکردهان (*shekar-dahān*) 同 شکردهن

شکر دهن (~ *dahan*) 〔名、形〕 ①会讲话的人，健谈者②嘴巴甜的，能说会道的

شکر رنگ (~ *rang*) 〔名、形〕 ①病人②红色③害羞的

شکرریز〔名〕 ①制糖工人②制糖果点心的工人③优美的语言④动听的声音⑤结婚时洒在新娘和新郎头上的物品⑥喜悦的眼泪

شکر ریزی 〔名〕 ①糖果制造②〈喻〉说好话，甜言蜜语

شکر زار 同 شکرستان

شکرزبان (~ *zabān*) 同 شکردهن

شکر زخمه (~ *zakhme*)〔名〕射击准确，箭中靶

شکر ستان (*shekarestān*)〔名〕 ①甘蔗种植园②糖厂③〈喻〉情人的嘴唇

شکرسوار (*shekar-savār*) 〔名〕 漂亮的骑手，骠骑士

شکر شکن (~ *shekan*) 同 شکر دهن

شکر فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 ①糖商②〈喻〉情人

شکر فشان (~ *feshān*) 〔形〕 撒糖的，〈喻〉能说会道的，嘴巴甜的

شکرفیدن (*shakarfeedan*) 〔动〕 （根 شکرف）滑，（牲口）腿打滑

شکرگر (*shekar-gar*) 〔名〕 制糖工人

شکرگزار (*shokr-gozār*) 〔形〕 感谢的，感激的，

尊敬的

شکرگزاری 〔名〕 感谢，感激

~ کردن (را ، از) 同上

شکر گفتار (*shekar-goftār*) 〔形〕 说话动听的，能说会道的

شکر لب (~ *lab*) 〔形〕 ①甜言蜜语的，嘴甜的②裂唇的

شکر لهجه (~ *lahje*) 〔形〕 说话声调好听的

شکرنده (*shekarande*) 〔名〕 猎人，猎手

شکره (*shekare*) 〔名〕 猎人

شکری I (*shekaree*) 〔形〕 裂开的

لب ~ 〈医〉兔唇

شکری II 〔形〕 ①糖的，糖制的，甜的②淡黄色的，乳脂色的

شکریدن (*shekareedan*) 同 شکردن

شکرین (*shekareen*) 〔形〕 ①甜蜜的②含糖的，糖的

آرزوهای ~ 美妙的理想

شکرینه (*shekareene*) شکرین 的阴性

شکست (*shekast*) 〔名〕 ①失败，挫折，溃败②折断，打破，损坏③折本，亏损④(光的)折射

~ قطعی 彻底破产，决定性的失败

~ مو (~ زلف) 发卷

ضریب ~ 折射率

~ خوردن (~ یافتن) 遭到失败；(考试)不及格，输

قشون دشمن ~ خوردند . 敌军吃了败仗。

~ دادن (را ، به) 把…击败，把…打败，战胜…；超过

در مسابقهٔ دیروز تیم ما با نتیجهٔ سه به یك تیم مهمان را ~ داد . 在昨天比赛中我队以三比一战胜了客队。

~ مادر (مایهٔ) پیروزی است . 〈谚〉失败是成功之母。

شکست پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 可以战胜的

شکست خورده (~ *khorde*) 〔形〕 遭到失败的

شکست طلب (~ *talab*) 〔名〕 失败主义者

شکست طلبی 〔名、形〕 失败主义(的)

شکستگی (*shekastegee*) 〔名〕 ①折断，打断；断处，断口②损失，损耗③骨折④(精神)沮丧⑤衰老

صد پنج بابت ~ پای آن شرکت حساب کردند . 他们向该公司索取百分之五的损耗费。

شکستن (*shekastan*) 〔动〕 (根 شکن) ①打败，挫败②折断③打碎，打破④破裂⑤毁坏，破坏⑥撤销，废除⑦满足(愿望)⑧退(烧)

~ آرزو 满足愿望

~ بازار کسی یا چیزی 使某人失去威望

~ پیمان و عهد 毁约

~ تشنگی 解渴

~ حرارت 解热，解渴

~ خمار 解酒

~ دل 使…失望

~ رونق چیزی 使…不兴旺

~ سکوت 打破沉默

~ صف 打乱队伍，队伍零乱

~ نرخ چیزی (某物)价格下降

او هیچگاه عهد خود را نمیشکند . 他从不违背自己的诺言。

در این مسابقه ورزشکاران ما چهار رکورد ملی را شکستند . 这次比赛中我国运动员

打破了四项全国记录。

فنجان را شکست . 他打破了杯子。

فنجان افتاد و شکست . 杯子掉到地上碎了。

شکست ناپذیر (*shekast-nāpazeer*) 〔形〕 不可战胜的，战无不胜的

شکستنی (*shekastanee*) 〔形、名〕 ①易碎的，不坚固的，脆的②易碎物品，玻璃器皿

~ کالای 易碎品

شکسته (*shekaste*) 〔形〕 ①被打碎的，被击败的，被折断的②沮丧的，伤心的；衰老的③弯弯扭扭的，潦草的

~ استکان 打碎的杯子

~ آواز 悲伤的声调

~ پیر مرد 衰弱不堪的老人

~ خط 字迹潦草，草体

~ کشتی 失事船的残骸，失事的船只

شدن ~ 衰老，身体不支

او با آنکه بسیار ~ شده ولی روحیه‌اش عالی است . 他虽然很苍老了，但精神很好。

از غصه ~ شدن 被忧虑压得心情沉重

شکسته بار 〔名〕 不幸的人，倒霉的人，失败者

شکسته بال 〔形〕 ①断翅的，一蹶不振的，弱的②〈喻〉不幸的，悲惨的

شکسته بسته (~ *baste*) 〔形、名〕 ①马马虎虎的，不完全的，不连续的②不确切的，不明确的，模棱两可的③缺点，欠缺

شکسته بند (~ *band*) 〔名〕 〈医〉正骨医生

شکسته بندی 〔名〕 〈医〉正骨

~ تختهٔ 正骨用的夹板

~ کردن 正骨，上夹板

شکسته پیمان (~ *peymān*) 〔形〕 毁约的，食言的

شکسته جعد (~ *ja'd*) 〔形〕 头发卷曲的，卷发的

شکسته حال 〔形〕 贫穷的，贫困的，悲惨的

شکسته حالی 〔名〕 贫穷，贫困，悲惨

شکسته خاطر (~ *khāter*) 〔形〕 伤心的，心情不佳的，悲伤的，抑郁的

شکسته خاطری 〔名〕 伤心，心情不佳，悲伤，抑郁

شکسته دل (~ *del*) 〔形〕 忧愁的，伤心的，灰心的，心碎的；委屈的

شکسته دلی 〔名〕 忧愁，伤心，心碎；委屈

شکسته زبان (~ *zabān*) 〔形〕 口吃的，说话结结巴巴的

شکسته مزاج (~ *mezāj*) 〔形〕 体弱的

شکسته ناخن (~ *nākhon*) 〔形〕 无才能的，无天才的

شکسته نفس (~ *nafs*) 〔形〕 谦逊的；谦虚的，客气的

شکسته نفسی 〔名〕 谦逊，谦虚，客气

~ کردن 同上

شکسته وعده (~ *va'de*) 同 شکسته پیمان

شك شكی (*shakk-shakkee*) 〔形〕 ①摇摆不定的，犹豫不决的②情绪悲观的，多疑的

شکفت (*shekaft*) 〔名〕 洞，洞穴

شکفت (*shekeft*) 同 شگفت

شکفت آمیز 同 شگفت آمیز

شکفت انگیز (~ *angeez*) 同 شگفت انگیز

شکفتگی (*shekoftegee*) 〔名〕 ①（花）开放②〈喻〉繁荣③愉快，欢乐④微笑

شکفتن (*shekoftan*) 〔动〕（根 شکف）①开花，开放②〈喻〉繁荣③愉快④微笑

. غنچه شکفت 花开放了。

. بگذار صد گل بشکفد و از کهنه نو پدید آید

百花齐放，推陈出新。

شکفته (*shekofte*) 〔形、名〕 ①开花的，吐芽的 ②〈喻〉繁荣的③愉快的；微笑的④刚开的花朵

کردن ~ 使繁荣

سیاست حزب در رشتهٔ ادبیات و هنر استعداد هنری را در جوانان ما شکفته کرده است .

党的文艺政策使我们青年的艺术才华得到发展。

شکفتیدن (*shekefteedan*) 同 شکفیدن

شکفیدن (*shekofeedan*) 〔动〕（根 شکف）开花，（花）开放

شکك (*shakak*) 〔名〕 ①步伐声②（一种类似琵琶的）诗琴

شکل (*shekl*) 〔名〕（复 اشکال）①形式，形态，方式②外形，图形，式样，轮廓③品种，种类，款式④形象，肖象，模拟象

اقتصادی ~ 经济形态

دولتی ~ 国体

زمین ~ 地形

گذرا ~ 过渡形式

مربع ~ 正方形

هندسی ~ 几何图形

از چه ~ ؟ 什么样子?

~ بدین 这样，正是如此

~ به چه 如何？怎样?

از ~ افتادن 走样，走形，变形，破相

به ~ چیزی در آمدن 采取…形式，成为…

به ~ کسی در آمدن 以某人的面貌出现

به ~ قانون در آمدن 成为合法化，采取法律形式

از ~ انداختن 使…走样，使…变形，使…破相

به ~ چیزی در آوردن 使…成为某物，赋予某种形式

~ کسی بودن 同某人长得象

او ~ شما ست . 他长得象你。

~ کشیدن 画图，画象

~ گرفتن 形成，组成，具有法律形态

شکلاً (*sheklan*) 〔副〕 看样子，按形式，在形式上

شکلا (*shokolā*) 同 شکلات

شکلات Chocolate 〔名〕 巧克力（糖）

شکلاتی 〔形、名〕 巧克力的；棕色，咖啡色

شکل پذیر (*shekl-pazeer*) 〔形〕 可塑的，软的

شکلك (*sheklak*) 〔名〕鬼脸，怪相

~ در آوردن (~ کردن) 做鬼脸，装怪相

شکم (*shekam*) 〔名〕 ①肚子，腹部②内部③（生若干）胎；怀胎④食欲，胃口⑤〈罕〉怀孕

در ~ . . . 在…里面，在…内部

~ سه 三胎

~ ناحیهٔ 腹腔

~ یك 〈口〉一肚子，饱饱地

از عزا در آوردن ~ 吃个饱（指久饿后）

از ~ خود بریدن 忍疼割爱，割去自己身上的肉，剜去心头肉

~ کسی به پشتش چسبیدن 某人饿得前心贴后背

یک ~ سیر خوردن 饱餐一顿

~ دادن 凹，弯曲，下垂

دیوار ~ داده 墙凹下去了。

～ داشتن 胃口大，怀孕

～ رفتن 跑肚，泻肚

بر ～ رفتن 爬行，匍匐而行

سه ～ زاییدن 生三胎，生三个孩子

به آب زدن ～ 鲁莽，铤而走险

(برای) خود را صابون زدن ～ 盼望有一顿饱餐，想入非非

چرب کردن ～ 吃东西

کسی را سفره کردن ～ 开膛破肚，杀死某人

～ گرفتن 肥胖，发胖，便秘

کسی عزا گرفتن ～ 某人不吃，吃不下饭

.شکمش بالا آمد 她怀孕了。

.شکمش گوشت نو بالا آورده (است) 他发迹了，他发财了。

.شکمش سیر است 他吃得饱饱的。

.گرسنه ایمان ندارد ～ 〈谚〉饿汉不信神。

.این بچه کار نمیکند ～ 这孩子大便不通。

شکم انبان (～ *anbān*) 〔形〕 大腹便便的

شکم باره 〔名〕 贪吃的人

شکم بند (～ *band*) 〔名〕 ①（医用）绑带，腹带，肚带②腰带③妇女紧身胸衣，女用束腹

شکم بنده (～ *bande*) 同 شکم‌پرست

شکمبه (*shekambe*) 〔名〕 ①胃，内脏②反刍动物的第一胃

و شیردان کسی را بیرون ریختن ～ 把某人五脏掏出来（作为一种威胁）

شکم پا (*shekam-pā*) 〔名〕（复 شکم پایان）腹足纲的软体动物

شکم پاره 〔名〕〈植〉①亚麻籽车前②旋复花（用作驱蛋剂）

شکم پاور (～ *pāvar*) 〔名〕 腹足类动物

شکم پایان 见 شکم پا

شکم پائی 〔形〕 腹足纲软体动物的

شکم پرست (～ *parast*) 〔形、名〕 ①贪食的，暴食的②嘴馋的人，贪食者③讲究饮食者

شکم پرستی 〔名〕 ①贪食，暴食②讲究饮食

شکم پر کن (～ *por-kon*) 〔形〕 够吃的，填饱肚皮的，果腹的

شکم پرور (～ *parvar*) 同 شکم پرست

شکم پروری 同 شکم پرستی

شکم تغار (～ *taghār*) 同 شکم پرست

شکم تله (～ *tale*) 同 شکم پرست

شکم چران (～ *charān*) 〔名〕 ①好吃懒做的人②讲究吃喝的人

شکم چرانی 〔名〕 ①好吃懒做②讲究吃喝

شکم چلاس (～ *chelās*) 同 شکم پرست

شکم چه 〔名〕 〈解〉室

های دل ～ 〈解〉心室

های مغز ～ 〈解〉脑室

شکم خوار (～ *khār*) 同 شکم پرست

شکم خواری 同 شکم پرستی

شکم دار 〔形〕 ①怀崽的（指动物）②大肚子的，容量大的

شکم داری 〔名〕 ①怀崽②大肚子

شکم درد (～ *dard*) 〔名〕 肚子疼，腹绞痛，肠绞痛

شکم دله (～ *dale*) 同 شکم پرست

شکم ران 〔名〕 泻药

شکم روش (～ *ravesh*) 〔名〕 腹泻，下痢

شکم گرسنه (～ *goresne*) 〔形〕 饥饿的

شکم گرفتگی (～ *gereftegee*) 〔名〕 〈医〉大便秘

结，便秘

شكم گرفته 〔形〕〈医〉大便秘结的，患便秘的

شكم گنده (~ *gonde*) 〔形〕①大腹便便的，大肚皮的②贪食的

شكمو (*shekamoo*) 〔形〕 嘴馋的，贪食的

شكموار (*shekam-vār*) 〔形〕 肚子般大小的，肚子般的

شكمه (*shekame*) 同 شكمچه

شكمى (*shekamee*)〔形、名〕①嘴馋的，贪食的②肚子的；内脏的，腹腔的③〈俗〉食物，可吃的东西

~ گودال 腹股沟

حرف زدن ~ 胡言乱语

شكن Ⅰ (*shekan*) ① شكستن 的根②可做构词后缀，如：~ دندان ، ~ هيزم ، ~ قند 等

شكن Ⅱ 〔名〕①折叠，叠痕，皱②弯曲③损坏，弄断，破坏

زلف ~ 卷发

شكنب (*shekanb*) 同 شكم

شكنبه 同 شكمبه

شكنج (*shekanj*)〔名〕 ①拧，捏②弯曲，折曲，皱折③欺骗，诡计，骗局④压迫，折磨

شكنجه (*shekanje*) 〔名〕①拷打，折磨②酷刑，苦痛③书夹子

(~ كردن) ~ دادن 拷打，折磨，使…受苦

~ شدن 遭受拷打，受折磨

~ كشيدن 受折磨，受苦

شكنجه آميز 〔形〕 折磨人的，令人难受的

شكنجيدن (*shekanjeedan*) 〔动〕（根 شكنج）严刑拷打

شكند (*shakand*) 〔名〕 蚯蚓

شكندار (*shekandār*) 〔形〕弯曲的，折叠的，皱的

شكن در شكن (*shekan-dar-shekan*) 同 شكن شكن

شكن شكن (*shekan-shekan*) 〔形〕 卷曲的；卷发的

شكنندگى (*shekanandegee*) 〔名〕 易碎，脆

~ قابليت 易碎性，脆度

شكننده 〔名、形〕 ①打破者②易碎的，脆的

~ گلولهٔ 爆破弹

شكوا (*shekvā*) 同 شكوه (*shekve*)

شكوب (*shokoob*) 〔名〕 手巾，头巾，缠头巾

شكوخيدن (*shokookheedan*) 〔动〕（根 شكوخ）①滑倒②害怕

شكور (*shakoor*) 〔形〕 ①非常感谢的，感恩戴德的②知足的，容易满足的③〈宗〉报应的，报答的

شك و شيون (*shako-sheevan*) 〔名〕 〈口〉哭泣

شكوفا (*shokoofā*)〔形、名〕 ①繁荣的，昌盛的②自己裂口的干果

~ ساختن 发扬，使…繁荣昌盛

ما بايد روحيهٔ انقلابى اتكاء به نيروى خود و مبارزهٔ سرسختانه را ~ سازيم . 我们要发扬自力更生、艰苦奋斗的革命精神。

شكوفان (*shokoofān*) 〔形〕繁荣的，繁华的，昌盛的

~ باغ 百花盛开的花园

~ چهرهٔ 笑脸

شكوفائى (*shokoofā-ee*) 〔名〕 繁荣，昌盛，发达

تا اواخر قرن جارى ميهن ما در صنايع و كشاورزى به ~ بيشترى خواهد رسيد . 到本世纪末我国的工农业将有更大的发展。

شکوفتن (*shekooftan*) 同 شکفتن

شکوفنده (*shekoofande*) 〔形〕 ①开花的 ②打开的，渗入的

شکوفه (*shekoofe*) 〔名〕 ①花，果树花②开花

~ دادن 开花

~ کردن 开花；〈罕〉呕吐

بادام ~ کرد . 巴旦杏树开花了。

شکوفه دار 〔形〕 开花的

شکوفه زار 〔名〕 果园

شکوفیدن (*shokoofeedan*) 同 شکفتن

شکوك (*shokook*) 见 شك

اهل ~ (اهل الشکوک) 〈旧〉怀疑主义者

شکولات (*shokoolāt*) 同 شکلات

شکوه (*shekve*) 〔名〕 怨言，诉苦，抱怨，控诉

~ کردن (از) 同上

زبان به ~ گشودن 发牢骚

شکوه (*shokooh*) 〔名〕 隆重，壮丽，宏伟，富丽堂皇，庄严

عمارت با ~ 雄伟庄严的建筑物

مجلس با ~ 隆重的集会

نمایش با ~ 盛大的演出

شکوه (*shekooh*) 〔名〕 畏惧，害怕，担心

شکوه آمیز (*shekve-āmeez*) 同 شکایت آمیز

شکوهمند (*shokooh-mand*) 〔形〕 隆重的，壮丽的，宏伟的，盛大的

شکوه مندی 〔名〕 隆重，壮丽，宏伟，盛大

شکوه ناك (*shekve-nāk*) 同 شکایت آمیز

شکوهیدن (*shokooheedan*) 〔动〕（根 شکوه ）宏伟，壮丽，尊严，庄严

شکوهیدن (*shekooheedan*) 〔动〕（根 شکوه ）畏惧，害怕，担心

شکوی (*shakvā*) 同 شکوه (*shekve*)

شکه (*shokoh*) شکوه (*shokooh*) 的缩写形式

شکه (*shekoh*) 〔名〕 害怕

شکهیدن (*shekoheedan*) 〔动〕（根 شکه ）害怕，担忧

شکی (*shakkee*) 〔形〕 怀疑的，可疑的

شکیات (*shakiyyāt*) 〔名〕 疑点，可疑的事（尤指祷告时跪拜次数的忘记）

شکیب (*shakeeb*) 〔名〕 耐性，忍耐，容忍，耐心

شکیبا (*shakeebā*) 〔形〕 有耐心的，能忍耐的

شکیبائی 〔名〕 耐心，忍耐，容忍

شکیبنده (*shakeebande*) 〔形〕 有耐心的，能容忍的

شکیبیدن (*shakeebeedan*) 〔动〕（根 شکیب ）忍耐，容忍

شکیر (*shakeer*) 〔名〕 草吃得少而产奶多的牧畜

شکیش (*shakeesh*) 〔名〕 包装，包装皮

شکیفت (*shakeeft*) 同 شکیب

شکیفتن (*shakeeftan*) 同 شکیبیدن

شکیل (*shakeel*) 〔形〕 式样好的，款式美的，漂亮的，好看的

شکیل (*shekeel*) 〔名〕 链条，镣铐；（系牛马等的）系链

شکیمه (*shakeeme*) 〔名〕 ①（马）嚼子②〈转〉坚定不移，抵抗，不顺从

شکینه (*shakeene*) 〔名〕（贮藏粮食用的）大缸

شگا (*shagā*) 〔名〕 〈旧〉箭筒，箭袋

شگال (*shagāl*) 同 شغال

شگرد (*shegard*) 〔名〕 方式，方法；手段，手法

شگرف (*shegarf*) 〔形〕 ①惊人的，卓越的，出色的②美丽的，优美的 ③宏伟的，伟大的，强

大的，巨大的④罕见的

شگرفی 〔名〕 ①惊人，卓越，出色，出奇②美，优美③宏伟，伟大，巨大④罕见

شگفت (*shegeft*) 〔名〕 惊奇，惊讶，诧异

معماری ~ 建筑上的奇迹

~ داشتن (به ~ آمدن ، در ~ شدن ، در ~ ماندن) 同上

دیدارکنندگان از عظمت و بزرگی دیوار چین به ~ آمدند . 参观长城的人对它的雄伟气魄都惊叹不已。

شگفتا 〔叹〕 奇怪!

شگفت آمیز 〔形〕 令人惊奇的，奇怪的，奇异的，惊人的

شگفت انگیز (~ *angeez*) 〔形〕 激动人心的，惊心动魄的，扣人心弦的

شگفت آور (~ *āvar*) 同 شگفت انگیز

شگفت زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 吃惊，惊讶

شگفت زده 〔形〕 吃惊的，惊讶的

شگفتن (*shegeftan*) 同 شگفتیدن

شگفتن (*shegoftan*) 同 شکفتن

شگفتی (*shegeftee*) 〔形、名〕 ①令人惊讶的②惊奇，惊讶，奇妙

شگفتیدن (*shegefteedan*) 〔动〕 (根 شگفت) 惊奇，惊讶，瞠目

شگوفه (*shogoofe*) 同 شکوفه

شگون (*shogoon*) 〔名〕 吉兆，前兆，预兆

~ داشتن 是个好兆头

شل Ⅰ (*shal*) 〔形、名〕 ①麻痹的，瘫痪的，残废的；跛足的②麻痹患者

از یك پا ~ 跛足的

~ شدن 残废；变跛

~ کردن 使…变跛，致残

یك پایش ~ است . 他的一条腿跛(瘸)。

شل Ⅱ 〔名〕 大腿

شل Ⅲ 〔名〕 薄皮革

شل (*shol*) 〔形、副〕 ①软的，软弱的，柔软的②稀的，松的，松弛的；懒散的，松懈的③宽敞的，肥大的

آدم ~ 软绵绵的人

آش ~ 稀粥

غذای ~ 软食

~ آمدن (~ آوردن) 软下来；放松，不抓紧，松劲

~ بودن 松，松弛，松软

طناب ~ بود . 绳子很松。

گره ~ است . 结子很松。

این گل زیاد ~ است . 这泥土很松软。

~ شدن 变得软绵绵；松开，松散，放松；变稀

~ کردن 使松懈，使松开；掺稀

~ و سفت کردن 又扯又放

سرکیسه را ~ کردن 积钱，行贿

~ گرفتن 不认真对待(某事)

~ کن و سفت کن در آوردن 忽而让这样，忽而让那样，又扯又放

شل (*shel*) 〔名〕 标枪，投枪

شل Shell 〔名〕 装汽水瓶用的箱子

شلافه (*shallāfe*) 〔名〕 泼妇

شلاق (*shallāgh*) 〔名、形〕 ①鞭子，皮鞭，皮条；鞭打②挑拨…的，引起…不和的③无耻的

سواری ~ 马鞭

~ خوردن 挨鞭子，受鞭笞

~ زدن 鞭打，抽鞭子，鞭笞

شلاق خور (~ *khor*) 〔形〕 耐用的，经久的，结实的

این قالی شلاق خورش خوب است . 这块地毯很耐用。

شلاق کش (~ *kesh*) 〔副〕 飞快地，急速地，一溜烟地，冒失地

~ میرفت . 他一溜烟似地跑了。

شلاقی (*shallāghee*) 〔副、形〕 ①非常响亮的（地）②细长的，鞭状的

شلال I (*shelāl*) 〔名〕 稀针脚，大针脚

~ کردن 粗缝

شلال II 〔名〕 散居的部落，赶骆驼队

شلال وار 〔形、副〕 快的，迅速的；利落的（地）

شلاله (*shallāle*) 〔名〕 小瀑布

شلان شلان (*shalān-shalān*) 〔副〕 一瘸一拐地（走路）

شل باف (*shol-bāf*) 〔形〕 布织得稀的，不密的

شل بافت (~ *bāft*) 同 شل باف

شلپ (*shelep*) 〔名〕 （物品）掉入水中的声响

شلپ شلوپ (~ *sholoop*) 〔名〕 哗哗流水声

~ کردن 水哗啦哗拉地响

شلپوی (*shalpooy*) 〔名〕 ①脚步声②轻的声音

شلتاق (*shaltāgh*) 〔形、名〕 ①争吵，吵嚷，喧闹②不公正，不诚实的买卖

~ کردن 愚弄，捉弄，欺骗，喧闹，骚乱

شلتوك (*shaltook*) 〔名〕 稻子，稻谷

شلتوك زار 〔名〕 稻田

شلتوك كار 〔名〕 种稻者

شلتوك كارى 〔名〕 ①种稻子，栽培水稻②稻田

~ کردن 种稻子

شلته (*shalte*) 同 شليته

شلجم (*shaljam*) 同 شلغم

شلجمی (*shaljamee*) 〔形、名〕 〈数〉①抛物线的②抛物线

شلختگی (*shalakhtegee*) 〔名〕 邋遢，懒惰，衣冠不整

شلخته I (*shalakhte*) 〔形、名〕 ①邋遢的，懒惰的，不整齐的②蠢笨的③懒女人，邋遢女人

شلخته II 〔名〕 踢屁股一脚

~ زدن 踢一脚

شلخته وار 〔副〕 邋遢地，不整洁地

شل شلکی (*shol-sholkee*) 同 شل (*shol*)

شل شلی (*shal-shalee*) 同 شلان شلان

شل شلی (*shol-sholee*) 同 شل (*shol*)

شلغم (*shalgham*) 〔名〕 〈植〉芜菁，萝卜，大头菜

شلغمی 〔形〕 芜菁状的

شلف (*shalf*) 〔名〕 〈旧〉妓女

شلفتی (*sholoftee*) 〔形〕 萎靡的，迟钝的，无用的

شلفه (*shalfe*) 同 شلفيه

شلفینه (*shalfeene*) 同 شلفيه

شلفيه (*shalfiyye*) 〔名〕 ①〈解〉阴户②妓女

~ (و) الفيه 色情文学，色情画

شلك (*shalk*) 〔名〕 〈动〉水蛭

شلك (*shelk*) 〔名〕 黑色粘土

شلكك (*shelkak*) 〔名〕 ①溢水口，溢水道，水沟眼②水管子，水槽

شلم (*shalam*) 同 شلغم

شلم Slam 〔名〕 （桥牌戏等）满贯，全胜

شل مشلی (*shol-masholee*) 〔形〕 萎靡不振的，懒散的

شلم شوربا (*shalam-shoorbā*) 〔形〕 ①混乱的，

杂乱无章的，乱成一锅粥的②漫不经心的，不在意的

شلم شوروا (~ *shoorvā*) 同 شلم شوربا

شلنگ (*shalang*) 〔名〕 大步，快步；跨大步，跳跃

(~ زدن ، ~ انداختن) ~ بر داشتن 迈大步，跨大步，健步如飞

شلنگ Schlange 〔名〕 水龙带，软管

شلنگ انداز (*shalang-andāz*) 〔形〕 迈大步，飞快的；龙飞凤舞的（指书法）

شلنگ تخته (~ *takhte*) 同 شلنگ (*shalang*)

~ زدن 迈大步，跨大步

شلوار (*shalvār*) 〔名〕 裤子

~ سواری 马裤

~ کوتاه (نیم شلواری) 短裤

~ زرد کردن （吓得）屁滚尿流

~ بالا کشیدن 提裤子

شلوار بند (~ *band*) 〔名〕 背带，裤带

شل و پل (*shalo-pal*) 〔形〕 ①疲劳过度的，筋疲力尽的②遭痛打的，打成残废的

~ کردن 打得遍体鳞伤，摧残

شل و شیت (*sholo-sheet*) 〔形〕 无味的

شلوغ (*sholoogh*) 〔名、形〕 ①混乱，乱七八糟②喧闹，吵闹，拥挤，忙乱③吵闹的，拥挤的，熙熙攘攘的

بچهٔ ~ 吵闹的孩子

~ کردن 吵闹，喧闹；弄乱，打乱

مواظب باش بچه‌ها ~ نکنند ! 注意不要让孩子们吵闹！

این دو نفر همیشه ~ میکنند . 这两个人总是吵吵嚷嚷的。

این خیابان همیشه ~ است . 这条街道总是熙熙攘攘的。

شلوغ پلوغ (~ *poloogh*) 〔形〕 混乱的，拥挤的，杂乱无章的

شلوغ کاری 〔名〕 弄乱，搞得乱哄哄

شلوغ کن (~ *kon*) 〔形〕 喧闹的，吵闹的；爱闹事的

بچهٔ ~ 淘气的孩子

شلوغی (*sholooghee*) 〔名〕 ①拥挤②吵闹，乱哄哄

شلوق (*sholoogh*) 同 شلوغ

شل و ول (*sholo-vel*) 〔形〕 ①萎靡的，颓废的，衰败的，无力的②不整洁的③（衣服）肥大的

شله (*sholla*, *shalle*) 〔名〕 垃圾箱

شله (*shelle*) 〔名〕 红色斜纹布；紫红色

شله (*shole*) 〔名〕 菜粥

شله (*sholle*) 〔名〕 ①月经带②阴户

شله‌ای (*shelle-ee*) 〔形〕 红色的，鲜红的；紫红的

شله قلمکار (*shole-ghalamkār*) 〔名〕 一种放肉、菜等做的粥

آش ~ 大杂烩，一锅粥（指某种混乱的东西）

شلی (*shalee*) 〔名〕 瘸，跛

شلی (*sholee*) 〔名〕 ①弱，软弱②松弛，松懈③（食物）稀

شلیاق (*shaliyāgh*) 〔名〕 〈动〉琴鸟，〈天〉天琴座

شلیته (*shaleete*) 〔名〕 （古时妇女穿的）带褶的裙子，短裙，衬裙

شلیخ (*shaleekh*) 〔名〕 声音，声调

شلیدن (*shaleedan*) 〔动〕 （根 شل ）①跛行②〈旧〉抓住③热心，勤奋

شلیک (*shaleek*) 〔名〕 〈军〉射击，散射，齐射；射出，开火

پراکنده ~ 零星的枪声

پی در پی ~ 急射

توپ ~ 炮击，炮轰

خنده ~ 轰堂大笑

در موقع خطر ~ 警报信号；遇险号炮

سلام ~ 礼炮

توپ انداختن ~ 放礼炮，鸣炮致意

(انداختن ~) کردن ~ 射击，急射，射出，开出

تیر هوائی ~ کردن 朝天开枪

شلیل (*shaleel*) 〔名〕 〈植〉油桃，蜜桃

شلینگ Shilling 〔名〕 先令（原英国货币单位，二十先令为一镑，十二便士为一先令）

شم I (*sham*) 〔名〕 ①恐怖，惊恐②逃跑，逃脱

شم II 〔名〕 指甲，爪子

شم (*shom*) 〔名〕 凉鞋，便鞋

شم (*shamm*) 〔名〕 ①嗅，嗅觉②香味③理解

سیاسی داشتن ~ 富有政治嗅觉（敏感性）

شما (*shomā*) 〔代、形〕 ①您，你们②您的，你们的

~ به 对您

~ کتاب 您的书

مدتی است ~ را ندیدیم . 我们好久没见到您了。

شماتت (*shamātat*) 〔名〕 ①幸灾乐祸②指责，训斥

کردن ~ 同上

شماتت آمیز (~ *āmeez*) 〔形〕 ①幸灾乐祸的②指责的，训斥的

شماتیك (*shemāteek*) 〔形、副〕 ①图表的，公式的，表格的②图表式地，公式地，简略地

شمار I (*shomār*) ① شمردن 的根②可做构词后缀，如：~ ساعت ، ~ ستاره 等

شمار II 〔名〕 ①数，计算②范围③数字

سکنهٔ قریه ~ 村中的人数

در ~ . . . 在…之列

~ روز 〈宗〉世界末日，复活日

(~ دانش) ~ علم 数学

(به ~ رفتن) آمدن ~ به 计算，被列入，被算为，算作为，可数

او جزو قهرمانان ملی به ~ میاید . 他是一位民族英雄。

ستارگان به ~ نمیایند. 星星是数不过来的。

به ~ آوردن 把…算上，算入，把…列入

کردن ~ 计数，计算

باریک کردن ~ 争执

شمارخواه (~ *khāh*) 〔名〕 真主

شماردن (*shomārdan*) 同 شمردن

شمارش (*shomāresh*) 〔名〕 计算，清算

آراء ~ 计算票数

کردن ~ 数，算，计算

شمارش گر (~ *gar*) 〔名〕 （表上）指针

شمارنده (*shomārande*) 〔名、形〕 ①计数者②计数的

شماره (*shomāre*) 〔名〕 ①数，数目，数字②（报刊等）期数③〈语〉数的范畴

ترتیب ~ 顺序号

تلفن ~ 电话号码

روزنامه ~ 报纸的期数

كفش ~ 鞋子的号码（尺码）

~ تك 单份

« پرچم سرخ » در ~ اخير مجلهٔ 最近一期的«红旗»杂志

به ~ افتادن 变为有节奏

نفسش به ~ افتادن （他由于紧张、激动而）呼吸减慢

~ كردن 点数，计算

~ گرفتن 拨（电话）号码

شماره انداز (~ *andāz*) 〔名〕 号码计算机

شماره بردارى (~ *bardāree*) 〔名〕 登记

شماره زن (~ *zan*) 〔名〕 ①号码机②填号人，编号人

شماره زنى 〔名〕 打号，编号

شماره گذار (~ *gozār*) 〔形〕 记号数的，给…编号的

شماره گذارى 〔名〕 记号数，编号

شماره گير (~ *geer*) 〔名〕 （电话）拨号盘

تلفن ~ 电话拨号盘

شمارى (*shomāree*) 〔名、形〕 ①计算，核算②计算的

شماريدن (*shomāreedan*) 同 شمردن

شماس (*shammās*) 〔名〕（复 شمامسه） ①太阳神的信徒②教会的执事，教堂的司事，教堂看门人

شماطه (*shammāte*) 〔名〕 ①闹钟②闹音，喧声，骚扰声

شماطه‌اى 同 شماطه دار

شماطه دار (~ *dār*) 〔形〕 有噪音的，打击的，鸣响的

~ ساعت 闹钟

شماع (*shammā'*) 〔名〕 制烛者，蜡烛商

شماعى (*shamā-ee*) 〔名〕 制烛业

شماغنده (*shamāghande*) 同 شماگنده

شماگنده (*shamāgande*) 〔形〕 臭的

شمال (*shemāl*) 〔名、形〕 ①北，北面，北方②北风，冷风③左边，左面④北面的

~ شرق 东北

~ شرقى 东北（的）

~ غرب 西北

~ غربى 西北（的）

~ باد 北风，冷风

~ قطب 北极

~ يمين و 左右两面

شمالا (*shemālan*) 〔副〕 往北方，向北方；在左边

شمال نما (*shemāl-nemā*) 〔名〕 罗盘，指北（南）针

شماله (*shamāle*) 〔名〕 ①一种稻米②硬脂蜡烛，蜡

شمالى (*shemālee*) 〔形、名〕 ①北的，北方的②北方人

شمالى و جنوبى (*shemālee-o-jonoobee*) 〔名〕 南北向

اين خيابان ~ واقع شده است . 这条街是南北向的。

شمامه (*shammāme*) 〔名〕 ①小圆甜香瓜②香水瓶

~ كافور 〈喻〉日和月；白天的亮光

شمان (*shamān*) 〔形〕 ①害怕的，恐惧的②叫喊的

شماندن (*shamāndan*) 〔动〕（根 شمان） ①恐吓②使…叫喊③使…心神不定④使…失去知觉

شمائل (*shamā-el*) 〔名〕 ①见 شميله ②人像，

画像，肖像，偶像③〈罕〉北方地区，北风

شمائل پرست (~ *parast*) 〔形、名〕 崇拜偶像的（者）

شمائل پرستی 〔名〕 崇拜偶像

شمائل ساز 〔名〕 画圣像者

شمایم (*shamāyem*) 见 شمیمه

شمبلید (*shambaleed*) 同 شنبلید

شمپانزه Chimpanzee 〔名〕 〈动〉黑猩猩

شمت (*shammat*)〔名〕①嗅一下②香味③一点儿

شمخال (*shamkhāl*) 〔名〕 火绳枪，燧发枪

شمخالچی (~ *chee*) 〔名〕 火枪手，燧发枪手

شمد (*shamad*) 〔名〕 ①白细夏布②白面饼

شمر (*shamar*) 〔名〕 水池，水塘，蓄水池

شمر (*shemr*) 〔名〕①谢穆尔（相传为杀害什叶派教长侯赛因的凶手）②凶手，恶棍

~ جلودارش نمیشود .（دست ~ را از پشت بسته است） 他的暴虐超过谢穆尔。

شمرخوان (~ *khān*)〔名〕（在宗教剧中）扮演谢穆尔的人

شمردگی (*shomordegee*) 〔名〕 计算，点数，明显，清晰

شمردن (*shomordan*) 〔动〕（根 شمار ، شمر）①计算，点数②当作，算作，认为③说出，列举

~ بر 点数，计算

~ حقیر 藐视，歧视

~ در زمرهٔ چیزی 列入…之内，看做，算入

~ غنیمت 利用，趁（机会）

کتاب ها را بشمار ! 请点一下书！

شمرده 〔形、副〕 ①已点清的，已点过的②清晰的（地），清楚的（地）③有节奏的（地），不慌不忙的（地），从容不迫的（地）

~ پول 已点清的款项

~ قرائت 清晰的朗读

~ بخوان ! 请读得清楚点！

او ~ گام بر میدارد . 他稳重地走着。

شمروار (*shemr-vār*)〔副〕残酷地，野兽般地

شمریدن (*shomoreedan*) 同 شمردن

شمس (*shams*) 〔名〕（复 شموس）太阳

~ کاذب 幻日，假日（日晕上的光轮）

شمسه (*shamse*) 〔名〕 ①盘花钮扣②（将马刀系在腰上的）带穗的套子③织品上的图案，金银刺绣④塑像，偶像⑤酸橙子，柠檬⑥圆面包⑦〈建〉蔓叶花样

شمسی (*shamsee*) 〔形〕 太阳的

~ تقویم 阳历，太阳历

~ حروف 太阳字母

~ سال 太阳年

~ منظومهٔ 〈天〉太阳系

خورشید و تمام اجرام آسمانی را که بدور آن میگردند بر روی هم منظومهٔ ~ مینامند . 人们把太阳和围绕太阳运转的星球统称为“太阳系”。

شمسیه (*shamsiye*)〔名〕① شمسی 的阴性②阳伞

~ حروف 阿拉伯文字母表上的太阳字母即（ت ، ث ، د ، ذ ، ر ، ز ، س ، ش ، ص ، ض ، ط ، ظ ، ل ، ن）

شمش (*shemsh*) 〔名〕锭，金属锭，钢铁锭

~ طلا 金锭

شمشاد (*shemshād*)〔名〕 ①〈植〉黄杨②〈喻〉（情人的）身材③〈喻〉头发

~ چوب 黄杨木

شمشاد بالا (~ *bālā*) 同 شمشاد قد

شمشير زن (~ *zan*) 〔名、形〕 ①击剑者；骑士 ②击剑的③勇敢的，英勇的

شمشير ساز 〔名〕 刀剑匠

شمشير سازى 〔名〕 刀剑制造业；刀剑铺

شمشير گر (~ *gar*) 同 شمشير ساز

شمشير ماهى (~ *māhee*) 〔名〕 〈动〉剑鱼

شمشيرى (*shamsheeree*) 〔形〕 剑形的；〈植〉剑状的

شمع (*sham'*) 〔名〕（复 شموع）①蜡烛，蜡②〈理〉烛光，瓦特③喷火嘴（内燃机的发火电嘴）

~ اتومبيل （汽车的）火花塞；电花插头

~ آسمان (~ صباح ، ~ صبح ، ~عالمتاب)

〈喻〉太阳

~ الهى 〈喻〉古兰经；月亮；太阳；伊斯兰教

~ پيه (~ پيهى) 油脂制的烛

~ جمع (~ مجلس ، ~ محفل) 〈喻〉社会上的中心人物

~ ديوار （墙的）斜撑柱

~ زرين لگن 〈喻〉太阳

~ سحر 〈喻〉假黎明

~ كافورى 鲸蜡制烛，白蜡制烛

~ گچى 硬脂烛

~ موتور 内燃机发火电嘴

~ موسى 蜡烛，（为烛灯、烟斗等点火用的）涂蜡长烛芯

~ هدى 〈喻〉穆罕默德

ته ~ 蜡烛头

گل ~ 烛花，灯花

صد ~ لامپ 一百支（烛）光

~ زدن 用斜撑，撑住，支持

شمشاد قامت (~ *ghāmat*) 同 شمشاد قد

شمشاد قد (~ *ghad*) 〔形〕 〈诗〉（身材）笔直的，笔挺的，高大匀称的

شمشادى (*shamshādee*) 〔形〕 黄杨木的，似黄杨木的

شمشار (*shemshār*) 〔名〕 黄杨树的枝条

شمشه (*shemshe*) 〔名〕 （作镜框等的）板条，木椽；铅垂线（砖石工用）

~ چوبى 木条，木椽

~ كاه گلى （用稻草和泥作材料涂抹的）墙泥

شمشير (*shamsheer*) 〔名〕 ①剑，军刀，马刀；（阿拉伯人、土耳其人等旧时用的）短弯刀②〈喻〉晨光

~ بلند سوار نظام （击剑或决斗时用的）长剑

~ سخمه زنى （决斗时或剑术中用的）轻剑

~ عدالت 正义的宝剑

~ گوشتى 〈喻〉舌头

بدم ~ 在剑锋上

زخم ~ 被马刀砍的伤口（或伤疤）

~ خوردن 挨剑刺

~ زدن (~ حواله كسى كردن) 劈刺，砍杀；击剑

~ را غلاف كردن (~ در غلاف كردن) 刀剑入鞘，退让，服输，怯阵

~ (بر) كشيدن 拔剑，抽剑

از دم ~ گذرانيدن 〈旧〉用剑劈，杀死

شمشير باز 〔名〕 击剑者，斗剑士，斗士

شمشير بازى 〔名〕 击剑，剑术

~ سواره （中古时代的）马上比武（大会）

~ كردن 击剑

~ را از دو طرف سوزانیدن 过分地耗费精力
~ روشن کردن 点燃蜡烛
~ کشتن (~ خاموش کردن) 吹熄蜡烛
شمع آجین (~ *ājeen*) 〔名〕 一种酷刑（将受刑者全身弄伤，在伤处插上点燃的蜡烛）
شمعدان (~ *dān*) 〔名〕 烛台
~ دیواری 装在墙上的烛台（或灯台）
~ شاخه دار 多头烛台
شمعدانی 〔名〕 〈植〉天竺葵（属）
~ پر پر (~ پیچ) 〈植〉天竺葵
~ عطری 〈植〉香天竺葵
شمع سازی 〔名〕 制烛业
شمع قد (~ *ghad*) 〔形〕 身材挺直的，笔挺的
شمعك (*sham'ak*) 〔名〕 ①扶壁，建筑物支柱②滨，海滨③小蜡烛
شمع گیر (*sham'-geer*) 〔名〕 掌管燃点蜡烛者；剪蜡烛头的人
شمعون (*sham-oon*) 〔名〕 〈宗〉西门（耶稣十二门徒之一）
شمعی (*sham-ee*) 〔形〕 ①用蜡烛的②似烛的③蜡制的④（指亮度）烛光的
لامپ صد ~ 一百支（烛）光的灯泡
شمغند (*shamghand*) 〔形〕 腐烂的，发臭的
شمل (*shamal*) 〔名〕 ①系带的便鞋②草头王，流氓头
شمن (*shaman*) 〔名〕 ①拜佛者，偶像崇拜者②佛教或婆罗门教的祭司
شمنده (*shamande*) 〔形〕 惊人的，令人吃惊的
شموخ (*shomookh*) 〔名〕 高，高度
شموس (*shamoos*) 〔名〕 烈马
شموس (*shomoos*) 见 شمس
شموع (*shomoo'*) 见 شمع
شمول (*shomool*) 〔名〕 包含，包括，含有
شمولیت (*shomooliyyat*) 〔名〕 加入，参加，包括，列入
~ داشتن 参加，列入
شموم (*shomoom*) 〔形〕 芳香的
شمه (*shamme*) 〔名〕 ①一些，某些，若干，少许，片断，部分②〈罕〉香味
شمه‌ای از حکایت 故事的片断
این بود شمه‌ای از مشاهدات او در سفر چین.
这就是他访华见闻的一部分。
شمه (*sheme*) 〔名〕 ①奶酪②(牛、羊等)初乳
شمیدن Ⅰ (*shameedan*) 〔动〕（根 شم）①害怕，恐惧②吃惊，惊奇③失去知觉，不省人事④手足无措，不知所措
شمیدن Ⅱ 〔动〕（根 شم）闻，嗅
شمیز Chemise 〔名〕 纸夹，厚纸夹；卷夹
شمیله (*shameele*) 〔名〕 （复 شمائل ، شمایل）①天性，本性，本质②品格，美德
شمیم (*shameem*) 〔名、形〕 ①芳香，香味②高的
شمیمه 〔名〕（复 شمائم ، شمایم）芳香，香气，芬芳，香味
شن Ⅰ (*shan*) 〔名〕 苧麻纤维
شن Ⅱ 〔名〕 娇态，媚态
شن (*shen*) 〔名〕 ①沙子，砂石，石砾，小碎石②〈医〉结石
به ~ (فرو) نشستن （船）搁浅，触礁
شنا(ی) (*shenā*) 〔名〕 游泳
~ آزاد 自由式游泳
~ پاپیون (~ پروانه) 蝶泳
~ پشت 仰泳

نشده ~ 身份未查明的；（性质）没有辨别出来的

شنار I (*shenār*) 〔名〕 耻辱，羞惭

شنار II 同 شنا

شناس (*shenās*) ① شناختن 的根②可做构词后缀，如：~ باستان ، ~ زبان 等③〈口〉认识的，熟悉的

شناسا (*shenāsā*) 〔形、名〕 ①认识的，熟悉的②朋友，认识的人

شناساندن (*shenāsāndan*) 〔动〕（根 شناسان）使…相识，推荐，介绍，说明

خود را ~ 表现自己；自荐

شناسائی (*shenāsā-ee*) 〔名〕 ①认识，熟识，相识，知道②承认③〈军〉侦察

باحوال ستارگان ~ 星体的知识

حقوقی ~ 法律上的承认

~ کارت 工作证，身份证

（با）داشتن ~ 熟悉，知道；清楚

شناسنامه (*shenās-nāme*) 〔名〕 ①身份证，公民证②出生证书

شناسنده (*shenāsande*) 〔名、形〕（复 شناسندگان）认识者，辨认者

شناسی (*shenāsee*) 可作构词后缀，如：~ زمین ، ~ باستان 等

شناسیدن (*shenāseedan*) 同 شناختن

شناعت (*shanā'at*) 〔名〕 ①卑劣；丑恶，难看②非难，指责，责难

کردن ~ 做坏事；非难，指责，责难，埋怨

شناعت کار 〔名〕 卑劣的人，卑鄙的人；恶棍，凶手

شناعت کاری 〔名〕 邪恶，丑恶，卑鄙，卑劣

قورباغه ~ 蛙泳

کرال ~ 自由式游泳

~ استخر 游泳池

کردن ~ 游泳

با ~ از رودخانه عبور کردیم . 我们游（泳）到河的对岸。

شما ~ بلد هستید ؟ 你会游泳吗？

شناب (*shenāb*) 同 شنا

شناخت (*shenākht*) 〔名〕 ①认识，知识，熟悉，了解②认识论③辨认，识别，认出④〈军〉侦察

آینده ~ 预见未来

تعقلی ~ 理性认识

~ جدا از پراتیك غیر ممكن است . 离开实践的认识是不可能的。

شناختگی (*shenākhtegee*) 〔名〕 认识，了解，辨认

شناختن (*shenākhtan*) 〔动〕（根 شناس）①认识，了解②认出，辨认，分辨，识别③承认

سر از پا نشناختن（از خوشحالی）（欣喜）若狂；忘乎所以

~ به رسمیت 正式承认

کادرها را باید در جریان طولانی مبارزهٔ توده‌ای آزمود و شناخت . 应当在长期的群众斗争中考察和识别干部。

شخصیت او را شناختیم . 我们了解他的为人。

صدای شما را شناختم . 我听出您的声音来了。

درخت از میوه‌اش شناخته میشود . 〈谚〉看树要看果。

شناخته 〔形〕 认识的，认出的；出名的，人所共知的

شناگاه (*shenā-gāh*) 〔名〕 游泳池；洗澡处，温泉浴场

شناگر (~ *gar*) 〔名〕 ①游泳者②汽化器；浮子，浮尺，浮标

شناگری 〔名〕 游泳

~ کردن 同上

شناو (*shenāv*) 同 شنا

شناور (*shenāvar*) 〔形、名〕 ①浮着的，漂浮的，浮游的；〈理〉有浮力的，漂在水面上的②游泳者

~ گشتن دلار 美元浮动

~ جسم 浮游物

~ رهنمای 游标

~ بودن 漂浮着

~ ساختن 使…浮动，使…漂浮

شناوری 〔名〕 ①游，漂浮②漂浮性能③〈理〉浮力，弹性

شناویدن (*shenāveedan*) 〔动〕（根 شناو）游泳

شناه (*shenāh*) 同 شنا

شنائی (*shenā-ee*) 〔形〕 游泳的；游泳用的，泅水用的

شنب (*shanb*) 〔名〕 圆屋顶，圆顶棚

شنبد (*shanbad*) 同 شنبه

شنبلیت (*shanbaleet*) 同 شنبلید

شنبلید (*shanbaleed*) 〔名〕 〈植〉胡芦巴（一年生豆科植物）

شنبلیله (*shanbaleele*) 同 شنبلید

شنبه (*shanbe*) 〔名〕 星期六

شن پاش (*shen-pāsh*) 〔名〕（机车上的）沙箱

شن پاشی 〔名〕 喷沙；喷沙器

شنج Ⅰ (*shanj*) 〔名〕 ①岬（角），海角②多岩石处

شنج Ⅱ 〔名〕 臀部，屁股

شنجار (*shanjār*) 同 شنگار

شنجرف (*shanjarf*) 同 شنگرف

شنجرفی 同 شنگرفی

شند (*shand*) 〔名〕 鸟嘴

شندار (*shendār*) 〔形、名〕 ①多石的，有砂石的②砂石地带，砂土地

شندر پندر (*shender-pender*) 〔形〕 衣衫褴褛的，肮脏的

شندرغاز (*shenderghāz*) 〔名〕 微小的数目，微不足道的数目

شندف (*shandaf*) 〔名〕 〈旧〉鼓，半圆鼓

شن ریزی (*shen-reezee*) 〔名〕 ①铺砂石②（铁路）垫道碴，铺碴

~ کردن 同上

شن زار (~ *zār*) 〔形、名〕 ①沙的，海滩的，沙质的②沙土，沙滩

شن شی 〔名〕 陕西（省）

شنعت (*shon'at*) 同 شناعت

~ کردن 指责，责备

شنغار (*shonghār*) 同 شنقار

شنفتن (*shenoftan*) 同 شنیدن

شنفته (*shenofte*) 〔形〕 听见的

بحق چیزهای نشنفته 〈口〉当真的吗？（对他人话语表示惊讶时说）

شنقار (*shonghār*) 〔名〕 〈动〉大隼

شن کش (*shen-kesh*) 〔名〕 耙子，草耙

~ کشتی 挖泥船

شن کشی 〔名〕（用耙子）耙，耙松

شنگ (*shang*) 〔形、名〕 ①美丽的，漂亮的②幽默的，诙谐的，开玩笑的③活跃的，欢乐的，

开朗的，充满朝气的④强盗，小偷⑤粗卤莽撞的人

شنگ (*sheng*) 〔名〕 〈植〉婆罗门参属

شنگار (*shengār*) 〔名〕 〈植〉牛舌草

شنگرف (*shangarf*) 〔名〕 ①硃砂，辰砂，硃砂颜料②一种小红虫③〈转〉红色；红墨水

～ کرم 一种小麦寄生虫

شنگرفی 〔形〕 深红色的，硃砂色的

شنگل (*shangol*) 同 شنگول

شنگله (*shangole*) 〔名〕 ①穗，一串（葡萄等）②穗饰，流苏

شنگلیل (*shangaleel*) 同 زنجبیل

شنگول (*shangool*) 〔形、名〕 ①愉快的，欢乐的；顽皮的，戏谑的②微醉的③骗子

～ شدن 愉快，情绪好；微醉

～ کردن 使…愉快

شنگولی 〔名〕 高兴，愉快

شنگه (*shangah*) 〔名〕 垃圾堆，垃圾箱

شنگیدن (*shangeedan*) 〔动〕（根 شنگ）幻想，想

دلش میشنگد . 他很想…

شنگینه (*shangeene*) 〔名〕 ①棍子②棒槌

شنل (*shenel*) 〔名〕 斗篷，披肩，披风

شنو Ⅰ (*shenow*) ① شنفتن ، شنودن ، شنیدن 的根②可做构词后缀，如：～ حرف

شنو Ⅱ 〔名〕 ①游泳②（伊朗）一种古代体操运动③伏卧撑

شنوا (*shenavā*) 〔形〕 听话的，有听力的

او گوش ～ ندارد . 他不听话。

شنوانیدن (*shenavāneedan*) 〔动〕（根 شنوان）使…听到

شنوائی (*shenavā-ee*) 〔名〕 ①听，听觉②听从

～ قوی 敏锐的听力

～ حس 听觉

～ نیروی 听力

～ داشتن (از کسی) 听从，听话

شنود (*shonood*) 〔名〕 听见，听到

～ گفت و 会话，谈话，聊天

شنودن (*shenoodan, shonoodan*) 同 شنیدن

شنوسه (*shonoose*) 〔名〕（打）喷嚏

شنوشه (*shonooshe*) 同 شنوسه

شنوع (*shonoo'*) 同 شناعت

شنونده (*shenavande*) 〔形、名〕（复 شنوندگان）①听话的，听从的，听到的②听者，收听者；听众

شنوندگان گرامی 亲爱的听众

شنویدن (*shenaveedan*) 同 شنیدن

شنه Ⅰ (*shane*) 〔名〕 大叉（翻粮食用）

شنه Ⅱ 〔名〕 ①号叫②（兽）吼，（马）嘶，鸣③咒骂

شنی Ⅰ (*shenee*) 〔形〕 沙土的，砂石的；沙土般的，砂石般的

～ ساحل 沙岸

شنی Ⅱ 同 شنیل

شن یانگ 〔名〕 沈阳 （旧译 موکدن）（辽宁省）

شنید آزما (*sheneed-āzmā*) 〔名〕 听觉试验器

شنید سنج (*～ sanj*) 〔名〕听觉测量器，听力器

شنیدن (*sheneedan*) 〔动〕（根 شنو）①听，听见②听从，听话，听取③闻到，嗅到

خود را به نشنیدن زدن 装听不见

حرف مرا بشنو ! 听我讲话！

بوی خوبی شنیدم . 我闻到一股香味。

. ~ کی بود مانند دیدن 〈谚〉百闻不如一见。

شنیدنی (*sheneedanee*) 〔形、名〕 ①有意思的，值得一听的②听到的消息

~ اخبار 有趣的消息

شنیده (*sheneede*) 〔形〕 ①听到的，听来的②消息，传闻

بحق چیزهای نشنیده （对他人话语表示惊讶时说）当真！可真是新鲜事！

شنیع (*shanee'*) 〔形〕 ①卑劣的，讨厌的，丑恶的，下贱的②骇人听闻的，可怕的，可恨的

~ حرکت 下流的动作（或行为）

شنیعه (*shanee'e*) 〔形、名〕（复 شنایع）① شنیع 的阴性②可耻行径

~ اعمال 卑劣的行径

شنیل (*sheneel*) 〔名〕（坦克或拖拉机的）履带

شنیل دار 〔形〕 有履带的

~ تراکتور 履带式拖拉机

شو Ⅰ (*show*) شدن 的根

شو Ⅱ 同 شب

شو Ⅰ (*shoo*) شوهر 的缩写形式

شو Ⅱ可作构词后缀，如：~ رخت، ~ ماشین 等

شوا (*shevā*) 〔名〕 （手上长的）老茧，胼胝

شوا (*shovā*) 〔形〕 可能的，可以的

شواء (*shevā', shovā'*) 〔形〕 烤的，炸的

شوات (*shavāt*) 〔名〕 〈动〉鸨

شواد (*shavād*) 同 شوات

شوارب (*shavāreb*) 见 شارب

شوارع (*shavāre'*) 见 شارع

شوارق (*shavāregh*) 见 شارق

شواظ (*shovāz*) 〔名〕 ①咒骂②火焰，火舌

شوال Ⅰ (*shavāl*) 〔名〕 裤子

شوال Ⅱ 〔名〕 〈动〉雁类，渎凫

شوال (*shavvāl*) 〔名〕 伊斯兰历阴历十月

شوالیه Chevalier 〔名〕 骑士，武士，侠客

~ عهد （中世纪）骑士时代

شوامخ (*shavāmekh*) 〔名〕 高山，深山

شواهد (*shavāhed*) 〔名〕 ①证实，证明，见证，例证②见 شاهد

شوائب (*shavā-eb*) 见 شائبه

شوب (*showb, shawb*) 〔名〕 混杂，搅混，掺合

شوت Shoot 〔名〕（足球）射门

شوخ Ⅰ (*shookh*) 〔名、形〕 ①诙谐的人，打诨者②长得漂亮的人，美人③卖俏的人④〈旧〉无赖汉⑤活泼的；诙谐的，爱开玩笑的，调皮的⑥漂亮的，美的⑦卖俏的⑧无赖的，冒失的⑨（颜色）鲜艳的

شوخ Ⅱ 〔名〕 ①脓②污垢

شوخ چشم (~ *chashm*) 〔形〕 无礼貌的，放肆的，耍无赖的，冒失的，莽撞的

شوخ چشمی 〔名〕 无礼，放肆，无赖，冒失，莽撞

شوخ دیده 同 شوخ چشم

شوخ رنگ (~ *rang*) 〔形〕 华美的，鲜艳夺目的，花哨的，显眼的

شوخ رنگی 〔名〕 华美，鲜艳夺目，显眼，花哨

شوخ رو (~ *roo*) 〔形〕 ①勇敢的，大胆的②放肆的，冒失的③顽皮的，活泼的

شوخ زبان (~ *zabān*) 〔形〕 说话冒失的，说话无礼的，说话莽撞的

شوخ طبع (~ *tab'*) 〔形〕 活泼的，性格开朗的，俏皮的

شوخ طبعی 〔名〕 活泼，开朗，俏皮

شوخ گن (~ *gen*) 〔形〕 脏的，化了脓的

شوخگن 同 **شوخ گین**

شوخ و شنگ (*shookho-shang*) 〔形〕 顽皮的，嬉戏的；快乐的

شوخی (*shookhee*) 〔名〕 ①玩笑，笑话②俏皮话，妙语③调皮④粗鲁，无礼

~ بیمزه (~ خنك) 枯燥无味的笑话

~ خرکی 恶作剧

~ زشت 下流的笑话，下作

~ زننده 带刺的玩笑

~ معقول 妙语，幽默

~ حس درك 幽默感

~ کردن 开玩笑，戏弄；恶作剧；调戏（妇女）

~ نمیکنم ، جدی میگویم . 我没有开玩笑，我是当真的。

~ را بجای بد کشاندن (~ را جدی کردن) 开玩笑过火

~ گرفتن 当儿戏，玩忽，不认真

شوخیش گرفته . 他想开个玩笑。

~ بکنار ! （用作插入语）说正经话，别开玩笑！

این کار ~ نیست . 这可不是开玩笑的事。

~ ~ آخرش جدی میشود . 〈谚〉开玩笑最后就当真了。

شوخی آمیز (~ *āmeez*) 〔形〕 开玩笑的

شوخی بردار (~ *bardār*) 〔形〕 玩笑的，逗着玩的

این امر ~ نیست . 这不是开玩笑的事。

شوخی برداری 〔名〕 玩笑，逗趣，诙谐

شوخی شوخی (~ *shookhee*) 〔副〕 开着玩笑，随随便便地

شود (*sheved*) 同 **شوید**

شودر (*showdar, shawdar*) 〔名〕 ①面纱②被子

شور I (*shoor*) 〔形、名〕 ①咸的，咸味重的②含有盐份的，盐碱性的

~ آب 咸水，盐水

~ چشم （迷信中）不吉祥的眼睛

~ زمین 盐碱地

~ غذای 过于咸的饭菜

~ شدن 咸，变咸

~ کردن （把菜）做得太咸

شور II 口语中为动词 شستن 或 شوییدن 的根

لباس ~ واشور 只够替换的衣服

~ رفتن （布）缩水

این پارچه ~ نمیرود . 这种布不缩水。

شور III 〔名〕 ①喧嚷，吵闹，嘈杂②热情，激情，爱慕，向往③焦急不安④伊朗乐曲名

~ دل 焦急不安

~ وطن 对祖国的爱

~ و غوغا 喧哗

~ و هیجان 激情，热情，紧张激烈

~ افتادن دل کسی 某人内心焦急

~ افکندن (~ انداختن) 引起激情

شورش را در آوردن 做的太过分，出格

~ و شعف نشان دادن 狂喜

~ بر داشتن 激动起来

~ در سر داشتن 怀有激情，有欲望

باید ~ انقلابی را با واقع بینی علمی توأم ساخت . 要把革命热情和科学的求实精神结合起来。

شور (*showr*) 〔名〕 ①商议，协商，商量②讨论，争论③（议会中）宣读（议案）④（法庭）合

议庭

~ اول در آن لایحه 一读（在议会中提出议案供审议）

~ دوم در آن لایحه 二读（辩论议案采纳与否）

~ سوم در آن لایحه 三读（对委员会所修正的议案的最后辩论）

مورد ~ قرار دادن (تحت ~ گذاشتن) 加以讨论，商量

وارد ~ شدن 开始讨论，合议

~ کردن 商议，协商，磋商

در آن خصوص همگی ~ کردند . 他们专门就那个问题进行了磋商。

مورد ~ قرار گرفتن 被讨论

~ در هر مطلبی مفید است . 通过协商解决问题是可取的。

شورا (ی) (*shoorā*) 〔名〕 会议，理事会，院，委员会

~ اجرائی 行政院

~ امنیت (ملل متحد) （联合国）安理会

~ تفتیش 监察院

~ دفاع ملی 国防委员会

~ دولتی 国务院

~ قانون گزاری 立法院

~ مشورت سیاسی 政治协商会议

~ نظامی (~ جنگی) 军事委员会

~ وزیران 部长会议，内阁会议

مجلس ~ ملی 国会，议会

شوراب (*shoorāb*) 〔名〕 ①咸水，盐水，含盐的水②泪水，眼泪

شورابه 同 شوراب

شوراختر (*shoor-akhtar*) 同 شور بخت

شوراندن (*shoorāndan*) 〔动〕 （根 شوران）①激起，挑起，挑动，煽动②把…弄得精神错乱③搅拌，制造混乱

~ کسی را بر ضد . . . 挑动某人起来反对…

شورانگیز (*shoor-angeez*) 〔形〕 ①使人激动的，骚动的，煽动性的②耸人听闻的，哗众取宠的

~ خبر 耸人听闻的消息

شورانیدن (*shoorāneedan*) 同 شوراندن

شوربا (*shoorbā*) 〔名、形〕 ①稀汤，粥②<喻>（食物或人）没味的，乏味的，没意思的

شوربخت (*shoor-bakht*) 〔形〕 不幸的，倒霉的

شوربختی 〔名〕 不幸，倒霉

شوربوم (*shoorboom*) 同 شوره زار

شورت Shorts 同 شرت

شورت هند Shorthand 〔名〕 速记

شورچشم (*shoor-cheshm*) 同 بد چشم

شورخانه (~ *khāne*) 〔名〕 洗尸房

شورستان (*shoorestān*) 〔名〕 盐碱地

شورش I (*shooresh*) 〔名〕 ①起义，造反，暴动，叛乱，叛变②激动，不安③（海水）激荡，动荡

~ سپاهیان （部队）哗变

به ~ در آمدن 激荡

~ (بر پا) کردن 起义，造反，叛乱

به ~ واداشتن (~ انگیختن) 鼓动造反或起义

شورش II 〔名〕 咸，咸味

شورش انگیز (~ *angeez*) 〔形〕 起义的，造反的

شورش طلب (~ *talab*) 〔名、形〕 ①起义者，造反者，暴动者，叛乱者②暴动的，造反的

شورشي (*shooreshee*) 〔形、名〕 ①起义的，造反的，暴动的；叛变的，叛乱的②造反者，起义者，暴动者

شور طالع (*shoor-tāle'*) 同 شور بخت

شور طالعي 同 شور بختى

شورم (*shooram*) 〔名〕 山，山峦，山岳

شورمزه (*shoor-maze*) 〔形〕 咸味重的

شورمور (*shoormoor*) 〔名〕 小蚂蚁

شورو Chevreau 〔名〕 （制鞋用的）软羊皮；小山羊皮

~ كفش 软羊皮鞋

شوروا (*shoorvā*) 同 شوربا

شوروشوق (*shooro-showgh*) 〔名〕 热烈，热情，激情

شوروى (*showravee*) 〔形〕 ①苏维埃的，苏联的②谘询的，协商性的

اتحاد جماهير ~ سوسياليستى (اتحاد ~) 苏维埃社会主义共和国联盟（简称：苏联）

~ دولت 苏联政府；苏维埃政权

~ روسيهٔ 苏维埃俄国（苏俄）

شوره (*shoore*) 〔名、形〕 ①硝石，硝酸钾②头垢，头屑，（皮肤）屑③含盐的，盐碱的

~ جلدى (~ پوست بدن) 〈医〉糠疹，蛇皮癣

~ سر 头垢，头屑

~ زمين 盐碱地

~ علف 生于海边（或盐冶的）藜科植物（指猪毛菜和海蓬子）

تخم در ~ انداختن (يا افكندن) 白费力气（直译：盐碱地里撒种子）

~ بستن 长头屑，土地长碱，起霜（指盐霜）

شوره‌اى 〔形〕 含氮的

شوره پز (~ *paz*) 〔名〕 制盐者，制硝者

شوره پزى 〔名〕 制盐，制硝（硝石，钾硝，硝酸钾）

شوره زار 〔名、形〕 ①盐碱地②咸的，咸味的

شوره گر (~ *gar*) 同 شوره پز

شوره ناك 〔形〕 碱的，有头垢的，含硝石的，含盐的

شورى (*shoorā*) 同 شورا (ى)

شورى (*shooree*) 〔名〕 含盐量，碱度，盐的饱和量

اين غذا را از ~ نميشود خورد . 这菜咸得没法吃。

نه بآن ~ شور و نه به اين بى نمكى 不咸不淡，恰到好处（比喻不走极端）

شوريدگى (*shooreedegee*) 〔名〕 ①激动，惶惑不安，焦急②疯癫，疯狂③钟情，狂热

شوريدن I (*shooreedan*) 〔动〕 （根 شور ） ①激动，忐忑不安②愤怒，激怒③抵抗，造反，反抗④混乱

شوريدن II 同 شستن

شوريده (*shooreede*) 〔形〕 ①激动的，惶惑不安的②疯癫的，疯狂的③热恋的，钟情的④混乱的⑤暴动的，起义的

شوريده بخت (~ *bakht*) 同 شوربخت

شوريده حال 〔形〕 ①激动的，不安的，心烦意乱的②热恋的③疯的

شوريده خاطر (~ *khāter*) 〔形〕 ①伤心的，忧郁的②同 شوريده حال

شوريده رأى (~ *ra'y*) 〔形〕 疯狂的，疯癫的

شوریده رنگ (~ *rang*) 〔名〕（吓得）脸变色的；忧郁的

شوریده روزگار (~ *roozgār*) 〔形〕不幸的，穷的，无依无靠的

شوریده سر (~ *sar*) 〔形〕 不安的

شوریده کار 〔形〕 工作杂乱的

شوریده مغز (~ *maghz*) 〔形〕发疯的，疯狂的

شوسه Chaussée 〔名〕 公路，道路，大路

~ راه 同上

شوشك I (*shooshak*) 〔名〕（四弦）琴

شوشك II 〔名〕 〈动〉山鹑

شوشکه (*shooshke*) 〔名〕 马刀，指挥刀

~ کشیدن 抽刀；〈喻〉保卫，维护

شوشو 〔名〕 小米

شوشه (*shooshe*) 〔名〕 ①（金）锭②棱柱体，棱形物，棱镜③冰箸，冰溜④（木料或金属的）片屑或切屑⑤沙碓⑥墓石

شوشه‌ای 〔形〕 棱形的

شوغ 同 شغر

شوغا (*showghā*) 〔名〕 牛羊圈

شوفاژ Chauffage 〔名〕暖气片，供暖设备

شو فاژ سانترال Chauffage Central 〔名〕锅炉房

شوفر Chauffeur 〔名〕 司机，驾驶员

شوفری (*shoforee*) 〔名〕当司机，开车（职业）

~ کردن 同上

شوق (*showgh*) 〔名〕（复 اشواق）①强烈的愿望，热望，渴望，期望②高兴，兴致，热情

~ و ذوق 热情，积极性，极大的兴趣

به ~ آمدن (سر ~ آمدن) 入迷，发生兴趣，热衷于…

به ~ آوردن 焕发热情，引起欲望；产生兴趣

(به) داشتن ~ 热衷于，致力于，投身于

این جوانان ~ زیادی برای تحصیل دارند .

这些年青人有强烈的求知欲。

او با ~ و ذوق زیاد بچه ها را پرورش میدهد.

他以极大的热忱教育孩子。

شوق انگیز (~ *angeez*) 〔形〕 ①鼓舞人的②使…动情的

شوك Shock 〔名〕 ①打击，震动②〈医〉休克，中风

~ الکتریکی 电击

~ عصبی 神经性休克

شوك (*showk*) 〔名〕 刺，荆棘，蒺藜

شوکا 〔名〕 〈动〉（雄）獐

شوکار 〔名〕 值夜班（者）

شوکت (*showkat*) 〔名〕 ①雄伟，宏伟，庄重②辉煌，豪华，华丽③威望，强大

شوکت مآب (~ *ma-āb*) 〔名、形〕 ①辉煌，壮丽②崇高的，富丽堂皇的

شوکدار (*showk-dār*) 〔形〕 带刺的，多刺的，刺状的

شوکران (*showkarān*) 〔名〕 〈植〉毒人参

~ آبی 〈植〉毒芹

شوکلا (*shokolā*) 同 شکلات

شوکلات (*shokolāt*) 同 شکلات

شوکولا (*shokolā*) 同 شکلات

شوکولات (*shokolāt*) 同 شکلات

شوکی (*showkee*) 同 شوکدار

شوگاه (*showgāh*) 同 شوغا

شولا (ی) (*showlā*) 〔名〕 外套，披风，罩衣

~ کسی را به آفتاب گذاشتن 解雇(开除)

某人；摆脱某人

شولان (*showlān*) 〔名〕 套索，羁绊

شولك (*shoolak*) 〔名〕 快马，骏马

شولوق 同 شلوق

شوله 〔名〕 垃圾堆

شوليدن (*shooleedan*) 〔动〕（根 شول）①混乱，混合②忧虑，悲伤，悲哀

شوليده (*shooleede*) 〔形〕 昏迷的，疯狂的；零乱的

شوم (*shoom*) 〔形〕 邪恶的，凶恶的，恶运的，不吉祥的

شوم بخت (~ *bakht*) 〔形〕不幸的，倒霉的，不吉祥的

شومز (*shoomez*) 同 شوميز (*shoomeez*)

شومى (*shoomee*) 〔名〕 邪恶，恶运，倒霉，不吉祥

شوميز (*shomeez*) 〔名〕 文件夹

شوميز (*shoomeez*) 〔名〕 耕过的土地

كردن ~ 耕地

شوند (*shavand*) 〔名〕 理由，原因，动机

شوندا (*shavandā*) 同 شنوا

شونده (*shavande*) 〔形〕 ①可能的②可变的

شؤون (*sho'oon*) شأن 的复数

شوه (*shavah*) 同 شبه (*shabah*)

شوهر (*showhar*) 〔名〕 丈夫

چند زن ~ 一夫多妻

~ پدر 公公

~ زن و 夫妻

~ مادر 婆婆

دادن ~ 把…嫁出

داشتن ~ 已出嫁

(رفتن ~) كردن ~ 出嫁

شوهر خواهر (~ *khāhar*) 〔名〕 （姐）妹夫

شوهر دار 〔形〕 ①已出嫁的，有丈夫的②关心丈夫的

~ زن 有夫之妇

شوهر دارى 〔名〕 ①出嫁，结婚②关心丈夫，伺候丈夫

كردن ~ 关心丈夫，伺候丈夫

شوهر كرده (~ *karde*) 〔形〕 （女子）已出嫁的，已婚的

شوهرى (*showharee*) 〔名〕 做丈夫的职责

شوى Ⅰ (*shooy*) 同 شوهر

شوى Ⅱ شستن 的根

شويت (*sheveet*) 同 شويد

شويد (*sheveed*) 〔名〕 〈植〉莳萝

شويدى (*sheveedee*) 〔名〕 〈植〉天门冬

شوى ديده (*shooy-deede*) 〔形、名〕 ①出嫁了的②寡妇

شويگاه (~ *gāh*) 同 غسلخانه

شويندگى (*shooyandegee*) 〔名〕 洗涤

شوينده (*shooyande*) 〔名〕 ①洗涤者，洗衣者②去垢剂

طلا ~ 淘金者

شوينيزم 同 شوينيسم

شوينيست Chauvinist 〔名〕 沙文主义者

شوينيستى 〔形〕 沙文主义的

شوينيسم Chauvinism 〔名〕 沙文主义

عظمت طلبانه ~ 大国沙文主义

شوى واشو (*shooy-vāshoo*) 〔形、名〕 ①洗干净的②洗涤

كردن ~ 洗涤

شوييدن (*shooyeedan*) 同 شستن

شه (*shah*) شاه 的缩写形式

شه (*shoh*) 〔叹〕 啐！呸！（表示厌恶之意）

شهاب (*shehāb*) 〔名〕（复 شهب）①亮星，明星②火苗，火星③陨星，流星

　~ ثاقب 流星

　~ ساقطه 流星，陨星

　~ كانون 〈天〉流星辐射点

شهابسنگ (~ *sang*) 〔名〕 石陨星，陨石

شهادت (*shahādat*) 〔名〕（复 شهادات ، شهادتين）①证实，证明，证据，见证人，证词②殉教，殉难，牺牲③关于信仰的证词

　~ حضورى 当场作证

　~ دروغ（~ كذب ، ~ ناحق） 假证明，伪证

　~ سربسته 公正的证词

　~ معتبر 可靠的证据

　~ كلمهٔ 〈宗〉穆斯林诵读的作证词

　~ آوردن 〈宗〉（穆斯林）诵读作证词

　~ دادن（درباره ، از） 证实，证明，作证，拿出证据

　به ~ طلبيدن 请…作证

　~ يافتن（به ~ رسيدن ، شربت ~ نوشيدن） 殉难，牺牲

شهادت گاه (~ *gāh*) 〔名〕 殉教的地方，殉难的地方

شهادت نامه 〔名〕 ①文凭，执照，书面证明②〈旧〉身份证

شهاق (*shohāgh*) 〔名〕 ①抽泣，呜咽②叹气

شهامت (*shahāmat*) 〔名〕 ①勇敢，英勇，豪迈②伟大，高尚，高贵③才干，智慧④力量

　~ اخلاقى 精神力量，道义力量

　سربازان ما در اين نبرد ~ زيادى بخرج دادند . 我们的战士在这次战斗中表现出大无畏的精神。

شهانه (*shahāne*) شاهانه 的缩写形式

شهب (*shohob*) 见 شهاب

شهبا (*shahbā*) 〔形〕 灰色的

شهباز (*shahbāz*) 同 شاهباز

شهبال (*shahbāl*) 同 شاه بال

شهبانو (*shahbānoo*) 〔名〕 王后，女王

شهبندر (*shah-bandar*) 同 شاه بندر

شهپر (*shah-par*) 〔名〕 ①〈空〉桨叶，副翼，辅助翼②同 شاه‌پر

شهتره (*shahtare*) 同 شاه تره

شهتير (*shahteer*) 同 شاه تير

شهد (*shahd*) 〔名〕 ①蜜，蜂蜜②〈植〉花蜜③甜蜜，甜味，蜜汁

　~ برلب و زهر در دل（داشتن） 口蜜腹剑

شهداء (*shohadā'*) 见 شهيد

شهداب (*shahdāb*) 〔名〕 蜂蜜和水的混合物（发酵后酿成蜂蜜酒），蜂蜜酒

شهدالله (*shahdol-llāh*) 〔副〕 真正，确实，正是

شهد آميز (*shahd-āmeez*) 〔形〕 带蜜汁的，渍以蜜的

شهدانج (*shahdānj*) 同 شاهدانه

شهدانه (*shahdāne*) 同 شاهدانه

شهدخت (*shahdokht*) شاهدخت 的缩写形式

شهددار (*shahd-dār*) 〔形〕 ①加上蜂蜜的②蜜一样甜的③出蜜的，分泌花蜜的④带汁的（指水果）

شهددان (~ *dān*) 〔名〕 ①〈植〉蜜腺②贮蜜器

③〈罕〉蜂窝

شهد لب (~ *lab*) 〔形〕 嘴甜的，甜言蜜语的

شهدی (*shahdee*) 〔形〕 像蜂蜜一样甜的，蜜似的，甘美的

شهدیه (*shahdiyye*) شهدی 的阴性

~ غدهٔ 〈植〉蜜腺

شهر Ⅰ (*shahr*) 〔名〕 ①城市，城镇②国家

~ فرنگ 西洋镜；欧洲国家

~ عمده 主要城市，大城市

~ هرت 混乱的地方

~ گشادن 〈旧〉攻占城池

شهر Ⅱ 〔名〕 （复 شهور ، اشهر）（阴历）一个月，月份

شهر آرا (~ *ārā*) 〔名〕装点市容者

شهر آرائی (~ *ārā-ee*) 〔名〕装点市容

شهر آشوب (~ *āshoob*) 〔名、形〕 ①（倾国倾城的）美人②扰乱者，违害社会治安的人②伊朗乐曲名④倾国倾城的⑤破坏城市安宁的

شهراه (*shahrāh*) 同 شاهراه

شهربان (*shahrbān*) 〔名〕 城市警备司令，城市长官

شهربانی 〔名〕 警察总局，公安总局

~ کل (ادارهٔ کل ~) 警察总局，公安总局

رئیس ~ کشور 警察总监

شهربند (*shahr-band*) 〔名〕 ①城墙，护城用的堡垒②牢狱③囚犯，犯人，俘虏

شهر پناه (~ *panāh*) 〔名〕 城市的防御工事；堡垒

شهرت (*shohrat*) 〔名〕 ①名声，声誉，声望②传闻，传说，谣传⑧公开，传开，传布，暴露，揭开

~ جهانی 世界声誉，世界闻名

~ دروغ 误传，谣传，谣言

~ دادن 使…驰名；将…公开，散布，传播

~ داشتن 有名望；传闻，传说

قالی ایران و افغانستان ~ جهانی دارد .

伊朗和阿富汗的地毯驰名全球。

~ دارد که . . . 据传…

چنانکه ~ دارد (از قراریکه ~ دارد) 众所周知

~ گرفتن (~ یافتن ، ~ پیدا کردن) 闻名，驰名，传开

ابریشم چین شهرتش عالم را گرفته است .

中国丝绸驰名全球。

این هم شهرتی نیست . 这不是什么新鲜事。

شهرتاش (*shahr-tāsh*) 〔名〕 同乡

شهرت باز (*shohrat-bāz*) 〔形、名〕 ①爱功名的，爱荣誉的②功名心重的人，沽名钓誉者，爱出风头者

شهرت بازی 〔名〕 ①功名，贪图功名②虚荣心

شهرت پرست (~ *parast*) 〔形、名〕 虚荣心重的（人），沽名钓誉的（人）

شهرت پرستی 〔名〕 虚荣心，沽名钓誉

شهرت گزین (~ *gozeen*) 同 شهرت پرست

شهرت یافته (~ *yāfte*) 〔形〕 出名的，人所共知的，著名的

شهر دار (*shahr-dār*) 〔名〕 ①市长②〈旧〉市政官

شهرداری 〔名〕 市政府，市政厅

~ محلی 地方政府

~ انجمن 市政会议

شهرسازی (~ *sāzee*) 〔名〕 城市建设

شهرستان (*shahrestān*) 〔名〕 ①（伊朗的行政区

划）县②〈旧〉城防工事

~ دادگاه 初审法院

شهرستان (*shahr-setān*) 〔名〕（城市的）征服者

شهرگ (*shahrag*) 同 شاهرگ

شهرگشا(ی) (*shahr-goshā*) 〔名〕（城市）征服者

شهر گیر (~ *geer*) 同 شهرگشا(ی)

شهرنشین (~ *nesheen*) 〔名〕 城市居民

شهروا (*shah-ravā*) 〔名〕 ①只在某一城市流通的钱②贬值的钱

شهرود (*shahrood*) 〔名〕 古弦乐器名

شهروزه (*shahrooze*) 〔名〕 乞丐

شهره (*shohre*) 〔名、形〕 ①出名，名望②出名的，驰名的

(آفاق ~) شهر ~ 大名鼎鼎的人

به چیزی بودن ~ 以…著名

شدن ~ 出名，驰名

شهری I (*shahree*) 〔形、名〕 ①城市的；市政府的②公民的③城市居民，市民

~ عادات 城市的风俗

شهری II 〔形〕 月份的，每月的

شهری III 〔名〕 一种香瓜

شهریار (*shahriyār*) 〔名〕 帝王，国王，君主

شهریاری 〔形、名〕 ①帝王的，君主的②君主政体，王国③统治

شهریت (*shahriyyat*) 〔名〕 城市环境；城市风俗；城市生活

شهریر (*shahreer*) 同 شهریور

شهریور (*shahreevar*) 〔名〕（伊朗阳历）六月（公历8月23日—9月22日）

شهریه (*shahriyye*) 〔名〕 ①月薪②学费

شهزادگی (*shahzādegee*) 同 شاهزادگی

شهزاده (*shahzāde*) 同 شاهزاده

شهسوار (*shah-savār*) 〔形〕 骑术高超的

شهقه (*shahghe*) 〔名〕 喊叫

کشیدن ~ 同上

شهکار (*shah-kār*) 同 شاهکار

شهلاء (*shahlā'*) 〔形〕 蓝眼的，碧眼的

شهله (*shahle*) 〔名〕 ①肥肉②(肉上的)脂肪层

شهله و شهید (*shahle-o-shaheed*) 〔名〕 ①痛打，打伤，打得半死②疲惫不堪

کردن ~ 同上

شهلیدن (*shahleedan*) 〔动〕（根 شهل）分裂，分开，散开

شهم (*shahm*) 〔形〕 勇敢的，豪爽的；伶俐的，娴熟的

شهمات (*shahmāt*) 同 شاهمات

شهنا(ی) (*shahnā*) 〔名〕〈乐〉双簧管

شهناز (*shahnāz*) 〔名〕 伊朗乐曲名

شهنشاه (*shahanshāh*) 同 شاهنشاه

شهنشه (*shahanshah*) 同 شاهنشاه

شهنشین (*shah-nesheen*) 同 شاهنشین

شهنه (*shahne*) 〔名〕（马）嘶鸣

کردن ~ 同上

شهوات (*shahvāt*) 见 شهوت

شهوار (*shahvār*) 同 شاهوار

شهوانی (*shahvānee*) 〔形〕 ①性（欲）的，淫欲的，肉体的②淫荡的③贪心的，贪婪的

~ خیالات 性欲

~ قوهٔ 性能力

شهوانیت (*shahvāniyyat*) 〔名〕 性欲，情欲，淫欲

شهوت (*shahvat*) 〔名〕（复 شهوات）①性欲，

情欲②淫荡，淫乱③渴望，欲望

حرف زدن ~ 很想说话

غذا ~ 食欲

شهوات نفسانی 性欲

داشتن ~ 渴望，向往，有性欲

شهوت آلوده (~ *āloode*) 〔形〕 ①性欲的，肉欲的②淫荡的，色情的

شهوت آمیز (~ *āmeez*) 同 شهوت آلوده

شهوت انگیز (~ *angeez*) 〔形〕 激情的，刺激性欲的，引起情欲的

~ موزیك 黄色音乐，靡靡之音

شهوت بار 同 شهوت آلوده

شهوت پرست (~ *parast*) 〔形、名〕 ①淫荡的，好色的②好色之徒

شهوت پرستی 〔名〕 淫荡，淫乱，好色

شهوت ران 同 شهوت پرست

شهوت رانی 同 شهوت پرستی

شهوت مند (~ *mand*) 同 شهوتی

شهوتی (*shahvatee*) 〔形〕 情欲的，淫荡的

شهود I (*shohood*) 见 شاهد

شهود II 〔名〕 ①观察②直观，直觉③证明，证实

شهودی 〔形〕 ①证明的，证实了的②直观的，直觉的

شهور (*shohoor*) 见 شهر II条

شهوی (*shahvee, shahavee*) 同 شهوانی

شهویه (*shahaviyye*) 同 شهوانی

شهی I (*shahee*) 同 شاهی II

شهی II 〔形、名〕 ①合适的，中意的，可口的②想望的，渴望的③甜的④一种甜点心

شهید (*shaheed*) 〔名、形〕 （复 شهداء） ①殉难者，牺牲者，烈士②殉难的，牺牲的③证人；见证

شدن ~ 殉难，牺牲

پدرش در راه انقلاب ~ شد . 他的父亲为革命事业牺牲了。

کردن ~ 杀害，使…殉难

شهیر (*shaheer*) 〔形〕 著名的，享有盛名的

شهیق (*shaheegh*) 〔名〕 ①吸气②哽咽③（垂死者的）喉鸣④驴叫声的拖音

الحمار ~ 驴叫

شیء (*shey'*) 〔名〕 （复 اشیاء） ①东西，事物，物体②事情

شیاب (*shiyāb*) 〔名〕 混杂，掺和

شیاد (*shayyād*) 〔名〕 ①骗子②泥瓦匠

شیادی 〔名〕 欺诈，欺骗；欺骗行为，假冒

شیار (*shiyār*) 〔名〕 ①耕田，犁田，耕耘②播种③犁沟，田陇；沟，槽④〈解〉脑回转间之裂槽

کردن ~ 耕地，犁地

شیاردار (~ *dār*) 〔形〕 有垅的，有沟槽的

شیاریدن (*shiyāreedan*) 〔动〕 （根 شیار） 耕田，犁田，耕耘

شیاطین (*shayāteen*) 见 شیطان

شیاع (*sheyā'*) 〔名〕 ①传播，扩散，散布②伴随，跟随，陪伴

به مرحلهٔ ~ رسیدن 传播开来，人所共知

شیاف (*sheyāf*) 〔名〕 ①眼药②〈医〉坐药③探针

شئامت (*sha-āmat*) 同 شامت

شی ان 〔名〕 西安（陕西省）

شیان (*shiyān*) 〔名〕 奖励，奖赏；赔偿

شیب I (*sheeb*) 〔名〕 ①倾斜，斜坡，坡度②〈理、技〉陡度，坡度，倾斜度③等级，级别

④不平之地⑤底部，底层⑥〈旧〉鞭梢

ظل ~ 〈数〉切线，正切

و فراز ~ （土地）起伏不平；升降，上下

~ پر 坡度陡削的

. مسير راه آهن دو و نيم درصد بود ~ 铁路全线倾斜度为百分之二点五。

شيب Ⅱ 〔形〕 ①惊讶的，惊呆的②烦乱的，激动的

شيب (*sheyb*) 〔名〕 ①头发变白②白发③年老

شيبا Ⅰ (*sheebā*) 〔名〕 毒蛇

شيبا Ⅱ 〔形〕 ①心慌意乱的②丧失理智的，疯狂的

شيبازبان (~ *zabān*) 〔形〕 口才流利的，流畅的

شيبان (*sheebān*) 〔形〕 ①慌乱的，惶惶不安的；搅拌的，混合的②颤动的，震颤的

شيباني 〔名〕 自阿拉伯迁入波斯的一个部落名

شيبانيدن (*sheebāneedan*) 〔动〕（根 شيبان）①混合，搅拌，撮合，揉和；和面②使…抖动，使…颤动③使…爱上，迷恋

شيب پالا (*sheeb-pālā*) 〔名〕 小过滤器

شيب پيما (~ *peymā*) 〔名〕 分度器

شيب دار (~ *dār*) 〔形〕 有坡度的

~ سطح 斜面

شيب سنج (~ *sanj*) 同 شيب پيما

شيب و تيب (*sheebo-teeb*) 〔形〕 心慌意乱的，惊讶的，惶惑的

شيبيدن (*sheebeedan*) 〔动〕（根 شيب）①混合，搅合，掺合，撮合②抖动，颤动③入迷，爱上

شيپسي (*sheepsee*) 〔名〕 小钳子，夹钳，别针

شيپور (*sheypoor*) 〔名〕 喇叭，号角，小号

آشوب ~ 空袭警报信号

اوستاش ~ 〈解〉耳咽管

بيداري ~ 起床号

جمع ~ 集合号

حاضر باش ~ 〈军〉准备号

خاموشي ~ 熄灯号

خبر ~ 头次熄灯号

رحمي ~ 〈解〉输卵管，喇叭管

~ صداي 号声，喇叭声，号角

(نواختن ~) زدن ~ 吹喇叭，吹号

شيپورچي (~ *chee*) 〔名〕 吹喇叭者，号手，号兵

شيپورزن (~ *zan*) 同 شيپورچي

شيپوري (*sheypooree*) 〔形〕 ①喇叭的，号角的②喇叭形的

~ گل 喇叭花

شدن ~ 疲惫不堪

شي جيا جوانگ 〔名〕 石家庄（河北省）

شيخ (*sheekh*) 〔名〕 〈植〉苦艾

شيخ (*sheykh*) 〔名〕（复 مشايخ ، اشياخ ، شيوخ）①酋长，族长，村长②伊斯兰教教长③老人，老翁④学者⑤〈喻〉伪君子，假装正经者

الاسلام ~ 伊斯兰教总教长

الربيع ~ 〈植〉千里光，金色千里光

السفراء ~ 外交使团团长

بلد ~ 市参议员，总督，村长

قبيله ~ 族长，酋长

و شاب ~ 老老少少

~ سفيداب 铅白，碳酸铅白（绘图用的白色颜料）

شدن ~ （货物）滞售，卖不出去

شيخ نشين (~ *nesheen*) 〔名〕 酋长国

شيخوخت (*sheykhookhat*) 〔名〕 ①族长身分，

当长老②宗教首领，宗教领导③高龄，年迈

شیخوخیت (*sheykhookhiyyat*) 同 شیخوخت

شیخه 〔名〕① شیخ 的阴性②老妇人

شیخی (*sheykhee*) 〔名〕 ①谢依赫派（伊斯兰教什叶派的一支）②谢依赫派门徒

~ را دیدن (~ را دمش دادن) 〈俗〉溜走，悄悄离开

شید (*sheed*) 〔名〕 ①光，光亮，光辉②太阳

شید (*sheyd*) 〔名〕 ①欺骗，狡猾，诡计，狡诈②（往墙上）抹灰泥

شیدا (*sheydā*) 〔形〕 ①疯狂的，狂暴的②害相思病的，迷恋…的

شیدانه (*sheedāne*) 〔名〕 枣，枣子

شیدایی (*sheydāyee*) 〔名〕①迷恋，醉心，倾心，爱慕②相思病，色情狂

شیر I (*sheer*) 〔名〕 奶，奶汁，乳汁，汁液

~ بریده 发酸的奶

~ پاستوریزه 消毒牛奶

~ پس چرخ 脱脂乳，脱脂牛奶

~ خام 生奶

~ دلمه (~ بسته) 凝乳块

~ عسلی 炼乳

~ مادیان 酸马奶

~ ماك 产后的初乳

~ مرغ و جان آدم 世上珍贵而稀有的食品

~ هموژنیزه 均脂牛奶

آب ~ 乳清

اسید ~ (حموضت ~) 〈化〉乳酸

لرز ~ 〈医〉产乳热

مادهٔ قندی ~ (شکر ~) 〈化〉乳糖

مقیاس ~ 验乳器，乳汁比重计

به ~ و شکر بار آمدن 在蜜罐里长大

(بچه) از ~ بریدن (از ~ باز کردن ، از ~ گرفتن) （给孩子）断奶

~ خوردن 吃奶，喝奶，吮奶

~ پاك خوردن 正直，清白

~ خام خوردن 疏忽，缺心眼，稚气，容易上当

بنی آدم ~ خام خورده است . 〈谚〉人哪有不犯错误的。（直译：人是喝奶长大的）

~ دادن 喂奶，哺乳

~ دوشیدن 挤奶

از ماه ~ دوشیدن 施魔法，吹法气

از ~ رفتن （牛）失奶

~ به ~ زاییدن (یا کردن) （婴儿未断奶接着又）怀孕

~ خشك شدن 没奶，回奶

جوش نزن شیرت خشك میشود . 〈口〉甭着急，不然事情会弄糟的。

هنوز بوی ~ از دهانش میآید . 他乳臭未干。

شیر II 〔名〕 ①狮子②〈天〉狮子宫，狮子星座③（钱币的）正面（或反面）

~ آبی 水狮

~ آسمان (~ چرخ ، ~ سپهر) 〈天〉狮子座，狮子宫

~ برفی 雪堆成的狮子，〈喻〉稻草人，纸糊的东西（指不牢靠）

~ دریائی 〈动〉海豹，鲨鱼

~ ژیان (~ شرزه) 猛狮，雄狮

~ علم 外强中干的东西（原意：旗上的狮子）

ماده ~ 母狮

یا خط ~ （进行赌博掷钱币时说）正面还是反面？

شیری یا روباه ؟ （你）胜败如何？当了英雄还是成了狗熊？

سازمان ~ و خورشید سرخ （伊朗）红太阳狮子协会（相当于“红十字会”）

~ شدن 鼓起勇气，大胆起来

~ کردن 鼓励，鼓动，激励，胆敢

~ یا خط بازی کردن 掷钱币（看其正反决定某事或进行赌博）

شیر Ⅲ 〔名〕 水龙头开关，活栓，活门，阀门；活塞

~ خروجی 通风管，排气管

~ فشاری （盥洗室的）按式水龙头开关

شیرابه (*sheerābe*) 〔名〕 大烟斗；树木根部的渗出物

شیراز 〔名〕 设拉子（伊朗城市）

شیرازه (*sheerāze*) 〔名〕 ①嵌在书脊上下两端的布片；装帧书籍用的线绳②锁边，缭边，锁扣眼③〈转〉次序，程序，联系，送连

~ زدن 装订成册

~ کارها از هم گسیخته است. 工作杂乱无章（一团糟）。

شیرازه بسته (*~ baste*) 〔形〕 绑住的，缚紧的，扎牢的

شیرازه بند (*~ band*) 〔名、形〕 ①装订者，装订工人②绑住的，缚紧的，扎牢的

شیرازه بندی 〔名〕 装订；装订技术

~ شدن 装订成册

~ کردن 装订（书籍）

شیرازه کش (*~ kesh*) 同 شیرازه بند

شیرازه گسیخته (*~ goseekhte*) 〔形〕 散乱的，无头绪的，杂乱无章的

شیر آسا (*sheer-āsā*) 〔形〕 雄狮般的

شیر افکن (*~ afkan*) 〔形〕 ①勇敢的，大胆的，无畏的，英勇的②勇士，英雄

شیر آمله (*~ āmole*) 〔名〕 樱桃李

شیرانه (*sheerāne*) 〔形、副〕 ①像狮子般的，勇猛的，勇敢的②勇敢地，大胆地，英勇地，刚毅地

شیراوژن (*~ owjhan*) 同 شیر افکن

شیر آهك (*sheer-āhak*) 〔名〕 白涂料，刷白用的粉水；石灰乳

شیربا (*sheer-bā*) 同 شیربرنج

شیربان (*sheer-bān*) 〔形〕 管狮人，狮子饲养员

شیربچه (*~ bache*) 〔名〕 幼狮

شیربرنج (*~ berenj*) 〔名〕 甜奶粥

شیربریده (*~ boreede*) 〔形〕 已断了奶的，不再喂奶的

شیربند (*~ band*) 〔名〕 牛奶房（牛奶场）工人；牛奶及乳品商人

شیربندی 〔名〕 牛奶厂；牛奶房

شیر بها (*~ bahā*) 〔名〕 ①订婚的彩礼（尤指钱）②奶钱，给乳母的礼品

شیر پاك خورده (*~ pāk-khorde*) 〔名〕 正直的人，清白的人

شیر پنجه (*~ panje*) 〔形〕 力大的，强壮的，雄狮般的

شیرج (*sheeraj*) 〔名〕 香油，芝麻油

شیرجه (*sheerje*) 〔名〕 跳水，潜入水中

~ از تخته (تختهٔ ~) 〈体〉跳板跳水

~ از سکو (~ سکو) 〈体〉跳台跳水

~ رفتن 跳水

شير چاى (*sheer-chāy*) 〔名〕 奶茶

شير چنگ (~ *chang*) 〔形〕 狮爪般的；勇敢的，健壮的，勇猛的

شيرخانه I (~ *khāne*) 〔名〕 牛奶厂

شير خانه II 〔名〕 狮房，狮笼

شير خشت (~ *khesht*) 〔名〕 ①甘露蜜②一种泻药（也能治咳嗽和退烧）

~ طبع 热情，多情

شير خشك (~ *khoshk*) 〔名〕 奶粉；干奶（吃时用水化开）

شير خوار (~ *khār*) 〔名、形〕 乳婴，吃奶的孩子②喂乳的，吃奶的

شير خوار گاه (~ *khār-gāh*) 〔名〕 哺乳室，托儿所

شير خوارگى (~ *khāregee*) 〔名〕 （婴儿的）吃奶期

شير خواره (~ *khāre*) 同 شير خوار

شير خوارى (~ *khāree*) 〔名〕 盛奶器，奶壶，奶瓶，奶杯

شيرخور (~ *khor*) 同 شير خوار

شيرخورى 〔名〕 ①奶罐，奶瓶②奶杯

شيردار (~ *dār*) 同 شيرده

شيردارى 〔名〕 出乳能力，（家畜的）产乳量

شيردان (~ *dān*) 〔名〕 ①皱胃（反刍类动物的第四胃）②（填肉馅的）小肚儿③盛奶罐

شيردختر (~ *dokhtar*) 〔名〕 勇敢的姑娘

شير درفش (~ *darafsh*) 〔名〕 画有狮子像的旗帜

شيردر قرابه (~ *dar-gharābe*) 〔名、形〕 淡蓝色（的），浅蓝色（的）

شيردل (~ *del*) 〔形〕 勇敢的，勇猛的，胆大的

شيردلى 〔名〕 勇敢，勇敢精神，勇猛

شير دوش (~ *doosh*) 〔名〕 ①挤奶人②挤奶器③奶滤子

~ برقى 电动挤奶器

~ ماشين 挤奶器

شيردوشه (~ *dooshe*) 〔名〕 ①挤奶桶②挤奶器③奶滤子

شيردوشى (~ *dooshee*) 〔名〕 挤奶

شيرده (*sheerdeh*) 〔形〕 ①（用乳）哺育的，出乳的，下奶的②乳母，奶妈

~ گاو 奶牛

~ مادر 乳娘，奶妈

شيرزا (*sheerzā*) 〔形、名〕 催奶的；催奶剂

~ گياه 〈植〉远志属

شيرزاد (*sheerzād*) 同 شيرزا

شيرزد (ه) (*sheer-zad*) 〔名〕 不健壮的婴儿（由于母奶不足）

شيرزن (~ *zan*) 〔名〕 ①女英雄，巾帼英雄②泼妇，悍妇③母狮④同 شيرزنه

شيرزنه (~ *zane*) 〔名〕 乳酪搅拌器，搅乳器，搅乳棒

شيرزنى 〔名〕 搅牛奶，制奶油

~ كردن 同上

شير زور (~ *zoor*) 〔形〕 狮子般的，强壮的，健壮的

شيرزهره (~ *zahre*) 〔形〕 象狮子一样勇敢的，大胆的

شيرستان (*sheerestān*) 〔名〕 ①狮子经常出没之处②巡回动物园，动物展览

شير سگ (*sheer-sag*) 〔名〕 狼狗

شير سنج (~ *sanj*) 〔名〕 〈化〉乳浮计，乳比重

计，验乳器

شیر شکار (~ *shekār*) 〔名、形〕 ①猎狮者②〈转〉勇敢的，英雄的

شیر شکر (~ *shekar*) 〔名〕 果子露

شیر شکری 〔名、形〕 乳黄色(的)，奶黄色(的)

~ عمامۀ 商人的缠头巾

شیر طاقی 〔名〕 骄傲，傲慢

شیر فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖牛奶的人

شیر فروشی 〔名〕 ①卖牛奶②牛奶铺

شیر فش (~ *fash*) 〔形〕 像狮子样的，狮子般的

شیر فهم (~ *fahm*) 〔名〕 细述，费力解释（指听者有困难）

~ کردن 同上

شیر قلاب (~ *gholāb*) 〔名〕 扣子，带扣，（鞋子、服装等的）扣形装饰品

شیرقهوه (~ *ghahve*) 〔名〕 牛奶咖啡；米色，奶色

شیرك I (*sheerak*) 〔形、名〕 勇敢的(人)，大胆的（人）

~ شدن 胆大，肆无忌惮

~ کردن 使…胆大，使…勇敢，挑动

شیرك II 〔名〕 〈旧〉①果汁②（葡萄）酒

شیر کا کائو (*sheer-kākāo*) 〔名〕 可可奶

شیرکچی (*sheerak-chee*) 〔名〕 ①酿酒者②卖酒者

شیرك خانه (~ *khāne*) 〔名〕 ①酒铺，小酒店②酿酒厂③大烟馆

شیرکی (*sheerakee*) 〔名〕 铺垫在马背上的织物

شیر گرم (*sheer-garm*) 〔名、形〕 ①温牛奶②半熟的，微温的；不烫手的

~ آب 温水

~ تخم مرغ 煮半熟的鸡蛋

شیر گرم کن (~ *garm-kon*) 牛奶加热器

شیر گنجشك (~ *gonjeshk*) 〔名〕 〈动〉金鹰

شیرگی (*sheeregee*) 〔名〕 鸦片鬼

شیر گیا (ه) (*sheer-giyāh*) 〔名〕 〈植〉大戟(属)，远志科植物

شیر گیر (*sheer-geer*) 〔名、形〕 ①捕获狮子的人②勇敢的，大胆的③醉汉

شیر ماده (~ *māde*) 〔名〕 母狮子

شیرمال (~ *māl*) 〔名〕 奶油面包

~ نان 同上

شیر مان (~ *mān*) 〔形〕 像狮子的，勇敢的，大胆的

شیر ماهی (~ *māhee*) 〔名〕 ①弓鱼②海象，海马③鱼刺，鱼骨④蚌壳

~ دگمۀ 蚌制扣子

شیر مایه (~ *māye*) 〔名〕 凝乳素，乳酪的酵母，干胃膜（制干酪用）

شیر مرد (~ *mard*) 〔名〕 勇士，英雄

شیر مرغ (~ *morgh*) 〔名〕 蝙蝠

شیر مست (~ *mast*) 〔名〕 喂养得肥壮的牲畜

~ شدن 骄傲，目中无人

شیرمك (*sheermak*) 同 شیر خوار

شیر مگس (*sheer-magas*) 〔名〕 蜘蛛

شیر وا (*sheervā*) 同 شیر برنج

شیروان (*sheervān*) 同 شیربان

شیروانی (*sheervānee*) 〔形〕 人字屋顶，三角屋顶，房盖

~ عمارت 檩木，椽木，房梁

~ اطاق زیر 屋顶室，顶楼，亭子间

~ آهن 房盖铁，洋铁瓦，铁皮屋顶

شیر و شکر (*sheero-shekar*) ①放糖的牛奶②—

种丝绸

شیرویه (*sheerooye*) 〔名〕 勇敢，英勇

شیره (*sheere*) 〔名〕 ①汁，液，脂②浆，糖浆，果汁③鲜葡萄酒，树浆，糖蜜④粘在大烟枪中的）大烟油

انگور ~ 葡萄汁

بادام ~ 巴旦杏仁蜜

تریاك ~ 大烟油

جان ~ 精力，精神

خام ~ 原汁

درخت ~ 树脂

ریوند ~ 〈植〉大黄根浆汁

قند ~ 糖浆

گیاه ~ 流通于植物皮下的汁液

معده ~ 胃液

پس دادن ~ 渗水

کشیدن ~ 抽大烟

（یا گرفتن）چیزی را کشیدن ~ 把汁榨出，榨

کسی را کشیدن ~ 敲骨吸髓，把某人弄得筋疲力尽

به سر کسی مالیدن ~ 愚弄某人

شیره‌ای 〔名、形〕 ①吸大烟的人，大烟鬼②软弱的，瘦弱的，无用的

دست کسی ~ بودن 某人偷盗成性

شیره پز (~ *paz*) 〔名〕 制造糖浆的人

شیره‌تریاك (~ *teryāk*) 〔名〕 鸦片烟；大烟油，罂粟汁

شیره خانه 〔名〕 大烟馆；〈喻〉极肮脏的地方

شیره دار 〔形〕 多汁的（指水果）

شیره کش (~ *kesh*) 〔名〕 抽鸦片者，吸毒者

شیره کش خانه (~ *kesh-khāne*) 〔名〕 大烟馆

شیری Ⅰ〔形、名〕①乳的，乳状的，掺乳的；牛奶的②吃奶的③乳白色的④卖奶人（小贩）

~ حباب 毛玻璃的灯罩

~ خاصیت 乳状

~ دندان 乳牙

~ سطل 牛奶桶

~ طفل 吃奶的孩子

~ غدد 乳腺

شیری Ⅱ 〔形、名〕 勇敢的（人）

شیری رنگ (*sheeree-rang*) 〔形〕 奶白色的；混浊不清的

شیرین (*sheereen*) 〔形、副〕 ①甜的，甜味的，甜蜜的②淡的（指水）③可爱的④有趣的（如书），吸引人的⑤悦耳的，动听的，甜美的，流畅的⑥活跃的⑦很，很值得

~ آب 淡水（与海水相对）

~ آهنگ 优美的乐曲

~ بازار 活跃的交易

~ بچهٔ 可爱的孩子

(~ کلمات) ~ سخنان 甜言蜜语

~ لحن 声调悦耳

~ ماهی های آب 淡水鱼，河鱼

شدن ~ 变甜；（商品）热门

کاشتن ~ 事情干得漂亮；说话好听；（讽刺用）露馅；说傻话；做错事

کردن ~ 使…变甜，改善，改良（如土地）；〈喻〉讨好，巴结

~ کردن آب دریا یکی از راه‌های تأمین آب آشامیدنی مردم است . 海水淡化是人们取得饮用水的方法之一。

خواندن آن آرتیست این نمایش را ~ کرد .
那个演员的演唱给演出增色不少。
خودش را میخواست پیش ما ~ کند . 他想讨好我们。
آب دریا را ~ کردن 淡化海水
دهن کسی را ~ کردن 以糖果敬客；恭维某人
دهن ~ کردن 吃糖果
لب را ~ کردن 微笑
بازار این جنس خیلی ~ است . 市场上这种商品销路很好。
من قهوه را ~ دوست دارم . 我喜欢在咖啡中加点糖。
آن دختر کوچك خیلی ~ میخواند . 那个小女孩唱得真动听。
او شصت سال ~ دارد . 他足足有六十岁了。
هر کجا چشمه‌ای بود ~ ، مردم و مرغ و مور گرد آیند. 〈谚〉哪里有甘泉，哪里就有人烟。

شیرین اداء (~ *adā'*) 〔形〕 ①能说会道的，甜言蜜语的，口甜的②举止优雅的

شیرین بیان I (~ *bayān*) 〔名〕 甘草；甘草根

شیرین بیان II 同 شیرین زبان

شیرین حرکات (~ *harakāt*) 〔形〕 举止优雅的

شیرین دهان (~ *dahān*) 〔形〕 语言动听的

شیرین دهن (~ *dahan*) 同 شیرین دهان

شیرین زبان (~ *zabān*) 〔形〕 ①花言巧语的，甜言蜜语的，能说会道的②说奉承话的③（小孩）咿呀学语的

شیرین زبانی 〔名〕 ①花言巧语，甜言蜜语②娓娓动听③说奉承话
~ کردن 同上

شیرین سخن (~ *sokhan*) 同 شیرین زبان

شیرین شمایل (~ *shamāyel*) 〔形〕 美丽的，可爱的

شیرین طبع (~ *tab'*) 〔形〕 温柔的，温顺的，恬静的

شیرینك (*sheereenak*) 〔名〕 〈医〉疹

شیرین کار (*sheereen-kār*) 〔形、名〕 ①乐观的，乐天的，愉快的②风趣的，幽默的③要杂要的

شیرین کاری 〔名〕 ①乐观，乐天，愉快②风趣，幽默，诙谐，滑稽③杂要
~ کردن 说笑话，打诨，诙谐

شیرین کام 〔形〕 幸运的，走运的

شیرین کلام (~ *kalām*) 同 شیرین زبان

شیرین گفتار (~ *goftār*) 同 شیرین زبان

شیرین لب (~ *lab*) 同 شیرین زبان

شیرین مزگی (~ *mazegee*) 〔名〕 ①甜味②合口味，口味很好

شیرین مزه (~ *maze*) 〔形〕 ①有甜味的②爽口的，合口味的

شیرین مقال (~ *maghāl*) 同 شیرین دهان

شیرینه (*sheereene*) 同 شیرینك

شیرینی (*sheereenee*) 〔名〕（复 شیرینیجات）①甜蜜，甜度②糖果，甜食，点心③舒服，吸引力，悦耳
پر ~ 太甜，非常甜
کم ~ 不太甜，带些甜味
نان ~ 甜点心
~ پختن 做糖果，做点心
~ خوردن 吃甜食，吃糖果
~ دادن 请客；〈转〉给…甜头尝
~ گرفتن 受贿；尝到甜头

شیرینی آلات (~ *ālāt*) 〔名〕糖食；甜味，美味

شیرینی پز (~ *paz*) 〔名〕糖果制造者，糕点制造者

شیرینی پزخانه (~ *paz-khāne*) 〔名〕糖果食品厂

شیرینی پزی (~ *pazee*) 〔名〕糖果业；糖果制造，糕点制造

شیرینی خوران (~ *khorān*) 〔名〕（订婚）喜庆

شیرینی خوری (~ *khoree*) 〔名〕①（订婚）宴请②点心盘

شیرینی دوست (~ *doost*) 〔名〕喜欢吃甜食的人

شیرینی‌ساز 同 شیرینی پز

شیرینی فروش (~ *foroosh*) 〔名〕糖果商人，卖糖果者，卖点心者

شیرینی فروشی 〔名〕①糖果食品生意②糖果食品店

(~ دکان) ~ مغازهٔ 糖果食品店

شیز (*sheez*) 〔名〕①乌木（树），乌檀木②核桃树③弓

شیستوزوم Schistosome 〔名〕血吸虫，裂体吸虫

شیستوزومیاز Sohistosomiasis 〔名〕〈医〉血吸虫病，裂体吸虫病

شیشاك (*sheeshāk*) 同 شیشك Ⅰ、Ⅱ、Ⅲ条

شیشك Ⅰ (*sheeshak*) 〔名〕（一岁的）小羊羔，一岁崽

شیشك Ⅱ 〔名〕沙鸡

شیشك Ⅲ 〔名〕〈旧〉一种四弦琴

شیشکی Ⅰ (*sheeshakee*) 〔名〕〈军〉爆破筒

شیشکی Ⅱ 〔名〕（讥笑时）轻蔑的咂嘴声

~ بستن (~ زدن ، ~ در کردن ، ~ انداختن) 咂嘴（以示轻蔑）

شیشلیك (*sheeshleek*) 〔名〕一种串烤羊肉的名称

شیشم (*sheeshom*) 〔名〕一种弦乐器名

شیشه (*sheeshe*) 〔名〕①玻璃②窗子，橱窗③玻璃瓶，玻璃缸④（指量词）一瓶

~ اتومبیل 汽车的挡风玻璃（屏）

~ آلی （作飞机舱盖等用的）有机玻璃

~ آئینه 镜子玻璃

~ پنجره 窗玻璃

~ تار (یا کدر) 毛玻璃，磨沙玻璃

~ تصویر （照相）镜头

~ حجامت 吸血罐，拔火罐

~ خوناب 〈喻〉天空

~ درجه دار 量杯

~ دواجات 药瓶

~ دوربین یا ذره بین 望远镜或显微镜的物镜，目镜

~ رویت 接目镜

~ ساعت 钟表面玻璃

~ سنگ （制镜子或商店橱窗等用的）厚玻璃板

~ عدسی 眼球的晶（状）体

~ عطر 香水瓶

~ نشکن 不碎玻璃

پنج ~ شراب 五瓶酒

~ انداختن 安装玻璃

~ عمر کسی بسنگ خوردن 某人去世，某人牺牲

~ بر سنگ زدن 揭穿秘密

~ صبر کسی را شکستن 使人不耐烦，使人忍无可忍，使人忍耐不住

تبدیل به ~ کردن (شدن) （使）玻璃化；（使）成玻璃

خون کسی را ~ کردن 折磨，压榨
زمینداران خون دهقانان را به ~ میکردند .
地主对佃户进行残酷剥削，
عمرش دردست من است. ~ 我知道他的底。

شیشه آلات (~ ālāt) 〔名〕 玻璃器皿

شیشه انداز (~ andāz) 同 شیشه بر

شیشه‌ای (~ sheeshe-ee) 〔形〕 玻璃的，玻璃状的，玻璃制成的，透明的
~ ظروف 玻璃器皿
~ کاغذ 玻璃纸

شیشه باز (sheeshe-bāz) 〔名〕 ①玩戏法者，魔术师②骗子③〈喻〉太阳

شیشه بر (~bor) 〔名〕 ①划玻璃工人；装玻璃工人②划玻璃刀

شیشه بری 〔名〕 划玻璃
~ دکان 玻璃店

شیشه بند (~ band) 〔形〕 装上玻璃的

شیشه جان 〔形〕 ①小心谨慎的②脆弱的，娇气的

شیشه خانه 〔名〕 ①玻璃屋子，装有玻璃或镜子的屋子②玻璃厂

شیشه دل (~ del) 〔形〕 ①心地坦率的②易动气的

شیشه ساز 〔名〕 玻璃工

شیشه سازی 〔名〕 玻璃制造
~ کارخانهٔ 玻璃厂

شیشه کار 同 شیشه گر

شیشه گر (~ gar) 〔名〕 ①制玻璃工人②吹制玻璃器皿的工人

شیشه گرخانه (~ gar-khāne) 〔名〕 玻璃厂

شیشه گردان (~ gardān) 〔名〕 魔术师，骗子

شیشه گردن (~ gardan) 〔名〕 〈喻〉傻瓜

شیشه گری (~ garee) 〔名〕 玻璃制造，玻璃化作用

شیشه گون 同 شیشه مانند

شیشه مانند (~ mānand) 〔形〕 ①玻璃式的②透明的

شیطان (sheytān) 〔名、形〕（复 شیاطین）①魔鬼②机灵鬼，鬼灵精③顽皮鬼，小淘气④淘气的，顽皮的，机灵的⑤穷凶极恶的，奸诈的，狡猾的
~ بچهٔ 调皮的孩子，淘气鬼
از خر (سیاه) ~ پائین آمدن 不再固执，不再骄傲自大
به جسم کسی ~ رفتن 鬼附在某人身上
این بچه خیلی ~ است . 这个孩子很调皮。
~ را درس میدهد . 他非常狡猾，他比魔鬼还精灵。
~ آنقدرها هم که نقاشی میکنند زشت نیست . 〈谚〉魔鬼并不像人们所描绘那么的丑恶。（喻不要轻信别人的话）

شیطان خیال (~ khiyāl) 〔形、名〕 ①狡猾的，诡计多端的②引诱者

شیطان صفت (~ sefat) 〔形〕 ①恶魔般的，坏的②顽皮的，淘气的

شیطانک (sheytānak) 〔名〕 ①（防齿轮倒转的）爪，插锁，掣子，制动器，（枪的）保险②〈乐〉弦乐器的琴马
~ آسیاب 推磨的人
~ تفنگ 枪扳机

شیطانی (sheytānee) 〔形、名〕 ①淘气的，顽皮的②魔鬼的，恶魔似的③淘气，调皮
~ شدن 梦遗
~ کردن 淘气，顽皮，恶作剧

这些小 بچه‌ها ~ شان گل کرده بودند . 孩搞了一场恶作剧。

شیطانیت (*sheytāniyyat*) 同 شیطنت

شیطنت (*sheytanat*) 〔名〕 淘气，顽皮

~ کردن 淘气，顽皮；怀恶意，耍阴谋

شیطنت آمیز (~ *āmeez*) 〔形〕 淘气的，顽皮的

~ تبسم 狡黠的笑，调皮的笑

شیطنت بار 同 شیطنت آمیز

شیع (*sheya'*) 见 شیعه

شیعه (*shee'a, shee'e*) 〔名〕 (复 شیع ، اشیاع) ①什叶派(教徒)(伊斯兰教两大教派中的一派名称)②宗派，教派

اهل ~ 什叶派教徒

شیعی (*shee-ee*) 〔形、名〕 ①什叶派的②什叶派教徒

شیفتگی (*sheeftegee*) 〔名〕 ①激情，迷恋，入迷②惊讶

شیفتن (*sheeftan*) 〔动〕 (根 شیو) 喜欢，被迷住，迷恋，着魔

شیفته (*sheefte*) 〔形〕 ①激情的，热恋的，入迷的，热衷于…的，着了魔似的②惊讶的

~ شدن (به) 迷恋于…，热衷于…，着魔

~ کردن 把…迷住，使…着魔，把…吸引着

مردم انقلابی ~ آزادی اند . 革命人民酷爱自由。

زیبائی دریا همهٔ ما را ~ کرد . 大海的壮丽景色把我们深深吸引住了。

شیفر Chiffre 〔名〕 数字，数额

شیفن Chiffon 〔名〕 雪纺绸，薄绸

شیفون 同 شیفن

شیك Chic 〔形〕 漂亮的，好看的；时髦的，时式的

آدم ~ 穿着漂亮者；花花公子

لباس ~ 时髦的衣服

خود را ~ کردن 把自己打扮得整整齐齐

شیك پوش (*sheek-poosh*) 〔形〕 穿著华丽的，穿得时髦的，穿着讲究的

شیك و پیك (*sheeko-peek*) 〔形〕 精美的，非常讲究的

شیکی (*sheekee*) 〔形〕 漂亮，华丽，时髦

شیل (*sheel*) 〔名〕 〈方〉捕鱼篓子

شیلات (*sheelāt*) ①鱼业，水产(业)②鱼场③捕鱼工具

شرکت ~ 渔业公司

شیلان I (*sheelān*) 〔名〕 宴会，筵席；宫廷宴会，盛宴

~ کشیدن 举行宴会，设宴

شیلان II 〔名〕 枣子

شیلنگ (*sheelang*) 〔名〕 水管，水龙带

~ لاستیکی 胶皮水管

شیله پیله (*sheele-peele*) 〔名〕 ①诡诈，欺诈，耍手腕，狡黠②伪善，假仁假义③可疑的情况，隐私

آدم بی شیله پیله ایست 他是一个老实人。

او ~ در (یا توی) کارش نیست . 他从来不弄虚作假。

شیلی 〔名、形〕 ①智利(拉丁美洲)②智利人③智利的，智利人的

شیلینگ Shilling 〔名〕 先令(英国货币单位，二十先令为一英镑，十二便士为一先令)

شیم (*sheyam*) 见 شیمه

شیمه 〔名〕 (复شیم) 性情，性格，习惯，习性

شیمی Chimie 〔名、形〕 ①化学②化学的

آلی ~ 有机化学

حیوانی ~ 动物化学

معدنی (~ غیر آلی) ~ 无机化学

شیمیائی (*sheemiyā-ee*) 〔形〕 化学的，化学性的

~ انفعالات 化学反应

~ مواد 化学品

شیمیدان (*sheemeedān*) 〔名〕 化学家

شیمیست Chemist 同 شیمیدان

شین 字母 ش 的名称，

شین (*sheyn*) 〔名〕 缺点，短处；耻辱

شی نینگ 〔名〕 西宁（青海省）

شیو (*sheev*) 同 شیب I (*sheeb*) 条

شیوا 〔形〕 ①雄辩的②流畅的，流利的③优美的（指语言），迷人的

~ به زبان 用流畅的语言；用雄辩的语言

شیوائی (*shevā-ee*) 〔名〕 ①雄辩②流畅，流利③优美

شیوخ (*shoyookh*) 见 شیخ

شیوشه (*shoyooshe*) 同 شوشه

شیوع (*shoyoo'*) 〔名〕 ①推广，传播，散布，普及②盛行，流行，蔓延

~ دادن 传播，散布，普及，散布

اخبار غریبی ~ دادن 传播奇谈怪论

~ داشتن (~ یافتن) 流行，盛行，蔓延，普遍使用

این مرض در آن ناحیه ~ داشت . 这种疾病曾在那地区蔓延过。

~ یافتن 被传播，蔓延开来，得到普及

در اوایل قرن جاری مارکسیسم در چین ~ یافت . 本世纪初马克思主义开始在中国得到传播。

شیون (*sheevan*) 〔名〕 哀恸，嚎啕大哭，哀号

~ کردن (~ کشیدن) 同上

شئون (*sho'oon*) 见 شأن

~ کشور 国家威望

~ مختلف زندگی اجتماعی 社会生活的各个方面

شئونات (*sho'oonāt*) 见 شأن

شیوه (*sheeve*) 〔名〕 ①方法，方式②作风，风格③风俗，习惯④举止，态度⑤娇媚⑥规定，规则，法令⑦诡计，诈骗⑧策略，手段

~ کار 工作方法

~ زدن (به کسی) 欺骗某人，耍手腕

~ خطش اینطور است . 这是他独特的书写格式。

او اهل هیچ شیوه‌ای نیست . 他没有什么僻好。

هر زبانی شیوه‌ای دارد . 每一语言都有它自己的特点。

شیوه‌ای (*sheeve-ee*) 〔形〕 有恶习的（如酗酒、嫖妓、赌博等）

شیوه باز (*sheeve-bāz*) 〔形、名〕 ①卖弄风情的，娇媚的，做作的②耍手腕的，耍诡计的③骗子手

شیوه دار 〔形〕 有独特风格的

شیوه زن (~ *zan*) 〔名〕 骗子，狡猾的人

شیوه زنی 〔名〕 欺骗，耍滑头

شیوه کار 同 شیوه باز

شیوه گر (~ *gar*) 同 شیوه باز

شیوه گری 〔名〕 ①卖弄风骚，卖弄风情，扭怩作态②欺骗，耍滑头

شیهه (*sheehe, sheyhe*) 〔名〕 嘶叫，马嘶

~ کشیدن (~ زدن) （马）嘶

ص

ص 波斯文第十七个字母

صابر (*sāber*) 〔形〕 能忍耐的，有持久力的；沉着的

صابرانه 〔副、形〕 ①有耐力地，能忍耐地②有耐心的，能忍耐的；抑制的

صابری 〔名〕 忍耐，容忍，耐心，持久力；沉着

صابون 〔名〕 肥皂，胰子

~ دستشوئی 香皂

~ رخت شوئی 洗衣皂

~ طبی 药皂

~ عطر 香皂

~ مایع 皂液

~ جای 肥皂碟，肥皂盒

~ کف 肥皂泡沫

~ یك قالب 一块肥皂

صابونش به جامهٔ کسی خوردن 欺骗某人，危害某人

~ زدن 擦肥皂，打上肥皂；形成皂沫

~ زیر پای کسی انداختن (یا گذاشتن) 给某人使坏心，坑害人

صابون پز (*sāboon-paz*) 〔名〕 制皂工人

صابونپزخانه 〔名〕 肥皂厂，制皂作坊

صابون پزی 〔名〕 制肥皂

~ کارخانهٔ 肥皂厂

صابون ساز 同 صابون پز

صابون سازی 同 صابون پزی

صابون گر (～*gar*) 同 صابون پز

صابونی 〔形、名〕 ①肥皂般的，多脂的；擦过肥皂的；洗过的②肥皂商③肥皂制作者④〈植〉肥皂草⑤〈化〉皂化作用

~ آب （起泡的）肥皂水

~ کردن 洗涤

صابونی شونده (*sāboonee-shavande*) 〔形〕〈化〉可皂化的

صابی 〔名〕 ①萨比教徒（古兰经中以为和伊斯兰教、犹太教、基督教一样崇拜真神的一派教徒）②（误用作）拜星教徒③叛教者，离经叛道者

صاچمه (*sāchme*) 同 ساچمه

صاحب (*sāheb*) 〔名〕（复 صحابه ، اصحاب）①主人，拥有者，所有者，占有者②朋友，伙伴，同伴③大臣，部长；先生，大人，老爷（仆人对主人的称呼）

صاحب اختیار (～ *ekhtiyār*) 〔形、名〕①被授权的，有权力的，有威信的②有权势者，决策者

صاحب اخلاق (～ *akhlāgh*) 〔形、名〕①有道德的②有道德者

صاحب اراده (～ *erāde*) 〔形〕有志气的，有意志的，有决断力的

صاحب استخوان (～*ostokhān*) 〔形、名〕①有

气量的②出身高贵的，血统纯的，正宗的③庇护者，保护者，维护者

صاحب اعتبار (～*e'tebār*) 〔形〕 ①有声誉的，有名望的②可信赖的③可敬的，尊敬的④有偿还能力的

صاحب افسر (～*afsar*) 〔名〕 加冕者，国王，帝王

صاحب اقبال (～*eghbāl*) 〔形〕 幸福的，幸运的

صاحب اقتدار (～*eghtedār*) 〔形〕 强有力的，有魄力的，有权势的

صاحب امتياز (～*emtiyāz*) 〔名〕 特权享有者，让受人，获得官方特许者

روزنامه ～ 报刊发行者

صاحب امضاء (～*emzā'*) 〔名〕 签字者，有签署权的人

صاحب بريد (～*bareed*) 〔名〕 邮政局长

صاحب تخت (～*takht*) 〔名〕 君主，元首，国王，皇帝

صاحب تدبير (～*tadbeer*) 〔形〕 ①审慎的，细心的②世故深的，精明的

صاحب تميز (～*tameez*) 〔形〕 ①明白道理的，通情达理的②审慎的，慎重的

صاحب ثروت (～*servat*) 〔形〕 富的，富裕的；丰富的

صاحب جمال (～*jamāl*) 〔形〕 美丽的；可爱的，讨人喜欢的

صاحب جمع (～*jam'*) 〔名〕 ①供应者，供给者，承办者②司库员，财务主任

صاحب جواز (～*javāz*) 〔名〕 获证者，获得官方特许者，领有执照者

صاحب حرفه (～*herfe*) 〔名〕 手工艺者，手艺人，有专长者

صاحب حميت (～*hamiyyat*) 〔形、名〕 高尚的（人），勇敢的（人）

صاحب خانه 〔名〕 房东，房主，主人

صاحب خبر (～*khabar*) 〔名、形〕 ①消息灵通人士②熟悉情况的，消息灵通的③通消息者

صاحب خير (～*kheyr*) 〔名〕 恩人，施主，捐助人，施舍者，布施人

صاحب درد (～*dard*) 〔形、名〕 ①苦痛的，不舒服的，生病的②有同情心的，怜悯的③受苦人

صاحب دل (～*del*) 〔形、名〕 ①虔诚的(人)，心地纯洁的(人)②聪明的(人)，高明的（人）

صاحب دولت (～*dowlat*) 〔形、名〕 ①富有的，富裕的，幸福的，幸运的②富翁，财主，富有者

صاحب ديوان 〔名〕 税务官，财务官

صاحب ذوق (～*zowgh*) 〔形、名〕 ①有才能的②会欣赏的，有鉴赏力的③行家，鉴赏家

صاحب رأى (～*ra'y*) 〔形、名〕 ①审慎的，小心的，世故深的，有见识的②有发言权的，有选举权的③选民，投票人

صاحب سايه 〔名、形〕 ①庇护者，保护者，行善的人，恩人②细心的，关心的，热心照顾的；行善的

صاحب سخن (～*sokhan*) 〔名〕 有口才的人，演说家

صاحب سرمايه (～*sarmāye*) 同 سرمايه دار

صاحب سفره (～*sofre*) 〔形、名〕 ①款待的，好客的②款待客人者，好客者，作东者，主人

صاحب سليقه (～*saleeghe*) 同 صاحب ذوق

صاحب سهم (～*sahm*) 同 سهمدار

صاحب غرض (~ *gharaz*) 〔形〕 ①自私自利的②别有用心的；偏心的

صاحب فراست (~ *ferāsat*) 〔形〕 颖悟的，聪明的；有远见的，有洞察力的，有先见之明的；目光敏锐的

صاحب قران (~ *gherān*) 〔形〕 幸福的，幸运的，顺利的，福星高照的

صاحب کار 〔名〕 ①企业主，雇主，资本家②定购人

صاحب کرامت (~ *karāmat*) 〔形〕 ①创造奇迹的，有奇迹般能力的②仁慈的，宽恕的

صاحب کرم (~ *karam*) 〔形、名〕 ①乐善好施的，慷慨的，慈善的②恩人，捐助人，布施者，慈善家

صاحب کمال (~ *kamāl*) 〔形、名〕 ①完全的，完美的，有教养的②有知识的人，有教养者；完美的人

صاحب مال 〔形、名〕 ①富裕的，富有的②主人，业主，所有者，拥有者

صاحب مایه 〔名〕 资本家，财主

صاحب محضر (~ *mahzar*) 〔名〕 公证人，公证员

صاحب مرده (~ *morde*) 〔名、形〕 ①无人继承的（如财产），无主的，无人管的②便宜，廉价；廉价品③挺便宜的，赔血本的④（骂人话）该死的！

این در ~ باز نمیشود. 这该死的门开不开。

صاحب مقام (~ *maghām*) 〔名、形〕 ①职位高的，有地位的②有地位的人，有权势的人

صاحب ملك (~ *melk*) 〔名〕 地主，房地产主；房主，房东

صاحب ملك (~ *molk*) 〔名〕 国王，君主

صاحب منصب (~ *mansab*) 〔名〕 ①军官，警官；官吏，高级官员②职员，文职官员

ارشد ~ （少尉以上的）军官

ارکان حرب ~ 参谋

اطفائیه ~ 消防监督官

جزء ~ 〈军〉军士

کشوری ~ 公务员，文职官员

کشیك ~ 〈军〉值班官

صاحب منصبی 〔名〕 ①军官职务，军官头衔②高官厚爵

صاحب ناموس 〔形〕 ①忠诚的，纯洁的，正直的②高贵的，尊敬的

صاحب نسق (~ *nasagh*) 〔名〕 市场控制人员（如监督价格、防止假钞票等）

صاحب نظر (~ *nazar*) 〔形、名〕 ①有远见卓识的（人），有见解的（人），目光敏锐的（人）②虔诚的（人）③高尚的（人）

صاحب نفس (~ *nafas*) 〔名〕 祓魔人，驱除妖魔的人

صاحب وجود (~ *vojood*) 〔名〕 庇护者，保护者；行善的人

صاحب وقوف (~ *voghoof*) 〔形〕 内行的，有学问的，有经验的，熟知的

صاحبه (*sāhebe*) 〔名〕 夫人，女士，女主人

صاحب هنر (*sāheb-honar*) 〔形、名〕 ①天才的，有才华的，技艺高超的，造诣深的②艺术家，有才华者，艺术工作者

صاحبی 〔名〕 ①一种丝绸料子②一种大红葡萄③〈罕〉所有（权）

صاد 字母 ص 的名称

صادر (*sāder*) 〔形〕 ①发出的，发行的，发布

的，公布的②出口的，输出的③发生的，起因于…的

شدن ～ （被）发行，发布，公布；出口，输出；发生，起因于

احکام چندی ～ شد . 颁布了几项法令。

خطائی ازاو ～ نشده‌است . 他没犯什么过错。

～ کردن 出口；发行

چین دستگاههای مختلف صنعتی ～ میکند . 中国向国外出口各种机床。

مقام ریاست حکم انتقال او را ～ کرد . 领导上发出了他的调任令。

صادرات (*sāderāt*) 〔名〕 ①出口货物，输出物，出口商品②输出③发文，发函

～ تجارت 出口贸易

～ گمرک 出口税

خشکه‌بار از ～ سنتی افغانستان است . 干果是阿富汗传统出口商品之一。

صادراتی 〔形〕 输出的，出口的

شرکت ～ و وارداتی 进出口公司

کالاهای ～ 出口商品

صادر کننده (*sāder-konande*) 〔形、名〕 ①输出的，运出的②出口商，输出者③发行者，颁布者，发布者

برات ～ （汇票）发票人

کشورهای ～ نفت 石油输出国

صادره صادر 的阴性

～ احکام 颁布的命令

～ مراسلات 已发出的信函

صادق (*sādegh*) 〔形〕 忠诚的，真诚的，诚实的，老实的；坦率的

صاف و ～ 坦率的，不是矫揉造作的；天真的

～ صبح 天大亮

(در) بودن ～ 适用

صادق العهد (*sādeghol-ahd*) 〔形〕 信守诺言的

صادق القول (～ *ghowl*) 〔形〕 诚实的，说话算数的

صادقانه 〔形、副〕 忠诚的(地)，真诚的(地)，诚挚的（地），老实的（地），坦率的（地）

～ اظهارات 真诚的话，肺腑之言

～ نظریهٔ خود را اظهار کردیم . 我们坦率地谈了自己的看法。

اظهارات ～ او در ما تأثیر کرد . 他的开诚布公的讲话感动了我们。

صادقی 〔名〕 诚实，老实；真诚，忠诚

صارم (*sārem*) 〔形、名〕（复 صوارم ）①尖锐的，锋利的，锐利的（如：剑）②严厉的，严峻的，严肃的；苛刻的③勇敢的人④利剑

صاروج 同 ساروج

صاریغ 〔名〕〈动〉鼩（又名负鼠）

صاع 〔名〕（复 اصواع ）重量单位，约等于3公斤

صاعد (*sā'ed*) 〔形〕 升高的，升起的，上升的，上进的

صاعقه (*sā'eghe*) 〔名〕（复 صواعق ）闪电，打雷，霹雳

～ زدن 打雷

کسی را ～ زدن 某人被雷击

صاعقه آسا 〔形〕 闪光的，迅如闪电的

～ جنگ 闪击战，闪电战

صاعقه بار 〔形〕 ①雷电交加的②〈转〉致命性的；灾难性的

صاغر (*sāgher*) 同 ساغر

一块石头恰巧打在汽车前面的玻璃正中。

صاف اعتقاد (*sāf-e'teghād*) 〔形〕 虔诚的，笃信的

صاف درون (~ *daroon*) 〔形〕 有诚意的，真诚的，坦率的，诚心的，纯朴的

صاف درونی 〔名〕 诚心，真诚，坦率，纯朴

صاف دل (~ *del*) 同 صاف درون

صاف دلی 同 صاف‌درونی

صافر (*sāfer*) 〔名〕 吹哨者，鸣笛者

صاف صاف 〔副〕 〈口〉①站着②〈转〉茫然，无目标地③随意地，无拘束地

راه رفتن ~ 闲逛，蹓跶

صاف ضمیر (*sāf-zameer*) 同 صاف درون

صاف طینت (~ *teenat*) 〔形〕 真诚的，诚心的

صاف کرده (~ *karde*) 〔形〕 过滤的，弄干净的，弄平的；刮净的

صاف کن (~ *kon*) 〔名〕 (过)滤器，小筛网，漏勺

~ چای 茶的过滤器

صاف کنی 同 صاف کن

صافن (*sāfen*) 〔形〕 〈解〉指位于腿部两侧主要表层静脉的（长者在腿之内侧，短者在外侧）

صافی I 〔名〕 ①清洁，纯洁，明亮②平，平滑③过滤器④铁笊篱⑤〈转〉真诚，坦率，爽直⑥〈理〉滤光器，滤光板；滤波器

صافی II 〔形〕 清洁的，纯洁的，明亮的

صالح (*sāleh*) 〔形、名〕（复 صالحون ، صلحاء）①公正的，正义的；善良的②适合的，适宜的；良好的，优质的③公正的人，正直的人，善良的人

او برای این کار ~ است. 他适合作这件事。

او برای این مقام ~ نیست. 他不能胜任这一职务。

صاغرمار (~ *mār*) 〔名〕 〈动〉蝰蛇（一种小毒蛇）

صاغری (*sāgheree*) 〔名〕 ①同 ساغری ②马屁股，（兽类的）臀部

صاف 〔形、副〕 ①平的，平滑的，平坦的；风平浪静的②亮的，光亮的，明亮的；清楚的，干净的③均匀的，一样的④没胡子的；秃头的⑤〈转〉真诚的，纯真的⑥坦率地，开诚布公地，直截了当地

~ و پوست کنده 直截了当地，开门见山地

~ و ساده 直率的，老实的，天真的

آب ~ 清沏的水

آسمان ~ 晴朗的天空

پوست ~ 光滑的皮肤

تختهٔ ~ 平板

موهای ~ 光溜溜的头发

~ شدن 清净，明朗；平整

هوا ~ شد. 天晴了。

~ کردن 滤净，过滤；搞干净；弄平整，搞整齐；清理，清账；〈转〉理发

سرکه ها را ~ کردند. 他们把醋滤净了。

بیا حسابمان را ~ کنیم. 让我们把账清了！

او قبل از سخن گفتن سینهٔ خود را ~ کرد. 他讲话前清了一下嗓子。

نجار با رنده روی میز را ~ کرد. 木匠把桌面刨平了。

~ و صوف کردن （把脸）刮得干干净净

اشتها را ~ کردن 增强（或刺激）食欲

~ گفتن 坦率地讲，开诚布公地讲，直截了当地讲

~ رفت توی آب. 他一头扎入了水中。

سنگی ~ خورد وسط شیشهٔ جلوی اتوبیل.

صالحات 见 صالحه

صالحانه 〔形、副〕 正直的(地)，公正的(地)；善良的(地)

صالحون (*sālehoon*) 见 صالح

صالحه (*sālehe*) 〔名〕 (复 صالحات) ①善行② صالح 的阴性③善良的女人

~ محاكم 管辖裁判所

صالحين (*sāleheen*) 同 صالحون

صامت (*sāmet*) 〔形、名〕 ①沉默的，寡言的，寂静的；无声的，不响的②〈语〉辅音

~ حرف 辅音

~ فيلم 无声电影

صانع (*sāne'*) 〔名、形〕 (复 صناع) ①创造者，生产者，制造者②创造…的，生产…的，制造…的

صائب (*sā-eb*) 〔形〕 ①正确的，中肯的②击中目标的，准确的

~ رأى 正确的判断

صائبه صائب 的阴性

صائح (*sā-eh*) 〔名〕 尖叫者

صائحه (*sā-ehe*) 〔名〕 号哭，嚎啕大哭

صائد (*sā-ed*) 〔名〕 猎人，打猎者

صائغ (*sā-egh*) 〔名〕 金匠，金饰匠；珠宝匠

صائم (*sā-em*) 〔形、名〕 (复 صائمين) ①斋戒的②斋戒者

~ معاء 〈解〉空肠

صائن (*sā-en*) 〔形、名〕 ①保卫的，保护的②保卫者

صب (*sabb*) 〔名〕 ①(河水)注入，流入②给人带来灾难或不幸

صبا (*sabā*) 〔名〕 (由东北方刮来的)凉风

صباء (*sabā'*) 〔名〕 ①童年时代，少年时代②幼稚行为

صبابت (*sabābat*) 〔名〕 热爱，钟爱

صباح (*sabāh*) 〔名〕 早晨，黎明

~ الخير 早安！

~ و مساء 早晚

چند صباحى 几天，一段时光

على الصباح 清晨，早上

صباحت (*sabāhat*) 〔名〕 美丽，漂亮，雅致

صباغ (*sabbāgh*) 〔名〕 ①染色工人②〈转〉撒谎者

صباغ (*sebāgh*) 〔名〕 染料，颜料

صباغت (*sebāghat*) 同 صباغى

صباغ خانه (*sabbāgh-khāne*) 〔名〕 印染厂，染坊

صباغى (*sabbāghee*) 〔名〕 着色，染色，印染

~ كردن 同上

صباوت (*sabāvat*) 〔名〕 幼年，幼年时代；少年，〈法〉未成年

صبايا (*sabāyā*) 见 صبيه

صبح (*sobh*) 〔名〕 (复 اصباح) 早晨，黎明，上午

~ روز بعد 第二天早晨

~ زود 大清早

~ سحر 凌晨

~ شما بخير ! 早安！早上好！

~ صادق 天大亮

~ كاذب (黎明前东方的)鱼肚白，晨光熹微

از ~ تا شام 从早到晚

~ ستارهٔ 晨星

~ نماز 〈宗〉晨礼(伊斯兰教五礼之一)

چه شبهائى را ~ كردن 熬过多少个日日

夜夜

صبحانه (*sobhāne*) 〔名、形〕 ①早餐，早饭②早晨的

صبح دم (*sobh-dam*) 〔名、副〕 ①早晨，大清早②在早晨

صبح گاه (~ *gāh*) 同 صبح دم

صبح گاهان 同 صبح دم

صبحگاهی 〔形〕 清晨的，上午的

نسیم ~ 晨风

صبحی (*sobhee*) 〔形〕 早晨的，上午的

صبر I (*sabr*) 〔名〕 ①忍耐，耐心②等，等待③喷嚏

~ ایوب 极度的忍耐

~ و جخد 犹豫，拿不定主意

~ آمدن 打喷嚏

~ آوردن 〈旧〉忍耐；等待

~ کسی را بجوش آوردن 使某人忍无可忍

~ کاری را سر انجام دادن 耐着性子去做某事

~ داشتن 有耐性，能忍耐

پیمانهٔ ~ کسی لبریز شدن 某人忍耐不住，某人忍无可忍

~ کردن 忍耐，等待

~ کنید . 忍耐一下！等一等！

~ تلخ است ولیکن بر (یا میوه) شیرین دارد . 〈谚〉苦尽甜来（直译：忍耐是痛苦的，但其果实是甜美的。）

صبر II 〔名〕 〈植〉芦荟

~ زرد （可作泻药的）芦荟

صبغ (*sabgh*) 同 صباغی

صبغ (*sebgh*) 〔名〕（复 اصباغ ）染料，颜色

صبغه I (*sebgha*) 〔名〕 ①宗教②〈宗〉洗礼，浸礼

~ الله 伊斯兰教

صبغه II 〔名〕 染料，颜料

صبوة (*sabvat*) 同 صباوت

صبوح (*saboohh*) 〔名〕 早餐前饮的酒

صبوحی 〔名〕 早晨喝的酒

~ زدن (~ کشیدن) 早晨喝酒

صبور (*saboor*) 〔形〕 有耐性的；持久的

صبورانه 〔形、副〕 忍耐的（地），耐心的（地）；持久的（地）

هرچه گفت ~ گوش دادیم . 我们耐心地听完了他讲的一切。

صبوری 〔名〕 忍耐，耐心；耐久性，持久性

~ کردن 能忍耐，有耐性

صبی (*sabiyy*) 〔名〕（复 صبیان ）①小男孩，儿童，少年②儿子

صبیان (*sebyān*) 见 صبی

صبیح (*sabeeh*) 〔形〕 漂亮的，美丽的，优美的，美妙的，悦目的

صبیه (*sabiyye*) 〔名〕（复 صبایا ）①小女孩，小姑娘，少女②女儿

صحابت (*sahābat*) 〔名〕 ①来往，交往，交际②交谈③伴随，陪伴

به ~ 在…陪同下，与…一起

صحابه I (*sahābe*) 见 صاحب

صحابه II 同 صحابت

صحاح (*sahāh*) 〔形、名〕 ①健康的，完整的②艰难的道路③健全，完美，完善；正确，准确

صحاح (*sehāh*) 见 صحیح

صحاری (*sahāree*) 见 صحراء

صحاف (*sahhāf*) 〔名〕 装订工人

صحافه (*sehāfe*) 〔名〕 新闻业

صحافی (*sahhāfee*) 〔名〕 装订书籍；装订工作

~ كردن 同上

صحايف (*sahāyef*) 见 صحيفه

صحبت (*sohbat*) 〔名〕 ①交谈，谈话②<旧>交际，友谊

~ دری وری 闲话，闲聊

به ميان ~ دويدن 插话，打断别人谈话

~ كردن (~ داشتن) 谈话，交谈

از هر دری ~ كردن 聊天，闲扯

در(ب) ~ (را) باز كردن 打开话匣子，开始谈话

به ~ كشيدن 引…参加谈话

تا وقتی كه مسئوليت‌ها بخوبی روشن نشود ، ~ دربارهٔ انجام وظيفه بی ثمر است . 不明确由谁负责，完成任务就是一句空话。

صحت (*sehhat*) 〔名〕 ①正确性，确实，真实，确凿②健康

~ عمل 行动诚挚

~ مزاج (~ بدن) 身体健康状况；体格健全

~ دادن (~ بخشيدن) (را ، به) 使…痊愈，治疗

~ داشتن 确实，属实，确凿；身体健康

با آنكه از ~ بی بهره بود ، باز وظيفهٔ خود را بنحو احسن انجام ميداد . 虽然他身体不好，但仍然尽力而为。

اين شايعات ~ ندارد. 这些谣言毫无根据。

~ يافتن 恢复健康，痊愈

~ باشد (~ آب گرم ، ~ حمام) （对沐浴后的人说）洗得舒服吧！

~ خواب ! 祝你健康！想必你睡得很好吧！祝你做个好梦！

صحت بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 有益于健康的，保健的；治好…的

صحت خانه 〔名〕 <旧>医院

صحتمند (~ *mand*) 〔形〕 健康的

صحتمندی 〔名〕 健康

صحت نامه 〔名〕 ①健康证明书②勘误表

صحراء I (*sahrā'*) 〔名〕（复 صحاری ）①沙漠；荒地，荒野，荒无人烟的地方②田野，原野

سر به ~ نهادن 逃亡，逃跑

~ كه نمانده‌ايد ! 着什么急！（留客语）

صحراء II 〔名〕 撒哈拉沙漠（非洲）

صحرا گرد (~ *gard*) 〔名〕 牧民，游牧民族

صحرا گردی 〔名〕 游牧生活

~ كردن 过游牧生活

صحرانشين (~ *nesheen*) 〔名〕 游牧民，草原居民

صحرانورد (~ *navard*) 同 صحرا گرد

صحرانوردی 同 صحرا گردی

~ دوی 越野赛跑

صحرائی (*sahrā-ee*) 〔形〕 沙漠的；原野的，田野的，野地的

~ توپخانهٔ <军>野战炮，野炮

~ ستاد 野战司令部

~ گلهای 野花

صحف (*sohof*) 见 صحيفه

صحفه (*sahfa*) 〔名〕 大碗

صحن (*sahn*) 〔名〕（复 صحون ）①广场，场院，场所；空地②大盘子，托盘

~ خانه 院子，庭院

نمایشگاه ~ 剧院的楼下正厅

صحنه (*sahne*) 〔名〕 舞台，场地；布景

تأتر ~ （戏剧）舞台，戏台

جنگ ~ 战场

درب عقب ~ تأتر （剧场）后台入口

به ~ آمدن 被搬上舞台

به ~ آوردن (یا کشیدن) 把…搬上舞台

اول دفعه‌ای بود که روی ~ بازی کرد. 这是他第一次登台表演。

صحنه آرا 〔名〕 舞台艺术设计

صحنه‌ای 〔形〕 舞台的；布景的；景色优美的

صحنه ساز 同 صحنه آرا

صحنه سازی 〔名〕 ①舞台设计②表演，（玩弄）把戏

~ کردن 同上

صحنه گردان (~ *gardān*) 〔名〕 导演

صحو (*sahv*) 〔名〕 ①明亮，（天气）晴朗，万里无云②（头脑）清醒，冷静

صحون (*sohoon*) 见 صحن

صحه (*sahhe*) 〔名〕 ①签名，签字②〈商〉（期票上的）背书

به ~ رساندن 签字，签名，签署，批准

به ~ رسیدن 被签字，被签名，被批准

~ گذاشتن (را، بر، به) 签字，签署，签名；批准，认可；生效

مقامات بالا برنامهٔ پیشنهادی آنها را ~ گذاشتند. 上级批准了他们的建议。

صحه گذاری (~ *gozāree*) 〔名〕 赞同；核准，批准，认可

صحی (*sehhee*) 〔形〕 保健的，卫生的

~ مخارج 保健费用

صحیح (*saheeh*) 〔形、副〕 （复 صحاح، اصحاء） ①正确的，确切的②完整的，无疵的③〈数〉整的④真的，真实的(地)⑤安全无恙的，健全的

~ و سالم 完整的，健全的，无恙的

~ عدد 整数

~ کلمهٔ 完整的词，正确的词

~ نسخهٔ 权威性的版本

این کار که کردید ~ نبود. 这件事你做得不对。

ما باید تضادهای بین مردم را بطرز صحیحی حل کنیم. 我们要正确处理人民内部矛盾。

صحیحاً (*saheehan*) 〔副〕 正确地

صحیح البنیه (*saheehol-boniye*) 同 صحیح المزاج

صحیح العمل (~ *amal*) 〔形〕 举止端正的，规规矩矩的

صحیح المزاج (~ *mezāj*) 〔形〕 健康的，健壮的，健全的

صحیح النسب (*saheeho-nnasab*) 〔形〕 嫡出的，地道的，十足的

صحیفه (*saheefe*) 〔名〕 （复 صحایف، صحف） ①页，张；信函②（复数时）书籍③地面

صحیه (*sehiye*) 〔名〕 ①卫生部门，保健部门②卫生，保健

صخر (*sakhr*) 〔名〕 岩石堆，岩石丛

صخره (*sakhre*) 〔名〕 （复 صخرات، صخور） 岩石，盘石，礁石

صخره‌ای 〔形〕 岩石的，多岩石的

صخره دار 同 صخره‌ای

صخور (*sokhoor*) 见 صخره

صد (*sad*) 〔数〕 一百

~ نفر 一百个人

بالاترین در ~ 最高百分比，最大的百分比
پنج در ~ (صدی پنج) 百分之五
صدی نیم 百分之零点五
" بگذار ~ گل بشکفد ، ~ مکتب باهم رقابت کنند " "百花齐放，百家争鸣"
〈谚〉 ~ باد صبا اینجا بی سلسله سیرقصد . 空旷无人。
〈谚〉 ~ تا چاقو بسازد یکیش دسته ندارد . 他空许愿。
同上 ~ کوزه بسازد که یکی دسته ندارد .
~ دوست کم است و یك دشمن بسیار . 〈谚〉一个仇人不算少，一百个朋友不算多。
~ سر (یا کل ، کچل) را کلاه است و ~ کور را عصا . 他是一个多面手；他很能干。
〈谚〉 چونکه ~ آمد نود هم پیش ماست . 局部包含在整体中。
~ گربه و یك موش 〈谚〉僧多粥少(直译：一百只猫分吃一只耗子)
〈谚〉 ~ بار گزکن یکبار ببر . 凡事要三思而行。

صدا (ی) (*sedā*) 〔名〕 ①声音，响声②喊声，闹声，叫声③召唤，号召④〈语〉元音⑤〈乐〉音调⑥电话

اوج مرد ~ 男高音
بم ~ 低沉之声，低音
جلنگ جلنگ ~ 金属声响，金属铿锵声
دق‌الباب ~ 敲门声
رعد ~ 雷声
زنگ ~ 铃声
زنگ دار ~ 清脆的声音
زیر ~ 尖声，高音，颤音；〈乐〉最高音部
شیپور ~ 号角声，喇叭声
طبل ~ 鼓声
گاری ~ 隆隆（声），辘辘（声）
گرفته ~ 嘶哑的嗓门，嘶哑声
گوش ~ 耳鸣
لولا ~ 短促刺耳的声音，铰链吱哑声
~ انعکاس 回声，反响
(~ نوع) ~ آهنگ 音调，音乐的调性
با ~ آهسته 轻声地，轻轻地
با ~ بلند 高声地，大声地
(~ پیچیدن) ~ تموج 共振，共鸣，回荡
~ دانگ 音高，音调，调门
~ گرفتگی 嗓门嘶哑
~ در آمدن 吱声，吭声；〈转〉表示不满，埋怨
صدایت در نیاید ! 别作声！保持安静！
صدایشان در آمد . 他们表示不满，他们抱怨起来了。
~ کسی از جای گرم درآمدن (یا بلند شدن) 某人生活得很好
به ~ در آمدن 讲起来；憋不住，发出怨气；发出声音，响起来
از ~ انداختن 使…不响，使…沉默
~ در آوردن 发响，叫，鸣；回声，应声，哔剥
به ~ در آوردن 使…讲起来，使…憋不住，使…发出声音，弄响，引起抗议或抱怨
شیپور را به ~ در آوردن 吹响了号角
بیعدالتی آن ظالم مردم را به ~ در آورد . 那个暴君的残暴不仁引起人民的反抗。
~ پیچیدن 回声，声音回响

دادن ~ 回声，应声，回响；发响声，鸣响；喧嚣，震响，轰鸣；（动物）鸣叫；发音，发出语音

دادن ~ به ~ 响应，对…发生共鸣；配和声，合唱

زدن ~ 呼，叫，喊

از دور او را ~ زديم . 我们在老远的地方就叫他了。

پيچ شدن ~ 回响，反响，回荡

كردن ~ 呼，叫，喊；称呼；发响声，鸣响；喧嚣，震响，轰鸣；（动物）鸣叫

گوشم مثل زنگ ~ ميكند . 我两耳轰鸣。

خود را بلند كردن ~ 提高嗓门

كسى را بلند كردن ~ 激怒某人

به ~ نرسيدن ~ 拥挤不堪

صدايش گرفته است . 他声音嘶哑了。

صدايش از ته چاه بيرون ميآيد. 他说话很轻。

يك دست ~ ندارد. 〈谚〉一个巴掌拍不响。

〈谚〉~ دهل از خالى بودن شكم آن است . 鼓响只因腹中空。（比喻学识浅薄而夸夸其谈）

صدا (*sadā*) 〔名〕 回声，回响

صدا بردارى (*sedā-bardāree*) 〔名〕（电影）音响效果

صدا پيچ 〔名〕 回声，回响，反响

صدا حبس كن (~ *habs-kon*) 〔名〕 留声机

صدادار 〔形〕 ①大声的，响亮的，宏亮的②〈语〉带元音的

حرف ~ 元音字母

صدارت (*sedārat*) 〔名〕 ①主席身分，主持者身分②首席③首相或总理职位

كردن ~ 主持；掌管首相或总管事务

صدارس (*sedā-ras*) 〔名〕 声音达到的距离；可听度的半径

صداسنج (~ *sanj*) 〔名〕 〈理〉测音计，声强计，音波测定器；〈医〉听力计

صدا شناس (~ *shenās*) 〔名〕 音位学家，音韵学家，声学家

صدا شناسى 〔名〕 音位学，音韵学；声学

صداع (*sodā'*) 〔名〕 头痛

شقى ~ 〈医〉偏头痛

عام ~ 头痛

صداق (*sadāgh, sedāgh*) 〔名〕 订婚的聘金，彩礼

صداقت (*sedāghat*) 〔名〕 ①真诚，真实，真实性②忠厚，忠诚③友谊，友好，友情

~ از روى 真诚地，忠诚地

داشتن ~ 真诚，真心，直率

صداقت كار 〔形〕 真诚的，诚实的，老实的；忠诚的

صدا كركن (*sedā-kar-kon*) 〔名〕（弦乐器用的）消音器；弱音器

صدا گرفته (~ *gerefte*) 〔形〕 声音嘶哑的

صداگير 〔名〕 测音器，拾音器

صدام (*sedām*) 〔名〕 〈医〉偏头痛

صدانويس (*sedā-nevees*) 〔名〕 速记员，听音记录者

صدائى (*sedā-ee*) 〔形〕 声音的，语音的，音响的

~ حروف 元音字母（指 ى ، و ، ا）

صد برابر (*sad-barābar*) 〔名、形〕 百倍（的）

كردن ~ 使增至百倍，用百乘

صد برگ (~ *barg*) 〔形〕 重瓣的，多瓣的（指花）

گل ~ آسمان 〈喻〉太阳

صد پا (*sad-pā*) 〔名〕 〈动〉蜈蚣

صد تومانی 〔名〕 ①〈植〉芍药，牡丹②毛茛科的植物

صدد (*sadad*) 〔名〕 ①意愿，目的，目标，打算②〈旧〉邻近，毗邻

در ~ چیزی بر آمدن 想．打算

در ~ برآمدند که از کوه جین گان شان اولین پایگاه ارتش سرخ دیدن کنند. 他们打算去参观红军第一个根据地井冈山。

در ~ کاری بودن 打算干，企图，想要做

در ~ جان کسی بودن 打算谋害某人

در ~ هستیم که در این خصوص با او مشورت کنیم. 我们打算在这方面同他商量一下。

صددانه (*sad-dāne*) 〔名〕 念珠，佛珠

صد درجه‌ای (~ *daraje-ee*) 〔形〕 百分度的

صدر (*sadr*) 〔名〕 (复 صدور) ①主席，元首②胸，胸脯③开始，开头④标题⑤(会议的)上座⑥前沿部分，边沿

جلسه ~ 会议主席

مجلس ~ 上座，主要座席

هیئت ~ 主席团主席

صدراعظم (*sadr-a'zam*) 〔名〕 ①首相，总理②宰相

صدرگاه (~ *gāh*) 〔名〕 主宾席，荣誉席

صدر نشین (~ *nesheen*) 〔形、名〕 ①坐主席位的，职位高的②主席，首长，头目，职位高的人

صدره (*sodre*) 〔名〕 ①马甲，背心，坎肩②乳褡，胸褡

صدری Ⅰ (*sadree*) 〔形〕 胸的，胸腔的

~ تکلم 〈医〉(听诊上的)胸语，胸腔语响

صدری Ⅱ 〔名〕 一种稻谷的名称

~ برنج 同上

صد سالگی (*sad-sālegee*) 〔名〕 百年纪念日，一百周年

صدساله 〔形〕 百年的，世纪的

~ جشن 一百周年纪念日

صدغ (*sodgh*) 〔名〕 (复 اصداغ) ①太阳穴；鬓角②一绺鬈发

صدغی 〔形〕 鬓角的；太阳穴的

صدف (*sadaf*) 〔名〕 (复 اصداف) ①贝壳，介壳，蜗牛壳②珍珠母③软体动物

~ حلزونی 贝壳(尤指凤螺属)

~ زانو 〈解〉膝盖骨

~ گوش 〈解〉耳蜗

~ ماکول (贝)牡蛎

~ مروارید 珍珠贝，珍珠母

~ ماهی 水生贝类动物，珍珠贝

صدف شناس (~ *shenās*) 〔名〕 贝类学者，贝壳学者

صدف شناسی 〔名〕 贝类学，贝壳学

صدفی 〔形〕 ①贝壳的，田螺的②贝壳制的③象珍珠质的

~ خط منحنی 〈数〉蚌线

صدق (*sedgh*) 〔名〕 真理，真实；诚实，真诚

~ کردن (با ، به) 符合，一致；得到证实，适用

این اصول در همه جا ~ میکند. 这些原则到处都是适用的。

~ گفتن 说实话

صدق (*sadgh*) 〔名、形〕 ①说实话②真实的，坦率的，老实的

صدقاء (*sodaghā'*) 见 صدیق

صدقات (*sadaghāt*) 见 صدقه

صدقه (*sadaghe*) 〔名〕（复 صدقات）①施舍，捐助，救济，慈善事业②施赈吏；救济品分发者

الفطر ~ 伊斯兰教在九月开斋时施舍的物品

از ~ سر او 由于他的关怀（帮助）

~ امين 施赈吏；救济品分发者

خواستن ~ 请求施舍

دادن ~ 施舍，赠予，布施

（به）رفتن ~ قربان 钟爱孩子

صدقه خور (~ *khor*) 〔名〕 依靠施舍度日的人

صدم (*sadom*) 〔数〕 第一百个；百分之一

صدمات (*sadamāt*) 见 صدمه

صدمه (*sadame*) 〔名〕（复 صدمات）①伤害，损害，损失②〈转〉厄运，灾祸，艰难③撞，碰，相碰

به مغز ~ 脑震荡

（كشيدن ~ ، ديدن ~）خوردن ~ 受损害，受损失，吃亏；遇险，遇难，遭受打击

. دست‌هايش خيلى ~ ديده است 他的双手受了重伤。

بسيار ديدن ~ 吃大亏

（به）（وارد آوردن ~ ، رساندن ~）زدن ~ 使…遭到打击，使…受损害，使…吃亏

. اين حشره بدرخت ~ ميزند 这种虫对树木有害。

صدمى (*sadomee*) 〔数、形〕 ①第一百个②第一百个的

صدمين 〔数〕 第一百个

صدور I (*sodoor*) 见 صدر

صدور II 〔名〕①出口，出来②发出，发布（命令），发行（如股票）③〈旧〉现象

يافتن ~ 出版，发行（书籍），公布（命令）；出现，发生（事件）

؟ تاريخ ~ آن حكم كى بود 那条法令是什么时候颁布的？

صدوق (*sadoogh*) 同 صديق (*sadeegh*)

صدوقى (*saddooghee*) 〔形、名〕 ①撒都该人（古代犹太教一个派别的成员，该派否定死人的复活、灵魂的存在、来世和天使）②撒都该人的

صده (*sade*) 〔名〕 ①一世纪，一百年②一百周年纪念日③每一百个

" كمون پاريس " ميلادى ~ "巴黎公社" 一百周年纪念

صد هزار (*sad-hezār*) 〔数〕 十万

صدى (*sadee*) 〔数〕 每一百个

صدى چند (~ *chand*) 〔名〕 百分比，百分率

صديد (*sadeed*) 〔名〕 ①叫喊，喊叫②浆液，血浆③血清④脓

صديق (*sadeegh*) 〔形、名〕（复 صدقاء ، اصدقاء）挚友，忠实的朋友

~ دوست 忠实的朋友

صديق (*seddeegh*) 〔形〕 正直的，公正的，正义的；真诚的，忠诚的

صديك (*sad-yek*) 〔数〕 百分之一

صراح (*sarāh, sorāh*) 〔形〕 ①纯洁的，纯粹的②清沏的，明净的③直率的

صراحت (*sarāhat*) 〔名〕 ①坦白，直率②清楚，明白③纯洁，纯粹

با ~ لهجه 直言地，坦率地

در كمال صداقت و ~ 襟怀坦白地，毫无保留地，坦率地，明确地

داشتن ~ 清楚；明确规定

صراحتاً (*sarāhatan*) 〔副〕 ①开诚布公地，直率地②清楚地，明确地③郑重地

صراحی (*sorāhee*) 〔名〕①长颈瓶，有塞子的细颈瓶②〈建〉栏杆柱

صراحیه (*sarāhiyye*) 同 صراحی

صراخ (*sorākh*) 〔名〕 叫喊，呼喊，惊叫

صراصر (*sarāser*) 见 صر صر

صراط (*serāt*) 〔名〕 路，道路，公路，大道

مستقیم ~ 正路，直路，正确的道路

~ پل 〈宗〉（只有行善者才能通过的）地狱之桥

صراط المستقیم (*serātol-mostagheem*) 〔名〕 正路，直路，正确的道路

صراف (*sarrāf*) 〔名〕 ①（银钱）兑换商人②银行家，货币鉴别者

سخن ~ 评论家

صرافت (*sarāfat*) 〔名〕 想法，意图，心愿，动机

خود بخود ~ 自发（性）

به ~ طبع خود 甘心，甘愿

از ~ کاری افتادن 不再想；失去（对…的）兴趣；渐渐忘记

به ~ افتادن 打算，决定

از ~ چیزی انداختن 让…忘记，分散对…的注意力

به ~ کسی (چیزی) انداختن 让…考虑，构思

هیچ به این ~ نبودم . 我根本没有这样想过。

صرافت (*serāfat*) 同 صرافی

صراف خانه (*sarrāf-khāne*) 〔名〕 兑换处，银行办事处，交易所

صرافی (*sarrāfee*) 〔名〕 ①兑换钱②兑换钱的职业，办理兑换③鉴别货币④兑换处⑤评论

~ کردن 兑换（钱），鉴别（钱币）；〈转〉批评，评述

صرافیه 〔名〕 〈商〉贴水

صرام (*sorām*) 〔名〕 ①勇士②战斗

صرامت (*sarāmat*) 〔名〕 勇敢，大胆

صرب (*serb*) 〔名、形〕 ①塞尔维亚（南斯拉夫一地区）②塞尔维亚人

صربی 〔形〕 塞尔维亚的

صرح (*sarh*) 〔名〕（复 صروح）宫殿，城堡；塔

صرر (*sorar*) 见 صره

صر صر (*sarsar*) 〔名〕（复 صراصر）①寒风，凛冽的风②〈喻〉走马，快马

اسب ~ 走马，快马

صر صر (*sorsor*) 〔名〕 蟋蟀，蛐蛐

صرصری (*sarsaree*) 〔形〕 ①凛冽的，刺骨的，狂暴的（指风）②激烈的，猛烈的

صرع (*sar'*) 〔名〕 〈医〉癫痫，羊痫疯

صرعی (*sar-ee*) 〔名〕 癫痫病人

صرف (*sarf*) 〔名〕 ①开销，支出，支付②用完，用掉，消耗，消磨③吃（饭），进（餐）④利用，使用⑤（银行的市场价格和票面价格之差额）贴水，加水⑥〈语〉变位，变格；词法；语源

اسم ~ 〈语〉名词变格

برات ~ 〈银〉贴水，升水

فعل ~ 〈语〉动词变位

قلیان ~ 抽水烟

از نظر ~ 不管…，不顾…，除…之外，不用说…

همهٔ کادرهای ما ~ نظر از رتبه و مقامشان خدمتگذار مردم‌اند . 我们的干部不论职位高低都是人民的勤务员。

~ نظر نکردنی 不可宽恕的

~ وقت 消磨时间

~ و نحو 〈语〉词法和句法

با ~ 在票面价值以上，在标准以上，在一般水平以上

بی ~ 与票面价值相等

پس از ~ ناهار 吃完午饭之后

علم ~ 词源学；词法

~ شدن （被）开销，支出，支付；用完，用掉，消耗；被吃光

~ کردن 开销，支出，支付；用完；用掉，消耗；吃光；获利，获益；变化词形

وقت زیاد برای اینکار ~ کردم . 干这件事我化了好多时间。

آن ماشین خیلی بنزین ~ میکند . 那辆汽车特别费（汽）油。

ناهار ~ کردید ؟ 你吃过午饭没有？

فعل بودن را ~ کنید ! 请把动词 بودن 加以变位！

~ نظر کردن (از) 放弃，不理，忽视，宽恕

با تغییر اوضاع از نقشهٔ قبلی ~ نظر کردیم. 由于情况发生变化我们放弃了原来的打算。

~ مساعی کردن 作出努力

صرف (*serf*) 〔形〕 ①明显的，显然的，显而易见的②纯粹的，真正的，完全的③仅仅的，只不过的

~ اشتباه 明显错误

به ~ اینکه 只是由于…，只因…

~ دروغ 弥天大谎

~ شوخی است . 这只不过是开玩笑罢了，开个玩笑而已。

صرفاً (*serfan*) 〔副〕 完全地，仅仅，只不过，唯有

ارزیابی يك اثر هنری ~ یک مسئلهٔ ادبی نیست . 如何评价一部艺术作品并不单纯是文学上的问题。

صرفاً (*sarfan*) 〔副〕 语源上，词源上

صرفه (*sarfe*) 〔名〕 ①利益，收益，利润②经济，合算，节约

~ بردن (از) 获利，营利

به ~ نزديك تر بودن 更有利，更上算

~ داشتن 有利，有益，合算

~ کردن (~ نگاه داشتن) 经济，节约，节省

صرفه جو(ی) 〔形〕 节约的（指人），勤俭的

صرفه جویانه 〔形、副〕 节约的（地）

صرفه جوئی 〔名〕节约，节省，俭省，经济；积蓄

~ کردن 同上

این کارخانه در ماه دو هزار یوان ~ میکند . 这家工厂每月节约两千元。

اصل ~ یکی از اصول اساسی اقتصاد سوسیالیستی است . 节约是社会主义经济的基本原则之一。

صرفه کاری 同 صرفه جوئی

صرفی (*sarfee*) 〔形、名〕（复 صرفیون）①词法的，词法上的②词法学家

صرلاب (*sorlāb*) 同 اصطرلاب

صرم (*sarm*) 〔名〕 皮张，皮革，皮带

صروح (*sorooh*) 见 صرح

صره (*sorre*)〔名〕(复 صرر) 钱袋

صريح (*sareeh*)〔形〕①清楚的，明确的，坦白的，直言不讳的②断然的，绝对的③直接的

~ انكار 矢口否认

~ جواب 断然的回答

(~ دستور) ~ حكم 明确的命令

~ كذب 弥天大谎

~ مفعول 〈语〉直接宾语

صريحاً (*sareehan*)〔副〕①清楚地，明确地，直爽地，直截了当地②断然地，绝对地

صريح اللحن (*sareehol-lahn*)〔形〕坦白的，直率的，开诚布公的

صريح اللهجه (~ *lahje*) 同 صريح اللحن

صريحه (*sareehe*) صريح 的阴性

صرير (*sareer*)〔名〕①(开门)咯吱声，笔尖落纸声②尖叫声③轰鸣

صريع (*saree'*)〔形〕摔倒的(尤指摔交运动)

صريف (*sareef*)〔名〕①磨牙声②纯银

صطبل (*setabl*) اصطبل 的缩写形式

صطخر (*setakhr*) اصطخر 的缩写形式

صطرلاب (*sotorlāb*) اصطرلاب 的缩写形式

صعاب (*se-āb*) 见 صعب

صعاليك (*sa-āleek*) 见 صعلوك

صعب (*sa'b*)〔形〕(复 صعاب) 困难的，艰难的，艰苦的，艰巨的

صعب الادراك (*sa'bol-edrāk*)〔形〕难懂的，难理解的，深奥的

صعب الارضا (~ *erzā*)〔形〕苛求的，难满足的

صعب الحصول (~ *hosool*)〔形〕难以得到的；罕见的，稀有的

صعب الصعود (*sa'bo-sso-ood*)〔形〕高不可攀的，险峻的，难接近的

صعب العبور (*sa'bol-oboor*)〔形〕难行的，难以通过的，行不通的

صعب العلاج (~ *elāj*)〔形〕难医治的，医治不好的

صعب الورود (~ *vorood*)〔形〕难以达到的，难以进入的

صعب الوصول (~ *vosool*)〔形〕难以接近的，高不可攀的

صعتر (*sa'tar*) 同 سعتر

صعقه (*sa'ghe*)〔名〕吓昏

صعلوك (*so'look*)〔形、名〕(复 صعاليك) ①贫穷的；软弱的②乞丐；小偷③勇士

صعوبت (*so-oobat*)〔名〕困难，艰难，艰苦，艰巨

~ به 艰难地，困难地

صعود (*so-ood*)〔名〕登高，攀登，上升

~ و نزول 上升和下降

(به) كردن ~ 登高，攀登，上升

ما بالاخره موفق شديم به آن كوه مرتفع ~ كنيم . 最后我们成功地登上了那座高山。

~ به آن كوه دشوار است . 要想爬上那座山是很困难的。

صعودى〔形〕升高的，高耸的，上升的；垂直的

~ حركت 垂直运动

صعوه (*sa've*)〔名〕(复 صعوات) 雀科的鸣鸟(如燕雀、金翅雀等)

صعيد (*sa-eed*)〔名〕高地，高原，平坦的不毛之地(尤指上埃及)

صغار (*seghār*) 见 صغير

~ سيارات 小行星

صغارت (*saghārat*) 〔名〕 少数，小额；变小

صغاير (*saghāyer*) 见 صغيره

صغد (*soghd*) 同 سغد

صغر (*seghar*) 〔名〕 ①少许，少量，微小②年少，年幼，幼年时代

~ سن 年幼，年龄小

صغرا (*soghrā*) 同 صغرى

صغرى (*soghrā*) 〔形、名〕 ①小的②〈逻〉小名词；〈哲〉三段论法的小前提

~ و كبرى 〈逻〉大小前提

آسياى ~ 小亚细亚

~ و كبرى چيدن 构成三段论法（大前提、小前提、结论）；〈口〉做冗长的开场白

صغير (*sagheer*) 〔形、名〕（复 صغراء ، صغار）①年幼的，年龄小的；未成年的②小的③〈法〉受监护的（人），未成年的（人）

~ السن 年幼的，年轻的

~ العقل 幼稚的，头脑简单的

~ النفس 卑贱的，无大志的

آسياى ~ 小亚细亚

صغيره (*sagheere*) 〔名〕（复 صغائر ، صغاير）①渺小，微不足道②小过失，小错误③同 صغير

صف (*saff*) 〔名〕（复 صفوف）①线，行，列，排，次序；〈军〉行列，队列②队形，横队

~ باز（~ دشتبانى）〈军〉展开队形

~ با فاصله 〈军〉疏开的队形

~ جلو 前排，前列

~ جنگ 〈军〉列阵

~ در ~ 千军万马

~ زنجير 〈军〉链式队形

~ متفرقه 〈军〉散兵队形

~ نعال 最后一排

خارج از ~ 出列；非战斗的

در ~ 依次，鱼贯地

~ آراستن 使…排列成阵势；站队，列队，整队

در ~ آوردن 整队

به ~ ايستادن 站到队里，入列；站队，排队

بحالت ~ در آوردن （队形）散开，〈军〉展开，调度，部署

در ~ . . . قرار دادن 列为…，成为…；列队

~ بهم زدن 打乱队形

~ شكستن 队形零乱

به ~ كردن 排队，整队

~ كشيدن（~ آراستن ، ~ بستن） 站队，排队，整队

در ~ چيزى قرار گرفتن 被列在…行列里，被列为…

ما بايد صفوف حزب را همچنان فشرده نگهداريم . 我们要不断保持党的队伍的团结。

صفاء (*safā*) 〔名〕 ①清洁，清沏，透明，晶莹②新鲜，纯洁③忠诚，赤诚④平静，安乐，幸福⑤愉快，满意，高兴⑥和睦

~ خاطر 心地坦率

~ عقيده 信念的纯洁

صلح و ~ 平静的生活，和睦

~ دادن 令人愉快，使…满意，调解，使…和解；修整，整理一新

او آنها را با هم صلح و ~ داد . 他使他们

两人言归于好。

باغبان باغ را ~ داد . 园林工人把公园整理一新。

سر و صورت خود را ~ دادن 梳头，整理头发；梳妆打扮

~ كردن 生活愉快，享受，享乐

~ آوردید ! 欢迎（光临）！

آن باغ خیلی با ~ است . 那是一个景色宜人的公园。

بی شما صفائی نداشت . 由于你不在（我们）玩得没有劲。

با ~ خاطر دوستی او را پذیرفتم . 我很愉快地接受了他的好意。

صفابخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 令人愉快的，使人心旷神怡的

صفات (*safāt*) 见 صفت

صفات (*soffāt*) 见 صفه

صفار (*saffār*) 〔名〕 铜匠，铜工

صف آرا (*saf-ārā*) 〔名〕 整队者，统率队伍者

صف آرائی 〔名〕 ①站队，整队，列队②〈旧〉战斗序列

~ كردن 站队，整队，列队

صفاق (*sefāgh*) 〔名〕 ①〈解〉腹膜②内皮，真皮

پردهٔ ~ 腹膜

ورم ~ 〈医〉腹膜炎

صفاقی 〔形〕 腹膜的

صفاهان (*sefāhān*) 〔名〕 ①〈乐〉一种旋律的名称②同 اصفهان

صفائح (*safā-eh*) 见 صفیحه

صفایا (*safāyā*) 见 صفیه

صف بسته (*saf-baste*) 〔形〕 排成行的，列队的

صف بندی (~ *bandee*) 〔名〕 排列，列队，整队

صفت I (*sefat*) 〔名〕 （复 صفات）①性质，本质，特性，本质，品质②修饰语③〈语〉形容词④〈罕〉外貌

~ اشاره 指示形容词

~ بیانی 性质形容词

~ تفضیلی (~ قیاسی) 比较级形容词

~ توصیفی 性质形容词

~ ثابت (~ عادی ، ~ مطلق) 原级形容词

~ خبری 谓语形容词

~ شمارشی 数字形容词

~ عالی 最高级形容词

~ مشتق از فعل 由动词派生的形容词，形动词

~ مفعولی 被动形动词

~ ملکی 所有格形容词

~ نسبی 关系形容词

صفات پسندیده 良好品质

صفت II 可作构词后缀，如： شیطان ~ ، میمون ~ 等

صفتی 〔形〕 形容词的

صف جمع (*saff-jam'*) 〔名〕 〈军〉密集队形

صفح (*safh*) 〔名〕 ①原谅，宽恕，饶恕②默许，纵容

صفحات (*safahāt*) 见 صفحه

صفحه (*safhe*) 〔名〕 （复 صفحات）①页，张，片②唱片③板，薄板，箔④面，表面，表层⑤盘，盘形物⑥〈转〉时期，阶段⑦〈天〉周相，相⑧〈数〉平面⑨〈罕〉国家，地区

~ آهن 铁皮

تلویزیون ~ 电视屏幕
ثابت ~ 固定（金属）板
رادیو ~ （收音机）指示盘
زمین ~ 地表，地面
ساعت ~ 钟表的字盘
شطرنج ~ 棋盘
شنا ~ 水平面
عنوان ~ 目录
فلزی ~ 金属匾，金属饰板
کشتی ~ 甲板
کلید ~ 〈电〉配电盘
گرامافون ~ 留声机唱片
گردنده ~ 铁路上用来转换机车方向的转车台
متحرك ~ 活动（金属）板
صفحات قمر 月相(指“新月”、“上弦”、“满月、“下弦”等）
در ~ هستی 在世界上
گذاشتن ~ 标页码；放留声机
گذاشتن برای کسی ~ 讲别人的坏话

صفحه بند (~ *band*) 〔名〕〈印〉①整版工，排版工②（书籍）装订工

صفحه بندی 〔名〕〈印〉排版，拼版；构造，结构
کردن ~ 排版，拼版

صفد (*safad*) 〔名〕（复 اصفاد）枷锁，锁铐，手铐，脚镣

صفدر (*safdar*) 〔形〕英勇的，骁勇的，勇猛的，顽强的

صف دو صف (*saff-do-saff*)〔名〕〈军〉两横队队形

صفر (*safar*) 〔名〕（复 اصفار）回历阴历二月

صفر (*sefr*) 〔名、形〕（复 اصفار）①零，零位，零点，（摄氏表的）零度②空的，空虚的
صفرالید 空手，一无所有，穷困
تحت الصفر (زیر درجهٔ ~) 零度以下
دیشب هوا پنج درجه زیر ~ بود. 昨晚气温为零下五度。

صفراء (*safrā'*) 〔名〕①胆汁②〈罕〉怒气，肝火③黄色的，胆汁色的
~ سنگ 〈医〉胆结石病
~ کیسهٔ 胆囊
~ مجرای 胆管
~ ناخوشی 胆（囊）病
کسی را بجوش آوردن ~ 惹某人动肝火
شکستن ~ 增加胆汁分泌
کردن ~ 动肝火

صفرابر (~ *bor*) 〔形〕防治胆囊病用的

صفرا زده (~ *zade*) 〔形〕①患胆病的，有黄胆的②（脸色）发黄的

صفرا شکن (~ *shekan*) 同 صفرابر

صفراوی (*safrāvee*) 〔形〕①胆汁的，输送胆汁的②易怒的，脾气大的，肝火旺的
~ امراض 胆病

صفراوی مزاج (~ *mazāj*) 〔形、名〕①胆汁的，胆汁质的；脾气暴躁的②脾气暴躁的人

صفرائی (*safrā-ee*) 同 صفراوی

صفرت (*sofrat*) 〔名〕黄，黄色

صف شکن (*saf-shekan*) 同 صفدر

صفصاف (*safsāf*) 〔名〕〈植〉柳树

صفصف (*safsaf*) 〔名〕原野，旷野，荒野

صفوت (*safvat*) 〔名〕精粹，精华，精选的部分

صفوف (*sofoof*) 见 صف

صفوی (*safavee*) 〔名〕（波斯）萨法维王朝名

（1502——1722年）

صفویه 同 صفوی

صفه (*soffe*) 〔名〕（复 صفات ）架子，搁板，吊板；石凳；平台

~ مسجد 清真寺里的凉棚

صفی (*safee*) 〔形、名〕（复 اصفیاء ）①洁净的，纯粹的；精选的，选出的②挚友③精选品

صفیحه (*safeehe*) 〔名〕（复 صفائح ）①平面②宽剑③薄板

صفیر (*safeer*) 〔名〕 ①哨声，吹口哨；咝咝作响②（鸟）啾啾叫③蓝宝石

~ خواب 打鼾，鼾声

~ (صدای) کشتی 轮船的汽笛声

~ گلوله 子弹嗖嗖声

~ کشیدن (~ زدن) 吹口哨；（鸟）啾啾叫；发嘘声，发嗤声

صفیری (*safeeree*) 〔形〕 发咝音的

حروف ~ 发咝音字母（如 س ）

صفیق (*safeegh*) 〔形〕 冒失的，粗卤的；粗糙的（如料子等）

صفیه (*safiye*) صفی 的阴性，其复数为 صفایا

صقال (*seghāl*) 〔名〕 打磨，研磨；磨光

صقال (*saghghāl*) 〔名〕 打磨工，研磨工人

صقالی 〔名〕 打磨，研磨，磨光

~ کردن 同上

صقر (*saghr*) 〔名〕（复 صقور ）〈动〉茶隼

صقع (*sogh'*) 〔名〕（复 اصقاع ） 地方，地区，区域

صقل (*saghl*) 〔名〕 磨光，研磨，除锈

صقیل (*sagheel*) 〔形〕 被磨光的，被擦亮的；光亮的，有光泽的

صلا (*salā*) 〔名〕 ①号召，呼吁；邀请②宣告，告示

~ زدن (~ در دادن) 号召，呼吁；邀请；宣告，宣布

صلاب (*sollāb*) 同 اصطرلاب

صلابت (*salābat*) 〔名〕 ①刚强，刚毅，倔强②坚硬，坚固，坚强③畏惧，敬畏

صلابه (*sollābe*) 〔名〕 绞刑架；示众架

صلات (*selāt*) 见 صله

صلات (*salāt*) 〔名〕（复 صلوات ）祝福，礼拜

~ ظهر 正午的祷告；中午

صلاة (*salāt*) 同 صلات (*salāt*)

صلاح (*selāh*) 〔名〕 调和，调解；妥协

صلاح (*salāh*) 〔名、形〕 ①良好，优良；品行端正②适当（的），适宜（的），可取（的）③利益，利害，裨益

~ بودن 相宜，适宜，合适，可取

انجام این کار ~ نیست . 做这件事是不合适的。

~ دیدن (~ دانستن) 认为可取，认为合适

رفتن آنجا را ~ نمی بینم . 我认为去那儿是不合适的。

باید در هر صورت ~ مردم را مقدم شمرد . 在任何情况下都要把人民利益放在首位。

صلاح بینی (~ *beenee*) 〔名〕 ①好意②劝告，建议③认可

صلاحدید (~*deed*) 〔名〕 ①斟酌，酌量；认可，判断，看着办②适当，适宜

به ~ 按照…的意见

در ~ شما 您看着办，（如果）您认为可以的话

我看 من اينكار را به ~ شما واگذار ميكنم .

这件事您斟酌着办吧!

صلاح كار 〔形〕 虔诚的，良好的

صلاحيت (*salāhiyyat*) 〔名〕 ①职能，职权，权限；资格，能力②适用，适宜，中用③优点，长处④特权

(در ، به ، براى) داشتن ~ 有权；有用，适用（于…）；有资格

سلب ~ كردن 取消资格

اين از ~ او خارج است . 这超出了他的职权范围（或他的能力）。

در ~ او نيست . 他不称职；(这事)对他不合适。

صلاحيتدار 〔形〕 有权力的，权威的，有资格的

مراجع ~ 权力机构

مقامات ~ 权威人士；权力机构

صلاحيتدارى 〔名〕 ①资格，能力②〈法〉权能，权限

صلا خوان (*salā-khān*) 〔名〕 〈宗〉（伊斯兰）召唤人们去祈祷的人，唤礼人

صلايه (*salāye*) 〔名〕 ①用作研钵的石块②弄成粉末，粉碎，研碎

~ كردن 研磨，粉碎，捣碎

صلب (*salb*) 〔名〕 ①钉在十字架上②吊，挂

صلب I (*solb*) 〔名〕（复 اصلب ، اصلاب）脊柱，脊椎，脊梁，背部

صلب II 〔形、名〕 ①坚固的，坚强的②硬石；坚硬③力量

~ نبض 〈医〉硬脉

صلبى (*solbee*) 〔形〕 ①腰部的，脊椎的②直接的，直接有关的③血缘的，同族的

~ برادر 亲兄弟

~ فرزند 亲生儿子

صلبيه (*solbiyye*) 〔名〕 〈解〉巩膜

~ پردهٔ 〈解〉巩膜

ورم ~ (آماس ~) 〈医〉巩膜炎

صلت (*salt*) 〔名〕 ①意志刚毅者②宽平而发亮的脑门子③利剑

صلح (*solh*) 〔名〕 ①和平②和解，调和；停战③安宁

~ پايدار 持久和平

~ موقتى 暂时和平；停战

~ و مصالحه 妥协，谅解，让步

~ امين 兼理一般司法事务的地方官，治安官

به حالت ~ در آوردن 使镇静，平定，绥靖

پيمان ~ بستن 缔结和约

~ دادن (با) 调和，调解；妥协

~ كردن (~ بستن) 媾和；和解；转移，移动；出售；捐献，捐助

در اين اواخر آن دو مملكت ~ كردند .

最近那两个国家和解了。

بر قرار كردن ~ 建立和平

صلحاً (*solhan*) 〔副〕 和平地，和解地；友好地，和睦地

صلحاء (*solahā'*) 见 صالح

صلح آميز (*solh-āmeez*) 〔形〕 和平的，和解的；有助于和平的

صلح جو(ى) 〔形、名〕 ①热爱和平的，致力于和平的②和平的，息事宁人的，安静的③和平拥护者④调解人，和事佬

صلح جويانه 〔形〕 爱好和平的，致力于和平的

صلح جوئی 〔名〕 ①爱好和平，致力于和平②平和，息事宁人，安静③和平主义

صلح دوست (~ *doost*) 同 صلح جو(ی)

دول ~ 爱好和平的国家

صلح دوستانه 同 صلح جویانه

صلح دوستی 同 صلح جوئی

صلح دهنده (~ *dehande*) 〔名、形〕 ①调解人，调停者②调解的，抚慰的，调和的

صلح شکن (~ *shekan*) 〔形、名〕 ①侵略的②破坏和平者

صلح شکنی 〔名〕 ①侵略②破坏和平

صلح طلب (~ *talab*) 同 صلح جو(ی)

صلح طلبی 同 صلح جوئی

صلح نامه 〔名〕 ①和约，和平条约②〈法〉赠与证书

صلحی 〔形〕 和平的，和解的

صلحیه (*solhiyye*) 〔名〕 〈旧〉法庭

صلصال (*salsāl*) 〔名〕 陶土

صلصل (*solsol*) 〔名〕 〈动〉斑尾林鸽

صلع (*sala'*) 〔名〕 秃顶

صلعم (*sal'am*) 〈宗〉愿真主保佑他并赐给他安宁吧！（صلی الله علیه و سلم 的缩写）

صلف (*salaf*) 〔名〕 吹嘘，夸口，自夸，吹牛

صلم (*salm*) 〔名〕 从根部割断；把耳鼻齐根割去

صلوات (*salavāt*) 〔名〕 ①祝福，赞颂；真主的恩赐②赞颂先知穆罕默德的颂词

فرستادن ~ 向先知穆罕默德致颂词

صلوة (*salāt*) 同 صلات (*salāt*)

صله (*sele*) 〔名〕 （复 صلات）①关系，联系②（给诗人的）奖赏，礼物

رحم ~ 亲缘关系，血统关系

رحم پرستی ~ 重用亲戚

شعر ~ 对作诗的奖赏

دادن ~ 施舍

صلیب (*saleeb*) 〔名、形〕 ①十字，十字形，十字架②钉在十字架上的，吊起来的

احمر ~ 红十字

شکسته ~ 卐字（德国法西斯纳粹党的党徽）

انجمن ~ سرخ 红十字会

~ اهل 基督教徒

صلیب مانند (~ *mānand*) 〔形〕 十字形的

صلیب وار 〔形〕 十字形的，交叉的

صلیبی (*saleebee*) 〔形、名〕 （复 صلیبیون）①十字的，十字形的②〈植〉十字花科的③基督教徒，十字军骑士

~ جنگ‌های 〈史〉十字军东征

صلیبی شکل (~ *shekl*) 〔形〕 十字形的

صم (*somm*) 〔形、名〕 ①聋的②聋子③见 صماء ④ اصم 的复数

صماء (*sammā'*) 〔名、形〕 （复 صم）①聋子②坚硬的，坚实的

~ صخرهٔ 硬石，花岗石

صمات (*somāt*) 同 صمت

صماخ (*semākh*) 〔名〕 〈解〉耳道，听管

~ پردهٔ 〈解〉鼓膜

صم بکم (*sommonbokm*) 〔形、副〕 ①聋哑的，又聋又哑的②象个聋哑人

صمت (*samt*) 〔名〕 ①缄默，沉默②哑，不会说话

صمد (*samad*) 〔形、名〕 ①永久的，永远的，永恒的②统治者，老爷，领主

صمدانی (*samadānee*) 〔形〕永久的，永远的，永恒的

صمدانیت (*samadāniyyat*) 〔名〕永远，永久，永恒

صمدی (*samadee*) 同 صمدانی

صمصام (*samsām*) 〔名、形〕①利剑，好剑②锋利的③刚毅的，坚强的，坚韧不拔的

صمصامه صمصام 的阴性

صمغ (*samgh*) 〔名〕（复 صموغ）树脂，树胶

البطم ~ 松节油，松脂精

القتاد ~ 〈化〉黄蓍胶

زرد ~ 琥珀

صنوبر ~ 松脂，乳香

(خشاب ~) عربی ~ 阿拉伯树胶

کاج ~ 白树胶

مصنوعی ~ 合成树脂

نشاسته ~ 〈化〉糊精

صمغ آور (~ *āvar*) 同 صمغ دار

صمغ دار 〔形〕流树脂的，有树脂的

صمغی 〔形〕胶粘的，粘性的，含有树胶的

صمم (*samam*) 〔名〕〈罕〉聋

صموت (*somoot*) 〔名〕沉默无言

صمیم (*sameem*) 〔形、名〕①纯洁的，真纯的②内部，内心，中心

(از ~ دل) از ~ قلب 衷心地，由衷地，诚心诚意地

تابستان ~ 仲夏

صمیماً (*sameeman*) 〔副〕衷心地，诚心诚意地，由衷地

صمیمانه 〔形、副〕①衷心的(地)，由衷的(地)②真挚的（地）

ادعیهٔ ~ 诚挚的祝愿

تبریکات ~ 衷心的祝贺

تشکر ~ 衷心的感谢

از کمك شما ~ ممنونیم. 我们衷心感谢你们的帮助。

صمیمی 〔形〕真诚的，诚挚的，由衷的

دوست ~ 亲密的朋友

صمیمیت (*sameemiyyat*) 〔名〕真诚，恳切，诚挚；友情

داشتن ~ 真诚，恳切，诚挚

صنادید (*sanādeed*) 见 صندید

صنادیق (*sanādeegh*) 见 صندوق

صناع (*sonnā'*) 见 صانع

صناع (*sannā'*) 同 صنعتگر

صناعات (*senā-āt*) 见 صناعت

صناعت (*senā'at*) 〔名〕（复 صناعات）①工业，产业；实业②职业，手艺，技艺，技巧

ادارهٔ ~ 工业局

صناعتاً (*senā'atan*) 〔副〕技术出众地，制作精巧地

صناعی (*senā-ee*) 〔形、名〕①工业上的，产业的②人工的，人造的，手工的，工艺的③（诗的）词藻；语音

صنایع (*sanāye'*) 见 صنعت

استخراجی ~ 采矿工业

بدیعی ~ 修辞学

برق ~ 电力工业

پارچه باف ~ 纺织工业

جنگی ~ 军事工业

(یدی ~) دستی ~ 手工业，手工艺

سبك ~ 轻工业

(~ تولید وسایل تولید) سنگین ~ 重工业

ظریف ~ 工艺美术

عمده ~ 大型工业

فلزکاری ~ (~ ذوب فلزات) 冶金工业

کارخانه‌ای ~ 加工制造工业

کاغذ سازی ~ 造纸工业

لبنیات ~ 奶制品工业

مستظرفه ~ 美术（指诗歌、音乐、绘画、雕塑、建筑等）

معدنی ~ 采矿业

مواد تفننی ~ 调味品工业

وطنی ~ 本国制品

~ ارباب 工业巨头，实业家

~ حرف و 工艺美术

~ علم 学习写诗

صنائع (*sanā-e'*) 同 صنایع

صنج (*sanj*) 同 سنج Ⅲ条

صندل Ⅰ (*sandal*) 〔名〕 檀香

~ بادبزن 檀香扇

~ جوهر 〈化〉紫檀素

~ چوب 檀香木

صندل Ⅱ 〔名〕 凉鞋，便鞋，〈史〉（古希腊人穿的一种）平底鞋

صندلی Ⅰ (*sandalee*) 〔名〕 椅子

بالش دار ~ 躺椅

پشت دار ~ 靠背椅子

تاشو ~ 折叠椅

حصیری ~ 竹椅，藤椅

دسته دار ~ 扶手椅

راحتی ~ 安乐椅

گهواره‌ای ~ 摇椅

وعظ ~ 布道坛，讲坛

صندلی Ⅱ 〔形〕 檀香木的

صندوق (*sandoogh*) 〔名〕（复 صنادیق ）①箱，匣，盒②钱柜，出纳处③基金，奖金，基金会，基金组织

آراء ~ （选举）投票箱

آهنی (~ نسوز) ~ 保险箱，保险柜

باز نشستگی (~ تقاعد) ~ 养老金

بیمه ~ 保险金

بین‌المللی پول ~ （联合国）国际货币基金组织

پس انداز ~ 储蓄所

پست ~ 信箱，邮筒

پیش قطار ~ 〈军〉（炮车）前身

تعاونی (~ اعانه ، ~ امدادی) ~ 互助金；互助会，储金会

حساب ~ 现金收入记录机

زباله ~ 废纸箱，果皮箱

سینه ~ 胸廓，胸腔

عقب اتوبیل ~ （汽车后尾的）行李箱

مهمات ~ 〈军〉子弹匣

~ دائرهٔ 出纳处

~ رئیس 出纳员

صندوقچه (~ *che*) 〔名〕 小匣，钱匣

اسرار ~ 守口如瓶的人

سر کسی نبودن ~ 不须替某人保密

صندوق خانه 〔名〕 小储藏室，放箱子的房间

صندوق دار 〔名〕 出纳员，司库员

دانشکده ~ （大学中）掌管财务者

صندوقه (*sandooghe*) 〔名〕 间壁，隔墙

سینه ~ 胸廓，胸腔

صندوقی 〔形〕 ①像箱子般的②论箱出售的

～ سد 围堰，潜水箱，（水下作业用的）沉箱；（使船浮起的）浮箱

صندید (*sendeed*) 〔名〕（复 صنادید）〈旧〉①领袖，首领②英雄，勇士③严寒

صنع (*son'*) 〔名〕①创造，创造力②生产，制作③口粮④恩惠，恩德

～ عظیم 〈喻〉世界

صنع (*sono'*) 见 صنیع

صنعاء (*san-ā'*) 〔名〕萨那（阿拉伯也门共和国首都）

صنعت (*san'at*) 〔名〕（复 صنایع）①艺术②手艺，工艺，技艺③职业，行业④工业，产业⑤出品，产品⑥修辞

～ اتومبیل سازی 汽车制造业

～ ارتش 军事工业

～ جنگی 军事艺术

～ دستی 手工艺，手工业

در "جین ده جن" ～ چینی سازی رواج دارد. 景德镇盛产瓷器。

صنعت کار 同 صنعتگر

صنعتگر (～ *gar*) 〔名〕手工业者；工匠

صنعتگری 〔名〕（工匠的）技术，技艺，手艺

صنعتی 〔形〕工业的，工业上的；手艺的，技艺上的

～ آموزشگاه 技校

～ سرمایهٔ 工业资本

～ شهر 工业城市

～ کردن 使…工业化

صنعی (*son-ee*) 同 صنعتی

صنف (*senf*) 〔名〕（复 اصناف ، صنوف）①种类，类别，等级②行会，行业，同业公会，协会③等级，阶层④〈旧〉兵种

～ پیاده 步兵

～ پیشه وران 手工业阶层

～ مردم از هر طبقه و 各行各业的人们

صنفی 〔形〕行会的，行业的，阶层的

～ اتحادیهٔ 行会，同业工会

～ مالیات 行业税

صنم (*sanam*) 〔名〕（复 اصنام）①偶象②〈转〉中意的物品；心爱的人

صنم پرست (～ *parast*) 〔名〕偶象崇拜者

صنم خانه 〔名〕（有偶象的）寺庙

صنم کده (～ *kade*) 同 صنم خانه

صنم گر (～ *gar*) 〔名〕偶象制作者

صنوبر (*sanoobar*) 〔名〕〈植〉枞，冷杉，罗汉松

～ چوب 松木板，冷杉木（板）

صنوبرقامت (～ *ghāmat*) 〔形〕（如松树般）身材挺拔的

صنوبر قد (～ *ghad*) 同 صنوبرقامت

صنوبری I (*sanoobaree*) 〔形〕枞树的，杉木的

～ غدهٔ 〈解〉脑垂体，脑下腺；松果体

صنوبری II 〔形〕①有黏液的②球形的③锥状的，圆锥形的

صنوبری شکل (～ *shekl*) 〔形〕锥状的，圆锥形的

صنوف (*sonoof*) 见 صنف

～ ارتش 〈军〉军种，兵种

～ اهالی 市民阶层

صنیع (*sanee'*) 〔名、形〕（复 صنع）①行动，行为②恩惠，礼品，善行③利剑④创造的，制造好的⑤受过训练的，灵巧的，熟练的

صنیعه (*sanee'e*) 〔名〕（复 صنایع）①创作，制作，（艺术）作品，手工业产品②恩惠，善行

صواب (*savāb*) 〔形、名〕 ①正确的，正当的，正义的②恰当的，合适的③正义，正义行为，正直；善行，功德

(~ دانستن (~ دیدن 认为…是正确的；认为…是合适的

~ کردن 做得对；行善

صواب اندیش (~ *andeesh*) 〔形〕 ①思考正确的，正当的②慈善的；乐善好施的

صواب دید 〔名〕 ①赞同，赞许，允许②劝告，忠告③适当，合适，可取

به ~ کسی 按某人的劝告，在某人的赞助下

صوابکار 〔形〕 ①正义的，做得对的②有功德的，行善的

صوابکاری 〔名〕 ①正义②功德，善行

صوارم (*savārem*) 见 صارم

صواعق (*savā'egh*) 见 صاعقه

صوامع (*savāme'*) 见 صومعه

صوب (*sowb*) 〔名、形〕 ①方面，方向；路径，道路②正确的，无误的

به ~ ... 朝着…方向

آنها به ~ شیرازعزیمت کردند . 他们已启程前往设拉子了。

صوبه I (*sowbe*) 〔名〕 堆，一堆

صوبه II 〔名〕 〈罕〉国家；省，省份

صوبه دار 〔名〕 首长

صوت (*sowt*) 〔名〕 （复 اصوات ） ①声音，音调，音响②喊声，杂声③〈口〉废话④〈语〉感叹词

~ بم 低音

~ نمکی 劈劈啪啪的响声，爆裂声

~ امواج مافوق 超声波

~ ضبط 录音

~ کیفیت 音色，音质

~ مافوق 超音速的

~ مبحث 声学

~ مقیاس 〈理〉测音计，声强计；〈医〉听力计

خودش بگوش خودش خوش آمده ~ خودش 〈谚〉自我欣赏；自我陶醉（直译：自己听自己的声音总是美的。）

صوتی 〔形〕 音响的，听力的

~ اندازه گیر 〈理〉听力计，音波计；音响效果；音响装置

صور (*sovar*) 见 صورت

~ فلکی 〈天〉星座，星宿

~ ماه 〈天〉月相，月的盈亏

صور (*soor*) 〔名〕 号角，角制的小管

(~ اسرافیل (نفخهٔ ~ 〈宗〉终审日吹响的号角，死神号角

~ روز 〈宗〉终审日

صورت (*soorat*) 〔名〕 （复 صور ） ①脸，外貌，外形，长相②形象，肖象，画像，模拟像；图画③形状，形式，款式④表册，表格，单子，报表，图表，一览表⑤〈天〉星座，宫⑥〈天〉相，周相⑦〈牌〉花牌，人头牌（指J、Q、K）⑧情况，状况⑨〈数〉分子⑩一份

~ احصائیه 〈军〉人员统计表，花名册

~ ارقام 货物品种

~ ارکان 中流砥柱

~ اسامی 花名册，名单

~ تحویل و تحول 移交清单

~ تقسیمات 〈军〉调配，配备

به ~ چیزی در آمدن 成为…，变为…
به ~ یك پول سیاه در آوردن 把…看得一钱不值，轻视；使…不中用；使…报废
~ دادن 实现，完成；造表，造册
این کار را فقط در سه روز ~ دادند. 他们只用了三天的时间就完成了那项工作。
~ بازار دادن 适应市场需要
~ برداشتن (از چیزی) 开列清单，造报表
کارگران ~ کلیهٔ اجناس را در یك روز برداشتند. 工人们一天内就把所有的存货列出了清单。
~ خارجی پیدا کردن 实现，形成实体
~ عمل پیدا کردن 成为现实，实现；发生
~ کشیدن (~ بستن) 描绘，勾画
~ گرفتن (~ بستن) 成为现实，实现；发生
وقتیکه بحثی در جریان است باید با استدلال ~ گیرد نه با اعمال جبر و زور. 讨论问题时应该说服别人而不应压服别人。
~ حق بجانب بخود گرفتن 装做没事的样子，装做无辜的样子
~ خود را بسیلی سرخ نگهداشتن 讲面子，保全体面（指虽贫但仍款待宾客）
~ خوشی نداشتن 不相称，不配

صورتاً (*sooratan*) 〔副〕 外表上，表面上

صورت بند (*soorat-band*) 同 صورت گر

صورت بندی 〔名〕 ①体系，系统，队形②结构，构造
~ اجتماعی 社会结构
~ پله‌ای 梯队排列
~ صف دشتبان 展开队形

~ جزء 细目，细则
~ جلسه 会议记录
~ حاضر و غایب 点名册，考勤簿，签到簿
~ حساب 帐单，清单，发票
~ خرج و دخل سالیانه 年度收支平衡表
~ دارائی 财产清单
~ ظاهر 长相，外貌；外观
~ غذا (~ خوراک) 菜单
~ فلکی 〈天〉星座
~ کسر 〈数〉分子
~ مثالیه 象征
~ مجلس 会议记录，（经过情况的）官方记录
~ مجلس سیاسی （外交）议定书，（外交）会议记录（或备忘录）
~ مجهول 〈语〉被动式
~ مصنوعی 假面具，面罩
~ موجودی 财产录，存货清单，存货盘存（报表）
~ و معنی 形式与内容
در ~ 在…情况下，如果…
در ~ امکان 在可能情况下
در ~ لزوم 在必要时，如果有必要
در ~ دیگر 在别种情况下，否则
در این ~ 在这种情况下
در غیر این ~ 如果不是这样，否则
در هر ~ 在任何情况下，不管如何
در صورتیکه ... 在…情况下，如果…，而
در صورتیکه ممکن است 只要可能
من هم میروم در صورتیکه شما بروید. 如果你去的话，我就去。

مثلث ~ 三角队形

صورت پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕能实现的，可完成的；可行的，行得通的

شدن ~ 实现，完成

صورت پرست (~ *parast*) 〔名〕①偶像(或圣像)崇拜者②追求外表美观的人

صورت پرستی 〔名〕①偶像崇拜②追求外表美观

صورت حساب (~ *hesāb*) 〔名〕 帐单

از ~ خارج کردن 销帐

صورت ساز 同 صورت گر

صورت شوئی (~ *shoo-ee*) 〔名〕(盥洗室里的)洗脸盆

صورتك (*sooratak*) 〔名〕 假面具，面罩

صورت گر (*soorat-gar*) 〔名〕 ①艺术家，画家②雕刻家，雕塑家

~ نقاش 肖像画家

صورت گری 〔名〕①绘画，写生画②雕刻，雕塑

~ کردن 绘画；雕刻，雕塑

صورت ناپذیر (~ *nāpazeer*) 〔名〕 难以实现的，做不到的；行不通的

صورت نگار (~ *negār*) 同 صورت گر

صورت نویس (~ *nevees*) 〔名〕 (表格)登记者，填写表格的人

صورت نویسی 〔名〕 制作表格；抄写，誊写

صورة (*sooratan*) 同 صورتاً

صورتی 〔形〕 ①玫瑰色的，粉红的②有形状的，用图画(或图表)表现的，有图案的

صوری (*sooree*) 〔形〕 ①外表的，表面的，形式的②假装的，做作的；虚伪的

صوف I 〔名〕 ①羊毛，绒毛②一种粗制毛织品，呢绒

صوف II 〔名〕 刺鱼，鲈鱼

صوفی 〔名〕 伊斯兰教托钵僧；神秘派(苏非派)教徒

صوفیانه 〔形、副〕 ①苏非派的②神秘主义的③超然地

صوفیگری (*soofeegaree*) 〔名〕 苏非主义，苏非教派

صوفیه (*soofiye*) I 〔名〕 〈宗〉苏非派，神秘主义，苏非主义

صوفیه II 〔名〕 索非亚(保加利亚首都)

صولت (*sowlat*) 〔名〕 ①威严，严肃②攻击，突击③狂暴，狂怒④权力，权势，势力

صولجان (*sowlajān*) 〔名〕 (复 صوالجه) ①马球棍②御杖

صوم (*sowm*) 〔名〕 斋戒

صومع (*sowma'*) 〔名〕 拱顶

صومعه (*sowma'e*) 〔名〕 (复 صوامع) ①修道院，寺院②禅房，单人僧房

صومعه نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 修道士，僧人；隐士

صون (*sown*) 同 صیانت

صهباء (*sahbā'*) 〔名〕 酒(尤指红酒)

~ زدن 饮酒

صهر (*sehr*) 〔名〕 (复 اصهار) 女方的亲属；女婿

صهیل (*saheel*) 同 شیهه

صهیون (*sehyoon*) 〔名〕 郇山(耶路撒冷的圣山)

صهیونی 同 صهیونیستی

صهیونیت (*sehyooniyyat*) 同 صهیونیسم

صهیونیزم 同 صهیونیسم

صهیونیست (*sehyooneest*) 〔名〕犹太复国主义者

صهيونيستى 〔形〕 犹太复国主义的

صهيونيسم (*sehyooneesm*) 〔名〕 犹太复国主义

صياح (*siyāh*) 〔名〕 叫，喊叫，呐喊

صياد (*sayyād*) 〔名〕猎人，猎户

طيور ~ 捕野禽者

ماهى ~ 渔翁，打鱼人

مرواريد ~ （潜水）采珠人

صيادى 〔名〕 打猎；捕鱼，猎取野禽

كردن ~ 同上

صياغ (*sayyāgh*) 同 صائغ

صياغت (*siyāghat*) 同 زرگرى

صياقل (*sayāghel*) 见 صيقل

صيام (*siyām*) 〔名〕 〈宗〉斋戒

~ ماه 斋月

صيانت (*siyānat*) 〔名〕 保卫，保护；保藏，贮藏

نفس ~ 自我保存；自卫本能

كردن ~ 保卫，保护；保藏，贮藏

صيت (*seet*) 〔名〕 ①声誉，声望，荣誉②传说，传闻

صيح (*sayh*) 同 صياح

صيحه (*sayhe*) 〔名〕 叫喊，呐喊；号啕，哭号

زدن ~ (كشيدن ~) 同上

صيد (*seyd*) 〔名〕 打猎，狩猎，捕禽

ماهى ~ 捕鱼

كردن ~ 打猎，狩猎，捕禽；采集（珍珠）

〈谚〉 ~ را چون اجل آيد سوى صياد رود . 死生有命。

صيدافگن (*~afgan*) 〔名〕狩猎者

صيدگاه (*~gāh*) 〔名〕 狩猎区，猎场；森林；渔场，养鱼场

صيدگر (*~gar*) 同 صياد

صيدلانى (*saydalānee*) 同 صيدلى

صيدله (*saydale*) 〔名〕 药学，制药学，制药业

صيدلى (*saydalee*) 〔名〕 药剂师，配药人

صيدى (*seydee*) 〔名〕 打猎，狩猎

صيرفى (*seyrafee*) 同 صراف

صيغ (*siyagh*) 见 صيغه

صيغه 〔名〕 （复 صيغ）①公式，形式，格式，程式，模式②模子，式样，种类③〈语〉词形变化的公式，词形变化表④短期同居，姘居⑤妾，姨太太

ازدواج ~ 短期同居所进行的礼仪（一般由阿訇主持）

امر ~ 〈语〉命令式

بيع ~ 售货时买卖双方表示相互信任的话语

تفضيل ~ 〈语〉形容词比较级形式

طلاق ~ 离婚手续（由阿訇主持）

ماضى ~ 〈语〉过去式

مجهول ~ 〈语〉被动态

مذكر ~ 〈语〉阳性

مركب ~ 〈语〉动词复合形式

معلوم ~ 〈语〉主动态

مفرد ~ 〈语〉单数形式

مؤنث ~ 阴性

شدن ~ 作人之妾

كردن ~ 纳妾

جارى كردن ~ (خواندن ~) （由阿訇）宣读法令（表示某事的合法性）

اين ديگر چه صيغه‌اى است ؟ 这是什么意思？这是怎么回事？

صيف (*seyf*) 〔名〕 夏天，夏季

صیفی 〔形、名〕 ①夏天的②夏播，夏种

~ محصول 夏收，夏收作物

صیفی کاری 〔名〕 夏播，夏种；夏季作物

صیفیه (*seyfiye*) 〔名、形〕 ①夏季别墅②夏天的，夏季的

صیقل (*seyghal*) 〔名〕 (复 صیاقل) ①磨，磨光，抛光，擦亮②擦拭者

~ خوردن 被磨光，发亮

~ زدن (~ دادن) 磨光，擦亮

صیقل داده 〔名〕 磨光的，擦亮的，闪光的

صیقل دهی (~ *dehee*) 〔名〕 磨光，抛光，擦亮

صیقل زده (~ *zade*) 同 صیقل داده

صیقلگر (~ *gar*) 〔名〕 磨光工人，抛光工人

صیقلگری 同 صیقل دهی

صیقلی 〔形〕 磨光的，抛光的，擦亮的

~ کردن 磨光，抛光，擦亮

صیهونی 同 صهیونیستی

صیهونیست 同 صهیونیست

صیهونیستی 同 صهیونیستی

صیهونیسم 同 صهیونیسم

ض

ض 波斯文第十八个字母

ضابط (*zābet*) 〔名、形〕（复 ضوابط، ضباط）①管理人，监守人；管辖者；主任，主管，管家；长官②控制…的③坚定的；有节制的④税吏

خزانه ~ 财库管理员

دادگستری ~ 司法官吏

کل ~ 总管，总监

منزل ~ 管家

ضابطه 〔名、形〕（复 ضوابط）①法则，规章，制度；标准，准则②控制…的，抑制…的

~ قوهٔ 保持力，自制力

ضابی 〔名〕 灰，灰烬

ضاجر (*zājer*) 〔形〕 烦恼的，懊丧的

ضاجع (*zāje'*) 〔形、名〕 ①懒惰的；无知的②懒汉，懒人

ضاحك (*zāhek*) 〔名、形〕 ①笑着的人②笑着的

ضاحكه 〔名〕（复 ضواحك）①门齿；笑时露出的牙② ضاحك 的阴性

~ قوهٔ 对滑稽可笑的事物的敏感性

ضاحیه (*zāhiyye*) 〔名〕 ①显露的部分②城郊，郊区，郊外

ضاد 字母 ض 的名称

（منقوطه ~ ）معجمه ~ 字母 ض 的名称

ضار 〔形〕 带来灾难的，带来损害的，有害的

ضارب (*zāreb*) 〔形、名〕（复 ضوارب، ضاربين）①打击的，进攻的②铸币者③（枪炮的）撞针④〈数〉乘数⑤黑暗的夜晚

ضارع (*zāre'*) 〔形〕 谦虚的，谦恭的；屈服的

ضاری Ⅰ 〔名〕 ①流着的血②（追捕猎物的）野兽(指狼、狗等)；猎狗

ضاری Ⅱ 〔名〕 有害的东西；带来灾难的人

ضاغط (*zāghet*) 〔形、名〕 ①压挤的②〈医〉压痛

ضاغوط 〔名〕 恶梦；不痛快的事

ضافی 〔形〕 完全的，全部的

ضافیه (*zāfiye*) 〔形〕 完全的，全部的

ضال (*zāll*) 〔形〕 ①迷路的，离群的，丢失的；错误的，误入歧途的，受蛊惑的②被禁止的

ضاله 〔形〕 异教的；被禁止的

~ کتاب 禁书，淫书

ضامر (*zāmer*) 〔形〕 苗条的，细瘦的

ضامن (*zāmen*) 〔名〕 ①保证人，担保者②保证，担保③〈军〉保险，（武器的）保险装置

تفنگ ~ 枪的保险栓

بودن . . . ~ 为…担保，对…负责

انضباط ~ اجرای خطمشی سیاسی است .

纪律是执行路线的保证。

شدن ~ 担保，保证，负责

من ~ میشوم که فردا حاضر شود . 我保证他明天会出席的。

دادن ~ 担保，做出保证

به قید ~ آزاد کردن (یا مرخص کردن)
保释，具保释放
~ گرفتن 具保
〈谚〉 مرده شو ~ بهشت و جهنم نیست .
上天堂，下地狱，洗尸者一概不管。（比喻某人办事极不负责）

ضامن دار 〔形〕 有保险装置的
~ چاقوی 有保险装置的小刀，折刀

ضایر (*zāyer*) 〔形〕 有害的

ضایع (*zāye'*) 〔形〕 ①被损害的，坏了的②没用的，白白浪费掉的③腐烂的
~ تخم مرغ 坏鸡蛋，臭鸡蛋
~ زندگی 被断送的生命
~ وقت 浪费掉的时间
~ شدن 被断送，被浪费掉（指时间）；无用，枉费；毁坏
پنیر ~ شد . 奶酪坏了。
~ کردن 费掉，断送；毁坏，弄坏；浪费，枉费心机
وقت خود را ~ نکن ! 别浪费时间！
قول خود را ~ کردن 食言

ضایعات 见 ضایعه

ضایعه (*zāye'e*) 〔名〕 （复 ضایعات ） 损失，消耗，丢失，丧失，断送
درگذشت وی برای امر انقلاب ~ بزرگی بود.
他的逝世对革命事业是一个很大的损失。

ضب (*zabb*) 〔名〕 （复 ضباب ） 蜥蜴

ضباب (*zabāb*) 〔名〕 雾，烟雾

ضباب (*zebāb*) 见 ضب

ضبار (*zebār*) 〔名〕 书籍

ضباط (*zobbāt*) 见 ضابط

ضباط (*zabbāt*) 〔名〕 ①保管人②档案管理员

ضباطی 〔名〕 文件保管，档案管理

ضبط (*zabt*) 〔名〕 ①扣留，扣压，充公，没收，冻结，查抄②占有，吞并，兼并③录音④登记，注册⑤记住⑥〈旧〉档案室
~ اراضی 土地兼并
~ املاك مالکین 没收地主的土地
~ اموال 没收财产
~ صوت (دستگاه ~ صوت) 录音机
~ قلمی 用笔标元音符号
~ مغناطیسی 磁带录音
~ مکالمات تلفنی 电话对讲录音机
~ نفس 屏住呼吸
در ~ 存档，归档
دستگاه ~ مغناطیسی 磁带录音设备
~ علامت 注册商标
~ شدن 被扣留，被没收，被征用；（声音）被录制下来；登记，注册；记住
نطق او روی نوار ~ شده است . 他的讲话已被录在磁带上了。
~ کردن 扣留，没收，征用；录制（声音）；登记，注册，经营，掌管，放入档案
دولت اموال غیر مشروع آنها را ~ کرد .
政府没收了他们的非法财产。
رئیس بایگانی آن اوراق را ~ کرد . 档案室主任把文件归档成册。

ضبط و ربط (*zabto-rabt*) 〔名〕 管理，支配，经营，办理，调度

ضبطی (*zabtee*) 〔形〕 ①被充公的，被没收的，被查抄的②被放入档案的；档案的
~ اموال 被没收的资财

～ اوراق 归入档案的文件

ضجاج (*zejāj*) 〔名〕①（由于害怕而发生的）叫喊②树胶

ضجر (*zajer*) 同 ضجور

ضجرت (*zojrat*) 〔名〕 急躁，烦闷，烦恼，懊丧

ضجور (*zajoor*) 〔形〕 坐立不安的，急躁的，烦恼的，懊丧的

ضجه (*zajje*) 〔名〕 叫喊，大叫；呻吟；吼叫

ضجيع (*zajee'*) 〔名〕 同榻者，同床者

ضحاك Ⅰ (*zahhāk*) 〔形〕发笑的，爱笑的；大笑的

ضحاك Ⅱ 〔形、名〕 ①残忍的，嗜血的②波斯神话中暴君名

ضحايا (*zahāyā*) 见 ضحيه

ضحك (*zehk, zahk*) 〔名〕笑；笑柄，笑料

ضحكه (*zahke*) 〔名〕 笑柄

ضحكه (*zohke*) 〔名〕 受奚笑者

ضحى (*zohā*) 〔名〕 ①出太阳的时候，早饭的时候②太阳

～ صلات 晨祷

ضحيه (*zahiyye*) 〔名〕（复 ضحايا ）牺牲，祭物（羊等）

ضخام (*zokhām*) 〔形〕 大的，庞大的；肥胖的

ضخامت (*zakhāmat*) 〔名〕 ①厚度，粗②庞大，巨大；肥胖

تخته ～ 板子的厚度

برف به ～ پنج سانتيمتر 五公分厚的雪

ضخم (*zakhm*) 〔形〕 肥壮的，硕大的，粗壮的

ضخيم (*zakheem*) 〔形〕 ①厚的②粗的，粗大的，巨大的③体格魁梧的

كردن ～ 弄厚，使…厚

اين پارچه خيلى ～ است. 这布料很厚实。

ضخيم الجلد (*zakheemol-jeld*) 〔形〕 厚皮的；厚皮类的（指动物）

～ حيوانات （非反刍、有蹄的）厚皮动物（如象、犀、河马等）

ضخيم دوزى (*zakheem-doozee*) 〔名〕 做棉衣，做冬装

ضخيمى 同 ضخامت

ضد (*zedd*) 〔名、形〕（复 اضداد ）①敌对性；对立面；对立，对抗，相反②对手，敌人③对立的，对立面的，对抗的，相反的，毫无共同之处的④反…的，抗…的，防…的

～ اجتماع（～ جامعه） 危害社会的

～ استعمار 反殖民主义的

～ اكسيد 抗氧剂

～ انقلاب 反革命

～ تانك 反坦克的

～ تب 退热的；退热药

～ تشنج 镇痉药

～ تورم 紧缩通货

～ جاسوسى 反侦察，反间谍；反间谍组织机构

～ جرب 抗坏血病的；抗坏血病药

～ زنگ 防锈的

～ سم 抗毒素(的)，抗毒的；解毒的(药)

～ صفرا 防治黄疸病的

～ ضربه（ساعت） 防震的（表）

～ عفونى 防腐的，不受传染的

～ فاشيسم 反法西斯主义

～ قى 防呕吐的

～ گاز 防毒气的

～ مسيح 反对基督教的（人）

ورم ~ 消肿的
و نقیض ~ 自相矛盾的；（修辞学中的）对偶，对句；对立的事物
هاری ~ 防狂犬病的
هواپیمائی ~ 对空射击的
هوائی ~ 防空的
~ بر 与…相反，违抗，违反
~ معالجه به 〈医〉对抗疗法
با هم ~ بودن 相互敌对
در جنگ جهانی دوم مردم کشورهای اروپا بر ~ تجاوز فاشیستی آلمان و ایتالیا قیام کردند. 第二次世界大战期间欧洲各国人民都起来反对德国和意大利的法西斯侵略。

ضد گوئی (*zedd-goo-ee*) 〔名〕 ①矛盾，自相矛盾；出尔反尔②说人坏话
~ کردن 同上

ضد و نقیض (*zeddo-nagheez*) 〔形〕 ①自相矛盾的②反常的，离奇的
~ حرف زدن 说话自相矛盾

ضد و نقیض گوئی 〔名〕 说话自相矛盾

ضدیت (*zediyyat*) 〔名〕 ①相反，相对②敌对，仇恨③冲突，对立，对抗性
~ داشتن 相反，相对立，敌对
~ کردن (با) 抵抗，抗拒，反对；对立，敌对；合不来
باکسی ~ کردن 同某人为敌，同某人合不来

ضدین (*zeddayn*) ضد 的双数

ضر (*zarr, zorr*) 同 ضرر

ضراء (*zarrā'*) 〔名〕 不幸，灾难，逆境

ضراب (*zarrāb*) 〔名〕 ①制币者②打手

ضرابخانه 〔名〕 造币厂

ضراعت (*zarā'at*) 〔名〕 ①驯服，谦恭，温顺②乞求，哀求

ضرام (*zerām*) 〔名〕 柴禾；烧着的柴禾堆

ضرائب (*zarā-eb*) 见 ضریب

ضرائح (*zarā-eh*) 见 ضریح

ضرائر (*zarā-er*) 〔名〕 必需品

ضرب (*zarb*) 〔名、形〕 （复 ضروب）①打，击，敲；〈法〉殴打；揿，按②铸（币）③手鼓④〈数〉乘法⑤〈语〉重音⑥〈诗中的〉强音，扬音⑦〈乐〉拍子⑧力量；厉害⑨相同的，相似的；种类
~ دست 臂力，腕力；以手一击；〈喻〉能力，本事
~ سکه 铸币
~ شست 力量；厉害；拳头的滋味
به ~ (با ~) 凭借，就着，佐以
این غذا را فقط به ~ ترشی میتوان خورد. 这种食物只能就着泡菜一块吃。
~ جدول 乘法口诀，九九歌（表）
~ دست (یاشست) کسی را چشیدن 尝到某人的厉害
~ خوردن (~ دیدن) 遭受打击
~ زدن 打击；敲鼓；铸币；责怪，责备
با ~ ساز زدن 按照节拍奏乐
به ~ گلوله مقتول شدن 中弹而死
~ کردن 乘；敲鼓；铸币
۲ را در ۴ ~ کردن 二乘以四
در خود ~ کردن 一个数的自乘
~ گرفتن （用手鼓）伴奏；击鼓，敲击
۷ ~ در ۳ میشود ۲۱. 七乘三等于二十一。

ضربات (*zarabāt*) 见 ضربت

ضرب‌الاجل (*zarbol-ajal*) 〔名〕 规定期限，宽限期；最后期限

ضرب الفتح (~ *fath*) 〔名〕（庆祝）胜利（时打的）锣鼓

ضرب المثل (~ *masal*) 〔名〕 谚语，成语；俗话

~ آوردن (~ زدن) 引用谚语，用典故

~ شدن 成为谚语；人人皆知

او در حماقت ~ شد . 他的愚蠢是尽人皆知的。

ضرب المثلی 〔形〕 谚语的，成语的

ضربان (*zarabān*) 〔名〕 跳动；悸动

~ قلب 心动，心跳

~ نبض 脉搏跳动

~ داشتن (~ کردن) （脉等）搏动，（心脏）跳动，有节奏地鼓动；震动，抖动

ضربانی (*zarabānee*) 〔形〕 脉动（或跳动）的

ضربت (*zarbat*) 〔名〕（复 ضربات ）①敲，击；一击；（刀、剑等）刺，戳②不幸，灾祸；震惊③打击，攻击，突袭

~ عمده 总攻

~ قطعی 决定性打击

~ مستقیم 直接袭击

~ گردان 突击营

~ گروه 突击队（组）

~ خوردن (از کسی) 被…打伤，受伤

~ وارد آوردن (~ زدن) 给以打击，使…遭受痛苦

در آن نبرد ~ سختی به دشمن وارد آوردیم . 我们在那次战役中给敌人以沉重的打击。

ضربتی 〔形〕 打击的，攻击的

~ ماسورهٔ 信管

~ نیروی 突击队

ضرب خانه (*zarb-khāne*) 同 ضرابخانه

ضرب خور (~ *khor*) 〔名、形〕①缓冲装置，缓冲器，缓冲垫②挨打的，被打的

ضرب خورده (~ *khorde*) 〔形〕 有伤痕的，挨了揍的，青肿的；受挫伤的

ضرب در (~ *dar*) 〔名〕 乘号

ضرب دیده 同 ضرب خورده

ضرب زن (~ *zan*) 〔名〕 鼓手，击鼓者

ضرب شمار (~ *shomār*) 〔名〕〈乐〉节拍器，节拍机

ضرب گیر 〔名〕 ①伴奏者，合奏者②鼓手③打拍子的

ضربه (*zarbe*) 〔名〕（复 ضربات ）①拍子②打，击，敲；震③重音④（拳术的）出击，式，方式

~ فنی 击倒；〈喻〉关键的一着

~ دو （举重比赛）挺举

~ ساعت ضد 防震手表

~ علامت 重音符号

~ موتور چهار 四冲程的引擎（发动机）

~ یك （举重比赛）抓举；一下子

بیست ~ شلاق خوردن 挨了二十鞭子

دو ~ زدن 左右逢源，两面讨好；一箭双雕

~ کردن (~ ساختن) （摔交术中击败对手时）使出关键的一着

این درخت را نمیتوان با یك ~ قطع کرد . 一刀砍不倒这棵树。

〈谚〉 آهن را هنگامیکه گرم است ~ بزن . 要趁热打铁。

ضربه‌ای 〔形〕 打击的

~ سازهای 打击乐器

ضربه خفه کن (~ *khafe-kon*) 〔名〕〈机〉减震器

ضربه گیر 〔名〕 ①防震装置②缓冲装置

ضربی (*zarbee*) 〔形〕 ①有节奏的②〈数〉乘法的③圆顶形的，拱形的④铸有花纹的

~ آلت 打击乐器

~ آواز 合着拍子唱

~ سقف 圆顶，拱顶

~ فاصلهٔ 〈乐〉休止，休止符

~ میزان سه 〈乐〉三拍子

ضرر (*zarar*) 〔名〕 (复 اضرار) 损失，亏损，伤害，损害，害处

~ بیم 冒险

بوارث ~ زدن 〈口〉挥霍，浪费

~ وارد آوردن (~ زدن ، ~ رساندن) 使…受损失，危害

~ دادن 赔钱，蚀本

~ داشتن 有害

~ ندارد ! 无妨！没害处！

چه ~ دارد ؟ 这有什么呢？有什么不好呢？

این دارو برای مزاج ~ دارد . 这种药物对人体健康不利。

~ دیدن (~ کشیدن ، ~ خوردن) 遭受损失；赔钱

به ~ فروختن 蚀本出售某物

~ کردن (~ دادن) 造成损失，危害；遭受损失

از تنزل ارزش دلار بسیاری از کشورها ~ کرده‌اند . 许多国家由于美元贬值而受到损失。

جبران ~ کردن 赔偿损失，补偿

جلوی ~ را از هر کجا (یا هرجا) بگیری منفعت است . 〈谚〉亡羊补牢，犹未为晚。

جان ~ نباشد . 〈口〉人没有出事就好；没伤着人吧。

~ آدم را عاقل میکند . 〈谚〉吃一堑，长一智。

ضرردار (~ *dār*) 〔形〕 有害的

ضرس (*zers*) 〔名〕 (复 ضروس ، اضراس) ①臼齿②凹凸起伏的地面

به ~ قاطع 十分自信地

ضرط (*zart*) 〔名〕 放屁

ضرطه (*zerte*) 〔名〕 屁

ضرع I (*zar'*) 〔名、形〕 ①(羊、牛等的)乳房②产奶的

ضرع II 〔名〕 ①谦恭，低三下四；驯服②哭号；乞求

ضرغام (*zarghām*) 〔名〕 ①狮子②勇士

ضروب (*zoroob*) 见 ضرب

ضرور (*zaroor*) 〔名、形〕 ①必须②必须的

~ بودن 必须

ضرورت (*zaroorat*) 〔名〕 (复 ضرورات) 必要性，必须，需要

~ شعری 诗的格律，韵律

بحکم ~ (بر حسب ~) 根据需要，视需要而定

در موقع ~ 在必要的时候

نهایت ~ 极为必要

~ داشتن 有必要

ضرورتاً (*zarooratan*) 〔副〕 由于必要，必然地

ضرورتمند (*zaroorat-mand*) 〔形〕 需要的，必要的

ضروری (*zarooree*) 〔形、名〕 ①必要的，必需的，急需的；根本的②厕所

~ شرایط 必要条件

ضروريات (*zarooriyyāt*) 〔名〕 ①必需品②需要，要求

ضروس (*zoroos*) 见 ضرس

ضريب (*zareeb*) 〔名、形〕（复 ضرائب）①〈数〉系数，率，比率②打人者，打手③同样的，相似的

ارتجاع ~ 弹力系数

（~ سالش）اصطكاك ~ 〈理〉摩擦系数

انبساط ~ 〈理〉膨胀系数

انتفاع ~ 效率，功效

（~ تقارب）انعطاف ~ 〈理〉压缩系数

سرعت ~ 速度系数

شكست ~ 折射率，折光率，屈折率

عمليات مفيد ~ 效率；〈理〉有效系数

نفوذ ~ 渗透性，渗透率

ضريبه (*zareebe*) 〔名〕 ①本性②铸币厂的收入③海关④剑锋；剑⑤伤口⑥中剑者，被剑刺死者

ضريح (*zareeh*) 〔名〕（复 ضرائح）墓，陵墓

ضرير (*zareer*) 〔形、名〕（复 اضراء）①失明的，瞎的②盲人

ضريع (*zaree'*) 〔名〕 〈解〉骨膜

غضروف ~ 〈解〉软骨膜

（~ آماس）ورم ~ 〈医〉骨膜炎

ضريعى 〔形〕 ①骨膜的②（牛、羊等）大乳房的

ضريم (*zareem*) 〔名〕 失火；熊熊烈火

ضعاف (*ze-āf*) 见 ضعيف

ضعف (*za'f*) 〔名〕 ①弱，虚弱，软弱②衰弱无力，倦怠③昏厥④贫困

اعصاب ~ 神经衰弱

（~ بصر）باصره ~ 视力衰弱

（~ شهوت）باه ~ 性衰；阳萎

بنيه ~ 体质虚弱

پيرى ~ 老态龙钟

حافظه ~ 记忆力不好

روحى ~ 萎靡不振，灰心

سامعه ~ 听力差，聋，耳背

شامه ~ 嗅觉不灵

عضله ~ 〈医〉肌无力，肌衰弱

عقل ~ 低能，愚笨

（~ ريال）وجه ~ 手头紧，缺钱

（~ هضم ، ~ معده）هاضمه ~ 消化不良

~ نقطهٔ 弱点，（性格上的）小缺点

آوردن ~ 使…软弱无力，使…疲惫不堪

رفتن ~ 软弱无力

دلم براى . . . ~ رفت . 我渴望得到…

كردن ~ 昏倒，晕倒

ضعف (*ze'f*) 〔名、形〕（复 اضعاف）①加倍，一倍②加倍的，双份的

ضعفاء (*zo'afā'*) 见 ضعيف

ضعف آور (*za'f-āvar*) 〔形〕 使人疲惫不堪的，令人困乏的

ضعيف (*za-eef*) 〔形、名〕（复 ضعفاء ، ضعاف）①弱的，软弱无力的；瘦弱的②〈转〉贫穷的③身心有缺陷的人

شدن ~ 变弱，变得软弱无力

كردن ~ 削弱，减弱

ضعيف الاحتمال (*za-eefol-ehtemāl*) 〔形〕可能性不大的，不大可能的

ضعيف الاراده (~ *erāde*) 〔形〕 意志薄弱的

ضعيف البصر (~ *basar*) 〔形〕 视力差的

ضعيف البنيه (~ *boniye*) 〔形〕 体质弱的

ضعيف الجثه (~ *jose*) 〔形〕 体弱的，瘦弱的，

憔悴的；身材娇小的

ضعيف الحال (～ *hāl*) 〔形〕 可怜的，不幸的；贫穷的，潦倒的

ضعيف العقل (～ *aghl*) 〔形〕 智力弱的，低能的，愚笨的

ضعيف المزاج (～ *mazāj*) 〔形〕 体质差的，不健康的

ضعيف النفس (*za-eefo-nnafs*) 〔形〕 懦弱的，胆怯的，缺乏自信的

ضعيف پيكر (*za-eef-peykar*) 〔形〕 体格不健壮的

ضعيف حال 同 ضعيف الحال

ضعيف دل (～ *del*) 〔形〕 胆小的，懦弱的

ضعيف كش (～ *kosh*) 〔形〕 凌弱的，欺负弱小的

ضعيفه 〔形、名〕 ①弱的，软弱无力的②〈俗〉女人，娘们

ضعيفى 〔名〕 虚弱；软弱，弱小

ضغث (*zeghs*) 〔名、形〕 (复 اضغاث) 混乱，杂乱无章

اضغاث احلام 乱梦，恶梦

ضغط (*zaght*) 〔名〕 压，拧，挤，榨

ضغطه (*zoghte*) 〔形〕 ①压迫，挤；震惊②挫伤，挤伤

～ زدن 同上

ضغطه‌اى 〔形〕 压缩的，压力的

～ تلمبهٔ 压力泵

ضغينه (*zagheene*) 〔名〕 (复 ضغائن) 憎恨，仇恨；敌意

ضفادع (*zafāde'*) 见 ضفدع

ضفدع (*zafda'*) 〔名〕 (复 ضفادع) ①青蛙②〈医〉舌下囊肿，小硬瘤子，疣

ضل (*zoll, zall*) 〔名〕 ①损失；破坏；错误②〈罕〉迷途

ضلال (*zalāl*) 〔名〕 ①迷路，走入歧途②错误，谬误；背离真理③灭亡，毁灭

به ～ افتادن 误入歧途；犯错误

به ～ انداختن 使…误入歧途；使…犯错误

ضلالت (*zalālat*) 同 ضلال

ضلت (*zellat*) 同 ضلال

ضلع (*zel'*) 〔名〕 (复 ضلوع ، اضلاع) ①〈数〉边，侧，棱，平方根②齿形边缘，锯齿形③肋骨

مربع چهار ～ دارد . 正方形有四边。

ضلعى 〔名〕 ①侧面的，旁边的②肋骨的，肋骨形的

پنج ～ 五边的，五角的

ضلل (*zalal*) 〔名〕 错误，谬误

ضلوع (*zoloo'*) 见 ضلع

ضليع (*zalee'*) 〔形〕 肌肉发达的，结实的

ضليل (*zaleel*) 〔形〕 迷途的，迷误的

ضم (*zamm*) 〔名〕 ①聚集，合并，加入②〈语〉波斯语短元音"o"的名称

～ شدن 合并，聚集

～ كردن 合并，把数目加起来

ضماد (*zemād, zamād*) 〔名〕 ①糊剂，泥罨(敷)剂，膏药②绷带，压布（用以紧勒患处）

～ خردل 芥末膏，芥子泥

～ گرم 热敷

～ لب 防唇裂油膏

～ گذاشتن 上膏药，贴膏药

ضمان (*zamān*) 〔名〕 ①保证，担保；保证物，保证金②承租，承包

ضمانت (*zamānat*) 〔名〕 (复 ضمانات) 保证，担保

اجرائی داشتن ~ 获得认可或批准

کردن ~ 保证，担保

. کارخانه خوبی ساعت را ~ میکند 工厂保证（出厂）手表的质量。

درستی کسیرا کردن ~ 保证某人的诚实

ضمانت نامه 〔名〕 保证书；保释保证书

ضمانتی 〔形〕 被保证的，被担保的，被保释的

ضمان دار (*zamān-dār*) 〔名〕 保证人

ضماير (*zamāyer*) 见 ضمير

ضمايم (*zamāyem*) 见 ضميمه

ضمن (*zemn*) 〔名〕 ①内部，中央，中间②内容，包含物

~ در 在…里面，在…之间；同时；随信附上…

در ~ نطق خود گفت که . . . 他在讲话中谈到…

~ در اين 与此同时

چين يك كشور سوسياليستى و در ~ كشورى در حال رشد است . 中国是一个社会主义国家，同时又是一个发展中的国家。

ضمناً (*zemnan*) 〔副〕 同时；暗示地，含蓄地

بمن اينطور ميفهماند كه . . . ~ 他含蓄地暗示我…

ضمنى (*zemnee*) 〔形〕 ①暗示的，含蓄的②偶然的，意外的

~ اتحاد 默契

~ اشارهٔ 暗示

~ اعتراف 间接的承认，默认

~ دلالت 〈逻〉内涵，涵义

~ رضايت 默许

~ واقعهٔ 偶然事件，意外事件

ضمه (*zamme*) 〔名〕 短元音“O”的名称

ضمير (*zameer*) 〔名〕 （复 ضماير）①内心，心田，心胸，内心世界②天良，良心③〈语〉代词

استفهامى ~ 疑问代词

اشاره ~ 指示代词

ربطى (~ فعل) ~ 动词人称词尾

شخصى ~ 人称代词

غايب ~ 第三人称代词

مبهم ~ 不定代词

متصل ~ 连写的物主代词

متكلم ~ 第一人称代词

مشترك (~ نفس) ~ 反身代词

مفعول ~ 做补语用的代词

ملكى ~ 物主代词

منفصل ~ 独立代词

موصول ~ 关系代词

ضميران (*zameerān*) 同 ضيمران

ضميرى 〔形〕 代词的，代词性的

ضميم (*zameem*) 〔形〕 增加的，附加的，补充的

ضميمه (*zameeme*) 〔名〕 （复 ضمايم）①附加，附件，附注，附录，附言，（信末签名后的）又及②〈解〉附属器官（如阑尾）

خايه ~ 〈解〉附睾

كتاب ~ 书的附录

ورم ~ اعور 阑尾炎

شدن ~ 被附加上，被补充上

كردن ~ 附加上，补充上

ما اين چند ورقه را ~ سند رسمى كرده‌ايم . 我们把这几页材料作为正式文件的附录。

رونوشت نامهٔ او ~ است . 随函附上他的原信副本一份。

ضمين (*zameen*) 同 ضامن

ضنت (*zannat*) 〔名〕 吝啬，悭吝

ضوء (*zow'*) 〔名〕 (复 اضواء) 光，光线，光明

ضوابط (*zavābet*) 见 ضابط 或 ضابطه

ضومران (*zowmarān*) 同 ضيمران

ضياء (*zeyā'*) 〔名〕 光辉，光亮，光线

~ دادن 照亮，照耀

~ گستردن (~ پاشيدن) 使(光线)漫射

ضياع (*zayā'*) 〔名〕 丧失，损失；毁灭

بدون ~ وقت 不浪费时间，不失时机地

ضياع I (*zeyā'*) 见 ضيعه

ضياع II 〔名〕 (复 ضايع) 迷途者，误入歧途者，失足者

ضيافت (*ziyāfat*) 〔名〕 ①宴会，酒宴，宴席；请客，宴请②好客

مجلس ~ تشكيل دادن (~ دادن) 举行宴会

~ پای پس هم دارد. 〈谚〉吃请要回请；〈转〉善良的行为必须用善良的行为来报答。

~ كردن 招待，请客

ضيافت خور (~ *khor*) 〔名〕 ①宴会上的常客②客人

~ خوش آمد گوی باشد. 〈谚〉宴会上的常客嘴儿甜。

ضيان (*zayyān*) 〔名〕 〈植〉铁线莲

ضيعه (*zey'e*) 〔名〕 (复 ضياع) 地产，地段，田地

ضيغم (*zeygham*) 〔名〕 狮子

ضيغم در (~ *dar*) 〔名〕 雄狮，猛狮

ضيف (*zeyf*) 〔名〕 (复 ضيوف ، اضياف) 客人，来宾，陌生人，来访者

~ الشرف 贵宾

ضيق (*zeegh, zeygh*) 〔名〕 ①狭窄，拥挤；紧，紧迫②〈转〉穷困，窘迫，困难③吝啬

~ حدقه 〈医〉瞳孔收缩

~ صدر 气喘，哮喘；苦恼，折磨，心事

~ مجرای بول 〈医〉尿道狭窄症

~ نفس 〈医〉气喘，哮喘病

~ وقت 时间紧迫

ضيق (*zayyegh*) 〔形〕 ①狭窄的，紧的，压紧的②〈转〉吝啬的，贪财的

ضيمران (*zaymarān*) 〔名〕 〈植〉紫苏，野罗勒

ضيوف (*zoyoof*) 见 ضيف

ط

ط 波斯文第十九个字母

طاء 字母 ط 的名称

ط 字母 ~ حطی (~ مألف ، ~ مؤلف)
的名称

طاب 〔形〕 ①清洁的，干净的②味香的

طاباق 〔名〕 大砖

طاب ثراه (*tābasarāh*) （在提及死者时说）愿他安息

طابخ (*tābekh*) 〔名〕 ①热，炎热；高烧②厨师，厨子

طاب طاب (*tāb-tāb*) 同 طبطاب

طابع (*tābe'*) 〔名〕 ①（用戒指等物做的）印章，图章②排字工人，印刷工人

طابق Ⅰ (*tābagh*) 〔名〕 ①大砖②烤面包用的鏊子

طابق Ⅱ 〔名〕 烟草

طابق (*tābegh*) 〔形〕 符合…的，与…相符的

طابق النعل بالنعل (*tābeghonna'le-ben-na'l*) 〔副〕 亦步亦趋地，原原本本地，分毫不差地

طابقه (*tābeghe*) 同 طابق (*tābegh*)

طاحنه (*tāhene*) 〔名〕（复 طواحن ）〈解〉臼齿，磨牙

طاحون (*tāhoon*) 同 طاحونه

طاحونه 〔名〕（复 طواحين ） ①磨盘②磨子，磨粉机

~ هوائی 风磨

طاحونه ساز 〔名〕 水磨（或磨坊）设计人

طاخك (*tākhak*) 〔名〕 苦橄榄

طارق (*tāregh*) 〔名〕 ①晨星②夜行人，夜间来客③贼，小偷

طارم (*tāram*) 同 تارم

طارمی 同 طارم

طاری 〔形〕 突然的，偶然的，出乎意料的

~ شدن 突然发生

طارئه (*tāre-e*) 〔名〕 灾难，祸殃

طاس Ⅰ 〔名〕（复 طاسات ） ①大盆，碗②骰子

~ آبگون (~ افلاک) 〈喻〉天空，苍穹

~ زر 金碗；〈喻〉太阳

~ لغزنده 蚁封，蚁垤

~ ریختن (~ انداختن) 掷骰子

~ گم شدن 小题大作，大吵大嚷

سر ~ نشاندن 〈口〉强迫，逼着（某人）

طاسش از بام افتاد . 〈口〉他当众出丑；他被揭了老底。

طاس Ⅱ 〔形〕 秃头的

طاس Ⅲ 同 تاس Ⅰ条

طاس باز 〔名〕 ①卖艺的，耍杂技的②同 تاس باز

طاس بازی 〔名〕 ①卖艺，耍杂技②同 تاس بازی

طاس کباب (*tās-kabāb*) 〔名〕（用肉、葱、土豆、西红柿和肥油等做的）煎肉菜

طاسی 〔名、形〕 ①秃顶，秃头②骰骨的
~ استخوان 骰骨
طاعات 见 طاعت
طاعت (*tā'at*) 〔名〕（复 طاعات）服从，听从，恭顺
~ اهل 恭顺的人
~ داشتن（~ کردن）服从，听从，恭顺
طاعت پیشه 同 طاعت دار
طاعت خانه 〔名〕 寺院，庙宇，祈祷场所
طاعت دار 〔形〕 听话的，恭顺的，顺从的
طاعت داری 〔名〕①听话，恭顺，顺从②举行宗教仪式
~ کردن 同上
طاعت دوست (~ *doost*) 同 طاعت‌دار
طاعت گاه (~ *gāh*)同 طاعت خانه
طاعن (*tā'en*) 〔形、名〕①斥责的，谴责的，诽谤的，讽刺的②刺杀者③诽谤者，讽刺者
طاعون 〔名〕（复 طواعین）〈医〉鼠疫，瘟疫，时疫
~ مولد（یا حامل ~）传布疾病的，传疫的
~ میکروب 鼠疫菌
طاعون زده (*tā-oon-zade*) 〔形〕患瘟疫病的
طاعونی 〔形〕 瘟疫的，鼠疫的
~ امراض 瘟疫疾病
طاغوت 〔名〕（复 طواغیت）①偶像②魔术师③严酷者
طاغی 〔名、形〕（复 طغات）①暴君，暴动者，造反者②不驯服的，起义的，暴动的
~ شدن 起义，暴动
طافح (*tāfeh*) 〔名、形〕 ①酗酒者，醉酒者②充满的，溢出的，泛滥的

طاق I 〔名、形〕 ①奇数，单数②奇数的，单数的③〈转〉不可比拟的，唯一的
~ یا جفت（~ وجفت）猜单双的游戏
~ افتادن 单独，独一无二
~ را بر جفت زدن 摆脱困境
طاقتش ~ شد . 他急了，他忍不住了，他迫不及待。
طاق II 〔名〕（复 طاقات）①拱形圆顶，牌坊②亭子③〈旧〉帐篷
~ ابرو 弯眉
~ پل 桥拱，桥孔
~ خضراء（~ آب فام ، ~ طارم ، ~ نیم خانه ، ~ لاجوردی ، ~ نیلوفری ، ~ فیروزه）〈喻〉天空，苍穹
~ نصرت（~ ظفر）凯旋门
از ~ افتادن 跌落，从高处摔下
چشم کسی به ~ افتادن 某人翻白眼，某人快死
بر ~ ابروی کسی برخوردن 招惹某人
~ ابرو خم دادن（یا ناگشادن）闷闷不乐
~ زدن（~ بستن）建造拱形圆顶，用拱连接或覆盖
سر کسی را به（بیخ）~ کوبیدن 迷惑，打马虎眼，把…骗开，支开，分散某人的注意力
~ ابرو گشادن 喜笑颜开
~ ابرو نمودن 卖弄风情
بر（به ، در）~ فراموشی（یا نسیان）نهادن 〈喻〉忘掉，置之脑后
طاق III 〔名〕 ①棉衣②面纱③葡萄藤
طاق باز 〔形、副〕 ①仰面的(地)，仰卧的(地)，

脸朝天的（地）②敞开的

افتادن ~ 摔个面朝天

خوابیدن ~ 仰卧

کردن ~ 大敞开，把…四敞大开

طاقت (*tāghat*) 〔名〕①力量②耐力，忍耐，忍受

اخلاقی ~ 道德意志

آوردن ~ 经受，忍耐，承受

آنها در مبارزهٔ خود در برابر سرما و گرسنگی ~ آوردند . 他们不顾严寒和饥饿，咬紧牙关坚持着。

دلش ~ نمی‌آورد که . . . 他不愿…，他不忍心…

بردن ~ 失去耐心，忍不住

چیزی را ~ داشتن 经得住…

این بچه ~ تحمل این بار را ندارد . 这个孩子挑不起这担子。

رسیدن ~ (~ برسیدن) 忍无可忍

یافتن ~ 忍耐，支持，坚持

طاقت زدا (~ *zadā*) 同 طاقت فرسا

طاقت زداینده (~ *zadāyande*) 同 طاقت فرسا

طاقت شکن (~ *shekan*) 同 طاقت فرسا

طاقت فرسا (~*farsā*) 〔形〕 ①使人筋疲力尽的；沉重的，繁重的②难忍的，难以忍受的

طاقت فرسائی 〔名〕 筋疲力尽；不堪忍受，难以忍受

طاقت گداز (~*godāz*) 〔形〕 难以忍受的

طاقچه (*tāgh-che*) 〔名〕 壁龛，壁橱，书架

اتوبوس یا قطار ~ 火车或汽车上的行李架

روی بخاری ~ 壁炉台

~ قونسولی (~ عاریه ، ~ دیوارکوب) 悬臂梁，〈建〉肘托，隅撑，带卷涡式的托石

بالا نشستن ~ 装模作样，自高自大；抬高物价

دلش ~ ندارد . 他是个有口无心的人。（比喻不能保密）

طاقچه بالانشین (~ *bālā-nesheen*) 〔形〕 自高自大的，骄傲的

طاقچه پوش 〔名〕 壁龛或书架上的布帘

طاق دار 〔形〕 ①有拱顶的②保卫者

طاقدیس (*tāgh-dees*) 〔形〕 ①拱形的②有拱顶的

آینه گون ~ 〈喻〉天空，苍穹

طاق نما (~ *namā*) 〔形、名〕 ①拱顶形的（指墙等）②敞廊，假顶层

طاقه (*tāghe*) 〔名〕 （衣料、手帕等的）一块，一条

یك ~ شال 一条披肩

طاقه فروشی (~ *forooshee*) 〔名〕 卖布头

طاقی 〔形、名〕 ①拱形圆顶的，似圆顶的②单（数），奇（数）③不等

طاقیه (*tāghiye*) 〔名〕 圆顶小便帽；头带，发带

طالار 同 تالار

طالب (*tāleb*) 〔形、名〕（复 طلبه،طالبین،طلاب）①恳求的，要求的，探求的②恳求者，要求者，探求者③学生，求知者

جاه ~ 有野心的，往上爬的

جنگ ~ 战争贩子，好战者

شغل ~ 求职

صلح ~ 热爱和平的（人）

علم ~ 热心科学的人，学者；学神学的人

بودن (را) ~ 恳求，要求，探求

مردم کشورهای جهان~استقلال و آزادی‌اند. 各国人民都要求独立和自由。

داشتن ~ （商品）有销路

. دارد ~ این متاع خیلی 这种货物销路很好。

طالبی (*tālebee*) 〔名〕 梨瓜（香瓜之一种）

طالبین (*tālebeen*) 见 طالب

طالح (*tāleh*) 〔形、名〕（复 طالحون ، طالحین）品质恶劣的(人),缺德的(人),邪恶的（人），不义的（人）

~ صالح و 善与恶，善人与恶人

طالع (*tāle'*) 〔名、形〕 ①运气，福星②上升的，出现的（指日、月、星）③算命

~ دیدن (~ گرفتن ، ~ نهادن) 算命，以占星术算命

~ شدن 上升，出来（日、月、星）

طالع آزمایی (~ *āzmāyee*) 〔名〕 碰运气；抽彩

طالع بین 〔名〕 ①星相学家②算命者，占星家

طالع بینی 〔名〕 占星术，星相术

~ کردن 占星，算命

طالع شناس (~ *shenās*) 同 طالع بین

طالع شناسی 同 طالع بینی

طالع گو(ی) 同 طالع بین

طالع گوئی 同 طالع بینی

طالع گیر 同 طالع بین

طالع مند (~*mand*) 〔形〕 幸福的，幸运的

طالع مندی 〔名〕 幸福，幸运，福气

طالع ور (~ *var*) 同 طالع مند

طالعی 〔形〕 有运气的，福星高照时降生的

طالق (*tālegh*) 同 طالقه

طالقه (*tāleghe*) 〔名〕 离婚的女人

طامات (*tāmmāt*) 〔名〕 ①大灾，大难，世界末日②空谈，废话

طامث (*tāmes*) 〔形〕 月经的，行经的

طامح (*tāmeh*) 〔形〕 ①深奥的，高深的②不听话的

طامع (*tāme'*) 〔形〕 ①贪婪的，贪欲的，贪得无厌的②渴望…的

طامه (*tāmme*) 〔名〕（复 طامات）大灾，大难，世界末日

طاوس (*tāvoos*) 〔名〕 ①孔雀②火炉

~ فلك (~ آتش پر ، ~ مشرق خرام) 〈喻〉太阳

~ مثل 象孔雀(羽毛)似的，五彩缤纷的

مثل ~ در خانهٔ روستائی 就象鲜花插在牛粪上

مثل ~ مست 步态轻盈的，袅袅婷婷的

. هرکه را ~ باید جور هندوستان کشد 见 هر 条

طاوس بچه (~ *bache*) 〔名〕 孔雀幼雏

طاوس پیکر (~ *peykar*) 〔形〕 美丽的，绚丽的，五彩缤纷的

طاوس وار 〔副〕 孔雀似地

~ رفتن 步态从容

طاوسی 〔形〕 孔雀的

~ اسپانیویی (~ گل) 〈植〉鹰爪豆，无叶豆

~ پر 孔雀的羽毛

طاول (*tāvel*) 同 تاول

~ طاعونی 〈医〉痈

~ زدن (~ انداختن) 起泡

طاول دار 〔形〕 起水泡的，起泡的

طاول زده (~ *zade*) 同 طاول دار

طاولی 〔形〕 ①小囊的，小泡的②小囊状的，小泡状的

طاووس (*tāvoos*) 同 طاوس

طاووسی 同 طاوسی

طاهر (*tāher*) 〔形〕（复 اطهار）清洁的，洁净的，未玷污的

~ کردن 使…清洁，弄干净

طاهری 同 طهارت

طائحه (*tā-eha*) 〔名〕（复 طوائح）灾难，惨事

طایر (*tāyer*) 〔形、名〕（复 اطیار ، طیور）①会飞的，飞翔的②（复数时）鸟

~ قدسی 天使

طایش (*tāyesh*) 〔形〕轻浮的，轻率的，鲁莽的

طایع (*tāye'*) 〔形〕顺从的，服从的

طائعاً (*tā-ean*) 同 طوعاً

طایف (*tāyef*) 〔形〕<宗>围着天房转圈的；绕行的

طایفه (*tāyefe*) 〔名〕（复 طوایف）①部落，部族②人群③<旧>伙，帮

طائفه (*tā-efe*) 同 طایفه

طایفی (*tāyefee*) 〔名〕一种葡萄名称

طایل (*tāyel*) 〔名〕（复 طوایل）①力量，威力②利益，利润；财富③锐利，决然

طب (*tebb*) 〔名〕医学

~ اطفال (~ کودکان) 小儿科

~ تجربی 实验医学，临床医学

~ چینی (~ سنتی چین) 中医

~ قانونی 法医学

دانشکدهٔ ~ 医学院

طباً (*teban*) 〔副〕从医学角度

طبابت (*tabābat*) 〔名〕医治，医疗，医疗业务

~ غیر علمی (~ تجربه ای) 不高明的医道，不科学的医术

~ کردن 医治，医疗

پزشکان این بیمارستان ضمن ~ به پژوهش های علمی نیز می پردازند. 这个医院的医生除进行医疗外还从事科研工作。

طباخ (*tabbākh*) 〔名〕厨师，炊事员

~ کردن 烹调，做炊事员

طباخت (*tabākhat*) 同 طباخی

طباخی 〔名〕烹调术，烹饪，炊事行业

سبك ~ 烹饪（法）

~ کردن 烹调

طباشیر (*tabāsheer*) 同 تباشیر I 条

طباع (*tabbā'*) 〔名〕①印刷工人②铸剑者

طباع (*tebā'*) 见 طبع I、II 条

طباعت (*tebā-at*) 〔名〕①印刷②铸剑

طباق (*tebāgh*) 〔形、名〕①与…相符合的，适合…的②适合，配得上

طبال (*tabbāl*) 〔名〕鼓手

طبالی 〔名〕当鼓手

طبانچه (*tabānche*) 同 طپانچه

طبایع (*tabāye'*) ①见 طبیعت ②自然界的要素

~ اربع 四要素（指风、土、水、火）

طبایعی 〔名〕主张生命起源于四要素的唯物主义哲学家

طبخ (*tabkh*) 〔名〕烹调，烹饪

~ کردن 同上

طبخ خانه 〔名〕厨房

طبر (*tabar*) 同 تبر

طبرخون (*tabarkhon*) 〔名〕①<植>枣子②（红皮）柳

~ زدن 消灭，杀死

طبرزد (*tabar-zad*) 同 تبرزد

طبرزن (~ *zan*) 同 تبرزد

طبطاب (*tabtāb*) 〔名〕〈旧〉①马球棍②曲棍

طبع Ⅰ (*tab'*) 〔名〕(复 طباع) ①印刷，出版②打印章，盖印花税戳子③铸币；铸剑

اول ~ 第一版

~ تجدید 再版

تحت ~ بودن 正在印刷

~ شدن (به ~ رسیدن) (被)印刷，刊印，出版

~ کردن (به ~ رساندن) 印刷，刊印，出版

~ و نشر کردن 出版和发行

طبع Ⅱ 〔名〕(复 طباع ، اطباع) ①天性，本性；性格②性情，脾气，品质③才能，天赋，喜好

بد ~ 脾气不好

تند ~ 脾气急躁

خوش ~ 脾气好

شعر ~ 写诗的天赋

باب ~ (کسی) 按…的意愿，按…的爱好

این با ~ من موافق نیست . 我不喜欢这个；我不习惯这样。

طبعاً (*tab'an*) 〔副〕本来，理所当然地；自然地

طبع پرست (*tab'-parast*) 〔形〕纵欲的，好色的

طبع پرستی 〔名〕纵欲，好色

طبع پسند (~ *pasand*) 〔形〕合意的，中意的

طبع خانه 〔名〕印刷厂，印刷所

طبع ساز 〔形〕适合的；顺利的，便利的

طبعی (*tab-ee*) 〔形〕自然的，天然的，天生的

طبعی مذهب (~ *mazhab*) 〔形〕爱好自然的；崇尚自然的

طبق (*tabagh*) 〔名〕(复 اطباق) ①盖子，套子，罩子②木制浅底托盘，盘子③层，地层，阶层④页（纸）⑤〈植〉花托

آسمان ~ 〈喻〉天穹

سرپوش از ~ برداشتن 揭露某事

~ زدن 搞同性恋爱（指女性）

طبق (*tebgh*) 〔名〕根据，按照

~ (بر) 根据…，按照…

~ خبرهای واصله 据悉

~ اطلاعاتی که رادیو پکن انتشار میدهد... 根据北京电台广播…

طبقات (*tabaghāt*) 见 طبقه

~ الارض 地层，土壤层

~ الجو 大气层

~ ممتاز 特权阶层

علم ~ الارض 地质学

علم ~ الجو 大气学，气象学，高空气象学

طبقاتی 〔形〕①阶级的，等级的②分层的

~ اختلاف 阶级差别

~ مبارزهٔ 阶级斗争

طبقچه (*tabagh-che*) 〔名〕小托盘，小碟子

طبق چی (~ *chee*) 〔名〕用托盘顶东西的人

طبق دار 〔名〕用托盘顶东西的人

طبقری (*tabgharee*) 〔名〕小托盘，小盘子

طبق زن (*tabagh-zan*) 〔名〕搞同性恋爱的女子

طبق کش (~ *kesh*) 同 طبق چی

طبقه (*tabaghe*) 〔名〕(复 طبقات) ①层，地层；阶层，等级，阶级②种类，品种③牛的瘟疫

افسران ارشد و جز ~ 上下级军官

~ بالا 上层阶级

~ برای خود 〈哲〉自为的阶级

~ پنجم 第五层，第五层楼

تحتانی ~ 下层
حاکمه ~ 统治阶级
در خود ~ 〈哲〉自在的阶级
رنجبر ~ 无产阶级
زمین ~ 地层
فوقانی ~ 上层
کارگر ~ 工人阶级
محکوم ~ 被统治阶级
نمکی ~ 盐层
همکف ~ 底层，铺面
این بنای تازه ساز ده ~ دارد . 这座新楼房共有十层。
قشر زمین چندین ~ دارد . 大地有好几层。

طبقه‌ای 〔形〕 阶层的，等级的，阶级的
~ عمارت شش 六层楼房

طبقه بندی (~ *bandee*) 〔名〕 分类，划分；划分等级
~ کردن 同上

طبقه طبقه 〔形〕 分层的，多层的

طبقی (*tabaghee*) 〔形、名〕 ①盘状的，圆而扁平的②货郎③一种夏装

طبل (*tabl*) 〔名〕 (复 اطبال ، طبول) 鼓
احضار ~ 集合信号
بازگشت ~ (~ مراجعه) 退却信号，鸣鼓收兵
تهی ~ 〈喻〉无谓的诺言，空话，吹牛
جنگ ~ (~ جدال) (打仗)击鼓为号，敲战鼓
رحیل ~ 牧羊队开拔号，商队开拔号
شامگاه ~ 归营号 (指鼓声)，熄灯号
صبح ~ 起床 (鼓) 号
صلح ~ 〈军〉(击鼓要求) 休战号
عطار ~ 香料商的香料柜
عقب نشینی ~ 〈军〉退却的信号，退兵号
گوش ~ (~ سامعه) 〈解〉鼓膜
مثل ~ 腹中空，空心；大肚子；傲慢
زدن ~ 敲鼓，击鼓
رسوائی کسی را زدن ~ 出…的丑，让…丢人现眼
جنگ زدن (یا کوفتن ، نواختن) ~ 擂起战鼓
~ در زیر (به) گلیم زدن (~ پنهان کردن) 掩耳盗铃；装模作样
او ~ میان تهی است . 他是一个夸夸其谈的人。
طبلش دریده شد . 〈口〉他当众出丑；他被揭了老底。

طبل چی 同 طبل زن

طبل خانه 同 نقاره خانه

طبلخوار (~ *khār*) 〔名〕 ①寄生虫，好吃懒做的人②贪吃的人

طبل زن (~ *zan*) 〔名〕 鼓手

طبل زنی 〔名〕 打鼓，击鼓，擂鼓
~ کردن 同上

طبل نواز (~ *navāz*) 同 طبل زن

طبل نوازی 同 طبل زنی

طبله (*table*) 〔名〕 ①小鼓②圆盘子，木制浅底圆托盘③(杂货店、货郎等) 盛货的匣子；小箱子
~ کردن (灰泥等) 鼓起，脱皮

طبله خوار (~ *khār*) 同 طبلخوار

طبلی (*tablee*) 〔名、形〕 ①肚胀，肚子鼓起②

〈解〉〈动〉鼓室的，鼓膜的

~ استسقاء 〈医〉气臌，臌胀，气胀

طبی (*tebbee*) 〔形〕①医务的，医疗的，医学的②药物的，药学的

~ اصطلاحات (يالغت) ~ 医学名词，医学术语

~ گیاه‌های 草药，药用植物

طبیب (*tabeeb*) 〔名〕（复 اطباء ）医生，大夫

بیماریهای پوستی ~ 皮肤病医生

بیماریهای داخلی ~ 内科医生

بیماریهای زنانه ~ 妇科医生

بیماریهای عصبی ~ 神经科医生

بیماریهای کودکان ~ 小儿科医生

بیماریهای گوش و حلق و بینی ~ 耳鼻喉科医生

پا برهنه ~ 赤脚医生

حضور ~ 御医，皇家私人医生

حقه باز ~ 庸医，江湖郎中

روحانی ~ 培养人者

(خرنگ کن ~) شارلاتان ~ 庸医，江湖郎中

قانونی ~ 法医

(قابلگی ~) مامائی ~ 产科医生

مجاز ~ 有开业证明的医生

(بیماریهای روانی ~) مجانین ~ 精神病医生，精神病学家

(عمومی ~) و جراح ~ 普通医生（通看各科的开业医生）

طبیبه 〔名〕 女医生，女大夫

طبیبی (*tabeebee*) 同 طبابت

طبیخ (*tabeekh*) 〔形、名〕 ①煮熟的，熬煎过的②热汤③烧煮过的东西（如砖瓦）

طبیعت (*tabee'at*) 〔名〕（复 طبایع ）①自然，自然界，天地万物②性情，性格；品质，本性

~ اعتقاد به 自然主义，本能行动

~ علم 自然科学

~ قوانین 自然界的规律

~ محسنات 大自然的美

~ معتقد به 自然主义者

. بدی داشت ~ 他过去脾气不太好。

طبیعتاً (*tabee'atan*) 〔副〕 自然地，天然地

طبیعت شناس (*tabee'at-shenās*) 〔名〕 自然科学家

طبیعت شناسی 〔名〕 自然科学

طبیعی (*tabee-ee*) 〔形、名〕（复 طبیعیون ）①自然的，自然界的，天然的②天生的，生就的③本来的，不加修饰的④正常的⑤〈罕〉自然科学家

~ ابریشم 真丝

~ احتیاج 生理需要，肉体需要

~ استعداد 天资，天才

~ پدیده‌های 自然现象

~ تاریخ 博物学，博物学论著

~ جغرافیای 自然地理

~ خاصیت 生性，本性

~ ذخایر 自然资源

~ علوم 自然科学

~ غیر 不正常的，反常的

~ گاز 天然气

~ مرگ 自然死亡，寿终正寝

~ مرگ غیر 暴卒，非正常死亡

~ نقشهٔ جهان نمای 世界自然图

. . . است که ~ 自然，不言而喻

طبیعیات (*tabee-iyyāt*) 〔名〕 ①自然科学②物理学

~ متخصص 物理学家

طبیعی دان (*tabee-ee-dān*) 同 طبیعت شناس

طپان (*tapān*) 〔形〕 ①跳动的（指心脏）②〈转〉不安的，焦躁的

طپانچه (*tapānche*) 同 تپانچه

زدن ~ 打耳光

کردن ~ 打耳光；打架

طپاندن (*tapāndan*) 同 تپاندن

طپش (*tapesh*) 同 تپش

طپق (*topogh*) 同 تاپوغ

طپیدن (*tapeedan*) 同 تپیدن

طحال (*tehāl*) 〔名〕 〈解〉脾（脏）

~ بزرگی 脾脏肿大

~ خزع 〈医〉脾切开术

~ مبحث 脾脏学

~ ورم 脾炎

طحال (*tohāl*) 〔名〕 〈医〉脾炎

طحالی (*tehālee*) 〔形〕 脾的，脾脏的；位于脾附近的

طحان (*tahhān*) 〔名〕 〈旧〉磨粉工人；磨坊主人

طحلب (*tohlob*) 〔名〕 浮萍

طحن (*tahn*) 〔名〕 磨，磨研；磨面

طخاری (*tokhāree*)〔形、名〕 〈史〉①托哈利的，（唐书）吐火罗的②大月氏人③月氏语

طرابلس (*tarābolos*) 〔名〕 ①的黎波里（利比亚首都）②特里波利（或译的黎波里）（黎巴嫩）

طراح (*tarrāh*) 〔名〕 ①绘图员，制图员，绘制者②制定草案者；规划者③设计者，设计师④建筑师⑤裁衣服的人

طراحی 〔名〕 ①绘图，制图②拟定草案，制定计划，规划③设计④装璜

کردن ~ 同上

طراد (*terād*) 〔名〕 ①〈旧〉矛，镖②互相进攻

طراده (*tarrāde*) 〔名〕 ①小船，小艇，舢板②旗，旗帜

طراده چی 〔名〕 摇船的人

طراده کش (~ *kesh*) 〔名〕 旗手

طرار (*tarrār*) 〔名〕 ①扒手②骗子手

طراری 〔名〕 ①小偷小摸②欺骗

کردن ~ 同上

طراز Ⅰ (*tarāz*) 同 تراز Ⅱ、Ⅲ条

طراز Ⅱ 〔名〕 装饰，装璜，打扮，点缀

کردن ~ 装饰，打扮；弄平，平整

طراز (*terāz*) 〔名〕 ①方式，方法，规则；种类②（服饰）镶边，高级服装店③地毯④〈喻〉美发

~ از این 这样，用这种方法

طرازبندی (*tarāz-bandee*) 同 ترازبندی

طرازنده (*tarāzande*) 同 ترازنده

طرازیدن (*terāzeedan*) 〔动〕（根 طراز）装饰，装璜，打扮，点缀

طرافت (*tarāfat*) 〔名〕 新颖，奇特，独特

تحفه ~ 珍品

طراق (*tarāgh, terāgh*) 同 تراق

~ طراقا （不断的）声音

طراوت (*tarāvat*) 〔名〕新鲜，清新，鲜嫩；润泽

چهره ~ 面色润泽

میوه ~ 水果多汁

طرایف (*tarāyef*) 见 طریفه

طرایق (*tarāyegh*) 见 طریقه

طرب (*tarab*) 〔名〕 喜欢，愉快，高兴，快乐

~ اهل 欢乐者；音乐家，乐师

~ عملهٔ 乐师，歌手

به ~ آوردن 让…高兴，让…喜欢

~ خواستن 寻欢作乐

طرب آباد 同 طرب خانه

طرب انگیز (~ *angeez*) 〔形〕 讨人喜欢的，令人愉快的，使人高兴的

آهنگ‌های ~ 愉快的歌声，明快的曲子

طرب خانه 〔名〕 欢乐的地方，欢乐的聚会

طرب سرا(ی) (~ *sarā*) 同 طرب خانه

طرب فزا (~ *fazā*) 〔形〕令人愉快的，快乐的

طربناك 〔形〕 高兴的，快乐的

طرح I (*tarh*) 〔名〕 ①草案，方案，略图，草图②设计，计划，规划，工程③制定(计划)，提出(方案)④意图，打算⑤奠定⑥〈罕〉外型，轮廓，身段

~ آئین‌نامه 规则草案

~ راه پیمائی 行军方案

~ روی آب 不切实际的幻想

~ قانونی (~ قانون) 法案

~ مسائل سیاسی 把政治问题提出来进行讨论

~ نقشه 订计划

~ دو کس باهم افتادن 两人的意见一致

~ برداشتن 订计划，制图，绘蓝图

به ~ دادن (یافروختن) 把次货强行推销给农奴或奴隶

~ ریختن (~ افکندن) 制定草图，做计划，设计，奠定

~ کردن 拟订草案，搞设计；提出，提议

~ این عمارت از کیست ؟ 这座楼房是谁设计的？

آن لایحه را در مجلس ~ کردند . 他们在议会里提出了那个提案。

آن پیشنهاد را ~ کنید . 你把那个建议说出来。

طرحی از آن بنا کشیدند . 他们设计了那座楼房。

آنها باهم ~ دوستی ریختند . 他们交上朋友了。

طرح II 〔名〕 ①〈数〉减②扣除，除去③掷；去掉

~ کردن 同上

طرح آمیزی 〔名〕 组成，构成，结构

طرح بندی (~ *bandee*) 〔名〕 规划，设计，开辟

طرح ریز 〔名〕 设计者，规划者

طرح ریزی 〔名〕 拟定计划，设计草案，设计，规划，制造

~ کردن 同上

طرح کش (~ *kesh*) 〔名、形〕 ①同 طراح ②战败的，被战胜的

طرخان (*tarkhān*) 〔名〕 土耳其的王子，亲王，首领

طرخون (*tarkhoon*) 同 ترخون

طرد (*tard*) 〔名〕 ①驱逐，逐出，开除，赶走②排斥，拒绝，推翻

~ شدن 被逐，被开除，被赶走，遭排斥，被拒绝，被推翻

~ کردن 驱逐，开除，赶走，排斥，拒绝，推翻

طرد و دفع (*tardo-daf'*) 〔名〕 防御

طرد و عکس (~ *aks*) 〔名〕 〈哲〉〈旧〉正题与反题

طرر (*torar*) 见 طره

طرز (*tarz*) 〔名〕 方式，方法，式样，样子，形式，体裁

~ انشاء 笔法，笔调

تدریس (~ تعلیم) ~ 教学方法
تولید ~ 生产方式
حکومت ~ 统治方法，管理形式
رفتار ~ 行为，举止
عبارت ~ 句子结构
عمل ~ (~ اقدام) 行为，方式；(法律)程序
قلم ~ 文风，文体，写作方法
کلام ~ 表达方法

طرطير (*tarteer*)〔名〕〈化〉酒石(即酒石酸氢钾)

طرطيريکی (*tarteereekee*)〔形〕（含）酒石的，（含）酒石酸的；酒石（或酒石酸中）提取的
~ اسید 〈化〉酒石酸

طرف (*taraf*)〔名、介〕（复 اطراف ）①方向,方面②一方,对方③对手,对头④地带，地区，边区⑤边缘，头，顶端⑥去，向，往…⑦近…时分⑧人⑨一群，一伙
اعتماد ~ 可靠方面，可信任者
چپ ~ 左面，左边
چپ گرد ! ~ 〈军〉向左转!
دعوی ~ 诉讼当事人,诉讼的一方（原告或被告）
راست ~ 右面，右边
شام ~ 黄昏，傍晚时分
صبح ~ 早晨
ظهر ~ 快到晌午的时候，正午时分
غروب ~ 傍晚，黄昏
مثبت ~ 肯定的方面
معامله ~ 契约，当事人，立约人，立约的一方
مقابل ~ 对方
مکاتبه ~ 通信人
منفی ~ 否定的方面
اطراف عالم 世界各地
از ~ کسی 被…，以…名义，代表…
از ~ دولت ایران 以伊朗政府的名义，代表伊朗政府
از آن وقت باین ~ 从那时至今
از طرف (ازیك ~) ... از ~ دیگر... 一方面…，另一方面…
از طرف هم 从另一方面说，此外，另外
از هر ~ 从各方面，各地，到处
از هر دو ~ 双方都
به ~ 向…
به ~ شهر 向城里
در اطراف . . . 在…周围，围绕…，就…，关于…
در اطراف اطاق 在房子的四周
در اطراف موضوع 围绕着问题，就问题的各方面
در ~ های ما 在我们那一带
~ بودن (با) 同…对立
~ اعتماد بودن 受信任
~ توجه کسی بودن 受某人重视，受某人关照
~ کسی را نگاه داشتن 站在某人一边，支持某人
با کسی ~ شدن 与某人争吵，与某人作对，反对某人
بر ~ شدن 被破除，被消除，被清除；被排除，被解决；被赶走，被解除
بر ~ کردن 破除，消除，清除；排除，

解决（困难）；赶走，解除

این دوا تب را بر ~ میکند . 这种药可以解热（退烧）。

~ کسی را گرفتن 站在某人一方，拥护某人，支持某人

دو ~ نخ را گرفتم . 我把线的两头都拽住了。

قصور از ~ او بود . 这是他的过失。

این نوع دوا از ~ دولت قدغن شد . 这种药品已被政府禁止使用。

ما را ~ اطمینان خود بدان! 请相信我们吧！

هر روز صبح زود در اطراف این باغ قدم میزند . 他每天清晨在这座公园附近散步。

طرف Ⅰ (*tarf*) 〔名〕 ①（诗句中用）边，角，沿，边缘②（眼）角③睫毛④眨眼

~ دامن 衣边

~ دستار 巾角

~ کلاه 帽子的宽边

طرف Ⅱ 〔名〕 腰带

طرف Ⅲ 〔名〕 利益，好处

طرف از 一份，一些

~ بر بستن (~ برداشتن) 得到好处；获得结果

از ناحیهٔ کسی ~ بستن 同上

طرف (*toraf*) 见 طرفه (*torfe*)

طرفدار (*taraf-dār*) 〔名、形〕 ①拥护者，支持者，信奉者②〈旧〉国王，统治者，治（理）者③边防军④主张…的，拥护…的，支持…的⑤偏袒的；偏向的

~ امر عادلانهٔ بشر 拥护人类正义事业的（人）

~ انجم 〈喻〉太阳

~ پنجم 〈喻〉火星

~ فاشیست 亲法西斯的（人）

طرفداران جنگ 主战派

طرفداران صلح 和平拥护者；主和派

~ کسی بودن 追随某人，拥护某人，信从某人

~ عقیده‌ای بودن 拥护某种主张；支持某种见解

ما ~ مبارزهٔ فعال فکری هستیم . 我们主张积极的思想斗争。

طرفدارانه 〔副〕 偏袒地，有偏向地

طرفداری 〔名〕 拥护，支持，信奉；偏向，偏心

~ از انتقاد سخت 好尅人

~ از قوم و خویش 裙带关系

بدون ~ از کسی 不偏袒某人

~ و حمایت کسی را بدست آوردن 获得某人的支持

~ کردن (را ، از) 拥护，支持，信奉

ما از مبارزات عادلانهٔ مردم سراسر جهان ~ میکنیم . 我们支持各国人民的正义斗争。

طرفگاه (*tarafgāh*) 〔名〕 〈喻〉世界

طرفگی (*torfegee*) 〔名〕 罕见，惊奇，奇异；新奇，新异

طرفگیر (*tarafgeer*) 同 طرفدار

طرفگیری 同 طرفداری

طرفه (*tarfe*) 〔名〕 ①以目示意，使眼神②一眨眼，刹那间，瞬息间③眼里有血丝

طرفه (*torfe*) 〔形、名〕（复 طرف）①稀罕的，珍贵的，新鲜的，新奇的②吸引人的③稀有；稀罕物④魔术家⑤意中人

شش طاق ~ 〈喻〉红尘

طرفة العین (*tarfatol-eyn*) 〔名〕瞬间，眨眼间，转眼间，顷刻

در یك ~ 一瞬间，一眨眼工夫

طرفیت (*tarafiyyat*) 〔名〕①对立，对抗；仇视，敌意；卷入争端②联系，关系

~ داشتن 对立，对抗；仇视，敌意；有联系，有关系

طرفین (*tarafeyn*) 〔名〕① طرف (*taraf*) 的双数②〈数〉（比例或级数的）首项或末项

~ قرارداد (~ متعاهدین) 协议双方，缔约双方

~ متداعیین 诉讼双方，争执双方

طرق (*targh*) 〔名〕敲击，击打

طرق (*taragh*) 〔名〕劈啪声；发出劈劈啪啪的响声（常用 طرق و طروق ）

طرق (*torogh*) 见 طریق

~ مواصلت 交通线；通讯线路

~ و شوارع 公路交通

وزارت ~ (و شوارع) 〈旧〉交通部

طرق و طروق (*taragho-toroogh*) 同 ترق و تروق

طرقه (*torghe*) 〔名〕〈动〉鸫鸟，黑鸫

طرقه بازی 〔名〕一种儿童游戏

طرقیدن (*taragheedan*) 同 ترکیدن

طرکیدن (*tarakeedan*) 同 ترکیدن

طرلان (*tarlān*) 〔名〕一种鹰的名称

طرم (*torom*) 〔名〕击鼓，鼓声

طرمتای (*toromtāy*) 〔名〕〈动〉青鸟

طرمطای (*toromtāy*) 同 طرمتای

طرنجبین (*taranjabeen*) 同 ترنجبین

طرنجیدن (*toranjeedan*) 同 ترنجیدن

طرنشول (*tornoshool*) 〔名〕〈植〉向日葵

طروب (*taroob*) 〔形〕〈旧〉活泼的，愉快的，有生气的，有朝气的

طره (*torre*) 〔名〕（复 طرر ）①一束鬈发，额发，刘海②（马的）额鬃③（头发、羽毛、草等的）一簇，一束④房檐；边缘⑤房顶⑥墙垛，门楼⑦服饰边

~ پریشان 乱蓬蓬的头发

~ دستار 头巾缠好后拖在一边的部分

طری (*taree*) 〔形〕新鲜的，鲜嫩的，滋润的

گلهای ~ 鲜花

طریاق (*teryāgh*) 同 تریاق

طرید Ⅰ (*tareed*) 〔形〕①被赶走的，被逐出的，被流放的②被推翻的

طرید Ⅱ 〔名〕①喊叫；作战时的呐喊②进攻，攻击

~ بر آوردن 同上

طریدن (*tareedan*) 〔动〕（根 طر ）〈旧〉偷，盗

طریف (*tareef, toreef*) 〔形〕①新鲜的②稀少的，稀奇的③美丽的，标致的

طریفه (*tareefe*) 〔名〕（复 طرایف ）①罕有物，出奇的东西；新鲜的东西②漂亮话，佳话；奇谈

طریق (*tareegh*) 〔名〕（复 طرق ）①道路，路线，途径②方式，方法；手段，做法

~ مارکسیسم - لنینیسم 马克思列宁主义的道路

از ~ 用…方法，通过…途径

از هر ~ 用各种方法，通过各种途径

بدین ~ 用这种方法，通过这种手段，从而

به ~ صلح 用和平方法

به ~ مثل 用比喻的方法

بهر طريقى كه شده 无论用什么办法

~ به هيچ 不可能，一点也不，绝不

به طرق مختلفه 通过各种途径，用不同的方式

ارائهٔ ~ كردن 指路，引路

كمون تودهاى چين از ~ تعاونى كردن كشاورزى رشد و تكامل يافته است . 我国的人民公社是通过农业合作化的道路发展起来的。

طريقت (*tareeghat*) 〔名〕①同 طريقه ②托钵僧的生活③（伊斯兰教中的）神秘主义

اهل ~ (رهرو ~) （伊斯兰教的）神秘主义者

طريقه (*tareeghe*) 〔名〕（复 طرايق）①道路；手段，方式，方法②〈转〉态度，举止③教义，主义④〈语〉（动词的）态，式

~ انجام دادن اين كار چيست ؟ 这任务应如何完成？

طشت (*tasht*) 〔名〕①脸盆，洗衣盆；〈古〉盥洗用具（如盆等）②一种乐器

~ كسى از بام افتادن 某人远近闻名（多指丑事）

طشتش از بام افتاد . 他丢脸了。

~ طلا به سرت بگير و برو ! 祝你一路平安!

طشت دار 〔名〕〈旧〉①侍候人洗浴的仆役②看浴室的人

طشتك (*tashtak*) 〔名〕①小盆②〈摄〉显影用盘③（汽水瓶、酒瓶上的）瓶盖

طعام (*ta-ām*) 〔名〕（复 اطعمه）食物，食品；菜肴

~ و شراب 吃的和喝的，饮食

~ خوردن 吃东西

~ دادن 给吃的，喂

~ گذاشتن (~ گذاردن) 上饭，上菜

طعام خانه 〔名〕食堂，饭厅

طعان (*ta-ān*) 〔名〕刺，刺戳，刺穿

طعم (*ta'm*) 〔名〕（复 طعوم）口味，滋味，味道；尝味

~ داشتن 合口味，有滋味，好吃

طعم (*to'm*) 同 طعام

طعم (*to'am*) 见 طعمه

طعمه (*to'me*) 〔名〕（复 طعم）①食物，食料，食品②诱饵，〈喻〉牺牲品③〈史〉非世袭的封建领地

~ توپ 炮灰

~ آتش شدن (~ حريق گرديدن) 被火烧光，化为灰烬

~ آتش كردن 把…烧掉，付之一炬

اگر او در آنجا نميبود ، تمام بنا ~ حريق ميگرديد . 要不是他在那儿的话，整座房子都要烧掉了。

طعن (*ta'n*) 同 طعنه

طعنه (*ta'ne*) 〔名〕（复 طعنات）①讽刺，讥笑，嘲弄；〈语〉反语法②指责，责备③刺，扎，击④骂，说坏话

~ جگر سوز 辛辣的讽刺

~ با (~ به) 讥讽地（说）

~ زدن (به) 指责，讽刺，讥笑，嘲弄，说坏话；指桑骂槐，说东道西

طعنه آميز 〔形〕讥讽的，讽刺的，嘲弄的，辛辣的

طعنه زن (~ *zan*) 〔名、形〕①讽刺者，讥讽者；斥责者②讽刺的，讥讽的

طعوم (*to-oom*) 见 طعم (*ta'm*)

طغات (*toghāt*) 见 طاغی

طغار (*taghār*) 同 تغار

طغراء (*toghrā'*) 〔名〕（复 طغراءات）①花押字，交织字母（姓名的字母相互交织成图案，用作标记）②一份，一部，一册③圣旨，手谕

طغیان (*toghyān*) 〔名〕①暴乱，叛乱，暴动②（河水）泛滥③洪水

آب ~ 水灾，发大水

آفت ~ 自然灾害

داشتن ~ （河）决口

کردن ~ 暴乱，叛乱，暴动，闹事；发大水，泛滥；（海）汹涌澎湃

این رودخانه در گذشته اغلب ~ میکرد. 这条河过去经常泛滥。

طفره (*tafre*) 〔名〕①躲避，溜走，避开，回避，推诿②跳跃，飞跃

(زدن ~) رفتن ~ 躲避，逃避，回避

از دادن جواب قطعی ~ میرود. 他避而不作肯定的回答。

او هیچ وقت از کار ~ نمیزند. 他从不推诿工作。

طفره آمیز 〔形〕逃避的，推诿的

طفره روی (~ *ravee*) ①躲避，逃避，回避②拖延，延期

طفره زن (~ *zan*) 〔名〕托故者，推诿者

طفل (*tefl*) 〔名〕（复 اطفال）①孩子，小孩，儿童②〈转〉幼稚的人；小鬼，小家伙

چشم ~ 瞳仁

حق ~ 天使

رزان ~ 〈喻〉酒

(شیرخواره ~) رضیع ~ 婴儿，吃奶的孩子

تا نگرید ~ کی نوشد لبن. 〈谚〉孩子不哭没奶喝。（比喻：不劳则不获）

طفلانه 〔形、副〕幼稚的（地），不成熟的（地）

حرکات ~ 幼稚的行为

طفلک (*teflak*) 〔名〕①小孩，婴儿②（表示怜悯时用）可怜的家伙，可怜的人

طفله (*tefle*) طفل 的阴性

طفلی (*teflee*) 同 طفولیت

طفلیت (*tefliyyat*) 同 طفولیت

طفولت (*tofoolat*) 同 طفولیت

طفولیت (*tofooliyyat*) 〔名〕童年，幼年时代

طفیف (*tafeef*) 〔形〕①不完整的，欠缺的②微小的，不足道的，无关紧要的

طفیل (*tofeyl*) 〔名〕①寄食者，食客，不速之客②寄生虫，寄生物③〈口〉仰仗，支持，依靠；作伴

به ~ 仰仗，靠

به ~ دیگران زندگی کردن 靠别人过活，寄人篱下

به ~ او آنجا رفتیم. 〈口〉我们是同他结伴去那儿的。

طفیلی 〔名、形〕①寄食者，食客②寄生虫③不速之客④寄生的，由寄生虫引起的

و غفیلی ~ 食客，寄食者

زندگانی ~ 寄生生活，寄生现象，寄生习惯

نباتات ~ 寄生植物

بطور ~ زندگی کردن 过寄生生活

طفیلی شناس (*tofeylee-shenās*) 〔名〕寄生物学家，寄生虫学家

طفیلی شناسی 〔名〕寄生物学，寄生虫学

طفیلی گری (~ *garee*) 〔名〕寄生

طفیلی وار 〔形、副〕 寄生虫似的（地）

~ زندگی 寄生虫般的生活

طل (*tall*) 〔名〕（复 طلال ، طلل）①露水②小雨，细雨，毛毛雨

طلا (*talā, telā*) 〔名〕 ①金，黄金②涂抹③油膏，软膏

~ خالص 纯金

~ سفید 白金；〈化〉铂

~ سیاه 〈喻〉石油（黑色的金子）

~ مصنوعی（~ مشاقی） 金色铜（铜与锌的合金，用来假冒为金）

~ ساعت 金表

~ سیستم پایهٔ 金本位制

~ مسکوك 金币

~ مظنهٔ 黄金牌价

~ ورقهٔ 金箔

~ کردن 涂擦（药物）

~ گرفتن 镶金，镶金牙

طلائی که پاك است چه منتش بخاك است .〈谚〉真金不怕火炼。

هر آنچه میدرخشد ، ~ نیست .〈谚〉闪光的东西不都是金子。

طلا آلات (*talā-ālāt*) 〔名〕 金制品，金制用具

طلاب (*tollāb*) 见 طالب

طلاباف (*telā-bāf*) 〔名〕 金丝织品，金丝缎

طلاح (*talāh*) 〔名〕 坏，邪恶；阴险，堕落

طلا خیز (*talā-kheez*) 〔形〕 产金的，含金的

طلا دار 同 طلاخیز

طلا دوز 〔名、形〕 用金线缝制的（冠冕或衣物）

~ تاج 金冠

طلا ساز 〔名〕 炼丹者，炼金者，金匠

طلاسم (*talāsem*) 见 طلسم

طلا شور (*talā-shoor*) 同 طلا شو(ی)

طلا شو(ی) 〔名〕 淘金者

طلاشوئی 〔名〕 淘金

طلاق (*talāgh*) 〔名〕 离婚

~ گرفتن 离婚（指女方）

~ گفتن（~ دادن）（را ، به） 离婚，休妻，离异

طلاقت (*talāghat*) 〔名〕 ①好口才，口齿流利，健谈②面带喜色

~ لسان 会说话，口齿流利，侃侃而谈

طلاقسار (*talāgh-sār*)：~ کردن 休妻，离婚

طلاق نامه 〔名〕 离婚书

طلاقی 〔形〕 离婚的

~ مسائل 离婚问题

طلاکار (*talā-kār*) 〔名、形〕 ①镀金匠，金匠②镀金的，镶金的

طلاکاری 〔名〕 ①镀金，镶金②雕刻金饰物

~ کردن 同上

طلا کوب 〔名、形〕 ①嵌金匠，烫金匠②嵌金的，烫金的

طلا کوبی 〔名〕 镶金，嵌金，铸金；烫金

طلال (*telāl*) 见 طل

طلاوت (*talāvat*) 〔名〕 ①美观，美丽②优美，优雅，雅致

طلایع (*talāye'*) 见 طلیعه

طلایه (*talāye*) 见 طلیعه

طلایه دار 〔名〕 先头部队的指挥；侦察兵

طلائی (*talā-ee*) 〔形〕 ①金的，金制的②金黄色的，金色的；镶金的，镀金的

~ دستبند 金镯子

~ عصر 黄金时代

~ ماهی 金鱼

~ موهای 金色头发

~ کردن 弄成金黄色；镀金，镶金

موی کسی را ~ کردن 染成金发

طلب (*talab*) 〔名〕 ①要求，祈求，请求；想②债务③召来，召唤④寻求，谋求⑤可做构词后缀表示"要求"、"追求"之意，如： ~ آزادی ، ~ جاه ، ~ فرصت 等

~ من ! 〈口〉归你啦！

در ~ شهرت 沽名钓誉

در ~ علم بودن 求知

~ داشتن (از) 讨债

چقدر از ما ~ دارید ؟ 我们欠你多少？

دست ~ بدامن کسی زدن 求助于某人，死气白赖地求人

~ کردن (از ، را) 要求，请求；召来，召回；邀请

او از ما ~ کمك کرد . 他请求我们帮助。

~ نساء کردن 向女子求爱，求婚；祈求

~ تنخواه نمیشود . 〈谚〉放出去的债不能当现金用。

طلب (*tolb*) 〔名〕 ①人群②军队

طلب ~ 一群群的

طلب (*telb*) 〔名〕 向女子求爱者，求婚者

طلبدار (*talab-dār*) 同 طلب کار

طلب کار 〔形、名〕 ①要求的(人)，请求的(人)，想…的（人）②债权人，贷款人，债主③寻求…的，谋求…的

~ بودن 放债

من از او سه تومان ~ هستم. 他欠我三个土曼。

طلب کاری 〔名〕 ①要债，索债②要求

~ کردن (از) 同上

طلبه (*talabe*) 见 طالب

طلب یاری (*talab-yāree*) 〔名〕 求援，呼救

~ کردن 同上

طلبیدن (*talabeedan*) 〔动〕（根 طلب ）①要求，请求，想②召来，邀请③寻求，谋求④要债

غلبه بر این مشکلات همت میطلبد . 克服这些困难需要下决心。

آقای رئیس شما را میطلبد . 主任叫你(去)。

هر دوی شما را بجلسه طلبیدند . 你们俩人都被邀出席会议。

طلبیده 〔形、名〕（复 طلبیدگان ）被选的(人)，应选的（人）；召唤来的；要回的债务

طلح (*talh*) 〔名〕 ①金合欢属的植物（尤指阿拉伯胶树）②羊角蕉

طلسم (*telesm*) 〔名〕（复 طلسمات ، طلاسم ）①护符，符咒；符录②密码

~ (به ، بر) افتادن 乱套，复杂化；遇到麻烦

کارم به ~ افتاد . 我的事情乱套了；我遇到麻烦了。

به ~ انداختن (~ کردن) 使…中邪术，迷惑，迷住

~ شدن 中邪；无法摆脱，不能解决

~ (کسی یاچیزی را) شکستن (~ گشادن) 除邪，解咒

طلسم کرده (~ *karde*) 〔形〕 中邪的，中魔法的

طلسم گر (~ *gar*) 〔名〕（治病的）巫医，巫师

طلسم گری 〔名〕 迷惑，法术，妖术，魅力，神通

طلسمی 〔形〕 中邪的，中魔的

طلع (*tal'*) 〔名〕 <植>佛焰苞

طلعت (*tal'at*) 〔名〕 ①外观，外表，外形，外貌②面貌，形象，相貌③(星星)出现，上升

طلق Talc 〔名〕 ①<矿>云母②滑石(粉)

طلق (*telgh*) 〔形〕 ①自由的，不受约束的，放纵的②法律许可的，合法的

طلق (*talegh, tologh*) 〔形〕 ①口齿流利的，语言流畅的②亲切的，热情的，欢快的，高兴的③慷慨的，开朗的④放纵不羁的，不受约束的

طلقی (*talghee*) 〔形〕 云母的，云母制的

طلل (*talal*) 〔名〕(复 اطلال ، طلول) ①旧址，遗址，废墟②(复数时)骨架

طلل (*telal*) 见 طل

طلوع (*toloo'*) 〔名〕 (日、月、星)上升，升起，出现，呈现

　آفتاب ~ 日出

　تمدن ~ 文明的开端

　فجر ~ 破晓，晨曦

　کردن ~ 上升，(太阳)升起；(星)出现，呈现

طليعه (*talee'e*) 〔名〕(复 طلايع ، طلايه) ①<军>前哨，先头部队②夜哨，巡哨，巡逻兵③开始，先兆

　راهنما ~ 向导，前导尖兵

　صبح ~ 黎明，朝霞

　"نهضت چهارم مه" ۱۹۱۹ ~ دوران نوینی در تاریخ انقلاب چین بشمار میآید . 一九一九年的“五四运动”是中国革命历史上新时代的先声。

طليق (*taleegh*) 〔形〕 ①自由的②口才流利的，流畅的，健谈的③喜形于色的

طماع (*tammā'*) 同 طمعکار

طمأنينه (*toma'neene*) 〔名〕 ①安静，安宁，安稳②隆重

طمث (*tams*) 〔名〕 月经；脓血

　~ حبس 停经，闭经

　~ خروج 行经

طمثی 〔形〕 行经的，月经的

طمس (*tams*) 〔名〕 消灭；隐藏

طمطام (*tamtām*) 〔名〕 ①海上，海面②与众不同的，异乎寻常的

طمطراق (*tomtorāgh*) 〔名〕 ①豪华，华丽，壮观，宏伟②夸张，言过其实

　~ جملات پر 漂亮词句，空洞的大话

طمطم (*temtem*) 〔形〕 语调不正的，发音不清楚的

طمع (*tama'*) 〔名〕 贪婪，贪财，贪得无餍，贪心，妄想

　خام ~ 妄想，一枕黄梁

　فطری ~ 贪婪，渴望

　به ~ چیزی افتادن (~ آمدن ، ~ بردن ، ~ بستن ، ~ کردن) 觊觎某物，垂涎某物；贪心；渴望，强求

　به ~ انداختن (~ افکندن) 怂恿…，使…垂涎，引起贪欲

　~ بریدن (~ برداشتن ، ~ گسستن) 失望；绝望

　از جان ~ بریدن 对生活绝望，失去生之欲望，厌世

　~ داشتن (به) (چشم ~ به چیزی داشتن) 对…打主意；眼红，眼馋；垂涎

خام کردن ~ 痴心妄想

.مدار که گنجشك کار باز کند ~ 〈谚〉石头里是榨不出油来的。（直译：要麻雀做雄鹰之事是妄想）

آرد بمردان رنگ زردی ~ 〈谚〉贪婪者理亏。

.را سه حرف است هر سه تهی ~ 〈谚〉贪婪者无真话。

طمعکار 〔形、名〕 贪欲的(人)，贪婪的（人），贪财的（人），贪得无餍的（人）

.رنگش زرد است ~ 〈谚〉贪婪者理亏。（意指做贼心虚）

طمعکاری 〔名〕 贪婪，贪财，贪得无餍

طمعگار 同 طمعکار

طمع ورزی (~ *varzee*) 同 طمعکاری

طناب (*tanāb*) 〔名〕（复 اطناب ）绳,绳索，缆绳，帐篷绳

چخماقی ~ 〈军〉导火线

حمایت ~ 保险绳

رخت شوئی ~ 晾衣绳

فولادی ~ 钢索

انداختن ~ 套，套住，勒死，吊死

گدائی کسی را بریدن ~ 彻底打发走（某人）

با ~ بستن 用绳索固定，用绳缚牢

خوردن ~ 被丈量，被测量（用绳）

با ~ پوسیدهٔ کسی به چاه رفتن 为某人火中取栗；上圈套

~ زدن (~ گذاشتن ، ~ نهادن) （用绳子）丈量，测量

یك مو را ~ کردن 小题大作，任意夸大

طناب باز 〔名〕 走绳索者

طناب بازی 〔名〕 ①走绳索②跳绳（游戏）

طناب باف 〔名〕 制绳工人

طناب بافی 〔名〕 制绳索，编绳子

کردن ~ 同上

طناب پیچ 〔形〕 用绳子捆住的

کردن ~ 用绳子捆

طناب خور (~ *khor*) 〔名〕（用绳子丈量过的）深度

.این چاه ده متر است ~ 这口井深十米。

طناب ساز 〔名〕 制绳索者

طناب سازی 〔名〕 制绳业，制绳的场所

طناب کشی (~ *keshee*) 〔名〕 拉索，拔河

~ مسابقهٔ 拔河比赛

طنابی 〔形〕 ①绳子的，象绳子的②同 طنبی

~ نردبان 绳梯，软梯

طناز (*tannāz*) 〔名、形〕 ①嘲笑的（人），讥笑的(人)；说笑话的(人)，爱开玩笑的(人)，逗人的(人)②撒娇的(人)，卖弄风情的(人)，婀娜多姿的（人）

بودن ~ 爱玩，逗人，撒娇

طنازی 〔名〕 ①嘲笑，嘲弄，开玩笑②撒娇，婀娜多姿，卖弄风情

کردن ~ 同上

طناف (*tanāf*) 同 طناب

طنان (*tannān*)〔形〕 声响的，著名的，出名的

طنبور (*tanboor*) 〔名〕 冬不拉（一种弦乐器）

~ زدن (~ نواختن) 弹奏冬不拉

طنبورچی 〔名〕 冬不拉弹奏者

طنبورزن (~ *zan*) 同 طنبورچی

طنبی (*tanabee*) 〔名〕 凉亭

طنز (*tanz*) 〔名〕①讥笑，讽刺，讥讽，嘲笑②

开玩笑，笑话③娇媚，多情

به ~ 讥笑地，讽刺地，嘲笑地

~ کردن (~ زدن) 讥笑，讽刺

~ نوشتن 写讽刺文章

طنزنویسی (*~ neveesee*) 〔名〕 讽刺文学

طنطنه (*tantane*) 〔名〕 ①敲打乐器的声响②叮当声，嗡嗡声，嘈杂声，纷纷扬扬③〈喻〉华丽

طنطور (*tantoor*) 〔名〕 药酒，酊，酊剂

~ تریاك 鸦片酊

~ ید 碘酒

طنین (*taneen*) 〔名〕 ①钟声，铃声，玎玲声，叮当声，（苍蝇）嗡嗡声②共鸣，回声，回响，耳鸣③音色

~ گوش 耳鸣

~ انداختن (~ افکندن ، ~ بستن) 发出玎玲声，发出叮当响，（蜂、蝇）发出嗡嗡声，回响，声音缭绕

طنین افکن (*~ afkan*) 同 طنین انداز

طنین انداز (*~ andāz*)〔形〕 鸣响的，叮当作响的，玎玲声响的，嘹亮的，响彻云霄的

~ شدن (~ بودن) 鸣响，叮当作响，（声音）回旋

صدای ناطق درسالن ~ بود . 演讲人的声音在大厅中回荡。

طواحن (*tavāhen*) 见 طاحنه

~ آخره 〈解〉智齿

طواحین (*tavāheen*) 见 طاحونه

طواشی (*tavāshee*) 〔名〕 太监，宦官，阉人

طواعین (*tavā-een*) 见 طاعون

طواغیت (*tavāgheet*) 见 طاغوت

طواف (*tavāf*) 〔名〕 ①绕行，环行②朝觐天房的仪式（绕行）

~ زدن (~ کردن) 绕圈环行，围绕天房转圈（一种朝觐形式）

طواف (*tavvāf*) 〔名〕 叫卖水果的小贩

طوامیر (*tavāmeer*) 见 طومار

طوایف (*tavāyef*) 见 طایفه

علم ~ بشر 人类学，民族学，人类文化学

طوایل (*tavāyel*) 见 طایل

طوبا 同 طوبی

طوبی (*toobā*) 〔名〕 ①幸福，至福②天堂，天堂的树

طوبی قامت (*~ ghāmat*) 同 طوبی قد

طوبی قد (*~ ghad*) 〔形〕 身材美的，身段好的

طوپ 同 توپ

طوج 同 توج

طور (*towr*) 〔名〕（复 اطوار）方式，方法，式样，种类

~ دیگر 否则，或者，再者

این ~ 这样的，这类的

به ~ استثناء 破例地，作为例外

به ~ دقیق 准确地

به ~ عمده 主要地

به ~ عمومی 一般地

به ~ کامل 完全，完美地

به ~ کلی 总之

به ~ مساوات 平均

چه ~ 如何？怎么样？

هر ~ 不管怎样，无论如何

هر ~ هست (هر ~ شده) 不管付出什么代价，无论如何

همان ~ که ... همین ~ هم ... 象…

那样，…也就…；随着…

همین ~ 就像这样，正如，诚如

همینطورها 勉强过得去，一般；不过如此

هیچ ~ 永不，绝不

بطوریکه . . . 正如…；以至于…

بطوریکه قبلا گفته شد . . . 如前所说…

بطوری . . . که . . . 如此…，以至于…

احوال شما چه ~ است ؟ 您好吗？

او بطوری خسته بود که غذا هم نمیتوانست بخورد . 他累得连饭都吃不下。

(به) هر ~ (که) باشد (شده ، یا هست) 无论如何

هر ~ شده این کار را باید انجام داد . 无论如何这件事一定要做。

طوری برو که با بام رفت ! 请便吧！滚回老家去！（意即不想再见你的面）

طوسی 〔形〕 灰的，灰色的，深灰色的（指布料）

طوطك (*tootak*) 同 توتك

طوطی 〔名〕 〈动〉鹦鹉

طوطی سخن (*tootee-sokhan*) 〔名〕 嘴甜的（人）

طوطی وار 〔形，副〕 像鹦鹉似的，（地）鹦鹉学舌般的（地）；人云亦云

~ تکرار کردن (~ گفتن) 鹦鹉学舌，人云亦云

طوطی واری 同 طوطی وار

طوع (*tow'*) 〔名〕 ①听从，遵命，顺从②愿意，心愿，意向

به ~ 自愿地，情愿地

به ~ و رغبت (یا بالطوع و الرغبه) 按自己心愿，甘心情愿地

طوعاً (*tow'an*) 〔副〕 甘心情愿地，自愿地

~ و کرهاً 不管愿意不愿意；无可奈何地

طوغان 〔名〕 〈动〉鹰隼

طوف (*towf*) 〔名〕 巡查，巡视，夜间巡逻，绕行

طوفان 〔名〕 ①风暴，飓风，台风，旋风②洪水，暴风雨

~ آتش 疯狂的火力，猛烈的炮火

~ نوح （基督教《圣经》中的）大洪水

قبل از ~ （基督教《圣经》中所说的）大洪水以前的

~ مرغ 海燕

~ کردن 起风暴，雨骤风狂；〈转〉完成一件大事；狂怒

~ نخواهد آمد . 〈谚〉天塌不下来。

طوفان خیز 同 طوفان زا (ی)

طوفان زا(ی) 〔形〕 有狂风暴雨的

طوفان زاد 〔形〕 大洪水的，洪水引起的

طوفان نما (*toofān-namā*) 〔名〕 （航行中用来推测风暴中心位置的）风暴图

طوفانی 〔形〕 ①飓风的，暴风雨的②狂暴的，猛烈的

~ آتش 〈军〉猛烈的火力

~ باد 暴风

~ باران 暴雨

~ هوای 暴风骤雨的天气

دریا ~ است . 大海卷巨澜。

طوق (*towgh*) 〔名〕 （复 اطواق）①圈，箍；指环②〈转〉枷锁，〈喻〉（系有金属圆球的）禁锢犯人用的锁链③项圈，项链；〈动〉翎领④轭

~ افسر نگهبان 护喉甲胄

~ الحاق 〈军〉连接环

~ بندگی 奴隶的枷锁

لعنت ~ 女人，家眷，眷属

ماه ~ 月晕

انداختن ~ （因热晒）脸红，（发烧）眼圈黑红

~ بر گردن انداختن (یا کردن یا نهادن) 戴项圈，戴项链

~ چیزی را بگردن انداختن (یا نهادن) 屈从；肩负起

〈喻〉 ~ لعنت بگردن انداختن (یا افتادن) 有了家庭累赘

~ (کسی) برگردن داشتن 屈从，顺从（某人）

طوق (*toogh*) 〔名〕 旗，旌旗，麾

طوق بر گردن (*towgh-bar-gardan*) 〔形〕 奴隶般的，顺从的

طوقدار (~ *dār*) 〔形，名〕 ①有箍的，有圈套的②套着的（如鸽子等）③奴隶；俘虏；脖子色异的鸽子

طوقه (*towghe*) 〔名〕圈，箍，环

طوقی 〔形、名〕 ①项链般的②一种石榴名

طول 〔名〕（复 اطوال）①长度②〈地〉经度

~ جغرافیائی (~ بلد) 经度，经线

شرقی ~ 东经

عمر ~ 长命，长寿

غربی ~ 西经

کلام ~ （说话）冗长，噜苏

مدت ~ 时期

موج ~ 波长

~ به 沿着

به ~ کوچه 沿着街道

~ (به) پرش 跳远

~ در 沿，沿着；在…期间

در ~ این مدت 在此期间

~ درجهٔ 经度

~ مقیاس 长度

به ~ انجامیدن 历时，延续

تحقیقات و مطالعات او چندین هفته به ~ انجامید . 他的调查研究工作进行了好几周。

~ و عرض جای را پیمودن 纵横走遍某地

~ دادن 延长，拉长，延伸，（说话）冗长，拖长

مناظره را ~ دادن 把辩论拖长下去

~ نده ! 别磨蹭了！不要耗时间了！

~ کشیدن (~ داشتن) 花时间，历时

آن جلسه ۳ ساعت ~ کشید . 那次会议历时三小时。

هر اطاق ۶ متر در ۵ متر ~ و عرض دارد . 每间房间长六米宽五米。

هر اطاق ۶ متر ~ و ۵ متر عرض دارد . 同上

هنوز ~ دارد تا این ساختمان تمام شود . 这所房子还要很久才能完工。

آوردن آذوقه یك ماه تمام ~ کشید . 运粮食整整化了一个月的时间。

ساختمان آن پل سالها ~ میکشد . 建造那座桥要化好几年时间。

طولی نکشید که . . . 很快就…，没过多久就…

طولی نخواهد کشید که . . . 不要多久就会…

طولا (*toolan*) 〔副〕 ①长度为，长度是，纵长地②经度上

طویل العمر (*taveelol-omr*)〔形〕长命的，长寿的

طویل القامت (~ *ghāmat*)〔形〕高个子的

طویل المدت (~ *moddat*)〔形〕长期的，长时间的

~ برنامه ه'ی 长期计划

~ قرض 长期贷款

طویله (*taveele*)〔名〕马厩，马棚

~ خوک 猪圈

در ~ کردن (یا بستن) 入厩

طویله داری〔名〕马车行；各种车辆出租行

طهارت (*tahārat*)〔名〕①整洁，清洁；圣洁②宗教的洗礼，沐浴

~ گرفتن 沐浴(宗教礼节，只洗不净部分)

طهارت جا (ی) 同 طهارت خانه

طهارت خانه〔名〕厕所，茅房

طهر (*taher*) 同 طاهر

طهر (*tohr*) 同 طهارت

طهران (*tehrān*)〔名〕德黑兰（伊朗首都）

طهور (*tahoor*)〔形〕清洁的，圣洁的；沐浴…的

طی (*teyy*)〔名，介〕①走过，通过②度过(学期等)③谈妥，决定下来④在期间⑤〈旧〉卷起来

~ این مدت 在这段时间里

~ مسافت 驶过，经过，走过

بعد از ~ دورهٔ تحصیل 学习期满以后

~ (در) 在…期间，在…过程中

در ~ نطق خود 在自己的讲话中

~ شدن 走过，走完；经历，度过；完成，结束（学业）；定下（价）

~ کردن 走过，通过，渡过，结束(学业)；确定，决定（价格）；卷起来，叠起来

برای اینکه چین را به یک کشور مقتدرتبدیل سازیم باید راه دور و درازی را ~ کنیم .

این اطاق ~ پنج متر است . 这间房间长五米。

طولانی〔形〕长期的，长时间的

~ صحبت 长时间的谈话

~ عمر 长寿

طولومبه (*tooloombe*) 同 تلمبه

طولی〔形〕经线的；直线的，纵的

~ پرش 跳远

طولی (*toolā*)〔形〕更长的

ید ~ داشتن 内行，有专长

او در ادبیات ید طولائی دارد . 他在文学方面是个专家。

طولیاب (*tool-yāb*)〔名〕经纬仪

طومار〔名〕(复 طوامیر) ①册，卷，纸卷，卷物，卷轴②条幅③帐簿

~ عمر کسی درهم پیچیدن (عمر کسی ~ شدن) 死去

~ کردن 卷起；〈转〉长篇大论地写文章

یك ~ گفتن 讲话冗长

طومار نویس (*toomār-nevees*)〔名〕会计，会计师

طوماری〔形、名〕①卷状的，轴状的②〈建〉涡卷装饰，涡旋形饰③〈植〉螺环形的

طوی (*toy*)〔名〕宴请，宴席

طویت (*taviyyat*)〔名〕心愿，意图；内心的意愿

طوی قوش〔名〕〈动〉鸨鸟

طویل (*taveel*)〔形、名〕①长的；拖长的，冗长的，噜苏的②诗的格律的名称

~ ریسمان 长绳子

~ عمر 长寿

~ شدن 延长，伸长，加长

~ کردن 使…延长，延期，拖长

要把中国建成一个强大的国家还要经历很长的路程。

مسافت زيادى ~ كرديم 我们走了许多路。

قيمت آن را اول بايد ~ كرد ! 应先把它的价钱定下来!

طيار I (*tayyār*) 〔形、名〕 ①飞行的，跳跃的②飞快的，飞速的，飞逝的③活动的，活跃的，灵活的④带翅动物⑤易挥发物质⑥水银⑦秤⑧准备好的

چرخ ~ 飞轮

طيار II 同 تيار I 条

طيارات 见 طياره

طياره (*tayyāre*) 〔名〕 (复 طيارات) 飞机

دو باله ~ 双翼飞机

طياره چى 〔名〕 飞行员

طياره سازى 〔名〕 飞机制造业

كارخانهٔ ~ 飞机制造厂

طيارى I 〔名〕 飞机业务，航空事业

طيارى II 同 تيارى

طياش (*tayyāsh*) 〔形〕 ①轻率的，轻浮的，捉摸不定的②意志薄弱的

طى الارض (*teyyol-arz*) 〔名〕 臆想，空想

طيان (*tayyān*) 〔名〕 抹灰工，饿汉

طيب 〔名、形〕 (复 اطياب) ①香味，芳香②愉快③芬芳的，香的④好意的，善意的⑤合法的

خاطر ~ 好意，乐意，甘心情愿

به ~ خاطر 乐意地，甘心情愿地

طيب (*tayyeb*) 〔形、名〕 ①洁净的，美好的，良好的②令人愉快的，芳香的③合法的

طيبت (*teebat*) 〔名〕 ①快乐，舒服；良好，美好，善良②合法③精选的部分，精华

طيبه (*tayyebe*) طيب (*tayyeb*) 的阴性

طير (*teyr*) 〔名〕 (复 طيور) ①飞鸟，鸟类②飞，飞翔

طيران (*tayarān*) 〔名〕 飞行，飞翔

كردن ~ 同上

طيرت (*teyrat*) 同 **طيره** (*teyre*)

طيرناى (*teyr-nāy*) 〔名〕 诱鸟之笛

طيره I (*teere*) 〔名、形〕 ①羞惭，发怒②忧愁的，闷闷不乐的

طيره II 〔名〕 凶兆

طيره (*teyre*) 〔名〕 ①轻率，轻浮②随风倒③发怒

~ شدن (~ گرفتن) 发怒，生气

كردن ~ 激怒，使…生气

طيش (*teysh*) 〔名〕 ①轻浮，轻率，愚蠢，鲁莽②意志薄弱，不坚定③发怒，愤怒

طيف (*teyf*) 〔名〕 ①幻影，幻相；幽灵②<理>光谱，波谱

شمس ~ 太阳光谱

مغناطيسى ~ 磁谱

نور ~ 光谱

طيف بين 〔名〕 分光镜

طيف سنج (~ *sanj*) 〔名〕 分光计，分光镜

طيف سنجى 〔名〕 光谱学

طيف نگار (~ *negār*) 〔名〕 摄谱仪，分光摄像仪，光谱仪

طيف نما (~ *namā*) 〔名〕 光谱放大器，光谱映射仪

طيفور (*teyfoor*) 〔名〕 鸟，鸟类

طيفى (*teyfee*) 〔形〕 ①光谱的②<旧>错觉的，虚幻的

~ تجزیهٔ 光谱分析

~ رنگ‌های 光谱色

طیلسان (*teylasān*) 〔名〕 围巾（遮太阳用的）；罩衣，斗篷，披风

طیموس Thymus 〔名〕 〈解〉胸腺

~ غدهٔ 同上

طین (*teyn*) 字母 ط 的名称

طین (*teen*) 〔名〕 ①粘土，灰泥，胶泥②稀泥，烂泥③沉淀物

طینت (*teenat*) 〔名〕 本性，天性，性格，本质

طینی 〔形〕 泥的，粘土似的，粘土（多）的

طیور (*toyoor*) 见 طیر ، طایر

~ تفال با 以鸟算命或占卦

~ سبحث 鸟类学，禽类学

طیور شناس (~ *shenās*) 〔名〕 鸟类学家，飞禽学家

طیور شناسی 〔名〕 鸟类学，禽类学

طیوری 〔形、名〕 ①鸟的，飞禽的②买卖鸟的人

ظ

ظ 波斯文第二十个字母

ظاء 字母 ظ 的名称

(مؤلف ~) معجمه ~ 字母 ظ 的名称

ظاعن (*zā'en*) 〔形、名〕 ①旅行的②旅行者，行人

ظافر (*zāfer*) 〔形、名〕 ①胜利的，凯旋的②胜利者，战胜者

ظالم (*zālem*) 〔形、名〕(复 ظالمون، ظلمه، ظلام) ①残酷的，残暴的，暴虐的，不义的，压迫的②压迫者，暴虐者，暴君；〈旧〉左右局势的人

~ همیشه خانه خراب است. 〈谚〉暴君必亡。(比喻暴君没好报应)

ظالمی نیست که بظلم ~ دیگر گرفتار نباشد. 〈谚〉没有一个暴君不受到惩罚的。

~ پای دیوار خود را میکند. 〈谚〉暴君总是自取灭亡。

ظالمانه 〔形、副〕 残酷的(地)，残暴的(地)，不义的(地)，暴虐的(地)，压迫的(地)

~ رفتار 暴行

~ کسی را عذاب کردن 残酷地折磨某人

ظالم بلا (~ *balā*) 〔形、名〕 ①机灵的，灵活的(指孩子)②恋人③淘气鬼，顽皮孩子

ظالم پروری (~ *parvaree*) 〔名〕 助纣为虐，为虎作伥

ظالم کش (~ *kosh*) 〔名〕诛戮暴君者

ظالم کشی 〔名〕 诛戮暴君

ظالم نهاد (~ *nahād*) 〔形〕 本性凶残的，卑鄙的

ظالمه (*zāleme*) 〔形〕 残酷的，残暴的，暴虐的，不义的

ظالمی (*zālemee*) 同 ظلم

ظاهر (*zāher*) 〔形、名〕(复 ظواهر) ①清楚的，明显的，显然的；呈现的，显眼的②外部的，表露出来的；形式的③外表，表面；外貌，长相，外形④〈旧〉郊区

امر ~ 情形，状况

از ~ 从外表上

از ~ حکم به باطن نباید کرد. 不能从表面现象来判断事物的本质。

به ~ (در ~) 外表上，表面看来，形式地

اسپریالیسم به ~ نیرومند ولی در باطن ضعیف است. 帝国主义表面上是强大的，但实际上是虚弱的。

(در) ~ (از) شیخ (در) باطن (از) شیطان 表面上象个正人君子，实际上是个坏蛋。

برای حفظ ~ 为了顾全面子

چشم ~ 肉眼

صورت ~ (وضع ~) 外貌，外型，外表

~ و باطن یکی بودن 表里如一，心口如一

با کسی ~ و باطن بودن 同某人十分友

好亲密

فداکاری خود را ~ ساختن 表现出牺牲精神

~ شدن 显现，显出，现出；出现病情；〈摄〉显影

پس از شنیدن آن خبر تبسمی بر لبان او ~ شد. 听到消息后，他嘴边浮现出一丝笑意。

~ کردن (~ ساختن) 显现，显出，现出，揭发，暴露；〈摄〉显影

مقاصد خود را ~ کردن 露出自己的本意

حفظ ~ کردن 保全面子

حکم بر ~ کردن 出庭判决

~ و باطن همین را داریم. 这就是我们所有的一切。

فقط ~ آن خوب است. 这只不过是外表好看而已。

ظاهراً (*zāheran*)〔副〕①显然，显而易见地，明摆着的②外表上，表面上③好象是，看来，大概，似乎

او ~ اخمو است. 他看上去闷闷不乐。

ظاهر الصلاح (*zāhero-ssalāh*)〔形〕表面上正经的，假正经；看起来正派的

ظاهربین (*zāher-been*)〔形、名〕只看外表的(人)，看问题肤浅的（人），头脑简单的（人）

ظاهر بینی〔名〕见识肤浅

ظاهرپرست (~ *parast*) 同 ظاهر بین

ظاهر پرستی 同 ظاهر بینی

ظاهر دار〔形〕①表面好的，外表好看的，惹眼的②虚有其表的

ظاهر ساز〔形〕①假装的，伪装的，伪善的，不真实的②做样子的③表面迷惑人的

ظاهر سازی〔名〕假装，伪装，伪善，装模作样

~ کردن 同上

ظاهر فریب (~ *fareeb*)〔形〕①欺骗的②伪装的，假的，靠不住的

ظاهر فریبی〔名〕①欺骗②假装，伪装；看外表靠不住

ظاهر نگر (~ *negar*) 同 ظاهر بین

ظاهر نما (~ *namā*) 同 ظاهر دار

ظاهری (*zāheree*)〔形〕①外表的，表面的②肤浅的，浅薄的，皮相的③装的，不真诚的④〈宗〉现象主义的，现象论的

~ جلای 表面的光泽

~ دوست 泛泛之交

~ رفتار 表面上的行为

~ شباهت 外表相似

~ منظور 表面的动机（目的）

ظاهریه (*zāheriyye*)〔名〕〈宗〉现象主义派

ظباء (*zebā'*) 见 ظبی

ظبی (*zaby*)〔名〕（复 ظباء）羚羊

ظرافت (*zarāfat*)〔名〕①精美，精致，文雅，雅致，风度②伶俐，机智③俏皮话，风趣，幽默

~ کردن 开玩笑，说风趣话，说话幽默

ظرائف (*zarā-ef*) 见 ظریفه

ظرباء (*zarebbā'*)〔名〕黄鼠狼，鸡貂，鸡鼬

ظربان (*zarebān*) 同 ظرباء

ظرف (*zarf*)〔名〕（复 ظروف）①器皿，容器，盛具，器具②饭菜③间隔（时间）④(哲学)形态，形式⑤〈语〉副词⑥〈转〉能力，才能，耐心程度

~ آبخوری 水罐

~ آشخوری 钵，大碗

زمان و ~ مكان ~ 时间副词和地点副词
شب ~ 夜壶
كالا ~ 货物包装材料
و مظروف ~ 形式和内容
در ~ . . . 在…期间，在…之内
در ~ دو ساعت 在两小时内
ذكر ~ بجاى مظروف 〈语〉换喻，转喻（如：سماور ميجوشد . 水壶开了。——实指壶中的水开了）
~ قيمت با 总价（连盛器的价格）
~ نفت با 桶装油
~ نفت بى 散装油
~ وزن با 总重，毛重
~ كسى لبريز شدن 忍耐不住；命终，生命终止
~ به ~ كردن 移注，倾注

ظرفاء (*zorafā'*) 见 ظريف

ظرف شو(ى) (*zarf-shoo*) 〔名〕 洗涤器皿的人，器皿洗涤机

ظرف شوئى 〔名〕 洗涤碗碟；洗涤碗碟、蔬菜的地方
~ ماشين 器皿洗涤机
~ كردن 洗涤碗碟；洗涤器皿

ظرفى (*zarfee*) 〔形〕 〈语〉副词的，状语的
~ تعبير 副词短语

ظرفيت (*zarfiyyat*) 〔名〕 ①容量，容积；(生产)能力②规模，数量③〈化〉(化合)价，（原子）价④理解力
~ الكتريكى 〈理〉电容
~ بار (~ بارگيرى) 装载量
~ توليد 产额，生产规模，生产能力
~ حرارتى 热电容
~ كشتى （船的）吨位
ديگى با ~ هزار ليتر 容积为1000（公）升的锅炉
~ واحد 〈化〉价(如：原子价，化合价)
با ~ كامل بكار نه افتادن 开工不足
~ داشتن 有能力；有耐心，容量为…，可容…
او آدم خيلى كم ظرفيتى است . 他是个气量很小的人，他是个守不住秘密的人。

ظروف (*zoroof*) 见 ظرف
~ آشپز خانه 厨房用具，炊具
~ بدل چينى (~ بدلى) 瓷器
~ مرتبه 〈化〉连通器
~ مسى 铜器

ظريف (*zareef*)〔形、名〕（复 ظرفاء）①精美的，精致的；优雅的，雅致的②伶俐的，机智的③风趣的④纤细的，细致的；柔弱的（指身体），细腻的⑤风趣的人，诙谐的人
صنعت ~ (صنايع ظريفه) 工艺美术
~ نكتهٔ 微妙之处

ظريف القول (*zareefol-ghowl*) 〔形〕 聪明的，伶俐的；讲话文雅的

ظريفانه (*zareefāne*) 〔形、副〕 ①精美的(地)，精致的(地)，优雅的（地），雅致的（地）②伶俐的（地），灵敏的（地），机智的（地）③风趣的(地)④纤细的（地），柔弱的（地）
~ حركات 优雅的行为（举止）
اين شعر مضمون ~ دارد . 这首诗很优雅。
او ~ فكر ميكند . 他想得很细致。

ظريف كار (*zareef-kār*) 〔形〕 ①优美的，优雅

的，雅致的②聪明的，伶俐的

ظريف كارى 〔名〕 ①优美，精致，雅致②聪明，机灵

ظريفه I 〔名〕（复 ظرائف ، ظريفات）妙语，俏皮话，微妙之处

ظريفه II ظريف 的阴性

ظريفى 同 ظرافت

ظفر (*zofr*) 〔名〕（复 اظفار）（鸟兽的）指甲，爪

ظفر (*zafar*) 〔名〕 胜利，战胜，成功

~ طاق 胜利门，凯旋门

~ يادگار 奖品，纪念品

~ دادن 使…获胜

~ يافتن (بر) 战胜，获胜

ما سرانجام بر دشمن ~ يافتيم . 我们终于战胜了敌人。

ظفر اثر (~ *asar*) 〔形〕 胜利的，取胜的，凯旋的

ظفر انگيز (~ *angeez*) 〔形〕 必胜的，带来胜利的，促使胜利的

ظفر بخش (~ *bakhsh*) 同 ظفر انگيز

ظفر شعار (~ *she-ār*) 〔形〕 战无不胜的

ظفر مند (~ *mand*) 〔形〕 胜利的，战胜的，成功的，凯旋的

ظفر نمون (~ *namoon*) 同 ظفرمند

ظفره (*zafare*) 〔名〕〈医〉结膜炎

ظفرياب (*zafar-yāb*) 〔形〕 战胜的，胜利的

ظفريابى 〔名〕 胜利；胜利的结局

ظل (*zell*) 〔名〕（复 ظلال ، اظلال）①影子，阴影，投影②〈转〉荫庇，庇护，保护；恩惠③〈天〉（日、月）食；〈天〉本影，暗影④〈数〉正切，切线⑤（复数时）遮阳

~ آفتاب 正午时，阳光直射时

~ تمام (~ متمم) 〈数〉余切

~ ظليل 浓荫（密布），荫福，荫庇

در ~ الهى 〈宗〉在真主荫庇下

در ~ توجهات كسى 在某人的关怀下

~ شبهٔ 〈理〉半影，黑影周围的半阴影；〈天〉半影（太阳黑子周围的较淡部分）；（日、月食的）半影

در ~ حمايت كسى بودن 受某人关怀，受某人保护

ظلال (*zelāl*) 见 ظل

ظلام (*zallām*) 〔名〕 黑暗，阴暗

ظلام (*zollām*) 见 ظالم

ظلامات (*zolāmāt*) 见 ظلامت

ظلامت (*zolāmat*) 〔名〕（复 ظلامات）不义，不公正，压迫

ظلامه (*zolāme*) 同 ظلامت

ظلف (*zelf*) 〔名〕（复 ظلوف ، اظلاف）偶蹄，分趾蹄（如牛、羊等）

ظل گستر (*zell-gostar*) 〔形〕 有阴影的

ظلم (*zolm*) 〔名〕 ①压迫，迫害，欺凌；暴虐②不公正，非正义

~ استعمارى 殖民压迫

~ آوردن (~ كردن) 压迫，压制，欺凌，待人不公平

~ ديدن 受压迫，受压制，受欺负

~ امروز ظلمت فرداست . 〈谚〉恶有恶报。

~ را هم حدى (غايتى) است . 〈谚〉暴虐总有尽头。

~ ظالم بر سر اولاد ظالم ميرود . 〈谚〉一人作恶，祸及后代。

ظلماً (*zolman*) 〔副〕 象暴君似地；不公平地，非正义地，残酷地

ظلماء (*zalmā'*) 同 ظلام (*zallām*)

ظلمات (*zolomāt*) 见 ظلمت

ظلماتی 〔形〕 黑暗的，阴暗的

ظلمانی (*zolmānee, zalmānee*) 同 ظلماتی

ظلم پیشه (*zolm-peeshe*) 〔形、名〕 ①残暴的，压迫的②暴君，压迫者

ظلمت (*zolmat*) 〔名〕（复 ظلمات）①黑暗，阴暗②昏暗，昏③视力不好④〈旧〉折磨⑤（复数时）漆黑一团

آب ظلمات 生命之水

مثل ظلمات 漆黑一团

ظلمت آباد 同 ظلمت کده

ظلمت پرست (*~ parast*) 〔名、形〕 ①压迫者②反动势力的，黑暗势力的

ظلمت پرستی 〔名〕 黑暗势力，反动势力

ظلمت سرا (*~ sarā*) 同 ظلمت کده

ظلمت کده (*~ kade*) 〔名〕 ①黑暗的尽头②漆黑一团③世界，尘世，尘环

ظلمتی (*zolmatee*) 〔形〕 〈宗〉在昏昏噩噩之中的

ظلم دیده (*zolm-deede*) 〔形〕 被压迫的，被欺凌的

ظلم رسیده (*~ raseede*) 同 ظلم دیده

ظلم شعار (*~ she-ār*) 同 ظلم پیشه

ظلمکار 〔名〕 压迫者；暴君

ظلم کیش 同 ظلمکار

ظلمه (*zalame*) 见 ظالم

ظلوم (*zaloom*) 〔形、名〕①残酷无情的，残忍的，暴戾的，横行霸道的②暴君，压迫者

ظلی (*zellee*)：~ زاویهٔ 〈数〉由切线和弦构成的角

ظلیف (*zaleef*) 〔形、名〕 ①痛苦的（事情）②逆境，苦难，不幸

ظلیل (*zaleel*) 〔形〕 ①有影响的②多荫的，绿荫如盖的

ظلیم I (*zaleem*) 〔形〕 受压迫的，受欺凌的

ظلیم II 〔名〕 〈罕〉（公）驼鸟

ظماء (*zamā'*) 〔名〕 干渴

ظمان (*zamān*) 〔形〕 渴的

ظمی (*zamee*) 同 ظمان

ظن (*zann*) 〔名〕（复 ظنون）①意见，见解，主意②怀疑，猜疑③推测，猜想，付度，认为④诅咒

~ غالب (~ قوی) 成见，专断，推测，揣测有可能

به ~ قوی 很可能

به ~ من 依我的意见

~ حسن 好意，好感，好印象

~ سوء 怀疑，恶意

~ بردن (به) 怀疑；有偏向；认为，以为

چرا بیجهت باو ~ بد برديد ؟ 你为何要无缘无故地怀疑他？

حسن ~ داشتن (به) 有好意，有好感

او حسن ظنی به این جوانان دارد . 他喜欢这些年青人。

سوء ~ داشتن 有怀疑，不怀好意；有成见，有偏见

~ من به خطا رفت . 我猜错了。

ظنون (*zanoon*) 〔形〕 ①多疑的，疑心重的②嫉妒的

ظنون (*zonnon*) 见 ظن

ظنه (*zenne*) 〔名〕 怀疑，疑心；狐疑，诽谤，

攻击

ظنی (*zannee*) 〔形〕 推测的，推想的；爱猜想的，疑神疑鬼的，多疑的

ظنین (*zaneen*) 〔形〕 ①可疑的，有嫌疑的，被怀疑的，被猜疑的②多疑的，疑心重的

نسبت به . . . ~ بودن 怀疑…；对…有怀疑

~ شدن (به ، از) 怀疑，疑心，不信

ظواهر (*zavāher*) 见 ظاهر

ظهاره (*zehāra*) 〔名〕（布）面子

ظهر (*zahr*) 〔名〕（复 ظهور ، اظهر）①背②背面，反面

در ~ ورقه 在（书等的某一页的）另一面

~ آن را امضاء كنيد. 请在这背面签个字！

ظهر (*zohr*) 〔名〕（复 اظهار） 中午，正午，晌午

بعد از ~ 午后，下午

در ~ 正午，中午

سه ساعت پیش از ~ 上午九时

قبل از ~ (پیش از ~) 午前，上午

ظهراء (*zoharā'*) 见 ظهیر

ظهر نویس (*zahr-nevees*) 〔名〕〈商〉背书人（背书的签字人）

ظهر نویسی 〔名〕〈商〉（期票上的）背书

~ كردن 同上

ظهری (*zahree*) 〔形〕 ①背上的②被弃置的，被置之脑后的

فقرات ~ 背部脊椎

ظهری (*zohree*) 〔形〕 中午的，午间的

ظهور (*zahoor*) 见 ظهر (*zahr*)

ظهور (*zohoor*) 〔名〕 ①出现，显露，显现②〈宗〉降临，降世③发生

فوق العاده ~ 非常事（情）件

مسیح ~ 耶稣降临（转：救世主降临）

~ مایع 〈摄〉显影剂

به ~ آمدن (به ~ پیوستن ، به ~ رسیدن) 出现，发生

به ~ آوردن 使…出现，使…显现

~ كردن (~ یافتن) 出现，发生

ظهورو چاپ (*zohooro-chāp*) 〔名〕 洗印（照相）

برای ~ عكسها 洗印照相

ظهیر (*zaheer*) 〔名〕（复 ظهراء）①助手，帮手；帮凶②支持者，撑腰者，后台老板

ظهیره (*zaheere*) 〔名〕 晌午，中午

ظیان (*zayyān*) 〔名〕〈植〉铁线莲

ظئر (*ze-er*) 〔名、形〕 ①奶妈，乳母②殷勤的，亲切的

ع

ع 波斯文第二十一个字母

عائله (*ā-ele*) 〔名〕 家庭，家眷，眷属

عابث (*ābes*) 〔名〕 诙谐者，爱开玩笑的人

عابد (*ābed*) 〔形、名〕（复 عباد ، عبده）①虔诚的，信神的②祈祷者，崇拜者③独居修道士，苦行僧，苦修教徒

عابدانه (*ābedāne*) 〔形、副〕 ①虔诚的（地），崇拜的（地）②修道士式的（地），苦行僧式的（地）

عابد فريب (*ābed-fareeb*)〔形〕 非常迷人的

عابده (*ābede*) 〔名〕 ①修女，女苦行僧，女苦修教徒 عابد 的阴性

عابدى〔名〕 ①虔诚，虔信，信神②苦行僧式的生活

عابدين(*ābedeyn*) عابد 的双数

عابر (*āber*) 〔名〕（复 عابرين）行人，过路人，过客

~ بيدقت （不遵守交通规则而）乱穿马路（或走路）者

لطفاً از محل مخصوص ~ پياده عبور كنيد ! 过马路时请走人行横道!

عابس (*ābes*) 同 عبوس (*aboos*)

عاتق (*ātegh*) 〔形、名〕（复 عواتق）①自由的，被放开的②肩膀③老处女

عاتكه (*āteke*) 〔名〕 ①年青姑娘②女杰，女中之杰③（古时的）红色弓

عاج I 〔名〕 ①象牙②（某些动物的）长牙，獠牙③械树（属）

~ دندان 象牙质，齿质

~ سياه 〈化〉象牙墨

عاج II 〔名〕 刻痕，刻槽，刻纹，刻线

عاج تراش (*āj-tarāsh*) 〔名〕 象牙雕刻家

عاجز (*ājez*) 〔形、名〕（复 عواجز ، عجزه）①弱的，软弱的，无力的②无能为力的，不能胜任的③残废者，有残疾者④瞎子，盲人

پير مرد ~ 虚弱的老人

~ آمدن 缺少，无能力

از جواب اين سؤال ~ آمد . 他无言对答。

~ بودن (از) 软弱无力，无能为力，不够格，不能胜任

او قبل از آزادى كشور از خواندن و نوشتن ~ بود ولى اكنون شخص باسوادى است .

解放前他是个文盲，现在有文化了。

فقط يک اسب از كشيدن آن ارابهٔ سنگين ~ بود. 只用一匹马是拉不动那辆重载的车的。

بشر هنوز از فهميدن اين اسرار ~ است .

人类目前还不能了解这些秘密。

قلم از شرح آن ماجرا ~ است . 那件事非笔墨所能形容。

~ شدن (~ ماندن) 无能为力，成为残

废，报废

از حل آن مسئله ~ مانده‌ام . 我是毫无办法解决那个问题。

~ کردن 削弱；使…无能为力，使…毫无办法；使…讨厌

از بس که پیش او رفتیم و آمدیم ، او را ~ کردیم . 我们不断去找他，使他束手无策。

هرج و مرج طلبی گرایش ناسالمی است که سازمانهای حزبی را از اجرای وظایف خود ~ میسازد . 无政府主义是一种错误思潮，它使党无力去执行自己的任务。

عاجزانه 〔形、副〕 ①示弱的（地）②恭顺的（地），谦卑的（地）③弱的，无力的，无能的

در خواست ~ من 我的一点小小请求

استدعا دارم که ~ . . . 谨请…

عاجز نواز (~ *navāz*) 〔形〕 仁慈的，好心肠的，同情弱者的

عاجزی 〔名〕 ①软弱，虚弱，无力②无能，无能为力③瞎，失明

عاجل (*ājel*) 〔形〕 ①急忙的，匆忙的，迅速的，快的②来去匆匆的，易逝的

عاجلاً (*ājelan*) 〔副〕 ①急忙地，匆忙地，迅速地②立刻，马上

عاجلانه 〔形、副〕 急忙的(地)，匆忙的(地)，迅速的（地）

عاجله عاجل 的阴性

عاجی 〔形〕 象牙的

عاجین 同 عاجی

عاد (*ādd*) 〔形、名〕 〈数〉①除得尽的②除得尽的数

عادات 见 عادت

عادت (*ādat*) 〔名〕（复 عادات）习惯，风俗，传统，惯例

ثانویه ~ 后天形成的(指非天生的)习惯

(زنان (یا زنانه ~ 月经，例假

نهادی ~ 根深蒂固的习惯，天生的习惯

بر خلاف ~ 破例，一反常态；异常的，反常的

(بر سبیل ~ (بر حسب ~ 按照习惯，习惯地，照老例

ترك ~ 改掉老习惯

حبس ~ زنانه 〈医〉经闭

خلاف ~ 反常地，不正常

پیدا کردن ~ 养成习惯

دادن (به) ~ 使习惯（于），使养成…习惯

ما باید در هر کاری خود را به بررسی و تحقیق ~ بدهیم . 我们做任何工作都要习惯于调查研究。

داشتن ~ 有…习惯；成为习惯，成为风俗

من به سحرخیزی ~ دارم . 我习惯早起。

تبدیل به ~ شدن 养成习惯

کردن (~ گرفتن) (به) ~ 习惯于…，熟悉

وی به زندگی پر فعالیات ~ کرده است . 他已经习惯于紧张生活了。

عادتی را در خود تقویت کردن 养成习惯

ترك ~ موجب مرض است . 〈谚〉积习难改。

عادتاً (*ādatan*) 〔副〕 通常，习惯上，按习惯

عادتی 〔形〕 习惯的，风俗习惯的

عاد کننده (*ādd-konande*) 〔名〕 〈数〉最小公倍数

عادل (*ādel*) 〔形、名〕（复 عدول） 正义的

（人），公正的（人），公平的（人）

～ شمردن 〈宗〉把…释罪

امر ما ～ است، هیچ دشمن نمیتواند آنرا شکست دهد. 我们的事业是正义的，正义的事业是任何敌人也攻不破的。

عادلانه 〔形、副〕 正义的(地)，公正的（地），公平的(地)，不偏不倚的(地)；正当的(地)

～ تقسیم 平均分配

～ رفتار 正当行为

～ قضاوت 公正的判断

عادله عادل 的阴性

～ قیمت 合适的价格

چیزی را بقیمت ～ خریدن 以合理价格收购某物

عادة (*ādat*) 同 عادت

عادی Ⅰ 〔形〕 ①普通的，平常的，通常的，一般的②习惯的，习惯了的

～ اشخاص (مردم) 普通人，一般的人们

～ بطور 平常，通常

～ در موارد 在一般情况下

～ سال 〈天〉平年（与闰年相对）

～ غیر 不平常，不一般的

～ وضع 正常情况

～ شدن 成为平常，正常；成为习惯，司空见惯，习惯于…

این کار برایم ～ نشده است. 我还没有习惯于这种工作。

～ کردن 使…习惯

عادی Ⅱ 〔名〕 ①侵略者②仇敌，敌人

عاذر (*āzer*) 〔形、名〕 ①原谅…的②请求宽恕者，请求原谅的人

عاذل (*āzel*) 〔形、名〕 ①斥责…的，责备…的②斥责者，责备者

عار 〔名〕 ①耻辱，羞辱②惭愧，羞愧，害羞

آدم بی ～ 无耻之徒

～ داشتن (از) 害羞，惭愧

آنها ～ دارند که مقاصد و نظریات خود را پنهان سازند. 他们不屑于隐瞒自己的观点和意图。

عارض Ⅰ (*ārez*) 〔名〕 面颊，腮帮子

～ گلگون یار （指情人的）红润的脸庞

～ افروختن 涨红了脸，（气得）脸红脖子粗，怒气冲冲

عارض Ⅱ 〔形、名〕 ①发生的，出现的，次要的②事件③障碍

～ شدن 发生，出现

تب بر او ～ شد. 他发烧了。

سانحه‌ای برای کسی ～ شدن 某人出事

عارض Ⅲ 〔名、形〕 ①控诉人，原告，起诉人②检阅者③诉苦的，有冤屈的，讲出的

～ شدن 控诉，起诉，告状

از دست کسی ～ شدن 告了某人一状

عارضاً (*ārezan*) 〔副〕 ①偶然地，意外地②作为原告

عارضه (*āreze*) 〔名〕 (复 عوارض) ①（不测）事件，事故②小恙，小病，灾③(病的)后果，结果，影响④障碍，妨碍，阻碍⑤ عارض Ⅱ条的阴性

～ کسالت 小毛病，不太舒服

چه عارضه‌ای رخ داد؟ 发生了什么不幸的事情？出了什么毛病？

عارضه دار 〔形、名〕 ①崎岖不平的，岗峦起伏

. سن مجلات علمی را از او به ~ گرفتم 我向他借了几本科技刊物。

عاريتاً (*āriyyatan*) 〔副〕 借来用，租用

عاريت سرا (ى) (*āriyyat-sarā*) 〔名〕 〈喻〉阳间，昙花一现的世界

عاريتى 〔形〕 ①暂借的，借用的，租用的②假的③短暂的，短促的，昙花一现的

~ سراى 〈喻〉今世

~ كتاب 借来的书

~ كلمات 借用词

~ موى 假发

عاريه (*āriye*) 〔形〕 ①假的，人造的②借用的

~ دندانهاى 假牙

عازم (*āzem*) 〔形〕 ①动身前往…的②打算（做某事）的

شدن ~ 动身前往，打算（干某事）

. فردا ~ شانگهاى خواهند شد 明天他们将动身前往上海。

عدهٔ زيادى از پزشكان براى يارى مردم منطقهٔ . زلزله زده ~ آنجا شدند 一批医生奔赴地震灾区去支援当地人民。

عاشر (*āsher*) 〔数〕 十，第十，十分之一

عاشراً (*āsheran*) 〔副〕 第十

عاشق (*āshegh*) 〔形、名〕（复 عشاق）①爱上…的，热爱…的②情人，恋人

دلخسته ~ 失恋者

كتاب ~ 好读书的，书籍爱好者

و معشوق ~ 一对情人

بودن ~ 爱，爱上

. اين رفيق ~ كار خويش است 这位同志热爱自己的工作。

的②病人

عارضى 〔形〕 ①呈现的，出现的②偶然的，意外的③次要的，非本质的

عارضيه (*āreziye*) عارضى 的阴性

عارف (*āref*) 〔形、名〕（复 عرفاء）①通晓的，有知识的（人），知识渊博的（人）；明哲的，明智的②哲人；神秘论者，神秘主义者（即自称能够理解真主意图的）

عارف اندرون (~ *andaroon*) 〔名〕 先哲，圣哲

عارف انديش (~ *andeesh*) 〔形〕 有灵感的，知天命的

عارفانه 〔形、副〕 ①明智的(地)，明哲的(地)②神秘的（地）；神经质的（地）

خيالات ~ شعراء 诗人的灵感

عارفت (*ārefat*) 〔名〕 美，美好；优雅

عارف دل (*āref-del*) 同 عارف اندرون

عارفه عارف 的阴性

عارى 〔形〕 ①赤裸的，裸露的②缺乏…的，没有…的

از حقيقت ~ 不真实的，假的

از رياء ~ 不虚伪的，真诚的

(از) بودن ~ 缺乏，没有

. زندگى ما ~ از تجمل است 我们不过奢侈的生活。

(از) ساختن ~ 使…缺乏，使…没有

عاريت (*āriyyat*) 〔名、形〕 ①借用，暂借；借贷②借用的；假的，人造的③暂时的，短暂的

(به) دادن ~ 暂借给，租给

. آن كتاب را باو ~ دادم 我把那本书借给他了。

گرفتن ~ (به) 借用，租用

(به) شدن ~ (~ کسی شدن) 爱上（某人），恋上，钟情于

کردن ~ 使…钟情，使…迷恋，使…倾心，使…心醉，迷人

عاشقانه 〔形、副〕①爱情的②多情的（地），含情脉脉的（地）

نامهٔ ~ 情书

نگاه ~ 含情脉脉的目光

عاشق باره 〔形〕（对情人）殷勤的，体贴的

عاشق پرست (~ *parast*) 同 عاشق باره

عاشق پیشه 〔形〕爱动情的，易钟情的，多情的，缠绵的

عاشق کش (~*kosh*) 〔形〕（对恋人）薄情的

عاشقه عاشق 的阴性

عاشقی 〔名〕谈恋爱，谈情说爱

کردن ~ 同上

عاشورا 〔名〕(伊斯兰教什叶派教徒的)阿舒拉节（即侯赛因教长被害日伊斯兰阴历一月十日）

عاصر (*āser*) 〔形〕压缩…的，压紧的

عاصف (*āsef*) 〔形、名〕①垂下的，俯身的②猛烈的，激烈的③暴风，狂风

باد ~ 暴风，狂风

عاصفه 〔名〕（复 عواصف）狂风，飓风，大风暴

عاصم (*āsem*) 〔名、形〕①保护者，防御者②劝阻者，制止者③被阻止的，被防护的④有操守的

عاصمه 〔名〕（复 عواصم）①首都，大都市②有操守的妇女

عاصی 〔形、名〕（复 عصاة）①被刀割后血流涌出的血管②闹事的，叛乱的，抗命不遵的，反抗的③有罪的，作恶多端的④违命者，暴动者，叛乱者，起事者；有罪的人

شدن ~ 暴动，起义；犯罪，疲倦

عاطر (*āter*) 〔形〕①芳香的，馥郁的②〈转〉好的，妙的③喜欢香味的

خاطر ~ 好主意，妙主意

عاطف (*ātef*) 〔形〕①使人欣慰的，抚慰的②慈爱的，仁慈的

عاطفات 见 عاطفه

عاطفه (*ātefe*) 〔名〕（复 عاطفات، عواطف）①情感，情绪②同情心，心意，好意

عاطفه گستر (~ *gostar*) 〔形〕仁爱的，同情的，好心好意的

عاطفی 〔形〕伤感的，动感情的

عاطل (*ātel*) 〔形〕①无用的，无益的，不足道的②无…的，缺乏…的③赋闲的，闲散的，没有工作的

آدم ~ و باطل 二流子，游手好闲者

بودن ~ 无用

گذاشتن ~ 放起来，搁起来

ماندن ~ 被搁置不用

عافیت (*āfiyyat*) 〔名〕①健康，健壮②幸福，康宁

یافتن ~ 痊愈，康复

باشد! ~ 祝您健康！（在别人打喷嚏时说）

قدر ~ کسی داند که بمصیبتی گرفتار آید.

〈谚〉不生病不知健康可贵。

عافیت خواهی (~ *khāhee*) 〔名〕保重身体，维护健康

عاق (*āghgh*) 〔形、名〕①不听从的，不顺从的，忤逆的，不肖的②挨咒骂的，被废黜的③逆子，不肖子弟

والدين ~ 不肖子弟

کردن ~ 咒骂，骂（子女）不肖

عاقب (*āgheb*) 〔名〕 继承者，后继者

عاقبت (*āghebat*) 〔名、副〕（复 عواقب）①结果，后果；结尾，结局②最后，最终，终于

خائن ~ خود را رسوا میکند . 叛徒最终要身败名裂。

عاقبتت بخیر باشد ! 祝你晚年幸福！

~ این کار بد خواهد بود . 这件事不会有好结果的。

~ نیکوتر آید چون گشاید دیرتر . 〈谚〉欲速则不达。

~ بدگویی دشمنی است . 〈谚〉说人坏话招怨恨。

~ خشم پشیمانی است . 〈谚〉火气太盛遗恨多。

~ جوینده یابنده بود . 〈谚〉有志者事竟成。

~ گرگ زاده گرگ شود گرچه با آدمی بزرگ شود . 〈谚〉江山易改，本性难移。（直译：狼即使同人一起长大，也改变不了它的本性）

عاقبت الامر (*āghebatol-amr*) 〔名、副〕 ①最后结果，结果②终于

عاقبت اندیش (*āghebat-andeesh*) 〔形〕 有预见的，有远见的，有先见之明的

عاقبت اندیشی 〔名〕 预见，远见，先见之明

کردن ~ 预见

عاقبت بخیر (*~ bekheyr*) 〔形、名〕 ①成功的，有好结果的②安度晚年的人

شدن ~ 成绩优良，结局良好

هر کاری خوب است ~ باشد . 善有善报。

عاقبت بین 同 عاقبت اندیش

عاقبت بینی 同 عاقبت اندیشی

عاقبت نگر (*~ negar*) 同 عاقبت اندیش

عاقبت نگری 同 عاقبت اندیشی

عاقبت نیندیش (*~ nayandeesh*) 〔形〕 没有预见的，没有远见的，鼠目寸光的

عاقبت نیندیشی 〔名〕 没有预见，缺乏远见，鼠目寸光

عاقد (*āghed*) 〔形、名〕 ①签订合同的（人），订约的②证婚的③打结的④公证人，公证员

شرط ~ 打赌的人

قرار داد عروسی ~ 证婚人

عاقده عاقد 的阴性

عاقر (*āgher*) 〔形〕 ①贫瘠的（指土地），不毛的②不孕的，不妊的，不育的

عاقر قرحا (*~ gharhā*) 〔名〕 〈植〉墙草属

عاقل (*āghel*) 〔形、名〕（复 عقلاء）①有智慧的（人），聪明的（人），英明的（人），懂道理的（人）②临近晚年的，中年以上的

عاقلان را اشاره‌ای کافی است . 〈谚〉聪明人一点就明白。

آدم ~ به نیشتر نزند مشت . 〈谚〉聪明人不会以卵击石。

عاقلانه 〔形、副〕 聪明的（地），明白道理的（地），英明的（地）

گفته های ~ 聪明的话，有头脑的话

در اینجا ~ رفتار نکردید . 这件事你干得可不聪明。

عاقل فریب (*~ fareeb*) 〔形〕 ①巧妙的，灵巧的，机巧的②妩媚动人的

عاقل مرد (*~ mard*) 〔形〕 ①有头脑的，成熟的

②临近晚年的，中年以上的

عاقله (*āghele*) 〔名〕 ① عاقل 的阴性②因神经失常而闯祸者的亲属

دیه بر ~ است. 因神经失常而闯祸者的家属要负赔偿责任。

عاقله زن (*āghele-zan*) 〔形〕 ①有头脑的，成熟的②临近晚年的，中年以上的（指女人）

عاقلی 〔名〕 明理，（合乎）理智，通情达理

عاق نامه 〔名〕 〈旧〉关于废除财产继承权的遗书

عاکف (*ākef*) 〔形、名〕 ①隐退的，隐居的；隐士，定居于一处的人②虔诚的，笃信真主的

عالم (*ālam*) 〔名〕（复 عوالم） 宇宙，世界，环球

~ ارواح (~ اموات) 彼世，笨蛋

~ اسفل 世界

~ اشرافیت 时髦的社交界，上流社会

~ اعلی 来世

~ باقی 彼世，阴间，下辈子

~ بالا 天界，天，天堂

~ بشریت 人类，世界

~ جسمانی 物质世界

~ حیوانات (~ حیوانی) 动物界，动物世界

~ روحانی 精神世界，来世

~ صغیر 〈理〉微观世界，人

~ صوری (~ شهادت) 看得见的世界，自然界

~ عقلی 理性世界

~ غیب (~ معنی) 虚幻世界，看不见的世界

~ فانی 尘世，凡间

~ کبیر 〈理〉宏观世界，世界

~ ملکوت 〈宗〉天国

~ نباتات (~ نباتی) 植物界

یك عالمه ... 〈口〉很多…，一大批，大宗，一大笔

این چه عالمی است؟ 〈口〉这是什么世道?

با او چه عالمی دارید؟ 您同他是什么关系?

چه عالمی داشتیم! 那时候我们过得多么愉快呀!

با شما در ~ دوستی حرف میزنم. 我是把您当作朋友才说的。

او در این عوالم نیست. 他还没有考虑到这些事情。

عالم (*ālem*) 〔形、名〕（复 علماء） ①知识渊博的（人），有学问的（人），学者②神学者，伊斯兰教学者

~ اشخاص 有学问的人

علمای اعلام 宗教界权威

عالماً (*āleman*) 〔副〕 明明知道（还），故意地

~ و عامداً 同上

عالم آرا (*ālam-ārā*) 〔形〕 〈诗〉点缀世界的，非常美（丽）的

عالم آشوب 〔形〕 ①喜欢叫喊的，招摇过市的②〈诗〉倾国倾城的，非常美丽的

عالماً عامداً (*āleman-āmedan*) 〔副〕 故意地

عالم افروز (*ālam-afrooz*) 〔形〕 普照世界的

~ خورشید 光辉的太阳

عالم الغیب (*ālemol-gheyb*) 〔名〕 〈喻〉真主

عالمانه (*ālemāne*) 〔形、副〕 聪明的（地），明白事理的（地）

عالم بین (*ālam-been*) 〔形〕 有洞察力的

عالم پرست (*~ parast*) 〔名〕 〈哲〉①伊壁鸠鲁

学说者②享乐至上主义者

عالم پناه (~*panāh*)〔名〕 世界的主宰（历史上伊朗国王的别号）

عالمتاب (~ *tāb*) 同 عالم افروز

عالم شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕 天体学

عالم گرد (~ *gard*) 〔名〕 旅行者

عالم گشا(ی) (~*goshā*) 同 عالم گیر

عالم گیر 〔形、名〕 ①世界的，世界性的，遍及全球的②征服世界的（人）

~ جنگ 世界大战

عالم نما (*ālem-namā*) 〔名〕 冒充的学者，自称无所不知的人；卖弄学问的人

عالم نورد (*ālam-navard*) 同 عالم گرد

عالمی (*ālamee*) 〔形、名〕（复 عالمیان）①宇宙的，世界的；世界性的，普遍的②世人，人

عالمیان (*ālamiyān*) 见 عالمی

عالمین (*ālameen*) 〔名〕 〈宗〉阴阳二界，阴间和阳间

عالی (*ālee*) 〔形、名〕 ①高的，高尚的，崇高的②高等的，高级的③最高的④〈语〉(形容词)最高级⑤真主的别称

و دانی ~ 高低贵贱（的人们）

~ افکار 崇高的思想

~ تحصیلات 在高等学校里的学习

~ دورهٔ 大学时期

~ دیوان 最高法院

~ عمارت 高楼大厦

~ فرماندهی 高级指挥部

~ مدارس 高等学校

~ منظرهٔ 壮丽的景色

جنسش ~ است. 这物品质地优良。

عالی تبار (~ *tabār*) 〔形〕（出身）高贵的

عالیجاه (~ *jāh*)〔形、名〕 ①职位高的，地位高的②（称呼）您，大人

عالی جناب (~*janāb*) 〔形、名〕 ①职位高的②（称呼）先生您

عالی رتبه (~ *rotbe*) 〔形〕 职位高的,高官显爵的，高级的，显贵的

~ مأمورین 高级官员，高级人士

عالی سرای (~ *sarāy*) 〔名〕 王宫，大殿

عالی شأن (~ *sha-ān*) 同 عالی رتبه

عالی شرف (~ *sharaf*) 〔形〕 至尊的

عالی فطرت (~*fetrat*) 〔形〕 气量大的，豪爽的

عالی قدر (~*ghadr*) 同 عالی رتبه

عالی محل (~ *mahal*) 同 عالی رتبه

عالی مرتبه (~ *martabe*) 同 عالی رتبه

عالی مرد (~ *mard*) 〔名〕 超人

عالی مشرب (~ *mashrab*) 同 عالی همت

عالی مقام (~ *maghām*) 同 عالی رتبه

عالی مقدار (~*meghdār*) 〔形〕 ①深受敬重的②同 عالی رتبه

عالی نژاد (~ *nejhād*) 同 عالی نسب

عالی نسب (~ *nasab*) 〔形〕 （出身）显贵的

عالی نما (~ *namā*) 〔形〕 沾沾自喜的，自以为是的

عالیه (*āliyye*) عالی 的阴性

(~ اعضای) ~ اطراف (人的)上肢(两臂)

(~ سرکار علیهٔ) ~ سرکار 阁下(指女性)

~ مدارج 上级（机关）

~ مدارس 高等学校

عالی همت (~ *hemmat*) 〔形〕 有志气的，有雄心的，有毅力的

عالی همتی 〔名〕 志气，雄心，胸怀大志

عام Ⅰ (*āmm*) 〔形、名〕（复 عوام）①共同的，一般的，普通的②俗的，粗俗的③平民，普通百姓，凡人④非先知的后代⑤不聪明的

~ اسم 〈语〉普通名词

~ اصطلاح 俗语

~ اصول 普遍原则

(~ سلام) ~ بار （帝王的）早朝（指国王的定时接见）

~ حقیقت 普遍真理

~ خاص و 贵族和平民

~ در ملاء 在大庭广众之下；公开地

~ دوای 万应药，治百病的灵药

~ شارع 大路，大道

~ صلای 向全民发号召

~ قتل 大屠杀

عام Ⅱ 〔名〕（复 اعوام）年，一年，年度

عام المنفعه (*āmmol-manfa'e*) 〔形、名〕 ①公益的，对大家有益的②公共事业，公共福利

~ کارهای 公共福利事业

عام پسند (*āmm-pasand*) 〔形〕 通俗的，普及的，大众化的

عامد (*āmed*) 〔形、名〕 故意的（人），有目的的（人），存心的（人）

عامداً (*āmedan*) 〔副〕 故意地，存心地

عامر (*āmer*) 〔形、名〕（复 عمار）①有人烟的，人口稠密的，被开垦的，被开拓的②开垦者，开拓者③年老体衰的人

عامل Ⅰ (*āmel*) 〔名〕（复 عمال ، عمله）①代理人，代理商②奸细，间谍，受派遣者③征税人④〈旧〉区的行政长官，省长，总督⑤工人⑥办事人，管事人；官员⑦实行者

~ مدیر 总经理，常务董事

عمال دولت 政府的办事人员

عامل Ⅱ 〔名、形〕（复 عوامل）①因素，原因②〈数〉因子；余因子③〈语〉支配语④〈农〉种畜⑤行动的，活动的，积极的⑥〈语〉支配的⑦熟练的，干练的⑧应用的

(بالمدت ~) بالقوه ~ 潜力，潜能，潜势

رشد ~ 生长因素

زمان ~ 时间的因素

سببی ~ 诱发性

محرکهٔ اولیه ~ 原动力，主导力

~ دفاع 〈军〉积极防御

یك سلسلهٔ عوامل 一系列原因

او در این کار ~ است . 他精通此项手艺。

ما باید بطور عمده به نیروی خود تکیه کنیم و کمك خارجی را بعنوان ~ فرعی جلب نمائیم . 我们要以自力更生为主，争取外援为辅。

عامل نامه 〔名〕 〈史〉占有土地和不动产的敕令

عاملیت (*āmeliyyat*) 〔名〕 本领，技巧；控制（性）

عامه (*āmme*) 〔名、形〕（复 عوام）①平民，大众，老百姓②全体，总体③普通的，一般的；大众化的

مردم ~ 平民百姓，全体人民

زبان ~ مردم 俗语，俗话

برای صلاح ~ باید این کار را انجام دهیم . 我们应该为了公众利益而做这件事情。

عامه پسند (~ *pasand*) 同 عام پسند

عامه فهم (~ *fahm*) 〔形〕 通俗的，普及的，大众化的，易懂的

عامی I 〔形、名〕 ①没有学问的（人）；不学无术的（人）②无知汉③粗俗的，通俗的，俗的（指语言）④普通的，一般的，大众化的⑤非先知的后代

عامی II 同 اعمی

عامیانه〔形、副〕 ①粗俗的（地），俗气的②普通的，平常的，通俗的(地)③平淡无奇的(地)④庸俗的

~ اصطلاح 俗语，俚语

عاند (*āned*) 〔形、名〕 ①固执的，执拗的；顽固的②否认真理的人

عان عان〔名〕 驴子叫声

عانه (*āne*) 〔名〕 〈解〉①阴阜，阴部；阴毛②腹股沟，耻骨

~ عظم (یا استخوان) 〈解〉耻骨

~ غضروف 〈解〉联合耻骨

عانی 〔形〕 ①阴阜的；阴毛的②〈解〉耻骨的③奴役的

عاید (*āyed*) 〔形、名〕 ①赢得的，挣得的；收入的②〈罕〉返回的，回转的③收入，进款，进项

~ توپ （炮的）复进机

~ فنر 弹簧复进机

منافعی که ~ جامعه میشود 社会公益

~ شدن 收入，进款，得到

روزی سی تومان ~ او میشود . 他一天挣三十个土曼。

~ کردن (~ ساختن) 支付，偿还，全部付清

عایدات〔名〕 ①利润②收入，进款

~ خالص 纯利润，纯收入

~ داخلی 国内税收

~ سالیانه 年度收入

~ غیر خالص 总收入

~ غیر منظم 额外的收入

~ منظم 预算规定的收入，正常收入

~ ادارهٔ 税务署（或局）

عایداتی (*āyedātee*) 〔形〕 国库的，国库岁入的；（公众）收入的，进款的，税收的

~ بودجهٔ 收入预算

عائده (*ā-ede*) 〔名〕（复 عوائد، عایدات）①利润②收入，岁入，进项③税，捐税

عایده (*āyede*) 同 عائده

عایدی I (*āyedee*) 〔名〕 收入，工资，挣得的钱，所得

~ ملك 地租

~ ماهانهٔ شما چه مبلغی است ؟ 您每月工资多少？

عایدی II 〔名〕 （银行里）验票付款的人

عایش (*āyesh*) 〔形〕 ①活着的②生活舒适的

عایق (*āyegh*) 〔形、名〕（复 عوایق）①阻碍…的，阻挡…的②妨碍，障碍，阻碍③〈技〉绝缘体，电阻

~ الکتریسیته 电阻

~ برق 绝缘（体）

~ صدا 隔音

~ گرما 隔热器，热绝缘体

~ شدن 妨碍，阻碍

~ کردن 〈技〉绝缘

آیا در این دستگاه عایقی بکار برده‌اند ؟ 这台机器安装了绝缘器没有？

عایق دار〔形〕 有绝缘体的，绝缘的

عایق کاری〔名〕 ①绝缘，安绝缘装置②（建筑

上）（用水泥）浇缝，灌缝；不透水，防水

عايقه (*āyeghe*) 〔名、形〕（复 عوايق）①障碍，妨碍②阻碍…的，妨碍…的

~ موجبات 阻碍，障碍物

عايله (*āyele*) 〔名〕（复 عائلات）①家庭，老婆孩子②妻室

او ~ سنگینی دارد . 他的家庭负担很重。

عايله دار 〔形〕 有家庭的，有家眷的

عايله مند (*~ mand*) 同 عايله‌دار

عباء (*abā'*) 〔名〕 男式无袖披肩或斗篷

آل ~ 伊斯兰教什叶派的五圣：穆罕默德、法蒂玛、阿里、哈桑和侯赛因

عباب (*obāb*) 〔名〕 急流，激流，激浪，浪花；波涛

عباپوش (*abā-poosh*) 〔形、名〕 披斗篷的(人)

عباد (*abbād*) 〔形〕 笃信上帝的，虔信的

عباد (*ebād*) 见 عبد

عباد (*obbād*) 见 عابد

عبادت (*ebādat*) 〔名〕（复 عبادات）①尊崇，崇拜，祈祷，顶礼膜拜②信仰，笃信真主

~ زبانی 口惠，口头上说得好听的话

~ کردن 尊崇，崇拜

عبادت خانه 同 عبادتگاه

عبادت کار 同 عابد

عبادتگاه (*~ gāh*) 〔名〕 祈祷的地方，寺院

عبادت نما(ى) (*~ namā*) 〔形、名〕 ①假装笃信宗教的②假装虔诚者，假圣人

عبادتى 〔形、名〕 ①祈祷的②虔诚者，笃信者；祈祷者

عبارات (*ebārāt*) 见 عبارت

عبارت (*ebārat*) 〔名〕（复 عبارات）①句子，词组，短语，成语②措词；风格③意思，意义④解释，说明⑤（文章的）一节，一段，段落

~ اصطلاحی 惯用表达法

~ جادوانه 定身法，念咒，使人着魔的话

~ مصطلح 固定词组，片语

به ~ ديگر 换言之，换句话说

~ در لفافهٔ 字里行间

عبارات مبتذل 陈词滥调

به ~ در آوردن 以文字形式表达，说明

فکر را به ~ در آوردن آسان نیست . 把思想用语言文字表达出来并不容易。

~ بودن (از) 由…组成，由…构成；包括，包含，是

این ~ غلط است . 这种说法是错误的。

عبارتی از آن کتاب بعنوان مثال نقل کردم . 我从该书中选出一句作为例子。

عبارت آرا(ى) 同 عبارت پرداز

عبارت پرداز (*~pardāz*) 〔形、名〕 ①说漂亮话的(人)②耍嘴皮子的(人)，玩弄词藻的(人)

عبارت پردازى 〔名〕 ①有口才，能言善辩②耍嘴皮子；玩弄词藻③（语言）华而不实，推敲字眼④措词，用语，表达方式

عبارت ساز 〔名〕 爱说漂亮话的人

عبارت سازى 〔名〕 ①说漂亮话②措词

عبارتى 〔形〕 修辞的，措辞的

~ اصلاحات 修改词句

~ تغییرات مختصر 文字上的稍加修改

عباسى (*abāsee*) 〔名〕 ①阿巴斯（古钱币名，相当于新币二十个第那尔）②阿巴斯王朝（公元750—1258）

عبائى (*abā-ee*) 〔形、名〕 ①外衣的，斗篷的②

作斗篷用的料（驼毛、竖条花纹粗呢）

عبث (*abas*) 〔形、副〕 徒劳无益的（地），白白的（地），枉然的（地）

~ زحمت 白费力，无效劳动

به ~ زحمتی نکشید ! 不要白费力气了!

عبد (*abd*) 〔名〕（复 عبید ، عباد ، عبده）①有宗教信仰者②仆人③〈罕〉人

عبدالبطن (*abdol-batn*) 〔名〕 贪吃的人

عبده (*abade*) 见 عابد

عبدیت (*abdiyyat*) 同 عبودیت

عبر (*abr*) 〔名〕 ①穿过，横过，渡过，越过②逝世，死③流（泪）

عبر (*ebar*) 见 عبرت

عبرانی (*ebrānee*) 〔形、名〕 ①希伯莱的②希伯莱人，犹太人③希伯莱语，犹太语

~ زبان 希伯莱语，古犹太语

عبرت (*ebrat*) 〔名〕（复 عبر）①先例，教训，前车之鉴，鉴戒②惊讶

~ سایهٔ 前车之鉴

(از) (~ کردن) ~ آوردن 吃惊

مایهٔ ~ بودن 作为范例

~ شدن 被引为借鉴

(از) (~ پذیرفتن) ~ گرفتن 吸取教训，引以为戒

باید از او انتقاد کرد تا سایرین ~ گیرند .

应当给他批评教育以使别人引以为戒。

عبرتاً (*ebratan*) 〔副〕 作为教训，引以为戒

عبرت الناظرین (*ebrato-nnāzereen*)〔名〕前车之鉴

عبرت آمیز (*ebrat-āmeez*) 同 عبرت انگیز

عبرت انگیز (~ *angeez*) 〔形〕 ①有益的，有教益的，可做借鉴的，示范性的②惊人的；莫测高深的

عبرت آور (~*āvar*) 同 عبرت انگیز

عبرت بخش (~ *bakhsh*) 同 عبرت انگیز

عبرت بین (~*been*) 同 عبرت گیر

عبرت پذیر (~ *pazeer*) 同 عبرت گیر

عبرت گاه (~ *gāh*) 〔名〕 这一辈子

عبرت گیر (~ *geer*) 〔形〕 吸取教训的，引以为戒的

عبرت گیری (~*geeree*) 〔名〕 吸取教训，引以为戒

عبرت نما (~*namā*) 〔形〕 作为范例的，示范的；惩戒性的，警戒性的；令人吃惊的

عبری (*ebree*) 〔名〕 ①犹太人，希伯莱人②犹太语，希伯莱语

عبس (*abas*) 同 عبوسی

عبودیت (*oboodiyyat*) 〔名〕 ①顺从，服从，依赖性②奴隶身分③笃信

عبور (*oboor*) 〔名〕 ①通过，通行，路过②转运

~ ریل 铺轨

(است) ممنوع ~ 禁止通行

~ اسم （通行）口令

(~ پروانهٔ) ~ جواز 通行证

~ قابل 可通行的

قایق های ~ از رودخانه 摆渡船

حق العبور 过境税，过境费

(از) ~ دادن 放行，运送，传送，摆渡

ما را از رودخانه ~ دادند . 他们把我们送过河。

این جسم حرارت را ~ نمیدهد . 这种物体不传热。

(از) ~ کردن 走过，通过，渡过

我 بازحمات زیاد از آن گردنه ~ کردیم .
们好不容易才穿过了那个峡谷。

عبوراً (*obooran*) 〔副〕 路过，顺路

عبورگاه (*oboor-gāh*) 〔名〕 过道，人行横道；渡口

عبور ناپذیر (~*nāpazeer*) 〔形〕 不通行的，走不过去的

~ جنگل 无路可行的森林

عبور و مرور (*obooro-moroor*) 〔名〕 来往，交通

~ یکطرفه 单行道，单行线

~ منع 戒严

منع ~ شب 宵禁

شب را آزاد کردن ~ 解除宵禁

عبوس (*aboos*) 〔形〕 皱眉的，蹙额的，愁眉苦脸的；严峻的

~ با قیافهٔ 一副愁眉苦脸的样子

~ شدن 皱眉，愁眉苦脸

عبوس (*oboos*) 〔名〕 愁眉苦脸，皱眉；严峻

عبوساً قمطریرا (*aboosan-ghamtareerā*) 〔形、副〕 忧郁的（地），皱眉的（地），愁眉苦脸的（地），生气的（地）

عبوست (*oboosat*) 同 عبوس (*oboos*)

عبوسی (*aboosee*) 同 عبوس (*oboos*)

عبهر (*abhar*) 〔名、形〕 ①<植>水仙花；茉莉花②<转>精致的，优雅的，苗条的③漂亮的眼睛

عبید (*abeed*) 见 عبد

عبید (*obeyd*) 〔名〕 小奴隶，小奴仆

عبیدانه (*abeedāne*) 〔形、副〕 奴仆似的（地），驯服的（地），屈辱的（地），卑贱的（地）

عبیر (*abeer*) 〔名〕 ①龙涎香，香料②香气

عبیرافشان (~ *afshān*) 〔形〕 芬芳的，芳香的，散发香气的，有香味的

عبیر آگین 同 عبیرافشان

عبیر آمیز 同 عبیرافشان

عتاب (*etāb*) 〔名〕 ①责备，责难，非难；斥责，责骂②撒娇

~ و خطاب 怒斥，谴责

~ کردن 责备，责难，斥责，责骂

عتاب آمیز (~ *āmeez*) 〔形〕 （表示）责备的；责备口气的

~ آهنگ 责备的口吻

عتابی (*attābee*) 〔名〕 一种带条纹的绸子

عتاد (*atād*) 〔名〕 装备，配备，装置，设备

عتاق (*atāgh*) 〔名〕 被解放，被释放

عتبات (*atabāt*) 见 عتبه

عتبه (*atabe*) 〔名〕（复 اعتاب ، عتبات）①门坎，门槛，台阶②<喻>皇宫③圣墓④女人，配偶

عتبات عالیات 在伊拉克的巴格达、克尔巴拉和纳杰夫的圣墓

عتبه بوسی 〔名〕 ①崇奉伊玛姆的圣墓②谒见（国王）

عترت (*etrat*) 〔名〕 ①家庭，眷属，亲属②亲戚

عتق (*atgh*) 〔名〕 解放，释放

عته (*atah*) 〔名〕 ①傻，痴，疯狂②糊涂，昏聩；老年的智力衰退时期（常用 شیخی ~ ، پیری ~）

عتیق (*ateegh*) 〔形、名〕 ①古老的，陈旧的②古代的；古董的③被解放的，被释放的（指奴隶）④慢性的，长期的⑤浓酒

~ عهد 古时，古代

بیت العتیق 穆斯林参拜的麦加的黑石

عتیقه (*ateeghe*) 〔形、名〕（复 عتیقات）①古老的，陈旧的②古代的，古董的③古玩，古董④骂女人的话（玩笑）

~ آثار 古物，古董

~ اشياء 古董，古玩，古物

~ علم آثار 考古学

عتيقه شناس (~*shenās*) 〔名〕 精通古玩的人，古董鉴赏家

عتيقه فروش (~*foroosh*) 〔名〕 古董商

عتيقه فروشی 〔名〕 古董业，古董店

عثار (*esār*) 〔名〕 跌跌撞撞，颠踬；挫折

عثرات (*asrāt*) 见 عثره

عثره (*asre*) 〔名〕（复 عثرات）①过失，失足②跌倒，绊倒，摔倒

عثمان (*osmān*) 〔名〕 ①奥斯曼（伊斯兰教第三位哈里发）（约公元1258—1324或26年）②小蛇

~ پیراهن 借口，口实

چیزی را پیراهن ~ کردن 找个碴儿吵架

عثمانلو (*osmānloo*) 〔名〕 <旧>土耳其人，奥斯曼人（即奥多曼人）

عثمانی (*osmānee*) 〔形〕 奥斯曼的，奥多曼的；土耳其的

~ ممالك 奥斯曼帝国

عجاب (*ojāb*) 〔形、名〕 ①奇特的，奇异的②怪事

عجالتاً (*ejālatan*) 〔副〕 暂时，目前

عجاله (*ejāle*) 〔名〕 ①仓促，匆忙②仓促做成的事；匆忙做成的饭菜

على العجاله 暂时，目前

عجائب (*ajā-eb*) 见 عجيبه

~ المخلوقات 妖怪，怪物；怪胎（骂人话）

~ و غرايب 奇事，奇迹

~ هفتگانه (~ سبعه) 世界七大奇迹

عجائب خانه (~*khāne*) 〔名〕 博物馆；<史>珍奇物品陈列馆

عجائز (*ajā-ez*) 见 عجوز

عجب (*ajab*) 〔名、形、叹〕 ①奇怪，惊奇，惊讶，诧异②奇怪的，令人诧异的，令人惊讶的，古怪的，奇异的，不同寻常的③真奇怪！

در ~ بودن (~ داشتن) 觉得奇怪，（感到）惊奇

~ چه 奇怪！怪哉！

چه ~ ! خوش آمدید ! 是什么风把您吹来的？欢迎！欢迎！

~ به جمال شما ! 你没想到我会来吧！（是对上句的回答）

خیلی ~ است . 真是怪事！

مرا ~ آمد . 我觉得奇怪。

عجب (*ojb*) 〔名〕 自满，自负，自大，自傲

~ کردن 同上

عجبا (*ajabā*) 同 عجباً

عجباً (*ajaban*) 〔副〕 真奇怪，奇怪的是

عجبناك (*ajab-nāk*) 〔形〕 ①奇怪的②感到奇怪的，惊讶的

عجرة (*ojrat*) 〔名〕 ①结扣，结绳；（树干上或人体上）结子②缺陷，瑕疵

عجز (*ajz*) 〔名〕 ①软弱，无力②不足，缺乏③无能，不行，无能为力，不能胜任④哀求，哀告

~ آوردن 屈服，投降

~ داشتن (از) 不能胜任，不行，无能为力，办不了

او از انجام آنکار ~ دارد . 他不能胜任那件工作。

~ و لابه کردن 央告，恳求，苦苦哀求

خیلی ~ و لابه کردم تا عاقبت کارسرا انجام

. داد 经过我百般恳求后他终于替我把事做了。

اظهار ~ کردن 表示无能为力

. بالاخره به ~ خود اقرار کرد 最后他终于承认自己无能为力了。

عجز (*ajoz*) 〔名〕(复 اعجاز) ①后部，臀部，屁股②诗中下联的最后一字

عظم ~ (استخوان ~) 〈解〉骶骨，荐骨

ردالعجز علی الصدر （修辞学中的）反覆法，蝉联法（即重用一句之末字于次句之首以壮其意）

عجزه (*ajaze*) 见 عاجز

عجزی (*ajozee*) 〔形〕〈解〉骶的，荐骨的

عجل (*ajal*) 同 عجله (*ajale*)

عجل (*ajel, ajol*) 同 عاجل

عجل (*ejl*) 〔名〕小牛，小牛犊

عجله (*ajale*) 〔名〕急速，急忙，匆忙，仓皇

بی مورد ~ 过急（地）

به ~ (با ~) 急忙地，匆忙地，草草地，迅速地

با ~ رفتن 匆匆离去

~ کردن (~ داشتن) 赶忙，急忙

. ما ~ کردیم که مبادا دیر شود 我们匆匆忙忙地赶来生怕迟到。

. ~ کار شیطان است 〈谚〉忙中有错。

عجله (*ejla*) 〔名〕母牛犊

عجم (*ajam*) 〔名〕(复 اعجام)〈史〉①非阿拉伯人，波斯人②波斯③没语言的人

بلاد ~ 波斯

عجمان (*ajmān*) 〔名〕阿治曼（亚洲）

عجمت (*ojmat*) 〔名〕①口吃②口齿不清

عجمستان (*ajamestān*) 〔名〕波斯，伊朗

عجمی (*ajamee*) 〔形、名〕①非阿拉伯的（人），波斯的（人），伊朗的（人）②没语言的

عجمیت (*ajamiyyat*) 〔名〕非阿拉伯性；野蛮

عجمی نژاد (*ajamee-nejhād*) 〔形〕非阿拉伯血统的，伊朗血统的

عجن (*ajn*) 〔名〕（用水）和面，揉面

عجوبه (*ojoobe*) 同 اعجوبه

عجوز (*ajooz*) 同 عجوزه

عجوزه (*ajooze*) 〔名〕(复 عجائز) ①老太婆，巫婆②〈转〉无常的世界③对小女孩的戏谑语

سرمای ~ (بردالعجوز) 春寒（自2月24日到3月3日）

عجول (*ajool*) 〔形〕匆忙的，慌忙的，火急的，急遽的

. ~ به مقصد نمیرسد 〈谚〉欲速则不达。

عجولانه 〔形、副〕匆忙的（地），慌忙的（地），火急的（地）

عجولی 〔名〕匆忙，慌忙，急忙，火急，急遽

عجیب (*ajeeb*) 〔形〕①令人惊奇的，绝妙的②奇怪的，奇异的

~ و غریب 奇怪的，奇异的，异乎寻常的

بسیار ~ و غریب است که ... 令人十分惊奇的是…

اخلاق ~ و غریب 怪脾气，怪癖

حیوانات ~ 怪兽

! واقعاً چیز عجیبی است 真是咄咄怪事！

عجیب الخلقه (*ajeebol-khelgha*) 〔形〕畸形的，极难看的，妖怪似的

عجیبه 〔名〕(复 عجایب ، عجائب) 奇迹，神奇的事，怪事，奇异的东西

عجين (*ajeen*) 〔名、形〕 ①和好的面，生面团②和好的(指面团)

~ شدن 结合在一起，水乳交融(指友谊)；掺和好(指面团)

~ كردن (友谊)把…连在一起；和面，揉面

عد (*add*) 〔名〕 ①计算，算帐②数目，数字

عد (*edd*) 〔名〕 大批，大量，大宗

عدا (*adā*) 同 ماعدا

عداد (*edād*) 〔形、名〕 ①同等的，相等的，对等的②数，列，计数

در ~ 在…中间，属于…之列

او در ~ آزادی خواهان آن كشور محسوب ميشود . 他是该国争取自由的战士中的一员。

عدالت (*adālat*) 〔名〕 正义，公正

~ اجتماعی 社会正义

ديوان ~ 法院，法庭

~ كردن 主持正义，公正，公平

عدالت پرور (~*parvar*) 〔形〕 正义的，公正的，公平的

عدالت پناه (~ *panāh*) 〔名〕 检查官

عدالت پيشه (~ *peeshe*) 同 عادل

عدالت خانه 〔名〕 法庭

عدالت گستر (~ *gostar*) 〔形〕 公正的，公平的，公正裁判的，伸张正义的

عدالتی (*adālatee*) 〔形〕 正义的，公正的，公平的

عداوت (*adāvat*) 〔名〕 敌视，仇视，仇恨

~ بخرج دادن 敌视，仇恨

~ داشتن (با) 有仇，仇恨

~ ورزيدن (~ كردن) (با) 与…敌对，仇视；记仇

عداوتاً (*adāvatan*) 〔副〕 仇视地，敌视地

عداوت آميز 〔形〕 敌视的，仇视的，仇恨的

نگاه ~ 仇恨的目光

عدت (*eddat*) 同 عده

عدد (*adad*) 〔名〕(复 اعداد) ①数目，数字②号码，〈语〉数词③(量词)个，件，只

~ اتمی 〈化〉原子序数

~ اصلی (~ ذاتی) 基数词

~ اصم 无理数，函数

~ اعشاری 十进位数

~ اكتان 〈化〉辛烷值

~ اول 质数，素数

~ تام (~ صحيح ، ~ درست ، ~ كامل) 〈数〉整数

~ تمام (~ سر راست ، ~ بی خرده) (舍弃零数之)整数，全数

~ ترتيبی (~ وصفی) 序数词

~ توزيعی 四个一组(或几个一组)

~ جرمی (原子)质量数

~ چند رقمی 多位数，大数目字

~ دو رقمی 两位数

~ زوج (~ جفت) 偶数，双数

~ فرد (~ تك ، ~ طاق) 奇数，单数

~ كسری 分数

~ متباين 除不尽数，质数，素数

~ مجذور 平方数

~ مجهول 未知数

~ مختلط (~ صحيح و كسری) 〈数〉带分数(如$2\frac{1}{3}$)

~ مركب 合成数，复数

不名 ~ مطلق (~ مجرد ، ~ غير مقيد) 数，抽象数

معلوم ~ 〈数〉已知数

名数 ~ مقيد (~ كمى)

مكسر ~ 小数，分数

مكعب ~ 立方数

منطق ~ 有理数

منفى ~ 负数

〈数〉虚数 ~ موهومى (~ مبهم)

يك رقمى ~ 单位数

دو ~ سيب 两只苹果

يك ~ مداد 一支铅笔

请把五加上二! دو را با پنج جمع كنيد ~!

عدد خوانى (~ *khānee*) 〔名〕 〈数〉读数(法)

عدد نويسى (~ *neveesee*) 〔名〕 记数(法),记法

عددى 〔形、副〕 ①数目的，数量的，数的②论件的，计件的，论个的③数量上，论个

عدس (*adas*) 〔名〕 小扁豆

عدسك (*adasak*) 〔名〕 〈植〉皮孔

آبى ~ 〈植〉浮萍

عدسه 同 عدس

عدسى (*adasee*) 〔名、形〕 ①一种扁豆汤②透镜③透镜式的，两面凸的④小扁豆形的

الكترونى ~ 电子透镜

بزرگ كننده ~ 放大镜

چشم ~ 〈解〉(眼睛的)晶状体，水晶体

سر دوربين ~ (望远镜中的)(接)目镜

شيئى (~ دوربين) ~ (显微镜、望远镜等的)物镜

محدب ~ 凸透镜

ميدانى ~ 向场(透)镜；(显微镜等的)物镜

واگرا ~ 分光透镜

عدسى شكل (~ *shekl*) 〔形〕 透镜式的，两面凸的；小扁豆形

عدل (*adl*) 〔名、形、副〕 ①公道，公正，公平，正直②公正裁判③适中，适度④处于平衡状态的；正确的⑤对，完全正确地

~ ترازوى 标准秤

عدل (*adl, edl*) 〔名〕(复 اعدال ، عدول) ①包，捆，束，堆(指货物)②等价物，同值物③驮载的一半

يك ~ پنبه 一包棉花

عدل بند (~*band*) 〔名〕 包装工人，打包工人

عدل بندى 〔名〕 打包，装袋(货物)

شدن ~ 被打成包(指货物)；被包装

كردن ~ 打包，包装

عدل پرور (*adl-parvar*) 〔形〕 正义的，公正的，伸张正义的

عدل فروشى (~ *forooshee*) 〔名〕 出售成包的货物

عدل گستر (~ *gostar*) 〔名、形〕 ①审判员,法官②正义的，公正的

عدل گسترى 〔名〕 执行裁判，行使司法权力

عدليه (*adliye*) 〔名〕 司法，司法制度，司法机关

~ وزارت 司法部

عدم (*adam*) 〔名〕 空，无，不存在

آشنايى ~ 不相识，无知，不了解

اجراء ~ 不执行

احتمال ~ 不可能

احتياط ~ 不小心，疏忽

استطاعت ~ 穷困，(钱财)拮据

استعداد ~ 无才能
استفاده ~ 不用，不使用
استقبال ~ 不受欢迎（指货物）
اشتها ~ 食欲不振，没有胃口，厌食
اشتهار（~ شهرت ، ~ معروفیت） ~ 不闻名，无名
اصابت ~ 〈军〉脱靶，没击中
اطاعت ~ 不服从
اطمینان ~ 没有信心
اعتبار ~ 不信任，无信用
اعتدال ~ 粗鲁无礼
اعتماد ~ 不信任，怀疑
اعتنا ~ 不注意，忽视
امکان ~ 不可能
انضباط ~ 无纪律
پرداخت ~ 不交款
تأثر ~ 无感情，冷淡，不受影响，不受感动
تجاوز（~ تعرض） ~ 不侵犯
تحرك ~ 惯性，惰性
تربیت ~ 无教养
تساوی ~ 不平均，不均衡
تصویب ~ 不赞成，不认可，不批准
تمایل ~ 不乐意，不喜欢，不愿意
تمرکز ~ 不集中，分散
تناسب ~ 不合比例
توافق ~ 不一致，不协调
توجه ~ 不注意，不关心
حافظه ~ 不记得，遗忘，忘记
حرکت ~ 不动，平静
حضور ~ 不出席，不在，缺勤；〈法〉（当事人或证人的）不到庭
حقوق ~ 无权
رضایت ~ 不满意，不称心，不同意
رعایت ~ 不遵守，不同意
شباهت ~ 不同，无相似之处
صحت ~ 不正确，不精确
ظرافت ~ 粗犷，不雅致
قابلیت ~ 无能，无用
قبول（~ تحمل） ~ 拒绝收纳（汇票），不能接受；不和睦，不相容
کفایت ~ 不够，不知足；无能
لیاقت ~ 缺才；不适合
مداخله ~ 不干涉
مسئولیت ~ 缺乏责任心，不负责
مطابقت ~ 不符合，不相适应
موافقت ~ 分歧，不一致
میل ~ 不愿意
نزاکت ~ 不礼貌，无礼，无涵养
از ~ بوجود آمدن 从无到有
به دیار ~ رهسپار شدن 死亡，逝世

عدن (*adn*) 〔名〕〈宗〉天国，乐园，定居
جنات ~（باغ ~） 天堂的乐园

عدن (*adan*) 〔名〕亚丁（也门民主人民共和国首都）

عدو (*adovv*) 〔名〕（复 اعادی ، اعداء） 敌人，仇敌，仇人

عدوان (*odvān*) 〔名〕①压制，压迫，迫害②敌视，仇视，仇恨

عدوانی 〔形〕①强制的，强迫的，强行的②不公平的，不公正的
~ تصرف 强占

عدول I (*odool*) 〔名〕 ①回，返回；回避②背离，偏离，远离，离开

از جادۀ حقیقت ~ 背离真理

(از) (ورزیدن ~) کردن ~ 背离，偏离

افکار شما از حقیقت ~ کرده است . 您的想法是违反事实的。

از قول خود ~ کردن 食言

عدول II 见 عادل

عدول III 见 عدل (*edl*)

عدوی (*odvā*) 〔名〕 ①侵略，越境②传染，蔓延

عده (*edde*) 〔名〕 ①数目②一些，若干③〈军〉队，小分队④月经期⑤女人离婚后的100天（在此期间不能结婚）

دانشجویان ~ 大学生数目

(یك) ~ از دانشجویان 一些大学生

~ معتنابه 相当多

~ نگهداشتن 女人离婚后的候婚期

~ انواع حیواناتی که تاکنون شناخته شده از یك میلیون بیشتر است . 迄今为止，为人们所认识了的动物已经超过一百万种。

عدید (*adeed*) 〔名、形〕 ①估计，计算，算帐②有数的，可数的③众多的，许多的

عدیده عدید 的阴性

~ اشکالات 许多困难

~ در موارد 在很多场合下

عدیل (*adeel*) 〔形、名〕（复 عدلاء）①一样的，相同的，等价的②（为了与另一边起平衡作用）坐在驮架一边的③对手，相配的人

عدیم (*adeem*) 〔形、名〕 ①没有…的②不存在的③贫穷的，生活拮据的④穷人；贫僧

عدیم التناسل (*adeemo-ttanāsol*) 〔形〕 〈生〉无性的

عدیم الفلقه (*adeemol-falgha*) 〔形〕 〈植〉隐花的

عدیم القرین (~*ghareen*) 〔形〕 无比的，无双的

عدیم المثال (~*mesāl*) 同 عدیم القرین

عدیم النظیر (*adeemo-nnazeer*) 同 عدیم القرین

عدیم الوقوع (*adeemol-voghoo'*) 〔形〕 从未发生的，空前的

عذاب (*azāb*) 〔名〕 ①惩罚，折磨，拷打②痛苦，苦恼，疼痛，苦闷

(دوزخ ~) جهنم ~ 受地狱（火刑）之苦

به ~ آوردن 使…厌烦

~ دادن 折磨，拷打，上刑

~ کردن 折磨，虐待，惩罚，上刑

~ کشیدن 受折磨，受苦，受惩罚，受刑

عذار (*ezār*) 〔名〕（复 عذر）①面颊，腮帮子，〈转〉脸部②鬓发

عذب (*azb*) 〔形〕 ①适口的，可口的，好喝的（指水）②〈转〉讲究的，雅致的，流畅的（指文体、风格等）

عذب البیان (*azbol-bayān*) 〔名〕 流畅的文体

عذبگو(ی) (*azb-goo*) 〔形〕 铿锵悦耳的，表达得好的（指语言）

عذر (*ozr*) 〔名〕（复 اعذار）①原谅，宽恕②托辞，借口，理由③〈罕〉月经

~ لنگ 站不住脚的理由

~ موجه 正当的理由

(غیر موجه ~) ناموجه ~ 不能成立的理由

بدون هیچ ~ 没有任何借口，毫无理由地

به ~ . . . 以…为借口，以…为理由

به ~ اینکه 借口…，以…为借口

به ~ بیماری 借口有病，以病为理由

(برای) آوردن ~ 辩解，找借口，找理由

لنگ آوردن ~ 提出站不住脚的理由

کسی را پذیرفتن ~ 不再追究，原谅(某人)

(از) (تقصیر خواستن ~) خواستن ~ 请求宽恕；进行辩解，借口推托，婉言谢绝

. میخواهم ~ 对不起；请原谅；我无能为力。

. از انجام آن کار ~ خواست 他婉言谢绝了那桩工作。

. عذرش خواسته است 他是情有可原的。

کسی را خواستن ~ 赶走(某人)，打发，开除

بدتر از گناه ~ 〈谚〉狡辩比犯罪更坏。

عذر (*ozar*) 见 عذار

عذراء (*azrā'*) 〔名〕 ①处女，少女，童贞女②情人

عذرآور (*ozr-āvar*) 〔名〕 辩解者，辩护者

عذر پذیر (*~pazeer*) 〔形〕 可原谅的，可宽恕的

عذرت (*ozrat*) 〔名〕 ①童贞，处女性②刘海儿

عذرخواه (*ozr-khāh*) 〔形、名〕 请求原谅的(人)，请求宽恕的(人)

عذر خواهانه 〔副〕 带有歉意地，抱歉地

عذرخواهی 〔名〕 请求原谅，请求宽恕，抱歉

کردن ~ 同上

عذر ناپذیر (*~ nāpazeer*) 〔形〕 不能原谅的，不能宽恕的

عذوبت (*ozoobat*) 〔名〕 ①可口，适口②(文体)优雅

عرابه (*arrābe*) 〔名〕 牛车，大车

توپ ~ 炮车架

عرابه چی 〔名〕 赶大车的人，车把式，车夫

عراده (*arrāde*) 〔名〕 ①〈军〉弩炮，木炮②炮架③车轮④(量词)门

توپ ~ 炮车

دو ~ توپ 两门大炮

عراف (*arrāf*) 〔名〕 ①算命者，看相的人，占星家②(多神教的)祭司，术士，方士③巫医

عرافت (*erāfat*) 〔名〕 ①星相学，占卜，看相②为人出谋

عراق (*arāgh*) 〔名〕 伊拉克(亚洲)

عرایس (*arāyes*) 见 عروس

عرایض (*arāyez*) 见 عریضه

عرایك (*arāyek*) 见 عریکه

عرب (*arab*) 〔名〕 (复 اعراب) ①阿拉伯②阿拉伯人(复数，单数为 عربی)

عاربه ~ 正宗的阿拉伯人

مستعربه ~ 混血的阿拉伯人

~ اتحادیهٔ جامعهٔ 阿拉伯联盟

از بیخ ~ شدن 固执己见，坚持否认做过某事

عربده (*arbade*) 〔名〕 ①争吵，吵闹，又哭又闹②酗酒闹事

(کشیدن ~) کردن ~ 同上

عربده جو 〔形、名〕 ①狂暴的，大吵大闹的②暴徒，寻衅者，爱闹事的人

عربده کش (*~ kesh*) 同 عربده جو

عربستان (*arabestān*) 〔名〕 阿拉伯半岛(亚洲)

عربستان سعودی (*arabestāne-so-oodee*) 〔名〕 沙特阿拉伯(亚洲)

عرب و عجم باز (*arabo-ajam-bāz*) 〔名〕 走钢丝的人

عربون (*araboon, arboon*) 〔名〕 定钱，保证金

عربه (*arabe*) 同 عرابه

عربی (*arabee*) 〔形、名〕（复 عرب）①阿拉伯的②阿拉伯人③阿拉伯语
اسب ~ 阿拉伯种马
~ یخهٔ 单领，竖领
او ~ و فارسی هر دو را میداند . 他兼通阿拉伯语和波斯语。
عربیات (*arabiyyāt*)〔名〕①阿拉伯文学，阿拉伯语言学②阿拉伯学③波斯诗集中的阿拉伯文诗
عرج (*araj*)〔名〕跛行
عرس (*ors*)〔名〕①配偶（夫或妻），新娘②结婚喜筵
عرش (*arsh*)〔名〕（复 اعراش ، عروش）①王位，帝位，宝座②华盖，天花板，顶棚③甲板④天空，高空
~ و فرش 天地
در ~ اعلی سیر کردن 〈喻〉极为高兴
عرش پایگاه (~*pāygāh*)〔形、名〕（书信体）居上的；阁下
عرشه (*arshe*)〔名〕①高处，高地②甲板
~ کشتی（船舶）甲板
~ ناوهواپیمابر 航空母舰上的飞行甲板
عرشی (*arshee*)〔形、名〕（复 عرشیان）①天空的，九天的，九霄云外的②天使
عرصات (*arasāt*)〔名〕①见 عرصه ②纷乱，混乱③沉重负担④〈喻〉复活广场，终审日
~ محشر 〈宗〉复活广场，（真主最后审判时）全体死者复活的地方
عرصه (*arse*)〔名〕（复 عرصات）①庭院，天井，院子②广场，场地，空地③领域，部门
~ تکنیك 技术部门
~ جنگ (~ عملیات) 作战地区，战地
~ شطرنج 棋盘
~ کارزار 战场
~ کیهان 宇宙范围
~ بر کسی تنگ کردن 使某人陷入困境
پابه ~ وجود گذاشتن (به ~ وجود رسیدن) 出现，产生，发生
پا به ~ ظهور گذاشتن (یا نهادن) 出现，产生，发生
~ بر او تنگ شد . 他陷入困境。
در جنگ دفاعی سربازان ما میهن پرستی بی ساندی را به ~ ظهور رساندند . 我军战士在保卫战中表现出高度的爱国主义精神。
عرض I (*arz*)〔名〕①讲话，说②提出，提供，展示③赠送，呈献，授予④请求，申请，呼吁
~ حال 告状
~ سلام 祝贺，问候
~ قشون 检阅军队
~ گذارش 述职，报告工作
~ دادن 陈列，展出
~ داشتن 呈报，有话讲
~ دارم . 谨呈，请让我说。
به ~ رساندن 报告，呈报，禀告
به ~ کسی رساندن 对某人说
به ~ رسیدن 得知，被告知
به ~ کسی رسیدن 告知某人
~ کردن 讲话，呈告，提出，展示；起诉，上告（在有礼貌的讲话或信件中的开始语）
چه ~ کنم ؟ 我能说些什么呢？
~ میکنم (~ کنم) که . . . 我说…
~ اندام کردن (برای ، در برابر) 出现

（在某人面前），挺身而出

وجود کردن ~ 出现，现出

چین جدید در سال ۱۹۴۹ در عرصهٔ سیاست جهان ~ وجود کرد . 新中国于1949年登上世界政治舞台。

چیزی قابل ~ ندارم . (قابل عرضی نیست) （客气话）我没什么可报告的；我没有什么可说的。

~ میشود . 谨告…（在申请书或书信中的开始语）

به ~ ما گوش نکرد . 他对我们的请求充耳不闻。

عرض Ⅱ 〔名〕 ①宽度②纬线，纬度③时期，期间，期限，过程④〈数〉纵座标

~ جغرافیائی 〈地〉纬度

~ جنوبی 〈地〉南纬

~ شمالی 〈地〉北纬

~ مرتب 〈数〉纵座标

پارچه‌ای به ~ دو متر 宽度为两米的布匹

در ~ دو ساله 在两年当中

در ~ راه 在行程中，在途中，在路上

~ درجهٔ 纬度

~ میز نیم متر از طول آن کمتر است . 桌子的宽度比长度少半米。

عرض (*araz*) 〔名〕（复 اعراض ）①〈哲〉偶性②偶然事件，不测事件③外部特征④形式，样式；货物⑤〈医〉症状，症候

جوهر و ~ 本质与现象

عرض (*erz*) 〔名〕（复 اعراض ）荣誉，名声，声望，贞操，体面

~ خود را بردن (با) 自己败坏自己的名声

عرضاً (*arzan*) 〔副〕 ①宽度为②横着

~ پنج متر است . 宽度为五米。

عرضاً (*arazan*) 〔副〕 偶然地，意外地；从外表上看

عرضحال (*arezhāl*) 〔名〕 请求，请愿；上诉

~ صاحب 请求者，申请者

~ دادن 提出请求，递交请求书，提出申诉

عرضحالی تقدیم کرده‌ام . 我递交了一份上诉书。

عرضدار (*arz-dār*) 同 عریض

عرض داشت (*arzdāsht*) 同 عرضحال

عرضه (*arze*) 〔名〕 ①叙述，说明，报告②展示，提出③供给（商品）

~ و تقاضا (~ و طلب) 供求，需求和供应

~ داشتن 叙述，说明，报告；展示，提供

چین قطب نما ، باروت ، فن چاپ و کاغذسازی را به جهانیان ~ داشته است . 指南针、火药、印刷术和造纸是中国对世界的贡献。

~ شدن 提供，供给（商品、产品等）

در کمون ما خدمات درمانی با هزینه‌ای اندك ~ میشود . 在我们公社里治病只需要花很少一点钱。

این کالاها به بازار ~ شد . 这些商品已经上市。

~ کردن 提货，供应

عرضه (*orze*) 〔名〕 ①才能，效率②〈军〉靶子，目标，意图

بی ~ 无才能的，无能力的；笨蛋，蠢货

~ داشتن 有能力，做得出…

عرضی (*arzee*) 〔形〕 横的，宽的

امر ~ 偶然现象

قطع ~ سری 横切，横断面

عرضی (*arazee*) 〔形〕 ①偶然的，意外的，暂时的，无（关）紧要的②〈哲〉偶性的③从属的，旁系的④形式上的⑤〈医〉偶发的

عرعر Ⅰ (*ar-ar*) 〔名〕 〈植〉杜松树(桧属)；漆树

عرعر Ⅱ 〔名〕 驴的叫声

~ کردن 驴叫

عرف (*orf*) 〔名〕 ①认识，知道，了解②善行，恩惠③习俗，惯例，常规，习惯法，不成文法（与成文法相对）④惯用语，惯用语法⑤仲裁法庭

~ بانکداری 银行常规，银行惯例

در~ (در اصطلاح ~) 平常，通常，照常

شرع و ~ 成文法与不成文法

عرفاً (*orfan*) 〔副〕 按照惯例，按照不成文法

عرفاء (*orafā'*) 见 عارف

عرفات (*arafāt*) 〔名〕 阿拉法特（位于麦加城东十二哩的平原，伊斯兰教徒到麦加朝觐时必须在这里举行一定的朝觐仪式）

عرفان (*erfān*) 〔名〕 ①知识，学问，认识②通神，通灵；神秘论；神学

اهل ~ 通灵者，贤哲；神秘主义者

~ بافتن 空谈哲学

عرفان باف 〔名〕学究气十足的人，卖弄知识的人

عرفان بافی 〔名〕 学究气，迂腐习气；卖弄学问，抠字眼儿，咬文嚼字

~ کردن 同上

عرفانی 〔形〕 神秘论的，神秘主义的

عرفه (*arafe*) 〔名〕 〈宗〉阿拉法节

روز ~ 伊斯兰教朝觐者于伊斯兰历十二月九日在阿拉法特山上举行的宗教仪式

عرفی (*orfee*) 〔形〕 ①常规的，习惯上（允许）的，惯用的，照惯例的②民间的，世俗的

عرفیه (*orfiyye*) عرف 的阴性

عرق (*aragh*) 〔名〕 ①汗，出汗②烧酒，烈性酒③蒸馏物④乳浆⑤精，精华

~ آبدار 掺水烈酒（酒精和水的混合物）

~ آلوبالو 樱桃酒

~ بدبو (~ متعفن) 臭汗

~ بید 柳汁

~ جبین （因劳动而出的）前额上的汗

~ چوب 〈化〉甲醇，木精

~ خجالت (یا ~ انفعال) 脸红，羞愧

~ دو آتشه 二锅头白酒

~ رازیانه 茴香酒

~ زنیان (یا بادیان) 大茴香酒（由大茴香之实制成）

~ گل 玫瑰香水

~ گوگرد 浓硫酸

~ مرگ 临死前（或由于害怕）出的冷汗

~ نعنا 〈化、药〉薄荷脑，薄荷醇

با ~ جبین 汗流满面地

خیس ~ 汗流浃背的

~ کسی را در آوردن (یا کشیدن) 使人（累得或羞得）出大汗，使人汗颜

~ ریختن 流汗

~ کردن (~ ریختن) 出汗，流汗，排汗，蒸馏，〈转〉改善，改良，花掉，〈口〉行贿

مریض ~ کرد. 病人出汗了。（病人退烧了。）

~ گرفتن (~ کشیدن) (از) 使…升华，蒸馏，酿酒

他浑身 ~ از سرش آمد از پایش در رفت.
是汗。

عرق (*ergh*) 〔名〕(复 عروق، اعراق) ①根，根源，根本，基础②〈解〉血管，脉管③人种，种族，血种

عروق شعريه 毛细（血）管

عرق النساء (*ergho-nnesā'*) 〔名〕 ①〈解〉坐骨神经②坐骨神经痛

~ عصب 坐骨神经

~ مبتلا به （患）坐骨神经痛的

~ وجع 坐骨神经痛

عرق آلود (*aragh-ālood*) 〔形〕 汗湿的，汗渍的，浑身是汗的

عرق آور (~ *āvar*) 〔形〕 〈医〉发汗的，催汗的

~ دواى 发汗药

عرق جوش 同 عرق سوز

عرق چين 〔名〕（新疆、中亚细亚等地用的）绣花小圆帽

عرق خور (~ *khor*) 〔名〕 醉汉，酒徒，酒鬼

عرق خورى 〔名〕 醉酒，酗酒，酒杯

عرق دار 〔形〕 出汗的，汗湿的

عرق ريز 〔形〕 出大汗的

عرق ريزى 〔名〕 出汗，流汗

كردن ~ 同上

دهقانان اين نواحى با فعاليتهاى پر شور و ~ چهرهٔ وطن خود را كاملاً تغيير داده‌اند. 这个地区的农民以自己的辛勤劳动完全改变了家乡的面貌。

عرق سوز 〔名〕 痱子

شدن ~ 长痱子

عرق فروش (~*foroosh*) 〔名〕 卖酒的人

عرق فروشى 〔名〕 ①卖酒②小酒店，酒馆

عرق كش (~ *kesh*) 〔名〕 造酒者，酿酒者

~ دستگاه 蒸酒器具，蒸馏器

عرق كشى 〔名〕 蒸酒

~ كارخانهٔ 酿酒厂

عرق گز (~ *gaz*) 〔名、形〕 ①〈医〉丘疹，脓疱，湿疹②粟疹的

~ تب 粟疹（热）

عرق گزى 〔形〕 ①粟疹状的②〈医〉粟疹的

عرق گير 〔名〕 ①毡鞍垫②（擦汗）毛巾③汗衫④帽衬

عرقوب (*orghoob*) 〔名〕 ①〈解〉跟腱②弯曲处，曲折③乌尔古卜(撒谎和爽约的典型)④计谋，计策⑤山路，小路

~ وتر 〈解〉跟腱

عرقوبى 〔形〕 虚伪的，虚假的

~ مواعيد 虚伪的诺言

عرقه (*arghe*) 同 ارقه

عرقى (*araghee*) 〔形〕 汗的，出汗的

~ غدهٔ 〈解〉汗腺

عرم (*arem*) 〔名〕 ①坝，堰②暴雨，大雨

عرمرم (*aramram*) 〔形〕 庞大的（如军队），大的（如雨）；无数的

عروج (*orooj*) 〔名〕 提高，上升，攀登

حضرت عيسى ~ 〈宗〉耶稣升天

كردن ~ 提高，上升，攀登

عروس (*aroos*) 〔名〕(复 عرايس) ①新娘，新媳妇②媳妇，儿媳

(~ در پرده) پرده (پشت) ~ 〈植〉野樱桃

جهان ~ 〈天〉金星，太白星

(~ خاورى، ~ چهارم) چرخ ~ 〈喻〉太阳

چمن ~ 〈喻〉花，花朵

دریایی ~ 〈动〉螯虾（属）

~ قضیهٔ 〈数〉毕达哥拉斯定理

عروسی را که مادرش تعریف کند برای آقادائیش خوب است. 〈谚〉老王卖瓜，自卖自夸。

عروسانه 〔副〕 新娘子似地

عروس‌خفه کن (~ *khafe-kon*) 〔名〕 〈解〉软骨，脆骨

عروسك (*aroosak*) 〔名〕 布娃娃，洋囡囡，玩偶

پای نقاره ~ 傀儡，被人利用的人

پس پرده ~ 〈植〉酸浆

خیمهٔ شب بازی ~ 木偶

عروسك باز 〔名〕 玩布娃娃的女孩

عروسك بازی 〔名〕 ①玩布娃娃②〈转〉儿童游戏③未成年的婚姻

کردن ~ 儿戏；使…早婚

عروسکی 〔形〕 ①布娃娃的②玩具的

~ تآتر 木偶戏演出

~ هواپیمای 玩具飞机

عروسه 〔名〕 〈罕〉新娘

عروسی (*aroosee*) 〔名〕 ①结婚；结婚筵席②出嫁

بانزدیکان ~ 近族通婚

دوباره ~ 再婚

زیر جلی ~ 秘密结婚，私婚

~ (دعوت) کارت 婚礼请帖

~ شب 新婚之夜

(با) کردن ~ 结婚，出嫁，娶

بچشم تماشائی آسان است. ~ 〈谚〉眼高手低。

عروض (*arooz*) 〔名〕 ①作诗（法），韵律学②（诗的）韵律

~ علم 韵律学

عروض‌دان 〔名〕 韵律学家

عروضی 〔形、名〕（复 عروضیون）①韵律的②韵律学家

~ قواعد 韵律学的规则

عروق (*oroogh*) 见 عرق (*ergh*)

عروه (*orve*) 〔名〕 ①（器皿的）把手，柄，耳②钮扣洞③借口

عروة‌الوثقی (*orvatol-vosghā*) 〔名〕 ①（器皿上）结实的把手②笃信宗教，虔诚的信仰

عری (*aree*) 同 عاری

عری (*oree*) 〔名〕 裸露，赤裸

عریان (*oryān*) 〔形〕 裸体的；裸露的

~ حقایق 赤裸裸的事实

کردن ~ 使赤身裸体，剥光

عریانی 〔名〕 裸体，赤身

عریض (*areez*) 〔形〕 ①宽的，宽阔的，广阔的②〈转〉可伸展的，可延伸的

و طویل ~ 罗嗦的，层次重叠的，叠床架屋的

~ پارچهٔ 宽幅的布匹

شدن ~ 变宽，宽敞

کردن ~ 加宽，拓宽

عریضجات (*areezejāt*) 见 عریضه

عریضه I (*areeze*) 〔名〕（复 عریضجات، عرایض）①呈文，诉状②申请书，请愿书，声明，呼吁

عریضه‌ای خدمت ریاست دانشگاه تقدیم داشتم. 我向学校领导提出了申请。

عریضه II عریض 的阴性

عریضه نگار (~ *negār*) 〔名〕 ①写呈文者②交呈文者，申请人，起诉者

شدن ~ 为人写呈文

عريضه نگاری 〔名〕 写呈文

عريضه نويس (~ *nevees*) 同 عريضه نگار

عريضه نويسی 同 عريضه نگاری

عريضی 〔名〕 宽，宽度

عريكه (*areeke*) 〔名〕(复 عرايك) ①性格，性情，脾气，气质②驼峰，隆肉

عز (*ezz*) 〔名〕 光荣，荣誉，高贵，尊贵

نامهٔ شما ~ وصول بخشيد . 荣幸地收到了您的信。

عزاء (*azā'*) 〔名〕 ①悲哀，哀悼，哭丧②安慰，吊慰，吊唁③耐心，忍耐

(~ سوزيك ~ (آهنگ ~ ، مارش ~ 哀乐

لباس ~ پوشيدن 穿丧服

(~ داشتن (~ گرفتن 哀悼，为死者服丧，举哀

به ~ كسی نشستن 致哀，吊唁（某人）

~ مجلس 追悼会（尤指为伊斯兰教什叶派哈里发举行的追悼会）

عزاب (*ozzāb*) 见 عزب (*azab*)

عزادار (*azā-dār*) 〔名、形〕 服丧者，守丧的

تا يك هفته ~ بودن 举哀一周

عزاداری 〔名〕 服丧，守丧，哭丧（为伊斯兰教什叶派哈里发举哀的日子）

~ سنگين 重丧，正式丧服，全丧服

~ كردن 服丧，哀悼死者，哭悼

برای كسی يك هفته ~ اعلام كردن 宣布为某人致哀一周

عزاز (*ezāz*) 见 عزيز

عزازيل (*azāzeel*) 〔名〕 ①亚撒色（宗教中上帝诸子中娶凡人之女的第一人）②〈喻〉魔鬼

عزايم (*azāyem*) 〔名〕 念咒辟邪，符咒

~ خواندن 行妖术，念咒语辟邪

عزايم خوان (~ *khān*) 〔名〕 巫神，妖术师

عزب (*azab*) 〔名、形〕(复 عزاب) ①未婚者，独身者，光棍②单身的，未婚的

عزبی (*azabee*) 同 عزوبت

عزبيت (*azabiyyat*) 同 عزوبت

عزت (*ezzat*) 〔名〕 ①光荣，荣誉，尊敬，尊贵②伟大，雄伟

~ نفس 自尊心，自重

~ دادن (~ نهادن ، ~ كردن) (را ، به) 尊敬，尊重，尊崇

روز بروز بر ~ او افزوده ميشد . 他越来越受到尊敬。

عزت مدار (~ *madār*) 〔形〕 受尊敬的，光荣的，伟大的

عزت مند (~ *mand*) 同 عزت مدار

عزرائيل (*ezrā-eel*) 〔名〕 死神

به ~ جان دادن 长眠，安息，作古

او به ~ هم جان نميدهد . 〈谚〉他一毛不拔。

عزل (*azl*) 〔名〕 开除，解雇，辞退，免职，罢官

غير قابل ~ 不能罢免的

~ شدن 被开除，被解雇，被辞退，被免职

~ كردن 开除，解雇，辞退，免职，罢官

او را ~ و ديگری را به جايش نصب كردند . 他被解除职务而由他人接替。

عزلت (*ozlat*) 〔名〕 ①孤独，幽居②退休，退职

~ اختيار كردن 隐居，退休

بعد از سی سال خدمت ~ اختيار كرد . 他服役三十年后退职。

گزیدن ~ 离群索居，隐居

عزلت گزیده (~ *gozeede*) 〔名、形〕（复 عزلت گزیدگان）①隐士，苦行僧②隐居的，过孤独生活的，退休的，退职的

عزلت گزین (~ *gozeen*) 同 عزلت گزیده

عزلت نشین (~ *nesheen*) 同 عزلت گزیده

عزلتی (*ozlatee*) 同 عزلت گزیده

عزم (*azm*) 〔名〕①意图，心愿，抱负②决心，立意，打算③〈理〉动量

راسخ (~ و جزم، ~ ثابت) ~ 决心，坚定的意志

زاویه‌ای ~ 〈理〉角动量

لختی ~ 〈理〉惯性矩，转动惯量

نیرو ~ 〈理〉力矩

کردن ~ 打算，想，决心，打定主意

خود را جزم کردن ~ 下定决心，打定主意，立意

سفر کردن ~ 想去旅行，开始旅行

عزوبت (*ozoobat*) 〔名〕 未婚，独身生活

عزوجل (*azzavajal*) 〔形〕 尊贵的，伟大的，光荣的（对真主的赞词）

عزیز (*azeez*) 〔形、名〕（复 عزاز، اعزه، اعزاء）①亲爱的，可爱的，心爱的②尊敬的，敬爱的③强大的，伟大的④罕有的，珍奇的⑤敬爱者，受尊敬的人

بیجهت (~ بلاجهت) ~ 受到过分尊敬的人，自命不凡的人

مصر ~ 〈史〉古埃及国王

نازنین (~ دردانه) ~ 娇生惯养的（孩子），宠坏的（孩子）

~ رفقای 亲爱的同志们

داشتن ~ 尊重，珍视

عزیزالعزیز (*azeezol-azeez*) 〔名、形〕 ①至尊神②至高无上的

عزیزالوجود (~ *vojood*) 〔形〕 稀有的，珍贵的，珍奇的

عزیز دردانه (*azeez-dordāne*) 〔名〕 特别受宠的人，宠儿，娇生惯养的孩子

عزیزی (*azeezee*) 〔名〕 可亲，可爱，可敬

عزیمت (*azeemat*) 〔名〕（复 عزائم）①出发，动身，离开②决心，立意，决意③咒语，咒文，符咒

~ نقطهٔ 起点，出发点

کردن ~ 出发，动身，下决心，从事（某件工作）

هفتهٔ آینده به تهران ~ خواهند کرد . 他们将于下周动身到德黑兰去。

فسخ ~ کردن 不出发，放弃动身的念头

عساکر (*asāker*) 见 عسکر

عسجد (*asjad*) 〔名〕 ①金子，黄金②珠宝

عسر (*osr*) 同 عسرت

عسرالبول (*osrol-bowl*) 〔名〕〈医〉痛性尿淋沥，尿急痛

عسرت (*osrat*) 〔名〕 ①困难，艰难②穷困，困境

بلع ~ 〈医〉吞咽困难

بول ~ 〈医〉尿泌，尿潴留

طمث ~ 〈医〉痛经，干血痨，月经不调

نفس ~ 〈医〉气喘（症）

هضم ~ 〈医〉消化不良

کشیدن ~ 遭难，遭困，处于困境

آنها قبل از آزادی کشور به ~ زندگی میکردند . 解放前他们的生活很困难。

عسس (*asas*) 〔名〕 夜哨，值更人，守夜人
را بیاد دهد که مرا بگیر. ~ 〈谚〉自己暴露自己。

عسکر (*askar*) 〔名〕（复 عساکر）①军人，战士，士兵②军队，部队

عسکری 〔形、名〕 ①军队的，军人的②士兵的③一种甜葡萄

عسل (*asal*) 〔名〕 蜜，蜂蜜
بر لب و خنجر در قلب ~ 〈谚〉口蜜腹剑
~ مصفا 精制蜂蜜
~ زنبور 蜂蜜
~ ماه 蜜月
~ ماه رونده 度蜜月者
بماه ~ رفتن 度蜜月

عسل سازی 〔名〕 酿蜜

عسلك (*aslak*) 〔名〕 甘露，蜜露，树蜜（树皮或虫的一种分泌物）

عسلی (*asalee*) 〔形、名〕 ①蜜的，甜蜜的②蜜制的③蜂蜜色的④蜜黄色料子⑤小凳子
~ تاشو 轻便折凳
~ شیر 炼乳

عسیر (*aseer*) 〔形〕 困难的，艰难的，沉重的

عسیرالعبور (*aseerol-oboor*) 同 صعب العبور

عسیر العلاج (~ *elāj*) 〔形〕 难以治疗的，病入膏肓的

عشاء (*ashā'*) 〔名〕 晚餐，晚饭
~ ربانی 〈宗〉圣餐；圣餐中用的面包和酒
مراسم ~ ربانی 〈宗〉弥撒（尤指天主教的领圣餐）

عشاء (*eshā'*) 〔名〕 傍晚
~ نماز 〈宗〉晚礼

عشاب (*ashshāb*) 〔名〕 植物学家，草本学家

عشاق (*oshshāgh*) 见 عاشق

عشاوت (*ashāvat*) 〔名〕〈医〉夜盲（症）

عشائر (*ashā-er*) 见 عشیره

عشائری 〔形〕 过游牧生活的，游牧民族的

عشب (*oshb*) 〔名〕（复 اعشاب）①草，青草，绿草②野苜蓿

عشبه (*oshbe*) 〔名〕 〈植〉菝葜属

عشبی 〔形〕 草的，草本的

عشر (*ashar, ashr*) 〔数、名〕 十；（圣经）十诫

عشر (*oshr*) 〔名〕（复 اعشار，عشور）①十分之一②农产品"什一"税
~ نیم 廿分之一
~ یك 十分之一

عشرات (*asharāt*) عشره 的复数

عشرت (*eshrat*) 〔名〕 ①结交，交友②愉快，欢乐，享受
~ کردن 过得快活，过舒适生活；寻欢作乐

عشرت پرست (~ *parast*) 同 عشرت طلب

عشرت پرستی 同 عشرت طلبی

عشرتخانه (~ *khāne*) 〔名〕 娱乐消遣的场所；花天酒地的地方

عشرت طلب (~ *talab*) 〔名〕 寻欢作乐者，纵酒作乐者

عشرت طلبی 〔名〕 寻欢作乐；〈心〉（精神分析中的）快乐原则

عشرتکده (~ *kade*) 同 عشرتخانه

عشرتگاه (~ *gāh*) 同 عشرتخانه

عشرون (*eshroon*) 〔数〕 二十

عشره (*ashare*) 同 عشر (*ashar, ashr*)

عشرین (*eshreen*) 同 عشرون

عشریه (*oshriyye*) 〔名〕〈史〉农产品"什一"税
~ گرفتن 取…的十分之一

عشق (*eshgh*) 〔名〕①爱，喜爱，热爱②激情，爱情，酷爱
~ به میهن 热爱祖国
~ حقیقی 对真主的虔诚
~ مجازی 性爱
~ مفرط 狂热
~ بیماری 害相思病
~ جنون 色情狂
~ دلخستهٔ 失恋的，因失恋而憔悴的
~ باختن 谈恋爱，调情
گرفتار ~ کسی شدن 爱上某人
ابراز ~ کردن 求爱，献殷勤
~ ورزیدن 爱，热爱；爱慕；献殷勤
... عشقم کشید 我很想（作某事）
~ پشت و رو ندارد . (~ را از دیدگان عاشق باید دید .) 〈谚〉情人眼里出西施。
... وقتی عشقش بکشد 〈口〉当他有兴致的时候…

عشق (*ashagh*) 见 عشقه

عشق انگیز (*eshgh-angeez*) 〔形〕逗人喜爱的，迷人的，妩媚的

عشق باز 〔名、形〕①求爱者，谈情说爱者②献殷勤的，谈恋爱的

عشق بازی 〔名〕献殷勤，谈恋爱
~ کردن 同上

عشق ورزی (~ *varzee*) 〔名〕求爱，调情，性行为

عشقه (*ashaghe*) 〔名〕（复 عشق）〈植〉旋花属植物；常青藤属

عشقی (*eshghee*) 〔形〕①〈口〉（性格）朝三暮四的，反复无常的②爱情的，恋爱的
غزل ~ 爱情诗

عشقیات (*eshghiyyāt*) 见 عشقیه

عشقیه (*eshghiyye*) 〔名、形〕（复 عشقیات）①爱情诗②同 عشقی

عشور (*oshoor*) 见 عشر

عشوه (*eshve*) 〔名〕媚态；卖弄风骚，忸怩作态，娇声娇气
~ کردن 卖弄风骚

عشوه آمیز 〔形〕媚态的；卖弄风情的，忸怩作态的

عشوه ساز 同 عشوه گر

عشوه کار 同 عشوه گر

عشوه گر (~ *gar*) 〔形、名〕①卖弄风情的(人)，婀娜多姿的②撒娇的（人），娇滴滴的（人）

عشوه گری 同 عشوه

عشی (*ashiyy*) 同 عشاء (*eshā'*)

عشیر (*asheer*) 〔名〕①《古兰经》第十章②十分之一③近人，朋友；丈夫

عشیره (*asheere*) 〔名〕（复 عشائر）①部落②亲戚，族人

عشیة (*ashiyyat*) 同 عشاء (*ashā'*)

عصا (*asā*) 〔名〕手杖，拐杖
~ پیری 〈转〉晚年时的依靠
~ چوپانی （牧羊人的）牧羊杖
~ راعی 〈植〉萹蓄，蓼属
~ زیر بغل 拐杖，（跛子用的）丁字杖
~ سحر آمیز 魔杖
~ سر کج （牧羊人或主教用的）弯柄杖
~ سلطنتی 君主的节杖（权杖）

دست به ~ راه رفتن 拄拐杖走路;〈转〉小心行事

~ زدن 拄着拐杖

عصابه (*esābe*) 〔名〕 ①缠头巾②一群人③一群马

عصات (*osāt*) 见 عاصی

عصار (*assār*) 〔名〕 榨油工人，榨油机，压汁器（机），压榨机

عصارخانه 〔名〕 榨油作坊

عصاره (*osāre*) 〔名〕 ①汁，浆，液②〈转〉精华，精髓

~ الکل 酒精

~ ریوند 〈化〉藤黄（树脂）

~ گوشت گاو 牛肉汁

~ گرفتن 挤出，榨取（汁、液等）

عصاری (*assāree*) 〔名〕 ①榨油；榨油业③榨油作坊

چرخ ~ (دستگاه ~) 榨油机

~ کردن 榨取（植物）油

عصافیر (*asāfeer*) 见 عصفور

عصاکش (*asā-kesh*) 〔名〕 引路者，牵拐棍的人

کوری ببین ~ کور دگر بود . 〈谚〉眼瞎偏要作响导。

عصام (*esām*) 〔名〕 吊带，水罐柄

عصاة (*osāt*) 同 عصات

عصب (*asab*) 〔名〕（复 اعصاب）①神经②肌腱，筋根

~ باصره (~ بینائی) 〈解〉视神经

~ بویائی (~ شامه) 嗅觉神经

~ چهره‌ای (~ صورت) 面神经

~ راجع 〈解〉回归神经

~ زبانی (~ حلقی) 〈解〉舌咽神经

~ زندی 〈解〉尺骨神经

~ زیر زبان 〈解〉舌系带

~ سامعه (~ شنوائی) 〈解〉听觉神经

~ عرق‌النساء 〈解〉坐骨神经

~ لامسه 〈解〉触觉神经

~ متوسط 〈解〉中枢神经

~ مجهول عظیم 〈解〉交感神经

~ مهاری (~ نهی کننده) 〈医〉抑制神经

~ نخاعی 〈解〉（脊）髓神经

جنگ ~ 神经战

خزع ~ (بریدن ~) 〈医〉神经切除

دمل ~ 〈医〉神经瘤

ورم ~ (آماس ~ ، التهاب ~) 〈医〉神经炎

اعصاب حساسه 感觉神经

اعصاب محرکه 运动神经

اختلال اعصاب 神经错乱（神经分裂）

تشریح اعصاب 神经割除术，神经解剖学

درد اعصاب 神经痛

سلسلهٔ اعصاب 神经系统

ضعف اعصاب 神经衰弱

علت (یا مرض) اعصاب 神经系统疾病

مبحث اعصاب 神经学

مبتلا بضعف اعصاب 患神经衰弱症的

مربوط به (سلسله) اعصاب 神经系统的

عصبانی (*asabānee*) 〔形〕 ①神经的，神经质的②生气的，发怒的③烦躁的，坐立不安的，不安定的

آدم ~ 神经质的人，发怒的人

امراض ~ 神经病

حالت ~ 神经质

~ شدن 生气，发怒

کردن ~ 使…生气，使…发怒，激怒

کسی را ~ کردن 惹某人发火

عصبانیت (*asabāniyyat*) 〔名〕 ①神经质，神经过敏②愤怒，疯狂

عصب شناسی (*asab-shenāsee*) 〔名〕 〈医〉神经病学

عصبی 〔形〕 ①神经的，神经中枢的②神经质的，神经过敏的

~ بافت 〈生〉神经组织，神经纤维

~ بیماریهای (امراض ~) 精神病

~ تأثیر آنی 〈医〉神经冲动

دستگاه ~ مرکزی 中枢神经系统

~ سلسلهٔ (دستگاه ~) 神经系统

~ یاختهٔ 〈解〉神经细胞

عصبیت (*asabiyyat*) 〔名〕 ①狂热性，宗派性②神经过敏，神经质③感情用事；偏见④热心，热情

عصبی مزاج (*asabee-mezāj*) 〔形〕 神经质的

عصر I (*asr*) 〔名〕 (复 اعصار ، عصور) 时代，纪元，时间

~ آزوئیك 无生物时代

~ آهن 铁器时代

~ اتم 原子时代

~ پالئولیتیك (~ حجر قدیم) 旧石器时代

~ تمدن 文明时代

~ حجر 石器时代

~ حیوانی جدید 〈地〉新生代，新生界

~ طلائی 黄金时代

~ فضاء 宇宙飞行时代

~ مسولیتیك 中石器时代

~ مفرغ 青铜时代

~ نئولیتیك (~ حجر جدید) 新石器时代

~ یخ 〈地〉冰期

اعصار قدیم 远古时代

انقلاب اکتبر ~ تازهای در تاریخ جهان باز کرده است . 十月革命在世界历史上开拓了一个新纪元。

عصر II 〔名〕 下午，午后；傍晚

~ نماز 〈宗〉昏礼（日落前作）

امروز ~ او را خواهم دید . 今天傍晚我将会看到他。

عصرانه 〔名、形〕 ①午后茶点②傍晚的

عصری 〔形〕 ①时代的②现代化的，适时的③下午的，傍晚的

عصعص (*os'os*) 〔名〕 〈解〉尾骶骨

عصفر (*osfor*) 〔名〕 ①〈植〉红花②（由红花中提出的）红色染料

عصفور (*osfoor*) 〔名〕 （复 عصافیر ） ①麻雀②小鸟

عصمت (*esmat*) 〔名〕 ①贞操，贞洁，纯洁②无罪，无辜③防止，预防，保护，保卫

~ با 纯洁的，贞洁的，保持节操的

~ بی 没有贞节的，不正经的

~ تجاوز به 奸污，强奸

~ هتك 奸污

بی ~ کردن 毁，破坏…的贞洁，奸污

عصمت پناه (~ *panāh*) 〔形、名〕 非常贞洁的（女人）

عصمتی (*esmatee*) 〔形、名〕 ①守节操的(人)，贞节的(人)，纯洁的（人）②无辜的（人），无罪的（人）

عصور (*osoor*) 见 عصر I 条

عصیان (*esyān*) 〔名〕 ①反抗，违抗②反叛，造反，叛逆③罪过，过失，过错
فاشیستی ~ 法西斯暴乱
لوای ~ افراشتن 举起义旗，揭竿而起
~ کردن (~ ورزیدن) 造反，反叛，起义，犯罪

عصیان گر (*~gar*) 〔名、形〕 ①造反者，暴动者，叛逆者；暴乱者，不安分子②造反的，暴动的；暴乱的，谋反的

عصیر (*aseer*) 〔名、形〕 ①汁，汁液，（乳）浆②挤出来的，榨出来的
معده ~ 胃液
جوهر ~ معده 〈生、药〉胃蛋白酶，胃液素

عصیره 同 عصاره

عضاده (*ezāde*) 〔名〕 （测量用的）照准仪，旋标装置

عضال (*ozāl*) 〔形〕 ①严重的，重大的②不可救药的；困难的，疑难的

عضد (*azod*) 〔名〕（复 اعضاد ）①前臂，上臂；〈解〉肱骨②手③助手，朋友；帮助，一臂之力

عضدی 〔形〕 肱骨的，近肱骨的，肩的，近肩的；上臂的，前臂的

عضلات (*azolāt*) 见 عضله

عضلاتی 同 عضلانی

عضلانی (*azolānee*) 〔形〕 肌肉的
~ تحلیل و فساد 〈医〉（遗传性）肌肉萎缩症
~ دردهای 肌肉疼

عضله (*azole*) 〔名〕（复 عضلات ）〈解〉肌肉
ارادیه ~ 〈解〉随意肌
مدور ~ 〈解〉括约肌
پیسواس (یا قطن) ~ 〈解〉腰肌
پیشانی ~ 〈解〉额骨肌
جناغی چنبری پستانی ~ 胸、锁、乳房的肌肉
دو سر (یا ذو رأسین) ~ 〈解〉二头肌
ذوبطنین ~ 〈解〉（下颌）二腹肌
ذوزنقه ~ 〈解〉小多角骨肌
راجعه ~ 〈解〉外翻肌
رافعه (یا مرتفعه) ~ 〈解〉提肌
سطحی ~ 〈解〉平滑肌
سه سر ~ 〈解〉三头肌
سینهٔ بزرگ ~ 〈解〉胸大肌
شانه‌ای (~ دالی شانه) ~ 〈解〉三角肌
شیپوری ~ 〈解〉喇叭肌
صغیر قطن ~ 〈解〉小腰肌
عظیم قطن ~ 〈解〉大腰肌
غیر ارادیه ~ 〈解〉不随意肌
مبعده (~ دور کننده) ~ 〈解〉外展肌
مدیره بخارج ~ 〈解〉旋后肌
مستعرضه (~ عرضی) ~ 〈解〉横肌
مضیقه ~ 〈解〉缩肌，挟缩肌
مقربه ~ 〈解〉内收肌
مکبه (~ درون گرداننده) ~ 〈解〉旋前肌
ممدده ~ 〈解〉牵引肌
منبسطه ~ 〈解〉伸张肌
منقبضه ~ 〈解〉屈肌
نعوظی ~ 〈解〉勃起肌
وجنه ~ 〈解〉颧（大）肌
~ آماس 〈解〉肌炎
~ انقباض 〈解〉肌肉收缩，〈医〉挛缩
~ درد 肌痛

~ ضعف 肌肉萎缩

~ مرض 筋病

(~ التهاب) ~ ورم 肌肉炎

شرح عضلات 肌肉解剖

مبحث عضلات 肌肉学

عضله دار 同 عضلانی

عضله ناك 同 عضلانی

عضلی (*azolee*) 〔形〕 肌肉的

عضو (*ozv*) 〔名〕(复 اعضاء) ①成员，工作人员②器官③肢，端④职员

~ اتحادیهٔ کارگری 工会会员

~ اداره （某机关的）工作人员，职员

~ بدن （身体）器官

~ پیوستهٔ فرهنگستان علوم 科学院院士

~ حزب کمونیست 共产党员

~ علی‌البدل 候补委员

~ فرهنگستان امپراطوری 翰林

~ وابستهٔ فرهنگستان علوم 科学院通讯院士

~ هیأت دادرسی 陪审员

اعضای مجلس 议员

~ کشورهای 会员国，成员国

~ شدن 加入，参加，成为…一员

~ کردن 接纳…为成员

~ از ~ سوا کردن 肢解，分割，解剖

~ قبول کردن 接受会员

او ~ آن انجمن بود . 他曾是该学会的会员。

عضو شکنی (~ *shekanee*) 〔名〕 肢体残缺；断肢，截肢

عضوشناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕 器官学

عضوی (*ozvee*) 〔形〕 ①器官的②有机的

~ امراض 器官疾病

عضویت (*ozviyyat*) 〔名〕 会员资格，会籍，成员资格

~ حق 会费，党（团）费

~ شرایط 会员条件，入会条件

(در) ~ داشتن 是（某组织的）会员

او در انجمن ادبی ~ دارد . 他是文学协会会员。

به ~ قبول شدن 被接收为会员

به ~ قبول کردن 接收…为会员

~ پیدا کردن 成为…会员

عطاء (*atā'*) 〔名〕 ①赠予，赠送，授予，交给②礼物，赠品

(~ بخشیدن ، ~ فرمودن) ~ کردن 赠予，赠送，授给

"منتخبات لنین" را باو ~ کردند . 他们赠给他一套《列宁选集》。

عطا بخش (~*bakhsh*) 〔名、形〕 慷慨（的），大方（的）；赠送的

عطار (*attār*) 〔名〕 ①卖香料的，香料商②药材商

در (توی) قوطی هیچ عطاری پیدا نمیشود .
(یا نیست) 这可是别出心裁。（指话或事）

عطارخانه 〔名〕 香料厂；制药厂

عطارد (*otāred*) 〔名〕 〈天〉水星

عطاری (*attāree*) 〔名〕 卖药，卖香料

~ کردن 同上

عطالت (*atālat*) 〔名〕 无业；怠惰，无生气

عطایاء (*atāyā'*) 见 عطیه

عطب (*atab*) 〔名〕 灭亡，毁灭，消灭

عطر (*atr, etr*) 〔名〕（复 عطور）①香水，香料，香精②芬芳，香味

~ بهار نارنج 橙花油

~ گل سرخ 玫瑰油

~ شمعدانی (~ برگ) 〈植〉老鹳草属，天竺葵，草叶油

~ شیشهٔ 香水瓶

~ پاشیدن 洒香水

~ زدن (را ، به) 洒香水

من عادت به ~ زدن ندارم . 我没有用香水的习惯，

به خود ~ زدن 喷香水，抹香水，洒香水

از گل سرخ ~ خوبی میگیرند . 他们从玫瑰花中提取了优质香精。

عطر آگین 同 عطربیز

عطرآمیز 同 عطربیز

عطربیز 〔形〕 芳香的，馥郁的

عطربیزی 〔名〕 芳香，馥郁

عطرپاش 〔名〕 ①香水喷洒器②香盒

عطردان 〔名〕 放香水的盒子，香水瓶

عطرریز 〔形〕 喷洒香水的

عطرساز 〔名〕 制造香料的工人

عطرسازی 〔名〕 香料制造

عطرسوز 〔名〕 手提香炉，（熏香用的）香炉

عطرفروش (*~ foroosh*) 〔名〕 卖香料的人

عطرفروشی 〔名〕 ①卖香料②香料铺

عطرکش (*~ kesh*) 同 عطرساز

عطرکشی 同 عطرسازی

عطرناك 〔形〕 芳香的，馥郁的，有香味的

عطری 〔形〕 芳香的，香料的，有香味的

~ شیشهٔ 盛过香水的瓶子

~ صابون 香皂

عطریات (*atriyyāt*) 〔名〕 香料，香水

عطسه (*atse*) 〔名〕 喷嚏

~ کردن (~ زدن) 打喷嚏

عطسه آور (*~ āvar*) 〔形〕 使人打喷嚏的，引起喷嚏的

عطش (*atash*) 〔名〕 渴，口渴

~ بیش از حد 〈医〉烦渴

~ آوردن 使…渴

~ را تسکین دادن (~ خود را فرو نشاندن ، رفع ~ کردن) 解渴，止渴

~ داشتن 渴，口渴

عطشان (*atshān*) 〔形〕 ①口渴的②切望的

عطش آور (*atash-āvar*) 〔形〕 使人口渴的，引起口渴的

عطش دار 〔形〕 口渴的

عطف (*atf*) 〔名〕（复 اعطاف）①转向，面向②偏向，倾向，同情③引用，参看，参照，见④追溯，回顾⑤连接⑥转折，回转⑦折叠

~ به . . . 转向…，参见，见…，复(信)

~ بمراسلهٔ شمارهٔ . . . 见第…号信件

~ توجه 转移注意力

~ حرف 连接词

~ نقطهٔ 转折点

~ توجه بیشتری شدن به مسایل . . . 更注意…问题

قانون ~ بماسبق نمیشود . 此项法律不追溯既往。

~ کردن 联接，联系，参阅，参见，叠起来，折叠

~ بماسبق کردن 回顾既往，追溯既往

قانون را بماسبق ~ کردند . 他们依据法律追溯既往。

يك کلمه را به کلمهٔ ديگر ~ کردن 把一词联在另一词上

عطل (*atel*) 〔形〕 ①没有装饰的②失业的，无业的

~ حروف 没有点的字母

عطور (*otoor*) 见 عطر

عطوف (*atoof*) 〔形〕 温柔的，和蔼的，善意的；垂青的，厚待的

عطوفت (*otoofat*) 〔名〕 温柔，和蔼，仁慈，善意，好意；垂青，厚待

با ~ برادرانه 以兄弟手足之情

عطوفت آميز (*~ āmeez*) 〔形〕 仁慈的；和蔼的；体贴的

عطيه (*atiyye*) 〔名〕（复 عطايا ）礼物，赠品

عظام (*ezām*) 见 عظم (*azm*)

~ رميمه 朽骨

~ علم 骨学

عظام (*ozām*) 见 عظيم

~ آقايان 尊敬的先生们

~ امرای 大君，大都督

عظامی (*ezāmee*) 〔形〕 骨骼的

عظائم (*azā-em*) 见 عظيمه

عظم (*azm*) 〔名〕（复 عظام ）骨骼，骨

~ رميم 朽骨

~ زورقی 舟（状）骨

~ سندانی 砧骨

~ شانه (~ كتف) 肩胛骨

~ عجز 骶骨，荐骨

~ عصعص 尾骨

~ قص 胸骨

~ كعب 距骨

~ گونه (~ وجنه) 颧骨

~ لامی 舌骨

~ ورك 坐骨

~ هلالی 半月骨

عظم (*ezam*) 〔名〕 ①同 **عظمت** ②重要性

عظما (*ozamā*) 见 عظيم

عظما (*ozmā*) 同 عظمی

عظمت (*azamat*) 〔名〕 ①伟大，庄严，崇高②雄伟，壮丽，豪华③骄傲

~ و افتخار ديرينه 古代的荣誉和伟迹

با ~ 伟大的，雄伟的，壮丽的

~ فروختن 自夸，自大

عظمت طلب (*~ talab*) 〔形〕 大国的；好大(狂)的，自大狂的

~ شوينيسم 大国沙文主义

عظمت طلبانه 〔形、副〕 大国的（地），好大狂的（地）

عظمت طلبی 〔名〕 大国主义，自大狂

عظمی (*ozmā*) 〔形〕 ①伟大的，庞大的②雄伟的

~ صدارت 首相府，总理府

عظيم (*azeem*) 〔形、名〕（复 عظام ، عظما ）①伟大的，雄伟的，华丽的，富丽堂皇的②重大的，重要的③巨大的，体积大的④尊贵的，尊敬的⑤至高无上者（指神）

~ امر 重要的事情，大事

~ خطر 巨大的危险

~ سالن 雄伟的大厅

~ گناه 大罪

~ مقدار 巨额

! آقايان عظام 尊敬的先生们!

هر چه عظيمتر 竭尽全力

اقدام هر چه عظيمتر 鼓足干劲

عظيم الجثه (*azeemol-josse*) 〔形〕 庞然大物的，体格魁梧的，巨型的

عظيم الشأن (*azeemo-shsha'n*) 〔形〕 居高位的，显达的，职位高的；尊贵的，高贵的

عظيم القدر (*azeemol-ghadr*) 同 عظيم الشأن

عظيمه Ⅰ (*azeeme*) 〔名〕（复 عظائم ） 要事

عظيمه Ⅱ عظيم 的阴性

عفاريت (*afāreet*) 见 عفريت

عفاف (*efāf, afāf*) 同 عفت

عفت (*effat*) 〔名〕 ①清廉，廉洁②贞洁，贞节，纯洁，美德

عفت پرست (～*parast*) 〔形〕 贞洁的，贞操的，贞节的，纯洁的；爱面子的

عفت پرستى 〔名〕 贞洁，贞节，纯洁；爱面子

عفريت (*efreet*) 〔名〕（复 عفاريت ）①恶魔，魔鬼，妖魔鬼怪②〈喻〉坏人，奸猾者

عفريته (*efreete*) 〔名〕 女妖（多指泼妇）

عفريت صورت (*efreet-soorat*) 〔形〕 长得象魔鬼似的

عفص (*afes*) 〔形〕 ①涩的②止血的，收血的，收敛性的；止泻的

عفن (*afan*) 〔名〕 腐烂，腐败，发霉

عفن (*afen*) 〔形、名〕 ①发霉的，有臭味的②烂肉

عفو (*afv*) 〔名〕 饶恕，宽恕，原谅

～ عام (～ عمومى) 大赦

～ سزاوار (～ قابل) 可以饶恕的

～ خواستن 求饶，请求宽恕

～ عمومى دادن 宣布大赦

～ كردن 饶恕，赦免

～ رقم كشيدن 恕罪，一笔勾销

عفو (*afovv*) 〔形、名〕 ①宽厚仁慈的，慈悲的②饶恕者，宽恕者

عفوپذير (*afv-pazeer*) 〔形〕 可以饶恕的

عفوشدنى (～ *shodanee*) 〔形〕 可以宽恕的

عفونت (*ofoonat*) 〔名〕 腐烂，腐败，腐朽，发霉；〈医〉感染

～ خون 〈医〉脓毒病

～ بوى 腐臭味，腥臭味

～ دفع (～ رفع) 防腐

～ بوى دادن 散发（腐）臭味

～ دفع كردن (از) 防腐

～ پيدا كردن 腐烂，发臭

زخم پايش ～ پيدا كرده است. 他的脚感染了。

عفونى (*ofoonee*) 〔形〕 ①腐烂的②〈医〉传染性的③被感染的

～ بيماريهاى 化脓的病

～ داروى ضد 消毒药，防腐剂

～ ضد 消毒的，防腐的

～ شدن 传染上（病）；得传染病；腐烂，分解

～ كردن 传染；使…腐烂，使…分解

～ ضد كردن 进行消毒，做防腐处理

عفيف (*afeef*) 〔形〕 ①清白的，贞洁的，纯洁的，贞节的，有操守的，有德行的②腼腆的

عفيفه عفيف 的阴性

～ زن 端庄的妇女

عق (*ogh*) 〔名〕 呕吐

(زدن ~ (~ و پق راه انداختن) 同上

آدم عقش میگیرد . （这）使人作呕。

عقاب (*eghāb*) 〔名〕 ①惩罚，惩处，处分，处刑②报答，报复，回报

کردن ~ 同上

عقاب (*oghāb*) 〔名〕 鹰，鵰，鹫

دریا ~ 白尾鹫

~ آشیانهٔ 鹰巢

~ (جوجهٔ (یا بچهٔ 雏鹰

عقابی 〔形〕 鹰的，鹫的；似鹰的；钩状的

~ بینی 鹰钩鼻

عقار (*aghār*) 〔名〕（复 عقارات）不动产，房地产

عقار (*oghār*) 〔名〕 酒

عقارات (*aghārāt*) 见 عقار (*aghār*)

عقارب (*aghāreb*) 〔名〕 ①见 عقرب ②诬蔑，流言蜚语

عقارت (*aghārat*) 同 عقار (*aghār*)

عقاری (*aghāree*) 〔形〕 地产的，房产的，不动产的

عقاقیر (*aghāgheer*) 〔名〕 芳香植物；药物

عقال (*eghāl*) 〔名〕 ①（绊马脚的）羁绊，绊子，绊马索，镣铐，脚镣②（阿拉伯人拴帽衬用的）细绳

عقاید (*aghāyed*) 见 عقیده

عقایم (*aghāyem*) 见 عقیمه

عقب (*aghab*) 〔副、介、形、名〕 ①后面，后部，后跟②在后面，从后面，在…后，靠后③后面的，后来的；慢的④追随，追求

جبهه ~ 后方

کشتی ~ 船尾，后甲板

و جلو ~ 前后，前前后后

~ از 从…后面，在…死后

~ چراغ （车的）后座灯

~ در 在…之后

(از) افتادن ~ 落（在）后（面）；延期；积欠，拖延

آن کار مدتی ~ افتاد . 那项工作已经拖延了一些时候。

کرایهٔ خانه ~ افتادن 积欠房租

انداختن ~ 推迟，推延；阻碍，挪后

جلسه را یك هفته ~ انداختند . 他们把开会日期推迟了一周。

بردن ~ （把钟表）往后拨

بودن ~ 落后；慢，迟

او هیچ از دیگران ~ نیست . 他一点也不比别人落后。

ساعت من ~ است . 我的表走得慢。

راندن ~ 迫使退却

(رفتن (به ~ 后退，倒退，退却，朝后走

از ~ کسی رفتن 跟着…走，亦步亦趋

زدن ~ 把…往后推；（枪、炮等）后座，有后座力；后退；击退

پرده را ~ بزن ! 把窗帘拉开！

ماشین ~ زد . 汽车朝后倒退。

کسی فرستادن ~ 派人去找某人

او را ~ پزشك فرستادیم . 我们叫他请医生去了。

کردن ~ 追赶，追踪；把…往后推

دشمنان خود را ~ کردند . 他们击退了敌人。

کشیدن ~ 退却，撤退，退让；后退

گذاشتن ~ 留下，遗留下；超过，赶过

خود را ~ گرفتن 离开一些，后退一点
~ ماندن 落后
~ نشاندن 迫使…后退，迫使…向后撤
~ نشستن 退却，让步；离开，远离
قشون ~ نشست . 部队后撤了。
من در سالن سينما ~ نشستم . 我坐在电影院大厅后排座位上。
من ~ شما ميايم . 我随后就来；我来接您。
او ~ من ميرفت . 他在我的后面走着。
آنها عقبتر ايستادند . 他们站在稍远处。
~ گرد ! 向后转！
~ چه ميگرديد ؟ 你在找什么？
او به ~ نگريست . 他向后看了一眼。

عقب (*agheb*) 〔名〕（复 اعقاب）①后代，子孙 ②脚后跟

عقبا (*oghbā*) 同 عقبى

عقبات (*aghabāt*) 见 عقبه

عقب افتادگى (*aghab-oftādegee*) 〔名〕 ①落后（性）②推迟，过期，耽搁，延迟③不聪明
~ ذهنى 思想迟钝

عقب افتاده 〔形〕 落后的，欠下的，拖下的（如款项）；拖欠的，拖延的
~ كارهاى 未完成的工作
~ كرايهٔ 拖欠的租金，积欠的租金
~ كشورهاى 落后国家
~ ماليات 拖欠的租税，未交清的租税
درسهاى ~ را حاضر كرده است . 他已把拖下的功课做完了。

عقبايى (*oghbāyee*) 〔形〕 阴间的，来世的

عقب دار (*aghab-dār*) 〔名〕 后卫，殿军

عقب رو (~ *row*) 〔形〕 后退的，退却的

عقب روى (~ *ravee*) 〔名〕 后退，退却
~ كردن 同上

عقب سر (~ *sar*) 〔名〕 后方

عقب گاه (~ *gāh*) 同 عقب سر

عقب گرد (~ *gard*) 〔名〕 向后转（命令）
~ كردن 同上

عقب ماندگى (~ *māndegee*) 同 عقب افتادگى

عقب مانده 同 عقب افتاده

عقب نشين (~ *nesheen*) 〔形〕 退却的，后退的，后撤的，撤退的

عقب نشينى 〔名〕 退却，后退，后撤，撤退
~ (اختيار) كردن 同上

عقبول (*oghbool*) 〔名〕 ①灾难，祸患②病根

عقبه (*aghabe*) 〔名〕（复 عقبات）①追随，继续②结果，结局③山路，羊肠小道④阻碍，障碍⑤危机，危机时刻
~ غير منتظره 节外生枝的事件
~ داشتن 继续；有后果，有结果
اين كار ~ خوبى نخواهد داشت . 这事不会有什么好结果的。

عقبى (*aghabee*) 〔形〕 后面的，后边的
پاهاى ~ 后腿
پنجرهٔ ~ 后窗
ترن ~ 下一班火车
در ~ (درب ~) 后门

عقبى (*oghbā*) 〔名〕 阴间，来世；终审日

عقد (*aghd*) 〔名〕（复 عقود）①结（绳），打结②缔结（条约）；订婚（约），婚礼③召集（会议）④契约，合同⑤责任
~ غير معوض 单方面受益的契约
~ غير معتبر 无效的契约

~ قرارداد 签订条约
~ مجلس 订婚仪式
~ نکاح 婚约
روز~ 婚期
~ بستن 订约，订合同；订婚
~ برادری بستن (~ اخوت بستن) (با) 结拜兄弟，结成兄弟
~ مودت با کسی بستن 结谊，结盟
~ کردن 订婚，结婚；订（合同）；召开（会议），举行
او را ~ کردند. 他们把她嫁出去了。

عقد (*eghd*) 〔名〕（复 عقود）①绳结②项圈，项链
~ نماز بستن 准备祈祷

عقد (*oghad*) 见 عقده

عقد بندی (*aghd-bandee*) 〔名〕 ①订婚约②结婚
~ کردن 同上

عقدرو (*eghderoo*) 〔名〕 花环，花锦，彩圈

عقد کنان (*aghd-konān*) 〔名〕 结婚；婚礼，喜筵

عقد نامه 〔名〕 婚约，婚书

عقده (*oghde*) 〔名〕（复 عقد）①绳结②‹转›难题，难事；症结③秘密，奥妙④契约⑤职责，职守；重负，压力⑥结巴，口吃⑦‹医›腱鞘囊肿
~ برتری ‹心›优越情绪
~ دل 心病，心中的郁结；变态心理
~ عصبی ‹解›神经节
~ کهتری (~ حقارت) 病态，自卑心理
~ گلو 喉咙里的肿块
~ لنفی 淋巴结
~ خود را سر چیزی خالی کردن 发泄，出气
~ دل گشادن 宽心，减轻思想负担
~ را گشودن 解结，解扣，‹转›解决难题
~ دل کسی را گشودن 减轻痛苦，安慰，解开心中的疙瘩（或症结）
ته دلش ~ شده است.（در دلش ~ شده است.） 他心情沉重。
عقدهٔ دلش باز شد. 他的心情轻松了，他的话盒子打开了。

عقده گشا(ی) (*~goshā*) 〔名、形〕 ①解决难题者②解决…困难的，救助…的

عقده گشایی (*~ goshāyee*) 〔名〕 解决困难；救助

عقدی (*aghdee*) 〔形、名〕 ①合法的（妻子）②结发妻子

عقر (*oghr*) 〔名〕 不孕，不育

عقرب (*aghrab*) 〔名〕（复 عقارب）①蝎（目）②‹天›天蝎座③（阿富汗阳历）八月

عقربان (*aghrabān*) 〔名〕 ‹植›脾草，羊齿草（用以治脾用）

عقربك (*aghrabak*) 〔名〕 ①（钟表的）指针②日晷仪，指时针③锔子，把锔子，两爪钉④‹医›瘭疽

عقربه (*aghrabe*) 〔名〕 （钟表的）指针
~ ثانیه شمار 秒针
~ دقیقه شمار 分针
~ ساعت شمار 时针
~ مغناطیسی (~ قبله نما) （罗盘上的）磁针
~ به ساعت انداختن （给钟表）按上指针
~ زمان بسود ... جریان داشتن 时间对…有利

عقعق (*agh-agh*) 〔名〕 喜鹊

عقل (*aghl*) 〔名〕（复 عقول）智力，智慧，理智，头脑

~ سليم 健全的理智，健全的头脑

~ كل 通情达理；〈宗〉神明，上帝，真主；自认为高明的人

~ معاش 家庭安排，家庭经济

~ معمولی 起码的常识

خلاف ~ 不聪明的，不理智的；考虑欠周的，轻率的

دندان ~ 智齿，第三磨齿

سر ~ آمدن 觉悟，聪明起来，不再马虎

~ از دست دادن 失去理智；发疯，发狂

~ کسی را دزدیدن 蒙蔽，欺骗；把某人弄得晕头转向

عقلش پارسنگ میبرد .（عقلش گرد است.）他有点傻头傻脑。

〈口〉 عقلش قد نمیدهد .（عقلش نمیرسد.）说不通他；他不大懂事。

عقلش بجائی نرسید . 他已是黔驴技穷了，他不知所措。

〈谚〉 ~ آدمیزاد از عقب سرش میآید . 这个人事后聪明；他是个事后诸葛亮。

〈谚〉 ~ سالم در بدن سالم است . 健康的理智寓于健康的身体。

عقلاً (*aghlan*) 〔副〕 合情合理地，理智地；按（照推）理，按理讲

عقلاء (*oghalā'*) 见 عاقل

عقلانه (*aghlāne*) 〔形、副〕 聪明的（地），精明的（地），理智的（地）

عقلانی 〔形〕 明白事理的，懂道理的，合理的

عقلایی (*oghlāyee*) 同 عقلانی

عقل پسند (*aghl-pasand*) 〔形〕 有理智的，可理解的

عقل پسندی 〔名〕 理智，可理解

عقل رفته (~*rafte*) 〔形〕 失去理智的，丧失理智的

عقل فروش (~ *foroosh*) 〔形〕 自作聪明的，卖弄聪明的

عقل فروشی 〔名〕 自作聪明，卖弄聪明

~ کردن 同上

عقلمند (~ *mand*) 同 عاقل

عقلی (*aghlee*) 〔形、名〕 ①精神的，智慧的，理智的②正当的，合理的，合乎情理的③〈哲〉唯理论者

~ دليل 合理的论证

عقليون (*aghleeyon*) 〔名〕 〈哲〉唯理论者

عقم (*aghm*) 〔名〕 不孕，不育

عقوبت (*oghoobat*) 〔名〕（复 عقوبات） 惩治，惩处，治罪；拷问，折磨

~ کردن 同上

عقود Ⅰ (*oghood*) 见 عقد (*aghd*)

~ حساب 屈指计算

عقود Ⅱ 见 عقد (*eghd*)

عقور (*aghoor*) 〔形〕 咬人的（指狗）

عقوق (*oghoogh*) 〔名〕 忤逆，不肖，不听话

عقول (*aghool*) 同 عاقل

عقول (*oghool*) 见 عقل

عقيان (*eghyān*)〔名〕真金，纯金（在地下发现的）

عقيب (*agheeb*) 〔形〕（复 اعقاب）后继的，继起的，其次的，追随的

عقيده (*agheede*) 〔名〕（复 عقايد ، عقائد）①信念，信仰，信心②意见，见解，观点，看法

راسخ (~ محکم ، ~ استوار) ~ 坚定的信念
سیاسی ~ 政治信仰
عامه ~ 社会习俗
عموم ~ 普遍的看法，舆论
غلط ~ 错误见解，谬论，荒谬的观点
به ~ من 照我看来，依我看来
~ کسب 征求意见
مخالف ~ عموم 违背公众舆论的
عقاید مذهبی 宗教信仰
(به) داشتن ~ 认为，以为，相信
ماتریالیستها تناسخ به ~ ندارند. 唯物主义者是不会相信（灵魂）转生的。
اظهار ~ کردن 表态，发表意见
عقیده‌ای را در مغز کسی گنجانیدن 把某种思想灌输给某人
آنها دارای اختلاف ~ سیاسی هستند. 他们持有不同的政治信仰。
~ شما در این خصوص چیست؟ 您对这个问题有什么看法?

عقیده مند (~ *mand*) 〔形〕 相信…的，信仰…的
بودن ~ 相信，信仰

عقیق (*agheegh*) 〔名〕 〈矿〉光玉髓，蛋白石，红玉髓，玛瑙
جگری ~ 〈矿〉光玉髓，红玉髓
سبز ~ 〈矿〉绿玉髓
سلیمانی ~ 红玛瑙，红玉髓
یمانی ~ 玛瑙

عقیق لب (~ *lab*) 〔形〕 （诗歌中用）红唇的

عقیقه (*agheeghe*) 〔名〕 ①胎毛②为庆祝婴儿降生后第七天而宰的整羊

عقیقی (*agheeghee*) 〔形〕 玛瑙状的，红玛瑙色的，鲜红的

عقیقین 同 عقیقی

عقیل (*agheel*) 〔形〕 聪明的，明智的，英明的，贤明的

عقیله 〔名〕 ①精华，珍品②族长③拴骆驼腿的绳④契约

عقیم (*agheem*) 〔形〕 ①不孕的，不妊的，不生育的②无子女的③无结果的，落空的
~ زن 不生育的妇女
~ مرد 没有孩子的人
شدن ~ 绝育
کردن ~ 做绝育手术，消毒
گذاردن ~ 做绝育手术，使…不孕，使…无结果，使…受挫，挫败
توطئهٔ دشمن را ~ گذاردیم. 我们挫败了敌人的阴谋。
ماندن ~ 无结果，落空，受挫

عقیم گذاری (~ *gozāree*) 〔名〕 挫败，挫折

عقیمه (*agheeme*) 〔名〕 (复 عقایم) 不生育的妇女

عکاس (*akkās*) 〔名〕 照相师
دوره گرد ~ 流动摄影师

عکاسخانه 〔名〕 摄影室，照相馆

عکاسی 〔名〕 ①摄影，照相②摄影室，照相馆
هوائی ~ 空中摄影
~ دوربین 照相机
کردن ~ 摄影，照相（指职业而言）

عکام (*akkām*) 〔名〕 商队雇员（负责搭帐篷和装卸驮载等）

عکریش (*ekreesh*) 〔名〕 〈植〉羊茅属

عکس (*aks*) 〔名、介〕 ①像片，照相②倒影，

回影③反射，反映④反应，倒转，颠倒⑤与…相反

~ باسمه‌ای روغنی 石印油画

~ رنگی 彩色照相

~ ژلاتینی آفتابی 胶版（画）

~ سایه نما （把物体放在光源和感光纸之间制成的）黑影照片，物影照片

~ فوری 快照

~ قضیه 事物的反面

~ میکروسکوپی 显微照相

~ آلبوم 影集，像册

~ بر 相反，反之

ظاهر کنندهٔ ~ (داروی ظهور ~) 〈摄〉显影剂

~ مخابرهٔ تلگرافی 〈讯〉电传真

~ انداختن 照相

~ برداشتن (~ گرفتن) (از) （替别人）照像，摄影，拍照

با ~ نشان دادن 图解

من ~ آنرا ثابت کردم . 我所证实的结果恰恰相反。

پیشرفت اوضاع درست ~ پیش بینی اوست . 形势发展与他预料的正相反。

عکس العمل (*aksol-amal*) 〔名〕①反应，反响②反作用

عکس بردار (*aks-bardār*) 〔名〕摄影师，照相师

عکس برداری 〔名〕摄影，照相，拍照

~ اکتشافی 〈军〉（空中）照相侦察

~ رادیوئی 〈讯〉电传真

~ شدن 照下相来

~ کردن 摄影，照相，拍照

عکس برگردان (~ *bargardān*) 〔名〕移印下来的图画，移画印花法（把绘在特殊纸上的图案移到瓷器、玻璃等上的方法）

عکس دار 〔形〕有插图的，有照片的

~ شناسنامهٔ 贴有照片的身份证

عکسی (*aksee*) 〔形〕摄影的，照相的，照片的

~ کپیهٔ 照相复制品（如图形、文件、证据等）

علاء (*alā'*) 〔名〕①高，高度②崇高，优越，高贵，显赫

علات (*ellāt*) 见 علت

علاج (*elāj*) 〔名〕①医治，治疗②医药③矫正，改正，修正；消灭④办法

~ با آب 〈医〉水疗法

~ بضد 〈医〉对抗疗法

~ بمثل 〈医〉类似疗法，顺势疗法

~ مرض بوسیلهٔ جزئی از خود مرض 以毒攻毒（如以酒解酒）的治疗方式

بی ~ (لا ~) 不可救药的

علل کمبود و راه ~ آن 不足的原因及其解决的办法

~ شدن (~ یافتن) 痊愈，治好

~ کردن 治疗，医治，矫正，改正

پزشکان بیماری آن دهقان جوان را ~ کردند . 医生们治好了那位青年农民的病。

~ واقعه قبل از وقوع باید کرد. 〈谚〉要防患于未然。

~ فاسد به افسد کردن 〈谚〉以毒攻毒

~ این مرض در آرامش کامل است . 要治好这种病就需静养。

این مرض ~ ندارد . 这种病是治不好的。

علاج بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 医治的，治疗的

علاج پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 可医好的，可挽救的，有办法的

علاج ناپذیر 〔形〕 医不好的，不可挽救的，没有办法的

علاحده (*alāhede*) 同 علیحده

علاف (*allāf*) 〔名〕 ①饲料商，卖饲料者②饲料商店，粮食零售商

علافخانه (~ *khāne*) 同 علافی

علافی 〔名〕 饲料店，饲料库

علاقجات (*alāghjāt*) 〔名〕 财产，拥有物，所关切的事

علاقمند (*alāghemand*) 同 علاقه مند

علاقه (*alāghe*) 〔名〕(复 علائق) ①兴趣，爱好②关心，关注③依恋，爱慕④关系，联系⑤财产，有财产权

~ برادری 兄弟关系，手足之情

~ خویشاوندی 亲戚关系

~ دوستی 友好关系

~ مفرط 狂热，癖好

~ داشتن (به) 感兴趣，有感情，喜爱；依恋；有联系，与…有关

او به آثار ادبی بسیار ~ دارد . 他很喜欢文学作品。

~ داشتن (در) 在…有财产

~ پیدا کردن (~ یافتن) (به) 产生好感，依恋；有兴趣；有联系

قطع ~ کردن (~ بریدن) 断绝联系，断绝来往

علاقه (*elāghe*) 〔名〕 金银绦带，金银边饰

علاقه بند (~*band*) 〔名〕 杂货商(卖丝绸、布匹、饰带、绦等物)

علاقه بندی 〔名〕 卖饰边的行业，卖装饰品的行业

علاقه دار (*alāghe-dār*) 〔形、名〕 ①对…感兴趣的②财产占有者

علاقه مند (~ *mand*) 〔形〕 ①对…感兴趣的，爱好…的，喜欢…的②依恋…的

~ بودن (به) 感兴趣，爱好，喜欢

او به کار خود بسیار ~ است . 他很热爱自己的工作。

~ کردن (~ ساختن) 引起兴趣

علاقه مندی 〔名〕 ①愿望，兴趣②依恋

او خیلی ~ به اینکار نشان میداد . 他对这项工作很感兴趣。

علام (*allām*) 〔形〕 全知的，无所不知的

علام (*elām*) 见 علامت

علامات (*alāmāt*) 见 علامت

علامت (*alāmat*) 〔名〕(复 علامات،علائم،(علام) ①标记，标志，符号，记号②征兆，症状③徽，旗④信号⑤商标⑥象征

~ اختصاری 省略号

~ استفهام (~ پرسش) 问号

~ حذف 删节号，省略号

~ بازرگانی (کارخانه) 商标

~ بعلاوه 〈数〉加法号

~ بیماری 症状

~ تعجب 惊叹号

~ تقسیم 〈数〉除法号

~ تصویر 〈无〉视频信号

~ جمع 〈语〉表示复数的标志，复数词尾；〈数〉加法号

خطر ~ 警报，警报信号
سؤال ~ 问号
ضرب ~ 〈数〉乘法号
ممیزه ~ 区别标记；肩章，徽章
منها ~ 〈数〉减法号
علائم پرده （航空）旗语，色布标志
علائم ثانویه 〈医〉偶发症状，副现象
علائم خارجی 外观，外貌
علائم خاصهٔ مرض （علائم یقینیهٔ مرض） 疾病的特殊症状
علائم راه آهن （铁路）信号旗语
علائم شرطیه 特征
علائم عمومی مرض 疾病的一般症状
علائم مشخصه 特殊症状
علم علائم جوی 气象学
علم تشخیص امراض از روی علائم 〈医〉病状学
~ گذاردن （~ گذاشتن ، ~ نهادن） 做标记，标出，标上
با حروف ~ گذاشتن 用字母分类标明
این ~ محبت است . 这是友谊的象征。
این مرض چند ~ دارد . 这种病有好几种症状。
آنرا با ~ "×" مشخص کنید ! 请把它标上"×"记号！

علامتچی (~ *chee*) 〔名〕〈军〉信号兵

علامت دهنده (~ *dehande*) 〔名、形〕 ①信号员②打信号的

علامت دهی (~ *dehee*) 〔名〕 打信号，发信号
دریائی ~ 海上的信号

علامت گذار (~ *gozār*) 〔名〕 贴标签者，打符号者

علامت گذاری 同 علامت گزاری

علامت گزاری 〔名〕 贴标签，打符号
~ کردن 同上

علامه (*allāme*) 〔形、名〕 ①博学的，学识渊博的②博学者，著名学者

علانیه (*alāniye*) 〔名〕 公开，昭著，出名

علاوه (*elāve, alāve*) 〔名、介〕 ①增加，增添，补充，额外②除…以外
بر ~ 除…之外
بر این ~ 除此之外
برما ~ 除我们之外
~ به 此外，加上，加之
~ به نشانهٔ 加法记号
~ شدن （得到）增加，添上，加上
~ کردن 增加，增添，补充
~ میکنم که این موضوع چندان اهمیت ندارد. 我补充一句，这个问题并不太重要。
چهار به ~ پنج میشود نه . 四加五等于九。
~ بر کتاب‌ها ، یك فرهنگ جدید هم باو دادند . 除了书之外，他们还给他一部新字典。

علائق (*alā-egh*) 见 علاقه (*alāghe*)

علائم (*alā-em*) 见 علامت

علت (*ellat*) 〔名、介〕（复 علل ، علات） ①原因，理由②借口，口实③疾病，不舒服④缺点，缺陷，毛病⑤月经
اصلی ~ 根本原因，主要原因
پیری ~ 年迈的象征；老态
سرخ ~ 水稻黄锈病
صوری ~ 表面原因

غائی ~ 终极的原因

کبد ~ 肝病（痛）

و معلول ~ 因果

~ به 由于…，因为…

به ~ آنکه 由于…，鉴于…，因为…

به ~ بیماری نمیتواند بیاید. 他有病不能来。

حروف ~ یا علّه 〈语〉（阿拉伯文中的）柔弱字母（如：ی ،و ،آ）

ذکر ~ بجای معلول 〈语〉换喻，转喻

بچه ~ ؟（چه علتی دارد که ...） 是何原因；为何？（为何…）

این جنس هیچ عیب و علتی ندارد . 这种货物完美无缺。

علة العلل (*ellatol-elal*) 〔名〕 首因；〈哲〉第一推动力

علت شناسی (*ellat-shenāsee*) 〔名〕 原因论，〈医〉病原学，病因学

علتی (*ellatee*)〔形〕 ①有毛病的，有缺陷的，有怪僻的，有坏习惯的②有病的，不适的

علف (*alaf*) 〔名〕 草，牧草，饲料

تگرگ ~ 〈植〉呈花百合

تلخ سزه ~ 〈植〉蓼属

خشك ~ 干草

خنازیر ~ 〈植〉元参属

شوره ~ 〈植〉厚岸草，欧洲海蓬子；钾猪毛等

شیطان ~ 〈植〉肉苁蓉

قورباغه ~ 〈植〉薄荷属

کتان ~ 〈植〉亚麻（属）

ماه ~ 〈植〉阴地厥

هرزه ~ 杂草，野草

~ انبار 储藏草料棚

پشتهٔ ~（تل ~） 干草堆

~ یك برگ 一根草

~ چیدن 割草，打草

~ خوردن 食草，吃草

~ دادن（به） 喂草，放牧

علف بر (~ *bor*) 〔名〕 ①铡刀②割草者

علف چر (~ *char*) 〔名〕 ①牧场②放牧费

علف چین 〔名〕 割草者，打草者，剪草者

علف چینی 〔名〕 割草，打草

~ ماشین 割草机

~ کردن 割草，打草

علفخانه 〔名〕 ①放草的棚子②〈喻〉今世

علف خشك کن (~ *khoshk-kon*) 〔名〕 干草机

علف خوار (~ *khār*) 〔形、名〕 ①食草的②食草动物

~ حیوانات 食草动物

علف خور (~ *khor*) 同 علف خوار

علف دان 〔名〕 草料槽，（装运干草的大车上的）装草架

علف دانه 〔名〕 （散落的）干草种，干草屑

علف زار 〔名、形〕 ①草地，牧场，放牧割草，割草期②草地的，草的

علف گاه (~ *gāh*) 同 علف زار

علف ناك 〔形〕 草地的，长草的

علفه 〔名〕 ①草，饲料②〈史〉统治者豢养使臣及其僚属、马匹的开支

علفی 〔形、名〕 ①多草的，长草的②由植物纤维织成的③一种织物名

~ ابریشم 人造丝

علق (*alagh*) 〔名〕 ①凝血块②水蛭，蚂蟥③粘土

علقم (*algham*) 〔名〕 <植>苦西瓜，药西瓜；<转>苦味的东西

علقه (*alaghe*) 〔名〕 ①凝血块，凝结物②水蛭③胚胎

~ (و) مضغه 胚胎；侏儒小人；早产儿（骂人话），畸形怪胎；坏蛋

علقه (*olghe*) 〔名〕 财产

علك (*elk*) 〔名〕 ①口香糖②树胶，植物胶

~ رومی 油灰；胶粘剂，封口料；胶地板漆，地板蜡；玛瑙脂；乳香

علل (*elal*) 见 علت

علم (*alam*) 〔名、形〕（复 اعلام）①旗帜，旌旗②标志，标记③杰出人物，名流④里程碑

~ اسم <语>专有名词

~ افکندن (~ انداختن) 吃败仗，败北；投降

~ بر افراشتن (~ برافراختن، ~ بر کشیدن، ~ برپا کردن) 升旗，举起旗帜；表明立场观点

~ مخالفت بر افراشتن 持反对态度

~ چیزی (را) بر داشتن 升…旗

~ زدن 升旗

~ بر بام زدن (درباره) 大张旗鼓地宣扬，张扬

زیر ~ کسی سینه زدن 投靠某人

~ شدن 出类拔萃，著名，驰名；（问题）提出，出现

~ کردن 宣扬；立起，直起，挺起；<口>提出（问题）；搞起来，组织起来

دم ~ کردن 翘尾巴，摆架子

قد ~ کردن (علیه ...، در مقابل ...)（在…面前）挺起腰杆；反对

علم (*elm*) 〔名〕（复 علوم）①知识，学问，科学②知道，认识

~ آب 流体静力学

~ اتمی (~ هسته‌ای) 原子核物理学

~ آثار علوی 天体学

~ آثار قدیمه 考古学

~ آداب 礼节，礼仪

~ ادب 文学

~ ادویه 药物学

~ اصول 方法学，方法论

~ اقتصاد سیاسی 政治经济学

~ امراض 病理学

~ باطن 思辨科学；理论知识

~ بشر 人类学

~ بهداشت 卫生学

~ تخطیط (~ بلاد) 地形学，地形测量学

~ تعادل آبگونه ها 流体静力学

~ تواریخ 年代学

~ جبر و مقابله 代数

~ جر الاثقال 力学

~ جمادات (~ معادن) 矿物学

~ حساب 算术

~ دین 神学

~ رده بندی 分类学

~ ریاضی 数学

~ زبان 语言学

~ طبقات الارض 地质学

~ عملی 应用科学

~ غیب 神学

~ کشاورزی 农业科学

کل ~ 包罗万象的知识
(~ اللغة) لغت ~ 词汇学
متعارف ~ 公理通则
مناظر و مرايا ~ 光学
منطق ~ 逻辑学
نباتات ~ 植物学
نظرى ~ 纯（理论）科学
هندسه ~ 几何学
يقين ~ 真知灼见
علوم دقيقه 精密科学
علوم طبيعى 自然科学
علوم فضائى 宇宙科学
~ اهل 学者
با ~ به انيكه . . . 得悉…
~ طالب 学生
آموختن ~ 学到，教

علماً (*elman*) 〔副〕 科学地，科学性地
علماء (*olamā'*) 见 عالم (*ālem*)
علم الابدن (*elmol-abdan*) 〔名〕 生理学，医学
علم الاجتماع (~ *ejtemā'*) 〔名〕 社会学
علم الاحجار (~ *ahjār*) 〔名〕 岩石学
علم الاخلاق (~ *akhlāgh*) 〔名〕 伦理学，修身之道
علم الاديان (~ *adiyān*) 〔名〕 神学，宗教研究
علم الاشياء (~ *ashyā'*) 〔名〕 格物，物质研究
علم الاصوات (~ *asvāt*) 〔名〕 声学
علم الانساب (~ *ansāb*) 〔名〕 谱系学
علم الانشاء (~ *enshā'*) 〔名〕 写作研究，文章写法研究
علم البديع (~ *badee'*) 〔名〕 修辞学
علم الجمال (~ *jamāl*) 〔名〕 美学
علم الحركات (~ *harakāt*) 〔名〕 动力学
علم الحيات (~ *hayāt*) 〔名〕 生物学
علم الرمل (*elmo-rraml*) 〔名〕 沙卜（以沙盘占卜）
علم الشعب (~ *shsha'b*) 〔名〕 民俗学
علم العروض (*elmol-arooz*) 〔名〕 诗词格律学
علم الفقه والاصول (~ *feghe-val-osool*) 〔名〕 穆斯林法学
علم الكف (~ *kaff*) 〔名〕 手相术
علم المساحه (~ *mosāha*) 〔名〕 测量学
علم النفس (*elmo-nnafs*) 〔名〕 心理学
علم اليد (*elmol-yad*) 同 علم الكف
علم اليقين (~ *yagheen*) 〔名〕 无所不知的人
علم باز (*alam-bāz*) 〔名〕 在阿舒拉节撑旗的人
علم بردار (~ *bardār*) 同 علمدار
علم خوان (*elm-khān*) 〔名、形〕 ①求学者，学生②学习的
علمدار (*alam-dār*) 〔名〕（在阿舒拉节）撑旗的人，旗手
علم شناسى (*elm-shenāsee*) 〔名〕 认识论
علم شنگه (*alam-shange*) 〔名〕 ①扰乱，骚动②吵闹声，叫嚣，鼎沸③混乱
علم فروش (*elm-foroosh*) 〔名〕 卖弄学问的人
علم فروشى 〔名〕 卖弄学问
علم قلم (*alam-ghalam*) 〔名、形〕 ①骗子手，欺诈者②欺骗的，诈骗的
علمى (*elmee*) 〔形〕 科学上的，学术上的
~ تحقيقات 科学研究
~ شوراى 学术委员会
روش ~ همان روش ديالكتيك ماترياليستى است. 科学的方法就是辩证唯物的方法。
علميه (*elmiyye*) 〔形〕 ① علمى 的阴性②科学的
~ حوزهٔ 讲经坛（伊斯兰教讲经处）

على (*alā*) 〔介〕 在上，根据，按（跟冠词 ال 一起同名词搭配构成一系列副词）

على (*olā*) 〔名〕 高，高度，崇高，高贵

عليا (*oliyā*) 〔形〕 ①高的，位于上面的②上游的，接近源头的

جريان ~ رودخانه 河的上游

علياجناب (~ *janāb*) 〔名〕 阁下（指女性）

علياحضرت (~ *hazrat*)〔名〕（女王或王后）陛下

على الاتصال (*alal-ettesāl*) 〔副〕 不断地，经常地，连续地

على الاجمال (~ *ejmāl*) 同 اجمالا

على الاحتياط (~ *ehtiyāt*) 〔副〕 为了谨慎起见，作为预防

على الاصول (~ *osool*) 同 اصولا

على الاطلاق (~ *etlāgh*) 〔副〕 绝对地，完全地

آن دوا ~ برای كليهٔ امراض مفيد است .

那种药物对各种疾病普遍有效。

على الانفراد (~ *enferād*) 同 انفراداً

على البدل (~ *badal*) 〔形〕 代理的，代替的，候补的

~ عضو 候补委员

عضو ~ شورای امنيت （联合国）安全理事会非常任理事国

على التحقيق (*ala-ttahgheegh*) 同 تحقيقاً

على التفصيل (~ *ttafseel*) 同 مفصلاً

على التوالى (~ *ttavālee*) 同 متوالياً

على التوكل (~ *ttavakkol*) 同 توكلاً

على الحساب (*alal-hesāb*) 〔副〕 ①根据账面②可报销③暂时地，眼下，现在

على الخصوص (~ *khosoos*) 同 مخصوصاً

على الدوام (*ala-ddavām*) 〔副〕 经常地，不断地

علن (*alan*) 〔名〕 暴露，使明显

علناً (*alanan*) 〔副〕 公开地，公然地

علنى (*alanee*) 〔形、副〕 ①公开的，公然的②合法的，正当的③明目张胆地，公然

~ جلسهٔ 公开的会议

~ شدن 公开化

~ كردن 把…公开

علو (*olovv*) 〔名〕 ①高，高度②崇高，优越③高贵，显赫④伟大，宏伟

~ شأن 高位，身分高

~ طبع (~ همت) 有志气，不求施舍

~ يافتن (~ پيدا كردن) 提高，抬高，提升

علوفات (*oloofāt*) 见 علوفه

علوفه (*oloofe*) 〔名〕（复 علوفات）①饲料，粮秣，粮草②〈史〉薪俸，税

علوم (*oloom*) 见 علم (*elm*)

علوى (*alavee*) 〔形、名〕 ①阿里派的，什叶派的②阿里派信徒，什叶派信徒

علوى (*olvee, elvee*) 〔形〕 ①高的，崇高的②天上的，天空的

~ دنياى 天球，天界

علويان (*olviyān, elviyān*)〔名〕 ①天使②天体，星球

علويت (*alaviyyat*) 〔名〕 崇高，巨大，深奥，奥秘

علويه (*olveeye*) علوى (*olvee*) 的阴性

~ سيارات 外行星

عله (*elle*) 同 علت

~ حروف 〈语〉柔弱字母 （即 ى ، و ، ا）

على (*alee*)〔形、名〕 ①高的，崇高的，高贵的②穆罕默德的女婿阿里（什叶派的第一个哈里发）

على الرأس و العين (~ *rra'se-val-eyn*) 〔副〕 遵命！是！照办！

على الرسم (~ *rrasm*) 〔副〕 照例，习惯上，通常

على السحر (~ *ssahar*) 〔副〕 黎明时

على السويه (~ *ssaviyye*) 〔副、形〕 ①同等地，平等地，一样地②等价的，等效的，相等的

على الصباح (~ *ssabāh*) 〔副〕 清晨

على الطلوع (~ *ttoloo'*) 〔副〕 大清早，黎明时

على الظاهر (~ *zzāher*) 同 ظاهراً

على العادة (*alal-ādat*) 同 عادتاً

على العجاله (~ *ejāle*) 同 عجالتاً

على العجله (~ *ajale*) 〔副〕 匆忙地，仓促地

على العموم (~ *omoom*) 同 عموماً

على العميا (~ *amyā*) 〔副〕 盲目地，胡乱地

على الغفله (~ *ghafla*) 同 غفلتاً

على الفور (~ *fowr*) 同 فوراً

على القاعده (~ *ghā'ede*) 同 قاعدتاً

على الله (*ala-llah*) 〔叹〕 〈宗〉听天由命吧！

على النقد (~ *nnaghd*) 同 نقداً

على اى حال (~ *ayyehāl*) 〔副〕 无论如何，不管怎样

على بهانه گير (*alee-bahāne-geer*) 〔名〕 〈口〉爱挑剔的人，爱挑眼的人

عليت (*elliyyat*) 〔名〕 〈哲〉因果性，因果关系；诱发性

على چپ (*alee-chap*)：خود را به كوچهٔ ~ زدن 〈口〉 佯装不知，装傻

عليحدگى (*alā-haddegee*) 〔名〕 分开，隔开；蓄意

عليحده (~ *hadde*, ~ *hedde*) 〔形、副〕 单独的（地），个别的（地），分别的（地），一个个的（地）；蓄意地

با آنها مذاكره كردم ~ . 我同他们一个一个地谈了话。

على رغم (~ *raghm*) 〔副〕 尽管…，虽然…，与…相反

~ اينكه 同上

درجهان دوستان صميمى ~ بعد مسافت هميشه نسبت بيكديگر احساس نزديكى ميكنند . 海内存知己，天涯若比邻。

عليق (*aleegh*) 〔名〕 ①草料，饲料，粮秣②大麦

~ روزانه 够一昼夜用的饲料

عليق (*olleygh*) 〔名〕 〈植〉旋花类（植物）

عليق بگير (*aleegh-begeer*) 〔形〕 供饲料的

على قدر الامكان (*ala-ghadrol-emkān*) 〔副〕 尽可能（地）

عليقه (*aleeghe*) 〔名〕 （复 علايق）①连接物，附属品，附件②依恋

عليك (*alayk*)：سلام ~ ! 你好！

~ گفتن 对问候语 سلام 的回答

على كل حال (*ala-kollehāl*) 〔副〕 在任何情况下

عليكم (*alaykom*)：سلام ~ ! 您好！

عليكم السلام (*alaykomo-ssalām*) 您好！（回答 سلام عليكم 时说）

عليل (*aleel*) 〔形〕 ①病弱的，虚弱的②有生理缺陷的；有缺陷的，有毛病的

~ روحيات 病态

خودش را ~ كرد . 他糟踏自己的身体。

عليل المزاج (*aleelol-mezāj*) 〔形〕 体弱有病的，虚弱的

عليلى (*aleelee*) 〔名〕 ①病弱，虚弱②生理缺陷

~ مزمن 久病；伤残

عليم (*aleem*) 同 عالم (*ālem*)

على ورجه (*alee-varje*) 〔名〕好动的人，坐不住的人

عليون (*eliyyoon*) 〔名〕 九霄云外，天堂的最高处

عليه (*aleyh*) 〔介〕 逆，反对，对

مبارزهٔ ~ اسپرياليسم 反帝斗争

عليه (*aliyye*) 〔形〕 ①崇高的，高贵的②最尊敬的（指妇女）

عليه السلام (*alayho-ssalām*) 〔叹〕 （在谈到教长后说）愿世界与他同在!

عليهذا (*alāhazā*) 〔副〕 因此

عليين (*eliyyeen*) 〔名〕 天堂的最高处，九重天

~ اعلى 至高无上

عليين آشيان (~ *āshyān*) 〔名〕 天堂里的人

عليين تربت (~ *torbat*) 〔形〕 墓在天堂的

عم (*am*) عليه السلام 的缩写，（常用于教长伊马姆）愿他安息!

عم (*amm*) 〔名〕 （复 اعمام）叔，伯父

عماء (*amā'*) 〔名〕①失明，瞎②乌云，黑云，雨云

عماد (*emād*) 〔名〕 （复 عمد） ①柱，柱子，支柱②〈转〉帮助，支持

عمارات (*emārāt*) 见 عمارت

عمارت (*emārat*) 〔名〕（复 عمارات）①建筑物，大楼，楼房②宫殿③繁荣

~ سلطنتى 王宫

~ كردن 建造(楼房)；修理(楼房)；开发

عمارت گر (~ *gar*) 〔名〕 建筑者，建筑工人

عمارى (*emāree, amāree*) 〔名〕 ①（架在骆驼或象背上的）乘舆②〈转〉灵柩台

عماً قريب (*amman-ghareeb*) 〔副〕 不久的将来，很快

عمال (*ommāl*) 见 عامل I 条

~ خفيه 密探

~ دشمن 敌特

~ دولتى (يا ديوانى) 政府官员

عمامه (*emāme*) 〔名〕 （复 عمايم） （穆斯林男人的）缠头巾

عمايم (*amāyem*) 见 عمامه

عمان (*ammān*) 〔名〕 安曼（约旦首都）

عمان (*ommān*) 〔名〕 阿曼（亚洲）

درياى ~ 阿曼湾

عمد (*amd*) 〔名〕 意图，企图，打算，存心

از روى ~ (به ~) 蓄意，故意，存心

قتل ~ 谋杀

~ كردن 故意（这样）干，蓄意

عمد (*amad*) 见 عماد

عمداً (*amdan*) 〔副〕 蓄意地，故意地，存心地

عمده (*omde*) 〔形、名〕 ①主要的，重要的②最主要的地方，关键；支柱

بطور ~ 主要的，成批的

خوراك ~ 主要食品

مالك ~ 大地主，大私有者

شناخت افراد بطور ~ به فعاليت آنها در توليد مادى وابسته است . 人的认识主要地依赖于物质的生产活动。

~ مطلب بر صحت و سلامت وجود شريف است . （书信的开头用语）不知近来身体如何。

عمدة التجار (*omdato-ttojār*) 〔名〕 巨商大贾

عمده فروش (*omde-foroosh*) 〔名〕 批发商

عمده فروشى 〔名〕 批发，成批出售

~ كردن 同上

عمده قوا (~ *ghovā*) 〔名〕 〈军〉主力

عمده مالك (~ *mālek*) 〔名〕 大地主

عمدی (*amdee*) 〔形〕 蓄意的，故意的，存心的；〈法〉蓄意伤害的

~ جنایت 故意犯罪

~ عمل 有意识的行动

~ غیر 并非有意的，出于误会的

~ قتل غیر 误杀，非谋杀

عمر (*omr*) 〔名〕 (复 اعمار) ①生命，寿命②一生

ابد ~ 永生，长生不老

دوباره ~ （在大病痊愈等以后的）重生，新生

(دراز ~) طولانی ~ 长寿

متوسط ~ 平均寿命

~ بهار 青年时期

(طول ~) درازی ~ 寿命，生命期

~ سالهای آخر 晚年，垂暮之年，残年

~ یك 一辈子，一生

! عمرم 我的宝贝！我亲爱的！

کردن ~ 活到…岁

در این باغ درختان عظیم و بلند زیادی هست که هر یك حداقل ۲۰۰ سال ~ کرده است.

这个园子里有许多二百年以上的大树。

او نود سال ~ کرد. 他活到九十岁。

دراز کردن ~ 长寿

(گذراندن ~) گذاشتن ~ 过活，生活

دوباره یافتن ~ 重生

عمرش وفا نکرد که... 他没有活到…就…

~ درازی برای تحقیق این مسائل لازم است.

研究这些问题要化费很多时间。

طول ~ شما را آرزو میکنم. 祝您长寿。

خدا عمرت بدهد! 祝你长寿！多谢！算了吧！（在不同意对方的话时用）

~ شان را دادند بشما. 他老人家去世了。（指自己的父母死了）

عمران (*emrān*) 〔名〕 〈宗〉摩西之父

عمران (*omrān*) 〔名〕 ①繁荣，昌盛，开化，开发，发展②建设

روستاها ~ 开发乡村

~ تجدید 恢复，振兴

عمرانی 〔形〕 开发的，复兴的，发展经济的

عمرو (*omroo*) 〔名〕 习惯上常用的名字（如张三、李四）

وزید ~ 同上

عمره (*omre*) 〔名〕 〈宗〉小朝圣（平时往麦加圣地的朝拜）

حج را بدل به ~ کردن 〈喻〉（做事）避重就轻，避难就易

عمری (*omree*) 〔形、名〕 ①一生的，终身的②非世袭的终身财产；非世袭的终身财产所有权

عمری (*omaree*) 〔名〕 逊尼派教徒

شدن ~ 〈转〉生气，发怒

عمزاده (*amzāde*) 同 عموزاده

عمق (*omgh*) 〔名〕 (复 اعماق) 深度，深远，深奥

آرایش جنگی ~ 战斗队形的纵深

از اعماق دل 从内心深处，衷心地，出自内心地

این دریا چقدر است ~ ؟ 这海有多深？

عمقاً (*omghan*) 〔副〕 ①深度上②深深地，深刻地，强烈地

عمق پیما (*omgh-peymā*) 〔名〕 深度测量器，

铅锤，铅锤线

عمق پیمایی 〔名〕 深度测量

~ کردن 同上

عمقزی (*amghezee*) 〔名〕 堂姐妹

عمق سنج (*omgh-sanj*) 〔名〕 测深仪，水深测量器

عمق سنجی 〔名〕 〈心〉深度知觉

عمقلی (*amoghlee*) 同 عمو اقلی

عمقی (*omghee*) 〔形〕 深的，深入的

! ~ آتش 〈军〉向纵深发射！

~ مطالعهٔ 深入研究

عمل (*amal*) 〔名〕 （复 عملیات ، اعمال ） ①行为，行动，动作②实践，实施，实行③〈医〉手术④作业，业务⑤〈生理〉官能，功能⑥〈数〉运算，程序⑦产品⑧征税⑨事实

آنی ~ 快速行动

（انجام شده ~ ） انجام یافته ~ 既成事实

انعکاس ~ 〈理〉反射作用

بانکی ~ 银行业务

بد ~ 恶劣的行为，坏事

تغذیه ~ 消化过程

جراحی ~ 外科手术

جمع ~ 加法

خرید و فروش ~ 做买卖

خیر ~ 善行，好事

（متقابل ~ ） دو سره ~ 相互作用，相互影响

شیمیائی ~ 化学历程，化学机理

ضرب ~ 〈数〉乘法

ضربه ای ~ 突击行动

عضو ~ 器官的功能

فلان کس ~ 某人撰写的作品

لغو و بی ثمر ~ 徒劳

（ برخلاف ~ ） معکوس ~ 反应，反响，反作用

یدی ~ 〈医〉外科手术，手工艺，手艺

~ آزادی 活动余地

~ اصالت 实用主义

~ اطاق 手术室

（اعمال اربعه ） اصلی ~ چهار （加减乘除）四则

~ حسن 品行端正，做好事

~ در 事实上，实际上

~ طرز 做法，行动方法，程序

~ علم بی 脱离实际的理论

~ علم و 理论与实践，知与行

نامهٔ اعمال 〈宗〉功劳记录，阴司善恶录

آمدن ~ به 进行，产生，做出来，种植，栽培，成长，收获

. از او دعوت به ~ آمده است 已向他发出了邀请。

؟ چه اقدامی به ~ آمده است 采取了什么措施？

. هنوز غذا خوب ~ نیامده است 饭菜做得还不到家。

آوردن ~ به 采取，进行，生产，制造，栽培，种植（多指西瓜）

~ آیا میدانید ظروف چینی را چطور به میآورند ؟ 你知道瓷器是怎样制造的吗？

. اقداماتی به ~ آوردیم 我们采取了一系列措施。

به چیزی جامهٔ ~ پوشاندن 使…付诸实施

جامهٔ ~ پوشیدن 实现，完成

بعد از دو سال این نقشه جامهٔ ~ می‌پوشد.
两年后，这个计划将实现。

کسی را تحت ~ قرار دادن (کسی را ~ کردن) 给某人作手术

~ کردن 做，实践；动手术，开刀；通（大便）

آنچه میخواند ~ میکند. 他把所学到的东西用于实践。

دیروز پزشک جراح او را ~ کرد. 昨天外科大夫给他动了手术。

شکم این بچه ~ نمیکند. 这孩子大便不通。

در جهت نیازمندیها وآرزوهای . . . ~ کردن
根据…的需要和愿望行事

در آن بیمارستان روزهای جمعه ، دوشنبه و چهارشنبه روزهای ~ است. 那个医院规定每星期一、三、五进行手术治疗。

عالم بی ~ چون زنبور بی عسل است. 〈谚〉脱离实际的学问家就象不会酿蜜的蜂。

عملش پا پیچش شده است. 他自食其果。

علم بی ~ درختی است بی ثمر. 〈谚〉知识脱离实践就象不结果的树。

~ جمع آسانتر از ~ ضرب است. 加法比乘法容易。

حرفش آسان است ولی عملش مشکل است.
说起来容易而做起来难。

عملاً (*amalan*) 〔副〕事实上，实际上，实践中

~ برسمیت شناختن 事实上承认

عملا (*omalā*) 见 عمیل

عمل آورنده (*amal-āvarande*) 〔名〕 实行人，执行人，制作者

عملجات (*amalejāt*) 见 عمله

عملدار (*amal-dār*) 〔名〕〈史〉①收税人②官员

عملداری 〔名〕 收税

~ کردن 同上

عمل شده (*amal-shode*) 〔形〕 加工过的，鞣制过的（如皮革），动过手术的

عملکرد (*amalkard*) 〔名〕 ①功能，机能，官能，作用②完成的工作量

~ بانك 银行业务

عملگی (*amalegee*) 〔名〕 （雇佣工人的）工作，零工，短工，杂活

~ کردن 当雇工，打短（儿），当短工

عمله (*amale*) 〔名〕（复 عملجات）雇佣工人，小工，零工，苦力

~ اطفائیه 消防队

~ زراعتی 雇农

~ کشتی 水手，海员

~ موتی (عملجات موت) 承办丧葬事务的雇工

عملی (*amalee*) 〔形、副、名〕 ①实践的，实用的，可行的，行之有效的②人工（制造）的，镶上的③需要实行手术的④实践上⑤〈口〉吸鸦片有瘾的人，大烟鬼，嗜麻醉剂者

~ انگل شناسی 应用寄生物学（寄生虫学）

~ برنامهٔ 能付诸实现的计划

~ تعلیمات 实践教学

~ چشم 人工装上的假眼

~ دندان 假牙

~ ریاضیات 应用数学

~ شیمی 应用化学

~ علوم 实用科学，应用科学

~ مریض 需要动手术的病人

. خطى را بر خط ديگر ~ كنيد 请划一条同另一条线直交的线。

. خطى را بآن سطح ~ كنيد 请划一条同那个平面垂直的线。

عموداً (*amoodan*) 〔副〕 垂直地，正交地

عمودرو (*amood-raw*) 〔形〕 俯冲的

هواپيماى بمب افكن ~ 俯冲轰炸机

عمودى (*amoodee*) 〔形〕 ①垂直的，正交的，成直角的②直射的

شيروانى ~ 〈建〉桁架中柱

~ خط 垂直线

عموديت (*amoodiyyat*) 〔名〕 垂直，直立

عموزاده (*amoo-zāde*) 〔名〕 堂兄弟，堂姐妹

عموم (*omoom*) 〔名〕 ①全部，全体，大家②共同（性），总体，普遍，整个

اهالى ~ 全体居民

~ از لحاظ 从总体上看

~ خير 公共福利

به اطلاع ~ رساندن 通告全体（人员），谨告，知照

. مردم ~ از او خوششان ميآيد 大家都喜欢他。

عموماً (*omooman*) 〔副〕 ①整体说来②总之，一般，普遍，都

. . . عقيده دارند كه ~ 大家普遍认为…

عمومى 〔形〕 ①共同的，普遍的，普通的，一般的，概括的②众所喜爱的

احساسات ~ (طرز فكر ~) 社会习俗

~ افكار （公众）舆论

~ بسيج （战时）总动员

~ تاريخ 通史

شدن ~ 实现，完成

كردن ~ 实现，付诸实施

.نقشهٔخودرا ~ كرد 他实现了自己的计划。

. طريقهٔ ~ بايد پيدا كرد 应当寻找一个切实可行的办法。

. اين كار ~ نيست 这件事不现实；这桩事行不通。

. در شرايط كنونى چنين طرحى ~ نيست 在目前情况下这个方案尚不宜实行。

عمليات (*amaliyyāt*) 〔名〕 行动，动作；工程，工作，作业

استحائى ~ 扫荡

تأخيرى ~ 〈军〉阻滞战斗

(نظامى ~) جنگى ~ 军事行动

حمل و نقل ~ 运输作业

. ساختمانى تمام شده است ~ 建设工程已结束了。

عمليه 〔名〕（复 عمليات）①行动，动作，作业；实践②外科手术

عمو (*amoo*) 〔名〕 叔，伯

جان ~ 大叔，大伯；老兄（有时表示反对意见时的称呼）

~ پسر 堂兄弟，叔伯兄弟

~ دختر 堂姐妹，叔伯姐妹

عمواقلى (*amoo-oghlee*) 同 عموزاده

عمود (*amood*) 〔名〕 ①垂直线，正交线，直角线②柱子，支柱，圆柱③扁担④棒锤⑤秤杆⑥族长⑦男性生殖器

فقارى ~ 脊椎骨

~ خط 垂直线

كردن ~ 划垂线，做垂线

(~ گرمابهٔ) ~ حمام 公共浴室，公共澡堂

~ روابط 民意科（伊朗各部、局与民众联系的科室）

~ قاعدهٔ 通则，普遍准则

~ قانون 常规

~ کتابخانهٔ 公共图书馆

~ مؤسسات 公用企业

~ کردن 普及，推广，概括

عمومیت (*omoomiyyat*) 〔名〕 ①普遍性，共同性②普及，通俗

~ دادن 普及，推广，概括

~ داشتن 具有普遍意义，普及

(~ پیدا کردن) ~ یافتن 得到普及；众所周知

~ این اصل واضح است . 这一原则的普遍性是明确无疑的。

عمه (*amme*) 〔名〕（复 عمات）姑母

~ پسر （姑）表兄弟

~ دختر （姑）表姐妹

عمه اقلی (~ *oghlee*) 〔名〕（姑）表兄弟

عمه زاده 〔名〕（姑）表兄弟，表姐妹；姑妈的孩子

عمی (*amā*) 〔名〕 失明，眼瞎

عمی (*amee*) 〔名〕 瞎子

عمیا (ء) (*amyā*) 〔名、形〕 〈书〉①女盲人，女瞎子②失明，眼瞎③被掩盖的

عمیان (*omyān*) اعمی 的复数

عمید (*ameed*) 〔名、形〕 ①头目，首领；〈史〉塞尔柱王朝时对高级行政官员的称号②主任，负责人③〈罕〉害相思病的

عمیق (*ameegh*) 〔形〕 深的，深奥的

~ احساسات 深厚的感情

~ افکار 深刻的思想

~ چاه 深井

~ سکوت 恬静，幽静

~ نفس 深呼吸

بدون مطالعهٔ جدی و پیگیر احاطهٔ ~ به یک زبان ممکن نیست . 语言这个东西不是随便可以学好的，非下苦功不可。

آدم کم حرف ~ است . 沉默者深谋。

اگر در مطالب پیچیده ~ نشویم نمیتوانیم آنها را باز شناسیم . 如果对复杂问题不进行深入研究，就不可能认识它。

عمیقاً (*ameeghan*)〔副〕 深地，深深地，强烈地

~ متأسفم. 我深感遗憾。

عمیقانه (*ameeghāne*)〔形、副〕 深的（地），深入的（地），深奥的（地）

~ مطالعات 深入的研究

~ آن را مطالعه کردیم. 我们对那个问题已经作了深入的研究。

عمیل (*ameel*) 〔名〕（复 عملا）①代理人，中间人②雇主③收税官

عمیم (*ameem*) 〔形〕 ①共同的，普遍的，总括的，全面的②完全的，最高的

~ لطف 崇高的敬意

عن I (*an*) 〔介〕 从，按；由于

~ اصل 从根本上，根据出身

~ جهل 由于无知

عن II 〔名〕 排泄物，粪便

عناء (*anā'*) 〔名〕 ①疲劳，疲惫，劳累，沉重的劳动②麻烦，艰难，困难③痛苦，不幸

عناب (*annāb*) 〔名〕 葡萄商，卖葡萄者

عناب (*onnāb*) 〔名〕①枣属②〈喻〉情人的红嘴唇

درخت ~ 枣树

عناب رنگ (~ *rang*) 同 عنابی

عناب گون (~ *goon*) 同 عنابی

عنابی (*onnābee*) 〔形〕 枣红色的

عناد (*enād*) 〔名〕 倔强，顽固，执拗，固执，不驯服

از روی ~ 顽固地，倔强地，执拗地

(در) ورزیدن ~ 倔强，执拗；不驯服，不听话

عناداً (*enādan*) 〔副〕 倔强地，顽固地，执拗地，固执地

عنادل (*anādel*) 见 عندلیب

عناصر (*anāsor, anāser*) 见 عنصر

عناق (*enāgh*) 〔名〕 拥抱

عناقید (*anāgheed*) 见 عنقود

عناکب (*anākeb*) 见 عنکبوت

عنان (*enān*) 〔名〕 (复 اعنه) ①笼头，马勒，缰绳②驾驭，支配

حکومت ~ 政府事务

برگرداندن ~ 使…转弯，扭转

در ~ کسی بودن 受…支配，受…控制，被…牵制

پیچیدن ~ 违抗，执拗；扫兴；不指望；软弱无能

(از) تافتن ~ 回来，败兴，扫兴；不指望；软弱无能

ربودن ~ 夺权

بر ~ رفتن ~ 步调一致，并驾齐驱

سبک کردن ~ 快走

رها کردن ~ 松开缰绳，让马迅跑；侵犯

گران کردن ~ 勒马，勒缰，停止；控制，节制

کشیدن ~ 勒马停步

کسی را گرفتن ~ 恳求，央求

از رکیب نشناختن ~ 迅跑，奔驰

طاقت و صبر از دستم بدر رفت. ~ 我失去了耐心。

عنان (*anān*) 〔名〕 云，云彩

عنان پیچیدگی (*enān-peecheedegee*) 〔名〕 造反，骚乱

عنان پیچیده 〔形〕 造反的，骚乱的，驾驭不住的

عنانت (*anānat*) 〔名〕 ①无力，软弱无能，虚弱；无效，无法可想②〈医〉阳萎

عنان گسسته (*enān-goseste*) 〔形〕 脱缰的，抑制不住的；放肆的，毫不受拘束的，奔放的

عناوین (*anāveen*) 见 عنوان

عنایات (*enāyāt*) 见 عنایت

عنایت (*enāyat*) 〔名〕 (复 عنایات) ①关心，关怀；重视，照应②赏识，赐予

الهی ~ 〈宗〉真主的恩典

شدن ~ (受)赏识，受关照

(به) کردن ~ (表示)关心，关怀，关切；帮助，照应；赏赐

عنایتاً (*enāyatan*) 〔副〕 关心地，关怀地

عنایت نامه (*enāyat-nāme*) 〔名〕 ①书面嘉奖②介绍信；订单(书、报等)

عنایتی 〔形〕 受关心的，受关怀的，得赏识的

عنب (*enab*) 〔名〕〈罕〉①葡萄；〈喻〉酒②葡萄藤

بنت ~ 〈诗〉葡萄酒

عنب الثعلب (*enabo-ssa'lab*) 〔名〕 茄属植物(如龙葵、颠茄、天仙子等)

عنبر (*anbar*) 〔名〕 ①龙涎香②〈动〉抹香鲸③〈诗〉情人的发辫

اشهب ~ 龙涎香

زرد ~ 琥珀

عنبر آگين 〔形〕 充满香味的，芳香的

عنبر آلود 同 عنبر آگين

عنبر بار 同 عنبر آگين

عنبر بارس (~ *bāres*) 〔名〕 伏牛花

عنبر باريس 同 عنبر بارس

عنبر بو(ى) 〔形、名〕①芳香的②一种上等大米

عنبر چه 〔名〕 ①〈口〉香荷包，香囊②项圈；镶在项圈上的大琥珀

عنبر سار 〔形〕 充满香味的，芳香的

عنبر سوز 〔名〕 香炉，焚香炉；焚香者

عنبر شميم (~ *shameem*) 〔形〕 芳香的

عنبر فام 〔形〕 龙涎香色的

عنبر ماهى 〔名〕 〈动〉抹香鲸

عنبر نسارا (~ *nesārā*) 同 عنبر نصارى

عنبر نصارا (~ *nesārā*) 同 عنبر نصارى

عنبر نصارى (~ *nesārā*) 〔名〕 〈喻〉(母)驴粪蛋

عنبرى 〔形〕 ①龙涎香味的，龙涎香薰过的②龙涎香色的

گل ~ 〈植〉黄水仙，长寿花

عنبرين (*anbareen*) 同 عنبرى

عنبرينه 同 عنبرى

عنبى (*enabee*) 〔形〕葡萄的，葡萄般的，酒的

شراب ~ 葡萄酒

عنبيه (*enabiyye*) 〔名〕 〈解〉(眼睛的)虹膜，(眼球的)虹彩

ورم ~ (آماس ~) 〈医〉虹膜炎

عنت (*anat*) 〔名〕 ①遇烦恼，受痛苦，遭不幸②烦恼，不幸，困难

عنتر Ⅰ (*antar*) 〔名〕 牛虻，青蝇

عنتر Ⅱ 〔名〕 〈动〉(类人)猿，狒狒

عنترى 〔名〕 带着猴漫游的小丑，耍猴的

عند (*enda*) 〔介〕 在，于…，按…，根据…

عند الاقتضا (*endal-eghtezā*) 〔副〕 在必要情况下，根据可能

عند الامكان (~ *emkān*) 〔副〕 在可能情况下，根据可能

عندالتأديه (*enda-tta'diye*) 〔副〕 (邮局的)代收价款

عند الحاجه (*endal-hāje*) 〔副〕 在需要时，视需要而定，按需要

عند الرؤية (*enda-rro'yat*) 〔副〕 按证明

عند الضرورت (~ *zzaroorat*) 〔副〕 在必要的时候，按需要

عند الفرصت (*endal-forsat*) 〔副〕 得便时，有机会时

عند القدرت (~ *ghodrat*) 〔副〕 如有力量

عند اللزوم (*enda-llozoom*) 〔副〕 需要时

عند الله (*enda-llah*) 〔副〕 〈宗〉在真主面前

عند المراجعه (*endal-morāje'e*) 〔副〕 回来时

عند المطالبه (~ *motālebe*) 〔副、形〕 ①按要求，需要时②〈商〉见票即付的

سند ~ (قبض ~) 〈商〉本票，期票

عند الوصول (~ *vosool*) 〔副〕 收到时…

عندليب (*andaleeb*) 〔名〕 (复 عنادل) 夜莺

عنديات (*endiyyāt*) 〔名〕 观念论，主观唯心论

عنصر (*onsor*) 〔名〕 (复 عناصر) ①成份，分子；要素，因素，元素②本源，源泉③原则

اثرى ~ 〈化〉痕量元素

عنفوان (*onfovān*)〔名〕①青春，兴旺时期②初期

جوانی ~ 青春时代，风华正茂

عنفی (*onfee*)〔形〕严厉的，猛烈的，粗暴的，强制的，强硬的

عنق (*onogh*)〔名〕（复 اعناق）颈，脖子

رحم ~ 〈解〉子宫颈

مثانه ~ 〈解〉膀胱管

عنقش منکسر است . 他脾气不好。

عنقاء (*anghā'*)〔名〕①〈神〉不死鸟，神鸟；〈转〉凤凰②杜撰，虚构③一种乐器④伊朗乐曲名⑤长脖子的女人

عنقریب (*anghareeb*)〔副〕最近，很快，不久，即将

ساختمان تمام خواهد شد. ~ 工程即将竣工。

عنقود (*onghood*)〔名〕（复 عناقید）一串葡萄

عنقی (*onoghee*)〔形〕颈上的，脖子的；脾气坏的

عنکبوت (*ankaboot*)〔名〕（复 عناکب）蜘蛛

سیاه ~ 红带蛛

تار ~（پردهٔ ~） 蜘蛛网

در جیبش را گرفته است . ~ 〈口〉他吝啬得要命；他一毛不拔。

در جیبش تار بسته است . ~ 同上

عنکبوتی〔形〕象蜘蛛的，蜘蛛网状的

غشاء ~ 〈解〉蛛网膜

عنکبوتیان〔名〕蜘蛛纲的动物

طایفهٔ ~ 蜘蛛纲的动物

عنکبوتیه (*ankabootiyye*)〔名〕〈解〉①蛛网膜②毛状突起

عنم (*anam*)〔名〕〈植〉卷须

عنن (*anan*)〔名〕①无力，软弱无能；虚弱②无效，无法可想

عنوان (*onvān*)〔名〕（复 عناوین）①标题，名

نادر（~ کمیاب）~ 稀有原素

عناصر اربعه 自然界四要素（水、火、土、气）

عناصر دست راستی 右翼分子

عناصر رادیکال 激进分子

عناصر زیربنا （社会、国家的）基础结构（如：教育、运输、通讯等设施）

عناصر عقب مانده 落后分子

عناصر قانون شکن 不法之徒

عناصر کمکی 辅助人员

عناصر متزلزل 动摇分子

عناصر مغذی 营养物，营养品

عناصر میانه‌رو 中间分子

عناصر ولگرد 游民

تبدیل عناصر 元素的嬗变

جدول تناوبی عناصر 〈化〉（元素）周期表

قانون تناوبی نسبی عناصر 〈化〉（元素）周期律

اکسیژن یکی از عناصر است . 氧是一种元素。

این ستاره‌ها از چه عناصری ساخته شده‌اند؟ 这些星球是什么成分构成的？

عنصری〔形〕要素的，原素的，本质的，本源的

عنصل (*onsol*)〔名〕（复 عناصل）①〈植〉野葱②葱头③〈解〉球

مو ~ 〈植〉毛根

عنعنه (*an'ane*)〔名〕（复 عنعنات）（众口相传的）传统或习俗

عنف (*onf*)〔名〕严厉，猛烈，粗暴，强制，强硬

به ~ 硬是，强硬地，强行地

ورود به ~ 强行进入

عنفاً (*onfan*)〔副〕不乐意地，迫不得已地，粗暴地

称，称号②地址③途径，方式④原因，借口⑤开始；收入

پاکت ~信封上的地址

~ فرعی 小标题，副标题

~ فیلم 电影片名

به ~ 以…名义，代表…，把…作为，以…为借口；向，给

به ~ قرض 作为借款

به ~ مبادله 以交换方式

به عناوین مختلف 以各种名义

به ~ یادگار 作为纪念

عناوین اخبار باحروف درشت （报刊的）大字标题

~ شدن （问题、决议等）被提出

در این گزارش طریق تسریع بناء سوسیالیستی کشور ~ گردیده‌است. 在这篇报告里提到了如何加快社会主义建设的问题。

تلگراف تبریك به ~ کسی فرستادن 向某人拍发贺电

~ کردن 提出（问题、决议等）

او در نطق خود مسئلهٔ انضباط را ~ کرد. 他在讲话里提到了纪律的问题。

روی پاکت غلط بود. ~ 信封上的地址写错了。

~ مقاله چیست؟ 文章的标题是什么？

عنوان گزاری (~ *gozāree*) 〔名〕 标题，题词，题名，信头

عنوتاً (*anvatan*) 同 عنفاً

عنود (*anood*) 〔形〕 顽强的，固执的，执拗的，倔强的

عنودانه 〔副、形〕 顽固的(地)，执拗的(地)，倔强的（地）

عنوه (*anve*) 〔名〕 猛烈，激烈，剧烈，强力；友谊

عنید (*aneed*) 同 عنود

عنیف (*aneef*) 〔形〕 ①严厉的，严酷的；剧烈的，猛烈的，粗暴的②丑恶的，坏的，讨厌的

حرکت ~ 卑劣的行为

عنین (*eneen*) 〔形、名〕 ①无力的，软弱无能的；虚弱的，不起作用的②阳萎的③阳萎者，无性交能力者

عو (*aw*) 〔名〕 嗷嗷叫（声），吼叫

عوا (*avvā*) 〔名〕 ①〈天〉牧天座②狗叫

عواجز (*avājez*) 见 عاجز

عواد (*avvād*) 〔名〕 ①琵琶演奏者②探望病人者

عوار (*avār*) 〔名〕 ①缺点，缺陷②（衣服上的）破洞

عوارض (*avārez*) 〔名〕 ①税款②（地形）高低不平③见 عارضه

~ اسفالت 公路税

~ بندری 港务费

~ تمبر 印花税

~ زمین 地形高低不平

~ شماره گذاری 牌照税

~ شهرداری 市政税

~ طبیعی 自然障碍

~ گمرکی 关税

~ مصنوعی 人工制造的障碍，人为的障碍

~ پاسگاه 收（税）费处

مالیات‌های گزاف و ~ متنوع 苛捐杂税

عواصف (*avāsef*) 见 عاصفه

عواطف (*avātef*) 见 عاطفه

عواقب (*avāgheb*) 见 عاقبت

عوالم (*avālem*) 见 عالم (*ālam*)

او در این ~ نبود . 他并不是这意思。

عوام (*avām*) 〔名、形〕 ①庶民，平民，老百姓②普通的，粗俗的；无知的

~ آدم 没有学问的人

~ زبان 〈语〉俗语，口语

~ مجلس 下议院，众议院

عوام الناس (*avāmo-nnās*) 〔名〕下等人

عوامانه (*avāmāne*) 〔形、副〕 ①没有学问的，头脑简单的②通俗的，口语的③简单地

عوام پسند (*avām-pasand*) 〔形〕 ①通俗的，普通的②俗气的，粗野的

~ اصطلاحات 群众喜爱的俗话

عوام پسندی 〔名〕 通俗，普通

عوام فریب (~ *fareeb*) 〔形、名〕 ①煽动的，蛊惑民心的②煽动者，蛊惑民心的政客，欺骗者

~ سائس 蛊惑民心的政客

عوام فریبانه 〔形、副〕 煽动（性）的，蛊惑人心的（地）

سخن عوام‌فریبانه‌اش نتوانست ما را فریب دهد . 他那蛊惑人心的讲话骗不了我们。

عوام فریبی 〔名〕 煽动，蛊惑，欺骗

عوام فهم (~ *fahm*) 〔形〕 通俗易懂的

عوامل (*avāmel*) 见 عامل Ⅱ条

ارتجاعی ~ 反动分子

بیگانه ~ 异己分子

مکانیکی ~ 机械功率

عوان (*avān*) 〔名〕 ①中年人②警卫③政府官员

عوانان فلك 〈天〉在金牛宫项之七小星，昴宿

عواید (*avāyed*) 见 عایده

بلدیه (~ شهرداری) ~ 市政税

سجل احوال ~ 户口登记税

غیر منظم ~ 预算上没有规定的税

عوایق (*avāyegh*) 见 عائق 或 عایقه

عوج (*avaj*) 〔名〕 弯曲，不正；弄歪，曲解，变形

عوج (*evaj*) 〔名〕 心术不正，不老实，邪，偏斜

عود Ⅰ (*ood*) 〔名〕 伽罗木，沉香

صلیب (~ الصلیب) ~ 〈植〉紫花景天

سوختن (~ بر آتش نهادن) ~ 熏沉香

عود Ⅱ 〔名〕 乐器名（类似琵琶）

زدن ~ 弹奏琵琶

عود (*owd*) 〔名〕 ①返回，折回，回归②（疾病）复发，重犯

مرض ~ 旧病复发

کردن ~ 返回，回归；复发

آن مرض (دوباره) ~ کرده است . 病人旧病复发了。

عودت (*owdat*) 〔名〕 返回，折回，归还

بوطن ~ 归国

دادن ~ 归还，还回

دفاتر را به ادارهٔ مربوطه ~ دادیم . 我们已把记事本还给有关单位。

سلامتی را ~ دادن 恢复健康

کردن ~ 返回，归还；复发

عودزن (*ood-zan*) 〔名〕 弹奏琵琶者

عودسوز (~ *sooz*) 〔名〕 香炉

عودی (*oodee*) 〔形〕 ①浅黑色的，沉香色的②沉香做的③琵琶状的

عودی (*owdee*) 〔形〕 返回的

عور I 〔形〕 裸体的，裸露的

~ لخت 赤身露体的，一丝不挂的

عور II 〔名〕〈口〉矫揉造作，卖弄风情；轻浮

~ آمدن 行为轻浮，不持重；卖弄风情

عورات (*owrāt*) 见 عورت

عورت (*owrat*) 〔名〕（复 عورات）①阴部，下体②女人，妻子

~ ستر 裸露处的掩盖物，遮羞布

ستر ~ كردن 遮住裸露处，遮住下体；掩饰

عورتين (*owratayn*) 〔名〕 人体的两个私部（指性器官和肛门）

عورى 〔名〕 赤裸，裸露

عوسج (*owsaj*) 〔名〕〈植〉鼠李

عوض (*evaz, avaz*) 〔名〕 ①代替，更换，替换②〈军〉换（岗）③酬劳，报酬；相等物

~ كردن قراولان 换岗

~ نگهبان 换哨

به ~ اينكه ... 不是…，而是…；没有…，反而…

در~ (به ~) 代之以…，而…；反过来也没有，反而…；用…换

~ دادن (را ، به) 更换；报答，报应，酬劳；补偿，抵偿

~ شدن 更换，变

حرفش دهان به دهان ~ شد . 他的话被传错了。

~ كردن (~ و بدل كردن) 换，更换

پاسبان پست را بايد ~ كرد . 岗哨该换了。

لباس خود را ~ كردن 换衣服

صحنهٔ نمايش را ~ كردن （戏剧）换布景，换场次

~ او چه كسى خواهد آمد ؟ 谁将替换他?

او بما كمك كرد و ما هم در ~ او را راهنمائى كرديم . 他帮助了我们，我们也对他进行了指导。

عوض كننده (~ *konande*) 〔名〕〈军〉领班员

~ قراول 岗哨领班员，派岗人

عوضى 〔形〕 ①改换了的，替换了的②备换的，储备的③弄错的，误认的

~ بچهٔ 被暗中偷换后留下的婴孩；（迷信说法中被仙女偷换后留下的）又丑又怪的婴孩

~ لباس 替换的衣服

~ گرفتن 错认，误认，搞错

~ گرفته‌ايد ! 你认错人了!

عاقبت كتاب ~ بمن داد . 这书到底他还是给错了。

~ فهميديد . 您误会了。

عوعو (*ow-ow*) 〔名〕 狗吠声，嗷嗷叫

~ كردن 狗嗷嗷叫，狗吠

عوق (*owgh*) 〔名〕 ①延迟，延缓，耽搁，拖延②妨碍，障碍，阻碍

عول (*owl*) 〔名〕 ①嚎啕大哭，痛哭，恸哭②求助

عون (*own*) 〔名〕（复 اعوان）〈书〉①帮助，扶助，援助②助手，助理

بعون الله 有天助

عهد I (*ahd*) 〔名〕（复 عهود）①承诺，诺言②契约，条约，义务③〈宗〉(新约、旧约)全书④遗嘱

~ جديد （基督教«圣经»的）«新约全书»

~ قديم (~ عتيق) 犹太教«圣经»的«旧约全书»

~ نقض 违反条约，毁约

~ بستن 缔结协定,签订条约；答应,许诺

آن دو دولت با هم ~ مؤدت بستند . 两国政府之间签订了友好条约。

~ شکستن 撕毁协定，食言

او هرگز ~ خود را نمیشکند . 他从不食言。

~ کردن 答应，允诺

~ کردی که بیائی . 你答应说要来的。

با خود ~ کردن 决定，暗下决心

با خود ~ کردم که . . . 我下决心…

به ~ خود وفا کردن 践约，守约

عهد Ⅱ 〔名〕 时代，时期，时候

~ بعید 遥远的时候

~ جدید 新时代

~ دقیانوس (~ باباآدم) 太古时代

~ شباب 青春期，青年时代；全盛期，发展的早期

در ~ سلطنت . . . 在…王朝时期

این قصر در ~ کی ساخته شد ؟ 这座宫殿建于什么朝代?

عهد شکن (~ *shekan*) 〔形、名〕 ①违约者，撕毁条约者，背信弃义的人②违约的，背信弃义的，食言的

عهد شکنانه 〔形、副〕 违约的（地），背信弃义的（地）；食言的

عهد شکنی 〔名〕 违约，毁约，背信弃义，违背诺言，食言

~ کردن 同上

عهد نامه 〔名〕 条约，公约，协定,合同,契约

~ تسلیم 投降书，降书

عهده (*ohde*) 〔名〕 ①义务，职务，责任②承担，担负③协议，合同

~ بانك ملی 国民银行支付的（支票）

به ~ تعویق افتادن 推迟，耽搁

از ~ . . . بدر آمدن （顺利）完成…

از ~ . . . بر آمدن （顺利）完成…，有能力完成；处理，对付，解决

او از ~ وظایف خود بر میآید . 他能履行自己的职责。

ازعهده‌اش بر نمیآید .(از ~ اوساخته نیست) 他胜任不了；他力不从心。

از ~ مقابله با مشکلات بر آمدن 能应付困难；能解决难题

از ~ کسی (یا چیزی) بیرون (بر) آمدن 能对付，胜任，战胜；实现

به ~ تعویق انداختن 推迟，延期

به (یا بر) ~ داشتن (را) 承担,担负,负责

ما جوانان چین رسالت تاریخی مهمی را به ~ داریم . 我们中国青年肩负历史重任。

از ~ چیزی بیرون شدن （顺利）完成…

به ~ کسی واگذار کردن 交某人做，委托某人做

. . . را به ~ کسی گذاشتن (یا واگذار کردن) 把…交给某人，把…委托给某人

ریاست کمیتهٔ حزبی به ~ او گذاشته شده است . 委派他主持党委工作。

به (یا بر) ~ گرفتن (را) 承担起,担负起,负责；保证，担保

انجام آن وظیفه را او بر ~ خواهد گرفت . 将由他去完成此项任务。

عواقب امری را به ~ گرفتن 对某事的后果承担责任

عهده دار 〔形〕 对…负责的，担负着…责任的
~ بودن 对…负责，负责…
من ~ آن وظيفه هستم . 那项工作由我负责。
~ شدن 承担起，担负起
~ پذیرائی مهمانان شدن 负责接待客人
عهده داری 〔名〕 担当责任，承担责任；职责，义务
عهود (*ohood*) 见 عهد Ⅰ、Ⅱ条
عهید Ⅰ (*aheed*) 〔名〕 缔约者，同盟者，同盟国，同盟军
عهید Ⅱ 〔形〕 有年代的，古老的
عیادت (*eyādat*) 〔名〕 探亲，探望，看望(病人)
~ پزشک 医生出诊
به ~ کسی رفتن 看望某人
~ کردن (را ، از) 同上
پزشك روزی یکبار از بیماران ~ میکرد . 医生每天探望病人一次。
عیاذ (*eyāz*) 〔名〕 ①避难，藏匿，投靠，投奔②避难所，隐蔽所
العیاذبالله 但愿此事不曾发生!
~ کردن 避难，藏匿，投靠，投奔
عیار (*eyār, ayār*) 〔名〕 ①纯度，成色，成分②标准，规格；试金天平③准确，精密④克拉(宝石重量单位)⑤制合金的铜⑥试金石
~ زدن نقره (在金属中)掺银
~ مسکوکات طلا 金币的成色
~ در روی ظروف زر یا سیم 金银器纯度检验刻记
~ تمام 成色足的，货真价实的
~ طلای ۱۸ 十八开金
~ زدن 掺合，合金
نشان یا ~ بر روی چیزی زدن (在珍贵金属上)作戳记
~ گرفتن (~ کردن) 试金，检验(纯度)
ماتریالیستهای تمام ~ افراد نترسی هستند . 彻底的唯物主义者是无所畏惧的。
عیار (*ayyār*) 〔名、形〕 ①游荡者，彷徨者②骗子，狡猾的(人)③欺骗的，狡猾的④慷慨的
عیار پیشه 同 عیار (*ayyār*)
عیارگیر (*ayār-geer*) 〔名〕 化验者，分析者
عیاری (*ayyāree*) 〔名〕 狡猾，欺骗，欺诈
~ کردن 同上
عیاش (*ayyāsh*) 〔形、名〕 ①游手好闲的人，爱吃喝玩乐的人，寻欢作乐的人，放荡的人，纵欲者②寻欢作乐的，放荡的，纵欲的
عیاشی 〔名〕 ①贪图安逸，吃喝玩乐，享受，寻欢作乐②放荡，纵欲
~ کردن 享受，过舒适的生活
عیال (*ayāl, eyāl*) 〔名〕 ①妻小，家室②妻子，老婆
گرفتاری ~ (妻子、儿女等的)家室之累
عیال آزاری 〔名〕 〈口〉虐待老婆孩子
~ کردن 同上
عیال پرست (~ *parast*) 〔形〕 溺爱妻子的
عیال دار 〔形〕 家庭负担重的，有家室的，有家室之累的
عیال مند (~ *mand*) 同 عیال دار
عیال وار 〔名〕 有家室之累的人
عیان (*ayān, eyān*) 〔形〕 ①亲(眼看)见的，目睹的②显而易见的，明显的
به ~ نشان دادن 让…亲眼看见，展示
به ~ دیدن 亲(眼看)见，目睹
~ شدن 明朗(化)，暴露

عیب جویی 〔名〕 找碴，挑剔，吹毛求疵，求全责备

~ کردن (از) 在…中找碴子

~ از دیگران خود را رسوا کردن است . 〈谚〉老挑别人的毛病，自己并不光彩。

عیب چین 同 عیب جو(ی)

عیب دار 〔形〕 有毛病的，有缺陷的，有损伤的，有瑕疵的

~ کردن 造成缺陷，损坏，损伤

دستش را ~ کرد . 他把手弄伤了。

عیب گو 〔名〕 诽谤者，议论他人者

عیب گویی 〔名〕 诽谤，说人坏话，议论

~ کردن 同上

او هیچوقت از دیگران ~ نمیکند . 他从不背后议论别人。

عیب گیر 同 عیب جو(ی)

عیب گیری 〔名〕 探伤器

عیبناك (~ *nāk*) 同 عیب‌دار

عیب یاب 〔形〕 寻找缺点的，找瑕疵的，挑毛病的

دستگاه ~ 探伤器

عیث (*eys*) 〔名〕 损害，损伤，恶作剧

عید (*eed, eyd*) 〔名〕 （复 اعیاد ） 节日，节庆，纪念日

~ بهاری 春节（旧历新年）

~ پاک 〈宗〉（耶稣）复活节

~ فصح 逾越节

~ فطر 开斋节

~ قربان (~ اضحی) 古尔邦节

~ ملی 国庆节

~ مولود 穆罕默德诞辰，先知生日

~ کردن 使…明朗（化），暴露

آنجا که ~ است چه حاجت به بیان است . 〈成〉不言而喻。

عیاناً (*eyānan*) 〔副〕 明显地，显而易见地

عیانی (*ayānee*) 〔名〕 清楚，明白，显而易见

عیب (*eyb*) 〔名〕 （复 عیوب ） ①缺点，缺陷，毛病②耻辱，丢人

~ ذاتی 先天不足（或缺陷）

~ کردن 背后议论别人缺点

اینجا بماند ~ میکند . 这东西放在这里会坏的。

هیچکس را ~ مکن ! 别乱讲别人缺点！

~ گرفتن (~ جستن) (به ، از) 挑剔，吹毛求疵，找毛病；批评，责备，责怪

نمیتوانید به او ~ (ی) بگیرید . 您不能指责他。

از این کتاب نمیتوانید ~ بگیرید. 对这本书您挑不出什么缺点。

~ آن این است که . . . 那件事坏就坏在…

چه ~ دارد . 没关系；那有什么(要紧)。

عیبی ندارد . 不妨；没关系；没什么。

این اجناس هیچ عیبی ندارد . 这批货物没有任何疵点。

این کارگر همه پارچه هارا بی ~ و نقص بافته است . 这个工人织的布都没有疵点。

عیب بین 同 عیب جو(ی)

عیب پوش 〔形〕 不讲别人缺点的

عیب پوشی 〔名〕 不讲别人缺点

~ کردن 同上

عیب جو(ی) 〔形、名〕 ①中伤的，挑剔的，吹毛求疵的，求全责备的②诽谤者，吹毛求疵的人

میلاد ~ （基督）圣诞节

نوروز ~ 伊朗阳历元旦节庆

گرفتن ~ 过节，庆祝节日

ما آنروز را ~ میگیریم . 我们把那天作为节日来庆祝。

شما مبارك ~ ! （祝您）节日愉快！

عیدی 〔名、形〕 ①节日礼物，节日赏钱②节日的，节日般的

عیدیانه 同 عیدی

عیسائی (*eesā-ee*) 同 عیسوی

عیسوی (*eesavee*) 〔形、名〕 ①耶稣教的，基督教的②耶稣教徒，基督教徒

~ دین 耶稣教，基督教

~ ملل 基督教国家

شدن ~ 信基督教

کردن ~ 使…相信基督教

عیسویت (*eesaviyyat*) 〔名〕 （信奉）基督教

عیسوی مذهب (*eesavee-mazhab*) 〔形、名〕 ①信基督教的②耶稣教徒，基督教徒

عیسی (*eesā*) 〔名〕耶稣

دهقان ~ (~ هر درد) 葡萄酒

مسیح ~耶稣基督，救世主

عید میلاد ~ مسیح （基督）圣诞节

خر ~ گرش به مکه برند چون بیاید هنوز خر باشد . 〈谚〉耶稣的驴子去麦加朝圣，回来还是蠢驴。（喻：乌鸦总是黑的）

عیسی دم (~ *dam*) 同 مسیحادم

عیش (*eysh*) 〔名〕 ①享乐，娱乐，欢乐，快活②〈罕〉生活，生存

و نوش ~ (~ و عشرت) 吃喝玩乐，花天酒地，奢侈的生活

مجلس ~ و نوش 狂欢（的）大宴，大酒宴，盛宴

کردن ~ 享乐，过舒适的生活，快活

عیشا (*eeshā*) 〔名〕 〈解〉胎盘

عیش طلب (*eysh-talab*) 同 عیاش

عین I (*eyn*) 字母 ع 的名称

عین II 〔名〕（复 اعیان ، اعین ، عیون）①眼睛②源泉③原物，原件④要点，本质，实质⑤期间，正在炽热（中），在紧张的时刻，在全盛的时候⑥大人物，显赫人士

اسناد ~ 原本，原件

حقیقت ~ 真相，原来面貌

خود شخص ~ 就是同一个人

زمستان ~ 正在严冬时候

سرما ~ 在寒冷时期

قدرت ~ 全部权利

نامه ~ 原信

نشان ~ 靶心

~ اسم 〈语〉具体名词

به ~ رضا 以满意的目光

در ~ آنکه 在…同时；一方面…一方面…

در ~ حال 与此同时

در ~ زمستان 在冬天

~ نور 宝贝，孩儿

هم بودن ~ 一模一样

خیالش نیست ~ . 他毫不介意。

من ~ آن چیز را میخواهم . 我要的就是那个东西。

مراسله ~ را پس دادم . 我把原信交回去了。

اشتباه او را مرتکب شدم ~ . 我犯了与他

同样的错误。

آن كلمات را گفتم . ~ 我照本宣科了。

عيناً (*eynan*) 〔副〕 准确地，照原样地，原封不动地，以货代款，以实物的方式

این نامه را ~ ترجمه کنید . 请把这封信原原本本地翻译出来。

مراسله را ~ پس فرستادم . 我把信原封不动地退回去了。

آنها حقوق گمرکی را ~ پس میدهند . 他们用实物支付了关税。

عين البقر (*eynol-baghar*) 〔名〕 ①〈医〉牛眼，眼球水肿（通常为先天的眼病）②〈植〉牛眼菊，春白菊；月光花

عين الثور (*eyno-ssowr*) 〔名〕 〈天〉金牛宫眼之一等红星，牡牛座之眼

عين الحيات (*eynol-hayāt*) 〔名〕 生命之源

عين الحيوان (~ *heyvān*) 同 عين‌الحيات

عين الشمس (*eyno-shshams*) 〔名〕 〈矿〉蛋白石

عين المال (*eynol-māl*) 同 رأس‌المال

عين الناس (*eyno-nnās*) 〔名〕 菠萝，凤梨

عين الهر (*eynol-herr*) 〔名〕 〈矿〉猫眼石

عين اليقين (~ *yagheen*) 〔名、副〕 ①确知②显然，无疑③亲眼看到

عینك (*eynak*) 〔名〕 眼镜

~ تاشو 可折叠的眼镜

~ جوشکاری 焊工戴的眼镜

~ دسته بلند 长柄眼镜（在镜框边装有握柄）

~ دماغی (~ فنری) 夹鼻眼镜

~ دودی (~ آفتابی) 太阳眼镜，墨镜

~ شاخدار(~ شاخه دار) 普通眼镜

~ محافظ 护目镜

~ يك چشمی(~ يك چشمه ، ~ يك‌شيشه‌ای) 单片眼镜

~ های ذره بینی مقعر (~ دور بینی) 远视眼镜，老光眼镜

~ های ذره بینی محدب (~ نزدیک بینی) 近视眼镜

~ گذاشتن (~ زدن) 戴眼镜

عینك دان 〔名〕 眼镜盒

عینك ساز 〔名〕 配制眼镜的人

عینك سازی 〔名〕 ①制作眼镜②眼镜制造厂

~ كردن 制作眼镜

عینك فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 眼镜商，光学仪器商

عینکی (*eynakee*) 〔形〕 带眼镜的

~ مار 眼镜蛇

عينه (*eynahoo*) 〔名、副〕 ①原物，原本②〈口〉就是，正是

عینی (*eynee*) 〔形〕 ①客观的②相同的，同样的③明显的，显著的，显而易见的④眼部的，眼睛的⑤〈法〉不能代替的

~ حقيقت 客观真理

~ شرايط 客观条件

~ قانون 客观规律

عينيت (*eyniyyat*) 〔名〕 ①〈哲〉客观性，正确性②相同，同样

عينين (*eynayn*) عين Ⅱ条的双数

عيوب (*oyoob*) 见 عيب

عيوق (*ayyoogh*) 〔名〕 〈天〉御夫座中之一等星

عيون (*oyoon*) 见 عين Ⅱ条

غ

غ 波斯文第二十二个字母

غاب Ⅰ 〔名〕 ①胡说，废话，荒诞无稽的话 ②残羹剩饭

~ (يا حديث) داستان 〈口〉寓言（指不现实的事）

غاب Ⅱ 见 غابه

غابر (*ghāber*) 〔形〕 ①持久的②过去的，年代久远的

غابش (*ghābesh*) 同 غباريه

غابن (*ghāben*)〔名、形〕①有害的人②懒惰的，懒散的

غابوك 同 غالوك

غابه 〔名〕（复 غاب）①小树林；密林②平原；低地③长矛④人群

غات غات 〔名〕（鸡、鹅等）咯咯叫

~ كردن 同上

غادر (*ghāder*) 〔名、形〕 ①叛徒；欺骗者②叛变的，背信弃义的，叛卖的，欺骗的

غار Ⅰ〔名〕①岩洞，山洞②洞穴③世界，宇宙

~ غم 〈喻〉监狱，牢房

~ مغاك 〈喻〉坟墓，墓穴

~ ساكن （史前的）穴居人

~ يار 忠实的朋友，挚友

غار Ⅱ 〔名〕 〈植〉月桂树属

(~ كرزى ، ~ گيلاسى) ~ گيلاس 〈植〉桂樱（树）

~ برگ 〈植〉月桂叶

غارات 见 غارت

غارانيون (*ghārāniyoon*) 〔名〕 〈植〉天竺葵

غارب (*ghāreb*) 〔形、名〕①（星球）下落的②驼峰③肩

~ شدن （太阳、星球等）下落，下山

غارت (*ghārat*)〔名〕（复 غارات）①掠夺，抢劫②战利品，掠夺物，赃物

~ آوردن 带回掠夺物

(~ كردن) به ~ بردن 掠夺，抢劫

(~ شدن) به ~ رفتن 被抢走，被劫走

غارت پيشه 〔名〕 抢劫者，掠夺者

غارت خورده (~ *khorde*) 同 غارت زده

غارت زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 遭劫，劫掠

غارت زده (~ *zade*)〔形、名〕（复 غارت زدگان）①遭劫的，被掠夺的②遭劫者

غارت شده (~ *shode*) 〔形〕 遭劫的，被洗劫一空的（如村庄等）

غارت گر (~ *gar*) 〔名〕 抢劫者，强盗，掠夺者

غارت گرانه (~ *garāne*) 〔形、副〕 ①强盗的，抢劫的，掠夺的②强盗般地

غارت گرى (~ *garee*)〔名〕 ①同 غارت ②抢劫行为，劫掠，侵袭，袭击

~ كردن 掠夺，抢劫，侵袭，袭击

غارتيدن (*ghārateedan*) 〔动〕（根 غارت）掠夺，抢劫，劫走

غارجی (*ghārejee*) 〔名〕（醒酒后饮的）解醉的酒；（早餐前的）晨酒

غاردار (*ghār-dār*) 〔形〕 有洞穴的；多洞穴的；洞穴状的

غاردانه (*ghār-dāne*) 〔名〕 〈植〉月桂果

غارس (*ghāres*) 〔名〕 栽树者

غارستان (*ghārestān*) 〔名〕 洞穴多的地方

غارغار Ⅰ (*ghār-ghār*) 〔名〕 ①乌鸦叫声②〈转〉报凶，预言不祥；说丧气话，说不吉利的话

~ کردن 同上

غارغار Ⅱ 〔形〕 洞穴多的

غارغارك (*ghārghārak*) 〔名〕 哒哒响的玩具

غار مانند (*ghār-mānand*) 〔形〕 洞穴般的，洞穴状的

غارنشين (~ *nesheen*) 〔名〕 穴居者，（穴居的）原始人

غارنشينی 〔名〕 穴居，过原始生活

غارنگ (*ghārang*) 〔名〕 傻瓜，白痴，愚人

غاروغور (*ghāro-ghoor*) 〔名〕 ①吵嚷，喊叫；骚乱②（肚子里）咕噜声，叽哩咕噜叫③传闻，传言

به ~ افتادن（~ کردن）（肚子里）叽哩咕噜地叫

غاره Ⅰ 同 غارت

غاره Ⅱ 同 غارجی

غاری 〔形〕 洞穴般的，多洞穴的；多孔的，中空的

غاريقون 〔名〕 〈植〉伞菌

غاز Ⅰ 〔名〕 鹅

~ ماده 母鹅

~ نر 公鹅

~ وحشی 雁

~ چراندن 放鹅；〈口〉游手好闲，闲散

غاز Ⅱ 〔名〕 ①嘎斯（伊朗旧硬币，合半个第纳尔）②一文

يك ~ در بساط نداشتن 一文不名

غاز Ⅲ 〔名〕 ①棉花②精梳的棉絮

غاز Ⅳ 〔名〕 ①裂缝，裂口，（山、岩石等的）裂罅②补钉，补片

غاز Ⅴ 〔名〕 〈植〉乌荆子，刺花李；刺，棘

غاز Gas 〔名〕 气，气体；瓦斯

غازان قفلی (*ghāzān-ghoflee*) 同 غزن قفلی

غازاياقی 同 قازياغی

غازچران (*ghāz-charān*) 〔名〕 ①牧鹅人②〈口〉懒汉，吊儿郎当的人

غازچرانی 〔名〕 ①牧鹅②〈口〉游手好闲

غازغان (*ghāzghān*) 〔名〕 大铜锅

غازمه (*ghāzma, ghāzme*) 〔名〕（皮肤）变硬，硬化

~ بستن（皮肤）变得粗糙起来

غازه Ⅰ 〔名〕 胭脂

غازه Ⅱ 〔名〕 ①木楔②响声，闹声③尾

غازی Ⅰ 〔名、形〕（复 غزات）①勇士，战斗员②圣战者③英勇的，勇敢的

غازی Ⅱ 〔名〕 羊灌肠

غازی Ⅲ 〔名〕 ①踩软绳者，走绳索者②踩高跷者③娼妓；高等妓女

غازی Ⅳ 〔形〕 ①鹅似的，具有鹅的属性的②瓦斯的，煤气的

غازيانه 〔副〕 勇士般地，英雄般地

غاسق (*ghāsegh*) 〔名〕 ①傍晚，薄暮②黑，黑夜

غاسل (*ghāsel*) 〔名〕 沐浴者，洗澡者；洗涤者

غاسول 〔名〕 〈植〉肥皂草

غاش Ⅰ 〔形、名〕 ①热恋的，迷恋的，入迷的，痴心的②愚笨的③热爱者④喧哗，骚乱

~ عاشق 痴心的情人

~ فتنهٔ 大规模的骚乱

غاش Ⅱ 〔名、形〕 ①留种用的黄瓜②没熟的葡萄③味道不正的

غاش (*ghāshsh*) 〔名〕 ①骗子②叛徒，变节者

غاشيه (*ghāshiye*) 〔名〕 （复 غواشى ） ①华丽的马衣，马鞍褥②（软体动物的）套膜，（鸟的）翕，外壳

~ كشيدن (روى ، بر) 给马套上马衣；〈转〉顺从，服从

~ بر دوش (زير بغل) كشيدن 驯服，顺从

غاشيه بردوش (~ *bar-doosh*) 〔形〕 恭顺的，俯首听命的

غاشيه بر دوشى 〔名〕 恭顺，俯首听命

غاشيه دار 同 غاشيه كش

غاشيه كش (~ *kesh*) 〔形、名〕 ①恭顺的，俯首听命的②（给大臣）拿马衣的人

غاص (*ghāss*) 〔名、形〕 ①拥挤的地方②拥挤的，充塞得满满的③嗓子噎住的

غاصب (*ghāseb*) 〔名、形〕 ①掠夺者；霸占者②掠夺的；霸占的

غاصبانه 〔形、副〕 掠夺性的（地）

غاصبى 〔名〕 篡位，僭位；掠夺活动

غاغاطيس 〔名〕 玛瑙

غاغاله 〔名〕 干皮

~ مثل خشكه 象干面包似的，骨瘦如柴的

غاغاليلى 〔名〕 〈口〉（给孩子的）糖果，甜食

غاغه 〔名〕 〈植〉（产于欧美的）除蚤薄荷（油）

غافت (*ghāfat*) 〔名〕 龙牙草属植物；龙牙草

غافث (*ghāfes*) 同 غافت

غافر (*ghāfer*) 〔形、名〕 ①饶恕的，宽恕的②宽恕者（指真主）

غافل (*ghāfel*) 〔形〕 ①不知道的，不懂的②漠不关心的③漫不经心的，疏忽大意的

~ از اينكه . . . 不考虑…，没想到…

~ بودن (از) 无视，不知道，漫不经心

غافليد چقدر سراين كار زحمت كشيده است . 你可不知道他为了这件工作化费了多少心血啊。

~ شدن 对…一无所知，忽视

از مكافات عمل ~ مشو ! 你可要想想这样做的后果唷!

كسى را ~ كردن 使某人丧失警惕性，麻痹某人，欺骗某人

~ گرفتن 对…搞突然袭击，出其不意

غافلاً (*ghāfelan*) 〔副〕 疏忽大意地，漫不经心地

غافلانه 〔副、形〕 疏忽大意地（的），漫不经心地（的）

غافل دل (*ghāfel-del*) 〔形〕 漫不经心的

غافل گير (~ *geer*) 〔形〕 ①突然袭击的，偷袭的②突然的，出其不意的

~ شدن 措手不及，遭突然袭击

~ كردن 搞突然袭击，使…措手不及

غافلگيرانه 〔形、副〕 突然的（地），出其不意的（地），意外的（地）

~ حملهٔ 突然袭击

غافل گيرى 〔名〕 突然袭击，突然行动

~ كردن 同上

غافلى 〔名〕 漫不经心，疏忽大意，不注意

غاك 〔名〕 ①骚乱，喧哗②乌鸦叫声

غال Ⅰ 〔名〕 （牲畜的）圈，栏；羊圈

غال Ⅱ 〔名〕 洞，山洞，穴

غال Ⅲ 同 قال Ⅰ条

غال Ⅳ 〔名〕 ①住所，住处②蜂箱

غال Ⅴ 〔名〕 〈冶〉灰皿，烤钵

غال Ⅵ 动词 غاليدن 的根

غالالوط 〔名〕 荷花

غالب (*ghāleb*) 〔形、名〕 ①胜利的，占优势的，占上风的②胜利者，占上风者③多数④大部分

ظن ~ 多数意见；作出推论的根据

(بر) (شدن ~) آمدن ~ 战胜；克服；占上风

ما بالاخره بر دشمنان خود ~ آمديم. 最后，我们终于战胜了敌人。

تقاضا ~ بر عرضه است. 供不应求。

~ مردم بر اين عقيده هستند. 多数人持这种意见。

غالباً (*ghāleban*) 〔副〕 ①主要地；多半，在多数的场合②通常，往往

او را مى‌بينم ~. 我常常看到他。

غالبانه 〔形、副〕 胜利的（地），凯旋的（地）

غالبيت (*ghālebiyyat*) 〔名〕 ①胜利②优势；占…的优势

غال كارى (*ghāl-kāree*) 〔名〕 〈口〉淘金

غالوك 〔名〕 （发射的）石弹；泥弹

غالول 同 غالوك

غالى Ⅰ 〔形、名〕（复 غلات）①贵重的，昂贵的②爱夸张的人，言过其实的人

غالى Ⅱ 同 قالى

غاليدن (*ghāleedan*) 〔动〕（根 غال）滚，滚动，转动，旋转

غاليس 〔名〕 一种大麻

غالينوس 同 جالينوس

غاليه (*ghāliye*) 〔名〕（复 غوالى）①龙涎香和麝香的混合香料②〈喻〉乌黑色

(يا سودن) ساختن ~ 制作香料

غاليه بار 同 (ى) غاليه بو

غاليه بو(ى) 〔形〕 芳香的，散发香气的，香气袭人的

غاليه خط (~ *khatt*) 〔形〕 有黑胡子的，脸上刚长出胡子的

غاليه دار 同 غاليه بو(ى)

غاليه دان 〔名〕 ①装香料的小瓶（或小盒）②〈喻〉情人的嘴唇

غاليه رنگ (~ *rang*) 同 غاليه فام

غاليه زلف (~ *zolf*) 同 غاليه مو(ى)

غاليه سا(ى) 〔形、名〕 ①芳香的，香气的②香料研制者，香料商

غاليه فام 〔形〕 黑的，黑色的；麝香色的

غاليه گون 同 غاليه فام

غاليه مو(ى) 〔名〕 〈诗〉芳香的黑发

غامد (*ghāmed*) 〔形〕 ①(船只)装满了的，充满了的②〈植〉带（有）鞘的，有外层复盖的

غامر (*ghāmer*) 〔形、名〕 ①没有耕种过的(地方)，荒芜的(地方)，不毛之地②被水淹没的

غامرات (*ghāmerāt*) 〔名〕 不毛之地，荒地

غامض (*ghāmez*) 〔形〕 ①含混不清的②复杂的，难以解决的，费解的

مسئلهٔ ~ 复杂的问题

~ نقشه های 错综复杂的计划

غامضات (*ghāmezāt*) 见 غامضه I 条

غامضه I (*ghāmeze*) 〔名〕 (复 غامضات ، غوامض) ①捉摸不定的事②复杂的、难以解决的问题

غامضه II غامض 的阴性

غامی 〔形〕 ①软弱的，虚弱的，无能的②瘦的，消瘦的

غان 〔名〕 桦树，白桦

غانقاریا (*ghānghāriyā*) 〔名〕 〈医〉坏疽

استخوان ~ (~ نسوجی) 骨疽

غانقرایا (*ghānghrāyā*) 〔名〕 坏疽

غانقرایایی 〔形〕 坏疽性的

غانم (*ghānem*) 〔形、名〕 ①分了赃的②掠夺者

غانی 〔形〕 富裕的，有产业的

غانیه (*ghāniye*) 〔名〕 (复 غانیات ، غوانی) ①美女②经济上不依赖丈夫的妇女③淑女，忠贞的妇女

غاوش (*ghāvosh*) 〔名〕 留种的黄瓜

غاووت 〔名〕 一种甜食(用豌豆粉、阿月浑子、巴旦杏仁加沙糖制成)

غاووش (*ghāvvosh*) 同 غاوش

غاوی 〔形、名〕 (复 غوات) ①走错路的，迷途的，走入歧途的②失望的③引诱者，诱奸者，勾引者

غایب (*ghāyeb*) 〔形、名〕 (复 غائبین) ①缺席的；隐匿的；看不见的③缺席者③〈语〉第三人称

بدون اجازه ~ 擅离职守的，开小差的

ضمیر ~ 〈语〉第三人称代词

مالك ~ از ملك خود 不在占有土地上直接经营的地主

~ شدن 缺席，隐匿，消失

صدای مرا که شنید ~ شد . 他一听到我的声音就跑掉了。

~ کردن 把…藏起来，隐藏

کسی از شاگردان ~ نیست . 没有一个学生缺席。

غایبانه 〔形、副〕 ①背后的(地)，缺席的(地)，不见面的(地)②通讯方式的(地)，函授的(地)

آشنایی ~ 通信(没有见过面的)相识

ارادت ~ 久闻大名(但未见过面)

من نسبت بایشان ارادت ~ دارم . 对他我已久闻大名了。

غایب باز 〔名〕 ①(不看棋盘下棋的)象棋能手，下盲棋的人②魔术师

غایب شدنك (~ *shodanak*) 〔名〕 捉迷藏

غایب موشك (~ *mooshak*) 同 غایب شدنك

غایبی 〔名〕 ①缺席②缺席者③(点名册上的)缺席记号

امروز هیچ ~ نداریم . 今天没有人缺席。

غائبین (*ghā-ebeen*) 见 غایب

غایت (*ghāyat*) 〔名〕 (复 غایات) ①极端，极度，极限②最终③〈转〉目的，愿望，企图

آمال ~ 最大的理想，朝夕追求的理想

از ~ احساسات . . . 因喜极而…

بدین ~ (تا این ~) 到这个限度

به ~ 极为，非常

به ~ رسیدن 达到极点

این کار به ~ دشوار است . 这项工作极端困难。

غایت اندیش (~ *andeesh*) 〔形〕 审慎的，小心谨慎的

غایر (*ghāyer*) 〔形〕 内部的，里面的，隐藏着的

وريد ~ 〈解〉颈静脉

غايط (*ghāyat*) 〔名〕屎，粪便，排泄物；渣滓

کردن ~ 拉屎，排泄

غايطى 〔形〕 粪便的，排泄物的；渣滓的

غايله (*ghāyele*) 〔名〕（复 غوايل）①焦虑，不安②口角，纠纷③不幸，灾难

غايم (*ghāyem*) 同 قايم

غايم موشك (~ *mooshak*) 〔名〕捉迷藏

غايه 同 غايت

غائى 〔形〕 最终的，终极的，最后的

علت ~ 根本原因

هدف ~ 最终目标

غب (*ghebb*) 〔形、名〕 ①间日的②结果，后果，结局，下场

(~ تب ~ (نوبهٔ 〈医〉间日热

غب (*ghobb*) 〔名〕凹地，积水的凹地

غباً (*gheban*) 〔副〕 每隔一日(就)，隔日地，隔夜地；少有，罕见

غباد (*ghobād*) 〔名〕 ①革新，创新，发明②铁面无私者

غبار (*ghobār*) 〔名〕 ①灰尘，尘埃，尘土②（眼角膜）发浑③雾，烟雾，忧愁④〈植〉花粉

خاطر ~ 〈转〉伤心，悲伤，惆怅

كيهانى ~ 宇宙尘

مضر ~ 有毒气体，有害气体

آوردن ~ 浑浊（指角膜），视力模糊

از دل كسى زدودن (يا شستن) ~ 为某人解忧

گرفتن ~ 落满尘土，蒙上尘土

نشاندن ~ 擦掉尘土

نشستن ~ 落满尘土

به لباسش ~ نشسته است . 他的衣服上落满了灰尘。

بر دل كسى نهادن ~ 引起某人的悲伤

غبار آلود (ه) 〔形〕 落满灰尘的，有尘土的

غباردار 〔形〕 ①雾气腾腾的，烟雾迷漫的；（眼睛）模糊不清的②落满尘土的，有尘土的③土灰色的

غبارگون 〔形〕 灰褐色的

غباره (*ghebāre*) 〔名〕 （赶家畜用的）刺棒

غبارى (*ghobāree*) 〔形〕 ①落满灰尘的②灰褐色的③星云的，星云状的④悲伤的，伤心的，闷闷不乐的

غباريه (*ghobāriyye*) 〔名〕 〈植〉毒莓

غباز (*ghabāz*) 〔名〕 棍棒，(牧羊人用的)弯柄杖

غباز (*ghobāz*) 〔名〕 犁铧

غباوت (*ghabāvat*) 〔名〕 〈书〉①愚蠢，愚昧，无知②缺乏远见，浅见；冒失，轻率

غبب (*ghabab*) 同 غبغب

غبراء (*ghabrā'*) 〔名〕 地表，地面

غبراق (*ghebrāgh*) 〔形〕 〈口〉机灵的，麻利的

غبس (*ghabas*) 〔名〕 ①昏暗，黑暗②前半夜

غبش (*ghabash*) 〔名〕 朦胧，夜的黑暗

غبطه (*ghebte*) 〔名〕 ①羡慕②快乐，乐趣

(به) خوردن ~ 羡慕，忌妒

به وضع آموزشى شما حقيقتاً ~ ميخوريم . 我们真羡慕你们的学习条件。

غبطه آور (~ *āvar*) 〔形〕 可羡慕的，令人羡慕的，令人倾慕的

غبطه خور (~ *khor*) 〔形〕 羡慕…的，倾慕…的

غبطه خورى 〔名〕 羡慕

غبغب (*ghabghab*) 〔名〕 ①（胖人的）重下巴，

重下颚②(某些动物脖子下的)垂肉③〈解〉喉核
گاو ~ 牛脖子下垂的皮肉

غبن (*ghabn*) 〔名〕 ①(做买卖时)欺骗，诈骗，上当②亏本③遗憾
فاحش ~ 巨额亏损
ادعای ~ کردن 声称（自己）受骗；提出赔偿要求
داشتن ~ 吃亏

غبی (*ghabee*) 〔形〕 愚笨的，迟钝的，愚昧的，无知的

غبيدا بادام (*ghobaydā-bādām*) 〔名〕 花楸果，一种甜食（用芝麻、糖制成）

غبيراء (*ghobeyrā'*) 〔名〕 ①〈植〉石蕊草②花楸树，花楸果③布渣（一种带酸味略含酒性的饮料）

غبين (*ghabeen*) 〔形〕 ①被骗的，吃亏的②意志薄弱的

غت (*ghot*) 〔形〕 愚笨的，迟钝的，愚昧的，无知的

غتفر (*ghotfar*) 〔形〕 愚蠢的，愚昧的

غث (*ghass*) 〔名、形〕 ①撒谎，假话，不真实②瘦的，干瘪的

غثيان (*ghasayān*) 〔名〕 恶心，呕吐
~ کردن 同上

غثيانی 〔形〕 令人作呕的，令人恶心的；使人厌恶的，要吐的

غجر (*ghajar*) 〔名〕 ①茨冈人②算命者，占卦者

غجك (*ghejak*) 同 غچك

غچاق (*ghochchāgh*) 同 قچاق

غچك (*ghechak*) 〔名〕 一种乐器名(类似二胡)

غد (*ghad*) 〔名〕 ①明天，隔天②〈宗〉终审日

غد (*ghodd*) 〔形〕 傲慢的，无礼的，固执的

غدا (*ghadā*) 〔名〕 明天

غداء (*ghadā'*) 〔名〕 ①早餐②营养

غدات (*ghadāt*) 〔名〕 早晨，拂晓

غدار (*ghaddār*) 〔形〕 背信弃义的；阴险的，奸诈的，狡猾的

غدارانه 〔形、副〕 背信弃义的（地）；阴险的（地），奸诈的（地）

غداره (*ghadāre*) 〔名〕宽剑；马刀，军刀
~ زدن 用刀劈砍
~ بروی کسی کشیدن 持剑袭击，手持马刀袭击

غداره کش (*~ kesh*) 〔名〕 持刀人，剑客；〈旧〉军士，武士

غداری (*ghadāree*) 〔名〕 背信弃义，背叛；阴险，狡猾

غدد (*ghodad*) 见 غده

غدر (*ghadr*) 〔名〕背信弃义，叛变；阴险，奸诈行为
~ کردن (~ ورزیدن) (به) 叛变，出卖，干背信弃义勾当
~ ورزیدن نه عادت احرار است. 〈谚〉光明正大的人不搞阴谋诡计。

غدر آميز 〔形〕 叛变的，变节的，背信弃义的

غدر آميزی 〔名〕 叛变，变节

غدغد (*ghodghod*) 〔名〕 （母鸡的）咯咯叫声
~ کردن （母鸡）咯咯叫

غدغن (*ghadaghan*) 同 قدغن

غدور (*ghadoor*) 同 غدار

غدوه (*ghodve*) 〔名〕（复 غدو）从黎明到日出之间的一段时间

غده (*ghodde*) 〔名〕（复 غدد）①〈解〉腺②〈医〉肿瘤，腺肿瘤，硬瘤

~ استخوانی 〈医〉骨瘤

~ اشکی (~ دمعی) 〈解〉泪腺

~ بزاقی 〈解〉唾液腺，涎腺

~ بناگوشی (~ خلف اذن) 〈解〉耳下腺，腮腺

~ پروستات 〈解〉前列腺

~ پستان (~ ثدی) 〈解〉乳腺

~ تحت الفکی 〈解〉腮下腺

~ تناسلی (~ جنسی) 〈解〉性腺，生殖腺；卵巢；睾丸

~ جاورسیه (~ ارزنی) 〈医〉粟粒肿

~ چربی 皮脂腺；脂肪瘤

~ خیارکی 〈医〉腹股沟淋巴核

~ درقی (~ زایده، ~ تیروئید) 〈解〉甲状腺

~ زیر جمجمه 〈解〉垂体

~ زیر زبانی 〈解〉舌下腺

~ صنوبری 〈解〉松果腺，松果体，脑上体

~ طیموس (یا تیموس) 〈解〉胸腺

~ عرقی 〈解〉汗腺

~ عروق 〈解〉小球，血管小球

~ عصب (~ عصبی) 〈解〉神经节

~ کوچك (~ صغیره) 〈解〉小腺

~ لنفاوی 〈解〉淋巴腺

~ لوزتین 〈解〉扁桃腺

~ مترشح داخلی 〈解〉内分泌腺，激素

~ نیم خیم 〈医〉赘生物，良性瘤

~ هیپوفیز 〈解〉脑垂体，脑下腺

بی حسی ~ 〈医〉无痛囊肿

تراوش شناسی ~ 分泌学

ترشح ~ رحم 〈医〉白带

غده‌ای 〔形〕腺的，含腺的；有腺的特征（或功能）的

غده شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕〈医〉肿瘤学

غدی (*ghodee*) 〔名〕①无耻②横暴③吹牛

غدیر I (*ghadeer*) 〔名〕泥塘

غدیر II 〔名〕伊斯兰教什叶派庆祝阿里被宣布为先知的继承者的节日名称（常用：عید ~）

غدیر (*gheddeer*) 同 غدار

غدیری (*ghadeeree*) 〔形〕泥塘的，生长于（或生活于）湖中的

غذاء (*ghezā', ghazā'*) 〔名〕（复 اغذیه）①食物，食品；饭菜②滋养品；营养

~ اصلی 一餐中的主菜

~ پختنی 供烹调的蔬菜；需要烧的菜肴

~ حاضری 现成的食物；冷盘

~ حیوانی 肉食

~ رژیمی （医生）为病人规定的饮食；特种饮食

~ روحانی 精神食粮

~ سبك 清淡的食物

~ سنگین 油腻的食物，不易消化的食物

~ کامل 丰盛的一餐

~ گیاهی 植物养料

~ مختصر (~ ساده) 便饭，节约的饭菜

~ نباتی 素食

~ یخ زده 冷冻食品

اعتصاب ~ 绝食

سر ~ 吃饭时，就餐时

صورت ~ 菜单，食谱

(كشيدن ~) چيدن ~ 摆桌子准备开饭，上菜

خوردن ~ 吃饭，进餐

او با ما ~ ميخورد . 他同我们一起进餐。

روزى سه بار ~ ميخوريم . 我们每日三餐。

(به) دادن ~ 喂，喂养

ساهى شدن ~ 葬身鱼腹

~ عمدهٔ آنها برنج و ساهى است . 他们的主要食品是大米和鱼类。

غذاخور (~ *khor*) 〔形〕 吃饭的，吃食物的

بچه هنوز ~ نشده است . 婴儿还没断奶。

غذاخورى 〔名、形〕 ①吃饭，进餐②吃饭用的

اطاق ~ (سالن ~) 食堂，餐厅，饭厅

~ ميز 餐桌，饭桌

غذائى 〔形、名〕 ①食品的，食物的；滋补的②口粮

~ مادهٔ 食料

~ مواد 食品，食物

غذائيت (*ghazâiyyat*) 〔名〕 营养，滋养，养分

خوراك ~ 食物的养分

داشتن ~ 富有营养

غذائيت دار 〔形〕 有营养的，有营养价值的

غر (*ghar*) 〔名、形〕 ①妓女，娼妇②阳萎的③象女人的，女人气的，娇嫩的④胆怯的

غر Ⅰ (*gharr*) 〔名〕 诱骗，引诱

زدن ~ 同上

غر Ⅱ 〔名〕 ①（地面上的）坑，裂缝②（衣服的）皱纹

غر (*gher*) 〔名〕 ①（波斯和阿拉伯舞蹈的）扭腰，摇摆②〈转〉媚态，卖俏，卖弄风情

و غمزه ~ 挤眉弄眼

آمدن ~ 卖俏，做媚态

دادن ~ （跳舞时）摇摆下身，走路妖娆

غر (*gherr*) 〔名〕 （复 اغرار） 无经验的青年，受骗者

غر Ⅰ (*ghor*) 〔形、名〕 ①疝气病患者②患睾丸肿大的③肿胀，疝气

شدن ~ 患疝气病，患赫尼亚病

كردن ~ 引起疝气，使膨胀，引起睾丸肿大

غر Ⅱ 〔名〕 〈口〉嘟嘟哝哝

زدن ~ 嘟嘟哝哝，唠唠叨叨，欺骗，调戏

غر Ⅲ 〔名〕 蛙鸣

غر Ⅳ 〔名、形〕 〈口〉（金属、器皿）有凹痕，有坑；有凹痕的

شدن ~ 弄出凹痕（指器皿）

غراء (*gharrā'*) 〔形〕 ①富有表达力的，（语言）清晰的②光辉的，辉煌的③出色的，优美的

~ شريعت 神学法律

~ قصيدهٔ 优美的颂歌

غراء (*ghorā'*) 〔名〕 胶，鱼胶；胶粘物

غراب (*ghorāb*) 〔名〕 ①大乌鸦，渡鸦②〈天〉乌鸦座③（古代有帆的）战船

زمين ~ 〈喻〉黑夜，漆黑的夜

غراب‌البين (*ghorābol-been*) 〔名〕 生有红嘴和红脚的鸦（传说为离别的预兆）

غرابت (*gharābat*) 〔名〕 ①奇异，奇怪，奇特②远离，离乡背井；陌生

داشتن ~ 有独特之处，别致

غرابتى ندارد . 这是不足为怪的。

دوستى آنها باهم غرابتى ندارد . 他们相好是很自然的事。

غرابت نما (~ namā) 同 غريب

غرابی (ghorābee)〔名、形〕①巴旦杏仁甜点心，杏仁饼②一种海枣③乌鸦般的；〈解〉喙状的

منقارالغرابی 〈解〉乌喙骨

غرابيل (gharābeel) 见 غربال

غرابيه (gharābiyye)〔名〕蛋白巴旦杏仁甜饼

غراچه (gharāche)〔名、形〕①淫妇之夫②拉皮条的③女人气的男人④愚蠢的，迟钝的

غرار (gharār)〔名〕受骗

غرار (gherār)〔名〕①黄麻袋②缺点，瑕疵③方式，方法④（刀剑的）刃口⑤小睡，打盹⑥（市场）萧条

غراره Ⅰ (gharāre)〔名〕漱口

~ كردن (~ زدن) 同上

غراره Ⅱ〔名〕①漫不经心，疏忽大意；轻率，幼稚②没有经验

غراره (gherāre)〔名〕（复 غرائر）口袋，袋子

غراس (gharās) 见 غرس

غراش (gharāsh)〔名〕①生气，怒气②搔，抓

غراشيدن (gharāsheedan)〔名〕（根 غراش）①发怒，大怒，生气②搔，抓

غراغر (gharāgher) 同 قراقر

غراف (gherāf)〔名〕伯爵

غرافيت Graphite〔名〕石墨

غرام (gharām)〔名〕①（由于爱情或离别所产生的）折磨，痛苦②爱，爱情，强烈的爱

غرامات (gharāmāt) 见 غرامت

غرامت (gharāmat)〔名〕（复 غرامات）①赔偿；赔款②罚款，罚金③后悔；痛苦；损失

غرامات جنگی 战争赔款

~ پرداختن (~ دادن ، ~ كشيدن) 支付赔款，支付罚款

他们 آنها ~ ظروف شكسته را پرداختند . 支付了损坏器皿的赔偿费。

شركت بيمه بايد ~ خسارات او را بپردازد . 保险公司应该赔偿他的损失。

~ كردن 罚款，罚金

غران (ghorrān)〔形〕吼叫的，怒吼的，咆哮的

شير ~ 吼叫的狮子

غرايب (gharāyeb) 见 غريبه

~ طبيعت 畸形的人（或动植物）

غرايز (gharāyez) 见 غريزه

غرائز (gharā-ez) 同 غرايز

غرب (gharb)〔名〕①西，西方；日落的地方②西方国家，西方各国

غرباً (gharban)〔副〕①向西，朝西，偏西地②在西边，在西方

我国 كشور ما ~ بافغانستان محدود است . 西面与阿富汗接壤。

غرباء (ghorabā') 见 غريب

غربال (gharbāl, gherbāl)〔名〕（复 غرابيل）①筛，筛箩②〈解〉筛骨

~ آبگون 〈喻〉天空，苍穹

竹篮 آب با (يا در) ~ بيختن (يا پيمودن) 打水一场空。

~ كردن (از ~ در كردن) 过筛

غربال باف 同 غربال بند

غربال بافی 同 غربال بندی

غربال بند (~ band)〔名〕①制作筛箩者，制筛工人②吉普赛人③〈罕〉贪淫好色的人，淫佚放荡的人④荒淫的女人

غربال بندی〔名〕制作筛子

غربال سازی 同 غربال بندی

غربال فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖筛箩的人

غربالی 〔形、名〕 ①格子的，筛状的②〈解〉筛骨的③卖筛箩的人

(~ استخوان) ~ عظم 筛骨

غربت (*ghorbat*) 〔名〕 ①异国，外国，异乡②远离祖国，离乡背井，漂泊，流浪③流放，放逐

در ~ بودن 离乡背井，身处异邦，过流亡生活

بیست سال در ~ بود . 他在国外度过了二十年。

~ دیدن (یا کشیدن) 漂泊他乡，流浪在外

~ اختیار کردن 移居国外

غربت دیده 〔形〕 ①漂泊他乡的，背井离乡的②不幸的，饱经痛苦的

غربت زده (~ *zade*) 同 غربت دیده

غربتی (*ghorbatee*) 〔名〕 ①茨冈人，吉普赛人②流浪人，漂泊者，徒步旅行者

غربد (*gharbad*) 同 غرید

غربی (*gharbee*) 〔形、名〕 (复 غربیون) ①西面的，西方的②(复数时) 西方人，西洋人，欧洲人

سرحد ~ 西面边界

کشورهای ~ 西方国家

غربیب (*gherbeeb*) 〔名〕 黑葡萄

غربیل (*gharbeel*) 同 غربال

غربیله (*gharbeela*) 同 غر (*gher*)

غربیون (*gharbiyoon*) 见 غربی

غرت (*ghort*) 同 غورت

غرچ غرچ (*gherech-gherech*) 〔名〕 咬牙切齿声

غرچ غروچ (*ghorch-ghorooch*) 同 غرچ غرچ

غرچه (*gharche*) 〔形、名〕 ①无知的；怯懦的，卑劣的②同 غراچه

غرچی (*gharachee*) 〔名〕 ①茨冈人②爱吵闹的妇女，泼妇

غرد (*ghard*) 〔名〕 竹屋，夏天居住的房子；避暑的地方

غرد (*gharad*) 〔名〕 鸟叫，鸟鸣，啭鸣

غرد (*ghared*) 〔名〕 鸣禽

غردل (*ghar-del*) 〔形〕 〈旧〉①胆小的，胆怯的，害怕的②卑鄙的

غردلی 〔名〕 ①胆小，胆怯，害怕②卑鄙者

غرر (*ghorar*) 见 غره (*ghorre*)

غرزن (*ghar-zan*) 〔名〕 ①淫妇之夫②妓女，娼妇

غرزن (*ghorzan*) 〔名〕 〈口〉专门勾引女子的人

غرس (*ghars*) 〔名〕 (复 اغراس ، غراس) ①植树②树苗，小树

~ اشجار 树木栽培 (学)

~ کردن 植树，种树

درختان متعدد در باغ دانشگاه ~ کرده‌ایم . 我们在校园里种了许多树。

غرسا (*gharsā*) 〔名〕 〈植〉土木香；含土木香根香料的食物

غرش (*ghoresh*) 〔名〕 ①怒吼，吼叫，叫喊②雷鸣，雷声轰隆；(炮) 轰鸣③发怒

~ شیر 狮子的吼声

توپها بخاطر ادای احترام به ... به ~ در آمدن 鸣礼炮向…致敬

~ کردن 怒吼，吼叫，叫喊；雷鸣，发出隆隆声

غرشت (*ghorresht*) 同 غرش

غرغر (*ghergher*) 〔名〕（轮子发出的）咕辘声

غرغرو (*ghorghoroo*) 〔形、名〕 ①好发牢骚的（人），好唠叨的（人）②泼妇似的，爱骂街的

~ و عیبجو 愤世嫉俗的，冷嘲热讽的

~ زن 泼妇

غرغره Ⅰ (*ghergehere*) 〔名〕 ①漱（喉），（从喉底发出的）咕噜声②含漱剂，漱口药

~ کردن (~ دادن) 漱口，漱喉咙

روزی سه مرتبه آن دوا را ~ کنید ! 你每天用那药水漱喉咙三次！

غرغره Ⅱ 〔名〕 ①线轴，线筒②滑轮，滑车；轴，转轴③（家具、钢琴等的）小滑轮

~ القاء 〈电〉感应线圈，电感线圈

غرغره Ⅲ 〔名〕 〈动〉珠鸡

غرغره (*ghorghore*) 〔名〕 雷鸣声，隆隆声

~ آسمان 雷声

غرغری (*ghorghoree*) 同 غرغرو

غرغشه (*gharghashe*) 〔名〕 ①无故争吵，无理取闹②喧哗，吵嚷

غرغنجه (*gharghanje*) 〔名〕 荡妇，淫妇

غرف (*ghoraf*) 见 غرفه

غرفات (*ghorafāt*) 见 غرفه

غرفه (*ghorfe*) 〔名〕（复 غرف ، غرفات）①（展览馆的）陈列室②商亭；售货亭③顶楼，房屋最上层的阁楼④阳台，凉台；（戏院的）包厢

~ پاسدار 岗（哨）亭

~ تلفن عمومی 公用电话间

غرق (*ghargh*) 〔名、形〕 ①淹没，沉没（水中）②沉缅于…的，沉浸于…的③溺水的，被淹的，被吞没的④受累赘的，负担很重的

~ افتخار 十分荣幸的

غرشمال (*ghereshmāl*) 〔名、形〕 〈口〉①茨冈人②喜欢叫喊的，好吵闹的，爱喧闹的

غرشیدن (*gharsheedan*) 〔名〕（根 غرش）①吼叫，叫喊②雷鸣，发出隆隆声③发怒，大发雷霆

غرض (*gharaz*) 〔名〕（复 اغراض）①目的，企图，动机②贪财之心，私心③偏心，偏袒；恶意

~ شخصی 个人利益，私利；个人企图

~ داشتن (با کسی) 对某人怀恨在心

در این کار ~ نداریم . 我们在这件事情上没有个人打算。

~ ورزیدن (به ، در) 对…怀恨在心，对…有恶意，对…有偏见

غرضش این است که . . . 他的目的是要…

غرض آلود 〔形〕 ①怀有恶意的，别有用心的②偏袒的，偏心的

~ اظهارات 别有用心的话

غرض آمیز 同 غرض آلود

غرض دار 同 غرض آلود

غرض ران 同 غرض ورز

غرض رانی 同 غرض ورزی

غرض مند (~ *mand*) 同 غرض ورز

غرض مندی 同 غرض ورزی

غرض ورز (~ *varz*) 〔形〕 ①别有用心的，图私利的②不怀好意的

غرض ورزی 〔名〕 ①别有用心，图私利②怀恨在心，不怀好意

~ کردن 同上

غرض و مرض (*gharazo-maraz*) 〔名〕 个人动机

غرغر (*ghorghor*) 〔名〕 嘟哝，唠叨，发牢骚，怨声载道

~ کردن 同上

~ چشمهٔ سیماب 〈喻〉热爱生活的(指人)

~ در مشکلات 陷入困难的

~ دریا 落入海中的

~ دین (~ بدهی) 满身债务的

~ فکر (~ اندیشه) 陷入沉思的

~ در چیزی بودن (~ چیزی بودن) 陷入…的，沉缅于…，埋头于…，醉心于…

~ شدن (در) 淹没，沉没，溺死，沉缅于…

با ظاهر شدن او بر روی صحنه تمام فضای سالن ~ در شور و شادی گردید . 他一出场整个大厅都活跃起来了。

ناو جنگی دشمن در دریا ~ شد . 敌人的军舰沉没海底。

~ کردن 使…沉没，使…淹没，使…溺死

خود را ~ کردن (در) 投水自杀，使自己陷入…

مرگ او ما را ~ دریای بی پایان اندوه ساخته است . 他的逝世使我们万分悲痛。

غرق (*ghorogh*) 〔名〕 ①（为保护稀有动、植物而设的）禁区（如，禁猎区、禁伐区等）②戒严地段，禁止出入区

غرقاب (*gharghāb*) 〔名、形〕 ①旋涡②洪水泛滥③溺水的

غرقه (*gharghe*) 〔名、形〕 ①淹死者，溺毙者②淹没的，淹死的

~ بخون 浸在血泊中的

~ شدن 被淹没

غرقه گاه (~ *gāh*) 〔名〕 旋涡

غرم (*gharm*) 〔名〕 愤怒，愤恨

غرم I (*ghorm*) 〔名〕 山羊

غرم II 〔名〕 赔偿，亏折，蚀本，债

غرماء (*ghoramā'*) 〔名〕 ①见 غریم ②〈口〉分，瓜分（常指债主瓜分破产者的财产）

~ کردن 瓜分债务人的财产

به ~ تقسیم کردن 同上

غرماسنگ (*gharmāsang*) 〔名〕 涂上油的薄饼

غرمان (*gharmān*) 〔形〕 发怒的，生气的，愤怒的

غرمانوش (*gharmānoosh*) 〔名〕〈植〉龙蒿（又名茵陈）

غرمب (*ghoromb*) 〔名〕 ①轰隆声（如，雷、爆炸等声音）②重物落水或重物相撞时发出的响声

غرمبیدن (*ghorombeedan*) 同 غرنبیدن

غرمج (*gharmaj*) 〔名〕 用肉、油、小米面做成的食物

غرمنده (*gharmande*) 〔形〕 发怒的，生气的，愤怒的

غرمیدن (*ghoromeedan*) 〔动〕 （根 غرم ）①愤怒，发怒，生气，大吼②埋怨

غرن (*gharan*) 〔名〕 ①哭泣，抽泣②弱，软弱

غرناطه (*gharnāte*) 〔名〕 格林纳达(拉丁美洲)

غرنب (*ghoronb*) 〔名〕 （球类）泄气声

غرنبش (*ghoronbesh*) 〔名〕 吼声，咆哮，怒号，轰鸣

غرنبنده (*ghoronbande*) 〔名〕 怒吼的，咆哮的，轰鸣的

غرنبه (*ghoronbe*) 〔名〕 ①叫喊，叫嚷②粗鲁的话

غرنبیدن (*ghoronbeedan*) 〔动〕 （根 غرنب ）①吼叫，喊叫，叫嚷②轰鸣，发轰隆声

غرنده (*ghorrande*) 同 غران

غرنگ (*gharang*) 〔名〕 ①抽泣，哭声②喊叫声

غرنیچی (*gharneechee*) 〔名〕 严寒，严冬

غرو (*gharv*) 〔名〕 芦苇，芦苇笔

غرواش (*gharvāsh, ghorvāsh*) 〔名〕 刷子

غرواشه 同 غرواش

غروب (*ghoroob*) 〔名〕 日落，日暮，黄昏

~ تنگ 日落之前

~ در وقت 日落时

~ کردن 日落，日没

در این روزها آفتاب ساعت هفت ~ میکند .

这几天太阳下午七点下山。

غرور (*ghoroor*) 〔名〕 ①骄傲，傲慢，自高自大，虚荣心②欺骗，哄骗 ③〈医〉痤疮；粉刺；脓疱

~ جوانی 青年的虚荣心；（男女青年脸上的）粉刺

~ ملی 民族自尊心

~ برآراستن 表现高傲；怀有不良意图

~ داشتن 傲慢，高傲自负，有虚荣心

از ~ پر شدن 神气活现，盛气凌人

کسی را پر از باد ~ کردن 使某人趾高气扬

غرور انگیز (~ *angeez*) 〔形〕 引起骄傲的

غروش (*ghoroosh*) 〔名〕 皮阿斯特（某些阿拉伯国家的辅币单位）

غروغر (*ghoro-ghor*) 同 غرغر (*ghorghor*)

غروق (*ghoroogh*) 同 غرق (*ghorogh*)

غرولند (*ghoroolond*) 〔名〕 唠叨，嘟哝；抱怨

~ کردن 同上

غرویزن (*gharveezan*) 〔名〕 筛子

غره (*gharre*) 〔形〕 ①骄傲的，傲慢的②被欺骗的，受骗的，被迷惑的

~ شدن 受骗，上当，被引诱；骄傲自满

~ کردن 欺骗，哄骗，引诱，诱惑

موفقیت او را ~ کرده است . 他被胜利冲昏了头脑。

غره (*ghorre*) 〔名〕 （复 غرر ）①新月；太阴月的第一天②（马额上的）白斑③精华，精彩部分

غره چی (*gharechee*) 同 غرچی

غری (*gharee*) 〔名〕 〈口〉卖俏，卖弄风情，卖淫

غریب (*ghareeb*) 〔名、形〕 （复 غرباء ）①异乡人，陌生人，外国人②离乡背井的③奇怪的，不寻常的，罕见的

~ صدای 陌生的声音

~ عجیب و 奇怪的，怪诞的，荒唐的

حرفهای عجیب و ~ زدن 说莫明其妙的话

کسی را ~ گیر آوردن 挖苦某人，嘲笑某人

من در میان آنها ~ بودم . 我同他们不熟。

او در اینجا ~ است . 他在这里人地生疏。

آن مرد غریبی که وارد خانهٔ شما شد کی بود ؟

那个上你们家去的陌生人是谁？

خیلی ~ است که شما او را نمیشناسید !

真奇怪，你怎么不认识他呢！

غریبانه 〔形、副〕 ①顺从的（地），忠顺的（地）；谦虚的（地）②陌生的（地），见外的（地）；离乡背井的（地）

غریب پرور (~ *parvar*) 同 غریب نواز

غریب پروری 同 غریب نوازی

غریب خانه 〔名〕 ①（穷人的）栖身之处，避难所②客栈，旅店③（书信中客气的口吻）寒舍

غریب دوست (~ *doost*) 同 غریب نواز

غریب دوستی 同 غریب نوازی

غریب زاده 〔名〕 ①私生子②流浪人的孩子③茨冈人的孩子

غریب کش (~ *kosh*) 〔形〕 残忍的，欺侮外乡人的

غریب گز (~ *gaz*) 〔名〕①壁虱（属）②臭虫

غریب مرگ (~ *marg*) 〔名〕 客死他乡的人

　　~ شدن 客死他乡，死在外地

غریب نواز (~ *navāz*) 〔形、名〕 ①慈善的，善心的②好客的③布施者

غریب‌نوازی 〔名〕 ①善心，慈善②好客，布施；（资本主义社会中的）慈善事业

　　~ کردن 行善；好客；布施

غریبه (*ghareebe*)〔名、形〕（复 غرایب）①奇闻，稀罕事②外乡人，陌生人③غریب 的阴性

　　ما نسبت به تمدن و فرهنگ کهن آسیای میانه ~ نیستیم. 我们是熟悉古老的中亚文化的。

غریبی (*ghareebee*) 〔名〕 ①异乡之感；陌生②描写乡愁的诗

　　~ کردن 〈口〉举止胆怯(或窘迫)

غرید (*ghareed*) 〔名〕 非处女

غریدن (*ghorreedan*) 〔动〕（根 غر）①咆哮，怒吼，呼啸②轰鸣，雷鸣，发出轰隆声③嘟囔，咕哝

　　شیر میغرد. 狮子在怒吼。

　　آن پیر زن لاینقطع میغرد. 那个老太太嘟囔个没有完。

غریزن (*ghareezan*) 同 غرویزن

غریزه (*ghareeze*) 〔名〕（复 غرایز）①本能②天赋，本性，天性

　　~ جنسی 性的本能

　　~ طبقاتی 阶级本性

غریزی 〔形〕 本能的，天生的，先天的

　　حرارت ~ (گرمای ~) 天然热

　　عادت ~ 天生的习惯

غریژن (*ghareejhan*) 同 لجن

غریژنگ (*ghareejhang*)〔名〕（池塘底部的）淤泥

غریفج (*ghareefaj*) 同 غریژنگ

غریفژ (*ghareefajh*) 同 غریژنگ

غریق (*ghareegh*)〔形、名〕 ①淹死的，沉没的，灭顶的②〈转〉沉浸于…的，埋头于…的③淹死者，溺水者

　　نجات ~ 抢救溺水者

　　~ شدن 下沉，沉没，溺

　　~ کردن 使…淹死，使…沉没

غریم (*ghareem*) 〔名〕（复 غرماء）①贷方，债权人②借方，债务人

غرین (*ghareen*) 〔形〕 愤怒的，发怒的，残酷的，残忍的

غریو (*ghareev*) 〔名〕 ①号叫，喊叫②号啕大哭，呻吟

　　~ بر آوردن (~ کشیدن) 号叫，吼叫，痛哭

　　~ از خلق بر خاست. 人们喧哗了起来。

غریوان (*ghareevān*)〔形〕 ①号叫的，吼叫的②号啕痛哭的，呻吟的

غریونده (*ghareevande*)〔名〕 叫喊者，吼叫者，号啕痛哭者，呻吟者

غریویدن (*ghareeveedan*)〔动〕（根 غریو）①号叫，喊叫，喧哗②痛哭

غزاء (*ghazā'*) 〔名〕（复 غزوات）（回教徒反对异教徒的）圣战

　　~ کردن 进行圣战

غزات (*ghozāt*) 见 غازی I 条

غزارت (*ghazārat*) 同 غزاره

غزاره (*ghazāre*) 〔名〕 充足，丰富，富足，丰盛

غزال (*ghazāl*) 〔名〕（复 غزلان）①（北非和亚洲产的）羚，瞪羚②〈喻〉美女，情人，文雅的青年③阳光

غزّال (*ghazzāl*) 〔名〕①出售棉纱者②纺纱工人

غزّال (*ghozzāl*) 〔名〕 伊朗曲调名

غزالك (*ghazālak*) 〔名〕 ①小羚羊②美女

غزاله (*ghazāle*) 〔名〕 母羚羊

فلك ~ 〈喻〉太阳

غزالی (*ghazālee, ghazzālee*) 〔名〕 ①棉纱交易 ②纺纱

کردن ~ 作棉纱交易；纺纱

غزغن (*ghazghan*) 〔名〕 生皮

غزل (*ghazl*) 〔名〕 ①纺纱②棉纱，细纱

غزل (*ghazal*) 〔名〕（复 غزليات）（波斯文学中的）抒情诗，爱情诗

غزلها ~ 〈宗〉雅歌（«旧约»中的歌集）；〈转〉伟大作品，杰作

خدا حافظی خواندن ~ 〈口〉告别，告辞，准备动身；死亡

(سرودن ~) گفتن ~ 写抒情诗

غزلاغ (*ghazlāgh*) 〔名〕 云雀，百灵鸟

غزلاق (*ghazlāgh*) 同 غزلاغ

غزل باف (*ghazal-bāf*) 〔形、名〕 蹩脚抒情诗人，无才的诗人

غزل خوان (~ *khān*) 〔名〕 吟诵抒情诗者，抒情诗朗诵者

غزل خوانی 〔名〕 吟诵抒情诗，朗诵抒情诗

غزل سرا (~ *sarā*) 〔名〕①抒情诗人②抒情歌手

~ شاعر 抒情诗人

غزل سرایی 〔名〕 ①写抒情诗②演唱抒情歌曲

غزل غورت (~ *ghoort*) : کردن ~ 〈口〉（冻得）直打哆嗦

غزل گو 同 غزل خوان

غزلی 〔形〕 抒情的，抒情诗的

اشعار ~ 抒情诗

غزليات (*ghazaliyyāt*) 〔名〕 ①见 غزل ②抒情诗集③（诗全集中）抒情诗部分

غزن قفلی (*ghazan-ghoflee*) 〔名〕 衣扣，扣钩

غزنوی (*ghaznavee*) 〔形、名〕 ①加兹尼王朝的 ②加兹尼王朝

غزنی (*ghaznee*) 〔名〕 加兹尼（阿富汗）

غزو (*ghazv*) 〔名〕 ①袭击，入侵，进攻②目的，企图③圣战

غزوات (*ghazavāt*) 见 غزاء

غزوه (*ghazve*) 同 غزاء

غزير (*ghazeer*) 〔形〕 丰盛的，大量的，丰富的

غزيره (*ghazeere*) 〔形〕 ① غزير 的阴性②多奶的；多水的（如泉）；充满泪水的

غژ (*ghajh*) 〔名〕 爬行，匍匐行走

کردن ~ 同上

غژ (*ghejhjh*) 〔名〕 （子弹）嗖嗖声

غژاژ (*ghejhājh*) 同上

غژب (*ghojhb*) 〔名〕 ①葡萄粒，葡萄核②愤怒

غژغاو (*ghajhghāv*) 同 غژگاو

غژغژ (*ghejh-ghejh*) 〔名〕 （鞋）吱吱声，吱吱嘎嘎的声音

کفشهايش ~ صدا ميکرد . 他的皮鞋吱吱地响。

غژك (*ghejhak*) 同 غجك

غژگاو (*ghajhgāv*) 〔名〕 公牦牛

غژم I (*ghojhm*) 同 غژب

غژم II 〔名〕 恼怒，盛怒，大怒

غژيدن (*ghajheedan*) 〔动〕（根 غژ） 爬，爬行，匍匐而行

غسات (*ghasāt*) 〔名〕 ①一串枣②未熟的海枣

غساک (*ghasāk*) 〔名〕〈植〉常春藤
غسال (*ghassāl*) 〔名〕 ①洗尸者②洗衣者
غسالخانه 〔名〕洗尸房，（医院中）停尸房，太平间
غساله 〔名〕 女洗尸者
غساله (*ghosāle*) 〔名〕①污水②洗脸用过的水
~ ثلاثة （早晨醒后喝的）三杯酒
غسالی (*ghosālee*) 〔名〕 洗尸
غسق (*ghasagh*) 〔名〕①夜间，漆黑②傍晚，黄昏
غسك (*ghasak*) 〔名〕 臭虫
غسل (*ghasl*) 〔名〕 伤口因水浸入而化脓
غسل (*ghosl*) 〔名〕 〈宗〉大净；洗澡，沐浴
تعمید ~ 〈宗〉洗礼，洗礼仪式
جنابت ~ 性交后大净
دادن ~ 〈宗〉替…洗涤；为…施净礼
تعمید دادن ~ 〈宗〉给…举行洗礼，举行洗礼仪式
(کردن (~ بر آوردن ، ~ زدن ~ 〈宗〉大净，行大净礼，洗澡，沐浴
غسل خانه 〔名〕 ①做大净的地方②浴室
غسیل (*ghaseel*) 〔形、名〕行过大净礼的（人）
غش (*ghash*) 〔名〕 昏厥，晕倒，失去知觉，不省人事
~ نوبهٔ 〈医〉昏迷性的疟疾
(کردن (از ~ 昏厥，晕倒，失去知觉，不省人事
(کردن (برای ~ 〈口〉迷恋某事，对…着迷
از خنده ~ کردن 笑得上气不接下气
غش (*ghash, ghesh*) 〔名〕 ①欺骗，奸诈②混合物，混杂物
غشاء (*ghesha'*) 〔名〕（复 اغشیه）外壳，外皮；〈解〉薄膜，膜
جمجمه ~ 颅骨膜
جناحی ~ 翅膜
(جنب ریه (~ صدر وریه ~ 胸膜
(جنینی (~ سلولی ~ 〈生〉胚层
(حیوانات ناعمه (یا نرم تنان ~ （昆虫的）隔膜；〈动〉外套膜
خارجی قلب ~ 心包膜
داخلی جنین ~ 〈生〉下胚层，内胚层；〈植〉基芽
داخلی عروق ~ 内皮
داخلی قلب ~ 心内膜
زجاجی ~ 〈解〉玻璃状体膜
زلالی ~ 滑膜
غضروف (یا ضریع) ~ 软骨膜
سلول ~ 细胞膜
کاذب ~ 假膜
مائی ~ 浆膜
مخی ~ 髓膜
مخاطی ~ 粘膜
اغشیهٔ دماغ 脑膜
ورم اغشیهٔ دماغ 〈医〉脑膜炎
غشاش (*ghashshāsh*) 〈名〉 欺诈者，骗子手，老奸巨滑的人
غشاشی 〔名〕 欺骗，欺诈，骗局，诡计
غشاك (*ghashāk*) 〔名〕 臭味，口臭
غشاوت (*gheshāvat*) 〔名〕 ①面纱，盖布，罩子，套子；幕②〈医〉角膜翳
غشاوه 同 غشاوت
غشائی (*ghesha-ee*) 〔形〕 膜状的，膜性的
~ استخوان 〈解〉皮膜骨

غصون (*ghosoon*) 见 غصن

غصه (*ghosse*) 〔名〕（复 غصص ）忧愁，悲愁，悲伤，悲痛

~ خوردن (~ داشتن ، ~ كشيدن) 同上

~ فرو خوردن 掩饰自己的悲痛情绪

~ دادن 使人悲伤

از ~ لاغر شدن 由于忧愁而消瘦

چه غصه ای دارد ! 发什么愁!

دل بكف ~ نبايد سپرد ! 别难过,莫悲伤!

غصه خور (~ *khor*) 〔形〕 忧愁的，忧郁的，多愁善感的

غصه خوری 〔名〕 忧愁，忧郁，悲伤

~ كردن 同上

غصه دار 同 غصه خور

غصه داری 同 غصه خوری

غصه مرگ (~ *marg*) 〔名〕 痛心而死

~ شدن 同上

غصه ناك 同 غصه دار

غضارت (*ghazārat*) 〔名〕 兴旺，兴隆，繁荣

غضاريف (*ghazāreef*) 见 غضروف

غضب (*ghazab*) 〔名〕 生气,发怒,盛怒，大怒

~ ناگهانی 怒气发作

~ انفجار 勃然大怒

~ حملهٔ 勃然大怒

به ~ آمدن 生气

به ~ آوردن 使…生气，激怒，触怒

كسی را سر ~ آوردن 惹某人生气

~ خود را ناگهان بيرون ريختن 大发雷霆

در ~ شدن 生气，发怒

~ كسی را فرونشاندن (يا فروكش كردن) 平息某人的怒气，安慰某人

غشته (*gheshte*) 同 آغشته

غش غش (*ghashghash*) : ~ خنديدن (~ كردن) 〈口〉哈哈大笑

غشمشم (*ghashamsham*) 〔形〕自信的,自负的，自以为是的，勇敢的，残暴的

غشو (*ghashow*) 〔名〕（刷马的）铁刷子

غش و ريسه (*ghasho-reese*) : ~ رفتن (~ كردن) 〈口〉号啕大哭，哭晕过去

غشوه (*gheshvah*) 同 غشاوت

غشه (*ghoshe*) 〔名〕比赛，角逐

~ گذاشتن 进行比赛，竞赛

غشی (*ghashee*)〔形、名〕 ①经常昏厥（的），易昏厥（的），癫痫常发作(的)②癫痫患者

غشيه (*ghashiye*) 同 غشی

غصب (*ghasb*) 〔名〕 篡夺，夺取；没收

~ رهبری 篡夺领导权

~ كردن 篡夺，夺取，没收

حقوق كسی را ~ كردن 侵犯某人的权利

بايد هشيار باشيم كه جاه طلبان رهبری حزب و دولت را ~ نكنند . 要警惕野心家篡夺党和国家的领导权。

غصباً (*ghasban*) 〔副〕 篡夺地；夺取地；侵占地

غصب آميز (*ghasb-āmeez*) 〔形〕 敲诈的，勒索的，强求的；残暴的，压迫的

غصبی (*ghasbee*) 〔形〕 被篡夺的；被没收的；被夺取的，被强占的

غصص (*ghosas*) 见 غصه

غصن (*ghosn*) 〔名〕（复 اغصان ، غصون ）树枝，枝条

غصن البان (*ghosnol-bān*) 〔名〕 樱桃李树枝；〈喻〉挺直的身材

~ کردن (~ راندن) (به) 向某人泄愤，在某人身上出气

آتش غضبش افروخته شد . 他被惹火了。

غضباً (*ghazaban*) 〔副〕 愤怒地，发怒地

غضب آلود 同 غضبناك

غضبان I (*ghazbān*) 〔形〕 ①暴躁的，急躁的，生气的②同 غضبناك

غضبان II 〔名〕 攻城炮，攻城炮弹（石子）

~ فلك 〈喻〉太阳

غضب انگيز (*ghazab-angeez*) 〔形〕 引起愤怒的

غضبناك (~ *nāk*) 〔形〕 怒气冲冲的，大发雷霆的，狂怒的

~ شدن 发怒，生气，大发雷霆

~ کردن 激怒，使…生气

غضبناکی 〔名〕 盛怒，大怒，愤怒

غضروف (*ghozroof*) 〔名〕（复 غضاريف）〈解〉软骨，脆骨

~ خنجری 剑突软骨

~ درقی 甲状软骨

~ عانه （骨的）联合软骨

~ ليفی 纤维软骨

~ سلتوی S状软骨

~ نيم هلالی 〈解〉半月板

خزع ~ 软骨切除术

ضريع ~ 〈解〉软骨膜

مبحث ~ (يا غضاريف) 软骨学

تبديل به ~ کردن (يا شدن) 化为软骨，成为软骨

غضروف شناس (~ *shenās*) 〔名〕 软骨学家

غضروف شناسی 〔名〕 软骨学

غضروفی 〔形〕 软骨的，脆骨的

~ ماهی های 〈动〉鲟鱼科

غضنفر (*ghazanfar*) 〔名〕 ①狮子②〈喻〉勇士，英雄

غضوب (*ghazoob*) 同 غضبان I 条

غضير (*ghazeer*) 〔形〕 绿色的；青翠欲滴的，郁郁葱葱的

غطاء (*ghetā'*) 〔名〕（复 اغطيه）①复盖层；表层②罩布，复盖物

غطاس (*ghetās*) 〔名〕 〈宗〉洗礼

غطريس (*ghatrees*) 〔形〕 骄傲的，自大的；自私的

غطس (*ghats*) 〔名〕 潜水，沉浸，浸没

غطيط (*ghateet*) 〔名〕 鼾声，呼噜

غف (*ghaf*) 〔名〕 卷曲的头发

غفار (*ghaffār*) 〔形、名〕 仁慈的（人），慈悲的（人），宽宏大量的（指真主）

غفاری 〔名〕 慈悲，宽宏大量

غفج (*ghofj*) 〔名〕 ①铁砧②寒光逼人的刀剑

غفچ (*ghofch*) 同 غفج

غفر (*ghafr*) 〔名〕 ①遮盖，掩盖②饶恕，赦免

غفران (*ghofrān*) 〔名〕 ①宽容，宽恕②仁慈，慈悲

غفران پناه (~ *panāh*) 〔形〕 已故的（常用在死者的姓名前面）

غفران مآب (~ *ma-āb*) 同 غفران پناه

غفره (*ghofre*) 〔名〕 盖子，套子，罩子

غفلت (*ghaflat*) 〔名〕 疏忽，大意，漫不经心，漠不关心

~ از انجام وظيفه 不尽职，失职

~ کردن (~ ورزيدن) (از) 疏忽，大意，不认真，漫不经心

از انجام وظيفهٔ خود ~ نورزيد . 他并没有

玩忽职守。

غفلتاً (*ghaflatan*)〔副〕①突然，忽然，骤然②偶然，意外地

غفلت پیشه (*ghaflat-peeshe*) 同 غفلت کار

غفلت زده (~ *zade*)〔名〕①发呆，呆住②同 غافل

غفلت کار (~ *kār*)〔形、名〕①马马虎虎的（人），粗枝大叶的（人），疏忽大意的（人）②懈怠的，懒散的

غفلت کارانه〔形、副〕①马马虎虎的（地），疏忽大意的（地），粗枝大叶的（地）②懈怠的（地），懒散的（地）

غفلت کاری 同 غفلت

غفلت ورز (~ *varz*) 同 غفلت کار

غفلت ورزی 同 غفلت کاری

غفور (*ghafoor*) 同 غفار

عفول (*ghafool*)〔形〕粗心大意的，漫不经心的

غفه (*ghoffe, ghaffe*)〔名〕长棉袍，皮袍

غفیر (*ghafeer*)〔名、形〕①饶恕，宽恕（罪孽）②大的，巨大的，（人数等）众多的

جم ~ 人群

غکه (*ghoke*)〔名〕打噎，打嗝，呃逆

غل (*ghal, ghel*)〔名〕①仇恨，怨恨，仇视②嫉妒

بی ~ و غش （贵重金属）无杂质的，纯的；诚恳的，襟怀坦白的，不带偏见的

سابقهٔ خدمت بی ~ و غش 清白的履历

غل (*ghel*)〔名〕滚动，转动

~ خوردن 〈口〉滚动，转动

~ دادن 〈口〉使…滚动，使…转动

غل (*ghol*)〔名〕沸腾；激动；暴躁

~ زدن 沸腾；激动

غل (*gholl*)〔名〕（复 اغلال ، غلول）①镣铐，锁链，枷锁②牛轭③〈转〉羁绊，压制④项链，项圈

غلاء (*ghalā'*)〔名〕（物价）高涨，昂贵，高价

قحط و ~ 饥馑与物价暴涨

غلاب (*ghalāb*)〔名〕占上风者，支配者；手段高明者

غلات (*ghallāt*)〔名〕①见 غله ②禾本科植物，禾谷类作物

~ رسیده 成熟的谷物

غلات (*gholāt*) 见 غالی I 条

غلات فروش (*ghallāt-foroosh*)〔名〕谷物商，粮食商

غلاظ (*ghelāz*)〔形〕粗野的，粗暴的，无礼的

شداد ~ (~ و شداد) 粗暴的，急躁的

معاء ~ 〈解〉大肠

غلاظت (*ghalāzat*) 同 غلظت

غلاف (*ghalāf, ghelāf*)〔名〕①刀鞘；套子，外套；盒子②书皮，封皮③〈解〉膜；包皮；外壳④（豆类的）荚，（果）皮，壳⑤〈解〉阴道⑥容器

~ دل 〈解〉心膜

~ غضروف 软骨膜

~ گل 〈植〉花萼

~ وتری عضلات 〈解〉腱膜

از ~ بر (یا بیرون) آمدن 摆脱客套，不拘礼仪

~ کردن (در) 插入鞘，装套

(شمشیر خود را) ~ کردن 〈口〉退缩，撤退；克制自己，软下去

شمشیر را در ~ گذاشت. 他把刀放入鞘内。

غلافدار〔形〕①鞘状的，有鞘的②带荚的，有荚的

غلاف شدگی (~ *shodegee*)〔名〕入鞘

غلاف گر (~ *gar*) 〔名〕 制鞘者

غلافی (*ghalāfee*) 〔形〕 管状的，鞘状的

~ پیوند 〈植〉劈接，割切（嫁接）

~ لولهٔ 〈技〉套管

غلاله (*ghelāle*) 〔名〕 ①衬衣，内衣②（女人为使自己显得丰满而垫的）棉衬

غلاله (*gholāle*) 〔名〕 卷发

غلام (*gholām*) 〔名〕（复 غلمان）①奴隶②奴仆，仆人，佣人③青少年

~ کردن 奴役（某人）

غلامانه 〔形、副〕 ①奴隶似的，奴颜婢膝的②奴隶般地

غلام باره (*gholām-bāre*) 〔名〕 鸡奸者，兽奸者

غلام باشی 〔名〕 管家

غلام بچه (~ *bache*) 〔名〕 小奴隶

غلامخانه 〔名〕 官仆住房

غلام زاده 〔形、名〕 ①奴隶出身的②奴隶的后裔，奴隶的子孙③犬子（对上称自己的儿子）

غلام سیاه (~ *siyāh*) 〔名〕 家奴

غلام فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 奴隶贩子

غلام گردش (~ *gardesh*) 〔名〕走廊，长廊

غلامی 〔名〕 ①奴役，奴隶地位②俯首听命，服从，顺从

غلب (*ghalb*) 〔名〕 ①战胜，胜利②优越性，优势③威力，实力

غلب (*gholob*) 〔名〕 一口

یك ~ آب 一口水

~ خوردن 一口一口地喝

غلباء (*ghalbā'*) 〔名〕 树木茂盛的花园

غلبکن (*ghalbakan*) 〔名〕 ①（门上）有栅栏的小窗②用树条或芦苇编的栅栏门

غلبگی (*ghalabegee*) 同 غلبه (*ghalabe*)

غلبه (*ghalabe*) 〔名〕 ①胜利；战胜，克服②优势，优越地位③（修辞学上的）避称法，换称法

~ خون 〈医〉充血

~ کردن (بر) 战胜，取胜，克服

انسان بر طبیعت ~ خواهد کرد. 人定胜天。

ما عاقبت بر دشمن ~ کردیم . 我们终于战胜了敌人。

هر گاه بخواهیم جسمی را بلند کنیم ، باید بر مقاومت نیروی جاذبه ~ کنیم . 要想拿起一个物品必须克服地心吸力。

اهالی این منطقه با کمك ارتش آزادیبخش توده‌ای بر آفات طبیعی ~ کردند . 这个地区的人民在解放军的帮助下战胜了天灾。

عقل ~ کردن 理智占上风

~ پیدا کردن (~ یافتن) 战胜，取胜，克服

عقل بر احساسات ~ کرد . 理智战胜了感情。

غلبه (*gholbe*) 〔名〕 喜鹊

غلبه کن (~ *kan*)：~ شدن （衣服被钉子等物）撕破，连布撕下（钮扣）

غلبه ناپذیر (*ghalabe-nāpazeer*) 〔名〕不可战胜的

غلبیر (*ghalbeer*) 同 غربال

غلپ (*gholop*) 同 غلب (*gholob*)

غلپیدن (*gholopeedan*) 〔动〕（根 غلپ）升高，向上长；高耸，隆起

غلت (*ghalt*) 〔名〕 ①动词 غلتیدن 的根②转动，滚动③〈乐〉颤音

~ دادن 转动

~ زدن (~ خوردن) 滚动，转动，翻身，

辗转反侧

غلتاق (*ghaltāgh*) 〔名〕 马鞍架

غلتان (*ghaltān*) 〔形〕 ①滚动的，转动的②圆的，球状的

~ ~ 翻滚着

~ سد 〈军〉活动拦阻射击

~ مروارید 球状的珍珠

غلتاندن (*ghaltāndan*) 〔动〕 (根 غلتان) ①使…滚动，(推) 滚②使…翻身

غلتانك (*ghaltānak*) 同 غلطانك

غلتبان (*ghaltabān*) 〔名〕 ①石滚子②淫妇之夫③拉皮条者

غلتك (*ghaltak*) 〔名〕 ①滚子，轴，转轴；棒槌②小轮，小滚轮；滑轮，滑车③ (纸、胶布、油毡等的) 一卷④耙，耙子⑤压路机，滚轧机

~ مركب زنی 〈印〉油墨棍

روی ~ افتادن 上轨道，走上正轨

بالاخره كارهای ما روی ~ افتاده است . 最后我们的工作走上了正轨。

~ زدن 捣，碾，轧

غلت گاه (*ghalt-gāh*) 〔名〕 斜面

غلت و واغلت (*ghalto-vāghalt*): ~زدن (يا خوردن) 翻身，辗转反侧

غلتيدن (*ghalteedan*) 〔动〕 (根 غلت) ①滚动，滚到②翻身，辗转反侧③〈口〉花钱，开销，破费

~ از پهلو به پهلو 辗转不能入睡

~ در خون خود 倒在血泊中

~ مبلغی 带来很大的花费

غلج (*ghalj, ghelj*) 〔名〕 绳结，症结

غلس (*ghalas*) 〔名〕 黎明前的黑暗

غلط (*ghalat*) 〔名、形、副〕 (复 اغلاط ، غلطات) ①错，错误，笔误，错字②错误的 (地)

~ چاپی 印刷错误

~ دستوری (~ صرف و نحوی) 语法错误

~ فاحش 严重的错误

~ مشهور 通用的错误，通用但不规范的语句 (或文字)

~ به 错误地，不正确地

~ تعديل و تنظيم 调节不良，失调

~ رويهٔ 失策，不智

~ فرض 错误的前提

به ~ افتادن 犯错误

به ~ انداختن 引入歧途，使…犯错误

~ بودن 错了

اين كلمه ~ است . 这个词不对。

~ حدس زدن 猜错，估计错

~ فهميدن 理解错误

~ كردن 犯错误

~ كردم . 我搞错了。

~ گرفتن (از ، بر) 批评，责备，谴责，校对

چه ~ ها ! 这是多大的错误呵！

غلط (*ghalt*) 〔名〕 ①旋转，转动，滚动②〈乐〉颤音

~ زدن 旋转，转动

غلطاق (*ghaltāgh*) 〔名〕 马鞍架

غلطان (*ghaltān*) 〔形、名〕 ①旋转的，滚动的②圆状物体 (如珍珠)

~ مروارید 球状的珍珠

غلط انداز (*ghalat-andāz*) 〔形、副、名〕 ①引入歧途的，诱惑人的，使人容易弄错的②没射中的，没打中目标的③马马虎虎地，不认真地④

欺骗者，骗子

~ برآورد 错误的估计

~ کردن 要高价，要谎价

غلط اندازی 〔名〕 引入歧途，诱惑，欺骗

~ کردن 同上

غلطاندن (*ghaltāndan*) 同 غلتاندن

غلطانك (*ghaltānak*)〔名〕 辗压机，轧路机，滚子

غلطانیدن (*ghaltāneedan*) 〔动〕 （根 غلطان）滚动，转动

لطفاً توپ را بغلطان بطرف من . 请把球滚到我这边来。

غلطبان (*ghaltabān*) 〔名〕 滚子

غلط پندار (*ghalat-pendār*)〔名〕 判断错误的人，失算的人

غلط غلوط (~ *gholoot*)〔副、形〕①不遵守文法地，杂乱无章地②错误百出的，非常错误的

نامه را ~ نوشته است . 他的信写得错误百出。

غلط فرما (~ *farmā*)〔形、名〕 引人犯错误的（人）；欺骗者，骗子

غلط فهم (~ *fahm*) 〔形〕理解错误的，领会错了的

غلط فهمی 〔名〕 理解错误，误会，误解

غلطك (*ghaltak*) 同 غلتك

غلط كار (*ghalat-kār*)〔名、形〕①犯错误的（人）②错误行为，行为不轨

غلط كاری 〔名〕 犯错误，失策，失算

غلط گیر 〔名〕 校对者，校对员

غلط گیری 〔名〕 校对，改错

~ کردن 同上

نمونهٔ چاپی را ~ کردن 校对校样

غلط نامه 〔名〕 勘误表，正误表

غلطنده (*ghaltande*) 〔形〕 滚动的

غلط و واغلط (*ghalto-vāghalt*) 同 غلت و واغلت

غلطی (*ghalatee*) 〔形、副〕 错误的（地），不正确的（地）

غلطیدن (*ghalteedan*) 〔动〕（根 غلط）滚动，滚翻，打滚

~ در خون 倒在血泊中

~ در رختخواب 在床上辗转不能入睡

~ در گل 在泥沼中打滚

~ روی هم 堆积起来

~ در منجلاب ایده‌آلیسم و متافیزیك 跌进唯心论和形而上学的泥潭

توپ روی زمین میغلطد . 球在地面上滚动着。

غلظت (*ghelzat*) 〔名〕 ①（液体或气体的）浓度②粗鲁，粗暴无礼；粗，粗大

~ خون 〈医〉多血症

~ داشتن 浓，稠；无理，粗鲁

غلظت سنج (~ *sanj*) 〔名〕〈理〉比重瓶；（液体）比重计；密度计，压力计，压强计，粘度计

غلغل (*ghelghel*) 同 غلغلك

غلغل (*gholghol*) 〔名〕 ①冒泡（声）；沸腾（声）；咕嘟（声）②吵嚷，喧哗；慌乱，忙乱③（鸟）唧唧叫，啾啾叫

~ زدن 冒泡，沸腾

~ کردن (~ در افکندن) 发咕嘟声，发汩汩声；吵嚷，喧哗

آب هنگام بیرون آمدن از کوزه ~ میکند . 水从瓦罐里流出时，咕嘟咕嘟地响。

آب ~ آمد بیرون . 水汩汩地往外流。

غلغلج (*ghalghalej*) 同 غلغلك

غلغلك (*ghelghelak*) 〔名〕 胳肢，呵痒

(را ، به) (کردن ~) دادن ~ 胳肢，使发痒；‹转›碰到某人痛处（心病或弱点）

(آمدن ~) شدن ~ 发痒，觉得痒

غلغلکش میشود . (یا میآید) 他被胳肢。

غلغلك (*gholgholak*) 〔名〕 夏天盛凉水的小水壶

غلغلكى (*ghelghelakee*) 〔形〕 怕胳肢的，怕痒的

غلغله (*gholghole*) 〔名〕 ①吵嚷，喧哗②（鸟）唧唧叫，啾啾叫

به (یا در) ~ آمدن 吵嚷起来

(کردن ~ افکندن ، ~ انداختن) ~ 吵嚷，喧哗

غلغلى (*ghelghelee*) 〔形〕 怕胳肢的，怕痒的

غلغليج (*ghelgheleej*) 同 غلغلی

غلغونه (*gholghoone*) 〔名〕 胭脂

غلف (*ghalaf*) 〔名〕‹宗›无割礼，不行割礼的人们

غلف (*gholaf*) 见 غلفه

غلفتى I (*gheleftee*) 〔名〕（整张剥下来用以做皮囊的）绵羊皮，羊皮

غلفتى II 〔副〕 白白地，白费地，徒劳地

(به) زدن ~ （在交易中）欺诈，哄骗

کردن ~ 绗（被子），草率从事

غلفج (*ghalfaj*) 同 غلفچ

غلفچ (*ghalfach*) 〔名〕 ①蜜蜂②‹动›水蛭

غلفه (*gholfe*) 〔名〕 （复 غلف）‹解›(阴茎的)包皮

غلفى (*gholfee*) 〔形〕 （阴茎）包皮的

غلق (*ghalagh*) 〔名〕 门闩，门栓

غلقلك (*gholgholak*) 同 غلغلك (*gholgholak*)

غلك (*ghollak*) 〔名〕 ①贮钱罐，扑满②细颈水壶

غلمان (*ghelmān*) 见 غلام

غلمبه (*gholombe*) 同 غلنبه

غلمبه باف 〔形、名〕 说话浮夸的（人），说大话的（人），言过其实的（人）

غلمبه گو(ى) 同 غلمبه باف

غلنبه (*gholonbe*) 〔形、名、副〕 ①夸夸其谈的，夸张的，说大话的，言过其实的②凸起的，突起的，隆起的③块，团④凸形，突起；隆起；瘤⑤浮夸地，夸张地

~ انشای 夸夸其谈的文章

حرفهای ~ زدن 吹牛

غلندر (*ghalandar*) 同 قلندر

غلندوش (*ghalandoosh*): به ~ گرفتن (به ~ سوار کردن) 把某人背起来

غلو (*gholovv*) 〔名〕 ①过分，夸大，夸张；‹文›夸张法；‹转›过甚其词②‹宗›过度；狂热③进攻，攻击

~ کردن 言过其实，夸张；过度，过分

غلول I (*gholool*) 〔名〕 背叛；欺诈行为

غلول II 见 غل (*gholl*)

غلوله 同 گلوله

غله (*ghalle*) 〔名〕 （复 غلات）①谷物，粮食②禾本科植物

~ رسیده 成熟的谷物

~ انبار 粮仓，粮库

~ باز دادن 带来利益，带来好处

~ برداشتن 收割庄稼

~ را احتکار کردن 囤积粮食

~ کوفتن 打谷，打禾，脱粒

غله (*ghalah*) 〔名〕 不安，忧虑；烦躁

غله (*gholle*) 同 غلك

غله بوم (*ghalle-boom*) 同 غله‌زار

غله خيز 〔形〕 出粮食的，丰产的

~ ناحيهٔ 产粮区

غله دان (~ *dān*) 〔名〕 谷囤，粮囤，粮仓，粮库

~ عدم 〈喻〉世界，人间，尘世

غله دان (*gholle-dān*) 同 غلك

غله زار (*ghalle-zār*) 〔名〕 耕地，田地，庄稼地

غله فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 粮商

غله فروشي 〔名〕 售粮，卖粮

~ كردن 同上

غليان (*ghalyān, ghelyān*) 〔名〕 水烟筒，水烟袋

~ نى پيچ 带有软管的水烟袋

~ چاق كردن 装水烟袋

~ كشيدن 抽水烟

غليان (*ghalayān*) 〔名〕 ①沸，沸腾，煮沸，烧开②吵闹，喧哗，骚乱

~ درجهٔ (نقطهٔ ~) 〈理〉沸点

~ كردن (در ~ بودن) 沸腾，吵闹，喧哗

شور و ~ عمومى را فرو نشاندند . 骚乱被平息了。

~ احساساتش فرو نشسته است . 他激动的心情平静下来了。

غليان آميز (~ *āmeez*) 〔形〕 激动的，兴奋的

غليان كش (*ghalyān-kesh*) 〔名〕 抽水烟者

غليزن (*ghaleezan*) 〔名〕 淤泥

غليژن (*ghaleejhan*) 同 غليزن

غليظ (*ghaleez*) 〔形、名〕 (复 غلاظ) ①稠的，稠密的；浓的，浓缩的②夸张（的），言过其实（的）③〈转〉粗鲁的，粗野的，急躁的

~ توالت (بزك) 浓妆打扮

~ شيرهٔ 稠的浆汁，浓缩汁液

~ ويسكى 烈性的威士忌酒

معاء غلاظ 大肠

~ شدن 变稠，凝结，变浓

~ كردن 使…变浓，使…稠密，将…浓缩

او فارسى را با لهجهٔ ~ تركى حرف ميزند . 他说的波斯语带有很重的土耳其口音。

غليظ القلب (*ghaleezol-ghalb*) 〔形〕 残酷无情的，狠心的

غليظ سازى (*ghaleez-sāzee*) 〔名〕 浓厚化；〈化〉蒸浓法

غليظى (*ghaleezee*) 同 غلظت

غليل (*ghaleel*) 〔名〕 ①渴，剧渴②〈转〉热情，热烈的爱

غليو (*ghaleev*) 〔名、形〕 惊奇(的)，惊讶(的)

غليواج (*ghaleevāj*) 〔名〕 〈动〉鸢

غليواژ (*ghaleevājh*) 同 غليواج

غم (*gham*) 〔名〕 (复 غموم) ①悲伤，悲痛，悲愁，痛苦②担忧，忧虑，耽心

~ دل 痛心，伤心

به ~ افكندن 使…悲伤，使…忧愁

~ خوردن (~ بردن) 悲伤，悲痛，悲愁，痛苦

~ چيزى را خوردن (يا داشتن) 为…伤心，为…担心

~ كسى را خوردن (يا داشتن) 同情某人，关心某人

~ گساردن 同情，安慰

غمى نيست ! 不要紧！不要着急！

~ جديد ~ كهنه را برد از ياد . 〈谚〉新愁逐旧愁。（喻：取而代之）

غماز (*ghammāz*) 〔名〕 ①诽谤者，造谣中伤者 ②告密者 ③卖弄风情的人，挤眉弄眼的人，使眼色的人 ④〈诗〉情人的眼睛

~ انگشت 食指

غمازك (*ghammāzak*) 〔名〕（钓鱼用的）浮子，漂子

غمازى (*ghammāzee*) 〔名〕 ①诬蔑，诽谤，造谣中伤 ②（恶意的、反动的）秘密报告，告密 ③卖俏，卖弄风情

~ كردن 同上

غم افزا(ى) (*gham-afzā*) 〔形〕 令人悲痛的，加剧悲痛的

غم آلود 〔形〕 悲痛的，伤心的

غمام (*ghamām*) 〔名〕 ①白云 ②（眼的）白翳，白内障

غمامه (*ghamāmah*) 〔名〕（复 غمائم） 白云

غمان (*ghamān*) 〔形〕 悲伤的，忧愁的，痛苦的

غم انگيز (*gham-angeez*) 〔形、名〕 ①令人悲痛的，令人悲伤的，令人伤心的 ②伊朗曲调名

~ حادثۀ 悲惨的事件

~ ناله هاى 痛苦的呻吟

غم انگيزى 〔名〕 悲哀，悲伤，伤心，不幸

غم آور (~ *āvar*) 同 غم انگيز

غمائم (*ghamā-em*) 见 غمامه

غمباد (*ghambād*) 〔名〕 〈医〉鼓胀症，肿胀；忧郁成疾

غمباده 同 غمباد

غم خانه (*gham-khāne*) 同 غم كده

غم خوار (~ *khār*) 〔形、名〕 ①同情的，吊慰的，哀悼的 ②同情者，安慰者

غمخوارگى (~ *khāregee*) 同 غم خوارى

غمخواره (~ *khāre*) 同 غم خوار

غمخوارى 〔名〕 同情，安慰，慰藉

~ كردن 同上

غمخور (~ *khor*) 同 غم خوار

غمخورك (*ghamkhorak*) 〔名〕 麻鸦

غمد (*ghemd*) 〔名〕 剑鞘

غمدار (*gham-dār*) 〔形〕 忧郁的

غمديده (~ *deede*) 〔形〕 饱尝痛苦的，痛心的，忧郁的

غمر (*ghomr*) 〔形、名〕 不熟练的（人），无经验的（人）；新手

غمرت (*ghamrat*) 〔名〕 ①积水 ②堆放东西的地方 ③困难，难处

غمرسيده (*gham-raseede*) 同 غمديده

غمز (*ghamz*) 〔名〕 ①眨眼 ②眉来眼去，挤眉弄眼 ③恶语中伤，诽谤，诬蔑

غمز آلود 〔形、副〕 卖俏的（地），卖弄风情的（地），献媚的（地）

غمزدا(ى) (*gham-zedā*) 〔形〕 安抚的，安慰的，令人欣慰的，聊以自慰的

~ سخنان 安慰的话

~ مژدۀ 令人欣慰的消息

غمزدگى (~ *zadegee*) 〔名〕 忧愁，悲愁，悲伤

غمزده (~ *zade*) 〔形、名〕（复 غمزدگان） ①悲哀的，悲伤的，忧愁的 ②悲伤的人，忧愁的人

غمزكاره (*ghamz-kāre*) 〔形〕 恶意中伤的，诽谤的，诬蔑的

غمزه (*ghamze*) 〔名〕 ①卖俏，卖弄风情，暗送秋波 ②眨眼，暗示

~ ستاره (~ اختر) 星星的闪烁

~ گل (~ غنچه) 〈喻〉蓓蕾初放

~ شتری آمدن 东施效颦

~ کردن (~ آمدن) 做媚眼，暗送秋波，献媚

غمزه زن (~ *zan*) 〔形〕 做媚眼的，暗送秋波的，卖弄风情的

غم سرا(ی) (*gham-sarā*) 同 غم کده

غم سوز 同 غمزدا(ی)

غمض (*ghamz*) 〔名〕 ①装作看不见②放任，纵容③饶恕

~ کلام 言不尽意，保留

~ عین کردن (از) 装作看不见；放任，纵容

غم فرسوده (*gham-farsoode*) 同 غم زده

غمفزا(ی) (~ *fazā*) 〔形〕 使…伤心的，令人痛心的

غم کاه (*gham-kāh*) 同 غمزدا(ی)

غم کده (~ *kade*) 〔名〕 心，心灵

غم کش (~ *kesh*) 同 غمدار

غمگسار (~ *gosār*) 〔名、形〕 ①安慰者，同情者②安慰的，同情的

غم گساری 〔名〕 安慰，同情，慰藉

~ کردن 同上

غم گسل (~ *gosel*) 同 غمزدا(ی)

غمگن (*ghamgen*) 同 غمگین

غمگین (*ghamgeen*) 〔形〕 伤心的，悲伤的，悲哀的

~ بودن (از) 伤心，悲哀，悲痛

~ شدن 伤心，悲伤，悲痛

~ کردن (~ داشتن) 使…伤心，使…悲伤，使…悲痛

خبر مرگ ناگهانی این رفیق همهٔ ما را ~ کرده است . 这位同志突然逝世的消息，使我们大家都很难过。

غمگینی 〔名〕 伤心，悲伤，悲哀，悲痛

غمناك (*gham-nāk*) 同 غمگین

غمنده (*ghamande*) 〔形〕 伤心的，悲伤的，悲哀的，悲痛的

غموم (*ghomoom*) 见 غم

غمی (*ghamee*) 同 غمگین

غمین (*ghameen*) 同 غمگین

غن (*ghan*) 同 غنگ

غنا I (*ghanā*) 〔名〕 加纳（非洲）

غنا II 〔名〕 ①富，富裕，富足②富人，有钱人③不求人，无求于人

غناء (*ghannā'*) 〔形〕 ①繁茂的，葱郁的（指花园）②绿树成荫的，绿荫如盖的

روضهٔ ~ 郁郁葱葱的花园

غناء (*ghenā'*) 〔名〕 （复 اغنیه ） 歌唱，歌咏；歌，歌曲；音乐

غناج (*ghonāj*) 〔名〕 ①面纱，盖布，罩子，套子；幕②〈医〉角膜翳

غناگر (*ghenāgar*) 〔名〕 歌手，乐师

غنائم (*ghanā-em*) 见 غنیمت

~ جنگی 战利品

غنائی (*ghenā-ee*) 〔形〕 ①歌曲的；音乐的②抒情的

~ شعر 抒情诗

غنج I (*ghanj*) 〔名、形〕 ①高兴，愉快②撒娇，卖俏，卖弄风情③〈口〉高兴的，愉快的

~ زدن (برای) 娱乐，行乐

دل کسی ~ زدن 某人渴望，某人强烈希望

غنج II 〔名〕 幼虫，夜盗蛾（昆虫名）

غنج Ⅲ 〔名〕 胭脂
  ~ کردن 涂胭脂，打扮

غنجار (*ghanjār*) 〔名〕 ①胭脂，口红②红铁粉，铁丹

غنجاره 同 غنجار

غنجال (*ghanjāl*) 〔名、形〕 ①酸的苹果②生的

غنجر (*ghanjar*) 同 غنجار

غنجموش (*ghanj-moosh*) 〔名〕 青蛙

غنچه (*ghonche*) 〔名〕 ①花蕾，蓓蕾；芽，幼芽②〈诗〉情人的嘴（唇）③隆起物
  ~ برگ 叶芽
  ~ خسپیدن (~ نشستن) 蜷缩成团地睡，蜷伏着睡
  ~ کردن (~ بستن) 长蓓蕾，含苞待放；紧闭双唇，撅嘴
  لبهای خود را ~ کردن 某人撅嘴
  . غنچه‌ها شگفته‌اند 花开了。

غنچه پیشانی 〔形〕 ①愁眉苦脸的②忧郁的③难看的，丑陋的

غنچه دهان (*~ dahān*) 〔形、名〕 〈诗〉①樱桃小嘴的②情人

غنچه لب (*~ lab*) 同 غنچه دهان

غند (*ghond*) 〔形、名〕 ①集中到一起的②一小群，一批
  ~ شدن 聚到一起
  ~ کردن 集合，集中，收集起来

غندر (*ghandor*) 〔形〕 骄傲的青年

غندرود (*ghondrood*) 〔名〕 〈乐〉小号，小喇叭

غندش (*ghondesh*) 〔名〕 收垛成堆的棉花

غنده Ⅰ (*ghonde*) 〔名〕 线团，线球，（线的）一卷，一束，（软东西的）一块，一团棉花

غنده Ⅱ 同 غند

غنده Ⅲ 〔名〕 嘟哝，低语声
  ~ زدن 嘟哝，低语

غنده رود (*~ rood*) 同 غندرود

غنگ (*ghang*) 〔名〕 ①大木臼②榨油机的压板

غنم (*ghanam*) 〔名〕（复 اغنام）羊，羊群

غنو (*ghonoo*) 〔名〕 ① غنودن 的根②睡，睡眠
  ~ کردن 睡觉

غنودگاه (*ghonoodgāh*) 〔名〕 ①寝室，宿舍②床

غنودن (*ghonoodan*) 〔动〕（根 غنو）①睡觉，安寝②休息
  ~ باهم 挤作一团

غنوده 〔形〕 睡着的，休息的

غنوند (*ghonvand*) 〔名〕 条约，盟约，协定

غنویدن (*ghanaveedan*) 同 غنودن

غنه (*ghonne*) 〔名、形〕 ①鼻声，鼻音②鼻音的
  ~ ارباب 歌手，歌唱家
  ~ نون 鼻音 ن

غنی (*ghanee*) 〔形、名〕（复 اغنیاء）①富的，富裕的，有产业的②有钱人，富翁，财主
  ~ شدن 发财，致富
  ~ کردن (~ ساختن) 使…富有，使…发财；使…浓缩

غنی (*ghanā*) 同 غنا Ⅱ条

غنی‌شده (*ghanee-shode*) 〔形〕 浓缩了的
  ~ اورانیوم 浓缩铀

غنیم (*ghaneem*) 〔名〕 〈旧〉①敌人，对手，掠夺者②同 غنیمت

غنیمانه 同 دشمنانه

غنیمت (*ghaneemat*) 〔名〕（复 غنائم）①战利品②〈转〉轻易获得的东西③〈口〉利益，好处

آوردن ~ 掠夺，抢劫

وقت (یا فرصت یا موقع) را ~ شمردن 爱惜时间，借此机会，乘机

. دم ~ است 及时行乐。

فرصت را ~ شمرده و به تجدید عرض ارادت میپردازد . （外交照会、公函中用语）顺致崇高的敬意。

فرصت را ~ دانستن 珍惜时机，借此机会

غنینه (*ghaneene*) 〔名〕 〈旧〉（黄蜂、丸花蜂等的）巢，蜂房

غو (*ghow*) 〔名〕 ①叫喊；喧哗②轰隆声；雷声

غو (*ghoo*) 同 قو

غوات (*ghovāt*) 见 غاوی

غواشي (*ghavāshee*) 见 غاشیه

غواص (*ghavvās*) 〔名〕 ①潜水员②（捕鱼的）潜鸟

مروارید ~ 采珠工人，潜水采珠员

~ مرغ 〈动〉鹧鹕，晨凫

غواصی 〔名〕 ①潜水员或采珠工的职业②潜水

کردن ~ 潜水

غوالی (*ghavālee*) 见 غالیه

غوامض (*ghavāmez*) 见 غامضه

غوانی (*ghavānee*) 见 غانیه

غوایت (*ghavāyat*) 〔名〕 ①迷途，背离真理，离经叛道②引诱，诱惑

غوایل (*ghavāyel*) 见 غایله

غوته (*ghoote*) 同 غوطه

غوث (*ghows*) 〔名、形〕 ①求救，求助②避难所③给予帮助的，求救的

غوچ 〔名〕 公羊；（旧时攻城用的）撞墙锤

جنگی ~ 好斗的公羊

زل ~ 美利奴绵羊（产细密的丝状羊毛）

قلعه خراب کن ~ 攻城槌（一种古代兵器）

وحشی ~ 摩弗伦羊（南欧产的一种野生羊）

غور (*ghowr*) 〔名〕 ①深处；底，底部②沉入，浸入，投下③〈转〉深入的研究④沉思，深思

~ و تعمق 深入的研究

به ~ چیزی رسیدن 理解某事的实质，深思某事

کردن (در) ~ 深思，沉思

. او در این نکته خیلی ~ کرده است 关于这一点他想得很深。

. در این قبیل مسائل بیفایده است ~ 这些问题不必去深究。

غورباغه (*ghoorbāghe*) 同 قورباغه

غورباغه‌ای 〔形〕 蛙的

~ مرد 蛙人（穿戴蛙式潜水配备的人）

غورت (*ghoort*) 〔名〕（水或食物的）一口

یك ~ آب 一口水

انداختن ~ 〈口〉说大话，胡说八道，吹牛；（用假象）吓唬

دادن ~ 一口吞下

غوررسی (*ghowr-rasee*) 〔名〕 深入研究，探讨，探究

کردن (را ، در) ~ 深入地研究

. این اسناد را ~ کردند 他们深入研究了这些文件。

غورگی (*ghooregee*) 〔名〕 （葡萄、果实等）不成熟，未熟

در ~ مویز کردن 践踏

غورمگس (*ghoor-magas*) 〔名〕 尸体上的苍蝇

غوره (*ghoore*) 〔名〕 未熟的葡萄，青葡萄

~ آب （作调料用的）青葡萄汁

~ گرد （作调料用的）青葡萄干粉

(چلاندن ~ ، فشردن ~) افشردن ~ 榨青葡萄；〈喻〉哭泣，假哭（挤出眼泪）

~ نشده مویز شدن 〈谚〉葡萄未熟就想葡萄干。（喻：要小孩做大人的事）

~ در چشم کسی کردن 使某人扫兴，惹某人不快

~ آب گرفتن 榨青葡萄汁；〈转〉挤眼泪，装哭

غوره افشره (~ *afshore*) 〔名〕 青葡萄汁

غوره با 〔名〕 用青葡萄汁煮的稀汤，稀粥

غوره غوره 同 غوره افشره

غوری 同 قوری

غوز 同 قوز

غوزك (*ghoozak*) 〔名〕 〈解〉踝骨

غوزکی 〔形〕 踝的

غوزه (*ghooze*) 〔名〕 ①棉铃；棉花②茧

~ آب 水中的气泡

~ پنبه 棉桃（皮）

~ نقره 银球，小银球

~ کرم 棉铃虫，螟铃

غوزی 〔名〕 佝偻

غوژه 同 غنچه

غوسه 〔形〕 处于发情期的蛙

غوش (*ghowsh*) 〔名〕 〈植〉桦木

غوش Ⅰ 〔名〕 〈乐〉（弦乐器的）指板，按弦板，琴颈

غوش Ⅱ 同 گوش

غوش Ⅲ 〔名〕 （牲口的）粪；厩肥，粪肥

غوش Ⅳ 〔名〕 （骑手的）备用马匹

غوش Ⅴ 〔名〕 目光，视线

غوشا Ⅰ 〔名〕 ①干粪块②（牲口）圈，栏

غوشا Ⅱ 〔名〕 一串，一束，一嘟噜（葡萄）

غوشاد 〔名〕 ①驿站②（牲口）圈，栏

غوشنگ (*ghowshang*) 〔名〕 马刺

غوشه Ⅰ (*ghooshe*) 〔名〕 一串，一束，一嘟噜（葡萄）

غوشه Ⅱ 同 غشه

غوشه Ⅲ 同 غان

غوص (*ghows*) 〔名〕 ①潜入，潜入水中②〈喻〉陷入沉思，沉思起来

~ کردن 潜水，沉思

غوطه (*ghoote*) 〔名〕 潜水，潜入水中

(زدن ~ ، فرو خوردن ~) فرو بردن ~ 潜入水中

چند بار در آب ~ (فرو) خورد . 他几次潜入水中。

~ دادن 使…潜入，沉浸

~ نمودن 潜入水中；沉思

غوطه خور (~ *khor*) 同 غوطه‌ور

غوطه‌ور (~ *var*) 〔形、名〕 ①潜入水中的，潜水的②潜水者③埋头于…中

~ شدن 潜入水中；埋头于…

کسی را در خون ~ ساختن 把某人淹没在血泊中，屠杀某人

غوطه وری 〔名〕 潜水

غوغا (*ghowghā*) 〔名〕 ①吵嚷，喧哗，嘈杂声②吵架，吵闹，胡闹③一群蝗虫④花布⑤普通人，一般人，平民

~ نفس 内心的不安

~ شکستن 平息骚乱

~ (بر پا) کردن (~ انگیختن ، ~ برآوردن (~ برافکندن) ، 吵嚷，喧哗；吵架，吵闹

غوغا طلب (~ *talab*) 〔形、名〕 ①引起胡闹的，引起骚乱的②扰乱分子，爱闹事的人

غوغا طلبی 〔名〕 胡闹，闹事

غوغاگر (~ *gar*) 同 غوغاطلب

غوغایی (*ghowghāyee*)〔形、名〕 ①嘈杂的，吵嚷的，喊叫的②花布

~ گلبن 〈诗〉夜莺

غوغو (*ghoo-ghoo*) 〔名〕 ①〈动〉杜鹃；布谷鸟②鸽子③〈口〉一个，单独一个

غوغولوغو 〔名〕 喔喔喔（公鸡叫声）

غوک 〔名〕 青蛙，蛤蟆

غوکان 〔名〕 ①同 غوک ②两栖类动物

غوک جامه 〔名〕 （水中的）厚层水藻，绿苔

غوک چوب 〔名〕 尜尜（一种儿童玩具，两头尖，中间大，也叫尜儿）

~باختن (~ زدن ، ~ بازی کردن) 打尜（游戏）

غوک وار : ~ بردن (زندانی را) 使（犯人）面朝下而由四人执其四肢行走

غول Ⅰ (*ghool*) 〔名〕（复 غیلان）①魑魅，魍魉，妖怪②巨人

~ بیابان 沙漠里的恶魔

~ بی شاخ و دم 怪物（有时指身段不匀称的大个子）

غولان روزگار 令人厌恶的人，诱骗者

غول Ⅱ 〔名〕 耳朵

غول Ⅲ〔名〕①牲口圈②地洞，洞穴③孪生子

غول آسا 〔形〕 巨大的，巨型的

~ کارخانهٔ ذوب آهن 大型钢铁工厂

غول پیکر (~ *peykar*) 同 غول آسا

غول پیکری 〔名〕 ①〈医〉巨大畸形，巨大发育，巨体②〈植〉硕大态（生长过大而抑制繁殖）

غول تاش 〔名〕 头盔

غولدنگ (*ghooldang*)〔名〕身段不匀称的高个子

غولک (*ghoolak*) 同 غلک

غول مانند (*ghool-mānand*) 〔形〕巨人般的，魔鬼似的

غول وار 同 غول آسا

غول هیکل (~ *heykal*) 〔形〕 身材魁伟的，巨人般的

غول هیئت (~ *hey-at*) 〔形〕 巨大而奇异的，可怕的

غوله 〔形〕 无理智的，粗笨的，体形难看的

غولی 同 غول مانند

غولین 〔名〕 有双耳的粗颈罐子

غوی (*ghavee*) 〔形〕迷路的，迷途的

غی (*ghayy*) 〔名〕①引入歧途，迷惑②谬误，错误

غیاب Ⅰ (*ghiyāb*) 〔名〕 ①缺席，不在②日落

~ حضور و 点名

در ~ ... 在…缺席的情况下，背着…

در ~ کمیسر سیاسی کی کارها را اداره میکند؟

政委不在的时候谁来主持工作？

غیاب Ⅱ 见 غیب

غیاباً (*ghiyāban*) 〔副〕 缺席地，不在场地

~ حکم صادر کردن 缺席判决

غیابی (*ghiyābee*) 〔形〕 缺席的，不在场的

~ تحصیل 函授

~ حکم 缺席判决

غیاث (*ghiyās*) 〔名〕 ①帮助，协助②求助，

求援③拯救者，帮助者

غيار (*ghiyār*) 〔名〕（中世纪伊朗拜火教徒和犹太人衣服上的）黄色标记

غيب (*gheyb*) 〔名、形〕（复 غيوب ، غياب）①秘密,隐秘②缺席（者）,不在场（者）；消失③秘密的，隐秘的④不在的，消失的，看不见的

~ خزانهٔ 〈宗〉无形的宝库（指真主）

~ دست 〈宗〉无形的手（指真主）

~ عالم 〈宗〉灵界，上帝

~ علم 预知，未卜先知

~ شدن (~ زدن) 消失，隐没不见

او غيبش زد . 他溜掉了。

~ كردن 使…消失，使…隐蔽

~ گفتن (از ~ خبر دادن) 预言，预料，预测

غيباندن (*gheybāndan*) 〔动〕（根 غيبان）藏起来，使…消失

غيبت I (*gheybat*) 〔名〕隐匿，隐藏

غيبت II 〔名〕①背后说人坏话，背后指责，背后议论②缺席，不在场

~ صغرى 短期缺席或请假

~ كبرى 长期缺席

در ~ ... 在…缺席情况下，乘着…

~ كردن 缺席

چرا او از مدرسه ~ كرد ؟ 他为什么旷课?

~ كردن (پشت سر ، از ، در) 背后说人坏话，背后议论

نبايد پشت سر ديگران ~ كرد . 不要背后议论他人。

من هيچگاه از ديگران ~ نميكنم . 我从不背后说人坏话。

من پنج روز ~ داشتم . 我缺席五天。

غيبت كننده (~ *konande*) 〔名〕①背后说坏话的人②经常缺席者

غيبت گر (~ *gar*) 同 غيبت كننده

غيبت گو(ى) 同 غيبت گر

غيب دان (*gheyb-dān*) 〔形〕掌握一切秘密的（指真主）

غيبگو (~ *goo*) 〔名〕预言者，预言家

غيب گوئى 〔名〕预言，猜测

~ كردن 同上

غيبوبت (*gheyboobat*) 同 غياب I 条

غيبه I (*gheybe*) 〔名〕①制锁子铠甲的金属②箭袋

غيبه II 同 غيبت

غيبى 〔形〕①具有先知之明的②阴间的③隐蔽的，看不见的

غيبيات (*gheybeeyāt*) 〔名〕来世，阴间

غيث (*gheys*) 〔名〕雨；雨云

غيچك (*gheechak*) 同 غچك

غيداء (*gheydā'*) 〔形〕柔软的,温和的；娇嫩的

غير (*gheyr*) 〔名、形、介〕（复 اغيار）①外人，外国人②〈诗〉对手，对方；竞争者③非自己方面的，别人的，外人的④除了，除了…之外⑤可做构词前缀，表示“相反的”意思

~ اختيارى (~ ارادى) 不由自主地，情不自禁地

~ بالغ 未成年的

~ جائز 不许可的，非法的，不合法的

~ حزبى 无党派的，非党的

~ خالص 不纯的，毛的（指重量）

دوستانه ~ 不友好的（地）
ذلك ~ 除此之外，诸如此类
ذیروح ~ 无生命的
رسمی ~ 非正式的（地），非官方的(地)
روحانی ~ 凡俗的，世俗的
در ~ ساعت اداری 在业余时间
شافی ~ 非决定性的，非结论性的
شخصی ~ 非个人的，公共的，集体的
شرعی ~ 非法的，不合法的；现世的，世俗的，非宗教的
شفاف ~ 不透明的，不透光的
صادق ~ 不真实的，不忠实的
صحیح ~ 不正确的
صریح ~ 不清晰的；间接的
ضروری ~ 不必要的，不是必需的
طبیعی ~ 不自然的，反常的
عادی ~ 异常的，不正常的
عمدی ~ 无意的，非故意的
عملی ~ 不能实现的，做不到的，不现实的
عمودی ~ 非垂直的，非直立的
فرار ~ 固定的，非挥发性的
فلزها ~ 非金属，类金属
قابل بحث (یا انکار) ~ 不容置辩的
قابل تحمل ~ 不能忍受的
قابل تصور ~ 不可想象的，不可思议的
قابل جبران ~ 无法补偿的，无法补救的
قانونی ~ 非法的
کامل ~ 不完美的，有缺陷的
ماکول ~ 不可食的，非食用的
مترقبه ~ 突然的，出乎意料的，意外的
مجاز ~ 不许可的，不准许的
محدود ~ 无限制的
مرئی ~ 看不见的，见不到的
مزروع ~ 非种植的
مستعمل ~ 罕用的，不常用的
مستقیم ~ 间接的，不直接的
مستوی ~ 〈医〉不规则的，不寻常的
مسلح ~ 非武装的
مشخص ~ 无规定的，不确定的
مشهور ~ 不出名的，无名的
معاشر ~ 不合群的，不善交际的
معتبر ~ 无信用的，无信誉的，无用的，作废的
معقول ~ 不合理的
مقتدر ~ 无权力的，无能的，弱的
مقتضی ~ 不恰当的，不相宜的
مقدور ~ 不可能的
ملفوظ ~ 〈语〉不发声的，无声的
ممکن ~ 不可能的
منتظره ~ 意外的，出其不意的
منتظم ~ 不规则的
منطقی ~ 不合乎逻辑的
منظم ~ 非正规的，乱了套的
منقول ~ 不动的，移动不了的
منکوحه ~ 未结婚的
مؤثر ~ 无效的，不生效的
موروثی ~ 没有继承的，非继承的
نظامی ~ 非军人的，平民的，非军事化的
واجب ~ 非必须的
واقع ~ 不真实的，非事实的
ولود ~ 〈动〉卵生的
به ~ از(~ از) 除…以外，除了

در ~ این صورت 否则

~ قانونی کردن 宣布不受法律保护，宣布为非法

~ نظامی کردن 非军事化，非武装化

~ از او همهٔ حاضر بودند . 除了他以外全都到了。

غیرآلی 〔形〕 〈化〉无机的

~ شیمی 无机化学

غیر پرست (*gheyr-parast*) 同 غیرخواه

غیرت (*gheyrat*) 〔名〕 ①热心，热忱，热情，奋发②自尊心，荣誉感，自爱，诚实，正直③忌妒

~ بیش از حد (~ مفرط) 激情

~ با 有自尊心的

~ بی 无自尊心的

~ سررگ 鼓起勇气，奋发

~ سایهٔ 妒忌心

بالای غیرتت 谨请（您）…，请求(您)…

~ به (سر) ~ آمدن 鼓起勇气，精神奋发

کسی را به (سر) ~ آوردن 激励某人，使某人奋发；使某人无暇考虑而仓促行事

سخنان او ما را به ~ آورد . 他的讲话激励着我们。

به ~ کسی بر خوردن 伤害某人自尊心，触犯某人自尊心

~ از خود نشان دادن (~ بخرج دادن ، ~ کردن) 满腔热忱地工作，勤奋地工作；表现出自尊心

~ کشیدن 保持荣誉，维护人格，维护尊严

غیرتش گل کرد . (غیرتش بجوش آمد) 他发奋工作了。

غیرت دار 〔形〕 正直的，高尚的；有自尊心的，满腔热情的

غیرت داری 〔名〕 正直，高尚；自尊心；满腔热情

غیرت کش (~ *kesh*) 〔名、形〕 ①热心者，狂热者②忌妒的，有偏袒的③有自尊心的

غیرت کشی 〔名〕 热心，狂热，忌妒

غیرت مند (~ *mand*) 同 غیرت دار

غیرت مندی 同 غیرت داری

غیرتناك (~ *nāk*) 同 غیرت دار

غیرتی 〔形〕 ①热心的，热忱的②忌妒的③有自尊心的

غیر خوانا (~ *khānā*) 〔形〕 难以辨认的，字迹模糊的

غیر خواه (~ *khāh*) 〔名〕 利他主义者

غیرخواهی 〔名〕 利他主义

غیرزاد 〔形、名〕 ①非婚生的②私生子

غیر محتمل (~ *mohtamel*) 〔形〕 不可能的

~ واقعهٔ 不大可能（会发生）的事

غیر ممکنی (~ *momkenee*) 〔名〕 不可能的事

غیر موجه (~ *movajah*) 〔形〕 没有理由的，难以置信的

~ اظهارات 难以置信的解释

غیر وارد (~ *vāred*) 〔形〕 外行的，非专业性的

~ شخص 门外汉，外行

غیره Ⅰ (*gheyre*) 〔名〕 外人，旁人，陌生人

~ ای در میان ما نیست . 我们中间没有外人。

غیره Ⅱ 在波斯语中要和 و 连用，例如：

~ و 其它，等等

~ و ~ و 等等，如此等等

غیژیدن (*gheejheedan*) 〔动〕 （根 غیژ ）爬，爬行，

匍匐而行

غيطان 同 قيطان

غيظ (*gheyz*) 〔名〕 生气，愤怒，大怒，狂怒，激动，愤慨

~ به 愤怒地

~ كظم 压制愤怒

به ~ آمدن 生气，恼怒

به ~ آوردن 使…生气，惹怒，激怒

~ كردن (~ آوردن) 愤怒，发怒

غيظم گرفت . 我气死了。

غيظ آلود 〔形〕 愤怒的，怒气冲冲的

غيغاج (*gheyghāj*) 同 قيقاج

غيل 〔名〕 ①树丛，小树林②兽穴（尤指狮子穴）

غيلان 见 غول

غيم (*gheym*) 〔名〕（复 غيوم） ①云，云彩②海绵

غين I (*gheyn*) : منقوطه ~ يا معجمه ~ 字母 غ 的名称

غين II 〔名〕 ①夜莺②口渴，干渴

غيو (*gheyv*) 〔名〕 嘈杂声，叫声，唤叫

غيوب (*ghoyoob*) 见 غيب

غيوث (*ghoyoos*) 见 غيث

غيور (*ghayoor*) 〔形〕 ①勇敢的，豪勇的②热心的，热情的，热忱的③高尚的，有自尊心的

غيورانه 〔形、副〕 ①勇敢的（地）②热心的（地），热情的（地）③正直的（地），高尚的（地）

غيورى 〔名〕 ①勇敢，豪勇，勇气②热心，热情，奋发

غيول (*ghoyool*) 见 غيل

غيوم (*ghoyoom*) 见 غيم

غيه (*ghiye*) 〔名〕 ①号叫，哭泣②叫唤，吵闹，喧哗

~ كشيدن 同上

ف

ف 波斯文第二十三个字母

فا 〔名〕〈乐〉七个唱名之一（在固定唱名法中相当于音名 **F**）

فاء ： ~ موحده 字母 ف 的名称

فابریك Fabrique 〔名〕 工厂

فات 〔名〕 命运；死亡

فاتالیست Fatalist 〔名〕 宿命论者

فاتالیسم Fatalism 〔名〕 宿命论

فاتح (*fāteh*) 〔形、名〕 ①征服…的，战胜…的 ②征服者，战胜者③开发者

~ شدن 征服，战胜

فاتحانه 〔副〕 常胜地，所向无敌地

فاتحه (*fātehe*) 〔名〕（复 فواتح）①起初，开始，开端②（书的）前言，导言③〈宗〉‹古兰经›首章，开端章

سورهٔ ~ ‹古兰经›首章

(برای) ~ خواندن 朗诵‹古兰经›首章

~ چیزی را خواندن 搞完，结束

دو روزه ~ همه ذخیره‌های غذائی را خواندند .

他们在两天之内就把储存的食物吃完了。

برای کسی ~ نخواندن 〈口〉轻视某人，看不起某人

فاتحه خوانی (*~khānee*) 〔名〕 ①追悼，吊唁 ②做丧事

فاتر (*fātar*) فراتر 的缩写形式

فاتر (*fāter*) 〔形〕 ①软弱的，衰弱的②（水等）微温的，不冷不热的③迟钝的，呆板的，不聪明的

فاترسین (*fātarseen*) 同 فاتوسین

فاتق (*fātegh*) 〔形、名〕 ①劈开…的，砍断…的②劈开者，砍断者③〈宗〉分裂派教徒

فاتك (*fātek*) 〔名、形〕（复 فتاك）①勇敢的（人），大胆的（人）②凶手，杀人犯

فاتن (*fāten*) 〔形、名〕 ①有诱惑力的，使人神魂颠倒的，迷人的②诱惑者，诱惑物③魔鬼

فاتوریدن (*fātooreedan*) 〔动〕（根 فاتور）远离，离开

فاتوسین 〔名〕 〈植〉芸香

فاجر (*fājer*) 〔形、名〕（复 فجره ، فجار）①淫荡者，好色之徒②有罪的（人）

فاجره (*fājere*) فاجر 的阴性

فاجره بچه (*~ bache*) 〔名〕 私生子

فاجری (*fājeree*) 〔名〕 ①放荡，淫荡，淫乱②有罪，罪恶

فاجع (*fāje'*) 〔形〕 ①悲惨的，悲痛的，使人痛苦的②灾难的，不幸的

مرگ ~ 悲惨的死亡

فاجعه (*fāje'e*) 〔形、名〕（复 فواجع）① فاجع 的阴性②惨祸，惨案，灾难，灾难性的事件③悲剧

فاجعه آمیز 〔形〕 悲惨的，凄惨的，令人痛苦的

فاجعه ناك 同 فاجعه آميز

فاجعه نويس (~ *nevees*) 〔名〕 悲剧作者

فاحش (*fāhesh*) 〔形〕 ①不礼貌的，不体面的，下流的，粗野的②过度的，过分的③明显的，公开的

(~ غلط) ~ اشتباه 严重的错误

(~ اختلافات) ~ تفاوت 明显的差别

~ رفتار 可耻的举动

~ شكست 惨败

~ ظلم 残酷的压迫

~ غبن 公开的欺骗

~ قيمت 昂贵的价格，漫天要价

~ كذب 弥天大谎

~ گناه 滔天大罪

فاحشگی (*fāheshegee*) 〔名〕 卖淫，淫荡

فاحشه (*fāheshe*) 〔形、名〕（复 فواحش）① فاحش 的阴性②娼妓，妓女③不道德的行为；通奸，卖淫

~ روزی‌خور 靠妓女过活的男人

فاحشه خانه 〔名〕 妓院

فاخته (*fākhte*) 〔名〕 〈动〉①斑尾林鸽②布谷鸟，杜鹃

~ مرغ 布谷鸟

فاخته گون 〔形〕 灰色的，浅灰色的

فاخته مهر (~ *mehr*) 〔形〕 不令人留恋的，不给人好感的

فاخر (*fākher*) 〔形〕 ①优美的，富丽堂皇的，雍容华贵的，华丽的②光荣的，荣誉的

~ خلعت 高贵的荣誉袍

~ لباس 华丽的衣服

فاداشتن (*fādāshtan*) 同 واداشتن

فادزهر (*fādzahr*) 〔名〕 抗毒素

فار Phare 〔名〕 ①（汽车或机车的）头灯，前灯②（海岸上的）灯塔

فار 〔名〕 鼠

فاراد Farad 〔名〕 〈电〉法拉（电容单位）

فاراده Faraday 〔名〕 〈电〉法拉第（电量单位，约等于96,500库仑）

فارد (*fāred*) 〔形〕 唯一的，无比的；只此一家的

فارس (*fārs*) 〔名〕 ①波斯②（伊朗南部的）法尔斯省③波斯人

فارس (*fāres*) 〔名〕（复 فوارس، فرسان） 骑手，骑士，勇士

فارسی (*fārsee*) 〔名〕（复 فارسيان）①波斯语②波斯人③法尔斯省人

باستان ~ 古波斯语

جديد ~ 现代波斯语

دری ~ 达利波斯语（现代波斯语的前身）

ميانه ~ 中世纪波斯语

~ به 用波斯语写成的

~ زبان 波斯语

این فرهنگ ~ به چینی است . 这是一本波斯语—汉语词典。

لطفاً این مقاله را به ~ ترجمه كنيد . 请把这篇文章译成波斯文。

فارسيات (*fārsiyyāt*) 〔名〕 波斯文学，波斯语

فارسيان (*fārsiyyān*) 见 فارسی

فارسی خوان (*fārsee-khān*) 〔形、名〕 学波斯语的（人），懂波斯语的（人）

فارسی دان 〔名、形〕 ①波斯语学者②懂波斯语的

فارسی زبان (~ *zabān*) 〔形、名〕 ①讲波斯语的②讲波斯语的人

~ کشورهای 讲波斯语的国家

فارغ (*fāregh*) 〔形〕 ①得空的，空闲的②摆脱…的，免于…的，干完…的③分娩的④不知…的

(از) ~ شدن 得空，空闲，摆脱，脱身，分娩

آیا او هنوز از کار ~ نشده است ؟ 他还没有干完工作吗?

خانمش در چه ساعتی ~ شد ؟ 他的夫人是什么时候分娩的?

(از) ~ کردن 解除，使脱身

فارغ البال (*fāreghol-bāl*) 〔形、副〕 放心的(地)，心情舒畅的(地)，无事一身轻的(地)

فارغ التحصیل (*fāregho-ttahseel*) 〔名〕 毕业生，校友

~ دانشجوی 大学毕业生

(از) ~ شدن 毕业

فارغ التحصیلی 〔形〕 毕业的，毕业生的

~ جشن 毕业典礼

~ کلاس 毕业班

فارغ الحال (*fāreghol-hāl*) 同 فارغ البال

فارغ دل (*fāregh-del*) 同 فارغ البال

فارق (*fāregh*) 〔名、形〕 ①特点，特征，特色，标记②分开者③特别的，有区别的，分开的

فارقلیط (*fāraghleet*) 同 پارا قلیط

فارقه (*fāreghe*) فارق 的阴性

~ علامات 标志，特别的记号

فارماسون (*fārmāsoon*) 〔名〕 共济会成员

فارموسا Formosa 〔名〕 "福摩萨"（某些外国人沿用的十六世纪葡萄牙殖民主义者对我国台湾省的称呼）

فارنهایت Fahrenheit 〔名〕 华氏温度计，华氏温标

فاروق 〔形、名〕 ①有区别能力的人，有识别能力的（人）②慎重的，谨慎的

~ تریاق （毒蛇咬伤时）有效的解毒药

فاره I 〔形〕 ①灵巧的，熟练的②活泼的，伶俐的

فاره II 〔名〕 鼠，一只鼠

فاریاب (*fāryāb*) 〔名〕 人工灌溉的土地

فاز Phase 〔名〕 <天><理>相，周相，相位

(~ از یك) ~ واقع در یك <理>相同的（地）

فاژ 〔名〕 呵欠

(~ کشیدن) ~ کردن 打呵欠

فاژه 同 فاژ

فاژیدن (*fājheedan*) 〔动〕（根 فاژ）打呵欠

فاس I 〔名〕 斧，斧子

فاس II 〔名〕 <植>柽柳

فاستونی (*fāstoonee*) 〔名、形〕 ①上等呢绒，哔叽（波士顿呢）②波士顿呢（做成）的

فاسد (*fāsed*) 〔形〕 ①腐败的，腐烂的，腐朽的②道德败坏的，淫荡的，堕落的③无效的

~ اخلاق 道德败坏

(~ عقیدهٔ) ~ اعتقاد 腐朽的观点

~ فرد 道德败坏的人

~ گوشت 腐烂的肉

~ شدن 腐败，腐烂，堕落，道德败坏

~ کردن 使…堕落，使…腐败，使…腐烂或腐蚀

فاسدالاخلاق (*fāsedol-akhlāgh*) 〔形〕 堕落的，道德败坏的

فاسدالبنیه (~ *boneeye*) 〔形〕（身体）虚弱的，

瘦弱的

فاسدالعقیده (~ *agheede*) 〔名、形〕 ①异教徒，流于邪道者②信奉左道邪说的

فاسدالمزاج (~ *mezāj*) 〔形〕 性情暴躁的；身体虚弱的

فاسدانه (*fāsedāne*) 〔副〕 淫荡地，贪淫好色地，道德败坏地

فاسد شدنی (*fāsed-shodanee*) 〔形〕 容易腐烂的

فاسده 同 فاسد

فاسق (*fāsegh*) 〔名、形〕（复 فواسق ، فساق）①淫荡的（人），堕落的（人），道德败坏的（人），有罪的（人）②情夫，姘夫

خواندن ~ 指责…淫佚放荡

گرفتن ~ 通奸（多指女方）

فاسقه فاسق 的阴性

فاسقی (*fāseghee*) 同 فسق

فاسیس Facies 〔名〕 相貌，（土地等的）外形

فاش 〔形、副〕 明显的（地），公开的（地），坦率的（地），揭露的（地）

شدن ~ 被暴露，被揭开，被揭露

کردن ~ 暴露，揭开，揭露

قضیه خیلی ~ است . 情况是很明显的。

فاشرا (*fāshrā*) 〔名〕 〈植〉泻根属植物

فاشی 〔形〕 广为流传的，（秘密等）被泄露的

فاشیزم 同 فاشیسم

فاشیست Fascist 〔名〕 法西斯匪徒，法西斯分子，法西斯党员

فاشیستی 〔形〕 法西斯主义的

فاشیسم Fascism 〔名〕 法西斯主义

فاصل (*fāsel*) 〔形、名〕 ①区分的，划分的，间隔的②分隔者

(~ حد) ~ خط 分界线，边界线

فاصله (*fāsele*) 〔名〕（复 فواصل）①（空间或时间的）距离②间距，间隔

~ بین خط آب کشتی و عرشهٔ آن （船舶）干舷高度

~ بین دو پرده （剧中）两幕之间的间隔

~ بین دو نقطه 两点之间的距离

~ زاویه‌ای 〈数〉角距离

~ صدارس 不远的距离

~ ضربی （音乐的）拍子

~ کانونی 〈理〉焦距

بدون هیچ ~ 无间隔地，不中断地

(بی ~) بلا ~ 立刻，立即；（打字）单行

به ~ دو روز 两天之内

دارای یک مو ~ 势均力敌，不相上下

به فواصل کم 常常

(گذاردن ~) دادن ~ 留出距离，〈印〉加上磅条（使行距增大）

لطفاً میان سطرها را ~ بدهید ! 请留出行距来！

در هر دو طرف فاصله‌ای بگذارید . 每一边都留些距离。

گرفتن ~ 保持距离，拉开距离；〈军〉疏开

او چند قدم از من ~ گرفت . 他和我拉开了几步距离。

ضربی گرفتن ~ 〈乐〉打拍子

تاریخ تولد شان سه روز باهم ~ دارد . 他们的生日相差三天。

با وجودی که هزاران کوه و دریا بین ما ~ انداخته است ولی دلهای سان باهم یکی است . 我们虽然远隔千山万水，但我们的心却是

连在一起的。

~ بين پكن و شانگهای تقريباً يك هزار و دويست كيلومتر است . 北京和上海相隔约一千二百公里。

فاصله دار (~ *dār*) 〔形〕 有距离的，有间断的，有间隔的

فاصله زن (~ *zan*) 〔名〕 （打字机上一按即跳格的）间隔棒

فاصله سنج (~ *sanj*) 〔名〕 〈摄〉测距计，测远仪

فاصله گذاری (~ *gozāree*) ：~ كردن 〈印〉调整铅字间隔使全行排满

فاصله گير 〔名〕 间隔物

فاصله ياب 〔名〕 测远机，遥测机

فاصله يابی 〔名〕 测距

~ كردن 同上

فاضل (*fāzel*) 〔形、名〕（复 فضلاء）①有才华的，有学问的②剩余的，残余的，废的③学者，才子，有学问的人④〈经〉余数，余额，差额

~ اشخاص 有才华的人

فاضل‌آب 〔名〕 污水，脏水，废水

~ مجرای 阴沟，下水道

~ مجرای كشيدن 敷设下水道

فاضلات (*fāzelāt*) 〔名〕 剩余物，过剩品

فاضلانه (*fāzelāne*) 〔形、副〕 ①科学的②从学术观点看

فاضله 〔名〕 ①〈数〉微分②功绩，功劳③ فاضل 的阴性

~ زن 女学者，女才子

فاطر (*fāter*) 〔名〕 创造者，首创者，创作者

فاطمه (*fāteme*) 〔名〕 ①断奶的妇女②法蒂玛（穆罕默德的女儿）

فاطن (*fāten*) 〔形〕 聪明的，理解力强的

فاعل (*fā'el*) 〔名、形〕 ①行动者，行为者②〈语〉主语③鸡奸者④行动的⑤〈语〉主动的

~ حقيقی 〈语〉（句子中）真正的主语

~ مختار 按自己的意志行动者

~ اسم 〈语〉主动名词

فاعلی 〔形〕 ①动作者的，行为者的②〈语〉主语的

~ حالت 〈语〉主格

فاعليت (*fā'eliyyat*) 〔名〕 功能，效力，实效

~ حالت 〈语〉主格

فاغيه (*fāghiye*) 〔名〕 （埃及产的）指甲花

فافا 〔形〕 美好的，美丽的，好的

فاق 〔名〕 ①裂缝，裂纹，切口②箭上的豁口（或缺口）③笔尖中间的缝④发型轮廓，头型轮廓⑤一种薄的绸料

~ خوردن (~ برداشتن) 裂开，出现裂缝

~ دادن 劈开，切开，使…裂开

فاقد (*fāghed*) 〔形、名〕 ①失去的，缺少的②（丧夫或丧子的）妇人

~ شرايط لازمه 缺乏必要条件

~ بودن 缺少…，失去

از زمان قديم تا كنون هيچ جنگی نبوده است كه ~ خصلت سياسی باشد . 自古以来没有不带政治性的战争。

~ عقل سليم بودن 缺乏正常的思维能力

~ شدن 丧失，失掉

فاقه 〔名〕 贫穷，资金不足，艰难

فاكت Fact 〔名〕 事实；事件，现象

فاكتور Factor 〔名〕 〈数〉因子，因素

~ گرفتن 找出公约数

فاكتور Facture 〔名〕 发货单，发票；单据，

账单

اجناس را ~ کردن （把…）开清单，（把…）开发票

فاکتورگیری 〔名〕〈数〉找出公约数

فاکتوریل Factorial 〔名〕〈数〉阶乘，阶乘积

فاکولته Faculty 〔名〕（大学的）系，科，学院

ادبیات ~ 文学院

طب ~ 医学院

فاکهانی (*fākehānee*) 〔名〕水果商

فاکهه (*fākehe*) 〔名〕（复 فواکه）果实，水果

فاگوسیت Phagocyte 〔名〕〈医〉吞噬细胞

فاگوسیتوز Phagocytose 〔名〕〈医〉吞噬（细胞）作用，噬菌作用

فال I 〔名〕①占卜，算命②预兆③命运

ورق ~ 用纸牌占卜

~ گرفتن（~ دیدن، ~ زدن، ~ گشودن）猜测，预言；占卜，算命

به ~ نیك（بد）گرفتن 认为…是吉（凶）兆

هم ~ و هم تماشا. 〈谚〉一举两得。

فال II 〔名〕（水果、核桃等）一堆，一份

~ ~ 一堆堆地，分堆地

~ ~ کردن 分堆放

گردو را فالی پنجاه فن میفروشند. 每堆核桃卖五角钱。

فالانژیست Falangist 〔名〕（西班牙）长枪党党员

فال بین 〔名〕算命者，占卜者

فال بینی 〔名〕算命，占卜

~ کردن 同上

فالج (*fālej*) 〔形、名〕①麻痹的，瘫痪的，半身不遂的②瘫痪者

~ شدن 麻痹，瘫痪

~ کردن 使…麻痹，使…瘫痪

فالج زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕麻痹，瘫痪，麻木不仁

فالج زده 〔形、名〕①瘫痪的，麻木不仁的，患麻痹症的②瘫痪者

فال زن (*fāl-zan*) 同 فال بین

فال زنی 同 فال بینی

فالسقه (*fālesaghe*) 〔名〕弹药盒

فال فال 〔形、副〕分堆的（地），一堆一堆的（地）

فالق (*fālegh*) 〔名〕①劈开，弄出，创造；萌芽，发生②劈开者，破裂者③真主，上帝

فالکباز (*fālakbāz*) 同 فالگو

فالگو (*fāl-goo*) 〔名〕算命者，占卜者

فالگوش (~ *goosh*) 〔名〕〈宗〉伊朗妇女在每年最后一个星期三夜晚根据在路上见到的第一个行人所说的话来预卜凶吉

~ ایستادن 同上

فالگوشی 同 فالگوش

فال گوئی 〔名〕算命，占卜，预言，猜测

~ کردن 同上

فالگیر 同 فالگو

فالگیری 同 فال گوئی

فالنامه (*fāl-nāme*) 〔名〕算命者的书

فالوپی ：~ مجرای 〈解〉输卵管，喇叭管

فالوده 同 پالوده

فالی 〔形〕占卦的，算命的

فالیز (*fāleez*) 同 پالیز

فالیزبان (~ *bān*) 同 پالیزبان

فالینوس 〔名〕〈植〉（制药用的）兰堇（属）

فام 可做构词后缀，意为“像…的”，“似…的”，“…颜色的”

~ زرد 黄色的，金黄色的

~ زمرد 碧绿色的

~ سرخ 红色的，浅红色的

~ گل 玫瑰色的，象玫瑰般的

~ لعل 象红宝石般的

فام II 同 وام

فامیل Family 〔名〕 ①家庭，家族②亲戚

~ نام 姓

فامیل دار 〔形〕 出身名门的

فامیلی 〔形、副〕 ①家庭的，亲戚的，姓氏的②亲戚关系的③全家一起地

~ نام 姓

فانتزی Fantasy 〔名〕 ①幻想，怪念头②幻想曲，幻想作品

~ اجناس 花哨的商品

فانتزیست Fantasiste 〔名〕 耽于幻想的人，幻想家，空想主义者

فانتوم Phantom 〔名〕 鬼怪式飞机

~ هواپیمای 同上

فانسقه (*fānosghe*) 同 فالسقه

فانوس 〔名〕（复 فوانیس ）灯，灯笼，提灯

~ خیال (~ خیالی ، ~ گردان ، ~ گردنده) 走马灯

~ دریائی 灯塔，立标

~ دوربین عکاسی 照相机的皮腔

~ سحری (~ شعبده) 幻灯

~ سرخ 红灯

~ فنری 宫灯，可折叠的灯

~ هوائی （下部点火，因热气膨胀而浮起的）火气球

فانوسقه (*fānoosghe*) 同 فالسقه

فانوس کش (*fānoos-kesh*) 〔名〕 提着灯在前面走的仆人

فانه 〔名〕 ①楔，楔子，楔状物②闩，门闩，门栓③(防墙倒而支的)撑柱

فانی 〔形〕 ①短暂的，瞬息的，易逝的②终有一死的③老朽的，年迈的

~ دنیای 瞬息即逝的世界

~ شدن 消失，灭亡，死亡

~ کردن 使…消失，毁灭

فانید 〔名〕 ①一种糖果名称②蔗糖，砂糖

فانیدن (*fāneedan*) 〔动〕（根 فان ）精制成（如糖块）

فانیذ 同 فانید

فاوانیا (*fāvāniyā*) 〔名〕 〈植〉紫花景天

فاوری (*fāvoree*) 〔名〕 颊须，络腮胡子

فاهم (*fāhem*) 同 فهیم

فای 〔形〕 ①害羞的，忸怩的②谦虚的

فایبر Fibre 〔名〕 纤维，纤维质，纤维制品

~ پلی استر 聚酯纤维

~ گلاس 玻璃纤维

~ ورقهٔ 纤维板

فائت (*fā-et*) 〔形〕 一时的，暂时的，消逝的

فایتون Phaeton 〔名〕 ①(一匹或两匹马拖的)四轮敞篷马车②敞篷旅行汽车

فائح (*fā-eh*) 〔形〕 香的，有香味的

فائحه (*fā-ehe*) 〔名〕（复 فوائح ）香味

فایدشین Faille de chine 〔名〕 中国法伊绸（一种上等丝织品）

فایده (*fāyede*) 〔名〕（复 فواید ）①利益，益处，

好处，裨益②利润，利息③（由事件、故事等引出的）道德上的教训；寓意

با ~ 有益的

برای ~ عمومی 为了共同的利益

بی ~ 无益的

~ بخشیدن (~ دادن) 带来好处

~ بردن 获利，得到利润

طرفین در این معامله ~ بردند. 双方在这次贸易中都有所收益。

~ داشتن 有利，有益

چه ~ دارد؟ 有什么用？

ماندن ما در اینجا ~ ندارد. 我们留在这里没有用。

~ دیدن 得到好处

~ کردن 给…带来好处，使…受益

آن دوا ~ نکرد. 那种药品无济于事。

این کار فایده‌اش بمردم میرسد. 这件事对人民有好处。

چه ~ (که) 太不巧了…，真遗憾…

چه ~، من آنجا نبودم. 我不在那儿，那有什么办法呢！

فائده (*fā-ede*) 同 فایده

فایده بخش (*fāyede-bakhsh*) 〔形〕 ①有益的，有利的，有好处的②有利润的，有利可图的

فایده دار 同 فایده بخش

فایده مند (~ *mand*) 同 فایده بخش

فایز (*fāyez*) 〔形〕 ①获得的，得到的②获胜的，得胜的，成功的③幸福的，幸运的④获得解救的，逃脱的

~ شدن (~ گردیدن) 获得，得到；成功，获胜；得到解救

او بالاخره به مقصود خود ~ شد. 他终于达到目的。

~ کردن (~ ساختن) 使…得到幸福

فائض (*fā-ez*) 〔形、名〕 ①丰富的，大量的②慷慨的，大方的③溢出的，满出的④〈理〉（光线）漫射的⑤利息

~ بسیط 单利

~ مرکب 复利

~ نور 光线漫射

~ شدن （光线等）漫射

فائق (*fā-egh*) 〔形〕 ①战胜的，占优势的，占上风的②卓越的，优秀的③伟大的，崇高的

شهد ~ 优质的蜂蜜

~ شدن (~ آمدن) (بر) 获得胜利，战胜

ما باید بر مشکلات ~ آئیم. 我们一定要克服困难。

فائقه فائق 的阴性

با تقدیم احترامات ~ 顺致崇高的敬礼

فب FOB 〔名〕〈商〉船上交货，海岸价格

فبها (*fabehā*) 〔副〕 那就好

اگر میرود ~ والا خودم میروم. 如果他去的话那就更好了，不然我亲自去一下。

فتاء (*fatā'*) 〔名〕 ①青春；变年轻②慷慨大方

فتات (*fotāt*) 〔名〕 面包屑，糕饼屑；一小块

فتاح (*fattāh*) 〔形、名〕 ①打开的；开始的；胜利的②战胜者，征服者③赐福者（指真主）

فتادن (*fotādan*) افتادن 的缩写形式

فتاریدن (*fatāreedan*) 〔动〕（根 فتار）①劈开，破开②撕碎，割裂；分裂③挖，挖掘④撒，播

فتاك (*fottāk*) 见 فاتك

فتالیدن (*fatāleedan*) 同 فتاریدن

فتالین Phthalein 〔名〕〈化〉酞

فتان (*fattān*) 〔名、形〕 ①教唆者，挑拨者，离间者；〈转〉魔鬼②迷人的，诱人的，令人神往的

~ چشم 迷人的眼睛

فتانه فتان 的阴性

فتانی (*fattānee*) 〔名〕 诱人，迷人，令人神往

فتاوی (*fatāvee*) 见 فتوی

فتائل (*fatā-el*) 见 فتیله

فتح (*fath*) 〔名〕(复 فتوح ، فتوحات) ①胜利，获胜；征服②开始，开端③开，打开④波斯语中短元音 *a* 的名称

~ نمایان 巨大的胜利，功绩，功勋

به عنوان ~ باب 作为开场白

~ کردن (در) 取胜，征服；打开，开始

~ باب کردن 开门，开始于（某项工作）

~ کلام کردن 开始演说

فتحنامه 〔名〕 胜利的战报，捷报

فتحه (*fathe*) 〔名〕 波斯语中短元音 *a* 的名称

فتح یاب (*fath-yāb*) 同 فاتح

فتحی (*fathee*) 〔形〕 胜利的；征服的

فتحیه 〔名〕 凯歌，胜利的凯歌

فتر (*fatr*) 〔名〕 无力，软弱，衰弱

فتراك (*fetrāk*) 〔名〕 鞍绳

فترت (*fatrat*) 〔名〕 ①间隙，间隔②（旧王已死新王尚未即位的）空位期，（政府改组期间的）政权空白期③发病的间歇期④虚弱，无力

~ تب 〈医〉发烧的间歇期

ایام ~ (دورهٔ ~) 空位期，政权空白期，过渡期，（议会等的）闭会；休会

فتریدن (*fatreedan*) 同 فتاریدن

فت فت (*fet-fet*) 〔名〕 嘟哝，喃喃自语

~ کردن 同上

فتق (*fatgh*) 〔名〕 ①破裂，撕破，撕裂②〈医〉小肠疝气，赫尼亚

~ لغزنده 活动性的疝气

~ باد 疝，疝气

رتق و ~ امور 处理事情，料理事务

~ عمل 疝气手术

فتق بند (~ *band*) 〔名〕 疝气带；托带；（运动员等用的）下体护身

فتق بندی 〔名〕 扎疝气带

فتق دار 〔形〕 ①破裂的，撕破的②患小肠疝气的

فتقی 〔形〕 患小肠疝气的

فتك (*fatk*) 〔名〕 攻击，袭击；突然袭击，意外的打击

فتلیدن (*fatleedan*) 同 فتریدن

فتن (*fetan*) 见 فتنه

فتنه (*fetne*) 〔名〕(复 فتن) ①骚乱，叛乱，叛变，骚扰，哗变②不幸，灾难③不安，焦急④损害，损伤，败坏⑤阴谋，诡计⑥诱惑，迷惑

~ انگیختن (~ افکندن ، ~ انداختن ، ~ کردن ، ~ برپا کردن) 引起骚乱，引起叛乱

~ خواباندن (~ فرو نشاندن) 平息骚乱，镇压叛乱

~ زیر سر داشتن 心怀鬼胎，心怀叵测

~ فرو نشست . 骚乱平息下去了。

فتنه (*fotne*) 〔名〕〈植〉金合欢属植物

فتنه آمیز (*fetne-āmeez*) 〔形〕 叛变的，暴动的，叛乱的

فتنه انگیز (~ *angeez*) 〔名、形〕 ①叛乱者，

暴动者；煽动分子，挑拨者②骚动的，煽动性的；挑动的，制造混乱的

~ سخنان 煽动性的话语

فتنه انگیزی 〔名〕 骚动，煽动，挑动，制造混乱

فتنه جو (~ *joo*) 〔形、名〕 谋反的（人），煽动的(人)，制造混乱的(人)；好争吵的（人）

سردستهٔ فتنه جویان 叛乱头目，匪首

فتنه جوئی 〔名〕 谋反，叛乱，煽动，制造混乱，好争吵，好争论

فتنه خیز 同 فتنه انگیز

فتنه گر (~ *gar*) 同 فتنه انگیز

فتنه گری 同 فتنه انگیزی

فتوا (*fatvā*) 同 فتوی

فتوالکترون Photoelectron 〔名〕 〈理〉光电子

فتوالکتریک Photoelectric 〔形〕 〈理〉光电的

~ اثر 光电效应

~ باطری 光电池，光电管

فتوت (*fotovvat*) 〔名〕 ①宽宏大量，慷慨，大度②义气，义行，义举③青春

ابراز ~ کردن 宽宏大量，慷慨

فتوتروپیسم Phototropism 〔名〕 ①〈生〉向光性②〈理〉光色互变（现象）

فتوتمند (*fotovvat-mand*) 〔形、名〕 ①宽宏大量的，慷慨的，大度的②高尚的，浑厚的，豁达的

فتوتمندی 〔名〕 ①宽宏大量，慷慨，大度②高尚，浑厚，豁达

فتوح (*fotooh*) 〔名〕 ①见 فتح ②恩惠，好意

فتوحات (*fotoohāt*) 见 فتح

فتور (*fotoor*) 〔名〕 ①松懈，松驰，缓慢②疲倦，疲沓，无气力③温，不冷不热；爱理不理

~ (در) عقل 反应迟钝

(در) ~ کردن 〈口〉夸大，过甚其词；变得衰弱无力；变得不冷不热

محبتش فتوری پیدا کرد . 他对人们冷淡起来了。

فتور پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 变弱的，不稳定的

فتور ناپذیر 〔形〕 坚定的，不动摇的；不屈不挠的，不倦的

با جدیت ~ 坚持不懈地

فتوره (*fatoore*) 〔名〕 织物，布匹

فتوسنتز Photosynthesis 〔名〕 〈植〉光合作用，光能合成

فت و فراوان (*fatto-farāvān*) 〔形、副〕 ①众多的，大批的②非常多

فتوکپی Photocopy 〔名〕 照相复制本

فتوی (*fatvā*) 〔名〕（复 فتاوی）宣判，判决，决定

~ دادن 宣判，判决

فته (*fate*) 〔名〕 票据，期票

~ طلب 同上

فتی (*fatee*) 〔名、形〕（复 فتیان）①青年人②高尚的（人），宽宏大量的（人）

فتیان (*fetyān*) 见 فتی

فتیت (*fateet*) 〔形〕 碎的，小片的；极小的，细小的；屑粒

فتیشیزم 同 فتیشیسم

فتیشیست Fetishist 〔名〕 拜物教徒；〈心〉恋物欲者；盲目崇拜者

فتیشیسم Fetishism 〔名〕 拜物教，物神崇拜；〈心〉物恋；盲目崇拜

فتیله (*fateele*) 〔名〕（复 فتائل）①灯芯，灯捻②导火线，导火管，火绳③〈医〉（塞入伤口吸

干用的）棉塞，纱布条④手指在身上搓出的泥

الکتریك ~ 电器信管，缓燃导火线

تفنگ ~ （枪枝的）扳机

شمع ~ 烛芯

شدن ~ 被搓成灯芯

گذاشتن ~ 装上灯芯，拉导火线；<医>将棉塞等嵌进（伤口）

چراغ ~ ندارد . 油灯的芯点完了。

فتیله‌ای 〔形〕 ①灯芯状的，灯状的②带灯芯的

~ تفنگ 火绳枪

~ داغ <医>艾绒，灼溶剂

فتیله سوز 〔名〕 油灯，点灯芯的灯

فج (*fajj*) 〔名〕 山路，隘口

فج (*foj*) 〔名〕 下唇下垂的人

فجار (*fojjār*) 见 فاجر

فجأه (*faj'a, faj'e*) 〔名〕 ①意外，意外事件②暴卒，猝亡③突然的袭击，意外的打击

(مرگ ~) موت ~ 暴卒

کردن ~ 突然死亡，猝死，暴卒

فجأة (*faj'atan*) 〔副〕 突然，意外地，骤然地，猝然地

در گذشتن ~ 暴卒，突然死亡

فجایع (*fajāye'*) 见 فجیعه

فجر (*fajr*) 〔名〕 ①黎明，破晓，拂晓②曙光，晨曦

جنوبی ~ 南极光

(نور ~ شمالی) شمالی ~ 北极光

صادق ~ 曙光，晨曦

~ صلوة <宗>晨礼

فجره (*fajare*) 见 فاجر

فجفج (*fojfoj*) 〔名〕 低语，耳语；窃窃私语，传闻

فجفجه (*fojfoje*) 同 فجفج

فجل (*fajl*) 〔名〕 萝卜，莱菔

فجور (*fojoor*) 〔名〕 ①淫乱，淫荡，放荡②色情作品，淫诲作品③罪行

فجورالقرابه (*fojoorol-gharābe*) 〔名〕 乱伦

فجیع (*fajee'*) 〔形〕 悲剧的，悲惨的，可怕的，令人震惊的

فجیعانه 〔形、副〕 悲剧的(地)，悲惨的(地)，可怕的（地），令人震惊的（地）

فجیعه (*fajee'e*)〔形、名〕（复 فجایع）① فجیع 的阴性②惨剧，惨案，不幸事件，灾难

فجایع ناگفتنی 不可名状的恐惧

فچفچه (*fochfoche*) 〔名〕 <口>传说，传闻

فحاش (*fahhāsh*) 〔名〕 谩骂者，辱骂者

فحاشی 〔名〕 谩骂，吵骂，说下流话

کردن ~ 同上

فحاوی (*fahāvee*) فحوی 的复数

فحش (*fohsh*) 〔名〕 辱骂，下流话，污言秽语

زشت ~ 恶毒的咒骂

(را ، به) (گفتن ~) دادن ~ 辱骂，谩骂，说下流话；诬蔑，诽谤

بار کسی کردن ~ 大骂某人

فحشاء (*fahshā'*) 〔名〕 通奸，私通；奸淫，猥亵行为

فحش کاری (*fohsh-kāree*) 同 فحاشی

فحشی (*fohshee*) 〔形〕 骂人的；辱骂性的

کردن ~ 辱骂，骂人

فحشیات (*fohshiyyāt*) 〔名〕 猥亵的话(或行为)

فحص (*fahs*) 〔名〕 ①调查，研究，考查②试验，实验

~ کردن 同上

فحل (*fahl*) 〔名〕（复 فحول）①雄性动物②〈喻〉有学问的人③勇敢的人，勇士

~ آفاق 〈喻〉变幻无常的世界

~ آمدن（به）（动物）发情

او از فحول علمای کشور ماست. 他是我国杰出的科学家之一。

فحم (*fahm*) 〔名〕 炭，木炭

فحمی 〔形〕 ①炭的②漆黑的，墨玉似的

فحوا (*fahvā*) 〔名〕 ①意思，意义②意旨，要旨

~ به 按…的意思

فحوای کلامش چه بود؟ 他说话的意思是什么？

فحول (*fohool*) 见 فحل

فحولیت (*fohooliyyat*) 〔名〕 雄性，雄性特点

فحوی (*fahvā*) 同 فحوا

فخ I (*fakhkh*) 〔名〕（复 فخوخ）网，捕机，圈套；陷阱

فخ II 〔名〕（睡觉时）打呼噜

فخار (*fakhār*) 〔名〕 光荣，荣誉，自豪

فخار (*fakhkhār*) 〔名〕 ①陶器②陶器工人；制砖工人③陶土

فخارخانه 〔名〕 陶器厂

فخاری 〔名〕 ①陶工，陶器匠②制陶业；制砖业

فخام (*fekhām*) 见 فخیم

فخامت (*fakhāmat*) 〔名〕 宏伟，雄伟，堂皇，隆重

فخامت پناه (~*panāh*) 〔形〕 ①（书信中用）阁下的②雄伟的，堂皇的

فخامت نصاب (~ *nesāb*) 〔形〕 宏伟的，雄壮的，庄严的，隆重的

فخذ (*fakhez*) 〔名〕（复 افخاذ）①大腿②〈解〉股骨，大腿骨

فخذی (*fakhezee*) 〔形〕 大腿的，股骨的

فخذین (*fakhezeyn*) فخذ 的双数

فخر (*fakhr*) 〔名〕 光荣，荣誉，荣耀

~ کائنات 〈喻〉先知穆罕默德

~ کردن（به）引以自豪，引以为荣

فخرآور (~ *āvar*) 〔形〕 著名的，驰名的

فخر فروشی (~ *forooshee*) 〔名〕 风头主义，出风头；炫耀，露锋芒

فخری 〔形〕 荣誉的，光荣的

فخریه (*fakhriyye*) 〔名〕（诗人用来称颂自己的）颂诗

فخفره (*fakhfare*) 〔名〕 ①糠，麸子②残渣③大麦饼

فخم (*fakhm*) 〔名〕 敬仰，伟大，庄重

فخم (*fakham*) 〔名〕 为采摘果实而铺的篷布

فخمیدن (*fakhmeedan*) 〔动〕（根 فخم）轧（棉）花，弹棉花

فخن (*fakhan*) 〔名〕 庭园，园地

فخور (*fakhoor*) 〔形〕 高傲的，骄傲的

فخیم (*fakheem*) 〔形、名〕（复 فخام）①伟大的，崇高的，尊敬的②名人，伟人

فدا (*fedā*) 〔名〕 ①牺牲，牺牲品②赎回，赎买，赎身

~ شدن 牺牲，成为牺牲品

فدایت شوم （公函中称呼）先生（原意：愿为您献身的）

~ کردن 牺牲，献出

او جان خود را در راه دفاع از میهن ~ کرد. 他为保卫祖国献出了自己的生命。

فداکار (～*kār*) 〔形、名〕 忘我的（人），自我牺牲的(人)，奋不顾身的(人)，献身的（人）

فداکارانه 〔形、副〕 忘我的（地），自我牺牲的（地），奋不顾身的（地），献身的（地）

　　روح ～ 献身精神

فداکاری 〔名〕 忘我，自我牺牲，献身

　　(برای ، بخاطر) کردن ～ 同上

فدائی (*fedā-ee*) 〔名、形〕 ①（宗教）信徒，殉教者；为…牺牲者，敢死队员②献身的，自我牺牲的③〈史〉费达依（伊朗1905—1911年革命武装队伍成员）

　　اسلام ～ 伊斯兰教的信徒

فدراتيف Federative 〔形〕 联邦的；联合的

　　～ جمهوری 联邦共和国

فدراسيون Federation 〔名〕 联邦，联邦政府，联盟；联合会，协会

　　فوتبال ～ 足球协会

فدرال Federal 〔形〕 联邦的，联盟的；联合的

　　～ حکومت 联邦政府，联邦政体

　　～ صدر اعظم 联邦（共和国）总理

فدراليسم Federalism 〔名〕 联邦制，联邦主义

فدرنجک (*fadranjak*) 同 بختک Ⅰ条

فدرنگ (*fadrang*) 〔名〕 门闩，门栓

فدره (*fadre*) 〔名〕 席，苇席

فدفد (*fadfad*) 〔名〕（复 فدافد）荒地，荒野，荒漠

فدوند (*fadvand*) 〔名〕 门闩，门栓

فدوی (*fadavee*) 〔名〕 ①献身者，牺牲者②(在旧式文牍中自己为了向对方表示尊敬的谦称）忠实的仆人

　　(يا نداشتم) . تقصير نداشت ～ 这不是我的过失。

فدويان (*fadaviyān*) 〔代〕 （书信中表示）我们

فدويت (*fadaviyyat*) 〔名〕 献身，忠诚，忠心

فديه (*fediye*) 〔名〕 赎金，身价

　　با ～ آزاد کردن 赎回

فذلکه (*fazlake*) 〔名〕 ①摘要，要点②结果③总数

فر (*far*) 〔名〕 ①光辉，辉煌②富丽堂皇，华美，豪华

فر (*farr*) 〔名〕 逃跑，逃走

فر Fer 〔名〕 ①烫发器，烫发钳②(做饭用的)炉子，烤箱

　　ششماهه ～ 电烫的头发

　　خوردن ～ （头发）卷曲

　　(دادن ～ ، کردن ～) زدن ～ 使（头发等）卷曲

فر (*fer*) 〔名〕 ①旋转，转动②卷毛，卷发

　　خوردن ～ 旋转

　　دادن ～ 使…旋转

فرا (*farā*) 〔介、名〕 ①（表示方向）前后，远近，上下②可做构词前缀，组成复合动词，如：خواندن ～ ، رسيدن ～ ③前面，后面，顶部，边，角落

فراء (*farā'*) 〔名〕 蹇驴，野驴

فراء (*farrā'*) 〔名〕 缝皮袄的人

فرا آب (*farā-āb*) ： کردن ～ 使…遭受危险

فرا آمدن (*farā-āmadan*) 〔动〕（根 فرا آی）①向前走②走近

فرا اورانيوم (～*orāniyom*) 〔形〕 〈化〉超铀的，铀后的

　　～ عناصر 超铀元素，铀后元素

فرا آوردن (~ *āvardan*) 〔动〕（根 فرا آور）①得到，获得②建造，生产

فرا آورده 同 فرآورده

فرابافتن (~*bāftan*) 〔动〕（根 فراباف） 臆造，捏造；诽谤，造谣

فرابر (*farābar*) 〔名〕〈植〉果实内皮，果皮

فرابردن (*farā-bordan*) 〔动〕（根 فرابر）①推动，向前推进②促使…发展

فرابريدن (~*boreedan*) 〔动〕（根 فرابر）①完成，结束，进行到底②延缓，放在一边

فرابنفش (~*benafsh*) 〔形、名〕〈理〉①紫外线的，紫外的②紫外线辐射

~ اشعهٔ 紫外线

~ تابش 紫外线辐射

فراپايه (~ *pāye*) 〔形〕 居高位的，显要的

فراپشت (~*posht*) : ~ كردن （把衣服等）披在肩上

فراپوش (~*poosh*) 〔名〕 失去知觉，笨拙

فراپوشيدن (~ *poosheedan*) 〔动〕（根 فراپوش）①穿，戴，套②给…穿上，盖上③〈转〉纵容，放任，姑息

فرات (*forāt*) 〔名〕 幼发拉底河（亚洲）

فراتر (*farātar*) 〔形、副〕 更前的（地），更近的（地）

فراچنگ (*farāchang*) 〔形〕 被拿住的，被抓住的

~ آوردن 拿住，抓住，握住；掌握，占据

فراخ (*farākh*) 〔形、副〕 ①宽广的，宽敞的，宽大的②丰盛的，丰富的③高兴的，愉快的④安静的，平静的⑤宽广地

~ دهنهٔ （瓶子等的）宽颈

~ رودهٔ 大肠

~ سال 丰收年

~ سينهٔ 宽胸膛

~ شدن 宽大，宽敞，工作轻松

~ كردن 加宽，放宽，扩大，敞开（指门）

پا ~ نهادن 逾越

فراخا (*farākhā*) 同 فراخی

فراخ آستين (*farākh-āsteen*)〔形〕 宽宏大量的，慷慨的，大方的；豁达的

فراخ بال 〔形〕 安静的，心情平静的，安逸的

فراخ بر (~ *bar*) 〔形〕 宽胸的

فراخ بوم 〔名〕 幅员辽阔的国家

فراخ بين 〔形〕 ①目光远大的，眼界开阔的②宽宏大量的，豁达的

فراخ پيشانی 〔形〕 宽额的，大脑门的

فراختن (*farākhtan, ferākhtan*) 〔动〕（根 فراز）同 افراختن

فراخ حوصله (*farākh-howsele*) 〔形〕 ①有耐性的，坚韧的②有自制力的，沉着的

فراخ دست (~*dast*) 〔形〕 ①慷慨的，大方的②光明正大的

فراخ دستی 〔名〕 ①慷慨，大方②光明正大

فراخ دل (~ *del*) 〔形〕 无畏的，勇敢的

فراخ دوش 〔形〕 宽肩的，魁梧的

فراخ دهانه (~*dahāne*) 〔形〕 粗颈的（指瓶）

فراخ دهن (~*dahan*) 〔形、名〕 ①爱说话的，罗嗦的②宽嘴（巴）的③饶舌的人，夸夸其谈的人④〈转〉瞎说的（人），泄漏秘密的（人）

فراخ دهنه (~ *dahane*) 〔形〕 ①嗓门大的②粗颈的（指瓶）

فراخ رو (~ *row*) 〔形、名〕 ①浪费的（人），挥霍的（人）②走得快的

فراخ رو (~ *roo*) 〔形〕 ①高兴的，愉快的②吃喝玩乐的

فراخ روزی 〔形〕 富裕的，家道小康的

فراخ روی (~ *ravee*) 〔名〕 ①浪费，挥霍②行走迅速

~ کردن 挥霍钱财，过富裕生活

فراخ روئی (~ *roo-ee*) 〔名〕 高兴，愉快

فراخ سال 〔名〕 丰收年

فراخ سالی 〔名〕 丰收

فراخ شانه 〔形〕 宽肩的，身材魁梧的

فراخ شکم (~ *shekam*) 〔形、名〕 ①贪吃的(人)，嘴馋的(人)②短宽的③两侧外凹的(指器具等)

فراخ سایه 〔形〕 ①宽宏大量的②有经验的

فراخنا (*farākhnā*) 〔名〕 广阔，辽阔，宽敞

فراخناک (*farākh-nāk*) 〔形〕 宽的，宽广的，宽阔的

فراخ نان و نمك (~ *nāno-namak*) 〔形〕 好客的，殷勤款待的

فراخ نعمت (~ *ne'mat*) 〔形〕 富饶的，肥沃的

فراخواندن (*farā-khāndan*) 〔动〕 (根 فراخوان) ①召唤，征召②召回，撤回

سپاهیان ~ 撤军

مشمولین ~ 征召适龄者入伍

~ کسی را بمحاکمه 传召某人出庭

~ . . . خلقهای جهان را برای مبارزه با 号召世界人民为反对…而斗争

او را به جلسه فرا خواندند . 他们把他叫去开会了。

فراخور (*farākhor*) 〔形〕 配做…的，不愧为…的，适合于…的

~ به 根据…；与…成比例；与…相称

به ~ حال هر کس 根据每人具体情况

به ~ سن 与年龄相适应

در این جلسه هر یک از شرکت کنندگان به ~ حال خود سخن گفته است . 会议参加者都根据自己的情况发了言。

این درس ~ معلومات ما نیست . 这篇课文不适合我们的程度。

فراخه (*farākhe*) 〔名〕 (由于害怕)发抖，寒噤

فراخی (*farākhee*) 〔名〕 ①广阔，宽广，辽阔②丰富，富裕，富足

فراخیدن (*farākheedan*) 〔动〕 (根 فراخ) ①惊怕，毛发竖起②使…离开，分离③使…宽广

فرا دادن (*farā-dādan*) 〔动〕 (根 فراده) 解说，解释，说明

فراداشتن (~ *dāshtan*) 〔动〕 (根 فرا دار) ①竖起，抬起②伸出(手)，迈出(腿)

~ گوش 倾听，聆听

فرادید (*farādeed*) 〔形、副〕 ①显而易见的，看得清楚的②大概，大约

فرادیس (*farādees*) 见 فردوس

فرار (*farār*) 〔名〕 ①逃走，逃跑②〈军〉开小差，临阵脱逃

از تنگنا ~ 死里逃生

به کشور دیگر ~ 叛国外逃

مغزها ~ 科学家外流

~ راههای 逃走的路线

قوهٔ ~ از مرکز 〈理〉离心力

راههای ~ را بستن 不让(条文等)产生漏洞

دادن ~ 使…逃跑

را بر قرار ترجیح دادن ~ 溜之大吉

(اختیار کردن ~) کردن ~ 逃跑，逃走，开小差，回避，避开
از زندان ~ کردن 越狱
از مدرسه ~ کردن 逃学

فرار (*farrār*) 〔形〕 ①易挥发的，易散发的②短暂的，转瞬即逝的③逃亡的
روغنهای ~ （各种）挥发油

فراراً (*farāran*) 〔副〕 通过逃跑

فرا رسیدن (*farā-raseedan*) 〔动〕（根 فرارس）来到，来临，走到
بمناسبت ~ عیدروز ملی... 值此国庆佳节到来之际…
سرانجام روزی فرا میرسد که... 总有一天会…

فرار طلب (*farār-talab*) 〔名〕 逃跑主义者

فرار طلبی 〔名〕 逃跑主义

فرارفتن (*farā-raftan*) 〔动〕（根 فرا رو）①走出，走向前②走散，四散奔逃③惊奇，吃惊

فرارگاه (*farār-gāh*) 〔名〕 避难所，庇护所

فرارون (*farāroon*) 〔形〕 ①向前的，进步的②笔直的，直接的③幸福的，吉祥的

فراروی (*farārooy*) 〔形、副〕 ①著名的②面对面

فراری (*farāree*) 〔名、形〕 ①逃跑者，逃亡者，流亡者②开小差的，临阵脱逃的③易挥发的
زندانی ~ 逃犯
سرباز ~ 逃兵
~ شدن 躲避，逃避，当逃兵
(~ دادن) ~ کردن 使…逃跑，使…逃走，驱逐，流放
گرمای طاقت فرسا مردم آن شهر را ~ داد. 难以忍受的炎热使该市的居民不得不离开城市。
بنزین مادهٔ ~ است. 汽油是挥发性的气体。

فراریت (*farāriyyat*) 〔名〕 挥发性

فراز I (*farāz*) 〔名、形、副〕 ①提高，上升②顶部，顶峰③敞开的④关闭的⑤在…上面，在…后面
~ بام 在（屋）顶上
~ شهر 在城市上空
~ و نشیب 上坡和下坡，上上下下
بر ~ 在…上面
~ آمدن 走近，来到，到达，升高，升起，联接，联合，产生，出现
~ آوردن 收集，拿回，带来
~ بردن 拿近，送到，使…靠近
~ خواندن 召唤，唤来
~ دادن 打发走，送还
~ رسیدن 发生
~ کردن 关上，闭上，开，打开
~ کشیدن 拖近，拉来，拿出，亮出
~ گرفتن 取回，夺去，剥夺
ما بر ~ کوه رفتیم. 我们一直登上了山顶。

فراز II فراختن 或 فرازیدن 的根

فراز (*ferāz*) 〔名〕 〈理〉阳极

فراز Phrase 〔名〕 〈语〉短语，片语，词组

فرازا (*farāzā*) 〔名〕 （海拔）高度

فراز آباد (*farāz-ābād*) 〔名〕 〈喻〉天空，苍穹

فراز سنج (*~sanj*) 〔名〕 沸点测高器；用三角测量法测量高度的仪器

فرازش (*farāzesh*) 〔名〕 〈化〉升华，挥发

فرازمان (*farāzmān, ferāzmān*) 〔名〕 圣旨，敕令

فرازمند (*farāzmand*) 〔形〕 增长的

آهنگ ~ رشد تولید 生产发展的增长速度

فرازمین (*farā-zameen*) 〔名〕 〈地〉地垒

فرازنده (*farāzande, ferāzande*) 〔名、形〕 ①举起者②打开的，隔开的

فراز نمائی (*farāz-namā-ee*) 〔名〕 地形测绘学；表示不同高度的地形图

فرازی Ⅰ (*farāzee, ferāzee*) 同 بلندی

فرازی Ⅱ 〔形〕 上升的，向上的

فرازیاب (*farāz-yāb*) 〔名〕 〈技〉高度表，测高计

فرازیدن (*farāzeedan*) 同 فراختن

فراساخت (*farā-sākht*) 〔名〕 〈生〉组成代谢，合成代谢

فراست (*farāsat*) 〔名〕 骑马术，相马术

فراست (*ferāsat*) 〔名〕 ①洞察力，远见，见识②机灵，颖悟③相面术

حیوانی ~ 本能

~ علم 相法，相面术

~ مردم زحمتکش و با 勤劳而有智慧的人民

به ~ در یافتن (به ~ دانستن ، به ~ فهمیدن) 猜测到，察觉，识破

فراسة (*ferāsatan*) 〔副〕 靠洞察力，凭远见；通过相面术

فراستمند (*ferāsat-mand*) 〔形〕 ①有洞察力的，有远见的②机灵的，颖悟的

فراستوك (*farāstook*) 〔名〕 燕子

فراسخ (*farāsekh*) 见 فرسخ

فراسوده (*farāsoode*) 同 فرسوده

فراسیون (*farāsiyon*) 〔名〕 〈植〉夏至草（属）

فراش (*farāsh*) 〔名〕 蝴蝶

فراش (*farrāsh*) 〔名〕 ①送信者，信使，信差②仆人，佣人③（显要人物的）警卫，侍从④先知陵墓的看守人⑤（街道）清洁工人

پست ~ 邮差，邮递员

خلوت ~ 男子的贴身男仆

فراش (*ferāsh*) 〔名〕 ①床，榻②铺垫，床垫；地毯③〈喻〉配偶

تجدید ~ کردن （再次）结婚

فراشا (*farāshā*) 〔名〕 （因寒冷或恐怖而引起的）鸡皮疙瘩；寒噤，颤抖

فراش باشی (*farrāsh-bāshee*) 〔名〕 ①总管，管家；宫廷高级侍从②〈史〉宫廷卫队长③邮政局长

فراشتن (*farāshtan*) 同 افراختن

فراشخانه (*farrāsh-khāne*) 〔名〕 （皇宫内的）仆人的住房

فراشی (*farrāshee*) 〔名〕 ①信使的职务②仆人（侍从、听差）的职务

فراشیدن (*farāsheedan*) 〔动〕 （根 فراش ） 颤抖，打寒噤；起鸡皮疙瘩

فراصوت (*farā-sowt*) 〔形、名〕 ①超声（频）的；超声速的②超声，超音速

~ مبحث 超声波学

~ مولد 超声发生器

فراصوتی 〔形〕 超声的，超音速的

~ امواج 超声波

فراعنه (*farā'ene*) 见 فرعون

فراغ (*farāgh*) 同 فراغت

فراغ (*ferāgh*) 〔名〕 ①（高脚）酒盅，酒杯②凉风

فراغبال (*farāghbāl*) 〔形〕 平静的，生活安宁的

فراغت (*farāghat*) 〔名〕 ①空闲，闲暇，休息②平静，安静，安宁；机会③摆脱（某事）

(~ بال) خاطر ~ 心情平静，坦然，泰然
~ ساعات 空闲时间
~ آوردن 带来安宁
~ جستن 偷闲
~ دادن (را ، به) 使…得到安静（或休息）；使…有时间（去做某事）
~ داشتن 有时间（去做某事）
من در این دو روزه ~ نداشتم . 这两天我一直没空。
از کسی ~ داشتن 不关心某人
~ یافتن (~ حاصل کردن) 得清闲，摆脱（某事）

فراق (*ferāgh*) 〔名〕 分别，分离，离别
~ کشیدن 经受离别的痛苦

فراقیه (*ferāghiyye*) 〔名〕 离别诗，哀诗
~ اشعار 同上

فراك Frock 〔名〕（男子）礼服

فراکسیون Fraction 〔名〕 ①派别，派系②小部分；片断；碎片

فراکشیدن (*farā-kesheedan*) 〔动〕（根 فراکش）①拖来，拖近②向上拖，向上抬

فراکن (*farākan*) 〔名〕 经洪水冲刷过的高低不平之地

فراگذاشتن (*farā-gozāshtan*) 〔动〕（根 فراگذار）放出，释放，放走

فراگرفتن (~*gereftan*) 〔动〕（根 فراگیر）①笼罩，包围②遍及，普及③掌握，精通，学会④抓住，占有
او زبان فارسی را فرا گرفته است . 他已掌握了波斯语。
ابرها قلهٔ کوه را فرا گرفت . 云彩遮住了山顶。
عشق به میهن دل او را فرا گرفت . 他心中充满了对祖国的爱。
سیل تمام شهر را فرا گرفت. 洪水包围了整个城市。

فراگوش (~ *goosh*) ： ~ داشتن 聆听，倾听

فرامش (*farāmosh*) 同 فراموش

فرامشت (*farāmosht*) 同 فراموش

فراموش (*farāmoosh*) 〔形、名〕 ①忘记的，忘掉的，忘却的②忘记
~ دادن 忘记，忘却
~ شدن 被忘记，被忘却
فراموشم شد . 我忘记了。
~ کردن 忘记，忘掉
خود را ~ کردن 舍己为人，忘乎所以

فراموش پیشه (~*peeshe*) 同 فراموش کار

فراموش خانه 〔名〕 ①共济会分会②墓地，公墓③（古代专制时期的）牢房，监狱

فراموش شدنی (~ *shodanee*) 〔形〕 ①易被忘记的②可以忘记的

فراموش کار 〔形〕 健忘的，漫不经心的

فراموش کاری 〔名〕 健忘，漫不经心，粗心大意

فراموش مرامکن (~*marā-makon*) 同 فراموشم‌مکن

فراموشم مکن (*farāmoosham-makon*) 〔名〕〈植〉勿忘草

فراموش نشدنی (*farāmoosh-nashodanee*) 〔形〕 难忘的，念念不忘的，忘记不了的

فراموشی (*farāmooshee*) 〔名〕 ①忘记，忘却②易忘，健忘
در بوتهٔ ~ افتادن 被人遗忘
به (باد) ~ دادن (یا سپردن) 忘记，忘

فرانهادن (*farā-nehādan*) 〔动〕（根 فرانه）①放置，安放②谈心③说，讲述

فراوان (*farāvān*) 〔形、副〕①丰富的，大量的，很多的，大批的②多，很多，许多

دریای ~ 深海

محصول ~ 丰收

شدن ~ (بودن ~) 增长，增加，成为富裕

پنبه امسال ~ است . 今年棉花非常多。

در این رودخانه ماهی ~ است . 这条河里有很多鱼。

فراوانی 〔名〕 丰富，大量，大批，富足

امسال سال ~ است . 今年是个丰收年。

فرآورده (*far-āvarde*) 〔名〕 产品，成品，制成品

های دامی ~ 畜产品

های صنعتی ~ 工业产品

های فرعی ~ 副产品

های نفت ~ 石油产品

فراه (*farāh*) 〔名〕 法拉（阿富汗）

فراهت (*farāhat*) 〔名〕 ①精巧，灵巧，熟练②活泼，伶俐③高兴，欢乐

فراهم I (*farāham*) 〔形〕 ①收集的，聚集的，积累的②现成的，准备好的

آمدن ~ 集合；取得，形成

آوردن ~ 收集；得到，弄到；准备，生产

بودن ~ 准备就绪，具备

وسایل مسافرت هنوز ~ نیست . 旅行用的物品还没有准备好。

شدن ~ 准备好；具备

شرایط لازم برای این کار هنوز ~ نشده است . 做这件事的必要条件还没有具备。

کردن ~ 准备；带来，造成；取得，得却，完全遗忘

داشتن ~ 记忆力不好，易忘

او مرد بسیار خوبی است ولی حیف که ~ دارد . 他这个人不错，可惜的是容易忘事。

به دست ~ سپردن (یا دادن) 忘记，忘却

فراموشیدن (*farāmoosheedan*) 〔动〕（根 فراموش）忘记，忘却

فرامیکروسکوپ (*farā-mekroskoop*) 〔名〕超显微镜

فرامین (*farāmeen*) 见 فرمان I 条

فران Furan 〔名〕〈化〉呋喃；氧（杂）茂

فرانس 同 فرانسه

فرانسوی (*farānsavee*) 〔形、名〕 ①法国的，法国人的②法国人

زبان ~ 法语

فرانسوی مآب (*~ma-āb*) 〔名、形〕 ①（衣服、发式等）学法国的②崇拜法国(的)，亲法国(的)③法国化(的)

فرانسه France 〔名〕 ①法国，法兰西（欧洲）②法语

فرانسیوم Francium 〔名〕〈化〉钫

فرانك Franc 〔名〕 法郎（法国、比利时和瑞士等国的货币单位）

بلژیك ~ 比利时法郎

سویس ~ 瑞士法郎

فرانسه ~ 法国法郎

فرانك Frank 〔名〕法兰克人(日耳曼人的一支)

فرانك (*farānak*) 〔名〕（马的）大步跑，奔驰

فرانكو Franco 〔形〕 免费的；免交邮费的；免交运费的

فرانگشتی (*fer-angoshtee*) 〔名〕 手指烫发法(指用手指、梳子等卷发，与电烫有别)

到，提供

در جامعهٔ کهنه زحمتکشان بزحمت میتوانستند وجه معاش خودرا ~ کنند . 在旧社会劳动人民很难维持生活。

آنها مقدمات این پروژه را ~ کردند . 他们为这项工程的施工作了准备。

~ کشیدن 使…团结起来；使…皱起来

فراهم Ⅱ 〔名〕〈植〉轮，轮生体，环生体

فراهیختن (*farāheekhtan*) 〔动〕（根 فراهیز）①吊，悬②训练，教育③拔，抽（刀、枪等）

فراهید (*farāheed*) 见 فرهود

فرایاز (*farāyāz*) 〔形〕①前进的，日益增进的②〈数〉累进的

فرایازی 〔名〕〈数〉级数

فرائد (*farā-ed*) 见 فریده

فرائض (*farā-ez*) 见 فریضه

فربود (*farbood*) 〔形〕①对的，正确的②坚定的，坚信的，正宗的

فربود کیش 〔形〕信念坚定的，正统信念的

فربه (*farbeh*) 〔形〕①肥的，胖的②重的，沉重的③有力的，强大的④重大的，重要的

~ حیوان 膘壮的动物

~ فوج 劲旅

~ شدن 发胖，变得肥胖

~ کردن 养肥，喂肥

فربه انصاف (~ *ensāf*) 〔形〕有良心的，公正的，公道的，正义的

فربه سرین (~*soreen*) 〔形〕臀部肥大的

فربهی (*farbehee*) 〔名〕肥，肥胖

فربیون (*farbiyon*) 〔名〕〈植〉大戟属植物

فرت (*fart*) 〔名〕经线（与纬线相对）

فرتاش (*fartāsh*) 〔名〕存在，生存

فرت فرت (*fert-fert*) 〔副〕快地，迅速地，急促地

فرتوت (*fartoot*) 〔形、名〕①年老的，老朽的，衰老的②年迈体衰的老人

فرتوتی 〔名〕年老，衰老，老朽，高龄

فرتور (*fartoor*) 〔名〕（水中或镜子里照出的）影子

فرث (*fars*) 〔名〕牲畜肠胃里的废料

فرج (*farj*) 〔名〕（复 فروج）①〈解〉阴户，阴门②裂缝，孔隙，窟窿，孔

~ ورم (~ التهاب) 〈医〉外阴炎

فرج (*faraj*) 〔名〕①愉快，快乐②慰藉，安慰③（摆脱某种困境的）出路，办法

فرج (*foraj*) 见 فرجه

فرجاد (*farjād*) 〔形、名〕博学的（人），有学问的（人）

فرج البحر (*farjol-bahr*) 〔名〕水母，海蜇

فرجام (*farjām*) 〔名〕①结束，结局，下场②结果③利益，益处④幸福⑤〈法〉（撤销原判决的）审理

از آغاز تا ~ 从头至尾，自始至终

به ~ 最后，终于

~ خواستن (~ دادن) 〈法〉呈上诉状，提出诉讼

فرجام خواسته (~ *khāste*) 〔名〕〈法〉要求撤销原判者，要求重新审理者

فرجام خوانده (~ *khānde*) 〔名〕〈法〉（重新审理时的）被告人

فرجام خواه (~*khāh*) 〔名〕〈法〉原告人

فرجام گاه (~ *gāh*) 〔名〕①坟墓②〈宗〉终审日

③〈生〉（细胞分裂的）末期

فرجامی 〔形〕 ①完成的，最终的，最后的②〈法〉上诉的，重新审理的

~ رسیدگی 上诉审理，重新审理

فرجامین 〔形〕 完成的，最终的

فرجد (*farjad*) 〔名〕 曾祖父，外曾祖父

فرجود (*farjood*) 〔名〕 奇迹

فرجه (*forje*) 〔名〕（复 فرج） ①喘息，间歇；间隔②孔，空隙，裂缝③大小；（角的）度

~ دادن 延期，缓期（付款）

فرجی (*farjee*) 〔形〕 〈解〉阴门的，阴门状的

فرچه (*ferche*) 〔名〕 （刮脸涂油等用的）刷子，刷笔

فرح (*farah*) 〔名〕 高兴，愉快，快乐

~ بخشیدن（~ دادن） 使高兴，使活跃

از دیدن این مناظر فرحی به انسان دست میدهد. 看到这些风景使人心旷神怡。

فرحاً (*farahan*) 〔副〕 高兴地，愉快地

فرح آور (*farah-āvar*) 〔形〕 令人高兴的，令人愉快的

فرح افزا (~*afzā*) 同 فرح آور

فرحان (*farhān*) 〔形〕 高兴的，愉快的

فرح انگیز (*farah-angeez*) 同 فرح بخش

فرح بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 令人高兴的，使人愉快的，有生气的

فرحت (*farhat*) 〔名〕 ①高兴，愉快，快乐，享乐②小费，赏赐

فرحناك (*farah-nāk*) 〔形〕 高兴的，愉快的，快乐的

فرخ (*farrokh*) 〔形〕 ①幸福的，幸运的，吉祥的②富丽堂皇的，雄伟的，壮丽的③美丽的，漂亮的，优美的

~ سال 吉祥的一年

فرخ (*farkh*) 〔名〕（复 فروخ ، افراخ ، فراخ） 小鸡，雏鸽

فرخاد (*farkhād*) 〔形〕 胜利的，凯旋的

فرخار (*farkhār*) 〔名〕 ①图案装饰，装饰品②多神教教堂

فرخاش (*farkhāsh*) 〔名〕 ①争端，冲突；发怒②训斥，斥责

فرخ پی (*farrokh-pey*) 〔形〕 带来幸福的，使人幸运的

فرختن (*ferokhtan*) 同 فروختن I 条

فرخج (*farakhj*) 〔形〕 丑恶的，奸诈的，阴险的

فرخجسته (*far-khojaste*) 〔形〕 吉祥的，幸福的，愉快的

فرخش (*farakhsh*) 〔名〕 臀，臀部，屁股

فرخشور (*farakhshoor*) 〔名〕 先知，预言者

فرخشه (*farakhshe*) 〔名〕（放杏仁的）甜馅饼

فرخ فال (*farokh-fāl*) 〔形〕 幸运的，幸福的

فرخ لقا (~ *laghā*, ~ *leghā*) 〔形〕 美丽的，面庞可爱的

فرخمیدن (*farkhmeedan*) 〔动〕（根 فرخم） 弹（棉花），轧（棉花）

فرخنج (*farkhanj*) 〔名、形〕 ①好处，益处，利益②份，部分

فرخندگی (*farkhondegee*) 〔名〕 幸福，吉祥，吉利

فرخنده (*farkhonde*) 〔形〕 ①吉祥的，吉利的②幸福的，愉快的，高兴的

~ سال 吉祥的年头

~ عید 欢乐的节日

! باد ~ 祝繁荣昌盛!

فرخنده بخت (~ *bakht*) 〔形〕 走运的，幸运的

فرخنده پی (~ *pey*) 〔形〕 走运的，好运气的；幸福的，幸运的

فرخنده حال 〔形〕 高兴的，愉快的；幸福的

فرخنده رأی (~ *ra'y*) 〔形〕 英明的，贤明的，明理的

فرخنده طالع (~ *tāle'*) 〔形〕 走运的，运气好的，福星高照的

فرخنده فال 同 فرخنده طالع

فرخنده فرجام (~ *farjām*) 〔形〕 结局好的；繁荣的

فرخ نژاد (*farrokh-nejhād*) 〔形〕 民族兴旺的

فرخو (*farkhow*) 〔名〕 剪枝，锯树枝；（田间）除草

فرخوی (*far-khooy*) 〔形〕 性格好的，好品质的

فرخویدن (*farkheedan, farkhveedan*) 〔动〕 (根فرخو) 剪枝，整枝，锯树枝

فرخی (*farrokhee*) 〔名〕 幸福；吉祥，吉利

فرخیدن (*farkheedan*) 〔动〕（根 فرخ ）①跳，跳跃②跳舞，舞蹈

فرد (*fard*) 〔名、形〕（复 افراد ）①人，个人，个体②单数（的），奇数（的）③名单，名册④单位⑤诗的两行⑥唯一的，无双的，无比的

~ ~ 一个一个地，逐个地

اجرای این کار بسعی و جدیت ~ ~ ما بستگی دارد . 要干好这件事就得看我们每一个人的努力了。

(اکمل ~) اعلی ~ 优良，优质，特级

مالیاتی ~ 税收册

~ جوهر 〈理、化〉原子，微粒

~ روزهای 单日（指伊朗历的 یکشنبه ، سه شنبه ، پنجشنبه ）

~ عدد 单数

~ منحصر به 唯一的，仅有的；独一无二的

راه منحصر به ~ اینست که . . . 唯一的办法就是…

هر فردی از آنها 他们当中的每一个人

بر هر فردی از افراد تحصیل علم واجب است . 每个人都必须学习科学知识。

فردا (ی) (*fardā*) 〔副〕 明日，明天

آنروز ~ 次日

شب ~ 明晚

قیامت ~ 〈宗〉终审日

~ پس 后天

~ پسین 大后天

! کار امروز را به ~ میفکن 〈谚〉今日事今日毕。（直译：不要把今日事推到明天干）

~ را که دیده ؟ (انسان از ~ چه خبر دارد ؟) 〈俗〉谁曾见过明天？走着瞧吧，到时候都会知道的。

چو ~ رسد فکر ~ کنیم . 〈谚〉明天的事，明天去考虑。（比喻别为未来担心）

فرداً (*fardan*) 〔副〕 单独地，单个地，独自地

فرداً فرد (*fardan-fard*) 〔副〕 逐个地，分别地，一个一个地

فرد پرستی (*fard-parastee*) 〔名〕 ①自我中心说②个人崇拜

فردسمان (~ *somān*) 〔名〕 〈动〉奇蹄类

فرد فرد (*fard-fard*) 〔副、名〕 ①个别地，一个一个地②每个人，每人

~ از 由每个人…

از ~ شاگردان 由每个学生…

~ به 给每个人…，为每个人…

او به ~ شما سلام رسانده است . 他向你们一一问好。

فرد گری (~ *garee*) 〔名〕 个人主义

فردوس (*ferdows*) 〔名〕（复 فرادیس）①天堂，乐园②花园

فردوس آشیان (~ *āshiyān*) 〔形〕 仙逝的，登天的

فردوسی (*ferdowsee*) 〔名〕（波斯大诗人）菲尔杜西（著有«王书»等）

فردی (*fardee*) 〔形〕 单独的，个人的，个体的，为个人用的

~ کار 私事

فردیت (*fardiyyat*) 〔名〕 个性，特性

فردین (*fardeen*) فروردین 的缩写形式

فرز (*farz*) 同 بزرگ

فرز Ⅰ (*ferz*) 〔形、副〕 灵活的（地），敏捷的（地），活泼的，活跃的；轻盈的

بچهٔ فرزی است . 他是一个活泼的孩子。

~ کار میکند . 他干工作很利索。

فرز Ⅱ 〔名〕 ①青绿，青翠；青葱的草木②精力旺盛，新鲜，清新

فرز Ⅲ 〔名〕 〈棋〉相

فرز Ⅰ (*ferez*) 〔名〕 田间的一种野生植物名

فرز Ⅱ 〔名〕 铣刀

~ دستگاه 铣床

فرزاده (*farzāde*) 〔名〕 生面团，面肥

فرزام (*farzām*) 〔形〕 值得小心的，配得上的，合适的

فرزان (*farzān*) 〔名、形〕 ①英明，智慧②巩固，稳固③博学的，聪明的

فرزان (*ferzān*) 同 فرزین

فرزانگان (*farzānegān*) 见 فرزانه

فرزانگی (*farzānegee*) 〔名〕 ①智慧，学问，学识②优秀，杰出，卓越

فرزانه (*farzāne*) 〔名、形〕（复 فرزانگان）①贤哲，智者，学者②博学的，有学问的③聪明的，明智的

فرزبود (*farzbood*) 〔名〕 智慧，才能

فرزجه (*farzaje*) 〔名〕 〈医〉坐药，塞药，栓剂

فرزد (*farazd, forozd*) 〔名〕 绿青（田间的一种野生植物）

فرزدق (*farazdagh*) 〔名〕（复 فرازد）一片（只）面包，面包屑

فرزند (*farzand*) 〔名〕 小孩，子女

آفتاب ~ 太阳的儿子（指宝石）

ارشد ~ 长子（女）

رضاعی ~ 养子，养女

مجوس ~ 〈喻〉酒（原意：拜火教教徒之子）

ناخلف ~ 不肖子孙

فرزند خواندگی (~ *khāndegee*) 〔名〕 收…为义子（或义女）

فرزند خوانده (~ *khānde*) 〔名〕 养子，养女

فرزند زاده (~ *zāde*) 〔名〕 孙子

فرزند شاد 同 فرزنشاد

فرزندکش (~ *kosh*) 〔名〕 杀子女者

فرزندکشی 〔名〕 杀害子女

فرزند مرده (~ *morde*) 〔形〕 子女死了的

پدر ~ 失去儿女的父亲

فرزندی (*farzandee*) 〔名、形〕 ①子女的地位②子女的，孝顺的③孝顺

پدر (و) ~ 公平的，坦率的，正直的

معاملهٔ پدر (و) ~ 公平交易

～ وظایف 子女的义务

به ～ قبول کردن (به ～ گرفتن) 收…为义子（或义女）

فرزنشاد (*farzanshād*) 〔名〕 沉思，考虑

فرزی (*ferzee*) 〔名〕 〈口〉机灵，敏捷，灵活，随机应变

فرزین (*farzeen*) 〔名〕 〈棋〉相

～ شدن 〈棋〉成为相

پیاده ～ شد . （国际象棋中）卒子升格为相。

فرژ (*farajh*) 〔名〕 〈植〉大黄属植物

فرس (*faras*) 〔名〕（复 افراس ، فروس ）①〈天〉飞马座②马

～ اعظم 〈天〉飞马座

فرس (*fors*) 〔形、名〕 ①波斯的②波斯语③波斯人④波斯（国）

～ قدیم 古波斯语

فرس Force 〔名〕 力量，威力

فرسا (*farsā*) ① فرسودن 的根②可做构词后缀，如：～ جان ، ～ طاقت 等

فرساد (*farsād*) 〔名〕 学者，有学问的人

فرسان (*forsān*) 见 فارس (*fāres*)

فرسانیدن (*farsāneedan*) 〔动〕（根 فرسان ）使…磨损，使…陈旧，耗损

فرسایش (*farsāyesh*) 〔名〕 〈地〉（土壤）侵蚀

فرسایش کننده (～ *konande*) 〔形〕 消耗…的

فرساینده (*farsāyande*) 〔名〕 磨损者，消耗者，耗损者

فرسائیدن 同 فرسودن

فرسب (*farasb*) 同 فرسپ

فرسپ (*farasp*) 〔名〕（建筑物中的）横梁

فرسپس Forceps 〔名〕 〈医〉（妇产科外科手术用的）钳子，镊子

فرستادن (*ferestādan*) 〔动〕（根 فرست ）①派，派遣②打发，发送；转寄，发行

～ بیرون 发布，派出，出口

ما بآنها پیغام فرستادیم . 我们已给他们带去了口信。

فرستاده 〔名、形〕（复 فرستادگان ）①代表，使者②〈宗〉预言家，先知③被派遣的，被发送的④输出的，出口的

فرستاده‌ها 〔名〕 输出商品，出口商品

فرستنده (*ferestande*) 〔名〕 寄信人，寄发人，出口商，输出者

～ بار （货物的）托运人，承运人

～ دستگاه （无线电）发报机，发射台

فرستوك (*farastook*) 〔名〕 燕子

فرسته (*fereste*) 同 فرستاده 或 فرشته

فرسخ (*farsakh*) 〔名〕（复 فراسخ ）"法尔萨赫"（长度单位，等于6.24公里）

فرسك (*feresk*) 〔名〕（水彩）壁画

فرس ماژور Force Majeure 〔名〕 ①优势，压倒的力量，不可抗拒的压力②（外交上）不可抗拒的胁迫③（使之无法履行契约的）不可抗力（如天灾、战争等）

فرسنداج (*farsandāj*) 〔名〕 ①预言者②报信者，信使

فرسنگ (*farsang*) 〔名〕 "法尔生格"（长度单位，等于6.24公里）

ده می‌بینی و ～ می‌پرسی . 〈谚〉多此一举。（直译：见到村子还问有多远）

فرسنگسار (～ *sār*) 〔名〕 里程碑

فرسودگی (*farsoodegee*) 〔名〕 ①磨损，破旧，

陈旧，老朽②疲惫不堪，困倦

فرسودن (*farsoodan*) 〔动〕（根（ی）فرسا）①磨损，磨坏，毁坏②（衣服）穿旧，穿坏③疲惫不堪，精疲力竭

جانش از غم و غصه فرسوده شد . 他悲伤过度，身体虚弱。

فرسوده (*farsoode*) 〔形〕①磨损的，破旧的，老朽的②疲惫不堪的，精疲力竭的

~ شدن 磨损，耗尽

فرسوده رزم (~ *razm*) 〔形〕厌战的

فرسی (*forsee*) 〔形〕古波斯语的，波斯的

فرسیدن (*farseedan*) 同 فرسودن

فرش (*farsh*) 〔名〕①地毯，垫子②路面③铺上，铺开，展开

~ زمردین 〈喻〉碧绿的草地

~ عاج 〈喻〉积雪的地面

~ مشمع (~ رطوبت ناپذیر) 铺在地上的防潮布

يك دست ~ 一条地毯，（给一间房准备的）一套地毯

~ كردن 铺开，展开（地毯等）

خیابان را با سنگ ~ كردند . 他们用石头铺了路。

اطاق با قالیهای ابریشمی ~ شده بود . 屋子里铺上了丝织地毯。

فرشش زمین است لحافش آسمان . 他把天当被子地当床。（即，他一贫如洗）

فرش (*forsh*) 〔名〕①细砂，砂子，砂石②砂地③初乳

فرشتگان (*fereshtegān*) 见 فرشته

فرشتوك (*farashtook*) 〔名〕燕子

فرشته (*fereshte*) 〔名〕（复 فرشتگان）天使，天神，神差

~ گل 〈植〉独活属植物

فرشته‌ای 〔形〕天仙般的，如天使的

فرشته خصال (~ *khesāl*) 〔形〕天使般性格的

فرش خانه (*farsh-khāne*) 〔名〕地毯陈列室

فرش فروش (~ *foroosh*) 〔名〕地毯商

فرش كن (*forsh-kan*) 〔名〕挖泥船，疏浚船；疏浚机

فرشه (*fershe*) 〔名〕须刷

فرشی (*farshee*) 〔名〕地毯的，地毯状的

فرشیم (*farsheem*) 〔名〕部分，段，份额

فرص (*foras*) 见 فرصت

فرصاد (*fersād*) 〔名〕①桑椹②葡萄核

فرصت (*forsat*) 〔名〕（复 فرص）①机会，时机②空闲，闲暇，余暇

در اولین ~ 首先，一有机会便…

در پی ~ تازه 寻求新的机会

سر ~ 在闲暇时间

در اندك فرصتی 在短时间内

مترصد ~ بودن 窥测时机

منتظر ~ بودن 等待机会，伺机

~ دادن 提供机会，给予机会

~ را از دست دادن (~ را فوت كردن) 失去时机，失之交臂

~ سرخاراندن نداشتن 忙得不可开交

~ را غنیمت شمردن (~ مغتنم شمردن ، ~ دانستن) 趁机，利用时机，抓住机会

~ كردن (~ یافتن ، ~ پیدا كردن) 找时机，抽空

در این روزها ~ نمیكنم كه بدیدن شما

. بیایم 这些天我抽不出空去看望你。

اگر فرصتی دست داد بدیدن آنها خواهیم

. رفت 如果有机会,我们一定去看望他们。

. ~ نداشتیم آنجا برویم 我们还不曾去过那儿。

فرصت جو (ی) (~ *joo*) 〔形〕 寻找机会的,投机的

فرصت طلب (~ *talab*) 〔名〕 投机分子,机会主义者

فرصت طلبانه 〔副〕 投机地,看风使舵地

فرصت طلبی 〔名〕 投机,看风使舵,机会主义

فرصت یاب 〔形、名〕 ①投机的,捕捉时机的②投机分子

فرض (*farz*) 〔名、形〕(复 فروض)①假定,假设,设想,推测②责任,义务③〈宗〉法令,法规④一定的,必定的,必然的

~ علمی 科学假设

فروض قبلی 先决条件,前提

بر ~ (به ~ اینکه) 假定说,假设说

به ~ اینکه حق با شما باشد نباید پرخاش

. کنید 就算你是对的,也不应当发火呀!

~ شمردن (~ دانستن) 把…看作自己的责任,认为…是自己的义务

~ کردن 假设,假想,假定

اگر ~ کنیم که هیچ کسی نیاید . . . 假设谁也不来的话…

~ محال کردن 打一个不现实的比方

~ مسلم گرفتن 想当然,必然

بر ما ~ است که از مبارزات عادلانۀ مردم

. جهان پشتیبانی کنیم 支持世界人民的正义斗争是我们的义务。

. ~ محال محال نیست 〈谚〉设想一件不可能做到的事并不难。

فرضاً (*farzan*) 〔副〕 假定说,假设,推想

~ نیامد ، آنوقت چه باید کرد ؟ 假如他不来,该怎么办呢?

فرضه (*forze*) 〔名〕 ①海港,港口,码头②河口,渡口③船坞

فرضی (*farzee*) 〔形〕 ①假设的,假想的,设想的②责无旁贷的,义不容辞的

~ دلیل 推定证据

. خط استواء یك خط ~ است 赤道是一条设想的线。

. این کار ~ است 做这件事是责无旁贷的。

فرضیات (*farziyyāt*) 见 فرضیه

~ غیر ممکنه 不切实际的假设

فرضیه (*farziyye*) 〔名〕(复 فرضیات)①假想,假设,假定②义不容辞的职责,不可推卸的责任

~ قضائی 法律推论

از روی ~ 按照推测,想象上

فرط (*fart*) 〔名〕 ①过度,过多,过份②强烈,剧烈

~ تعرق 〈医〉多汗症

از ~ خستگی 由于过度疲劳

از ~ محبت 由于酷爱

فرع (*far'*) 〔名〕(复 فروع ، فروعات)①枝,旁枝②分枝处,分叉处,岔道口,分支③派生,衍生④利息,利润⑤枝节,次要问题⑥结局,结果

~ اسم یا ضمیر 〈语〉名词(或代词)修饰语

~ زیاده بر اصل 利息多于本金;〈转〉喧宾夺主

قیدی ~ 〈语〉状语修饰语

. این بیماریها ~ آلودگی هوا است 这些病症都是由于空气污染所引起的。

. آن قرضه هزار یوان میشود ~ 那笔贷款的利息是一千元。

. اینها همه ~ عدم آموزش و تربیت فکری است 所有这些都是由于缺乏思想教育而造成的。

فرعاً (*far'an*) 〔副〕 包括利息在内

فرع آور (*far'-āvar*) 〔形〕 有利可图的，生利的

فرع بندی (*~bandee*) 〔名〕 计算利率，剪息票

~ کردن 同上

فرعون (*fer-own*) 〔名〕（复 فراعنه）①法老（埃及古代皇帝的称号）②〈喻〉暴君，霸王，独裁者

فرعونی 〔形〕 ①法老的②暴虐的，专制的，独裁的，专横的

فرعی (*far-ee*) 〔形〕 ①次要的，第二位的②派生的③从属的，辅助的

~ جملهٔ 〈语〉从句

~ خط （铁路）备用线，侧线，支线

~ کوچهٔ 由主要街道叉开的胡同

~ محصول 副产品

~ مؤسسات （企业的）分号，分行

~ نتیجهٔ 推论，系定理

فرغ (*fargh*) 〔名〕 小鸡

فرغار (*farghār*) 〔形〕 弄湿的，混合的

فرغاریدن (*farghāreedan*) 〔动〕（根 فرغار）①弄湿②揉面，和面

فرغانج (*farghānaj*) 〔名〕 母牛；母驴

فرغر (*farghar*) 〔名〕 ①行将枯竭的河床②小水沟，小水坑③水池，水塘

فرغردن (*farghardan*) 同 فرغاریدن

فرغن (*farghan*) 同 فرکن

فرغند I (*farghand*) 〔名〕 爬蔓植物，常春藤（属）

فرغند II 〔形〕 ①臭的，气味难闻的②肮脏的，卑鄙的

فرغوك (*farghook*) 〔形、名〕 ①寂静的，沉默的，无声的②懒惰；缓慢

فرغول (*farghool*) 〔名〕 ①疏忽，粗枝大叶，马虎②迟缓，耽误，拖延

فرغیش (*fargheesh*) 〔形〕 旧的，破烂的，穿破的

فرفتن (*fereftan*) 同 فریفتن

فرفر (*ferfer*) 〔副〕 ①急速转动地，飞旋地②同 فرفره

فرفره 〔名〕 ①陀螺，空竹；（玩具）风车②干活毛躁；说话快

مثل ~ رفتن 〈口〉一阵风似地跑掉

فرفره‌ای 〔形〕 ①陀螺状的，空竹状的②〈解〉滑车关节的，枢轴关节的

فرفری (*ferferee*) 〔形〕 〈口〉卷起来的；卷发的，卷曲的

موهارا ~ کردن 卷头发

فرفور (*ferfoor, forfoor*) 〔名〕 〈动〉鹌鹑

فرفوس (*farfoos*) 〔名〕 〈矿〉斑岩

فرفهن (*farfahn*) 〔名〕 〈植〉马齿苋属

فرفیر (*farfeer*) 〔名〕 ①紫红色，紫色②鹧鸪

فرفیریه (*ferfeeriye*) 〔名〕 紫红色，紫色，朱红色，深红色，赤红

فرفیون (*farfiyon*) 〔名〕 〈植〉大戟属

فرق (*fargh*) 〔名〕 ①区别，差别，差异②分开，隔开，分离③（头发的）分缝④头顶，天灵盖

~ جزئی 细微的差别

~ خاص 差异；特殊性

یک دنیا باهم ~ داشتن 南辕北辙，截然相反

~ دیدن (بین) 辨别出

~ قایل شدن 区别对待

~ کردن (~ داشتن) 不同，有区别

چه ~ میکند ؟ 这有什么关系呢？这也无妨。

~ نمیکند . 没有区分；反正一样。

برای ما فرقی ندارد . 这对我们来说没有什么区别。

این دو کلمه با هم فرقهای دقیقی دارند . 这两词有细微的区别。

~ باز کردن (~ گذاشتن) （头发）分头

او از طرف راست ~ سرش را باز میکند . 他从右面分头。

~ گذاشتن (~ دادن، ~ نهادن) 区别，辨别

من نمیتوانم بین این دو رنگ ~ بگذارم . 我分辨不出这两种颜色。

فرق (*feragh*) 见 فرقه

فرق افشان (*fargh-afshān*) 〔名〕（举行婚礼时撒向新娘和新郎的）硬币

فرقان (*forghān*) 〔名〕 ①识别，辨认，认清（是非、真假、善恶等）②‹古兰经›或其他经书

فرقت (*forghat*) 同 فراق

فرقت Frigate 同 فرقتین

فرقت (*ferghat*) 同 فرقه

فرقتین (*ferghateyn*) 〔名〕 ①（前桅为横帆，主桅为纵帆的）双桅帆船②（十八世纪到十九世纪）装有大炮的快速帆船③驱逐领舰，护卫舰，护航舰

فرقد (*farghad*) 〔名〕 ‹天›（小熊星座中的）帝星或太子星

فرقدان (*farghadān*) 〔名〕 ①‹天›（小熊星座中的）帝星和太子星②‹喻›极高的地位，崇高的职责

فرقد سای (*farghad-sā*) 〔形〕 获得最高荣誉的；获得最高职位的

فرقدین (*farghadeyn*) 同 فرقدان

فرقه (*ferghe*) 〔名〕（复 فرق）①‹宗›教派②党派，派别，宗派，小集团③‹军›师④‹口›坏习惯

او اهل هیچ فرقه‌ای نیست . 他是个正派人。（不与坏人为伍）

فرقه‌ای 〔形〕 教派的；党派的，派别的，宗派的

فرقه باز 〔名〕 教派成员；宗派主义者，派别分子

فرقه بندی (*~ bandee*) 〔名〕 组成派别，结成宗派，搞小集团

فرقه سازی 〔名〕 派别主义；派别活动

فرقه طلب (*~ talab*) 同 فرقه باز

فرقه گرائی (*~ gerā-ee*) 〔名〕 宗派，宗派主义

فرکال (*farkāl*) 同 پرگار

فرکانس Fréquence 〔名〕 ①‹理›频率，周率②次数，出现率

فرکن (*farkan*) 〔名〕 ①（洪水冲成的）河床；小水渠，水沟②旧衣服，破布；破旧物

فرکند (*farkand*) 同 فرکن

فرکندن (*farkandan*) 〔动〕（根 فرکن）撕，撕破

فرکنده 〔形〕 陈旧的，破烂的，穿破的

فرگاه (*fargāh*) 同 حضرت

فرم (*faram*) 〔名〕 痛苦，悲伤，忧郁，苦恼

فرم Farm 〔名〕 农场，农庄，（畜）牧场

~ دام پروری 畜牧场

~ صاحب 农场主

فرم Form 〔名〕 ①形式，方式，手段②制服③外貌，外形，身段；款式④〈印〉印版

~ تلگراف 电报单

~ سفری 行军服

~ سلام （检阅）礼服

~ معمول 便服

~ ورزشی 运动服

~ بستن 排（铅字），为（原稿）排版，把…拼版

فرما(ی) (*farmā*) : ① فرمودن 的根②可做构词后缀，如：~ حکم ، ~ کار 等

فرمال Formule 〔名〕 ①公式，程式②〈数〉公式③〈化〉式

فرمالدئید Formaldehyde 〔名〕 〈化〉甲醛

فرمالیته Formality 〔名〕 ①手续；仪式；程序②形式主义；拘泥于形式

~ از روی 形式主义地

فرمالیته‌بازی 〔名〕 搞形式主义，华而不实

فرمالیست Formalist 〔名〕 形式主义者，拘泥于形式的人

فرمالیسم Formalism 〔名〕 （文学、艺术上的）形式主义，拘泥于形式

فرمالین Formalin 〔名〕 〈化〉福尔马林，甲醛水溶液

فرمان I (*farmān*) 〔名〕 （复 فرامین）①命令，指令，训令；敕令②圣旨，诏书③〈史〉告示

~ مشروطه (یا آزادی) （英国历史上的）大宪章

~ نظامی 军事命令

... ~ به 奉…之命

~ بردن 听从，服从；（奉命）出差

~ دادن 下命令，下指令，下诏书

~ راندن 统治，控制；治理

~ صادر کردن 发布命令

~ یافتن 接受指令；〈喻〉去世，死亡

ماه گذشته به دنبال اجرای ~ رفتیم. 我们上个月出差执行任务去了。

ما ~ مقامات بالا را بخوبی اجراء کردیم. 我们很好地执行了上级的命令。

فرمان II 〔名〕 舵，方向盘，驾驶盘，（炮的）转轮

~ اتومبیل 汽车驾驶盘

~ هواپیما 飞机驾驶杆

~ دستهٔ 驾驶杆，操纵杆

~ میلهٔ 舵柱

~ پشت نشستن 驾驶，操纵

فرمان بر (~ *bar*) 同 فرمان بردار

فرمان بردار (~*bordār*) 〔形〕 听从的，顺从的，俯首听命的

فرمان برداری 〔名〕 听从，服从，从命，俯首听命

~ کردن (از) 同上

فرمان بری (~*baree*) 同 فرمان برداری

فرمان پذیر (~ *pazeer*) 同 فرمان بردار

فرماندار (~ *dār*) 〔名〕 市长，省长；总督，长官，司令官

فرمانداری 〔名〕 （市长，省长，州长，总督）职务

فرمانده (~ *deh*) 〔名〕 ①指挥员，司令员②执政者，君主，帝王；执行长官

ارشد ~ 总司令

(~ مستقیم) بلا واسطه ~ 顶头上司

سان ~ 阅兵指挥

عالی ~ 最高统帅，总司令

کل قوا ~ （武装力量）总司令，总指挥

فرماندهان و سربازان ارتش آزادیبخش توده‌ای 人民解放军指战员

فرماندهی 〔名〕 指挥，统帅；指挥部，司令部

عالی ~ 统帅部，最高指挥部

کل ~ 总指挥（部），总司令部

تحت ~ ... 在…指挥下

~ مرکز 指挥所，司令部

فرمان روا(ی) (~ *ravā*) 〔形、名〕 ①统治的，支配的②统治者，执行者，支配者

مطلق ~ 专制帝王

بودن ~ 统治，掌权，执政

فرمان روایی 〔名〕 统治，掌权，执政，治理

سیاسی ~ 政治统治

کردن ~ 统治，掌权，执政，治理

فرمانشناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕 控制论

فرمان شنو (~ *shenow*) 同 فرمان پذیر

فرمان فرما (~ *farmā*) 〔名〕 ①君主，国王；元首，统治者②总督

فرمان فرمایی 〔名〕 ①统治，执政，掌权②总督的职务

فرمان گزار (~ *gozār*) 同 فرمان بردار

فرمان نیوش (~ *neyoosh*) 同 فرمان بردار

فرمایش (*farmāyesh*) 〔名〕（复 فرمایشات）①命令，指示②（客气口吻）话语；主张，建议，意见③定货，定购

فرمایشات ملوکانه 国王陛下的讲话

دادن ~ 定货，定购

چه اجناسی ~ دادند؟ 他们定购了什么货？

خرده ~ های کسی را انجام دادن 替某人打杂（做杂务）

کردن ~ 讲话，说话

این چه فرمایشی است! 你说的是什么话呀！（表示异议）

چه فرمایشی دارید؟ 您有什么吩咐？您想说些什么？

بر حسب ~ شما رفتیم. 我们是根据您的意见去的。

فرمایش دهنده (~ *dehande*) 〔名〕 定货主，顾客，定购者

فرمایشی 〔形〕 ①定购的，定做的，定制的②被操纵的，被控制的

انتخابات ~ 被操纵的选举

دادگاه ~ 非法审判

فرماینده (*farmāyande*) 〔形、名〕 ①吩咐的，下达命令的，说话的②吩咐者，下达命令者，指示者

فرم بندی (*form-bandee*) 〔名〕 ‹印›拼版

فرمرست (*farmarost*) 〔形〕 消瘦的，瘦弱的（因饮食过少而引起）

فرمز (*formoz*) 同 فارموسا

فرمژه (*fer-mojhe*) 〔名〕（眼睫毛）镊子

فرمش (*farmosh*) 同 فراموش

فرمگن (*faramgen*) 〔形〕 沉闷的，痛苦的，忧郁的

فرمگین (*faramgeen*) 同 فرمگن

فرمند (*farmand*) 〔形〕 ①闪光的，发亮的，光辉的②晶莹的，洁净的③庄重的④幸福的

فرمودن (*farmoodan*) 〔动〕（根 فرمای）①命令，吩咐②（客气口吻）说，陈述③（客气口吻）请允许…，请，请便

به من فرمود بروم . 是他吩咐我去的。

چه فرمودید ؟ 您有什么吩咐？您说了些什么？

بفرمائید ! 请！劳驾！请坐！请说！

تأمل بفرمائید ! 请等一下！

مرقوم بفرمائید ! 请写下来！

فرموده 〔名、形〕①命令，指示②被命令的，被指示的，吩咐了的

برحسب ~ سرکار عمل کردم . 我已按您的吩咐去做了。

فرموش (*farmoosh*) 同 فراموش

فرموك (*farmook*) 〔名〕①纱锭上的线②陀螺（儿童玩具）

فرمول Formule 〔名〕①公式，程式②〈数、化〉公式，式

اختباری ~ 〈化〉实验式，经验式

جبر ~ 代数公式

ساختمانی ~ 〈化〉结构式

شیمی ~ 化学式

مو لکولی ~ 〈化〉分子式

فرمول بندی (*formool-bandee*) 〔名〕①立公式，用公式表示②公式化，程式化③配方制造，配制

کردن ~ 同上

فرمولر Formulaire 〔名〕①格式表②公式汇编③处方汇编

فرمول سازی 〔名〕公式化

فرموله (*formoole*) 〔形〕①公式的，程式的②处方的

کردن ~ 汇编；公式；制定配方

فرمیك Formic 〔形〕〈化〉甲酸的，蚁酸的

~ اسید 甲酸，蚁酸

فرمیم Fermium 〔名〕〈化〉镄

فرناد (*farnād*) 〔名〕①底，底部②终点，终结，结束

فرناس (*farnās*) 〔形、名〕①瞌睡的；昏昏欲睡的②不学无术的，愚蠢的③昏昏欲睡④〈转〉粗心大意；无知，愚蠢

فرنج (*farnaj*) 同 فرنگ

فرنجك (*faranjak*) 〔名〕恶梦，梦魇

فرنجمشك (*faranjmoshk*) 〔名〕〈植〉罗勒（矮糠）

فرند (*ferend*) 〔名〕①丝绸②宝剑

فرندل (*farandal*) 〔名〕〈植〉千屈菜

فرنسیس (*faransees*) 〔名〕（做鞋掌的）厚皮

فرنگ (*farang*) 〔名〕①欧洲②法兰西，法国

اهل ~ 欧洲人

فرنگستان (*farangestān*) 〔名〕欧洲

فرنگی (*farangee*) 〔名、形〕①欧洲人，洋人②欧洲的，西洋的

آبلۀ ~ (ناخوشی ~) 〈医〉梅毒

فرنگی مآب (~ *ma-āb*) 〔名、形〕①崇拜欧洲的人，崇洋的人②崇欧的，崇洋的③欧化的，洋里洋气的

فرنگی مآبی 〔名〕欧化，洋化

فرنل (*ferenel*) 同 فلانل

فرنود (*farnood*) 〔名〕证明，证据，论据，论证

فرنی (*fernee*) 〔名〕（用大米面、牛奶和糖制成的）软食（饭后吃的甜食）

فرو (*foroo*) 〔副〕往下，朝下

آمدن ~ 降落，落下

آوردن ~ 放下，使…降下
بردن ~ 咽下，吞下；泡（在水中）；使…潜入（水中）
مه غلیظی شهر را در خود ~ برد . 全城大雾弥漫。
ظرف را در آب ~ برد . 他把器皿泡在水中。
سر ~ بردن 低头；〈转〉低头沉思
سر به گریبان ~ بردن 见 سر 条
بستن ~ （眼睛等）闭上，合上；克制
دم ~ بستن 见 دم 条
چکیدن ~ 滴下，渗出
چیدن ~ 收拾，拾掇
خواندن ~ 念，读
خوردن ~ 吞下；〈转〉抑制；克制（怒火等）
دادن ~ 咽下，吞下
داشتن ~ 沉没；拿住，握住
رفتن ~ (~ شدن) 沉没；浸入，潜入
کشتی بگل ~ رفت . 船陷到淤泥里去了。
خورشید در زیر افق ~ رفت . 太阳下山了。
در گل ~ رفتن 陷入泥中
در اندیشه ~ رفتن (به فکر ~ رفتن) 陷入沉思
ریختن ~ 倒，灌，注；（房屋等）坍下，往里坍塌
قلب کسی ~ ریختن 心里一怔
دیوار ~ ریخت . 墙塌了。
ستردن ~ 剃，刮（胡须等）
کردن ~ (~ دادن) 放入，敲入，插入，刺，戳，扎
کشتن ~ 熄火，窒息
کشیدن ~ 拉下，下陷，下沉，拼凑（理由）；〈医〉（肿、热度等）减退
کوفتن ~ 打入，钉入，敲（鼓），敲入
گذاشتن ~ 放下，卸下，搁下，〈转〉忽视，轻视
اسلحه ~ گذاشتن 放下武器
گرفتن ~ 学会，学到，卸下，卸鞍
ماندن ~ (از) 无能…，无法…
او از حل آن مسئله ~ ماند . 他没有能力解决那个问题。
نشاندن ~ 平息，扑灭，安慰，减弱（病疼）
خشم کسی را با سخنان نرم ~ نشاندن 平息风波，调停争端
نشستن ~ 坐下，（骚乱等）平息下来，（风力等）减弱，下垂，下陷
آفتاب در پشت تپه ~ نشست . 太阳落山了。
نهادن ~ 放下
هشتن ~ (~ هلیدن) 放走，放开，垂落，下垂

فرو (*farv*) 〔名〕 皮衣，皮装

فروارد Forward 〔名〕（足球、篮球等的）前锋

فروباریدن (*foroo-bāreedan*) 〔动〕（根 فروبار）下（雨、雪），倾倒，落下

فروتن (*forootan*) 〔形〕 谦虚的，谦恭的，谦让的
ما باید ~ و باحزم باشیم . 我们要谦虚谨慎。

فروتنانه 〔形、副〕 谦虚的（地），谦恭的（地）

فروتنی 〔名〕 谦虚，谦恭，谦逊
پاسخ از روی ... 谦逊的回答
کردن ~ 同上

فروج (*forooj*) 见 فرج

فروخت (*forookht*) 〔名〕 出售

فروختار (*forookhtār*) 同 فروشنده

فروختگی (*forookhtegee*) 同 افروختگی

فروختن I (*forookhtan*) 〔动〕（根 فروش）①卖，出售②出卖，背叛③卖弄

~ باقساط 用分期付款办法出售

بوعده ~（به نسیه ~）赊卖

چیزی را بضرر ~ 蚀本出售某物

فروختن II 同 افروختن

فروختنی (*forookhtanee*)〔形〕 ①可出卖的，可出售的；卖得掉的，有销路的②可燃的，易燃的

فرود (*forood*) 〔名、形、副〕 ①降低，减少；下跌；衰落，堕落②降落，下降（如飞机等）③〈理〉阴极④(某物的)下边的部分⑤下边的，下面的，靠下的⑥向下，往下

آب ~ 顺流的，下游的

اجباری ~ 迫降

آمدن ~ 下降

هواپیما در کجا ~ آمد ؟ 飞机在什么地方降落?

آوردن ~ 使…下降，拉下

فروداشت (*foroodāsht*) 〔名〕 完结，结束，（音乐作品的）结尾

فرودست I (*foroodast*) 同 زیردست

فرودست II 〔名、形〕 ①音乐会②（器乐伴奏的）合唱③无能的

فرودگاه (*forood-gāh*) 〔名〕 飞机场，降落处

فرودهمت (~ *hemmat*) 〔形〕 卑鄙的，下贱的，低下的

فرودی (*foroodee*) 〔形〕 ①〈乐〉下行音阶的②下降的

فرودین (*farvadeen*) 同 فروردین

فروردین (*farvardeen*) 〔名〕（伊朗阳历）一月（公历3月21日至4月20日）

فرورفتگی (*foroo-raftegee*) 〔名〕 ①凹陷，凹地②潜入的深度；（船的）吃水量

فرورفته 〔形〕 陷入的，凹陷的，塌陷的

گونه های ~ 凹陷的两腮

فروریختگی (~ *reekhtegee*) 〔名〕 ①倒坍，倒塌②崩溃，瓦解，垮台

فروز (*forooz*) 〔名〕 ①光亮，闪光②可做构词后缀，意为“光亮的”，如：دل ~ ، گیتی ~ 等

فروزان (*foroozān*) 〔形〕 ①发光的，发亮的，闪耀的②燃烧的，炽烈的

فروزش (*foroozesh*) 〔形〕 白热的，白炽的

فروزشی 〔名〕 白热（化），白炽（化）

فروزندگی (*foroozandegee*) 〔名〕 闪光，光亮

فروزنده 同 فروزان

فروزه (*forooze*) 〔名〕 ①性质，性能②〈语〉形容词

فروزیدن (*foroozeedan*) 〔动〕（根 فروز）点燃，照亮

فروزینه (*foroozeene*) 〔名〕 引火物，引柴；劈柴，刨花，松明

فروس (*foroos*) 见 فرس

فروساخت (*foroo-sākht*) 〔名〕 〈生〉分解代谢

فروست (*foroosat*) 同 فراست (*farāsat*)

فروسرخ (*foroo-sorkh*) 〔名〕 红外线；红外区

تابش ~ 红外线辐射

فروش (*foroosh*) 〔名〕 ① فروختن 的根②出售，销售③可做构词后缀，如：سبزی ~ ، ماهی ~

آیا این پارچه ~ است؟ 这种料子出售吗?

فروشیدن (*foroosheedan*) 同 فروختن Ⅰ条

فروض (*forooz*) 见 فرض

فروع (*foroo'*) 见 فرع

از اصول به ~ 由主要问题转到次要问题

فروعات (*foroo-āt*) 同 فروع

فروغ (*forough*) 〔名〕 光亮，光辉，闪光，明亮，亮度

~ دادن (~ زدن) 使…发光，使…发亮，照耀

~ گرفتن 发光，发亮

فروغ بخش (~*bakhsh*) 同 فروغمند

فروغمند (*forooghmand*) 〔形〕 ①光辉的，闪光的②明亮的

فروغمندی 〔名〕 〈理〉发光度，发光效率

فروکتوز Fructose 〔名〕 〈化〉果糖，左旋糖

فروکروم Ferrochrome 〔名〕 〈冶〉铬铁，铁铬齐

فروکش (*forookesh*) 〔名〕 ①中断，停止，平息②下降，下沉，沉陷

~ کردن 同上

ورم و درد آن ~ کرد. 肿痛有所减轻。

از هیچ کوششی ~ نکردن 不遗余力

فروگذار (*foroo-gozār*) 〔名〕 忽略，忽视，玩忽

~ نبودن (از) 不惜（干某事）

~ کردن 忽略，忽视，玩忽

از احترام نسبت باو چیزی ~ نکردند. 他们在礼仪上对他做得很周到。

فروگذاری 〔名〕 忽略，忽视，玩忽

~ در کلام （说话）保留，说话有遗漏或省略

~ کردن (از) 忽略，忽视，拒绝

~ میوه، 等

~ ارز 出售外汇

~ اقساطی (~ قسطی) 用分期付款办法出售

~ جزئی 零售

~ زیاد 畅销

~ سلم و سلف 预先出售

~ کلی 批发

~ نسیه 赊售

~ نقدی 现钱出售，现金交易

به ~ رساندن (به ~ رسانیدن) 出售，出卖，推销

به ~ رسیدن (به ~ رفتن) 供出售，被出卖

این قبیل اجناس (به) ~ نخواهد رفت. 这种货物不会有销路。

~ کردن 卖（货）

~ نکردن 无生意可做，没有销路

به معرض ~ گذاردن 出售，出卖

فروش رفتنی (~ *raftanee*) 〔形〕 〈口〉（商品）畅销的

فروشك (*farooshak*) 〔名〕 捣成（磨成）粉的大麦或小麦，粗磨面

فروشگاه (*foroosh-gāh*) 〔名〕 商店，铺子，销售处

~ بزرگ 大百货商店，百货大楼

فروشندگی (*forooshandegee*) 〔名〕 ①售货，推销②出售点，销售点

رموز و فنون ~ 售货术，推销术，游说术

فروشنده 〔名、形〕（复 فروشندگان）①商人，买卖人，出售人，售货员②经商的，做买卖的

~ دوره گرد 摊贩，小贩

فروشی (*forooshee*) 〔形〕 出卖的，出售的

از همکاری با ما ~ میکند . 他拒绝同我们合作。

فروگذاشت (~ *gozāsht*) 同 فروگذاری

فروماندگی (*foroomāndegee*) 〔名〕 ①无能，束手无策；惊讶②无援，无力③贫穷，贫困④疲劳，疲乏

فرومانده 〔形〕 ①无能的，束手无策的；惊讶的②无援的，无力的③贫穷的，贫困的④疲倦的，疲乏的

فرومایگی (*foroomāyegee*) 〔名〕 ①下流，卑鄙，下贱②贫穷，贫苦③出身微贱，低下

فرومایه 〔形、名〕（复 فرومایگان ）①下流的，卑鄙的，下贱的②贫穷的，一无所有的③出身微贱者

فرومغناطیس Ferromagnetism 〔名〕〈理〉铁磁性

فرومنگنز Ferromanganese 〔名〕〈冶〉锰铁，铁锰齐

فرونت Front 〔名〕 ①队列，队形②（战线的）正面③前线，战线④（政治上的）阵线

واحد ~ 统一战线

بستن ~ 排成队列

فروند (*farvand*) 〔名〕 ①（船的）舵②门栓③（船的）帆④艘，架（船或飞机的量词）

دو ~ هواپیما 两架飞机

سه ~ کشتی 三艘船

فروهر (*farvahar*) 〔名〕 ①精华，精髓；本质，实质②（拜火教的）天使，天神

فروهشته (*foroohashte*) 〔形〕 ①被释放了的②吊起的，悬挂的③垂下的，降落的

فروهنده (*foroohande*) 〔形、名〕 ①端庄的，体态优美的；典雅的②天使

فروهیده (*forooheede*) 〔形〕 ①聪明的，有智慧的②明显的，清楚的③壮丽的，辉煌的

فرویش (*farveesh*) 〔名〕 迟缓，耽搁；疏忽，怠惰

فره (*farre*) 同 فر (*far*)

فره (*fereh*) 〔形、名〕 ①多的，丰富的②原因，理由③领先，优先

~ مال 大量的财富

فرهت (*farhat*) 〔名〕 伟大，壮观；壮丽

فرهختن (*farhakhtan*) 同 فرهیختن

فرهست (*farhast*) 同 جادو

فرهمند (*farah-mand*) 〔形〕 ①聪明的，英明的②近的③端庄的，庄重的

فره مند (*farre-mand*) 〔形〕 ①头上有光圈的（指圣像）②壮丽的，辉煌的，庄严的

فرهنج (*farhanj*) 同 فرهنگ

فرهنجه (*farhanje*) 〔形〕 有教养的，有礼貌的，端庄的，典雅的

فرهنجیدن (*farhanjeedan*) 同 فرهیختن

فرهنگ (*farhang*) 〔名〕 ①文化知识；文明②教育，教养③词典，字典

~ جغرافیائی 地名词典，地名索引

~ فارسی بچینی 波斯语—汉语词典

~ سطح 文化水平

~ وزارت 文化部

فرهنگسار (*farhangsār*) 〔名〕〈宗〉（佛教的）投生，投胎；轮回；灵魂转生说

فرهنگستان (*farhangestān*) 〔名〕 ①科学院②伊朗语言文学科学院③〈旧〉学校

~ ادب و هنر 艺术科学院

~ زبان 语言科学院

~ علوم 科学院（自然科学）

فرهنگ نامه (*farhang-nāme*)〔名〕词典；百科全书

فرهنگ نویس (~ *nevees*)〔名〕词典编纂者

فرهنگ نویسی〔名〕词典编纂法；辞典学

فرهنگی〔形、名〕①文化的，有关文化的；有关文明的②有关词典的③教师；有学问的人

~ رایزن （使馆）文化参赞

فرهود (*forhood*)〔名〕（复 فراهید）①婴儿②羊羔

فرهومند (*farhoo-mand*)〔形〕①清洁的，纯洁的，贞洁的②开明的，进步的，有知识的③幸福的，幸运的

فرهی (*farrehee*)〔名〕宏伟，豪华，壮丽，华丽

فرهیختن (*farheekhtan*)〔动〕（根 فرهیز）教育，教养，培养，栽培

فری I (*faree*)〔叹〕好极了！妙极了！

فری II〔形〕①奇妙的，精彩的，惊人的②美好的，可爱的，讨人喜欢的

فریاد (*faryād*)〔名〕叫喊，喊声，呼救声

~ برداشتن 高声说话，提高嗓门，喊叫

~ خواستن 大声呼救

به ~ کسی رسیدن 救援某人，帮助某人，使某人摆脱困苦

~ زدن (~ برآوردن ، ~ کردن) 呼喊，喊叫

سر کسی ~ زدن 朝某人喊叫

~ و نغان کردن 放声痛哭

فریادخوان (~ *khān*) 同 فریاد خواه

فریاد خواه (~ *khāh*)〔形、名〕①申诉的，诉怨的，寻求帮助的②申诉人，原告

فریاد رس (~ *ras*)〔形、名〕①援助别人的②援助者，拯救者，救星，庇护人

فریاد رسی〔名〕帮助，援助，拯救，庇护

فریادنامه〔名〕申诉书，书面申诉

فریادی〔名、形〕①申诉人，起诉人②诉怨的，申诉的③扎疼的，针刺般的

فریب I (*fareeb, fereeb*)〔名〕①欺骗，欺诈，诈骗行为②迷惑，迷恋③巫术，魔法

~ خوش نما 圆滑的欺骗

~ خوردن 受骗，上当

آدم زود باور زود ~ میخورد . 轻信的人容易受骗上当。

~ دادن 欺骗，欺诈，行骗

فریب II 可做构词后缀，意为"欺骗…的"，如：دل ~ ، عوام ~ 等

فریبا (*fareebā*)〔形、名〕①欺骗的，诈骗的②骗子，行骗的人

فریب آمیز (*fareeb-āmeez*)〔形〕欺诈的，骗人的

~ سخنان 骗人的话

فریباندن (*fareebāndan*)〔动〕（根 فریبان）欺骗

فریب خور (*fareeb-khor*)〔形、名〕①轻信的，容易受骗的②轻信的人，缺心眼的人，头脑简单的人

فریب خورده (~ *khorde*)〔形〕受骗的，被骗的

فریب ده (~ *deh*) 同 فریبکار

فریبرز (*fareeborz*)〔形〕身材优美的，身材高的

فریب ساز (*fareeb-sāz*)〔名〕诈骗者，骗子

فریب سازی〔名〕欺骗，欺诈行为

فریبکار〔名、形〕①骗子，诈骗者②欺骗…的

فریبکاری〔名〕欺骗，欺诈行为

~ کردن 欺骗，诈骗，行骗

فریب گر (~ *gar*) 同 فریب کار

فریب گری 同 فریب کاری

فریبناك 同 فریب آمیز

فریبندگی (*fareebandegee*) 〔名〕 ①魅力,魔力,诱惑力②欺骗，诈骗

فریبنده (*fareebande*) 〔形、名〕 ①诱惑人的，迷人的，有蛊惑力的，令人神往的②狡猾的；欺骗的，诈骗的③诈骗者，骗子

~ دلائل 蛊惑人心的理由

فریبیدن (*fareebeedan, fereebeedan*)〔动〕(根فریب) 同 فریفتن

فریت Ferrite 〔名〕 ①‹化›(正)铁酸盐②‹冶›铁素体；‹理›铁氧体，铁淦氧

فریتون (*fareeton*)〔名〕 弗里敦(塞拉里昂首都)

فرید (*fareed*) 〔形、名〕 ①唯一的，无双的，无可比拟的，独一无二的②（稀世）珍品；完人，俊杰

~ زمان 当代最杰出的人物；完人，十分优秀的人

فریده (*fareede*) 〔名〕（复 فرائد）贵重的珍珠；独粒宝石

فریر (*fareer*) 同 گاوزبان

فریرون (*fareeroon*) 同 فرارون

فریزر Freezer 〔名〕 ①冷藏箱,冰箱②冷藏车，冷藏库

فریسموس (*fareesmoos*) 〔名〕 阴茎勃起

فریسه (*fareese*) 〔名〕 猎物，捕获物

فریسی (*fareesee*) 〔名〕 ①法利赛人（古代犹太教一个派别的成员；该派标榜墨守传统礼仪，基督教《圣经》中称他们是言行不一的伪善者）②伪君子，伪善者

فریش (*fareesh*) 〔叹、形、名〕 ①好极了！妙极了②心神不定的，忧虑的③铺地毯

فریضه (*fareeze*) 〔名〕（复 فرائض）①责任，义务②（宗教）仪式（如斋戒、祈祷等礼仪）

فریفتار (*fareeftār*) 同 فریبنده

فریفتگی (*fareeftegee*) 〔名〕 迷惑力,魅力,魔力

فریفتن (*fareeftan*) 〔动〕（根 فریب）①欺骗，诈骗②引诱，勾引，迷惑

فریفته 〔形〕 ①被迷惑的，入迷的，被引诱的；倾心的②受骗的，上当的

~ شدن 迷恋，入迷；受骗，上当

فریق (*fareegh*) 〔名〕（复 فریقین）伙,队,班,组，派，群

فریک Ferric 〔形〕 ①铁的,含铁的②‹化›(正)铁的，三价铁的

~ اکسید 三氧化二铁，氧化铁

فریکانس 同 فرکانس

فریور (*fareevar*) 〔形〕 正确的，真实的；正统的，正统派的

فریوری 〔名〕 正确，真实；正统

فریه (*farye*) 〔名〕 诅咒，咒骂，谎言，欺骗；诽谤，诬蔑

~ کردن 同上

فزا (*fazā*) فزودن 的根

فزار (*fazār*) 同 افزار

فزایش (*fazāyesh*) 同 افزایش

فزاینده (*fazāyande*) 〔形〕 增加的，增长的

فزرت (*fezerat*) 〔名〕 能力，本事

. فزرتش قمصور شد ‹口›他被淘汰了。

فزرتی 〔形〕 ‹口›①无能的，没有本领的②衰弱的，无力气的

فزع (*faza'*)〔名〕 ①喊救命,求助②害怕,恐惧,

畏惧

اکبر ~ 〈喻〉终审日

فزودن (*fozoodan*) 同 افزودن

فزون (*fozoon*) 〔形〕 ①大的，多的②较大的，较多的

از دو سال ~ 两年以上

~ شدن 增大，增多，增长

فزونساز (~ *sāz*) 〔名〕 〈理〉扩音机，放大器，扩程器，倍加器

الکترونی ~ 电子倍增器

فزون گویی 〔名〕 说话太多，闲话，废话

فزونی 同 افزونی

فزه (*feze*) 同 فژه

فژ (*fajh*) 〔名〕 脏物，污垢，脓血

فژ (*fojh*) 〔名〕 鬃毛

فژاك (*fajhāk*) 〔形〕 脏的，不干净的，污浊的，脓血的

فژاگن (*fajhāgen*) 同 (ه) فژغند

(ه) فژغند (*fajhghand*) 〔形、名〕 ①脏的，沾上油污的②卑污的，卑鄙的，可恶的③爬蔓植物

فژگند (*fajhgand*) 同 (ه) فژغند

فژولیدن (*fejhooleedan*) 同 پژولیدن

فژه (*fejhe*) 〔形〕 脏的，污浊的，不干净的

فس Fez 〔名〕 圆筒形无边毡帽，土耳其帽

فساد (*fasād*) 〔名〕 ①腐化，堕落，淫荡②腐烂，腐败，败坏③〈医〉脓，脓水，失调④暴动，叛乱，骚乱⑤邪恶，罪行⑥〈法〉失效

اخلاق ~ 道德败坏

تدریجی ~ 退化

خون ~ 〈医〉坏血病，败血病；〈法〉血统玷污（禁止重罪犯享有继承、传授财产或称号等的法律规定）

دماغ ~ 神经错乱

عضو ~ 〈医〉坏疽，脱疽

عقیده ~ 邪说，邪端

غذا ~ 食物变质

مزاج ~ 〈医〉恶病质，极度衰弱

موتی ~ 尸体的腐烂

نسل ~ 遗传退化

~ و زوال 崩溃，颓废，堕落

یاخته ها ~ 细胞退化

~ اهل 暴动者，造反者

~ مبارزه با 反贪污腐化运动

در منجلاب ~ غرق شدن 腐化，堕落

~ کردن (~ برپا کردن) 煽动，暴动，扰乱

~ جمع کردن 溃烂，化脓，酿脓

~ و سرمایه داری لازم و ملزوم یکدیگرند. 道德败坏是资本主义的必然产物。

فساد الدم (*fasādo-ddam*) 〔名〕 〈医〉坏血病，败血症

فساد آمیز (*fasād-āmeez*) 同 فتنه آمیز

فساد انگیز (~ *angeez*) 同 فتنه انگیز

فساد کار 〔形、名〕 ①邪恶的，作恶的，煽动性的②坏人，作恶的人

فسادی 同 فتنه جو

فسار (*fasār*) 同 افسار

فساطیط (*fasāteet*) 见 فسطاط

فسافس (*fosāfes*) 〔名〕 臭虫

فساق (*fossāgh*) 见 فاسق

فسان (*fasān*) 〔名〕 磨刀石

~ سنگ 同上

کردن ~ 磨快，磨利

فسانه (*fasāne*) 同 افسانه

فسانیدن (*fasāneedan*) 〔动〕（根 فسان）①磨平，磨光②切碎，捣碎

فساینده (*fasāyande*) 〔名〕 巫士，妖人；魔法师

فساییدن (*fasāyeedan*) 〔动〕（根 فسای）用魔法迷惑；施魔力于…，蛊惑

فستق (*fostogh*) 〔名〕 阿月浑子

فستیوال Festival 〔名〕 联欢节

فسحت (*foshat*) 〔名〕 ①空旷的地方；广场②宽阔，宽敞③〈转〉暂缓，推迟，暂停

فسخ (*faskh*) 〔名〕 废除，解除，取消，宣告无效

قابل ~ 可废除的，可取消的

شدن ~ 被废除，被解除，被宣告无效

آن قرار داد ~ شد. 那个合同已被废除了。

کردن ~ 废除，解除，宣告…无效

عزیمت کردن ~ 放弃打算，不再打算

نکاح کردن ~ 离婚

فسر (*fasr*) 〔名〕 ①说明，阐明，解释②〈医〉验尿

فسردگی (*fosordegee*) 同 افسردگی

فسردن (*fesordan*) 同 افسردن

فسرده (*fesorde*) 同 افسرده

فسریقون (*fasreeghoon*) 〔名〕 硃砂，辰砂

فسژن Phosgene 〔名〕 〈化〉光气，碳酰氯

فسطاط (*fostāt*) 〔名〕（复 فساطیط）帐篷，帐幕，天幕

فسفات Phosphate 〔名〕 〈化〉磷酸盐，磷酸酯

فسفاتید Phosphatide 〔名〕 〈生化〉磷脂

فسفر Phosphor 〔名〕 〈化〉黄磷，磷光体

فسفر تاب (*fosfor-tāb*) 〔形〕 发磷光的

جسم ~ 磷光体

فسفردار (~ *dār*) 同 فسفری

فسفرسانس Phosphorescence 〔名〕 磷光(现象)

فسفری (*fosforee*) 同 فسفریك

تابش~ 磷化（现象）

تابندگی ~ 磷光（现象）

کردن ~ 使…与磷化合，使…含磷

فسفریك Phosphoric 〔形〕 磷的；象磷的；含磷的

اسید ~ 磷酸

فسفس (*fesfes*) 〔名〕 做事缓慢

کردن ~ 同上

فسفسکار (~ *kār*) 同 فسفسو

فسفسو (*fesfesoo*) 〔名〕 慢慢腾腾的人；懒汉，怠惰者

فسفسه (*fasfase*) 同 فصفصه

فسفور (*fosfoor*) 同 فسفر

فسفیت Phosphite 〔名〕 〈化〉亚磷酸盐

فسفین Phosphine 〔名〕 〈化〉磷化氢；膦

فسق (*fesgh*) 〔名〕（复 فسوق）①淫荡，放荡，淫乱②罪孽，犯罪③叛道，违犯教规

کردن ~ 同上

فسقلی (*fesghelee*) 〔形〕 ①〈口〉虚弱的，不好看的，不美观的；不吸引人的②极小的，微小的

فسقه (*fasaghe*) 见 فاسق

فسکل (*feskel*) 〔名〕 ①卑鄙的人，下流的人②跑在后边的马

فسله (*fasle*) 同 فسیله I 条

فسن (*fasan*) 同 فسان

فسنجان (*fesenjān*) 〔名〕（以炖肉、果汁和核

桃仁制成的）伊朗菜肴名

فسوس (*fosoos*) 〔名〕 ①挖苦，讥笑，愚弄②遗憾，懊悔，可惜

فسوسیدن (*fosooseedan*) 〔动〕（根 فسوس）遗憾，懊悔，可惜

فسوق (*fosoogh*) 见 فسق

فسون (*fosoon*) 同 افسون

فسونگر (*fosoongar*) 同 افسونگر

فسیح (*faseeh*) 〔形〕 宽敞的，宽广的，辽阔的

~ دل 心胸开阔的

فسیل Fossil 〔名〕 化石

فسیله I (*faseele*) 〔名〕 畜群；马群

فسیله II 〔名〕（枣椰根部发出的）幼苗

فش (*fashsh*) 〔名〕 ①愚蠢的人②粗布衣服

فش I (*fesh*) 〔名〕 可做构词后缀，意为"类似…的"，如：~ اژدها ، ~ شیر 等

فش II ：~ زدن ①喷，喷出，喷湿②撤消，废止

فش III 〔名〕 头巾的末端

فش IV 〔名〕 水流淙淙声；倒水声

فش (*fash*) 〔名〕 ①(马、狮等的)鬃毛②尾巴

فشار (*feshār*) 〔名〕 ①压，压力；挤压②压迫，强迫，压制

~ بخار 汽压，蒸气压（力）

~ بخار آب 蒸气压，水汽压

~ جوی (~ هوا) 大气压力

~ خون （高）血压

~ خون خیلی پائین 〈医〉血压过低

~ دست 握力

~ زندگی 生活艰难，生活熬煎

~ فقر 贫困的逼迫

~ قوی 高（电）压

~ مالیات 捐税负担

~ مطلق 绝对压力

~ نسبی 相对压力

~ نقصانی 〈理〉对比压，减压

بار ~ 压力

تحت ~ 在…压力之下

~ با روغن رسانی و روان سازی 压油润滑（法）

~ ماشین 压缩机，压榨机，压气机

وابسته به ~ آب ساکن 流体静力(学)的

~ آوردن (~ وارد آوردن) (بر ، به) 压，挤压；对…施加压力，迫使

او به مغز خود ~ آورد تا راه حلی بیابد . 他为了寻求解决办法而绞尽脑汁。

بخودت زیاد ~ نیاور . 不要使自己过于紧张。

برای جواب کسی ~ آوردن 迫使某人答复

با ~ پایین بردن 压下，挤压掉

~ خوردن 受压迫，受压制；被榨出

~ دادن (را) 压，挤，挤出，压出；压迫

لطفاً در را ~ بدهید ! 请推门！

دست کسی را ~ دادن 紧握某人的手

کسی را تحت ~ قرار دادن 对某人施加压力

بهم ~ دادن 互相拥挤

دگمه را ~ دادن 揿（电铃等的）按钮

اعمال ~ کردن 施加压力

~ خونش کم است . 他患低血压症。

به آنها خیلی ~ وارد آمد . 他们受到很大压力。

فشار تنظیم کن (~ *tanzeem-kon*) 〔名〕 压力调

节器，电压调节器

فشارخون سنج (*~khon-sanj*)〔名〕〈医〉测血压机

فشاردن (*feshārdan*)〔动〕（根 فشار）压；挤，施加压力

فشار سنج (*feshār-sanj*)〔名〕①〈理〉（流体）压力计，气压计，气压表，晴雨计，水压计②〈医〉描波器，记波器，血压计

فشارش (*feshāresh*) 同 فشار

فشارنده (*feshārande*)〔名〕压缩器

فشار نگار (*feshār-negār*)〔名〕①自计气压计，气压计录器②同 فشار سنج

فشاری〔名〕夹具，夹紧器，夹板

~ آجر 压制砖

~ تختهٔ 硬质纤维板

~ تلمبهٔ 压力泵

~ دگمهٔ 夹具，夹板

فشافاش (*fashāfāsh*) 同 فشافش

فشافش (*fashāfash*)〔名〕（弓箭的）飕飕声

فشان (*fashān*)〔名〕钉锤，棒锤（一种古代武器）

فشان (*feshān*) 可做构词后缀，意为“压缩…的”、“扑灭…的”，如：آتش ~ ، جان ~ 等

فشاندن (*feshāndan*)〔动〕（根 فشان）①浇，洒，撒落②传播，扩大，扩散

فشردن (*feshordan*)〔动〕（根 فشار）①压，压出，榨出，挤出（葡萄汁等）②压迫

~ دست کسی را بگرمی 紧握某人的手

~ قلب کسی را 使某人难过

ما دست شما را صمیمانه میفشاریم . 紧紧握您的手。（书信语）

فشرده〔形、副〕①压缩的，凝聚的②缩短的，扼要的③挤干的，挤尽的④概括地，简短地

~ آب میوهٔ 榨出的果汁

~ برنامهٔ 计划纲要；紧凑的（安排）日程

دورهٔ تعلیماتی ~ زبان خارجی 外语速成班

~ کلاسهای 短训班，速成班

~ هوای 压缩空气

~ کردن 压缩，凝聚

باید صفوف خود را هر چه ~ تر کنیم . 我们要更加紧密地团结起来。

مقصود خود را ~ بیان کنید ! 请把您的意图简单明了地说出来！

بطور ~ سخنرانی میکرد . 他作了简短的演说。

فش فش (*feshfesh*) 同 فش (*fesh*) Ⅳ条

فشفشك (*feshfeshak*) 同 فشفشه

فشفشه (*feshfeshe*)〔名〕①焰火，花炮②火箭

پرتاب کردن ~（هوا کردن ~）放焰火

فشل (*fashal*)〔名〕怠惰，迟钝，腼腆，羞惭

فشل (*fashel*)〔名〕懒散的人，腼腆者

فشنگ (*feshang*)〔名〕〈军〉子弹

گاز ~ 煤气库，气柜

مانوری ~ 空子弹

مشقی ~ 教练弹

جای ~（قطار ~ ، نوار ~）子弹带

~ تفنگ را در آوردن 退子弹

~ زدن 装子弹，子弹上膛

فشنگ آور (*~āvar*)〔名〕弹药兵，弹药（搬运）手

فشنگ بیار (*~biyār*) 同 فشنگ آور

فشنگ پران (*~parān*)〔名〕〈军〉退壳钩

فشنگ پرکن (*~por-kon*)〔名〕填装机枪子弹装置

فشنگ خور (~ *khor*) 〔名〕 （枪炮的）口径

فشنگ دان 〔名〕 子弹带，子弹夹

فشنگ ساز 〔名〕 制造子弹的工人

فشنگ سازی 〔名〕 制造子弹

～ كارخانۀ 弹药厂

فشنگ گذار (~ *gozār*) 〔形〕 装弹药的，给…装子弹的

فشنگی 〔形〕 子弹状的

～ فيوز 子弹的导火线

～ ياتاقان 滚珠轴承

فص (*fass*) 〔名〕（复 فصوص）①镶在戒指上的宝石②裂片，瓣

فصاحت (*fasāhat*) 〔名〕 口才，雄辩，能言善辩

～ برای استدلال و جدل 辩论的口才

～ و بلاغت 同上

فصاد (*fassād*) 〔名〕 放血者，静脉切开放血医师

فصاد (*fesād*) 同 فصد

فصادی (*fassādee*) 〔名〕 放血，放血术

فصال (*fesāl*) 〔名〕 断奶

فصح (*fesh*) 〔名〕 〈宗〉①（基督教的）复活节②（犹太教的）逾越节

فصحاء (*fosahā'*) 见 فصيح

فصد (*fasd*) 〔名〕 放血，放血术

～ كردن 放血

فصفصه (*fasfase*) 〔名〕 〈植〉三叶草苜蓿属植物

فصل (*fasl*) 〔名〕（复 فصول）①（书的）篇，章②季，季节③分开，分割，分离④解决，决定

～ به ～ 时而，不时

～ بهار 春季

～ كتاب 书的章（篇）

～ چهار（فصول اربعه） 四季

～ كردن（قطع و ～ كردن） 〈书〉分开，分离；决定，解决

～ كردن آسان ، پيوند كردن مشكل است . 〈谚〉结仇容易，结友难。（直译：收割容易嫁接难）

فصل الخطاب (*faslol-khetāb*) 〔名〕 演说者向听众陈述文意的套语

فصلی (*faslee*) 〔形〕 季节的，季节性的

～ كارگر 季节性工人

فصوص (*fosoos*) 见 فص

فصول (*fosool*) 见 فصل

فصيح (*faseeh*) 〔形、名〕（复 فصحاء）①有口才的，雄辩的②（言辞）雅致的，优美的③文学的，修辞学的④演说家，有口才的人

～ و بليغ 流畅的，优美的

～ لغات 文学词语

～ نطاق 雄辩的演说家

نطق ～ ايراد كردن 发表流利的演说

فصيح البيان (*faseehol-bayān*) 〔形〕 雄辩的，口才好的

فصيحانه 〔形、副〕 流利的(地)，雄辩的(地)；清楚的(地)，用文学语言的(地)

فصيحه فصيح 的阴性

فصيحی (*faseehee*) 同 فصاحت

فصيل (*faseel*) 〔名〕（复 فصال）①矮墙②断奶的婴儿或动物

فصيله (*faseele*) 〔名〕（复 فصائل）（动物的）族，科，种类，种属

فضا(ی) (*fazā*) 〔名〕 ①空处，空地②太空，空间，宇宙③气氛

～ بين كهكشان 〈天〉星系际空间

~ انسان 宇宙人，太空人

~ سفینهٔ 宇宙飞船

~ علوم 宇宙学

~ لباس 宇宙航行服

~ وسیلهٔ نقلیهٔ 空间运载工具

فضائیات (*fazāiyyāt*) 〔名〕 〈数〉立体几何

فضائیه (*fazāiyye*) فضائی 的阴性

~ هندسهٔ 〈数〉立体几何

فضل (*fazl*) 〔名〕 ①学问，知识，智慧②长处，特点，优点；优越性，优势③完善，完美④恩惠，恩德⑤仁慈，慷慨

~ الهی 天命，天意，天道

ارباب ~ (اهل ~) 学者，贤人

فضلاء (*fozalā'*) 见 فاضل

فضلات (*fazalāt*) 见 فضله

فضل پرور (*fazl-parvar*) 〔名、形〕 ①热心科学的人，鼓励科学的人②学者③鼓励科学的

فضل فروش (~ *foroosh*) 〔名、形〕 卖弄学问的（人）；学究气的（人）

~ کردن 装模作样，故作文雅

فضل فروشی 〔名〕 卖弄学问，炫耀学问

~ کردن 同上

فضله (*fazle*) 〔名〕（复 فضلات ）①排泄物，粪便②废物，垃圾，残渣

~ موش 鼠屎

فضله خوار (~ *khār*) 〔名〕 吃残羹剩饭的人

فضوح (*fozooh*) 同 فضاحت

فضول (*fozool*) 〔名、形〕 ①爱管闲事的人，好打听别人事情的人，自称无所不知的人②饶舌者，多嘴的人③好管闲事的④饶舌的，多嘴的，絮叨的

~ خارج از منظومهٔ شمسی 〈天〉外层空间

~ خالی 真空

~ خطرناك 〈军〉危险界

~ کیهان 宇宙空间，外层空间

~ لایتناهی 无边无际的空间

~ سرده 〈建〉（空心墙的）闭塞空间

~ هوائی 空域，领空

استخراج معدن در ~ باز 露天开矿

در ~ آزاد 在户外

~ عصر 宇宙飞行时代

مذاکرات در ~ دوستانه‌ای به عمل آمد .

会谈是在友好的气氛中进行的。

فضابار (~ *bār*) 〔名〕 空间电荷

فضا پیما (~ *peymā*) 〔名〕 宇宙飞行员，宇宙航行员

فضاحت (*fazāhat*) 〔名〕 耻辱，羞耻，丢丑

~ بار آوردن (~ کردن) 丢脸，受辱，出丑

فضاحت آمیز 〔形〕 可耻的，丢脸的，不光彩的

فضاحت آور (~ *āvar*) 同 فضاحت آمیز

فضادار (*fazā-dār*) 〔形〕 宽敞的，宽广的

فضاشناس (~ *shenās*) 〔名〕 宇宙学专家

فضاشناسی 〔名〕 宇宙学，研究宇宙空间

فضاله (*fozāle*) 〔名〕（复 فضالات ）残渣，残余

فضانورد (*fazā-navard*) 〔名、形〕 ①宇宙航行员，宇宙飞行员，太空人②宇宙的

فضانوردی 〔名〕 ①宇宙航行，星际航行②宇宙航行学

فضایح (*fazāyeh*) 见 فضیحت

فضائل (*fazā-el*) 见 فضیلت

فضائی (*fazā-ee*) 〔形、名〕 ①空间的②立体

~ آزمایشگاه 空间试验站

باشی ~ 爱管闲事的人
فضولا (*fozoolan*) 〔副〕 好管闲事地
فضولات (*fozoolāt*) 同 فضلات
نفت ~ 石油副产品，石油提炼后的残留物
فضول کار (*fozool-kār*) 同 فضول
فضولی 〔名〕 ①好管闲事，好打听别人事情，自称无所不知②饶舌，多嘴，喋喋不休
کردن ~ 同上
نکن ~ ! 不要多管闲事!
در امور دیگران ~ کردن 打听别人的事情
فضه (*fezze*) 〔名〕 银，银子
فضیح (*fazeeh*) 〔形〕 丢脸的，丢丑的，可耻的
فضیحت (*fazeehat*) 〔名〕（复 فضائح）出丑，丢丑，丢脸，可耻行为
کردن ~ 干可耻的勾当
فضیحت آمیز 〔形〕 丢脸的，丢丑的，可耻的
سخنان ~ 丢脸的话
فضیحت آور (~ *āvar*) 同 فضیحت آمیز
فضیلت (*fazeelat*) 〔名〕（复 فضائل）①美德，德行②长处，优点，特点，优越性③知识，学问，学识
فضائل اربعه 〈旧〉四大美德（知识、勇敢、贞洁和公正）
داشتن (بر) ~ 优越，超过，具有美德
فطام (*fetām*) 〔名〕 断奶
فطانت (*fetānat*) 〔名〕 智力，理解力，洞察力
فطر (*fetr*) 〔名〕 〈宗〉开斋
صدقهٔ ~ （伊斯兰教)开斋节时给的施舍物
عید ~ 〈宗〉（伊斯兰教的）开斋节
فطر (*fotr*) 〔名〕 块菌（可供食用的蘑菇）
فطرت (*fetrat*) 〔名〕 天性，禀性，本性，本能
فطرتاً (*fetratan*) 〔副〕 天性上，本能地
فطری (*fetree*) 天生的，生来的，天赋的
خنده روئی حالت ~ او ست . 他总是乐呵呵的。
فطریه (*fetriye*) 〔名〕 开斋节时给的施舍物
فطم (*fatm*) 同 فطام
فطن (*faten*) 〔形〕 聪明的，明智的；有洞察力的
فطنت (*fetnat*) 同 فطانت
فطوره (*fatoore*) 〔形〕 开斋节吃的食物
فطیر (*fateer*) 〔形、名〕 ①死面的，没发酵的②死面饼，没发酵的面
عید ~ 〈宗〉（犹太教的）逾越节
بیمایه ~ است . 〈谚〉没加起子发的面是死面（比喻有失才有得）
فطیر خواران (~ *khārān*) 〔名〕 〈宗〉（犹太教的）逾越节
فطیم (*fateem*) 〔形〕 断奶的
فطین (*fateen*) 同 فطن
فظ (*fazz*) 〔形〕 粗鲁的，粗暴的，不礼貌的
فظاظت (*fazāzat*) 〔名〕 粗鲁，粗暴，不礼貌
فظاعت (*fazā'at*) 〔名〕 ①残忍，惨无人道②令人厌恶
فظیع (*fazee'*) 〔形、名〕 ①残忍的，惨无人道的②令人厌恶的，卑鄙的，丑恶的③清沏的水
فعال (*fa-āl*) 〔形、名〕（复 فعالین）①积极的，活跃的，精力充沛的，有生气的②（复数时）活动家，积极分子③行动者，行为者
مایشاء (~ مایرید) ~ 我行我素者，暴君，专制者
ذغال ~ 活性炭
شرکت ~ 积极参加

~ مبارز 积极的战士

او جوان فعالی است . 他是一个有朝气的青年。

فعال (*fe-āl*) 〔名〕 行动，事情

فعالان (*fa-ālān*) 〔名〕 积极分子，活动家

فعالانه 〔形、副〕 积极的（地），活跃的（地），精力充沛的（地）

فعال مایشاء (*fa-āl-māyashā'*) 〔形、名〕 ①专横的，专断的②专横的人，暴君

فعال مایشائی 〔名〕 专横，横行霸道，暴虐

فعالیت (*fa-āliyyat*) 〔名〕 ①活动，工作②积极性

~ اجتماعی 社会工作

~ انقلابی 革命活动

~ تخریبی 破坏活动

~ نوری 〈理〉旋光性

به ~ خود افزودن 活跃起来，积极起来

~ کردن 行动，活动

به ~ واداشتن 使…活跃起来，把…动员起来

فعل (*fe'l*) 〔名〕（复 افعال ، افاعیل）①动作，行动，行为②〈语〉动词

~ امر 动词命令式

~ با قاعده（~ سالم） 规则动词

~ بی قاعده（~ خاص ، ~ سماعی） 不规则动词

~ جعلی（~ ساختگی） 由名词词根构成的动词

~ حرام 不法行为

~ خاص 实动词，有独立意义的动词

~ ذو وجهین （及物、不及物）双态动词

~ شنیع 可耻的行为

~ عام（~ ربطی） 连系动词（又称：系词）

~ غیر منصرف 不变化动词

~ لازم 不及物动词

~ متعدی 及物动词

~ مجهول 被动式动词

~ مستقبل 动词将来时

~ مضارع 动词现在时

~ معلوم 主动式动词

~ معین 助动词

~ معین شرطی 情态动词

~ منصرف 变化动词

~ منفی 动词否定式

~ ناقص 变化不全的动词

~ نهی 命令式的否定动词

~ و انفعال 作用和反作用

~ و انفعال هسته‌ای حرارتی 热核反应

اسم ~ 〈语〉（名词化的）动名词

بالفعل 实际上，事实上

به ~ آوردن 实行，施行

قول و فعلش یکی است . 他言行一致。

این جمله ~ ندارد . 这个句子没有动词。

فعلا (*fe'lan*) 〔副〕 ①目前，现在②事实上，实际上③〈口〉回头见，再见

~ کار دیگری نیست . 现在暂时还没有别的工作。

فعل پذیر (*fe'l-pazeer*) 〔形〕 可完成的，可实现的，行得通的

فعلگی (*fa'alegee*) 〔名〕 ①壮工的劳动，短工活②做苦工，劳役

~ کردن 做苦工

فعله (*fa'ale*) 〔名〕 ①工人②壮工③短工，按日

计工资的工人

فعلی (*fe'lee*) 〔形〕 ①目前的，现在的②〈语〉动词的③〈理〉动力（学）的；（运）动的

～ ترکیبات 动词词组

～ حالت 〈语〉动态

～ سیستم 目前的制度

～ وضع 现状

این کلمه حالت ～ دارد . 这个词起动词的作用。

فعلیه فعلی 的阴性

～ قوهٔ 〈理〉动能

فغ (*fagh*) 〔名〕 ①偶像②情人③美少年

فغاك (*faghāk*) 〔形、名〕 ①愚笨的，愚蠢的②私生子

فغان (*faghān*) 〔名、叹〕 ①号叫，哼叫声；哭，痛苦②唉！噢！苦啊！

بر آوردن ～ 号叫，痛哭

فغستان (*faghestān*) 〔名〕 ①（多神教的）寺庙②国王等的内室，内宫③情人，美人

فغفور (*faghfoor*) 〔名〕 ①伊朗人对古代中国帝王的称号；天子②中国一种优质瓷器名

فغفوری 〔形〕 ①古代中国帝王的，天子的，皇上的②瓷器的，瓷的

فغند (*faghand*) 〔名〕 跳，跳跃，跳舞

فغواره (*foghvāre*) 〔形〕 呆若木鸡的，木偶般的

فغیاز (*faghyāz*) 〔名〕 ①饶恕，宽恕②小费，赏钱

فقاح (*foghghāh*) 〔名〕 ①蓓蕾②美人

فقاح الکرمه (*foghghāhol-karme*) 〔名〕 葡萄藤上的蓓蕾

فقار (*faghār*) 〔名〕 〈解〉脊椎

فقارت (*feghārat*) 〔名〕 贫穷，贫困

فقاردار (*faghār-dār*) 〔名〕 有脊椎的，脊骨的

فقارداران 〔名〕 脊椎动物

فقاری 〔形〕 脊柱的

～ عمود 脊椎骨

فقاع (*foghghā'*) 〔名〕 啤酒；大麦酒；（用粮食酿制成的）酒类

～ گشودن 〈转〉做无关紧要的事，打嗝；吹牛

فقاعی (*foghghā-ee*) 〔名〕 ①啤酒商，酒商②一种葡萄

فقاهت (*faghāhat*) 〔名〕 伊斯兰教教法的知识

فقد (*faghd*) 同 فقدان

فقدان (*feghdān, foghdān* 〔名〕 ①无，缺少，缺乏②丢失，损失，死亡

～ اراده 〈心〉意志缺失，丧志症

～ این مرد بزرگ موجب تألم عمومی گردید. 这位伟人的逝世引起了人们的悲痛。

فقر (*faghr*) 〔名〕 穷困，贫穷

～ شدید 赤贫

～ و فاقه 一贫如洗

～ همگانی （劳动大众的）贫困化

～ حد اعلای 极端贫困

～ فشار 贫困的熬煎

فقراء (*fogharā'*) 见 فقیر

فقرات (*fagharāt*) 见 فقره

～ رباط 脊髓

～ ستون 〈解〉脊柱，脊梁骨；〈转〉中流砥柱

فقرالدم (*faghro-ddam*) 〔名〕 〈医〉贫血症；萎黄病，绿色贫血

فقره (*faghare*) 〔名〕（复 فقار ، فقرات） ①脊椎骨，脊骨②（文章的）节，段③（文件的）份，

件，卷④条款⑤要点，内容

ماده سوم از دوم ~ （条文中的）第三条第二款

دو ~ راپرت 两份报告

سه ~ پیشنهاد 三项建议

تیرهٔ پشت ستون فقرات 脊柱

این نوشته چهار ~ دارد . 这篇文章共有四段。

فقط (*faghat*) 〔副〕 仅仅，唯有，只有

~ اعضاء 只供会员（使用），只招待会员

~ و ~ 仅仅

نه ~ ... بلکه ... 不但…而且…

~ یك بار او را دیدم . 我只见过他一次。

~ از این طریق است که میتوانیم زبان خارجی را فرا بگیریم . 我们只有用这样的方法才能掌握外语。

~ خانمها را راه میدهند . 只供女宾(使用)。

~ چیزیکه گفت این بود که ... 他说的仅仅是…

فقه (*feghe*) 〔名〕 ①伊斯兰教的法规，伊斯兰法学②知道，认识，了解

~ اللغة 语言学

فقهاء (*foghahā'*) 见 فقیه

فقید (*fagheed*) 〔形〕 ①已故的，去世的②丧失的，失去的，被丢失的

~ نخست وزیر 已故的总理

فقید النظیر (*fagheedo-nnazeer*) 〔形〕 无与伦比的；盖世无双的

فقیر (*fagheer*) 〔名、形〕（复 فقراء）①穷人，贫民；乞丐，叫化子②（伊斯兰教的）托钵僧③穷的；贫困的，行乞的④温和的，温顺的，逆来顺受的

~ این 本人，敝人

~ شدن 变穷，破产，沦为乞丐

~ کردن 使…变穷，使…破产，使…沦为乞丐

فقیرانه 〔形、副〕 ①贫穷的（地），贫困的(地)②温和的（地），温顺的（地）；逆来顺受的（地）

فقیری 〔名〕 ①贫穷，赤贫，行乞②穷人，贫民

~ کردن 乞讨；过托钵僧的生活

فقیه (*fagheeh*) 〔名〕（复 فقهاء）伊斯兰教的法律学家，精通伊斯兰教法典的人

فقیهه (*fagheehe*) 同 فقیه

فك I (*fakk*) 〔名〕（复 فکوك）颚，颌

~ اسفل 下颚

~ اعلی 上颚

~ مرغ 鸟的喙

فك II 〔名〕 ①分离，分开②废除，撤消，除去③赎回，赎出

~ ارتباط 割断联系

~ اضافه 无“耶扎费”的词组，如：صاحب خانه ، پدرزن 等

~ وثیقه را ~ کردن 赎回抵押物

فك Phoque 〔名〕 海豹

فکاك (*fakāk*) 〔名〕 摆脱，解放

فکاهت (*fakāhat*) 〔名〕 ①笑话②诙谐，幽默，俏皮

فکاهه (*fokāhe*) 〔名〕 诙谐，滑稽，幽默

فکاهی (*fokāhee*) 〔形〕 幽默的，滑稽的，诙谐的；讽刺的

~ مجلهٔ 幽默杂志

فكاهيات (*fokāhiyyāt*) 〔名〕 幽默小说，滑稽故事，幽默作品

فكر (*fekr*) 〔名〕（复 افكار）①思想，想法，念头②主意，打算，考虑，意图③焦急，忧虑

~ بكر 独到的（或创造性的）见解；具有极大才智的人，出谋划策的人

~ پوچ و بیهوده 模糊的思想

~ خوب 好的主意

~ عملی 注重实践的想法

~ و ذکر 想法

دارای ~ وسیع 思想开通的，心胸开阔的

طرز ~ 思想方法

افكار باطن 灵魂深处的想法

به ~ افتادن 想起，想到

به ~ کاری افتادن 打算做某事

به ~ انداختن (را) 提醒，使…想起，〈口〉引起怀疑

در ~ ... بودن (به ~ بودن) 想念，怀念，思索着…；关心…

در آن وقت او فقط در ~ رفقای خود بود . 当时他想到的只是他的同志们。

هیچ در ~ نباش ! 请勿见怪，请勿介意！

هیچ در فکرم نبود . 我根本没想着它；我压根儿就没想到过。

به ~ کار خود باش ! 别管闲事！

به ~ (فرو) رفتن (توی ~ رفتن) 沉思，思考，思索

~ کردن (در باره ، به) 想，认为，以为

خوب ~ کرد و متوجه شد که اشتباه کرده است . 他经过仔细考虑后才认识到自己犯了错误。

در این باره فکری خواهیم کرد . 关于这方面我们将考虑一下。

~ را از قید تبعیض آزاد کردن 解除思想上的偏见

فکری را از سر خود بیرون کردن 某人打消自己的想法

فکری بخاطرم خطور کرد . 我脑海中闪出了一个念头。

فکرش را نمیتوانیم بکنیم . 我们很难想象事情竟会是这样的。

فکرش را مکن ! 不要为它着急！

~ نان کن که خربزه آب است . 〈谚〉香瓜不当饱，充饥要面包。（指要拿出实际解决问题的措施来）

~ خوبی باو تلقین کردیم . 我们给他出了个好主意。

بدون ~ و تأمل قدمی بر ندار ! 考虑后再行动！切勿轻举妄动！

~ و ذکرش همین است و بس . 这就是他的全部想法。

فكرت (*fekrat*) 〔名〕〈书〉沉思，深思，思维，思想

فكری (*fekree*) 〔形〕 ①脑力的，智力的②沉思的，若有所思的，惊呆的③唯心的，观念形态的

~ استعداد 智力，智能

~ رشد 智力增长

~ کار 脑力劳动

~ شدن (~ ماندن) 〈口〉沉思，思索

~ مانده بود که چه کند . 他不知该干什么才好。

فكز (*fakz*) 〔名〕 烟筒

فكسنی (*fakasanee*) 〔形〕 旧的，陈旧的，破旧

的，摇摇欲坠的

~ پيرمرد 年迈体弱的老人

~ درشكهٔ 破马车

~ ديوار 半倾圮的墙

فكل (*fokol*) 〔名〕 ①领带，领结②活领子

(بستن ~) زدن ~ 戴上领结（带）；扣上活领子

فكلى 〔名、形〕 ①讲究穿戴的（人）②戴领结的（人）

فكن (*fekan*) 同 افكن

فكندن (*fekandan,fakandan*) 同 افكندن

فكنده سر (*fekande-sar*) 〔形〕 被羞辱的，低下头的

فكور (*fakoor*) 〔形〕 ①善于思索的，肯动脑子的②沉思的，深思熟虑的

او شخص فكورى است . 他是个善于思索的人。

فكوك (*fokook*) 见 فك

فكى (*fakee*) 〔形〕 ‹解›颚的，颌的

فكين (*fakkayn*) فك I 条的双数

فگار (*fagār*) 〔形〕 ①忧愁的，忧郁的，悲伤的②疲倦的，筋疲力尽的③受伤的，残废的

فگانه (*fagāne*) 〔名〕 早产婴儿；流产的胎儿

فگن (*fegan*) 同 افكن

فلات (*falāt*) 〔名〕（复 فلوات）①高原，高地②原野，旷野，沙漠

قاره ~ ‹地›大陆架

فلاح (*falāh*) 〔名〕 ①释放，解救，拯救②成功，繁荣，昌盛

فلاح (*fallāh*) 〔名〕 农民，农夫，庄稼人

فلاحت (*falāhat*) 〔名〕 ①农业，务农②耕种，种植

~ علم 农艺学；种植法

~ كردن 农业耕作

فلاحتى 〔形〕 农业的

~ ماشين آلات 农业机械

فلاخان (*falākhān*) 同 فلاخن

فلاخن (*falākhan*) 〔名〕 投石器（古代一种兵器）

فلاخن انداز (~ *andāz*) 〔名〕 投石器投手

فلاد (*falād*) 〔形〕 无益的，无用的，枉然的，徒然的

فلاده (*falāde*) 同 فلاد

فلاسفه (*falāsefe*) 见 فيلسوف

فلاسك Flask 〔名〕 ①瓶，（旅行者携带的）水瓶，暖水壶；军用水壶②‹化›烧瓶，长颈瓶

فلاسنگ (*falāsang*) 同 فلاخن

فلاش Flash : عكسى ~ ‹摄›闪光灯

فلاشرى Flacherie 〔名〕 蚕病名

فلاكت (*falākat*) 〔名〕 灾难，灾害，不幸；惨祸

فلاكت بار 〔形〕 遭灾的，蒙祸的，不幸的

فلاكت زدگى (~ *zadegee*) 〔名〕 遭灾

فلاكت زده 〔形、名〕 遭灾的（人）

فلاكس (*felāks*) 同 فلاسك

فلامک (*falāmak*) 同 فلمنک

فلان (*folān*) 〔名、形〕 ①某人②某某的，诸如此类的

~ تاريخ 某某日期

~ چيز 某物

(~ كس) ~ شخص 某人

(~ و بهمان (يا بهمدان 又是这个…又是那个

شده ~ ~ 讨厌的家伙，坏蛋（骂人话）
~ ای 某某（忘记姓名、名称时说）；某某先生
او همیشه یا فلانش را گم میکند یا بهمانش را . 他总是丢三拉四的。
از ~ و بهمان صحبت کردند . 他们议论了某人。
فلانل Flannel 〔名〕 法兰绒（一种毛料），棉法兰绒
پارچهٔ ~ پشمی 软绒布
فلانه (*folāne*) فلان 的阴性
فلانی (*folānee*) 〔名〕 某人，那个人
~ را دیدید ؟ 你看到那个人了吗?
فلاوپروتئین Flavoprotein 〔名〕 〈生化〉黄素蛋白，黄素朊
فلاون Flavone 〔名〕 〈化〉黄酮
فلاوه (*falāvah*) 〔形〕 茫然的，不知所措的
فلج (*falj*) 〔名〕 门闩，门栓；门的锁链
فلج (*falaj*) 〔名、形〕 ①麻痹；瘫痪②麻痹患者；瘫痪病人③麻痹的，瘫痪的
~ اسپینال بچه 脊椎灰白质炎
~ اطراف (~ سافله) 下身麻痹，截瘫
~ اطفال 小儿麻痹；脊髓灰质炎
~ تام 全身瘫痪
~ دو طرف 两侧瘫痪，两侧麻痹
~ ناقص عضلانی (~ موضعی) 局部麻痹，轻瘫
~ نصف بدن (~ نصف تن ، ~ ناقص) 半身瘫痪，偏瘫
~ شدن 瘫痪，麻痹
~ کردن 使…瘫痪

فلج زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 瘫痪，中风
فلج زده (~ *zade*) 〔名、形〕 ①瘫痪病人②瘫痪的，中风的
فلجم (*faljam*) 同 فلج (*falj*)
فلجی (*falajee*) 〔名〕 麻痹，瘫痪
فلخ I (*falkh*) 〔名〕 开始，开端
فلخ II 〔名〕 ①劈开②揭开
فلخم (*falakhm*) 同 فلاخن
فلخود (*falkhood*) 〔名〕 棉籽
فلخودن (*falkhoodan*) 同 فلخیدن
فلخیدن (*falkheedan*) 〔动〕（根 فلخ ）弹棉花
فلدسپار Feldspar 〔名〕 〈矿〉长石
فلد مارشال 同 فیلد مارشال
فلرز (*falarz*) 〔名〕 作客带回的食品
فلز (*felezz*) 〔名〕（复 فلزات ）金属，五金
~ بریتانیا 不列颠金（一种锡、锑、铜的银白色合金）
~ دیر گداز 难加工的金属
~ روی سفید 锌白，中国白
~ مونتز 〈冶〉蒙次黄铜，熟铜（含铜60%、锌40%的合金）
~ مونل 〈冶〉莫涅耳合金（一种镍、铜、铁、锰合金）
~ ناقوس 钟铜（青铜）
فلزات بهادار یا قیمتی 贵金属，稀有金属
فلزات پست 贱金属（指铁、铝等）
فلزات رنگی (~ رنگین ، ~ الوان) 有色金属
فلزات سیاه 黑色金属
شبه ~ （砷、硅等）准金属，赛金属
شبیه به ~ 外观似金属的

فن استخراج وقال کردن فلزات 冶金学，冶金术

مبحث فلزات 金相学

فلز آلات 〔名〕 金属制品，小五金

فلزبر (~ *bor*) 〔形〕 切削金属的

فلزبری 〔名〕 金属切削

~ دستگاه 金属切削车床

فلزتراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 镟工，车工

فلزدار 〔形〕 含金属的

فلزساز 〔名〕 金属工人，五金工人，冶金工作者

فلزسازی 〔名〕 冶金学

~ صنایع 冶金工业

~ کارخانهٔ 冶金工厂

فلزشناس (~ *shenās*) 〔名〕 金属专家

فلزکار 同 فلزساز

فلزکاری 同 فلزسازی

فلزگداز (~ *godāz*) 〔名、形〕 ①冶金家，冶金工作者②从事冶金的

فلزگدازی 〔名〕 ①冶金②冶金生产

~ کارخانهٔ 冶金工厂

فلزی 〔形〕 金属的，金属制的

~ برق 金属光泽

~ ساختمان 金属结构

~ ظروف 金属器皿

~ گردسازی 〈冶〉粉末冶金

(~ پول) ~ مسکوکات 金属货币，硬币

فلس (*fals*) 〔名〕 （复 فلوس ）①鱼鳞，鳞片②铜钱，铜币③伊朗辅币名（合千分之一第那尔）

~ های براق 硬鳞

فلس بالان 〔名〕 （昆虫的）鳞翅目

فلس دار 〔形〕 有鳞的

~ ماهی های 有鳞的鱼

فلسطین (*felesteen*) 〔名〕 巴勒斯坦（亚洲）

فلسطینی 〔形、名〕 ①巴勒斯坦的②巴勒斯坦人

فلسفه (*falsafe*) 〔名〕 ①哲学；哲理②人生观；宗旨③（某一门科学的）基本通理

~ استقرائی 演绎哲学

~ ایده آلیستی 唯心主义哲学

~ جبری 〈宗〉宿命论，命定论

~ صوریه 唯名论

~ عملی و مثبت 〈哲〉实证主义，实证论

~ غلط 诡辩论

~ قیاسی 归纳哲学

(~ مادی) ~ ماتریالیستی 唯物主义哲学

~ بافتن 〈口〉空谈哲理，发明“理论”

~ گفتن 研究哲学

... ~ این کار در این است 这件事的实质是…

فلسفه بافی 〔名〕 空谈哲理；诡辩；发明“理论”

~ کردن 同上

فلسفی 〔形〕 哲学的，哲学上的

~ دلائل 哲学上的论据

~ علوم 哲学

فلسفیات (*falsafiyyāt*) 〔名〕 〈书〉哲学科学，哲学

فلش Fleche 〔名〕 ①箭；（表示方向的）箭头，箭形符号，箭头标志②〈建〉尖顶塔

فلشك (*felshak*) 〔名〕 小陶罐

فلغند (*falghand*) 〔名〕 带刺的篱笆

فلفل (*felfel*) 〔名〕 胡椒

(~ بحری) ~ آبی 水椒，细叶蓼

~ بری 〈植〉牡荆，贞节树

~ دراز 长辣椒

(~ ترشی ، ~ فرنگی (~ سبز 青椒,甜椒

(~ ابیض) ~ سفید 白胡椒

~ سیاه 黑胡椒

(~ هندی) ~ قرمز 红辣椒

~ دانهٔ 胡椒籽

~ درخت 胡椒树

~ روی زخم کسی پاشیدن 火上浇油，往某人伤口撒胡椒

~ زدن 用胡椒调味，撒胡椒粉

~ مبین چه ریز است بشکن ببین چه تیز است. 〈谚〉辣椒虽小辣味浓。

فلفل پاش 〔名〕（带眼的）胡椒瓶

فلفل دار 〔形〕 带胡椒的，有辣味的

فلفل دان 同 فلفل پاش

فلفل زده (~ *zade*) 〔形〕 撒上胡椒的；〈转〉不幸的，遭灾的

فلفل مون 〔名〕 野生胡椒薄荷

فلفل نمکی (~ *namakee*) 〔形、名〕 ①（布料）黑白点子混合而呈灰色的②椒盐色；椒盐色料子③（头发）斑白的

~ پارچهٔ 灰色的布料

فلفلی 〔形〕 ①胡椒（似）的，辣的②〈口〉辛辣的，尖刻的，尖酸刻薄的③〈转〉小巧玲珑的

فلق (*falgh*) 〔名〕 裂缝,裂口，破口

فلق (*falagh*) 〔名〕（复 افلاق）①破晓,黎明；曙光，晨光②天地万物，包罗万象

فلق (*felagh*) 见 فلقه

فلقمونیا Phlegmonia 〔名〕 〈医〉脓性蜂窝织炎

فلقمونیایی 〔形〕 脓性蜂窝织炎的

فلقه (*felghe*) 〔名〕（复 فلق）①〈植〉子叶②一半，各半

~ دو 〈植〉双子叶植物的

~ یك 〈植〉单子叶植物的

فلقه (*falaghe*) 同 فلك Ⅱ条

فلقی (*falaghee*) 〔形〕 晨光的，曙光的；拂晓的

فلقی (*felghee*) 〔形〕 〈植〉 子叶的；象子叶的

فلك Ⅰ (*falak*) 〔名〕（复 افلاك）①天，苍天，苍穹②命运，运气③(天体等的)运行轨道④天体

(~ اطلس) ~ اعظم 九重天

~ قمر 月球轨道

~ اندازه کردن 高升，升到高位

فلك Ⅱ 〔名〕 打脚掌（一种刑罚），夹棍

~ و چوب 夹棍

~ کردن 用棍子打…的脚底

فلك (*folk*) 〔名〕 船(尤指二桅或三桅小帆船)

~ نوح 〈宗〉诺亚方舟（基督教«圣经»中诺亚为避洪水而造的方形大船）

فلك الافلاك (*falakol-aflāk*) 〔名〕 ①〈宗〉最高天；上帝和天使住处②苍天，太空

فلك پایه (*falak-pāye*) 〔形〕 居高位的，社会地位高的，地位显赫的

فلك جاه (~ *jāh*) 同 فلك پایه

فلك زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 灾难,不幸,困苦

فلك زده (~ *zade*) 〔形〕 不幸的，可怜的，遭灾的，遭难的

فلك قدر (~ *ghadr*) 同 فلك پایه

فلكلر (*folklor*) 同 فولكلور

فلك مرتبت (*falak-martabat*) 同 فلك پایه

فلك وش (~ *vash*) 〔名〕 天堂似的；天的，天空的，天体的

فلكه I (*falake*) 〔名〕一种刑具（一条长棍，中间带有绳圈，把犯人的双脚套在绳圈内，向上拉紧，打其足踵），夹棍

~ چرخ 车轮外缘

~ كردن 用棍子打…脚底

فلكه II 〔名〕①圆场地，广场②环形交叉口，环形交叉枢纽；道路交叉处的环形路③迂回路线

شير ~ اى 〈冶〉浇注道，浇口

فلكى (*falakee*) 〔形、名〕（复 فلكيون）①天的；天体的，天堂的②天文的，天文学的③天文学家

~ خوشهٔ 〈天〉聚星

~ صورت 星座，星宿

فلكيات (*falakiyyāt*) 〔名〕天文学，宇宙志，宇宙结构学

فلكيون (*falakiyyon*) 见 فلكى

فلكيه (*falakiyye*) فلكى 的阴性

~ اجرام 天体

فلمنك (*felmank*) 〔名〕①荷兰（欧洲）②荷兰人，佛兰芒人

~ الماس 小颗钻石

فلمنكى 〔形、名〕①荷兰的②佛兰芒语的，佛兰芒人的③佛兰芒语，佛兰芒人

فلنجمشك (*felanj-moshk*) 同 فرنجمشك

فلنگ (*feleng*) : را بستن ~ 〈口〉赶紧溜掉，赶紧跑掉，匆忙离去

فلنل (*felenel*) 同 فلانل

فلوات (*falavāt*) 见 فلات

فلوار Fluorine 〔名〕〈化〉氟

فلوت Flute 〔名〕长笛

~ زدن 吹长笛

فلوتاسيون Floatation 〔名〕①〈矿〉浮选（法）②漂浮；（船的）下水

فلوت چى (*floot-chee*) 〔名〕吹奏长笛者

فلوت زن (~ *zan*) 同 فلوت چى

فلور سكوپ Fluoroscope 〔名〕荧光镜；荧光检查器

فلورسنت Fluorescent 〔形〕荧光的；发荧光的

~ چراغ 荧光灯，（俗称）日光灯

فلورسنس Fluorescence 〔名〕荧光

فلورمونيک Philharmonic 〔形、名〕①爱好音乐的②交响乐团的；音乐团体的③交响乐团；（交响乐团主办的）音乐会

فلورن Florin 〔名〕弗罗林（欧洲一些国家旧时金币名）

فلوروسكوپى Fluoroscopy 〔名〕荧光学；荧光检查法

فلوره 〔名〕〈体〉花式击剑

فلوريد Fluoride 〔名〕〈化〉氟化物

فلوژيستون Phlogiston 〔名〕（旧时人们认为可燃物中存在的）燃素

فلوس I (*foloos*) 〔名〕①〈植〉阿勃勒（腊肠树）②泻药（阿勃勒配制的）③肉桂

فلوس II 见 فلس

فلوقه (*fologhe*) 同 فلك (*folk*)

فلوكس Phlox 〔名〕〈植〉福禄考属

فلوئور Fluor 〔名〕〈化〉氟

فلوئورور Fluorure 〔名〕〈化〉氟化物

فله (*falle, folle*) 〔名〕（牛羊产后的）初乳

فلهذا (*falehazā*) 〔副〕因此，所以

فليو (*faleev*) 同 فلاد

فليوه 同 فلاد

فم (*fam*) 〔名〕（复 افواه）〈书〉口，嘴
　～ قصبه الريه（～ خنجره）〈解〉声门
　～ معده（～ المعده）〈解〉贲门
فمی 〔形〕 口的，口腔的
فن (*fann*) 〔名〕（复 فنون ، افانين）①艺术②技术；技能，技巧，本领③学科，学问④（古典角斗的）式，解数⑤〈口〉诡计，巧计
　～ تعليم 教学法；教育学
　～ معماری 建筑学；建筑艺术
　فنون آزاد 自由艺术；大学文科
　همه ～ حريف 万能博士；万金油；杂而不精的人
　～ خوردن 受骗，上当
　～ زدن（به）施诡计，捉弄
　او در ～ خود استاد است. 他是本行的专家。
فناء (*fanā'*) 〔名〕 ①无，空，不存在②毁灭，灭亡，死亡③〈宗〉苏非派教义中精神完善的第七（最高）阶段
　～ تدريجی 渐渐灭亡
　～ دار 〈宗〉世界
　～ محكوم به 注定灭亡的
　～ بباد دادن（بباد ～ گرفتن）消灭，毁灭，歼灭；放荡，浪费，挥霍
　～ شدن 被消灭，被毁灭，销声匿迹，消失
　～ كردن 消灭，毁灭，歼灭
فناء (*fenā'*) 〔名〕 空地，空场，场院
فناً (*fannan*) 〔副〕 从技术角度，从工艺角度
فنا پذير (*fanā-pazeer*) 〔形〕 易朽的，易死的，易逝的，不经久的
فناپذيری 〔名〕 易朽，易死，易逝
فناتيسم Fanatisme 〔名〕（宗教）狂热，盲信
فناتيك Fanatic 〔形、名〕 ①狂热的，盲信的，盲目热中的②狂热者，盲信者，入迷者
فنار (*fanār*) 〔名〕 ①灯，灯笼②灯塔
فنادق (*fanādegh*) 见 فندق
فناستين Phenacetine 〔名〕〈药〉非那西汀，乙酰非那替汀
فنان (*fanān*) 〔名〕 ①艺术家，美术家②〈动〉斑马
فنا ناپذير (*fanā-nāpazeer*) 〔形〕 不朽的，不会消失的，永恒的，不可磨灭的
فنا ناپذيری 〔名〕 不朽，不消失，永恒
فناوری (*fan-āvaree*) 同 تكنولوژی
فنج (*fonj*) 同 پنج (*ponj*)
فنجا (*fenjā*) 〔名〕 颤抖，打寒噤
فنجان (*fenjān*) 〔名〕 杯子，茶杯
　～ چای خوری 茶杯
　～ قهوه خوری 咖啡杯
فنجان باز 〔名〕 变戏法者，玩杂耍的人
فنجان بازی 〔名〕 变戏法
فنجانی 〔形〕 杯形的，杯状的；〈解〉髋臼状的
　～ حفرۀ（～ گودال）〈解〉髋臼
　～ گل 杯形花（报春花）
فنجيدن (*fanjeedan*) 〔动〕（根 فنج）①打呵欠，伸懒腰②拉长
فند (*fand*) 〔名〕 ①巧计；狡猾，诡计②（角斗中的）式
فند (*fanad*) 〔名〕 ①缺陷，疵瑕②无能③忘恩负义
فندق (*fondogh*) 〔名〕（复 فنادق）（商队）旅店，客栈
فندق (*fandogh,fondogh*) 〔名〕 榛；榛子；榛实

(هندی ~) درشت ~ 〈植〉欧洲榛
~ درخت 榛树
~ بستن 用指甲花染指甲
~ زدن 〈口〉弹指
~ شکستن 嗑榛子；〈口〉接吻

فندق شکن (*~ shekan*) 〔名〕 夹碎坚果的钳子

فندقک (*fandoghak*) 〔名〕 〈植〉象牙椰子，橡扣树

فندقه (*fandoghe, fondoghe*) 〔名〕 瘦果，闭果

فندقی (*fandoghee*) 〔形〕 ①栗色的，淡褐色的②用指甲花染上的③榛子状的

فندك (*fandak*) 〔名〕 ①打火机②（发动机的）发火栓，电嘴

فندول (*fandool*) 〔名〕 〈口〉（钟表的）摆
~ متکافی 补偿摆，补整摆

فنر (*fanar*) 〔名〕 弹簧；（钟表等的）发条；（汽车上的）片弹簧
~ ارتجاعی 反向弹簧，回动弹簧
(سوزن ~) جنگی ~ 〈军〉撞针弹簧，击发弹簧
~ دو چرخه 自行车上的蛇管
~ ساعت 钟表的游丝
~ ضامن 保险弹簧
~ کلاه دوزان 记形器，取样器（如描记头部尺寸以配帽子）
~ مارپیچ 平卷弹簧，螺簧，盘簧
~ موئی و ظریف 〈机〉细弹簧；游丝
~ شاه （钟表的）主发条
~ در رفتن 弹簧松了，发条松了

فنری 〔形、名〕 ①螺旋状的②有弹性的③弹簧的④时钟机构；类似时钟机构的装置（如玩具、炸弹中的发条和齿轮）
~ بازیچهٔ 有发条装置的玩具
~ پولك 洗弹簧工人
~ ترازوی 弹簧秤
~ خاصیت 弹性，弹力

فنقلی (*fenghelee*) 〔形〕 〈口〉很小的

فنك (*fanak*) 〔名〕 〈动〉貂

فنکسیونل Functional 〔形〕 ①机能的，官能的②〈数〉函数的

فنگ I (*fang*) تفنگ 的缩写形式
! ~ پیش 举枪致敬！
! ~ دوش 枪上肩！

فنگ Ⅱ 〔名〕 水蛭

فنگ Ⅲ 〔形〕 无能的，贫穷的，不幸的

فنگ فنگ (*fang-fang*) : ~ کردن ①低声含糊地说，说得不清楚②用难听的鼻音说话

فنل Phenol 〔名〕 〈化〉（苯）酚，碳酸

فنل فتالئین phenolphthalein 〔名〕 〈化〉酚酞

فنن (*fanan*) 〔名〕 （复 افنان ، افانین）树枝

فنودن (*fonoodan*) 〔动〕 （根 فنو） ①受骗②骄傲，傲慢③安静④停留

فنور (*fonoor*) 〔名〕 分离；隔阂，间隔

فن و فن (*fenno-fenn*) 同 فنگ فنگ

فنومن Phenomène 〔名〕 〈哲〉现象

فنومنولوژی Phenomenology 〔名〕 〈哲〉现象学

فنومنیسم Phenomenism 〔名〕 〈哲〉现象论

فنون (*fonoon*) 见 فن

فنی (*fanee*) 〔形〕 技术的，工艺的
~ اصطلاحات 技术用语
~ دانشکدهٔ 工程学院
~ کمك 技术援助

فنیقی (*feneeghee*) 〔形、名〕 ①腓尼基的②腓尼

基人

فنيقيه 〔名〕〈史〉腓尼基

فنيل Phenyl 〔名〕〈化〉苯基

فنيل آمين Phenylamine 〔名〕〈化〉苯胺

فوات (*favāt*)) 〔名〕（时间的）流逝，间隔

موت الفوات 暴卒，突然死去

فواتح (*favāteh*) 见 فاتحه

فواجع (*favāje'*) 见 فاجعه

فواحش (*favāhesh*) 见 فاحشه

فواد (*fovād*) 〔名〕（复 افئده）心，心脏

فواده (*favāde*) 〔名〕 酵母，麯

فوادى (*fovādee*) 〔形〕 心脏的

فوارس (*favāres*) 见 فارس (*fāres*)

فواره (*favvāre*) 〔名〕 喷泉，喷水池

~ گردان (~ افشان) 回转的喷水嘴

~ مخصوص آشاميدن آب 饮用喷泉

~ زدن 喷射，喷出

آب ده متر ~ ميزند . 水向上喷十米高。

~ چون بلند شود سرنگون شود. 〈谚〉喷泉的水喷得再高也得落下。(喻：凡事均有尽头)

فواصل (*favāsel*) 见 فاصله

فواق (*fovāgh*) 〔名〕①打噎，打嗝②(临终时的)咽气

~ كردن (~ زدن) 同上

فواكه (*favāke*) 见 فاكهه

فوايد (*favāyed*) 见 فايده

وزارت ~ عامه 公共建筑工程部

فوب FOB 〔名〕〈商〉船上交货，离岸价格

فوت (*fowt*) 〔名〕 ①死亡，逝世②（时间）流失，消逝

بدون ~ وقت 不失时机地，当即

بدون ~ وقت كارى را انجام دادن 不失时机地做某事

~ شدن 死，逝世；（机会、时间）被失掉，被错过

متأسفانه فرصت خوبى از ما ~ شد . 很遗憾我们错过了一个好机会。

~ كردن 死，逝世；失掉，错过

پدرش ديشب ~ كرد. 他父亲昨晚去世了。

بايد از ~ وقت جلوگيرى كرد . 不要失掉时机。

~ وقت موجب پشيمانى ميشود . 失之交臂，悔恨莫及。

فوت (*foot*) 〔名〕（用嘴）吹气

~ كاسه گرى 本领，技能；手艺；诀窍，窍门，妙法

~ كاسه گرى چيزى را بلد بودن 知道制作某物的诀窍

~ بودن 〈俗〉熟练掌握某事

~ شدن 〈口〉蒸发，汽化

~ كردن 吹气，吹熄，吹灭

شمع را ~ كردن 吹灭蜡烛

فوت Foot 〔名〕 ①呎，英尺（合30.5公分或12吋）②脚，足

فوتبال Football 〔名〕 足球，足球运动

تيم ~ 足球队

فوتباليست Footballist 〔名〕 足球队员

فوت فوتك (*foot-footak*) 〔名〕 笛，哨子

فوتك (*footak*) 〔名〕 ①（吹蜡烛用的）空心管子②短笛

فوتو Photo 〔名〕 照片，相片

فوتوتاكتيسم Phototactisme 〔名〕〈生〉趋光性

فوتوریست Futurist 〔名〕 未来主义者，未来派文艺家

فوتوریسم Futurism 〔名〕（资产阶级文艺流派）未来主义

فوتوسنتز Photosynthesis 〔名〕〈植〉光合作用，光能合成

فوتوشیمی 〔名〕〈化〉光化学

فوت و فن (*footo-fan*) 〔名〕〈口〉技艺，本领；手艺；诀窍

فوتوکپی Photocopy 〔名〕（文件、图片等）照相复制本

فوتوگراف Photograph 〔名〕①照片②逼真的描绘（或印象）

فوتوگرافی Photography 〔名〕①摄影，照相②摄影术

فوتوگرام Photogram 〔名〕（把物体放在光源和感光纸之间制成的）黑影照片，物影照片

فوتومتر Photometer 〔名〕〈理〉光度计

فوتون Photon 〔名〕〈理〉光子

فوتوی Fauteuil 〔名〕扶手椅，安乐椅

فوته 〔名〕①（澡堂的）围腰布②毛巾，餐巾

~ بستن 围上浴巾

فوته باف 〔名〕织浴（毛）巾的工人

فوتی (*fowtee*) 〔形〕刻不容缓的，急迫的，紧迫的；转瞬即逝的

کار ~ 刻不容缓的工作

فوتینا (*footeynā*) 〔叹〕别妄想！

فوج (*fowj*) 〔名〕（复 افواج）①组，群，集团②团，团部；部队，军队

~ ~ 成群结队地

مردم ~ ~ میآمدند. 人们三五成群地来了。

فوجدار 〔名〕〈军〉团长

فوجی 〔形〕〈军〉团的

فوجیان 〔名〕福建（省）

فوچئو 〔名〕福州（福建省）

فودنج (*fowdanaj*) 〔名〕薄荷

فور 〔名〕鸦片烟枪

~ زدن 抽鸦片

فور Ⅰ (*fowr*) 〔名〕紧急，急迫，急速，迅速

بر ~ 立刻，马上

علی‌الفور (فی الفور) 同上

فور Ⅱ 同 فوران

فوراً (*fowran*) 〔副〕立刻，马上，即刻，很快就

فورامن Foramen 〔名〕〈动〉〈植〉孔

فورامینیفر Foraminiferes 〔名〕〈动〉有孔虫

فوران (*favarān*) 〔名〕①（液体）沸腾②（液体）涌出，喷出

~ کردن 喷射，喷出，涌出

فورانی (*favarānee*)〔形〕爆发的；喷发的；喷出的

فورت لامی 〔名〕拉密堡（乍得首都）

فورس ماژور Force Majeure 〔名〕①（外交上）不可抗拒的胁迫②（使之无法履行契约的）不可抗力（如天灾、战争等）

فورم (*foorm*) 同 فرم Form 条

فورمالیته 同 فرمالیته

فورمالیست 同 فرمالیست

فورمالیسم 同 فرمالیسم

فورمالین 同 فرمالین

فورسوز 同 فارسوسا

فورمول (*formool*) 同 فرمول

فورمول بندی (~ *bandee*) 同 فرمول بندی

فورموله 同 فرموله

فوروارد (*foorvārd*) 同 فروارد

فوری (*fowree*) 〔形〕火急的，急迫的，紧急的

~ اقدام 紧急措施

~ تقاضای 紧急呼吁

~ تلگراف 加急电报

~ عکس 快相，快照

از . . . عکس ~ برداشتن 抢摄…的镜头

لطفاً اقدام ~ بعمل آورید ! 请您采取紧急措施!

فوریت (*fowriyyat*) 〔名〕紧急性，急迫性，迫切性

اول ~ 至关紧要的问题，最重要的课题

به ~ (با ~) 急迫地

به قید دو ~ 特急（文件）

ما در جلسه ~ آن مسئله را خاطر نشان ساختیم . 我们已在会上指出了那件事情的迫切性。

به ~ او را خبر کردیم . 我们已立刻通知他了。

فوریه Fevrier 〔名〕（公历）二月

فوز (*fowz*) 〔名〕①胜利，凯旋②成功，成就③逃脱，解脱，得救

عظیم ~ 巨大的胜利

فوزلاژ Fuselage 〔名〕（飞机）机身；（宇宙空间技术）壳体，外壳，弹体

فوژان 〔名〕喊叫，吼叫，叫嚷

فوسفات (*fosfāt*) 同 فسفات

فوسفور (*fosfoor*) 同 فسفر

فوطه 〔名〕①围裙，工作裙②毛巾③围腰布

نان ~ 餐桌布

~ کردن 撕破衣服

فوغاس 〔名、形〕①地雷②爆破的

~ بمب 爆破炸弹

فوف 〔名〕薄皮，薄膜；（谷物的）表皮，外壳；蓓蕾

فوفل (*foofal, foofel*) 〔名〕〈植〉槟榔

~ درخت 槟榔树

فوق (*fowgh*) 〔名、形、介〕①上面，上部②上面的，上部的③在上，在上面；在…以上，超过…

ابرها ~ 在云层上面

امکانات خود ~ 超过自己的可能

طبیعت ~ 超自然的，神奇的

مراتب دنیوی ~ 超脱现世的，超凡的

در ~ 在上面，在前面

مبالغ مذکوره در ~ 上面提及的款项

این امر ~ تصور انسان است . 这件事超出人们的想象。

فوقاً (*fowghan*) 〔副〕在上边，在前面

بطوریکه ~ گفته شد . . . 如上所述…

فوق التصور (*fowgho-ttasavvor*) 〔形、副〕难以想象的（地），不堪设想的

فوق الجلد (*fowghol-jeld*) 〔名〕〈解〉表皮，上皮

فوق الجلدی 〔形〕表皮的，表面的

فوق الحد (*fowghol-hadd*) 〔形、副〕超出限度的（地），超出范围的（地）

فوق‌الذکر (*fowgho-zzekr*) 〔形〕上述的

فوق‌الطاقه (~ *ttāghe*) 〔形〕①难以忍受的，难以支持的②力不能及的

فوق‌الطبیعه (~ *ttabee'e*) 〔形〕超自然的，神奇的，不可思议的

فوق‌العاده (*fowghol-āde*) 〔形、副、名〕①非常的（地），特别的（地），很，极为②津贴，补贴，出差费

پرواز ~ 飞行津贴

خارج از مرکز ~ 边远地区的津贴费
مأموريت ~ 出差费
~ جلسهٔ 紧急会议
~ خرج 额外开支，特别费用
~ شمارهٔ 号外
~ وضع 紧急情况
روزی یك یوان بعنوان ~ مأموريت می گرفتیم.
我们每天领一元钱的出差费。

فوق المأمول (~ *ma'mool*) 〔形、副〕 没有希望的（地）

فوق المعده (~ *me'de*) 〔名〕 〈解〉腹上部

فوق المعدی 〔形〕 〈解〉腹上部的，腹部的

فوقانی (*fowghānee*) 〔形〕 ①上面的②（字母）上面带点的
~ اعضای 上皮
~ طبقهٔ 上一层（楼），楼上

فوق راسته (*fowgh-rāste*) 〔名〕 〈生〉总目

فوق سیال (~ *siyāl*) 〔名〕 超流体

فوق لیسانس (~ *leesāns*) 〔名〕 研究生

فوق هادی 〔名〕 超导体

فوقی (*fowgee*) 〔形〕 上面的，上层的

فوکستروت Foxtrot 〔名〕 ①狐步舞②（骑马的）小快步

فوگان 同 فقاع

فول 〔名〕 蚕豆

فول Foul 〔名〕 〈体〉（比赛中）犯规，碰撞

فولاد 〔名〕 钢，钢铁
زنگ نزن ~ 不锈钢
نیکل دار ~ 镍钢
~ کورهٔ ذوب 炼钢炉
~ آب دادن 把钢淬火，使钢骤冷

فولاد ریز 〔名〕 铸钢工人

فولاد ریزی 〔名〕 铸钢
~ کارگاه 铸钢车间

فولاد ساز 同 فولاد گداز

فولاد سازی 同 فولاد گدازی

فولاد گداز (*foolād-godāz*) 〔名〕 炼钢工人，冶金家，冶金工作者

فولاد گدازی 〔名〕 炼钢
~ کارخانهٔ 冶金工厂

فولادی 〔形〕 ①钢的，钢制的②钢色的，银灰色的

فولادین 〔形〕 ①钢铁般的，坚强的，坚韧的，不屈不挠的②钢的，钢制的
~ ارادهٔ 钢铁般的意志

فولکلور Folklore 〔名〕 民间传说，民俗学

فلمینات Fulminate 〔名〕 〈化〉雷酸盐，雷汞
جیوه ~ 雷酸汞
نقره ~ 雷酸银

فولیکول Follicle 〔名〕 〈植〉①蓇葖②小囊，滤泡

فوم 〔名〕 ①蒜②小麦③埃及豆，雏豆④馒头，面包

فونتیك Phonetics 〔名〕 语音学，发音学

فوند (*foond*) 〔名〕 磅（重量单位）

فوندمانت Fundament 〔名〕 基础，基本原理

فوند مانتال Fundamental 〔形〕 根本的；基础的，基本的，十分重要的

فونوگراف Phonograph 〔名〕 留声机，唱机

فونولوژی Phonology 〔名〕 音位学；音韵学

فونولیت Phonolite 〔名〕 〈地〉响岩

فونومتر Phonometer 〔名〕 〈理〉声强计，测音计，音强度计

فونیکولر Funicular 〔名〕 缆索铁道

فوه (*fooh*) 〔名〕（复 افواه ）嘴，口

فوهل (*foohel*) 〔名〕〈化〉硝石，硝酸钾，钾硝

فويل Foil 〔名〕〈体〉钝头剑，钝头剑术；重剑（术）

فه (*fah*) 〔名〕①（前面有人用绳拉的、平整土地用的）耙②桨，橹

فهام (*fahhām*) 〔形〕〈书〉很聪明的，贤明的，英明的

فهامت (*fahāmat*) 〔名〕知识，明白，认识，了解

فهامه (*fahhāme*) 〔名〕才华出众；通情达理

فهانه (*fahāne*) 同 فانه

فهد (*fahd*) 〔名〕猎豹

فهرس (*fehres*) 同 فهرست

فهرست (*fehrest*) 〔名〕名单，清单，表格，目录，索引，统计表

~ اغلاط 勘误表

~ افراد آماده بخدمت نظام 现役官兵名册

~ قيمت‌ها 价目表

~ كتب 书目

~ كتب مربوطه 有关书籍清单，书目提要，文献目录

~ مدون (~ مصور) 图书或商品的目录册

~ مشخصات （产品的）一览表

~ معاني (~ لغات) 词汇表

~ مندرجات （书的）目次，目录

~ مواد 索引

~ موجودی 财产目录，存货清单；〈军〉实力表

~ موضوعی 目录，内容索引

~ نشانه‌های اختصاری 略语表

~ كردن 编清单，编目录，加索引

~ درست كردن 编目录，造表

فهرست برداری (~ *bardāree*) 同 فهرست نويسی

فهرست نامه 〔名〕书目，书目提要

فهرست نويسی (~ *neveesee*) 〔名〕编制目录；编入目录

فهرست وار 〔形〕表格形式的

بصورت ~ 用表格形式

فهرستی 〔形〕目录的，索引的，表格的

فهل (*fahl*) 〔形〕宽敞的，宽广的，宽大的

فهلوی (*fahlavee*) 同 پهلوی

فهلويات (*fahlaviyyāt*) 见 فهلويه

فهلويه (*fahlaviyye*) 〔名〕（复 فهلويات ）巴列维语的作品（或词汇）

فهم (*fahm*) 〔名〕理解，了解，明白，懂得

~ سريع 机灵，灵敏

با ~ 自觉地

بيرون از دايرهٔ ~ 难以理解的，不可理解的

غير قابل ~ 不可理解的，难懂的

~ گرد آوردن 商量，交换意见

~ كردن 理解，明白，懂得；运用智力

مطلبی را به كسی شير ~ كردن 使某人理解某事

خر ~ شد. 〈口〉甚至连蠢驴都明白了。

اين موضوع از فهمم خارج است. 这件事情我弄不明白。

فهماء (*fohamā'*) 见 فهيم

فهماندن (*fahmāndan*)〔动〕（根 فهمان ）①阐明，解释②暗示，使…明白③表达清楚

مقصود خود را ~ 表达自己的意思；表达自己的感情

سرانجام نتوانست آن مطلب را بمن بفهماند.

他始终未能把那件事情向我解释清楚。

آیا میتوانید مقاصد خود را به زبان فارسی صحیح بفهمانید . 你能用正确的波斯语表达自己的意思吗?

فهمانیدن (*fahmāneedan*) 同 فهماندن

فهم دار (*fahm-dār*) 同 فهیم

فهمیدگی (*fahmeedegee*) 〔名〕 理解力，颖悟，聪明

فهمیدن (*fahmeedan*) 〔动〕(根 فهم) ①明白，懂得，知道，理解②〈口〉听到

فهمیدم . 我懂了;我明白了。

از سخنان شما چنین فهمیده میشود که . . . 您的话可以理解为…

وقتیکه بیخوش بودم چیزی نفهمیدم . 我失去知觉时什么也不知道。

فهمیده 〔形、副〕 ①有见识的，聪明的，机灵的②有意地，故意地，蓄意地

فهیم (*faheem*) 〔形、名〕 (复 فهماء) 聪明的(人),机敏的(人),理解力强的(人),有见识的(人)

فهیمی 〔名〕 聪明，机敏，理解力强

فی 〔介〕 ①(表示物品的单价)以…②在…③在…的时候④〈数〉乘

حد ذاته ~ 按其实质

سبیل الله ~ (用于加强请求语气)看在真主面上!

صد ~ 每一百个，百分之…

مابین ~ 在…当中

نفس الامر ~ 事实本身，实质上

زدن ~ 把…定价；估…的价

فی (*fiy*) 〔名〕 战利品，缴获物

فیار (*fiyār*) 〔名〕 职业，工作；行业，行当

فیاض (*fayyāz*) 〔形〕 ①慷慨的②丰富的，丰盛的③泛滥的，溢出的

مطلق ~ 〈喻〉真主

فیاضی 〔名〕 ①慷慨，大方②丰富，丰盛③水源充足的泉水或小溪

فیال (*fiyāl*) 〔名〕 ①开始，开端②处女地

فی‌الاصل (*fil-asl*) 〔副〕 实质上

فی‌البدیهه (*fil-badeehe*) 〔副〕 临时地，即席地，当场地

~ تصمیم 当机立断

فی‌الجمله (*fil-jomle*) 〔副〕 ①总而言之,总之,简而言之②〈口〉稍稍，稍微

کسالتی داشت . ~ 他有一点不舒服。

فی‌الحال (*fil-hāl*) 〔副〕 立即,马上,毫不迟疑地

فی‌الحقیقه (*fil-hagheeghe*) 〔副〕 确实地，真正地，实际上，事实上

فی‌الحین (*fil-heen*) 〔副〕 同时地

فی‌الفور (*fil-fowr*) 〔副〕 马上，立刻，立即

فی‌المثل (*fil-masal*) 〔副〕 例如，比方说

فی‌المجلس (*fil-majles*) 〔副〕 当场，就地

فی‌الواقع (*fil-vāghe'*) 同 فی‌الحقیقه

فیاوار (*fiyāvār*) 同 فیار

فیبران (*feebrān*) فیبرن

فیبرن (*feebran*) 〔名〕 人造纤维

فیبروبلاست Fibroblast 〔名〕 〈生〉成纤维细胞

فیبروسیت Fibrocyte 〔名〕 〈生〉纤维细胞

فیبرین Fibrin 〔名〕 〈生化〉(血)纤维蛋白，(血)纤维朊

~ تجزیهٔ 〈生〉纤维蛋白溶解

خون ~ مادهٔ موجد 〈生化〉纤维蛋白原

فیبرینوژن Fibrinogen 〔名〕〈生化〉纤维蛋白原

فیثاغورث Pythagoras 〔名〕（古希腊哲学家）毕达哥拉斯

~ قضیهٔ 毕达哥拉斯定理（勾股定理）

فیثاغورس 同 فیثاغورث

فیجن (*feyjan*) 〔名〕〈植〉芸香

فیجی 〔名〕斐济（大洋洲）

فیح (*feyh*) 〔名〕①（花的香味）散发②开锅，沸腾

فیدرالیسم Federalism 〔名〕联邦制，（美国历史）联邦主义

فیدل Fidèle 〔形〕忠诚的，忠实的；可靠的；安全的；正确的

فیدئیزم 同 فیدئیسم

فیدئیست Fideist 〔名〕〈哲〉信仰主义者

فیدئیسم Fideism 〔名〕〈哲〉信仰主义

فیر 〔名〕①遗憾，遗恨②嘲笑，玩笑

فیرنده (*feerande*) 〔名〕装腔作势者；炫耀者

فیروز 同 پیروز

فیروزبخت (*feerooz-bakht*) 〔形〕①幸运的，走运的②繁荣的

فیروزج (*feeroozaj*) 同 فیروزه

فیروز جنگ (*feerooz-jang*) 同 پیروز جنگ

فیروز روز 〔形〕幸运的，走运的，顺境的

فیروزمند (~ *mand*) 同 پیروز مند

فیروزمندانه 同 پیروزمندانه

فیروزمندی 同 پیروز مندی

فیروزه 〔名〕〈矿〉绿松石，蓝宝石

~ خیمهٔ 蓝色的帐篷，〈喻〉天空

فیروزه‌ای 〔形〕绿松石的；碧绿的，青绿的

فیروزه رنگ (*feerooze-rang*) 〔形〕蓝色的，碧绿的

فیروزه نشان (~ *neshān*) 〔形〕镶上蓝宝石的

فیروزی 同 پیروزی

فیرون 同 فراون

فیریدن (*feereedan*) 〔动〕（根 فیر）装腔作势，嘲弄，卖弄

فیزیسین Physician 〔名〕物理学家

فیزیك Physics 〔名〕物理学

~ بهداشتی 有害辐射防护学

~ جامدات 固态物理学

~ نجومی 天体物理学

فیزیك دان 〔名〕物理学家

فیزیك شناس (*feezeek-shenās*) 同 فیزیك دان

فیزیکی 〔形〕①物理的，物理学的②体力的

~ کار 体力劳动

فیزیوتراپی Physiotherapy 〔名〕〈医〉物理疗法，理疗

فیزیوکرات Physiocrat 〔名〕重农论者，重农主义者

فیزیوکراسی Physiocracy 〔名〕重农主义（十八世纪法国资产阶级古典政治经济学派的理论），重农论

فیزیولوژی Physiology 〔名〕生理学

~ بافتی 组织生理学

~ حیوانی 动物生理学

~ گیاهی 植物生理学

فیزیولوژیست Physiologist 〔名〕生理学家

فیزیولوژیك Physiologic 〔形〕生理学的，生理的

فیزیونومی Physiognomy 〔名〕①脸，面孔；容貌②（土地等的）外形，外观；特征，特色③相法，观相术

فیس 〔名〕〈口〉骄傲，卖弄，摆架子；吹牛，

带来 ~ رساندن (~ دادن ، ~ بخشیدن) 利益，带来好处，给予恩惠，施恩
~ کردن 〈口〉赚钱，获利
از ~ حضورش محروم شدم . 我未能荣幸地见到他。

فیض آباد 〔名〕 法扎巴德（阿富汗）

فیضان (*fayazān*) 〔名〕 大水，水量充足，溢水，涨水
~ فرضیهٔ (نور) （光线）放射学说，发射学说

فیض بخش (*feyz-bakhsh*) 〔形〕 ①有益的，有利的，赚钱的②仁慈的，慈善的，慷慨行善的

فیض رسان (~ *rasān*) 同 فیض بخش

فیف : ~ کردن （怒猫）作声（如唾吐、打响鼻）

فیکس Fix 〔形〕 ①稳定的，固定的②不易挥发的
~ قیمتهای 稳定的价格，不二价

فیکساتور Fixateur 〔名〕 〈生〉〈化〉固定剂，固着剂（如染色用的媒介剂、香料工业用的防挥发剂）

فیکساژ Fixage 〔名〕 ①〈摄〉定影液②固色剂

فیل 〔名〕 ①〈动〉象②〈棋〉象，相
~ دریائی 〈动〉海象
~ مست 发情的象；〈喻〉狂暴的人
~ دندان 象牙
~ کار حضرت 艰巨的任务
مثل ~ و فنجان 驴唇不对马嘴
~ کسی یاد هندوستان افتادن (یا کردن) 某人沉浸在美好的回忆中
مثل ~ باید تو سرش کوبید . 他这个人顽固不化。
مثل اینکه از دماغ ~ افتاده . 他把尾巴

自吹自擂
~ و افادهٔ آدم تازه بدوران رسیده 暴发户的炫耀卖弄，新贵的装腔作势
~ کردن (~ داشتن) 骄傲，摆架子，吹牛，自吹自擂
به کسی ~ کردن 轻视某人
کاری را با ~ و افاده کردن 不屑做某件事

فیسا 〔名〕 孔雀

فیستول Fistula 〔名〕 ①〈医〉瘘，瘘管②〈动〉（鳞翅目昆虫的）喙管，细管

فیسو 〔名〕 自高自大的人，说大话的人，吹牛大王

فیسور Fissure 〔名〕 裂缝，裂隙，〈解〉（脑等的）裂纹，沟

فیش Fiche 〔名〕 卡片，标签，筹码，片条，板条
~ کردن 做卡片

فیش (*feesh*) 〔名〕 口哨声，啸声，发咝咝声
~ کردن 打口哨，发啸声，发咝咝声

فیش فیشک (~*feeshak*) 同 فیش فیشه

فیش فیشه 同 فشفشه

فیشیر 同 فیشیه

فیشیه Fichier 〔名〕 卡片柜，卡片盒

فیصل (*feysal*) 〔名〕 ①解决②仲裁，公断③仲裁者，公断人
~ پذیرفتن (~ یافتن) 得到解决
~ دادن (را ، به) 解决

فیصله 同 فیصل

فیصلی 〔名〕 仲裁者，公断人，法官

فیض (*feyz*) 〔名〕（复 فئوض ）①好处，益处，利益②慷慨；恩惠，恩典③丰富，富裕，充足
~ بردن 获得利益，得到好处

翘到天上去了。

فیلارسونیك Philharmonic 〔形、名〕 ①交响乐队的，音乐团体的②交响乐团；（交响乐团主持的）管弦乐队

～ ارکستر 管弦乐队，交响乐队

فیلاریا Filaria 〔名〕 〈动〉丝虫

فیلاریاسیس Filariasis 〔名〕 〈医〉丝虫病

فیل افگن (*feel-afgan*) 〔形〕 英勇的，勇敢的

فیلامان Filament 〔名〕 ①细丝②〈植〉花丝③（电灯泡、电子管的）灯丝，丝极

فیلانتروپی Philanthropy 〔名〕 ①慈善事业②慈善，善心，博爱主义

فیلبان (*feel-bān*) 〔名〕 养象人

فیلبانی 〔名〕 养象职业

فیلپا (*feel-pā*) 〔名〕 〈医〉象皮腿病

فیلپایه 同 پیلپایه

فیلتر Filter 〔名〕 ①过滤器，滤纸②〈无〉滤波器③〈理〉滤色镜，滤光器④压滤机

～ سیگار 香烟头上的过滤嘴

فیلتراسیون Filtration 〔名〕 过滤

فیلتر پرس Filter Press 〔名〕 〈化〉压滤机

فیلتردار (*feeltar-dār*) 〔形〕 带过滤器的，带有过滤器的

～ سیگار 带过滤嘴的香烟

فیل تن (*feel-tan*) 同 پیل تن

فیل خانه 〔名〕 象房

فیل دندان (～ *dandān*) 〔名〕 象牙

فیلد مارشال Field-marshal 〔名〕 陆军元帅，最高级的陆军将官

فیل زور (*feel-zoor*) 同 پیل زور

فیلسان (～ *sān*) 同 پیلسان

فیلسوف Philosopher 〔名〕（复 فلاسفه）①哲学家②思想家，学者

～ ایبقوری 伊壁鸠鲁（学说）的信徒

～ رواقی 禁欲主义者

فیلسوفانه 〔形、副〕 哲学的（地），哲理的（地）

～ تعلیمات 哲学上的学说

فیلسوفی 〔形、名〕 ①哲学家的②哲学家的职业

فیلك (*feylak*) 〔名〕 两股叉，双箭头

فیلگوش (*feel-goosh*) 〔名〕 ①鸢尾属植物，白睡莲，百合花②一种甜食名

فیلم Film 〔名〕 ①影片，电影②胶卷，软片

～ تبلیغاتی 宣传片，广告片

～ تلویزیونی 电视影片

～ خبری 新闻片

～ رنگین（～ رنگی） 彩色电影

～ سینمایی 影片，电影

～ صامت 无声电影

～ عکاسی 照相胶片

～ گویا（～ ناطق） 有声电影

～ مستند 纪录片

～ مفصل 故事片，艺术片

～ موزیکال 音乐片

～ نقاشی متحرك 动画片

～ هنری 艺术片

～ نمایش دادن 放映电影

～ برداشتن 拍摄电影

～ گذاشتن（در دوربین） （照相机）装胶卷

از این داستان ～ خوبی میتوان ساخت. 这部小说能拍摄成一部优秀影片。

فیلماهی (*feel-māhee*) 〔名〕 ①海象②鲟鱼

فیلم بردار (*feelm-bardār*) 〔名〕 电影摄影师

فیلم برداری 〔名〕 摄制电影

~ استودیوی 电影制片厂

(از) کردن ~ 拍电影

فیل مرغ (*feel-morgh*) 〔名〕 火鸡

فیلم ساز (*feelm-sāz*) 〔名〕 电影制片人

فیلمنامه (~ *nāme*) 〔名〕 电影剧本

فیلوار (*feel-vār*) 〔形〕 大象般的

فیلولوژی Philology 〔名〕 ①语言学②语文学③语文文献学

فیلولوژیك Philologic 〔形〕 语言学的；语文学的

فیلولوگ Philologue 〔名〕 语言学家；语文学家

فیلون Filon 〔名〕 ①矿脉②〈转〉幸运

فیله Filet 〔名〕 ①线，细线②网，网状物；发网③嫩肉④〈解〉舌下系带⑤〈技〉螺钉上的螺线⑥肉片；鱼片

فیلی 〔形〕 ①浅灰色的②象的

فیلی (*feylee*) 〔名〕 伊朗乐曲名

فیلیپین 〔名〕 菲律宾（亚洲）

فیما 〔介〕 在…的里面

~ بعد 今后，以后，将来

~ بین 在…的中间

فین 〔名〕 ①鼻涕②擤鼻涕

~ کردن 擤鼻涕

~ گرفتن 擦鼻涕

فینال Final 〔形、名〕 ①最后的，最末的，决定性的②〈体〉决赛

~ نقطهٔ 终点

به پای ~ رسیدن 最后定夺，定稿

فی‌نفسه (*fee-nafse*) 〔副〕 内心里，独自

فین فین : ~ کردن 用鼻子连发喘息声

فین فینی 〔形〕 ①好流鼻涕的，好擤鼻涕的②呼吸困难的

فینلاند 〔名〕 芬兰（欧洲）

فینول Phenol 〔名〕 〈化〉①（苯）酚，石炭酸②（用作类名）酚

فینول استون Phenol Acetone 〔名〕 〈化〉苯酚丙酮

فینه 〔名〕 圆筒形无边毡帽，土耳其帽

فینیشر Finisher 〔名〕 精轧机；末道清棉机

فینیقه 同 فنیقی

فئودال Feudal 〔名〕 封建主

فئودالی 〔形〕 封建的，封建主义的

فئودالیته Feudality 〔名〕 封建制度

فئودالیزم 同 فئودالیسم

فئودالیسم Feudalism 〔名〕 封建主义；封建制度

~ رژیم 封建制度

فیوز Fuse 〔名〕 ①保险丝②导火线，引线

فئوض (*fo-ooz*) 见 فیض

فئه (*fe-a*) 〔名〕 ①组，队②部队

ق

ق 波斯文第二十四个字母

قا آن 〔名〕 ①蒙古统治者的称号②帝王

قاب Ⅰ〔名〕 ①托盘，碟，（吃抓饭用的）盘②盒，箱，套③框，架④骰子

آیینه ~ 镜框

زنجیر ~ （自行车的）链套

ساعت ~ 表壳

عکس ~ 照相镜框

عینك ~ 眼镜架

فیلم ~ 暗匣，胶卷暗套

دو ~ ساعت 两块手表

انداختن ~ 掷骰子

کردن ~ 镶起来，按上

لطفاً این عکس را قاب کنید ! 请把这张相片配上镜框!

قاب Ⅱ〔名〕（从弓的中间到其一端的）距离

قوسین ~ 很近，近在咫尺

قاب Ⅲ〔名〕①（玩具）羊拐②〈解〉踝骨

(قمارخانه ~) قماربازی ~ （赌博用的）骰子

کسی را دزدیدن ~ 吸引某人

قاب انداز (*ghāb-andāz*) 同 قاب باز

قاب اندازی 同 قاب‌باری

قاب باز 〔名〕 ①玩羊拐子的人②赌博者

قاب بازی 〔名〕 ①玩羊拐子②赌博

کردن ~ 同上

قاب بال 〔形〕 〈动〉甲虫类的，鞘翅目的

قاب بالان 〔名〕 〈动〉甲虫类，鞘翅目

قابتورغای (*ghābtoorghāy*) 〔名〕 ①小匣，锦匣，首饰箱；套子，盒子②邮件袋

قابتورقای 同 قابتورغای

قابدار (*ghāb-dār*) 〔形〕 装上框的，装在框中的，带框的

قاب دستمال (~ *dastmāl*) 〔名〕 抹布，擦碗布

قاب ساز 〔名〕 制框工人

قاب سازی 〔名〕 制框

قاب شور 〔名〕 刷洗器皿的抹布或刷子

قابض (*ghābez*) 〔名、形〕 （复 قابضات）①涩（味）的②能止泻的③抓住…的，拿住…的④收受者，领受者

(الارواح ~) ارواح ~ 〈宗〉死神

جریمه ~ 收罚金

مالیات ~ 征税

~ دوای 止泻药

قابضه 同 قابض

قابضیت (*ghābziyyat*) 〔名〕 ①涩味②（药的）止泻性

قابق (*ghābogh*) 〔名〕 （复 قابوق）古时宣读皇帝诏书或执行死刑的高台，断头台

قاب کوب (*ghāb-koob*) 〔名〕 木匠，做木框工人

قابل (*ghābel*) 〔形〕 ①有能力的，有才干的，有资格的 ②应得到…的，不愧为…的，值得…的 ③易受…的；常遭…的

ابتياع ~ 〈法〉允许以罚款来代替处罚
اتساع ~ 有伸缩力的
اجراء ~ 可行的
احتراق ~ 可燃的，易燃的
احترام ~ 值得尊敬的，可尊敬的
ارتعاش ~ 能振动的
ازدواج ~ 可通婚的
استفاده ~ 可利用的，能利用的
استيناف ~ 可以上诉的
اشتعال ~ 易燃的
اصابت ~ 易被击中的
اعتراض ~ 应提出异议的
اعتماد ~ 可相信的，可信赖的
اكل ~ 可吃的
امتداد ~ 可伸展的，可延长的
امتزاج ~ 可以混合的
امكان ~ 可能的
انبساط ~ 易膨胀的，能伸胀的
انتفاع ~ 可开发的，可剥削的
انتقال ~ 可转移的，可动的（指财产）
انحلال ~ 易溶化的，可溶化的
انحناء ~ 柔软的，易弯曲的
انعكاس ~ 可反射的，反射性的
انفجار ~ 易爆炸的
انقباض ~ 会缩的，可缩的
انقسام ~ 可分割的
انكسار ~ 〈理〉可折射的
اهتزاز ~ 能振动的
بحث ~ 值得讨论的
بخشش ~ 可原谅的
برگشت ~ 可逆转的
(تأديه ~) پرداخت ~ 可支付的；应支付的
تبديل ~ 可代替的
تحسين ~ 值得赞扬的
تحمل ~ 能忍受的
تحويل ~ 〈数〉可简化的，可约的
تخفيف ~ 可减少的
تراكم ~ 可压缩的
ترديد ~ 值得怀疑的
تصور ~ 想像得到的
تعديل ~ 可调整的
تعقيب ~ 可奉行的；可追踪的；可查出的
تعويض ~ 能代替的
تقدير ~ 可估计的；值得欣赏的
تقريظ ~ 值得称赞的，值得表扬的
تقسيم ~ 可分割的
تكذيب ~ 可驳斥的，可驳倒的
تنفس ~ 可以呼吸的，能呼吸的
توبيخ ~ 可责备的；应受斥责的
توجه ~ 值得注意的
حس ~ 可感觉到的，可觉察的
حصول ~ 可达到的，可取得的
حل ~ 可以解决的
حمل ~ 可运载的
درك ~ 能理解的
دست رسى ~ 可以取得的
ذكر ~ 值得提及的
ذوب ~ 易熔的，可熔化的

(زرع ~) زراعت ~ 可耕作的，可栽培的

سکنی ~ 适合居住的；可居住的

شرب ~ 可以喝的

صرف ~ 〈语〉可变格的；词尾可变化的

عبور ~ 可通过的，能通过的

فروش ~ 可出售的；卖得掉的，有销路的

فهم ~ 可以理解的

قبول ~ 可接受的

قسمت ~ 〈数〉可除尽的

کشتی رانی ~ 能行船的，能通航的

کشش ~ 能伸长的，能拉长的

معاشرت ~ 能交际的

ملاحظه ~ 可观的，显著的

نفوذ ~ 可渗透的

نقض ~ 可取消的

هضم ~ 易消化的

~ کارگر 优秀工人

این برنامه ~ هیچگونه تغییری نیست. 这个计划不需要作什么改变。

او ~ این مقام نیست. 他不称职。

(~ ندارد) . ~ نیست （答复别人道谢时用语）不用客气，不用谢。

قابلگی (*ghābelegee*)〔名〕产科学，助产学；接生

~ علم 产科学，助产学

~ متخصص علم 产科医生

~ مربوط به 产科（学）的，助产的

قابلمه (*ghāblamah*)〔名〕①锅②手提食盒，提盒

قابلمه کاری〔名〕 镀金；镀银

کردن ~ 同上

قابله (*ghābele*)〔名〕（复 قوابل）①产科医生；助产婆②泔水盆

قابلیت (*ghābeliyyat*)〔名〕①能力，才能，才干②性能，容量，接受力

ارتجاع ~ 弹性，灵活性，伸缩性

استحاله ~ 转换姿态的能力

امتزاج ~ 〈理〉混合性，混合法

انبساط ~ 膨胀性，延伸性

انتشار ~ 〈理〉发射率

انحلال ~ 可溶性，溶解性

(انعطاف ~) انحناء ~ 柔韧性，易曲性

انطراق ~ （金属）延展性，可锻性

انعکاس ~ 反射性

انقباض ~ 收缩性

تراکم ~ 压缩性

رویت ~ 可见性，能见度

شکنندگی ~ 易碎性，脆性

(انقسام ~ ، تقسیم ~) قسمت ~ 〈数〉可分性，可除性

نفوذ ~ 渗透性，渗透度

هدایت ~ 〈理〉传导性；传导率，电导

هدایت نور ~ 〈理〉光电导性

داشتن ~ 有能力，有才干

مفتول شدن ~ 延展性，韧性，可锻性，可塑性

قابوق 同 قاپوق

قاپ I 同 قاب II条

قاپ II : زدن ~ 抓住，抢走，夺走

قاپان 同 قپان

قاپق (*ghāpogh*) 同 قاپوق

قاپلامه (*ghāplāmah*) 同 قابلمه

قاپو〔名〕 门，大门

قاپوچی〔名〕 ①看门人②打扫院子的人

قاپوق 〔名〕 ①刑场②箭靶③果壳

قاپیدن (*ghāpeedan*) 〔动〕（根 قاپ ）抓住，抢走，夺走

پول را از دست کسی ~ 把钱从某人手里抢走

مردم آنرا می قاپند . 这货物销售得很快。（大家抢着买这东西）

قات : ~ شدن ①（玩十五子棋时）同时从对方的边界移动两个子②摆脱，逃跑

قاتر (*ghāter*) 同 قاطر

قاتق (*ghātegh*) 〔名〕 抹在面包上的食物（如酸牛奶、奶酪等）

~ نان خود را بهم رساندن 以劳动谋生

قاتل (*ghātel*) 〔名、形〕（复 قتال ）①杀人者，杀人犯，凶手②致死的，致命的

~ جان 〈口〉致命的

~ نفس 自杀者

زهر ~ (سم ~) 致命毒药，剧毒

قاتل الذئب (*ghātelo-zze-eb*) 〔名〕〈植〉乌头

قاتل الکلب (*ghātelol-kalb*) 〔名〕〈植〉藜芦

قاتمه (*ghātme*) 〔名〕 粗毛线绳

~ را پاره کردن 〈口〉拒绝服从；放荡不羁

قاتولیقون 〔名〕 教堂

قاتولیك 同 کاتولیك

قاتی 〔形〕 混合的，混杂的，渗合的

~ شدن 被混合，被渗合，被弄乱

~ کردن (~ هم کردن) 混合，渗合，弄乱

ما سیمان و شن و سنگ را ~ هم کردیم . 我们把水泥、沙和石子搅和在一起。

قاتی پاتی 〔形、副〕〈口〉①混乱的，混合的②乱七八糟地，没有秩序地

~ کردن 使…混乱，使…没秩序

قاتی واتی 同 قاتی پاتی

قاجاری 〔形〕 恺加王朝的

قاجاریه 〔名〕 恺加王朝（1779—1925）

قاچ 〔名〕 ①一块，一片（如西瓜等）②缝隙③鞍头

~ زین （马鞍的）前桥

یك ~ خربزه 一块甜瓜，一块哈密瓜

یك ~ لیمو 一片柠檬

~ خوردن 裂开，产生裂缝

~ دادن 使…裂开

~ ~ شدن 断裂

~ کردن (~ ~ کردن) 切片，切块

لطفاً هندوانه را ~ کنید ! 请把西瓜切开!

قاچاق 〔形、名〕 ①走私的，贩卖私货的②走私货，黑货，禁运品③〈口〉骗子手

اجناس ~ (کالای ~) 走私货

به ~ (بطور ~) 用走私的方式

~ رفتن 无票乘车

~ شدن از مدرسه 逃学

~ کردن 走私，贩卖私货

قاچاقچی (*ghāchāgh-chee*) 〔名〕 走私犯，走私商

قاچاقچیگری (*~ garee*) 〔名〕 走私，贩卖私货

قاچاقی 〔形、副〕 走私的（地），偷运的（地）

قادح (*ghādeh*) 〔名〕 诋毁者，中伤者

قادر (*ghāder*) 〔形〕 ①强大的，有威力的，有能力的②能够…的，能…的

~ مطلق (~ علی الاطلاق) 〈宗〉万能的主

~ آدم 有能力的人

~ بودن (به) 能够，会

او ~ به حرکت نیست . 他走动不了。

او ~ نیست که این کار مشکل را انجام دهد.
他没有能力完成这项困难的工作。
يك ارتش بی انضباط ~ به در هم شکستن دشمن نخواهد بود. 一支没有纪律的军队是打不败敌人的。
بدفاع از خود نبودن ~ 招架不住
کردن ~ 使…能够，使…成为可能

قادری 〔名〕 强大，力量

قادس (*ghādes*) 〔名〕船

قادم (*ghādem*) 〔形、名〕 ①来到的，到达的，即将到来的②新来的人

قاذورات 〔名〕 ①见 قاذوره ②垃圾，废物，污物
جزو ~ بودن 不值分文，没有用处

قاذوره 〔名〕（复 قاذورات）卑劣行为，下流举动

قار 同 قیر

قاراسیا (*ghārāsiyā*) 〔名〕 樱桃

قاراشمیش (*ghārāshmeesh*) 同 قارشمیش

قارب (*ghāreb*) 〔名〕（复 قوارب）小船，小艇，轻舟

قارپوز (*ghār-pooz*) 〔名〕 ①同 هندوانه ②玻璃灯罩

قارت و قورت (*ghārto-ghoort*) 〔名〕 〈口〉①忙乱，慌乱②争吵，大惊小怪③自吹自擂，说大话
کردن ~ 喧哗，争吵，吹牛

قارچ (*ghārch*) 〔名〕 蘑菇，菌类
(مأکول ~) خوراکی ~ 可以食用的蘑菇
سمی ~ 毒蘑菇，毒菌
لجن ~ 〈微〉粘菌
مخمر ~ 酵母菌
(حلقوی ~) حلقهٔ ~ 蕈菌，食用小皮伞蕈
مثل ~ سبز شدن 如雨后春笋般生长起来

قارچ شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕 〈微〉真菌学

قارچ کش (~ *kosh*) 〔形〕 杀真菌剂

قارچی 〔形〕 菌的，菌状的
گیاه ~ 菌类植物

قارشمیش (*ghāreshmeesh*) 〔形〕 混乱的，杂乱的，乱七八糟的

قارعه (*ghāre'a, ghāre'e*) 〔名〕（复 قوارع）①灾难，灾殃②〈宗〉终审日

قارقار (*ghār-ghār*) 〔名〕 （乌鸦等的）呱呱声
کردن ~ 呱呱地叫

قارقارك (*ghārghārak*) 同 غارغارك

قارقاول (*ghārghāvol*) 同 قرقاول

قارماق (*ghārmāgh*) 〔名〕 鱼钩

قارنی یاروغ (*ghārneeyāroogh*) 〔名〕 〈植〉大车前，长叶车前草

قاروره 〔名〕 （复 قوارير）①玻璃瓶，长颈瓶②验尿器，尿盆③尿④炸弹，水雷

قاروره شناس (*ghāroore-shenās*) 〔名〕泌尿科医师

قاروقور (*ghāro-ghoor*) 〔名〕（肚子里的）咕噜声
(به ~ افتادن) کردن ~ （肚子里）咕噜咕噜响

قارون 〔名〕 ①卡隆（《古兰经》中记叙的以豪富著名的人）②〈喻〉竭力积攒钱财的人
گنج ~ 卡隆宝库，巨富

قاره 〔名〕 大陆，陆地，大洲
آسیا ~ 亚洲
افریقا ~ 非洲
آمریکا ~ 美洲

قاره‌ای 〔形〕 洲际的

قاره پیما (*ghāre-peymā*) 〔形〕 洲际飞行的
موشك ~ 洲际导弹

قاری 〔名〕（复 قراء، قارئین）①读者②诵经家；诵读《古兰经》的人

قارئین (*ghāre-een*) 见 قاری

قاز 〔名〕①鹅②货币名称（相当于半个地那尔的小金币）

قازاياغى 同 قازياغى

قازاياقى 同 قازياغى

قازچران (*ghāz-charān*)〔名〕①放鹅的人②〈喻〉游手好闲的人

قازچرانى 〔名〕①放鹅②〈喻〉游手好闲

قازغان (*ghāzghān*)〔名〕大铁锅

قازقان (*ghāzghān*) 同 قازغان

قازمغازى (*ghāz-maghāzee*)〔名〕〈口〉守财奴，吝啬鬼

قازياغى (*ghāzyāghee*)〔名〕〈植〉藜

قازياقى (*ghāzyāghee*) 同 قازياغى

قاسم (*ghāsem*)〔形、名〕①分开…的，分成…的，分配…的②公正的③分配人，配给者

قاسم الارزاق (*ghāsemol-arzāgh*)〔名〕供养者，分配食物者（指真主）

قاسم الصدر (*ghāsemo-ssadr*)〔名〕〈解〉(胸腔)纵隔；纵隔腔

قاسى 〔形〕冷酷的，无情的，硬心肠的

قاسيه قاسى 的阴性

~ قلوب 冷酷的心

قاش Ⅰ 同 قاچ

قاش Ⅱ〔名〕眉

قاشق (*ghāshogh*)〔名〕汤匙，勺子

چای خوری ~ 茶匙

دسر خوری ~ 点心匙

سوپ خوری ~ (آشخوری ~) 汤匙，汤勺

مرباخوری ~ 吃果酱的匙子

دو ~ دوا 两匙药水

ناشسته بودن ~ 爱管闲事

هر آش بودن ~ 多管闲事

قاش قاش (*ghāsh-ghāsh*)〔形〕被切成一块一块的

قاشق تراش (*ghāshogh-tarāsh*)〔名〕制木勺者

قاشق ساز 同 قاشق تراش

قاشقك (*ghāshghak*)〔名〕①〈乐〉响板（演奏音乐或跳舞时用的伴奏器）②小勺，小汤匙

زدن ~ 敲击响板

قاشقى Ⅰ (*ghāshoghee*)〔形、名〕①勺的，勺状的②（砌砖时用的）镘刀，铺灰板

~ آچار 环形螺帽扳子

قاشقى Ⅱ〔名〕〈口〉嘴巴，耳光

قاص (*ghāss*)〔名〕说书人，讲故事的人

قاصد (*ghāsed*)〔名、形〕（复 قاصدين، قصاد）①信使，使节，报信者②有意图的，决定干…的

چرخ ~ 〈喻〉天使（指日、月）

~ گل 〈植〉蒲公英（属）

قاصداً (*ghāsedan*)〔副〕故意地，存心地，蓄意地

قاصدك (*ghāsedak*)〔名〕〈植〉蒲公英

قاصدى (*ghāsedee*)〔名〕①使节职位②〈植〉蒲公英

~ گل 〈植〉蒲公英

قاصر (*ghāser*)〔形〕①缺乏的，欠缺的②软弱的③有缺点的，不完善的④短的

(از) (بودن ~) آمدن ~ 无能，不能，不足，缺乏

زبان از بیان آن ~ است . 这是用语言难以表达的。

قاصرالبیان (*ghāserol-bayān*) 〔形〕 用语言难以表达的

قاصرالنظر (*ghāsero-nnazar*) 〔形〕没有远见的，近视的

قاصرالید (*ghāserol-yad*) 〔形〕 ①贫穷的②软弱的③吝啬的

قاصرنظر (*ghāser-nazar*) 同 قاصرالنظر

قاصرهمت (*ghāser-hemmat*) 〔形〕 ①萎靡不振的，没有主动精神的②胸无大志的

قاصر همتی 〔名〕 ①萎靡不振②胸无大志

قاصی 〔形〕 遥远的，远方的，远离的

~ و دانی 无例外地

قاضی 〔名〕（复 قضات）审判员，法官，仲裁人，公断人

~ اعظم 首席法官

~ صلحیه 兼理一般司法事务的地方官，治安官

~ عسکر（~ دادرسی ارتش）军队中处理宗教事务的法官；军法官，军法检查官

تنها به پیش（یا نزد）~ رفتن 追求单方面的仲裁（比喻自我安慰）

کلاه خود را ~ کردن 扪心自问

قاضی الحاجات (*ghāzeeol-hājāt*) 〔名〕 满足全部需求者（指真主）

قاضی القضات (~ *ghozāt*) 〔名〕审判长，首席法官

قاضی چرخ (*ghāzee-charkh*) 〔名〕 〈天〉木星

قاضی فلك (~ *falak*) 同 قاضی چرخ

قاضیگری (~ *garee*) 〔名〕〈口〉判断，判定；说出个人的见解

~ کردن 同上

قاطبه (*ghātebe*) 〔名〕 全体，全部，所有

~ الناس 所有的人

~ خلق（~ مردم） 全体人民

~ مأمورین 官场

قاطبة (*ghātebatan*) 〔副〕共同地，大体上，全面地

قاطر (*ghāter*) 〔名〕 骡

~ بارکش（~ باری) 驮骡

~ راویه کش （用羊皮制的口袋盛水）驮水的骡

قاطر پوزکی (~ *poozakee*) 〔名〕 驴骡（也称駃騠，公马和母驴所生的种间杂种）

قاطرچی 〔名〕 赶骡的

قاطردار 同 قاطرچی

قاطع I (*ghāte'*) 〔形〕 ①坚决的，果断的，彻底的，不容置辩的②切开的，割开的，剪开的③无条件的，绝对的

اکثریت ~ 绝大多数

برهان ~ 不容置辩的论据，确证；一部《波斯词典》的名称

جواب ~ 果断的回答

قاطع II 〔名〕 〈数〉正割，割线

~ دایره 〈数〉余割

خط ~ 〈数〉割线

قاطع الطریق (*ghāte'o-ttareegh*) 〔名〕（复 قطاع الطریق）强盗，路劫，土匪

قاطعیت (*ghāte'iyyat*) 〔名〕 ①坚决，果断②坚定不移，不容置辩

با ~ 坚决地，果断地

ما با ~ از مبارزهٔ عادلانهٔ مردم جهان پشتیبانی میکنیم. 我们坚决支持全世界人民的正义斗争。

قاطمه (*ghātme*) 同 قاتمه

قاطن (*ghāten*) 〔名〕（复 قطان）居民，住户，居住者

قاطى 同 قاتى

قاع 〔名〕 平地，低地，盆地

صفصف ～ 平坦的低地

قاعاً صفصفاً (*ghā'an-safsafan*) 〔形〕 被夷为平地的，被彻底消灭的

شدن ～ 被彻底消灭

كردن ～ 彻底消灭

قاعت (*ghā'at*) 〔名〕（复 قاعات）大厅，礼堂

قاعد (*ghā'ed*) 〔形〕 ①坐着的②（更年期后）不能生孩子的

قاعدتاً (*ghā'edatan*)〔副〕 通常，照例，一般说来

قاعدگى (*ghā'edegee*) 〔名〕 月经

دردناك ～ 〈医〉痛经

～ بند آمدن 〈医〉闭经

سوقع ～ زنان 妇女月经期

قاعده (*ghā'ede*) 〔名〕（复 قواعد）①规则，原则，准则，法则②风俗，习惯③〈数〉基，基础，根基；底，基线，基面④（妇女）月经

كلى ～ 一般规律

مختصر ～ 公式

وطرز عمل ～ 程序

قواعد اخلاقى كهنه 旧礼教

قواعد دستورى（～ صرف و نحوى） 语法规则

قواعد غير معقول 不合理的规章制度

برحسب ～（مطابق ～） 按常规

سطح ～ مخروط 锥形体底面

بودن ～（～ شدن） 行经，来月经

نهادن ～ 订立章程，建立制度

حل اين مسئله چيست ؟ ～ 该用什么方法来解决这个问题？

قاعده سازى 〔名〕 公式化

قاف Ⅰ 字母 ق 的名称

قاف Ⅱ 〔名〕 哥夫山（传说是环绕地球的大山）

از ～ تا ～ 从（地球）一端到另一端

قافله (*ghāfele*) 〔名〕（复 قوافل）商队，骆驼队

قافله رو (～ *row*)〔形〕 商队行走的（指道路）

راه ～ 商队的道路

قافله زن (～ *zan*) 〔名〕路劫，强盗

قافله سالار 〔名〕 商队的首领

قافله كش (～ *kesh*) 〔名〕 商队的向导

قاف و دال 〔名、形〕 ①空谈，废话，无聊的话②空洞的，毫无用处的

قافيه (*ghāfiye*) 〔名〕（复 قوافى）（诗中的）韵律；格律

را（مفت）باختن ～ 某人做事乱了套

～ كسى تنگ شدن（بر كسى ～ تنگ شدن） 某人陷入绝境

شدن（به ～ آمدن）（با） ～ 押韵，合韵

اين كلمات باهم ～ نميشوند . 这几个词没有押韵。

～ كردن（～ بستن ، ～ آوردن ، به ～ در آوردن） 选韵，使…押韵

اين شعر نه وزن دارد نه ～ . 这首诗既无格律，也不押韵。

قافيه بافان 〔名〕 空谈主义者

“چپ” ～ “左倾”空谈主义者

قافيه بافى 〔名〕 空谈主义

قافيه بندى (～ *bandee*)〔名〕合韵，押韵，押韵法

كردن ～ 使…押韵，使…合韵

قافيه پرداز (～ *pardāz*) 〔名〕 ①蹩脚诗人，作

打油诗的人②诗人

قافیه پردازی 〔名〕 ①作蹩脚诗，无才的诗作②诗，诗篇，诗歌作品

قافیه ساز 〔名〕 作诗的人（尤指作打油诗的蹩脚诗人）

قافیه سازی 〔名〕 作打油诗

قافیه سنج (~ *sanj*) 〔名〕 ①能斟酌或评论诗歌韵律的人②诗人，作打油诗的人

قافیه سنجی 〔名〕 ①对于诗歌韵律的斟酌或评论②诗歌作品

قاق I 〔形、名〕 ①干的，晒干的②瘦的③腌腊肉④干果⑤玩（羊）拐的最后一人（按顺序）⑥赛输了的人

~ گوشت 腊肉

~ نان 面包干

~ بودن 〈口〉遭不幸

~ شدن 输(指赌博中)；落后(指赛马中)

قاق II 〔名〕 〈动〉鸬鹚

قاقا 〔名〕 （儿语）糖糖，糕糕

قاقله (*ghāghole*) 〔名〕 〈植〉小豆蔻

قاقم (*ghāghom*) 〔名〕 ①〈动〉，貂；扫雪鼬②白天

قاقم اندام (~ *andām*) 〔形〕 〈诗〉银装素裹的

قاقم عارض (~ *ārez*) 〔形〕 〈诗〉白脸的；面庞可爱的，好看的

قاقنج (*ghāghanj*) 同 کاکنج

قال I 〔名〕 ①话，言语，说话②〈口〉叫喊，喊声，喧哗，吵嚷

~ و قیل 喧哗，吵嚷

~ را خواباندن 制止喧哗，制止胡闹

~ کردن (~ و قیل کردن) 喊叫，喧哗，吵嚷，大闹

~ چاق کردن 胡闹，制造麻烦

~ چیزی را کندن 结束某事，除掉某物，干掉某物

کسی را ~ گذاشتن 在某人困难时舍弃不顾；使某人陷入困境；使某人上当

قال II 〔名〕 ①〈技〉坩埚，熔埚②考验(某人)

از ~ در آمدن (از ~ بیرون آمدن) 经受住困难考验

~ کردن 炼金，熔炼

قالب (*ghāleb*) 〔名〕 （复 قوالب） ①模式，模子，铸型②〈冶〉砂箱，铸型箱；〈印〉型，字模；〈机〉型槽，下模③图案板，花样模板④〈技〉模板，模槽⑤鞋楦；帽楦⑥〈喻〉人体⑦块，个，头，环，圆圈（量词）

~ بیجان （人的）躯壳

~ پنیر 干酪团

~ پوتین (~ چکمه) 靴（或鞋）的楦头

~ خاکی 〈喻〉人体

~ ریخته گری 模子，模型

~ کره 黄油块

~ کفش 鞋楦

~ کفشدوزی 鞋楦头

~ کلاه 帽型，帽模

~ گچی 石膏模型，石膏绷带

~ گلوله 子弹模子

یك ~ پنیر 一块干酪

یك ~ صابون 一块肥皂

از ~ بیرون آمدن 成型

در ~ نظم ریختن 用诗的形式表达

فلزی را در ~ ریختن 铸造金属，炼制金属

زدن ~ 铸模；〈转〉欺骗

به ~ زدن 假造，伪造

از ~ چیزی خارج شدن 超过…范围之外，由一种行业转到另一种行业

~ کردن 用模子做，把…放在模子里做；浇铸；〈口〉（把次货）捱给某人

اجناس را به کسی ~ کردن 把次货捱给某人

~ تهی کردن (از جان) 死亡

از ترس نزدیك بود ~ تهی کند. 他差点吓掉了魂。

قالب تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 ①旋制木楦的工人②制作图案板的工人

قالب تراشی 〔名〕 ①旋制木楦②制作图案板

قالبد (*ghālbod*) 同 کالبد

قالب دار (*ghāleb-dār*) 〔名〕 制砖工人

قالب ریز 〔名〕 造型工，铸工，制模工，翻砂工

قالب ریزی 〔名〕 制造模型，铸造

~ کردن 同上

قالب زن (~ *zan*) 〔名〕 说谎者

قالب زنی 〔名〕 ①说谎②伪造

~ کردن 同上

قالب ساز 〔名〕 制模工人，旋制鞋楦（或帽楦等的）工人

قالب سازی 〔名〕 制模，(旋)制鞋楦(或帽楦等)

قالبك (*ghālebak*) 〔名〕（压印印花布的）花样模板或压印机

قالبك زن (~ *zan*) 〔名〕 印花工人

قالب گیر (*ghāleb-geer*) 〔名〕 造型工人，翻砂工

قالب گیری 〔名〕 模制，浇铸，造型

~ برقی 电铸

~ کردن 同上

قالبی 〔形、副〕 ①浇铸的，铸成的②模制的③〈转〉刻板的（地），公式化的（地），千篇一律的（地）④假的，赝造的，冒充的

~ قند 块糖

قالپاق (*ghālpāgh*) 〔名〕 ①（土耳其式）皮帽②（汽车轮子的）罩

قالت (*ghālat*) 〔名〕 话，言语；谣言，流言蜚语

قالتاق I (*ghāltāgh*) 〔名、形〕 ①骗子；贼②〈口〉狡猾的，好诈骗的，诡计多端的

~ دزد 惯偷

قالتاق II 〔名〕 马鞍

قالتاق کهنه (~ *kohne*) 〔名、形〕 ①〈口〉老奸巨滑②惯于诈骗的，令人十分可疑的

قالچی (*ghālchee*) 同 قالگر

قالع (*ghāle'*) 〔形、名〕 ①根除的，消灭的，扑灭的②根除者，扑灭者

قال قال 同 قال مقال

قال قاله 同 قال مقال

قالگر (*ghāl-gar*) 〔名〕 熔铸工，冶炼者

قالگری 〔名〕 熔炼，精炼

~ کورهٔ 熔炉，熔埚

قال مقال (*ghāl-maghāl*) 〔名〕 〈口〉吵嚷，喧哗；叫喊，吵闹，胡闹

~ راه انداختن 喧哗起来，大吵大闹起来

~ کردن 吵嚷，喧哗，吵闹

قالنجه (*ghālenje*) 〔名〕 ①(喜)鹊；〈转〉喜欢喊喊喳喳的人②〈动〉斑鸠

قال و قول 同 قال مقال

قال و قیل 同 قال مقال

قالی 〔名〕 毯，地毯

خرسك ~ 粗糙的地毯

دست باف ~ 手工织成的地毯

ماشینی ~ 机器制成的地毯

قالی باف 〔名〕 织地毯工人

قالی بافی 〔名〕 织地毯；地毯业

~ صنعت 地毯工业

کردن ~ 织地毯

قالیچه 〔名〕 小地毯

ابریشمی ~ 丝织地毯

قالیخانه 〔名〕 地毯陈列室

قالی فروش (*ghālee-foroosh*) 〔名〕 地毯商

قالی فروشی 〔名〕 ①经营地毯买卖②地毯商店

قالین 同 قالی

قامت I (*ghāmat*) 〔名〕（复 قامات）身驱，身材；体高

موزون ~ 匀称的身材

قامت II 〔名〕（伊斯兰教徒的）开始祈祷

(زدن ~) بستن ~ 开始祈祷

قامچی (*ghāmchee*) 同 قمچی

قامع (*ghāme'*) 〔形、名〕 镇压的（人），征服的（人）

قاموس 〔名〕 ①词典②海，海洋

قامه 同 قمه (*ghame*)

قامیش 同 قمیش II条

قان (*ghān*) 同 قاآن

قانت (*ghānet*) 〔形〕〈宗〉敬畏（真主）的，顺从（真主）的；虔敬（真主）的

قانص (*ghānes*) 〔名〕 捕获物，猎获物

قانط (*ghānet*) 〔形〕 失望的，绝望的

قانع (*ghāne'*) 〔形〕 ①满意的，满足的②要求极小的，清心寡欲的③被说服的，信服的

بودن ~ 对…满足，对…感到满足

~ بودن در علم دشمن آموزندگی است . 学习的敌人是自己的满足。

(به) شدن ~ 满足于…；被说服，信服

کردن ~ 使…满足，使…满意；说服，使…确信

قانع کننده (~ *konande*) 〔形〕 令人信服的，有说服力的

~ دلیل 令人信服的理由

قانقاریا (ی) (*ghānghāriyā*) 同 غانقرایا

لب و گونه ~ 〈医〉走马疽，坏疽性口炎

قانون I (*ghānoon*) 〔名〕（复 قوانین）①法律，法令②规则，规律，规章制度

احتمالات ~ 〈数〉概率论

اساسی ~ 宪法，根本大法

املاک ~ 土地法

تجارت ~ 商法

(تلافی ~) تقاص ~ 以牙还牙的惩罚法

تکامل ~ 发展规律

تکامل ناموزون سرمایه داری ~ 资本主义发展的不平衡规律

تناوبی ~ 〈化〉周期律

(جزاء ~) جنائی ~ 〈法〉刑法

خشك و سخت ~ 不容变通的法令（或条令），严格的条令

(شرعی ~) شرع ~ 宗教法规

طبیعی ~ 自然法则

عرفی ~ 习惯法，不成文法

(جاذبهٔ جهانی ~) گرانش ~ 万有引力定律

مدنی ~ 〈法〉民法

نظام وظيفهٔ عمومى ~ 全民义务兵役法
قوانين صرف و نحو 语法规则
~ چوب 警棍
~ واضع 法典制订者
اجراى شديد قوانين 执法如山
به شكل ~ در آمدن 合法化
به شكل ~ در آوردن 使…合法化，使…具有法律依据
~ كردن 把…当作规矩
~ گذاردن (~ گذاشتن ، ~ وضع كردن) 立法，制定法律
~ گذراندن 批准法律
اجازه نميدهد ~ . 这是法律所不允许的。
لايحه تبديل به ~ شد . 提案通过后成为法令。

قانون II 〔名〕 一种竖琴

قانوناً (*ghānoonan*) 〔副〕 根据法律，法律上，合法地

قانون پرست (*ghānoon-parast*) 〔名〕 ①遵守法律的人②〈史〉帝王复辟主义者

قانون پرستى 〔名〕 奉公守法，尊重法律
~ كردن 同上

قانون دار 〔名〕 法理学家，法学家，法律顾问

قانون دان 〔名〕 ①法律学家，法理学家，法学家②律师，法官

قانون دانى 〔名〕 法学，法理学

قانون زن (~ *zan*) 〔名〕弹竖琴的人

قانون شكن (~ *shekan*) 〔名、形〕 ①犯法的人②犯法的

قانون شكنانه 〔形、副〕 违法的(地)，犯法的(地)

قانون شكنى 〔名〕 违法，犯法，犯禁
~ كردن 同上

قانون شناس (~ *shenās*) 同 قانون دان

قانون شناسى 同 قانون دانى

قانون گذار (~ *gozār*) 〔名、形〕 ①立法者，制订法律者②立法的

قانون گذارى 〔名〕 立法，制订法律
~ حق 立法权利
~ دورهٔ 立法期
~ قوهٔ 立法权力
~ كميسيون 立法委员会

قانون نامه 〔名〕 〈旧〉法典，法规

قانون نويس (~ *nevees*) 〔名〕 制订法典者

قانونى I 〔形〕 法律的，法律上的，法定的，合法的，正当的
~ بستانكار 法定的债权人
~ بطور 正当地，合法地，法定地
~ دعاوى 合法的要求
~ دولت 合法政府
~ سن 法定年令
~ ضد 违法的，不法的
~ طب 法医
~ غير 非法的，不正当的
~ مدرك 法律文件
~ مقررات （法律上的）义务
غير ~ بودن 违法，不合法
صحت ~ داشتن 有法律效力
چيزى را غير ~ اعلام داشتن 宣布…为不合法
~ شدن 合法化
~ كردن 使…合法化
صورت ~ گرفتن (يا پيدا كردن) 成为合

法，取得法律效力

اختیارات ~ باو دادند. 他被授予合法的权力。

قانونی Ⅱ 〔名〕 竖琴的演奏者

قانونیت (*ghānooniyyat*) 〔名〕 合法性，法律性

قانی 〔形〕 鲜红色的

قاورمه (*ghāvorme*) 同 قرمه

قاوند (*ghāvand*) 〔名〕 医学上用的一种白色油

قاووت (*ghāvoot*) 〔名〕 加豆蔻料的甜熟豌豆粉

قاهر (*ghāher*) 〔形、名〕 ①有力的，强大的②征服…的，战胜…的③征服者，胜利者，暴君

قاهره 〔名〕① قاهر 的阴性②开罗(埃及首都)

~ قوهٔ 强大的力量

قاه قاه (*ghāh-ghāh*) 〔名、副〕 ①哈哈的笑声②（拟声词）哈哈大笑地

خندیدن ~ 哈哈大笑，狂笑

قاید (*ghāyed*) 同 قائد

قائد (*ghā-ed*) 〔名〕（复 قواد ، قائدین）①领袖，首领，首脑②军事长官

قایش (*ghāyesh*) 〔名〕 皮带，皮条

قایق (*ghāyegh*) 〔名〕 小船，木船，轻舟

بادبانی (~ شراعی) ~ 小帆船

بخاری ~ 汽船，轮船

پاروئی ~ 划艇

تفریحی ~ 游艇，快艇

توپدار ~ 炮艇

ته‌پهن ~ (架设浮桥用的)平底船，浮舟

صید نهنگ ~ 捕鲸船

گذاره ~ 摆渡船

مأمورین گشتی ~ 巡逻艇

ماهیگیری ~ 渔船

موتوری ~ 汽艇，小汽船

موتوری سریع السیر اژدر انداز ~ 鱼雷快艇

نجات ~ 救生艇

نگهبانی ~ 警戒舰

قایقچی (~ *chee*) 同 قایق ران

قایق ران 〔名〕 船夫，划船的

قایق رانی 〔名〕 划船

~ مسابقهٔ 快艇比赛，划船比赛

~ کردن 划船

قایق سواری (~ *savāree*) 同 قایق رانی

قائل (*ghā-el*) 〔形、名〕 ①相信…的，认为…的②说话者，讲话者，相信者，接受者

(به) (~ شدن) بودن ~ 相信，认为

آیا شما ~ به آن هستید؟ 你相信那件事吗？

ما ارزش زیادی برای این مقاله ~ هستیم. 我们给这篇文章以很高的评价。

آنها برای این کار اهمیتی ~ نیستند. 他们对这一工作并不重视。

در این طرح برای آنها تسهیلات زیادی ~ شد. 在这项工程中为他们提供了许多方便。

برای کسی محدودیتهائی ~ شدن 对某人加以限制

برای کسی تشریفات ~ شدن 为某人举行仪式

بین . . . و . . . تمایز ~ شدن 对…和…加以区别

قائم (*ghā-em*) 〔形、副、名〕 ①直立的，立着的②垂直的，直角的③牢固的（地），坚定的(地)，坚强的（地）④〈口〉强有力的（地），强烈的（地）⑤〈口〉隐藏的，隐蔽的⑥（兽）蹄⑦刀柄，剑柄⑧按摩员，推拿员

زدن ~ 竖起支柱，竖起撑柱

قاین (*ghāyen*) 〔名〕 夫兄，夫弟；内兄，内弟

قباء (*ghabā'*) 〔名〕（复 اقبیه）（男用）外衣，外套

بستن ~ 穿外衣；〈转〉准备做…

برای کسی دوختن ~ 陷害（某人），给…掘陷阱

کردن ~ 撕碎，扯破

نو کردن ~ 发财

این قبائی است که بر قامت او دوخته‌اند. 这对他很适合。

قبارخالقی (*ghabā-arkhāleghee*) 〔名〕 旧衣服商人；卖估衣者

قباب (*ghebāb*) 见 قبه

قباچه (*ghabāche*) 〔名〕 短外衣，短衫

قباحت (*ghabāhat*) 〔名〕 ①无耻，恬不知耻，不体面的行为②丑，丑陋；丑恶

بی ~ 恬不知耻的；放荡的

دارد ! ~ 这件事真丢人!

دارد این چه کاری است ؟ ~ 这是什么行为啊? 真丢脸!

قباراسته (*ghabārāste*) 同 قباسه چاکی

قباسه چاکی (*ghabāse-chākee*) 〔名〕 ①（伊斯兰教）中等宗教学校的学生②凡夫俗子

قبال (*ghebāl*) 〔名〕对面，前面

در ~ 在…面前；同…比较来说

در ~ میهن 对祖国，为了祖国

در ~ نیکی های او 为了答谢他的好意

در ~ یك واحد کار 为了支付一个工（的工钱）

سیاست صحیح در ~ متحدین یکی از عوامل

بالذات (~ بذات) ~ 独立的，自主的

ضربهٔ ~ 狠狠的打击

بودن ~ 直立，立着；垂直；存在，生存；隐藏，隐蔽；〈棋〉迫使王车换位

(به) راندن ~ 屈服，投降

کسی را ~ زدن 狠揍某人

شدن ~ 直立，立正；隐藏，隐蔽

کردن ~ 握紧，抓紧；把…隐藏起来

قائماً (*ghā-eman*) 〔副〕 ①站着，立着②垂直地

قائمات (*ghā-emāt*) 见 قائمه

قایماق (*ghāymāgh*) 同 قیماق

قائم الزاویه (*ghā-emo-zzāviye*) 〔形、名〕 ①直角的②直角③〈数〉弦，斜边

مثلث ~ 直角三角形

قائم انداز (*ghā-em-andāz*) 〔名〕 ①象棋名手②善玩“十五子”棋的人

قائم بازی 同 قائم موشك بازی

قایم باشك (*ghāyem-bāshak*) 同 قایم موشك بازی

قایم شدنك (~ *shodanak*) 同 قایم موشك بازی

قایم کاری 〔名〕 〈口〉采取预防办法（措施）

قائم مقام (*ghā-em-maghām*) 〔名〕 ①代替者，代理人，全权代理人②继任者，后继者③副手，助手

قایم موشك بازی (*ghāyem-mooshak-bāzee*) 〔名〕 捉迷藏

کردن ~ 玩捉迷藏游戏

قائمه (*ghā-eme*) 〔名〕（复 قوائم، قائمات）①发票，收据，清单，名单②垂直线，垂直面③（武器的）刀柄，剑柄④（牲畜或桌椅的）腿，架，撑条⑤قایم 的阴性

زاویهٔ ~ 直角

سهم پیروزی در انقلاب است. 对同盟者执行正确的政策是革命胜利的一个重要因素。

قبالجات (*ghabālejāt*) 见 قباله

قباله (*ghabāle*) 〔名〕（复 قبالجات）①房地产（不动产）契约，所有权证件②结婚证书③契约，合同

ازدواج (~ نکاح) ~ 结婚证书

کردن ~ 购买房地产（不动产）

نوشتن ~ 签署契约

قباله (*ghebāle*) 同 قابلگی

قباله پیچ (*ghabāle-peech*)〔名〕卷装婚约书的布

قباله کهنه (~ *kohne*) 〔名〕 知道底细的人，知道内情的人

کسی (یا چیزی) بودن ~ 知道某人（某事）的底细

قباله نویس (~ *nevees*) 〔名〕 房地契起草者

قبان (*ghobbān*) 同 قپان

قبای (*ghabāy*) 同 قباء

قبایح (*ghabāyeh*) 见 قبیحه

قبائح (*ghabā-eh*) 同 قبایح

قبایل (*ghabāyel*) 见 قبیله

قبائل (*ghabā-el*) 同 قبایل

قبح (*ghobh*) 〔名〕①卑鄙，无耻，肮脏行为②难看，丑陋

قبر (*ghabr*) 〔名〕（复 قبور）坟墓，陵墓

~ سنگ 墓碑

اهل قبور (اصحاب قبور) 死者

کردن (~ و دفن کردن) ~ 葬，埋葬

قبراغ (*ghebrāgh*) 同 قبراق

قبراق (*ghebrāgh*) 〔形〕〈口〉活泼的，敏捷的，机灵的

قبرس (*ghebres*) 〔名〕 塞浦路斯（亚洲）

قبرستان (*ghabrestān*) 〔名〕 坟地，墓地，公墓

قبرسی (*ghebresee*) 〔名、形〕 ①塞浦路斯人②塞浦路斯的

زاج ~ 硫酸亚铁，绿矾

قبرغه (*ghaborghe*) 〔名〕〈罕〉肋，肋骨

~ شش 〈喻〉傻瓜

قبرکن (*ghabr-kan*) 〔名〕 掘墓人

قبرکنی 〔名〕 ①掘墓②掘墓人职业

قبرگاه (*ghabr-gāh*) 同 قبرستان

قبره (*ghobbare*)〔名〕〈动〉鹟属的鸟，鹟

قبری (*ghabree*) 〔形〕 坟墓状的

قبس (*ghabas*) 〔名〕 火苗，燃烧的煤块

قبض (*ghabz*) 〔名〕（复 قبوض ، قبوضات）①收据，收条，账单，发票②〈医〉便秘③抓住，捉住，握紧

ادرار ~ 〈医〉尿闭

خاطر ~ 伤心，痛心，悲伤

رسید ~ 收据

روح ~ 〈宗〉摄取死者灵魂（死神）

رودهها ~ 〈医〉肠梗阻

و اقباض ~ 〈商〉票据交换

دادن (~ سپردن) ~ 支出期票

شدن ~ 〈医〉患便秘，悲伤，忧愁

روح شدن ~ 死，断气，吓得要命

کردن ~ 引起便秘，抓住，捉住

قبضه (*ghabze*) 〔名〕 ①枪托②刀柄，剑柄③占有，占据④一支(枪)，一门(炮)，一把(胡子)

دو ~ تفنگ 两支枪

یك ~ ریش 一把胡子

در ~ تصرف درآوردن (را) 占领，占有，

占据

کردن ~ 抓住，攫取

او کارها را ~ کرد . 他掌握情况。

دیشب او با حرفهای خود جلسه را ~ کرد . 昨晚他的讲话把会议参加者都吸引住了。

قبط (*ghebt*) 〔名〕 科卜特人（埃及）

قبطی 〔形、名〕 ①科卜特的②科卜特人，科卜特语

~ زبان 科卜特语

قبقاب (*ghabghāb*) 〔名〕 ①木屐②健谈的人；说假话的人

قبل (*ghabl*) 〔形、介〕 ①以前的，过去的；前面的②在…以前

(~ اینکه) ~ از 在…之前

~ از آنکه 在…之前

~ از معلمی شاگرد باش ! 先做学生，再做先生。

~ از شما 您来之前，在您之前

~ از ظهر 午前，上午

~ از موعد 提前

برنامهٔ عمرانی ما سه ماه ~ از موعد مقرر پایان یافت . 我们的建设计划提前三个月完成。

~ از وقت 预先，早先

~ از هر چیز 首先，第一

~ از 在…之前；早先，从前

~ دو سال 两年前

~ شب 昨夜，（事情发生的）前夜

~ فصل 上一个季度

~ از قاضی بمنبر رفتن 过早判断；预先判断

قبل (*ghebal*) 〔名〕 ①方面②力量，能力

از ~ 代表…，以…名义

چیزی از ~ کسی بردن 从某人那里得到好处

قبل I (*ghobol*) 〔名〕 ①前面，前部②阴部

قبل II 〔名〕 手枪皮套

~ طپانچه 手枪皮套

قبلاً (*ghablan*) 〔副〕 ①早先，先前，从前②预先，事先③首先，第一

~ آنها را دعوت کرده‌ایم . 我们已经预先邀请了他们。

~ تشکرات خود را بشما تقدیم میدارم . 我事先向您表示感谢。

لطفاً ~ بمن خبر دهید ! 请你提前通知我。

~ باید در نظر داشت که ... 首先应该注意的是…

قبلتین (*gheblateyn*) 〔名〕 〈宗〉伊斯兰教徒的两个礼拜方向（即麦加和耶路撒冷）

قبل منقل (*ghobol-manghal*) 同 قبل و منقل

قبل و منقل (*ghobolo-manghal*) 〔名〕 ①系在马鞍上的旅途用品②（个人用的）什物，零星东西，家具什物

قبله (*gheble*) 〔名〕 ①伊斯兰教徒的礼拜方向，面向麦加玄石的方向②南部，南方③中心

~ حاجت 支持，依靠，期望，至高无上的真主

(~ زردشت) ~ دهقان 〈喻〉火，火光

~ عالم 〈史〉宇宙的中心

~ باد 南风；令人不愉快的风

~ پشت به 朝北的

~ رو به 朝南的，面向麦加的，临死的，垂危的

آن مريض رو به ~ است. 那位病人垂危。

اطاق رو به ~ اين ساختمان آفتاب رو است.
这座楼房朝南的房间阳光充足。

قبله (*ghoble*)〔名〕(复 قبل) 吻，接吻

قبله گاه (*gheble-gāh*)〔名〕①庇护者，恩人②依靠，期望③礼拜方向

قبله نامه (*gheble-nāme*) 同 قبله نما (ى)

قبله نما (ى) (*gheble-namā*)〔名〕(测定麦加方向的)罗盘，指南针

قبلى (*ghablee*)〔形〕①事先的，先前的，从前的，过去的②预先的，预定的

~ آمادگى 事前的准备

~ با اخطار 事先警告

~ بدون نقشهٔ 没有预见到

~ تعيين وقت 预先约定时间

~ شغل 以前的职业

قبلى (*gheblee*)〔形〕①朝麦加方向的②南部的，南方的

قبليت (*ghabliyyat*)〔名〕①优先地位，优先资格，优先权②第一位，首位

قبور (*ghoboor*) 见 قبر

قبورغه (*ghaboorghe*) 同 قبرغه

قبوض (*ghobooz*) 见 قبض

قبوضات (*ghoboozāt*) 见 قبض

قبول (*ghabool*)〔名、形〕①同意，接受，赞同②接受的，赞同的

~ دليل قابل 正当理由

~ شخص مورد 受欢迎的人

~ عدم 拒绝

~ قابل 可以接受的，可以同意的，适合的

~ داشتن 同意，接受

~ دارم. 我同意。

~ شدن (~ آمدن، ~ افتادن) 被同意，被接受；被录取(入学)

~ مورد واقع شدن (~ مورد قرار گرفتن)
被采纳，被接受

چرا پيشنهاد او مورد ~ واقع نشد؟ 为什么他的建议没有被接受?

~ كردن 相信，接受，信任，录取(入大学)，〈经〉承诺付款

حرف ما را ~ نكرد و نتيجهٔ آنرا ديد. 他没有听我们的话而自食其果。

دعوت ايشان را ~ خواهيم كرد. 我们将接受他们的邀请。

ما نتوانستيم گفتار او را در اين مورد ~ كنيم.
我们不能相信他在这方面提供的情况。

همه او را ~ كردند و به او رأى دادند.
大家都信任他并投了他的票。

امسال ديگر شاگرد ~ نميكنيم. 今年我们不再招生了。

ما باكمال ميل كمكهاى خارجى را ~ ميكنيم ولى بهيچوجه نميتوانيم بآن متكى باشيم. 我们愿意接受外援，但我们不能依赖外援。

طفلى را بفرزندى ~ كردن 领养孩子

حواله‌را ~ كردن 〈商〉承兑期票

اداره در رد و ~ آن مختار است. 局里有权决定取舍。

اين بازى ~ نيست. (纸牌游戏用语)这盘不算。

قبولاندن (*ghaboolāndan*)〔动〕(根 قبولان) 迫使接受，迫使同意，说服，使…相信

قبولدار (ghabool-dār) 〔形〕 接受的，赞同的，赞成的

~ شدن 接受，赞同，赞成

قبول کننده (~ konande) 〔名〕〈经〉承兑人，承诺付款人

قبولی (ghaboolee) 〔名、形〕 ①(票据等的)承兑，认付②接受的，赞同的

~ برات 承兑期票

عدم ~ 期票(汇票)的拒付

~ نوشتن 〈经〉承兑，认付

قبولیت (ghabooliyyat) 同 قبول

قبه (ghobbe) 〔名〕(复 قبب ، قباب) ①拱形圆顶，圆屋顶②凸，凸状

~ آب 水泡

~ زبرجد (~ گردنده) 〈喻〉天空

~ زرین 〈喻〉太阳

~ سپهر 〈喻〉苍穹

~ فلك (~ مینا) 〈喻〉天空

قبه دار 〔形〕 拱形圆顶的，圆顶形的

قبیح (ghabeeh) 〔形〕 ①可耻的，丢脸的，猥亵的②丑的，难看的

~ حرکت 可耻的行为

قبیح المنظر (ghabeehol-manzar) 〔形〕 难看的，丑的，令人厌恶的

قبیحه 〔名〕(复 قبایح) ① قبیح 的阴性②卑劣的行为，可耻的行为

قبیط (ghobbayt) 同 کبیتا

قبیطاء (ghobaytā') 同 کبیتا

قبیل (ghabeel) 〔名〕 ①(人)群，批，簇②种类，类别③保证人，担保人

از ~ 象…这种的，诸如…之类的；例如… شعرای بزرگ از ~ فردوسی و سعدی 伟大的诗人，如菲尔杜西和萨迪

کتابخانه هائی از ~ کتابخانه های آنها در استان ما هم هست. 象他们那样的图书馆我省也有。

از این ~ 这样的，这类的

از آن ~ 那样的，那类的

قبیله (ghabeele) 〔名〕(复 قبایل ، قبائل) ①部落，部族，氏族②〈生〉门(动植物分类的名目)

قبائل بدوی 游牧部落

قبیله‌ای 〔形〕 部落的，部族的，氏族的

~ سنن 部落传统，部族风俗习惯

قپ (ghop) 同 کپ (kop)

قپان (ghapān) 〔名〕 秤，磅秤，提秤

~ سکوب دار 台秤

~ فرنگی 十进位秤

~ فنری 弹簧秤

~ کردن 秤(量)，过秤，过磅

قپانچه 〔名〕 ①小秤②(鹰等向目的物)下攫，飞扑，突然袭击

~ شدن 飞扑，猛扑

قپاندار 〔名〕 过磅员，秤货员

قپاندارخانه (~ dār-khāne) 〔名〕 过磅处，计量所

قپانداری 〔名〕 ①过磅，秤份量②过磅费

قپانی 同 قپانداری

قپلان (ghaplān) 〔名〕 老虎

قپو (ghapoo) 同 قاپو

قپی (ghopee) 〔形〕 吹牛皮的，自夸的

~ آمدن (~ در کردن) 吹牛皮，自夸

~ پا شدن 胡说八道

قتاد (ghatād) 〔名〕〈植〉紫云英

قتال (*ghattāl*) 〔形〕 致命的，致死的

قتال (*ghetāl*) 〔名〕 ①战役，战斗②屠杀，杀害，杀死

قتال (*ghottāl*) 见 قاتل

قتل (*ghatl*) 〔名〕 屠杀，杀害，杀死

~ عام 大屠杀

~ عمدی (~ بانقشهٔ قبلی) 谋杀

~ غیر عمدی 〈法〉误杀，过失杀人

~ مجاز (~ معاف از مجازات) 正当杀人（指因自卫或制止残忍的罪恶而杀人）

~ نفس 杀人

روز~ 〈宗〉教长侯赛因遇害的日子

به ~ رساندن (به ~ آوردن) 杀害，杀死

به ~ رسیدن 被杀害，遇害

~ کردن 杀害，杀死

قتلاء (*ghotalā'*) 见 قتیل

قتلگاه (*ghatl-gāh*) 〔名〕 ①刑场②屠宰场

قتله (*ghatale*) 见 قاتل

قتیل (*ghateel*) 〔形、名〕（复 قتلاء ، قتلی）被杀害的（人）

قثاء (*ghassā'*) 〔名〕 黄瓜

قجر (*ghajar*) 〔名〕 伊朗乐曲名

قجر خور (~ *khor*) 〔名〕 霸占，据为己有

~ شدن 被霸占

~ کردن 霸占

قچ (*ghoch*) 同 قوچ

قچاق (*ghochchāgh*) 〔形〕①敏捷的，灵活的，机灵的②结实的，健康的，有力的③〈罕〉肥的，胖的

قچك (*ghachak*) 〔名〕 一种小提琴

قحاب (*ghehāb*) 见 قحبه

قحاب (*ghohāb*) 〔名〕 咳嗽

قحب (*ghahb*) 同 قحاب (*ghohāb*)

قحبگی (*ghahbegee*) 〔名〕 ①卖淫；贪淫好色②腐化

قحبه (*ghahbe*) 〔名〕（复 قحاب）妓女，荡妇

قحبه خانه 〔名〕 妓院

قحط (*ghaht*) 〔名〕 ①干旱，旱灾，歉收②饥荒，饥馑

~ و غلاء 饥荒和物价上涨

~ در علفخانهٔ کسی افتادن 某人临近死亡

~ شدن 缺乏，不足；发生旱灾

قحط رسیده (~ *raseede*) 同 قحط زده

قحط زار 〔名〕 遭受旱灾的地方；歉收的地方

قحط زده (~ *zade*) 〔形、名〕 ①遭受旱灾的；饥荒的，饥馑的②灾民；挨饿者，饥民

قحط سال 同 قحط سالی

قحط سالی 〔名〕 歉收年，旱年，荒年

قحطی 〔名〕 ①歉收，干旱，旱灾②饥荒，饥馑

قحطی رسیده (*ghahtee-raseede*) 同 قحط زده

قحطی زدگان (~ *zadegān*) 〔名〕 饥民

قحطی زده (~ *zade*) 同 قحط زده

قحف (*ghehf*)〔名〕（复 قحوف ، اقحاف）①〈解〉头盖骨②木盆

قحفی 〔形〕 头盖的，头盖骨的

قد I (*ghadd*) 〔名〕（复 قدود）身材，身段，身长；尺寸

~ موزون 匀称的身材

~ و قامت (~ و بالا) 身高，身材

بچه های ~ و نیم ~ 〈口〉高矮不等和年龄不同的孩子

عکس نیم (تمام) ~ 半（全）身像

من ~ به مردی 一个像我这样高的人

برافراشتن ~ 挺身而起

دادن ~ 〈口〉（水）深超不过一人高

این حوض به‌من ~ نمیدهد. 这个池子水深超过我身高。

عقلش ~ نمیدهد. 他的智力达不到。

سلیقهٔ من ~ نمی‌دهد. 我没有鉴赏能力。

کسی خمیده شدن ~ 某人的背驼了

خم کردن ~ 弯腰，低头

راست کردن ~ 挺身，伸直腰

علم کردن ~ 挺立；坐直；〈转〉反对；奋起，起义；摆出一副神气十足的架式

کمونیستهای چین در سیاهترین سالهای تاریخ چین علیه سلطهٔ ارتجاعی گومیندان ~ علم کرده بودند. 中国共产党人在中国历史上最黑暗的年代挺身而起为反对国民党反动统治而斗争。

کشیدن ~ 挺直，挺立；（儿童等）长大，长高

علف‌ها در باغ ~ کشیده‌اند. 花园里长出了绿草。

برادر شما یکدفعه ~ کشیده است. 你的兄弟一下子长高了。

گرفتن ~ （做衣服时）量身长

دو ~ آدم آب دارد. 这水有两人深。

این جامه را به ~ شما دوخته‌اند. 这衣服是按你的身材做的。

قدم نمیرسد. 我个子够不着。

قد II 〔名〕（复 قدود）山羊羔皮

قد (*ghodd*) 〔形〕 〈口〉①顽强的，坚定的②骄傲的，目空一切的③任性的，为所欲为的；不屈服的

قداره (*ghaddāre*) 〔名〕 大刀，腰刀

قداست (*ghadāsat*) 〔名〕 神圣，圣洁，尊严

قدام (*ghodām*) 同 قدیم

قدام (*ghoddām*) 〔名〕 ①前部，前面，正面②杰出人物

قدامت (*ghadāmat*) 〔名〕 ①年老，年迈②优先地位，优先资格，优先权③古物，古迹④古代，年代悠久

قدامه (*ghadāme*) 同 قدومه

قدامی (*ghoddāmee*) 〔形〕 前面的，前边的

اطراف ~ 前肢

پاهای ~ 前腿

قدبلند (*ghad-boland*) 〔形、名〕 ①高个子的，高身材的②高个子

قدپا (*ghad-pā*) 〔名〕〈口〉(树、房等的)高，高度

قدح (*ghadah*) 〔名〕（复 اقداح）杯，茶杯，茶碗

زرین ~ 〈植〉水仙

زین ~ 鞍桥

لاجوردی ~ 蔚蓝色的杯（指天空）

مریم ~ 玻璃草属植物

بر سر کسی شکستن ~ 侮辱某人

کشیدن (~ پیمودن) ~ 饮酒

قدح (*ghadh*) 〔名〕 ①责难，责备，非难②辱骂，诽谤

کردن ~ 同上

قدح پیما(ی) (*ghadah-peymā*) 〔名〕 司酒官，斟酒的人

قد دراز (*ghad-derāz*) 同 قدبلند

قدر (*ghadr*) 〔名〕 ①价值，价格②尊贵，尊严，贵重③量，数量，尺寸大小，程度④地位，官

衔⑤（星体的）光度⑥〈化〉化合价，原子价

مطلق ~ 〈理〉模量，模数；系数

و منزلت ~ 荣誉，好名声

قدری 一点儿

قدری زرد 淡黄色的，带黄色的

قدری استراحت کنید ! 请休息一会儿！

قدری از آن شیرینی چشیدیم . 我们尝了一点那种甜食。

~ به 大约，将近；几乎；到…地步

به ~ استطاعت 尽力而为地

به ~ امکان 尽可能地

به ~ کفایت 足够地

به ~ لزوم 必须地

به ~ یك ساعت 约一小时

~ چه （指数量、程度）多少；多么

امروز هوا چه ~ صاف و لطیف است ! 今天天气多么晴朗呀！

~ شب 〈宗〉斋月第二十七晚（相传《古兰经》是真主在这夜传给先知穆罕默德的）

~ هر 无论（不管）…也得…

وظیفه هر ~ مشکل باشد ، آنرا بموقع انجام حواهیم داد . 不管这项任务多么艰巨，我们将及时完成它。

هر ~ که میخواهید بفرمائید ! 你要多少就拿多少吧！

این ~ . . . که 如此…，以致…

منظرهٔ دریاچه این ~ قشنگ بود که نمیتوانم بگویم . 湖的景色美得简直无法描绘。

به قدری که (آن ~ که) 到…程度

به قدری که ما میدانیم او نمیداند . 他不如我们知道的那么多。

به قدری . . . که (آن ~ . . . که) 如此…以致…

من به قدری به هیجان آمدم که نتوانستم حرف بزنم . 我激动得连话都说不出来了。

دانستن ~ 赏识，估价，评价

کسی را شکستن ~ 破坏某人的威望

(چیزی را) شناختن ~ 对…予以评价，知道…的价值

او تازه ~ تندرستی خود را میداند . 他这才体会到身体健康的好处。

~ مسلم اینستکه . . . 可以肯定的是…，无疑…

قدر (*ghadar*) 〔名〕（复 اقدار）①命运②〈宗〉天命，天意③量，数量，尺寸

قدر (*ghedr*) 〔名〕 锅，砂锅

قدرت (*ghodrat*) 〔名〕 ①能力，力量，威力②财产；（金钱方面的）能力③天意，天道，天命

ادبی ~ 文学的作用

الهی (~ الهیه) ~ 〈宗〉神的力量

بزرگ ~ 大国，强国

پروردگار ~ 天意，天命

جداکنندگی ~ 〈理〉分辨本领，分辨率

خرید ~ 购买力

دفاعی ~ 防御能力，国防力量

سیاسی (~ دولتی) ~ 政权

شلیك ~ 〈军〉火力

شوهران (~ شوهری) ~ 夫权

مذهبی ~ 神权

هدایت ~ 〈电〉电导，导电性；传导力

ابر ~ ها 超级大国

～ حلوای 吗哪（基督教《圣经》中所说古以色列人经过旷野时获得的神赐食物）

در اوج ～ ... 在…的全盛时期

～ داشتن 具有力量

～ نمودن（～ کردن） 显示力量

～ یافتن（～ پیدا کردن） 获得权力，得到力量

قدرت طلب (～ *talab*) 〔形. 名〕 ①贪权的，争权的②贪权者

قدرت طلبی 〔名〕 贪权，争权，权迷心窍

قدرتمند (～ *mand*) 〔形〕 强有力的

قدرت نمایی (～ *namāyee*) 〔名〕 显示力量

قدرتی (*ghodratee*) 〔形〕 神的，宗教的；神奇的；超自然的

قدردان (*ghadr-dān*) 〔形、名〕 ①知道…价值的，有鉴别能力的②感谢的（人），感激的（人）

ما نسبت به کمک‌های بموقع شما بسیار ～ هستیم . 我们非常感谢你们的及时帮助。

قدردانی 〔名〕 ①高度评价（某人或某事），欣赏，赏识②感谢，感激

～ کردن（از） 同上

از خدمات فرد فرد اعضا ～ کرد . 他高度赞赏每一个成员所作出的贡献。

قدرشناس (～ *shenās*) 同 قدردان

قدرشناسی 同 قدردانی

قدرقدرت (*ghadar-ghodrat*) 〔形〕 强有力的（多指帝王）

قدرناشناس (*ghadr-nāshenās*) 〔形〕 不知感恩的，忘恩负义的，负心的

قدر ناشناسی 〔名〕 不知感恩，忘恩负义

قدر نشناس (～ *nashenās*) 同 قدرناشناس

قدری (*ghadaree*) 〔形、名〕 ①命中注定的，劫数难逃的②宿命论者

～ فلسفهٔ 宿命论，命定论

قدری (*ghadree*) 〔副〕 一些，少许

قدریه (*ghadariyye*) 〔名〕 反宿命论者，非决定论者

قدزن (*ghad-zan*) 同 قط زن

قدس (*ghods*) 〔名〕 ①神圣，圣洁②天堂，乐土，极乐世界

～ شریف 耶路撒冷

～ ریاض 乐园

قدس (*ghodos*) 同 قدس (*ghods*)

روح‌القدس 〈宗〉圣灵；圣经中加百利天使

قدس الاقداس (*ghodosol-aghdās*) 〔名〕 最神圣的地方；犹太神殿中的至圣所

قدسی (*ghodsee*) 〔形、名〕（复 قدسیان） ①神圣的，圣洁的②天堂的③圣徒，天使

～ حدیث 〈宗〉口头流传下来的教义

～ طایر 极乐鸟

～ عالم 仙境，天堂，极乐世界

قدسیات (*ghodsiyyāt*) 〔名〕 天使；圣徒；神圣之物

قدسیت (*ghodsiyyat*) 〔名〕 神圣，圣洁

قدسی مآب (*ghodsee-maāb*) 〔形〕 神圣的

～ جناب 对教长的尊称

قدسیه قدسی 的阴性

قدغن (*ghadaghan*) 〔名、形〕 ①禁止，取缔②命令，号令③被禁止的

～ سخت 禁令

～ بودن 被禁止

استعمال دخانیات ～ است .（سیگار کشیدن

(است ~ 禁止吸烟!
شدن ~ 被禁止，被取缔
کردن ~ 禁止，取缔

قدقد (*ghodghod*) 〔名〕（母鸡）作咕嗒声
کردن ~ 同上

قد قدك (*ghod-ghodak*) 〔名〕〈植〉鱼鳔槐

قدک (*ghadak*) 〔名〕 ①花布；粗麻布；细平布 ②粗麻布衫

قد کشیده (*ghad-kesheede*) 〔形〕 ①个子高的② 挺立的，直立的

قد کمانچه (~ *kamānche*) 〔形〕 弯背的，驼背的

قد کوتاه (~ *kootāh*) 〔形〕 矮的，小个子的
~ آدم 矮个子

قد کوتوله 〔形〕 矮小的

قدم (*ghadam*) 〔名〕 （复 اقدام） ①步，脚步 ②脚，足③步伐；马步④英尺，呎⑤运气
آهسته ~ 〈军〉正步
! چشم (روی) بالای ~ 欢迎(光临)!
(معجل ~) بلند ~ 〈军〉快步，大步
~ به ~ 一步步地，逐渐地，有步骤地
تعلیم ~ 〈军〉练习步法
ثابت ~ 坚定的步法
! دو ~ （口令）跑步走!
رژه ~ 检阅步法，正步
! رو ~ （口令）齐步走!
عادی ~ 〈军〉行军步伐
کوتاه ~ 〈军〉小步
~ ثبات 坚韧不拔
در ~ کسی افتادن 跪倒在某人面前
افشردن ~ 坚定，坚强
برداشتن ~ 迈步
او در این زمینه ~ سهمی برداشته است . 他在这方面迈出了重要的一步。
(از) بریدن ~ 断绝往来
با ~ پیمودن 步测
داشتن ~ 带来好运
رفتن ~ 踱来踱去，慢慢地走
سر ~ رفتن 〈口〉上厕所
آهسته رفتن ~ 〈军〉正步走
زدن ~ 散步；步测（距离）
چند دقیقه در باغ ~ زدیم . 我们在园子里散了一会步。
را گلبانگ زدن ~ 飞快行走
کردن ~ 步测，以步测量
جفت کردن ~ 准备（做某事）
(در) (نهادن ~) گذاشتن ~ 踏，踏入，干涉，干预，着手干（某事）
در آن اطاق ~ نگذاشت . 他没有进入那个房间。
در میان آنها ~ نگذار ! 不要干预他们的事!
گرفتن ~ 迈步，步测
بر گرفتن ~ 出发，上路
شمرده نهادن ~ 迈着稳健的步子
تا منزل ما یك ~ راه است. 走几步就到我们家了。
قدمش خوب است . 欢迎他光临。
قدمش تر بود . 他的到来给我们带来了幸福。
نو رسیده مبارك ~ ! 恭喜恭喜!（祝贺婴儿出生用语）
طول و عرض حیاط را با ~ اندازه گرفتند .

他们步测了院子的面积。

قدم (*ghedam*) 〔名〕 领先，优先地位

قدماء (*ghodamā'*) 〔名〕 ①先人，古人②古代人，古代民族③古代作者

قدماً (*ghadaman*) 〔副〕 步行地

قدم پيما (*ghadam-peymā*) 〔名〕 〈测〉计步器，步程计

قدمت (*ghodmat*) 〔名〕 ①古老，陈旧②资历，工龄③领先，优先

خدمت ~ 资历，工龄

؟ اين بنا به چند سال ميرسد ~ 这座楼房有多少年历史了？

. آن سبب زيادی قيمت آنست ~ 由于是件古物，所以价钱很贵。

قدم رنجه (*ghadam-ranje*) 〔名〕 屈尊，敬请光临（请帖用语）

(فرسودن ~) كردن ~ 敬请光临

قدم رو (~ *row*) 〔名〕 行进

قدم شمار (~ *shomār*) 同 قدم پيما

قدم گاه (~ *gāh*) 〔名〕 ①（圣徒的）脚印，足迹②更衣室，化装室；厕所

آدم ~ 〈宗〉亚当的足迹

قدمی 〔形〕 脚的，足的

قدنما (*ghad-namā*) 〔形〕 照出全身的（指镜子）

آيينۀ ~ 穿衣镜，大衣镜

قدوبالا (*ghado-bālā*) 〔名〕 身高，身材

قدود (*ghodood*) 见 قد

قدوس (*ghoddoos*) 〔形〕 神圣的，圣洁的（指真主）

قدوسيت (*ghodoosiyyat*) 〔名〕 神圣，圣洁

قدو قامت (*ghado-ghāmat*) 〔名〕 身高，身材

قدوم (*ghodoom*) 〔名〕 来到，达到，光临

قدومه 〔名〕 〈植〉糖芥（属）

قدوه (*ghodve*) 〔名〕 ①领袖，首领，领导者②模范，榜样

قدی (*ghaddee*) 〔形〕 全身像

آيينۀ ~ 穿衣镜

تصوير ~ 全身象

قدی (*ghoddee*) 〔名〕 ①固执，顽强②骄傲，目空一切③任性，不屈服

قديد (*ghadeed*) 〔名〕 干肉，腌肉，熏肉

قدير (*ghadeer*) 〔形〕 有威力的，强大的，全能的（指真主）

قديفه (*ghadeefe*) 〔形〕 浴巾，浴室，床单（正体应为 قطيفه）

قديم (*ghadeem*) 〔形、名〕（复 قدما）①古老的，古代的，从前的②古代，昔日，过去

از ~ 自古以来，多年以前

از ~ و نديم 从古代起

القديم 〈宗〉主，真主

تاريخ ~ 古代史

در ~ 在过去，在古代

دوست ~ و نديم 老朋友

زمان ~ (ايام ~) 古代，古时

مردم ~ 古老民族

در ~ رسمشان اين بود كه ... 他们古时的风俗习惯是这样的…

قديماً (*ghadeeman*) 〔副〕 自古以来，由来已久

قديم الايام (*ghadeemol-ayām*) 〔副〕 在古代

از ~ 自古以来，很久以来

قديمه (*ghadeeme*) قديم 的阴性

قرون ~ 古代

قديمی (*ghadeemee*) 〔形〕 古代的，古老的；原

始的

~ اعصار 古时，古代

~ دوست 老朋友

~ لغات 古字

او دوست ~ ما است. 他是我们的老朋友。

قدیمی مسلک (~ *maslak*) 〔形〕 守旧的，保守的

~ آدم 老派守旧的人

قدیمی ها 〔名〕 祖先，祖宗，古人，先辈

قذال (*ghazāl*) 〔名〕 （复 اقذله ، قذل） 〈解〉后脑勺，枕骨部

قذر (*ghazar*) 〔名〕 （复 اقذار） 污秽，污物，脏东西

قذر (*ghazer*) 〔形〕 污秽的，肮脏的，不干净的

قذف (*ghazf*) 〔名〕 ①污蔑，中伤，谩骂②投，掷，扔

قر (*gher*) 〔名〕 装腔作势，矫揉造作

~ دادن 同上

قر Ⅰ (*ghor*) 〔形〕 有凹痕的（指金属器皿）

~ زدن 欺骗，勾引，引诱

~ شدن 出现凹痕

این ظرف ~ شده. 这个容器出现凹痕。

~ کردن （在器皿上）做凹痕

قر Ⅱ 〔名、形〕 ①疝气②患疝气的（人）

قر Ⅲ 同 قرقر (*ghorghor*)

~ زدن 嘟哝，说怨言，发牢骚

قرا (*gharā*) 同 قره (*ghara*)

قرا (*ghorā*) 见 قریه

قراء (*ghorrā'*) 见 قاری

قرا آغاج (*gharā-āghāj*) 同 قره آغاج

قراب (*gherāb*) 〔名〕 剑鞘，匕首套

قراب (*gharāb*) 同 قرابت

قرابادین (*gharābādeen*) 〔名〕 ①药典②药理学

قراباغی (*gharābāghee*) 〔名〕 土耳其曲调名

قرابت (*gharābat*) 〔名〕 ①亲系，血统关系，亲戚关系②亲近，密切

~ سببی 非血亲

~ صلبی 同宗，同血缘

~ نسبی 血亲

ما با هم ~ داریم. 我们是亲戚。

قرابه (*gharābe*) 〔名〕 ①酸瓶（有藤罩保护的小口大玻璃瓶）②盛酒的大玻璃瓶

~ بوریاپوش （外有带柄的柳条筐的）坛

~ پیروزه رنگ 〈喻〉天空

~ زرین 〈喻〉太阳

قرابیس (*gharābees*) 见 قربوس

قرابین Ⅰ (*gharābeen*) 见 قربان (*ghorbān*)

قرابین Ⅱ 同 قرابینه

قرابینه Carabine 〔名〕 卡宾枪

قرا چوری (*gharāchooree*) 〔名〕 ①长剑②使剑的战士，给武士执剑的侍从

قراچی (*gharāchee*) 〔名〕 吉卜赛人，茨冈人

قراح (*gharāh*) 〔形、名〕 （复 اقرحه） ①纯洁的，清澈的，透明的②清澈的水

قرار (*gharār*) 〔名〕 ①平静，安静，静止②决定，决议；〈法〉裁决，判决③条约，协定，协议④规则，条例⑤安定，稳定，稳固，固定⑥住宅，居住，住所⑦情形，状况⑧条件，约定条件⑨比例，比率；速度

~ قطعی 最后决定

~ مرض 病型

~ منع تعقیب 不受法律制裁的规定

~ و مدار 协议，协定

ما برای کشیدن دیوار آن سنگها را روی هم ~ دادیم . 我们把那些石块垒起来砌墙。
آنها کتابها را روی یکدیگر ~ دادند . 他们把书一本一本地叠起来。
چه روزی را برای آن کار ~ دادید ؟ 你们决定哪天去干那件工作?
~ شدن （被）决定
~ شد در محل تحقیقاتی بعمل آید . 决定在当地进行调查研究。
~ شد که او در آن مجلس سخنرانی کند . 决定让他在那个大会上发言。
سر ~ حاضر شدن 赴约
~ کردن 打算，想，决定
~ گذاشتن 商定，约定
ما با هم ~ گذاشتیم از آن رفیق مریض عیادت کنیم . 我们约好去探望那位有病的同志。
~ گرفتن (~ یافتن) 稳定，安定；平静下来
مسئلهٔ مکانیزه کردن کشاورزی مورد توجه عموم ~ گرفته است . 农业机械化问题受到普遍重视。
او از شنیدن آن خبر ~ و آرام گرفت . 他听完那个消息后心情平静了下来。
رأی ما بر این ~ گرفت که ... 我们是基于…才作出了决定。
چرا او شب و روز ~ ندارد ؟ 他为什么日夜不安?
این دنیا برای هیچکس ~ و ثبات جاودانی ندارد . 对任何人来说，世界上都不存在永恒的平静。

~ و مدار مخفی 秘密协定
از ~ 以…为根据，以…价格
آن پارچه را از ~ متری یک یوان خریدیم . 我们以每公尺一元钱的价格购买了那块料子。
از ~ اطلاع (از ~ معلوم) 据悉；看来
از ~ معلوم پدر شما هنوز اینجاست . 看来你父亲还在这里。
از ~ ذیل (از ~ زیر) 按下列方式，如下
از ~ یکه شنیده‌ام ... 正如我所听到的那样…
از ~ یکه میگویند ... 据人们说…
از این ~ 因而，于是，因此
از همان ~ 因此，从而
به ~ (بر ~) 根据…，如同…
به ~ سابق مرتباً درس می خوانیم . 我们同过去一样定期上课。
~ بودن 定于，订于
~ است که این کنفرانس در ۳۰ اکتبر تشکیل شود . 这次大会定于十月三十日开幕。
~ است که فردا موافقت نامه‌ای بین دو کشور امضاء شود . 两国的协定定于明天签字。
از این ~ بودن 内容为…
پس ، تفصیل از این ~ است . 所以，详细情况就是这样。
اوضاع از چه ~ است ؟ 情况如何?
~ بستن 商定，约定
~ دادن 安置，放下；协定，商定；确定；使…安静，使…平静；采取决定

دنیا همیشه به یك ~ نمیماند . 世界是永远不会只处于一种状态之中的。

~ مان عوض شد . 我们的安排有了变动。

اینجا جای آرام و ~ نیست . 这里不是居住的地方。

قرارداد (*gharārdād*) 〔名〕 ①条约,协定,合同,契约②约定

~ تجارتی (~ بازرگانی) 商业合同

~ چند جانبه 多边协定

~ دو جانبه 双边协定

~ عدم تعرض متقابله 互不侵犯条约

~ غیر متساوی 不平等条约

~ منعقد کردن (~ منعقد ساختن ، ~ بستن) 签订合同(条约)

آنها در محضر با هم ~ بستند . 他们在公证所签订了合同。

قرارداده 〔形〕 被商定的，被确定的，被决定的

قرار دادی 〔形〕 ①契约的，条约的，协议的②条约规定的，契约确定的

~ قیمت 商定的价格

قرارگاه (*gharār-gāh*) 〔名〕 ①所在地，住所，住宅②〈军〉驻所，驻地，部署③〈军〉指挥所，司令部

~ کل 〈军〉总司令部

~ مرغان 鸡窝

~ نطفه 〈解〉子宫

~ نیروها 军队驻地

قرارگیری 〔名〕 平静，安静，安宁

قرارمدار (*~ madār*) 同 قراروِمدار

قرارنامه 〔名〕 ①条约，协定，契约，合同②决定，决议

قرار و مدار (*gharāro-madār*) 〔名〕 ①〈口〉约好，约定②勾结，串通

~ گذاشتن 同上

قراسوران (*gharāsoorān*) 〔名〕 〈史〉古时商旅的护送队，巡逻队，警卫，护卫

قراسورن (*gharāsooran*) 同 قراسوران

قراص (*ghorās*) 〔名〕 〈商〉一罗(等于十二打)

قراض (*gharrāz*) 〔名、形〕 ①切开者,割断者,咬断者②切开…的，割断…的，咬断…的

قراضه I (*ghorāze*) قراض 的阴性

~ حیوانات 啮齿类动物

قراضه II 〔名、形〕 ①(金属的)断料,碎片,屑②被打碎的，被折断的③陈旧的，破旧的，残的，不能用的

~ اتومبیل 破旧汽车

~ مس 废铜

قراطیس (*gharātees*) 见 قرطاس

قراغول (*gharāghool*) 同 قراول

قراقچی (*gharāgh-chee*) 同 قرقچی

قراقر (*gharāgher*) 〔名〕 肠内辘辘作响声

~ بطن 同上

قراقروت (*gharāghoroot*) 〔名〕 干酸奶

قراقل (*gharāghol*) 同 قراگل

قراقوروم (*gharāghooroom*) 〔名〕 喀喇昆仑山脉(亚洲)

قراقوش (*gharāghoosh*) 同 قره قوش

قراگل (*gharāgool*) 〔名〕 羊羔皮，卡拉库尔羊羔皮

قراگلی 〔形〕 羊羔皮的，卡拉库尔羊羔皮的

~ پوست 羊羔毛皮

~ گوسفند 卡拉库尔绵羊

قرامطه (*gharāmete*) 见 قرمطی

قرآن (*ghor-ān*)〔名〕（伊斯兰教圣书）«古兰经»

به ~ سوگند خوردن 以«古兰经»发誓

〈谚〉~ غلط میشود عمل او غلط نمیشود. 即使«古兰经»错了，他也不会错。（比喻某人做事有恒心）

قران (*gherān*)〔名〕①连接，接近②〈天〉（行星的）会合，相会③伊朗旧硬币名（现改为里亚尔）④倒霉的时刻；危急的时刻，危机

~ زهره و مشتری 金星和木星的会合

~ ساختن 使…连接

او قرانش را گذرانده است. 他已渡过危机。

قرانتین Quarantine〔名〕检疫，留验（对港口、船舶等）

~ گذاشتن（در محلی） 对…进行检疫

قرآن خوان (*ghor-ān-khān*)〔名〕①诵读«古兰经»的人②被停职的人

قرآن خوانی〔名〕①诵读«古兰经»②«古兰经»诵读者的职务

قرانطین 同 قرانتین

قرآنی (*ghor-ānee*)〔形〕«古兰经»的，有关«古兰经»的

قراول (*gharāvol*)〔名〕①〈军〉卫兵，哨兵，警卫，步哨，岗哨②看守人，领班③瞄准，瞄准器

~ آلات 瞄准装置

~ افتخاری（~ تشریفاتی） 仪仗队队员

~ صحرائی 战地哨兵

~ کشیکچی 警戒卫兵

~ پیش 前锋，尖兵，先遣队

به ~ آوردن 瞄准

~ رفتن（به ، به طرف） 对…瞄准

~ کسی را کشیدن 守候某人，等待某人

قراول خانه〔名〕哨所，卫兵班，警卫室

قراول رو (~ *row*)〔名〕〈军〉瞄准手

قراول روی (~ *ravee*)〔名〕〈军〉瞄准

قراولی (*gharāvolee*)〔名〕①瞄准②哨兵职务，卫兵职务

قرائت (*gherā-at*)〔名〕①读，朗读，诵读②吟诵，背诵«古兰经»

~ قرآن 吟诵«古兰经»

~ تالار 阅览室

~ شدن 被念过，被朗读过

~ کردن 读，朗读；吟诵（«古兰经»）

قرائت خانه〔名〕阅览室

قرائح (*gharā-eh*) 见 قریحه

قرائن (*gharā-en*) 见 قرینه

معنی این کلمه از ~ فهمیده میشود. 这个词的意思从上下文可以了解。

قرب (*ghorb*)〔名〕①接近，邻近，附近②亲属关系③〈转〉尊重，敬重

با ~ احتمالات 很可能地，极可能地

در ~ 在…附近

~ داشتن 有威望，受尊敬

قرب (*gherab*)〔名〕（盛水或酒的）皮囊，皮袋

قرباغه (*ghorbāghe*) 同 قورباغه

قرباقه (*ghorbāghe*) 同 قورباغه

قربان (*ghorbān*)〔名、形〕（复 قرابین）①牺牲，献身，祭祀，祭物②被害者，牺牲者③〈口〉亲爱的，尊敬的

~ شما 〈口〉感谢；祝一切顺利

بله ، ~ ! 是，先生！（对上级说话的客气口吻）

~ عید 〈宗〉古尔邦节，宰牲节

(کسی رفتن (یا شدن و صدقه ~ 娇贵某人，溺爱，恳求

کسی رفتن ~ (به) 〈口〉为…牺牲自己，为…作自我牺牲

شدن ~ 被献祭，被献身，被牺牲

کردن ~ 牺牲，献祭，献身，宰牲

بله ~ گفتن 拍马屁，献媚

(یا شوم) ! قربانت گردم 为您效劳！（对情人说的）

! قربانت بروم （在书信中）愿为您效劳！

(بروم) سرت ~ 愿为您效劳！（哀求别人时用）

قربان (*gherbān*) 〔名〕 弓袋

قربانگاه (*ghorbān-gāh*)〔名〕 祭台，祭坛；牺牲地点

قربانی 〔形、名〕 ①被献祭的，被牺牲的，被献身的②牺牲品，祭品③〈转〉受害者，蒙难者，牺牲者

تجاوزکاری ~ 侵略的牺牲品

سوختنی ~ 燔祭（指烧全兽祭神）

~ گوسفند 被献祭的羊

~ مثل گوشت 象献祭的肉食一样（指无主之物）

دادن ~ 把…送去作牺牲

شدن ~ 成为牺牲品，成为祭品

کردن ~ 献祭，宰生，牺牲，献身

گذراندن ~ 献祭

قربت (*ghorbat*)〔名〕①（对神或大人物的）接近，邻近，附近②亲近，亲戚关系③好意，恩惠

قربت (*gherbat*) 〔名〕 〈罕〉(用整张羊皮或牛皮做的）皮囊，皮袋

قربوس (*gharboos*) 〔名〕（复 قرابیس ）鞍头（马鞍前后隆起的地方）

قربه (*gherbe*) 同 قربت (*gherbat*)

قربی (*ghorbā*) 〔名〕 亲戚；血统关系，亲戚关系

قرپ (*ghorp*) 同 کرپ

قرپوس (*gharpoos*) 同 قربوس

قرت (*ghort*) 〔名〕 〈口〉一口（水）

انداختن ~ 吹牛，自吹

. دو ~ و نیمش باقی است 他很贪婪。

قرتی (*ghertee*)〔名〕 花花公子；好穿戴的人，好打扮的人

قرتی بازی 〔名〕 〈口〉吃喝玩乐，讲究穿戴

قرچ قرچ (*gherch-gherch, gherech-gherech*) 〔名〕 ①（嚼东西时发出的）咯咯响②咬牙切齿

کردن ~ 咯咯作响，咬牙切齿

قرح (*gharh*) 〔名〕 擦伤，创伤，伤口

قرحه (*ghorhe*) 〔名〕（复 قروح ）溃疡；伤，伤口；烂疮

آکله ~ 〈医〉狼疮

بینی ~ 鼻疮

سمی ~ 因病毒而引起的溃疡

فراش ~ 褥疮

معده ~ 胃溃疡

(کردن ~ تولید) شدن ~ 生脓疮，患溃疡

قرحه دار 〔形〕 溃疡的，患溃疡的

قرحی (*ghorhee*) 同 قرحه دار

قرد (*gherd*) 〔名〕（复 قرود ）猿猴，猴子

قردامن (*ghardāmon*) 〔名〕 〈植〉小豆蔻

قرده (*gherde*) 〔名〕母猿，母猴

قرسطون (*gharastoon*) 〔名〕 秤，磅秤，大秤

قرشمال (*ghereshmāl*) 〔名、形〕 ①茨冈人②妓女，卖淫妇③无耻的④吵吵闹闹的，喧嚷的，叫喊的

قرشمال بازی 〔名〕 〈口〉喧哗，喧嚷，胡闹

در آوردن ~ 同上

قرص I (*ghors*) 〔名〕（复 اقراص ، قرص）① 圆状物，环形物，圆圈②药片，药丸③（量词）一片，一张，一块（饼或面包）④〈植〉花盘

حواب آور ~ 安眠药片

خورشيد (ماه) ~ 日（月）轮

زرين (~ گرم) ~ 〈喻〉太阳

سيمين (~ سرد) ~ 〈喻〉月亮

ضد حاملگی ~ 避孕药片

كمر ~ 槚如树坚果

نعناع ~ 薄荷片

نقره ~ 银锭

درخت ~ كمر 槚如树

دو ~ نان 两个圆面包，两张饼

قرص II 〔形、副〕 ①坚固的（地），结实的（地）②坚定的，坚决的，不可战胜的

~ و قايم 非常坚固的，非常结实的

~ پر و پا 坚定的，不轻易改变观点的

~ خاک 陆地

~ دوستی 牢固的友谊

كردن ~ 使…坚固，使…结实

اين پارچه خيلی ~ است. 这种布很结实。

قرص (*ghoras*) 见 قرص I 条 (*ghors*)

قرصك (*ghorsak*) 〔名〕 小的圆状物体；小面包，小饼

قرصه (*ghorse*) 〔名〕 一片，一张，一块（饼或面包）

قرض (*gharz*) 〔名〕（复 قروض）①借，借贷；借款②债务，欠债

دراز مدت ~ 长期贷款

~ گرفتار 背债的，负债的

به ~ افتادن 借债，负债

تا خرخره (گلو) در ~ بودن 深陷在债务中，债台高筑

(به) دادن ~ 给…贷款

نان بهم ~ دادن 干互利的事

داشتن ~ 欠债

تا خرخره (گلو) به ~ فرو رفتن (تا خرخره زير بار ~ رفتن) 债台高筑

در ~ فرو رفتن (زير بار ~ رفتن ، ~ بالا آوردن ، ~ بهم رساندن) 欠别人许多债；债上加债

(از) (~ گرفتن) كردن ~ 借钱，贷款

خود را ادا كردن ~ 还债

~ مقراض محبت است. 〈谚〉债务伤交情。

قرض الحسنه (*gharzol-hasane*) 〔名〕 无息贷款

قرض خواه (*gharz-khāh*) 〔名〕 债主，债权人

قرض دار 〔名〕 欠债人，债务人

قرض دهنده (~ *dahande*) 〔名〕 债主，债权人

قرض‌وقوله (*gharzo-ghoole*) 〔名〕 债务；小额债务

زير (بار) ~ بودن 欠小额款

زير (بار) ~ رفتن 欠小额款

كردن ~ 贷小额款

زندگی را با ~ گذراندن 靠借债过活，勉强度日

قرضه (*gharze*) 〔名〕 借款；债券

اوراق ~ دولتی （国家发行的）公债

(سهام ~) برگ ~ 债券

قرضی 〔形、副〕 借贷的（地），赊欠的（地）

~ وجه 借款

قرضیه (*gharziyye*) قرضی 的阴性

قرطاجنه (*ghertājene*) 〔名〕 〈史〉（北非）迦太基（古国名，建于公元前223年）

قرطاس (*ghertās*) 〔名〕（复 قراطیس）①纸，纸张②信；文件

قرطاس بازی 〔名〕 文牍主义，官僚主义

قرطاسی 〔形〕 纸的，纸状的；白色的

قرطم (*ghertem*) 〔名〕 〈植〉藏红花籽

قرطه (*ghorte*) 〔名〕 衣服

قرع I (*ghar'*) 〔名〕 ①南瓜②〈化〉曲颈瓶

پولاد ریزی ~ 转炉，吹炉

و انبیق ~ 蒸馏器

قرع II 〔名〕 ①敲击，碰撞②敲诊，叩诊

کردن ~ 敲门；〈医〉敲诊，叩诊

قرع (*ghara'*) 〔名〕 秃顶（复数）

قرع (*ghora'*) 见 قرعه

قرعه (*ghor'e*) 〔名〕（复 قرع）①签，阄；选票②命运

(به طریق ~) به حکم ~ 用抽签的方法，用抓阄的方法

(زدن ~) انداختن ~ 投签

کشیدن ~ 抽签，抓阄

بنام کسی اصابت کردن (~ بنام کسی افتادن) ~ 某人中签，某人抽签抽中

بوسیلهٔ ~ فیصله کردن 通过抽签来决定

قرعه‌زن (~ *zan*) 〔名〕 抽签者

قرعه کشی (~ *keshee*) 〔名〕 抽签，抓阄

قرغیز (*ghergheez*) 〔名〕 吉尔吉斯（苏联加盟共和国国名）

قرفه (*gherfe*) 〔名〕 ①〈植〉肉桂，桂皮②果皮，树皮

قرق (*ghorogh*) 〔名、形〕 ①禁地，禁猎场②专用的，禁止入内的

~ جنگل 专用狩猎场

کردن ~ 圈为禁地；禁猎

امروز حمام را دوساعت ~ کردند . 今天浴室有两小时不对外开放。

شهر را ~ کردن 全城戒严

باغ امروز ~ است . 今天公园不开放。

قرقاول (*gharghāvol*) 〔名〕 野鸡

قرقچی (*ghorogh-chee*) 〔名〕 禁区守卫

قرقر (*ghor-ghor*) 〔名〕（肠胃里的）咕噜声，咕嘟声

کردن ~ （肠胃）作咕噜声，作咕嘟声，肠鸣

قرقرو (*ghorghoroo*) 〔名、形〕 ①好唠叨的人②好发怨言的，好唠叨的

قرقره I (*gharghare*) 同 غرغره I (*gherghere*) 条

قرقره II 〔名〕（鸽子、骆驼的）咕咕叫声；打嗝声；哈哈大笑声

قرقره (*gherghere*) 〔名〕 ①卷，轴；线轴，纱管②滑轮，皮带轮；转轴③（家具、钢琴腿等的）小滑轮

جرثقیل ~ （起重机的）滑车

طناب ~ 导轮

نخ ~ 线轴

قرقری (*ghorghoree*) 同 قرقرو

قرقشه (*gharghashe*) 同 غرغشه

قرقف (*gharghaf*) 〔名〕 ①酒②冰水③（基督教徒的）圣书

قرق گاه (*ghorogh-gāh*) 〔名〕 禁区;保护自然界的禁区

قرقی (*gherghee*) 〔名〕 〈动〉(食)雀鹰

مانند ~ بالای سرکسی حاضر شدن 〈成〉突如其来;如天外飞来

قرقیز (*gherghеez*) 〔名〕 吉尔吉斯人,吉尔吉斯语

قرك (*ghorak*) 〔名〕 〈动〉蜂虎(一种食蜂的鸟)

قرلتای (*ghoroltāy*) 同 قوریلتای

قرلی (*gherellee*) 〔名〕 翠鸟

قرمبه (*ghorombe*) 〔名〕 雷声

قرمپوف (*ghorompoof*) 〔名〕 傻子,笨蛋

قرمدنگ (*ghoromdang*) 同 قرمپوف

قرمز (*ghermez*) 〔形、名〕 ①红色的,紫红色的②虫胭脂(粉)(雌胭脂虫弄干后,制成的红色染料)③胭脂虫

روشن (~ لاکی) ~ 鲜红的

سیر ~ 深红的

فرنگی (~ گج کش) ~ 胭脂红(颜料)

کمرنگ ~ 浅红色的

اشعۀ مادون ~ (اشعۀ ماوراء ~) 红外线

شدن ~ 变成红色,发红;害羞,腼腆

کردن ~ 使…成为红色,使…发红;煎(或烤)到发红为止

قرمزدانه 〔名〕 ①〈化〉胭脂虫粉,虫胭脂②〈动〉干胭脂虫体,胭脂虫

معدنی ~ 〈矿〉硫氧锑矿

~ جوهر 胭脂红,洋红

قرمزفام 〔形〕 红的,深红的

قرمزی 〔名〕 ①红,红色②红霉(木质的一种病)③(木材的)媒染剂

قرمساق (*ghoromsāgh*) 〔名〕 ①拉皮条的人②淫妇之夫

قرمطی (*gharmatee*) 〔名〕 (复 قرامطه) 〈宗〉盖拉米塔派信徒(伊斯兰教派之一)

قرمطیه (*gharmatiye*) 〔名〕 盖拉米塔派

قرم قرم (*ghorom-ghorom*) 〔名〕 雷声

قرموت (*ghormoot*) 〔名〕 马饲料

قرموط (*ghormoot*) 同 قرموت

قرمه (*ghorme*) 〔名〕 腌肉

کردن ~ 腌(肉等)

قرمه سبزی (~ *sabzee*) 〔名〕 一种菜名(煎肉加新鲜蔬菜)

سر (یا کله) کسی بوی ~ دادن 某人非常骄傲

قرن Ⅰ (*gharn*) 〔名〕 (复 قرون) ①世纪②年代,时代,世代

ایرانی ~ 伊朗世纪(为期三十年,现改为一百年)

بعد ~ 未来的年代

بیستم میلادی ~ 公元二十世纪

فرنگی ~ (公元)世纪,百年

قرون ماضیه 过去的年代

قرنی به قرنی 非常稀少,罕见

قرن Ⅱ 〔名〕 (复 قرنین) ①(牛、羊等)角、犄角②(昆虫的)触角,感须③一绺头发

هلال ~ 〈天〉月角

قرنین رحم 〈解〉输卵管,喇叭管

قرن (*ghern*) 〔名、形〕 (复 اقران) ①摔跤的对手②相似的

قرناء (*ghoranā'*) 见 قرین

قرنا (*gharnā*) 同 کرنا

قرناً (*gharnan*) : بعد قرن ~ 世世代代

قرنباد (*ghoronbād*) 〔名〕 〈植〉野茛菪籽

قرنبی (*gharanbee*) 〔名〕 〈动〉蟑螂，蜚蠊

قرنبیق (*gharanbeegh*) 〔名〕 蒸馏器

قرنطین (*gharanteen*) 〔名〕 检疫所，检疫站，卫生所

تحت ~ گرفتن 检疫

قرنطینه 同 قرنطین

قرنفل (*gharanfol*) 〔名〕 〈植〉须苞石竹

قرنفلی 〔形〕 〈植〉须苞石竹的

قرنفلیان 〔名〕 石竹科植物

قرنفلیه 〔名〕 〈植〉石竹科

قرنی (*gharaney*) 同 قره نی

قرنیز (*gharneez*) 〔名〕 檐，飞檐，墙檐

قرنیه Cornea 〔名〕 〈解〉角膜

ورم ~ (تورم ~) 〈医〉角膜炎

قروت (*ghoroot*) 同 کشک

قروچ قروچ (*ghorooch-ghorooch*) 同 قرچ قرچ

قروح (*ghorooh*) 见 قرحه

قرود (*ghorood*) 见 قرد

قروض (*ghorooz*) 见 قرض

قروغمزه‌ای (*ghero-ghamze-ee*) 〔形〕 〈口〉装腔作势的

آدم ~ 装腔作势的人

قروفر (*gherofer*) 〔名〕 ①（女子的）装束，服装②卖弄风情

قروق (*ghoroogh*) 同 قوروق

قروقنبیله‌ای (*ghero-ghanbeele-ee*) 同 قروغمزه‌ای

قرولند (*ghorolond*) 〔名〕 发牢骚，说怨言

~ کردن 同上

قرون (*ghoroon*) 见 قرن I 条

~ قدیم 古世纪

~ میانه (~ وسطی) 中世纪

قره (*ghara*) 〔形〕 黑的，黑色的

اسب ~ 乌黑色的马

قره (*ghorre*) 〔名〕 ①凉爽，新鲜②〈转〉快乐，舒服，光泽，光亮

قره آغاج (*ghara-āghāj*) 〔名〕 〈植〉榆树

قرة العین (*ghorratol-eyn*) 〔名〕 光辉，光明，目光炯炯有神

قره باش (*gharabāsh*) 〔名〕 〈植〉荞麦

قره چایلاق (*gharachāylāgh*) 同 قرك

قره چی (*gharachee*) 同 قراچی

قره سنقر (*ghara-songhor*) 〔名〕 〈动〉黑鹰

قره سوران (~ *soorān*) 同 قراسوران

قره قاز (~ *ghāz*) 〔名〕〈动〉鸬鹚（俗称水老鸦）

قره قروت (~ *ghoroot*) 同 قراقروت

قره قوش (~ *ghoosh*) 同 قراقوش

قره قول (~ *ghool*) 同 قراول

قره قولاق (~ *ghoolāgh*) 〔名〕 〈动〉①狞猫，山猫②猞猁狲

قره کهر (~ *kahar*) 〔形〕 暗栗色的（指马）

قره گل (~ *gol*) 〔名〕 紫羔皮

قره گلی 〔形〕 紫羔皮的

قره گوزلو (~ *gozloo*) 〔名〕 哈马丹突厥部族的名称

قره مینا (~ *meenā*) 〔名〕 旧式大口径短枪

قره نوکر (~ *nowkar*) 〔名〕 ①仆人，侍从②走狗，奴才

قره نی Clarinet 〔名〕 单簧管

قره نی زن (*gharaney-zan*) 〔名〕 单簧管演奏者

قری (*ghorā*) 见 قریه

قریب (*ghareeb*) 〔名、形、副〕 （复 اقرباء） ①

亲戚，亲属，亲近的人②近的，靠近的，接近的③大约，几乎，差不多④诗韵律名

~ مرگ 快死的，接近死亡的

~ ماضی 〈语〉现在完成时（如：رفته ام）

دو سال در آن شهر زندگی کردیم ~ . 我们在那个城市里住了将近两年。

قريباً (*ghareeban*) 〔副〕①不久，一会儿②大概，差不多

آنها ~ وارد پکن خواهند شد . 他们即将抵达北京。

قريب الاختتام (*ghareebol-ekhtetām*)〔形〕接近完成的，行将竣工的

قريب العصر (~ *asr*) 〔形〕时代相近的

قريب العهد (~ *ahd*) 同 قريب العصر

قريب الفهم (~ *fahm*)〔形〕①易懂的②聪明的

قريب المعنى (~ *ma'nee*) 〔形〕意思相近的

قريب الوقوع (~ *voghoo'*) 〔形〕即将发生的，即将来临的

~ بحران 行将发生的危机

~ کنفرانس 即将举行的会议

قريح (*ghareeh*) 〔形、名〕①负伤的，受伤的②伤员，伤号③纯洁的，清洁的，透明的④清洁的水

قريحه (*ghareehe*) 〔名〕（复 قرائح）①才华，才能②本性，本能

~ شاعری 作诗的才华

(~ خوش ~ (با 有才华的，有才能的

او دارای ~ شاعرانه است . 他有写诗的才能。

قرير (*ghareer*) 〔形〕凉的，凉爽的

قريرالعين (*ghareerol-eyn*) 〔形〕喜欢的，愉快的，高兴的

قريش (*ghoreysh*) 〔名〕古莱什族（阿拉伯的一个民族）

قريض (*ghareez*) 〔名〕①欠债人②诗

قريع (*gharee'*)〔名〕①对手，敌手②首领③公骆驼

قرين (*ghareen*) 〔形、名〕（复 قرناء ، اقران）①连接的，结合的，联系的②相像的，类似的，相似的③对称的，匀称的④同事，同伴，伙伴⑤丈夫

~ افتخار 荣幸的

~ امتنان 感激的

~ تسليت 安心的，无忧无虑的

~ قبول 赞同的，接受的

~ مصلحت 可取的，适当的

~ موفقيت 取得成功的

~ چيزی بودن 近似某物

آرزومنديم ~ سعادت باشيد ! 祝您幸福!

~ افتخار فرمودن (~ افتخار کردن) 使…著名，使…驰名，为…增光

متمنی است با تشريف فرمائی خود ما را ~ افتخار فرمائيد . 敬请光临!（请帖上的用语）

قرينه (*ghareene*) 〔名〕（复 قرائن）① قرين 的阴性②相似，类似③对称，匀称④猜测，推测⑤诗中押韵的词；上下文⑥特征，迹象⑦归纳，归纳法⑧妻子，夫人

با ~ 对称的

بی ~ 非对称的

معنی اين کلمه به ~ فهميده ميشود . 这个词的意思从上下文来看便清楚了。

در بافت قالیچه‌ها باید به رعایت ~ توجه کرد . 编织地毯时要注意上下左右对称。

قریه (*ghareeye*)〔名〕(复 قری، قرا) 村庄，村落

قز (*ghazz*)〔名〕生丝

قز (*ghez*)〔名〕女孩

قزاز (*ghazzāz*)〔名〕丝商

قزاغند (*ghazāghand*)〔名〕(穿于铠甲下的)丝绸衣服

قزاق (*ghazzāgh*)〔名〕哥萨克，哥萨克人，哥萨克骑兵

قزاق باشی〔名〕哥萨克军官，哥萨克骑兵中尉

قزاقخانه〔名〕哥萨克人的营房

قزاقی〔形、名〕①哥萨克的②哥萨克语的③一种特殊尺寸的砖

~ آجر 大块砖

~ لباس 哥萨克人穿的服装

قزاگند (*ghazāgand*) 同 قزاغند

قزح (*ghazh*)〔名〕狗尿

قزح (*ghozah*)〔名〕〈宗〉云彩天使

~ قوس 虹

قزغان (*ghazghān*)〔名〕大锅，铁锅

قزقان (*ghazghān*) 同 قزغان

قزل (*ghezel*)〔形、名〕①红色的，枣红色的②花毛的③金子

~ اسب 花毛的马

قزلاغ (*ghazlāgh*) 同 غزلاغ

قزل آلا (*ghezel-ālā*)〔名〕鳟鱼

قزن قفلی (*ghazan-ghoflee*)〔名〕风纪扣

~ سنجاق 别针

~ انداختن (~ زدن) 扣上风纪扣

قزوین (*ghazveen*)〔名〕加兹温(伊朗)

قزی (*ghazee*)〔形〕丝制的，生丝的

قزین (*ghazeen*) 同 قزی

قژقژ (*ghejhghejh*)〔名〕(子弹发射声的拟声词)嘘嘘声；嘎吱嘎吱响

قس (*ghas*)〔名〕(复 قسوس) 神父，牧师

قس (*ghes*)：و ~ علی هذا 诸如此类，等等

قساء (*ghasā'*) 同 قساوت

قساس (*ghassās*)〔名〕污蔑者，毁谤者

قسام (*ghassām*)〔名、形〕①分配者，分发者，发放者②把…分开的，把…割开的

قساوت (*ghasāvat*)〔名〕残忍，残酷，残酷无情，严厉

~ قلب 狠心

قساوت آمیز〔形〕残忍的，残酷的，严厉的

قساوسه (*ghasāvese*) 见 قسیس

قسب (*ghasb*)〔形、名〕①坚硬的，硬的②干枣

قسر (*ghasr*)〔名〕强迫，强制，压制

قسراق (*ghasrāgh*)〔名〕小雌马(通常指未满四岁的)

قسری (*ghasree*)〔形、副〕①强迫的，强制的，压制的②在压迫下，在逼迫下

قسط (*ghest*)〔名〕(复 اقساط) ①份，份额；部分②分期付款，摊付金③公正，公平，公道；正义

~ وعدهٔ 付款期限

به اقساط (قسط قسط) 分期付款地

به اقساط خریدن 用分期付款办法购买

آن بدهی در چهار ~ پرداخت خواهد شد . 债务将分四次偿清。

قسط (*ghost*)〔名〕〈植〉闭鞘姜属；一种药用的芳香植物

قسطاس (*ghestās*) 〔名〕 天平，磅秤
قسط السنين (*ghesto-sseneen*) 〔名〕 按年付款
قسط الشهور (~ *shshohoor*) 〔名〕 按月付款
قسط بندی (*ghest-bandee*) 〔名〕 分期付款
قسطل (*ghastal, ghostol*) 〔名〕 （战场上的）硝烟
قسطلان 同 قسطل
قسطنطنيه (*ghostantaniyye*) 〔名〕 君士坦丁堡（伊斯坦布尔的旧称，土耳其港市）
قسطنطين (*ghostanteen*) 〔名〕 君士坦丁（阿尔及利亚城市）
قسطوره (*ghastoore*) 同 قسطوريون
قسطوريون Kastorion 〔名〕 〈医〉海狸香
قسطی (*ghestee*) 〔形、副〕 分期的（地），分批的（地）
پرداخت ~ 分期支付
خريد ~ 赊买，赊购
معاملات ~ 用分期付款办法进行交易
قسم (*ghasam*) 〔名〕 发誓，宣誓，起誓
دروغ ~ 假誓
بخدا ~ 以真主名义起誓
خوردن ~ (~ ياد کردن) 宣誓，发誓，起誓
او ~ خورد که ديگر آن کار را تکرار نخواهد کرد . 他发誓再也不干那种事了。
ميخورم . ~ （赌咒时用语）我敢断言，千真万确。
دروغ خوردن ~ 发假誓
دادن ~ 使…发誓，使…起誓；起誓
کسی را به خدا ~ دادن 以真主的名义向某人发誓
هم ~ شدن (با) 订攻守同盟
را شکستن ~ 违背誓言
قسم (*ghesm*) 〔名〕 （复 اقسام） ①种类，类别②方式，方法③部分
بدين ~ 这样
چه ~ ؟ 哪一类？
در هيچ ~ 无论在什么情况下
به قسميکه 象…那样
اقسام مختلف کاغذ 各种各样的纸张
انواع و اقسام 各种各样，形形色色
اين چه ~ حيوانی است ؟ 这是哪种动物？
اينکار را چه ~ بايد انجام داد ؟ 这件工作应该如何去完成？
قسم (*ghesam*) 见 قسمت
قسماً (*ghesman*) 〔副〕 部分地，局部地
قسمت (*ghesmat*) 〔名〕 （复 قسم） ①部分，一部分②一份，份额③段，段落④运气，命运⑤部队，兵团⑥机关，部门
جلو اژدر ~ 鱼雷弹头
حاضر السلاح ~ 值勤部队
زيادی از جادهٔ شوسه ~ 公路的大部分
مستحفظی ~ 警戒部队，卫戍部队
حاصل ~ 算术平均数
خارج ~ 〈数〉商
قابل ~ 可分的
يك ~ از ده ~ 十份里的一份
شدن (~ پذيرفتن) ~ 〈数〉能除尽，分享使用
کردن ~ 分，分配，分享，（命中）注定
او غذای خود را با رفقای خود ~ کرد . 他和同志们分吃了他带来的食物。
کتابهای تازه رسيده را بين دانشجويان ~

. کردیم 我们把新到的书分发给学生。

! لطفاً ~ مرا کنار بگذارید 请把我的那份放在一边!

. من در این ~ شش سال کار کرده‌ام 我在这部门已经工作六年了。

قسمت آزمایی (~ *āzmāyee*) 同 بخت آزمایی

قسمت پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 〈数〉可分的，可除尽的

قسمت کن (~ *kon*) 〔形、名〕 ①发给的,分配的②发给者，分配者

قسمت ناپذیر (~ *nāpazeer*) 〔形〕 不可分的,除不尽的

قسمتی (*ghesmatee*) 〔形、名〕 〈口〉部分(的)，局部(的)

قسم خورده (*ghasam-khorde*) 〔形〕 宣过誓的，死心踏地的

~ دشمن 不共戴天的敌人，势不两立的敌人

قسم نامه (~ *nāme*)〔名〕宣誓书

قسوت (*ghasvat*) 同 قساوت

قسوره (*ghasvare*) 〔名〕 (复 قساور ، قساوره) ①猛狮②年轻力壮的人；青年人

قسوس (*ghosoos*) 见 قس (*ghas*)

قسی (*ghasiyy*) 〔形〕 坚硬的；冷酷的，无情的

قسی القلب (*ghasiyyol-ghalb*) 〔形〕 残忍的，冷酷无情的，铁石心肠的

قسیس (*ghessees*) 〔名〕 (复 قسیسون ، قساوسه) 神父；牧师

قسیم (*ghasseem*) 〔名、形〕 ①参加者,参与者②分配者，分发者③共分者，分享者④部分，份额⑤分给的，划分的⑥美丽的，英俊的，迷人的

قشاغی (*ghashāghee*) 同 قشاوه

قشاوه (*ghashāve*) 同 قشو

قشر (*gheshr*) 〔名〕 (复 قشور) ①皮，表皮，壳，层，鳞②〈转〉阶层③队

~ پائینی از دهقانان میانه حال 下中农

~ حبوبات 稻壳

~ درخت 树皮

~ زراعتی 可耕作的地层

~ زمین 地壳

~ مغز (~ مخ) 〈解〉大脑皮层,大脑皮质

~ نان 面包皮

قشرهای مختلف جامعه 社会各阶层

~ بستن 结硬壳，长皮

قشر (*ghashr*) 〔名〕 剥皮，削皮，去壳

قشربندی (*gheshr-bandee*) 〔名〕 结硬壳,长皮；(社会阶层的)组合

~ طبقاتی 阶级的分化

قشردار 〔形〕 有皮的

قشرمانند (~ *mānand*) 〔形〕 似皮的

قشری (*gheshree*) 〔形〕 表皮的，表面的

قشعریره (*ghosha'reere*) 〔名〕 ①〈医〉(受惊、发冷而引起的)鸡皮疙瘩②发抖，打颤，哆嗦

قشقرق (*gheshgheregh*) 〔名〕 〈口〉叫喊，喧哗；胡闹

~ راه انداختن (~ بر پا کردن) 引起骚动

قشقره (*gheshghere*) 同 قشقرق

قشقون (*ghoshghoon*) 〔名〕 马鞍的后鞦带

قشقه (*ghashghe*)〔名〕①马前额上的斑点②(印度人前额上表示种姓和宗教信仰的)标志

قشلاق (*gheshlāgh*) 〔名〕①(游牧民族过冬的)

冬营地②别墅

کردن ~ （游牧民族）过冬

قشلاقی 〔形〕①可做冬营地的②(冬天时)暖和的

قشلامیشی (*gheshlāmeeshee*) 〔名〕 移往冬营地

کردن ~ 同上

قشم (*gheshm*) 〔名〕（复 قشوم）①水渠，水道②本质，本性；性质③烤肉

قشمشم (*ghashamsham*) 同 غشمشم

قشنگ (*ghashang*) 〔形、副〕 ①美丽的，好看的，漂亮的②〈口〉好，令人满意地，精彩地

باغ ~ 美丽的公园

دخترك ~ 漂亮的小姑娘

صدای ~ 悦耳的声音

انجام دادن ~ 做（事）漂亮

کردن ~ 使…美丽

او دیشب خیلی ~ بازی میکرد. 他昨晚打（演）得很精彩。

بسته بندی با نوار رنگی هدیه را ~ تر میکند. 礼物用彩带扎上后显得更好看了。

قشنگی 〔名〕 美丽，好看，漂亮

قشو (*ghashow*) 〔名〕马梳，马栉

کردن (~ زدن) ~ 用马梳梳刷

قشور (*ghoshoor*) 见 قشر (*gheshr*)

قشون (*ghoshoon*) 〔名〕①军队，部队②〈口〉人群

اشغالی ~ 占领军

پیاده ~ 步兵部队

تحت السلاح ~ 常备军，现役部队

چریك ~ 非正规军

سرخ ~ 红军

سواره ~ 骑兵部队

مثل ~ بی سردار 群龙无首；乌合之众

کشیدن ~ 部队调防；进军；进攻

قشون کشی (~ *keshee*) 〔名〕①行军，进军，长征②进攻

کردن ~ 进军，进攻

قشونی 〔形〕 军队的，部队的

~ تجهیزات 部队的装备

قص (*ghass*) 〔名〕 ①〈解〉胸骨②胸

~ عظم 〈解〉胸骨

قصاب (*ghassāb*) 〔名〕 屠夫，卖肉的

قصابخانه (~ *khāne*) 〔名〕 肉铺；屠宰场

قصابی 〔名、形〕 ①屠宰业，卖肉的职业②支付给屠宰牲畜者的报酬金③卖肉的，屠宰的

~ دکان 肉铺

~ کارد 屠刀

قصابیه (*ghasābiye*) 〔名〕 屠宰税

قصاد (*ghossād*) 见 قاصد

قصار (*ghasār, ghosār*) 〔名〕 极限

قصار (*ghassār*) 〔名〕 ①漂白工②漂白机③洗衣工

قصار (*ghesār*) 〔名〕格言，箴言

~ کلمات 格言，警句

قصارت (*ghasārat*) 〔名〕 短，变短，缩短

قصارت (*ghesārat*) 〔名〕 漂布业

قصارت (*ghosārat*) 〔名〕①单间私人住宅②壁橱

قصاص (*ghasās*) 〔名〕 〈植〉金链花属

قصاص (*ghesās*) 〔名〕 ①复仇，报仇，还击②处罚，惩罚

~ بعین 报复性的处罚

کردن ~ 复仇，报仇，还击；处罚，惩罚

قاتلان را ~ کردن 杀死凶手

قصاصاً (*ghesāsan*) 〔副〕 复仇地；惩罚地

قصايد (*ghasāyed*) 见 قصيده

قصب (*ghasab*)〔名〕①细亚麻布②芦苇，芦草，竹子，有节茎植物③指(趾)节骨④珍珠⑤〈解〉气管

~ مصری 埃及出产的细亚麻布

~ بستن 穿亚麻布衣服

قصبات (*ghasabāt*) 见 قصبه

قصب الجيب (*ghasabol-jeeb*)〔名〕①芦苇管子(装信用)②甘蔗③笔

قصب الذريره (*ghasabo-zzareere*)〔名〕〈植〉①菖蒲②省藜属

قصب السبق (~ *ssabagh*)〔名〕①赛马终点处所竖立的芦杆②〈转〉锦标

قصب السكر (~ *ssokkar*)〔名〕甘蔗

قصب انجير (*ghasab-anjeer*)〔名〕(串在绳子上的)干无花果

قصب پوش (~ *poosh*)〔名〕穿亚麻布衣服的人

قصبه (*ghasabe*)〔名〕(复 قصبات)①镇，村镇②一根芦苇，一根竹子，一根甘蔗

~ ريه 〈解〉气管

~ صغری 〈解〉腓骨

~ كبری 〈解〉胫骨

قصبة الريه (*ghasabato-rriye*)〔名〕〈解〉气管

~ خزع 〈医〉气管切开术

~ نزلهٔ 〈医〉支气管炎

~ ورم 〈医〉气管炎

قصبة المری (*ghasabatol-meree*)〔名〕〈解〉食道

قصبی I (*ghasabee*)〔形〕①芦苇状的，芦草状的，竹子状的②气管的③腓骨的，胫骨的

قصبی II〔名〕细亚麻布衣料，丝麻衣料

قصبيه (*ghasabiye*) قصبی 的阴性

~ شرايين 胫骨的动脉

قصد (*ghasd*)〔名〕①意向，意图，打算，存心②决心，决意③目的，目标，愿望④想法

از ~ (از روی ~ ، عن ~) 故意地，存心地

بغير ~ 无意地，无心地

به ~ 为了…

ما فقط به ~ ديدن شما آمديم . 我们就是为了看您而来的。

او به ~ اين كار را نكرد . 他不是故意这样干的。

سوء ~ 恶意

به ~ و نيت رفتن 企图做…，打算做…

~ كردن (~ داشتن) 想要…，打算…

واحدهای ما ~ كردند شب را در آن ده بگذرانند . 我们的部队打算在那个村子里过夜。

~ سفر كردن 打算旅行

~ جان كسی را كردن (به جان كسی سوء ~ كردن) 谋害某人，暗杀某人

~ عرضم اينست . 这就是我说的意思。

قصدم اين نبود . 我不是这个意思。

قصداً (*ghasdan*)〔副〕故意地，存心地，蓄意地

قصدی (*ghasdee*)〔形〕故意的，有心的，蓄意的

~ بچهٔ 被暗中偷换后留下的婴孩

قصر I (*ghasr*)〔名〕(复 قصور)①宫，宫殿，城堡②公馆，大厦

~ باستانی 故宫

~ تابستانی 夏宫(指"颐和园")

قصر II〔名〕①短，缩短，减短，删短②疏忽，大意，不经心

شدن ~ 被缩短，被减缩

کردن ~ 缩短，减缩；疏忽大意

نماز ~ کردن （行路时）祷告从简

قصر (*ghesar*) 〔名〕 短，简略

قصرت (*ghosrat*) 〔名〕 ①短，简略②疏忽大意

قصری (*ghasree*) 〔形〕 宫殿的；宫殿状的

قصص (*ghesas*) 见 قصه

قصص الانبياء (*ghesasol-anbiyā'*) 〔名〕 关于先知的传说

قصص الاولياء (*ghesasol-owliyā'*) 〔名〕 关于圣徒的传说，圣徒传记

قصعه (*ghas'e*) 〔名〕（复 قصعات）盘子，碟子；碗

قصم (*ghasm*) 〔名〕 折断，破裂

قصور Ⅰ (*ghosoor*) 〔名〕 ①缺点，毛病，弊病②疏忽，大意，过失；错误③〈法〉（对行使权力的）疏忽，懈怠④鄙视，藐视

~ کردن (~ ورزیدن) 藐视某人

ما در هیچ شرایطی نباید از انجام وظیفهٔ خود ~ کنیم. 我们在任何情况下都不能失职。

قصور Ⅱ 见 قصر Ⅰ (*ghasr*) 条

قصورمند (*ghosoor-mand*) 〔形〕 该受责备的

قصوری 〔形〕 被疏忽的；被忽略的

قصوی (*ghosvā*) 〔形〕 ①较远的②最远的，最终的

قصه (*ghesse*) 〔名〕（复 قصص）童话，故事，传说

~ کردن 叙述，讲述

دراز کردن ~ 夸夸其谈，滔滔不绝

~ رفع کردن (~ بر داشتن) 埋怨

~ کوتاه کردن 简而言之，扼要地说

از ~ حصه کردن 听故事受教育

~ گفتن (~ پرداختن) 讲故事，说书

قصه‌ای (~ *yee*) 〔形〕 童话的，寓言的

قصه پرداز (~ *pardāz*) 〔名〕 ①编故事的人②讲故事的人；寓言作家

قصه پردازی 同 قصه گویی

قصه خوان (~ *khān*) 同 قصه گو

قصه خوانی 同 قصه گویی

قصه رسان (~ *resān*) 〔名〕申诉人；提供情况者

قصه سرا (~ *sarā*) 同 قصه گو

قصه سرائی 同 قصه گوئی

قصه گذار (~ *gozār*) 同 قصه گو

قصه گو 〔名〕 讲童话的人；叙述者

قصه گوئی 〔名〕 讲故事，讲童话

~ کردن 同上

قصه نویس (~ *nevees*) 〔名〕寓言作家，小说家

قصی (*ghassee*) 〔形、名〕（复 اقصا）①远的，遥远的②远离的人

قصیده (*ghaseede*) 〔名〕（复 قصائد ، قصاید）诗篇；颂诗，赞歌

قصیده سرا (~ *sarā*) 〔名〕 颂诗作者

قصیده سرائی (~ *sarā-ee*) 〔名〕 写颂诗

~ کردن 同上

قصیده گو 同 قصیده سرا

قصیده گوئی 同 قصیده سرائی

قصیر (*ghaseer*) 〔形〕 ①短的，简短的②矮小的，个子不高的

~ قامت 小个子

قصیر البصر (*ghaseerol-basar*) 〔形〕 近视眼的，没远见的，眼光短浅的

قصیر العقل (~ *aghl*) 〔形〕 反应迟钝的

قصیر القامه (~ *ghāme*) 〔形〕 身材矮小的

قصير المدت (~ *moddat*)〔形〕 短期的(指贷款)

قصيل (*ghaseel*) 〔名〕 青饲料(指尚未成熟就收割的大麦、小麦等)

قضا (*ghazā*) 〔名〕 ①判决，宣判②事件，偶然事件③命运，天命，天数④履行，执行，完成⑤〈宗〉补课(指斋戒、祷告等)⑥死亡，寿终

حاجت ~ 大便

ناگهانی ~ 突然事件

و قدر ~ 命运，天命

از ~ (~ را) 偶然地，意外地

نماز ~ بجا آوردن (行路中的)祷告

خود را به ~ و قدر سپردن 听天由命

شدن ~ 权利失效，权利终止

کردن ~ 判断，判决

حاجت کردن ~ 大便

قضات (*ghozāt*) 见 قاضی

~ هیئت 裁判委员会

قضاجریان (*ghazā-jarayān*)〔形〕不可避免的，在劫难逃的

قضاقورتکی (~ *ghoortakee*)〔副〕 偶然地

قضاوت (*ghazāvat*) 〔名〕 ①判断②判决，宣判③作结论

کردن ~ 同上

قضایا (*ghazāyā*) 见 قضیه

قضائی (*ghazā-ee*) 〔形〕 ①司法的，审判的②(命中注定)不幸的

~ ادارات 司法部门

~ از نظر 从司法观点上看

~ طلاق (未经正式离婚夫妇的)合法分居

~ فرضیهٔ 法律推论

~ محاکم 民事法庭

~ مراحل 司法程序

قضائیات〔名〕 司法事宜，司法问题

قضائیه (*ghazā-eeye*) 同 قضائی

قضبان (*ghozbān*) 见 قضیب

قضیب (*ghazeeb*) 〔名〕 (复 قضبان) ①棍，棒，杖②截断下的青树枝③〈解〉阴茎

قضیه (*ghazeeye*) 〔名〕 (复 قضایا) ①事件，事情，事故；问题②〈逻〉命题；三段论法③〈数〉定理④〈语〉句子⑤〈法〉案子，诉讼案件

اصلی ~ 主句

بدیهیه ~ 公理，原理，定理

بسیط ~ 简单句

تبعی (~ فرعی) ~ 副句

حماریه ~ 欧几里得“几何学”中命题(即等腰三角形两底角相等)

شرطیه ~ 条件句

عروس (~ فیثاغورثی) ~ 〈数〉勾股定理

غیر ممکن ~ 不能成立的案例

فرضی ~ 假设；〈逻〉前提

فرعیه ~ 〈法〉反诉；〈数〉推理，系定理

مرکب ~ 复合句

منفیه ~ 否定句

موجبه ~ 〈逻〉肯定命题

~ عکس 〈逻〉反题

~ کبرای 〈逻〉大前提

ما نمیدانیم ~ از چه قرار بوده است. 我们不知道是怎么一回事。

او از قضایا بی‌خبر است. 他对所发生的一切毫无所知。

~ پیچیده تر از آنست که تصور میکنیم.

情况比我们所想象的要更复杂些。

قط (*ghatt*) 〔名〕 修剪苇子笔

　زدن ~ 同上

قطا (*ghatā*) 同 قطات

قطاب (*ghottāb*) 〔名〕 一种点心名

قطابی 同 قطاب

قطابه (*ghotābe*) 〔名〕 肉块，肉片

قطات (*ghatāt*) 〔名〕 沙鸡

قطار (*ghatār, ghetār*) 〔名〕（复 قطر）①火车，列车②行，行列，纵队；骆驼（或其它负重动物）队

　باری ~ 货车

　درشکه ~ 马车队

　راه آهن ~ 火车

　سريع السير ~ 特别快车

　شتر ~ 骆驼队

　فشنگ ~ 子弹带

　کشتی ها ~ 船队

　(مسافری ~) مسافر بری ~ （火车）客车

　دو ~ صندلی 两排椅子

　(کشیدن ~) شدن ~ 排成一行；站成一行

　کردن ~ 使…排成一行；〈转〉不停地叙述

　. کامیون ها را ~ کردند 他们把卡车排成一个纵队。

قطارچی 〔名〕 赶牲口的，赶骆驼的

قطارکش (~ *kesh*) 〔名〕 火车头，机车

قطاس (*ghotās*) 〔名〕 鲸目类动物（如鲸、海豚等）

قطاع (*ghattā'*) 〔名、形〕 ①砍断，切断，割开②锋利的，割开的，切削的

قطاع (*ghetā'*) 〔名〕 〈数〉扇形，扇形面；〈建〉断面，截面，侧面

　دایره ~ 〈数〉圆的扇形

　کروی ~ 〈数〉锥体

قطاع (*ghottā'*) 〔名〕 ①见 قاطع ②断路强人，强盗

قطاع الطريق (*ghotā'o-ttareegh*) 〔名〕 强盗

قطاف (*ghatāf, ghetāf*) 〔名〕 摘葡萄

قطاف (*ghattāf*) 〔名〕 摘葡萄者

قطافی 〔名〕 摘葡萄

　کردن ~ 同上

قطائف (*ghatā-ef*) 见 قطيفه

قطب (*ghotb*) 〔名〕（复 قطبين ، اقطاب）①极（点）；磁极；电极②轴，轴心；枢轴③〈转〉首领，领袖，头子；酋长

　الکتریکی ~ 〈理〉电极

　جنوبی ~ 南极

　شمالی ~ 北极

　(قوی تر نیروی الکتریکی ~) مثبت ~ 〈电〉正极（阳极）

　مقناطیسی ~ 磁极

　(ضعیف ترنیروی الکتریکی ~) منفی ~ 〈电〉负极（阴极）

　مدار ~ جنوب 南极圈

　مدار ~ شمال 北极圈

　. زمین دو ~ دارد 地球有两个极。

قطب الدين (*ghotbo-ddeen*) 〔名〕 宗教首领

قطب پویی (*ghotb-pooyee*) 〔名〕 ①〈理〉〈电〉极化；极化强度②〈理〉偏振③两极分化

قطب شناس (~ *shenās*) 〔名〕 两极地带的勘察人员

قطبش نما (*ghotbash-namā*) 〔名〕 〈理〉偏振光镜，旋光计

قطبگیری (*ghotb-geeree*) 〔名〕 两极分化

قطب نما (~ *namā*) 〔名〕 罗盘，指南针

راديو ~ 无线电罗盘

مغناطيسى ~ 磁罗盘

راه كشتى را نشان ميدهد . ~ 罗盘标出了船只的航向。

قطبى (*ghotbee*) 〔形〕 ①〈理、化〉极的，极性的②南极的，北极的；地极的

~ خرس 北极熊，白熊

~ ستارهٔ 〈天〉北极星

~ شب 白夜

~ (يا دوائر) مدارات 极圈

~ نواحى 极区

قطبيت (*ghotbiyyat*) 〔名〕 极性

قطبين (*ghotbeyn*) 〔名〕 （地球的）两极

زمين ~ 同上

قطر (*ghatr*) 〔名〕 ①雨点②滴

قطر (*ghotr*) 〔名〕（复 اقطار）①直径，对径，径，对角线②厚度③区，地区，区域

چوب ~ 木头的厚度

چهار گوش ~ 正方形的对角线

دائره ~ 圆的直径，对径

ديوار ~ 墙的厚度

زره ~ 铠甲的厚度

زمين ~ 地球的直径

گلوله ~ （子弹、炮弹的）直径

(دهنهٔ تفنگ ~) لولهٔ تفنگ ~ 步枪的口径

اقطار عالم 世界各地区

~ نصف 半径

قطر (*ghotor*) 见 قطار

قطراً (*ghotran*) 〔副〕 ①从直径方面看；厚度上②横着，横向

قطرات (*ghatrāt*) 见 قطره

قطران (*ghatrān*) 〔名〕 焦油；柏油，焦油沥青

چوب ~ 木焦油

نفت ~ 沥青

~ جوهر 〈化〉（杀菌或木材防腐用的）杂酚油

(ماليدن ~ ، اندودن ~) زدن ~ 涂焦油

قطران زده (~ *zade*) 〔形〕 涂上焦油的

قطران ماليده 同 قطران زده

قطرب (*ghotrob*) 〔名〕 ①〈医〉舞蹈病②小偷③狼④怪物，妖魔⑤傻子⑥萤火虫

قطره (*ghatre*) 〔名〕（复 قطرات）①点，滴②量滴（液量最小单位）

~ ~ 一滴一滴地

باران ~ يك 一滴雨

به دريا بردن ~ 徒劳无功

چكيدن ~ ~ 滴雨

(فشاندن ~) زدن ~ 滴落

فقط ~ ايست از يك دريا . 这只是沧海一粟而已。

~ ~ سيل (جمع) گردد وانگهى دريا شود.
〈谚〉积少成多，集腋成裘

قطره چكان (~ *chekān*) 〔名〕 滴管，滴瓶

قطرى (*ghotree*) 〔形〕 直径的

قط زن (*ghatt-zan*) 〔名〕 修剪苇笔的人

قطع (*ghat'*) 〔名〕 ①割断，切断，切开，截开②停止，中断，结束，断绝③横截面④确定，决定（价格）⑤（物体）大小，长短，尺寸⑥通过，穿过

药除去别的功效外还是一种很好的泻药。

وزیری ~ （书籍的）四开本，大开本

بطور ~ (به ~) 坚决地，果断地，断然地

داشتن ~ 确信

کردن ~ 割断，切断；停止，中止，中断；解决，结束；确定（价格）；放弃（念头）；确信，坚信

سرانجام اجباراً پزشکان پاهایش را ~ کردند. 医生最后不得不截断他的双腿。

چون طرف قرار داد ما مورد اطمینان نبود، مذاکره را ~ کردیم. 由于对方不可靠，我们中止了谈判。

ما باید به تاریخ خود احترام بگذاریم و نه اینکه رشتهٔ تکامل آنرا ~ کنیم. 我们必须尊重历史，决不能割断历史。

برف ارتباط شهرها را ~ کرده است. 大雪封住了城市间的道路。

او امید حیات را ~ نکرد. 他并没有放弃生存的念头。

ما ~ کردیم که او به شهادت رسیده است. 我们确信他已经牺牲了。

درخت را ~ کردن 砍倒树木

مخابره‌ای را ~ کردن 截取情报

آب و برق را ~ کردن 停止供应水电

مرحله (یا مسافرت) ~ کردن 走过（若干距离）

و فصل ~ کردن 割断，切断；中断；解决

انقلاب باید با سنت های پوسیدهٔ قدیم بکلی ~ رابطه کند. 革命应同腐朽的旧传统实行彻底的决裂。

مشغول صحبت بودیم که تلفن ~ شد.

آتش ~ 停火

امید ~ 绝望，失望，断念头

پا ~ 锯腿

جنگ ~ 停战

خشتی ~ 大开本的书

دائره ~ 〈数〉弓形

در جهت عرض ~ 横穿，横切

درخت (~ اشجار) ~ 砍伐树木

دعوی ~ 解决争端；诉讼的判决

دوستی ~ 中断友好关系

راه (~ طریق) ~ 抢劫；走完（若干距离）

رحم ~ 脱离亲属关系

روابط دیپلوماسی ~ 断绝外交关系

زائد ~ 〈数〉双曲线

عرضی مری ~ 横切，横断面

عضو ~ 截肢

علاقه ~ 割断联系

قیمت ~ 确定价格

کاغذ هیجده برگی ~ 十八开本（全张纸平均折成十八页的开本）

کتاب ~ 书的开本

مخابره ~ 中断通信（联系）

مخروط ~ 〈数〉抛物线

مخروطی ~ 〈数〉抛物面

مخروطیات ~ 〈数〉圆锥曲线，二次曲线

مذاکرات ~ 中断谈判

مکافی ~ 〈数〉抛物线

ناقص ~ 〈数〉椭圆形

~ نظر از ... (~ نظر از آنکه ...) 不管…，尽管…，虽然…

~ نظر از خواص دیگر مسهل حسابی است. 这

我们正在谈话时电话断了。

قطع (*ghet'*) 〔名〕 (复 اقطاع ، قطاع) ①木砧②宽箭头

قطع (*gheta'*) 见 قطعه

قطعاً (*ghat'an*) 〔副〕 ①无疑地，肯定地②坚决地，断然地③决不，绝不

~ رنجیده است که نیامد . 他肯定是生气而不来了。

~ نگفت که چه باید کرد . 他没有说定应该做些什么。

قطعات (*ghat-āt*) 〔名〕 ① قطعه 的复数②配件，零件

~ پیش ساخته بتونی 混凝土预制构件

~ موتور 马达的配件

~ یدکی 备用零件

قطع کن (*ghat'-kon*) 〔名〕 <电>断路器；开关，电门

قطعنامه (~ *nāme*) 〔名〕 决议，决议书；（书面）决定

قطعه (*ghat'e, ghet'e*) 〔名〕 (复 قطع ، قطعات) ①片，块，部分②(文章、作品的)片断③<地>大陆，洲；地球的一部分④<数>段，节；弓形；圆缺，球缺⑤短诗⑥军队的防御地带⑦书法，笔迹

~ دایره <数>弓形

~ زمین 小块土地，小块地皮

قطعات پنجگانه 五大洲

قطعات منتخبه （文章或作品的）选段

یك ~ از خط آهن 铁路中的一段

یك ~ نان 一片面包，一张饼

~ ~ کردن 切成小片；分配

قطعه بندی (~ *bandee*) 〔名〕 切成块（片），分成几部分（块）

قطعی (*ghat-ee*) 〔形〕 ①最后的，最终的；彻底的，绝对的②果断的，坚决的，不可动摇的③确定的，明确的④一定的，不可避免的

جنگ ~ (نبرد ~) 决战

جواب ~ 断然的回答

حکم ~ 绝对的命令

رأی ~ 决定性的一票

رد ~ 断然的拒绝

سخن ~ 坚决的语气

قرار ~ 最后的决定

قیمت ~ 固定价格

لحن ~ 坚定的语气

در آخر ماه قیمت جدید نفت را ~ خواهند کرد . 本月底他们将确定石油新的价格。

رفتنش ~ است . 他肯定要走了。

قطعیاً (*ghat-ee-an*) 〔副〕 坚决地，果断地，彻底地

قطعیت (*ghat'iyyat*) 〔名〕 坚决，彻底，果断；绝对性，不可动摇性

با ~ 坚决地，毫不动摇地

~ بخشیدن (به) 确定（某事），决定（某事）

قطف (*ghatf*) 〔名〕 ①摘，采（花、葡萄等）②抢走，夺走，攫走③抓（伤）

قطف (*ghataf*) 〔名〕 遗迹，痕迹

قطمار (*ghetmār*) 同 قطمیر

قطمیر (*ghetmeer*) 〔名、形〕 ①（椰枣核上的）薄皮，薄膜②一根草；一粒尘屑③不大的，为数不多的；不重要的

از نقیر و ~ 从小到大；从无关紧要到至关

重要

قطن (*ghotn*) 〔名〕 棉花

قطن (*ghatan*) 〔名〕 ①腰部②鸟的尾部

قطنى (*ghotnee*) 〔形〕 棉的，棉花的，棉织的

قطنى (*ghatanee*) 〔形〕 腰的，腰部的

قطور (*ghatoor*) 〔形、名〕 ①厚的，厚实的②体积大的，笨重的③多雨的云

~ كتاب 厚书

قطيعه (*ghatee'e*) 〔名〕 （复 قطائع）①疏远，离弃②封地，采地，采邑

قطيفه (*ghateefe*) 〔名〕 （复 قطائف） ①浴衣，浴巾②天鹅绒

قعر (*gha'r*) 〔名〕 （复 قعور）①底，底处②穴，洞，窟窿③碗

دريا ~ 海底

در ~ زمستان 在隆冬季节

قعقعه (*gha'gha'e*) 〔名〕 ①铿锵声，武器撞击声②咀嚼声

قعود (*gho-ood*) 〔名〕 坐，坐下

~ قيام و 起立与坐下

~ كردن 坐，坐下

قعور (*gho-oor*) 见 قعر

قعيد (*gha-eed*) 〔名〕 ①朋友，伴侣，伙伴②〈宗〉守护神

قعير (*gha-eer*) 〔形〕 深的，深处的

قفا (*ghafā*) 〔名〕 ①后脑勺，后颈，枕部②〈转〉背，背部③跟踪，尾追，追踪

~ از 跟着，追随着；跟踪

~ در 在后面，在背后

~ خوردن 被别人打了后脑勺

~ دريدن 侮辱某人

از ~ (كسى) رفتن 跟踪（某人），尾追（某人）

~ زدن (~ دادن) 打后脑勺

~ كردن (بر ، به) 拒绝，不接受，断绝

~ نمودن (~ نشان دادن) 〈喻〉溜走，逃之夭夭

قفادار 〔名〕 助手

قفار (*ghefār*) 见 قفر

قفاگه (*ghafā-gah*) 〔名〕 后脑勺

قفاگير 〔形、名〕 ①申诉的，控诉的②申诉人，控诉人

قفال (*ghoffāl*) 〔名〕 制锁工人

قفائى (*ghafā-ee*) 〔名、形〕 ①〈植〉薰衣草②淡紫色的

قفر (*ghafr*) 〔名〕 （复 قفار） 荒野，荒地，荒原

قفراليهود (*ghafrol-yahood*) 〔名〕 沥青

قفس (*ghafas*) 〔名〕 笼子；鸟笼，兽笼

~ سينه (~ صدر) 〈解〉胸腔

در ~ كردن (يا نهادن) 关入笼子

قفس باف 同 قفس ساز

قفس ساز 〔名〕 制笼工人

قفسه (*ghafase*) 〔名〕 （复 اقفاس） 架，橱，壁橱，柜，餐具柜

~ سينه 胸腔；胸铠；使用胸压工具时工人胸前的护垫

~ كتاب 书架，书柜

~ كوچك كشودار 碗碟柜，五斗橱

قفسه بندى (~ *bandee*) 〔名〕 制造阁板；装阁板

~ كردن 同上

قفص (*ghafas*) 同 قفس

قفقاز (*ghafghāz*) 〔名〕 高加索（欧洲）

~ جبال 高加索山脉

قفقازی 〔形、名〕①高加索的②高加索人③高加索语

قفقازیه 同 قفقاز

قفل (*ghofl*) 〔名〕（复 اقفال ، قفول ）锁，挂锁，扣锁

~ حروف (~ ابجد ، ~ رمزی) 对号锁，号码锁

~ فنری 弹簧锁，碰锁

~ مغزی 暗锁

~ سوراخ 锁孔

~ انداختن 安上锁

~ بر زبان (دهان) کسی انداختن (یا زدن) 使某人沉默，使某人闭嘴；〈转〉贿赂某人

~ بر زبان (دهان) و دست کسی انداختن (یا زدن) 同上

~ بر در آسمان زدن 违反教规；未作礼拜

~ شدن 被锁上

~ کردن (~ زدن) 锁，锁上

کسی انگشتان دو دست خود را بهم ~ کردن 某人把手指交叉起来

~ بر در سست کردن 好客；敞开门

~ (خاموشی) بر لب خود نهادن 保持沉默

کلید را در ~ جای دادن (یا گذاردن) 把钥匙插入锁里

قفل ساز 同 قفل گر

قفل شکن (~ *shekan*) 〔名〕①撬锁工具②撬锁贼

قفل گر (~ *gar*) 〔名〕 制锁工人

قفلی (*ghoflee*) 〔形〕 锁的；锁状的

~ سنجاق 曲别针

قفول (*ghofool*) 见 قفل

قفوی (*ghafavee*) 〔形〕 后脑勺的，后脑壳的，枕骨的

قفویه قفوی 的阴性

~ عضلهٔ 〈解〉枕骨肌

قفیز (*ghafeez*)〔名〕①长度单位，相当于144盖斯（ گز ）（1盖斯相当于104厘米）②重量单位，相当于12萨（ صاع ）（1萨相当于3公斤）

~ کسی پر شدن (یا آمدن) 某人的生命已到尽头

قفیلی (*ghofeylee*) 〔名〕 不速之客；食客

~ شدن 吃白食

قفسی (*ghoghosee*) 〔名〕 石榴的筛孔（指隔开石榴籽的薄膜）

ققنس (*ghoghnos*)〔名〕不死鸟，火凤凰（某些古代民族神话中自焚而又能从灰烬中再生的鸟用作复活的象征）

ققنوس (*ghaghnoos*) 同 ققنس

قل (*ghel*) ：~ خوردن 滚动；翻过去，翻转过来

~ دادن 使…滚，推着滚，翻过，翻转

قل (*ghol*) ：说吧！（用于宗教性的文章中）

قل (*gholl*) 同 قلت (*ghellat*)

قلاب (*ghallāb*) 同 قلب ساز

قلاب (*ghollāb*)〔名〕①钩，针钩，（四爪或五爪的）小锚，钩状物②〈乐〉回音

~ چپ و راست 倒针，反针

~ دیگ 锅钩

~ کشتی （用于钩住敌船等的）铁爪篙；（四爪或五爪的）小锚

~ ماهیگیری 鱼钩，钓钩

~ شیر 扣子

لباس را به ~ آویختن 挂衣服

به ~ زدن 用钩挂起来

~ شدن 被钩上

~ کردن 用钩挂起来；〈转〉折服(某人)

بازوان را ~ کردن 弯肘

ماهی را با ~ گرفتن 钓鱼

با دست ~ گرفتن 两手手掌并在一起（以使他人踩上去能翻越墙壁等）

قلابدار 〔形〕 带钩的

قلابدوز 〔名〕 钩绣者，钩织者

قلابدوزی 〔名〕 钩绣，钩织

~ کردن 同上

قلاب سنگ (~ *sang*) 〔名〕 投石器

قلاب مانند (~ *mānand*) 〔名〕 钩状的

قلابه (*ghollābe*) 同 قلاب (*ghollāb*)

قلابی (*ghallābee*) 〔名〕 ①欺骗，诈骗②制造伪币的人

~ زدن 欺骗，诈骗

قلابی (*ghollābee*)〔形、副〕 ①假的，伪造的；骗人的②钩状的，带钩的③无根据地

~ آدم 骗子

~ انتخابات 假选举

~ تابلوی نقاشی 赝本（指画）

~ جنس 赝品，伪货

~ سخنان 骗人的话，谎话

~ سکهٔ 赝币

قلات (*ghollāt*) 见 قله I 条

قلاج (*ghollāj*)〔名〕 ①弓弦的张力②一度（两手向左右伸开的长度）

قلاچ (*gholāch*) 〔名〕 呏（长度单位，合6英尺，主要用于测量水深）

قلاده (*ghelāde, ghalāde*)〔名〕（复 قلاید ، قلائد）①项链，项圈②（狗的）颈圈，（系狗用的）皮带③只，头（计算狗、象等的量词）

دو ~ سگ 两条狗

قلاسنگ (*ghalāsang*) 同 قلاب سنگ

قلاش (*ghallāsh*) 〔名〕 懒汉，流氓，二流子；酒鬼；骗子

قلاشی 〔名〕 游荡，游手好闲；欺骗，诈骗；酗酒

~ کردن 同上

قلاع (*ghelā'*) 见 قلعه

قلاع (*gholā'*) 〔名〕 〈医〉口疮；（牲口的）口蹄疫

قلاعی 〔形〕 口疮的，口蹄疫的

قلاغ (*ghalāgh*) 〔名〕 乌鸦

قلاغوز (*ghalāghooz*)〔名〕 ①向导②头目，首领③领港员，领航员，引水员

قلام (*ghelām*) 同 اقلام

قلانس (*ghalānes*) 见 قلنسوه

قلاوز (*ghalāvoz*) 同 قلاغوز

قلائد (*ghalā-ed*) 见 قلاده

قلب (*ghalb*) 〔名、形〕（复 قلوب）①〈解〉心，心脏②〈转〉头脑，心神，内心世界③勇气，勇敢④中心，中间⑤颠倒，倒转，反转⑥变化，变更，改变⑦伪造的，赝造的，假冒的

(مرآت ~) بین ~ 心脏窥探器

ماهیت ~ 变质

ماهیت شدگان ~ 变质分子

(یا عبارت) مطلب ~ （修辞学上的）倒装法

نطفه ~ 〈生〉内胚层，内层

(از ته ~) از صمیم ~ 出自内心地，由

衷地

از صميم ~ او را دوست داريم . 我们打从心底里喜欢他。

~ انبساط 〈医〉心舒胀，心舒胀期

~ بى نظمى ضربات 心律不齐

تشريح ~ (خزع ~) 心脏切除

~ داروى مقوى 强心剂

درد ~ (وجع ~) 心痛，〈医〉心口灼热，胃灼热

~ دستگاه ضربات نگار برقى 〈医〉心（动）电（流）图描记器

سكهٔ ~ (پول ~) 赝币

~ سوزش 〈医〉胃灼热

~ شرح 心动描记

~ غشاء خارجى 〈解〉心包

~ قوت 心力

ماهيچهٔ ~ (عضلات ~) 〈解〉心肌（层）

~ مبحث 心病学

مرض ~ (ناخوشى ~) 心脏病

ورم ~ (التهاب ~) 〈医〉心炎，心脏炎

~ كسى ايستادن 某人的心脏停止跳动

آب ~ خود خوردن 善有善报

~ ماهيت دادن 使…变质

قوت ~ دادن 振作，鼓励，激励

~ كسى فرو ريختن 某人凉了半截

~ زدن 铸造赝币

~ ماهيت شدن 变质

~ كردن 使…颠倒，反转

قوت ~ يافتن 得到鼓舞，得到鼓励

قلبش خراب شده. 他患有心脏病。

قلبم گرفت . 我的心绷得紧紧的。

ميدان " تيان من " در ~ پكن واقع است . 天安门广场位于北京市中心。

قلباً (*ghalban*)〔副〕真心诚意地，由衷地，诚挚地

قلب الاسد (*ghalbol-asad*)〔名〕①仲夏，盛夏 ②〈天〉狮子座

قلب الشتاء (*ghalbo-shshetā'*)〔名〕数九寒天

قلب العقرب (*ghalbol-aghrab*)〔形、名〕①蛇蝎心肠的②〈天〉天蝎座

قلب الهدف (~ *hadaf*)〔名〕靶心

قلب زن (*ghalb-zan*)〔名〕铸造赝币者

قلب زنى〔名〕铸造赝币

قلب ساز 同 قلب زن

قلب سازى 同 قلب زنى

قلب شناس (~ *shenās*)〔名〕①识别赝币者②会识别真假的人

قلب كارى 同 قلب زنى

قلبگاه (~ *gāh*)〔名〕（军队的）中间部分

قلب و تحريف (*ghalbo-tahreef*) : ... را ~ كردن 把…删改得支离破碎

قلبه I (*gholbe*)〔名〕〈解〉肾，腰子

قلبه II〔名〕犁，犁耙

قلبه رانى〔名〕犁地，耕地

قلبه سنگ (~ *sang*) 见 قلوه سنگ

قلبى (*ghalbee*)〔形〕①心的，心脏的；心状的 ②内心的，由衷的，真诚的

~ خال （纸牌的）红桃

~ سكتهٔ 〈医〉心肌梗塞

~ محبت 真诚的友情

مرض ~ (بيمارى ~) 心脏病

قلبى شكل (~ *shekl*)〔形〕心状的

قلپ (*gholop*) 〔副〕 一口一口地

~ ~ خوردن 一口一口地喝，一口一口地吃

قلپاق (*ghalpāgh*) 〔名〕（蒙有羊皮或毛皮的）皮帽，土耳其帽

قلت (*ghellat*) 〔名〕 少，少量，不足，不充分，缺乏，贫乏

~ خون 贫血

~ در آمد 收入不多

~ جنس 货物的匮乏

~ شیر 缺奶

~ عقل 思维迟钝

جمع ~ 〈语〉少量复数（表示三个到十个的复数词）

قلتاق (*ghaltāgh*) 〔名〕 鞍架

حساب ~ کهنه با کسی داشتن 同某人算旧账

قلتبان (*ghaltabān*) 〔名〕 ①介绍男女私通者，拉皮条的人②肮脏的人，卑鄙龌龊的人③（压平屋顶用的）滚压机

قلتبانی 〔名〕 ①介绍男女私通，拉皮条②卑鄙，下流，下贱

قلج (*ghalj*) 〔名〕 剑，马刀，军刀

قلچاق (*gholchāgh*) 〔名〕（中世纪武士用的）金属护手；臂铠

قلچماق (*gholchomāgh*) 〔名、形〕 ①大力士②暴君；任意胡闹的人③暴徒④强有力的，暴君式的，独断专行的

قلچماقی 〔名〕 ①力量，力气②专制，横行霸道

قلدر (*gholdor*) 〔名、形〕 ①强盗，匪徒②莽汉，好闹事者；好打架的人；流氓③粗野的，粗暴的④冷酷的，心肠硬的

قلدر ماب (~ *ma-āb*) 〔形〕 大力士般的，强盗般的

قلدری 〔名〕 ①强盗行为②粗野③流氓行为

~ و ترکتازی 横行霸道

قلطبان (*ghaltabān*) 同 قلتبان

قلع Ⅰ (*ghal'*) 〔名〕 消灭；连根拔掉，根除，根绝

~ و قمع کردن 根除，消灭，歼灭，镇压，肃清

قلع Ⅱ 〔名〕 〈化〉锡

~ سنگ 锡矿石

~ معدن 锡矿

ورقهٔ ~ (لفاف ~) 锡片

با ~ پوشاندن (یا سفید کردن) 镀锡，包马口铁

به چیز ی ~ زدن 在…上镀锡

قلع دار 〔形〕 含锡的

قلع زدایی (~ *zodāyee*) 〔名〕 脱锡

قلع گر (~ *gar*) 〔名〕 镀锡工人

قلعگی (*ghal'egee*) 〔名〕 要塞士兵

قلع مانند (*ghal'-mānand*) 〔形〕 似锡的，锡状的

قلعه (*ghal'e*) 〔名〕（复 قلاع ، قلعجات） 城堡，要塞，堡垒

~ بغداد 〈喻〉肚子，腹

~ نظامی 军事要塞

~ رفتن （国际象棋）用车护王

قلعه بند (~ *band*) 〔形、名〕 被关闭在城堡里的（人）

قلعه بیگی (~ *beygee*) 〔名〕 要塞司令，警备司令

قلعه خراب کن (~ *kharāb-kon*) 〔形〕 能摧毁堡垒的，爆破的

~ قوچ （旧时攻城用的）撞墙锤

قلعه دار 〔名〕 城堡指挥，要塞司令

~ سپهر 天神（太阳的别称）

قلعه سازی 〔名〕 建筑，建筑学；构筑要塞

~ کردن 建筑；构筑要塞

قلعه شکن (~ *shekan*) 同 قلعه خراب کن

قلعه کوب (~ *koob*) 〔名、形〕 ①攻城锤，破城锤②攻城的，攻坚的

~ قوچ （旧时攻城用的）撞墙锤

قلعه گاه (~ *gāh*) 〔名〕 城堡，设防地点

قلعه گشا (~ *goshā*) 〔名〕①征服者；胜利者②攻占要塞的（人）

قلعه نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 城堡居民

قلعی (*ghal-ee*)〔名、形〕 ①锡的，包上马口铁的②锡③一种马刀

~ کردن 镀锡，包上马口铁

قلف I (*gholf*) 〔形〕 未割过包皮的

قلف II 同 قفل

قلفتی (*gheleftee*) 同 غلفتی

قلفه (*gholfe*) 〔名〕 〈解〉（阴茎）包皮

قلق (*ghalagh*)〔名〕 不安，忧虑，焦急，担心

قلق (*ghalegh*) 〔形〕 不安的，忧虑的，焦急的

قلق (*ghelegh*) 〔名〕 性格，脾气；习性

~ اسب 马匹的特性或脾气

~ کسی را بدست آوردن 摸熟某人的脾气

~ تفنگ را بدست آوردن 掌握枪的性能

قلق (*gholegh*) 〔名〕 贿赂

قلقاس (*gholghās*) 〔名〕 〈植〉海芋属植物

قلقل (*gholghol*) 同 غلغل

قلقلك (*ghelghelak*) 同 غلغلك (*ghelghelak*)

قلقلك (*gholgholak*) 同 غلغلك (*gholgholak*)

قلقله (*gholghole*) 同 غلغله

قلقلی (*ghelghelee*) 〔形〕 圆的，球形的

قلك (*ghollak*) 〔名〕 储蓄匣，贮钱匣

قلل (*gholal*) 见 قله I 条

قلم (*ghalam*) 〔名〕（复 اقلام）①笔，钢笔，羽管笔，苇子笔②（雕刻）刀具③风格，体裁，文体④项目，品目，细目⑤长骨⑥种类，类别，形状

~ الماس 钻石割刀，割玻璃刀

~ آهنی (~ فولادی) 铁笔

~ به ~ 一笔一笔地

این صورت‌ها ~ به ~ باید رسیدگی شود.

这些帐单要一笔一笔地核实。

~ پا 〈解〉胫骨

~ پر 鹅羽笔

~ حجاری (درز) （石匠用的）凿子，錾子

~ حکاکی 雕刻刀，錾刀

~ خود نویس 自来水笔

~ خود نویس مدادی 尖头自来水笔，铁笔型自来水笔

~ دست 〈解〉前臂，下臂

~ رسم 鸭嘴笔

~ صادرات 出口物品单

~ فلز بری 冷凿

~ کنده کاری 木刻刀

~ گچ 粉笔

~ مداد (~ سربی) 铅笔

~ مو (~ مویی) 毛笔

~ موی نقاشی 画笔

~ نویسنده 作家的文体

~ نی 竹笔，芦苇管笔

~ آزادی 写作自由
(~ ارباب) ~ اهل 作家，文学家
~ به 由…写成的，由…执笔的
این سر مقاله به ~ رئیس هیئت تحریریهٔ " روزنامه مردم " نوشته شده است. 这篇社论是由《人民日报》编辑部主任写的。
~ دستهٔ 笔杆；笔架
(~ نوك) ~ سر 笔尖
~ سهو 笔误
~ قوهٔ 写作能力
~ لفظ 书面用语
~ یك 一次全部地
خود را (به) هفت ~ آراستن 竭力打扮自己
از ~ افتادن 被省掉；被漏掉
این کلمه از ~ افتاد. 这个词漏写了。
به ~ آمدن 被登记，被写入
از ~ انداختن (را) 删掉，省略，漏掉，漏写
آن وجه را از ~ انداختیم. 我们删掉了那笔款项。
به ~ آوردن 写下，记下，登记；把…入账
~ برداشتن (از) 原谅，饶恕
~ تراشیدن (~ تیز کردن) 削笔
~ خوردن 被勾掉，被删去
به ~ آب خوردن 〈喻〉喝水很少
~ دادن 描述，描写
به ~ باز دادن 记上，登记上
~ رفتن 批准（议案等）
~ زدن (~ راندن) 写，写作
~ زدن (~ کشیدن) 涂掉，勾掉
لطفاً آن دو رقم را ~ بزنید! 请您勾掉那两个数字。
~ زدن 雕刻，吹牛
داخل ~ ساختن 纠正，修改（所写的东西）
~ شدن （臂、腿）被折断
هنوز ~ از چیزی خشك نشدن 笔迹未干
بناخن ~ شکستن 报复，报仇
~ کردن 折断（臂、腿）
لفظ ~ صحبت کردن 咬文嚼字，用正规语句讲话
دور چیزی را ~ کشیدن 放弃某事，省却某事
در ~ کشیدن 擦掉，抹掉，删去
به سر ~ خود گرفتن 改动指令
معلم ما ~ خوبی دارد و در نویسندگی چیره دست است. 我们的老师文笔流畅，写作技巧高超。
او در گذشته با قلمش امرار معاش میکرد. 他过去以写作为生。
~ اینجا رسید و سر بشکست. 作者写到此就写不下去了。
این صورت دارای اقلام مختلف بود. 这份账单包括了各种项目。

قلماً (*ghalaman*) 〔副〕 笔头地，书面地

قلماس (*ghalamās*) 〔名〕 〈植〉鸢尾，鸢尾花

قلماسنگ (*ghalmāsang*) 〔名〕 投石器

قلماش (*ghalmāsh*) 〔形、名〕 ①说空话的，没意思的②说废话的人，说谎者

قلم انداز (*ghalam-andāz*) 〔副、名〕 ①潦草地，草率地②省略，略去，删去
~ کردن 草率地写（或画）
او در نیم ساعت دو صفحه ~ نوشت. 他在半小时内潦草地写了两页。

قلم اندازی 〔名〕 ①潦草，草率②省略，删去

قلمبه (*gholombe*) 同 غلنبه

قلم پاك كن (*ghalam-pāk-kon*) 〔名〕擦笔布

قلم تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 削苇笔刀

قلمتراشي 〔名、形〕 ①削苇笔②似削苇笔刀状的

~ اتصال 嵌接

قلمچه (~*che*) 同 قلمه

قلم خوردگی (~ *khordegee*) 〔名〕(文件等的)涂改，改动，划掉

هر قسم ~ در متن آنرا از درجهٔ اعتبار ساقط میکند. 文字如有涂改均属无效。

قلم خورده 〔形〕 被涂改过的，经改动过的

~ کلمات 被涂改过的词

قلمداد (~ *dād*) 〔形、名〕 ①被列出的，被列举的；被计算的②细目，详表③表现出

~ شدن 被列出，被列举，被列入

~ کردن 列出，列举，列入；自称，冒充，假装

او ~ میکند که مبالغ زیادی خرج کرده است. 他自称化了很多的钱。

خود را شخص عالمی ~ میکرد. 他自诩为有学问的人。

قلمدادی 〔形〕 ①被列出的，被列举的，用数字表示的②自称的，冒充的，假装的

~ مبالغ 被列举的款项

قلمدان (~ *dān*) 〔名〕 文具盒，笔筒

قلمدانی 〔形〕 笔筒状的

قلم دست (~ *dast*) 〔名〕 执笔者(指作家、画家等)；秘书，文书

قلم دوات (~ *davāt*) 〔名〕 笔砚，笔墨

قلم دوش : ~ کردن 把…扛起来

قلمرو (~ *row*) 〔名〕 (势力)范围，领域；统治，统辖，支配

~ مستقل 独立王国

قلم زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 勾掉，取消

قلم زده (~ *zade*) 〔形〕被勾掉的，被取消的

قلم زن (~ *zan*) 〔名〕 ①作家，文学家②雕刻家，画家③吹牛家

قلم زنی 〔名〕 ①书写，写作②雕刻，绘画③吹牛④锤镤

قلمستان (*ghalamestān*) 〔名〕 苗圃

قلم فرسایی (*ghalam-farsāyee*) 〔名〕 详细描述，落笔千里，舞文弄墨

~ کردن 同上

قلم فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 下流作家

قلمکار (~ *kār*) 〔名〕 ①雕刻家②印花布

قلمکارسازی 〔名〕 (在布匹上)印花

قلم کاری 〔名〕 ①雕刻②(在石、木或金属上的)图案或画③蚀刻术

قلم کشی (~ *keshee*) 〔名〕 书写，书法

قلم‌مو (~ *moo*) 〔名〕 毛笔

قلمون (*ghalamoon*) 同 بوقلمون

قلمه (*ghalame*) 〔名〕 ①笔状物，杆状物②(用来插种的)插枝，插条

~ زدن 插枝，接枝

قلمه زنی (~ *zanee*) 〔名〕 插枝，接枝

قلمی (*ghalamee*) 〔形〕 ①笔的，笔状的②细的，细直的，细长的③结晶的④雕刻的⑤笔头的，书面的⑥手写的

~ آدم 瘦人

~ انگشتهای 细长的手指

~ دماغ 细直的鼻子

~ شورهٔ 〈化〉结晶的硝酸钾

~ غلط 笔误

~ مساعدت 书面的支持

~ داشتن (~ کردن) 书写，写作

~ شدن (~ گردیدن) 被写好，被写成

قلنبه (*gholonbe*) 同 غلنبه

قلنبه نویسی (~ *neveesee*) 〔名〕 (写作上的) 夸张，夸大

قلنبه گو 〔名〕 爱说大话的人，爱吹牛的人

قلنبه گوئی 〔名〕 说大话，吹牛

قلندر (*ghalandar*) 〔名〕 ①(伊斯兰教的)托钵僧，游僧②流浪者，浪子，放荡的人

~ بیکار شب دراز است. 〈喻〉忙什么，时间还充裕呢!

قلندرانه 〔形〕 ①象托钵僧似的②流浪的，放荡的

~ زندگانی 过托钵僧生活

~ زندگی کردن 过流浪生活

قلندرخانه 〔名〕 托钵僧居住的地方

قلندروار 同 قلندرانه

قلندری 〔名、形〕 ①托钵僧生活；流浪生活②托钵僧的

~ چادر 托钵僧的帐篷

نه هرکه سر نتراشد ~ داند. 〈谚〉没剃头的不都是托钵僧。

قلندریه 〔名〕 (伊斯兰教)托钵僧团

قلندوش (*ghalandoosh*) 同 قلمدوش

قلنسوه (*ghalansove*) 〔名〕 (复 قلانس، قلانیس) ①尖顶帽子②(主教等的)法冠

قلوب (*gholoob*) 见 قلب

قل و دل (*ghalla-va-dall*) 〔形〕 简洁的，言简意赅的

~ کلام 简洁的话语

قلوه (*gholve*) 〔名〕 〈解〉肾，腰子

~ متحرك 〈医〉浮游肾

قلوه‌ای (~ *ee*) 〔形〕 肾脏的，肾的

قلوه سنگ (~ *sang*) 〔名〕 〈医〉肾结石

قلوه کن (~ *kan*)：~ کردن 连布撕下(扣子)

قله I (*gholle*) 〔名〕 (复 قلل، قلات) ①顶，巅，尖，峰②〈转〉顶点，高潮

~ تیز (~ مخروطی) 山峰，顶峰

~ جمجمه 〈解〉头顶盖，颅顶

~ یخ 冰柱

~ این کوه همیشه از برف پوشیده است. 这座山的顶峰终年被积雪复盖。

ما بالاخره بالای ~ کوه رفتیم. 我们终于爬到了山顶。

قله II 〔名〕 ①(带把的)盛水罐 ②同 قلك

قلی (*ghelee*) 〔名〕 〈化〉碱，钾碱

قلی (*gholee*) 〔名〕 儿子

قلیا (*ghalyā*) 同 قلیاب

قلیاب (*ghalyāb*) 〔名〕 〈化〉碱；(强)碱

~ صابون پزی (~ قمی) 〈化〉苏打灰，海草灰苏打

~ جوهر 碳酸盐

~ شبهٔ 〈化〉生物碱，有机含氮碱

~ نمك 碳酸钾

~ گشتن 碱化(作用)

قلیاسنج (*ghalyā-sanj*) 〔名〕 测碱表

قلیان (*ghalyān*) 〔名〕 (伊朗人用的)水烟袋

~ چاق کردن 装水烟袋

~ کشیدن 抽水烟袋

قلیائی (*ghalyā-ee*) 〔形〕 碱的，碱性的

غير فرار ~ 不挥发性碱类，固定碱类

قليب (*ghaleeb*)〔名〕(复 اقلبه ، قلب) 井；废井

قليج (*ghaleej*)〔名〕①剑②决赛

~ دست 不分输赢时的决赛盘

قليدس (*gholeedos*) 同 اقليدس

قليل (*ghaleel*)〔形〕①少的，少量的；短的（指时间、路程等）②可做构词前缀，表示"少的"、"短的"之意

قليلاً (*ghaleelan*)〔副〕少，少数地，少量地

قليل البضاعه (*ghaleelol-bezā'a*)〔形〕财产有限的；不富有的

قليل المدت (~ *moddat*)〔形〕短期的

قليل المقدار (~ *meghdār*)〔形〕少量的

~ عدهٔ 少数，一些

~ مدت 短期的

قلی ولی (*gheleevelee*)：دلش ~ رفت (يا شد) 他很想干…

دلش به ~ افتاد . 同上

قليه I (*ghalye*)〔名〕煎肉片

پتی ~ 用羊肝做的一种食物

~ انتظار داريم 〈俗〉我们的午饭（或晚饭）尚无着落呢！

قليه II 同 قليا

قليه انتظار (~ *entezār*)〔名〕白等，浪费时间

در ~ گذاشتن 使某人白等

قليه خوار (~ *khār*)〔名〕①拉皮条的人②下流人

قليه كدو (~ *kadoo*)〔名〕用南瓜和炸肉做成的一种菜

قماحد (*ghamāhed*) 见 قمحدوه

قمار (*ghomār, ghemār*)〔名〕①赌博②冒险，侥幸，碰运气

~ باختن 赌输

~ بردن 赌赢

~ كردن 赌博，冒险，碰运气

~ و راه ~ 〈谚〉未知渡头，且莫涉水。（比喻莫轻率从事）

قمار آلود〔名〕赌徒，赌棍

قمارباز〔名〕赌博者，赌徒

~ متقلب 打牌时经常作弊的人

قماربازی〔名〕赌博

~ كردن 同上

قمارخانه〔名〕赌场，赌窟

قمارخانه دار〔名〕赌场老板；赌场上作庄的人

قماردوست (~ *doost*)〔名〕赌棍，嗜赌者

قماری I〔形〕赌博的

~ معاملات 投机买卖

قماری II〔名〕〈植〉一种优良品种的芦荟

~ عود 同上

قماش (*ghomāsh*)〔名〕(复 اقمشه) ①家具，什物②布匹，织物③性质，质地，质量

از يك ~ (از ~ همديگر) 一路货色，一丘之貉

~ بد 质地差的，劣等的

~ خوش 质地好的，优质的

قماط (*ghemāt*)〔名〕襁褓，包布；束襁褓的带子

قماطر (*ghamāter*) 见 قمطر

قمبل (*ghombol*)〔名〕屁股

قمپز (*ghompoz*)〔名〕①欺骗，恫吓②高傲，妄自尊大③用沙撒别人的眼睛

در ~ كردن 吓唬别人，用沙撒别人的眼睛

قمچی (*ghamchee*)〔名〕鞭子，马鞭

زدن ~ 鞭打，鞭笞，抽打

قمح (*ghamh*) 〔名〕 麦子

قمحدوه (*ghamahdove*) 〔名〕（复 قماحد）〈解〉枕骨

قمحدوئی 〔形〕 枕骨的

قمحه (*ghamhe*) 〔名〕 一颗麦粒

قمحه (*ghommohe*) 〔名〕 〈植〉番红花

قمر (*ghamar*) 〔名〕（复 اقمار）①月亮②〈天〉卫星

كاذب ~ 红日（月晕时的光轮），幻月

مصنوعی ~ 人造卫星

در عقرب ~ 〈喻〉非常困难的处境，窘境

اقمار زحل 土星的卫星

~ ارباع （月)弦，月球公转的四分之一

~ خسوف 月食

~ دور 太阴月

~ ربع اول 上弦月

~ (يا صفحات) صور 月相（指"新月"、"上弦"、"满月"、"下弦"等）

~ قرص 月轮

~ كرهٔ 月球

~ مدار 月球的轨道

كشورهای اقمار 卫星国家

قمراء (*ghamrā'*) 〔形、名〕 ①白色的，月色的②月光

قمران (*ghamarān*) 〔名〕 太阳和月亮

قمرون (*ghamroon*) 〔名〕 虾

قمری (*ghamaree*) 〔形〕 月亮的，太阴的；新月形的；卫星的

~ سال 太阴年

قمری (*ghomree*) 〔名〕 〈动〉斑鸠；雉鸠

قمرين (*ghamareyn*) 〔名〕 太阳和月亮，日月

قمريه (*ghamriyye*) قمری 的阴性

~ حروف 太阴字母

~ سنهٔ 太阴年

قمش (*ghamesh*) 〔名〕 芦苇，芦干；（藤、竹等的）茎

گذاشتن ~ 〈口〉使人烦恼，使人讨厌，纠缠不休

قمصور (*ghamsoor*) 〔形〕 被破坏的，被弄坏的

فزرت فلان ~ شدن 某人筋疲力尽，某人垮了

قمطر (*ghemtar*) 〔名〕（复 قماطر）①书橱②足枷（一种刑具）③矮小结实的人

قمطرير (*ghamtareer*) 〔形〕 灾难的，不祥的

قمع (*gham'*) 〔名〕 镇压，扑灭，消灭，平息

~ و قلع 同上

قمع (*gham', ghem'*) 〔名〕 漏斗，漏斗状物

دماغ ~ 〈解〉漏斗状

قمقام (*ghamghām, ghomghām*) 〔形、名〕（复 قماقم）①大海，深海②重大事件③大人物④重要的，有重大意义的；伟大的

قمقمه (*ghomghome*) 〔名〕 军用水壶，旅行水壶

قمل (*ghaml*) 〔名〕 虱子

قمل (*ghommal*) 〔名〕（寄生吸血的）扁虱，蜱，壁虱

قمله (*ghamle*) 〔名〕 一个虱子

قمه (*ghame*) 〔名〕 短剑，匕首，短刀

زدن ~ 用短刀砍自己的头（宗教仪式，表示自己愿意牺牲）

قمه (*ghomme*) 〔名〕 情妇，姘妇

قمه بند (*ghame-band*) 〔名〕 ①带匕首的人②保

卫人员，保镖，忠实的公仆

قمه زن (~*zan*) 〔名〕 在伊玛姆·侯赛因牺牲日纪念仪式上用短刀砍自己头的人

قميش I (*ghameesh*) 〔名、形〕 ①装模作样，扭扭捏捏，矫揉造作②令人厌烦的，讨厌的

~ آمدن 装模作样，扭扭捏捏，矫揉造作

~ گذاشتن 惹人厌烦

قميش II 〔名〕 芦苇，芦苇丛

قميص (*ghamees*) 〔名〕（复 اقمصه）①衬衫，衬衣②（牧师、神父穿的）长袍，罩衫，白长袍③（轻而结实的）细棉布④〈解〉层，膜

قنابل (*ghanābel*) 见 قنبله (*ghanbale*)

قنات (*ghanāt*) 〔名〕（复 قنوات）水渠，地下水道，坎儿井

~ ماهی 鲤鱼

قناد (*ghannād*) 〔名〕 制糖果点心者；糖果点心商

قنادی 〔名、形〕 ①糖果店；糖果制造业②制糖果的，糖果点心的

~ دكان 糖果店

~ كردن 制做糖果点心

قناديل (*ghanādeel*) 见 قنديل

قناره (*ghannāre*) 〔名〕 肉铺里挂肉的木架

~ به طرف كشيدن 使…蒙受耻辱，钉在耻辱柱上，使…陷入险境

قناری Canary 〔名〕 金丝雀

قناس (*ghenās*) 〔形〕 ①面孔变了样子的；弯曲的，歪斜的②畸形的，生来有缺陷的，难看的

قناص (*ghannās*) 〔名〕 猎手，射击手

قناطر (*ghanāter*) 见 قنطره

قناطير (*ghanāteer*) 见 قنطار

قناع (*ghenā'*) 〔名〕（复 اقنعه ، اقناع）面纱，面罩

قناعت (*ghanā'at*) 〔名〕 ①满足，满意，知足②节俭

(~ به) ~ از روی 满意地，知足地

~ با 满意的，满足的

(به ، در) ~ كردن 满意，满足；节约开支

ما بهيچوجه نبايد به معلومات كتابی ~ كنيم.

我们切不可满足于书本知识。

~ توانگر كند مرد را. 〈谚〉知足者长乐。

قناعت پيشه 同 قناعت كار

قناعت كار 〔形〕 ①满足的，知足的；谦虚的②有节制的③节俭的

قناعت كارانه 〔形、副〕 ①满足的（地）；谦虚的（地），有节制的②节俭的（地）

قناعت كاری 〔名〕 ①满足，知足，谦虚②节制③节俭

قنافذ (*ghanāfez*) 见 قنفذ

قناويز (*ghanāveez*) 〔名〕 厚绸子，粗绸，塔夫绸

قنب (*ghonnab*) 〔名〕 亚麻，大麻

قنبرك (*ghanbarak*)：(~ زدن يا ساختن) ~ درآوردن 抱膝而坐，愁闷，忧愁

قنبره (*ghonbare*) 〔名〕 ①云雀②炮弹③（头发、羽毛等）一簇，一团

قنبل (*ghonbol*) 〔名〕（复 قنابل）身强力壮的人

قنبل (*ghanbal*) 〔名〕（复 قنابل）一伙（人），一群（人或马）

قنبله (*ghanbale*) 〔名〕 人群，马群

قنبله (*ghonbole*) 〔名〕 炮弹，炸弹

قنبيط (*ghonnabeet*) 〔名〕 〈植〉菜花

قنترات (*ghontorāt*) 同 كنترات

قند (*ghand*) 〔名〕 糖，块糖

انگور ~ 葡萄糖
چغندر ~ 甜菜制糖
چوب ~ 〈化〉木糖
حیوانی ~ 〈生化〉动物淀粉
خشتی ~ 方糖
سوخته ~ 焦糖
شیر ~ 乳糖
کلوخه ~ 糖块
کله ~ 小块糖
معکوس ~ 〈化〉转化糖
مکرر(~ مصفا) ~ 精制白糖，白糖
نیشکر ~ 甘蔗制糖
~ آب 糖水
~ پس ماندهٔ 粗糖，糖渣
~ چغندر 制糖用甜菜
~ شیرهٔ 糖浆
~ مرض 糖尿病
~ یك کلهٔ 一块糖
کم شدن ~ در خون 〈医〉低血糖
تبدیل به ~ کردن 〈化〉使…糖化
توی دلش آب میشود. ~ 他心里美滋滋的。

قندآب (*ghandāb*) 〔名〕 糖浆

قنداغ (*ghandāgh*) 〔名〕 热糖水

قنداق (*ghondāgh*) 〔名〕 ①枪托；炮架②襁褓
تفنگ ~ 枪托
توپ ~ 炮架
کردن (~ را دور بچه پیچیدن) ~ 用襁褓包裹（婴儿）

قنداقی 〔形〕 裹在襁褓里的
~ بچهٔ 裹在襁褓里的婴儿，吃奶的婴儿

قند پهلو (*ghand-pahloo*) : ~ چای 就着糖块喝的茶

قند دار 〔形〕 含糖的

قنددان 〔名〕 糖罐，糖缸

قندران (*ghandarān*) 〔名〕 橡胶，树胶

قندرون (*ghandaroon*) 同 قندران

قندز (*ghondoz*) 〔名〕 ①〈动〉黑貂②〈喻〉黑夜③一种酒名

قندسازی (*ghand-sāzee*) 〔名〕 制糖
~ کارخانهٔ 制糖厂

قند سنج (~ *sanj*) 〔名〕 〈化〉（比重）糖量计

قند شکن (~ *shekan*) 〔名〕 敲糖的小槌

قندك (*ghandak*) 〔名〕 一种苹果

قند کله (*ghand-kale*) 同 کله‌قند

قند گیر (~ *geer*) 〔名〕 糖钳子

قندهار 〔名〕 坎大哈（阿富汗）

قندی (*ghandee*) 〔形〕 糖的，糖制的，含糖的
~ بیماری 〈医〉糖尿病
~ مادهٔ 蔗糖，植物糖
~ نان 糖面包，糖饼

قندیل (*ghendeel*) 〔名〕（复 قنادیل）灯，吊灯
ترسا (~ عیسی) ~ 〈喻〉太阳
چرخ ~ 〈喻〉太阳；月亮；天灯
دوسر ~ 天空
یخ ~ 冰柱

قندیل چی 〔名〕 （清真寺里的）点灯者

قنسل (*ghonsol*) 同 کنسول

قنسول (*ghonsool*) 同 کنسول

قنسول خانه 同 کنسول خانه

قنسول گری (~ *garee*) 同 کنسول گری

قنسول یار 同 کنسول یار

قنص (*ghans*) 〔名〕 猎获物

قنصل (*ghonsol*) 同 كنسول

قنطار (*ghentār*) 〔名〕 (复 قناطير) ①公担(公制重量单位，等于100公斤)②装满金币的牛皮袋③大量黄金，大量金额

قنطاركش (~ *kesh*) 〔名〕 地磅，活动磅秤

قنطاريون (*ghantāriyoon*) 同 قنطوريون

قنطال (*ghentāl*) 同 قنطار

قنطروس (*ghantaroos*) 〔名〕 ①(古希腊神话中的)半人半马的怪物②〈天〉半人马座

قنطره (*ghantare*) 〔名〕 (复 قناطر) 桥，拱桥

قنطوريون (*ghantooriyoon*) 〔名〕 〈植〉矢车菊属

قنفذ (*ghonfoz*) 〔名〕 (复 قنافذ) 刺猬，豪猪

قنق (*ghonogh*) 〔名〕 客人，旅人，旅客

قنوات (*ghanavāt*) 见 قنات

قنوت (*ghonoot*) 〔名〕 ①敬畏，顺从(真主)②祷告，祷告时举起双手；虔诚

قنوط (*ghonoot*) 〔名〕 失望，绝望

قنوط Knout 〔名〕 (沙皇时代的刑具)皮鞭

قنوع (*ghanoo'*) 〔形〕 满意的，满足的，知足的

قنيص (*ghanees*) 〔名〕 ①猎获物②猎人

قنيع (*ghanee'*) 同 قانع

قنينه (*gheneene*) 〔名〕 (复 قنانى) 玻璃瓶，酒瓶

قو 〔名〕 天鹅

~ پر 天鹅绒毛；〈转〉鸿毛

در پر ~ خوابيدن 生活优裕，养尊处优

~ در آنجا پر نميزد . (يا نمييريد) 在那儿连一个人影也看不到。

قو (*ghow*) 〔名〕 引火物，火绒，火种

قوا (*ghovā*) 〔名〕 ① قوه 的复数②部队，军队

امدادى ~ 援军，增援部队

پوششى ~〈军〉掩护部队

(مولده ~) توليديه ~ 生产力

روحى ~ 精神力量

متحده ~ 联合部队

(مسلح ~) مسلحه ~ 武装力量

~ تجديد 增援，支援，加强，加固

تجديد ~ كردن 增援，支援

قوابل (*ghavābel*) 见 قابله

قواد (*ghavvād*) 〔名〕 ①勾引者，拉皮条者②痞棍

قواد (*ghovvād*) 见 قائد

قوادى (*ghavvādee*) 〔名〕 勾引，拉皮条

قوارب (*ghavāreb*) 见 قارب

قوارع (*ghavāre'*) 见 قارعه

قواره (*ghavāre*) 〔名〕 ①布头，零头布②〈转〉身材，身段

قواره دوز 〔名〕 熟制毛皮匠

قواره دوزى 〔名〕 熟制毛皮

~ كردن 同上

قوارير (*ghavāreer*) 见 قاروره

قواس (*ghavvās*) 〔名〕 ①弓箭手，射手②弓匠，造弓的人③卫士，警卫

قواسى 〔名〕 ①造弓②射箭术

قواعد (*ghavā'ed*) 见 قاعده

قوافل (*ghavāfel*) 见 قافله

قوافى (*ghavāfee*) 见 قافيه

قوال (*ghavvāl*) 〔名、形〕 ①讲故事的人，诗歌朗诵者②能说会道的，口才好的；饶舌的③歌手；音乐家

قوالب (*ghavāleb*) 见 قالب

قوالى (*ghavvālee*) 〔名〕 ①唱歌；演奏乐器②唠叨，饶舌

قوام (*ghavām*)〔名〕①直，笔直②身材，身段

قوام (*ghevām*)〔名〕①支柱，根基②坚固(性)，巩固(性)；固定(性)③生存；生活④浓度，密度，稠度⑤安排，次序，形式

بول ~ 尿的浓度

معیشت ~ 生活资料

به ~ آمدن 变浓，凝结

به ~ آوردن 使…变浓，使…凝结

~ پیدا کردن 变为坚固；产生影响

~ گرفتن 走上正轨，落实

کارها ~ گرفت . 工作走上正轨了。

~ چیزی بر گرفتن (بر ~ چیزی بودن) 关注某事

قوانین (*ghavāneen*) 见 قانون

~ جاریه 现行法(律)

~ جزائی (~ کیفری) 刑事法(律)

~ موضوعه 被制定的法律

مجمع القوانین (مجموعهٔ ~) 法典，法规

قوائم (*ghavā-em*) 见 قائمه

قوباء (*ghoobā'*)〔名〕〈医〉金钱癣，牛皮癣；皮疹，泡疹，湿疹

~ اصفر 〈医〉脓疱病

قوبائی (*ghoobā-ee*)〔形〕患金钱癣的；患皮疹的，患湿疹的

قوت (*ghoot*)〔名〕(复 اقوات) 食物，食品

~ جنین 〈植〉胚乳

~ روح 精神食粮

~ قلب 〈喻〉(在斗争中用以鼓起斗志等的)旗帜或象征

~ لایموت 维持最低生活的食物，糊口之资

~ دادن 给食物，养育

~ زدن 吃东西，吃食物

سریض دو سه روز ~ از گلویش پایین نرفت . 病人两三天水米未沾唇。

قوت (*ghovvat*)〔名〕(复 قوات ، قوی ، قوا) ①力，力量；强大力量②耐力，坚韧力③坚固，结实④营养，滋补

~ قلب 信心，勇气

به ~ خود باقی بودن 仍然有效

این قانون هنوز به ~ خود باقی است . 这条法律仍然有效。

~ دادن (را ، به) 加强，增援，支援，增加营养

~ خود را از دست دادن 衰落，失去力量

~ قلب دادن (را ، به) 鼓舞，鼓励

~ گرفتن 取得力量，得到生气，(病后)开始复原，开始生效，得到加强

~ قلب گرفتن 鼓起勇气(信心)

این صندلی آن ~ را ندارد که روی آن بایستید. 这把椅子经不起你站在上面。

این نوع روغن ~ زیاد دارد . 这种食油很富有营养。

او ~ بلند کردن آن صندلی را نداشت . 他没有力气拿起那把椅子。

قوت بخش (~ *bakhsh*)〔形〕加强的，加固的，有营养的，滋补的

قوت دار〔形〕①有力气的，结实的②有营养的，滋补的

دوای ~ 补药

قوتی (*ghootee*) 同 قوطی

قوچ (*ghooch*) 同 غوچ

~ کوهی 山羊

وحشی ~ 野牡绵羊

قلعه خراب کن ~ 攻城槌，破城槌

قور (*ghoor*) 〔名〕 ①弹药；武器；装备②〈解〉睾丸③肿大，肿胀；隆起部

قورباغه (*ghoorbāghe*) 〔名〕 青蛙

~ سنگ 〈地〉蟾蜍岩

قورباغه ای 〔形〕 蛙的，蛤蟆的

~ آدم 蛙人

قورت (*ghoort*) 〔名〕 一口

انداختن ~ 吹嘘，自夸

دادن ~ 咽下，吞下

قورخانه (*ghoor-khāne*) 〔名〕 武器库

اتمی ~ 原子武器库

قورق (*ghorogh*) 同 قرق

قورقور (*ghoorghoor*) 〔名〕 蛙鸣，蛙叫声

کردن ~ 蛙鸣，作蛙叫声

قورلتای (*ghooroltāy*) 同 قوریلتای

قورمه (*ghorme*) 同 قرمه

قوروق (*ghoroogh*) 同 قرق

قوروق چی 〔名〕 猎场看守人

قوری 〔名〕 茶壶

قوریلتای (*ghooreeltāy*) 〔名〕 ①（蒙古和土耳其人民的）代表大会②〈史〉成吉斯汗和蒙古封建主部落成员的代表大会

قوز 〔名、形〕 ①驼背；（驼）峰；（一些动物背部的）隆肉②驼背的，隆起的，凸的

~ بالای ~ 多灾多难，祸不单行

سینه ~ 鸡胸

~ آدم 驼背的人

~ شتر دو 双峰驼

در آوردن (~ شدن) ~ 变成驼背

سر ~ افتادن (سر ~ آمدن) 固执，死心眼儿

پشت کسی ~ بودن 某人成为驼背

کردن ~ 使…成为驼背；（由于冷而）蜷缩；固执；受委屈

قوزش در آمد. 他驼背了，他年纪大了。

قوزاله (*ghoozāle*) 〔形〕 凸出的，隆起的

شدن ~ 突起，隆起，凸起

کردن ~ 使…突起，使…隆起，使…凸起

قوزپشت (*ghooz-posht*) 〔名、形〕 ①驼子②驼背的

قوزدار 〔形〕 驼背的

قوزك (*ghoozak*) 〔名〕 踝

پا ~ 脚踝

~ استحوان 〈解〉踝骨

قوزولو 〔名〕 驼背的矮人，侏儒

قوزه 同 غوزه

قوزی 〔形、名〕 驼背的（人）

راست راه نرفتن کم کم آدم را ~ میکند.

人不挺直走路逐渐地会变成驼背。

قوس (*ghows*) 〔名〕（复 اقواس）①弓②〈数〉弧③〈天〉人马座，人马宫④〈建〉拱，拱门，桥孔⑤（阿富汗阳历）九月

آئورتی (~ شریان) ~ 〈解〉主动脉

برقی ~ 电弧

پشت پا ~ 脚背

خارجی (~ بیرونی) ~ 〈建〉外拱环，拱背（线）

داخلی (~ درونی) ~ 〈建〉内拱环

دایره ~ 圆弧

قزح ~ 虹

به ~ صعودی افتادن （物价）飞涨，上升

به ~ صعودی پیمودن 上升，提高，增加，发展

میزان تولید این کارخانه ~ صعودی را طی میکند . 这个工厂的产量不断上升。

قوس دار 〔形〕 弓形的，弯曲的

قوس نما (~ *namā*) 〔形、名〕 ①弓形的，弧线的②拱，拱门

قوسی 〔形〕 ①弓形的，弯曲的②弧线的③〈植〉卷曲的

~ چراغ 弧光灯

قوش (*ghoosh*) 〔名〕（猎鸟用的）猎鹰，鹰，隼

~ آشیانی 幼猎鹰

~ جره 幼雄猎鹰

~ چاردانگ 雄隼

~ دشت طولك 悍鹰

~ طرلان 白色苍鹰

~ طور 雌猎鹰

~ طولکی (~ طولك) 成年的猎鹰

~ قزل 苍鹰

یك بهله ~ 一只鹰

~ انداختن 放出猎鹰

قوش باز 〔名〕 养猎鹰者，鹰猎者

قوش بازی 〔名〕 训练猎鹰，饲养猎鹰

~ کردن 同上

قوشچی (~ *chee*) 同 قوشباز

قوشخانه (~ *khāne*) 〔名〕 猎鹰巢

قوشقون (*ghoshghoon*) 同 قشقون

قوشلامیشی (*ghoshlāmeeshee*) 同 قشلامیشی

قوشون (*ghoshoon*) 同 قشون

قوطی 〔名〕 ①盒子，小盒，精制匣子②铁罐

~ انفیه 鼻烟盒

~ پودر 扑粉盒

~ سیگار 烟盒

~ کبریت 火柴盒

در (یا توی) ~ هیچ عطاری پیدا نمی‌شود . 〈谚〉这太神乎其神了。（经常指说话）

قوق 〔名〕 〈动〉鸬鹚（俗称水老鸦）

قوقل (*ghowghal*) 〔名〕（复 قواقل ） 雄鹧鸪

قوقله (*ghowghalah*) 〔名〕 上山，爬山

قوقو 〔名〕 喔喔喔（鸡鸣声）

~ کردن （公鸡）喔喔啼

قوقوسی (*ghoghosee, ghooghoosee*) 同 ققسی

قوقولیقو 同 قوقو

قول (*ghowl*) 〔名〕（复 اقوال ، اقاویل ） ①话，说话，言论，意见，主张②允诺，诺言

~ شرف 诺言，良心话

~ و فعل 言行

~ و قرار 协定，协议，约定

به ~ قدماء 根据古人的说法

به ~ لنین 根据列宁所说

بقولی . . . 根据…的说法

نقل ~ 语录，摘引

سر ~ خود ایستادن 遵守诺言

~ دادن 允诺，答应，保证

ما ~ دادیم که آن کار را قبل از موعد بپایان رسانیم . 我们已保证提前完成那件工作。

~ شرف دادن 承诺，许下诺言，口头担保

~ داشتن 履行诺言

~ خود را شکستن (از ~ خود بر گشتن ، از ~ خود تخلف کردن ، زیر ~ خود زدن) 食言，出尔反尔

از کسی نقل ~ کردن 引用某人的话

به ~ خود وفا کردن (سر ~ خود ایستادن) 遵守诺言，履行诺言

ما به ~ خود وفا خواهیم کرد. 我们将遵守诺言。

~ گرفتن 得到保证

از او ~ گرفتم که در جلسهٔ فردا شرکت کند. 他向我保证参加明天的会议。

~ و قرار گذاشتن 达成协议，商量好

قولش ~ است. (~ و فعلش یکی است) 他言行一致。

~ مرد یکیست. 好汉一言为定。

~ و بول این آدم یکی است. 他这个人不可信。

به ~ این آدم نمیتوان اطمینان کرد. 同上

قول (*ghool*) 〔名〕 ①手②(部队的)侧面，侧翼

~ کشیدن 签署(文件、护照等)

قولا (*ghowlan*) 〔副〕 口头上

قولاج (*gholāj*) 同 قلاچ

قولاغوز 同 قلاغوز

قول چماق (*gholchomāgh*) 〔形〕 身材魁梧的

قولدور (*gholdoor*) 〔名〕 强盗，恶霸；暴徒；爱吵架的人

قول شکن (*ghowl-shekan*) 〔形〕 食言的，违背信义的，背信弃义的

قول شکنانه 〔形、副〕 食言的(地)，背信弃义的(地)

قول شکنی 〔名〕 食言，背信弃义

~ کردن 同上

قولق (*gholog̱h*) 〔名〕 ①针线盒，针线包②(书或«古兰经»的)套，皮套③火绒盒，取火盒④家庭主妇

قوللر (*ghoollar*) 〔名〕 (萨法维王朝的)雇佣兵

قوللر آقاسی 〔名〕 (萨法维王朝)雇佣军队的指挥官

قولنامه (*ghowl-nāme*) 〔名〕 书面协议，协议书

قولنج (*ghoolenj*) 〔名〕 绞痛，腹痛

~ امعاء 腹绞痛

~ ایلاووس (~ الیاوسی) 肠塞绞痛

~ جگر (~ کبد) 肝痛

~ سربی 铅中毒绞痛

~ عصبی 神经痛

~ کلیه (~ قلبه) 肾痛

~ معده 胃痛

قولنجان (*ghoolenjān*) 〔名〕 〈植〉大高良姜

قولنجی (*ghoolenjee*) 〔形〕 绞痛的

قول و فعل (*ghowlo-fe'l*) 〔名〕 言行

~ یکی بودن 言行一致

قولون Colon 〔名〕 〈解〉结肠

ورم معاء ~ (آماس ~) 〈医〉结肠炎

قولی (*ghowlee*) 〔形〕 被答应的，被允诺的

قوم (*ghowm*) 〔名〕 (复 اقوام) ①人民，民族②部落，部族，家族③亲戚，亲属④(人)群，组，伙⑤宗派

~ برگزیدهٔ خدا (基督教)上帝的特选子民(指基督徒)；犹太人

اقوام انگلیسی زبان 使用英语的(各)民族

او ~ ما است. (او با ما ~ است) 他是我们的亲戚。

قومنی (*ghoomanee*) 〔名〕 布渣(味酸略含酒性的饮料)

قوم و خویش (*ghowmo-kheesh*) 〔名〕 (复

(قوم و خویشان) 亲戚，亲属
~ بازی 裙带风，任用私人
آنها با ما ~ هستند. 他们是我们的亲戚。
قوم و خویشی 〔名〕 家属关系，亲属关系，血缘关系
~ کردن 结成亲属关系
قومی 〔形〕 民族的；部落的
قومیت (*ghoomiyyat*) 〔名〕 ①民族性，民族；民族特征②亲属关系
قونسول (*ghonsool*) 同 کنسول
قونسول خانه 同 کنسول خانه
قونسول گری (~ *garee*) 同 کنسول گری
قونسولی 同 کنسولی
قونسول یار 同 کنسول یار
قوه (*ghovve*) 〔名〕 (复 قوا) ①力,力气,力量②兵力，部队，军队③〈转〉才能，能力④〈理〉能，能量⑤政权⑥电池，干电池⑦〈数〉幂，乘方
~ آب 水力
~ آنی 冲力，冲动
~ ابتکار 主动性，能动性，首创精神，积极性
~ اجرائیه (~ مجریه) 行政权
~ اراده 毅力，意志力
~ ارتجاعیه 弹力
~ اسب 马力
~ انبساط 膨胀力
~ انقباض 收缩力
~ باصره (~ بینائی) 视觉
~ باه 性能力
~ برق 电力
~ بینائی 目力，视力
~ تخیله 想象力
~ تفکر 思维能力
~ تمدد 〈理〉张力
~ تولید 生殖力
~ تولیدی کار 劳动生产力
~ جاذبه (~ مکتسبه) 〈理〉引力
~ جاذبهٔ ذرات 〈理〉分子吸引力
~ جبریه (~ جابره ، ~ مجبره) 〈法〉强制力，压力
~ جذب به مرکز (~ میل به مرکز ، ~ مرکز جوئی) 〈理〉向心力
~ جسمانی (~ بدنی) 体力
~ حافظه 记忆力
~ حیاتی (~ حیاتیه) 生命力
~ حیوانی (~ حیوانیه) 兽力
~ خرید (~ خریداری) 购买力
~ خریداری پول 〈经〉货币购买力
~ خیالی (~ متخیله) 想像力
~ دافعه 排斥力
~ دراکه 理解力
~ دماغی (~ فکری) 智力
~ دوم 平方，二次幂
~ ذائقه 味觉
~ سامعه (~ شنوائی) 听觉
~ سوم 立方，三次幂
~ شامه 嗅觉
~ شعریه 〈理〉毛细作用
~ ضابطه 保持力
~ فعلیه 〈理〉动能
~ قضائیه 司法权
~ قلم 写作能力

〈理〉 ~ گریز از مرکز (~ فرار از مرکز)
离心力
~ لامسه 触觉
~ متصرفه 思考能力
~ محرکه 动力
~ مدرکه 洞察力，理解力
~ مقناطیسی (~ مقناطیسیه) 磁力
~ مقننه 立法权
~ ممیزه 辨别力
~ مولده 生产力
~ ناطقه 演讲能力
~ نامیه 生长力
~ واهمه 想象力
قوای بحری 海军
قوای بری (~ زمینی) 陆军
قوای هوائی 空军
~ چراغ 手电筒
دو به ~ چهار 二的四次方
بالقوه 潜力
از ~ به فعل آوردن 实行，实施，实现
~ دادن 加强，增强，装备电池
~ گرفتن 得到加强，强化
۸ ~ سوم ۲ است. 二的立方等于八。（即2^3）
~ حافظهٔ من ضعیف شده است. 我的记忆力衰退了。
این تراکتور سی اسب ~ دارد. 这台拖拉机有三十四马力。
این ماشین ~ زیادی دارد. 这架机器能量很大。
هر چه در ~ او بود بانجام رسانید. 他已尽力而为了。
مردم چین ~ خرید زیادی دارند. 中国人民的购买力很强。
قوه‌اش نمیرسد که ... 他不能做…，他没有能力做…

قوی (*ghavee*) 〔形〕 (复 اقویاء) ①强的，强壮的，强大的 ②可做构词前缀，意为："强"、"很"、"非常"等
~ رهبری 强有力的领导
~ شراب 烈（性）酒
از بیرون ~ از درون ضعیف بودن 色厉内荏
~ شدن （得到）加强
~ کردن 加强
او در زبان چینی ~ است. 他的汉语很好。
احتمال ~ میرود که امشب باران بیاید. 今晚很可能要下雨。

قوی (*ghovā*) 同 قوا (*ghovā*)

قویاً (*ghaveeyan*) 〔副〕 坚决地，坚强地，强烈地
~ توصیه میکنم که ... 我坚决主张…

قوی استخوان (*ghavee-ostokhān*) 〔名〕 强壮的体格

قوی الاثر (*ghaveeyol-asar*) 〔形〕 有效的，灵验的
~ دوای 有效的药，灵丹妙药

قوی الاقتدار (~ *eghtedār*) 〔形〕 强有力的，强大的

قوی البنیه (~ *boniye*) 〔形〕 ①体格强壮的 ②身体健康的

قوی الفکر (~ *fekr*) 〔形〕 能干的，思考力强的

قوی القلب (~ *ghalb*) 同 قوی دل

قوی المزاج (~ *mezāj*) 同 قوی البنیه

قوی النفس (*ghaveeyo-nnafs*) 〔形〕 ①信赖自己

的②意志坚强的，勇敢的

قوی بال (*ghavee-bāl*) 〔形〕 ①翅膀有力的（指鸟）②同 قوی دل

قوی بخت (~ *bakht*) 〔形〕 幸福的，运气好的

قوی بنیه (~ *boniye*) 同 قوی البنیه

قوی پنجه (~ *panje*) 〔形〕 强壮的，强有力的（指人或动物）

قوی پی (~ *pey*) 〔形〕 肌肉发达的，强壮的

قوی جثه (~ *josse*) 〔形〕 大的，巨大的

قوی دست (~ *dast*) 同 قوی پنجه

قوی دستگاه (~ *dastgāh*) 同 قوی شوکت

قوی دل (~ *del*) 〔形〕 ①信心百倍的，勇气百倍的②勇敢的

~ کردن (~ ساختن) 使（某人）有勇气

قوی رأی (~ *ra'y*) 〔形〕 有独立见解的，不轻易改变观点的

قوی شوکت (~ *showkat*) 〔形〕 居高位的，社会地位高的，有实力的

قویم (*ghaveem*) 〔形〕 ①坚定的，稳固的②正直的，公正的

قوی هیکل (*ghavee-heykal*) 〔形〕 ①巨大的，庞大的②强壮的

قهار (*ghahhār*) 〔形、名〕 ①暴君的，凶恶的，残酷的②复仇的（人）③英勇的④全能的，万能的（指真主）

قهاری 〔名、形〕 ①全能，无限权力，无限威力（指真主）②报复的，复仇的

قهر (*ghahr*) 〔名、副〕 ①愤怒，怒气，愤恨②暴力，暴行；强力，压迫③惩罚④强制地，被迫地

به ~ (از روی ~ ، با ~) 愤怒地，生气地；郁闷地，沉闷地

~ بودن （吵架后彼此）不讲话

او تا مدتی با من ~ بود . 他有一个时期生我的气。

به ~ رفتن 发怒，生气

~ کردن (از ، با) （与某人）不和，绝交；愤怒；生气

این بچه همیشه ~ میکند . 这个孩子老绷着脸。

~ خود را سر کسی خالی کردن 向某人泄怒

آنها با ~ و غلبه آن شهر را باشغال درآوردند. 他们用武力占领了那座城市。

قهرش گرفت . 他生气了。

قهراً (*ghahran*) 〔副〕 ①强制地，强迫地，被迫地②自然地，不可避免地

قهرآلود 〔形〕 愤怒的，愤恨的，气愤的

قهرانه 同 قهراً

قهرمان (*ghahramān*) 〔名、形〕 ①英雄，英雄人物，勇士②（戏剧小说的）主角，主人公③（球赛的）冠军④英勇的，勇敢的

~ جنگ 战斗英雄

~ رمان 小说的主人公

~ شطرنج 象棋冠军

او در بازی پینگ پونگ ~ شد . 他获得乒乓球赛的冠军。

قهرمانانه 〔形、副〕 英雄的（地），英勇的（地）勇敢的（地）

عملیات ~ 英雄的事迹

مساعی ~ 崇高的努力

آنها ~ از میهن خود دفاع کردند . 他们英勇地捍卫了自己的祖国。

قهرمان بازی 〔名〕 ①英雄主义②逞英雄，逞强

好胜

قهرمان پرستی (~ *parastee*) 〔名〕 英雄崇拜，对个人的盲目崇拜

قهرمانی 〔名〕 ①英雄行为，英雄气概，英雄主义②冠军的称号

انقلابی ~ 革命英雄主义

~ مسابقات 锦标赛

~ بخرج دادن (~ از خود نشان دادن) 表现出英雄气概

قهرناك (*ghahr-nāk*) 同 قهر آلود

قهرو (*ghahroo*) 〔形〕 生气的，绷着脸的，噘嘴的

~ بچهٔ 脾气不好的孩子

قهروتهر (*ghahro-tahr*) 〔名〕 愤怒，生气，气愤，激怒

قهره (*ghahre*) 〔名〕 烦恼，焦虑

کردن ~ 使…烦恼，使…焦虑

قهری (*ghahree*) 〔形〕 ①强制的，强迫的②必然的，不可避免的

قهریه قهری 的阴性

~ قوهٔ 强制力，压制力

قهقرا (*ghahgharā*) 〔名〕 后退，倒退，退却，〈生〉退化

رفتن ~ (به) 后退

چرخ تاریخ هرگز به ~ بر نمیگردد. 历史的车轮决不会倒转。

قهقرائی 〔形〕 后退的，倒退的，退却的

~ حرکت 倒退行为

~ سیر 逆流

قهقری (*ghahgharee*) 同 قهقرا

قهقه (*ghahghah*) 同 قهقهه

قهقهه (*ghahghahe*) 〔名〕 大笑，狂笑

خنده ~ 阵阵笑声

به ~ انداختن 使人发笑

~ خندیدن (~ زدن، ~ کردن) 哈哈大笑

قهندز (*ghohandez*) 〔名〕 旧城堡，旧要塞，中世纪伊朗城堡

قهوه (*ghahve*) 〔名〕 咖啡，咖啡茶

بو داده ~ 炒过的咖啡豆

~ تلخ (~ بی شیر، ~ سیاه) （不加牛奶的）清咖啡，浓咖啡

فوری ~ 速溶咖啡

کوبیده ~ 咖啡粉

نکوبیده ~ 咖啡豆

~ آسیاب 磨咖啡豆的磨具

~ تفالهٔ 咖啡渣

~ جوهر 〈化〉咖啡因，咖啡碱

دانهٔ ~ (حب ~، بن ~) 咖啡豆

~ درخت 咖啡树

~ شیر و 牛奶咖啡

بو دادن ~ 炒咖啡豆

قهوه‌ای (*ghahve-ee*) 〔形〕 深褐色的，咖啡色的

قهوه‌ای رنگ (~ *rang*) 同 قهوه‌ای

قهوه بوبده (*ghahve-boo-bedeh*) 〔名〕 炒咖啡豆者

قهوه تیره 〔形〕 深褐色的

قهوه جوش 〔名〕 咖啡壶

قهوه چی 〔名〕 开咖啡馆者，开茶馆者

قهوه خانه 〔名〕 咖啡馆，茶馆

قهوه خوری (~ *khoree*) 〔名〕 咖啡杯

~ سرویس 喝咖啡的用具

قهوه دان 〔名〕 咖啡罐

قهوه ریز 同 قهوه جوش

قهوه سا 〔名〕 咖啡豆的磨具

قهوه سینی 〔名〕放茶杯的托盘，放咖啡杯的托盘

قهوه شیر 〔名〕 牛奶咖啡

قی (*ghey*) 〔名〕 吐，呕吐

چشم ~ 眼屎

خونی ~ 〈医〉呕血

و اسهال ~ 〈医〉轻霍乱

~ حالت 恶心

~ دوای 催吐剂

~ ضد (دوای) 止吐药

آوردن ~ 使…呕吐

این دوا ~ میآورد . 这种药会引起呕吐。

کردن ~ 呕吐

او در راه بسیار ~ کرد . 他在路上呕吐了好多次。

گرفتن ~ 眼花，烂眼

چشمان کسی ~ گرفتن 某人烂眼睛

قیش گرفت . 他呕吐了。

قی آرنده (~ *ārande*) 同 قی آور

قی آور (~ *āvar*) 〔形、名〕 ①引起呕吐的②〈医〉催吐剂

قیادت (*ghiyādat*) 〔名〕 ①指引，指导，引导②拉皮条，勾引

قیاس (*ghiyās*) 〔名〕 ①比较，对比，类推②〈哲〉三段论法，归纳法③猜测，推断，揣度④量，衡量，丈量⑤标准，准则

بعکس ~ 〈数〉反比

شرطی ~ 〈逻〉程式命题

(نادرست ~) کاذب ~ 〈哲〉不合逻辑的推论，谬论

منطقی ~ 三段论法

~ از روی 按比较，类推

~ غیر قابل 不能比较的，无双的，无与伦比的

~ قابل 可比较的

کردن ~ 进行比较，用类推的方法作出结论

باقی را همینطور ~ کنید ! 其余的依此类推！

~ بنفس کردن (کسی را با خود ~ کردن) 以己度人

کار مردانرا ~ از خود مگیر ! 不要把自己同伟人相提并论。

قیاساً (*ghiyāsan*) 〔副〕 按比较，据推测

قیاسی 〔形〕①比较的，类推的②归纳的③有规则的，有规律的

~ استدلال 归纳推理

~ آمار 比较的数字

~ حسابگر 〈数〉模拟计算机

~ حکم 用类推的方法作出的结论

~ غیر 不规则的

قیاسیه 同 قیاسی

قیاصره (*ghayāsere*) 见 قیصر

قیافت (*ghiyāfat*) 同 قیافه

قیافتاً (*ghiyāfatan*) 〔副〕 从相貌上

شناختن ~ 认识某人面孔

قیافه (*ghiyāfe*) 〔名〕 ①脸，面貌，容貌，外貌②观相③神采，态度④内观，性格

جدی ~ 严肃的表情

خشك و بی روح ~ 无表情的脸

مظلم ~ 阴郁的外表

شناختن ~ 认识面孔

. او را میشناسم ~ 我认识他的面孔。

گرفتن ~ 模仿，装模作样，摆架子，装腔作势

استادی بخود گرفتن ~ 好为人师，摆出一副教训人的面孔

قیافه شناس (~ *shenās*) 〔名〕 观相家，相士

قیافه شناسی 〔名〕 观相术，相法

~ علم 相法，观相术

قیام (*ghiyām*) 〔名〕 ①站立，起立②起义，暴动③〈宗〉世界末日④开始，从事（某工作）

پائیزه ~ "秋收起义"

(مسلحانه ~) مسلح ~ 武装起义

مسلح همگانی ~ 全面武装起义

تا ~ قیامت 〈宗〉在世界末日之前；永远地

یوم القیامه 〈宗〉世界末日

کردن ~ 起义，暴动；开始，从事（某工作）

کارگران آن ناحیه برهبری سازمان حزبی ~ کردند . 那个地区的工人在党组织的领导下举行了起义。

قیاماً (*ghiyāman*) 〔副〕 站立地

قیامت (*ghiyāmat*) 〔名〕 ①〈宗〉复活；终审②〈转〉慌乱，惊慌，混乱③奇怪的事，神奇的事

تا قیام ~ 永远地

روز ~ 〈宗〉世界末日

کردن ~ 创造奇迹；引起骚乱

. او در خوانندگی ~ میکند 他唱歌十分出色。

بر پا کردن ~ 引起惊慌，制造混乱

. که نخواهد شد ~ 〈口〉天不会塌下来。

قیامت زار (~ *zār*) 同 قیامت گاه

قیامت گاه (~ *gāh*) 〔名〕〈宗〉最后审判的地方

قیام کننده (*ghiyām-konande*) 〔名〕 起义者，暴动者

قئان (*gha-ān*) 同 قا آن

قیپ (*gheyp*) 〔形〕 充满…的

قیپا 同 گیپا

قیتار Guitar 〔名〕 吉他，六弦琴

قیتال 〔名〕 争斗，厮杀

قیچ 〔形〕 歪的，斜的；斜眼的

قیچی (*gheychee*) 〔名〕 剪刀，剪子

آهن بر ~ 钳（剪金属）

باغبانی ~ 修枝大剪刀

بزرگ ~ 大剪刀

سیم بری ~ 铁丝剪

ناخن گیر ~ 指甲剪子

~ دم 碎片，金属碎屑

(زدن ~) کردن ~ 剪，剪断，修断；（鸟）在空中翻筋斗

کلام ~ کردن 很快地说话

قیح (*gheyh*) 〔名〕 脓，脓液

قید (*gheyd*) 〔名〕（复 اقیاد ، قیود ، قیودات）①桎梏，羁绊，枷锁②夹，夹子，夹具③联系，关系；纽带④保留条件⑤记入，载入，写入⑥〈语〉副词⑦限制，限定，约束⑧关心，挂念；担心⑨（像）框，〈摄〉晒相框

اسارت ~ 奴役的桎梏

زمان ~ 〈语〉时间副词

صحافی ~ 装订机

کمیت ~ 〈语〉数量副词

(وضعی ~) کیفیت و وصف ~ 〈语〉行为方式副词

مکان ~ 〈语〉地点副词

آزادی از قیود 不受限制，不受约束

با ~ اینکه 以…为条件

قیود دوستی 友谊的纽带

بدون ~ و شرط (بدون هیچ ~) 无条件地，无保留地

تسلیم شدن بدون ~ و شرط 无条件投降

کمک مالی بدون ~ و شرط 不附带任何条件的经济援助

به ~ التزام 〈法〉凭誓获释

در ~ چیزی بودن 担心（某事）

در ~ حیات بودن 活着，健在

از ~ حیات رستن 死，死亡

~ چیزی را زدن 拒绝(某事)，放弃（某事），不要担心（某事）

قیدش را بزن! 〈口〉算了吧!

~ شدن 被列入，被载入，被规定

در قانون اساسی چنین ~ شده است که . . . 宪法规定…

چنین ماده‌ای هم باید در موافقت نامه ~ شود. 这样的条款应列入协定书内。

~ کردن (به ~ آوردن) 列入，载入，记入，规定；上镣铐；入狱

در قرارداد ~ کردند که . . . 合同规定…

در ~ گذاشتن 抑制，遏制，制止

در ~ کسی ماندن 受（某人）束缚，在（某人）的支配之下；坐牢

هر قراردادی قیدهائی دارد. 任何合同都有一些保留条件。

قیدار (*gheydār*) 〔形〕 烂眼睛的

قیدبند (*gheyd-band*) 〔名〕 ①边，边界②堡垒，要塞

قید خانه 〔名〕 监狱

قید کرده (~ *karde*) 〔形〕 被列入的，被载入的，被规定的

قیدی 〔形、名〕 ①受拘束的，被监禁的②囚徒③〈语〉副词的，状语的

~ فرع 〈语〉状语修饰语

قیر 〔名、形〕 ①焦油，焦油沥青，柏油②〈转〉黑色的③〈矿〉地沥青，软沥青

~ چوب 木焦油，木柏油，木渚

~ خیابان 柏油

~ ذغال سنگ 煤焦油

~ کاج 松焦油

~ معدنی 软沥青

~ زدن (با ~ اندودن ، ~ اندود کردن) 铺焦油（或柏油）

قیراط 〔名〕 (复 قراریط) 克拉(宝石重量单位，等于二百毫克），开（黄金成色的单位，纯金的标准为24开）

قیراندود (*gheer-andood*) 〔形〕 铺焦油(或柏油)的

~ کردن 铺焦油（或柏油）

قیرگون 〔形〕 像焦油一般黑的

~ شب 黑夜

قیرگونی : ~ کردن 铺柏油（沥青）

قیروان I (*gheyravān*) 〔名〕 ①地平线②地球的边缘③端，边缘，边界

از ~ تا (به) ~ 从世界的一端到另一端

قیروان II 〔名〕 ①商队②开汪(突尼斯城市名)

قیری (*gheeree*) 〔形〕 ①黑色的②涂焦油（或柏油）的

قیسی (*gheysee*) 〔名〕 杏，杏干

قیش (*gheysh*) 〔名〕 皮带，皮条；理发匠磨刀用的皮条

قیصر (*gheysar*) 〔名〕（复 قیاصره）①恺撒大帝（古罗马皇帝）②古罗马帝国的称号③德意志帝国皇帝及俄国沙皇的称号

قیصری 〔形〕 ①恺撒的；罗马皇帝的②帝国的，专制的

~ عمل 〈医〉剖腹产术

قیصریه (*gheysariyye*) 〔名〕 有屋顶的大商场，市场，集市

~ را برای یك دستمال آتش زدن 〈谚〉小题大作。

قیصوم (*gheysoom*) 〔名〕 〈植〉洋蒿，苦艾

قیطاس (*gheytās*) 同 قیطس

قیطان (*gheytān*) 〔名〕 条带，缏带，带子

~ بافتن (~ كشیدن) 织金银带

قیطان‌باف 〔名〕 织金银带的人

قیطان دوزی 〔名〕 用金银带镶边；网眼针织物，花边

قیطس (*gheytes*) 〔名〕 ①鲸鱼②〈天〉鲸鱼座

قیظ (*gheyz*) 〔名〕 ①酷热，炎热②仲夏，盛夏，伏天

قیف 〔名〕 漏斗

قیفال 〔名〕 〈解〉头静脉

~ رگ 同上

قیفی 〔形〕 漏斗状的

شكل ~ 〈解〉漏斗状的

~ كلاه （宫廷弄臣或小丑戴的）滑稽帽

~ مجرای 体内若干漏斗形之通路（如肺漏斗、输卵管漏斗）

قیق (*gheygh*) 〔名〕 ①（母鸡的）咕哒声②叫喊，喊声；嘈杂声

كردن ~ （母鸡）作咕哒声，嘈杂

قیقاج 〔名、形、副〕 ①向侧面射击②弯曲的（地），倾斜的（地）

رفتن ~ 曲折地前进

زدن ~ 在急驰中侧射

نگاه كردن ~ 斜视

قیقاوس (*gheyghāvos*) 〔名〕 〈天〉仙王座

قی كرده (*ghey-karde*) 〔形〕 呕吐了的

قی گرفتگی (~ *gereftegee*) 〔名〕 〈医〉烂眼睛

قی گرفته 〔形〕 烂眼睛的

~ چشمان 烂了的眼睛

قیل I 〔名〕 （阿拉伯半岛的）酋长

قیل II 〔名〕 喧哗，喊叫

قیلوس 同 كیلوس

قیل و قال 〔名〕 大声吵闹，喧哗，吵闹；胡闹

راه انداختن ~ 引起喧哗，引起吵闹

كردن ~ 喧哗，吵闹

قیلوله (*gheyloole*) 〔名〕 午睡

~ خواب 同上

قیلی ویلی ： صبح ~ 黎明

دل كسی ~ زدن (برای) （由于兴奋或某种欲望而引起的）心砰砰跳

قیم (*ghayyem*) 〔名〕 ①保护人，监护人；遗嘱执行人；受委托者②管理孤儿的人

اطفال ~ 儿童监护人

~ دولت 受委托的国家（政府）

قیم (*ghiyam*) 见 قیمت

قیماق (*gheymāgh*) 〔名〕 乳脂

قیمت (*gheymat*) 〔名〕（复 قیم）价格，价值，代价

پرسیدن ~ 询问价格
شدن ~ 被估价，被作价，被定价
این ماشین هزار یوان ~ شد . 这台机器定价为一千元。
(کردن (~ گذاشتن ~ 估价，作价，定价
برویم آن کتاب را ~ کنیم . 我们去问一下那本书的价格。
پیدا کردن ~ 值钱
(روی چیزی گذاشتن (یا گذاردن ~ 定价
قیمتش چند است ؟ 这件东西值多少钱?

قیمت سنج (~ *sanj*) 〔名〕 定价人，作价人，评价人

قیمت گذاری (~ *gozāree*) 〔名〕 定价，作价，评价

قیمت گر (~ *gar*) 同 قیمت سنج

قیمتی 〔形〕 贵重的，珍贵的
~ سنگهای 宝石
~ فلزات 贵重金属(指金、银、白金等)

قیم نامه (*ghayyem-nāme*) 〔名〕 〈法〉监护证，委托书；管理遗产委任状

قیموس 同 کیموس

قیمومت (*gheymoomat*) 〔名〕 ①托管，保护，监护，托养②(一国对另一国的)保护关系
کمیتهٔ ~ سازمان ملل متحد 联合国托管委员会
ناحیهٔ تحت ~ دولت دیگری 托管地
تحت ~ بودن 受…托管

قیمومیت (*gheymoomiyyat*) 同 قیمومت

قیمه (*ghayyeme*) 〔名〕 女保护人，女监护人

قیمه (*gheyme*) 〔名〕 ①碎肉，肉馅②菜刀
(کردن (~ ~ کردن ~ 切碎，痛打
~ و قرمه کردن 做肉饼，打到失去知觉

آخر ~ 最后价格
(اسمی (~ ظاهری ~ 票面价格
اشتراك ~ 预订价格，预约券的价值
بازار ~ 市场价格
بازرگانی ~ 商业价格
تخمینی ~ 估计价格
تمام شدهٔ محصول ~ 主要成本
(ثابت (~ مقطوع ~ 固定价格
جاری ~ 时价
جهانی ~ 国际市场价格
(حقیقی (~ واقعی ~ 真正价格
خرده فروشی ~ 零售价格
دست اول ~ 原价
دمپینگی ~ 倾销价格
رأس المال ~ 成本价格
رقابتی ~ 竞争价格
عمده فروشی ~ 批发价格
مقطوع ~ 固定价格
مندرجه در فهرست ~ 目录价格，价目单定价
واحد ~ 单价
یك کلام ~ 一言为定的价格，不二价
به ~ آب جوی 非常便宜地
به ~ خون پدرش 代价昂贵地
به ~ مناسب 以适当的价格
(به هر ~ شده (به هر قیمتی که شده 不惜任何代价，无论如何
تثبیت ~ ها 稳定物价
~ سطح 物价水平
~ شاخص 物价指数
~ فلزات 贵金属(如金、银、铂等)

为止

قیمه دار 〔形〕 被肉馅塞满的

قیمه شده (～ *shode*) 〔形〕 用（绞肉器等）绞碎了的

قین 〔名〕 肛门

قین (*gheyn*) 〔名〕 仆人，奴隶

قینه (*gheyne*) 〔名〕 ①女仆，使女②女歌手

قیود (*ghoyood*) 见 قید

قیوم (*ghayyoom*) 〔形〕 ①自存的，独自存在的②不变的，永恒的

القیوم 〈宗〉真主，上帝

قیومیت (*ghayyoomiyyat*) 〔名〕 ①自存，独自存在②不变，永恒

قیه (*gheeye*) 〔名〕喊叫，喧嚷

کشیدن ～ 喧哗（通常由于高兴所致）

ک

ك ①波斯文第二十五个字母②加在名词后面，构成指小词，如：پسرك 小男孩，دخترك 小女孩③加在名词后面，表示“轻蔑”的意思，如：شاعرك 蹩脚诗人，مردك 这家伙④加在名词后面，表示“亲热”的意思，如：مامک

کاباره Cabaret〔名〕有歌舞表演的餐馆（或酒吧间）（音译作“卡巴莱”）

کابك (*kābok*)〔名〕①鸟窝，鸟巢②鸽子窝

کابل Cable〔名〕①缆索，钢丝绳②电缆③锚链

　　عايقدار ~ 绝缘电缆

　　فولادی ~ 钢索

کابل (*kābol*)〔名〕喀布尔（阿富汗首都）

کابلج (*kāblej*) 同 کابليج

کابل کشی (*kābol-keshee*)〔名〕敷设电缆

کابلی (*kābolee*)〔形、名〕①喀布尔的②喀布尔人③喀布尔方言④喀布尔舞蹈

　　~ رقص 喀布尔舞蹈

　　~ زبان 喀布尔方言

کابليج (*kābleej*)〔名〕小指，小拇指

کابليچ (*kābleech*) 同 کابليج

کابنه (*kābene*)〔名〕〈口〉眼睛；瞳孔

کابوتاژ Cabotage〔名〕①沿海航行（权）；沿海贸易（权）②国内交通运输权

کابوس (*kāboos*)〔名〕①恶梦；梦魇②灾祸，灾难

　　جنگ ~ 战争的灾难

کابوس زده (~ *zade*)〔形〕为恶梦所扰的，惊梦的

کابوك 同 کابك

کابوی 同 کاوبوی

کابه〔名〕悲痛，悲伤，忧愁

کابيدن (*kābeedan*) 同 کاويدن

کابيله〔名〕捣臼

کابين〔名〕①(订婚的)聘金，彩礼；嫁妆②关于未婚妻将来离婚或丈夫死亡后财产分配的约定

　　خواستن ~ 要聘金，要彩礼

　　دادن ~ 给聘金，给彩礼

　　(بستن ~) كردن ~ 结婚

کابين Cabine〔名〕舱，室，小房间

　　خلبان ~ （飞机）驾驶舱

　　كشتی ~ 船舱

　　هواپيما ~ 机舱

کابين نامه〔名〕婚约书

کابينه Cabinet ①内阁，全体阁员②办公室，秘书处③厕所

　　پزشك ~ 医生办公室

　　وزارت خارجه ~ 外交部办公室

　　وزراء ~ 内阁

کابينه سازی〔名〕组阁

کابينی〔形〕①合法的(指妻子)②聘金的，彩礼的

کاپ Cup〔名〕①杯子②优胜杯，奖杯

　　قهرمانی ~ 冠军奖杯

قهرمانی بردن ～ 获得冠军奖杯

کاپ〔名〕 披肩

کاپت (*kāpot*) 同 کاپوت

کاپتون〔名〕 开普敦（南非）

کاپرولاکتام Caprolactam〔名〕〈化〉已内酰胺

کاپرون〔名〕〈化〉卡普隆

～ جوراب 卡普隆袜子

کاپك (*kāpek*)〔名〕 戈比（苏联辅币单位）

کاپوت Capot〔名〕 ①(机器上的)盖②阴茎套

ماشین ～ 机器整流罩

کاپیتال Capital〔名〕 ①资本②首都，首府

کاپیتالیزم 同 کاپیتالیسم

کاپیتالیست Capitalist〔名〕 资本家，富豪

کاپیتالیستی〔形〕 资本主义的

～ رژیم 资本主义制度

کاپیتالیسم Capitalism〔名〕资本主义

کاپیتان Captain〔名〕 ①船长，舰长②(陆军)上尉；（海军）上校③（球队）队长

کاپیتن 同 کاپیتان

کاپیتولاسیون Capitulation〔名〕 ①领事裁判权②（有条件的）投降，投降条约

کاپیتولاسیونیست Capitulationist〔名、形〕 ①投降主义者②投降主义的

کاپیتولاسیونیسم Capitulationism〔名〕投降主义

کات〔名〕 ①一种大米②〈化〉硫酸盐③槟榔树胶

کبود ～ 〈化〉硫酸铜，胆矾

هندی ～ 〈化〉儿茶酚

کاتابولیسم Catabolism〔名〕〈生〉分解代谢

کاتاپولت (*kātāpoolt*)〔名〕 ①弩炮②弹射器(射击飞机用）

کاتاستروفیسم Catastrophism〔名〕〈地〉灾变说

کاتاکمب (*kātākomb*)〔名〕 ①耶稣教徒的地下避难所，地下经堂②长形地洞

کاتالاز Catalase〔名〕〈生化〉过氧化氢酶

کاتالپسی Catalepsy〔名〕〈医〉强直性昏厥，僵强症，僵住状

کاتالگ (*kātālog*) 同 کاتالوگ

کاتالوگ Catalogue〔名〕（图书或商品的）目录，目录册，目录卡片，价目表

کاتالیتیك Catalytic〔形〕〈化〉催化的

دستگاه ～ 催化装置

کاتالیز Catalyze〔名〕〈化〉催化

کاتالیزور Catalyzer〔名〕〈化〉催化剂

حیاتی ～ 〈生化〉生物催化剂

دستگاه خرد کننده در مجاورت ～ （石油）裂化催化器

کاتالیست Catalyst〔名〕〈化〉催化剂，接触剂

کاتب (*kāteb*)〔名〕（复 کتبه ، کتاب）①作家，作者②文书，秘书，书记③抄写员

شرع ～ 公证人，公证员

فلك ～ 〈喻〉水星

کاتبی I〔名、形〕 ①写作，誊写②文书工作，秘书工作③作家的，文书的，秘书的

کاتبی II〔名〕 一种短袖衫

کاتد Cathode〔名〕〈电〉阴极，负极（电源、电子管或电表等工作时电位较低的一个电极）

کاتدیك (*kātodeek*)〔形〕 阴极的，负极的

اشعهٔ ～ (پرتو ～) 〈理〉阴极射线

کاترپیلار Caterpillar〔名〕 履带拖拉机（或牵引车）

کات کبود (*kātkabood*)〔名〕 胆矾，硫酸铜

کاتگوری Category〔名〕 ①种类，部属，类目

②范畴

کاتلیك (*kātoleek*) 同 کاتولیک

کاتلیك (*kātleek*) 〔名〕 行军锅，小锅

کاتم (*kātem*) 〔名、形〕①隐藏的(人)②秘密的

کاتم الاسرار (*kātemol-asrār*) 〔名、形〕 ①守口如瓶的人②掌握一切秘密的（指真主）

کاتماندو 〔名〕 加德满都（尼泊尔首都）

کاتود 同 کاتد

کاتودیك 同 کاتدیك

کاتوره 〔形〕 ①头晕的②愕然的，不知所措的③烦躁不安的④头痛的

کاتوزی 〔形、名〕（复 کاتوزیان）①信神的，虔诚的（人）②祭司

کاتولیسیسم Catholicism 〔名〕 天主教的教义（或信条等）

کاتولیك Catholic 〔名〕 天主教，天主教徒

~ طریقت 天主教的教义

کاتولیکی 〔形〕 天主教的

کاته گوری 同 کاتگوری

کاتیون Cation 〔名〕 〈化〉阳离子，正离子

کاثر (*kāser*) 〔形〕 很多的

کاج I 〔名〕 ①松，松林②〈植〉冷杉

~ سال نو (~ نوئل) 新年枞树

~ سیاه 奥地利黑松，落叶松

~ برگ 松叶

~ جنگل 松林

~ چوب 松木

~ قیر 松焦油

~ میوهٔ 松果

کاج II 〔形〕 斜眼的，斜视的

کاج III 〔名〕 ①掴，拍，耳光②手枪

~ خوردن 被人打后脑勺，挨耳光

~ زدن 打别人后脑勺，打耳光

کاج IV 同 کاش I 条

کاجستان (*kājestān*) 〔名〕 松林

کاجکی (*kājkee*) 同 کاشکی

کاجوره 同 کاجیره

کاجی 〔形〕 ①松树的；松树般的②〈解〉松果腺的

کاجیره 〔名〕 〈植〉野藏红花

کاچار 〔名〕 家具，陈设

کاچال 同 کاچار

کاچك (*kāchak*) 〔名〕 ①头顶，顶端②发缝

کاچکینه 〔名〕 喜鹊

کاچوره 同 کاجیره

کاچول 〔名〕 扭摆臀部的舞蹈

کاچه 〔名〕 ①下腭，下巴②高兴，愉快

کاچی 〔名〕 一种用面粉、白糖和各种调味品制成的粥

~ به از هیچ است . 〈谚〉有总比没有好。

کاچیره 同 کاجیره

کاخ 〔名〕 ①宫殿，大厦，大楼②塔

~ " تین ان من " 天安门城楼

~ دادگستری 司法部大楼

~ سفید 白宫（美国总统府）

کاخر I (*kākher*) 〔名〕麦锈病

کاخر II که آخر 的缩写形式

کاخه 同 کاخر I 条

کاد 〔名〕 ①贪心，贪婪，贪欲②〈植〉合欢(属)

کادانس (*kādāns*) 〔名〕舞曲的节奏

کادت (*kādet*) 〔形、名〕 ①立宪民主党的②立宪民主党党员

کادر Cadre 〔名〕 ①干部，职员②骨骼，架子

③镜框，相框

دانشگاه ~ 大学行政人员

سابقه دار (نو) ~ （新）老干部

های درجات مختلف ~ 各级干部

کادمیم Cadmium 〔名〕 〈化〉镉

کادو Cadeau 〔名〕 礼物，礼品

کادی 同 کاد

کاذب (*kāzeb*) 〔形、名〕(复 کاذبین) ①假的，虚伪的，不真实的②撒谎的，造谣的 ③撒谎者，造谣者

~ اشتهای 假饿

~ پیغمبر 假先知

~ شاهد 假证人

~ شخص 虚伪的人

~ صبح 假黎明（即凌晨三时后的天空泛白）

~ مارکسیسم 假马克思主义

ما باید همراهان ~ را از دوستان واقعی تشخیص دهیم. 我们要区分真假朋友。

کاذبانه 〔形、副〕 假的（地），虚伪的（地），不真实的（地）

~ اظهارات 虚假的声明

کار I 〔名〕①劳动，工作②行动，行为③事情，事务；职业④关系，联系⑤效果，效率⑥战斗，厮杀

اجتماعی ~ 社会劳动

از روی نقشه ~ 按计划工作

اضافی ~ 〈经〉剩余劳动

بدنی (~ جسمی ، ~ جسمانی) ~ 体力劳动

بسته (~ گره خورده) ~ 棘手的工作

بیمزد ~ 无偿劳动

بیهوده ~ 无益的劳动

دستی ~ 手工劳动

روزمزد ~ 散工，临时工

علمی ~ 科学工作

عملی ~ 实际工作

فکری (~ دماغی ، ~ ذهنی) ~ 脑力劳动

فوری ~ 急事

معده ~ 胃的功能

مورد لزوم اجتماع ~ 〈经〉社会必要劳动

های متفرقه ~ 包工，散工

~ اهل 会干活的人

~ روز 劳动日

سوار به ~ (مسلط بر ~) （专心）工作着，忙碌着

~ واحد 〈理〉功的单位

~ وزارت 劳动部

آراستن (~ برآراستن) ~ 安排工作

از ~ افتادن 停止工作，失去工作能力

چشمش از ~ افتاده است. 他的眼睛瞎了。

این پیر مرد از ~ افتاده است. 这位老人已失去工作能力。

به ~ افتادن 开始工作

به ~ آمدن 有用，适用

پند او در این مورد به ~ آمد. 他的忠告在这里正适用。

روی ~ آمدن 主管工作，上台

به ~ انداختن 开动，掌握（机器），使用

فردا این ماشین به ~ انداخته میشود. 这台机器明天将开始使用。

به ~ آوردن 使用（某物）

به ~ بردن (یا بستن) 采用，使用，运用，实行

干掉某人
فرمودن ~ 发号施令，发指示
کردن ~ 劳动，工作；（机器等）运行；产生效果，赚钱
او برای تعمیر این دستگاه امروز ده ساعت ~ کرده است . 今天他为了修理这台机器连续工作了十小时。
ساعت او خوب ~ نمیکند . 他的表走得不准。
شکمش ~ نکرد . 他大便不通。
انتقاد ~ خود را کرد . 批评产生了效果。
این یك جفت کفش بیش از سه سال ~ میکند . 这双鞋至少能穿三年。
امروز چقدر ~ کردید ؟ 今天你收入多少？
نکردهای را کردن ~ 开辟新工作，开辟新天地
پیدا کردن ~ 找工作，找职业
کسی را چاق کردن ~ 帮助某人
را پخته کردن ~ 深思熟虑
~ را دایر کردن (~ به جریان انداختن) 把工作开展起来
از زیر ~ شانه خالی کردن 〈口〉不卖力，磨洋工
(از) کشیدن ~ 剥削（某人）
را آسان گرفتن ~ 把事情看得简单
را سخت گرفتن ~ 认真对待某事
گذاشتن ~ 安上，装上，设置
در را ~ گذاشتند . 他们安装上大门。
~ کسی را گشودن (~ را راه انداختن) 为某人解决困难
در حین انجام ~ مردن 以身殉职，因公死亡
به ~ کسی نداشتن ~ 袖手旁观

او در مقالهٔ خود واژههای سادهای به ~ برده است . 他的文章用词朴实。
از پیش بردن ~ 推动某项工作
امروز دیگر تهدیدهای توخالی کاری از پیش نمیبرد . 今天空洞无物的威胁言词无济于事。
را بسر بردن ~ 完成某件工作
را بالا بردن ~ 推动工作
به ~ پرداختن 开始工作
تراشیدن ~ （因无事）找些事干
به ~ چسبیدن 卖力地干某种工作
به ~ خوردن 有用
این کلنگ به ~ نمیخورد . 这把镐没有用了。
دست کسی دادن ~ 为某人制造困难
او ~ دستتان خواهد داد . 他会给你带来麻烦的。
داشتن ~ 忙碌；与…有关
امروز خیلی ~ دارم . 今天我很忙。
حالا با شما ~ دارم . 现在我有事找你。
این حادثه کاری به آن ندارد . 这件事与那件事无关。
مرا با او کاری نیست . 我跟他毫无牵扯。
از ~ در آمدن 成为，变成
وی کارگربسیارخوبی از ~ درمیآید . 他将成为一个很好的工人。
به ~ رفتن 被使用，被运用，被实行
همه ابزارها به ~ رفته است . 一切工具都使用过了。
سر ~ رفتن 上班去
را برهم زدن ~ 打乱某项工作
~ کسی را ساختن (~ کسی را تمام کردن)

. از ~ گذشت ~ 〈谚〉事已如此，无法挽回。

. هر بز نیست خرمن کوفتن ~ 〈谚〉并不是每只羊都会打场。

. نشد ندارد ~ 〈谚〉世上无难事。

. نیکو کردن از پر کردن است ~ 〈谚〉熟能生巧。

~ را که کرد ؟ آنکه تمام کرد ! 〈谚〉善始善终，才算大功告成。

کاری بکن بهر ثواب ، نه سیخ بسوزد نه کباب 〈谚〉秉公行事，处事公正

. دل است خشت و گل نیست ~ 这是细致活儿，不是粗活。

. یك شاهی و صد دینار نیست ~ 这不是件微不足道的事。

. بجان و کارد به استخوان رسید ~ 事情到了生死关头。

کارش ساخته است. (کارش تمام است ؛ کارش خراب شد .) 〈口〉他完蛋了。

. کاری ندارد 这没什么了不起。

~ امروز به فردا میفکن. (یا نینداز) 〈谚〉今日事今日毕。

. کارش بالا گرفت 他的事业大有进展。

. کارم باو افتاد 我的事取决于他了。

. این ~ از دست او بر میآید 他干得了这件事。

. او مرد این ~ نیست 他不能胜任这项工作。

. این ~ از او ساخته نیست 这事他干不了。

. سرش توی ~ است 他是知内情的。

~ بجائی رسید که . . . 事情发展到这个地步，以致于…

. ~ بجای باریك رسید 事情难办了。

. کارم گره خورد 我的事遇到麻烦了。

. ~ ها روبراه است 工作有了头绪了。

. ~ قلم را شمشیر نمیکند 〈谚〉剑代替不了笔。（比喻光动武不行）

. ~ نباشد زرنگ است 没有活儿的时候他最能干。

. کاریکه نکو نشد ، نکو شد که نشد 坏事没发生是再好不过的了。

~ ها نیکو شود اما به صبر 〈谚〉只要功夫深，铁杵磨成针。

ماشین تحریر را چه ~ کردید ؟ 你把打字机弄到哪里去了？

مگر من چه کاری کردم ؟ 难道我做了什么不对的事？

~ کردن خر ،خوردن یابو 〈谚〉驴干活而驮马得食。（比喻劳而不得）

کار Ⅱ①کاشتن的根②可做构词后缀，如：غله ~ ، پنبه ~ 等

کارابزار (*kār-abzār*) 〔名〕 工具

. کار از ~ پیش میرود 有了工具才能干活。

کاراbین Carabine 〔名〕 卡宾枪

کاراته 〔名〕 日本的一种徒手自卫武术

کار آزما(ی) (*kār-āzmā*) 同 کار آزموده

کار آزمائی 同 کار آزمودگی

کار آزمودگی (~ *āzmoodegee*) 〔名〕 有经验，熟练，老练

کار آزموده 〔形〕 有经验的，熟练的，老练的

کار آفرین (~ *āfareen*) 〔名〕 〈宗〉造物主（指真主）

کاراکاس 〔名〕 加拉加斯（委内瑞拉首都）

کاراکتر Character 〔名〕 ①（事情的）特性，

性质，特征②（人的）性格，品质

کار آگاه 〔形、名〕 ①精通业务的，熟练的，行家的，有经验的②暗探，特务，侦探

کار آگاهی 〔名〕 ①精通业务，业务熟练，经验丰富②特务机关，秘密警察局

کار آگهی (*kār-āgahee*) 同 کارآگاهی

کار آمد (~ *āmad*) 〔形〕 ①懂行的，行家的②有益的，有用的，合适的③必要的，必需的④敏捷的，干练的

کار آمدنی (~ *āmadanee*) 〔名〕 有益，有用

کار آمدی (~ *āmadee*) 〔名〕 效能，功效

کارامل (*kārāmel*) 〔名〕 夹心糖果

کار آموز 〔名、形〕 ①学徒，徒工，学生②有经验的，能干的

کار آموزی 〔名〕 见习，学习

～ کانون 教养所（院）

کردن ～ 见习，学习

کارائیب 〔名〕 加勒比

～ دریای 加勒比海

کاربار (*kārbār*) 同 کاروبار

کاربافك (*kārbāfak*) 〔名〕 蜘蛛

کاربان (*kārbān*) 同 کاروان

کاربر (*kār-bor*) 〔形〕 能干的，干练的，能办事的

کار برد (~ *bord*) 〔名〕 使用，应用，可用性

کاربرداری (~ *bardāree*) 〔名〕 契约，合同，成交

کاربری (~ *boree*) 〔名〕 能干，干练，能办事

کاربن 同 کربن

کار بند (*kār-band*) 〔形〕 ①使用的，实行的②服从的

شدن ～ 使用，实行

کار بندی 〔名〕 ①使用，利用②驯服，顺从

کار بنیت Carbonite 〔名〕 碳质炸药，硝酸甘油

کاربوراتور Carburateur 〔名〕 ①〈机〉汽化器，蒸发器②〈化〉增碳器③渗碳器，渗碳剂

کاربیت 同 کاربید

کاربید Carbide 〔名〕 碳化物

کلسیم ～ 〈化〉碳化钙，电石

کاربین (*kār-been*) 同 کارشناس

کاربینول Carbinol 〔名〕 〈化〉甲醇

کاربینی (*kār-beenee*) 同 کار شناسی

کارپخته (~ *pokhte*) 〔形〕 有经验的，熟练的，经验丰富的，老练的

کارپرداز (~ *pardāz*) 〔名〕 ①经营者，管理人，管理后勤工作的，军需官②领事

کارپرداز خانه 〔名〕 领事馆

کارپردازی 〔名〕 ①经营，管理②后勤部门，军需事务③领事职权

کار پژوه (~ *pazhooh*) 〔名〕 检查者，视察员

کارپل Carpele 〔名〕 〈植〉心皮，果片

کارپیچ (*kārpeech*) 〔名〕 ①包裹，包布②一包物品

کارپیش بر (*kār-peesh-bar*) 同 کاربر

کارت Carte 〔名〕 ①卡片，名片②纸牌，扑克牌

انتخاباتی ～ 选票

خبرنگاری ～ 记者采访证

دانشجویی ～ （大学）学生证

دعوت ～ 请柬，请帖

عضویت ～ 会员证

ویزیت ～ 名片

(گذاشتن ~) دادن ～ 留下名片

سفید دادن ～ 给予…行动自由

کارتاژ (*kārtājh*) 〔名〕 〈史〉（北非）迦太基

کارت پستال (*kārt-postāl*) 〔名〕 明信片

کارتر (*kārter*) 〔名〕 (内燃机的)曲轴箱,齿轮箱

کارتراشی (*kār-tarāshee*) 〔名〕 (因无事)找事干

~ کردن 同上

کارتل Cartel 〔名〕 ①〈经〉卡特尔(资本主义垄断企业)②挑战书,决心书③交战国交换俘虏的协议

کارتن (*kārtan*) 〔名〕 蜘蛛

کارتن Carton 〔名〕 ①硬纸板②硬纸板盒,文件夹,卷宗

کارتنك (*kārtanak*) 同 کارتن (*kārtan*) 条

کارتوگرافی Cartography 〔名〕 制图学,制图法

کارتونك (*kārtonak*) 〔名〕 蜘蛛

~ بستن (~ گرفتن) 被蜘蛛缠住

کارث (*kāres*) 〔形〕 引人悲痛的

کارجو(ی) (*kār-joo*) 〔名〕 找工作的人

کارچاق کن (~ *chāgh-kon*) 〔名〕 经纪人,中介人,生意人,假公济私者

کارچاق کنی 〔名〕 ①中介,介绍交易②帮助,支持③假公济私,营私舞弊

کار چوب 〔名〕 木制的机床

کارخانجات (~ *khānejāt*) 见 کارخانه

کارخانچی (~ *khānechee*) 同 کارخانه دار

کارخانه 〔名〕 (复 کارخانجات) 工厂,作坊

~ ابریشم تابی 缫丝厂

~ اتومبیل سازی 汽车厂

~ اسلحه سازی 兵工厂

~ آهن گدازی (~ آهن ذوب کنی) 炼铁厂

~ باروت سازی 火药厂

~ برق 发电厂

~ برق آبی 水力发电厂

~ برنج پاك کنی 碾米厂

~ پارچه بافی 织布厂

~ پشم بافی 毛织厂

~ پشم ریسی 毛纺厂

~ پنبه پاك کنی 净棉厂,轧棉厂

~ تعمیرات (~ تعمیر) 修配厂

~ تفنگ سازی 枪支厂

~ جوراب بافی 织袜厂

~ چرم سازی 制革厂

~ چوب بری 锯木厂

~ چیت سازی 印花布厂

~ حروف ریزی 铸字厂

~ ذوب آهن 钢铁厂

~ رنگ ریزی 印染厂

~ روغن کشی 榨油厂

~ ساعت سازی 钟表厂

~ شمع ریزی 蜡烛厂

~ صابون پزی 肥皂厂

~ فشنگ سازی 子弹厂

~ فلز سازی 冶金厂

~ فلك 〈喻〉天空,太空

~ فولاد سازی 炼钢厂

~ قالی بافی 地毯厂

~ قند ریزی (~ قند سازی) 糖厂

~ کاغذ سازی 造纸厂

~ کبریت سازی 火柴厂

~ کشتی سازی 造船厂

~ کفاشی 鞋厂

~ مختلط 联合企业,综合性工厂

~ نخ ریسی 纺纱厂

~ نساجی 纺织厂

صاحب ~ 厂主

کارخانه چی 同 کارخانه دار

کارخانه دار 〔名〕 厂长，厂主，企业主

کارخانه داری 〔名〕 管理工厂，经营企业

~ کردن 同上

کارد (*kārd*) 〔名〕（有柄的）小刀，菜刀

~ جراحی 外科手术刀

~ سربیز 餐刀

~ قصابی 屠刀，宰牲刀

~ قلم 铅笔刀

~ کاغذ بری 裁纸刀

~ کند 钝刀

~ مطبخ 菜刀

~ و چنگال 刀叉（西餐餐具）

~ جای （餐）刀架

مثل ~ و پنیر بودن 水火不相容（或：势不两立）

~ خوردن 挨刀刺

با کسی ~ وکاردکشی داشتن （与某人）剑拔弩张，势不两立

~ کشیدن 拔刀威胁，用刀刺

~ دستهٔ خودش را نمی برد . 〈谚〉刀不砍刀把，兔子不吃窝边草。

~ باستخوان رسید . 〈谚〉忍无可忍。

کاردش بزنی خونش در نمیآید . 扎一刀他都不出血。（比喻某人十分愤怒）

کاردار (*kārdār*) 〔名、形〕 ①参赞②忙的，忙碌的，有工作的

~ موقت 临时代办

کارداران فلك (*kārdārāne-falak*) 〔名〕 七大行星

کارداری (*kārdāree*) 〔名〕 处理事务

کاردان I (*kārdān*) 〔形、名〕 ①精通业务的，内行的，熟练的，有经验的②内行，行家

~ فلك 水星的别称

کار را به ~ باید سپرد . 〈谚〉办事找内行。

کاردان II 〔名〕 〈技〉万向轴

کاردانی 〔名〕 精通业务，内行，熟练，有经验

کارد تیزکن (*kārd-teez-kon*) 〔名〕 ①磨刀人②磨刀石

کار درمانی (*kār-darmānee*) 〔名〕 〈医〉职业疗法

کارد زن (*kārd-zan*) 〔名〕 执刀搏斗者

کارد زنی 〔名〕 执刀搏斗

کارد ساز 〔名〕 制刀工人

کارد سازی 〔名〕 制刀业

کارد کش (~ *kesh*) 〔名〕 拔刀威胁的人；流氓，暴徒

کارد کشی 〔名〕 拔刀威胁，持刀行凶，流氓行为

کاردوانك (*kārdavānak*) 〔名〕 〈口〉蜘蛛网，蛛丝

کاردوست (*kār-doost*) 〔形〕 勤劳的，热爱劳动的

مردم چین ~ و شجاعند . 中国人民是勤劳勇敢的人民。

کاردوستی 〔名〕 勤劳，热爱劳动

کاردگر (*kārd-gar*) 同 کارد ساز

کار دهنده (*kār-dehande*) 〔名〕 雇主，企业主

کاردی (*kārdee*) 〔名、形〕 ①一种晚熟的大杏②要宰的，要杀的；挨刀的

~ گاو 要宰的牛

~ کردن 割肉，切肉；持刀行凶

کاردیا Cardia 〔名〕 〈解〉贲门

کاردینال Cardinal 〔名〕 （天主教）红衣主教

کاردیده (*kār-deede*) 〔形〕 有经验的，经验丰富的

کاردیدگی (~ *deedegee*) 〔名〕 富有经验，经验丰富

کاردیوگراف Cardiograph 〔名〕 心动描记器

کارران (*kār-rān*) 同 کاردان

کارراه انداز (*kār-rāh-andāz*) 同 کارچاق کن

کارراه اندازی 同 کارچاق کنی

کاررس (~ *ras*) 〔形〕 肯帮忙的

کاررو (~ *ravā*) 〔形〕 有用的，有效的

کاررواٸی (~ *ravā-ee*) 〔名〕 有用，有效

کارزار (*kārzār*) 〔名〕 战斗，战役，厮杀

　~ میدان 战场

کار زارگاه (~ *gāh*) 〔名〕 战场

کار زاری 〔形、名〕 ①英勇的，骠悍的②勇士

کار ساختگی (*kār-sākhtegee*) 同 کارسازی

کارساز 〔形、名〕 ①寻找办法的，解决问题的，帮助别人的②〈喻〉真主

کارسازی 〔名〕 ①支付，付清②使用，雇佣③帮助

　~ شدن 被支付，被付清

　وجه مزبور در ظرف یکماه ~ خواهد شد. 上述款项于一个月内付清。

　(~ داشتن) ~ کردن 支付，付清；使用，雇佣；解决问题

کارسان (*kārsān*) 〔名〕 ①工场，车间，作坊②柜，橱③经历，阅历

کارست Karst 〔名〕 〈地〉岩溶，水蚀石灰岩地区（音译：喀斯特）

کارستان (*kārestān*) 同 کارسان

کارسنج I (*kārsanj*) 〔形〕 富有经验的，熟练的

کارسنج II 〔名〕 测功计

کار شکن (*kār-shekan*) 〔名〕 ①工贼，破坏罢工者②怠工者③挑拨是非者

کارشکنی 〔名〕 ①破坏罢工②怠工③挑拨是非

　~ کردن 同上

کارشناس (~ *shenās*) 〔名〕 专家，行家，懂行者，精通业务的人

کار شناسی 〔名〕 懂行，精通业务

کارفرما (~ *farmā*) 〔名〕 ①雇主，企业主②工头，监工③指挥者

کارفرماٸی 〔名〕 ①指挥，发号施令②管理工作，管理企业

کارکرد (~ *kerd*, ~*kard*) 〔名〕 ①已完成的工作②工作；行为

کار کرده (~ *karde*) 〔形〕 ①用旧了的，陈旧的②有经验的，熟练的

کار کشتگی (~ *koshtegee*) 〔名〕 有经验，熟练

کارکشته 〔形、名〕 ①有经验的，熟练的②老手

کارکن I (*kār-kon*) 〔形、名〕 ①〈医〉畅通的②泻药

　~ خوردن 服泻药

کارکن II 〔名、形〕 ①劳动者，工作者②勤劳的，勤奋的；结实的

　پارچهٔ ~ 结实的料子

　زن ~ 勤劳的妇女

کارکنان (*kār-konān*) 〔名〕 工作人员

　~ دولت 政府工作人员

کارکیا (*kārkiyā*) 〔名〕 ①企业主，管理者②统治者；国王

کارکیاٸی 〔名〕 统治，管理工作

کارگاه (*kār-gāh*) 〔名〕 ①车间，作坊，工作地点②〈喻〉天空，太空

　~ تعمیر 修配车间

　~ راه آهن 机车库

　~ فلك 天空，太空

　~ ماشین 金工车间

　~ نقاش 画室

کارگذار (*kār-gozār*) 〔名〕 ①代理人，代理商，企业驻某城市的代理人②〈史〉伊朗外交部负责和外国使领馆联络的官员

کارگذاری 〔名〕 ①（银行或企业的）代理处，代理机构②〈史〉伊朗外交部负责和外国使领馆联络的官员职务

کارگر (*kārgar*) 〔名、形〕 ①工人，劳动者②有效的，发生作用的

~ بی کفایت 不熟练工人

~ دوره گرد 流动工人

~ روزمزد (~ روزکار) 临时工

~ صنعتی 产业工人

~ کشاورزی 农业工人

~ عرشهٔ کشتی 舱面水手

~ ماهر 熟练工人

~ نمونه 劳动模范

~ طبقهٔ 工人阶级

~ بودن 对…发生作用，对…有影响

~ شدن (~ افتادن ، ~ آمدن) 有效，起作用

تهدید و فشار به ما ~ نخواهد شد. 威胁和高压对我们来说是不起作用的。

دوا ~ شد. 药见效了。

کارگردان (*kār-gardān*) 〔名〕 ①头目，头子②掌管事务者③导演

دو ابر قدرت ~ تمام آشوبهای جهان هستند. 两个超级大国是世界不安宁的总根源。

کارگردانی 〔名〕 ①掌管工作，掌管事业②担任导演工作

~ کردن 同上

کارگری (*kārgaree*) 〔形〕 工人的，工人阶级的

~ جنبش 工人运动

کار گریز (*kār-goreez*) 〔名〕 懒汉，游手好闲的人，躲避工作的人

کارگریزی 〔名〕 偷懒，逃避工作

~ کردن 同上

کارگزار (*kār-gozār*) 同 کارگذار

کارگزاری 同 کارگذاری

کارگزین (~ *gozeen*) 〔名〕 人事工作负责人

کارگزینی 〔名〕 人事工作

~ ادارهٔ 人事局，人事处

کارگشا (~ *goshā*) 〔名〕 ①救济者，救助者，解决别人困难者②中间人

کارگشائی 〔名〕 救济，救助，解决别人的困难

~ بانک 借贷银行

~ بنگاه 当铺

~ مؤسسهٔ 救济署

کارگه (~ *gah*) 同 کارگاه

کارگیر 〔名〕 ①接受工作者②监督人，工头，指挥者

~ بنا 造房用的石头

کارمایه (*kār-māye*) 〔名〕 能，能量

~ حرارتی 热能

~ شیمیائی 化学能

~ مکانیکی 动能，机械能

~ نوری 光能

کارمزد (~ *mozd*) 〔名〕 工资，工钱

کارمزدی 〔名〕 零工，短工

کارمن Carmine 〔名〕 ①洋红，胭脂红②洋红色

کارمند (*kār-mand*) 〔名〕 职员，雇员，工作人员

~ تحت آزمایش 见习人员，试用人员

~ جزء (~ دون رتبه) 低级职员

دولت ~ 政府工作人员

عالی رتبه ~ 高级职员

علمی ~ 科学工作人员

کارمندی 〔名〕 当职员，当雇员，当工作人员

کارناآزمودگی (~ *nā-āzmoodegee*) 〔名〕 没有经验，缺乏经验

کارنا آزموده 〔形〕 没有经验的，缺乏经验的

کارنادیدگی (~ *nādeedegee*) 同 کارنا آزمودگی

کارنادیده 同 کارنا آزموده

کارنامه (*kārnāme*) 〔名〕 ①记分册，成绩本②（工人的）劳动报表③履历表，纪录

تحصیلی ~ 成绩本

کارنامه خوان (~ *khān*) 〔名〕 ①讲童话故事的人②朗诵"王书"者

کارناوال Carnaval 〔名〕 〈宗〉（基督教的）嘉年华会，狂欢节

کارنتینا Quarantine 〔名〕 ①隔断②检疫，检疫所

کارنجك (*kāranjak*) 〔名〕 一种大的青黄瓜

کارنده (*kārande*) 〔名〕 ①播种者，耕种者②分配工作的人，工作者

کارندیده (*kār-nadeede*) 同 کارناآزموده

کارنگ (*kārang*) 〔形、名〕 ①能说会道的，油腔滑调的②高兴的人

کارنوتیت Carnotite 〔名〕 钒酸钾铀矿

کارنه Carnet 〔名〕 小本子，小记事本

کاروان (*kārvān*) 〔名〕 商队

اتوموبیل ~ 汽车队

شادی ~ 〈宗〉嘉年华会

شتر ~ 骆驼队

کشتی ~ 船队

موتوری ~ 汽车的长列，汽车队（列）

از ~ نگسستن ~ 川流不息，络绎不绝

کاروان خانه 同 کاروانسرا

کاروان رو (*kārvān-row*) 〔名〕 商队所经之道

راه ~ 商道

کاروان زن (~ *zan*) 〔名〕 强盗

کاروان سالار 〔名〕 商队首领

کاروان سالاری 〔名〕 商队首领的职务

کاروان سرا (ی) (~ *sarā*) 〔名〕驿站，驿馆，小旅馆

کاروان سرادار 〔名〕 驿站站长，小旅店老板

کاروان سراداری 〔名〕 管理驿站，经营旅店

کاروان شکن (~ *shekan*) 同 کاروان زن

کاروانك (*kārvānak*) 〔名〕 〈动〉鹤

کاروان کش (*kārvān-kosh*) 〔名〕 〈天〉天狼星

کاروان کش (~ *kash*) 同 کاروان سالار

کاروان گاه (~ *gāh*) 同 کاروان سرا

کاروانی 〔形、名〕 ①商队的②商队成员

کاروبار (*kāro-bār*) 〔名〕 职业，事业，事务，工作

شما چطور است ؟ ~ 你的情况如何?

او خوب است . ~ 他的日子过得不错。

کاروتن Carotene 〔名〕 〈生化〉胡萝卜素；叶红素

کاروتنوید Carotenoid 〔名〕 〈生化〉类胡萝卜素

کارورز (*kār-varz*) 〔名〕 见习生，实习生（多指医科）

کارورزی 〔名〕 见习，实习

کاروژول (*kār-vajhool*) 〔名〕 监工，工头

کاروسل (*kāroosel*) 〔名〕 旋转木马

کاروکرد (*kāro-kard*) 同 کاروبار

کاروکیا (*kāro-kiyā*) 同 کارکیا

کاروکیائی 同 کارکیائی

کارومکار (*kāromakār*) 〔名〕 轮休耕作的土地

کاره I 〔名〕①身上背的东西（指柴、草等）②背包

کاره Ⅱ 〔形〕 ①做事的，干活的，有职业的②波斯语的一种后缀，表示"职务"的意思

همه ~ و هیچ ~ 杂而不精的人

پدر شما چه ~ است ؟ 你父亲是干什么的？

من اینکاره نیستم . 我不是干这行的。

کاره (*kāreh*) 〔形〕 厌恶的，讨厌的，嫌弃的

کاره المنظر (*kārehol-manzar*) 〔形〕 面目可憎的，长期使人讨厌的

کاری 〔形、名〕 ①有效的，起作用的②致命的，致死的③能干的，干练的④勇士，斗士⑤可做构词后缀，如：~ درخت ، ~ پنبه 等

~ زخم 致命伤

~ زهر 剧毒

~ ضربات 致命的打击

~ شدن 产生效果，起作用

اقدام من ~ شد . 我的努力起了作用。

کاریابی (*kār-yābee*) 〔名〕 找职业

~ بنگاه 职业介绍所

~ سازمان （资本主义国家工会举办的）职业介绍所

کاریدن (*kāreedan*) 同 کاشتن

کاریر Career 〔名〕 ①职业，专业②生涯，经历

کاریریست Careerist 〔名〕 野心家，追求名利者

~ بورژوائی 资产阶级野心家

کاریریسم Careerism 〔名〕 野心，追求名利，利欲薰心

کاریز 〔名〕 地下灌渠，暗沟，坎儿井

کاریز کن (*kāreez-kan*) 〔名〕 修地下渠的人

کاریز کنی 〔名〕 建造地下灌渠

کاریکاتور Caricature 〔名〕 漫画，讽刺画

~ کشیدن 画漫画

کاریکاتور ساز 同 کاریکاتوریست

کاریکاتوری 〔形〕 讽刺画的，滑稽的

کاریکاتوریست Caricaturist 〔名〕 漫画家

کاریگر (*kāreegar*) 同 کارگر

کاریگری 同 کارگری

کاز 〔名〕 洞穴，窑洞，窝棚，草房

کازار 〔名〕 桃（实）小象虫

کازابلانکا 〔名〕 卡萨布兰卡（摩洛哥）

کازه 同 کاز

خانه ام ~ باشد دلم تازه باشد . 身居寒舍，怡然自得。

کازینو Casino 〔名〕 娱乐场，赌场

کازیه (*kāziye*) 〔名〕 （放文件的）盘子，小抽屉

کازئین Casein 〔名〕 〈生化〉酪素，酪蛋白

کاژ Ⅰ 同 کاج Ⅰ条

کاژ Ⅱ 〔形〕 斜眼的，斜视的

کاژره (*kājhore*) 同 کاجیره

کاژه 同 کاز

کاژیره 同 کاجیره

کاس Ⅰ 〔形〕 ①弯的，弯曲了的②忍受不住的，承受不住的

~ عدسی 凸透镜

~ شدن 变弯

~ کردن 弄弯，承受不住，忍不住

کاس Ⅱ 〔名〕 ①鼓，大鼓②猪

~ موی 猪毛

سر کسی را ~ کردن 〈口〉愚弄别人，喋喋不休地闲扯

کاس Casse 〔名〕 ①杯子②（印刷厂的）活字盘

کأس (*ka's*) 〔名〕 （复 کئوس ）大高脚杯

کاسانه 〔名〕 ①绿啄木鸟②一种麻雀

کاسب (*kāseb*) 〔名、形〕（复 کسبه）①小商人，小商贩，店主，零售商②赢利者

سرگذر（~ دوره گرد）~ 流动小贩

کاسبرگ (*kāsbarg*) 〔名〕〈植〉花托，花叶，苞片；嫩叶

کاسب کار (*kāseb-kār*) 〔名〕 小商人，小商贩

کاسبه (*kāsebe*) 同 کاسب

کاسبی (*kāsebee*) 〔名〕 ①小买卖，小额交易，小生意②行业，手艺，活儿（职业）③收入，工钱

~ کردن 做小买卖，做小生意

کاست (*kāst*) 〔名〕 ①减少，缩小，减低②损失③谎话，谎言

بی کم و ~ 不减少地，原原本本地

قطعنامه های کمیتهٔ مرکزی حزب بی کم و ~ برای مردم خوانده شده‌است. 党中央的决议已经原原本本地传达到人民群众中去了。

~ گرفتن 减小，变弱

کاست Cassette〔名〕①〈摄〉（照相软片的）暗盒②暗盒式狭带录音带盘

کاستانیت Castagnette 〔名〕〈乐〉响板（一副木或象牙制的圆形凹板，用手指拍合，作为音乐或舞蹈的伴奏器）

کاستر Castor 〔名〕〈动〉海狸

کاستکار (*kāstkār*) 〔名〕 说谎的人，骗子

کاستن (*kāstan*) 〔动〕 （根 کاه）减少，减小；减低；减去

از جان کسی ~ 折磨某人，损害某人健康

از وخامت اوضاع زندگی ~ 减轻生活负担

این عمل از شهرت او کاست . 这个行动有损他的名声。

کاستنی (*kāstanee*)〔形、名〕①有减少倾向的，有减小倾向的，减去…的②减数

کاستور Castor 〔名〕〈植〉蓖麻

کاسته (*kāste*) 〔名、形〕 ①〈数〉被减数②被减少的，被减去的

کاستی 同 کاست (*kāst*)

کاسج (*kāsoj,kāsej*) 〔名〕 豪猪，刺猬

کاسجوك (*kāsjook*) 同 کاسج

کاسد (*kāsed*) 〔形〕 ①停滞的，萧条的②滞销的③不值钱的，不中用的

~ بازار 萧条的市场

~ کالای 滞销品

کاسر (*kāser*) 〔形、名〕（复 کواسر）①粉碎性的②〈理〉折射的③打碎者，粉碎者

کاسر الحجر (*kāserol-hajar*) 〔名〕 〈植〉虎耳草

کاسك Casque 〔名〕 钢盔，头盔

کاسك (*kāsak*) 〔名〕 小碗，小杯

کاسکت Casquette 〔名〕 大盖帽，鸭舌帽

کاسکینه (*kāskeene*) 同 کاسانه

کاسمو (*kāsmoo*)〔名〕①猪鬃②（动物的）须

کاسنی (*kāsnee*) 〔名〕 〈植〉菊苣，菊苣属植物

زرد ~ 蒲公英

صحرائی ~ 粉苞菊

کاسه〔名〕 ①碗，钵，杯②陷下的地方③（龟的）甲、壳④（弦乐器的）共振器⑤（机器中的）箱状零件⑥（花）萼⑦〈解〉盎，盂

آبخوری ~ 茶碗

آتشین ~ 〈喻〉太阳

آشخوری ~ 汤碗，大碗

بلوط ~ 橡实壳

تار ~ 共鸣器

ترمز ~ 制动履

چشم ~ 眼窝
چینی ~ (~ فغفور) 瓷碗
درویشان ~ 〈天〉北极星；讨饭碗
دریوزه ~ 讨饭碗
دوش ~ 肩胛
زانو ~ 〈解〉膝盖骨
ساچمه ~ 〈机〉轴承
سر ~ (~ مغز) 〈解〉颅，脑壳
سر نگون ~ (~ مینا ، ~ گردان) 苍穹
سفالین ~ 陶土碗
گردون ~ 太阳
گل ~ 〈植〉花萼
محور ~ 〈机〉轴槽
مسین ~ 铜碗
و کوزه ~ 杂物，坛坛罐罐
ویولون ~ 小提琴的琴身
مثل ~ خون 两眼冒火
انداختن ~ （马）失蹄
~ بر کف داشتن (~ پیش کسی داشتن) （向某人）请求关照
زدن ~ (~ نوشیدن ، ~ کشیدن) 喝酒
~ و کوزه کسی را شکستن (یا بهم زدن) 打乱某人的事情
~ و کوزه را سر کسی شکستن (~ و کوزه بر سر کسی شکستن) 在某人身上发泄不满，侮辱某人
~ کسی سر نگون شدن 一贫如洗
~ صبر سرنگون شدن 失去耐心
گرداندن ~ 沿街乞讨
یك ~ گفتن 一口气说出
نواختن ~ 敲鼓

~ گرم تر از آش 〈谚〉皇帝不急，急煞太监。（直译：碗比汤还热）
~ جائی رود که باز آرد قدح 〈谚〉投桃报李
زیر ~ نیم کاسه است . 〈谚〉计中有计
~ و کوزه ها برهم خورد . 闹了一场乱子。
~ چکنم چه‌نکنم در دست دارد . 他不知所措。

کاسه باز 〔名、形〕①耍手腕的人②狡猾的

کاسه بازی 〔名〕①耍手腕②狡猾

کاسه بشقابی (*kāse-boshghābee*) 〔名〕卖碗小贩

کاسه بشکنك (~ *beshkanak*) 〔名〕〈植〉①罂粟属②白头翁属③郁金香

کاسه بند (~ *band*) 〔名〕锯碗者

کاسه بندی 〔名〕锯碗
کردن ~ 锯碗；〈转〉奉承，谄媚

کاسه پشت (~ *posht*) 〔名〕①乌龟②〈喻〉天空，太空

کاسه پیل 〔名〕一种定音鼓

کاسه تن (~ *tan*) 〔名〕驼背的人

کاسه تنگ (~ *tang*) 〔形〕不耐烦的

کاسه تنگی 〔名〕不耐烦

کاسه خشك (~ *khoshk*) 〔形〕患眼睛萎缩症的

کاسه دار 〔形〕〈动〉有兜甲的（如乌龟等）

کاسه دنده (~ *dande*) 〔名〕排挡变速箱

کاسه زن (~ *zan*) 同 کاسه نواز

کاسه ساچمه (~ *sāchme*) 〔名〕轴承碗

کاسه سرنگون (~ *sarnegoon*) 〔名〕①贫苦人②破产者

کاسه سیاه (~ *siyāh*) 〔名〕吝啬鬼，守财奴，狡猾的人

کاسه شکنك (~ *shekanak*) 同 کاسه بشکنك

کاسه کوزه دار 〔名〕赌窟主；与盗贼坐地分赃的人

کاسه کوزه داری 〔名〕 开赌局；坐地分赃

کاسه گاه (~ *gāh*) 〔名〕 （乐队）鼓手座位

کاسه گر (~ *gar*) 〔名〕 ①制碗工人，陶工②伊朗乐曲名③鼓手

کاسه گردان (~ *gardān*) 〔名〕 ①乞丐②斟酒者③耍碗（碟）的杂技演员

کاسه گردانی 〔名〕 ①乞讨②斟酒③耍碗（碟）

کاسه گری (~ *garee*) 〔名〕 ①制碗业，陶器制造业②打鼓

کاسه لیس 〔名〕 ①寄食者，食客②拍马屁者，谄媚奉承者

کاسه لیسی 〔名〕 ①寄食，白食②拍马屁，奉承，讨好，谄媚

~ کردن 同上

کاسه نواز (~ *navāz*) 〔名〕 ①击鼓的人②饶舌者

کاسه همسایه (~ *hamsāye*) 〔名〕 邻居互赠食物

~ کردن 同上

~ دوپا دارد. 〈谚〉礼尚往来

کاسه یکی (~ *yekee*) 〔名〕 共食人，好朋友

کاسی 〔名〕 凹陷

کاسیتریت Cassiterite 〔名〕 ①锡石②氧化锡

کاش I 〔叹〕 如果…，那该多好啊！

ای ~ شهیدان راه انقلاب پیروزی امروز را بچشم خود میدیدند ! 革命的先烈如能亲眼见到今天的胜利情景那该多好呀！

کاش II 〔名〕 玻璃

کاشالو 同 کاشالوت

کاشالوت Cachalot 〔名〕 〈动〉抹香鲸

کاشانه 〔名〕 ①住处，房子②窝，巢

کاشت (*kāsht*) 〔名〕 ①播种②〈医〉移植

کاشتگی (*kāshtegee*) 〔名〕 播种作物

کاشتن (*kāshtan*) 〔动〕 （根 کار） ①耕种，播种，种植，耕耘②（在开牌时）掷骰子③使某人等待

~ تخم نفاق 制造分裂，播下不和的种子

ما بمنظور مبارزه با باد و خاك دور این شهر درختهای زیادی کاشته‌ایم . 我们在这个城市的周围大量植树以防风沙。

مرا اینجا کاشتی و نیامدی . 你把我扔在这里自已却走了。

کاشتنی (*kāshtanee*) 〔形〕 可耕种的，可播种的

کاشت و برداشت (*kāshto-bardāsht*) 〔名〕 ①播种与收获②（事物）始终

کاشته (*kāshte*) 〔形、名〕 ①已播过种的②已播下的种子

هر کس ~ خود را درود . 〈谚〉种瓜得瓜，种豆得豆。

کاشح (*kāsheh*) 〔名〕 暗藏的敌人

کاشغر (*kāshghar*) 〔名〕 喀什（新疆）

کاشف (*kāshef*) 〔名、形〕 ①发现者，暴露者②发现…的，暴露…的，探索…的

~ بعمل آمد که . . . 已发现…

کاشف الاسرار (*kāshefol-asrār*) 〔名〕 发现秘密者

کاشك (*kāshk*) کاشکه 的缩写形式

کاشکل (*kāshkol*) 〔名〕 围巾，领巾

کاشکه (*kāshke*) 同 کاش I 条

~ را کاشتند سبز نشد . 〈谚〉说了话，但没成为事实。

کاشکی (*kāshkee*) 同 کاش I 条

~ آنرا میدانستم ! 我要能知道它该多好呀！

کاشم (*kāshem*) 〔名〕 〈植〉阿魏树

کاشن (*kāshen*) 〔名〕 〈植〉独活草

كاشو 〔名〕 一种药水（以洋槐或棕榈汁制成）
كاشه 〔名〕 冰，薄冰
كاشه Cachet 〔名〕 〈药〉扁囊剂，片剂
كاشى Ⅰ 同 كاش Ⅰ条
كاشى Ⅱ 〔名、形〕 ①瓷砖，花砖，琉璃瓦②（伊朗）喀山的
~ آجر 琉璃瓦
~ قالى 喀山地毯
كاشى پز (*kāshee-paz*) 〔名〕 烧琉璃砖、瓦工人
كاشى پزخانه 〔名〕 烧琉璃砖窑
كاشى پزى 〔名〕 烧琉璃砖(瓦)
كاشى تراش (~ *tarāsh*) 同 كاشى پز
كاشى تراشى 同 كاشى پزى
كاشى ساز 同 كاشى پز
كاشى سازى 同 كاشى پزى
كاشى كار 〔名〕 ①烧琉璃瓷砖的工人②铺设琉璃瓷砖的工人
كاشى كارى 〔名〕 ①烧琉璃瓷砖②铺设琉璃瓷砖
كاشى گر (~ *gar*) 同 كاشى پز
كاشى گرى 同 كاشى پزى
كاظم (*kāzem*) 〔形、名〕 ①抑制愤怒的(人)，压住性子的人②克制的，冷静的
كاعب (*kā'eb*) 〔形、名〕（复 كواعب）①乳房隆起的②乳房隆起的女人
كاغ Ⅰ 〔名〕 ①反刍②动物反刍时发出的声音
كاغ Ⅱ 〔名〕 火
كاغ Ⅲ 同 كاغ كاغ
كاغذ (*kāghaz*) 〔名〕 ①纸②信，书信③文件
~ اطاق (~ ديوار) 糊墙纸
~ اطفال (~ باد ، ~ هوائى ، ~ بادبادك) 风筝
~ الياف درشت 绉纸
~ باطله 废纸，草稿纸；作废的文件
~ برگ بزرگ 大页书写纸；大开纸
~ بسته بندى 包装纸
~ بى خط 无格白纸
~ پوستى 羊皮纸，上等纸
~ تحريرى (~ رقعه) 信纸，便条纸
~ چربه 描图纸
~ حساس 感光纸
~ حلوا 糖纸
~ خان بالغ (~ چينى) 中国纸
~ خانه دار (~ شطرنجى) 方格纸
~ خطدار 带格纸
~ خميرى 〈印〉纸型，（纸浆中混入树胶等制成具有高度韧性的）制型纸
~ روغنى (~ شيشه‌اى) 油纸
~ زر 金箔，银行支票
~ سفارش 订单
~ سفيد 白纸
~ سنباده 砂纸
~ سيگار 卷烟纸
~ صافى 滤纸
~ صيقل 玻璃用纸，砂皮纸
~ طهارت 卫生纸
~ عكاسى 照相纸
~ قيمتى 优质纸
~ كپيه (~ كاربن ، ~ واگيره) 复写纸
~ گرده (~ سوزن) 蜡纸，模绘纸
~ گنجفه 纸牌，扑克牌
~ لفاف (~ بار پيچى) 包装纸
~ مركب خشك كن 吸墨纸

سرمری ~ 云石纸（作簿面等用）
مقوائی ~ 卡纸，卡纸板
سوپیچی ~ 绉纸
مهره دار ~ (مهره کشیده ~) 有光纸
نقاشی ~ (رسم ~) 绘画纸
~ خمیر 纸浆
~ گیرهٔ 纸夹（指钢夹、回形针等）
~ وزنه روی 镇纸，压纸器
~ یك بند 一令纸（约500张）
~ یك دسته 一刀纸（约24张）
~ یك ورق 一张纸
روی ~ آوردن 写上，记上
در ~ پیچیدن 用纸包装
چسباندن ~ 用纸裱糊
بکسی رسیدن ~ 某人收到信
فرستادن ~ (دادن ~) 寄信
نوشتن ~ 写信

کاغذ بازی 〔名〕①烦琐而拖沓的公事程序，繁文缛节②文牍主义

کاغذ بر (~ *bor*) 〔名〕切纸刀，裁纸刀，切纸机

کاغذ بری 〔名〕切纸
~ ماشین 切纸机

کاغذ پاره 〔名〕纸屑，小纸片

کاغذ پرانی (~ *parānee*) 〔名〕造谣中伤；文牍主义
کردن ~ 造谣中伤，实行文牍主义

کاغذ پیچ 〔形〕用纸卷起来的

کاغذ تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕裁纸刀

کاغذ چسبان (~ *chasbān*) 〔名〕裱糊工人

کاغذ چسبانی 〔名〕裱糊

کاغذ خانه 〔名〕造纸厂

کاغذ خشك کن (~ *khoshk-kon*) 〔名〕吸墨水纸

کاغذ دار 〔形、名〕①纸做的②文件保管者，享有专利权者

کاغذ ساز 〔名〕造纸工人

کاغذ سازی 〔名〕造纸
~ کارخانهٔ 造纸厂

کاغذ سیگار 〔名〕纸烟用纸

کاغذ فروش (~ *foroosh*) 〔名〕卖纸的，纸商，文具商

کاغذ فروشی 〔名〕卖纸

کاغذ گر (~ *gar*) 同 کاغذ ساز

کاغذ گیر 〔名〕①纸夹，文件夹；卷宗②窗户纸③印刷机上的夹纸器

کاغذلق (~ *logh*) 同 کاغذ لوق

کاغذ لوق 〔名〕纸糊的窗户

کاغذ نگهدار (~ *negahdār*) 同 کاغذ گیر

کاغذ نویس (~ *nevees*) 〔名〕写信人，文书

کاغذ نویسی 〔名〕写信

کاغذی 〔形〕①纸的，纸做的②薄皮的，薄皮硬壳的
~ آدم 弱不禁风者
~ ببر 纸老虎
~ پول 纸币
~ گردوی 薄壳的胡桃
~ گل 纸花

کاغذین 同 کاغذی

کاغك (*kāghak*) 〔名〕高兴，愉快

کاغ کاغ (*kāgh-kāgh*) 〔名〕乌鸦的叫声
کردن ~ （乌鸦等）呱呱地叫

کاغنو (*kāghnoo*) 〔名〕〈动〉斑蝥

کاغه (*kāghe*) 〔名〕傻瓜，愚蠢的人

کاف 〔名〕①字母 ک 的名称② کافتن 的根

破裂，裂缝

فارسى ~ 字母 ک 的名称

كوفى ~ 古阿拉伯语字母 ک 的名称；男性生殖器

كافت (*kāft*) 〔名〕（山岩）断裂处，（冰河、雪原等的）裂缝，冰隙

كافتن (*kāftan*) 〔动〕（根 كاف）同 كاويدن

كافر (*kāfer*) 〔名、形〕（复 كفره 或 كفار）①异教徒，邪教徒，不信正统宗教者②不信主的，不信神的，无信仰的，不虔敬的③忘恩负义的，不知感恩的④残暴的

حربى ~ 应讨伐的异教徒

ذمى ~ 纳贡的异教徒

همه را بكيش خود پندارد. ~ 以小人之心度君子之腹。（直译：异教徒总以为别人也不信神）

كافرانه 〔形、副〕 渎神的（地），不虔敬的（地）；残暴的（地）

~ صحبت 渎神的话

كافرخو 〔形〕 邪恶的，残暴的

كافردل (~ *del*) 同 كافرخو

كافركيش 〔形〕 异教徒的，不信神的，不虔敬的；残暴的

كافرماجرا (~ *mājarā*) 〔形、名〕 不服从（教规）的（人），不顺从的（人）

كافر ماجرائى 〔名〕 不服从（教规），不顺从，执拗，顽固

كافر نعمت (~ *ne'mat*) 〔形〕 忘恩负义的，不知感恩的

كافر نعمتى 〔名〕 忘恩负义，不知感恩

كافرى (*kāferee*) 〔名〕 ①不信正统宗教②无信仰，不信神，不虔敬③忘恩负义

كافشه (*kāfshe*) 同 كاجيره

كافل (*kāfel*) 〔名〕 保证人，保释人，〈法〉监护人

كافور Camphor 〔名〕 樟脑

جودانه ~ 樟脑精，提炼过的樟脑

~ چوب 樟木

~ درخت 樟树

~ عرق 樟脑精；樟脑酊剂

باريدن ~ 〈喻〉下雪

زدن (به ~ آغشتن) ~ 加樟脑于…中

در محاسن كشيدن ~ 〈转〉变老；须发变白

كافور بار 〔形〕 ①樟脑般的②〈转〉白雪似的；冷的

كافوردار 〔形〕 含樟脑的

كافوره 〔名〕 〈植〉樟脑树

كافورى 〔形〕 ①樟脑的，樟脑状的，含樟脑的②〈转〉白色的

~ الكل 樟脑酒精

~ جامهٔ 白色的衣服

~ شمع 硬脂蜡烛

كافه (*kāffe*) 〔名〕 整体，全体

انام ~ 全体，所有的人

كافه Café 〔名〕 咖啡馆，茶馆

كافه تريا Cafeteria 〔名〕 咖啡馆；（顾客自取饭菜的）食堂（或饭馆）

كافه چى 〔名〕 咖啡馆老板

كافه رستوران Cafe-restaurant 〔名〕 咖啡馆，餐馆，酒吧间

كافه قنادى (*kāfe-ghanādee*) 〔名〕 糖果店

كافى 〔形、副〕 ①足够的（地），充分的（地）②有能力的，能胜任的

شخص ~ و لايق 能干的人

! است ~ 够了！（或：别再说了！）

کافیدن (*kāfeedan*) 同 کاویدن

کافیشه 同 کاجیره

کافیلو 〔名〕 〈植〉蓟

کافئین Caffeine 〔名〕〈化〉咖啡因，咖啡碱

کاك 〔名〕 ①男人②眼珠③薄饼，油饼，饼干，干面包④满月，圆月

کاکا 〔名〕 ①老兄，叔叔②黑人，奴隶③一种甜食名

برادر ~ حساب است حساب 见 حساب 条

کاکا سیاه (*kākā-siyāh*) 〔名〕 黑奴

کاکائو Cacao 〔名〕 ①可可（树）②可可豆

~ درخت 可可树

کاکائویان 〔名〕 〈植〉梧桐科

کاکتوس Cactus 〔名〕 〈植〉仙人掌，仙人球

کاکتوسیان 〔名〕 〈植〉仙人掌科

کاکتی (*kākotee*) 同 کاکوتی

کاکل (*kākol*) 〔名〕 ①一绺头发，额发，顶髻；额毛（指马的）②（禽的）冠，鸡冠，冠毛③（植物的）芒，髯毛

ذرت ~ 玉米穗

صبح ~ 黎明

کاکل افشانی (~ *afshānee*) 〔名〕 头发蓬乱

کاکلدار (~ *dār*) 同 کاکلی

کاکل زری (~ *zaree*) 〔名〕 金发的男孩；好玩的男孩

کاکله (*kākele*) 〔名〕 〈植〉（欧洲海滨的）一种伞形科植物；欧洲海蓬子

کاکلی (*kākolee*) 〔形、名〕 ①有冠毛的②簇状的，从生的③〈动〉云雀

کاکنج (*kākanj, kāknaj*) 〔名〕 〈植〉野樱桃

کاکنه (*kākne*) 同 کاکنج

کاکو 〔名〕 舅舅

کاکوتو 同 کاکوتی

کاکوتی 〔名〕 〈植〉百里香，麝香草

کاکول 同 کاکل

کاکیا (*kākiyā*) 〔名〕 蜘蛛网

کا — گ — ب 〔名〕 克格勃（苏联国家安全委员会的缩写）

کاگل (*kāgal*) 〔名〕 ①一种芦苇②芦苇笔

کاگل (*kā-gel*) کاهگل 的缩写形式

کال Ⅰ 〔形〕 未成熟的，生的（指水果）

~ میوهٔ 生水果

〈谚〉 ~ بما رسیده بهتر از رسیده بما نرسیده.

有总比没有好；白吃枣不嫌酸。

کال Ⅱ 〔名〕 壕沟，大坑

کال Ⅲ 〔形〕 被折弯的

کالا(ی) 〔名〕 ①商品，货物②家具，杂物用具⑧布，衣料

(~ رایج ، ~ پر فروش ، ~) پرمصرف ~ 畅销的商品

به دزد سپردن ~ 开门揖盗；送上门去

〈谚〉次品活该 ~ بد بیخ ریش صاحبش .

卖不出去。

کالار 〔名〕 ①深谷，宽沟②平板，石板

کالا شکن (*kālā-shekan*) 〔名〕 一种甜点心

کالاشناس (~ *shenās*) 〔名〕 鉴别商品者

کالاشناسی 〔名〕 鉴别商品

کالامین Calamine 〔名〕 〈矿〉菱锌矿，异极矿；水锌矿

کالب (*kāleb*) 同 قالب

کالباس (*kālbās*) 〔名〕 香肠，灌肠

کالباس فروشی (~ *forooshee*) 〔名〕 香肠铺
کالبد (*kālbod*) 〔名〕 ①框子，框架②（人或动物的）躯体，躯干，尸体
ماشین ~ 机器架（座）
شکافتن (~ گشودن) ~ 解剖尸体
کالبد شکاف (~ *shekāf*) 〔名〕 解剖尸体者
کالبد شکافی 〔名〕 解剖尸体
کردن ~ 同上
کالبد شناس (~ *shenās*) 〔名〕 解剖学家
کالبد شناسی 〔名〕 解剖学
بیماران ~ 病理解剖学
کالبدگر (~ *gar*) 〔名〕 雕塑家，雕刻家
کالبد گشائی (~ *goshā-ee*) 〔名〕 解剖尸体
کردن ~ 同上
کالبو (*kālboo*) 同 کالیوه
کالج College 〔名〕 （综合大学的）学院；高等专科学校
کالجوش (*kāljoosh*) 〔名〕 一种粥（用酸凝乳制成）
کالخوز (*kālkhoz*) 〔名〕 （苏联）集体农庄
کالخوز چی 〔名〕 集体农庄庄员
کالخوزی 〔形、名〕 ①集体农庄的②集体农庄庄员
کالذی (*kāllazee*) : ~ مفت 白白地，无报酬地
کالری Calorie 〔名〕 卡，卡路里（热量单位）
کالری سنج (*kāloree-sanj*) 同 کالری متر
کالریفر Calorifier 〔名〕 液体的一种加热装置
کالری متر Calorimeter 〔名〕 量热器，卡计，热量计
کالسکه (*kāleske*) 〔名〕 ①（旧时的）四轮马车，公共马车②儿童车
بچگانه ~ 儿童车
پست ~ （旧时）驿递（或驿站）马车
چاپاری ~ 邮车
مثل دو اسب ~ 像一辆车上的两匹马
کالسکه چی 〔名〕 赶马车人
کالسکه خانه 〔名〕 马车房
کالسکه رو (~ *row*) 〔名〕 马车道，行车道
کالسکه ساز 〔名〕 造马车工人
کالسکه سازی 〔名〕 制造马车
کالسه دوان Chalcédoine 〔名〕〈矿〉玉髓
کالسیت Calcite 〔名〕 〈矿〉方解石
کالسینه Calcine 〔名〕 焙烧，煅烧
کالسیوم Calcium 〔名〕 〈化〉钙
کالسیوم کاربید Calcium carbide 〔名〕 电石
کالفته (*kālofte*) 〔形〕 惊慌的，恐慌不安的
شدن ~ 惊慌，恐慌不安
کردن ~ 使…惊慌，使…恐慌不安
کالك I (*kālak*) 〔名〕 ①未成熟的水果，未成熟的香瓜②一种香瓜名
کالك II 〔名〕 吸血罐
کالك (*kālk*) 〔名〕 透明描图纸
کالم (*kālom*) 〔名〕 ①寡妇②离婚的女人
کالنجار (*kālanjār*) 〔名〕 ①战场②战斗
کالنجه (*kālenje*) 〔名〕 〈动〉斑尾林鸽
کالوج 〔名〕 ①鸽子②小拇指（指不配与某人相比的谦词）
کالوچ 同 کالوج
کالوخ 〔名〕 韭菜
کالوری 同 کالری
کالوری متر 同 کالری متر
کالوس 〔名〕 傻瓜
کالوسک (*kāloosak*) 〔名〕 蚕豆，胡豆，菜豆
کالوش 〔名〕 ①锅②豌豆粥

كالوشه 同 كالوش

كالوسل Calomel 〔名〕〈化〉甘汞，氯化亚汞

كالونى 〔名〕〈植〉香薄荷

كالوئن (*kāloo-en*) 〔名〕 白土，高岭土，陶土

كالوينيسم Calvinism 〔名〕（基督教）加尔文派（16世纪宗教改革时产生的新宗教学说认为资本主义的暴利和剥削是不可侵犯的）

كاله 〔名〕 ①货物②木碗③酒葫芦④生水果⑤（洪水冲不到的）庄稼地

كالى 〔名〕 不熟，生，青

كاليبر Calibre 〔名〕（枪或炮的）口径，尺寸

بزرگ ~ 大口径

كوچك ~ 小口径

كاليدن (*kāleedan*) 〔动〕（根 كال）①混合，掺合②混乱，骚乱③逃跑，远离④使…逃跑，使…远离⑤遭到失败

كاليس Calice 〔名〕 ①酒杯②花萼

كاليش Caliche 〔名〕〈化〉生硝，智利硝

كاليفرنيم Californium 〔名〕〈化〉锎

كاليو 同 كاليوه

كاليوه 〔形〕 ①傻的，愚蠢的②疯的③惊慌失措的④耳聋的

كام 〔名〕 ①（兽类的）嘴②腭③〈转〉意愿，愿望，目的

و زبانه ~ 榫头和榫眼

و ناكام ~ 不管愿意不愿意，无可奈何地

(دادن ~) برآوردن ~ 使…实现愿望

جستن ~ 努力达到目的

(برداشتن ~) گرفتن (دل) ~ 实现愿望，达到目的

به ~ رساندن 使…达到目的，成全某人

به ~ رسيدن (~ راندن) 实现愿望

كردن ~ 患口炎（指马）

ترك ~ خود كردن 放弃愿望

كامانكار Common car 〔名〕 军用汽车，军用小卡车

كامباين Combine 〔名〕 联合收割机，康拜因

كام بخش (*kām-bakhsh*) 〔形〕 ①实现愿望的，达到目的的②慷慨的，大方的

كام بخشى 〔名〕 ①实现愿望，达到目的②慷慨，大方

كامبرين Cambrian 〔名、形〕〈地〉寒武纪(的)

كامبوج (*kāmbooj*) 〔名〕 柬埔寨（亚洲）

كام بين 同 كامران

كامپالا 〔名〕 坎帕拉（乌干达首都）

كامپانى Company 〔名〕 公司，股份公司

كامپوت (*kāmpot*) 〔名〕 水果罐头，甜煮水果

كامپيوتر Computer 〔名〕计算机，电子计算机

كام جو (*kām-joo*) 〔形、名〕 ①实现愿望的(人)，达到目的的（人）②好色的

كامجويى 〔名〕 ①实现愿望，达到目的②好色

كام خواه (~ *khāh*) 同 كام جو

كامران (~ *rān*) 〔形〕 ①成功的，实现愿望的②幸运的，幸福的③享乐的，贪图享受的

شدن ~ 走运，幸福

كردن ~ 使…幸福

كامرانى 〔名〕 ①成功，实现愿望②幸运，幸福③贪图享受

كامروا (~ *ravā*) 同 كامران

كامروايى 同 كامرانى

كامرون 〔名〕 喀麦隆（非洲）

كام طبع (*kām-tab'*) 〔形〕 贪心的

کامفر Camphre 〔名〕 樟脑

آمپول ~ 樟脑针剂

کام کار (*kām-kār*) 同 کامران

کام کاری 同 کامرانی

کامکن COMECON 〔名〕 经济互助委员会(简称"经互会")

کام گر (*kām-gar*) 同 کامران

کامل (*kāmel*) 〔形〕 ①完全的，完美的，完善的，完整的②年迈的③一种诗歌韵律名

احتراق ~ 充分燃烧

آدم ~ 完人

آزادی ~ 充分自由

اطلاعات ~ 全部情况

(به مقیاس ~) به اندازهٔ ~ （图样等）实比的，与原物一样大小的，足尺的

بیان جامع و ~ 周详的讲话

تغییر ~ 彻底变化

توجه ~ 十分关怀

جملهٔ ~ 完整句

خسوف ~ 月全食

دایرهٔ ~ 〈数〉整圆

زن ~ 成年妇女

سکوت ~ 鸦雀无声

صفر ~ 〈理〉绝对零度

غذای ~ 丰盛的一餐

قدرت ~ 全权，无限权力

کسوف ~ 日全食

نقشهٔ ~ 考虑周到的计划

~ شدن （变得）完美，完善，完整；完成，结束

این کارگر در فن مهندسی ~ شد. 这位工人精通工程学。

(~ ساختن) ~ کردن 使…完美，使…完善；完成，结束

ما باید مهارت خود را ~ کنیم. 我们对技术要精益求精。

او مطالعات خود را در زمینه‌های اجتماعی ~ کرد. 他充实了自己社会科学方面的知识。

کاملاً (*kāmelan*) 〔副〕 完全地，全部地，整个地

با پیدایش حزب کمونیست چین انقلاب چین سیمای ~ نوینی یافت. 自从有了中国共产党，中国革命的面目就焕然一新了。

~ حق بجانب شماست. 您完全正确。

سیمای این ده ~ تغییر کرده است. 这个村子的面貌完全变了。

کامل الحقوق (*kāmelol-hoghoogh*) 〔形〕 享有全部权利的，被授予全权的

کامل السلاح (*kāmelo-sselāh*) 〔形〕 全副武装的，武装到牙齿的

کامل العیار (*kāmelol-ayār*) 〔形〕 成色十足的，极纯的

کامل الوداد (~ *vedād*) 〔形〕 非常友好的，极其友善的

دول ~ 非常友好的国家

کامل الوزن (~ *vazan*) 〔形〕 分量足的

کامله (*kāmele*) 〔形〕 ①完全的，完善的，完美的②年纪大的，年迈的

کامله‌زن (~*zan*) 〔名〕 成年的妇女，发育成熟的妇女

کاملیا Camellia 〔名〕 〈植〉山茶花；山茶，山茶属植物

کاملیت (*kāmeliyyat*) 〔名〕 ①完美，完善，完整②年迈，晚年

کاملین Camelina 〔名〕 〈植〉亚麻荠

کامن (*kāmen*) 〔形〕 隐藏的，隐蔽的

کام ناروا (*kām-nāravā*) 〔形〕 ①不成功的，未能实现愿望的②不幸运的，不幸福的

کام ناکام 〔副〕 不管愿意不愿意，无可奈何地，勉强地

کام ناکامی 〔名〕 （生活中的）变故，波折，盛衰，荣辱

کامنولث Commonwealth 〔名〕 ①公益，公共财富，合作②联邦，共同体

کاموا 同 کانوا

کاموابافی 同 کانوابافی

کامور (*kāmvar*) 同 کامروا

کاموفلاژ Camouflage 〔名〕 〈军〉伪装

کاموناکام (*kāmo-nākām*) 同 کام ناکام

کاموناکامی 同 کام ناکامی

کامه 〔名〕 ①希望，愿望，目的②〈动〉珊瑚

کامی 〔形〕 〈解〉腭的

~ استخوان 〈解〉腭骨

کامیاب (*kāmyāb*) 〔形〕 成功的，实现愿望的，达到目的的

~ شدن 获得成功，实现愿望

او در هر کاریکه پیش میگیرد ~ میشود.

他担任什么工作都能胜任。

~ کردن 使…成功，使…实现愿望

کامیابی 〔名〕 成功，实现愿望，达到目地

کامیون Camion 〔名〕 卡车，运输卡车

~ باری 载重汽车，卡车，运货汽车

~ کمپرسی (~ کمپرسی و باری) 自动卸货卡车

~ نردەدار 车身装有栅柱的卡车

~ نفتکش 油槽汽车，油车

کامیونت (*kāmyonet*) 〔名〕 小型卡车

کامیون رو (*kāmyon-row*) 〔名〕 卡车道

~ جادۀ 卡车公路

کان I 〔名〕 ①矿，矿山，矿井，矿床②〈转〉根源，源泉

~ بوکسیت 铝土矿床

~ سنگ 采石场

~ علم 知识的宝库

~ نمك 盐矿；〈转〉美丽的情人

~ کندن 采矿

کان II که آن 的缩写形式

کأن (*ka-anna*) 〔副〕 好像，如同

کانا 〔形〕 傻瓜的，笨蛋的

کاناپه Canapé 〔名〕 长安乐椅，长沙发

کانادا 〔名〕 加拿大（北美洲）

کانادایی 〔形、名〕 ①加拿大的②加拿大语③加拿大人

کاناز 〔名〕 枣串的底部

کانال Canal 〔名〕 ①运河②水渠，沟渠

~ آبیاری 灌溉水渠

~ بزرگ 大运河（中国）

~ پاناما 巴拿马运河

~ سوئز 苏伊士运河

~ هوا （冶金炉的）风口，吹风管嘴

کانال Channel 〔名〕 〈无〉频道，波道

کانائی (*kānā-ee*) 〔名〕 傻，愚笨

کانبرا (*kānberā*) 〔名〕 堪培拉（澳大利亚首都）

کانتات Cantata 〔名〕 〈乐〉大合唱

كانتينر Container 〔名〕（交通运输）集装箱

~ كشتى 集装箱货船

كاندر (*kāndar*) كه اندر 的缩写形式

كانديد (*kāndeed*) 同 كانديدا (ى)

كانديدا (ى) Candidat 〔名〕候选人，候补者

~ رياست جمهورى 总统候选人

~ وكالت مجلس 国会议员候选人

~ شدن 被提名为候选人

~ كردن 提名（某人）为候选人

كان شناس (*kān-shenās*) 〔名〕矿物学家

كان شناسى 〔名〕矿物学

كانفت (*kānfet*) 〔名〕糖果

كان كن (*kān-kan*) 〔名〕矿山

كان كنى 〔名〕采矿

كانگورو Kangaroo 〔名〕〈动〉大袋鼠

كأن لم يكن (*ka-an-lam-yakon*) 〔形〕无用的，无效的，作废的（原义：好像什么都没有发生似的）

~ شمردن (~ حساب كردن ، ~ دانستن ، ~ محسوب داشتن ، ~ گذاشتن) 认为无用，认为无效

در اين صورت اين ماده ~ خواهد بود . 在此情况下，该条款将失去法律上的效力。

كانوا Canvas 〔名〕①毛线②（供刺绣用的）网粗布，底布③粗帆布

~ كركى 毛线

كانوابافى 〔名〕织毛线，织粗布

كانوادوزى 〔名〕在粗布上刺绣

كانور 〔名〕装粮食的瓦罐

كانورتر Converter 〔名〕①炼钢炉，吹风转炉②〈无〉换流器，变频器，变换器，变压器③〈军〉密码机

كانون 〔名〕①火炉，壁炉②火盆，火钵③〈理〉焦点，中心；源泉④俱乐部，集会处

~ افسران 军官俱乐部

~ جهان گردى 旅游俱乐部

~ حقيقى (~ واقعى) 〈理〉实焦点

~ خانواده (~ خانوادگى) 家庭圈子

~ زلزله (~ زمين لرزه) 地震中心

~ سواركاران 赛马俱乐部

~ مجازى (~ خيالى) 〈理〉虚焦点

~ مدنيت 文明的发源地

~ وكلائى داد گسترى （伊朗）具有授予律师资格权的法律协会

در ~ تمركز دادن 使…聚焦

كانونى 〔形〕焦点的

~ فاصلهٔ 焦距

كانه 〔名〕榫眼

كأنه (*ka-annahao*) 〔副〕正好像他…（阿拉伯语常用此搭配）

كانى 〔形〕矿物的，矿质的

~ آب 矿泉水

~ سواد 矿物

كانى شناس (*kānee-shenās*) 同 كان شناس

كانى شناسى 同 كان شناسى

كاو I كاويدن 的根

كاو II 〔名〕赌注

كاو III 〔形〕凹形的

كاواك 〔形、名〕①空的，空心的，有窟窿的②〈转〉没有头脑的，脑筋迟钝的③鸟窝

كاواليه Cavalier 〔名〕①骑士，骑兵②在舞会或宴会上陪伴妇女的男子

کاوبوی Cowboy 〔名〕 牧童；骑马牧者，牛仔

کاوتنان (*kāv-tanān*) 〔名〕 腔肠动物

کاورس (*kāvars*) 〔名〕〈植〉黍，稷（属）

کاورن (*kāvren*) 〔名〕 小洞

سل ~ 肺空洞

کاوش (*kāvesh*) 〔名〕 ①开凿，挖掘，发掘②〈转〉探讨，探求，调查研究

کردن ~ 同上

گرفتن ~ 被开凿

~ های زیر زمینی نشان میدهد که چین از قدیم با افغانستان و ایران روابط نزدیک داشته است . 地下发掘表明自古以来中国同阿富汗和伊朗就有密切关系。

کاوک (*kāvak,kāvok*) 同 کاواك

کاوکاو (*kāv-kāv*) 〔名〕 ①探讨，探求②挖掘③用指甲抓

کاولی (*kāvolee*) 〔名〕 茨冈人，吉卜赛人

کاونجك (*kāvanjak*) 〔名〕 一种青的大黄瓜

کاونده (*kāvande*) 〔名〕 开凿者，挖掘者，发掘者，探求者

~ چشم 研讨者的眼光（角度）

کاووك (*kāvook*) 〔名〕 鸟窝

کاوه 〔名〕 古代波斯的一位著名铁匠名（根据《王书》，他领导人民推翻暴君扎哈克）

کاوی I 〔名〕 凹入，凹陷

کاوی II 〔形〕 烈的，辛辣的

کاویانی (*kāviyānee*) 〔形〕 铁匠的

~ درفش 铁匠的旗

کاویدن (*kāveedan*) 〔动〕（根 کاو）①开凿，挖掘，发掘②探讨，探求，调查研究③讨论；争论

کاویش 〔名〕 做酸奶用的罐

کاه I (*kāh*) 〔名〕 稻草，干草，麦秆，饲草

~ پر 小片稻草，〈转〉少许，一点儿

مثل ~ و کهربا 如胶似漆

~ و جو دادن 喂牲口

~ کهنه بباد دادن 吹嘘过去，居功自傲

~ را پیش سگ و استخوان را پیش خر ریختن 〈谚〉南辕北辙（直译：以草喂狗，以骨喂驴）

کاهی را کوهی کردن 〈成〉小题大作

~ در دهن گرفتن 投降，低头

آب زیر ~ است . 见 آب 条

کاهی را در چشم دیگران می بیند و کوه را در چشم خود نمی‌بیند . 〈谚〉看自己一朵花，看别人豆腐渣。

پر کاهی ارزش ندارد . (پر کاهی نمی ارزد) 贱如草芥，不值一文。

کاه II کاستن 或 کاهیدن 的根

کاه انبار (~ *anbār*) 同 کاهدان

کاهانیدن (*kāhāneedan*)（根 کاهان）〔动〕 使…减少，使…减缩

کاهبن (*kāhbon*) 〔名〕 庄稼收割后余留的部分，茬

کاهدان (*kāh-dān*) 〔名〕 干草棚，干草库，干草栈

اگر کاه از تو نیست ~ که از تو است . 〈谚〉饭虽不是自己的，但肚子是自己的。（指不能吃过头的意思）

کاه دزد (*kāh-dozd*) 〔名〕 偷稻草者；笨贼，小偷

کاهدودی (~ *doodee*) 〔形〕 熏黑了的，干草色的，浅褐色的

کاهربا (*kāhrobā*) 〔名〕 琥珀

کاهربائی 〔形〕 琥珀做成的；琥珀色的

کاهش (*kāhesh*) 〔名〕 ①减少，减缩，缩短②减法

~ بها 减价

تورم ~ 通货紧缩
ماه ~ 月亏
معادل سلاحها ~ 均衡裁军
~ تقسيم 〈生〉成熟分裂，减数分裂
دادن ~ 使…减少，使…减缩
یافتن ~ 减少，缩减
میزان تولید این کارخانه امسال ~ نیافته است . 这个工厂今年并没有减产。

کاهش یاب 〔名〕 〈数〉被减数

کاه فروش (*kāh-foroosh*) 〔名〕 出售干草的人

کاه فروشی 〔名〕 出售干草
کردن ~ 同上

کاه کش (*kāh-kesh*) 〔名〕 搬运干草用的网子；搬运稻草的人

کاه کشان (*kāhkeshān*) 同 کهکشان

کاه کشی (*kāh-keshee*) 〔名〕 运稻草
آخر شاه منشی ~ است . 〈谚〉挥金如土者必穷。

کاهگل (*kāh-gel*) 〔名〕 （混有干草的）糊墙泥
کردن (~ مالیدن) ~ 用泥糊墙

کاهگل مالی 〔名〕 抹墙泥

کاهگلی 〔形〕 糊墙泥的
~ دیوار 泥墙

کاهل I (*kāhel*) 〔形〕 ①懒惰的，懒散的，迟缓的②壮年的，中年的
را یك کار فرما صد پند بشنو . ~ 〈谚〉懒人做事议论多。

کاهل II 〔名〕 （复 کواهل） 颈，后颈

کاهلانه 〔形、副〕 懒惰的（地），懒散的(地)，迟缓的（地）
کار کردن ~ 工作懒散

کاهل رو (~ *row*) 〔形、名〕 走路缓慢的(人)

کاهلی 〔名〕 ①懒惰，懒散，迟缓，萎靡不振②壮年，中年
کردن ~ 懒惰，懒散
~ شاگرد بدبختی است . 〈谚〉懒惰伴随着不幸。

کاهن (*kāhen*) 〔名〕 （复 کهنه ، کهان） ①占卦者，卜卦者②〈宗〉牧师，祭司，教士，神父

کاهنه 〔名〕 ①女占卜者，女卜卦者②〈宗〉女牧师，女祭司，女教士，女神父

کاهو 〔名〕 莴苣
پیچ ~ 罗马莴苣
فرنگی ~ 卷叶莴苣

کاهی 〔形〕 ①稻草色的，淡黄色的②稻草做的，麦秆做的
~ تشك 草垫
~ کاغذ 稻草纸

کاهیدن (*kāheedan*) 同 کاستن

کای (*key*) که‌ای 的缩写形式

کاید (*kāyed*) 同 کائد

کائد (*kā-ed*) 〔名〕 狡猾者，骗子

کائن (*kā-en*) 〔形、名〕 ①存在的，实在的，现存的②实体，实在

کاین (*keen*) که این 的缩写形式

کائنات (*kā-enāt*) 〔名〕 宇宙，天地，万物
جو ~ علم 气象学

کاینه (*kāyene*) کائن 的阴性

کائنه (*kā-ene*) کائن 的阴性

کاینیت Kainite 〔名〕 〈矿〉钾盐镁矾

کائو چو Caoutchouc 〔名〕 橡胶，树胶
(~ مصنوعی) سنسیتیك ~ 合成橡胶

~ سیاه وسخت 硬橡胶，硬橡皮

~ طبیعی 天然橡胶

~ کلردار 氯化橡胶

کائو چوك 同 کائو چو

کائو چوکی 〔形〕 橡胶的，树胶的

کائوستیك Caustic 〔名〕 〈化〉苛性碱

~ سود 苛性钠，氢氧化钠

کائولن Kaolin 〔名〕 高岭土，瓷土

کب (*kob*) 〔名〕 嘴，口腔

کباب (*kabāb*) 〔名〕 烤肉，烤肉串

~ اردك 烤鸭

~ غاز 烤鹅

~ شدن 被烤，被炙

دل (جگر) کسی ~ شدن 某人极为伤心

~ کردن 烤，炙（肉）

امروز آفتاب انسان را ~ میکند . 今天烈日炙人。

کسی را ~ کردن 使人痛苦，折磨某人

بر سیخ ~ کشیدن 把肉串在烤条上

پخته نگردد مگر بگردیدن. ~ 〈谚〉烤肉要熟须勤翻。（比喻做事要化力气）

کباب پز (~ *paz*) 〔名〕 烤串肉的

کباب پزی 〔名〕 烤串肉

کباب چی 〔名〕 烤串肉者

کباب خانه 〔名〕 烤串肉铺

کبابه 〔名〕 〈植〉荜澄茄（供药用或烹饪用的）

کبابه چینی 同 کبابه

کبابی 〔名、形〕 ①烤串肉工人②烤串肉铺③烤熟了的

~ دکان 烤串肉铺

~ گوشت 烤肉

کباد (*kobād*) 〔名〕 〈医〉肝炎，肝硬化

کباده (*kabbāde*) 〔名〕 铁弓（伊朗古代一种体操运动器具）

~ زدن (~ کشیدن) 拉铁弓，拉硬弓

~ چیزی را کشیدن 盼望得到某物

کباده کش (~ *kesh*) 〔名〕 拉铁弓的人

کباده کشی 〔名〕 拉铁弓

کبار (*kebār*) 见 کبیر

کبار (*kobbār*) 〔形〕 大的，伟大的，重大的，庞大的

کبارت (*kobārat*) 〔名〕 巨大，伟大

کبال (*kabāl*) 〔名〕 棕绳

کبالت Cobalt 〔名〕 〈化〉钴

کبائر (*kabā-er*) 见 کبیره

کبت (*kabt*) 〔名〕 蜜蜂

کبت خانه 〔名〕 蜜蜂窝，蜂房

کبتر (*kabtar*) 〔名〕 鸽子

کبچه (*kabche*) 〔名〕 漏勺，笊篱

کبد I (*kabed*) 〔名〕（复 اکباد ، کبود）肝

~ امراض 肝病

~ تورم و تصلب 肝硬化

~ درد 肝痛

~ سنگ 肝结石

~ مبحث 肝病学

~ معاینهٔ 肝检查

~ ورم (~ تورم) 肝炎

کبد II 〔名〕 中间，中心

کبد (*kabad*) 〔名〕 焊料，焊条，焊锡

کبدی (*kabedee*) 〔形〕 肝的

کبر (*kebr*) 〔名〕 ①自大，骄傲，傲慢②伟大，高贵，卓越

کبر Caper 〔名〕 〈植〉马槟榔属植物

کبر (*kebar*) 〔名〕 年老，年迈

~ سن مانع ادامهٔ تحصیل نیست . 年老并不影响继续学习。

کبر (*kobr*) 〔名〕 大，伟大，宏伟

کبرا Cobra 〔名〕 眼镜蛇

کبرا (*kobarā*) 同 کبری

کبراء (*kobarā'*) 见 کبیر

کبره (*kabare*) 〔名〕 ①痂②茧子，老茧

دندان ~ 牙垢

بستن ~ 长茧子

دستم ~ بسته است . 我的手掌长茧了。

کبره بسته (~ *baste*) 〔形〕 长了茧子的

کبری (*kobrā*) 〔形、名〕 ①大的，伟大的②〈逻〉大前提

قیاس ~ (~ قضیه) 〈逻〉大前提

سفارت ~ چین در افغانستان 中国驻阿富汗大使馆

کبریاء (*kebriyā'*) 〔名〕 ①大，伟大，高贵②〈宗〉伟大的主③自大，骄傲，傲慢

کبریائی 〔名、形〕 〈宗〉①主的神威；伟大②神性，神力③神的，神性的

کبریت (*kebreet*) 〔名〕 ①火柴 ②〈化〉硫磺

احمر ~ 点金石（中世纪炼丹术士所寻求的能将其它金属变成金银的东西）

فرنگی ~ (~ ایمنی) 安全火柴

مقوائی ~ 折迭式火柴

~ جوهر 硫酸

~ چوب 火柴棍

قوطی ~ (~ جای) 火柴盒

~ زدن (~ آتش زدن ، ~ روشن کردن) 划火柴

آن ~ باسانی میگیرد . 那种火柴容易划着。

کبریت ساز 〔名〕 制造火柴工人

کبریت سازی 〔名〕 制造火柴

کبریت فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 火柴商，卖火柴者

کبریتی 〔形〕 ①硫磺的，含硫的②黄色的

~ مخمل 绒布

کبز (*kabz*) 〔形〕 大的，结实的

کبس (*kabs*) 〔名〕 ①压，压榨，压缩②填沟渠③填饱肚子

کبست (*kabast*) 〔名〕 〈植〉药西瓜

کبستو (*kabastoo*) 同 کبست

کبسته (*kabaste*) 同 کبست

کبسول (*kabsool*) 同 کپسول

کبش (*kabsh*) 〔名〕 羝羊，公绵羊

کبك (*kabk*) 〔名〕 鹧鸪，班鸡

انجیر ~ 松鸡

چیل ~ 灰鹧鸪

دری ~ 山鹧鸪

قرمز ~ 红鹧鸪

سر خود را مثل ~ زیر برف کردن 像鹧鸪一样把头埋藏在雪里（比喻实行驼鸟政策）

کبکش خروس میخواند . 他自鸣得意。

کبکبه (*kabkabe*) 〔名〕 ①人群，骑队②〈喻〉华丽，壮观

کبك خرام (*kabk-kharām*) 〔形〕 举止优雅的，步履轻盈的

کبك رفتار (~ *raftār*) 同 کبك خرام

کبکنجیر (*kabkanjeer*) 〔名〕 ①松鸡②投石器

（古代一种兵器）

کبل (*kabal*) 同 کول

کبوتر (*kabootar*) 〔名〕 鸽子

اهلی (~ خانگی) ~ 家鸽

پا پر (~ پر پا) ~ 毛腿鸽

~ پیك (~ نامه بر ، ~ قاصد ، ~ جلد) 通信鸽

جنگلی ~ 〈动〉斑尾林鸽

چاهی ~ 青灰鸽

چتری ~ 扇尾鸽

حرم ~ 禁止杀害的鸽子

صلح ~ 和平鸽

طوقی (یا کریم) ~ 冠鸽

کوهی (~ کوهستانی) ~ 山鸽，野鸽，原鸽

معلقی (~ بازیکن) ~ 〈动〉翻头鸽

وحشی (~ صحرائی) ~ 野鸽

یاهو ~ 大嗉鸽

برج (~ لانهٔ) ~ 鸽笼，鸽子窝

پراندن ~ 放鸽子，玩鸽子

. ~ با ~ باز با باز ~ 〈谚〉物以类聚，人以群分。

کبوتر باز 〔名〕 养鸽人

کبوتر بازی 〔名〕 饲养鸽子

کردن ~ 同上

کبوتر پران (~ *parān*) 同 کبوترباز

کبوترپرانی 同 کبوتر بازی

کبوترخان 同 کبوتر خانه

کبوتر خانه 〔名〕 鸽子窝

کبوترنما (~ *namā*) 〔形〕 ①似鸽的②无辜的，清白的，无罪的

کبوتری 〔形〕 鸽子的；鸽子状的

کبود (*kabood*) 〔形〕 ①蔚蓝色的，深蓝色的②灰色的（指马）

آسمان ~ (~ چرخ) 蔚蓝色的天空

رنج ~ 〈医〉发绀，青紫

شدن ~ （受冻）变青

کبود چشم (~ *cheshm*) 〔形〕 蓝眼睛的

کبودر (*kaboodar*) 〔名〕 一种水虫

کبود فام (*kabood-fām*) 〔形〕 带蓝色的

کبود وش (~ *vash*) 同 کبود فام

کبوده (*kaboode*) 〔名〕 ①黑杨，杨树②（金字塔形的）杨树

کبودی (*kaboodee*) 〔名〕 ①深蓝色，天蓝色，蓝灰色②青斑，青紫斑③（皮肤上的）花纹，文身

جای ~ 青肿，紫肿处

زدن ~ （在皮肤上）刺花纹

کبودی زن (~ *zan*) 〔名〕 从事（在皮肤上）刺花纹的人

کبودی زنی 〔名〕 刺花纹，黥首文身

کردن ~ 同上

کبوس (*kaboos*) 〔形〕 弯曲的，被折弯的

کبوك (*kabook*) 〔名〕 云雀，百灵鸟

کبه (*kobbe*) 〔名〕 ①堆②拔血罐③剃刀

خاك ~ 土堆

کبی (*kabbee*) 〔名〕（黑）猴子

کبیت (*kobeyt*) 同 کبیتا

کبیتا (*kobeytā*) 〔名〕 用核桃和阿月浑子等做的一种点心

کبیتك (*kobeytak*) 〔名〕 凿子

کبیته (*kobeyte*) 同 کبیتا

کبیر (*kabeer*) 〔形、名〕（复 کبار ، کبراء）①

大的，伟大的②成年的，长大了的③重要的，重大的④显贵，要人；成人

(قضیه ~) قیاس ~ 〈逻〉大前提

انقلاب ~ سوسیالیستی اکتبر 伟大的十月社会主义革命

~ سفیر （特命全权）大使

~ گناه 大罪，重罪

~ ولد 长子

~ شدن 已到成人年龄

او دیگر صغیر نیست ~ است . 他已长大成人，不再是小孩了。

کبیره (*kabeere*) 〔名〕（复 کبائر）① کبیر 的阴性②滔天大罪，严重的犯罪行为

کبیسه (*kabeese*) 〔形〕 闰的，插入的

~ سال 闰年

~ روزهای 在闰年中多出的几天

کبیسه دار 同 کبیسه

کپ (*kop*) 〔名〕 ①小口大玻璃瓶②〈罕〉口腔

کپان (*kapān*) 同 قپان

کپچه (*kapche*) 同 کفچه

کپر (*kapar*) 〔名〕 ①窝棚②临时住所

کپراتیو (*koprāteev*) 同 کئوپراتیو

کپراتیوی 同 کئوپراتیوی

کپراسیون Coopération 〔名〕 ①合作②合作制

کپرك (*kaprak*) 〔名〕 霉，霉菌

~ زدن 发霉

کپسول Capsule 〔名〕 ①雷管，爆管②〈植〉种囊，蒴果③胶囊（装药粉用）④〈空〉气密小座舱，容器⑤宇宙密闭小舱，宇宙容器

~ فضائی 宇宙密闭小船，宇宙容器

~ گاز 煤气罐

یک ~ گاز 一罐煤气

کپك (*kapak*) 〔名〕 ①霉菌②〈植〉毛霉

~ زدن 发霉

نان ~ زده است . 面包已发霉了。

کپك زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 发霉

کپك زده 〔形〕 发霉的

کپل (*kapal*) 〔名〕 马的臀部

کپل (*kopol*) 〔形〕 矮胖的人

کپنك (*kapanak*) 〔名〕 （皮）大衣，皮（或毡）斗篷（牧人用）

کپنهاك (*kopanhāk*) 〔名〕 哥本哈根（丹麦首都）

کپور (*kopoor*) 〔名〕 鲤鱼，鲤科的鱼

کپه I (*koppe*) 〔名〕 堆，团，块

~ ارمنی 热带疮

~ شدن 聚成一堆

~ کردن 堆成一堆

کپه II 〔名〕 ①天平盘②酣睡，酣声大作

~ کردن (~ گذاشتن) 酣睡，酣声大作；死亡

برو ~ مرگ بگذار ! 滚你的蛋！（骂人的话）

کپی (*kappee*) 同 کبی

کپی Kepi 〔名〕 一种带帽舌的旅行帽

کپی Copy 〔名〕 抄本，副本，复抄本

کپیدن (*kapeedan*) 〔动〕（根 کپ）①睡觉，沉睡②抢走，掠夺

کپیست Copiste 〔名〕 誊写员，抄写员

کپیه Copier 〔名〕 ①誊写，抄写；摹仿②复制品（指画）

~ دفتر 习字帖

~ کاغذ 拷贝纸，誊写纸

~ مداد 字迹不易拭去的铅笔
~ سرکب 拷贝墨水
کردن ~ 抄写，誊写

کپیه برداری (*kopiye-bardāree*) 〔名〕〈印〉胶版誊写版

کت (*ket*) که ات 的缩写形式

کت (*kat*) 〔名〕 ①肩，肩膀②宝座，王座③灌溉渠

کسی را (از پشت) بستن ~ 反背手缚住；比…强

کت Coat 〔名〕 上衣，西服上衣

جلو باز (جلو گرد) ~ 敞胸的上衣
جلو بسته (چهار دگمه) ~ 带扣的上衣
دو دگمه ~ 双排钮扣的上衣

کتاب (*ketāb*) 〔名〕 (复 کتب) 书，书本，书籍

آبی ~ 蓝皮书（英、美等国政府就某一专题发表的封皮为蓝色的正式报告书或外交文件）
ابتدائی ~ 识字课本，初级读本
آسمانی ~ 圣书，天书
آشپزی (~ طباخی) ~ 烹调书，食谱
املاء ~ 缀字课本，正字课本
انشاء ~ 作文本
جلد شمیز ~ 平装本，纸面本
جیبی ~ 袖珍版本
خطی ~ 手抄本，手稿
درس (~ درسی) ~ 课本
دستی ~ 手册，便览
دعا ~ 祈祷书
عتیقه ~ 古书，珍本书
قانون ~ 法典，法规
قرائت ~ 读物，读本，文选
لغت ~ 辞典
مقدس ~ 《古兰经》，圣书，圣经
ام الکتاب (الکتاب) 《古兰经》
~ اهل 爱好读书的人，有圣经的人（指基督教、犹太教和伊斯兰教圣经）
~ برچسب （贴在书上的）藏书者的印记
~ جنون 藏书癖，珍本书收集狂
~ حائل 书立，书档
~ دزد 偷窃书本者
~ عشق جمع آوری 藏书癖
~ قفسهٔ 书架，书柜
~ کرم 蠹虫，〈转〉书呆子

کتاب (*kottāb*) 〔名〕 ①见 کاتب ②小学，私塾

کتابت (*ketābat*) 〔名〕 ①笔迹，手迹②书面文字③书记的职务，秘书的职务

~ طرز 书法
کردن ~ 书写
یافتن ~ 写完

کتابچه (*ketābche*) 〔名〕 手册，小册子

اطلاعات ~ 记事本
بانك ~ 银行存折
بغلی ~ 袖珍笔记本
یادداشت ~ 笔记本

کتابخانه (*ketāb-khāne*) 〔名〕 图书馆，图书室

شخصی (~ خصوصی) ~ 私人图书馆
عمومی (~ همگانی) ~ 公共图书馆
~ متصدی 图书馆馆长

کتابخوان (~ *khān*) 〔名〕 读书人，嗜书人

کتابخوانی 〔名〕 读书

کتابدار 〔名〕 ①图书馆管理员②小图书馆馆长

کتابداری 〔名〕 ①图书馆工作②图书馆管理员办公室

~ فن 图书管理业务

کتابدان 〔名〕 书籍行家

کتاب دوست (~ *doost*) 〔名〕 藏书家，书籍爱好者

کتاب دوستی 〔名〕 爱书癖，藏书癖

کتاب شناس (~ *shenās*) 〔名〕 图书学者，图书学专家

کتاب شناسی 〔名〕 图书学

کتاب فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 书商，卖书的人

کتاب فروشی 〔名〕 ①书店，书铺②出售书籍

کتاب کهنه فروشی (~ *kohne-forooshee*) 〔名〕 旧书店

کتاب نویس (~ *nevees*) 〔名〕 编者，作者，著者

کتاب نویسی 〔名〕 编写书籍

کتابه (*ketābe*) 〔名〕 刻文，铭文，碑文

کتابی (*ketābee*) 〔形、副〕 ①书写的，书面的②书籍的，书本的③书生气的（地），咬文嚼字的（地）

~ کافر 非穆斯林教义传播者

~ معلومات 书本知识

ایستادن ~ （像书一样）贴紧站着

. صحبت میکند ~ 他谈起话来咬文嚼字。

کتاره (*katāre*) 〔名〕 短剑

کتام (*katām*) 〔名〕 窝棚，茅棚

کتان (*katān*) 〔名〕 〈植〉亚麻

صحرائی ~ 野亚麻

~ پارچهٔ 夏布，亚麻布

(~ بذر) ~ تخم 亚麻籽

~ روغن 亚麻子油

کتان پاك کن (~ *pāk-kon*) 〔名〕 〈纺〉梳麻针排

کتانژانت Cotangent 〔名〕 〈数〉余切

کتان کار (*katān-kār*) 〔名〕 亚麻工人

کتان کاری 〔名〕 亚麻业

کتانی 〔形〕 亚麻的，帆布的

~ کفش 帆布鞋

کتائب (*katā-eb*) 见 کتیبه

کتب (*katb*) 〔名〕 写，书写

کتب (*kotob*) 见 کتاب

کتباً (*katban*) 〔副〕 书面地，文字地

موضوع را ~ به وزارت خارجه اطلاع داده‌ایم.

我们已将此事书面通知了外交部。

کتبانو (*katbānoo*) 同 کدبانو

کتبخانه (*kotob-khāne*) 同 کتابخانه

کت بسته (*kat-baste*) 〔形、副〕 反绑着手的（地）

کتبه (*katabe*) 见 کاتب

کتبی (*katbee*) 〔形〕 文字的，书面的

~ امتحان 笔试

~ رأی 投票选举

(~ قرار داد) ~ عقد 〈法〉成文契约

کتخ (*katakh*) 〔名〕 酸凝乳

کتخدا (*katkhodā*) 同 کد خدا

کتران (*katrān*) 〔名〕 煤焦油，沥青

کتره (*katre*) 〔名〕 ①（被撕的）小块②废话，胡话，无意义的话

کتره‌ای (*katre-ee*) 〔副〕 无根据地，不严肃地，轻率地

قالب زدن ~ 撒谎

گفتن ~ 讲废话，胡说八道

کتره پتره (*katre-patre*) 〔名〕 废话，胡话，胡说八道

کتری (*ketree*) 〔名〕 电壶；铜壶

کت شلواری (*kot-shalvāree*) 〔名〕（一套）西服，西装

کتف (*ketf,katef*) 〔名〕（复 اکتاف）①肩，肩膀②〈解〉肩胛骨

کتف گاه (*ketf-gāh*) 〔名〕〈解〉肩胛骨

کتك (*katak*) 〔名〕 一种劣质的短腿羊

کتك (*kotak*) 〔名〕 ①（短而重的）棍棒②打，殴打

خوردن ~ 挨揍，被殴打

زدن ~ 打，揍，殴打

یکی از اصول انضباطی ارتش ما اینستکه نباید مردم را ~ زد و بآنها دشنام داد. 我军的一条纪律是不打人，不骂人。

کتکار (*katkār*) 〔名〕 木匠

کتك خور (*kotak-khor*) 同 کتك خورده

کتك خورده (*kotak-khorde*) 〔形〕 挨揍的，被殴打的

کتك کاری 〔名〕 殴打，打架，斗殴

کردن ~ 同上

کتکن (*katkan*) 〔名〕 修建灌渠的工人

کتگر (*katgar*) 同 کتکار

کتگوری (*katgooree*) 同 کاتگوری

کتل (*kotal*) 〔名〕 ①备好的马②（宗教吊唁仪式时使用的）旗③高而陡的丘陵

کتلبه Catalpa 〔名〕〈植〉梓

کتلت Cutlet 〔名〕 肉片；炸肉排

کتم (*katm*) 〔名〕 掩藏，隐匿，隐瞒

سر ~ 保守秘密

کتم (*katam*) 〔名〕 ①靛蓝（一种染料）②染发颜料

کتمان (*ketmān*) 〔名〕 隐藏，隐匿，隐瞒

اسرار ~ 保守秘密

~ بی 坦白的（地），直率的（地）

شدن ~ 隐藏起来，隐瞒起来

کردن ~ 把…隐藏起来

حقیقت را ~ نکنید. 不要掩盖事实真相。

کتمه کوری (*katme-kooree*) 〔形〕 非常近视的，近乎盲目的

کتنبر (*katanbar*) 同 کتنبل

کتنبل (*katanbal*) 〔形〕 好吃懒做的

کتو (*katoo*) 〔名〕 沙鸡

کتو (*kotoo*) 〔名〕 棉桃

کتوال (*kotvāl*) 同 کوتوال

کت و بال (*kotobāl*) 〔名〕 背带，肩胛带；〈解〉肩胛

کت و دامن (*koto-dāman*) 〔名〕 上衣和裙子

کت و شلوار (*~ shalvār*) 同 کت شلوار

کت و شلواری 同 کت شلوار

کت و کلفت (*kato-koloft*) 〔形〕 ①矮胖的②粗壮的，矮粗的③高傲的，自命不凡的

کت و کول (*kato-kool*) 〔名〕 肩，背

کتوله (*kotoole*) 同 کوتوله

کتوم (*katoom*) 〔形、名〕 ①严守秘密的（人），不露真情的（人）②〈动〉齿鲤，齿鳊

کت ومت (*koto-mot*) 〔副〕 准确地，分毫不差地

کتون Ketone 〔名〕〈化〉酮

کته Ⅰ (*kate*) 〔名〕（一种）焖米饭

کته Ⅱ 〔名〕（贮藏食物、煤等的）箱子

کتیبه (*kateebe*) 〔名〕（复 کتائب）①铭文，碑文，题字②营，大队；骑兵中队

روی گور ~ 墓志铭

کتیبه شناس (~ *shenās*) 〔名〕 能辨认碑文的人，金石学家

کتیبه شناسی 〔名〕 辨认碑文，金石学

کتیر (*kateer*) 〔名〕 ①盐碱地②海市蜃楼

کتیرا (ی) (*kateerā*) 〔名〕 黄耆胶(制药、印染、造纸等用)，藤黄

(~ فنی) اره بر ~ 工业用黄耆胶

(~ مخلوط) خرمنی ~ 粗黄耆胶

لری ~ 制食品用的黄嗜胶

~ (علف) گون 〈植〉紫云英(属)

کتیم (*kateem*) 〔形〕 隐藏的，隐匿的

کثافت (*kesāfat*) 〔名〕 (复 کثافات) ①污物，污垢，垃圾；粪便②密(度)，浓(度)，稠密

خون ~ 血液浑浊

هوا ~ 空气浑浊；空气密度

کردن ~ (用粪便)弄脏某地方；草率从事，把事情搞坏

کثافت بازی 〔名〕 肮脏勾当，下流勾当

کردن ~ 干卑鄙勾当

کثافت کار 〔名、形〕 ①捣乱的人；干肮脏勾当的人②拙劣的画家③肮脏的

کثافت کاری 〔名〕 捣乱，肮脏勾当

کردن ~ 捣乱，干肮脏勾当

کثرت (*kesrat*) 〔名〕 多，大量，众多；丰富，富足

استعمال ~ 常用

تولید ~ 〈生〉世代交换

جمعیت ~ 人口众多

خون ~ 充血

عدد ~ 人数众多

(~ مشغله) کار ~ 大量工作，工作繁忙

از ~ کار نتوانستم بروم. 我由于工作繁忙而没有走成。

کلام ~ 多言，饶舌，唠叨

وقوع ~ 屡次发生

کثرت گرائی (~ *gerā-ee*) 〔名〕 多元论

کثیب (*kaseeb*) 〔名〕 沙堆，沙丘

کثیر (*kaseer*) 〔形〕 多的，众多的，大量的，繁多的；丰富的

~ عدهٔ 极大的数量

~ لشکر 人数众多的部队

کثیرالاحسان (*kaseerol-ehsān*) 〔形〕 十分慈善的，很仁慈的

کثیرالاستعمال (~ *este'māl*) 〔形〕 用过很久的，已磨损了的

کثیرالاشکال (~ *ashkāl*) 〔形〕 多种形式的

کثیرالاصوات (~ *asvāt*) 〔形〕 〈语〉多音的，有多种发音的

کثیرالاضلاع (~ *azlā'*) 〔形、名〕 〈数〉①多角的②多角形，多边形

محدب ~ 隆起的多角形

کثیرالاقسام (~ *aghsām*) 〔形〕 各种各样的

کثیرالانتشار (~ *enteshār*) 〔形〕 发行数量大的(指印刷品)

کثیرالاوراق (~ *owrāgh*) 〔形〕 页数多的(指书籍)

کثیرالاولاد (~ *owlād*) 〔形〕 多子女的，孩子多的

کثیرالتألیف (*kaseero-tta'leef*) 〔形〕 作品多的

کثیرالجمله (*kaseerol-jomle*) 〔形〕 〈数〉多项的，多项式

~ معادلهٔ 多项方程式

کثیرالزوایا (*kaseero-zzavāyā*) 同 کثیرالاضلاع

کثیرالسطوح (~ *ssotooh*) 同 کثیرالوجوه

کثیرالشکل (~ *shshekl*) 〔形〕 多种形式的

کثیرالعده (*kaseerol-ede*) 〔形〕 数量众多的，大量的

کثیرالعیال (~ *ayāl*) 〔形〕 家庭负担重的，子女多的

کثیرالمصرف (~ *masraf*) 〔形〕 销路广的

~ کالای 畅销货

کثیرالمعنی (~ *ma'nee*) 〔形〕 多义的；有多种解释的

کثیرالمقدار (~ *meghdār*) 〔形〕 数量众多的

کثیرالملة (~ *mellat*) 〔形〕 多民族的

~ مملکت 多民族的国家

کثیرالمله (~ *mella*) 同 کثیرالملة

کثیرالوجوه (~ *vojooh*) 〔名、形〕 ①〈数〉多面体②多边的，多面的

کثیرالوقوع (~ *voghoo'*) 〔形〕 经常发生的

کثیف (*kaseef*) 〔形〕 ①脏的，不干净的②〈理〉密度大的，稠密的

~ لباس 脏衣服

~ لغات 骂人的话

~ هوای 浑浊的空气

~ شدن 变脏，不干净

~ کردن 把…弄脏

کثیفی 〔名〕 肮脏，不清洁，污浊，污秽

کج (*kaj*) 〔形、副、名〕 ①弯的，歪的，斜的(地)②错的，不正确的③〈转〉被歪曲的，被曲解的④生丝

~ ابریشم 生丝

~ آدم 〈口〉不诚实的人；无用的人

~ خط 斜线

~ شاخهٔ 弯的树枝

~ افتادن 关系变僵

~ باختن （玩牌时）作弊，用卑鄙手段对付某人

~ رفتن 不走直线；不走正道

خیال شما ~ رفته است . 您想错了。

~ شدن 变弯，变歪，变斜；被歪曲，被曲解

~ کردن (~ ساختن) 弄弯，弄歪，弄斜；（走路）拐弯；〈转〉歪曲，曲解

به چهار راه که رسیده‌اید ، به طرف چپ راهتان را ~ کنید . 到了十字路口，请您向左拐！

آنقدر ~ کن که نشکند . 〈谚〉要折而不断。（喻：凡事要留有余地）

~ نگاه کردن 斜视，斜看

~ قضاوت کردن 判断不公正

~ گرفتن 拐弯

~ نشستن 斜着坐

بار ~ بمنزل نمیرسد . 〈谚〉谎言总是不能持久的。（直译：一边重的货物驮不到目的地）

کجا (*kojā*) 〔副、代〕 ①在哪里，往哪里②怎样，怎么，如何③哪里，什么地方④怎么能…，哪里能…

~ از 从哪儿

~ به 去哪里

~ تا 到哪儿

~ در 在哪里

~ هر 无论在哪里，无论到哪里

این ~ و آن ~ ! 这两者有什么关系！

~ میروید ؟ 您上哪儿去？

؟ اینجا ~ است 这儿是什么地方?
؟ او اهل ~ است 他是什么地方的人?
؟ اینرا از ~ میدانید 你是从哪儿知道这些的?
؟ دیروز تا ~ خواندیم 我们昨天读到哪儿?
؟ کجای شما درد میکند 你身上什么地方疼痛?
. هیچ کجای من درد نمیکند 我哪儿也不痛。
. هر ~ که باشد ، به یکدیگر کمك میکنیم
无论在哪里，我们都互相支援。
! شما ~ و این حرفها 你们怎么会说出这些话来!
. ~ این کار از او سر خواهد زد 他怎么会做出这种事情呢!
؟ از ~ اینطور مغرور شد 他怎么会这样骄傲自大呢?
حزب کمونیست چین است که ما زحمتکشان را آزاد ساخته است و گرنه ما ~ و آزادی ~ ؟
是中国共产党解放了我们劳动人民，要不，我们哪能得解放。
. کجایش را دیدی 这仅仅是开始!（或：好戏还在后面呢）

کج ابرو (*kaj-abroo*)〔形〕眉毛弯的

کجابه (*kajābe*) 同 کجاوه

کج آغند (*kaj-āghand*)〔名〕（穿在铠甲下的）丝绸衣服

کج اندام (~ *andām*)〔形〕身子歪的

کج اندیش (~ *andeesh*)〔形〕有敌意的，有恶意的

کج اندیشی〔名〕敌意，恶意

~ کردن 怀有敌意，怀有恶意

کجاوه (*kajāve*)〔名〕（挂在驮畜两侧的）驮篮；舆（轿）

کجائی (*kojā-ee*)〔形〕什么地方的，哪国的
؟ آن شخص ~ است 他是哪儿来的? 他是哪国人?

کج باز (*kaj-bāz*)〔形、名〕①不诚实的，欺诈的②玩牌作弊的（人）

کج بازی〔名〕不诚实，欺诈；玩牌作弊

کج بحث (~ *bahs*)〔名〕诡辩家，狡辩者

کج بخت (~ *bakht*)〔形〕走厄运的

کج برگ (~ *barg*)〔形〕叶子不整齐的

کج بیع 同 کج معامله

کج بیل〔名〕锄头

کج بین〔形〕①斜眼的，斜视的②怀疑人的，多疑的

کج بینی〔名〕①斜眼，斜视②多疑③偏见，执拗

کج پا〔形〕罗圈腿的，两腿向外弯曲的

کج پالان〔形〕持异见的，持不同意见的

کج پلاس (~ *palās*) 同 کج معامله

کج پلاسی 同 کج معاملگی

کج پیمان (~ *peymān*)〔形〕不守信用的，食言的

کج پیمانی〔名〕不守信用，食言

کج تاب〔形〕①顽固的，固执己见的②同 کج رفتار

کج تابی 同 کج رفتاری

کج چشم (~ *chashm*)〔形〕斜眼的，斜视的

کج حساب (~ *hesāb*) 同 کج معامله

کج خلق (~ *kholgh*)〔形〕脾气坏的，易怒的，暴躁的；阴郁的

کج خلقی〔名〕坏脾气，易怒，暴躁

کج خیال (~ khiyāl)〔形〕①怀有敌意的，怀有恶意的②好猜疑的，疑心重的

کج خیالی〔名〕①敌意，恶意②猜疑，疑心

کج دارسریز (~ dārmareez)〔副〕谨慎地；搞平衡地，折衷地，明智地

　　رفتار کردن ~ 谨慎从事

کج دست (~ dast)〔形〕偷窃成性的，手脚不干净的

کج دل (~ del) 同 کج اندیش

کجدم (kajdom) 同 کژدم

کج دنده (kaj-dande)〔形〕狡诈的，不正派的

کج راه (~rāh)〔形〕走入歧途的，离开正路的

کج راهی〔名〕走入歧途，离开正路

کج رفتار (~ raftār)〔形〕奸诈的，心怀叵测的，行为不轨的

کج رفتاری〔名〕奸诈，心怀叵测，行为不轨

کج رو (~ row) 同 کج رفتار

کج روی (~ ravee) 同 کج رفتاری

کج سلیقگی (~ saleeghegee)〔名〕无鉴赏力，无审美力

کج سلیقه (~ saleeghe)〔形〕无鉴赏力的，无审美力的

کج طالع (~ tāle')〔形〕交厄运的

کج طالعی (~ tāle-ee)〔名〕交厄运

کج طبع (~ tab') 同 کج خلق

کج طبعی (~ tab-ee) 同 کج خلقی

کج فعل (~ fe'l) 同 کج رفتار

کج فهم (~ fahm)〔形〕①误解的，误会的，曲解的②理解力不强的，迟钝的

کج فهمی〔名〕①误解，误会，曲解②迟钝，理解力不强

کجک (kajak)〔名〕带钩的棍棒（用来赶象或其他用途）

کج کلاه (kaj-kolāh)〔形、名〕①歪戴帽子的②高傲的③花花公子，浪荡子

کجکی (kajakee)〔副〕弯曲着，歪着，斜着，歪曲地，不正确地

کجله (kajle)〔名〕喜鹊

کج مج (kajmaj) 同 کج و کوله

کج مزاج (kaj-mezāj) 同 کج خلق

کج مزاجی 同 کج خلقی

کج معاملگی (~ mo-āmelegee)〔名〕在商业交易中的作弊

کج معامله〔形〕（在商业交易中）作弊的，不诚实的，欺诈的

کج نظر (~ nazar)〔形〕恶毒眼光的，淫邪眼光的

کج نهاد (~ nehād)〔形〕内心狠毒的，内心毒辣的

کج نهادی〔名〕内心狠毒，内心毒辣

کجواج (kajvāj) 同 کج و معوج

کج و پیچ (kajo-peech)〔名〕转弯，弯曲，曲折，弯弯曲曲

کج وجهی (kaj-vajhee)〔形〕〈化〉三斜(晶)的

کجوک (kojook)〔名〕〈医〉坐骨神经痛

کج و کولگی (kajo-koolegee)〔名〕弯曲处

کج و کوله (~ koole)〔形〕弯的，歪的，曲折的

　　شدن ~ 被折弯

　　کردن ~ 弄弯

　　نوشتن ~ 字迹潦草

کج و لوچ (~ looch) 同 کج و کوله

کج و معوج (~ mo'vaj)〔形〕弯曲的，曲折的

كحيل (*kaheel*) 〔形〕 眼眶上涂化妆墨的

كخ Ⅰ (*kokh*) 〔名〕 小虫，蠕虫

كخ Ⅱ 〔名〕 (用来吓唬孩子的)假脸，假面具

كخ كخ (*kokh-kokh*) 〔名〕 笑声，咳嗽声，喘气声

كردن ~ 发出笑声，咳嗽，喘气

كد (*kad*) 〔名〕 家，村，地方

كد (*kadd*) 〔名〕 努力，苦干，勤劳，劳苦，劳动

يمين و عرق جبين ~ 辛勤劳动

با ~ يمين 凭两只手劳动

كدام (*kodām*) 〔代〕 哪一个，哪一些

يك ~ (يكى ~) 哪一个

هر ~ 任何一个

هيچ ~ 没有任何人（或任何事物）

گرانبها تر است ، آهن ياسس ؟ ~ 铁和铜哪一个贵重？

يكى را ميخواهيد بخريد ؟ ~ 你想购买哪一个？

من به هيچ ~ از آنها حرف نزدم . 我没有同他们任何一个人说过话。

هر ~ را ميخواهيد بخريد . 你喜欢哪个就买哪个。

آفتاب از ~ سمت دميد كه تو امروز ياد ما كردى . 是什么风把你吹来了？

كدامى 同 كدام

كدامين 同 كدام

كد بانو (*kad-bānoo*) 〔名〕 女主人，主妇，夫人，太太

خانه ~ （家庭）主妇

كد بانو گرى (~ *garee*) 〔名〕 家务，家政

كد بانوئى 〔名〕 女主人身份，主妇身份

كجوه (*kajave*) 同 كجاوه

كجه (*kaje*) 〔名〕 钩子，挂钩

كجى (*kajee*) 〔名〕 ①弯曲，曲折；弯曲度②斜，倾斜③〈转〉歪曲，曲解④恶毒，邪恶

ستون فقرات ~ 〈医〉脊柱侧凸

كجيم (*kajeem*) 同 كجين

كجين (*kajeen*) 〔名〕 生丝制的衣服

كچرى (*kechree*) 〔名〕 一种用大米、绿豆、酸奶制成的粥

كچل (*kachal*) 〔形、名〕 ①患癣病的②癞痢头，秃发病人

شدن ~ 患癣病

كردن ~ 使…秃发

سر كسى را ~ كردن 使某人苦恼不堪

كچلك (*kachalak*) 〔名〕 胡闹者

كچلك بازى 〔名〕 胡闹，大闹一场；恶作剧

در آوردن ~ 同上

كچلى (*kachalee*) 〔名〕 发癣，秃头

كچوله (*kochoole*) 〔名〕 〈植〉马钱子(番木鳖)

جوهر ~ 〈药〉马钱子碱，士的宁

كچه (*kache*) 〔名〕 ①无宝石的戒指②有孔小珠；念珠③下巴

كچير (*kacheer*) 〔名〕 大臣，首领

كحال (*kahhāl*) 〔名〕 眼科医生，眼科专家

كحال (*kehāl*) 同 كحل

كحالى (*kahhālee*) 〔名〕 眼科学

كحل (*kohl*) 〔名〕 眼药粉，化妆墨（妇女用来涂眼眶的）

كحلاء (*kahlā'*) 〔名〕 眼眶上涂化妆墨的女人

كحل دان (*kohl-dān*) 〔名〕 眼药粉盒，化妆墨盒

كحلى (*kohlee*) 〔名〕 深蓝色

کدح (*kadh*) 〔名〕 操作，劳动

کدحه (*kadhe*) 〔名〕 ①抓痕，抓伤②伤痕，刀痕

کدخدا (*kadkhodā*) 〔名〕 ①村长，族长②管事，管家，经理，干事，工长③男主人④新郎

محله ~ 居民点管事人

کد خدا منش (~ *manesh*) 〔形〕 有村长风度的，有家长风度的，有长者之风的

کد خدا منشانه 〔副〕 宽宏大量地，大方地，有长者之风地

کد خدامنشی 〔名〕 长者之风，宽宏大量

کد خدائی 〔名〕 村长职务，管家职务

کدر (*kader*) 〔形〕 ①浑浊的，暗淡的②〈转〉生气的，被触怒的

~ آب 浑浊的水

~ شیشهٔ 毛玻璃

شدن ~ 变浑浊，变暗淡；〈转〉生气，被触怒

کردن ~ 使浑浊，使暗淡；〈转〉使某人生气，触怒某人

کدر (*kadar*) 〔名〕 （复 اکدار）①浑浊②烦恼③忧愁，悲哀

کدری (*kadaree*) 同 کدورت

کدش (*kadsh*) 〔名〕 抓，刮

کدفت (*kadoft*) 〔名〕 〈解〉颅骨

کدنگ (*kadang*) 〔名〕 （洗衣用）捶衣棒

کدو (*kadoo*) 〔名〕 ①南瓜，葫芦，瓢②〈转〉不动脑子的人

تنبل ~ 南瓜

رومی ~ 西葫芦

غلیانی ~ 葫芦

مسمائی ~ （南瓜等）葫芦科蔬菜

(~ تخمهٔ) ~ تخم 南瓜子

کرم ~ 绦虫

کدواده (*kadvāde*) 〔名〕 墙基

کدوبا (*kadoobā*) 〔名〕 南瓜汤

کدوبن (*kadoo-bon*) 〔名〕 南瓜蔓，南瓜藤

کدو حلوائی (~ *halvā-ee*) 〔名〕 一种甜南瓜

کدوخ (*kadookh*) 〔名〕 浴室

کدودانه (*kadoo-dāne*) 〔名〕 ①南瓜子②绦虫

کدورت (*kodoorat*) 〔名〕 ①（颜色）暗淡，不透光，不反光，不发亮，（水）浑浊②生气，发怒③（感情）隔阂，不愉快

خاطر ~ 不快，不愉快

قرنیه ~ 眼内水晶体浑浊

انداختن ~ (بین دو نفر) 挑拨

داشتن ~ 不愉快，有隔阂

کشیدن ~ 伤心，痛心

کدورت آمیز 同 کدورت انگیز

کدورت انگیز (~ *angeez*) 〔形〕 令人不快的，令人生气的

~ سخنان 令人不快的话，挑拨性的话

کدونیمه (*kadooneeme*) 〔名〕 盛酒的葫芦

کدویی (*kadooyee*) 〔形〕 南瓜形的，葫芦形的

کدوییان 〔名〕 〈植〉葫芦属（科）

کده (*kade*) 〔名〕 ①地方，家，房子②常构成复合词用，如：دانشکده ، آتشکده

کده (*kode*) 〔名〕 ①小舌②门闩

کدین (*kodeen*) 〔名〕 （洗衣用）捶衣棒

کدینه (*kodeene*) 同 کدین

کدیور (*kadeevar*) 〔名〕 ①主人，一家之主②地主，房主

گردد کده ویران چو ~ دو شود . 〈谚〉一家二主事便乱。

کدیه (*kodye*) 〔名〕 ①行乞②生活贫困

کذا (*kazā*) 〔副〕 如此，这样，正是这样

کذاب (*kazzāb*) 〔名〕 说谎者

کذالك (*kazālek*) 〔副〕 如此，这样，像这样

کذائی (*kazā-ee*) 〔形〕 臆想的，虚构的

~ نقشهٔ 主观臆想的计划

کذب (*kezb*) 〔名〕 谎言

کذباً (*kezban*) 〔副〕 虚伪地，伪装地

کذوب (*kazoob*) 〔名〕 说谎者

کر I (*kar*) 〔形、名〕 ①聋的②聋子

مادرزاد ~ 先天性聋子

~ و لال 聋哑人

~ شدن 变聋，震聋

~ کردن 使聋，震耳欲聋

او از دو گوش ~ بود . 他两个耳朵都听不见。

کر II 〔名〕 ①力量，能力，能量②愿望，意图

کر (*karr*) 〔名〕 冲锋，进攻

~ و فر 进攻和后退

کر I (*korr*) 〔名〕 浸入（水中）

~ دادن 把…浸入水中

کر II 〔名〕 水容器

کر (*kor*) 〔名〕 儿子；马驹子

کر Cor 〔名〕 〈乐〉法国号

کر Choeur 〔名〕 合唱

کرا I (*kerā*) 同 کرایه

کرا II که را 的缩写形式

کرات (*karrāt*) 见 کرت

به ~ 屡次地，不止一次地

کرات (*korrāt*) 见 کره (*kore*)

کراته (*karāte*) 〔名〕 困难

کراتین Keratin 〔名〕 〈生化〉角朊

کراجیدن (*karājeedan*) 同 کراچیدن

کراچی (*karāchee*) 〔名〕 卡拉奇（巴基斯坦）

کراچیدن (*karācheedan*) 〔动〕（根 کراچ）（母鸡下蛋后）发咯咯声

کراخ (*karākh*) 〔名〕 （母鸡下蛋后发出的）咯咯声

کراد (*korād*) 〔名〕 破衣服

کرادیس (*karādees*) 同 کردوس

کرار (*karrār*) 〔形〕 ①进攻的②勇敢的，豪侠的

حیدر ~ 伊斯兰教哈里发阿里的尊称

کرار (*korār*) 〔名〕 门槛

کراراً (*kerāran*) 〔副〕 屡次地，三番五次地

کراز (*korāz*) 〔名〕 水罐，细口瓶，瓦罐

کرازت Creosote 〔名〕（杀菌或木材防腐用的）杂酚油，木馏油

کراس (*korās*) 〔名〕 鹡鸰

کراسه (*korrāse*) 〔名〕 ①笔记本，练习本，小册子②《古兰经》的章节

کراش (*karāsh*) 〔名〕 （情绪的）纷乱，心烦意乱，激动

کراشیدن (*kerāsheedan*) 〔动〕（根 کراش）情绪纷乱，心烦意乱；激动

کراك (*karāk*) 〔名〕 鹡鸰

کراکر (*karākar*) 〔名〕 乌鸦

کراکش (*kerākesh*) 〔名〕 牲畜主人

کراکینگ Cracking 〔名〕 〈化〉裂化

~ حراری 热裂化

~ کاتالیستی 催化裂化

کرال Crawl 〔名〕 自由式游泳

۱۰۰ متر ~ پشت 一百米仰泳

کرام (*kerām*) 见 کريم

کرامات (*karāmāt*) 见 کرامت

کرامت (*karāmat*) 〔名〕（复 کرامات）①慷慨，大方，宽宏大量②威严，尊严③尊敬，敬重，名誉，面子④奇迹

(صاحبان ~) ارباب ~ 创造奇迹的人

~ کردن 慷慨，大方；恩赐，赐与；创造奇迹

کرامند (*kerāmand*) 〔形〕①慷慨的；高尚的②重要的

کران (*korān*) 〔名〕跑马场

کران (*karān*) 〔名〕①边界，边疆，边防②末端，顶端，角落③海岸

از ~ تا ~ 从一端到另一端

به ~ بردن 做完，干到底

~ جستن 离群索居

(از) (بر ~ بودن) ~ کردن 躲开，逃避

کرانه (*karāne*) 同 کران (*karān*)

(خط ~) ~ های دریائی 海岸线

~ کفۀ 大陆架

کرانه‌ای (*karāne-ee*) 〔形〕海岸的

~ توپخانۀ 海防炮

کرانی (*karānee*) 〔形〕有限的，有范围的，有界限的

کراوات Cravate 〔名〕领带

(~ زدن) ~ بستن 系领带

کراویا (*karāviyā*) 〔名〕小茴香

کراهت (*karāhat*) 〔名〕厌恶，憎恶，讨厌，反感

~ آوردن 使人讨厌

(از) ~ داشتن 厌恶，讨厌

کراهتاً (*karāhatan*) 〔副〕厌恶地，不愿意地，勉强地

کراهت انگيز (*karāhat-angeez*) 同 کراهت آور

کراهت آور (~ *āvar*) 〔形〕令人厌恶的，令人讨厌的

کراهت خيز 同 کراهت آور

کراهيت (*karāhiyat*) 同 کراهت

کرايه (*kerāye*) 〔名〕①雇佣，租用，租借②租金，租款，运输费用③价格，价值

~ اتوبوس 公共汽车票价

~ کشتی 租船费

~ ماشين 车费

~ منزل 房租

پس ~ 补付租金

پيش ~ 预付租金

(به ~ دادن) ~ دادن 租出，借出

آن شرکت ده کشتی بما ~ داد . 那家公司租给我们十条船。

(به ~ گرفتن) ~ کردن 租进，租用

هيئت نمايندگی ما در آن شهر خانه‌ای ~ کرد . 我们代表团在那个城市里租了一所房子。

هواپيمائی را دربست ~ کردن 包租一架飞机（包机）

~ حمل اين اشياء از پکن تا شانگهای چقدر است ؟ 这些货物从北京到上海的运费是多少?

کرايه‌ای (*kerāye-ee*) 〔形〕租借的，借用的

منزل ~ 出租的房子

کرايه دهنده (~ *dehande*) 〔名〕租赁人，出借人

کرايه نامه 〔名〕租约，租契

کرايه نشين (~ *nesheen*) 〔名〕房客，租户

کرایه نشینی 〔名〕 租房子住

~ کردن 租赁，租用（房子）

کرب Ⅰ (*karb*) 〔名〕（复 کروب）忧愁，悲伤，悲哀，沮丧

کرب Ⅱ 〔名〕〈植〉械树

کرباس (*karbās*) 〔名〕 粗帆布，粗棉布

بسته بندی ~ 包装布

سر و ته یك ~ بودن 〈成〉一路货，一样的货色

از پس ریسمان رفت ~ . 〈谚〉喧宾夺主。

کرباس باف 〔名〕 织帆布工人

کرباس بافی 〔名〕 织帆布

کارخانهٔ ~ 帆布工厂

~ کردن 织帆布

کرباس فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 帆布商

کرباس فروشی 〔名〕 做帆布生意

~ کردن 同上

کرباسو (*karbāsoo*) 同 کرباسه

کرباسه (*karbāse*) 〔名〕 〈动〉蜥蜴，四脚蛇

کرباسی (*karbāsee*) 〔形、名〕 ①帆布做的②帆布商

~ متر 直尺，量布尺

کرباشه (*karbāshe*) 同 کرباسه

کرباسید Carbamide 〔名〕〈化〉碳酰二胺，尿素

کربز (*korboz*) 〔名〕 长黄瓜

کربزه 同 کربز

کربس (*karbas*) 同 کرباسه

کربلا (*karbalā*) 〔名〕（伊斯兰教什叶派圣地）克尔巴拉城（位于伊拉克首都巴格达西南）

کربلائی 〔名〕 ①去 کربلا 朝圣过的伊斯兰教徒的尊称，通常放在人名前，如： حسین ~ ②克尔巴拉人

کربن Carbon 〔名〕 〈化〉碳

~ تتراکلرور 四氯化碳

~ کاغذ 复写纸

~ منوکسید 一氧化碳

کربنات Carbonate 〔名〕 〈化〉碳化物，碳酸盐

~ سدیم (نمک قلیا) 〈化〉碳酸钠，纯碱

کربنات دوسود Carbonate de soude 〔名〕〈化〉碳酸钠

کربنات کلسیوم Carbonate calcium 〔名〕〈化〉碳酸钙

کربنیك Carbonic 〔形〕 含碳的

~ انیدرید 二氧化碳

~ گاز 碳酸气，二氧化碳气

کربنیل Carbonyl 〔名〕 〈化〉羰基，碳酰

کربور Carbide 〔名〕〈化〉碳化物，碳化钙

کربوکسیل Carboxyl 〔名〕 〈化〉羧基

کربونیفر Carboniferous 〔名、形〕〈地〉石炭纪（的）

کرپ Crepe 〔名〕 ①绉绸，绉布，绉呢②〈化〉绉（橡）胶

کرپا (*karpā*) 同 کرپه

کرپاسو (*karpāsoo*) 同 کرباسه

کرپ دو شین Crepe de chine 〔名〕 双绉

کرپ ژرژت Crepe georgette 〔名〕 乔其纱

کرپ ساتین Crepe satin 〔名〕 缎子

کرپ مارکن (*krep-māroken*) 〔名〕 摩洛哥绸

کرپو (*kerpoo*) 〔名〕 〈动〉刺猬

کرپه (*korpe*) 同 شبدر

کرپی (*korpee*) 〔名〕 ①（桥）墩②码头，防波堤③桥

کرپی (*karpee*) 〔名〕 刺猬

کرت (*karrat*) 〔名〕 (复 کرات) ①一次，一回②进攻，攻击

　　بکرات 屡次地，多次地

کرت (*kart*) 〔名〕 ①耕种了的土地②垅，畦，培了土的地

کرتاسه Cretace 〔名、形〕 〈地〉白垩纪(的)；白垩系(的)

کرتانه (*kartāne*) 〔名〕 鸡窝，鸡舍

کرت بندی (*kart-bandee*) 〔名〕 ①培垅②修田埂

　　کردن ~ 同上

کرتنه (*kartane*) 〔名〕 ①蜘蛛②蜘蛛网

کرته (*karte*) 〔名〕 垅，畦

کرته (*kerte*) 〔名〕 〈植〉骆驼刺

کرته (*korte*) 〔名〕 衬衣，上衣

کرتینیسم Cretinism 〔名〕 〈医〉呆小病，愚侏病

کرج (*karoj*) 〔名〕 ①薄片(指西瓜等)②(片、块)布料

کرجفو (*karjafoo*) 〔名〕 〈动〉鹌鹑

کرجفوك (*karjafook*) 同 کرجفو

کرجك (*karjak*) 同 کرچك

کرجن (*korjan*) 〔名〕 软骨，脆骨

کرجی (*karajee*) 〔名〕 小船，游艇

　　(بادباندار ~) بادی ~ 帆船

　　دو پاروئی ~ 双浆小船，双浆艇

　　ساحلی ~ 登陆艇

　　عملیات اکتشافی ~ 巡逻(快)艇

　　(موتوردار ~) موتوری ~ 机船

کرجی بان 〔名〕 船夫，划船的

کرجی‌بند (~ *band*) 〔名〕 (小船)船头缆索，系船索

کرجی ران 同 کرجی بان

کرجی رانی 〔名〕 划船，划船运动

کرچ (*kerch*) 〔名〕 薄片(指西瓜等)

کرچ (*korch*) 〔名〕 ①蛋里的小鸡②孵鸡期

　　مرغ ~ 孵蛋的鸡

کرچك (*karchak*) 〔名〕 蓖麻，蓖麻籽

　　هندی ~ 巴豆

　　تخم ~ 蓖麻籽

　　روغن ~ 蓖麻油

کرچ کرچ (*korch-korch*) 同 کروچ کروچ

کرچه (*korche*) 〔名〕 窝棚，茅草房(看青用)

کرخ (*karakh*) 同 کرخت

کرخت (*karakht*) 〔形〕 无感觉的，麻木的，僵的，迟钝的

　　شدن ~ 变麻木，变僵

　　کردن ~ 使…麻木，使…发僵

کرختگی (*karakhtegee*) 同 کرختی

کرختی (*karakhtee*) 〔名〕 无感觉，麻木不仁，僵硬，迟钝

کرد Ⅰ (*kard*) 同 کردار

کرد Ⅱ 〔名〕 ①垅②耕种了的土地③在修枝时砍下的树枝

کرد Ⅰ (*kord*) 〔名〕 (复 اکراد) 库尔德人(分散在伊拉克、伊朗和土耳其等国)

کرد Ⅱ 〔名〕 水池，池塘

کردار (*kerdār*) 〔名〕 ①行动，行为②方式，方法，作风

　　به ~ 像…，仿照…

　　کردن ~ 做事，行动

　　گفتار و ~ باید یکی باشد. 言行要一致。

　　دو صد گفته چون نیم ~ نیست. 〈谚〉千言

不如一行。

. یار و گرد گفتار مگرد ~ 〈谚〉少谈些，多做些。

کردارمه Corps d'armée 〔名〕 军，兵团

کرد بندی (*kard-bandee*) 同 کرت بندی

کردر (*kardar*) 〔名〕 ①峡谷②丘陵地带

کردستان (*kordestān*) 〔名〕 库尔德斯坦

کردستانی 〔形〕 库尔德斯坦的

کردك (*kerdak*) 〔名〕 谜语

کردگار (*kerdgār*) 〔名〕 〈宗〉造物主，真主

کردگاری 〔形〕 主的，上帝的

کردن (*kardan*) 〔动〕（根 کن）①干，做，如：او حالا چه کار میکند ؟ 他现在在干什么？ ②构成复合动词，如同形容词构成复合动词有：نرم کردن 使…发软，خشك کردن 使…干，烘干；同名词构成复合动词有：درمان کردن 治疗，آب کردن 溶化；同动词原形构成复合动词有：دیدن کردن 参观，访问

کردنگ (*kardang*) 〔形〕 ①愚蠢的②拉皮条的③难看的，丑的

کردنگل (*kardangal*) 同 کردنگ

کردنی (*kardanee*) 〔形〕 能做到的，必须做到的

. کار ~ را باید کرد 能做到的事一定要做到。

کردو (*kardoo*) 〔名〕 ①垅，耕种了的土地②砍下的树枝

کردوس (*kardoos*) 同 کردوسه

کردوسه (*kardoose*) 〔名〕（复 کرادیس）马队，马帮；骑兵营

کرده Ⅰ (*karde*) 〔形、名〕 ①已做到的，已完成的②行为，行动

کار ~ 已完成的工作

. او از ~ خویش پشیمان شد 他对自己的行为感到后悔。

خویش آید پیش ~ 〈谚〉自作自受

کرده Ⅱ 同 کرت (*kart*)

کرده کار 〔形〕 ①富有经验的，饱经世故的②熟练的

کرده کاری 〔名〕 ①富有经验，饱经世故②熟练

کردی (*kordee*) 〔形、名〕 ①库尔德的②库尔德人③库尔德语

زبان ~ 库尔德语

کردیپلوماتیك Corps diplomatique 〔名〕 外交使团

کردیت Credit 〔名〕 信用，信誉，名誉，声望

کرزمان (*karzamān*) 〔名〕 天空，苍穹

کرزن (*karzan*) 同 گرزن

کرس (*koras*) 〔名〕（衣服或身上的）污垢，龌龊；脓，脓血

کرس (*kors*) 〔名〕 鬈发，烫发

کرسان (*karsān*) 〔名〕 木箱，瓦罐，（盛粮用的）缸

کرسب (*karasb*) 同 کرفس

کرست Corset 〔名〕 妇女紧身胸衣，乳罩

کرستون (*karastoon*) 〔名〕 磅秤

کرسنه (*karsane*) 〔名〕 〈植〉苦野豌豆

کرسی (*korsee*) 〔名〕 ①椅子，安乐椅②（帝王的）宝座，王位，席位③教研组，教研室；课程④（下面放火炉，上面铺桌布或毯子用来取暖的）桌子

خاك ~ 〈喻〉地球

فلك ~ 天，天空

وکالت ~ 代表席位

ولایت ~ 省城

(خطابه ~) نطق ~ 讲台；讲坛

~ استاد 客座教授

~ دندان 白齿

بر ~ نشستن 登位，登基；〈转〉奏效，付诸实现

حرفش بالاخره بر ~ نشست . 他的话最后付诸实现了；他的话终于奏效了。

بر ~ نشاندن 使…登位，使…登基；〈转〉使…付诸实现

او عاقبت حرف خود را بر ~ نشاند . 他终于实践了自己的诺言。

کرسی‌پا 〔名〕 小凳子

کرسی نشین (~ *nesheen*) 〔形〕登位的，登基的

کرش (*karash*) 〔名〕 ①欺骗，奸诈②阿谀奉承

کرش (*karesh*) 〔名〕 （牛、羊的）刍胃

کرش (*kersh*) 〔名〕 鼾声

کرشته (*kereshte*) 〔名〕 木片，木屑，刨屑；垃圾

کرشمه (*kereshme*) 〔名〕 媚眼，秋波，媚态

(زدن ~) کردن ~ 做媚眼，送秋波

به یك ~ دو کار کردن 〈谚〉一箭双雕

کرشمه دار 〔形〕 ①卖弄风情的②诱人的

کرشونی (*karshoonee*) 〔名〕 用古叙利亚字母拼写的阿拉伯文

کرشیدن (*karsheedan*) 〔动〕 （根 کرش ）①欺骗，奸诈②阿谀奉承

کرف (*karf*) 同 کرب I 条

کرف (*korf*) 〔名〕 煤焦油

کرفت (*kereft*) 〔形〕 不干净的，脏的

کرفس (*karafs*) 〔名〕 芹菜

آبی ~ 水芹菜

~ صحرائی (~ وحشی ، ~ بری ، ~ خودرو) 野芹菜

کرفس الماء (*karafsol-mā'*) 〔名〕 （在沼泽地生长的）香芹菜

کرفش (*karfash*) 〔名〕 蜥蜴

کرفه (*karfe*) 〔名〕 善事，善行

کرك (*karak*) 〔名〕 ①鹌鹑②天花板

کرك (*kark*) 〔名〕 ①〈口〉鸡，母鸡②螃蟹③绸缎

کرك I (*kork*) 〔名〕 ①山羊的绒毛②软毛，毳毛，细毛，寒毛

جوانی ~ （男孩脸颊上初生的）细软短须

میوجات ~ 水果的茸毛

هلو ~ 桃子上的毛

انداختن ~ 长出茸毛

کرك II 同 کرچ (*korch*)

کرکاس (*karkās*) 〔名〕 ①燕麦②杂草，莠草

کرکدار (*kork-dār*) 〔形〕 带毛的，长毛的，有茸毛的

کرکر (*karkar*) 〔形、名〕 ①全能的②〈宗〉全能者，上帝

کرکر (*kerker*) 〔名〕 咯咯笑，傻笑

خندیدن ~ 咯咯地笑

کرکر (*korkor*) 〔名〕 台布，帷幕

کرکرانك (*karkarānak*) 〔名〕 软骨

کرکرو (*kerkeroo*) 〔名〕 香豌豆

کرکره I (*kerkere*) 同 کرکرو

کرکره II 〔名〕 百叶窗，遮布，护窗板

کرکره‌ای 〔形〕 百叶窗的，遮布的，护窗板的

~ پنجرهٔ 百叶窗

~ در 有滑轮的门

کرکری (*korkoree*) : ~ خواندن 闪烁其词；粗心大意

کرکس (*karkas*) 〔名〕黑兀鹰

~ که سر افتاد کلاغانش نیز منقار زنند .

〈谚〉虎落平阳被犬欺。

کرکم (*karkam*) 〔名〕虹，彩虹

کرکم (*korkom*) 〔名〕①〈植〉姜黄属②姜黄

کرکن (*karkan*) 〔名〕（禾本科或豆科）不成熟的颗粒（炒后供食用）

کرکند (*karkand*) 〔名〕〈矿〉红晶石

کرکننده (*kar-konande*) 〔形〕震耳欲聋的，非常吵闹的

~ صدای 震耳欲聋的声音

کرکهان (*karkahān*) 〔名〕〈矿〉紫水晶

کرکی Ⅰ (*korkee*) 〔形〕长绒毛的，带茸毛的，毛茸茸的

~ بلوز （女式）短毛上衣

~ قالیچهٔ 绒毛地毯

کرکی Ⅱ 〔名〕仙鹤

کرگ (*karg*) 同 کرگدن

کرگدن (*kargadan*) 〔名〕犀牛

~ دریائی 〈动〉一角鲸，剑鱼

کرگس (*kargas*) 同 کرکس

کرگی (*korregee*) 〔名〕牲畜的幼年期

کرم (*karam*) 〔名〕①慷慨，大方②高贵，崇高③仁慈，宽恕

~ الهی 〈宗〉真主的仁慈

صاحب ~ (اهل ~) 慷慨宽厚的人

~ کردن 慷慨，大方；恩赐，赠与；垂顾

کرم (*karm*) 〔名〕（复 کروم）葡萄枝

کرم (*korm*) 〔名〕忧伤，忧虑

کرم Crème 〔名〕①（医学或化妆用的）乳剂，雪花膏②淡黄色③奶油

کرم (*kerm*) 〔名〕①蠕虫，软体虫，寄生虫②〈转〉渴望，强烈的愿望③吸引力，魅力

~ ابریشم (~ پیله) 蚕

~ اطفال 蛲虫，钩虫

~ امعاء (~ روده) 寄生线虫

~ برنج 米蛀虫

~ بی مفصل 无关节动物

~ پروانه 灯蛾幼虫

~ پشمالو 多毛的毛虫

~ پنیر 乳酪蛆

~ پهن (~ کود) 粪虫，粪蛆；偏平无环节的寄生虫（如肝蛭、绦虫等）；扁虫

~ تاك 葡萄枝上的钻蛀虫

~ جگر 肝吸蛭

~ چوب 白蚁

~ حلقوی 环节动物，尺蠖

~ خاکی 蚯蚓

~ خوراک 蛆

~ درخت (~ صد پا) 毛虫

~ شب تاب (~ شب افروز ، ~ شب چراغ ، ~ شب فروز) 萤火虫

~ فوتبال 足球迷

~ قلاب دار 钩虫

~ کپسولی 旋毛虫

~ کتاب 蛀虫，蠹鱼；〈转〉书呆子，极爱读书者

~ کدو (~ یکتا) 绦虫

~ گوشت 蛆

~ معده (~ شکم) 蛔虫

(مخ ~) مغز ~ 脑炎菌
~ جوهر 〈药〉山道年
~ داروی ضد 驱虫药
چیزی بودن ~ 对某事很有经验，很老练，迷恋于…
خوردن ~ 虫蛀，腐烂（多指蔬菜、水果等）
چیزی داشتن ~ 迷恋于…
او ~ قمار دارد. 他是个赌鬼。
ریختن ~ 〈口〉撒娇，卖弄风情
کشتن ~ 驱虫；满足愿望，满足淫欲
گذاشتن ~ 生虫
بچه ~ دارد. 孩子肚里有虫子。
شطرنج بازی ~ دارد. 下棋非常吸引人。
درخت از خود درخت است. ~ 〈谚〉咎由自取。

کرماء (*koramā'*) 见 کریم

کرمات (*koromāt*) 同 کرومات

کرم پیشگی (*karam-peeshegee*) 〔名〕 ①慷慨，大方②宽宏大量，宽恕

کرم پیشه 〔形〕 ①慷慨的，大方的②宽宏大量的，宽恕的

کرم خور (*kerm-khor*) 〔形〕 吃虫的，食虫的

کرم خوردگی (*~ khordegee*) 〔名〕 ①虫蛀，生虫②蛀洞，虫孔

کرم خورده 〔形〕 生虫的，虫蛀的
~ دندان 蛀牙

کرم دانه (*~dāne*) 〔名〕 〈植〉狼尾草

کرم زبانان (*~ zabānān*) 〔名〕 〈动〉变色龙属，变色蜥蜴科

کرم زدگی (*~ zadegee*) 同 کرم خوردگی

کرم زده 同 کرم خورده

کرم شعار (*karam-sho-ār*) 〔形〕 慷慨大方的

کرم شناس (*kerm-shenās*) 〔名〕 蠕虫学家

کرم شناسی 〔名〕 蠕虫学

کرمك (*kermak*) 〔名〕 小蠕虫，瓢虫，甲虫

کرم کار (*karam-kār*) 同 کرم پیشه

کرم کاری 同 کرم پیشگی

کرم کش I (*kerm-kosh*) 〔形、名〕 ①杀虫的②杀虫药

کرم کش II 〔形、名〕 满足情欲的（人）

کرم کشی 〔名〕 ①满足情欲②杀虫

کرم گستر (*karam-gostar*) 同 کرم پیشه

کرم گستری 同 کرم پیشگی

کرملین (*keremleen*) 〔名〕 ①（俄国的）城堡②克里姆林宫，〈转〉苏联政府

کرم مانند (*kerm-mānand*) 〔形〕 蠕虫状的

کرم ماهی 〔名〕 海里的小虫，七鳃鳗

کرمند (*karmand*) 〔形〕 急速的，迅速的，急躁的

کرمو (*kermoo*) 〔形〕 虫蛀过的
~ سیب 虫蛀过的苹果

کرموپلاست Chromoplast 〔名〕 〈生〉有色体

کرموزم Chromosome 〔名〕 〈生〉染色体

کرموش (*karmoosh*) 〔名〕 〈动〉①地鼠②麝鼠

کرمی (*kermee*) 〔形〕 蠕虫的，蠕虫状的

کرمیت (*koromeet*) 同 کرومیت

کرمینه (*kermeene*) 〔名〕 幼虫

کرن (*koran*) 同 کرند

کرنا (*karnā*) 〔名〕 喇叭，号角
~ با بوق و 大吹大擂地
(نواختن ~) زدن ~ 吹号，吹喇叭

کرناچی 〔名〕 吹号手

كرناى 同 كرنا

كرنب (*karanb*) 〔名〕 甘蓝，卷心菜，圆白菜

كرنبا (*karan-bā*) 〔名〕 圆白菜汤

كرنج (*keranj*) 〔名〕 〈植〉芫荽子

كرنجو (*karanjoo*) 〔名〕 恶梦

كرند (*korand*) 〔名、形〕 ①栗色马②栗色的③赛马场④人群

كرندن Corundum 〔名〕 ①〈矿〉刚玉，氧化铝②〈机〉金钢砂（磨料）

كرنر Corner 〔名〕 （足球赛）角球

كرنش (*kornesh*) 〔名〕 鞠躬，下拜，表示敬意，谦逊

~ سياست 绥靖政策

پيش كسى ~ كردن 鞠躬，表示敬意；绥靖，妥协

كرنش آميز 〔形〕 恭敬的，恭顺的

كرنفل (*karanfol*) 〔名〕 〈植〉石竹，瞿麦(属)

كرنگ (*korang*) 〔名〕 ①同 كرند ②宿营地，支帐篷的地方③人群，人们聚集处

كرو (*karoo*) 〔名〕 蛀牙

كرو(ى) (*kerow*) 〔名〕 小帆船，艇

بادى ~ 帆船

كروازر Cruiser 〔名〕 ①巡洋舰②（配备必要生活及娱乐设置的）游艇③警察巡逻车，揽客汽车，巡航机，巡航机动船

كروازور 同 كروازر

كروان (*karavān*) 〔名〕 〈动〉麻鹬

كروب (*koroob*) 见 كرب Ⅰ条

كروبى (*karroobee*) 〔名〕 （复 كروبيون ）小天使（即绘画中带有翅膀的孩子）

كروبيون (*karroobiyoon*) 见 كروبى

كروت (*koroot*) 〔形〕 肥胖的，脑满肠肥的

كروچ كروچ (*korooch-korooch*) 〔名〕 （咀嚼食物时发出的）咯咯声

كردن ~ （咀嚼食物时）咯咯作响

كروچيدن (*koroocheedan*) 〔动〕 （根 كروچ ）（咀嚼食物时）咯咯作响

كرور (*koroor*) 〔名〕 科卢尔（印地语一千万之意）

ها ~ 千百万

كروز (*karooz*) 〔名〕 快乐，高兴，愉快

كروزن Kerosene 〔名〕 煤油，火油

كروژ 同 كروز

كروژن Kerogen 〔名〕 〈地〉油母岩

كروسيفر Crucifer 〔名〕 十字花科植物

كروشه (*korooshe*) 〔名〕 方括号

كروفر (*karrofarr*) 〔名〕 ①进攻和退却②战斗

كروفر (*karofar*) 〔形〕 ①豪华的，奢侈的②骄傲的，妄自尊大的

كروفرى 〔名〕 豪华，奢侈

كروك (*korook*) 〔名〕 车篷，可折叠的汽车篷

خواباندن ~ 把车篷放下

كروكر (*keroker*) 〔名〕 ①缓慢，迟缓②苟且偷安，混日子

كروكوديل Crocodile 〔名〕 鳄鱼

~ اشك 鳄鱼的眼泪，假笑，假慈悲

كروكى (*korookee*) 〔名〕 军用地图，略图

شناسائى ~ 态势图，形势略图

نشانه ~ 射击用的草图

كروگنگ (*karo-gong*) 〔形〕 又聋又哑的

كروم (*koroom*) 见 كرم (*karm*)

كروم Chrome 〔名〕 〈化〉铬

کرومات Chromate 〔名〕 〈化〉铬酸盐

دوباريوم ~ 铬酸钡

کروماتوفور Chromatophore 〔名〕〈生〉①载色体②色素细胞

کروماتوگرافی Chromatography 〔名〕 〈化〉层析，色层（分离）法

کروماتید Chromatid 〔名〕 〈生〉染色单体

کروماتین Chromatin 〔名〕 〈生〉染色质

کرومانیون Cro-Magnon 〔名〕 克罗马尼翁人（欧洲史前人种）

کروموزوم Chromosome 〔名〕 〈生〉染色体

کروموسفر Chromosphere 〔名〕 〈天〉(太阳的)色球层

کروموسوم 同 کروموزوم

کرومیت Chromite 〔名〕 〈化〉铬铁矿

کرومیک Chromic 〔形〕 铬的

کرومیوم Chromium 〔名〕 〈化〉铬

کرون Chron 〔名〕 年代记，编年史

کرونوگراف Chronograph 〔名〕录时器，计时计

کرونولوژی Chronology 〔名〕 年代学；年表

کرونومتر Chronometer 〔名〕 精密记时器，天文钟

کروه (*korooh*) 〔名〕 ①计路程单位(约两公里)②鸟巢，洞穴，窝③住宅

کروی (*koravee*) 〔形〕 球状的，球形的

~ آئینهٔ 球形镜

~ کجراهی 〈理〉球面像差

~ مثلثات 〈数〉球面三角

~ هندسهٔ 〈数〉球面几何学

کرویا (*karviyā*) 〔名〕 〈植〉小茴香

کرویات (*koraviyāt*) 〔名〕 〈数〉球面几何学，球面三角学

کرویت (*koraviyyat*) 〔名〕 球形，球状

زمین ~ 地球的球形状

کروی شکل (*koravee-shekl*) 〔形〕 球形的，球状的

~ جسم 球状体

کروی مانند (~ *mānand*) 同 کروی شکل

کره I (*kare*) 〔名〕 黄油，奶油

تازه ~ 新鲜黄油

گاو ~ 黄油，牛油

نمک دار ~ 咸味的黄油

زدن ~ 放入奶油

گرفتن ~ （通过搅拌）提取奶油

مالیدن ~ 在…上抹黄油

کره II 〔名〕 蜘蛛窝

کره III 〔名〕 霉

زدن ~ 发霉

کره (*karre*) 〔名〕（复 کرات）①一次，一回②进攻，攻击

کره I (*kore*) 〔名〕（复 کرات）球，球体，地球仪，天体

（زمین ~）ارض ~ 地球

جغرافیائی ~ 地球仪

چشم ~ 〈解〉眼球

لاجوردی ~ 〈喻〉天，苍穹

نور ~ 〈天〉光球，光球层

~ شبهٔ 橙形体，椭圆体

（~ نصف）~ نیم 半球

کره II 〔名〕 朝鲜（亚洲）

کره (*korh*) 〔名〕 嫌恶，反感，讨厌

کره (*korre*) 〔名〕 马驹，幼马；〈转〉小孩

اسب ~ 马驹

(خر ~) الاغ ~ 小驴，〈转〉笨家伙

دریائی ~ 〈动〉海马

مادیان ~ 小母马

دادن و شتر خواستن ~ 〈谚〉吃小亏占大便宜。

کرهاً (*korhan*) 〔副〕 讨厌地，不愿意地，勉强地，无可奈何地

کرهای (*kare-ee*) 〔形〕 奶油的，黄油的

نان ~ 奶油饼干，奶油面包

کرهای (*kore-ee*) 〔形、名〕 ①朝鲜的②朝鲜人③朝鲜语

زبان ~ 朝鲜语

کره خوری (*kare-khoree*) 〔名〕 奶油罐

کره دار 〔形〕 奶油的，含奶油的

کره زنی (~ *zanee*) 同 کره سازی

کره ساز 〔名〕 制奶油工人

کره سازی 〔名〕 制奶油，制黄油

(دستگاه ~) ماشین ~ 制奶油器

کره سنگین (*kore-sangeen*) 〔名〕 〈地〉重圈

کره شتر (*korre-shotor*) 〔名〕 小骆驼

کره قاطر (~ *ghāter*) 〔名〕 幼骡

کره گیری (*kare-geeree*) 同 کره سازی

کره نای (*karra-nāy*) 同 کرنا

کری (*karee*) 〔名〕 聋

کریاس (*keryās*) 〔名〕 ①门槛②皇宫③外室，堂前④楼廊

کریان (*koryān*) 〔名〕 献身

کریپتوژنیک Cryptogenic 〔形〕 （疾病等）起因不明的

کریپتول Kryptol 〔名〕 粒状棒，碳棒，硅碳棒

کریپتون Krypton 〔名〕 〈化〉氪

کریج (*koreej*) 同 کریچ

کریچ (*koreech*) 〔名〕 ①窝棚②粮仓

کریچه (*koreeche*) 同 کریچ

کریدر Corridor 〔名〕 走廊，回廊

کریدور 同 کریدر

کریدی Crédit 〔名〕 信贷，贷款

کریز (*koreez*) 〔名〕 ①窝棚②飞鸟的脱毛

کریزانتم Chrysanthemum 〔名〕 〈植〉菊(属)

کریزوبریل Chrysoberyl 〔名〕 〈矿〉金绿宝石

کریزی (*koreezee*) 〔形、名〕 ①年老的，年迈的②脱了羽毛的鸟

کریس (*karees*) 〔名〕 欺骗，欺诈

کریستال Crystal 〔名〕 水晶，结晶体

کریستالوئید Crystalloid 〔形〕 结晶状的，透明的

کریستالیزه Cristallisé 〔形〕 透明的，结晶的

شدن ~ 结晶

کریسمس Christmas 〔名〕〈宗〉(基督教)圣诞节

کریسیدن (*kereeseedan*) 〔动〕（根 کریس）欺骗，欺诈

کریشک (*kereeshak*) 〔名〕 ①小鸡②好斗的人，惹是生非的人

کریم (*kareem*) 〔形、名〕（复 کرام ، کرماء）①慷慨的(人)，大方的(人)②仁慈的，仁爱的，宽宏大量的③伟大的④高尚的，高贵的⑤珍贵的

الکریم 〈宗〉真主，上帝

کریم الاصل (*kareemol-asl*) 〔形〕 贵族出身的，名门出身的

کریم‌الطبع (*kareemo-ttab'*) 同 کریم‌النفس

کریم‌النفس (~ *nnafs*) 〔形〕 高贵的，高尚的

کریمانه (*kareemāne*) 〔形、副〕 ①慷慨的(地)，

大方的（地）②仁慈的（地），仁爱的（地）③高尚的（地），高贵的（地）

کریمه (*kareeme*) کریم 的阴性

~ احجار 宝石

کریمی (*kareemee*) 〔名〕①慷慨，大方②仁慈，仁爱，宽宏大量③伟大，尊严④高尚，高贵

کریوترون Cryotron 〔名〕〈理〉冷子管

کرئوزوت Creosote 〔名〕〈化〉（杀菌或木材防腐用的）杂酚油，木馏油

کرئوزول Cresol 〔名〕〈化〉（防腐、消毒用的）甲（苯）酚

کریه (*kareeh*) 〔形〕丑的，可憎的，可恶的，讨厌的

کریه الرایحه (*kareeho-rrāyehe*) 〔形〕膻臭的，气味恶劣的

کریه الرؤیت (~ *rro'yat*) 同 کریه المنظر

کریه الصوت (~*ssowt*) 〔形〕声音难听的

کریه المنظر (*kareehol-manzar*) 〔形〕丑恶的，丑陋的，难看的

کریه الهیکل (~ *heykal*) 〔形〕身材难看的

کریه منظر (*kareeh-manzar*) 同 کریه‌المنظر

کرئیوزوت Creosote 〔名〕〈化〉杂酚油，木馏油

کز (*kaz*) که از 的缩写形式

کز I (*kez*) 〔名〕烧焦，烤焦

~ دادن 把…烤焦，把…微微烧焦

کز II 〔名〕收缩，蜷缩，退缩

~ کردن 同上

کزاد (*kazād*) 〔名〕破烂的衣服

کزاز (*kozāz*) 〔名〕〈医〉破伤风，牙关紧闭症；痉挛

~ سرم 抗破伤风的乳浆

~ میکروب 破伤风菌

کزازی 〔形〕破伤风的

کزان (*kazān*) که از آن 的缩写形式

کزبره (*kozbore*) 〔名〕〈植〉芫荽，胡荽，香荽，香菜

کزبود (*kozbod*) 〔名〕部落首领，村长

کزف (*kozf*) 〔名〕沥青，焦油

کزل (*kozal*) 〔名〕麦秸，稻草；豆秸

کزلك (*kezlek*) 〔名〕带把的小刀

کزنن Xenon 〔名〕〈化〉氙

کزو (*kazoo*) که از او 的缩写形式

کزین (*kazeen*) که از این 的缩写形式

کژ (*kajh*, 同 کج

کژار (*kojhār*) 〔名〕鸡嗉子

کژاغند (*kajhāghand*) 同 کج آغند

کژاگند (*kajhāgand*) 同 کج آغند

کژاوه (*kajhāve*) 同 کجاوه

کژپیمان (*kajh-peymān*) 同 کج پیمان

کژپیمانی 同 کج پیمانی

کژدم (*kajhdom*) 〔名〕蝎子

کژدم زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕蝎蜇

کژدم زده 〔形〕被蝎子蜇过的

چارهٔ ~ کشته کژدم بود. 〈谚〉以毒攻毒。

کژدم گزیده (~ *gazeede*) 同 کژدم زده

کژدمه (*kajhdome*) 〔名〕〈医〉①瘰疽②甲沟炎

کژك (*kajhak*) 同 کجك

کژگاو (*kajhgāv*) 〔名〕牦牛

کژمژ (*kajhmajh*) 〔形〕弯的，弯曲的，不直的

کژمژزبان (~ *zabān*) 〔形、名〕①牙牙作语声的（小孩）②讲话有毛病的人

کژه (*kajhe*) 同 کجك

کژی (*kajhee*) 同 کجی

کس (*kas*) 〔名〕 (复 کسان) ①人,个人,人物②同伴,同事,侍从,随从③亲戚,亲人

و ناکس ~ 高尚和卑鄙的人,好人和坏人;一切人

هر ~ 每个人

همه ~ 人人,大家

هیچکس نباید انضباط انقلابی را نقض کند. 任何人不得破坏革命纪律。

این مسئله که به چه ~ باید خدمت کرد، مسئله‌ای اساسی و اصولی است. 为什么人服务的问题,是一个根本的问题,原则的问题。

کسی را در راه ندیدیم. 我们在路上一个人也没有见到。

این موضوع را به همه ~ نگو. 这件事不要对任何人都讲。

هیچکس باین زودی اینجا نخواهد آمد. 谁也不会这么早就到这里来。

در خانه اگر ~ است یکحرف بس است. 〈谚〉聪明人一点就透。

〈谚〉 ~ نگوید که دوغ من ترش است. 卖瓜的不说瓜苦。

کسیکه از گرگ ترسد، گوسفند نگاه ندارد. 〈谚〉怕狼者保不住羊。

کسیکه خر را به بام بالا برد پائین نیز تواند آورد. 〈谚〉要敢做敢当。

کس (*kos*) 〔名〕 〈解〉阴户,阴门

شعر ~ 无稽之谈,荒诞的故事

گربه ~ (戴在牲口颈上作装饰用的)贝壳

کساء (*kesā'*) 〔名〕 衣服,服装,粗毛料

کساد (*kasād*) 〔名〕 (市场)萧条,不景气

به ~ افتادن 处于萧条状态

بازار ~ بودن 市场萧条

بازار چیزی ~ بودن 某商品销路不好

~ شدن (~ پذیرفتن) 萧条,不景气

کار او تا این اندازه ~ نشده است. 他的景况还不至于这么坏。

~ کردن 使萧条,使不景气

کسادی (*kasādee*) 同 کساد

کساردن (*kosārdan*) 同 گساردن

کسالت (*kesālat*) 〔名〕 ①小病,不舒服②懒惰,懒散,疲惫

~ خواب 昏昏欲睡,瞌睡

~ مزاج 身体不舒服

~ آوردن 使人不舒服,使人懒散

~ داشتن 有小病,感到不舒服

دیروز من کسالتی داشتم. 昨天我身体不适。

کسالت آور (*~ āvar*) 〔形〕 令人不舒服的,使人疲倦的,使人懒散的

کسان (*kasān*) 〔名〕 亲属,亲人,自家人

او از ~ ماست. 他是我们的亲属。

کسب (*kasb*) 〔名〕 ①取得,获得,得到,赢得②手艺,买卖,职业,工作

~ اخبار 打听消息

~ حلال 正当收入,正当职业

~ دانش 寻求知识

~ معاش (~ معیشت) 获取生计

~ شدن 被获得,被取得

تجربه از راه عمل ~ میشود. 经验来自实践。

کردن ~ 获得，取得，赢得

اجازه کردن ~ 得到允许

مردم مستعمرات بخاطر ~ استقلال کشورهای خود مبارزه میکنند . 殖民地人民正在为取得自己国家的独立而斗争。

کسبه (*kasabe*) 见 کاسب

و اصناف ~ 手艺人，手工业者

کسبه (*kosbe*) 〔名〕 油渣，油饼

کسبی (*kasbee*) 〔形〕 ①职业的，行业的，做买卖的②得到的，赢得的

~ مسایل 做生意的问题

کسپین (*kaspiyan*) 〔名〕 里海

کستاریکا (*kostāreekā*) 〔名〕 哥斯达黎加（拉丁美洲）

کستر (*kastar*) 〔名〕 一种带刺的植物（作燃料用）

کستل (*kostal*) 〔名〕 〈动〉蜣螂，甲虫

کسته (*koste*) 〔名〕 打完但还没有扬过的谷子

کستی (*kostee*) 〔名〕 腰带，皮带

کستیمه (*kasteeme*) 〔名〕 骆驼刺

کس خل (*kos-khol*) 〔形〕 愚蠢的，无意义的

کس ده (*kos-deh*) 〔形、名〕 ①淫荡的②妓女，淫妇

کس ده زن (~ *zan*) 〔名〕 淫妇的丈夫（骂人的话）

کسر (*kasr*) 〔名〕 （复 کسور ، کسورات ） ①减少，缩减②赤字，亏空额③〈数〉分数，减法④〈语〉波斯语短元音 (e) 的名称⑤打碎，打破

اعشار(~ اعشاری) ~ 小数，十进分数

بسیط (~ عادی) ~ 简分数

بودجه ~ 预算赤字

بها ~ 降价

تمبر ~ 欠（邮）资

شأن ~ 蔑视，轻视，贬低

صندوق ~ （出纳员的）差少补偿津贴

عهد ~ 不履行诺言

غیر بسیط (~ مرکب) ~ 繁分数

غیر متعارف ~ 假分数

متعارف (~ صحیح) ~ 〈数〉真分数，普通分数

متناوب ~ 循环分数

متناوب ساده ~ 普通循环分数

متناوب مرکب ~ 复合循环分数

مداوم (~ مسلسل) ~ 〈数〉连分数

مرکب ~ 带分数

نفس ~ 羞辱，蒙耻，安自菲薄

~ تحویل 〈数〉约分

~ صورت 〈数〉分子

آمدن ~ 不足，不够，减少

شأن خود دانستن ~ 认为有失身份，不屑于…

شدن ~ 被减少，被减去，被扣除

پنج در صد از این مبلغ ~ خواهد شد . 这笔款子的百分之五将被扣除。

کردن ~ 减少，减去，扣除

گذاشتن ~ 减去，扣除，减少

ماهی پنج یوان برای پس انداز از حقوق خود ~ گذاشت . 他每月从工资中拿出五元钱存起来。

کسر نما (~ *namā*) 〔形〕 分数的，小数的

~ عدد 分数，小数

کسروی (*kasravee*) 〔形〕 ①萨珊王朝帝王的②国王（封号）的，帝王的

کسره (*kasre*) 〔名〕波斯语中短元音(e)的名称

کسری (*kosrā*) 〔名〕(复 اکاسره) ①帝王，君主，统治者 ②萨珊王朝帝王名字前的号

کسری Ⅰ (*kasree*) 〔形〕 分数的，小数的

~ عدد 分数，小数

کسری Ⅱ 〔名〕 零数，零头

~ سیصد کیلومتر و 三百公里挂零

~ شش سال و 六年多

کسك (*kasak*) 〔名〕 〈动〉喜鹊

کس کش (*kos-kesh*) 〔名〕 拉皮条者，老鸨

کس کشی 〔名〕 拉皮条

کسکن (*kaskan*) 〔名〕 棒槌，捶衣槌

کسل (*kasel*) 〔形〕 ①患小病的，不舒服的②懒惰的，懒散的，心情不好的

شدن ~ 不舒服，感到疲乏，懒散

کردن ~ 使厌烦，使讨厌

.صحبت طولانی او ما را ~ کرد 他的长篇大论使我们感到厌烦。

.امروز من ~ هستم 今天我身体不舒服。

کسلان (*kaslān*) 〔形〕 ①疲惫的②懒惰的

کسل کننده (*kasel-konande*) 〔形〕 令人讨厌的，令人厌烦的，令人沮丧的

~ صحبت 枯燥无味的谈话

کسماتیك Cosmetic 〔名、形〕 ①化妆品②化妆用的

کسمتیك 同 کسماتیك

کس مشنگ (*kos-mashang*) 〔形〕 愚蠢的，无意义的

کسموپولیت Cosmopolite 〔形〕 世界主义的

کسموپولیتیسم Cosmopolitism 〔名〕世界主义

کسموپولیتیك Cosmopolitic 〔形〕 世界性的

کسموترون Cosmotron 〔名〕 〈理〉高能同步稳相加速器

کسمولوژی Cosmology 〔名〕 〈哲〉宇宙论

کسمه (*kasme*) 〔名〕 垂在脸上的缕发，绺，刘海儿

کسندر (*kasandar*) 〔名〕 坏人，坏蛋

کسنك (*kasnak*) 〔名〕 〈植〉苦野豌豆

کسنی (*kasnee*) 同 کاسنی

کسوت (*kesvat*) 〔名〕 衣服，服装

کافوری ~ 〈喻〉雪，银装素裹

هند ~ 黑，黑暗

~ پیش (运动中的)老将，老手

... ~ در 披着…外衣的

جان دادن ~ 使…复活

کسوت گری (~ *garee*) 〔名〕〈转〉翻译

کسور (*kosoor*) 见 کسر

کسوف (*kosoof*) 〔名〕 〈天〉日食

(جزئی (~ ناقص ، ~ نامرئی ~ 日偏食

(حلقوی (~ حلقه النور ~ 日环食

(کلی (~ تام ~ 日全食

شدن ~ 发生日食

کس و کار (*kaso-kār*) 〔名〕 亲戚，亲友，亲人

کس و کوی (*kaso-kooy*) 同 کس و کار

کسوه (*kesve*) 同 کسوت

کسینوس Cosinus 〔名〕 〈数〉余弦

کش Ⅰ (*kash, kesh*) ① کشیدن 的根②可作构词后缀，如： ~ زحمت ، ~ سیم 等

کش Ⅱ 〔名〕 拖，拉，扯；拖曳者

کش Ⅲ 〔名〕 ①橡皮，橡胶②橡皮带，松紧带③弹性，弹力，可延展性④框格窗，上下推拉窗⑤〈建〉栋梁，栋木⑥(字迹的)涂抹⑦〈俗〉

小偷小摸⑧次，回

جوراب ~ 袜子的松紧带

~ پیراهن 短上衣，茄克衫

~ چند 几次

آمدن ~ 收缩，收紧，拉紧

دادن ~ 拉长，拖长；〈转〉歪曲，曲解

دیشب او صحبت خود را خیلی ~ داد . 昨晚他的讲话拖得很长。

رفتن ~ 偷，偷摸，隐藏，隐瞒

کردن ~ 结上带子

پیدا کردن ~ 拖延，耽误

جوراب های او دیگر ~ ندارد . 他的袜子已经没有弹性了。

کش (*kesh*)〔名〕①（象棋用语）将军！②赶鸡时发出的声音

کش (*kosh*) ① کشتن 的根②可作构词后缀，如：~ آدم ، ~ بچه 等

کش Ⅰ (*kash*)〔形〕好的，高尚的，美妙的

~ رفتار 高尚的行为

کش Ⅱ که اش 的缩写形式

کش Ⅲ〔名〕①洞，穴②腹股沟③胸，腋

دست به ~ بردن 双手交叉在胸前

کشاب (*keshāb*) 同 کشو

کشاف (*kashshāf*)〔名〕①揭露者，揭发者②发现者③探险家，探索者④《古兰经》注释本

~ شرح 详细叙述

کشاکش (*keshākesh*)〔名〕争夺，竞争，斗争

دهر ~ 为生活奔波劳碌

کردن ~ 争夺，竞争，斗争

کشاله (*keshāle*)〔名〕①（腿上）肌肉②〈解〉腹股沟，鼠蹊③深度，长度

ران ~ 腿上的肌肉，〈解〉腹股沟

کردن (~ رفتن) ~ 爬行，奔波

کشامنی (*keshāmanee*) 同 کشمنی

کشان (*kashān*)〔名〕（一根支柱的）帐篷

کشاندن (*keshāndan*)〔动〕（根 کشان）拉，拉长，拖长，延长

این مباحثه تا پاسی از شب کشانده شد . 这次辩论一直持续到深夜。

این حزب است که چین نیمه مستعمره و نیمه فئودالی را به شاهراه سوسیالیسم کشانده است . 是党将半殖民地半封建的中国引上社会主义的康庄大道。

کشان کشان (*keshān-keshān*)〔副〕拖着地，曳着地

بردن ~ 拖着走

دزد را پیش پلیس بردند . ~ 人们把小偷扭送到民警那儿去了。

کشانیدن (*keshāneedan*) 同 کشاندن

کشاورز (*keshāvarz*)〔名〕农民，庄稼人

کشاورزی〔名〕农业，农艺

~ علم 农业科学

~ نمایشگاه 农业展览馆

~ اساس اقتصاد ملی ما را تشکیل میدهد . 农业是我国国民经济的基础。

کشایندی (*keshāyandee*)〔名〕伸缩性，弹性，灵活性，顺应性

کشباف (*kesh-bāf*)〔形、名〕①编结的，针织的②〈纺〉平针织物

~ محصولات 针织品

کشبافت (*keshbāft*) 同 کشباف

کشبافی〔名〕编结，编织，针织（法），针织品

~ کارخانهٔ 针织厂
~ ملبوس 针织品

کشت (*kesht*) 〔名〕 ①播种，耕作②耕田，耕地③〈生〉培养（细菌）
با ماشین ~ 机耕
بهاره ~ 春播，春耕
پنبه ~ 种植棉花
تنجیده ~ 密植
گسترده ~ 大面积耕种
مو ~ 种植葡萄
کردن ~ 播种，耕种，耕作
در کمون ما زمینهای ~ نشده وجود ندارد.
我们的公社没有空闲的土地。
مروارید مصنوعی را میتوان در دریا ~ داد.
珍珠可以在海里人工培殖。

کشت (*kosht*) 〔名〕 杀死，杀害
به قصد ~ زدن 谋害，杀害，殴打致死

کشتار (*koshtār*) 〔名〕 ①杀死，杀害，屠杀②屠宰牲口
دسته جمعی ~ 大屠杀，大量杀害
کردن ~ 杀死，杀害，屠杀，屠宰牲口

کشتار کننده (~ *konande*) 〔名〕 ①杀人者，刽子手，屠杀者②屠夫

کشتار گاه (~ *gāh*) 〔名〕 ①刑场，法场②屠宰场

کشت بان (*kesht-bān*) 同 کشاورز

کشتزار (~ *zār*) 〔名〕 田地，庄稼地
برنج ~ 稻田

کشتکار (~ *kār*) 同 کشاورز

کشتکاری 同 کشاورزی

کشتگان (*koshtegān*) 见 کشته

کشتگرد (*keshtgard*) 〔名〕 轮作，轮种

کشتمان (*keshtmān*) 同 کشتزار

کشتمند (*keshtmand*) 同 کشتزار

کشتن (*keshtan*) 同 کاشتن

کشتن (*koshtan*) 〔动〕（根 کش）①杀死，杀害②熄灭，扑灭（如火、烛、灯等）③使（石灰等）熟化④压制，抑制（如感情等）
آتش ~ 扑灭火
نفس ~ 控制情欲
به ~ دادن 杀死，杀害

کشتنگاه (*koshtangāh*)〔名〕①刑场，法场②屠宰场

کشتنی (*keshtanee*) 〔形、名〕 ①可耕的，适合耕种的②种子

کشتنی (*koshtanee*) 〔形〕 ①该杀的；被判死罪的②适合屠宰的
یك ~ و هزار جلاد 〈谚〉僧多粥少

کشتو (*kashtoo*) 〔名〕 半生不熟的葡萄

کشت ورزی (*keshtvarzee*) 同 کشاورزی

کشت و زرع (*keshto-zar'*) 〔名〕 播种，耕种，耕作

کشتوك (*kashtook*) 〔名〕 乌龟

کشت و کار (*keshto-kār*) 同 کشتکاری

کشت و کشتار (*koshto-koshtār*) 同 کشتار

کشت و ورز (*keshto-varz*) 同 کشاورزی

کشته (*koshte*) 〔形、名〕（复 کشتگان）①被杀的，被害的②（金属）汞齐化的③被杀害者，被害者尸体
راه خدا ~ 殉教者，殉难者
سرب ~ 氧化铅
نفس ~ 抑制情欲者
نقره ~ 〈化〉银的氯化物
~ آهك 熟石灰

(~ سيماب) ~ جيوهٔ 〈化〉汞齐，汞合金
كسى بودن ~ 热恋于…
شدن ~ 被杀，被害

كشته (*keshte*) 〔形、名〕 ①已种的，已耕种的 ②种子，播种物

هر كس ~ خود را ميدرود . 〈谚〉种瓜得瓜，种豆得豆。

كشتى (*keshtee,kashtee*) 〔名〕 船，船舶，轮船

اقيانوس پيما ~ 远洋轮船
اكتشافى ~ 巡逻艇
(بادى (~ بادبانى ، ~ شراعى ~ 帆船
(بارى (~ باركش ~ 货船
(بخار (~ بخارى ~ 汽船
پاروئى ~ 划桨的船
پروانه دار ~ 装有螺旋桨的船
تجارتى ~ 商船
(تحت البحرى (~ زير دريائى ~ 潜水船，潜水艇
تعميرات ~ 修理船
(توپ انداز (~ توپ دار ~ 炮舰
ته پهن ~ 平底船
جنگى ~ 军舰
چاپارى ~ 邮船
(حمل آب (~ آب بر ~ 运水船
(زره دار (~ زره پوش ~ 装甲船
(زغال گيرى (~ زغال كش ~ 运煤船
سرد خانه دار ~ 带冷藏库的船
شكارى ~ 驱逐舰
صيد سرواريد ~ 采珠船
غله كش ~ 运粮船
(فرماندهى (~ اميرالبحرى ~ 指挥舰，旗舰
كانتينر ~ 集装箱货船
گذاره ~ （摆）渡船
گشتى ~ 警卫船
(لاى روبى (~ شن كش ، ~ فورش كن ~ 挖泥船，疏浚船
ماهى گيرى ~ 捕鱼船
(مسافربرى (~ مسافربر ~ 客轮
(مين جمع كن (~ مين بردار ~ 扫雷艇
نفت كش ~ 油船
نقليه ~ 运输舰
نوح ~ 〈宗〉诺亚方舟（世界大洪水时诺亚及其家人所乘之船）
هواپيمابر ~ 航空母舰
يخ شكن ~ 破冰船
يدك كش ~ 拖船
~ دماغهٔ （船）首柱分水处，船鼻
~ عملهٔ 水手
~ محل تعمير 干船坞
~ نردبان 舷梯
به آب انداختن ~ （使船）下水
~ بار كردن 装货上船
~ خالى كردن 卸货下船
در ~ نشستن و با ناخدا جنگيدن 〈谚〉乘船还与船长吵架。（比喻做事不知趣）
راندن ~ 驾驶船
سوار ~ شدن 坐船，上船

كشتى (*koshtee*) 〔名〕 摔交，角力

آزاد ~ 自由式摔交
(باستانى (~ كلاسيك ~ 古典式摔交
ژاپنى ~ 日本式摔交

كشتى نشسته (keshtee-neshaste) 〔名〕（复 كشتى نشستگان）乘船者，航海家
كشخ (kashakh) 〔名〕 晾葡萄干用的绳子
كشخان (kashkhān) 〔名〕淫妇之夫
كش دار (keshdār) 〔形〕①有弹性的，柔韧的，有伸缩性的②拖长的，冗长的
　　～ جسم 〈化〉弹性体，弹胶物
　　～ جوراب 弹力袜
كش دارى 〔名〕 弹性，柔韧性，伸缩性
كشسان (keshsān) 〔形〕 有弹性的，可伸缩的
كشسانى 〔名〕 ①弹性，弹力②灵活性；伸缩性
كشش (keshesh) 〔名〕 ①牵力，拉力，引力，张力②紧张，不安③〈转〉吸引力，魅力
　　اسبى ～ 马的牵引力，马力
　　الكتريكى ～ 电吸力
　　سطحى ～ 〈理〉表面张力，附着力
　　～ قابليت （耐）拉力
　　～ قوهٔ 引力
　　نيروى ～ كره زمين 地球引力
كشش (koshesh) 〔名〕 杀死，杀害
كشش سنج (keshesh-sanj) 〔名〕 〈机〉伸长机
كشف (kashaf) 〔名〕 ①乌龟，龟甲②〈天〉巨蟹宫③水罐，冰箱
كشف (kashf) 〔名〕 ①发现，发明②暴露，揭露，揭发
　　امريكا ～ 美洲的发现
　　جنايت ～ 揭发罪行
　　رمز ～ 揭发秘密，破译密码；〈无〉检波，解调
　　قاچاق ～ 破获走私
　　معادن نفت ～ 石油矿的发现

（با كسى） گرفتن ～ 摔交，角力
كشتيار (koshtiyār) 〔名〕 请求者，恳求者
　　كسى شدن ～ 恳求某人
كشتيبان (kashteebān) 〔名〕 船长，舰长；领航员，领港员，舵手
كشتيبانى 〔名〕 ①船长职务②舵手职务③领港技术
كشتى چسب (kashtee-chasb) 〔名〕 〈动〉藤壶（附在岩石、船底上的甲壳动物）
كشتى ران 〔名〕 水手，海员，船员
كشتى رانى 〔名〕 航行，航海
　　بازرگانى ～ 商业航行
　　در طول ساحل ～ 沿岸航行
　　دور دنيا ～ 环球航行
　　～ ادارهٔ 海运局
　　～ شركت 海运公司
　　～ غير قابل 不可通航的
　　～ قابل 可以通航的
　　كردن ～ 航行，航海
كشتى رو (～ row) 〔形〕 行船的，能航行的
كشتى ساز 〔名〕 造船工人
كشتى سازى 〔名〕 造船业
　　～ كارخانهٔ 造船厂
كشتى شكستگى (～ shekastegee) 〔名〕 船只失事
كشتى شكسته 〔形、名〕 遇到船只失事的(乘客)
كشتى كش (～ kesh) 〔名〕 曳船夫，纤夫
كشتى گاه (koshtee-gāh) 〔名〕 角力场，格斗场
كشتى گاه (keshtee-gāh) 〔名〕 码头，港口
كشتى گير (koshtee-geer) 〔名〕 角力运动员，格斗者
كشتى گيرى 〔名〕 摔交，角力，格斗

~ غیر قابل （密码等）破译不出的

~ شدن 被发现，被发明；被暴露，被揭露

~ کردن 发现，发明，暴露，揭露，揭发

در سالهای اخیر زمین شناسان چین منابع فراوان نفت و معادن دیگری را ~ کرده‌اند. 中国地质勘探人员近年来发现大量丰富的石油及其他矿藏。

کشف الابیات (*kashfol-abiyāt*) 〔名〕（某作家或诗歌中可用的）重要语句索引

کشف الآیات (*~ ayāt*) 〔名〕①‹古兰经›语句索引②重要作品语句索引

کشفت (*kosheft*) 〔名〕 犹太教堂

کشفتن (*kashaftan*) 〔动〕（根 کشف）①使分散②枯萎，凋谢③消灭

کشفتن (*kashoftan*) 〔动〕（根 کشف）打开，劈开，裂开

کشفی (*kashfee*) 〔形〕 被发现的，被揭露的，被暴露的

کشفیات (*kashfiyyāt*) 〔名〕 发现，发明，科学探索；出土物品

~ علمی 科学发明

کشک (*kashak*) 〔名〕 一种喜鹊

کشک (*kashk*)〔名、形〕①酸奶渣②空洞的，无聊的

~ آش 酸奶渣

~ ساییدن 用水调制酸奶渣

چه کشکی چه پشمی! (~ چی، پشم چی ؟) 哪有的事!

کشکت را بساب! 你别插手；不用你管!

کشک (*koshk*) 〔名〕 亭，亭子，棚子，报亭，邮亭，售货亭

کشک آب (*kashk-āb*) 〔名〕（供病人饮用的）大麦茶

کشکرک (*kashkarak*) 同 کشک (*kashak*)

کشک ساب (*kashk-sāb*)〔名〕调制酸奶渣的杯子

کشکشان (*keshkeshān*) 同 کشان کشان

کشکله (*kashkale*) 〔名〕 一种鞋

کشکنجیر (*kashkanjeer*) 〔名〕 投石器，弩炮（古代一种兵器）

کشکول (*kashkool*) 〔名〕（伊斯兰教托钵僧行乞用的）钵，头陀袋，万宝囊

~ گدائی 行乞用的钵

~ گدائی به (در) دست گرفتن 手捧行乞钵，行乞；募捐

کشکولی 〔形〕 ①舟状的，椭圆形的②钵的，万宝囊的

کشکی (*kashkee*) 〔形〕 ①用酸奶渣制的②‹口›不真实的，假的③不严肃的，无意义的

~ حرف زدن (~ گفتن) 不讲真心话，言不由衷；胡扯

کشکیات (*kashkiyāt*) 〔名〕 废话

کشکین (*kashkeen*) 〔名、形〕 ①大麦粥，大麦做的面包②干酪的

کشکینه (*kashkeene*) 同 کشکین

کشگک (*kashgak*) 〔名〕 ‹解›膝盖骨

~ زانو 同上

کشمان (*keshmān*) 〔名〕 耕地

کشمش (*keshmesh*) 〔名〕 葡萄干

~ آفتابی 日晒的葡萄干

~ بی‌دانه 无核葡萄干

~ پلوی (پلوئی) 一种小粒葡萄干

~ سبز 绿葡萄干

~ سیاه 红葡萄干

شقاری ~ 一种大粒葡萄干

کولی ~ 〈植〉槲寄生属

کشمشی 〔形〕 葡萄干状的，葡萄干色的

~ انگور 一种无核葡萄

~ کیك 葡萄干蛋糕

کشمکش (*keshmakesh*) 〔名〕 ①争夺，冲突，斗争②战斗，搏斗③争吵，彼此纠缠不休

کردن ~ 同上

کشمنی (*keshmanee*) 〔形〕 按重量出售的

کشمیر (*kashmeer*) 〔名〕 克什米尔（亚洲）

کشمیری 〔形、名〕 ①克什米尔的②克什米尔人③克什米尔语

~ شال 克什米尔式围巾

کشن (*kashan*) 〔形〕 广阔的，宽敞的，广大的，丰富的

کشندگان (*koshandegān*) 见 کشنده

کشندگی (*keshandegee*) 同 کشش (*keshesh*)

کشنده (*koshande*) 〔形、名〕（复 کشندگان）①致命的，毁灭性的②杀人者，凶手，屠夫

~ درد 致命的痛苦

~ زهر 剧毒

~ ضربت 致命的一击

~ کار 沉重的劳动

کشنده (*keshande*) 〔形、名〕 ①诱人的，魅人的，媚人的②画家

کشنیج (*keshneej*) 〔名〕 〈植〉香菜，芫荽

کشنیز (*keshneez*) 同 کشنیج

کشو (*keshow*) 〔名〕 ①抽屉②（门窗的）插销，门拴③〈机〉滑板，滑座，滑阀

اشکاف ~ 柜子的抽屉

پنجره ~ 窗的插销

تفنگ ~ 枪栓

ته جعبهٔ مسلسل ~ 机枪扳机

در ~ 门的插销，门拴

درجه ~ 〈军〉瞄准器，游标

میز تحریر ~ 书桌的抽屉

کش واکش (*keshvākesh*) 〔名〕 争夺，斗争；争论

توی ~ افتادن 进行争夺，进行斗争；进行争论

کشوث (*koshoos*) 〔名〕 〈植〉菟丝子

کشودار (*keshow-dār*) 〔形〕 有抽屉的，有插销的

کشور (*keshvar*) 〔名〕 国家，地区，区域

پریان ~ 仙境，奇境

چین ~ 中国

~ دیوان 最高法院

~ وزارت 内务部

های جهان سوم ~ 第三世界国家

~ های در حال رشد (~ در حال توسعه ، ~ رویه رشد) 发展中国家

های مستعمره ~ 殖民地国家

~ های مستعمره دار (کشورهای استعماری) 殖民国家

های وابسته ~ 附属国

چین ~ سوسیالیستی بزرگی است . 中国是一个伟大的社会主义国家。

کشور خدا (~ *khodā*) 〔名〕 国王，元首

کشور خدیو (~ *khadeev*) 同 کشور خدا

کشور دار 同 کشور خدا

کشور داری 〔名〕 治理国家，管理国家

کشورز (*keshvarz*) 同 کشاورز

کشور ستان (*keshvar-setān*) 同 کشور گشا

کشور گشا (~ goshā) 〔形、名〕 ①征服的，占领的②征服者，占领者

کشور گشائی 〔名〕 征服，占领

کشورگیر 同 کشورگشا

کشور گیری 同 کشورگشایی

کشوری (keshvaree) 〔形〕 ①国家的，国内的②民用的③非军职的，文职的，文官的

~ خدمت （军队以外的全部）行政机构

~ قانون استخدام 国家就业法

مأمورین ~ و لشکری 文武官员

~ هواپیمایی 民用航空局

کش و فش (kasho-fash, kesho-fesh) 〔名〕 ①华丽，壮丽，壮观，富丽堂皇②沙沙声，吵闹声③卖弄风情

کش و قوس (kesho-ghows) 〔名〕 延长，伸长，伸延；伸懒腰

در ~ بودن 艰难，遇到波折

در ~ چیزی بودن 忙于…事情；为…事而奔波

~ رفتن 伸长；伸懒腰

کش و منی (keshomanee) 同 کشمنی

کشو و واکش (kesho-vākesh) 同 کشمکش

کشویی (keshowyee) 〔形〕 有抽屉的，滑动的

~ در 拉门，滑门

~ دیوار 活动墙

~ میز 有抽屉的桌子

کشه (kashe, keshe) 〔名〕 ①纸上画的线②系马鞍的肚带③乞丐

کشی (kashee) 〔名〕 精致，美丽，美观

کشیدگی (kesheedegee) 〔名〕 延长，伸长，拉长，继续

کشیدن (kesheedan) 〔动〕（根 کش ）①划(线)②拉，拖，牵③把…过秤④(油等)榨出，(蜜等)提取⑤吸（烟）⑥拉长，延长，拖长⑦（用颜料等）画，绘⑧运送，运载⑨吸引，引诱，诱惑⑩领导，率领⑪延长，伸展⑫忍受，忍耐⑬需要，花费，占用⑭持续，够…之用⑮吸收（光、水、热等）⑯以…结束，以…告终⑰（酒等）饮尽

~ آب از چاه 从井里打水

~ اطو 熨（衣服）

~ آه 叹气

~ تصویر 画图

~ خجالت 害羞

~ خط 划线

~ در بر 拥抱

(از) ~ دست 停止干（某件工作）

~ دندان 拔牙

~ زحمت 努力，用功，辛苦

~ سختی 忍受痛苦

~ سیگار 吸烟

~ سیم 架线

~ صف 排队

~ عقب 后撤，撤退

~ فریاد 叫喊

~ ناز 撒娇

~ نفس 呼吸

این لوکوموتیو چند تن بار میکشد؟ 这个火车头能拉多少吨货？

قند را در ترازو بکشید! 请把糖过一下秤！

کارگران شیرهٔ دانه‌های روغنی را میکشند. 工人们正在榨油。

سوابق تاریخی و پیوستگی چین و ایران به ~ چندین قرن پیش از میلاد ~ میشود . 中伊两国的历史交往可以追溯到公元前几世纪。

كشيده Ⅱ 〔名〕 耳光，嘴巴

~ زدن (~ خواباندن ، ~ نواختن) 打耳光，打嘴巴

كشيده بالا 同 كشيده قد

كشيده قامت (~ *ghāmat*) 同 كشيده قد

كشيده‌قد (~ *ghadd*) 〔形〕 身材高大的，高个子的

كشيش (*kasheesh, kesheesh*) 〔名〕 （基督教的）牧师，教士

~ اعظم 主教

كشيش بازى 〔名〕 教士的手腕（或谋略）

كشيشى 〔形、名〕 ①牧师的，教士的②教士（或祭司）的职位（或身份）

كشيك (*kesheek*) 〔名〕 ①值班，值日；守卫，警卫②值班人，看守人，哨兵，警卫

شب ~ （值）夜班

~ افسر 值勤军官

~ داروخانهٔ 值班药房

~ سر 正在值班

در ~ بودن (سر ~ بودن) 正在值班，正在放哨

~ دادن 值班，值日，放哨

~ كسى را كشيدن 盯梢（某人）

كشيك چى 〔名〕 值班人，值夜人，看守人，哨兵，警卫，岗哨

كشيكچيان زوجى (*kesheekchiyān-zowjee*) 〔名〕 复哨，双人哨

كشيك خانه 〔名〕 哨所，岗亭，警卫室，卫兵室

كظم (*kazm*) 〔名〕 抑制，遏制

خط آهن پس از آزادی کشور به بعضی از نواحی دور دست کشیده شد . 解放后铁路线延伸到一些偏僻地区。

این دهقان پیر فقیر در جامعهٔ کهنه سختی های بسیار کشیده است. 这位老贫农在旧社会受了很多苦。

آهن ربا آهن را بطرف خود میکشد . 磁体能吸铁。

قند ما بیش از ده روز نکشید . 不到十天糖就吃完了。

تکه‌های گوشت را به سیخ کشیدند . 他们将肉片用铁钎串了起来。

بحث به دعوا کشید . 讨论变成了争吵。

کار به کمیتهٔ حزبی دانشگاه کشید . 事情被提到学校党委会去解决。

کار به جائی کشید که . . . 事情发展到…地步

او لشکر بدان ناحیه کشید. 他把部队带到那个地区去了。

او از آن خانه پا کشیده است . 他不再去那家人家了。

كشيده Ⅰ (*kesheede*) 〔形〕 ①长的，拉长的，延长的，延续的②已过秤的③高的，高个子的④字母 الف 上面的符号（~），如：آفتاب ، آقا 等

~ اندام 高高的身材

~ حركت 〈语〉长元音动符

~ شمشير 长剑

~ صورت 长长的脸

~ حرف زدن 慢条斯理地说，拉长声调说话

~ شدن 被拖，被拉，被延长

~ غيظ كردن 压住怒火

كعب I (*ka'b*) 〔名〕 〈数〉立方根

~ استخراج 求立方根

كعب II 〔名〕（复 كعوب）①踝，踝节部②骰子③脚后跟

~ پياله 玻璃杯的脚

~ نيزه 长矛柄

~ استخوان 〈解〉踝骨

~ عظم 〈解〉距骨

~ انداختن 掷骰子

~ سفتن 挑脚踝筋（防止逃跑）

كعب الاخبار (*ka'bol-akhbār*) 〔名〕 消息传播者；著名学者

كعب الغزال (~ *ghazāl*) 〔名〕 面粉制的糕点

كعبتين (*ka'beteyn*) 〔名〕 ①两个骰子②麦加和耶路撒冷的两个庙宇

~ كسى را ماليدن 用诡计破坏某人行动

كعبه (*ka'be*) 〔名〕 ①克尔白（麦加的天房，因具骰子之形而得名）②骰子③四方形的建筑物④中心，仰望的中心⑤主要目的

~ آمال 追求的目标

كعك (*ka'k*) 〔名〕 糕点

كعوب (*ko-oob*) 见 كعب II条

كف I (*kaf*) 〔名〕 ①泡，泡沫，气泡②痰，粘液

~ دريا 海面上的泡沫；〈矿〉海泡石

~ روى‌آبجو 啤酒沫

~ صابون 肥皂泡沫

~ فلز 金属渣，金属屑

~ بر لب (دهان) آوردن 口起泡沫

صورت را ~ زدن (براى تراشيدن) （刮脸时）在脸上涂上皂沫

~ كردن (~ انداختن ، ~ آوردن) 起泡沫，翻泡沫

صابون در آب گرم خوب ~ ميكند . 肥皂在热水里能起很多泡沫。

~ گرفتن 从液体表面撇去（浮渣、奶油等）

كف II 〔名〕 ①黑色颜料（画眉用）②墨斗鱼，乌贼

كف III 〔名〕（复 كفوف）①手掌，手②脚掌③鞋垫④一把，一掬⑤表面，表层；地板⑥秤盘⑦拍手，掌声

~ اتومبيل 汽车底部板

~ اطاق 房间的地板

~ بيضاء (~ موسى) 〈宗〉摩西的神手，摩西的神迹

~ پا 脚掌

~ ترازو 秤盘

~ جوراب 袜底

~ چوبى 木制地板

~ حوض 水池底

~ دست 手掌

~ رودخانه 河床，河底

~ قنات 灌溉渠的底部

~ علم 手相术

به ~ آمدن 得到，取到

به ~ آوردن 取得，取到，得到

از ~ دادن 失去，失掉

~ رفتن 欺骗，哄骗

~ زدن 拍手，鼓掌

~ دست بو كردن 〈口〉占卜，预言

مگر ~ دستم را بو كرده‌ام ؟ (~ دستم را كه بو نكرده‌ام ؟) 我怎么知道？我怎么猜

得着？

دست کسی مو نداشتن ~ 某人一贫如洗

~ دستی که مو ندارد ، از کجاش میکنند .

〈成〉谁能从他的手心上拔下毛来。（比喻某人一无所有）

کف (*kaff*) 〔名〕 ①抑制，控制，制止②中断，中止，放弃

نفس کردن ~ 克己，抑制

ید کردن ~ 收回，撤回，取消（声明、申请等）

کف (*kof*) 〔名〕 咳嗽，咳嗽声

کفا (*kafā*) 〔名〕 灾难，不幸；苦难，痛苦

کفاء (*kefā'*) 〔名〕 ①报应，酬报②同等，相等，一样，均等

کفات (*kofāt*) 〔名〕（复 کافی）有本事的人，有能耐的人

کفار (*kofār*) 见 کافر

کفارت (*kaffārat*) 同 کفاره

کفاره (*kaffāre*) 〔名〕 ①赎金，赎罪物，赎罪的祭品②赎罪，消孽，免罪

قسم ~ 履行誓言

گناهان ~ 赎罪

~ روز 〈宗〉赎罪日

(دادن ~) کردن ~ 赎罪，偿罪，消孽

کفاره آمیز 〔形〕 赎罪的，偿罪的

کفاره‌ای 同 کفاره آمیز

کفاش (*kaffāsh*) 〔名〕 鞋匠

کفاشی 〔名〕 做鞋，制鞋

~ دکان 鞋店，鞋铺

~ کارخانهٔ 制鞋厂

کفاف (*kafāf*) 〔名〕 ①口粮②充足，充分，足够

~ بقدر 充分地，足够地

(کردن ~) دادن ~ 充足，足够

تولید ~ احتیاج را نمیدهد . 生产不能满足需要。

افسوس عمرش ~ نداد که چنین روزگار خوش را ببیند . 可惜他还没来得及过上好日子就去世了。

کفال (*kefāl*) 〔名〕 〈动〉鲻鱼

~ ماهی 鲻鱼

کفالت (*kafālat*) 〔名〕 ①保证，担保，保障；承担责任②代理，代替

(نقدی ~) بالمال ~ 〈法〉物保

(تن ~) بالنفس ~ 〈法〉人保

فرماندهی ~ 代行指挥职权

کردن ~ 保证，担保；负起责任

آیا شما ~ اورا خواهید کرد ؟ 你做他的保人吗？

او ~ وزارت جنگ را قبول کرد . 他担任了代理国防部长的职务。

کفالت نامه 〔名〕 保释书

کف آلود (*kaf-ālood*) 〔名〕有泡的，起泡沫的

کردن ~ 使…起泡沫

کفاندن (*kafāndan*) 〔动〕（根 کفان）撕破，撕裂，劈开，破开

کفانه (*kafāne*) 〔名〕 死胎儿

کف آور (*kaf-āvar*) 〔名〕 助咳药，祛痰剂

کفایت (*kefāyat*) 〔名〕 ①充分，充足，充裕，富裕②才能，才干，能力

~ آدم با 有能力者

~ بقدر 足够地，充分地

~ عدم 缺乏，不足，无能，无才干，无本事

داشتن ~ 善于做…

کردن ~ 足够，充足，充分

. همینقدر ~ میکند 这一些就够了。

. این مقدار ما را ~ خواهد کرد 我们有这一些就够用了。

. هنوز بقدر ~ غله هست 还有足够的粮食。

کف بین (*kaf-been*) 〔名〕 看手相者

کف بینی 〔名〕 手相术

کف پائی 〔名、形〕 ①打脚掌（一种刑罚）②〈解〉蹠的，脚底的

زدن ~ 打脚掌

کفت (*keft*) 同 کتف

کفتار (*kaftār*) 〔名〕 〈动〉鬣狗

پیر ~ 〈喻〉老家伙

کفتر (*kaftar*) 同 کبوتر

کفتر باز 同 کبوترباز

کفتری (*kaftaree*) 〔名〕 ①同 کبوتری ②梳棉机

کفتن (*kaftan*) 〔动〕 （根 کوب ）爆裂，（自行）爆破

کفتن Ⅰ (*koftan*) 同 کوفتن

کفتن Ⅱ 同 شکفتن

کفچ (*kafch*) 〔名〕 ①泡沫，肥皂沫②口水

کفچك (*kafchak*) 〔名〕 鞍

کفچلیز (*kafchaleez*) 〔名〕 ①同 کف گیر ②蝌蚪③鲟鱼

کفچلیزك (*kafchaleezak*) 〔名〕 ①蝌蚪②小蜥蜴

کفچه Ⅰ (*kafche*) 〔名〕 漏勺，长柄勺，撇沫器

کفچه Ⅱ 〔名〕 ①卷发②一种象眼镜蛇的毒蛇

کفچه نوك 同 کفچه نول

کفچه نول 〔名〕 〈动〉阔嘴鸭

کفدار (*kaf-dār*) 〔形〕 起泡沫的，布满泡沫的

کف دریا (~ *dariyā*) 〔名〕 〈矿〉海泡石

کف دستی (*kaf-dastee*) 〔名〕 用戒尺体罚学生的行为

زدن ~ 用戒尺责打

کف دستی زنی (~ *dastee-zanee*) 〔名〕 用戒尺责打，打手心

کفر (*kofr*) 〔名〕 ①无信仰，不信神，不虔敬，轻视宗教②忘恩负义

~ کسی در آمدن （~ کسی بالا آمدن） 某人怒不可遏

~ کسی را بالا آوردن （یا در آوردن） 激怒某人

از ~ ابلیس مشهورتر بودن 臭名昭著，声名狼藉

گفتن ~ 渎神，骂神，亵渎神灵

. ~ که نشده است 还没犯什么罪吧！

کفرا (*koforrā*) 〔名〕 枣树花

کفر آمیز (*kofr-āmeez*) 〔形〕 渎神的，不虔敬的，亵渎神灵的

کفران (*kofrān*) 〔名〕 忘恩负义，不知感激

نعمت کردن ~ 同上

کفرگ (*kafrag*) 〔名〕 脚底的一根血管（多指马）

کفرگوی (*kofr-gooy*) 〔名〕 渎神者，辱骂者

کفرگوئی 〔名〕 渎神，亵渎

کفرو (*kafrow*) 〔形、名〕 ①蹠行的②蹠行动物（如熊）③骗钱的人

. خرس حیوان ~ است 熊是蹠行动物。

کفره (*kafare*) 见 کافر

کفری (*kofree*) 〔形、名〕 ①渎神的，辱骂的②渎神者，异教徒，不信神者

کف زنان (*kaf-zanān*) 〔副〕 鼓着掌，拍着手地

كفش (*kafsh*) 〔名〕 鞋

～ برفی 滑雪板

～ بندی 结带的鞋

～ پارچه‌ای 布鞋

～ پاشنه‌بلند 高跟鞋

～ تنگ 紧帮鞋；〈喻〉不称心的妻子

～ چوبی 木鞋，木屐

～ دم پائی (～ راحتی ، ～ اطاق) 拖鞋

～ یخ بازی 滑冰鞋

با ～ و کلاه 不择手段，用种种方法

～ بند 鞋带

～ پاشنه کش 鞋拔

～ واکس 鞋油

～ پوشاندن 给某人穿鞋

～ خواستن 旅行

～ تابتا کردن 穿错鞋

～ پا کردن (～ پوشیدن) 穿鞋

～ پاره کردن (～ دریدن) 奔忙

～ کسی را جفت کردن 辞退某人，撵走某人

پا توی ～ کسی کردن 戏弄某人，欺侮某人；干涉别人事情

هر دو پا را در یك ～ کردن 固执己见

～ ها جلو تر از پاها حرکت کردن 趿拉着鞋走路

～ کندن 脱鞋

～ پینه دوز پاشنه ندارد . 〈谚〉鞋匠没鞋穿。（直译：鞋匠的鞋没鞋跟）

～ تو شود پاره، بر من چه حرج داره؟ (دارد) 这不干我的事。

كفش بان 同 كفش دار

كفش پاك كن (～ *pāk-kon*) 〔名〕 ①（放在门前的）擦鞋棕垫②擦皮鞋者③〈转〉拍马屁者

كفش جفت كن (～ *joft-kon*) 〔名〕 谄媚者

كفش دار 〔名〕（在清真寺）照看鞋子的人

كفش داری 〔名〕 （在清真寺里）照看鞋子

كفش دوز 〔名〕 鞋匠

كفش دوزك (～ *doozak*) 〔名〕 瓢虫

كفش دوزی 〔名〕 制鞋业

～ کارخانهٔ 制鞋工厂

～ کردن 制鞋，绱鞋

كفشك (*kafshak*) 〔名〕 ①小鞋②蹄，(马等的)足③〈植〉杓兰（属）

كفش كن (*kafsh-kan*) 〔名〕 ①门槛②前室，接待室

كفش گر (～ *gar*) 〔名〕 鞋匠

مثل دستگاه کفشگران 乱得象鞋匠作坊一样

كفش گری 同 كفش دوزی

كف شناس (*kaf-shenās*) 同 كف بین

كف شناسی 同 كف بینی

كفش و نوس (*kafsho-noos*) 〔名〕 杓兰属植物，杓兰

كفشير (*kafsheer*) 〔名〕 ①焊料，焊锡②硼砂③焊成的金属器皿

～ کردن （锡）焊，焊合，焊接

كفك (*kafak*) 〔名〕 ①霉，霉菌②泡沫，肥皂泡沫

～ زدن 发霉

كفك زدگی (～ *zadegee*) 〔名〕 发霉

كفك زده 〔形〕 发霉的

كفكوب I (*kafkoob*) 〔名、形〕 ①脚掌发炎②脚掌发炎的

کفکوب Ⅱ 〔形〕 手掌青肿的

کف گرگی (*kafgorgee*) 〔名〕（防御时）用手腕击对方额头

کف گیر (*kaf-geer*) 〔名〕漏勺，长勺，撇沫器

را به ته دیگ زدن ～ 花最后一点钱；追根问底

کفگیرش به ته دیگ خورد. 他一文不名；他理屈词穷了。

کفگیرک (*kaf-geerak*) 〔名〕 ①〈医〉炭疽，痈②射击摆（校正瞄准的一种仪器）

کفگیری (*kaf-geeree*) 〔名〕 撇去漂浮物，撇去浮渣

کردن ～同上

کفل (*kafal*) 〔名〕（复 اکفال）（牲畜的）臀部，屁股

گوشت ～ گاو 牛的臀部肉，后腿部的牛排

کفل پوش 〔名〕 鞍褥，鞍垫，马被

کفل دار 〔形〕 大臀部的，大屁股的（指牲畜）

کفلمه (*kaflame*) 〔名〕 加糖的豌豆粉

کردن ～ 把…放入口中

کفلیز (*kafleez*) 同 کف گیر

کفن (*kafan*) 〔名〕 裹尸白布，殓衣，寿衣

（پوشاندن ～）کردن ～ 用白布裹尸，给亡人穿殓衣

تو را ～ کردهام که . . . 我对你发誓…

کفن (*kafn*) 〔名〕裹尸，穿殓衣

سازمان ～ و دفن 殡仪馆

～ و دفن کردن 安葬死人

کفن دزد (*kafan-dozd*) 〔名〕 盗窃死人钱财者，盗墓者

کفن دوز 〔名〕 做裹尸布工人，做寿衣工人

کفنك (*kafanak*) 同 کپنك

کفنی (*kafanee*) 〔形、名〕 ①裹尸布状的②伊斯兰教托钵僧穿的大长袍

کفو (*kofv*) 〔名〕 （复 اکفاء）①相等，相似，相同②夫人

～ ازدواج با غیر هم 〈旧〉上层社会男子与下层社会女子的婚姻

کفور (*kafoor*) 〔形〕 ①忘恩负义的，不知感激的②渎神的，不敬神的

کفور (*kofoor*) 〔名〕 ①忘恩负义②小村庄

کفوف (*kofoof*) 见 کف Ⅲ条

کفه (*kafe*) 〔名〕麦穗，大麦穗

کفه (*kaffe*) 〔名〕 秤盘，天平秤盘

（کرانه ～）دریائی ～ 〈地〉大陆架

کفی Ⅰ (*kafee*) 〔形〕 手掌的，掌中的

کفی Ⅱ 〔形、名〕 ①起泡沫的②掼奶油

کفی (*kafiyy, kafee*) 同 کافی

کفیدن (*kafeedan*) 〔动〕（根 کف）①爆裂，爆破，爆炸②起泡沫

کفیز (*kafeez*) 同 قفیز

کفیل (*kafeel*) 〔名〕 ①保证人，保释人②代理人，代理司长，代理部长

خرج ～ 家庭负担者

رئیس جمهور ～ 代理国家主席

فرماندهی ～ 代理司令，代理指挥官

وزارت خانه ～ 代理部长，代理大臣

دادن ～ 保证，保释

شدن ～ 为…作保释人

به قید ～ مرخص کردن 交保释放

کك (*kak*) 〔名〕 跳蚤

خاکی ～ （寄生于植物上的）小昆虫

刺激 ~ در تنبان (شلوار) کسی انداختن 某人

他情绪很不安定。 ~ توی تنبانش افتاد .

他对什么都满不在乎。 ککش (هم) نمیگزد .

کك Coke 〔名〕 焦，焦炭

~ مناسب برای 适于炼焦的

~ ساختن 使…成焦炭

~ شدن 成为焦炭

ککتیل Cocktail 〔名〕 鸡尾酒会

ککچه (*kakche*) 〔名〕 棉花籽

ککژ (*kakejh*) 〔名〕 〈植〉水芹菜

کك گزیدگی (*kak-gazeedegee*) 〔名〕 蚤咬；蚤咬的红斑

کك گزیده (~ *gazeede*) 〔形〕 被跳蚤咬过的；生蚤的

کك لیکوتی (~ *leekootee*) 〔名〕 〈植〉百里香

کك لیکودی (~ *leekoodee*) 同 کك لیکوتی

ککم (*kekam*) 同 کرب Ⅱ条

کك مك (*kakmak*) 〔名〕 雀斑，斑点

کك مکدار 同 کك مکی

کك مکی (*kakmakee*) 〔形〕 有雀斑的，生雀斑的

ککه (*keke*) 〔名〕 人粪

ککه آلود 〔形〕 沾上人粪的

کل Ⅰ (*kal*) 〔形、名〕 ①秃头的，秃发的②秃头，秃发者

~ اگر طبیب بودی سر خود دوا نمودی .
〈谚〉如果秃头是医生，他早就把自己的头治好了。（比喻无能为力）

کل Ⅱ 〔名〕 ①雄性牲口（尤指公水牛）②无角牡绵羊③羚羊

کل Ⅲ 〔名〕 犬牙；（动物的）尖牙，长牙

~ خوك 猪的尖牙

کل Ⅳ کربلائی 的缩写形式

کل (*kall*) 〔名〕 ①（刀、剑等）钝，不快，不锐利②疲倦，疲乏③累赘，重负，重担④软弱，衰弱

~ کسی شدن 成了某人的负担

کل (*kol*) 〔形〕 ①剪短的②钝的，不快的③弯的，弯曲的

~ چاقوی 钝的刀

~ دم 剪短的尾巴

کل (*koll*) 〔名、形〕 ①全体，整个，全部，所有②总的，主要的

~ مردم 全体人民

~ آجودان 〈军〉副官长；人事行政参谋主任

~ جمع 总数

~ دبیر 秘书长，总书记

دفتر ~ حسابداری 分类总帐

رئیس ادارهٔ ~ سیاسی 总政治部主任

~ عقل 非凡的智慧；〈宗〉神明，真主，上帝

~ فرماندهٔ 总指挥，总司令

~ مبلغ 总金额

~ مدیر 总经理

~ مهندس 总工程师

全部 ~ مطلب از این قرار است که ... 问题是这样的…

کلا (*kallā*) 〔副〕 决不！根本没有！一点也不！

~ و حاشا 同上

کلا (*kalā*) 〔名〕 青蛙

کلا (*kolā*) 〔名〕 ①非洲的一种树名②کلاه

的缩写形式

کلاً (*kollan*) 〔副〕 全体地，整个地，全部地

یا جزءاً ～ 全部地或局部地

کلاب (*kelāb*) 见 کلب (*kalb*)

کلاب (*kalāb*) 〔名〕 〈医〉狂犬病，瘈咬病

کلابه (*kalābe*) 同 کلافه

کلاپرک (*kolāparak*) 〔名〕 〈植〉根头，茎头

کلاپشت (*kolā-posht*) 〔名〕 粗制羊毛短上衣（多为黑色或绿色，流行于伊朗的吉朗及马赞德朗省）

کلاپیسه (*kalā-pecse*) 〔名〕 （因发怒或喜悦而引起眼睛的）转动

چشمش ～ میرفت . 他的眼睛来回转动。

کلات (*kalāt*) 〔名〕 ①山头上的工事，碉堡②（中亚地区的）小山村

کلاته (*kalāte*) 〔名〕 ①农场，农田②小村，山村③郊区

کلاج (*kalāj*) 同 کلاچ

کلاجو (*kalājoo*) 〔名〕 酒杯，玻璃杯

کلاچ Clutch 〔名〕 ①爪子，手②〈技〉离合器；离合器踏板

اصطکاکی ～ 摩擦离合器

～ پدال 离合器踏板

گرفتن ～ 踩离合器

کلاخود (*kolā-khood*) 同 کلاه خود

کلار (*kalār*) 〔名〕 青蛙

کلارنت Clarinet 〔名〕 〈乐〉单簧管

کلاژ (*kalājh*) 〔形〕 斜眼的

کلاژه (*kalājhe*) 〔名〕 喜鹊

کلاس Class 〔名〕 ①班，班级，年级②教室，课堂③训练班，讲习班

اکابر ～ 成人班

تقویتی ～ 补习班

شبانه ～ 夜校

عالی ～ 高级班

کلاسهای فشرده 短训班

شاگردان ～ اول 一年级学生

دیدن ～ 上课，上学

زنگ ～ را بزنید! 请打上课铃。

کلاسمان Classement 〔名〕 分类，分级，分门别类

کلاسنگ (*kalāsang*) 〔名〕 投石器（古代一种武器）

کلاسور Classeur 〔名〕 文件夹，活页夹

کلاسه Classer 〔名〕 分目，分类，分级

شدن ～ 被分门别类，被归入某等级（或某类）

کردن ～ 分门别类，把…归入某等级（或某类）

کلاسی (*kelāsee*) 〔形〕 课堂的，课的

～ کتاب 课本

کلاسیسزم 同 کلاسیسیسم

کلاسیسیسم Classicism 〔名〕 古典主义，古典风格

کلاسیك Classic 〔形〕 古典的，经典的，传统的，典型的

آثار ～ مارکس و انگلس 马克思和恩格斯的经典著作

～ ادبیات 古典文学

～ باله 古典芭蕾舞

～ موسیقی 古典音乐

کلاسیکی 同 کلاسیك

کلاش (*kallāsh*)〔名〕①寄生虫，懒汉②骗子，诈骗犯

کلاشکن (*kalāshkan*)〔名〕一种甜点心

کلاشی (*kallāshee*)〔名〕①过寄生生活②欺骗

~ کردن 同上

کلاغ (*kalāgh*)〔名〕〈动〉乌鸦

~ بذری (~ سیاه) 白嘴鸦

~ بغدادی 吃腐肉的乌鸦

~ زاغی 鹊

~ سبز (~ سبز قبا) 佛法僧鸟

~ قوزغون 鸢

~ جوز 松球

یك ~ چهل ~ کردن 〈俗〉添油加醋

~ هرگز بباهش نمینشیند . 他非常吝啬。

کلاغ پر (~ *par*)〔名〕①砌砖(菱形)②傍晚

~ تنگ 傍晚

کلاغ پیسه〔名〕〈动〉喜鹊

کلاغ پیشه 同 کلا پیسه

کلاغ جاره〔名〕〈动〉鹊

کلاغچه〔名〕小乌鸦

کلاغ زاغی〔名〕〈动〉鹊

~ کسی را چوب زدن 尾随某人，盯某人的梢

کلاغک (*kalāghak*) 同 کلاغچه

کلاغ کاکلی (*kalāgh-kākalee*)〔名〕①(西伯利亚的)小火山，死火山②松鸦

کلاغه I (*kalāghe*)〔名〕小喜鹊

~ خبر آورد . 谣传

کلاغه II〔名〕丝头巾

کلاغی (*kalāghee*)〔形、名〕①乌鸦的，乌鸦状的②一种剑

کلاف (*kalāf*)〔名〕(纱、线、丝等的)一束，一绞，一团

~ سردر(به) گم 一团糟，纠缠在一起

سر ~ را بدست آوردن 找到(线)团的头，找到头绪

~ شدن (线等)被绕成绞或团

~ کردن 把(线等)绕成绞或团

سر ~ را گم کردن 失去(线)团的头，茫无头绪

سر ~ را بطرف خود کشیدن 因势利导

افکار پریشان چون ~ سر در گمی در مغزش میپیچد . 他思绪万千，象一团乱麻。

یك ~ نخ کتان محتوی ۸٤۰ یارد است . 一束棉线为840码。

کلافه (*kalāfe*)〔名、形〕①同 کلاف ②〈口〉被窒息的，被闷死的③激动不安的

~ سویرگی 〈解〉小球，血管小球

~ شدن 难受，不知所措

از گرما ~ شدم . 我热得难受。

~ کردن 使…不知所措；使…感到难受，打败

کلاك (*kelāk*)〔名〕(摘水果时用的)弯头长棍

کلاك (*kalāk*)〔名〕原野，荒野

~ خاکستری 灰土草原

~ سیاه 黑土草原

کلاك (*kolāk*)〔形〕①同 کولاك ②空的

کلاکموش (*kalākmoosh*)〔名〕大田鼠

کلال (*kalāl*)〔名〕①疲倦，厌倦，虚弱②旁系亲族③无子女的人④孤儿⑤天灵盖

کلال (*kolāl*)〔名〕制陶器工人

کلالت (*kalālat*)〔名〕①疲倦，厌倦②(感觉)

迟钝③（眼睛）模糊不清④旁系亲属

کلاله (*kalāle*) 〔名〕 ①同父异母（或同母异父）的兄弟姐妹②既无父亲又无子女的人

کلاله (*kolāle*) 〔名〕 ①鬈发②〈植〉花蕊，花束，柱头，眼点

کلالی (*kolālee*) 〔名〕 ①制陶器工人②制陶器工业

کلالة (*kalālatan*) 〔副〕附属地，通过旁系亲属

کلام (*kalām*) 〔名〕 ①话，言语②谈话，会话，会谈③〈语〉句子④（伊斯兰教）教义学，经院哲学

اخباری ~ 〈语〉陈述句

استفهامی ~ 〈语〉疑问句

(خدا ~) الهی ~ 真主的话（即古兰经）

منثور ~ 散文

منظوم ~ 诗

موزون ~ 韵文

~ اهل 会说话的人，演说家

(~ لب) ~ جان 讲话的要点（要旨）

(~ دریک ، ~ حاصل) ~ خلاصهٔ 总之，总而言之

ده ~ موسی 〈宗〉圣经十诫

~ علم （伊斯兰教）教义学

میان کلامتان شکر ! (شکر میان کلامتان) 对不起，打断您的话了！

کلام الله (*kalāmollāh*) 〔名〕 真主的话（即«古兰经»）

کلامی (*kalāmee*) 〔形、名〕 ①口头的，口述的，言语的②引«古兰经»证明事情的人

کلان (*kalān*) 〔形〕 ①大的，巨大的，庞大的，可观的②年龄较大的，年长的

~ برادر 长兄

~ کوه 高山

~ مخارج 巨额的费用

~ موفقیت‌های 巨大的成绩

ما که تو باشی چه عقل ما باشد ؟ ~ 〈谚〉上行下效。

کلان بازی : کردن ~ 倚老卖老

کلانتر (*kalāntar*) 〔名〕 ①年长者②村长，市长，市行政长官③警察局局长

مرز ~ 边防官员

کلانتری (*kalāntaree*) 〔名〕 警察局，派出所，违警罪法庭

~ رئیس 警察局局长

کلان‌خوار (*kalān-khār*) 〔名〕 〈生〉巨噬细胞

کلان سال (*~ sāl*) 〔形〕 年长的，年迈的，年龄大的

کلانشیم Collenchyma 〔名〕 〈植〉厚角组织

کلانی (*kalānee*) 〔名〕 巨大，伟大，宏伟

کلاوو (*kalāvoo*) 〔名〕 大田鼠

کلاویس (*kalāvees*) 〔名〕 芹菜

کلاویسن Clavecin 〔名〕 〈乐〉击弦古钢琴，羽管键琴

کلاویه Clavier 〔名〕 （钢琴等的）键盘

کلاه (*kolāh*) 〔名〕 ①帽子②王冠，冕③〈口〉欺骗，诡计

آفتاب گردان دار ~ 阔边遮阳帽

ایمنی ~ 安全帽

بارانی ~ 雨帽

پوستی ~ 皮帽

پهلوی ~ （有硬沿的）巴列维帽

چهار ترکی ~ （托钵僧戴的）四角帽

(~ سبدی) حصیری ~ 草帽
خود ~ 钢盔
رهبان ~ 僧衣的头巾
زنگوله دار ~ 带铃的帽，滑稽帽
سلیندر ~ 大礼帽，高筒帽
فرنگی ~ 有沿的帽子
قیفی ~ （宫廷弄臣或丑角戴的）滑稽帽
کاغذی ~ 纸帽，〈转〉诡计，奸诈
گوشی ~ 带耳罩的皮帽
لنگی ~ （欧洲的）圆顶礼帽
نمدی ~ 毡帽
~ با کفش و 不择手段地，用种种方法
خود را به آسمان (هوا) انداختن ~ 非常高兴
کسی را پس معرکه انداختن ~ 愚弄某人（指东西不分给某人）
از سر برداشتن ~ 脱帽，脱帽致敬
(بسر گذاشتن ~) پوشیدن ~ 戴帽
از بهر کسی دوختن ~ 企图作弄某人，企图损害某人
~ شرعی برای چیزی دوختن (~ شرعی سر چیزی گذاشتن) 使某事情合法化
سر کسی رفتن ~ 某人被愚弄
باندازهٔ سر خود پیدا کردن ~ 找和自己合得来的人做事（或交朋友）
خود را قاضی کردن ~ 扪心自问
کردن ~ ~ 欺骗人，搞阴谋
~ سر کسی گذاشتن (~ کسی را بر داشتن) 欺骗某人，骗取某人财物
~ تقی را سر نقی گذاشتن (~ علی را سر ولی گذاشتن، ~ احمد را سر محمود گذاشتن) 〈成〉借债还债；剜肉补疮；拆东墙补西墙
سر کسی را بی ~ گذاشتن 不让某人捞到油水；使某人失望
مالیدن ~ 擀毡帽
. کلاهشان توی هم رفت 他们关系搞僵了。
. یا سر میرود یا ~ میآید 不是完全成功，就是彻底失败。
. سرش بکلاهش میارزد 他是一个受尊重的人物；他是一个说话算数的人。
. این ~ برای سر او گشاد است 这件事他干不了。
. این ~ سرم نمیرود 〈口〉你骗不了我。

کلاه بردار (~ *bardār*) 〔名〕 骗子
کلاه برداری 〔名〕 欺骗，欺诈；欺诈行为
کلاه پوستی (~ *poostee*) 〔名〕 戴皮帽的人
کلاه خود (~ *khood*) 〔名〕 头盔，钢盔
　فولادی ~ 钢盔
کلاه دار 〔形、名〕 ①戴帽的；加冕的②君主，国王，统治者
کلاه داری 〔名〕 行使君主权，行使统治权
کلاه دوز 〔名〕 制帽工人
کلاه دوزی 〔名〕 制造帽子
کلاه ساز 〔名〕 ①制帽工人②〈转〉骗子
کلاه فرنگی (~ *farangee*) 〔名〕 带沿的帽子
کلاه فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖帽的，卖帽商
کلاه فروشی 〔名〕 买卖帽子，帽子公司
کلاهك (*kolāhak*) 〔名〕 ①小帽子，帽状的东西，〈植〉根冠②烟囱帽，（烟筒上的）通风帽③〈军〉弹头，雷管，火帽
　ساسوره ~ 定时信管帽

هسته‌ای ~ 核弹头

گذاردن ~ 给…装盖子，给…盖盖子

کلاه گذار (*kolāh-gozār*) 同 کلاه‌بردار

کلاه گذاری 同 کلاه برداری

کلاه گوشی 〔名〕 带耳罩的帽子

کلاه گیس 〔名〕 假发

کلاه مال 〔名〕 扞毡帽工人

کلاه مالی 〔名〕 扞毡帽

کلاه نمدی (~ *namadee*) 〔名〕 毡帽

کلاهی (*kolāhee*) 〔形、名〕 戴帽的（人）

کلائو (*kalā-oo*) 同 کلاوو

کلایی (*kolāyee*) 同 کلاهی

کلب (*kalb*) 〔名〕 （复 کلاب ） 犬

اصغر ~ 〈天〉小犬座

اکبر ~ 〈天〉大犬座

کلب (*kalab*) 〔名〕 ①渴②贪图，贪婪③〈医〉狂犬病，恐水病④口，嘴

کلباسو (*kalbāsoo*) 〔名〕 蜥蜴

کلب الماء (*kalbol-mā'*) 〔名〕 〈动〉水獭

کلبتان (*kalbatān*) 〔名〕 （拔牙用的）钳子

کلبتین (*kalabteen*) 同 کلبتان

کلبه (*kolbe*) 〔名〕 ①小屋，棚屋，茅舍②〈罕〉角落

کلبی (*kalbee*) 〔形、名〕 （复 کلبیون ） ①犬的，似犬的，犬属的②犬儒学派的人

~ حیوانات 犬属动物

~ دندان 犬齿

~ فلسفهٔ 犬儒哲学

کلپتره (*kalpatre*) 〔名、形〕 ①废话，胡说②无意义的，荒谬的

کلپتره‌ای 〔形〕 无意义的，荒谬的

~ حرف‌های 胡说八道，胡言乱语

کلت (*kolt*) 〔名〕 柯尔特式手枪

کلته (*kalte*) 〔名〕 ①年老的牲畜②无尾或短尾的动物③口吃的人

کلته زبان (~ *zabān*) 〔形、名〕 口吃的（人）

کلثوم (*kolsoom*) 〔形、名〕 ①两腮和脸部多肉的②女人名

این حکایات ~ ننه است . 这些都是迷信故事。

کلج (*kalj, kelj*) 〔名〕 （装牲畜粪的）大篮子

کلجان (*kaljān*) 〔名〕 垃圾箱，垃圾坑

کلجه (*koleje*) 〔名〕 （旧式）短棉大衣

کلچ (*kalch*) 〔名〕 皱褶

کلخوز (*kolkhoz*) 同 کالخوز

کلخوزچی 同 کالخوز چی

کلخوزی 同 کالخوزی

کلدانی Chaldean 〔名、形〕 ①（古代巴比伦的）迦勒底人②迦勒底的

~ زبان 迦勒底人用的闪族语

کلدر (*kaldar*) 〔名〕 （一种柄上有环的）铁铲

کلده Chaldea 〔名〕 迦勒底（波斯湾沿岸古国）

کلده (*kaldah*) 〔名〕 硬地，碱地

کلر Chlore 〔名〕 〈化〉氯，氯气

(دادن ~) زدن ~ 氯化，用氯漂净

کلرا Choléra 〔名〕 〈医〉霍乱

کلرات Chlorate 同 کلورات

کلربر (*klor-bar*) 〔名〕 〈化〉除氯剂，消氯剂

کلرپیکرین 同 کلورپیکرین

کلرفوم 同 کلوروفرم

کلروپلاست Chloroplast 〔名〕 〈生化〉叶绿体

کلرود Chloride 〔名〕 〈化〉氯化物

آهک ~ 漂白粉

كلرور 同 كلورور

كلروز 同 كلوروز

كلروفرم 同 كلوروفرم

كلروفيل 同 كلوروفيل

كلرومايسين Chloromycetin 〔名〕 〈药〉氯霉素

كلرين Chlorine 〔名〕 〈化〉氯，氯气

كلس (*kels*) 〔名〕 石灰

حيوانی ~ 骨炭

كلسترول Cholesterol 〔名〕 〈生化〉胆固醇

كلسى (*kelsee*) 〔形〕 钙的，含钙的

كلسيستيت Cholecystitis 〔名〕 〈医〉胆囊炎

كلسيوم Calcium 〔名〕 〈化〉钙

~ كربور 碳化钙

كلسيوم گيرى 〔名〕 脱钙

كلش (*kolosh*) 〔名〕 庄稼收割后余留的部分，茬

كلف I (*kalaf*) 〔名〕 ①雀斑②〈天〉（太阳表面的）谱斑③棕红色

~ هاى خورشيد 太阳的黑子

~ هاى ماه 月亮上的阴影

كلف II 〔名〕 （鸟）嘴

كلفان (*kalfān*) 同 كلفن

كلفت (*kalaft*) 〔名〕 （鸟）嘴

كلفت (*koloft*) 〔形〕 ①厚的，粗的②粗糙的，粗卤的

~ آدم 健壮的人

~ انگشت 粗大的手指

~ پارچهٔ 粗布

~ حرفهاى 粗鲁的话

~ صداى 粗犷的声音

~ طناب 粗绳

~ كاغذ 厚纸

~ شدن 变厚，变粗，变粗糙

~ كردن 使…变厚，使…变粗，使…变粗糙

~ بار كسى كردن（به كسى ~ گفتن） 辱骂某人

كلفت I (*kolfat*) 〔名〕 女佣人，女仆

كلفت II 〔名〕 麻烦，费力，劳苦；不安

كلفت بار 〔形〕 ①麻烦的，费力的，劳苦的②负担许多人生活的

كلفتى (*koloftee*) 〔名〕 粗，厚，粗鲁，粗糙

كلفتى (*kolfatee*) 〔名〕 当女佣人，当女仆

~ كردن 同上

كلفن Colophony 〔名〕 松脂，松香

~ زدن 擦松香

كلفه (*kalafe*) 同 كلف I 条

كلفهشنگ (*kalfahshang*) 〔名〕 ①（冬天在房檐上结的）冰锥，冰柱②〈地〉钟乳石

كلك I (*kalak*) 〔名〕①欺骗，诈骗，诡计，奸计，阴谋②麻烦，头痛

به هر كلكى كه شده 要尽一切手腕

~ زدن（~ در آوردن） 欺骗，诈骗；跟（某人）开玩笑

~ جور كردن 〈口〉欺骗，哄骗

~ چيزى را كندن 结束某事

~ كسى را كندن 打发某人，躲开某人，除掉某人

~ كوتاه! 别骗人！

كلك II 〔名〕 筏子，木排

كلك III 〔名〕 ①外科手术刀②火炉，火盆③猫头鹰

کلك Ⅳ 〔形〕 ①秃头的，长头癣的②不吉利的，不吉祥的

کلك Ⅴ 〔名〕 ①公羊；公牛②未熟的哈密瓜③棉桃

کلك Ⅰ (*kelk*) 〔名〕 ①芦苇②苇笔③箭

در بیان افکندن ~ 拿起笔

کلك Ⅱ 〔名〕 犬齿

کلك Ⅰ (*kelek*) 〔形〕 斜眼的

کلك Ⅱ 〔名〕 手指，小手指

کلك (*kolk*) 同 کرك (*kork*)

کلك باز (*kalak-bāz*) 〔名〕 骗子

کلك بازی 〔名〕 欺骗，行骗，欺诈

کردن ~ 同上

کلکته (*kalkate*) 〔名〕 加尔各答（印度）

کلکتیو Collective 〔名〕 集团，集体

کردن ~ 使…集体化

~ کردن کشاورزی در چین در سالهای ۰ ۵ . جامهٔ عمل پوشیده است . 在中国，农业集体化是在五十年代完成的。

کلکتیویزاسیون Collectivization 〔名〕 集体化，集团化

کشاورزی ~ 农业集体化

کلکتیویسم Collectivism 〔名〕 集团主义，集体主义

کلك ران (*kalak-rān*) 〔名〕 撑筏子的人

کلك رانی 〔名〕 撑筏子

کلك زن (~ *zan*) 同 کلك باز

کلکسیون Collection 〔名〕 ①收集，采集，搜集②收藏品，收集物

تمبر ~ 集邮

یک ~ پروانه （搜集的）蝴蝶标本

کلکسیونر Collectioner 〔名〕 收集者，搜集者，收藏家

تمبر ~ 集邮者

کل کل (*kalkal*) 〔名〕 空谈，饶舌

کردن ~ 同上

کل کل (*kelkel*) 〔名〕 呼喊，喊叫，嘻笑（多指妇女）

کلکی (*kalakee*) 同 کلك باز

کلکی (*kolkee*) 同 کرکی Ⅰ条

کلگی (*kallegee*) 〔名〕 马笼头

کلل (*kalal*) 〔名〕 帽子上的羽饰，花翎

کلم (*kalam*) 〔名〕 白菜，卷心菜，圆白菜

پیچ (~ برگ) ~ 甘蓝，圆白菜

روغنی ~ 油菜

سنگ (~ قمری ، ~ شلغمی) ~ 芜菁，大头菜，球茎甘蓝

شور ~ 酸白菜，盐渍白菜

غنچه (~ بروکسل) ~ 布鲁塞尔白菜

فندقی ~ （可食用的）球茎甘蓝的球芽

~ گل 菜花

کلم (*kalem*) 见 کلمه

کلمات (*kalemāt*) 见 کلمه

قصار ~ 简短的话

کلماسنگ (*kalmāsang*) 〔名〕 投石器，弩弓（古代一种兵器）

کلما فی الکون (*kollamāfel-kon*) 〔名〕 宇宙万物

کلمبو (*kolombo*) 〔名〕 科伦坡（斯里兰卡首都）

کلمبیا (*kolombiyā*) 〔名〕 哥伦比亚（拉丁美洲）

کلم پلو (*kalam-polow*) 〔名〕 白菜抓饭

کلمت (*kalemat*) 同 کلمه

کلم دلمه (*kalam-dolme*) 〔名〕 白菜肉卷

کلمرغ (*kalmorgh*) 〔名〕 〈动〉兀鹰

کل مکل (*kalmakal*) 〔名〕 喧哗，骚乱

کلمل Calomel 〔名〕 〈化〉甘汞，氯化亚汞

کلمه (*kaleme*) 〔名〕（复 کلم ، کلمات）①字，单字，单词②理性，理念（古希腊哲学中的术语，意为世界的普遍规律性）③说话，谈话，谈论

~ به ~ 一字一字地，逐字逐句地

~ توحید 〈宗〉清真言

~ چند هجائی 多音节的词

~ خدا (~ حق) 真主的话(即«圣经»或«古兰经»)

~ دستوری 〈语〉(表示语法关系的)虚词

~ شناسایی 口令(通行时规定的暗号)，暗语

~ شهادت 〈宗〉作证言

~ غیر مصطلح （因误读等而）生造出来的词；错别字

~ مشتق 派生词

در یك ~ 总之，总而言之

ریشهٔ ~ 词源；词根

کلمات عشره 〈宗〉基督教的十诫

~ بر زبان آوردن (~ به میان آوردن) 说话，谈话

چند ~ الحاق کردن (یا افزودن) 插入几句话

یك ~ با شما حرف دارم. 我想和你谈一下。

کلمه‌ای از او بمیان نیامد. 他一言不发。

کلمه (*kolme*) 〔名〕 〈动〉（里海产的）斜齿鳊

کلمه بندی (*kaleme-bandee*) 〔名〕 措词，用语，表达方式

کلمتین (*kalematayn*) 〔名〕 〈宗〉清真言

کلن (*kolan*) 〔名〕 ①(用来纺线的)棉花球②瘤

کلنبه (*kolonbe*) 〔名〕（蛋糕、麻团等）点心

کلنج (*kelenj*) 〔名〕 小指

کلنج (*kelanj*) 〔名〕 ①龌龊，不洁，污秽②骄傲，自大

کلنجار (*kelenjār*) 〔名〕 螃蟹

~ رفتن 蟹似地横行；与人争吵

کلند (*koland*) 〔名〕 ①镐②锁，门闩

کلندر Ⅰ (*kalandar*) 〔名〕 ①足枷②伊斯兰教托钵僧

کلندر Ⅱ 〔形、名〕 ①粗野的，粗犷的②粗野无礼的人；彪形大汉③未加过工的木材

کلندره (*kalandare*) 同 کلندر Ⅰ、Ⅱ条

کلنده (*kalande*) 〔名〕 磨盘上的泄水槽

کلندیدن (*kalandeedan*) 〔动〕（根 کلند）挖，掘；劈开

کلنگ Ⅰ (*kolang*) 〔名〕 镐，鹤嘴锄

~ دو سر (~ روسی) 丁字镐，鹤嘴锄

~ سنگ شکنی 大镐，开石的镐

~ کان کنی 矿工用镐

~ به سوزن دادن 得不偿失

اولین ~ چیزی را زدن 奠基，破土动工

~ زدن 用鹤嘴锄掘，用镐掘

کلنگ Ⅱ 〔名〕 〈动〉鹤

کلنگ زن (~ *zan*) 〔名〕 用鹤嘴锄挖掘者

کلنگ زنی 〔名〕 用鹤嘴锄挖掘

کلنگی (*kolangee*) 〔形〕 镐的，镐状的

کلنل Colonel 〔名〕（陆军）上校

کلنی Colony 〔名〕 殖民地

کلنیك (*keleneek*) 同 کلینیك

کلو (*koloo*) 〔名〕 市场管理人；街、区的负责人

کلوب Club 〔名〕 俱乐部

~ اعضای 俱乐部成员

کلوته (*koloote*) 〔名〕 带耳罩的棉帽，护耳

کلوچه (*kolooche*) 〔名〕 家常小甜饼，小圆面包；蛋糕；玉米饼

ترد ~ 脆饼，松饼

گوشت دار ~ 碎肉馅饼

کلوچه پز (~ *paz*) 〔名〕（供烤糕饼等用的）铁盘

کلوخ (*kolookh*) 〔名〕 土块，泥块

در راه ~ 〈喻〉绊脚石

زغال سنگ ~ 煤块

گچ ~ 石灰块

در آب افکندن ~ 把水搅浑；〈转〉寻找机会吵架

انداختن ~ 掷泥块

خشك در آب جستن ~ 大海捞针

بر لب زدن (یا مالیدن) ~ 死不认账，否认某事

کلوخ انداز (~ *andāz*) 〔名〕 ①（碉堡等）墙上开的狭长小孔，枪眼②投石器③投石手④同 کلوخ اندازان

را پاداش سنگ است. ~ 〈谚〉以牙还牙。

کلوخ اندازان 〔名〕 伊斯兰教九月戒斋节前所举行的盛宴

کلوخ چین 〔名〕用泥块和石头做的栅栏，围栏

کردن ~ 把…拦起来

کلوخ زار 〔名〕 泥块和石头多的地方

کلوخ کوب 〔名〕 ①槌，木槌②投石器

کلوخه (*kolookhe*) 〔名〕 泥块，土块

معدنی ~ 矿石

قند ~ 方糖

کلوخی (*kolookhee*) 〔名、形〕 ①泥块的②泥块和石头多的地方

زمین ~ 泥块和石头多的地方

کلودیم Collodium 〔名〕 〈化〉胶棉；火棉胶

کلور (*kaloor*) 〔名〕（庄稼收割后余留的）茬

کلور Chlor 〔名〕〈化〉氯，氯气

زدن (~ دادن) ~ 用氯气处理，使…氯化

کلورات Chlorate 〔名〕〈化〉氯酸盐

کلورات دوپتاس Chlorate de potasse 〔名〕〈化〉氯化钾

کلورات دوپتاسیوم Chlorate de potassium 〔名〕〈化〉氯酸钾

کلور پیکرین Chloropicrin 〔名〕〈化〉三氯硝基甲烷

کلور فرم 同 کلوروفرم

کلورفیل Chlorophyll 〔名〕 〈生化〉叶绿素

کلورور Chlorure 〔名〕〈化〉氯化物

جیوه ~ 氯化汞

سرب ~ 氯化铅

مس ~ 氯化铜

نقره ~ 氯化银

کلورور آمونیاك Chlorure ammoniac 〔名〕〈化〉氯化铵，硇砂

کلورور دوپتاسیوم Chlorure de potassium 〔名〕〈化〉氯化钾

کلورور دوسدیم Chlorure de sodium 〔名〕〈化〉氯化钠（食盐）

کلورور فریك Chlorure ferrique 〔名〕 〈化〉氯化铁

کلوروز Chlorosis 〔名〕 ①〈医〉萎黄病，绿色贫

血②〈植〉缺绿病，褪绿

کلورو فرم Chloroform 〔名〕〈化〉氯仿，三氯甲烷

کلوروفیل Chlorophyll 〔名〕〈生化〉叶绿素

کلوروهیدرات Chlorohydrate 〔名〕〈化〉水合三氯乙醛

کلوزه (*kolooze*) 同 غوزه

کلوس (*koloos*) 〔名〕头部有白记号的马

کلوش (*keloosh*) 〔名〕（裤管的）肥裤角

کلوك (*kalook*) 〔形、名〕①无教养的，厚颜无耻的②小孩子，小儿子

کل و کشتی (*kalo-koshtee*) 〔名〕摔交，乱闹，嘈杂

~ گرفتن 同上

کل و کوتاه (*kalo-kootāh*) 〔形〕身材矮小的

کل و کول (*kalo-kool*) 〔名〕对峙，对打

~ هم زدن 同上

کلوم (*koloom*) 同 کلون

کلون (*koloon*) 〔名〕门闩

~ در 门闩

~ در را انداختن 按上门闩

~ شدن 被闩上

آیا درب ~ خواهد شد ؟ 门闩得上吗？

~ کردن 把…闩上

لطفاً در خانه را ~ کنید . 请把大门闩上。

~ کشیدن 卸门闩

کلوند (*kalvand*) 〔名〕黄瓜

کلونل (*kolonel*) 同 کلنل

کلونه (*koloone*) 〔名〕枪的尾部，枪栓

کلوئید Colloid 〔名〕〈化〉胶体，胶质

کلوئیدی 〔形〕胶体的，胶质的，胶态的

کله (*kalle*) 〔名〕①头，脑袋②顶部，上部，上端③头脑④（一群人中）一名⑤人头税

~ سحر 黎明，拂晓

~ سر 脑袋

~ قند 方糖，块糖

~ کوه 山顶

~ مرده 〈解〉颅骨

آدم با ~ 有头脑的人

از ~ تا نوک انگشت پا 从头到脚，从头到尾

استخوان پشت ~ 〈解〉后脑骨

~ کسی گچ بودن 某人头脑不灵

~ کسی گرم بودن 某人很高兴，某人喝多了（酒），某人心里很乱

~ زدن 顶撞，碰撞，〈转〉使某人厌倦

به ~ کسی زدن 突然想到，想入非非，发疯

مگر به ~ ات زده ؟ 你难道疯了吗？

~ به ~ کسی زدن 戏弄某人，紧挨着某人

~ کردن 子弹飞啸

مگر ~ گنجشك خورده‌ای ؟ 你怎么这么多废话！

~ شقی کردن 明白宣布并坚持自己的主张

که‌له (*kele*) 〔形〕短小的

~ شست 粗短的大拇指

کله (*kelle*) 〔名〕幕，面纱，帐篷，蚊帐

~ بستن 戴面纱，支帐篷

کله (*kolah*) 同 کلاه

کله (*kolle*) 〔名〕卷发，额发

کله پا (*kale-pā*) 〔名〕一头栽倒，晕倒

~ کردن 推倒

كله پاچه (kalle-pāche) 〔名〕 ①羊头和羊蹄②牛、羊蹄（熟食）

كله پرباد (~ porbād) 〔形〕 傲慢的，目中无人的，自高自大的

كله پربادی 〔名〕 傲慢，目中无人，自高自大

كله پز (~ paz) 〔名〕 卖羊头和羊蹄的人

كله پزی 〔名〕 出售羊头和羊蹄（熟食）

~ دکان 卖羊杂碎铺

كله پوش 〔名〕 头巾，头饰

كله پوك 〔形、名〕 ①愚蠢的，笨的②傻瓜

كله خر (~ khar) 〔形〕 ①固执的，顽固的②笨拙的，迟钝的

كله خری 〔名〕 ①固执，顽固②笨拙，迟钝

كله خشك (~ khoshk) 〔形〕 愚蠢的，笨拙的，没脑子的

كله خشكی 〔名〕 愚蠢，笨拙

كله دار (~ dār) 〔形〕 ①能干的②骄傲的

كله دار (kolah-dār) 同 كلاه دار

كله دراز (kalle-derāz) 〔形、名〕 ①面目长的②大喊大叫的人，煽动者

كلهر (kalhor) 〔名〕 卡耳赫人（库尔德族的一种）

كله سيسطيت (kale-seesteet) 〔名〕 〈医〉胆囊炎

كله شق (kalle-shshagh) 〔形、名〕 ①固执的，顽固的②骄傲自大的③傻瓜，笨蛋

كله شقی 〔名〕 ①固执，顽固②骄傲自大

كله طاس 〔形〕 秃顶的

كله قند (~ ghand) 〔名〕 ①方糖，块糖②圆锥形糖块

كله قندی 〔形〕 圆锥的，圆锥形的

كله قوچ (~ ghowch)〔名〕（顶端似羊头形的）矛

كله گنجشكی (~ gonjeshkee) 〔名〕 肉丸子

كله گنده (~ gonde) 〔形、名〕 ①大脑袋的，大头的②大人物，重要人物

كلهم (kollohom) 〔名〕 他们全体，他们所有的人

كله ماتيس (kele-mātees) 〔名〕 〈植〉大蓼

كله معلق (kale-mo'allagh) 〔名〕 跟头

زدن ~ 翻跟头

شدن ~ 倒栽在地

كلهو (kalhoo) 〔名〕 柿子树

كلی (kalee) 〔名〕 秃头，秃顶

كلی Colis 〔名〕 ①行李②包裹

پستال ~ 邮包

كلی I (kolee) 〔名、形〕 ①〈医〉麻疯病②乡下人，农村人③农村的

كلی II 〔名〕 〈动〉安抽鱼（产于欧洲）

كلی (kollee) 〔形〕 ①普遍的，一般的，全面的，笼统的②完全的，全部的③（数量）大的④批发的，大量出售的

~ احتمال 很大的可能

~ بطور 总的来说

اين شعر بطور ~ خوب سروده شده است .

这首诗总的来说写得不错。

~ تخفيف 大量减少

~ تغيير 全面的变化

~ تفاوت 原则区别

~ جنبهٔ 总的方面

~ خسوف 月全食

~ ظرفيت （船只）总载重量

~ قاعدهٔ 一般规律，普遍规律

~ مبلغ 总数

به ~ 完全地，全部地，整个地

جنبهٔ ~ دادن (را ، به) 使…一般化，使…普遍化

فروختن ~ 批发出售，大量出售

کلیا (*kelyā*) 〔名〕〈化〉碱，钾碱

کلیات (*koliyyāt*) 〔名〕①（某作家作品的）全集②一般原则，通则

خمس (~ پنجگانه) ~ 伊斯兰教五功(即：念、礼、斋、课、朝）

سعدی ~ 萨迪全集

قوانین ~ 全部规律

لنین ~ 列宁全集

از ~ به خصوصیات 从概念到具体

کلیاس (*kelyās*) 同 کریاس

کلیاوه (*kalyāve*) 〔形〕①愚蠢的，笨的②头晕的③聋的

کلیت Colitis 〔名〕〈医〉结肠炎

کلیت (*koliyyat*) 〔名〕 共同性，通则，一般性，普遍性

کلیتاً (*koliyyatan*) 〔副〕①一般地说，普遍地②完全地，整个地，全部地

کلیتین (*kolyateyn*) 〔名〕 左右肾

کلیجه (*koleeje*) 同 کلیچه

کلیچه (*koleeche*) 〔名〕①家常小甜饼，小圆面包②棉衣；男紧身棉上衣

کلید (*keleed*) 〔名〕①钥匙②〈乐〉谱号③〈转〉关键，要害；要冲④键，电键

برق ~ 开关，〈电〉电钥

پیانو ~ （钢琴）琴键

تیغه ای ~ 〈电〉闸刀开关

چندین قفل ~ 万能钥匙

خود کار برق ~ 〈电〉断路器

دو پل ~ 双向开关

رمز ~ 秘诀

کوك پیانو ~ （钢琴）校音钥，（校准弦音的）扭钥

معماء ~ 谜底

جای ~ (سوراخ ~) 钥匙孔，锁眼

انداختن ~ （用钥匙）开锁，配钥匙

~ را در قفل جای دادن (یا گذاردن) 把钥匙插入锁里

شدن ~ 被锁上；〈转〉变成难解决，棘手

دندانهایش ~ شد . 他守口如瓶，他闭口不言。

کردن ~ （用钥匙）锁上

کلید خور (~ *khor*) 〔名、形〕①钥匙孔，锁眼②钥匙能开的

کلیددار 〔名〕 掌管钥匙的，看守人，管理员

کلیددان 〔名〕 锁眼，钥匙孔

کلیدی 〔形〕 主要的，重要的，关键的

رشتهٔ ~ اقتصاد ملی 国民经济中的关键部门

مسئلهٔ ~ 关键问题

کلیر (*kaleer*) 〔名〕 一种柏树

کلیرینگ Clearing 〔名〕（银行间的）汇划结算

کلیز (*kaleez*) 〔名〕 蜂

کلیزدان 〔名〕 蜂箱

کلیزه (*kaleeze*) 〔名〕 水罐

کلیزه Colisee 〔名〕 古罗马圆形剧场

کلیس (*kolees*) 〔名〕 卡尺，滑动径规

ارتفاع سنج ~ 测高卡尺

کلیسا(ی) (*keleesā*) 〔名〕（基督教）教堂，礼拜堂

(—个教 ~ اعظم (~ بزرگ ، ~ جامع)
区内的）总教堂，大教堂

کلیسائی 〔形〕 教堂的，礼拜堂的

کلیسیا 同 (ی) کلیسا

کلیشه Cliche 〔名〕 ①〈印〉电铸版，铅版②〈摄〉底版

عکاسی ~ 照相底版

ساختن ~ 制铅版，制底版

شدن ~ 影印

کردن ~ 浇铸铅版；用底版影印

کلیشه سازی 〔名〕 制铅版，制底版

کلیك (*kaleek*) 〔形、名〕 ①斜眼的②猫头鹰

کلیك (*keleek*) 〔名〕 小指头（手或脚）

کلیکی (*kaleekee*) 〔名、形〕 ①斜眼②眼睛突鼓的

کلیل (*kaleel*) 〔形〕 ①疲惫的，疲倦的②口齿不清的

کلیم (*kaleem*) 〔名〕 ①发言人，演说家；对话者，参加谈话者②同 کلیم الله

کلیم (*keleem*) 同 گلیم

کلیم الله (*kaleemollāh*) 〔名〕〈宗〉犹太教先知摩西

کلیمی (*kaleemee*) 〔形、名〕 ①犹太人的②犹太教的③犹太人

کلین Choline 〔名〕〈生化〉胆碱

کلینیك Clinic 〔名〕 ①诊疗所，医务室②实习医院

سرپائی ~ 门诊医疗所

کلینیکی 〔形〕 诊疗所的，实习医院的

کلیواج (*kaleevāj*) 同 غلیواج

کلیوی (*kolyavee*) 〔形〕 肾脏的

بیماری ~ 肾脏病

غدد فوق ~ 〈解〉肾上腺

کلیه (*kolye*) 〔名〕（复 کلیتین）〈解〉肾，腰子

سنگ ~ 〈医〉肾结石

قولنج ~ 〈医〉肾绞痛

ورم ~ 〈医〉肾炎

کلیه (*kolleeye*) 〔名〕 ①全部，全体，整个②一般性，普遍性

اجناس ~ 全部货物

اشخاص ~ 所有的人

وزارت خانه ها ~ 所有各部

کلیه Collier 〔名〕 项圈，项练

کلیه‌ای (*kolye-ee*) 同 کلیوی

کم I (*kam*) 〔形、副〕 少的（地），稀少的（地），不足的（地），缺乏的（地），不够的（地），短缺的（地）

~ ~ 慢慢地，逐渐地

(~ و بیش (~ و زیاد 或多或少

(~ یا بیش (کمابیش 或多或少

امید ~ 一线希望

به فواصل ~ 常常

تحولات ~ 小的变化

چیزی ~ 差不多，接近

یك هزار یوان چیزی ~ 将近一千元，不足一千元

دست ~ 至少

.دست ~ نصف این کتاب را خوانده‌ام 我至少已把这本书读完了一半。

ساعت دو و بیست دقیقه ~ 两点差二十分

غذای ~ 少量食物

یک سال پنج روز ~ 一年差五天

یك کمی 一些，一点儿

آمدن ~ 缺乏，变少

. آمد ~ كاغذ 纸不够了。

. او از هيچ كس ~ نميآيد 他不依赖任何人。

بودن ~ 缺乏，不够，不足

. در اين روزها اين نوع كالا ~ است 最近一些日子这种货物市场上不多了。

. اين پول يك يوان ~ است 这笔钱差一元。

زدن ~ 轻视，忽视；谦虚

شدن ~ 被减少，被减去，被压缩；变少

. بيمار تبش ~ شد 病人的烧退了一些。

. جمعيت يواش يواش ~ شد 人群逐渐散了。

كردن ~ 减少，减去，缩短，压缩

بسيج شويد ، به كارهاى بهداشتى توجه نمائيد ، امراض را ~ كنيد و وضع سلامتى . مردم را بهبود بخشيد 动员起来，讲究卫生，减少疾病，提高健康水平。

. لطفاً چهار را از ده ~ كنيد 请把十减去四。

. زحمت را ~ كنيم 请原谅我们。

. باين ترتيب زحمت رفقا را ~ خواهيم كرد 我们这样安排就会减少同志们的麻烦。

كشيدن ~ 没称足分量

گرفتن ~ 忽视，轻视，小看

. . . مانده بود كه ~ 差一点就…

. ~ مانده است كه از بالا بيفتد 他差一点从上面摔下来。

آنها كمترين اعتنائى هم به پيشنهاد او . نكردند 他们对他的建议置之不理。

. او خيلى ~ حرف ميزند ، ولى زياد كار ميكند 他说得很少，但做得很多。

. او يك كمى مريض شد 他有点不舒服。

. در اين اواخر او را خيلى ~ مى‌بينيم 近来我们很少见到他。

كم Ⅱ 同 چقدر

كم (*kem*) كه بمن 或 كه مرا 的缩写形式

كم (*kamm*) 同 كميت

كم (*kom*) 〔代、形〕 ①您，你们②您的，你们的（多用于阿拉伯语）

! سلام عليكم 您好!

كم (*komm*) 〔名〕 ①袖子②一种灌木

كما Ⅰ (*kamā*) 〔名〕 〈植〉阿魏

كما Ⅱ 〔副〕 如，象，犹如…一样，正如…那样

(كان ~ (~ فى السابق 正如过去那样，照旧地，原样地

. . . اينكه ~ 正像…

كما (*komā*) 〔名〕 昏迷状态

كماً (*kaman*) 〔副〕 数量上，从数量上来看

و كيفاً ~ 无论数量上或者质量上

كم آب (*kam-āb*) 〔形〕 缺水的，少水的，干燥的，水分少的；没有光泽的（如宝石）

كم آبى 〔名〕 缺水，浅水，枯水，无光泽

كما بيش (*kamā-beesh*) 〔副〕 或多或少，多多少少

بدون ~ 不多不少正好，恰好

. طلب او را ~ باو رد كردم 我把欠他的钱还给了他一些。

كم آتيه (*kam-ātiye*) 〔形〕 没前途的，穷途末路的

كماج Ⅰ (*komāj*) 〔名〕 一种厚的、松软的面包

کماج Ⅱ 〔名〕 帐篷支柱上的环
خیمه ~ 同上
کماج دان 〔名〕 炖锅，密封锅；烤面包炉
کماج (*kamāch*) 同 کماج Ⅰ条
کماد (*kemād*) 〔名〕 ①肚子疼②用于热敷的布
کم ارتفاع (*kam-ertefā'*) 〔形〕 不高的，高度不大的
کم ارج (~ *arj*) 〔形〕 价值微小的
کم آزار (~ *āzār*) 〔形〕 无恶意的，不伤人的，不得罪人的
کم آزاری 〔名〕 无恶意，不伤人，不得罪人
کماس (*kamās*) 同 کماسه
کم استعداد (*kam-este'dād*) 〔形〕 才干少的，无才能的，能力不大的
کم استعمال (~ *este'māl*) 〔形〕 用处小的，使用不多的；怪僻的
کماسه (*kamāse*) 〔名〕 ①大口陶罐②（托钵僧用的）木碗
کماسی (*kamāsee*) 〔名〕 少，少量
کم اشتها (*kam-eshtehā*) 〔形〕 胃口小的，食欲不振的
کماشیر (*komāsheer*) 〔名〕 苦树脂，白芷香胶
کمافی الاول (*kamāfel-avval*) 同 کمافی السابق
کمافی السابق (*kamāfe-ssābegh*) 〔副〕 照旧地，原样地，仍然那样，依然如故
کماکان (*kamākān*) 同 کمافی السابق
کمال (*kamāl*) 〔名〕 ①完美，完善，完备②最大程度，顶点③成熟，完成④才艺，技能；教养
احترام ~ 万分尊敬的心情
استفاده ~ 完全利用
اهمیت ~ 意义重大
تعجب ~ 万分惊讶
مطلوب ~ 理想的完美程度
با ~ میل 非常高兴地
~ سن 成熟年龄
~ صاحب 多才多艺的人，完人
اهمیت را داشتن ~ 具有重大的意义
به حد ~ رساندن 使…达到完美的程度
به حد ~ رسیدن 达到完美程度；达到成熟年龄
~ استفاده کردن از چیزی (~ استفاده را کردن) 充分利用某物
تعطیلات تابستانی را در ~ خوبی و شادمانی گذراندیم . 暑期里我们过得十分愉快。
کمالات (*kamālāt*) 〔名〕 才能，才艺，技能
کم التفات (*kam-eltefāt*) 〔形〕 不够细致的，不细心的
کماله (*komāle*) 〔形〕 弯曲的，弄歪了的
کمالیت (*kamāliyyat*) 同 کمال
کم آمد و شد (*kam-āmado-shod*) 〔形〕 僻静的，人迹稀少的
کمان (*kamān*) 〔名〕 ①弓，乐弓，（弹棉花用的）弹弓②拱，拱顶，拱门③〈天〉人马座④圈，轮圈
ابرو ~ 弯曲的眉毛
آسمان ~ (~ گردون ، ~ فلك) 虹，〈天〉人马座
بهمن ~ 虹
حلاجی ~ (~ پنبه زنی) 弹棉花弓
دایره ~ 圆周
زنبورک ~ (~ گره) 石弓，弩
مته ~ 螺旋钻，手摇钻

(~ کمانچه) ~ ویولن 小提琴的乐弓，琴弓

(~ زه) ~ چلهٔ 弓弦

(~انداختن) ~ افکندن 投弓(表示投降)

(~ کشیدن ، ~ بزه کردن) ~ را چله کردن

拉弓上弦

(یا خم کرد) . کمانش را نمیتوان کشید

谁也比不上他。

کمان آور (~ *āvar*) 同 کماندار

کمان پشت (~ *posht*) 〔形〕 驼背的

کمانچوله (*kamānchoole*) 〔名〕 ①放弓的盒子 ②祭品（如牛、羊等物）

کمانچه (*kamānche*) 〔名〕 ①一种弦乐器名，有三至四根弦，胡琴②小的弓

(~ کشیدن) ~ زدن 拉弦琴，拉胡琴

کمانچه زن (~ *zan*) 〔名〕 拉弦琴手，胡琴演奏者

کماند Command 〔名〕 命令，号令，口令

~ دادن 下命令，下号令

کمان دار (*kamān-dār*) 〔名〕 弓箭手，弓箭运动员

کمان داری 〔名〕 射箭术

کماندان Commandant 〔名〕 指挥员，司令员，指挥官，司令官

کماندو Commando 〔名〕 敢死队，突击队，突击队员

کماندیستی 〔形〕 命令主义的

کماندیسم Commandism 〔名〕 命令主义

کمان رستم (*kamān-rostam*) 〔名〕 虹

کمان ساز (~ *sāz*) 〔名〕 制弓工人

کمان سازی 〔名〕 制弓

کمان عذاری (*kamān-azāree*) 〔名〕 〈解〉颧骨，颊骨

کمان کش (~ *kesh*) 同 کماندار

کمانگر (~ *gar*) 同 کمان ساز

کمان گروهه (~ *goroohe*) 〔名〕 弹弓

کمان گیر 同 کمان دار

کمانه (*kamāne*) 〔名〕 ①弓，乐弓，弓状物②轮胎，车胎，轮圈③（石片、子弹等接触地面或水面后）跳起，回跳

~ زدن 用弓拉琴

~ کردن 跳起，回跳

. گلولهٔ تفنگ روی زمین ~ میکند 子弹在地面上反弹起来。

کمانه زنی (~ *zanee*) 〔名〕 用弓拉琴

کمانی (*kamānee*) 〔形〕 弓形的，弓形结构的，弯的

~ شدن 变弯，成弓形

~ کردن 使…弯，使…成弓形

کمانی شکل (~ *shekl*) 〔形〕 弓状的

کم اهمیت (*kam-ahmiyyat*) 〔形〕 不重要的，无价值的，无足轻重的

کماهوحقه (*kamāhova-haghghoh*) 〔副、名〕 ①适当地，妥善地；真正地，如实地②事物的本质

کماهی (*kamāhee*) 〔副〕 正如（他）它那样

کمباین 同 کامباین

کم بخت (*kam-bakht*) 〔形〕 不幸的，倒霉的，时运不济的

کم بر (~ *bar*) 〔形〕 狭的，狭窄的

کم برد (~ *bord*) 〔名〕 射程短的

کمبزه (*komboze*) 〔名〕 ①大黄瓜②未熟的香瓜

مثل ~ بزمین کوبیدن 狠狠地跌倒在地

کم بسامد (*kam-basāmad*) 〔名、形〕 ①〈理〉低

频率②低频率的

کم بضاعت (~ *bezā'at*) 〔形〕 ①财产少的，资金少的②〈转〉才能不大的

کم بضاعتی 〔名〕 ①少财产，少资金②〈转〉少才能

کم بغل (~ *baghal*) 〔名〕 贫穷的，贫困的；缺少亲戚朋友的

کم بود (~ *bood*) 〔名〕 缺少，缺乏，不足

بودجه ~ 予算赤字

رشد و نمو عضوی ~ 〈医〉发育不全

نیروی انسانی ~ 人力不足

کم بها (~ *bahā*) 〔形〕 无价值的；价廉的，便宜的

کمبیزه (*kambeeze*) 同 کمبزه

کم بیش (*kam-beesh*) 同 کمابیش

کم بینی 〔名〕 目光短浅

کم پا (ی) 〔形〕 ①短暂的，易逝的；不久留的②没产业的

کمپانی Company 〔名〕 公司，商号

کشتیرانی ~ 轮船公司

کم پایه (*kam-pāye*) 〔形〕 渺小的，微不足道的，卑鄙的，下流的

کم پایی 〔名〕 短暂，易逝，稍纵即逝

کم پر (~ *par*) 同 کم پشت

کمپرادور Comprador 〔名〕 买办

~ بورژوازی 买办资产阶级

کمپرس Compress 〔名〕 〈医〉（止血、消炎等用的）敷布，压布，压缩，浓缩

کردن ~ 压缩，浓缩

گذاشتن ~ 放敷布，放压布

کمپرسور Compressor 〔名〕 ①〈医〉压迫器，压肌②压缩机，压气机

کمپرسی : کامیون ~ 自动卸货卡车

کم پشت (*kam-posht*) 〔形〕 ①稀的，稀疏的②不繁茂的，不繁盛的

~ ریش 稀疏的胡子

کاشتن ~ 稀植

کمپلت Complete 〔形〕 完全的，完整的，十足的

کمپلکس Complex 〔名〕 总体，综合

کمپوت Compote 〔名〕 罐头，蜜饯水果

سیب ~ 苹果罐头

کمپوزیتور Compositor 〔名〕 排字工人

کم پهنا (*kam-pahnā*) 〔形〕 窄的，狭窄的

کم پیر 〔形、名〕 ①年老的，年迈的②老太婆

کم تجربگی (~ *tajrobegee*) 〔名〕 经验不足，缺乏经验

کم تجربه 〔形〕 经验少的，缺乏经验的

کمتر (*kamtar*) 〔形〕 较少的，更少的

از این ~ 比这更少

اوقات ~ 不经常地

~ ده نفر یا 十个人或更少些

... اتفاق سیافتد که ~ …不经常发生

شدن ~ 变得更少

کردن ~ 使…变得更少

سن او از سن برادرم ~ است. 他比我兄弟年轻。

~ کسی است که این زن کارگر پیشرو را نشناسد. 很少人不认识这位先进女工。

~ جائی است که ما ندیده باشیم. 差不多所有地方我们都去过了。

این کادر جوان از کسی ~ نیست. 这位年青干部并不比别人差。

کمترك (*kamtarak*) 〔副〕 一点儿，差一点儿

کمترکی 同 کمترك

کمترین (*kamtareen*) 〔形〕 ①最小的，最少的 ②最渺小的，最低下的

~ بندهٔ （你的）恭顺的仆人（书信末尾署名前的客套语）

. سردم هم نیامده‌اند ~ 没有一个人来过。

کمترینه 同 کمترین

کم توان (*kam-tavān*) 〔形〕 能力小的

کم توجه (~ *tavajjoh*) 〔形〕 不加注意的，不予重视的

کم توجهی 〔名〕 缺乏注意，不予重视

کم ثبات (~ *sobāt*) 〔形〕 亚稳的，准稳的

کمثری (*kommasrā*) 〔名〕 梨

کم جثه (*kam-jose*) 〔形〕 身材小的，小个子的

کم جرأت (~ *jor-at*) 〔形〕 缺乏勇气的，没有胆量的，胆怯的

کم جرأتی 〔名〕 缺乏勇气，没有胆量

کم جمعیت (~ *jamiyyat*) 〔形〕 居民稀少的，人口稀少的

کم جمعیتی 〔名〕 居民稀少，人口稀少

~ کردن 使（某地）人口减少

کمچه (*kamche*) 〔名〕 （盛汤用的）大木勺

کم حاصل (*kam-hāsel*) 〔形〕 产量少的，收效少的

کم حاصلی 〔名〕 产量低，低效果，收效少

کم حافظگی (~ *hāfezegee*) 〔名〕 记忆力差

کم حافظه 〔形〕 记忆力差的，记性差的

. آدم دروغ گو ~ است 〈谚〉说谎的人没有好记性。

کم حرارت (~ *harārat*) 〔形〕 热量少的，不热的；〈转〉不热情的，不积极的

کم حرف (~ *harf*) 〔形〕 讲话不多的，沉默寡言的

کم حرفی 〔名〕 沉默寡言

کم حرمت (~ *hormat*) 〔形〕 不名誉的，不光彩的，耻辱的

کم حرمتی 〔名〕 不名誉，不光彩，耻辱

کم حقوق (~ *hoghoogh*) 〔形〕 低工资的，报酬少的

کم حوصلگی (~ *howselegee*) 〔名〕 无耐心，不耐烦，迫不及待

کم حوصله 〔形〕 无耐心的，不耐烦的，迫不及待的

کمخا (*kamkhā*) 〔名〕 锦花缎子，彩缎

کمخاب (*kamkhāb*) 同 کمخا

کمخته (*komokhte*) 〔名〕 污垢

~ بستن （在皮肤上）积上污垢

کم خرج (*kam-kharj*) 〔形〕 ①便宜的，不昂贵的，经济的②节约的，节省的，化钱少的

~ بالا نشین (~ و بالا نشین) 价廉物美的；虚荣而吝啬的

. ساختن این راه آهن ~ نخواهد بود 这条铁路的造价是不会低的。

کم خرجی 〔名〕 经济，节约，节省，节俭

کم خرد (~ *kherad*) 〔形〕 不聪明的，智力差的，无知的

کم خواب (~ *khāb*) 〔形〕 失眠的，缺觉的，患失眠症的

کم خوابی 〔名〕 失眠，失眠症

کم خوار (~ *khār*) 同 کم خور

کم خواری 同 کم خوری

کم خور (~ *khor*) 〔形、名〕 吃得少的(人)，饮食有节制的（人）

کم خوراکی (~ *khorākee*) 同 کم خوری

کم خورد (~ *khord*) 〔形〕 ①贪婪的；吝啬的 ②吃得少的

کم خوری 〔名〕 吃得少，饮食有节制

کم خون (~ *khoon*) 〔形〕 贫血的

کم خونی 〔名〕 贫血，贫血症

خطرناک ~ 〈医〉恶性贫血

آوردن ~ 患贫血症

کم خیر (~ *kheyr*) 〔形〕 无情的，不容宽恕的，严厉的

کمد Commode 〔名〕 衣橱；五斗橱

جالباسی ~ 衣柜

کم دامنه (*kam-dāmane*) 〔形〕 范围狭窄的，广度不大的

~ رفرم 范围很小的改良

کم دانه 〔形〕 籽少的；无籽的

کم دخل (~ *dakhl*) 〔形〕 没有利益的，赚不到钱的，收入少的

کم درآمد (~ *dar-āmad*) 〔形〕 收入少的，低薪的

کم دل (~ *del*) 同 کم جرأت

کم دلی 同 کم جرأتی

کم دوام (~ *davām*) 〔形〕 不耐用的，不持久的

کمدی Comedy 〔名〕 喜剧，滑稽戏

کم دید (*kamdeed*) 〔形〕 视力不好的，看东西模糊的

کمدین Comedian 〔名、形〕 ①喜剧演员②喜剧的

کمدی نویس (*komedee-nevees*) 〔名〕 喜剧作家

کم ذوق (*kam-zowgh*) 〔形〕 缺乏情趣的，缺乏鉴赏力的，缺乏审美力的

کم ذوقی 〔名〕 缺乏情趣；缺乏鉴赏力，缺乏审美力

کم ذهن (~ *zehn*) 〔形〕 记性不好的，健忘的

کم ذهنی 〔名〕 记性不好，健忘

کمر (*kamar*) 〔名〕 ①腰，腰部②中间，中部，当中③腰带，裤带④岩石

پائین ~ 〈矿〉下盘（矿脉或矿层底部之岩石）

کوه ~ 山腰

~ سستی 无力，软弱无能；〈医〉肾亏

(از ~ افتادن) باختن ~ 在重压下身体垮下来；疲惫不堪

بستن ~ 系上腰带

خود را بستن ~ 给自己束上腰带

~ به چیزی بستن (~ چیزی را به میان بستن) 决心干某事

او ~ خدمت به خلق را بسته است. 他决心为人民服务。

همت بستن ~ 准备就绪

~ همت بر میان بستن 打算干某事，决心干某事

در خدمت کسی ~ بستن 准备为某人效劳

به ~ زدن 绑在腰（带）上

او شلاق را به ~ زده است. 他把马鞭系在腰上。

دستش را به ~ زده بود. 他把手叉在腰上。

خم کردن ~ 弯腰；〈转〉屈服，服从

راست کردن ~ 准备与…搏斗；挺起腰杆；掌权，松一口气

~ کشورهای 不发达国家

کمر شکن (*kamar-shekan*) 〔形〕 繁重的，无法承担的；累人的

~ عوارض و مالیات 苛捐杂税

کمرکش I (~ *kesh*) 〔名〕 半山腰，中途

~ دیوار 墙中间，半墙高处

~ راه 半路

~ کوه 半山腰

کمرکش II 〔名〕 勇敢的人，英雄

کمرگاه (~ *gāh*) 〔名〕 腰部

کم رنگ (*kam-rang*) 〔形〕 淡的，暗淡的，不明亮的

~ چایی 淡茶

کم رنگی 〔名〕 淡，暗淡，无光泽

کمرو (~ *roo*) 〔形〕 害羞的，害臊的，腼腆的

کمرویی 〔名〕 害羞，害臊，腼腆

~ با 害羞地，腼腆地

کمره I (*kamare*) 〔名〕 中间一段，中部

~ کوه 半山腰

کمره II 〔名〕 〈罕〉工具箱

کمری (*kamaree*) 〔形〕 ①腰的，腰部的②身体垮了的③疲备不堪的

~ اسلحهٔ 随身武器，佩剑，佩刀

~ شدن 疲备不堪，身体搞垮

~ کردن 使…疲备不堪，使…身体搞垮

کم ری (*kamrey*) 〔形〕 没煮透的（指米）；没发的（指面）

کم زبان (*kam-zabān*) 同 کم حرف

کم زبانی 同 کم حرفی

کم زحمت (~ *zahmat*) 〔形〕 不费力的，不费劲的，轻而易举的

~ چیزی را شکستن 放弃干某事

~ گشادن (~ باز کردن) 解开腰带

~ از میان کسی گشادن 解开某人腰带；〈转〉免除某人职务

دست در ~ کسی نهادن (یا کردن) 揪住某人的腰部

کمرا I (*kamrā*) 〔名〕 牲畜圈

کمرا II 〔名〕 拱，拱门，拱形圆顶

کم راه (*kam-rāh*) 〔形〕 缓慢的，慢吞吞的，动作迟钝的（指牲口）

کمر بر (*kamar-bor*) 〔名〕 近路，捷径

کمر بسته (~ *baste*) 〔形、名〕 ①束上腰带的②准备好干某事的③恭顺的仆人（书信末尾署名前的客套语）

کمر بند (~ *band*) 〔名〕 带，腰带，皮带

~ رادیواکتیو 放射性带

~ زنانه 妇女紧身胸衣

~ شانه‌ای （脊椎动物的）肩带，胸带；〈解〉锁骨

~ فتق 疝气带，赫尼亚带

~ لگنی 〈动〉腰带；〈解〉骼骨，肠骨

~ نجات （飞机乘客、高空操作者等用的）安全带

~ نجات غریق 救生带

~ نظامی 剑带，刀带，武装带

کمر چین 〔名〕 （古代伊朗一种腰部打褶的）大袍，（古代男子）褶迭短裙

کمر دار 〔形、名〕 ①有腰身的②〈口〉仆人

~ بارانی 有腰身的雨衣

کمر درد (~ *dard*) 〔名〕 〈医〉腰痛，腰风湿病

کم رشد (*kam-roshd*) 〔形〕 不发达的

کم زمین (~ *zameen*) 〔形〕 缺少土地的

کمزن (*kamzan*) 〔形〕 ①粗枝大叶的②不走运的③（赌博时）老输的

کمزنی 〔名〕 ①粗枝大叶②不走运，交厄运③（赌博时）老输

کم زور (*kam-zoor*) 〔形〕 力气小的，力量小的；虚弱的，软弱的

کم زوری 〔名〕 力气小，力量小；虚弱，软弱

کم زهره (~ *zahre*) 〔形〕 无胆量的，胆怯的

کم سابقه (~ *sābeghe*) 〔形〕 史无前例的，空前的，前所未有的，少见的

کم سال 〔形〕 年幼的，年纪小的

کم سالی 〔名〕 年幼，年轻，年纪小

کمست (*kamast*) 〔名〕 紫晶，水碧，紫水晶

کم سخن (*kam-sokhan*) 同 کم حرف

کم سخنی 同 کم حرفی

کمسك (*kamask*) 〔名〕 稀的酸奶；变酸的奶

کم سن (*kam-sen*) 同 کم سال

کم سو(ی) (~ *soo*) 〔形〕 近视的，视力差的

　　چشمش ~ است . 他的眼睛视力差。

کم سود 〔形〕 得益少的，益处少的；利润少的，收益少的

　　~ کار 收益少的工作

کم سوئی 〔名〕 近视，视力差

کم سیلندر (~ *seelendar*) 〔形〕 气缸小的，马达小的

　　~ اتومبیل 小马达汽车

کمسیون 同 کمیسیون

کمسیونر 同 کمیسیونر

کم شیر (*kam-sheer*) 〔形〕 奶少的，出奶量少的

کم طاقت (~ *tāghat*) 〔形〕 没耐性的；没有持久力的

کم طاقتی 〔名〕 无耐性；无持久力

کم طالع (~ *tāle'*) 〔形〕 不幸的，倒霉的，交厄运的

کم طالعی (~ *tāle-ee*) 〔名〕 不幸，倒霉，交厄运

کم ظرف (~ *zarf*) 〔形〕 ①容量小的，容积小的②不耐心的，不耐烦的，急性子的③不慎重的，轻率的

کم ظرفی 〔名〕 ①容量小，容积小②不耐心，不耐烦，急躁③不慎重，轻率

کم ظرفیت (~ *zarfiyyat*) 同 کم ظرف

کم عارضه (~ *āreze*) 〔形〕 平坦的，坑洼少的

کم عرض (~ *arz*) 〔形〕 窄的，狭窄的

کم عرضی 〔名〕 窄，狭窄

کم عقل (~ *aghl*) 〔形、名〕 智力差的(人)，愚笨的（人），愚蠢的（人），低能的（人）

کم عقلی 〔名〕 智力差，愚笨，愚蠢

　　~ کردن 干愚蠢的事情

کم عمر (~ *omr*) 〔形〕 短命的，活不长的

کم عمری 〔名〕 短命

کم عمق (~ *omgh*) 〔形〕 浅的，不深的

کم عمقی 〔名〕 浅，不深

کم عیار (~ *ayār*) 〔形〕 ①成色低的，质量低的②重量不足的

کم عیاری 〔名〕 ①成色低，质量低②重量不足

کم فایده (~ *fāyede*) 〔形〕 无益的，收效不大的，没用的

کم فراز (~ *farāz*) 〔形〕 高度不大的

کم فرصت (~ *forsat*) 〔形〕 ①转瞬即逝的②忙碌的，没空闲的③机会难得的④急躁的，鲁莽的

کم فرصتی 〔名〕 ①机会难得②转瞬即逝③急躁，

鲁莽

كم فروش (~ *foroosh*) 〔形、名〕 卖东西时尅扣分量的（人）

كم فروشي 〔名〕 尅扣分量出售

كم فشار (~ *feshār*) 〔形〕 压力小的

كم فهم (~ *fahm*) 〔形〕 迟钝的，呆笨的

كم فهمي 〔名〕 迟钝，呆笨

كم قدر (~ *ghadr*) 〔形〕 无价值的，无用的，不中用的

كم قوت (~ *ghovvat*) 〔形〕 无力量的，软弱的

كم قوتي 〔名〕 无力气，软弱

كم قوه (~ *ghove*) 同 كم قوت

كم قيمت (~ *gheymat*) 同 كم بها

كمك (*komak*) 〔名〕 ①帮助，援助②助手，助理③贡献

! ~ 救命呀!

آني ~ 及时的帮助

بلاعوض ~ 无偿援助

به آسيب ديدگان ~ 救助灾民

پزشكي ~ 医疗救护

پزشكي فوري ~ 紧急医疗救护

پولي ~ 财政援助

خارجي ~ 外援

متقابله ~ 相互援助

معنوي ~ （精神）道义支援

نقدي ~ 现金援助

هاي اوليه ~ 急救

هزينهٔ تحصيلي ~ 奖学金

به ~ او(با ~ او) 在他的帮助下

خواستن (~ طلبيدن) ~ 要求帮助，要求援助

او از ما ~ ميخواهد . 他要求我们帮助他。

به ~ كسي شتافتن 帮助某人

~ كردن (~ دادن ، ~ رساندن) (به) 进行帮助，进行援助

مردم انقلابي سراسر جهان هميشه در مبارزهٔ عليه دشمنان مشترك يكديگر ~ ميكنند . 世界人民在反对共同敌人的斗争中是互相支持的。

كم كار (*kam-kār*) 〔形〕 ①缺乏经验的②不结实的，不耐用的③懒惰的，不勤快的

كمك آشپز (*komak-āshpaz*) 〔名〕 厨师助手，炊事员助手

كمك پرستار (~ *parastār*) 〔名〕未经正式训练但有实践经验的护士

كمك پزشك (~ *pezeshk*) 〔名〕 助理医生

كمك خرج (~ *kharj*) 〔名〕 补助金，津贴

دولتي ~ 国家补助

دادن ~ 发补助金，发津贴

كمك خلبان (~ *khalabān*) 〔名〕 （飞机）副驾驶员，助理飞行员

كمكدار (~ *dār*) 〔名〕 助手

كمك داروساز 〔名〕 助理药剂师

كمك دنده (~ *dande*) 〔名〕 （汽车）预备档

كمك راننده (~ *rānande*) 〔名〕 司机助手，（汽车）副驾驶

كمك فنر (~ *fanar*) 〔名〕 辅助弹簧（小弹簧）

كم كم (*kam-kam*) 〔副〕 一点一点地，逐渐地，慢慢地，逐步地

آشاميدن ~ 慢慢地饮

آنها زبان فارسي را ~ ياد ميگيرند . 他们逐渐地学会了波斯语。

کم کم I (*kom-kom*) 〔名〕 ①用鹤嘴锄凿洞时所发出的声音②脚步声③敲门声④数钱时发出的声音

کم کم II 〔名〕 〈植〉番红花

کمک مکانیك (*komak-mekāneek*) 〔名〕 技工助手，机械工助手，机修工助手

کمکون 同 کامکن

کمک هزینه (*komak-hazeene*) 〔名〕 经费补助，补助金

کمکی (*kamakee*) 同 کمی I 条

کمکی (*komakee*) 〔形、名〕 ①辅助的，补助的，援助的②辅助者，补助者

~ فعل 〈语〉助动词

~ چتر نجات 备用降落伞

کم گفتار (*kam-goftār*) 同 کم حرف

کم گوشت (~ *goosht*) 〔形〕 瘦的，瘦弱的

کم گوئی 同 کم حرف

کم گیاه (~ *giyāh*) 〔形〕 植物少的，草木少的

کمل (*komal*) 〔形〕 完全的，完整的

کم لطف (*kam-lotf*) 〔形〕 不仁慈的，不和蔼的，不温和的

کم لطفی 〔名〕 不仁慈，不和蔼，不温和

~ کردن 待人不仁慈，待人不和蔼

کملکان (*kamalkān*) 〔名〕 ①一滴（水）②小溪

کملی (*komlee*) 〔名〕 粗毛线衣

کملین (*kommaleen*) 〔名〕 ①博古通今的人②领导人，领袖

کم مایگی (*kam-māyegee*) 〔名〕 ①资金不足②能力小③才疏学浅

کم مایه 〔形〕 ①资金不足的②能力小的③才疏学浅的

آدم هزار پیشه ~ است. 〈谚〉杂家知识浅。

کم محلی (~ *mahalee*) 〔名〕 ①没信誉②不关心，不亲切

~ کردن (~ نشان دادن) 同上

کم مداخل (~ *madākhel*) 同 کم دخل

کم مدرك (~ *modrek*) 同 کم فهم

کم مژه (~ *mojhe*) 〔形〕 睫毛少的

کم مصرف (~ *masraf*) 〔形〕 费用少的，价廉的，节约的

کم معاشرت (~ *mo-āsherat*) 〔形〕 交际少的，交往少的，来往少的

کم معاشرتی 〔名〕 交际少，交往少

کم میدان (~ *meydān*) 〔形〕 （活动、影响等）范围小的

کم نام 〔形〕 不出名的，不著名的

کمند (*kamand*) 〔名〕 ①（捕捉野马等用的）套索②绳梯③拴马桩④陷阱⑤〈转〉一绺头发

~ زلف 一绺头发

به ~ افتادن 落入陷阱，落入圈套

به ~ انداختن (به ~ افکندن) 用套索捕捉，用绳梯攀登墙

در ~ انداختن (در ~ آوردن، به ~ کشیدن) 用套索捕获，使…陷入圈套

کمند آسا 〔形〕 似套索的；绳梯状的

کمند افکن (~ *afkan*) 同 کمند انداز

کمند انداز (~ *andāz*) 〔形、名〕 ①用套索捕捉的（人）②用绳梯攀墙者③小偷

کمند اندازی 〔名〕 ①用套索捕捉②用绳梯攀登墙

کم نصیب (~ *naseeb*) 〔形〕 命运不好的，时运不济的

کم نظیر (~ *nazeer*) 〔形〕 前所未有的，罕见

的，史无前例的，无比的

کم نمك (~ *namak*) 〔形〕 缺盐的，不咸的；无味的，平淡无奇的，缺少风味的

کم نور 〔形〕 ①视力弱的②暗的，暗淡的

~ چراغ 阴暗的灯

~ چشم 视力弱的眼睛

~ زیر زمینی 黑暗的地下室

کم و بیش (*kamo-beesh*) 同 کمابیش

کموتاتور Commutator 〔名〕 ①转换开关，转换器②交换机，互换机③整流子

کم وزن (*kam-vazn*) 〔形〕 分量轻的，不重的

~ کالای 分量轻的货物

کم و زیاد (*kamo-ziyād*) 同 کمابیش

~ کردن 调整，调节，整顿

کم وقوع (*kam-voghoo'*) 〔形〕 很少发生的，很少出现的

کم و کاست (*kamo-kāst*) 同 کم و کسر

کم و کسر (*kamo-kasr*) 〔名〕 ①缺少，缺乏，不足②缺点，缺陷，毛病

بی ~ (بدون ~) 完整无缺

اگر ~ داشته باشید به ما مراجعه کنید.

如果你缺些什么，就来找我们好了!

کمون (*kammoon*) 〔名〕 〈植〉小茴香

کمون (*komoon*) 〔名〕隐藏，隐匿，隐蔽，埋伏

دورهٔ ~ مرض 〈医〉潜伏期

کمون Commune 〔名〕 公社

~ تودهای روستایی 农村人民公社

~ تودهای درسال ۱۹۵۸ درچین بوجود آمد. 人民公社是自一九五八年起在中国出现的。

کمونار Communard 〔名〕 〈史〉巴黎公社社员

کمونیزم 同 کمونیسم

کمونیست Communist 〔名、形〕 ①共产主义者；共产党员②共产主义的，共产党的

حزب ~ چین 中国共产党

او ~ شایستهای است. 他是一名优秀的共产党员。

کمونیستی 〔形〕 共产主义的

~ جامعهٔ 共产主义社会

~ روحیهٔ 共产主义精神

~ سازمان جوانان 共产主义青年团

کمونیسم Communism 〔名〕 共产主义

~ ساختمان 建设共产主义

کمه (*kamah*) 〔名〕 瞎，盲，失明

کمه (*kome*) 同 کومه Ⅰ、Ⅱ条

کم همت (*kam-hemmat*) 〔形〕 胸无大志的，没有抱负的

کم همتی 〔名〕 胸无大志，无抱负

کم هوش 〔形〕 不聪明的，智力不足的

کم هوشی 〔名〕 不聪明，智力不足

کمی Ⅰ (*kamee*) 〔副〕 稍许，一点，少量(地)

~ آب 一点点水，少量水

از ~ پیش 不久以前

بعد از ~ سکوت 沉默了片刻之后

~ يك 一点，少量

~ سردم شد. 我觉得有点冷。

کمی Ⅱ 〔名〕 不够，不足，缺少，缺乏

~ آذوقه 粮食不足

~ بارندگی 缺少雨水

~ پول در صندوق 基金不足

کمی Ⅲ 同 کمین

کمی (*kammee*) 〔形〕 量的，数量的

(~ آزمودن) ~ آزمایش 定量测定
~ تجزیهٔ 〈化〉定量分析
~ تغییرات 量变
~ توارث 〈生〉数量遗传

کمیاب (*kam-yāb*) 〔形〕稀有的，罕见的，难得的，独一无二的
~ اجناس 奇货
~ فلزات 稀有金属
دستخط لو سیون ~ است . 鲁迅的手稿是很珍贵的。

کمیابی〔名〕①稀有，罕见，独一无二②灾荒，饥荒

کمیت (*kammiyyat*) 〔名〕①量，数量，分量②〈数〉量值
قابل سنجش ~ 可以估计的数量
متناسب ~ 适量
مستقیماً متناسب ~ 正比（适）量
معکوساً متناسب ~ 反比（适）量
و کیفیت ~ 数量与质量
هجاء ~ 〈语〉（音节的）音量
~ از لحاظ 从数量上来看

کمیت (*komeyt*) 〔名〕①栗色马②葡萄酒
نشاط ~ 深红色葡萄酒
کسی لنگ شدن ~ 某人缺钱化；某人不能胜任

کمیته Committee 〔名〕委员会
اجرائیه ~ 执行委员会
انقلابی ~ 革命委员会
تشکیلاتی ~ 组织委员会
حزبی ~ 党委会
دائمی ~ 常务委员会
مرکزی حزب ~ 党中央委员会

کمیچه (*kameeche*) 〔名〕①萤火虫②波斯的一种弦乐器名

کمیچی (*kameechee*) 同 کمانچه زن

کمید (*kameed*) 〔形〕忧愁的，悲伤的，心情沉重的

کمیز (*komeez*) 〔名〕尿，小便
(~ کردن) ~ انداختن 撒尿，解手

کمیزدان〔名〕①〈解〉膀胱②尿壶，盛尿器

کمیساریا Commissariat 〔名〕①警察局②（人民）委员部（苏联政府各部的旧称）

کمیسر Commissar 〔名〕①政委②人民委员（苏联政府部长的旧称）③警察局长
سیاسی ~ 政委
ملی ~ 人民委员

کمیسری 同 کمیساریا

کمیسیون Commission 〔名〕①委员会，小组②〈商〉经纪业
بودجه ~ 预算委员会
تحریریه ~ 编辑委员会，编辑部
حل اختلاف ~ 调解委员会
رسیدگی ~ 调查委员会
(~ مشترك) مختلط ~ 混合委员会
~ نظامی کمیته مرکزی حزب کمونیست چین 中共中央军事委员会

کمیسیون بازی〔名〕借故拖延，磨菇战术

کمیسیونر Commissioner 〔名〕①专员，委员②经纪人，掮客

کمیك Comic 〔形、名〕①可笑的，滑稽的②喜剧的③喜剧作家
~ اپرای 喜歌剧
~ نمایش 滑稽表演

کمین I (*kameen*) 〔形、名〕①最少的，极

小的，微不足道的②低下的③（书信用语）您的忠顺的仆人

کمین Ⅱ〔名〕①埋伏，潜伏，隐蔽②埋伏地点

در ~ بودن (یا نشستن) 埋伏下来

ساعتی ما در ~ سربازان دشمن نشستیم . 我们埋伏下来等待敌兵有一小时之久。

~ کردن (~ ساختن) 埋伏，设圈套

در ~ ماندن 埋伏下来（等待…）

کمینترن Comintern 〔名〕 共产国际，第三国际

کمینفرم Cominform 〔名〕 共产党和工人党情报局（1947—1956）

کمین گاه (*kameen-gāh*) 〔名〕 埋伏地点

کمینه (*kameene*) 同 کمین Ⅰ条

کمئه (*kam-e*) 〔名〕 〈植〉麦蕈（地下菌之一类）

کن (*kan*) کندن 的根

کن (*kon*) کردن 的根

کنا (*konā*) 〔名〕 ①土地②边，边界

کنار (*kenār*) 〔名、副、介、形〕 ①边，旁边，侧面②边界，边缘③（海、河）岸，滨④〈转〉拥抱⑤在旁边，在一边⑥在…旁边，在…附近⑦放在一边的，秘密的

~ جاده 路边，路旁

~ جنگل 树林附近

~ دریا 海岸，海滨

~ رودخانه 河边

~ شهر 城市附近

~ کتاب （书的）页边

~ کشت زار 畦头的未耕地

از ~ 靠…边上

ما معمولا از ~ دریا میگذشتیم . 我们经常经过海边。

از گوشه و ~ 从各个角落，从四面八方

به ~ ! 不要管它！别去弄它！（或：放到一边去）

در ~ ... 在…旁边

در جلسهٔ دیشب او در ~ من نشست . 昨晚开会时他坐在我身边。

(به) ~ آمدن 达成协议，妥协，让步

او هرگز با افراد پست و پلید ~ نمیاید . 他决不会和坏人同流合污。

این دو نفر نمیتوانند با هم ~ بیایند. 这两人没法合在一起。

در هم و دینار بریدن ~ 诈骗，欺骗

~ رفتن (~ کشیدن ، ~ جستن) 走到一旁，退到一边

~ کردن 放在一边；移开；撤回

بر ~ کردن 排除，排斥；扔在一边，撤职

~ کشیدن (~ بردن) 放在一旁；撤回，撤退

~ گذاشتن 放在一边，扔在一旁；〈转〉放弃，停止，抛弃；戒（烟、酒等）

او کتاب را ~ گذاشت و بلند شد و رفت . 他把书放在一边，站起来就走了。

این صحبت‌ها را ~ بگذارید ! 别再谈这些了！

آن عادت زشت را باید ~ گذاشت . 应该改掉那种坏习惯。

جستجو کردن وجه مشترك و ~ گذاشتن اختلافات 求同存异

در ~ گرفتن 拥抱

بر ~ ماندن (بر ~ بودن ، بر ~ شدن) 被排除，被排斥；被扔在一边，被撤职

! ~ برو 躲开！走开！

! ~ شوخی به （用作插入语）不开玩笑了！（或：说正经的）

او ~ جوئی نشسته و غرق فکر بود . 他坐在小河边陷入沉思。

دواها را ~ گذارد. 他不再吃药了。

کنار (*konār*) 〔名〕〈植〉滨枣树

کنار آب (*kenār-āb*) 〔名〕 厕所，便所

~ رفتن 上厕所

کنار افتاده (~ *oftāde*) 〔形〕 被废弃的，被排除的，被取消的

کنارنگ (*kenārang*) 〔名〕①总督，省长②边防军官

کناره (*kenāre*) 〔名〕 ①边，边界，（海、河等的）岸②（衣服的）褶边；（钢板等）卷边③布条④长条地毯（铺于室内四周）

~ جنگل 森林附近

~ دریا 海岸线

~ شهر 城市附近

~ جستن (~ کردن ، ~ گرفتن) 躲开，避开，回避

از کار ~ گرفتن 避开工作，摆脱开工作，退职，辞职

کناره جو 〔形、名〕 躲在一边的(人)，避开一旁的（人）

کناره جوبی 〔名〕 躲开，躲闪，避开，远离

کناره گرد (~ *gard*) 〔形、名〕边界巡逻的(人)

کناره گیر 同 کناره جو

کناره گیری 〔名〕 ①辞职，辞退②躲开，躲闪，躲避，不予接触

~ کردن (از) 同上

از پست ~ کردن 辞去职务

در کشورهای سرمایه‌داری بعضی سردم از جامعه ~ میکنند . 资本主义国家有些人隐居避世。

کناری (*kenāree*) 〔形〕 ①边上的，边缘的，靠边的②〈转〉无关的，不相干的

~ میز 茶几

کناز (*kanāz*) 同 کاناز

کناس (*kannās*) 〔名〕 清洁工人

کناسی 〔名〕 打扫，扫除

~ کردن 同上

کناغ (*konāgh*) 〔名〕①蚕丝，蜘蛛丝②蚕③蜘蛛

کناك (*kanāk*) 〔名〕 肚子痛，腹绞痛

کنام (*konām*) 〔名〕 ①灌木林，矮林②牧场③洞穴，巢，窝

کنان (*konān*) 可做构词后缀，表示动作延续的过程，如：~ رقص ، ~ شادی 等

کنانه (*kanāne*) 〔形〕 旧的，陈旧的

کنانیدن (*kanāneedan*) 〔动〕（根 کنان ）强迫（某人）做某事

کنایات (*kenāyāt*) 见 کنایه

کنایت (*kenāyat*) 同 کنایه

کنایتاً (*kenāyatan*) 〔副〕 换喻地，转喻地，隐喻地，暗示地

کنایس (*kanāyes*) 见 کنیسه

کنایه (*kenāye*) 〔名〕（复 کنایات ）①换喻，转喻，隐喻②暗示，暗指，暗语，讽刺语

~ (با) به 暗指地，引喻地，讽刺地

~ صریح 明喻

~ زدن (~ گفتن) 用隐喻说话，讽刺地说

او به ~ با من سخن گفت . 他说话时暗示

了我。

كنايه آميز 同 كنايه دار

كنايه دار 〔形〕 含有隐喻的，含有换喻的；话里有话的

~ شوخی 含有隐喻的风趣话

كنايه گو 〔名〕 惯用隐喻者

كنب (*kanab*) 〔名〕 〈植〉大麻，大麻籽

كنب (*konb*) 〔名〕 一种黄瓜

كنبزه (*kombeze*) 〔名〕 未熟的甜瓜

كنبور (*kanboor*) 〔名〕 狡滑，欺骗

كنبوره 同 كنبور

كنبوزه (*konboze*) 同 كنبزه

كنت Count 〔名〕 伯爵

كنتاك (*kantāk*) 〔名〕 甘托克（锡金首都）

كنتاك Contact 〔名〕 ①接触，联络，联系②〈数〉相切③〈军〉接触点

كنترات Contract 〔名〕 合同，契约；婚约

آزاد ~ 开口合同（指一定时间内随时要满足买方提出的各种产品需要的合同）

تجارتی ~ 商业合同

بستن ~ 订合同，订契约

كردن ~ 承包，承办，把（工程等）包给（某公司）

كنتراتچی 〔名〕 ①订约人②承包人，承包商

كنتراتی 〔形〕 契约的，契约性的，合同的

~ كارمندان 合同工，按合同工作的职员

كنتراست Contrast 〔名〕 对照，对比

كنتراكت 同 كنترات

كنترالتو Contralto 〔名〕 女低音，女低音歌手

كنترباس Contrabass 〔名〕 低音提琴

كنترل Control 〔名〕 控制，监督；检查，核实，检验

（地面的）飞行控制站 دستگاه ~ پرواز هواپيما (~ هواپيما)

导弹制导系统 سيستم ~ بر موشك هدايت شونده

صفحهٔ ~ هواپيما 〈空〉升降副翼

رودخانه را تحت ~ در آوردن 治河

~ كردن 控制，监督；检查，核实，检验

اين دستگاه حرارت كارگاه ما را ~ ميكند .

这台机器调节我们车间的温度。

خود را ~ كردن 控制自己的感情

مورد ~ قرار گرفتن 受到控制

كنترلر Controller 〔名〕 监督者，检查者，核实者；检票者

كنترولر 同 كنترلر

كنتس Countess 〔名〕 ①伯爵之妻②女伯爵

كنتنژان Contingens 〔名〕 ①〈经〉定额，限额②名额，员额，（某种人员的）总数

كنتواری (*kontvāree*) 〔名〕 府绸，毛葛

كنتور Contour 〔名〕 ①〈技〉计数器（如电表、水表等）②等高线，恒值线

برق ~ 电表

كنتينو Continu 〔副、名〕 ①继续地，连续地，持续地②〈电〉恒向电流，直电流③连续(体)

كنج Ⅰ (*kanj*) 〔名〕 〈解〉悬雍垂，小舌

كنج Ⅱ 〔形〕 巨大的

~ فيل 大象

كنج Ⅰ (*konj*) 〔名〕 角，角落，隐蔽处

اطاق ~ 房间的角落

پنهان ~ 隐蔽的角落

چهار وجهی ~ 〈数〉四面角

خانه ~ 房子的角落
خلوت ~ 无人的角落
دهان ~ 嘴角
سه وجهی ~ 〈数〉三棱角
عزلت گزیدن ~ 退隐，与世隔绝

کنج Ⅱ 〔名〕 皱纹，褶皱

کنجاره (*konjāre*) 同 کنجاله

کنجاله (*konjāle*) 〔名〕 （做饲料或肥料用的）油渣饼

کنجد (*konjed*) 〔名〕 〈植〉芝麻，脂麻
~ روغن 麻油，香油

کنجدك (*konjedak*) 〔名〕 ①雀斑，斑点②〈药〉毛粪石（一种解毒剂）

کنجده (*konjede*) 〔名〕 ①一种植物胶②雀斑

کنجدی (*konjedee*) 〔名〕 芝麻籽状的，芝麻做的

کنجدیان (*kojediyān*) 〔名〕 〈植〉芝麻科

کنجك (*konjak*) 〔形、名〕 ①新的②〈植〉榆树

کنجکاو (*konjkāv*) 〔形〕 好奇的，爱东探西问的，好询问的
شدن ~ 感到好奇

کنجکاوانه 〔形、副〕 好奇的（地）

کنجکاوی 〔名〕 好奇，好奇心
~ انگیزهٔ 好奇心
کردن ~ 感到好奇，打听，询问

کنجله (*konjole*) 〔形〕 ①压缩…的，加压的②弄弯的

کنجه (*kenje*) 〔名〕 水煎的羊肉串
~ کباب 同上

کنجه (*konje*) 〔名〕 嘴下巴发肿的驴，断尾驴

کنجه Congé 〔名〕 放假，假期

کنجه‌ای (*kenje-ee*) 〔形〕 （羊肉串）水煎的
~ کباب 水煎的羊肉串

کنجید (*konjeed*) 同 کنجد

کنجیده Ⅰ (*konjeede*) 〔名〕 ①（做饲料或肥料用的）油渣饼②渣滓，废料

کنجیده Ⅱ 同 کنجاله

کنخت (*kanakht*) 〔名、形〕 ①宝石②宝剑，宝刀③纯的

کند (*kand*) 〔名〕 ①村庄②城堡，堡垒，要塞

کند Ⅰ (*kond*) 〔形、副〕 ①不锋利的，钝的②慢的（地）③〈转〉笨的，脑子迟钝的④愚蠢地
وبیحال ~ 磨洋工的，懒散的
(کارد ~) ~ چاقوی 钝刀
درد ~ و خفیف 隐隐的疼痛
راه رفتن ~ 走路缓慢
شدن ~ 变钝，变得不锋利；慢下来；变愚蠢
این کارد ~ شده است. 这把刀钝了。
دندان کسی ~ شدن 某人嘴里发涩；某人的牙倒了；某人生气
کردن ~ 把…弄钝，使…慢下来，使…迟钝起来
کار کردن ~ 工作缓慢
ساعت من ~ کار میکند. 我的手表走得慢。
همه کس را دندان بترشی ~ گردد، وقاضی رابشیرینی. 〈谚〉别人倒牙是因为吃了酸的，法官倒牙是因为吃了甜的。（比喻法官受贿循私）
او در نوشتن ~ نیست. 他在写作上脑子并不迟钝。

کند Ⅱ 〔名〕 脚镣
(نهادن ~) کردن ~ 给…锁上脚镣

کند Ⅲ 〔形〕 勇敢的，胆大的

کندا Ⅰ (*kondā*) 〔名〕 ①哲学家，哲人，贤人②魔法家，妖人③预言者，星相家

کندا Ⅱ 〔名〕 勇敢，大胆

کنداگر (*kondāgar*) 同 کندآور

کنداله Candelabrum 〔名〕 大分枝烛台，烛架，灯台

کنداموپه (*kondāmooye*) 〔名〕 胎毛

کندانساتور Condensator 〔名〕 〈理〉聚光器，凝结器

کند آور (*kond-āvar*) 〔形、名〕 ①有学问的，有学识的②勇敢的，大胆的③星相家

کند آوری 〔名〕 ①学问，学识②勇敢，大胆

کندایی (*kondāyee*) 〔名〕 ①魔术②星相学

کندپا (*kond-pā*) 〔形〕 走路慢的

کند حرکت (~ *harekat*) 〔形〕 动作慢的

کند ذهن (~ *zehn*) 〔形、名〕 迟钝的（人），愚笨的（人），愚蠢的（人）

کند ذهنی 〔名〕 迟钝，愚笨，愚蠢

کندر (*kondor*) 〔名〕 〈植〉乳香

　　رومی ~ 同上

کندر (*kandar*) 〔名〕 城市；居民点

کند رأی (*kond-ra'y*) 〔形〕 脑子迟钝的，呆笨的

کندردان (*kondor-dān*) 〔名〕 香炉

کند رو (*kond-row*) 〔形〕 慢行的，低速的

　　وسائط نقلیهٔ ~ 低速交通工具

کندرو (*kondoroo*) 〔名〕 乳香树脂

کندروس (*kandaroos*) 〔名〕 二粒小麦（组）

کندروش (*kandaroosh*) 〔名〕 坑坑洼洼的地

کندروی (*kond-ravee*) 〔名〕 慢行，低速

کندریت Chondrite 〔名〕 〈地〉球粒状陨石

کندز (*kondez*) 〔名〕 旧堡垒，旧要塞

کند زبان (*kond-zabān*) 〔形〕 ①说话慢的②患口吃病的

کند زبانی 〔名〕 ①慢吞吞地说话②口吃

کندس (*kondos*) 同 کندش

کندش (*kondosh*) 〔名〕 〈植〉菟葵；嚏根草属植物

　　جوهر ~ 〈化〉藜芦素（一种能治神经痛的有毒碱质）

کندش (*kondesh*) 〔名〕 弹好的棉花

کند فهم (*kond-fahm*) 〔形〕 理解力差的，头脑迟钝的，愚笨的

کند فهمی 〔名〕 理解力差，头脑迟钝，愚笨

کندك (*kandak*) 〔名〕 （城堡等外面的）护城河；壕；深沟

کندك (*kondak*) 〔名〕 面包屑

کندکار (*kond-kār*) 〔形、名〕 工作慢吞吞的（人），懒散的（人），迟缓的（人）

کند کاری 〔名〕 工作迟缓，工作懒散

کند کننده (~ *konande*) 〔名〕 〈理〉减速剂；慢化剂；〈化〉缓和剂

کند گوش 〔形〕 听觉迟钝的，耳背的

کند گوشی 〔名〕 听觉迟钝，耳背

کندگی (*kandegee*) 〔名〕 雕刻，雕刻术

کندلان (*kondolān*) 〔名〕 大帐篷，帷幕

کندله (*kondole*) 〔名〕 一块，一团

کندمند (*kandmand*) 〔名〕 瓦砾场，废墟；倒塌的房屋

کندن (*kandan*) 〔动〕 （根 کن）①掘（土），挖（洞、沟等）②拔（毛）③脱（鞋、衣服等）④刻，雕刻

　　از ریشه （یا بیخ） ~ 铲除，连根拔掉，

根绝

毒 گیاهان سمی باید از ریشه کنده شوند . 草必须连根铲除。

~ از زمین （飞机）起飞

~ با بیل 用铲挖

~ پوست 削皮，剥皮

~ چاه 打井

~ کفش (لباس) 脱鞋（衣服）

~ و جای دیگر کاشتن 移植，移种

کتاب به قدری جالب است که او نمیتواند از آن دل بکند . 书很有趣味，所以他舍不得把它放下。

کندنساتور 同 کندانساتور

کندو (*kandoo*)〔名〕①蜂房，蜂箱②（贮藏粮食的）瓦罐

~ زنبور عسل 蜜蜂箱

~ نیلگون 〈喻〉太空，苍穹

کندواله (*kondvāle*)〔形、名〕身材魁梧的(人)；躯体庞大的（动物）

کندوج (*kandooj*) 同 کندو

کندوخانه (*kandoo-khāne*)〔名〕蜂房，蜂箱

کندوداری 〔名〕养蜂取蜜

کندوره (*kandoore*)〔名〕桌布，台布；餐巾

کندوری 同 کندوره

کندوزنجیر (*kondo-zanjeer*)〔名〕脚镣

کندوك (*kandook, kondook*) 同 کندو

کندوکاو (*kando-kāv*)〔名〕①掘，刨（土）②钻研，探讨③奔忙，奔波

~ کردن 同上

کندوکو (*kando-koo*) 同 کندوکاو

کندوکوب (*kando-koob*)〔名〕不安，焦虑

کندوله (*kandoole*) 同 کندو

کنده (*kande*)〔形、名〕①被挖的，被掘的；被拔的；被刻的②雕刻作品③沟，沟渠④护城河

کنده(ی) (*konde*)〔名〕①圆木，粗短木头②被截断的树干③脚镣，脚枷

~ بازو 手铐

~ پا (~ زانو) 脚镣

~ دوزخ 守财奴，笨蛋

~ آهن 铁坯，铁锭

~ زدن 给…上脚镣

کنده‌خایه (*kande-khāye*)〔形〕被阉割的，被骟过的

کنده کار (*~kār*)〔名〕雕刻匠，雕刻工人，雕刻家

کنده کاری 〔名〕雕刻，雕刻艺术

~ عکسی 照相凹版术

~ قلم 雕刻刀

~ شدن 被雕刻

~ کردن （在石头、木头上）雕刻

کنده گر (*~ gar*) 同 کنده کار

کنده گری 同 کنده کاری

کندی (*kondee*)〔名〕①钝，不锋利②缓慢③笨拙，迟钝

~ بینی 嗅觉不灵

~ چشم 视力模糊

~ حرکت 行动迟缓

~ دندان 牙酸，倒牙

~ ذهن 脑子迟钝

~ کارد 刀子不锋利

به (با) ~ 慢吞吞地，缓慢地；懒散地

با ~ کار کردن 慢吞吞地干活

زبان کسی ~ کردن 某人说话结结巴巴

کندیل Condyle 〔名〕 〈解〉髁，髁状突
کنز (*kanaz*) 同 کاناز
کنز (*kanz*) 〔名〕（复 کنوز）财宝，宝藏，宝物
کنزاللغات (*kanzol-loghāt*)〔名〕词典；百科全书
کنس (*kanas*) 〔名〕 〈植〉枸杞
کنس (*kans*) 〔名〕 打扫，收拾
کنس (*kenes*) 〔形〕 吝啬的，贪财的
کنست (*kanast*) 同 کنشت I 条
کنستانتان Constantan 〔名〕 康铜（镍铜合金）
کنسرت Concert 〔名〕 音乐会；演奏会
 ～ برنامهٔ 音乐会节目（单）
 دادن ～ 开音乐会
کنسرت میستر Concert meister 〔名〕 首席小提琴手（通常兼作管弦乐队副指挥）
کنسرسیوم Consortium 〔名〕 国际财团
 نفت ～ 石油国际财团
کنسرن Concern 〔名〕 康采恩（资本主义国家垄断性联合企业）
کنسرو Conserve〔名〕①蜜饯，果酱②罐头食品
 سبزیجات ～ 蔬菜罐头
 گوشت ～ 肉罐头
 ماهی ～ 鱼罐头
 میوه ～ 水果罐头
 کردن ～ 制作罐头
کنسرواتوار Conservatoire 〔名〕 音乐学院，公立艺术学校
کنسرواتور Conservator〔名〕保护者，管理人
کنسرواتیزم 同 کنسرواتیسم
کنسرواتیسم Conservatism 〔名〕 保守主义，守旧性
کنسرواتیو Conservative 〔形〕保守的，守旧的
کنسرو سازی (*konserv-sāzee*) 〔名〕制作罐头，食品加工；罐头食品厂
 ～ کارخانهٔ 罐头厂，食品加工厂
کنسک (*kenesk*) 同 کنس (*kenes*)
کنسل (*konsol*) 同 کنسول
کنسول Consul 〔名〕 领事
کنسولات (*konsoolāt*) 同 کنسولگری
کنسولتاسیون Consultation 〔名〕 ①商量，磋商，协商②会诊
کنسول خانه (*konsool-khāne*) 〔名〕 领事馆
کنسولگری (～ *garee*) 同 کنسول خانه
کنسولی 〔形〕 领事（馆）的，领事职权的
 ～ حق قضاوت 领事裁判权
کنسول یار 〔名〕 副领事
کنسی (*kenesee*) 〔名〕 贪心，贪婪，贪求
کنسیانس Coscience 〔名〕 良心，道德心
کنش (*konesh*) 〔名〕 ①行动，行为，举动②〈语〉动词
کنش (*kanesh*) 〔名〕掘，挖，拔
کنشاسا (*kenshāsā*) 〔名〕 金沙萨（扎伊尔首都）
کنشت I (*kenesht*) 〔名〕 犹太教堂；礼拜堂；庙宇
کنشت II 〔名〕 行为，行动，举动
کنشتو (*kanashtoo*) 〔名〕 ①皂树根②未熟的葡萄
کنشتوك (*kanashtook*) 同 کنشتو
کنعان (*kan-ān*) 〔名〕 ①迦南（基督教«圣经»中上帝赐给亚伯拉罕的地方）②〈转〉乐土，天国
 ～ پیر 〈宗〉雅各（犹太人的祖先之一）
 ～ ماه 〈宗〉约瑟（犹太人十二列祖之一）
کنعانی 〔形、名〕 ①迦南的②迦南人
کنغال (*kanghāl*) 同 کنغاله

کنغالگی (*kanghālegee*) 〔名〕 ①轻佻，放荡，荒淫②堕落

کنغاله (*kanghāle*) 〔形〕 ①轻佻的，放荡的，荒淫的②堕落的

کنف Ⅰ (*kanaf*) 〔名〕 〈植〉①黄麻，大麻②麻绳③黄麻种籽

آبی ~ 〈植〉狼把草

هندی ~ 黄麻

کنف Ⅱ 〔名〕（复 اکناف）①翅膀，羽翼②边，侧，边界③保护，庇护，掩护④阴影，荫凉

کنف (*kenef*) 〔形〕 ①皱的②脏的③被贬低的，被侮辱的

شدن ~ 被弄皱，被弄脏；被贬低，被侮辱

کردن ~ 弄皱，弄脏，贬低，侮辱

کنفت (*keneft*) 同 کنف (*kenef*)

کنفتی Confetti 〔名〕 ①糖果②（婚礼等中投掷的）五彩纸屑

کنفدراسیون Confederation 〔名〕 同盟，联盟，邦联

عمومی کار ~ 劳动（总）同盟

کنفرانس Conference 〔名〕 ①会议，协商会，讨论会②（学术的）讲演，讲课

سران دول ~ 各国首脑会议

مشورتی سیاسی خلق چین ~ 中国人民政治协商会议

مطبوعاتی ~ 记者招待会

مقدساتی ~ 筹备会议，预备会议

میز گرد ~ 圆桌会议

دادن ~ 给…讲演，向…讲课

تشکیل دادن ~ 举行会议

کنفرانس دهنده (*konferāns-dehande*) 〔名〕 演讲者

کنفرانسیه Conferencier 〔名〕（幕间）报节目的人

کنفوسیوس Confucius 〔名〕 孔子

کنفی (*kanafee*) 〔形〕 黄麻的，黄麻制的

کیسهٔ ~ 黄麻袋

کن فیکون (*kon-fayakoon*) （阿拉伯语）真主说要什么，就有什么

شدن ~ 被破坏，被推翻

کردن ~ 破坏，推翻

کنك Ⅰ (*kanak*) 〔名〕 瘪核桃，桃仁不实的核桃

کنك Ⅱ 〔形〕 吝啬的，小气的

کنکاج (*kankāj*) 同 کنگاش

کنکاش (*kankāsh*) 同 کنگاش

کنکرت Concrete 〔形〕 具体的，有形的

کنکور Concours 〔名〕 竞争，比赛，竞赛；群集

امتحانات ~ 高考，高等学校入学考试

کنکورد Concord 〔名〕 ①和谐，一致，协调②"协和"式飞机

کنگ (*kang*) 〔名〕 ①翅膀②手臂③树枝

کنگ (*kong, keng*) 〔名〕 ①力气大的人，大力士，结实的人②堕落者

کنگاش (*kangāsh*) 〔名〕 商量，协商，磋商；探讨

کردن ~ 同上

کنگاشستان (*kangāshestān*) 〔名〕 协商会议，协商议会

کنگر (*kangar*) 〔名〕 〈植〉洋蓟，朝鲜蓟，老鸦企（属）

خر ~ 蓟（属），带刺的植物

فرنگی ~ 洋蓟

کوهی ~ 带刺的朝鲜蓟

خورده و لنگر انداخته ~ 〈谚〉吃了不动

（指客人久留）

کنگر (kenger) 〔名〕（印度）两弦琴

کنگر Ⅰ (kongor) 〔名〕 乞丐

کنگر Ⅱ 〔名〕 猫头鹰

کنگر (konger) 同 کنگره (kongore)

کنگرزد (kangarzad)〔名〕做催吐剂用的橡皮糖

کنگر ماست (kangar-māst)〔名〕 一种食物（用酸牛奶和蓟花制成）

کنگره (kongore) 〔名〕 ①<机>嵌齿，（齿轮的）轮牙②（建筑上的）垛子，围墙③雉堞，城垛

کنگره Congrès 〔名〕 ①（代表）大会②国会，议会

حزب ~ (~ حزبی) 党的代表大会

~ عضو 国会议员

کنگره‌ای (kongore-ee)〔形〕圆齿形的，钝齿形的

کنگره دار 〔形〕 齿状的，带齿的

کنگری (kengeree) 同 کنگر (kenger)

کنگش (kangash) 同 کنگاش

کنگو (kongoo) 〔名〕 刚果（非洲）

کن مکن (kon-makon) 〔形、名〕 ①犹疑的，动摇的②支派，支配；管理，指挥

کنند (kanand)〔名〕 铲，锹；一种砍荆棘用的斧子

کننده (kanande)〔名〕①挖掘者②被掘开的土地

کننده (konande)〔名〕①做事的人②可做构词后缀，如： ~ ایجاد ، ~ تولید 等

کنو (kanow) 同 کنف (kanaf) Ⅰ条

کنود (kanood) 〔形〕 忘恩负义的，不知感恩的，贪婪的

کنود (konood)〔名〕 忘恩负义，不知感恩；贪婪

کنور Ⅰ (kanoor) 〔名〕 ①粮囤②（盛粮的）缸，瓦罐，木箱

کنور Ⅱ 〔名〕 欺骗，欺诈

کنور (konoor) 〔名〕 雷，雷声

کنورتیسور Convertisseur 〔名〕 ①使改变信仰的人②炼钢炉，吹风转炉

کنوره (kanoore) 〔名〕 骗子，吹吹拍拍的人

کنوریدن (kanooreedan) 〔动〕（根 کنور ） 欺骗，诓骗

کنوز (kanooz) 见 کنز (kanz)

کنون (konoon) 〔副〕 现在，此刻，目前

از ~ 从现在开始，今后

تا ~ 到目前为止

کنونه (konoone) 〔名、副〕 ①（人、事物本身的）状况，状态②现在

چه ~ دارید ؟ 你的情况如何?

کنونی (konoonee) 〔形〕 ①现在的，目前的②现代化的

اوضاع ~ 目前的形势

کنه (kane) 〔名〕（寄生吸血的）扁虱，壁虱，蜱

اسبی ~ 虻

پنبه ~ 棉虫

شتری ~ 骆驼身上的虫

مثل ~ چسبیدن 缠住不放（多指令人讨厌的人物）

کنه (konnah) 〔名〕 遮棚，天棚，天幔

کنه (konh) 〔名〕①本质，实质，本体②底，底部

~ مطلب 问题的本质

از ~ تا بنه کسی (چیزی) را دانستن 透彻了解某人（或某事物），知道某人的底细

به ~ وجود کسی پی بردن 同上

او هنوز به ~ مطلب پی نبرده است . 他还没有弄懂问题的本质。

اگر بخواهیم به ~ مطلب برسیم، باید دقیقاً تحقیق کنیم. 要弄清一个问题的实质，就要做深入细致的调查研究工作。

کنیا (*kaniyā*) 〔名〕 肯尼亚（非洲）

کنیاک Cognac 〔名〕（法国科涅克地方产的）白兰地酒

کنیت (*konyat*) 同 کنیه

کنیز (*kaneez*) 〔名〕女仆，女奴

مثل ~ حاج باقر غر زدن 喋喋不休

کنیزک (*kaneezak*) 〔名〕 年轻的女仆，年幼的女奴

کنیزی (*kaneezee*) 〔名〕 女仆地位，女奴地位

کنیس (*kanees*) 同 کنیسه

کنیسه (*kaneese*) 〔名〕（复 کنائس، کنایس）犹太教堂

کنیف I (*kaneef*) 〔名〕 ①婴儿便盆②厕所，茅房③阴沟，污水管

کنیف II 〔形、名〕 ①同 کنف (*kenef*) ②窗帘，布幕；（用树枝搭的）遮阳篷

کنین Quinine 〔名〕 〈药〉奎宁

کنیه (*koniye*) 〔名〕 ①姓②外号，别号，绰号

~ دادن 给…取名，给…取别号

نامش محمد ابن احمد و ~ او ابوعلی است. 他的名字是穆罕默德·伊本·艾哈迈德，号为阿布·阿里。

کو I (*koo*) 〔代〕 在哪里

قلم من ~ ؟ 我的笔在哪里？

کو II کوی 的缩写形式

کو III که او 的缩写形式

کوادرات Cadrat 〔名〕 ①〈印〉（用来填空的，无字面的）空铅，铅块②四角形，正方形

کوار I (*kavār*) 〔名〕 ①放水果的筐子②蜂箱

کوار II 〔名〕 ①陶器②葱韭

کوارت Quart 〔名〕 夸脱（英美干量或液量单位，等于2品脱）

کوارتت Quartette 〔名〕 〈乐〉四重唱曲，四重奏曲，四重唱（四重奏）演出小组

~ بتهوون 贝多芬四重奏曲

کوارتز Quartz 〔名〕 〈矿〉石英

ساعت کریستال ~ 石英晶体钟

کوارتزیت Quartzite 〔名〕 〈矿〉石英岩

کواره (*kovāre*) 〔名〕 ①蜂房，蜂窝，蜂房里的蜜②陶器，木制器皿

کواژ (*kovājh*) 同 کواژه

کواژه (*kovājhe*) 〔名〕 ①责备，申斥，指责②讥笑，嘲笑

کواسر (*kavāser*) 见 کاسر

کوآسروت Coacervate 〔名〕 〈化〉凝聚层

کواعب (*kavā'ab*) 见 کاعب

کواکب (*kavākeb*) 见 کوکب

کواکب شناس (~ *shenās*) 同 ستاره شناس

کوآگولاسیون Coagulation 〔名〕 〈化〉凝结

کوالالامپور (*kovālālāmpor*) 〔名〕 吉隆坡（马来西亚首都）

کوالیدن (*kovāleedan*) 同 گوالیدن

کوانت (*kvānt*) 同 کوانتوم

کوانتابی (*kvāntābee*) 〔形〕 量子的

شیمی ~ 量子化学

فیزیک ~ 量子物理

کوانتوم Quantum 〔名〕 〈理〉量子

کوانجو 〔名〕 广州

کوآنزیم Coenzyme 〔名〕 〈生化〉辅酶

کوب 〔名〕（复 اکواب）玻璃杯

کوب ① کوبیدن ، کوفتن 的根②可做构词后缀，如：～ خرمن ، ～ آبله 等

کوبا 〔名〕古巴（拉丁美洲）

کوبالامین Cobalamine 〔名〕〈生化〉钴胺素，维生素 B_{12}

کوبالت Cobalt 〔名〕〈化〉钴

کوبل *(koobal)* 同 کوپله Ⅰ条

کوبن *(kooban)* 〔名〕锤，锄头

کوبنده *(koobande)* 〔名、形〕①打击者，敲打者②具有打击性的，有力的

کوبه 〔名〕①槌，木槌，锤②门环③鼓的一种④〈语〉重音

در ～ 门环

کوبه دار 〔形〕〈语〉有重音的，重读的

کوبیدگی *(koobeedegee)* 〔名〕碰伤，打伤；打伤处，挫伤处

کوبیدن *(koobeedan)* 〔动〕（根 کوب）①打，敲打②压碎，碾碎③捣碎，舂烂④把（钉、桩等）打入⑤敲门⑥给…接种，注射⑦灌输（思想等）⑧步履艰难

～ آبله 接种牛痘

～ پای 跳舞

～ در 敲门

～ قهوه 把咖啡豆捣碎

～ گندم 麦子打场脱粒

～ گوشت 把肉剁碎

～ مواضع 摧毁阵地

～ میخ 把钉打入

کوبیده 〔形、名〕①被敲打的，被压碎的；被捣碎的，被舂烂的，被打入的（如钉、桩等）②（用肉末做的）烤肉串

～ جادهٔ 碾平的马路

～ سیب زمینی 土豆泥

～ فلفل 胡椒粉

～ قهوهٔ 被捣碎的咖啡豆，已磨好的咖啡

～ گوشت 肉末

کوبیزم 同 کوبیسم

کوبیست Cubist 〔形、名〕①立体派的②立体派艺术家

کوبیسم Cubism 〔名〕（艺术上的）立体派

کوبین 〔名〕①浅子，箩②擀面杖，木槌

کوپ Coupe 〔名〕〈生〉切片

هیستولوژیك ～ 组织学的切片

کردن ～ 切片

کوپال *(koopāl)* 〔名〕①狼牙棒，钉头锤（古代的兵器）②粗壮的脖子；宽肩

～ یال و 魁梧的身躯

کوپراتیف 同 کوپراتیو

کوپراتیو Cooperative 〔名〕合作社，合作团体

کشاورزی ～ 农业合作社

کوپراتیوی 〔形〕合作社的

کردن ～ 合作化，使…参加合作社

کوپك *(koopek)* 〔名〕戈比（苏联辅币名）

کوپل *(koopal)* 同 کوپله Ⅰ条

کوپله Ⅰ *(koopale)* 〔名〕（用鲜花装饰起来的）拱门

کوپله Ⅱ 〔名〕①挂锁，吊锁②一绺蓬起的头发

کوپله Ⅲ 〔名〕泡，水泡，气泡

کوپن Coupon 〔名〕①（公债、债券等的）息票②（食品、布匹等的）配给票

کوپول Cupule 〔名〕①杯，玻璃杯②〈植〉壳斗

کوپه I 〔名〕 火罐，吸杯，吸血罐

کوپه II 〔名〕 一堆，一群（人）

کوپه III 同 کوبه

کوپه Coupe 〔名〕 ①双座四轮轿式马车②列车车厢的分隔间

درجهٔ اول ~ 软(席)卧(铺)车厢的分隔间

کوپه‌دار 〔形〕 列车车厢带分隔间的

~ واگون 带分隔间的车厢

کوت I 〔名〕 ①堡垒，要塞②城镇

کوت II 〔名〕 堆

سنگ ~ 石堆

گندم ~ 麦堆

کوت III 同 کود I条

کوت IV که او ترا 的缩写形式

کوتار 〔名〕 小巷，走廊

کوتاه 〔形〕 ①短的②短期的③矮的，低的④简短的，简略的

و بلند ~ 长短不一的，参差不齐的，高矮不平的（如脚）

~ اتصال 〈电〉短路

~ پیشانی 窄前额

~ خبر 简讯

~ دامن 短裙，超短裙

~ درخت 矮树

~ ریسمان 短绳

~ سقف 低矮的天花板

~ فکر 狭隘而刻板的思路

~ قد 矮个子

~قصهٔ 短篇故事

~ مدت 短期，短时间

~ مسافرت 短途旅行

~ میز 矮桌子

آمدن ~ 变短，缩短；不再作对；压低声音

بیا ! ~ 不再说了！（制止吵架时用）

بودن‌دست کسی ازچیزی ~ 某人对某事无能为力

زدن ~ 削短，弄短（头发）

شدن ~ 变短，缩短，缩小

در زمستان روزها ~ میشود . 冬天白天变短。

(ساختن ~) کردن ~ 弄短，缩短；减少

شور و شوق کارگران در کار ، مدت انجام ساختمان را بسیار ~ کرده است . 工人们的干劲大大缩短了工程期限。

او مقالهٔ خود را ~ کرد . 他把文章压缩了。

دست کسی را ~ کردن 制止某人做坏事

دست از دامن کسی ~ کردن 放走某人，使某人离开

موزا ~ کردن 把头发削短

دست خر ~ ! 不要动手！

باد دست سیاه امپریالیستها ~ ! 斩断帝国主义的魔爪！

کوتاه آستین (*kootāh-āsteen*) 同 کوته آستین

کوتاه الیاف (~ *alyāf*) 〔形〕 短纤维的

~ پنبهٔ 短纤维棉花

کوتاه اندیش (~ *andeesh*) 同 کوته اندیش

کوتاه اندیشی 同 کوته اندیشی

کوتاه بالا 同 کوتاه قامت

کوتاه بین 同 کوته بین

کوتاه بینی 同 کوته بینی

کوتاه پای 〔形、名〕 ①短腿的，矮个子的②家兔③短腿鹿

کوتل I (*kootal*) 〔名〕 山隘，山口

کوتل II 同 کتل

کوتوال (*kootvāl*) 〔名〕 ①守卫堡垒者，守卫城堡者②警察局长；行政长官

کوتولگی (*kootoolegee*) 〔名〕〈植〉矮小；矮态

کوتولو 同 کوتوله

کوتوله 〔形、名〕 ①矮小的，矮个子的②矮子，侏儒

کوته (*kootah*) 同 کوتاه

کوته آستین (~ *āsteen*) 〔形〕 ①短袖子的②〈转〉一无所有的，贫穷的，赤贫的

کوته الیاف (~ *alyāf*) 同 کوتاه الیاف

کوته اندیش (~ *andeesh*) 〔形〕 无远见的，不顾将来的，目光短浅的

کوته بالا 同 کوتاه قامت

کوته بیان (~ *bayān*) 〔形〕 说话简练的

کوته بین 〔形〕 近视的；目光短浅的，无远见的

کوته بینی 〔名〕 近视，目光短浅，无远见

کوته پای 同 کوتاه پای

کوته پرواز (~ *parvāz*) 〔形〕 ①飞得低的②见识肤浅的

کوته پروازی 〔名〕 ①飞得不高②见识肤浅

کوته حرف (~ *harf*) 〔形〕 说话简短的

کوته دست (~ *dast*) 〔形〕 ①有克制能力的，有节制的②不走极端的③禁欲的

کوته دستی 〔名〕 ①有克制能力，有节制②不走极端③禁欲

کوته شاخ 〔形〕 （牲畜）无角的

کوته عمر (~ *omr*) 〔形〕 短命的，生命短促的

کوته فکر (~ *fekr*) 同 کوته اندیش

کوته فکری 同 کوته اندیشی

کوتاه پرواز (~ *parvāz*) 同 کوته پرواز

کوتاه پروازی 同 کوته پروازی

کوتاه دست (~ *dast*) 同 کوته دست

کوتاه دستی 同 کوته دستی

کوتاه شاخ 同 کوته شاخ

کوتاه عمر (~ *omr*) 同 کوته عمر

کوتاه فکر (~ *fekr*) 同 کوته فکر

کوتاه فکری 同 کوته فکری

کوتاه قامت (~ *ghāmat*) 〔形〕 身材矮的，矮个子的

کوتاه قد (~ *ghad*) 同 کوتاه قامت

کوتاه قدی 〔名〕 身材矮小，矮个子

کوتاه مدت (~ *moddat*) 〔形〕 短时间的，短期的，短暂的

~ طرح‌های 短期工程，短期规划

~ فیلم 电影短片

کوتاه نظر (~ *nazar*) 同 کوته نظر

کوتاه نظری 同 کوته نظری

کوتاه نفس (~ *nafas*) 同 تنگ نفس

کوتاه و بلند (*kootāho-boland*) 〔形〕 高低不一的，高矮不平的

~ پاهای 高矮不平的脚

کوتاهی 〔名〕 ①短②矮③低④简短，简略⑤疏忽，粗心大意，玩忽

عمر ~ 寿命短促

(از) ~ کردن 疏忽，玩忽，漏做（某事）

او از انجام وظیفه ~ نکرده است . 他并没有失职。

او هرگز از کمك به رفقای خود ~ نمیکند . 他帮助同志向来是不吝惜力气的。

کوتك (*kootak*) 同 کتك

کوته قامت (~ ghāmat) 同 کوتاه قامت

کوته قد (~ ghad) 同 کوتاه قامت

کوته قدی 同 کوتاه قدی

کوته مدت (~ moddat) 同 کوتاه مدت

کوته نظر (~ nazar) 〔形〕 目光短浅的，无远见的；小气的

کوته نظرانه 〔形、副〕 目光短浅的（地），无远见的（地）；小气的（地）

کوته نظری 〔名〕 目光短浅，无远见；小气

کوته نفس (~ nafas) 同 تنگ نفس

کوته نویس (~ nevees) 〔形〕 文笔简练的

کوتهی (kootahee) 同 کوتاهی

کوتیکول Cuticle 〔名〕 ①表皮②〈解〉护膜③〈植〉角质层

کوثر (kowsar) 〔形、名〕 ①许多的，丰富的，慷慨的②〈宗〉（乐园里的）多福河

کوج 〔形〕 ①斜眼的②弯的，弯曲的

کوچ I 〔名〕 ①迁移，移居；迁居，换防②一家，一户③种，族

~ بر ~ 四处迁移

~ دادن 使…迁移，使…迁居，疏散，撤退

~ کردن 迁移，迁居，搬家，换防地

آنها از اینجا ~ کرده بجای دیگر رفته اند . 他们已从这里迁到别处去了。

دو ~ در یك خانه زندگی میکنند . 两家合住一所房子。

کوچ II 〔名〕 〈动〉猫头鹰

کوچال 〔名〕 家具

کوچاندن (koochāndan) 〔动〕 （根 کوچان ）使…迁移，使…迁居，使…疏散

کوچری (koocharee) 〔形〕 游牧民族的；漂泊的

~ زندگانی 游牧生活，漂泊的生活

کوچك (koochek,koochak) 〔形、名〕 ①（体积）小的②年轻的③微薄的，微不足道的④波斯曲调名

~ اسم 伊朗人姓名的第一个字

~ برادر 弟弟

~ بزرگ و 大大小小，尺寸不一

~ جهان 〈理〉微观世界，微观宇宙，（人类、社会等的）缩影

~ چیز 区区小事

~ دانه های 小颗粒

~ زبان 〈解〉会厌

~ کتاب 小的书

~ کمك 微不足道的帮助

~ مقام 低的职务

~ وقایع 小事，平凡的事

از ~ تا بزرگ 从小到大

~ شدن 变小，变短，被减少

~ شمردن (~ گرفتن) 瞧不起，蔑视

~ کردن 使变小，使变短，减少

خود را ~ کردن 贬低自己

من ~ شما هستم . 您的恭顺的仆人。（书信末尾客套话）

کوچك ابدال (~ abdāl) 〔名〕 ①年轻的托钵僧②门徒，追随者

کوچك اندام (~ andām) 〔形〕 身材瘦小的

کوچکتر (koocheker) 〔名〕 幼辈，小辈，晚辈

~ های فامیل 同上

کوچکتری 〔名〕 ①年少②（资历、等级上的）后辈

کوچکی (koochekee) 〔名〕 ①（体积）小②年轻，年幼③卑谦，低下，恭顺

فکر ~ 思想狭隘

کردن ~ 自卑，表示谦恭

کوچنده (*koochande*) 〔形〕 游牧的，漂泊的

~ قبایل 游牧部落

کوچ نشین (*kooch-nesheen*) 〔名〕 ①游牧民，移民②游牧民聚居地

~ زندگی 游牧生活

کوچ نشینی 〔名〕 迁移，迁居；过游牧生活

کوچ و بنه (*koocho-bone*) 〔名〕 装备，装备品，行装

کوچولو 〔形、名〕 ①小的，极小的②小孩，婴儿；小家伙（爱称）

~ بچهٔ 小孩，婴儿

~ چراغ 小灯

کوچوله 同 کچوله

کوچه 〔名〕 小巷，胡同，狭路

آشتی کنان ~ 窄巷

بن بست (~ بن بسته) ~ 死胡同

خاموشان ~ 公墓，墓地

خطر ~ 〈转〉变幻无常的人世

سلامت ~ 地下通道，地道

~ گدای 街头乞丐

به ~ عوضی انداختن 使…走错路，引入歧途

خود را به ~ علی چپ زدن 佯作不知，假装没听见

~ را عوضی رفتن (~ را عوضی کردن) 走错路

〈谚〉 ~ روشن کن و خانه تاریك کن است.
在外谈笑风生，在家则是凶神恶煞。

کوچه بازار 〔名〕 ①两旁摆满小摊子的街道，街道市场②市场之间的小路

کوچه باغ 〔名〕 花园之间的小路

کوچه باغی 〔名〕 波斯曲调名

~ آواز 用上述曲调谱写的歌

کوچه بندی (~ *bandee*) 〔名〕 修路，平整路面

کوچه راه 〔名〕 小巷，狭路

کوچه گرد (~ *gard*) 〔名、形〕 ①流浪者，漂泊者②沿街叫卖的小贩③流浪的④流落街头的

~ اطفال 流浪儿

~ زن 妓女，卖淫者

کوچه گردی 〔名〕 ①流浪，漂泊②沿街叫卖

کوچی 同 کوچ نشین

کوچیدن (*koocheedan*) 〔动〕（根 کوچ ） 迁移，迁居，搬家，换防地

کوچیك 〔形〕 小的，很小的

کوخ I 〔名〕（复 اکواخ ） 小屋，茅舍，窝棚

کوخ II 〔名〕 蛆，软体虫

کود I 〔名〕 肥料，粪肥

ازتی ~ 氮肥

پتاسیوی ~ 钾肥

حیوانی ~ （人、畜）肥，有机肥料

سبز (~ گیاهی) ~ 绿肥

شیمیایی (~ مصنوعی) ~ 化肥

فسفری ~ 磷肥

معدنی ~ 矿物质肥料

نیتروژن ~ 氮肥

دادن (به ، را) ~ 施肥

به این درخت‌های سیوه ~ داده‌اند. 已经给这些果树施过肥了。

کود II 〔名〕 堆，团

گندم ~ 麦堆

کردن ~ 堆起，堆积

كودتا Coup d'état 〔名〕（军事）政变（有时音译为“苦迭打”）

ضد انقلابی ~ 反革命政变

نظامی ~ 军事政变

كودتاچی 〔名〕 政变者，政变参加者

كود خوار (*kood-khār*) 〔名〕吃粪肥的（甲虫等）

كودرست (~ *rost*) 〔形〕 在施粪肥土地上生长的

كود رستی 〔名〕 腐生植物；死物寄生菌

كوده (*koodarah*) 〔名〕 ①〈动〉鸬鹚（科）②水鸟③牛犊

كودری 〔名〕 〈纺〉扯祥

كود سازی (*kood-sāzee*) 〔名〕 制造肥料

~ كارخانهٔ 肥料厂

كودك (*koodak*) 〔名〕 ①小孩，婴孩②男孩，少男

كودكانه 〔形、副〕 ①小孩的，儿童的②幼稚的（地）

~ حركات 幼稚的行为

~ لباس 童装

حرف زدن ~ 说话幼稚

كودكستان (*koodakestān*) 〔名〕 幼儿园

كودك سرشت (*koodak-seresht*) 〔形〕 幼稚的，童心的

كود كش (*kood-kesh*) 〔名〕 （在夜间工作的）掏粪工

كود كشی 〔名〕 掏粪工的职业

كودك وش (*koodak-vash*) 〔形〕 像儿童的，幼稚的

كودكی (*koodakee*) 〔名〕 幼年（时代），童年

~ دوران 幼年时代

كودن (*kowdan*) 〔形〕 愚蠢的，笨的

كودنی 〔名〕 愚蠢，愚笨

كودئين Codeine 〔名〕 〈化〉可待因（碱）

كور I 〔形、名〕 ①瞎的，失明的②黑暗的③盲人，瞎子

مادر زاد ~ 先天瞎子，先天失明者

~ از هر دو چشم 双目失明的

~ از يك چشم 一只眼瞎了的

~ خط 支路，短岔道

~ رودهٔ 〈解〉盲肠

~ گرهٔ 死结，〈转〉难题

~ نقطهٔ 〈理〉盲点，〈无〉静区

خواندن ~ 理解错误

شدن ~ 变瞎，失明

کردن ~ 使失明；扑灭（火等），（用土）填塞，遮暗

. کرد ~ اين چاه را بايد 应该把这口井堵死。

. اين ديوار بلند حياط را ~ كرده است 这座高墙把院子里的光亮全挡住了。

نطق كسی را ~ كردن 打断某人讲话

اشتهای كسی را ~ كردن 倒某人的胃口

! ~ و نظر بازی 〈谚〉瞎子还挤眉弄眼！（比喻不自量力）

! شود ~ چشمش (تا) 〈咒骂语〉他活该！

. ~ به چراغ احتياج ندارد 〈谚〉瞎子点灯白费蜡。

~ از خدا چه ميخواهد : دو چشم بينا 〈谚〉盲人对真主的唯一祈求是有一双好眼睛。（比喻这是分内要求）

. ~ خود است و بينای مردم 〈谚〉对己姑息，对人苛刻。

物〈谚〉~ کور را میجوید آب گودال را . 以类聚，人以群分。

کور Ⅱ 〔名〕 课程，班

تکمیلی ~ 进修班

کور (*kavar*) 〔名〕 〈植〉续随子（一种灌木）

کور (*kovar*) 见 کوره Ⅱ条

کوراب 〔名〕 海市蜃楼，蜃景，幻景

کوران Current 〔形、名〕 ①通用的，流行的 ②流，水流，气流，过堂风

الکتریك ~ 电流

سیاست ~ 政局

کورباطن (*koor-bāten*) 〔形〕 ①笨的，接受能力差的②无远见的

کورباطنی 〔名〕 ①笨拙，接受能力差②目光短浅

کوربخت (~ *bakht*) 〔形〕 交厄运的，倒霉的

کوربختی 〔名〕 交厄运，倒霉

کورتاژ (*koortājh*) 〔名〕 流产，小产

کردن ~ 做人工流产

کورتیزون Cortisone 〔名〕 〈药〉肾上腺皮质素，考的松（即可的松）

کوردل (*koor-del*) 同 کورباطن

کوردلی 同 کورباطنی

کوردی (*koordee*) 〔名〕 ①厚毛衣②粗地毯

کورد یپلوماتیك Corps diplomatique 〔名〕 外交使团

کوردیلر Cordillera 〔名〕 （并行的）山脉，连绵的山脉

کوردین (*koordeen*) 同 کوردی

کورذوق (*koor-zowgh*) 〔形〕 没味道的，平淡无奇的，乏味的

کورذهن (~ *zehn*) 〔形〕 迟钝的，呆傻的

کورس Ⅰ Course 〔名〕 ①赛马，赛跑②跑马场③旅程

اسب ~ 比赛用的马

دو ~ باید بدهید . 您应支付来回的旅费。

کورس Ⅱ 〔名〕 课程，学程

کورس (*kavars*) 〔名〕 ①卷发②（身上或衣服上的）污垢

کورسی (*koorsee*) 〔形〕 比赛的，赛跑的

دوچرخهٔ ~ 比赛用的自行车，赛车

کورش (*korosh*) 〔名〕 居鲁士（公元前六世纪波斯帝国的创立人）

کورفهم (*koor-fahm*) 〔形〕 愚笨的，愚蠢的

کورفهمی 〔名〕 愚笨，愚蠢

کورك (*koorak*) 〔名〕 ①小脓疱②〈医〉丘疹③〈医〉疖

استخوانی ~ 〈医〉骨髓炎

ایجاد ~ 生疖子，长疖子

کورکش (*koor-kesh*) 〔名〕 领盲人，牵瞎子者

کورکننده (~ *konande*) 〔形〕 使…失明的，使…瞎的；光彩夺目的

کورکور Ⅰ (*koor-koor*) 〔名〕 食腐肉的乌鸦；鸢，鹞

کورکور Ⅱ 〔形〕 盲目的，胡乱的

کورکورانه 〔形、副〕 盲目的（地），胡乱的（地）

اطاعت ~ 盲目服从

بدنبال دیگران رفتن ~ 对别人盲从

ما باید ایمان ~ را از بین ببریم . 我们要破除迷信。

کورکوری 〔名〕 ①闪光，闪亮，微微的闪光，闪烁②眼睛眨动

کردن ~ 闪光，闪亮；眨眼睛

. چراغ ~ میکند 灯在闪闪发光。

کورسار (*koor-mār*) 〔名〕 〈动〉蛇蜥

کورمال (*koormāl*) 〔形、副〕 （黑暗中）摸索的（地）

رفتن (~ ~ رفتن) ~ 摸索着走路

راه خود را ~ ~ پیدا کردن 摸索着前进；谨慎行事

کورمالی 〔名〕 摸索，暗中摸索

~ کردن 同上

کورمکوری (*koor-makooree*) 〔形〕 ①视力弱的②暗淡无光的

کورموش (*koor-moosh*) 〔名〕 〈动〉鼹鼠

کورنش (*koornesh*) 同 کرنش

کورنمك (*koor-namak*) 〔形〕 忘恩负义的，不知感恩的

کورنمکی 〔名〕 忘恩负义，不知感恩

~ کردن 同上

کور و پشیمان (*kooro-pasheemān*) 〔形〕 十分后悔的，十分懊悔的

کوروچ کوروچ 同 کروچ کروچ

کوروشه 〔名〕 大括弧

کوروك 同 کروك

کوروکبود (*kooro-kabood*) 〔形、名〕 ①阴暗的，暗淡的②困苦，苦难③十分懊悔的

کوروموزوم Chromosome 〔名〕 〈生〉染色体

کورون Crown 〔名〕 克朗（欧洲某些国家的货币单位）

کوره (*kowre*) 〔名〕 ①被洪水冲成的坑②洪水

کوره I (*koore*) 〔名〕 炉子，熔炉，窑

~ آجرپزی 砖窑

~ آهك پزی 石灰窑

~ آهن گدازی بلند 高炉（炼铁用）

~ آهنگری 铁匠炉，化铁炉

~ آهنگری برقی 电锻炉

~ امید 一线希望

~ برقی 电炉

~ بلند (~ سرتفع) 〈冶〉高炉，鼓风炉

~ دمن 高炉，鼓风炉

~ ذوب فلز 鼓风炉（炼有色金属用）

~ سفال پزی 烧陶器的窑

~ فولاد سازی دهان باز 〈冶〉平炉

~ گداز (~ قالگری) 熔炉

~ مارتین 平炉，马丁炉

~ مخصوص قالگری آهن 〈冶〉鼓风炉，高炉

~ مینا گری (~ میناسازی) 烧珐琅器的窑

از ~ (به) در بردن (یا کردن) 激怒某人

زود از ~ در رفتن 容易生气（或发怒）

از ~ (به) در رفتن (یا شدن) 生气，动怒

در ~ خشك شدن 在窑内烘干

کوره II 〔名〕（复 کور ）省，县，区，地区

کوره پز (*koore-paz*) 〔名〕 烧窑工人

کوره پزخانه 〔名〕 ①烧砖窑②烧石灰窑

کوره پزی 〔名〕 烧窑

کوره تاب 〔名〕 烧窑工人，司炉

کوره ده (*~deh*) 〔名〕 小村子，小村庄

کوره راه (*~ rāh*) 〔名〕 羊肠小道

کوره سواد (*~ savād*) 〔名〕 粗通文字

. او کوره سوادی دارد 他的文化程度较低。

کوری I 〔名〕 盲，瞎，双目失明

به ~ چشم دشمن 与敌人愿望相反

~ کشیدن 受穷，受苦，过穷日子

کوری II 〔名〕一种野生禾谷

کوری Curie 〔名〕 居里（放射性强度单位，$=3.7\times10^{10}$蜕变/秒）

کوریدور Corridor 〔名〕 走廊，回廊，通路

کوریزا Coryza 〔名〕 〈医〉鼻伤风，鼻炎

کوریم Curium 〔名〕〈化〉锔

کوز 同 کوژ

کوزبند (*kooz-band*) 〔名〕 畦灌耕作法

کوزبندی 同 کوزبند

کوزپشت (~ *posht*) 同 قوز پشت

کوزر (*kowzar*) 〔名〕 打谷后剩下的空穗

کوزه I 〔名〕（陶制盛水的）大壶，瓦罐

دهان گشاد ~ 广口坛

شراب ~ 酒壶，酒坛

گل ~ 花盆

یك ~ پر 满壶，满罐

~ نو آب خنك دارد . 〈谚〉新的东西总是好。（直译：新的水壶装水也清凉）

~ نو دو روز آب را سرد نگاه میدارد . 〈谚〉新水壶不过两天新。

~ همیشه درست (سالم) از آب در نمیاید . 〈谚〉没有不碎的水壶。

صد ~ میسازد که یکیش دسته ندارد . 〈谚〉做一百个水壶，连一个带把的都没有。（比喻某人从不实践自己的诺言）

کوزه II 同 قوزه

کوزه دار 〔名〕 赌场老板

کوزه ساز 同 کوزه گر

کوزه فروش (*kooze-foroosh*) 〔名〕 卖水罐的

کوزه فروشی 〔名〕 卖瓦罐（店）

کوزه گر (~ *gar*) 〔名〕 制瓦罐工人，陶工

~ از کوزهٔ شکسته آب میخورد . 〈谚〉制罐工人没罐用。

کوزه گر خانه 〔名〕 陶工工场，陶工作坊

کوزه گردان (~ *gardān*) 〔名〕 玩杂要的人

کوزه گری (~ *garee*) 〔名〕 陶器制造

~ کارخانهٔ 陶器厂

~ گل 陶土

کوزی 同 کوژی

کوژ 〔形〕 鼓起的，凸出的，隆起的

~ شدن 鼓起，隆起，凸出

~ کردن 使…鼓起，使…隆起，使…凸出

کوژپشت (*koojh-posht*) 〔名〕 驼背人

کوژپشتی 〔名〕 驼背

کوژه 〔名〕 白色的驴

کوژی 〔名〕 鼓起，凸起，隆起

کوس I 〔名〕 ①鼓，铜鼓，大鼓②跳起，惊起，吃惊③震动，震惊，震荡

~ رحلت 丧钟声

~ طغیان 起义的信号

~ عقب نشینی 退堂鼓

~ آواز 鼓声

~ بستن 开始，开端，准备向前跳

~ خوردن 受惊，受到震动，受到打击

~ زدن (~ کوفتن ، ~ نواختن) 打鼓，击鼓

~ چیزی را زدن (~ کوفتن) 渴求某物，觊觎某物，对…提出要求

~ رسوائی کسی را (بر سر بازار) زدن 使某人当众出丑

~ لمن الملکی زدن 认为自己有权支配一切

~ بر کشیدن 敲鼓

کوس Ⅱ 〔名〕 女性生殖器

کوسج (*koosaj*) 同 کوسه

کوسکانت Cosecant 〔名〕 〈数〉余割

کوس کش (*koos-kesh*) 〔名〕 老鸨

کوسموپولیت Cosmopolite 〔形〕 世界主义的

کوسموپولیتیزم 同 کوسموپولیتیسم

کوسموپولیتیسم Cosmopolitism 〔名〕 世界主义

کوسه Ⅰ 〔形、名〕 ①下巴上胡须少的②没有络腮胡的人

~ و ریش پهن 〈喻〉互相矛盾，荒谬绝伦

~ ریش 短胡须

~ شدن 胡须变少

هر که بفکر خویش است ~ بفکر ریش است. 〈谚〉各人有各人的心思。（没有胡子的想长胡子）

کوسه Ⅱ 〔名〕 鲨鱼，鳍鱼（有剑状长上腭的大海鱼）

کوسه برنشسته (~ *bar-neshaste*) 同 کوسه برنشین

کوسه برنشین (~ *bar-nesheen*) 〔名〕 袄教的一个节日

کوسه ریش 〔形〕 （下巴上）胡须少的

کوسه ماهی 同 کوسه Ⅱ条

کوش کوشیدن 的根

کوشا 〔形〕 用功的，努力的，勤奋的

~ دانشجویان 勤奋的大学生

~ بودن 用功，努力，勤奋

او در تحصیل ~ است. 他孜孜不倦地学习。

کوشاب 同 دوشاب

کوشاد 〔名〕 〈植〉龙胆属，龙胆

کوشان 〔形〕 用功的，努力的，勤奋的

کوشت (*kooshet*) 〔名〕 沙发，卧榻

کوشش (*kooshesh*) 〔名〕 努力，尝试，尽力，争取

~ بیفایده 徒劳的尝试

~ با منتهای 全力以赴地

~ بدون 垂手可得的，轻而易举的

~ کردن 努力，尝试，尽力

ما ~ میکنیم در خدمت به بشریت سهم بزرگتری را ادا کنیم. 我们争取对人类作出较大的贡献。

~ حد اکثر خود را کردن 竭尽其力，尽最大的努力

~ بیهوده کردن 白费力气，进行徒劳的尝试，枉费心机

کوششمند (~ *mand*) 〔形〕 努力的，进行尝试的，用功的，勤奋的

کوششمندی 〔名〕 努力，用功，进行尝试，勤奋

کوشک (*kooshk*) 〔名〕 别墅，行宫；（土耳其、伊朗等国的）凉亭，亭子，凉台

کوشکنجیر (*koosh-kanjeer*) 同 کشکنجیر

کوشنده (*kooshande*) 〔名〕 努力者，尝试者，勤奋的人

~ یابنده است. 〈谚〉有志者事竟成。

کوشه 同 کشه

کوشی 〔名〕 饲料

کوشیدن (*koosheedan*) 〔动〕（根 کوش）努力，尽力，力图，争取

کوف 〔名〕 〈动〉猫头鹰，犬枭

کوفاکتور Cofactor 〔名〕 〈生〉辅助因素

کوفت (*kooft*) 〔名〕 ①碰伤，击伤，打伤②〈医〉梅毒③筋疲力尽

~ رفتن 受伤，碰伤，击伤

کردن ~ 碰，击，打

چیزی را کشیدن ~ 挤脓

(کوفتش باشد) ! کاریش باشد ~ 让他见鬼去吧！

کوفتگی (*kooftegee*)〔名〕①（碰撞后产生的）青肿，伤痕②极端疲乏，疲劳过度

کوفتن (*kooftan*) 同 کوبیدن

کوفته 〔形、名〕①被击伤的，被打伤的，被碰伤的②十分疲劳的，疲惫不堪的③肉丸子

شدن ~ 被击伤，被打伤；疲劳，疲惫，疲乏

کردن ~ 击伤，打伤；使…疲劳，使…疲乏

کوفته حال 〔形〕 痛苦的，烦恼的，伤心的

کوفته خاطر (*koofte-khāter*) 同 کوفته‌حال

کوفته خوار (~ *khār*)〔名〕 ①淫妇的丈夫②吹牛者

کوفته ریزه 〔名〕 肉丸子

کوفته قلقلی (~ *ghelghelee*) 同 کوفته ریزه

کوفته کله گنجشکی (~ *kale-gonjeshkee*) 同 کوفته ریزه

کوفتی 〔形、名〕 ①〈医〉梅毒的，患梅毒的②梅毒患者

~ روزنامهٔ 低极趣味的报纸

~ کتاب 淫书，黄色书籍

کوفجان (*koofjān*) 〔名〕 ①笼，鸟笼②小房，简陋住房

کوفشان (*koofshān*) 〔名〕 纺织工人

کوفشانه 同 کوفشان

کوفی 〔形〕 猫头鹰的，犬枭的

~ خط 古代阿拉伯一种书法名

کوفیه (*koofiyye*) 〔名〕 头巾，缠头巾

کوك I 〔形、名〕 ①调音，调弦，上紧发条②调好音的，上紧发条的

~ دستهٔ 发条

ساعت ~ دستهٔ （钟表上弦的）螺帽

بودن ~ 调好音，上紧发条

. نیست ~ تار 琴还没有调音。

. نیست ~ ساعت 钟还没有上紧发条。

توی ~ کار کسی رفتن 打听某人的事情

توی(در) ~ کسی رفتن 逗弄某人，开某人玩笑；凝视某人

~ (ساعت ، اسباب بازی وغیره) در رفتن （钟表、乐器等）弦断

شدن ~ 调音，上紧发条；〈转〉紧张，兴奋

از . . . ~ شدن 〈口〉为…而垂头丧气

کردن ~ 调音，上紧发条；〈转〉使…紧张，使…兴奋

اومرا ~ کرد 他惹急了我。

کسی را پر ~ کردن 惹某人生气，激怒某人

پیانو را ~ کردن 调节钢琴音调

. ساعت ~ خالی شد 钟的发条松了；钟停了。

. کوکش خالی‌شد 他已筋疲力尽，他已恢复平静。

. کیفش ~ است 他的事情很顺利，他情绪很好。

. امیدوارم کیف شما ~ باشد 祝您快乐。

این پیانو از ~ خارج‌شده‌است. 这架钢琴的音已不准了。

کوك II 〔名〕 缝，缝合，缝缀

زنجیری ~ 双线连锁缝纫法

زیگزاگ ~ （缝纫中的）扣针（脚）

زدن ~ （用长针脚）缝，缝合

کوك Ⅲ 〔名〕 莴苣

کوك Coke 〔名〕 〈化〉焦，焦炭

~ گرد 焦炭粉

کوکا Coca 〔名〕 〈植〉古柯

~ برگهای 古柯叶

کوکارد Cocarde 〔名〕 帽徽

کوکاکولا Coca-cola 〔名〕 可口可乐（一种饮料；商标名）

کوکائین Cocaine 〔名〕 〈药〉可卡因，古柯碱

کوکائینیست Cocainist 〔名〕 可卡因中毒者

کوکائینیسم Cocainism 〔名〕 可卡因中毒；可卡因癖

کوکب (*kowkab*) 〔名〕（复 کواکب ）星

سعد ~ 福星

نحس ~ 祸星，灾星

~ گل 〈植〉大丽花

کوکب الصباح (*kowkabo-ssabāh*) 〔名〕晨星

کوکبه (*kowkabe*) 〔名〕 ①星，星座②旗杆顶上的金属球③一群，一伙，一队，一班④骑兵队⑤富丽，豪华，壮丽

کوکبی 〔形〕 星状的，星似的

کوکتل (*kooktel*) 同 کوکتیل

کوکتیل Cocktail 〔名〕 鸡尾酒，鸡尾酒会

کوکرك (*kookarak*) 〔名〕一种鹌鹑

کوکلتاش (*kookaltāsh*) 〔名〕 ①同乳兄弟（即一个奶妈奶大的兄弟）②同父异母或同母异父兄弟

کوکلس کلان Ku Klux Klan 〔名〕 三K党(用私刑等迫害黑人及进步工人的美国恐怖组织）

کوکله (*kowkale*) 〔名〕 〈动〉戴胜鸟

کوکنار (*kooknār*) 〔名〕罂粟花，罂粟荚果，鸦片

کوکنارخانه 〔名〕 鸦片馆

کوکناری 〔形〕 ①罂粟的，鸦片的②抽鸦片的

کوکو Ⅰ 〔名〕 煎蛋卷（内放蔬菜或土豆等）

~ کردن 做煎蛋卷

کوکو Ⅱ 〔名〕 ①〈动〉杜鹃，布谷鸟②杜鹃叫声，（鸽子）咕咕叫声

کوکوز 〔名〕 一种质地柔软的布匹

کوك و کلك (*kooko-kalak*) 〔名〕 狡猾手段，鬼蜮伎俩

کوکوه (*kookeve*) 〔名〕 猫头鹰

کوکه (*kooke*) 同 کوکوه

کوکی 〔形〕 有弦的；能上弦的

کول (*kaval*) 〔名〕 羊皮袄

کول Ⅰ 〔名〕 肩，肩膀；背部

به (روی) ~ انداختن 搭在肩上，背起来

این ~ و آن ~ انداختن 拖延，耽搁

از سر و ~ هم بالا رفتن 互相碰撞

به سر و ~ هم زدن 跳背游戏（一个人俯身，另一个人用手撑他背而跨腿跃过去）

~ کردن (به ~ گرفتن) 放在肩上，背着，扛着

او بغچه را روی ~ خود گذاشت . 他把包袱扛在肩上。

کول Ⅱ 〔名〕 水池，池塘，水洼

کول Ⅲ 〔名〕 ①斜眼②慢行的马③猫头鹰

کولاب 〔名〕 水池，池塘

کولاس 〔名〕 〈军〉枪闩，炮闩

~ گاوه‌ای 楔形闩

کولاسدار 〔名〕 〈军〉枪闩手，炮闩手

کولاك Ⅰ 〔名、形〕 ①暴风雨，暴风雪②汹涌的大海③有大风雨的，多风暴的

شدن ~ 起风暴，（海面）怒涛汹涌

دریا ~ شد . 大海起风浪了。

زدن (~ کردن) ~ 起风浪，引起轰动

کولاك Ⅱ 〔名〕 富农

کولانج (*koolānj*) 同 قولنج

کولباره (*kool-bāre*) 同 کوله بار

کولتور Culture 〔名〕 文化，精神文明

کولتیواتر 同 کولتیواتور

کولتیواتور Cultivator 〔名〕 中耕机

کولخ (*koolakh*) 〔名〕 ①炉子，火盆②烧火间，锅炉房

کولر Cooler 〔名〕 ①冷却器②冷风设备，冷气箱，空调器

کولسترل Cholesterol 〔名〕 〈生化〉胆固醇

کولسیستکتومی Cholecystectomy 〔名〕 〈医〉胆囊切除术

کولسیستیت Cholecystitis 〔名〕 〈医〉胆囊炎

کولش (*koolesh*) 〔名〕 挖地，犁地

کولك (*koolak*) 〔名〕 （放线团的）小筐，小篮

کولکتیویسم Collectivism 〔名〕 集体主义

کولنج (*koolanj*) 同 قولنج

کولنگ (*koolang*) 〔名〕 阴阳人，两性人

کولوار (*koolvār*) 同 کوله بار

کولوچه 同 کلوچه

کولوراتور Coloratura 〔名〕 〈乐〉声乐的花腔；花腔歌手

~ سوپرانوی 花腔女高音

کولون Colon 〔名〕 〈解〉结肠

کولون Coulomb 〔名〕 〈电〉库仑（电量单位）

کولون سنج (*kooloon-sanj*) 〔名〕 电量计，库仑计

کوله (*koole*) Ⅰ 〔名〕 （打猎）埋伏点

کوله Ⅱ 〔名〕 担子，重载

~ پشتی （行军或旅行时用的）帆布背包

کوله Ⅲ 同 کول Ⅰ条

کوله (*kowle*) 〔形〕 弯的，弯曲的，曲折的

~ و کج 同上

کوله بار (*koole-bār*) 〔名〕 （行军或旅行用的帆布或皮制的）背包，背囊，包裹，包，捆

~ بستن 打背包

کوله باره 同 کوله بار

کوله پشتی (~ *poshtee*) 同 کوله بار

کوله خاس 〔名〕 〈植〉假叶树（属）

کوله خس (~ *khas*) 同 کوله خاس

کوله دار 〔形〕 〈植〉长有心疣的

کوله وار 同 کوله بار

کولی Ⅰ 〔名〕 （在肩或背上）骑，乘

~ دادن 让…骑在肩上

~ گرفتن 骑在肩上或背上

کولی Ⅱ 〔名〕 〈动〉鳀

کولی (*kowlee*) 〔名、形〕 ①吉普赛人，茨岗人②荡妇，吵吵嚷嚷的女人③淫荡的

~ غربیل بند 爱吵架的女人

کولی بازی (~ *bāzee*) 〔名〕 喧哗，吵闹

~ در آوردن 同上

کولیت Colitis 〔名〕 〈医〉结肠炎

کولیدن (*kooleedan*) 〔动〕 （根 کول ） 挖，刨，掘，犁地

کولیس 〔名〕 〈机〉活动扳手；卡钳，两脚规，测径器

کولیگری (*kowleegaree*) 〔名〕 吵闹

~ کردن (~ راه انداختن) 同上

کولی گیری 同 کولیگری

کولین Choline 〔名〕〈生化〉胆碱

کوم Ⅰ 〔名〕 小河边的草

کوم Ⅱ 〔名〕（木板上的）缝隙

کوماج 同 کماج

کوماندان Commandant 〔名〕 要塞司令，警卫司令，指挥官

کوماندو Commando 〔名〕 突击队，突击队员，敢死队员

کومباین Combine 〔名〕 联合收割机

کومپانی 同 کمپانی

کومپلکس 同 کمپلکس

کومپوزیتور 同 کمپوزیتور

کومش (*koomesh*) 〔名〕 挖井人，挖地下水道的人

کومك (*koomak*) 同 کمك

کومکون 〔名〕经互会（波斯文全称为： شورای کومك اقتصادی متقابل

کوموتاتور 同 کموتاتور

کومور : ~ جزائر 科摩罗群岛（非洲）

کومونیکاسیون Communication 〔名〕 ①交通②通讯，通信，交往

کومه Ⅰ 〔名〕 堆，垛

علف خشك ~ 干草堆

شدن ~ 成堆，成垛

کردن ~ 使…成堆，使…成垛

کومه Ⅱ 〔名〕 茅屋，窝棚

در ~ نشستن （打猎时）打埋伏

کون (*kown*) 〔名〕 ①〈哲〉实在，存在，本质②世界，宇宙

~ و فساد 形成和解体（比喻世界）

~ و مکان 宇宙，世界

کون 〔名〕 屁股，臀部，肛门

خر ~ 驴的臀部；〈喻〉傻瓜

ترازو زمین زدن ~ 多捞一些，提高自己的身价

کونش میسوزد . 他非常眼红。

کوناکری (*koonākaree*) 〔名〕 科纳克里（几内亚首都）

کون پرست (*koon-parast*) 〔形〕 好男色的

کون پرستی 〔名〕 好男色

کونترالتو Contralto 〔名〕 〈乐〉女低音(歌手)

کونتیننت Continent 〔名〕 大陆，陆地，大洲

کونتیننتال Continental 〔形〕 大陆的，大陆性的

کونده (*kavande*) 〔名〕 装稻草用的大网子

کون ده (*koon-deh*) 〔名〕 娈童（指被人作为女性玩弄的男人）

کونسرو 同 کنسرو

کون کش (*koon-kesh*) 〔名〕 拉皮条者，作淫谋者

کون مین 〔名〕 昆明（云南省）

کونویر Conveyer 〔名〕 传送带，传送装置

کونه 〔名〕 ①底，底部，根部②臀部，屁股

پا ~ 脚后跟

پیاز ~ 葱头

تفنگ ~ 枪托

دست ~ 手腕

کفش ~ 鞋后跟

کردن ~ 生根；〈转〉站住脚

پیاز کسی ~ کردن 〈口〉某人走运

گذاشتن ~ 没有全部支付，少付

کونی 同 کون ده

کونسپتاکل Conceptacle 〔名〕 〈植〉生殖巢

کونیاك 同 کنیاك

کونین (*kownayn*)，کون (*kown*) 的双数，指今生和来世

کوورتور Coverture 〔名〕 ①被子，毯子，覆盖物；书的封面②〈军〉掩护（物），掩蔽处

کوه 〔名〕 山，山岳

آتش فشان ~ 火山

گل فشان ~ 泥火山

یخ ~ 冰山

~ دامنهٔ 山腰

~ قلهٔ 山顶

از کاهی ~ ساختن (کاهی را کوهی کردن) 小题大做

مثل کسی که از پشت ~ آمده 非常不文明的，粗野的

~ به ~ نمیرسد ولی آدم به آدم میرسد . 〈谚〉山与山永世难会面，人与人时时可相逢；你等着瞧吧！（报复的口吻）

~ را بالای ~ میگذارد . 他是个大力士。（或：他力能拔山）

~ و کاه برای او یکسان است . 他这个人不分青红皂白。

او کوهی نکنده است . 他不起作用。

کوهان (*kowhān*) 〔名〕 ①驼峰②隆起的肉

کوهان دار 〔形〕 有驼峰的，驼背的，有隆肉的

کوه بر (*kooh-bor*) 〔名〕 打洞机

~ متهٔ 钻石机

کوه پایه 〔名〕 山脚，山麓；山脚下的平原

کوه پیکر (~ *peykar*) 〔形〕 巨大的，庞大的，身材巨大的

کوه پیما (~ *peymā*) 〔名〕 登山者，登山运动员

کوه پیمایی 〔名〕 爬山，登山运动

~ کردن 从事登山运动

کوهج (*koohej*) 〔名〕 山楂，红果；乌荆子

کوهچه (*koohche*) 〔名〕 小山，小丘，丘陵

کوه زای 〔形〕 〈地〉造山作用的

کوه زایی 〔名〕 〈地〉造山作用

کوه سار 同 کوهستان

کوهستان (*koohestān*) 〔名〕 山区，山地

جین گان ~ 井冈山

کوهستانی 〔形、名〕 ①多山的②山地人，山区人

~ آب‌وهوای 山区气候

~ مملکت 山国

~ ناحیهٔ 山区

کوه شناس (*kooh-shenās*) 〔名〕 山理学家

کوه شناسی 〔名〕 〈地〉山理学，山岳成因学，山志学，山岳形态学

کوه کاف 〔名、形〕 ①打洞机，开山机②（声音）很高的

کوهکن (~ *kan*) 〔名〕 挖山者

کوهکنی 〔名〕 ①挖山，开凿山②〈转〉劳累的工作

کوه گرد (~ *gard*) 〔名〕 ①山地人，山区人②漫游大山者

کوه گردی 〔名〕 漫游大山

کوه نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 山地人，山区人，山区居民

کوه نورد (~ *navard*) 〔名〕 爬山者，登山运动员

کوه نوردی 〔名〕 爬山，登山，登山运动

کوهه Ⅰ 〔名〕 ①马鞍的突起部分，鞍桥②隆起的肉，驼峰③小丘，小山

آب ~ 波浪，波涛

کوهه Ⅱ 〔名〕 进攻，攻击

کوهی 〔形〕 ①野生的，山地生长的②多山的，山区的

کوهیج 同 کوهج

کوی 〔名〕 ①（城市中的）街区，地区；（校外的）学生宿舍②街道，大道，大路③镇

~ به ~ 从一地到另一地

کارگران ~ 工人住宅区

کویت (*koveyt*) 〔名〕 科威特（亚洲）

کویج (*kaveej*) 〔名〕 〈植〉山楂

کوی چه 同 کوچه

کویر (*kaveer*) 〔名〕 盐碱地，盐沼地；沙漠

نمك ~ 盐碱地

کویری 〔形〕 盐碱地的，盐沼地的

رستنیهای ~ 盐碱地里生长的植物

کویز (*kaveez*) 〔名〕 角，墙角，屋角

کویستن (*koveestan*) 〔动〕（根 کویس ） 打（谷），捣

کویش (*kaveesh*) 〔名〕 酸奶罐

کویشه 同 کویش

کوئوپتاسیون Cooptation 〔名〕（原有成员对新成员的）增选

که (*kah*) کاه 的缩写形式

که (*koh*) کوه 的缩写形式

که Ⅰ (*keh*) 〔形〕 ①小的②年幼的

که Ⅱ 〔连〕 ①用来引导各种类型的副句

（1）作主语副句连接词，如：

بر ساست ~ خلق را متشکل کنیم . 人民靠我们去组织。

معلوم شد ~ راست میگوید . 他说的确是实话。

（2）作谓语副句连接词，如：

مشك آنست ~ خود ببوید نه آنکه عطار گوید . 〈谚〉麝香味浓不用夸。（或：桃李不言，下自成溪）

（3）作宾语副句连接词，如：

لنین خاطر نشان ساخت ~ امپریالیسم بمعنای جنگ است . 列宁曾经指出：帝国主义就是战争。

ما متحیریم ~ چگونه کارگران آنهمه مشکلات را باین سرعت بر طرف ساخته‌اند . 我们感到惊讶的是工人们竟然这样迅速地克服了那么多的困难。

（4）作定语副句连接词，如：

هر کاری ~ ما میکنیم ، برای خدمت بخلق است . 我们所做的一切都是为人民服务。

（5）作目的状语副句连接词，如：

آمدم ~ او را ببینم. 我是来看他的。

（6）作原因状语副句连接词，如：

بیخود اصرار نکنید ~ این کار ممکن نیست . 不要再固执了，因为这是不可能的。

（7）作时间或地点状语副句连接词，如：

دو سال است ~ آنها در این ناحیهٔ کوهستانی سکونت اختیار کرده‌اند . 他们在这个山区安家落户已经两年了。

رفقا شام ~ خوردند میخوابند . 同志们吃完晚饭就睡了。

رفقای ما به هر جا ~ میروند ، باید با مردم آنجا آمیزش داشته باشند . 我们的同志不论到什么地方，都要和当地群众打成一片。

（8）作表示行为方式状语副句连接词，如：

او چنان رفتار کرد ~ همه راضی شدند . 他的表现使大家都很满意。

این سالن بزرگ است ، طوری حرف بزنید ~ دیگران بشنوند . 这个厅很大，你要说得让大家都能听见。

（9）作程度状语副句连接词，如：

این مثال بقدری گویا ست ~ ما را از هر گونه بحث بی نیاز میسازد . 这个例子足以说明问题，因此没有必要再多作解释。

آنها همانقدر کوشیدند ~ ما کوشیدیم . 他们同我们一样努力。

②构成复合连接词，如：

برای اینکه (برای آنکه) 为了…，因为

بطوریکه 正如…那样

بقدریکه 跟…一样

تا اینکه (تا آنکه) 结果…

چونکه 因为

در صورتی که 和…同时

وقتیکه (بمجرد اینکه) 当…时候

چه ~ 为什么？什么意思？

③语气词，表示说话人的感情色彩，如：

اگر آمد ~ خوب و اگر نیامد . . . 如果他能来，那就好；如果不能来，就…

اگر ~ میآئی سروقت بیا . 如果要来，那你就准时来吧！

رفت ~ رفت . 他已走了就算了！

من ~ به شما گفتم . 我不是跟你说了吗！

من ~ او را ندیدم . 我可没有见过他。

به آنها ~ اعتماد داری ! 你是相信他们的呀！

که Ⅲ 〔代〕（复 که ها ، کی‌ها） 谁，哪位

به ~ ؟ 给谁？

برای ~ ؟ 为谁？

~ را ؟ 谁？（宾格）

مال ~ ؟ 谁的东西？

~ رفت ؟ 谁走了？

~ با من خواهد آمد ؟ 谁和我一起走？

کی ها مقصرند ؟ 这是谁的责任？

کها (*kahā*) 〔形〕 害羞的，惭愧的

کهالت (*kahālat*) 〔名〕 懒散，不积极；无所作为

کهان (*kohhān*) 见 کاهن

کهانت (*kehānat*) 〔名〕 占卜，卜卦；预言，预测

کهبد (*kohbad*) 〔名〕 山地人，山间隐士

کهبل (*kohbal*) 〔名〕 糊涂人，傻瓜，白痴

کهبله (*kohbale*) 同 کهبل

کهپایه (*kohpāye*) 同 کوه پایه

کهتاب (*kahtāb*) 〔名〕 ①草药剂制的热敷布②（烧麦杆等发出的）烟

کهتر (*kehtar*) 〔形、名〕 ①较小的，较年幼的，年少的②无名气的人

کهتری (*kehtaree*) 〔名〕 ①年幼，年少②不出名

کهدان (*kahdān*) 〔名〕 放稻草的小屋，干草棚，干草筐

کهر (*kahar*) 〔形、名〕 栗色的（马）

~ کم از کبود نیست . 〈谚〉半斤八两，一丘之貉（多指坏人或坏事）

کهربا(ی) (*kahrobā*) 〔名〕 琥珀

اصل ~ 真琥珀

سیاه ~ 〈矿〉煤玉；黑色大理石

مصنوعی ~ 人造琥珀

هندی ~ 印度产琥珀

~ مثل 琥珀般的

کهربا رنگ (~ *rang*) 〔形〕 琥珀色的

کهربا سنج (~ *sanj*) 〔名〕 电流计；静电计

کهرباماهی 〔名〕 〈动〉电鱼

کهربائی 〔形〕 ①琥珀色的，黄色的②磁电的，带电的

~ خواص 磁性

~ قوۀ 电磁力

کهربائی رنگ (kahrobā-ee-rang) 同 کهربارنگ

کهره (kahre) 〔名〕 山羊羔

کهریز (kahreez) 同 کاریز

کهسار (kohsār) 同 کوهسار

کهستان (kohestān) 同 کوهستان

کهسله (kahsale) 同 کهبل

کهف (kahf) 〔名〕 （复 کهوف）穴，洞，洞穴，岩洞

~ اصحاب 〈宗〉七眠子（据说为避罗马皇帝狄西阿迫害基督教之难躲在山洞里沉睡了两百年之久的七个人）

کهف الامان (kahfol-amān) 〔名〕 避难所

کهکشان (kahkashān) 〔名〕 〈天〉银河

راه شیری ~ 银河系

~ راه 同上

~ ماورای 〈天〉总星系，宇宙

کهکشند (kahkashand) 〔名〕 小潮

کهل (kahl) 〔名〕 壮年人，中年人（介乎三十岁到五十岁之间）

کهلم (kahlam) 〔名〕 茄子

کهله (kahle) 〔名〕 金属屑，金属末，金银碎块

کهموج (kehmowj) 〔名〕 〈无〉微波

کهن (kohan) 〔形〕 古的，古老的，陈旧的，陈腐的，穿旧的

~ درخت 古树

چین ، افغانستان و ایران از کشورهای ~ آسیا هستند . 中国、阿富汗和伊朗都是亚洲的古国。

کهنبار (kohanbār) 〔名〕 宫廷

کهن پیر (kohan-peer) 〔名〕 高龄的人

کهن جامه 〔名〕 旧衣服

کهن چاپ 〔名〕 老版本，旧版本

کهن دژ (~ dejh) 〔名〕 古老的城堡，古老的碉堡

کهن دیر (~ deyr) 〔名〕 〈喻〉旧世界，古老的世界

کهن سال 〔形〕 ①上了年纪的，高龄的②古老的，古代的

~ درخت 古树

~ مرد 老头，老翁

شدن ~ 上了年纪，年迈

کهن سالی 〔名〕 ①年迈，年老，上了年纪②古老，历史悠久

کهنگی (kohnegee) 〔名〕 ①老，衰老②陈旧，陈腐③破旧，磨损④年代久远（指陈酒）

کهنه (kohne) 〔形、名〕 ①老的，陈旧的②过时的，不时髦的③长期的，慢性的（指病）④刻骨仇恨的⑤已报废的，不用的⑥抹布，尿布

بچه ~ 尿布

بی نمازی ~ 月经带

شیشه پاك كنی ~ 擦玻璃的布

ظرف شوئی ~ 洗碟布

~ جامعۀ 旧社会

~ دشمن 死敌

~ دل درد 慢性的心脏病

~ عادت یا سنت 古老的传统，由来已久的习惯

~ کفش 旧鞋

~ لباس 旧衣服

~ لغات 废词

~ مرض 慢性病

برچيدن ~ 拣破烂

شدن ~ 陈旧，过时，变老

این شراب ~ شده است . 酒变陈了。

کردن ~ 使…陈旧；体验，经历

ما همه این چیزها را ~ کرده‌ایم . 这一切我们都经历过了。

کهنه (*kahaneh*) 〔名〕〈宗〉牧师，祭司，教士，神父

~ رئیس 主教，主神父

کهنه آپاردی (*kohne-āpārdee*) 〔名〕 老奸巨猾

کهنه‌پاره 〔名〕 破布条，破布

کهنه برچین (~ *barcheen*) 〔名〕 拣破烂的人

کهنه پرست (~ *parast*) 〔形〕 守旧的，保守的

کهنه پرستی 〔名〕 守旧，保守，保守主义

کهنه پسند (~ *pasand*) 〔形〕 旧时代的；旧式的；古老风味的

کهنه چین 〔名〕 拣破烂的人

کهنه حریف (~ *hareef*) 〔名〕 老对手，老相识；老奸巨猾

کهنه خری (~ *kharee*) 〔名〕 购买旧货

کهنه دزد (~ *dozd*) 〔名〕 老骗子手

کهنه رباط (~ *rebāt*) 〔名〕〈喻〉旧世界

کهنه سرباز (~ *sarbāz*) 〔名〕 ①老兵，老将，老战士②有经验的人

کهنه سوار (~ *savār*) 〔名〕 老练的骑手

کهنه فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖估衣的人

کهنه فروشی 〔名〕 估衣行业；古董商店

~ دکان 估衣店

کردن ~ 卖估衣

کهنه کار 〔名、形〕 ①有经验的人，老手，老资格的人，老前辈；守旧的人②老练的，经验丰富的

کهنه‌کاری 〔名〕 富有经验

کهور (*kahoor*) 〔名〕 长在伊朗南部和印度的一种树

کهوف (*kohoof*) 见 کهف

کهوك (*kohook*) 〔名〕〈植〉槭树

کهولت (*kohoolat*) 〔名〕 ①老年，暮年②懒散，不积极

کهیر (*kaheer*) 〔名〕〈药〉荨麻疹，风疹

~ ورم 荨麻疹

کهیری (*kaheeree*) 〔形〕 荨麻疹的

~ دانهٔ 〈医〉荨麻疹

کهیلان (*koheylān*) 〔名〕 纯阿拉伯种的马

کهین (*keheen*) 〔形〕 最小的，年纪最小的

کهینه (*keheene*) 同 کهین

کی I (*key*) 〔名〕 烙印，打上烙印

کی II 〔代〕 什么时候，何时；从来未有

~ از 从什么时候起

~ (به) تا 到什么时候为止

قطار ~ حرکت کرد ؟ 火车什么时候开的？

تا ~ در آنجا خواهیم ماند ؟ 我们在那里要待到什么时候？

او ~ از این کارها کرده است ؟ 他从来没有做过这样的事。

~ ، کار شیطان است . 〈口〉你干吗老问什么时候了！

کی III ① که ای 的缩写形式②古波斯第二王朝名，这一王朝的国王名字前多加这一称号

کی (*kee*) 〔代〕（复 کیان）谁，那个人

بشما خبر داد ؟ ~ 是谁告诉你的?

~ به ~ است. 乱作一团，一团糟

کیا (*kiyā*) 〔名、形〕 ①君主，主人②边防员③英雄，勇士④因素，大自然四要素之一（指阳光、空气、水和土地）⑤伟大的，忠诚的，纯洁的

کیابیا (*kiyā-biyā*) 〔名〕 〈口〉发号施令，支配

داشتن ~ 支配，对…有影响，对…有权

کردن ~ 支配，管事

کیاخن (*kayākhan*) 〔形〕 ①安静的，缓慢的②柔软的，温柔的

کیاده (*kiyāde*) 〔形、名〕 ①丢脸的，可耻的，耻辱的②耻辱，不幸

کیار (*kiyār*) 〔名〕 懒惰，懒散

کیارا (*kayārā*) 〔名〕 苦痛，苦闷，烦恼

کیارنگ (*kiyā-rang*) 〔名〕 白色的，纯洁的，清洁的

کیازند (*kiyāzand*) 〔名〕 〈旧〉王中之王，大王

کیاست (*kiyāsat*) 〔名〕 机智，机灵，精明，聪明

با ~ 机智的，机灵的，精明的

صاحب ~ 机智的人，机灵的人

کیاگن (*kiyāgan*) 〔形〕 粗的，（底）不平的

کیال (*kayyāl*) 〔名〕 （谷物等）称量者

کیان Ⅰ (*kiyān*) 〔名〕 基扬王朝（根据《王书》记载，它是古波斯传说中的第二个王朝）

سلسلهٔ ~ 基扬王朝

کیان Ⅱ 〔名〕 帐篷，草原居民

کیان Ⅲ 〔名〕 大自然，自然界

چرخ ~ 天空，天体，苍穹

کیان Ⅳ 疑问代词 کی (*kee*) 的复数形式

اینها کیانند ؟ 他们是些什么人?

کیانا (*kiyānā*) 〔名〕 自然，大自然

کیانی 〔形〕 ①基扬王朝的②帝王的，王朝的，皇家的

کیایی (*kiyāyee*) 〔形、名〕 ①国王的，帝王的②统治

کیبیدن (*keebeedan*) 〔动〕（根 کیب）躲开，避开

کیپ 〔形、副〕 密封的（地）

کردن ~ 密封

نشسته بودند . ~ 他们紧挨着坐。

کیپا 同 گیپا

کیپتون 同 کاپتون

کیپ و چسبنده (*keepo-chasbande*) 〔名〕 ①（制革时）从皮上刮下来的肉②（杂技演员等穿的）肉色紧身衣

کیت 〔名〕 清帐，清算

بودن ~ 帐目两清

کیتو 〔名〕 基多（厄瓜多尔首都）

کیتیسم Quietism 〔名〕 ①〈宗〉寂静教（尤指十七世纪一种基督教的神秘主义派）②清静无为

کیج 〔形〕 ①分散的，散开的②少量的③小的④缓慢的，迟缓的

کیج کیج 〔形〕 ①少量的，一点一点的②分散的，散开的

کید (*keyd*) 〔名〕 ①狡猾，奸诈，欺骗②背叛，变节

با ~ 狡猾地，奸诈地

کیر 〔名〕 〈解〉阴茎

به ~ گاو زدن 〈俗〉挥霍，浪费，乱化钱

کیز 〔名〕 毯子

کیزریت Kieserite 〔名〕 〈矿〉硫镁矾，水镁矾

کیس (*kayes*) 〔形〕 灵活的，机智的，敏锐的

کیس I 〔名〕(织物等的)缩水，收缩，皱缩
~ شدن (~ افتادن ، ~ پیدا کردن) 缩水，收缩，皱缩

کیس Ⅱ 〔名〕①袋子，手提包②〈解〉子宫

کیست I (*keest*) که است 的缩写形式
~ که این عملش را ستایش نکند ؟ 有谁不夸奖他的这个行动呢?

کیست Ⅱ 〔名〕〈医〉囊肿，胞囊
~ نخاع 〈医〉脊髓囊肿

کیسک (*keesak*) 〔名〕〈生〉小囊

کیسل (*keesel*) 〔名〕果子羹

کیسنه (*keesne*) 〔名〕轴线，团线

کیسه 〔名〕①袋子，钱包，麻袋，布袋②按摩员用的粗手套③〈医〉囊肿④〈生〉囊⑤〈动〉(袋类动物的)育儿袋，肚囊

~ آب (~ آبگونه) 〈医〉泡
~ آب گرم 热水袋
~ اشك 泪囊
~ باروت 弹药袋
~ برنج 米口袋
~ بیضتین (~ خایه) 〈解〉阴囊
~ توتون 烟(丝)袋
~ چرکی 〈医〉脓疱
~ حمام (浴室内按摩擦澡用的)粗手套
~ خواب 睡袋
~ زغال سنگ 〈天〉煤袋(银河中的黑斑，尤指近南十字座的黑斑)
~ صفراء (~ زرد آب) 胆囊
~ کاغذی 纸袋
~ کانگورو 袋鼠的育儿袋
~ منی 精子包囊
~ هوایی (动植物的)气囊
~ یخ 冰袋
یك ~ آرد 一口袋面粉
از ~ خلیفه بخشیدن 慷他人之慨
~ بریدن 扒窃
در ~ را بستن 扣上钱包
از ~ خوردن 遭到损失
~ دوختن (برای) 打算诈骗某人的钱财；起贪心
به (در) ~ ریختن 放入口袋内
~ بصابون زدن (~ پاک انداختن) 〈喻〉花尽钱财(倒空钱包)
~ کردن (~ کشیدن) 装进口袋内；按摩，擦身子
دست در ~ خالی کردن 过贫穷的日子
سر و ~ کردن (را) 诈取某人的钱财
کسی را سر ~ کردن 骗某人的钱
سر ~ را واکردن (در ~ را شل کردن) 打开钱包，拉开钱包的拉锁；〈口〉(大把大把地)花钱

کیسه بر (*keese-bor*) 〔名〕扒手

کیسه بری 〔名〕扒窃
~ کردن 扒窃

کیسه بندی (~ *bandee*) 〔名〕〈生理〉胞囊形成

کیسه دار I 〔形〕〈动〉有育儿袋的
~ حیوانات 袋类动物

کیسه دار Ⅱ〔名〕①保管金钱者；会计员②邮递员

کیسه داران 〔名〕〈动〉有袋哺乳动物，有袋目

کیسه کش (~ *kesh*) 〔名〕(浴室中的)擦澡工人，按摩员

کیسه کشی 〔名〕擦澡，按摩

کردن ~ 同上

کیسه مال 同 کیسه کش

کیش I 〔名〕 宗教，信仰

زردشتی ~ 拜火教，祆教

شخصیت (~ فرد پرستی) ~ 个人崇拜

کیش II 〔叹〕 嘘！（驱走鸟禽等的声音）

کردن (~ گفتن) ~ "嘘嘘"地轰赶

بمرغش نمیتوان ~ گفت . 〈口〉他不允许别人说他不是。

کیش III 〔名〕（国际象棋中）被"将军"的局面

از دو سر (یا طرف) ~ 两面被"将军"的局面

شاه (~ ومات) ~ （国际象棋中"王"的）将死

دادن ~ （国际象棋中的用语）将军

و مات کردن ~ （国际象棋中）将死

کیش IV 〔名〕〈植〉黄杨

کیش V 〔名〕 ①亚麻粗布②发网

کیش VI 〔名〕 箭筒

کیش VII 〔名〕 箭上的羽毛，羽饰

کیغ 〔名〕 眼屎

کیف 〔名〕 钱包，皮包，口袋

آب جوش ~ 热水袋

اسناد ~ 公文皮包

پول (~ بغلی) ~ 钱包

جراحی ~ 外科医生的手术箱

حمایل (~ نقشه) ~ 图囊

دستی زنانه ~ 女式手提包

سفری ~ 旅行包，旅行袋

شکار ~ 猎袋

کاغذ ~ 公文包

مخصوص وسائل کار ~ 工具袋

یخ ~ 冰袋

کیف I (*keyf*) 〔副〕（阿拉伯语中指方式、方法）怎样，怎么

کیف II 〔名〕 ①（饮酒后的）兴奋感，（吸毒后的）迷离恍惚②愉快，高兴，乐趣③（身体）健康状况④麻醉品

~ سر 大吵大闹的嬉戏

کسی را سر ~ آوردن 使某人高兴

بردن ~ 感到愉快，感到有乐趣

سر ~ بودن 情绪很高，心情愉快

بی ~ بودن 情绪低落

دادن ~ 给…以兴奋感，使…高兴

شطرنج بازی به ما ~ میدهد . 我们下象棋是一种消遣。

داشتن ~ 具有特殊的乐趣，令人高兴

کردن ~ 追求享乐

کیفش کوك است . 〈口〉他情绪很高。

امیدوارم ~ شما کوک باشد . 祝您快乐！

کیف III 同 کیفیت

کیفاً (*keyfan*) 〔副〕 质量上，按质量

این دو دستگاه ~ باهم قابل مقایسه‌نیستند . 这两台车床的质量无法比较。

کیفر (*keyfar*) 〔名〕 ①报应，报答②惩罚，处分

آئین ~ همگانی 刑法法典

بردن ~ 得到报应

دادن (به ~ رساندن) (را ، به) ~ 报应，惩罚，处分

خرابکاران را باید به ~ رساند . 一定要惩办破坏分子。

(به ~ رسیدن) کشیدن ~ 得到应有的报应；得到惩罚

کیفر خواست (~ *khāst*) 〔名〕 起诉书

کیفرشناس (~ *shenās*) 〔名〕 刑法学家，罪行调查学家

کیفرشناسی 〔名〕 刑罚学；罪行调查学，罪犯教育学

کیفری 〔形〕 刑事的，刑法的

~ مجموعهٔ قوانین 刑法汇编

کیفور (*keyfoor*) 〔形〕 情绪高的

بودن ~ 情绪高涨，来劲；怡然自得

کیفی I (*keyfee*) 〔形〕 质的，质量的

~ تغییرات 质变

کیفی II 〔形、名〕 追求享乐的（人）

کیفیت (*keyfiyyat*) 〔名〕（复 کیفیات）①质量②情况，情节③方式，方法，样式④乐趣，愉快，兴奋感

آموزش ~ 教学质量

انقلاب ~ 革命的性质

واقعه ~ 情况，局面

~ از حیث 质量上

~ تغییر کمیت به 从量变到质变

هر کیفیتی در کمیت معینی تبلور مییابد، بدون کمیت ~ وجود ندارد. 任何质量都表现为一定的数量，没有数量也就没有质量。

کیفیتاً (*keyfiyyatan*) 同 کیفاً

کیفیتی 〔形〕 ①质量的②情况的，情节的③方式的，方法的

کیك 〔名〕（眼睛的）瞳仁

کیك (*keyk*) 〔名〕 跳蚤

~ در پاچهٔ (یا تنبان، شلوار) کسی انداختن 把某人惹怒，激怒某人

کیك Cake 〔名〕 蛋糕

میوه ~ 水果蛋糕

کیکر (*keekar*) 〔名〕 阿拉伯白杨

کیکم (*keykom*) 同 کرب I 条

کیك واش (*kayk-vāsh*) 〔名〕 〈植〉除虫菊

کیگالی 〔名〕 基加利（卢旺达首都）

کیل I 〔形〕 弯的，弯曲的，歪的

کیل II 〔名〕 ①毡子②羊毛

کیل I (*keyl*) 〔名〕（复 اکیال）（升、斗等）量器，量具

آب دریا را به ~ پیمودن 用斗量海水（指劳而无功）

کردن ~ 斗量

کیل II 〔名〕 〈植〉枸杞

کیل (*keyal*) 〔名〕 山楂，红果

سرخ ~ 同上

کیلك (*keyalak*) 〔名〕 山楂，红果

کیلو Kilo 〔名〕 公斤，千克

کیلوتون Kiloton 〔名〕 ①千吨②〈军〉一千吨梯恩梯炸药当量

کیلوس 〔名〕 〈生〉乳糜

کیلو سیکل Kilocycle 〔名〕 〈无〉千周

کیلوکالری Kilocalorie 〔名〕 千卡，大卡（热量单位）

کیلوگرام Kilogram 〔名〕 公斤，千克

کیلوگرام متر Kilogram-metre 〔名〕 〈理〉公斤米，千克米（功的单位）

کیلوگرم 同 کیلوگرام

کیلولیتر Kilolitre 〔名〕 千升

کیلومتر Kilometer 〔名〕 公里，千米

کیلومتر شمار (*keelometr-shomār*) 〔名〕 里程标，

里程碑

کیلومتری 〔形〕 用公里表示路程的

در بیست ~ پکن 在北京市外二十公里的地方

کیلووات Kilowatt 〔名〕 〈电〉千瓦（特）

کیلووات ساعت (*keelovāt-sā'at*) 〔名〕 千瓦小时

کیلوولت Kilovolt 〔名〕 〈电〉千伏（特）

کیله (*keyle*) 同 کیل (*keyl*) I 条

کیماك (*keymāk*) 同 قیماق

کیماك (*keemāk*) 〔名〕 马肚带

کیمخت (*keemokht*) 〔名〕 ①粗面的皮革，绿革②鲨革

کیموس 〔名〕 〈生〉食糜

کیمونو Kimono 〔名〕 和服（日本民族服装）

کیمیا (*keemiyā*) 〔名〕 ①（中世纪炼金术士所幻想的）炼金药，长生不老药②点金石③化学

کیمیااثر (~ *asar*) 〔形〕 ①象点金石一样有效的②有奇效的

کیمیا ساز 〔名〕 炼金术士，炼丹术士

کیمیا گر (~ *gar*) 同 کیمیا ساز

کیمیا گری 〔名〕 炼术，炼丹术，幻术，魔法

کیمیاوی 〔形〕 炼金的，炼丹的，化学的

کیمیایی 同 کیمیاوی

کین I 同 کینه

کین II که این 的缩写形式

کین آور (*keen-āvar*) 〔名〕 报仇者，复仇者

کین آوری 〔名〕 报仇，复仇

کین توز 同 کینه توز

کین توزی 同 کینه توزی

کینتین Kinetin 〔名〕 〈植〉激动素

کین جو 同 کینه توز

کین جویی 同 کینه توزی

کین خواه (~ *khāh*) 同 کینه خواه

کین خواهی 同 کینه خواهی

کین دار 同 کینه توز

کین ستان (~ *setān*) 〔名〕 报仇者，复仇者

کین ستانی 〔名〕 报仇，复仇

کینسکپ 同 کینسکوپ

کینسکوپ Kinescope 〔名〕（电视的）电子显象管

کین سیاوش (*keen-siyāvosh*) 〔名〕 伊朗古曲调名

کینشازا 〔名〕 金沙萨（扎伊尔首都）

کینکاش (*keenkāsh*) 同 کنگاش

کین کش (~ *kesh*) 同 کینه توز

کینگاش (*keengāsh*) 同 کنگاش

کینگستن (*keengestan*) 〔名〕 金斯顿（牙买加首都）

کینور (*keen-var*) 同 کینه توز

کینونت (*keynoonat*) 〔名〕 存在，发生，创造

کینونه 同 کینونت

کینه 〔名〕 ①敌意，恶意，怨恨②报仇，复仇

خانوادگی ~ 家仇，家庭纠纷

دیرینه ~ 深仇，宿仇，积怨

شتری ~ 深仇大恨

آختن ~ 消仇，消恨；息怒；渴望报仇

خواستن ~ 报仇，复仇

(از) داشتن ~ 对…有敌意，对…有怨恨

شتری داشتن ~ 有深仇大恨

او ~ هیچکس را به دل ندارد . 这位同志对任何人从来不记私仇。

(از) (ورزیدن ~) کشیدن ~ 报仇，复仇（向某人）

به دل گرفتن ~ 心怀敌意，怀恨某人

کینه آوری (*keene-āvaree*) 同 کین آوری

کینه‌ای (~ *ee*) 同 کینه توز

کینه توز 〔形〕 恶意的，恶毒的，怀恨的

کینه توزی 〔名〕 恶意，恶毒，怀恨在心

کینه توزیانه 〔形、副〕 恶意的（地），恶毒的（地），怀恨在心的（地）

به هر کس که با ما دشمن نباشد و به ما ~ حمله نکند ، باید حق بیان داده شود . 不论什么人，只要不是敌对分子，不是恶意攻击，允许大家讲话。

کینه جو 〔形、名〕 ①恶意的，怀恨的②报仇者，报复者

کینه جویی 〔名〕 ①恶意，敌意，怀恨在心②报仇，报复

کینه خواه (~ *khāh*) 同 کینه جو

کینه خواهی 同 کینه جویی

کینه دار 同 کینه توز

کینه کش (~ *kesh*) 同 کینه توز

کینه ور (~ *var*) 同 کینه توز

کینین Quinine 〔名〕 〈药〉奎宁；〈化〉金鸡纳碱

کیوان (*keyvān*) 〔名〕 〈天〉土星

کئوپراتیف 同 کئوپراتیو

کئوپراتیو Cooperative 〔名、形〕 ①合作社②合作社的

کردن ~ 使…合作化

کئوپراتیوی 〔形〕 合作社的

کیوتو 〔名〕 京都（日本城市）

کیوسك Kiosk 〔名〕 ①（土耳其、伊朗等国的）凉亭，亭子②报摊，报亭，卖花亭③公用电话间

روزنامه فروشی ~ 报摊，报亭

سیگار فروشی ~ 香烟摊头

کتاب فروشی ~ 书报摊，书报亭

گل فروشی ~ 花摊

کیوی 〔名〕 〈动〉鹬鸵，几维（新西兰的一种不能飞的鸟）

کیهان (*keyhān*) 〔名〕 世界，宇宙，太空

فضای ~ 太空

کیهان پیما (~ *peymā*) 〔形〕 宇宙航空的

راکت ~ 宇宙火箭

سفینهٔ ~ 宇宙飞船

کیهان خدیو (~ *khadeev*) 〔名〕 宇宙的主宰（指真主）

کیهان شناس (~ *shenāsee*) 〔名〕 研究宇宙志者，宇宙论学者

کیهان شناسی 〔名〕 宇宙学

کیهان نورد (~ *navard*) 〔名〕 宇宙飞行员

کیهان نوردی 〔名〕 宇宙航行

کیهانی 〔形〕 宇宙的，太空的

آزمایشگاه ~ 宇宙试验室，太空试验室

اشعهٔ ~ 宇宙射线

پرواز ~ 宇宙飞行

دومین سرعت ~ 第二宇宙速度

گردوغبار ~ 宇宙尘

نخستین سرعت ~ 第一宇宙速度

کیی (*key-ee*) 〔形〕 （古波斯）基扬王朝的

کئیر (*ka-eer*) 同 کهیر

کییك (*keeyak*) 〔代〕 某某（人或事）

گ

گ 波斯语第二十六个字母

گاباردين Gabardine 〔名〕 斜纹呢，华达呢（俗称轧别丁）

گاباره I 〔名〕 ①牲口群②岩穴，山洞

گاباره II 〔名〕 摇篮

گاب بندی (*gāb-bandee*) 同 گاوبندی

گابن (*gābon*) 〔名〕 加蓬（非洲）

گابون 〔名〕 卡奔达（非洲）

گات GATT 〔名〕 关税及贸易总协定

گاتها (*gāthā*) 〔名〕 （祆教圣经）阿吠陀最古的章节

گاخاره 同 گهواره

گادن (*gādan*) 同 گاییدن

گادولینیم Gadolinium 〔名〕 〈化〉钆

گار I 用作构词后缀，相当于汉语中的“者”，如：کردگار ، سازگار ، آموزگار 等

گار II Gare 〔名〕 车站，火车站

راه آهن ～ 火车站

گاراژ Garage 〔名〕 汽车库，汽车房，〈罕〉汽车站

زدن ～ 把汽车开到车库

گاراژدار 〔名〕 汽车库老板

گارد Guard 〔名〕 警卫，卫队，近卫军

احترام ～ 仪仗队

پرچم ～ 护旗队

سرحدی ～ 边防军

سرخ ～ 红卫兵，赤卫军

سواره ～ 骑兵卫队

مسلح ～ 卫队

ویژه ～ （执行特殊任务的）别动队

گاردنال (*gārdenāl*) 〔名〕 安眠药，镇静剂（如苯巴比妥和鲁米那等）

گاردن‌پارتی Garden party 〔名〕 游园会，民众节日联欢会

گاردنیا (*gārdenyā*) 〔名〕 〈植〉绣球，八仙花

گارس (*gārs*) 〔名〕 （用棉、丝等织成的）薄纱，绫罗，纱布

گارسه (*gārse*) 同 گارس

گارسن Garçon 〔名〕 ①（旅馆、饭店中的）服务员，侍者，堂倌②男孩

گارسون 同 گارسن

گارمن (*gārman*) 〔名〕 手风琴

گارمون (*gārmon*) 同 گارمن

گارنیریت Garnierite 〔名〕 〈矿〉硅镁镍矿

گاری I 〔名〕 车子，大车，运货马车

دستی ～ 手推车

گاری II 〔形〕 不稳定的，不持久的

گاری III 用作构词后辍，如：رست～ ، ساز～ ، خواست～ 等

گاریچی 〔名〕 车夫，赶车的人

گاری‌خانه 〔名〕 大车库，车棚

گاز I 〔名〕 ①钳子牙齿②（剪枝用的）剪子③蜇，咬，叮

گرفتگی ~ سگ 咬人的狗

سر کسی به ~ آمدن (اندر آمدن) 行将死亡；被处死，被砍头

زدن (را، به) ~ 咬下，咬掉，（用钳子等）剪下

به ~ کردن 咬住

گرفتن (را) ~ 咬，蜇

سگ او را ~ گرفته است. 他被狗咬了。

زبانت را ~ بگیر! 住嘴；别说了！

گاز II 〔名〕 ①〈化〉气，煤气，毒气，瓦斯②〈技〉节气门，节气阀，蝶阀，油门

آبی ~ 水气，水瓦斯

استعمال شده (~ خروجی) ~ 废气

اشك آور ~ 催泪瓦斯

خردل ~ 芥子气（一种糜烂性毒气），双氯乙基硫

خفه کننده (~ خفه کن) ~ 窒息性毒气

خنده آور ~ 〈化〉笑气（一氧化氮）

دائمی ~ 永久气体

زغال سنگ ~ 煤气

طبیعی ~ 天然气

طبیعی مایع ~ 液化天然气

عطسه کننده(~ عطسه‌آور) ~ 喷嚏性毒气

فشرده ~ 液态丁烷

قابل احتراق معدن (~ متان، ~ مرداب) ~ 〈化〉沼气

کامل ~ 〈理〉理想气体

مایع ~ 液化煤气

مرتعش ~ 刺激性毒气

~ مسموم کننده (~ زهر آور، ~ سمی) 毒瓦斯

گازهای نجیب 惰性气体

اجاق ~ (~ فر) 煤气灶

~ چراغ 煤气灯

~ کارخانهٔ 煤气厂

~ کپسول 煤气罐

~ کنتور 煤气表，气量计

~ لوازم نصب 煤气设备（包括灯、灶、管道等）

~ ماسك ضد 防毒面具

~ ماشین 煤气发动机

~ محفظهٔ اعدام با 死刑毒气室

محفظهٔ نگاهداری ~ (فشنگ ~) 煤气库

~ نفت 瓦斯油，粗柴油，汽油

دادن ~ 开油门

تبدیل به ~ کردن 使…变为气体，使…气化

گاز III 〔名〕 ①楔子②山洞

گاز IV 〔名〕（用棉、丝等织成的）薄纱，绫罗；纱布

گازانبر (*gāz-anbor*) 〔名〕 钳子，小钳子，尖口钳，剪线钳

میخ کش ~ 起钉钳

گاز پاك کن (~ *pāk-kon*) 〔名〕 〈化〉涤气器

گاز خانی 〔名〕 〈地〉碳酸喷气孔

گاز دار 〔形〕 ①有毒气的，有瓦斯的②充气的，充碳酸气的

~ آب 汽水

گاز دان 〔名〕 贮气器

گازر (*gāzor*) 〔名〕 ①洗衣工②漂洗工，漂白工人

گازر خانه 〔名〕 浆洗房

گاز رسانی (*gāz-resānee*) 〔名〕 输送天然气

گازرستان (*gāzorastān*) 同 گازرخانه

گازرك (*gāzorak*) 〔名〕 〈动〉鹡鸰

گازرگاه (*gāzor-gāh*) 同 گازرخانه

گازرگر (~ *gar*) 同 گازر

گازرگری 〔名〕 ①洗衣②漂白

گازری (*gāzoree*) 〔名〕 ①洗衣②漂白

گازسنج (*gāz-sanj*) 〔名〕 煤气表，气量计；空气纯度测定管

گازسوز 〔形、名〕 ①用煤气燃烧的②煤气灶；煤气灯

سقفی ~ （枝形）煤气吊灯

~ اجاق 煤气灶

گازمانند (~ *mānand*) 〔形〕 象煤气一样的

گازنما (~ *namā*) 〔名〕 气体指示器

گازولین Gasoline 〔名〕 汽油

گازوئیل 〔名〕 瓦斯油，粗柴油，汽油

گازه 〔名〕 秋千

گازی 〔形〕 气体的，气态的

گازی شکل (*gāzee-shekl*) 同 گازمانند

~ سواد 气体物

گازئیل 同 گازوئیل

گاس Case 〔名〕 〈印〉活字分格盘

گاسترسکپ Gastroscope 〔名〕 〈医〉胃（窥）镜

گاستر کتومی Gastrectomy 〔名〕 〈医〉胃切除术

جزئی ~ 局部胃切除术

گاسترین Gastrin 〔名〕 〈生化〉促胃液（激）素

گاسه 同 گاس

گاف 字母 گ 的名称

گاگا 〔名〕 （儿语）糖果

گال Ⅰ 〔名〕 〈医〉疥癣，痒，痂

گال Ⅱ〔名〕 ①挂在羊屁股毛上的干羊粪②狡猾

گال Ⅲ 〔名〕 黍子，稗子

گال Ⅳ 〔名〕 〈旧〉叫喊，喊声，呼声

زدن ~ 叫喊

گالاری Gallery 〔名〕 ①长廊，走廊②通道③画廊，美术陈列室，美术馆

سقف دار ~ 〈建〉凉廊

（هنری ~ ）هنر ~ 美术馆

گالاکتوز Galactose 〔名〕 〈化〉半乳糖

گالری (*gāleree*) 同 گالاری

گالش Galosh 〔名〕 （高统橡皮）套鞋

تك پوش ~ 鞋套

گالن Gallon 〔名〕 ①加仑（液量单位，英制合4.546公升，美制合3.785公升）②加仑（干量单位，合1/8蒲式耳）③一加仑的容器

گالن Galene 〔名〕 〈矿〉方铅矿

گالوانومتر Galvanometer 〔名〕 〈电〉电流计，检流表

گالوش 同 گالش

گاله 〔名、形〕 ①大口袋②〈口〉大的，宽大的

دهنش مثل یك ~ است. 他口大如袋。（指吃得多）

گالیدن (*gāleedan*) 〔动〕（根 گال）①〈旧〉叫喊，呼喊②逃跑③滚动

گالیم Gallium 〔名〕 〈化〉镓

گالینگور (*gāleengor*) 〔名〕 制书封面用的一种厚纸

گام Ⅰ 〔名〕 ①脚（从后跟到脚趾）②步，步伐，步法，步态③ لگام 的缩写形式

حرکت فنری ~ 轻快的步伐

（زدن ~ ）بر داشتن ~ 迈步，举步，走

توده‌های وسیع دهقانان مایلند تحت‌رهبری حزب بتدریج در راه‌سوسیالیسم ~ بر دارند .
广大农民是愿意在党的领导下逐步地走上社会主义道路的。
با گامهای بلند به‌پیش رفتن 阔步前进
~ نهادن (~ گذاشتن ، ~ گذاردن) 起步，迈入

گام Ⅱ 〔名〕〈乐〉音阶

گاما〔名〕①〈理〉伽马②希腊文第三个字母的名称
(~ پرتوهای) ~ اشعهٔ 光(量)子，伽马射线

گام بردار (*gām-bardār*) 〔名〕定步速者，带步人；标兵

گامبی Gambit 〔名〕①开局让棋法(国际象棋中开局时牺牲一、二个子以取得优势的下棋法)②开场白，话题③精心策划的一着；策略

گامبیا 〔名〕冈比亚(非洲)

گام سنج (*gām-sanj*) 〔名〕计步器，步程计

گام شمار (~ *shomār*) 同 گام سنج

گامکسان Gammexane 〔名〕〈化〉六氯化苯，六六六(杀虫剂)

گاموش 同 گاومیش

گامیش 同 گاومیش

گان 有些以字母 ه 结尾的名词，用后缀 ان 构成复数时，为了消除两个元音相连的现象，字母 ه 变成字母 گ ，如：(بنده) بندگان ، (زنده) زندگان

گانا 〔名〕加纳(非洲)

گان سو 〔名〕甘肃(省)

گانگرن Gangrene 〔名〕〈医〉坏疽(病)

گانگستر Gangster 〔名〕暴徒，匪徒，歹徒

گانگستریسم Gangsterism 〔名〕强盗行径

گانه Ⅰ 〔名〕〈生〉配子

گانه Ⅱ 可做构词后缀，与数词、名词、形容词等构成形容词，如：~ پنج ، ~ جدا ، ~ بچه 等

گانه زا 〔名〕性腺，生殖腺；卵巢；睾丸

گاو 〔名〕①牛，牡牛，犍牛②〈天〉金牛座③〈天〉昴星团
~ آبی (~ بحری) 水牛
~ اخته 阉过的牛
~ بی شاخ و دم 笨人，没谱的人
~ پروری 肉牛，菜牛
~ تخمی 种牛
~ جنگی 斗牛用的牛
~ ختایی 牦牛
~ خوش علف 不挑草的牛
~ دریائی 海牛
~ دشتی (~ وحشی) 野牛
~ دوشا (~ شیرده) 奶牛
~ عنبر 据传能产龙涎香的海牛
~ فلك (~ گردون) 〈天〉金牛座，金牛
~ کار(ی) 耕牛
~ کوهان دار 瘤牛，犎牛
~ کوهی (~ بی شاخ) 骏犎(一种北美野牛)
~ ماده 母牛
~ نر 公牛
~ نه من شیر 功败垂成
~ ورز(ه) 耕牛
مثل ~ پیشانی سفید 〈口〉众所周知的人
~ شیر ده کسی بودن 劳动果实为别人所享受

نر دوشیدن ~ 徒劳无功（直译：拿公牛挤奶）

~ در خرمن کسی (یا چیزی) کردن (یا افکندن ، راندن) 找某人的麻烦

~ و خر را بیك چوب راندن 良莠不分

زین بر ~ بستن (زین بر ~ نهادن) 迁移，出去

گاوش زاییده. 〈口〉他正倒运哩；他遇到了什么不愉快的事情。

سر ~ تو خمره گیر کرده . (سر ~ در خمره مانده) 〈谚〉泥足深陷。(比喻遇到困难)

~ بکش ، گنجشگ هزارش یك‌من است . 〈谚〉同强手较量，才能显本领。

گاواب 〔名〕 死水中的绿苔

گاو آهن (*gāv-āhan*) 〔名〕①犁②犁铧，犁头

گاو باز 〔名〕 斗牛士

گاو بازی 〔名〕 斗牛（术、戏）

گاوبان 〔名〕 放牛的人，牛倌，牧人

گاوبانی 〔名〕 放牛，放牧

گاوبچه (~ *bache*) 〔名〕 小牛犊

گاوبند (~ *band*) 〔名〕 ①转租土地者（把自己租来的土地再转租给别人）②勾结者，密谋者

گاوبندی 〔名〕 ①转租土地②串通，勾结，密谋

باکسی ~ داشتن (یا کردن) 串通，勾结，密谋

گاوبیشه 〔名〕 世界，宇宙

گاوپلنگ (~ *palang*) 〔名〕 长颈鹿

گاوپیکر (~*peykar*) 〔形、名〕 ①健壮似牛的②‹王书›中的主人公弗里敦的锥矛

~ گرز 弗里敦的锥矛

گاوتاز 〔形〕 ①恐吓的，威胁的②牧牛的

گاوتازی 〔名〕 ①恐吓，威胁②牧牛③吹牛

~ کردن (به) 同上

گاوچاه (~ *chāh*) 〔名〕（用牛往外车水的）深井

گاوچران (~*charān*) 〔名〕 放牛的人，牛倌；牧人

گاوچشم (~*chashm*) 〔形、名〕 ①眼睛大的（大如牛眼的）②〈植〉牛眼菊，春白菊，艾菊

گاودار 〔名〕 ①养牛者，牧场主人②喂牛人，牛饲养员；牛奶房的男工③牛贩子，牲口贩子

گاودارو 〔名〕 牛黄（牛胆囊里的结石可作药用）

گاوداری 〔名〕 养牛，喂养牲口

گاودان 同 گاودانی

گاودانه 〔名〕 〈植〉野豌豆

گاودانی 〔名〕 牛栏，牛棚，畜棚，畜栏

گاودم (~ *dom*) 〔形、名〕 ①牛尾形的②〈旧〉长号，喇叭

گاودنبال (~ *donbāl*) 〔形、名〕 ①楔形的，下部尖形的②楔，锥形物

گاودوش 〔名〕 挤奶桶

گاودوشه 同 گاودوش

گاور (*gāvar*) 〔名〕 苦树脂，卡他夫没药

گاوران (*gāv-rān*) 〔名〕 赶牛的人，放牛人

گاورس (*gāvras*) 〔名〕 黍，稷

گاورشیر (*gāvarsheer*) 同 گاوشیر

گاورنگ (*gāv-rang*) 同 گاوپیکر

گاوریش (~*reesh*) 〔形、名〕①愚蠢的②蠢才，傻瓜

گاوزبان (~ *zabān*) 〔名〕 〈植〉①牛舌草（属）②琉璃苣

گل ~ 同上

گاوزور 〔名、形〕 ①大力士②力大如牛的，气壮如牛的

گاوزهره (~ *zahre*) 〔名〕 ①牛黄（牛的胆囊结

石可以作药用）②胆小鬼

گاوسار 同 گاوسر

گاوسر (～ *sar*) 〔名〕 ①牛头状的，有牛头状饰物的（如柱顶）②双齿杈杖，狼牙棒，钉头锤③牛棚

زدن ～ 鞭笞

گاوسنگ (～ *sang*) 同 گاو زهره

گاوشنگ (～ *shang*) 〔名〕 ①赶牛的棍②同 گاومشنگ

گاوشیر 〔名〕 ①〈植〉白芷香②白芷香胶

گاوصندوق (～ *sandoogh*) 〔名〕 ①保险柜②大铁箱子

گاوعنبر (～ *anbar*) 〔名〕 海牛身上的一种龙涎香

گاوك (*gāvak*) 〔名〕 ①牛犊②牛虻

گاوکار (*gāv-kār*) 〔名〕 耕牛

گاوکش (～ *kosh*) 〔名〕 ①屠宰工人②〈植〉茶叶花

گاوکشك (～*koshak*) 〔名〕 〈植〉大戟（属）

گاوماهی 〔名〕 鲤鱼

گاومرگی (～ *margee*) 〔名〕 牛瘟，畜疫

گاومشنگ (～ *mashang*) 同 گاودانه

گاومیری 同 گاومرگی

گاومیش 〔名〕 水牛

گاوورزا (～ *varzā*) 同 گاوکار

گاوه 〔名〕 木楔，楔子

زدن ～ 钉楔子

گاوی 〔形、名〕 ①牛的，牛一样的②迟钝的，有耐心的③愚蠢，笨拙

آبلهٔ ～ 〈医〉牛痘

گاویال Gavial 〔名〕 〈动〉恒河鳄（印度恒河所产之大鳄）

گاویزن (*gāveezan*) 〔名〕 牛胆汁，牛胆液

گاه I (*gāh*) 〔名、副〕 ①时间，时候②地方，地点③（音）调

به ～ ～ 有时，时而，偶尔

(～ از ～) و بیگاه ～ 不时，经常，常常

آن ～ 当…的时候

به ～ 在…的时候

(میشود ～) است ～ 或者，或许，偶尔，可能

～ کوشش و سر قراری است . 是该努力的时候了。

بی ～ 不是时候

گاه II 可作构词后缀，表示时间或地点，如：～شام، ～چرا، خواب ～، شبان ～ 等

گاه III 〔名〕 〈旧〉王位，王座

گاه IV 〔名〕 坩埚，熔埚，熔炉

گاه‌بگاه (*gāh-be-gāh*) 同 گاهی

گاه شمار (*gāh-shomār*) 〔名〕 精密记时计

گاه شماری (～ *shomāree*) 〔名〕 〈旧〉编年

گاه شناس (～ *shenās*) 同 وقت شناس

گاه گاه 同 گاهی

گاه گاهی 〔形、副〕 ①偶尔的，间或的②偶尔，间或，不时，有时

گاه گدار (～ *godār*) 同 گاهی

گاه گداری 同 گاهی

گاه گیر 〔形〕 ①野性未退的（如马）②任性的，乖戾的，喜怒无常的

گاه گیری 〔名〕 ①怪，执拗②任性，乖戾，喜怒无常

گاه‌نامه 〔名〕 〈旧〉日历

گرگوری ～ 〈天〉格里历（即公元阳历）

گاهنما (*gāh-nemā*) 〔名〕 ①报时器；钟表②历法；历书；日历，月历

گاهواره (*gāhvāre*) 同 گهواره

گاه و بیگاه (*gāho-beegāh*) 〔副〕不时，经常，动辄，往往

گاه بیگه 同 گاه وبیگاه

گاهی 〔副〕 有时，时而，偶尔，间或

از اوقات ~ 同上

گای گاییدن 的根

گائوبیس 〔名〕 榴弹炮，曲射炮

گاییدن (*gāyeedan*) 〔动〕 （根 گای）①交媾，性交；(贬义)串联②〈喻〉搞垮，毁(损)，欺骗

گب (*gab*) 同 گپ

گبت (*gebt*) 〔名〕 蜜蜂

گبت انگبین (~ *angabeen*) 〔名〕 蜂蜜

گبت خانه 〔名〕 蜂窝，蜂箱

گبر Ⅰ (*gabr*) 〔名〕 ①军用装备②头盔，甲胄③陶土，磁土

گبر Ⅱ 〔名〕 拜火教徒，袄教徒；异教徒，信仰不虔诚者

گبر (*gebr*) 〔名〕 相思树；金合欢

گبرکی Ⅰ (*gabrakee*) 〔名〕 盛酒的容器

گبرکی Ⅱ 〔形〕 袄教的

گبری (*gabree*) 〔名、形〕 ①古波斯教，袄教，拜火教，阴阳教②古波斯曲调名③拜火教的

گبز (*gabz*) 〔形〕 ①稠密的，繁茂的②厚的，粗的

گبی (*gobee*) 〔名〕 戈壁沙漠（戈壁滩）

گپ (*gap*) 〔名〕 ①空谈，喋喋不休，聊天②说大话，吹牛，自夸③〈方〉说话

زدن ~ 同上

گت (*gat*) 〔形〕 大的，巨大的

گتر Guêtre 〔名〕 护腿套(在鞋的上面)，鞋罩

گتره‌ای (*gotre-ee*) 〔副、名〕 ①一次全部地，计件，包做②大话

گتی (*gotee*) 同 گتیك

گتیك Gothic 〔形〕 ①哥特式的（指建筑）②哥特人的

گج (*gaj*) 〔名〕 ①同 گچ ②蠢人，自吹的人

گج‌اندود (*gaj-andood*) 〔形、名〕 抹墙的(工人)

گج‌بر (*gaj-bor*) 同 گچ بر

گج بری 同 گچ بری

گج پز (~ *paz*) 同 گچ پز

گج پزی 同 گچ پزی

گجسته (*gojaste*) 〔名〕 〈书〉可恶的，可诅咒的，该死的

گج کار (*gaj-kār*) 同 گچ کار

گج کاری 同 گچ کاری

گج کوب 同 گچ کوب

گچ (*gach*) 〔名〕 ①石膏②石灰③灰泥④粉笔

پاریس (~ شکسته بندی) ~ 熟石膏

قلمی ~ 粉笔

نیتره ~ 〈化〉钾铵硝石，白垩硝肥

~ سنگ 石膏

با ~ اندودن (~ مالیدن) 抹灰泥

گرفتن ~ 打石膏绷带，打石膏模型；把人扔在石灰内烧死

گچ بر (*gach-bor*) 〔名〕 ①石膏塑造者，做石膏模子的人②抹子，刮子，刻石膏刀

گچ بری 〔名〕 石膏雕塑，制作石膏模

موجی ~ 〈建〉反曲线

کردن ~ 制作石膏模型

گچ پز （~*paz*）〔名〕 烧石灰工，烧制石膏的人

گچ پزخانه 〔名〕 烧石灰窑

گچ پزی 〔名〕 烧石灰

~ کورهٔ （烧）石灰窑

گچساز (~sāz) 〔名、形〕 烧石灰的（人）

گچسازی 〔名〕 烧石灰

گچك (gachak) 同 کمانچه

گچکار (gach-kār) 〔名、形〕 ①抹灰泥工人，泥水匠②石膏雕塑家③石膏制的，敷石膏的④有雕塑装饰的

گچکاری 〔名〕 ①抹灰泥，（拉）毛粉饰，粉刷②石膏雕塑③作雕塑装饰，涂饰花纹

~ دیوارها 粉刷墙壁

~ سقف 有雕塑装饰的天花板

~ کارهای 抹灰活

گچ کوب 〔名〕①捣碎石灰的人②粉碎石灰的木槌

گچ کوبی 〔名〕 捣碎石膏，捣碎石灰

گچگر (gachgar) 同 گچکار

گچ مال (gach-māl) 〔名〕 抹灰泥工人，泥水匠

گچمالی 〔名〕 ①抹灰泥②打石膏

گچه (gachche) 〔形、名〕 口吃的（人）

گچی (gachee) 〔形、名〕 ①石膏(般)的②硬脂的③买卖石膏的商人

~ شکر 绵白糖

~ شمع 硬脂腊烛

گدا (ی) (gedā, gadā) 〔名、形〕 ①乞丐，叫化子②乞讨的，行乞的

~ ارمنی 不要脸的乞丐(什么都要的乞丐)

~ مبرم (~ سامره) （要不到饭）赖着不走的乞丐

~ شدن 沦为乞丐

~ کردن 使…沦为乞丐

~ ها را میگیرند ! 别过分贪心！不行！

گدابازی 〔名〕〈口〉吝啬，舍不得化钱，小气，哭穷

~ در آوردن 吝啬，小气，装穷

گداپیشه 〔形〕 卑下的，贪婪的

گدا چشم (~ cheshm) 〔形〕 贪婪的，贪心的，眼红的

گدا چشمی 〔名〕 贪婪，贪心

گداخانه (~ khāne) 〔名〕 粥厂，收容乞丐的地方

گداختن (godākhtan) 〔动〕 （根 گداز）①熔炼，把…熔化②炼制（黄油等）③使…消瘦

آهن در چه درجهٔ حرارتی میگدازد ؟ 铁要达到什么温度才能熔化？

گداختنی 〔形〕 可熔化的

گداخته 〔形〕 熔化了的，炼过的，烧红了的

~ آهن 烧红了的铁

~ روغن 炼过的油脂

~ فلز 已熔化了的金属

گدار (godār) 〔名〕 浅滩，可涉水的地方

بی ~ به آب زدن 草率从事

بی ~ به آب مزن ! 〈谚〉未询渡头，且莫涉水。（喻：三思而后行）

از ~ عبور کردن 涉过浅滩

گداز I (godāz)：① گداختن 的根②可做构词后缀，如：~ جان، ~ دنبه، ~ فلز 等

گداز II 〔名〕 ①燃烧②焦虑，难过③消瘦，妇女分娩时身体颤抖

گدازاده (gedā-zāde) 〔名〕 ①出身卑贱者，卑贱者②〈转〉卑鄙无耻的人，不体面的人

گدازاندن (godāzāndan) 〔动〕 （根 گدازان）熔炼，把…熔化

گدازانیدن (godāzāneedan) 同 گدازاندن

گدازش (*godāzesh*) 〔名〕 ①熔炼，熔化，液化（作用）②焦虑，难过，痛苦，悲伤，憔悴

گدازنده (*godāzande*) 〔名、形〕 ①熔解物，解凝剂，熔炼…者②熔化的

گدازه (*godāze*) 〔名〕 （火山）熔岩

گدازيدن (*godāzeedan*) 同 گداختن

گداصفت (*gedā-sefat*) 〔形〕 ①卑微的②打小算盘的③吝啬的，贪婪的

گداطبع (*~ tab'*) 同 گداصفت

گداغازى (*~ ghāzee*) 〔名〕 <旧>①优伶，小丑②走软索者，踩绳的（人）

گدافطرت (*~fetrat*) 同 گداصفت

گداگرسنه (*~ goresne*) 〔形〕 不满足的，不知足的

گدامنش (*~manesh*) 同 گداصفت

گداهمت (*~ hemmat*) 〔形〕 小气的，吝啬的

گداهمتى 〔名〕 小气，吝啬

گدائى 〔名〕 ①讨饭，乞讨②穷困

به ~ افتادن 沦为乞丐

~ كردن 讨饭，乞讨

گدك (*gadak*) 〔名〕 用羊肠做的灌肠

گدوك (*gadook*) 〔名〕 山隘，山口

گذار I (*gozār*) ① گذاردن ، گذاشتن 的根②可做构词后缀，如：قانون ~ ،شكر ~ ، خراج ~ 等

گذار II 〔名〕 ①过道，通道，通路②通过③街坊区④不逊⑤魄力

~ آوردن（~ كردن） 经过，通过

بالاخره ~ پوست به دباغخانه مى‌افتد. 人总有一天要求助于他人的。

گذاردن (*gozārdan*) 〔动〕（根 گذار）①放，置②贴上，把…按在…上③打上标点符号④设（岗、哨）⑤使…处在…，使…住在…⑥丢掉⑦让，允许⑧蓄，留（头发、胡子等）⑨把…托给某人⑩经过⑪开会

~ اسم 命名

~ پاى 迈步

~ پا جاى پاى كسى 步某人后尘

~ پا توى كفش كسى 欺侮某人，排挤某人

~ پوست هندوانه زير پاى كسى 陷害某人

~ تخم 下蛋，生蛋

~ چوب لاى چرخ كسى 破坏某人的事情

~ خراج 付钱

~ سپاس 感谢

~ قرار 商量好，商定

~ كنار 放到一边

~ نماز 祈祷

كتاب را روى ميز بگذار ! 把书放到桌子上！

دخترم را به كودكستان گذاشتم . 我把女儿送到幼儿园去了。

بگذار باشد ! 随它去！听任它去！

بگذار برود . 让他走吧！

آتش كشتن و اخگر ~ كار خردمندان نيست. <谚>斩草要除根。（直译：灭火留下火星不是明智人干的事情）

گذارش (*gozāresh*) 同 گزارش

گذارنده (*gozārande*) 〔名、形〕 ①通过者；使…通过的②穿孔的，打开的

گذاره (*gozāre*) 同 گذار II条

~ كشتى 摆渡（口）

~ آمدن 经过

~ شدن 渡过

~ كردن 使…渡过

گذاریدن (*gozāreedan*) 同 گذاردن

گذاشتن (*gozāshtan*) 同 گذاردن

گذر I (*gozar*) ① گذشتن的根②可做构词后缀，如：~ زود ، ~ ره 等

گذر Ⅱ 〔名〕 ①通过，经过，逾越②流动，流向③街巷④解决问题的方法

آب ~ 水流，水道

در سر هر ~ 在每个街巷里

افتادن ~ 偶然走过

گذرم افتاد . (~ افتادم) 我总算走过去了。

در ~ بودن 掠过，(迅速)飞过，正在进行

(از) (~ افکندن) ~ کردن 通过，驶过，渡过，穿过，飞越

ما با اتومبیل از مرکز شهر ~ کردیم . 我们乘汽车驶过市中心。

گذرا (*gozarā*) 〔形、副〕 ①走过的，暂时的，一时的②仓卒地，顺路，顺便

غذای ~ 易消化的食物

گذراب (*gozarāb*) 同 آبگذر

گذران I (*gozarān*) ：① گذراندن 的根②可做构词后缀，如： خوش ~

گذران Ⅱ 〔形、名〕 ①流动的，易逝的，瞬息即逝的②生活，生计，生活资料

(دنیای ~) جهان ~ 瞬息即逝的世界，浮世

~ این خانواده از حاصل مزرعه‌ای است. 这家人靠种地为生。

کردن ~ 生活，生存

گذراندن (*gozarāndan*) 〔动〕 (根 گذران) ①经过，度过②通过，使通过③解决，克服

بخیال ~ 记起，想起

بد ~ 过得不好，不安，不自在

خوش ~ 生活过得好，过得愉快

در ~ 饶恕

وقت ~ 度日，度光阴，消磨时间

گاهگاهی ما شبها را به مطالعه میگذرانیم. 有时候我们晚上学习。

همهٔ آن مشکلات را گذرانده‌ایم . 所有困难我们都克服了。

امتحانش را گذراند یا خیر ؟ 他考试及格了没有?

ایام مرخصی را در جنوب گذراندیم . 我们在南方度过了假期。

آنها را از رودخانه گذراندیم . 我们帮他们渡过了河。

این لایحه را از تصویب مجلس گذراندند . 议会通过了这一提案。

حوادثی را که رخ داده بود ، یك‌یك از خاطرش گذراند . 往事一桩桩从他脑际闪过。

گذرانیدن (*gozarāneedan*) 同 گذراندن

گذربان (*gozarbān*) 〔名〕 ①道路看守人，养路工人，道班工人②摆渡船的渡手

گذرگاه (*gozar-gāh*) 〔名〕 ①通道，渡口，山口②〈理〉(射体)轨道，弹道

تراز ~ 平面交叉

سیل ~ 洪水经过地

کشتی ~ 船只经过地

گذرنامه 〔名〕①护照，通行证②(护照等的)签证

خدمت ~ 公务护照

سیاسی ~ 外交护照

(معمولی ~) عادی ~ 普通护照

گذرنده (*gozarande*) 〔形〕 ①走过的，通行的

②同 گذرا

گذشت (*gozasht*) 〔名〕 ①让步，宽大，宽容，原谅②通行，通过，运行③到期，结束④放弃⑤对岸

زمان ~ 时光消逝

~ از 在…之后

~ با 宽容地

~ بی 不让步地

پس از ~ يك سال 过了一年

~ کردن 让步，宽大，宽容，宽恕；原谅，放过

زیاد به کسی ~ کردن 宽容（或溺爱）某人

او با ~ است . 他生性慷慨大方。

گذشتگان (*gozashtegān*) 〔名〕 ①先辈，祖先，先人②死者

گذشتن (*gozashtan*) 〔动〕 (根 گذر) ①通过，经过，流过②越过，驶过，穿过③从旁边过，擦身而过④艰难地通过⑤流过（指液体）⑥放弃，放过，忽视⑦走过⑧作出让步，饶恕⑨度过

از کسی ~ 宽恕某人

از من میگذرد اما تو در فکر خود باش ! 我是过得去的，你还是想想你自己吧！

در ~ 逝世

(از) ~ نادیده （故意）放过，装看不见，睁一眼闭一眼，视而不见

آیا اینجا بشما خوش میگذرد ؟ 你在这儿过得愉快吗？

ماشین با سرعت زیادی از کنار من گذشت . 汽车从我身边飞驰而过。

از این اشتباه وی نمیتوانیم بگذریم . 对他这个错误我们不能姑息。

به او خیلی بد میگذرد . 他很不舒服，他过得很不好。

چنانکه گذشت . . . 如上所说…

عمر ما همچو باد میگذرد . 光阴似箭。

سالی که گذشت سال فراموش نشدنی بود . 过去的一年是难忘的一年。

آب ازسرش گذشته است . 〈口〉他完蛋了。

این لایحه از مجلس گذشته است . 这个提案在议会里通过了。

بزحمت زیاد از رودخانه گذشتیم . 我们费了很大的劲才过了河。

در منطقهٔ اقیانوس هند چه میگذرد ؟ 印度洋地区的情况如何？

از گناهان ما بگذر . 请原谅我们的过失。

از این پول نمیتواند بگذرد . 这笔钱是必不可少的。

او از جان خود میگذرد . 他把命豁出去了。

بخیر گذشت . 幸好，幸好！（指平安度过危险）

این جاده از میان کوهها میگذرد . 这条公路穿山而过。

تیراژ این مجله از پنجاه‌هزار نسخه‌میگذرد . 这本杂志的发行量超过五万份。

گذشتنی 〔形〕①通得过的，驶过的②暂时的，一时的

گذشته 〔形、名〕（复 گذشتگان）①过去的，以前的②从前，以前③往事；（复数时）前辈人

(از همهٔ اینها) ~ از این 除此之外，此外

(از این کار ~) از این کار 除了这件工作以外

. . . از آن (این) که ~ 且不说…，不用说…

~ از این 更有甚者，再则

~ از شوخی 〈口〉言归正传，说正经话

در ~ نه چندان دور 不久前

~ در خلال هفتهٔ 在上星期内

~ زمان 过去；〈语〉过去时

~ سال 过去的一年，去年

~ وقایع 往事

. او بر ما نامعلوم است ~ 我们不知道他的过去。

. از مال جانش هم در خطر است ~ 不光是财产，连他的生命都处于危险之中。

. او~ پرافتخاری‌دارد 他有一段光荣的历史。

~ گذشته است . (~ ها گذشته است) 〈谚〉过去的事让它过去吧！（既往不咎）

بگذار ~ در خدمت حال و چیزهای بیگانه در خدمت چین باشد . 古为今用，洋为中用。

گر I (*gar*) اگر 的缩写形式

گر Ⅱ〔名、形〕①痂，癣疥②长发癣的，生疥的

~ خشك 痂痕，乾痂

~ شدن 生癣疥

گر Ⅲ 可做构词后缀，表示某种职业者，如，کار ~ ، زر ~ 等

گر (*gor*) 〔名〕 火焰，火舌

~ زدن (~ گرفتن) 燃烧起来，起火焰

گرا (*garā, gerā*) 同 گرای Ⅱ 条

گراد (*gerād*) 〔名〕 ①〈数〉(自乘的)次，百分之一秒；圆周的四百分之一②破布，旧衣服

گراز I (*gorāz*)〔名、形〕①野猪②狂暴的，猛烈的；暴虐的③勇敢的，勇猛的

~ دریائی 海豚，江猪

گراز Ⅱ〔名〕①一种平整土地用的农具（一人执锹，一人在前拉绳）②小口瓦罐③赶羊棍

گرازان (*gorāzān*)〔形〕步态轻盈的，步履翩翩的

گراز دندان (*gorāz-dandān*) 〔名〕 牙齿长得不整齐的人

گرازماهی (~ *māhee*) 〔名〕 海豚

گرازیدن (*gorāzeedan*) 〔动〕（根 گراز ）步态轻盈，步履翩翩，走路神气活现，大摇大摆

گراس (*gorās*) 〔名〕 一块，一口

گرافمتر Graphometre〔名〕(测地用的）测角仪

گرافولوژی Graphology 〔名〕 笔迹学，笔迹看相法；图解法

گرافیت Graphite 〔名〕 石墨，铅笔的铅芯

گرافیك Graphic 〔名〕 图表，线表，曲线图，图式，图解式，指示图

گرافیکی 〔形〕 ①记入图表的②图表的

گرام (*gerām*) 同 گرامی

گرام I Gram 同 گرم Gram

گرام Ⅱ 〔名〕 ①无线电报②〈理〉射线照片③收音、电唱两用机

گرامافن Gramophone 〔名〕 留声机

گرامافون 同 گرامافن

گرامر Grammar 〔名〕 语法，文法

گرامی (*gerāmee*) 〔形〕 ①亲爱的②敬爱的，受尊敬的

~ دوست 亲爱的朋友

بسیار ~ بودن (به) 是最心爱的，是头等重要的，是一切的一切（无价之宝）

~ داشتن (~ کشیدن) 看重，尊重，珍

重，重视，珍视

یاد شهدای راه انقلاب را همیشه ~ میداریم.
我们永远缅怀革命先烈。

مقدم کسی را ~ داشتن 欢迎某人

~ شدن 受到尊敬，受到爱抚

~ شمردن 尊重

شما نزد ما بسیار عزیز و ~ هستید . 您是我们非常尊敬的人。

شهد ای انقلا بی درخاطر ما برای همیشه ~ خواهد بود. 我们永远缅怀革命烈士们。

گرامیدن (*gerāmeedan*) 〔动〕（根 گرام）尊重，珍重，重视，珍视

گران (*gerān*) 〔形、副〕 ①贵重的，高价的，有价值的②重的，沉重的③困难的④〈罕〉难以忍受的⑤〈罕〉大的，多的⑥昂贵地，高价地⑦难消化的⑧味道不好的⑨一束（小麦）

~ بار 沉重的负担

~ خواب 沉睡

~ سوگند 海誓山盟

~ بودن 昂贵

این کتاب چندان ~ نیست . 这书不算太贵。

~ خریدن 买得贵，付出高价

دل ~ داشتن 心情沉重

~ شدن 价格昂贵，涨价

(برای) تمام شدن ~ （对某人来说）要付出很高代价，费劲

این کار برای شما ~ تمام خواهد شد . 做这件事你是要付出很大代价的。

سر ~ شدن (سر ~ داشتن) 睡后不醒

~ فروختن 卖得贵，高价出售

~ کردن 抬高物价，涨价

سر ~ کردن 不尊重

این سخن بنظرش ~ آمد . 这话他受不了。

مسئولیت گرانی بر عهدهٔ شماست . 你们责任重大。

گران اندام (*~andām*) 〔名〕 庞大的躯体；粗壮

گران آواز 〔名〕 低音；声音低沉的人

گرانبار 〔形、名〕 ①装载很多的，重载的②孕妇，怀孕的③果实累累的树④愁的

~ ابر 阴云，要下雨的云

~ زن 孕妇

~ شاخهٔ 果实累累的树枝

گرانباری 〔名〕 ①超载，超重，重载②怀孕

گرانبها (*~ bahā*) 〔形〕 ①高价的，昂贵的②宝贵的，珍贵的，贵重的

اوجان ~ خویش را در راه انقلاب فدا کرد . 他为了革命事业献出了自己宝贵的生命。

یك كمونیست باید مصالح انقلاب را ~ تراز جان خود بداند . 共产党员应以革命利益为第一生命。

گران پایه 〔形〕 地位显赫的，地位高的

گران جان 〔形〕 ①慢吞吞的，有坚持力的，（因年迈）动作迟钝的，因贫而厌世的②顽抗的③小气的，吝啬的

گران جانی 〔名〕 ①迟缓，笨拙，动作迟钝，老态龙钟②吝啬③顽抗，抵抗

گران خاطر (*~ khāter*) 〔形〕 〈旧〉抑郁的，心情沉重的

گران خاطری 〔名〕 心情抑郁，心情沉重

گران خرید (*~ khareed*) 〔形〕 昂贵的，用高价买的

گران خواب (~khāb) 〔形〕①睡得晚起得迟的②迟迟不能入睡的
گران خوار (~ khār) 同 پرخور
گران خوی 同 بدخو(ی)
گراند Grand 〔形〕 大的，巨大的
گران دست (gerān-dast) 〔形〕 慢吞吞的，缓慢的，不灵活的，笨拙的
گران دستی 〔名〕 慢吞吞，迟缓，不灵活，笨拙
گرانسال 〔形〕 年长的，年老的
گران سایگی (~ sāyegee) 〔名〕①显贵，显赫地位②慷慨相助
گران سایه 〔形〕 ①显贵的，显赫的②骄傲的
گران سر (~ sar) 〔形〕 ①傲慢的，头脑膨胀的②愚蠢的③醉的④愤怒的
گران سری 〔名〕 ①傲慢，头脑膨胀②愚蠢③醉酒④愤怒
گران سرشت (~ seresht) 〔形〕 ①骄傲的②松软的③懒惰的
گران سنگ (~ sang) 〔形〕 ①分量重的，有分量的；重要的②庄严的，威严的③珍贵的，贵重的④满意的⑤有耐性的
گران سیر (~ seer) 〔形〕 缓慢的，慢慢渗透的
گران فروش (~ foroosh) 〔名〕 高价出售者，抬高物价者
گران فروشی 〔名〕 高价出售，抬高物价
~ کردن 同上
گرانقدر (~ ghadr) 〔形〕 ①重要的②贵重的③尊贵的，高尚的
گران قیمت (~ gheymat) 同 گرانبها
گران کیسه 〔形、名〕 ①吝啬的②吝啬鬼，守财奴
گران گوش 〔形〕 耳背的，听觉不灵的
گران گوشی 〔名〕 耳背，听觉不灵
گران مایگی (~ māyegee) 〔名〕 ①重要性②珍贵，贵重③高尚，尊贵
گران مایه 〔形〕 ①重要的，严重的②贵重的，珍贵的③高尚的，尊贵的④钱很多的，丰富的
گران مغز (~ maghz) 〔形〕 ①酩酊大醉的，醉醺醺的②愚蠢的，笨头笨脑的
گران مغزی 〔名〕 ①醉酒②愚蠢，笨头笨脑
گرانولیت Granulite 〔名〕〈矿〉粒变岩；白粒岩
گرانی (gerānee) 〔名〕 ①昂贵，贵②重，沉重，〈理〉重力③〈喻〉重要性，困难④怀孕⑤丰富⑥难以相处⑦缓慢
~ سال 荒年，饥馑之年
~ نیروی 〈理〉重力，引力
. ~ آن دلیل خوبی آنست 那东西昂贵是因为质量好的缘故。
گرانیت Granite 〔名〕 花岗岩，花岗石
گرانیتیك Granitic 〔形〕 花岗岩的
گرانی گاه (gerānee-gāh) 〔名〕 〈理〉重心
گراور Graver 〔名〕 ①雕刻术②木刻，雕版，印版画③照相凹版（印刷术）
~ شدن 雕刻
~ کردن (~ ساختن) 雕刻，照相凹版制版
گراور ساز 〔名〕 雕刻匠，镌版工
گراورسازی 〔名〕 ①雕刻，镌版②雕刻手工业工厂③照相凹版术
~ از روی شیشهٔ عکاسی 〈印〉照相制（凹）版；照相凹版印刷
~ با فولاد 〈印〉钢板雕刻（术）；钢板印刷品

برفلز روی ~ 照相锌版

کردن ~ 刻板，雕板，镌版

گراوی متر Gravimeter〔名〕‹理›比重计，重差计

گراه (*gerāh*) 同 گرای Ⅱ 条

گراهیدن (*gerāheedan*) 〔动〕（根 گراه）①相似，像②同 گراییدن

گرای Ⅰ (*gerāy*) ① گراییدن ، گرایستن ، گرویدن 的根②可做构词后缀

گرای Ⅱ〔名〕①意向，倾向，趋向②企图，愿望

گرایستن (*gerāyestan*) 同 گراییدن

گرایش (*gerāyesh*) 〔名〕①意向，倾向，趋势②愿望，爱好③‹生›向性

سازش کاری ~ 妥协倾向

سکتاریستی ~ 宗派主义倾向

سیاسی ~ 政治倾向

شخصی ~ 个人爱好

شیمیائی ~ ‹生›向化性，向药性

گراینده (*gerāyande*) 〔形〕倾向…的，有…意向的，持…的

گراییدن (*gerāyeedan*) 〔动〕（根 گرای）①倾向于…，偏向，对(某事)有兴致②爱好③想，打算④不逊⑤攻击⑥试，测量

~ بر 掂分量，算计，试图，证明

نظردو کشور روزبروز بسوی وحدت‌میگراید .

两国观点日益接近。

گربال (*garbāl*) 同 غربال

گربز (*gorboz,gorbez*)〔形、名〕①狡猾的(人)，骗子②灵巧的(人)，聪明的(人)③大胆的(人)

گربزی 〔名〕①狡猾，狡诈②聪明，老练③大胆，勇敢

گربه (*gorbe*) 〔名〕猫

آبی ~ 水獭

اخته ~ 阉猫

آنقره (~ براق) ~ 安哥拉猫（以毛皮优质著称）

اهلی (~ خانگی) ~ 家猫

زباد (~ مشکین) ~ 麝猫，灵猫(属)，香猫

عابد (~ کور) ~ ‹口›假好人，伪君子，伪善者

قطبی ~ ‹动›鸡貂；臭鼬的一种

کوهی ~ 大山猫，猞猁

ماده ~ 雌猫

مرتضی علی ~ 圆滑的人，随机应变的人

نر ~ 雄猫

وحشی (~ دشتی ، ~ صحرائی) ~ 野猫

بچهٔ ~ (~ کوچك) 小猫

از بغل افکندن ~ 停止欺诈行为，泄露秘密

در بغل (یا دامان) داشتن ~ ‹口›行骗，耍滑头

رقصاندن ~ ‹口›牵线，幕后操纵，施诡计；拖延

گوشت را بدست ~ سپردن 把肉托给猫管（比喻找错门路，选错了对象）

~ در تنبان کسی کردن (~ در شلوار کسی کردن) 侮辱某人，使…丢脸或失宠

~ در زندان کردن ‹旧›吝啬，一毛不拔

~ را نمیتواند پیش کند . 他胆小如鼠。（直译，他连猫都不敢赶）

هنگامیکه ~ دور است موش بازی میکند .

‹谚›猫儿不在，老鼠称王。

گربه بید (~ *beed*) 〔名〕 杨柳

گربه‌چشم (~ *cheshm*) 〔形〕 灰眼睛的

گربه رقصانی (~ *raghsānee*) 〔名〕 ①〈口〉牵线，幕后操纵，施诡计，搞阴谋②捣乱，破坏

　～ کردن 同上

گربه رو (~*row*) 〔名〕 通气道（用于火炉）；地下通道

گربه شوی 〔名〕 （象猫洗脸似地）略微洗一洗

　～ کردن （洗刷、打扫时）草率地搞一下

گربه‌کوره 〔名〕 负心人；忘恩负义者

گرپا (*garpā*) 〔名〕 〈植〉苜蓿(属)，褐斑苜蓿

گرپ گرپ (*gorop-gorop*) 〔副〕 马蹄哒哒，心跳咚咚

گرجستان (*gorjestān*) 〔名〕 格鲁吉亚（苏联加盟共和国名）

گرچه (*garche*) اگر چه 的缩写形式

گرد I (*gard*) 〔名〕 ①灰尘，粉末，药粉，泥土②痛苦，悲伤③〈植〉花粉④收益⑤美味⑥一种丝绸

　～ استخوان 骨粉

　～ حشره کش (～ دفع حشره) 除虫粉

　～ دندان 牙粉

　～ دوور 〈药〉阿片吐根散（一种镇痛发汗剂）

　～ رنگ بری 漂白粉

　～ زمرد 〈喻〉刚长出的胡须

　～ سوهان 铁屑，铁末

　～ کك کش 灭跳蚤药

　～ گوگرد 〈化〉琉华

　～ ليمو 酸橙粉，柠檬粉

　～ نان (پزی) 焙粉，发酵粉

　～ و خاك 灰尘

　به ～ سر کسی آوردن 消灭，打死(某人)；行将死亡

　～ خوردن 吃药

　～ و خاك خوردن 蒙上尘土

　از ～ راه رسيدن 刚刚赶到

　به ～ کسی نرسيدن 〈口〉比不上，望尘莫及

　～ کردن 研磨成粉末，扬起灰尘

　～ و خاك کردن (～ و خاك بلند کردن) 弄得尘土飞扬，闹得鸡犬不宁

　～ گرفتن 掸尘土

　لطفاً ～ های روی ميز را پاك کنيد ! 请把桌子上的尘土掸一下！

　به لباس او ～ نشسته است . 他的衣服落上尘土了。

　گردی از او نماند . 他什么痕迹也没留下，他无影无踪了。

گرد II 〔名〕 ①旋转，转动②周转，循环③天球，天体

　به ～ آوردن 使…转动起来

　در ～ بودن 旋转，转动

گرد III① گشتن ، گرديدن 的根 ② گردنده 的缩写形式，可做构词后缀，如：جهان ～、ول ～ 等

گرد (*gerd*) 〔形、名、介〕 ①圆的，圆形的②周围，附近，周边，周界线③〈乐〉全音符

　～ ما 在我们的周围

　～ و گلوله 圆形的，圆胖的

　بر ～ چيزی (به ～ چيزی) 在…周围，围着…

در ~ چیزی 在…周围

~ میز 圆桌

~ آمدن 围起来，围拢，围成圆圈，集结

لشکریان ~ آمدند . 部队集结起来了。

~ آوردن 搜集，积攒，编纂，编集

به ~ سر کسی رفتن 为某人服务

~ شدن 变圆；成为整数；集结

~ کردن 搜集，聚集，积攒，编集；弄成圆形

مال ~ کردن 积攒钱财

~ کسی گردیدن (~ کسی را گرفتن) 围拢着某人，围着某人转

زمین ~ خورشید میگردد . 地球围着太阳转动。

~ کاری گشتن 开始作某事；打算做某事

عقلش ~ است . 他不大聪明；他有些迟钝。

ارتش ما بخاطر منافع توده‌های وسیع مردم ~ هم گشته‌و پیکار میکند . 我们的军队是为着广大人民群众的利益而结合，而战斗的。

گرد (*gord*) 〔名、形〕 ①〈书〉英雄，勇士②勇敢的，英勇的

گرداب (*gerdāb*) 〔名〕 ①旋涡②海面上卷起的水柱

گردار (*gar-dār*) 〔形〕 满是疮痂的，长皮癣的，有疥癣的；有斑疤的

گرداس (*gordās*) 〔名〕 压迫者，暴君

گرد افشانی (*gard-afshānee*) 〔名〕 〈植〉授粉（作用）

گردافکن (~ *afkan*) 〔形、名〕 ①使…授粉的②植物授粉器

گردافکنی 〔名〕 （人工）授粉

~ کردن 同上

گرداگرد (*gerdāgerd*) 〔介、副、名〕 ①在…周围，在…附近②围着③周围，四周

~ میز 围着桌子

~ این میدان بناهای بلند و زیبا ساخته شده است. 在这个广场周围建造了许多高大漂亮的建筑物。

گرد آلود(ه) (*gard-ālood*) 〔形〕 有灰尘的，沾满灰尘的

~ شدن 布满灰尘

گرداله (*gerdāle*) 〔名〕 巨砾；漂砾；圆石

گردان I (*gardān*) 〔形〕 转动的，旋转的，回转的；变动的，多变的

~ تنخواه 流动资金，周转性借贷基金

~ چرخ (یاآسمان ، سپهر ، فلك) 万物主宰，上苍，命运

~ صحنهٔ 能转动的舞台

~ گنبد 天空，苍穹

گردان II ① گرداندن 的根②可做复合词的后缀，如： ~ آتش ، ~ آفتاب 等

گردان (*gordān*) 〔名〕 〈军〉营

~ استحکام (~ مهندسی) 工兵营

~ پیاده نظام 步兵营

~ تهیه 预备营

~ تیرانداز 步兵营

~ مخابرات 通讯营

~ مستقل 独立营

~ مسلسل 机枪营

~ نقلیه 运输营

گرداندن (*gardāndan*) 〔动〕 （根 گردان ）①使…旋转，转动②拧转，扭转③翻过，翻转

④拐弯，转弯⑤〈口〉领导，管理，经营⑥〈口〉逛⑦改变，变更⑧翻译⑨挡回，打退⑩准备

طفل در رحم ~ 〈医〉胎位倒转

~ آماده 准备

~ باز 向后转动，归还

(از) ~ روی 背对（某人）；不睬（某人）

~ سخن را 换话题

~ عاجز 使…无能为力

~ فعلی را 把动词变位

جنبش اصلاح سبک کار ، حزب را بمراتب نیرومندتر گردانده‌است. 整风运动使党更加强大了。

او بخوبی میتواند آن اداره را بگرداند . 他能很好地领导那个机关。

این مژده مرا خوشحال گرداند . 这喜讯使我很高兴。

گرداننده (*gardānande*)〔形、名〕（复 گردانندگان）①使…旋转的，转动…的②头目，头子③主事人，主持人

گردانندگان یك سازمان （机关、机构中的）决策人员

گردانه (*gardāne*)〔名〕①飞轮，整速轮②乐队指挥③变动因素

گردانیدن (*gardāneedan*) 同 گرداندن

گردانیه (*gardāniye*)〔名〕伊朗乐曲名

گرد آورنده (*gard-āvarande*)〔名〕（书籍等的）编者；搜集者，收藏家

گرد آوری (*gerd-āvaree*)〔名〕①收集，采集；编纂，编集②联合，团结，集结

سپاه ~ 征兵

کردن ~ 收集，编辑；（使）联合；把…团结起来

گرد باد (~ *bād*)〔名〕旋风，龙卷风

دریا ~ 海龙卷，龙卷风卷起的水柱

هوائی ~ 〈气〉反气旋，高（气）压

گرد باف (~ *bāf*)〔名、形〕①织边，布边②有边的，织边的

گرد بالش (~ *bâlesh*)〔名〕小圆枕头

گرد بر (~ *bor*)〔名〕螺丝钻，钻子，钻孔器

گرد بگرد (~ *begerd*) 同 گرداگرد

گرد بندن (*gardbandan*)〔名〕项圈，项链

گرد پاش (*gard-pāsh*)〔名〕①盖上有很多针孔的盒子（盛装吸墨粉或化妆香粉用）②（植物）授粉器

گرد پاشی 〔名〕授粉

کردن ~ 进行人工授粉

گرد پای (*gerd-pāy*) : نشستن ~ 盘腿坐

گرددندان (~*dandān*)〔形〕贪财的

گردر (*gardar*)〔名〕①岗峦起伏的地方②山麓，山脚

گردران (*gerod-rān*)〔名〕大腿根骨

گرد زبان (*gard-zabān*)〔名〕〈动〉壁虎类，守宫属

گردسوز (~ *sooz*)〔名〕煤油灯

گردش (*gardesh*)〔名〕①散步②循环，流通，周转，转动③轮换④〈语〉词形变化；音的交替⑤变动

آب ~ 农户分配用水

اسم ~ 名词变格

بالین ~ 转换宿营地，夜宿他处

بچپ ممنوع ~ 不准向左转弯

بدور مدار ~ 轨道运行

(زراعتی ~) بذر ~ 轮作，轮种（制）

بیرون شهر ~ 郊游

بین سیارات ~ 星际航行

پول ~ 货币流通

چشم ~ 作媚眼，递(使)眼色；眼珠转动

خون ~ 血液循环

در خواب ~ 梦游

دورانی ~ 巡回

روزگار ~ (فلك ~ ، ~ گیتی) 命运的变化，人世的浮沉

زراعتی ~ （农业）轮作

ساعت ~ 钟（表）的机件

فصل ~ 季节的转换

قرعه ~ 摇彩，开彩票

کالا ~ 商品流通

دستگاه ~ خون 血液循环系统

~ محور 转轴

نقطهٔ ~ تاریخ 历史的转折点

به ~ افتادن (در ~ آمدن) 开始转动，开始循环

به ~ آوردن 转动，开动

بردن ~ 散步，闲逛

به ~ بردن 带（某人）去散步

به ~ پرداختن 散步

دادن ~ 旋转，转动；散步

رفتن ~ 去散步

کردن ~ 散步；围着…转

بیمار روزی دو ساعت ~ میکند. 病人每天散步两小时。

در ~ گذاردن (به ~ گذاشتن) 使…运转，使…旋转，循环

زمین دورمحور خود در ~ است. 地球自转。

گردش بین 〔名〕 陀螺仪，回转仪

گردشگاه (*gardesh-gāh*) 〔名〕 ①散步场所（如大街、海滨大道、剧场走廊等），公园游憩处，林荫道②〈技〉通路，通道，电路

گردش‌نما (~ *namā*) 同 گردش بین

گرد فشانی (*gard-feshānee*) 同 گردافشانی

گردك (*gerdak*) 〔名〕 ①圆帐篷②洞房③一种甜圆面包

شب ~ 新婚之夜

گردنکا (*gerdakān*) 同 گردو

بر گنبد ~ 〈转〉不发生作用的，毫无影响的

گرد کرم (*gerd-kerm*) 〔名〕 圆线虫属寄生虫

گرد گاه (*gerd-gāh*) 〔名〕 腰，腰部

گرد گرد (*gerdgard*) 〔形〕 旋转的，转动的

گرد گی (*gerdagee*) 同 گردی (*gerdee*)

گرد گیر (*gard-geer*) 〔名〕 吸尘器，除尘器，掸子

گرد گیری 〔名〕 掸灰，清扫

ماشین ~ 除尘器

کردن ~ 同上

گردن (*gardan*) 〔名〕 ①脖子，颈部②（器皿的）窄小部分，颈部

خم ~ (با ~ خم ، با ~ کج) 耷拉着脑袋（表示服罪）

به ~ من 算我的（由我负责）；我起誓

پس ~ (~ پشت) 后脑勺，颈，后颈

یك سر و ~ 远远高出，大大胜过

به ~ کسی آویختن 挂在脖子上，恋恋不舍

مسئولیت به ~ کسی افتادن 某人对此事负责

خون کسی به ~ . . . افتادن 某某要对某

人的死亡负责

به ~ کسی حق داشتن 对某人有恩惠

~ افراشتن (~ افراختن) 昂首，骄傲；不听话

چیزی را از ~ افکندن 推脱，摆脱

~ کسی از مو باریکتر بودن 唯命是从(原意：某人的脖颈比头发还细)

~ خاریدن (遇到困难或处境尴尬时)搔后脑勺

~ زدن 砍头，斩首

به ~ کسی بار شدن 成了…的负担，说话算数

به ~ کسی بار کردن 放到某人身上，要某人担当

~ خم (یا کج) کردن 低头，服从，听从，摧眉折腰

~ کشیدن 不服从，抗上，叛逆，张望

به ~ کسی گذاشتن (به ~ کسی انداختن) 按在某人头上，要某人负责，要某人担当，归咎于某人

به ~ گرفتن 承担，担当，承认

~ کسی را گرفتن 归咎于某人

~ نهادن (~ دادن) (به) 屈从，屈服，听从

به فرمان کسی ~ نهادن 听从某人的安排(吩咐)

به ~ کسی نهادن (یا بستن) 放到某人身上，要某人担当

او به ~ من حق استادی دارد . 他是我的老师。

گردنم بشکند که آن کار را برای او کردم . 我真后悔为他干了那件事。

گردنا (*gardanā*) 〔名〕 ①烤肉铁叉，炙叉，(烤肉用的)肉片②(紧弦用的)轴子

گردنا (*gerdnā*) 〔名〕 〈解〉膝节，膝盖骨，髌骨

گردن افراخته (*gardan-afrākhte*) 〔形〕 强悍的

گردن افراشته (*~afrāshte*) 同 گردن فراز

گرد ناك (*gard-nāk*) 〔形〕 尘土飞扬的，满是尘土的

گردن باریک (*gardan-bāreek*) 〔形〕 ①细颈的②恭顺的，温顺的，驯服的，柔和的

گردن باریکی 〔名〕 ①细颈②恭顺，温顺，驯服，温柔

گردن بند (*~band*) 〔名〕 ①项链，项圈②颈巾，围巾，围脖③护肩

گردن دراز (*~ derāz*) 〔形、名〕 ①长颈的②〈口〉骆驼

~ خالهٔ 骆驼

گردن دگی (*~ degee*) 〔名〕 ①变更，转变②易变性③回转，循环

گردنده (*gardande*) 〔形〕 ①变动的，变化多端的②易变的，无常的③回转的，循环的④〈动、植〉(鸟趾、昆虫触角等)能转动的

گردن زن (*gardan-zan*) 〔名〕 ①刽子手，残杀者②斩首器具③断头台

گردن شق (*~ shagh*) 同 گردن کش

گردن فراز (*~ farāz*) 〔形〕 骄傲的，傲慢的，趾高气扬的，神气活现的

گردن فرازی 〔名〕 骄傲，傲慢，趾高气扬，神气活现

گردن کش (*~ kash*) 〔形〕 英勇的，勇敢的，固执的，执拗的，任性的；抗上的，难驾驭的，骄傲的

گردن کشی 〔名〕 英勇，勇敢；固执，执拗，任性；抗上，不顺从；骄傲

کردن ~ 同上

گردن کلفت (~ *koloft*) 〔形、名〕 〈口〉①强壮的（人），粗壮的（人）②〈喻〉富裕的③无礼的（人），粗野的（人）④流氓，暴徒

گردن کلفتی 〔名〕 ①强壮，粗壮②粗暴，无礼，粗野③反抗，不服从

کردن ~ 使用暴力；推推搡搡

گردن گیر 〔形〕 走投无路的，被迫的

شدن ~ 迫不得已；窘住，走投无路；成了负担

گردن نهاده (~ *nehāde*) 〔形〕 〈罕〉屈从的，服从的，顺从的

گردنه Ⅰ (*gardane*) 〔名〕 ①山隘，隘路，山口②（器皿的）脖

~ دزد سر （劫道的）强盗

گردنه Ⅱ 〔名〕 擀面杖

گردنه بر (~ *bor*) 同 گردنه بند

گردنه بند (~ *band*) 〔名〕 （在山里）抢劫者，劫掠者，拦路强盗

گردنه زن (~*zan*) 同 گردنه بند

گردنی 〔形、名〕 ①颈的，子宫颈的②打后脑勺③马轭

گردو (*gerdoo*) 〔名〕 ①胡桃，核桃②胡桃树，核桃树

کاغذی ~ 山核桃（属）

~ پوست 核桃壳

~ چوب 胡桃木，核桃木

~ درخت 胡桃树，核桃树

~ مغز 核桃仁

پای کسی را توی پوست ~ گذاشتن 束缚某人手脚

هر گردی ~ نیست. 〈谚〉圆的不都是核桃。

با دم خود ~ میشکند. 〈成〉他得意忘形。

گردوبازی 〔名〕 玩核桃（一种游戏）

گرد و خاك (*gardo-khāk*) 〔名〕 灰尘，尘埃

گردون (*gardoon*) 〔名〕 ①苍穹，天空②〈喻〉命运③绞车，卷扬机④车轮⑤大车，大型马车⑥蜘蛛网

~ چرخ 苍穹，天空

گردون اقتدار (~ *eghtedār*) 〔形〕 有权威的

گردون سریر (~ *sareer*) 同 گردون اقتدار

گردونه (*gardoone*) 〔名〕 ①（运货）大车，大型马车，车辆②（抽彩开奖的开彩）器

رولت ~ 轮盘赌

گرده (*garde*) 〔名〕 ①（誊写和描图用的）炭粉②〈植〉花粉③图案板，花样模板④（透明的）描图纸⑤草图⑥腊纸⑦复制品

خون ~ 〈解〉血小板

~ اطاق 〈植〉花粉室

~ تودهٔ 〈植〉花粉块

~ دانهٔ 花粉

(از) برداشتن ~ 临摹，描摹，复制；（以图案板）制花式图案

(بر) (یا افشاندن) پاشیدن ~ 传花粉给…

در این وقت پرچمها برگرزن ~ میافشانند.
此时正是授粉的季节。

از روی ~ کسی کار کردن (از روی ~ کسی کار کشیدن) 学某人的样子

گرده (*gerde*) 〔名、形〕 ①圆形②圆面包，饼③一种稻子④〈旧〉一切，整个⑤圆枕头⑥圆的

دو ~ نان 两块面包，两块饼

گرده (*gorde*) 〔名〕〈解〉①肾，肾脏②腰③〈口〉背④后颈，（马等颈上的）隆起部⑤〈旧〉勇敢，勇气

روی ~ کسی سوار شدن 欺压某人，骑在某人脖子上

از ~ کسی کار (یا بار) کشیدن 强迫某人干；剥削某人

گرده افشانی (*garde-afshānee*) 〈植〉传授花粉

گرده بر (*gerde-bor*) 同 گردبر

گرده برداری (*garde-bardāree*) 〔名〕①用炭粉描摹（花纹）②画花纹，临摹，复制

گرده پز (*gerde-paz*) 〔名〕做糕点的人，糕点师傅

گرده چه (*gordeche*) 〔名〕 肾；肾管

گرده فشانی (*garde-feshānee*) 同 گردافشانی

گرده ماهی (*gorde-māhee*) 〔形〕 凸出的，凸面的；脊椎形的，山脊的，流线型的

گردهم آئی (*gerd-ham-āyee*) 〔名〕开会，科学讨论会

گردی I (*gardee*) 〔形、名〕①粉末的，粉状的，尘土般的②薄纱

گردی II 〔名〕 漫游，旅游

گردی (*gerdee*) 〔名〕 圆，圆形

گردی (*gordee*) 〔名〕 英雄行为，英勇，勇敢

گردیدن (*gardeedan*) 〔动〕（根 گرد）①旋转，转动②散步，闲逛③走，移动④寻找⑤变成⑥〈罕〉变化，改变⑦〈旧〉比赛⑧避开⑨做复合动词的助动词，用法同 شدن

ازچیزی ~ 避开

کتاب (در) ~ 在书中查找

از فرمان کسی ~ 不听命令

باز ~ (بار ~ ، بر ~ ، وا ~) 返回

متصرف ~ (جائی را) 占领

بیائید در باغ بگردیم. 我们去公园散一会步吧。

مویش سفید گردید . 他的头发变白了。

همهٔ خرجین ها را بگردید . 把所有的袋子都翻一翻。

همهٔ کارها باید بر اساس رهنمود های حزب بگردد . 一切工作都要符合党的政策。

این دکان خوب میگردد . 这个商店生意兴隆。

گرز (*gorz*) 〔名〕 ①棒槌，狼牙棒②〈转〉男性生殖器③砧杵

~ زدن 用棍棒打

گرزبردار (~ *bardār*) 〔名〕 （为国王）持权杖者

گرزدار 同 گرزبردار

گرزدن (*gor-zadan*) 〔动〕（根 گرزن）〈口〉易燃

گرزده (*gar-zade*) 同 گردار

گرزش (*garzesh*) 〔名〕 〈旧〉哀求，央求，诉苦，呼号

گرزمان (*garzmān*) 〔名〕 天空，苍穹

گرزن (*garzan*) 〔名〕①〈植〉聚伞花序，雌蕊②王冠

یک سویه ~ 〈植〉单歧聚伞花序

گرزوفتالمی Xerophthalmia 〔名〕 干眼病，结膜干燥症

گرزه (*gorze*) 〔名〕 ①棒槌，狼牙棒②君主的权杖（王权的象征）

گرزه (*garze*) 〔名〕①〈动〉斑蝰蛇②带刺的草③鼠

گرزیدن (*gorzeedan*) 〔动〕（根 گرز）寻找出路，想方设法

گرست (*garast*) 〔形〕 酩酊大醉的，烂醉的

گرستن (*gerestan*) 同 گریستن

گرسنگان (*goresnegān*) 见 گرسنه

گرسنگی (*gorosnegee,goresnegee*) 〔名〕 饥饿，忍饥挨饿

~ دادن 让挨饿

~ دیدن (~ خوردن ، ~ کشیدن) 挨饿

از ~ مردن 饿死

گرسنه (*goresne,gorosne*) 〔形、名〕 (复 گرسنگان) ①饥饿的②〈转〉贪婪的，渴望的③饥饿者

آدم ~ 挨饿者

چشمان ~ 贪婪的眼睛

~ چیزی بودن 向往…，渴望…

~ شدن 肚子饿

گرسنه چشم (~ *cheshm*) 〔形〕 对…眼红的，贪婪的，妒忌的

گرسنه چشمی 〔名〕 对…眼红，贪婪，妒忌

گرسنه دل (~ *del*) 〔形〕 贪财的，贪心的

گرشال (*gorshāl*) 〔名〕 狼和豺的混合种，杂种

گرشمه (*gereshme*) 同 کرشمه

گرفت (*gereft*) 〔名〕 ①夺取，占有②挑剔；不和睦③〈天〉（日、月）食④罪行

~ خورشید 日食

~ ماه 月食

گرفتار (*gereftār*) 〔形〕 ①被捉住的，被捕获的，被捕的②负担重的，繁忙的，忙于…的③醉心于…的，沉缅于…的④遭到…的，陷入困境的

~ عشق 醉心于爱情的，恋爱的

~ قرض (~ بدهی) 负债的

~ آمدن (~ شدن) (به) 被捕，被俘，忙于，困于，沉缅于…，醉心于；遭到，陷入

اگر بکارهای تحقیقاتی نپردازیم ،به آسانی به ذهنی گری ~ آئیم . 不作调查研究就很容易陷入主观主义。

~ ... بودن (~ ماندن) 忙于…，勉力应付；与…搏斗

~ کسی شدن 爱上某人，钟情于…

در اثر نقشه یا سؤ تدبیر خود ~ وبدبخت شدن 搬起石头砸自己的脚，害人反害己

~ کردن (به) 使陷入…

در این روزها من خیلی گرفتارم . 这些日子我很忙。

گرفتاری 〔名〕 ①工作繁忙②监禁，俘获③困境，困难

~ داشتن 很忙

رفیق لی این روزها خیلی ~ دارد . 李同志这几天很忙。

گرفتگی (*gereftegee*) 〔名〕 ①心情沉重，痛苦，忧郁，抑郁，阻碍②堵塞③〈天〉（日、月）食

~ آسمان (~ هوا) 天气阴暗

~ آواز 嗓音嘶哑

~ بینی 鼻子堵塞

~ دل 心情沉重，心里难过

~ زبان 口吃

~ شکم 便秘

~ صدا 声音嘶哑

~ لولهٔ آب 水管管道堵塞

~ ماه 〈天〉月食

~ نفس 呼吸困难，窒息，憋气

گرفتن (*gereftan*) 〔动〕 （根 گیر ）①拿，取出②收到，得到，雇佣③捉，逮，捕④拿下，占领⑤霸占，征服，夺取⑥占（位置、时间等）⑦挤取⑧（剃刀等）好用，快⑨掩，盖上，蒙

上⑩堵，塞，填满⑪淹没⑫（狗）咬人⑬顺利，成功⑭燃烧⑮吸引⑯娶妻⑰不通气，发生堵塞⑱开始⑲想，有兴致⑳剪短，去掉㉑接种（痘苗）㉒可做复合动词的助动词㉓假定，假若（多用假定式第二人称）

ماه ~ 月食

~ آب ليمو 挤柠檬汁

~ از سر 重新开始

~ آموزش 学习

~ بار 被表达出来

~ باز 取回

(~ بخود) ~ بر خود 承担；装出

~ بوئی （食物开始）变质出味

~ بهانه 找借口

~ پيش 进展

~ پيشی 占上风

~ تماس 联系

(~ قوت) ~ جان 复苏，复活；恢复体力，有劲

~ چيز را بهيچ 极不重视某物

~ خبر 获悉

~ خرده 挑剔

~ خنده 笑起来

~ خود را 趾高气扬，傲慢；抑制（怒火）

~ در 爆发

~ درد 疼

(~ كسی را بزنی) ~ زن 娶妻

~ طاس （赌博）使用灌铅骰子；<喻>用不适当手段占便宜

(~ پند ~، درس ~) ~ عبرت 吸取教训

(~ خطا) ~ غلط 挑错，校对

~ فال 算命，占卦

~ كار بالا 工作有起色

~ كشتی پهلو 船只靠岸

~ گلاب 从花里提取香水

~ ناخن 剪指甲

(~ فرا) ~ ياد 学会，学到

هر دو ابر قدرت ميخواهند دنيا را بگيرند . 两个超级大国都想争霸世界。

اختيارات را از او گرفتند . 他们剥夺了他的权力；他被剥夺了权力。

راه آب را بايد بگيرند . 应该堵住水路。

همهٔ وقت مرا گرفتند . 他们占去了我全部时间。

بينی من گرفته است . 我的鼻子不通。

بر من مگير ! 别责怪我！

كتاب را از من بگير ! 拿我的书吧！

همهٔ شكافها را گرفتند . 所有的缝隙都填了。

متأسفانه آب همهٔ آن ناحيه را گرفت . 不幸，大水把那个地区全部给淹了。

آبله اش نگرفت . 他种的牛痘没有发出来。

جلو نرويد ، سگ شما را ميگيرد . 别往前走，狗会咬你们的。

زبانش ميگيرد . 他口吃；他说话结巴。

پند ما در او نگرفت . 他没接受我们的劝告。

هوا (يا آسمان) گرفته است. 天阴沉起来。

داستانی كه او نوشته بود ، نگرفت . 他写的那部小说没受到欢迎。

آن نمايش نگرفت . 那出戏不吸引人。

شوخی او نگرفت . 他开的玩笑别人不感兴趣。

هيزم ها تر است ، نميگيرد . 柴湿烧不着。

. خنده اش گرفته 〈口〉他笑了起来。

چیزی لای لولهٔ آب را گرفته است. 有样东西把自来水管堵住了。

. قهرش گرفت 他怒气冲冲。

. کارش گرفته 他的事情进行得不错。

. نقشهٔ او نگرفت 他没得逞；他的计划没有实现。

. این کار خیلی وقت میگیرد 做这件事情很费时间。

. باران باریدن گرفت 下起雨来了。

. نسیم خنکی وزیدن گرفت 凉风习习。

. آفتاب (ماه) گرفت 日（月）食了。

. سه نفر عضو جدید گرفته‌ایم 我们又新吸收了三名成员。

آنها چه جشنی میگیرند ؟ 他们在庆祝什么节日？

. صدای او گرفته است 他的声音嘶哑了。

! دزد را بگیرید 抓住小偷！

دل‌او خیلی گرفت. 他很为忧愁。

. نیروهای ما این شهر را گرفتند 我们的军队攻克了这个城市。

. این ناخن گیر خوب میگیرد 这把指甲刀好用。

. گرفتم که اینطور باشد 我猜想是这样的。

این نوع گرایش مسلکی در اروپا زمانی . گرفته بود 这种思潮曾一度流行于欧洲。

. دژ را از درون ~ از همه آسانتر است 堡垒是最容易从内部攻破的。

. ما طول دهلیز را گرفتیم و پیش رفتیم 我们穿过走廊向前走去。

گرفت و گیر (*gerefto-geer*) 〔名〕 ①阻碍，艰难②限制；清规戒律③围捕，围猎；逮捕

~ کردن 同上

گرفته (*gerefte*) 〔形、名〕 ①گرفتن 的形动词②晦暗的，阴沉的③压抑的，忧郁的，不高兴的④嘶哑的，阻塞的⑤盖住的，蒙住的⑥被捕的⑦被捕者，被关押者⑧吝啬的

~ بادل 怀着沉重的心情，怀着抑郁的心情

~ با قیافهٔ 带有阴沉的面色

~ بینی （因堵塞而）不通气的鼻子

~ روی 遮住的脸庞

~ صدای 嘶哑的声音

~ هوای 阴沉的天气，闷热的天气

از . . . ~ تا . . . 从…到…

از پسران و دختران ~ تا پیرزنان و پیر مردان همه در مراسم جشن شرکت داشتند .
男女老少都参加了庆祝活动。

~ زدن 责备，谴责，吹嘘

گرفته خاطر (~ *khāter*) 〔形〕 沮丧的，阴沉的；闷闷不乐的

گرفته خاطری 〔名〕 沮丧，阴沉，闷闷不乐

گرفته زبان (~ *zabān*) 〔形、名〕 ①口吃的，结巴的②结巴，口吃的人

گرگ (*gorg*) 〔名〕 狼

~ باران خورده (~ باران دیده) 〈转〉老奸巨滑的人

~ پیر 老狐狸，老江湖

~ تیر خورده 暴怒的狼

~ در لباس میش (~ در پوست گوسفند) 披着羊皮的狼，伪君子

~ دهن آلوده و یوسف ندریده 受不白之冤的人，被冤枉的人

. توبهٔ ~ مرگ است 〈谚〉狼的本性难改。

. ~ همیشه گرسنه است 〈谚〉饿狼的肚子永远填不饱。

. ~ و میش از یکجا آب میخورند 〈谚〉相安无事。（直译：狼和羊共饮一池水）

~ را از در جلو بیرون راندن و ببر رااز در عقب وارد کردن 前门拒狼，后门进虎。

گرگاب (*gorgāb*) 〔名〕 一种甜瓜，香瓜

گرگاس (*gorgās*) 〔名〕 稗子，莠草，巢菜（救荒野豌豆）

گرگ بچه (*gorg-bache*) 〔名〕狼崽子

گرگ پا(ی) 〔名〕 〈植〉石松（属）

گرگر (*gerger*) 〔名〕 〈植〉羽扇豆（属）

گرگر I (*gorgor*) ; ~ سوختن 烧得哔剥响

گرگر II 同 غرغر

گرگ زاده (*gorg-zāde*) 〔名〕 狼崽

گرگ سگ (*~sag*) 〔名〕 狼狗

گرگ صفت (*~ sefat*) 〔形〕 ①阴险的，奸诈的，伪善的②豺狼般的，豺狼本性的，凶恶的，残暴的

گرگ کش (*~ kosh*) 〔名〕 〈植〉乌头（属）

گرگم بهوا (*gorgam-behavā*) 〔名〕 〈口〉老鹰捉小鸡（游戏）

گرگ منش (*gorg-manesh*) 同 گرگ صفت

گرگ منشی 〔名〕 豺狼本性，奸诈

گرگ میش 〔形〕 装得像小绵羊似的

گرگ و میش (*gorgo-meesh*) 〔名、形〕 ①黄昏时的光线；曙光；〈天〉晨昏蒙影，曙暮光②微弱的光③昏暗的，黄昏的

هوای ~ 黄昏，微明（原意：狼袭击羊群之时）

. هوای ~ بود 〈口〉日近黄昏了；微明。

گرگی (*gorgee*) 〔形、名〕 ①狼的，豺狼似的；贪婪的，伪善的②残暴，凶猛③贪婪④伪善，装假

سگ ~ 狼狗

گرگین (*gargeen*) 〔形〕 长癞的，癞皮的，生疥癣的

گرگین (*gorgeen*) 同 گرگ صفت

گرگینه (*gorgeene*) 〔名〕 狼皮袄

گرم (*garm*) 〔形、副〕 ①温暖的，暖和的；热的，灼热的②热情的，炽烈的③生气勃勃的，富有朝气的，活跃的④动人的，吸引人的⑤热情地，温暖地；趁热

~ کار 忙于工作的，埋头工作的

~ و سرد 冷热，〈喻〉（时代的）变迁，（人事的）盛衰，浮沉

~ و نرم 舒适的，温暖的

آب ~ 热水，热矿泉水

آدم ~ 热情的人，感情炽热的人

اسلحهٔ ~ (سلاح ~) 热兵器（指火器、枪炮等）

بازار ~ 热闹而活跃的市场

پیغام ~ 热情友好的信

چهرهٔ ~ 亲切的表情

~ بودن 热，暖和

. چه ~ است 多热呀！

. روابط این دو نفر بسیار ~ است 他们俩人很亲热。

. میهمانی ~ بود 宴会气氛热烈。

. امروز هوا ~ است 今天天气暖和。

. کله اش ~ است 他醉了。

. گرمم است 我很热。

(راندن ~) تاختن ~ 〈旧〉飞快地赶，全速追赶

شدن ~ 变热，热起来；热烈，活跃，热心于…

. شد ~ هوا 天气热起来了。

كارى شدن ~ 专注于某事

كردن ~ 使…热，使…热烈，使…活跃

. كرد ~ او مجلس ما را 他使我们的会议气氛热烈起来。

. خودش را پهلوى آتش ~ ميكند 他把身子靠近火取暖。

حمام ~ كردن 洗热水澡

(با) گرفتن ~ 对…亲热

. اين دو نفر با يكديگر ~ گرفته‌اند 这两个人打得火热。

گرم Gram 〔名〕 克（重量单位）

گرم I (*gorm*) 〔名〕 马鬃的最后部，后颈

گرم II 〔名〕 〈旧〉伤心，悲伤，痛苦

گرما (ى) (*garmā*) 〔名〕 炎热，热量

احتراق ~ 燃烧热

القايى ~ 〈电〉感应加热

تشكيل ~ 蒸发热

خنثى شدن ~ 中和热

نهان ~ 〈理〉潜热

ويژه ~ 〈理〉比热

يک نواخت ~ 恒温

~ امواج 〈气〉热浪

در ~ تابستان 在炎夏，在大热天

گرمابه (*garmābe*) 〔名〕（公共）澡堂，浴室

گرماتابى (*garmā-tābee*) 〔名〕 〈理〉热光

گرما جوئى 同 گرما گرائى

گرمادهى (~ *dehee*) 〔名〕 供热，供暖

گرمازا (ى) 〔形〕 〈化〉放热的，生热的；热量的

گرمازدگى (*garmā-zadegee*) 〔名〕 〈医〉日射病；中暑

گرمازده 〔形〕 中暑的

گرماسختى (*garmā-sakhtee*) 〔形、名〕 ①〈化〉热固的②热固塑料

گرماسنج (~ *sanj*) 〔名〕 ①温度表，温度计②〈理〉热量器，热量测定器

خورشيد ~ 〈气〉直接日射强度计

طبى ~ 医用体温表

گرماسنجى 〔名〕 量热术，量热学，量热法

گرما گرائى (~ *gerā-ee*) 〔名〕 增热，高温

گرما گرم (~ *garm*) 〔副、形〕 ①正热时，正酣时②紧张的时候③趁热，立刻，不等冷下来④簇新的，崭新的

در ~ مباحثه 在辩论正紧张的时候

گرما گير 〔形〕 〈化〉吸热的

گرمانرم (~ *narm*) 〔名、形〕 ①热塑塑料②热塑的

گرماوه 同 گرمابه

گرماهى (*garmāhee*) 〔名〕 青鱼，河鲱

گرمايون (*garmāyoon*) 〔名〕 〈理〉热离子

گرمايونى 〔形〕 〈理〉热离子的

~ لامپ 热离子管，热（阴极）电子管

گرمايى (*garmāyee*) 〔形〕 热的，热力的；热处理的

ارزش ~ سوخت 燃料的热值

~ ظرفيت 热量

گرمبازارى (*garm-bāzāree*) 〔名〕 市场兴旺，生意兴隆

گرمخانه (~*khāne*) 〔名〕①温室，暖房②（澡堂中的）蒸浴室③济贫院（冬天留宿穷人处）
گرمخو 〔名〕 急脾气，火暴性子
گرم خون 同 خون گرم
گرم خیز 〔形、名〕 ①振奋的，生气勃勃的，灵活的②早起的（人）
گرم خیزی 〔名〕 ①动作敏捷，灵活②早起
گرم رفتار (*garm-raftār*) 同 گرم رو
گرم رو (~ *row*) 〔形、名〕 ①走得快的(人)，急速的，迅速的
گرم روی (~ *ravee*) 〔名〕快速运动，行动敏捷
گرم سرد (~ *sard*) 〔形〕 微温的，温热的，
گرمسیر 〔名、形〕 ①气候温暖的地方，热带②热带的，温暖的
~ نواحی 温带地区
گرمسیری 〔形〕 热带的
~ طب 热带病
~ گیاهان 热带植物
گرم شکم (~*shekam*) 〔形〕 贪心的，贪婪的
گرم شکمی 〔名〕 贪心，贪婪
گرمك (*garmak*) 〔名〕 ①一种早熟的甜香瓜②煮熟的豌豆
~ باقلای 煮熟的豌豆
گرم کن (*garm-kon*) 〔名〕加热器，加热装置
گرمگاه (~ *gāh*) 〔名〕中午
گرم گرم (~ *garm*) 同 گرما گرم
گرم گو(ی) 〔形〕 善于辞令的，雄辩的，有口才的
گرم گوئی 〔名〕 善于辞令，能言善辩
گرم مزاج (~*mezāj*) 〔形〕 易怒的，暴躁的
گرم مزاجی 〔名〕 易怒，脾气暴躁

گرم نفس (~ *nafas*) 同 گرم گو(ی)
گرم نفسی 同 گرم گوئی
گرم و سرد (*garmo-sard*) 〔名、形〕 ①命运的波折，世态炎凉②有点暖和的
~ آزمودن (~ چشیدن ، ~ دیدن) 经受世态炎凉，饱经风霜
~روزگار را چشیدن 饱经风霜
گرم و نرم (~ *narm*) 〔形〕 舒适的，安逸的
گرمی 〔名〕 ①炎热，温暖②（市场上的）热闹景象③诱惑，魅力④（强烈的）热情，激情，亲切⑤（按医术说吃了可使机体生热的）热饭
به ~ (با ~) 温暖地，亲切地，热情地
~ برای مزاج من بد است . 炎热对我身体有害。
آنها با ~ صحبت میکنند . 他们进行了热烈的谈话。
گرمی دانه 〔名〕 ①〈医〉痱子②皮疹
گرناد Grenade 〔名〕 〈军〉手榴弹
~ دستی 手榴弹
~ ضد تانك 反坦克手榴弹
گرنج Ⅰ (*goranj*) 〔名〕 角落；折断处，绉折
گرنج Ⅱ 〔名〕 稻，大米
گرنجار (*gorenjār*) 〔名〕 稻田
گرنه (*garna*) اگر نه 的缩写形式
گرو (*gerow*) 〔名〕 ①誓约，诺言，保证②典当，抵押③赌，赌注④典当契约
از ~ در آوردن 赎出（当物），赎回
~ باختن (به) 赌输
~ بردن (از) 赌赢
~ بستن (با) 打赌
~ خواستن （向人）要保证

در ~ بودن 作抵押品，作典质

~ کردن 抵押

به ~ کشیدن 查封财产以抵债，（为抵债而）扣押（财物）

~ گذاشتن （~ دادن） 典当出去，把…抵押出去

به ~ گذاشتن （به ~ دادن） 典当出去，把…拿去当抵押品

（به）~ گرفتن 收当（物），收下抵押品

بعنوان ~ نگهداشتن 扣作人质

به ~ نهادن 典当，抵押

گرو Gréve 〔名〕 罢工

~ کردن 同上

گروانکه (*gervānke*) 同 گیروانکه

گروانیدن (*gerevāneedan*) 〔动〕 （根 گروان） 使相信，使信奉，使追随

گروبندی (*gerow-bandee*) 〔名〕 打赌

~ کردن 同上

گروپ Group 〔名〕 ①小组，班，群，（小）团体②等级；种类

گرور (*gervar*) 〔形〕 ①需要的，必要的②合适的，适用的，有用的

گروزیل (*geroozeel*) 〔名〕 醋栗

گروکان (*gerowkān*) 同 گروگان

گروکشی (*gerow-keshee*) 〔名〕 查封财产作为抵押，（为抵债而）扣押（财物）

~ کردن 同上

گروگان (*gerowgān*) 〔名〕 ①抵押品，典当的东西，典当物②赌金，赌注③人质④仆从

کسی را ~ گرفتن 把某人作人质

گروگذار (*gerow-gozār*) 〔形、名〕 ①抵押…的，典当…的②抵押人，出押人

گروگذاری 〔名〕 送去作抵押品，典当

گروگر (*goroogor*) 〔副〕 <口>①成堆地，倾注地，不停地，滔滔不绝地②强烈地，剧烈地

آتش ~ میسوخت . 大火熊熊地燃烧着。

گروگیر (*gerow-geer*) 同 گروگیرنده

گروگیرنده (*gerow-geerande*) 〔形、名〕 ①收抵押的，收典当物的②质权者，承受抵押者

گرونامه 〔名〕 抵押单（契据），当票

گروه (*gorooh*) 〔名〕 ①组，班②队，大队③大批，大群④集团

~ ~ 一批一批的，成批的

~ خون （~ خونی） 血型

~ دانشکده （伊朗大学里学院下设的）系

~ سه نفری 一个三人小组

~ مردم 一群人

~ معدودی 小集团

~ کشورهای استرلینگ <经>英镑集团国家

~ آمدن 集合

گروهان (*goroohān*) 〔名〕 ①<军>连，连队②大批，成群

~ بهداری 医务连，卫生连

~ پیاده 步兵连

~ جمع آوری 收容连

~ سر رشته داری 勤务连

~ مسلسل 机枪连

~ موشك 导弹连

~ مهندس 工兵连

گروهبان (*gorooh-bān*) 〔名〕 军曹，军士，中士

~ دوم （~ دو） 中士

~ سوم （~ سه） 下士

(يك (~ يكم ~ 上士

گروهبان اصطبل (~ *establ*) 〔名〕 骑兵中管理马匹（或钉马蹄铁）的下士

گروهبانى 〔名〕 军曹职务，中士级别

گروه بندى (*gorooh-bandee*) 〔名〕 ①聚集②集团，派别③分类

نظامى ~ 军事集团

شدن ~ 集聚，集合，结成派别，分门别类

كردن ~ 使…结成团；分类

گروه دوست (~ *doost*) 〔形〕 群集的，合群的，爱交际的，爱群居的

گروهه (*gorooh*e) 〔名〕 ①圆球，小球②小线球，球形物，团状物

گروى (*geravee*) 〔名、形〕 ①典当物，抵押品②典当的，抵押的

~ حق （债权人在债务未清偿前对担保品的）扣压权，留置权

كسى را بعنوان ~ نگهداشتن 将某人扣作人质

گرويدگى (*geraveedegee*)〔名〕坚信（某信仰），笃信

گرويدن (*geraveedan*) 〔动〕（根 گراى ، گرو）①追随，跟随，信仰，相信②归附，加入；倾向于，趋向于

در اندك زمانى مردم باو گرويدند. 人们很快就拥护他了。

گرويده 〔形、名〕（复 گرويدگان）①追随…的跟随…的，相信…的②归附…的，依附…的，加入…③追随者的

گروى نامه (*geravee-nāme*) 同 گرونامه

گره I (*gereh*) 〔名〕 ①结，结子；疙瘩②扣③症结，关键④困难，难题，伤脑筋的事，棘手的问题⑤〈解〉关节，神经节⑥〈植〉块茎，球根⑦（眉头）皱纹

انگشت ~ 手指关节

بخيۀ جراحى ~ （绑扎或缝合用的）外科结

پيشانى ~ 额上的皱纹

(اختلافات ~) تضادها ~ 矛盾的症结，分歧的焦点

چوب ~ 树瘤，树疤

چهار گوش ~ 缩帆结，平结，方结

(زود گشا ~) خفت ~ 活结

زبان ~ 口吃，结巴

عشق ~ 同心结

كور ~ 死扣，死结；〈转〉非常复杂的事情

گوشت ~ （分泌）腺

لنفاوى ~ 〈医〉淋巴结

نقطه ~ 交叉点；〈转〉困难，难点，症结

نوار ~ 彩带结，蝴蝶结

يک خفتى ~ （易解开的）简单结子

(در كار افتادن ~) افتادن ~ 乱得难解难分；纷乱

(در ،به) (انداختن ~) افكندن ~ 刁难，使…乱得难以解开；弄乱

بستن ~ 打结，打上扣；乱，复杂化

را باز كردن ~ 解开结扣；解决难题

(به چيزى) خوردن ~ （绳子等）缠绕起来；绞缠；系在…上；混乱，无头绪；打上结扣，纽结，成僵局

مسئله در كجا ~ خورده است ؟ 问题的症结何在?

كارش ~ خورده است . 他的工作乱了套

了，他的工作错综复杂。

~ دادن 打结，打扣

تشکیل ~ دادن 打（成）环，打（成）圈

~ زدن 皱眉，皱额，愁眉苦脸，打上结，打死扣，缠绕

بند کفش خود را ~ زد . 他把鞋带系好了。

نخ را به انگشت خود ~ زد . 他把线缠在手指头上。

~ بر (یا در) ابرو (یا پیشانی یا جبین) زدن (یا افکندن ، انداختن ، آوردن ، کردن) 皱眉，双眉紧皱，紧锁双眉

~ در گلو شکستن （为自己）消愁，害怕得屏住呼吸

~ کور باز کردن 解死扣

مشت ~ کردن 攥紧拳头，握拳

~ گشودن (~ گشادن ، ~ باز کردن) 解开结子，解扣，解开疙瘩，找出头绪来，解决难点，克服困难

~ از پیشانی (یا جبین) گشودن 不再愁眉苦脸，开朗

~ از جبین گشادن 宽下心来，放心

این ~ را باز کن ! 请把结打开！

این ~ از دست شما باز میشود . 您能解开这个扣；〈转〉您能解决这个难题。

گره Ⅱ 〔名〕 长度单位，约等于2.5英寸（为 ذرع 的十六分之一）

~ دریایی 〈海〉节（船行速度单位，等于每小时一浬的速度）；海里，浬

گره بر (*gereh-bor*) 同 کیسه بر

گره بند (~ *band*) 〔名、形〕 ①系结者，打结衣②衣服的扣绊裤带③套领衫；无带的鞋④套领的，易穿易脱的

گره پیشانی 〔形〕 皱眉的，眉头紧皱的

گره دار 〔形〕 ①交叉的，有结的，枢纽的②有结子（结头）的，有疙瘩的，多结的；〈喻〉错综复杂的③皱纹多的，有皱褶的

~ پیشانی 有皱纹的前额

~ رشتهٔ 中枢线，枢纽线

~ طناب 有结扣的绳子

گره در گره (~ *dar-gereh*) 〔形〕 ①疙里疙瘩的，接头很多的，多节的②复杂的，难解的

گره گاه (~*gāh*) 〔名〕 症结，最感棘手的问题；树枝叉

گره گره 〔形〕 ①同 گره‌درگره ②〈植〉有小节的，有根瘤的③一点一点的④卷发的

گره گشا(ی) (~ *goshā*) 〔形、名〕 ①解决困难的，解开疙瘩的，找出症结的②解决困难者；解结的工具

گره گشایی 〔名〕 解决困难，解疙瘩

گره گیر 〔形〕 ①鬈曲的②同 گره دار

~ زلف 鬈发

گرهی (*gerehee*) 〔形〕 主要的，关键的，中心的

~ مسایل 主要的问题，关键问题

گری Ⅰ (*garee*) 〔形、名〕 ①长发癣的，脱发的，生疥癣的②兽疥癣；癞疥

گری Ⅱ 〔名〕 〈旧〉尺度，量度

گری Ⅲ 构词后缀，如， ~ ستم ، ~ آهن 等

گری (*geree*) گریستن 的根

گریان (*geryān*) 〔形、副〕 ①哭的，大哭的②哭着

~ چشم 泪汪汪的眼睛

~ طفل 爱哭的孩子

~ شدن 哭起来

گریاندن (*geryāndan*) 〔动〕（根 گریان ）弄哭，惹哭，使…落泪

گریانی 〔名〕 哭，哭泣

گریانیدن (*geryāneedan*) 同 گریاندن

غم او ما را گریانید . 他的悲痛使我们落了泪。

گریب (*gareeb*) 同 جریب

گریبان (*gereebān*) 〔名〕 ①衣领②（老式衣服）胸前贴袋③〈植〉花被，萼苞，总苞

سر به ~ فرو بردن 思索，思考，沉思，反省

دست به ~ بودن 打架

~ چاک کردن (~ پاره کردن ، ~ دریدن) 撕开衣领，忧愁

~ گرفتن 抓住某人的衣领；缠上

این کار بالاخره ~ شمارا میگیرد . 这件事最终非您做不可。

~ کسی را گرفتن 抓住某人的衣领，纠缠着某人（不放）；责怪某人

سرش توی ~ خودش است . 他不善于交际，他不与人来往。

گریبانک (*gereebānak*) 〔名〕 〈植〉小花被，小萼包，小总苞

گریبان گیر (*gereebān-geer*) 〔形〕 纠缠不休的，抓住不放的

~ بودن 抓住，缠住

بحران اقتصادی همانند زخم درمان ناپذیر ~ جامعهٔ سرمایه‌داری است . 经济危机是资本主义社会先天带来的一种不治之症。

~ شدن 纠缠不休，苦苦哀求

گریبانه 〔名〕 〈植〉花被，萼包，总苞，佛焰苞

گری بکس (*gereeboks*) 〔名〕 （汽车的）变速器（齿箱）

گریپ Grippe 〔名〕 〈医〉流行性感冒

گریچ (*goreech*) 〔名〕 ①看守菜园者用树枝搭成的小屋，小屋②地下室

گریختن (*goreekhtan*) 〔动〕（根 گریز ）①逃跑，逃走②逃避，逃之夭夭，躲避

گریخته 〔形、名〕（复 گریختگان ）①逃跑的，逃脱的②逃跑者，逃亡者

گرید Grid 〔名〕 〈无〉栅极；〈电〉蓄电池的铅板

گریدر Grader 〔名〕 平路机，推土机

گریز I (*goreez*) ；① گریختن 的根②可做构词后缀，如： مکتب ~ 等

گریز II 〔名〕 ①逃跑，逃走②逃避，逃脱，脱离，消失③离题，枝节话，背离，偏离④解脱

~ از مدرسه 逃学，旷课

~ از مرکز 〈理〉离心，偏心

~ از مقررات و تضییقات 越轨行为，恶作剧

~ دستگاه 离心机，离心分离机

~ راه 退身之路，脱身之法

قوهٔ ~ (نیروی ~ از مرکز) 离心力

~ زدن 回避，逃避；消失；暗示，暗指

از مدرسه ~ زدن 逃学

دست آخر به اصل مطلب ~ زد . 最后他又回到主题上来了。

~ بر چیزی زدن 把话题岔开

~ بصحرای کربلا زدن 扯开，离开主题

رو به ~ نهادن (یا آوردن) 逃避，逃跑，逃之夭夭

گریزان (*goreezān*) 〔形〕 ①逃跑的，逃脱的，逃避的，回避的②〈转〉憎恨的，厌恶的

(از) بودن ~ 避开，憎恶，厌恶
اوازمشروب خوردن و سیگار کشیدن ~ است. 他不喝酒，不吸烟。
من از این جور مردم گریزانم. 我讨厌这类人。
~ شدن 逃跑

گریزاندن (*goreezāndan*) 〔动〕（根 گریزان）①赶跑，赶走，放跑②放过，放走，漏掉③走私，贩运私货

گریزانیدن (*goreezāneedan*) 同 گریزاندن

گریزپا (*goreez-pā*) 〔名、形〕①逃跑者，逃亡者，逃脱者②懒散的，靠不住的③〈喻〉不稳定的，瞬息即逝的

گریزگاه (*~gāh*) 〔名〕①藏身之处②退身之处，出路③难民收容处

گریزگه 同 گریزگاه

گریزنده (*goreezande*) 〔形、名〕①逃跑的(人)②胆小的

گریزیدن (*goreezeedan*) 同 گریختن

گریس Grease 〔名〕油脂，润滑油

گریستن (*gereestan*) 〔动〕（根 گری）哭，啼哭，掉泪，流泪
ابر ~ 下雨
~ از خوشی 高兴得流泪
~ خون 泣血
زار(زار) ~ (های های ~) 呜呜咽咽地哭，大声痛哭

گریسکاری (*gerees-kāree*) 〔名〕涂油脂
~ تلمبهٔ 〈机〉滑脂枪，注油枪

گریسنگ (*gareesang*) 〔名〕深渊，深洼

گریغ (*goreegh*) 同 گریز Ⅱ 条

گریفن Griffin 〔名〕（希腊神话中的）鹰头狮身带有翅膀的怪兽

گریفون 同 گریفن

گریل Gorille 〔名〕大猩猩

گریم Grime 〔名〕①化妆，扮装，勾脸②滑稽老人角色
~ کردن 化妆

گریمور Grimer 〔名〕（剧院中给演员）化装者，勾脸者
~ تآتر （演员化装用的）油彩

گرینده (*geryande*) 〔名、形〕①啼哭者②啼哭的，抽泣的

گرینویچ Greenwich 〔名〕格林威治（英国伦敦东南一市镇，为本初子午线所经过的地方）

گرئوزوت Creosote 〔名〕〈化〉（杀菌或木材防腐用的）杂酚油，木馏油

گریوه (*gareeve*) 〔名〕①土墩，山丘，小山岗②山谷，谷，凹地，崎岖不平的路

گریه (*gerye*) 〔名〕哭，痛哭，流泪
~ آسمان 〈转〉雨
~ تاك 〈转〉葡萄酒；折枝时断裂处流的汁
~ تلخ 悲泣
~ دروغ (~ زورکی یا ساختگی) 假哭，装哭
~ زار زار 痛哭
~ شادی 欢乐的眼泪，兴奋的眼泪
به ~ در آوردن (به ~ انداختن) 惹哭，弄哭
به ~ در آمدن (در ~ شدن، به ~ در افتادن) 哭起来，流泪
~ فرو خوردن 把泪咽下去(指没哭出来)

در آستین داشتن ~ 〈口〉说哭就哭
او ~ در آستین دارد . 他说哭就哭；他动不动就哭起来。
در گلو داشتن ~ 不哭出来
زیر (یا به) ~ زدن 开始哭，哭起来
کردن ~ 哭，恸哭
لباس بتنش ~ میکند . 这衣服他穿在身上不像个样子。
برای مرگ کسی ~ کردن 痛悼死者
درگلویش ~ پیچید . 他哭得上气不接下气。
این کار ~ دارد . 这是一件引人落泪的事。
این کار ~ ندارد . 哭有什么用；这件事哭也哭不好。
در گلویش ~ گرفت . 他哽咽抽泣起来。

گریه آلود 〔形〕 眼泪汪汪的，满脸泪痕的
~ چشمان 泪眼

گریه آور (~ *āvar*) 〔形〕 催人泪下的，可泣的，可悲的

گریه کنان (~ *konān*) 〔副〕 哭着；眼泪汪汪地

گرییدن (*geryeedan*) 同 گریستن

گز Ⅰ (*gaz*) 〔名〕 盖斯（长度单位，约等于三英尺）
~ کردن (~ زدن) 计量长度；用步测量距离，步测
خیابان ~ کردن 无谓奔波
~ نکرده پاره مکن ! 〈谚〉尺寸未量好，不要乱裁衣！（喻：要三思而后行）
مردی که نان ندارد یك ~ زبان ندارد . 〈谚〉人贫语短

گز Ⅱ 〔名〕 〈植〉柽柳（属）

گز Ⅲ 〔名〕 用阿月浑子果或杏仁加甘露蜜做的牛轧糖（伊朗特产）

گز Ⅳ ① گزیدن 的根 ② 可做构词后缀，如：غریب ~ ، عرق ~ 等

گز Ⅴ 〔名〕 ①涩②无羽的箭

گزار (*gozār*) 同 گذار Ⅱ 条

گزاردن (*gozārdan*) 〔动〕（根 گزار ）①解释，解说②完成，实行③偿付④送别
نماز ~ 祷告，祈祷

گزارش (*gozāresh*) 〔名〕 ①报告；通知②解释，解说
خواب ~ 圆梦，解梦
دست اول ~ 第一手材料
رسمی ~ 正式报告
سالیانه ~ 年度报告
سیاسی ~ 政治报告
دادن ~ （作）报告；通知
کردن ~ 讲解，解释，解说
یافتن ~ 得到通知，得悉，获悉

گزارش گر (~*gar*) 〔名〕 ①报告人，（电台）报导者②圆梦者

گزارش نامه 〔名〕 圆梦的书，详梦的书

گزارنده (*gozārande*) 同 گزارش گر

گزاره (*gozāre*) 同 گزارش

گزاشتن (*gozāshtan*) 同 گذاشتن

گزاف (*gazāf*) 〔形、名〕 ①很多的，无数的，过多的②无根据的，荒谬的，夸大的，言过其实的③废话，空话
~ برآورد 过分夸大的估计
به ~ (بر ~) 无聊地
~ سخن 空话，大话，废话
~ مالیات 高额税款，重税

~ مبلغ 巨款

~ مخارج 巨额开支

گفتن ~ 说废话

گزاف گو 〔名〕①说大话的人,大吹大擂的人,夸张者,言过其实的人②胡说八道者

گزاف گويى 〔名〕①说大话,大吹大擂,夸张,吹牛②胡说八道

كردن ~ 同上

گزافه 同 گزاف

گزافه گو 同 گزاف گو

گزافه گوئى 同 گزاف گوئى

گزافى (*gazāfee*) 〔名〕①过分,过度②巨大,庞大③大话

گزان (*gazzān*) 〔形〕 刺疼…的,辛辣的

گزانتات Xanthate 〔名〕〈化〉黄原酸盐;黄原酸酯

گزانتوفيل Xanthophyll 〔名〕〈化〉叶黄素

گزانتئين Xanthein 〔名〕〈化〉花黄素

گزانتين Xanthin 〔名〕〈化〉叶黄素

گزانگبين (*gazāngabeen*) 〔名〕 甘露(柽柳叶上的夜露)

گزاى (*gazāy*) ;① گزاييدن 的根②可做构词后缀,如: ~ مردم 等

گزاييدن (*gazāyeedan*) 〔动〕(根 گزا 或 گزاى)①蜇,咬,刺,叮②〈转〉讽刺

گزر (*gazar*) 〔名〕①胡萝卜(属)②杵,槌,杵状物(研磨用)

دشتى ~ 〈植〉荷兰产防风草(属),欧洲防风根

گزر (*gozer*) 〔名〕 办法,方法;出路

گزراندن (*gozarāndan*) 同 گذراندن

گزردن (*gozerdan*) 同 گزريدن

گزريدن (*gozereedan*) 〔动〕(根 گزر)想办法,找办法

گزش (*gazesh*) 〔名〕①蜇,咬,刺②(音乐)刺耳的颤音或高音

گز فروشى (*gaz-forooshee*) 〔名〕 按尺卖,零售(布匹、织物等)

كردن ~ 同上

گزك (*gazak*) 〔名〕①时机,可能,方便,借口②酒肴,酒菜③傧相④寒冷,受凉⑤〈转〉托故⑥农业用水的周期

به دست كسى دادن ~ 给某人找借口;给某人机会

. به دستش افتاد ~ 他找到了借口。

گزگز (*gezgez*) 〔名〕①〈口〉蜇,刺,掐②疼,痒

كردن ~ 同上

گزلك (*gazlak,gezlak*) 〔名〕小刀,短剑,匕首

گزليك (*gazleek,gezleek*) 同 گزلك

گزمه (*gazme*) 〔名〕 夜间巡逻者,值夜人

گرديدن ~ 巡逻,值夜

گزند (*gazand*) 〔名〕①损害,损失,灾难②伤害;不快

~ رساندن (~ رسانيدن ، ~ كردن ، ~ آوردن) 损害,使遭难,伤害

~ يافتن (~ خوردن ، ~ ديدن) 蒙受损害,遭难,受害

گزندرسان (*gazand-resān*) 〔形〕 有害的,给人带来损害的,伤害的

گزندگى (*gazandegee*) 〔名〕①咬伤处,叮伤处②刺激(性),尖酸,刻薄

گزنده 〔形、名〕①咬人的,叮人的,蜇人的②

گزین (*gozeen*) ① گزیدن 的根② 可做构词后缀，如： خلوت ~ 等

کردن ~ 选举，挑选，选择

گزینش (*gozeenesh*) 〔名〕〈罕〉选举，选择，挑选

گزیننده (*gozeenande*) 〔名〕 挑选者，选择者

گزینه I (*gazeene*) 〔名〕 锤子，小锤，大木锤

گزینه II 同 مخزن

گزینه III 〔名〕 一种粗布，粗帆布，防水布

گزینه (*gozeene*)〔形〕选举出来的，被挑选出来的

گزینی (*gozeenee*)〔名〕 特征，特性，性能

گژار (*gojhār*) 同 کژار

گس (*gas*) 〔形〕 酸涩的，有点苦的

گسار (*gosār*) ① گساردن 的根②可做构词后缀，如： می ~ ، غم ~ 等

گساردن (*gosārdan*) 〔动〕（根 گسار）①喝，饮②品尝③消化④经历，感受⑤消愁

~ غم 悲伤，忧伤过度

~ می 喝酒，纵饮

گسارنده (*gosārande*) 〔形、名〕 ①喝…的②醉汉，酒徒

گساریدن (*gosāreedan*) 同 گساردن

گست (*gast*) 〔形〕 ①难看的，丑的，丑恶的②可耻的

گستاخ (*gostākh*) 〔形〕 ①无礼貌的，傲慢的，放肆的，厚颜无耻的②鲁莽的，莽撞的，粗鲁的

~ آدم جلف و 不尊敬人的人，粗暴无理的人

شدن ~ 无礼，傲慢，放肆，厚颜无耻，莽撞，鲁莽

کردن ~ 放肆，放纵

گستاخانه 〔形、副〕 ①无礼貌的（地），傲慢

伤人的，刻薄的，带刺的，挖苦的，讽刺的③会咬人的动物④刺喉咙的

گزنگان (*gazne-gān*) 〔名〕 〈植〉荨麻科

گزنگبین (*gazangabeen*) 同 گزانگبین

گزنون Xenon 〔名〕 〈化〉氙

گزنه (*gazne*)〔名〕 〈植〉荨麻（属）

دریایی ~ 〈动〉水母

گزیان (*gaziyān*) 〔名〕 〈植〉柽柳科

گزیت (*gazeet*) 〔名〕 ①（非伊斯兰教徒所交纳的）人头税②国王向臣民收的税

گزید (*gazeed*) 同 گزیت

گزیدگی (*gazeedegee*) 〔名〕 ①蜇，咬，刺②蜇伤处，咬伤处

سگ هار ~ 〈医〉狂犬病，恐水病

گزیدن (*gazeedan*) 〔动〕（根 گز）①叮，蜇，刺②〈转〉讽刺，挖苦③折磨，惩罚

~ انگشت به دندان 吃惊

~ لب به دندان 遗憾

. این حشره نمیگزد 这种昆虫不蜇人。

گزیدن (*gozeedan*) 〔动〕（根 گزین）①选举，选择，挑选②看中；宁要③区别，区分

~ بر 选中

~ راه 上路

گزیده (*gazeede*) 〔形〕 被咬的，害怕的，伤心的

گزیده (*gozeede*) 〔形、名〕（复 گزیدگان）①选择出来的，挑选的②优秀的③当选人，被选中者

گزیر (*gozeer*) 〔名〕 出路，法子，补救

نداشتن ~ 没有出路，没法子，只好

. هیچ از آن ~ نیست 无法避免；爱莫能助。

گزیلونیت Xylonite 〔名〕〈化〉赛璐珞，假象牙

的（地），放肆的（地），厚颜无耻的（地）②单刀直入的，直率的，不圆滑的③勇敢的，英勇的

~ سخن 粗鲁的语言

. جواب داد ~ 他作了粗暴的回答。

گستاخ دست (*gostākh-dast*) 〔形〕〈军〉灵巧的，敏捷的，有本事的

گستاخ رو(ی) (~ *roo*) 〔形、名〕①不要脸的，厚颜无耻的②无耻之徒，无赖

گستاخ گو(ی) 〔形、名〕①粗鲁的，无礼的②粗鲁汉

گستاخی 〔名〕①无礼，傲慢，放肆，厚颜无耻②鲁莽，莽撞，粗鲁

~ کردن 同上

گستر (*gostar*) ① گستردن 的根②可做构词后缀，如：~ عدالت 等

گستراك (*gostarāk*) 〔名〕铺垫，垫子，长方形粗地毯，门前擦鞋毯

گستراندن (*gostarāndan*) 〔动〕（根 گستران）扩散，散开

گسترانیدن (*gostarāneedan*) 同 گستراندن

گسترانیده 同 گسترده

گستردن (*gostardan*) 〔动〕（根 گستر）①铺开，铺展，展开②扩大，扩展，传播③蔓延，伸延，散开；传开

~ عدالت 伸张正义

چین دارای جنگلهای وسیعی است که در دامنهٔ کوهستانهای آن گسترده میشود . 我国有丰富的森林遍布于群山万壑之间。

. باد صبا فرش زمردین گسترده است 春风吹绿了大地。

گسترده 〔形〕①铺开的，展开的②扩大的，蔓延的③〈植〉掌状的，平展的

گسترش (*gostaresh*) 〔名〕①铺开，铺展，展开②发展，扩大，传播③蔓延，伸展④〈军〉部署，配置，调度⑤〈医〉（癌等）转移，扩散

~ افراد 〈军〉散开队形

~ فرهنگ 教育发展

~ نیروها 部署兵力；散开队形

(بخشیدن ~) دادن ~ 发展，扩大，伸展；部署

~ یافتن 开展，得到发展；得到扩大，传播开；蔓延

گسترش سنج (~ *sanj*) 〔名〕〈机〉伸长计

گستریدن (*gostareedan*) 同 گستردن

گسستگی (*gosestegee*) 同 گسیختگی

گسستن (*gosestan*) 〔动〕（根 گسل）散开，挣开，离开

گسسته (*goseste*) 同 گسیخته

. این دو کلمه ~ نوشته میشود 这两个字应该分开来写。

گسسته عنان (~*enān*) 〔形〕①没有主见的，优柔寡断的②不听人规劝的

گسل (*gosel*) ① گسلیدن ، گسلاندن ، گسستن ، گسیختن 的根②可做构词后缀，如：~غم، ~ پیمان 等

گسلاندن (*goselāndan*) 同 گسلانیدن

گسلانیدن (*goselāneedan*) 〔动〕（根 گسلان）使散开，打开

. طناب را گسلانید 他弄断了绳索。

گسله (*gosele*) 〔名〕〈地〉断层

~ بستری 〈地〉岩床；海底山脊

~ آينهٔ 〈矿〉擦光面，由摩擦而成之岩石光滑面（通常有条纹）

~ اختلاف سطح 〈地〉落差，断层垂直位移

گسليدن (*gosaleedan*) 同 گسيختن

گسى (*gasee*) 〔名〕 酸涩，辛辣，厉害

گسى (*gosee*) گسيل 的缩写形式

گسيختگى (*goseekhtegee*) 〔名〕 ①断，折断，断裂，破裂②中断，断绝③分离④撤销，废除⑤脱缰；放任

ريسمان ~ 绳子断开

گسيختن (*goseekhtan*)〔动〕 （根 گسل ）①撕裂，破裂，折断，割断，断开②中断，断绝③撤销，作废

گسيخته 〔形〕 ①破裂的，折断的，断裂的②中断的，断绝的③分开的，分离的④散了架的

گسيخته عنان (*goseekhte-enān*) 〔形〕 ①不可抑制的，脱缰的②同 گسسته عنان

گسيل (*goseel*) 〔名〕 派遣，打发

شدن ~ 被派往，前往，寄发，出发

(داشتن ~) كردن ~ 派遣，打发，发送，送往

. نمايندهٔ خود را ~ نمائيد 请派出自己的代表。

گش (*gash*) 〔形〕 美的，雅致的，令人愉快的

گش (*gash,gosh*) 〔名〕 ①（动植物分泌的）粘液②胆汁

زرد ~ 胆汁

گشا (*goshā*) ① گشادن ، گشودن 的根②可做构词后缀，如： ~ كشور ، ~ مشكل 等

گشاد (*goshād*) 〔形、名〕 ①辽阔的，宽广的，广阔的②开着的③成绩

~ آستين 宽袖子

~ پيراهن 肥大的衬衫

~ (شيشهٔ) كوزهٔ دهان 广口坛（瓶）

(نشستن) راه رفتن ~ 摇摆地走，叉开腿走路（叉开腿坐）

شدن ~ 宽（大）起来，加宽

كردن ~ 放宽，扩大

. خيابان را ~ كردند 路面加宽了。

. براى سرش ~ است 这是他所不能理解的，他能力不够。

. اين كلاه براى سرش ~ است 这顶帽子他戴着大了一些。

. دهانهٔ اين بطرى ~ است 这只瓶子是大瓶口。

گشادباز 〔形、名〕 挥霍的(人)，浪费的(人)

آدم ~ 好挥霍的人

گشاد بازى 〔名〕 ①挥霍，浪费②（下棋时）弃子入局

كردن ~ 同上

گشادگى (*goshādegee*) 〔名〕 ①扩张，宽广②（心胸）开阔，（精神）爽快，（胸怀）大度③〈转〉解救；改进

مردمك چشم ~ 瞳孔放大

گشادن (*goshādan*) 同 گشودن

گشاد نامه (*goshād-nāme*) 〔名〕 ①〈旧〉法令，命令，指示②前言③证明书，特许证

گشاده ابرو (*goshāde-abroo*) 〔形〕 ①眉开眼笑的，笑逐颜开的②精神爽快的，愉快的

گشاده پيشانى 同 گشاده ابرو

گشاده در (*~ dar*) 〔形〕 好客的

گشاده دست (*~ dast*) 〔形〕 ①大方的，慷慨的②

宽宏大量的，手松的

گشاده دستی 〔名〕 ①大方，慷慨②宽宏大量

گشاده دل (~ *del*) 〔形〕 ①宽宏大量的，慷慨大方的②爽朗的，心情舒畅的，富于同情心的

گشاده دلی 〔名〕 ①宽宏大量，慷慨大方②高兴，舒畅

گشاده رو(ی) (~ *roo*) 〔形〕 ①和蔼可亲的，带着笑脸的；心情舒畅的，愉快的，高兴的②不戴面纱的，抛头露面的③美貌的

گشاده روئی 〔名〕 ①和蔼可亲，笑脸相迎，心情舒畅，愉快，高兴②不戴面纱，抛头露面③美貌

گشاده زبان (~ *zabān*) 〔形〕 语言流畅的，侃侃而谈的，健谈的

گشاده زبانی 〔名〕 语言流畅，侃侃而谈，健谈

گشاده سخن (~ *sokhan*) 同 گشاده زبان

گشاده کف (~ *kaf*) 同 گشاده دست

گشاده مشرب (~ *mashrab*) 〔形〕 〈罕〉容易与人接近的

گشادی (*goshādee*) 〔名〕 广大，辽阔，宽阔；松弛

گشای (*goshāy*) 同 گشا

گشایش (*goshāyesh*) 〔名〕 ①打开②开幕③解决（困难）④减轻（负担）

~ دادن 扩大（影响）

~ یافتن （被）打开，开幕，（影响等）扩大起来，解放

نمایشگاه صنایع دستی در شهر ~ یافت .

手工业展览会在城里开幕了。

~ درکار پیدا شد . 工作有所开展。

گشایشی 〔形〕 打开的，开始的，开幕的

~ مراسم 开幕式

~ نطق 开幕词

گشاینده (*goshāyande*) 〔名〕 ①打开…者，开始者②〈转〉解决困难者

گشاییدن (*goshāyeedan*) 同 گشودن

گشت (*gasht*) 〔名〕 ①行走，散步②巡逻，巡视③进行，运动④旋转⑤观看⑥寻找

~ کار 事情的始末

~ زدن 散步，闲游

~ زدن (در) 巡逻，巡视

گشتا (*goshtā*) 〔名〕 天堂

گشتاپو Gestapo 〔名〕 盖世太保（纳粹德国的秘密警察）

گشتاور (*gashtāvar*) 〔名〕 〈理〉矩，力矩

~ نارائی 惯性矩

گشت برگشت (*gasht-bargasht*) 〔形〕 难以解决的，错综复杂的

گشتن (*gashtan*) 〔动〕 （根 گرد）①转，转变；流通②散步，漫步③找，寻找④变成⑤战斗⑥虫咬

~ پیرامون 寻找

بخت ~ 倒霉

سر ~ 惊奇

گم ~ 失落

درآسمان میگشتم روی زمین شما را پیدا کردم . 我可找到你了。（没想到在这儿找到了你）

گشت و گذر (*gashto-gozar*) 〔名〕 ①郊游，散步，游逛②巡逻

~ کردن (در~ بودن) 散步，巡逻，徘徊，游荡

گشته (*gashte*) 〔形〕 ①转变的②弯曲的③斜视的，斜视眼的

انقلاب سوسیالیستی اکتبر نه فقط در تاریخ روسیه بلکه در تاریخ جهان‌نیز عصر نوینی را گشود . 十月社会主义革命不仅在俄国历史上，而且在世界历史上开辟了一个新时代。

گفت (*goft*) 同 گفته

گفتا او گفت 的诗体形式

گفتار (*goftār*) 〔名〕 ①讲话，话，言论②（书的）章，节

راديويى ~ 广播讲话

~ و کردار 言行

گفتگو(ى) (*goftegoo*) 〔名〕 ①交谈，谈话，对话②座谈，谈判③〈口〉争辩，争吵，拌嘴

~ دوستانه 友好的谈话

~ نیک 美言

به ~ آمدن 开始交谈起来

به ~ پرداختن 进行交谈，进行谈判

~ کردن 交谈，谈话，对话

یك ساعت با هم ~ کردیم . 我们谈了一个小时。

به ~ نشستن 进行交谈，座谈，谈判

گفتگوئی با تو دارم . 我有话要跟你谈。

گفتگویمان شد . 我们之间发生了争论。

گفتن (*goftan*) 〔动〕（根 گوی）①说，吟，讲，说话，讲述，告诉②称作，称为，认为

~ اغراق 夸张，言过其实

~ با خویشتن 自言自语

باز ~ (بر ~) 说出

بد ~ (از کسی) 骂，诽谤，说坏话

~ سخن 讲话

~ شعر 作诗，吟诗

گشته پایان 〔名〕 〈动〉异足类

گشتی (*gashtee*) 〔名〕 巡逻者，巡逻人员

~ اکتشافی 侦察巡逻

~ پیاده 步兵巡逻

~ تأمینی 警戒巡逻

~ سوار 骑兵巡逻

خط سیر ~ （巡逻兵的）巡逻路线

دستهٔ ~ سوار 骑兵侦察班

گشن (*gashn,gashan*) 〔形〕 ①很多的，丰富的，一大片的②宽阔的，广大的

گشن (*goshn, goshen,gashen*) 〔名〕 ①公（指动物），雄性②交尾期，发情期③受胎，怀胎

(به) ~ آمدن 处于交尾期，春情发动期，发情期

~ دادن 使受精，受胎

~ گرفتن 怀孕，怀胎

گشنگی (*goshnegee*) 同 گرسنگی

گشن گیری (*goshn-geeree*) 〔名〕 受精，受胎；受粉

~ کردن 同上

گشنه (*goshne*) 同 گرسنه

گشنی (*goshnee*) 〔名〕 ①同 گشن گیری ②丰富

گشنیدن (*goshneedan*) 〔动〕（根 گشن）授胎，使怀孕

گشنیز (*geshneez*) 〔名〕 ①〈植〉芫荽，香菜②（纸牌中的）梅花

گشنیزی 〔形、名〕 ①芫荽似的②（牌中的）梅花

خال ~ （扑克牌中的）梅花

گشودن (*goshoodan*) 〔动〕（根 گشای）①打开②解开③开始④揭开⑤解决⑥征服，侵占

پر ~ 上升，飞起

در را بگشای ! 开门!

(تو گوئی) گوئی 好象，似乎是，犹如…

سیگویند که ... 据说…，有人说…

نمیتوان گفت ... 不能说…

چیزی بگو ! 说一些吧！

گفت نمی آیم . 他说："我不来了。"

باو گفتم بیاید . 我告诉他，让他来一下。

او را بگویید برود . 请告诉他，让他去。

گفتنی 〔形、名〕 ①可以言传的，可以讲的②该说的（话），该讲的（话）

این سخن ~ نیست . （这）不可言传；这不值一谈。

این واقعه ~ نیست . 这件事不能讲，这件事难以言传。

تمام گفتنیها گفته شده است . 该讲的话都已经讲了。

گفت و شنود (*gofto-shonood*) 〔名〕 交谈，谈话，对话；交换意见

گفت و شنید (*~sheneed*) 同 گفت و شنود

گفت و گو (*~goo*) 同 گفتگو(ی)

گفت و گوئی 〔形〕 口语(体)的，会话（体）的

گفته (*gofte*) 〔名、形〕 ①话；名言②（被写出的）诗③说过的，说出的

قدما ~ 古人名言，古话

این نکته نا ~ نماند که ... 应该指出…（不能不指出…）

این شعر ~ کی است ؟ 这首诗是谁作的？

دو صد ~ چون نیم کردار نیست . 〈谚〉说话千百遍，不如干一件。

گفتی (*goftee*) 〔连〕 〈口〉好象，仿佛

گل I (*gall*) 同 گله (*galle*)

گل II 同 گردن

گل Goal 〔名〕 （足球等运动的）球门

~ زدن 射门

گل (*gol*) 〔名〕 ①花，花朵②蔷薇，玫瑰③灯花④瑰宝，精华部分，…之花⑤红色的东西⑥灼伤⑦美好的东西⑧利益

~ ابریشم 金合欢属(植物)，芙蓉树花

~ آتشی (~ سوری ، ~ سرخ) 红玫瑰花

~ اختر 印度的昙花（属）

~ ادرسی 绣球花(属)(即八仙花的一种)

~ ارغوان 南欧紫荆花

~ اسبك 唐菖蒲（属）

~ استکان (~ استکانی) 风铃草（属）

~ اشرفی (~ همیشه بهار) 金盏花(属)，牡丹花

~ اطلسی 矮牵牛花（属）

~ اطلسی دهان اژدر 大叶瓣矮牵牛花

~ آفتاب پرست (~ آفتاب گردان) 向日葵，葵花

~ اقاقیا 白洋槐花，香槐花

~ آلاله 毛茛属（植物）

~ اول بهار 迎春花

~ آویز 倒挂金钟（属）

~ آهار 百日草

~ بداغ (~ دنبه) 琼花，雪球花

~ برف (~ بهمن ، ~ حسرت) 雪花莲，雪片莲

~ بنفشه 紫罗兰

~ بنفشه فرنگی 三色堇，三色紫罗兰

~ بوته 委陵菜（属）

~ بو شهری 杜鹃花（属）

~ بو قلمون 细须石竹

ستاره‌ای ~ 大波斯菊
(احمر ~) سرخ ~ 红玫瑰
سر سبد ~ 精华（原意：花篮中出类拔萃的一朵花）
سرنگون ~ 〈植〉贝母
سفید ~ 蔷薇
سنبل ~ 风信子
سنگ ~ 苔藓，地衣
سوری ~ 红玫瑰
سوسن ~ 百合
سینری ~ 亚麻子车前，旋复花
(یخه ~) سینه ~ 胸饰，胸花
(پسند ~) شاه پسند ~ 马鞭草
شب بو ~ 紫罗兰（属）；夜来香
شب بوی هراتی ~ 紫花芥
شرابی ~ 银南花（属）
شقائق ~ 丽春花
شقائق نعمانی ~ 白头翁（属）
(چراغ ~) شمع ~ 灯花
شمعدانی ~ 天竺葵
(یاس کرنائی ~) شیپوری ~ 喇叭花
صباح ~ 紫茉莉
صد برگ ~ 叠瓣蔷薇
صد تومانی ~ 芍药，牡丹
طاووسی ~ 金雀花
عروسی ~ 毛茛
(شمعدانی عطر ~) عطر ~ (斑点)老鹳草
(نسرین ~) عنبری ~ （水仙属）长寿花
فلوکس ~ 福禄考（属）
فنجانی ~ 月见草，待宵草
قاصدی ~ 蒲公英（属）

پرپر ~ 重瓣花
(ژاپونی ~) پنجهزاری ~ 金光菊
(انگشتانه ~) پنجه علی ~ 毛地黄
(خبازی ~) پنیرك ~ 锦葵（属）
پیچك ~ 常春藤花，旋花
تاج الملوك ~ 耧斗菜
تاج خروس ~ 鸡冠花
(تلفونی ~) تلگرافی ~ 长春花
جعفری ~ 万寿菊
چایی ~ 茶花
حسرت ~ 雪花，雪片；秋水仙
حنا ~ 凤仙花
خرزهره ~ 夹竹桃
خطمی ~ 药用蜀葵
خطمی صحرایی ~ 青麻；苘麻
خطمی فرنگی ~ 蜀葵
خطمی مجلسی ~ 月季花
خنجری ~ 仙人掌（科）；龙舌兰（属）
(یا خیری) خیرو ~ 药用蜀葵；桂竹香，麝香石竹
داودی ~ 菊花
داودی چمنی ~ 牛眼菊，法兰西菊
دشتی ~ 野蔷薇，乌荆子，刺花李(灌木)
دگمه‌ای ~ 蜡菊
رشتی ~ 多刺的木质茎植物，欧石南
رعنا زیبا ~ 翠菊
(میمون ~) زبان در قفا ~ 飞燕草
زرد ~ 黄月季花
زنبق ~ 鸢尾（属），白百合花
زنبق رشتی ~ 百合花
ساعت ~ 西番莲

قرنفل ~ 丁香紫罗兰花
کاغذی ~ 纸花
کافیشه ~ 红花
کلم ~ 菜花
کوچك ~ 小花
کوکب ~ 天竺牡丹，大丽花
گاوزبان ~ 牛舌草
(محمدی ~) گلاب ~ 玫瑰花，月季花
گندم ~ 麦仙翁，矢车菊
گوگرد ~ 硫花
لادن ~ 旱金莲，金莲花
لاله ~ 郁金香
لالهٔ عباسی ~ 紫茉莉
(استکان ~) لالهٔ کوهی ~ 风铃草
مخمل ~ 千日红
مرا فراموش مکن ~ 勿忘我花，勿忘草
مروارید ~ 雏菊
مریم ~ 晚香玉
مشکیجه ~ 麝香蔷薇
(عنبری ~) مشکین ~ （山仙属）长寿花
مصنوعی ~ 人工制的花，假花
معین التجاری ~ 杜鹃花
میخك ~ 石竹(属)，康乃馨
مینا ~ 翠菊（属），紫菀(属)，（俗名）江西腊
مینای فرنگی ~ 翠菊
ناز ~ 含羞草，景天
نرگس ~ 水仙花
نسترن ~ 多花蔷薇
نسرین ~ （水仙属）长寿花
نوار ~ 帽上的花结，帽章
نیلوفر ~ 睡莲，荷花
و بته ~ 花卉图案
همیشه بهار ~ 金盏花，万寿菊
یاس چینی ~ 中国茉莉花
یاس درختی یا شیروانی ~ 丁香花，紫丁香
یاس شاسپا ~ 白素馨
یاسمن ~ 茉莉花
یخ ~ 腊梅
~ پرورش 养花，种花
~ تاج 花环，花圈，花冠
~ حلقهٔ 花圈，花环
~ درخت 开花的树木，花丛
~ دستهٔ 花束
~ سبد 花篮
نثار ~ به آرامگاه 在墓前敬献花圈
یك ~ آتش 一块烧红的煤块；余火；余烬
(گلی به گوشهٔ جمالت) بجمالت ~ 好呀！妙极了（常用于讥讽意）；你这样做是聪明的！
انداختن ~ 发红，脸色绯红；（在纸或布上）画花
(به آب دادن ~) به آب انداختن ~ 把事情搞糟，制造事端
چیدن ~ 采花，摘花；〈喻〉享用
دادن ~ 开花
درخت سیب ~ داد . 苹果树开花了。
فرستادن ~ 赠送花，邀人比武
کردن ~ 开花；〈口〉表现出来，显露出来
این درخت چه‌وقت ~ میکند ؟ 这棵树什么时候开花？
گاهی دیوانگی او ~ میکند . 有时他的精

神病会突然发作。

شوخیش ~ کرده است . 他接连地开玩笑。

شیطانی‌اش ~ کرده است . 他太顽皮了。

نطقش ~ کرده بود . 他讲得很精彩。

شمع را گرفتن (~ گرفتن) ~ 剪烛花

~ گفتن 妙语生花

~ گفتی (你)说得多好呀!

~ نشاندن 种花

بر پارچهٔ زر بافت ~ نشاندن 锦上添花

~ به چشمم افتاد . 我的一只眼睛患白内障。

~ از گلش شکفت . (یا باز شد) 他非常高兴；他喜形于色。

یک ~ از هزار گلش نشگفته‌است. 〈口〉现在他处于风华正茂之时；他正处于壮年时期。

با یك ~ بهار نمیشود . 〈谚〉一花独放不是春。

هیچ گلی بی‌خار نیست . 〈谚〉没有不带刺的玫瑰。（即，没有十全十美的幸福）

گل (*gel*) 〔名〕 ①土，泥，泥浆②粘土③本性④人体

~ آتشخوار （耐）火泥，耐火粘土

~ اخری(~ اخرا) 红赭石

~ ارمنی 〈地〉红玄武土

~ بوته 耐火粘土

~ پاك 矾土，氧化铝

~ ترش 酸性土

~ چینی 烧瓷土

~ حرامزاده 石灰与粘土的混合物

~ حکمت 油石灰，泥子，封泥

~ داغستانی 矽矾土

~ رحت شوئی 漂（白）土

~ رس (~ رست) 陶土，白粘土

~ زرد (~ برش) 赭黄

~ سرخ 红土

~ سر شوی 洗发泥

~ سفید بریانسون 滑石粉

~ شل （松）软土

~ کوزه گری 陶土

~ گیوه (~ سفید) 白粉，白垩

~ مختوم 粘土

~ ملاط 灰浆，泥浆

~ و شل 泥泞，泥潭

حق آب و ~ (对老租户的)租借优先权

لکهٔ ~ 泥迹

به ~ خورشید اندودن 一手遮天

(به) ~ گرفتن (به ~ مالیدن) 抹泥，用封泥封上；用粗灰泥涂；隐藏，隐瞒

به کار ~ گماشتن (کسی را) 委任某人以不重要的工作

در ~ ماندن (به ~ نشستن) （船）搁浅；陷入泥潭，陷入困境

گلاب (*gelāb*) 同 گلابه

گلاب (*golāb*) 〔名〕 玫瑰香水；用玫瑰香水制成的饮料或糖浆水

~ بروی تان 你且别反感！（直译：这是向你脸上洒香水）

~ سیب 香蕉苹果

~ گل 玫瑰花

~ افشاندن 洒香水；哭，落泪

~ پاشیدن (~ زدن) 喷玫瑰香水

~ کشیدن (~ گرفتن) 提取（提炼）

玫瑰香水

گلاب پاش (*golāb-pāsh*) 〔名〕 玫瑰香水（喷）瓶

گلابتون (*golābetoon*) 〔名〕（金、银）饰带，（金、银）边饰，（绣边等用的）金银丝

گلابتون دوز 〔名〕 编织（金、银）饰带的人

گلابتون دوزی 〔名〕 用金、银线做的边饰

گلاب دان (*golāb-dān*) 〔名〕 玫瑰水瓶

گلاب کشی (~ *keshee*) 同 گلاب گیری

گلاب گیری 〔名〕（用蒸馏的方法）从玫瑰花瓣中提取玫瑰香水

گلابه (*gelābe*) 〔名〕 泥，稀泥，稀泥浆；泥塘，沼泽

گلابی I (*golābee*) 〔名〕 ①梨②梨树

~ درخت 梨树

گلابی II 〔名、形〕 ①提取玫瑰香水的人②玫瑰色的

گلاج (*golāj*) 〔名〕 〈旧〉（用淀粉和蛋白做的）甜薄饼

گلادیاتور Gladiator 〔名〕 斗士（在古罗马，同武士或野牛角斗的奴隶或战俘）

گلادیول Gladiolus 〔名〕 〈植〉唐菖蒲（属）

گل آذین (*gol-āzeen*) 〔名〕 〈植〉花序；开花期

گل افشان (~ *afshān*) 〔形、名〕 ①撒满花的②〈医〉良性猩红热③一种焰火

~ کردن 撒花

گلاگونه (*golāgoone*) 〔名〕 胭脂

گل آگین (*gol-āgeen*) : پیاله را ~ کردن 〈诗〉斟满一杯酒

گل آلود (*gel-ālood*) 〔形〕 ①脏的，溅上泥泞的②浑浊的

~ کردن 弄脏；搅浑

از آب ~ ماهی گرفتن 浑水摸鱼

آب را ~ کردن و ماهی گرفتن 同上

آب خیلی ~ است . 水很浑浊。

گل آلوده 同 گل آلود

گلاله (*golāle*) 〔名〕 ①一绺卷发②花束③衬衫④〈植〉柱头，眼点

گلان (*golān*) 〔名〕 〈旧〉一种饼干

گل اندام (*gol-andām*) 〔形〕 娉婷的，（体态）婀娜多姿的，柔美的

گلاندن (*golāndan*) 〔动〕（根 گلان）①〈旧〉摇晃，摇动，震动②洒

گل انگبین (*gol-angabeen*) 同 گلنگبین

گلاننده (*golānande*) 〔形〕 摇晃…的

گلانیدن (*golāneedan*) 同 گلاندن

گلاویز (*galāveez*) 〔形、名〕 ①挂起的，悬挂的，攀附的②扭打

(به) ~ شدن 挂起；悬起来，吊起来；互相扭打

گل آویز (*gol-āveez*) 〔名〕 〈植〉倒挂金钟（属）

گلایول (*gelāyol,galāyol*) 同 گلادیول

گلباد (*golbād*) 〔名〕 罗盘的盘面

گل باران (*gol-bārān*) : ~ کردن 撒花

گل باز (~ *bāz*) 〔名〕 爱花的人，花卉爱好者

گل بازی 〔名〕 栽花，养花业

~ کردن 养花

گل با قالی (*gol-bā-ghālee*) 〔形〕 黑白相间的

گلبام (*golbām*) 同 گلبانگ

گلبانگ (*golbāng*) 〔名〕 ①大声呼喊②夜莺的叫声③喜讯④优美的歌声

~ محمدی 召唤祈祷

گلبرگ (*golbarg*) 〔名〕 ①花瓣②蔷薇花瓣③美丽的容貌

گل بست (*gol-bast*) 〔名〕 (衣服上用的)小钩，挂钩；风纪扣，扣钩

گل بن (~ *bon*) 〔名〕 ①花束，玫瑰，花丛②花根

گلبند (*golband*) 〔名〕 园丁

گل‌بوته 同 گل بن

گل بوته دار 〔形〕 带花的（指布匹）

گلبول Globule 〔名〕 血球

سفيد ~ 白血球

قرمز ~ 红血球

گلبولين Globulin 〔名〕 〈生化〉球朊，球蛋白

گل پاك كن (*gel-pāk-kon*) 〔名〕 门前擦靴、鞋之毡

گل پخش كن (~ *pakhsh-kon*) 〔名〕 汽车前窗上的挡泥刷子

گلپر (*golpar*) 〔名〕 〈植〉波斯的白芷（属）；牛至（属）

گل پرت كن (*gel-part-kon*) 〔名〕 〈冶〉泥土喷射器

گل پرست (*gol-parast*) 〔名〕 爱花者

گل پرستى 〔名〕 爱花

گل پرور (~ *parvar*) 同 گل كار

گل پرورى 同 گل كارى (*gol-kāree*)

گل پوش 〔名〕 〈植〉花被；萌苞；总苞

گل پيراى 〔名〕 园丁，养花人

گل پيرهن (~ *peerahan*) 〔形〕 ①鲜花覆盖的②〈喻〉血迹斑斑的③身材苗条的

گل تراش (*gel-tarāsh*) 同 گل پاك كن

گلچه (*golche*) 〔名〕 小花（尤指菊科植物管状花冠的管状小花）

گل چهره (*gol-chehre*) 〔形〕 (面色)绯红的，红润的，脸色滋润的

گلچين (*golcheen*) 〔形、名〕 ①挑出的，选出的②采花者，园丁③选集，集锦④花园

ادبى ~ 文选，诗选

كردن ~ 选出，精选

گلچين گلچين 〔副〕 缓慢地，慢条斯理地

گل چينى 〔名〕 ①采花，采集②〈喻〉挑选

گلخانه 〔名〕 温室，花房；温床

گلخن (*golkhan*) 〔名〕 ①锅炉②澡堂内的炉子③垃圾堆

گلخن تاب 〔名〕 (澡堂里的)烧锅炉者，锅炉工

گلخنى 同 گلخن تاب

گلخور (*gelkhor*) 〔名〕 食土，有食土癖者

گلخورى 〔名〕 食土癖

گلدار (*gol-dār*) 〔形〕 ①有花的，开花的②花花绿绿的，带花的

~ حرير 花绸

گلدان (*goldān*) 〔名〕 花盆，花瓶；壶

(ادرار ~) بول ~ 尿盆，便壶

(جايزه ~) قهرمانى ~ 优胜杯，奖杯

كوزه‌اى ~ （陶土）花盆

گلدانى：خاك ~ 种花的土

گل درمان (*gel-darmān*) 〔名〕 泥疗法，泥浴疗法

گل دسته Ⅰ (*gol-daste*) 〔名〕 花束

گل دسته Ⅱ 〔名〕 ①（清真寺中的）高塔，尖塔②〈旧〉许可证

گلدوز (~ *dooz*) 〔名〕 绣花的人

گلدوزى 〔名〕 绣花，刺绣

كردن ~ 同上

گلر (*goler*) 〔名〕 〈体〉守门员

گل رخ (*gol-rokh*) 同 گلچهره

گل رخسار (~ *rokhsār*) 同 گل چهره

گل رنگ (~ *rang*)〔形〕绯红的，玫瑰色的

گل رو(ی) 同 گل چهره

گل ریز 〔形、名〕①撒花的②伊朗曲调名③一种焰火名

گلز (*gelz*) 〔名〕（带嘴纸烟的）纸筒

گلزار (*gelzār*)〔名、形〕①泥沼地，泥塘②泥泞的，泥沼的

گلزار (*golzār*)〔名〕①花园，花坛②伊朗曲调名

گلساز (*gel-sāz*) 〔名〕 泥匠

گلساز (*gol-sāz*) 〔名〕 ①做纸花的人②花商，种花者

گلسازی 〔名〕 做纸花

گلستان (*golestān*) 〔名〕 ①花园②«蔷薇园»（萨迪诗集名）③伊朗古曲名

گلسرخی (*golsorkhee*)〔形〕蔷薇色的，玫瑰色的

گلسرخیان (*golsorkhiyān*) 〔名〕 ‹植›蔷薇目

گلسرین (*gelesereen*) 同 گلیسیرین

گلسنگ (*gol-sang*) 〔名〕 ‹植›苔藓，地衣（类）

گلشکر (~ *shekar*) 〔名〕 玫瑰蜜饯

گلشن (*golshan*) 〔名〕 ①花坛，花圃，花畦②考究的房子

گلعذار (*gol-ozār*) 同 گلچهره

گلغنچه (*gol-ghonche*) 〔名〕 ①（玫瑰）花蕾②‹罕›胭脂

گلغنده (*golghande*) 〔名、形〕 ‹旧›①梳过的棉，棉条②懒的

گلف Golf 〔名〕 高尔夫球

~ چوگان 高尔夫球棍

~ زمین 高尔夫球场

~ شلوار （玩高尔夫球时穿的）球裤

گلفام (*golfām*) 同 گلرنگ

گل فروش (*gol-foroosh*) 〔名〕 卖花者

گل فروشی 〔名〕 ①卖花②花店

~ دکان 花店

گلفشان (~ *feshān*) 〔名〕 ①撒花的人②一种焰火③猩红热

گلفشان (*gel-feshān*) 〔名〕 喷土；泥火山

~ کوه 泥火山

گلفهشنگ (*golfahshang*) 〔名〕 钟乳石

~ معکوس (~ وارونه) ‹地›石笋

گلقند (*golghand*) 〔名〕①同 گلشکر ②冰糖③（古诗中指）情人的嘴唇

گلك (*golak*) 〔名〕 ①小花，小玫瑰②‹旧›嘲笑，讥笑

گل کار (*gel-kār*) 〔名〕 ①抹灰工，灰泥匠，②陶工，陶器匠

گل کار (*gol-kār*) 〔名〕 种花者，养花者

گل کاری (*gel-kāree*) 〔名〕 ①抹灰泥②当灰泥匠③建筑工作

گل کاری (*gol-kāree*) 〔名〕 ①栽花，种花②当花匠③养花场④装饰，花纹装饰，图案

~ باغچهٔ 花圃，花坛

~ شدن 被饰以花纹，栽上花

~ کردن 栽花，种花；栽培花卉；搞花纹装饰

گلگاس (*golgās*) 〔名〕 ‹植›麦仙翁

گلگشت (*gol-gasht*) 〔名〕 逛花园；赏花

گل گل (*gol-gol*) 〔名〕 斑点

~ اسب 花斑马

~ شدن 沾满斑点

گلگون (*golgoon*) 〔形〕 ①玫瑰红色的②红晕

的，胭脂色的

~ شدن 泛玫瑰红色，泛红晕

گلگونه 〔形、名〕 ①红色的，红晕的，脸红的②胭脂③红酒

گلگیر (*gel-geer*) 〔名〕 （车辆的）挡泥板

گلگیر (*gol-geer*) 〔名〕 剪灯花的剪子

گلمال (*gel-māl*) 〔名〕 抹灰工，泥水匠

گلمالی 〔名〕 涂泥，抹泥

~ کردن 抹泥；遮掩（事情）

گلمژه (*gol-mojhe*) 〔名〕〈医〉睑腺炎，针眼，麦粒肿

گلمیخ (*gol-meekh*) 〔名〕 ①木栓，木橛，木桩②大头钉③（挂衣服的）钩子④（钉在靴底上的）平头钉⑤（供装饰用的）缀在门上的大钉子

~ پرده 扎住窗帘的花结

گلنار (*golnār*) 〔名〕 石榴花

گلناری 〔形〕 石榴花色的；深红的，朱红的

گلناك (*gelnāk*) 〔形〕 ①淤泥的②沾满泥土的，混浊不清的

گلنده (*golande*) 〔名〕 〈旧〉淫荡的女人

گلنگبین (*golangabeen*) 〔名〕 用玫瑰花瓣蜜饯作的一种软糕

گلنگدن (*galangedan*) 〔名〕 枪栓；（机枪上的）扳机，机头

گلنم (*golnam*) 〔名〕 ①洒水②小雨，蒙蒙细雨

~ زدن 喷水，洒水

گلنما (*golnamā*) 〔名〕 万花筒，万花镜

گلو (*galoo, goloo*) 〔名〕 ①喉咙，咽喉②食道③水道，水管，水槽

~ زهدان 子宫颈

~ سرخ 食道，食管

از (یا به) ~ فرو بردن 吞入，咽下

تا ~ قرض داشتن (تا ~ در قرض فرو رفتن) 负债累累

~ پاره کردن 扯破嗓子叫

~ تر کردن 润喉，喝

~ صاف کردن 清嗓子

در امور پولی و مالی ~ کسی را گرفتن 在经济上卡某人的脖子

~ کسی را گرفتن 因复仇而杀死某人

گلویش گرفت . 他嗓子憋住了，他上不来气了。

آب درگلویش شکست . 他（被水）呛住了。

از ذوق گلویم گرفت . 我十分激动。

گل و بته (*golo-bote*) 〔名〕 （阿拉伯式）花纹图案，装饰图案，花纹装璜

گلو بریت Glauberite 〔名〕 〈化〉芒硝，钙芒硝

گلو بند (*galoo-band*) 〔名〕 ①项链，项圈②围巾

گلو بنده (~ *bande*) 〔名〕 嘴馋的人，贪食者

گل و بوته (*golo-bote*) 同 گل وبته

گلوبول 同 گلبول

گلوبولین 同 گلبو لین

گلوبین (*galoo-been*) 〔名〕 〈医〉咽窥器，咽镜

گلوبین Globin 〔名〕 〈生化〉珠朊，珠蛋白

گلوت Glotte 〔名〕 〈解〉声门

گلوتن Gluten 〔名〕 ①谷朊②面筋，麸质

گلودرد (*galoo-dard*) 〔名〕 喉头炎，咽峡炎，喉疼

~ میکروبی 〈医〉脓毒性咽喉炎

گلوسوز 〔形〕 ①烫嗓子的，滚烫的②〈转〉甜的，甜腻的

اين‌شيرهٔ گلوسوزی نيست . 这事不足挂齿。

گلوسید Glucides 同 گلوکزید

گلوکز Glucose〔名〕〈化〉葡萄糖，右旋糖

گلوکزید Glucoside〔名〕〈化〉葡萄糖甙，糖甙，配糖体

گلوگاه (*galoo-gāh*)〔名〕①喉咙，咽喉②咽喉要地

گل و گردن (*galo-gardan*)〔名〕〈口〉颈，脖子

~ آمدن 〈口〉做作，娇揉造作；卖俏，卖弄风情

گلوگرفتگی (*galoo-gereftegee*)〔名〕嗓音嘶哑

گل و گشاد (*galo-goshād*)〔形、副〕①宽的，宽大的②不舒适的③紊乱的，杂乱的④慢吞吞地，不慌不忙地

شلوار ~ 宽裤腿的裤子

زندگی کردن ~ 阔绰，挥霍

گل و گشادی〔名〕①宽大②不舒适③紊乱，杂乱

گلوگیر (*galoo-geer*)〔形、名〕①卡住嗓子的，窒息的②粗糙的(指食物)③贪财的④讨人厌的⑤医治食物哽塞的人

~ لقمهٔ 使人噎住的一口（食物）；哽住的一口

شدن ~ 卡住嗓子；爱上某人

گل و لای (*gelo-lāy*)〔名〕泥泞，淤泥，污垢

گلوله (*goloole*)〔名〕①小球，球形物②团（如线团），圆形物③子弹，炮弹

آتش زا ~ 燃烧弹

اشك آور ~ 催泪弹

افشان ~ 榴霰弹，子母弹

آموزشی ~ 教练弹

برف ~ 雪球

تفنگ ~ 枪弹

توپ ~ 炮弹

ثاقب (~ ضد زره، ~ فرو رونده) ~ 穿甲弹

دود انگیز ~ 烟幕弹

رسام ~ 曳光弹

سوزان ~ 燃烧弹

شکر آلود ~ 糖衣炮弹

شیمیائی ~ 化学弹

گاز ~ 瓦斯弹，毒气弹

منور ~ 照明弹

نخ ~ 线团，线球

~ در میان باران 在枪林弹雨中

کسی را به ~ بستن 枪杀某人

خوردن ~ 挨子弹

شدن ~ 粘成团，成球形

کردن ~ 把…粘成一团（一块），做成球状

(~خالی کردن) درکردن ~ 放枪射击

گلوله‌ای〔形〕圆的，球形的

گلوله باران〔名〕扫射，排射

هوائی ~ 空袭，俯冲扫射

شدن ~ 遭扫射

کردن ~ 扫射

گلوله بازی〔名〕打球，打棒球，弹子游戏

گلوله پیچ〔形〕揉成一团的

گلوله خور (*goloole-khor*)〔名〕弹径，(枪炮)口径

گلویی (*galooyee*)〔名〕①(建筑的)上楣(柱)，檐口②坎儿井内壁

گله (*galle*)〔名〕群，一群；牲畜（指牛）

~ به ~ 一群一群地

زنبور ~ 一窝蜂

کبوتر ~ 一群鸽子

گاو ~ 牛群

گوسفند ~ 羊群

مردم ~ 一群人

سلخ ~ 一群蝗虫

تیردرمیان ~ زدن 向鸟群打枪

. مردم ~ ~ میآمدند 人们三五成群地到来了。

گله (*gele*) 〔名〕 ①抱怨，牢骚，申诉②指责，责难，责备③两山之间的路

(از) داشتن ~ 抱怨，见怪；发牢骚

(از) کردن ~ 抱怨，申诉；指责，责难，责备

گله (*gole*) 〔名〕 ①点，斑点；污点②（女人的）鬓发

گله آمیز (*gele-āmeez*) 〔形〕（表示）责备的，带责备意味的

سخن های ~ 带责备口气的话

گله بان (*galle-bān*) 〔名〕 牧人，放牧者

گله چران (*~ cherān*) 同 گله بان

گله دار (*~dār*) 〔名〕 畜牧家，养畜家，牲畜拥有者

گله دار (*gele-dār*) 同 گله مند

گله داری (*galle-dāree*) 〔名〕 畜牧业，放牧

گله گزار (*gele-gozār*) 〔形、名〕 ①抱怨的，申诉的，诉苦的，发牢骚的②受委屈的，叫屈的③怨气，怨言

گله گزاری 〔名〕 抱怨，申诉，诉苦，叫屈；发牢骚

کردن~ 同上

گله گله (*gole-gole*) 〔形、副〕 散布着的(地)，一个一个的（地）

گله مند (*gele-mand*) 〔形〕 ①抱怨的②有委屈的，受气的

بودن ~ 抱怨，受委屈

گله مندی 〔名〕 抱怨，受委屈，受气

گلی (*gelee*) 〔形〕 ①粘土的②泥泞的，沾满泥土的，淤泥的③泥做的

(خانهٔ ~) کلبهٔ ~ 土坯房，板泥房

~ کوزهٔ 陶泥（做的）罐

کردن ~ 沾上泥土，弄脏，沾污

. کفش او ~ است 他的鞋子满是泥巴。

گلی (*golee*) 〔形、名〕 ①蔷薇的，玫瑰的②粉红色的③一种红宝石

گلیز (*geleez*) 〔名〕 唾液

گلیسرید Glyceride 〔名〕 〈化〉甘油酯

گلیسیرین Glycerin 〔名〕 甘油，丙三醇

(مالیدن ~) زدن ~ 用甘油处理

گلیسین (*geleeseen*) 〔名〕 〈植〉紫藤属

گلیکژن Glycogen 〔名〕 〈生化〉糖原，动物淀粉

گلیگر (*geleegar*) 〔名〕 泥瓦工人

گلیم (*geleem*) 〔名〕 无绒头的地毯，绒毯；粗毛织品

از سیاهی بیرون آوردن ~ 安全脱险

خود راز آب درآوردن (یا کشیدن) ~ 〈口〉可以独立为生；摆脱窘境

پا را به اندازهٔ ~ خود درازکردن 量入为出

پا به اندازهٔ ~ خود دراز کردن 循规蹈矩

از ~ خویش پا بیرون نهادن 不守本分，越轨

گلیم باف 〔名〕 织绒毯的人

گلیم بافی 〔名〕 ①织绒毯②织绒毯的手艺

کردن ~ 织绒毯

گلیم سیاه (*~ siyāh*) 〔名〕 不幸的人

گلین (*galeen*) 〔名〕 〈方〉新娘，未婚妻

گلین (*geleen*) 同 گلی (*gelee*)

گلین (*goleen*) 同 گلی (*golee*)

گم (*gom*) 〔形〕 丢失的，丢掉的，失落的，失掉的，失踪的

~ شدن 丢失；消失，消失不见，失踪，无踪影

قلمش ~ شد . 他的笔丢了。

(برو) ~ شو ! (گورت را ~ کن) (骂人话)走开；滚开！

~ کردن 丢失，丧失，失(去)，遗失

کتابی را که ~ کرده بود پیدا کرد . 他丢失的那本书找到了。

دست و پای خودرا ~ کردن 不知所措，无所措手足

~ و گور کردن 把…放错地方；误放

گمار (*gomār*) گماشتن 的根

گماردن (*gomārdan*) 同 گماشتن

گماریدن (*gomāreedan*) 同 گماردن

گماشتن (*gomāshtan*) 〔动〕 (根 گمار) 任命，委任，委派，指派，授权

او را به ریاست آن شعبه گماشتند . 已委任他为该科的负责人。

زنان چین مانند مردان به کارهای مختلف گماشته میشوند . 中国妇女与男人一样担任各种工作。

گماشته 〔形、名〕 (复 گماشتگان) ①受委任的②〈军〉传达(或执行)命令的③代表，使者，代理人，特派员④仆人，勤务员；受命者

گمان (*gamān,gomān*) 〔名〕 ①推测；假定②打算，意图，意思，念头③意见，见解，想法④怀疑，猜疑⑤幻想

به ~ من 照我的想法

بی ~ 确定无疑地

به (یا در) ~ افتادن 感到怀疑，怀疑起来

در ~ افکندن 使…感到怀疑，使…产生怀疑

~ بردن (~ داشتن ، ~ کردن) (در ، به) 想，设想；以为；怀疑，疑心

~ میکنم که هنوز نرفته باشند . 我想他们可能还没有走呢。

بد ~ بردن 怀疑

~ میرود که . . . 可以认为…，看来…

به ~ من این مطلب صحیح نیست . 我认为这个问题是不对的。

گمانا (*gomānā*) 〔形〕 〈数〉概然的(数)，可几的(数)

گمانائی 〔名〕 〈数〉概率，几率，或然率

گمانه Ⅰ (*gamāne*) 〔名〕 ①探子，测探器，探针②钎子，钻头③探孔④〈测〉基准点，水准标(石)

~ زدن (用探针)探测，探测深度；设置基准点，打井

گمانه Ⅱ 同 گمان

گمراه (*gomrāh*) 〔形、名〕 ①迷路的②犯错误的，走入歧途的③迷路者，误入歧途者

~ شدن 迷路，走入歧途，不走正路

~ کردن (~ گرداندن) 使…迷路，把…引入歧途

گمراهی 〔名〕 ①迷路②走入歧途，不走正道

در ~ افتادن 误入歧途

گمرك (*gomrok*) 〔名〕 (复 گمرکات) ①海关

②关税

داخلی ~ 国内税收

(يا ورودی) واردات ~ 进口税

~ ادارهٔ 海关

(~ معاف از ، ~ بخشوده از) ~ بی 免税，不征税；免验

جنس ~ شده 已征过税的货物

~ مأمور 海关工作人员，海关官员

(يا خارج كردن) از ~ در آوردن 缴清关税，完税

(را ، به ، بر) بستن ~ 向…征税，课税

این اجناس چقدر میشود ؟ ~ 这些货物该上多少税?

گمركات 见 گمرك

گمرك بردار (~ *bardār*) 〔形〕 应课关税的，应完税的

گمركچی 〔名〕 海关职员，海关工作人员

گمرك خانه 〔名〕 海关

گمركی 〔形〕 ①海关的；关税的②被征关税的

~ اعتبار 海关信贷

~ تشريفات 海关手续

~ تعرفهٔ 关税率

(~ ماليات ، ~ عوارض) ~ حقوق 关税

گمره (*gomrah*) 同 گمراه

گمزاد (*gomzād*) 〔形〕 〈植〉隐花的

~ گياهان 隐花植物，孢子植物

گم شدگان (*gom-shodegān*) 见 گم شده

گم شده 〔形、名〕 (复 گم‌شدگان) ①丢失的②迷路的人，丢失的人

~ اشياء 丢失的东西

گم گشته (*gom-gashte*) 同 گم شده

گملاستيك Gumelastic 〔名〕 树胶，生橡胶

گمنام (*gomnām*) 〔形〕 无名的，匿名的，不知名的

~ سرباز 无名战士，无名小卒

~ قبر سرباز 无名战士墓

گمنامی 〔名〕 无名，不著名，默默无闻

گميج (*gemeej, gameej*) 〔名〕 瓦盆

گميز (*gomeez*) 同 كميز

گناد Gonad 〔名〕 〈解〉性腺，生殖器，睾丸，卵巢

گناه (*gonāh*) 〔名〕 ①罪，罪行，罪过②过错，错误

(~ سنگين ، ~ عظيم) بزرگ ~ 大罪，滔天罪行

(~ صغيره) كوچك ~ 小错误

(از ~ كسی گذشتن) كسی را بخشيدن ~ 原谅某人的过失，饶恕

(بر خود) زدن ~ 承担自己的过失

كسی را شستن ~ 议论别人是非

(مرتكب ~ شدن) كردن ~ 犯罪

كسی را بگردن گرفتن ~ 承担某人的过失

(... است ~) ... دارد كه ~ …实在不应该

گناه آلود (ه) 〔形〕 有罪的，有愧的

گناه بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 宽恕的，宽大的，表示怜悯的

گناه پوشی 〔名〕 恕罪

گناه كار 〔名、形〕 ①罪人，罪犯，凶犯②有罪的，犯罪的

~ وجدان 问心有愧，做贼心虚

گناه كارانه 〔形、副〕 有罪的(地)，犯罪的(地)，罪恶的（地）

گناه كاری 〔名〕 犯罪（行为），罪过

گنایس Gneiss 〔名〕 〈地〉片麻岩

گنبد (*gonbad*) 〔名〕 ①圆屋顶，拱顶，圆盖 ②〈转〉世界，宇宙，苍穹

(گردنده ، ~ خضراء ، ~ ازرق) ~ 天空，苍穹

روزنه دار ~ （通风用的）天窗，烟窗

قبر ~ 陵墓

گردان ~ 〈喻〉天空

گنبد دار 〔形〕 圆顶形的，拱顶形的；有圆顶的，有拱顶的

گنبد مانند (*~mānand*) 同 گنبدی

گنبدی (*gonbadee*) 〔形〕 ①圆顶形的②〈建〉拱形的

گنبدی شکل (*~ shekl*) 同 گنبدی

گنبذ (*gonbaz*) 同 گنبد

گنج (*ganj*) 〔名〕 宝库，宝藏

(آب آورده ~) باد آورده ~ 意外之财，外财

شایگان ~ 不可计量的财富；宝库

قارون ~ 无穷的宝藏

نهادن ~ 〈旧〉埋宝贝，留下丰富的（文化、思想）遗产

برسر ~ نشستن 富有，身在福中

گنج (*gonj*) 〔名〕 ① گنجیدن 的根②体积，容积，容量，质量③才能，本事④分到的一份

گنجا (*gonjā*) 〔形〕 容量大的，容纳得多的

گنجاندن (*gonjāndan*) 〔动〕（根 گنجان）①放入，装进②登入，排入，刊入

گنجانیدن (*gonjāneedan*) 同 گنجاندن

گنجایش (*gonjāyesh*) 〔名〕 ①容量，容积②（船舶的）吨位③接受能力，才能④包含，包括⑤〈逻〉外延

حیاتی ~ 〈医〉肺活量

کشتی بر حسب تن ~ 船舶的吨位

گرمائی ~ 〈理〉焓

به ~ ۵۰۰۰۰ تن 容量五万吨

حد اکثر ~ 最大容量，最大限度

داشتن ~ 容纳，盛得下

این ظرف ده کیلو ~ دارد . 这容器可盛下十公斤物体。

گنجائی (*gonjā-ee*) 〔名〕 庞大；宽大；丰满；能力，力量

گنج بان (*ganj-bān*) 〔名〕 保管财宝的人，财库管理人

گنج بخش (*~bakhsh*) 〔形〕 慷慨的，大方的

گنجخانه 〔名〕 宝库，金库，国库

گنجشك (*gonjeshk*) 〔名〕 麻雀

کلهٔ (یا مغز) ~ خورده 他絮絮叨叨地说个没完。

گنجشك دل (*~ del*) 〔形〕 胆小如鼠的，麻雀胆的

گنجشك روزی 〔形〕 〈口〉收入很少的；穷的，可怜的

گنجفه (*ganjefe*) 〔名〕 扑克，纸牌

بازی ~ 打纸牌（游戏）

ورق ~ 纸牌

یك دست ~ 一副纸牌

گنجفه باز 〔名〕 打牌者

گنجفه بازی 〔名〕 打牌，玩纸牌，打扑克

گنج نامه (*ganj-nāme*) 〔名〕 书写埋藏宝物地点的纸

گنج نگار (*gonj-negār*) 〔名〕 体积描记器

گنجور (*ganjvar*) 〔名〕 〈旧〉宝库管理员，仓库

管理员

گنجه (*ganje*) 〔名〕 壁橱，餐具橱，柜子

کشودار ~ 带抽屉的柜橱

گنجیدن (*gonjeedan*) 〔动〕(根 گنج) ①容纳②包括，包含②清白，正直

~ به عقل 是可想像的，是顺理成章的

این همه آب در آن ظرف نمیگنجد . 那个容器里装不下这些水。

این حرف بعقل نمیگنجد . 这话不可信。

در پوست خود نگنجیدن 得意忘形，忘其所以

از شادی در پوست خود نمیگنجد . 他高兴得简直不知如何是好了。

گنجیفه (*ganjeefe*) 同 گنجفه

گنجینه (*ganjeene*) 〔名〕 ①宝库②仓库③书库

دانش ~ 知识的宝库

گند I (*gand*) گندیدن 的根

گند II 〔名、形〕 ①臭，臭气②臭的，气味难闻的

دهان ~ 口臭

زیر بغل ~ 狐臭，汗臭

~ بوی 臭气

چیزی را بالا آوردن ~ 〈口〉出丑，做坏事

گندش را در آوردن 对某人的行为发怒，弄糟，臭名昭著

دادن ~ (بوی) 发臭，变臭

زدن ~ 做丑事

زدودن ~ 防腐，消毒

گندش در آمد . (گندش بلند شد ، گندش بالا آمد) 〈口〉他已臭名远扬了。

هر چه بهمش بزنی ، گندش زیادتر میشود . 越搅越臭，越描越黑。

گند (*gond*) 〔名〕 ①〈解〉睾丸②部队

گند آب (*gand-āb*) 〔名〕污水，脏水，臭水，死水，腐水

آشپزخانه ~ 泔水，泔脚

گند آب رو (*gand-āb-row*) 〔名〕 排水管，污水管，阴沟

گنداندن (*gandāndan*) 〔动〕(根 گندان) 使…腐化，使…腐败，使…变臭

گندانیدن (*gandāneedan*) 同 گنداندن

گند آور (*gond-āvar*) 〔形〕 勇敢的，大胆的

گندرو (*gand-roo*) 〔名〕 〈生〉腐生植物，死物寄生菌

گند زدا (ی) (*gand-zedā*) 〔形〕 消毒的，防腐的，不受传染的

گند زدائی 〔名〕 消毒，防腐

کردن ~ 同上

گند زدوده (~ *zedoode*) 〔形〕 消过毒的

گندگی (*gandegee*) 同 گندیدگی

گندگی (*gondegee*) 〔名〕 ①肥胖，粗大②巨大，庞大

گندله (*gondole, gondele*) 〔形〕 圆的，球形的

گندم (*gandom*) ①小麦②喱（药衡，等于0.062克）③谷（英美最小的重量单位，等于64.8毫克，原为小麦谷粒的平均重量）

~ برشته (~ بریان) 烘干的麦

~ پخته یا بوداده 熟麦

~ دیمه 旱地小麦

~ دیوانه (یا تلخه) 〈植〉毒麦

~ زنگ زده 小麦锈毒

~ سیاه (یا گاوی) 荞麦

~ آرد 面粉

~ انبار 麦仓

(~ مادهٔ چسبندهٔ) ~ چسب 面筋，麸质

~ گل 矢车菊（属）

~ نان 面包，面饼，大饼

را آرد کردن ~ 把麦磨成粉

جو از جو ~ از ~ بروید 〈谚〉种瓜得瓜，种豆得豆

گندم سیاه (~ *siyāh*) 〔名〕〈植〉荞麦（属）

گندم فروش (~ *foroosh*)〔名〕粮食商，谷物商

گندم‌فروشی 〔名〕 经营粮食

کردن ~ 经营谷物

گندم کوب 〔名〕 连枷

گندم گون 〔形〕 黝黑的，古铜色的，黄褐色的，茶色的

گندم نما (ی) (~*namā*) ： جو فروش ~ 挂羊头卖狗肉（原意：陈列的是小麦，卖的则是大麦）

گندمه (*gandome*) 〔名〕 ①瘊子，雀斑，（皮肤的）斑点②〈植〉颖果

گندمی (*gandomee*) 〔形〕 ①小麦的②黝黑的③〈植〉禾本科的

~ نان 白面包，白面馒头

گندمیان 〔名〕 禾，禾本科，类谷作物

گندنا (*gandanā*) 〔名〕 韭

کوهی ~ 筋骨草（属），匍匐筋骨草

گندو (*gandoo*) 〔形〕 臭的，发臭的

گندور (*gandoor*) 同 گندوله

گندوله (*gandoole*) 〔名〕 ①一包（东西），包袱②餐巾

کردن ~ 包成一包

گنده (*gande*) 〔形〕 ①发臭的，腐烂的，腐朽的②老朽的

شدن ~ 腐烂，发臭

کردن ~ 使…腐败，使…发臭

گنده (*gonde*) 〔形、名〕 ①肥胖的，粗大的，粗的，粗厚的②巨大的，庞大的③成年人④瘊子

~ آدم 魁伟的人，个儿粗大的人

~ حرف‌های 〈口〉大话，言过其实的话

~ درخت 大树

~ کلهٔ 重要人物，出头露面的人物

حرف زدن ~ 言过其实

شدن ~ 变得肥胖，变得巨大

کردن ~ 把…弄大，夸大

گنده آروغ (*gande-āroogh*) 〔名〕 带恶臭的打嗝或嗳气

گنده بغل (~ *baghal*)〔形〕〈罕〉（腋下发出）狐臭的，好出汗的，有汗臭的

گنده پیر 〔名〕 ①衰朽的老人②世界

گنده تاول (~ *tāval*) 〔名〕 〈医〉炭疽，痈

گنده دماغ (~ *damāgh*) 〔形〕 ①〈口〉傲慢的，高傲的，虚荣心重的②有鼻臭的

گنده کار (~ *kār*) 〔形〕 做丑事的

گنده کاری 〔名〕 丑行

گنده گوزی (*gonde-goozee*) 〔名〕 妄自尊大，摆臭架子，吹牛皮

کردن ~ 同上

گنده مغز (*gande-maghz*) 同 گنده دماغ

گندیدگی (*gandeedegee*) 〔名〕 ①腐烂②恶臭

گندیدن (*gandeedan*) 〔动〕（根 گند ）①腐烂②发臭

گوشت در هوای گرم زود میگندد . 肉在热天很快就会腐烂发臭。

گندیده 〔形〕 ①腐烂的②发臭的

~ آب 臭水，腐水

~ تخم مرغ 臭鸡蛋

~ گوشت 臭肉，腐肉

گنگ Ⅰ (*gang*) 〔形〕 弯的，弯曲的；驼背的

گنگ Ⅱ 〔名〕 恒河（亚洲）

گنگ Ⅰ (*gong*) 〔形、名〕 ①哑的，无言的②哑巴③不清楚的，不明朗的④〈数〉不尽根的；无理数（函数）

مادر زاد ~ 先天性哑巴

~ حروف 不发音字母

~ ریشهٔ 〈数〉不尽根

~ نمایش 哑剧

~ شدن 成了哑巴；不明朗，混乱，难解

~ کردن 使成哑巴；使…不明朗，把…弄混乱

گنگ Ⅱ 〔名〕 陶制水道管

گنگل (*gangal*) 〔名〕 玩笑，滑稽事；笑话，戏谑；逗乐

~ زدن 开玩笑，戏谑，逗乐

گنگلاج (*gongalāj*) 〔名〕 口吃者，结巴

گنگلاجی 〔名〕 口吃，结巴

گنگی (*gongee*) 〔名〕 ①哑②沉默③不清楚，不明朗，难解

گنوسئولوژی Gnosiology 〔名〕 〈哲〉知识论（论知识之源泉、限度及其效力之哲学）

گنه (*gonah*) گناه 的短写形式

گنه کار گناه کار 的短写形式

گنه گنه (*gene-gene, gane-gane*) 〔名〕 ①奎宁树②奎宁，金鸡纳霜

~ پوست 奎宁树皮

گو Ⅰ：① گفتن 的根②可做构词后缀，如：~ بر ،

~ دروغ 等

(~ که) اینکه ~ 虽然，尽管，即使

! مباش ~ 但愿不是如此！

گو Ⅱ 同 گوی Ⅱ条

گو Ⅲ 同 گه (*goh*)

گو Ⅰ (*gow*)〔形、名〕〈旧〉①勇敢的②英雄，勇士

گو Ⅱ 同 گاو

گو Ⅲ 〔名〕 〈旧〉坑，穴，窖；低地

گوا (*govā*) 同 گواه

گواتر Goitre 〔名〕 〈医〉甲状腺肿

گواتمالا 〔名〕 危地马拉（拉丁美洲）

گوادرات Quadrat 〔名〕 〈印〉空铅，铅条

گوادلوپ 〔名〕 瓜德罗普（拉丁美洲）

گوار (*govār*)：① گواریدن 的根②可做构词后缀，如：~ زود ، ~ خوش 等

گوارا (ی) (*govārā*) 〔形〕 ①容易消化的②可口的③令人愉快的，令人满意的

(~ شدن ، ~ افتادن) ~ آمدن 使人喜欢，令人高兴；适合口味

. این آب ~ است 这种水可口。

(~ باد !) ~ وجود ! 祝你健康！请用！（吃饭时的客气话）

گوارایی 〔名〕 ①好消化，可消化性，消化率②可口③有益

گوارش (*govāresh*)〔名〕 ①消化②〈旧〉化食丹，助消化药③打嗝儿

(~ جهاز) ~ دستگاه 消化器官

~ لولهٔ 消化道

گوارندگی (*govārandegee*) 同 گوارایی

گوارنده 〔形、名〕 ①易消化的，助消化的②消化剂，助消化之物

～ جوهر 〈生化〉胃蛋白酶，胃朊酶（用作消化剂）

گواریدن (*govāreedan*)〔动〕（根 گوار）消化

گوال (*govāl, gavāl*) 同 جوال

گوالیدن (*govāleedan*)〔动〕（根 گوال）①成长，生长，发育②堆集，集结，增长

گوانتیدین Guanethidine 〔名〕〈药〉胍乙啶

گوانجی (*gavānjee*)〔名〕①〈旧〉勇士；（勇士的）首领②调解人

گوانگ چئو 〔名〕广州（广东省）

گوانگ دونگ 〔名〕广东

گوانگ شی 〔名〕广西

گوآنو Guano 〔名〕①海鸟粪②人造肥料（尤指鱼肥）

گوانیدین Guanidine 〔名〕〈化〉胍

گواه (*gavāh,govāh*) 〔名〕①见证（人），目击者；作证的人②证据，说明；作证

دروغ ～ 伪证

عدل ～ 真凭实据

عینی ～ 目击者，目睹者

آوردن ～ 拿出证据，找…作证，例证

(از) (～ گرفتن) خواستن ～ 要证据；要证明人，要求作证

کردن ～ 作证，证明；出示证件

گواه خواهی (～ *khāhee*) 〔名〕〈法〉要证据

گواهی 〈名〕①证明，证据②证明书，凭证，证件

افواهی ～ 〈法〉传闻证据（指证人听旁人传说所提供的证据）

(بر ، از) (～ کردن) دادن ～ 拿出证明，出示证件；证实，证明，作证

... دلم ～ نمیدهد که 我并不想…，我不忍…

(～ یافتن) شدن ～ 被证实

. بر راستی سخن خود ～ داد 他提出证据说明他的话是正确的。

گواهی نامه〔名〕①证件，证书，证明书②文凭，毕业证书③书面证明

ازدواج ～ 结婚证书

تحصیلی ～ 学历证明，学业证书

رانندگی ～ 汽车驾驶执照，司机执照

سهام ～ 股票凭证

گوایی (*govāyee*) 同 گواهی

گوباره (*gowbāre*) 〔名〕〈旧〉牛群

گوبازی 同 گوی بازی

گوپال 同 کوپال

گوتی 同 گتیك

گوتیك 同 گتیك

گوجه (*gowje*)〔名〕〈植〉樱桃李，梅；青梅子，青李

وحشی ～ 〈植〉乌荆子李，西洋李

گوجه فرنگی (～ *farangee*) 〔名〕西红柿，番茄

～ آب 西红柿汁，番茄汁

(～ سوس) ～ رب 西红柿酱

گود (*gowd*)〔形、名〕①深的②凹处，坑，低洼处

خاك برداری ～ 〈建〉取土坑

زورخانه ～ 角力演武场，竞技场

ماسه برداری ～ 沙坑，采沙场

～ چاه 深井

～ زمین 洼地

شدن ～ وارد （摔跤者）入场，上场

(～ شدن) افتادن ～ 凹下去，深陷，塌陷

. چشمانش از کم خوابی ～ افتاده‌است 他的两只眼睛由于失眠都凹进去了。

کردن ~ 加深，挖深；挖坑

این چاه خیلی ~ است . 这口井很深。

دور ~ نشستن میگوید لنگش کن. 看事容易做事难。

گود (*govad*) گوید 的缩写形式

گوداب 〔名〕 ①葡萄汁，浆②八宝粥③熨衣服时不注意留下的黄点

گودافتاده (*gowd-oftāde*) 〔形〕 ①（眼睛）塌陷的②（地区）塌陷的

گودال (*gowdāl*) 〔名〕 ①坑，穴，壕，洼地②低地

آب باران ~ 水洼，泥潭

خاکستر ~ 灶坑，灰坑门

ذغال سنگ ~ 煤窑

فاضل آب ~ 臭水坑，污泥潭

های ضد تانك ~ 反坦克壕

گودالی کندند . 他们挖了一个坑。

گود برداری (*gowd-bardāree*) 〔名〕 挖坑，挖地窖

گودر (*gowdar*) 〔名〕 ①一种鸭子②小牛③牛皮④野大麦（自生的大麦）

گود رفته (*gowd-rafte*) 〔形〕 塌陷的，凹下去的，瘦削的

گونه های ~ 瘦削的两颊

گودرن Goudron 〔名〕 软沥青，柏油

گوده (*gowde*) 〔名〕 ①坑，穴，洼地②〈解〉髋臼③身体

مفصل گلو و ~ 〈解〉杵臼关节，球窝

گودی (*gowdee*) 〔名〕 ①深度②坑，穴，坑洼③浅凹处，小窝；〈解〉凹，小凹（尤指视网膜中的中央凹）

آن چقدر است ؟ ~ 它有多深?

گور I 〔名〕 坟，坟墓，陵墓

زنده به ~ 活埋

به ~ شدن ~ （骂死者的话）死有余辜

کردن (در ~ نهادن) ~ 埋葬，掩埋；比（某人）寿命长

پدرش ~ ! 这没有什么了不起的！

گورت را گم کن ! 滚开！滚蛋！

کدام گوری بودی ! 你滚到哪里去了？你躲到哪儿去了？

پایش لب ~ است . 他已是风烛残年了。

گور II 同 گورخر

گور (*gowr*) 同 گبر (*gebr*)

گوراب 〔名〕 ①圆形墓顶②袜子③赛马场④碱地⑤集市

گورابه 同 گوراب

گور اسب (*goor-asb*) 〔名〕 〈动〉斑马

گوربگور (*goor-begoor*) 〔形〕 （骂死者的话）死有余辜的

شدن ~ 完蛋，死掉，死有余辜

گورخانه 〔名〕 坟墓，陵墓

گورخر (*goorkhar*) 〔名〕 野驴

گورزاد (*goor-zād*) 〔名〕 矮子，侏儒

گورستان (*goorestān*) 〔名〕 墓地，坟场

گورشکاف (*goor-shekāf*) 〔名〕 ①盗墓人，掘墓人②鬣狗

گورکن (*~kan*) 〔名〕 ①掘墓人，盗墓人②鬣狗，獾

گورگیا (*~ giyā*) 同 گورگیاه

گورگیاه (*~ giyāh*) 〔名〕〈植〉须芒草（属）

گورگیر 〔名〕 打野驴的猎人

گوری 〔名〕 〈旧〉喜悦，愉快，高兴，开心

کردن ~ 同上

گوريل Gorille 〔名〕 大猩猩

گوز (*gowz*) 同 جوز

گوز (*gooz*) 〔名〕 ①屁② گوزيدن 的根

(بسبيل ~) بريش ~ （骂男人的）咒语

گلو ~ 嗝

(دادن ~) زدن ~ 放屁

گوزاگند (*gowzāgand*) 同 جوزاغند

گوزن (*gavazan*) 〔名〕 ①鹿②驼鹿，麋

(ختنى ~ ، ختن ~) ختائى ~ 中国鹿

شمالى ~ 北美驯鹿

(شمالى ~) قطبى ~ 北极鹿

ماده ~ 母鹿（牝鹿）

نر ~ 公鹿（牡鹿）

~ شاخ 鹿角，鹿茸

گوزن بچه (~ *bache*) 〔名〕 幼鹿，小鹿

گوزيدن 〔动〕（根 گوز）放屁

گوژ 〔形、名〕 ①弯曲的，驼背的，伛偻的②驼背的人

گوژپشت (*goojh-posht*) 〔形、名〕 ①驼背的，伛偻的②驼背的人③〈喻〉苍天，苍穹

~ دايهٔ 〈喻〉天空，苍穹

گوس Gauss 〔名〕 〈理〉高斯（磁场强度单位）

گوساله 〔名〕 ①牛犊②〈天〉金牛座③〈转〉头脑简单的(或缺心眼的、愚蠢的)青年人

اخته ~ 阉牛，菜牛

فلك ~ 〈天〉金牛（星）座

ماده ~ 母牛犊

نر ~ 公牛犊

(دادن ~) زاييدن ~ 产牛犊

گوساله پرست (*goosāle-parast*) 〔名〕 拜牛教徒

گوساله پرستى 〔名〕 拜牛教

گوساله ماهى 〔名〕 〈动〉海豹

گوسپند (*goospand*) 同 گوسفند

گوس زدائى (*goos-zedā-ee*) 〔名〕 消磁，去磁

گوسفند (*goosfand*) 〔名〕 绵羊，大尾巴羊

كوهى ~ 野绵羊，羱羊

گوسفندچران (~ *charān*) 〔名〕 牧羊人，牧羊者

گوسفند چرانى 〔名〕 牧羊

گوسفنددار 〔名〕 养羊人

گوسفندداری 〔名〕 养羊

گوسفند كشان (~ *koshān*) 〔名〕 〈宗〉祭祀日，宰牲节

گوش I 〔名〕 ①耳，耳朵②〈转〉耳目，间谍

بدر ~ 等待着

~ تا ~ 从这端到那端，完全，全部

(بيرونى ~) خارجى ~ 外耳

(درونى ~) داخلى ~ 内耳

(ميانى ~) وسطى ~ 中耳

~ بادبان سه 三角帆

~ پردهٔ صماخ 〈解〉鼓膜，鼓室，中耳

(زير قرض و غيره) ~ تا بناء 深陷在（债务等）中

(~ چرك) ~ جرم 耳垢

~ سنگينى 耳朵背（指听觉不好）

~ لالهٔ 耳唇

(~ قسمت آويزان) ~ نرمهٔ 耳垂

(~ داغ) ~ نشان （打在牛、羊等耳朵上表示所有权的）耳戳

پشت ~ انداختن 忽视，无视，置之脑后

~ ايستادن 偷听，窃听

~ بريدن 欺骗，诈骗，诈取

كسى را بريدن ~ 愚弄人，骗人，敲某人

竹杠，使某人付出过高的代价

~ به زنگ بودن (~ به‌آواز بودن) 等待吩咐（或命令）

~ به فرمان کسی بودن(~ برخطاب‌بودن) 听从某人的吩咐，对某人俯首贴耳

~ فرو بسته بودن 充耳不闻

~ سرتاپا ~ بودن 全神贯注地听

~ خاریدن 考虑，思索，冥思苦想，抓耳挠腮

~ خواباندن 等待时机，伺机

~ دادن (~ کردن ، ~ گرفتن) (را ، به) 听，听从，细听，听话

بمن ~ بده ! 听我讲！

~ فرا دادن 侧耳细听

رهبران حزب و دولت باید همیشه‌به ندای مردم ~ فرا دهند . 党和国家领导人要经常倾听人民群众的意见。

~ داشتن 听；保存

~ به کسی (یاچیزی) داشتن(~ بکسی سپردن) 洗耳恭听，全神贯注地倾听

~ سبک‌داشتن 耳朵软(指某人自己无主意)

~ شنوا داشتن 听话，听从

در ~ داشتن 〈口〉记住，听取

~ بر در داشتن 等待，盼望（某人）

پنبه از ~ در آوردن 洗耳恭听；在意；提醒…听

به ~ کسی رساندن 通知，告知某人

~ به ~ رسیدن 尽人皆知

به ~ رسیدن 知道，听到

به گوشم رسید (یا آمد یا خورد) . . . 我听说…

اگر این خبر بگوشش برسد ، . . . 如果他听到这个消息的话，……

در ~ (کسی)زدن 打某人耳光

~ شدن 注意听

از یك ~ شنیدن و از یکی دیگر بدرکردن 左耳进，右耳出

در ~ کردن 记住，〈喻〉听从，倾听

آب در ~ کسی کردن 迷惑(或蒙蔽)某人

~ کسی را پر کردن 劝导，怂恿

~ تیز کردن 〈口〉竖起耳朵听

~ کردن 听到，听见

هر چه گفت ~ کردم . 他说的我都听到了。

در ~ کسی کشیدن 使某人明白

به ~ گرفتن 留心听，仔细听

در ~ کسی گفتن 凑在耳边说

گوشها را پنبه گذاشتن (~ بانگشت گرفتن) 把耳朵塞起来(不听)，充耳不闻，不在意

~ مالیدن 揪耳朵，教训，斥责，惩罚

گوشش سنگین است . 他耳朵有点聋。

گوشم با شماست . 我听你的。

او گوشش پر است . 他听不进别人的话。

گوشش از این حرفها پر است . 这些话他已经听惯了。

گوشش باین حرفها بدهکار نیست . 这些话他根本听不进去。

گوشش گرفته است . 他耳朵背。

~ به فرمان من ! 听我命令！(军事用语)

~ (گردون) شیطان کر ! (我们的好事)但愿别人不晓得！

از یك ~ میگیرد از ~ دیگر در میکند . 〈谚〉他左耳进，右耳出。

دادند دو ~ و یك زبانت ز آغاز 〈谚〉要少

说多听。

〈谚〉 دیوار(سوش دارد موش) ~ دارد .

隔墙有耳。

گوش II 同 گوشه

گوشاسب (*goshāsb*) 〔名〕 ①作梦②幻象，幻影

گوشا گوش 〔副〕 从这端到那端；完全，全部

گوشانه 〔名〕 ①角落②埋伏处

گوش بدر (*goosh-bedar*) 〔形〕 〈口〉迫不及待的，等待的

~ بودن 迫不及待

گوش بر (~ *bor*) 〔名〕 〈口〉骗子，诈骗者

گوش بری 〔名〕 欺骗，诈骗，诈取

~ کردن 同上

گوش بریده (~ *boreede*) 〔形〕 ①被割了耳朵的，（牲畜等）剪去耳朵尖的②耳聋的

گوش بزنگ (~ *bezang*) 〔形〕 迫不及待的，等得不耐烦的，全神贯注的

~ بودن 迫不及待，等得不耐烦；全神贯注

گوش بفرمان (~*befarmān*) 〔形〕 听话的，顺从的，好使唤的

~ کسی بودن 对某人唯命是从

گوشبین 〔名〕 耳门镜

گوش پاك کن (~ *pāk-kon*) 〔名〕（掏耳垢的）耳挖儿

گوش پناه (~ *panāh*) 同 گوش پوش

گوش پوش 〔名〕（御寒用的）耳套

گوش پهن (~*pahn*) 〔形〕 长招风耳朵的，垂耳的

گوشت (*goosht*) 〔名〕 ①肉②果肉

~ بیچربی 瘦肉

~ پیر 老肉

~ جوان 嫩肉

~ چربی دار 肥肉

~ خوک 猪肉

~ خوابانده 放到冰雪下储存的肉

~ ران 肘子

~ زیادی 〈口〉（伤口上生出的）浮肉

~ زیادی در پیلهٔ چشم 〈医〉沙眼，粒性结膜炎

~ قیمه شده 剁碎的肉，肉馅

~ کبابی 烤肉

~ گاو 牛肉

~ میوه 果肉

~ نمك زده 腌肉

~ نو 〈医〉肉芽

~ چرخ 绞肉机

~ کبود شدگی 〈医〉淤斑

~ روی ~ کسی آمدن 〈口〉某人发胖

~ نو بالا آوردن （伤口等）愈合，长好，痊愈

~ رفتن 变瘦

~ کسی را ریختن 恐吓（住），使人不快，使人起鸡皮疙瘩，使人不寒而栗

~ تن کسی ریختن 〈口〉消瘦，减重

~ تنم ریخت . 〈口〉我怕极了！

~ بدست گربه سپردن 把肉托给猫管（比喻找错了门路，选错了对象）

~ خودر اتلخ کردن 〈口〉生气

~ گرفتن 〈口〉发胖，长肉

گوش تاب (*goosh-tāb*) 同 گوش مالی

گوش تابی 同 گوش مالی

گوش تا گوش 〔副〕 ①一个挨一个地，并排着②全部，整个

人们 ~ مجلس نشسته، گرم صحبت بودند .

把整个大厅都坐满了，并且在热烈地交谈着。

گوشتالو (*gooshtāloo*) 〔形、名〕①肉多的，肥胖的，丰满的，肌肉发达的②脏肉，坏肉③〈植〉肉质的

بینی ~ 蒜头鼻子

گوشتالود (*gooshtālood*) 同 گوشتالو

گوشت تلخ (*goosht-talkh*) 〔形〕〈口〉①令人嫌恶的，讨厌的②不怀好意的，恶意的③忧郁的，乖张的

گوشت تلخی 〔名〕①令人嫌恶，讨厌②恶意③忧郁，乖张

کردن ~ 调皮捣蛋，胡闹

گوشت خرد کن (~*khord-kon*) 〔名〕①绞肉机，碎肉机②菜刀，厨刀

گوشت خوار (~ *khār*) 〔形〕〈动〉食肉的

جانداران ~ 食肉动物

گوشت خواران 〔名〕〈动〉食肉类

گوشت دار 〔形〕 多肉的，肥的，丰满的

میوهٔ ~ 果肉厚实的水果

گوشت ربا (ی) (~ *robā*) 〔名〕①食肉的猛禽（如鸢、老鸦等）②肉钩子

گوشت رفته (~ *rafte*) 〔形〕 消瘦的

گوشت فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖肉的人，肉商，屠户

گوشت فروشی 〔名〕 卖肉

دکان ~ 肉铺

گوشت کوب 〔名〕 敲打肉用的木槌子

گوشت مند (~ *mand*) 同 گوشتالو

گوشتی 〔形〕 肉的，肉状的，多肉的

غذای ~ 肉菜，荤菜

گاو ~ 肉牛，菜牛

گوش تیز 〔形、名〕 听觉灵敏的（人）

گوشتین (*gooshteen*) 同 گوشتی

گوش خر (*goosh-khar*) 〔名〕〈植〉龙舌兰(属)，龙舌草

گوش خراش (~ *kharāsh*) 〔形〕 尖厉的，刺耳的，震耳欲聋的

گوش خزک (~ *khazak*) 〔名〕 蜈蚣

گوش خیزك (~ *kheezak*) 〔名〕 小蜈蚣，蠼螋

گوش دراز (~ *derāz*) 同 دراز گوش

گوش درد (~ *dard*) 〔名〕 中耳炎，耳痛

گوش دریا (~ *daryā*) 同 گوش ماهی

گوش رس (~ *ras*) 〔名〕 听觉所及的范围

گوش زد (~ *zad*) 〔名〕 ①预告，警告②提醒，提示，指出；敲打③传言，传闻

کردن (~ ساختن) ~ 同上

این مطلب را باو ~ کردیم . 这个问题我们已提醒他了。

گوش فیل 〔名〕 ①一种草②薄脆，薄片饼，一种糕点

گوشك (*gooshak*) 〔名〕 ①耳垂，耳唇②〈解〉耳甲③〈解〉扁桃体④〈解〉心瓣膜⑤〈医〉腮腺炎，痄腮⑥〈机〉销，销栓⑦〈乐〉轸（弦乐器的紧弦轴）⑧耳套

ساز ~ 弦乐器的弦轴，轸

ماهی ~ 鱼腮

گوش کاو (*goosh-kāv*) 同 گوش پاك کن

گوش گل (~*gal*) 〔名〕①软体动物②耳下的肉

گوش مال 同 گوش مالی

گوش مالی 〔名〕 揪耳朵，申斥，责怪

دادن (را ، به) ~ 同上

دیدن (~ خوردن ، ~ یافتن) ~ 挨揍，

受到申斥，受到责怪

گوش ماهی 〔名〕 ①贝，贝壳，珠贝母②小酒杯

گوشوار (*gooshvār*) 〔名〕 ①侧房②耳环

گوشوارك (*gooshvārak*) 〔名〕①〈植〉托叶②耳房

گوشواره 〔名〕 耳环

گوشه 〔名〕 ①角，角落，隅②〈数〉角③暗示，暗语④〈口〉刻薄话，挖苦话⑤〈乐〉花腔，装饰音⑥〈体〉角球⑦远地，远离中心的地方

اطاق ~ 墙角

باز ~ 钝角

تند ~ 尖角，锐角

جگر ~ 心肝宝贝

چشم ~ 眼角，眦

خلوت ~ 僻静的地方

کمان ~ 矢筈（箭头受弦处之凹槽）

ناخن ~ 指甲炎

چهار ~ مملکت 全国，全国四面八方

نگاه از ~ چشم 用眼角瞅视

زدن ~ 暗示，说刻薄话，挖苦

کردن ~ 发炎

انگشتش ~ کرده‌است . 他患指甲炎了。

ابرو خم کردن ~ 皱眉，蹙额

گرفتن (~ نشستن) ~ 独处一隅，隐居，离群索居

حرف را گرفتن ~ 〈口〉附议，扩大话题，追问，穷根究底

کار کسی را گرفتن ~ 〈口〉帮助他人，促进他人的工作

عزلت گزیدن (در ~ خلوت نشستن) ~ 独处一隅，隐居，离群索居

در ~ نهادن 搁置一边

این گوشه‌ای بود که‌ما بایدبرویم. 这就是要我们走的一个暗示。

گوشه دار 〔形〕 ①有棱角的②暗示的③〈喻〉刻薄的，挖苦人的，讽刺的④隐居的

حرفهای ~ 暗示的语言，讽刺语，刻薄话

گوشه‌سنج (~ *sanj*) 同 زاویه سنج

گوشه کنار (~ *kenār*) 同 گوشه و کنار

گوشه گزین (~ *gozeen*) 〔形〕 性情孤僻的，离群索居的，避开的，躲避的

گوشه گزینی 〔名〕 性情孤僻，离群索居，躲避

گوشه گیر 同 گوشه نشین

گوشه گیری 同 گوشه نشینی

گوشه نشین (~ *nesheen*) 〔形、名〕 ①独居的，隐居的②〈旧〉隐士，隐居者

شدن ~ 孤独地过生活，过孤寂生活

گوشه نشینی 〔名〕 独居，隐居

کردن (~ اختیار کردن) ~ 同上

گوشه و کنار (*gooshevo-kenār*) 〔名〕 ①各个角落②各处，到处

از ~ 从各处，从各地，间接地

از ~ کشور 从祖国各地

در ~ 在各个角落

از ~ دستگیرم شد که . . . 我间接地知道…

گوشه و کنایه (~ *kenāye*) 〔名〕冷嘲热讽

زدن ~ 嘲讽

گوشی 〔形、名〕 ①耳朵的②听觉的③电话听筒④耳机⑤〈医〉听诊器⑥〈乐〉谱号⑦（打电话时要对方别把话筒挂上时说）等一下⑧助听器⑨指甲炎

تلفن ~ 电话听筒，耳机

بیخ (در ، زیر) ~ حرف زدن 附着耳朵

说，耳语

!(باشد) خدمتتان ~ （打电话时说）别把听筒挂上，请等一下!

!(باشد) دستتان ~ 同上

. دستم است ~ 〈口〉我是知道内情的。

گوشيار (*goosh-yār*) 〔名〕 助听器

گوشيارى 〔名〕 监听

گوشيدن (*goosheedan*) 〔动〕（根 گوش ）听；听从，细听，听话

گوگرد (*googerd*) 〔名〕 ①〈化〉硫磺，硫②〈旧〉火柴

احمر ~ 点金石

(گرد ~) مصعد ~ 〈化〉硫华

(عرق ~) جوهر ~ 硫酸

(به) زدن ~ 使硫化，用硫处理

زدودن ~ 脱硫

گوگردانك (*googardānak*) 〔名〕 蜣螂，屎克螂

گوگرد زدائى (*googerd-zedā-ee*) 〔名〕 脱硫

گوگردى (*googerdee*) 〔形〕 硫的，含硫的

گول 〔名、形〕 ①欺骗②傻瓜③对眼（指人）④惊讶的

خوردن ~ 受骗，上当

. آدم زود (يا خوش) باور ~ ميخورد 轻信者容易受骗上当。

كسى را خوردن ~ 上了某人的当，被某人蒙骗

زدن ~ 欺骗

گول خور (*gool-khor*) 〔形、名〕 ①轻信的，天真的，受骗的，上当的（人）；幼稚的②傻瓜

گول زن (*~ zan*) 〔形、名〕 ①骗人的②狡猾的③骗子手

گول زنى 〔名〕 愚弄，欺骗

گوله 同 گلوله

گون (*gavan*) 〔名〕 〈植〉紫云英，黄芪属，欧石南属

گون (*goon*) 〔名〕 ①颜色，种类，品种②可做构词后缀，意为“类似…的颜色”，如：گل ~ ， عناب ~ 等

گوناگون 〔形〕 形形色色的，各种各样的

گلهاى ~ 五颜六色的花朵

ميوه‌هاى ~ 各种水果

گوناگونى 〔名〕 ①形形色色②各种各样

گونوكوك Gonococcus 〔名〕 淋球菌

ميكروب ~ 淋球菌

گونه I 〔名〕 面颊

. سرخى رنگ ~ نشانهٔ تندرستى است 面颊的红润是健康的象征。

گونه II 〔名〕 ①种类②颜色③方式，方法④样子

بدين ~ 就这样，从而

گونه‌اى 〔形〕 颧骨的

استخوان ~ 颧骨

گونه گون 同 گوناگون

گونه گونه 同 گوناگون

گونى 〔名〕 ①口袋，麻袋②麻袋布

گونيا (*goonyā*) 〔名〕 ①角规，三角板，斜角规，测角器，矩尺②（箱子、门框等的）包角③〈技〉铅锤，测锤④垂直线，吊线

كردن ~ （用铅垂线）定角度，找出倾斜度

گونى بافى 〔名〕 织麻袋

گوه (*gove*) 〔名〕 楔子

گوه (*govah*) گواه 的缩写形式

گوه گه (*goh*) 的缩写形式

گوهر (*gowhar*) 〔名〕 ①钻石②珍珠③〈文〉刻成图画的宝石，宝玉④本质，精华，实质⑤天性，天赋⑥成分⑦牙齿的珐琅质

شب چراغ ~ 夜明珠

سفتن ~ 给宝石钻孔；破坏贞操；讲故事；〈喻〉讲得娓娓动听

در رشته کشیدن (یا کردن) ~ 把珍珠串起来；〈喻〉写诗

گوهرش پاك است . 他出身显贵。

گوهربار 〔形〕 ①撒珠子般的（形容下雨）②娓娓动听的

دست ~ 挥金如土的人

گوهربیز 〔形、名〕 ①筛珍珠般的；〈喻〉下雨的②阴云

گوهرتراش (*~tarāsh*) 〔名〕 宝石匠，玉石匠

گوهردار 〔形〕 ①用宝石装饰的，用宝石镶嵌的②光辉夺目的，灿烂的③淬火的④纯种的

شمشیر ~ 寒光闪闪的宝剑

گوهرریز 同 گوهربیز

گوهرزا(ی) 〔形〕 ①〈喻〉出身显贵的②慷慨的，不吝啬的，完美的③产珍珠的

گوهرشناسی (*~shenāsee*) 〔名〕 宝石学；珠宝鉴别

گوهرفروش (*~ foroosh*) 〔名〕 珠宝商

گوهر فروشی 〔名〕 经营珠宝业

گوهر فشان (*~ feshān*) 同 گوهربار

گوهر گر (*~ gar*) 〔名〕 首饰匠

گوهرنشان (*~ neshān*) 同 جواهرنشان

گوهری (*gowharee*) 〔形、名〕 ①宝石的，珍珠的②镶宝石的，珍珠做的③贵重的，华贵的；贵族出身的④质地纯的；透明的⑤纯种的，良种的⑥自然的，天生的⑦珠宝商，玉工

~ اسب 良种马

گوی Ⅰ 同 گو Ⅰ条

گوی Ⅱ 〔名〕 ①球，马球②地球，圆球形物③钮扣④星辰

شناور ~ 浮标

این ~ و این میدان （球和场地均已齐全）请吧！（挑战时用语）看你的了！

~ سبقت (یا سبق) را ربودن (~ از میدان ربودن ، ~ بردن ، ~ زدن) 得第一，获胜，占上风

گویا Ⅰ 〔形〕 ①会说话的②有声的③富有表达能力的，富有说服力的，明确的④〈数〉有理的，命分的

~ آثار 古迹，名胜古迹

~ چشم 似乎能说话的眼睛

~ طوطی 会说话的鹦鹉

~ فیلم 有声电影

~ نطق 条理清晰的讲话，富有说服力的讲话

شدن ~ 开始讲话

کردن ~ 让…讲话

! ~ زبانت 祝你说得好！（鼓励别人讲话时用语）

گویا Ⅱ 〔副〕（重音在第一音节）看来，似乎，好象

. خسته هستید ~ 看来你好象累了。

گویان Ⅰ 〔名〕 圭亚那（拉丁美洲）

گویان Ⅱ 同 گویا Ⅰ条

گویائی 〔名〕 口才

گوی باز 〔形、名〕 打马球的（人）

گوی بازی 〔形〕 打马球

گویچ (*goveech*) 〔名〕 〈植〉山楂

گویچه (*gooy-che*) 〔名〕 血球
سفید ~ 白血球
قرمز نارس خون ~ 〈解〉成血细胞
گوی چئو 〔名〕 贵州（省）
گوی زن (*gooy-zan*) 〔名〕（板球等的）击球手
گویش (*gooyesh*) 〔名〕 ①方言②发音，口音
گویندگی (*gooyandegee*) 〔名〕 ①口才，讲话才能②（播音员的）播讲③当播音员
گوینده (*gooyande*) 〔名〕（复 گویندگان）①说话的人②播音员③演讲者④〈罕〉诗人
داستان ~ 讲故事的人，故事员
رادیو ~ 电台播音员
گویه 〔名〕 话，话音，话语
گویی 〔副〕 仿佛，好象，似乎，简直可以说
دلش از سنگ ساخته شده است. ~ 他简直是铁石心肠。
گوییا 同 گویا Ⅱ条
گوی یانگ 〔名〕 贵阳（贵州省）
گه (*gah*) 同 گاه Ⅰ条
گه (*goh*) 〔名〕 排泄物，粪便
خوردن ~ 做蠢事，胡扯，胡说八道
میخورد و لطیفه می‌پندارد. ~ 胡说八道又不自觉。
زدن ~ 诋毁，弄坏，使…报废
گهر (*gohar*) گوهر 的缩写形式
گهربار (~ *bār*) 同 گوهربار
گه غلطان (*goh-ghaltān*) 同 گوگردانك
گهگاه (*gahgāh*) گاهگاه 的缩写形式
گه گیجه (*goh-geeje*) 〔名〕 神志模糊，惊慌失措
گرفتن ~ 〈口〉惊慌失措，慌神，不知所措
گهگیر (*gahgeer*) 〔形〕 ①难控制的，倔强的②不安定的，烦躁的③（马等）执拗的④逡巡不前的
اسب ~ 烈马，难驾驭的马
گهواره (*gahvāre*) 〔名〕 ①摇篮，发源地②〈军〉（支炮筒的）摇架③〈喻〉世界
فنا ~ 〈喻〉世界
هوایی ~ 浮空器，高空气球
جنباندن ~ 幌动摇篮
ز ~ تا گور دانش بجوئی. 〈谚〉活到老，学到老。
گهواره‌ای 〔形〕 摇篮的
بچهٔ ~ 婴儿
صندلی ~ 摇椅
گهی (*gahee*) گاهی 的缩写形式
گهی (*gohee*) 〔形〕 被弄脏了的，弄污的；沾有粪便的
گیا (*giyā*) گیاه 的缩写形式
گیاه (*giyāh*) 〔名〕（复 گیاهان）植物；草，花草
باز دانه ~ 裸子植物
تخم دار ~ 种子植物
خنجری ~ 丝兰属植物；条干手兰
سنگ زی ~ 石生植物
مگس گیر ~ 捕蝇草
گیاهان طبی 草药
مجموعهٔ گیاهان خشك شده 植物标本集，植物标本盒
جمع کردن ~ 采集植物（标本），收集草药，采药
گیاه جمع کن (~ *jam'-kon*) 〔名〕 植物收集者，草本植物学家，草药采集者
گیاه جمع کنی 〔名〕 收集植物，采集植物，采药
کردن ~ 同上

گیاه خوار (~*khār*) 〔形、名〕 ①食草的②素食者，吃素的人

~ جانوران 食草动物

گیاه خوارگی (~ *khāregee*) 同 گیاه خواری

گیاه خواری 〔名〕 ①食草②素食，素食论，素食主义

گیاه خور (~ *khor*) 同 گیاه خوار

گیاه خوری 同 گیاه خواری

گیاه دار 〔形〕 长草的，多草本植物的

گیاه زار 〔形、名〕 ①长草本植物的，长草的②草本植物园

گیاه شناس (~*shenās*) 〔名〕 植物学家

گیاه شناسی 〔名〕 植物学

گیاه فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖草药的

گیاه فروشی 〔名〕 贩卖草药，经营草药

گیاهک (*giyāhak*) 〔名〕 ①幼芽，胚芽，小草，嫩草

گیاه نامه 〔名〕 本草志，植物编

گیاهی (*giyāhee*) 〔形〕 ①植物的②草本的③素食的

~ روغن 植物油

~ غذای 素食

~ کرهٔ 人造黄油，代黄油

گیاهی شکلان (~ *sheklān*) 〔名〕 植物形动物（如珊瑚、海绵等无脊椎动物）

گیپا 〔名〕 用碎肉、葱、菜豆、米饭等填羊肚做成的食物，香肠

گیتار Guitar 〔名〕 〈乐〉吉他，六弦琴

~ زدن 弹吉他（或六弦琴）

گیتارزن (*geetār-zan*) 〔名〕 吉他演奏者，六弦琴演奏者

گیتی (*geetee*) 〔名〕 宇宙，世界，天下，命运

گیتی آرا(ی) 〔名〕 给世界增添光彩的人

گیتی افروز (~ *afrooz*) 同 جهان افروز

گیتی آفرین (~ *āfareen*) 同 جهان آفرین

گیتی‌ستان (~ *setān*) 〔名〕 宇宙征服者

گیتی گشا(ی) (~ *goshā*) 〔名〕 世界征服者

گیتی نما (~ *namā*) 同 جهان نما(ی)

گیتی‌نورد (~ *navard*) 〔名〕 〈罕〉旅行者，旅游者

گیج (*geej*) 〔形、名〕 ①头晕的，昏昏沉沉的，迷惑的②漫不经心的，心不在焉的，散漫的③惊愕的④头晕者，昏昏沉沉的人，年老昏愦的人⑤懒人

~ خوردن (~ رفتن) 头晕

سرم ~ میرود . 我头晕。

~ شدن 糊涂起来，呆头呆脑，慌乱起来，张皇失措，不知所措

~ کردن 把…弄糊涂，使…头昏脑胀

عطر این گلها مرا ~ کرده است . 这些花的香味使我头晕起来了。

این معما مرا ~ کرد . 这个谜语把我给难住了。

گیج کننده (~ *konande*) 〔形〕 令人吃惊的，非常惊人的，使人困惑的，错综复杂的，使人眼花缭乱的

~ بلندی 令人眩晕的高度

گیجگاه (~ *gāh*) 〔名〕 太阳穴，鬓角

~ استخوان 颞颥骨

گیج گیجی : ~ خوردن 〈口〉感到头晕，脚踩棉花似地走路

گیج و ویج (*geejo-veej*) 〔形、副〕 〈口〉①大为吃惊的，被震惊的②漫不经心的③惊奇地

گیجی 〔名〕 ①晕眩，迷惑②茫然，惊愕，不知

所措③愚蠢

در حالت ~ 惶惑地，迷惑地，惊愕地

گیچ (*geech*) 同 گیج

گیچ کنند (~*konande*) 同 گیج کننده

گیر Ⅰ：① گرفتن 的根②可做构词后缀，如：ماهی ~ ، جهان ~ 等

گیر Ⅱ 〔名〕①困难，障碍，卡，阻②抓住，拿住，握住③握力，力量④困境，困惑⑤〈罕〉刹车，制轮器

~ افتادن 遭到不幸，碰壁；被捉住

چه گیری افتادم . 我真倒楣！

کتاب خوبی گیرم افتاد . 我弄到了一本好书。

~ آمدن 弄到手；有，出现，发生

کاغذ خوب ~ نمیآید . 弄不到好纸。

~ انداختن 供出，连累，连结；造成困难

~ آوردن 捉住；获得，弄到，找到

میوهٔ خوب ~ نیاوردم . 我没有弄到好水果。

کسی را در حین ارتکاب عمل ~ آوردن (یا ~ انداختن) 当场捉住某人

در ~ بودن 处于困境，处于进退维谷的境地

~ دادن 出卖，交出，供出；支撑，撑住；刹车

~ کردن 卡住，卡壳，阻塞；落入情网，滞留；进退两难

مواظب باشید لباستان به میخ میز ~ نکند . 留神，别让您的衣服给桌子的钉子挂住。

پایش بسنگ ~ کرد . 他的脚被石头绊了一下。

در ترجمه هیچگاه ~ نمیکند . 他翻译得很流畅。

زبانش ~ میکند . 他讲话结结巴巴，他讲话吞吞吐吐。

بهم ~ کردن 相撞；〈机〉齿合

قایق ها بهم ~ کردند . 两只船相撞了。

دندانهای ساعت بهم ~ میکنند . 表的齿轮合在一起了。

از ~ طلبکار گریختن 躲债

دستم ~ ندارد. 我的手没有握力，我没有手劲。

همه کتاب راخواندم و گیری ندا شتم . 我把全书都读过了，没有什么困难。

گیرا 〔形〕①抓紧的，握住的，抓住的②咬人的，叮的，蜇的③吸引人的，诱人的，迷人的

چشمان ~ 迷人的眼睛

چهرهٔ ~ 有魅力的面孔

داستان ~ 吸引人的故事

سخن ~ 引人入胜的话

صدای ~ 吸引人的声音

گیراگیر 同 گیرودار

گیراندن (*geerāndan*) 〔动〕（根 گیران）生火，点燃

بخاری ~ 生炉子

با چه چیز آتش میگیراند ؟ 你是用什么把火点着的？

گیرانک (*geerānak*) 〔名〕 引火物

گیرانه 〔名〕①点火②引火物，点火器③引爆装置

گیرانیدن (*geerāneedan*) 同 گیراندن

گیرایی 〔名〕 ①抓紧，握住，抓住②咬住，叮，蜇③诱人之处，迷人

گیربوکس Gearbox 〔名〕〈机〉（汽车等的）变速箱，齿轮箱

گیرخ (*geerakh*) 〔名〕 ①〈旧〉读经台②乐谱架，托书架③斜面的桌子

گیرك (*geerak*) 〔名〕 插头，插销头

گیرم (*geeram*) (插入语)我们假定…

گیرندگان (*geerandegān*) 见 گیرنده

گیرندگی (*geerandegee*) 〔名〕 吸引，诱惑力；（酒类的）刺激力

گیرنده (*geerande*) 〔形、名〕（复 گیرندگان）①抓住…的，握住…的②咬人的③醉人的，烈性的(指酒)④逗人的，诱人的⑤接受人⑥接受机，容纳器；收音机，收报机，受话机，受象器⑦〈电〉集电器，集电极

~ سلام （检阅时的）受礼人，检阅者

~ نامه 收信人

~ وجه 收款人，受款人

دستگاه ~ رادیو 无线电收报机

دستگاه ~ عالی و خوش صدا 高保真度的收音或录音设备

سگ ~ 咬人的狗

صدای ~ 悦耳的声音

گیروانکه (*geervānke*) 〔名〕 (重量单位)磅；钟摆

گیرودار 〔名〕 ①厮打，打架，冲突；；斗殴②较量③喧哗，吵闹，混乱④豪华，壮观⑤权力⑥处理事务⑦保持整齐

در این ~ 在这关头

روز ~ 战斗的日子

در ~ بودن 忙于，忙得不可开交

گیره 〔名〕 ①镊子，钳子，老虎钳；夹子，夹具②拔钉器③(蟹等)螯④（鸟兽）嘴⑤回形针，别针⑥发簪，发针⑦〈技〉鸡心夹头⑧门闩鼻⑨螺钉⑩〈机〉（防止齿轮等倒转的）爪，棘爪，制转杆

~ اتصال 连接板

~ چوبی روی رجه لباس (晒衣用的)衣夹

~ در 门闩鼻

~ سر (~ مو) 发夹

~ کاغذ 纸夹

~ کمربند 腰带夹扣

~ لباس 衣服钩

گیس 同 گیسو(ی)

گیس باف 〔名〕 有辫子的人

گیس بریده (*gees-boreede*) 〔形〕 无耻的，下流的（指妇女）

گیس بند (*~ band*) 〔名〕 辫子上的绸带，头绳，束发带

گیس سفید (*~ sefeed*) 〔名〕 白发妇人，老大娘；主妇

گیسو(ی) 〔名〕（复 گیسوان）①发辫，辫子②妇女的长发

~ بافته 辫子

~ پشت سر 发髻

~ عاریه (~ مصنوعی ، ~ دستی) 假发辫

~ طرهٔ 绺头发

~ بافتن 梳辫子

~ گذاشتن 长头发

گیسوان 见 گیسو(ی)

گیسوبریده (*geesoo-boreede*) 〔形、名〕 轻佻的（女人），不要脸皮的(女人)

گیسوبند (*geesoo-band*) 同 گیس بند

گیسوپوش 〔名〕 紧套在头上的帽子，（室内戴的）头巾式的女帽

گیسودار 〔形〕 有辫子的

～ ستارهٔ 〈罕〉彗星
گیشا 〔名〕（日本）艺妓
گیشدر (*geeshdar*) 〔名〕〈植〉柽柳（属）
گیشه 〔名〕①橱窗；柜台②售票处，售票亭，收款处
 سینما ～ 电影院售票处
گیلاس Ⅰ〔名〕①高脚玻璃酒杯；高脚杯②杯子
گیلاس Ⅱ 〔名〕①樱桃树②甜樱桃
 ～ درخت 甜樱桃树
 ～ مرغ 黄鹂，金莺
گیلز 〔名〕纸烟的纸筒，（烟火术的）筒，管
گیلکی (*geelakee*) 〔名〕①吉朗省口音②伊朗曲调名
گیلو 同 گیلویه
گیلویه 〔名〕房檐，〈建〉上楣柱；檐口
گیله 〔名〕新娘头上的饰品
گیموگراف Kymograph 〔名〕〈医〉描波器，记波器
گین 构词后缀，如：～ شرم ، ～ آب 等
گینه 同 آبگینه
گینه 〔名〕几内亚（非洲）
گینه استوائی (*geene-ostovā-ee*) 〔名〕赤道几内亚（非洲）
گینه بی ساو 〔名〕几内亚比绍（非洲）
گیوتین (*giyoteen*) 〔名〕〈史〉断头台，断首机
گیومه Guillemet 〔名〕引号
گیوه 〔名〕（轻便）鞋布
 بافتن ～ 做布鞋
 ورکشیدن ～ 着手（做事情）
 (در) گیوه اش گشاد است . 他非常懒。
گیوه بافی 〔名〕做布鞋
گیوه دوزی 同 گیوه بافی
گیوه کش (*geeve-kesh*) 〔名〕布鞋匠，布鞋制作者
گیوه گشاد (～ *goshād*) 〔形、名〕〈口〉①懒的②懒汉
گیه گیاه 的缩写形式
گیهان (*geyhān*) 同 کیهان
گیهان خدیو (～ *khadeev*) 〔名〕（世界的）主宰者
گییو تین 同 گیوتین

ل

ل 波斯文第二十七个字母

لا(ی) I 〔名、介〕 ①层②（绳、线等的）股；缕；绞③里面，内部④在…中，在…间，在…缝里

كتاب ~ 在书中

موها ~ 在头发里

~ از 通过，经过

~ تختهٔ سه 三合板

~ چهار 四层

~ دو 双层

~ طناب سه 三股的绳索

دو ~ شدن 被折叠，被折成两半

دو ~ كردن 折叠，折成两半

از ~ در نگاه كردن 从门缝里张望

لايش (لاش) گذاشتن 多说，补充，偷懒

دستم ~ در ماند . 我的手夹在门缝里了。

یک ورق كاغذ ~ كتاب است . 书里夹了一张纸。

لا II 阿拉伯文否定语气词，表示“不”、“不是”、“否”、“无”等意思

مذهب ~ 无神论者，不敬神的（骂人话）

بدون ~ و نعم 不置可否，不表态

لا ابالی *(lā-obālee)* 〔形〕 ①漠不关心的，疏忽大意的，懒散的②放肆的

لا ابالی گری (~ *garee*) 〔名〕 ①漠不关心，疏忽大意，懒散②放肆

رفتار از روی ~ 轻举妄动

~ كردن 漠不关心，疏忽大意，放肆

لاادريه *(lā-adriye)* 〔名〕 〈哲〉不可知论者

لاادريون *(lā-adriyoon)* لاادريه 的复数

~ مسلك 〈哲〉不可知论

لااقل *(lā-aghall)* 〔副〕 最低限度，至少

لابد *(lābod)* 〔副、形〕 ①一定②大概，可能，或许③被迫的，迫不得已的，不可避免的

~ شدن 迫不得已，勉强

او ~ ناخوش است . 他准是不舒服了。

لابداً *(lābodan)* 〔副〕 ①一定是，准是②被迫，不得已，不可避免

لابدی *(lābodee)* 〔名〕 不可避免（性），必然性

~ از روی 出于无奈，出于被迫

لابراتوار Laboratoire 〔名〕 实验室，化验所，研究所

لابراتواری 〔形〕 实验室的，化验所的

~ آزمايش 实验室的试验

لابرلا(ی) *(lābarlā)* 同 لابلا(ی)

لابلا(ی) *(lābelā)* 〔形、名〕①多层的②中间，内部

~ از 透过，通过，经过

~ شدن 形成多层

~ كردن 使…成为多层

آنرا نگاه کردن ~ 观察（某物的）内部

لابه I (*lābe*) 〔名〕 ①哀求，请求，恳求②诉怨，抱怨，诉苦

کردن ~ (ساختن ~) 同上

لابه II 〔名〕 ①奉承，献媚②狡猾，欺骗③讽刺；玩笑

لابه گر (~ *gar*) 〔名〕 ①奉承者，献媚者②狡猾的人，骗子

لابه گری 〔名〕 ①奉承，献媚②狡猾，欺骗

کردن ~ 同上

لابه ناپذیر (~ *nāpazeer*) 〔形〕 无动于衷的，铁石心肠的；倔强的

لابیدن (*lābeedan*) 〔动〕 （根 لاب）①哀求，请求，恳求②诉怨，抱怨，诉苦

لابیرنت Labyrinth 〔名〕（古希腊、埃及的）迷宫，迷园；〈解〉（内耳的）迷路

استخوانی ~ 〈解〉骨迷路

غشایی~ 〈解〉膜迷路

لاپ: آمدن ~ 吹牛；（赌博）作弊

لاپاروتومی Laparotomy 〔名〕 剖腹术，开腹术

لاپاز 〔名〕 拉巴斯（玻利维亚首都）

لاپوست (*lāpoost*) 〔名〕 〈解〉皮下细胞组织；真皮，皮肤

لاپوشانی : کردن ~ 〈口〉文过饰非，遮盖

لاپه 〔名〕 截开的树干，木块

کردن ~ 截树干，截成短块

لات I 〔名〕 ①穷人，乞丐②流浪儿，流浪汉③（象棋）剃光头，和棋

لات II 〔名〕 拉特（古代阿拉伯的偶象）

لات III 同 (ی) لا I 条

لاتار Lottery 〔名〕 抽彩给奖法

کشیدن ~ 抽彩

گذاشتن ~ 中彩

لاتاری 同 لاتار

لات بازی 〔名〕 〈口〉流氓行为，无赖行为

در آوردن ~ 耍流氓，无赖捣乱；装穷

لاتعدولا تحصی (*lāto'ado-lātohsee*) 〔形、副〕 ①无数的，不可计算的②无数，多，非常多

لاتکس Latex 〔名〕 〈植〉乳液；胶乳；橡浆

لاتکلیف (*lā-takleef*) 同 بلاتکلیف

لا تکلیفی 同 بلاتکلیفی

لاتن 同 لاتین

لاتو 〔名〕 梯子，绳索软梯

لات و لوت (*lāto-loot*) 〔名〕 乞丐，贫民

آسمان جل ~ 无家可归的贫民，乞丐

لاتی 〔名〕 ①赤贫；贫困②流氓作风

لاتیفوندیا Latifundium 〔名〕 大地产，大庄园，大领地

لاتین Latin 〔形、名〕 ①拉丁的；拉丁语的；拉丁文的②拉丁语

~ حروف 拉丁字母

~ زبان 拉丁语

بشکل ~ در آوردن 使…拉丁化

لاتین دان 〔名〕 拉丁语学家；罗马文化研究家

لاتینی 〔形〕 拉丁的

~ الفبای 拉丁字母表

~ زبان 拉丁语

کردن ~ 使…拉丁化

لاج I 〔名〕 母狗

لاج II 〔形〕 裸体的，光秃秃的

لاج III 〔名〕 贿赂

لاجان 同 لاجون

لاجرعه (*lājor'e*)〔副〕一口气，一下子，一饮到底
(نوشيدن ~) سر كشيدن ~ 一饮而尽，干杯

لاجرم (*lā-jaram*)〔副〕①迫不得已，不得不；别无其它出路②无疑地，当然③所以，因此

لاجواب (*lā-javāb*) 同 بلاجواب
كردن ~ 使…不回答，使…不作声
(شدن ~) ماندن ~ 不作回答，不作声

لاجورد (*lājvard*)〔名〕〈矿〉①青金石，天青石②天蓝色，蔚蓝色
(يا كاشى) اصل ~ 〈化〉群青，佛青
فرنگى ~ 〈化〉大青；蓝玻璃
~ سنگ 青金石
~ گنبد 蔚蓝色的拱顶（喻指苍穹）

لاجوردى〔形〕①天蓝的，浅蓝色的②青金石做成的
~ آسمان 蓝天
كردن ~ 涂上浅蓝色

لاجون〔形〕〈口〉虚弱的，衰弱的，瘦弱的

لاحق (*lāhegh*)〔形〕贴近的，毗连的，靠近的；随后的，连续的
~ سابق و 发生…之前和之后的
آن ~ كلمات 靠近的词
شدن ~ 连接，邻接，毗邻

لاحقه (*lāheghe*)〔名〕（复 لواحق）附加物，从属物，补充
~ بدون سابقه و 空前绝后，从来没有过

لاحول (*lāhool*)：ولا قوه الا بالله ~ 的缩写形式，意为"主的威力最大"（在恐惧求救时用）

لاخ〔名〕①同 ليقه ②可做构词后缀，表示"地方"之意，如：سنگ ~ ، كلوخ ~ 等③作量词用，意为根，条，丝，如：چند ~ مو 几根头发，چند ~ هيزم 几根柴禾

لاد Ⅰ〔名〕①滑秸泥的墙②墙中的砖层③地基，基础

لاد Ⅱ〔名〕一种绸缎名

لاد Ⅲ 同 لادن

لادن Ladanum〔名〕〈植〉岬香
~ گل 〈植〉金莲花

لاده Ⅰ〔形、名〕①愚蠢的，笨的②傻瓜，白痴

لاده Ⅱ〔名〕母狗

لارنژيت Laryngitis〔名〕〈医〉喉炎

لارنسيم Lawrencium〔名〕〈化〉铹

لارو Larva〔名〕〈动〉幼虫，幼体

لاروب〔名、形〕①挖土机，挖泥机，浚泥机，浚泥船②挖土的，挖泥的，浚泥的

لاروبى〔名〕疏浚（河道），挖掘泥土，清淤
كردن ~ 同上

لارى〔名〕一种鸡的名称
~ خروس 大公鸡，火公鸡

لارى Lorry〔名〕①载重卡车②平台四轮车

لاريب〔形、副〕无疑的（地）

لاريبى〔形〕无疑的

لازال〔形〕永远的，永久的，长存的

لازب (*lāzeb*) 同 چسبنده

لازر (*lāzer*) 同 ليزر

لازق (*lāzegh*) 同 چسبنده

لازم (*lāzem*)〔形〕①必要的，必需的，重要的②不可分割的③〈语〉不及物的
~ و ملزوم 相关的，互相关联的，相依的，相互制约的
~ تب 肺病热，消耗热
~ عقد 具有约束力的协议

~ غير 不需要的，多余的

~ فعل 不及物动词

~ هزينهٔ 必不可少的开支

(~ شدن) ~ آمدن 成为必要，成为必需

~ آمد که اين مطلب را به او تذکر بدهيم . 这事应该跟他讲一下。

بعمل آوردن ~ اقدام 做必须做的事

~ بودن 有必要

~ نيست بخود زحمت بدهيد ! 您不用费事了。

چه ~ است که باين عجله به آنجا برويد . 你何必这样匆忙地到那里去呢!

(را) ~ داشتن 有必要，需要

اينکار دو ساعت وقت ~ دارد . 干完这件事要两个小时。

(را) ~ دانستن 认为有必要

~ نکرده که . . . 没有必要做…

اين دو ~ و ملزوم يکديگرند . 这两者是互相关联的。

لازم الاجراء (*lāzemol-ejrā'*) 〔形〕 必须完成的

لازم الاضافه (*~ ezāfe*) 〔形〕 需要伊扎菲(连接符)的

لازم الرعايه (*lāzemo-rre-āye*) 〔形〕 必须遵守的

لازمه (*lāzeme*)〔名、形〕(复 لوازم) ① لازم 的阴性②(复数时)必要的条件，必要的前提，必需品

~ تدابير 必要的措施

لازوال (*lā-zavāl*)〔形〕不朽的，不灭的

لاژورد (*lājhvard*) 同 لاجورد

لاس I 〔名〕〈口〉①调情，卖弄风情②绸缎的废纱、线头③低质量的绸子，生丝

~ زدن 卖弄风情

لاس II 〔名〕 ①榫眼②雌性动物，母狗

~ و نر 榫头和榫眼；〈转〉谁也不比谁强，一色货

~ و نر کردن 将榫头打入榫眼，使…适应，使…配合，使…相适合

لاسبيلى (*lāsebeelee*) : ~ در کردن 当耳旁风，不给予注意，东风吹牛耳

لاستيك Elastic 〔名〕 ①橡胶，橡皮②橡胶轮胎，橡胶制品

~ باددار 气胎

~ بادى عاج دار 低压大轮胎

~ توپى اتومبيل 汽车轮胎的内胎

~ را باد کردن 给轮胎打气

لاستيك سازى 〔名〕 橡胶生产，轮胎生产

~ کارخانهٔ 橡胶工厂，轮胎工厂

لاستيکى 〔形〕 橡胶的，橡皮的

~ اسفنج 泡沫橡皮，海绵橡皮

لاس‌زن (*lās-zan*) 〔名〕 〈口〉调情者，卖俏者

لاس زنى 〔名〕 调情，卖弄风情

لاسى 同 لاس زن

لاسيما 〔副〕 特别(地)，尤其是，特别是

لاش I 〔名〕尸体，兽尸；臭肉(指动物)，残骸

لاش II 〔名〕 掠夺

~ کردن 掠夺，蹂躏

لاشخور (*lāsh-khor*) 〔名〕 〈动〉兀鹰

لاشريك (*lā-shareek*) 〔形〕 无比的，无可比拟的，至高无上的(指真主)

~ خداى 至高无上的真主

لاشك (*lā-shakk*) 〔形、副〕 无疑的(地)

لاشه (*lāshe*) 同 لاش I 条

برات ~ 注销了的票据；已付的汇票
کشتی ~ 废船船体，（船只）残骸
کردن ~ 注销
لاشه خوار (~ *khār*) 〔形、名〕 ①食死人肉的，以腐尸为食的②兀鹰
لاشه خواری 〔名〕 食死人肉，以腐尸为食
لاشی 〔形〕 极小的，微不足道的
لاصق (*lāsegh*) 〔形、名〕 ①胶粘的，粘性的②胶布，胶粉剂
لاطار 同 لاتار
لاطائل (*lātā-el*) 〔形〕 无用的，徒劳无益的；无意义的，荒谬的
~ کلام 废话
لاطائلات 〔名〕 胡说八道，废话
لاطین 同 لاتین
لاعلاج (*lā-elāj*) 〔形〕 ①无法医治的，不可救药的②迫不得已的，别无出路的
~ بیماری 不治之症
لاعلاجی 〔名〕 ①无法医治，不可救药②束手无策
لاعن (*lā'en*) 〔形、名〕 诅咒的（人），咒骂的（人）
لاغ 〔名〕 ①游戏，玩笑②欺骗
لاغر (*lāghar*) 〔形〕 瘦的，瘦弱的，衰弱的
~ صورت 消瘦的脸
شدن ~ 消瘦，瘦弱
او پس از بیماری خیلی ~ شده است . 他病后瘦多了。
کردن ~ 使…消瘦，使…瘦弱
لاغراندام (~ *andām*) 〔形〕 身材苗条的，瘦弱的
لاغرمیان (~ *miyān*) 〔形〕 细腰的
لاغرو(ی) (*lāgharoo*) 〔形〕 瘦弱的，消瘦的，干瘦的
لاغری (*lāgharee*) 〔名〕 （身体）消瘦，瘦弱
لاغیر (*lā-gheyr*) 〔代〕 （除…以外）没有别人
لاغیه (*lāghiye*) 〔名〕 废话
لاف (*lāf*) 〔名〕 吹牛，自夸，夸耀，炫耀
و گزاف ~ 空谈，夸口
زدن (از) ~ 自夸，自吹自擂，说大话，吹牛
چیزی را زدن ~ 自称是…
هیچکس نباید از موفقیت های خود در کار ~ بزند . 谁也不应当夸耀自己在工作中的成绩。
لاف زن (~ *zan*) 〔名、形〕 ①吹牛家，空谈者②爱夸口的，爱吹牛的
لاف زنی 〔名〕 自吹，吹牛，说大话，空谈
کردن ~ 同上
لافی 同 لاف زن
لافیدن (*lāfeedan*) 〔动〕 （根 لاف）自夸，自吹自擂，说大话，吹牛
لاقید (*lā-gheyd*) 〔形〕 无忧无虑的，无所顾虑的，漫不经心的，逍遥自在的
لاقیدانه 〔副〕 无忧无虑地，无所顾虑地，漫不经心地，逍遥自在地
لاقیدی 〔名〕 无忧无虑，无所顾虑，漫不经心
در امور مذهبی ~ （宗教信仰上的）自由主义
لاك I 〔名〕 火漆，清漆
الکل ~ 真漆，硝基漆，清喷漆
شیشه‌ای ~ 虫胶，紫（胶虫）胶
ناخن ~ 指甲油
و مهر ~ 火漆，封蜡

زدن (~ کردن) ~ 上漆,刷漆,涂上漆

و مهر کردن ~ 用火漆盖上印章

لاك Ⅱ 〔名〕 ①大木碗；和面的木盆②乌龟甲壳③乌龟

لاكالكل (*lāk-alkol*) 〔名〕 (涂在黄铜等金属上的)漆,真漆,硝基漆

زدن ~ 磨光，擦亮

لاك الكلی (~ *alkolee*) 〔形〕 磨光的，光滑的

لاك پشت (~ *posht*) 〔名〕 乌龟

آبی ~ 水龟

دریائی ~ 海龟，玳瑁

صحرایی (~ خاکی) ~ (陆地上生活的)乌龟

لاکتاب (*lā-ketāb*) 〔形、名〕 ①无宗教信仰的，无神论的②极可恶的，该死的③不信神的人，无神论者

لاکتز (*lāktoz*) 同 لاکتوز

لاکتوز Lactose 〔名〕 〈化〉乳糖

لاکتون Lactone 〔名〕 〈化〉内脂

لاکردار (*lā-kerdār*) 〔形〕 该死的，极可恶的；非常的

لاکروس Lacrosse 〔名〕 长曲棍球(运动)

لاکلام (*lā-kalām*) 〔形、副〕 无可争辩的(地)，无可置疑的(地)

لاکن (*lāken*) 同 لیکن

لاك والكل (*lāko-alkol*) 〔名〕 (涂在黄铜等金属上的)漆，真漆，硝基漆

زدن ~ 用漆涂，使…表面光洁

لاك والكل زنی (~ *zanee*) 〔名〕 ①上漆②漆涂层

لاك و الكل كار 〔名〕 (油)漆工

لاك و الكل كاری 同 لاك والكل زنی

لاکی 〔形〕 ①涂了漆的，油漆的②深红色的

لاگوس 〔名〕 拉各斯(尼日利亚首都)

لال 〔形、名〕 ①哑的②哑巴，说话结巴的人

مادر زاد ~ 天生的哑巴

شدن ~ 变哑；〈转〉哑口无言

کردن ~ 使…变哑；〈转〉使…哑口无言；闭口

این رادیو را لالش کن ! 把收音机关了!

لا لا Ⅰ 〔名〕 睡吧睡吧(对小孩催眠用语)；催眠曲，摇篮曲

کردن ~ (小孩)睡觉

لا لا Ⅱ 〔形〕 闪烁的，发光的，闪光的，闪亮的

~ لؤلؤ 闪光的珍珠

لا لا Ⅲ 同 لله (*lale*)

لا لایی 〔名〕 摇篮曲，催眠曲

کردن ~ (小孩)睡觉

گفتن (~ خواندن) ~ 哄小孩睡觉，唱催眠曲使小孩入睡

لال بازی 〔名〕 装哑，哑剧

در آوردن ~ 装哑人，演哑剧

لاله (*lāle*) 〔名〕 ①〈植〉郁金香②带玻璃罩的烛台

عباسی ~ 〈植〉紫茉莉

گوش ~ 耳轮(指耳廓的边缘部分)

نعمان ~ 〈植〉银莲花属植物

لاله رخ (~ *rokh*) 同 لاله عذار

لاله رخسار (~ *rokhsār*) 同 لاله عذار

لاله رنگ (~ *rang*) 同 لاله گون

لاله زار 〔名〕 郁金香丛生的地方

لاله عذار (~ *ozār*) 〔形、名〕 ①绯红色的，红色的②〈喻〉美女

لاله فام (~ *fām*) 同 لاله گون

لاله گون (~ *goon*) 〔形〕 郁金香色的，绯红色的

لاله وش (~ *vash*) 同 لاله عذار

لالی I 〔名〕 哑；沉默，哑口无言

لالی II 同 لؤلؤ

لام I 字母 ل 的名称

لام II 同 لاف

لام III〔名〕①刀刃，刀锋②旧僧衣③诡计④装饰⑤烤过的芸香（按迷信说法作辟邪用）

لام Lame 〔名〕（金属）薄板，薄片

لاما I 〔名〕 喇嘛（喇嘛教的僧侣）

لاما II 〔名〕 〈动〉美洲驼，羊驼

لامارکیسم Lamarckism 〔名〕（法国博物学家）拉马克关于生物进化的理论，拉马克主义

لامائیسم Lamaism 〔名〕 喇嘛教

لامپ Lamp 〔名〕 ①灯，灯泡②灯罩

الکترونی ~ 电子管

آویزی ~ 吊灯

بخارجیوه ~ 汞汽灯，水银灯

(پرنور) عکاسی ~ 〈摄〉闪光灯（泡）

تصویر ~ 〈无〉显像管

تمثال ~ 〈理〉光电摄像管，光电析像管

دو قطبی ~ 〈无〉二极管

رادیو ~ 无线电真空管

(~ مهتابی) فلئورسان ~ 荧光灯，日光灯

لامپا (*lāmpā*) 〔名〕 煤油灯

لامح (*lāmeh*) 〔形〕 闪耀的，发光的，闪光的

لامحاله (*lā-mahāle*) 〔形、副〕 无疑的（地），不可避免的（地），不得已的（地）

لامذهب (*lā-mazhab*) 〔名、形〕①无神论者；不信神的②伤天害理的（骂人话）

لامذهبی 〔名〕 无神论，不信教

لامروت (~ *moravvat*) 〔形〕 心肠硬的，残忍的，恶毒的，狠毒的

لامس (*lāmes*) 〔形〕 触到的，触及的

لامسه (*lāmese*) 〔名〕 触觉

(~ قوهٔ) ~ حس 同上

لامع (*lāme'*) 〔形〕 照耀的，闪耀的，发光的

لامفادی Lymphadenitis 〔名〕 〈医〉淋巴腺炎

لامکان (*lā-makān*) 〔形〕 ①没一定场所的，位置不定的②无所不在的（真主的别号）

لامی I ：~ استخوان 〈解〉楔状形的软骨

لامی II 〔名〕 〈化〉①榄香脂②榄香

لامیه (*lāmiyye*) 〔名〕 以字母 ل 为音韵的诗

لانتان 同 لانتانوم

لانتانوم Lanthanum〔名〕〈化〉镧

لانترن Lantern 〔名〕灯笼，提灯

ماژیك ~ 幻灯

لانجین (*lānjeen*) 〔名〕 瓦盆

لان چئو 〔名〕 兰州（甘肃省）

لاندن (*lāndan*) 〔动〕 （根 لان）使…运动，摇动，摆动

لاندو Landau 〔名〕（顶盖可开合或卸下的）四轮马车

لانولین Lanoline 〔名〕 羊毛脂

لانه 〔名〕①巢穴，窝，洞②（罪恶的）渊薮；温床

خرس ~ 熊窝

خرگوش ~ 兔窝

دندان ~ 牙槽

زنبور ~ 蜂房

سار ~ 椋鸟巢

سگ ~ 狗窝

شرارت ~ 罪恶的渊薮

کبوتر ~ 鸽子窝

مرغ ~ 鸡窝

(مور ~) مورچه ~ 蚂蚁窝，蚁穴

(ساختن ~) کردن ~ 筑巢，巢居

لانهایت (*lā-nehāyat*) 同 بی نهایت

لانه سازی 〔名〕 挖洞，筑巢

لاوارث (*lā-vāres*) 〔形〕 无后嗣的，无继承人的

لاوصول (*~ vosool*) 〔形〕 ①不可挽回的，一去不复返的②不能恢复的，无法弥补的

لاوك (*lāvak*) 〔名〕 木盆，和面盆

خاك شوئی ~ 洗沙槽（淘金用）

در ~ شستن （用淘盘）洗淘（金子或含金的矿石等）

لاوه 同 لابه I条

لاهوت 〔名〕 神，宗教；神学

ادبی ~ 人伦神学

نظری ~ 〈宗〉教义学，教理神学

~ عالم 〈宗〉内心世界，精神世界

~ علم 神学

لاهوتی 〔形、名〕 ①神的，宗教的；神学的②神学家，神学研究者

لاهور 〔名〕 拉合尔（巴基斯坦）

لاهوره 〔名〕 一片甜瓜（或西瓜）

لاهه (*lāhe*) 〔名〕 海牙（荷兰）

لاهی (*lāhee*) 〔形〕 使人乐观的；惹人发笑的；吸引人的

لای I 〔名〕 淤泥，沉淀物，渣滓，软泥，沼地

افتادن ~ （因渣滓沉淀而）澄清

انداختن ~ 使…（液体）澄清，使…沉降

لای II 同 لا I条

لای III 同 لالا I条

لایتبدل (*lāyatabaddal*) 同 لایتغیر

لایتجزا (*lāyatajazā*) 〔形〕 ①不可分割的，不可分解的②〈数〉除不尽的

لایتجزی (*lāyatajazā*) 同 لایتجزا

لایتغیر (*lāyataghayyor*) 〔形、副〕 不变的（地），不可改变的（地）

لایتناهی (*lāyatanāhee*) 〔形、副〕 ①无止境的，无限的，无穷的，无量的②无穷无尽地

~ فضای 无边无际的太空

لایجوز (*lāyajooz*) 〔形〕 不能允许的，不能容忍的，禁止的

لایح (*lāyeh*) 〔形〕 清楚的，明白的

لائح (*lā-eh*) 同 لایح

لایحصی (*lāyohsā*) 〔形〕 无数的

لایحه (*lāyehe*) 〔名〕 （复 لوایح）①草案，计划②帐单，清单③票据④通告，布告

الحاقیه ~ 补充的草案

پیشنهادی دولت ~ 政府提出的草案

قانون ~ 法案，法律草案

متقابل ~ 反提案

لایدرك (*lāyodrak*) 〔形〕 不可思议的，不可理解的，莫名其妙的

لایروبی (*lāy-roobee*) 〔名〕 清淤，疏浚

کردن ~ 同上

لایزال (*lāyazāl*) 〔形、副〕 永远的（地），永久的（地），源源不断的（地）

. سردم دارای نیروی خلاقهٔ ~ هستند 人民群众有着极大的创造力。

لایستان (*lāyestān*) 〔名〕 泥泞地方，沼泽地，泥塘，多沼泽地方

لایشتر (*lāyshter*) 〔名〕 里氏地震计

لایشعر (*lāyash'or*)〔形〕不觉悟的,不自觉的,愚笨的

لایطاق (*lāyotāgh*)〔形〕难以忍受的,不能容忍的

لایعد (*lāyo'ad*)〔形〕无数的

لایعقل (*lāya'ghel*)〔形〕无智慧的,不高明的,愚蠢的,缺乏理智的

~ مست 酩酊大醉的,烂醉的

لایعلم (*lāya'lam*)〔形〕没礼貌的,没教养的,无知的,愚昧的

لایعنی (*lāya'nee*)〔形、副〕无意义的(地),没有意思的(地),荒谬的(地)

لایغفر (*lāyoghfar*)〔形〕不可宽恕的,不可原谅的

لایفهم (*lāyofahm*)〔形、副〕不可理解的(地),难以理解的(地)

لایق (*lāyegh*)〔形〕①有才能的,有能力的,能干的②值得的,配得上的,相称的③有用的,适用的,适合的

~ بودن 有资格,配得上,相称

او ~ این پست است. 他有能力担任这个职务。

~ کسی (چیزی) بودن 配得上某人(或某物)

~ ریش پدرش بودن 有其父必有其子(贬意)

~ دانستن (~ دیدن، ~ شمردن) 认为合适,认为值得

~ ریشت! 真丢人!(责备别人时用)

لایقانه〔副〕值得称赞地,值得地

لایقرء (*lāyoghra'*)〔形、副〕(文章)潦草的(地),无条理的(地)

لائم (*lā-em*)〔形、名〕指摘的(人),谴责的(人),斥责的(人)

لایموت (*lāyamoot*)〔形〕①永生的,不朽的,不死的,不灭的(指真主)②勉强糊口的

~ قوت 勉强糊口的食粮

لاینحل (*lāyanhal*)〔形〕不能解决的;不溶解的

~ تضادهای 不能解决的矛盾

~ مشکلات 无法解决的困难

مسئله هنوز~ مانده است. 问题还没有解决。

لاینصرف (*lāyansaref*)〔形〕〈语〉不变位的

لاینفك (*lāyanfak*)〔形〕不可分割的,分不开的,不可分离的

استان تایوان جزء ~ خاك چین است. 台湾省是中国领土不可分割的一部分。

مشخصات کالا جزء ~ قرار داد است. 商品说明书是该协定不可分割的一部分。

لاینقطع (*lāyanghate'*)〔形、副〕不间歇的(地),不停顿的(地),继续的(地),不断的(地)

او ~ حرف میزند. 他说起话来没个完。

لاین کیپر Linekeeper〔名〕(足球等比赛中的)巡边员

لائوس〔名〕老挝(亚洲)

لایه〔名〕①层;地层,岩层②沉积,沉淀

~ زاینده 〈植〉形成层

~ بین دو 〈建〉夹层,间层

لایی〔名〕填料,衬料,填塞物

~ پاشینه 用来加高鞋后跟的填料

~ مویی 毛发填塞物

~ در چیزی گذاشتن (用填料)填塞,填衬

لاییدن (*lāyeedan*)〔动〕(根 لای)①(狗)吠叫;怒吼,咆哮②讲空话,说废话③埋怨,诉苦

. سگ لاید و کاروان گذرد 〈谚〉商队不理狗吠声。（喻：对没根据的责难只有置之不理）

لب (*lab*) 〔名〕 ①唇，嘴唇②岸，边

استکان ~ 玻璃杯边（儿）

بام ~ 在房沿儿上

برآمدهٔ چرخ 轮缘

جوی ~ 溪边

（~ شکافته ، ~ شکری ）~ خرگوشی ~ 〈医〉兔唇，唇裂

دریا ~ 海边，海岸，海滨

رودخانه ~ 河边

مطلب ~ 主旨，要旨；基调，妙句，妙语

میز ~ 桌子边

تا ~ پرتگاه 已到悬崖

تا ~ گور 已到坟墓边；已到生命最后一刻

（~ ماتیک ）~ مداد 唇膏，口红

بستن ~ 闭口不言，沉默

برچیدن ~ 撅嘴要哭

~ از ~ برنداشتن（یا نگشودن）（~ بر هم خوابانیدن）绒口不言

جنباندن ~ 讲话不连贯

زیر ~ خندیدن 偷偷地笑，暗暗发笑

زدن ~ 吃东西，尝味

. سریض سه روز است ~ به غذا نزده 病人已有三天没有吃东西了。

زیر ~ آواز خواندن 哼曲调

تازه ~ تر کرده بود که . . .（هنوز ~ تر نکرده بود که . . .）他刚一开口讲话就…

تر کردن ~ 吃点心，喝饮料，开口讲话

جمع کردن ~ 撇嘴唇（表示不同意）

و لوچه آویزان کردن ~ 撅嘴

چیزی را تو گذاشتن ~ 掩饰某事，调和某事；结束

~ بدندان گزیدن（~ گزیدن ، ~ جویدن، ~ خاییدن）咬住嘴唇（表示惊愕）

غنچه کردن ~ 撅嘴，板脸，不高兴

بسخن گشادن（~ از ~ گشادن）~ 开口讲话

زیر ~ گفتن 窃窃私语，嘟嘟囔囔

. لبش بوی شیر میدهد 〈成〉他还是黄口小儿，乳臭未干。

. ولوچه اش پائین افتاد ~ 他（由于受到屈辱）耷拉着嘴唇。

لب (*lobb*) 〔名、形〕（复 الباب ، لبوب）①中心，核心，本质；精髓，要点，要领②心；内心，心灵③聪明④精选的，纯的，没缺点的，最好的

مطلب ~ 问题的本质

لباب (*lobāb*) 〔名〕 最好的部分，精选的部分；重要的部分

~ لب 精华

لباچه (*labāche*) 〔名〕 外衣，上衣

لباد (*labbād*) 同 لباده

لباد (*lobād*) 〔名〕 轭，牛轭

لباده (*lobbāde*) 〔名〕 （男的）长衣，长衫，长袍

لباس (*lebās*) 〔名〕（复 البسه）衣服，服装

بارانی ~ 雨衣

بچگانه ~ 童装

تعطیلی و عید ~ 节日的盛装

خانه ~ （妇女在家穿的）宽大便服

خواب ~ 睡衣

دوخته ~ 成衣

رژه ~ 军制服

رسمی ~ 制服，礼服

روئی ~ 外衣，外套工作服

زنانه ~ 妇女服装

زیر ~ 内衣，衬衣

سلام ~ 〈军〉礼服

سواری ~ 骑装

شخصی ~ 便服

عزا ~ 丧服

فضانوردی ~ 宇宙飞行服

کار ~ 工作服

مبدل ~ 伪装，假装

نظامی ~ 军装

~ بید 蛀衣服的蠹虫

~ تغییر 换衣服

~ چوب 衣架

دشمن در ~ دوست 伪装成朋友的敌人

~ زرق و برق 服装的华丽

~ یك دست 一套衣服

عمل پوشاندن ~ 使…实现，使…完成，使…实行

عمل بخود پوشیدن ~ 实现，完成，实行

در بر کردن (~ پوشیدن) ~ 穿衣

کندن ~ 脱衣

لباس دوز 〔名〕 裁缝

لباس‌دوزی 〔名〕 ①裁缝工作，裁缝职业②裁缝铺，裁缝店

لباس شو(ی) (~ *shoo*) 〔名〕 洗衣工人

لباس شوئی 〔名〕 洗衣服，洗衣店

~ پودر 洗衣粉

~ ماشین 洗衣机

لباس فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 服装店的售货员；服装商

لباس فروشی 〔名〕 ①出售服装②服装商店

لباشه (*labāshe*) 〔名〕 （制服马的）鼻钳子

لباف (*labbāf*) 〔名〕 马具匠

لبالب (*labālab*) 〔形〕 装得过满的，满到边的

شدن ~ 装得过满，满到边

کردن (~ ساختن) ~ 使…装得过满，注满

لبان (*labān*) 〔名〕 〈药〉乳香

جاوی ~ 〈化〉安息香；苯偶姻

لبانه (*labāne*) 〔名〕 〈植〉雀儿舌头属

لب برگردان (*lab-bargardān*) 〔形〕（衣领等）翻转的，折边的

لب بلب (*lab-be-lab*) 同 لبالب

لب پر (*lab-par*) 〔名〕 拍水，泼溅

زدن ~ 同上

لب پریده (~ *pareede*) 〔形〕 缺口的

لب تخت (~ *takht*) 〔形〕 （碟、盘等）浅的

~ بشقاب 浅盘子

لب‌ترش (~ *torsh*) 〔形〕 酸甜的

~ شراب 半甜的酒

لب تشنه (~*teshne*) 〔形〕 口渴的

لب‌تلخ (~*talkh*) 〔形〕 略带苦味的，不太甜的

لب چرا (~ *charā*) 〔名〕 小吃（如葡萄干、炸核桃、干果等）

لب چره (~ *chare*) 同 لب‌چرا

لب چش (~ *chash*) 〔名〕 品尝

لب چین 〔名〕 短统靴，半统皮鞋

لب خرگوشی (~ *khargooshee*) 同 لب شکری

لب‌خند (~ *khand*) 〔名〕 微笑

تمسخرآمیز ~ 讥讽的笑
(~ کردن) زدن ~ 微笑
لب خنده 同 لب خند
لب دوز 〔形〕 ‹口›很甜的
لب دوزی 同 لبه دوزی
لبديسان (*labdeesān*) 〔名〕 ‹植›唇形（花）
لبريز (*lab-reez*) 〔形〕 过满的，溢出的
شدن ~ 装得过满，满得溢出
کاسهٔ صبر کسی ~ شدن 某人已到忍无可忍的地步
(~ کردن) ساختن ~ 使…溢出，使…涨满，把…装得太满
لب سوز 〔形〕 非常热的，烫嘴的
لب شتری (~ *shotoree*) 〔形〕 ‹口›嘴唇厚的
لب شکری (~ *shakaree*) 〔名、形〕 兔唇(的)，唇裂（的）
لب شکسته (~ *shekaste*) 同 لب پريده
يقهٔ ~ 翻领
لب شور (~ *shoor*) 〔形〕 稍微咸的
لب طلايی (~ *talāyee*) 〔形〕 （纸、书籍等）金边的
لبق (*labegh*) 〔形〕 ①优雅的，文雅的②精明的，聪明的，敏悟的
لب قيطانی (*lab-gheytānee*) 〔形〕 ‹口›薄嘴唇的
لبك (*labak*) 〔名〕 ①‹乐›(乐器的)吹口，吹嘴②烟嘴口③小嘴唇
لب كلفت (*lab-koloft*) 〔形〕 ①厚嘴唇的②‹转›害羞的，腼腆的
لبلاب (*lablāb*) 〔名〕 ‹植›①常春藤②旋花
لبلبو (*lablaboo*) 同 لبو
لبن (*laban*) 〔名〕 牛奶，（母体的）奶
لبنان (*lobnān*) 〔名〕 黎巴嫩（亚洲）
لبنی (*labanee*) 〔形〕 乳的，乳状的，乳制的
لبنيات (*labaniyyāt*) 〔名〕 乳制食品
لبنيات سازی 〔名〕 乳制品业
کارخانهٔ ~ 乳制品工厂
لبنيات فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 乳制食品商
لبنيات فروشی 〔名〕 乳制品商店；出售乳制品
لبنياتی 同 لبنيات فروش
لبو (*laboo*) 〔名〕 煮熟的甜菜
لبوفروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖熟甜菜的
لبه (*labe*) 〔名〕 ①刀锋，刀刃②边，边缘
آستين ~ 袖口
بام ~ 房檐
بالائی ديوار کشتی ~ 船舷的上缘
بيرونی صدف ~ （昆虫、节足动物等的）上唇
ديوار ~ 墙沿
رويهم افتاده و متصل بهم ~ 互搭接头，搭接缝
زيرين ~ ‹植›唇瓣
شيروانی ~ 房顶上落水沟的沿
صاف کاغذ ~ 纸的毛边
کارد ~ 刀刃
کلاه ~ 帽沿
(~ بسيار تيز) نازك ~ （木板、剃刀等的）薄边
~ بی 无沿的，无边的
گذاشتن ~ 镶边
لبه دار 〔形〕 带边的，带沿的
~ کلاه 带沿帽
لبه دوزی 〔名〕 缝边，镶边
شدن ~ （边）被缝上，（边）被镶上

کردن ~ 给…缝边，给…镶边

لبی (*labee*) 〔形〕 唇的，唇形的，唇音的

ودندانی ~ 用唇齿发音的（如 ف ، و）

~ صدای 〈语〉唇音 （如 ب ، پ ، م）

لبیب (*labeeb*) 〔形、名〕（复 الباء）精明的（人），机智的（人），聪明的（人），敏锐的（人），有远见的（人）

لبیك (*labbeyk*) ： 是！遵命！服从！

~ گفتن（~ زدن） 遵命，回响，回应（穆斯林朝觐时用语）

اجابت گفتن ~ 长眠，作古

لبینا (*labeenā*) 〔名〕 伊朗曲调名

لپ Ⅰ (*lap*) 〔名〕 浪涛声，（水的）泼溅声

زدن ~ （水）哗哗作响，泼溅

لپ Ⅱ 〔名〕 ①满口，一口②〈口〉嘴

خوردن ~ ~ 大口大口地吃

لپ Ⅲ 〔名〕 （身体器官的）一部分

لپ (*lop*) 〔名〕 面颊；〈口〉嘴

لپر (*lappar*) 〔名〕 波浪拍打声；水的泼溅声

~ بازی 玩打水漂（掷出扁石使之在水上漂跃）游戏

زدن ~ （波浪）拍打，泼溅

لپ لپ (*lap-lap*) 〔名〕 波浪拍打声，喝汤（或喝水）声

کردن ~ （波浪）拍打；舐食，贪婪地喝（或吃）

لپو (*lopoo*) 〔形、名〕 ①面颊丰润的②贪食的③贪吃的人，嘴馋的人

لپه (*lappe*) 〔名〕 ①去皮的豌豆②（豆子等的）一瓣③〈植〉子叶

باقلا ~ 一瓣蚕豆

نخود ~ 一瓣豌豆

کردن ~ 去皮，脱（果）皮

لپی (*loppee*) ： ~ اشتباه 〈口〉明显的错误

لت Ⅰ (*lat*) 〔名〕 ①一块，一部分②一张，一页

~ ~ 一块一块地，一片一片地

~ و پاره کردن 分成若干部分

لت Ⅱ 〔名〕 〈口〉①损失，亏损②殴打③嘴巴，耳光

خوردن ~ 受到损失；挨打

~ زدن（~ کردن） 使…受损失；打，打耳光

در ~ کشیدن 打架

لت Ⅲ 〔名〕 棒，棒槌

لت Ⅳ 〔名〕 肚子

لت (*lot*) 〔名〕 〈动〉江鳕鱼

~ ماهی 同上

لتارژی Lethargy 〔名〕 〈医〉嗜眠症，昏睡

~ خواب 同上

لت انبار (*lat-anbār*) 〔名〕 贪食者，嘴馋的人

لت انبان (*lat-anbān*) 同 لت انبار

لترمه (*latarme*) 〔形〕 湿的，生的，没烤的（指面包）

~ نان 湿的、没烤过的面包，生面包

کردن ~ 把面包洒上水

لتره Ⅰ (*latre*) 〔形〕 ①被破坏的②老的，腐朽的

لتره Ⅱ 〔形〕 ①发胖的，变胖的，胖起来的②懒惰的

لتكا (*lotkā*) 〔名〕 船

لتكه (*lotke*) 同 لتكا

لتنبر (*latanbar*) 同 لت انبار

لتو Loto 〔名〕 罗托（一种赌博）

لت و پار (*lato-pār*) 〔形〕 撕碎的，撕破的，撕成好几块的

～ شدن 被撕破，被撕碎

～ کردن 撕破；痛打，击倒

لته (*late*) 〔名〕 ①瓜地②田地

لته (*latte, late*) 〔名〕 擦布，破布

～ حیض 卫生带

لته چین 〔名〕 拣破烂的（人）

لثات (*lesāt*) 见 لثه

لثام (*lesām*) 〔名〕 口罩，面罩

لثوی (*lasavee*) 〔形〕 齿龈的；齿槽的

لثه (*lese*) 〔名〕（复 لثات）〈解〉牙床

～ ورم 〈医〉齿龈炎

لج (*laj*) 〔名〕 ①恶意，怨恨，妒忌②固执，顽固

از روی ～ 出自怨恨之心，由于结仇之故

به ～ افتادن 固执，生气

～ بودن 生气，固执

با کسی ～ داشتن 对某人怀恨在心

～ کردن 固执，顽固，执拗；怨恨，怀恨

بامن ～ نکن. 别跟我顶牛。

لجم انداخت. 他惹我生气。

لجم گرفت. 把我惹急了。

لجاج (*lajāj*) 〔名〕 ①固执，顽固②怨恨，恶意

از روی ～ 固执地，顽固地；怀恨在心地

～ کردن 固执；顽固；坚持（己见），不肯让步

لجاجت (*lajājat*) 同 لجاج

لجاجتاً (*lajājatan*) 〔副〕 ①固执地，顽固地；坚持己见地②怨恨地，怀恨地，恶意地

لجاره (*lajjāre*) 〔名〕 恶妇，悍妇，泼妇；流氓，无赖

لجاره بازی: ～ درآوردن 起哄，闹事

لجام (*lejām*) 〔名〕 ①马笼头，马勒，缰绳②〈解〉系带

～ زدن （给马）戴上嚼子；〈转〉抑制，制止，控制

لجام گسیختگی (～ *goseekhtegee*) 〔名〕 放纵，放肆，肆无忌惮

لجام گسیخته 〔形、副〕 ①（马等）脱缰的，无约束的 ②〈喻〉放纵的（地），肆无忌惮的（地）；激烈的（地）

لج باز (*laj-bāz*) 〔形、名〕 ①顽固的（人），坚持己见的（人），任性的(人)②恶毒的(人)，怀恨在心的（人）

لج بازی 〔名〕 ①顽固，坚持己见，任性②恶毒，怀恨在心

لجج (*lojaj*) 见 لجه

لجستیک Logistic 〔名〕 ①军需技术②军需业务，后勤事务

لجلاج (*lajlāj*) 〔名〕 口吃者，结巴

لجن (*lajan*) 〔名〕 淤泥，（池塘底的）黑泥

لجن اسید (～ *aseed*) 〔名〕 〈化〉焦油酸

لجن آلود 〔形〕 沾上淤泥的；脏的，混浊的

لجن پرانی (～ *parānee*) 〔名〕 给…抹黑

～ کردن 同上

لجن زار 〔名、形〕 ①泥塘，沼泽②淤泥的，泥泞的

لجن زی 〔名〕 〈动〉涉禽类

لجن مال 〔形、名〕 ①淤泥覆盖的②〈喻〉侮辱，使…丢丑，丢脸

～ کردن 毁谤，中伤

کسی را ～ کردن 侮辱某人，破坏某人名誉

لجوج (*lajooj*) 〔形〕 顽固的；坚持己见的；执拗的；好争吵的

لجوجانه 〔形、副〕 顽固的(地)；执拗的(地)；坚持己见的（地）；好争吵的（地）

لجه (*lojje*) 〔名〕 （复 لجج ）深渊；海底

لچر I (*lachar*) 〔形〕 脏的，肮脏的；卑劣的，低贱的

لچر II 〔名〕 谩骂

بار کسی کردن ~ 谩骂某人

لچك (*lachak*) 〔名〕 ①（女用）三角头巾②（女用）披肩

لحاظ (*lehāz*) 〔名〕 ①观点，看法②目光，眼光

از ~ ... 从…观点来看

از ~ تسريع کار 为了加速工作的进度

از ~ صرفه جوئی 从节约观点来看

از این ~ 从这点来看，从这点出发

از چه ~ ؟ 从哪个方面？

به ~ چند 由于某些原因

بهـا ~ چند حرف نزدیم . 由于某些原因，我们没有发言。

بطوریکه از ~ مبارك خواهد شد (از ~ مبارک میگذراند) 谨通知阁下

چنانکه از ~ مبارك خواهد گذشت ... 如蒙过目…

لحاف (*lehāf, lahāf*) 〔名〕 被子；盖布，复布

آش و لاش ~ 用硬布作的被子

پر قو ~ 鸭绒被

چهل تکه ~ 用碎布头拼成的被面

ملا ~ （争吵的）借口

در ~ پرقو (دشك) خوابیدن 过幸福日子

لحاف دوز 〔名〕 缝被人，做被者

لحاف دوزی 〔名〕 ①缝被子②制被作坊

لحافك (*lehāfak*) 〔名〕 ①垫，衬垫②（止血、消炎用的）敷布；压布

لحاف کرسی (*lehāf-korsee*) 〔名〕 椅垫

لحاف کش (~ *kesh*) 〔名〕 拉皮条的

لحاف کشی 〔名〕 拉皮条

لحاق (*lahāgh*) 〔名〕 ①成绩，成就②理解，领悟

لحام (*lehām*) 〔名〕 焊条

لحام (*lahhām*) 〔名〕 ①卖肉的②低温焊工，锡焊工

لحد (*lahad*) 〔名〕 墓穴；坟墓

لحظه (*lahze*) 〔名〕 （复 لحظات ）①目光②一刹那，一瞬间

~ به ~ 不时，经常

در يك ~ (در ~ ای) 一瞬间，立即，刹那间

لحظات بحرانی 紧急关头

در ~ آزمایش باید استوار و پا برجا ماند . 在面临考验时要立场坚定。

لحم (*lahm*) 〔名〕 （复 لحوم ）肉

لحمی 〔形〕 肉的，肉瘤的

لحن (*lahn*) 〔名〕 （复 الحان ）①声调，语调，腔调；声音；口音②曲调，音调

با ~ استهزاء 用嘲笑的口吻

با ~ درشت (يا تند) 粗声粗气地

با ~ شدید 用严厉的口气

با ~ نوازش (یا ملایم) 温柔地，和蔼地

اطلاعیهٔ شدید اللحن 语气强烈的声明

لحوم (*lohoom*) 见 لحم

لحیم (*laheem*) 〔名、形〕 ①焊料，焊锡②肉多的，肉厚的

کردن ~ 焊接，焊合

لحیم کاری 〔名〕 焊接

~ ابزار 焊铁

~ چراغ 喷灯（低温焊接用）

لحیم گر (~ *gar*) 〔名〕 焊接工人

لحیم گری 〔名〕 焊接，焊合

کردن ~ 同上

لحیه (*lehye*) 〔名〕 胡子

کردن ~ اظهار 〈口〉吹牛，夸夸其谈；发表见解

لخت I (*lakht*) 〔名〕 ①块；部分②槌矛，棒槌

لخت II 〔形〕 ①宽松的，松弛的②瘦的（指肉）

لخت (*lokht*) 〔形〕 ①裸体的，光身的②被抢光的

(~ و برهنه) ~ و عور 精赤条条的

بودن ~ 光着身子，身上没穿衣服

شدن ~ 赤裸，光身

کردن ~ 剥光衣服；抢空，抢光；榨取

لخت لخت (*lakht-lakht*) 〔形、副〕 ①被切成块的②一块一块地，成块成块地

(~ شدن) ~ بستن 凝结成块状

کردن ~ 切成块

لخته (*lakhte*) 〔名〕 凝结块

~ آهن 〈冶〉生铁

~ خون 血栓

~ سرب 〈冶〉铅锭

لختی (*lokhtee*) 〔名〕 ①裸体，赤裸裸②流氓

لختی I (*lakhtee*) 〔形、副〕 ①一些，少许②一会儿③有点，稍微

لختی II 〔名〕 〈理〉惯性，惯量，惰性

لخچ (*lakhch*) 〔名〕 ①明矾②硫酸盐，矾类

لخچه (*lakhche*) 〔名〕 火星，火花，火焰

لخشش (*lakhshesh*) 同 لغزش

لخشه (*lakhshe*) 同 لخچه

لخشیدن (*lakhsheedan*) 同 لغزیدن

لخلخ (*lakhlakh*) 〔形〕 消瘦的，瘦弱的

لخلخه (*lakhlakhe*) 〔名〕 有香气的物体（如麝香、樟脑等）

لخم (*lokhm*) 〔形〕 无骨的（指食肉）

لدانم Laudanum 〔名〕 鸦片酊

لدغ (*ladgh*) 〔名〕 （蛇、蜂）咬，蜇；（针）扎，刺

لدغه (*ladghe*) 同 لدغ

لدنی (*ladonee*) 〔形〕 ①神的，神学的②神秘的，神秘主义的

~ علم 神学

لدنیات 〔名〕 ①神学②〈转〉秘密，玄秘

لدود (*ladood*) 〔名〕 死敌，劲敌

لدی (*ladee*) 〔介〕 在…情况下（常用于阿拉伯语词组）

~ الاستنطاق 在审问时

~ الاقتضاء 在需要时，在适当的时刻

~ الامکان 在可能情况下

~ التحقیق 在调查研究时

~ الحاجه 在需要时

~ الورود 抵达时

~ الوصول 在收到…之后

لذا (*lezā*) 〔副〕 所以，因此，如此

لذات (*lazzāt*) 同 لذائذ

لذائذ (*lazā-ez*) 见 لذت

لذت (*lezzat*) 〔名〕 （复 لذات ، لذائذ）①满意，愉快②享受，乐趣

~ بعدی (~ ثانوی) 回味，余味

~ جسمانی 肉体享乐

精神 ~ روحانی (~ معنوی ، ~ نفسانی) 享受

使…得到 ~ بخشیدن (به) (~ دادن) 享受，使…高兴，使…欣喜

人们爱读文学 آثار ادبی بمردم ~ میدهد . 作品。

享乐，享受，过瘾 ~ بردن (از)

ما از شنیدن این نغمهٔ محلی ین آن بسیار ~ بردیم.我们听了这支延安民歌感到很高兴。

لذت بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 ①令人高兴的，令人愉快的②美味的，合口味的

لذت طلبی (~ *talabee*) 〔名〕 〈心〉（精神分析中的）快乐原则

لذلك (*lezalek*) 同 لذا

لذيذ (*lazeez*) 〔形〕 ①美味可口的，鲜美的②令人愉快的

لذيذه 同 لذيذ

لر I (*lar*) 〔名〕 ①溪沟②腋，怀

لر II 〔形〕 瘦的，瘦弱的

~ گوشت 瘦肉

لر (*lor*) 〔名〕 （复 الوار） ①粗笨的人②欺骗，愚弄③目的④小羊羔

لرت (*lert*) 〔名〕 沉淀物，渣滓

使…沉淀 ~ انداختن (~ افکندن)

用咖啡渣算卦 از روی ~ قهوه فال گرفتن （比喻无把握的忖度）

لرد (*lard*) 〔名〕 广场，跑马场

لرد Lord 〔名〕 ①（英国）勋爵（贵族和高级官员的一种尊称）②君主③（资本主义社会某一行业的）大老板，巨头

لرد (*lerd*) 同 لرت

لردى (*lordee*) 〔名〕 贵族的身分，贵族的权力，勋爵身份

لرز (*larz*) 〔名〕 ①发抖，战栗，颤抖②〈医〉寒噤

~ شیر 〈医〉产乳热，产褥热

تب و ~ 疟疾，寒颤

~ کردن 打寒噤，发抖，哆嗦

هر که خربزه میخورد پای لرزش هم می‌ایستد . 〈谚〉好汉做事好汉当。

لرزان (*larzān*) 〔形、副〕 发抖的（地），战栗的（地）

لرزاندن (*larzāndan*) 同 لرزانیدن

لرزانك (*larzānak*) 〔名〕 ①果子冻，肉冻②〈乐〉震音，颤音

لرزانیدن (*larzāneedan*) 〔动〕 （根 لرزان） ①使…抖动，使…发抖②摇幌③吓唬

این خبر پشت دشمن را لرزانید . 这个消息使敌人胆战心惊。

لرزش (*larzesh*) 〔名〕 抖动，战栗，哆嗦

به ~ در آمدن 哆嗦

به ~ در آوردن 使…哆嗦

لرزشدار 〔形〕 抖动的，颤抖的

لرزماهی (*larzmāhee*) 〔名〕 〈动〉电鲼

لرزناک (*larz-nāk*) 〔形〕 颤抖的，惊恐的，震颤的

لرزنده (*larzande*) 〔形〕 颤动的，抖动的，震动的

لرزه (*larze*) 〔名〕 发抖，抖动，震动

发抖 به ~ افتادن (به ~ در آمدن)

某人全身发抖 ~ بر اندام کسی افتادن

使…发抖 به ~ انداختن (به ~ در آوردن)

باد بهاری برگ درختان را به ~ درآورده‌است .

春风吹动着树叶。

گرفتن ~ 发抖，颤动，哆嗦

لرزه‌ای 〔形〕 地震的

~ امواج 地震波

لرزه نگار (~ *negār*) 〔名〕 地震仪，地震计

لرزه نگاری 〔名〕 地震计录

لرزه نگاشت (~*negāsht*) 〔名〕 震波图；震波记录器

لرزیدن (*larzeedan*) 〔动〕 (根 لرز) 抖动，发抖，哆嗦

~ از ترس بخود 吓得全身发抖

~ از سرما 冷得发抖

~ پره‌های بینی （由于生气引起的）鼻翼抖动

صدایش از هیجان می لرزید . 他激动得声音发抖。

لرستان (*lorestān*) 〔名〕 卢利斯坦（伊朗西部一省名）

لری (*loree*) 〔形、名〕 ①卢利斯坦的②朴质，质朴③坦率的

~ زبان 卢利斯坦语

لزج (*lazaj*) 〔名〕 胶性，粘性

گندم ~ 麦胶，面筋

شدن ~ 有了胶性

کردن ~ 使…产生胶性

لزج (*lazej*) 〔形〕 ①胶的，粘性的②滑的，泥泞的

~ جادهٔ 粘滑泥泞的道路

لزوب (*lozoob*) 〔形、名〕 ①牢固的，粘住的②坚固，坚硬③粘性，胶性，粘度

لزوج (*lozooj*) 同 لزوب

لزوجت (*lozoojat*) 同 لزوب

لزوق (*lazoogh*) 〔名〕 ①油布，亚麻油苫，漆布②〈医〉膏药，橡皮膏

لزوم (*lozoom*) 〔名〕 ①需要，必要，必要性②不可分割性

~ بقدر 足够地，满足需要地

(در صورت ~) در موقع ~ 如有需要，一旦需要，根据需要

داشتن ~ 有需要，有必要

پیدا کردن ~ 需要，变得需要

چه لزومی دارد که ... 这有什么必要呢？

به نظرم رفتن به آنجا لزومی ندارد . 我看没有必要到那儿去。

لزوماً (*lozooman*) 〔副〕 必须地，必要地

~ تذکر میدهد ... 必须指出…

لژ Loge 〔名〕 （剧场的）包厢

~ بالا （票价最便宜的）剧场顶层楼座

~ مطبوعاتی 新闻记者席

لژن (*lajhan*) 同 لجن

لژین (*lejheen*) 同 لژیون

لژیون Légion 〔名〕 （古罗马）大军团

لژیونر Légionnaire 〔名〕 （古罗马）军团士兵

لس (*las*) 〔形〕 ①无感觉的②枯死的③松弛的④懒散的

لسان (*lesān*) 〔名〕 (复 السنه) ①语言，方言②话语③行话，术语

پزشکان ~ 医生用的术语

~ طلاقت 能说会道，口才流利

لساناً (*lesānan*) 〔副〕 口头地，口述地

لسان الثور (*lesāno-ssowr*) 〔名〕 〈植〉黄花九轮草，立金花，琉璃苣

لسان العصافیر (*lesānol-asāfeer*) 〔名〕 〈植〉桉树

لسان‌الغیب (~ *gheyb*) 〔名〕 ①冥语②波斯诗

人哈菲兹的别号

لسانی (*lesānee*) 〔形〕 语言的;口述的,口头的

لسانیات (*lesāniyyāt*) 〔名〕 语言学

لست (*last*) 〔形〕 结实的,健壮的,粗壮的

لسوتو (*lasootoo*) 〔名〕 莱索托(非洲)

لش (*lash*) 〔形、名〕 〈口〉①没有劲的,无生气的,懒散的②宰后去皮的牛肉;死尸

لشاب (*lashāb*) 〔名〕 沼泽,沼泽地

لش بازی (*lash-bāzee*) 〔名〕 耍流氓;出洋相

~ در آوردن 同上

لشتن (*leshtan*) 同 لیسیدن

لش خوار (*lash-khār*) 〔形、名〕 ①吃死尸的②〈动〉鸢

لشك (*lashk*) 〔名〕 霜

لشکر (*lashkar*) 〔名〕 ①〈军〉师,师团②军队

~ پیاده 步兵

~ ذخیره 后备军

~ سواره 骑兵

~ موتوریزه 摩托化师

~ انگیختن 集结军队,招募军队

~ کشیدن 出征,远征

لشکربد (~ *bod*) 〔名〕 师长

لشکر شکن (~ *shekan*) 〔形〕 战无不胜的,勇敢的

لشکر شکوف (~*shokoof*) 〔形〕 勇敢的

لشکر کش (~ *kesh*) 〔名〕 (军队)司令,统帅,(军队)首领

لشکر کشی 〔名、形〕 ①出师,远征②动员③战略的

لشکرگاه (~ *gāh*) 〔名〕 军营,宿营地,战场

لشکر نویس (~ *nevees*) 〔名〕 ①军队的会计②招募者,征募者

لشکر نویس باشی 〔名〕 〈军〉军事检查长的助手

لشکر نویسی (~ *neveesee*) 〔名〕 ①军队中的财务业务②招募(兵员)

لشکری (*lashkaree*) 〔形、名〕 ①军队的,师团的②军人,军士

~ اجودان 侍卫副官

~ شخصیتهای 军界人员

لش کش (*lash-kesh*) 〔名〕 ①灵台②抬死兽的人

لش کشی 〔名〕 抬死兽

لشگر (*lashgar*) 同 لشکر

لش گیری 同 لش بازی

لشی (*lashee*) 〔名〕 冷漠,淡然

لطافت (*latāfat*) 〔名〕 ①温柔,优雅,细致,精微②善良,好意③巧妙,灵敏

طبع ~ 聪明

~ عاری از 平淡无味的,干巴巴的

لطائف (*latā-ef*) 见 لطیفه

لطایف (*latāyef*) 同 لطائف

لطف (*lotf*) 〔名〕 (复 الطاف) ①好意,善意②慈悲,仁慈③优点,好处

اشعار حافظ ~ 哈菲兹诗的神韵

از ~ جنابعالی 承蒙阁下关照

کردن ~ 给,赠送,馈赠,帮助

کتاب را ~ کنید به بنده ! 请把书给我!

با نظر ~ بکسی نگاه کردن 看重某人,看得起某人

این نمایش لطفی ندارد . 这场演出不怎么样。(或:不精彩)

~ سرکار کم نشود ! (~ شما زیاد) 感谢您!

او نسبت بما ~ دارد . 他待我们很好。

لطفش نسبت به ما گل کرد. 他突然对我们热情起来了。

از ~ شما خيلى ممنونم. 多谢您的好意。

لطفاً (*lotfan*) 〔副〕 ①慈善地，仁慈地②请（客套话），劳驾…

~ ورق بزنيد. 请翻到下一页。

لطف آميز 〔形〕 善意的，友好的

لطمه (*latme*) 〔名〕（复 لطمات）①损失，损坏，打击②耳光

~ آوردن 打击；损害

~ خوردن 遭到打击，遭到损失

~ وارد ساختن（~ وارد آوردن ، ~ زدن）使…遭损失

اين حادثه باعتبار او ~ زد. 这桩事损坏了他的声誉。

لطيف (*lateef*) 〔形〕 ①嫩的，娇嫩的②精致的③温柔的

برگ گل ~ 娇嫩的花瓣

جنس ~ 女性

سخن ~ 有趣的话，逗人乐的话；妙语

گوشت ~ 嫩肉

هواى ~ 宜人的气候

~ شدن （天气）放晴

لطيفه (*lateefe*) 〔名〕（复 لطايف）笑话，奇谈，笑料

لطايف و ظرايف 妙语，幽默语

~ گفتن 说笑话，说幽默的话

لطيفه گو 〔形、名〕 爱说幽默话的，说笑话的（人）

لطيفه گوئى 〔名〕 幽默话，俏皮话，说笑话

~ كردن 说幽默话，说笑话

لعاب (*lo-āb*) 〔名〕 ①唾液，吐沫，口水②黏液③黏性物④珐琅，搪瓷⑤黏着性

~ الحيه 蛇的毒液

~ برنج 米汤

~ چينى 釉料，珐琅料

~ حلزون 蜗牛分泌的黏液

~ خورشيد 蛛丝，游丝

~ زنبور 蜂蜜；蜜糖；蜜酒

~ عنكبوت 蛛网

~ دادن 上釉，涂珐琅；添油加醋，润色

مطلب را ~ دادن 给（某事）添加细节

~ زدن 上釉，涂珐琅；黏粘

لعاب دار 〔形〕 ①有黏液的②有黏性的③涂珐琅的，涂搪瓷的

لعاب زده (*~ zade*) 〔形〕 涂搪瓷的，上釉的；涂珐琅的

لعابناك (*~ nāk*) 〔形〕 有黏液的，黏的

لعابى 〔形〕 ①涂搪瓷的，上釉的，涂珐琅的②含黏液的

رنگ ~ 彩釉

ظروف ~ 搪瓷器皿

~ كردن 上釉

لعب (*la'b*) 〔名〕 游戏，游玩；娱乐；作弄

~ خوردن 成为笑柄，成为笑料；变傻；受骗

~ كردن 游戏，游玩

لعب (*la'ab*) 同 لعبت

لعبت (*lo'bat*) 〔名〕（复 لعب）①玩具；娃娃，木偶②〈喻〉美人③娱乐，游戏

لعبت باز 〔名〕 表演木偶戏者

لعبت‌بازى 〔名〕 表演木偶戏

لعب و لهو (*la'bo-lahv*) 〔名〕 游戏，消遣，欢

乐；放荡

لعل (*la'l*) 〔名〕 ①红宝石，宝石②〈转〉红唇；红酒

آبدار ~ 〈诗〉情人的嘴唇

~ سفته (~ روان) 红葡萄酒；穿孔的红宝石

كبود ~ 紫晶

~ لب 红唇

به بدخشان بردن ~ 〈谚〉班门弄斧

لعل (*la'all*) 〔副〕 也许，可能；但愿

لعل فام (*la'l-fām*) 〔形〕 红宝石的，深红色的

لعل گون 同 لعل فام

لعلی (*la'lee*) 〔形、名〕 ①用红宝石做的，用红宝石装饰的②红宝石色

لعن (*la'n*) 同 لعنت

لعنت (*la'nat*) 〔名〕 诅咒，咒骂

برتو ~ （你）见鬼去吧！

~ فرستادن (~ كردن ، ~ گفتن) 诅咒，咒骂

~ به كار دست پاچگی 毛手毛脚没出息（诅咒语）

. به ~ خدا گرفتار شده 真主谴责他了。

. به ~ خدا نمی ارزد 毫无价值，根本不值得。

لعنت آميز 〔形〕 ①该死的，万恶的②诅咒的，咒骂的

لعنتی 〔形〕 该死的，可恶的

لعنه الله (*la'anahollahu*) 〈宗〉让真主惩罚他吧！

لعين (*la-een*) 同 لعنتی

لغ (*lagh*) 〔形〕 ①松的，动摇的；变质的，腐坏的②光秃的，秃顶的③荒芜的

~ تخم مرغ 臭鸡蛋

~ دندان 活动的牙

~ دهان 嘴巴不紧的人

شدن ~ 变松；动摇；腐败

كردن ~ 使…松开，使…活动

لغات (*loghāt*) 见 لغت

لغات نويسی (~ *neveesee*) 〔名〕 词典编纂法；词典学

لغاز Ⅰ (*laghāz*) 〔名〕 门窗侧壁；侧柱

لغاز Ⅱ 同 لغز

لغاز Ⅲ 〔名〕 ①缺点，毛病②说人坏话

لغام (*loghām*) 同 لگام

لغايت (*leghāyat*) 〔形〕 包括…在内的

شنبه ~ پنجشنبه 从星期六到星期四（首尾两天也包括在内）

لغت (*loghat*) 〔名〕（复 لغات ）①单词，词汇②词典③语言，方言

~ غير مستعمل 生造词；错别字

~ اهل 词汇学家

~ تحريف 语词的讹用或讹误

~ علم 词汇学，词典学

~ كتاب 词典

اين فرهنگ چند ~ دارد ؟ 这部字典有多少词？

لغت پرداز (~ *pardāz*) 同 لغت شناس

لغت دان 〔形、名〕 ①有大量词汇的②语言学家，词汇学家

لغت سازی 〔名〕 编造新词，创造新词

كردن ~ 同上

لغت‌شناس (~ *shenās*) 〔名〕 语文学家；语言学家

لغت شناسی 〔名〕 语文学，语言学

لغت نامه 〔名〕 词典

لغت نويس (~ *nevees*) 〔名〕 词典编纂者

لغت نويسى 〔名〕 词典编纂；词典编辑法；词典学

~ علم 词典编纂学

لغز (*loghaz*) 〔名〕（复 الغاز）①谜语，字谜②双关语③讥讽

خواندن ~ 〈口〉说讽刺话

گفتن ~ 〈口〉嘲弄

لغزان (*laghzān*) 同 لغزنده

لغزاندن (*laghzāndan*) 〔动〕（根 لغزان）使…滑行，使…滑动，使…绊倒

لغزانيدن (*laghzāneedan*) 同 لغزاندن

لغزش (*laghzesh*) 〔名〕 ①滑，绊倒，滑倒②错误，失误

(در سخن ~) زبان ~ 说错话，失言，口误

قابل عفو ~ 过失

~ سنگ 障碍物，绊脚石

خوردن ~ 绊跌，绊脚；滑，滑动，滑行，〈转〉犯错误

دادن ~ （给某人）下绊

او دچار~شد. 他犯了个小错误；他失言了。

لغزشگاه (~ *gāh*) 〔名〕 滑的地方，滑溜处

لغزندگى (*laghzandegee*)〔名〕滑溜，滑动，不稳

لغزنده (*laghzande*) 〔形、名〕①滑溜的，光滑的；摇晃的，东倒西歪的②犯错误者，失足者；障碍物；（计算尺的）游标

لغزيدن (*laghzeedan*)〔动〕（根 لغز）滑，滑倒，溜，滑动；绊跌，绊倒

پايش لغزيد. 他的脚被绊了一下。

آن بچه روى برف‌ها لغزيد. 那个孩子滑倒在雪上。

لغسر (*laghsar*) 〔名〕 光头，秃顶

لغم (*laghm*) 〔名〕 地雷，水雷

(زير ~) مقابل ~ 〈军〉反水雷的水雷

لغو I (*laghv*) 〔名〕 废除，取消，撤消

بلا اثر ~ 无效

قرارداد ~ 废除合同

شدن ~ 被废除，被取消，被撤消

عوارض و ماليات كمرشكن ~ 废除苛捐杂税

كردن ~ 废除，取消，撤消

سوسيال — امپرياليسم يك طرفه قراردادها را ~كرد. 社会帝国主义单方面撕毁合同。

لغو II 〔名、形〕 ①废话，谬论，无聊话，闲扯；口误②白白的，徒劳无益的，毫无意义的

خيلى ~ ميگويد. 他说了一大通废话。

لغوى (*loghavee*) 〔形、名〕（复 لغويون）①字面上的；词汇的；词典编纂的，词汇学的②词典编纂者，词汇学家

~ ذخيرهٔ 掌握的词汇量

~ معناى 字面上的意思

لغويات (*laghviyyāt*) 〔名〕 空话，废话

لغويون (*loghviyyoon*) 见 لغوى

لف (*laff*) 〔名〕 ①卷，卷起，摺起②补充，增加，附在

~ در 附在…上

لفاً (*laffan*) 〔副〕 与此一道

ارسال ميشود. ~ 随…附上

~ يك نسخه از قرار داد را براى اطلاع شما ميفرستم. 附上合同一份供参考。

لفاظ (*laffāz*) 〔形、名〕 ①多嘴的，饶舌的，噜嗦的；累赘的，冗长的②学究，空谈家

لفاظی 〔名〕 多嘴，饶舌，唠叨；累赘；冗长；赘语，冗词

کردن ~ 同上

لفاف (*lefāf*) 同 لفافه

لفافه (*lafāfe*) 〔名〕 （复 لفائف ، لفایف） ①封面，书皮②信封，绷带；〈转〉装璜，外表

(جنس ~) بار پیچی ~ 包装纸

در ~ 在…藉口下，在…伪装下

در زیر ~ ... 在…的幌子下，假借…名义

بستن ~ 找藉口

کردن ~ 裹；包；捆

در ~ گذاردن 掩盖，隐藏，掩饰

در ~ سخن گفتن 冷嘲热讽

لفافه بندی (~ *bandee*) 〔名〕 ①找藉口，找口实②包装，装璜

کردن ~ 找藉口，找口实

لفافی (*lefāfee*) : آستر ~ （衬里）垫衬

لفائف (*lefā-ef*) 见 لفافه

لفت (*left*) : دادن ~ 〈口〉拖长，罗嗦，找借口，搪塞，敷衍

چرا لفتش میدهی؟ 你为什么拖拖拉拉的?

لفت و لعاب (*lefto-la-āb*) 同 لفت

لفت و لیس (~ *lees*) 〔名〕 〈口〉依赖他人，寄生生活

کردن ~ 过寄生生活

لفظ (*lafz*) 〔名〕 （复 الفاظ） ①词，语②发音，口音

الحاق ~ 后缀

~ به ~ 逐字地

قلم ~ 书面语言，华丽的词藻

مرکب ~ 复合词

میان الفاظ شریف 对不起，打断了你的话!

در ~ آمدن 谈起话来

~ قلم حرف زدن (~ قلم صحبت کردن) 讲话文绉绉的

لفظاً (*lafzan*) 〔副〕 字面上，发音上

این دو کلمه ~ متشابه و معناً متفاوتند . 这两个词发音相同但意思不同。

لفظه (*lafze*) 同 لفظی

لفظی (*lafzee*) 〔形〕 ①字面上的②口头的，口述的

مجادلهٔ ~ 对字义的争执，玩弄词藻的争论，舌战

لفلافه (*laflāfe*) 〔名〕 〈植〉拳参

لف و نشر (*lafo-nashr*) 〔名〕 〈诗〉一种修辞手段（第二行中的形容词，形容第一行中的名词）

لفیف (*lafeef*) 〔形、名〕 ①包起来的②树丛，树林③人群④词根上有 و 或 ی ، آ 字母的阿拉伯文词

لق (*lagh*) 〔形〕 ①松动的，摇摇欲坠的，摇晃的②腐臭的，坏的（指蛋类）

تخم مرغ ~ 臭鸡蛋

تق و ~ 不稳定，不定的，半张开的

دندان ~ 活动的牙

دهن ~ 随口乱说，饶舌

بودن ~ 摇动，摇晃，不稳

شدن ~ 变松动；变臭

کردن ~ 使…不稳定，弄松；使…散漫

چانه‌اش ~ است . 他惯于信口开河。

لقاء (*leghā'*) 〔名〕 ①遇见，相遇，会晤②脸，容貌

لقاح (*leghāh*) 〔名〕 ①受胎，受精；授粉②〈植〉花粉

لقاح الزهر (*leghāho-zzahr*) 〔名〕 〈植〉花粉

لقانطه (*laghānte*) 〔名〕 餐厅，食堂，小酒馆

لقب (*laghab*) 〔名〕 (复 القاب) 封号，尊称，头衔，名称

استهزائی ~ 绰号，浑名

افتخاری ~ 礼节上的尊称

دادن ~ 赐予称号，命名

بد به کسی دادن ~ 谩骂某人

گرفتن (~ یافتن) ~ 获得头衔

لقلق (*laghlagh*) 〔名〕〈动〉鹳，雁

لقلقيات (*laghlaghiyyāt*) 〔名〕 废话，谬论，无稽之谈

لقمان (*loghmān*) 〔名〕路格曼（古阿拉伯传说中的智者）

به ~ حکمت آموختن خطا است. 〈谚〉班门弄斧。

لقمه (*loghme*) 〔名〕 一口食物；一口，一小块

چرب ~ 食物中最好吃的一块，诱人的东西；肥缺

گلوگیر ~ 难以得到的东西

لقمه‌ای از خوراک 一口食物

خوردن ~ ~ 一口一口地吃

کسی را نخوردن ~ 〈俗〉不欠债

زدن ~ 狼吞虎咽

دهان سگ شدن ~ 白白浪费掉

کردن ~ 大口吃；（把面包、饼类等）切成片

لقمة الصباح (*loghmato-ssabāh*) 〔名〕 早餐，早饭

لقمه لقمه (*loghme-loghme*) 〔形、副〕 大口大口的（地）；切成片的（地）

لقمه ماهی 〔名〕 鳐鱼

لقوه (*laghve*) 〔名〕 〈医〉脸部麻痹，面神经瘫痪；口歪斜

لقيط (*lagheet*) 〔形、名〕 ①被拾起的，被找到的②弃儿，弃婴，捡来的孩子

لك I (*lak*) 〔数〕 十万

لك II 〔名、形〕 ①谬论，废话；胡言乱语②愚蠢的，卑劣的

لك III 〔名〕 点，污点；斑点；油污

چشم ~ 〈医〉白翳，角膜白斑，白内障

صورت ~ 雀斑

افتادن (~ زدن) ~ （水果等）生斑疤

انداختن (~ کردن) ~ 玷污

دل کسی برای چیزی ~ زدن 某人渴望某物

شدن ~ 变脏，变成有斑点

لك IV 〔形〕 ①吝啬的，小气的②愚笨的，愚蠢的

لك V 同 لاک I条

لك (*lok*) 〔名〕 肉瘤，疱，疙瘩

لکا (*lakā*) 〔名〕 鞋，鞋靴

لکات (*lokāt*) 〔形、名〕 ①不中用的，无用的，被破坏的②无用之物

لکاته (*lakāte*) 〔名〕 妓女

لکام (*lokām*) 〔形〕 无礼的，无耻的

لکد (*lakad*) 同 لگد

لکدار (*lak-dār*) 〔形〕 有污点的，有斑点的（指水果等）

لکزده (*~ zade*) 同 لکدار

لکلک I (*laklak*) 同 لگلگ

لکلک II 〔名〕 废话

لکلک I (*leklek*) 〔名〕 蹒跚，拖行，懒散

کردن ~ 蹒跚，拖着走，懒懒地迈步

لکلک II 〔名〕 （磨的）进料槽

لکن (*laken*) 〔连〕 但是，不过，纵然

لكنت (*laknat*) 〔名〕 结巴，口吃

زبان ~ 咬舌儿，口齿不清

به ~ افتادن 口吃起来

~ داشتن 口吃，说话结巴

زبانش ~ دارد . 他口吃。

با ~ سخن گفتن 咬舌儿，口齿不清

لكنت دار 〔形、名〕 结巴的(人)，口吃的(人)

لكنت زبان (~ *zabān*) 同 لكنت‌دار

لكنتو (*lakantoo*) 同 لكنته

لكنته (*lakante*) 〔形〕 ①用坏了的，穿坏了的，被损害的②无用的③有毛病的，有缺陷的

لكنتى (*lakantee*) 同 لكنت

لك و پك (*lako-pak*) 〔名〕 (家中的)坛坛罐罐

لك و پك (~ *pok*) 〔形〕 粗大的，不平的，未加工的

لك و لك (*lekko-lek*) 〔名〕走路时鞋子的吱咯响声

لكوموبيل 同 لوكوموبيل

لكوموتيف 同 لوكوموتيو

لكوموتيف گردان 同 لوكوموتيوگردان

لكوموتيو 同 لوكوموتيو

لكه (*lakke*) 〔名〕 ①污点，斑点②〈转〉(耻辱的)烙印，臭名

ابر ~ 片云

بدنامى ~ (某人)名誉上的污点

جوهر ~ 墨迹

چربى ~ 油渍，油斑

خونين ~ 血迹

ننگ ~ 耻辱的烙印

انداختن ~ 玷污

گرفتن ~ 被玷污

لكه (*lokke*) 〔名〕 小跑

رفتن ~ 小步跑，快步跑

لكه بردار (*lakke-bardār*) 〔形〕 容易脏的，易染污的(指布匹)

لكه دار 〔形〕 有污点的，玷污了的，染污的

ساختن ~ 使…玷污

تهمت و افتراء دشمن نام و شرف ما را ~ سازد . نميتواند 敌人的诬蔑无损于我们的声誉。

شهرت كسى را ~ كردن 毁坏某人的名声，诽谤某人

لكه گير 〔名〕 去污的东西

لكه گيرى 〔名〕 ①小修(房屋、马路等)②干洗(去污点)

كردن ~ 小修，维修，去污

لگ (*lag*) 〔名〕 苦难，痛苦，折磨

لگاريتم (*logāreetam*) 同 لوغاريتم

لگام (*legām*) 〔名〕 马笼头，马勒，缰绳

(زدن ~) دادن ~ (给马)戴上嚼环，加上勒口

كشيدن ~ 勒紧缰绳；〈转〉谨慎行事

بر باد مينهد ~ . 他有回天之力。

لگام ريز 〔形、副〕 疾驰的(地)，全速奔驰的(地)

لگام گسيختگى (~ *goseekhtegee*) 〔名〕 肆无忌惮

لگام گسيخته 〔形、名、副〕 ①无法无天的(人)，肆无忌惮的(人)②肆无忌惮地，无法无天地

لگد (*lagad*) 〔名〕 ①踢②(武器产生的)后坐力③不顺从，执拗

پر زور ~ 猛踢

با ~ بيرون انداختن 踢开，踢走

پراندن ~ 痛打，痛斥
خوردن ~ 被马踢，挨踢，遭践踏
زدن (~ انداختن ، ~ نواختن) ~ 踢，踩；（枪炮等）反冲
به بخت خود زدن ~ 咎由自取
به گور حاتم زدن ~ 十分吝啬
به زمین زدن ~ 跺脚，重步走
کردن ~ 踩，踏，践踏，糟蹋

لگد انداز (~ *andāz*) 〔形〕 ①踢的，踩的，爱尥蹶子的②执拗的，固执的

لگد اندازی 〔名〕 ①踢，蹴，爱尥蹶子②〈转〉倔强，执拗，不服从，顽强

لگد خور (~ *khor*) 〔形〕 结实的（如地毯），坚固的

لگدزن (~ *zan*) 同 لگدانداز

لگدزنی 同 لگداندازی

لگد کوب 〔形〕 被践踏的，被蹂躏的
شدن ~ 被践踏，被蹂躏
کردن ~ 践踏，蹂躏

لگد کوبی 〔名〕 践踏，蹂躏
کردن ~ 践踏，蹂躏

لگد مال 同 لگدکوب

لگد مالی 同 لگدکوبی

لگلگ (*laglag*) 〔名〕 鹳，雁
گرمسیر (~ مصری) ~ 〈动〉鹮（或译为朱鹭）

لگن (*lagan*) 〔名〕 ①金属制的盆；木盆②〈解〉骨盆③腊烛台
بیمار بستری ~ （病人床上用的）便盆
پاشوئی ~ 脚盆
خاصره ~ 〈解〉骨盆
دستشوئی ~ 餐桌上供人餐后洗手用的小盆
زبرین (~ فوقانی) ~ 〈解〉大骨盆，假骨盆
زیرین ~ 〈解〉小骨盆，真骨盆
مستراحی ~ 便壶

لگنچه (*laganche*) 〔名〕 ①小洗脸盆，小木盆②〈解〉肾盂；骨盆

لگنی (*laganee*) 〔形、名〕 ①骨盆的②骨盆部③带缘帽
کلاه ~ 带缘帽

للگی (*lalegee*) 〔名〕 照料婴儿，教育儿童

لله (*lale*) 〔名〕 照管小孩的人；教师，良师，家庭教师

لله (*lellah*) 〔名〕 〈宗〉看在主的面上

لله الحمد (*lellahol-hamd*) （插入语）感谢真主！

لله باشی (*lale-bāshee*) 〔名〕 家庭教师

لله گری (~ *garee*) 〔名〕 教养员的责任，教育者的职责，家庭教师的责任

لم (*lam*) 〔名〕 半躺；倚着，蜷缩
دادن (~ زدن) ~ 靠着，半躺；蜷缩

لم (*lemm*) 〔名〕 〈口〉 技巧；诀窍，秘诀
بکار بردن ~ 表现出技能，使手腕
چیزی را دانستن ~ 了解某事的诀窍
این کار را شما بلد نیستید . ~ 你不知道干这件事的诀窍。

لماز (*lammāz*) 〔名〕 挑眼者，挑剔者，吹毛求疵者

لمالم (*lamālam*) 同 لبالب

لمباندن (*lombāndan*) 〔动〕（根 لمبان）（贪婪地）吃光，狼吞虎咽

لمبر (*lombar*) 〔名〕 ①臀部，屁股②胖人腿上的肉

لمبر (*lambor*) 〔名〕 水的拍溅声

(زدن ~) خوردن ~ 拍溅，泼溅

لمبوندن (*lamboondan*) 〔动〕 (根 لمبون) 〈口〉吃；狼吞虎咽

لمتر (*lamtor*) 〔形〕 肥的，肥壮的，多肉的；壮实的，身材魁梧的

لمح (*lamh*) 同 لمحه

لمحه (*lamhe*) 〔名〕 ①瞟一眼，一瞥，眼神②一刹那，瞬间③星星的闪亮

(~ در يك) اى ~ 一瞬间

لمس I (*lams*) 〔名〕 触觉，感觉，抚摸；(织物等摸上去的) 手感

كردن ~ 触，摸，抚摸

لمس II 〔形〕 没感觉的；萎靡的，无志气的，麻痹的，瘫痪的

شدن ~ 失去感觉，(身体的某部分) 麻痹，麻木

كردن ~ 使…麻痹，使…瘫痪，使…麻木

لمسى (*lamsee*) 〔形、副〕 ①触觉的，觉得出来的②抚摸着，摸索着

لمع (*lama'*) 同 لمعه

لمعات (*lama-āt*) 见 لمعه

لمعان (*lama-ān*) 〔名〕 光芒，光辉，闪耀

لمعه (*lam'e*) 〔名〕 (复 لمعات) ①闪烁，闪光，一闪，亮光，照耀②一瞥，眼光

لمف (*lamf*) 〔名〕 淋巴 (液)

لمفاوى (*lamfāvee*) 同 لمفى

لمفى (*lamfee*) 〔形〕 淋巴的

~ غدد 〈解〉淋巴腺

لمى (*lamee*) 〔形〕 演绎的，推论的

لميدن (*lameedan*) 〔动〕 (根 لم) 懒洋洋地倚躺，舒坦地坐着

لم يزرع (*lamyazra'*) 〔形〕 荒瘠的，不肥沃的，未耕作的，不毛的 (指土壤)

~ زمين 不毛之地，荒地

لم يزل (*lamyazal*) 同 لم يزلى

لم يزلى (*lamyazalee*) 〔形〕 永久的，不朽的，永远的 (真主的别号)

لنبان (*lanbān*) 〔名〕 ①妓女②老鸨

لنبر I (*lanbar*) 〔名〕 (波浪的) 拍打声，泼溅声

زدن ~ (波浪的) 拍打，泼溅

لنبر II 〔名、形〕 ①屁股，臀部②沉重的，肥胖的，不灵活的

لنبك (*lanbak*) 同 لنبه

لنبوندن (*lanboondan*) 同 لمبوندن

لنبه (*lonbe*) 〔形〕 ①肥胖的②软的；柔和的

لنت (*lent*) 〔名〕 (机) 衬，衬套，衬垫；带子

لنتر Lantern 〔名〕 吊灯，(火车头的) 探照灯

لنترانى (*lantarānee*) 〔形、名〕 失望的，令人沮丧的；傲慢的

~ جواب 令人失望的回答

شنيدن ~ جواب 听到令人失望的回答

(خواندن ~) گفتن ~ 说刺耳的话，出言不逊

لنج (*lonj*) 〔名〕 唇，下巴

لنجه (*lanje*) 〔名〕 撒娇

كردن ~ 撒娇；讨价还价

لنجيدن (*lanjeedan*) 〔动〕 (根 لنج) 抽出

لند (*land*) 〔名〕 ①男孩，儿子②雄性生殖器

لند لند (*lond-lond*) 〔名〕 嘟哝；唠叨；发牢骚

(زدن ~) كردن ~ 同上

این پیر زن پیوسته ~ میکند. 这个老太太唠叨个没完。

لندن (*landan*) 〔名〕伦敦（英国首都）

لندنی 〔名、形〕①伦敦人②伦敦的

لندوك (*landook*) 〔名、形〕①尚未长羽毛的小鸡②瘦长的

لند و لند (*londo-lond*) 同 لند لند

لنده (*londe*) 同 لند لند

لند هور (*landahoor*) 〔名〕①傻大个子②无所事事的人

لنديدن (*landeedan*) 〔动〕（根 لند）发牢骚；嘟哝；唠叨

لنف Lymph 〔名〕〈医〉淋巴，淋巴液

لنفاتيك Lymphatic 〔形〕〈医〉淋巴的；淋巴腺的

لنفاوی (*lanfāvee*) 〔形〕①淋巴的②通淋巴的；含淋巴的

لنفوسيت Lymphocyte 〔名〕〈解〉淋巴球

لنگ (*lang*) 〔形〕①跛脚的，跛腿的②停下的，中止的，耽搁了的，贻误的

~ عذر 不足以服人的藉口

~ ميل 〈机〉连杆

زدن ~ （一种车技）作8字形表演

كردن ~ 停留，耽搁；拦阻，拦路

دو روز كاروان در آنجا ~ كرد. 商队在那儿停留了两天。

بعلتی كار ما امروز ~ است. 今天由于某种原因，我们的工作停了下来。

لنگ (*leng*) 〔名〕①腿（指由腹股沟到脚趾的部位）②一只鞋③货物的一半

~ ظهر 中午

لنگ (*long*) 〔名〕①包裹用的布带②绷带；浴巾，围裙

بستن ~ 裹浴巾

انداختن ~ 斗败，为人调停

آن يارو ~ انداخت. 那家伙终于服输了。

لنگاك (*langāk*) 〔形、名〕粗鲁的，出口伤人的（话语）

لنگان (*langān*) 〔形〕跛的，有点瘸的

لنگاندن (*langāndan*) 〔动〕（根 لنگان）使…跛瘸

لنگان لنگان 〔形、副〕一瘸一拐的（地），拐瘸的（地）

راه رفتن (~ حركت كردن) ~ 一瘸一拐地走，跛行；蹒跚，缓慢费力地行进

لنگانيدن (*langāneedan*) 同 لنگاندن

لنگ چارچوب (*lang-chārchoob*) 〔名〕门柱

لنگ دراز (*lang-derāz*) 〔名〕长腿的人

لنگر (*langar*) 〔名〕①锚；（钟表的）摆轮②平衡③收容所，养老院④严肃，庄重⑤重量

ساعت ~ （钟表的）摆轮，钟摆

قايق ~ （使船只停泊的）铁钩

~ چرخ 飞轮，转速轮

~ زنجير 锚链

انداختن ~ 抛锚；停留

دادن ~ 失去平衡

خود را نگاه داشتن ~ 保持平衡

بالا كشيدن (~ برداشتن) ~ 起锚

لنگراندازی (~ *andāzee*) 〔名〕抛锚

~ حق 停泊费，船舶进港费

لنگربان 〔名〕司锚的海员，帆缆兵

لنگرخانه (~ *khāne*) 〔名〕养老院，残废收容所，济贫院

لنگردار 〔形〕①有锚的；有平衡表的②沉重的，

分量重的③严重的，严肃的

~ شمشیر 加重的刀

لنگرکش (~ *kesh*) 〔名〕 吊艇柱，吊艇架

لنگرگاه (~ *gāh*) 〔名〕 抛锚处；港口

لنگ لنگان (*lang-langān*) 同 لنگان لنگان

لنگه (*lange*) 〔名、形〕 ①包，捆②双扇门的一扇；牲口驮的货物的一半；一只鞋③单数的，成单的

چار چوب ~ 门柱

کفشهایم ~ به ~ است . 我的鞋子不成对。

دو ~ یك خروار است . 〈谚〉两者都是一路货色，半斤八两。

لنگه به لنگه (*lange-be-lange*) 〔形〕 不成双的，不成对的

ابروهای ~ 紧皱的眉头

لنگی (*langee*) 〔名〕 瘸，跛；瘸腿；耽搁

لنگیدن (*langeedan*) 〔动〕（根 لنگ ）瘸腿走，跛行；一瘸一拐地走

از یك پا ~ 瘸了一条腿

این کار یك پایش میلنگد . 这件事进展不顺利。

لنینی (*leneenee*) 〔形〕 列宁的，列宁主义的

لنینیزم (*leneeneezm*) 同 لنینیسم

لنینیست (*leneeneest*) 〔名、形〕 ①列宁主义者②列宁主义的

لنینیسم (*leneeneesm*) 〔名〕 列宁主义

لو Ⅰ (*low*) 〔名〕 出卖，泄露

رفتن ~ 自我暴露

دادن ~ 出卖，泄露

کسی را ~ دادن 出卖某人，使某人上当

همدست را ~ دادن 告发同谋者

لو Ⅱ 同 اگر

لو Ⅲ 〔名〕 唇

لو Ⅳ 〔名〕 ①一种甜食②小丘，小岗

لو (*loo*) 〔名〕（纸牌或骨牌上的）点，数

لواء (*levā'*) 〔名〕（复 الویه ）旗帜，军旗

عصیان ~ 起义的旗帜；〈旧〉暴动旗帜

لواحق (*lavāhegh*) 见 لاحقه

لوازم (*lavāzem*) 〔名〕（复 لوازمات ）必需品；设备，工具，财产

بهداشتی ~ 卫生设备

پای بخاری ~ 火炉用具（如火钳、通条、火铲等）

زندگی ~ 生活必需品

نصب گاز ~ 煤气设备（包括灯、灶、管道等）

ورزش ~ 运动器械

یدکی ~ 备件，另件

پاك کردن ~ 清刷用具

لوازم‌التحریر (*lavāzemo-ttahreer*) 〔名〕 办公用品，文具

لواش (*lavāsh*) 〔名〕 薄饼

لواشك (*lavāshak*) 〔名〕 李子做的饼

لواشه (*lavāshe*) 同 لباشه

لواط (*lavvāt*) 〔名〕 兽奸者，鸡奸者

لواطه (*lavvāte*) 〔名〕 兽奸，鸡奸

لواف (*lavvāf*) 〔名〕 ①制作帐篷者；卖帐篷用料的商人②织地毯者

لوالو (*lavālow*) 〔形〕 卑劣的，卑鄙的，下流的，不体面的

لوالوا (*lavālavā*) 同 لوالو

لوام (*lavām*) 〔名〕 指责做坏事的人

لوامه (*lavāme*) لوام 的阴性

~ نفس 良心的谴责，内疚

لوآندو 〔名〕 罗安达（安哥拉首都）

لوایح (*lavāyeh*) 见 لایحه

لوائم (*lavā-em*) 〔名〕 受谴责的行为

لوایم (*lavāyem*) 同 لوائم

لوبیا (*loobiyā*) 〔名〕 菜豆；扁豆，架豆

اسپانیولی ~ 〈植〉红花菜豆

پهن ~ 肾形豆，棉豆

چشم بلبلی ~ 豇豆

چینی ~ 黄豆

سبز ~ 菜豆

（~ مرمری）سفید ~ 白小豆

لوبیاپلو (~ *polow*) 〔名〕 豆抓饭

لوبیاقرمز (~ *ghermez*) 〔名〕 菜豆；肾豆

لوبیائی 〔形〕 豆类的，豆科的

~ گیاهان 豆科植物

لوت I 〔形〕 ①裸体的，赤裸裸的②同 لات I 条

لوت II 〔名〕 食物，美味的食品

لوت خوار (*loot-khār*) 〔名〕 ①贪食者②贪淫的人，好色的人

لوترا (*lootarā*) 〔名〕 暗语，黑话，行话

لوتسیم Lutecium 〔名〕 〈化〉镥

لوتو Loto 〔名〕 一种纸牌游戏

لوت و پوت (*looto-poot*) 〔名〕 美味的食物

لوث (*lows*) 〔名〕 脏，污秽，污垢，玷污

شدن ~ 弄脏，变污秽

کردن ~ 玷污；把问题搞乱

لوجستیك 同 لجستیك

لوچ 〔形〕 斜的，斜眼的

لوچه (*looche*) 〔名〕 唇

لب و ~ کسی آویزان شدن 某人受委曲；某人心情不好

لوچه پیچك (~ *peechak*) 〔名〕 ①做鬼脸②发牢骚

کردن ~ 轻视某人

لوچی 〔名〕 斜视，斜眼

لوح (*lowh*) 〔名〕（复 الواح） 木板；书写板；图表

خاطر ~ 记忆力，记性

سنگی ~ 石板

محفوظ ~ 经典，法典；记忆；命运本

مرقد ~ 墓碑

لوحش‌الله (*lowhash-allah*) 〔叹〕 ①好！好样的！②多好呀！

لوحه (*lowhe*) 〔名〕 板，碑，牌；招牌；〈电〉（电子管的）屏极，阳极

افتخار ~ 光荣榜

تقسیمات ~ 配电盘

برجا گذاشتن ~ 立碑

لوخن (*lookhan*) 〔名〕 月亮

لودگی (*lowdegee*) 〔名〕 滑稽的言行，诙谐，玩笑

کردن ~ 打诨，逗笑

لوده (*lowde*) 〔名、形〕 ①丑角，诙谐者②滑稽的，诙谐的

لوده (*lowda*) 〔名〕（牲畜驮的）筐篓，驮篮，果筐

لوده گری (*lowdegaree*) 同 لودگی

لور I 〔名〕 奶酪，酸凝乳

لور II 〔名〕 〈植〉榕树

لورانك (*loorānak*) 〔名〕 油罐，瓶

لوره 〔名〕 洪水淹过的田地

لوری I 〔名〕 〈医〉麻风

لوری Ⅱ〔名、形〕①流浪者；茨岗人②无耻的

لوز (*lowz*) 〔名〕①扁桃②扁桃状的糖果

～ هندی 可可

لوزاکا〔名〕卢萨卡（赞比亚首都）

لوزالمعده (*loozol-me'de*) 〔名〕〈解〉胰（腺）

～ دیاستاز شیرهٔ 〈生化〉胰酶制剂

(～ عصیر) ～ شیرهٔ 胰液

لوزان〔名〕洛桑（瑞士）

لورانسوماکیز〔名〕洛伦索马贵斯（莫桑比克旧首都名）

لوزتین (*lowzateyn*) 〔名〕〈解〉扁桃腺

～ ورم 扁桃腺炎

لوزه (*lowze*) 〔名〕①扁桃②〈植〉棉铃③〈解〉扁桃腺

～ ورم شدید 〈医〉扁桃体周脓肿

لوزی (*lowzee*) 〔形、名〕①扁桃的，杏仁似的②〈数〉菱形，斜方形

～ شبهٔ 长菱形

لوزینه (*lozeene*) 〔名〕（由扁桃和阿月浑子果做的）一种糖食

در～ سیر خوردن 表面好看

بگاو دادن ～ 〈谚〉明珠暗投

لوژ Luge 〔名〕一种单人的平底雪橇

لوس〔形、名〕①娇宠的，被溺爱的②无味的，平淡的③讨好的，迎合的，奉承的

～ شوخی 蹩脚的笑话

شدن ～ 讨好，奉承；被溺爱

(بار آوردن ～) کردن ～ 溺爱，宠爱

لوس‌آنجلس (*loosānjels*) 〔名〕洛杉矶（美国）

لوس بازی〔名〕装腔作势

در آوردن ～ 同上

لوستر Lustre 〔名〕吊灯架

لوسکی (*lowsakee*) 〔名〕奉承，谄媚

لوس گری (*loos-garee*) 同 لوس بازی

لوس گیری 同 لوس بازی

لوس لوسکی (*looslooskee*) 同 لوسکی

لوس و لابه (*looso-lābe*) 〔名〕阿谀奉承

لوسمی Leucemia 〔名〕〈医〉白血病

لوسی〔名〕①娇生惯养②油嘴滑舌；阿谀奉承

لوسیدن (*looseedan*) 〔动〕（根 لوس）①讨好，献媚，奉承②佯装，假装

لوسیون Lotion 〔名〕〈医〉洗液，洗剂

لوش Ⅰ (*lowsh*)〔形〕①歪嘴的②患麻风病的

لوش Ⅱ〔名〕①泥潭，淤泥②臭哈蜜瓜

لوطی (*lootee*) 〔名〕（复 الواط）①游手好闲的人；流浪汉；莽撞的人②骗子，痞棍；小偷；狡猾的人③江湖好汉；慷慨的人

～ محله 地痞，恶棍；行凶的无赖，阿飞

جلوی ～ نمیتوان پشتك زد . 不要自不量力；不要班门弄斧。

لوطیانه〔副〕光明磊落地，豪爽地

لوطی بازی〔名〕①欺诈，诈骗②江湖习气，流氓习性

کردن ～ 欺诈，耍流氓

لوطی خور (～*khor*) 〔名〕挥霍者

شدن ～ 挥霍掉

کردن ～ 挥霍

لوطی گری (～*garee*) 〔名〕①放荡的生活；江湖习气，流氓习性②〈口〉见义勇为，义气

کردن ～ 见义勇为

لوغاریثم Logarithm 〔名〕〈数〉对数

(۱۰ پایهٔ ～) اعشاری ～ 〈数〉常用对数

طبیعی ~ 〈数〉自然对数

~ اعشاری（对数的）尾数

~ متمم 〈数〉反对数

لوغیدن (*loogheedan*) 〔动〕（根 لوغ）饮，喝；挤奶

لوف Luffa 〔名〕〈植〉丝瓜，丝瓜属

لوقا 〔名〕〈宗〉路加（基督教《圣经》故事中早期的教会人物，相传原为医生，曾随保罗到各地传教）

~ انجیل 《路加福音》

لوك 〔名、形〕 ①驮货的短毛骆驼②无能的，低劣的③用膝盖和手掌爬行的

لوکائوت Lockout 〔名〕封闭工厂（资本家压制罢工工人的一种手段）

لوکزامبورگ 〔名〕 卢森堡（欧洲）

لوکس Lux 〔名、形〕 豪华（的），富丽堂皇（的），奢侈（的）

~ اجناس 奢侈品

لوکوپلاست Leucoplast 〔名〕①白硬膏②〈植〉白色体

لوکوموبیل Locomobile 〔名〕 自动机车

لوکوموتیو Locomotive 〔名〕 火车头，机车

برقی ~ 电气火车

لوکوموتیو گردان (*lokomoteev-gardān*) 〔名〕（转换机车等方向的）转（车）台，旋车盘

لوگاریتم Logarithm 同 لوغاریثم

لول Ⅰ (*lool*) 〔形〕①昏聩的，不知羞耻的②沉醉的，沉溺于…的

لول Ⅱ 〔名〕 管子，烟管，烟枪

~ تفنگ دو 双筒枪

لولا Ⅰ (*lowlā*) 〔副〕 如果不，否则

لولا (ی) Ⅱ 〔名〕（门、窗的）合叶，铰链；折叶

مفصلی (~ بنددار) ~ 铰链接合

لولاجات 〔名〕 小五金

لولائی 〔形〕 装合叶的，装铰链的

لولنگ (*looleng*) 同 لولهنگ

لولو 〔名〕 （用以吓唬孩子的）妖怪

سر خرمن ~ （竖在田里吓鸟用的）稻草人，吓唬人的东西

لؤلؤ (*lo'lo'*) 〔名〕 （复 لآلی）珍珠

لولوخرخره (*looloo-khorkhore*) 同 لولو

لوله (*loole*) 〔名〕 ①管，筒，炮筒，喷管②灯罩③武器的计量单位

آب ~ 水管

آزمایش (~ آزمون) ~ 试管

اطفائی (~ آتش نشانی) ~ 水龙带，救火带

الکترون ~ 真空管，电子管

بخاری (~ دودکش) ~ 烟囱

بی درز فولادی ~ 无缝钢管

بینی ~ 鼻道，鼻腔

ترصدگاه (بصری) ~ 潜望镜

تفنگ ~ 枪筒

تفنگ گشاد ~ 大口径的枪筒

جراحی ~ 〈医〉套管，插管

خرطومی ~ 水龙软管

دود (~ خروج) ~ 排气管

دیود ~ 〈无〉二极管

سربی ~ 铅管

شکل نما ~ 万花筒

شیشه‌ای مدرج ~ 滴定管

فالوپ ~ 〈解〉输卵管，喇叭管

~ فلزی 〈空〉空投信号筒
~ گاز 煤气灯口，煤气喷嘴
~ گوارش 消化道
~ (چراغ ~ ، لامپا ~) لامپ ~ （煤油灯用的）玻璃灯罩
~ ممصوصه 虹吸管
~ مویین 毛细管
~ نقل خاکروبه （楼房的）垃圾道
~ هاضمه (~ سری) 食管，食道，消化道
~ جدار 套管，套罩
~ خط 管道，管线
~ خط ~ نفت 输油管道
~ ده ~ توپ 十门火炮
~ زانوئی 管子的接头
~ شدن 被卷成筒状
~ کردن 卷成筒状；卷起来(大衣等)
~ فرو کردن (~ گزاردن) (در) 〈医〉把管子插进（喉头等）
~ کشیدن 敷设管子，铺管道

لوله‌ای 〔形〕 ①管子的，管形的②有管状小花的

لوله پاک کن (*loole-pāk-kon*) 〔名〕 ①布帚，拖帚，拖把②〈军〉擦炮刷③打扫烟囱的人④烟斗通条

لوله ساز 〔名〕 制管工人

لوله سازی 〔名〕 制管
~ کارخانهٔ 制管厂

لوله سانان(~*sānān*) 〔名〕 〈动〉线虫

لوله شو (~ *shoo*) 〔名〕 洗管器，洗管子工

لوله‌کاغذ (~ *kāghaz*) 〔名〕 条幅

لوله‌کرده (~ *karde*) 〔形〕 卷好了的

لوله کش (~ *kesh*) 〔名〕 管子工，敷设管道者(或修理工)

لوله کشی 〔名〕 敷设管道，管道安装工作
~ گاز 敷设煤气管道
~ نفت 敷设油管
شبکهٔ ~ آب 水管系统，水道网

لوله نصب کن (*loole-nasb-kon*) 〔名〕 管道安装工

لولهنگ (*looleheng*) 〔名〕 小净的瓦罐
لولهنگش آب بر میدارد . (یا میگیرد) 他是个有威望的人；他是阔人。

لولی 〔名〕 ①吉卜赛女人②街头歌（舞）女③妓女，娼妇

لولی‌خانه 〔名〕 妓院

لولیدن (*looleedan*) 〔动〕 （根 لول ）①蠕动，蜿蜒而行②辗转不能入睡

لولیم‌سیخکی (*looleem-seekhakee*) 〔名〕 〈植〉毒麦

لولئین (*loole-een*) 同 لولهنگ

لوم (*lowm*) 〔名〕 斥责，申斥，责难
~ کردن 同上

لومپن پرولتاریا Lumpen proletarian 〔名〕流氓无产者

لومپن‌پرولتر 同 لومپن پرولتاریا

لومن Lumen 〔名〕 〈理〉流明(光通量的单位)

لومه 〔名〕 洛美（多哥首都）

لومینال Luminal 〔名〕 〈药〉鲁米那（一种镇静剂，原为商标名）

لومینسانس Luminescence 〔名〕 〈理〉发光

لون (*lown*) 〔名〕（复 الوان ）①颜色②种类

لوند (*lavand*) 〔名，形〕 ①妓女，娼妇；酒铺常客②漂亮的；卖弄风情的③好埋怨的

لوندی 〔名〕 ①放荡，淫逸放荡的生活，卖弄风

情②〈口〉出色的演奏，动听的音调

لونیك 〔名〕 人造卫星

لویزیت Lewisite 〔名〕 糜烂性毒气，路易氏（毒）气

لوئی 〔名〕 〈植〉香蒲属植物

له (*leh*) 〔形〕 ①被压碎的，被压坏的，被碾碎的②被榨取的

~ شدن 被压坏，被压碎；被榨取

~ كردن 压坏，压碎；榨取；含糊地发（某词）的音

انگشت را لای در ~ كردن 手指夹在门缝里

له I (*lah*) 〔名〕 波兰人

له II 〔介〕 向他，对他；为了他；赞成他

~ ویا علیه كسی（چیزی）گفتن 说对某人表示支持或反对的话

دسته‌ای ~ و گروهی علیه او حرف زدند . 一些人发言反对他，另一些人赞成他。

لهات (*lahāt*) 〔名〕 ①〈解〉会厌（软骨）②小舌

لهاسا (*lahāsā*) 〔名〕 拉萨（西藏自治区）

لهاشم (*lahāshom*) 〔形〕 卑鄙的，可鄙的，可耻的，羞辱的

لهب (*lahab*) 〔名〕 火焰，烈焰

لهبله (*lahbale*) 〔形〕 无知的，愚蠢的，笨拙的，白痴的

لهجه (*lahje*) 〔名〕 ①方言，土语②口音③声调，腔调

له شده (*leh-shode*) 〔名、形〕 被压的（人），被碾的（人）

لهذا (*lehazā*) 〔副〕 所以，因此，于是

لهر (*lahar*) 〔名〕 酒店，酒馆

لهستان (*lahestān*) 〔名〕 波兰（欧洲）

لهستانی 〔形、名〕 ①波兰的②波兰人，波兰语

لهف (*lahaf*) 〔名〕 遗憾，可惜；悲伤

لهله (*lah-lah*) ：~ زدن （天热时狗伸出舌头）气喘吁吁

لهنج (*lahanj*) 〔名〕 洗衣石

لهنه (*lohne*) 〔形、名〕 ①愚蠢的，笨拙的②正餐前的小吃，点心

لهو (*lahv*) 〔名〕 游戏，消遣，娱乐

~ و لعب 同上

له و په (*leho-pe*) 〔形〕 〈口〉疲备不堪的；〈喻〉碾得粉碎的

له و لورده (*leho-loorde*) 同 له و په

لهوی (*lahvee*) 〔形〕 发小舌音的；舌音的

لهی (*lehee*) 〔名〕 允许，准许

لهیب (*laheeb*) 〔名〕 火焰

لهیدن (*leheedan*) 〔动〕 （根 له ）被压坏，被压碎；被榨取

لهیده 〔形〕 被压坏的，被压碎的

لهیف (*laheyf*) 〔形〕 悲哀的，悲伤的，哀痛的，伤心的

لیاقت (*liyāghat*) 〔名〕 ①才能，才干；资格②礼貌，礼节

~ كسی را آزمودن 检验某人的本领（或能力），试试某人的本事

~ داشتن 有…资格，够格

او ~ این مقام را ندارد . 他不能胜任这一职务。

لیال (*layāl*) 见 لیل

لیالی 见 لیل

لئام (*le-ām*) 见 لئیم

لئامت (*le-āmat*) 同 لیامت

لیامت (*liyāmat*) 〔名〕 卑鄙，吝啬

لیان (*layān*) 〔形〕 光辉的，光芒四射的，炽烈的

لیائو نینگ 〔名〕 辽宁（省）

لیبرال Liberal 〔名、形〕 ①自由主义者，自由党人，自由派②自由主义的，自由派的，无原则的

لیبرالی 〔形〕 自由主义的，自由派的，无原则的

لیبرالیزم 同 لیبرالیسم

لیبرالیزه 〔形〕 自由主义的，自由化的

 ~ کردن 使…自由化

لیبرالیسم Liberalism 〔名〕 自由主义

لیبرویل 〔名〕 利伯维尔（加蓬首都）

لیبریا 〔名〕 利比里亚（非洲）

لیبی 〔名〕 利比亚（非洲）

لیپاز Lipase 〔名〕 〈生化〉脂（肪）酶

لیپید Lipid 〔名〕 〈化〉类脂（化合）物

لیت (*leyt*) 〔叹〕 呀！那该多么好呀！

لیتر Litre 〔名〕 升（容量单位）

لیتراژ 〔名〕 容量

لیترغس (*leetarghos*) 同 لیثرغس

لیت و لعل (*leeto-la'l*) 〔名〕 借口，托词，推托；延缓，延期，延搁

 با هزار ~ 找各种借口

 به ~ گذرانیدن (~ کردن) 找借口

لیته 〔名〕 用茄子做的泡菜；熟干茄

لیتیم Lithium 〔名〕 〈化〉锂

لیث (*leys*) 〔名〕 狮

لیثرغس (*leesarghos*) 〔名〕 ①〈医〉昏睡病，昏睡②忘记，忘却，健忘

لیچ (*leych*) 〔形〕 浸湿的，湿淋淋的

لیچار I (*leechār*) 〔名〕 果子酱，蜜饯，甜煮水果

لیچار II 〔名〕 胡说，胡诌，废话

 ~ گفتن 胡说八道，瞎扯，说废话

لیچارگو 〔名〕 好闲扯的人，空谈的人，饶舌的人

لیچار گوئی 〔名〕 讲空话，闲扯，胡说八道

 ~ کردن 同上

لیختن اشتاین (*leekhtan-eshtāyen*) 〔名〕列支敦士登（欧洲）

لیخن Lichen 〔名〕 〈植〉地衣

لیدر Leader 〔名〕 领袖，首领

لیدیت Lyddite 〔名〕〈化〉苦味酸组成的烈性炸药（旧名立德炸药）

لیر I 〔名〕 唾液，吐沫

لیر II 〔名〕 （古希腊）七弦琴

لیر Lira 〔名〕 里拉（意大利货币单位）

لیره 〔名〕 镑，金币

 ~ انگلیسی 英镑

 ~ عثمانی 土耳其镑

 ~ مصری 埃镑

لیریسم Lyrism 〔名〕 抒情（诗）风格

لیریك Lyric 〔形、名〕 ①抒情的；抒情诗的②抒情诗，抒情诗集

لیز 〔形〕 滑的，光滑的，湿滑的

 پارچهٔ ~ 滑的布（如丝绸）

 ~ خوردن (~ رفتن) 滑，滑落，滑倒

 پایم ~ خورد . 我滑了一跤。

 ~ شدن 变滑，变粘

 ~ کردن 使…变滑，使…变粘

 کف حمام ~ بود . 浴室的地很滑。

لیز آب 同 لیز آبه

ليزآبه 〔名〕 粘液

ليزاندن *(leezāndan)* 同 ليزانيدن

ليزانيدن *(leezāneedan)* 〔动〕（根 ليز ان）使滑行

ليزر *(leezer)* 〔名〕 〈理〉莱塞（光），激光

~ اشعهٔ 同上

ليزنخور *(leez-nakhor)* 〔形〕 防滑的，不滑的

~ لاستيک 防滑轮胎

ليزى 〔名〕 滑溜，滑动，滑倒

ليزيدن *(leezeedan)* 〔动〕（根 ليز）滑，溜，滑倒

ليس 〔名〕 ① ليسيدن 的根②可做构词后缀，如：~ كاسه ، ~ كون 等③一种赌博

ليسانس Licence 〔名〕 文凭，(大学毕业的)学士学位；证明书

~ درجهٔ 学士学位

~ دورهٔ （取得学士学位的）学程

~ فوق 研究生毕业证明书，硕士学位

ليسانسيه Licencie 〔名〕 学士

ليس بازى 〔名〕 抛圈，套圈（游戏）

~ كردن 同上

ليسبون 〔名〕 里斯本（葡萄牙首都）

ليست List 〔名〕 名单，目录，单子

ليسك *(leesak)* 〔名〕 蜗牛

ليسه 〔名〕 ①（木工等用的）刮刀②谷蛾虫③中学（阿富汗用语）

~ سيب 苹果害虫

~ زدن 刮平

ليسيدن *(leeseedan)* 〔动〕（根 ليس）舔

ليشتن *(leeshtan)* 同 ليسيدن

ليطر 同 ليتر

ليف 〔名〕 （复 الياف）①植物纤维②（洗澡擦身用的）毛巾或丝瓜瓤类物品③〈解〉组织

~ نارگيل 椰子壳的粗硬纤维

~ ورم 〈医〉纤维瘤

~ زدن 洗澡时用毛巾等物在身上打肥皂

ليفت تراك Lift truck 〔名〕 起重机车(或车辆)

ليفتر Lifter 〔名〕 升降机，起重机

ليفه 〔名〕 裤腰绊儿

ليفى 〔形〕 纤维的

~ غضروف 纤维软骨

~ مادهٔ 〈生化〉（血）纤维蛋白，（血）纤维朊

ليقه 〔名〕 放在墨盒中的丝棉

ليك 〔副〕 但是，可是，不过，然而

ليكن *(leekan)* 同 ليك

ليكور Liqueur 〔名〕 （烈性的）蜜酒，甜酒

ليگ League 〔名〕 里格（长度名，约为三哩或三浬）

ليگروئين Ligroin 〔名〕 〈化〉石油英，粗汽油，里格石英（汽油和煤油间的一种石油馏分）

ليل *(leyl)* 〔名〕（复 ليالى ، ليال）夜晚，晚上

ليلاً *(leylan)* 〔副〕 夜间

ليلاج 〔名〕 牌迷，打牌老手，赌棍

ليله *(layla, leyle)* 〔名〕 一个晚上

ليلى *(leylee)* 〔形〕 夜的，夜间的

لى لى 〔名〕 跳，跳跃

~ كردن 跳，跳跃

ليم 〔形〕 爱开玩笑的，爱说笑的

ليما 〔名〕 利马（秘鲁首都）

ليماند *(leemānd)* 〔名〕 黄盖鲽（鱼）

ليمو Lemon 〔名〕 柠檬

ليموترش *(leemoo-torsh)* 〔名〕 酸柠檬；酸橙

ليموزين Limousine 〔名〕 轿车；（前后座间用

玻璃隔开的）大型高级轿车

ليموشيرين (*leemoo-sheereen*) 〔名〕 利玛橘

ليموعماني (~ *ommānee*) 〔名〕 一种小柠檬

ليمون 〔名〕 ①同 ليمو ②淤泥；软泥；粘泥；〈矿〉含矿土

ليمونات 同 ليموناد

ليموناد Lemonade 〔名〕柠檬水，汽水

ليمونادى 〔形、名〕 ①柠檬水的②卖柠檬水的

ليمونيت Limonite 〔名〕 褐铁矿

ليموئى 〔名、形〕 柠檬色，淡黄色的；似柠檬般的

~ رنگ زرد 柠檬色

لين (*layyen*) 〔形〕 ①柔软的，温柔的，光滑的②〈语〉短音的

لينت (*leenat*) 〔名〕 ①柔软，温存②〈医〉肠衰弱，滑肠，泻肚

مزاج ~ 泻肚

دادن ~ 泻肚

لينت آور (~ *āvar*) 〔形〕 使（皮肤、组织等）柔软的

لينچ Lynch 〔名〕 私刑杀人，私刑处死

لينگافن Linguaphone 〔名〕灵格风（英国的一种运用唱片进行口语训练的教学方法）

لينولئوم Linoleum 〔名〕 （铺地或钉墙用的）漆布、油毡

لينيت Lignite 〔名〕 褐煤

ليو 〔名〕 太阳

ليوان 〔名〕 玻璃杯；茶碗

آبجوخوری ~ 啤酒杯

آزمایشگاه ~ （实验室用的）烧杯

نشكن ~ 不碎玻璃杯

ليوانى 〔形〕 杯中的，装在杯里的

~ بستنى 纸杯冰淇淋

ليوتنان Lieutenant 〔名〕 中尉

ليوك (*leevak*) 〔名〕长子；个子长得高大的孩子

ليوه 〔形、名〕 ①笨拙的②笨蛋；奉承者③骗子；说废话者

لئون 〔名〕 里昂（法国）

لئيم (*la-eem*) 〔名、形〕 （复 لئام ، لئيمان）①吝啬的人，吝啬鬼，守财奴②低下的，下流的，坏的

لئيم الطبع (*la-eemo-ttab'*)〔形、名〕低贱的(人)，低下的(人)，品行恶劣的(人)，卑劣的（人）

لئيم الطبعى 〔名〕 卑贱，低下，卑劣

لئيم النفس (~ *nnafs*) 同 لئيم الطبع

لئيم النفسى 同 لئيم الطبعى

م

م 波斯文第廿八个字母

م ①表示第一人称代词所有格，如：نامم ،كتابم 等②表示动词现在时和过去时的第一人称单数结尾，如：می روم ، رفتم 和 میرفتم ③表示序数的词尾，如：دوم ، سوم 等④表示命令式的否定前缀，如：مگو ، میا 等⑤ من 的缩写形式，如：مرا （即 من + را）⑥ میلادی 的缩写形式⑦土耳其词源的结尾，如： خانم ، بیگم 等

ما (mā) 〔代〕（复 ماها）①我们②表示说话人的谦虚口吻，以代替 من

~ خانهٔ 我们的房子

~ كتاب 我们的书

. و شمایی در كار نیست ~ 我们和你们之间是不分彼此的。

ماء (mā') 〔名〕（复 میاه）水，汁，浆

ماء الجبن (mā'ol-jobon) 〔名〕乳浆

ماء الحیات (mā'ol-hayāt) 〔名〕（基督教«圣经»用语）生命之水

ماء الشعیر (mā'o-shsha-eer)〔名〕大麦水，啤酒

مآب (ma-āb) 〔名、形〕①归地②隐蔽处，避难所③像，俨然是

~ اشراف 贵族似的

~ فرنگی 欧化了的；假洋鬼子

مابعد (māba'd) 〔名、形、副〕①后续，继续②后随的，紧跟着的③然后，随后，紧跟着

حكایت ~ 小说的续篇

~ حوادث 后来的事件，继之而来的事件

مابعد الطبیعه (māba'do-ttabee'e) 〔形〕形而上学的

~ فلسفهٔ 形而上学

مابقی (mābaghee) 〔名、形〕①剩余（物）②其余的，留下的

اعضای دولت ~ 政府的其他成员

نان ~ 剩下的面包

دو نفر از آنها با پیشنهاد ما موافق بودند . مخالف ~ و 他们当中有两个人同意我们的建议，其他的人都反对。

مأبون (ma'boon) 〔名、形〕①娈童（被人当作女性玩弄的少男）②女子气的；柔弱的，娇气的③无耻的，不名誉的；声名狼藉的

مابه الاحتیاج (mābehel-ehtiyāj) 〔名、形〕①必需品②必需的

مابه الاختلاف (~ekhtelāf) 〔形、名〕①有争议的②差异，区别

~ مسائل 有争论的问题

مابه التفاوت (mābehe-ttafāvot) 〔名〕 差异，区别，不同；不相等

مابین (mābeyn) 〔介、名〕①在…之间②两者间的距离，中间，间距

شاگردان ~ 在学生中

لطفاً چراغ را ~ دو ستون آویزان کنید !
请把灯挂在两根柱子中间!

ماپوتو 马普托（莫桑比克首都）

مات Ⅰ 〔形、副、名〕 ①惊异的，惊讶的，瞪目的②（弈棋时）被将死的；将军，将死③惊讶地

~ و مبهوت 惊异的，惊讶的

~ شدن 惊异，惊讶，瞪目；（弈棋时）被将军

~ کردن 使…惊异，使…惊讶，使…瞪目；把…将死

ماتش برد (یا زد). 他惊讶得张口结舌。

مات Ⅱ 〔形〕无光泽的，未抛光的，闷光的，不明的

~ شیشهٔ 毛玻璃，磨砂玻璃

مآت (*me-āt*) 见 مئه

ماتادر Matador 〔名〕斗牛士；〈转〉要人，风云人物

ماتادور 同 ماتادر

ماتحت (*mātaht*) 〔名〕 ①臀部；肛门②下部

ماترك (*mātarak*) 〔名〕 遗产，祖传财物，传家宝

ماترنگ (*māterang*) 〔名〕 一种小的毒蜥蜴

ماتریالیزم 同 ماتریالیسم

ماتریالیست Materialist 〔名〕 唯物主义者

ماتریالیسم Materialism 〔名〕〈哲〉唯物主义，唯物论

~ تاریخی 历史唯物主义

~ دیالکتیك 辩证唯物主义

~ مکانیکی (~ مکانیست) 机械唯物论

~ و ولگر 庸俗唯物主义

ماتریس Matrix 〔名〕〈印〉纸型，纸板；字模

ماتزده (*māt-zade*) 〔形〕 吓呆了的，瞪目结舌的

ماتقدم (*mātaghaddam*) 〔形〕 以上的，上述的；以前的，过去的

ماتم (*mātam*) 〔名〕 ①哀悼，哀痛，哭丧②丧服，孝衣

~ لباس 丧服，孝衣

جامهٔ (یا لباس) ~ پوشیدن 穿丧服，穿孝衣，居丧

(کسی را) ~ داشتن 戴孝，服丧，举哀

~ گرفتن (برای کسی یا کسی را) 哀悼死者，举哀；悲伤，难过

او در مرگ مادرش ~ گرفته است . 他为母亲的死而感到难过。

ماتم پرستی (*~parastee*) 〔名〕 哀悼，悼念

ماتم پرسی (*~porsee*) 〔名〕 哀悼，吊唁，慰问

ماتم خانه 同 ماتم کده

ماتم دار 〔形〕戴孝的，服丧的

ماتم داری 〔名〕 哀悼，戴孝，服丧

~ کردن (برای) 同上

ماتم دیده 〔形〕 ①有丧事的，服丧的②伤心的，难过的

ماتم زا(ی) 〔形〕 ①服丧的，追悼的②使人伤心的，令人忧伤的

ماتم زدگی (*~zadegee*) 〔名〕 ①服丧②伤心，忧伤

ماتم زده (*~ zade*) 同 ماتم دیده

ماتم سرا(ی) (*~ sarā*) 同 ماتم کده

ماتم کده (*~ kade*) 〔名〕 灵堂

ماتمی (*mātamee*) 〔形〕 举哀的，哀悼的，服丧的

ماتیك 〔名〕 唇笔，口红

~ لب 唇膏，口红

~ مالیدن (~ زدن) 涂口红

ماتیکی 〔形〕 涂了口红的

~ لبهای 涂了口红的嘴唇

~ شدن 涂上口红

مآثر (ma-āser) 〔名〕 ①功绩，功勋②有纪念意义的事，善举，德行

مأثور (ma'soor) 〔形〕 ①被记录下来的；传说的，口传的②值得纪念的，有纪念意义的③受感动的，受影响的

مأثوم (ma'soom) 〔名、形〕 ①罪犯②有罪的，罪恶的

ماج 〔名〕 月亮

ماجد (mājed) 〔形〕（复 امجاد）①有名望的，出名的②可尊敬的③卓越的，高尚的

ماجرا (mājarā) 〔名〕 ①事件，事变，事故②危险的事，历险，奇遇

شما از این ~ خبر ندارید ؟ 你不知道这件奇怪事情吗？

ماجراجو(ی) (~ joo) 〔名、形〕 ①冒险家，猎奇家②冒险的，猎奇的，探险的；寻求刺激的③爱争论的

ماجراجویانه 〔形、副〕 冒险的(地)，惊险的(地)

ماجرا جویی 〔名〕 冒险主义，盲动主义

ماجرا طلب (~ talab) 同 ماجراجو(ی)

ماجرائی (mājarā-ee) 〔形〕 冒险的，惊险的

~ رمان 惊险小说

ماجری (mājarā) 同 ماجرا

مأجوج (ma'jooj) 同 یأجوج

مأجور (ma'joor) 〔名〕 被雇佣者

ماچ 〔名〕 吻，响吻

~ پرصدا 响吻

~ دادن 让接吻

~ کردن 接吻

ماچخ (māchekh) 〔名〕 勤奋，努力

ماچ مالی : ~ کردن 频频地接吻

ماچ و موچ 〔名〕①响吻；咂巴哒嘴②舔

~ کردن 同上

ماچه 〔名〕 雌（狗），母（驴）

ماچه الاغ (māche-olāgh) 〔名〕 母驴

ماچه خر (~ khar) 同 ماچه الاغ

ماچه سگ (~ sag) 〔名〕 母狗

ماچیدن (mācheedan) 〔动〕（根 ماچ）吻，接吻

ماحش (māhesh) 〔名〕 贪食者，暴食者

ماحصل (māhasal) 〔名〕 ①结果，结论，结局②摘要，概括，概要

~ کلام (~ اینکه) 总而言之，简言之

ماحضر (māhazar) 〔名〕 现成的（东西）；现成饭，（仓促做成的）简便饭菜

ماحی 〔形、名〕 ①消灭…的，毁灭…的，抹去…的②破坏者，毁灭者

ماخ 〔形〕 ①不纯的（如金子）②假的，伪造的（如货币）③低贱的④老的，破旧的

ماخچی (mākhchee) 〔名〕 阿拉伯、土耳其杂种马

مآخذ (ma-ākhez) 见 مأخذ

مأخذ (ma'khaz) 〔名〕（复 مآخذ）①（消息的）来源，出处②原因，来历，根据，由来

~ بی 毫无根据，无缘无故

~ روی (به ~) 凭，根据

~ قرار دادن 作为根据

~ های مقالهٔ شما معلوم نیست . 您的文章的参考资料的出处没有写明。

ماخلق الله (mākhalagh-allāh) 〔名〕 上帝的造物；宇宙，世界

مأخوذ (*ma'khooz*) 〔形、名〕（复 مأخوذات）①被拿走的，被取走的②（被）借用的③被抽出的④起源，由来

~ شدن 被拿走，被借用；被抽出；被引用

~ به حيا شدن 不好意思

~ كردن（~ داشتن）拿走，取走，借用；抽取；引用

مأخوذه 同 مأخوذ

ماخور (*mākhor*) 〔名〕酒馆，酒店；赌场

ماخوليا 同 ماليخوليا

ماخيزم 同 ماخيسم

ماخيست Machist 〔名〕〈哲〉马赫主义者（即经验批判主义者）

ماخيسم Machism 〔名〕〈哲〉马赫主义（即经验批判主义）

ماد I مادر 的缩写形式

ماد II مانند 的缩写形式

ماد III 〔名〕〈史〉①米堤亚（伊朗高原西北部的奴隶制古国）②米堤亚人

ماداگاسكار 〔名〕 马达加斯加（非洲）

مادام 〔名〕期间，时期

~ كه（مادامی كه）当…的时候，直到…时，只要…

~ كه متحد هستيم ، بر مشكلات فايق خواهيم آمد . 只要我们团结一致，就能克服各种困难。

مادام Madame 〔名〕 夫人，女士，太太

مادام الحيات (*mādāmol-hayāt*) 〔副〕终身，一生

مادام العمر (~ *omr*) 同 مادام الحيات

مادام‌العمری 〔形〕 终身的，毕生的

~ اندوه 饮恨终身

~ كار 毕生的事业

مأدبه (*ma'dabe*) 〔名〕宴会，宴请，酒会，庆祝会

مادح (*mādeh*) 〔形、名〕①赞扬…的，颂扬…的，称赞…的，夸奖…的②颂词作者，唱赞歌者，颂扬者

مادر (*mādar*) 〔名〕①母亲②〈喻〉地球

~ پدر（~ مادر）奶奶，祖母（姥姥，外祖母）

~ رضاعی 养母，过房娘

~ روزگار（يا دهر）大自然这位母亲；命运

~ طايفه 女家长，女族长

~ فولاد زره 老妖婆

〈谚〉~ كه نيست بايد با زن بابا ساخت . 没有亲娘就得跟着后娘走。

احتياج ~ اختراع است . 〈谚〉需要是发明之母。

تكرار ~ دانائی است . 〈谚〉温故而知新。

شكست ~ پيروزی است . 〈谚〉失败是成功之母。

مادر آب 〔名〕〈化〉母液

مادر اندر (~ *andar*) 〔名〕后母，继母

مادرانه (*mādarāne*) 〔形、副〕慈母似的（地）；母亲的，母性的

~ محبت 母爱，慈母心

مادربخطا (*mādar-bekhatā*) 〔名、形〕①（骂人话）私生子，小杂种②私生的

مادر بزرگ (~ *bozorg*) 〔名〕 祖母，奶奶

مادرجلب (~ *jalab*) 同 مادر بخطا

مادرچاه (~ *chāh*) 〔名〕（地下灌溉系统中的）主井

مادرچخی (*mādarchekhee*) 〔名〕（骂人话）狗

崽子

مادر خرج (*mādarkharj*) 〔名〕（旅行时）主要付款人，经手钱财者

مادر خوانده (*mādar-khānde*) 〔名〕 ①养母②继母，后母

مادردخت (*mādardokht*) 〔名〕〈植〉一种野芥

مادر زاد (*mādar-zād*) 〔形〕①生来的，生就的，胎里带来的②同母异父的；与…同胎所生的，孪生的

~ کور 天生的瞎子，先天性的盲人

مادر زائی 〔名〕 先天性

مادرزن (*~zan*) 〔名〕岳母，丈母娘

مادر سالاری 〔形〕 母系的

~ جامعهٔ 母系社会

مادر شاهی 〔名〕 母权制，母系氏族制

مادرشوهر (*~ showhar*) 〔名〕婆母，婆婆

مادر غر (*~ ghar*) 同 مادربخطا

مادرغم (*mādargham*) ~ شدن : 哭穷，装穷

مادرغن (*mādarghan*) 〔形〕 私生的

مادر فرزندی (*mādar-farzandee*)〔名〕母系的后代关系

مادر کلید (*~ keleed*) 〔名〕万能钥匙

مادر مرده (*~ morde*) 〔形、名〕 ①丧母的②（没有母亲的）孤儿③〈口〉可怜的孩子

مادرندر (*mādarandar*) 同 مادراندر

مادروار (*mādar-vār*) 同 مادرانه

مادری (*mādaree*) 〔形、名〕 ①母亲的；母性的；母系的②天生的，生就的③母性；为母之道

~ زبان 祖国语言，母语

~ کردن (در حق) 待(某人)象母亲一样

مادرید (*mādreed*) 〔名〕马德里（西班牙首都）

مادگی Ⅰ (*mādegee*) 〔名〕①女性，雌性②女性气质，女性特征③〈植〉雌蕊

~ مجموعهٔ 〈植〉雌蕊群

مادگی Ⅱ 〔名〕 ①钮扣孔②门闩鼻

مادموازل Mademoiselle 〔名〕姑娘，小姐（对少女的称呼）

مادون 〔形、名〕 ①低级的，下级的，下属的，下层的，从属的②下层

اعضای ~ اداره 工作人员中年资（或等级）较低者

مادون قرمز (*mādoon-ghermez*) 〔名〕 红外线

مادونی 〔名〕 ①年少②(指资历或等级上的)辈分在后

ماده Ⅰ (*māde*) 〔名、形〕 ①雌性②雌性的

~ پیچ 螺母，螺丝帽

~ سگ 母狗

~ شیر 母狮子

ماده Ⅱ 〔名〕两扇门中的一扇

ماده Ⅰ 〔名〕(*mādde*)（复 امواد）①物质，材料②〈地〉岩，岩层；矿物③〈哲〉物质，实体；本质

~ اشك آور 催泪物

~ بین ستاره‌ها 〈天〉星际物质

~ پلاستیك 塑料，塑胶

~ خاکستری مغز 〈解〉脑的灰质体

~ رسوب 沉淀剂

~ رنگی 着色剂，色料

~ رنگی خون 血红素，血色素

~ شاخی 〈生化〉角朊

~ کشندهٔ حشرات 除虫剂，杀虫剂

~ کولوئید 胶体，胶质

~ معدنی 矿物质

~ ملونهٔ خون 〈生化〉正铁血红素
~ کسی برای . . . مستعد بودن 某人打算做某事，某人有能力做某事
~ کردن (دمل ، جراحت) (伤口)化脓
ماده II 〔名〕(复 مواد) 条文，条款，节，段，章，条
~ دوم قرارداد 协定的第二条
~ قانون 法律条款
~ واحده 独条
ماده الاغ (*māde-olāgh*) 〔名〕 母驴
ماده تاریخ (*mādde-tāreekh*) 〔名〕 表年诗(一种古文诗)
ماده خر (*māde-khar*) 同 ماده الاغ
ماده سگ (~ *sag*) 〔名〕 母狗
ماده شیر 〔名〕 母狮子
مادی 〔形、名〕 ①米堤亚的②米堤亚人③米堤亚语
مادی (*māddee*) 〔形、名〕(复 مادیون)①物质的②〈哲〉唯物主义的③(讲求)实际的④(复数时)唯物论者
~ آدم 讲求实际的人，唯物主义者
~ انگیزهٔ 物质刺激
~ جهان 物质世界
~ فلسفهٔ 唯物主义哲学
~ کمك 物质援助
~ منافع 物质利益，实际利益
مادیات (*māddiyāt*) 〔名〕①物体，物质实体东西②物质性③物质福利
مادیان (*mādiyyān*) 〔名〕 母马
~ کرهٔ (通常指不足四岁的)小雌马
مادیت (*māddiyyat*) 〔名〕①物质性②唯物主义，唯物论
~ تاریخی 历史唯物论
مادینه (*mādeene*) 〔形〕 雌性的
مادیون (*māddiyyoon*) 见 مادی
مادیه مادی 的阴性
ماذریون Mezereon 〔名〕①〈植〉樱楮②〈医〉烘干之辛辣的樱楮皮(用)作涂敷药，治风湿痹及梅毒等症，更可作内服以作利尿发汗及兴奋剂
مأذون (*ma'zoon*) 〔形〕①(对翻印作品等)得到允许的，得到赞同的②随意的，自由的
مأذونیت (*ma'zooniyyat*) 〔名〕许可，赞同，同意
مار I 〔名〕 蛇
~ آبی (~ بی زهر) 水蛇
~ بوآ 蟒蛇
~ جعفری 毒蛇，蝮蛇，竹叶青(毒蛇)
~ جلاجل (یاجرس دار یا زنگی) 响尾蛇
~ خوش خط و خال 化成美女的蛇；伪善者
~ در پیراهن 家贼，内奸
~ دو زبان 两面派
~ سفید و زرد 〈喻〉伪君子，虚伪的人
~ عینکی 眼镜蛇
~ کور 盲蛇
~ گل 〈植〉蛇根本，番木鳖
~ را در آستین پروردن 〈成〉姑息养奸
~ خوردن 吃蛇，历尽辛苦，伤心，悲痛
~ خوردن و افعی شدن 变得老奸巨滑
~ بدست دیگری کشتن (یا گرفتن) 借刀杀人
سر ~ را بدست غیر کوبیدن (使人为自己)火中取栗
این ~ افسون بردار نیست . 他这个人不

是那么容易受骗上当的。

~ پوست خود را میگذارد اما خوی خود را نمیگذارد . 〈谚〉蛇皮易蜕，本性难改。

~ چون مدتی بماند اژدها میشود . 〈谚〉姑息养奸。（直译：蛇时间长了能变龙。）

مار Ⅱ مادر 的缩写形式

مار Ⅲ بيمار 的缩写形式

مار (*mārr*) 〔形〕穿过…的

ماراتن Marathon〔名〕马拉松长跑（全长42.195公里）

~ دو 马拉松赛跑

ماراژدر (*mār-ajhdar*) 〔名〕 蟒蛇

مارافسار (~*afsār*) 同 مارافسون

مارافسان (~*afsān*) 同 مارافسون

مارافسون (~*afsoon*) 〔名〕 玩蛇人；咒蛇者（以念咒来耍蛇的人）

مارالبيان (*mārrol-bayān*) 同 مارالذكر

مارالذكر (*mārro-zzekr*) 〔形〕上述的，上面提到的

مأرب (*ma'rab*) 〔名〕（复 مآرب）愿望，要求，需要

مارپلاس (*mārpalās*) 〔名〕一种毒蜥蜴

مارپيچ (*mār-peech*) 〔名、形〕①螺（旋）线，蜷线②弯处，弯曲，曲折③长软管④螺旋形的，弯曲的，蜿蜒曲折的，之字形的

~ بشكل 弯弯曲曲的

~ راه 蜿蜒曲折的道路

~ لولهٔ 螺管，蛇形管，盘旋管

~ خوردن 弯弯曲曲，蜿蜒曲折

مارپيچی 〔形〕 螺旋形的，弯曲的，之字形的

مارتن Martin 〔名〕 〈冶〉马丁炉，平炉

~ كورهٔ 马丁炉，平炉

مارتون 同 ماراتن

مارتينيك 〔名〕 马提尼克岛（拉丁美洲）

مارچوبه (*mārchoobe*)〔名〕〈植〉石刁柏，芦笋

مارخوار (*mārkhār*) 〔名〕 捻角山羊

مارخور (*mārhor*) 同 مارخوار

مارد (*māred*) 〔形、名〕 ①叛逆的②高的③恶魔，恶鬼

ماردمان (*mār-domān*) 〔名〕〈动〉蝠属

ماردی (*mārdee*)〔形〕 红的

مارس Mars〔名〕三月

مارس (*mārs*)〔名〕（玩十五子棋时）全胜或全败

~ شدن （十五子棋）全败，被战胜

~ كردن （十五子棋）全胜

مارسان (*mārsān*)〔形、名〕 ①阳遂足纲的，蛇尾类的，像蛇般的②阳遂足纲类动物

مارسانان (*mārsānān*) 〔名〕 〈动〉蛇尾纲，阳遂足纲

مارستان Ⅰ (*mārestān*)〔名〕 多蛇区

مارستان Ⅱ بيمارستان 的缩写形式

مارسنگ (*mārsang*) 〔名〕蛇纹石

مارش March 〔名〕 ①行军，进军②进行曲

~ طولانی 长征，远征

~ كردن (~ رفتن) 行军，出征

مارشال Marshal 〔名〕元帅

مارشناسی (*mār-shenāsee*) 〔名〕 蛇学

مارقشيشا (*mārghasheeshā*) 同 ماركاسيت

مارك Ⅰ Mark〔名〕马克（德国货币单位）

مارك Ⅱ 〔名〕 商标，标帜，记号。

ماركارين 同 مارگارين

ماركاسيت Marcasite 〔形〕 ①〈矿〉白铁矿②用

作饰品的白铁矿石

ماركدار (*mārk-dar*) 〔形〕 有商标的，有标记的；臭名昭著的

～ كاغذ 印花纸

ماركسيزم 同 ماركسيسم

ماركسيست Marxist 〔名〕马克思主义者

ماركسيستى 〔形〕 马克思主义的

ماركسيسم Marxism 〔名〕马克思主义

ماركسيسم - لنينيسم Marxism-Leninism 〔名〕 马列主义

～ اصول 马列主义原则

ماركى Marquis 〔名〕 侯爵

ماركيز Marquise 〔名〕 侯爵夫人；女侯爵

مارگارين Margarine 〔名〕 人造黄油，代黄油

مارگريت Marguerite 〔名〕 〈植〉雏菊

مارگزيدگى (*mār-gazeedegee*) 〔名〕 蛇咬伤处

مارگزيده (*~gazeede*) 〔形、名〕 被蛇咬的(人)

〈谚〉 ～ از ريسمان (سفيد و سياه) ميترسد . 一朝被蛇咬，十年怕井绳。

مارگياه (*~ giyāh*) 同 مارچوبه

مارگير (*~ geer*) 〔名〕 捕蛇者；玩蛇者，耍蛇者

مارگيرى 〔名〕 捕蛇，玩蛇，耍蛇

مارمالاد Marmalade 〔名〕 果酱；桔子酱

مارمانند (*mār-mānand*) 〔形〕 蛇形的；蜿蜒的，迂回的，盘旋的，螺旋形的

مارماهى (*mārmāhee*) 〔名〕 ①鳗鱼，七色鳗② 〈转〉两面派

مارملاد (*mārmelād*) 同 مارمالاد

مارمولك (*mārmoolak*) 〔名〕 ①蜥蜴，变色龙②机灵能干而不大吭声的人

زرين ～ 金色石龙子

مارمهره (*mār-mohre*) 〔名〕 从蛇头上取下的圆骨（据说有迷惑力）

داشتن ～ 有迷惑力

مارونى 〔名〕 马龙派教派（黎巴嫩等地区的一种天主教教派）

مارى 〔形〕 ①蛇（似）的，蛇蝎般的②死亡的

ماريناد Marinade 〔名〕 ①（一种用醋、酒和香料合成的）腌泡汁，醋渍汁②在腌泡汁里泡的鱼（或肉）

ماز 〔名〕 〈旧〉①折痕，褶儿②裂缝，缝隙③迷宫，迷津；曲径④混乱，迷惑

مازاد 〔名、形〕 ①剩余②剩余的，多余的

بر احتياجات ～ 超过需要的余额

مازح (*māzeh*) 〔名〕 爱开玩笑的人，讥讽者

مازريون (*māzariyoon*) 同 ماذريون

مازندران (*māzandarān*) 〔名〕 马赞德朗省（伊朗北部）

مازو Ⅰ 〔名〕 耙子

كشيدن ～ 耙（地）

مازو Ⅱ 〔名〕 ①〈植〉五倍子，没食子②〈解〉脊椎骨

～ جوهر 单宁酸，鞣酸

مازوت Mazut 〔名〕 重油，黑油

مازوج 同 مازو Ⅱ条

مازورو 〔名〕 马塞罗（莱索托首都）

مازه 〔名〕 脊椎

～ (پشت) گوشت 里几肉（指靠近脊椎骨的肉）

ماژ 〔名〕 享乐，安逸

ماژر Ⅰ (*mājhor*) 同 ماژور Ⅰ条

ماژر Ⅱ 同 ماژور Ⅱ条

ماژور Ⅰ Major 〔名〕少校

ماژور Ⅱ 〔名〕〈乐〉大音阶，大调

ماس آماس 的缩写形式

ماس الماس 的缩写形式

ماساریقا 〔名〕〈解〉①肠系膜②（无脊椎动物的）膈膜

ماساژ Massage 〔名〕按摩；推拿

(را ، به) (~ دادن) ~ کردن 同上

ماساژیست Massagist 〔名〕按摩师

ماساندن (*māsāndan*) 〔动〕（根 ماسان）①（把事情）很快解决，很快搞好，处理很快；解决难题②凝结；把牛奶变成酸牛奶

ماسبق (*māsabagh*) 〔形、名〕①过去的，以前的②往事；先例，前例

~ عطف 见前，回溯

قانون عطف به ~ نمیشود . 法律没有回溯效力。

ماست (*māst*) 〔名〕酸牛奶，凝乳

~ حلبی 一种优质凝乳；口胶

~ علف 〈植〉猪殃殃；砧草（可作草垫）

~ بستن 做酸牛奶

~ (یا ماستها) کیسه کردن 害怕，退缩，夹起尾巴。

~ به دهان کسی مایه کردن (~ تو دهن کسی بودن) 一言不发

این کارد ~ را هم نمیبرد . 这把刀连豆腐（直译：凝乳）也切不开。（比喻刀钝）

مگر ~ خورده ای ؟ 你为什么这么语无伦次？

ماستابه (*māstābe*) 〔名〕凝成固体的酸牛奶

ماست بند (*māst-band*) 〔名〕制做酸牛奶的人

ماست بندی 〔名〕制做酸牛奶；酸牛奶厂

ماست خوری (~ *khoree*) 〔名〕喝酸牛奶的碗

ماست دان 〔名〕盛酸牛奶的囊袋

ماست کش (~ *kesh*) 〔名〕①运酸奶的人②同 جاکش

ماست مالی 〔名〕①涂抹，涂饰②〈转〉掩饰，遮盖

~ شدن 被涂抹；被掩饰，遮盖

~ کردن 涂抹，掩饰，遮盖

او میخواهد اشتباهات خود را ~ کند . 他企图掩饰自己的错误。

ماست مایه 〔名〕制做酸牛奶的麯子，酵母

ماستی (*māstee*) 〔名〕①卖酸牛奶的②爱喝酸牛奶的人

~ بکسی گفتن 讥笑某人，奚落某人

ماسك Mask 〔名〕面具，假面具，面罩

~ ضد گاز 防毒面具

~ برداشتن (~ انداختن) (از) 摘下面具；〈转〉揭开假面具，撕下伪装

~ زدن 戴上面具，戴上假面具，伪装

ماسك (*māsek*) ماسکه 的缩写形式

ماسکه (*māseke*) 〔名〕①克制力②矜持

قوهٔ ~ (قوت ~) 克制力

~ نداشتن 克制不住自己

ماسلف (*māsalaf*) 同 ماسبق

ماسوای (*māsevāy*) 〔介〕除…之外

ماسوره 〔名、形〕①〈军〉（定时）信管，雷管，爆管②管，杆，吸管③〈纺〉筘，钢筘；梭，筒管④极瘦的

~ با تأخیر 缓炸信管

~ بدون تأخیر 着发信管

~ دو اثره 双动信管

زمانی ~ 定时信管

(ضربتی ~) فوری ~ 触发信管

~ پیوند 管状嫁接法

~ مثل 细瘦的

~ شدن 瘦成一条

~ کردن 像陀螺般地旋转；团团转

ماسوره بند (*māsoore-band*) 〔名〕 装信管的炮手

ماسوره پیچ 〔名〕 （缝纫机上的）凸轮

ماسوره نگهدار (~ *negahdār*) 〔名〕 凸轮控制装置

مأسوف (*ma'soof*) 〔形〕 令人惋惜的，让人追念的

ماسه 〔名〕 细沙，沙子

~ روان 流沙

ماسه‌ای 〔形〕 沙的

~ ساعت 计时沙漏

ماسه باد 〔名〕〈气〉沙暴

ماسه زار 〔名、形〕 ①沙漠地②采沙场③多沙的，含沙的

ماسه زی 〔名〕〈动〉沙蠋（属）

ماسه سنگ (*māse-sang*) 〔名〕 砂岩，粗砂，砂砾，磨料，砂粒

ماسیدن (*māseedan*) 〔动〕（根 ماس）①凝结，凝固②〈口〉有结果，成事③牛奶凝固成酸牛奶

~ چیزی برای کسی 对某人有利

بعد از این همه زحمت برای ما چیزی نمیماسد.

我们经过一番努力，但仍一无所获。

شیر ما ماسیده است . 我们的牛奶发酸了。

میان آنها آشتی نمیماسد . 他们合不来，他们搞不下去了。

ماش 〔名、形〕 ①绿豆②〈植〉巢菜属（如巢菜、野豌豆等）③一点儿

~ هر آش 万事通，到处插手的人

ماشاء الله (*māshā'allāh*) 〔叹〕 好极了！好样的！真棒啊！

ماشرا (*māsharā*) 〔名〕 血肿，溃疡，下疳；口溃疡，口疮

ماشطه (*māshete*) 〔名〕 女化妆师，女理发师

ماشك (*māshak*) 〔名〕 箭筈豌豆

ماشو 〔名〕 ①小铁丝筛子②漏勺

ماشور 〔形〕 混合（物）的

ماشوره 〔名〕①（植物的空心）茎、杆②同 ماسوره

ماشه 〔名〕 ①枪板机②钳子，夹子③搭钩

~ تفنگ 枪板机

~ دوم تفنگ 微火触发器

~ چکاندن 扣板机

ماشی I 〔形〕 青豆色的，嫩绿色的

ماشی II 〔名〕 ①步行者②挑拨是非者

ماشیاً (*māshee-an*) 〔副〕 步行着，行进着

ماشین 〔名〕 ①机器，机床②汽车，车辆

~ آب کشی 抽水机

~ آتش نشانی 救火车

~ آشغال خرد کن 垃圾粉碎机

~ باری 货车

~ بخار 蒸汽机

~ بذرافشان 播种机

~ برنج کوبی 打谷机

~ بستنی ساز 冰淇淋制作器

~ بوجاری 扬簸机，卷扬机

(~ فشار) ~ پرس 捣矿机

~ پشم چین 剪羊毛器

(~ تایپ) ~ تحریر 打字机

~ تراش اینواسال 万能铣床

(پلی کپی ~) نسخه برداری ~ 〈印〉复印机

زدن ~ （用打字机）打字

کردن ~ 〈印〉打印，打字；〈理发〉电烫

ماشین آلات 〔名〕 ①机器（设备），机械，机床②车床，机器部件

ماشین بافته (*māsheen-bāfte*) 〔形〕 机织的

ماشین بپا (~ *bepā*) 〔名〕 街头看守汽车的

ماشین پا 同 ماشین بپا

ماشین چی 〔名〕 机器操纵者；印刷工人

ماشین خانه 〔名〕 车间，机房

ماشین رو (~ *row*) 〔名〕 汽车道，公路；车行道

ماشین ساز 〔名〕 造机器工人，机械师

ماشین سازی 〔名〕 机器制造

~ کارخانهٔ 机械制造厂

ماشین سوارکن (~ *savār-kon*) 〔名〕 机器装配工，安装工

ماشین سوارکنی 〔名〕 装配机器，机器安装

ماشین کار 〔名〕 ①印刷工人②机工，机械师

ماشین گردان (~ *gardān*) 〔名〕 机器操纵者

ماشین نویس (~ *nevees*) 〔名〕 打字员

ماشین نویسی 〔名〕 ①打字②打字室

کردن ~ 打字

ماشینی 〔形〕 ①机器的，机制的②用打字机打的，打印的③机动的，像机器般的

~ ترجمهٔ 机器翻译

~ قالی 机制地毯

~ نان 机制面包

کار کردن ~ 像机器般地工作（比喻既多又整齐）

ماشینیزم 同 ماشینیسم

ماشینیست Machinist 〔名〕 机工，机械师

جوجه کشی ~ 孵卵器

چاپ ~ 印刷机

چغندر بری ~ 甜菜收割机

(علف چین ~) چمن زنی ~ 割草机

چوب بری ~ 锯木机，电锯

حروف چینی ~ 排字机

حروف ریزی ~ 铸字机

حساب ~ 计算机

حساب الکترونیك ~ 电子计算机

حفاری ~ 钻（井）机

خرمن کوب ~ 打谷机，脱粒机

خیاطی ~ 缝纫机

درو ~ 收割机

درون سوز ~ 内燃机

دودی ~ 火车（头）；摩托车

رخت شویی ~ 洗衣机

رنده ~ 镟床

ریش تراش ~ 剃胡子机

سلمانی ~ 理发推子

سنگ شکن ~ 碎石机

سواری ~ 小轿车

سوراخ کن ~ 打眼机

شانه زنی ~ 〈纺〉精梳机

صحافی ~ 装订机

قهوه کوبی ~ 咖啡豆磨具

کاغذ بری ~ （切纸的）闸刀

کره سازی ~ 制黄油机

(درون سوز ~) گاز ~ 燃气发动机

گردن زنی ~ 断头台

مرکب ~ 联动机，机组

موزنی ~ 剪毛机，削毛机

ماشینیسم Machinism 〔名〕 机械化

ماشیه 〔名〕（复 مواشی）牲畜，牧群，牛羊群

ماصدق (*māsadagh*) 〔名〕 证明，证据

ماضی 〔形、名〕①过去的，以往的②〈语〉过去时

احتمالی ~ (التزامی ~) 假定过去时（如：رفته باشد）

استمراری ~ (مستمر ~ ، ناتمام ~) 过去进行时（如：میرفت）

بعید ~ 遥远过去时（如：رفته بود）

تمنائی ~ （表示愿望的）过去进行时（如：کاشکی میرفت）

مطلق ~ 一般过去时（如：رفت）

نقلی ~ (قریب ~ ، اخباری ~) 现在完成时（如：رفته است）

قرون ~ 过去的年代

ماضیه (*māziye*) ماضی 的阴性

سنهٔ ~ 去年，旧年

ماطر (*māter*) 〔形〕 雨的，多雨的

ماعدا (*mā'adā*) 〔介〕 除…之外

ماعون 〔名〕 ①家庭用具，家什（如锅、盆等）②（按资产征收的）什一税③雨；水④谦虚，服从

ماغ Ⅰ 〔名〕 浓雾，大雾，蒸汽

ماغ Ⅱ 〔名〕 ①一种黑鸭②（头、尾、翅尖同色的）一种鸽子

ماغ گون 〔形〕 黑色的

مافات 〔形、名〕 ①消失的，损失的，丧失的②往事

تلافی ~ 赔偿过去的损失

جبران ~ کردن 赔偿损失，弥补过去的损失

مافوق (*māfowgh*) 〔形〕 ①高的（指职务等），上级的②上面的，上列的③上述的，前面的④超越…的，非…所及的

تصور ~ 想像不到的

صوت ~ 超音速的

طاقت بشری ~ 非人们所能忍受的

طبیعت ~ 超自然的，超物质的，鬼神的

عقل بشر ~ 超过人类理智的

عالم ~ 〈宗〉阴间

هواپیمای ~ صوت 超音速飞机

این مطلب ~ عقل او ست. 这个问题他理解不了。

مافه کینگ 〔名〕 马弗京（博茨瓦那首都）

مافی الضمیر (*māfe-zzameer*) 〔名〕 内心想法，意图，企图

مافیها : دنیا و ~ 宇宙万物

ماق 〔名〕 内眼角

انبر چشم ~ 〈解〉泪囊

ماقبل (*māghabl*) 〔形、名〕①过去的，以前的，以往的②往事，前例③〈语〉先行词④从前

آخر ~ 倒数第二的

تاریخ ~ 史前时期（的）

در دوران ~ 从前

لطفاً کلمهٔ ~ آنرا بخوانید! 请念它前面那个词!

ماقوت 〔名〕 一种甜食

ماك 〔名〕 （产妇的）初乳

شیر ~ 同上

ماکارنی Macaroni 〔名〕 通心粉；通心面，空心面

ماکارونی 同 ماکارنی

ماکان 〔名〕 过去的事物

ماكائو (*mākā-oo*) 〔名〕澳门(广东省)（葡占）

ماكت Maquette 〔名〕（雕塑、建筑等初步设计的）模型

هواپيما ~ 飞机模型

ماكر (*māker*) 〔形、名〕狡猾的（人），阴险的（人），奸诈的（人），诡谲的（人），骗子

ماكروملكول Macromolecule 〔名〕〈化〉大分子

ماكروويو Microwave 〔名〕〈电〉微波

ماكزيموم Maximum 〔名〕最大限度，最大量；〈数〉极大值

ماكسول Maxwell 〔名〕〈理〉麦克斯韦，麦（磁通量单位）

ماكسوئل 同 ماكسول

مأكل (*ma'kal*) 〔名〕（复 مآكل）食物，食品

ماكو 〔名〕①织布梭，缝纫机的滑梭②装滑梭的槽

ماكوك 同 ماكو

مأكول (*ma'kool*) 〔形、名〕（复 مأكولات）①可吃的，可食用的②（复数时）食品，给养

~ غير 不能吃的

ماكيان (*mākiyān*) 〔名〕①母鸡②家禽

زاغ رنگ ~ 〈诗〉漆黑的夜

ماكياني 〔形、名〕家禽的，鹑鸡类(的)

ماكيانيان 〔名〕〈动〉鹑鸡目

ماگازين Magazine 〔名〕杂志，期刊

ماگناليم Magnalium 〔名〕〈冶〉镁铝合金

ماگنتو Magneto 〔名〕永磁发电机，磁（石发）电机

ماگنوليا Magnolia 〔名〕〈植〉木兰(属)，玉兰花

مال Ⅰ 〔名、形〕（复 اموال）①财产，财富②牲畜，牲畜③〈旧〉金钱④〈数〉平方，自乘⑤属于…的，为…所有的

لاوارث ~ 无人继承的财产

منقول و غير منقول ~ 动产和不动产

و منال ~ 财产，财富

گرد آوردن ~ 积聚财富

اين قلم ~ كيست ؟ 这支笔是谁的？

مداد شما خوب است ولی ~ او بهتر است .
你这支铅笔不错，但是他的那支更好。

اين حالت هم ~ سردردش است . 这也是因为他头痛而引起的。

اين قضيه كه ميخواهم نقل كنم ~ دو سال قبل است . 我要讲的这件事是两年前发生的。

مال Ⅱ ① ماليدن 的根②可做构词后缀，如：خشت ~ ، نمد ~ ، گوش ~ ، خاك ~ 等

مآل (*ma-āl*) 〔名〕①结束，结局，结尾，后果②终极目的

مالا (*mālan*) 〔副〕财产上，物质上，经济上

مآلا (*ma-ālan*) 〔副〕最终，终于

مالاريا Malaria 〔名〕〈医〉疟疾

پشهٔ ~ 疟蚊

مالارياخيز 同 مالاريائی

مالاريائی 〔形〕多疟疾的（指地方）；患疟疾的

مالاكا 〔名〕马六甲海峡（亚洲）

مالاكلام (*mālākalām*) 〔形、副〕无法形容的（地），无法描述的（地）

مالاكيت Malachite 〔名〕〈矿〉孔雀石

مال الاجاره (*mālol-ejāre*) 〔名〕（房屋或土地的）租金

مال التجاره (*mālo-ttejāre*) 〔名〕商品

مالامال 〔形〕满的，溢出的，很多的

دل ~ آرزوی بلند بودن 心里充满了崇高的愿望

شدن ~ 满，溢出

مالاندن (*mālāndan*) 〔动〕 (根 مالان) ①涂，擦，擦拭；按摩②粉碎；把…打得一败涂地③〈口〉吃光，吃完④狠狠训斥；剋人

مال اندوز (*māl-andooz*) 〔形、名〕 ①积攒钱财的，为金钱驱使的 ②贪婪的（人）；拜金的（人）

مآل اندیش (*ma-āl-andeesh*) 〔形、名〕 有远见的（人），高瞻远瞩的（人），深谋远虑的（地）；节俭的（地）

مآل اندیشی 〔名〕 有远见，高瞻远瞩，深谋远虑；节俭

مالانهایه (*mālā-nehāye*) 〔形、副〕 无限的（地），无止境的（地）

مالانیدن (*mālāneedan*) 同 مالاندن

مالاوی 〔名〕 马拉维（非洲）

مالایا 〔名〕 马来亚（亚洲，是马来西亚的前称）

مالایطاق (*mālāyotāgh*) 〔形、副〕 难以忍受的（地），难以忍耐的（地）

مالایعنی (*mālā-ya'nee*) 〔形、副〕 没意义的（地），荒诞的（地）

مالائی 〔形、名〕 ①马来亚的②马来亚人③马来亚语

زبان ~ 马来亚语

مال بگیری (*māl-begeeree*) 〔名〕 财产的征用

مال بند (~ *band*) 〔名〕 车辕，辕杆

مال پرست (~*parast*) 同 مال دوست

مال پرستی 同 مال دوستی

مالت Malt 〔名〕 麦芽

قند ~ 麦芽糖

مالت Malta 〔名〕 马耳他（欧洲）

تب ~ 〈医〉 马耳他热，地中海热

مالتاز Maltase 〔名〕〈化〉 麦芽糖酶

مالتوز Maltose 〔名〕 麦芽糖

مالح (*māleh*) 〔形〕 咸的（如水）

مال خر (*māl-khar*) 〔名〕 ①收购赃物者②收购马、骡等牲畜者

مالخولیا (*mālkholiyā*) 同 مالیخولیا

مالخولیائی 同 مالیخولیائی

مالدار (*māl-dār*) 〔形、名〕 ①富有的，有钱财的；富饶的②有牲口的人；养牲畜者③饲养员

مالداری 〔名〕 ①饲养牲畜，当饲养员②富有，富饶

کردن ~ 同上

مالدان (*māldān*) 〔名〕 ①饲养工人②牲口棚

مالدانی 同 مالدان

مال دوست (*māl-doost*) 〔名、形〕 贪财的（人），爱财的（人），吝啬的（人），财迷；拜金主义者

مال دوستی 〔名〕 贪财，吝啬；拜金主义

مالدیو 〔名〕 马尔代夫（亚洲）

جزایر ~ 马尔代夫群岛

مال رو (*māl-row*) 〔名〕 牲口走的路，商队通路

راه ~ 同上

مالزی (*mālezee*) 〔名〕 马来西亚（亚洲）

مالش (*mālesh*) 〔名〕 ①摩擦，按摩②搓，揉；涂人，擀③处罚，处分，申斥，尅人

خوردن ~ 受到摩擦，搓，揉；遭申斥，受处罚

دادن ~ 摩擦，按摩；叱骂，责怪，申斥，尅人

~ طبقۀ سرمایه‌داری انحصارگر بوروکرات 官僚垄断资产阶级所有制
فئودالی ~ 封建主义所有制
کمون توده‌ای ~ 人民公社所有制
کئوپراتیوی ~ 合作社所有制
~ حق 所有权，占有权

مالکین (*mālekeen*) 见 مالك

مال مردم خور (*māl-mardom-khor*) 〔名〕 侵吞别人财物的人，骗财者，赖账者

مالنخولیا (*mālenkholiyā*) 同 مالیخولیا

مألوف (*ma'loof*) 〔形〕 ①习惯的，习以为常的，通常的，熟识的②驯服的
~ عادت 养成的习惯，痼癖
~ وطن 家乡
(با) بودن ~ （在一块儿）混得很熟
شدن ~ 习惯于，驯服
کردن ~ 使…习惯于…，把…驯服

مألوم (*ma'loom*) 〔形〕 悲伤的，悲痛的

مال و منال (*mālo-manāl*) 〔名〕 财产，财物

ماله Ⅰ 〔名〕 马累（马尔代夫首都）

ماله Ⅱ 〔名〕 ①（泥瓦匠用）瓦刀，镘刀②耙
بنائی ~ 瓦刀
بند کشی ~ （泥瓦匠用的）涂缝镘
رنگ آمیزی ~ 调色刀
(کشیدن ~) کردن ~ （用镘刀）抹平，耙平

ماله کش (*māle-kesh*) 〔名〕 ①抹灰工，抹泥匠②耙地的人

ماله کشی 〔名〕 ①（用镘刀）抹平②耙地
کردن ~ 同上

مالی Ⅰ 〔形〕 ①财政的，金融的②财物的，物

. میرود ~ دلم 肚子（饿得）咕噜咕噜地响。

مالشگر (~*gar*) 〔名〕 按摩者，按摩师

مالطه (*malete*) 同 مالت Malta

مالك (*mālek*) 〔名〕 （复 مالکین ）①土地所有者，地主②所有者，物主
روستائی ~ 自耕农
عمده ~ 大地主，大土地所有者
غایب از ملك خود ~ （不住在当地农村的）地主
یوم الدین ~ 〈宗〉 终审日的主持者（指真主）
~ زن 女业主，女地主；女主人
(یا شدن) بودن ~ 拥有，占有

مالك الرقاب (*māleko-rreghāb*) 〔名〕 ①独裁者，极权者②大人物
دوزخ ~ 〈宗〉阎罗王，阎王（即佛教所说管地狱的神）

مالکانه (*mālekāne*) 〔名、形〕 ①地主占有的收成，地租②地主的③占有的，所有（性）的④用果仁做的一种甜食
~ بهرۀ 地租
~ حق 占有权，所有权

مالك رقاب (*mālek-reghāb*) 同 مالك الرقاب

مالکیت (*mālekiyyat*) 〔名〕 ①所有制②财产；占有
اجتماعی ~ 公有制，公产
اشتراکی سوسیالیستی ~ 社会主义集体所有制
جمعی ~ 集体所有制
خصوصی ~ 私有制
سرمایه داری ~ 资本主义所有制
شخصی ~ 私人所有制

资(上)的

~ افسر 军需勤务官

~ امور 财政事务，金融事业

~ خسارات 财物损失

~ سال 财政年度，会计年度

~ کمک‌های 物资援助，财政援助

. وضع ~ آن کشور خوب نیست 那个国家的财政情况不好。

مالی II 〔名〕 马里(非洲)

مالیات (*māliyyāt*) 〔名〕 税，赋税，关税

اضافی ~ 附加税

اغنام و احشام ~ 家畜税

املاك و اراضی ~ 田赋税，地产税

بر ارث ~ 遗产税

بر دارایی ~ 财产税

بر درآمد (~ بر عایدات) ~ 所得税

بر درآمد تصاعدی (~ تصاعدی) ~ 累进税

بر سرمایه ~ 资本课税(资本主义国家对私人及工商业在所得税以外所征的财产税)

جنسی ~ 实物税

سرانه ~ 人头税

سرمایه ~ 资本税

غیر مستقیم ~ 间接税

مستغلات ~ 出租财产税

مستقیم ~ 直接税

ملکی ~ 财产税

نقدی ~ 用现金交付的税

های کمر شکن و عوارض گوناگون ~ 苛捐杂税

~ طفره روندگان از پرداخت 偷税人，逃税人

~ تحصیلدار 收税官，税务员

~ وصول 征集税款

بستن (~ وضع کردن) (بر ، روی) ~ 确定税款

. ~ سنگینی بر مشروبات الکلی بسته‌اند 对烈性饮料课以重税。

از پرداخت ~ طفره رفتن 偷税，逃税

~ وصول کردن 征集税款

مالیات بده (~ *bedeh*) 〔名〕 纳税人

مالیات بستنی (~ *bastanee*) 〔形〕 须课税的

مالیات بگیر (~ *begeer*) 〔名〕 收税人

مالیات بندی (~ *bandee*) 〔名〕 征税，收税

مالیات ده (~ *deh*) 同 مالیات بده

مالیاتی (*māliyyātee*) 〔形〕 税收的，税务的

~ تحصیلدار 收税官，税务员

~ مقررات 税务条例

مالیخولیا 〔名〕 忧郁病，忧郁

مالیخولیایی 〔形、名〕 ①忧郁性的，令人忧郁的，凄凉的②忧郁病患者

مالیدن (*māleedan*) 〔动〕 (根 مال) ①擦，摩擦，按摩②擦上，涂上③鞣制，撵④惩罚⑤(汽车等)碰撞

~ دستها را بهم 搓手

~ روی بر خاك 叩头，磕头

~ روی کسی را بر خاك 征服，侮辱，制服(某人)

~ کره را روی نان 在面包上涂黄油

~ نمد 制毡

! به سینه‌ات روغن بمال 你用油擦一下胸口！

. تعطیلات ما هم مالیده شد ‹口›我们的假期被取消了。

مالیدنی (*māleedanee*) 〔名、形〕 ①‹医›外敷

药，药膏②药物外用的，涂擦用的

~ دواى 外敷药，药膏

ماليده 〔形〕 ①擦过的，揉成的，毡（制）的②涂擦的，乱擦的③放弃的，取消的

~ حساب كردن (~ گرفتن) 认为无效；注销，勾销（债款等）

ماليز 〔名〕 〈动〉水蛭

ماليه (*māliyye*)〔名〕①财政机关②财政，财务

~ ادارۀ 财政部门，财政机关

~ امين 财务代理人

~ رئيس (يا پيشكار) （地方上的）财政官

~ وزارت 财政部

مام 〔名〕 ①妈妈（称呼）②奶妈

تايوان سر انجام به آغوش ~ ميهن باز خواهد گشت . 台湾终将回到祖国怀抱。

ماما 〔名〕 ①女助产士，接生婆②妈妈，母亲

ماماچه 〔名〕 接生婆，助产士

~ كه دو تا شد سربچه كج مى شود . 〈谚〉两个接生婆助产，产儿是个歪脖儿。（比喻人多手杂结果糟）

مامان 〔名、形〕 ①（儿语）妈妈②品性善良的人③情人④好看的

ماماني 〔形〕 可爱的，亲爱的；好看的

~ تيتيش 好看的衣服

مامايي 〔名、形〕 ①接生②助产的，产科的

~ بخش （医院）妇产科

~ علم 助产术，产科学

~ كردن 接生

مامضي (*māmazā*) 〔形〕 过去的

مامك (*māmak*)〔名〕 ①妈妈②老大娘，老太婆

مأمن (*ma'man*)〔名〕避难所，安全场所，避风港

مام ناف (*mām-nāf*) 同 ماماچه

ماموت Mammoth 〔名〕猛犸（已绝种的古代长毛象）

مأمور (*ma'moor*)〔名、形〕（复 مأمورين）①职员，官员，公职人员，全权代表，使者②被派遣的；被授与全权的，受委托的，接受命令的；负有使命的

~ آگاهى 警察侦探

~ اجرائيه （法院）执行官

~ اطلاعات خفيه 情报员，间谍

~ پرداخت （发放薪饷的）出纳员，军需官

~ مخصوص 特使，负有特别使命的人员

مأمورين آتش نشانى 消防队员

مأمورين دولت 国家工作人员

مأمورين عالى رتبه 高级官员

مأمورين فاسد و مختلس 贪官污吏

هيئت مأمورين 代表团

~ بودن 被派遣

شما ~ هستيد كه اين پيغام را برسانيد . 派您去送这封信。

~ شدن 被委任，被派遣，被授权，受委托

او ~ شد آنرا بررسى كند . 他被派去调查那件事。

او ~ شد به شانگهاى برود . 他要去上海出差。

~ كردن 授权，委派，任命，指派

اورا ~ كردند كه به كار آنها رسيدگى كند . 已委托他去处理他们的事了。

مأموريت (*ma'mooriyyat*) 〔名〕①出差，差使，任务；使命②（军事）战斗任务

تدافعی ~ 防御任务
تعرضی ~ 进攻任务
~ به عنوان 作为差事
به ~ رفتن 出差
او برای دو هفته به ~ رفته بود . 他出差了两个星期。
~ گرفتن (~ یافتن) 接受任务，出差，奉命
او ~ یافت که به ارومچی برود . 他出差到乌鲁木齐去了。

مأمول (*ma'mool*) 〔形、名〕 ①所希望的，期待的②希望，幻想，心愿
بر خلاف ~ 与愿望相反

مأموم (*ma'moom*) 〔名〕（祷告时）站在教长伊马姆身后的人

مأمون (*ma'moon*) 〔形〕得到保险的，得到安全的；安稳的，平安的
~ محفوظ بودن 受到保护

ماميران 〔名〕〈植〉白屈菜

ماميزه 〔名〕 ①〈医〉胎粪，胎尿②〈动〉蛹便

ماميشا 〔名〕山萝卜属植物

مان Ⅰ 表示第一人称复数代词所有格，如 كتابمان ، گفتمان 等

مان Ⅱ مانستن ، مانيدن 的根

مان Ⅲ ماندن 的根

مان Ⅳ 〔名〕①家具②家

مان Ⅴ 可做构词后缀①表示"地方"之意，如：گرزمان ، كشتمان ، دودمان 等②表示"方式""状态"之意，如：شادمان ، رادمان ، پشيمان 等③表示"象…"之意，如：شيرمان ، قهرمان

مانا 〔形〕 象…的，类似…的
~ كه 似乎，彷佛，好象，看起来（好象）…

ماناگوا 〔名〕 马那瓜（尼加拉瓜首都）

مانتو Manteau 〔名〕女用披风，女式开襟外衣；披风，斗篷

مانتول Menthol 〔名〕〈化〉薄荷醇

مانتيس Mantissa 〔名〕〈数〉（对数的）尾数

مانحن فيه (*mānahnofeeh*) 〔名〕话题，谈话的内容

مانداب (*māndāb*) 〔名〕污水池，沼泽，湿地

ماندابى 〔形〕 浸满水的，浸透水的，湿漉漉的；（土地等）涝的

ماندگار (*māndegār*) 〔形〕①永久的，经常的，固定的②常住的
~ شدن 选择…为永久住地，定居，落户

ماندگارى 〔名〕 永恒性，不变性

ماندگى (*māndegee*) 〔名〕疲倦，疲乏，劳累；厌倦，没精打彩
~ افكندن 消除疲劳

ماندن (*māndan*) 〔动〕（根 مان）①留在（某处），留下②停留，住在（某处）③幸免于难，没有死，存留④（得到）保全，未放坏⑤剩下，余下⑥累坏
خيلى مانده است تا او بيايد . 还要过很长时间他才来呢！
بماند ! 先不谈这个吧！
او خوب مانده‌است . 他保养得很好。
يك ربع مانده به يازده . 十一点差一刻。
دو ساعت به موقع حركت ما مانده است . 离我们动身还有两小时。
ما چند روز در آنجا مانديم . 我们在那里住了几天。

. شیر زیاد نمیماند 牛奶搁不住。

. چیزی نمانده بود که در چاه بیفتد 他差一点掉到井里去。

. تمام عمرش درستکار ماند 他一生光明磊落。

. اگر عجله نکنیم ، از کار (باز) میمانیم 如果我们不抓紧，工作就会耽误。

. یك سال بانقضای قرار داد مانده است 还有一年合同就要到期了。

از اینجا مانده از آنجا رانده 〈谚〉两头落空

ماندنی (*māndanee*) 〔形〕①能留下的②久住的，留下来的；活下来的

~ خوراك 保存得住的食物

.این مریض ~ است 这个病人的病能治好。

. این مهمان ~ است 这个客人留下来过夜。

ماندولین Mandolin 〔名〕〈乐〉曼陀林（琴）（一种琵琶类乐器）

مانده (*mānde*) 〔形、名〕①留下的②疲倦的③陈旧的④（组成表示钟点的词组）：差（多少分秒）⑤（簿记）差额，（结）余额⑥留下的人

~ اجناس 剩下的货物

(یك ربع ~ به دو) یك ربع به دو ~ 差一刻两点钟

مانژ Manege 〔名〕①受过训练的马的动作和步调②马术学校③骑马术；驯马术

مانستن (*mānestan*) 〔动〕（根 مان）相象，相似

؟ صورتش به چه کسی میماند 他的脸庞长得象谁呀？

مانسته (*māneste*) 〔形〕 相象的，相似的，类似的

مانش Manche 〔名〕英吉利海峡（欧洲）

مانع (*māne'*) 〔名、形〕（复 موانع）①阻碍，障碍，障碍物②妨碍…的，阻挠…的，阻拦…的

(~ برطرف نشدنی) ~ فائق نیامدنی 无法越过的障碍

(~ مسابقه با) ~ دو با 障碍赛跑

~ مسابقهٔ ۱۱۰ متر با 110米跨栏赛跑

اسب دوانی با پرش از موانع 超越障碍赛马

از روی ~ پریدن 越过障碍

کسی (یا چیزی) ~ شدن 阻碍，妨碍，阻挠（某人）

؟ چرا ~ رفتن ما به آنجا شدید 你为什么要阻止我们上那儿去？

؟ شما در این کار چیست ~ 你做这件工作有什么困难？

. مانعی ندارد 可以；同意；没有什么，不要紧。

ما بالاخره همه موانع را مرتفع کردیم . (یا ازپیش پا برداشتیم) 我们终于克服了一切障碍。

مانعة الجمع (*māne'atol-jam'*) 〔形〕不一致的，对立的，水火不相容的；刺不进的，透不过的

مانع تراشی (*māne'-tarāshee*) 〔名〕 制造障碍，阻止

مانع سازی (~ *sāzee*) 〔名〕 设置障碍

مانکن Mannequin 〔名〕 ①（医学院、画家、裁缝等用的）人体模型②（以穿时装供展览为职业的）女模特儿，时装模特儿

مانگ (*māng*) 〔名〕 月亮，月球

مانگانز Manganese 〔名〕〈化〉锰

مانگوست Mongoose 〔名〕〈动〉猫鼬，獴

مانند (*mānand*) 〔形、介〕 ①类似…的，如同…的；好象…的②具有"类似"意义复合词的组成部分，如：～دریا، فلز～ 等

پدرش ～ 象他的父亲

هم ～ 相象

～ بی 无可比拟的，无与伦比的

(به) بودن ～ 象，与…相象，类似

قدش ～ سرو است . 她的身材苗条。

کردن ～ 把…比做，把…比拟为

مانندآب 〔名〕 虹

مانندگی (*mānandegee*) 〔名〕 相象，相似，类似

مانندە (*mānande*) 〔形〕 相象的，类似的

مانو 〔名〕 回音，反响，回声

مانور Manoeuvre 〔名〕 ①手腕，（巧妙）手段；诡计，策略，（政治上的）姿态②〈军〉演习，操演；（部队、舰艇的）机动，调动③（铁路）调车，调轨

هوایی ～ 空中演习

دادن ～ 进行调车，调轨

کردن ～ 用计谋；耍花招；（进行）演习；调车；随机应变；故作姿态

مانورابل Manoeuvrable 〔形〕 机动的，可调动的；操纵灵敏的

مأنوس (*ma'noos*) 〔形、名〕 ①熟悉的，熟识的，习惯的②朋友，同志，熟人

(با) شدن ～ 熟悉，熟识，习惯于

مأنوسیت (*ma'noosiyyat*) 〔名〕 习惯；熟悉

مانومتر Manometer 〔名〕 流体压力计

مانوور 同 مانور

مانوی (*mānavee*) 〔名、形〕 （复 مانویون）①〈宗〉摩尼教；摩尼教徒②摩尼教徒的

مانویون (*mānaviyyoon*) 见 مانوی

مانویه (*mānaviyye*) 〔名〕〈宗〉摩尼教徒

مانی 〔名〕 摩尼（摩尼教创始人）

مانیا Mania 〔名〕 ①〈医〉躁狂症，疯狂②癖好，狂热

مانیتول Mannitol 〔名〕〈化〉甘露醇

مانیتیت Magnetite 〔名〕〈矿〉磁铁矿

مانیتیزور Magnetizer 〔名〕 磁化器

مانیتیسم Magnetism 〔名〕 ①磁性，磁力；磁学②魅力，吸引力③催眠学，催眠术

حیوان ～ 动物磁性学

زمین ～ 地磁力

مانیدن (*māneedan*) 同 مانستن

مانیفست Manifest 〔名〕 宣言，声明

مانیکن (*māneekan*) 同 مانکن

مانیکور Manicure 〔名〕 ①修指甲（包括修剪、洗净、涂染指甲）②指甲油

کردن ～ 涂指甲

مانیکوریست Manicurist 〔名〕 指甲修剪师

مانیکیسم Manichaeism 〔名〕 ①摩尼教②善恶对立说

مانیل 〔名〕 马尼拉（菲律宾首都）

مانیوک Manioc 〔名〕 木薯属植物

مانیه تیزور 同 مانیتیزور

مانیه تیسم 同 مانیتیسم

مأوا (*ma'vā*) 〔名〕 隐蔽所，住处，掩体

دادن ～ 收留，供给住所，让…栖身

ساختن ～ 定居，选定住所

(کردن ～) گرفتن ～ 住下，迁居，落户，找到栖身之处

ماوراء (*māvarā'*) 〔形、介〕 ①超过的，超出…

的②在…那边的，在彼岸的

~ احساس معمولی 超感官的，超感觉的

~ اردن 外约旦

~ امكانات ما 超出我们的可能；非我们力所能及

~ بحار 海外的，大洋彼岸的

~ تصور 超出想像的，想像不到的

~ دريا 在海对岸，在海那边

~ قفقاز 外高加索

~ كهكشان 〈天〉总星系，宇宙

ماوراء الصوت (*māvarā'o-ssowt*) 〔形〕〈理〉特超音速的（指超过音速五倍以上）

ماوراء الطبيعه (~ *ttabee'e*) 〔名〕 形而上学，玄学

ماوراء النهر (~ *nnahr*) 〔名〕指阿姆河以北的地区（或译为：河外地区）

ماوراء بنفش (*māvarā'-benafsh*) 〔形〕 紫外线的

~ اشعهٔ 紫外线

ماوراء جو (~*javv*) 〔名〕 〈气〉平流层，同温层，恒温层

ماوقع (*māvagha'*) 〔名、形〕①事件，事变；情况②发生过的；有过的

مأوى (*ma'vā*) 同 مأوا

ماوی (*māvee*) 同 مائی

ماه (*māh*) 〔名〕①（一年的）月份②月，月亮③〈转〉美人，美女，（花容）月貌的人

~ آينده 下一个月

~ به ~ 按月地，每月地，月复一月地

~ پر (~ تمام ، ~ چهارده شبه ، ~ شب چهارده) 月圆

~ خرگهی 有晕的月亮，〈喻〉美人

~ روزه (~ صيام) 斋戒月（伊斯兰教历九月）

~ شمسی 阳历月份

~ عسل 蜜月

~ قمری 阴历月份

~ گذشته 上一个月

~ نو 新月

~ اهلهٔ 月相

ازپيش چشم ~ و ستاره پريدن （被打得）眼冒火星

~ گرفتن 月食；生雀斑

ماهی چقدر حقوق ميگيريد ؟ 您每月工资多少？

ماها 见 ما

ماهار 同 مهار

ماهانه 〔形、副、名〕 ①每月的②每月，按月地③月薪，每月的收入

~ گزارش 每月的汇报（报告）

~ مجلهٔ 月刊

ماه پاره 〔名〕〈诗〉美人，美女；美少年

ماه پرست (*māh-parast*) 〔形、名〕①崇拜月亮的②〈喻〉爱慕美女者，情人

ماه پرستی 〔名〕 ①崇拜月亮②爱慕美女

ماه پروين (~ *parveen*) 〔名〕〈药〉山道年根

ماه پيكر (~ *peykar*) 〔名、形〕 ①美女，美男子；情人②美丽的，漂亮的

ماهتاب (*māhtāb*) 〔名〕 ①月亮②月光

در~ (زير ~) 在月光下

~ بگزپيمودن 枉费心机，徒劳无益

ماهتابی 同 مهتابی Ⅱ条

ماه جبين (*māh-jabeen*) 〔形、名〕〈诗〉①花容月

貌般的②非常美丽的情人；美女

ماهچه (*māhche*) 〔名〕 半月，新月（常指旗帜或校标上的标志）

ماه چهره (*māh-chehre*) 同 ماهرو(ی)

ماه درد (~ *dard*) 〔名〕（产妇）临产前的阵痛

ماهر (*māher*) 〔形〕 熟练的，精巧的，能干的，高明的

او در زدن ویولن ~ است . 他小提琴拉得很熟练。

ماهرانه 〔形、副〕熟练的（地），精巧的（地），能干的（地），高明的（地）

جوابهای ~ 高明的回答

~ کار کردن 干得很熟练

ماهرخ (*māh-rokh*) 同 ماه رو(ی)

ماهرخسار (~ *rokhsār*) 同 ماه رو(ی)

ماه رو(ی) (~*roo*) 〔形、名〕①貌似明月的，美丽的②美女，美男子

ماهری (*māheree*) 同 مهارت

ماه سیما (*māh-seemā*) 同 ماهرو

ماه طلعت (~ *tal'at*) 同 ماهرو(ی)

ماهگانه (*māhgāne*) 同 ماهانه

ماه گرفت (*māh-gereft*) 〔名〕①月食②痣，斑点

ماه گرفتگی (~ *gereftegee*) 同 ماه گرفت

ماه لقا (~ *laghā*) 同 ماه رو(ی)

ماه منظر (~ *manzar*) 同 ماه رو(ی)

ماه نامه 〔名〕 月刊，月报

ماهوار (*māh-vār*) 〔形、名〕 ①月亮般的（指美人）②月薪，月俸，月金

ماهواره I 同 ماهوار

ماهواره II 〔名〕 卫星

~ مخابراتی (~ ارتباطی) 通讯卫星

ماهواری 〔名〕 月薪，每月的收入

ماهوت 〔名〕 呢绒，花呢，苏格兰呢料

ماهوت پاک کن (*māhoot-pāk-kon*) 〔名〕 衣刷

ماهوت فروش (~ *foroosh*) 〔名〕卖呢绒的商人

ماهوت فروشی 〔名〕 呢绒买卖，呢绒店

ماهوتی 〔形〕 呢绒的

توپ ~ 网球

ماهور 〔名〕 ①深沟，深谷②岗峦起伏的地方，崎岖不平的地方③伊朗曲调名

ماهوش (*māhvash*) 同 مهوش

ماهوی (*māhovee*) 〔形〕 实质的，本质的

در بررسی مسایل باید به جنبه های ~ و عمدهٔ آنها توجه کرد . 在研究问题时要注意问题的本质和主流。

ماهه 可做构词后缀，意为"为期…月的"，如：حاملهٔ پنج ~ ، بچهٔ سه ~ 等

ماهی I 〔名〕 ①鱼，鱼类②〈天〉双鱼座，双鱼宫

~ آب شیرین 淡水鱼

~ آبنوس 刺鱼

~ آزاد 鲑鱼，大马哈鱼

~ اسبله 鲶鱼

~ اسقومری 鲭鱼属

~ بالدار (~ پردار) 文鳐鱼，飞鱼

~ برق (~ الکتریک) 电鱼

~ پهن 比目鱼

~ تاس (~ خاویار) 鲟鱼，鳇鱼

~ چسبنده 鲫鱼

~ چشم سیاه 河鲱

~ چهار گوش 鳐鱼，魟鱼

~ حلوا 鲳鱼

(سنگسر) خاردار ~ 鲈鱼
(ریز ~) خرد ~ （总称）鱼秧，鱼苗
(خشکانده ~) خشك ~ （晒干的）鱼干
درشت قنات ~ 似鲌(鲤科的一种小鱼)
دودی ~ 熏鱼
رعاد ~ 电鳐科鱼
ریشدار ~ 江鳕
روغن ~ 鳕鱼
ریز قنات ~ 鮈鱼
ساردین ~ 沙丁鱼
سفید ~ 库国斜齿鳊；白鲑鱼
سوف ~ 鸦巴沙（属）（一种淡水鲑鱼）
(مرکب ~) سیبا ~ 乌贼，墨鱼
سیم ~ 鳊鱼（鲤科淡水鱼）；鲷科的海鱼
صوف ~ 鲈鱼
طلایی ~ 金鱼
قزل آلا ~ 鲑鱼，鳟鱼
کوسه ~ 鲨鱼
کولی ~ 鳀鱼
گول ~ 鲤鱼
متحجر ~ 鱼的化石，化石鱼
یونس ~ 海豚，江猪
~ آرد 鱼粉
~ پرورش و تربیت 鱼类繁殖，养鱼业
~ روغن 鱼肝油
~ صید 钓鱼，捕鱼
صید ~ بروی درخت 缘木求鱼
~ فن یا علم صید 捕鱼学
~ مبحث 鱼类学
~ محل صید 渔场
را توی دریا فروختن ~ 〈谚〉鱼未捕到，就想卖鱼。（或：熊未打死，就想分皮）
غذای ~ شدن 葬身鱼腹
~ گرفتن 捕鱼，从事渔业
از آب گل آلود ~ گرفتن 浑水摸鱼
. بدمش رسیده است ~ 〈口〉事情就要结束了。

ماهیات (*māheeyāt*) 见 ماهیت

ماهیانه 同 ماهانه
~ اطلاع نامهٔ 月报表，逐月的报告
~ مجلهٔ 月刊
؟ شما چند است ~ 你每月的收入是多少？
. فقط سه یوان برای کرایهٔ خانه میپردازم ~ 我每月只要付三块钱的房租。

ماهی پرستی (*māhee-parastee*) 〔名〕鱼族崇拜；鱼形神崇拜

ماهی پرور (~ *parvar*) 〔名〕 养鱼家

ماهی پروری 〔名〕 养鱼（业）；鱼类繁殖

ماهی پشت (~ *posht*) 〔形〕 ①流线型的②椭圆形的
(گردانیدن ~) کردن ~ 做成流线型

ماهی پلو (~ *polow*) 〔名〕 鱼肉抓饭

ماهیت (*māhiyyat*) 〔名〕（复 ماهیات）①实质，本质②本性，天性，品性③方式，样式
دعوا ~ 诉讼（案件）的性质
~ تغییر 〈化〉变化（作用）
وارد ~ شدن 了解（事情的）本质，深入（问题的）本质
. امپریالیسم بهیچوجه تغییر نمیکند ~ 帝国主义的本性是永远不会改变的。

ماهیتاً (*māhiyyatan*)〔副〕实质上，就其实质来讲

ماهی تابه (*māhee-tābe*) 〔名〕（平底）煎鱼锅

ماهی تاوه 同 ماهی تابه

ماهیچه 〔名〕 ①肌肉，筋肉；腱②（小牛）小腿肚（常用 پا ～）

خم کننده ～ 〈解〉屈肌

دو سر ～ 〈解〉二头肌，二头筋

سه سر ～ 〈解〉三头肌，三头筋

صاف ～ 〈解〉不随意肌

مخطط ～ 〈解〉随意肌

～ ورم بافت های 〈医〉肌瘤

ماهیچه شناسی (*māheeche-shenāsee*) 〔名〕 〈解〉肌学

ماهی خانه 〔名〕 水族馆；人工养鱼池

ماهی خوار (*māhee-khār*) 〔名、形〕 ①苍鹭，鱼鹰②食鱼的

ماهی خوارك (～ *khārak*) 〔名〕 〈动〉鱼狗，翠鸟（一种食鱼鸟）

ماهی خواری (～ *khāree*) 〔名〕 食鱼，以鱼为食

ماهی خور (～ *khor*) 同 ماهی خوار

ماهی دان 〔名〕 养鱼池；鱼缸

ماهی درهم (～ *darham*) 〔形〕 带有鱼形图案的（指纺织品或地毯等）

ماهی دندان (～ *dandān*) 〔名〕 海象须

ماهی دودی 〔名〕〈口〉虚弱黑瘦的人，干瘪人；瘪三

ماهی ریز 〔名〕（罐头）沙丁鱼

ماهی زاد 〔名〕 鱼籽，鱼卵

ماهی زهره (～ *zahre*) 〔名〕（捕鱼用的）毒鱼药

ماهی شناس (～ *shenās*) 〔名〕 鱼类学家

ماهی شناسی 〔名〕 鱼类学

ماهی فروش (～ *foroosh*) 〔名〕 鱼商，鱼贩

ماهی فروشی 〔名〕 经营鱼业

～ کردن 同上

ماهی گردان (～ *gardān*) 〔名〕 鱼刀（餐桌上专为食鱼时用的阔刀）

ماهی گیر 〔名〕 渔夫，捕鱼者，钓鱼者

ماهی گیری 〔名〕 捕鱼（业），钓鱼

～ کشتی (یا کرجی) 打鱼船

～ گروه قایقهای 捕鱼船队

～ کردن 捕鱼，从事渔业

ماهی مانند (～ *mānand*) 〔形〕 象鱼的，鱼状的，鱼形的

مای (*māy*) 〔名〕 爬行的动物

مایان 同 ماها

مایتحلل (*māyatahallal*) 〔名〕 可溶解的东西；已消化的东西

مایچه (*māyche*) 同 ماهیچه

مایحتاج (*māyahtāj*) 〔名〕 必需品

روزمره ～ 每日的食品

زندگی ～ 生活必需品

مائده (*mā-ede*) 〔名〕（复 موائد）①摆满饭菜的桌子②〈转〉食品

مایع (*māye'*) 〔形、名〕（复 مایعات）①液态的，能流动的②液体，流质

تصفیه شده ～ 滤（出）液

زلالیه ～ 〈解〉（眼球的）水状液

قابل اشتعال ～ 〈空〉自燃式火箭燃料

کمپرسی ～ 压缩液体

نخاعی ～ 脑脊髓液

～ اجسام 液体

～ گاز 液化煤气

پیمانهٔ مایعات 液体测量器

تبدیل به ～ شدن 液化

تبدیل به ~ کردن 使…液化

مایعرف (*māyo'raf*) 〔名〕 ①财产，所有（物）②遗留下来的物品

مایعیت (*māye'iyyat*) 〔名〕 ①稀释，液化②液体状态

مایقراء (*māyoghrā'*) 〔形〕 读得出来的

مایل (*māyel*) 〔形〕 ①倾斜了的，偏斜了的②倾向于…的，希望…的；愿意…的③略微…的，稍微…的，淡…的

~ به . . . 带一点儿…，接近于…

~ به زردی 淡黄的，浅黄的

~ به قرمزی 淡红色的，浅红的

برج ~ （意大利）比萨斜塔

خط ~ 斜线

سطح ~ 斜面

مخروط ~ 斜圆锥

~ بودن 愿意，想；喜欢，喜爱

من به این کار ~ نیستم . 我不愿意干这件事。

~ شدن 热衷于，想要；喜欢

مایل Mile 〔名〕 哩，英里

مایلزم (*māyalzam*) 同 مایحتاج

مایلیت (*māyeliyyat*) 〔名〕 ①倾斜，斜度，斜面②倾向，爱好；愿望，意向

مایملك (*māyamlak, māyomlak*) 〔名〕 财富，财产

مایو Maillot 〔名〕 游泳裤，游泳衣；紧身衣

مأیوس (*ma'yoos*) 〔形〕绝望的，失望的；灰心的，扫兴的

(از) (~ ماندن) ~ شدن 绝望，对…失望；灰心，扫兴

او هیچگاه ~ نمیشود . 他从不灰心丧气。

~ کردن 使…绝望，使…失望；使…灰心，使…扫兴；辜负，拆…的台

مرا ~ نکن ! 别使我失望啊！（或：别拆我的台）

مأیوسانه 〔形、副〕 绝望的（地），失望的（地），灰心的（地），扫兴的（地）

مأیوسی 〔名〕 绝望，悲观失望；失望的心情，扫兴的情绪

مأیوسیت (*ma'yoosiyyat*) 同 مأیوسی

مایونز Mayonnaise 〔名〕 ①（用蛋黄、橄榄油、柠檬汁等制成的）蛋黄酱；沙拉子油②沙拉子油拌的凉菜

مایه 〔名〕 ①酵母，麯，发酵②〈生〉酶，酵素③〈医〉血清；疫苗④资本，财产⑤起源，原因⑥〈乐〉音调高度；主调，音部记号⑦数量

~ آبجو 啤酒麯

~ افتخار 值得尊敬的行为或品质

~ بد نامی 耻辱，臭名，声名狼藉

~ پنیر 凝乳酶

~ خمیر 发面的麯子，发面头，面肥

~ خنده 笑柄，笑料

~ شعر 写诗的才能

~ ماست 制酸牛奶的酵母

~ و سود 本金和利息

اصل ~ 原则

معرف ~ 〈乐〉基调，主音

~ آمدن (برای) 背后说人坏话，背后辱骂某人

~ داشتن 有财产，有文化

او مایه‌ای ندارد . 他没有本事。

اینکه مایه‌ای ندارد . 这算不了什么。（指

没什么困难）

از ~ خوردن 靠老底子生活，吃老本

~ رفتن 耗费，浪费掉

~ زدن (به) （加发酵剂）使…发酵

~ چیزی شدن 成为…的起因，造成，致使

~ کوبیدن 〈医〉接种痘苗

~ گذاشتن (از) 〈口〉耗费，花费；行贿；投资

~ گرفتن (برای کسی) 背后说某人坏话

~ خوشوقتی است که . . . 值得高兴的是…

انقلاب چین از نیروهای دهقانان خیلی ~ گرفته است. 中国农民为中国革命贡献了很大的力量。

این کارگر پیشرو ~ افتخار کارخانهٔ ما ست. 这位先进工人是我厂的骄傲。

بی ~ فطیر است. 〈谚〉有失才有得。（直译：无麵发不起面）

مایه تیله (*māye-teele*)〔名〕〈口〉①生活资料，财产②小资本；钱

مایه تیله اش بد نیست. 他的家底很厚。

مایه خوش (~ *khosh*)〔形〕好吃的，甜的

مایه دار〔形〕①富的，富裕的②学识渊博的③浓的④发酵的⑤脸皮厚的，无耻的

مایه دست (~ *dast*)〔名〕〈口〉小小的资本；钱

مایه زنی (~ *zanee*) 同 مایه کوبی

مایه سوز〔形、名〕①破产的②破产者

~ شدن 被消耗掉

مایه سوزی〔名〕破产，倒闭；被消耗

مایه کاری〔名〕按成本价格出售

~ کردن 同上

مایه کوبی〔名〕接种痘苗；疫苗疗法

~ شدن 〈医〉接种，接痘

~ کردن (برای) 给…种疫苗，接种牛痘

مایه نما (~ *namā*)〔名〕〈乐〉主调

مایه ور (~ *var*)〔形〕①富裕的②伟大的；好的

مائی (*mā-ee*)〔形〕①含水过多，过稀的②〈生理〉浆液性的，血清的

~ خلط 〈生理〉淋巴液

مایی (*māyee*)〔名、形〕①自大，自负②同 مائی

مائی و منی (*mā-ee-o-manee*)〔名〕利己主义，自私自利，自私心

مبابان (*mobābān*)〔名〕姆巴巴内（斯威士兰首都）

مباح (*mobāh*)〔形〕（伊斯兰教法典）许可的，准许的

~ کردن 允许，许可，准许

مباحات〔名〕①（伊斯兰教法典）许可的事，准许的事②不属于私人的产业

مباحت (*mobāhat*)〔名〕允许，准许，许可，合法性

مباحث (*mabāhes*) 见 مبحث

مباحث (*mobāhes*)〔名、形〕（复 مباحثین）①（学术）讨论会的参加者，参加讨论者②参与辩论的

مباحثات (*mobāhesāt*) 见 مباحثه

مباحثه (*mobāhese*)〔名〕（复 مباحثات）讨论，辩论，争论

مباحثات ایدئولوژیکی 意识形态的争论

~ شدن (~ رفتن) 被讨论

~ کردن (در باره) 讨论，争论，辩论

مباد (*mabād*) 同 مبادا

مبادا (*mabādā*) 〔连〕①千万不要！切勿…！但愿(不要)②省得，免得，唯恐

~ (از) برای روز 以防万一

فکر روز ~ را کردن 未雨绸缪

~ نیایید! 您可不能不来呀！

~ این طور حرف بزنی! 你可千万不要这样说呀！

یاد داشت کنید ~ فراموش شود. 你要记下来免得忘了。

مبادرت (*mobāderat*) 〔名〕①赶忙，匆忙②抢先，领先③着手，从事（某事）

(به) (~ ورزیدن) ~ کردن 同上

ما به آزمایش جدیدی ~ کردیم. 我们着手进行一项新的试验。

ما بدین کار ~ نکردیم. 我们做这件事时没有仓促过。

به کمك کسی ~ ورزیدن 帮助某人

مبادلات (*mobādelāt*) 见 مبادله

مبادله (*mobādele*) 〔名〕（复 مبادلات）交换，互换，替换

~ اجناس 〈经〉商品交换

~ افکار 交换意见

~ پایاپای 记帐结算，易货贸易

~ سفیران 互换大使

~ ضربات بامشت 互相殴打

~ کالا 交换货物

~ اوراق 通融汇票

~ گروه ~ کار 变工队

~ نرخ 兑换价格（或牌价）

(با) ~ کردن 交换，互换

هر سال این دو مملکت برحسب موافقت نامه‌ای اجناس خود را ~ میکنند. 两国每年按照协议交换货物。（或：进行易货贸易）

~ شوخی کردن 相互开玩笑

مبادی (*mobādee*) 〔形、名〕①开始…的，开创的②初起的，最初的，原始的③首倡者，发起人

مبادی (*mabādee*) 〔名〕原理，原则，定理；基础；出处

~ علم 科学原理

~ هندسه 几何定理

مبادی آداب (~*ādāb*) 〔名、形〕①举止端庄的人②文雅的，彬彬有礼的，很有礼貌的

مبار (*mabār*) 〔名〕（用羊肉和米饭做成的）灌肠，香肠

مبارات (*mobārāt*) 〔名〕互相厌恶

~ طلاق （由于相互厌恶而）离婚

مبارز (*mobārez*) 〔名、形〕（复 مبارزین）①战士；斗士，决斗者②英雄，勇士③战斗的，有战斗精神的

~ فعال 积极的战士

~ طلبیدن 要求决斗，挑战，下战书

مبارزات (*mobārezāt*) 见 مبارزه

مبارز طلب (*mobārez-talab*) 〔形、名〕①要求决斗的②求战心切的③挑战者，求战者

مبارز طلبی 〔名〕①要求决斗②战斗精神，战斗热情，求战心

مبارزه (*mobāreze*) 〔名〕（复 مبارزات）斗争，格斗，决斗

~ اقتصادی 经济斗争

~ انتخاباتی 选举运动，竞选运动

~ انقلابی 革命斗争

~ ایدئولوژیك 意识形态领域的斗争

با بی‌سوادی ~ 扫盲运动

بی امان ~ 残酷斗争

پراکنده ~ 没有组织的斗争

تولیدی ~ 生产斗争

حیاتی و مماتی ~ 生死斗争，你死我活的斗争

خود رو ~ 自发的斗争

سیاسی ~ 政治斗争

طبقاتی ~ 阶级斗争

~ علیه امپریالیسم (~ ضد امپریالیستی) 反帝斗争

~ علیه راست گرایان 反右斗争

غیر متشکل ~ 零星的斗争

فراکسیونی ~ 派别斗争

~ مرگ و زندگی 死战，决战

مسلحانه ~ 武装斗争

به ~ برخاستن 奋起斗争

به ~ خواندن (به ~ طلبیدن) 挑战；寻衅

~ کردن (با) 进行斗争，战斗

~ کردن برای وکیل شدن 竞选

مبارزه جو(ی) (~ *joo*) 〔形〕 ①英勇的，善战的；有战斗精神的②战斗的，作战的

مبارزه جویی 〔名〕 好战(性)，好斗；战斗精神；战斗热情

مبارك (*mobārak*) 〔形〕 ①十分美好的，平安的，顺利的；幸福的；吉利的；吉祥的②最高的，神圣的

خاطر ~ (~ حضور) 〈喻〉国王；大人物

ماه ~ (شهر ~) 斋月

عید شما ~ (باشد) ! 祝您节日好!

نو روز بر شما ~ (باشد) ! 祝您新年好!

تولدت ~ ! 祝您生日愉快。

~ باد (~ باشد) 祝您幸福，祝贺您…

مبارك باد(ی) 〔名〕 祝贺，恭禧

~ گفتن 祝贺，道喜

مبارك بادا 同 مبارک باد

مبارك فال 〔形〕 顺利的，良好的，预示吉祥的，吉利的（指事情、梦、预言等）

مبارك قدم (~*ghadam*) 〔形〕 幸福的，带来幸福的

مبارك نهاد (~ *nehād*) 〔形〕 幸福的，幸运的

مباركی 〔名〕 快乐，幸福

به ~ و میمنت （旧俗婚礼请帖上写的图吉利的话语）

مباسطه (*mobāsete*) 〔名〕愉快的面容

مباشر (*mobāsher*) 〔名、形〕 ①主任，主管人，管理员，举办人②工长，组长，队长③管理…的④收租者⑤演奏者

ارتش ~ (~ قشون) 〈军〉军需(官)员，粮秣员

املاك ~ 财产管理人

بنایی ~ 建筑工程的监工

عملجات ~ 工头，领班

قطار ~ 列车长

مباشرت (*mobāsherat*) 〔名〕 ①管理，主管，主持；监督，当工头②性交，性行为

~ کردن (بر ، را) 同上

مباشری 同 مباشرت

مبال (*mabāl*) 〔名〕 ①厕所②〈解〉尿道

مسجد شاه ~ 〈口〉非常脏的地方

مبالات (*mobālāt*) 〔名〕关心，操心

بی ~ 粗心大意的

مبالغ (*mabālegh*) 见 مبلغ

مبالغت (*mobāleghat*) 同 مبالغه

مبالغه (*mobāleghe*) 〔名〕 夸大，夸张；（诗歌中的）夸张法；过甚其词，言过其实

~ کردن (~ گفتن) 同上

مبالغه آمیز 〔形〕 过于夸大的，极端夸张的

مبالغه گو(ی) 〔名〕 好夸张的人

مبالغه گویی 〔名〕 夸大，夸张；过甚其词，言过其实

~ کردن 同上

مبانی (*mabānee*) 见 مبنا

~ تشکیلاتی 组织基础

~ نهادن 建立，奠基

مباهات (*mobāhāt*) 〔名〕 自豪，骄傲；自夸，吹嘘

~ کردن (به) 以…自豪，以…为光荣；自夸，吹嘘

مباهل (*mobāhel*) 〔形〕 诅咒的，咒骂的

مباهله 〔名〕（相互）诅咒，咒骂

~ کردن 同上

مباهی (*mobāhee*) 〔形〕 自豪的，骄傲的，引以为荣的

مبایع (*mobāye'*) 〔名〕 买主

مبایعه (*mobāye'e*) 〔名〕 买卖，交易

مباین (*mobāyen*) 〔形〕 不一致的，不符合的；分开的，相反的

~ بودن (با) 不一致，不符合；有区别；和…有分歧

مباینات (*mobāyenāt*) 见 مباینت

مباینت (*mobāyenat*) 〔名〕（复 مباینات）①不一致，不符合；分歧，区别②矛盾，冲突，对立（性）

مبتدا (*mobtadā*) 〔名〕①〈语〉主语②开端，开始

مبتدع (*mobtada'*) 〔形〕 被发明的，被制造的

مبتدع (*mobtade'*) 〔名〕①发明人，发明家，革新者②（宗教）异端者

مبتدی (*mobtadee*) 〔名、形〕①首倡者，发起人；革新者，新手，生手②刚开始作（某事）的，没有经验的；原始的；极简单的

مبتدیانه 〔形、副〕 原始的（地），简陋的（地），非常简单的（地）

مبتذل (*mobtazal*) 〔形〕①平凡的，庸俗的②陈腐的，鄙俗的，下流的

کنایهٔ ~ 陈旧的比喻

~ ساختن 使…庸俗化

مبتذله مبتذل 的阴性

اقوال ~ 庸俗的话

مبتر (*mobatar*) 〔形〕 ①无尾巴的②绝后的③不完整的，残缺的

مبتسم (*mobtasem*) 〔形〕 微笑的

مبتکر (*mobtaker*) 〔名、形〕①发起人，首倡者，倡议者；革新者②发起的，倡议的，有主动精神的

شخص ~ 首倡者

مغز ~ 有独特见解的人

مبتکر (*mobtakar*) 〔形〕有独特见解的，有独创性的

رسالهٔ ~ 有特独见解的论文

مبتکراً (*mobtakeran*) 〔副〕自发地，主动地，有独特见解地

مبتکرات (*mobtakarāt*) 〔名〕有独创性的问题

مبتلا(ی) (*mobtalā*) 〔形〕 ①遭受…的，经受…的②患…病的③沉溺…的，对…上瘾的，醉

心于…的，入迷的

افیون ~ 染上鸦片瘾的

بلیه ~ 遭难，遭殃

عادت زشت ~ 染上恶习的

عشق ~ 谈恋爱的

مرض سل ~ 患肺结核病的

بودن ~ 遭受；染上…习惯（或疾病）；上瘾，入迷

(به) شدن ~ 遭受，经受；患（病）；上瘾，醉心于…

کردن ~ 使…受到，使…遭遇；使…沉溺，使…醉心；使…患病；使…上瘾，入迷

مبتلی (*mobtalā*) 同 (ی) مبتلا

مبتنی (*mobtanee*)〔形〕基于…的，以…为基础的

بر اینکه ... ~ 基于…的，根据…的

مبتهج (*mobtahej*)〔形〕欢乐的，快乐的，高兴的，兴高彩烈的

شدن ~ 欢乐，快乐，高兴，兴高彩烈

مبحث (*mabhas*)〔名〕（复 مباحث）①对象，主题，议题，交谈（或讨论、辩论）的题目②（书的）卷，章③学科

اعصاب ~ 神经学（科）

فراصوت ~ 超声波学

مباحث علمی 学术讨论题

خلط ~ کردن 离开本题

چه مبحثی مطرح بود ؟ 提出了一个什么题目？

مبخره (*mebkhare*)〔名〕（复 مباخر）香炉

مبدا (*mabdā*) 同 مبدأ

مبدأ (*mabda'*)〔名〕（复 مبادی）①起点，出发点②起源，本源③原理，原则④原因⑤〈数〉（产生线、面、体的）母点；母线；母面

تاریخ ~ 历史的起源

حرکت ~ 运动的起点，出发点

نخاع ~ 〈解〉延髓

و مقصد ~ 起点和终点

~ کشور 祖国，原国籍

حرکت ما شهر شانگهای است . ~ 我们从上海出发。（或：我们的起点站是上海）

یگانه ~ حرکت ما منافع خلق است . 我们唯一的出发点是人民的利益。

مبدع (*mobde'*)〔名〕①创造者，缔造者②〈宗〉创世主

مبدل (*mobaddal*)〔形〕①变换了的，改变了的②被代替了的

~ با لباس 化了装的，换了装的，乔装打扮的

شدن ~ 变，改变，被代替

کردن ~ 改变，代替

مبدل (*mobaddel*)〔名、形〕①〈电〉变压器，变流机，变流器，变频管②改变…的，变更…的

مبدل گردان (~ *gardān*)〔名〕〈电〉转动变流机

مبذر (*mobazzer*)〔名、形〕（复 مبذرین）①浪费者，滥用者，好挥霍的人②浪费的，挥霍的

مبذری〔名〕挥霍，浪费

مبذول (*mabzool*)〔形〕赐予的，赏给的，赠送的

داشتن ~ 赐予，赏给，赠送；付出，做出；寄予

دولت کشور ما به مسئلهٔ بهداشت محیط زیست توجه فراوانی ~ میدارد . 我国政府十分重视环境保护问题。

مبرا (*mobarrā*)〔形〕①自由的，摆脱了…的②

清白的，无辜的③被赦的；被恢复名誉的

~ كردن 恢复名誉，证明无罪

متهم را ~ كردن 宣布被告无罪

او از این تهمت ها ~ است. 对他的这些诬陷纯属无稽之谈。

كادر های حزب و دولت ما باید از خود خواهی وقهرمان بازی ~ باشند. 我们党和国家的干部不要要个人英雄主义和风头主义。

مبرات (*mabarrāt*) 见 مبرت

مبرت (*mabarrat*) 〔名〕（复 مبرات） 慈善事业；慈善基金

مبرد (*mobarred*) 〔形、名〕①致冷的，冷却的②冷却剂；退热药

مبرز (*mabraz*) 〔名〕①‹口›厕所，茅房②战场

~ چاه 粪井，粪池

مبرز (*mobarraz*) 〔形〕显露出的

مبرز (*mobarrez*) 〔形〕著名的，杰出的

مبرقش (*mobarghash*) 〔形〕①点缀得五颜六色的②混合的

مبرقع (*mobargha'*) 〔形、名〕①盖住的，有罩的②伊朗曲调名

مبرم (*mobram*) 〔形〕①坚定的，不屈不挠的，始终不渝的②不可抗拒的，不可避免的③坚固的，稳固的

~ قضای 天命

~ كلام 古兰经

~ كردن (~ گرداندن) 使…坚固

مبرم (*mobrem*) 〔形〕①迫切的，紧急的；重要的②顽强的③纠缠不休的，强求的，讨厌的

~ احتیاج 迫切的需要

~ تقاضای برای كمك 迫切要求援助

مبرور (*mabroor*) 〔形〕 笃信神的，虔诚的

مبروص (*mabroos*) 〔形、名〕①患麻疯病的②麻疯病人

مبرهن (*mobarhan*) 〔形〕①被证实的，被查明的，被论证的②清楚的，明显的

مبری (*mobarrā*) 同 مبرا

مبسم (*mabsam*) 〔名〕（复 مباسم）微笑

مبسم (*mabsem*) 〔名〕 门牙

مبسوط (*mabsoot*) 〔形〕 详细的，详尽的；扩展了的，蔓延开来的

~ شرح 详细的解释

~ داشتن (~ كردن) 扩展，扩大

مبسوطاً (*mabsootan*) 〔副〕 详细地，详尽地

مبشر (*mobashsher*) 〔名〕报喜者

مبصر (*mobser*) 〔名、形〕①（中、小学的）班长②观察员，视察员，检查员，验票员③观察的，检查的，监督的

مبصر (*mobasser*) 〔形、名〕①有洞察力的，眼光敏锐的②有洞察力的人，启蒙者，教育家③占星家；魔术师

مبطل (*mobattal*) 〔形〕被废除的，被取消的，被撤消的

مبطل (*mobtel*) 〔形〕废除…的，取消…的

مبعث (*mab'as*) : ~ عید ‹宗›穆罕默德宣誓就职日

مبعد (*moba'ad*) 〔形、名〕①被驱逐的，被逐出的，被流放的②被放逐者，流亡者

مبعد (*moba'ed*) 〔形〕 远离的，离开的，走开的

مبعده (*moba'ede*) مبعد (*moba'ed*) 的阴性

~ عضلهٔ ‹解›外展肌

مبعوث (*mab-oos*) 〔名、形〕 ①〈宗〉预言者，先知者；使者；代表②被派遣的，当代表的

مجلس مبعوثان 下议院，众议院

~ شدن 被派遣

~ کردن 派遣，派往

مبغض (*mabghaz*) 〔形、名〕 ①憎恨的，仇恨的，痛恨的②仇视者，敌人

مبغوض (*mabghooz*) 〔形〕 可憎的，可恨的

~ داشتن 憎恨，痛恨，仇视

~ گردیدن (~ گشتن) 被憎恨，被仇视

مبل Meuble 〔名〕 家具，成套家具

مبل ساز (*mobl-sāz*) 〔名〕 家具制造者

مبل سازی 〔名〕①木器生产②木匠职业③木器厂

مبلغ (*mablagh*) 〔名〕（复 مبالغ ） （现款）数额，数量

~ کل 总额

~ مقطوع (~ یك کاسه) 总计

چکی به ~ . . . 款额为…的支票

این رادیو را به چه ~ خریدید ؟ 你化多少钱买了这架收音机?

ما دراین سفر مبالغ گزافی خرج کردیم . 我们这次外出旅行化了很多钱，

مبلغ (*moballegh*) 〔名、形〕（复 مبلغین ）①宣传员，鼓动员②传教士，说教者③宣传的，鼓动的

~ سیاسی 政治宣传员

هیئت مبلغین مسیحی 〈宗〉基督教传教团

مبلمان (*moblemān*) 〔名〕（住宅、房间等陈设的）全部家具

مبلول (*mablool*) 〔形〕 浸湿的，潮湿的，湿润的

~ شدن 变潮湿，变湿润

~ کردن 浸湿，蘸湿，弄湿

مبله (*moble*) 〔形〕 摆设得讲究的，有家具的；布置好的

اتومبیل ~ 舒适的汽车

اطاق ~ 带有家具的（出租）房间

~ کردن (را) 陈设家具，摆设家具

باسبلغی جزیی این اطاق ~ شده است . 这间房间只化少量费用就陈设起来了。

مبنا (ی) (*mabnā*) 〔名〕（复 مبانی ）基础；根据

بر ~ ارزش 按价

دستگاه ~ ۲ 〈数〉二进（制）数

واحد ~ 〈军〉派出的小分队，先遣队

مبنی (*mabnā*) 同 مبنا

مبنی (*mabnee*) 〔形〕 以…为基础的，基于…的，根据…的；关于…的

~ بر (~ به) 基于…的；关于…的

اظهاریه ~ براینکه 关于…的声明

اظهارات او ~ براطلاعات دقیقی نیست . 他的话没有确切的根据。

مبول (*mebval*) 〔名〕尿盆，夜壶

مبول (*mobavvel*) 〔形〕利尿的，催尿的

مبهج (*mobahhej*) 〔形〕令人高兴的，使人快乐的，让人开心的

مبهم (*mobham*) 〔形、名〕（复 مبهمات ） ①不清楚的，不明确的，模糊的，模棱两可的②模棱两可的话语，含糊不清之处

ضمیر ~ 〈语〉不定代词

یك گزارش ~. 一份含糊不清的报告

تابحال مطلب ~ است . 至今问题仍不清楚。

مبهمات 见 مبهم 或 مبهمه

مبهمه (*mobhame*) 〔名〕(复 مبهمات) 〈语〉不定代词

~ كلمات 同上

مبهوت (*mabhoot*)〔形〕惊奇的，吓得发楞的，惊讶的，愕然的

شدن ~ 惊慌失措，惊呆，惊愕，愕然

كردن ~ 使…惊奇，使…惊讶，使…惊愕万分，使呆若木鸡

مبهى (*mobahee*)〔形、名〕①刺激性欲的②激素

مبهيات (*mobahhiyāt*) 〔名〕 刺激物，激素

مبهيه (*mobahhiye*) مبهى 的阴性

~ ادويهٔ 春药，激素

مبيت (*mabeet*) 〔名〕①过夜的地方，住宿处②度夜，过夜

مبيض (*mabeez*) 〔名〕鸡下蛋的地方

مبيع (*mabee'*) 〔名、形〕①出售的货物，商品②售出的，被售的

مبين (*mobayyan*) 〔形〕 ①得到阐明的，被解释清楚的，被证实的②说出的，表达出来的

مبين (*mobayyen*) 〔名、形〕 ①表达者，说明者②解释的，阐明的

سخنرانى او ~ دوستى بين مردم دو كشور است . 他的讲话表达了两国人民之间的友谊。

مبين (*mobeen*) 〔形〕①公开的，明显的，清楚的②无可争辩的，毫无疑问的

~ دين 真正的宗教(穆斯林指伊斯兰教)

متاب (*matāb*)〔名〕改邪归正，浪子回头；悔罪

متابع (*motābe'*) 〔名、形〕 ①追随者；信徒；拥护者②在…权力之下的，受支配的，从属的

متابعت (*motābe'at*) 〔名〕 ①追随；信仰；拥护②服从，听从，顺从

(از) كردن ~ 同上

متابوليت Metabolite〔名〕〈生化〉代谢物

متابوليسم Metabolism 〔名〕 新陈代谢，代谢作用

متأثر (*mota-asser*)〔形〕①悲伤的，悲痛的，难过的，痛苦的②受感动的

(از) شدن ~ 悲伤，难过，痛苦，感动

از شنيدن خبر شهادت او همه ~ شدند . 听到他牺牲的消息后，大家都很难过。

كردن ~ 使…悲伤，使…难过，使…感动

متاجر (*matājer*) 见 متجر

متأخر (*mota-akhkher*) 〔形、名〕(复 متأخرين) ①最后的；最近的②最新的；最晚的③落后的，落在…后面的④现代人，近代人，现代派的人

متأخره متأخر 的阴性

~ تاريخ قرون 近代史

متأخرين〔名〕 现代人，当代人

متأدب (*mota-addab*) 〔形、名〕 (复 متأدبين) 有教养的(人)，文雅的(人)，彬彬有礼的(人)

متأذى (*mota-azzee*) 〔形〕 受苦受难的，受尽折磨的；疲惫不堪的

شدن ~ 受尽折磨，受苦受累

متاركه (*motāreke*) 〔名〕停止，终止，中断

جنگ ~ 停战，休战

دوسال است كه اين درس را ~ كرده‌اند . 这门课程已中断了两年。

طرفين جنگ را ~ كردند . 双方停战了。

متاره (*matāre*)〔名〕〈旧〉皮制的水壶，盛水皮囊

متأسف (*mota-assef*) 〔形〕 懊悔的，遗憾的，

惋惜的；痛心的

~ بودن 懊悔，遗憾，惋惜；痛心

خیلی متأسفیم که نمیتوانیم به حضور شما برسیم . 我们感到十分遗憾不能到您那里去了。

متأسفم میخواهد باران ببارد . 我担心快要下雨了。

~ شدن 懊悔，遗憾，惋惜；痛心

~ کردن 使…懊悔，使…遗憾，使…惋惜；使…痛心

متأسفانه 〔副〕（非常）可惜，（非常）遗憾，（非常）抱歉，不幸（得很）

~ پیشنهاد مارا قبول نکردند . 我们的建议可惜没有被采纳。

متاسوماتوز Metasomatosis〔名〕〈地〉交代（作用），交代变质（作用）

متأسی (*mota-assee*)〔形、名〕①仿效的，摹仿的，追随的②仿效者，追随者

~ شدن (به) 仿效，摹仿，追随

جمعی باو ~ شدند . 好多人都向他学习。

متاع (*matā'*)〔名〕（复 امتعه）①商品，货物②物品，物件，东西③动产④美味精致的食物

~ آب بردار (~ آبدار ، ~ دروغ بردار) 多要了价的货物

~ آب دیده (~ آب زده) 掺假的货，次货

~ پردار (~ روان) 畅销货

~ تنگ 奇货

~ روی دست (~ سر دست) 普通货物，一般物品

~ شیرین 奇货，珍贵的东西

متاعب (*matā'eb*) 见 متعب

متافیزیك Metaphysic〔名〕形而上学，玄学

متافیزیکی〔形〕形而上学的，玄学的

متال Metal〔名〕金属

متألف (*mota-allef*)〔形〕①联盟的，同盟的，联合的②亲近的，和睦的

متألم (*mota-allem*)〔形〕痛苦的，悲痛的，伤心的，难过的

~ شدن (از) 痛苦，悲伤，伤心，难过

متالورژی Metallurgy〔名〕冶金学，冶金术

متامری Metamerism〔名〕〈化〉位变异构（现象）

متأمل (*mota-ammel*)〔形〕沉思的，沉思默想的，思索的，斟酌的

~ شدن 陷入沉思，思考，思索，斟酌

متأمن (*mota'ammen*)〔形、名〕①受保护的，给以保证的，维护…的②保护者，捍卫者，保证人

متامورفوز Metamorphosis〔名〕变态，变形，变状；变形现象

متان Methane〔名〕〈化〉甲烷，沼气

متانت (*metānat*)〔名〕①忍耐力；沉着，镇定，冷静②坚强，坚固；不屈不挠，（性格）刚强③庄重，郑重

~ لحن 语调庄重

متانول Methanol〔名〕〈化〉甲醇

متأنی (*mota'annee*)〔形〕①迟缓的，缓慢的，不慌不忙的②谨慎的，慎重的

متأهل (*mota'ahhel*)〔形〕已婚的，娶妻的，成了家的，有家室的

مرد ~ 已婚男子

در سی سالگی ~ شده است . 他是到了三十岁才结婚的。

متبادر (*motabāder*) 〔形〕①出现的，发生的②想起的，回忆起的，突然想到的

به ذهن ~ 脑子里突然想到的东西

متبادل (*motabādel*) 〔形〕①交替的，更换的，变换的，轮换的②被更换的

متبادلانه 〔形、副〕交替的(地)，替换的（地），可交换的（地）

متبادله متبادل 的阴性

~ پیام‌های 交换的函电

~ زاويهٔ 〈数〉错角

متبارز (*motabārez*) 〔名〕勇士，战士，英雄

متبارك (*motabārek*) 〔形〕①神圣的②极幸福的，极美好的

متباعد (*motabā'ed*) 〔形〕①离开的，远离的②分歧的，背离的，分道扬镳的

شدن ~ 离开，远离；分歧，背离，分道扬镳

متباين (*motabāyen*) 〔形、名〕①不同的，不相似的，各式各样的；有差别的，与…相反的，与…不相等的②〈语〉反义词；〈数〉除不尽数③〈数〉不可通约的

~ با هم 〈数〉互相无公约数的

بودن ~ 不同，有差别；与…相反，不相符合，有矛盾

این دو موضوع با هم ~ هستند . 这是两个内容不同的问题。

. ۱۶ با ۵ ~ است 十六不能被五除尽。

متبحر (*motabaher*) 〔形、名〕①深入研究…的；知识渊博的，博学的②博学的人

در زبان فارسی ~ 精通波斯语的

متبختر (*motabakhter*) 〔形〕①自豪的②自负的，趾高气扬的，妄自尊大的，洋洋自得的

متبدل (*motabaddel*) 〔形〕①更换了的，变化了的，变更了的②变为…的

شدن ~ 更换，改变，变更，变为

متبرك (*motabarrek*) 〔形〕圣洁的，神圣的，至高无上的

متبركه متبرك 的阴性

~ اماكن 圣地

متبسم (*motabassem*) 〔形〕微笑的

شدن ~ 微笑

متبصر (*motabasser*) 〔形〕有远见的，有先见之明的，有洞察力的，目光远大的

متبصرانه 〔形、副〕有先见之明的（地），目光远大的（地）

متبع (*mottaba'*) 〔形〕跟随的；服从的

متبلور (*motabalver*) 〔形〕结晶的，晶化的

شدن ~ 结晶，晶化

كردن ~ 使结晶，使晶化

متبنى (*motabannā*) 〔名〕继子，过继儿子，养子

متبوع (*matboo'*) 〔形、名〕①服从的，从属的，隶属的②君主，统治者

متبوعه متبوع 的阴性

دولت ~ من 我(所属)的政府，我国政府

متبوعيت (*matboo'iyyat*) 〔名〕①服从，从属②主权

متبين (*motabayyen*) 〔形〕①被阐明了的，已被证实的②明显的

متتابع (*motatābe'*) 〔形〕①连续的，前后相继的②不停的，不间断的，继承的

متتالى (*motatālee*) 〔形〕连续的，连贯的

متتبع (*motatabbe'*) 〔形、名〕①研究…的，考察…的，调查…的②研究者，调查者，考察者

متتوج (*motatavvej*) 〔形、名〕 ①加冕的，戴上王冠的②帝王

متجاسر (*motajāser*) 〔形、名〕 （复 متجاسرين） ①勇敢的，大胆的，勇猛的②反叛的，造反的③造反者，反抗者

متجاسرانه 〔形、副〕 勇敢的（地），大胆的（地），勇猛的（地）；铤而走险的（地）；造反的（地），反抗的（地）

متجانب (*motajāneb*) 〔形〕 摆脱的，避开的，离开的，脱离的

متجانس (*motajānes*) 〔形〕 同性的；同类的，同样的，同质的

ارتباط شهوت ～ 同性恋爱

غير ～ 异源的，不同种类的，不一致的

متجاور (*motajāver*) 〔形〕 隔壁的，相连的，毗邻的

متجاوز (*motajāvez*) 〔名、形〕 ①侵略者②越境的，越界的，超过的③进攻的，侵略的，侵犯的

از ～ 超过…，多于…

از ده روز ～ 十多天

از ده نفر ～ 超过十人，十余人

متجاوزانه 〔形、副〕 侵略的（地），侵略性的（地）

متجاهر (*motajāher*) 〔形、名〕 ①坦率的，直率的，无拘无束的②不羁的，臭名昭著的③显要者

به . . . ～ 以…而臭名昭著

متجاهل (*motajāhel*) 〔形〕 假装不知的，佯装的

متجبر (*motajabber*)〔形、名〕 ①傲慢的，妄自尊大的，暴戾的②迫害者，暴君

متجدد (*motajadded*) 〔形，名〕 （复 متجددين） ①进步的，先进的；现代的；被恢复的，复兴了的②新生事物的拥护者，革新者，进步的活动家；改革者

متجر (*matjar*) 〔名〕 （复 متاجر） ①货物，商品②商业，贸易，生意③商店，商号

متجره (*matjare*) 〔名〕 （复 متاجر） 商店，商号，做买卖的地方

متجزی (*motajazzee*) 〔形〕 分成若干部分的

شدن ～ 分成若干部分

متجسد (*motajassed*) 〔形〕 肥胖的

متجسس (*motajasses*) 〔名、形〕 ①考察者，调查者，特务②考察…的，探询…的，探索…的③有好奇心的，寻根究底的，好问的，好钻研的

متجسسانه 〔副、形〕 ①暗中侦察地，窥探地，寻根究底地②求知的

متجسم (*motajassem*) 〔形〕 ①具体化了的，被体现的；人格化了的②肉体的，物质的

شدن ～ 具体化，体现

ساختن ～ （ ～ كردن） 把…具体化

متجشع (*motajashshe'*) 〔形〕 非常贪婪的，贪得无厌的

متجعد (*motaja'ed*) 〔形〕 卷曲的，卷发的

متجلد (*motajalled*) 〔形〕 假装精明的

متجلی (*motajallee*) 〔形〕 ①明亮的，发光的，闪光的②显示出的，暴露的③清楚的，明显的

شدن ～ 照耀，发光；表现出来，显示出来，暴露出来

كردن ～ 表现，显示，暴露，表明

متجمع (*motajamme'*) 〔形〕 ①集合起来的，聚集在一起的，汇集的②联合的，集中的

شدن ～ 集合，聚集，汇集；联合，集中

متجمل (*motajammel*) 〔形〕 盛装的，装饰华丽的

~ کردن (~ ساختن) 联合

هدف مشترك ما را با هم ~ ساخته است .

共同的目标把我们团结在一起了。

دهقانان ~ با طبقهٔ کارگر هستند . 农民是工人阶级的同盟者。

متحداً (*mottahedan*) 〔副〕一致地，同心协力地，万众一心地

~ کار کردند . 他们联合行动了。

متحد الزمان (*mottahedo-zzamān*) 〔形、副〕 同时的（地），同期的（地）

متحد الشکل (~ *shshekl*) 〔形〕 同样的，划一的，同一样式的

~ لباس 制服

متحد العلامة (*mottahedol-alāmat*) 〔形〕〈数〉有同样符号的

متحد الفکر (~ *fekr*) 〔形、名〕①意见相同的，志同道合的②意见一致的人，志同道合者

متحد المآل (~ *ma-āl*) 〔名〕 通告，通令

متحد المرکز (~ *markaz*) 〔形〕 同一中心的，同轴的

متحد المضمون (~ *mazmoon*) 〔形〕 内容相同的

متحده (*mottahede*) متحد 阴性的

ایالات ~ آمریکا 美利坚合众国（美国）

متحرك (*motaharrek*) 〔形〕 ①移动的，活动的，可动的②〈语〉带有元音符号的

بوسیلهٔ برق ~ 电动的

~ پل 浮桥

~ پلکان 〈建〉自动楼梯

~ پله های 活动梯子，云梯

~ پول نیروی 硬通货

~ جسم 游移体

متجنب (*motajanneb*) 同 متجانب

متجنده (*motajannade*) 〔名〕〈史〉军队

متجهز (*motajahhez*) 〔形〕准备好了的，装备就绪的，整装待发的；训练好的

~ شدن 准备好，装备起来，训练

متحاب (*motahābb*) 〔形〕和睦的，友好的，和…要好的

متحابه متحاب 的阴性

~ دول 友邦，友好国家

متحاذی (*motahāzee*) 同 محاذی

متحارب (*motahāreb*) 〔形〕 开火的，发动战争的；交战的，处于战争状态的

متحاربه متحارب 的阴性

~ دول 交战国

متحاشی (*motahāshee*) 〔形〕 ①避开的，躲开的，躲闪的，回避的；拒绝…的②否定的，否认的

~ شدن 避开，躲避，回避；拒绝；否定

متحتم (*motahattem*) 〔形〕 ①确实必须的，势在必行的②不可避免的③必须的，紧迫的

متحجر (*motahajjer*) 〔形〕化石的，石化的，硬化的

~ شدن 石化，硬化

~ کردن (~ ساختن) 使…石化，使…僵化；使丧失活力；使…发呆

متحد (*mottahed*) 〔形、名〕（复 متحدین）①联合的，联盟的，结盟的②一致的，同心协力的③〈数〉恒等的④同盟者，盟国，盟军

~ سازمان ملل 联合国

~ شدن 联合起来

بخاطر کسب پیروزی های باز هم بزرگتری ~ شوید ! 团结起来，争取更大的胜利！

~ جنگ 运动战，机动战

~ خانهٔ 住房拖车（指一种改装的由汽车拖拉的活动房子）

~ سپاهیان 快速部队

~ سرمایهٔ سیار و 流动资金，流动资本

~ غیر 静止的，沉寂的；不可移动的

~ ماشین تحریر 手提打字机

متحسر (*motahasser*) 〔形、名〕 ①痛惜的，惋惜的，懊悔的，悔恨的②忧愁的，伤心的

متحشد (*motahashshed*) 〔形、名〕 集结的（军队）

متحصل (*motahassel*) 〔形〕 组成…的，形成…的，构成…的

متحصن (*motahassen*) 〔形、名〕 ①避难的，寻求庇护的②躲藏在要塞中的

~ شدن 藏身于避难所（尤指教堂）；躲藏

متحقق (*motahaghghegh*) 〔形〕 ①确实的，可靠的，可信的；真的，真挚的②调查过的，研究过的，验证过的

متحکم (*motahakkem*) 〔形〕 专制的，专横的，发号施令的，飞扬跋扈的，作威作福的

متحلی (*motahallee*) 〔形〕 装饰了的，打扮了的，焕然一新的

~ به صفات حمیده 具有美德的

~ شدن 被装饰，被打扮

~ کردن (~ گرداندن) 装饰，打扮

متحمل (*motahammel*) 〔形、名〕 ①忍耐的，忍受的；经受…的，受到…的，承受…的，承担…的②支撑物，支持者，承受物，承受者

~ شدن (را) 忍耐，忍受，经受，遭受；承受，承担

کمون ما در زمین‌لرزه خسارات زیادی ~ نشد . 我们公社在地震中没受多大损失。

او مخارج سنگین را ~ میشود . 他负担沉重。

~ عمل جراحی شدن 进行外科手术

~ هزینه شدن 负担费用

متحول (*motahavvel*) 〔形〕 ①起变化的，改变了的②易变化的，变化不定的，变幻无常的

~ شدن 起变化，改变

~ کردن (~ ساختن) 改造，使…起变化，改变

متحیر (*motahayyer*) 〔形〕 吃惊的，惊讶的，惊奇的

~ شدن (~ ماندن) 吃惊，惊讶，惊奇，惊愕

او از شنیدن آن خبر خیلی ~ شد. 他听到那个消息后大为吃惊。

~ کردن 使…吃一惊，使…惊讶，使…感到惊奇

متخاصم (*motakhāsem*) 〔形、名〕（复 متخاصمین）①敌对的，敌视的，交恶的②（复数时）敌对双方

طرفین متخاصمین 诉讼的双方（指原告和被告）

~ نیروی 敌对力量

متخاصمه متخاصم 的阴性

~ دول 敌对国家

متخاصمین 见 متخاصم

متخالف (*motakhālef*) 〔形〕 对立的，相矛盾的

متخذ (*mottakhez*) 〔形〕 采取…的，通过…的

متخذ (*mottakhaz*) 〔形〕 被采取的，被通过的

متخذه (*mottakhaze*) متخذ 的阴性

~ تصمیمات 已通过的决议

~ سیاست 实行的政策

متخشع (*motakhashshe'*) 〔形〕 恭顺的，谦恭的，谦虚的，谦卑的

~ شدن 恭顺，顺从，屈服

~ کردن 压服，征服，驯服

متخشی (*motakhashshee*) 〔形〕 受惊的，害怕的，胆小的，畏惧的

~ شدن 害怕，恐惧，畏惧

متخصص (*motakhasses*)〔名、形〕(复 متخصصین) ①专家；鉴定人②有专长的，擅长于…的

~ قالی 地毯专家

~ افراد 熟练者

~ کارگران 熟练工人

~ مهندس 有经验的工程师（或技师）

متخصصین 见 متخصص

متخطی (*motakhattee*) 〔名、形〕 ①破坏者，违犯者②犯罪的，犯法的，越轨的，违反…的

~ شدن 犯法，违反；行为越轨

متخلخل (*motakhalkhel*) 〔形〕 有许多细孔的，多孔的，疏松的

متخلص (*motakhalles*) 〔形〕 ①外号叫…的，笔名为…的②纯的，无杂货的③得解救的，摆脱了…的

متخلف (*motakhallef*) 〔形、名〕 ①破坏…的，违犯…的，不守法的②犯法者，违法者，不守规矩的人

~ شدن 犯法，违法

متخلق (*motakhallegh*) 〔名〕 ①养成某种习惯的人②待人和蔼的人

متخیل (*motakhayyel*) 〔形、名〕 ①富有想象力的，富于幻想的②幻想者

متخیله متخیل 的阴性

~ قوهٔ 想象力，幻想

متد Method 〔名〕 方式，方法；办法，手段

متداخل (*motadākhel*) 〔名〕 ①〈数〉内接的，内切的；可除尽的②〈数〉相重的，多重的；倍数的③嵌入的

. ۱۲ و ٤ ~ هستند 十二可被四除尽。

متداخله متداخل 的阴性

~ زاویهٔ 〈数〉内切角

متدارك (*motadārek*) 〔名〕 一种诗歌韵律名

متداعی (*motadā-ee*) 〔形、名〕（复 متداعین） ①诉讼的，争讼的，打官司的②诉讼的一方

طرفین متداعین 诉讼当事双方

~ آمدن 读，召唤

~ شدن 诉讼，争讼，打官司

متداول (*motadāvel*) 〔形〕 流通的，通用的，常用的，流行的；普及的

~ رسم 常规，习俗

~ غیر 不时兴的，不合乎时尚的

~ بودن 流通，通用，常用，流行，普及

~ شدن 同上

روش جدید کار این کارخانه در تمام کشور~ گردیده است . 这个工厂的新工作方法在全国得到推广。

این نوع لباس کم کم ~ شد . 这种服装逐渐流行起来了。

~ کردن 使用，使流行，使通用，普及

متداولانه 〔形、副〕 流通的(地)，通用的(地)，普及的（地），一贯的（地）

متداوی (*motadāvee*) 〔形〕 （不求医）自己治

疗的

متدرج (*motadarrej*) 〔形、副〕 ①逐渐的，渐渐的，循序渐进的②逐渐地，渐渐地

متدرجاً (*motadarrejan*) 〔副〕 逐渐地，渐渐地

متدرجی 〔形〕 逐渐的，渐渐的

متدولوژی Methodology 〔名〕方法论；方法学

متدین (*motadayyen*) 〔形〕 宗教的；虔诚的，笃信宗教的

~ بەدین اسلام بودن 信奉伊斯兰教

متذبذب (*motazabzeb*) 〔形〕动摇的，犹豫不决的，三心二意的

متذکر (*motazakker*) 〔形〕①提醒的，指出的②提到的，说及的

~ شدن (را یا به) 提醒，指出，强调指出；提到，说及

بارها اورا (یابه او) ~ شدم که .. 我曾经一再向他提出…

متذلل (*motazallel*) 〔形〕 ①卑劣的②谦虚的

متر Metre 〔名〕①米，公尺（长度单位）②卷尺；带尺

~ مربع 平方米

~ مکعب 立方米

~ کردن （以米为单位)量，计量，测量

مترادف (*motarādef*) 〔名、形〕 ①同义词②同义的，可替换的；一个接一个的

~ دفترداری 复式簿记

~ لغات 同义词

متراژ Meterage 〔名〕①(按米、公尺计量的)长度；计量，测量②计量(或测量)费；量表使用费

متراکم (*motarākem*) 〔形〕 ①堆积起来的，积累的②压缩的，浓缩的，冷凝的（指气体）③聚集的

~ هوای 压缩空气

~ شدن 堆积起来，堆成堆；压缩，浓缩；聚集

کار ~ شد . 工作积压起来了。

~ کردن 把…堆在一起；压缩，冷凝（气体）

گازهای طبیعی را میتوان در ظرفهای مخصوصی ~ نمود . 天然气可以压缩在特制容器内。

متربص (*motarabbes*) 〔名〕等待时机者

مترتب (*motaratteb*) 〔形〕 根据…而来的，由…而产生的

~ شدن 由…而产生

فایده ای بر این امر ~ نخواهد بود . 这件事不会带来什么好处。

مترجم (*motarjem*) 〔名〕 （复 مترجمین） 翻译者，译员

~ شفاهی 口译工作者

مترجم (*motarjam*) 〔形〕已翻译了的，译好了的

مترجمی (*motarjemee*) 〔名〕 翻译工作，翻译

~ کردن 翻译

مترجمین (*motarjemeen*) 见 مترجم (*motarjem*)

مترجی (*motarajjee*) 〔形〕 抱有希望的

مترحم (*motarahhem*) 〔形〕 ①同情的，怜悯的，有恻隐之心的②温和的，心肠软的

متردد (*motaradded*) 〔形〕 ①动摇不定的，犹豫不决的，怀疑的②往返的，来往行驶的

مترس (*matars*) 〔名〕 ①稻草人②门闩

مترس Maitress 〔名〕 情妇，情人

مترسك (*matarsak*) 〔名〕 ①稻草人（用来吓鸟用）②阻碍者

مترسل (*motarassel*) 〔形、名〕 ①通信的②写信的人；办事员，秘书

مترشح (*motarashsheh*) 〔形〕 ①渗出的，滴出的，漏出的，流出的②分泌出的

غدهٔ ~ داخلی 内分泌腺

~ شدن 渗出，滴出，流出，漏出；分泌出

مترصد (*motarassed*) 〔形、名〕（复 مترصدين）①观察的；期待的，等待的②期望的，指望的③等待者，期望者

~ فرصت بودن 等待时机，伺机

~ فرصت هستم . 我在等待时机。

~ شدن 观察；窥伺，期待；期望，指望

مترفه (*motaraffeh*) 〔形〕 生活安逸的，生活舒适的，享清福的，生活富裕的

مترقب (*motaraghgheb*) 〔形、名〕 ①盼望…的，期待…的，等待机会的；观望的②等待者，盼望者

~ بودن 盼望，期待，等待机会，伺机；观望

مترقب (*motaraghghab*) 〔形〕 等待的，期望的；意料中的

مترقبه (*motaraghghabe*) مترقب 的阴性

غير ~ 未料到的，不期而遇的，意外的

مترقی (*motaraghghee*) 〔形〕 先进的，进步的，发达的

كشورهای ~ 先进的国家，发达的国家

مترقيانه 〔形、副〕 ①先进的，进步的，发达的②日益向前，先进地

مترقيه مترقی 的阴性

متركب (*motarakkab*) 〔形〕 联合的，混合的，合成的，集成的

~ شدن 由…组成，由…构成

مترلژی Metrology 〔名〕 ①度量衡学，计量学②度量衡制，计量制

مترنم (*motarannem*) 〔名〕 ①吟唱者②喊叫的鸽子

~ شدن 吟唱

مترو Metro 〔名〕 地下铁道

متروپل Métropole 〔名〕 ①殖民地所属国，宗主国②主要都市，大都会，大城市

متروپولتين Metropolitan 〔形、名〕 ①主要都市的，大都会的，大城市的②宗主国的③大城市人；大城市派头的人④大主教

متروك (*matrook*) 〔形〕 ①被废弃的，被抛弃的，被遗弃的；被遗忘的②不适用的，报废的，陈旧的，过时的

لغت ~ 已废的词

مال ~ 祖传的家产，遗产

~ شدن 陈旧，过时，不适用，报废

~ كردن (~ داشتن) 留下，抛弃

متروكات (*matrookāt*) 〔名〕 祖传的财物，遗产

متروكه 〔形、名〕 ① متروك 的阴性②离了婚的妇女，弃妇

متروكيت (*matrookiyyat*) 〔名〕 ①抛弃，遗弃②过时，陈旧

مترونم Metronome 〔名〕〈乐〉节拍器，节奏器

متری (*metree*) 〔形〕 公制的，米制的；按米（公尺）出售的

سلسلهٔ ~ (سيستم ~ ، دستگاه ~) （度量衡的）公制，米制

متريك Metric 〔形〕 公尺的，米制的

مترين (*metreen*) 〔名〕 〈医〉偏头痛

متزاحم (*motazāhem*) 〔形〕 成群的，群集的，聚集在一起的

متزايد (*motazāyed*) 〔形〕 增加的，增多的，增长的，扩大的

~ شدن 增加，增多，增长，扩大

متزلزل (*motazalzel*) 〔形〕 ①动摇不定的②摆动的，颤动的，晃荡的

~ ارادهٔ 三心二意

حكومت ~ و غير ثابت 摇摇欲坠的政权

~ شدن 动摇；摆动，震动；颤动，晃荡

~ ساختن 动摇；削弱，减弱；使…变得优柔寡断

پيروزى انقلاب چين پايهٔ سيادت امپرياليسم را در خاور زمين ~ كرده است. 中国革命的胜利动摇了帝国主义在东方的统治。

متزوج (*motazavvej*) 〔形〕 已婚的

متزهد (*motazahhed*) 〔名〕 看破红尘者，出家者

متزهر (*motazahher*) 〔形〕 开花的

متزين (*motazayyen*) 〔形〕 装饰过的，盛装的，打扮得漂亮的

~ شدن 装饰，打扮

متساوى (*motasāvee*) 〔形〕 平等的，相等的

متساوياً (*motasāvee-an*) 〔副〕 平均地，相等地

متساوى الاضلاع (*motasāviyol-azlā'*) 〔形〕〈数〉①等边的，等面的②等边形，等边

متساوى الاعضاء (~ *a'zā'*) 〔形〕 均等的，平等分配的，按平均分配原则的

متساوى التركيب (*motasāviyo-ttarkeeb*) 〔形〕〈化〉（同分）异构的

متساوى الحقوق (*motasāviyol-hoghoogh*) 〔形〕 权利平等的

غير ~ 不平等的

قرارداد غير ~ 不平等条约

متساوى الزوايا (*motasāviyo-zzavāyā*) 〔形〕〈数〉等角的

متساوى الساقين (~ *ssāghayn*) 〔形〕〈数〉等腰的，等边的

~ مثلث 等腰三角形

متساوى الصوت (~ *ssowt*) 〔形〕 ①发同样音的，同音的②〈化〉等中子（异位）的；等渗的，等压的

متساوى القيمة (*motasāviyol-gheymat*) 〔形〕 等价的

متساوى المحيط (~ *moheet*) 〔形〕〈数〉等周论的，等周的

متساوى المسافة (~ *masāfat*) 〔形〕 等距离的

متساهل (*motasāhel*) 〔形〕 ①宽大的；温和的，可容忍的，宽容对待的②不拘泥于教条及形式的③能听取不同意见的

متستر (*motasatter*) 〔形〕 躲藏起来的，隐匿不见的

متسع (*mottase'*) 〔形〕 扩大的，增大的

~ شدن 扩大，增大

~ كردن 放大，使…增多，使…增大

متسلح (*motasalleh*) 〔形〕 武装的，武装起来的

~ شدن 武装

متسلسل (*motasalsal*) 〔形〕 不断的，不停的，不间断的，连续的

متسلط (*motasallet*) 〔形〕 ①专制的，独裁的②控制…的，压倒…的，掌握…的

متسلى (*motasallee*) 〔形〕 得到安慰的，感到宽慰的，聊以自慰的

~ شدن 安慰，感到宽慰

متسوسپرانو Mezzo-soprano 〔名〕〈乐〉 女中音；

女中音歌手

متشابك (*motashābek*) 〔形〕 千头万绪的，紊乱的，复杂的

متشابه (*motashābeh*) 〔形、名〕（复 متشابهات）①相似的，类似的，相象的②相应的，与…相符合的③寓意的④〈语〉同音异义词⑤〈化〉同系的；〈生〉同源的

~ كردن 使相同

متشابهات 〔名〕①见 متشابه ②带有寓意的«古兰经»诗句③模棱两可的话，双关语，暗示

متشابه التركيب (*motashābeho-ttarkeeb*) 〔形〕 ①〈化〉同分异性的，同质异性的②相应的，类似的③〈化〉同系的④〈生〉同源的

متشابهه (*motashābehe*) متشابه 的阴性

متشارك (*motashārek*) 〔形、名〕 ①参加的，入伙的，入股的②参加者

متشاعر (*motashā'er*) 〔形、名〕 ①追求诗人声誉的，以诗人自居的②劣等诗人，蹩脚诗人，自封的诗人

متشاكل (*motashākel*) 〔形、名〕 ①相似的，类似的；同样的，一样的，一律的②一种诗韵名

متشبث (*motashabbes*) 〔形〕 采取…的，请求…的，求…通融的

~ شدن 采取，着手；向…提出，请求，求…通融

شما بچه وسائلی ~ شدید ؟ 你采用了什么方法?

متشبك (*motashabbek*) 〔形〕 网状的

~ شدن 成网状

متشبه (*motashabbeh*) 〔形〕 类似的，相似的，相象的

~ شدن 象…，与…相似，类似，如同…

~ كردن 相比拟，把…比作

متشتت (*motashattet*) 〔形〕 ①散开的，消散的，分散的②（思想、精力等）不集中的

~ عقايد 意见分岐

~ شدن 散播，散开；（思想）分散，精神涣散，精力不集中

آراء رأی دهندگان ~ است . （选举的）票数很分散。

متشخص (*motashakhkhes*) 〔形〕 ①著名的，出众的，重要的②〈口〉阔特殊的，突出的，出风头的

او آدم متشخصی است. 他是个有名的人物。

متشرع (*motasharre'*) 〔名、形〕 ①精通伊斯兰教法典者；虔诚笃信者②信教的，虔信的，笃信宗教的

متشعب (*motasha'eb*) 〔形〕 分支的，分叉的

~ شدن 分支，分叉

متشكر (*motashakker*) 〔形〕 感谢的，感激的

~ بودن 对…表示感谢，感激…

از كمكهای شما خیلی ~ هستیم . 我们非常感谢你们的帮助。

متشكك (*motashakkek*) 〔形〕 疑惑的；犹豫不决的，踌躇的

~ شدن 疑惑，犹豫不决，踌躇

متشكل (*motashakkel*) 〔形〕 ①组成…的，构成…的②有组织的，组织起来的③组成的，联合的

~ دستجات 组成部分

~ مبارزهٔ 有组织的斗争

~ شدن 形成，组成，组织起来，联合起来

~ كردن 造成，组成，建立，联合

اين مقاله ~ از پنج فصل است . 这篇文章

由五个章节组成。

ما باید برای انجام انقلاب سوسیالیستی و ساختمان سوسیالیسم صفوف خود را ~ سازیم .

为了进行社会主义革命和社会主义建设，我们要组织自己的队伍。

متشکله متشکل 的阴性

اجزاء ~ این دارو 该药的成分

متشکی (*motashakkee*) 〔形、名〕 ①抱怨的，埋怨的，诉苦的②抱怨者，牢骚满腹的人；原告

~ شدن 抱怨，诉苦

متشنج (*motashannej*) 〔形〕痉挛的，抽搐的，混乱的，紊乱的

~ شدن 痉挛，抽筋，抽搐；慌乱，瘫痪（指会议等）

جلسه ~ شد . 会议陷于混乱状态。

~ کردن 导致混乱，引起紊乱

متشوش (*motashavvesh*) 〔形〕紊乱的，混乱的，不安的

~ شدن 紊乱，混乱，杂乱无章，不安

متشوق (*motashavvegh*) 〔形〕热衷于…的，渴望…的，向往…的，倾心于…的

~ شدن 热衷，渴望，向往，倾心

متشهی (*motashahhee*) 〔形〕希望的，愿望的

متشیع (*motashayye'*) 〔形、名〕（复 متشیعین）①声称自己为（伊斯兰教）什叶派的②什叶派教徒

~ شدن 声称自己为什叶派教徒

متصادف (*motasādef*) 〔形〕 ①相遇的，遭遇的②偶合的

~ شدن 相遇，遭遇；偶合，赶上

متصادم (*motasādem*) 〔形〕 相碰的，相撞的

~ شدن 碰上，撞上

متصاعد (*motasā'ed*) 〔形〕 上升的，升起的

~ شدن 上升，升起

متصالح (*motasāleh*) 〔名〕 妥协者，求和者

متصدع (*motasadde'*) 〔形〕 打扰…的，打搅…的，使…头痛的

~ شدن 打扰，打搅

متصدی (*motasaddee*) 〔名、形〕①主任；领导者；主管人，管理员②主管的，掌管的

~ انبار 仓库主任

~ علیق 〈军〉粮秣管理员，饲料管理员

~ این کار کیست ؟ 谁主管这项工作？

اکنون تعداد زیادی از زنان ممتاز زحمتکش چینی ~ رهبری در سطوح مختلف شده‌اند .

现在中国有许多优秀劳动妇女担负了各级领导工作。

متصرف (*motasarref*) 〔形、名〕 ①占有的，拥有的，占领…的，占据…的②〈语〉产生词形变化的③占有者，拥有者

~ شدن (را) 掌握，占有，占领，占据

ما هرگز اجازه نمیدهیم که دشمن حتی یک وجب از خاك مملکت ما را ~ شود . 我们决不允许敌人占领我国一寸土地。

متصرفات 〔名〕 ①（某人）所有的土地，地产②领地，属地，殖民地

متصرفه متصرف 的阴性

قوهٔ ~ 理解力，思维能力

متصرفی 〔形〕 被占领的，被侵占的，被占有的

متصف (*mottasaf*) 〔形〕被描述的，被说明特点的

~ به صفات حمیده 具有美德的

~ شدن (~ گردیدن) 具有…特点

متصل (*mottasel*) 〔形、副〕 ①连接起来的，相连的；衔接的，毗邻的，挨着…的②经常的，不断的③合在一起地，复合地；经常地，不断地

دو قطعهٔ زمین ~ 两块相连的土地

ضمیر ~ 〈语〉连写的代词

~ شدن 连接，相连

~ کردن 把…联接起来

این دو زنجیر را بهم ~ کن ! 把这两节链条连起来！

تخته ها را بهم ~ کردن 接合木材

امروز او ~ ماشین نویسی میکند . 今天他一直在打字。

این خط آهن پکن را به شهرهای بزرگ شمال غربی چین ~ ساخته است . 这条铁路把北京和中国西北部各大城市联接起来了。

متصلاً (*mottaselan*) 〔副〕 不断地，经常地

متصله (*mottasele*) متصل 的阴性

حروف ~ 能与其他字母连写的字母

متصور (*motasavvar*) 〔形〕 设想的，想像到的，预料到的

هیچ ضرری در این کار ~ نیست . 不能设想这件工作会带来什么损失。

حد بر آن ~ نیست . 怎么也想不到那件事。

متصوف (*motasavvef*) 〔名〕 苏菲派信徒（伊斯兰教的一个流派）

متصوفه 〔名〕 苏菲派信徒（集合名词）

متضاد (*motazādd*) 〔形、名〕 ①矛盾的，对立的，对抗的，敌视的②〈语〉反义词

این دو لغت با هم ~ هستند . 这两个词的意思是相反的。

متضاعف (*motazā'ef*) 〔形〕 加倍的，双倍的

متضامن (*motazāmen*) 〔形〕 相互担保的，相互保证的

~ شدن 相互担保，相互保证

متضرر (*motazarrer*) 〔形〕 造成损失的，受到损失的

~ شدن 遭受损失

متضرع (*motazarre'*) 〔形、名〕 ①恳求的，祈求的，苦苦哀求的②申请者，乞求者

متضعف (*motaza'ef*) 〔形〕 衰弱的，虚弱的，无能的

متضمن (*motazammen*) 〔形〕 包含…的，含有…的，包括…的

~ بودن 包含，含有，包括

این سند ~ تجزیه و تحلیل دقیقی در باره اوضاع جهانی است . 这个文件精辟地分析了国际形势。

متطبب (*motatabbeb*) 〔名〕 ①自称医生者②医生自谦的说法

~ شدن 自称医生

متطوع (*motatavve'*) 〔形〕 顺从的

متظاهر (*motazāher*) 〔形〕 ①企图隐瞞自己缺点的，佯装的，摆样子的②不真诚的，虚伪的，弄虚作假的

متظاهرانه 〔形、副〕 不真实的（地），虚伪的（地），假装的（地）

متظلم (*motazallem*) 〔形、名〕 ①申诉…的，控诉的，诉苦的②申诉人，起诉人

~ شدن 申诉，控诉，抱怨，发牢骚

متعادل (*mota-ādel*) 〔形〕 ①相同的，相等的②〈数〉等容的，等积的，等距的③平衡的，均衡

的④适中的，适度的

~ بودجهٔ 收支平衡的预算

~ نیروی 〈理〉 平衡力，均衡力

متعارض (*mota-ārez*) 〔形〕对抗的，对立的，抗拒…的，与…不同的

متعارف (*mota-āraf*) 〔形〕①平常的，通常的，众所周知的；传统的，习惯的②礼貌周到的，客气的；委婉的，温和的

~ بیش از حد 不平常的，超越常规的

~ سیاست 传统的政策

متعارفی 同 متعارف

~ اصل 公理，原理

~ کسر 〈数〉简分数

~ کسر غیر 〈数〉假分数，可约分数

متعاقب (*mota-āgheb*) 〔形、名〕①紧跟着的，后面的，相继的②紧接着，随后③紧跟在后面的人，随后而来的人，接踵而至者

این نامه ~ 随信之后

متعاقباً (*mota-āgheban*) 〔副〕 后来，随后，紧接着，相继

متعاقد (*mota-āghed*) 〔形、名〕（复 متعاقدین）①订约的，缔约的；勾结起来的②缔约者

طرفین متعاقدین 缔约双方

~ شدن 订约，缔约；勾结起来

متعاقدین (*mota-āghedayn*) 见 متعاقد

متعال (*mota-āl*) 〔形〕至高无上的，至尊的（指真主）

متعامل (*mota-āmel*) 〔名〕（复 متعاملین）交易的一方

متعاهد (*mota-āhed*) 〔形〕（复 متعاهدین）①缔约的，结盟的，联盟的②密谋的

متعاهدین (*mota-āhedayn*) 见 متعاهد

~ دولتین 两个缔约盟国

~ طرفین 缔约双方，协议双方

متعب (*mat'ab*) 〔名〕（复 متاعب）困难，艰难；痛苦

متعبد (*mota'abbed*) 〔形、名〕①虔诚的，笃信真主的，苦行的②信教者，笃信真主的人

متعجب (*mota'ajjeb*) 〔形〕（感到）惊奇的，（感到）惊讶的，诧异的

~ شدن 惊奇，惊讶，诧异

~ کردن（~ ساختن）使…惊奇，使…惊讶，使…诧异

متعجبانه 〔副〕 惊讶地，惊奇地

متعدد (*mota'added*) 〔形〕 众多的，很多的，大量的；多次的

امور جهان بغرنج است و بوسیلهٔ عوامل متعددی تعیین میشود . 世界上的事情是复杂的，是由各方面的因素决定的。

متعدی (*mota'addee*) 〔形、名〕①压迫的，侵略的②〈语〉及物的③压迫者，侵略者

~ فعل 〈语〉及物动词

متعذر (*mota'azzer*) 〔形〕 ①请求原谅的，道歉的；替自己辩护的②困难的，艰难的③不可能的，做不到的

~ شدن（به）请求原谅，替自己辩护，推辞，推诿，找借口

به عذر غیر موجهی ~ شد . 他找了一个不能自圆其说的借口。

متعرب (*mota'arreb*) 〔形〕 自称阿拉伯的

متعرض (*mota'arrez*) 〔形、名〕①进攻的，攻击的，进犯的②打扰的，妨碍的③侵略者

(را) شدن ~ 进攻，攻击，侵犯；打扰，妨碍；阻止…做…

. میخواستم حرفی بزنم ولی او ~ من شد 我正想说，可是他不让我说了。

. کسی ~ کار او نمیشد 没有谁妨碍他的工作。

متعرضانه 〔形、副〕 侵略性的（地）

متعسر (*mota'asser*) 〔形〕 ①困难的，艰难的②千头万绪的，复杂的

متعصب (*mota'asseb*) 〔形、名〕 ①盲从的，狂热的，有偏见的②宗教狂热病者，对…狂热的人；盲从者，有偏见的人

. شخص ~ درست قضاوت نمیکند 怀有偏见的人是不能正确地判断是非的。

متعصبانه 〔形、副〕 ①狂热的（地），盲目的（地），不加考虑的（地），怀有偏见的（地）

متعظ (*motta'ez*) 〔形〕 接受劝告的，听从说教的，仿效的

~ واعظ غیر 言行不一的说教者

متعظم (*mota'azzem*) 〔形〕自高自大的，高傲的，傲慢的

متعفن (*mota'affen*) 〔形〕 腐臭的，腐烂的，发臭的

شدن ~ 腐烂，腐化，发臭

. گوشت ~ شده است 肉已发臭了。

متعقل (*mota'aghghel*) 〔形〕 聪明的，有智慧的

متعلق (*mota'allegh*) 〔形、名〕（复 متعلقين）①属于…的；为…所有的；关系到…的，涉及…的，从属于…的；依赖…的，与…相关的②亲友，家属

(به) بودن ~ 属于；关系到，涉及到；依赖于，从属于

. چین به جهان سوم ~ است 中国属于第三世界。

متعلقات 〔名〕 从属的事物

متعلقان 〔名〕 ①家庭成员②从属人员

متعلقه 〔名〕 ① متعلق 的阳性②妻子

متعلقين 见 متعلق

متعلم (*mota'allem*) 〔名〕（复 متعلمين）学生；求学者

متعمد (*mota'ammed*) 〔形、名〕 ①蓄意的②蓄谋者

متعمداً (*mota'ammedan*) 〔副〕 蓄谋地，蓄意地

متعمق (*mota'ammegh*) 〔形〕 想得深的，沉浸于…的，沉思的，深入钻研的

متعمل (*mota'ammel*) 〔形、名〕 ①努力的，勤奋的②努力者，勤奋的人

متعند (*mota'anned*) 〔形、名〕①固执的，顽固的，任性的②敌人，反对者，固执已见的人

متعه (*mota'e*) 〔名〕 ①（什叶派教徒的）姘居②妾，小老婆，姘妇

متعهد (*mota'ahhed*) 〔形、名〕①承担义务的，承担责任的；承诺的，答应的②保证人，保证者，承保人

~ دول غیر 不结盟国家

شدن ~ 负有义务，承担责任，允诺，答应

... شرکت ~ است که 公司保证…

متعين (*mota'ayyen*) 〔形、名〕①公开的，明显的②明确的，肯定的③贵族

متغاير (*motaghāyer*) 〔形〕 有区别的，不同的，不一致的

متغلب (*motaghalleb*) 〔名〕强迫者，暴徒，压迫者

متغیر (*motaghayyer*) 〔形、名〕 ①愤怒的，发怒的，发脾气的，翻脸的②变化无常的，变化了的③〈数〉变量，变数；变项

~ درآمد 非固定的收入

~ قیمت 波动的价格

~ شدن 生气，发怒；变化无常

عالم ~ است. 宇宙是在不断地变化着的。

در سرزمین پهناور چین میزان ریزش باران ~ است. 中国国土辽阔，各地降雨量不均匀。

متغیرانه 〔形、副〕 激怒的（地），生气的（地）

متفاخر (*motafākher*) 〔形〕 ①傲慢的②夸耀的，吹牛的，引以为荣的

متفاوت (*motafāvet*) 〔形〕 ①不同的，有区别的，有差异的②各种的

~ بودن (با) 不同，有区别

تضاد درون مردم با تضاد میان ما و دشمن دو نوع تضاد کاملاً ~ است. 人民内部的矛盾和敌我之间的矛盾是完全不同的两类矛盾。

~ شدن 不同，有区别，与…不同

متفحص (*motafahhes*) 〔形〕 ①调查…的，研究…的，考察…的②探求…的，寻求…的，寻根究底的

~ چیزی شدن 调查，研究，考察，探求，追根究底

متفرج (*motafarrej*) 〔形〕 散步的，游玩的，娱乐的，消遣的

~ شدن 散步；消遣

متفرد (*motafarred*) 〔形〕 ①单独的，孤独的，孤僻的②独特的，唯一的，独一无二的，举世无双的

~ شدن 单独，孤独

متفرس (*motafarres*) 〔形〕 有洞察力的，目光敏锐的；机灵的，聪明的

متفرع (*motafarre'*) 〔形〕 ①分支的，分叉的②派生的

~ شدن 产生分支，分叉，产生结果

متفرعات 〔名〕 ①副产品②次要问题③组成部分，附属品，零件

متفرعن (*motafar'en*) 〔形〕 ①高傲的，傲慢的，妄自尊大的②专横的，霸道的

متفرق (*motafarregh*) 〔形〕 ①分散的，疏散的，散开的②被驱散的；解散的③各种各样的，不同的

~ شدن (~ آمدن ، ~ گشتن) 分散，疏散；被驱散，解散

~ کردن 把…撒开，散开；驱散，分散

سربازان مرتجع نتوانستند تظاهر کنندگان را ~ کنند. 反动派的军队未能驱散示威群众。

حواسش ~ است. 他思想开小差；他心不在焉。

متفرقه 〔形、名〕 ① متفرق 的阴性②各种物品（如商品、杂物、杂货等）

~ اجناس 杂货

~ امتحانات 校外考生的考试

~ کارهای 另活，杂活

~ مخارج 各种开支，零星开支

~ مسایل 各种问题，琐碎问题

~ مقالات 杂文

متفق (*mottafegh*) 〔形、名〕（复 متفقین）①联盟的，同盟的②一致的，同心的③盟友

~ ملل 协约国

~ بودن (بر) 同意
همه بر این ~ اند که ... 大家都同意…
~ شدن (بر) 结盟，联合，同心协力
آن دو کشور با هم ~ شدند . 那两个国家联合起来了。
او عاقبت در این عقیده با من ~ شد . 最后他终于在这个问题上同意了我的观点。

متفقاً (*mottafeghan*) 〔副〕共同地，一致地，同心协力地

متفق الرأی (*mottafegho-rra'y*) 〔形、名〕①持同样观点的，持同一见解的②持同一见解者

متفق القول (*mottafeghol-ghowl*) 〔副、形、名〕①异口同声地，万众一心地，一致地，同心协力地②一致的，同样的，同心的③同志，志同道合者
~ بودن 意见一致，观点相同

متفق الکلمه (~ *kalema*) 同 متفق القول

متفق علیه (*mottafeghon-alayh*) 〔名〕①一致的观点②无可争辩的问题

متفقه (*mottafeghe*) متفق 的阴性
~ دول （同）盟国

متفقین (*mottafegheen*) 〔名〕①见 متفق ②〈史〉协约国

متفکر (*motafakker*) 〔形、名〕①思考的，思索的，沉思的，思维的，深思熟虑的②思想家
~ شدن 想，思索，思考，沉思

متفکرانه 〔形、副〕沉思的（地），深思熟虑的（地）

متفکره متفکر 的阴性
~ قوۀ 思维能力

متفوق (*motafavvegh*) 〔形〕①占上风的，优越的②有优越性的，有特权的

متقابل (*motaghābel*) 〔形〕①相互的，双方的，彼此的，互惠的，有来有往的②相反的，对面的
~ اقدام 对策
~ حملهٔ 〈军〉反击，反攻
~ دعوی 反诉
~ زاویهٔ 〈数〉对角
زوایای ~ برأس 〈数〉对等角
~ شخص 对等的人（指在不同机构中职位相当的人或不同国家中互相对应的机构或官员等）
~ عمل 相互作用，相互影响

متقابلاً (*motaghābelan*) 〔副〕相互地，彼此地
آنها ~ یکدیگر حمله میکنند . 他们彼此互相攻击。

متقابله متقابل 的阴性

متقارب (*motaghāreb*) 〔形、名〕①接近的，亲密的，走近的②一种诗韵名③〈数〉换算
~ شدن 接近，亲近

متقارب السن (*motaghārebo-ssen*) 〔形〕年龄大致相等的

متقارن (*motaghāren*) 〔形〕①对称的，同时的②〈理〉极性的，极的，极化的

متقاضی (*motaghāzee*) 〔名、形〕（复 متقاضیان）①请求人，申请者，〈法〉起诉人②要求的，起诉的

متقاطر (*motaghāter*) 〔形〕①滴落的，一滴一滴的②对距的，在地球上正相反的③正好相反的
~ نقاط 〈地〉对跖点，地球上相反的地区
~ شدن 点点滴落，滴下

متقاطراً (*motaghāteran*) 〔副〕正好相反地

متقاطع (*motaghāte'*) 〔形〕 交叉的，相交的，十字形的

آتشبار ~ 〈军〉 交叉火力

برش ~ 横截面，截面，断面图

جدول کلمات ~ 填字游戏格

شدن ~ 交叉，相互交错，成十字形

متقاعد (*motaghā'ed*) 〔形、名〕 (复 متقاعدين) ①相信…的；满意的②退休的（人），领养老金的（人）

اعضای ~ وزارت ماليه 财政部的退休人员

شدن ~ 信服，相信；领养老金，退休

کردن ~ 说服…，使…信服；让…退休

جواب او سرا ~ نکرد . 对他的答复，我不满意。

متقال (*metghāl*) 〔名〕 细平布，细竹布

متقانع (*motaghāne'*) 〔形〕 相信的，满意的

کردن ~ 相信，满意

متقبل (*motaghabbel*) 〔形〕 承担…的，承诺…的，接受…的

شدن ~ 承担，许诺，接受

کی ~ انجام اينکار شد ؟ 这项工作是谁接受下来的？

متقدم (*motaghaddem*) 〔形、名〕 ①从前的，以前的，古代的②（走在）前面的，领先的③首脑，领袖

متقدمين 〔名〕 ①古人，前辈，祖先②古代诗人

متقلب (*motaghalleb*) 〔形、名〕 ①骗子，欺诈者，伪造者②从事诈骗的，假冒的

متقلبانه 〔形、副〕 欺诈的（地），狡猾的（地），骗子似的（地）

متقلد (*motaghalled*) 〔名〕 （复 متقلدين）①戴项链或项圈者②接任者，就职者

متقلدين 见 متقلد

متقن (*motghan*) 〔形〕 确实的，可靠的；有分量的；有根据的，理由充足的

متقوس (*motaghavves*) 〔形〕 驼背的，曲身的

متقی (*mottaghee*) 〔形〕 虔诚的，敬神的，笃信宗教的

متقيد (*motaghayyed*) 〔形〕 ①系上的，拴住的；受制约的②刻苦的，勤奋的，努力的，专心致志的

متکا (*mottakā*) 〔名〕 枕头，枕垫；支持物，支撑物

متکاثر (*motakāser*) 〔名〕 极为富裕者

متکاثف (*motakāsef*) 〔形〕 凝结的，凝聚的，聚集的，浓密的

آلت ~ 〈电〉电容器

شدن ~ 凝结，变稠

متکاسل (*motakāsel*) 〔形〕 ①懒散的，怠惰的，懈怠的②怠慢的，疏忽的，不在意的

متکافی (*motakāfee*) 〔形〕 同等的，平等的，一样的

فندول ~ 〈理〉补整振子，抵偿摆

شدن ~ 同等，相等

متکاهل (*motakāhel*) 〔形〕 怠惰的，懒惰的，懒散的，懈怠的

متکبر (*motakabber*) 〔形〕 骄傲的，高傲的，自高自大的

شدن ~ 骄傲，自高自大

متکبرانه 〔形、副〕 骄傲的(地)，傲慢的(地)，狂妄的（地），自高自大的（地）

جواب ~ 傲慢的回答

او ~ راه ميرفت . 他走起路来神气活现。

متکثر (*motakasser*) 〔形〕 增多了的，丰富的

متکدر (*motakadder*) 〔形〕 ①不清的，浊混的，模糊的②紊乱的，混乱的③发怒的，生气的

متکدی (*motakaddee*) 〔形、名〕 ①乞求的，挨饿受冻的②乞丐，讨饭的人

متکفل (*motakaffel*) 〔形、名〕 ①承担…责任的，保证…的，担保…的；充任…的，代行…的②保证人，承担者③赡养者④(免服兵役的)享受优待者

~ بودن (~ شدن) (را) 承担，保证，充任

دولت ~ مخارج این مسافرت است . 政府负担这次旅行访问的费用。

~ (مخارج) خانوادهای بودن 负担家庭费用

متکلم (*motakallem*) 〔形、名〕 ①正在谈话的，交谈的②说话人，发言人，演说者③〈语〉动词第一人称

~ صدری 〈医〉（听诊时的）胸腔语响，胸语

~ مع الغیر 第一人称复数

~ وحده 第一人称单数

~ شدن 说话，讲话

او ~ وحده است . 他讲话时不容别人插嘴。

متکون (*motakavven*) 〔形〕 产生的，形成的，组成的

متکی (*mottakee*) 〔形〕 根据…的，依靠…的，依赖…的

~ بودن (~ شدن) (بر ، به) 依靠，依赖

به نیروی مردم ~ بودن 依靠人民的力量

من ~ به قول شما هستم. 我相信你的话。

متکی (*motkee*) 〔名〕 〈医〉 甘草根

متلاشی (*motalāshee*) 〔形〕 ①被破坏的，被消灭的，被毁灭的；散开的，消失了的②分解的，崩溃的，分崩离析的

~ شدن 遭到破坏，被毁灭；崩溃，分崩离析；腐烂，腐败

هنگام پیروزی انقلاب چین، ساختمان اقتصادی فئودالی هنوز کاملاً ~ نشده‌بود . 中国革命胜利时，封建经济结构尚未完全解体。

متلاصق (*motalāsegh*) 〔形〕 联合的，汇合的，加入的

~ شدن 联合，汇合，加入

متلاطم (*motalātem*) 〔形〕 波涛汹涌的，汹涌澎湃的；激荡的，动荡的

~ بودن 起浪，波涛汹涌；激荡，动荡

دریا یکمرتبه ~ شد . 大海突然波涛汹涌。

متلاقی (*motalāghee*) 〔形〕 ①相遇的，相逢的，碰见的，邂逅的②相交的，接合的，会合的

~ شدن 相遇，相逢，碰见；相交，接合，会合

متلالی (*motalālee*) 〔形〕 闪耀的，闪亮的，发光的，光芒四射的

متلبس (*motalabbes*) 〔形〕 穿着衣服的，穿上衣服的

~ شدن 穿衣

متلخص (*motalakhkhes*) 〔形〕 被阐述的，被说明的

متلذذ (*motalazzez*) 〔形〕 享乐的，享受的；快乐的，满足的

~ شدن (از) 享乐，享受；取乐，得到满足

متلطف (*motalattef*) 〔形〕 慈祥的，温柔的，柔和的，亲切的，殷勤的

متلف (*motlef*) 〔名、形〕 ①歼灭者，消灭者，

破坏者，毁坏者②浪费者，败家子，浪子；挥金如土者③好挥霍的

متلفظ (*motalaffez*) 〔形〕 说得出的；发出音的

~ شدن 说出来，发音

متلقب (*motalaghgheb*) 〔形〉 以…为外号的，以…为绰号的，有绰号的

~ شدن 以…为绰号，有绰号

متلك (*matalak*) 〔名〕 ①俏皮话，诙谐话，笑话②讽刺话

~ گفتن 讲讽刺话，讥讽，取笑

متلوث (*motalavvas*) 〔形〕 弄脏了的，玷污了的，污秽的

~ شدن 脏，被玷污

متلون (*motalavven*) 〔形〕 ①各种颜色的，杂色的，五光十色的②易变化的，反复无常的，朝三暮四的

متلون المزاج (*motalavvenol-mezāj*) 〔名〕 性格善变者，朝三暮四者，捉摸不定的人

متلهب (*motalahheb*) 〔形、名〕 ①熊熊燃烧的，着火的，烧着的，如火如荼的②熊熊大火

~ شدن 燃烧起来，着火

متلهف (*motalahhef*) 〔形、名〕 ①难过的，悲痛的，伤心的②后悔者，遗憾者

~ بودن 难过，悲痛，伤心

متلين (*motalayyen*) 〔形〕 变柔软的，柔和了的，温和的

متم (*motemm*) 〔形〕 ①结束…的，完成…的②补充…的

متماثل (*motamāsel*) 〔形〕 类似的，相似的，相同的，一样的

~ دو عدد 相同的数字

متمادى (*motamādee*) 〔形〕 持续的，长时间的，长久的；延长的，拖延的

~ سالهاى 多年以来，长远，久远

متمادياً (*motamādee-an*) 〔副〕 持续不断地

متمارض (*motamārez*) 〔形、名〕 （复 متمارضين） 托病的（人），装病的（人）

متمالك (*motamālek*) 〔形、名〕 ①占有…的，拥有…的②占有者，拥有者

متمايز (*motamāyez*) 〔形〕 明显的，有区别的；可取的

~ از يك ديگر 相互不同的，互相有别的

~ بودن 不同，有差别

متمايل (*motamāyel*) 〔形、名〕 （复 متمايلين） ①倾斜的，偏斜的②〈转〉倾向于…的，打算…的③〈植〉向下弯曲的，下垂的（如叶等），爬在地上的④同情者，拥护者

~ بودن (~ شدن) 打算，倾向于

او ~ به مسافرت نيست . 他不打算去旅行。

~ كردن 使…倾斜；使…倾向（于），使…喜爱

متمتع (*motamatte'*) 〔形〕 ①享受的，得到满足的②利用…的，得到好处的

~ شدن (از) 享受，享乐

از زندگى ~ شد . 他生活得不错。

متمثل (*motamassel*) 〔形、名〕 ①模仿的，模拟的，效法的②举例者

~ شدن 模仿，模拟，依样画胡芦，效法

متمدد (*motamadded*) 〔形〕 延长的，延伸的，扩展的，展开的；舒张的，舒展的

~ شدن 延伸，伸展，展开；舒张，舒展

متمدن (*motamadden*) 〔形、名〕 ①文明的，开化

的，有文化的②城里的（人），城市居民

~ جامعهٔ 上流社会

(~ نیمهٔ) ~ نیم 半开化的

متمدنه متمدن 的阴性

~ مملکت 文明的国家

متمرد (*motamarred*) 〔形、名〕 ①反抗的，对抗的，不驯服的②违抗者，抗命者；暴动者，叛乱分子

شدن ~ 暴动，叛乱，造反

متمرکز (*motamarkez*) 〔形〕 集中的，聚集的

در خورشید ~ 〈天〉日心的，以日心测量的

شدن ~ 聚集起来，集中起来

کردن ~ 集合，集中，聚集

سربازان‌را در سرحدات ~ کردن 陈兵于边界

ما باید توجه خود را به این مسئله ~ سازیم.

我们应把注意力集中在这个问题上。

متمسك (*motamassek*) 〔形〕 ①抓住…的，握住…的，凭借…的，靠…的②遵循…的

(به) (~ شدن) ~ بودن 抓住，握有，持有，凭借着；渴望取得；求助于

اوبه دلایل محکمی ~ شد. 他举出了有力的论据。

متمکن (*motamakken*) 〔形〕 ①巩固的，稳固的，有根基的；生活富裕的②有权力的，有权势的，有影响的；强有力的

(~ شدن) ~ ماندن 稳固，巩固；变富裕；有权力，有权势

متملق (*motamallegh*) 〔形、名〕 谄媚的（人），阿谀奉承的（人）

متملقانه 〔副〕 谄媚地，阿谀奉承地

متمم (*motammem*) 〔形、名〕 ①结束的；补充的，增补的，构成整体的②补充，附录③〈语〉补语④后记，跋

~ لگاریتم 〈数〉反对数

~ جزء 构成要素

~ زوایای 〈数〉余角

متممه متمم 的阴性

~ زاویهٔ 〈数〉补角

متمنی (*motamannee*) 〔形〕 请求…的，要求…的，希望…的

... است ~ 谨请…，但愿…

~ هستیم که آنروز حتماً تشریف بیاورید.

我们希望您那天务必要光临。

متمنیات 〔名〕 向往的东西，期望的东西

متموج (*motamavvej*) 〔形〕 波动的，起伏的，掀起波浪的，波浪式的

~ نبض 〈医〉脉搏浮动；心律不正

شدن ~ 起浪，起伏，波动；动怒

متمول (*motamavvel*) 〔形、名〕 ①富裕的，富足的；富饶的②富人，有钱者

متميز (*motamayyez*) 〔形〕 分开的，有区别的

متن (*matn*) 〔名〕 （复 متون） ①背，脊背②（书的）本文，正文③内容④当中部分

کامل ~ 全文

متنازع (*motanâze'*) 〔形、名〕 ①争论的，争辩的②诉讼当事人（指原告或被告）

متناسب (*motanâseb*) 〔形〕 ①按比例的，成比例的②匀称的，相称的，协调的

با ~ 与…相称的，与…成比例的

~ اندام 匀称的身材

~ نسبت های 正确的比例

متناسب الاعضاء (*motanāsebol-a'zā'*) 〔形〕 身材匀称的

متناسبه (*motanāsebe*) متناسب 的阴性

~ اربعهٔ 〈数〉比例

~ مقادیر 合适的分量（或数量）

متناظر (*motanāzer*) 〔形〕 ①相对的，相对立的，面对面的②适当的，相应的

متنافر (*motanāfer*) 〔形〕 ①厌恶的，讨厌的②不协调的，不和谐的

~ بودن 反感，讨厌，厌恶；不协调

متنافی (*motanāfee*) 〔形〕 相互排斥的，相互排挤的

متناقص (*motanāghes*) 〔形〕 减少的，缩小的；变得不够的

~ شدن 减少；减退；降低

متناقض (*motanāghez*) 〔形〕 矛盾的，对立的，抵触的，相对抗的

~ گفته های 自相矛盾的讲话

نتیجهٔ ~ با مقدمه 前后矛盾的结论

~ بودن 矛盾，对立，相抵触，对抗

اظهارات شهود ~ بود . 证人的证词是自相矛盾的。

متناوب (*motanāveb*) 〔形〕 ①交替的，轮流的，轮换的，轮班的，依次的②〈数〉循环的③周期性的

~ اعشار 〈数〉循环小数

~ جریان 〈电〉交变电流，交流电

~ مرض 周期性的疾病

هیئت اقتصادی بطور ~ در پایتختهای دو کشور تشکیل جلسه خواهد داد . 经济委员会轮流在两国首都举行会议。

متناوباً (*motanāveban*) 〔副〕 轮换地，轮流地，依次地，轮班地，交替地

متناهی (*motanāhee*) 〔形〕 ①结束了的，已完成的；最后的，终结的②被限制的，有限的

متنبه (*motanabbeh*) 〔形〕 ①醒的；觉醒的②警觉的，警惕的，注意的③吸取教训的

~ شدن 醒悟，觉醒，吸取教训

~ کردن (~ ساختن) 唤醒，教训

متنبی (*motanabbee*) 〔名〕 假预言家

متنجس (*motanajjes*) 〔形〕 弄脏了的，玷污了的

متنجن (*motanjan*) 〔名、形〕 ①一种烤肉名称②在锅中炸（煎、炒）的

متندم (*motanaddem*) 〔形〕 后悔的，懊悔的，悔恨的，遗恨的

~ شدن 后悔，懊悔，悔恨，遗恨

متنزل (*motanazzel*) 〔形〕 ①下降的，降低的，降落的，落下的②将就的，迁就的

متنزه (*motanazzeh*) 〔形〕 贞节的，纯结的，廉洁的，洁白的

متنزه (*motanazzah*) 〔名〕 游览胜地

متنسك (*motanassek*) 〔形、名〕 虔诚的(人)，虔敬的（人）

متنصر (*motanasser*) 〔形、名〕 改信基督教的（人）

متنعم (*motana'em*) 〔形、名〕 富足的（人），生活舒适的（人），生活富裕的（人），享乐的（人）

~ شدن (~ بودن) 过舒适生活，享福

متنفذ (*motanaffez*) 〔形、名〕（复 متنفذین）有影响的(人)，有势力的(人)，有威信的（人）

متنفذین روشن بین 开明绅士

متنفذين شرير 劣绅

حكومت متنفذين 寡头政治，寡头统治

متنفر (*motanaffer*) 〔形〕 反感的，厌恶的，讨厌的，憎恨的

(از) بودن ~ 反感，讨厌，憎恨

متنفس (*motanaffes*) 〔形、名〕 ①呼吸的，活着的②生物

متنكر (*motanakker*) 〔形、名〕 ①化装的，乔装打扮的②不相识的

متنكراً (*motanakkeran*) 〔副〕 假装地，伪装地

متنور (*motanavvar*) 〔形〕 闪光的，照耀的；有灯光的，光亮的

متنوع (*motanavve'*) 〔形〕 各式各样的，五花八门的，各类的

كالاهاى ~ 各种各样的商品

متنوعه متنوع 的阴性

متواتر (*motavāter*) 〔形〕 连续的，接连的，接连不断的

متواتراً (*motavāteran*) 〔副〕 连续地，接连不断地

متوارث (*motavāres*) 〔形〕 继承的，遗留的，遗传的

شدن ~ 成为遗产，遗传

متوارد (*motavāred*) 〔形〕 ①不断的，连续的，相继而来的②不谋而合的，偶合的

شدن ~ 不谋而合，偶合，巧合

متوارى (*motavāree*) 〔形〕 ①隐藏起来的，隐匿的，潜伏的②飘泊的，流浪的，东跑西颠的

شدن ~ 躲藏起来，逃遁，逃掉；飘泊，流浪

متوازن (*motavāzen*) 〔形〕 对称的，匀称的

متوازى (*motavāzee*) 〔形〕 平行的，并行的

اين دو خط با هم ~ هستند . 这两条线是平行的。

متوازياً (*motavāzee-an*) 〔副〕 平行地，同时

متوازى الاضلاع (*motavāziyol-azlā'*) 〔名〕〈数〉平行四边形

سرعت ها ~ 示速平行四边形

نيروها ~ 〈理〉力的平行四边形

متوازى السطوح (*motavāziyo-ssotooh*) 〔名〕〈数〉平行六面体

متواصل (*motavāsel*) 〔形〕 相连的，连接的

متواضع (*motavāze'*) 〔形〕 谦虚的，谦逊的，虚心的，谦让的

متوافق (*motavāfegh*) 〔形〕 ①统一的，一致的，协调的，相符的②〈数〉可除尽的

متوالى (*motavālee*) 〔形〕 接连不断的，连续的，不停的，相随的

حملات ~ 接连不断的攻击

رگبار پرسشهاى ~ 连珠炮似的质问

سه سال ~ 连续三年

شليك ~ 快速连续射击

او سه بازى ~ برد . 他连赢了三盘。

متوالياً (*motavāliyan*) 〔副〕 不停地，不间断地，连续不断地

متواليه (*motavāliye*) متوالى 的阴性

قسمت ~ 梯队

متوج (*motavvaj*) 同 تاجدار

متوجه (*motavajjeh*) 〔形〕 ①注意…的，照顾…的；考虑…的②发现…的③转向…的，指向…的，对准…的④出发的，动身的

افكار خود را به ... ~ ساختن 注意某一问题

شدن ~ 注意到，考虑到；发现；转向，指向，对准…；出发，动身

. او اول ~ من نشد 他起初没注意到我。

؟ شديد ~ 〈口〉你懂了吗?

! اين بچه باشيد ~ 照顾好这个孩子!

متوحد (*motavahhed*) 〔形、名〕 ①单独的，单个的，唯一的，独一无二的 ②独居者，孤身者

متوحش (*motavahhesh*) 〔形〕 感到孤单的；受惊的，害怕的，畏惧的

(شدن (از ~ 受惊，害怕，畏惧

(كردن (~ ساختن ~ 威吓，恫吓，吓唬

متوحشانه 〔形、副〕 害怕的(地)，畏惧的(地)，惊恐的（地）

متود (*metood*) 同 متد

متورع (*motavarre'*) 〔形〕 虔诚的，笃信宗教的

متورق (*motavarregh*) 〔形〕 ①有伸展性的，有延伸性的，可锻的②薄板状的

شدن ~ 分成薄片

متورم (*motavarrem*) 〔形〕 肿胀的，膨胀的，鼓胀的

~ صورت 肿了的脸

شدن ~ 肿胀，膨胀，充气

ساختن ~ 使…肿胀，使…膨胀，使…充气

متوسط (*motavasset*) 〔形、名〕 ①中等的，中级的，中间的②一般的，平平常常的 ③〈数〉平均数④平均，平平常常，不好不坏⑤中间人

~ بحر 〈地〉地中海

~ بطور 平均，一般

~ سن 中年，壮年

~ شريان 〈解〉中动脉

~ صداى 中音

~ طبقهٔ 中产阶级

~ عصب 〈解〉中枢神经

~ قد 中等身材

~ قيمت 平均价格

~ موج 中波

؟ درآمد ~ كارگران كارخانهٔ شما چقدراست

你们厂的工人的平均工资是多少?

متوسط الحال (*motavassetol-hāl*) 〔形〕 ①普通的，中等的，平常的，平庸的②小康的，中等收入的

متوسط السن (*motavasseto-ssen*) 〔形〕 中年的，壮年的

متوسط القامه (*motavassetol-ghāma*) 〔形〕 中等身材的

متوسطه (*motavassete*) متوسط 的阴性

~ آوردهٔ 〈解〉正中动脉，正中静脉

~ تحصيلات 中等教育

~ مدرسهٔ 中等学校

متوسل (*motavassel*) 〔形〕 采取…手段的，凭借…手段的，诉诸…的，使用…的

براى نجات آن مريض پزشكان به اقدامات . فورى ~ شدند 医生们采取紧急措施抢救那个病人。

متوسلاً (*motavasselan*) 〔副〕 要手段地

متوضا (*motavazzā*) 〔名〕 举行小净仪式的地点

متوطن (*motavatten*) 〔形、名〕 ①安家的，落户的，定居的，加入某国籍的②当地人，土著

شدن ~ 安家，落户，定居

متوفا (*motavaffā*) 同 متوفى

متوفى (*motavaffā*) 〔形、名〕 ①已故的，死了的②死者，故人

متوفيات (*motavaffiyāt*) 〔名〕 ①死亡②死亡人数；死亡率③死了的女人④殡仪馆

متوقع (*motavaghghe'*) 〔形〕 等待…的，期待的，期望的，指望…的，盼望…的

(از) ~ بودن 期待，期望，指望

هرگز از او ~ نبوديم اينحرف رابزند. 我们未曾料到他竟会说出这种话来。

متوقف (*motavaghghef*) 〔形〕 ①停顿的，停止的，中止的，中断的②〈罕〉从属的，处于从属地位的

~ شدن 停留，停顿，停止

كار ما بعللى ~ شده‌است. 我们的工作由于种种原因而中止了。

بعلت بدى هوا چهار پرواز امروز~شده است. 由于天气不好，今天四个航班取消了。

~ كردن 使…停留，使…停顿，中止…

متوكل (*motavakkel*) 〔形〕信赖的，信任的；信神的，信真主的

~ شدن 信赖，信任

متوكلاً (*motavakkelan*) 〔副〕 信任地，信赖地

متول Metol 〔名〕 〈化〉密妥耳(一种照相显象剂的商品名)

متولد (*motavalled*) 〔形、名〕 (复 متولدين،) ①出生的，诞生的②生于…的人

متولدين سال ١٩٥٠ 一九五〇年出生的人们

~ شدن 出生，诞生

اين رفيق درشهر پكن ~ شده‌است. 这位同志生于北京。

متولى (*motavallee*) 〔名〕 ①保管人，管理者，监护人(尤指慈善基金)②看圣墓者，看陵人③暂时行使职权者

متوليان مجلس 议会中暂时行使职权者

متون (*mottoon*) 见 متن

متوهم (*motavahhem*) 〔形〕①沉缅于幻想中的，冥想的②担心的，恐惧的，畏惧的③猜疑的，怀疑的，疑心的

~ شدن (~ بودن) 沉缅于幻想，冥想；担心，恐惧，畏惧；猜疑，怀疑，疑心

مته (*matte*) 〔名〕 钻孔器，锥子，螺丝钻

~ در دندان پزشكى (牙科用)圆头锉，钻锥

~ دستى چرخان 手摇曲柄钻

~ دوار(~ شترگلو) 曲柄钻

~ ضربه‌اى درحفارى 手持式凿岩机

~ فشارى 钻孔机，压钻机

~ قرقره 手钻

~ كمان 螺丝钻(及它的弩)

~ كوه بر 凿岩机，开石钻

~ گردبر 手钻

~ مارپيچ 螺旋钻

~ نجارى 木工钻

سر ~ حفارى 钻，钻头

~ كردن 钻(孔)，镗

~ بكون خشخاش نهادن (يا گذاردن) 〈成〉作无益的、烦琐的分析；过分追究细节

متهاجم (*motahājem*) 〔形〕 进攻的，攻击的，袭击的

~ شدن 进攻，攻击，袭击

متهاون (*motahāven*) 〔形〕 ①草率的，忽视的，马虎的，粗枝大叶的②轻蔑的，轻视…的

متهجد (*motahajjed*) 〔形、名〕 守夜的(人)，熬夜的(人)

متهم (*mottaham*) 〔形、名〕 ①被指控的，被告发的②〈法〉被告

به ~ 有…罪名的，被指控为…

شدن ~ 被控告，被指控

کردن ~ 控告，指控，控诉

اورا بخیانت به میهن ~ کردند. 他被指控犯了叛国罪。

متهم (*mottahem*) 〔形、名〕 ①指控…的，怀疑…的②〈法〉原告，控告者，起诉者

متهور (*motahavver*) 〔形〕 ①激烈的，冲动的；鲁莽的，莽撞的②勇敢的，无所畏惧的

متهورانه 〔形、副〕 ①激烈的（地），冲动的（地），鲁莽的（地），莽撞的（地）②勇敢的（地）

متهوع (*motahave'*) 〔形〕 令人作呕的，令人呕吐的

متهیج (*motahayyej*) 〔形〕激动的，激昂的，激动人心的

متهیی (*motahayee*) 〔形〕准备好的，预备好的

شدن ~ 准备，预备

متی (*mattā*) 〔名〕 ①〈宗〉马太（基督教‹圣经›中的人物；耶稣的十二门徒之一，原为罗马帝国的税吏）②‹圣经·新约全书›中的‹马太福音›（亦称 ~ انجیل）

متی (*matā*) 〔副〕 什么时候？直到何时？

متیسر (*motayasser*) 〔形〕 容易的，方便的，办得到的

متیقظ (*motayaghghez*) 〔形〕醒着的；警惕的，警觉的，警戒的，戒备的，留心的

بودن ~ 警惕，警觉，警戒，戒备，留心

متیقن (*motayaghghan*) 〔形〕 ①确信的，坚信的，深信的②可靠的，可信的

قدر ~ آن است که ... …是毫无疑问的（…是无可争辩的）

متیل (*metteel*) 〔名〕 枕巾；床罩；被套

متیل Methyl 〔名〕 〈化〉甲基

متیمن (*motayammen*) 〔形〕 幸福的，吉利的

متین (*mateen*) 〔形〕 ①坚强的，坚固的，强有力的②〈转〉沉着的，稳重的，冷静的

متینگ (*meteeng*) 同 میتینگ

مثاب (*mosāb*) 〔形〕 （因行善）得到善报的

مثابت (*masābat*) 同 مثابه

مثابرت (*mosābarat*) 〔名〕 ①勤奋，勤勉②始终不渝，坚持③争先

کردن ~ 同上

مثابه (*masābe*) 〔名〕 ①等级，程度；位置，地位②〈转〉象，类似

به ~ 作为…，以…身份

او به ~ ناظر درجلسه شرکت داشت. 他以观察员的身份出席了会议。

آن یتیم رابه ~ فرزند خود میشناخت. 他对待那个孤儿象对待自己的孩子一样。

مثاقب (*masāgheb*) 见 مثقب

مثال (*mesāl*) 〔名〕 （复 امثله）①例子，实例，典型②相象，近似③命令，吩咐④梦幻⑤画像，雕像

بر ~ ... 象…那样

در ~ (برای ~) 例如

عالم ~ 幻境

آوردن ~ (زدن ~) 举例

خوبی آوردید ~. 您举了一个很生动的例子。

دادن ~ 命令，发布命令

مثالب (*masāleb*) 见 مثلبه

مثانه (*masāne*) 〔名〕〈解〉膀胱，尿脬

~ خزع (يا برش) 膀胱切除术

~ سنگ 膀胱结石

~ فتق 膀胱突出

ورم ~ (آماس ~) 膀胱炎

مثانه بين 〔名〕膀胱镜

مثاني Ⅰ (*masānee*) 〔名〕①一种类似琵琶的弹拨乐器的第二根弦②《古兰经》第一章

مثاني Ⅱ 〔形〕膀胱的

مثبت (*mosbat*) 〔形〕①证明了的，证实了的，确认了的②肯定的，正面的；积极的③〈数〉正（数）的

~ اشعهٔ 〈理〉阳极射线

~ جريان 阳电，正电

~ جواب 肯定的答复

~ روش 积极的态度

~ عدد 〈数〉正数

~ علامت 加号；正号

~ قطب 〈电〉阳极，正极

~ كردن (~ گرداندن) 证明，证实；写，记录

منفي در منفي ميشود ~ . 负负得正。

مثبت (*mosbet*) 〔形〕①证明…的，证实…的②记录…的

مثقال (*mesghāl*) 〔名〕①（伊朗的）重量单位（约4.64克）②〈转〉少量，一些③小砝码

مثقب (*mesghab*) 〔名〕（复 مثاقب ）锥子，钻；钻头

مثقوب (*masghoob*)〔形〕 钻出孔的，钻穿了的，钻透的

مثل (*masal*) 〔名〕（复 امثال ）①例子，例证②寓言，格言；谚语

~ سائر 流行的谚语

~ ايراد 举例；引证

~ آوردن (~ زدن ، ~ راندن) 引用谚语，引证，举例

~ شدن 成为谚语；（在某一方面）出了名

مثلى است مشهور . . . 正如俗话所说…

او ~ ميزند . 他举例说明。

زبان چينى مثل هاى شيرينى دارد . 汉语里有不少精辟的谚语。

مثل (*mesl*) 〔名、介〕（复 امثال ）①类似物，相似之处②象，如；跟…一样

~ او 象他那样

~ اينكه 好象，仿佛，大概

كتاب وامثال آن 书籍之类的东西

گاو و گوسفند وامثال آنها 牛羊之类

با كسى معامله به ~ كردن 以其人之道，

~ اين است كه . . . 看来好似…

مثل (*mosol*) 〔名〕①思维，概念②〈哲〉理念，观念

مثلاً (*masalan*) 〔副〕①譬如说，例如②引用谚语地，寓言地

مثلبه (*maslabe*) 〔名〕（复 مثالب ）缺点，缺陷，不足

مثلث (*mosallas*) 〔名、形〕①〈数〉三角形②三角形的；三倍的；由三部分组成的③带三个点的④三角琴⑤〈乐〉三角铁（一种打击乐器）

~ حادالزاويه 〈数〉锐角三角形

~ قائم الزاويه 〈数〉直角三角形

~ متساوى الاضلاع 〈数〉等边三角形

~ متساوى الساقين 〈数〉等腰三角形

مختلف الاضلاع ~ 〈数〉不等边三角形

منفرج الزاويه ~ 〈数〉钝角三角形

~ ثای 字母 ث 的名称

مثلثات 〔名〕〈数〉三角学

مثلثه 〔名、形〕①三颗星组成的星座,三星②三角形的,三倍的,三部分组成的

مثلثی 〔形、名〕①三角形的②〈口〉三角形;有三角的东西

مثله (*mosle*) 〔名〕 刑罪,毁容刑(即割掉耳、鼻、唇);受过毁容刑的人

کردن ~ 毁容

مثلی (*masalee*) 〔形〕 谚语的,谚语式的;寓言的;比喻的

مثمر (*mosmer*) 〔形〕 ①结果实的,多产的②有成果的,有成效的,有用的,有益的(常和 ثمر 重复连用)

اقدام او ~ ثمر است . 他的行动(措施)有成效。

مثمن (*mosamman*) 〔形、名〕 ①八角的,八面的,八边形的,八倍的②八角形;八个一组的事物

مثنات (*mosannāt*) مثنی 的阴性

مثنوی (*masnavee*) 〔名〕 ①押韵的同音节对句②叙事诗

هفتاد من کاغذ شود . ~ 〈口〉说来话长。

مثنی (*mosannā*) 〔形、名〕 ①双倍的,双重的,加倍的;二次的②双数,带两个点的字母

مثنی (*mosnee*) 〔名〕 称赞者,赞扬者

مثنی (*masnā*) 〔名〕 琵琶的第二弦

مثوبه (*masoobe*) 〔名〕 报答,报酬,奖励,奖赏

مثوی (*masvā*) 〔名〕(复 مثاوی)家;住址,地点

مجاب (*mojāb*) 〔形〕 ①得到满意回答的,满足的②被说服的,驳倒了的,哑口无言的,无言对答的

شدن ~ 得到满意的回答,得到满足;被驳倒,哑口无言,无言对答,被说服

کردن ~ 给以满意的回答,使…满足;驳倒,使…哑口无言,说服

مجادله (*mojādele*) 〔名〕(复 مجادلات)①斗争②争论,争吵,争端

کردن ~ 同上

مردم جهان سوم شجاعانه علیه ابر قدرتها به ~ پرداختند . 第三世界人民英勇地进行了反霸斗争。

مجاذبه (*mojāzebe*) 〔名〕 互相吸引;互相爱慕

مجار (*majār*) 〔名〕 匈牙利人;马扎尔人

مجارا (*mojārā*) 同 مجارات

مجارات (*mojārāt*) 〔名〕 ①同行②平等,平等对待③交谈

کردن ~ 同上

مجارستان (*majārestān*) 〔名〕 匈牙利(欧洲)

مجارستانی 〔形、名〕 ①匈牙利的②匈牙利人③匈牙利语

مجاری Ⅰ (*majāree*) 同 مجارستانی

مجاری Ⅱ 见 مجرا (*majrā*) 条

مجاز (*majāz*) 〔名、形〕(复 مجازات)①隐喻,暗喻,借喻②比喻的③虚假的,不诚心的

مجاز (*mojāz*) 〔形〕 被允许的,被许可的;合法的,正当的

~ حسابدار 正式会计

~ طبیب 有执照的医生

~ غیر 不合法的,不允许的,被禁止的

~ کالای 可出口的货物

~ بودن 可以，允许

~ دانستن 许可，认可

مجازاً (*majāzan*) 〔副〕 隐喻般地，寓意地，转意地，暗示地

این کلمه ~ چه معنی میدهد ؟ 这个词的转意是什么？

مجازات (*majāzāt*) 见 مجاز (*majāz*) 条

مجازات (*mojāzāt*) 〔名〕 惩罚，处罚，处分

~ بدنی 体罚

~ سنگین 重罚，严惩

~ نقدی 罚款

تن به ~ دادن 甘心受罚

~ کردن 处罚，给以刑事处分

دادگاه برای آن جاسوس ~ اعدام را تعیین کرد . 法庭判处那个间谍以死刑。

مجازی (*majāzee*) 〔形〕 ①转意的，比喻的②不诚心的，虚假的；虚幻的，臆造的

~ آفتاب 〈天〉幻日

~ تصویر 〈理〉虚像

~ معنی 喻意，转意

مجاعت (*majā'at*) 同 مجاعه

مجاعه (*majā'a*) 〔名〕 饥饿，饥馑

~ سال 荒年，灾年

مجال (*majāl*) 〔名〕 ①可能性，机会②空闲③能力，才能

~ دادن 给予机会；给予时间，让干…

به اشك ~ دادن 流泪

~ داشتن 有便，有空，有机会

~ (پیدا) کردن (~ یافتن) 找到机会，有机会；有时间

~ پیدا نکردم آنجا بروم . 我还没有机会去那儿。

مجالس (*majāles*) 见 مجلس

مجالس (*mojāles*) 〔名〕 (复 مجالسین) 同座，同席

مجالست (*mojālesat*) 〔名〕 交谈；结交，联系

~ داشتن (~ کردن) 交谈；结交，保持联系；开会

مجالسه (*mojālese*) 同 مجالست

مجالسین (*mojāleseen*) 见 مجالس (*mojāles*)

مجامر (*majāmer*) 见 مجمر

مجامع (*majāme'*) 见 مجمع

مجامعت (*mojāme'at*) 〔名〕 性交，交媾，交尾

~ بدون رعایت آئین عروسی 未经合法结婚手续的同居

~ کردن 性交，交媾，交尾

مجاملت (*mojāmelat*) 同 مجامله

مجامله (*mojāmele*) 〔名〕 ①行为端正，为人厚道；彬彬有礼，待人周到②甜言蜜语，说话委婉

~ کردن 待人和气，彬彬有礼，说话周到

مجامله کار 〔名〕 说话委婉的人，会奉承的人

مجامیع (*majāmee'*) 见 مجموعه

مجاناً (*majjānan*) 〔副〕 免费地，无报酬地，白白地

مجانب (*mojāneb*) 〔名、形〕 ①（几何中的）渐近线②摆脱…的③禁戒…的

مجانبت (*mojānabat*) 〔名〕 ①摆脱②禁戒，戒绝③邻近

~ کردن 摆脱，禁戒，戒绝，摒弃

مجانس (*mojānes*) 〔形〕 类似的，相似的，相仿的

مجانست (*mojānesat*) 〔名〕 同类，同性，相似，

类似

~ داشتن 一样，性质相同；相象，类似

مجانی (*majjānee*) 〔形、副〕 免费的（地），无偿的（地），无报酬的（地）

~ مدرسهٔ 免费的学校，义学

. ورود ~ است 免费入场。

مجانین (*majāneen*) 见 مجنون

مجاوبه (*mojāvebe*) 〔名〕 回答；驳斥，驳回

~ كردن 同上

مجاور (*mojāver*) 〔形、名〕 ①相邻的，毗邻的，隔壁的②邻居，邻人③在…附近，与…相毗邻④居住在圣地的人

~ دانشگاه 在大学附近

~ زوايای 〈数〉邻角

~ كشور 邻国，邻邦

مجاورت (*mojāvarat*) 〔名〕 ①毗邻，邻接，邻近②居住在圣地

~ در 接近…的，靠近…的；在…附近

~ داشتن 和…邻近，与…相毗邻

مجاهد (*mojāhed*) 〔名、形〕 （复 مجاهدين） ①战士；圣战者，英雄②进行圣战的③努力的

~ بودن 尽力，努力

مجاهدت (*mojāhedat*) 同 مجاهده

مجاهده (*mojāhede*) 〔名〕 （复 مجاهدات） ①努力；勤奋②进行圣战

~ كردن 同上

مجاهرت (*mojāherat*) 〔名〕 ①宣读，公布，公开；大声朗读②为敌，敌对

~ كردن 同上

مجاهز (*mojāhez*) 〔形、名〕 ①准备物品的（人）②富商③（赌博等的）对手

مجبر (*mojber*) 〔形〕 强迫的，压迫的

مجبور (*majboor*) 〔形〕 被迫的，迫不得已的，勉强的，不得已的

~ شدن （~ بودن） 被迫，迫不得已，勉强，不得不

. مجبورم بروم 我不得不去。

~ كردن 强制，迫使

دشمنان رابه تسليم بلا شرط ~ ساختيم. 我们迫使敌人无条件投降。

پيشرفت اوضاع انقلاب مارابه مطالعه بيشتر ~ ميسازد. 革命形势的发展要求我们更加努力地学习。

مجبوراً (*majbooran*) 〔副〕 不得已，不得不，迫不得已，只好

مجبوری (*majbooree*) 〔形、名〕 ①被迫的，必须的，强制的②强制，强迫；必然性

مجبوريت (*majbooriyyat*) 〔名〕 强制，强迫；必然性，必须

مجبول (*majbool*) 〔形〕 天赋的，天生的，生就的

مجتبی (*mojtabā*) 〔形〕 挑选的，被选中的，当选的，精选的，遴选的

مجتث (*mojtass*) 〔名、形〕 ①一种韵律的名称②摘下的；连根拔出的

مجتمع (*mojtame'*) 〔形〕 聚集的，汇合的，联合的

~ شدن 聚集，汇合，联合

مجتمع (*mojtama'*) 〔名〕 ①集合地点，会议地点②协会；联合企业

~ پتروشيميائی 化工总厂，化工联合企业

مجتمعاً (*mojtame'an*) 〔副〕 一齐，一起，联合起来地，共同地

مجتمعه (*mojtame'e*) مجتمع 的阴性

مجتنب (*mojtaneb*) 〔形〕 躲避的，逃避的，免除…的，摒弃…的

~ شدن 躲避，逃避，避免，免除，摒弃

مجتهد (*mojtahed*) 〔名、形〕 （复 مجتهدین） ①（伊斯兰教的）经学权威②努力的，勤奋的，孜孜不倦的；热心的

مجد (*majd*) 〔名〕 尊贵，高贵，荣誉；豪华

مجد (*mojedd*) 〔形〕 努力的，勤奋的

~ شدن (~ بودن) 努力，力争，力求

مجدانه (*mojeddāne*) 〔形、副〕 勤奋的（地），努力的（地），勤勉的（地），不懈的（地）

اقدامات ~ 不懈的斗争

مجدد (*mojaddad*) 〔形〕 ①更生的，复兴的②进一步的；重复的③新的

تا اخطار ~ 等待以后的通知

آنها تحقیقات ~ بعمل آوردند . 他们作了进一步的调查研究。

مجدد (*mojadded*) 〔形、名〕 ①更新…的，革新…的②更新者，革新者

مجدداً (*mojaddadan*) 〔副〕 又一次，再一次，重复地

~ بدست آوردن اعتبارات ازدست رفته 恢复名誉

مجدر (*mojaddar*) 〔形、名〕 ①患天花的，麻脸的，有麻斑的②麻子，天花患者

~ شدن 患天花症

مجدود (*majdood*) 〔形、名〕 幸福的（人），幸运的（人）

مجدور (*majdoor*) 〔形〕 ①值得的，相当的②患天花的，麻脸的

مجذوب (*majzoob*) 〔形〕 被吸引的，被引诱的，被迷住的

~ شدن 被吸引，被引诱，被迷住，迷恋，陶醉

همهٔ ما ~ آن فیلم شدیم . 我们都被那部电影吸引住了。

~ کردن 吸引，迷恋，使…陶醉

مجذوبیت (*majzoobiyyat*) 〔名〕 吸引力，诱惑力，全神贯注

مجذور (*majzoor*) 〔名〕 〈数〉平方数

مجذوم (*majzoom*) 〔形、名〕 ①患麻疯病的②麻疯病患者

مجرا(ی) (*majrā*) 〔名〕（复 مجاری）①水路，河流②管道③〈解〉道，管④途径

~ اشك 泪管，泪腺

~ بول (~ ادرار، ~ پیشاب) 尿道，输尿管

~ تنفس 呼吸道

~ زرداب 〈解〉胆道

~ عصب 〈解〉神经管

~ فاضل آب 阴沟，下水道

~ قیفی 〈解〉漏斗状注管

~ گوش 耳道

~ ناقل منی 输精管

~ نخاع 神经中枢管

~ هوا 〈空〉气流

از ~ قانونی 通过合法途径

~ رگ شیر 〈解〉乳腺，乳糜管

~ آب را باید تعمیر کرد . 水管应该修理了。

از ~ دیگری باید اقدام کنیم . （我们）应该通过其他途径办理。

مجرا (*mojrā*) 同 مجری (*mojrā*)

مجرابند (*majrā-band*) 〔名〕 堵管道的塞子

مجرایی (*majrāyee*) : اشعهٔ ~ 〈理〉阳极射线，极隧射线

مجرب (*mojarrab*) 〔形、名〕 ①有经验的（人），熟练的（人），老练的人②检验过的；证实了的③可靠的，行之有效的

پزشك ~ 经验丰富的医生

داروی ~ 灵验的药物

~ شدن 受考验，受检验

گنه گنه دوای مجربی است. 奎宁是一种有效的药物。

مجرب (*mojarreb*) 〔名〕 试验者，检查员，审查员

مجرد (*mojarrad*) 〔形〕 ①裸体的，赤裸的②单身的，独居的③单独的，唯一的④抽象的，非物质的⑤只是，仅仅

حبس ~ 单独监禁

زن ~ 老处女，未婚女子

مرد ~ 单身汉

منطق ~ 〈哲〉形式逻辑

وجود ~ 真主

به ~ (به ~ اینکه) 当…就…，刚刚…就…

به ~ رسیدن به پکن نامه ای برای رفقای خود نوشت. 他一到北京就给同志们写了封信。

بررسی مسئله را نباید از تعاریف ~ بلکه باید از واقعیات عینی آغاز کنیم. 看问题不要从抽象的定义出发，而要从客观存在的事实出发。

مجردات 〔名〕 抽象事物，抽象概念，非物质性的东西

مجردانه 〔形、副〕 抽象的（地），空洞的（地）

مجردی I (*mojarradee*) 〔名〕 ①裸露②独居（生活），单身汉（生活），孤独

مجردی II 〔名〕 支柱

مجردیت (*mojarradiyyat*) 〔名〕 抽象性，抽象化

مجرگ (*majarg*) 〔名〕 ①无报酬的工作，无偿劳动②强制性劳动

~ فرمودن 强制劳动

مجرم (*mojrem*) 〔形、名〕（复 مجرمین）①有罪的，犯罪的②罪人，罪犯，作恶者

~ بالفطره 惯犯

مجرمین سیاسی 政治犯

استرداد مجرمین 遣返罪犯

کسی را ~ تشخیص دادن 判断出某人有罪

مجرمانه 〔形、副〕 有罪的（地），该罚的（地）

مجرمیت (*mojremiyyat*) 〔名〕 罪，罪行，罪过

مجرمین 见 مجرم

مجروح (*majrooh*) 〔形、名〕（复 مجروحین）①负伤的，受伤的，伤害了的②受伤者，伤员

با قلبی سخت ~ 极度伤心的

~ شدن 负伤，受伤

~ کردن 伤害，打伤，使…受伤

مجرور (*majroor*) 〔形〕 ①被拉住的，被拖住的②〈语〉带有介词和属格名词的

مجری (*majrā*) 同 مجرا(ی) (*majrā*)

مجری (*mojrā*) 〔形〕 ①被完成的，已执行的，已实行的②被遵守的

~ داشتن (~ کردن) 完成，执行，实行，贯彻，遵守

ما اوامر رئیس خود را ~ داشتیم. 我们执行了上司的命令。

این نقاشی مناظر طبیعی را بطور زنده~ کرده است . 这幅画上的自然景色象真的一样。

مجسمات 〔名〕 实体；塑像；生物

مجسمه (*mojassame*) 〔形、名〕 ① مجسم 的阴性②塑像，雕塑，雕刻

کوچك ~ 小雕像，小塑像

نیم تنه (یا نصف تنه) ~ 半身塑像

~ زاویهٔ 〈数〉立体角

~ هندسهٔ 〈数〉立体几何

مجسمه ساز 〔名〕 雕塑家，雕塑者

مجسمه سازی 〔名〕 ①雕刻，雕塑，雕塑术②雕塑工场；雕塑品商店

مجسمه مانند (~ *mānand*) 〔形〕 塑像般的；轮廓清晰的

مجعد (*moja'ad*) 〔形〕 鬈曲的，弯曲的

~ موی 鬈发

کردن ~ 弄弯曲，使…鬈曲

مجعول (*maj-ool*) 〔形〕 伪造的，假的

~ سند 伪造的证件

مجفف (*mojaffef*) 〔形、名〕 ①使…干燥的，使…失去水份的②干燥剂

مجلا (*mojallā*) 〔形〕 ①有光泽的，有光辉的②擦亮了的，压光的，抛光的

مجلات (*majalāt*) 见 مجله

مجلد (*mojalled*) 〔名〕 装订者，订书工人

مجلد (*mojallad*) 〔形、名〕 (复 مجلدات) ①装订了的，装订成册的②卷，册，大册书

مجلس (*majles*) 〔名〕 (复 مجالس) ①会议，集会，委员会②议会，国会③晚会，宴会④ (剧本中的) 场⑤〈转〉章节；议题

اعیان (~ سنا) ~ 上议院，参议院

شدن ~ 完成，付诸实施，成为现实

مجری (*mojree*) 〔形、名〕 ①完成…的，执行的，实行的，贯彻…的②执行者，遵从者

ارگانهای دولتی باید ~ اصل سانترالیسم دموکراتیك باشند . 国家机关应当实行民主集中制。

مجری (*mejree*) 〔名〕 ①小盒子，小匣，(药房盛药的) 小屉②〈植〉盖果

مجریه (*mojreeye*) مجری (*mojree*) 的阴性

~ قوهٔ 执行权，行政权

مجزا (*mojazzā*) 〔形〕 分开的，隔开的，分割了的，单独的

~ جسم 绝缘体

شدن ~ 被分开，被隔开，被分离

شناخت بشر بهیچوجه نمیتواند از عمل ~ گردد . 人的认识一点也不能离开实践。

کردن (~ ساختن) ~ 将…分开，把…隔开，分割，分解，把…分离

مجزوم (*majzoom*) 〔形〕 ①割下的，切掉的，切断的②决定了的，断定了的③〈语〉带有静符的

مجس (*majass*) 〔名〕 ①脉搏处②胸口

مجسم (*mojassam*) 〔形、名〕 ①具体化的，人格化的，有形的②〈数〉立体的

~ ابلیس 魔鬼的化身

شدن ~ 成为具体，变成有形

قیافهٔ او در نظرم ~ شده است . 他的面容浮现在我的眼前。

کردن ~ 使…具体化，使…形象化，想象；设身处地

مرا در نظر خود ~ کن ! 你设身处地地替我想一想，换上你试试看！

(~ یادبود) ~ تذکر 纪念会；追悼会

~ ترحیم 葬礼，殡仪

~ دوم از پردهٔ سوم （剧本的）第三幕第二场

~ رقص 舞会，跳舞晚会

~ سربازگیری 征兵委员会

~ شب نشینی 晚会，文娱晚会

~ شورای ملی 民族院会议，国民议会（伊朗议会）

~ عام 公众招待会

~ عروسی 婚礼

~ عقد کنان 订婚仪式

(~ مبعوثان) ~ عوام 下议院，众议院

~ مشاورهٔ طبی 医疗会诊

~ ملی نمایندگان خلق 全国人民代表大会

~ مؤسسان 立宪会议，国民代表大会

~ وزرا 部长会议，国务院

~ داشتن 举行会议

~ کردن 开会，召开会议

مجلس آرا 〔形、名〕 使会议（或聚会）气氛活跃的（人），社交界里的活跃人物

مجلس نویس (~ *nevees*)〔名〕 大会秘书，会议秘书

مجلسی (*majlesee*)〔形、名〕（复 مجلسیان）① 国会代表，议员②议会的，国会的③体面的，堂堂的

~ ساز 出名的乐曲，可拿到大庭广众中演出的优秀作品

~ موسیقی 〈乐〉室内乐

مجلسین (*majlesayn*) 〔名〕 （议会）两院（指参众两院）

مجلل (*mojallal*) 〔形〕 隆重的，庄严的，雄壮的，富丽堂皇的，豪华的

مجله (*majalle*) 〔名〕（复 مجلات）杂志，刊物

~ سه ماهه 季刊

~ ماهانه 月刊

~ مصور 画报

~ هفتگی 周刊，周报

مجلی (*mojallā*) 同 مجلا

مجمر (*mejmar*) 〔名〕（复 مجامر）①香炉②火盆；焊接用炉

~ آتش 火盆

مجمره مجمر 的阴性

~ نقره پوش 〈喻〉世界

مجمع (*majma'*) 〔名〕（复 مجامع）①会议，大会，委员会②团体，协会③俱乐部④集合地点⑤混合物，杂物

~ اتفاق ملل 国际联盟（1920—1946）（简称国联）

~ اقتصادی اروپا 欧洲经济共同体

~ دهقانی 农会

~ عمومی سازمان ملل متحد 联合国大会

(~ کردن) ~ ساختن 结社

مجمع الجزایر (*majma'ol-jazāyer*) 〔名〕 群岛，岛屿

مجمع القوانین (~ *ghavāneen*)〔名〕 法典，法规；法律汇编，法律大全

مجمع الکواکب (~ *kavākeb*) 〔名〕 星座；星宿

مجمعه (*majma'e*) 〔名〕 ①大铜盘②同 مجموعه ③聚会的空地④荒野

مجمل (*mojmal*) 〔形、名〕 ①简略的，简短的；概要的，概略的，提纲挈领的 ②概要，纲要；归纳

مجملاً (*mojmalan*) 〔副〕 简单地，简略地，概略地

مجموع (*majmoo'*) 〔名、形〕 ①总额，总数②集中的③整个的④安宁的，平静的，心定的，舒坦的

تعداد ~ 总数

در آمد ~ 总收入

گزارش ها ~ 全部报告

~ خاطر 情绪安定

آن چقدر میشود ؟ ~ 总数是多少？

مجموعاً (*majmoo'an*) 〔副〕 总共，共计，全部

مجموعه (*majmoo'e*) 〔名、形〕（复 مجاميع）① مجموع 的阴性②杂记本，杂录本③全套，全数

تمبرها ~ 全套邮票

مجموعی 〔形〕 集中的，总合的，汇总的

مجن (*mejan*) 〔名〕 盾，盾牌，挡箭牌；挡板

مجنون (*majnoon*) 〔形、名〕（复 مجانين）①疯狂的，神经错乱的，神魂颠倒的②疯子，精神病患者

مجنونانه 〔形、副〕 疯狂的（地），发疯似的（地）疯疯癫癫的（地）

مجنونیت (*majnooniyyat*) 〔名〕 疯狂，神经错乱，神魂颠倒

مجوز (*mojavvaz*) 〔形〕 被允许的，被认可的，被准许的，合法的

مجوز (*mojavvez*) 〔形、名〕 ①准许的，允许的，认可的；宣布…为合法的②允许者，准许者③〈转〉根据；许可

قانونی ~ 法律根据

مجوس (*majoos*) 〔名〕 拜火教徒，祆教徒

مجوسی 〔名、形〕（复 مجوسیان）拜火教徒（的），祆教徒（的）

مجوسیت (*majoosiyyat*) 〔名〕 拜火教，祆教

مجوف (*mojavvaf*) 〔形〕 中空的，凹陷的

مجهز (*mojahhaz*) 〔形〕 ①准备好的，装备好了的，安置好的②武装了的，设备齐全的

با ماشین های مدرن ~ 配备着现代化机械的

~ سرتاپا 全副武装的

شدن ~ (بودن ~) 装备起来，得到供应

این بیمارستان خیلی ~ است . 这个医院设备很完善。

همگی در مقابل دشمن برای جنگ ~ بودند.

大家都准备好同敌人作战。

مزارعی که دراین کمون می بینیم ، تمام به سیستم جدید آبیاری ~ ند . 我们在这个公社看到的农田都有新式灌溉系统。

کردن ~ 装备，装置，配备，供应

مجهود (*majhood*) 〔名〕 努力

مجهول (*majhool*) 〔形、名〕 ①不知道的，不详的，不清楚的②〈语〉被动式③〈数〉未知数④傻瓜

~ سلسلهٔ اعصاب 〈解〉交感神经系统

~ عدد 未知数，未知量

~ علت 未知因素

~ فعل 被动式动词

~ معادله (با) دو 〈数〉二元方程式

~ مقدار 未知量

مجهول الاحوال (*majhoolol-ahvāl*) 〔形〕 ①情况不明的，消息不明的②不显眼的

مجهول القوا (~ *ghovā*) 〔形〕 〈数〉指数的

مجهول المالك (~ *mālek*) 〔形〕 无主的

مجهول المكان (~ *makān*) 〔形〕 住址不详的，

行踪不明的；没有固定住址的

مجهول النسب (*majhoolo-nnasab*) 〔形〕 身分不明的，来历不明的

مجهول الهويه (*majhoolol-hoviyye*) 〔形〕 身分不明的；〈转〉出身低贱的，不出名的

مجهوليت (*majhooliyyat*) 〔名〕 不明，不详，无知

مجیء (*majee'*) 〔名〕 到来，抵达，莅临

مجیب (*mojeeb*) 〔形、名〕 ①聆听的，响应的，答复的②响应者，答应者

مجید (*majeed*) 〔形〕 光荣的，伟大的，尊贵的

قرآن ~ 《古兰经》

مجیدانه 〔形、副〕 光荣的(地)，伟大的(地)，尊贵的（地）

مجیدیه 〔名〕 土耳其银币

مجیر (*mojeer*) 〔名〕 保护者，庇护者

مجیز (*majeez*) 〔名〕 奉承，巴结，拍马

(کسی را) گفتن ~ 奉承，巴结

مچ (*moch*) 〔名〕 腕，腕关节

پا ~ 脚踝

پا کلفت ~ 懒汉，脸皮厚的（人）

دست ~ 手腕

کسی گیر آمدن ~ 某人被当场抓住

کسی باز شدن ~ 某人被揭露

کسی را باز کردن ~ 揭露某人，使某人原形毕露

کسی را گرفتن ~ 当场抓住某人

مچاله (*mochāle*) 〔形〕 揉皱的，揉成一团的

شدن ~ 被揉皱，被揉成团

کردن ~ 揉皱，揉成一团；（角斗时）收拾（对方）

مچ پیچ (*moch-peech*) 〔名〕 绑腿，裹腿

مچک (*mochak*) 〔名〕 护腿套

مچک (*machak*) 〔名〕 小扁豆，绿豆

مچ گیری (*moch-geeree*) 〔名〕 当场抓获

مچل (*machal*) 〔名〕 ①被讥笑的人②(吸鸦片时吃的）糖草

شدن ~ 被讥笑，被戏弄

کردن ~ 讥笑，戏弄

مچ مچ (*mech-mech*) 〔名〕 (吃东西时)咂巴嘴

مچول (*mochool*) 〔形〕 精制的，漂亮的，小巧玲珑的

مچی (*mochee*) 〔形〕 〈解〉腕的，腕关节的

استخوان ~ 腕骨

ساعت ~ 手表

محابا (*mohābā*) 〔名〕 ①关心，注意②害怕③支持

محابات (*mohābāt*) 〔名〕 ①帮助②支持③小心谨慎

محابر (*mahāber*) 见 محبره

محابس (*mahābes*) 见 محبس

محاجه (*mohājje*) 〔名〕 ①引证，论证②敌对

کردن ~ 同上

بیایید باهم ~ کنیم! 让我们来评评理吧！

محادثه (*mohādese*) 〔名〕 交谈，（进行）谈话

کردن ~ 同上

محاذی (*mohāzee*) 〔形〕 ①相对的，对面的②平行的

محاذیر (*mahāzeer*) 见 محذور

محار (*mehār*) 〔名〕 一种小贝壳，珍珠贝

محارب (*mohāreb*) 〔形、名〕（复 محاربین）①战斗的，作战的，好战的②战士，军人

محاربه 〔名〕（复 محاربات）交战，战斗，战役，打仗

~ كردن 同上

محاربين (*mohārebeen*) 见 محارب

محارست (*mohāresat*) 〔名〕 保卫，维护，保持

~ كردن 同上

محارم (*mahārem*) 见 محرم (*mahram*)

~ زناى با 乱伦

محاريب (*mahāreeb*) 见 محراب

محاسب (*mohāseb*) 〔名〕 会计，会计师

محاسبات 见 محاسبه

~ ادارهٔ 统计局

محاسباتى 〔形〕 结算的，统计的

~ سال 财政年度，会计年度

محاسبه (*mohāsebe*) 〔名〕（复 محاسبات）①计算，结算，核算，统计②查帐，查核

~ خط كش 计算尺

~ كردن 计算，核算，查帐

آنرا كه حساب پاك است از ~ چه باك است.

〈谚〉为人不做亏心事，半夜敲门心不惊。（直译：帐目清楚者不怕查帐）

محاسبه پذير (~ *pazeer*) 〔形〕 可以计算的

محاسبى (*mohāsebee*) 〔形、名〕 ①核算的，统计的②簿记，会计学

محاسن (*mahāsen*) ①见 حسن (*hosn*) ②优点，美德，妙处③妩媚，可爱④胡子

محاصر (*mohāser*) 〔形、名〕（复 محاصرين）①包围…的，封锁…的②包围者，封锁者

محاصره (*mohāsere*) 〔名〕 包围，封锁

~ برى 陆上封锁

~ سواحل（~ بحرى）封锁海岸，海上封锁

~ را شكستن 突围

~ كردن 包围，封锁，围攻

آن پايگاه دشمنان را دو هفته ~ كرديم .

我们围困了敌军的那个据点达两个星期之久。

رفع ~ كردن (از) 解除封锁，解围

محاضر (*mahāzer*) 见 محضر

محاضره (*mohāzare*) 〔名〕 ①会谈，谈话，交谈②讨论，辩论

~ كردن 同上

محاط (*mohāt*) 〔形〕 ①被包围的，被围起来的②（几何学）内接的

~ كردن 〈数〉使（图形）内接

محافظ (*mohāfez*) 同 حافظ Ⅰ条

محافظت (*mohāfezat*) 〔名〕 ①保护，保卫②保管，保存

~ جنگى 战斗警戒

~ كردن 保护，保卫，捍卫

~ اموال دولتى به عهدهٔ او است . 他负责保管国家财产。

محافظه (*mohāfeze*) 〔名〕 ①同 محافظت ②保守③仔细观察

محافظه كار 〔形、名〕 ①保守的，墨守成规的，守旧的②保守派，保守分子，保守主义者

~ حزب 保守党

محافظه كارانه 〔形、副〕 保守的（地），守旧的（地），墨守成规的（地）

محافظه كارى 〔名〕 保守主义，守旧，墨守成规

~ اصالت 保守主义

محافل (*mahāfel*) 见 محفل

~ ادبى 文学界

اقتصادی ~ 经济界(人士)

حاکمه ~ 统治集团

رسمی ~ 官方人士

سیاسی ~ 政界，外交界

مختلف ~ مردم 各界人士

محاق (*mohāgh*) 〔名〕 月亏，下弦月(指月亮无光的四个晚上)

در ~ فراموشی 忘却

محاقی 〔形〕 无月期间的(指阴历月底前后看不见月亮的四个晚上)

محاکات (*mohākāt*) 〔名〕 ①谈话②相象，相似③重复某人的话；引用某人的话

محاکم (*mahākem*) 见 محکمه

محاکمات (*mohākemāt*) 〔名〕 ①见 محاکمه ②法庭，裁判所

حقوقی ~ اصول 民法法典

~ دیوان 法庭

محاکمه (*mohākeme*) 〔名〕 (复 محاکمات) ①打官司，诉讼②审讯

صحرائی ~ 战地军法审讯

نظامی ~ 军事法庭审讯

حقوقی ~ اصول 民事诉讼法

کنسولی ~ حق 领事裁判权

کردن ~ 审讯

کشانیدن ~ کسی را به 把某人送交法院审判；把某人缉拿归案

محال (*mahāll*) 见 محل I条

محال I (*mohāl*) 〔形〕 ①不可能的，难以置信的，荒谬绝伦的②不现实的，空想的，无根据的

~ خیال 幻想，空想

محال II 〔形〕 开出的，发出的(支票等)

محالات 〔名〕 谬论，无稽之谈，不可能的事

محال اندیش (~*andeesh*) 〔形、名〕 富于幻想的(人)，不切实际的(人)，想入非非的(人)

محال اندیشی 〔名〕 幻想，想入非非

محال علیه (*mohālon-aleyh*) 〔名〕 〈商〉受票人，(汇票)付款人

محالفت (*mohālefat*) 〔名〕 相互宣誓，订盟约，山盟海誓

کردن ~ 同上

محال گو (*mohāl-goo*) 〔形、名〕 空谈的(人)，闲谈的(人)，胡说八道的(人)

محال گوئی 〔名〕 闲谈，胡扯，胡说八道

کردن ~ 同上

محال له (*mohālon-lah*) 〔名〕 收款人

محاله (*mahāle*) 〔名〕 花招，手段，点子，诡计

محامات (*mohāmāt*) 〔名〕 保卫，捍卫；支持，协助

محامد (*mahāmed*) 见 محمدت

محامل I (*mahāmel*) 见 محمل I条

محامل II 见 محمل II条

محامی (*mohāmee*) 〔名〕 保护者，辩护人，律师

محاورت (*mohāverat*) 同 محاوره

محاوره (*mohāvere*) 〔名〕(复 محاورات) 交谈，谈话，会话

کردن ~ 同上

محاوره‌ای 〔形〕 口语的，会话体的

~ لغات واصطلاحات 口语词汇和习惯用语

محاوله (*mohāvele*) 〔名〕 ①觊觎，盯视②施展诡计

محب (*mohebb*) 〔形、名〕 ①爱慕的，钟爱的②爱人，情人，朋友

حکمت ~ 哲学家

صادق ~ 挚友,真诚的朋友

محبانه 〔形、副〕 友好的(地),友爱的(地),爱慕的(地),钟爱的(地)

محبت (*mohabbat*) 〔名〕 ①钟爱,慈爱;友爱②爱情③温柔,柔和,好意,体贴,依恋

برادرانه ~ 情同手足,兄弟般的情意

مادری ~ 慈母般的爱护,慈母的关怀

(به ، با) (~ ورزیدن) کردن ~ 热爱,爱慕,钟爱,体贴

محبت آمیز 〔形〕 ①友好的,友爱的,友谊的②温柔的,温和的,体贴的,亲切的

~ سخنان 友好的讲话

~ نگاه 亲切的目光

محبت پیشه 〔形〕 多情的,易动情的

محبت نامه 〔名〕 友好信件;情书

محبره (*mehbare*) 〔名〕 (复 محابر) 墨水瓶,文具匣

محبس (*mahbas*) 〔名〕 (复 محابس) 监狱,牢房,禁闭室

محبل (*mahbal*) 〔名〕 怀孕期

محبل (*mahbel*) 〔名〕 子宫

محبوب (*mahboob*) 〔形、名〕 ①所爱的,心爱的②可爱的,如意的③爱人,情人,意中人

محبوب القلوب (*mahboobol-gholoob*) 〔形〕 为大家所敬爱的,受到大家爱戴的

محبوبه محبوب 的阴性

محبوبیت (*mahboobiyyat*) 〔名〕 ①名望,盛名②同 محبت

داشتن ~ 享有盛名,受到爱戴

محبوس (*mahboos*) 〔形、名〕 (复 محبوسین) ①被囚禁的,被禁闭的,逮捕了的②被捕者,囚犯,犯人

محبوسین سیاسی 政治犯

شدن ~ 被囚禁,被逮捕

کردن ~ 囚禁,逮捕

محبوس خانه 〔名〕 监狱,牢房,禁闭室

محبوسیت (*mahboosiyyat*) 〔名〕 监禁,坐牢,入狱,逮捕

محبوسین 见 محبوس

محتاج (*mohtāj*) 〔形、名〕 (复 محتاجین) ①急需的,需要的,有需求的②贫困的,贫苦的③贫困者

بودن ~ 需要

(~ کسی شدن) کمك کسی بودن ~ 需要某人帮助

. بذکر نیست ~ 毋须赘言。

محتاجی 同 احتیاج

محتاط (*mohtāt*) 〔形〕 小心的,谨慎的,提防的,慎重的

وكم حرف ~ 沉默寡言的

محتاطانه 〔形、副〕 小心翼翼的(地),谨慎的(地),提防的(地),慎重的(地)

محتال (*mohtāl*) 〔形、名〕 狡猾的(人),施诡计的(人),欺诈的(人)

محتجب (*mohtajeb*) 〔形〕 躲藏起来的,潜伏的,掩盖的,被蒙住的

شدن ~ 躲藏,隐藏,潜伏,盖上,蒙上

محترز (*mohtarez*) 〔形〕 谨慎的,谨防的,防备的,警戒的,当心的

(از) (~ بودن) شدن ~ 谨防,防备,当心

محترف (*mohtaref*) 〔名〕 工匠,技师,内行,

محترق (*mohtaregh*)〔形〕着火的，可燃的，易燃的；易爆的

~ شدن 燃烧，着火；爆炸

محترقه محترق 的阴性

مواد ~ 易燃物品，易爆物品

محترم (*mohtaram*)〔形、名〕(复 محترمين) ①可敬的，敬爱的，尊敬的②(复数时)尊敬的先生们，显贵

~ داشتن (~ شمردن) 尊敬，尊重

دولت های مختلف که دارای نظام های اجتماعی گوناگون هستند باید تمامیت ارضی وحاکمیت یکدیگر را ~ شمرند. 不同社会制度的国家应该互相尊重领土主权和完整。

محترماً (*mohtaraman*)〔副〕尊敬地，尊重地

~ آگاهی میدهد که ... 谨通知…

~ معروض میدارد ... (~ بعرض میرساند ...) (书信用语)谨告…，谨通知…

محترمات 见 محترمه

محترمانه 〔形、副〕尊敬的(地)，有礼仪的(地)，尊重的(地)

سیاست غیر ~ 有损尊严的政策

یك پذیرائی ~ 一个有礼仪的接待

محترمه 〔形、名〕(复 محترمات) ① محترم 的阴性②(复数时)尊敬的女士们

محترمين 见 محترم

محتسب (*mohtaseb*)〔名〕①警官，警察②检查教规执行情况者③(市场的)度量衡检查官

محتشم (*mohtasham*)〔副〕①巨大的，强大的，有威力的②富丽堂皇的，华丽的；阔气的，讲排场的③为侍从所簇拥的

محتضر (*mohtazar*)〔形〕濒于死亡的，垂死的，临终的

~ بودن 濒于死亡，临终

امپریالیسم سرمایه داری ~ است. 帝国主义是垂死的资本主义。

محتضر (*mohtazer*)〔名〕城市居民，城里人

محتكر (*mohtaker*)〔名〕(复 محتكرين) ①投机分子，投机倒把者，囤积居奇者②垄断者，专利者

محتلج (*mohtalej*)〔形、副〕痉挛的(地)，颤动着的(地)

~ بودن 颤动，抖动

محتلم (*mohtalem*)〔名〕梦遗的人

~ شدن 梦遗

محتمل (*mohtamal*)〔形〕可能的，可能发生的

~ بودن 可能，大概

~ است ناخوش شود. 他可能要生病了。

~ است رفته باشد. 他可能已经走了。

محتملاً (*mohtamalan*)〔副〕可能，大概

محتمل الضدين (*mohtamalo-zzeddeyn*)〔形〕模棱两可的，两种(相反的)解释都可以的

محتمل الوجهين (*mohtamalol-vajheyn*) 同 محتمل الضدين

محتمل الوقوع (*~ voghoo'*)〔形〕可能发生的

محتوم (*mahtoom*)〔形〕①肯定的，必然的，不可避免的②必须的

محتوى (*mohtavee*)〔形〕包含…的，含有…的

جعبه‌ای ~ کاغذ وپاکت 一只装有信纸和信封的盒子

~ بودن 包含，含有

محتوى (*mohtavā*)〔名〕内容

محتويات (*mohtaviyāt*) 〔名〕 内容,资料,材料

پروندۀ تحقيقاتى ~ 调查的材料,侦讯的材料

. آن نامه هنوز فاش نشده است ~ 那封信的内容尚未披露。

محتويه محتوى 的阴性

محجر (*mahjar*) 〔名〕 围墙,墙;栏杆,栅栏

محجر (*mahjer*) 〔名〕 ①花园②眼眶

محجر (*mohajjar*) 〔名、形〕 ①已成化石的东西②石化的③用石头砌成的④月晕

محجوب (*mahjoob*)〔形〕 ①羞怯的,腼腆的,忸怩的②谦逊的;质朴的,朴素的③〈罕〉带着面纱的

شدن ~ 遮起来,盖起来;羞怯

محجوبانه 〔形、副〕 羞怯的(地),腼腆的(地),忸怩的(地)

جواب دادن ~ 羞羞答答地回答

محجوبه محجوب 的阴性

محجوبى 同 محبوبيت

محجوبيت (*mahjoobiyyat*) 〔名〕 ①羞怯,腼腆,忸怩②谦逊,谦恭,质朴,朴素

محجور (*mahjoor*) 〔形、名〕 ①被禁止的,被制止的②被驱除出教门的(人),被停止职权的(人)③(因智力缺陷)被剥夺了财产支配权的,禁止治产的

محجوريت (*mahjooriyyat*) 〔名〕 禁止,制止

محدب (*mohaddab*) 〔形〕 ①凸起的,隆起的,凸状的,凸面体的②曲背的,驼背的

و مقعر ~ 凹凸的,凹凸形的

محدب الطرفين (*mohaddabo-ttarafayn*) 〔名、形〕 ①双凸②两面凸的,双凸的

محدث (*mohdes*) 〔名〕 建立者,创立者,发明创造者,建造者

محدث (*mohaddes*) 〔名〕 讲故事者,叙述者

محدد (*mohadded*) 〔形〕 限制…的,限定…的,确定…的,定界的

محدود (*mahdood*) 〔形〕 ①被限制的,规定的,被制约的②有限的,少量的③确定的,固定的④同…接界的,同…接壤的⑤〈哲〉有规定性的,特定的

~ امكانات 有限的可能性

~ شركت (股份)有限公司

~ مسئوليت 有限责任

(به) بودن ~ 与…毗邻,与…接界

. چين از سمت مغرب به افغانستان ~ است 中国的西部和阿富汗接壤。

كردن ~ 限制,规定,决定;划界,划范围;说出…的疆界

. خرج را ~ كردند 他们规定了支出的数额。

. آن ناحيه را ~ كردند 该地区的范围已经划定。

محدوديت (*mahdoodiyyat*) 〔名〕 ①局限,局限性②限制,限定,规定性

فكرى ~ 乡土观念,地方主义;思想偏狭

محذر (*mohazzer*) 〔形〕 警戒的,预先警告的,预告的

محذور (*mahzoor*) 〔形、名〕 (复 محاذير، محذورات) ①引起恐惧的,引起警惕的,令人害怕的②障碍,阻碍;困难③恐惧,害怕④危险,危险性;注意事项

محذوف (*mahzoof*) 〔形〕 ①被删除的,被勾掉的②省略的③被消灭的,被废除的,不复存在

的④有含义的，有寓意的，暗示的⑤被截断的

محراب (*mehrāb*) 〔名〕（复 محاريب）①清真寺里的壁龛（即教长站的地方）②〈建〉半圆室（教堂中向外突出的地方）；祭坛

محرابگاه (~ *gāh*) 〔名〕 ①清真寺②世界

محرر (*moharrer*) 〔名〕 ①作家，作者，编者，编辑，校对者②文书，秘书，代书者③释放者

محرر (*moharrar*) 〔形、名〕 ①写好了的，编好的②被释放者

محررات (*moharrarāt*) 〔名〕 信函，文件，公文

محررى (*moharreree*) 〔名〕 ①代笔职务，当秘书②编辑职务，当编辑

محرز (*mohraz*) 〔形、名〕 ①收集的②取到手的③无疑的，确定的

بطور ~ 确定地，无疑地

كردن ~ 确定，肯定

محرزاً (*mohrazan*) 〔副〕 准确地，无疑地，一定

محرض (*moharrez*) 〔名〕煽动者，挑拨者，教唆者

محرف (*moharraf*) 〔形、名〕 ①被曲解的，被歪曲的，被偷换的②字谜游戏

محرف (*moharref*) 〔名〕 ①歪曲（词意）的，把…弄颠倒的②玩字谜游戏者；歪曲词意者

محرق (*moharragh*) 〔形〕 燃着的，点燃的

محرق (*moharregh*) 〔形、名〕 ①点火的，燃烧的②放火者，纵火者；煽动者，挑拨者③燃烧弹

محرق (*mohregh*) 〔形、名〕 ①燃烧的，烧着的②灼热的，炽热的③苛性的，腐蚀性的④使…断肠的，使…伤心的④纵火者，煽动者

سود ~ 苛性钠

محرقه (*mohreghe*) 〔形、名〕 ① محرق (*mohregh*) 的阴性②〈医〉弛张热；伤寒症，斑疹伤寒

محرك (*moharrek*) 〔形、名〕（复 محركات）①推动…的，转动的，活动的②主动的，传动的③刺激的，激动的，使…兴奋的④发动机；动力⑤动机，动因，促进因素⑥煽动者，肇事人⑦〈医〉兴奋剂，刺激物

بيضه ها ~ 〈生化〉促性腺的

فساد ~ 煽动性的，叛逆的，骚动性的

~ چرخ 主动轮

~ دواى 兴奋剂

~ عامل 〈医〉刺激物

مادهٔ ~ غدهٔ جنسى 〈生化〉促性腺激素

محركات عمده 主要动机

مردم، فقط مردم نيروى محركى هستندكه تاريخ جهان راميسازند 人民，只有人民，才是创造世界历史的动力。

محركه (*moharreke*) محرك 的阴性

~ ادويهٔ 兴奋剂

~ اعصاب 〈解〉运动神经

~ قوهٔ 动力，原动力

~ نيروى 动能，推进力

محرم (*mahram*) 〔形、名〕（复 محارم）①亲密的，亲近的，知心的②近亲的，血缘相近的③近亲，至亲

راز ~ 挚友，知心者，知己

زناى محارم 乱伦

راز كردن ~ 推心置腹，无话不谈

محرم (*mohrem*) 〔名〕朝拜圣地者，麦加朝圣者

محرم (*moharram*) 〔名、形〕 ①伊斯兰教阴历一月②被禁止的，被禁忌的

محرم (*moharrem*) 〔名〕 抵制者，禁止者

محرمات (*moharramāt*) 〔名〕 ①违禁品，被禁

محرومی 同 محرومیت

محرومیت (*mahroomiyyat*) 〔名〕 ①被剥夺，褫夺，丧失（权利）；缺乏，匮乏，没有②穷苦，贫困

~ از حقوق مدنی (~ از حقوق اجتماعی) 褫夺公民权

~ از حقوق قانونی 被剥夺正当的权利

~ وتنگدستی 贫困

~ ها را تحمل کردن 受苦受难

~ کشیدن 生活贫困

محزن (*mohzen*) 〔形〕 令人悲伤的，使人伤心的，使人发愁的

~ بودن (~ شدن) 令人悲伤，令人悲哀，使人发愁，使人伤心

محزون (*mahzoon*) 〔形〕 悲伤的，悲哀的，伤心的，忧愁的，

~ شدن 悲伤，悲哀，伤心，忧愁

~ کردن 使…悲伤，使…悲哀，使…伤心，使…忧愁

محزونانه 〔形、副〕 悲伤的（地），悲哀的（地），痛苦的（地），伤心的（地），忧愁的（地）

محزونیت (*mahzooniyyat*) 〔名〕 悲伤，悲哀，伤心，忧愁

محسن (*mohsen*) 〔形、名〕（复 محسنین）①行善的，施惠的，乐善好施的，仁慈的②行善者，慈善者，善人，恩人

محسنات (*mohassanāt*) 〔名〕美德，优点，长处

~ ومعایب 利弊

~ علم 美学

محسنه (*mohsene*) 〔名〕① محسن 的阴性②好处，长处；美德

止的行动②条纹布料

محرمانه (*mahramāne*) 〔形、副〕 秘密的（地），机密的（地），私下的（地）

~ اطلاعات 秘密情报（材料）

~ خبر 告诫，提示；秘密消息

~ نامهٔ 密信

خبر ~ دادن (به) 把情报交给…

محرمیت (*mahramiyyat*) 〔名〕 ①至亲关系（按伊斯兰教规至亲禁止通婚，但妇女可不带面纱）②亲密，信任，知心③关系密切

~ داشتن (با) 推心置腹，倾吐真情，无话不谈；关系密切

من بااو ~ دارم . 我同他无话不谈。（或：我同他有至亲关系）

محرور (*mahroor*) 〔形〕 炽热的；暴躁的

~ کردن 使…炽热；使…暴躁

محروس (*mahroos*) 〔形〕 被保护的，被保卫的；〈宗〉真主保佑的

محروق (*mahroogh*) 〔形〕 燃烧的，烧着的，烧成灰尽的，烧完的

محروقات 〔名〕 易燃物，燃料

محروم (*mahroom*) 〔形〕 ①被剥夺的，被排斥的，失去…的②不幸的，受苦受难的

~ از هر گونه خدمت دولتی 褫夺公职

~ طبقات 被剥夺基本社会权利的阶级

~ بودن 不掌握，不具有，不占有，没有

~ شدن (~ ماندن) 被剥夺，失去，没有

~ کردن (~ داشتن) (از) 剥夺，使…丧失，使…失去

او را از شرکت در انتخابات ~ کردند . 他被剥夺了选举权。

محسوب (*mahsoob*) 〔形〕 被算入…的;被算作…的，被认为…的

~ شدن 被算入；被算作,被看作,被认为

~ کردن (~ داشتن) 算作，看作

محسود (*mahsood*) 〔形、名〕 ①遭妒忌的②被人妒忌的东西

~ واقع شدن 遭妒忌

محسوس (*mahsoos*) 〔形〕 ①感觉到的,感受到的②明显的，显著的；可观的

تغییرات ~ 显著的变化

تفاوت ~ 明显的差别

~ شدن 感觉到，觉察出；明显

گرمی هوای آنجا چندان ~ نیست . 在那儿并不感到怎么热。

محسوسات 〔名〕 ①感觉到的东西,具体事物；感情，感觉②〈转〉明显的东西，明摆着的事

محشر (*mahshar*) 〔名、形〕 ①〈宗〉传说伊斯兰教徒在终审日(世界末日)聚集的场所 ②混乱,纷乱；慌乱③令人赞美的，惊奇的

روز ~ 〈宗〉终审日，世界末日

~ راه انداختن 做出奇迹；大吵大闹

~ کردن 混乱，纷乱；慌乱；创造奇迹

آن ویولونیست دیشب ~ کرد . 那位提琴手昨晚演奏得十分精彩。

صدای این آواز خوان محشری است . 这位歌手有一副好嗓子。

محشور (*mahshoor*) 〔形〕 ①来往的，交往的②(死而)复活的

با کسی ~ بودن 与(某人)来往,交往,结识，结交

~ کردن (~ گرداندن) 使…有来往,使…结交，在终审日使…同先知在一起

محشی (*mohashshā*) 〔形〕 (在书边上)有旁注的，注在书边上的

~ کردن 写旁注，在书边上写字

محشی (*mohashee*) 〔名〕 加旁注者

محصد (*mehsad*) 〔名〕 收割工具，收割机

محصل (*mohassal*) 〔名〕 (话的)实质

محصل (*mohassel*) 〔名〕(复 محصلین) ①求学者，学生②税官，募捐人

محصلات (*mohasselāt*) 见 محصله

محصله (*mohassele*) 〔名〕(复 محصلات) 女学生

محصلین (*mohasseleen*) 见 محصل (*mohassel*)

محصن (*mohsen*) 〔形、名〕 ①自制的,节欲的②贞洁的，纯洁的，高雅的③有妇之夫

محصنه 〔形、名〕 ① محصن 的阴性②有夫之妇③贞洁的妇女

زنای ~ 与有夫之妇通奸

محصود (*mahsood*) 〔形、名〕 ①已收割的②(农作物)收成，收获，庄稼

محصور (*mahsoor*) 〔形、名〕 (复 محصورین) ①被包围的,被围困的,被封锁的；被(围墙)围起来的②受限制的，受约束的③被包围者④便秘患者

حملهٔ محصورین بر محاصرین 突围,反突击

کشور ~ در خشکی 内陆国家

~ داشتن (~ کردن) 包围，围困，封锁；限制，约束；(用围墙)围起来

~ شدن 受包围，被围困，被封锁；受约束；有围墙

خود رادر چهار دیواری ~ کردن 埋头于…之中

محصول (*mahsool*) 〔名〕（复 محصولات）①产品；收成，收获②结果，结局；成果，效果③〈数〉积数④税收

~ اضافی 剩余产品

~ خام 半成品

~ عمده 主要农作物

~ فرعی 副产品

~ برداشتن 收获，收成

~ امسال خیلی خوب است . 今年的收成很好。

اینجا سالی دو بار ~ میدهد . 这儿一年两熟。

محصولات 见 محصول

~ پتروشیمی 石油化工产品

~ زراعتی 农产品

~ شکافت 〈原〉裂变产物

~ شیمیائی 化学产品

~ صنعتی 工业产品

~ فرعی 副业，副产品

~ نفتی 石油产品

محصولدار (~ *dār*) 〔形、名〕①多产的，肥沃的，富饶的②收税官

محصولداری 〔名〕①生产力，生产效能，生产率；肥沃，富饶②收税

محصون (*mahsoon*) 〔形〕增强的，强化了的；被保卫的

~ شدن （得到）增强，加强，强化，巩固

~ کردن 增强，加强，强化，巩固

محض (*mahz*) 〔形、介〕①纯洁的，纯粹的，明显不过的，彻头彻尾的②仅仅为了

~ خاطر شما 只是为了您，仅仅是为了您（看在您的面上）

~ دوستی 为了友谊；看在友谊的份上

به ~ اینکه 一旦…就…，刚一…就

به ~ ورود 一俟抵达就…，刚一到就…

دروغ ~ 弥天大谎

محضاً (*mahzan*) 〔副〕仅仅，只是，彻头彻尾地，完全是

~ الله 看在真主的份上

محضر (*mahzar*) 〔名〕（复 محاضر）①出席，在场，当面②证词③公证所，注册局

~ اسناد رسمی 公证所

در ~ 在…的面前，当着…的面

صاحب ~ 公证人，公证员

~ برآب نوشتن 干徒劳无益的事

ساعتی در ~ او بودم . 我在他那儿待了一个钟点。

محضردار 〔名〕公证所所长，注册局局长

محضری 〔形〕（得到）公证的

سند ~ 公证所确认过的文件

~ کردن 使…得到公证所确认

محط (*mahatt*) 〔名〕①停靠地点，休息地点②飞机场；站，台

محظور (*mahzoor*) 〔形、名〕（复 محظورات）①被禁止的；达不到的；违法的②禁止，禁令③障碍物，障碍，阻碍，阻挠

محظوظ (*mahzooz*) 〔形〕①得到满足的，享受的，享乐的，满意的②高兴的；幸福的

~ شدن（~ بودن）（از） 满足，享受，享乐，高兴

مردم از آواز او ~ شدند . 人们很欣赏他的歌声。

(گرداندن ~) کردن ~ 使…满足

محظوظیت (*mahzooziyyat*) 〔名〕 满足，享受；愉快

محفظه (*mahfaze*) 〔名〕 箱子，柜子；盒子，容器

تخم مرغ ~ 鸡蛋筐

ماشه ~ 枪的扳机柄

مگسک ~ （枪的）保险

نگهداری گاز ~ 煤气库

محفل (*mahfel*) 〔名〕 （复 محافل） 团体，协会，集会，…界

محافل داخلی 内圈人物，核心集团

محافل سیاسی 政界

محافل فرهنگی 文化界

محفل باز 〔形、名〕 ①宗派主义的②宗派主义者，搞宗派者

محفل بازی 〔名〕 宗派作风，宗派主义，搞宗派

محفور (*mahfoor*) 〔名、形〕 ①挖过的，挖了的②牙被蛀了的(人)，牙有洞的(人)③一种地毯

محفوظ (*mahfooz*) 〔形〕 ①被保卫的，被保护的，被保存的，被保留的②安全可靠的③记在心里的

ازمیکروب ~ 无菌的

از هوا ~ 密封的

بودن ~ 被保留，被保护

حق طبع ~ است . 版权所有，不准翻印。

شدن ~ 被保护，保留在记忆中，记住

(نگهداشتن ، ~ داشتن ، ~) کردن ~ 保卫，保护，保存，保留

دولت این حق را برای خود ~ نگه میدارد.
政府保留这一权利。

وی اسناد را در جای محفوظی گذاشت . 他把文件藏在一个安全的地方。

محفه (*mahaffe*) 〔名〕 轿子，舆；（放在骆驼、马等背上坐人的）乘舆

محق (*moheghgh*) 〔形〕 正确的，正当的，公正的；当之无愧的

محقانه (*moheghghāne*) 〔形、副〕 正确的(地)，正当的（地），合法的（地），公正的（地）

محقر (*mohaghghar*) 〔形〕 ①渺小的②无价值的，卑劣的，不足挂齿的③被轻视的，被瞧不起的

غذای ~ 粗茶淡饭

محقق (*mohaghghegh*) 〔名〕（复 محققین）①调查者，研究者，探求者②评论家

محقق (*mohaghghagh*) 〔形〕 被证实的，核实的，无疑的，确凿的，确实的

شدن ~ 被证实，得到核实

(داشتن ~) کردن ~ 证实，核实，调查

~ است که شما اورا دیده اید . 你肯定见到过他的。

محققاً (*mohaghghaghan*) 〔副〕 一定，无疑，当然，确凿无误地

محقق الوقوع (*mohaghghaghol-voghoo'*) 〔形〕 无疑的，无可争辩的，不可避免的，一定会实现的

محققانه (*mohaghghaghāne*) 〔副〕 探讨地

محقوق (*mahghoogh*) 〔形〕 合适的，适当的，正确的

محك (*mehakk*) 〔名〕 ①试金石②〈转〉（评判的）标准，准则，尺度③考验，检验

سنگ ~ 试金石

(به) ~ زدن 考验，试验；分析，鉴定

محکم (*mohkam*) 〔形、副〕 ①牢固的，强固的，

طناب را ~ كن ! 把绳绑紧!

گرفتن ~ 紧握，严守，严格遵循

محكمات 〔名〕 在解释上没有歧义的«古兰经»诗句

محكم كارى 〔名〕 为防万一而采取的保险措施

كردن ~ 采取预防措施

كار از ~ عيب نمى كند 凡事采取保险措施没有坏处。

محكمه (*mahkame*) 〔名〕（复 محاكم ）①法庭②诊疗所（室）

（ بدايت ~ ）ابتدائى ~ 初级法庭

（ خلاف ~ ）جنحه ~ （轻罪）裁判所

صالحه ~ 管辖裁判所

نظامى ~ 军事法庭

محكمى (*mohkamee*) 〔名〕 牢固，坚固(性)，坚强，稳固（性）

محكوك (*mahkook*) 〔形〕 涂掉的，抹掉的，删掉的，刻上了的

محكوكات 〔名〕 版画，木刻，雕文，(碑文等)题铭

محكوم (*mahkoom*)〔形、名〕（复 محكومين ）①被审判的，被判决的②被谴责的③从属的，隶属的，受支配的④被告人，罪犯

به اعدام ~ 被判处死刑的

به حبس ~ 被判徒刑的

به پرداخت ~ ... 被判以罚款…

（ به زوال ~ ）به فنا ~ 注定要消亡的

شدن ~ 被判决；〈法〉败诉

متهم ~ شد . 被告已被判罪。

كسى در دعوى ~ شدن 某人败诉

كردن ~ 判决，判处，击败

دزد را بده ماه حبس ~ كردند . 小偷被

坚实的，坚定的，稳固的②无可争辩的，无疑的③狠狠地，使劲地④稳固地，牢牢地，扎实地，结结实实地

تنزيل ~ «古兰经»中在解释上没有歧义的诗句

~ آئين 笃守的信条

~ پايهٔ 坚实的基础

~ پك 使劲地抽（烟）

~ دليل 无可争辩的理由

~ دوستى 牢固的友谊

~ ديوار 结实的墙壁

~ ساختمان 牢固的建筑物

~ عضلات 结实的肌肉

~ عقيدهٔ 坚定的信念

~ كتك 狠狠地揍一顿

~ گرهٔ 死结

~ مرد 坚强的人

بستن ~ 扎紧

بودن ~ 牢，结实，紧

طناب ~ است . 绳索绷得紧紧的；绳索很结实。

جاى اسناد ~ است . 放文件的地方很安全。

پايهٔ آن بناء خيلى ~ است . 那座楼房的地基很牢。

بكسى چسبيدن ~ 紧紧缠住某人

با كسى دست محكمى دادن 紧握某人的手

كسى را ~ زدن 狠揍某人

شدن ~ 增强，加强，巩固

كردن （ را ） ~ 使…牢固，使…巩固，加固…，把…夹住

判处十个月徒刑。

محکوم به (*mahkoomon-beh*) 〔名〕①败诉者被判的各种惩罚②（阿拉伯语法）谓语，述语

محکوم علیه (～ *alayh*) 〔名〕①〈法〉败诉者②（阿拉伯语法）主语

محکوم کننده (*mahkoom-konande*) 〔名〕 谴责者；法官

محکوم له (*mahkoomon-lah*) 〔名〕〈法〉胜诉者

محکومیت (*mahkoomiyyat*) 〔名〕 判决，判处，受罚

محل I (*mahal*) 〔名〕（复 محال）①地点，地区②住所，居住区③空位，空缺④区，郊区（多用复数）⑤（开支）来源

～ آتش 火力点

～ اعتراض 争论点

～ اقامت 住所，住处

～ تحویل جنس 交货地点

～ تردید 疑点

～ تقاطع دو خط 两条线的交叉点

～ تیراندازی 靶场，射击场

～ جراحی 包扎所，卫生急救站，裹伤所

～ خالی (～ بلا متصدی) 空缺，尚无人任职的空额

～ خروج 出路，出口

～ سکونت （动物的）栖息地

～ مأموریت 职位，空缺

～ ماهیگیری 渔场

～ مقصود 终点，目的地

ذکر ～ و ارادهٔ حال （修辞学的）换喻，转喻

تعیین ～ کردن 规定地点，确定地方

به ～ اجرا گذاشتن 执行

این ده از محال شهر تین تسین است . 这个村子属天津市的郊区。

محلش را عوض کردند . 他的位置被挪动了。

این چک ～ ندارد . 这是一张空头支票。

محل II 〔名〕关心，注意，照料，照顾

～ گذاشتن (～ نهادن) 同上

～ سگ به او نگذاشتند . 〈口〉他们对他毫不关心。（直译：他们待他连狗都不如）

محلات (*mahalāt*) 见 محله

محلل (*mohallel*) 〔形、名〕（复 محللات）①分解…的，溶解…的，溶化…的，有溶解力的②消化…的③溶剂④使离婚三次后的妇女能同原夫再度结合的男子（即先同她结婚，过一段时间再离婚）

～ سنگ مثانه 〈药〉溶石药，碎石药

～ شدن 分解，溶解，溶化

محللات 见 محلل

محلوج (*mahlooj*) 〔形〕 梳过的（如麻、棉、毛等）；脱籽的

محلوق (*mahloogh*) 〔形〕 被剃的

محلول (*mahlool*) 〔形、名〕 ①被溶解的，溶化的，扩散的②〈转〉分析的，化验的③溶液

～ الکترولیتی 电解质，电离质；电解(溶)液

～ سریشمی 乳胶，乳浊体

～ میانگیر 缓冲溶液

～ شدن 溶解，溶化

～ کردن 使…溶解，使…溶化

محله (*mahalle*) 〔名〕（复 محلات）（城市里的）区，区域，街区

محلی (*mahallee*) 〔形〕 地方上的，民间的，地

区的，当地的

~ آئین های 地方观念

~ اصطلاح 土语，方言

~ تحقیقات 实地调查

~ ترن 慢车，普通列车

~ حکومت 地方政权，地方当局

~ سرودها و رقصهای 民间歌舞

~ صنایع 地方工业

~ لهجهٔ 地方腔，乡音

محلی (*mohallā*) 〔形〕 ①装饰的，打扮的②弄甜的，变甜的

محلی گری (*mahallee-garee*) 〔名〕 地方主义

محمد (*mohammad*) 〔名、形〕 ①穆罕默德（伊斯兰教创始者）②被赞扬的，值得赞颂的

محمدت (*mahmadat*) 〔名〕（复 محامد）①赞扬，称颂②感激

~ کردن 赞扬，称赞

محمدی (*mohammadee*) 〔形、名〕 ①伊斯兰教的②伊斯兰教信徒，穆斯林

~ دین 伊斯兰教

~ گل 一种淡红色的蔷薇

محمر (*mohammer*) 〔形〕 使…染成红色的

محمر (*mohammar*) 〔形〕 被染成红色的

محمل I (*mahmel*) 〔名〕（复 محامل）轿子，舆；（放在骆驼、马等背上坐人的）乘舆

محمل II 〔名〕（复 محامل）根据，理由

محمود (*mahmood*) 〔形〕 受到称赞的，值到称赞的

محموده 〔名、形〕 ① محمود 的阴性②〈植〉牵牛花③墨牵牛子树脂（古时用作峻泻药）

محمول (*mahmool*) 〔形、名〕 ①装上的，装载上的，被启运的②〈逻〉谓词，谓项③被解释为…的

افتادن ~ 解释为…，看做…

محمولات (*mahmoolāt*) 见 محموله

محموله (*mahmoole*) 〔形、名〕（复 محمولات）① محمول 的阴性②负荷，载重，重量，负担，货物

هوایی ~ 空运货物

محمولات کشتی چه بود ؟ 船上装的是什么货物?

محموم (*mahmoom*) 〔名〕 发烧者

محمی (*mahmee*) 〔形、名〕 ①被保卫的，受庇护的②被保护的人③受热的，烧热的

محن (*mehan*) 见 محنت

محنت (*mehnat*) 〔名〕（复 محن）艰难，灾难，患难，灾祸，不幸

کشیدن ~ 蒙受损害，受苦，遭难

محنت دیده 〔形〕 遭殃的，苦难的，伤心的，不幸的

محنت زدگان (~ *zadegān*) 见 محنت زده

محنت زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 遭难，穷困状况，穷途潦倒

محنت زده (~ *zade*) 〔形、名〕（复 محنت زدگان）①遭难的，悲惨的，穷途潦倒的，不幸的②穷困者，穷人，遭难者

را ز هر طرف سنگ آید . ~ 〈谚〉墙倒众人推。

محنت کش (~ *kesh*) 同 محنت زده

محنت کشیده (~ *kesheede*) 同 محنت زده

محنتی (*mehnatee*) 〔形〕 ①受难的，遭难的，困苦的②勤劳的

محنی (*mohannā*)〔形〕 用散沫花染过色的

محو (*mahv*)〔名〕 ①消灭，歼灭，毁灭②根除，铲除，取消，消失③吸收

~ شدن 被消灭；被涂掉；消失；吃惊，惊讶；专心致志；全神贯注

~ کردن 消灭，消除；根除，铲除，涂掉

محور (*mehvar*)〔名〕 ①轴，中枢，轴心②方向，倾向③〈解〉脊柱④〈植〉花序轴，叶轴，主轴

~ باصره (~ دید) 视轴

~ تقارن 对称轴

~ چرخ 轮轴，车轴

~ حرکت 运动轴

~ دوران 回转轴

~ زمین 地轴

~ گردش 转轴

~ مخابرات 通讯交通中枢，通信干线，交通轴线

~ نوری 光轴，视轴

دستهٔ ~ 〈机〉曲柄

سربازی که ~ عملیات نظامی باشد 〈军〉基准兵（指行进队伍变换方向时作基准的士兵）

نیروهای ~ 轴心国

محورگرد (~ *gard*)〔形〕 绕轴旋转的，枢轴的，中枢的

توپ ~ 旋转炮

محوری (*mehvaree*)〔形〕 旋转的，枢轴的，中枢的，关键的

استوانهٔ ~ 轴突

رقص ~ 〈天〉章动

مفصل ~ 〈解〉滑车关节，枢轴关节

محوریها〔名〕 轴心国（特指第二次世界大战中的德、意、日联盟）

محو شدنی (*mahv-shodanee*)〔形〕 ①可消灭的，可铲除的②可擦除的，能涂掉的

محو شده (~ *shode*)〔形〕 被消灭的，被铲除的，被除掉的，消失了的

محوطه (*mohavvate*)〔名〕 ①场地，场院，院子②周围，环境，气氛

~ دانشگاه 大学的校园

~ ساختمانی 建筑工地

محوکننده (*mahv-konande*)〔形〕 消灭的，毁灭性的

انتقاد ~ 一棍子打死的批评

محول (*mohavvel*)〔名〕 交付者

محول (*mohavval*)〔形〕 ①交付的，受托的②被改变的；减少了的，延缓了的

~ شدن 被交付，被委任；变化；延缓

~ کردن 交付，委任；改变，延缓

این کارها را به شاگردان کلاس سوم ~ کردند. 这些工作都交给三年级学生去干了。

محو نشدنی (~ *nashodanee*)〔形〕 除不掉的，消灭不了的，铲除不尽的，不会消失的

محوی (*mahvee*)〔形、名〕（复 محاوی）①被消灭的②包括…的③内容

محیر (*mohayyer*)〔形〕 令人惊奇的，惊人的，使人瞠目的

محیر العقول (*mohayyerol-oghool*)〔形〕 惊人的，超出想象的，了不起的，非凡的，瞠目结舌的

عملیات ~ 神出鬼没的行动

محیط (*moheet*)〔名、形〕 ①环境，气氛②圆

周，周围③围绕的，周围的④知识渊博的，博学的⑤〈数〉外切的，外接的⑥周，周边，周界线；周长⑦大海

~ جغرافيائی 地理环境
~ دائره 〈数〉圆周
~ مرئی 外型，轮廓
آلودگی ~ زیست 环境污染
بهداشت ~ زیست 环境保护，环境卫生
در ~ زبان 在语言环境中
~ دریای 大洋
~ شدن 被包围
~ کردن 包围

محیط شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕（个体）生态学

محیطی (*moheetee*) 〔形〕 环绕的，周围的

محیل I (*moheel*) 〔形、名〕 ①狡猾的，奸诈的，诡诈的②狡猾者，老奸巨猾者，骗子

~ های سیاسی 政客

محیل II 〔名〕〈法〉开支票者

محیلانه 〔形、副〕 狡猾的（地），奸诈的（地）

محیلی 〔名〕 狡猾，奸诈，诡诈

محیی (*mohyee*) 〔形、名〕 ①使…复活的，使…再生的，使…生气盎然的②使…复兴者，使…复活者

مخ I (*makh*) 〔名〕 火

مخ II 〔形〕 胶粘的，粘的，粘性的

مخ I (*mokh*) 〔名〕 马笼头，马勒，马嚼子

مخ II 〔名〕 ①脑，脑髓②头脑，智慧

~ حرام 脊髓
~ آماس 〈医〉脑炎
~ نیمکره های 大脑半球
کسی را داغان کردن ~ 整某人，惩罚某人，收拾某人

مخابر (*mokhāber*) 〔形、名〕 ①通信的，通讯的②拍发电报者；信息③保持联系的

مخابرات 见 مخابره

مخابراتی 〔形〕 电报的，电讯的，通讯的

~ ارتباط 电讯联络
قمر مصنوعی ~ (ماهوارهٔ ~) 人造通讯卫星
~ واحدهای 通讯兵种

مخابره 〔名〕（复 مخابرات）①通讯，电讯，联络，联系；讯号②拍发，发送

تلفنی ~ 电话电报，话传电报
~ پرچم 讯号旗
~ چراغ 信号灯
مخابرات تلگرافی 电报联系
~ کردن 拍发，发送，打电报
~ را قطع کردن 截取情报

مخاتله (*mokhātele*) 〔名〕 欺骗

به ~ پرداختن 进行欺骗，采取欺骗手段
~ ورزیدن (~ کردن) 欺骗

مخادع (*mokhāde'*) 〔名〕 欺骗者，骗子

مخادعه (*mokhāda'e*) 〔名〕相互欺骗，尔虞我诈

~ ورزیدن (~ کردن) 同上
به ~ پرداختن 进行欺骗，采取欺骗手段

مخادنت (*mokhādenat*) 〔名〕 友好的表示；友好，友谊

~ کردن 表示友谊

مخادیم (*makhādeem*) 见 مخدوم

مخاذیل (*makhāzeel*) 见 مخذول

مخارج I (*makhārej*) 〔名〕 费用，经费，开支

اداری ~ 行政费用，行政开支

تولید ~ 生产费用

جاری ~ 日常开支

سفر ~ 旅费

(اتفاقی ~) متفرقه ~ 杂费

مخارج Ⅱ 见 خرج

مخاریق (*makhāreegh*) 见 مخراق

مخازن (*makhāzen*) 见 مخزن

مخاصم (*mokhāsem*) 〔形、名〕 (复 مخاصمین) ①互相敌对的，处于敌对状态的②敌人，敌对者

مخاصمات 见 مخاصمه

مخاصمه (*mokhāseme*) 〔名〕 (复 مخاصمات) 敌视，敌意，对抗，敌对的行动

کردن ~ 同上

مخاض (*makhāz*) 〔名〕 ①分娩时的疼痛，阵痛②产生阵痛③怀孕的骆驼

~ زن در حال 分娩的妇女

مخاط (*mokhāt*) 〔名〕 ①粘膜②鼻涕③粘液

چشم ~ 眼睛的粘膜

شیطان ~ （在空中的）蛛丝，游丝

مخاطب (*mokhātab*) 〔名〕 ①讲话的对方，听者②〈语〉第二人称

(~ کردن ، ~ قرار دادن) ~ ساختن 对…发表讲话，演说

(خود را ~ قرار دادن) خود را ~ ساختن 自言自语，暗自思量

مخاطب (*mokhāteb*) 〔名〕 说话者，演说者，演说家

مخاطبت (*mokhātabat*) 同 مخاطبه

مخاطبه (*mokhātebe*) 〔名〕 ①讲话，发言，演说②交谈，谈话，谈判

(~ ساختن) ~ کردن 同上

مخاطر (*mokhāter*) 〔名〕 冒险者，蛮干者

مخاطره (*mokhātare*) 〔名〕 (复 مخاطرات) ①危险，危险性②冒险

با ~ جان خود 冒着（个人的）生命危险

به ~ افتادن 遭到危险

به ~ انداختن 冒险干，让…去拼，不顾危险

آن سرباز بخاطر نجات پسر بچه ای جان خود را به ~ انداخت . 那位战士冒着生命危险去救一个儿童。

از مخاطرات جانی بیم وترسی بخود راه ندادن 不惧生命危险

مخاطره آمیز 〔形〕 危险的，冒险的，拼命的

مخاطره‌جو (~ *joo*) 〔形、名〕 ①冒险的，富有冒险性的②冒险家，盲动者，蛮干者

مخاطره جوئی 〔名〕 蛮勇，蛮干，冒险

مخاطره طلب (~ *talab*) 同 مخاطره جو

مخاطره طلبی 同 مخاطره جوئی

مخاطی (*mokhātee*) 〔形〕 粘液的

~ غشای 〈解〉粘膜

مخافت (*makhāfat*) 〔名〕 (复 مخافات) ①恐惧，惧怕，害怕②危险，险境

مخافه (*makhāfa*) 同 مخافت

مخالب (*makhāleb*) 见 مخلب

مخالت (*mokhāllat*) 〔名〕 友好，友谊，交好

مخالست (*mokhālesat*) 〔名〕 急忙，匆忙

مخالصت (*mokhālesat*) 〔名〕 ①真诚，诚意②真诚的友谊

مخالطت (*mokhāletat*) 同 مخالطه

مخالطه (*mokhālete*) 〔名〕 ①结交，交际，交谊，来往②混在一起，掺和

(با) (~ داشتن) ~ کردن 同上

مخالف (*mokhālef*) 〔形、名〕（复 مخالفين）抵抗…的，反对…的，与…抵触的②相矛盾的，对立的，相反的③不顺利的，不利的④反对者，反对派

~ عقيدهٔ او 与他的看法相反

~ باد 逆风

~ دهر 倒霉，厄运

~ رأى 反对票

~ بودن（با）反对，不同意，相反

من با عقيدهٔ او ~ هستم. 我不同意他的见解。

باید بردباری داشته باشیم که نظرات مخالفین را گوش بدهیم. 应该耐心听取不同意见。

مخالفت (*mokhālefat*) 〔名〕①反对，反抗，抵抗；相反；不一致，不同意②区别

~ داشتن 有别于…，不同于…

~ کردن（~ ورزیدن）（با）反对，对抗；不服从，不同意

مخالفت آمیز 〔形〕反对的，对立的，反抗的，抵抗的

مخالفين (*mokhālefeen*) 见 مخالف

مخاوف (*makhāvef*) 见 مخوف

مخبر (*mokhber*) 〔名〕（复 مخبرين）①记者，通讯员②传信人

~ پلیس（~ جرائم）专门负责采访治安消息的记者

~ کمیسیون 委员会的特派记者

مخبط (*mokhabbat*) 〔形、名〕①发疯的，疯狂的；神志不清的；神经错乱的②疯子，神志不清者

مخبل (*mokhabbal*) 〔形〕发狂的

مخبول (*makhbool*) 〔形〕被逼疯的

~ شدن 发疯

~ کردن 逼疯

مخت (*mokht*) 〔名〕希望，期望，指望，指靠

مختار (*mokhtār*) 〔形〕①有权的，被授权的，自由行动的②挑选…的③被挑选的

~ فاعل 自由行动者，拥有全权者

~ نمايندهٔ فوق‌العاده و 特命全权代表

~ وزیر 公使

~ بودن 有权作…

شما ~ هستید که این کار را انجام دهید یا ندهید. 这件事你做不做，随你的便。

~ کردن 允许，授予…权，选举，选出

مختاريت (*mokhtāriyyat*) 〔名〕①自由（抉择）②独立性，权威，权力

مختال (*mokhtāl*) 〔形〕自负的，骄傲的

مختبر (*mokhtabar*) 〔形、名〕①试验过的②知情的，了解的

مختتم (*mokhtatam*) 〔形、名〕①结束了的②结尾

مخترع (*mokhtare'*) 〔名〕（复 مخترعين）发明者，发明家，创造者

مخترع (*mokhtara'*) 〔形、名〕（复 مخترعات）①被创造的②新发明

مخترعات (*mokhtara-āt*) 见 مخترع (*mokhtara'*)

مخترعين (*mokhtare-een*) 见 مخترع (*mokhtare'*)

مختص (*mokhtass*) 〔形、名〕（复 مختصات）①特有的，专门属于…的，特别的，独特的，独具的②特点，独特性，特征③<数>座标

مختصات 见 مختص

~ جغرافيايى 地理坐标

دکارتی ~ 〈数〉笛卡儿坐标

منحنی ~ 曲线坐标

مختصر (*mokhtasar*) 〔形、副、名〕①简短的(地)，简洁的(地)，精练的(地)，概括的(地)②简要，概括，概略，梗概

کلام ~ 简而言之

و مفید ~ 简明扼要

~ تب 低烧

~ شرح 简述

~ غذای 快餐，简便的饭食

~ کلام 精练的语言

~ مبلغ 一笔小数目

شدن ~ 被压缩，被缩短，被缩减

کردن ~ 把…压缩，使…缩短，缩减，弄简单

این نامه را باید قدری ~ کرد. 这封信要写得简短些!

لطفاً ~ آنرا برای من بگوئید. 请告诉我那件事的梗概。

فقط به توضیح مختصری در این باره قناعت میکنیم. 我们只要求在这方面给我们作一点介绍。

خیلی ~ نقل کرد. 他非常简要地说了一下。

مختصراً (*mokhtasaran*) 〔副〕简短地，简略地，概括地

مختصر گوئی (*mokhtasar-goo-ee*) 〔名〕简洁的语句，简洁的表达方式

مختصه (*mokhtase*) مختص 的阴性

مختفی (*mokhtafee*) 〔形〕隐藏的，隐匿的，隐蔽的

داشتن (~ کردن) ~ 藏，隐蔽，隐匿

شدن ~ 躲藏，潜伏；消失

مختل (*mokhtall*) 〔形〕①紊乱的，混乱的；无秩序的，杂乱无章的②情绪不佳的，心烦意乱的③受损伤的；被弄糟的

بودن ~ 混乱，紊乱，杂乱；情绪不好，心烦意乱

کارهای او ~ است. 他的工作杂乱无章。

چرا امروز حواستان ~ است؟ 你今天为什么情绪不好?

شدن ~ 紊乱，混乱；杂乱无章

کردن ~ 使…混乱，弄乱，搞糟，破坏秩序

مختل الشعور (*mokhtallo-shsho-oor*) 〔形〕发狂的，精神错乱的，疯狂的

مختلج (*mokhtalej*) 〔形、名〕①战栗的，打哆嗦的②抽搐的，痉挛的，惊厥性的

شدن ~ 战栗，哆嗦；痉挛，抽筋

مختلس (*mokhtales*) 〔名、形〕(复 مختلسین) 盗用者，贪污者，挪用公款者

مختلط (*mokhtalet*) 〔形〕①混合的，综合的，掺合的，合成的②复杂的

~ شرکت 混合股份公司

~ عدد 〈数〉复数

~ کارخانهٔ 综合工厂，联合工厂

~ کمیسیون 混合委员会

~ مدرسهٔ 男女同校

~ هنگ 〈军〉混成团

مختلف (*mokhtalef*) 〔形、名〕不同的，有区别的；有分歧的，矛盾的；各种各样的

شدن ~ 分开，分出；有区别，不同

مختلف الاضلاع (*mokhtalefol-azlā'*) 〔形〕〈数〉

不等边的

مختلف الجنس (~ *jens*) 〔形〕 异类的，异族的

مختلف الشكل (*mokhtalefo-shshekl*) 〔形〕〈生〉异形的，异态的

مختلف العلامه (*mokhtalefol-alāme*) 〔形〕〈数〉符号不同的

مختلف المركز (~ *markaz*) 〔形〕〈数〉偏心的

مختلف فيه (*mokhtalefon-feeh*) 〔形〕 引起争论的，有不同意见的，有分歧的

مختلفه (*mokhtalefe*) مختلف 的阴性

مختمر (*mokhtamer*) 〔形〕发酵的

مختنق (*mokhtanegh*) 〔形〕 ①被窒息的，被缢死的，被勒死的②窒闷的，令人憋气的

~ شدن 被窒息，被勒死，自缢

~ کردن 窒息，闷死，勒死，扼杀

مختوم (*makhtoom*) 〔形〕 ①被封闭的，被加封的，盖有图章的②结束的，已完成的

~ گل 印色，印泥，印台

~ شدن 被封闭，被加封；结束，完结

~ کردن 封闭；加封，查封；使…结束，使…完结

مختون (*makhtoon*) 〔形〕〈医〉割掉包皮的

مخچه (*mokhche*) 〔名〕〈解〉小脑

مخدر (*mokhadder*) 〔名、形〕（复 مخدرات）①麻药，麻醉品②麻醉性的

~ سواد 麻醉药

مخدر (*mokhaddar*) 〔形〕 ①被麻醉的②隐藏起来的

مخدرات (*mokhadderāt*) 见 مخدر (*mokhadder*)

مخدرات (*mokhaddarāt*) 见 مخدره (*mokhadare*)

مخدره (*mokhaddere*) مخدر (*mokhadder*) 的阴性

~ ادويهٔ 麻醉剂

مخدره (*mokhaddare*) 〔名〕（复 مخدرات）① مخدر (*mokhaddar*) 的阴性 ②深闺妇女

مخدوش (*makhdoosh*) 〔形〕 ①被抓伤的，被扯破的，撕裂的②擦掉的，涂掉的，被涂抹的，有改动的③有缺陷的；不精确的

~ آمار و ارقام 被修改过的统计数字

~ شدن 被抓伤，被撕裂

~ کردن 抓伤，撕裂

مرز بين درستی و نادرستی را نبايد ~ نمود .

不要混淆是非界限。

نبايد اين اصل را ~ کرد . 不允许破坏这条原则。

مخدوم (*makhdoom*) 〔形，名〕（复 مخاديم）①被侍候的②老爷，主人，先生

مخدوم زاده 〔名〕 贵族子弟，公子哥儿

مخدوم کره (~ *korre*) 同 مخدوم زاده

مخده (*mekhadde*) 〔名〕 靠垫；椅垫

مخذول (*makhzool*) 〔形、名〕（复 مخاذيل）①被抛弃的，被遗弃的，被遗忘的②受屈辱的③失望的④卑贱的，下贱的⑤被遗弃者

~ شدن 被抛弃，被遗弃，被遗忘

~ کردن 抛弃，遗弃，遗忘

مخراق (*mekhrāgh*) 〔名〕（复 مخاريق）①体型健美的男子②诡计

مخرب (*mokharrab*) 〔形〕 ①被破坏的，被毁灭的②受害的，受损失的

مخرب (*mokhrreb*) 〔名、形〕 ①破坏者，毁坏者②破坏性的，有害的

~ اخلاق 有伤风化的

الکل ~ مزاج است . 烈酒危害人的健康。

مخرج (*makhraj*) 〔名〕（复 مخارج）①出口，出路，太平门②发音部位③〈数〉分母

رودخانه ～ 河流的出口

كسر ～ 分母

～ صورت و 分子和分母

مشترك ～ كوچكترين 〈数〉最小的公分母

حرف "ح" ～ كجا ست؟ "ح"的发音部位在哪儿？

مخرز (*mekhraz*) 〔名〕 锥子；鞋锥子

مخروب (*makhroob*) 〔形〕 被破坏的，被毁坏的，废墟般的

مخروبه (*makhroobe*) 〔名〕 ① مخروب 的阴性 ②废墟，瓦砾场

مخروط (*makhroot*) 〔名、形〕（复 مخروطات）①圆锥体，圆锥形；锥线法②圆锥形的，锥体的③被镟圆的

قائم ～ 直立圆锥

مايل ～ 斜圆锥

مجسم ～ 实心圆锥体

ناقص ～ 截头圆锥体

مخروطى 〔形〕 圆锥形的

～ مقاطع 锥截面，圆锥曲线，二次曲线

مخروطيت 〔名〕 〈植〉松柏属

مخروطيات (*makhrootiyyāt*) 〔名〕 圆锥形，锥体

مخروطى شكل (*makhrootee-shekl*) 〔形〕 圆锥形的，锥体的

مخزن (*makhzan*) 〔名〕（复 مخازن）①仓库，储藏室，栈房②宝库，宝藏③（弹）仓，（弹）匣

آب ～ 水库

آذوقه ～ 粮库

اسلحه ～ 军械库，兵器库

باروت ～ 火药库

طبيعى ～ （由于石灰岩溶蚀致使上层坍陷而成的）天然井

كتاب ～ 书库

سهمات ～ 军火库

نفت ～ 油库

مخزن دار 〔名、形〕 ①仓库主任，仓库管理员 ②有槽的，有罐的

～ ماشين 油槽（或水槽）汽车

مخزون (*makhzoon*) 〔形〕 库存的，储蓄的，储藏的

داشتن ～ 储藏，库存

مخزى (*mokhzee*) 〔形〕 使…受辱的

مخصب (*mokhseb*) 〔名〕 肥沃的地方，富饶的地方

مخصص (*mokhassas*) 〔形〕 被规定的，被指定的，被委任的

مخصصات 〔名〕 专款；分配，分派

مخصوص (*makhsoos*) 〔形〕 ①特殊的，特别的，独特的②私人的；秘密的③为…所独具的④为…专用的，专门的

اعضاء ～ 只供会员用的

به خودش ～ 他所独具的

خبرنگاران ～ 记者专用的

～ بوى 特殊味道；特殊风味

～ توجهٔ 特殊的关心，特别小心

(～ وزن) ～ ثقل 比重

جوانان ～ رسان 为青少年写的小说

كار ～ لباس 工作服，劳动服

～ هواپيماى 专机

شدن ~ 专门，成为专用，独具

کردن ~ 专门化，使…成为专用；归给…

این قوانین فقط ~ جنگ انقلابی چین میباشد.

这些规律只适用于中国革命战争。

مخصوصاً (*makhsoosan*) 〔副〕 特别是，专门地，尤其

مخصوصیت (*makhsoosiyyat*) 〔名〕 特点，特征，特色

مخضوب (*makhzoob*) 〔形〕 被涂上颜色的

شدن ~ 被涂上颜色

کردن ~ 着色，变成…颜色

مخطط (*mokhattat*) 〔形〕 ①有条纹的，画成条纹的，画成花条状的②多彩的，缤纷的

مخطوب (*makhtoob*) 〔名〕 未婚妻，已订婚的女子

مخطوبه 同 مخطوب

مخطوط (*makhtoot*) 〔形、名〕 ①被写上的②手稿

مخطوطات 〔名〕 手稿，原稿，手抄本

مخطی (*mokhtee*) 〔形〕 犯了错误的；犯了罪的，作了孽的

مخفف (*mokhaffaf*) 〔形、名〕 ①被减轻的，被缓和的，被减弱的②被简化的，被缩减的③省略的不发音字母（如："سپاه" 读为 "سپه"，"راه" 读为 "ره"，两者都省略了字母 "ا"）④缩写符号

در آن فرهنگ "ف" ~ فعل است. 在那部字典中 ف 是 فعل 的缩写。

مخفف (*mokhaffef*) 〔形、名〕 ①减轻…的，缓和…的，减缓…的，减弱…的②减轻者，减弱者

مخففه (*mokhaffefe*) مخفف (*mokhaffef*) 的阴性

~ علل 〈法〉可使罪行减轻的理由

~ کیفیات 〈法〉可使罪行减轻的情况

مخفی (*makhfee*) 〔形〕 ①隐蔽的，隐匿的②秘密的，不公开的，不合法的，地下的

~ انجمن 秘密团体

~ پلیس 秘密警察，侦探

~ رادیو 秘密电台，地下电台

(نگهداشتن ~) داشتن ~ 隐瞒，隐蔽，保密

شدن ~ 隐蔽，隐匿

کردن ~ 使…隐蔽，藏起来，躲藏

ماندن ~ 隐匿，潜伏

مخفی التناسل (*makhfeeol-tanāsol*) 〔形〕 〈植〉隐花的

مخفیانه (*makhfiyāne*) 〔形、副〕 隐蔽的（地），机密的（地），秘密的（地），偷偷的（地）

~ مذاکرات 秘密会谈（或谈判）

آنها ~ وارد آن شهر شدند. 他们秘密地进入了那个城市。

مخفی کاری (*makhfee-kāree*) 〔名〕 秘密工作，地下工作

مخل (*mokhell*) 〔形、名〕 ①扰乱的，干扰…的，破坏…的，妨碍的，损害…的②扰乱者，伤害者，破坏者，妨碍者

آرامش ~ 扰乱治安者

~ ایجاز 引起误解的省略

بودن ~ 扰乱，干扰，破坏，妨碍，损害

آسایش کسی شدن ~ 打扰某人，妨碍某人

مخلا (*mekhallā*) 〔形〕 ①空的；空虚的②被释放的

مخلب (*mekhlab*) 〔名〕 （复 مخالب）①（猛禽的）爪②镰刀

مخلد (*mokhallad*) 〔形〕 永恒的，永久的，永存的

~ ماندن 永存，永恒

مخلص (*makhlas*) 〔名、形〕 ①隐蔽所，避难所；退路，活路②简而言之，总之

~ جستن 寻找活路

مخلص (*mokhalles*) 〔名〕救命恩人，救星

مخلص (*mokhles*) 〔形、名〕 ①真诚的，虔诚的，忠心耿耿的，诚挚的②忠诚的朋友③我，本人

~ شما （书信语）忠于您的

دوست ~ 挚友

~ برای اجرای امر حاضر است . （我）随时准备执行命令；（我）随时听候吩咐。

مخلصاً (*mokhlesan*) 〔副〕 真诚地，虔诚地，忠心耿耿地

مخلصانه (*mokhlesāne*) 〔形、副〕 真诚的（地），虔诚的（地），忠心耿耿的（地），诚挚的（地）

سلامهای ~ 诚挚的问候

وی در تمام عمر ~ به مردم خدمت میکرد . 他忠心耿耿地为人民服务了一辈子。

مخلع Ⅰ (*mokhalla'*) 〔形〕被赐予荣誉礼服的

مخلع Ⅱ 〔形〕 ①失掉活动能力的；无力的②瘫痪的，麻痹的

مخلف (*mokhallaf*) 〔形〕 被遗留的，留作遗产的；留下的

مخلفات 〔名〕 ①遗产，遗物，财物；杂物②〈法〉有体财产，动产③酒菜

خانه ~ 家具，陈设

مخلوط (*makhloot*) 〔形、名〕 ①混合的，掺合的，混杂的②混合物

~ شدن 混合，掺合，弄混

~ کردن 混合，掺和

لطفاً دوا را با آب ~ کنید . 请把药和水搅拌在一起。

مخلوط کن (~ *kon*) 〔名〕 搅拌器，搅和器

مخلوع (*makhloo'*) 〔形〕 ①（王位）被推翻的，被废黜的②被革职的，被罢免的③被降职的，被贬职的

~ شاه 被废黜的国王

~ شدن 被推翻，被废黜；被革职；被降职，被贬

~ کردن 推翻，废黜；革职；降职，贬抑

مخلوق (*makhloogh*) 〔形、名〕（复 مخلوقات）①被创造的②生物，人类；万物③产物

اشرف مخلوقات 万物之灵，人

این چیزها فقط ~ تصور او ست . 这些东西只不过是他的想象而已。

مخلوقات 见 مخلوق

مخلی (*mokhallā*) 同 مخلا

~ به طبع 自由自在的

مخمر (*mokhammar*) 〔形〕 ①发酵的，发起的，酝酿过的②必要的

~ کردن 使…发酵，使…必要

مخمر (*mokhammer*) 〔名〕 发酵素，酵母

~ شدن 发酵

مخمره (*mokhammere*) مخمر 的阴性

مادهٔ ~ 发酵素，酵母

مخمس (*mokhammas*) 〔名、形〕 ①〈诗〉五行诗（每段均为五行）②五边形③五边形的

مخمصه (*makhmase*) 〔名〕 ①困难，艰难；不安，焦急②腹空，饥饿

خود را به ~ انداختن 自找麻烦，咎由自取

دچار ~ شدن (در ~ گرفتار شدن) 陷入

困境

مخمل (*makhmal*) 〔名〕 天鹅绒，丝绒

پست ~ 粗天鹅绒，印花棉绒

ساده ~ 素色天鹅绒

كبريتى ~ 灯芯绒

(كركى ~) كركدار ~ 长毛绒

گلدار ~ 有花纹的天鹅绒

نخى ~ 棉织天鹅绒

نخ و ابريشم ~ 棉绒,平绒,纬绒;长毛绒

~ گل 〈植〉万寿菊属；苋属

مخمل باف 〔名〕 织天鹅绒的工人

مخملك (*makhmalak*) 〔名〕 〈医〉猩红热

مخمل نما (*makhmal-namā*) 〔形、名〕 ①像天鹅绒的，丝绒般的②假天鹅绒,长毛绒,平绒,棉绒

مخملى 〔形〕 ①天鹅绒的②柔软的

~ چاى 浓茶

مخمن (*mokhammen*) 〔名〕 评价人，估价人，鉴定人

مخمور (*makhmoor*) 〔形〕 ①喝醉酒的,醉态的②懒洋洋的

~ چشم 醉眼，懒洋洋的眼睛

مخمورى 〔名〕 醉酒，酩酊大醉，醉态

مخمير (*makhmeer*) 〔形〕 发酵的

مخنث (*mokhannas*) 〔形、名〕 ①女人气的，无丈夫气的②阴阳人,两性人③变童(指被人作为女性玩弄的男子)④〈转〉浪荡公子,花花公子

مخنق (*mokhannegh*) 〔形〕 窒息的,窒息性的;扼杀的

مخنوق (*makhnoogh*) 〔形〕 被窒息的，被闷死的；被扼杀的，被勒死的

شدن ~ 被窒死,被闷死;被扼杀,被勒死

كردن ~ 窒息，把…闷死；扼杀，勒死

مخوف (*makhoof*) 〔形〕 可怕的，吓人的，骇人听闻的

~ خندهٔ 狞笑

~ مناظر 可怕的景象

مخى (*mokhee*) 〔形〕 ①大脑的;脊髓的②有力的,有气力的

مخيدن (*makheedan*) 〔动〕 (根 مخ) ①粘，胶,贴②动摇，摇晃②爬行，爬

مخير (*mokhayyar*) 〔形〕 有选举自由的,可以自由挑选的

در رد و قبول اين پيشنهاد ~ هستيد . 是否接受这一建议，你有选择的自由。

در رفتن يا ماندن ~ است . 去与不去，由他选择。

مخيز (*makheez*) 〔名〕 马刺

زدن ~ 刺马

مخيل (*mokhayyel*) 〔形〕 想象…的,幻想…的

مخيل (*mokhayyal*) 〔形〕 想象出来的，想象中的，可以设想的

مخيله (*mokhayyale*) 〔名〕 (复 مخيلات) 想象，空想，幻想，梦想

بافتن ~ 想入非非

مخيم (*mokhayyam*) 〔名〕 营垒，营地，宿处

مد (*madd*) 〔名〕 ①潮，涨潮②延长，拉长，展开,延伸③范围,极限,可达之处④字母 الف 上边的长元音符号的名称 (آ)

نظر ~ 极目望去

~ جزر و 落潮和涨潮

نظر داشتن ~ در 记住,记牢；指,(有)

所指

از ~ نظر گذرانیدن 回忆，回顾

~ دریا باعث بالا آمدن آب دریا میشود .

潮汐引起海水上升。

مد (*med*) 〔名〕 ①米堤亚（伊朗西部的古王国名）；米堤亚人②〈解〉血管的中膜

مد (*mod*) 〔名、形〕 ①流行，时髦，时新式样②流行的，时髦的

جامه‌ای بسبك آخرین ~ 最新式样的上衣

از ~ و رسم افتادن 不时兴，过时

این نوع لباس حالا از ~ افتاده است .

这种衣服现在不时兴了。

~ بودن 正时兴，正时髦

~ شدن 流行，风行一时

~ کردن 使…流行

مد (*modd*) 〔名〕 莫德（容积名，约等于18公升）

مداح (*maddāh*) 〔名〕 赞颂者，作颂辞的人；赞美真主者

مداحانه 〔形、副〕 赞颂的(地)，称赞的（地），歌功颂德的（地）

مداحی 〔名〕 颂辞，赞美

~ کردن 颂扬，赞美

مداخل (*madākhel*) 〔名〕 ①见 مدخل ②收入，额外收入（如小费、贿赂等），外快

~ دسترنج 劳动收入

مداخله (*modākhele*) 〔名〕 （复 مداخلات）干预，干涉，插手

~ بیگانه (~ اجنبیه) 外国干涉，外国干预

~ مسلحانه 武装干涉

عدم ~ 不干涉

~ کردن 干涉，干预，插手

نباید در امور داخلی کشورهای دیگر ~ کرد.

不允许干涉别国的内政。

مداخله جو (~ *joo*) 〔名〕 干涉者

مداخله جوئی 同 مداخله

مداخله طلب (~ *talab*) 同 مداخله جو

مداخله گر (~ *gar*) 同 مداخله جو

مداد (*medād*) 〔名〕 ①铅笔，笔②墨水

~ ابرو 眉笔

~ الوان (~ رنگی) 颜色铅笔

~ خودکار جوهردار 圆珠笔

~ سربی 铅笔

~ شمعی 蜡笔

~ کنته 炭笔

~ کوپیه (~ پاك نشو) 化学铅笔；字迹不易拭去的铅笔

~ لب 唇膏，口红

~ مشکی 黑铅笔

~ نقاشی 画图铅笔

جای ~ 铅笔盒

قلم ~ 铅笔

مغز ~ 铅笔芯

~ به ابرو کشیدن 画眉毛

با ~ کشیدن 用铅笔画

با ~ نوشتن 用铅笔写

مداد پاك کن (~ *pāk-kon*) 〔名〕橡皮

مداد تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕卷笔刀，铅笔刀

مدادگاری 〔名〕 ①铅笔画，毛笔画②（墙上沿着砖缝所画的）白色（或与他色）线条

مداد گیر 〔名〕 铅笔夹，铅笔套

مدادی (*medādee*) 〔形〕 ①铅笔的②用铅笔写的

مدار (*madār*) 〔名〕 （复 مدارات）①〈天〉轨

道②回归线③〈地〉纬线④中心，中央，中间⑤轴心，轴线，中线⑥出发点⑦周围，环境⑧〈地〉圈⑨电路，线路，回路⑩构词后缀，如：
~ سیاست ، ~ شریعت 等

~ استوا 赤道昼夜平分线

~ برقی 电路；电极

~ بسته 〈电〉闭路式，闭路式电视

~ جدی (~ رأس الجدی) 南回归线，冬至线（南纬27°23″）

~ جغرافیائی 纬线

~ حرکت زمین 地球轨道

~ سرطان (~ رأس السرطان) 北回归线，夏至线（北纬27°23″）

~ قطب جنوب 南极圈

~ قطب شمال 北极圈

~ قمر 月球轨道

~ مدارات یومیه 纬度圈

~ معیشت 生活资料

~ نصف النهار 子午圈，正午

~ نظر 地平线

~ های متوالی 串联电路

~ های موازی 并联电路

ماهوارۀ کشور ما وارد ~ تعیین شده گردیده است . 我国人造地球卫星进入预定轨道。

مدارا (*modārā*) 〔名〕 ①和气，和蔼可亲②沉着，小心谨慎，审慎

~ کردن 友好对待，温和对待

ما هرگز با مرتجعین ~ نمیکنیم . 我们对于反动派决不施仁政。

مدارات (*modārāt*) 同 مدارا

مدارات (*madārāt*) 见 مدار

مدارج (*madārej*) 见 مدرج (*madraj*)

مدارس (*madāres*) 见 مدرسه

مدارك (*madārek*) 见 مدرك (*madrak*)

مداری (*madāree*) 〔形〕 ①轨道的②球形的，球面的③回归线的

مدارین (*madārayn*) 〔名〕 南北回归线

مداعبت (*modā'ebat*) 〔名〕 逗笑，开玩笑，嘲笑，嘲弄，取笑

~ کردن 同上

مدافع (*madāfe'*) 见 مدفع

مدافع (*modāfe'*) 〔形、名〕（复 مدافعین）①保卫的，保护的②保卫者，捍卫者，辩护士，卫道士③（足球队）后卫

~ وکیل 辩护人，律师

مدافعت (*modāfe'at*) 同 مدافعه

مدافعه (*modāfe'e*) 〔名〕（复 مدافعات）保卫，防御，防守，自卫

~ کردن (از) 同上

مداقه (*modāghghe*) 〔名〕 仔细观察，仔细推敲；仔细研究，工作仔细

~ کردن 同上

مدال Medal 〔名〕 ①奖章，奖牌②纪念章，徽章，证章

~ طلا 金质奖章，金牌

~ نقره 银质奖章，银牌

~ دادن 授勋章

~ گرفتن 受勋章

مدال ساز 〔名〕 制作徽章的人，制作奖牌的人

مدال سازی 〔名〕 徽章制造

مدالسه (*modālase*) 〔名〕 欺骗，诈骗，瞒哄

~ کردن 同上

مداليون Medallion 〔名〕 ①大奖章，大纪念章 ②圆雕饰

مدام (*modām*) 〔形、副〕 ①经常的（地），不断的（地），永远的（地），总是

~ حركت 经常性的动作，习惯动作

~ شرب 嗜酒，饮酒成癖

مدامه (*modāma*) 〔名〕 酒

مدامی (*modāmee*) 〔形〕 经常的，不断的

مداوا (*modāvā*) 〔名〕 治疗，医疗，医治

~ شدن 受到治疗，得到医治

~ كردن 治疗，医疗，医治

دكتر زخم وى را ~ كرد . 大夫治好了他的伤处。

مداوات (*modāvāt*) 同 مداوا

مداوله (*modāvele*) 〔名〕 ①继续，持续②绕圈

مداوم (*modāvem*) 〔形〕 ①经常不断的，持续的，持久的，长时间的②勤奋的，坚持不懈的，孜孜不倦的③继续（某人事业）的，继承…的

~ بطور 不断地，持续地

~ تب 经久不退的热度

ميزان توليد اين كارخانه بطور ~ بالاميرود . 这个工厂的产量持续上升。

مداومت (*modāvemat*) 〔名〕 ①经常性，继续，持续，持久，连续②坚持不懈

~ دادن (~ كردن) 继续，持续，坚持不懈

~ بامرى دادن 坚持（做）某事

~ يافتن 得到继续，得到延续

مداوى (*modāvā*) 同 معالج

مداهن (*modāhen*) 〔形、名〕 ①阿谀奉承的(人)，谄媚的（人），拍马屁的(人)②伪善的(人)，虚伪的（人）

مداهنه 〔名〕 ①阿谀奉承，谄媚，拍马屁②伪善，假仁假义

~ كردن 同上

مدايح (*madāyeh*) 见 مديحه

مدائن (*madā-en*) 〔名〕 ①见 مدينه ②萨珊王朝的首都

مدبر Ⅰ (*modbar*) 〔形、名〕 遭到不幸的(人)，不幸的（人）

مدبر Ⅱ 〔名〕 小轴，旋回轴

مدبر (*modabber*) 〔名、形〕 ①执政者，统治者，领导者，管理者②精干的，干练的，有才干的

مدبرانه (*modabberāne*) 〔形、副〕 精干的(地)，干练的（地），有才能的（地）

مدبوغ (*madboogh*) 〔形〕 鞣过的，熟的(指皮革)

مد پرست (*mod-parast*) 〔名〕 赶时髦的人，盲目追随者

مد پرستى 〔名〕 赶时髦，盲从

مدت (*moddat*) 〔名〕 时间，期间，期限，时期

~ عمر 终身，一生，毕生

~ انقضاى 终止的期限，期满

در ~ دو سال 在两年当中

~ درچه 有多久？用多长时间？

مدتى （在）一个时期（内）

برادرم مدتى سربازى ميكرد . 我弟弟曾经当过一个时期的兵。

مدتها است كه . . . (مدتى است) 长久以来就…

~ مديدى است كه او را نديده‌ام . 我很久没有见到他了。

در ~ سه ماه دورهٔ تحصيلى را بپايان

再有三个月我们的学习 خواهیم رسانید .
就要结束了。

他在这 او مدتها در این باره فکر میکرد .
方面考虑了很久。

مدت دار 〔形〕 定期的,有期限的,有期限规定的

~ برات 定期汇票

~ چك 定期支票

مدح (*madh*) 〔名〕 赞扬，赞美，称赞

~ کردن (~ گفتن) 同上

مدحت (*medhat*) 〔名〕 ①赞扬，赞美，称颂②值得称赞的行动

مدح خوان (*madh-khān*) 〔名〕 赞扬者,赞美者,赞颂者

مدح خوانی 〔名〕 赞扬，赞美，赞颂

مدح گو 同 مدح خوان

مدح گوئی 同 مدح خوانی

مدحیه (*madhiyya*) 〔名〕 赞辞，颂辞

~ قصیدهٔ 颂辞

مدخل (*madkhal*) 〔名〕 （复 مداخل）①入口，门口，入口处②通道③收入（常用复数）

~ زدن 估计

مدخلیت (*madkhaliyyat*) 〔名〕关联,参与,涉及

~ داشتن (در) 同上

مدخن (*madkhan*) 〔名〕 烟筒，烟囱

مدخول (*madkhool*) 〔名〕 利润，收入,收益

مدخوله (*madkhoole*) 〔名〕 姘妇，情人

مدد (*madad*) 〔名〕 ①帮助，援助，支援，支持②援兵，援军

~ معاش 补助金，生活补助

~ خواستن 求助，求救，求援

~ رساندن (به) 帮助解决…，援助，支援；派救兵，派援军

~ رسیدن 得到帮助，救兵来到

~ کردن (~ دادن) 帮助，援助,支援，资助

مدد خواه (~ *khāh*) 〔形、名〕 求援的，求助的（人）

مدد خواهی 〔名〕 求援，求助

مددرس (~ *ras*) 〔形、名〕 ①帮助…的，援助…的②有求必应的

مدد کار 〔名〕 助手，帮手，帮凶

کادرهای حزب و دولت ما باید در رفع مشکلات مردم ~ شان باشند. 党和国家机关干部应当帮助群众解决困难。

مدد کاری 〔名〕 帮助，资助，援助

مددگار 同 مدد کار

مدر (*moderr*) 〔形、名〕 （复 مدرات）利尿的（药剂）

~ بول 利尿剂

~ صفرا 胆汁排泄剂

مدرار (*medrār*) 〔形、名〕 ①大量涌出的②雨云，阴云

مدرب (*modarreb*) 〔名〕 教练员，训练员

مدرب (*modarrab*) 〔形〕 ①被教会的,受训练的②有经验的，有纪律的③遭难的，遇到不幸的

مدرج (*modarraj*) 〔形〕（在仪器上）被分成度的，有刻度的，分成等级的

~ خط کش 刻度尺

~ شیشهٔ (~ ایوان) 〈化〉量杯

~ لولهٔ 〈化〉量筒

~ نمودن (~ ساختن) 刻出刻度

مدرج (*madraj*) 〔名〕 （复 مدارج）①程度，

等级②通道，道路

مدرجه مدرج (*madraj*) 的阴性

مدرس (*modarres*) 〔名〕（复 مدرسين）教师，教员（尤指神学教员）

مدرس (*madras*) 〔名〕 马德拉斯（印度城市）

مدرسه (*madrese*) 〔名〕（复 مدارس）①学堂，学校②教会学校

ابتدائی ~ 小学

پسران (يا ذكور) ~ 男校

دارالمعلمين ~ 师范学校

دختران (يا اناث) ~ 女校

دولتی ~ 公立学校，国立学校

شبانه‌روزی ~ 寄宿学校

عالی ~ 高等学校，高级中学

متوسطه ~ 中学

ملی ~ 私立学校，私人办的学校

نظام ~ 军事学校

هدايت و تهذيب مجرمين ~ （少年犯罪等的）教养院

به ~ رفتن 上学

به ~ فرستادن 送…上学

از ~ گريختن 逃学

مدرسه‌ای 〔形〕 ①学校的，与学校有关的②卖弄学问的

~ بچهٔ 上学的孩子，学童

مدرسی (*modarresee*) 〔名〕 教书，讲授，讲学，当教师

~ كردن 同上

مدرسی (*madrasee*) 〔形〕 学校的；经院式的

~ نظام 校规

مدرك (*madrak*) 〔名〕（复 مدارك）资料，书面材料，证明，证据；文件，契据

ارزيابی ~ 鉴定书

بلاترديد ~ 确凿的证据

داخلی ~ 内证（指事物本身所提供的证据）

محاسباتی ~ 记帐簿，簿记单据

مطمئن ~ 可靠材料，真凭实据

مدارك تحصيلی 学历证明（书）

سند ~ (مستند ~) 书面证明

مدرك (*modrak*) 〔形〕（复 مدركات）被理解的，被了解的

مدرك (*modrek*) 〔形、名〕 ①懂事的，理解…的，明白（事理）的，有辨别能力的②明辨是非者，通情达理者

مدركه (*modreke*) مدرك (*modrek*) 的阴性

~ قوهٔ 理解力，思维能力

مدرن Modern 〔形〕 崭新的，最新的，现代的，摩登的

مدرنی (*modernee*) 〔名〕 现代，现代性，现代主义；摩登，时新

مدرنيزه Moderniser 〔形〕 现代化的

~ شدن 现代化

~ كردن 使……现代化

مدرنيست Modernist 〔名〕现代派，现代主义者

مدرنيسم Modernism 〔名〕 现代主义

مدساز (*mod-sāz*) 〔名〕 ①制造样品者②女式服装时新式样③女式时新服装设计师

مدعا (*modda-ā*) 〔名〕 ①主张，声称，硬说，断言②要求，强求③心愿，意图

مدعابه (~ *beh*) 〔名〕 控告的对象；有争议的东西

~ حكم تأمين 〈法〉扣押令，扣押被告财

产的通知

تأمین ~ کردن 〈法〉向(第三债务人)下达扣押令，扣压财产

مدعو (*mad'ovv*) 〔形、名〕 (复 مدعوین) 被邀请的(人)；来宾，客人

مدعواً (*mad'ovvan*) 〔副〕 应邀

مدعی (*modda-ā*) 同 مدعا

مدعی (*modda-ee*) 〔形、名〕 ①主张…的，声称…的，硬说…的②对…有要求的③〈法〉原告者，指控者，指责人④〈法〉公诉人，检查官

~ بودن 声称，(硬)说什么；自称

~ چیزی بودن 要求…，强求…，争…

مدعی العموم (*modda'eeyol-omoom*) 〔名〕 检查官

مدعی علیه (*modda'eeyon-alayh*) 〔名〕 〈法〉被告

مدغم (*modgham*) 〔形〕 ①被同化的(语音)②带叠音符号的③隐藏在…内的

مدفع (*madfa'*) 〔名〕 (复 مدافع) 水道，水管

مدفع (*medfa'*) 〔名〕 (复 مدافع) 枪，炮等自卫武器

مدفن (*madfan*) 〔名〕 墓地，坟墓

مدفوع (*madfoo'*) 〔形、名〕 (复 مدفوعات) ①被抛开的，被扔掉的②被付清的，被偿还的③粪便，排泄物④垃圾，废物

مدفوعات 见 مدفوع

مدفون (*madfoon*) 〔形〕 ①被埋葬的②〈转〉被掩盖的，被藏住的，(在地下)隐藏的(指财宝等)

~ کردن (~ داشتن) 埋葬；掩埋，掩盖，隐藏

مدقق (*modaghghagh*) 〔形〕 被检查过的，被审阅过的

مدقق (*modaghghegh*) 〔形、名〕 (复 مدققین) ①仔细研究的，仔细审查的②审阅者③细心察看者，细心人

مدققانه (*modaghgheghāne*) 〔形、副〕 仔细的(地)，详细的(地)

مدقوق (*madghoogh*) 〔形〕 ①害肺结核病的②消瘦的，憔悴的③被搞成粉末的，弄碎的

مدکش (*madkesh*) 〔名〕 ①抽金丝的器具②金器匠

مدل Model 〔名〕 模型；模范，典型

مدل (*modell*) 〔形、名〕 ①证实的，引证的，指导性的②引路者

مدلل (*modallal*) 〔形〕 被证实的；确凿的，确有根据的，有凭有据的

~ شدن 被证明，被证实

~ کردن 证明，证实，据理力争

مدلول (*madlool*) 〔形、名〕 ①被证明的，被论证的②意思，意义；内容

~ بخش نامه نمرهٔ . . . 附有…号通知书

مدمغ (*modammagh*) 〔形〕 ①高傲的，自负的②愚笨的，愚蠢的③讨人厌的，使人不快的

مدن (*modon*) 见 مدینه

مدنس (*modannas*) 〔形〕 ①被弄污的，被弄上污点的②被污辱的，被玷污的，被亵渎的

~ شدن 被弄污；被玷污，被污辱

~ کردن 弄污；玷污，污辱

مدنف (*modnef*) 〔名〕 重病患者，重病人

مدنگ (*madang*) 〔名〕 ①木钥匙②钥匙之齿③闩，闩柱

مدنی (*madanee*) 〔形、名〕 ①城市的(人)②开明的，开化的，文明的③民事的；公民的④麦地那城人

(~ حقوق و امتيازات) ~ حقوق 公民权利

~ علوم 公民学

~ قانون 〈法〉民法

مدنيت (*madaniyyat*) 〔名〕 文明，文化

مدور (*modavvar*) 〔形〕 圆的，球形的，球状的，球体的

مدور (*modavver*) 〔形〕 转动的，旋转的

مدوز Medusa 〔名〕 〈动〉水母；水母体，伞盖体

مدون (*modavvan*) 〔形〕 被编纂起来的，汇编成册的

~ تاريخ 有文字记载的历史

(~ كردن) ~ ساختن 编纂成集

مده (*modda*) 同 مدت

مده (*madde*) 〔形〕 表示长元音的符号（用在字母 الف 上）即 آ

مدهش (*modhesh*) 〔形〕 令人吃惊的，令人惊讶的，可怕的

مدهن (*modahhan*) 〔形、名〕 ①涂上油的 油腻的②油脂

مدهوش (*madhoosh*) 〔形〕 ①惊慌失措的，束手无策的②茫然的③失去知觉的，昏倒的

(~ افتادن ، ~ درافتادن) ~ شدن 惊慌失措；茫然；失去知觉，昏厥

(~ ساختن) ~ كردن 威吓，恫吓，使惊骇；使…昏厥

مدهوشى 〔名〕 ①惊慌失措，束手无策②茫然③失去知觉，昏厥

مدهون (*madhoon*)〔形、名〕 ①被涂上油脂的，被擦上油脂的②已鞣制过的皮革

~ طشت 天空

~ كردن 涂油脂，点上油；鞣制皮革

مدى (*medee*) 〔名〕 米堤亚（伊朗西北部的古国）

مدى (*modee*) 〔形〕 摩登的，时髦的，时代的，流行的，流线型的

مدى (*maddee*) 〔形〕 带长元音符号的

~ الف 带长元音符号的 الف 即 آ

مدى (*madee*) 〔名〕 区域，范围，境界

مدى البصر (*madyol-basar*) 〔名〕 视野，视力的极限

مديترانه Mediterranean 〔名〕 地中海

~ كشورهاى خاور 地中海东部诸国及其岛屿（从希腊到埃及其中包括叙利亚、黎巴嫩等国在内的地区）

مديح (*madeeh*) 〔名〕 （复 مدايح）①赞美，赞赏，嘉许②赞美诗，颂诗，颂辞③值得赞扬的品质，优秀品质

(~ سرائيدن) ~ گفتن 赞美，赞扬；作颂诗

مديحه (*madeehe*) 同 مديح

مديحه سرا(ى) (~ *sarā*) 同 مديحه گو

مديحه سرائى 同 مديحه گوئى

مديحه گو 〔名〕 赞美者；颂辞或颂诗作者

مديحه گوئى 〔名〕 赞美；作赞美诗

مديد (*madeed*) 〔形〕 ①长久的，持续的，拖长的，延长的，延伸的②阿拉伯诗律的名称

او را مدت مديدى نديديم . 我们好久没有见到他了。

مدير (*modeer*) 〔名〕 主管人，管理者；经理；司长；科长；（中小学）校长

~ دروس دانشگاه 大学中主管学生注册工作的人

~ روزنامه 报纸编辑

~ عامل 总经理，常务董事

مذاق (*mazāgh*) 〔名〕 ①风味,口味,味道②上颚
~ صاحب 好色之徒;贪吃的人
این غذا به مذاقش خوش نیامد . (یا تلخ آمد) 这种食物不合他的口味。

مذاکرات (*mozākerāt*) 见 مذاکره

مذاکره (*mozākere*) 〔名〕 (复 مذاکرات) 会谈,谈判;辩论,讨论
حضوری ~ 面对面谈判,亲自谈判
خصوصی (یا مخفی) ~ 秘密会谈(谈判)
علنی ~ 公开的谈判
مذاکرات مجلس 议会议事项目
خلاصهٔ مذاکرات 会谈纪要
وارد ~ شدن (داخل ~ شدن) 开始谈判,进行谈判
~ کردن (~ بعمل آوردن ، ~ انجام دادن) 进行谈判
آنها در پیرامون مناسبات دو کشور مذاکراتی بعمل آوردند. 他们就两国关系进行了会谈。
~ آنها در فضای دوستانه و صمیمی انجام شد. 他们的会谈是在亲切友好的气氛中进行的。
مدتی مشغول ~ بودیم . 我们谈了一会儿话。
عده برای مذاکرات کافی نیست . 还没达到规定的人数(即不能开会)。

مذاکره کننده (~ *konande*) 〔名〕 谈判者

مذاهب (*mazāheb*) 见 مذهب

مذبح (*mazbah*) 〔名〕 (复 مذابح) ①(犹太教的)祭坛②屠宰场

مذبذب (*mozabzab*) 〔形〕 摇摆的,动摇的,犹豫不决的,三心二意的,踌躇的

کارخانه ~ 厂长
کل ~ 总局长,总司长
مدرسه ~ 校长
مسئول روزنامه ~ 报纸主编
مؤسسه ~ 企业经理

مدیره (*modeere*) مدیر 的阴性
مدرسه ~ 女校长
~ هیئت 编辑部,董事会

مدیری 〔名〕 掌管,管理,主持
کردن ~ 同上

مدیریت (*modeeriyyat*) 〔名〕 管理事务,管理能力;经理职务,编辑职务,主管(职务)
صنعتی ~ 工业管理
به ~ کسی منتشر شدن 由…主编出版

مدینه (*madeene*) 〔名〕 (复 مدن 或 مدائن) ①城市,都市②麦地那(伊斯兰教圣地,位于沙特阿拉伯西北部)
فاضله ~ 乌托邦,理想的完美境界

مدینه السلام (*madeene-o-ssalām*) 〔名〕 和平城(指巴格达城)

مدیون (*madyoon*) 〔名、形〕 (复 مدیونین) ①债务人,借方②有债务的,有义务的③感激的,受过恩惠的④归功于…的
به ~ 感恩于…,归功于…
بودن ~ 欠债,蒙恩,受过恩惠
کردن ~ 使感恩

مدیونی 〔名〕 ①债务②恩惠,恩典

مذاب (*mozāb*) 〔形〕 ①被熔化的,被熔解的②被溶化的
~ لعل 〈喻〉酒

مذابح (*mazābeh*) 见 مذبح

~ بودن 动摇，犹豫不决，踌躇

مذبذبی 〔名〕 动摇（性），犹豫不决，三心二意，踌躇，优柔寡断

مذبوح (*mazbooh*) 〔形〕 被屠宰的，被屠杀的

~ حرکت 临死前的抽搐；〈转〉绝望的挣扎，徒劳

مذبوحانه 〔形、副〕 无益的（地），白费的（地），徒劳的（地），枉费心机的（地）

~ تلاش 垂死的挣扎

مذعن (*moz'en*) 〔名〕 坦白者，承认者，供认者

مذکر (*mozakkar*) 〔形、名〕 ①〈语〉阳性（的）②雄的，公的

مذکر (*mozakker*) 〔名〕 ①回忆者，往事追叙者②说教者

مذکره (*mozakkere*) 〔名〕 备忘录；便笺，便条

مذکور (*mazkoor*) 〔形〕 上述的，前面提到的，说到的

~ افتادن（~ شدن） 上面已提到

مذل (*mozell*) 〔形〕 屈辱的，下贱的，卑贱的，被瞧不起的

مذلت (*mazallat*) 〔名〕 屈辱，卑躬屈膝，卑鄙

~ کشیدن 被侮辱，受屈辱

مذلت آمیز 〔形〕 屈辱的，下贱的，卑贱的

مذمت (*mazammat*) 〔名〕 ①谴责，指责，斥责，申斥②诽谤，诬蔑

~ کردن 同上

مذموم (*mazmoom*) 〔形〕 ①受谴责的，被指责的，被申斥的②遭诽谤的③可耻的，不名誉的

~ عادت 恶习，坏习惯

~ شدن 受谴责，被指责，挨申斥；遭诽谤

~ کردن 谴责，指责，申斥；诽谤

مذنب (*mozannab*) 同 دمدار (*dom-dār*)

مذنب (*mozneb*) 〔形、名〕 ①有罪的，犯罪的②罪犯，罪人

مذهب (*mazhab*) 〔名〕 （复 مذاهب）①宗教，信仰②学说，教义，主张③学派，教派，派别

~ بودائی 佛教

~ داشتن 信仰宗教

مذهب (*mozahheb*) 〔名〕 ①镀金工人②写本彩饰师，用饰画、饰字装饰书本的人③纤画家，工笔画家

مذهب (*mozahhab*) 〔形〕 镀金的

~ کردن 给…镀金，把…镀上金色

مذهبی (*mazhabee*) 〔形〕 ①宗教的②信教的，虔诚的③神圣的

~ فرایض 宗教戒律

مذیل (*mozayyal*) 〔形〕 ①有注脚的②有附件的，有附录的③大襟的，带长衣襟的

این کتاب ~ به دو ذیل است. 该书有两个附录。

مر Ⅰ (*mar*) 〔名〕 ①数目②五十个或一百个为单位③（数数时）遍，次

~ بی 无数的

~ در 一百

مر Ⅱ 在古波斯语中通常放在后置词 را 所修饰的名词前面、以加重语气

مر (*marr*) 〔名〕 经过，通过

مر Ⅰ (*morr*) 〔形〕 苦的；痛苦的

مر Ⅱ 〔名〕 没药（热带产的树脂、用作香料或药材）

مرء (*mar'*) 〔名〕 人，男人

مرا (*marā*) من را 的缩写形式

مرابح (*morābeh*) 〔名〕 拿利息的人，食利者

مرابحه (*morābehe*) 〔名〕 ①利润，利息，利率 ②百分比，比率

~ کردن 贷款取利

مرابحه خوار (~ *khār*) 〔名〕 高利贷者

مرابض (*marābez*) 见 مربض

مرابطه (*morābete*) 〔名〕（复 مرابطات）①联系，交际，交往，往来②照顾，看管，注意

~ داشتن 同上

مرات (*marrāt*) 见 مره

مرآت (*mer-āt*) 〔名〕（复 مرايا）镜子

مناظر و مرايا 透视，透视画法

مراتب (*marāteb*) 〔名〕 ①见 مرتبه ②情况，状况，细节，详情，事实真相

~ مذكورۀ فوق 上述事实，（契约等用语）上述各点

~ مقابله 〈语〉比较级

بنابر ~ فوق . . . 按照以上各点…

به ~ 成倍地，数倍地，大大地

به ~ بهتر 好多了

ترفيع به ترتيب سلسلۀ ~ 步步晋升

سلسلۀ ~ 从属系统，等级制度

~ تشكر خود را ابراز داشتن 表示万分感谢

آنها ~ را برياست مربوطه اطلاع دادند . 他们把事实真相（经过）向有关领导作了汇报。

اين كتاب از آن كتاب به ~ جالبتر است . 这本书比那本书有趣得多。

او ~ انزجار خود را از اين جريان اظهار ميدارد . 他对此事大为反感。

مراتع (*marāte'*) 见 مرتع

مرآتى (*mer-ātee*) 〔形〕 镜子的

مراثى (*marāsee*) 见 مرثيه

مراجع (*marāje'*) 见 مرجع

مراجعات (*morāje-āt*) 见 مراجعه

مراجعت (*morāje'at*) 〔名〕 回来，返回

در ~ 回来时，回来后

~ كردن 回来，返回

او ديشب از شانگهاى به پكن ~ كرد . 昨晚他从上海回到北京。

در ~ از پكن به خانۀ ما سرى بزنيد . 你从北京回来时请来我们家看一看。

مراجعه (*morāje'e*) 〔名〕（复 مراجعات）①参考，参阅，引证②依赖，求助，请求③返回，回来④同离了婚的女人再结婚

~ به آراى (يا افكار) عمومى 公民投票，民意测验

فقط براى ~ شما 仅供参考

~ دادن 让…去找

راجع به آن موضوع ، ايشان را بهحسابدارى ~ داديم . 关于那个问题，我们请他们去找会计处。

~ كردن 参阅，参见；依靠，依赖；联系，接触，接头

براى بعضى اصطلاحات بايد به آن فرهنگ بزرگ ~ كنيد ! 关于某些术语请查阅那部大辞典。

او ديروز به طبيبى ~ كرد . 昨天他到大夫那里去看病了。

بايد به قانون ~ كرد . 必须诉诸法律。

راجع به جزئيات لطفاً به مقامات بالاتر ~ كنيد ! 详情请和上级机关联系。

! ۱۰۵ ~ شود به صفحهٔ 见105页。

مراجعه کننده (~ *konande*) 〔名〕 定购者，顾客，顾主

مراحل (*marāhel*) 见 مرحله

مراحم (*marāhem*) 见 مرحمت

مراد (*morād*) 〔名、形〕 ①希望，愿望②意图，目的，意愿③所向往的

~ شب 期望之夜（指新婚之夜）

به ~ خود نائل آمدن 如愿，达到目的

او سرانجام به ~ خود نائل آمد. 他终于达到了目的。

~ کسی را دادن 满足（某人）的愿望

به ~ رسیدن (یا نائل شدن) 达到目的

~ چیست؟ 这是什么意思？

~ شما را از این حرف فهمیدیم. 我们明白了你说此话的意图。

مراد بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 满足愿望的，善良的

مرادف (*morādef*) 〔形、名〕 ①同义词的②同义词

مرار (*merār*) 见 مره

مراراً (*merāran*) 〔副〕 不止一次地，再三地，屡次地

مرارات (*marārāt*) 见 مرارت

مرارت (*marārat*) 〔名〕（复 مرارات）①苦，苦味②痛苦，悲伤③辛苦，艰苦，艰辛，重负

~ کشیدن 受苦，遭难，受辛苦

مرارت کش (~ *kesh*) 〔形〕 忍受痛苦的，受苦楚的，受苦难的

مرارت کشی 〔名〕 忍受痛苦，受苦楚，受苦难

مراره (*marāre*) 〔名〕 ①〈解〉胆囊②胆汁

مراری 〔形〕 胆汁的

مراسلات (*morāselāt*) 见 مراسله

مراسله (*molāsele*) 〔名〕（复 مراسلات）①信件②通信

~ شعبهٔ 收发室

مراسلات وارده و صادره 来往信件

دفتر ارسال مراسلات 信件签收本

مراسم (*marāsem*) 〔名〕 ①仪式，典礼②风俗，习惯，传统③道贺，问候

~ اختتام 闭幕典礼，闭幕式

~ افتتاح (~ گشایش) 开幕典礼，开幕式

~ پر شکوه 隆重的礼仪

~ تشریفات 礼仪，规章，手续

~ بر پا کردن 举行仪式

مراسی (*marāsee*) 见 مرسی (*marsā*)

مراسیم (*marāseem*) 见 مرسوم

مراش (*marāsh*) 〔名〕 呕吐，恶心

مراشد (*marāshed*) 〔名〕 直路，（笔直的）大道

مراصد (*marāsed*) 见 مرصد

مراعات (*morā-āt*) 〔名〕 ①遵守，遵循（如法律、纪律、命令、习惯等）②照顾，考虑，关怀

~ کردن 遵守，遵循

باید انضباط را ~ کرد. 要遵守纪律。

~ حال کسی (یا چیزی) را کردن 考虑…情况，照顾到…

~ حال او را کنید! 对他要照顾。

تعادل را ~ کردن 保持平衡

اصل پشتکار داشتن و صرفه‌جوئی کردن باید در همه موارد ~ شود. 凡事都应当厉行勤俭节约的原则。

مراعی (*morā-ee*) 〔名〕 遵守礼节者，守规矩者，

有礼貌者

مراغ (*marāgh*) 〔名〕 牲口打滚的地方

مراغب (*morāgheb*) 〔形〕 倾向于…的，爱好…的

~ بودن 倾向…，爱好…，对…有嗜好

مراغبت (*morāghebat*) 〔名〕 倾向，爱好，表示愿望

~ كردن 爱好…，嗜好…

مرا فراموش مكن (*marā-farāmoosh-makon*) 〔名〕〈植〉勿忘草

مرافع (*morāfe'*) 〔形〕 ①起诉的，打官司的②争吵的

مرافعه (*morāfa-a, morāfe'e*) 〔名〕（复 مرافعات）①起诉，诉讼，打官司②争端，争吵

~ كردن 同上

مرافعه جو (~ *joo*) 〔形〕 好诉讼的，爱打官司的，爱争论的，爱争吵的

مرافعه جوئى (~ *joo-ee*) 〔名〕 爱打官司，爱争论，爱争吵

مرافعه كننده (~ *konande*) 〔名〕诉讼当事人

مرافق (*morāfegh*) 〔形、名〕（复 مرافقين）①陪伴…的，伴随…的②同伴，同事；志同道合者

مرافقت (*morāfeghat*) 〔名〕（复 مرافقات）①陪伴，伴随②合伙，共同参与；志同道合

~ كردن 同上

مرافقه (*morāfeghe*) 同 مرافقت

مراق (*merāgh*) 〔名〕 忧郁，〈医〉忧郁症

مراقب (*morāgheb*) 〔形、名〕 ①监视的（人），监督的（人），观察的（人），看护…的②关心…的，关怀…的③沉思的，思考的

~ كسى（يا چيزى）بودن 照顾某人；照管某事

زمينشناسان بدقت ~ پيشرفت آتى زمين لرزه اند . 地质工作者在严密监视震情。

پزشكان ده ساعت ~ حال مريض بودند . 医生们观察病人的病情达十小时之久。

محرمانه ~ كسى بودن 暗中监视某人，侦查某人

~ باشيد نخوابد . 留神不要让他睡着了。

مراقبت (*morāghebat*) 〔名〕 ①关心，照管，照料，照看，看护②观察③沉思，思考，考虑

برج ~ 瞭望台

پست ~ 〈军〉监视哨；侦察敌人电子器材位置的无线电（或雷达）接收站

~ كردن（از）关心，照料；观察；沉思，思考

مراقد (*marāghed*) 见 مرقد

مراقى (*merāghee*) 〔形〕 令人忧郁的

مراكب (*marākeb*) 见 مركب (*markab*)

مراكز (*marākez*) 见 مركز

مراكش (*marākesh*) 〔名〕 摩洛哥（非洲）

مراكشى 〔形、名〕 ①摩洛哥的②摩洛哥人

مرال (*marāl*) 〔名〕 ①大角鹿②野山羊

مرال Moral 〔名〕 道德，品德

مرام (*marām*) 〔名〕 ①目的，用意，意图②（行动）纲领③希望，愿望

مرامنامه (~ *nāme*) 〔名〕 纲领，大纲

حزب ~ 党纲

مرامى (*marāmee*) 〔形〕 纲领的

مراوح (*marāveh*) 见 مروحه

مراودت (*morāvedat*) 同 مراوده

مراوده (*morāvede*) 〔名〕（复 مراودات）亲密关系，交际，友好；经常来往

این دو نفر با هم ~ زیادی دارند. 他们两人来往密切。

مراهق (*morāhegh*) 〔名〕 行将成年的男孩

مراهم (*marāhem*) 见 مرهم

مراهنه (*morāhene*) 〔名〕 打赌

~ کردن 同上

مرایا (*marāyā*) 见 مرآت

مرائی (*morā-ee*) 〔名〕 伪君子，伪装者

مربا (*morabbā*) 〔名〕 果酱，蜜饯

~ کردن (~ درست کردن) 做果酱，用糖渍

مربائی (*morabbā-ee*) 〔形〕果酱的

~ کیك 果酱蛋糕

~ نان 果酱包

مربض (*marbez*) 〔名〕 (复 مرابض) 羊舍，厩栏，牲口棚

مربع (*morabba'*) 〔形、名〕 ①平方的，方的，正方形的，四角形的②〈解〉方形的，方骨的③四行韵的④正方形

~ مستطيل 长方形

~ جذر 〈数〉平方根

~ عضلهٔ 〈解〉方肌

~ متر 平方公尺，平方米

~ کردن 把…弄成方形

~ نشستن 盘腿而坐

مربع القاعده (*morabba'ol-ghā'ede*) 〔形、名〕 ①平方基数的②（埃及的）方尖石塔

مربع سازی (*morabba'-sāzee*) 〔名〕〈数〉求面积；求积分

مربعی (*morabba-ee*) 〔形〕 四角形的；四边形的；〈理〉正方晶的

~ دستگاه 正方晶系

مربوط (*marboot*) 〔形〕 ①有联系的，有关系的，与…有关的②取决于…的

~ بودن (به) 有关，有联系，涉及…；要看…，取决于…

آنچه میگوید ~ باین موضوع نیست . 他说话离题。

بمن چه ~ ! 这与我毫不相干！

این کار ~ باین است که . . . 这事要看…，这取决于…

~ ساختن 联系到一起，连结在一起

مربوطه (*marboote*) مربوط 的阴性

~ مقامات 有关部门，有关人士，有关当局

~ ملل 有关国家

مربوطیت (*marbootiyyat*) 〔名〕 联系，关系

~ داشتن 与…有关系

مربی (*morabbee*) 〔名〕 ①教练②教导员；教育者；助教③保育员

~ اسب 驯马的人

~ اطفال 保育员

~ حیوانات اهلی 家禽饲养员

~ حیوانات وحشی 驯兽者

~ ورزشکاران （运动员）教练

مربیه مربی 的阴性

مرتاض (*mortāz*) 〔名〕 禁欲主义者，（婆罗门教的）苦行者

مرتب (*morattab*) 〔形〕 ①安排好的，整理好的，调整好的，整齐的②有系统的，有规律的，按步就班的③正常的，不间断的④分类的，分门别类的

~ به ترتیب الفباء 按字母次序排列的

. من او را در سال دو ~ میبینم 我每年见他两次。

مرتجع (*mortaje'*) 〔名、形〕 （复 مرتجعین）①反动分子，反动派②反动的③有弹性的，有反弹力的

مرتجعانه 〔形、副〕 反动的（地）

مرتجعین (*mortaje-een*) 见 مرتجع

مرتجل (*mortajel*) 〔名〕 （诗歌的）即兴者，即席作者；当场表演者

مرتجلاً (*mortajelan*) 〔副〕 即兴地，即席地，当场地（指作诗，作曲等）

مرتجی (*mortajee*) 〔形、名〕 ①希望的，期望的，盼望的②希望者，期望者，盼望者

~ بودن 希望，期望，盼望

مرتد (*mortadd*) 〔名〕 ①背叛者，叛教者，变节者 指对一种信仰而言）②内奸

~ شدن 叛教，背叛，叛离

مرتزق (*mortazegh*) 〔形〕领补助金的；领补助粮的

مرتسم (*mortasam*) 〔形〕 作过标记的，作过记号的，标出的，画上的

مرتشی (*mortashee*) 〔形、名〕①受贿的，贪污的②受贿者，贪污者

مرتضی (*mortazā*) 〔形〕 ①满意的，心满意足的，高兴的②〈宗〉(赞扬阿里的形容词)至高无上的

مرتع (*marta'*) 〔名〕 （复 مراتع）牧场

مرتعش (*morta'esh*) 〔形、名〕 ①痉挛的，颤抖的，发抖的②受惊的，恐惧的，害怕的③使人毛发竖起的东西（或事情）

~ شدن 痉挛，颤抖，发抖，害怕，恐惧

~ کردن 使…颤抖，抖动…，使…发抖，

بطور ~ 整齐地，有次序地，有规律地

کارمند ~ 按时上班的工作人员

~ کردن (~ داشتن ، ~ ساختن) 安排，整理，调整，弄整齐；分类

. او کتابهای خود را ~ کرد 他把书整理好了。

. آن دوا ضربان قلب مرا ~ کرد 那种药使我的心脏跳动正常了。

. پرداخت حقوق ما ~ است 我们的工资按时发放。

. او اطاق مرتبی دارد 他的房间很整齐。

مرتب (*moratteb*) 〔名〕 ①安排者，整理者②排字工人，排字机

مرتباً (*morattaban*) 〔副〕 有次序地，系统地，有规律地，整整齐齐地；正常地

مرتبت (*martabat*) 同 مرتبه

مرتبط (*mortabet*) 〔形〕 有联系的，有关系的

مرتبطه مرتبط 的阴性

بافت ~ 〈生〉结缔组织

ظروف (لوله های) ~ 〈技〉连通器

مرتبه (*martabe*) 〔名〕 （复 مراتب）①梯级；级别②〈转〉身份，头衔，官阶，地位③次，次数④层楼⑤〈数〉位

~ سوم ساختمان 楼房的第三层

مرتبه های تیم ها در مسابقات 各队在比赛中成绩次第

سه ~ 三次

یك ~ 突然，一下子，猛然

سلسلهٔ مراتب 等级制度

. او در اداره مرتبه‌ای بلند دارد 他在处里担任要职。

恐吓，使…害怕

مرتفع (*mortafe'*) 〔形、名〕 （复 مرتفعات）①高的，高耸入云的②崇高的，高尚的③〈旧〉贵重的④（复数时）高度⑤山，丘

~ عمارت 高大的楼房

مرتفع (*mortafa'*) 〔形〕 被消除的，被消灭的，被消失的，移掉了的

~ شدن 被消除，被消灭，被解除，被移掉

همه اشكالات ~ شد . 一切困难都被克服了。

~ كردن (~ ساختن) 消除，消灭，移掉

چين با استخراج نفت نيازمنديهاى خود را كاملاً ~ ساخته است . 中国开采的石油，完全满足了自己的需要。

خستگى را ~ كردن 消除疲劳

مرتك (*mortak*) 同 مردارسنگ

مرتكب (*mortakeb*) 〔形、名〕 ①犯（罪）的，作案的②犯罪者，犯人

~ شدن 犯罪，犯法，触犯

اگر ~ خطائى شويد فوراً آنرا اصلاح كنيد . 犯了错误就要立刻改正。

~ اشتباه شدن 犯错误

مرتكو (*martakoo*) 〔名〕 麻雀

مرتمس (*mortames*) 〔形〕 被浸入水中的，被泡在水中的

مرتهن (*mortahan*) 〔名、形〕 ①抵押；抵押物②受抵押的

مرتهن (*mortahen*) 〔名〕 债权人，高利贷者，接受抵押的人，收抵押品的人

مرثيه (*marsiye*) 〔名〕 （复 مراثى）①（为哀悼什叶派殉难者而作的）哀诗，悼诗，祭文，挽歌②哀悼；（因某人死去而引起的）痛苦

~ ساختن 作挽诗（哀歌、祭文）

مرثيه خوان (~ *khān*) 〔名〕 吟咏哀诗的人，唱挽歌的人

مرثيه نويس (~ *nevees*) 〔名〕 挽歌作者

مرج (*marj*) 〔名〕 （复 مروج）①草地，牧场②混乱，骚乱，纷乱

هرج و ~ 混乱，骚乱

~ بستن 打赌

مرجان (*marjān*) 〔名〕 珊瑚；红珊瑚

~ سوراخ سوراخ 〈动〉千窝珊瑚，千孔虫

~ سياه 黑珊瑚

سنگ ~ 珊瑚化石，珊瑚色大理石

شبهٔ ~ 珊瑚形状

مرجان آور (~ *āvar*) 同 مرجان دار

مرجان دار 〔形〕 含珊瑚的，产生珊瑚的

مرجانى (*marjānee*) 〔名〕 珊瑚的；珊瑚做的；珊瑚色的

جانور ~ 珊瑚类动物

جزاير ~ 珊瑚岛

مرجب (*morajjab*) 〔形〕 受尊敬的；令人追念的（常为阿拉伯历七月 رجب 的修饰语）

مرجح (*morajjah*) 〔形〕 占优势的，较好的，略胜一筹的，优先的

ترجيح بلا ~ 名义上的区别，人为的区别（指实际上并没有什么区别）

مرجز (*morajjaz*) 〔形〕 音调优美的；有韵律的

مرجع (*marja'*) 〔名〕 （复 مراجع）①原地，原处，出处，来源②归宿；目标，目的地③当局，专门机关④〈语〉先行词⑤（法院等的）级别

~ تقليد 〈宗〉宗教界执行教规的人士

مراجع قانونی یا صالحه 主管当局
مرجل (*merjal*) 〔名〕 汽锅，锅炉
مرجمك (*marjomak*) 〔名〕 〈植〉扁豆
مرجو (*marjovv*) 〔形〕 被期望的，被期待的
~ بودن 期望，希望，指望
مرجوحه (*marjoohe*) 〔名〕 秋千；摇篮；跷跷板
مرجوع (*marjoo'*) 〔形、名〕 ①返回的，被送回的，被退回的；述及的②回信
جنس ~ 退回的货物
~ داشتن (~ کردن) 送回，还回
~ شدن 被退回，被送回
در صورت نخواستن کالا ، آنرا ~ کنید . 如不需此货，请即退回。
مرحبا (*marhabā*) 〔叹〕 ①好！妙极了！好样的！②欢迎！
~ زدن 拍手，喝彩
~ گفتن 欢迎，祝贺；叫好，喝彩
مرحله (*marhale*) 〔名〕（复 مراحل）①阶段，时期，过程②（旅行者每日的）宿处③（旅行者每日的）行程
~ آزمایش 试验阶段
مراحل اوایه 初级阶段
مراحل ۲۸ گانهٔ حرکت ماه 〈天〉二十八宿
مراحل مختلف یک‌مسئله 一个问题的各发展阶段
در ~ (حالت) مایع 处于液态中
از ~ پرت بودن 糊里糊涂
از ~ پرت کردن 把…弄糊涂
به ~ اجراء گذاردن 将…付诸实行
مرحمت (*marhamat*) 〔名〕（复 مراحم）①恩惠，仁慈；慈爱②怜悯
از (به) ~ شما 多亏您关照
~ شما زیاد ! (~ سرکار زیاد) 多谢！谢谢您！
~ داشتن 同情，怜悯
~ در حق کسی داشتن 对某人有恩惠
~ کردن 表示怜悯，体恤；赏赐，赐予，赠予
آنها به ما خیلی ~ کردند . 他们对我们十分友好。
او چند قوطی چائی بما ~ کرد . 他赠给我们几罐茶叶。
مرحمة (*marhamatan*) 〔副〕 宽大地，仁慈地
مرحمتی (*marhamatee*) 〔形、名〕 ①赠送的，赏赐的②礼物，赠物
مرحوم (*marhoom*) 〔形〕 已故的，已去世的
~ نخست وزیر 已故总理
~ شدن 去世，逝世
مرخشه (*marakhshe*) 〔形〕 不祥的，不吉利的，不愉快的
مرخص (*morakhkhas*) 〔形〕 被释放的，自由的，被允许离开的；被解雇的
~ شدن 被释放，被允许离开，告辞；被解雇
از خدمت کسی ~ شدن 离开某人，向某人告辞
~ کردن 释放，允许离开，打发走；解雇，解聘
کسی را از خدمت ~ کردن 把某人解雇
~ بفرمائید ! 请允许我告辞。
او را ~ کردم که برود . 我打发他走了。
مرخص نامه 〔名〕 〈军〉离职证

سرخصی 〔名〉 假期，休假

~ بعنوان ناخوشی (~ بابت ناخوشی ، ~ معافیت ، ~ استعلاجی) 病假

~ سالیانه 年假

~ سرباز 军人休假

~ غیر مجاز 擅自离开，不告而别

برگ ~ (پروانهٔ ، ورقهٔ ~) 复员证，退役证书

در ~ 休假

برادرم در ~ است . 我弟弟正在休假。

ده روز ~ 十天的假期

~ دادن 准假

به ~ رفتن 度假，休假

~ گرفتن 获准假

سه روز ~ داشت . 他有三天假期。

مرخم (*morakhkham*) 〔形〕 ①〈语〉词尾省略的②没尾巴的③大理石镶嵌的

مصدر ~ 词尾省略的动词不定式

مرد (*mard*) 〔名、形〕 (复 مردان) ①男人；大丈夫②丈夫③勇敢的，刚勇的④适于做…的

~ جنگی (~ نبرد) 勇敢善战的人，战士

~ حکیم 秀才，圣人

~ خدا 虔诚的人；传教士

~ راه 虔诚者，信仰宗教者

~ رند 机灵的人；重友情的人

~ روز 能跟上时代潮流的人

~ زن پرست 喜欢在女人中间厮混的男人

~ سیاسی 政治家

~ غورباغه‌ای 蛙人

~ قانونی 通晓法律的人

~ کارآمد 能干的人

~ مردان 勇士

~ و زن 夫妇

مردان ~ 勇士们

او ~ اینکار نیست . 他不适于做这件工作。

مرداب (*mordāb*) 〔名〕 ①死水②池塘，沼泽，泥潭③河湾，海湾

گاز ~ 沼气，甲烷

مردابی 〔形〕 沼泽地带的，多沼泽的

مرداد (*mordād*) 〔名〕 伊朗阳历五月

مردار (*mordār*) 〔形、名〕 ①尸体②不干净的，被玷污的，被污辱的

مردارخانه 〔名〕 ①黑牢②棋盘上的死角

مردارخوار (~ *khār*) 〔形〕 吃尸体的

مردارسنگ (~ *sang*) 〔名〕 〈化〉一氧化铅，铅黄，黄丹

مردارگند (~ *gand*) 〔名〕 尸体臭味

مرداسنگ (*mordāsang*) 同 مردارسنگ

مردافکن (*mard-afkan*) 〔形、名〕 英勇的(人)，勇敢的(人)，大力士

مردانگی (*mardānegee*) 〔名〕 ①勇敢，英勇，刚强②慷慨，大方，宽宏大量

~ کردن 勇敢，刚强；慷慨，大方

مردانه (*mardāne*) 〔形、副〕 ①男性的，男的，供男子使用的②勇敢的(地)，英勇的(地)，刚强的(地)③慷慨的(地)，气量大的(地)

جرأت ~ 勇敢，英雄气概

کفش ~ 男鞋

~ جان دادن 英勇献身

مردانه دوز 〔名〕 男服裁缝

مردباز (*mard-bāz*) 〔名〕 淫妇，荡妇

مردبازی 〔名〕 淫荡，玩弄男性

مردد (*moraddad*) 〔形〕 动摇不定的，犹豫不决的，三心二意的

در میان دو عقیده ~ بودن 犹豫不决，拿不定主意

او ~ بود که چه باید بکند. 他犹豫不决，不知怎么办好。

مردصفت (*mard-sefat*) 〔形〕 ①（女子）似男人的，男子气的②（小孩）学大人样的

مردك (*mardak*) 同 مردکه

مردکه (*mardake*) 〔名〕 ①渺小人物，小人，家伙②愚笨的人，头脑简单的人，傻瓜③卑鄙的人；恶棍，坏蛋

مردگان (*mordegān*) 见 مرده (*morde*)

مردگی (*mordegee*) 〔名〕 死，死亡

مردم (*mardom*) 〔名〕 （复 مردمان）①人民②（泛指）人，人们③人类

چشم ~ 瞳孔，瞳仁（也称瞳人）

چین ~ 中国人民

ساده ~ 普通人，平民，老百姓

شرافتمند ~ 高尚的人们

متحرك ~ （城市中的）流动人口

~ تودهٔ 人民群众，大众，民众

ما باید به ~ خدمت کنیم. 我们要为人民服务。

مردم آزار 〔形、名〕 ①压迫人民的，残害人民的，使人不得安生的②压迫者，暴君

مردم آزاری 〔名〕 压迫人民，残害人民

مردمان (*mardomān*) 见 مردم

مردم خوار (*mardom-khār*) 〔形、名〕 ①吃人的，野蛮的②吃人者，食人（的）生番

نظام اجتماعی ~ کهنه 吃人的旧社会制度

مردم خواری 〔名〕 吃人的血腥行为，野蛮行为

مردم خیال (~ *khiyāl*) 〔名〕 幻想家

مردم دار 〔形〕 ①（对人们）有礼貌的，有教养的，和气的②合群的

مردم داری 〔名〕 ①彬彬有礼，和气②合群

مردم در (~ *dar*) 〔形〕 吃人的，野蛮的

مردم دوست (~ *doost*) 〔名、形〕 ①博爱者，慈善家②仁爱的，博爱的

مردم دوستی 〔名〕 博爱，仁爱，慈善行为

مردم زاد 〔名〕 人，人类

مردم شماری (~ *shomāree*) 〔名〕 人口普查

مردم شناس (~ *shenās*) 〔名、形〕 ①人类学家②有经验的（人），善识人者

مردم شناسی 〔名〕 ①人类学②生活经验

مردم فریب (~ *fareeb*) 〔名、形〕 ①蛊惑人心者，煽动者②进行蛊惑宣传的

مردم فریبی 〔名〕 蛊惑行为，蛊惑宣传；煽动

مردمك (*mardomak*) 〔名〕 瞳孔，瞳人

چشم ~ تنگی 瞳孔缩小

چشم ~ گشادگی 瞳孔放大

مردم کش (*mardom-kosh*) 〔名〕 杀人犯，凶手

مردم کشی 〔名〕 杀人，杀人罪

~ کردن 杀人

مردم گریز (~ *goreez*) 〔形、名〕 ①不合群的（人），孤僻的（人）②隐士；离群索居的人③厌世者

مردم گریزی 〔名〕 ①不合群，孤僻②隐居，离群索居③厌世

مردم گزای (~ *gazāy*) 同 مردم آزار

مردم گیاه (~ *giyāh*) 〔名〕 〈植〉曼德拉草，欧伤牛草；一种麻醉剂

مردم نواز (~ *navāz*) 〔形〕 殷勤的，盛情的，亲切的，好客的

مردم نوازی 〔名〕 殷勤，盛情，亲切，好客

مردمه (*mardome*) 同 مردمك

مردمی (*mardomee*) 〔名〕 ①人性，人道，人道主义②彬彬有礼，文雅

مردمیت (*mardomiyyat*) 〔名〕 ①人类②人性，人道

مردن (*mordan*) 〔动〕 （根 میر）①死，死亡②〈诗〉熄灭（指火）

از سرما（گرسنگی）~ 冻（饿）死

بمرگ طبیعی ~ 老死，自然死亡

در اثر ناخوشی ~ 病死，病故

اگر کسی بخاطر منافع خلق بمیرد ، مرگش شرافتمندانه خواهد بود . 为人民的利益而死，就是死得其所。

تو بمیری این پول را فردا میپردازم . 我担保明天把钱付清。

بمیر و بدم ! 〈口〉就是死也得干！（埋怨对方偷懒时用）

مرد نادیده (*mard-nādeede*) 〔形、名〕 ①贞节的，处女的②处女

مردنگی (*mardangee*) 〔名〕 ①一种玻璃灯笼②钟状玻璃器；（煤油灯）灯罩

مردنی (*mordanee*) 〔形〕 ①快死的，临死的，奄奄一息的②注定死亡的③瘦弱不堪的

اسب ~ 驽马，瘦弱不堪的马

مردوار (*mardvār*) 〔形、副〕 ①英勇的（地），勇敢的（地）②有丈夫气概的（地）（指妇女）

مردود (*mardood*) 〔形〕 ①被唾弃的，被摒弃的，被遗弃的；被咀咒的；被革出教门的②考试不及格的，名落孙山的③（游戏比赛中）失败者④堕落者，退化者，败类

~ شدن 被唾弃，被遗弃；被咀咒；被革出教门；落榜

~ کردن 唾弃，摒弃，遗弃；咀咒；把…革出教门；使…落榜

مرده (*marde*) 〔名〕 那个人；男人

او ده ~ حلاج است . 他足智多谋以一当十。

مرده (*morde*) 〔形、名〕 （复 مردگان）①死的②死人，死尸

آهك ~ 熟石灰

زبان ~ 死的语言

نقطهٔ ~ 〈理、技〉死点

~ کسی (یا چیزی) بودن 极爱某人（或某事）

او ~ هنر نقاشی است . 他非常喜爱绘画。

~ چوب به زدن 说死人坏话

~ را پاك شستن 〈喻〉照顾得很周到

~ باد . . . ! 打倒…！

~ باد امپریالیسم ! 打倒帝国主义！

مرده بازی (~ *bāzee*) 〔名〕 装死

~ در آوردن 同上

مرده پرست (~ *parast*) 〔名〕 敬重死人的人

مرده پرستی 〔名〕 敬重死人

~ کردن 同上

مرده خوار (~ *khār*) 〔形、名〕 ①吃尸肉的（动物），吃腐尸的②不管别人死活而发财的（人）

مرده خواری 〔名〕 食尸

مرده خور (~ *khor*) 同 مرده خوار

مرده دل (~ *del*) 〔形〕 ①死的，无生命的，咽

了气的②无情的，铁石心肠的，冷酷的③灰心的，泄气的；凄凉的

مرده دلی 〔名〕 ①无生命②无情，冷酷，硬心肠③心灰意冷，泄气；凄凉

مرده ری (~ *ree*) 〔名、形〕 ①遗产②无用的，不中用的

مرده ریك 同 مرده ری

مرده زا 〔名〕 死胎

مرده زاد 〔形〕 死胎的，死产的

مرده زادی 〔名〕 死胎，死产

مرده سنگ (~ *sang*) 同 مردارسنگ

مرده شوی 〔名〕 洗尸者

مرده شویش ببرد! 〈口〉让他完蛋!该死的!

مرده شوی خانه 〔名〕 殓尸房，洗尸间

مرده شویی (~ *shooyee*) 〔名〕 洗尸

مرده کش (~ *kesh*) 〔名〕 ①下葬者，抬死尸者②灵车；（饰有悼文等的）棺架

ماشین ~ 灵车

مرده کشی 〔名〕 下葬，抬棺，送葬

~ کردن 同上

مرده وار 〔形、副〕 ①死人似的（地），死一般的（地）②仰卧的（地）

شنا ~ کردن 仰游

مردی (*mardee*) 〔名〕 ①勇敢，刚勇，刚强②慷慨大方，宽宏大量③性成熟，性能力

قوهٔ ~ 男性生殖能力

از ~ افتادن 失去性能力

مردینه (*mardeene*) 〔名〕 男性

مرز (*marz*) 〔名〕 ①边界，界线，境界，疆界②土地，国土，领土③畦

~ کشور 国境，国界

~ کشیدن 划界，划清界线

مرز Ⅰ (*morz*) 〔名〕 〈解〉肛门

مرز Ⅱ 〔名〕 老鼠，耗子

مرزبان (*marz-bān*) 〔名〕 ①边防战士，边防军②边远地区的统治者

مرزبانی 〔名、形〕 ①边防②边防的

ادارهٔ ~ 边防局

~ کردن 驻守边防

مرزبندی (*marz-bandee*) 〔名〕 ①划定边界，分界②〈转〉区分，区别，划清界线③分畦，打畦

~ کردن 同上

باید بین حق و ناحق ~ کرد . 应该划清正确与错误的界线。

مرزبوم (*marz-boom*) 同 مرزو بوم

مرزدار (*marz-dār*) 〔名〕 边防战士，边防军

مرزداری 〔名〕 边防站，边境哨所

مرزغان (*marzaghān*) 〔名〕 ①火盆②地狱③墓地

مرزغن (*marzaghan*) 同 مرزغان

مرزن (*marzan*) 〔名〕 鼠，耗子

مرزنجوش (*marzanjoosh*) 〔名〕 〈植〉有卷耳状叶的植物（如山柳菊、勿忘草）

مرزنشین (*marz-nesheen*) 〔名〕边境居民，边民

مرزنگوش (*marzangoosh*) 同 مرزنجوش

مرزوبوم (*marzo-boom*) 〔名〕领土，国土，祖国

مرزوق (*marzoogh*) 〔形〕 ①生活有保障的②幸福的，幸运的

مرزه (*marze*) 〔名〕 〈植〉麝香草，香薄荷

مرزی (*marzee*) 〔形〕 国境的，边境的

نقاط ~ 边境地区

مرس (*mars*) 〔名〕 系在猎狗脖子上的皮带

مرس (*mares*) 〔名〕（复 امراس）有经验的人

مرس (*mers*) 〔名〕〈植〉水青冈（属），山毛榉

مرس Ⅰ Morse 〔名〕〈动〉海象

مرس Ⅱ 〔名〕 摩尔斯电码（用点和划表示字母，可用灯光或无线电发送）

~ الفبای 同上

مرساة (*marsāt*) 〔名〕（复 مراسی）码头，港口，船舶停泊处

مرسات (*mersāt*) 〔名〕 锚

مرسريزه Mercerisé 〔名〕 丝光作用，丝光工艺；浸碱作用

مرسل (*morsal*) 〔名、形〕（复 مرسلين）①使者，使节②预言者，先知③（真主）派来的（使徒）④布道者，传道者

مرسل (*morsel*) 〔名〕（复 مرسلين）寄信人，发信人

مرسل اليه (*morselon-alayh*) 〔名〕 收信人，收件人

مرسله Ⅰ (*morsale*) 〔名〕（复 مرسلات）信件

مرسله Ⅱ 〔形、名〕 ①（真主）派下来的（使徒）②项圈，项链

مرسلين 见 مرسل

مرسم (*morassam*) 〔形〕 ①绘上画的②有插图的③带光的

~ تير 曳光弹

مرسول (*marsool*) 〔形〕 被遣送的，被派遣的，被送去的

~ داشتن（~ كردن） 派遣，遣送，发送

~ شدن 被派遣，被遣送，被发送

مرسوله (*marsoole*) 〔名〕 ①مرسول 的阴性②信件，邮件

مرسوم (*marsoom*) 〔形、名〕（复 مراسم ، مراسيم）①有插图的，有图画的②习惯的，约定俗成的③风俗习惯④薪水，薪俸⑤命令，法令⑥信件

~ ما چنين نيست . 这不是我们的习惯。

مرسى (*marsā*) 同 مرساة

مرسى Merci 〔名〕 谢谢！多谢！

مرشد (*morshed*) 〔名〕 伊斯兰教长，族长，首领；指导者，劝导者

~ زور خانه （伊朗）健身房的负责人

مرصاد (*mersād*) 〔名〕 ①埋伏地点②大路

مرصد (*marsad*) 〔名〕（复 مراصد）①天文台，气象台；观察所②隐蔽所，埋伏地点，伏击点

مرصع (*morassa'*) 〔形〕 镶有宝石的

مرصع كار 〔名〕 首饰匠，珠宝匠，镶嵌艺人

مرصع كارى 〔名〕 镶嵌工艺

مرصوص (*marsoos*) 〔形〕 结实的，坚硬的，牢固的；坚定的，强有力的

مرض (*maraz*) 〔名〕（复 امراض）病，疾病

~ التهاب 炎症

~ بومى（~ محلى） 地方病

~ ترس از آب 恐水病

~ جلدى 皮肤病

~ جيد 良性病

~ حاد 急性病

~ خوره 麻风病

~ داخلى（~ درونى） 内科病

~ ردى 恶性病

~ زيبقى 水银中毒症

~ ساقط 癫痫

~ شديد 急病，重病

~ عصبى 神经病

~ عضوى 官能病

قارچی ~ 真菌病

قند ~ 糖尿病

(مهلك ~) كشنده ~ 致命病症，死症

لاعلاج ~ 不治之症

(كهنه ~) مزمن ~ 慢性病

(ساری ~) مسری ~ 传染病

مشهور ~ 梅毒

مقاربتی ~ 性病，花柳病

موت ~ 绝症，不治之症

موروثی ~ 遗传性疾病

(عام ~ ، همه جاگیر ~) وبائی ~ 流行性传染病

هاری ~ 狂犬病，瘈咬病

~ بروز و هجوم 发病，疾病发作

~ تولید 致病；发病

~ غرض و 动机，企图；怨恨

تشخیص امراض 诊断疾病

علم امراض 病理学

علم تشخیص امراض 诊断学，诊断法

مبحث تولید امراض 病原学

گرفتن ~ 害病，患病

مرضا (*marzā*) 见 مریض

مرضاة (*marzāt*) 〔名〕满足，满意

مرض خیز (*maraz-kheez*) 〔形〕 病原的，致病的，发病的；危害健康的

مرض شناس (~ *shenās*) 〔名〕 病理学家

مرض شناسی 〔名〕 病理学

مرضعه (*morze'e*) 〔名〕 乳母，奶妈

مرضی (*marzā*) 同 مرضا

مرضی (*marzee*) 〔形〕 令人满意的，使人满足的，令人愉快的

مرضی (*marazee*) 〔形〕 病态的，病理的

~ تشریح 病理解剖学

مرضیه (*marziyya*) مرضی (*marzee*) 的阴性

~ اخلاق 美德

مرطب (*morattab*) 〔形〕 湿润的

مرطب (*moratteb*) 〔形〕 把…浸湿的

مرطوب (*martoob*) 〔形〕 湿的，潮湿的，湿润的

~ اطاق 潮湿的房间

~ زیر زمین 阴湿的地窖（地下室）

~ هوای 潮湿的空气，湿润的空气

کردن ~ 弄湿，使…湿润

مرطوبی 〔名〕 潮湿，湿润

مرعا (*mar-ā*) 〔名〕（复 مراعی）牧场

مرعز (*mar'az*) 〔名〕 绒毛，柔毛，软毛

مرعوب (*mar-oob*) 〔形〕 受惊的，惊恐的

شدن ~ 受惊，惊恐

کردن ~ 恫吓，使…受惊，恐吓

ملت چین از هیچ تهدیدی ~ نمیشود. 中国人民是吓不倒的。

مرعوبیت (*mar-oobiyyat*)〔名〕惊慌，惊恐状态

مرعی (*mar-ā*) 同 مرعا

مرعی (*mar-ee*) 〔形〕 ①被遵守的，被执行的，被奉行的②被接受的；实现的

داشتن ~ 遵守，奉行，执行（命令）

مرعی الاجراء (*mar-eeol-ejrā'*)〔形〕 应当完成的

مرغ (*margh*) 〔名〕 ①〈植〉冰草（一种牧草），茅草②草地

مرغ (*morgh*) 〔名〕 ①鸟②母鸡③家禽

آبی ~ 水鸟

آتش ~ 火凤凰，不死鸟

استخوان خوار ~ 鱼鹰；鹗

(انجیر خور) ~ انجیر (~ 金莺，黄鹂
باران ~ 鹬类，鸻科鸟
بهشتی ~ 极乐鸟，凤鸟，琴鸟
تخم کن ~ 下蛋的母鸡
حق ~ 叫声很尖的枭；仓鸮
خانگی ~ 家禽
دام دیده ~ 惊弓之鸟；老滑头
دست آموز ~ 驯熟的鸟
(ملخ ~) زیبا ~ 田凫，京燕类；红嘴鸥
سحر ~ 晨鸟，雄鸡
سقا ~ 鹈鹕
سلیمان ~ 戴胜鸟
(فرعون ~) شاخدار ~ 珍珠鸟
(شب خوان ~ ، چمن ~) شب آهنگ ~ 夜莺
شکاری ~ 肉食鸟
(باران ~) طوفان ~ 海燕
کتان ~ 红雀
(کرچ ~) کرك ~ 孵蛋的母鸡
ماهی خوار ~ 鱼鹰
مگس ~ 蜂鸟
را بشغال سپردن ~ 把鸟交给豺狼（意，自投罗网）
مرغی که انجیر میخورد نوکش کج است. 这可不是谁都会做的事。
پخته خنده‌اش میگیرد. ~ 〈谚〉〈口〉真滑稽可笑。

مرغابی (*morghābee*) 〔名〕 鸭
جره ~ 短颈小野鸭，凫
خانگی ~ 家鸭
ماده ~ 母鸭
منقار پهن ~ 阔嘴鸭
نر ~ 公鸭

مرغ آغال (*morgh-āghāl*) 同 مرغدان
مرغ باز 〔名〕 ①玩鸟的人，玩斗鸡者②捕鸟人
مرغ بازی 〔名〕 玩鸟，玩斗鸡
مرغ پروری (~ *parvaree*) 〔名〕 家禽业
مرغ دار 〔名〕 饲养家禽的人
مرغ داری 〔名〕 饲养家禽
مرغدان (~ *dān*) 〔名〕 ①鸡槛，鸡笼②鸡贩子
مرغزار (*margh-zār*) 〔名〕 牧场，草地
مرغسانان (*morghsānān*) 〔名〕 〈动〉单孔目，一穴类
مرغ شناس (*morgh-shenās*) 〔名〕 鸟类学者，鸟学家，禽学家
مرغ شناسی 〔名〕 鸟类学，禽学
مرغ فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 家禽贩子
مرغ فروشی 〔名〕 贩卖家禽
مرغك Ⅰ (*morghak*) 〔名〕 ①小鸟②小鸡，雏鸡
دانا ~ 鹦鹉
مرغك Ⅱ 〔名〕 〈技〉镟床座，〈机〉心轴，紧轴，轴胎，心子
مرغك Ⅲ 〔名〕 （衣服的）衽；接角布
مرغوا (*morghovā*) 〔名〕 不祥之兆
مرغوب (*marghoob*) 〔形〕 ①优质的，质量好的，上等的②畅销的③令人喜爱的，中意的，合心意的
این پارچه خیلی ~ است. 这种布料质量很好。
گوشت این حیوان خیلی ~ است. 这种动物的肉很受欢迎。
مرغوبیت (*marghoobiyyat*) 〔名〕 优质，质地优

良，畅销（指商品）

مرغوز (*marghooz*) 〔名〕 安哥拉山羊

~ موی 安哥拉山羊毛，马海毛

مرغول 同 مرغوله

مرغوله (*marghoole*) 〔名〕 ①鬈发，额发，前发 ②〈乐〉颤音

مرفق (*merfagh*) 〔名〕（复 مرافق）〈解〉肘

مرفلژی Morphology 〔名〕 词法；形态学

مرفو (*marfoo*) 〔形〕 织补过的，缝补过的

مرفوض (*marfooz*) 〔形〕 被拒绝的，被否决的

مرفوع (*marfoo'*) 〔形〕 ①被举起的，被升高的 ②被消除的，被废除的 ③〈语〉处于主格地位的

~ شدن 被举起，被升高；被消除，被废除

~ کردن 举起，升高；消除，废除

مرفوع القلم (*marfoo'ol-ghalam*) 〔形〕 得到宽恕的，得到饶恕的

مرفه (*moraffah*) 〔形〕 ①富裕的②安宁的，享福的

~ دهقان 富农

مرفه الحال (*moraffahol-hāl*) 〔形〕 安乐的，享福的，生活富裕的

مرفین Morphine 〔名〕〈化〉吗啡

~ مسمومیت در اثر 吗啡中毒

مرفینیست Morphinist 〔名〕 吗啡中毒者

مرفینیسم Morphinism 〔名〕 吗啡中毒，吗啡瘾

مرق (*margh*) 〔名〕 ①刺，戳②拔毛③麦芒

مرق (*maragh*) 〔名〕 肉汤，肉汁；烤肉上滴下的油汁

~ بی 稀溜溜的（指汤类），水多的

مرقد (*marghad*) 〔名〕（复 مراقد）①坟墓，陵墓②卧室③床

مرقس (*marghos*) 〔名〕〈宗〉（基督教«圣经»中的篇名）«马可福音»；«马可福音»的作者马可

~ انجیل «马可福音»

مرقش (*marghash*) 〔名〕〈矿〉白铁矿，用作装饰品的白铁矿石

مرقشیشا (*marghasheeshā*) 同 مرقش

مرقع (*moraghgha'*) 〔形、名〕 ①带补丁的，缝补过的②伊斯兰教苦行僧的衣服③拍纸簿，记事本；剪贴簿

مرقم (*mergham*) 〔名〕 笔，书写工具

مرقم (*moraghgham*) 〔形〕 编上号的，标上号码的

مرقوم (*marghoom*) 〔形〕 ①写出来的②有标记的，记载的③上述的

~ داشتن (~ فرمودن) 写，书写

~ رفتن (~ شدن) 被写上，书就

مرقومه (*marghoome*) 〔形、名〕（复 مرقومات）① مرقوم 的阴性②记载的③信

در پاسخ ~ محترمه 谨复来函…

مرکب (*markab*) 〔名〕（复 مراکب）①坐骑（指马、骆驼等）②船

~ تازنده 猎犬，追猎者

~ چوبی 棺材，棺木

مرکب I (*morakkab*) 〔形〕 ①组成的，合成的，复合的②复杂的，混杂的，混乱的，困难的

~ آونگ 〈理〉复摆

~ جسم 混合物，合成物

جسم ~ آبدار 水合物

~ جملهٔ 〈语〉复合句

~ جهل 愚昧无知，幼稚可笑

ربح ~ (بهرهٔ ~) 复利

~ عدد 复合数

~ کلمهٔ 复合词

(از) بودن ~ 由…组成

این دستگاه از چند قسمت ~ شده است ؟

这台机器由几部分构成？

. آب جسمی ~ است 水是一种化合物。

مرکب II 〔名〕 墨水，油墨

چاپ ~ 油墨，印刷油墨

چین ~ 墨，墨汁

کوپیه ~ 拷贝墨水

~ ساهی 乌贼鱼

(به) زدن ~ 涂墨水（或油墨）于…

مرکبات (*morakkabāt*) 〔名〕 ①柑、桔等水果的总称②复合词

مرکبان (*morakkabān*) 〔名〕 〈植〉菊科(植物)

مرکب پاك کن (*morakkab-pāk-kon*) 〔名〕 擦墨水用的橡皮，挖字刀

مرکب تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 (刮油墨的)刮子

مرکب خشك کن (~ *khoshk-kon*) 〔名〕 吸墨纸，吸墨用具

مرکب زن (~*zan*) 同 مرکب نویس

مرکب نویس (~*nevees*) 〔名〕 (电报)印字机

مرکبی (*morakkabee*) 〔形〕 ①墨水的，被墨水染污了的②像墨水一般黑的

مرکز (*markaz*) 〔名〕 (复 مراکز) ①中央，中心②基地，站，总部③首都，都会

بازرگانی ~ 贸易中心

پخش کالا ~ 货物集散地

تدارکات ~ 供应点

تولید برق ~ 发电站

(ثقلت ~) ثقل ~ 〈理〉重心，重点

دایره ~ 圆心

درونی ~ (核爆炸、地震的)震源

عصبی ~ 〈解〉神经中枢

(قوهٔ گریز از ~) قوهٔ فرار از ~ 〈理〉离心力

~ قوهٔ میل به 〈理〉向心力

مرکز جو 〔形、名〕 ①向心力的②向心力

مرکز گریز (~ *goreez*) 〔形、名〕 ①离心力的②离心力

~ ماشین 离心机

مرکزی (*markazee*) 〔形〕 中心的，中央的

~ آمریکای 中美洲

~ ارگان 中央机关

~ کمیتهٔ 中央委员会

مرکزیت (*markaziyyat*) 〔名〕 中央，中心；集中制

دادن ~ 集中

مرکوب (*markoob*) 〔名〕 骑用的牲畜，坐骑

مرکور Mercure 〔名〕 〈化〉汞，水银

مرکورکرم Mercurochrome 〔名〕 〈药〉红汞(俗称红药水)，汞溴红

مرکوز (*markooz*) 〔形〕 ①树立的，立起来的，竖起来的②插入的，穿入的，集中起来的③牢的，稳固的，坚固的

(خاطر ~) ذهن ~ 牢记在心中的，铭记的

~ مفصل 固定关节

شدن ~ 被插上，被竖起

کردن ~ 插上，竖起

مرگ (*marg*) 〔名〕 死，死亡

آسان ~ 无苦楚的死亡，安然去世

طبیعی ~ 老死，自然死亡

کاذب ~ 昏睡症

(ناگهانی ~) مفاجات ~ 突然的死亡，暴死

موش ~ 砒霜，毒鼠剂

~ آگهی 讣告，讣闻

آمار ~ و میر 死亡率

~ بستر 死亡时睡的床

به ~ من (یا تو) 以我的生命担保…（发誓时用）

~ خواب 沉睡，酣睡；〈喻〉长眠，死亡，安息

~ دم (در) 临死前，在死亡的边缘

~ شهرت پس از 讳，谥号，戒名

~ عرق 死前冷汗

~ محکوم به 处以死刑

~ معاینه پس از 验尸

~ ناقوس 丧钟

کسی را جلو انداختن ~ 促某人早死

به پای ~ رساندن (را) 置…于死地

~ انسان حتمی است، ولی همه مرگ‌ها دارای ارزش مساوی نیستند. 人总是要死的，但死的意义有不同。

بر ... ~ ! 打倒…！

~ میخواهی برو گیلان. 〈口〉（在某人得好处后仍感不满足或发怨言时说）你还有什么不满意？

چه مرگت است ؟! 〈口〉你要干什么！？

مرگ (*morg*) 〔名〕 浓鼻涕

مرگاشیشه (*margāsheeshe*) 〔名〕 黄铁矿

مرگامرگ (*margāmarg*) 同 مرگ و میر

مرگ آور (*marg-āvar*) 〔形〕 ①极端的②致命的

~ ترس 极端恐惧

مرگبار (~ *bār*) 〔形〕 致命的，致死的

~ زندگی 活地狱般的生活

~ سلاح 致命的武器

~ ضربات 致命的打击

مرگ و میر (*margo-meer*) 〔名〕 ①大批病死（例毙）；（牲口）疫病②死亡（率）

مرگی (*margee*) 〔名〕 死亡

مرمت (*marammat*) 〔名〕 修缮，修理，维修，修补

عمارت ~ 修缮房屋

شدن ~ 被修缮，被修理，被维修

کردن ~ 修缮，修理，维修

مرمت ناپذیر (~ *nāpazeer*) 〔形〕 不可弥补的，无可挽救的；不能恢复的

~ زیان 不可弥补的损失

مرمد (*mormad*) 〔形、名〕眼痛的；害眼病的人

مرمر (*marmar*) 〔名〕 大理石

سبز ~ 孔雀石

سفید ~ 白色大理石，雪花石膏

سیاه ~ 玄武岩

مصری ~ 〈地〉纤闪辉绿岩

موی ~ 蛇石

مرمر (*mermer*)：به ~ افتادن 发情，性欲冲动

مرمرتراش (*marmar-tarāsh*) 〔名〕 大理石雕刻匠

مرمرتراشی 〔名〕 大理石雕刻

مرمرنما (~ *namā*) 〔形〕 ①大理石般的②被制成大理石一样纹路的

کردن ~ 把…弄上大理石花纹

مرمرنما ساز (~ *namā-sāz*) 〔名〕 人造大理石研磨工

مرمری (*marmaree*) 〔形〕 ①大理石的②象大理

石一般光滑的

مرموز (*marmooz*) 〔形〕 ①神秘莫测的，神奇的，奥妙的②通阴的，通灵术的③被编成暗号的

مرموزات 〔名〕 密码，暗号

مرموك (*marmook*) 〔名〕 〈植〉鼠尾草

مرمی (*marmee*) 〔形、名〕（复 مرمیات）①炮弹②被抛出的，发射了的

~ دودانگیز 烟幕弹

~ رسام 曳光弹

~ ضد ~ 反导弹导弹

~ نافذ 穿甲弹

مرنگو (*marangoo*) 〔名〕 〈动〉豪猪

مرو (*marv*) 〔名〕 〈植〉滨草

مرو (*moroo*) 〔名〕 鳕鱼

مروا (*marvā*) 〔名〕 好的预兆，吉兆，吉利

~ زدن 祝愿某人

مروارید (*morvāreed*) 〔名〕 珍珠

~ کاشته شده（~ بدلی و ساختگی）人造珍珠

~ ناسفته 〈喻〉处女；未经推敲的语句

~ آب 〈医〉白内障；（作化妆品用的）珍珠粉，珠光粉

~ رودخانهٔ 珠江（中国）

~ سنگ 珍珠岩

~ صدف 珍珠贝

~ صیاد （潜水）采珠人

~ صید 采集珍珠

~ گل 〈植〉雏菊属

مروارید بار 〔形〕 散落珍珠般的，珍珠般的

مروارید خاکستر (~ *khākestar*) 〔名〕 珍珠灰（一种不纯的碳酸钾）

مروارید نشان (~ *neshān*) 〔形〕 用珍珠装饰的，镶上珍珠的

مروارید وار 〔形〕 珍珠似的，用珍珠装饰的

مروت (*morovvat*) 〔名〕 ①宽宏大量，高尚②人道③善良，良心④宽容，温情⑤勇敢，英勇，刚毅，丈夫气概

~ کردن 宽宏大量，勇敢，英勇

مروت آمیز 〔形〕 ①宽宏大量的，高尚的②人道的③善良的④宽容的，温情的⑤勇敢的，英勇的，刚毅的

مروتی 同 مروت آمیز

مروج (*morooj*) 见 مرج

مروج (*moravvej*) 〔名〕（复 مروجین）①传播者，宣传者，传布宗教者，推广者，使…流传的人②庇护者，保护者③零售商人，小店主

~ اخلاق 道德传播者

~ علم و هنر 文明传播者，科学文化的保护者

~ ساختن 推广，普及，传播，流传

مروح (*moravveh*) 〔形〕 朝气蓬勃的，有生气的

مروحه (*mervahe*) 〔名〕（复 مراوح）①扇子②〈军〉射向幅

~ باز 发散的射向幅

~ جمع 集结的射向幅

~ موازی 平行射向幅

مرود (*morood*) امرود 的缩写形式

مرور (*moroor*) 〔名〕 ①通过，通行，穿过②审查，审阅③消失，消逝，流逝

~ زمان 期间，〈法〉时效，时间的消逝

~ زمان مسقط 〈法〉可提出诉讼（或要求）的法定期限

زخمهای جنگ را ~ گذاشتن (~ نهادن)
医治战争创伤

مرهم بها (~ *bahā*) 〔名〕 药费

مرهم دان 〔名〕 膏药瓶

مرهم کاری 〔名〕 敷用膏药，包扎伤口

مرهم کش (~ *kesh*) 〔名〕 涂药膏用的抹刀或刮勺

مرهم نه (~ *neh*) 〔名〕 敷药者，包扎者

مرهوب (*marhoob*) 〔形〕 使人恐惧的，可怕的，吓人的

مرهون (*marhoon*) 〔形〕 ①感谢的，感激的②取决于…的③被抵押的，欠…的；依靠…的

بودن ~ 感谢，感激…；多亏…，靠

مرهونه 〔形、名〕 ① مرهون 的阴性②抵押品

مرهونیت (*marhooniyyat*) 〔名〕 感激，感谢，感激的心情

مری (*maree*) 〔名〕 〈解〉食道

مری (*meree*) 〔名〕 竞争，对峙，敌对

مریب (*moreeb*) 〔形〕 不可信的，令人怀疑的；怀疑…的

مریخ (*merreekh*) 〔名〕 〈天〉火星

مرید (*moreed*) 〔名〕 信徒，门徒，信奉者，追随者

کسی بودن ~ 听从某人，服从某人，对某人言听计从

مریدانه (*moreedāne*) 〔形、副〕 虔诚的（地），言听计从的（地）

مریدی (*moreedee*) 〔名〕 虔诚，顺从，言听计从

مریزاد (*mareezād*) 〔叹〕 愿他平安无事！愿他幸免！

دست ~ 好极啦！

گفتن ~ 欢呼，叫好，喝彩

به ~ زمان 随着时间的消逝；逐渐地

تذکرهٔ ~ 过境签证

عبور و ~ 交通，通行

قانون ~ زمان 〈法〉出诉期限法

کردن ~ 通过，穿过；审阅，浏览（书、报等）；回顾

لطفاً این مقالهٔ مهم را بار دیگر ~ کنید.
请把这篇重要文章再读一遍。

درس را ~ کردن 温习功课

مروسیدن (*marooseedan*) 〔动〕 （根 مروس）①费力，尽力，竭力②习惯于…

مروع (*moravva'*) 〔形〕 恐惧的，吓人的，害怕的

مروق (*moravvagh*) 〔形〕 ①过滤的，弄干净的②洁净的，清彻的，透明的

شراب ~ 晶莹的酒

مروق (*moravvegh*) 〔形〕 把…弄净的，把…净化的，澄清…的

مرونی (*moroonee*) 莫罗尼（科摩罗首都）

مروی (*marvee*) 〔形〕 被叙述的，被引证的，口头转述的

است که ... ~ 据说…

مره (*marre*) 〔名〕 （复 مرار، مرات） 次，次数

چند ~ 数次

مرهم (*marham*) 〔名〕 （复 مراهم） 软膏，油膏，膏药

جان ~ 精神安慰

خاکستری ~ 含汞药膏

سو ~ 生发油，发油，发膏

گذاشتن (~ نهادن) ~ 贴膏药，上软膏

به زخم کسی ~ گذاشتن 给伤者敷膏药；〈转〉减轻某人的痛苦；安慰某人

مریض (*mareez*) 〔形、名〕（复 مرضی ، مرضا）①生病的，病态的；虚弱的②病人

~ بستری 住院病人；病倒在床者

~ سرپائی 门诊病人

~ شدن 患病，生病

~ کردن 使…生病

~ را در بیمارستان بستری کردند . 他们把病人送去住院了。

مریض خانه 〔名〕 医院，病院

~ سیار 流动医院

~ نظامی (~ صحرائی) 野战医院

مریض داری 〔名〕 护理病人

مریضه (*mareeze*) 〔名〕 女病人

مریم I (*maryam*) : گل ~ 〈植〉晚香玉属

مریم II 〔名〕 ①女性名②〈宗〉圣母玛丽亚（耶稣之母）

~ باکره 〈宗〉圣母玛丽亚（耶稣之母）

مریم گلی (*~ golee*) 〔名〕 〈植〉鼠尾草

مریم نخودی (*~ nokhodee*) 〔名〕 〈植〉石蚕属

مرئوس (*mar-oos*) 〔形、名〕 ①从属的，下级的②下级，下属

مرئی (*mar-ee*) 〔形〕 ①显著的，可以看得见的②〈医〉（病状除患者感觉外也为）他人感觉的

افق ~ 〈气〉可见地平

تیراندازی ~ 目标明显的射击

علایم ~ 他觉症状

نا ~ 见不到的

این عکسهائی است که توسط مه نوردان از سطح ~ و سطح نا مرئی کرهٔ ماه گرفته شده است . 这是宇宙航行员拍下的月球向地面和背地面的照片。

مز (*mazz*) 〔名〕 吮，啜，咂，吸

مز (*mozz*) 〔形〕 酸甜的

مزابل (*mazābel*) 见 مزبله

مزاج (*mezāj*) 〔名〕（复 امزجه）①健康，健康状况，自我感觉②气质，性情，资质

~ بلغمی 粘液质

~ دموی 多血质

~ سودائی 忧郁质

~ صفرائی 胆汁质

~ کارکن 大便畅通

استعداد ~ 〈医〉素质（易于患某种疾病的先天性因素）

تلین ~ (لینت ~) 腹泻，闹肚子

~ شریف چطور است ؟ 您的身体怎样？贵体如何？

به ~ من نمیسازد . （这）对我的健康没有好处。

~ را بکار انداختن 通大便

مزاج گو 〔名、形〕 ①阿谀奉承者，伪君子②谄媚逢迎的，奉承的，拍马屁的

مزاج گوئی (*~ goo-ee*) 〔名〕 阿谀奉承，讨好，巴结，恭维，说好听的

~ کردن 同上

مزاجی 〔形〕 ①健康上的，体质的，气质的②习惯的③吹毛求疵的，好挑剔的

وضع ~ بیمار 病人的健康状况

حالت ~ او اینطور است . 他就是这样的脾气。

مزاح (*mezāh*) 〔名〕 笑话，玩笑，诙谐话

~ کردن 开玩笑

مزاح (*mazzāh*) 〔名〕 开玩笑的人，诙谐的人，

打诨者

مزاحت (*mozāhat*) 同 مزاح (*mezāh*)

مزاحم (*mozāhem*) 〔形〕 使…为难的，使…不安的，给…添麻烦的

صداهای ~ در مکالمات تلفنی （电话）串话，串音

~ بودن 打扰，阻碍

~ شدن 使…为难，添麻烦，打扰

ببخشید ~ شما شدم . 对不起，打扰您了。

مزاحمت (*mozāhemat*) 〔名〕 打扰，妨碍，麻烦，不方便

بدون（یا بلا）~ 没有妨碍地（一点也不麻烦）

اسباب ~ کسی را فراهم کردن 给…带来麻烦，给…带来不方便

مزاحی (*mozāhee*) 〔形〕 开玩笑的，笑话的

مزاد (*mazād*) 同 مزایده

مزار (*mazār*) 〔名〕 ①坟墓，陵墓②圣地

~ شهداء 烈士陵园，烈士陵墓

مزارستان (*mazārestān*) 〔名〕 墓地，陵园

مزارسنگ (*mazārsang*) 〔名〕 墓碑

مزارشریف (*mazār-shareef*) 〔名〕 马查里夏里夫（阿富汗）

مزارع (*mozāre'*) 〔名〕 ①农民，耕种者，庄稼人②分成制的农民；佃农

مزارع (*mazāre'*) 见 مزرعه

مزارعه (*mozāre'e*) 〔名〕 合伙耕地；合伙耕地文书

مزامیر I (*mazāmeer*) 见 مزمار

مزامیر II 见 مزمور

مزانتریت Mesenteritis 〔名〕 〈医〉肠系膜炎

مزاوجت (*mozāvejat*) 〔名〕 结婚

~ کردن（با） 同上

مزاوجه (*mozāveje*) 同 مزاوجت

مزایا (*mazāyā*) 见 مزیت

مزایده (*mozāyede*) 〔名〕 拍卖，竞卖

~ پیشنهاد （拍卖时的）出价，标价

حائز حد اکثر ~ شدن 成为出价最高的买主

به ~ فروختن（به ~ گذاشتن） 拍卖

مزبله (*mazbale*) 〔名〕（复 مزابل）垃圾堆，阴沟，污水坑，粪坑

مزبور (*mazboor*) 〔形〕 ①上述的，上面提到的②已写的，被写的

کتاب ~ در این اواخر چاپ خواهد شد . 上面提到的那本书将在最近付印。

مزج (*mazj*) 〔名〕 混合，掺合

~ شدن 混合起来，掺合起来

~ کردن 使…混合，使…掺合

مزجات (*mozjāt*) 〔形、名〕 ①少的，不值钱的，廉价的②少的或次等的东西

~ بضاعت 不值钱的东西；知识缺乏

مزخرف (*mozakhraf*) 〔名、形〕 ①废话，胡话，荒唐的话②无聊的，荒诞无稽的，愚蠢的③被修饰的，被装饰的，被美化的④无用的，欺骗的，骗人的

~ حرف 胡说，废话

~ گفتن 说废话，胡说八道

~ نگو ! 别说废话！

مزخرفات (*mozakhrafāt*) 〔名〕 废话，胡说八道，无稽之谈

مزخرف گو (*mozakhraf-goo*) 〔名〕 说废话的人，

胡说八道的人

مزخرف گوئی 〔名〕 说废话，说蠢话，胡说八道

~ كردن 同上

مزد (*mozd*) 〔名〕 ①工钱，工资，报酬，薪俸 ②报答，报应

اسمی ~ 名义工资

بنابر مدت كار ~ 计时工资

بنابر میزان كار ~ 计件工资

حقیقی ~ 实际工资

دندان ~ 赏钱

~ بی 免费的，白送的

دادن ~ 付工钱，付报酬

را كف دستش گذاشتن ~ 对某人进行报复

نیكی بدی است. ~ 〈谚〉恩将仇报。

هم ~ است و هم منت. 〈谚〉既付报酬又感恩。

مزدا (*mazdā*) 〔名〕 造物主，上帝

مزداد (*mozdād*) 〔形〕 增加的，增长的

مزدبر (*mozd-bar*) 同 مزدور

مزدحم (*mozdahem*) 〔形〕 拥挤的，挤满人的

مزدك (*mazdak*) 〔名〕 马兹达教(一种古波斯宗教的)创始人

مزدوج (*mozdavaj*) 〔形〕 ①结了婚的，成对的，有配偶的②〈植〉对生的

مزدور (*mozdoor*) 〔名、形〕 ①雇工，短工，临时工，雇佣工人②(受)雇佣的，雇来的

روستائی ~ 雇农

~ آدمكش 被雇的杀人凶手

~ ارتش 雇佣军

~ سرباز 雇佣兵

~ كارگر 雇佣劳动者

~ نویسندهٔ 雇佣文人，御用文人

شدن ~ 受雇，被雇佣

كردن ~ 雇佣

مزدوری 〔名〕 当雇工，打短工，扛长活

~ سیستم سرباز گیری 雇佣兵役制

كردن ~ 当雇工，扛长活

او در گذشته در خانهٔ شخص ملاكی ~ میكرد. 他从前曾在地主家当过长工。

مزدی (*mozdee*) 〔形〕 雇佣的

~ كار 雇佣劳动

مزدیسنی (*mazdayasnee*) 〔名〕 马兹达教(古波斯拜火教)

مزراق (*mezrāgh*) 〔名〕 矛，标枪

مزرع (*mazra'*) 同 مزرعه

مزرعه (*mazra'e*) 〔名〕 (复 مزارع) 田，田地，庄稼地

اشتراكی ~ 集体农庄

برنج ~ 稻田

خاك ~ 〈喻〉坟

دانه سوز ~ 〈喻〉阳间，今世

نمونه ~ 样板田

مزروع (*mazroo'*) 〔形、名〕 (复 مزروعات) ①播上种的②耕地③庄稼

~ زمین 耕地，已开垦的土地

مزروعی 〔形〕 可耕种的，已开垦了的

مزعج (*moz'ej*) 〔形〕 麻烦的，烦难的，打扰的

مزعفر (*moza'far*) 〔形、名〕 ①用番红花调味的(抓饭)②桔黄色③放有番红花的食品

مزغل (*maz-ghal*) 〔名〕 (军舰的)炮门，栓眼

مزقان (*mazghān*) 〔名〕 ①音乐家②音乐

مزكی (*mozakkee*) 〔名、形〕 ①已缴纳天课的人，

赎过罪的人②纯洁的，纯净的

مزکی (*mozakkā*) 〔形、名〕 ①纯洁的，纯净的 ②已缴纳天课的财产

مزگ (*mazg*) 〔名〕 苦杏子

مزگت (*mazget*) 〔名〕 ①清真寺②祈祷的地方，礼拜处

مزلت (*mazallat*) 〔名〕 ①滑的地方②错误，过失

مزلف (*mozallaf*) 〔形、名〕 ①卷曲的，卷发的，戴假发的②无耻的③花花公子

مزله (*mazalle*) 同 مزلت

مزمار (*mezmār*) 〔名〕 （复 مزامير） ①笛子，横笛②〈解〉声门

مزمزه (*mazmaze*) 〔名〕 品味，尝试，品尝

~ کردن 同上

مزمل (*mozammel*) 〔形、名〕 ①裹在衣服里的，裹在毯子里的②水龙头

مزمن (*mozmen*) 〔形〕 〈医〉慢性的；长期的；从前的，旧的

~ تورم 恶性通货膨胀

~ مرض 慢性病

مزمنه 同 مزمن

مزمور (*mazmoor*) 〔名〕 （复 مزامير） 赞美诗，圣歌

کتاب مزامير （基督教〈圣经〉中的）〈诗篇〉

مزن (*mozn*) 〔名〕 ①云，雨云②雨

مزنا (*meznā*) 〔名〕 平衡，衡量

مزنده (*mazande*) 〔名〕 尝味道的人；吸吮者

مزوا (*mozavvā*) 〔形〕 有棱角的，由角组成的

مزوج (*mozavvaj*) 〔形〕 结了婚的，成双的

~ شدن 结婚

مزوجه (*mozavvaje*) 〔名〕 （古时戴的）棉帽

مزور (*mazoor*) 〔形〕 被拜谒的，被拜访的

مزور (*mozavvar*) 〔形〕 ①伪造的，假造的，假冒的，捏造的②阴险的，虚伪的，骗人的

مزور (*mozavver*) 〔名、形〕 ①伪造者，假冒者，掺假者，伪君子②虚伪的，伪善的

مزورانه (*mozavvarāne*) 〔形、副〕 虚伪的（地），骗人的（地），伪造的（地），捏造的（地）

مزوره (*mozavvare*) 〔名〕 ①伪造，假冒②清淡的饭菜

مزولت (*mezvalat*) 〔名〕 ①日晷（仪）②指示器，示功器

مزون I (*mezoon*) 〔名〕 时装展览处

مزون II 〔名〕 〈理〉介子

مزه (*maze*) 〔名〕 ①滋味，味道，口味②〈转〉趣味③俏皮话④下酒菜，酒食

~ انداختن 讲双关语，说俏皮话

~ چيز را چشيدن 尝…味道，〈转〉体验

~ دهان کسی را چشيدن （يا دانستن ، فهميدن） 了解某人的用意

~ داشتن （~ دادن） 有味道，有兴味，有趣，有意思

~ کردن 尝味，合口味，〈转〉有趣味

اين غذا خيلی به دهان من ~ کرد . 这种食物非常合我的口味。

~ اين سيب ترش است . 这个苹果的味道是酸的。

مزه چشی (~ *cheshee*) 〔名〕 尝到过的滋味，先尝

مزه دار 〔形〕 ①好吃的，可口的，味道鲜美的 ②有趣的

مزيت (*maziyyat*) 〔名〕 （复 مزايا） ①优越，优胜，优势，优越性②优待，便利，特惠③优

点，特长，长处，美德

شغلی ~ 小额优惠(指一些国家中雇主给雇员的养老金，假日工资之类的小恩小惠)

مکانیکی ~ 〈机〉机械利益

مزايای قانونی 法定权利

داشتن (بر) ~ 有优越性，有好处

این اقدام فی نفسه مزایائی دارد . 这项措施本身就有不少好处。

پیاده راه رفتن مزايای زیادی دارد . 徒步行走有很多好处。

مزيد (*mazeed*) 〔名、形〕 ①增加，增添②被增加的，增大的③此外，况且，再加上

بر علت شدن ~ 显得更有必要，加重

کردن ~ 增加，补充

مساعدت او باعث ~ امتنان ما گردید . 他的帮助使我们分外感激。

تشکر خواهد بود اگر . . . ~ 假如…，我将更为感谢(感激)；如蒙…则不胜感激

مزيدفيه (*mazeedon-feeh*) 〔形、名〕〈语〉派生的(动词)

مزيدن (*mazeedan*) 〔动〕 (根 مز) ①尝，尝味②吮吸

مزيده (*mazeede*) 〔形〕 吮吸的

مزيل (*mozeel*) 〔形〕 使…消失的；移动的，移掉的

مزين (*mozayyan*) 〔形〕 被装饰的，被打扮的

شدن ~ 被装饰，被打扮

خیابان ها با پرچم های رنگارنگ ~ شده‌است. 大街上挂上了彩色缤纷的旗子。

فرمودن ~ 盖章，盖印

خواهشمند است ذیل نامه را باامضاء خود ~ فرمائید . 请您在信的末尾签上名。

مجلس ما را بقدوم خود ~ فرمائید . 敬请光临!

کردن ~ 装饰，打扮

مزين (*mozayyen*) 〔名〕 理发师，美容师；画师，装饰…的人

مژد (*mojhd*) 同 مزد

مژدك (*majhdak*) 同 مزدك

مژد گانه (*mojhdegāne*) 同 مژدگانی

مژدگانی 〔名〕 (给报喜者的) 赏钱，喜钱

مژده (*mojhde*) 〔名〕 好消息，喜讯

آوردن ~ 带来喜讯

دادن (~ رساندن) ~ 报喜，报好消息

تو را ~ باد ! 祝贺你！给你带来好消息啦！

باد شما را! ~ 告诉您个好消息！您走运啦！

مژده رسان (*~ rasān*) 〔名〕 报喜人，报喜者

مژك داران (*mojhakdārān*) 〔名〕 〈动〉纤毛虫，鞭毛虫

مژگان (*mojhegān*) 见 مژه

مژمژ (*mejh-mejh*) 〔名〕 牛虻

مژو (*majhoo*) 同 مرجمك

مژه (*mojhe*) 〔名〕 (复 مژگان) 眼睫毛，睫毛

بهم زدن (مژگان بهم زدن) ~ 眨眼，〈转〉刹那间

مس (*mas*) 〔形〕 大的

مس (*mass*) 〔名〕 触，碰，摸

کردن ~ 同上

مس (*mes*) 〔名〕 ①铜②铜制器皿

زرد ~ 黄铜

~ دیگ 铜锅

سکهٔ ~ 铜币
سنگ ~ 铜矿石
(~ حکاکی) ~ صفحهٔ 铜版，铜版印刷；铜板
ظرف ~ 铜制器皿
(~ کان) ~ معدن 铜矿

مساء (*masā'*) 〔名〕 傍晚，黄昏；晚上

مسابقت (*mosābeghat*) 同 مسابقه

مسابقه (*mosābeghe*) 〔名〕 比赛，竞赛，竞争
انتخابی ~ 选拔赛
برگشت ~ 复赛
بصورت دوره‌ای ~ 循环赛
تسلیحاتی ~ 军备竞赛
تعقیبی ~ （自行车）追逐赛
حذفی ~ 淘汰赛
دو ~ 赛跑，径赛
دو و میدانی ~ 田径比赛
فوتبال ~ 足球比赛
قهرمانی ~ 锦标赛，冠军赛
مساوی ~ 势均力敌的比赛
مقدماتی ~ 预赛
نهائی ~ 决赛
نیمه نهائی ~ 半决赛，准决赛
ورودی ~ （伊朗的）入学考试
مسابقات بازی های آسیائی 亚运会各项比赛
مسابقات ورزشی بازی‌های المپیک 奥林匹克运动会各项比赛
(با) (~ گذاشتن) ~ دادن 比赛，竞赛
امروز تیم مدرسهٔ ما با تیم مدرسهٔ شما ~ والیبال میدهد. 今天我校和你校进行排球比赛。
در بازی نیمه نهائی ما با تیم شانگهائی ~ میدهیم. 在半决赛中我们遇到上海队。

مساجد (*masājed*) 见 مسجد

مساح (*massāh*) 〔名〕 测地学家，土地测量员，土地丈量员

مساحت (*masāhat*) 〔名〕 ①场地，面积；幅员 ②（土地）测量，（土地）丈量
علم ~ 测量学
کردن ~ 测量面积，丈量（土地）
چین دارای ۹ میلیون و ششصد هزار کیلومتر مربع ~ است. 中国土地面积为九百六十万平方公里。

مساحت سنج (*~ sanj*) 〔名〕 〈数〉面积仪，求积仪

مساحقه (*mosāheghe*) 〔名〕 女子同性恋爱

مساحی (*massāhee*) 〔名〕 丈量土地，测量
ارتفاعات ~ 地形测绘学；测高法
کردن ~ 丈量土地，测量

مسارعت (*mosāre'at*) 〔名〕 匆忙，急忙
کردن ~ 同上

مساس (*masās*) 〔名〕 用手抚摸；磨，摩擦

مساطر (*masāter*) 见 مسطر

مساعد (*mosā'ed*) 〔形〕 有利的，有助的，顺利的，合适的
باد ~ 顺风
~ جواب 表示同意的答复，令人满意的答复
بودن ~ 有利，有助
وضع داخلی کشور ما بسیار ~ است. 我国国内形势一片大好。
اوضاع طبیعی آنجا برای بندر سازی ~ است. 那里的自然条件适于建造港口。

کشتی با باد ~ حرکت کردن 顺风航行

مساعدت (*mosā'edat*) 〔名〕 帮助，援助，资助

~ کردن (به) 同上

آموزش نظری به کارهای عملی ما بسیار ~ میکند. 理论学习对我们的实际工作帮助很大。

مساعدتاً (*mosā'edatan*) 〔副〕 当作帮助

مساعده (*mosā'ede*) 〔名〕 ①同 مساعدت ②补助金；预付款，垫款

بطور ~ 作为预先支付，用预支形式；作为补助

~ دادن (به) 预付，先垫上

ما صد یوان باو ~ دادیم. 我们预付给他一百元。

~ گرفتن 收预付款；接受补助

مساعی (*masā-ee*) 〔名〕 (复 مسعی) 努力，尽力，勤奋

~ جمیله 斡旋

با تشریك ~ 通过共同努力

~ بکار بردن 尽力，做出努力

طرفین برای انجام وظیفه ~ زیادی بخرج دادند. 双方为完成任务都作了很多努力。

مساغ (*masāgh*) 〔名〕 山口，通道

مسافت (*masāfat*) 〔名〕 (复 مسافات) ①距离，间距，间隔②长度

~ مساوی 等距离

بعد ~ 路途遥远

به ~ ده کیلومتر 距离为十公里

طی (قطع) ~ کردن 前进，通过

~ پکن تا نانکن چقدر است؟ 北京离南京有多远?

مسافت پیما (~ *peymā*) 〔名〕 里程计，里程表，速度表

مسافت سنج (~ *sanj*) 同 مسافت پیما

مسافت یاب 〔名〕 测远器，测距仪；〈军〉(测定由枪炮至目标间距离的)光学测距仪

مسافر (*mosāfer*) 〔名〕 (复 مسافرین) 旅行者，旅客，

~ پول بده 搭伙房客

این اتوبوس ۳۰ نفر ~ سوار کرد. 这辆公共汽车载三十名乘客。

هر سال ما از مسافرین خارجی بسیاری پذیرائی میکنیم. 每年我们都要接待很多外国旅游者。

فقط سه نفر ~ پیاده شدند. 只有三名乘客下车了。

مسافر بری (~ *baree*) 〔名〕 客运，载客

بنگاه ~ 客运公司

کشتی ~ 客船

هواپیمای ~ 客机

مسافرت (*mosāferat*) 〔名〕 旅行，游览

برنامهٔ ~ 旅行日程安排

راه ~ 旅程，预定的行程

~ کردن 旅行，游览

او در نظر دارد هر چه زودتر به چین ~ کند. 他打算尽快地访问中国。

مسافرخانه (*mosāfer-khāne*) 〔名〕 旅客，旅店，客栈

مسافری (*mosāferee*) 〔形〕 旅行的，适合旅行的

اتوبوس ~ 旅行客车，旅行车

جامه دان ~ 旅行箱，手提皮箱，航空箱

واگون ~ 客车车厢

مسافرین (*mosāfereen*) 见 مسافر

مسافه (*masāfe*) 同 مسافت

مساکن (*masāken*) 见 مسکن (*maskan*)

مساکین (*masākeen*) 见 مسکین

مسألت (*mas-alat*) 同 مسئلت

مسالخ (*masālekh*) 见 مسلخ

مسالك (*masālek*) 见 مسلك

مسالم (*mosālem*) 〔名、形〕 ①和解者②爱好和平的；和平主义的

مسالمت (*mosālemat*) 〔名〕 ①和好，和解，调和②和平，平静，安宁

~ بطریق 和平地

~ زندگی توأم به 和平的生活，宁静的生活

مسالمت آمیز 〔名〕 和平的，爱好和平的

استفادهٔ ~ از انرژی اتمی 和平利用原子能

اصول پنجگانه همزیستی ~ (پنج اصل همزیستی ~) 和平共处五项原则

~ بطور 以和平方式

~ سیاست 爱好和平的政策

مناقشات آنها با مذاکرات ~ حل شد. 他们之间的争端通过和平谈判获得了解决。

مسالمت جو 〔形、名〕 寻求和平的（人），寻求安宁的（人）；想法和解的（人）

مسالمت جوئی 〔名〕 寻求和平，寻求安宁，想法和解

~ سیاست 绥靖政策

~ کردن 寻求和平

مسالمت کار 〔形、名〕 寻求和平的（人），爱好和平的（人）

مسالمت کاری 〔名〕 爱好和平

مسام (*massām*) 〔名〕 ①汗孔，（皮肤上的）毛孔②小孔洞

مسامات (*masāmāt*) مسام 的复数

مسامح (*mosāmeh*) 同 مسامحه کار

مسامحه (*mosāmehe,mosāmaha*) 〔名〕 ①疏忽，大意，草率，漫不经心②宽宥，宽恕，宽大

~ و اغماض 姑息，纵容；不在乎

~ کردن (در) 同上

مسامحه کار 〔形、名〕 疏忽大意的（人），不在乎的(人)，漫不经心的(人)；怠慢的，马虎的

مسامحه کارانه 〔形、副〕 疏忽大意的（地），不在乎的(地)，漫不经心的(地)，马虎的(地)

مسامحه کاری 〔名〕 疏忽大意，草率，漫不经心；怠慢，轻慢，马虎

~ کردن 同上

مسامحةً (*mosāmahatan*) 〔副〕 疏忽大意地，草率地，马虎地

مسامره (*mosāmere*) 〔名〕 夜间谈话，夜谈

مسامع (*masāme'*) 见 مسمع

مسامیر (*masāmeer*) 见 مسمار

مساند (*masāned*) 见 مسند (*masnad*)

مساوات (*mosāvāt*) 〔名〕 平等，平均

مساومه (*mosāveme*) 〔名〕 议价，讨价还价

مساوی (*masāvee*) 〔名〕 丑恶，行为，丑事

مساوی (*mosāvee*) 〔形〕 同等的，相等的，一样的

~ با 等于，相等于，相同于

~ بطور 平均地

~ شدن 同等，相等，一样

~ کردن 使…同等，使…相等，使…一样

ده به اضافه ده ~ است با بیست. 十加十等于二十。

جمع این ارقام ~ است با ده. 这些数字

加起来等于十。

مساهرة (*masāherat*) 〔名〕 熬夜

مساهله (*mosāhele*) 〔名〕 ①宽恕，宽容，宽待 ②纵容，放纵，姑息

~ كردن 同上

مساهم (*mosāhem*) 〔名〕 股东，股票持有者

مساهمت (*mosāhamat*) 〔名〕 参与，共谋，同谋

~ كردن 同上

مسائل (*masā-el*) 见 مسئله

مسبار (*mesbār*) 〔名〕 〈医〉探针

مسبب (*mosabbab*) 〔形、名〕 ①被引起的，被惹起的②效果，影响

مسبب (*mosabbeb*) 〔名、形〕 ①起因，原因②引起…的，产生…的③主犯，元凶，肇事者

~ شدن 造成…，致使…

~ حريق چه كسی بود ؟ 是谁放的火？

مسبب الاسباب (*mosabbebol-asbāb*) 〔名〕 根本原因；真主

مسبح (*mosabbeh*) 〔名〕 赞美真主者

مسبع (*mosabba'*) 〔形、名〕 ①七倍的；七角形的；七行诗的②七角形；七行诗

مسبع (*mosba'*) 〔名〕 早产儿；养子

مسبعه (*masba'e*) 〔名〕 猛兽出没的地方

مسبوق (*masboogh*) 〔形〕①得悉的，知道的，晓得…的，被通知的，了解…的②空前的，史无前例的③被超过的，被追过的，留在后面的

به سابقه ~ 有前例（可援）的

~ بودن (از) 知道，晓得

او از حادثهٔ ديروز ~ نيست . 他不知道昨天发生的事件。

~ شدن 知道，得悉，晓得

~ كردن (~ داشتن) 通知，告诉

مسبوك (*masbook*) 〔形〕 铸成的，铸造的

مست (*mast*) 〔形、名〕（复 مستان ） ①酒醉的，酩酊大醉的②狂喜的③醉眯眯的（指眼睛）④醉汉，喝醉者⑤发情的⑥有发情期的

~ خراب (~ لايعقل) 烂醉

فيل ~ 正在发情的大象

~ شدن 酒醉，酩酊大醉；狂喜；狂暴，发情

اين گاو ~ شده است . 这头牛发情了。

~ كردن 使…酒醉；使…狂喜；发酒疯

يك گيلاس كوچك هم مرا ~ ميكند . 我喝一小杯也会醉的。

نبايد ~ پيروزی شد . 不要被胜利冲昏头脑。

مست (*most*) 〔名〕 怨恨；痛苦，悲哀

مستأجر (*mosta'jer*) 〔名〕 （复 مستأجرين ） 佃户，佃农，租借者；房客

جزء ~ 转租人，次承租人

زارعين ~ 佃农

مستأجره 〔名〕 出租的对象，租借的东西

مستأجری 〔名〕 出租，借租，租赁

مستأذن (*mosta'zen*) 〔名〕 请求允许者，申请者

~ شدن 请求允许，申请

مستأصل (*mosta'sal*) 〔形〕 ①被根除的，连根拔起的，根绝的，彻底消灭的②可怜的，无能的，没有办法的，走投无路的③倒霉的，不幸的④被迫的

~ شدن 失望；变穷，陷入困境

~ كردن 使…失望，使…陷入困境；纠缠不休

از كثرت سؤال مرا ~ كرد . 他提的一大串问题把我给难住了。

مستأمن (*mosta'man*) 〔形〕 受保护的，不受侵犯的

مستأمن (*mosta'men*) 〔形〕 请求饶恕的，请求怜悯的，屈膝投降的

~ شدن 请求饶恕，投降

مستان (*mastān*) 见 مست (*mast*)

مستأنس (*mosta'nes*) 〔形〕 ①习惯的，熟悉的，恋恋不舍的②驯服的

~ شدن 熟悉，驯服

مستأنف (*mosta'nef*) 〔形、名〕 ①上诉的，诉讼的②上诉者，诉讼者

~ شدن 上诉，诉讼，申诉

مستأنف عليه (*mosta'nefon-aleyh*) 〔名〕 〈法〉被告

مستأنف عنه (~ *anh*) 〔名〕 〈法〉争讼的问题，诉讼事由

مستانه (*mastāne*) 〔形、副〕 ①酒醉的②有醉意的（地），陶醉的（地），狂喜的（地）

~ نگاه 带醉意的眼光

مستبازی (*mast-bāzee*) 〔名〕 ①大唱，酗酒②大醉③耍酒疯，装醉

~ در آوردن 装醉

مستبد (*mostabedd*) 〔形、名〕（复 مستبدين）①专制的，独裁的，暴虐的②暴君，独裁者，专制者

~ حكومت 专制政府，暴政

~ سلطان 暴虐的君主，暴君

مستبدين محلى 土豪

مستبدالرأى (*mostabeddo-rra'y*) 〔形〕 专制的，暴虐的

~ شخص 专制君主，暴君

مستبدانه (*mostabeddāne*) 〔形、副〕 专制的（地），独裁的（地），暴虐的（地），残酷的（地）

مستبشر (*mostabsher*) 〔形〕 高兴的，快乐的，兴高采烈的

مستبصر (*mostabser*) 〔形、名〕 细心观察事物的（人），专注的（人）

مستبعد (*mostab'ad*) 〔形〕 ①料想不到的，不可能的，难以置信的②躲得远远的，避开的

مستتر (*mostatar*) 〔形〕 ①隐蔽的，隐匿的，隐藏的②不言而喻的，〈语〉省略的，含蓄的

مستتم (*mostatem*) 〔形〕 求全的

مستثمر (*mostasmar*) 〔名〕 被剥削者

مستثمر (*mostasmer*) 〔名〕 剥削者

مستثنائى (*mostasnā-ee*) 〔名〕 特点，独特性

مستثنى (*mostasnā*) 〔形〕 例外的，除外的

~ كردن 把…作为例外，把…除外

بايد او را ~ كرد . 他的情况应该算作例外。

يكشنبه ها ~ است . 星期天除外。

مستثنيات (*mostasniyyāt*) 〔名〕 例外情况

مستجاب (*mostajāb*) 〔形〕 （请求）得到满足的，被接受的，被采纳的

~ شدن 得到满足，被接受，被采纳

در خواست او ~ شد . 他的要求得到了满足。

~ كردن 满足，接受，采纳

مستجاب الدعوه (*mostajābo-dda'vah*) 〔名、形〕 ①意见被采纳的人②祈祷应验了的

مستجد (*mostajed*) 〔形〕 更新…的

مستجلب (*mostajleb*) 〔形〕 ①吸引的②订购的，预约的

مستجمع (*mostajme'*) 〔形〕 集中…的，集合…的

~ كردن 集中，集合

مستجير (*mostajeer*) 〔形〕 要求隐蔽的，要求保护的，寻求庇护的

~ شدن 要求隐蔽，要求保护，寻求庇护

مستحاث (*mostahās*) 〔形〕 变成化石的，石化了的

مستحاثات 见 مستحاثه

مستحاثه (*mostahāse*) 〔形、名〕（复 مستحاثات）①变成化石的，石化的②化石

مستحاثات حيوانى 动物化石

مستحاثات گياهى 植物化石

شناسائى مستحاثات 化石学

تبديل به مستحاثات كردن 变为化石

مستحب (*mostahabb*) 〔形〕 ①令人满意的，合乎心意的；被推荐的，受赞赏的②教规许可的③被爱慕的；可爱的

كار ~ 值得做的事情

مستحجر (*mostahjer*) 同 متحجر

مستحدث (*mostahdas*) 〔形、名〕（复 مستحدثات）①新发现的；围海造成的②发明，发现③新词汇

اراضى ~ 围海造出的地

مستحدثات 见 مستحدث

مستحسن (*mostahsan*) 〔形〕 ①令人赞扬的，受赞赏的，为人所称道的，称心如意的②美丽的

مستحصل (*mostahsal*) 〔形、名〕 ①被生产出来的②产品

مستحضر (*mostahzar*) 〔形〕 ①被通知的，得悉的，知道的，通晓的②准备好的

~ بودن 被通知，得悉，知道

چنانكه شما مستحضريد . . . 如您所知…

شما از جريان كار ~ نيستيد . 你对事情的经过并不清楚。

~ شدن 得悉，知道

~ كردن (~ داشتن) 通知

محترماً خاطر شريف را ~ ميدارد . 我荣幸地通知您；谨通知阁下。

از ارادهٔ خلق ~ گرديدن 咨询民意

مستحفظ (*mostahfez*) 〔名〕（复 مستحفظين）①保管人，管理者；保存者②〈军〉卫兵，哨兵，护送者③保卫…的④护送…的

مستحفظى 〔名〕 ①保卫②护送

مستحق (*mostahagh*) 〔形〕 ①值得的，应得的，应受的②有功的，相当的③需要…的

~ بودن 应得，值得，应受；有权…；需要

او ~ تحسين عام است . 他应该得到大家的称赞。

مستحقر (*mostahghar*) 〔形〕 被轻视的，被藐视的，被人看不起的

مستحكم (*mostahkam*) 〔形〕 巩固的，坚固的，牢固的；强大的，加强的

شهر ~ 设防的城市

موضع ~ 坚固的工事

ناحيهٔ ~ 筑垒地带

او موقعيت خودرا ~ كرد . 他巩固了自己的地位。

با بستن اين پيمان روابط دوستانه ميان دو كشور ~ گرديد . 缔结这个条约后，两国的友好关系得到了巩固。

مستحكمات 〔名〕 〈军〉工事，防御工事，碉堡，

堡垒

مستحیل (*mostaheel*) 〔形、名〕 ①不可能的，不可想象的，料想不到的，难以置信的，不可思议的②变化了的，可变的；减少了的③不可能的事

~ شدن 变化，改变

این امریست ~ . 这真是一件不可思议的事。

مستخبر (*mostakhber*) 〔名〕 ①询问者，探询者，打听者②侦察者，侦察员

~ شدن (را) 打听消息

مستخدم (*mostakhdam*)〔形、名〕(复 مستخدمین) ①被雇佣的，被使用的②职员，雇员，仆人

مستخدمین جزء 下级雇员，小职员

مستخدمین کشوری (یا دولتی) 文职官员，文职人员；公务员

مستخدمین نظامی 军人

مستخدم (*mostakhdem*) 〔名〕 (复 مستخدمین) ①雇佣者，雇主，使用者②职员，雇员，仆人

مستخدمین 见 مستخدم

مستخرج (*mostakhraj*) 〔形〕 ①被开采的，被采掘的②被取出的，被抽出的③被提取的，提炼出来的④获得的

مستخرج (*mostakhrej*) 〔名〕 提出者；开采者；分离器

مستخرجه (*mostakhraje*) 〔形、名〕(复 مستخرجات) ① مستخرج 的阴性②摘录（如书等）

مواد ~ 提出物，提炼出来的物品

مستخلص (*mostakhlas*) 〔形〕 被释放的，获得自由的，被解放的

~ شدن 被释放，获释，获得自由，得救

~ کردن 释放，解放，拯救

مستخلص (*mostakhles*) 〔形、名〕 ①解放…的，拯救…的②解放者，救星

مستدام (*mostadām*) 〔形〕 长久的，永远的，经常的

عزت عالی ~ (باد)! 光荣永远属于您！

مستدبر (*mostadber*) 〔名〕 验收人员

مستدعی (*mostad-ā*) 〔名〕 (复 مستدعیات) 请求，祈求

مستدعی (*mostad-ee*) 〔形、名〕 ①请求…的，要求…的，祈求…的②请求者，要求者

~ بودن 请求，要求，谨请

~ است (که) 谨请

~ است مقرر فرمائید! 请予指示！

~ است که جواب نامه را مرقوم فرمائید. 请对来信给予答复。

مستدعی علیه (*mostad-eeyon-alayh*) 〔名〕 〈法〉 被告人

مستدل (*mostadall*) 〔形〕 ①被证明的，被论证的②有根有据的，有说服力的

~ شدن 被证明

~ کردن 拿出根据，证明

مستدل (*mostadell*) 〔名〕 要求证明者，要求论证者

مستدیر (*mostadeer*)〔形〕 圆的，圆体的，球状的

سطح ~ 圆面，球面

مستدیره مستدیر 的阴性

مستدیم (*mostadeem*) 〔形〕 ①经常的，永久的②古老的

مستدین (*mostadeen*) 〔名〕 借债人

مستر Mister 〔名〕 先生

مستر (*mosater*) 〔形〕 掩盖的，隐蔽的

مستراح (*mostarāh*) 〔名〕 ①厕所，茅房；盥洗室②休息的地方

(~ آبریز) فرنگی ~ 抽水马桶，有抽水设备的厕所

مسترخی (*mostarkhā*) 〔形〕 松懈的，松弛的，迟缓的，懒散的

شدن ~ 松懈，松弛，迟缓，懒散

کردن ~ 使…松懈，使…迟缓，使…懒散

مسترد (*mostaradd*) 〔形〕 ①被收回的，被收复的，被光复的②交回的，被追回的(如赃物)，(被)送还的，遣返的

(کردن ~) داشتن ~ 收回，收复；追回

شدن ~ 被收回，被收复；交回，交还，送还

مسترضع (*mostarze'*) 〔名〕 乳儿；乳兽

مسترق (*mostaragh*) 〔形〕 被盗的，被偷窃的

شدن ~ 被盗，被偷

کردن ~ 偷盗

مسترقه مسترق 的阴性

~ ایام خمسهٔ (按伊朗日历)阳历补充的五天

مستریح (*mostareeh*) 〔形〕 安静的，安心的，舒适的

مستزاد (*mostazād*) 〔形、名〕 ①被增加的，外加的，补充的②每一行诗都有独立韵脚的诗句

مستسعد (*mostas'ed*) 〔形〕 追求幸福的

مستسقی (*mostasghee*) 〔形、名〕 ①水肿的，浮肿的②水肿病患者，浮肿的人③剧渴者

مستشار (*mostashār*) 〔名〕 参赞，顾问

(سفارت ~) سیاسی ~ (使馆)政务参赞

نظامی ~ 军事顾问

مستشاری 〔形、名〕 ①协商的，协助的②参赞或顾问的职务

بازرگانی ~ ادارهٔ 商务参赞处

مستشاریت (*mostashāriyyat*) 〔名〕 参赞职务，顾问职责

مستشرق (*mostashregh*) 〔名〕 (复 مستشرقین) 东方学家，东方学者

مستشعر (*mostash'er*) 〔形〕 ①明白的，灵敏的②掩饰恐惧的

مستشفی (*mostashfee*) 〔名〕 求医者，病人

شدن ~ 求医

مستشیر (*mostasheer*) 〔名、形〕 ①请教者，求教者②商讨者，协商的

شدن ~ 请教，求教，商讨，协商

مستضعف (*mostaz'af*) 〔形〕 衰弱的，瘦弱的，削弱的，减弱的

مستضی (*mostazee*) 〔形〕 趋光的，有趋光性的

مستطاب (*mostatāb*) 〔形〕 ①好的，卓越的，杰出的②最尊敬的，崇敬的③干净的

~ جناب 阁下

~ کتاب 好书

مستطب (*mostateb*) 〔名〕 求医者

شدن ~ 求医

مستطرف (*mostatraf*) 〔形〕 ①新的，新颖的；有趣味的②被选中的

مستطیر (*mostateer*) 〔形〕 ①发表的，刊登的②光辉的，明亮的

مستطیع (*mostatee'*) 〔名〕 能人，顽强的人；富人，不愁衣食的人

مستطیل (*mostateel*) 〔形〕 长方形的，直角的，

矩形的

~ مربع 长方形，矩形

مستطيل الرأس (*mostateelo-rra's*) 〔名〕 长头人（种）

مستظرف (*mostazraf*) 〔形〕 雅致的，精巧的，优美的

مستظرفه مستظرف 的阴性

~ صنايع 美术

مستظل (*mostazell*) 〔形〕 遮阴的，荫蔽的

مستظهر (*mostazhar*) 〔形、名〕 ①被信任的（人），可靠的（人）②得到援助的（人）

شدن ~ 得到援助；受到信任

مستظهر (*mostazher*) 〔形、名〕 ①寻求支援的（人），要求援助的（人）②依靠…的③依靠者，求援者

شدن ~ 依赖，依靠，指望；受援

مستعار (*mosta-ār*) 〔形〕 ①借用的②隐喻的，比喻的

~ حيات 浮生

~ نام 笔名，假名，雅号

بنام ~ مقاله را انتشار دادن 用笔名发表文章

مستعان (*mosta-ān*) 〔形〕 大慈大悲的，全能的（指真主）

مستعجب (*mosta'jeb*) 〔形〕 表示惊奇的人

مستعجل (*mosta'jel*) 〔形〕 ①匆忙的，急促的，紧急的，刻不容缓的②短暂的

مستعجل (*mosta'jal*) 〔名〕 操之过急的事

مستعجلاً (*mosta'jelan*) 〔副〕 匆忙地，急忙地；迫不及待地

مستعد (*mosta'edd*) 〔形〕 ①有才干的，有才能的；适合…的②准备好了的，准备就绪的③想…的

تغيير ~ 有可能变动的

قبول ~ 准备同意的

ناخوشی ~ 容易生病的

~ بچهٔ 有才华的孩子

شدن ~ 准备好，准备就绪

~ كردن (برای) 准备

او ~ اين كار است. 他能胜任这项工作。

مستعرب (*mosta'reb*) 〔形、名〕 ①阿拉伯化的，具有阿拉伯风格的②归化为阿拉伯人

مستعربه مستعرب 的阴性

مستعصم (*mosta'sem*) 〔形〕 ①抓住不放的，坚持的，固守的，坚守岗位的②找依靠的，寻找靠山的，寻找庇护的

بودن ~ 寻找靠山

مستعفی (*mosta'fee*) 〔形〕 ①离职的，退职的，辞职的②请求饶恕的

شدن ~ 离职，退职，辞职；请求饶恕

مستعلم (*mosta'lem*) 〔形〕 ①寻找知识的②询问的，查明…的

شدن ~ 询问，打听，查明

مستعلی (*mosta'lee*) 〔形〕 巍峨的；崇高的，高贵的

مستعمر (*mosta'mar*) 〔形、名〕 殖民地化的；殖民地

مستعمر (*mosta'mer*) 〔名〕 （复 مستعمرين） 殖民者，殖民主义者

مستعمرات (*mosta'marāt*) 见 مستعمره

مستعمراتی 〔形〕 殖民的，殖民地的，殖民化的

~ سياست 殖民主义政策

مستعمره (*mosta'mare*)〔名〕（复 مستعمرات）殖民地

~ كشور 殖民地国家

~ نيمه كشور 半殖民地国家

~ كردن 使…成为殖民地，殖民地化

مستعمره دار〔形〕殖民的

مستعمره نشين (~ *nesheen*)〔名〕殖民地开拓者，移民

مستعمل (*mosta'mal*)〔形〕①旧的，用过的，陈旧的②常用的，流通的，通用的

~ غير 新的，没用过的；少用的，不常用的

~ كاميونهاى 旧卡车

~ كتاب 旧书

~ لباس 旧衣，估衣

~ لغات 常用词

~ شدن 用旧，陈旧；通用，普及

~ كردن 使…旧，使…陈旧；通用，普及

مستعمل (*mosta'mel*)〔名〕使用者，雇佣者

مستعمله (*mosta'male*) مستعمل (*mosta'mal*) 的阴性

مستعين (*mosta-een*)〔形、名〕寻求援助的(人)，祈求者，恳求者

~ شدن 请求援助，寻求帮助

مستعيناً (*mosta-eenan*)〔副〕祈求地，恳求地

مستغاث (*mostaghās*)〔形〕被请求帮助的

مستغرب (*mostaghrab*)〔形〕令人惊奇的，奇怪的，出冷门的，出乎意料的

مستغرب (*mostaghreb*)〔名〕西方学家，西方文化研究者

مستغرق (*mostaghragh*)〔形〕①被淹没的，被沉溺的，被淹死的②〈转〉专心于…的，致力于…的，埋头于…的

~ غصه 极度悲伤的

~ فكر 陷入沉思的

~ شدن (~ بودن) 被淹没，被淹死，专心于某事，埋头于，沉浸在…

او ~ فكر است . 他沉思着。

~ كردن 把…淹没，使…沉浸在…

مرگ همرزمش او را ~ غم و غصه كرد .
他因战友的死而感到悲痛。

ملتى را ~ در جنگ كردن 使国家卷入（或陷入）战争

كسى را ~ در قرض كردن 使某人负债

مستغفر (*mostaghfer*)〔形、名〕请求宽恕的(人)，求饶的人

~ شدن 请求宽恕，求饶

مستغل (*mostaghal*)〔名〕（复 مستغلات）①生产粮食的土地②地产，财产，不动产③家

ماليات مستغلات 地价税，房产税

مستغنى (*mostaghnee*)〔形〕①富有的，富裕的②不需要的，不必要的，毋须的

~ از توصيف 无须多加解释的

كردارش ~ از هر گونه توصيف است . 他的品行不需要解释就很清楚了。

مستغيث (*mostaghees*)〔形、名〕①寻求支援的（人），寻求帮助的（人）②抱怨(或受害)者

~ شدن 寻求支援，寻求帮助；抱怨；受害

مستفاد (*mostafād*)〔形、名〕①受益的，得益的②被引出的，被得出的

~ شدن 受益，得益；引出，得出(结论)

از متن اين نامه چنين ~ ميشود كه . . .
从信的内容可以看出…

مستفسر (*mostafser*) 〔形、名〕 ①咨询的，询问的，查问的，要求解释的②查问者，询问者

~ شدن 询问，查问，打听；要求解释

مستفهم (*mostafhem*) 〔名〕 询问者，探问者，打听者，质问者

~ شدن 询问，打听，质问，质询

مستفيد (*mostafeed*) 〔形、名〕得益的（人），获益的（人），受益的（人）

~ شدن (~ بودن) 得益，获益，受益

در این جلسه خیلی ~ شدم . 我参加这次会议受益非浅。

مستفيض (*mostafeez*) 〔形〕 ①获益的，受教益的，得到方便的②〈转〉高兴的，愉快的，感激的

~ شدن (یا بودن) 得益，得到福利

از صحبت سرکار ~ شدم . 您的谈话使我收获不小。

مستقبح (*mostaghbah*) 〔形〕 ①受谴责的，挨骂的②让人恶心的，丑陋的，寒伧的

مستقبل (*mostaghbal*) 〔形、名〕 ①未来的②〈语〉将来时

مستقبل (*mostaghbel*) 〔名〕 (复 مستقبلین) 迎接者，欢迎者

سهمانان گرامی با تکان دادن دست به ابراز احساسات مستقبلین جواب دادند . 贵宾们向欢迎者挥手致意。

مستقر (*mostagherr*) 〔形〕 ①建立起来的，设立的②坚固的，巩固的，加强的

~ شدن 坚固，巩固；确立，被建立起来

در چین نظام سوسیالیستی ~ شده است . 在中国，社会主义制度已经建立起来了。

~ کردن 使…坚固，使…巩固；确立，建立起来

مستقر (*mostagharr*) 〔形、名〕 ①驻扎的，进驻的，屯驻的②驻扎，扎营

~ شدن 进驻，驻扎

مستقرض (*mostaghrez*) 〔形、名〕借债的（人）

~ شدن 借债

مستقل (*mostaghell*) 〔形、名〕 ①独立的，自主的；单独的②绝对的，专制的③独立自主的国家；自由的人

~ از 独立于…之外的，不依…而存在的

~ از ارادهٔ انسان 不以人们意志为转移的

بطور ~ 独立地，单独地

گردان ~ 〈军〉独立营

مملکت ~ 独立国家

هنگ ~ 〈军〉独立团

مستقلاً (*mostaghellan*) 〔副〕 独立地，不依赖地

آنها ~ سیاست خود را دنبال میکنند . 他们独立自主地执行自己的政策。

مستقله (*mostaghelle*) مستقل 的阴性

مستقيل (*mostagheel*) 〔形〕 要求废除条约或合同的

~ شدن 要求废除条约（或合同）

مستقيم (*mostagheem*) 〔形〕 ①直的，不弯曲的，笔直的②直接的

~ الاضلاع 长方形，矩形

خبر ~ 〈语〉直接宾语

خط ~ 直线

علت ~ 近因

غير ~ 间接的

معاء ~ 〈解〉直肠

نیروی برق ~ 〈电〉动电

~ شدن 挺直

~ كردن 弄直

مستقيماً (*mostagheeman*) 〔副〕直接地，笔直地

. ما ~ با يكديگر مكاتبه ميكنيم 我们互相直接通讯。

مستقيم الخط (*mostagheemol-khatt*) 〔形〕直线的；直线运动的；直线组成的

مستك (*mastak*) 〔形〕微醉的，略带醉意的

مستكبر (*mostakber*) 〔形〕高傲的，傲慢的，自负的，目空一切的

مستكبرى 〔名〕高傲，傲慢，自负

مستكتب (*mostakteb*) 〔形、名〕请求或命令别人书写的（人）

مستكره (*mostakrah*) 〔形〕可恶的，令人讨厌的，使人厌烦的

مستكره (*mostakreh*) 〔形〕厌恶…的，讨厌…的，摆脱…的，避开…的

~ شدن 感到厌烦，避开，摆脱

مستكفى (*mostakfee*) 〔形〕要求满足…的

مستلذ (*mostalez*) 〔名〕寻欢作乐者；享福者

مستلزم (*mostalzem*) 〔形〕①要求…的②必需的，必要的，不可缺少的

~ بودن 需要，必要，要

. اين كار ~ دقت زيادى است 做这件工作需要十分小心。

مستلقى (*mostalghee*) 〔形〕仰卧的，躺着的

مستمد (*mostamedd*) 〔形〕请求帮助的，请求接济的

~ شدن 请求帮助，请求接济

مستمر (*mostamerr*) 〔形〕经常的，不断的，永久的

مستمر (*mostamarr*) 〔形〕延长的，拖长的；长久的，持久的

مستمراً (*mostamerran*) 〔副〕经常地，不断地

مستمرى (*mostamerree*) 〔名〕生活津贴，抚恤金，养老金，退休金

مستمرى بگير (~ *begeer*) 〔名〕领津贴者，领抚恤金者，领退休金者

مستمريه 同 مستمرى

مستمسك (*mostamsak*) 〔名〕①论据，根据②藉口，口实，遁辞

بچه ~ ؟ 根据什么?

~ كردن 找借口

مستمع (*mostame'*) 〔形、名〕（复 مستمعين）①听的②听众，聆听者

~ آزاد 旁听生

مستمعين (*mostame-een*) 见 مستمع

مستملح (*mostamlah*) 〔形〕①咸味的，有盐的②机智的，机敏的③俊俏的，迷人的

مستملك (*mostamlak*) 〔形、名〕（复 مستملكات）①被占有的，被占领的②领地，财产

مستملكات 〔名〕①见 مستملك ②殖民地

مستمند (*mostamand*) 〔形〕①痛苦的，悲伤的②贫穷的，贫困的

مستمندان 〔名〕穷苦人

مستمندانه 〔副〕痛苦地，悲伤地

مستمندى 〔名〕①痛苦，悲伤②贫穷，贫困

مستمنى (*mostamnee*) 〔名〕手淫者

مستنبط (*mostanbet*) 〔形〕推论…的，推断…的，引伸…的

~ شدن 推断，理解（为）；得出结论

مستنبه (*mostanbeh*) 〔形〕醒悟的；警觉的，

警惕的

مستنجد (*mostanjed*) 〔形〕 ①求助…的，求援…的②有志气的，有能力的

مستنجم (*mostanjem*) 〔形〕 发光的，照耀的，明亮的

مستند (*mostanad*) 〔形、名〕 ①以…为基础的，以…为根据的，从…引用的②根据，依据，基础

بر این ~ 鉴于此

~ فیلم 纪录片

(بر ، به) بودن ~ 以…为基础，以…为根据

ادعایشان ~ به هیچ سندی نیست . 他们的要求没有任何正式文件作为根据。

مستنسخ (*mostansekh*) 〔名〕 抄写员，眷写员，缮写员

مستنصر (*mostanser*) 〔名〕 呼救者，求援者

مستنطق (*mostantegh*) 〔名〕 检查官，审判官，审问者，审讯者，盘问者

مستنکف (*mostankef*) 〔名〕 ①拒绝者，谢绝者②违反者，触犯者③〈旧〉抗税者

(بودن ~) شدن ~ 拒绝，违反，不屑于…

مستنیر (*mostaneer*) 〔形〕 ①闪光的，照耀的②照亮…的③趋光的，有趋光性的

مستوجب (*mostowjeb*) 〔形〕 ①应得的，值得的；有功勋的，有功绩的②产生的，需要的

(بودن ~) شدن ~ 应得，值得

او ~ توبیخ است. 他应该受到谴责。

مستوحش (*mostowhesh*) 〔形〕 令人害怕的

مستودع (*mostowda'*) 〔形、名〕 ①被委托的，被托付的②可靠的，可信赖的③委托所，存放处④〈解〉胎盘

مستودع (*mostowde'*) 〔形〕 寄托者，委托者，托付者，送交（别人）保管者

شدن ~ 寄托，委托，送交保管

مستور (*mastoor*) 〔形〕 ①裹住的，包住的，隐藏的②秘密的，保密的③贞节的

شدن ~ 被裹住，被包住，躲藏，隐藏起来

(داشتن ~) کردن ~ 裹住，包住；隐藏，遮盖，伪装

او سری را از ما ~ داشت. 他向我们保密。

مستوره 〔形、名〕 ① مستور 的阴性②守贞节的女人

مستوری 〔名〕 ①隐藏，掩盖②贞节，贞操

مستوفی (*mostowfee*) 〔名〕 国库的会计，国家（税收）检查官

~ الممالك 总税务官

مستولی (*mostowlee*) 〔形〕 ①征服的，压服的②占据的，据有的③（某种感情）充溢…的，迸发出…的

(بر) شدن ~ 征服，压服；吸引住（注意力等）

غضب بر او ~ شد . 他愤怒万分。

مست و ملند (*mastomaland*) 〔形〕 微醉的；高兴的

مستوی (*mostavee*) 〔形、名〕 ①平的，平坦的，平面的②笔直的③平等的，均等的，相等的④均衡的，均匀的，匀称的⑤平面

~ سطح 平面

کردن ~ 使…平坦，弄平

مستوی الحلقه (*mostavee-ol-holghe*) 〔形〕 身材匀称的

مسته (*moste*) 〔名〕 忧虑，悲哀

مستهام (*mostahām*) 〔形〕 迷惑的；为难的，困惑的，惊讶的

مستهان (*mostahān*) 〔形〕 卑劣的，无耻的

مستهجن (*mostahjan*) 〔形〕 坏的，不礼貌的，低级的

~ كلمات 下流话，猥亵的话

مستهزء (*mostahze'*) 〔形、名〕 ①嘲弄…的，嘲笑的，讽刺的；开玩笑的②讽刺者，开玩笑者

~ شدن 嘲弄，嘲笑，讽刺；开玩笑

مستهزآنه (~ *āne*) 〔形、副〕 嘲弄的（地），嘲笑的（地），讽刺的（地），开玩笑的（地）

مستهل (*mostahell*) 〔名〕 ①看到新月者②高兴的面孔③降雨的云彩

مستهلك (*mostahlek*) 〔名〕 ①消灭者，歼灭者②消费者

مستهلك (*mostahlak*) 〔形〕 ①被消灭的，被歼灭的；消耗掉的②被偿还的，抵销债务的

~ شدن 被消灭；被偿还（债务）

آن قرضه در اندك مدتى ~ شد . 那笔贷款在短时间内就还清了。

~ كردن 消灭；偿还（债务）

مستى (*mastee*) 〔名〕 ①酒醉，酩酊大醉②狂喜，神魂颠倒③发情期

~ و راستى 〈谚〉酒后吐真言。

مستى آور (~ *āvar*) 〔形〕 使人欲醉的，醉的

مسجد (*masjed*) 〔名〕（复 مساجد ）清真寺，礼拜寺

~ اقصى 耶路撒冷清真寺

~ الحرام （伊斯兰教在麦加的）天房

~ جمعه (~ جامع) 大清真寺（每逢星期五集体祈祷集合处）

مسجدى 〔形〕 清真寺的；类似清真寺的

مسجع (*mosajja'*) 〔形、名〕 ①押韵的②韵文，骈文

~ نثر 散文诗

مسجل (*mosajjal*) 〔形〕 ①被登记过的，被注册过的，挂号的②加印的，盖上章的

~ شدن 被登记，被注册，被挂号；加印，盖章

~ كردن (~ ساختن) 登记，注册，挂号；加印，盖章

مسجود (*masjood*) 〔名〕 朝拜的对象，崇拜的对象

مسجون (*masjoon*) 〔名〕（复 مساجين ）囚犯，犯人，囚徒

~ شدن 被下狱，被监禁，坐班房

~ كردن 下狱，监禁，投…入狱

مسح (*mash*) 〔名〕 ①揩，擦拭②〈宗〉小净时摸顶

~ كردن 用手揩，擦拭

مسح (*mesh*) 〔名〕 粗糙而厚的外罩长袍

مسحر (*mosahhar*) 〔形〕 着魔的，被迷惑的，神魂颠倒的

~ شدن 着魔，中妖术，被迷惑，神魂颠倒

~ كردن 使…着魔，使…中妖术，迷惑，使…神魂颠倒

مسحور (*mashoor*) 同 مسحر

مسحوق (*mashoogh*) 〔形〕 捣碎的，碾碎的，研磨成粉末的

~ شدن 被捣碎，被碾碎，被研磨成粉末

~ كردن 捣碎，碾碎，研磨成粉末

مسخ (*maskh*) 〔名〕 ①变形，变态②毁容，破

مسخره چی 〔名〕 丑角，小丑，弄臣

مسخن (mosakhkhen) 〔形、名〕 ①使…热的，使…温暖的②加热器③发暖药

مسخوط (maskhoot) 〔形〕 讨厌的，可恨的

مسخول (maskhool) 〔形〕 不体面的，可耻的，屈辱的

مسد (masad) 〔名〕（复 مساد）棕绳，棕缆

مس دار (mes-dār) 〔形〕 铜的，含铜的

مسدد (mosaddad) 〔形〕 ①被阻挡的，被堵塞的；被关闭的，被封闭的②坚固的，坚强的

مسدد (mosadded) 〔形、名〕 ①阻挡…的，堵塞…的；关闭…的，封闭…的②阻挡者，堵塞者；闭塞器，〈军〉紧塞器③坚强，坚固④〈医〉(口腔的）闭孔肌

مسدده 〔名〕 ① مسدد 的阴性②（照相机的）快门

پردهٔ ~ （口腔内的）闭孔肌；封闭器

مسدس (mosaddas) 〔形、名〕 ①六倍的②六部份组成的③六角形④六脚韵，六音步的诗

مسدسی 〔形〕 六角形的，六边形的

دستگاه ~ 〈矿〉六方晶系

مسدود (masdood) 〔形〕 被阻挡的，被堵塞的，被塞住的

~ شدن 被阻挡，被堵塞，被塞上

~ کردن 阻挡，堵塞，塞上，〈医〉使（毛孔等）阻塞；使便秘

برف سنگین راه‌ها را ~ کرده است . 大雪封住了公路。

لولهٔ آب ~ است . 水管堵住了。

مسرت (masarrat) 〔名〕 高兴，愉快，欢喜，快乐

~ بخشیدن (~ دادن) 使…高兴

相，毁伤外貌③〈宗〉轮迴

مسخر (mosakhkhar) 〔形〕 被征服的，被战胜的；被掌握的

~ شدن 被侵占，被征服，被战胜；被掌握

~ کردن 侵占，征服，战胜；掌握

مسخر (mosakhkher) 〔名〕 征服者，侵占者，占领者，战胜者

مسخرگی (maskharegee) 〔名〕 装傻，装丑；打诨，滑稽

~ کردن 做滑稽动作，装傻，装丑

مسخره (maskhare) 〔名〕（复 مساخر）①（宫庭的）弄臣，小丑，丑角②取笑，笑柄③讽刺，嘲笑，讥笑④滑稽，玩笑

آلت ~ 笑柄

مایهٔ ~ 笑料

~ شدن 被讽刺，被嘲笑；被愚弄，被开玩笑

آلت ~ شدن 被取笑，当作笑柄

~ کردن 讽刺，嘲笑，戏弄，愚弄，开玩笑

لو سیون در نوشته‌های خود دشمنان را ~ میکرد . 鲁迅在他的作品里对敌人进行嘲弄。

مسخره آمیز 〔形〕 ①讽刺的，讥讽的，挖苦的②好笑的，滑稽的

مسخره ای 〔形〕 可笑的，好笑的，滑稽的，荒唐的

مسخره بازی 〔动、名〕 ①做滑稽动作，装滑稽相，逗哏②嘲笑；开玩笑，诙谐③举行化装舞会，滑稽表演④瞎胡闹

~ کردن (~ در آوردن) 同上

ما با كمال ~ دعوتتان را پذيرفتيم . 我们非常愉快地接受你们的邀请。

براى من مايهٔ كمال ~ است . 对我说来是件乐事；对我来说是件求之不得的事。

مسرت آميز 〔形〕 愉快的，欢喜的

مسرت انگيز (~ *angeez*) 〔形〕 令人愉快的，使人喜欢的

~ اوضاع 令人鼓舞的形势

~ خبر 令人愉快的消息

مسرت بخش (~ *bakhsh*) 同 مسرت انگيز

مسرح (*masrah*) 〔名〕 ①牧场②戏院，剧场

مسرح (*mesrah*) 〔名〕 梳子

مسرع (*mosre'*) 〔形、名〕 ①加速的，使…加快的②快马

مسرع (*mosara'*) 〔形〕 被加速的

مسرف (*mosref*) 〔形、名〕 挥霍的（人），浪费的（人）

مسرفانه 〔形、副〕 挥霍的（地），浪费的(地)

مسرود (*masrood*) 同 مزبور

مسرود يطوس (*masroodeetoos*) 〔名〕 古代防毒用的一种药剂

مسرور (*masroor*) 〔形〕 愉快的，高兴的，欢喜的

~ شدن 愉快，高兴，欢喜

از ديدن شما مسرورم . 见到您我很高兴。

مسرورى 同 مسروريت

مسروريت (*masrooriyyat*) 〔名〕 愉快，高兴，欢喜，快乐

مسروق (*masroogh*) 〔形〕 被偷去的，被窃去的

مسروقه مسروق 的阴性

~ اشياى 被窃的东西

مسرى (*mosree*) 〔形〕 传染的，蔓延的，传布的

~ خندهٔ 有感染力的笑声

~ مرض 传染病

مسطح (*mosattah*) 〔形〕 ①平的，平整的②平面的

~ جهان نماى 平面球形图

~ زمين 平地，平整的土地

~ هندسهٔ 平面几何学

~ شدن 变平整

~ كردن 使…平整

ما زمينها را ~ كرديم و زير كشت برديم . 我们平整了土地准备播种。

مسطحات 〔名〕 ①平面，表面，平地②平面几何学

مسطحه مسطح 的阴性

~ هندسهٔ 平面几何学

مسطر (*mastar*) 〔名〕（复 مساطر）尺，划线尺

~ كشيدن 划线，划格子

مسطره (*mastare*) مسطر 的阴性

مسطور (*mastoor*) 〔形〕 ①写好了的，写成了的②上述的，上面提到的③划上线的

مسطوره 〔形、名〕（复 مسطورجات）① مسطور 的阴性②样品，货样

مسعدت (*mas'adat*) 〔名〕幸福，幸运，吉祥

مسعر (*mosa'ar*) 〔形〕 被定价的

مسعود (*mas-ood*) 〔形、名〕 幸福的（人），幸运的（人），运气好的（人）

مسعوديت (*mas-oodiyyat*) 〔名〕 幸福，幸运，愉快，吉祥

مسعى (*mas-ā*) 〔名〕（复 مساعى）努力

مسقط I (*masghat*) 〔名〕 东西落下的地方，降落处

مسقط Ⅱ 〔名〕 马斯喀特（阿曼首都）

مسقط (*mosghet*) 〔形〕 ①小产的，堕胎的，人工流产的②〈法〉使（权利等）消灭的，使…失效的

~ سرور زمان 〈法〉消灭时效

مسقط الرأس (*masghato-rra's*) 〔名〕 出生地，故乡，家乡

مسقطه (*mosghete*) مسقط (*mosghet*) 的阴性

ادويهٔ ~ جنين 堕胎药，打胎药

مسقف (*mosaghghaf*) 〔形〕 盖着屋顶的；隐匿的

مسک (*mask*) 〔名〕 拿住，控制，抓住，握住

~ نفس 节制，克制，自制；节欲

~ كردن 拿住，抓住，握住，控制住

مسك (*mesk*) 〔名〕 麝香

مسكت (*mosket*) 〔形〕 ①使…沉默无言的，不容争辩的②〈转〉令人信服的，使…无话可说的，断然的

او پاسخ مسكتى داد . 他作了断然的回答。

مسكر (*mosker*) 〔形、名〕 （复 مسكرات ） ①醉人的②酒类

مسكرات 见 مسكر

مسكن (*maskan*) 〔名〕 （复 مساكن ） 房屋，住宅，住所，住处

~ حق 居留权，居住权

~ گرفتن 居住，定居

دولت ما در امر ساختن ~ براى زحمتكشان موفق بوده است . 我国政府为劳动人民建造了大批住房。

مسكن (*mosakken*) 〔形、名〕 （复 مسكنات ） ①使…安静的，使…镇静的②〈医〉止痛药，镇静剂

~ دواى 〈医〉镇静剂，止痛药

مسكنات (*mosakkenāt*) 〔名〕 镇静剂，止痛药

مسكنت (*maskanat*) 〔名〕 贫穷，穷困，贫乏

مسكنه (*masakkene*) مسكن (*mosakken*) 的阴性

مسكو (*moskoo*) 〔名〕 莫斯科（苏联首都）

مسكوت (*maskoot*) 〔形〕 ①不作声的，沉默的，保持沉默的②被（暂时）废除的，暂时无效的，暂不执行的（指法律）

موضوع ~ شده 秘而不宣的事，隐事

~ گذاشتن （~ گذاردن） 使…不作声，使…沉默下来，暂搁

~ ماندن 不作声，沉默下来；中止

اين موضوع فعلاً ~ بماند . 这件事暂时先搁起来。

مسكوك (*maskook*) 〔形、名〕 （复 مسكوكات ） ①铸成的，铸造（钱币）的②硬币③金钱，货币

~ طلا 金币

~ نقره 银币

~ كردن 铸造

مسكوكات 〔名〕 硬币，钱币

~ معيوب 贬值的货币

مسكوک شناسى (~ *shenāsee*) 〔名〕 钱币学，古钱学

مسكون (*maskoon*) 同 مسكونى

~ ربع 地球上住人的地方，大陆

مسكونى 〔形〕 有人住的，有人家的，有人烟的

~ نقطهٔ 居民点

مسكه (*maske*) 〔名〕 牛油，黄油，白脱油

مسكى (*meskee*) 〔形〕 麝香的

مسكين (*meskeen*) 〔形、名〕 （复 مساكين ） ①穷苦的，贫困的，潦倒的②穷人，乞丐

دارالمساكين 贫民院

مسکین خانه 〔名〕 贫民收容所

مسکینی 〔名〕 贫穷，穷困，贫乏

مسکیه (*meskiye*) 〔名〕 〈植〉地榆

مسگر (*mesgar*) 〔名〕 铸铜者，铜匠

مسگرخانه 〔名〕 铜匠铺

مسگری 〔名〕 铜匠活，铜匠职业

مسلح (*mosallah*) 〔形〕 武装的，武装起来的

به اسلحهٔ سنگین ~ 用重武器武装起来的

~ بتون 钢筋混凝土

قوای ~ (نیروی ~) 武装力量

~ کابل 包皮钢缆

با چشم غیر ~ دیدن 用肉眼观看

~ شدن 武装起来；被加固，加上钢筋

تا دندان ~ شدن 武装到牙齿

~ کردن 把…武装起来，加固，加上钢筋

ما چریکهای آن قصبه را ~ کردیم . 我们武装了那个村子的民兵。

کسی را تا دندان ~ کردن 把…武装到牙齿

مسلحانه 〔形、副〕 武装起来的（地），手执武器的（地）

~ مبارزهٔ 武装斗争

مسلخ (*maslakh*) 〔名〕（复 مسالخ）屠宰场

مسلخی 〔形〕 屠宰的，屠宰场的

مسلسل (*mosalsal*) 〔形、名〕 ①连接起来的，串连起来的②连续的；成套的③流畅的，流利的④卷曲的⑤〈军〉机关枪

~ دستی 手提机关枪，轻机关枪

~ سبك 轻机枪

~ سنگین 重机枪

~ بطور 连续不断地，延续地

~ تناسب 〈数〉连比例

~ توپ 机关炮

~ زنجیر 锁链

~ شمارهٔ 编号

~ کسر 〈数〉连分数

~ موی 鬈曲的头发

~ نطق 流畅的演说

به ~ بستن 用机枪扫射

مسلسل چی 〔名〕 机枪手

مسلسله مسلسل 的阴性

~ جبال 山脉

~ ذریات 后代

~ عبارت 侃侃而谈，滔滔不绝

مسلط (*mosallat*) 〔形〕 ①统治的，控制的②占上风的，占压倒优势的，支配的③掌握的，通晓的

~ شدن (~ بودن) (بر) 统治，占优势，掌握，通晓

برخود ~ بودن 自制，保持镇定

کشورهای جهان سوم باید بر منابع کشور خود ~ باشند . 第三世界国家应当掌握本国的资源。

او بر زبان فارسی ~ است . 他掌握了波斯语。

بر اوضاع ~ شدن 控制局势

~ کردن 使…统治，使…占优势，使…掌握

مسلك (*maslak*) 〔名〕（复 مسالك）①道路，路②〈转〉方式，方法③方针，原则，政策，主义，信念

مسلکش در زندگی برای ما نمونه است .

他的生活道路是我们的榜样。

او آدم بی مسلکی نیست . 他不是一个无原则的人。

مسلکی 〔形〕 原则的；思想的；职业的

موقعیت ~ این رفیق محکم است . 这位同志的原则立场是坚定的。

مسلم (*mosallam*) 〔形〕 ①无疑的，肯定的，无可争辩的，确定的②交出的，递交的

~ داشتن (~ فرض کردن) 认为无疑，认为理所当然

~ دانستن 认为某事当然，想当然

~ کردن 证明，肯定，确定

~ است که ما با تکیه به مردم میتوانیم به هدف خود برسیم . 毫无疑问，只要我们依靠人民，就能达到目的。

قدر ~ این است که ... 可以肯定的是…

مسلم (*moslem*) 〔名〕 （复 مسلمین ）穆斯林，伊斯兰教徒

مسلماً (*mosallaman*) 〔副〕 肯定地，无疑地，无可争辩地，一定

ما ~ به هدف خود خواهیم رسید . 我们的目的一定会达到。

مسلمات (*mosallamāt*) 〔名〕 无可争辩的问题，不辩自明的道理

مسلمان (*mosalmān*) 〔名〕穆斯林，伊斯兰教徒

~ شدن 成为伊斯兰教徒

~ کردن 使…成为伊斯兰教徒

مسلمانی 〔名〕 ①伊斯兰教②伊斯兰教徒的地位

مسلمه (*mosleme*) 〔名〕 伊斯兰女教徒

مسلمیت (*mosallamiyyat*) 〔名〕 肯定性，无可争辩性，确实无疑

مسلمین (*moslemeen*) 见 مسلم (*moslem*)

مسلوب (*masloob*) 〔形〕 被掠夺的，被抢劫的，被剥夺的

مسلوب الحق (*masloobol-haghgh*) 〔形〕 被剥夺权利的

مسلوب العقل (~ *aghl*) 〔形〕没有理智的

مسلوب المنفعه (~ *manfa'a*) 〔形〕 非生产性的；没被利用的

مسلوك (*maslook*) 〔形〕 走路的

مسلول (*maslool*) 〔形、名〕 （复 مسلولین ）①肺痨的，肺病的，肺结核的（患者）②出鞘的（指刀、剑等）

مسلی (*mosallee*) 〔形〕 安慰的，慰藉的

مسما I (*mosammā*) 〔名〕 用蔬菜（如茄子等）和肉做成的一种食物

مسما II 同 مسمی

مسمار (*mesmār*) 〔名〕 （复 مسامیر ）①钉子②（铁）楔子

مسماری 〔形〕 ①钉子形的②楔子形的

خط ~ 楔形文字

مسماریسم Mesmerism 〔名〕 〈医〉催眠，催眠术

مس‌مس (*mes-mes*) : ~ کردن 不慌不忙，慢吞吞，懒洋洋；拖延，延宕

مس‌مس کار 〔形、名〕 干活懒洋洋的（人），慢吞吞的（人）

مس مسو (*mes-mesoo*) 同 مس مس کار

مسمط (*mosammat*) 〔名〕 一种诗歌形式的名称，各诗段的最后一行诗互相押韵

مسمع (*mesma'*) 〔名〕 （复 مسامع ）听觉器官，耳朵

مسمن (*mosmman*) 〔形〕 ①喂肥的，养肥的②

肥的，油腻的

مسموع (*masmoo'*)〔形〕①听来的②讲得通的，有分量的，有说服力的

بقرار ~ (از قرار ~) 据说，据传，据悉

عذر او ~ نیست . 他的辩解没有说服力。

مسموعات (*masmoo-āt*)〔名〕谣言，传闻，传说

مسموعیت (*masmoo'iyyat*)〔名〕可闻度，可听见的程度

مسموم (*masmoom*)〔形〕中毒的

~ شدن 中毒，受到毒化

او در اثر عدم دقت از گاز ~ شد ولی نجات یافت . 他不小心中了煤气，幸而得救了。

~ کردن 毒害，下毒，使…中毒

آن فیلم بد افکار جوانان را ~ میکند . 那部坏电影毒害青年的思想。

محیط را ~ کردن 毒化气氛

مسمومیت (*masmoomiyyat*)〔名〕中毒，中毒状态

~ از جیوه 水银中毒，汞中毒

~ الکل 酒精中毒

~ خون 毒血症

~ در اثر گاز 煤气中毒

~ سرب 铅中毒

~ غذا (~ غذائی) 食物中毒

نشانهٔ ~ 中毒症候

مسمه (*masme*)〔名〕(复 مسامات) 毛孔，汗孔

مسمی (*mosammā*)〔形〕被称做…的，被叫做…的，被称为…的

او همین مردی است ~ به سلیمان . 他就是那个叫苏莱曼的人。

مسن (*mosenn*)〔形〕年迈的，年老的，高龄的

مسن (*mesann*)〔名〕磨刀石，磨石

مسند (*masnad*)〔名〕(复 مساند) ①座位，宝座，椅子②枕头，靠枕③帝位，王位④〈转〉职位，地位

~ پادشاهی 王位，御座，宝座

~ صدارت 总理职位，首相职位

~ وزارت 部长职位，大臣职位

بر ~ قدرت نشستن 掌握政权

مسند (*mosnad*)〔名〕〈语〉谓语

مسند الیه (~ *aleyh*)〔名〕〈语〉主语

مسند نشین (*masnad-nesheen*)〔名〕①坐在宝座上的人②统治者，王子③身居高位的人，据要津的人

مسندی (*mosnadee*)〔形〕〈语〉限定的

فعل ~ 〈语〉限定动词

مسنگ (*masang*)〔名〕赌棍，骗子手

مسنن (*mosannen*)〔名〕牙科医生，牙医师，镶牙师

مسنن (*mosannan*)〔形〕有牙齿的，锯齿状的

مسنون (*masnoon*)〔形〕受割礼的

مسوار (*mesvār*)〔名、形〕①青铜②象铜似的

مسواك (*mesvāk*)〔名〕牙刷

~ کردن (~ زدن) 刷牙

مسود (*mosavved*)〔名〕起草人，作者

مسوده (*mosavvade*)〔名〕(复 مسودات) 底稿，草稿，草案

دفتر ~ (保存或誊录信件的)书信备查簿

~ برداشتن 复制副本

~ کردن 起草，打草稿，草拟

مسوزوئیك Mesozoic〔名、形〕〈地〉中生代(的)

مسولیتیك Mesolithic〔形〕(关于) 中石器时

代的

مسؤل (*mas-ool*) 同 مسئول

مسهل (*mos-hel*) 〔名〕（复 مسهلات）〈医〉泻剂，泻药

(قوی ~) شدید ~ 强泻药

صفرا ~ 胆汁排泄剂

مخاط ~ 催嚏剂，引涕剂

ملائم ~ 温和泻药，缓泻药

~ یک خوراک 一服泻药

خوردن ~ 服用泻药

مسهلات 见 مسهل

مسی (*mesee*) 〔形〕 铜的，铜铸的

~ ظروف 铜制器皿

مسیح (*maseeh*) 〔名〕〈宗〉耶稣，救世主

~ عیسی 耶稣基督

مسیحا (*maseehā*) 同 مسیح

مسیح وار (*maseeh-vār*) 〔形〕 具有基督精神的；象基督一样的

مسیحی (*maseehee*) 〔形、名〕（复 مسیحیون 或 مسیحیان）①基督教的②基督教徒

~ مذهب 基督教，耶稣教

شدن ~ 成为基督教徒

کردن ~ 使…成为基督教徒

مسیحیت (*maseehiyyat*) 〔名〕 基督教，对基督教的信仰

مسیخ (*maseekh*) 〔形〕 变了形的，变了质的

مسیر (*maseer*) 〔名〕 ①道路，路线，方向，走向②散步，娱乐场所③距离，行程，路程

خط سرحد ~ 边界走向

راه ~ 路线

رودخانه ~ 河流流向

سپاه ~ 部队行军路线

گلوله ~ 弹道，流轨，〈理〉射体轨道

~ خط 路线，走向

تغییر ~ دادن 使…改变方向

آن مهندس ~ راه آهن را معین کرد. 那位工程师确定了铁路的线路。

مسیرنگار (~ *negār*) 〔名〕 里程表；自动计程仪；航线记录器

مسیره (*maseere*) 同 مسیر

مسی سی پی (*mesee-see-pee*) 〔名〕 密西西比河（美国）

مسیکه (*maseeke*) 同 مسکیه

مسیل (*maseel*) 〔名〕 河道，河床；洪水流经处

مسیل (*moseel*) 〔形〕 流的，涌出的，喷出的

مسئلت (*mas'alat*) 〔名〕 请求，恳求，祝愿

کردن ~ 同上

تندرستی شما را ~ میکنم. 祝您身体健康。

مسئله (*mas'ale*) 〔名〕（复 مسائل）①问题，难题；困难，症结②题目，对象③〈数〉题

بغرنج ~ 复杂问题

شرق ~ 东方问题

مهم روز ~ 当前重要的问题，当务之急

آنها دربارهٔ مسائل سیاسی و اقتصادی بطور وسیع تبادل نظر کردند. 他们就政治和经济问题广泛地交换了意见。

مسئله گو(ی) 〔名〕（宗教）老师

مسین (*meseen*) 〔形〕 铜的，铜制的

مسینه (*meseene*) 〔形、名〕 ①同 مسین ②铜餐具，铜制器皿，铜器

مسیو Monsieur 〔名〕 先生，老爷

مسئول (*mas-ool*) 〔形、名〕（复 مسئولین）①负

责的②负责人，负责者③请求，愿望，希望④被请求的

~ خسارت 负责赔偿，负有赔偿损坏的责任

~ بودن 对…负责

او در پیشگاه من ~ است . 他对我负责。

این رفیق ~ کارخانه است . 这位同志是工厂的负责人。

~ دانستن 有责任

~ کردن 使…负责

مسئولیت (*mas-ooliyyat*) 〔名〕 责任，责任感，职责

~ محدود 有限的责任

احساس شدید ~ 强烈的责任感

به ~ خودم 由我本人负责

~ متوجه . . . بودن 由…负责

~ داشتن 对…负责

من در قبال این کار ~ دارم . 我对这件工作负责。

~ را عهده‌دار شدن 负起责任

~ انجام کاری را قبول کردن 承担某事的责任

از زیر بار ~ شانه خالی کردن 推卸责任

این پزشك دارای حس شدید ~ است . 这位医生有高度的责任感。

مشاء (*mashshā'*) 〔名〕 (复 مشائین) ①〈哲〉逍遥学派(亚里士多德学派)门徒②善于走路的人

حکمت مشائین 逍遥学派(古希腊哲学家亚里士多德在学园内漫步讲学，故有此称)

مشابه (*moshābeh*) 〔形〕 相似的，相像的

اشیای ~ 同类物品

ما نتایج ~ بدست آوردیم . 我们取得了类似的结果。

میزان تولید کارخانهٔ ما در شش ماه اول نسبت به مدت ~ سال گذشته ۳۰ در صد افزایش یافته است . 我厂上半年产量比去年同期增加了百分之三十。

مشابهت (*moshābehat*) 〔名〕 ①相象，类似②比拟，比较

~ دادن 比较，比拟，对比

~ داشتن (با) 相象，相似

مشابهه (*moshābehe*) 同 مشابهت

مشاتمه (*moshāteme*) 〔名〕 互相辱骂，对骂

~ کردن 同上

مشاجر (*moshājer*) 〔名〕 争吵者，吵架者，争论者

مشاجره (*moshājere*) 〔名〕 (复 مشاجرات) 争吵，吵架，争论，争端

~ لفظی 口角，争吵

~ کردن 口角，争吵

به ~ کشیدن 引起争端

مشار (*moshār*) 〔形〕 被指出的，提到的

مشارالیه (*moshāron-alayh*) 〔代〕 他

مشارالیها (~ *aleehā*) 〔代〕 她

مشارب (*mashāreb*) 见 مشرب

مشار بالبنان (*moshāron-belbanān*) 〔形〕 手指所指的；〈转〉受尊敬的

مشارق (*mashāregh*) 见 مشرق

مشارك (*moshārek*) 〔名〕 同事，同伴，伙伴，合作者

مشارکت (*moshārekat*) 〔名〕 ①合伙，合作，协作②参加，参与

~ کردن (~ داشتن) 合作，参加

مشارکه (*moshāreke*) 同 مشارکت

بالمشارکه 合作地，互惠地，共同地

مشاش (*mashāsh*) 〔名〕 蜂蜜，（蜂蜜或糖作成的一种）甜食

مشاشه (*moshāshe*) 〔名〕 ①软骨②土路

مشاطه (*mashshāte*) 〔名〕 伴娘，随从女仆；（为妇女理发的）理发师

حاجت ~ نیست روی دلارام را. 〈谚〉美女无需巧打扮。

مشاع (*moshā'*) 〔形〕 公共的，公众的，共同的，共有的

~ مالکین 联合拥有者，公共占有者

~ ملك 公共财产

مشاعاً (*moshā-an*) 〔副〕 公共地，共同地，一块儿

مشاعر (*mashā'er*) 见 مشعر (*mash'ar*)

مشاعره (*moshā'ere*) 〔名〕 举行赛诗会

~ کردن 赛诗

مشاعل (*mashā'el*) 见 مشعل

مشاغل (*mashāghel*) 见 مشغله

مشافهه (*moshāfehe*) 〔名〕 面谈

~ کردن 当面会谈

مشافهة (*moshāfehatan*) 〔副〕口头地，口述地，面对面地

مشاق (*mashshāgh*) 〔名〕 ①指导者，教师，教练（尤指音乐与书法方面）②乐队指挥

~ پیانو 钢琴教师

~ خط 书法家，书法教师

~ فوج 〈军〉军士级教练员；教官，教练

مشاق (*mashāghgh*) 见 مشقت

مشاقی (*mashshāghee*) 〔名〕（当）指导，当教练

~ کردن 给予指导，训练，培养

مشاکل (*mashākel*) 见 مشکل (*moshkel*)

مشاکل (*moshākel*) 〔形、名〕 ①相似的，类似的 ②诗歌的一种韵律

مشاکلت (*moshākelat*) 〔名〕 相象，相似，类似

~ داشتن 同…相象，同…相似

مشام (*mashām*) 〔名〕 ①嗅觉器官，鼻子②气味

به‌مشامش خوش نیامد. 这不合他的胃口。

مشاور (*moshāver*) 〔名〕 顾问

~ حقوقی 法律顾问，律师

~ شخصی 私人顾问

~ نظامی 军事顾问

~ وزیر 不管部部长（大臣），国务部长（大臣）

مشاورات 见 مشاوره

مشاورت (*moshāverat*) 同 مشاوره

مشاوره (*moshāvere*) 〔名〕（复 مشاورات）①协商，商量，商议②会议

~ اطباء 医生会诊

~ حقوقی 会审

~ مجلس 协商会议

~ مجلس طبی 医疗会诊

~ کردن 协商，商议，商量；举行会议

ما میخواهیم با او کمی ~ کنیم. 我们打算同他商量一下。

مشاهد (*mashāhed*) 见 مشهد

مشاهد (*moshāhed*) 〔名〕目击者，目睹者，见证人

مشاهده (*moshāhede*) 〔名〕（复 مشاهدات）①看见；见到的事物②洞察，观察③注视，凝视

به ~ رسیدن 变得明显

~ شدن 被看到，被发现

~ کردن 看见，瞧见；观察，洞察

ما در آن میدان نفت خیز روحیهٔ انقلابی کارگران مملکت را ~ کرده‌ایم . 我们在那个油田看到了我国工人阶级的革命气概。

او از ~ آن وضع شاد گشت . 他见到那种情景很高兴。

مشاهره (*moshāhere*) 〔名〕 月薪，工资，薪金，薪俸

مشاهیر (*mashāheer*) 见 مشهور

مشایخ (*mashāyekh*) 见 مشیخه

مشایع (*moshāye'*) 〔名〕（复 مشایعین）陪送者，送行者，护送者

مشایعت (*moshāye'at*) 〔名〕 陪送，送行，护送

~ کردن (را ، از) 陪送，送行

ما او را تا دم در ~ کردیم . 我们把他一直送到大门口。

مشائین (*mashā-een*) 见 مشاء

مشبع (*moshba'*) 〔形〕 ①充满的②饱和的，吃饱的③详尽的，全面的

~ شرح 详述

~ یك فصل 整整一章，全章

مشبك (*moshabbak*) 〔形，名〕 ①有格子的，有花边状图案的，筛孔状的，网状的②网③镂刻

~ پنجرهٔ 格子窗，花格窗

~ کردن 张网，撒网；弄成网状，做出孔洞

عروق برگهای آن درخت ~ است . 那棵树的叶子的叶脉是网状的。

مشبک کاری 〔名〕 网眼针织物，花边

مشبه (*moshabbah*) 〔形、名〕 ①被比喻的，被譬喻的②相似的，相象的③含糊的，可疑的④比喻物，被比喻的对象

~ شدن (با ، به) 相象，相似；被比喻，被譬喻

~ کردن 使…相象，使…相似；做比喻，拿…同…相比

مشبه به (*moshabbahon-be*) 〔名〕 比喻的对象

مشت (*mosht*) 〔名〕 ①拳头②（用拳）击打，拳的一击③少量，一些；一小撮

~ ~ 一把一把地，许许多多

~ در مقابل ~ 针锋相对

یک ~ الواط 一伙流氓

یك ~ کاه 一把稻草

یك ~ گندم 一把麦子

~ خوردن 挨拳头，挨揍

~ زدن 用拳击打，拳击

~ بدرفش زدن 冒险，以卵击石；螳臂挡车

~ کسی باز شدن 某人被揭露

~ کردن 抓一把，一把一把地抓；握拳

~ کسی را باز کردن 揭露某人

~ گره کردن 紧握拳头

~ کوبیدن 捶打

~ به سندان کوبیدن 白费力气，徒劳

~ نمونهٔ خروار است . 〈谚〉从小见大。

مشت (*mesht*) 〔名〕 小水沟，小河沟

مشت (*masht*) 〔形〕 ①充满的，丰满的②粗鲁的

مشتا (*mashtā*) 〔名〕 冬天的住所

مشتاسنگ (*moshtāsang*) 〔名〕 投石器投出的石头

مشت افشار (*mosht-afshār*) 〔形〕 柔软的，可用手捏成的

~ زر 软的叶片金

مشتاق (*moshtāgh*) 〔形〕 ①渴望的，切望的，热望的②爱慕的，热恋的

بودن ~ 渴望，切望，迫切希望

. بودیم که آن کارگر نمونه را ببینیم ~ 我们渴望见到那位劳动模范。

کردن ~ 使热心

مشتاقانه 〔形、副〕 热切的(地),急切的(地),切望的(地)，渴望的(地)，感兴趣的(地)

مشتاقی 〔名〕 渴望，切望，热烈的愿望；迷恋

مشت باز (*mosht-bāz*) 同 مشت زن

مشت بازی 同 مشت زنی

مشتبك (*moshtabek*)〔形〕有格孔的，有筛孔的

مشتبه (*moshtabeh*) 〔形〕 ①暧昧的，含糊的，可疑的，不清的②错综复杂的③假的，错的

(بر کسی) بودن ~ 模糊不清

. مسئله بر من ~ است 我对这个问题模糊不清；我搞错了。

(بر) شدن ~ 搞错

. امر بر من ~ شد 我搞错了,我理解错了。

(ساختن) کردن ~ 弄混，搞糊涂，使…错综复杂

. نباید اشکال را باغیر ممکن ~ کرد 不要把困难事与不可能办到的事相混淆。

. او مطلب را بر من ~ ساخت 他把我搞糊涂了。

مشتبه کار 〔名〕 故意混淆是非的人，阴谋家

مشتبه کاری 〔名〕①假冒，伪装，佯装②故意混淆是非，耍阴谋诡计

کردن ~ 同上

مشتد (*mosktadd*) 〔形〕 加强的，加剧的，严重的，恶化的

شدن ~ (病情)加重，加剧，恶化，严重

کردن ~ 使(病情)加重,使…加剧，使…恶化

مشترك (*moshtarak*)〔形〕 共同的，联合的，公共的；混合的

~ اقدام 联合行动

~ ابلاغیهٔ 联合公报

(~ مقسوم علیه) ~ بخشیاب 〈数〉公因子，公因素

~ بزرگترین مقسوم علیه 〈数〉最大公约数

~ تصمیم 共同决议

~ تلفن 合用的电话

~ جملهٔ 〈逻〉(三段论的)中项

~ حس 常识

~ دیوار (两个建筑物之间的)通墙,共同墙

~ حساب (数人)共有的(银行存款等)帐户

~ فصل 〈数〉比率，比例；两个平面的接触线

~ کمیسیون 联合委员会

~ کوچکترین مخرج 〈数〉最小公分母

~ کوچکترین مضرب 〈数〉最小公倍数

(~ برخهٔ) ~ مخرج 〈数〉公分母

~ مساعی 共同努力

~ مسئولیت 共同的职责

~ مضرب 〈数〉公倍(数)

. مردم کشورهای جهان سوم دارای منافع ~ هستند 第三世界的人民有着共同的利益。

مشترك (*moshtarek*) 〔名、形〕 (复 مشترکین) ①同事，同伴，伙伴②(期刊)订户，订阅者③共同的，公共的，联合的

(را) شدن ~ 订购

مشترکاً (*moshtarakan*) 〔副〕 共同地,联合地,一起地，合力地

دو مملکت آن کارخانهٔ نساجی را ~ ساختند.

两国合作建立了那个纺织厂。

مشترك المقياس (*moshtarekol-meghyās*) 〔形〕〈数〉相称的，相应的，成比例的，可通约的

مشترك المنافع (~ *manāfe'*) 〔形〕 有着共同利益的

کشورهای ~ (انگلستان) （大英）联邦国家

مشت رنده (*mosht-rande*) 〔名〕 刨子，刨机

مشتری (*moshtaree*) 〔名〕 ①买主，顾客②〈天〉木星

این کتاب بیش از ۲۰۰ هزار ~ داشت.

这本书销售二十万册以上。

این نوع پارچه ~ زیاد دارد. 买这种布料的人很多。

مشتری خور (~ *khor*) 〔名〕 生意，生意经

این دکان ~ خوبی دارد. 这个商店顾客盈门。

مشتری گیر 〔名〕 招徕顾客的商品,畅销的商品,热门货

مشت زن (*mosht-zan*) 〔名〕 拳击手，拳击家，拳击运动员

مشت زنی 〔名〕 拳击，打拳，拳击运动

~ کردن 拳击，打拳

مشتعل (*moshta'el*) 〔形〕 ①燃烧着的，烧起来的，起火的；爆炸的②〈转〉激动的

~ شدن (~ گردیدن) 燃烧,起火,着火；爆炸；激动，动怒

باروتها ~ گردید. 火药爆炸了。

آتش غضبش ~ شد. 他发火了，他动怒了。

~ کردن 点燃,点火;使…爆炸;使…激动

مشتغل (*moshtaghel*) 〔形〕 忙碌的，忙着的，繁忙的，从事某项工作的

شما اخیراً ~ چه هستید؟ 您最近在忙些什么？

مشتفی (*moshtafee*) 〔形〕 复原的，痊愈的，康复的

مشتق (*moshtaghgh*) 〔形、名〕 （复 مشتقات） ①派生的，演变的，分化出来的②派生物，派生词

اسم ~ 派生名词，派生词

صنایع مشتقات نفتی 石油副产品工业

" تعلیم " کلمهٔ تعلیم ~ از علم است.

这个词是从 " علم " 演变(派生)来的。

مشتقات 见 مشتق

مشتق گیری 〔名〕 分化，变异，演变，区别，鉴别，衍生，派生

مشتق منه (*mashtaghon-menh*) 〔名〕 来源，源泉

مشت کاری (*mosht-kāree*) 〔名〕 打架，动拳头

مشتکی (*moshtakā*) 〔形、名〕 ①被抱怨的②诉苦或抱怨的对象

مشتکی (*moshtakee*) 〔名〕 抱怨者，埋怨者，申诉者，诉苦者，控诉者

~ شدن 抱怨，埋怨，申诉，诉苦，控诉

مشتلق (*moshtologh*) 〔名〕 给报喜人的赏钱，给帮助找到失物者的赏钱

مشتمال (*moshtmāl*) 同 مشتمالی

مشتمالچی (*moshtmālchee*) 〔名〕（澡堂里的）按摩者

مشتمالی 〔名〕 按摩，推拿；摩擦

(~ کردن) ~ دادن 进行按摩（推拿）

مشتمل (*moshtamel*) 〔形〕 包括…的，由…组成的，包含有…的

این کتاب ~ بر پنج فصل است. 这本书共分五章。

مشتن (*moshtan*) 〔动〕（根 مش）揉，捏，摩擦

مشتواره (*moshtvāre*) 〔名、形〕 ①一把，一撮，少量②拳头般大小的③木匠的刨子

مشتوك (*moshtook*) 〔名〕 烟嘴；过滤嘴

مشت و مال (*moshto-māl*) 同 مشتمالی

مشته (*moshte*) 〔名〕 ①弹棉棰；（打更用的）梆子②刀把，刃把

مشتهر (*moshtahar*) 〔形〕 出名的，著名的，有名的

مشتهی (*moshtahee*) 〔形、名〕（复 مشتهیات）①切望的（人），渴望的（人），嗜好的（人）②开胃的，引起食欲的③愿望，渴望④食欲⑤诱惑，勾引

داروی ~ 开胃药

مشتهیات (*moshtahiyyāt*) 见 مشتهی

مشتی (*moshtee*) 〔形、名〕 ①能用手拿起的，拳状的②一种优质丝织品

مشتی (*mashtee*) 〔名〕 ①到过马什哈德朝圣的人②马什哈德人③〈口〉爱打扮者，花花公子

مشجر (*moshajjar*) 〔形〕 ①栽上树木的②印上花草的③一种绸料花缎，锦缎

حریر ~ 印花绸

زمین ~ 栽上树木的土地

~ کردن 栽树，植树

مشحون (*mash-hoon*) 〔形〕 充满的，洋溢着（某种感情）的

مشخص (*moshakhkhas*) 〔形〕 ①确定的，特定的，识别出来的②独特的，突出的③具体化的

بطور ~ 具体地

تحلیل ~ از اوضاع ~ 具体情况具体分析

حدود و اختیارات ~ 明确的（具体的）职权范围

موضع ~ طبقاتی 鲜明的阶级立场

~ شدن 被确定，被弄清；具体化

~ کردن 具体确定（下来）

کنفرانس ارزشیابی کارهای آموزشی برنامهٔ سال آینده را ~ نموده است. 教育工作会议制定了明年的计划。

در این رمان غم و اندوه زحمتکشان در جامعهٔ کهنه بطور ~ توصیف شده است. 这部小说具体描绘了劳动人民在旧社会的苦难生活。

مشخص (*moshakhkhes*) 〔形、名〕 ①确定…的，区别…的②确定者，区别者③〈语〉（发音符号）区分的④〈医〉诊断的，征候的

صفات ~ 特征，特性

مشخصات (*moshakhkhesāt*) 〔名〕 ①目录，索引，指南②特点，特征，特色

مشخصه (*moshakhkhase*) مشخص (*moshakhkhas*) 的阴性

علائم ~ مرض 病情的征候

مشخصی (*moshakhkhasee*) 〔形、副〕 具体的（地）

مشدد (*moshaddad*) 〔形〕 ①被巩固的，得到加强的②激化的，加剧的③〈语〉带叠音符号的

~ شدن 被巩固，被加强，被激化，被加剧

در کلمهٔ "مکار" حرف "ك" ~ است .
在 "مکار" 这个词中，"ک" 这个字母是带叠音符号的。

کردن ~ 巩固，加强；激化，加剧；使…发成叠音

مشدد (*moshadded*) 〔形〕 巩固…的，加强…的，激化了…的，使…恶化的

مشدده (*moshaddade*) مشدد (*moshaddad*) 的阴性

شرايط ~ 〈法〉加重罪过的情节

مشدود (*mashdood*) 〔形〕 被巩固的，被加强的

شدن ~ 被巩固，被加强

کردن ~ 巩固，加强

مشدی (*mashdee*) 同 مشتی (*mashtee*)

مشرب (*mashrab*) 〔名〕 （复 مشارب）①性格，性情，本性②饮水的地方③倾向

سیاسی او چیست ؟ ~ 他的政治倾向是什么？

مشربه (*mashrabe*) 〔名〕 （复 مشارب）水壶，饮水用具

مشرح (*mosharrah*) 〔形〕 ①被详加说明的，被阐明的，被剖析的；清晰的②被解剖了的

مشرح (*mosharreh*) 〔名〕 （复 مشرحين）①解说者，解释者，阐述者，注释者②解剖学家

مشرع (*mashra'*) 〔名〕 进水口

مشرف (*mosharraf*) 〔形〕 获得光荣的，获得荣誉的

شدن ~ 获得荣誉；有幸(去某地)；进入

فردا خدمتتان ~ خواهم شد . 明天我将有幸去您那儿。

به حضور کسی ~ شدن 有幸拜访某人

به خانهٔ خدا ~ شدن 〈宗〉（有幸）到过麦加

کردن (~ فرمودن) ~ 给予光荣，给予荣誉；光临，驾到

چه وقت ~ خواهید فرمود ؟ 您何时光临？

~ فرمودید . 感谢您的光临！

مشرف (*moshref*) 〔形、名〕 ①临近的，欲来的，迫在眉睫的②眺望…的，俯视…的，鸟瞰…的，居高临下的③即将…的，快要…的④掌握者，观察者

~ به مرگ 行将死亡的，临近死亡的

~ بودن (بر) 俯视，眺望，鸟瞰，居高临下

عمارت ما ~ بر دریاچهٔ زیبائی است . 从我们的楼上能俯瞰一个美丽的湖。

کسی ~ به موت بودن 某人气息奄奄

مشرف (*moshraf*) 〔名〕 （复 مشارف）高的地方

مشرق (*mashregh*) 〔名〕 （复 مشارق）①东方，东面②太阳升起的地方

ژاپن در ~ چین واقع است . 日本位于中国东面。

مشرق زمین (~ *zameen*) 〔名〕 东方，东方国家

مشرقی (*mashreghee*) 〔形〕 东方的，东面的

مشرقین (*mashregheyn*) 〔名〕 东方和西方

بعدالمشرقین 东西方之间的距离

مشرك (*moshrek*) 〔形、名〕 （复 مشرکین）①多神论的②多神论者，多神教徒③异教徒

مشرکی 〔名〕 多神论，多神教

مشروب (*mashroob*) 〔名、形〕 （复 مشروبات）①饮料，酒类②被灌溉的，被浸湿的③可饮的，可喝的

مشروبات الکلی 烈性饮料

مشروبات غیر الکلی 软饮料，不含酒精的

~ زندان 〈法〉缓刑

او به دو سال زندان ~ محکوم شد. 他被判处徒刑两年，缓刑两年。

مشروطه (*mashroote*) 〔形〕 ① مشروط 的阴性② 立宪的，宪章的

~ جنبش 宪章运动

~ حکومت 立宪政府

~ سلطنت 君主立宪政体

مشروطه چی 〔名〕 立宪派，宪法拥护者

مشروطه خواه (~ *khāh*) 〔名〕立宪主义者，立宪派

مشروطه طلب (~ *talab*) 同 مشروطه خواه

مشروطیت (*mashrootiyyat*) 〔名〕 ①宪政制度，立宪主义，立宪②宪章

~ اصول 立宪主义，立宪政体

~ جنبش 宪章运动

~ رژیم 宪政

مشروع (*mashroo'*) 〔形〕 合法的，正当的

~ حق 合法权利

~ عمل 合法行为

~ غیر 非法的

مشروعیت (*mashroo'iyyat*) 〔名〕 合法性

مشط (*masht, mosht, mesht*) 〔名〕（复 امشاط）梳子

پا ~蹠；跗基节

مشعب (*mash'ab*) 〔名〕（复 مشاعب）道路，方法

مشعبذ (*mosha'bez*) 〔名〕 魔术师，变戏法者

مشعر (*mash'ar*) 〔名〕（复 مشاعر）①感觉，感官②〈转〉智慧，智力，理智③树荫④圣地（举行朝觐仪式的地方）

饮料

~ آب 饮用水

~ شدن 被灌溉，被浇灌

~ کردن 灌溉，浇灌

رودخانهٔ زرد نواحی وسیعی ازچین را ~ میکند. 黄河灌溉着中国的大片土地。

مشروب خور (~ *khor*) 〔名〕 喝酒者，酒鬼，酒徒

مشروب خوری 〔名〕 喝酒，酗酒

~ کردن 同上

مشروب ساز 〔名〕 酿酒者

مشروب سازی 〔名〕 酿酒

~ کردن 同上

مشروب فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖酒者，酒店老板

مشروب فروشی 〔名〕 ①卖酒②酒店，酒吧间

مشروبی (*mashroobee*) 〔形〕饮用的

مشروح (*mashrooh*) 〔形、名〕 ①详尽的，全面的②被解释的，被阐明的③上述的，上面提到的④细节，详情

~ اخبار 新闻细节，报告新闻(电台用语)

~ شدن （问题）已清楚

او بمقامات بالا گزارش مشروحی داد. 他向上级作了详尽的汇报。

مشروحاً (*mashroohan*) 〔副〕 详细地，详尽地，全面地

مشروط (*mashroot*) 〔形〕 有条件的，有限制的

بر اینکه ~ 在…条件下，除非是…

فردا ما به کوه نوردی خواهیم رفت ~ بر اینکه هوا صاف باشد. 如果明天天气好的话，我们就去爬山。

(به) بودن ~ 要视…条件而定，条件是…

مشاعرخودرا ازدست دادن 失去理智，发疯

مشعر (*mosh'er*) 〔形〕 说明…的，通知…的

نامه‌ای داشتیم ~ بر اینکه ... 我们收到的一封信说…

مشعشع (*mosha'sha'*) 〔形〕①闪光的，闪耀的，光辉的，辉煌的②夸大的，夸张的

~ بطور 辉煌地；夸张地

~ پیروزی 辉煌的胜利

مشعل (*mash'al*) 〔名〕（复 مشاعل）火炬，火把，灯烛

مشعلچی (~ *chee*) 同 مشعل دار

مشعل دار (~ *dār*) 〔名〕 ①持火炬者，拿火把的人，火炬游行者，夜晚手执火炬的引路人②〈转〉发起者；先锋

مشعله (*mash'ale*) 同 مشعل

مشعوف (*mash-oof*) 〔形〕 ①高兴的，愉快的②迷恋的，热恋的

~ شدن 高兴，愉快

از شنیدن این خبر بسیار ~ شدیم . 我们听到这消息高兴极了。

~ کردن 使…高兴，使…愉快

مشغله (*mashghale*) 〔名〕（复 مشاغل）①职业，工作，事务②繁忙的工作③吵闹声

مشاغل حساس 要害部门，关键部门

مشاغل عمده 关键工作，主要工作

مشاغل مهم 重要岗位，领导岗位

از کثرت ~ نتوانستم خدمتتان برسم . 我因为太忙未能来看您。

مشغوف (*mashghoof*) 〔形〕 着迷的，狂热的，迷恋…的

مشغول (*mashghool*) 〔形〕 忙碌的；忙于…的，从事于…的

~ ذمه 受过恩惠的；负法律责任的

~ بودن 忙于…，干…

سخت ~ و گرفتار بودن 手头工作很多，工作繁忙

(به) ~ شدن 有事，忙碌；从事，开始

! درستان شوید ~ 好好复习功课！

~ کردن 使…忙于某事；把…占住，吸引，使…感兴趣

تمام چیزهائی که در این نمایشگاه ارائه شده ، تماشاچیان را بخود ~ میسازد . 这个展览会的展品吸引了观众的注意。

مشغول دل (*mashghool-del*) 〔形〕 耽心的，忧虑的

مشغول دلی 〔名〕 耽心，优虑

مشغولی (*mashghoolee*) 同 مشغولیت

مشغولیات 〔名〕（形成癖好的）业余消遣

او عکاسی است . ~ 他的业余消遣是摄影。

مشغولیت (*mashghooliyyat*) 〔名〕 ①工作，职业②消遣，娱乐

مشفق (*moshfegh*) 〔形〕 善良的，好心肠的，温柔的

~ دوست 良友

مشفقانه 〔形、副〕 善良的（地），好心好意的（地），温柔的（地），同情的（地）

~ نصایح 规劝

مشق (*mashgh*) 〔名〕 ①练习，实习②课程（专指音乐、舞蹈、书法等）③字帖④（机械的）训练

~ آواز 唱谱练习

~ خط 字帖，书法

درشت ~ 大字帖
صف جمع ~ 队列操练
نظامی ~ 军事操练，军训
~ میدان 演习场，练兵场
(را ، به) دادن ~ 训练，上课，教授
ما سربازان جدید را در آن میدان ~ میدهیم . 我们在那个广场训练新入伍的战士。
معلم امروز بما ~ نداد. 今天老师没有给我们安排作业练习。
کردن ~ 练习，学习
من ویولون ~ میکنم . 我在练习拉小提琴。
گرفتن ~ 上课，学习

مشقت (*mashaghghat*) 〔名〕(复 مشاق ، مشقات) ①劳苦，劳累，辛苦②困难，艰难，艰辛③困苦，痛苦，苦恼
(را ، به) دادن ~ 折磨
داشتن ~ 有困难
کشیدن ~ 受苦

مشقت آمیز 〔形〕 艰苦的，困难的

مشقت کش (~ *kesh*) 〔形〕受苦的，受穷的，受难的

مشقی (*mashghee*) 〔形〕 练习的，教练的
~ تفنگ 靶枪 (专门射靶用)
~ ساز 练习曲
~ کشتی 靶舰 (作靶子用的废军舰)

مشك (*mashk*) 〔名〕 装水的皮囊，皮水袋

مشك (*meshk*, *moshk*) 〔名〕 麝香
زمین ~ 〈植〉香蒲，莎草
ناب ~ 纯麝香
~ نافهٔ 麝香囊 (袋)
بوی ~ پنهان نمی‌ماند . 〈谚〉麝香的香味是藏不住的。

مشکات (*meshkāt*) 〔名〕 放灯的壁龛

مشك بار (*meshk-bār*) 〔形〕 散发麝香味的

مشك بو 〔形〕 麝香味的，芳香的

مشك بیز 〔形〕 散发麝香味的

مشك سا (ی) 〔形、名〕①麝香的,麝香一样(香)的②制麝香工人

مشك سار 〔形〕 充满麝香味的

مشك فام 〔形〕 ①麝香色的②黑色的

مشك فشان (~ *feshān*) 同 مشك بار

مشکك (*moshkak*) 〔名〕 〈植〉生地榆

مشکل (*moshkel*) 〔名、形、副〕 (复 مشکلات ، مشاکل) ①困难，问题，难题②困难的③很难，未必
~ حلال 解决困难者 (指真主或钱币)
مشکلات امری را سنجیدن 解决难题
کردن ~ 使…变难，从中作梗
او ~ ما را با موفقیت حل کرد . 他顺利地帮助我们解决了困难。
این مسئله خیلی ~ است . 这个问题很难解决。
دو تا شد ~ . (问题) 更加复杂化了。
بنظر میرسد ~ . 这件事看来不大可能。
میبینم ~ . 我看不大可能。
~ بتوان خواهش این رفیق را رد کرد . 这位同志的要求很难拒绝。
او ~ بتواند آن سطل را بلند کند . 恐怕他提不起那个水桶。

مشکّل (*moshakkal*) 〔形、名〕 成形的 (物品)

مشکل پسند (*moshkel-pasand*) 〔形〕 苛求的，挑剔的，挑肥拣瘦的

مشکل پسندی 〔名〕 苛求，挑剔，挑肥拣瘦

مشکل گذر (~ *gozar*) 〔名〕 难通过的

مشکل گشا (~ *goshā*) 〔形、名〕 ①解决困难的（能手）②施舍者

مشکل گشائی 〔名〕 解决困难

مشکلی (*moshkelee*) 〔名〕 困难

مشکو (*mashkoo*) 〔名〕 ①禁宫，闺房②神庙，寺院③宅第，宾馆

مشکوت (*meshkoot*) 同 مشکات

مشکور (*mashkoor*) 〔形〕 被感谢的，被称颂的，被赞扬的，可赞美的

مشکوك (*mashkook*) 〔形〕 可疑的，令人怀疑的，形迹可疑的

~ مسائل 感到蹊跷的问题

بودن ~ 可疑，有嫌疑

کردن ~ 使生怀疑

مشکوك الحال (*mashkookol-hāl*) 同 مشکوك

مشکول (*mashkool*) 〔形〕 ①脚被捆缚的，被捆扎的②注有发音符号的

شدن ~ 被捆缚，被捆扎，标了音的

کردن ~ 捆缚，捆扎，标音

مشکو(ی) (*moshkooy*) 〔名〕 ①庙宇②禁宫，后宫

مشکی (*meshkee, moshkee*) 〔形〕 黑色的，麝香色的

~ گل 〈植〉黄水仙（水仙的一种），长寿花

مشکیجه (*mashkeeje*) 〔名〕 〈植〉麝香玫瑰，麝香蔷薇

~ گل 同上

مشکین (*meshkeen, moshkeen*) 〔形〕 ①麝香味的②麝香色的，黑色的

~ زلف 黑发

~ گل 长寿花

مشگ (*mashg*) 同 مشك (*mashk*)

مشگ بید (*moshg-beed*) 〔名〕 埃及柳树

مشگمالی (*moshgmālee*) 〔名〕 伊朗乐曲名

مشلول (*mashlool*) 〔形、名〕 （复 مشلولین）麻痹的（人），瘫痪的（人），半身不遂的（人）

مشما (*moshammā*) 同 مشمع

مشمائی (*moshammā-ee*) 同 مشمعی

مشمس (*moshammas*) 〔形〕 向阳的，晒太阳的，曝于日光下的

مشمش Ⅰ (*meshmesh*) 〔名〕 杏子

مشمش Ⅱ 〔名〕 细棉布；薄面罩

مشمشه (*meshmeshe*) 〔名〕 〈医〉鼻疽病

مشمشه‌ای 〔形〕 患鼻疽病的

مشمع (*moshamma'*) 〔名〕 （复 مشماع）①油布，漆布，蜡布，胶布②膏药

خردل ~ 芥茉膏

دیاکلیون ~ 〈医〉铅膏（由氧化铝、橄榄油等制成的硬膏）

ذراریح ~ 起泡剂，发泡膏；斑蝥膏

سر پشمی ~ 橡皮膏（指绸底制的）

(فرشی ~) کف اطاق ~ 亚麻油（地）毡；漆布

~ پارچهٔ 油布，漆布

انداختن ~ 铺油布、漆布等；贴膏药

روی زخم انداختن ~ 贴膏药

مشمعی 〔形〕 ①油布制的，漆布制的，胶布制的②膏药的

مشمول (*mashmool*) 〔形、名〕 （复 مشمولین）

①所包含的，所包括的②所涉及的，所适用的③壮丁，应征士兵，新兵④内容

خدمت نظامی ~ 应服兵役的

در توطئه ~ 卷入阴谋的

ماليات ~ 应纳税的

مشمولين غايب 逃避兵役的人

صورت مشمولين 新兵名单

بودن ~ 包括在…内

ما ~ اين قانون نيستيم . 我们不受这条法令的约束，这条法令对我们不适用。

لطف قرار دادن ~ 对…献殷勤，讨好…

شدن ~ 被包括，被包含，适用，被涉及

او امسال ~ خدمت نظامی خواهد شد . 今年他该服兵役了。

كردن ~ 包括，包含；适用，涉及

مشموليت (*mashmooliyyat*) 〔名〕 ①包括，包含，涉及，适用②(服兵役)合格，适于服兵役

مشمولين (*mashmooleen*) 见 مشمول

مشموم (*mashmoom*) 〔形、名〕 ①被闻到的，被嗅到的②嗅觉，气味，香味

مشمئز (*moshma-ez*) 〔形〕 厌恶的，嫌恶的；〈转〉神色恐怖的

شدن (از) ~ 厌烦，厌恶，嫌恶

كردن ~ 使…厌烦，使…讨厌，使…嫌恶

مشمئز كننده (~ *konande*) 〔形〕 令人讨厌的，令人嫌恶的

مشنج (*moshannaj*) 〔形〕 抽筋的，痉挛的

مشنج (*meshanj*) 〔名〕 牛虻；绿头苍蝇

مشنگ (*mashang*) 〔名〕 小偷，强盗，盗贼

مشوب (*mashoob*) 〔形〕 ①混合的，杂乱的，混乱的②〈转〉中毒的，被感染的；腐坏的，变质的，污染的

شدن ~ 混合，混乱；被感染，掺杂有…；受毒害，受污染

افكار كسی ~ شدن 某人心烦意乱

كردن ~ 掺和，把…弄糊涂；使…感染；毒害

ذهن كسی را ~ كردن 扰乱某人的思想

مشورت (*mashvarat*) 〔名〕 ①商议，商量，商讨，协商②忠告，劝告

دموكراتيك ~ 民主协商

كنفرانس ~ سياسی 政治协商会议

كردن (با) ~ 商议，商量，协商

بايد با پزشك ~ كنيد . 你该找医生诊断一下。

من در اين مورد با او ~ كرده ام . 关于这个问题我已同他商量过了。

در هر كاری ~ لازم است . 遇事要商量。

مشورتچی (~ *chee*) 〔名〕 顾问，劝告者；协商者

مشورتی 〔形〕 协商的，谘议的

رأی ~ （非表决性的）发言权

مشوش (*moshavvash*) 〔形〕 ①扰乱的，骚乱的，紊乱的②悬念的，担心的，忧虑的

شدن ~ 受惊扰，不安

كردن ~ 打扰，惊扰

مشوشات 〔名〕 ①扰乱，惊惶，骚乱②担心，忧虑

مشوق (*moshavvegh*) 〔形、名〕 ①鼓舞…的，令人激动的，使…兴奋的②鼓舞者，鼓励者；赞助者，资助者③〈医〉刺激物，兴奋剂

تجارتی ~ 赞助商业者

شدن ~ 鼓舞，激励

مشوم (*mashoom*) 〔形〕 不吉利的，不祥的，凶

兆的

مشهد (*mashhad*)〔名〕（复 مشاهد）①殉难处；什叶派教长的葬地，烈士墓②马什哈德（伊朗）

مشهدی〔名、形〕①马什哈德城的人②对曾经朝拜过在马什哈德安葬的伊斯兰教什叶派教长墓碑的人的一种尊称③马什哈德日

مشهر (*mashhar*)〔名〕①显示，展出②展览馆，展览会

مشهود (*mashhood*)〔形〕①可以看到的，有目共睹的②清楚的，明明白白的

~ بودن 有目共睹，很清楚，众所周知

بر همه ~ است که ... 大家都清楚…，众所周知…

~ شدن 被看见，被证实

~ کردن (یا داشتن) 看见，证实

مشهودات〔名〕①众所周知的事情，有目共睹的事情②见闻，印象

مشهور (*mashhoor*)〔形、名〕（复 مشاهیر）①出名的，著名的，驰名的，大名鼎鼎的②名人，俊杰

~ آفاق 世界闻名的

~ عامه 尽人皆知的

شخص ~ 名人

غلط ~ 人们长期沿袭的一种错误用法

~ شدن (~ بودن) 出名，著名

این رمان در دنیا بسیار ~ است. 这部小说是举世闻名的。

او برای شجاعت خود ~ است. 他以勇敢而出名。

~ کردن 使…出名，使…著名

مثلی است ~ که ... …是一条著名的格言。

مشهوریت (*mashhooriyyat*)〔名〕名望，声望，驰名，大名鼎鼎

مشهی (*moshahhee*)〔形、名〕①引起性欲的，情欲的，肉欲的②开胃的，引起食欲的③春药

مشی (*mashee*)〔名〕①走路，步行②〈转〉方式，方法；政策，路线，方针③步法，步态

~ توده‌ای 群众路线

~ رهبری 领导方针

خط ~ 路线

مشیب (*masheeb*)〔名〕老，衰老；头发花白

مشیت (*mashiyyat*)〔名〕意志，意愿，志愿

مشیخت (*mashaykhat, masheekhat*)〔名〕①老人；长者，学者②变老

مشیخه (*masheekhe*)〔名〕（复 مشایخ）①酋长；族长；村长②伊斯兰教教长③老人，老翁④学者⑤〈喻〉伪君子，假装正经者

مشید (*moshayyad*)〔形〕①加强的，巩固的，坚固的②提高的，高高举起的，树起的

مشید (*moshayyed*)〔名、形〕①加强…的人②缔造者，创始者（指真主）③竖起…的

مشیر (*mosheer*)〔名〕①指示者，指引者②顾问；大臣，部长

مشیمه (*masheeme*)〔名〕（复 مشایم）①〈解〉胎盘，胎胞，衣胞②（昆虫的）黑基膜；脉络膜

~ چشم 〈解〉（眼）脉络膜

~ خارجی جنین 〈解〉胎囊，胞衣，绒毛膜

مشیمی〔形〕胎盘的，胞衣的，脉络膜的

مشیمیت (*masheemiyyat*)〔名〕〈解〉胎盘形式

مشیمیه〔名〕〈解〉（眼）脉络膜

مشئوم (*mash-oom*) 同 مشوم

مشیئت (*mashee-at*) 同 مشیت

مص (*mass*) 〔名〕 吮吸，吸进

~ کردن 同上

مصاب (*masābb*) 见 مصب

مصاب (*mosāb*) 〔形〕 ①痛苦的，（遭遇）不幸的；感染上的，传染上的②被击中的

مصابرت (*mosāberat*) 〔名〕 忍耐，忍受；耐力，刚毅性

~ کردن (~ داشتن) 忍耐，忍受

مصابیح (*masābeeh*) 见 مصباح

مصاحب (*mosāheb*) 〔名〕 ①密友，挚友②同路人，同伴

مصاحبت (*mosāhebat*) 〔名〕 ①交往，交际②同伴，相处，结交

با کسی ~ کردن 同某人交往，同某人有来往

مصاحبه (*mosāhebe, mosāhaba*) 〔名〕 ①同 مصاحبت ②谈话，访问；新闻采访

~ تلویزیونی 电视采访

~ رادیوئی 广播采访，电台采访

~ مطبوعاتی 记者招待会

~ بعمل آوردن 同记者谈话

~ کردن 采访；（记者等）访问

مصاحف (*masāhef*) 见 مصحف (*mashaf*)

مصادر (*masāder*) 见 مصدر (*masdar*)

~ امور 负责人

مصادرت (*mosāderat*) 同 مصادره

مصادره (*mosādere*) 〔名〕 ①没收，充公，查抄②罚款，罚金

~ شدن (~ گردیدن) 被没收，被充公；被罚款

~ کردن 没收，充公；罚款

به ~ گرفتن 没收

مصادف (*mosādef*) 〔形〕 ①相遇的，不期而遇的，邂逅的②一致的，符合的，吻合的，巧合的；同时发生的，适逢…的

~ شدن (با) 与…一致，与…符合；与…同时发生，适逢；遇见，碰上

نوروز امسال با روز عید قربان ~ شد. 今年元旦恰逢“古尔邦”节。

مصادفت (*mosādefat*) 〔名〕 遇见，碰见，邂逅，照面，相见

~ کردن 同上

مصادفه (*mosādefe*) 同 مصادفت

مصادقت (*mosādeghat*) 〔名〕 ①真诚，诚挚②彼此之间的友谊

مصادم (*mosādem*) 〔形〕 相撞…的，相碰…的，撞击…的

~ شدن 相撞，相碰，撞击

مصادمت (*mosādemat*) 〔名〕 相撞，撞击，相碰

~ کردن 同上

مصادمه (*mosādeme*) 同 مصادمت

مصارعت (*mosāre'at*) 〔名〕 ①摔跤，角力②斗争，竞争

~ کردن 同上

مصارف (*masāref*) 见 مصرف (*masraf*)

~ تولید 生产费用

مصاریع (*masāree'*) 见 مصراع

مصاص (*mosās*) 〔名〕 ①秘密，奥妙，神秘②纯，纯净

مصاعب (*masā'eb*) 〔名〕 困难，艰难，困苦

مصاعد (*masā'ed*) 见 مصعد

مصاف (*masāff*) 〔名〕 ①战场②‹转›战斗，搏斗③行列，队列

~ دادن 进行战斗；列队，列阵

~ كردن 进行战斗

مصافات (*mosāfāt*) 〔名〕 真诚，诚挚

مصاف آزموده (*masāf-āzmoode*) 〔形〕 （指在战争方面）老练的，阅历深的，经验丰富的

مصافحه (*mosāfehe*) 〔名〕 握手

~ كردن (با) 握手

مصاف گاه (*masāf-gāh*) 〔名〕 战场

مصالح (*masāleh*) 〔名〕 ①材料②利益，裨益③事务④（调味用的）调料，作料

~ بنائى (~ ساختمانى) 建筑材料

~ كشور 国家利益

ما براى حفظ ~ مملكت مبارزه ميكنيم . 我们为保卫国家的利益而斗争。

مصالحه (*masālehe*) 〔名〕 ①和解，和好②折衷，妥协

~ كردن 和解；妥协，讲和

عاقبت طرفين جنگ ~ كردند . 最后，作战双方讲和了。

~ انقلابى با ~ ضد انقلابى فرق فاحشى دارد . 革命的妥协和反革命的妥协是截然不同的。

مصالحه جو 〔形、名〕 ①追求妥协的②妥协分子

مصالحه جوئى 〔名〕 追求妥协，寻求折衷

~ كردن 同上

مصالحه ناپذيرى (~ *nāpazeeree*) 〔名〕 不妥协，不让步

مصالحه نامه 〔名〕 求和书

مصانع (*masāne'*) 见 مصنع

مصاهرت (*mosāherat*) 〔名〕 姻亲，联姻

مصائب (*masā-eb*) 见 مصيبت

مصائد (*masā-ed*) 见 مصيد

مصب (*masabb*) 〔名〕 （复 مصاب ）河口，（河流）入海口

~ رودخانه 河流的三角洲

مصباح (*mesbāh*) 〔名〕 （复 مصابيح ）灯，灯笼

مصبغه (*masbaghe*) 〔名〕 染房，染厂，染坊

مصبوغ (*masboogh*) 〔形〕 已染色的，已着色的，染上色的

~ شدن 染上色，着了色

~ كردن 染色，着色

مصحح (*mosahhah*) 〔形〕 修改过的，改正过的，校对过的，校正了的

~ شدن 被修改，被校对，被校正

~ كردن 修改，校对，校正

مصحح (*mosahheh*) 〔名〕 校对；校对者

~ نمونه هاى چاپى 校对员

مصحف (*moshaf*) 〔名〕 （复 مصاحف ）①卷，册，本，部，书籍②‹古兰经›

~ شريف ‹古兰经›

— در يك دست ~ و در دست ديگر شمشير 手拿经书，一手拿宝剑

مصحف (*mosahhaf*) 〔形〕 拼法错误的，写错的；读错的

~ شدن 被写错，被读错，遭到歪曲

~ كردن 写错；读错，歪曲

مصحوب (*mashoob*) 〔形〕 有陪伴的，伴随着的

مصحوباً (*mashooban*) 〔副〕 在…护送的情况下，在…伴随的情况下

مصداق (*mesdāgh*) 〔名〕 ①意思，词义②证明，

证据，见证

~ به 按…说的，根据…说的

~ پیدا کردن 证明有用，证明可行

سرانجام گفته های او ~ پیدا کرد . 他的话终于得到了证实。

این ضرب‌المثل در اینجا مصداقی ندارد . 这个谚语在这里不适用。

مصدر (*masdar*) 〔名〕（复 مصادر）①根源，来源②〈语〉原形动词，动词不定式③〈军〉勤务兵

~ تخفیفی (~ مرخم) 词尾省略的原形动词（如 رفت ، گفت ）

~ جعلی 不规则动词

~ شینی 以 ش 结尾的动名词（如 روش ）

~ کار 被任命者

مصادر امور 国家的高级官员

اسم ~ 〈语〉动名词

مصدر (*mosaddar*) 〔形〕 被放在领导岗位上的

مصدری (*masdaree*) 〔名、形〕 ①传令兵的职责②〈语〉不定式的

وجه ~ 〈语〉不定式

یای ~ 构成抽象名称的"ی"，如："برادری" 的 "ی"

مصدع (*mosadde'*) 〔形、名〕 骚扰的，打扰的，纠缠不休的，使人烦恼的，使人头痛的

~ کسی شدن 打扰某人，给某人带来不便

ببخشید ، ~ شما شدم . 对不起，打扰您了。

مصدق (*mosaddagh*) 〔形〕 被确认的，被证实的，检查过的，真实的

رونوشت ~ 正本，摹本

~ شدن 被确认，被证实，被检查

~ کردن 确认，证实，检查

مصدق (*mosaddegh*) 〔名〕（复 مصدقین）①证明者，证实者，确认者②仲裁者，裁决者，公证人

مصدقه (*mosaddaghe*) مصدق (*mosaddagh*) 的阴性

مصدوم (*masdoom*) 〔形〕 挨打的，挨揍的，受害的，受伤的

~ شدن 挨打，挨揍，受害，受伤

~ کردن 打人，揍人，伤害，打伤

مصر Ⅰ (*mesr*) 〔名〕 埃及（非洲）

علم آثار قدیمهٔ ~ 埃及学

مصر Ⅱ 〔名〕（复 امصار）市镇，城市

مصر (*moserr*) 〔形〕 坚持的，固执的，顽固的

~ شدن (~ بودن) (در) 坚持，固执

وی در عقیدهٔ خود ~ بود . 他固执己见。

مصراً (*moserran*) 〔副〕 顽强地，固执地，倔强地

مصراع (*mesrā'*) 同 مصرع

مصرانه (*moserrāne*) 〔形、副〕 顽强的（地），固执的（地），顽固的（地），执拗的（地）

او ~ از عقیدهٔ خود دفاع میکند . 他坚持自己的观点。

مصرح (*mosarrah*) 〔形〕 ①被阐明的，被解释的，清楚的，清晰的②富有表情的

~ شدن 被阐明，被解释；明确

~ کردن 阐明，解释；使…明确

مصرحاً (*mosarrahan*) 〔副〕 明确地，清楚地

مصرحات (*mosarrahāt*) 〔名〕 条款，规定

مصرع (*mesra'*) 〔名〕（复 مصاریع）①门扇，一扇门，扉②诗的半行，半句

مصرف (*masraf*) 〔名〕（复 مصارف）①用途，用处，消耗量②消费，费用，开支，支出③推销，销售

ماهانهٔ ذغال سنگ ~ 每月煤的消耗量

مصارف ارتش 军费，军事开支

~ شرکت تعاونی 消费合作社

چه ~؟ 这有什么用处?

~ داشتن 有销路，畅销

به ~ رساندن (~ کردن) 消耗，消费；用掉

به ~ فروش رساندن 卖出去，推销出去

به ~ رسیدن (~ شدن) 被消耗，被消费；被用掉；浪费掉；被推销出去

سالیانه در این مملکت ده میلیون تن نفت به ~ میرسد . 这个国家每年要消耗一千万吨石油。

من مصرف برای آن ندارم. 我不需要那东西。

مصرف (*mosref*) 〔形、名〕 ①花费的，消费的，耗费的②花费者，消费者，浪费者

مصرف کننده (*masraf-konande*) 〔名〕 消费者，顾客

~ کشور 消费国

مصرفی (*masrafee*) 〔形、名〕 ①用过的，耗费掉的②花费，消耗

~ اشیای 消费品，生产资料

~ اعتبار 对于分期付款的主顾的信用

~ کالاهای 消费品，日用必需品

مصروع (*masroo'*) 〔形、名〕 患癫痫的（人）

مصروف (*masroof*) 〔形〕 ①被耗费掉的，消费了的②被使用过的

~ بودن 忙于…，把时间耗在…上

وقت ما در اینروزها ~ آنکار است . 我们这几天忙着办那件事。

~ داشتن (~ کردن) 消费，耗费，使用

او وقت خود را ~ کارهای عمومی میدارد . 他把时间全化在公事上了。

~ شدن 被消费，被使用

مصری (*mesree*) 〔形、名〕 ①埃及的②埃及人

مصطبه (*mastabe*) 〔名〕 ①石凳，（乘凉坐的）石台②小酒铺，小旅馆，小客栈

مصطفوی (*mostafavee*) 〔形〕 属于穆斯塔法的，穆斯塔法后代的

مصطفی (*mostafā*) 〔形、名〕 ①被挑选出来，精选的，被选中的②穆斯塔法（穆罕默德的称号）

مصطکی (*mastakee*) 〔名〕 乳香；玛瑞脂

مصطلح (*mostalah*) 〔形〕 ①成语性的，专门名词的②常用的，惯用的，固定的

~ عبارات 成语，惯用语

~ شدن 成为固定用法

این کلمه هیچ ~ نیست . 这个词根本不常用。

مصطلحات 〔名〕 术语，行话，习惯用语

مصعب (*mos'ab*) 〔名〕 野马

مصعد (*mosa'ad*) 〔形、名〕 （复 مصاعد ）①升华的②〈化〉升华物，升汞

مصغر (*mosaghghar*) 〔形〕 ①〈语〉指小词的②缩小的，减少的

~ اسم 带小称词尾的名词

مصف (*masaff*) 〔名〕 ①排队的地方②战场

مصفا (*mosaffā*) 〔形〕 ①过滤了的，提炼过的，纯的②愉快的，宜人的③清彻的

~ کردن 过滤，提炼，清洗，纯洁

این باغ بسیار ~ است . 这个公园景色宜人。

اینجا فضای روشن و ~ دارد . 这儿幽静。

مصفات (*mesfāt*) 〔名〕 撇沫器，分液器

مصفر (*mosfarr*) 〔形〕 黄色的

مصفی (*mosaffā*) 同 مصفا

مصفی (*mosaffee*) 〔名〕 ①过滤者，提炼者②提纯器，提炼器

مصقع (*mesgha'*) 〔形〕 雄辩的，善辩的，口才好的，雄才大略的

مصقل (*mesghal*) 〔名〕 （将纸研光的）捻棍，磨光用的工具

مصقله 同 مصقل

مصقول (*masghool*) 〔形〕 被磨光的，研光的，有光泽的

مصلح (*mosleh*) 〔名〕（复 مصلحین）①改革家，改革者，改良者，革新者②调解人，调停人③订正者，调整者④〈医〉调理药

مصلحانه 〔形、副〕 ①温和的（地），和解的（地），调停的（地）②改良的（地），改革的（地）

مصلحت (*maslahat*) 〔名、形〕（复 مصالح）①上计，上策，最好的办法②利益，裨益③用意，善意，好意④事情，事务，工作⑤忠告，劝告⑥可取的，适宜的，相宜的

~ مخالف 失策的，不高明的

~ مقرون به 可取的，适当的，得当的

~ دیدن 认为可行，认为合适，认为…好；忠告，劝告

~ کردن 商讨，征求意见

~ نبودن 不相宜，不合适

در شرایط کنونی اتخاذ چنین تصمیمی ~ نیست . 在当前条件下不宜作此决定。

در شرایط کنونی ملاقات با او ~ نیست . 在目前条件下不宜同他会面。

حالا جواب دادن باو ~ نیست . 现在不宜给他答复。

~ آنست که فعلاً به آن کار اقدام نکنید . 你最好暂时不做此事。

این عمل مخالف ~ مملکت است . 这种行为是违反国家利益的。

او برای انجام مصلحتی این شهر را ترك کرد . 他离开这个城市去办件事情。

من ~ نمیدانم که در زمستان حرکت کنیم . 我认为不宜在冬天出发。

مصلحتاً (*maslahatan*) 善意地

مصلحت آمیز 〔形〕 (*maslahat-āmeez*) ①善意的，好意的②合适的，适宜的，深思熟虑的③有策略的，得当的，贤明的

~ دروغ 善意的谎言（指隐瞒真情以免某人动怒）

مصلحت اندیشی (~ *andeeshee*) 〔名〕 忠告，劝告

مصلحت بین 〔形〕 ①忠告的②有头脑的，精明的，有计谋的

مصلحت خواه (~ *khāh*) 〔形、名〕 ①善意的，有良好愿望的②善意者

مصلحت خواهی 〔名〕 善意，善心，好意，良好愿望

مصلحت دان 〔名〕 进善言者

مصلحت گزار (~ *gozār*) 〔名〕 ①代办②怀善意的人

مصلحتی (*maslahatee*) 〔形〕 有用意的，有打算的；权宜的；别有用心的

~ ازدواج 基于利害关系的结婚（指封建和资本主义社会中为追求社会地位或政治、经济利益的结婚）

~ سیاست 权宜之计

~ کر 装聋作哑

مصلوب (*masloob*) 〔形〕 被钉在十字架上的，被吊起来的

مصلی (*mosallā*) 〔名〕 ①祷告时用的小地毯或席子②郊外集体祷告用的广场

مصلی (*mosalee*) 〔形〕 祈祷的

~ بودن 祈祷

مصمت (*mosammat*) 〔形〕 ①缄默的，不出声的②〈语〉辅音的

~ حروف 辅音字母

مصمم (*mosammam*) 〔形〕 下定决心的，主意已定的，坚决的，毅然决然的

~ شدن (~ بودن) 下决心，决定

مصنع (*masna'*) 〔名〕 (复 مصانع) ①蓄水池②工厂，车间，工场，作坊

مصنعه (*masna'e*) 同 مصنع

مصنف (*mosannaf*) 〔形、名〕 (复 مصنفات) ①已写成的，已完成的（指文学作品、乐曲等）②文学作品，著作；曲子

مصنف (*mosannef*) 〔名〕 (复 مصنفين) ①作者，作家，创作者②作曲家

~ این کتاب کارگر نساجی در شانگهای است. 该书的作者是上海的一名纺织工人。

مصنوع (*masnoo'*) 〔形、名〕 (复 مصنوعات) ①做好的，制造好的，创造的②产品，成品，制成品，工艺品

~ دست 手工制成的

مصنوعاً (*masnoo'an*) 〔副〕 人工制地；假地，人为地

مصنوعات (*masnoo-āt*) 见 مصنوع

مصنوعی (*masnoo-ee*) 〔形〕 人工的，人造的；人为的，假的

~ ابریشم 人造丝

~ اشك 挤出来的眼泪，假惺惺的眼泪

~ تنفس 人工呼吸

~ حرکت 矫揉造作的行为

~ قمر 人造地球卫星

مصوب (*mosavvab*) 〔形〕 被通过的，被批准的，得到赞同的

تصمیمات ~ در کنگره 代表大会通过的决议

~ شدن 被通过，被批准，得到赞同

~ کردن 通过，批准，赞同

مصوب (*mosavveb*) 〔名〕 通过者，批准者，赞同者

مصوبات (*mosavvabāt*) 〔名〕 通过的决议，法律，条例

مصوبه (*mosavvabe*) مصوب (*mosavvab*) 的阴性

~ قوانین 已通过（或批准）的条令

مصوت (*mosavvet*) 〔名、形〕 ①〈语〉元音，母音②叫喊者，呼喊者③〈语〉母音的，元音的

مصوته مصوت 的阴性

~ حروف 元音字母

مصور (*mosavvar*) 〔形〕 ①描绘出的，画出的，绘出的②有插图的，带画的③〈数〉投影的（指几何图形）

~ چین 《中国画报》

~ مجلهٔ 画报，有插图的杂志

مصور (*mosavver*) 〔名〕 画家，艺术家

مصون (*masoon*) 〔形〕 ①免疫的，不受传染的，幸免的②被保留的，被储藏的，防腐的③有特权的，享受豁免权的，免除的

~ از خطا 没有错误的，无过失的，不会犯错误的

~ از ماليات 免税的

~ از ناخوشی 免疫的

~ ساختن 使免疫

از توقيف ~ بودن 享受豁免权

كارهای بررسی و تحقيقی ما را از بسياری از اشتباهات ~ نگهميدارد . 调查研究可以使我们避免犯很多错误。

كشتزارهای كمون ما از هر گونه آفات طبيعی ~ است . 我们公社的农田是不怕自然灾害的。

مصونيت (*masooniyyat*) 〔名〕 ①免疫性②不可侵犯性③特权，豁免权④安全，无恙，幸免

~ سياسی 外交豁免权

~ مخارج المملكتی 治外法权

~ های پارلمانی 议会（或议员的）特权

وی در برابر اينگونه امراض ~ دارد . 他对这类病有免疫力。

مصيب (*moseeb*) 〔形〕 ①准确的，击中目标的②〈转〉恰好的，正好的

مصيبت (*moseebat*) 〔名〕 （复 مصائب）①灾难，不幸，悲惨事件，悲剧②艰难，困苦，艰苦

~ ديدن (~ كشيدن) 遭殃，遭到不幸，大祸临头

متحمل مصائب شدن 忍受煎熬，吃尽苦头

مصيبت افزا (ی) (~ *afzā*) 〔形〕 吓人的

مصيبت آميز 〔形〕 灾难的，不幸的，悲惨的，凄惨的

مصيبت بار 〔形〕 惨重的，灾难性的

مصيبت ديدگی (~ *deedegee*) 同 مصيبت زدگی

مصيبت ديده (~ *deede*) 同 مصيبت زده

مصيبت زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 遭灾，遭难，遇到不幸

مصيبت زده (~ *zade*)〔形、名〕（复 مصيبت‌زدگان）遭难者，遭到不幸的（人）

مصيد (*maseed*) 〔名〕 （复 مصائد）罗网，套索，陷阱

مصيده 同 مصيد

مصيف (*maseef*) 〔名〕 夏季别墅，避暑别墅

مصيقل (*moseyghal*) 〔形〕 （被）磨光的，擦亮的

مضاء (*mazā'*) 〔名〕 ①过去，逝去，离去②切断

مضابط (*mazābet*) 见 مضبطه

مضاجع (*mazāje'*) 见 مضجع

مضاجعه (*mozāje'e*) 〔形〕 睡在一起的，躺在一起的

مضاد (*mozādd*) 〔形、名〕 ①对面的，对立的，对抗的，相反的，相对的 ②对立面，对手，对抗者

مضادت (*mozāddat*) 〔名〕对立，对抗，抗衡

مضار (*mozārr*) 见 مضرت

مضارب (*mazāreb*) 见 مضرب

مضارب (*mozāreb*) 〔名〕 ①勇士，斗士，摔跤手②〈经〉合伙人，合营人

مضاربه (*mozārebe*) 〔名〕 ①〈经〉合伙经营（指一方出钱、一方出力）②战斗，角斗

~ كردن 合伙经营，进行战斗

مضارع (*mozāre'*) 〔形、名〕 ①类似的，相像的，相似的②〈语〉现在将来时 ③诗的一种韵律④相似，类似

~ اخباری 〈语〉现在将来时

~ التزامی 〈语〉现在假定时

~ شدن 类似，相似，相像

مضاعف (*mozā'af*) 〔形〕 加倍的，成倍的

~ تلمبهٔ 双动泵

~ دفترداری 复式簿记

~ شدن 加倍

~ کردن 成倍，加倍

ما باید برای ساختمان مملکتی بهتر کوشش خود را ~ کنیم . 我们应该加倍努力建设一个更美好的国家。

مضاف (*mozāf*) 〔形、名〕（复 مضافات）①被增加的，被连结的②附加物，附属物③〈语〉定语词组中的中心词，如：خطمشی حزب 中的 خطمشی

مضافاً (*mozāfan*) 〔副〕 附加地，加倍地

~ بر اینکه 除…之外，把…也算进去的话，加之

مضافات (*mozāfāt*) 〔名〕 〈语〉被说明的词

مضاف‌الیه (*mozāfon-eleyh*) 〔名〕〈语〉定语词组中的定语，如：کتاب رفیق جان 的 رفیق جان

مضامین (*mazāmeen*) 见 مضمون

مضائق (*mazā-egh*) 见 مضیق (*mazeegh*) 和 مضیقه

مضایقه (*mozāyeghe*) 〔名〕 ①抑制，自制，忍住②拒绝，怜惜，（表现）小气③贫困，贫苦

~ کردن（~ داشتن） 抑制，自制，限制；拒绝，怜惜，心痛

ما از کمك باو هیچ ~ نمیکنیم . 我们会尽力帮助他。

من ~ ندارم . 我不感到可惜，我不心痛。

ما از شرکت در جلسه ~ نخواهیم کرد . 我们将不拒绝参加会议。

از نثار جان خود ~ نکردن 不惜牺牲性命。

در این زمینه ~ از خرج بهیچوجه معنی بخل ندارد . 在这方面不花钱决不是吝啬。

مضبطه (*mazbate*) 〔名〕（复 مضابط）①议定书，会议记录②文件，（法院）判决

مضبوط (*mazboot*) 〔形〕 ①巩固的，加强的，坚强的②充公的，没收的③占有的，拥有的④登记的，注册的⑤牢记的

~ شدن 被巩固，被加强；被充公，被没收；被登记；被牢记

~ کردن 巩固，加强；充公，没收；登记，注册；牢记

مضجر (*mozjer*) 〔形〕 令人厌烦的，令人心烦的

مضجع (*mazje'*) 〔名〕（复 مضاجع）①卧室，寝室②床，床铺③墓穴

مضحك (*mozhek*) 〔形〕①可笑的，滑稽的②惹人发笑的，引人发笑的

~ حکایت 好笑的故事

~ نمایش 笑剧，喜剧

مضحکه 〔形、名〕（复 مضحکات）① مضحك 的阴性②笑话，玩笑，喜剧，小滑稽剧

مضحکه (*mazheke*)〔名〕①嘲弄，嘲笑②笑柄，笑料，可笑的事③被嘲笑的人

~ در آوردن 打诨，逗乐，作滑稽表演

مضر (*mozerr*) 〔形〕 有害的，危害的，有毒的

~ برای بهداشت 危害健康的东西

~ غبار 有毒尘埃

این نوع غذا برای مزاج ~ است. 这种食物对人体有害。

مضراب (*mezrāb*) 〔名〕①（弦乐器的）拨子②弓子③捕机（捉鸟、鱼等）

~ تك زدن 煞风景（指说话）

مضرانه (*mozerrāne*) 〔形、副〕 有害的（地），

危害的（地）

مضرب (*mazreb*) 〔名〕（复 مضارب）〈数〉倍数

~ مشترك كوچكترين 最小公倍数

مضرب (*mezrab*) 〔形〕 打击重的

مضرت (*mazarrat*) 〔名〕（复 مضرات ، مضار）伤害，损害，害处，损失

（به）（~ وارد كردن）~ رساندن 伤害，使…受害，带来害处，造成损失

به ~ رسيدن 被伤害，受害

مضرس (*mozarras*) 〔形、名〕 ①齿状的，齿形的②弯弯曲曲的，蜿蜒曲折的③陷入困境者④饱经风霜者

~ ساحل 弯弯曲曲的河岸

~ كردن 把…刻成锯齿形

مضروب (*mazroob*) 〔名、形〕 ①〈数〉被乘数②被乘的③挨打的，被打的，被敲打的③铸造出的，冲压出来的

~ شدن 被打，被击，被敲打；〈数〉相乘；铸出，冲压出来

~ كردن 击，敲打；〈数〉乘；铸制，冲压

مضروب فيه (~ *feeh*) 〔名〕 〈数〉乘数

مضطر (*moztarr*) 〔形〕 ①被迫的，勉强的，无可奈何的②贫困的，困难的，没有出路的

مضطرب (*moztareb*) 〔形〕 ①焦急不安的，担心的，着急的，忐忑的②动荡的，混乱的

~ شدن 焦急不安，担心，操心

از شنيدن اين خبر ~ شد . 他听到这消息后焦急不安。

~ كردن 使…焦急，使…担心

مضعف (*moz'ef*) 〔形〕 ①使…虚弱的，减弱的②加倍的

مضغ (*mazgh*) 〔名〕 嚼，咀嚼，嚼碎

~ كردن 同上

مضغوط (*mazghoot*) 〔形〕 被压缩的，收缩的，受压的

~ هواى 压缩空气

~ شدن 被压缩，收缩，变浓

~ كردن 压缩，使…收缩，使…变浓

مضغه (*mozghe*) 〔名〕 ①一块肉，一片肉②被嚼的东西③一口食物④胚胎

~ علقهٔ 〈喻〉过分自负但又卑鄙的人，目中无人者

مضغى (*mazghee*) 〔形〕 咀嚼的

مضل (*mozell*) 〔形、名〕 ①把…引入歧途的，贻误…的②教唆者，骗子

مضله (*mazalle*) 〔名〕（复 مضلات）迷途，迷误

مضمار (*mezmār*) 〔名〕（复 مضامير）跑马场，赛马场

مضمحل (*mozmahel*) 〔形〕 ①被推翻的，被消灭的，消失的②崩溃的，土崩瓦解的

~ شدن 被推翻，被消灭，消失，崩溃，瓦解

~ كردن 推翻，消灭，使…消失，使…土崩瓦解

مردم چين بپا خاسته و سلطهٔ ۲۲ سالهٔ مرتجعين گوميندان را ~ كردند . 中国人民奋起推翻了国民党反动派二十二年的统治。

مضمر (*mozmarr*) 〔形〕 ①隐瞒的，隐藏的②含蓄的，暗示的，不言而喻的，心照不宣的

مضمضه (*mazmaze*) 〔名〕漱口，涮

~ كردن 同上

اين دوا را ~ كن ! 请用这种药水漱口！

مضموم (*mazmoom*) 〔形〕 ①〈语〉带短元音符号 (o) 的②集中起来的

مضمون (*mazmoon*) 〔名、形〕（复 مضامین）①内容，含义②题材，情节③得到保证的

~ ساختن 提起话题，引起话题

~ كوك كردن（برای كسی）〈俗〉说俏皮话；编造某人的笑话，拿某人寻开心

من هنوز از ~ نامه مطلع نشده‌ام . 我至今还不知道信的内容。

~ این شعر چیست ؟ 这首诗的内容是什么？

مضمون عنه (*mazmoonon-anh*) 〔名〕 被担保人

مضمون گو (*mazmoon-goo*) 〔名〕 爱开玩笑的人，拿人开心的人，爱挖苦人的人

مضمون له (*mazmoonon-lah*) 〔名〕 保证人，担保者

مضی (*mazā*) 同 مضا

~ ما مضی 过去的事就算过去了（或，既往不咎）

مضیء (*mozee'*) 〔形〕 明亮的，光明的

مضیف (*mazeef*) 〔名〕 宴会厅，宾馆

مضیف (*mozeef*) 〔名〕 请客者，主人

مضیق (*mazeegh*) 〔名〕（复 مضائق）窄道，狭路；海峡

مضیق (*mozeegh*) 〔形〕 ①弄窄的，狭窄的，缩小的②紧的，紧迫的

مضیقه (*mazeeghe*) 〔名〕（复 مضائق）①窘，困难，困境，短缺②悲痛，悲伤

~ ارزی 缺少外汇

در ~ بودن 短缺，急需（多指钱财）

دچار ~ شدن 受窘，遭难

قبل از آزادی مردم در ~ و سیه روزی بسر میبردند . 解放前人民一直过着贫困和不幸的生活。

مطابخ (*matābekh*) 见 مطبخ

مطابع (*matābe'*) 见 مطبعه

مطابق (*motābegh*) 〔形、介〕 ①符合的，相一致的，相适应的②根据…，按照…

~ اطلاعات واصله 据悉

~ بودن（با）符合，相一致，相适应

سواد با اصل ~ است . 正副文本一致。

~ كردن 使…一致，使…符合，适应；比较，衡量

مطابقت (*motābeghat*) 〔名〕 ①符合，一致，适合②〈语〉一致，呼应

~ خبر با مبتدا 〈语〉主谓语一致

~ صفت با موصوف 〈语〉说明语和被说明语一致

~ دادن（با）使…符合，使…一致

او كوشش كرد سواد را با اصل ~ دهد . 他设法使副本和正本相符。

~ داشتن 相符合，相一致

گفتارش با عمل ~ دارد . 他言行一致。

~ كردن 符合，一致，相适应；比较，应用，使用

مطابقه 同 مطابقت

مطار (*matār*) 〔名〕 起飞地点，飞机场

مطارده (*motārada*) 〔名〕 互相攻击

مطارق (*matāregh*) 见 مطرق 和 مطرقه

مطاع (*motā'*) 〔形、名〕 ①被服从的，必须服从的②被服从者，掌权者

امر عالی ~ است . 遵命！

مطاف (*matāf*) 〔名〕〈宗〉朝拜天房的地方

مطالب (*matāleb*) 见 مطلب (*matlab*)

مطالب (*motāleb*) 〔名〕 债主，债权人

مطالبات (*motālabāt*) 见 مطالبه

مطالبه (*motālebe*) 〔名〕（复 مطالبات）①要求，索取，讨债②债款

(از) ~ كردن 要求，讨债，要账

قبل از آزادی دولت فاسد از دهقانان ماليات سنگينی را ~ ميكرد . 解放前腐败的政府向农民勒索重税。

طلب را از كسی ~ كردن 讨还债务

مطالع (*motāle'*) 见 مطلع (*matla'*)

مطالع (*motāle'*) 〔形、名〕（复 مطالعين）①读书的，研究的②读者，阅读者；研究者

مطالعات (*motāle-āt*) 〔名〕 ①读书，学习②调查，研究，考虑③考察，勘察，勘探

~ مقدماتی 初步的学习，初步的考察

مطالعه (*motāle'e*) 〔名〕（复 مطالعات）①阅读，学习②研究，考察

~ ژرف 深入细致的研究

~ اطاق 阅览室，书房

مطالعات تاريخی （根据或关于）历史的研究

~ كردن 阅读，学习；研究，考察

او هنوز درسش را ~ نكرده است . 他还没有来得及学习课文。

مطامع (*matāme'*) 见 مطمع

مطاوع (*motāve'*) 〔形〕 听从的，听话的，服从的

~ بودن 听从，听话，服从

مطاوعت (*motāve'at*) 〔名〕 服从，顺从，听话

~ كردن 同上

مطاوله (*motāvele*) 〔名〕 ①延长，拉长②耽搁，拖延，延期

~ كردن 同上

مطاوی (*matāvee*) 见 مطوی

مطايا (*matāyā*) 见 مطيه

مطايبات (*motāyebāt*) 见 مطايبه

مطايبه (*motāyebe*) 〔名〕（复 مطايبات）玩笑，俏皮话，笑话

~ بطريق 开玩笑地，用说笑的方法

~ كردن 开玩笑，说俏皮话

مطب (*matabb*) 〔名〕 诊所，诊疗所

مطبخ (*matbakh*) 〔名〕（复 مطابخ）厨房，灶间

مطبخی 〔形、名〕 ①厨房的②厨师，做饭的（人）

دستت چو نميرسد به بی بی ، درياب كنيز ~ را 〈谚〉聊胜于无；量力而行。

مطبع (*matba'*) 同 مطبعه

مطبعه (*matba'e*) 〔名〕（复 مطابع）印刷厂，印刷所

مطبعه (*metba'e*) 〔名〕 印刷机

مطبعه چی (*matba'e-chee*) 〔名〕 印刷工人；印刷厂负责人

مطبقه (*motbeghe*) 〔名〕 ①连续高烧②伤寒病

~ تب 持续高烧

~ حمای 同上

مطبوخ (*matbookh*) 〔形、名〕 ①熟的，煮熟的，烹调过的②煮熟的食物；熬（煎）汤药

مطبوع Ⅰ (*matboo'*) 〔形〕 好的，香的，好闻的

~ بوی 香味

~ خوراک 可口的饭菜

~ شعر 好诗

مطبوع Ⅱ 〔形、名〕 ①印刷好的；出版的②印刷品

مطبوعات (*matboo-āt*) 〔名〕 ①新闻，报刊②印刷品（包括书籍、刊物等），出版物

پست و مبتذل ~ 迎合低级趣味的刊物

خارجی ~ 外国报刊

~ آزادی 新闻自由

مطبوعاتی 〔形〕 新闻的

مصاحبهٔ ~ (کنفرانس ~) 记者招待会

مطبوع طبع (*matboo'-tab'*) 〔形〕 性情好的，脾气好的

مطحنه (*methana*) 〔名〕 (复 مطاحن) 磨

مطحون (*mathoon*) 〔形〕 磨碎的，被磨成粉的

شدن ~ 被磨碎，被磨成粉

کردن ~ 磨碎，磨成粉

مطر (*matar*) 〔名〕 (复 امطار) 雨

مطرا (*motarrā*) 〔形〕 ①新的，新鲜的②湿润的

کردن ~ 使…新鲜，弄湿润

مطران (*metrān, matrān*) 〔名〕 〈宗〉大主教，总主教

مطرب (*motreb*) 〔名〕 职业歌手，歌唱家；行吟诗人

دوره گرد ~ 行吟诗人

مطربی 〔名〕 歌手的职业，行吟

کردن ~ 从事唱歌，行吟，游唱

مطرح (*matrah*) 〔形、名〕 ①提出的，提出讨论的②投掷处

شدن ~ 被提出讨论

این پیشنهاد در جلسهٔ دیروز ~ شد . 这个建议是在昨天会上提出的。

کردن ~ 提出讨论

لایحهٔ جدیدی را در مجلس ~ کردند . 他们在讨论中提出一个新方案。

مطرد (*metrad*) 〔名〕 ①短镖②小旗

مطرد (*mottared*) 〔形〕 一般的，无例外的，常规的，普通的

~ قاعدهٔ 普遍规律

مطرد (*motarrad*) 〔形〕 ①长的②被赶走的③详尽的

مطرداً (*mottarradan*) 〔副〕 长久地，持续不断地

مطرز (*motarraz*) 〔形、名〕 ①绣花的，刺绣的②（用绣花）装饰的③刺绣

مطرز (*motarrez*) 〔名〕 刺绣者，装饰者

مطرف (*metraf*) 〔名〕 (复 مطارف) 花缎袍子

مطرق (*metragh*) 〔名〕 (复 مطارق) 榔头，铁锤，弹棉花用的木槌

مطرقه مطرق 的阴性

مطرقی (*metraghee*) 〔形〕 〈医〉重脉的

~ نبض 重脉

مطروح (*matrooh*) 〔形〕 ①被投掷的，被丢弃的，被扔掉的②被提出的，被提出来讨论的

شدن ~ 被抛弃，被丢弃，被扔掉

کردن ~ 投，抛，丢弃，扔掉

مطرود (*matrood*) 〔形〕 被赶走的，被驱逐的，被遗弃的

شدن ~ 被赶出，被驱逐，被遗弃，被丢弃

(ساختن ~) کردن ~ 赶出，驱逐，遗弃，丢弃

مطری (*motarrā*) 同 مطرا

مطعم (*mat'am*) 〔名、形〕 (复 مطاعم) ①饭厅，食堂②可以吃的

مطعوم (*mat-oom*) 〔名〕 ①食物，食品②痘苗，疫苗

مطعون (*mat-oon*) 〔形〕 ①挨骂的，被辱骂的②

被刺伤的

~ شدن 挨骂；被刺伤，得鼠疫病

~ کردن 骂；刺伤；使…得鼠疫病

مطفف (*motaffef*) 〔名〕 剋扣分量者，称头不足者

مطفی (*matfee*) 〔形〕被熄灭的，被扑灭的

~ شدن 被熄灭，被扑灭

~ کردن 熄灭，扑灭

مطفی (*motfee*) 〔形、名〕 ①扑灭…的，熄灭…的②灭火器；消防队员

مطلا (*motallā*) 〔形、名〕 ①镀金的②镀金物

~ شدن 被镀上金

~ کردن 镀金，包金

مطلاکار 〔名〕 镀金工人

مطلاکاری 〔名〕 镀金，镀金术

~ کردن 镀金

مطلب (*matlab*) 〔名〕 （复 مطالب ）①主题，内容②问题，事情，事件③期望的事物，目的

~ اصلی 要旨

~ محرمانه 私下的事情

~ مطبوعاتی （通讯社发布的）通讯稿；（向记者发布的）新闻稿

~ خلاصه 概括的意思，总的意思

~ لب 主旨，要旨，基调

~ کسی را بر آوردن 同意某人的请求；实现某人的愿望

~ را درز گرفتن 结束谈话，结束发言

~ چیست ؟ 这是怎么回事？

این مطلبی نیست . 这是无关紧要的事(指区区小事），这算不了什么！

~ حقیقت اینست که ... 事情是这样的…

شما چه مطلبی دارید ؟ 你要干什么？你有何打算？

~ را نفهمیدم . 我还没弄懂内容。

مطلب (*motalleb*) 〔名〕 寻找者，要求者

هر ~ یابنده است . 有志者事竟成。

مطلسم (*motalsam*) 〔形〕 ①中魔的，被迷惑的②有护身符的

مطلع (*matla'*) 〔名〕 （复 مطالع ）①晨星，太阳升起的地方②长诗中的序诗，序幕

مطلع (*mottale'*) 〔形、名〕 （复 مطلعين ）①得悉的，知道的②精通的，熟悉的③消息灵通人士，知情者

از منابع ~ 据消息灵通人士透露

شخص ~ 消息灵通者

~ شدن (~ بودن) (از) 得悉，知道

من هنوز از قضیه ~ نشده‌ام . 我还不知道事情的经过。

~ کردن (~ ساختن) 使…知道，通知

خواهشمندم او را از این خبر ~ کنید . 请你把这个消息告诉他。

از مطلعین تحقیق کردند . 他们向知情者作了调查。

مطلق (*motlagh*) 〔形〕 ①绝对的，无条件的，截然的②自由的，独立的③无拘束的，无限制的④〈数〉不名数的⑤全权的⑥专制的，独裁的

اختیار ~ 绝对的权力，全权

اکثریت ~ 绝大多数

حقیقت ~ 绝对真理

حکومت ~ 独裁政府，暴政

دروغ ~ 弥天大谎

رطوبت ~ 〈理〉绝对湿度

~ سکوت 死一般的寂静

~ صفر 〈理〉绝对零度（约为摄氏零下273.16度）

~ عدد 〈数〉不名数，抽象数

~ فرمانروای 专制者，独断独行者

~ قادر 全能的，有无上权威的(指真主)

~ قدر 〈理〉模量；模数；系数

~ وکیل 全权代表

مطلق (*motlegh*) 〔形、名〕 ①清肠的，净肚的 ②〈医〉泻药

مطلقاً (*motlaghan*) 〔副〕 绝对地，无条件地，截然地

مطلق العنان (*motlaghol-enān*) 〔形〕 ①绝对的 ②独裁的 ③为所欲为的，放荡不羁的，任性的

مطلقه (*motlaghe*) 〔形〕 专制独裁的

~ حکومت 专制政权

~ رژیم 独裁政权

مطلقه (*motallaghe*) 〔形、名〕 被离了婚的(女人)

~ کردن 跟妻子离婚

مطلوب (*matloob*) 〔形、名〕 ①称心如意的，合乎要求的，理想的 ②希望，愿望；期望的事情

~ بر وجه 按愿望

~ کمال 理想，尽善尽美

~ شما چیست ؟ 你想要（的是）什么?

آب و هوای اینجا خیلی ~ است . 这儿的气候极为适宜。

مطلوبیت (*matloobiyyat*) 〔名〕 愿望，希望

مطلی (*motallā*) 同 مطلا

مطمح (*matmah*) 〔名〕（复 مطامح ）目的，目标

~ نظر 响往的事情；追求的目标

مطمع (*matma'*) 〔名〕（复 مطامع ）梦寐以求的东西；觊觎的东西

مطموره (*matmoore*) 〔名〕（复 مطامیر ）地窖，酒窖，地下仓库，地下室

مطموس (*matmoos*) 〔形、名〕 被抹去的，被擦去的，消失的

~ شدن 被抹去，被擦去，消失

~ کردن 抹去，擦去，使…消失

مطمئن (*motma-en*) 〔形〕 ①确信的，有把握的，有信心的；放心的，安心的 ②安全的，可靠的

~ دوست 忠实可靠的朋友

~ لحن 充满信心的口气

~ محل 安全的地方

~ شدن (~ بودن) 确信，深信

من ~ هستم که او موفق خواهد شد . 我相信他会成功的。

من از او ~ نیستم . 我不信任他。

~ کردن (~ ساختن) 使人相信，使人放心，说服

او آن نامهٔ محرمانه را در جای مطمئنی گذاشت . 他把那封密信放在一个安全的地方。

مطمئناً (*motma-enan*) 〔副〕 确信地，有把握地，有信心地，一定

مطنجن (*motnajan*) 同 متنجن

مطنطن (*motantan*) 〔形〕 ①豪华的，盛大的，富丽堂皇的 ②大声的，宏亮的

~ سبك 夸张的文体

مطواع (*metvā'*) 〔形〕 听话的，服从的，顺从的

مطوق (*motavvagh*) 〔形〕 带项圈的，带项链的

مطول (*motavval*) 〔形〕 长的，漫长的

~ حرف 长元音

~ نطق 冗长的演说

مطوى (*matvee*) 〔名、形〕（复 مطاوى）①卷纸 ②被折叠的，被卷起的

مطهر (*motahhar*) 〔形〕洁净的，神圣的，圣洁的

~ مرقد 圣墓（指耶稣的墓）

مطهر (*motahher*) 〔形、名〕①使清洁的，把…洗净的②清洁工

مطهره (*motahhare*) 〔名〕盥洗用具（尤指宗教小净用）

مطيب (*motayyeb*) 〔形〕①芳香的，用香料熏过的②圣洁的，纯洁的

مطير (*motayyar*) 〔名〕印花披纱；一种条布

مطيع (*motee'*) 〔形〕①顺从的，服从的，听话的②驯服的，屈服的

قانون ~ 遵守法令的

(~ شدن) ~ بودن 顺从，服从，听话；屈服

~ كردن 使…服从，使…顺从，使…听话

مطيعانه (*motee-āne*) 〔副〕顺从地

مطيه (*matiyye*) 〔名〕（复 مطايا）牲畜，牲口

مظالم (*mazālem*) 见 مظلمه

~ رد 赎罪，赔礼

مظان (*mazānn*) 〔名〕（复 مظنه）①假定，猜测，揣度②看法，见解

مظاهر (*mozāher*) 〔形、名〕①帮助…的，支持…的②帮助者，支持者，拥护者

مظاهر (*mazāher*) 见 مظهر

مظاهرات (*mozāherāt*) 见 مظاهره

مظاهرت (*mozāherat*) 同 مظاهره

مظاهره (*mozāhere*) 〔名〕（复 مظاهرات）帮助，支持，庇护

مظاهره كننده (~ *konande*) 〔名〕帮助者

مظروف (*mazroof*) 〔名〕①盛在容器内的东西 ②〈哲〉内容

~ ذكر ظرف بجاى 换喻，转喻（如：سماور ميجوشد）

~ ظرف و 〈哲〉形式和内容

مظفر (*mozaffar*) 〔形〕①胜利的，战胜的，凯旋的②胜利者，战胜者

~ شدن 获胜，得胜

مظفراً (*mozaffaran*) 〔副〕胜利地

مظفرانه (*mozaffarāne*) 〔形、副〕胜利的(地)，凯旋的（地）

مظفريت (*mozaffariyyat*) 〔名〕胜利，获胜，凯旋

مظل (*mozell*) 〔形〕有影的，被影子遮住的

مظلم (*mozlem*) 〔形〕①黑暗的，昏暗的，阴影下的，阴沉的②灾难的，不吉祥的，凶兆的

~ غير قابل تحمل 蛮横

~ قيافهٔ 阴沉的脸色

مظلمت (*mazlemat*) 同 مظلمه

مظلمه (*mazlame*) 〔名〕（复 مظالم）压迫，专制，强暴

يقين داريم آنهمه مظالم و بيدادگريها در جهان روزى به پايان خواهد رسيد. 我们深信世界上所有暴政总有一天会被埋葬。

در اين كتاب مظالم فئودالها فاش شده است. 这本书揭露了封建主的种种暴行。

مظلوم (*mazloom*) 〔形、名〕（复 مظلومين）①受压迫的，受压制的，受欺侮的②俯首贴耳的，温顺的，恭顺的③受压迫者，受欺侮者

~ بچهٔ 温顺的孩子，拘谨的孩子

~ مردم 受压迫的人民

شدن ~ 受压迫，受压制，受欺侮

کردن ~ 压迫，压制，欺侮

مظلومانه 〔形、副〕 温顺的(地)，谦逊的(地)，恭顺的（地）；忍气吞声的（地）

~ نگاه 温柔的眼光

مظلومه مظلوم 的阴性

مظلومی 同 مظلومیت

مظلومیت (*mazloomiyyat*) 〔名〕 ①压迫，压制，欺侮②温顺，谦逊，恭顺

مظله (*mezalle*) 〔名〕 ①伞，阳伞②帐篷

خضراء ~ 绿色的帐篷（指天），苍穹

مظنون (*maznoon*) 〔形〕 ①被怀疑的，有嫌疑的，可疑的②多疑的③被控告的，被指控的

~ شخص 形迹可疑的人

شدن ~ 被怀疑，被猜疑；指控，控告

کردن ~ 引起怀疑，使人猜疑，指控，控告

حرکاتش مرا نسبت به وی ~ کرده است . 他的行为引起了我对他的怀疑。

مظنونیت (*maznooniyyat*) 〔名〕 (被)猜疑，嫌疑，疑心；指控，控告

مظنه (*mazane*) 〔名、副〕 （复 مظنجات ، مظان ）①意见，意向②猜疑，怀疑⑧行情，市价，报价④〈口〉可能，大概，或者，兴许

ارز ~ 外汇行情，汇兑率

روز ~ 日价

طلا ~ 黄金牌价

در مظان تهمت 遭到指责的

به ~ خریدن 按行情收购

دادن ~ 〈商〉开价，报价

آیا شما ~ برنج را میدانید ؟ 你知道大米的行情吗？

امروز او ناخوش است . ~ 今天他大概病了。

مظهر (*mazhar*) 〔名〕 （复 مظاهر ）①外貌，外观，表面，现象②表现，体现③观点

این رفت و آمدها ~ دوستی دو مملکت است . 这些交往体现了两国之间的友谊。

مع (*ma'a*) 〔介〕 和，同，与，一道，一起

معاً (*ma'an*) 〔副〕 一同，一道，一起，一块儿

معاء (*me-ā'*) 〔名〕 （复 امعاء ، امعیه ）〈解〉肠

اثنی عشر ~ 十二指肠

اعور ~ 盲肠

دقاق ~ 小肠

صائم ~ 空肠

غلاظ ~ 大肠

قولون ~ 结肠

مستقیم ~ 直肠

معابد (*ma-ābed*) 见 معبد

معابر (*ma-āber*) 见 معبر I 条

معاتب (*mo-ātab*) 〔形〕 被责备的，受谴责的

معاتب (*mo-āteb*) 〔名〕 责备者，谴责者

معاتبه (*mo-ātabe*) 〔名〕 责备，谴责，非难

کردن ~ 同上

معاجین (*ma-ājeen*) 见 معجون

معاد (*ma-ād*) 〔名〕 ①返回的地方②来世，来生

روز ~ (یوم المعاد) 〈宗〉终审日，世界末日

معادات (*mo-ādāt*) 〔名〕 敌视，敌意，恶意

معاد شناسی (*ma-ād-shenāsee*) 〔名〕 〈宗〉来世学（研究死、末日审判、天堂、地狱等）

معادل (*mo-ādel*) 〔形、名〕 ①相等的，等价的

要！

معاذر (*ma-āzar*) 见 معذرت

معاذره (*ma-āzare*) 〔名〕 道歉，原谅，互相谅解

~ كردن 请求原谅，道歉，互谅

معاذير (*ma-āzeer*) 见 معذار

معارض (*mo-ārez*) 〔形、名〕（复 معارضين）①反对的(人)，反抗的(人)，提出异议的（人）②妨碍的（人），阻碍的（人）③对手，反对者，敌人

~ شدن 反对，反抗，提出异议，辩驳，阻碍，妨碍；阻止

معارض (*ma-ārez*) 见 معرض

معارضات (*mo-ārezāt*) 见 معارضه

معارضه (*mo-āreze*) 〔名〕（复 معارضات）①反抗，反对，提出异议，辩驳②矛盾，争吵，争端

~ بمثل 一报还一报，以牙还牙，反唇相讥，针锋相对

~ كردن （相互）反对，反抗，争吵，争论

~ بمثل كردن 针锋相对

معارف (*ma-āref*) 〔名〕 ①公共指导②教育；科学知识

وزارت ~ 教育部

وزير ~ 教育部长

معارف پرور (~ *parvar*) 〔形、名〕 提倡教育的（人），赞助教育的（人）

معارف پرورى 〔名〕 提倡教育，赞助教育

معارف خواه (~ *khāh*) 同 معارف پرور

معارف خواهى 同 معارف پرورى

معارفت (*mo-ārefat*) 同 معارفه

معارفه (*mo-ārefe*) 〔名〕 相识，互相认识、

مجلس ~ (مراسم ~) 介绍会，欢迎会

②相似的，类似的③相等物，等价物，类似的东西

~ چينى 与那个词相等的汉语词

~ مكانيكى گرما 〈理〉热功当量

وزن ~ 当量

يك هكتار ~ پانزده مو است . 一公顷等于十五亩。

اين دو مثلث ~ يك چهار گوشه است . 这两个三角形相当于一个正方形。

معادله Ⅰ(*mo-ādale*) 〔名〕（复 معادلات）①平衡，均衡②相等，均等，一样③〈数〉方程式，等式

~ با مشتقات نسبى 部分微分方程式

~ جبرى 代数方程式

~ جرم به انرژى 〈理〉质能相当性

~ درجهٔ دوم 〈数〉二次方程式，二次项

~ در مجهول 〈数〉二元一次方程式

~ ديفرانسيل 〈数〉微分方程

~ راست 一次方程式

~ شيميائى 化学方程式

~ مخصوص تبديل جسم به نيرو 〈理〉质能相当性

~ بستن (~ ساختن) 〈数〉表示…相等，把…作成等式

~ را بسط دادن 展开代数方程式

~ كردن (~ داشتن) 处于平衡状态

معادله Ⅱ 〔名〕 〈天〉（时）差

~ زمان 时差

~ شخصى 〈天〉人差

معادن (*ma-āden*) 见 معدن

معاذ (*ma-āz*) 〔名〕 避难所，收容所；避难

معاذالله (*ma-āzallāh*) 〔叹〕 真主保佑！千万不

معارفی (*ma-ārefee*) 〔形〕 教育的

معارك (*ma-ārek*) 见 معرکه

معارکه (*mo-āreke*) 〔名〕战斗，战争，战役

معاریج (*ma-āreej*) 见 معراج

معاریف (*ma-āreef*) 见 معروف

معاش (*ma-āsh*) 〔名〕（复 معاشات）①生活，手段，生计②生活资料③工资，薪水，薪金

علم ～ 生活经验

کسب ～ (～ اسرار) 谋生

وسیلهٔ ～ 生活，生计

～ دادن 支付工资

معاشر (*ma-āsher*) 见 معشر

معاشر (*mo-āsher*) 〔名〕 ①朋友，伙伴②善于交际的，交游广的

～ شدن 交际，交往

معاشرت (*mo-āsherat*) 〔名〕 ①交往，交际，结交，社交②同居，同住

آداب ～ 礼仪，礼节，善于交际

آدم ～ 善于交际的人

حسن ～ 善于交际，注意礼节，对人亲切

قابل ～ 好交际的，友善的，和蔼可亲的

با کسی ～ کردن (～ داشتن)（同某人）结交，交往；同居，同住

معاشقه (*mo-āsheghe*) 〔名〕 相爱，爱慕

～ کردن 彼此相爱，彼此爱慕

معاصر (*mo-āser*) 〔形、名〕（复 معاصرین）①当代的，现代的，同时期的②同时代的人

تاریخ ～ 现代史

معاصر (*ma-āser*) 见 معصر

معاصرت (*mo-āserat*) 〔名〕 当代，现代

معاصی (*ma-āsee*) 见 معصیت

معاضد (*mo-āzed*) 〔形〕 帮助…的

معاضدت (*mo-āzedat*) 〔名〕 帮助，援助，互助

～ صمیمانهٔ سردم 人民的全力支援

～ کردن 帮助，援助

معاطات (*mo-ātāt*) 〔名〕 互赠（礼品等），授予，给予

معاطفت (*mo-ātefat*) 〔名〕 ①相互同情，互相关心，体贴，怜恤②客气

～ کردن 同上

معاف (*mo-āf*) 〔形〕 ①被解除的（指工作、义务等），被免除的（指纳税、服兵役等），豁免的②被原谅的，被谅解的

～ از حقوق گمرکی 免税的

～ شدن (～ بودن) (از) 被解除（工作、义务），被免除（纳税、服兵役等）；被原谅，被谅解

～ کردن 解除，免除；原谅

اورا از خدمت نظام ～ کردند . 他免服兵役。

معافات (*mo-āfāt*) 〔名〕 ①宽恕，饶恕②健康

معافی (*mo-āfee*) 同 معافیت

معافیت (*mo-āfiyyat*) 〔名〕 ①免除（服兵役、纳税等）②宽恕，赦免

～ از خدمت نظام وظیفه 免服兵役

～ از مالیات 免缴税款

～ طبی （免除服兵役等的）医生证明

ایام ～ کارمندان 雇员等每年可照拿工资的病假天数

برگ ～ 豁免证明书

～ داشتن (از) 免除

او چون معلول است ، ～ دائم از خدمت

دو طبيب اورا ~ ميکنند . 两名医生为他治疗。

معالجه پذير (~ *pazeer*) 〔形〕 能治疗的，可以挽救的

معالجه ناپذير 〔形〕 不能治疗的，治不好的，不可挽救的，不可救药的

معالم (*ma-ālem*) 见 معلم (*ma'lam*)

مع الواسطه (*ma'al-vāsete*) 〔副〕 间接地

مع الوصف (*ma'al-vasf*) 〔介〕 虽然，然而，但是，即使

معالى (*ma-ālee*) 〔名〕 （复 معلات） 高尚，高贵，尊严，威严

معامر (*mo-āmer*) 同 معمار

معامل (*ma-āmel*) 见 معمل

معامل (*mo-āmel*) 〔形、名〕 ①从事贸易的，经营商业的，做买卖的②商人，企业家

معاملات (*mo-āmalāt*) 见 معامله

معامله (*mo-āmele*) 〔名〕（复 معاملات）①交易，贸易，买卖生意②对待，对付；交往，交际③利息，高利贷

ارزى ~ 外汇业务

استمهالى ~ 赊购交易

متقابله ~ 互惠贸易

نقدى ~ 现金交易

موسسهٔ معاملات ملكى 房地产经纪处

پول به ~ دادن 放债，放高利贷

به ~ دست زدن 做生意，成交

~ كردن 进行交易，做买卖；对待，对付

ما با بازرگانان خوش حساب هرمملکت ~ ميکنيم . 我们同各国守信用的商人进行交易。

نظام گرفته است. 他由于身体残废而终生免服兵役。

معاقب (*mo-āgheb*) 〔形、名〕 ①追随…的②惩罚的③追随者，惩罚者

معاقب (*mo-āghab*) 〔形〕 ①受处罚的，受处分的②被追击的，被追捕的

~ شدن 受惩罚，受处分；被追击，被追缉

معاقبت (*mo-āghebat*) 〔名〕 ①处分，处罚②追逐，追赶，追捕

معاقد (*mo-āghed*) 〔形〕 缔约的，结成同盟的

معاقدت (*mo-āghedat*) 〔名〕 缔约，结成同盟

~ كردن 同上

مع التأسف (*ma'a-tta'assof*) 〔副〕 遗憾地，沉痛地，惋惜地

معالج (*mo-ālej*) 〔形、名〕 ①治疗…的②医生，医师，治疗者

~ دكتر （治疗）大夫

معالجه (*mo-āleje*) 〔名〕 （复 معالجات） 治疗，医疗，救治；治疗法

~ با آب 水疗法

~ با آفتاب 日光疗法

~ با برق 电疗法

~ بضد(~ با اضداد) 对抗疗法，对症治疗法

~ در يک وهله 一次疗法

~ قبلى 预防

~ شدن 治愈，痊愈

~ كردن 治疗，治病

ما با داروهای گیاهی میتوانیم بسیاری از بیماریهای مزمن را ~ کنیم . 我们能用草药治疗许多慢性病。

ما بهیچوجه نباید با دشمنان مانند دوستان ~ کنیم . 我们决不能认敌为友。

بمثل کردن ~ 以牙还牙

سلف کردن ~ 做期票买卖，做商品股票投机的买卖

قماری کردن ~ 做投机买卖

معامله‌دار 〔名〕 契约当事人，订契约的一方

معامله گر (~ *gar*) 〔名〕 买卖人，商人

معان (*ma-ān*) 〔名〕 ①地方，地点②住所，住宅③地位，职位

معاند (*mo-āned*)〔形、名〕 ①顽固的，固执的，执拗的，倔强的②怀有敌意的，敌视的，不友好的③顽固的人，固执己见者④敌人

معاندت (*mo-ānedat*) 同 معانده

معانده (*mo-ānede*) 〔名〕 ①顽固，固执，执拗②敌视，有敌意，反对

(با) کردن ~ 同上

معانق (*mo-ānegh*) 〔名〕 拥抱者

معانقه (*mo-ānaghe*) 〔名〕 相互拥抱

معانی (*ma-ānee*) 见 معنی

~ تعدد 一词多义；有多种解释

معانی‌بیان (~ *bayān*) 〔名〕 修辞学

معاودت (*mo-āvedat*) 〔名〕 返回，返还

کردن ~ 同上

معاوضتاً (*mo-āvezetan*) 〔副〕 交换地，替代地

معاوضه (*mo-āveze*) 〔名〕 ①交换，易货，替换②赔偿

بمثل ~ 原价赔偿

شدن ~ 被交换，被替换；被赔偿

کردن ~ 交换，替换；赔偿

آنها اجناس خود را باهم ~ کردند . 他们相互交换了货物。

معاون (*mo-āven*) 〔名〕 (复 معاونین) ①副手，助手，助理，协助②帮助者，支持者

اداره ~ 副局长，副主任

جرم ~ 〈法〉同犯，帮凶，从犯

دانشگاه ~ 大学副校长

مدیر ~ 副经理

نخست وزیر ~ 副总理，副首相；首相助理

وزارت بازرگانی ~ 商业部长助理（商业部次长）

وزیر آموزش و پرورش ~ 教育部副部长（或副大臣）

~ فعل 〈语〉辅助动词

معاونت (*mo-āvanat*) 〔名〕 ①帮助，协助②助手的工作（职责），副职

عمومی ~ 公共救济

کردن ~ 帮助，协助；当助理

آنها به یکدیگر ~ میکنند . 他们互相帮助。

او مدت سه سال در وزارت خانه ~ کرد . 他当了三年部长助理。

معاونین (*mo-āveneen*) 见 معاون

معاهد (*mo-āhed*) 〔名、形〕 ①缔约者，同盟者②忠于诺言的

بودن ~ 履行诺言

شدن ~ 签订条约

معاهده (*mo-āhede*)〔名〕 (复 معاهدات) 条约，盟约，同盟；协定，合同

دوستی و عدم تجاوز متقابل ~ 友好和互不侵犯条约

بستن ~ 签订条约，缔结条约，订合同

معايب (*ma-āyeb*) 〔名〕 缺点，缺陷，毛病，瑕疵，短处

خود را اصلاح كردن ~ 改正缺点

هركس بايد هرچه زودتر ~ خود را اصلاح كند. 谁都应该改正自己的缺点，愈快愈好。

كارگران ~ آن ساختمان را نشان دادند. 工人们指出了那座建筑物的毛病。

معايده (*mo-āyede*) 〔名〕 贺年，节日祝贺

~ كردن 同上

معاينه (*mo-āyene*) 〔名〕（复 معاينات）①检查，检验，诊断②视察，观察③目睹，亲眼看见

~ بدنى 体格检查

~ طبى 医疗检查

~ فوت 验尸

~ نفس 内省，反省

~ وآزمايش كامل طبى (~ بدنى) 全面体格检查

بالمعاينه 明显地，显而易见的

~ شدن 被检查，被检验

~ كردن 检查，检验；诊断；观察，视察

طبيب مريض را بادقت ~ كرد. 大夫对病人进行了仔细的检查。

كارگران آن ماشين را ~ كردند. 工人们检修了那台机器。

~ نفس كردن 进行反省

معائى (*ma-ā-ee*) 〔形〕 肠的

معايير (*ma-āyeer*) 见 معيار

معبد (*ma'bad*) 〔名〕（复 معابد）①〈宗〉朝拜的地方②祠堂，庙宇，庵，寺院，僧院

~ نياكان قبيله 宗祠

معبد (*mo'abbed*) 〔形、名〕 ①铺石的，铺砌的②坦途，大道

معبر Ⅰ (*ma'bar*) 〔名〕（复 معابر）①滩头，渡口②道路，通道③摆渡④浮桥

معبر Ⅱ 〔名〕 渡船，浮桥

معبر (*mo'abber*) 〔名〕 圆梦者

معبرى 〔名〕 圆梦，详梦

~ كردن 同上

معبود (*ma'bood*) 〔形、名〕 ①被崇拜的，被奉如神明的，神化的②偶象，神象，神物

معبوديت (*ma'boodiyyat*) 〔名〕 崇拜，神化

معتاد (*mo'tād*) 〔形〕 ①习惯了的，沾染上了，上了瘾的②习惯性的，习以为常的，一般的③习惯了（某地水土）的

~ به ترياك 有大烟瘾的，吸大烟的

~ به ديراز حواب برخاستن 睡懒觉

بر خلاف ~ 反常

بر وجه ~ 按习惯，一般地

~ شدن 染上…习惯，有…瘾，服水土，适应（某地气候）

~ كردن 使…养成习惯，使…适应

معتبر (*mo'tabar*) 〔形〕 ①受尊重的，受尊敬的，有威信的②有信誉的，可信的③有效用的

رفيق ~ 受人尊敬的同志

نسخهٔ ~ 可靠的版本

اين كتاب ~ نيست. 这并不是一本权威性的书籍。

اين سند ~ نيست. 这个证件已失效了。

معتدل (*mo'tadel*) 〔形〕 ①温和的，不冷不热的②均匀的，成比例的，相称的③适中的，适宜的，中庸的④稳健的

~ زبان 温和的语气

~ زمستان 气候不寒冷的冬天

~ سیاست 稳健政策，温和政策

~ کردن 使…缓和，使…减轻，节制

این منطقه آب و هوای ~ دارد. 这个地区气候温和适宜。

او آدم معتدلی است. 他是一个稳健的人。

معتدلانه 〔副、形〕 ①温和地；适中地，适度地 ②有节制的，不过分的，稳健的，适度的

معتدله معتدل 的阴性

منطقهٔ ~ شمالی 北温带

معتذر (*mo'tazer*) 〔形、名〕 请求原谅的（人），表示歉意的（人），道歉的（人）

~ شدن 道歉；回避，谢绝

معترض (*mo'tarez*) 〔形、名〕反对的，对抗的，干预的，抗议的（人）

~ بودن (به) 反对，反抗，相敌对

معترضه معترض 的阴性

جملهٔ ~ 〈语〉插入语

سخنی را بطور ~ گفتن （突然）插话

معترف (*mo'taref*) 〔形、名〕 承认的（人），供认的（人），坦白…的（人）

~ بودن (به) 承认，供认，坦白

آن جاسوس به گناهان خود ~ بود. 那个特务供认了自己的罪行。

معترك (*mo'tarak*) 〔名〕 战地，战场

معتزل (*mo'tazel*) 〔形、名〕 （与…）脱离关系的（人），闹分裂的（人），背离的（人）

معتزله 〔形、名〕 ①معتزل 的阴性②伊斯兰教的一个学派

معتسف (*mo'tasef*) 〔形、名〕 （复 معتسفین）① 走入歧途的，不走正道的②压迫者，暴虐者，暴君

معتصب (*mo'taseb*) 〔名、形〕 ①罢工者②〈植〉有叶脉的

معتصم (*mo'tasem*) 〔形〕 ①紧紧抓住的②洁身自好的③改邪归正的

معتضد (*mo'tazed*) 〔名〕 ①求助者，求援者②帮助者，支援者

معتق (*mo'tagh*) 〔形〕 被解放的，被释放的，恢复自由的

معتق (*mo'tegh*) 〔名〕 解放者，释放者，救星

معتقد (*mo'taghed*) 〔形、名〕（复 معتقدین）①相信…的，确信…的，信仰…的②被说服的③相信者，确信者

~ بودن (به) 相信，确信，认为

او به این حقیقت ~ است. 他相信这个事实。

ما ~ هستیم که به هدف خود نائل خواهیم آمد. 我们相信我们的目的一定会达到。

~ ساختن 使…相信，使…确信

معتقد (*mo'taghad*) 〔形〕 被相信的，被信奉的

معتقدات (*mo'taghedāt*) 〔名〕 信仰，信念

~ مذهبی 宗教信仰

معتكف (*mo'takef*) 〔形、名〕 ①隐居的，与世隔绝的②闭门幽居者；祈祷者

~ بودن (~ شدن) 隐居祈祷，闭门祈祷

معتل (*mo'tall*) 〔形〕有病的，虚弱的，不健康的

معتمد (*mo'tamad*) 〔形、名〕（复 معتمدین）①可靠的，可信赖的②可依靠的人，可信赖的人

معتمد (*mo'tamed*) 〔形、名〕 ①相信的，信赖的，依靠的②依靠者，信赖者

معتمر (*mo'tamer*) 〔名〕〈宗〉每年除十二月八、九、十日三天外,任何时候到麦加圣地的朝拜者

معتنی به (*mo'tanābeh*) 〔形〕 相当的, 不少的, 可观的, 重要的

～ عدهٔ 相当多, 很多

～ یك مبلغ 一笔可观的数目

معتوق (*ma'toogh*) 〔形〕 被解放的,被释放的, 恢复自由的

معجب (*mo'jab*) 〔形〕 ①令人吃惊的, 令人惊叹的, 令人敬佩的②自我陶醉的; 自私的

معجر (*me'jar*) 〔名〕 ①面纱, 头巾②幕; 帐, 幔③遮蔽物

معجز (*mo'jez*) 〔形、名〕 ①使…衰弱的, 使…虚弱的; 使…无可奈何的②奇迹

معجز آسا (～ *āsā*) 〔形〕 神奇的, 奇迹般的, 奇妙的, 不可思议的

معجز نشان (～ *neshān*) 同 معجزآسا

معجز نما (～ *namā*) 〔形〕 神奇的, 奇迹般的, 创造奇迹的

معجزه (*mo'jeze*) 〔形、名〕(复 معجزات)① معجز 的阴性②奇迹, 了不起的事情; 怪事

～ شدن 出现奇迹

～ کردن 创造奇迹

مردم قادرند ～ کنند . 人民能够创造奇迹。

معجزه آسا (～ *āsā*) 〔形〕 奇妙的, 奇迹般的, 不可思议的, 神奇的

معجزه آمیز 同 معجزه آسا

معجل (*mo'ajjal*) 〔形〕 紧急的, 火急的, 燃眉之急的, 匆忙的, 快的

～ راهپیمائی 〈军〉急行军

～ کار 急事

معجلاً (*mo'ajjalan*) 〔副〕 匆忙地, 紧急地, 迫切地, 刻不容缓地

معجم (*mo'jam*) 〔形、名〕 ①〈语〉带点的(指字母)②带有发音符号的③词典

معجون (*ma'joon*) 〔名、形〕 (复 معاجین) ①〈医〉糖果剂②被揉的, 被搋的

～ مسرود (～ مسرودیطوس) (因逐渐加多服用毒物而产生的)抗毒物

معجون فروش (～ *foroosh*) 〔名〕 卖糖果剂的

معد (*mo'ad*) 〔形〕 准备好的, 现成的

معدل (*mo'addel*) 〔形、名〕 ①调整的,调节的, 矫正的, 纠正的②调节者, 矫正者, 纠正者③平均数

～ شب و روز(～ لیل ونهار) 子午线

～ قیمت 平均价格

～میزان تولید محصول درهر هکتار 每公顷平均粮食产量

～ گرفتن 算出平均数

معدل (*mo'addal*) 〔形〕 已调整的, 调节好的, 校正了的

معدل النهار (*mo'addelo-nnahār*) 〔名〕 子午线

معدلت (*ma'adelat*) 〔名〕 正义,道公,公平,公正

معدن (*ma'dan*) 〔名〕 (复 معادن) ①矿, 矿山, 矿井②〈转〉源泉③矿物, 无机物④金属

～ ذغال سنگ 煤矿

～ سرب 铅矿

～ سنگ 采石场, 石矿

～ طلا 金矿

～ نفت 石油矿

～ نمك 盐矿

~ استخراج کردن 开采矿井

~ بادکش 〈矿〉通风道，风巷

~ علم 矿物学

معدنچی (~ *chee*) 〔名〕 矿工，采矿者

معدن شناس (~ *shenās*) 〔名〕 矿物学家

معدن شناسی 〔名〕 矿物学

معدن کاری 〔名〕 采矿

معدنی (*ma'danee*) 〔形、名〕（复 معدنیات）①矿物的，无机物的，金属的②矿物，金属

~ آب 矿泉水

~ چشمهٔ 矿泉

~ شیمی 无机化学

~ گاز 井下瓦斯

معدود (*ma'dood*) 〔形〕 ①为数不多的，少数的，有限的②计算过的

معدودی از آنها این مسئله را درك کردند.

他们当中的少数人弄懂了这个问题。

معدول (*ma'dool*) 〔形〕 ①转换的，转过来的②被放弃的，被抛弃的，被舍去的

معدوله 同 معدول

~ واو 不发音的字母 واو（例如 خواندن 一词中的 و）

معدوم (*ma'doom*) 〔形〕 不复存在的，消失了的，失踪的，被消灭的

~ جانور 已灭种的动物

شدن ~ 消失，被消灭

حشرات موذی دراین ناحیه ~ شده است.

这个地区已消灭了害虫。

کردن ~ 消灭

معدومیت (*ma'doomiyyat*) 〔名〕 消失，不存在，无

معدوی (*me'davee*) 〔形〕 胃的

~ عصیر 胃液

معده (*me'de*) 〔名〕 ①胃②肚子

(~ آماس) ~ التهاب 〈医〉胃炎

التهاب ~ و امعا 〈医〉肠胃炎

~ پائین افتادن 〈医〉胃下垂

~ حمای 〈医〉胃热

~ خزع (یا بریدن) 胃切开术

~ دوای 〈医〉健胃剂

~ زخم 〈医〉胃溃疡

~ سنگ 〈医〉胃结石

(~ عصیر) ~ شیرهٔ 胃液

~ معاینهٔ 胃检验

~ ورم 胃炎

معده‌ای 〔形〕 胃的

~ امراض 胃病

~ عصیر 胃液

معده بین 〔名〕 〈医〉胃窥器，胃窥镜

معده نما (~ *namā*) 同 معده بین

معدی (*me'dee*) 同 معدوی

معذار (*me'zār*) 〔名〕（复 معاذیر）借口

معذب (*mo'azzab*) 〔形〕 ①受折磨的，遭受痛苦的，受罚的②〈口〉不舒服的，难受的

ازدست مگس ~ 为苍蝇所扰的

شدن ~ 受折磨，遭受痛苦；不舒服，不自在

(~ داشتن) ~ کردن ~ 折磨，虐待；使…不舒服；使…不自在，打扰

من در آن اطاق بد هوا ~ بودم. 我呆在那间空气不好的房间里难受极了。

معذب (*mo'azzeb*) 〔名〕 折磨者

معذرت (*ma'zerat*) 〔名〕（复 معاذر）原谅，饶

恕；歉意，道歉

خواستن ~ 请求原谅，道歉

خیلی ~ میخواهم . 很对不起；请原谅。

اظهار ~ کردن 表示歉意

معذرت خواه (~ *khāh*) 〔形〕 请求原谅的，致以歉意的

معذرت خواهی 〔名〕 请求原谅，致歉

~ کردن 同上

معذلك (*ma'azālek*) 〔连〕尽管如此，虽然如此，纵然，不过

معذور (*ma'zoor*) 〔形〕 ①被原谅的，被宽恕的②被免除的，不干…的

~ داشتن 原谅，宽恕；免除，不让…干

مرا از این کار ~ دارید . 这件事你不要让我干了吧！

از رفتن معذورم . 对不起，我不能去。

معذوريت (*ma'zooriyyat*) 〔名〕 原谅，宽恕，免除

معرا (*mo'arrā*) 〔形〕 ①赤身的，裸体的，一丝不挂的②被剥夺的，被取消的，没有…的

معراج (*me'rāj*) 〔名〕 （复 معاريج） ①〈宗〉穆罕默德的登宵②阶梯，梯子，楼梯

معرب (*mo'arrab*) 〔形、名〕 ①阿拉伯化的②阿拉伯化的（波斯）词

~ شدن 阿拉伯化

~ کردن 使…阿拉伯化

— " نرجس " نرجس ~ نرگس است . 字是阿拉伯化了的 نرگس 。

معرب (*mo'rab*) 〔形〕 〈语〉词尾变化的，变格的

اسم ~ 变格名词

حروف ~ 注有标音的字母

معربد (*mo'arbed*) 〔形、名〕 脾气坏的（人），好争吵的（人），好争论的（人），好吵架的（人）；发酒疯的（人）

معرت (*ma'arrat*) 〔名〕 罪恶，缺点，丑名，恶行

معرج (*ma'raj*) 〔名〕 梯子

معرض (*ma'raz*) 〔名〕 （复 معارض） 展览会，展览处，陈列馆

در ~ بودن (یا قرار گرفتن) 处于…中，遭受到…

دو ابر قدرت در داخل و خارج در ~ هجوم دشواریها قرار گرفته‌اند . 两个超级大国内外交困。

به ~ فروش گذاشتن (یا قرار دادن) 出售，拿出来卖

به ~ نمایش گذاشتن (یا قرار دادن) 展览，展出，陈列，演出

حیوانات ذیقیمت را به ~ نمایش گذاشتند . 他们展出了珍贵的动物。

به ~ نمایش گذاشته شدن 被展览，被展出；演出，陈列出

جانش در ~ خطر است . 他的生命岌岌可危。

معرف (*mo'arref*) 〔形、名〕 ①介绍的（人），推荐的（人），通知的（人）②〈化〉试剂③〈乐〉基调，主音

~ مایه 〈乐〉基调，主音

متقاضیان باید دو نفر ~ در تقاضای خود ذکر کنند . 申请人须在申请书里写上两名介绍人。

معرفت (*ma'refat*) 〔名〕 （复 معارف） ①知识，学问，学识②相识，认识，熟悉，了解③启蒙，启发④教育，教养⑤智慧

ذاتی ~ 直觉知识

اهل ~ 学者，有学识的人

پیدا کردن ~ 取得知识；受教养；受启发

معرفت آموز (~ *āmooz*) 〔名〕 ①老师，教师②学生

معرفت الارض (*ma'refatol-arz*) 〔名〕 地质学；地球构造学

معرفت الجو (~ *javv*) 〔名〕 气象学

معرفت العلم (~ *elm*) 〔名〕 认识论

معرفت الله (*ma'refatollāh*) 〔名〕 神学

معرفت النفس (*ma'refato-nnafs*) 〔名〕 心理学

معرفت سنجی (*ma'refat-sanjee*) 同 معرفت شناسی

معرفت شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕 〈哲〉认识论（与"本体论"相对）

معرفه (*ma'refe*) اسم ~ : 被说明词

معرفی (*mo'arrefee*) 〔名〕 ①介绍，推荐②认识，相识，熟悉，见面③〈化〉反应

شدن ~ 被推荐，被介绍

کردن ~ 介绍，推荐，见面，提名

لطفاً مرا به دوستان خود ~ کنید ! 请把我介绍给你的朋友！

بعد از برگشتن از مأموریت فوراً خودتان را بریاست اداره ~ کنید. 你出差回来后，要立即向办公室领导报到。

معرفی نامه 〔名〕 介绍信，委任状

معرق (*mo'arregh*) 〔形、名〕 ①发汗的，催汗的②发汗剂，发汗药

معرق (*mo'arragh*) 〔名〕 ①瘦人（指男人）②掺了水的酒③花砖

معرقه (*mo'arreghe*) معرق 的阴性 (*mo'arregh*)

ادویهٔ ~ 发汗药

معرکه (*ma'reke*) 〔名〕 （复 معارك）①战场，战地②战斗，战争，战役③热闹的地方，喧闹的地方；骚乱的地方④街头杂技艺人卖艺的地方⑤场地⑥技艺娴熟者

کردن ~ 〈口〉干得真出色；让人伸大拇指（喝彩）

گرفتن ~ 吸引观众；引起轰动；在露天表演

اودر آنجا ~ گرفته است. 他把那里的人们都引来看热闹。

او در ویولن زدن ~ است. 他的提琴拉得好极了。

اوازلحاظ هوش ~ است. 他的智力惊人。

معرکه ساز 同 معرکه گیر

معرکه گیر 〔名〕 （在街头）演杂耍的人，卖艺者（如魔术师等）

معرکه نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 看街头演出的观众，看热闹的人，看杂耍的人

معروض (*ma'rooz*) 〔形〕 ①被陈述的，被呈报的，递交的，上报的②陈列的，展出的

داشتن ~ 陈述，报告；递交，提供，上交，呈交

محترماً ~ میدارد . . . (محترماً ~ میگردد) 谨告…；谨陈述如下…

موضوع رابه مقام ریاست ~ داشتم . 我把事情向上级领导作了汇报。

معروضات 〔名〕 ①报告，请愿书，申请书②陈列品，展品

معروف (*ma'roof*) 〔形、名〕 （复 معاریف）①著名的，有名的，大名鼎鼎的②已知的，众所周知的③名人，有名望者④（复数时）好事

به ~ 以…闻名，被誉为…

به شهرت بد ~ 臭名昭著的，声名狼藉的

خاص وعام ~ 众所周知

زن ~ 妓女

موسیقیدان ~ 有名的音乐家

شدن ~ 闻名，有名气

کردن ~ 使…闻名，使…有名气

است که . . . ~ 据说…，大家知道…

معروفه 〔名〕 妓女

معروفی 〔名〕 著名，大名鼎鼎

معروفیت (*ma'roofiyyat*) 〔名〕 名声，声望，声誉；众所周知

به بدی ~ 臭名昭著，声名狼藉

داشتن ~ 有名

پیدا کردن ~ 闻名，享有声望，获得声誉

معری (*mo'arā*) 同 معرا

معز (*mo'ezz*) 〔形〕 给…增光的，尊敬…的，给予荣誉的

معزز (*mo'azzaz*) 〔形〕 受尊敬的，敬爱的，高贵的，显贵的

معززاً (*mo'azzazan*) 〔副〕 尊敬地，敬爱地

معزم (*mo'azzem*) 〔名〕 角斗士；魔术师，巫神，念咒的人；骗子

معزول (*ma'zool*) 〔形〕 ①被解雇的，被解职的，被罢官的，被开除的②被推翻的，被废黜的（如帝制）

شدن ~ 被解雇，被解职，被罢官，被开除；被推翻，被废黜

(داشتن ~) کردن ~ 解雇，解职，罢官，开除；推翻，废黜

کسی را از ریاست ~ کردن 撤销某人的领导职务

معزولی 同 معزولیت

معزولیت (*ma'zooliyyat*) 〔名〕 解职，(遭)免职，（被）罢官，（被）开除；推翻，废黜

معزی (*mo'azee*) 〔名〕 安慰者，慰问者，安抚者，凭吊者

معسر (*mo'ser*) 〔形、名〕 ①贫穷的，贫困的，破产的②无还债能力者，破产者

معسرت (*ma'sarat*) 〔名〕 贫困，贫苦；困难

معسره 同 معسرت

معسکر (*mo'askar*) 〔名〕 ①野营，军营②参谋部，司令部

معسل (*mo'asall*) 〔形〕 加蜜的，蜜饯的

معسور (*ma'soor*) 〔形〕 困难的，艰苦的

معشار (*me'shār*) 〔名〕 十分之一

معشر (*ma'shar*) 〔名〕（复 معاشر）①一伙，一群②集会，会议

معشر (*mo'ashshar*) 〔形、名〕 ①由十部分组成的，十位的，十进位的②十角形

معشوق (*ma'shoogh*) 〔形、名〕 ①可爱的，心爱的②钟爱的人，情人，男朋友

معشوقه 〔名〕 爱人，情人(指女的)，女朋友

معشوقه بازی 〔名〕（对女子）献殷勤

معشوقی 〔名、形〕 ①爱情；卖俏，献媚，撒娇②正在谈恋爱的

معصار (*me'sār*) 〔名〕（复 معاصیر）榨油机

معصر (*me'sar*) 〔名〕（复 معاصر）①压榨机，压汁机②<解>窦

معصرات (*mo'serāt*) 〔名〕 雨云，乌云

معصره (*me'sare*) 同 معصر

معصفر (*mo'asfar*) 〔形〕 ①黄色的②红色的

معصم (*me'sam*) 〔名〕（复 معاصم ）〈解〉腕子，腕关节

معصوم (*ma'soom*) 〔形〕①无辜的，无过失的，无罪的，没犯错误的，清白的②被保护的，被守护的，被防护的

~ بچهٔ 无辜的孩子

~ چهارده 十四个无过失的人〔指穆罕默德、法蒂玛和十二个伊玛姆（教长）〕

~ شدن 被保护，被守护

~ کردن 保护，守护

معصومه 〔名、形〕① **معصوم** 的阴性②清白女子，处女

معصومی 同 **معصومیت**

معصومیت (*ma'soomiyyat*) 〔名〕无辜，无罪，不犯错误，清白

معصیت (*ma'siyyat*) 〔名〕（复 معاصی ）①过错，过失，罪过，罪孽②叛逆，叛乱

~ صغیر 轻罪，小过失

~ کردن 作孽，犯罪

معضل (*mo'zel*) 〔形、名〕①困难的，费解的，复杂的，错综的②困难

معضلات 〔名〕困难，疑难，难题，错综复杂的事物

معضله 〔名〕（复 معضلات ）困难

معطر (*mo'attar*) 〔形〕①香的，芳香的②洒上香水的，加过香料的

~ کردن 使发出芳香

بوی گل‌ها هوا را ~ کرده است . 鲜花散发出一片芳香。

معطس (*mo'attes*) 〔形、名〕引起喷嚏的，打喷嚏的（药）

معطش (*mo'attesh*) 同 عطش آور

معطل (*mo'attal*) 〔形〕①等待的，等候的②被耽搁的，被耽误的，延期的③暂停的，未定的④失业的，没工作的

~ بودن 犹豫，等待

از صبح تا بحال ~ هستم . 我从早上一直等到现在。

دیگر ~ چه هستید ؟ 你还犹豫什么?

~ شدن 等候

نیم ساعت ~ اتوبوس شدم . 我等了半点钟的公共汽车。

~ نشوید و فوراً حرکت کنید ! 别磨蹭了，赶快出发吧!

من به سبب گرفتاری ~ شدم . 我因忙而耽误了。

~ کردن 使…等候，耽搁，使…延期

او دو ساعت مرا ~ کرد . 他使我等了两个小时。

خیلی ~ میکنید . 你真磨蹭，你怎么这样拖拖沓沓的。

~ گذاشتن 耽误，耽搁，暂存不用，搁置

~ ماندن 耽误，犹豫不决，不知所措，徬徨

معطلی 〔名〕①耽搁，耽误，拖延②暂停，暂停工作，没事干

（بدون ~ ）~ بی 刻不容缓地，立即，火速

~ کرایهٔ 〈商〉（船舶等的）滞留费

این کار ~ ندارد . 这件事不能耽误。

ساعتی دو یوان بابت ~ تاکسی باید پرداخت. 出租汽车由于等人每小时要多付两元。

معطوف (*ma'toof*) 〔形〕①面对着…的，面向着…的②〈语〉用连接词连结的③关心的，同情的

داشتن ~ 谨请…注意…

من خاطر شما را به این کار ~ میدارم . 我谨提请您注意这件事。

شدن~ 集中于…，集聚于…

هزاران چشم باو ~ میشود ، 千万双眼睛注视着他。

معطوفاً (*ma'toofan*) ~ بمراسلهٔ نمره . . . . : 关于第…号来函，谨覆第…号来函

معطی (*mo'tee*) 〔名〕 赠送者，恩赐者，赏赐者，颁发者

معظم (*mo'azzam*) 〔形〕 ①伟大的，尊敬的，高贵的，尊贵的②强大的，巨大的

آقایان ~ 尊敬的先生们

داشتن ~ 尊重，敬重

معظم (*mo'zam*) 〔形〕 ①重大的，巨大的②主要的，大部分的，大多数的

قسمت ~ 大部分，主要部分

معظمات 〔名〕 重大事件，要事

معظم‌له (*mo'azzamon-lah*) 〔代、名〕 他（对身份高的人的尊称）

معظمه (*mo'zame*) معظم (*mo'zam*) 的阴性，（复 معظمات）

ممالک ~ (دول ~) 大国

معفو (*ma'fovv*) 〔形〕 被原谅的，被宽恕的

داشتن (~ بخشیدن) ~ 原谅，宽恕，饶恕

شدن ~ 被原谅，被宽恕

معقب (*mo'aghgheb*) 〔名、形〕 ①接踵，相继②后天③推迟的

معقد (*mo'aghghad*) 〔形、名〕 ①有结的，打了结的②错综复杂的③难解之言，隐晦的话

معقرب (*mo'aghrab*) 〔形〕 弯曲的，被弄弯的，曲折的，卷曲的

زلف ~ 卷发

معقل (*ma'ghel*) 〔名〕 ①炮台，碉堡，要塞②隐蔽所③塔④高山

معقود (*ma'ghood*) 〔形〕 ①打上结的②〈转〉签订的（条约等），缔结的③牢固的

شدن ~ 被打结，被签订

کردن (~ ساختن) ~ 打结，签订，缔结（条约）

معقول (*ma'ghool*) 〔形〕 ①合理的，合情合理的，理所当然的②聪明的，懂道理的，通情达理的③纯理性的，唯理主义的④〈口〉有礼貌的，彬彬有礼的

بطور ~ 合情合理地

جهت ~ 正当的理由

دانشکدهٔ ~ ومنقول （大学中的）神学哲学院

علوم ~ 唯理论

غیر ~ 不合理的

مردم ~ 通情达理的人们

وضع صحیح و ~ 合情合理的状况

باید این مسئلهٔ بغرنج را از طریق ~ حل کرد . 这个复杂的问题要合理地加以解决。

این امر دلیل معقولی ندارد . 这件事毫无道理。

معقولات 〔名〕 ①合理的事物②唯理论③体验，体会

معقولانه 〔形、副〕 ①合理的（地），合情合理的（地）②通情达理的（地）③文质彬彬的（地）

معقولی 同 معقولیت

معقولیت (*ma'ghooliyyat*) 〔名〕 ①合理性，行得

通；理所当然②通情达理③有礼貌，文质彬彬

معکوس (*ma'koos*) 〔形、名〕 ①翻过来的，颠倒过来的②倒霉的，走厄运的③相反的，反对的④被反射的，被反照的，有反映的⑤〈数〉倒数⑥相反，颠倒

~ بخت 厄运

~ تابع 〈数〉反函数

~ ترقی 退化，退步

~ تناسب 反比例

~ قند 〈化〉转化糖

~ نتیجهٔ 相反的结果

~ شدن 反射，反映出来；翻转过来，颠倒过来

~ کردن 反映；翻转，颠倒

صندوق را بطور ~ نگذارید! 箱子请勿倒放！

معکوساً (*ma'koosan*) 〔副〕 翻转地，底朝天地；相反地

معلا (*mo'allā*) 〔形〕 高的，高等的，高贵的，趾高气扬的

معلاة (*ma'lāt*) 〔名〕 尊贵，高贵；庄严，尊严

معلاق (*me'lāgh*) 〔名〕 ①舌头②钉在墙上挂东西的钩子（如衣帽钩等）

معلف (*ma'laf*) 〔名〕 牲口槽

معلق (*mo'allagh*) 〔形、名〕 ①垂下的，悬挂着的②〈转〉暂时停止的；关闭的；挂起来的，未定的，悬而未决的③觔斗④翻圈，翻觔斗

~ اجل 暴死，暴卒

~ پل 吊桥

~ عقد 有条件的契约，暂行契约

~ زدن 翻筋斗

~ زدن بر روی دست ها 翻空心觔斗

~ شدن (~ بودن) 挂起来，暂停；悬而未决

~ کردن 停止，停顿，悬挂，使…悬而不决

کسی را از خدمت ~ کردن 某人被暂时停职

در را برروی لولا ~ کردن 把门装到铰链上

~ ماندن 悬而未决（指事情）

معلقات (*mo'allaghāt*) 见 معلقه

معلق زن (*mo'allagh-zan*) 〔名〕 翻觔斗的人，杂技演员

معلقه (*mo'alaghe*) 〔形、名〕 （复 معلقات） ① معلق 的阴性②悬诗（古代阿拉伯的七篇长诗）

معلقی (*mo'allaghee*) 〔形〕 突然的，突如其来的，没预料到的

~ اجل 突然死亡，暴卒

معلل (*mo'allal*) 〔形〕 有原因的，有借口的，有条件的

معلم (*ma'lam*) 〔名〕 （复 معالم） 指示器，指示牌，指路牌，路标；标记，杠杆

معلم (*mo'lam*) 〔形〕 ①做上标记的，做上记号的；画上的②宣布的，通知的

معلم (*mo'allam*) 〔形、名〕 受过教育的，培养过的；受教育者

معلم (*mo'allem*) 〔名〕（复 معلمین） 教师，教员

~ سرخانه (~ منزل) 家庭教师

معلم خانه (*~ khāne*) 〔名〕学堂，学校，私塾

معلمه (*mo'alleme*) 〔名〕（复 معلمات） 女教师，女教员

معلمی (*mo'allemee*) 〔名〕 ①教书，教学，任教②教师的职业

فن ~ (علم ~) 教学法

~ كردن 当老师，教学，教书

معلن (*mo'len*) 〔形〕 宣布…的，通知…的，颁布…的

معلوف (*ma'loof*) 〔形〕用饲料饲养的，喂养的；（牲畜）关禁养肥的

معلول (*ma'lool*) 〔形、名〕（复 معلولين）①有病的，有毛病的，有缺陷的，残废的②由…造成的，被引起的，被推动的③结果，效果④残废者

علت و ~ 因和果

معلوليت (*ma'looliyyat*) 〔名〕 病态；残废

معلوم (*ma'loom*) 〔形、名〕 ①明显的，清楚的，无疑的②已知的，众所周知的③〈语〉主动式的④规定的，指定的，固定的⑤〈数〉已知数⑥〈语〉主动式⑦金钱

از قرار ~ (بهقرار ~) 明显地，显然地

بنای ~ 〈语〉主动式，主动态

عدد ~ 〈数〉已知数

فعل ~ 〈语〉主动态动词

از ~ پی به مجهول بردن 推理，推论，推知

~ شدن 清楚，明确，被固定，被确定

~ میشود که ... 原来…，可见…

~ شد از آن مطلع است . 原来他是知道那件事的。

~ خواهد شد . 一切都会弄清楚的。

مطلب ~ شد . 事情已经弄明白了。

~ كردن 弄清楚，弄明白；固定，确定

او مطلب را برای همه ~ كرد . 他把事情的经过告诉大家。

معلم تكليف شبانهٔ هر شاگردی را ~ كرد . 老师向学生布置了家庭作业。

~ است . 一定，当然，很清楚。

~ نیست . 没有把握，不清楚。

معلومات 〔名〕 ①消息，情报②知识，学识③〈数〉已知数

ابتدائی ترین ~ 最起码的常识

ما باید فرزندان خود را آگاه و با معلومات بار آوریم . 我们要把子女培养成为有觉悟有文化的人。

معلوم الحال (*ma'loom-ol-hāl*) 〔形〕 名声臭的，劣迹的

معلوميت (*ma'loomiyyat*) 〔名〕 名望，声望

معلی (*mo'allā*) 同 معلا

معما (ی) (*mo'ammā*) 〔名〕 ①谜，谜语，字谜，画谜②莫名其妙的事情，闷葫芦，难题

~ تصویری (~ شكلی) 画谜

~ لفظی (~ كلمات) 字谜

~ منظوم 代表单词的字母

~ را حل كردن 猜谜语，解谜；解难题

~ چو حل گشت آسان شود . 〈谚〉已解之谜，看来容易。

معمار (*me'mār*) 〔名〕 建筑师，建筑家

معمار ساز 〔形、名〕 ①偷工减料盖成的；匆匆拼凑起来的②偷工减料的营造商

معماری 〔名、形〕 ①建筑术，建筑艺术②建筑的③建筑师职业

~ اصول 建筑风格

او ~ را پیشهٔ خود كرد . 他是搞建筑的。

معمائی (*mo'ammā-ee*) 〔形〕 ①谜语般的②〈转〉神秘的，不可理解的，不可测的

معمد (*mo'ammed*) 〔形、名〕 ①〈宗〉施洗礼的②施洗礼者

معمر (*mo'ammar*) 〔形〕 年老的，年迈的，长寿的

معمر (*mo'ammer*) 〔形〕 ①使…长寿的②使…能居住的

معمل (*ma'mal*) 〔名〕（复 معامل）工厂，制造所，工场

معمم (*mo'ammam*) 〔形〕 戴头巾的

معموديت (*ma'moodiyyat*) 〔名〕〈宗〉洗礼，洗礼仪式

معمور (*ma'moor*) 〔形〕①有人居住的，有人烟的，开发了的②繁荣的，兴旺的

~ شدن 有人住；被开发；繁荣

~ کردن 住进人；开发；使…繁荣

معموره 〔形、名〕① معمور 的阴性②有人烟的地区；（繁荣昌盛的）城市③耕作过的土地④世界，人寰

معموریت (*ma'mooriyyat*) 〔名〕 繁荣，昌盛

معمول (*ma'mool*) 〔形、名〕 ①一般的，通常的，惯例的，正常的②流行的，流通的，通行的③作完的，完成的④〈语〉被支配的，从属的⑤习惯，惯例，用途

مطابق ~ 通常，按正常情况

~ داشتن 实行，应用，运用，使…通用，使…通行

بدون جهتگیری ثابت وصحیح محال است که بتوان شیوهٔ مبارزهٔ سخت را ~ داشت . 没有坚定正确的政治方向就不能激发艰苦奋斗的工作作风。

~ ساختن الفبای جدید 采用新的字母

~ شدن 成为常事，通行

~ کردن 使用，使…风行，使…成习惯

بطوریکه معمولمان بود . . . 我们照例…

این رسم در آن زمان ~ بود . 这种风俗在那时是很普遍的。

~ ما چنین نیست . 这不是我们的习惯。

در چین انعام دادن ~ نیست . 在中国不用付小费。

معمولا (*ma'moolan*) 〔副〕 一般，通常

ما ~ در زمستان مشغول ساختمان تأسیسات اساسی کشاورزی هستیم . 我们通常是在冬季搞农田基本建设的。

معمولات (*ma'moolāt*) 〔名〕 产品，成品

معمول به (*ma'moolon-beh*) 〔名、形〕 ①风俗习惯；通常的意义②被接受的

معمولی (*ma'moolee*) 〔形〕 一般的，普通的，平凡的，平常的

اندازهٔ ~ (راه آهن) （铁道的）标准轨距（=1.435米）

عادت ~ 经常的做法

موارد ~ 一般情况

معمی (*mo'amā*) 同 معما

معنا (*ma'nā*) 同 معنی

معناً (*ma'nan*) 〔副〕 ①按照词义，按意思②事实上，实际上

معنا شناسی (*ma'nā-shenāsee*) 〔名〕 语义学

معنبر (*mo'anbar*) 〔形〕 被龙涎香薰过的，芳香的

معنون (*ma'noon*) 〔形〕 ①加上标题的，加上题目的，冠以称呼的②注明地址的，注明的

معنوی (*ma'navee*) 〔形〕 ①精神上的，道德上的，道义上的②理性的，抽象的，理智的③有意思的，表明意思的④真正的，事实上的⑤理

想的

~ ارث 无形遗产

انقلاب چین از کمکهای مادی و ~ مردم انقلابی جهان برخوردار بوده است. 中国革命得到了世界革命人民在物质上和道义上的援助。

معنویت (*ma'naviyyat*) 〔名〕 精神状态，观念，理智，理性

معنی (*ma'nee*) 〔名〕 （复 معانی）①词义，意思，意义②实质，精神③要点④现实，事实⑤理想⑥〈诗〉魔力

~ لغوی 字面上的意思

~ مجازی 转意，喻意

~ اسم 抽象名词

بدین ~ که ... 也就是说…，意即…

به ~ ... 意味着…

این به ~ است ... 这就是说…

~ به‌تمام 典型的，十足的，地地道道的；卓越的

~ در 事实上，实际上

علم معانی (معانی و بیان) 修辞学

~ داشتن 含有意思；表示，说明

~ ندارد! 这没什么意思！荒谬得很！

چه ~ دارد؟ 这算什么哟？

~ کردن 解释意思；说明，阐明；翻译

بعضی ها این مطلب را چنین ~ میکنند... 有些人对这件事情作这样解释…

جمله های این نوشته را ~ کنید. 请把这篇文章的一些句子解释一下。

این مقاله از نظر ~ اهمیت دارد نه از نظر لفظ. 这篇文章显得重要主要在它的精神实质，而不是它的词句。

معنی دار 〔形〕 有意思的，意味深长的；多情的

~ سخنان 耐人寻味的讲话

~ نگاه 意味深长的目光

معوج (*mo'vaj*) 〔形〕 ①弯曲的，折弯的②〈转〉无诚意的，伪善的

~ شدن 弯曲，曲折

~ کردن 把…弄弯

معوض (*mo'avvaz*) 〔形〕 被更替的，被代替的，被替换的

معوق (*mo'avvagh*) 〔形〕 被拖延的，被耽搁的，被耽误的，延期的

~ امور 被耽搁的事情

~ بدهی 没偿清的贷款

~ مالیات 拖欠的税款

~ گذاردن 耽搁，耽误；延期，拖延；拖欠

~ ماندن 被耽搁，被延续；拖欠

چند روز است که کارها ~ مانده است. 这几天的工作耽误了。

معوقه معوق 的阴性

معول (*mo'avval*) 〔形、名〕 ①可靠的，可信赖的②依靠，依赖

معونت (*ma'vanat*) 〔名〕 帮助，支援，援助

~ کردن 同上

معهد (*ma'had*) 〔名〕 学会，协会，俱乐部

معهذا (*ma'hazā*) 〔连〕 尽管…，虽然…，但是…

معهود (*ma'hood*) 〔形〕 ①规定了的，确定了的，商定了的；同意的②习惯的，通常的③已知的④旧的，古老的

~ به عادت 习惯地，通常

~ در ساعت 在约定的时间内，在规定的

时间里

~ ساعت 〈军〉进攻发起时刻，特定军事行动开始时刻

~ سرزمین 〈喻〉希望之乡；〈宗〉天国

~ علایم 〈军〉信号

معی (*ma'y, me-ā*) 同 معاء

معیار (*me'yār*) 〔名〕（复 معاییر）①标准，标号②尺度，规格③（贵金属的）成色

قانونی ~ 法律标准，法定标准

به ~ وسیع 大规模的，大型的

فقط اعمال اجتماعی انسان ~ درستی شناخت از دنیای خارجی محسوب میگردد . 只有人们的社会实践，才是人们对于外界认识的真理性的标准。

معیب (*ma-eeb*) 同 معیوب

معیت (*ma'iyyat*) 〔名〕 陪同，伴随

به ~ ... 陪同…，伴随…

در ~ ... 在…的陪同下，由…陪同

من به ~ شما به آنجا خواهم رفت . 我陪你一道去那儿。

معیر (*mo'ayyer*) 〔名〕 化验者，分析者

معیشت (*ma-eeshat*) 〔名〕 ①生活，生计，生存②〈哲〉存在

اسباب ~ (وسائل ~) 生活资料

معیشتی 〔形〕 日常生活的

~ خدمات 生活服务项目

معیل (*mo-eel*) 〔形〕 有妻子儿女的，多口之家的

معین (*ma-een*) 〔名、形〕 ①〈数〉菱形，斜方形②流动的

~ ماء 泉水

معین (*mo-een*) 〔名、形〕 ①助手，副手，助理②辅助的

فعل ~ 〈语〉副词

نائب ~ 〈军〉副官

~ فعل 〈语〉助动词

معین (*mo-ayyan*) 〔形〕 ①确定的，指定的，规定的②被指派的，被任命的，被委任的

~ انتگرال 〈数〉定积分

~ در موارد 在特定的情况下

~ شرایط 特定环境，特定条件

~ غیر 未规定的，不规则的，不固定的

~ قیمت 规定的价格

مدت ~ شده درقرارداد 条约规定的期限

~ مسائل 专题

شخص معینی 某一个人

~ شدن 被规定，被决定，被指派，受委派

ماهیت یك چیزی بوسیلهٔ تضاد درونی آن ~ میشود . 一个事物的性质是由它的内部矛盾决定的。

~ کردن 规定，决定，指派，委派

وقت آنرا باید قبلاً ~ کرد . 应该事先把时间确定下来。

یك نفر دیگر بجای او ~ کردند . 已任命了另外一个人来接替他的工作。

هواپیمای اختصاص در وقت ~ در فرودگاه بزمین نشست . 专机准时降落在机场上。

معین التجاری (*mo'ayyano-ttejāree*) 〔名〕〈植〉杜鹃花，杜鹃花属

~ گل 杜鹃花

معیوب (*ma'yoob*) 〔形〕 ①有缺点的，有缺陷的，有瑕疵的，有毛病的②残废的③遭损失的，遭毁坏的④品行不好的，有过失的

~ اجناس 次品，次货

(~ کردن) ~ ساختن 破坏，弄伤，造成残废；造成品行不好

~ شدن 有伤，残废，有过失

معیوبی 〔名〕 缺点，毛病，缺陷，瑕疵

مغ (*magh*) 〔形、名〕 ①深的，纵深的②河床③洞，沟

مغ (*megh*) میغ 的缩写形式

مغ (*mogh*) 〔名〕 (复 مغان) ①古波斯拜火教僧侣②酒店老板

مغاث (*moghās*) 〔名〕 〈植〉野石榴根

مغار (*maghār*) 〔名〕 洞穴，山洞

مغارات (*maghārāt*) 见 مغاره

مغارب (*maghāreb*) 见 مغرب

مغاربه (*maghārebe*) 见 مغربی

مغاره (*maghāre*) 〔名〕 (复 مغاور ، مغارات) 洞，穴，巢

مغاری (*maghāree*) 〔形〕 洞穴的，巢穴的

مغازله (*moghāzele*) 〔名〕 ①吟爱情诗②谈情说爱

~ کردن 同上

مغازه (*maghāze*) 〔名〕 商店，铺子，仓库

(~ گروگذاری) ~ استقراضی 当铺

~ کتاب فروشی 书店

مغازی (*maghāzee*) 见 مغزی

مغافصة (*moghāfasatan*) 〔副〕 突然地

مغاك (*maghāk*) 〔名〕 ①坑，洞，穴；沟，壕沟；深渊②〈喻〉坟墓

~ عبور ناپذیری 不可逾越的鸿沟

به ~ فراموشی سپردن 置诸脑后

مغاکچه (*maghākche*) 〔名〕 小坑，小洞，小穴

مغاکی (*maghākee*) 〔形〕 深渊的，深不可测的

~ سنگ 〈地〉深成岩

مغالبه (*moghālebe*) 〔名〕 ①竞争，相争，搏斗②(占)优势，(占)上风，战胜

~ داشتن 占优势，占上风；战胜

~ کردن 竞争，相争

مغالطه (*moghālete*) 〔名〕 ①使双方陷入错误②诡辩(法)，强词夺理③谬论

~ کردن 使双方陷入错误；诡辩，强词夺理

مغالطه آمیز 〔形〕 诡辩的，强词夺理的

مغان (*moghān*) 见 مغ (*mogh*)

مغانه (*moghāne*) 〔形〕 (像)古波斯拜火教僧侣的

مغاور (*maghāver*) 见 مغاره

مغایب (*moghāyeb*) 〔名〕 第三人称

مغایر (*moghāyer*) 〔形〕 ①相反的，矛盾的，背道而驰的，格格不入的②不一样的

(با) ~ بودن 与…相反，与…相矛盾，与…背道而驰，有区别

روش شما ~ اصل تمرکز دموکراتیك حزب است . 你的行为是违反党的民主集中制原则的。

این نادرست است که کار تخصصی را ~ کار سیاسی بدانیم . 把业务工作和政治工作对立起来是不正确的。

مغایرت (*moghāyerat*) 〔名〕 ①相反，矛盾，背道而驰②差别，区别，不一样

(با) ~ داشتن 与…相反，与…相矛盾，有区别

حرف اول او با حرف دوم ~ داشت . 他的第一句话和第二句话自相矛盾。

مغ بچه (*mogh-bache*) 〔名〕 ①古波斯拜火教僧

侣的儿子②酒店学徒

مغبر (*moghabbar*) 〔形〕 ①土的，盖上土的②〈转〉生气的，被激怒的，惹怒的

مغبن (*maghben*) 〔名〕 （复 مغابن）①胸侧，肋；旁边，侧面②大腿根

مغبوط (*maghboot*) 〔形〕 ①幸福的，幸运的②令人羡慕的

مغبون (*maghboon*) 〔形〕 受欺骗的，受欺诈的（指买卖），上当

~ شدن 受骗，受欺诈，上当

او فهمید ~ شده است . 他发现自己受骗了。

~ کردن 欺骗，欺诈，使…上当

قبل از آزادی دکانداران غالباً مشتری‌را ~ میکردند . 解放前商店老板经常欺骗顾客。

مغبونیت (*maghbooniyyat*) 〔名〕 被欺骗，被诈骗

او ادعای ~ میکند . 他说他受骗了。

~ دارم . 我受骗了。

مغتبط (*moghtabet*) 〔形〕 令人羡慕的

مغتنم (*moghtanam*) 〔形〕 ①被珍惜的，被利用的②合适的③〈喻〉宝贵的，受到珍视的

（فرصت را）~ شمردن（یادانستن） 借机，趁机；珍惜（时机）

فرصت را ~ شمرده ارادت خود را تقدیم میدارد . （书面语）顺致崇高的敬礼。

این چند دقیقه را هم باید ~ شمرد . 这几分钟也不应该放过。

مغتنم (*moghtanem*) 〔形〕 利用机会的，珍惜时机的

مغذی (*moghazzee*) 〔形〕 有营养的，滋补的，滋养的

~ عناصر 营养品，滋补品

مغرب (*maghreb*) 〔名〕 （复 مغارب）①日落之处②西，西部，西方③〈史〉马格里布诸国

~ کشورهای 马格里布国家（指突尼斯、阿尔及利亚和摩洛哥）

اقیانوس کبیر در ~ امریکا واقع است . 太平洋位于美洲的西部。

مغرب الاقصی (*maghrebol-aghsā*) 〔名〕 摩洛哥

مغرب زمین (~ *zameen*) 〔名〕 西方，西方国家、西方世界

مغربل (*mogharbal*) 〔形、名〕 ①卑鄙的，不体面的②发肿的死尸

مغربی (*maghrebee*) 〔形、名〕 （复 مغاربه）①西方的②马格里布的（人），摩洛哥的（人）③摩尔人④流行于马格里布（指北非的阿尔及利亚、突尼斯和摩洛哥）的一种金币

مغرس (*maghres*) 〔名〕 （复 مغارس）〈植〉苗圃，种植园

مغرض (*moghrez*) 〔形、名〕 （复 مغرضین）自私自利的（人），怀有偏见的（人）

مغرضانه 〔形、副〕 自私自利的（地），怀有偏见的（地），恶意的（地）

مغرف (*meghraf*) 〔名〕 轻骑，快马

مغرم (*maghram*) 〔名〕 （复 مغارم）赔偿，借贷

مغرم (*moghram*) 〔形〕 ①热衷于…的，迷恋…的②欠债的，负债的

مغرور (*maghroor*) 〔形〕 ①傲慢的，傲气的，自高自大的②被欺骗的，被迷惑的

به خود ~ بودن 自鸣得意

~ شدن 傲慢，傲气，自高自大；利令智昏

او به جاه و مقام خود ~ شده است. 名誉和地

位使他得意忘形。

كردن ~ 使…傲慢，使…骄傲，使…利令智昏；欺骗，迷惑

مغروری 〔名〕 傲慢，骄傲

مغروریت (*maghrooriyyat*) 同 مغروری

مغروس (*maghroos*) 〔形〕 种上的，栽上的（指树木）

مغروق (*maghroogh*) 〔形、名〕 ①被淹死的，被淹没的，沉溺的②被淹死的人，溺水者

شدن ~ 被淹死，被淹没；沉溺于…，沉浸于…

مغز (*maghz*) 〔名〕 ①脑；（精）髓②理智，智慧；头脑③（胡桃等坚果的）仁，核心

(قلم ~) استخوان ~ 骨髓

(الكترونيكی ~) الكترونی ~ 电脑

بادام ~ 扁桃仁，巴旦杏仁

پسته ~ 阿月浑子仁

پيشين ~ 〈解〉大脑

(درخت ~) چوب ~ 〈植〉心材

(تيره ~) حرام ~ 脊髓

كلام ~ 说话的要点

كله ~ 脑

مداد ~ 铅笔心；石墨

ميانی ~ 〈解〉中脑

ميوه ~ （水果）核

نان ~ 面包屑，糕饼屑

هسته ~ （果实）仁，核，心

~ قشر 〈解〉大脑皮层，大脑皮质

~ نيم كرهٔ 大脑（两）半球

(يا خوردن) كسی را بردن ~ （废话多得）使人厌烦，喋喋不休

مرا برد ~ . 他对我唠叨不休；他对我说个没完。

بستن ~ 长仁，满仁，（花生、核桃等）成个儿

كردن ~ 剥（果实的）皮

خر خورده است ~ . 〈谚〉笨若蠢驴。

دو ~ در يك پوست هستند . 他们好得形影不离。

او را تا ~ استخوان میشناسم . 我知道他的底细。

مغز پرده (~ *parde*) 〔名〕 〈解〉（软）脑膜

مغزپسته‌ای (~ *peste-ee*) 〔形〕 浅黄绿色的

مغزدار 〔形〕 ①有髓的②有核的，有仁的③聪明的，智慧的

~ حرف 有内容的话，有见解的话

مغزشوئی (~ *shoo-ee*) 〔名〕 洗脑筋，强行灌输思想

مغزل (*meghzal*) 〔名〕 锭子，纺锤

مغز نگاره (*maghz-negāre*) 〔名〕〈医〉脑照相术

مغزی (*maghzā*) 〔名〕（复 مغازی）战争，战场

مغزی I (*maghzee*) 〔形〕 ①脑的，大脑的②果仁的

~ پوستهٔ 〈解〉大脑皮层，大脑皮质

~ حلوای 果仁甜点心，酥糖点心

مغزی II 〔名〕 （皮鞋鞋面和鞋底接缝间的）贴边，革条；镶边

گذاشتن ~ 镶边，包边

مغسل (*maghsal*) 〔名〕 浴尸室

مغشوش (*maghshoosh*) 〔形〕 ①混杂的，不净的②掺杂的，掺假的③混乱的，乱糟糟的

بودن ~ 混乱，紊乱，乱

. حواسش ~ است 他心烦意乱。

. کارهایش ~ است 他的工作杂乱无章。

~ شدن 混杂；混乱，乱成一团；掺假

~ کردن 使…混杂；使…混乱；掺假

مغشی (*maghshee*) 〔形〕 昏厥的，昏迷的

مغص (*maghs*) 〔名〕 绞痛，肚子痛

مغصوب (*maghsoob*) 〔形〕 被掠夺的，被夺走的，被霸占的

~ شدن 被掠夺，被夺走，被霸占

~ کردن 掠夺，夺走，霸占

مغضب (*moghzab*) 〔形〕 被激怒的，被惹恼的

مغضب (*moghzeb*) 〔名〕 激怒…者，惹恼者

مغضوب (*maghzoob*) 〔形〕 惹人恼怒的

~ شدن 惹人恼怒

~ واقع‌شدن (~ قرارگرفتن) 受冷遇，失宠

~ کردن 使…恼怒

مغطس (*maghtes*) 〔名〕 澡盆，浴盆

مغفر (*meghfar*) 〔名〕（复 مغافر）头盔，胄

مغفرت (*maghferat*) 〔名〕原谅，宽恕；姑息，放纵

~ گناه 宽恕罪行，姑息养奸

~ طلب 求饶

مغفرت مآب (*~ ma-āb*) 〔形〕 死亡的，亡故的

مغفرت پناه (*~ panāh*) 同 مغفرت مآب

مغفره (*meghfare*) مغفر 的阴性

مغفل (*moghaffal*) 〔形〕 ①漫不经心的，粗心大意的，疏忽的②愚笨的，无知的③粗鲁的

مغفور (*maghfoor*) 〔形〕 ①被宽恕的，被赦免的②死去的，逝世的，已故的

مرحوم ~ اکبر 已故的阿克巴尔先生

~ شدن 得到宽恕，得到赦免

~ کردن 宽恕，赦免

مغکده (*moghkade*) 〔名〕 ①拜火教徒的寺庙②〈诗〉酒店

مغل (*moghol*) 〔名〕 蒙古人，蒙古族

مغلستان (*mogholestān*) 〔名〕 蒙古（亚洲）

منطقهٔ خود مختار ~ داخلی 内蒙古自治区

مغلطه (*maghlate*) 〔名〕 ①令人费解的话②迷宫，曲径

مغلطه آمیز 〔形〕 令人误解的，费解的，支支吾吾的

سخنان ~ 令人百思不得其解的话

مغلظ (*moghallaz*) 〔形〕 庄严的（指誓词）

مغلق (*moghlagh*) 〔形〕 ①费解的，难懂的，深奥的②未公开的（指账目）

کلام ~ 费解的话

او عبارات و کلمات ~ استعمال میکرد . 他使用了艰涩难懂的词句。

مغلق گو 〔名、形〕 故弄玄虚的人；夸张的，大言不惭的

مغلق گوئی 〔名〕 故弄玄虚；夸张，大言不惭

~ کردن 同上

مغلم (*moghlem*) 〔名、形〕 ①鸡奸者②引起性欲冲动的

مغلوب (*maghloob*) 〔形〕 战败的，败北的

~ نفس 感情冲动的

~ شدن 被打败，败北

تیم سهمان در مسابقهٔ دیروز با نتیجهٔ صفر بر دو ~ تیم ما گردید . 客队在昨天的比赛中以零比二败于我队。

~ کردن (~ ساختن) 把…打败，挫败，战胜

مردم انقلابی سرانجام مرتجعین را ~ خواهند

کرد . 革命的人民终将战胜反动派。

مغلوباً (*maghlooban*) 〔副〕 战败地，败阵地

مغلوب نشدنی (*maghloob-nashodanee*) 〔形〕不可征服的，不可战胜的；克服不了的，压抑不住的

سپاه ~ 不可战胜的部队

مغلوبه (*maghloobe*) 〔名〕 ① مغلوب 的阴性 ②战斗最激烈的地方或战斗正酣之时

در آن موقع جنگ ~ گشت . 当时战争正处于最激烈的时刻。

مغلوبیت (*maghloobiyyat*) 〔名〕 战败，失败，败阵

مغلوبیت خواه (~ *khāh*) 〔名〕 失败主义者

مغلوبیت خواهی 〔名〕 失败主义

مغلوط (*maghloot*) 〔形〕 有错误的，错误百出的

مغلوق (*maghloogh*) 〔形〕 关着的，闭着的

شدن ~ 被关上，被闭上，被锁上

کردن ~ 关上，闭上，锁上

مغلول (*maghlool*) 〔形、名〕 ①带镣铐的（人），带枷锁的（人）②干渴的（人）

شدن ~ 带上镣铐

کردن ~ 给…带上镣铐

مغلی (*mogholee*) 〔形、名〕 ①蒙古的，蒙古人的②蒙古人③蒙古语

مغمد (*moghammad*) 〔形〕 ①有套的，有外壳的②〈植〉叶鞘的

مغمد الجناحین (*moghammadol-jenāhayn*) 〔名〕〈动〉鞘翅目

مغمز (*moghammez*) 〔名〕（复 مغامز）按摩师；擦背工人

مغموم (*maghmoom*) 〔形〕 悲伤的，忧愁的，伤心的

شدن ~ 悲伤，忧愁，伤心

ساختن ~ (~ کردن) 使…悲伤，使…发愁，使…伤心

مغمومیت (*maghmoomiyyat*) 〔名〕 忧伤，悲伤，伤心

مغناطیس (*maghnātees*) 〔名〕 ①磁石，磁铁，磁体②磁性③催眠，催眠术

الکتریکی ~ 电磁

حیوانی ~ 催眠（术）

دائمی ~ 永久磁铁

زمین ~ 地磁

ساکن ~ 静磁学

کردن ~ 使…带磁性；催眠

مغناطیس سنج (~ *sanj*) 〔名〕 磁强计，地磁仪

مغناطیس نگار (~ *negār*) 〔名〕 地磁记录仪

مغناطیسی 〔形〕 磁性的

~ استوای 地磁赤道

~ آهن 磁铁

~ پتانسیل 磁势，磁位

~ خاصیت 磁性

~ دستگاه ضبط 磁带录音设备

~ سوزن 磁针

~ عناصر 磁质

~ قطب 磁极

~ قطب نمای 磁罗盘

~ میدان 磁场

~ میل 磁倾角

~ نیروی 磁力

کردن ~ 使磁化，使生磁性，使有磁力

مغند (*moghond*) 〔名〕 〈解〉腺；扁桃腺；〈医〉脓肿

مغنده (*moghonde*) 同 مغند

مغنزيا Magnesia 〔名〕〈化〉氧化镁,〈矿〉镁氧

مغنزيوم Magnesium 〔名〕 镁

مغنی (*moghannee*) 〔名〕①歌手,歌唱家②音乐家

مغنی (*moghnee*) 〔形〕 富足的,富裕的,有钱的

مغنيه (*moghanniye*) 〔名〕 女歌唱家,女歌手

مغوار (*meghvār*) 〔名〕 掠夺者

مغول (*moghool*) 同 مغل

مغولستان (*moghoolestān*) 同 مغلستان

مغولی (*moghoolee*) 同 مغلی

مغون (*maghoon*) 〔名〕 〈植〉红木, 桃花心木; 菲律宾红柳桉木

مغيب (*magheeb*) 〔名〕 ①缺席②日落

مغيب (*moghayyab*) 〔形〕 隐藏的, 不见的, 藏起来的

مغيبات (*moghayyabāt*) 〔名〕 隐藏的东西, 不可见的东西, 秘密的东西

مغيث (*moghees*) 〔形、名〕 ①帮助人的, 救助的②帮助者, 救助者

مغير (*moghayyar*) 〔形〕 改变了的, 变化了的

~ شدن 变化, 改变

~ كردن 改变

مغير (*moghayyer*) 〔名、形〕 ①改变者, 变化者②善变的, 易变的, 变化多端的

مغيلان (*mogheelān*) 〔名〕 〈植〉洋槐; 相思树

مف (*mof*) 〔名〕 鼻涕

مفاتحه (*mofātehe*) 〔名〕 引言, 开场白, 序言

مفاتيح (*mafāteeh*) 见 مفتاح

مفاجات (*mofājāt*) 〔名〕 袭击, 突然袭击; 出其不意, 突然

مرگ ~ 突然的死亡, 暴卒

مفاخر (*mafākher*) 见 مفخرت

مفاخر (*mofākher*) 〔形〕 傲慢的, 骄傲的, 自吹自擂的, 吹嘘的

مفاخرت (*mofākherat*) 〔名〕 (复 مفاخرات) ①自豪, 自豪感, 引以为荣②傲慢, 自大

~ كردن 同上

چين نو به چنين فرزندان ممتازی ~ ميكند . 新中国为有这样的优秀儿女而感到自豪。

مفاد (*mofād*) 〔名〕 意思,意义,要旨,大意, 内容

از ~ كاغذ شما خوب مسبوق شديم . 对你来信所述我们已给予充分的注意。

مفارش (*mafāresh*) 见 مفرش (*mafrash*)

مفارق (*mafāregh*) 见 مفرق (*mafragh*)

مفارق (*mofāregh*) 〔形〕 ①同…分开的, 把…抛弃的, 把…遗弃的, 离开的, 离别的

~ شدن 同…分开, 抛弃, 离别

مفارقت (*mofāreghat*) 〔名〕 ①离别, 分别, 分手②抛弃, 遗弃

سه سال است كه از هم ~ كرده‌اند . 他们分别已经三年了。

مفازه (*mafāze*) 〔名〕 (复 مفاوز) 避难所; 危险的地方; 荒原; 沙漠

مفاسد (*mafāsed*) 见 مفسده

مفاصا (*mofāsā*) 〔名〕 ①清帐②清帐证明

مفاصات 〔名〕 ①分离, 分开②清帐

مفاصل (*mafāsel*) 见 مفصل (*mafsel*)

~ متحرك 〈解〉动关节, 全动关节

~ استسقاء 〈医〉关节积水

~ باد 〈医〉关节炎

~ درد 〈医〉关节痛

~ ورم 〈医〉关节炎, 痛风

مفاصله (*mofāsele*) 〔名〕 停止，终止，中断
~ حساب 结帐，算帐，清帐
~ كردن 停止，终止，中断
مفاعله (*mofā'ele*) 〔名〕 合作，协作
~ كردن 同上
مفاكهه (*mofākehe*) 〔名〕 相互开玩笑
~ كردن 同上
مفاليج (*mafāleej*) 见 مفلوج
مفاوضه (*mofāveze*) 〔名〕（复 مفاوضات）①商量，讨论，交换意见②交际③参加
~ كردن 同上
مفاهمه (*mofāheme*) 〔名〕 互相了解，理解，谅解
مفاهيم (*mafāheem*) 见 مفهوم
مفت (*moft*) 〔形、副〕 ①免费的，白送的②荒谬的，空洞的③非常便宜的，白给的
~ شما! 便宜了你!
(~ وسجانى) ~ و مسلم 白白地，无偿地；便宜极了的（地）
~ حرف 废话，无稽之谈
(~ از دست دادن) ~ باختن 白白地失去，白白地丢掉
~ جستن 九死一生
~ جان بدر بردن 死里逃生；拣来一条命
~ خريدن 买得很便宜，好象白拣来似的
~ خوردن 过寄生生活
~ خود دانستن（چيزى را） 乘机
~ را چه گفت؟ 〈谚〉白给的，还有什么可说呢？（指对礼物不能吹毛求疵）
~ (به) هم نميارزد. 白给也不要!
مفتاح (*meftāh*) 〔名〕（复 مفاتيح）①钥匙②〈转〉关键

مفت بر (*moft-bar*) 〔名〕 赌棍
مفت برى 〔名〕 闹赌，赌棍行为
مفتتن (*moftaten*) 〔形〕 被引诱的，被诱骗的，被勾引的，迷恋的
~ شدن 被诱骗，受勾引，入迷
مفتح (*mofatteh*) 〔形、名〕（复 مفتحات）①打开的（人））②猜中…的③征服的（人）④（复数时）〈医〉通便剂，健胃剂，开胃药
مفتحات (*moftahāt*) 见 مفتح
مفتح الابواب (*mofattehol-abvāb*) 〔名〕 万能者（尤指真主）
مفتخر (*moftakhar*) 〔形〕 ①光荣的，荣幸的，引以为荣的②骄傲的，自豪的
~ شدن 感到光荣，荣幸，感到自豪
~ كردن 使…感到光荣，使…感到荣幸，使…感到自豪
شما با حضور خود در اين مجلس ما را ~ ميكنيد. 您出席这个会议使我们感到荣幸。
از همكارى با او مفتخرم. 我为能够同他合作而感到荣幸。
مفتخراً (*moftakharan*) 〔副〕 光荣地，荣幸地，骄傲地，自豪地
مفت خوار (*moft-khār*) 〔形、名〕 ①白吃饭的（人），食客②寄生的
مفت خوارى 〔名〕 白吃饭，过寄生虫生活，寄生
مفت خور (*moft-khor*) 同 مفت خوار
مفت خورى 同 مفت خوارى
مفترس (*moftares*) 〔形〕 ①撕破…的，撕碎…的②凶猛的，凶残的，凶恶的
~ حيوان 猛兽
مفترض (*moftaraz*) 〔形〕 ①假设的，假定的②

规定的，必需的，一定的

مفترض‌الطاعه (*moftarazo-ttā'e*) 〔名〕 亲王，元首，统治者

مفترق (*moftaregh*) 〔形〕 分开的，分离的，驱散的，分散的

~ شدن 被分开，被分离，被驱散

~ کردن 分开，分离，驱散

مفتری (*moftaree*) 〔名〕 诬蔑者，诽谤者，中伤者

مفتریات (*moftariyyāt*) 〔名〕 诬蔑，诽谤，中伤

مفتش (*mofattesh*) 〔名〕 (复 مفتشين) 检查员，视察员，监察员，侦探

~ تأمينات 侦察

~ کل 总检查员，检查长

افسر و رئيس مفتشين 监察主任；〈军〉监察长

مفتشی 〔名〕 检查，视察，侦探工作

~ کردن 检查，视察，做侦探工作

مفتشيت (*mofatteshiyyat*) 〔名〕 视察，监察，检查

مفتضح (*moftazeh*) 〔形〕 可耻的，丢脸的，名誉扫地的，不光彩的

~ شدن 丢脸，丢丑，出丑，名誉扫地，受辱

~ کردن 使…丢脸，使…出丑，使…名誉扫地，污辱

مفتضحاً (*moftazehan*) 〔副〕 可耻地，出丑地，名誉扫地地，耻辱地，不光彩地

مفتقر (*moftagher*) 〔形〕 贫穷的，贫困的，可怜的

مفتکی (*moftakee*) 〔副〕 不花钱地，免费地，白送地

مفتل (*mofattal*) 〔形〕 搓成的，卷的，捻成的

مفتن (*mofatten*) 〔名、形〕 ①告密者，挑拨离间者，中伤者，散布不和者②煽动者③挑拨的，煽动的，中伤的

مفتنی (*mofattenee*) 〔名〕 ①进谗言，告密，挑拨离间，散布不和②煽动

~ کردن 同上

مفتوح (*maftooh*) 〔形〕 ①开着的，被打开的②被征服的，被战胜的③标有开口符元音的，如：فتح 中的 ف

~ برای عموم 公开开放

~ شدن (~ گشتن) 被打开，被征服，被战胜

~ کردن 打开，征服，战胜

مفتوق (*maftoogh*) 〔形〕 患疝气的

مفتول (*maftool*) 〔名、形〕 ①电线，金属线②订书钉③搓成的，捻成的，拧成的，线状的④用金银丝做的带子

~ بازرگانی 商品金属线

~ عدل بندی 包皮金属线

~ کردن 捆起来

مفتول چين 〔名〕 钳，剪线钳

مفتول دوزی 〔名〕 (制服、衣服上) 金银镶边

~ ماشين 订书机

مفتول کش (~*kesh*) 〔名〕 拉电线工人

مفتول کشی 〔名〕 〈机〉整线板，延度计

مفتولی (*maftoolee*) 〔形〕 金属线的

مفتون (*maftoon*) 〔形〕 ①令人神往的，令人心醉的②被诱惑的，被蛊惑的，被迷住的

~ شدن 被诱惑，被吸引，被迷住

او ~ زيبائی اين منظره شد . 优美的景色把他吸引住了。

~ کردن 诱惑，吸引，迷住

مفتونيت (*maftooniyyat*) 〔名〕 令人神往，诱

惑，蛊惑，迷住

مفتی I (*moftee*) 〔名〕 穆夫梯（伊斯兰教法典解释者）

مفتی II 同 مفت

و صرافی ~ 〈谚〉馈赠物品不能论好坏。

مسافرت ~ کردن 沿途搭乘他人便车旅行

مفحم (*mofham*) 〔形〕 使人缄默的

مفخر (*mafkhar*) 同 مفخرت

مفخرت (*mafkharat*) 〔名〕（复 مفاخر）光荣，荣幸，荣耀，自豪

مفاخر چین نو 值得新中国自豪的事情；新中国引以为荣的东西

مفخم (*mofakhkham*) 〔形、名〕 ①受崇敬的，尊贵的，光荣的②至尊的，倍受推崇的人

متبوع ~ 尊敬的殿下

مفر (*mafarr*) 〔名〕 ①逃跑②避难所，隐蔽所③可能，时机

دادن ~ 提供可能

مفرح (*mofarreh*) 〔形〕 ①令人兴奋的，使人愉快的②清新的，使人心旷神怡的

دوای ~ 〈医〉兴奋剂

شدن ~ 提神，振作精神

چه جای ~ است！ 这是一个多么令人心旷神怡的地方啊！

مفرد (*mofrad*) 〔形、名〕 ①单独的，独立的，孤单的，孤零零的②唯一的，无双的，罕有的③简单的，简易的④〈语〉单数的⑤〈语〉单数⑥顺从的，被委派的⑦勇士

مفرد (*mofred*) 〔名、形〕 ①〈电〉绝缘体；〈医〉隔离室②隔开的，分开的，孤立的

مفرد (*mofarrad*) 〔形〕 ①被隔开的，分开的②（用宝石、钻石）镶嵌的

مفرد (*mofarred*) 〔形、名〕 ①隐居的，与世隔绝的②隐居者，隐士

مفردات I (*mofradāt*) 〔名〕 ①单纯的物质，元素②细节；独立的项目③〈诗〉独立的偶句

مفردات II：پزشکی ~ 生药学

مفرز (*mofraz*) 〔形〕 被分离的，被隔离的，被分开的

مفرزه مفرز 的阴性

مفرش (*mafrash*) 〔名〕（复 مفارش）①鞍褥②床单，垫单，床罩

مفرش (*mefrash*) 〔名〕 铺盖卷，行李卷

مفرش بند (*mafrash-band*) 〔名〕 鞍褥

مفرط (*mofret*) 〔形〕 过多的，过度的，过量的，过分的，过火的

تقاضاهای ~ 过分的要求

خستگی ~ 过度疲劳

عشق ~ (علاقهٔ ~) 溺爱

مفرغ (*mefragh*) 〔名〕 ①青铜；青铜制品②炮铜（铜、锡、锌合金）

دورهٔ ~ (عصر ~) 青铜器时代

مفرغ (*mofarregh*) 〔形〕 空闲的，得空的，间隙的

مفرق (*mafragh*) 〔名〕（复 مفارق）①顶，头顶②（头发的）分缝，分界

مفرق (*mofarregh*) 〔形、名〕 ①将…分开的，分离…的，隔离的，分散的，造成分裂的②隔离者，区别物

شدن ~ 分开，分离

مفروز (*mafrooz*) 〔形〕 ①被分开的，被隔离的，被分离的②被选中的，被选择的

شدن ~ 分开，分离；被选中

~ کردن 分开，分离；选中，选择

مفروش (*mafroosh*) 〔形〕 ①铺开的，铺上地毯的，摊开的②陈设的，布置好的

~ شدن 被铺开，被铺上；被布置，被陈设

~ کردن 铺开，铺上；布置，陈设

مفروشات 〔名〕 家具，什物，陈设

مفروض (*mafrooz*) 〔形、名〕 ①被规定的，被指定的②设想的，假想的，假设的③〈数〉已知数

~ شدن 被规定，被指定；被假定，被假设

~ کردن 规定，指定；假定，假设

مفروضات 〔名〕 ①规定，指令②假定，假设，推测，前提③资料，材料

مفروضی 〔形〕 推测的，假定的，假想的，设想的

مفروغ (*mafroogh*) 〔形〕 付清的，支付的，偿还的，偿付的

~ شدن 被付出，被支付，被偿还

~ کردن 付清，支付，偿还

حساب را ~ کردن 算清帐目

مفروق (*mafroogh*) 〔形、名〕 ①分开的，隔开的，减掉的②〈数〉减数

مفروق منه (*mafrooghon-menh*) 〔名〕 〈数〉被减数

مفروقه (*mafrooghe*) مفروق 阴性

مفزع (*mafza'*) 〔名〕 隐蔽所，避难所，庇护所

مفسد (*mofsed*) 〔名、形〕 ①诱惑者②坏人，犯人，罪人，教唆犯③叛乱者，骚乱者④骚乱的，腐朽的，堕落的；违法乱纪的

مفسدانه 〔副〕 煽动性地，胡作非为地，违法乱纪地

مفسدت (*mafsadat*) 同 مفسده

مفسده (*mafsade*) 〔名〕（复 مفاسد ） 恶劣行径，腐化堕落行为；营私舞弊，骚乱破坏

~ برپا کردن（~ برانگیختن） 骚乱，破坏，搞阴谋；腐化堕落

مفسده جو （~ *joo*） 〔名〕 ①阴谋家，教唆者，挑拨离间者②骚乱者，暴乱者

مفسده جوئی （~ *joo-ee*） 〔名〕 ①搞阴谋，教唆，挑拨离间②骚乱破坏，暴乱

~ کردن 同上

مفسدی (*mofsedee*) 〔名〕 ①诱惑，教唆②骚乱③腐化堕落，道德败坏

مفسر (*mofasser*) 〔名〕（复 مفسرین ）解释者，注释者；讲解者，评论员

~ رادیو 电台评论员

~ عدد 〈数〉对数的首数

~ ورزشی 体育运动解说员

مفسر (*mofassar*) 〔形〕 被解释的，被注释的，被评论的，被讲述的

مفسری (*mofasseree*) 〔名〕 解释，注释，评论，讲述

مفسوخ (*mafsookh*) 〔形〕 被废除的，被取消的，取消资格的

~ شدن 被废除，被取消

~ کردن 废除，取消，停止

مفسوخیت (*mafsookhiyyat*) 〔名〕 废除，取消，废止，停止

مفصد (*mefsad*) 〔名〕 〈医〉柳叶刀，双刃小刀，口针

مفصل (*mafsel*) 〔名〕（复 مفاصل ） 节，关节，臼

~ انبساطی 〈建〉伸缩（接）缝

~ خرگوشی （有蹄类，如马等）附关节，膝腱

زانو ~ 膝关节

غير متحرك ~ 〈解〉不动关节

(دوری ~) گردنده ~ 〈解〉滑车关节；枢轴关节

گلوله و گوده ~ 〈解〉杵臼关节

متحرك ~ 〈解〉活动关节，全动关节

سرکور ~ 〈解〉一种固定关节（有坚硬部分插入骨穴内，如牙齿长在颚内即是）

همه طرفه ~ 〈机〉万向（联轴）节

(کاسهٔ ~ ، گودی ~) تقعیر ~ 〈解〉关节腔

(باد مفاصل) درد مفاصل 关节痛

مفصل (*mofassal*) 〔形、副〕 ①详细的，详尽的②分开的，离开的；分成章节的

~ شام 丰盛的晚餐

~ کتک （一顿）痛打

او شرح مفصلی از زندگی آن سرباز انقلابی داد . 他详细地讲述了那位革命战士的一生。

مفصلاً (*mofassalan*) 〔副〕 详细地，详尽地

جریان آن نبرد را ~ توصیف کرد . 他详细地描述了那次战斗的经过。

مفصل دار (*mafsel-dār*) 〔形〕 有关节的，带关节的

مفصله (*mofassale*) مفصل 的阴性

اسامی ~ ذیل 详细名单如下

مفصلی (*mafsalee*) 〔形〕 关节的

~ امراض 各种关节病

مفضال (*mefzāl*) 〔名〕 学者

مفضض (*mofazzaz*) 〔形〕 镀银的

~ کردن 镀银

مفضض کار 〔名〕 镀银工人，镀银匠

مفضض کاری 〔名〕 镀银，镀银术

~ کردن 同上

مفطر (*mofter*) 〔名〕（复 مفاطير）开斋者

مفطور (*maftoor*) 〔形〕 ①天生的，天赋的，先天的，生来的②造就的，造出来的

مفطوم (*maftoom*) 〔形、名〕 断奶的（婴孩）

مفعول (*maf-ool*) 〔形、名〕 ①做成的，完成的②〈语〉宾语②变童（指被人当作女性玩弄的少男）

~ بواسطه (~ با واسطه ، ~ غير صريح ، ~ غير مستقيم) 〈语〉间接宾语

~ بیواسطه (~ بلاواسطه ، ~ صريح ، ~ مستقيم) 〈语〉直接宾语

~ اسم 〈语〉被动名词，被动态形动词

فعل متعدی ~ صریح دارد . 及物动词带有直接宾语。

مفعولی 〔形〕 〈语〉宾语的，作宾语的

~ حالت 〈语〉宾格

~ های 构成过去式形动词的 ه （如 زده 中的 ه）

مفعولیت (*maf-ooliyyat*) 〔名〕 ①〈语〉宾语位置②消极，被动

~ حالت 〈语〉宾语格

مفقود (*mafghood*) 〔形〕 丢失的，遗失的，失落的，不见的，无踪影的

~ حلقهٔ 一系列完整的事物中缺少的一个环节

شدن ~ 丢失，遗失，失踪，无踪影

کردن ~ 把…丢失，把…遗失，失落，失去

مفقود الاثر (*mafghoodol-asar*) 〔形〕 失踪的，杳无音信的，无踪影的

~ غایب 下落不明的人

مفکر (*mofakker*) 〔名、形〕 ①思想家，哲学家②沉思的，深思的，思索的，会思考的③思维的，思想的

مفکره مفکر 的阴性

~ قوهٔ 思考能力，思维能力

مفکوك (*mafkook*) 〔形〕 ①解开的，放开的②被隔开的，被分开的，拆开的

~ شدن 被解开，被放开；被隔开，被分开

~ کردن 解开，放开；使…离开，把…分开，把…拆开

مفلاك (*meflāk*) 〔形〕 贫穷的，贫困的，穷困的

مفلح (*moflah*) 〔形〕 ①得救的，被挽救的②幸福的，安乐的，昌盛的

مفلس (*mofles*) 〔形、名〕 ①破产的，倒闭的；贫穷的②破产者，无偿付能力者，穷人

~ شدن 破产，穷困，潦倒

مفلسی 〔名〕 ①破产，倒闭，沦为乞丐②贫困，贫穷

مفلق (*moflegh*) 〔形〕 杰出的(对诗人的形容语)

~ شاعر 大诗人，天才诗人，桂冠诗人

مفلوج (*maflooj*) 〔名〕 (复 مفاليج) 瘫痪者，麻痹者

مفلوك (*maflook*) 〔形〕 ①不幸的，遭厄运的②贫困的，贫穷的

مفنگی (*mofangee*) 〔形、副〕 虚弱的(地)；瘦削的，憔悴的，骨瘦如柴的；多病的

مفنی (*mofnee*) 〔形〕 毁灭…的，消灭…的

مفو (*mofoo*) 〔形〕 流鼻涕的

~ بچهٔ 好流鼻涕的孩子

مفوض (*mofavvaz*) 〔形〕 被信托的，被托付的，受委托的

~ شدن 被信托，被委托，交由…办理

~ کردن 信托，委托，信赖，把…交由…办理

مفوض (*mofavvez*) 〔形、名〕 委托别人的(人)，托别人做事的(人)，交…办的

مفهوم (*mafhoom*) 〔形、名〕 (复 مفاهيم) ①可以理解的，好懂的②被领会的，明白的③概念，含义，意思，内容④理解，领会，认识

~ محدود 狭义

~ مخالف 〈逻〉换质位法

~ واقع شدن 明白，开始明白

~ آن اینست که ... 这就是说…

این مطلب برای من ~ نیست . 我不理解这个问题。

~ این نامه چه بود ؟ 这封信的内容是什么？

او در یکی دو سطر مفاهیم زیادی را گنجانده است. 他用一两句话概括了很多意思。

این جمله مفهومی ندارد . 这句句子毫无意思。

مفید (*mofeed*) 〔形〕 ①有益的，有用的，有利的②表达…的，表示…的，具有…的

~ فایده 有好处的

~ معنی 转达思想的，表达思想的

~ پیشنهاد 有裨益的建议

~ مختصر و 少而精，简而明

~ واقع شدن 有用，有效

نسخهٔ آن طبیب ~ واقع گردید . 大夫的药方见效。

یای نکره گاهی ~ معنی تعظیم است . 不定"ی"有时表示尊敬的意思。

مفید طلب (~ *talab*) 〔名〕 功利主义者

مفید طلبانه 〔形、副〕 功利主义的（地）

مفید طلبی 〔名〕 功利主义

مفیدیت (*mofeediyyat*) 〔名〕 益处，好处，有用

~ اصول 〈哲〉功利主义

مفیق (*mofeegh*) 〔形〕 ①恢复健康的②恢复知觉的

مقابر (*maghāber*) 见 مقبره

مقابل (*moghābel*) 〔形、名〕 ①相对的，对面的②相当于…的，等于…的，等价的③等价物，代替物④对手，反对者

~ جنس 异性

~ چند 好几倍

~ در 在…面前，在…对面；对待…

در ~ انتقادات 在批评面前，对待批评

~ دو 两倍，加倍，多一倍

~ بودن 相当于…，等于…，抵…

~ شدن 碰见，相遇

~ کردن 比较；使…相遇，对抗，遭遇

خانهٔ او ~ خانهٔ من است . 他家就在我家的对面。

او دو ~ من کار میکند . 他比我多干一倍的活。

مقابله (*moghābele*) 〔名〕 ①对照，对比，比较；校对，校阅②反抗，对抗，抗衡，较量③见面，相遇④一致，呼应⑤〈天〉冲

~ کتابی با نسخ خطی آن 把书与手稿相核校（对照）

~ جبر و 〈数〉代数

از عهدهٔ ~ با مشکلات بر آمدن 解决困难，克服困难

~ شدن 被校对，被校阅

~ کردن 核对，校对，校阅，对照，对比；对抗，抗衡，较量

آن دو نسخه را با هم ~ کردم . 我已经把那两份材料核对过了。

ابر قدرت‌ها در سراسرجهان سخت با همدیگر ~ میکنند . 超级大国在全世界到处争夺。

مقابلی (*moghābelee*) 〔名〕 反抗，抗拒，抵抗

مقاتل (*maghātel*) 见 مقتل

مقاتل (*moghātel*) 〔形、名〕（复 مقاتلین）①战斗着的，相互厮杀的，火并的②战士

مقاتله (*moghātale*) 〔名〕 战斗，互杀，厮杀

~ کردن 同上

مقاتلین (*moghāteleen*) 见 مقاتل (*moghātel*)

مقادیر Ⅰ (*maghādeer*) 见 مقدار

مقادیر Ⅱ 见 مقدور

مقارب (*moghāreb*) 〔形〕 ①接近的，向…靠近的②说好话的

مقاربت (*moghārebat*) 〔名〕（复 مقاربات）①接近，靠近②性交③结交，交朋友

~ کردن 同上

مقاربتی 〔形〕 性的，性交的

~ امراض 〈医〉性病，花柳病

مقاربه (*moghārebe*) 同 مقاربت

مقارعه (*moghāre'e*) 〔名〕 ①打架，争吵，搏斗②抽签

~ کردن 同上

مقارن (*moghāren*) 〔形、副〕 ①近的，接近的，连接起来的，联系起来的②同时间（发生）的③接近…时间④伴随的

~ این احوال 快到这时候

~ حقيقت 接近真理的

~ ظهر 快到中午的时候

~ غروب 傍晚时

این دو واقعه ~ یکدیگر بود . 这两个事件是同时发生的。

مقارنت (*moghāranat*) 〔名〕 ①接近，连接②同时发生；相继发生，

~ کردن 接近，连接；同时发生

~ حاصل کردن 连在一起，连结起来

مقاریض (*maghāreez*) 见 مقراض

مقاسات (*moghāsāt*) 〔名〕 忍受痛苦；遇到困难

مقاسمت (*moghāsamat*) 〔名〕 ①共享，共分②农业分成③发誓，立誓

مقاصد (*maghāsed*) 见 مقصد

مقاطع (*maghāte'*) 见 مقطع

مقاطعه (*moghāte'e*) 〔名〕 ①（关系）破裂，绝交，断绝往来②合同，承包合同，契约③包工，承包，计件工作

بطور ~ 按合同，按约，本着协议，计件地

~ دادن 招标，承包出去

دولت آن کشور ساختمان آن راه آهن را ~ داد . 那个国家的政府把那条铁路的建设工程承包出去。

~ کردن 包工，承包，包下来（指工作、活件、税收等）

به ~ گذاشتن 承包出去

مقاطعه چی 同 مقاطعه کار

مقاطعه کار 〔名〕 ①包工头；承包工程者②计件工人

مقاطعه کاری 〔名〕 ①承包工程，承揽包工②计件工资的工作

مقاعد (*maghā'ed*) 见 مقعد

مقال (*maghāl*) 〔名〕 ①说话，谈话②话语

مقاله (*maghāle*) 〔名〕（复 مقالات）①文章，篇章，（专题）论文②演说，发言，讲话

~ طنز آمیز 杂文

~ جالبی در روزنامه خواندم . 我在报上读到一篇饶有趣味的文章。

مقاله نویس (~ *nevees*) 〔名〕 ①写文章的人，政论作家②（报纸、杂志等）撰稿人

مقاله نویسی 〔名〕 作文，写文章，写稿，撰稿

~ کردن 同上

مقام (*maghām*) 〔名〕（复 مقامات）①地方，地点②职位，等级，地位，官衔③尊严，威望④〈乐〉音调

~ اجتماعی (~ حرفه‌ای) 社会地位

~ اجرائیه 执行机关

~ استادی 教授职务，教授地位

~ قضاوت 法官的职位

~ محترم 阁下

مقام های آگاه 消息灵通人士

مقامات صلاحیت دار 主管当局

~ تغییر 〈乐〉转调，变调

در ~ تلافی 作为报复

در ~ عمل 事实上，大致

در ~ چیزی برآمدن 打算，拟

ما در ~ تغییر مسیر این رودخانه برآمده‌ایم . 我们打算改变这条河流的流向。

~ گرفتن 取得地位，获得名声

هر سخن جائی و هر نکته مقامی دارد . 说话要看场合。

او در میان مردم ~ شاخصی دارد . 他在

人民群众中享有崇高的威望。

ما در ~ گسترش صنايع فولادسازی هستيم .
我们打算大力发展炼钢工业。

مقام (*moghām*) 〔名〕①居住地点②居住，住下
 کردن ~ 住下，停留

مقامات (*maghāmāt*)〔名〕①见 مقام (*maghām*) ②（行政）机关，（政府）当局③会议
 اجرائيه ~ 执行机关
 رسمی ~ 当局，官方（机构）
 صلاحيت دار ~ 主管当局，有关当局
 عالی قوۀ حاکمۀ دولتی ~ 国家最高政权机关
 قانون گذار ~ 立法机关
 قضائی ~ 司法机关
 محلی ~ 地方机关

مقامر (*moghāmer*) 〔名〕①（下棋的）对手②赌博迷，牌迷；赌徒

مقامره (*moghāmare*) 〔名〕 赌博

مقامه (*maghāme,maghāma*) 〔名〕 ①议会；会址②说教，布道③记叙文，记叙体，记事

مقامی (*maghāmee*)〔形〕①地方上的②〈乐〉音调的③等级的

مقاوله (*moghāvele*) 〔名〕（复 مقاولات ）①条约，合同，协议②谈判，商谈
 بستن ~ 签定条约，订合同，达成协议
 کردن ~ 进行谈判，商议

مقاوله نامه〔名〕（书面）协定，公约，议定书

مقاوم (*moghāvem*) 〔形、名〕 ①反抗的，对抗的，抵抗的②顽强的，坚持的③对手，敌手
 در مقابل گرما ~ 抗热的
 بودن ~ 顽强，坚持，抵抗
 شدن ~ 反抗，抵抗

مقاومت (*moghāvemat*) 〔名〕 ①反抗，对抗，抵抗，抗衡②顽强（性），坚持，顶住③敌对，敌对行动
 برقی ~ 电阻
 ~ در برابر فساد شديد (فشارعالی ، حرارت زياد) 耐腐蚀（高压、高温）
 ظاهری ~ 〈理〉阻抗
 مثبت ~ 积极抵抗
 مصالح ~ 〈理〉材料强度；材料力学
 مغناطيسی ~ 〈电〉磁阻
 ملی ~ 民防
 منفی ~ 消极抵抗
 ويژه ~ 电阻率，电阻系数，比阻
 ~ تاب 防御能力，抗力
 جنگ ~ ضد ژاپنی 抗日战争
 کردن (~ ورزيدن) (با) ~ 反抗，对抗，抵抗；〈理〉抗；（表现）顽强，坚持，敌对
 ارتش ما در مقابل دشمن قهرمانانه ~ کرد .
 我军英勇地抗击了敌人。

مقايسه (*moghāyese*)〔名〕（复 مقايسات ）①比较，对比②类似，相似，比拟，类推
 ~ جدول 比较表格
 کردن ~ 进行比较，对比；进行类推；对照，核对
 اين دو امر را نميتوان ~ کرد . 这两件事无法进行比较。
 آن کارگر مسن غالباً زندگی جامعۀ جديد را با گذشته ~ ميکند . 那位老工人经常把新旧社会的生活进行对比。
 اوآن‌را کلمه به کلمه با اصل ~ کرد. 他逐

字逐句核对了原文。

مقايسه‌ای 〔形〕 比较的，比拟的

مقبره (*maghbare*) 〔名〕（复 مقابر）陵墓，坟墓，墓地，陵园

مقبض (*maghbaz*) 〔名〕（复 مقابض）刀把，剑把

مقبض (*moghbez*) 〔形〕 紧缩的，收缩的，收敛的

مقبل (*moghbel*) 〔形、名〕①幸福的，幸运的；合适的②幸运儿③将来的

مقبوض (*maghbooz*) 〔形〕 ①得到的；拿到手的，被捉拿的②〈医〉便秘的

~ مبلغ 收到的款项

مقبول (*maghbool*) 〔形、名〕（复 مقبولين）①被接受的，被通过的，被赞同的，合适的②令人满意的，令人愉快的③好看的，长得漂亮的④被接纳者，被录取的人

عامه ~ 众所喜爱的

~ واقع شدن (~ افتادن) 被接受，被通过，被赞同

كارش ~ (واقع) شد. 大家都称赞他干的活。

او دختر خيلی مقبولی است. 她是一个很漂亮的女孩。

مقبولی (*maghboolee*) 〔名〕〈口〉美丽，可爱，漂亮

مقبوليت (*maghbooliyyat*) 〔名〕 ①可接受性②满意③美丽，漂亮，可爱

مقت (*maght*) 〔名〕 憎恶，厌恶，嫌弃

مقتبس (*moghtabas*) 〔形〕 ①被引证的，被引用的，被举例的；被摘录的②被借用的

مقتبس (*maghtabes*) 〔名〕 引证者，引用者，借用者；摘录者

مقتبسات (*moghtabasāt*) 〔名〕 摘抄，摘录，选录；引语

مقتحم (*moghtahem*) 〔形、名〕 ①大胆的②莽撞的人

مقتدا (*moghtadā*) 〔名、形〕 ①领导者，领袖②被追随者，被仿效者③被仿效的，被效法的，被追随的

مقتدر (*moghtader*) 〔形〕 ①有力的，强大的，有威力的②有本领的，能干的，有才能的

مقتدرانه 〔形、副〕 有力的(地)，有威力的(地)，强大的(地)

مقتدی (*moghtadā*) 同 مقتدا

مقتدی (*moghtadee*) 〔名〕 模仿者，追随者

مقترب (*moghtareb*) 〔形〕 接近的，亲近的，近乎的

مقترح (*moghtareh*) 〔名〕 即席发言者，即兴创作者

مقترن (*moghtaren*) 〔形、名〕 ①联合的，连接的；接近的，亲密的，交往的②伙伴，同志

مقتصد (*moghtased*) 〔形、名〕（复 مقتصدين）①节约的，节省的，节俭的②有节制的人

~ خانوادهٔ 节俭的家庭

مقتصر (*moghtasar*) 〔形〕 ①省略的，简略的，简短扼要的②被限制的，被制约的

مقتصر (*moghtaser*) 〔形〕限制…的，局限于…的

مقتضا(ی) (*moghtazā*) 〔名、形〕（复 مقتضيات）①必要，需要，必须，必要性②被要求的

~ حال 时机，情况

به ~ 按照…需要，依照…，按…要求

به ~ زمان 按时间（的需要）

در موقع ~ 在适宜的时机

به ~ وقت صحبت كنيد. 你要根据情况来说话。

我 سیاست ما بر مقتضیات روز متکی نیست . 们的政策不是权宜之计。

مقتضب (*moghtazab*) 〔形、名〕 ①即席发言的，即兴创作的②一种韵律名称③断了的

مقتضی (*moghtazee*) 〔形、名〕 ①必须的，必要的，需要的②合适的，适宜的，可取的③原因

راه حل ~ امری 应急的权宜措施

~ دانستن 认为合适，认为有必要

اقدام ~ به عمل آورید . 你要采取必要的行动（措施）。

برای شما ~ نیست که آنجا بروید . 你上那里去不合适。

مقتضی (*moghtazā*) 同 مقتضا (ی)

مقتضیات (*moghtaziyāt*) 〔名〕 ①要求，需要②情形，情况③一切必需的东西

بر حسب ~ محلی اقدام کن ! 要根据当地的情况来办事!

مقتفی (*moghtafee*) 〔形、名〕 ①摹仿…的，仿效…的；追随…的②拥护者，追随者；信徒

مقتل (*maghtal*) 〔名〕（复 مقاتل） ①杀人的地方，刑场②身体的要害部份，要害处，致命处

مقتنع (*moghtane'*) 〔形〕 满足…的，令人满意的

مقتول (*maghtool*) 〔形、名〕（复 مقتولین）被杀死的（人），被杀害的（人）

~ ساختن (~ کردن) 杀死，杀害

~ شدن 被杀死，被杀害

تعداد مقتولین و مجروحین هنوز معلوم نیست . 伤亡人数到现在还没有弄清楚。

مقحم (*moghham*) 〔形〕 衰弱的，虚弱的，软弱的

مقدار (*meghdār*) 〔名〕（复 مقادیر）①数量，数目②服药量③尺寸，尺度，比例④〈转〉价值，估价，重量

~ حرکت 动量

به ~ زیاد 大量地

چه ~ ؟ 多少（数量）？

یك ~ ... (مقداری از...) 一些…

برآورد مقادیر 估量，衡量，测量

پزشك ~ هر دارو را نوشته است . 医生写下了每种药的用量。

هر ~ که بخواهید! 你要多少便给多少!

مقداری 〔形〕 数量上的，数目的

مقدر (*moghaddar*) 〔形、名〕 ①注定的，命定的；真主规定的，不可避免的②〈语〉省略的③命运

~ وارث 假定继承人（指有血统更近的继承人出生时即失去继承权者）

~ کردن （命中）注定，预先确定

فاعل این جمله ~ است . 这句话的主语被省略了。

~ است که دشمن شکست بخورد . 敌人是注定要失败的。

مقدر (*moghadder*) 〔名〕〈宗〉真主，决定命运者

مقدرات (*moghadarāt*) 〔名〕 ①天命，命运，前世因缘②〈宗〉宿命论，命定论，预定

~ ما در دست خود ما است . 我们掌握了自己的命运。

مقدرت (*maghdarat*) 〔名〕 强大，强盛，力量，威力

مقدس (*moghaddas*) 〔形〕 ①神圣的，圣洁的，神圣不可侵犯的②虔诚的，笃信上帝的，迷信宗教的

~ آدم 虔诚的人

~ اماکن 圣地

~ امر 神圣的事业

~ کتاب 圣经，天书，《古兰经》

مقدسات (*moghaddasāt*) 〔名〕①圣物；圣地②至宝

~ بی احترامی به 〈宗〉渎神，亵渎的言语，对神圣事物的亵渎

مقدس‌نما (*moghaddas-namā*) 〔形〕假装神圣的，伪装虔诚的

مقدم (*maghdam*) 〔名〕来到，到达，降临

~ خیر 欢迎辞

خیر ~ گفتن 表示欢迎，致欢迎辞

او را تبریك گفتند. ~ 他们对他的到来表示欢迎。

مقدم (*moghaddam*) 〔形〕①领先的，居先的，前面的②优先的，优惠的，应受重视的③〈解〉冠状的④被提前的，被放在前面的⑤过去的，从前的

بر هر چیز(~ بر همه چیز) ~ 首先

شدن نتیجه بر مقدمه ~ 〈语〉逆序法

~ در صفوف 在前列，在第一线

~ سهام 优先股

بودن ~ 最好，名列前茅

داشتن (~ شمردن) ~ 优先考虑，认为更重要

و مؤخر شدن ~ 前后移动，重新布置

و مؤخر کردن ~ 把…前后移动，将…重新布置

من این نوشته را بر نوشته های دیگر ~ میدانم.

我认为这篇文章比其他文章更重要。

مقدماً (*moghaddaman*) 〔副〕首先，事先；以前

مقدمات (*moghaddamāt*) 见 مقدمه

مقدماتی 〔形〕①预先的，事先的；初步的，预备的，筹备的②简单的，原始的，最初的，初等的

~ امتحان 初试，预考

تحصیلات ~ (~ کلاسهای) 预科

~ تحقیقات 初步调查

~ تعلیمات 预备学科，基本学科

~ دانشسرای （初级）师范学校

~ دبیرستان 初级中学

~ کنفرانس 筹备会，筹备会议

مقدم السفراء (*moghaddamo-ssofarā'*) 〔名〕外交使团团长

مقدمتاً (*moghaddamatan*) 同 مقدماً

مقدمه (*moghaddame*) 〔名、形〕（复 مقدمات）①前言，序言，引言，绪论②事先采取的措施③前兆④开始；基础⑤〈哲〉前提⑥前线⑦（额前）刘海

و نتیجه ~ 〈哲〉前提和结论

~ بدون 开门见山地

چیزی بودن ~ 引进，宣告，展示

چیدن ~ 提出前提

هنوز ~ کار است. 现在事情仅仅是开始。

مقدمات کار هنوز فراهم نشده است. 准备工作尚未就绪。

او ~ مفصلی بر آن کتاب نوشت. 他为那本书写了一篇详细的前言。

مقدمة (*moghaddamatan*) 同 مقدمتاً

بشما تذکر میدهیم که . . . ~ 首先我们提请你注意…

مقدمة البرهان (*moghaddamatol-borhān*) 〔名〕〈哲〉前提

مقدمة الجیش (~ *jeysh*) 〔名〕〈军〉前卫，先锋队

مقدوح (*maghdooh*) 〔形〕被指责的，被诋毁的，被中伤的

شدن ~ 被指责，被诋毁，被中伤

کردن ~ 指责，诋毁，中伤

مقدور (*maghdoor*) 〔形、名〕(复 مقادير) ①可能的，力所能及的，能胜任的，可以达到的②注定的，命定的，不可避免的

(حسب المقدور) بقدر~ 尽可能地

انجام آن برای من ~ نیست. 做这件事非我力所能及。

من ~ همین بود که تقدیم کردم. 这就是我所能提供的。

مقدونی (*maghdoonee*) 〔形、名〕 马其顿的，马其顿人

مقدونیه (*maghdooniyye*) 〔名〕 马其顿（巴尔干半岛中部的古国）

مقر (*magharr*) 〔名〕 ①所在地，驻地，居处，官邸②（武器的）支架，座

(دولت ~) حکومت ~ 政府所在地

سلطنت ~ 都城，京城

مقر (*mogherr*) 〔形、名〕 ①承认的，供认的，自认的，招认的②供认者，招认者，坦白者

آمدن ~ 被迫承认，被迫招认

(کردن ~) آوردن ~ 迫使承认，迫使招认，逼供

(به) شدن ~ 承认，招认，供认

مقراض (*meghrāz*) 〔名〕(复 مقارض) 剪刀

باغبانی ~ （修剪树枝用的）园艺大剪刀

مقرب (*mogharreb*) 〔形、名〕 ①使接近的(人)②〈解〉内转的，内收的（指肌肉）③牺牲…的

مقرب (*mogharrab*) 〔形、名〕(复 مقربین) ①接近的，被赏识的，得宠的②密友

کسی بودن ~ 得宠于某人

مقرح (*mogharreh*) 〔名〕 化脓药，发泡药，起泡剂，有刺激性的药

مقرر (*mogharrar*) 〔形〕 ①规定的，确定的，指定的②决定的，同意的③任命的，委派的，委任的④固定的；稳定的

~ در وقت 在规定的时间内

~ نرخ های 固定的价格，不二价

~ نظم و ترتیب 成规

شدن ~ 被决定；被确定，被指定

(داشتن ~) کردن ~ 决定；确定，指定，指示

... قانون اساسی ~ میدارد که 宪法规定…

هنوز وظیفه‌ای برای او ~ نکرده‌اند. 他的任务还没有定下来。

دولت هنوز قوانینی در این مورد ~ نکرده‌است. 政府在这方面尚未制订出法规。

~ است که شما هم در این کار شرکت کنید. 已商订好你也参加这项工作。

مقررات (*mogharrarāt*) 〔名〕 ①决议，决定，议定②规定，条令，条款

ترافیک ~ 交通规则

قانون ~ 法律条款

قانونی ~ （法律上的）义务

~ خلاف 违反规章制度

مقرراتی 〔形〕 规定的，根据原则的，遵守规定的

مقرره (*mogharrare*) 同 مقرر

~ منافع 既得利益

مقرری (*mogharraree*) 〔名〕 ①工资，薪水②养老金，抚恤金

مقرمه (*meghrame*) 〔名〕 ①床罩②铺在地毯上的布

مقرنس (*mogharnas*) 〔形、名〕 ①弯曲的，拱形的②用图画装饰的③拱形圆顶楼房④有壁画

装饰的楼房

مقروح (*maghrooh*) 〔形〕 溃烂的，溃疡的，生烂疮的

شدن ~ 溃烂，溃疡，生烂疮

مقروض (*maghrooz*) 〔形〕 欠债的，负债的，有债务的

(به) بودن ~ 欠债，负债

ساختن ~ 负债

شدن ~ 负债，欠债，借债

مقروضی 〔名〕 欠债，负债，债务

مقروع (*maghroo'*) 〔形〕 ①敲击的②大的，巨大的

مقرون (*maghroon*) 〔形〕 ①连接的，结合的，联系的②靠近的，接近的③伴随的

به سعادت ~ 繁荣幸福的，昌盛的

به صرفه ~ 经济的，省钱的，节约的

به چیزی بودن ~ 同…基本符合，接近

اظهارات او ~ به حقیقت است. 他的讲话是符合实际情况的。

مقرونیت (*maghrooniyyat*) 〔名〕 ①连接，结合，联系②靠近，接近

مقره (*magharre*) 〔名〕 ①〈电〉绝缘体瓷瓶②小水池③小罐子

گذاشتن ~ 安装绝缘体

مقری (*moghree*) 〔名〕 （领）诵《古兰经》的人

مقسط (*moghset*) 〔形、名〕 ①公平的，公正的，公道的②正直的法官

مقسط (*moghassat*) 〔名〕 分期偿还的债务

مقسم (*maghsem*) 〔名〕 （复 مقاسم） 分界处，分水岭

آب ~ 分水界，分水岭

مقسم (*moghassam*) 〔形〕 被分配的，被分开的

مقسم (*moghassem*) 〔名〕 ①分配人，分派人，配给者②把…分开的，进行分配的

مقسوم (*maghsoom*) 〔形、名〕 ①被分开的，被分配的②命中注定的③〈数〉被除数

مقسوم‌علیه (*maghsoomon-alayh*) 〔名〕 〈数〉除数，约数

مشترك ~ 〈数〉公因子，公因数

بزرگترین ~ مشترك 〈数〉最大公约数

مقشر (*moghashshar*) 〔形〕 去皮的，剥掉壳的（指谷物、坚果等）

کردن ~ 去皮，剥壳

مقشور (*maghshoor*) 同 مقشر

مقص (*meghass*) 〔名〕 （复 مقاص） 剪刀

مقصد (*maghsad*) 〔名〕 （复 مقاصد） 目的地，指定地点

انسان در زندگی ~ 人生的目的

سرانجام يك ساعت بعد از موعد مقرر به ~ رسیدیم. 结果我们比原定时间晚一小时抵达目的地。

مقصر (*moghasser*) 〔形、名〕 （复 مقصرین） ①有罪的，犯罪的，有过失的②犯人，罪人

سیاسی ~ 政治犯

عمده ~ 祸首，罪魁

شمردن ~ 归（罪）于；把…归于

مقصود (*maghsood*) 〔名、形〕 ①意愿，心愿，目的，希望②含义③希望的，期待着的

به ~ رسیدن (به سر منزل ~ رسیدن) 达到目的

از این کار برای همه معلوم است. ~ 大家对这件事的目的都是清楚的。

از این کلمه چیست؟ ~ 这个词是什么

意思？

او واقعاً این نیست. ~他确实不是这个意思。

من مقصودی ندارم. 我可没有别的动机。

مقصور (*maghsoor*) 〔形〕 ①被缩短了的，节略的，摘要的②有限（制）的，局限的③不足的，不够的

~ شدن 被缩短，被节略；被限制；不足，不够

~ کردن 缩短，节略；限制；使…不足

مقصوره 〔形、名〕 ① مقصود 的阴性②小房子，小屋，小宅院③隐居的地方，秘密的地方④洞房⑤清真寺主祭站立的地方

مقضی (*maghzee*) 〔形〕 实现了的，完成了的

مقضی المرام (*maghziyyol-marām*) 〔形〕 如愿以偿的，心满意足的，成功的

~ شدن 达到目的，满足，成功

~ باشید! 祝你成功！

مقط (*meghatt*) 同 قط زن

مقطر (*moghattar*) 〔形、名〕 ①被蒸馏的；过滤的，滴下来的②馏出物，馏出液③精华

آب ~ 蒸馏水

مقطع (*maghta'*) 〔名〕（复 مقاطع）①切口，剖面，断面，截面②音节③（诵念时的）停顿④诗中结尾的一行诗

~ اصلی 主截面

~ طولی 纵断面，纵剖面

~ عرضی 横断面，横剖面

~ مخروطی 〈数〉二次曲线，圆锥曲线

~ مقصور 短音节

~ ممدود 长音节

~ مؤثر 〈原〉（核反应的）有效截面

~ نیمرخ 横断面图

از رأس تا ~ 从头到尾

حسن ~ 好的结局，善终，大团圆

مقطع (*moghatta'*) 〔形〕 ①被切断的，被割断的，被分割的，切碎的②中断的，停顿的③省略的，缩短的④〈诗〉按节奏念的

حروف ~ 不能同其它字母连写的字母，如：ا، د، ذ، ر، ز، ژ، و

~ شدن 被切断，被割断；被中断；被缩短

~ کردن (~ ساختن) 切断，割断；中断；缩短

مقطعات (*moghatta-āt*) 〔名〕 ①诗的片断，短诗②缩写，简写

مقطعه (*moghatta'e*) مقطع (*moghatta'*) 的阴性

مقطعی (*maghta-ee*) 〔形、名〕 ①剖面的，断面的②侧面像

نقشهٔ ~ 剖面图

مقطوع (*maghtoo'*) 〔形〕 ①被切断的，被割断的，被截断的②固定的（指物价等）③中断的，分开的④（金额）一次总付的

بهای ~ 固定价格

کرایهٔ ~ 统一规定的收费

مبلغ ~ 一次总付的金额

~ شدن 被切断，被割断，被截断；中断，破裂，分离开

~ کردن 切断，割断，截断；使…中断，使…破裂，把…分开

قیمتها ~ است. 言不二价。

مقطوعاً (*maghtoo'an*) 〔副〕 固定地，不变地（指价格等）

مقطوع النسل (*maghtoo'o-nnasl*) 〔形〕 ①不生

育的，没有后代的②被阉割的

~ شدن 不生育，无生育能力，绝后

~ کردن 使…不生育

مقعد (*magh'ad*) 〔名〕（复 مقاعد）①臀部，屁股②座位

مقعدی 〔形〕 臀部的，屁股的

مقعر (*mogha'ar*) 〔形〕 凹的，中凹的

~ و محدب 半凸半凹的

آن شیشه ~ است . 那块玻璃是凹进去的。

مقعر الطرفين (*mogha'aro-ttarafeyn*) 〔形〕 两面凹的

مقعريت (*mogha'ariyyat*) 〔名〕 凹，中低

مقفا (*moghaffā*) 〔形〕 押韵的，有韵的

مقفل (*moghaffal*) 〔形〕 上锁的，关闭的

مقفی (*moghaffā*) 同 مقفا

مقل (*moghl*) 〔名〕 ①芳香树胶，生树胶的植物②野棕榈的果实

مقلاع (*meghlā'*) 〔名〕（复 مقاليع）弹弓（古代的一种武器）

مقلب (*moghalleb*) 〔形、名〕 ①翻转…的，扭转…的，转动…的，改变…的②伪造…的，赝造…的③转动者，改变者

مقلد (*moghalled*) 〔名、形〕（复 مقلدين）①摹仿者，仿效者②丑角，喜剧演员③摹仿…的

مقلدی 〔名〕 摹仿，仿效，滑稽表演

~ کردن 摹仿，仿效，进行滑稽表演

مقلل (*moghallel*) 〔形〕 减少…的，缩小…的，减轻…的

مقلوب (*maghloob*) 〔形、名〕 ①翻过来的，颠倒的，倒装式的，上下倒置的②被伪造的，被歪曲的③字谜（指由颠倒字母作成的字谜）

~ غير مستوی 变移单词（或短语）中字母位置而构成的另一单词

~ مستوی 回文诗（词）

جملهٔ ~ 倒装句

~ شدن 被翻过来，被颠倒；被伪造，被歪曲，倒过来

~ کردن 翻过来，颠倒；伪造，歪曲；改成倒装式

مقلوع (*maghloo'*) 〔形〕 被连根拔掉的，被拔出的，被根除的

~ شدن 被连根拔掉，被拔出，被根除

~ کردن 连根拔掉，拔出，根除

مقله (*moghle*) 〔名〕 眼球，眼珠

مقمر (*moghammar*) 〔形、名〕 ①月光如水的，月明的，月夜的②月夜

مقمره مقمر 的阴性

مقناطيس (*meghnātees*) 同 مغناطيس

مقناطيسی 同 مغناطيسی

مقنطر (*moghantar*) 〔形〕 ①拱形的，半圆形的②整体的，连在一起的

مقنطره 〔名〕（复 مقنطرات）①纬度，纬线②日晷，日晷仪

مقنع (*moghne'*) 〔形〕 令人满意的，令人称心的，有说服力的，使人信服的

جواب ~ 令人信服的回答，令人满意的答复

دليل ~ 有力的论据

مقنع (*moghanna'*) 〔名〕蒙面的人，头戴护罩者

مقنعه (*meghna'e*) 〔名〕 （妇女的）面纱，面罩，头巾

مقنن (*moghannan*) 〔形〕 法定的，合法的，有

法律根据的

~ دولت 合法政府

مقنن (*moghannen*) 〔名、形〕 ①立法者,制定法律者②立法的

مقننه (*moghannene*) مقنن (*moghannen*) 的阴性

~ قوهٔ 立法权

~ هیئت 立法机构

مقنی (*moghannee*) 〔名〕 ①疏通暗渠专家，疏浚水道者②掘井人，打井人

مقوا(ی) (*moghavvā*) 〔名〕 厚纸板，硬纸板，马粪纸

~ پشت جلد 书皮纸板；麻丝板

~ قیراندود 盖房顶用的油毡

~ کاهی 草纸板

مقواساز (~ *sāz*) 〔名〕 制硬纸板的工人

مقوال (*meghvāl*) 〔形、名〕 ①说话动听的②说话尖刻的③说话动听的人

مقوائی (*moghavvā-ee*) 〔形〕 ①硬纸板做的②〈转〉瘦弱的，脆弱的，弱不禁风的

~ جعبهٔ 纸板匣，装帽子（或衣服等）的硬纸匣

~ کاغذ 纸板

مقود (*meghvad*) 〔名〕 缰绳

مقوس (*moghavvas*) 〔形〕 ①弓形的，弧形的②曲的，弯曲的③拱形的

مقوسی 同 مقوس

مقول (*maghool*) 〔形、名〕 ①说过的，讲过的②话，讲话

مقوله I (*maghoole*) مقول 的阴性

مقوله II 〔名〕（复 مقولات）①种类,类别,范畴②题目，标题；命题，问题

ده ~ ارسطو 〈哲〉亚里士多德的十大范畴（جوهر 本质，کمیت 数量，کیفیت 性质，وضع 状态，نسبت 关系，مکان 处所，زمان 时间，ملک 附属，فعل 能动，انفعال 所动）

مقوم (*moghavvem*) 〔名〕（复 مقومین）估价者，评价者，鉴定者

مقوم (*moghavvam*) 〔形〕 被评价的，被估价的

مقوی (*moghavvā*) 同 مقوا(ی)

مقوی (*moghavvee*) 〔形、名〕（复 مقویات）①加强…的,增强…的；滋补的,有营养的②〈医〉强壮剂，补药

~ باه 催欲剂，春药

~ بدن 补药，恢复剂

~ قلب (~ دل) 兴奋剂

~ معده 健胃剂

~ دوای 补药

مقهور (*maghhoor*) 〔形〕 被战胜的，被征服的

~ شدن 被战胜，被征服

~ کردن 战胜，征服

مقیٔ (*moghayye'*) 〔名、形〕 ①〈医〉催吐剂②催吐的

مقیاس (*meghiyās*) 〔名〕①范围,规模,程度②标准,准则③量具，量器④(物体的)大小,面积

~ آب （液体）比重计

~ ارتفاع 高度表

~ الکتریک 静电计

~ باد 风速表

~ حجم 体积

~ حرارت 温度计

~ دمای سلزیوس 摄氏温度计

~ رطوبت 湿度表

سنی ~ 年龄标准

طولی ~ 长度单位

فارنهایت ~ 华氏温度计

قدم ~ 计步器

گاز (~ بخار) ~ 贮气器，煤气表，气量计

لگاریتمی ~ 〈数〉对数表，计算尺

مسافت ~ 里程计，自动计程仪

نقشه ~ 地图包括的范围

نور ~ 光度表

وزن ~ 重量单位

هوا ~ 气压计，气压表，晴雨计

به ~ وسیع 大规模地，范围广地

در ~ جهانی 在世界范围内

گرفتن (~ کردن) ~ 量，计量，测量

نقشه‌ای به ~ یك در هزار ترسیم نمود.

他画了一张比例为1:1000的地图。

مقيد (*moghayyad*) 〔形〕 ①被束缚的，被拴住的，受奴役的②受限制的，受制约的，不自主的，必定的③〈罕〉有限的，为数不多的，规定的④刻苦的，勤奋的⑤〈数〉命名的⑥讲究…的

~ عدد 〈数〉名数

به لباس ~ بودن 讲究穿着

~ شدن 被束缚，带上镣铐；受限制

~ کردن 束缚，捆上；把…铐起来；限制

ما کمك خود را ~ بهیچ شرطی نمیکنیم.

我们的援助不附加任何条件。

من ~ هستم که این کتابرا تمام کنم.

我一定要把这本书看完。

مقيد (*moghayyed*) 〔名〕 记录员，注册员，收发员

مقيم (*mogheem*) 〔形、名〕 ①居住的，逗留的，驻在…地方的②居住者，逗留者

~ پزشک 住院医生

چینیهای ~ خارجه (مهاجرین چینی ~ خارجه) 海外华侨

چین ~ خارجیان 在中国的外国侨民

~ بودن 居住，逗留

مك (*mak*) 〔名〕 吮，吸吮

~ بودن 同上

مك I (*mok*) 〔名〕 (古代)标枪，小投枪

مك II 〔副〕 〈口〉正合适，恰好，不多不少

~ چهار کیلو زیاد 整整多了四公斤

~ یک میلیون 整整一百万

مكابده (*mokābede*) 〔名〕 忍受，遭受（艰难、困苦等）

~ کردن 同上

مكابره (*mokābere*) 〔名〕 ①偏执，固执，顽固，莽撞；无礼，傲慢②争辩，争论，顶撞，闹别扭

~ کردن (با) 同上

مكاتب (*makāteb*) 见 مکتب

مكاتب (*mokāteb*) 〔名〕 ①通信的人，通讯员②抄写员，誊写员

مكاتبات (*mokātebāt*) 见 مکاتبه

مكاتبه (*mokātebe*) 〔名〕（复 مکاتبات）通信，书信往来

~ کردن 同上

دو سال با هم ~ میکردیم. 我们相互通了两年信。

من باحسن مرتباً ~ دارم. 我与哈桑经常保持通信联系。

مكاتبه‌ای 〔形〕 通信的

~ تحصیل 函授教育

~ دانشگاه 函授大学

مکاتیب (*makāteeb*) 见 مکتوب

مکار (*makkār*) 〔形〕 ①狡猾的，奸诈的，阴险的②狡猾的人，骗子，阴险的人

مکارانه 〔形、副〕 狡猾的（地），阴险的（地），虚伪的（地）

مکارم (*makārem*) 见 مکرمت

مکاره (*makāre*) 〔名〕 集市

بازار ~ کالاهای صادراتی چین 中国出口商品交易会

مکاره (*makāreh*) 〔名〕 可恶的事，讨厌的事，不快；困难

مکاری (*makkāree*) 〔名〕 狡猾，欺诈，欺骗

~ کردن 同上

مکاری (*mokāree*) 〔名〕 ①出租驮畜的人②用驮畜运货的人

مکاس (*makkās*) 〔名〕 收税人，税吏

مکاس (*mekās*) 〔名〕 减价；讨价还价

مکاسب (*makāseb*) 见 مکسب

مکاسی (*makkāsee*) 〔名〕 收税

~ کردن 同上

مکاشفات (*mokāshefāt*) 见 مکاشفه

مکاشفت (*mokāshafat*) 同 مکاشفه

مکاشفه (*mokāshafah*) 〔名〕（复 مکاشفات）①发现②揭发，揭露③泄露，暴露

~ کردن 同上

مکافات (*mokāfāt*) 〔名〕 ①奖赏，奖励，报酬，报答②报复，报应

~ عمل 干（坏）事所得的报应

~ نقدی 奖金

~ دادن（~ کردن） 奖励，进行报复，给予惩罚

به ~ رسیدن 得到报酬，受到奖励

~ کشیدن（~ دیدن） 得到报复，得到惩罚，罪有应得

مکافاتاً (*mokāfātan*) 〔副〕 作为报答，作为报酬

مکافاتی (*mokāfātee*) 〔形〕 报复性的，报应的，报答的

مکافی (*mokāfee*) 〔形〕 ①相等的，平等的，一样的②相当的，适当的，相应的③〈数〉抛物线的

شبهٔ قطع ~ 抛物线体，抛物面

قطع ~ 〈数〉抛物线

مکاکفت (*makākaft*) 〔名〕 不幸，灾难，灾害

مکالمات (*mokālemāt*) 见 مکالمه

مکالمه (*mokāleme*) 〔名〕（复 مکالمات）谈话，会话

~ تلفنی 电话交谈

~ تلفنی از راه دور 长途电话通讯

~ تلفنی بی سیم 无线电话；无线电通话

~ کردن 进行谈话，进行会话

دو ساعت با هم بزبان خارجی ~ کردیم .
我们用外语对话了两小时。

با کسی ~ تلفنی کردن 打电话给某人

مکامن (*makāmen*) 见 مکمن

مکان (*makān*) 〔名〕（复 امکنه ، اماکن）①地方，地点，场所②位置，座落③住所，住宅④〈转〉地位，头衔，等级⑤名声

~ هندسی 〈数〉轨迹

اماکن مقدسه 圣地，神圣场所

~ کردن 住，生活

~ گرفتن 居住，住下，占位置

مکانات (*makānāt*) 见 مکانت

مکانت (*makānat*) 〔名〕（复 مکانات）①身份，

地位，职位②威严，威信

مكانفه (*mokānefa*) 〔名〕 协助，辅助，帮助

مكانى (*makānee*) 〔形〕 〈数〉轨迹的

مكانيزاسيون Mechanization 〔名〕 机械化

~ كشاورزى 农业机械化

مكانيزه (*makāneeze*) 〔形〕 机械化的

~ كردن كشاورزى 农业机械化

~ كردن 使…机械化

مكانيسم Mechanism 〔名〕 ①机械化②机械装置，机构，结构③〈转〉刻板，机械不变

مكانيسين Mechanician 〔名〕 机械专家，机械工，机械工人，技工，机修工

مكانيك Mechanic(s) 〔名〕 ①机械学，力学②技工，机械工，机修工

~ استدلالى 力学，力论

~ مقدارى (~ چندى) 〈理〉量子力学

~ موجى 〈理〉波动力学

~ مايعات 流体力学

~ مهندس 机械工程师

~ مهندسى 机械工程学

مكانيك دان (*makāneek-dān*) 〔名〕 机械师，机械专家

مكانيكى (*makāneekee*) 〔形〕 ①力学的，机械的，用机械的②自动化的

~ آدم 机器人

~ انرژى 机械能

~ عوامل 机械工，技工，机修工

~ مزيت 〈机〉机械利益

~ معادل گرما 〈理〉热功当量

مكاوحت (*mokāvahat*) 〔名〕 ①战斗②战胜，制胜③互相骂街④争吵

~ كردن 同上

مكائد (*mokā-ed*) 〔名〕 骗局，诡计，圈套，罗网

مكائل (*makā-el*) 见 مكيال

مكب (*mokebb*) 〔形〕 ①沉重的，压得人抬不起头的，压抑的②使(手掌或前肢等)转向下的

~ فقر 赤贫

مكبر (*mokabber*) 〔形、名〕 ①扩大的，扩张的，放大的②放大者，扩张者

مكبه (*mokebbe*) مكب 的阴性

~ عضلهٔ 〈解〉旋前肌

مكتب (*maktab*) 〔名〕（复 مكاتب）①学校，私塾，小学②学派，学系

~ پسرانه 男校

~ دخترانه 女校

به ~ دادن 送…上学

مكتب التقاطى (*maktabo-ttaghātee*) 〔名〕 折衷主义

مكتب خانه (*maktab-khāne*) 〔名〕 小学，私塾

مكتب دار 〔名〕 ①小学校长②校董

مكتب دارى 〔名〕 ①教书②办学

~ كردن 同上

مكتب ديده (~ *deede*) 〔形〕 受过教育的，上过学的，受过训练的

مكتب گريز (~ *goreez*) 〔形、名〕 旷课的（学生），逃学的（学生）

~ كودك 逃学的孩子

مكتب گريزى 〔名〕 旷课，逃学

~ كردن 同上

مكتبى (*maktabee*) 〔形〕 小学的，私塾的

~ بچهٔ 上学的孩子，学生

مكتتم (*maktatem*) 〔形〕 隐藏…的，藏着…的

مکتسب (*moktasab*) 〔形、名〕 ①获得的，挣得的，得到的②〈生〉后天形成的③工资，薪水

~ عادات 养成的习惯

مکتسب (*moktaseb*) 〔形、名〕 ①赚钱的，谋生的②赚钱者，谋生者

مکتشف (*moktashef*) 〔名〕（复 مکتشفین）①〈军〉侦察兵②调查者，勘探者，探索者

مکتشف (*moktashaf*) 〔形〕 被侦察的，被发现的，被找到的

مکتفی (*moktafee*) 〔形、名〕 容易满足的（人），满意的（人）

مکتوب (*maktoob*) 〔名〕（复 مکاتیب）①写成的，成文的，书就的②信，书信，函件

مکتوباً (*maktooban*) 〔副〕 书面地，以书面形式，用信函

مکتوبی (*maktoobee*) 〔形、副〕 书面的(地)，以书面形式，书信体的（地）

مکتوم (*moktoom*) 〔形〕 隐藏的，隐讳的，秘密的

~ داشتن 隐藏

مکث (*maks*) 〔名〕 ①逗留，停留②停顿

~ کردن 同上

ما ساعتی در آن دهکده ~ کردیم . 我们在那个村子里逗留了一小时。

آخر هر جمله باید کمی ~ کرد . 每句读到最后，应该停顿一下。

مکثار (*meksār*) 〔形、名〕 ①多嘴的，嘴碎的，唠叨的②饶舌者，好说话的人

مکثر (*mokser*) 〔名〕 富翁，财主，有钱人

مکثف (*mokassaf*) 〔形〕 稠密的；凝结的；浓缩的

مکثف (*mokassef*) 〔形、名〕 ①稠密的；使…凝结的，浓缩…的②（无线电）容电器

مکحل (*mokahhal*) 〔形〕 被染黑或涂上色的（指头发、眉、眼圈等）

مکحل (*mekhal*) 〔名〕 描眼眉毛的笔

مکحله (*mekhale*) 〔名〕 眼药瓶，化妆墨瓶

مکحول (*makhool*) 〔形〕 被粉饰了的，被修饰了的，化了装的

مکدر (*mokaddar*) 〔形〕 ①被触犯的，被激怒的；沮丧的，心情沉重的②混浊的，阴暗的，暗淡的

~ شدن (از) 被触犯，被激怒；变混浊，变阴暗

او از حرف من ~ شد . 我的话触犯了他。

~ کردن 触犯，激怒；使…混浊，使…阴暗

مکدر (*mokadder*) 〔形〕 ①令人生气的，令人激怒的②把水搅浑了的

مکذب (*mokazzeb*) 〔形、名〕 ①驳斥的，反驳的，否认的②反驳者，拆穿谎言者

~ شدن 被驳斥，遭反驳，被拆穿谎言

~ کردن 驳斥，拆穿谎言

مکذوب (*makzoob*) 〔名〕 谎言，撒谎

مکر (*makr*) 〔名〕 狡猾，奸诈，阴险，诡计，诡谲

~ کردن(~ زدن) 要花招，搞阴谋诡计，耍滑头

مکر آمیز 〔形〕 狡猾的，奸诈的，欺骗的，要花招的，诡谲的

مکرر (*mokarrar*) 〔形、副〕 ①重复的（地），反复的(地)，再三的（地），多次的（地）②精制的（指糖）

~ در ~ 一次又一次地，多次地，一再

~ تکرار 不止一次地重复

~ طپانچهٔ 自动枪

~ قند 精制块糖
شدن ~ 被重复
~ کردن (~ فرمودن ، ~ گفتن) 重复
. موضوع را ~ باو گفتم 我一再对他说过这件事。
. خواهش دارم ~ بفرمائید 请重复一次。
. حمله های ~ دشمن را دفع کردیم 我们打退了敌人的屡次进攻。

مکرر (*mokarrer*) 〔形、名〕 ①使别人重复做某事的②家庭补习教师

مکرراً (*mokarraran*) 〔副〕 ①常常，经常，多次地②一再，重新，再次
. در راه ~ با او ملاقات میکردم 我常常在半路上见到他。

مکررات (*mokarrarāt*) 〔名〕 尽人皆知的事情，老调，老生常谈
~ تکرار 老生常谈

مکرم (*mokarram*) 〔形〕 ①可尊重的，可敬的②无私的，大方的，慷慨的
~ آقایان 尊敬的先生们

مکرم (*mokrem*) 〔形〕 ①尊敬…的，尊重…的②客气的，有礼貌的

مکرماً (*mokarraman*) 〔副〕 尊敬地，尊重地

مکرمت (*makromat*) 〔名〕 (复 مکارم) ①慷慨，大方②高尚的行为，慷慨的行为
مکارم اخلاق 美德，高尚的品德

مکرمه (*makrame*) 同 مکرمت

مکرمه (*mokarrame*) مکرم 的阴性 (*mokarram*)

مکروب (*makroob*) 〔形〕 悲伤的，忧愁的
شدن ~ 忧愁，悲伤
کردن ~ 使…忧愁，使…悲伤

مکروب (*mekroob*) 同 میکروب

مکروفون Microphone 〔名〕 扩音器，麦克风

مکروه (*makrooh*) 〔形、名〕 (复 مکروهات) ①令人厌恶的，可憎的②讨厌的（事），坏事③得不到赞许的，不被提倡的
داشتن ~ 厌恶，讨厌，憎恨
. گوشت خرگوش حرام نیست ~ است （按伊斯兰教规）食用兔肉并不禁止，但也不提倡。

مکروهات 〔名〕 （按伊斯兰教规）不提倡吃的东西；不提倡做的事情

مکروهیت (*makroohiyyat*) 〔名〕 可厌，讨厌，不赞许

مکزیك (*mekzeek*) 〔名〕 墨西哥（拉丁美洲）

مکزیکی 〔形、名〕 ①墨西哥的②墨西哥人

مکسب (*maksab*) 〔名〕 (复 مکاسب) ①工资，薪水，收入②利润，收益，利益③手艺

مکسر (*mokassar*) 〔形〕 ①被打碎的②<语>不规则的
~ جمع <语>不规则的复数，破碎的复数
شدن ~ 被打碎，被弄坏
کردن ~ 打碎，弄坏

مکسر (*mokasser*) 〔形〕 ①打碎…的②<理>使…折射的

مکسوب (*maksoob*) 〔形〕 得到的，取得的

مکسور (*maksoor*) 〔形〕 ①被打碎的，被弄坏的②有短元音 (e) 音标的
شدن ~ 被打碎，被弄坏
کردن ~ 打碎，弄坏

مکشوف (*makshoof*) 〔形〕 被发现的，被揭发的，被暴露的，露出来的，公开的

他 او ~ است که به این کار رسیدگی کند . 负责进行调查这件工作。

~ کردن 委托，责成，使…负责

مكلف (*mokallef*)〔名〕委托者，嘱托者，责成者

مكلل (*mokallal*)〔形〕①被加冕的②镶嵌宝石的

مكمل (*mokammal*)〔形〕①结束的，完成的②被补充的，被补足的，臻于完善的，完美的③被执行的，被履行的

~ شدن 结束，完成；被补充，臻于完善；被执行，被履行

~ کردن ~结束，完成；补充，使…臻于完善；被执行，被履行

مكمل (*mokammel*)〔形、名〕①补充的，补足的，充实的，使…臻于完善的②补充，附加

~ جزء 组成部分；要素

~ رنگهای 〈理〉互补色

صنایع بزرگ و صنایع کوچك هر دو برای کشور ما لازم و ~ یکدیگرند . 大小工业都是国家需要的，是相互补充的。

. آنها ~ یکدیگرند 他们互相补充；他们唇齿相依。

مكمن (*makman*)〔名〕(复 مكامن) 埋伏地点，潜伏处；掩蔽所

مكمون (*makmoon*)〔形〕隐蔽的，暗藏的，潜伏的

مكنت (*moknat*)〔名〕①威力，力量②财产，财富

مكندگان (*makandegān*)〔名〕〈动〉有吸盘类

مكنده (*makande*)〔名〕吸尘器；吮吸器

مكنف (*mokannaf*)〔形〕被围的，被包围的

مكنگ (*mekong*)〔名〕湄公河（亚洲）

مكنوز (*maknooz*)〔形〕贮藏起来的；被埋藏的（指财宝等）

~ شدن 被发现，被揭发，被暴露

جنایت ضد انقلابیون ~ شد . 反革命分子的罪行已被揭发。

~ کردن 发现，揭发，暴露，公开

مكشوف العورت (*makshoofol-owrat*)〔形〕一丝不挂的，裸体的

مكعب (*moka'ab*)〔形、名〕①立方的，立方体的②立方体③〈数〉三次曲线，三次方程

~ مستطیل 长方形

(~ ریشهٔ) ~ جذر 〈数〉立方根

~ متر 立方米

در ثانیه ~ یک‌فوت （英美制灌溉流水单位）秒立方尺

مكعب سازی〔名〕求容积法，求体积法

مكفن (*mokaffan*)〔形〕被裹上尸衣的，被穿上寿衣的

مكفوف (*makfoof*)〔名、形〕①由短元音代替长元音的韵脚②瞎了眼的，盲目的

مكفول (*makfool*)〔形〕被保释的，被担保的

مكفول له (*makfoolon-lah*)〔名〕担保者

مكفى (*mokfee*)〔形〕令人满足的；足够的

مكل (*makel*)〔名〕①水蛭②吸血鬼

مكلس (*mokallas*)〔形〕被烧成石灰的，石灰化的，含石灰的

~ کردن 烧成石灰

مكلف (*mokallaf*)〔形、名〕(复 مكلفين) ①有义务的，有责任的，负责任的②（根据宗教法典）成年的，成人的③困难的，困苦的④纳税人，常纳税者

اسامی مكلفين 应上税者的名单

(~ شدن) ~ بودن 被委托，被责成

مکنون (*maknoon*) 〔形、名〕 (复 مکنونات) ①隐藏的，隐蔽的②秘密的③(复数时)秘密，神秘，奥妙

راز ~ 机密

مکنونات قلبی 内心秘密

مکنونات 见 مکنون

مکنی (*mokannā*) 〔形〕 有外号的，有绰号的

مکوك (*makook*) 同 مکیك

مکوکب (*mokowkab*) 〔形〕 带星的，有星的

مکون (*mokavvan*) 〔形〕 被创立的，被创造的，产生的，发生的

~ شدن 被创立，被创造；产生，发生

~ کردن 创立，创造

مکون (*mokavven*) 〔名、形〕 ①创立者，创造者，造物主②创立…的，创造…的，形成的

مکونات (*mokavvanāt*) 〔名〕 万物，事物

مبحث ~ (علم ~) 〈哲〉本体论

مکه (*makke*) 〔名〕 麦加（伊斯兰教圣地，在沙特阿拉伯）

مکه‌ای 〔形、名〕 ①麦加的②麦加人

~ شدن 发财致富；积累了相当多的财产（在这种情况下，按伊斯兰教规必须去麦加朝觐）

مکی (*makee*) 〔形、名〕 ①麦加的②麦加人

مکیاز (*mekyāz*) 〔形〕 ①无胡子的②无耻的

مکیال (*mekyāl*) 〔名〕 (复 مکائل، مکایل) 一种容器（可容8加仑）

مکیث (*makees*) 〔名〕 端庄，庄重

مکید (*makeed*) 〔名〕 (复 مکائد، مکاید) 计谋，暗算，诡计

مکیدت (*makeedat*) 〔名〕 施诡计

مکیدن (*makeedan*) 〔动〕 (根 مك) ①吸，吮②吸收，吸进③吸出来

امپریالیستها شیرهٔ جان مردم مستعمرات را می مکند. 帝国主义者正在吮吸着殖民地人民的鲜血。

بچه پستانکش را می مکد. 孩子正在吮吸橡皮奶头。

مکیده Ⅰ (*makeede*) 同 مکید

مکیده Ⅱ 〔形〕 吮吸的，吸收的

مکیس (*mokees*) 〔名〕 恳求，请求

مکیف (*mokayyef*) 〔形、名〕(复 مکیفات) ①醉人的；使人如醉如痴的②麻醉剂，麻醉品

مکیفه (*mokayyafe*) 〔名〕 (复 مکیفات) ①麻醉剂②酒精饮料

مکیك (*makeek*) 〔名〕(缝纫机或织布机的)梭子

مکین (*makeen*) 〔形、名〕 ①定居的，居住的②有地位的，有影响的③定居者，居民

مکینه (*makeene*) 〔名〕 ①吸管，吸盘；（植物的）吸根②机器

مگاتن Megaton 〔名〕 百万吨级（核弹爆炸力的计算单位，当量为一百万吨梯恩梯炸药）

مگادیشو (*mogādeeshoo*) 〔名〕 摩加迪沙（索马里首都）

مگاسیکل Megacycle 〔名〕 〈无〉兆周

مگافون Megaphone 〔名〕 喇叭筒，喊话筒

مگاوات Megawatt 〔名〕 〈电〉百万瓦

مگاهرتس Megahertz 〔名〕〈电〉兆赫兹，兆周

مگر (*magar*) 〔副〕 ①难道②除了，除去③除非

~ ~ 不是这样吗？也许（吧）！

~ اینکه (~ آنکه) 除非，要么

چطور ~؟ 没有疑问吗？

؟ شما نميدانيد ~ 难道你还不知道?
؟ او هنوز نرفته است ~ 难道他到现在还没有走吗?
هيچ امرى به پيروزى نميرسد ~ آنكه در آن حقيقتى باشد . 只有正义的事业才能取得胜利。
. همه نجات يافتند ~ يك پير مرد 除了一个老人外，其余的人都得救了。
. شما بمن كمك كنيد ~ 只有你才能帮我的忙。
ما دشمن را نميتوانيم شكست دهيم ~ آنكه قهرمانانه بجنگيم . 我们只有英勇作战，才能战胜敌人。

مگس (*magas*) 〔名〕 苍蝇
(انگبين (~ عسل ~ 蜜蜂
تفنگ ~ （步枪的）准星
سركه ~ 果蝇
(سگ(~ اسب ~ 虻，狗蝇
گندم ~ 一种小蝇
گندم خوار ~ 麦蝇（害虫）
گوشت ~ 绿头苍蝇
مازو ~ 〈动〉五倍子虫
~ تخم 蝇卵
~ مرغ 蜂鸟
(پراندن (~ راندن ~ 赶苍蝇，打苍蝇；〈转〉消磨时间，无事可做，消闲
در هوا رگ زدن ~ 白费力气，徒劳
با ~ ماهى گرفتن 用饵钓鱼
. درآنجا پر نميزند ~ 那里连一个人影也没有。

مگس پران (~ *parān*) 〔名〕 ①苍蝇拍②（马的）目罩③〈转〉游手好闲者，二流子

مگس پرانى 〔名〕 ①打苍蝇，捕蝇②〈转〉游手好闲
~ كردن 同上

مگس خوار (~ *khār*) 〔形、名〕 ①以苍蝇为食的②蜂鸟科的鸟，蜂鸟
~ مرغ 蜂鸟

مگس ران 〔名〕 ①苍蝇拍②扇子

مگسك (*magasak*) 〔名〕 ①小苍蝇②瞄准器
تفنگ ~ 枪的准星

مگس قاب (*magas-ghāb*) 同 مگس گير

مگس كش (~ *kosh*) 〔名〕 ①灭蝇药②捕蝇纸
~ كاغذ 捕蝇用的粘性纸

مگس گير (~ *geer*) 〔名〕 ①捕蝇纸，捕蝇器②蜘蛛网，蛛丝③〈植〉捕蝇草

مگس ميوه (~ *meeve*) 〔名〕〈动〉果蝇

مگس ناك 〔形〕 满是苍蝇的，苍蝇成群的

مگس وار 〔形〕 类似苍蝇的

مگس وزن (~ *vazan*) 〔名〕 （举重）最轻量级选手（体重112磅以下）

مگسى (*magasee*) 〔形〕 ①被苍蝇屎弄脏的②类似苍蝇的③带小斑点的（指马的毛色）
~ اسب 有红棕色斑点的马

مگنترون Magnetron 〔名〕 〈无〉磁控管

مگو (*magoo*) 〔形〕 无法形容的，难以启齿的，不可告人的
~ سر 绝密

مل (*mel*) 〔名〕 头发

مل (*mol*) 〔名〕 酒

ملاء (*malā'*) 〔名〕 ①盛满，装满，注满，斟满②人群，公众，群众
~ بر 明显的，公开的

در~عام 当众，公开地

بر~شدن 被暴露，被揭露，被公之于众，暴露无遗

بر~كردن 暴露，揭露，公之于众

ملا (*mollā*) 〔名〕①通晓宗教知识的人②学者，有学问的人，神学教师③（伊斯兰教）传教士，毛拉④法官

〈谚〉~شدن چه آسان آدم شدن چه مشكل.

读书容易成人难。

ملابازی (~ *bāzee*)〔名〕毛拉的权术，教士或僧侣的权术（或谋略）

ملاباشی (~*bāshee*)〔名〕太傅，宫庭中首席教师

ملابسه (*molābesah*) 〔名〕①两个近似物的混合②语义含混，模棱两可；混淆

ملات (*malāt*) 同 ملاط

ملاج (*malāj*) 〔名〕〈解〉囟门；头顶

ملاح (*mallāh*) 〔名〕（复 ملاحين）水兵，水手，海员，船员

ملاح (*melāh*) 见 ملح (*melh*)

ملاحت (*malāhat*) 〔名〕①绮丽，秀丽，美丽②吸引力，魅力

~كلام 言词流畅，言语动听，娓娓动听的话

با~ 引人入胜的，动人的，流畅的，俊俏的

بی~ 枯燥无味的，不吸引人的

ملاحده (*malāhede*) 见 ملحد

ملاحظه (*molāheze*) 〔名〕（复 ملاحظات）①考虑；角度②观察，监察③注意，看到④谨慎，周密⑤评论，评注，按语

~اطراف كار 考虑周详

~سياسی 政治角度；政治观点

با~ 小心地

به~(با~) 考虑到…，由于…

به اين~ 鉴于这一点，有鉴于此

قابل~ 值得注意的，值得考虑的，可观的

ستون ملاحظات 评论栏；留言栏

~كردن 考虑；观察，注意

~خواهيد كرد كه آن ارقام غلط است.

你将会看到那些数字是不准确的。

كسی (يا چيزی) ~ كردن 考虑，体谅，为某人着想

شما بايد~ديگران را هم بكنيد. 你应该考虑一下别人；你也该为别人着想呀。

او هميشه~خاطر رفقا را ميكند. 他经常考虑到同志们的情况。

ملاحظه كار 〔形〕小心的，谨慎的，慎重的

ملاحظه كارانه 〔形、副〕小心谨慎的（地），慎重的（地）

ملاحظه كاری 〔名〕小心谨慎，慎重

ملاحم (*malāhem*) 见 ملحمه

ملاحی (*mallāhee*) 〔名、形〕①航行，航海②海的，海洋的

~كردن 当海员，当水手

ملاخور (*mollākhor*)

~شدن 丢失，白给，白扔（指水果、蔬菜十分便宜）

ملاذ (*malāz*) 〔名〕隐蔽处，避难所，避风港

ملاز (*malāz*) 同 ملاذه

ملازم (*molāzem*) 〔形、名〕（复 ملازمين）①伴随的，追随的，跟随的②不可分离的③勤奋的，勤勉的④追随者，（高级官员的）随从

~ بستر 卧病不起的

ملازمت (*molāzemat*) 〔名〕(复 ملازمات)①伴随，偕同，陪同②不可分性，依附，必要条件③勤奋，勤勉

(با) داشتن ~ 陪同，伴随；使…不能免，必需

~ كردن 跟随，伴随；勤奋，用功

ملازمه (*malāzeme*) 〔名〕必要条件；紧密联系，直接相连

ملازمی (*molāzemee*) 〔名〕侍候，服侍，寸步不离

ملازمين (*molāzemeen*) 见 ملازم

ملازه (*malāze*) 〔名〕〈解〉小舌

ملاس (*melās*) 〔名〕糖蜜，糖浆

ملاست (*malāsat*) 〔名〕①柔软②平滑，光滑

~ استخوان 〈医〉佝偻病，软骨病

ملاصق (*molāsegh*) 〔形〕①粘的，粘在一起的，连在一起的②接近的，毗邻的

ملاط (*melāt*) 〔名〕胶泥，灰泥，灰浆（建筑材料）

~ گل 同上

ملاطف (*molātef*) 〔形〕①有礼貌的，客气的，和蔼可亲的②爱开玩笑的

ملاطفت (*molātefat*) 〔名〕①抚爱，客气，和蔼可亲②诙谐，爱开玩笑

~ كردن 表示亲切，献殷勤

ملاعب (*malā'eb*) 见 ملعب

ملاعب (*molā'eb*) 〔形、名〕①玩的，娱乐的，用以消遣的②游伴，玩伴

ملاعبت (*molā'abat*) 〔名〕①游玩，娱乐②开玩笑③献殷勤

~ كردن 同上

ملاعبه (*molā'abah*) 同 ملاعبت

ملاعق (*malā'egh*) 见 ملعقه

ملاعنت (*molā'anat*) 〔名〕相互咀咒，互骂

ملاعين (*malā-een*) 见 ملعون

ملافه (*malāfe*) 〔名〕被单，床单

ملاق (*malāgh*) 〔名〕（泥水匠用的）小铲子

ملاق (*mallāgh*) 〔名〕阿谀者，奉承者，谄媚者

ملاقات (*molāghāt*) 〔名〕①会见，会晤②遇见③谈话

~ تعارف 礼节性拜会

~ قرار 约会

قرار ~ داشتن 有约会

~ كردن 相见，会见

ديروز او را در خيابان ~ كردم . 昨天我在大街上遇见了他。

~ با آنها در محيط دوستانه انجام گرفت . 同他们的会见是在友好的气氛中进行的。

ملاقه (*malāghe*) 〔名〕匙，汤匙，勺

با ~ كشيدن (با ~ برداشتن)（用勺）舀，盛

ملاقی (*molāghee*) 〔形、名〕①相遇的，相会的②相遇者，会见者

~ شدن 相遇，相会

ملاك (*mallāk*) 〔名〕(复 ملاكين) 地主，土地占有者

ملاك (*malāk*) 〔名〕(复 ملائك)〈宗〉天使，天神

ملاك (*melāk*) 〔名〕①基础，支柱；根据，证据②指数，〈数〉系数③尺度，标准，范例

~ سياسی 政治标准

~ عمل 行动根据

~ هنری 艺术标准

ملا کتابی (*mollā-ketābee*) 〔形〕 卖弄学问的，迂腐的，学究式的

ملاکی (*malākee*) 〔名〕 马拉基(希伯来的预言家)

ملاکی (*mallākee*) 〔名〕 地主所有制

ملال (*malāl*) 同 ملالت

ملال‌انگیز (~ *angeez*) 同 ملالت انگیز

ملال آور (~ *āvar*) 同 ملالت انگیز

ملالت (*malālat*) 〔名〕 ①疲倦，疲乏，厌倦②烦恼，苦恼，懊恼③痛苦，悲伤

~ فراهم آوردن (~ افکندن) 使…厌倦，使…烦恼；造成痛苦

ملالت انگیز (~ *angeez*) 〔形〕 令人厌倦的，令人烦恼的，令人痛苦的

ملالت آور (~ *āvar*) 同 ملالت انگیز

ملالت بار 同 ملالت انگیز

ملام (*malām*) 同 ملامت

ملامت (*malāmat*) 〔名〕 指责，责备，责难，非难

قابل ~ 该遣责的

~ بردن (~ کشیدن) 被遣责，被责备，被指责，被责难

~ کردن 谴责

ملامت آمیز 同 ملامت بار

ملامت بار 〔形〕 指责性的，责备的，责难的

ملامت گر (~ *gar*) 〔名〕 责备者，责难者，斥责者

ملامت گری 〔名〕 责备，责难，指责

~ کردن 同上

ملامسه (*molāmese*) 〔名〕 接触，相碰，抚摸

~ کردن (~ داشتن) 接触，相碰，抚摸

ملامین Melamine〔名〕〈化〉三聚氰(酰)胺，蜜胺

ملان (*malān*) 〔形〕 充满的

ملانتربوق (*mollā-natarboogh*) 〔形、名〕 奇形怪状的（人），畸形的（人）

ملانزی (*melānezee*) 〔名〕 美拉尼西亚（西南太平洋的岛群）

ملانقطی (*mollā-noghatee*) 同 ملا کتابی

ملانکولی Melancholy 〔名〕 〈医〉忧郁病

ملانین Melanin 〔名〕 〈生化〉黑色素

ملاهی (*malāhee*) 〔名〕 娱乐品，玩具

ملائك (*malā-ek*) 见 ملك (*malak*)

ملایم (*molāyem*) 〔形〕 ①温和的，温柔的，柔软的②和缓的，缓慢的③平静的，恬静的，宁静的④适合的，适当的⑤〈医〉良性的，非恶性的，轻的⑥(颜色)淡雅的，柔和的

آب و هوای ~ 宜人的气候

باد ~ 和风

توتون ~ 柔和的烟丝

خلق ~ 温和的性格

رنگ ~ 柔和的颜色

زندگی ~ 宁静的生活

سرازیری ~ 不陡的坡度，缓坡

صدای ~ (زبان ~) 温和的语气

مشروب ~ 淡酒，非烈性酒

نسیم ~ 和风

~ شدن 温和，温柔，平静下来，缓下来

~ کردن 使…温和，使…温柔，使…平静，使…减弱

او با لحن ملایمی مرا نصیحت کرد . 他心平气和地劝说我。

او خیلی ~ صحبت میکرد . 他说话很温和。

ملایمت (*molāyamat*) 〔名〕 ①温和，温柔，柔和②和缓③恬静，适中，（气候）宜人

کردن ~ 温和，温柔；镇静，沉着

با ~ رفتار کردن 待人和蔼

او با ~ ولی خیلی محکم سخن میگفت . 他心平气和但又坚定沉着地说话。

ملایم طبع (*molāyem-tab'*) 〔形〕 性情温柔的

ملایمی (*molāyemee*) 同 ملایمت

ملائی (*mollā-ee*) 〔名〕 (伊斯兰教)传教士（毛拉）的职业；传教，说教

کردن ~ 担任传教士的工作，当毛拉

ملبس (*malbas*) 〔名〕 衣服，服装

ملبس (*molabbas*) 〔形〕 穿着的，穿衣的

(به)(بودن ~) شدن ~ 穿衣；以…伪装，披着…外衣

کردن ~ 给…穿衣；伪装，装作

ملبورن (*melboorn*) 〔名〕 墨尔本（澳大利亚）

ملبوس (*malboos*) 〔形、名〕 (复 ملبوسات) ①穿上衣服的②衣服，服装

ملت (*mellat*) 〔名〕 (复 ملل) ①民族；人民②宗教；信条，信念

چین ~ 中国人民，中华民族

(ستمکش ~) ستم دیده ~ 被压迫人民

ملل متمدنه 文明国家

راهی که لوسیون در پیش گرفت همان راه فرهنگ نوین ~ چین است . 鲁迅的方向，就是中华民族新文化的方向。

ملتبس (*moltabes*) 〔形〕 混乱的；含糊的，暧昧的，不鲜明的，模棱两可的

ملت پرست (*mellat-parast*) 〔形、名〕 ①民族主义的②民族主义者

ملت پرستی 〔名〕 民族主义

ملتجأ (*moltaja'*) 同 ملجأ

ملتجی (*moltajā*) 〔形、名〕 ①躲避的，躲藏的，避难的②避难者

شدن ~ 躲藏，要求避难，要求保护

ملتحد (*moltahad*) 〔名〕 避难所

ملتحق (*moltahagh*) 〔形〕 增补的，合并的，归并的，并入的，联合的

شدن ~ 补入，合并，归并，并入，联合

کردن ~ 把…补入，把…合并，归并，并入，使…联合起来

ملتحم (*moltahem*) 〔形〕 ①愈合的，封口的（指伤口）②连接的，焊结在一起的

~ نسج 〈生〉结缔组织

شدن ~ 封口，愈合

ملتحمه (*moltahame*) 〔形、名〕 ① ملتحم 的阴性②〈解〉（眼的）结膜

~ ورم 〈医〉结膜炎

ملتحی (*moltahee*) 〔形〕 有胡子的

ملتخواه (*mellat-khāh*) 〔形、名〕 ①民族主义的②民族主义者

ملتخواهی 〔名〕 民族主义

ملتزم (*moltazem*) 〔形、名〕 (复 ملتزمین) ①承担义务的，承担责任的；被迫的，不得已的②跟随…的③随从；承担责任者④佃农，佃户

رکاب ~ 国王的随从，侍从武官

شدن ~ 承担义务，承担责任

کردن ~ 使…承担义务，使…承担责任

ملتزمین (*moltazemeen*) 见 ملتزم

ملتصق (*moltasagh*) 〔形〕 ①粘的，粘在一起的②连接的，联结的

شدن ~ 粘在一起，连接在一起

کردن ~ 把…粘在一起，把…连接起来

ملتطم (*moltatem*) 〔名〕 波涛汹涌的

ملتف (*moltaff*) 〔形〕 包起来的,卷起来的,被裹着的

~ شدن 包着，裹着

~ كردن 把…包住，裹住，卷起来

ملتفت (*moltafet*) 〔形〕 ①关心的,关怀的,关注的②明白的,理解的③得悉的,知道的，了解的

~ بودن 知道

~ باش ! 小心! 留神! 当心!

~ قضيه نيست . 他不知道这件事情。

~ پله باشيد ! 留神脚下（楼梯）!

من ~ نبودم كه او در آنجا است . 我不知道他在那里。

~ شدن 关心，注意；明白，理解

~ شدى ؟ 你懂了吗?

من از پهلويش رد شدم ولى ~ او نشدم . 我从他身边经过，但没有注意到他。

~ كردن 使…关心,使…注意；使…明白，使…理解

ملتقا(ى) (*moltaghā*) 〔名〕 ①相会的地方②汇合处（指河流）

~ چندين خط آهن 铁道的联轨点

ملتقى (*moltaghee*) 〔形〕 ①相遇的②汇合的，流入的

~ شدن 相遇，汇合

ملتمس (*moltamas*) 〔形、名〕 ①被要求的，被请求的，被恳求的②请求，恳求，要求，央求

ملتمس (*moltames*) 〔形、名〕 ①恳求…的，请求…的，要求的②请求者，要求者，恳求者

~ شدن 请求，要求

ملتوى (*moltavee*) 〔形〕 ①弯曲的，卷曲的②〈解〉Z状结肠的，Z形弯曲的

~ پاى （先天）畸形足

~ غضروف S形软骨

ملتهب (*moltaheb*) 〔形〕 ①燃烧的，起火焰的②〈医〉发炎的，红肿的③被激怒的，发火的

~ زخم 烧伤

~ شدن 燃烧，着火；发炎，红肿；激怒，发火

ملتهف (*moltahef*) 〔形〕燃烧的，起火焰的

~ شدن 同上

ملتى (*mellatee*) 〔形〕 ①人民的；民族的②属于人民的，公共的

ملتئم (*molta-em*) 〔形〕（伤口）愈合的，封口的，结疤的

~ شدن （伤口）愈合，封口，结疤

ملجأ (*malja'*) 〔名〕 ①避难所②保护，支持

ملجم (*moljam*) 〔形〕 上笼头的

ملچ ملچ (*melech-melech*) 〔名〕 咂嘴

~ كردن 同上

ملچ و ملوچ (*melecho-molooch*) 同 ملچ ملچ

ملح (*melh*) 〔名〕（复 املاح ، ملاح）盐,食盐

~ تيزاب（يا شوره） 〈化〉硝酸盐

~ جوهر آبليمو 〈化〉柠檬酸盐

~ جوهر ترشك 〈化〉草酸盐，乙二酸盐

~ جوهر نمك 〈化〉氯化钾，氯化物

~ خنثى 食盐

املاح معدنى 矿盐

ملحد (*molhed*) 〔名、形〕（复 ملاحده）①异教徒，异端分子；离经叛道者，不信神者②走入异端的③反宗教的，叛教的，不信神的，无神论的

ملحفه (*melhafe*) 〔名〕 床单，被单；床罩

ملحق (*molhagh*) 〔形〕 ①连接的；并入的，归并的②依赖的，从属的③邻接的，毗连的

~ شدن 连接，归并；参加，加入

پدرم در سال ۱۹۲۷ به صف انقلابیون ~ شد. 我父亲是在一九二七年参加革命的。

سال گذشته برادرم به ارتش ~ شد. 我弟弟去年参军了。

~ کردن 把…连接起来；兼并，归并，合并

ملحقات (*molhaghāt*) 〔名〕 附加的东西，补充，补遗

ملحم (*molham*) 〔名〕 绸衣服

ملحمه (*malhame*) 〔名〕（复 ملاحم）蹂躏，残杀，屠杀

ملحوظ (*malhooz*) 〔形〕 ①看到的，注意到的②被考虑到的③可能的，大概的

~ داشتن 看到，注意，考虑

~ شدن (~ افتادن) 被看到，被注意到，考虑进去

نظر شما ~ گردید. 你的意见已予以考虑。

ملحوظات 〔名〕 ①想法，考虑，打算，意见②可能性

ملخ (*malakh*) 〔名〕 ①蝗虫；蚂蚱②螺旋桨

~ آبی (~ دریائی) 小虾

~ باغی 草螽，蝈蝈

~ ریز (~ خرد) 蚂蚱

~ هوائی (~ هواپیما)（飞机）螺旋桨，推进器

مانند مور و ~ 为数众多的，密密麻麻的，象蚂蚁和蝗虫那样多的

ملخ خوارگی (~*khāregee*) 同 ملخ خوردگی

ملخ خوردگی (~*khordegee*) 〔名〕 蝗灾，蝗害

ملخدار (~*dār*) 〔形〕 有螺旋桨的，有推进器的

هواپیمای ~ 螺旋桨飞机

ملخص (*molakhkhas*) 〔形、名〕 ①概述的，概括的，简略的，摘要的②摘要，概括，概述；精华

~ شدن 被概括，被压缩，扼要归纳

~ کردن 概括，压缩，对…做扼要归纳

ملخصات 〔名〕 摘要，大意，梗概，概要

ملخك (*malakhak*) 〔名〕 ①〈动〉小蚂蚱，小蝗虫②〈机〉节速器，调节器

ملدوغ (*maldoogh*) 〔形〕 被咬的，被蜇的，被叮的

ملزم (*molzam*) 〔形〕 ①被迫承担…的②无话可说的

~ شدن 担当起来，承担下来；被说服

~ کردن 迫使…承担，给…尽义务；说服

او را ~ به انجام این کار کردند. 已经让他把这件事当作任务来完成。

ملزم (*molzem*) 〔形〕 使承担…的

ملزوم (*malzoom*) 〔形〕 ①整体的，不可分的②被约束的③必须的，有必要的，需要的

لازم و ~ 互相依赖的，互为条件的

ملزومات (*malzoomāt*) 〔名〕 必需品，必备品；行装

~ اداری 办公用品

~ زندگی 生活用品，生活必需品

~ سفری 旅行用品

ملس (*malas*) 〔形〕 酸甜的

ملصق (*molsagh*) 〔形〕 被粘在一起的，被拴在一起的，缚住的，连起来的

~ شدن 被粘在一起，被拴在一起；连起来

~ کردن 把…粘住，拴住，缚住

ملصق (*molsegh*) 〔形〕 胶质的；粘住的

ملطف (*molattef*) 〔形〕 ①软化…的，使…柔和的②缓和的，减轻的，镇静的

ملطفه (*molattafe*) 〔名〕 字条，便函，信

ملطه (*malte*) 〔名〕 马耳他（欧洲）

ملعب (*mal'ab*) 〔名〕（复 ملاعب）游乐场，剧院；戏剧

ملعبه (*mal'abe*) 〔名〕（复 ملاعبه）①娱乐，消遣②玩具，玩艺儿，玩物③傀儡，玩具娃娃

　　～ آلت 笑料，笑柄

ملعقه (*mel'aghe*) 〔名〕（复 ملاعق）匙，汤匙

ملعنت (*mal'anat*) 〔名〕 ①咒骂，诅咒②卑劣的行动，可恶行为

ملعون (*mal-oon*) 〔形、名〕（复 ملاعين）①该诅咒的，讨厌的，可恶的，该死的②魔鬼，坏蛋，可恶的东西，鬼东西

　　～ كردن 诅咒，咒骂

　　او شخص ملعونى است . 他这个人很讨厌。

ملغز (*molghaz*) 〔形〕 含糊的，暧昧的，神秘的

ملغمه (*malghame*) 〔名〕 混合物；汞剂，汞合金

ملغى (*molghā*) 〔形〕 被取消的，被废除的；无效的，无结果的

　　～ شدن 被取消，被废除；无效，无结果

　　تمام پيمانهاى غير عادلانه بايد ～ شود . 一切不平等条约都应废除。

　　～ كردن 取消，废除；使…无效，使…无结果

ملفام (*molfām*) 〔形〕 红色的，红润的，血色好的

ملفوظ (*malfooz*) 〔形〕 ①发音的②〈语〉(发成)送气音的

　　ه ～ هاى 〈语〉发音的

　　ه ～ هاى غير 〈语〉不发音的

ملفوف (*malfoof*) 〔形、名〕 ①包住的，裹住的，附上的②（蔓生植物）缠绕的③附件，附信

　　～ شدن 被包住，被裹住

　　～ كردن 包住，裹住

ملفوفاً (*malfoofan*) 〔副〕（书信）同时，附带

ملفوفات (*malfoofāt*) 见 ملفوفه

ملفوفه (*malfoofe*) 〔形、名〕（复 ملفوفات）① ملفوف 的阴性②稿卷；公文③附件④勅令

ملفوق (*malfoogh*) 〔形〕 镶边的，滚边的

　　～ شدن 被镶上边，被滚上边

　　～ كردن 镶边，滚边

ملق (*malagh*) 〔名〕 ①阿谀，谄媚，奉承，巴结，讨好②芳草地

ملقب (*molaghghab*) 〔形〕 ①有尊号的，有封号的②有绰号的，被称作…的

　　～ شدن (به) 得到尊号，得到外号，被叫作…

　　～ كردن (را) 起尊号，赐予封号；起外号，把…叫作…

ملقلق (*molaghlagh*) 〔形〕 费解的，艰涩难懂的

ملقمه (*malghame*) 〔名〕 〈化〉汞合金，混汞；混合物

ملقوط (*malghoot*) 〔形〕 ①被拣起的，被拾起的②弃婴

ملقى (*molghā*) 〔形〕 ①被抛弃的，被扔掉的②得到启示的③〈理〉被感应的

ملك (*malak*) 〔名〕（复 ملائكه ، ملائك）天使，天神

　　～ مقرب 大天使，天使长

ملك (*malek*) 〔名〕（复 ملوك）国王，元首，君主

ملك (*melk*) 〔名〕（复 املاك）①地产，财产，

产业，财物②占领，占有；占有物

~ اربابی 私有财产

~ تیول 采邑，封地

~ غیر منقول 不动产

~ مطلق 完全保有的地产

~ منقول 动产

~ موروثی 遗产

املاك خالصه 公有土地，公共财产

ملک (*molk*) 〔名〕 ①伟大②统治③王位④国家，国土，领地

خانهٔ وطن از ~ سلیمان خوشتر 〈谚〉故土胜天堂

ملکا (*molakā*) 见 ملیک

ملکات (*malakāt*) 见 ملکه (*malake*)

ملک التجار (*maleko-ttojjār*) 〔名〕 商界首领，大贾

ملک الحارس (*malakol-hāres*) 〔名〕 守护神

ملک الحب (~ *hobb*) 〔名〕 爱神

ملک الشعراء (*maleko-shsho'arā'*) 〔名〕 诗王（一种封号），诗圣，桂冠诗人

ملک الموت (*malakol-mowt*) 〔名〕 死神

ملك دار (*melk-dār*) 〔名〕 地主，土地所有者；财产拥有者，富户

ملك داری 〔名〕 土地占有；财产占有；管理领地

ملك ران (*molk-rān*) 〔名〕 统治者，老爷

ملك رانی 〔名〕 统治，支配；权势，权力

~ کردن 统治，支配

ملك زاده (*malek-zāde*) 〔名〕 王子，亲王

ملك ستان (*molk-setān*) 〔名〕 国家征服者

ملك ستانی 〔名〕 征服（某国）

~ کردن 同上

ملك سيما (*malak-seemā*) 〔形〕 天仙般的，天使般的，仙女般（美丽）的

ملك گير (*molk-geer*) 同 ملك ستان

ملك گيری 同 ملك ستانی

ملك منظر (*malak-manzar*) 同 ملك سيما

ملکوت (*malakoot*) 〔名〕 ①王国，帝国②〈宗〉天国，天使国③王权，王位

~ آسمان 天堂乐园

~ عالم 天国

ملکوتی 〔形〕 ①天国的，天堂的，天上的②令人神往的，绝妙的

ملکوك (*malkook*) 同 لكه دار

ملکول Molecule 〔名〕 〈理、化〉分子，克分子

ملکول گرم Moleculegram 〔名〕 〈化〉克分子

ملکولی (*molekoolee*) 〔形〕 分子的

ملکه (*malake*) 〔名〕（复 ملکات）①习惯，第二天性②掌握，学会

ملکات حسنه 良好的习惯

ملکه‌ام شده است. 我习惯了。

ملکه (*maleke*) 〔名〕 ①女王，王后，皇后②蜂后，雌蜂

~ زنبور 蜂后

~ مادر 太后

~ شوهر 女王的丈夫

~ ساختن 立…为王后

ملکی (*malakee*) 〔形〕 天使的，天使般的

ملکی Ⅰ (*malekee*) 〔形〕 帝王的，君主的，王室的

ملکی Ⅱ 〔名〕 一种便鞋

ملکی (*molkee*) 〔形〕 ①国家的②民用的③政治的④国营的

ملکی (*melkee*) 〔形〕 ①个人占有的，私有的②财产的，财产上的，所有的

～ دلال معاملات 地产商，地产经理人，房地产经纪人

～ معاملات 房地产交易，不动产交易

ملکیت (*melkiyyat*) 〔名〕 拥有，占有，所有权

～ شخصی (～ خصوصی) 私有制

～ عمومی (～ همگانی) 公有制

زمین به ～ دولت در آمدن 土地国有化

ملل (*melal*) 〔名〕 ① ملت 的复数②民族，人民；国家

～ ستم دیده (～ ستم کش) 被压迫民族

سازمان ～ متحد 联合国

ملل (*malal*) 〔名〕 疲劳，厌倦，萎靡，无聊

ملمع (*molamma'*) 〔形、名〕 ①发光的，闪烁的，绚丽的②五颜六色的，杂色的；有花斑的，斑驳的③绘上色彩的④用不同语言交替写成的诗

ململ (*malmal*) 〔名〕 薄棉布，软棉布

～ نازك (خاصهٔ ～) 漂白细软薄布；人造丝薄绸

ملموس (*malmoos*) 〔形〕 ①可以触及的，可感知的②具体的

ملموسات 〔名〕 可感知的物体

ملنخولیا (*malankholiyā*) 〔名〕 〈医〉忧郁病

ملنگ (*malang*) 〔形、名〕 ①赤足的，赤脚的②酒醉的③秃头的，光头的④赤足者；秃头者；心醉神迷的人⑤伊斯兰教托钵僧

～ مست و 有醉意的

ملوان Ⅰ (*malavān*) 〔名〕 水手，海员

ملوان Ⅱ 〔名〕 昼夜

ملوانی 〔名〕 船舶驾驶术，航海技术，船艺

ملوث (*molavvas*) 〔形〕 ①弄污的，弄脏的②被污辱的，被亵渎的③牵连进去的，卷入的（如罪行）

～ شدن 被污染，被弄脏；被污辱，被亵渎

～ کردن 弄污，弄脏；污辱，亵渎

ملودرام Melodrama 〔名〕 传奇剧，情节剧

ملودی Melody 〔名〕 旋律

ملودیك Melodic 〔形〕 旋律的

ملوس (*maloos*) 〔形〕 ①别致的，漂亮的②小巧玲珑的，精巧的，精致的

ملوط (*maloot*) 〔名〕 娈童（指被人当作女性玩弄的少男）

ملوك (*molook*) 见 ملك (*malek*)

ملوك الطوایف (*molooko-ttavāyef*) 〔名〕 ①〈史〉部落酋长②封建诸侯国

ملوك الطوایفی 〔形、名〕 ①封建的②封建主义，封建制度

ملوك الكلام (*molookol-kalām*) 〔名〕 ①预言，格言，寓言，至理名言②帝王言论集

ملوكانه (*molookāne*) 〔形、副〕 ①君主的，帝王的②皇帝般的（地）

ملول Ⅰ (*malool*) 〔形〕 ①厌倦的，疲倦的，筋疲力尽的，厌烦的②忧愁的，忧郁的，烦闷的，苦恼的

～ بودن (از) 郁郁不乐；郁闷，忧郁

～ شدن (از) 厌倦，厌烦；忧愁，忧郁

～ کردن 使…厌倦，使…厌烦；使…忧愁，使…忧郁，使…烦恼

ملول Ⅱ 〔形〕 微温的（指水）

ملولی (*maloolee*) 同 ملالت

ملوم (*maloom*) 〔形〕 受指责的，受责备的，受

谴责的

~ شدن 受指责，受责备，受谴责

~ كردن 指责，责备，谴责

ملون (*molavvan*) 〔形〕 ①五颜六色的，杂色的，多样化的②着色的，涂色的，上色的

ملون (*molavven*) 〔名、形〕 ①着色剂，染料，色素②着色的，带颜色的

ملون المزاج (*molavvanol-mezāj*) 〔形〕 喜怒无常的

ملونه (*molavvene*) 〔名〕 ① ملون (*molavven*) 的阴性②染料，颜料

ملوين (*malaveen*) 〔名〕 昼夜

مله (*male*) 〔名〕 有毒的臭虫；壁虱

ملهم (*molham*) 〔形〕 ①受鼓舞的②被真主所感召的，受启发的

ملهم (*molhem*) 〔名〕 ①鼓舞者②感召者，启发者

ملهوب (*malhoob*) 〔形〕 烧着的，起火的

ملهوف (*malhoof*) 〔形〕 悲伤的，忧郁的，痛苦的

ملهی (*molhā*) 〔名〕（复 ملاهی）玩具，娱乐品

ملهی (*molhee*) 〔名〕 ①娱乐者②笑话，笑料

ملی (*mellee*) 〔形〕 ①民族的，人民的②全国的；国有的，国营的③公共的④非官办的，民办的

~ احساسات 民族感情，民族感

~ اقتصاد 国民经济

~ باغ 公园

~ بانک 国家银行，国民银行

~ پرچم 国旗

~ حکومت 民选政府

~ درآمد 国民收入

~ دفاع 国防

~ روز 国庆日

~ سرود 国歌

~ سنن 民族传统

شرکت ~ نفت 国家石油公司

~ کتابخانهٔ 国立图书馆，公共图书馆

~ گارد 国民警卫队

~ لباس 民族服装

~ مجلس 议会

~ مدرسهٔ 民办学校（非官方学校）

~ نشان 国徽

~ شدن 国有化

~ کردن 使…国有化，收归国有

ميليارد Milliard 〔数〕 十亿

ميليادر Milliardaire 〔名〕 亿万富翁，大富豪

مليت (*melliyyat*) 〔名〕 民族；国籍

~ طرفدار(اصول) 民族主义者

~ خود را اظهار کرد. 他说明了自己的国籍。

مليت پرست (~ *parast*) 〔名〕 民族主义者

مليت پرستی 〔名〕 民族主义

مليت گرائی (~ *gerā-ee*) 〔名〕 ①民族主义②民族性；民族特征

مليح (*maleeh*) 〔形〕 ①优美的，优雅的，文雅的②美丽的，秀气的，漂亮的，俊俏的③悦耳的，嗓子甜的④咸的

او خندهٔ مليحی کرد. 他温柔地笑了一下。

مليحه (*maleehe*) مليح 的阴性

ملی سازی (*mellee-sāzee*) 〔名〕 国有化

مليك (*maleek*) 〔名〕（复 ملكا）帝王，君主

مليله (*maleele*) 〔名〕 金银丝；金丝（或银丝）的细工饰品

ملیله دوز 〔形、名〕 ①绣金丝的②细工饰匠

ملیله دوزی 〔名〕 金丝刺绣；细工饰物制作

~ کردن 同上

ملیله کاری 〔名〕 金丝细工，金银丝的花边细工活

ملین (*molayyan*) 〔形〕 变软的，柔软的，通大便的

~ شدن 软化

~ کردن 使…软化

ملین (*molayyen*) 〔形、名〕 ①软化…的，使…柔软的；〈医〉通大便的，减少疼痛的②〈医〉缓和轻泻剂

ملیون (*melliyyon*) 〔名〕 ① ملی的复数②民族主义者

ملیون Million 〔数〕 百万，一百万

ملیونر Millionaire 〔名〕 百万富翁，大富豪

ممات (*mamāt*) 〔名〕 死，逝世，去世

مبارزهٔ حیات و ~ 殊死斗争，你死我活的斗争

موضوع حیات و ~ 生死存亡的问题，生命攸关的问题，关键问题

مماتی 〔形〕 死的，死亡的

مبارزهٔ حیاتی و ~ 殊死斗争

مماثل (*momāsel*) 〔形〕 相同的，类似的

مماثلت (*momāsalat*) 〔名〕 相同，类似

~ داشتن (با) 同上

ممارست (*momāresat*) 〔名〕 ①勤勉，努力②实行，实践，练习

~ سربازان 练兵

~ کردن 努力，实践，练习

باید ~ کنید تا فراموشتان نشود. 您应该多实践，才不会忘记。

ممازحة (*momāzehat*) 〔名〕 开玩笑，取笑

مماس (*momāss*) 〔名、形〕 ①〈数〉切线，正切②切线的，正切的，相切的③接触的

این خط با دایره ~ است. 这条线与圆正切。

مماست (*momāssat*) 〔名〕 接触

~ کردن (~ داشتن) 同上

مماسه (*momāse*) 同 مماست

مماسی (*momāsee*) 〔形〕 〈数〉切线的，正切的

مماشات (*momāshāt*) 〔名〕 ①陪伴②和气，和蔼可亲

~ کردن 同上

مماطله (*momātale*) 〔名〕 拖延，延期（付款），拖拉

~ کردن (در) 同上

ممالك (*mamālek*) 见 مملکت

ممالیك (*mamāleek*) 见 مملوك

ممانعت (*momāne'at*) 〔名〕 妨碍，阻碍，防止，阻挡；〈理〉阻抗

~ از احتکار 取缔投机买卖

~ از قمار 禁止赌博

~ کردن (از) 阻止，妨碍

ممبازا (*mombāzā*) 〔名〕 蒙巴萨（肯尼亚）

ممتاز (*momtāz*) 〔形〕 ①上等的，优等的；卓越的，出众的，出类拔萃的②自治的③有特权的

توتون ~ 质地优良的烟叶

تیرانداز ~ 特等射手，神枪手

سهام ~ 优先股

طبقات ~ مردم 特权阶级

قشرهای ~ جامعه 特权阶层

ورزشکار ~ 优秀运动员

~ شدن 出类拔萃，出众

~ کردن 把…分出，使…出众

ممتازيت (*momtāziyyat*) 〔名〕 ①优异，良好，卓越，出众②自治，自治权③特权

ممتثل (*momtasel*) 〔形、名〕 ①服从的，屈从的，顺从的，驯服的②服从者，顺从者

ممتحن (*momtahan*) 〔形、名〕 ①受考验的，受审查的，被试验的②被考者③有经验的

ممتحن (*momtahen*) 〔名〕（复 ممتحنين）考试者，主考者

من ~ درس جغرافيا بودم . 我负责地理课的考试。

ممتد (*momtadd*) 〔形〕 ①长的，延续的②拖长的；延伸的，延长的

~ بيمارى 痼疾

~ خدمات 资历深

~ شدن 延续；被拖长，延伸，延长

~ كردن 继续；拖长，延伸，把…延长

ممتزج (*momtazaj*) 〔形〕 混合的，混杂的，掺和的

ممتلى (*momtalee*) 〔形〕 充满的，过满的，饱满的，饱胀的

~ شدن 被装满，被充满，饱满，饱胀

~ كردن 装满，充满，使…饱胀

ممتنع (*momtane'*) 〔形、名〕 ①禁止的，不允许的②戒除…的③不可能的，达不到的④弃权者

~ رأى 弃权票

~ بودن （投票）弃权

~ شدن 被禁止，不行

~ كردن 禁止，不允许

ممتنعات (*momtane-āt*) 〔名〕 不可能的事，做不到的事

ممتنع الانحراق (*momtane'ol-enherāgh*) 〔形〕 耐火的，防火的，烧不坏的

ممتنع الحصول (~ *hosool*) 〔形〕 难以得到的，得不到的

ممتنع الحل (~ *hall*) 〔形〕 无法解决的，难以解决的

ممتنع العلاج (~ *elāj*) 〔形〕 难治的，治不好的

ممتنع الوصول (~ *vosool*) 〔形〕 达不到的，高不可攀的

ممثل (*momassal*) 〔形、名〕 ①联想到的，可以想象的②被比较的③被体现者，表达者

~ مثل غير 牵强附会的比喻

ممثل (*momassel*) 〔名、形〕 ①模仿者；演员②拿…进行比较的，比作…的

ممد (*momedd*) 〔形、名〕 ①帮助的，援助的②助手；资助

ممدد (*momaddad*) 〔形〕 延伸的，伸展的

ممدد (*momadded*) 〔名〕 延伸者，伸展者

ممدوح (*mamdooh*) 〔形、名〕 ①被称赞的，被赞颂的，被颂扬的；值得赞扬的②被称赞的人（或事物）

ممدود (*mamdood*) 〔形〕 ①拉长的，延长的，有发长元音符号（آ）的②长的

~ شدن 被拖长，被延长

~ كردن 拖长，延长

ممر (*mamarr*) 〔名〕 ①通道，过道，渡口②方面③方式，方法

~ مشروع 正当的途径

~ معاش 生活手段

~ ازاين 在这方面，关于这一点

از ~ هاى مختلف 用各种方法，通过各种途径

~ معاش او چيست ؟ 他以什么谋生？

ممراندوم Memorandum 〔名〕 备忘录，说明（某事的）文件；（契约等条文的）节略

ممرز (*mamraz*) 〔名〕 〈植〉角树，千金榆，鹅耳木枥属树

ممرض (*momrez*) 〔名〕 〈医〉病源体

ممزج (*momazaj*) 〔名〕 药水，混合剂

ممزوج (*mamzooj*) 〔形〕 混合的，搅和的

ممزوجی از فرهنگ خاور و باختر 东西方文化的混合体

～ شدن 被混合，被搅和在一起

～ کردن 混合，搅和在一起

ممسك (*momsek*) 〔形、名〕 ①吝啬的，悭吝的，小气的②吝啬者，悭吝人，守财奴③过分节俭的

ممسکی 〔名〕 ①节俭②吝啬，小气

ممسوخ (*mamsookh*) 〔形〕 ①变态的，变相的，变形的；丑恶的②畸形的，残废的

ممشوق (*mamshoogh*) 〔名〕 身材高而细的男人

ممضا (*momzā*) 〔形〕 ①签了字的，被签署的②办完手续的；〈转〉已执行的

ممقوت (*mamghoot*) 〔形〕 可憎的，可恶的，可恨的

ممکن (*momken*) 〔形〕 ①可能的，办得到的②可以的，允许的

～ است که ... 可能…，也许…

～ است بیاید. 他可能会来的。

～ است بروم ؟ 我可以走了吧？

～ نیست که ... …是不可能的

تا آنجا که ～ است (هر چه ～ است ، هر قدر ～ است) 尽可能地，只要可能

آمدن جوانان تحصیل کرده به قصبهٔ ما دایر کردن مدرسهٔ شبانه را ～ ساخته است . 知识青年来到我们村，我们就能办夜校了。

ممکن (*momakan*) 〔形〕 稳定的，稳固的，坚定的

ممکنات (*momkenāt*) 〔名〕 可能的事，可能会发生的事，可能性

ممکن الاجراء (*momkenol-ejrā'*) 〔形〕 可以实现的，可以完成的

ممکن الحصول (～ *hosool*) 〔形〕 能得到的

ممکن الشفاء (*momkeno-shshafā'*) 〔形〕 可以治疗的，治得好的

ممکنه (*momkene*) ممکن 的阴性

ممل (*momell*) 〔形〕 ①使人厌烦的，使人疲倦的②使人烦恼的，讨厌的，乏味的

تکرار ～ 令人乏味的重复

مملکت (*mamlakat*) 〔名〕（复 ممالك）①国家②王国，帝国③王位，王权

～ سوسیالیستی 社会主义国家

～ غیر متعهد 不结盟国家

ممالك جهان سوم 第三世界国家

مملکت دار 〔名〕 治理国家的人

مملکت داری 〔名〕 治理国家，管理国务

～ کردن 同上

مملکت فروش (～*foroosh*) 〔名、形〕 ①卖国贼②卖国的，叛国的

مملکت فروشی 〔名〕 卖国，叛国

～ کردن 同上

مملکتی (*mamlakatee*) 〔形〕 国家的，国有的

امور ～ (مسائل ～) 国务，国事

درسطح ～ 全国范围的

راه آهن ～ 国有化铁路，国营铁路

شخصیتهای ～ 政府人士，国家领导人

مملو (*mamlov*) 〔形〕 充满…的，装满…的，注满的

قلب ～ از محبت 充满友爱的心情

~ شدن (از) 被装满，被充满，被注满

~ کردن 装满，充满，注满

مملوك (*mamlook*) 〔形、名〕（复 ممالیك）①被占有的，被持有的②奴隶③（穆斯林国家中的）奴隶兵④私有财产

مملوکه (*mamlooke*) 〔名〕① مملوك 的阴性②财产，所有物③女奴隶

مملوکی (*mamlookee*) 〔名〕 奴隶身份，奴隶地位，奴隶状态

مملوکیت (*mamlookiyyat*) 同 مملوکی

مملول (*mamlool*) 〔形〕 无聊的，没趣的

ممنوع (*mamnoo'*) 〔形〕 被禁止的，不允许的

~ توقف 禁止停车

~ سبقت 不准超车

~ شهر 紫禁城

~ عبور 禁止通行

~ فیلم 禁映的影片

~ شدن (~ بودن) 被禁止，不允许

استعمال مواد مخدر در چین اکیداً ~ است . 在中国严禁吸毒。

ورود به این اطاق ~ است ! 非请莫入！

~ کردن (~ داشتن ، ~ ساختن) 禁止

ممنوعات (*mamnoo-āt*) 〔名〕 禁物，禁品，禁例

ممنوع الورود (*mamnoo'ol-vorood*) 〔形〕 禁止进口的

~ اجناس 不准进口的货物；禁品

~ محوطهٔ 禁区

ممنوعه (*mamnoo'e*) ممنوع 的阴性

~ اجناس 违禁品

~ کتاب 禁书

ممنوعیت (*mamnoo'iyyat*) 〔名〕 禁止，不允许

~ حکم 禁令

~ مدت 禁期

~ را رفع کردن (یا برطرف کردن) 解禁，取消禁止

ممنون (*mamnoon*) 〔形〕 感谢的，感激的

~ شدن (~ بودن) 感谢，感激

خیلی از مساعدت شما ~ هستم . 我对您的帮助深表感谢。

خیلی ~ شدم اشتباهم را نشان دادید . 我很感谢你给我指出了错误。

~ کردن 使人感谢，使人承情

ممنوناً (*mamnoonan*) 〔副〕 感激地，感谢地；满意地

ممنونیت (*mamnooniyyat*) 〔名〕 感谢，感激；感激的心情

مموراندوم 同 ممراندوم

ممه (*mame*) 〔名〕（儿语）乳头

آن ~ را لولو برد . ‹口›一去不复返了；原来有过，可是现在没有了。

ممهد (*momahhad*) 〔形〕 ①整理好的，布置就绪的，伸展开的②准备好的，安排好的③铺平的，平整的

~ شدن 被整理好，布置就绪，准备好，安排好

ممهد (*momahhed*) 〔名、形〕 ①整理者，调整者②布置…的，安排…的

ممهور (*mamhoor*) 〔形〕 盖章的，加印的

~ شدن 盖上印章

~ کردن 盖章，盖印

ممیت (*momeet*) 〔形、名〕 ①致命的，要命的，致死的②杀害者

مميز (*momayyaz*) 〔形〕 被区别出来的，特定的，卓越的，显著的

مميز (*momayyez*) 〔名、形〕（复 مميزين）①鉴定人，检查员②〈数〉小数点③特殊的，特别的，有特色的，有区别的④鉴别…的

اعشارى ～ 〈数〉小数点

مميزه (*momayyeze*) 〔形、名〕 ①鉴别…的，识别…的，区分…的②特别的，特殊的③分析能力，识别力

～ صفات 特点

～ قوهٔ 鉴别力，识别能力；鉴赏力

～ هيئت 鉴定委员会

مميزى (*momayyezee*)〔名〕①鉴别，审查，监察，检查②征税对象，调查资料③洞察力，判断力

اراضى ～ 地籍簿

～ ادارهٔ 税务局

كردن ～ 鉴别；审查，检查

حسابها را بايد ～ كرد. 帐目必须加以审查。

من Ⅰ (*man*) 〔代〕 我，本人

به ～ چه! 这与我有何相干！

～ رفيق 我的同志

～ كتاب 我的书

～ ～ كردن 自我吹嘘

～ سربازم. 我是一名战士。

من Ⅱ 〔名〕 曼（伊朗的一种重量单位）

تبريز ～ 大不里士曼（约等于12.944公斤）

رى ～ 列伊曼（约等于12公斤）

شاه ～ 沙赫曼（约等于5.888公斤）

من Ⅲ〔代〕谁？哪个（多用在阿拉伯语中）

من Ⅰ (*mann*) 〔名〕①吗哪（基督教《圣经》中所说古以色列人经过旷野时获得的神赐食物）②波斯的甘露蜜；糖胶

سماوى ～ （圣经神话中）天降食物

من Ⅱ 〔名〕 恩惠，恩典；礼物，赠品

من (*men*) 〔介〕（在阿拉伯语中表示动作或状态发生的起点）自，从

مناب (*manāb*) 〔名〕 代理，代替

～ نايب 代理人，代理官，摄政者

منابر (*manāber*) 见 منبر

منابع (*manābe'*) 见 منبع

منات Ⅰ (*manāt*) 〔名〕 麦那特（古阿拉伯人在信奉伊斯兰教前崇拜的偶象）

منات Ⅱ 〔名〕 苏联货币单位卢布的名称

مناجات (*monājāt*) 〔名〕 ①祷告，静默的祷告②圣歌③亲密交谈，促膝谈心

كردن ～ 祷告，默祷，唱圣歌；亲密交谈

مناجيق (*manājeegh*) 见 منجنيق

مناخ (*manākh*)〔形、名〕①宽阔的②宽阔的地方

مناخ (*monākh*) 〔名〕 停留的地方

مناخر (*manākher*) 见 منخر

منادا (*monādā*) 同 منادى Ⅱ条

منادات (*monādāt*)〔名〕①宣布，宣告②号召，召集

كردن ～ 同上

منادم (*monādem*)〔名〕 朋友，伙伴，伴侣

منادمت (*monādemat*)〔名〕①交友，交往，结伴②欢宴，同席对饮

كردن ～ 同上

منادمه (*monādeme*) 同 منادمت

منادى Ⅰ (*monādee*) 〔形、名〕①被宣布的，被宣告的②〈语〉呼格

～ اسم 呼格名词

منادی Ⅱ 〔名〕 传令官，喊叫者，（乡下）传布公告的人

منادی گری (~ *garee*) 〔名〕 传令官的职业，传布公告的职业

مناديل (*manādeel*) 见 منديل

منار (*manār*) 同 مناره

مناره (*manāre*) 〔名〕 （复 منابر）①（清真寺的）尖塔②灯塔

منازع (*monāze'*) 〔形、名〕（复 منازعين）①争论的，争辩的，对立的，吵起来的②争论者，争辩者，对手，对方

منازعات (*monāze-āt*) 见 منازعه

منازعت (*monāze'at*) 同 منازعه

منازع فيه (*monāze'on-feeh*) 〔形、名〕 争论的（事）

منازعه (*monāze'a*) 〔名〕 （复 منازعات）争论，争辩，辩论，纠纷，论战

~ كردن 同上

~ و رقابت دو ابر قدرت سرانجام بجنگ خواهد انجاميد . 两个超级大国之间的争夺终将导致战争。

منازعين (*monāze-een*) 见 منازع

منازل (*manāzel*) 见 منزل

منازلت (*monāzalat*) 〔名〕 较量，交战

مناسب (*monāseb*) 〔形〕 ①适合的，适当的，得当的，相称的②〈数〉相对的，按比例的③合理的，低廉的，便宜的

(حد ~) ~ تركيب （生长繁殖的）最适当的条件，最适度

در موقع ~ 在适当的时候

(برای) بودن ~ 适合，适宜…

اين حرف برای اين موقع ~ نيست . 在这个场合说这种话是不合适的。

(~ شمردن) ديدن ~ 认为合适

مناسبات (*monāsebāt*) 见 مناسبت

مناسبت (*monāsebat*) 〔名〕（复 مناسبات）①关系，关联，联系，交往②比例③适合④时机，机会，场合⑤〈转〉理由，缘由

~ دوستانه 友好关系

~ متقابله 相互关系

با ~ 合适的，有道理的

به ~ ... 值…之际

به ~ عيد 值此节日之际

به چه ~ ؟ 什么理由？

مناسبات توليدی 生产关系

قطع مناسبات 断绝关系

~ داشتن 有关系，有联系，有道理，有根据

اين دو مطلب هيچ مناسبتی با يكديگر ندارند . 这两件事情风马牛不相及。

~ ندارد شما به او حرف بزنيد . 你不该同他讲话。

بی ~ نيست كه (اگر) ... 不妨…

مراسم پر شكوهی به ~ جشن ملی برگزار خواهد شد . 国庆节将举行盛大的庆典。

مناسك (*manāsek*) 见 منسك

مناشير (*manāsheer*) 见 منشور

مناص (*manās*) 〔名〕 逃走

مناصب (*manāseb*) 见 منصب (*mansab*)

مناصحت (*monāsehat*) 〔名〕 忠告，相互劝告，相互勉励

~ كردن 向某人进忠告，勉励某人

مناصفه (*monāsafe*) 〔名〕 彼此各半，对半分

~ کردن 同上

مناط I (*manāt*) 〔名〕 ①悬挂；悬挂处②论据，根据③目的

مناط Ⅱ 同 منات I 条

مناط الامال (*manātol-amāl*) 〔名〕 希望的东西；渴望的东西

مناطق (*manātegh*) 见 منطقه

مناظر (*monāzer*) 〔名〕 论敌，辩论者

مناظر (*manāzer*) 见 منظره

مناظر و مرايا (*manāzero-marāyā*) 〔名〕 透视画法；景色

مناظره (*monāzere*) 〔名〕（复 مناظرات）讨论，争论，辩论，争端

~ کردن 进行讨论，进行辩论

مناع (*manā'*) 〔名〕 ①禁止者②吝啬鬼，悭吝人

مناعت (*manā'at*) 〔名〕 ①坚强，坚定②崇高；宽宏大量

منافات (*monāfāt*) 〔名〕对立，矛盾，相反；不适应

(با) ~ داشتن 与…对立，与…不相适应

پرخوری با تندرستی ~ دارد. 暴食有损健康。

منافذ (*manāfez*) 见 منفذ

منافر (*monāfer*) 〔形〕 ①讨厌…的，厌恶的，避开的②使人感到光荣的

منافرت (*monāferat*) 〔名〕轻视；厌恶，反感，憎恶

(~ کردن) ~ داشتن 厌恶，对…反感

منافست (*monāfasat*) 〔名〕 争风吃醋；争夺

منافع (*manāfe'*) 见 منفعت

منافق (*monāfegh*) 〔名、形〕（复 منافقين）①伪善者，伪君子，两面派②告密者，挑拨离间者③两面派的，阳奉阴违的，虚伪的

منافقت (*monāfaghat*) 〔名〕 ①伪善，假仁假义，两面派行为②搞阴谋，阳奉阴违，挑拨离间

~ کردن 同上

منافی (*monāfee*) 〔形〕 互相矛盾的，违背…的，不符合…的

~ اخلاق 不道德的，有违道德的

~ عفت 放荡的

اين عمل ~ با انسانيت انقلابی است. 这种行为是违反革命人道主义的。

مناقب (*manāgheb*) 见 منقبت

مناقشات (*monāgheshāt*) 见 مناقشه

مناقشه (*monāgheshe*) 〔名〕（复 مناقشات）争吵，吵架；争论，争辩

اهل ~ 爱争论者

~ کردن 同上

مناقص (*manāghes*) 见 منقصت

مناقصه (*monāghese*) 〔名〕 招标

بطريق ~ 通过招标（方法）

آگهی ~ دادن 招标广告

حائز حد اقل ~ شدن (~ رابردن) 索价最低的投标

به ~ گذاردن 招标

مناقض (*monāghez*) 〔形〕 矛盾的，不符合的

مناقضت (*monāghezat*) 〔名〕 矛盾，违反，背道而驰，抵触；自相矛盾的

(با) ~ داشتن 说法与…相矛盾

مناقلت (*monāghelat*) 〔名〕 交谈，谈话

مناكب (*manākeb*) 见 منكب

مناكحات (*monākohāt*) 〔名〕 伊斯兰教法中有关婚姻的章节

مناكحت (*monākehat*) 〔名〕（复 مناكحات）举行婚礼，结婚

~ کردن 同上

مناکحه (*monākeha*) 同 مناکحت

منال (*manāl*) 〔名〕 ①获得利润的地方（如工厂等）②利润，利益

~ مال و 财产，产业

من البدو الی الختم (*menal-badve-elal-khatm*) 〔副〕 从头至尾

منام (*manām*)〔名〕（复 منامات）①睡眠，睡觉②梦③寝室，卧室

منامه (*manāme*) 〔名〕 麦纳麦（巴林首都）

منان (*mannān*) 〔形〕 仁慈的，行善的，恩赐的，慷慨的（多指安拉）

مناوبه (*monāvebe*) 〔名〕 交替，轮流

~ داشتن (~ کردن) 交替，轮换

مناهج (*manāhej*) 见 منهج

مناهل (*manāhel*) 见 منهل

مناهی (*manāhee*) 见 منهی (*manhee*)

مناهیات (*manāhiyāt*) 见 منهی (*manhee*)

مناهیج (*manāheej*) 见 منهاج

منایا (*manāyā*) 见 منیت Ⅱ 条或 منیه

منایر (*manāyer*) 见 مناره

من باب (*menbāb*) 〔介〕 通过，经过

~ شوخی 只不过是开个玩笑而已

~ مثل (~ نمونه) 举例，例如

منبت (*manbet*) 〔名〕 ①植物的产地②能长植物的地方

منبت (*monbet*) 〔形〕 肥沃的

~ غیر 不肥沃的

منبت (*monabat*) 〔形〕 浮雕的，镶嵌的

منبت کار 〔名〕 浮雕工人，镶嵌工人

منبت کاری 〔名〕 浮雕，镶嵌（伊朗一种手工艺名称）；（拼嵌）木画

~ کردن 同上

منبر (*menbar*) 〔名〕 （复 منابر）①讲台，讲坛，演讲台②（大饼店放饼的）柜台

~ اهل 布教者

به ~ رفتن 高谈阔论

قبل از قاضی به ~ رفتن 〈谚〉过早作出判断

منبسط (*monbaset*) 〔形〕 ①辽阔的，广阔的，伸展的，开展的，舒展的②〈化〉膨胀的③〈转〉喜悦的，愉快的，舒畅的

~ شدن 膨胀，伸展，开展

آن چیز در اثر حرارت ~ شد . 那东西因热而膨胀了。

(را) ~ کردن (~ ساختن) 把…展开，扩大，铺开，〈转〉使…心情舒畅，开导

گرما جسم را ~ میسازد . 热能使物体膨胀。

منبسطه منبسط 的阴性

~ عضلهٔ 〈解〉伸肌

منبع (*manba'*) 〔名〕（复 منابع）①水源，泉源②〈转〉根源，来源③资源④原因

آب ~ 水源，水的资源

مواد خام ~ 原料产地，原料基地

نیرو ~ 能源

منابع تولیدی کشور 国家生产资源

منابع طبیعی 自然资源

منابع مطلع 消息灵通方面

منابع موثقه 可靠方面（指消息来源）

این آب کجا است ؟ ~ 这条河流发源在什么地方?

کشور ما منابع طبیعی سرشاری دارد . 我国有丰富的自然资源。

منبعث (*monba'es*) 〔形〕 导致…的，激起…的

منبعد (*menba'd*) 〔副〕 从此以后，此后

منبغی (*monbaghee*) 〔形〕 需要的，要求的；响往的，祈求的

منبل (*manbal*) 〔形〕 懒的，懒散的

منبه (*monabbeh*) 〔形、名〕 ①预告的，预言的；提醒…的②唤醒的，唤起的③闹钟

منبه (*monabbah*) 〔形〕 得到预告的，被提醒的，被唤醒的

~ شدن 得到预告；被唤醒

~ کردن (~ ساختن) 预告，唤醒

منت (*mennat*) 〔名〕 (复 منن) ①恩惠，恩典，善行②谢意，感恩，感激③称赞，赞扬，好感

~ خدا را ! 〈宗〉感谢真主！ 谢天谢地！

~ داشتن (~ کشیدن) (از) 感恩

~ کسی را کشیدن 欠某人的情；得到某人的恩惠

~ گذاشتن (~ نهادن) (بر) 对某人有恩

همه زیر بار ~ او هستند . 大家都感激他。

انجام این کار را بدیده ~ قبول میکنم . 我非常乐意去完成这项工作。

منتاژ (*montājh*) 同 سونتاژ

من تبع (*man-taba'*) 〔名〕 追随者，信徒

منتبه (*montabeh*) 〔形〕 警觉的，醒悟的，警惕的

منت پذیر (*mennat-pazeer*) 〔形〕 ①感谢…的②值得感谢的

منتج (*montaj*) 〔形、名〕 ①导致…结果的，引起…的，产生…的②结果③〈理〉合力

~ شدن (به) 以…终结，以…告终

صحبت آنها ~ به حسن تفاهم طرفین شد . 他们通过谈话取得了谅解。

پیروزی ما در انقلاب ~ رهبری صحیح حزب کمونیست و بسیج توده‌های مردم است . 在中国共产党正确领导下，我们动员了人民群众，才取得了革命胜利。

منتجب (*montajab*) 〔形〕 ①挑选的，选拔的②独立的，自治的

منتجع (*montaja'*) 〔名〕 牧场，有水、草的地方

منتحر (*montaher*) 〔名〕 自杀者

منتحل (*montahel*) 〔名〕 剽窃者，抄袭者

منتخب (*montakhab*) 〔形〕 选出的，挑选的，精选出来的，当选的

"~ آثار مائو تسه دون" «毛泽东选集»

~ شدن 被选拔，被选中

منتخب (*montakheb*) 〔名、形〕 (复 منتخبین) ①挑选者，选举人，选民②选择的，挑选的

منتخبات (*montakhabāt*) 〔名〕 选集，文选，诗选

"~ لنین" «列宁文选»

منتخبه (*montakhabe*) منتخب 的阴性

اعضای ~ 当选者，选举出来的人

منتخبین (*montakhebeen*) 见 منتخب (*montakheb*)

منت دار (*mennat-dār*) 〔形、名〕 受过恩惠的(人)，感恩戴德的(人)，感激的

~ بودن (از) 对…感激不尽

منت داری 〔名〕 感谢，感激，感恩戴德

منتر (*mantar*) 〔名、形〕 ①动物磁性说②驯服(动物)③被迷惑的④防蛇咬的符咒

~ شدن 被迷惑；成为笑料，成为…手中玩具，被玩弄

~ کردن 驯服(动物)；迷惑；讥笑，玩弄

منترال (*montrāl*) 〔名〕 蒙特利尔(加拿大)

منتزع (*montaza'*) 〔形〕 被剥去的，被分离的，

被取走的；被抽掉的

~ شدن 被剥掉；被分离；被取走，被抽掉；抽象化

~ کردن 剥掉；分离；取走；抽掉；把…抽象化

منتسب (*montasab*) 〔形〕 有联系的，与…有关的；与…有亲属关系的

~ ساختن (~ کردن) 归于，归咎

~ شدن 与…有关，归咎于…

منتسبین 〔名〕 后裔，后代；亲属，亲戚

منتشا (*mantashā*) 〔名〕 （伊斯兰教托钵僧使用的）粗杖

منتشر (*montasher*) 〔形〕 ①登载的，刊登的；公布的，发表的，出版的②发行的

~ ساختن (~ کردن) 刊登，登载，公布，发表；出版；发行

كدام مؤسسه‌ای آن کتاب را ~ کرد ؟ 是哪个出版社出版了那本书的？

~ شدن (~ گردیدن) 被刊登，被登载，被公布，被发表；出版；发行

بعد از کنگرهٔ حزب ، بیانیه‌ای ~ شد . 党代表大会以后发表了一项公告。

این فرهنگ به سال ۱۹۸۱ ~ شد . 这部字典是于1981年出版的。

اسکناس ~ کردن 发行纸币

منتشره (*montashere*) منتشر 的阴性

مجلهٔ ~ امروز 今天出版的杂志

منت شناس (*mennat-shenās*) 同 منت دار

منت شناسی 同 منت داری

منتصب (*montasab*) 〔形〕 ①被委任的，被任命的②被建立起来的，被竖起来的

~ شدن 被委任，被任命；被树立，被建立

~ کردن 委任，任命；树立，建立

منتصر (*montaser*) 〔形、名〕 ①胜利的，凯旋的②胜利者，凯旋者

~ شدن 取得胜利

منتصف (*montasaf*) 〔形、名〕 ①适中的；中性的②中间的，当中的③中午，正午

منتصف النهار (*montasafol-nahār*) 〔名〕 〈天〉子午线

منتظر (*montazer*) 〔形〕 ①等待的，期待的，盼望的，希望的，②料想…的

~ خدمت 待命的

~ بودن 等待，期待，盼望，希望；预料，料想

اینجا ~ کی هستید ؟ 您在这里等谁呀？

~ نبودم که این حرف را بشنوم . 我没有料到竟会听到这种话。

~ شدن 等待，等候，指望；希望，期望

~ کردن 使…等待，使…等候

او را دو روز ~ گذاشتم . 我让他等了两天。

منتظر الوکاله (*montazerol-vekāla*) 〔名〕 官迷

منتظر خدمت (*montazer-khedmat*) 〔形〕 待命的

منتظره (*montazare*) 〔形〕 ① منتظر 的阴性②期待的，预期的

نتایج ~ 意料中的后果，预期的效果

وقایع غیر ~ 突然事件，突发事件，没有料到的事情

منتظم (*montazam*) 〔形〕 整齐的，有秩序的，有规则的，有组织的，有系统的

نبض ~ 平脉

منتظم (*montazem*) 〔名〕 （复 منتظمین ）组织

者，整理者，安排者，整顿者

منتعش (*monta'esh*) 〔名、形〕 ①（跌倒后）爬起来的人②恢复健康的

منتفع (*montafe'*) 〔形、名〕 ①受益的，得到好处的②受益人

(از) شدن ~ 受益，得到好处

از نوشته های جناب عالی ~ شدم . 我读了您的文章后受益不浅。

منتفی (*montafee*) 〔形〕 被放弃的，被废除的，被否定的

شدن ~ 被放弃，被废除，被否定；

کردن ~ 放弃，废除，否定；

منتقد (*montaghed*) 〔名、形〕（复 منتقدین）①批评者，评论员，指责者，非难者②批评的，挑剔的

ادبی ~ 文学批评家

منتقل (*montaghel*) 〔形〕 ①转运的，迁移的，转移的②理解的

شدن ~ 被迁移，被转移；理解，明白

کالاها به انبار ~ شد . 货物入库了。

من فوراً ~ شدم که او کمک میخواهد . 我立刻知道他需要帮助。

کردن ~ 迁移，转移

او را به وزارتخانه ~ کردند . 把他调到部里工作去了。

منتقل علیه (*montaghelon-alayh*) 〔名〕 〈法〉受让人

منتقم (*montaghem*) 〔名、形〕 ①报仇者，复仇者②立志报仇的，怀恨在心的

منتکس (*montakes*) 〔形〕 反向的，倒转的，颠倒的

منت کش (*mennat-kesh*) 〔名〕 好巴结人者

منت کشی 〔名〕 巴结

منت گذار (~ *gozār*) 〔形〕 ①施恩的，有恩于人的②与人方便的；随和的

منت گذاری 〔名〕 ①施恩，有恩于人②与人方便；随和

منت ناشناس (~ *nāshenās*) 〔形〕 忘恩负义的，不知感恩的

منت ناشناسی 〔名〕 忘恩负义，不知感恩

منتها (ی) (*montahā*) 〔名、形、副〕 ①终极，末端，终点②极端，极点，极限③最大限度的，极端的，极限的④至多，充其量⑤但是，只不过

تا دو شنبه ~ 最迟不过星期一，超不过星期一

درجه ~ 最大程度

شرق ~ 远东；最东面

کوشش خود ~ 最大的努力

مراتب ~ 至多，最多，说到底

آرزویش این بود . ~ 这就是他最大的愿望。

میل دارم با شما بیایم ~ وقت ندارم . 我很想同你一道去，就是没有时间。

منتهز (*montahez*) 〔形〕 乘隙…的，伺机…的

فرصت ~ 抓住机会的

منتهك (*montahek*) 〔名〕 筋疲力尽的人，瘦弱者，面容憔悴的人

منتهی (*montahā*) 同 منتها (ی)

منتهی (*montahee*) 〔形〕 完结的，以…告结束的，以…告终的

شدن ~ 以…告终，导致，引出

مذاکرات شان ~ به انعقاد موافقت نامه‌ای

他们会谈的结果是签订了一项协议。 گردید .

تحت شرایط معینی امکان دارد امر بد به نتایج خوب وامر خوب به نتایج بد ~ شود .

在一定的条件下，坏的东西可以引出好的结果，好的东西也可以引出坏的结果。

منتهی الجموع (*montahā-ol-jomoo′*) : ~ جمع 复数的复数，如：لوازمات 是 لوازم 的复数，而 لوازم 本身已是 لازمه 的复数

منتهی الیه (*montahā-eleyh*) 〔名〕终点，极限，末端

منتهی درجه (~ *daraje*) 〔名〕 顶点，极度

منثور (*mansoor*) 〔形〕 ①被撒开的；散布的②散文的

~ شعر 散文诗；无韵诗

منثوراً (*mansooran*) 〔副〕 散文式地

منثوره (*mansoore*) منثور 的阴性

منج (*monj*) 〔名〕 苍蝇；蜂，蜂蜜

منجح (*monjeh*) 〔形〕 有成绩的，有成就的，成功的

منجذب (*monjazeb*) 〔形〕入迷的，被吸引住的，被引诱的

منجر (*monjarr*) 〔形〕 完结的，完成的，结束的，导致…的

(به) شدن ~ 完结，结束，导致，以…而告终

سرانجام پیکار ~ به شکست دشمن گردید .

最后战争以敌人的失败而告终。

معمولا هر روشی که در کار به موفقیت ~ میشود روش درست آن کار است . 一般说来成功了的方法，就是正确的方法。

منجز (*monajjaz*) 〔形〕 已完成的；履行诺言的；无条件的，无保留的

منجزاً (*monajjazan*) 〔副〕 无条件地，无保留地，绝对地

منجك (*manjak*) 〔名〕 魔术

منجل (*menjal*) 〔名〕 镰刀，大镰刀

منجلاب (*manjalāb*) 〔名〕 ①污水坑，潭②污水，死水

در ~ غم و اندوه فرو رفتن 陷入无比悲痛之中

منجلی (*monjalee*) 〔形〕 ①明显的，明朗化的，清楚的②发亮的，照耀的，闪耀的

منجم (*manjam*) 〔名、形〕 ①起源，根源②矿③光明的

منجم (*monajjem*) 〔名〕（复 منجمین ）占星家，星相家；天文学家

منجمد (*monjamed*) 〔形〕 结冰的，冻结的，凝固了的，变硬的

اقیانوس ~ شمالی 北冰洋

~ گوشت 冻肉

~ شدن 结冰，冻结；凝固

آب ~ شده ست . 水结成冰了。

~ کردن(~ ساختن) 使…结冰，使…冻结

خون کسی را ~ کردن 使某人极度恐惧

منجمده منجمد 的阴性

~ منطقهٔ 寒带（地区）

منجمله (*menjomle*) 〔介〕 其中，包括

همه رفقا ~ تازه‌آمدگان موافق بودند . 包括新来的同志在内，大家都同意了。

منجنیق (*manjaneegh*)〔名〕（复 مناجیق ）①古

代的弩炮，（古时）射石机②脚手架

～ بنائی 脚手架

～ چاه نفت 石油井架

～ حفر 石油钻探塔

منجوق (*manjoogh*) 〔名〕 ①旗，旗帜②旗杆顶的装饰物；高大建筑物（如塔）顶上的装饰物③玻璃珠，珠串④伞⑤冠

منجی (*monjee*) 〔名〕 解放者，救星

منجیت (*manjeet*) 〔名〕 （汽车的）里面布篷

منچوری 〔名〕 满洲（我国东北的旧称）

منحدر (*monhader*) 〔形、名〕 斜坡的，倾斜的

منحرف (*monharef*) 〔形〕 ①偏斜的，倾斜的；偏离的，背离…的，歪的②不舒服的，有病的③离经叛道者；变节者④不规则四边形

شبهٔ ～ 梯形，不规则四边形

～ شدن (از) 倾斜，偏斜，偏离，背离

از جادهٔ حقیقت ～ شدن 离开正道

～ کردن (～ ساختن) 使…倾斜，使…离开正道，使…误入歧途

منحرف المزاج (*monharefol-mezāj*) 〔形〕 身体虚弱的，瘦弱的，软弱的；不舒服的，有病的

منحسم (*monhasem*) 〔形〕 割断的，切断的，切下的

منحصر (*monhaser*) 〔形〕 ①被封闭的，被包围的，被拘禁的②有限制的，有限度的，局限于…的③垄断的，独占的

～ بفرد 唯一的，独特的

چارهٔ ～ بفرد 唯一的方法

سبک ～ بفرد 独特的风格

～ کردن 垄断，独占；限定，限制

استعمال این کلمه ～ به موارد مخصوصی است. 这个词只有在特殊场合才能使用。

این نسخه ～ بفرد است. 这本书是孤本。

او در شمشیر بازی شخص ～ به فردی است. 他的剑术是首屈一指的。

منحصراً (*monhaseran*) 〔副〕 唯一地，独特地，垄断地

منحصره 〔形、名〕 ① منحصر 的阴性②垄断商品

منحط (*monhatt*) 〔形、名〕 ①低下的，下贱的，衰落的，堕落的，没落的②堕落的人，败类

منحل (*monhall*) 〔形〕 ①被解散的，被取消的，被废除的②被解开的，被拆开的③被解决的，被溶化的

～ شدن (～ گردیدن) 被解散，被取消，被废除；被解开；被解决

پارلمان ～ شد. 国会解散了。

～ کردن 解散，取消，废除；解开，拆开；解决

منحله منحل 的阴性

انجمن ～ 被宣布为非法的团体

منحنی (*monhanee*) 〔形、名〕（复 منحنیات）①弯曲的②曲线

فراز نما ～ 等高线

～ نیقومد (～ صدفی) 〈数〉蚌线

پیر ～ 驼背老人

خط ～ 曲线

مماس‌بر ～ 切线曲面

منحنیات تراز 〈数〉等高线，恒值线

منحنی الخط (*～ ol-khat*) 〔形〕 曲线的

مختصات ～ 曲线座标

منحنی سنج (*～ sanj*) 〔名〕 球径计，测球仪

منحنی نمایش (*～ namāyesh*) 〔名〕 曲线图

منحوت (*manhoot*) 〔形〕 削光的，削平的

~ شدن 被削光，被削平

~ کردن 削光，削平

منحوس (*manhoos*) 〔形〕 ①感到沮丧的，薄命的，倒霉的，不走运的②不吉利的，不祥的

منحول (*manhool*) 〔名〕 剽窃的作品

من حيث المجموع (*menhaysol-majmoo'*) 〔副〕总之，大体上，总的说来

منخر (*mankhar*) 〔名〕(复 مناخر، 双 منخرين) 鼻孔

منخسف (*monkhasef*) 〔形〕 被遮住的，月食的

~ شدن 发生月食

منخفض (*monkhafez*) 〔形〕 降低的(指温度)，低廉的(指价格)

مند (*mand*) 可用作后缀，加在名词后面，使名词变成形容词，意为"拥有的"，"充满的"，如：~ خرد، ~درد 等

منداب (*mandāb*) 〔名〕 〈植〉野生芥子；野生紫花南芥

مندب (*mandab*) 〔名〕 悲痛，痛哭，哀悼

باب المندب 〈地〉曼德海峡(原意为哭峡，在红海南端)

من در آری (*man-dar-āree*) 同 من درآوردی

من در آورده (*man-dar-āvarde*) 同 من درآوردی

من در آوردی (*man-dar-āvardee*) 〔形〕 ①虚构的②离奇古怪的③臆造的，杜撰的

مندرج (*mondarej*) 〔形〕 被刊登的，被登载，被记入，被列入的

~ شدن 被刊登，被刊载，被记入

~ کردن 刊登，刊载，记入

در شمارهٔ دیروز آن روزنامه خبرهای مهم ~ است. 昨天该报登载了重要消息。

مندرجات 〔名〕 (书的)内容

~ جرائد 报刊内容

~ فهرست 目录

مندرجه مندرج 的阴性

~ اشعار 被刊登的诗

مندرس (*mondares*) 〔形〕 ①陈旧的，破旧的，磨损的；陈腐的②被抹掉的，被抹去的，被消除的

~ افکار فرسوده و 陈腐的思想

~ لباس 破旧的衣服

~ شدن 陈旧，破旧；用旧，穿坏

~ کردن 使…破旧，使…磨损

مندف (*mendaf*) 〔名〕(复 منادف) 弹棉花的弓

مندفع (*mondafe'*) 〔形〕 ①被排出的，被消除的②被拒绝的

~ شدن 被排出；被拒绝

~ کردن 排出；拒绝

مندفق (*mondafegh*) 〔名〕 ①喷雾器②消防唧筒

مندل (*mandal*) 〔名〕 ①魔法，妖术②香，香料

مندله مندل 的阴性

مندليف Mendeleev 〔名〕 化学元素表(又名：门捷列夫周期表)

مندمج (*mondamej*) 〔形〕 被注入…的，合并的，混合的

مندوب (*mandoob*) 〔名〕 被派遣去完成某项任务的人

مندور (*mandoor*) 〔形〕 忧伤的，悲伤的，不幸的

منده (*manda*) 〔名〕 (断把的)水罐

منديل (*mandeel*) 〔名〕 (复 مناديل) ①手帕，手绢②面纱，面罩③头巾，包头巾

منذر (*monzer*) 〔名〕 忠告者，警告者，告诫者，劝阻者

منذور (*manzoor*) 〔形〕 发过誓的，许下愿的

منزجر (*monzajer*) 〔形〕 ①憎恶的，厌恶的，厌烦的，嫌弃的②被驱逐的，被赶走的

(از) شدن ~ 憎恶，厌恶，讨厌，嫌弃

کردن ~ 使…讨厌，使…厌恶

منزل (*manzel*)〔名〕(复 منازل)①房子，房屋，家，宿舍②休息，地点，驿站③(两站之间的)路程(原指一天的路程)④〈天〉宿(二十八宿之一)⑤〈转〉终点，目的地；阶段

اجاره‌ای ~ 租赁的房屋

منازل ماه 〈天〉二十八宿

(به) دادن ~ 留宿，让住

آنها به‌افراد غریب ~ میدهند . 他们经常留宿客人。

داشتن ~ 居住

به ~ رسیدن 抵达宿地；〈转〉达到目的

پس از یک ساعت به ~ اول رسیدیم . 我们在一小时后赶到了第一个驿站。

دو ~ یکی رفتن 兼程前进

کردن ~ 居留，停留，留宿

همان شب آنها در مهمان سرائی ~ کردند . 那天晚上他们宿在一个旅馆内。

گرفتن ~ 停留，租房，借宿

شما کجا است ~ ؟ 您家在哪儿？

از طهران تا آن شهر چند ~ راه است ؟ 从德黑兰到那个城市有几站路？(每站合18公里)

منزل (*monzal*) 〔形〕〈宗〉启示的，默示的，天启的；(自上天)送下的，下凡的

~ آیهٔ 古兰经

~ کتاب 〈宗〉天书，天经，圣书

~ وحی 真主的启示

منزلت (*manzelat*) 〔名〕 ①地位，学位，职位②官职，职务③身份，等级④使命

داشتن ~ 享有声望

منزل گاه (*manzel-gāh*) 〔名〕 途中休息地，宿营地，客栈，目的地

منزلگه (*manzelgah*) 同 منزل گاه

منزله (*manzale*) 同 منزلت

~ به 作为…，以…身份，好像…

به ~ مادر 像母亲一样

به ~ بودن 意味着…，标志着…

او به ~ ناظر در جلسه شرکت کرد . 他以观察员的身份参加了会议。

منزوی (*monzavee*) 〔形〕 ①隐居的，避世的，孤独的，与世隔绝的②隐士，苦行僧

~ زندگی 隐居生活

شدن ~ 隐居，避世

منزه (*monazzah*) 〔形〕 ①清白的，廉洁的②无罪的，无可责难的，无辜的

منسجل (*monsajel*)〔形〕 登记过的，注册过的，已挂号的

منسحب (*monsaheb*) 〔形〕 被拖回的，被拽回的；收回的，撤回的

منسد (*monssad*) 〔形〕 关闭的，堵塞的，阻塞的

منسرح (*monsareh*) 〔名〕 一种诗的韵律

منسك (*mansek*) 〔名〕(复 مناسك) ①道院，僧院②仪式，典礼

مناسك حج (伊斯兰教教徒在麦加举行的)朝圣仪式，朝觐典礼

منسلك (*monsalek*) 〔形〕 ①用细线穿连的②附属于…的，从属于…的，加入…的

منسم (*mansem*) 〔名〕 ①驼鸟或骆驼的脚趾②符号，迹象，预兆③方法，方式

منسوب (*mansoob*) 〔形、名〕 (复 منسوبين) ①归于…的，属于…的②归罪于…的，归咎于…的③亲戚，亲友；有关人员

~ شدن 被列为…，被列入，归属于；被指责，被归罪

او به رشوه خواری ~ شده است. 他被指控受贿。

~ کردن (به) 列入，归于；指责

او با ما ~ است. 他是我们的亲戚。

منسوبیت (*mansoobiyyat*) 〔名〕 ①依赖，从属②关系，血缘关系，亲属关系

منسوبین (*mansoobeen*) 〔名〕 亲人，亲属

منسوج (*mansooj*) 〔形、名〕 (复 منسوجات) ①纺织的，织造的②纺织品，布匹③丝织品，锦缎

منسوخ (*mansookh*) 〔形〕 ①被废除的，被取消的②不适用的，作废的，无用的

~ شدن 被废除，被取消；作废，无用

این قرارداد مدتها پیش ~ گردیده است. 这个条约早就被废除了。

~ کردن 废除，取消

باید رسوم قدیم را ~ کرد. 必须破除陈规陋俗。

منسوخه منسوخ 的阴性

رسوم ~ کهنه 被革除的旧习惯

~ قانون 被废除的法令，失效的法令

منسوخیت (*mansookhiyyat*) 〔名〕 废除，废止；废弃，不适用

منسی (*manseey*) 〔形〕 被忘却的，被遗忘的

منش Ⅰ (*manesh*) 〔名〕 ①性格，天性，习性②宽宏大量，慷慨大度③愿望，爱好

منش Ⅱ 构成形容词的后缀，意为"有…习性的"，"富有…的"，如：درنده منش، بزرگمنش 等

منشاء (*mansha'*) 〔名〕 起源，根源，起点；生长地

~ اثر 效用，有效

~ رودخانهٔ زرد 黄河的发源地

~ شادی 欢乐的原因

~ طبقاتی 阶级出身

~ فساد 罪恶的根源

~ نا آرامی 不安宁的根源

~ گرفتن 开始

منشآت (*monsha-āt*) 〔名〕 文章，散文；书信

منشار (*menshār*) 〔名〕 锯，小锯

منشاری 〔形〕 锯形的，锯齿的，弯弯曲曲的

رباط ~ 〈解〉锯齿状韧带

منشال (*menshāl*) 〔名〕 铁勾子，鱼钩

منشرح (*monshareh*) 〔形〕 ①高兴的，愉快的，快乐的，活泼的②清晰的，清楚的

منشعب (*monsha'eb*) 〔形〕 (复 منشعبات) 分支的，分叉的，分开的

خطوط ~ 支线

~ شدن 分支，分叉

در اینجا از خط اصلی راه‌آهن ، خطوط فرعی مختلف ~ میشود . 几条铁路支线在这里从干线岔开。

~ کردن 分开，使…分叉

منشفه (*menshafe*) 〔名〕 浴巾，浴衣

منشق (*monshaghgh*) 〔形〕 ①分裂的，裂开的，分离的②分开的，分支的

~ شدن 被劈开，分裂，裂开；分离，分开

منشور Ⅰ (*manshoor*) 〔名、形〕 (复 مناشیر)

①公告，告示；圣旨，诏书；宪章，章程②公布了的，颁布了的

سازمان ملل متحد ~ 联合国宪章

منشور II 〔名〕(复 مناشير) 〈理〉棱镜；〈数〉棱柱（体），角柱（体）

~ قائم 垂直棱柱体

~ مايل 斜棱柱

~ متوازی الاضلاع 平行六面体

~ مربع 正方晶棱柱

~ منظم (يا منتظم) 正棱柱

~ ناقص 截头棱柱体

شبهٔ ~ 平截头棱锥体

منشوری 〔形〕〈理〉棱镜的，棱柱的

منشويسم (*mensheveesm*) 〔名〕孟什维克主义

منشويك (*mensheveek*) 〔名〕孟什维克

منشی (*maneshee*) 〔形〕自然的，天然的

منشی (*monshee*) 〔名〕秘书，书记，文书，司书

~ اول (دوم) سفارت 大使馆一等(二等)秘书

~ كل 总书记，秘书长

~ وزير 部长（或大臣）秘书

منشی گری (~ *garee*) 〔名〕秘书工作，文书工作

~ كردن 做秘书工作，当文书

منصب (*mansab*) 〔名〕(复 مناصب) 职位，职务，官职，官衔

صاحب ~ 官员，军官

منصب (*monsebb*) 〔形〕注入的，流入的

منصب دار (*mansab-dār*) 〔名、形〕①官员，官吏②有官衔的

منصرح (*monsareh*) 〔形〕清楚的，明白的，确切无误的；断然的

منصرف (*monsaref*) 〔形〕①取消的，放弃的，打消念头的，改变主意的②〈语〉有词形变化的（指阿拉伯语名词）

غير ~ 半变尾的

~ شدن (از) 取消，放弃，打消念头，改变主意

~ كردن 使…放弃…，使…打消念头，使…改变主意

منصرم (*monsarem*) 〔形〕被截断的，被切断的

منصعق (*monsa'egh*) 〔形〕遭雷击的

منصف (*monsef*) 〔形〕①正义的，公正的，公平的，公道的，没偏向的②公道的人，仲裁人

منصف (*monassef*) 〔形、名〕(复 منصفين) ①平分…的②平分者

منصف الزاويه (*monassefo-zzāveeye*) 〔名〕〈数〉平分线，二等分线

منصفانه (*monsefāne*) 〔形、副〕公平的(地)，公正的（地），公道的（地）

تصميم ~ 公正的决定

تقسيم ~ 公平的分摊

آن قاضی دعوا را ~ حل كرد. 法官公平合理地解决了纠纷。

منصفه (*monsefe*) منصف (*mansef*) 的阴性

هيئت ~ (عالی) (大)陪审团，仲裁机构

منصوب (*mansoob*) 〔形〕①被任命的，被委任的②被树立的，被建立的

~ شدن (به) 被任命，被委任，被树立，被建立

او به رياست اين اداره ~ شد. 他被任命为这个局的领导。

~ كردن (به) 任命，委任，树立，建立

. این نسخه با اصل ~ نیست 这个文本同原本不一致。

~ کردن 使…适应，使…符合，使重合

منطبقاً (*montabeghan*) 〔副〕 符合地，一致地

منطفی (*montafee*) 〔形〕 被扑灭的，被熄灭的

~ شدن 被扑灭，被熄灭

~ کردن 扑灭，熄灭

منطق (*mantegh*) 〔名〕 ①逻辑；逻辑学；逻辑推理；逻辑思维②交谈，讲话，发言

~ ارسطو （古希腊哲学家亚里士多德的）工具论，伦理学

~ دیالکتیك 辩证逻辑

~ رمزی 数理逻辑

~ عملی 逻辑实证论（现代资产阶级主观唯心主义的一种哲学流派）

~ فرمال (~ صوری) 形式逻辑

~ مجرد 〈逻〉形式逻辑

~ نوین «新工具»（培根的主要著作之一）

از روی ~ 合乎逻辑地

علم ~ 逻辑学（伦理学）

~ بافتن 强词夺理

. ~ شما درست نیست 你的逻辑是不对的。

. اظهاراتش منطقی نداشت 他的话不合逻辑。

. او ~ سرش نمیشود 他不懂逻辑推理。

منطق (*montegh*) 〔形〕 使…讲话的

منطقاً (*manteghan*) 〔副〕 合乎逻辑地

منطق دان (*mantegh-dān*) 〔名〕 逻辑学者

منطقه (*mantaghe*) 〔名〕（复 مناطق）①区域，地区，地带②腰带

~ آتش 射界

~ آزاد شده 解放区

منصور (*mansoor*) 〔形、名〕 胜利的，得胜的；〈宗〉神助的，天助的

منصورانه 〔形、副〕 胜利的（地）

منصوری 〔名〕 ①一种乐曲的名称②同 منصوریت

منصوریت (*mansooriyyat*) 〔名〕 胜利；〈宗〉天助，神助

منصوص (*mansoos*) 〔形〕 明文规定的

منصه (*manasse*) 〔名〕 ①出现的地方②新娘的花座；新房

به ~ ظهور آمدن (یا رسیدن) 出现，显露

به ~ ظهور آوردن (یا رساندن) 创造

به ~ اجراء گذاردن 实现，实行，执行，付诸实行

منضج (*monzej*) 〔名、形〕 ①〈医〉化脓剂，催脓药；咳痰剂②化脓的，

منضم (*monzamm*) 〔形〕 ①附加的，附带的，附上的②被兼并的，合并的

~ شدن 被附加于…，(被)包括…，被兼并

~ کردن (~ داشتن) 附加于…，并入

. او رونوشت گواهینامه را به نامهٔ خود ~ کرد

他把证明书的副本附在信中。

منضماً (*monzamman*) 〔副〕 补充地，附带地

منضمات 〔名〕 ① منضم 的复数②附录，附件

منطبخ (*montabekh*) 同 مطبوخ

منطبع (*montabe'*) 〔形〕 ①印出的，出版的②驯服的，听话的

~ شدن 印出，出版，驯服，听话

~ کردن 印出，出版；使…驯服

منطبق (*montabegh*) 〔形〕 适应的，适合的，符合的，相符的，一致的

~ بودن (با) 与…一致，相符合

اشغالی ~ 占领区，沦陷区

پايگاه انقلابی ~ 革命根据地

(محترقه ~) حاره ~ 热带

دفاع ~ 防区

عمل ~ 〈军〉军事行动区

کرانه ~ 边远地区

کروی ~ 〈数〉球面带

محفوظ ~ 〈军〉保护区

مستور ~ 〈军〉掩蔽地带

(جنوبی) معتدلهٔ شمالی ~ （南）北温带

(بارده ~) منجمد ~ 寒区，寒带

نظامی ~ 军区

نفوذ ~ 势力范围，租界

مناطق نفت خيز 盛产石油区

منطقة البروج (*mantaghatol-borooj*) 〔名〕〈天〉黄道带；一种太阳历法的名称，阿富汗至今仍沿用此历法，其十二个月的名称为：一月 (حمل)、二月 (ثور)、三月 (جوزا)、四月 (سرطان)、五月 (اسد)、六月 (سنبله)、七月 (ميزان)、八月 (عقرب)、九月 (قوس)、十月 (جدی)、十一月 (دلو)、十二月 (حوت)

منطقه‌ای (*mantaghe-ee*) 〔形〕地区的，区域性的

~ همکاری 地区性合作，区域性的合作

منطقی (*manteghee*) 〔形、名〕（复 منطقين، منطقيون）①逻辑的，逻辑上的，辩证的②明理的，通达的③逻辑学者

~ استدلال 逻辑的推论

~ دليل 合乎逻辑的论据

~ ربط 逻辑关系

~ لزوم 逻辑的必然

~ نتيجهٔ 必然结果

منطلق (*montalegh*) 〔形〕①自由了的，解放了的②离了婚的，离异的

منطوق (*mantoogh*) 〔形〕已说出口的，已讲出口的

منطوی (*montavee*) 〔形〕被卷起的，被折叠的

شدن ~ 被卷起，被折叠

کردن ~ 卷起，折叠

منطيق (*menteegh*) 〔形〕有口才的，善长于辞令的，能说会道的

منظر (*manzar*) 〔名〕（复 مناظر）①相貌，容貌，模样，长相②方面③景色，景象

~ اختلاف 〈理〉〈天〉视差

ديدن مناظر 游览，观光

(علم) مناظر و مرايا 透视图法

منظره (*manzare*) 〔名〕（复 مناظر）景色，景致，景象

وسيع و مسلسل ~ 风景的全貌，全景，鸟瞰

اين عمارت ~ خوبی دارد. 这座楼房周围的景致优美。

مناظر طبيعی شهر "هانچو" خيلی قشنگ است. 杭州的景色十分优美。

منظم (*monazzam*) 〔形〕①整理好的，安排好的，有组织的，有秩序的②整齐的，有条理的，系统的，正规的③均匀的

~ ارتش 正规军

~ بطور 有秩序地，整齐地，有规律地

~ ساعات 规定的时间，按时

~ قدمهای 整齐的步伐

شدن ~ 上轨道，被调整，正常

کردن ~ 整顿，调整，使…正常，规定

ساعات کار را بايد ~ کرد. 工作时间要规

استعمال مشروبات ~ 禁酒，禁酒令

تعقیب ~ 停止法律追究

ورود اجناس لوکس ~ 禁止奢侈品进口

شدن ~ 被禁止，被制止；遇到障碍

کردن ~ 禁止，制止；设置障碍，阻止

پزشك او را از نوشیدن مشروبات‌الکلی ~ میکند . 医生禁止他饮用烈性酒。

منعدل (*mon'adel*) 〔形、名〕 离开正道的(人)，走上邪路的（人），堕落的（人）

منعدم (*mon'adem*) 〔形〕 ①消失的②被消灭的，毁灭了的，被歼灭的

شدن ~ 被消灭，被歼灭；消失

کردن ~ 消灭，歼灭；使…消失

زحمتکشان جهان سرانجام نظام استعماری را محو و ~ خواهند کرد . 全世界劳动人民终将消灭殖民制度。

منعزل (*mon'azel*) 〔形〕 ①隐居的，隐退的，辞退的，退休的②被解雇的，被免职的，被革职的

شدن ~ 隐退，辞退；被解雇，被免职

کردن ~ 解雇，免职，革职

منعطف (*mon'atef*) 〔形〕 ①转向…的，面向…的，倾向…的②弯曲的；〈植〉下弯的，反折的

شدن ~ 转向，面向，倾向

توجه همه باو ~ شد . 大家的注意力都集中在他身上。

کردن ~ 使…转向，使…面向

منعطف (*mon'ataf*) 〔名〕 ①转折处，转折点②胡同，巷子

منعقد (*mon'aghed*) 〔形〕 ①召开…的，举行…的②缔结的，签订的（如条约、合同等）③凝固的，凝结的

定下来。

او آدم منظمی است. 他是个有条理的人。

منظماً (*monazzaman*) 〔副〕 有秩序地，有规律地，整齐地

منظور (*manzoor*) 〔形、名〕 ①看见的，见到的②考虑到的，估计到的；所指的③预期的④目的，希望，打算，期望

نظر ~ 看中的，喜欢的，中意的

به ~ 为了，打算

داشتن ~ 预见，预料；怀有恶意

ما خدمات او را ~ می داریم . 我们将考虑他的贡献。

شدن ~ 被考虑，被估计

این مبلغ در بودجهٔ امسال ~ شده است . 这笔费用已列入今年的预算。

کردن ~ 考虑，估计

چیست ؟ ~ 这算什么意思？

او از این حرف ~ چیست ؟ 他说这话是什么意思？

منظوم (*manzoom*) 〔形〕 ①诗体的，韵文的②整齐的③成串的（指珍珠）

حکایت ~ 叙事诗

کردن ~ 把（散文等）改写成诗

منظومات 见 منظومه

منظومه (*manzoome*) 〔形、名〕（复 منظومات）①منظوم 的阴性②韵文，诗歌③系统，体系

تناوبی ~ 周期系

شمسی ~ 〈天〉太阳系

منع (*man'*) 〔名〕 ①禁止，制止，防止②妨害，阻碍，障碍，障碍物

احتکار ~ 禁止投机买卖

شدن ~ 召开，举行；缔结，签订，订立（条约、合同等）；凝固，凝结

كنفرانس در ساعت هفت ~ خواهد شد . 会议将于七时举行。

شير ~ شد . 牛奶凝结了。

~ كردن (~ ساختن) 召开，举行；缔结，签订，订立（条约、合同等）；使…凝结，使…合成一体

طرفين قراردادى براى خريد و فروش منسوجات ابريشمى ~ ساختند . 双方签订了丝织品贸易合同。

جلسه را ساعت پنج ~ كردند . 他们在五时召开了会议。

منعقده منعقد 的阴性

منعكس (*mon'akes*) 〔形、名〕 ①返回的，折回的②反射的，反映的，反照的③<理>反射作用

~ عمل 反射作用

شدن ~ 被反射，被反映

زندگى فقيرانۀ مردم زحمتكش قبل از آزادى كشور در اين رمان ~ شده است . 这部小说反映了解放前劳动人民的痛苦生活。

صدايش در كوه ~ شد . 他的声音回荡在山谷中。

~ كردن (~ ساختن) 反射，反映

ماه نور خورشيد را ~ ميكند . 月亮是反射太阳光的。

منعم (*mon'em*) 〔形、名〕（复 منعمين）①乐善好施的②富裕的，有钱的③施主，恩人，善人，慈善家④富人，有钱人

~ بكوه و دشت و بيابان غريب نيست . 富在深山有远亲。

منغر (*monghor*) 〔名〕 酒盅，酒碗

منغص (*monaghghas*) 〔形〕 被搅乱的，被扰乱的，被妨害的，破坏了的

شدن ~ 被搅乱，被扰乱，心烦

كردن ~ 搅乱，扰乱，使…心烦

عيش ما را ~ نكنيد . 请你不要打扰我们。

منغمس (*monghammes*) 〔形〕 浸入水中的

من غير رسم (*men-gheyre-rasm*) 〔形〕 非官方的，非正式的

منفاق (*menfāgh*) 〔名〕 开销大的人

منفتح (*monfateh*) 〔形〕 敞开的，开着的

منفتل (*monfatel*) 〔形〕 捻成的，搓成的

منفجر (*monfajer*) 〔形〕 ①爆发的，爆炸的，爆炸性的②（水）涌出的，喷出的，溢出的

شدن ~ 爆炸，爆发；溢出；涌出（泉水等）；霞光万道

انبار باروت ~ شد . 火药库爆炸了。

~ كردن (~ ساختن) 使…爆炸，使…爆发；使…溢出，使…涌出

افراد چريك ما اسلحه خانۀ دشمن را ~ ساختند . 我游击队战士炸毁了敌军的武器库。

منفجره 〔形〕 易爆的

~ مواد 易爆物品

منفخ (*menfakh*) 〔名〕 风箱，手用吹风器

منفذ (*manfaz*) 〔名〕（复 منافذ）①洞，孔，窟窿②出口，出路③通道，通路，溢道④<解>汗孔，毛孔

~ دودكش 烟窗

منفذدار 〔形〕 多孔的，有细孔的

منفذ دارى 〔名〕 孔隙，多孔

منفرج (*monfarej*) 〔形〕 ①宽阔的，宽敞的②裂

开的，有裂缝的③〈转〉平静的，安静的，不操心的④〈数〉钝角的

~ زاویهٔ 〈数〉钝角

~ شدن 敞开，裂开

منفرج الزاویه (*monfarejo-zzâveeye*) 〔形〕钝角的

~ مثلث 〈数〉钝角三角形

منفرجه (*monfareje*) منفرج 的阴性

~ زاویهٔ 〈数〉钝角

منفرد (*monfared*) 〔形〕（复 منفردین）①单个的，个体的②单身的，未结婚的③单独的，孤独的④孤立的，孤立无援的

~ ساختن 使…孤立

~ شدن 孤立，孤单

سیاست ~ ساختن آن کشور سیاست ورشکسته‌ای است. 孤立该国的政策破产了。

منفرداً (*monfaredan*) 〔形〕单个地，单独地，独自地

منفس (*manfas*) 〔名〕（复 منافس）气孔，鼻孔

منفسخ (*monfasekh*) 〔形〕被取消的，被废除的，被作废的

~ شدن 被取消，被废除，被作废

~ کردن 取消，废除，作废

منفصل (*monfasel*) 〔形〕①隔开的，拆散的，分开的②被解雇的，被解职的③被决定的④〈乐〉断音的

~ حروف 不能同后面字母连写的字母（即 ا، د، ذ، ر، ز، ژ، و）

~ شلیک 断断续续的射击声

~ ضمیر 〈语〉不连写的代词，如 من، شما 等

~ قطعات 部件，备件

~ شدن 被隔开，被分开；被解雇，被解职

~ کردن（~ ساختن）隔开，分开；解雇，解职

قطعات ماشین را ~ کن. 请把机器的部件拆卸下来。

منفصلاً (*monfaselan*) 〔副〕隔开地，分开地，单独地

منفصله (*monfasele*) منفصل 的阴性

منفعت (*manfa'at*) 〔名〕（复 منافع）①利益，裨益，好处②收益，利润③利息④兴趣

با ~ صدی دوازده 按百分之十二的利息计算

~ به 为了…利益，为了…

کنسرت به ~ آسیب دیدگان 为赈灾演出的音乐会

~ بردن（~ برداشتن）受益，得益；获利，赚钱

چه منفعتی از این کارخواهی برد؟ 你这样做有什么好处？

~ خوردن 发财

~ دادن（~ کردن）使…有利，给…好处

~ دادن（به）پول 贷款；放债

~ داشتن 收益

~ دیدن 有收益，获利

ما قاطعانه از منافع کشور دفاع میکنیم. 我们坚决维护国家的利益。

منفعت بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕有好处的，有利的，获利的

منفعت بخشی 〔名〕获利，盈利

منفعت پرست (~ *parast*) 〔形、名〕利欲熏心的(人)

منفعت پرستی 〔名〕利欲熏心

منفعت جو (~ *joo*) 〔名〕投机倒把者，投机分

子，投机商

منفعت جوئی (~ *joo-ee*) 〔名〕 投机，投机倒把

~ کردن 同上

منفعت خور (~ *khor*) 〔名〕 获利者，发财者，暴发户

منفعت خوری 〔名〕 获利，发财

~ کردن 同上

منفعل (*monfa'el*) 〔形〕 害羞的，不好意思的，羞耻的

~ شدن 害羞，不好意思

~ کردن 使…不好意思，使…害羞，使…无地自容

مرا با این حرف ~ ساخت. 他的这番话使我感到不好意思。

منفق (*monfegh*) 〔形、名〕 ①花费的，耗费的；布施的，捐助的，施舍的②施主，施舍者；花钱大方的人

منفك (*monfakk*) 〔形〕 分开的，离开的，分离的，脱离的

~ شدن 分开，离开，分离，脱离

من نميتوانم يك لحظه از او ~ شوم. 我一刻也不能离开他。

منفور (*manfoor*) 〔形〕 令人憎恶的，令人厌恶的，令人反感的

~ داشتن 憎恶，厌恶，反感

~ شدن (~ بودن) 被憎恶，令人讨厌，使人反感

او ~ همه بود. 大家都讨厌他。

منفوريت (*manfooriyyat*) 〔名〕 憎恶，讨厌，厌恶，反感

منفی (*manfā*) 〔名〕 流放地

منفی (*manfee*) 〔形〕 ①否定的②被反驳的，被否决的③被驱逐的，被流放的④〈理〉阴的，阴性的；负的⑤〈摄〉底版的

بطور ~ 反面的，否定的

جواب ~ 否定的回答

رأی ~ 否决票

عدد ~ 〈数〉负数

علامت ~ 减号，负号

قضية ~ 〈逻〉否定命题

قطب ~ 〈理〉阴极，负极

مقاومت ~ 消极抵抗

مقدار ~ 〈数〉负数

واکنش ~ 阴性反映

~ در ~ ميشود مثبت. 负负得正。

منفی باف (~ *bāf*) 〔名〕 ①否定论者，怀疑主义者②说空话的人

منفی بافی 〔名〕 ①否定论，怀疑主义②说空话

منفيت (*manfiyyat*) 〔名〕 否定

منفيه (*manfiyye*) منفی 的阴性

منقاد (*monghād*) 〔形〕 顺从的，听从的，服从的，驯服的

~ شدن 顺从，听从

~ کردن 使…顺从，使…听从

منقار (*menghār*) 〔名〕 ①鸟嘴喙②凿子

~ زدن 啄食，啄

منقار الغراب (*menghārol-ghorāb*) 〔名〕 ①〈解〉乌喙骨；肩胛骨②乌鸦嘴

منقار الغرابی 〔形〕 鸟喙状的，似乌鸦嘴的

منقاردار (*menghār-dār*) 〔形〕 鸟嘴状的；有喙的

منقاری (*menghāree*) 〔形〕 喙形的，鸟嘴形的

بينی ~ 鹰钩鼻

منقاش (*menghāsh*) 〔名〕 镊子，钳子

منقبت (*manghabat*) 〔名〕（复 مناقب）①才能，才干，智慧②贞操，美德；功劳，功绩③颂词，赞词

منقبض (*monghabez*) 〔形〕 压缩的，紧缩的，收缩的，凝结的

مزاج ~ 便秘

شدن ~ 压缩，紧缩，收缩，凝结

كردن ~ 压缩，紧缩，使…收缩，使…凝结

سرما اجسام را ~ ميكند . 冷能使物体收缩。

منقبضه منقبض 的阴性

عضلهٔ ~ 〈解〉缩肌，挟缩肌

منقبه (*monghabe*) 同 منقبت

منقح (*monaghghah*) 〔形〕 ①清除了的②修改了的，订正的③润色过的，修饰过的④审查过的

شدن ~ 被清除；被修改，被订正，审订；经过润色，经过修饰

كردن ~ 清除；修改，订正，审订；润色（词藻），修饰

منقد (*monaghghed*) 〔名〕 批评家，批评者

منقذ (*monghez*) 〔名〕 救星，解救者

منقرض (*mongharez*) 〔形〕 消亡的，消灭的，被灭绝的，（朝代、民族等）倾覆的

شدن ~ 消亡，被消灭，被灭绝

در چه سالى سلسلهٔ چينگ ~ گرديد ؟ 清朝亡于哪一年？

كردن ~ （消）灭，灭绝

منقسم (*monghasem*) 〔形〕 分开的，分裂的，被分割的

شدن ~ 被分开，被分裂，被分割

كردن ~ 分开，分裂，分割

منقش (*monaghghash*) 〔形〕 画上画的，涂上色的；雕刻的，刺绣的

شدن ~ 被画上画，被涂上色，绣上

كردن (~ ساختن) ~ 画画，涂色，绣

منقصت (*manghasat*) 〔名〕（复 مناقص）①缺点，不足之处②减少，损失，损耗

منقضى (*monghazee*) 〔形〕 ①到期的，期满的②完结的，结束的，终了的③过期的，逾期的

شدن ~ 到期，期满；完成，结束，终结；过期，逾期

موعد اين قبض ~ شده است . 这张期票已到期。

منقط (*monaghghat*) 〔形〕 点上点的（指字母）

منقطع (*monghate'*) 〔形〕 ①中止的，中断的，被停止的②被切断的

شدن ~ 中止，中断；被停止；被切断

جريان برق ~ شد . 电源断了；断路了。

كردن (~ ساختن) ~ 中止，中断，停止；切断，打断

منقل (*manghal*) 〔名〕 ①炉子②火锅，暖锅，火盆，火钵

آتش ~ 火盆

برقى ~ 电炉

فرنگى ~ 火炉，电炉

منقلب (*monghaleb*) 〔形〕 ①改变的，变化的②被推翻的，被颠倒的，上下倒置的③激荡的，激烈的，猛烈的，不平静的

اوضاع ~ و درهم و برهم 动荡不安的局势

حالت ~ 动荡的状况

درياى ~ 波涛汹涌的大海

شدن (~ گرديدن) ~ 改变，变化；被推

翻；不平静，动荡

هوا ~ گردید. 气候突变（坏）。

~ کردن（~ ساختن）使…改变，使…变化；推翻；使…不平静，使…动荡不安

آن غذا حال مریض را ~ ساخت. 那食物使病人吃后感到肠胃不适。

کلماتش انسان را ~ میسازد. 他的话很感人。

منقلع (*monghale'*) 〔形〕 拔除的，拔起的

منقلی (*manghalee*) 〔形、名〕①火锅的，火炉的②抽大烟的人

منقور (*manghoor*) 〔形〕 被雕刻的，浮雕的

کتیبه های ~ （石雕）碑文

منقوش (*manghoosh*) 〔形〕 绘了画的，有画饰的，有彩饰的

~ روی سنگ 雕刻在石上的

~ شدن 映出，画出

~ کردن 画出；用图画装饰

منقوط (*manghoot*) 〔形〕 带点的（指字母）

تای ~ 带点的字母 ت

منقوطه منقوط 的阴性

منقول (*manghool*) 〔形〕 ①被迁移的，被转移的②可移动的，可搬动的③讲述的，转述的④传统的，惯例的⑤被抄写的，被摘录的⑥将（帐目）转入…的

~ از ستون（یا صفحه）قبل 接前栏（或上页）

~ به ستون（یا صفحه）بعد 转下栏（或下页）

اموال ~ 动产

دارائی ~ و غیر ~ 动产和不动产

منقولات 〔名〕 ①动产②传统③传说

منقوله منقول 的阴性

منقی (*monaghghā*) 〔形、名〕 ①收拾干净的②一种薄壳的扁桃仁

منقی (*monaghee*) 〔形、名〕①清理…的，打扫…的②泻药

منکب (*mankeb*)〔名〕（复 مناکب）肩，肩胛，肩膀

منکدر (*monkader*) 〔形〕 混浊的，阴暗的，暗淡的

منکر (*monkar*) 〔形、名〕 ①被拒绝的，被否定的②禁止的，不合法的；坏的③坏事，不体面的事；罪恶

نهی از ~ 告诫不做非法的事（或坏事）

منکر (*monker*) 〔形、名〕（复 منکرین）①否定…的，否认…的，不承认…的，②否认者

~ بودن 否认，不承认

او حتی حقایق عینی راهم ~ است. 他这个人甚至连客观事实都不承认。

~ شدن 否认，不承认

~ صحت سند شدن 否认文件有效

بر منکرش لعنت! 〈俗〉无可否认，肯定无疑。

منکرات (*monkarāt*) 〔名〕 ① منکر 的复数②坏事，丑事；罪恶，罪过

منکسر (*monkaser*) 〔形〕 ①被折断的，断裂的，中断的②沮丧的，垂头丧气的 ③〈理〉折射的④易折的，易碎的

خط ~ 折线

نور ~ 折射光线

~ ساختن（~ کردن）折断，打断，打破

~ شدن 被折断，被中断，被打破

منکسرالخاطر (*monkaserol-khāter*) 〔形〕 抑郁

的，沮丧的，灰心丧气的

منكسف (*monkasef*)〔形〕被遮住的；日食的

~ شدن 被遮住；（发生）日食

منكشف (*monkashef*)〔形〕被发现的，被发觉的，被揭露的

~ شدن 被发现，被发觉，被揭露；显露

~ کردن 发现，发觉，揭露

من کل الوجوه (*men-koolol-vojooh*)〔副〕在各方面

منكوب (*mankoob*)〔形〕①不幸的，遭灾的，受难的②被击败的，被粉碎的，被歼灭的③失宠的

~ ساختن (~ کردن) 击败，粉碎，歼灭

~ شدن 被击败，被粉碎，被歼灭；遭到不幸

منكوب شده (~ *shode*)〔形〕被压制的

منكوحه (*mankoohe*)〔形、名〕①已婚的（指女人）②夫人，妻子

منكوس (*mankoos*)〔形〕翻转的，被弄翻的，颠倒的

منگ I (*mang*)〔形〕①傻的，失去理智的，蠢的②眩晕的

سرم ~ است. 我头晕。

منگ II〔名〕一种印度大麻

منگ III 同 منگیا

منگ IV 同 منگل III条

منگ (*mong*)〔名〕蜜蜂

منگل I (*mangol*)〔名〕吸管，(地下的)虹吸管

منگل II〔名〕扒手，小偷，贼

منگل III〔名〕〈医〉疣，小硬瘤，肉赘

منگله (*mangole*) 同 منگوله

منگ منگ (*meng-meng*) 同 من من

منگنز Manganese〔名〕〈化〉锰

منگنه (*mangane*)〔名〕①压缩机，压榨机②老虎钳，夹具

~ آبی （静）水压机

~ بلیط سوراخ کن 轧票机

~ سواد برداری 拷贝机，复印机

~ عدل بندی 打包机

~ ماشین پنبه 棉花打包机

~ شدن 被夹住；被压榨

~ کردن 压，压缩，压榨；挤，压制

منگنین Manganin〔名〕锰铜，锰镍铜齐

منگوش (*mangoosh*)〔名〕耳环

منگوله (*mangoole*)〔名〕缨，穗

منگوله‌دار〔形〕带毛边的，带穗的

منگی (*mangee*)〔名〕傻，呆傻

منگیا (*mangiyā*)〔名〕①赌博②赌场

منگیاگر (~ *gar*)〔名〕赌徒；赌场老板

منگیدن (*mangeedan*)〔动〕(根 منگ) 唠叨，咕哝

منم I (*manam*) من هستم 的缩写形式

منم II〔名〕①自夸，自吹自擂②利己主义

~ زدن 自夸，自吹自擂

من من (*men-men*)〔名〕唠叨，嘟哝；喃喃自语，说话含糊不清

~ کردن 同上

من منی (*man-manee*)〔名〕自夸，自吹自擂

~ کردن 自夸，吹牛

منن (*menan*) 见 منت

مننژ Meninges〔名〕〈解〉脑膜

مننژیت Meningitis〔名〕〈医〉脑膜炎

منو Menu〔名〕菜单

منو (*manoo*) 同 مینو

منوال (*menvāl*)〔名〕方式，方法；形式，样式；情况

بدین ~ 这样，用这样方式

اگر چند روز دیگر بر این ~ بگذرد ، . . .
过几天如果还是这样的话，…

منوب (*manoob*) 〔名〕 代替者

منوپل (*monopol*) 同 مونوپل

منوپول (*monopol*) 同 مونوپول

من و توئی (*manotoo-ee*) 〔名〕 争吵

منور (*monavvar*) 〔形〕被照亮的，光明的，明亮的
~ شدن 亮起来，明亮起来
~ کردن 使…明亮，点亮

منورالفکر (*monavvarol-fekr*) 〔形、名〕 ①开明的，有开明思想的，文明的②知识分子

منوط (*manoot*) 〔形〕 从属的，依赖的；有待于…的，取决于…的
~ بودن 从属，有赖于…，有待…，取决于…
اجرای این پیشنهاد ~ به تصویب رئیس اداره است . 这个建议还得等办公室主任的批准。

منوم (*monavvem*) 〔形、名〕 ①麻醉性的；催眠的②麻醉药，麻醉剂③催眠师
جوهر ~ افیون 吗啡
~ داروی 安眠药，镇静剂

منومین 〔名〕 ① منوم 的复数②催眠师，催眠者

منون (*manoon*) 〔名〕 ①死，死亡②命运，劫数

منون (*monavvan*) 〔形〕 带 تنوین 符号的词，如 کاملاً ، بعداً 等

منوی (*manavee*) 〔形〕 〈生〉有精液的

منوی (*manvee*) 〔形、名〕 （复 منویات）①被筹划的②意图，意向，目的；打算

منویات (*manviyyāt*) 见 منوی (*manvee*)
~ ضمیر 藏在心里的念头（意图）

منها (*menhā*) 〔名〕 ①减去，扣除②〈数〉减号，负号；减法
~ علامت 减号
~ کردن (~ ساختن) 减去
هفت ~ دو مساوی است با پنج . 七减二等于五。

منهاج (*menhāj*) 〔名〕（复 مناهج）①公路，道路②〈转〉方式，方法，作法

منهبط (*monhabet*) 〔形〕 降落的，降下的；放下的
~ شدن 降落，降下；放下

منهتک (*monhatek*) 〔形〕 ①被撕破的，被扯破的②厚颜无耻的，淫荡的

منهج (*manhaj*) 同 منهاج

منهدم (*monhadem*) 〔形〕 被歼灭的，被消灭的，被破坏的，被损坏的，坍塌的
~ ساختن (~ کردن) 歼灭，消灭，损坏，弄塌
باید سیستم استثمار فرد از فرد را ~ کرد . 要消灭人剥削人的制度。
~ شدن 被歼灭，被破坏，被损坏

منهزم (*monhazem*) 〔形〕 被击败的，被击溃的，溃败的，溃逃的，逃遁的
~ ساختن (~ کردن) 击败，击溃
~ شدن 被击败，被击溃；溃败，溃逃，逃窜

منهضم (*monhazem*) 〔形〕 被消化了的
~ شدن 消化
~ کردن 使…消化

منهکت (*manhakat*) 〔名〕 衰弱，虚弱，软弱

منهل (*manhal*) 〔名〕（复 مناهل）①饮水处，泉源②坟墓

منهمک (*monhamek*) 〔形、名〕 从事于…的

（人），热衷于…的（人）

منهوب (*manhoob*) 〔形〕 遭抢劫的，被掠夺的

~ شدن 被抢劫，被掠夺

~ کردن 抢劫，掠夺

منهوم (*manhoom*)〔名〕贪得无厌的人，贪婪的人

منهی (*manhee*) 〔形、名〕(复 مناهی، مناهیات، منهیات) ①被禁止的，被制止的，违法的②违禁的行为，罪过③禁止

منهی (*monhee*) 〔名〕 ①告密者，告知者②记者，采访者，通讯员

منهیات (*manhiyyāt*) 见 منهی (*manhee*)

منی Ⅰ (*manee*)〔名〕〈生〉精液（常用 آب ~）

کیسهٔ ~ (مخزن ~) 储精囊

~ را دفع کردن 排精（液）

منی Ⅱ 〔名〕 ①自夸，吹嘘，吹牛②利己主义

~ کردن 同上

منی (*monee*) 同 منیت (*monyat*)

منیب (*moneeb*)〔名〕悔罪者，悔过者，忏悔者

منیت (*maniyyat*) 〔名〕(复 منایا) 死，死亡

منیت (*monyat*) 〔名〕 ①愿望，希望，指望②约言，诺言

منی دان (*manee-dān*) 〔名〕 精巢，睾丸

منی دانه 〔名〕 精液，精子

منیر (*moneer*) 〔形〕 照明的，照耀的，发光的，明亮的

~ مهر 赤日（太阳的别称）

منی‌زائی (*manee-zā-ee*) 〔名〕 精子发生

منیزی Magnésie 〔名〕 〈化〉氧化镁（俗称泻盐）；〈矿〉镁气

منیزیت Magnesite 〔名〕 〈矿〉菱镁矿

منیزیوم Magnesium 〔名〕 〈化〉镁

منیع (*manee'*) 〔形〕 ①不可及的，达不到的，高不可攀的②高的（指地位、官衔等）

~ مقام 高职位，阁下，殿下

منیف (*moneef*) 〔形〕 高的，高超的，出众的，突出的

منیه (*monya*) 同 منیت (*monyat*)

مو(ی) 〔名〕 ①毛，毛发，汗毛②裂痕，裂缝

~ انبوه 浓密的头发

~ بدن 汗毛

~ به ~ 详尽地，一五一十地

~ تنک 稀发

~ دماغ 鼻毛；〈转〉令人讨厌的东西；打扰，无聊话

~ صاف و سیخ 不鬈的头发

~ عاریه 假发

~ لب 胡须

~ مجعد 卷发

~ یال اسب 马鬃

موهای کالیده 散乱的头发

~ باریکی (~ به پهنای) 一发之差，极微小的距离

~ گیرهٔ 发夹

~ یك سر 一发之间，一发之差；极微小的距离

~ برداشتن 产生裂缝，有裂纹

~ تراشیدن 剃头，理发，刮毛

~ زدن 剪头发，理发

~ نزدن 非常精确，毫无区别

این ترازو ~ نمیزند. 这杆秤分毫不差。

~ دماغ کسی شدن 使人讨厌，使人厌烦，打扰某人

~ سر را درست کردن (یا اصلاح کردن) 理发，剪发

~ بر تن راست کردن 使…汗毛竖起

~ در آسیاب سفید کردن 〈喻〉愚蠢，无知，无经验（原意：在磨坊中把头发弄白）

مونی را طناب (یا کوه) کردن 小题大作

~ را از ماست کشیدن 〈谚〉酸奶里挑出毛发来（比喻精明能干）

~ کندن 拔毛

زبانم ~ درآورد . 我嘴皮子都快磨破了；我不知道说过多少次了。

این بشقاب چینی ~ دارد . 这个瓷碟有裂缝。

~ لای درزش نمیرود . 〈谚〉天衣无缝；完美无疵。

میان آنها مونی نمیگنجد . 他们亲密无间。

معلم مطلب را ~ به ~ برای ما شرح داد . 老师把问题给我们讲得很详细。

مثل مونی که از ماست بکشند . . . 极为容易地，不费吹灰之力地

مو (*mow*) 〔名〕 葡萄藤

مو (*maw*) 〔名〕 咪咪声（猫叫）

~ کردن 猫叫，咪咪叫

موات (*mavāt*) 〔名、形〕 ①空闲地，荒地②无生命物③荒芜的，未开垦的④无生命的

مواثقت (*movāseghat*) 〔名〕订立同盟，结盟

~ کردن 同上

مواثیق (*mavāseegh*) 见 میثاق

مواج (*mavvāj*) 〔形〕①波涛汹涌的，汹涌澎湃的，波涛滚滚的②不稳的，起伏不定的③波浪形的

دریای ~ 波涛汹涌的大海

مواجب (*mavājeb*) 〔名〕 薪金，工资，报酬

~ دادن 发薪，发工资

ماهی پنجاه یوان ~ میگیرم . 我每月领取工资五十元。

مواجب بگیر (~ *begeer*) 同 مواجب خوار

مواجب خوار (~ *khār*) 〔形、名〕 ①靠工资生活的②领养老金者

مواجه (*movājeh*) 〔形〕 相遇的，碰到的，面对…的，面临…的

~ ساختن (~ کردن) (با) 使…相遇，使…面对，使…面临…

تیم ما درآخرین دقیقه حریف خود را با شکست ~ ساخت . 我队在最后一分钟挫败对方。

~ شدن (با) 相遇，碰到，遇到，面临，正视，面对

ما با مشکلی ~ نشدیم . 我们没遇到什么困难。

مواجهه (*movājehe*) 〔名〕 ①面对面，迎面相逢，遭遇②出席，出场

~ حضوری 对质，面质

بالمواجهه 面对面地

~ کردن (با) 相遇，碰到，遇到，面临

~ گفتن 当面讲，面对面讲

مواجهة (*movājehatan*) 〔副〕 ①面对面地②当场地，当面地

مواخات (*movākhāt*) 〔名〕 ①兄弟之情，手足之情②友情，情谊

مؤاخذ (*mo'ākhez*) 〔形、名〕 ①斥责的，责怪的，处罚的②斥责者，惩罚者

مؤاخذ (*mo'ākhaz*) 〔形〕 被斥责的，被责怪的，受处罚的

~ شدن 被斥责，被责怪，受处罚

مواریث (*mavārees*) 见 میراث

موازات (*movāzāt*) 〔名〕平行，平行性；相等，对应

به ~ 与…同时，与…并行；边…边…

او به ~ کار تحصیل میکند. 他边工作边学习。

موازن (*movāzen*) 〔形〕相等的，平衡的，匀称的

موازنه 〔名〕平衡，均衡，匀称

~ آزمایشی حسابها （会计）试算表

~ تجارتی 贸易平衡

~ ثابت 稳定的平衡

~ خرج و دخل 收支平衡

~ سیاسی 政治均势

~ کسری 逆差

~ مازاد 顺差

به حالت ~ در آوردن 使…平衡，不偏不倚

~ خود را از دست دادن (~ خود را گم کردن) 失去平衡

~ نگاه داشتن 保持平衡

~ کردن 使…平衡

~ خود را حفظ کردن 保持平衡

~ بر قرار کردن 确立平衡

موازی (*movāzee*) 〔形〕①平行的②平等的，相等的，吻合的

به ~ ... 与…同时，与…一起

دو خط ~ 两条平行线

مدار ~ 〈电〉并联

~ بودن (با) 和…同等；与…相平行

موازی ساز 〔名〕〈理〉准直仪，准直管；平行光管

موازین (*mavāzeen*) 见 میزان

~ اخلاقی 行为准则，道德规范

مواسا (*movāsā*) 同 مواسات

مواسات (*movāsāt*) 〔名〕①帮助，援助，资助

~ کردن 斥责，责怪，处罚；对…进行清算

مؤاخذه (*mo'akheze*) 〔名〕责怪，申斥，斥责；处罚，惩办

~ کردن (از، را) 同上

مواد I (*mavādd*) 〔名〕物质，原料；物品，成品

~ آلیه 有机物质

~ بلغمی 痰

~ بین کوکبی 〈天〉星际物质

~ تدریسی 教材

~ حیاتیه 生活必需品

~ خام (~ اولیه) 原料

~ خوراکی 食物

~ رنگی 染料，（橡胶的）着色剂

~ سوق الجیشی 战略物资

~ شکافت پذیر 〈原〉可裂变物质，核燃料

~ ضد حشرات 杀虫剂

~ ضد عفونی 消毒剂

~ غذائی 食品，食物

~ قابل انفجار 爆炸物；炸药；爆破器材

~ محترقه 易燃物

~ مخدره 麻醉品

~ منفجره 炸药，爆炸品

~ نگهدارنده 防腐剂

مواد II 见 ماده II条

~ ده گانهٔ قرار داد 条约中的十条

موادعه (*movāde'e*) 〔名〕议和，媾和

موارىت (*movārebat*) 〔名〕欺骗，欺诈；双关语

موارد (*mavāred*) 见 مورد (*mowred*)

مواردە (*movārede*) 〔名〕①联络，交际，来往②两个诗人作品的巧合

~ کردن (~ داشتن) 同上

②安慰，慰藉

کردن ~ 同上

مواسم (*mavāsem*) 见 موسم

مواسی (*movāsee*) 〔形〕 帮助的,解救的,救济的

مواشی (*mavāshee*) 〔名〕 ①牲畜,兽类②牲畜税

مواصلات (*movāselāt*) 见 مواصلت

مواصلت (*movāselat*) 〔名〕（复 مواصلات）①联系，联络；交际，往来②约会，幽会③结合④（复数时）交通线

مواصلات عرضی 〈军〉前方交通线

مواصلات عمقی 〈军〉后方交通线

خطوط مواصلات 交通线

مواصله 同 مواصلت

مواضع (*mavāze'*) 见 موضع

مواضعه (*movāze'e*) 〔名〕（复 مواضعات）①协议，协定②合谋,密谋,勾结③约定,说妥,商妥

کردن ~ 同上

مواطات (*movātāt*) 〔名〕 达成协议；意见一致

مواطن (*mavāten*) 见 موطن

مواظب (*movāzeb*) 〔形〕 ①关心的，关照的，照顾的，照管的②专心一致的,用心的,注意的

بودن ~ 关心，关照，照顾；注意，留意

! باش ~ 当心！注意！

! پله ها باش ~ 留神台阶！

مواظبت (*movāzebat*) 〔名〕 ①关心，关照，照顾，照管②专心，用心，专注，注意

(از، را) کردن ~ 同上

! لطفاً از وسائل من ~ کن 请代为照管一下我的物品。

. ما باید از زندگی توده‌های مردم ~ کنیم 我们应该关心人民群众生活。

مواظبت آمیز 〔形〕 关心的，细心照料的

مواظبه (*movāzebe*) 〔名〕 慢性疟疾

نوبهٔ ~ 同上

مواعد (*mavā'ed*) 见 موعد

مواعدت (*movā'adat*) 〔名〕 互相允诺；互相约定

مواعظ (*mavā'ez*) 见 موعظه

مواعید (*mavā-eed*) 见 میعاد

موافق (*movāfegh*) 〔形〕（复 موافقین）①同意的，赞成的②适合的，一致的③相似的④顺利的，良好的

قاعده ~ 按理，按规定，照例

~ جواب 肯定的回答

~ رأی 赞成票

~ یار 良友

(با) بودن ~ 同意,赞成,适合,一致,符合

. او با این نظر ~ است 他同意这个意见。

با کسی کاملاً ~ بودن 与某人看法完全一致

داشتن ~ 认为…是一致的

کردن ~ 使…一致，达成一致

. ما ~ آنچه گفته بود عمل کردیم 我们已照他说的那样做了。

موافقت (*movāfeghat*) 〔名〕 ①同意，赞同②吻合，一致；协调

با محیط ~ 适应环境

تام ~ 全体一致同意

ضمنی ~ (تلویحی ~) 默契，默许

گفتار با کردار ~ 言行一致

~ عدم 不同意

به ~ رسیدن 达成协议

مورد ~ واقع شدن 同意，达成协议

~ کردن (~ داشتن ، ~ حاصل کردن)
(با) 同意，一致，取得一致意见
طرفین ~ کردند که روابط سیاسی بر قرار کنند . 双方同意建立外交关系。
ادارهٔ نشریات با انتشار این مجله ~ کرد .
出版社同意出版这本杂志。

موافقت آمیز 〔形〕 同意的

موافقت‌نامه 〔名〕 协议书，议定书；条约，协议
~ بازرگانی 贸易议定书，贸易协定
~ پرداخت 支付协定

مواقع (*mavāghe'*) 见 موقع

مواقعه I (*movāghe'e*) 〔名〕 ①进攻，冲锋②冲突，交战
~ کردن 同上

مواقعه II 〔名〕 性交
~ کردن 同上

مواقف (*mavāghef*) 见 موقف

مواقفه (*movāghefe*) 〔名〕 坚持同…为敌，对抗

مواکب (*mavākeb*) 见 موکب

موال (*mavāl*) 〔名〕 厕所

موالات (*movālāt*) 〔名〕 ①友谊，情谊②不断地工作

موالد (*mavāled*) 见 مولد (*mowled*)

موالی (*mavālee*) 见 مولا

موالید (*mavāleed*) 〔名〕 ①见 مولود ②出生率
~ و متوفیات 生与死
~ تحدید 计划生育，节育

مؤامر (*mo'amer*) 〔名〕 商量的人，商榷的人

مؤامرت (*mo'amerat*) 同 مشورت

مؤانس (*mo'anes*) 〔形〕 熟悉的；习惯的
~ شدن 熟悉，习惯

مؤانست (*mo'ānesat*) 〔名〕 ①熟悉；习惯；相识②友谊，密切关系，亲近
~ داشتن 友好，亲近

موانع (*mavāne'*) 见 مانع
~ ضد تانك 反坦克障碍物
~ طبیعی 自然障碍
~ مصنوعی 人为的障碍
~ و مشکلات （交通容易阻塞的）狭口，隘道，（工作中的）障碍

مواهب (*mavāheb*) 见 موهبت

موائد (*mavā-ed*) 见 مائده

موائی (*mavā-ee*) 〔名〕 〈理〉动性，迁移率

موباف (*moo-bāf*) 〔名〕 头绳

موبد (*moobad*) 〔名〕 拜火教祭司
~ موبدان （拜火教）大祭司

مؤبد (*mo'abbad*) 〔形〕 永久的，永远的，终身的，一生的
حبس ~ (زندان ~) 无期徒刑，终身监禁

مؤبداً (*mo'abbadan*) 〔副〕 永远地，永久地，终身地

موبق (*mowbegh*) 〔名〕 灭亡的地方；监狱

موبلند (*moo-boland*) 〔形〕 ①长发的②长毛的

موبند (~ *band*) 〔名〕 ①系发绸带②给人梳头（梳妆打扮）的女人

موبور 〔名、形〕 ①淡黄发男子，（白种人中）肤色浅黑的男人（或女人）②淡黄发的

موبیز 〔名〕 细筛；筛面用的箩

موت (*mowt*) 〔名〕 死，死亡，逝世
~ سیاه 黑死病
~ عضو 〈医〉脱疽，坏疽
~ کاذب 〈医〉嗜眠症，昏睡

موضعی ~ 〈医〉腐肉，局部坏死

~ سکرات 死的痛苦

~ مشرف‌به 垂死的，临终的

موتاب (*mootāb*) 〔名〕 编（羊）毛绳的人

موتاسیون Mutation 〔名〕 突变，偶变；变种

موتت Motet 〔名〕 赞美诗，圣歌；可咏唱的诗

موترك (*mootarak*) 〔名〕 （器皿的）裂纹

مؤتلف (*mo'talef*) 〔形〕 ①联合的，联盟的，同盟的②习惯的，通常的③吻合的，一致的

شدن ~ 联合，加入联盟，吻合，一致

مؤتمن (*mo'taman*) 〔形〕 得到信任的，被信赖的，可靠的

موتو 〔名〕 鳀鱼，沙丁鱼

موتور Motor 〔名〕 发动机，内燃机，马达，引擎

آب گردگازی ~ 燃气轮机

اتومبیل ~ 汽车发动机

الکتریکی ~ 电动机

بارکش ~ 货车，载重汽车

برق و محرکه ~ 电动发动机

جریان متناوب ~ 交流发电机

درون سوز(~ دیزل) ~ 内燃机，柴油机

گازسوز(~ گازی) ~ 气体发动机

~ بنزین 发动机用的汽油

مجهزبه ~ جت 装有喷气式发动机的

موتورچی 〔名〕 摩托工，管理发动机的工人

موتورخانه 〔名〕 机器房，动力房

موتوردار 〔形〕 带发动机的，带马达的

موتورسوار (*motor-savār*) 〔名〕 摩托车手

موتورسیکلت Motorcycle 〔名〕 摩托车

موتورسیکلت سوار (~ *savār*) 〔名〕 乘骑摩托车的人，摩托车手

موتوری 〔形〕 摩托的

~ دوچرخهٔ 带摩托的自行车

~ سه چرخهٔ 三轮摩托车

~ قایق 汽艇

~ وسائط نقلیهٔ 机动车辆

قایق ~ سریع السیر اژدر انداز 鱼雷快艇

موتوریزه 〔形〕 摩托化的

~ لشکر 机械化师，机械化部队

کردن ~ 摩托化，使…机械化（指军队）

موتوریست Motorist 〔名〕 驾驶汽车的人，乘汽车旅行的人

موتوسیکلت 同 موتورسیکلت

موتوسیکلت سوار 同 موتورسیکلت سوار

موتی (*mowtā*) 见 میت

موتی (*mowtee*) 〔形〕 致命的，致死的，丧葬的

مؤثر (*mo'asser*) 〔形〕 ①生效的，有效果的，有功效的，灵验的②感人的，动人的，给人以深刻印象的

~ اقدامات 有效的行动

~ دوای 特效药

~ عوامل 有效因素，起作用的因素

~ کلمات 感人的话，感人的语言

~ مناظر 感人的场面

شدن(~ افتادن)(در، برای) ~ 生产效果，有效；造成深刻印象

آن دوا ~ نبود . 那种药物无效。

موثق (*movassagh*) 〔形〕 可靠的，可信赖的；权威性的；有根据的

~ اخبار 可靠消息

~ منابع 可靠的（消息）来源

وارثین ~ امر انقلابی 革命事业的可靠接

中飘扬。

. دریا ~ میزند 大海波浪翻滚。

. کشتی دستخوش امواج شد 船在波浪中漂荡。

موجان (*moojān*) 同 موژان

موج انگیز (*mowj-angeez*) 〔形〕 引起波浪的

موجب (*moojab*) 〔形、名〕 ①必然的，难免的②结果；效果

موجب (*moojeb*) 〔名、形〕（复 موجبات）①原因，理由；动机，起因②导致…的，引起的，造成…的③〈逻〉肯定的

~ بلا 无缘无故地

. . . ~ به 依照…，根据…

؟ ~ به چه 什么原因？

~ شدن 引起…，产生…，致使…，导致…

. سعی و کوشش او ~ موفقیتش شد 他由于勤奋努力取得了成绩。

ماه و خورشید ~ جزر و مد آب دریا میشود . 太阳和月亮引起海水的潮汐。

موجبات (*mojebāt*) 〔名〕 原因，起因；动机

~ فراهم کردن (~ فراهم آوردن) 使…，引起…，创造先决条件

اصلاح سبک نگارش ~ رضایت خاطر خوانندگان روزنامه را فراهم آورد . 报纸改进文风后，深受读者欢迎。

در این تالار ~ ترجمه به ده زبان فراهم گردیده است . 这个大厅里装有十种语言的翻译设备。

موج بر (*mowj-bar*) 〔名〕 〈理〉波导；〈无〉波导管，波导器

موجبه (*moojebe*) موجب 的阴性

班人

موثقه موثق 的阴性

موثقیت (*movassaghiyyat*) 〔名〕 可靠性，确实性，真实性

موثوق (*mowsoogh*) 同 موثق

موج (*mowj*) 〔名〕（复 امواج）①浪，波浪，浪涛，波纹②浪潮，高潮③〈无〉波段，波

~ بلند 长波

~ به ~ 一浪赶一浪地

~ حامل 〈无〉载波

~ دریا 海浪

~ رادیوئی زمینی 〈电〉地波

~ سرما 寒潮

~ سهمگین و عظیم 惊涛骇浪

~ صوتی 声波

~ ضربه 冲击波，激波

~ کوتاه 短波

~ متوسط 中波

~ مسافرین 旅行者的人流

~ نوری 光波

~ نهضت کارگری 工人运动的浪潮

سطح ~ 〈理〉波阵面，波前

طول ~ 波长

امواج آسمانی 〈无〉天波

امواج عرضی 〈理〉横波

امواج وارده 涨潮

امواج به . . . خوردن 波浪拍打着…

~ دادن 震动，抖动

~ زدن (~ خوردن) 飘动；起浪涛，波浪翻滚；（颜色）变幻

. پرچم سرخ در اثر نسیم ~ میزند 红旗在微风

~ قضیهٔ 肯定命题

موج خیز (*mowj-kheez*) 〔形〕 起波浪的，汹涌澎湃的

موجد (*moojed*) 〔形、名〕 ①产生…的，创造…的②创造者，发明者

~ برق 〈理〉电磁机

~ سرما 冷冻剂

موج دار (*mowj-dār*) 〔形〕 起波浪的，波动的，起伏不平的；波浪形的

~ سطح 波形平面

~ فلز 波形面的金属

موجر (*moojer*) 〔名〕 出租者，业主

مؤجر (*mo'ajjer*) 同 موجر

موجز (*moojaz*) 〔形〕简短的，简练的，简明扼要的

~ سخن 格言，箴言，警句

~ کلام 简明扼要的讲话

موج زن (*mowj-zan*) 〔形〕 起波浪的，汹涌澎湃的，波浪翻滚的

موج زی 〔形〕 生活于激流中的（指生物）

موج سنج (~ *sanj*) 〔名〕〈无〉量波器，测波器

موج شکن (~ *shekan*) 〔名〕 防波堤，岸波

موجع (*mooje'*) 〔形〕 疼痛的，令人痛苦的

موج گیر (*mowj-geer*) 〔名〕〈无〉天线

موجل (*mowjel*) 〔名〕 ①死水坑②恐怖的地方

مؤجل (*mo'ajjal*) 〔形〕 延缓的，延期的，推迟的

~ قروض 延期偿还的贷款

مؤجلاً (*mo'ajjalan*) 〔副〕 延期地，分期地

موج نگار (*mowj-negār*) 〔名〕〈电〉高频示波器

موجود (*mowjood*) 〔形、名〕（复 موجودات）①存在的，现成的，准备好的；手头的，在手边的②存在之物，万物；存在，生命，生物，人

~ زنده 生物，有生命之物

~ نسخهٔ 现存版本，未毁版本

~ بودن 存在，有；在手边

ماده چیزی را گویند که ~ است . 物质即存在之物。

آن کتابها عجالتاً ~ نیست . 那些书暂时没有。

~ شدن 产生，发生，出现

~ کردن (~ ساختن) 使…产生，使…出现

آن مغازه از این جنس ~ ندارد . 那个商店现在没有这种货物。

موجودات 〔名〕 万物，生物

~ حیه 活物，生物

~ زنده 有生命之物

~ خالق 〈宗〉造物主

موجوده موجود 的阴性

~ اشیاء 存在之物

موجودی 〔名〕 ①现金，存货；内容②存在之物；存在；生命，生物，人

~ انبار 仓库的存货，库存物资

~ پول 现钱

~ کالا (~ جنسی) （商店里的）现货，存货

رسیدگی کردن به ~ جنس 清查存货，盘点存货

موجودیت (*mowjoodiyyat*) 〔名〕 ①存在②实体，统一体③存在主义（现代资产阶级主观唯心主义哲学流派）

موجه (*movajjah*) 〔形〕 正当的，合理的，说得通的；值得考虑的

~ دلائل 正当的理由

~ عذر 值得考虑的理由（辩解）

~ غیر 难以置信的，无理的，不能自圆其说的

موجه نما (~ *nemā*) 〔形〕①似乎有理的，似是而非的，貌似有理的②嘴巧的，善于辞令的

موجهه (*movajjahe*) موجه 的阴性

موجی (*mowjee*) 〔形〕 波浪的，波状的，起伏的

~ آهن 波纹铁

~ حاشیهٔ 波纹边缘

~ حرکت 波状运动

~ مکانیک 〈理〉波动力学

موج یاب (*mowj-yāb*) 〔名〕〈无〉检波器，示波器

موچ 〔名〕 接吻的声音，响吻

~ زدن（~ کشیدن） 发出声音的接吻

موچین 〔名〕（拔毛发用）镊子

موچینه 同 موچین

موچینی 〔名〕 理发

موحد (*movahhed*) 〔形、名〕（复 موحدین）①一神论的②一神论者

موحد (*movahhad*) 〔形〕带一个点的（指字母）

موحده موحد 的阴性

~ بای 带点的字母 ب

موحش (*moohesh*) 〔形〕 ①可怕的，吓人的，令人畏惧的②荒凉的，荒无人烟的

مؤخر (*mo'akhkhar*) 〔形、名〕 ①后面的，放到后面的②延缓的，推迟的，推延的③最后的④背面，背后，后部

~ قرار دادن 放到最后，放在后面

مقدم ~ کردن 颠倒过来，倒过来，前后调整

مؤخر (*mo'akhkher*) 〔形、名〕 延缓…的，推迟…的；耽搁者

مؤخراً (*mo'akhkharan*) 〔副〕 最近，近来；不久以前

مؤخرات (*mo'akhkharāt*) 见 مؤخره

مؤخره (*mo'akhkhare*) 〔名〕（复 مؤخرات）①背面，背后，后部②结尾，结局

مؤخرة الجیش (*mo'akhkharatol-jeysh*) 〔名〕 后卫，殿后（指部队）

موخوره (*moo-khore*) 〔名〕（病后）脱发

مودار (*moo-dār*) 〔形〕 ①浓发的，多毛的②有裂缝的

موداری 〔名〕 毛发丛生，毛发稠密

مؤدب (*mo'addab*) 〔形〕 ①文雅的，文质彬彬的，有礼貌的②受过教育的，有教养的

~ بچهٔ 有礼貌的孩子

~ رفتار 文雅的举动

مؤدب (*mo'addeb*) 〔名〕 教育者，教导者

مؤدب آمیز (*mo'addab-āmeez*) 〔形〕彬彬有礼的

~ لبخند 彬彬有礼的微笑

مؤدبانه (*mo'addabāne*) 〔形、付〕恭敬的（地），有礼貌的（地），文质彬彬的（地）

مودت (*movaddat*) 〔名〕 ①友谊，友爱②诚挚

~ کردن（~ ورزیدن） 相爱，表示友好

مودت آمیز 〔形〕 ①友好的②诚挚的

~ کاغذ 友好的信，热情洋溢的信函

مودع (*mooda'*) 〔形〕 遗留的，存下的

مؤدی (*mo'addā*) 〔形、名〕 ①支付的，已付的②内容，意思，实质

~ شدن 被支付，被完成，被实现

~ کردن 完成，支付

مؤدی (*mo'addee*) 〔名、形〕 ①支付者②原因，理由；动机③支付的

مالیات ~ 捐税支付者

مؤذن (*mo'azzen*)〔名〕宣礼员（在清真寺尖塔上呼报祈祷时间者）

موذی (*moozee*)〔形〕①有害的，伤害…的②〈口〉狡猾的，诡计多端的③令人讨厌的，伤脑筋的

~ بچهٔ 顽皮的孩子

~ حشرات 害虫

~ مرض 隐症，痼疾

موذیانه〔形、副〕①有害的（地）②狡猾的（地）

موذی گری (~ *garee*)〔名〕①有害②狡猾，诡计多端③讨厌，伤脑筋

مور〔名〕蚂蚁

~ سوراخ 蚁穴

مانند ~ و ملخ 无数的，多如牛毛（原意：多如蚂蚁和蝗虫）

شبنم 见 در خانهٔ ~ شبنمی طوفان است . 条

〈谚〉 ~ در خانهٔ خود حکم سلیمان دارد . 自家穴中，蚂蚁称王。

〈谚〉 ~ همان به که نباشد پرش . 幸亏蚂蚁没有翅膀。（喻：坏人越无能越好）

پای مار و چشم ~ و خیر ملا کسی ندید . 〈谚〉谁也没有见过蛇足、蚁眼和毛拉的善行。（喻：这是不可能的事）

مورب (*movarrab*)〔形〕斜的，倾斜的；〈军〉斜射的

~ تیر 斜射

~ سطح 斜面

مورث (*moores*)〔形、名〕①引起…的，造成…的②原因，起因

~ بد بختی 造成不幸

~ شدن 造成，成为…原因

مورث (*movarres*)〔名〕遗赠者

مورچال (*moor-chāl*)〔名〕①蚁穴，蚁巢②〈转〉地道，坑道；散兵壕

مورچانه (~ *chāne*) 同 موریانه Ⅱ条

مورچه (*moorche*)〔名〕蚂蚁，小蚂蚁

~ پردار 有翼的蚂蚁

~ سواری 一种大蚂蚁

~ جوهر 蚁酸

~ لانهٔ 蚁巢

~ سوار شدن 步履缓慢，像蜗牛般的爬行

مورچه‌ای〔形、副〕①像蚂蚁的，蚂蚁般的，很小的②软的（地）；缓慢的（地）

مورچه پی (*moorche-pey*)〔形〕没剃光（或没割光的）的，稀疏的

مورچه خوار (~ *khār*)〔形、名〕①食蚂蚁的②〈动〉食蚁兽

مورچه سواری (~ *savāree*)〔名〕大蚂蚁

مورخ (*movarrekh*)〔名〕（复 مورخین ）历史学家，年史编纂者

مورخ (*movarrakh*)〔形〕记有年、月、日的，注（明）日期的

نامهٔ ~ سوم ماه مه 五月三日的来信

مورخه (*movarrakhe*) مورخ (*movarrakh*) 的阴性

~ غیر 没标明日期的

مراسلهٔ ~ سوم ماه جاری 本月三日的来信

مورد (*mowred*)〔名、形〕（复 موارد ）①场合；情形，情况②对象；客体③进口，入口④问题，事⑤受到…的；应当…的

~ احتیاج 需要的，必需的

~ اختلاف 争议之点，分歧点

~ بحث 被讨论的问题

توجه ~ 被注意的；引起注意的（事物）
چاره ناپذیر ~ 绝症，不治之症
رسمی ~ 正式场合
نظر ~ 考虑中的，拟议的，被谈论的（事物）
~ در 在…情况下；关于…
در ~ این مقاله 关于这篇文章
~ در این 在这种情况下；在这方面
در موارد مختلف 在各种情况下，在不同的情况下
. . . در مواردیکه 在…的情况下，当…的时候
. تا ~ چه باشد 视情况而定；根据具体情况。
قراردادن . . . ~ 使…成为…对象，使…遭到…
کشورهای بزرگ نباید کشورهای کوچك را ارعاب قرار دهند . ~ 大国不应欺侮小国。
بحث قرار دادن ~ （进行）讨论
حمله قرار دادن ~ （进行）攻击
بازرسی قرار دادن ~ 视察
مطالعه قرار دادن ~ （进行）研究，学习
داشتن ~ 有理由，有根据
نداشتن ~ 无的放矢，无根据
واقع شدن (قرار گرفتن) . . . ~ 成为…对象，受到…，遭到…
غضب واقع شدن ~ 惹人生气
عفو واقع شدن ~ 得到宽容
پیدا کردن ~ 适宜，合适
. بسته است به ~ 要视情况而定，要根据形势的发展。
. این دارو در چند ~ مفید است 这种药在某些情况下是有效的。
. این یک ~ خیانت است 这是叛逆行为。

مورد (*moord*) 〔名〕〈植〉桃金娘（属）

موردانه (*moordāne*) 〔名〕 桃金娘（尤指爱神木）的果实

مورددانه (*moord-dāne*) 同 موردانه

موردیان (*moordiyān*) 〔名〕〈植〉桃金娘科

مورس Morse 〔名〕 摩尔斯电码（用点和划表示字母，可用灯光或无线电发送）

مورش (*mooresh*) 〔名〕 ①石板凳，站台②项圈上的珠子

مورشمار (*moor-shomār*) 〔形〕 不可计数的，数不胜数的，多得象蚂蚁似的

مورشناس (~ *shenās*) 〔名〕 蚂蚁研究者，蚁学者

مورشناسی 〔名〕 蚁学

مورفولوژی Morphology 〔名〕形态学

مورفین Morphine 〔名〕 吗啡

مورق (*movarregh*) 〔名〕 造纸工人；纸商；作者

مورمور (*moor-moor*) 〔名〕〈医〉蚁行感
  بدن کسی ~ کردن 某人身上有蚂蚁爬的感觉

مورمور کننده (~ *konande*) 〔形〕 令人毛骨悚然的

مورمورها (*moor-moor-hā*) 〔名〕〈医〉〈心脏〉杂音

موروث (*mowroos*) 〔形〕 被继承的；遗传性的；祖传的，世袭的
  مال ~ (ثروت ~) 被继承的财产，祖传的财产，遗产
  ناخوشی ~ 遗传性的疾病

موروثی 同 موروث

مورونی 〔名〕 莫罗尼（科摩罗首都）

موری I 〔名〕 ①陶管（通称缸管）②水槽，

檐槽；沟，明沟

موری Ⅱ〔形〕蚂蚁的，蚂蚁般的

موریات Muriate 〔名〕〈化〉氯化物，氯化钾

موریانه Ⅰ 〔名〕〈动〉白蚁

تیرهای سقف را ~ خورده است. 檩条被白蚁蛀坏了。

موریانه Ⅱ 〔名〕（金属上的）锈

آهن را ~ خورده است. 铁生锈了。

موریتانی〔名〕 毛里塔尼亚（非洲）

موریخته (*moo-reekhte*) 〔形〕 ①无头发的，秃头的②脱毛的（指动物）

موریس〔名〕 毛里求斯（非洲）

موز (*mowz*) 〔名〕 香蕉

درشت ~ 大蕉

~ درخت 香蕉树

موزامبیک (*moozāmbeek*) 〔名〕莫桑比克（非洲）

موزائیک Mosaic 〔名〕①镶嵌细工，镶嵌工艺（品）②〈建〉镶嵌砖（音译马赛克）③〈植〉花叶病

سیمانی مرمرنما ~ 水磨石

آجر ~ (کاشی ~) 水磨石彩砖

موزج (*mowzaj*) 〔名〕 长统靴子

موزر Mauser 〔名〕〈军〉毛瑟枪

موزع (*movazze'*) 〔名〕（复 موزعین）分配者，分派者，分发者，发行人员（如报纸等）

موزنی (*moo-zanee*)〔名〕剪发，理发，剃头

~ ماشین （理发）推子

کردن ~ 剪发，理发，剃头

موزون (*mowzoon*) 〔形〕 ①匀称的，匀衡的；平衡的，合比例的②押韵的，和谐的③称过的，估量过的

~ قد 匀称的身材

~ کلام 有韵律的词句

موزه (*mooze*) 〔名〕 靴子

موزه Musée 〔名〕 博物馆

تاریخ انقلاب ~ 革命历史博物馆

موزه خانه〔名〕 博物馆

موزه دار〔名〕 博物馆馆长

موزه دوز〔名〕 皮靴匠

موزیان (*mowziyān*) 〔名〕 〈植〉芭蕉科

موزیسیون Musician 〔名〕 音乐家

موزیک Music 〔名〕 ①音乐②乐队

الکترونی ~ 电子音乐

ساز ~ 乐器演奏音乐

~ جعبهٔ 自动奏乐器，百音盒

~ دستهٔ 乐队

~ سالون 音乐厅

زدن ~ 演奏音乐

موزیکال Musical 〔形〕 音乐的，配乐的

موزیکان 同 موزیک

موزیکانچی〔名〕 音乐家；乐器演奏者

موژان〔形〕 含情脉脉的（指眼睛）；睡眼惺松的；含苞欲放的（指水仙花）

موژیک〔名〕 （俄国的）农民，庄稼汉

موس Ⅰ 〔名〕 刮脸刀，剃刀

موس Ⅱ 〔名〕 肛门

موسائی〔名〕 犹太教徒，摩西教的信徒；犹太人，希伯来人

موستان (*mowvestān*) 〔名〕 葡萄园

موستره (*moo-sotore*) 〔名〕 剃刀

موسخ (*movassakh*)〔形〕脏的，弄脏的，玷污了的

موسخ (*moosakh*) 〔名〕 腰带，束腰带，标带（古代伊斯兰教国家中基督教徒的标志）

مؤسس (*mo'asses*) 〔名〕（复 مؤسسان، مؤسسين）创始人，奠基人，缔造者

مجلس مؤسسان 立宪会议

مؤسس (*mo'assas*) 〔形〕 被建立的，被创立的

~ شدن 被建立，被创立

~ کردن 建立，创立

مؤسسات (*mo'assasāt*) 见 مؤسسه

مؤسسه (*mo'assase*) 〔名〕（复 مؤسسات）① مؤسس (*mo'assas*) 的阴性②企业，机关，公司，商行

~ خیریه 慈善机构，慈善机关

~ دولتی 国营企业；国家机关

مؤسسات شهرداری 市政机关

موسع (*movasse'*) 〔形〕 扩展…的

موسقی (*mooseghee*) 同 موسیقی

موسك (*moosak*) 〔名〕 铁角蕨属植物

موسم (*mowsem*) 〔名〕（复 مواسم）①季，季节②时间

~ باران 雨季

تابستان ~ شنا است . 夏季是游泳的季节。

موس موس (*moos-moos*) 〔名〕 拍马屁，阿谀奉承，巴结；迁就（小孩）

~ کردن 同上

موسمی (*mowsemee*) 〔形〕 季边的，季节性的

~ رودخانهٔ 季节性河流

موسوس (*movasves*) 〔形〕 不安的，害怕的，惊慌的，耽心的

~ شدن 不放心，害怕，惊慌，耽心

موسوم (*mowsoom*) 〔形〕 ①被命名的，被称为…的，被叫做…的②作上标志的

جوانی ~ به علی 一个名叫阿里的青年

~ شدن（به） 被称呼，被命名

~ کردن（به） 称呼，称作，命名

موسوی (*moosavee*) 〔形、名〕 ①摩西的，希伯来的，犹太人的，摩西教派的②犹太人，希伯来人，摩西教的信徒

موسویت (*moosaviyyat*) 〔名〕 犹太教

موسه (*mowse*) 〔名〕 蜂

موسی Ⅰ (*moosā*) 〔名〕 摩西（基督教《圣经》中传说率领希伯来人摆脱埃及人奴役的领袖）

سنگ ~ 〈矿〉煤玉，黑色大理石

موسی Ⅱ 〔名〕 刮脸刀

موسیر 〔名〕 〈植〉冬葱

موسیقار 〔名〕 ①笛②神话中人面鸟身的海怪

موسیقی (*mooseeghee*) 〔名、形〕 ①音乐②音乐的

~ اصیل 主题音乐，主题曲

~ تشریحی و توضیحی 标题音乐（根据一定主题构思并用标题提示中心内容的器乐曲）

~ کلاسیک 古典音乐

~ متن فیلم 电影的配乐

مجلسی ~ 〈乐〉室内乐

آلات ~（ضربی، زهی، بادی） （打击、弦、管）乐器

سالن ~ 音乐厅

مدرسهٔ ~ 音乐学校

به ~ در آوردن 谱曲，作曲

~ زدن（~ نواختن） 奏乐

موسیقی‌دان 〔名〕 音乐家

موسیقی‌شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕音乐研究

موسیو 同 مسیو

موش 〔名〕 老鼠，耗子

~ آهو 袋鼠

خرمای پردار ~ (~ پرنده) 鼯鼠
دشتی ~ (~ صحرائی) 田鼠
دو پا ~ 飞鼠，跳鼠
سلطانی ~ （成群而居、祸害五谷的）掘地小栗鼠
کور ~ 蝙蝠
کور زیر زمینی ~ 鼹鼠
~ تلهٔ 捕鼠器
مثل ~ آب کشیده 像落汤鸡似的（直译：象从水里捞出的老鼠一样的）
دواندن ~ 搞阴谋，挑拨
کشتن ~ 干扰，破坏
گرفتن ~ 捉耗子，捕鼠
اینجا ~ با عصا راه میرود. 〈谚〉在这里老鼠都扶拐杖走路。（指要小心谨慎）
گربه که نباشد موش ها بازیگوش میشوند. 〈谚〉猫儿不在耗子闹。
دیوار ~ دارد و ~ گوش دارد. 〈谚〉隔墙有耳。

موشح (*movashshah*) 〔形、名〕①被装饰的，被美化的②离合诗（几行诗句头一个词的首字母或最后一句诗的尾字母能组合成词的一种诗体）
شدن ~ 被签上字；被装饰好
کردن ~ 签名，装饰

موش خرما (ی) (*moosh-khormā*) 〔名〕①松鼠，白鼬②土拨鼠
کوهی ~ 土拨鼠

موش خوار (~ *khār*) 〔名〕 食鼠的动物；（一种食鼠的）鹰

موش خور (~ *khor*) 同 موش خوار

موشك I (*mooshak*) 〔名〕 小老鼠
دوانیدن ~ 搞阴谋，挑拨

موشك II 〔名〕 ①火箭，导弹②纱锭
~ با پیکان اتمی 带核弹头的导弹
~ پوزئیدون 波塞冬（海神式）导弹
حامل ~ 运载火箭
دریا گردی ~ 巡航导弹
دور برد بالیستیکی ~ 远程弹道导弹
دور پرواز ~ 远程导弹
~ سطح به سطح 地对地导弹
~ ضد ~ 反弹道导弹
~ عمق دریائی 深水炸弹
~ قاره پیما (~ قابل پرواز بین چند قاره) 洲际导弹
کروز ~ 巡航导弹
~ کوتاه برد (~ کم برد) 短程导弹
کیهانی ~ 宇宙火箭
~ مسلح به گلولهٔ اتمی 载有核弹头的火箭
مه نورد ~ 月球火箭
~ میان برد 中程导弹
هوکولس ~ "赫格力斯"式导弹（又称"大力神"式导弹）
هدایت شونده ~ 导弹
هوا به هوا ~ 空对空导弹
هوائی ~ 高空探测火箭，焰火
~ سکوب پرتاب 导弹（或火箭）发射台
~ کلاهک 导弹弹头

موشكافی (*moo-shekāf*) 〔形〕①拘泥细节的，过分挑剔的②精细的，细致入微的，过细的

موشكافانه 〔形、副〕 ①拘泥细节的（地），过分挑剔的（地）②精细的（地），细致入微的（地），过细的（地）

موشكافى 〔名〕 ①拘泥细节，过分挑剔②过细分析，精细

~ انتقاد 吹毛求疵的批评

~ كردن 过细分析；拘泥细节

موشك انداز (*mooshak-andāz*) 〔形〕 发射火箭的

~ دستگاه 火箭发射装置

~ هواپيماى 发射火箭的飞机

موشك دوانى (~ *davānee*) 〔名〕 搞阴谋诡计，捣乱；挑拨离间

~ كردن 同上

موش كشى (*moosh-koshee*) 〔名〕 制造障碍，阻挠，干扰；搞鬼，捣乱

~ كردن 同上

موشكور (~ *koor*) 〔名〕 ①蝙蝠②田鼠

زير زمين ~ 田鼠

موشكى (*mooshakee*) 〔形〕 火箭式的，喷气式的

~ گلولهٔ 火箭弹头

موش گير (*moosh-geer*) 〔名〕 ①捕鼠器②捕鼠的鸟

موش مردگى (~ *mordegee*) 〔名〕 佯装，装出一副可怜相

خود را به ~ زدن 装死躺下，装出一副可怜相

موش مرده (~ *morde*) 〔形〕 装出可怜相的；装老实的

~ شدن 装可怜相

موش مرده بازى 〔形〕 装可怜相

~ درآوردن 同上

موش ناك 〔形〕 老鼠很多的，老鼠成灾的

موشور 〔名〕 ①〈数〉棱柱②〈理〉三棱镜

موشى 〔形〕 老鼠的

~ دندان 鼠牙般的

موصل (*movasel*) 〔形〕 导致…的，通向…的，接连…的，联系…的

موصل (*mowsel*) 〔名〕 连接处，汇合点，接头（指绳子）

موصلين Mousseline 〔名〕 高级平纹细布

موصوف (*mowsoof*) 〔形、名〕 ①被叙述的，被描写的，被形容的②〈语〉被说明语，（اسم ~）作名词用的词或词组

موصول (*mowsool*) 〔形〕 被连接的，被联系的

~ حرف 连接词

~ ضمير 关系代词

موصى (*moosā*) 〔名〕 受嘱的，遵嘱的，被嘱咐的

موصى (*moosee*) 〔形〕 立遗嘱人

موصى به (*moosā-beh*) 〔名〕 ①遗赠物，遗产②传家宝

موصى له (~ *lah*) 〔名〕 遗产继承人，受遗赠者

موصيه (*mowssiyye*) 〔名〕 （女性）立遗嘱人

موضح (*movazzeh*) 〔形、名〕 讲解…的（人），解释…的（人），说明…的（人），阐明…的（人）

موضح (*movazzah*) 〔形〕 得到解释的，被说明的，阐述清楚的

موضحاً (*movazzahan*) 同 واضحاً

موضع (*mowze'*) 〔名〕 （复 مواضع）①位置，地方，地点，场合②立场，观点③阵地

~ كشور ما در نفت 我国关于石油问题的立场

~ مساعد 有利地形；优越地位

~ مستحكم 坚固的阵地

~ مستور 隐蔽阵地

~ مقاوت 反攻阵地

~ مکشوف 不设防阵地

~ داشتن 有意义，适合

~ گرفتن 占领阵地，采取立场，〈军〉遮蔽

موضع گیری 〔名〕 ①采取立场②占领阵地

~ دولت 政府的立场

موضع نگاری (~ *negāree*) 〔名〕 ①地点，地形，地形学②局部解剖学

موضعی (*mowze-ee*) 〔形〕 ①地方的，局部的②阵地的③〈医〉病灶的，病灶性的

بیهوشی ~ (بی حسی ~) 局部麻醉

~ تاكتیك حملهٔ 阵地攻击战术

~ داروی بیهوشی 局部麻醉剂

~ درد 局部疼痛

~ درمان 局部治疗

~ كم خونی 〈医〉局部缺血，局部贫血

~ سوت 腐肉，局部坏死

موضوع (*mowzoo'*) 〔名、形〕 （复 مواضیع، موضوعات ）①问题，主题，题目，内容②对象，客体，目标③被安置的，被放置的，被提及的

~ بحث 正在讨论的题目

~ حیاتی و مماتی 生死攸关的事情

~ شكایت 诉讼的内容

~ مشكوك و قابل بحث 有待研究的问题（指可疑之点）

~ مطالعه 研究的内容

~ اصل 问题的要点

~ خارج از 题外的，不切题的，离题的

~ در 关于…，说到…

~ شدن 被提出

از ~ خارج شدن 离题

~ كردن 提出

~ چیست ؟ (چه موضوعی است ؟) 怎么回事？

~ درس امروز چه بود ؟ 今天上的什么课？

~ داستان آن فیلم بدین قرار است . . . 那部电影的故事内容是这样的…

موضوعی 〔形〕 内容的

~ فهرست 目录

مو طلائی (*moo-talā-ee*) 〔形〕 金发的

موطن (*mowten*) 〔名〕 （复 مواطن ）①祖国②故乡，老家，出生地③住处

موظف (*movazzaf*) 〔形、名〕（复 موظفین ）①被任命的，被委托…任务的②拿薪水的，拿工资的③被任命者，被委托…任务者

~ بودن 被委任，担负…责任，责无旁贷

همه مقامات موظفند كه بحرفهای توده های مردم گوش فرا دهند . 各级领导应该倾听群众意见。

او ~ است روزنامه ها را توزیع كند . 他负责分发报纸。

~ دانستن 认为有责任。

~ شدن 被责成，被任命，被委任，承担，责无旁贷

~ كردن 让…负责，责成，任命，委任，发薪

من ~ باجرای آن هستم . 我负责完成此事。

موعد (*mow'ed*) 〔名〕（复 مواعد ）①约定的时间或地点，预定的时间，约期②许诺，约定③好机会，良机④约会，会面⑤〈商〉期票付款期

~ ملاقات 约会

سال گذشته كارخانهٔ مابرنامهٔ خود را قبل از ~ بپایان رسانید . 去年我们的工厂提前完成了

计划。

موعدگاه (~ *gāh*) 〔名〕 会面的地方

موعظت (*mow'ezat*) 同 موعظه

موعظه (*mow'eze*) 〔名〕（复 مواعظ）①讲道，说教，训戒②劝告，忠告，告诫，劝诫

~ كردن 同上

موعود (*mow-ood*) 〔形、名〕①被邀请的②答应的，允诺的③命中注定的④允诺，答应，保证

~ اجل 死期

~ ارض 〈喻〉希望之乡（基督教《圣经》中上帝赐给亚伯拉罕的迦南地方）

~ در روز 在约定的日子

~ بودن 被邀请，受到邀请的

او به‌مهمانی ~ بود . 他应邀参加了宴会。

موفر (*movaffar*) 〔形〕 增加的，增长的，增多的；许多的

موفق (*movaffagh*) 〔形〕 顺利的，顺逐的；有成就的，成功的

~ شدن 顺利，得以…，获得成功

او به انجام وظيفهٔ خود ~ شد . 他已顺利地完成了任务。

موفق (*movaffegh*) 〔名〕 帮助的，协助的

موفقانه (*movaffaghāne*) 〔形、副〕 顺利的(地)，成功的（地）

موفقيت (*movaffaghiyyat*) 〔名〕 成绩，成就，成功，胜利

~ حاصل كردن (~ بدست آوردن ، ~ پيدا كردن ، ~ يافتن) 取得成就

موفقيت آميز 〔形〕 顺利的，完满的，成功的

~ نتايج 圆满的结果

موفور (*mowfoor*) 〔形〕丰富的，大量的，大宗的

موقت (*movaghghat*) 〔形〕 临时的，暂时的；过渡的

~ بطور 暂时，临时

~ پل 临时架起的桥梁

~ دولت 临时政府

~ رئيس 代理主席

موقتاً (*movaghghatan*)〔副〕临时地，暂时地，暂且

موقتي (*movaghghatee*) 同 موقت

~ پناهگاه 防空壕，逃避所

~ توافق (~ سازش) 权宜之计，暂时妥协

~ چاره 权宜之计

~ دولت 临时政府；过渡（性质的）政府

موقد (*mowghed*) 〔名〕 炉子；火盆

موقر (*movaghghar*) 〔形〕 ①可敬的，受尊敬的②态度雍容的，庄重的，威严的，严肃的

~ با يك سيماى 神情庄重地

~ پير مرد 德高望重的老人

او دانشمند موقرى است . 他是一位严肃的学者。

موقرمز (*moo-ghermez*) 〔名〕 红头发的人

موقع (*mowghe'*) 〔名〕（复 مواقع）①地方，地点，场所②时机，机会，时间③情景，情况

~ مناسب 合适的时候

براى ~ ديگر 以后，下次再

~ به 准时，按时

به ~ خود 正好，恰巧；在适当的时候

~ در 按时

در ~ لزوم 在必要的时候

~ هر 任何时候，随时

مواقع مقدم 前沿阵地，前哨阵地

موقعى كه . . . 当…时候

از موقعی که ... 自从

(در) موقعی که ... 在…时候

به ~ اجرا گذاردن 执行

را غنیمت شمردن ~ 利用机会，借机，乘机

سر ~ به ترن رسیدن 赶上火车（开车时间）

موقع شناس (~ *shenās*) 〔形、名〕 机灵的，随机应变的（人）；识时务者

موقع شناسی 〔名〕 机灵，随机应变；识时务

موقع طلب (~*talab*) 〔形、名〕 寻找机会的（人）；机会主义者

موقع طلبی 〔名〕 机会主义

موقعی (*mowghe-ee*) 〔形〕 ①地方的，地区的②偶然的，意外的

موقعیت (*mowghe'iyyat*) 〔名〕 ①位置，地位，环境②适时，时机

~ بسیار استثنائی 千载难逢的机会

~ جغرافیائی 地理位置；地理环境

~ مسلکی 思想阵地

~ نظامی 军事位置，战略地位

~ ویژه 关键时刻，紧要关头

~ چیزی را تعیین کردن 调整，定位

توپ های ما ~ خوبی دارد. 我们的炮位很好。

در چنین شرایطی بحث و مذاکره ~ نداشت. 在这种情况下会谈是不合适的。

~ را حفظ کردن 坚持立场

موقف (*mowghef*) 〔名〕（复 مواقف）①车站，停车处，停留处②地点③停顿

موقن (*mooghen*) 〔形〕 深信无疑的，确信的，确知的

~ بودن 深信，坚信，确信，确知

موقوت (*mowghoot*) 〔形〕 周期性的，定期的

موقود (*mowghood*) 〔名〕 被燃烧的，被点着的

موقوف (*mowghoof*) 〔形〕 ①停止的，中断的，缓期的②被取消的，被废除的③有赖于…的，决定于…的④被捐作慈善事业的

~ فضولی 没你的事；别多管闲事！

~ بودن (به) 依靠，有赖于，取决于

این امر ~ به تصویب اوست. 这件事有待于他的批准。

~ شدن 被停止，被中断，被延缓，被延期；被取消，被废止

~ کردن (~ داشتن) 停止，中断，延缓，延期；取消，废除

موقوفات 见 موقوفه

موقوفه 〔形、名〕（复 موقوفات）① موقوف 的阴性②被捐作慈善事业的财产

~ آموزشگاه 靠基金（或捐款）维持的学校

موکار (*mowkār*) 〔名〕 种植葡萄的工人

موکاری 〔名〕 种植葡萄

~ کردن 同上

موکب (*mowkeb*) 〔名〕（复 مواکب）①（指国王，高级官员的）随从，侍从，护卫②马队，车队，船队

موکت Moguette 〔名〕 〈纺〉（家具上用的）绒头织物；机织割绒地毯

مؤکد (*mo'akkad*) 〔形〕 ①确实的，确定的，肯定的，断然的②强调的③坚决的，严格的

امر ~ (دستور ~) 严令

~ شدن 被确定，被肯定，被强调

~ کردن 确定，肯定，强调

مؤکداً (*mo'akkadan*) 〔副〕 确定地，肯定地；

断然地；强调地；坚决地；严格地

موكدن (*mookdan*) 见 شن يانگ

موكل (*movakkal*) 〔形、名〕 ①被委托的，被任命的，被指定的②代理人，代表③保护人，监管者

موكل (*movakkel*) 〔名〕 委托者，授权者，〈法〉委托律师辩护的人

~ به وكيل اختيار داد . 当事人已授权律师进行辩护。

موكلين (*movakkeleen*) 〔名〕 ①（律师等的）委托人②受保护者；门徒；追随者

موكوتاه 〔形〕 ①短发的②短毛的

موكول (*mowkool*) 〔形〕 ①靠…的，依赖…的②被委托给…的，被托付给…的③推迟到…的④推到…身上的

~ بودن 靠，依赖，以…而定

~ است به . . . 这有待于…（视…情况而定）

پرداخت این پول ~ به تصويب رئيس كار خانه است . 支付这笔款子要经厂长批准。

~ شدن 被委托，被托付，放到…身上；被推迟，被延期，推迟

اين كار به روز بعد ~ شد . 这件事推迟了一天。

~ كردن (~ داشتن) 委托，托付，把…放到…身上，推延，延期

~ به بعد كردن 推迟，挪后，延缓

قضيه را به نظر شما ~ ميكنيم . 我们委托您去处理这个问题。

موگه (*moogeh*) 〔名〕 〈植〉草玉铃，铃兰

مول I 〔名〕 ①淫妇②私生子

~ تخم 私生子，杂种

مول II 〔名〕 延迟，贻误；停顿

مولا (ى) (*mowlā*) 〔名〕（复 موالى）①主人，老爷②友人③〈史〉获得解放的农奴④奴仆，仆役，仆人

~ متقيان 阿里的称号

مولا مول 〔名〕 再次延缓，再次推迟

مولانا (*mowlānā*) 〔名〕 ①大毛拉（穆斯林学者或神学家的一种称号）②波斯著名诗人加拉鲁丁·鲁米的称号

مولائى (*mowlā-ee*) 〔名〕 老爷身份，君主身份，统治权利

مولد (*mooled*) 〔名〕 产妇

مولد (*mowled*) 〔名〕（复 موالد）①出生地②生辰，诞辰③出生，诞生

مولد (*movallad*) 〔形、名〕（复 مولدات）①出生的，诞生的，生产出来的②（复数时）产品，成品

~ شدن 出生，诞生

مولد (*movalled*) 〔形、名〕（复 مولدين）①生产…的，产生…的，引起…的，造成…的②生产者，产生者，引起者；发动机，发生器

~ برق 电源，发电机

~ نيرو 发动机

نيروى ~ 动力

مولدات (*movalladāt*) 见 مولد (*movallad*)

مولده (*movallede*) 〔形、动〕 ① مولد (*movalled*) 的阴性②助产士，接生员，接生婆

نيروى ~ 生产力

مولش (*moolesh*) 〔名〕 贻误，耽搁，拖延；踌躇，犹疑不决

مولع (*moola'*) 〔形〕 ①贪婪的，贪求的②酷爱

的，热爱的，迷恋的

مؤلف (*mo'allef*) 〔名〕（复 مؤلفين）编纂者，编辑者，编著者，作者

مؤلف (*mo'allaf*) 〔形〕被编纂的，编辑成的，写出的

مؤلفات (*mo'allafāt*) 见 مؤلفه

مؤلفه 〔名〕（复 مؤلفات）著作，作品，文章

مولکول Molecule 〔名〕〈理、化〉分子，克分子

مولکول گرم Moleculegram〔名〕克分子量，克分子

مولکولی〔形〕〈化〉分子的，克分子的

~ جرم 〈化〉分子量

~ جنبش 克分子运动

~ غلظت 克分子浓度

~ فرمول 〈化〉分子式

مولم (*moolem*) 同 مؤلم

مؤلم (*mo'alem*) 〔形〕①疼痛的，使人痛苦的，折磨人的②忧愁的，不快的，悲惨的

مولنجه (*moolanje*) 〔名〕〈动〉象鼻虫

مولود (*mowlood*) 〔形、名〕（复 مواليد）①被生产的，被生下的②儿子，男孩③出生，诞生④生日，诞辰⑤王国⑥产品

جديد ~ 新生的婴儿

~ عيد 先知诞辰节

شدن ~ 出生，诞生

جنگ ~ ظلم و فشار امپرياليسم است . 帝国主义的侵略和压迫是战争的根源。

مولوی (*mowlavee*) 〔名〕①托钵僧②学者，律师③伊斯兰教修道士戴的帽子④波斯诗人鲁米的别号

مولی (*mowlā*) 同 مولا

موليبدن Molybdanium 〔名〕〈化〉钼

موليبدنيت Molybdenite 〔名〕〈矿〉辉钼矿

موليدن (*mooleedan*) 〔动〕（根 مول）①拖延，犹豫不定，耽搁，踌躇，慢吞吞②滑，滑过

مولی عليه (*moolā-alayh*) 〔名〕〈法〉（有监护人的）未成年人

موم 〔名〕蜡，蜂蜡，黄蜡

كافوری ~ 鲸蜡，鲸脑油

كانی ~ 〈矿〉地蜡

معدنی ~ 粗石蜡

كشيدن ~ 打蜡，上蜡

مهر و ~ شدن （文件）用蜡封并加盖印章

موم اندرآب (*moom-andar-āb*) 〔名〕麸质，面筋，谷糠

موم‌اندود (~ *andood*) 〔形〕涂上蜡的

~ كاغذ 蜡纸

موم‌جامه 〔名〕（防水或裹尸体用的）蜡布

موم‌دار 〔形〕带蜡的

موم روغن (~ *rowghan*)〔名〕〈药〉蜡膏，蜡剂

مومگر (~ *gar*) 〔名〕制蜡工人

مومگری 〔名〕制蜡

مؤمن (*mo'men*) 〔形、名〕（复 مؤمنين ، مؤمنات）①虔诚的，笃信的，正统的②信仰者，笃信者，信徒，正统的伊斯兰教徒

مسجد نديده ~ 假圣人，伪善者

مومی Ⅰ 〔形〕蜡的，蜡制的，似蜡的

~ مجسمهٔ 蜡像

مومی Ⅱ 〔名〕指示者，暗示者

مومی (*moomā*) 〔形〕①所指的，被指出的，提及的②上述的，被谈及的，上面提到的

موميا Ⅰ (*moomiyā*) 〔名〕制木乃伊用的防

腐剂，普鲁士红

موميا Ⅱ〔名、形〕①木乃伊，干尸②木乃伊膏（医治骨折的药膏）③像木乃伊的④〈矿〉地蜡

کردن ~ 保存干尸，制木乃伊

موميا گر (~gar) 〔名〕 制木乃伊的工匠

مومی اليه (moomā-alayh) 〔名〕 上述的人，已述及者

موميائی (moomiyā-ee) 〔形〕 木乃伊化的，成为干尸的

شدن ~ 木乃伊化，成为干尸

کردن ~ 使（尸体）成木乃伊，用香料殓藏（尸体）

مومين 同 مومی Ⅰ条

موناد Monad 〔名〕 ①〈哲〉单子，单元②〈化〉一价物，一价基③〈生〉单分体，单细胞生物④〈理〉单轴⑤〈原〉单原子元素

موناکو 〔名〕 摩纳哥（欧洲）

مؤنت (ma'oonat) 〔名〕 ①食品，食粮②收入，赡养费，生活费

مونتاژ Montage 〔名〕 ①综合画，混合画的构成②（电影）蒙太奇，编排画面（把零星镜头剪裁、选择、编辑成连贯的影片）③装配

فيلم ~ 剪辑

کردن ~ 集合，调集，装配

مونته ويدئو 〔名〕 蒙得维的亚（乌拉圭首都）

مؤنث (mo'anas) 〔形、名〕 ①〈语〉阴性的②阴性

مونجوق (monjoogh) 同 منجوق

مونرويا (monroviyā) 〔名〕 蒙罗维亚（利比里亚首都）

مونس (moones) 〔名、形〕 ①密友，至交②好交际的，亲近的

مونسيون Munition 〔名〕 枪支弹药，军需品（尤指枪、炮、弹药）

مونشن (moonshen) 同 مونيخ

مونل Monel 〔名〕 〈冶〉莫涅耳合金（一种镍、铜、铁、锰的合金）

مونوپول Monopole 〔名〕垄断，独霸

مونوپولی Monopoly 〔形〕垄断的，独占的，独霸的

مونوپوليست Monopolist 〔名〕 垄断者，独占者

مونوريل Monorail 〔名〕 作为轨道行驶车辆的单钢轨，单钢管铁路

مونوگرافی Monograph 〔名〕 专题学术作品，专题著作

مونولوگ Monologue 〔名〕 （戏剧）独白

مونه (mowna) 〔名〕 特征；属性

مونيخ 〔名〕 慕尼黑（德意志联邦共和国）

مؤول (mo'avval) 〔形〕 意译了的；套用的；改编的

مؤول (mo'avvel) 〔名〕 解释者，注释者

مؤونت (ma'oonat) 同 مؤنت

موهبت (mowhabat) 〔名〕（复 مواهب）①酒钱，茶钱，小费，零钱②福气，天赋，天资

الهی ~ 天赋，神赐

موهبه 同 موهبت

موهر Mohair 〔名〕 马海毛，安哥拉山羊毛

~ پارچهٔ 马海毛织物

موهن (moohen) 〔形〕 ①弱的，衰弱的，虚弱的②侮辱的，损害尊严的，凌辱的

~ رفتار 虐待，苛待

~ کلام 凌辱性的语言

موهوب (mowhoob) 〔形〕 赠送的，被赐与的

موهوبات 见 موهوبه

موهوب له (*mowhoo-bon-lah*) 〔名〕 受赠者，接受礼物的人

موهوبه 〔名〕（复 موهوبات）① موهوب 的阴性②礼品，礼物，赠品

موهوم (*mowhoom*) 〔形〕 想像中的，虚幻的，虚妄的，虚构的；不现实的，迷信的

~ جامعهٔ 空想的社会，乌托邦社会

~ داستان 虚构的故事，幻想

~ عقيدهٔ 迷信；幻想

موهومات 〔名〕 ① موهوم 的复数②幻想，空想，想象，幻觉③迷信，迷信思想

موهوم پرست (~ *parast*) 〔形〕 迷信的

موهوم پرستی 〔名〕 迷信

موهومی : ~ اعداد 〈数〉虚数

موهون (*mowhoon*) 〔形〕 虚弱的，瘦弱的

موی 同 مو (*moo*)

موی آرا 〔名〕 理发师，梳头者

مويان (*mooyān*) 〔形、副〕 ①痛哭的，哭泣的②哭着

~ بودن 哭

موی باف 同 موباف

موی تاب 同 موتاب

مؤيد (*mo'ayyad*) 〔形〕 ①受援的，被支持的②被证明的，被证实的，被肯定的，被确认的，确实的③得胜的，胜利的

~ شدن 得到支援，得到支持；被证实，被肯定，被确认

~ كردن 支援，支持；证实，肯定，确认

مؤيد (*mo'ayyed*) 〔名、形〕 ①支持者，援助者，资助者②证明的，证实…的，确认…的

جواب او ~ اظهارات ما بود . 他的回答证实了我们的话。

حمايت او ~ پشرفت من شد . 他的资助使我取得了进步。

موی رگ (*mooy-rag*) 〔名〕 〈解〉毛细血管

مويز (*maveez*) 〔名〕 葡萄干

يك ~ و چهل قلندر 杯水车薪

مويزك (*maveezak*) 〔名〕 〈植〉马先属

موی گير 〔名〕 发钳，发夹

مويه (*mooye*) 〔名〕 大哭，痛哭，哭诉，如泣如诉

~ كردن 同上

مويه گر (~ *gar*) 〔名〕 爱哭诉的人

مويه گری 〔名〕 痛哭，哭诉

~ كردن (براى) 同上

موئی 同 موئين

مويیدن (*mooyeedan*) 〔动〕（根 موى）哭，哭泣，痛哭

موئين (*moo-yeen*) 〔形〕 毛的，毛发的，毛发制成的，多毛的，毛似的，〈解〉毛细的

~ رگهای 〈解〉毛细管

موئينه 〔形、名〕 ①同 موئين ②马毛（或驼毛等）与绒布的织物（作装璜用），皮毛织物

مه (*mah*) ماه 的缩写

مه Mai 〔名〕 五月

~ جشن روز اول ماه "五一"（国际劳动）节

مه Ⅰ (*meh*) 〔名〕 雾

~ صبحگاهی 晨雾

~ غليظ 浓雾

~ بالا ميرود . 雾散了。

هوا ~ گرفته است . 大雾迷漫。

مه Ⅱ 〔形、名〕 ①大的，年长的②长者

مهابت (*mahābat*) 〔名〕 ①恐惧，畏惧，惊怕②严肃，威严，老气横秋，令人敬畏的样子

مهابط (*mahābet*) 见 مهبط

مهابل (*mahābel*) 见 مهبل

مهاجات (*mohājāt*) 〔名〕（相互）挖苦，讥讽，抨击

مهاجر (*mohājer*) 〔形、名〕（复 مهاجرين）①移居的，移民的，迁移的②侨民，移民，逃亡者

~ سیاسی 政治避难者

پرندگان ~ 候鸟

مهاجرين به چين 在华侨民

مهاجرين چينى مقيم خارجه 海外华侨

مهاجرت (*mohājerat*) 〔名〕 迁移，侨居，流亡国外

~ پرندگان 鸟的定期移栖

~ سیاسی 因政治原因侨居国外

ادارهٔ ~ 移民局

قانون ~ (قوانين ~) 移民法

~ كردن (به) 迁居国外，侨居国外

مهاجر نشين (*mohājer-nesheen*) 〔名〕 侨民，移民；侨民区，移民区

مهاجم (*mohājem*) 〔名〕（复 مهاجمين） 进攻者，侵略者，进犯者，偷袭者

مهاجمه (*mohājeme*) 〔名〕 进攻，侵略，侵犯，攻击

~ كردن 同上

مهاد (*mehād*) 〔名〕 床铺，摇篮，低地，凹地

مهادنه (*mohādene*) 〔名〕 停战，休战

مهار (*mahār*) 〔名〕 ①绳，缰绳，笼头②缆，大索；支索；〈海〉系艇绳，拖索 ③〈转〉抑制，控制

~ اسب 马笼头

~ عقب 〈海〉后牵索；后撑条

~ كشتى 泊船用的缆绳

~ كردن (~ زدن) 套笼头，上辔头；把船系住；控制，抑制，制服

~ كردن آب 治水

~ كردن رود 治理河流

اعضاى آن كمون رودخانه‌اى را به منظور توليد برق ~ كردند. 那个公社的社员们拦河发电。

چاه نفت را ~ كردن 控制住（油井）井喷

تورم پول را ~ كردن 制止通货膨胀

مهاراجه (*mahārāje*) 〔名〕（印度）王公，土邦王

مهارب (*mahāreb*) 见 مهرب

مهاربند (*mahār-band*) 〔名〕（长久停泊用的）固定锚，系船索

مهارت (*mahārat*) 〔名〕 技巧，技能，本事，本领

~ يدى 手工工艺

با ~ (به ~) 熟练地，灵巧地，巧妙地

~ بخرج دادن 显本事，显本领

~ داشتن 有本领，会

ما بايد در هر كاريكه در دست داريم ~ خود را روز بروز تكميل كنيم. 我们无论干什么工作都要精益求精。

مهاردار (*mahārdār*) 〔形〕 系住的，拴住的

مهارگسستگى (*mahār-gosestegee*) 〔名〕 无拘束，放肆，放任，放荡不羁，任性，倔强

مهارگسسته 〔形、副〕 无拘束的；放肆的，放任的，放荡不羁的；任性的，倔强的

مهارى (*mahāree*) 同 مهار

مهالك (*mahālek*) 见 مهلكه

مه آلود (*meh-ālood*) 〔形〕 有雾的，雾气笼罩的，雾气腾腾的

مهام (*mahāmm*) 见 مهمه

~ امور 要事

مهان (*mohān*) 〔形〕 受侮辱的，受屈辱的

مهانت (*mahānat*) 〔名〕 耻辱，屈辱，羞辱

مهبط (*mahbet*) 〔名〕 （复 مهابط）降落的地方，机场

مهبل (*mahbel*) 〔名〕 （复 مهابل）〈解〉①阴道②子宫颈

ورم ~ 〈医〉阴道炎

مهبلی 〔形〕 阴道的

مه پاره (*mah-pāre*) 同 ماه پاره

مه پرست (~ *parast*) 同 ماه پرست

مه پرستی 同 ماه پرستی

مه پیکر (~ *peykar*) 同 ماه پیکر

مهتاب (*mahtāb*) 〔名〕 月亮，月光；月色

شب ~ （阴历）每月十四的夜晚（月圆之夜）

بگز پیمودن ~ 做无益的事

مهتاب شب (~ *shab*) 〔名〕 月夜

مهتابی Ⅰ (*mahtābee*) 〔形〕①有月亮的②荧光的，发荧光的③苍白色的

شب ~ 月夜

لامپ ~ (سنج ~) 荧光灯，日光灯

مهتابی Ⅱ 〔名〕 晒台，阳台；高台，观景楼

مهتدی (*mohtadee*) 〔形〕 〈宗〉被引导到正确道路上的，走上正道的

مهتر Ⅰ (*mehtar*) 〔形、名〕 ①较大的，年长的②个子高的③族长，长者，伟人

〈谚〉 نه هرکه به قامت ~ به قیمت بهتر. 个儿大未必才高。

مهتر Ⅱ 〔名〕 饲养员，马夫

مهتری Ⅰ 〔名〕 ①优势，优越性②年长③伟大

داشتن ~ 胜过，优越于，越过……

مهتری Ⅱ 〔名〕 饲养员工作

مه جبین (*mah-jabeen*) 同 ماه جبین

مهجو (*mahjov*) 〔形〕 被讽刺的，被诽谤的，被挖苦的

مهجور (*mahjoor*) 〔形〕 ①分离的，离别的②被遗弃的，被丢掉的，不再用的③怪癖的，古怪的，陈旧的

لغت ~ 怪癖的词，陈旧的词

شدن ~ 分离，离别；被遗弃，被抛弃；不再使用，废弃

کردن ~ 使…分离；使…离别，遗弃，抛弃；废弃

مهجوری 〔名〕 ①分离，离别，孤独②离愁③陈旧，陈腐

مهجوریت (*mahjooriyyat*) 同 مهجوری

مهد (*mahd*) 〔名〕（复 مهود）摇篮

تمدن ~ 文化摇篮

علیا ~ 太后

از ~ تا لحد 一生，从生到死

مه دار (*meh-dār*) 同 مه آلود

مه داری 〔名〕 浓雾，烟雾

مهدب (*mohaddab*)〔形〕用繐子装饰的，加繐饰的

مهدوم (*mahdoom*) 〔形〕 被破坏的，被摧毁的

شدن ~ 被破坏，被摧毁，被粉碎

کردن ~ 破坏，摧毁，粉碎

مهدی (*mahdee*) 〔名〕 〈宗〉麦海迪（伊斯兰教十二个教长之一，为什叶派所期待的救世主）

مهذار (*mehzār*) 〔名〕 饶舌的人

مهذب (*mohazzeb*)〔名〕教师，教员，导师，师付

مهذب (*mohazzab*) 〔形〕 ①无瑕疵的，完美的，精制的②受过教育的，有修养的③文雅的，有

礼貌的，文质彬彬的

~ ساختن 教育（某人）

مهر (*mahr*) 〔名〕 订婚的聘金，彩礼

مهر Ⅰ (*mehr*) 〔名〕爱情，友谊；盛情，好意

~ ورزیدن (به) 钟爱，对…有感情

مهر Ⅱ 〔名〕 ①太阳②伊朗太阳年的第七月③太阳年的每月十六日

مهر (*mohr*) 〔名〕 ①印，印记，戳记，（烙在家畜身上的）烙印②有印纹的戒指

~ انگشت 手印，指印

~ باطلهٔ تبرپست 邮戳

~ بکارت 贞节，贞操

~ سربی 铅封，铅印

~ سلطنتی 御玺

~ سلیمان 驱病避邪的大角星形魔符

~ لاستیکی 橡皮图章

~ وزیر و بامضاء 由部长（或大臣）签名盖章

~ لاك 封蜡，用火漆加封

~ برداشتن（~ بر گرفتن） 开封，启封；奸污（妇女）

~ سکوت (یا خاموشی) بر لب زدن 沉默不语，（好象）嘴上贴了封条

~ شدن（~ خوردن） 被盖印，被打上印记；被封上，被封闭，被密封

~ کردن（~ زدن） 盖印，打印，封上，封闭，密封

~ و موم کردن （文件）用蜡加封

جای ~ باقی گذاشتن 留有余地，不把话说绝

مهراجا (*mahrājā*) 同 مهاراجه

مهراس (*mahrās*) 〔名〕 臼，研钵

مهرب (*mahrab*) 〔名〕 （复 مهارب）①出路；隐藏所，藏身处②搪塞，托词，逃避

مهربان (*mehrbān*) 〔形〕 慈爱的，温柔的，亲切的，和蔼的

~ مادر 慈母

مهربانانه 〔形、副〕 慈爱的（地），温柔的(地)，亲切的（地），和蔼的（地）

~ سخن 亲切的谈话

مهربانی 〔名〕慈爱，温柔，亲切，和蔼；友情，情意

از روی ~（به ~） 亲切地，友好地，和蔼地，慈爱地

~ کردن 亲切关怀，待人和蔼

او به ما خیلی ~ کرد. 他待我们非常亲切。

مهرجان (*mehrjān*) 同 مهرگان

مه رخ (*mah-rokh*) 同 ماه رخ

مه رخسار (~ *rokhsār*) 同 ماه رخسار

مهرداد (*mehrdād*) 〔名〕 （通过逐渐加多服用毒物）产生抗毒作用

مهردار (*moh-rdār*) 〔名、形〕 ①掌印人，掌玺官，秘书②盖印的，盖章的

مهردارو (*mehr-dāroo*) 〔名〕春药，媚药

مهرزن (*mohr-zan*) 〔形〕 盖印者，盖章者

مهرساز (~ *sāz*) 〔名〕 ①刻图章的人②伪造图章者，仿制图章者

مهرسازی 〔名〕 刻制图章

مهر کن (*mohr-kan*) 同 مهرساز

مهر کنی 同 مهرسازی

مهرگان (*mehrgān*) 〔名〕 ①秋天，秋季②秋分；伊朗中秋节

مهر گیاه (*mehr-giyāh*) 〔名〕 〈植〉鬼臼，狼毒茄

（属）

مهرماه (*mehr-māh*) 同 مهر Ⅱ (*mehr*) 条

مه رو (*mah-roo*) 同 ماه رو

مهروموم (*mohro-moom*) 〔名〕 封印，查封，（文件）加封

~ كردن 同上

مهره (*mohre*) 〔名〕 ①小球，圆珠，弹子②〈解〉椎骨③螺帽，螺母④骰子，棋子⑤研光板

~ آسه 〈解〉枢椎，第二颈椎

~ استخوان 〈解〉髁，髁状突

~ پشت 〈解〉背椎骨

~ جاندارو 解毒药

~ خاجى 荐骨

~ تسبيح 念珠（信宗教者用）

~ ريل （铁路）辙叉

~ شطرنج 棋子

~ قفل شو 防松螺母，对开螺母

~ گردن 〈解〉颈椎骨

پيچ و ~ 螺栓和螺母

~ جسم 〈解〉中枢，椎体

ستون مهره‌ها 脊柱

~ باختن 掷骰子；下棋；赌钱；欺诈

~ زدن（~ كشيدن） 把…擦出亮光

مهره‌اى 〔形〕 珠子般的，（眼睛）小而亮的

~ چشم 圆而亮的眼睛

مهره باز 〔名〕 ①玩骰子的人②〈转〉骗子

مهره بازى 〔名〕 ①玩骰子②欺骗

مهره دار 〔形〕 ①有椎骨的②光滑的，有光泽的，发光的（指纸张）

مهره داران 〔名〕 〈动〉脊椎动物

مهره زن (~ *zan*) 〔名〕 ①（将纸等）轧光工人，磨光工人②磨光机

مهره زنى 〔名〕 〈罕〉磨光，磨削（某物），（把纸）轧出光泽

~ كردن 同上

مهره سنگ (~*sang*) 〔名〕 〈矿〉缟玛瑙

مهريه (*mahriyye*) 同 مهر (*mahr*)

~ ملكى 〈法〉（丈夫生前指定的）由妻子继承的遗产；寡妇所得产

مهزول (*mahzool*) 〔形〕 〈罕〉消瘦的，瘦弱的，骨瘦如柴的；憔悴的

مهزوم (*mahzoom*) 〔形〕 失败的，败阵的

مهشيد (*mahsheed*) 〔名〕 月光，月色

مه طلعت (*mah-tal'at*) 同 ماه طلعت

مه كمان (*meh-kamān*) 〔名〕 雾虹

مه گرفتگى （~ *gereftegee*）〔名〕 雾潮湿，空气；模糊；起雾，被雾笼罩

مه گرفته 〔形〕 有雾的，下雾的，潮湿的；模糊的

مهك (*mahk*) 〔名〕 研碎，捣碎，舂碎

مهل (*mahl*) 〔名〕 动作缓慢，慢条斯理

مهلت (*mohlat*) 〔名〕 ①期限，期间，时间②暂息，停顿一下，休息一下③（票据等到期后的）宽限，延期，缓期，展期（指付款和债务）④〈法〉缓刑

~ سه روز （给予）三天期限

پيش از ~ 提前地，规定期限以前地

~ دادن 给于迟延，允许延期

~ نداد حرفم را بزنم. 他甚至没让我（有机会）讲话。

دو ماه باو ~ دادند كه اين كار را به پايان برساند. 他们给他两个月的期限去完成这项工作。

یافتن ~ 得到延期

مهلقا (*mahleghā*) 同 ماه لقا

مهلك (*mehlek*) 〔形〕 ①消灭…的，毁灭…的，破坏…的②致命的，致死的，毁灭性的③有害的，有毒的，危险的

~ زخم 致命伤

زهر ~ (سم ~) 致命的毒药

ژن ~ در ارگانیزم 〈生〉致死因子

~ ضربهٔ 毁灭性的打击，致命的打击

مهلكه (*mahlake*) 〔名〕（复 مهالك）危险；危险地带；险境；危险的事情

او از ~ جان بدر برد . 他死里逃生。

مهلل (*mohallal*) 〔形〕 新月形的，弧形的，弯曲的

مهم (*mohemm*) 〔形、名〕（复 مهمات ، مهام）①重要的，重大的，严重的②重大事件

~ اینکه 重要的是…

~ امر 重要的事

مهام امور مملکت 国家大事

او بتنهائی این ~ را بعهده گرفته است . 他独自承担这项重要任务。

مهمات (*mohemmāt*) 〔名〕 ①军火，军需品，军用物资，枪枝弹药②〈罕〉重大事件

~ جنگی 军火弹药

~ مملکتی 重大的国务

~ انبار 军火库，弹药堆集处

مهمات رسان (~ *rasān*) 〔名〕 弹药搬运兵

مهماز (*mehmāz*) 〔名〕 马刺

مهمان (*mehmān*) 〔名〕 客人，来宾

~ ناخوانده 不速之客

~ بودن (~ شدن) 作客，受到邀请

دیروز او ~ ما بود . 昨天他来我们这儿做客。

~ کردن 邀请…作客，邀请

میخواهم امشب شما را ~ کنم . 我想今晚请你作客。

~ تا سه روز عزیز است . 〈谚〉客人只有三天新。

ما امروز ~ داریم . 今天我们有客人来。

مهمان پرور (~*parvar*) 〔形〕 好客的，殷勤招待的

مهمان پروری 〔名〕 好客，殷勤招待，厚待

مهمان خانه 〔名〕 ①旅馆，客栈②宾馆

مهمان خانه چی 〔名〕 旅馆主人，旅店店主

مهمان خانه دار 同 مهمان خانه چی

مهماندار (*mehmāndār*) 〔名〕 ①主人②负责接待外宾的官员；礼宾官员

~ هواپیما 客机上的服务员；空中小姐

مهمانداری 〔名〕 接待客人

~ کردن 接待客人

مهمان دوست (*mehmān-doost*) 同 مهمان نواز

مهمان دوستی 同 مهمان نوازی

مهمان سرا (~ *sarā*) 同 مهمان خانه

مهمانکده (~ *kade*) 同 مهمان خانه

مهمان نواز (~ *navāz*) 〔形、名〕 好客的（人）

مهمان نوازانه 〔副〕 好客地

مهمان نوازی 〔名〕 好客，款待

مهمانی (*mehmānee*) 〔名〕宴会，酒席；宴请，请客

~ چای 茶会

~ شام 晚宴

~ نهار 午宴

~ کردن (~ دادن) 同上

مهمل (*mohmal*) 〔形、名〕 ①荒谬的，荒诞的②用旧了的，不能用的；被忽略的③废话，无稽

之谈④口语中常加用的无意思的连用词，如：
كتاب متاب ؛ قلم ملم ؛ دوات موات 等
~ آدم 懒人
(~ كلام) ~ حرف 废话
(را) گذاشتن ~ 忽视，疏忽，忽略，轻视
گفتن ~ 说废话
مگو ~ ! 别瞎说了！

مهملات (*mohmalāt*) 〔名〕 废话，谬论

مهمل باف (*mohmal-bāf*) 〔名〕 讲废话的人，空谈家

مهمل بافى 〔名〕 讲废话，瞎扯
كردن ~ 同上

مهمل كار 〔形〕 不严肃的，轻浮的

مهمل گو(ى) 〔名〕 讲废话的人

مهمل گويى 〔名〕 讲废话，胡说八道
كردن ~ 同上

مهمله (*mohmale*) 〔名〕 ① مهمل 的阴性②没有加上点的字母

مهموز (*mahmooz*) 〔形〕〈语〉带有 همزه 符号的，如： تأمين

مهموم (*mahmoom*) 〔形〕忧郁的，忧伤的，忧愁的
شدن ~ 忧愁，忧伤，忧郁
كردن ~ 使…忧伤，令人伤心。

مهمه (*mohemmah*) 〔形、名〕(复 مهام ، مهمات) ① مهم 的阴性②重大事件

مهميز (*mehmeez*) 〔名〕①马刺，靴刺②尖形物
(را ، به) زدن ~ 用靴刺刺马

مهنا (*mohannā*) 〔形〕有益的，有利于健康的，有良好作用的
شدن ~ 有益于…

مهنامه (*mahnāme*) ماه نامه 的缩写形式

مهناوى (*mahnāvee*) 〔名〕〈军〉水兵，士兵
دو ~ 海军中士
سه ~ 海军下士
يك ~ 海军上士

مهندس (*mohandes*) 〔名〕(复 مهندسين) ①工程师②几何学家③〈罕〉土地丈量者
برق ~ 电力工程师
~ فوائد عامه (~ كشورى ، ~ ساختمان) 土木工程师
مكانيك ~ 机械工程师

مهندسى 〔形、名〕 ①工程师的②工程学；工程操作
آب ~ 水力学
انسانى ~ 机械设备利用学(指专门研究人类如何充分利用机械设备的科学)
راه وساختمان ~ 土木工程学
~ دانشكدهٔ 工程学院
كردن ~ 做工程师工作

مهو (*mahv*) 〔名〕 水晶石

مهواره (*mahvāre*) 同 ماه واره I 条

مهوارى 同 ماه وارى

مهوب (*mahoob*) 〔形〕 被惊呆的，受惊的
شدن ~ 受惊
كردن ~ 使…吃惊

مهود (*mohood*) 见 مهد

مهوش (*mahvash*) 〔形〕 美丽的，漂亮的

مهوع (*mohavve'*) 〔形〕令人作呕的，令人嫌恶的

مهى I (*mehee*) 〔名〕 伟大，巨大

مهى II 〔形〕 (有)雾的

مهى (*mahee*) 同 ماهى

مهيا (*mohayyā*) 〔形〕 准备好的，预备好的，

就绪的

(بودن ~) شدن ~ 准备好，予备好

ما برای حرکت ~ هستیم . 我们已整装待发。

(ساختن ~) کردن ~ 准备，预备

توشهٔ خود را هر چه زودتر ~ کنید ! 你要尽快地把干粮准备好。

وسایل تحصیل ما را ~ کردند . 他们为我们准备好学习用品。

مهیب (*maheeb*) 〔形〕 ①可怕的，令人恐怖的②威严的；严肃的

مهیج (*mohayyej*) 〔形〕 ①激动人心的，鼓舞人的②激动者；煽动者

نطق ~ 激动人心的发言

مهیل (*maheel*) 〔名〕 可怕的境地，可怕的地方

مهیمن (*mohaymen*) 〔名〕 监护人，照管人(指真主)

مهین (*maheen*) 〔形〕 ①下贱的，卑贱的②象月亮般的

مهین (*meheen*) 〔形〕 ①最大的，最年长的，②较大的，较年长的

مهین فرزند (~ *farzand*) 〔名〕 长子

مهینه (*meheene*) 〔形〕 最大的，最年长的

مهیی (*mohayyee*) 〔名〕 准备者，预备者

می (*mey*) 〔名〕 酒

می 〔名〕 ①现在或过去进行时的符号，如：می رود ، می رفت 等②〈乐〉七个唱名之一

مئات (*me-āt*) 〔数〕 百

میادین (*mayādeen*) 见 میدان

می آشام (*mey-āshām*) 〔名〕 饮酒的人，嗜酒者

میال (*mayyāl*) 〔形、名〕 热中于…的(人)，热心…的(人)

می آلود (*mey-ālood*) 〔形〕 沾上酒的，带酒的

میامن (*mayāmen*) 见 میمنت

میان (*miyān*) 〔名、形、介〕 ①中间，中央，中部，内部；腰部；〈数〉平均(数)，平均(值)，中数②中间的，中央的③在…中间

~ بازی کن (足球)中卫

~ چرخ 轮的内部(中心部分)

~ چوب 木头中间

از ~ 从…中间

چرخ ~ 〈机〉 惰轮，空转轮；调紧皮带轮

در ~ 在…中间；在…里边

در ~ آب و آتش 进退维谷

در ~ جعبه 在盒子里

(در) ~ دو راه 在两条道路中

در ~ کتاب 在书中

در ~ مردم 在人民中间

در این~ 在这段时间内，在这里，

دو روز در ~ 每隔两天

یك در ~ 每隔一个

یك روز در ~ 每隔一天

به ~ آمدن 出现，产生

به ~ آوردن (یا کشیدن) 制出，创造

از ~ بردن (از ~ برداشتن) 消灭，取消

~ بستن (برای) 准备做(某事)，准备好，准备就绪

در ~ بودن 牵扯在…内

~ دوتن بهم خوردن 两人发生争执

~ حرف کسی دویدن 打断某人的讲话

از ~ رفتن 消失

سربازان دشمن همگی از ~ رفتند . 敌军全部

被消灭。

پا در ~ کردن 参与，干涉

دعوا نرخ تعیین کردن ~ 浑水摸鱼

صحبت چیزی را به ~ کشیدن 谈论某事

پا به ~ گذاشتن 插入，插话；干予；提出（异议等）

در ~ افزودن (در ~ جا دادن ، در ~ گذاردن) 插入，添加，

آستر در ~ گذاشتن 在（衣服）内层装衬里

در ~ گرفتن 围起来，抱起

در ~ سطور صفحه‌ای نوشتن 在字行间书写

در ~ نهادن (با) 对某人说，倾诉

~ کلام شما شکر ! 对不起，我插一句！

ماه از ~ ابرها نمایان بود . 月光透过乌云照射出来。

در ~ آن دو کشور جنگی برپا شد . 那两国之间爆发了战争。

من این موضوع را با او در ~ گذاشتم . 我把这件事告诉了他。

~ جمعیت او را گم کردم . 我和他在人群里被挤散了。

میاناب (~ *āb*)〔名〕〈地〉河间地；江河分水区

میاناشکوب (~ *ashkoob*)〔名〕〈建〉（底层与二楼之间的）夹层楼面

میان بار〔名〕①附件，内含物②〈医〉包涵物③〈冶〉夹杂物

میانبالا 同 میان قد

میانبر (~ *bar*)〔名〕〈植〉中果皮

میانبر (~ *bor*)〔形、副、名〕①直的，近的，不绕远的②径直，直着，一直③近道，近路

(رفتن ~) زدن ~ 直走

~ کردن 抄近路

میان بسته (~ *baste*) 同 کمربسته

میان بند (~ *band*) 同 کمربند

میان پا〔名〕（人体）阴部

میان پاچه 同 میان پا

میانپرده (~ *parde*)〔名〕①幕间；幕间插入的表演②〈解〉膈③膈膜；隔板④〈解〉尿膜，尿囊

میان پوست (~ *poost*)〔名〕〈动〉中层，中胚层

میان پوش〔名〕〈解〉间皮

میان تن (~ *tan*)〔名〕〈生〉中心体

میان تهی (~ *tohee*)〔形〕①空的，有窟窿的②空洞的，没有内容的

~ سخن 空话

~ طبل 空鼓

میانجی (*miyānjee*)〔名〕中间人，调停人，仲裁者

~ کردن 调停，仲裁；当调停人

میانجی گری (~ *garee*)〔名〕作中间人，调停，调介；斡旋

~ به 由于调停

~ کردن 作中间人，调停；斡旋

میان چوب (*miyān-choob*)〔名〕〈植〉心材

میان چی 同 میانجی

میان خالی〔形〕空心的，中空的

میان خوراك (~ *khorāk*)〔名〕一种由稻草和燕麦混合的饲料

میاندار (~ *dār*)〔名〕伊朗健身房教练

میانداری〔名〕教练职务

میان دانک (~ *dānak*)〔名〕〈生〉线粒体

میان دانه〔名〕〈生〉中心粒

میان سال〔形〕中年的

میان قد (~ *ghadd*)〔形〕中等身材的，中型的

میانگی (*miyānegee*) 同 میانجی گری

میانگیری (*miyān-geeree*) 同 میانه گیری

میانگین (*miyāngeen*) 〔名〕〈数〉平均数

میان مایه (*miyān-māye*) 〔名〕〈生〉细胞质

میان منزل (~ *manzal*) 〔名〕①环节，连接②中间阶段，中转站

میان وزن (~ *vazn*) 同 نیم وزن

میانه (*miyāne*) 〔名、形、介〕①中间，中部②空间，间歇，间隔距③〈数〉(三角形的)中线④联系，关系⑤平均数⑥中间的，中部的，中等的，⑦适度的；沉着的⑧在…中，在…里，在…之间

~ راه 道路中间

~ آسیای 中亚

~ انگشت 中指

~ انگلیسی 中古英语

~ برادر (三个兄弟的)二哥，二弟

~ خاور 中东

~ در 在…中，在…里面，在…之间

~ دراین 在这时候，同时

~ راه 中间路线

~ قرنهای 中世纪(时代)

~ دوکس شکراب بودن (باشدن) 〈俗〉两人关系紧张(不和)

~ دوکس بهم خوردن 两人关系不和，两人发生争执

~ خوشی (یا خوبی) داشتن (با) 相处很好

آنها با هم ~ خوبی ندارند . 他们相处得不好。

~ را بهم زدن 断绝关系，绝交

~ کسی را با کسی دیگر بهم زدن 挑拨两人关系

~ را گرفتن 调解，作中介人，仲裁

نتیجهٔ کار نه خیلی خوبست نه خیلی بد ، میانه است . 工作效果不很好，也不很坏，属一般。

میانه آج 〔形〕①不纯的②异形的③假的④杂种的

~ سوهان 粗锉

میانه بالا 〔名〕中等身材

میانه رو (~ *row*) 〔形、名〕①合适的，适中的②有节制的(人)③守中庸之道的(人)，骑墙派

میانه روی (~ *ravee*) 〔名〕适中；有节制，不过分；中庸之道

~ کردن 守中庸之道

میانه سال 〔名〕中年人，成年人

~ زن 中年妇女

میانه‌قد (~ *ghadd*) 同 میان قد

میانه گیر 〔形、名〕①持中庸之道的(人)②调解人，仲裁人，斡旋者

میانه گیری 〔名〕中庸之道；调解，仲裁，斡旋

میانه وزن (~ *vazn*) 同 میان وزن

میانی (*miyānee*) 〔形〕中间的，中等的

~ گوش 〈解〉中耳

میانین (*miyāneen*) 〔名〕〈解〉会阴

میاه (*miyāh*) 〔名〕水

~ جر 水力学

می پرست (*mey-parast*) 〔形、名〕嗜酒的(人)，贪酒的(人)；酒鬼

می پرستی 〔名〕嗜酒，酗酒

میت (*mayyet*) 〔形、名〕①僵硬的，死的②死尸，死者，尸体

میترا 〔名〕太阳神(古波斯和吠陀教中的日神)

میترائیسم 〔名〕崇拜太阳神

میتولوژی Mythology〔名〕神话；神话学，神话集

میته (*meyte*)〔名〕死尸，尸体

میتیل 同 متیل (*meteel*)

میتین〔名〕镐，钎，斧

مئتین (*meatayn*)〔名〕两百；两个世纪

میتینگ Meeting〔名〕集会，群众大会

~ تشکیل دادن 举行群众大会

میثاق〔名〕（复 مواثیق）①允诺，诺言②条约，同盟，协定

~ بستن 允诺，保证；订约，约定

میجو (*meyjoo*)〔名〕〈植〉甘草

میخ〔名〕①钉子，楔，尖楔②一头削尖的棍，桩，橛头

~ پرچ 铆钉，小螺钉

~ پرچی 开尾销，扁销，木钉，定缝销钉

~ پیچ（~ پیچدار）螺丝钉

~ چادر 帐篷桩

~ چوبی 木钉，短桩

~ چوبی بزرگ 桩，标桩

~ چوبی چادر 系帐篷的木桩

~ ریزه 平头钉，铆钉，图钉

~ سر پهن 铆钉；（钉在靴底上的）平头钉

~ سر کج 钉钩；大钉，道钉

~ سر گنده （供装饰用的）缀在门上的大钉子

~ سنجاقی 细钉；大头针

~ شکاف 楔，楔子

~ طویله 拴牲口用的桩

~ لولا 铰链，折叶

~ محور چرخ 制轮楔，车辖

~ مفتولی 金属钉

~ نعل （钉在鞋底上的）平头钉

~ یخ شکن 钉于马掌铁上的钉（使在冰上不滑）

~ زدن 钉入，钉进

~ به نعل و（گاهی）به ~ زدن（گاهی）耍两面手腕

~ کردن 钉上，钉住

~ کوبیدن（~ کوفتن）钉钉子

~ خود را کوبیدن（~ محکم کوبیدن）巩固自己的地位

میخال 同 سیکائیل

میخانه (*meykhāne*)〔名〕酒铺，酒店

میختن (*meekhtan*)〔动〕（根 میز）小便，撒尿

میخچه (*meekhche*)〔名〕①小钉，②一头削尖的小棍，小橛子③〈医〉鸡眼，胼胝

میخچه کوبی〔名〕用桩撑住；钉桩

میخ چین〔名〕钳子，镊子

میخ ساز〔名〕造钉工人，制钉匠

میخ سازی〔名〕造钉

میخ فروش (*meekh-foroosh*)〔名〕卖钉者

میخك (*meekhak*)〔名〕①〈植〉丁香；（做调味香料的）丁香②石竹花，康乃馨花

~ صد پر 〈植〉石竹

میخ کش (*meekh-kesh*)〔名〕钳子，老虎钳

میخکوب (~ *koob*)〔名、形〕①打桩机②锤，木锤③被钉住的，〈转〉被吸引住的；瞪目结舌的，目瞪口呆的④铭刻在心上

~ شدن 被钉住；被吸引住

او از تعجب ~ شد. 他惊呆了。

~ کردن 钉住；使…目瞪口呆

میخکوبی〔名〕①立桩②钉钉子

کردن ~ 同上

میخوار (*mey-khār*) 同 میگسار

میخوارگی (~ *khāregee*) 同 میگساری

میخواره 同 میخوار

میخور (~ *khor*) 同 میخوار

میخوش (~ *khosh*) 〔形〕 酸甜的

میخی (*meekhee*) 〔形〕 ①楔形的，②楔形文字的③钉子般的

~ خط 楔形文字

میدان (*meydān*) 〔名〕（复 میادین）①广场，空地，场地②〈转〉范围，余地，活动场所③〈理〉幅度④战斗

~ اسب دوانی 跑马场，赛马场

~ اغبر 〈喻〉地球

~ بازار 市场，露天集市广场

~ برقی 〈电〉电场

~ تیان من 天安门广场

~ تیر 靶场

~ خاک (~ خاکی) 地球；〈喻〉尸体

~ زغال 煤田，煤矿区

~ سان و رژه 检阅场

~ طیاره (~ پرواز) 飞机场

~ فوتبال 足球场

~ مخزن 油罐场

~ مسابقات موتوری 汽车比赛场

~ مشق 操练场，练兵场

~ مغناطیسی 磁场

~ نبرد (~ جنگ) 战场

~ نفتی 油田

~ نوسان 〈理〉振幅

~ ورزش 运动场，体育场

~ روز 战斗日，战斗时刻

~ مرد 勇士，斗士

~ به سر آمدن 〈喻〉劫数已尽，死亡；大难临头

~ دادن (را ، به) 纵容，鼓励，煽动

~ ... به خلاقیت و ابتکار ... دادن 发挥…创造性

~ ندادن (به) 不允许，制止

از ~ در رفتن (~ را خالی کردن) 离开战场，逃避战斗，胆怯而逃

از ~ (به) در کردن 使…离开战场，战败某人

~ یافتن 找到合适的时机

این گوی و این ~ 〈谚〉让我们分个高低上下！。（直译：球和场地均已齐备）

میداندار (*meydāndār*) 〔名〕 ①（某事的）主持人②健身房主管人

میدانگاه (*meydān-gāh*) 〔名〕 广场，空地

میده (*meyde*) 〔名〕 ①精白面粉，细磨面粉②（精白粉制的）面包

میده‌سالار (~ *sālār*) 〔名〕 面包工人

میر امیر 的缩写形式

میراب (*meer-āb*) 〔名〕 供水者；分配水的人

میرابی 〔名〕 分配水的工作

میراث (*meerās*) 〔名〕 （复 مواریث）①遗产，继承，遗赠②继承权；世袭权

~ ادبی 文学遗产

~ فرهنگی 文化遗产

~ بردن (~ کردن، ~ گرفتن، به ~ رسیدن) 继承

~ دادن 留下遗产

میراث بر (~ *bor*) 同 میراث خور
میراث خوار (~ *khār*) 同 میراث خور
میراث خور (~ *khor*)〔名〕遗产继承人
میراثی (*meerāsee*)〔形〕继承的，遗传的，世袭的
میراخور (*meerākhor*)〔名〕马厩总管
میراندن (*meerāndan*)〔动〕(根 میران) 杀死，害死，致死
میرانیدن (*meerāneedan*) 同 میراندن
میرائی (*meerā-ee*)〔名〕〈理〉阻尼；减幅；衰减
میرپنج (*meer-panj*)〔名〕陆军准将
میرتومان (*meer-toomān*)〔名〕军团长
میرزا (*meer-zā*)〔名〕①亲王，王子②文书，秘书；会计③波斯人的尊称(常跟在名字后面，如：~ پرویز 帕尔维兹亲王)
میرزابنویس (~ *benevees*)〔名〕①下流作家②雇佣文人③做单调乏味工作的人
میرزاقشمشم (~ *ghashamsham*)〔名〕自命不凡的人
میرزایی (*meerzāyee*)〔名〕文书工作
میرشب (*meer-shab*)〔名〕值夜带班的人
میرشکار (~ *shekār*)〔名〕猎人的首领；猎场管理人
میرصد (~ *sad*)〔名〕(古军团中的) 百人队长
میر غضب (~ *ghazab*)〔名〕刽子手，死刑执行者
میرندگی (*meerandegee*)〔名〕致死，死亡；死亡率
میرنده (*meerande*)〔形〕致死的，致命的
میروك〔名〕蚁，蚂蚁
میره (*meere*)〔名〕①情人②村长③老爷的太太④女酋长
میری (*meeree*) امیری 的缩写形式
میز I〔名〕桌，桌子；书桌，写字台，办公桌
 ~ پاتختی 床头桌
 ~ پا دیواری (~ کناری) 餐具桌，傍壁桌，(特指食堂里的) 侧台
 ~ پیشدستی 咖啡茶几
 ~ تا شونده 可折叠的桌子
 ~ تحریر 写字台，办公桌
 ~ توالت (~ آرایش) 梳妆台
 ~ چائی خوری 茶桌，茶几
 ~ خطابه 讲桌，讲台
 ~ غذاخوری (~ نهارخوری) 饭桌
 ~ کوچك دم دستی 茶几
 سر ~ 就餐时，用餐时，在饭桌上
 کنفرانس ~ گرد 圆桌会议
 لوازم ~ 餐具
 چیدن ~ (准备开饭时) 摆好餐具
میز II〔名〕尿水
میزاب〔名〕①排水管，水槽，落水管②尿道
میزان (*meezān*)〔名、形〕(复 موازین) ①尺寸，度量，数量，标准②平衡，均衡③韵律，节拍④秤，天平⑤〈天〉天平星座⑥ (阿富汗) 阳历七月⑦调整好的，调节好的
 ~ بهره (یا سود) 〈经〉利润率
 ~ تلفات 伤亡数
 ~ تولید 生产水平
 ~ جمعیت 人口总数
 ~ حرارت 热度
 ~ رشد 增长率，发展速度
 ~ زندگی 生活水平
 ~ کار 劳动率
 ~ محصول سالیانه 年产量
 ~ مرگ و میر 死亡率

(زاد و ولد ~) موالید ~ 出生率
به ~ سی ریال 计为三十里尔
~ کردن 称分量；调整，校正，调节
ساعت را باید ~ کرد . 那只表要拨准。
زنگ ساعت را روی چهار صبح ~ کردم .
我把闹钟的响针定在早晨四点钟。
ترازو ~ نیست . 天平不平。（或：天平没调整好）
میزان الارتفاع (*meezānol-ertefā'*) 〔名〕 高度表
میزان الاستماع (*~estemā'*) 〔名〕 听力计
میزان التنفس (*meezāno-ttanaffos*) 〔名〕 呼吸描记器
ترسیمی ~ 同上
میزان الحجم (*meezānol-hajm*) 〔名〕体积描记器
میزان الحراره (*~ harāre*) 〔名〕温度表，温度计
میزان الرطوبه (*meezāno-rrotooba*) 〔名〕 湿度计
میزان الریاح (*~ rriyāh*) 〔名〕 风速计
میزان السمع (*~ ssam'*) 同 میزان الاستماع
میزان الشم (*~ shshamm*) 〔名〕 嗅觉测量计
میزان الضغطه (*~ zzaghte*) 〔名〕 气压计，压力计
میزان القوه (*meezānol-ghovve*) 〔名〕 功率计；拉力计，测力计
میزان النار (*meezāno-nnār*) 〔名〕 高温计
میزان النبض (*~ nnabz*) 〔名〕 脉搏描记器，脉波计
ترسیمی ~ 同上
میزان الهوا (*meezānol-havā*) 〔名〕 风雨表，晴雨计
میزان بندی (*meezān-bandee*) 〔名〕 调整，调节
میزان سازی 〔名〕〈印〉（活字行间的）调整版面
میزانسن (*meezānsen*) 〔名〕 舞台设计，场面设计
میزانه (*meezāne*) 〔名〕〈乐〉拍子，板眼；音速
چوب ~ 指挥棒
~ زدن 打拍子，打板眼
میزانه شمار (*~ shomār*) 〔名〕 节拍器，节奏器
میزانیه (*meezāniyye*) 〔名〕 〈天〉天平动
ماه ~ 月球天平动
میزبان (*meezbān*) 〔名〕 主人，东道主
~ نهائی （寄生动植物的）定局宿主
کشور ~ 东道国
میزبانی 〔名〕 请客，招待客人，款待客人
~ کردن 同上
میزد (*mayazd*) 〔名〕 酒会
میزدگی (*mey-zadegee*) 〔名〕醉酒；（痛饮后）厌酒
می زده 〔名〕 醉酒的人；（痛饮后）厌酒的人
میزر (*meyzar*) 〔名〕 头巾，包头巾
میزنای (*meeznāy*) 同 میزه راه
میزون Meson 〔名〕〈理〉介子
میزه (*meeze*) 〔名〕 尿
میزه راه (*~ rāh*) 〔名〕 〈解〉尿道
بیماریهای ~ 泌尿生殖器病
میزه شناس (*~ shenās*) 〔名〕 泌尿科医生，泌尿学家
میزه شناسی 〔名〕 泌尿科，泌尿学
میزه نای 〔名〕 〈解〉输尿管
میزیدن (*meezeedan*) 同 میختن
میستان (*mey-setān*) 〔名〕 酒铺；存放酒的地方
میسپیکل Mispickel 〔名〕〈矿〉毒砂，砷黄铁矿
میستر Mister 〔名〕 老爷，先生
میسر (*moyassar*) 〔形〕①有可能的，可实现的，可完成的②容易的，不难的
(~ کردن) ~ ساختن 使…实现，使…完成，使…成为可能

~ شدن 实现，完成，成为可能

عبور از رودخانه اگر چه آسان نيست ولی ~ است . 过河虽不容易，但总可以过去。

ميسر (*meysar*) 〔名〕 赌博

ميسره Ⅰ (*meysare*) 〔名〕 左边，左翼，左侧

ميسره Ⅱ 〔名〕 安宁；顺利的环境

ميسليوم Mycelium 〔名〕〈微〉菌丝（体）

ميسور (*meysoor*) 〔形〕 成功的，顺利的，顺利完成的；方便的

ميسی سی پی 〔名〕 密西西比河（美洲）

ميسيون Mission 〔名〕（指派往国外负有特殊使命的）代表团

~ نظامی 军事代表团

ميسيونر Missionary 〔名〕〈宗〉传教士

ميش 〔名〕 母绵羊

هوای گرگ و ~ 阴霾的天气

ميش مرغ (*meesh-morgh*) 〔名〕〈动〉硕鸨

ميشن (*meeshan*) 同 ميشين

ميشوم (*meyshoom*) 〔形〕 不幸的，厄运的，不祥的，不吉利的

ميشی 〔形、名〕 暗棕色的；浅褐色的（指眼睛的颜色）；栗色，绛紫色

ميشين 〔名〕 羊皮

ميعاد (*mee-ād*) 〔名〕（复 مواعيد ）①约定完成的时间，期限；约定的地方②许诺，诺言，约言，答应

ميعاد گاه (*~gāh*) 〔名〕 会见地点

ميعان (*maya-ān*) 〔名〕 液体状态；液体

ميعه (*mey'e*) 〔名〕 苏合香

ميغ (*meegh*) 〔名〕 ①雾②乌云，云彩

ميغناك (*~ nāk*) 〔形〕 ①有雾的，雾气腾腾的②多云的，阴霾的

می فروش (*mey-foroosh*) 〔名〕 卖酒者，酒店的主人

می فروشی 〔名〕 卖酒，出售酒类

~ كردن 同上

ميقات 〔名〕（复 مواقيت ）约定的时间或地点，工作时间

ميكا Mica 〔名〕〈矿〉云母

~ سفيد 白云母

~ سياه 黑云母

ورقهٔ ~ 〈地〉白云母薄片

ميكادو Mikado 〔名〕 日本天皇

ميكاشيست Micashist 〔名〕〈地〉云母片岩，云母板岩

ميكانيزه 同 مكانيزه

ميكائيل 〔名〕〈宗〉米迦勒（天使长）

ميكده (*mey-kade*) 〔名〕 小酒铺

ميكرب (*meekrob*) 同 ميكروب

ميكرسكپ 同 ميكرسكوپ

ميكرسكوپ Microscope 〔名〕 显微镜

ميكرفن 同 ميكروفون

ميكرفيلم 同 ميكروفيلم

ميكروارگانيزم 同 ميكروارگانيسم

ميكروارگانيسم Micro-organism 〔名〕 微生物，微机体

ميكروب Microbe 〔名〕 细菌，微生物

~ كروی 小球菌

~ ناخوشی 酵母菌

محفوظ از ~ 无菌的，防菌的

ميكروبدار (*meekroob-dār*) 〔形〕 含有细菌的

ميكروب شناس (*~shenās*) 〔名〕 细菌学家，微

生物学家

میکروب شناسی 〔名〕 细菌学，微生物学

میکروب کش (~ *kosh*) 〔形、名〕 杀菌的；杀菌药，杀菌剂

میکروبی (*meekroobee*) 〔形〕 细菌的；微生物的

~ جنگ 细菌战

میکروبیولوژی Microbiology 同 میکروب شناسی

میکروبیولوژیست Microbiologist 〔名〕 微生物学家

میکروبیولوگ 同 میکروب شناس

میکروترون Microtron 〔名〕 〈理〉电子回旋加速器

میکروتوم Microtome 〔名〕 （制作显微镜检验用薄切片的）切片机，切片刀

میکروسکپ Microscope 〔名〕 显微镜

الکترونی ~ 电子显微镜

میکروسکپی Microscopy 〔形〕 （用）显微镜的；微视的，显微的

میکروسکوپ 同 میکروسکپ

میکروفاراد Microfarad 〔名〕 〈电〉微法（拉）

میکروفون Microphone 〔名〕 扩音器，麦克风

میکروفیش Micofiche 〔名〕 缩微胶片

میکروفیلم Microfilm 〔名〕 ①（印刷物等的）微型胶卷，缩微胶卷②缩微照片，缩微放大照片

میکروگرافی Micrography 〔名〕 ①显微绘图，显微照相②微写

میکرومتر Micrometer 〔名〕 测微计，微距计，千分尺

میکروموتور Micromotor 〔名〕 〈电〉微电机

میکرون Micron 〔名〕 微米（百万分之一米）

میکرونزی 〔名〕 密克罗尼西亚（西太平洋的岛群）

میکزدما 同 میکزودم

میکزودم Myxoedema 〔名〕 〈医〉粘液性水肿

میکسر Mixer 〔名〕 ①搅拌器②〈无〉混频器③〈冶〉混铁炉

~ تراک 卡车搅拌器

میکسومیست Myxomycete 〔名〕 〈微〉粘菌

میکش (*mey-kesh*) 同 میگسار

میگ I 同 ملخ

میگ II 〔名〕 米格式（飞机）

~ جنگندهٔ جت 米格喷气式战斗机

میگرن Migraine 〔名〕 〈医〉周期性偏头疼

میگسار (*mey-gosār*) 〔名〕 纵酒者，酗酒者

میگساری 〔名〕 纵酒，酗酒，狂饮

~ کردن 同上

میگو (*meygoo*) 〔名〕 小虾，虾

~ درشت 对虾，明虾，斑节虾

میگون (*mey-goon*) 〔形〕 紫红色的，葡萄酒色的

میل (*meyl*) 〔名〕 ①倾向，倾斜，趋向；喜爱，嗜好，志向②希望，愿望③高兴，愉快④倾斜度⑤胃口，癖好⑥〈天〉黄纬，赤纬⑦〈理〉偏角

~ ترکیبی 〈化〉亲合性，亲和力；化学历程，化学机理

~ شدید (~ زیاد) 渴望，热渴

~ مغناطیسی 磁力

با کمال ~ 非常高兴地，非常愿意地，很乐意地

به ~ خود 按照自己的愿望

~ زاویهٔ 〈军〉炮兵基本方位角

قوهٔ ~ بمرکز 〈理〉向心力

از سر ~ انداختن 打消，取消，打断（念头、兴趣、欲望等）

به (سر) ~ آوردن 引起食欲；使…有某种愿望

داشتن ~ 希望,愿望,打算;有志向,有爱好

آب ~ داريد ؟ 您要喝点水吗?

بودن ~ . . . كسى را به 某人喜欢或喜爱…

هر چه ~ داريد بفرمائيد . 您想尝些什么,就请吧。

كردن (~ فرمودن) ~ 吃,尝;请用;希望,打算,有志向

سيب ~ بفرمائيد ! 请吃苹果!

به غذا ندارد . ~ 他食欲不振。

بنابه ~ او من رفتم . 我是应他请求而去的。

ميلم كشيد . . . 我想要…

شماست . ~ 随您的便吧!听便!

اكنون سر ~ نيستم. 我目前没有这种兴致。

ميل (*meel*) 〔名〕(复 اميال)①<医>探针②织毛衣的针③搽眼药用的小棍④里程牌⑤心棒,枢轴,转轴,棍棒⑥标杆;界标⑦烧红了的铁棍

بافندگى ~ 织衣针

جراحى (~ طبى) ~ <医>外科医疗探针,探条

حلقوم ~ 除鲠器,食管探子

سگدست ~ <机>中心立轴;中心人物;主要成分

كاردان ~ 方向轴

مجراى بول ~ 导尿管

مياندو چرخ ~ 轴杆

ورزش ~ (伊朗体操用的)瓶状棒

زدن (را) ~ 用导管插入;查究,探查;取出白内障

كشيدن (را) ~ 用洗眼剂涂擦;蒙蔽,使…失去判断力;遮暗

ميل Mile 〔名〕哩,英哩(合1609米)

بحرى (~ دريائى) ~ 海里,浬(合1852米)

جغرافيائى ~ 地理英里(赤道上经度一分的长度)

ميلاد 〔名〕①生日,诞辰②基督诞辰

بعد از~ (پس از~) 纪元后,基督诞生后

عيد ~ مسيح (耶稣)圣诞节

قبل از~ (پيش از~) 纪元前,基督诞生前

ميلادى 〔形〕公元的,纪元的

تاريخ ~ (سال ~) 公元,公历

در سال پنجاه ~ 公元五十年

قرن پنجم ~ 公元五世纪

ميلان (*mayalān*) 〔名〕倾向,趋向,趋势

ميلان Milan 〔名〕米兰(意大利城市)

ميلاو (*meelāv*) 〔名〕徒工,商店的小伙计

ميل بازى 〔名〕瓶状棒操练(伊朗的一种民族体操)

ميلديو Mildew 〔名〕①霉②<植>霉病

ميل شمار (*meel-shomār*) 〔名〕里程碑

ميل ميلى 〔形〕有凹纹的,有条纹的(指布)

ميلورد Milord 〔名〕老爷,大人,阁下(英国对贵族男子的尊称)

ميلوم Myeloma 〔名〕<医>骨髓瘤

ميله (*meele*) 〔名〕(金属)棍,杆,条,轴

آهنى ~ 铁栅

اتصالى ~ 连接杆

اهرم ~ 杠,推杆

پيستون ~ 活塞杆

دنده ~ 变速装置

راهنما ~ 导引物

سنبه ~ 活塞杆

كشبافى ~ 手工编结用针,针织机上的针

(محور متصل ~) محور لولا ~ 连接销
مدرج سطح سنج ~ 水准（标）尺
میان تهی ~ 〈机〉套管轴
به پنجره ~ آهنی زدن 给窗装上铁栅
میله سنگ (~ *sang*) 〔名〕 〈技〉曲轴，曲柄轴
میله لنگ (~ *lang*) 〔名〕 〈技〉机轴
میله نر (~ *nar*) 〔名〕 雄蕊
میلی (*meylee*) 〔形、副〕 任意的(地)，随意的(地)
میلی (*meelee*) 〔形〕 英里的
میلیار 同 میلیارد
میلیارد Milliard 〔数〕 十亿
میلیاردر (*meeleeyārdor*) 〔名〕 亿万富翁
میلی آمپر Milliampere 〔名〕 〈电〉毫安（培）（千分之一安培）
میلی آمپرسنج (*meelee-āmper-sanj*) 〔名〕 〈电〉毫安(培)计，毫安（培）表
میلی بار Millibar 〔名〕 〈气〉毫巴
میلیتاریزاسیون Militarization 〔名〕 军国主义化
میلیتاریزم Militarism 同 میلیتاریسم
میلیتاریست Militarist 〔名〕 军国主义者
میلیتاریستی 〔形〕 军国主义的
میلیتاریسم Militarism 〔名〕 军国主义
میلیس 〔名〕 民警
میلیگرم Milligram 〔名〕 毫克（千分之一克）
میلیلیتر Millilitre 〔名〕 毫升（千分之一升）
میلیمتر Millimetre 〔名〕 公厘，毫米(千分之一米)
میلیمیکرون Millimicron 〔名〕 毫微米（千分之一微米）
میلین Myeline 〔名〕 〈生化〉髓脂质，髓磷脂
میلیون Million 〔数〕 百万
میلیونر Millionaire 〔名〕 百万富翁，豪富，巨富

میم 字母 م 的名称
میمنت (*meymanat*) 〔名〕(复 میامن) 幸福，幸运，吉利，昌盛
میمنت مأنوس (~ *ma'noos*) 〔形〕 幸福的，幸运的
میمنه I (*meymane*) 〔名〕 右边，右翼，右侧
میمنه II 〔名〕 迈马纳（阿富汗）
میمون 〔形〕 幸福的，幸运的，有福气的；昌盛的
روز ~ و مبارك 吉庆的日子，黄道吉日
میمون (*meymoon*) 〔名〕 猴子；猿
~ آدم نما 类人猿
~ پوزه دار 狐猴
گل ~ 〈植〉飞燕草
~ هر چه زشت تر است بازیش بیشتر است . 〈谚〉越丑越卖俏。
میمون باز 〔名〕 耍猴的人；〈喻〉狡猾的家伙
میمون بازی 〔名〕 耍猴，〈喻〉狡猾；顽皮，胡闹
میمون صفت (~ *sefat*) 〔形〕 猴子般的；有猴子习性的
میمون صفتی 〔名〕 猴子习性
میمونك (*meymoonak*) 〔名〕 〈军〉(枪的）板机
میمیك Mimic 〔形、名〕 ①模仿的，模拟的，演戏般的②巧于模仿的人；丑角
مین 〔名〕 地雷；水雷；迫击炮弹
~ ضد تانك 反坦克雷
~ مغناطیسی 磁性地雷
وسیلهٔ انفجار ~ 扫雷装置
~ چیدن 扫雷，清除地雷，起雷
(در) گذاشتن ~ 埋设地雷，布雷
مینا(ی) I 〔名〕 ①釉，珐琅质；天青色②〈喻〉苍天，碧空③盛酒的长颈瓶
~ دندان 牙齿上的珐琅质

～ گل 紫菀属植物

گل ～ فرنگی 〈植〉翠菊

～ گنبد 蓝天，碧空

～ کردن 上釉

مینا (ی) Ⅱ 〔名〕 港湾，码头，船泊停靠处

میناچمنی (*meenā-chamanee*) 〔名〕 〈植〉皱菊

مینارنگ (*meenā-rang*) 同 مینافام

مینافام 〔形〕 天蓝色的，天青色的，蔚蓝色的

مین افکن (*meen-afkan*) 〔名〕 鱼雷艇

میناکار 〔名〕 涂珐琅的工人，瓷釉工人

میناکاری 〔名〕 涂珐琅，涂釉；上釉

میناگر (*meenā-gar*) 同 میناکار

میناگری 同 میناکاری

مین‌انداز (*meen-andāz*) 〔名〕 〈军〉迫击炮

مینایی (*meenāyee*) 〔形〕 ①上了釉的，珐琅质的②天蓝的，天青色的，蔚蓝色的

～ رنگ‌های 各色彩釉

～ گنبد 苍穹

مین بردار (*meen-bardār*) 〔名〕 〈军〉扫雷艇，扫雷舰；扫雷器

مین جمع کن (～ *jam'-kon*) 同 مین بردار

مینرالوژی Mineralogy 〔名〕 矿物学

مین روب 〔名〕 同 مین بردار

مینك Mink 〔名〕 〈动〉水貂

～ سفید 白水貂

مینگ 〔名〕 〈史〉明朝

مین گذار (*meen-gozār*) 〔形、名〕 ①布雷的，敷设水雷的②布雷兵，布雷艇

مین گذاری 〔名〕 布雷，敷设水雷

～ کردن (را ، در) 同上

مینو Menu 〔名〕 菜谱，食谱

مینو 〔名〕 天堂，极乐世界

مینوت Minute 〔名〕 草稿，原稿，底稿；备忘录，笔记

～ برداشتن 复写

～ کردن 打草稿，起草

مینوچهر (*meenoo-chehr*) 〔形〕 天堂般的，似天堂的

مینور Minor 〔名、形〕 〈乐〉①小调，小音阶②小调的，小音阶的

مینوسرشت (*meenoo-seresht*) 〔形〕 天堂般的，天堂里的，像天堂一样的

مینوش (*meynoosh*) 同 میگسار

مینوی (*meenavee*) 〔形〕 天堂的，极乐世界的，似天堂的

مینیاتور Miniature 〔名〕 （中世纪的）彩饰画，工笔画，纤维画（术）；微小绘画术

مینیاتورساز (*meeniyātoor-sār*) 同 مینیاتوریست

مینیاتوری (*meeniyātooree*) 〔形〕 彩饰画的，工笔画的，纤维画的

～ نقاشی 工笔画

مینیاتوریست Miniaturist 〔名〕 彩饰画家，工笔画家，纤维画家；微图画家

مینی بوس Minibus 〔名〕 小型公共汽车，小型旅行客车（俗称面包车）

مینی ژوپ 〔名〕 超短裙

مینیمم Minimum 〔名〕 〈数〉极小（值）

میو 同 میومیو

میوپ (*miyoop*) 〔名〕 近视；患近视的人

میوجات (*meevejāt*) 见 میوه

میوسن Miocene 〔名、形〕 〈地〉中新世（的），中新统（的）

میوکاردیت Myocarditis 〔名〕 〈医〉心肌炎

میوگرافی Myography 〔名〕〈医〉肌动(描)记器

میومیو 〔名〕 (猫的)咪咪叫

~ کردن 猫叫

مئونت (*ma-oonat*) 〔名〕 供养，养活

میوه (*meeve*) 〔名〕(复 میوجات)水果，果实

~ باد انداخته 被风吹落的果实

~ بوته‌ای 浆果，野果

~ پیش رس (~ زودرس) 早熟水果

~ تازه 鲜果

~ خشك شده 干果

~ خشك ناشكوفا (مثل گندم) 〈植〉颖果

~ دل 心肝(指孩子)

~ رحم 子女，儿童

~ رسیده 成熟的水果

~ كرمو 虫蛀的水果

~ لک دار 带斑疤的水果

~ ماندنی (~ بادوام) 耐藏的水果

~ نارس (~ كال) 不熟的水果

~ آب 果汁

~ باغ 果园

~ برداشت 果实收获，水果收获

~ پرورش 果树栽培

~ درخت 果树

~ قند 〈化〉果糖，左旋糖

~ دادن 结果

این درخت سیب ~ نمیدهد. 这棵苹果树不结果。

میوه بر (*~bar*) 〔形〕 结果实的，产果实的

میوه پروری (~ *parvaree*) 〔名〕 果树学

میوه خوار (~ *khār*) 〔名〕 以水果为食的动物

میوه دار 〔形〕 结果的，有成果的

~ درختان 结果的树

میوه دان 〔名〕 果盘

میوه شناس (~ *shenās*) 〔名〕 果实分类学者，果树学者

میوه شناسی 〔名〕 果实分类学，果树学

میوه فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖水果的人

میوه فروشی 〔名〕 ①水果店②出售水果

~ كردن 出售水果

میوه كار 〔名〕果园主，果园管理人，果树栽培人

میوه كاری 同 میوه‌پروری

مئه (*me-a*) 〔名〕(复 مئات، مآت) ①世纪，一百年②〈罕〉一百

در ~ سوم میلادی 公元三世纪

میهمان (*meehmān*) 同 مهمان

میهن (*meehan*) 〔名〕 ①祖国②故乡③妻子儿女；亲属

میهن پرست (~ *parast*)〔形、名〕爱国主义的(人)

میهن پرستان 〔形、副〕 热爱祖国的(地)

میهن پرستی 〔名〕 爱国主义，爱国热忱

میهن دوست (~ *doost*) 同 میهن پرست

میهن دوستی 同 میهن پرستی

میهن فروش (~ *foroosh*) 〔形、名〕 ①卖国的②卖国主义的(人)，卖国贼

میهن فروشی 〔名〕 卖国；卖国主义

میهنی (*meehanee*) 〔形〕 祖国的，故乡的

~ جنگ 卫国战争

~ كالاهای 国产品

~ وظیفهٔ 对祖国的职责

ن

ن Ⅰ 波斯文第二十九个字母

ن Ⅱ 可做构词前缀,通常表示"不"之意,如: نترس، نگفتم، نرو 等

نا Ⅰ 可做构词前缀,通常表示"不"、"非"、"缺乏"等意思,如: نامرد، ناپاك، نادرست 等

نا Ⅱ 同 نای Ⅰ条

نا Ⅲ 同 ناو Ⅰ条

نا Ⅳ: ~ بوی 潮湿味,霉味

آرد بوی ~ گرفته است . 面粉有霉味。

نا Ⅴ 〔名〕 余力,剩下的一点力量

از خستگی ~ ندارد حرف بزند . 他累得话都说不出来了。

نا آباد 〔形〕 ①荒凉的②未开发的

نا آدم (*nā-ādam*) 〔名、形〕 ①无知的(人);粗鲁的(人)②卑鄙的(人)

نا آراست (~ *ārāst*) 〔形〕 杂乱无章的,未准备好的

نا آراسته 同 نا آراست

نا آرام 〔形〕 不平静的,不安宁的;无耐性的;忙乱的

نا آرامی 〔名〕 不安静,不安宁;无耐性;忙乱

نا آزاد 〔形〕 不高尚的,卑贱的;没被解救的

ناآزمودگی (*nā-āzmoodegee*) 〔名〕 ①没有经验,缺乏经验②未经考验③不会做,手艺太差,没有技能

نا آزموده 〔形〕 ①没有经验的,缺乏经验的②未经考验的③不会做(某事)的,手艺太差的,没有技能的

به ~ كارهای مهم را وا مگذار! 不要把重要的工作交给没有经验的人去干。

نا استاد (~ *ostād*) 〔形〕 ①外行的②没经验的,没手艺的

نا استوار (~ *ostovār*) 〔形〕 ①不巩固的,不坚定的,不坚固的②〈转〉叛变的,背叛的③不可靠的,短命的

نا استواری 〔名〕 ①不巩固,不坚定②易变,反复无常③不可靠,短命;背叛

نا آشكار (~ *āshkār*) 〔形〕 ①不清楚的,不明确的,含糊的②掩饰的,隐蔽的

~ ترس 莫名其妙的恐惧

نا آشكاری 〔名〕 不清楚,含糊不清,模糊

نا آشنا (~ *āshnā*) 〔形、名〕 ①不认识的,陌生的,不熟悉的②外行的,不通门径的③不认识的人,陌生人

او باما ~ است . 他不认识我们。

نا آشنائی 〔名〕 ①不认识,陌生②无知,外行

~ كردن 迴避,避免与…来往

نا اصل (~ *asl*) 〔形、名〕 ①不高尚的②不正派的,不正当的;低下的,卑贱的③非良种的,非纯种的(指动物)④无用的人,败类⑤伪(币)

نا اصلی 〔名〕 ①不高尚②不正派，不正当，卑劣，低贱

نا آگاه (~ *āgāh*) 〔形〕 ①外行的；无知的②事先没有通知的，不知道的③不觉悟的，不自觉的

ناآگاهان 同 ناگهان

ناآگاهی 〔名〕 ①不知晓，不懂②不觉悟③装傻

~ کردن 装作不懂，装傻

ناآگه (~ *āgah*) 同 نا آگاه

ناآگهان (~ *āgahān*) 同 ناگهان

نا التفاتی (~ *eltefātee*) 〔名〕 不热心，不关心，冷漠

نا آمد (~ *āmad*) 〔名〕 命运不济

نا آمدگان (~ *āmadegān*) 〔名〕 后人，未来一代人

نا آمدگی (~ *āmadegee*) 〔名〕 未发酵的面团

نا آمده (~ *āmade*) 〔形〕 未来的，尚未到来的，未生下来的

غم روز ~ نباید خورد . 不要为未来的事发愁。

نا آمدنی (~ *āmadanee*) 〔形〕 不可能发生的

نا آمرزیده (~ *āmorzeede*) 〔形〕 （骂人话）五雷轰顶的，天理不容的

نا امن (~ *amn*) 〔形〕 不安定的；不安全的，有危险的

این جاده‌ها ~ است . 这些公路不安全。（指有盗贼）

نا امنی (~ *amnee*) 〔名〕 ①不安定，危险，不安全②兵荒马乱

نا آموختنی (~ *āmookhtanee*) 〔名、形〕 ①无法学会的东西②教不会的

نا آموخته 〔形〕 ①未学会的②未经训练的（指动物）③没教养的

نا آمیخته (~ *āmeekhte*) 〔形〕 纯的，无杂质的

نا امید (~ *omeed*) 〔形〕 失望的，绝望的

~ شدن (از) 失望，绝望

~ کردن (از) 使…失望，使…绝望

من از او ~ نیستم . 我对他并未失去信心。

نا امیدانه 〔形、副〕 失望的(地)，绝望的(地)

تلاش های ~ استعمار ثمری نخواهد داشت . 殖民主义的绝望挣扎是徒劳的。

نا امیدی 〔名〕 ①失望，绝望②痛苦，没办法

با ~ 失望地，绝望地

نا آمیزگار (~ *āmeezegār*) 〔形〕 ①不爱交际的②性情孤僻的

نا آمیزگاری 〔名〕 ①不爱交往②性情孤僻

نا امین (~ *ameen*) 同 ناایمن

نا انجام (~ *anjām*) 〔形〕 ①永恒的②未完成的

نا اندیشیده (~ *andeesheede*) 〔形、副〕 ①未经考虑的（地）②没有深思熟虑的（地）

~ سخن 脱口而出的话

نا انصاف (~ *ensāf*) 同 بی انصاف

نا انصافی 同 بی انصافی

نا اهل (~ *ahl*) 〔形〕 ①不体面的；卑鄙的②（品行、道德）不象人的③笨拙的

نا اهلی 〔名〕 ①卑鄙，下贱②笨拙

نا ایمن (~ *eeman*) 〔形〕 ①没信心的②担心的

نا ایمنی 〔名〕 ①无信心，丧失信心②担心，担忧

ناب I 〔形〕 纯的，纯洁的，纯净的

بادهٔ ~ (می ~) 纯酒

زر ~ 纯金

کنیاک ~ 纯白兰地酒

ناب II 〔名〕（复 انیاب ، انابیب）犬齿，犬牙

ناباب 〔形〕 ①不适当的，不合适的②不时髦的，不流行的③不好的（指人）

～ غذای 不合适的食物

ناباك 〔形〕 不害怕的，无畏的，勇敢的

ناباکی 〔名〕 无畏，勇敢

نا بالغ (*nā-bālegh*) 〔形〕 （年龄）未成熟的，未成年的

نا بالغی 〔名〕 （年龄）不成熟，未成年

نا باور (～ *bāvar*) 〔形〕 不相信的，怀疑的

ناباوری 〔名〕 不相信，怀疑

نابایست (～ *bāyest*) 〔形〕 不合适的，不恰当的；不必要的；不合法的

نابت (*nābet*) 〔形、名〕 ①长成的，长出的②嫩芽，新草

نابته (*nābete*) 〔名〕（复 نوابت）①同 نابت ②（复数时）少年；幼兽

نابجا (*nā-bejā*) 〔形〕 ①不合时宜的，不恰当的，偏离常规的②〈医〉异位的，偶发的；〈生〉获得的（指非遗传的）

～ سخن 不合适的话

نابحق (～ *behagh*) 〔形〕 不正当的，不正确的；不应该的

～ جايزه گرفتن 无功受奖

نابختيار (～ *bakhtiyār*) 〔形〕 不幸的，不走运的

نا بخرد (～ *bekherad*) 〔形〕 愚蠢的，不聪明的，不明智的

نا بخردانه 〔形、副〕 愚蠢的（地），不聪明的（地），不明智的（地）

نا بخردی 〔名〕 愚蠢，不聪明，不明智

～ از راه 不明智地

نابخشودنی (～ *bakhshoodanee*) 〔形〕 不可饶恕的；不在大赦范围内的

نابدان (*nābedān*) 同 ناودان

نابديد (*nā-bedeed, nā-badeed*) 同 ناپديد

نابرابر (～ *barābar*) 〔形〕 不平等的，不相等的，不一样的

نابرادری (～ *barādaree*) 〔名〕 异父（母）的兄弟

نابرازنده (～ *barāzande*) 〔形〕 不适合的，不应有的

نابرتری (～ *bartaree*) 〔名〕 欠完美性，不完整性

نابرجا (～ *barjā*) 同 نابجا

نابرخوردار (～ *barkhordār*) 〔形〕 没份的，被剥夺的

نابردبار (～ *bordbār*) 〔形〕 无耐心的

نابردباری 〔名〕 急躁，莽撞，无耐心

نابرشته (～ *bereshte*) 〔形〕 没煎透的，未做熟的

نابرومند (～ *baroomand*) 〔形〕 ①不结果的②荒芜的，不长东西的

نابسامان (～ *besāmān*) 〔形〕 ①杂乱的，无条理的②腐烂的

وضعيت ～ اقتصادی 经济的不景气

نابسامانی 〔名〕 ①杂乱无章②杂乱无章的人

نابسود (～ *besood*) 〔形〕 ①没钻孔的（如珍珠）②新的，没有使用过的③没修饰的

～ گوهر 没钻孔的珍珠

（～ جامهٔ）～ باس 新衣服

نابغه (～ *beghe*) 〔名〕（复 نوابغ）天才，天才人物，杰出人物

نابفرمان (～ *befarmān*) 同 نافرمان

نابفرمانی 同 نافرمانی

نابكار (～ *bekār*) 〔形、名〕 ①恶劣的，卑劣的，不中用的②坏蛋，恶棍，流氓，游手好闲的人

~ زن 行为不端的女人

~ مردمان 流氓

نابکارانه 〔副〕 卑劣地，不道德地

نابکاره (~ *bekāre*) 同 نابکار

نابکاری 〔名〕 ①恶劣，卑劣行为②无用，不中用③游手好闲，腐化堕落

نابگاه (~ *begāh*) 〔形〕 ①不合时宜的②突然的

نابگه (~ *begah*) 同 نابگاه

نابلد (~ *balad*) 〔形、名〕 ①生疏的，陌生的，不熟悉的②陌生人

من در این شهر ~ هستم . 我不熟悉这个城市。

نابلدی 〔名〕 生疏，陌生，不熟悉

نابمحل (~ *bemahal*) 同 بیموقع

نابود 〔形〕 消灭的，不存在的，被消灭的

~ باد . . . ! 打倒…！消灭…！

~ شدن 被消灭，被毁灭

~ کردن (~ ساختن) 消灭，毁灭

علف هرزه را ~ کردن 根除杂草

نابود شدنی (*nābood shodanee*) 〔形〕 注定要灭亡的，应被消灭的

نابود مند (~ *mand*) 〔形〕 贫穷的，一无所有的

نابودنی (*nāboodanee*) 〔形〕 不存在的；不现实的

نابودی 〔名〕 消亡，毁灭，不存在

اصل حفظ نیروهای خود و ~ نیروهای دشمن پایه و اساس تمام اصول نظامی است . 保存自己消灭敌人的原则是一切军事原则的根据。

نابوقت (*nābevaght*) 同 نابهنگام

نابویا 〔形〕 ①无味的②丧失嗅觉的

نابویائی 〔名〕 ①无味②丧失嗅觉

نابهر (*nābahr*) 同 نابهره

نابهرمند (~ *mand*) 〔形〕 贫穷的，不幸的

نابهره (*nābahre*) 〔形〕 ①假的，伪造的（指硬币）②贪婪的，吝啬的③卑鄙的，卑劣的④巨大的，高大的

نابهره مند (~ *mand*) 同 نابهرمند

نابهنجار (*nā-behanjār*) 〔形〕 ①不协调的，不和谐的；不优美的②杂乱无章的

~ حرکات 不协调的动作

نابهنگام (~ *behangām*) 〔形、副〕 不凑巧的(地)，不合时宜的(地)，突然的(地)，突发的(地)

~ مرگ 突然的死亡，意外的死亡

نابی 〔名〕 纯，纯净（指金属）

نابینا 〔形〕 瞎的，失明的

~ مادرزاد 先天的盲人

چون او نسبت به معایب خود ~ است ، ما باید باو کمك کنیم . 由于他看不到自己的缺点，所以我们要帮助他。

نابینائی 〔名〕 眼瞎，失明

نابیوس (~ *biyoos*) 同 نابیوسان

نابیوسان (~ *biyoosān*) 〔副〕 突然地

نابیوسی 同 نابیوسان

نابیوسیده 同 نابیوسان

ناپارسا (~ *pārsā*) 〔形〕 不虔诚的，不道德的

ناپارسائی 〔名〕 不虔诚，不道德

ناپاسدار (~ *pāsdār*) 〔形〕 不尊重的，不重视的

ناپاسداری 〔名〕 不尊重，不重视

ناپاك 〔形、名〕 ①不清洁的，脏的②来月经的③心地不纯的（人）④不纯的

~ آب 污水

~ زر 含有杂质的金子

～ زن　行经期间的妇女

～ شدن　不干净，弄脏；行经

ناپاك تن (*nāpāk-tan*) 〔形〕 ①身体不干净的②放荡的，淫乱的

ناپاك چشم (～ *cheshm*) 〔形〕 （目光）不正经的，（目光）色情的

ناپاك دامن (～ *dāman*) 〔形〕 ①放荡的，淫乱的②同 ناپارسا

ناپاك درون (～ *daroon*) 同 ناپاك دل

ناپاك دل (～ *del*) 〔形〕 心地不纯正的，心怀恶意的

ناپاك دين 〔名、形〕 ①异教徒②不信真主的

ناپاك رأى (～ *ra'y*) 〔形〕 心怀恶意的

ناپاك زاده 〔形〕 私生的，非婚生的

ناپاكى 〔名〕 ①不洁，脏②行经期③做不体面的事

دورهٔ ～ زن　妇女行经期

ناپالم Napalm 〔名〕 凝固汽油弹

～ بمب　同上

ناپايا 同 ناپايدار

ناپايدار (*nā-pāydār*) 〔形〕 暂时的，易逝的，不长久的，不牢固的，不稳固的；靠不住的

～ تعادل　暂时的平衡

～ روزگار　转瞬即逝的时光

يار～(دوست～)　靠不住的朋友(指世界)

ناپايدارى 〔名〕 易逝，暂时性；不牢固，不稳固

ناپايش (～ *pāyesh*) 〔名〕 不小心，疏忽，不谨慎

نا پاينده (～*pāyande*) 同 ناپايدار

ناپختگى (～ *pokhtegee*) 〔名〕 不成熟；无经验

ناپخته (～ *pokhte*) 〔形〕 ①未熟的，生的；未成熟的②〈转〉无经验的，幼稚的③轻率的

～ آدم　不成熟的人，不老练的人

～ چرم　生皮

～ خط　没划到头的线

～ غذاى　生的食物

～ فكر　不成熟的想法

～ ميوهٔ　未成熟的水果

ناپدرى (～ *pedaree*) 〔名〕 继父

ناپديد (～ *padeed*) 〔形〕 ①消失了的，看不见的②隐藏起来的，隐蔽的

～ شدن　看不见，消失，失踪

او از چشم ما ～ شد.　我们看不见他了。

～ كردن　使…消失，使…失踪，隐藏

كبوتر خودش را زير برف ～ كرد.　鸽子藏在雪堆里。

ناپديدار (～ *padeedār*) 〔形〕 ①同 ناپديد ②不知名的，不出名的

ناپذير (～ *pazeer*) 〔形〕 可作构词后缀，意为“不可以的”、“不能的”，如：～ شكست، ～ انكار 等

ناپذيرفتنى (～ *pazeeroftanee*) 同 نپذيرفتنى

ناپرداختنى (～ *pardākhtanee*) 同 نپرداختنى

ناپروا (～ *parvā*) 同 بى پروا

ناپروائى 同 بى پروائى

ناپرهيز (～ *parheez*) 〔形〕 ①过分的，无节制的②不虔诚的，不信神的③不小心的，疏忽的④不忌食的

ناپرهيزگار 同 ناپرهيز

ناپرهيزى 〔名〕 ①过分，无节制②不虔诚，不信神③不小心，疏忽④〈转〉放肆，无法无天，放荡⑤不忌食

～ كردن　同上

ناپز (～ *paz*) 〔形〕 难煮熟的

～ نخود　难煮熟的豌豆

ناپزا (~ *pazā*) 同 ناپز

ناپسری (~ *pesaree*) 〔名〕 继子

ناپسند (~ *pasand*) 〔形〕 ①不恰当的，不适当的，不中意的②不体面的③不愉快的

~ حرکات 不良行为

~ سخنان 不合适的话

هوای ~ و بد 恶劣的天气

~ آمدن 令人不愉快；不合适

آنچه ~ آیدت خود مکن. 〈谚〉 己所不欲，勿施于人。

ناپسندیده(~ *pasandeede*) 同 ناپسند

ناپیدا (~ *peydā*) 〔形〕 看不见的，不显著的，不易觉察的

چهرهٔ ~ ماه 月亮的背面

ناپیدائی 〔名〕 看不见，不显著，不易觉察

ناپیوسته (~ *peyvaste*) 〔形〕 不连续的，断断续续的

ناتاب 〔形〕 ①未纺的（线、纤维）②无韧性的，不结实的

ناتج (*nātej*) 〔形〕 引起…的

~ از 由于…而发生的

ناتدبیر (*nā-tadbeer*) 同 بی تدبیر

ناتراش (~ *tarāsh*) 同 ناتراشیده

ناتراشیده (~ *tarāsheede*) 〔形〕 ①未经琢磨的，没刨过的，没刮过的，没有磨光的②粗鲁的，没教养的

ناتراوا (~ *tarāvā*) 〔形〕 不可渗透的，透不过的

ناترس (~ *tars*) 同 نترس

ناترسی 同 نترسی

ناترون Natron 〔名〕 泡碱；氧化钠；含水苏打

ناتریوم Natrium 〔名〕 〈化〉钠

ناتمام (*nā-tamām*) 〔形〕 未完成的，未结束的，不完全的，没缺点的

~ ساختمان 未完工的楼房

~ ماه 不圆的月亮

~ گذاشتن 使…半途而废

کار را ~ نگذارید. 干工作不要半途而废。

~ ماندن 未结束，未完成

ناتمامی 〔名〕 未结束，未完成

ناتمیز (~ *tameez*) 〔形〕 不清洁的，肮脏的，无辨别力的

ناتندرست (~ *tandorost*) 〔形〕 弱的，不健康的，身体不舒服的

ناتندرستی 〔名〕 衰弱，不健康，身体不舒服

ناتنی (~ *tanee*) 〔形〕 异母（或异父）的

~ برادر 异母（或异父）兄弟

~ خواهر 异母（或异父）姊妹

ناتو (*nātow*) 〔形〕 ①性情乖戾的，不合群的，有害的②狡猾的，固执的

~ آدم 难对付的人，老顽固

~ بچهٔ 难以看管的孩子

او آدم ناتویی است با او نمی‌شود کنار آمد. 他是个很乖戾的人，没法和他相处。

ناتو NATO 〔名〕 北大西洋公约组织（简称为"北约组织"）

ناتوان (*nā-tavān*) 〔形〕 ①虚弱的，不健康的②无能的，无能为力的③无性交能力的

~ پیرمرد 衰弱的老头

~ شدن (~ بودن) 虚弱，不健康；无能

او از باز گفتن این مطلب ~ است. 他无法阐述这个问题。

~ کردن 使…无能，削弱

ناتوانا (~ *tavānā*) 同 ناتوان

ناتوانائی 同 ناتوانی

ناتوانخانه (~ *tavān-khāne*)〔名〕养老院，残废收容所，敬老院

ناتوانی (~ *tavānee*)〔名〕虚弱，不健康；无能为力

ناتوراليزم 同 ناتوراليسم

ناتوراليست Naturalist〔名〕自然主义者；自然主义作家

ناتوراليستی〔形〕自然主义的

ناتوراليسم Naturalism〔名〕自然主义

ناتوريسم Naturism〔名〕对自然现象的崇拜

ناتوی (*nātavee, nātovee*)〔名〕①顽固，固执②乖戾③狡诈

ناجايز (*nā-jāyez*)〔形〕①不被允许的②不合法的

ناجح (*nājeh*)〔形〕有成绩的；顺利的

ناجذ (*nājez*)〔名〕（复 نواجذ）智齿

ناجز (*nājez*)〔形〕①准备好的②手拉手

ناجنس (*nā-jens*)〔形〕①低贱的，卑鄙的；非纯种的②质量低劣的（指商品）

ناجنسی〔名〕①下贱，卑鄙②质量不高，低质量

ناجو〔名〕松树，松木

ناجوانمرد (*nā-javānmard*)〔形、名〕①怯懦的，胆小的，不光明正大的②懦夫，胆小鬼

ناجوانمردانه〔形、副〕怯懦的（地），懦夫般的（地），胆小的（地），不光明正大的（地）

ناجوانمردی〔名〕怯懦，胆小，不光明正大

ناجود〔名〕碗，盅

ناجور〔形〕①不相称的，不协调的②不搭配的，不理想的

~ اجناس 不成套的货物，不配套的货物

~ رنگهای 不调和的色彩

~ وصلهٔ 不相称的补丁

ناجور برگ (*nājoor-barg*)〔形〕〈植〉同茎异叶的

ناجور هاگ〔形〕〈植〉①生有多种不分阴阳类芽苞的②生有微芽苞及大芽胞的

ناجوری〔名〕①不相称，不协调②不搭配

ناجی〔名〕①拯救者，救星②首领

~ عالم 〈宗〉救世主

~ ملت 民族救星

ناچابك (*nā-chābok*)〔形〕不灵活的，动作迟缓的

ناچار〔形、副〕强迫的（地），被迫的（地），无能为力的（地）

~ بودن (~ شدن) 被迫，不得不

قبل از آزادی بسیاری از زحمتکشان برای کسب معاش ~ بودند موطن خود را ترك کنند . 解放前有许多劳动人民为了谋生而被迫离乡背井。

~ کردن 强迫，逼迫

واحدهای ما نیروهای دشمن را ~ به تسلیم کردند . 我军迫使敌军投降。

دشمنان ~ تسلیم بلاشرط را قبول کردند . 敌人被迫无条件投降。

ناچاری〔名〕强制，强迫；无能为力

از روی ~ 强迫地，不得已地；无能为力地

ناچاق〔形〕①不健康的②心情坏的

ناچخ (*nāchakh*)〔名〕①战斧，开山斧②戟，矛

ناچسب (*nā-chasp*)〔形〕①不粘在一起的②不适当的，不适合的③不方便的

ناچیز〔形〕①渺小的，微不足道的，无价值的，不足取的②低微的，低贱的

~ بندهٔ 卑人（自称）

~ تحفهٔ 薄礼

~ خدمت 无足轻重的帮助（客套话）

~ مبلغی 微不足道的款项

~ مقدار 很少的量

~ شدن 微不足道

~ کردن (به ~ داشتن) 轻视，蔑视

این درست نیست که نظرات توده‌های مردم را ~ بشماریم. 无视人民群众的意见是不对的。

ناچیزی 〔名〕 不值分文，渺小，微不足道

ناحرمتی (*nā-hormatee*) 同 بی حرمتی

ناحساب (~ *hesāb*) 〔形〕 违反实际情况的，不合逻辑的；没盘算好的；不知足的

~ حرف 不合逻辑的话

ناحسابی 同 ناحساب

ناحق (*nā-hagh*) 〔形、副〕 ①不公正的（地），非法的（地）②假的（地），伪造的（地）③〈口〉倔强的，固执的

به ~ 错误地，非正义地

~ تهمت 无端的诬蔑

~ حرف (~ سخن) 错误的话

~ خون 虐杀

~ شهادت 伪证

~ عمل 非正义的行为

~ را جانشین حق ساختن 颠倒是非

از حق تا ~ چهار انگشت است. 〈谚〉是非之间只有一步之差。

خون ~ پنهان نمیماند. 〈谚〉杀了人终究要败露；纸包不住火。

ناحق شناس (~ *shenās*) 〔形〕 忘恩负义的，不知感恩的

ناحقی (*nāhaghee*) 〔名〕 不正义，不正确

ناحی 〔名〕（复 نحاة）语文学家

ناحیه (*nāhiye*) 〔名〕 （复 نواحی）①区，州（行政划分）②地区，区域③方向，方面

~ خود مختار اقلیتهای ملی 少数民族自治区

~ ذغال خیز 煤田，产煤区

~ زرخیز 采金地

~ غیر معتدله 非温带地区

نواحی گرمسیری 热带区域

در آن ~ غریب بودم. 我对那个地区不熟悉。

از ~ او به ما هیچ بدی نرسید. 他没有什么对不起我们的地方。

ناحیه‌ای 〔形〕 地区的，区域的

ناخ 同 ناف

ناخاست (*nā-khāst*) 〔名〕 ①瘫痪患者②站立不起来的人

ناخاسته 〔形〕 站不起的

ناخالص (~ *khāles*) 〔形〕 不纯的

~ مس 粗铜，不纯的铜

~ وزن 毛重

ناخجسته (~ *khojaste*) 〔形〕 不吉祥的

بانگ ~ جغد 猫头鹰不祥的叫声

ناخدا Ⅰ (*nākhodā*) 〔名〕 ①船长，舰长②（海军）校级军官

ناخدا Ⅱ 〔形、名〕 ①不信神的②无神论者

ناخداترس (~ *tars*) 〔形〕 不信神的，不怕神的，不虔诚的

ناخدا ترسی 〔名〕 不信神，不虔诚

ناخدا دو (~ *do*) 〔名〕 〈军〉海军中校

ناخداسه (~ *se*) 〔名〕 〈军〉海军少校

ناخدايك (~ *yek*) 〔名〕 〈军〉海军上校

ناخدائی (*nākhodā-ee*) 〔名〕 ①船长之职务，舰长之职务②无神论③暴虐，专横

ناخدمتی (*nā-khedmatee*) 〔名〕 不尽职，玩忽职守

~ کردن 同上

ناخراشیده (~ *kharāsheede*) 同 نخراشیده

ناخردمند (~ *kheradmand*) 〔形〕 愚蠢的，不聪明的，缺乏理智的

~ اطفال 不聪明的孩子

ناخرد مندانه 〔形、副〕 不聪明的（地），不明智（的）地

ناخرد مندی 〔名〕 不明智，缺乏理智

ناخرسند (~ *khorsand*) 〔形〕 ①不满的②不高兴的

ناخرم (~ *khorram*) 〔形〕 不高兴的，郁郁不乐的

ناخرمی 〔名〕 郁郁不乐

ناخس (*nākhes*) 〔名〕 〈罕〉刺人的疼痛；（家畜的）疥癣

ناخستو (*nā-khastoo*) 〔形〕 ①不承认错误的，不认罪的②不信神的

ناخشگوار (~ *khoshgavār*) 同 ناخوش گوار

ناخشنود (~ *khoshnood*) 同 ناخوشنود

ناخشنودی 同 ناخوشنودی

ناخفتنی (~ *khoftanee*) 〔形〕 不能平息的

~ فتنهٔ 平息不了的骚乱

ناخفته (~ *khofte*) 〔形〕 ①未睡的，清醒的②活泼的，活跃的；警惕着的，惊醒的

ناخفراه (*nākhafrāh*) 〔名〕 船长，舵手

ناخلف (*nā-khalaf*) 〔形、名〕 ①堕落的，颓废的，退步的②（骂人话）败类

~ اولاد 不肖的子孙，败家子，逆子

ناخن (*nākhon*) 〔名〕 指甲，爪

~ آفتاب 〈喻〉阳光

~ پا 脚指甲

~ پریان 〈植〉草木樨

~ دست 手指甲

~ گرگ 狼的爪子

~ ریشهٔ 倒刺

~ سوهان 指甲锉

~ صفحهٔ 指甲

~ گوشت زیر 指甲下的活肉

~ لاک 指甲油

~ مسواک 指甲刷

~ افتادن 指甲脱落

~ به سنگ آمدن 〈喻〉发生了难办的事

~ کسی را در آوردن 拔指甲（一种刑罚）

~ انداختن 玩一玩（弹拨乐器）

سر ~ پا ایستادن 用脚尖站立

سر ~ بند بودن 千钧一发

~ پیراستن 修指甲

~ جویدن（~ خوردن） 咬指甲，不满，束手无策

~ زدن（~ گرفتن ، ~ چیدن） 剪指甲

~ زدن 触动一下，浅尝，（用指甲）掐

~ بهم زدن（~ بریکدیگر زدن） 挑拨关系

نی در ~ زدن 往指甲缝里插竹片（一种刑罚）

~ به دل کسی زدن （~ به جگر کسی شکستن） 刺伤某人的心，使某人受损失

~ درسینه شکستن 忍受痛苦

~ بند کردن 蚕食

~ تیز کردن 准备搏斗

~ بدندان گرفتن（~ ماندن） 大为惊奇，

. دکان مال تو اما ~ نزن 请勿乱翻。（直译：商店归你都可以，可是别乱翻。）

ناخنك چی 〔名〕 光尝味不买的人

ناخنک زن (~ *zan*) 〔名〕（商店中）乱动商品的人；顺手牵羊的人

ناخنکی (*nākhonakee*) 〔名〕 光尝不买的人，乱动货物的人

مشتری ~ 光尝不买的顾客

نان ~ 发面大饼

. صاحب سلیقه هم می شود ~ 〈谚〉白吃还要拣好的。

ناخن گیر (*nākhon-geer*) 同 ناخن بر

ناخنه (*nākhone*) 〔名〕 〈医〉白内障

برداشتن ~ 排除白内障

ناخنه چشم (~ *cheshm*) 〔名〕 生白内障的眼睛

ناخنه دار 同 ناخنه چشم

ناخنی (*nākhonee*) 〔形〕 爪（蹄）的，有爪的

نان ~ 发面大饼

ناخوار (*nā-khār*) 〔形〕 ①未梳理的，不平整的②困难的，复杂的③辣的，酸涩的

ناخواسته (~ *khāste*) 〔形〕 不希望得到的，非所要求的

. دادن سخاء است ~ 〈谚〉不待人开口送的礼才算慷慨。

ناخوانا (~ *khānā*) 〔形〕 难以辨认的（指字体）

خط ~ 难以辨认的字迹

ناخوانائی 〔名〕 字迹不清

ناخوانده (~ *khānde*) 〔形〕 ①未被邀请的②无教养的，没学问的③没读过书的

سهمان ~ 不速之客

. به خانهٔ خدا نتوان رفت ~ 〈谚〉不被邀请

极表遗憾

را از ته گرفتن ~ （剪指甲时）剪着了指甲下的肉；〈转〉处理事情欠公平

گرفتهٔ کسی نشدن (~ کسی نشدن) ~ 与某人不相匹配；不如某人

. ندارد تا پشت خود را بخارد ~ 〈口〉他一贫如洗。

چرا ناخنی برای او احترام قائل نیستند؟ 他们为什么一点也不尊重他？

. ناخنش بسنگ آمد 他碰了钉子了。

ناخن بدندان (~ *bedandān*) 〔形〕 吃惊的，感到意外的，感到遗憾的

ناخن بر (~ *bor*) 〔名〕 指甲刀，指甲剪子

ناخن برا (~ *borā*) 同 ناخن بر

ناخن پال 同 ناخن خواره

ناخن پیرای 〔名〕 修指甲匠(多指女人)；指甲刀

ناخن تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 磨指甲的小锉

ناخن چین 同 ناخن گیر

ناخن خاره 同 ناخن خواره

ناخن خشك (~ *khoshk*) 〔形、名〕 ①吝啬的，小气的②吝啬人，守财奴，吝啬鬼③狠心的，无情的

ناخن خشکی 〔名〕 ①吝啬②狠心，无情

ناخن خواره (~ *khāre*) 〔名〕 ①〈医〉瘭疽②甲沟炎

ناخن زن (~ *zan*) 〔形〕 ①刺耳的，尖厉的②同 ناخن گیر

ناخنك (*nākhonak*) 〔名〕 ①小手指甲②〈植〉爪状花瓣底部③攫取，抓，用手指抓④白内障（一种眼病）⑤〈植〉草木樨，零陵香（属）

زدن ~ 用手指抓，拿一点品尝

کردن ~ 搔痒

莫作客。

ناخواه (~ *khāh*) 〔形〕 ①同 ناخواسته ②违心的

ناخواهری (~ *khāharee*) 〔名〕 同父异母（或同母异父）的姐妹

ناخود آگاه (~ *khod-āgāh*) 〔形〕 不自觉的，自已不知道事情的（多指病人）

~ ضمیر 下意识

ناخود آگاهی 〔名〕 昏迷状态

ناخوش (*nākhosh*) 〔形、名〕 ①有病的，不健康的，感觉不舒服的②令人不愉快的③病人

~ آواز 难听的噪音，不悦耳的歌声

~ بچهٔ 生病的孩子

~ بوی 难闻的味道

~ سخن 不中听的话

~ هوای 不好的天气

~ آمدن 不满…，不高兴…

~ شدن 生病，不舒服

~ کردن 使人致病，令人不快

ناخوش احوال (~ *ahvāl*) 〔形〕 有病的，不健康的

ناخوش احوالی 〔名〕 有病，不健康，不舒服

ناخوش آواز 〔形、名〕 声音难听的（人）

ناخوش آیند (~ *āyand*) 〔形〕 ①不愉快的，令人讨厌的②令人懊丧的

~ پیشآمد 不愉快的事件

در نظر ما چنین رفتاری ~ است. 我们认为这种行为是不好的。

ناخوش آیندی 〔名〕 ①不愉快，讨厌②懊丧

ناخوش حال 〔形〕 ①同 ناخوش احوال ②不高兴的

ناخوش دار 〔形〕 ①家中有病人的②照料病人的

ناخوش داری 〔名〕 照料病人

ناخوش دل (~ *del*) 〔形〕 不高兴的，不满意的

ناخوش دلی 〔名〕 不高兴，不满意

~ (با (به 不满意地

ناخوش گوار (~ *gavār*) 〔形〕 ①不可口的，味道不好的②难消化的，难理解的

ناخوش مزاج (~ *mezāj*) 同 ناخوش احوال

ناخوشنود (*nā-khoshnood*) 〔形〕 不满意的，不高兴的，忧郁的

~ شدن 不满，不高兴

~ کردن 招…不满

ناخوشنودی 〔名〕 不满意，忧郁

ناخوشی (*nākhoshee*) 〔名〕 ①疾病，不健康，不舒服②不愉快的事，麻烦事

~ دریا 晕船

~ قارچی 〈微〉真菌病

~ منظره 惨象，凄凉景象

~ های چشم 眼科疾病

~ حالت 病态

~ سال 闹瘟疫的年头

خود را به ~ زدن 装病

ناخون (*nākhoon*) 同 ناخن

ناخون بر (~ *bor*) 同 ناخن بر

ناخون خشك (~ *khoshk*) 同 ناخن خشك

ناخونك (*nākhoonak*) 同 ناخنك

ناخون گیر 同 ناخن گیر

ناخویشتن بین (*nā-kheeshtan-been*) 〔形〕 谦虚的

ناخویشتن بینی 〔名〕 谦虚

ناخویشتن دار (~ *dār*) 〔形〕 不能节制的，不能自制的

ناخویشتن داری 〔名〕 不能节制，不能自制

نادار 〔形〕 贫困的，贫穷的，没有钱的，一无所有的

ناداری 〔名〕 贫困，贫穷，无钱，一无所有

ناداشت (*nā-dāsht*) 同 نادار

نادان 〔形、名〕 ①笨的，无知的，愚昧的，愚蠢的②愚昧无知的人，傻瓜，笨蛋

نادان دل (*nādān-del*) 〔形〕 不聪明的，不机灵的

نادانستگی (*nā-dānestegee*) 同 نادانی

نادانستنی (~ *dānestanee*) 〔形、名〕 不为人所知的（东西）

نادانسته (~ *dāneste*) 〔形、副〕 不清楚的，未知的；无意地

نادان فریب (*nādān-fareeb*) 〔形、名〕 愚弄人的（人），欺骗傻瓜的（人）

نادان فریبی 〔名〕 愚弄人；欺骗傻瓜

نادانی 〔名〕 愚昧，无知，不学无术

خود را به ~ زدن 佯装不知

~ کردن 做蠢事；撒野

نادختری (*nā-dokhtaree*) 〔名〕 前夫的女儿，前妻的女儿

نادر (*nāder*) 〔形〕 稀有的，稀少的，稀罕的，不寻常的

~ اتفاق 罕见的事件

~ به 少有地，罕见地

~ خاکهای 〈化〉稀土元素

~ کتابهای خطی 善本手稿

~ بودن 少有，罕见

بر ~ حکم نتوان کرد. 〈谚〉不能根据个别情况下结论。

نادراً (*nāderan*) 〔副〕 稀有地，稀少地，偶尔地，有时

نادرات (*nāderāt*) 见 نادره

نادرالوجود (*nāderol-vojood*) 〔形〕 罕见的，少有的，稀罕的

نادرالوقوع (~ *voghoo'*) 〔形〕 罕见的，少有的，偶尔发生的

نادرست (*nā-dorost*) 〔形〕 ①不对的，不正确的②不诚实的，不老实的③假的，不真实的

~ آدم 不诚实的人

~ جملهٔ 错误的句子

~ حساب 不正确的计算

~ حسابدار 不老实的会计员

~ ساعت 走不准的表

این ~ است که کارهایمان را کاملاً مثبت یا کاملاً منفی بدانیم. 全面肯定或全面否定我们的工作都是不正确的。

نادرستی 〔名〕 ①不对，不正确②不诚实，不老实③虚假，不真实

~ کردن 行为不轨

نادرویش (~ *darveesh*) 〔名〕 ①假托钵僧②恶棍；坏朋友

نادرویشی 〔名〕 破坏友谊，恶行

نادره (*nādere*) 〔名〕（复 نوادر، نادرات）①稀罕，稀奇；稀世之珍②轶事，奇闻③俏皮话，笑话

~ عصر(~ زمانه) 当代奇闻

از نادره‌ها ~ است. 这是奇闻中的奇闻。

نادرة الزمان (*nāderato-zzamān*) 〔名〕 一代巨人，划时代的伟人

نادره بین (*nādere-been*) 〔名〕 观察入微的人，明察秋毫的人

نادره دان 〔名〕 ①知道很多奇闻的人；笑话专家②聪明的人；理解力强的人

نادره فن (~ *fan*) 〔名〕 杂耍艺人

نادره گفتار (~ *goftār*) 〔形〕 妙语惊人的，聪明的

نادره گو 〔名、形〕 ①笑话专家②同 نادره گفتار

نادری (*nāderee*) 〔名〕 ①稀罕，稀有②(波斯)纳第尔国王时代的

نادسترس (*nā-dastras*) 〔形〕 得不到的；手够不到的

نادلپذیر (~ *delpazeer*) 〔形〕 不合心意的，不美妙的

نادلپسند (~ *delpasand*) 同 نادلپذیر

نادلچسب (~ *delchasb*) 〔形〕 不吸引人的，没意思的

نادلیر (~ *daleer*) 〔形、名〕 ①怯懦的②胆小鬼

نادم (*nādem*) 〔形、名〕 (复 ندام) ①懊悔的，悔恨的，羞耻的②懊悔者，悔恨者，感到羞耻的人

~ شدن 后悔，懊悔，悔恨

او از کردهٔ خود سخت ~ و پشیمان شد .
他对自己所做的事情感到十分后悔。

نادمساز (*nā-damsāz*) 〔形〕 合不来的，不合脾胃的

همسایهٔ ~ 合不来的邻居

یار ~ 合不来的朋友

باهم ~ بودن 合不来，相处不好

نادوست (~ *doost*) 〔形、名〕 ①不友好的②心怀恶意的人，仇敌

نادوستی 〔名〕 不友好；心怀恶意，仇恨

نادی 〔名〕 ①呼喊者，叫喊者②俱乐部；协会

نادیده 〔形〕 ①看不见的②没有见过的

خدای ~ 〈宗〉冥冥中的真主

~ گرفتن 对…视而不见；忽视

موفقیتها و نارسائی‌ها واقعیاتی است که نمیتوان آنها را ~ گرفت . 成绩和缺点都是客观存在，不承认是不行的。

خطر خود را ~ گرفتن 不顾个人安危

نادیده جنگ (*nādeede-jang*) 〔名〕 没上过战场的人

نادیده شوی 〔名〕 处女

نادیده کار 〔名〕 生手，无工作经验的人

نادیه نادی 的阴性

نار I 〔名〕 ①石榴 (انار 的缩写形式) ②血泪③乳房

درخت ~ 石榴树

گل ~ 石榴花

~ افشاندن 〈诗〉泣血

نار II 〔名〕 (复 نیران) ①火②地狱③〈转〉受苦，受难；烙印

سایه با ~ بود همسایه. 〈谚〉有火光就有火影。(比喻有利就有弊)

ناراحت (*nā-rāhat*) 〔形、副〕 不安的(地)，不平静的(地)，不舒服的(地)

عوامل ~ اجتماع 扰乱社会治安分子

لباس ~ 不合身的衣服

مریض ~ 心情烦躁的病人

~ بودن 烦躁不安；不高兴，不愉快

~ کردن (~ ساختن) 打搅，麻烦，使…不安

کفشم تنگ بود و مرا ~ میکرد . 我的鞋太小，穿着难受。

~ نشستن 坐立不安

ناراحت کننده (~ *konande*) 〔形、名〕 制造麻烦的(人)，烦人的

ناراحتی 〔名〕 ①不安，不平静；不舒服②病痛③不愉快，不适，欠爽

عصبی ~ 精神上不安

(~ به) ~ با 不安地

(کردن ~) کشیدن ~ 不安，不舒服；感到不愉快

ناراست (*nā-rāst*) 〔形、副〕 ①不正确的（地），不对的（地）②不真实的（地），虚假的（地）③不诚实的（地），不老实的（地），不正直的（地）

~ آدم 不正直的人

ناراست گو 〔形〕 不说真话的，虚伪的

ناراسته 〔形〕 非直接的，间接的

ناراستی 〔名〕 ①不正，歪②不正确，不对③不真实，虚假④不诚实，不老实，不正直

ناراض 同 ناراضی

ناراضی 〔形〕 不满意的，不称心的，不愿意的

~ بودن 不满意，不称心

ما از کار او ~ نیستیم. 我们对他的工作还是满意的。

~ کردن 令人不满，令人不称心

نارام 〔形〕 不驯服的，野的

~ اسب 不驯服的马，野马

نارایج (*nā-rāyej*) 〔形〕 ①无人问津的（如货物）②不流通的；不流行的

نارائی 〔名〕 〈理〉惯性，惯量

ناربن (*nārbon*) 〔名〕 石榴树

نارپستان (*nār-pestān*) 〔形、名〕 ①〈诗〉圆胸的②胸部丰满的女子

نارجیل (*nārjeel*) 同 نارگیل

ناردان (*nārdān*) 〔名〕 石榴籽

~ اشك 血泪

~ لب 〈诗〉朱唇

~ افشاندن 泣血

ناردانگ (*nārdānag, nārdāng*) 〔名〕 野石榴籽（调味用）

ناردانه (*nārdāne*) 同 ناردان

ناردنیك (*nārodneek*) 〔名〕 民粹分子，民粹主义者

ناردنیکی 〔形〕 民粹派的，民粹主义的

ناردین (*nārdeen*) 〔名〕 〈植〉甘松

نارس (*nā-ras, nā-res*) 〔形〕 不成熟的，生的

~ دختر 未成年的女孩子

~ شراب 未酿成的酒

~ میوهٔ 未成熟的水果

~ نوزاد 早产儿，不足月的新生婴儿

نارسا (~ *rasā*) 〔形〕 ①听不到的；不完全的，不够的②理由不足的，道理不够的③短的④失礼的，无礼的

~ اظهارات 理由不足的声明

~ صدای 听不清的声音

نارسانا (~ *rasānā*) 〔名〕 〈理〉绝缘体，绝缘子，隔电子，非导体

نارسائی (~ *rasā-ee*) 〔名〕 ①不足之处；缺陷，缺点②声音微弱③笨拙④不称职

~ عقل 智力不健全

~ فکر 思想不周

~ قلبی 心脏机能不全

~ کلیوی 肾功能不全

رسائی و ~ نظم و نثر 诗和散文的优缺点

لطفاً نارسائی های کارما را بما تذکر دهید. 请指出我们工作中的缺点。

نارستان (*nārestān*) 〔名〕 石榴果园

نارستگار (*nārastegār*) 〔形〕 内心不平静的，心潮起伏的

نارسنگ (*nārsang*) 〔名〕 石榴石

نارسی (*nā-rasee*) 〔名〕 不成熟，生

نارسید (~ *raseed*) 同 نارس

نارسیدگی (~ *raseedegee*) 〔名〕 不成熟，生

نارسیدنی (~ *raseedanee*) 〔形〕 未达到的，未实现的

~ هدف 未达到目的的

~ آرزوهای 未实现的愿望

نارسیده (~*raseede*) 同 نارس

نارسئین Narceine 〔名〕 那碎因（鸦片制剂）

نارضا (*nā-rezā*) 同 ناراضی

نارضامندی (~ *rezā-mandee*) 同 نارضایتی

نارضایتی (*nā-rezāyatee*) 〔名〕 ①不满②愤怒

اظهار ~ کردن 表示不满

نارفاقتی (~ *refāghatee*) 〔名〕 不讲交情，欺骗

~ کردن 同上

نارفته (~ *rafte*) 〔形〕 未曾走过的（指路）

نارفیق (~ *rafeegh*) 〔名〕 坏朋友

نارفیقی 同 نارفاقتی

نارکند (*nārkand*) 〔名〕 石榴园

نارکوتیك Narcotic 〔形、名〕 ①麻醉(性)的，麻醉剂的，吸毒成瘾的②麻醉剂，麻醉药，吸毒成瘾者

نارکوتین Narcotine 〔名〕 〈化〉那可汀

نارکوك (*nārkook*) 〔名〕 鸦片，麻药

نارگل (*nārgol*) 同 گلنار

نارگیس (*nārgees*) 〔名〕 （可可果实有纤毛的）外壳

نارگیل (*nārgeel*) 〔名〕 椰子

~ درخت 椰子树

نارگیله 〔名〕 ①水烟筒，水烟袋②同 نارگیل

~ غلیان 水烟筒，水烟袋

نارنج (*nāranj*) 〔名〕 橙；橘

~ بهار 香橙花

~ زرین 〈喻〉太阳

نارنج افشار (~ *afshār*) 〔名〕 榨（橙）汁器

نارنج رخ (~ *rokh*) 〔名〕 黄脸膛的人

نارنجستان (*nāranjestān*) 〔名〕 柑橘园（通常指培植柑橘的暖房）

نارنجك (*nāranjak*) 〔名〕 ①手榴弹②榴弹炮③小橘子

~ تفنگی 枪榴弹

~ دستی 手榴弹

نارنجك افکن (~ *afkan*) 同 نارنجك انداز

نارنجك انداز (~ *andāz*) 〔名〕 掷弹筒手，手榴弹手

نارنجك اندازی 〔名〕 投掷手榴弹，发射榴弹炮

نارنجی (*nāranjee*) 〔形〕 橙黄色的，金黄色的

~ روشن 橘红色

نارنگ (*nārang*) 同 نارنج

نارنگی (*nārangee*) 〔名〕 橘子，蜜橘；柑；无颜色

نارو (*nārow*) 〔名、形〕 ①欺骗，奸计，诡计②狡猾的，心地不好的③不好驾驭的马

~ آدم 骗子

~ زدن (به کسی) 欺骗，愚弄，对…使坏，用卑鄙手段对付某人

ناروا (*nā-ravā*) 〔形〕 ①不允许的，不许可的；不公正的②不流通的（指货币）③滞销的（指货物）

~ حاجت 不能实现的愿望

~ کردار 不轨行为

~ گفتار 不合适的话

~ گفتن 说不合适的话

اظهارات او ~ بود. 他的发言不合适。

نارواج (~ *ravāj*) 〔形〕 ①无人问津的（货物）②不流通的③不流行的

ناروال (*nārvāl*) 〔名〕 一角鲸，独角鲸

ناروان (*nā-ravān*) 〔形〕 ①没有准备好的(如:功课、作业等)②不流利的,不流畅的③同 نارايج ④粘滞的，粘性的⑤(含)粘胶的；粘胶制的

~ آب 死水

ناروان (*nārvān*) 同 نارون

ناروانی (*nāravānee*) 〔名〕 ①（功课、作业等）没有准备②不流畅，不流利③粘性，〈理〉粘滞性；粘滞度

~ بازار 市场萧条

~ شکم 便秘

~ موتور 发动机故障

ناروانی سنج (~ *sanj*) 〔名〕 〈理〉粘滞计，粘度计

ناروائی (*nā-ravā-ee*) 〔名〕 ①不能允许，不能允许的行动②清规戒律③未实现④不流通

ناروزن (*nārow-zan*) 〔形〕 骗人的，狡猾的

ناروزنی 〔名〕 欺骗，耍手腕

ناروشن (*nā-rowshan*) 〔形〕 ①不清楚的②昏暗的③语义不明的，晦涩的

نارون (*nārvan*) 〔名〕 ①榆树，榆木②多叶的灌木

~ قرمز 叶榆

~ کوهی 兴山榆

نارونیان 〔名〕 〈植〉榆科

ناره 〔名〕 ①秤砣，砝码②粗绳

~ کردن 串联，拴成串（如珍珠）

ناری 〔形〕 ①(似)火的，火焰的②爆炸性的，燃烧的，易燃的③地狱的，魔鬼般的④〈数〉角锥体的

~ اسلحهٔ 火器（一般指步枪、手枪等）

ناریال (*nāryāl*) 〔名〕 椰子

ناریه 同 ناری

ناز I 〔名〕 ①撒娇，娇揉造作，装腔作势②爱抚，温存③优美，精巧，雅致④骄傲⑤虚伪⑥富裕

~ و غمزه شتری 让人肉麻的媚态

به ~ (با ~ و عشوه ، با ~ و کرشمه) 撒娇地,装腔作势地,娇揉造作地

~ خواب 酣睡

~ گل 含羞草

~ آمدن 撒娇

کسی را در ~ و نعمت پروراندن 娇生惯养某人

~ پروردن 娇生惯养，溺爱

به ~ حرف زدن 说话时装腔作势

به ~ زیستن 生活过得很美满

~ کردن (~ فروختن) 撒娇，忸忸怩怩，逗，爱抚，温存

این دختر بچه خیلی ~ میکند. 这个小女孩爱撒娇。

در ~ و نعمت زندگی کردن 过舒适的生活

کسی را ~ و نوازش کردن 爱抚某人

~ و نیاز کردن 谈情说爱

~ کسی را کشیدن (~ کسی را خریدن) 宠爱撒娇的人

هیچکس نازش را نخرید. 谁也不买她的帐。（指不理采某人撒娇）

باعشوه و ~ گفتن 娇滴滴地说

. جهاز 见 ~ عروس بجهازش است 条

ناز Ⅱ〔名〕〈植〉柏（属）

نازا〔形〕 不孕的，不生育的；不下崽的；不结果实的

~ زن 不能生育的妇女

نازاد 同 نازا

نازآلود〔形〕 娇媚的

نازایندگی (*nā-zāyandegee*)〔名〕 不妊，不育

نازاینده〔形〕 不妊的，不生育的

نازائی 同 نازایندگی

نازبالش (*nāz-bālesh*)〔名〕 小枕头，软靠垫

نازبالین (~ *bāleen*) 同 نازبالش

نازبردار (~ *bardār*)〔形、名〕①耐心的，温柔的②宠爱撒娇的（人）③恋爱的男方

نازپرور (~ *parvar*) 同 نازپرورده

نازپرورد (~ *parvard*) 同 نازپرورده

نازپروردگی (~ *parvardegee*)〔名〕①娇生惯养②爱抚

نازپرورده (~ *parvarde*)〔形、名〕①娇生惯养的，娇养的，宠惯了的②宠儿，娇儿，被宠爱的人

~ کردن 娇惯，纵容，姑息

نازخر (~ *khar*) 同 نازبردار

نازدار (~ *dār*)〔形〕 装腔作势的，撒娇的，卖弄风情的，扭扭怩怩的

نازدانه (~ *dāne*)〔名〕 宠儿，可爱的孩子

نازش (*nāzesh*)〔名〕 撒娇，装腔作势，卖弄风情

~ کردن (~ آوردن) 同上

نازشست (*nāzshast*)〔名〕①奖励②夸奖

~ داشتن 应受到夸奖

. این کار ~ دارد 这件事做得好。

~ گرفتن 受到夸奖

نازشصت (*nāzshast*) 同 نازشست

نازك (*nāzok*)〔形〕①细的，薄的，嫩的②温和的，温柔的，委婉的③优美的，雅致的④多愁善感的

~ بدن 瘦弱的身体

~ پوست 薄皮

~ خوی (~ طبع) 多愁善感的性格

~ دل 软心肠

~ سیم 细线

~ صدای 温和的声调

~ کار 细活

~ کاغذ 薄纸

~ کمر 细腰，柳腰

~ گوشت 嫩肉

~ مزاج 健康不佳

~ مسئلهٔ 微妙的问题

~ کردن 弄细，弄薄；使…温和，使…温柔；使…优美，使…雅致

نازك اندام (~ *andām*)〔形〕 体形优美的，身材苗条的

نازك اندامی〔名〕 体形优美，身材苗条

نازك اندیش (~ *andeesh*) 同 نازك خیال

نازك اندیشی 同 نازك خیالی

نازك بالان (~ *bālān*)〔名〕〈动〉膜翅目

نازك بدن (~ *badan*)〔形〕 体形优美的，身材苗条的

نازك بین〔形〕①明察秋毫的，观察入微的，细致的②吹毛求疵的

نازك بینی〔名〕①明察秋毫，观察入微②吹毛求疵

ناز‌ک پوست (~ *poost*) 〔形〕 皮薄的

ناز‌ک خلق (~ *kholgh*) 同 ناز‌ک دل

ناز‌ک خوی 〔形〕 性格温柔的，脆弱的

ناز‌ک خوئی 〔名〕 性格温柔，脆弱

ناز‌ک خیال (~ *khiyāl*) 〔形〕 ①思考周密的②聪明的，博闻的

ناز‌ک خیالی 〔名〕 ①思考周密②聪明，博闻

ناز‌ک دل (~ *del*) 〔形〕 心肠软的，易受感动的

ناز‌ک دماغ (~*damāgh*) 〔形〕 嗅觉灵敏的

ناز‌ک رشته (~ *reshte*) 〔形〕 拉细的，脆弱的

ناز‌ک زبانان (~ *zabānān*) 〔名〕〈动〉无足蜥蜴科

نازکش (*nāz-kesh*) 〔名〕 ①钟爱者②喜爱撒娇的人

نازکشی 〔名〕 ①钟爱，抚爱②对人温和、亲切③喜爱某人的撒娇行为

ناز‌ک کار (*nāzok-kār*) 〔名〕 细工师傅，做细活的工人

ناز‌ک کاری 〔名〕 精湛的手艺，精雕细琢；工艺美术

ناز‌ک نارنجی (~ *nāranjee*) 〔名、形〕 ①娇生惯养的人②难侍候的，好挑剔的；好吹毛求疵的；爱生闷气的

ناز‌ک نی (~ *ney*) 〔名〕 ①〈医〉(缝伤口的)针；扣衣针，饰针②腓骨

نازکی 〔名〕 ①薄，细，嫩②温柔，温和的举止，委婉③优雅，雅致

~ کاغذ 纸的薄度

به ~ کاغذ 象纸一样薄的

~ طبع 天资聪颖，多愁善感

نازل (*nāzel*) 〔形〕 ①下降的，降落的，落下的②低的，减少的

~ بقیمت 按低价格，廉价地，打折扣地

~ نرخ های 低价

~ شدن. 下降，降落，落下

وحی خداوندی ~ شد. 〈宗〉真主降谕。

~ کردن 使…降下，使…落下

در کشور ما دارو به قیمت نازلی به دست مصرف کنندگان میرسد. 在我国消费者可以用低廉的价格购买到药物。

نازلت (*nazelat*) 〔名〕 (复 نازلات) 灾难，灾祸

نازل منزل (*nāzel-manzel*) 〔名〕 ①替换者，替身的②〈旧〉代理大臣

نازل منزله 同 نازل منزل

نازنازان (*nāz-nāzān*) 〔副〕 姗姗（而行）地，走路从容地

نازنازی (*nāz-nāzee*) 〔名〕 ①娇媚的女人②娇生惯养的孩子

~ بچهٔ 宠儿

نازنده (*nāzande*) 〔形〕 撒娇的，装腔作势的，卖弄风情的，矫揉造作的

نازنین (*nāzaneen*) 〔形〕 ①可爱的，撒娇的，娇滴滴的；卖弄风情的②温和的，温柔的③雅致的，优雅的④珍贵的，高贵的

~ دلبر 情人，爱人

~ دوست 密友

چه مرد نازنینی است. 他是一个多么和气的人呵！

نازنین اندام (~ *andām*) 同 نازک اندام

نازنین بدن (~ *badan*) 同 نازک اندام

نازنین چهر (~ *chehr*) 〔形〕 面庞漂亮的

نازنینی (*nāzaneenee*) 〔名〕 温柔，娇媚

نازو 〔形〕 ①卖弄风情的，矫揉造作的②吹毛求

疵的，爱挑剔的

نازونوز (*nāzo-nooz*) 〔名〕 ①妄自尊大，自高自大，傲慢②弄弯，折断

~ کردن 同上

نازونوش (~ *noosh*) 〔名〕 享乐，吃喝玩乐

نازونیاز (~ *niyāz*) 〔名〕 谈情说爱

نازه 〔形〕 纯洁的；贞节的

نازی 〔形〕 撒娇的，漂亮的

نازی Nazi 〔名〕 ①纳粹分子，德国国社党党员②同 نازو

نازیبا (*nā-zeebā*) 〔形〕 不好看的，不美观的，丑陋的

~ رفتار 不光彩的行为

نازیبائی 〔名〕 不好看，不美观，丑陋

نازیبنده (~*zeebande*) 〔形〕 不值得…的，不美的

نازیدن (*nāzeedan*) 〔动〕 （根 ناز ）①卖弄风情，撒娇②傲慢，妄自尊大；吹嘘，自夸③自豪，骄傲

~ به پیروزی خود 因胜利而得意扬扬

ما به وجود حزب چنین بزرگی می نازیم.

我们为有这样伟大的党而感到自豪。

نازیست Nazist 〔名〕 纳粹分子，法西斯分子

نازیسم Nazism 〔名〕 纳粹主义

نازی نازی 同 ناز نازی

ناژ 同 ناژو

ناژاوی 〔名〕 杂质

ناژو 〔名〕 松树，松木

ناژویان 〔名〕 〈植〉松柏科

ناژه 同 نایژه

ناس I 〔名〕 鼻烟

~ کشیدن 吸鼻烟，嗅鼻烟

ناس II 〔名〕 人民，国民；人们

ناساختگی (*nā-sākhtegee*) 〔名〕 不协调，不整齐

ناساخته (~ *sākhte*) 〔形〕 没造好的，未成形的

ناساز 〔形〕 ①不合拍的，不合调的，不协调的②不舒服的，不适应的③不体面的，猥亵的，下流的

آب و هوای ~ 不合适的气候

قامت ~ 畸形的身躯

نغمهٔ ~ 不协调的音调

دشمن نغمهٔ ناسازی آغاز کرده است. 敌人又换新腔调了！

ناسازگار (~ *sāzegār*) 〔形〕 （对身体）有害的，不合适的；不协调的，不调和的

آب و هوای آنجا بمن ~ بود. 那里的气候对我的身体不合适。

ناسازگاری 〔名〕 有害，不合适；不协调，不调和

~ اقلیم 气候不佳

~ سرنوشت 命运多乖

~ کردن 难以相处

ناسازی 〔名〕 ①不合拍，不合调，不协调②不舒服，小病③下流，猥亵

ناسالم (~ *sālem*) 〔形〕 ①有病的②不健康的

محیط ~ 不正常的气氛

هوای ~ 不新鲜的空气

"پارتی بازی" گرایشی ~ است. "走后门"是一种不正之风。

ناسالمی 〔名〕 ①有病②不健康

~ محیط 环境污染

ناسامان 同 نابسامان

ناسامانی 同 نابسامانی

ناسائو 〔名〕 拿骚（巴哈马首都）

ناسزاوار 〔形〕 ①不值得的，不配的②不公正的
ستايش ~ 不恰当的赞扬
چنين كارى در حق او ~ است . 这样对待他是不公正的。

ناسفتگی (~ softegee, ~ softagee) 〔名〕 ①硬，钻不透②贞节

ناسفته (~ softe) 〔形〕 ①没钻眼的（珍珠）②未结婚的，未出嫁的
در ~ 没钻眼的珍珠

ناسك (nāsek) 〔名、形〕(复 نساك) ①隐士，出家人，虔诚的人②虔诚的

ناسگاليده (nā-segāleede) 〔形〕 未经考虑的，不加思考的，轻率的

ناسلامت (~ salāmat) 〔形〕 不健康的

ناسلامتى 〔名〕 ①不健康②活见鬼！（真是岂有此理！）
آخر من هم ~ بيست سال درس خوانده‌ام .
我也算是上了二十年学哩。

ناسلوكى (~ solookee) 〔形〕 乖僻的，不合群的

ناسنج (nāsanj) 〔名〕 一种金丝缎

ناسنجيده (nā-sanjeede) 〔形、副〕 ①没有量过的②轻率的（地），考虑不周的（地）
گفتن ~ 轻率地说，胡说
اقدام كردن ~ 草率从事

ناسنجيده گو 〔名〕 讲话随便的人，说话轻率的人

ناسنجيده گوئى 〔名〕 讲话随便，说话轻率

ناسوت 〔名〕 人性，人道（与神性、神道相对）
عالم ~ 人世，人间

ناسوتى 〔形〕 人的，人类的；人间的，尘世的，今世的

ناسود 同 نابسود

ناسپاس (nāsepās) 〔形〕 忘恩负义的，负心的，不念旧情的
سگ حقشناس به كه آدم ~ 〈谚〉好狗胜过负义人。

ناسپاس گذار (~ gozār) 〔形〕 忘恩负义的，负心的，不念旧情的

ناسپاس گذارى 〔名〕 忘恩负义，负心，不念旧情

ناسپاسى 同 ناسپاس گذارى

ناسپرده (nā-seporde) 〔形〕 未触动过的，原始的
مرغزار ~ 人迹不到的水草地

ناستودگى (~ sotoodegee) 〔名〕 ①不体面；下流；不值得赞扬

ناستوده (~ sotoode) 〔形〕 ①不体面的；下流的②不值得赞扬的
اخلاق ~ 不好的性格

ناسج (nāsej) 〔名〕 ①织匠，织布工人②有金银丝的织品

ناسخ Ⅰ (nāsekh) 〔形、名〕 ①废除的，撤销的，取消的②废除者，撤销者，取消者

ناسخ Ⅱ 〔名〕 (复 نساخ) ①复制（抄本）者②转抄者

ناسخه (nāsekhe) 〔形〕 废除的，撤销的

ناسره (nā-sare) 〔形〕 ①不纯的②伪造的，贬值的，成色低的（如硬币）
زر ~ 不纯的金子

ناسزا (~ sazā, ~ sezā) 〔形、名〕 ①不体面的，不成体统的②骂人的话，坏话，下流话
(سخن ~) كلام ~ 下流话，骂人的话
گفتن ~ 骂人，讲坏话

ناسزاگو 〔名〕 骂人者，说话粗野的人

ناسزاگوئى 〔名〕 骂人，出言不逊

ناسودمند (*nā-soodmand*) 〔形〕 不利的，没有好处的，无益的

~ سخن 废话

ناسودمندی 〔名〕 不利，没有好处，无益

ناسوده 同 نابسود

ناسور 〔名〕（复 نواسیر）〈医〉瘘，瘘管

~ بزاق 涎腺瘘

~ بول 尿道瘘

~ چشم 眼瘘

~ مقعد 肛门瘘

~ زخم 瘘疮

~ شدن 生瘘疮

~ کردن 引起瘘疮

ناسوری 〔形〕 〈医〉①瘘的，瘘管的②喉，喉头

ناسوز 同 نسوز

ناسی 〔形〕 忘掉…的，忽略…的

~ شدن 忘记，忽略

ناسید (*nā-sayyed*) 〔名〕非先知穆罕默德的后裔

ناسیدن (*nāseedan*) 〔动〕（根 ناس）①早产②堕胎，打胎

ناسیر 〔形〕 饥饿的，不饱的，没吃饱的

ناسیرابی 〔名〕 没充满，没灌满

ناسیزم (*nāseezm*) 同 نازیسم

ناسیسم (*nāseesam*) 同 نازیسم

ناسیونال National 〔形〕 民族的，民族主义的

ناسیونالیزم 同 ناسیونالیسم

ناسیونالیست Nationalist 〔形、名〕①民族主义的②民族主义者

ناسیونالیستی 〔形〕 民族主义的；民族主义者的

ناسیونالیسم Nationalism 〔名〕 ①民族主义，国家主义②工业国有化主义

~ بورژوازی 资产阶级民族主义

ناشاد 〔形〕 忧愁的，不愉快的，烦闷无聊的；失望的

ناشادکام (*nā-shādkām*) 〔形〕 不幸的，倒霉的；受欺凌的

~ شدن 不幸，倒霉

ناشادمان (~ *shādmān*) 同 ناشاد

ناشادمانی 同 ناشادی

ناشادی 〔名〕 忧愁，不愉快，烦闷无聊；失望

ناشاکر (~ *shāker*) 同 ناسپاس

ناشایست (~ *shāyest*) 同 ناشایسته

~ روا داشتن 对人粗暴

~ کردن 行为越轨

~ گفتن 骂人

ناشایستگی (~ *shāyestegee*) 〔名〕不体面，不成体统；不合适

ناشایسته 〔形〕 不体面的，不成体统的，不合适的

~ کلمات و حرکات 不体面的言行

ناشپاتی (*nāshpātee*) 〔名〕 一种大甜梨

ناشتا (*nāshtā*) 〔名、形〕 ①禁食②禁食的

~ بودن 没吃早饭

~ شکستن（~ خوردن ، ~ کردن） 吃早饭，吃早点；开斋

~ شراب نخورید . 空着肚子不要喝酒。

با دهان ~ سرکار رفت . 他没吃早饭就去上班了。

ناشتاب (*nāshtāb*) 同 ناشتا

ناشتاب (*nā-shetāb*) 〔形〕 有耐心的；不紧不慢的；不匆忙的

ناشتار (*nāshtār*) 〔名〕 〈植〉罗汉松

ناشتاشکن (*nāshtā-shekan*) 〔名〕早餐，早点，

早饭

ناشتالب (~ *lab*) 〔形〕 没吃早饭的

ناشتائى (*nāshtā-ee*)〔名〕 ①早餐，早点，早饭②斋戒后的第一次饭③斋戒

~ کردن 吃早饭

ناشدنى (*nā-shodanee*) 〔形、名〕 ①不可能的，不允许的②不可能的事，做不成的事

ناشر (*nāsher*) 〔名〕 （复 ناشرين）①出版者，发行者；编者②发表者，公布者，宣布者；宣传者③〈理〉发射体；（晶体管的）发射极

~ افکار 思想传播者

ناشر افکار (~ *afkār*) 〔名〕 阐明观点的人；思想传播者

ناشز (*nāshez*) 〔形〕 ①不驯服的，不听话的，固执的，执拗的②暴虐的丈夫

ناشزه (*nāsheze*) 〔名〕 泼妇

ناشسته (*nā-shoste*) 〔形〕 未洗涤的，未洗过的

~ طفل 新生婴儿

ناشسته روى 〔形〕 ①没有洗脸的②〈转〉没有教养的③无耻的

ناشسته روئى 〔名〕 ①没有洗脸②缺乏教养③厚颜无耻

ناشکر (~ *shokr*) 〔形〕 （对真主）不感恩的；忘恩负义的

ناشکرى 〔名〕 （对真主）不感恩，不敬神；忘恩负义

~ کردن 同上

ناشکفته (~ *shekofte*) 〔形〕 没有开放的

~ غنچهٔ 含苞待放的花，蓓蕾

ناشکوفا (~*shekoofā*) 〔形〕 未开放的；指花不繁荣的

ناشکيب (~ *shakeeb*) 同 ناشکيبا

ناشکيبا (~ *shakeebā*) 〔形、副〕 没有耐心的（地），急躁的（地），忍不住的（地），性急的（地）

~ شدن 没有耐心，急躁

ناشکيبائى 同 ناشکيبى

ناشکيبى (~ *shakeebee*) 〔名〕 无耐心，性急，不耐烦，恼火

~ کردن 同上

ناشگفته (~ *shogofte*) 〔形〕 没有开放的（如花），含苞待放的

ناشمار (~ *shomār*) 〔形〕 无数的，不可胜数的

ناشمردنى (~ *shomordanee*) 同 نشمردنى

ناشناخت (~ *shenākht*) 〔形〕 未知的，不详的；无名的，默默无闻的

ناشناس (~ *shenās*) 〔形〕 ①未知的，无名的②不认识的，陌生的，不熟悉的③隐匿姓名身份的

بطور ~ 匿名地，化名地

ناشناسا (~ *shenāsā*) 同 ناشناس

ناشناسائى 〔名〕 ①不认识，陌生；不承认②无知，愚昧

ناشنوا (~ *shenavā*) 〔形〕 聋的；不听话的

ناشنوائى 〔名〕 耳聋；不听话

ناشنودنى (~ *shonoodanee*) 同 ناشنيدنى

ناشنيده (~ *sheneede*) 〔形、副〕 前所未闻的，没有听到过的；没有听到的情况下

حکايات ~ 奇妙的故事

~ گرفتن 不予重视

پيشنهاد شما را ~ قبول ميکنيم. 您提什么建议，我们都接受。

ناديده بداند و ~ بخواند. 〈谚〉不出门能知天下事。（比喻：某人聪明）

ناشو 同 ناشدنی

ناشور 〔形、名〕 ①未洗过的②一种平纹粗布；本色宽幅平布③含脂羊毛

ناشی I 〔形〕 正在发生的；正在出现的

~ بودن 由…而产生，起因于…

همه این فسادها ~ از نظام اجتماعی است. 这一切罪恶都是社会制度造成的。

هر فرهنگ و ادب و هنری متعلق به طبقهٔ معینی است و از مشی سیاسی مشخصی ~ میشود. 一切文化或文学艺术都是属于一定的阶级，属于一定的政治路线的。

ناشی II 〔形〕没有经验的，外行的，不成熟的

~ آهنگر 不熟练的铁匠

بازیگر ~ و بی تجربه 拙劣的表演者

~ شوفر 不熟练司机

دزد ~ به کاهدان میزند. 〈谚〉笨贼偷草垛。

ناشیانه 〔形、副〕 没有经验的（地），外行的（地），不聪明的（地），愚笨的（地）

~ کار 生手干的活

ناشی گری (*nāshee-garee*) 〔名〕 没有经验，没有技术，外行

ناصابر (*nā-sāber*) 〔形〕 没有耐心的

~ شدن 烦躁

ناصاف 〔形〕 ①不平坦的，高低不平的②不诚挚的，不真诚的③不清的④混浊的

~ آب 混浊的水，污泥浊水

~ آدم 不诚恳的人

~ زمین 高低不平的地，坎坷之地

~ صدای 混浊的声音

ناصافی 〔名〕 ①不平坦，高低不平②不诚挚，不真诚③不清，混浊

ناصالح (*~sāleh*) 〔形〕 不诚恳的，不正直的

ناصب (*nāseb*) 〔名〕 ①建立者，树立者，举起者，竖起者②同 ناصبی

ناصبور (*nā-saboor*) 〔形〕 性急的，无耐心的，急躁的

ناصبی (*nāsebee*) 〔名〕 （复 نواصب）①〈宗〉伊斯兰教中反对阿里的一种派别信仰者②偶像崇拜者

ناصبیه (*nāsebiyye*) 〔名〕 〈宗〉伊斯兰教中反对阿里的一种派别名

ناصح (*nāseh*) 〔名〕 （复 نصاح ، نصحاء）①忠告者，安慰者②出主意的人，顾问，参事

ناصحیح (*nā-saheeh*) 〔形〕 不正确的，不对的

ناصر (*nāser*) 〔名〕 （复 انصار）①援助者，拯救者②保卫者，捍卫者③真主④朋友，伙伴

ناصواب (*nā-savāb*) 〔形〕 ①不对的，错误的，不允许的②不公正的；不善的

~ سخن 不恰当的话

ناصوابی 〔名〕 ①不对，错误②不被允许的行为和言论③不公正

ناصور 〔名〕 〈医〉①瘘，瘘管②胼胝，硬皮

ناصیه 〔名〕 （复 نواصی）①额，前额②额发③外貌，外表；印象

~ حال 外貌，外表，印象

آثار غضب در ~ کسی ظاهر شدن 某人满面怒容

ناصیه‌سا(ی) 〔名〕 清真寺

ناصیه کوب 同 ناصیه‌سا(ی)

ناضج (*nāzej*) 〔形〕 ①熟的，成熟的（指果实、谷物等）②煮熟的（指肉）

ناطق (*nātegh*) 〔形、名〕 ①说话的，讲话的②

有理性的，有理智的③演说家，发言人

～ و صامت 牲畜（指有生命的财产）和产业（指无生命的财产）

پردهٔ ～（فیلم ～） 有声电影

～ حیوان 有理性的动物（指人），会说话的动物

ناطقه 〔名〕 ①讲话的才能②能言善辩

～ قوهٔ 口才，讲话的才能

ناطلبیده (*nā-talabeede*) 〔形〕未经邀请的，非祈求的

ناطور 〔名〕（复 نواطیر）①园丁，看门人，菜园看守者②海枣园

ناظر (*nāzer*) 〔形、名〕（复 نظار）①注视…的，看见…的，目睹…的，观察…的②目睹者，观察员③管家人，监督者，管理者

～ اوقاف 慈善金监管者

～ بیوتات 国家房（地）产经管人

～ خاص 寺院不动产管理人

～ خرج 管家代管人

～ کل 总管

～ مالی 财政审记员（官）

～ و منظور 恋爱双方

～ هزینه（～ مالی） 财务稽核员

～ حاضر و 万能和明鉴（指真主）

～ بودن 看，观看，目睹，观察

او بعنوان ～ در آن کنفرانس حضور داشت.

他以观察员的身份出席了那次大会。

ناظری 〔名〕 观察，监督，观察员身份

～ کردن 观察，监督，担任观察员的职务

ناظم (*nāzem*) 〔名〕 ①组织者，安排者，整理者②诗人③（学校）训育主任

～ اشعار 诗人

～ خط 〈数〉垂直线，法线

ناظم آهنگ (～ *āhang*) 〔名〕 定步速者，带步人，标兵

ناظمه 〔名〕 女训育主任

ناعلاج (*nā-alāj*) 〔形〕无法医治的

～ شدن 成为不治之症

ناعم (*nā'em*) 〔形〕 ①温柔的，柔和的，柔软的②家道小康的

ناعمی 〔名〕 ①温柔，柔软②小康，生活富裕

ناغافل (*nā-ghāfel*) 〔形、副〕 ①突然的（地），意料不到的（地），偶然的（地）②不突然的（地），意料中的（地）

ناغوش 〔名〕 投水，跳水，潜入水中，扎猛子

ناغول 〔名〕 ①带遮雨棚的梯子②游廊

ناف 〔名〕 ①肚脐②中央，中心，中间③〈解〉〈植〉脐；〈数〉脐点

～ ارض（～ خاك ، ～ عالم） 〈宗〉地球中心（指麦加）

～ جنین（～ بند） 脐带

～ روز 日中，中午

～ شب 半夜

～ شهر 市中心

～ گل 雄蕊

～ هفته 一星期的当中

～ افتادگی（～ افتادن） 〈医〉疝，疝气

～ افکندن（～ انداختن، ～ بر زمین گذاشتن） 疲惫不堪

～ بریدن 剪脐带

～ کسی را به چیزی بریدن（یا زدن） 从小培养某人习惯于…

به ~ کسی بستن 无端加罪于人，给某人吃喝

آن غذاهای بد را بما ~ بستند . 他们把不好的东西塞给我们吃。

بچه‌ای در ~ داشتن 怀胎，怀着孩子

نافش افتاد . 他累极了。

ناف بند (*nāf-band*) 〔名〕 (新生婴儿用的)兜肚

نافذ (*nāfez*) 〔形〕 ①穿透的②渗入的，渗透的②有影响的，有效力的，有效验的③有力的

آب‌های ~ 地下水

امر ~ (فرمان ~) 严格的命令

نگاه ~ 敏锐的目光

ویروس ~ 〈医〉滤过性病毒

~ شدن 渗入，渗透；产生影响，得到执行

فرمان دولت همه جا ~ است . 政府的命令在各地都得到执行。

وی نگاه نافذی دارد . 他目光敏锐。

نافذ الامر (*nāfezol-amr*) 〔名〕 发布命令的权威人士

نافذ القول (~ *ghowl*) 同 نافذ الکلام

نافذ الکلام (~ *kalām*) 〔名〕 权威人士，说话有威信的人

نافذ الکلمه (~ *kaleme*) 同 نافذ الکلام

نافذ فرمان (*nāfez-farmān*) 同 نافذ الامر

نافر (*nāfer*) 〔形〕 ①厌恶的，憎恶的②胆怯的，胆小的③含羞的，腼腆的④被征服的

~ بودن 厌恶，反感，回避，避开

نافرجام (*nā-farjām*) 〔形〕 ①结局不好的，下场不好的②遭厄运的，不幸的；无结果的

بحث ~ 没有结果的讨论

کودتای ~ 未遂的政变

~ گفتن 讲废话，骂人

~ ماندن 未成功，未遂

نافرجام گو 〔名〕 讲废话的人，骂人的人

نافرجام گوئی 〔名〕 讲废话；骂人

نافرجامی 〔名〕 ①结局不好，下场悲惨②不幸，倒霉，遭厄运

نافرمان (~ *farmān*) 〔形〕 ①不听从的，不服从的②难以控制的

اسب ~ 烈马，难以驾驭的马

نفس ~ 犟脾气

~ شدن 抗命不从

نافرمانی 〔名〕 不服从，不听从指挥

~ کردن 不服从，抗衡，反抗

~ کسی از حد گذشتن 某人过于桀骜不驯

نافرهختگی (~ *farhekhtegee*) 〔名〕 没有教养，粗鲁，粗俗

نافرهخته 〔形〕 没有教养的，粗鲁的，脾气坏的

نافرهیخته (~ *farheekhte*) 同 نافرهخته

نافع (*nāfe'*) 〔形〕 有利的，有益的，有效的，有用的

پند ~ 忠告

داروی ~ 良药

~ شدن (~ آمدن) 带来好处，带来益处

این باران برای کشاورزی خیلی ~ است . 这场雨对农作物生长极为有利。

نافگاه (*nāf-gāh*) 〔名〕 〈解〉脐部

نافلز (*nā-felez*) 〔名〕 〈化〉非金属

عناصر ~ 非金属元素

نافله (*nāfele*) 〔名〕 (复 نوافل) ①〈宗〉余功，功德②礼品，赠品③孙子

نماز ~ 余功

~ جلد 残缺不全的书
~ جملهٔ 不完全句
~ فعل 不完全变化动词
~ قطع 〈数〉椭圆
~ کتاب 未完结的书
~ مخروط 〈数〉截头圆椎体
~ معلومات 不完全的知识
~ هرم 〈数〉截头棱锥体
~ شدن 支离破碎，残缺不全
~ کردن 使…残缺不全，使…有缺陷，使…变形
این جمله ~ است. 这是一句不完整的句子。
وجود ~ بهتر از عدم است. 〈谚〉有比没有好。

ناقص الخلقه (*nāghesol-khelghe*)〔形〕畸形的，残废的
~ بچهٔ 畸形的孩子

ناقص العضو (~ *ozv*)〔名〕残废者

ناقص العقل (~ *aghl*)〔名〕愚蠢的人，智力不健全的人

ناقص العیار (~ *ayār*)〔形〕成色低的，质量低的；重量不足的

ناقص عقل (*nāghes-aghl*) 同 ناقص العقل

ناقص عیار (~ *ayār*) 同 ناقص العیار

ناقصه (*nāghese*) ناقص 的阴性

ناقصی (*nāghesee*) 同 نقص

ناقض (*nāghez*)〔形、名〕①破坏的；取消的；违背的；矛盾的②破坏者；取消者；违背者
~ قرارداد (~ پیمان) 合同(条约)破坏者

ناقل I (*nāghel*)〔名〕(复 ناقلین) ①搬运工

نافه〔名〕麝香分泌腺
~ آهو 麝香(鹿)囊
~ مشك 麝香
~ گشودن 点麝香
~ مشك یافتن 〈转〉获得荣誉

نافهم (*nā-fahm*)〔形、名〕①愚笨的，迟钝的，理解力不强的，不懂的②笨人，不懂事的人

نافه مو(ی)〔名〕白发苍苍的老人

نا فهمی (*nā-fahmee*)〔名〕愚笨，迟钝，理解力不强

نافی I〔形〕脐的；脐状的，脐侧的

نافی II〔形〕否定的，否认的，反驳的，驳斥的
~ بودن 否定，否认；反驳

ناقابل (*nā-ghābel*)〔形〕①无意义的，微不足道的，无价值的②无能力的，无本领的
~ تحفهٔ 微不足道的礼物

ناقابلی〔名〕①无意义，微不足道②无能，无本领

ناقادر (~ *ghāder*)〔形〕无力的，虚弱的

ناقبول (~ *ghabool*)〔形〕未被接受的，被否决的

ناقد (*nāghed*)〔名〕①试金者，鉴定硬币者②批评家

ناقدانه (*nāghedāne*)〔形、副〕批判的(地)，持批判态度的(地)
~ مطالعهٔ 批判性的研究

ناقص (*nāghes*)〔形〕①有缺陷的，残缺不全的，不完善的②不足的，欠缺的，不敷的，支离破碎的③截棱成平面的；截短的
~ خلقت 畸形(性)，残废
~ اطلاعات 不全面的消息
~ بطور 残缺不全地，有缺陷地，支离破碎地，不足地

人，搬运者②讲故事的人，叙事人③〈理〉导体，传送者，传送物④抄写人，誊写人

الکتریك ~ 导电装置

حرارت ~ 导热装置

حکایت ~ 说书人，讲故事的人

صوت ~ 传音装置

میکروب ~ 传播细菌体

کبوتر ~ نامه 信鸽

ناقل Ⅱ〔形〕传导的，传送的；运输的；誊写的

ناقلا (*nāgholā*) 〔形、名〕①〈口〉狡猾的，滑头的②伶利的③好恶作剧的，顽皮的，淘气的④骗子；恶棍

ناقلا گری (*~garee*) 〔名〕①狡猾②机灵

ناقل الصوت (*nāghelo-ssowt*) 〔名〕录音机

ناقله (*nāghele*) 〔形、名〕（复 نواقل）① ناقل 的阴性②运输工具；车辆

~ آلات 交通工具

ناقلیت (*nāgheliyyat*) 〔名〕传异性；被传导性

ناقلین (*nāgheleen*) 见 ناقل Ⅰ条

ناقور (*nāghoor*) 〔名〕（复 نواقیر）喇叭，号角

ناقوس (*nāghoos*) 〔名〕（复 نواقیس）钟，铃，锣

خطر ~ 警钟，警铃

مرگ ~ 丧钟

~ برج 钟楼，钟塔

~ فلز 钟铜（青铜）

(بصدا درآوردن ~) زدن ~ 打钟，敲锣，打铃

ناقوسی 〔名、形〕①钟形的，铃形的②伊朗古代一种曲调名

ناقولا (*nāghoolā*) 同 ناقلا

ناقه 〔名〕①母骆驼②病刚好但仍虚弱的人

ناك Ⅰ 可作构词后缀，表示“充满”之意，如：ترس ~ ، نم ~ ، خطر ~ 等

ناك Ⅱ 同 فک

ناك Ⅲ 〔形〕贫穷的，困苦的

وضع ~ 困境

~ بودن 贫穷

ناك Ⅳ 〔形〕①不纯的②掺假的

ناك Ⅴ 〔名〕一种甜梨

ناکار 〔形〕受伤的，受损伤的

ناکاره 〔形〕①无用的，没有用处的②游手好闲的，无工作的

~ کردن 使…变为无用

ناکاسته (*nā-kāste*) 〔形〕①没有减少的②充满的，充足的

ناکافی 〔形、副〕①不够的，缺乏的②不够，少

ناکام 〔形、名〕①不如愿的，愿望未实现的②不成功的，失败的③失望的④（考试）不及格的⑤不幸的⑥未如愿者⑦未结婚就死的（青年男女）

در امتحان ~ بودن 考试不及格

ناکامی 〔名〕①不如愿，愿望未实现②不成功，失败③失望④不及格⑤不幸

~ به 违心地

ناکاوت Knockout 〔名〕（拳击）把对手打倒在地的一击，击倒

ناکجا آباد (*nā-kojā-ābād*) 〔名〕①乌托邦②理想的完美境界，空想的社会改良计划

ناکح (*nākeh*) 〔名〕已婚者（有夫之妇或有妇之夫）

ناکردنی (*nā-kardanee*) 〔名〕不该做的事

ناکرده کار (*~ karde-kār*) 〔形、名〕①无经验

ناگسستنی (~ gosastanee)〔形〕 牢不可破的，不可分隔的

~ اتحاد 牢不可破的联盟

~ روابط 紧密的联系

حزب ما با توده‌های وسیع مردم پیوند ~ دارد. 我们的党和广大人民群众有着密切的联系。

ناگشا (~ goshā)〔形〕 果皮不裂的

ناگفتنی (~ goftanee)〔形〕 不能说的，说不出口的

~ آرزوهای 内心的愿望（不便吐露的愿望）

~ فجایع 不可名状的恐惧

ناگفته (~ gofte)〔形〕 没有说过的

... نماند که ~ 必须指出的是…

ناگوار (~ govār, ~ gavār)〔形〕 ①味道不好的②有碍卫生的，不易消化的③令人不愉快的

~ آب 涩水，水质不好的水

~ پیش‌آمد 不愉快的事件

~ سخنان 刺耳的话

~ غذای 不易消化的食物

~ آمدن 不合口味；感到不愉快

(ساختن ~) کردن ~ 使…不愉快

ناگوارا (~ gavārā) 同 ناگوار

ناگواری (~ gavāree)〔名〕 ①（食物）味道不好；有碍卫生②令人不快

ناگویا〔名〕 名古屋（日本）

ناگه (nāgah) ناگاه 的缩写形式

ناگهان (nāgahān)〔形、副〕 突然的（地），意外的（地），没有预料到的（地），突如其来的（地）

~ اتفاق 突然事件

~ بلای 意外的灾难，祸从天降

的②生手；不中用的人

ناکس (~ kas)〔名、形〕 ①卑劣者，卑鄙的人，小人②胆小鬼，懦夫③卑贱的，卑鄙的④胆怯的，胆小的

~ به تربیت کس نشود. (~ به تربیت نشود ای حکیم کس) 〈谚〉朽木不可雕。

ناکسی (~ kasee)〔名〕 ①卑劣，卑鄙②胆怯，怯懦

ناکشسان (~ keshsān)〔形〕 无弹力的，无伸缩性的

ناکوك〔形〕 （钟表）没有上弦的；（乐器）音不协调的；（仪器）没有调整好的

~ بودن حال کسی 心神不定，心不在焉

ناکی〔名〕 贫穷

ناگاه (nā-gāh)〔副〕 ①突然，意外地，想不到地②时机不巧地，不合时宜地

ناگاهان 同 ناگهان

ناگاهانی 同 ناگهانی

ناگرفت (nāgereft)〔副〕 突然地，意外地

ناگزیر (nā-gozeer)〔形、副〕 ①被迫的，无挑选余地的（地），不得已的（地）②不可避免的（地），必然的（地），不可缺少的（地）

~ بودن (~ شدن) 迫不得已，被迫，只得

~ بود ازاینکه حرف بزند. 他不得不说。

بخاطر برف شدید ~ شدند آنجا بمانند. 由于大雪，他们被迫留在那儿。

~ کردن 强迫，强制，逼迫

ناگزیری〔名〕 ①被迫，迫不得已②不可避免（性），必然性

دیروز بعد از ظهر ~ باران شدیدی بارید .
昨天下午突然下起大雨来了。

ناگهانی 〔形、副〕 突然的(地)，意外的(地)，偶然的（地），意想不到的（地）

تنزل ~ قیمت （价格）猛跌，暴落

~ حملهٔ 突然袭击

شیرجهٔ ~ (هواپیمائی) （飞行的）俯冲

مرگ ~ 暴死，暴卒

بیرون رفتن ~ او از جلسه موجب حیرت همه شد . 他的突然离开会场使大家感到惊讶。

ناگیرا 〔形〕 没效果的，没有产生影响的；不吸引人的

نال Ⅰ 同 نالش

نال Ⅱ 〔名〕 ①芦苇；芦苇笔②芦苇笔中的木髓③甘蔗

نالان 〔形〕 呻吟的，哼叫的

از کسی ~ بودن 对某人不满，埋怨某人

شدن (~ بودن) ~ 呻吟，哼叫

نالانی 〔名〕 多病，不健康

نالایق (*nā-lāyegh*) 〔形〕 ①不配的，不合适的②无能的，没有才干的

او برای احراز این مقام ~ بود . 他不适合担任这个职务。

نالش (*nālesh*) 〔名〕 呻吟，哼叫

کردن ~ 呻吟，哼叫；诉苦，埋怨

نالوطی 〔形〕 ①靠不住的，不可信的②没良心的③不慷慨的；不讲义气的

نالوطی گری (*nālootee-garee*) 〔名〕 ①靠不住②没良心③不慷慨，不讲义气

ناله 〔名〕 呻吟，哀声叹气；抱怨

جانسوز ~ 令人伤心的叹息

سرد ~ 泄气

ازجگر بر آوردن ~ 长叹一声

کردن (~ زدن یا کشیدن) ~ 呻吟，哭泣

ناله‌اش اثری ندارد . 他的抱怨无济于事。

آب از ناهمواری زمین است . ~ 〈谚〉不平则鸣。（直译：大地坎坷水呻吟）

ناله کنان (*nāle-konān*) 〔副〕 呻吟地

نالیدن (*nāleedan*) 〔动〕 （根 نال ）①呻吟，哼叫，哭泣②抱怨，诉苦③胡扯

دیشب او از درد مینالید اما امروز حالش بهتر شد . 他昨晚痛苦地呻吟了一夜，今天已有好转。

نام 〔名〕 ①名字，名称②名誉，声誉③〈语〉名词④名义

تعمیدی ~ 〈宗〉教名

خانواده (~ خانوادگی) ~ 家姓

فنی ~ 技术术语

مستعار ~ 笔名；匿名

نامی ~ 盛名，负有盛名

نویسندگی ~ 笔名

نیك (~ نیکو) ~ 好声誉，好名气

و نشان ~ 姓名与地址

به ~ 以…的名义；为了…

به ~ آنکه 由于…

به ~ جریمه 作为罚金

به ~ دولت 以政府的名义

به ~ نامی 为了对…表示尊敬

عریضه به ~ مدیر 以经理名义发的函件

کسی در گل افتادن ~ 某人的名声下落

بر آوردن ~ 享有名声，享有声誉，出名

بردن (را ، از) ~ 提到，说到，谈及

در نطق خود دو سه نفر از کارگران بر جسته را ~ برد . 他在报告中提到了两三个优秀工人。

(به) دادن ~ 命名，称呼

کسی را زدن ~ 把某人除名

نوشتن ~ 报名，登记

(گذاشتن ~) نهادن ~ 称呼，叫做；起名，取名

مردم ، تبت را " بام دنیا " ~ نهاده‌اند . 人们把西藏称为“世界屋脊”。

~ و نشان خود را باید روی پاکت نوشت . 要在信封上写下自己的姓名和地址。

همه میدانند که او طالب ~ است و بس . 大家都知道他只不过是为了追名逐利。

نامادری (*nā-mādaree*)〔名〕 继母，后娘

نامأمول (~ *ma'mool*)〔形、副〕 突然的（地），意外的（地），出乎意料的（地）

نامأنوس (~ *ma'noos*)〔形〕 ①不驯服的②不熟悉的，不常用的

~ حیوان 没驯服的动物

~ کلمات 不常用的词，偏词

نام آور (*nām-āvar*)〔形、名〕（复 نام آوران）①著名的，有名望的，有声誉的②名人，著名人物

نام آوران هنر 艺术界的知名人士

نام آوری〔名〕 著名，闻名，享有声誉

نامبارك (*nā-mobārak*)〔形〕 不吉利的，不吉祥的，倒霉的，不走运的

نامبارکی〔名〕 不吉利，不吉祥，倒霉，不走运

نام بردار (*nām-bardār*)〔形〕 有名的，著名的，闻名的，有声誉的

شدن ~ 著名，闻名

نام برده (~ *borde*)〔形、名〕（复 نامبردگان）①上述的，上面提到的②已提及的人

نام بردگان (~ *bordegān*) 见 نام برده

نامتجانس (*nā-motajānes*)〔形〕 不同类的；不协调的

نامترقب (~ *motaragheb*)〔形〕 突然的，出乎意料的

نامتساوی (~ *motasāvee*)〔形〕不平等的，不相等的

نامتصور (~ *motasavvar*)〔形〕 难以想像的，不可思议的

نامتعادل (~ *mota-ādel*)〔形〕 不平衡的，不相等的

نامتقارن (~ *motaghāren*)〔形〕 不对称的

نامتناسب (~ *motanāseb*)〔形〕不成比例的，不相称的；不均衡的；不相适应的

نامتناهی (~ *motanāhee*)〔形〕无限的，无穷的，无边的

~ فضای 无际的空间

نامتوازی (~ *motavāzee*)〔形〕 不平行的

~ خطهای 非平行线

نامتواضع (~ *motavāze'*)〔形〕不谦虚的，骄傲的

نامثمر (~ *mosmer*)〔形〕无用的，无益的，不中用的，没有成果的

نام جو(ی) (*nām-joo*)〔形〕 ①沽名钓誉的，追名逐利的，野心勃勃的②胆大的

نام جوئی〔名〕 沽名钓誉，追名逐利，野心，功名心

نامچه (*nāmche*)〔名〕 信，便条

نامحدود (*nā-mahdood*)〔形、副〕①无限的（地），

无止境的（地）②〈数〉不确定的，未定的

~ برای مدت 无限期地

نامحرم (~ *mahram*) 〔形〕①陌生的，不熟习的②非近亲的（可通婚的）

~ مرد 可与其通婚的男子(对女子而言)

نامحرمی 〔名〕 陌生；非近亲（可通婚）

نامحسوس (~ *mahsoos*) 〔形〕没感觉到的，没被察觉的

زمین لرزهٔ دیشب ~ بود. 昨夜的地震大家都没感觉到。

نامحصور (~ *mahsoor*) 同 نامحدود

نامحلول (~ *mahlool*) 〔形〕 不溶解的，难以溶解的

نامختون (~ *makhtoon*) 〔形〕〈宗〉不受割礼的；没有割过包皮的

نام دار (*nām-dār*) 〔形〕 著名的，有名望的，享有声誉的

نام داری 〔名〕 著名，有名望，享有声誉

نامراد (*nā-morād*) 同 ناکام

نامرادی 同 ناکامی

نامربوط (~ *marboot*) 〔形、名〕 ①没有联系的，没有关系的；松散的，不连贯的②骂人的，说坏话的③骂人的话

سخنان ~ (حرفهای ~) 骂人的话；前言不搭后语的话

~ گفتن 骂人，说坏话

نامربوطی 〔名〕 没关系，没联系

نامرتب (~ *morattab*) 〔形〕 没有条理的，没有秩序的，无系统的，乱七八糟的

نامرتبی 〔名〕 没有条理，没有秩序，无系统，乱七八糟

نامرحوم (~ *marhoom*) 〔形〕不被饶恕的，死有余辜的（指死人）

نامرد (~ *mard*) 〔形、名〕 ①卑鄙的，卑怯的，低贱的；胆小的，胆怯的②卑鄙者；懦夫

نامردانه 〔形、副〕 ①卑鄙的(地)，下贱的(地)②胆小的（地），胆怯的（地）

نامردم (~ *mardom*) 〔形〕非人道的，不人道的，没有人性的；没良心的，忘恩负义的

نامردمی 〔名〕 非人道，不人道，没有人性；没良心，忘恩负义

نامردی (~ *mardee*) 〔名〕 ①卑鄙，下贱②胆小，胆怯③忘恩负义，负心

با کسی ~ کردن 用卑鄙手段对付某人

نامرسوم (~ *marsoom*) 〔形〕 反常的，不正常的

نامرضی (~ *marzee*) 〔形〕 不能令人满意的，不中用的，讨厌的

نامرعی (~ *mar-ee*) 〔形〕 未被遵守的

~ داشتن 违反

نامرغوب (~ *marghoob*) 〔形〕 ①不合心意的，不受欢迎的②质量不好的③滞销的（指货物）

جنس ~ (کالای ~) 次品

نامرئی (*nāmar-ee*) 〔形〕 看不见的，无形的

تیراندازی ~ 隐蔽目标射击

موجودات ~ 微生物界

نامزد (*nāmzad*) 〔形、名〕 ①被推荐的，被提名的②未婚夫，未婚妻③候选人，候补委员

~ شدن 消失，看不见

~ ریاست جمهور 共和国总统候选人

~ نمایندگی (~ وکالت) 候补代表，代表候选人

~ شدن 订婚；被提名，被推荐

~ درآمد 非法的收入

~ رابطهٔ 私通

نامطبوع (~ *matboo'*) 〔形〕①不好的，不中意的，不能令人满意的②尚未出版的，尚未印刷的

~ صحبت 不愉快的谈话

~ صدای 不悦耳的声音

~ قافیهٔ 不协调的韵律

نامطلوب (~ *matloob*) 〔形〕不如意的，不理想的

نامعادله (~ *mo-ādele*) 〔名〕〈数〉不等式

~ درجهٔ اول 初次不等式

نامعتبر (~ *mo'tabar*) 〔形〕不可靠的，不能信任的；不光明磊落的

~ سند 非权威性文件

~ مأخذ 不可靠的来源，参考材料

نامعتدل (~ *mo'tadel*) 〔形〕不稳定的，多变的；不温和的

~ اخلاق 粗暴的性格

~ هوای 多变的天气

نامعتدلی 〔名〕不稳定，多变

نامعتمد (~ *mo'tamad*) 〔形〕不可靠的，靠不住的，难以信任的

نامعدود (~ *ma'dood*) 〔形〕无数的，不可胜数的

نامعروف (~ *ma'roof*) 〔形〕无名的，不出名的，默默无闻的

نامعقول (~ *ma'ghool*) 〔形〕①没有理性的，不合逻辑的②荒谬绝伦的，荒唐无稽的

~ رفتار 荒唐的行为，粗鲁的行为

نامعقولانه (~ *ma'ghoolāne*) 〔副〕荒唐地，不合逻辑地，荒谬地

نامعقولی 〔名〕荒唐，荒谬，不合逻辑

~ کردن 行为荒唐

(کسی را) ~ کردن 同某人订婚；提名

یك کارگر سابقه دار را برای این پست ~ کرده‌ایم. 我们提名一位老工人担任此职。

نامزدبازی 〔名〕未婚夫妻的婚前往来

نامزدی 〔名〕①订婚②候补资格

~ جشن 订婚仪式

نامزروع (*nā-mazroo'*) 〔形〕未耕种的，未播过种的

~ اراضی 未耕种过的土地

نامساعد (~ *mosā'ed*) 〔形〕不利的，不顺利的，不顺遂的

~ اوضاع 不利的形势

نامساوی (~ *mosāvee*) 〔形〕不平等的

~ حقوق 不平等的权利

نامستحق (~ *mostahagh*) 〔形〕不配的，不值得的

چیزی بودن ~ 与…不相配

نامستعد (~ *mosta'ed*) 〔形〕没有才能的，没有本事的

نامسطح (~ *mosattah*) 〔形〕不平的，不光滑的

نامسعود (~ *mas-ood*) 〔形〕不幸运的，不吉祥的，不兴隆的

نامسکون (~ *maskoon*) 〔形〕无人烟的

~ جزیرهٔ 荒岛

نامسلمان (~ *mosalmān*) 〔形、名〕①非穆斯林的②（骂人话）没良心的③异教徒

نامسموع (~ *masmoo'*) 〔形〕①不能被接受的，难以置信的；没有理由的②从未听到过的

~ عذر 不成理由的借口

نامشروع (~ *mashroo'*) 〔形〕不合法的，非法的，犯法的

~ تقاضای 分外要求，奢望

نامعلوم (~ *ma'loom*) 〔形〕 不知道的，未定的，不详的

. ~ تكليفش هنوز ~ است 他还不知道该干什么。

نامعلومى 〔名〕 不知道，不详

نامعمول (~ *ma'mool*) 〔形〕 不常见的，不合乎惯例的

نامعين (~ *mo'ayyan*) 〔形〕 不确定的，未定的

نامفهوم (~ *mafhoom*) 〔形〕 难理解的，晦涩难懂的

~ سخن 难理解的话

نامقبول (~ *maghbool*) 〔形〕 ①难以容忍的，不能接受的②不为人喜爱的，不讨人喜欢的；不吸引人的

نامقبولى 〔名〕 ①难以接受②不吸引人③令人讨厌

نامقطوع (~ *maghtoo'*) 〔形〕 ①（价格）不稳定的，不稳固的②不确定的，未定的

نامكشوف (~ *makshoof*) 〔形〕 未开发的；未被发现的

نام گذاران (*nām-gozārān*) 〔名〕 命名，取名

نام گذارى (~ *gozāree*) 〔名〕 命名，（给婴儿）取名；提名，任命

(~ مراسم) ~ جشن 命名典礼

~ شدن 被命名

~ كردن 命名，取名

نام گستر (~ *gostar*) 〔形〕 有名的，著名的，有声望的

نام گسترى 〔名〕 有名，著名，声誉卓著

ناملايم (*nā-molāyem*) 〔形、名〕 ①严峻的，严厉的②（山坡等）险峻的，陡的，壁立的③（声音、回答等）粗鲁的，生硬的④（味、气味等）刺鼻的，呛人的⑤麻烦事

~ جواب 粗暴的回答

ناملايمات 〔名〕 不愉快的事，麻烦事

~ روزگار 生活中的烦恼

~ ديدن 遇到麻烦

ناملايمى 〔名〕 ①严峻，严厉②险峻，陡立③粗鲁，生硬

ناممكن (~ *momken*) 〔形〕 不可能的，办不到的，难以置信的

نامناسب (~ *monāseb*) 〔形〕 不合适的，不恰当的，不适宜的；（价格）不合理的

~ شغل 不合适的职业

~ وقت 不适宜的时候

نامنظم (~ *monazam*) 〔形〕 不规则的，非正规的，不整齐的，无次序的

~ قشون 非正规军

نام نويسى (*nām-neveesee*) 〔名〕 签名，注册，报到

~ كردن 同上

ناموافق (*nā-movāfegh*) 〔形〕 ①不符合的；不适当的，不恰当的，不协调的②不同意的，意见不合的

~ آهنگ 不和谐的音调

~ باد 逆风

~ يار 合不来的朋友

ناموافقى 〔名〕 不符合，不适当，不协调

ناموجه (~ *movajjah*) 〔形〕 没有根据的，不成理由的，不能被接受的，不正当的

~ دليل 不成理由的理由

~ عذر 不成理由的借口

~ غیبت 无故缺席（理由不充足的缺席）

نامؤدب (~ mo'addab) 同 بی ادب

نامور (nām-var) 同 نام آور

ناموزون (nā-mowzoon, nā-mawzoon)〔形、名〕①不押韵的②不平衡的，不均衡的；不合比例的

~ آهنگ 不和谐的音调

~ رشد 畸形发展

~ شعر 出韵的诗，押错韵的诗

~ عمارتهای 不协调的建筑物

~ قامت 畸形的身体

ناموزونی〔名〕不平衡；不协调

~ تکامل اقتصادی و سیاسی قانون بی چون و چرای سرمایه‌داری است . 政治经济发展的不平衡是资本主义的绝对规律。

ناموس〔名〕（复 نوامیس）①荣誉，名誉，声望②法律，法令，法规，规则③贞节，贞操④〈转〉家庭中的女性成员

~ اکبر 〈宗〉卡夫利拉（天使的别名）

نوامیس طبیعت 自然法则

~ هتك 强奸

~ کسی را برباد دادن 使某人声败名裂

~ دریدن 毁坏（某人）名誉，使蒙受耻辱；强奸

~ کسی بر باد رفتن 声败名裂

~ خود را حفظ کردن 保持自己的荣誉

ناموس شکن (nāmoos-shekan)〔名〕侮辱者，凌辱者；强奸犯

ناموس شکنانه〔形、副〕凌辱的（地），毁坏名誉的（地），蒙受耻辱的（地）

ناموس شکنی〔名〕凌辱，侮辱；强奸

~ کردن 同上

نام و نشان (nāmo-neshān)〔名〕①姓名和地址；（人的）身分②名望，名声

~ با 有志气的

~ روز 决战日

به ~ رسیدن 出名

~ از کسی نداشتن 不知某人的下落

نام وننگ (~ nang)〔名〕名声，荣誉

نامویه〔名〕贤妻；节妇（不改嫁的妇女）

نامه〔名〕①信，信件②证书，证件③著作④公文，文件；合同⑤报纸

~ اعمال (~ عمل) 鉴定（人事）

~ پست سریع السیر 快信

~ خصوصی 私人信件

~ سرگشاده 公开信

~ سفارشی 挂号信

~ ضمانتی 保证书

~ غیر قابل توزیع （无法投递的）死信

~ هفتگی 周刊

~ هوائی 航空信

~ گیرندهٔ 收信人

نامه آور (nāme-āvar)〔名〕邮递员，邮差，信使

نامه بر (~ bar)〔名〕传送信件的人，信使

~ کبوتر 信鸽

نامه دان〔名〕①公文包，公事包，文件夹②邮袋

نامهربان (nā-mehrbān)〔形〕不亲切的，不友好的，不热情的，冷淡的

نامهربانی〔名〕不亲切，不友好，不热情，冷淡

نامه رسان (nāme-resān, nāme-rasān)〔名〕邮递员，邮差

نامه رسانی〔名〕邮递信件，送信

~ دفتر 收发室

نامه سفید (~ *sefeed*) 〔名〕 历史清白的人

نامه سیاه (~ *siyāh*) 〔名〕 歹徒，罪犯，干坏事的人

نامه نگار (~ *negār*) 〔名〕 ①新闻工作者，新闻记者②代书人

نامه نگاری 〔名〕 新闻业；写作，代书

~ کتاب 尺牍

~ کردن 写作，做新闻通讯工作，代书

نامه نویس (~ *nevees*) 〔名〕 代写书信人；文书，秘书

نامه نویسی 〔名〕 ①撰写，书写②写信

نامی I 〔形〕 ①著名的，有名的，享有声誉的②尊敬的，亲爱的

~ شاعر 著名诗人

نامی II 〔形〕 生长的，成长的

نا میبی 〔名〕 纳米比亚（非洲）

نامیدن (*nāmeedan*) 〔动〕（根 نام ） 给…取名

ما این گروه حفاری را گروه حفاری قهرمان مینامیم . 我们把这个采掘队称为英雄采掘队。

نامیده 〔形〕 被称呼为…的，被叫做…的，被取名为…的

نامیسر (*nā-moyassar*) 〔形〕 不可能的，行不通的；困难的

نامیمون (~ *meymoon*) 〔形〕 不吉祥的，不吉利的

نامیه 〔名〕 成长，生长，生长能力，萌芽；发生

نان 〔名〕 面包，食物

~ برشته 炸面包片

~ بخار پخته 馒头

~ بهشتی 加奶油的面包

~ بیات 烤好的面包

~ تافتون 椭圆形面包或大饼

~ تنوری 烤炉烤出的面包或大饼

~ خالی 白饭（指不就菜）

~ حلال 用血汗挣来的食物

~ دو آتشه 面包干

~ روزانه 每日的口粮

~ روغنی 加料面包

~ زرین 〈转〉太阳

~ ساجی 薄煎饼

~ سبوس دار 麸皮面包

~ سفید 白面包

~ سیاه 黑面包

~ سنگك 伊朗一种扁长的大饼

~ سوخاری 伊朗一种乾的甜大饼

~ سیمین 〈转〉月亮

~ شب مانده (~ مانده ، ~ کمنه) 隔夜剩的饭菜

~ شیر مال 奶油面包

~ شیرین 甜面包

~ شیرینی 面粉制的糕点（如甜馅饼、蛋糕等）

~ فطیر 没发酵的饼，死面饼

~ قندی 甜饼

~ لواش 薄面饼

~ نازك 薄饼

~ ونمك 大饼和盐（中亚人民献给客人的礼物）

~ یومیه 度日之粮

درخت ~ 〈植〉面包树

دو ~ 〈转〉太阳和月亮

یك ~ 一个面包

~ بشیشه مالیدن (~ به پشت شیشه مالیدن)
十分吝啬
به ~ به ~ نرسانیدن 吃上顿，没下顿
~ بده فرمان بده . 〈谚〉要人干活先管饭。
〈谚〉 هر آنکس که دندان دهد ، ~ دهد .
真主叫人长牙，也会给人吃的。（比喻天无绝人之路）
نانش در روغن است . 〈口〉他走运，他日子过得不错。
نانش پخته است . 他过着富裕的生活。
این کار ~ خوبی دارد . 这件事有利可图。
〈谚〉 ~ را باشتهای دیگران نمیشود خورد .
不能仰人鼻息过日子。
〈谚〉 فکر ~ کن که خربزه آب است . 香瓜不当饱，充饥要面包。
. . . از ~ شب واجبتر است . …比吃饭还重要。

نان آور (*nān-āvar*) 〔名〕 维持一家生活者

نانای 〔名〕 （儿语）跳舞的人
~ کردن 跳舞

نانائی 〔名〕 歌舞
~ کردن 同上

نان بده (*nān-bedeh*) 同 نان ده

نان بری (~ *boree*) 〔名〕 切面包刀
~ کارد 同上

نان بنرخ روز خور (~ *benerkh-roozkhor*) 〔名〕 赶时髦的人物

نان بیار (~ *biyār*) 同 نان آور

نان پز (~ *paz*) 〔名〕 烤面包者，面包工人

نان پزی 〔名〕 烤面包
~ کردن 同上

یك توته ~ 一片面包
یك لقمه ~ 一口饭
~ کسی به خون افتادن 某人度日艰难
~ خود را آوردن (~ در آوردن ، ~ پیدا کردن) 挣钱，过日子
~ کسی را بریدن (~ قطع کردن ، ~ آجر کردن) 断绝（某人）生路
~ بستن 把面包贴在烤炉内壁
به ~ شب محتاج بودن 某人十分贫困
~ پختن 烤面包，烧饭
~ از تنور سرد پختن (~ در تنور سرد بستن) 徒劳无功
~ خود را پختن 只顾自己的事情
نانی برای کسی پخت که پیش سگ بیندازی آنرا بو نمیکند . 刁难，给人穿小鞋。
~ کسی را خوردن 靠别人过日子，寄人篱下
~ با ناخن خوردن 非常吝啬
~ را بنرخ روز خوردن 赶时髦
~ زبان خود را خوردن 祸从口出
~ و نمك کسی را خوردن 受到某人款待
~ دادن 供养，养活
~ بهم قرض دادن 互相赞扬（支持）
~ در روغن داشتن 过富裕生活
~ بر دیوار زدن 作无益的事
~ کسی آجر شدن 某人倒霉
~ بآب تر کردن 一毛不拔
~ خود را حلال کردن 靠正当工作过活
~ توی دامن کسی گذاشتن 把责任推给某人
~ در انبان کسی گذاشتن 赶出某人，求饶

نان جو 〔形、名〕 ①一无所有的，贫困的②乞丐

نان جوئی 〔名〕 谋生计

~ کردن 同上

نانجیب (*nā-najeeb*) 〔形〕 不高尚的，不高贵的，卑贱的；不正经的；不贞节的

نانجیبی 〔名〕 不高贵，不高尚，卑贱；不贞节，淫荡

نان چانگ 〔名〕 南昌（江西省）

نان خوار (*nān-khār*) 同 نان خور

نانخواه (*nānkhāh*) 〔名〕 ①〈植〉大茴香②同 نان خور

نان خور (*nān-khor*) 〔名〕 寄食人，食客；受赡养者

او پنج نفر ~ دارد . 他要供养五口人生活。

نان خورش (~ *khoresh*) 〔名〕 下饭的菜

نان خوری (~ *khoree*) 〔名〕 寄食

ناندان (~ *dān*) 〔名〕 盛面包的篮子

ناندانی 〔名〕 ①不愁衣食的职位②秣槽，料槽③胃④经济上不独立的妇女

~ پیدا کردن 找好工作岗位，找肥缺

نان در انبان (~ *dar-anbān*) 〔形〕 准备出门旅行的

ناندو (*nāndoo*) 〔名〕 一种生长在美洲的驼鸟

نان ده (*nān-deh*) 〔形、名〕 ①好客的，慷慨的②供养食客的人

نان دهی 〔名〕 ①好客，慷慨②供养食客

نان رسان (~ *rasān*) 同 نان ده

نانکن (*nānkan*) 〔名〕 南京（江苏省）

نان کور 〔形、名〕 ①忘恩负义的②吝啬的③吝啬鬼，小气鬼

نان کوری 〔名〕 ①忘恩负义②吝啬，小气鬼

نان نینگ 〔名〕 南宁（广西壮族自治区）

نانو 〔名〕 ①摇篮②摇篮曲，催眠曲

~ زدن 吊挂摇篮

نانوا (*nānvā*) 〔名〕 面包师傅，烤面包者，烤制大饼工人

نان و آب (*nāno-āb*) 〔名〕 收入，进项

~ داشتن 有收入，有利可图

نان و آب دار 〔形〕 有利可图的

شغل ~ 有利可图的职业

نانواخانه (*nānvā-khāne*) 〔名〕 面包房，大饼铺

نانوائی 〔名〕 烤制面包；烤面包业；糕饼铺子

دکان ~ 大饼铺，面包房

نان و نمك (*nāno-namak*) 〔名〕 ①面包和盐②款待客人

~ کسی را خوردن 受某人款待

~ خوردن 作客，受款待

نانی 〔名〕 出售面包的，酒肉朋友

دوست ~ 酒肉朋友

ناو I (*nāv*) 〔名〕（复 ناوگان）①长而空心的东西②船，军舰

~ اژدر افکن 鱼雷（快）艇

~ جنگی 战舰，军舰

~ کوچك توپدار 炮舰，炮艇

~ کیهانی 宇宙飞船

~ گشتی 巡逻艇

~ هواپیمابر 航空母舰

~ یدك کش 拖船

ناو II 〔名〕 ①运河，水路②排水道，沟渠，导水管

ناواجب (*nā-vājeb*) 〔形〕 不是必须的，非必要的

ناوارد (~ *vāred*) 〔形〕 ①不内行的；不知内情的②间接的，不对的

~ اشخاص 外行人

~ انتقادات 毫无道理的批评

ناواستوار (*nāv-ostovār*) 〔名〕 帆缆兵；海军准尉

ناواستواردو 〔名〕 海军二级准尉

ناواستواریك 〔名〕 海军一级准尉

نا وا گشتنی (*nā-vāgashtanee*) 〔形〕 不可逆的

ناوانیدن (*nāvāneedan*) 〔动〕 （根 ناوان ）弄弯，使…弯；使…疲倦

ناوبان (*nāvbān*) 〔名〕 海军尉官

ناوبان دو 〔名〕 海军中尉

ناوبان سه 〔名〕 海军少尉

ناوبان یك 〔名〕 海军上尉

ناوبر (*nāv-bar*) 〔名〕 领航员

ناوبری 〔名〕 领航

هوائی ~ 航空领航

ناوپایان (*nāvpāyān*) 〔名〕 〈动〉（铲形足）软体动物，掘足类

ناوپاییان (*nāvpāyiyān*) 同 ناوپایان

ناوتیپ (*nāvteep*) 〔名〕 海军联合舰队

ناو جنگی (*nāv-jangee*) 〔名〕 军舰

ناوچه (*nāv-che*) 〔名〕 ①军舰，小舰艇；雷达哨艇②金银锭

~ اژدرانداز(~ اژدر افکن) 鱼雷快艇

~ اسکورت و موشك انداز 导弹护航舰

ناودار (~ *dār*) 〔形、名〕 ①有槽的，被刨成凹槽的②船长，舰长

ناودان (*nāvdān*) 〔名〕 落水管，排水管

~ آسیاب(~ آسیا) 磨粉机的漏斗，送料斗，加料斗

~ دیواری 排水槽

~ کشتی （船）排水孔

از باران زیر ~ گریختن 〈谚〉才脱龙潭，又入虎穴

ناودیس (*nāvdees*) 〔名〕 〈地〉地表褶皱；向斜

~ سرکب 〈地〉复向斜

نارو 〔名〕 瑙鲁（大洋洲）

ناورد (*nāvard*) 〔名〕 战斗，战役

ناوردگاه (~ *gāh*) 〔名〕 战场

ناوزمین (*nāv-zameen*) 〔名〕 〈地〉地向斜，地槽

ناوسان (*nāvsān*) 〔名〕 水道，沟渠，导水管

ناوسروان (*nāvsarvān*) 〔名〕 海军大尉，舰长，船长

ناوشکن (~ *shekan*) 〔名〕 驱逐舰

ناوك (*nāvak*) 〔名〕 ①小船②箭③磨粉机的漏斗，送料斗④芦苇⑤运河，水路

~ مژگان 睫毛

~ انداختن (~ زدن) 射箭

ناوك انداز (~ *andāz*) 〔名〕 箭手，弩手

ناوکی (*nāvakee*) 〔形〕 辐射状的（如叶脉）

ناوگان (*nāvgān*) 见 ناو

~ جنگی 舰队

~ هفتم 第七舰队

ناو گروه (*nāv-gorooh*) 〔名〕 （两三艘军舰组成的）小舰队

ناوناوان (*nāvnāvān*) 〔副〕 大摇大摆地

ناوه 〔名〕 ①搬运灰泥砖瓦的木槽②小船③箭

ناوه کش (*nāve-kesh*) 〔名〕 搬运灰泥、砖瓦的小工（杂务工）

ناوه کشی (~ *keshee*) 〔名〕 作小工，干下手活

ناوی 〔名〕 ①水兵，海军战士②〈解〉舟骨，舟状骨

~ استخوان 舟状骨

ناویدن (*nāveedan*) 〔动〕 （根 ناو ）①蹒跚②弯

曲，变弯

ناویژگی (*nāveejhegee*) 〔名〕有杂质

ناویژه (*nāveejhe*) 〔形〕 有杂质的，不纯的

~ سود 毛利

~ وزن 毛重

ناه (*nāh*) 〔名〕 霉，霉臭，陈腐

~ بوی 发霉的气味，陈腐的气味

ناهار 〔名、形〕 ①午饭②饥饿的

آماده و حاضری ~ 快餐

خوردن ~ 吃午饭

ناهارخانه 同 ناهارخوری

ناهار خوری (*nāhār-khoree*) 〔名〕食堂，饭厅

~ سرویس 餐具

ناهج (*nāhej*) 〔形〕 指路的，指引方向的

ناه کش (*nāh-kesh*) 〔名〕 气眼，气门，气道，通气管

ناهماهنگ (*nā-hamāhang*)〔形〕不协调的，不配合的

ناهماهنگی 〔名〕 不协调

ناهمتا (~ *hamtā*) 同 بی همتا

ناهمجنس (~ *hamjens*)〔形〕不同类的，不同质的

ناهمرنگ (~ *hamrang*) 〔形〕不一样的，不属一类的

ناهمرنگی 〔名〕 不同，不一样，不属一类

ناهمزمان (~ *hamzamān*) 〔形〕〈理〉异步的，不同期的

ناهمساز (~ *hamsāz*) 〔形〕 合不到一起的

ناهمسان (~ *hamsān*) 〔形〕感应不等的（如植物器官）

ناهمگن (*nāhamgen*) 〔名〕〈生〉突变；异型有性世代交替

ناهمگون (*nā-hamgoon*) 〔形〕不同类型的，不一致的

ناهمگونی (~ *hamgoonee*) 〔名〕不一致，不同类型

ناهموار (~ *hamvār*)〔形〕①崎岖不平的，高低起伏的；不是一帆风顺的②〈转〉不相称的；不正当的，不体面的

~ اطوار 不体面的作法

~ زمین 不平的地面

~ سطح 高低不平的表面

ناهمواری 〔名〕 不平，凸凹，地面的高低；不是一帆风顺；〈天〉出差

مدار ماه ~ 月球出差

ناهنجار (~ *henjār*) 〔形〕 ①粗暴的，粗鲁的，粗野的②弯曲的，不平的③不正常的，反常的

~ اطوار 粗暴的做法

~ آواز 刺耳的声调

رشد ~ اقتصادی 畸形的经济发展

~ سخن 粗鲁的语言

راه را برای کسی ~ ساختن 对某人加以阻挠，阻住某人

سخن ~ گفتن 讲粗鲁的话

ناهنجاری 〔名〕 ①粗暴，粗鲁，粗野②弯曲，不平③不正常，反常

ناهوازی (*nāhavāzee*) 〔名〕 厌氧微生物，厌气微生物

ناهی 〔名〕 禁止者，取缔者

ناهید 〔名〕 〈天〉金星，太白星

ناهیه 〔名〕（复 نواهی）① ناهی 的阴性②禁止…的人③被禁止的事物（或行为）

نای I 〔名〕①芦苇，芦杆②笛，竹笛③气管

بینی ~ 鼻孔

گلو ~ 气管

~ دریچهٔ 〈解〉会厌

~ زدن 吹笛

نای Ⅱ 〔名〕 虚荣，虚荣心；傲慢

نایاب 〔形〕 稀有的，罕见的，难得的

نایابی 〔名〕 稀有，罕见

نایافت (*nā-yāft*) 同 نایاب

نای انبان (*nāy-anbān*) 〔名〕 风笛

نائب (*nā-eb*) 同 نایب

نایب (*nāyeb*) 〔名〕 (复 نواب) ①代表，代理人，代替者，助手②陆军中尉

~ السلطنه 摄政王

~ امام 清真寺的教长

~ اول 陆军中尉；（外交）一等秘书

~ چاپارخانه 驿站站长

~ دوم 陆军少尉；（外交）二等秘书

~ رئیس 副经理

~ سوم 陆军准尉；（外交）三等秘书

~ قهرمان 亚军

~ ملت 人民代表

~ وزارت 代理部长；部长助理

نایبات 见 نایبه

نائبات 见 نائبه

نایب التولیه (*nāyebo-ttowliye*) 〔名〕（圣地或圣物）代理看管人

نایب الحکومه (*nāyebol-hokoome*) 〔名〕 省长助理

نایب السلطنه (*nāyebo-ssaltane*) 〔名〕 摄政王，摄政者

نایب الوزاره (*nāyebol-vezāre*) 〔名〕 代理部长（大臣），部长（大臣）助理

نایب رئیس (*nāyeb-ra-ees*) 〔名〕 副总统，副主席

نایب سرهنگ (~ *sarhang*) 〔名〕 陆军中校

نایب سفارت (~ *sefārat*) 〔名〕 使馆秘书

نایب سلطنت (~ *saltanat*) 同 نایب السلطنه

نایب قونسول (~ *ghonsol*) 〔名〕 副领事

نایب کنسول (~ *konsol*) 同 نایب قونسول

نایب مناب (~ *manāb*) 〔名〕 代理官，代理人，（医生、牧师等的）临时代理

نایبه (*nāyebe*) 同 نائبه

نائبه (*nā-ebe*) 〔名〕 灾难，祸患

نایچه (*nāyche*) 〔名〕 ①小芦苇，小芦杆②〈解〉支气管

~ بطری 瓶颈口

~ ورم (~ نزلهٔ) 支气管炎

ناید (*nāyad*) نیاید 的缩写形式

نایروبی 〔名〕 内罗毕（肯尼亚首都）

نایره (*nāyere*) 〔名〕 ①火，火焰②〈转〉敌视，仇视，憎恶

~ جنگ 战火

~ طغیان 暴动的火焰

نائره (*nā-ere*) 同 نایره

نای زن (*nāy-zan*) 〔名〕 吹笛者

نایژك (*nāy-jhak*) 〔名〕 〈解〉支气管，细支气管

نایژه (~ *jhe*) 〔名〕 ①〈解〉支气管②各种管状物

نایك (*nāyak*) 〔名〕 〈解〉支气管

نائل (*nā-el*) 同 نایل

نایل (*nāyel*) 〔形〕 得到的，获得的，享有的；达到的

~ آمدن (~ شدن) 达到，获得，得到

چین پیوسته در انقلاب سوسیالیستی و ساختمان

سوسیالیسم به موفقیت های جدیدی ~ میآید.
我国在社会主义革命和社会主义建设中不断取得新的成就。

نایلون Nylon 〔名〕〈纺〉尼龙，耐纶（聚酰胺纤维的统称）；耐纶制品

نائم (*nā-em*) 〔形、名〕（复 نیام）①睡的，睡着的②睡觉的人

نائمه 同 نائم

نائیدن (*nāyeedan*) 〔动〕（根 نای）引以为荣，引以自豪，引以骄傲

نباء (*nabā'*) 〔名〕（复 انباء）消息，信息；报告，情报

نبات (*nabāt*) 〔名〕（复 نباتات）①植物，草本②冰糖

~ عالم 植物界

نباتات 见 نبات

آبی ~ 水生作物

خودرو ~ 野生植物

صنعتی ~ 经济作物

~ عالم 植物界

~ علم 植物学

نبات شناس (~ *shenās*) 〔名〕植物学家，植物学者

نبات شناسی 〔名〕植物学

نباتی (*nabātee*) 〔形、名〕①植物的，草本的②冰糖的③植物学者，植物学家

~ دستگاه عصبی 植物性神经系统，自主神经系统

~ رنگهای 自然染料

~ روغن 植物油

~ غذای 素食

~ کرهٔ 人造黄油，代黄油

~ مولود 植物界

نباح (*nobāh*) 〔名〕狗吠，狗叫，狂吠

نبادا (*nabādā*) 同 مبادا

نباش (*nabbāsh*) 〔名〕掘墓人，盗尸贼（掘墓盗尸供解剖用）

نباهت (*nabāhat*) 〔名〕①尊贵，高贵，高尚②名誉，声望，名气

نبت (*nabt*) 〔名〕生长

دندان ~ 齿状（结构）

نبرد (*nabard*) 〔名〕①战斗，战役，交战②魔术，妖术

دریائی ~ 海战

ضدین ~ 对立（面）的斗争

قطعی ~ 决战

هوائی ~ 空战

کردن ~ 战斗，激战

نبرد آزما(ی) (~ *āzmā*) 〔形〕同…比赛的，和…竞争的

شدن ~ 比赛，竞赛，竞争

نبرد آزمودگی (~ *āzmoodegee*) 〔名〕受过战斗考验

نبرد آزموده (~ *āzmoode*) 〔形、名〕①受过战斗考验的（人）②有经验的战士，老战士；老手

نبرد جو 〔形〕英勇的，勇武的

نبرد جوئی 〔名〕战斗精神

نبرد گاه (~ *gāh*) 〔名〕战场

نبرد ناو 〔名〕主力舰，（重）巡洋舰，战列巡洋舰

نبش I (*nabsh*) 〔名〕挖，挖掘，发掘，暴露出来

قبر ~ 挖坟，掘墓，劫墓

~ کردن 挖，挖掘，挖出；（从墓内等）掘出（尸体等）

نبش Ⅱ 〔名〕 ①角，角落②一种松树

نبشتن (*nebeshtan*) 同 نوشتن

نبشته (*nebeshte*) 同 نوشته

نبض (*nabz*) 〔名〕 脉，脉搏

~ سريع 促脉

~ صلب (يا سخت) 弦脉

~ ضعيف (يا سست) 虚脉，缓脉

~ غير منتظم (~ غير منظم ، ~ ناهموار) 不规则脉

~ متناوب 间歇脉

~ متواتر 急脉，速脉

~ مطرقى 重脉

~ ممتلى 实脉

~ منتظم (~ مستوى ، ~ هموار) 规则脉

~ نخى 线脉

~ گرفتن (~ ديدن ، ~ شمردن) 切脉，诊脉

~ کسى را بدست آوردن (~ کسى را در دست داشتن) 〈转〉摸某人的底

نبضان (*nabzān*) 〔名〕 （脉搏的）跳动，搏动

نبض سنج (*nabz-sanj*) 〔名〕 〈医〉脉搏计

نبض شناسى (~ *shenāsee*) 〔名〕 脉搏学

نبض نگار (~ *negār*) 〔名〕 脉搏描记器

نبض‌نگاشت (~ *negāsht*) 〔名〕 〈医〉脉搏描记，脉搏曲线

نبضى 〔形〕 脉搏的

نبع Ⅰ (*nab'*) 〔名〕 （泉水）涌出，喷出

نبع Ⅱ 〔名〕 一种硬木（可制弓箭）

نبلاء (*nobalā'*) 见 نبيل

نبوت (*nabvat*) 同 نبوه

نبوت (*nobovvat*) 〔名〕 预言，预测；先知的使命

~ کردن 履行先知的使命

نبوغ (*noboogh*) 〔名〕 天才，聪明，才能

~ نظامى 军事天才

نبوه (*nabve*) 〔名〕 ①（剑）变钝②（视力）变弱③（姿色）衰退

نبوى (*nabavee*) 〔形〕 预言的，预测的；先知的

~ حديث 关于先知穆罕默德的传说

نبهره (*nabahre*) 〔形〕 ①（硬币）假的，伪造的；贬值的②贪婪的；吝啬的，卑鄙的③秘密的

نبى (*nabee*) 〔名〕 （复 انبياء ） 先知

~ اکرم 伟大的先知（指真主）

نبى (*nobee*, *nebee*) 〔名〕《古兰经》；圣书

نبيد (*nabeed*) 同 نويد

نبيذ (*nabeez*) 〔名〕 （复 انبذه ） 酒；枣椰酒，葡萄酒

نبير (*nabeer*) 同 نبيره

نبيره 〔名〕 孙子，孙女，曾孙，曾孙女

نبيسه (*nabeese*) 同 نبيره

نبيل (*nabeel*) 〔形、名〕 （复 نبلاء ） 尊贵的（人），高贵的（人），高尚的（人），明智的（人），机灵的（人）

نبيه (*nabeeh*) 〔名〕（复 نبهاء ） 聪明的，明智的

نپال (*nepāl*) 〔名〕 尼泊尔（亚洲）

نپتون Neptune 〔名〕〈天〉海王星

نپتونيم Neptunium 〔名〕 ①〈化〉镎②〈地〉水成论

نپختگى (*napokhtegee*) 同 ناپختگى

نپخته (*napokhte*) 〔形〕 ①生的，未熟的②〈转〉幼稚的；未经深思熟虑的

نپذيرفتنى (*napazeeroftanee*) 〔形〕 ①不能接受的

②不可信的

نپرداختنی (*napardākhtanee*) 〔形〕 未付款的

نت Note 〔名〕 ①〈乐〉音符②笔记③注释④符号，标记⑤（外交上的）照会⑥纸币

~ کامل 〈乐〉全音符

~ یک شانزدهم 〈乐〉十六分音符

نتاج (*netāj*) 〔名〕 ①仔畜，幼畜（指羔、犊、驹等）②（牲畜）下仔儿③一群，一帮

نتایج (*natāyej*) 见 نتیجه

نتائج (*natā-ej*) 见 نتیجه

نتراشیده (*natarāsheede*) 〔形〕 未加修饰的；没鏇平的

~ و نخراشیده 未梳理过的；没教养的

نترس (*natars*) 〔形〕 勇敢的，大胆的，不怕的，无畏的

سر ~ داشتن 勇敢

نترسی 〔名〕 勇敢，大胆，无畏

نترن (*notron*) 同 نوترون

نترون 同 نوترون

نت نویس (*not-nevees*) 〔名〕 照会抄写人

نت نویسی 〔名〕 抄写照会（文件）

نتوان (*natavān*) 〔副〕 不可以，不许，不能，不行

~ گفت ... 不许说…，不能说…

نتیجتاً (*nateejatan*) 〔副〕 结果，最后

نتیجه (*nateeje*) 〔名〕 （复 نتایج ، نتائج）①结果；成果；效果②〈逻〉结论③曾孙子，曾孙女④总结；要旨

~ استنباطی 〈逻〉推论

~ پسری 曾孙；外曾孙

~ حتمی (~ مسلم) 必然的结局

~ فرعی 推论，系定理

~ کلام 总之，一句话

با ~ 有成果的，有效的

بی ~ 没有成果的，无效的

در ~ 结果，最终

در ~ ... 由于…

مقدمات و نتایج 〈哲〉前提和结论

~ دادن (~ بخشیدن) 产生效果，有效

این دوا نتیجه‌ای نداد . 这种药无效。

~ داشتن 有…结果，导致…结果

این کار ~ خوبی نخواهد داشت . 干这件事不会有好结果。

~ حاصل شدن 得到结果

بی ~ گذاردن 挫败，使…无结果

~ گرفتن (~ بردن ، ~ دیدن ، ~ بدست آوردن) 得出结论，下结论

او از آن ~ خوبی گرفت . 他从中得出很好的结论。

نتیجه بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 有用的，有效的，有成效的

نتیجه گیری (~ *geeree*) 〔名〕 作结论，结论

~ همیشه پس از تحقیق بدست میآید ، نه قبل از آن . 一切结论产生于调查情况的末尾，而不是在它的前头。

نثار (*nesār*) 〔名〕 ①撒落，散布，散播，投掷②婚礼时投掷给新郎和新娘的钱或其他的贵重物

~ جان 你的恭顺的仆人（公务信件末尾署名前的客套语）

~ شدن 被撒落，被投掷；牺牲，受害

~ کردن 撒，撒落，投掷；牺牲，献身

شهیدان بیشماری خون خود را در راه امر آزادی میهن ~ کرده‌اند . 无数先烈为祖

国的解放事业献出了自己宝贵的生命。

تاج گل ~ آرامگاه کردن 向陵墓献花圈

نثاریدن (*nesāreedan*) 〔动〕（根 نثار）撒，投掷

نثر (*nasr*) 〔名〕散文

~ مرسل (~ ساده) 普通散文

~ فنی (~ مصنوع) 韵文

~ مسجع 韵体文，散文诗

به ~ 以散文的形式

نظم را ~ کردن 将诗歌改写为散文

نثراً (*nasran*) 〔副〕以散文的形式

نثر نویس (*nasr-nevees*) 〔名〕散文作家

نثر نویسی 〔名〕散文写作

نج (*naj, noj*) 〔名〕口腔

نجابت (*nejābat*) 〔名〕①高贵，高尚，高雅，纯洁②名声，名誉

~ خانوادگی 名门出身

نجات (*nejāt, najāt*) 〔名〕救，拯救，营救，挽救

تور ~ 救生网（用于火灾时接救从楼上跳下的人）

جلیتقهٔ ~ 救生衣

حلقهٔ ~ 救生圈

طناب ~ غواص 潜水员的升降索，救生索

کرج ~ (قایق ~ ، کرجی ~) 救生船，救生艇

کلک ~ 救生伐

کمربند ~ 救生带，安全带

لباس ~ غریق 救生背心，救生衣

مأمور ~ غریق 救生员

~ دادن 救，拯救，营救

ما آن بچه را از غرق شدن ~ دادیم. 我们救起了那个溺水儿童。

~ یافتن (~ پیدا کردن) 得救

پس از وقوع زمین لرزه در نتیجهٔ اتخاذ اقدامات فوری همه کارگران معدن ~ یافتند. 地震发生后，由于采取紧急措施，所有的煤矿工人都脱险了。

نجات بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕拯救的，救援的，解放的

نهضت ~ 解放运动

نجات دهنده (~ *dahande*) 〔名〕救星，救世主，救命恩人，解放者

نجات غریق (~ *ghareegh*)：مأمور ~ 救生员

نجاح (*najāh*) 〔名〕①成功，成就②解脱，解救

نجار (*najjār*) 〔名〕木匠，木工

~ نازک کار 装修木工，细木匠

نجارخانه 〔名〕木工房

نجاری (*najjāree*) 〔形、名〕①木工活，木工手艺②木工的

دکان ~ 木工作坊

~ کردن 做木工活，做木匠的活

نجاست (*najāsat*) 〔名〕①污秽，污垢（从宗教观点出发）②排泄物，大便

نجاست آلود 〔形〕污秽的，玷污的

نجاشی (*najāshee*)〔名〕埃塞俄比亚（帝制时）皇帝的称号

نجایب (*najāyeb*) 见 نجیبه

نجائب (*najā-eb*) 见 نجیبه

نجباء (*nojabā'*) 见 نجیب

نجد (*nojd*) 〔名〕胜利，取胜

نجد (*najd*) 〔名〕①内志（阿拉伯半岛的高原地带），阿拉伯中部一个苏丹所统治的王国②高地，高原

نجدت (*najdat*) 〔名〕 勇敢；力量，威力

نجس (*najas*) 同 نجاست

نجس (*najes*) 〔形〕（宗教上）不干净的，污浊的，污秽的

～ حیوان （穆斯林认为）不洁的动物

～ شدن 不干净，变脏

～ کردن 污染，弄脏

نجسی 同 نجاست

نجك (*najak*) 〔名〕 ①犁头，犁铧②钺，斧

نجل (*najl*) 〔名〕（复 انجال）种族，亲族，子孙，后裔

نجم (*najm*) 〔名〕（复 انجم، نجوم）星，星体，星球

～ ثابت 恒星

～ ثاقب 流星

～ دریائی 〈动〉海星

～ سیار 行星

علم نجوم 天文学

نجم البحر (*najmol-bahr*) 〔名〕〈动〉海星

نجمی (*najamee*) 〔形〕 星的，星状的

نجوا (*najvā*) 〔名〕 低语，耳语，咬耳朵

به ～(بطور ～) 低声说话地，交头接耳地

～ کردن 低语，耳语，交头接耳

نجوغ (*najoogh*) 〔名〕 皮肤上的皱纹

نجوم (*nojoom*) 见 نجم

نجوم بين 〔名〕 天文学家，星相家

نجوم بينی 〔名〕 天文学，星相学

نجومی (*nojoomee*)〔形〕天文学的，星相学的；占星学的；星的，恒星的；(时间)根据恒星测定的

～ تقويم 日历，历本，年历

～ روز 恒星日

～ ساعت 恒星（时）钟

～ سالنمای （～ تقويم） 〈天〉星历表，（有星历表的）历书

～ فيزيک 天体物理学

～ واحد 天文单位

نجوی (*najvā*) 同 نجوا

نجيب (*najeeb*) 〔形、名〕（复 نجباء）①高尚的，高贵的②优秀的，卓越的③贞节的，规矩的④柔和的（指颜色）⑤纯种的牲畜⑥显贵，要人

نجيبانه (*najeebāne*) 〔副〕 高贵地，高尚地

～ رفتار 高尚的行为

نجيب زاد (*najeeb-zād*) 同 نجيب زاده

نجيب زاده 〔形、名〕 ①出身高贵的②贵族

نجيب نما (～ *namā*) 〔形〕 外表高贵的，道貌岸然的

نجيبه (*najeebe*) 〔形、名〕（复 نجائب، نجايب）①نجيب 的阴性②（复数时）精华

نچسب (*nachasb*) 〔形〕不吸引人的，索然无味的，不合群的

نحاس (*nahhās*) 〔名〕 铜匠，铜工；卖铜制品的商人

نحاس (*nahās, nohās*) 〔名〕 铜

نحاسی (*nahāsee*) 〔形〕 铜的，铜制的，含铜的

نحافت (*nahāfat*) 〔名〕 消瘦，憔悴

نحر (*nahr*) 〔名〕（复 نحور）①宰牲，宰杀；牺牲②割断咽喉

～ يوم 宰牲节（即古尔邦节，伊斯兰历阴历十二月初十）

نحرير (*nehreer*) 〔形、名〕（复 نحارير）①熟练的（人），老练的（人），有经验的（人），经验丰富的（人）②聪明的（人），有学问的

（人）

نحس (*nahs*) 〔形、名〕（复 نحوس）①不幸的，倒霉的，不走运的②不吉利的，不吉祥的③恶运，不幸，倒霉

~ اصغر 〈天〉火星

~ اكبر 〈天〉土星

~ اختر 象征不吉祥的星

~ زندگی 不幸的生活

~ ساعت 不祥时刻

~ عدد 不祥的数字

~ قیافهٔ 阴郁的脸

نحسان (*nahsān*) 同 نحسین

نحسی (*nahsee*) 同 نحوست

نحسین (*nahseyn, nahsayn*) 〔名〕〈天〉土星和火星（传说是两颗予兆不祥的星）

نحل (*nehal*) 见 نحله (*nehle*)

نحل (*nahl*) 〔名〕①蜜蜂②礼品，赠品

نحلت (*nehlat*) 同 نحله (*nehle*) 条

نحله (*nahle*) 〔名〕一只蜜蜂

نحله (*nehle*) 〔名〕（复 نحل）〈宗〉①宗教教义，信条，教派②施舍

نحو (*nahv*) 〔名〕（复 انحاء）①方式，方法，途径，样式，形式②〈语〉句法③语法④方向，方位；方面⑤如，譬如，例如

به ~ احسن 以最好的方式

ما باید هر کاری را به ~ احسن انجام دهیم. 我们要做好各项工作。

بهر ~ که باشد 无论如何

به چه ~ ؟ 以什么方法？

~ صرف و 词法和句法

به نحوی از انحاء 用某一种方法（方式）

نحور (*nahoor*) 见 نحر

نحوس (*nohoos*) 见 نحس

نحوست (*nohoosat*) 〔名〕不幸，倒霉，厄运

~ عدد سیزده 数字十三带来的不吉利

~ داشتن 不吉祥，交厄运

نحول (*nohool*) 〔名〕瘦弱，消瘦

نحوه (*nahve*) 〔名〕①方式，方法②例如，比如

~ عمل 行为方法

نحوی (*nahvee*) 〔名、形〕（复 نحویون）①语法上的；句法的②语法学家，句法学家

~ اشتباه 语法（或句法）错误

نحیب (*naheeb*) 〔名〕哭泣；大哭，恸哭

~ زدن 同上

نحیس (*nahees*) 〔形〕不幸的，倒霉的，不吉利的，凶兆的

نحیف (*naheef*) 〔形〕消瘦的，瘦弱的，憔悴的，骨瘦如柴的

~ گاو 瘦牛

~ شدن 消瘦，瘦弱

~ کردن 使…消瘦，使…瘦弱

نحیف وار 〔副〕瘦瘦地

نحیفی 〔名〕瘦弱，消瘦，憔悴

نخ (*nakh*) 〔名〕①线，细线；细绳，细索②棉线，棉花线

~ ابریشم 丝线

~ الوان 彩色线

~ بسته بندی （粗而牢的）包装用线

~ پشم 毛线，绒线，精纺毛纱

~ پنبه 棉纱

~ تابیده 几股捻成的线

~ خام 生线，粗线

قند ~ 捆糖线（一种很结实的线）

~ سر آزاد 绳子松着的一端

~ سوزن و 针线

توی ~ کار خود بودن 全神贯注于自己的事情

توی ~ کسی (چیزی) رفتن 全神贯注于某人（或某事）

~ را پیچیدن 缠线

~ را به دقتین پیچیدن 把线（或纱）绕在筒管上

~ تابیدن 搓线

~ رشتن 纺线

~ کردن 串线

سوزن را ~ کردن 穿针

مروارید را ~ کردن 用线串珠子

~ ~ کردن 把线从布上抽下来

این پارچه از ~ است . 这是棉布。

نخاریب (*nakhāreeb*) 见 نخروب

نخاریب النحل (*nakhāreebo-nnahl*) 〔名〕 蜂房

نخاس (*nakhkhās*) 〔名〕 ①奴隶贩子②牲口贩子，牲口商人

نخاسی 〔名〕 奴隶贩卖，牲口买卖

~ کردن 同上

نخاع (*nokhā'*) 〔名〕 〈解〉脊髓

~ ورم 脊髓炎

نخاعت (*nokhā'at*) 〔名〕 咳出物（如痰、粘液等）

نخاعی (*nokhā-ee*) 〔形〕 脊髓的

نخالگی (*nokhālegee*) 〔名〕 粗鲁，无耻

نخاله (*nokhāle*) 〔名、形〕 ①糠麸子②垃圾③〈转〉无用的人，饭桶，无耻之徒④穿用过的，穿破了的

~ آشغال و 杂物

~ مرد 无耻之徒

نخبه (*nokhbe*) 〔名、形〕（复 نخب）①精华，精粹，精选物②最好的，精华的，挑选的

نخ تاب (*nakh-tāb*) 同 نخ ریس

نخ تابی 同 نخ ریسی

نخج (*nakhj*) 〔名〕 扫帚，扫把

نخجد (*nakhjad*) 〔名〕 铁，铁渣

نخجل (*nakhjel*) 〔名〕 捏，拧，扭

نخجیر (*nakhjeer*) 〔名〕 ①猎获物②打猎，狩猎

~ کردن 打猎，狩猎

~ قرار گرفتن 成为猎获物

نخجیربان (~ *bān*) 〔名〕 看守猎场的人

نخجیر زن (~ *zan*) 〔名〕 猎手，猎人

نخجیرگان 〔名〕 伊朗古曲名

نخجیرگاه (~ *gāh*) 〔名〕 猎区，猎场

نخجیر گیر 〔名、形〕 ①同 نخجیرزن ②快的，快腿的

نخجیروال 〔名〕 为打猎者赶野兽的人

نخجیروان 〔名〕 猎手，猎人

نخجیل (*nakhjeel*) 同 نخجل

نخچد (*nakhchad*) 同 نخجد

نخچل (*nakhchal*) 同 نخجل

نخچیر (*nakhcheer*) 同 نخجیر

نخچیر زن (~ *zan*) 同 نخجیرزن

نخچیرگان 同 نخجیرگان

نخچیرگاه (*nakhcheer-gāh*) 同 نخجیرگاه

نخچیر گیر 同 نخجیر گیر

نخچیروان 同 نخجیروان

نخد (*nokhod*) 同 نخود

نخراز (*nokhrāz*) 〔名〕 带头羊，领头羊

نخراشیده (*nakharāsheede*) 〔形〕 ①未加工的，未清理的，粗糙的②〈喻〉粗暴的，没教养的

نخروب (*nokhroob*) 〔名〕（复 نخاریب）洞穴，洞眼，窟窿眼

نخ ریس (*nakh-rees*) 〔名〕 纺织工人，纺车，纺纱机

نخ ریسی 〔名〕 纺织，纺纱

~ دستگاه 纺车

~ کارخانهٔ 纱厂，棉纺织厂

~ کردن 纺纱

نخست (*nakhost*) 〔数、副〕 ①第一②首先，起初

~ درس 第一课

او به هر کاری که دست میزند ، ~ بمنافع مردم میاندیشد . 他不管做什么，首先想到的是人民的利益。

نخست زاد 同 نخست زاده

نخست زادگی (*~ zādegee*) 〔名〕 ①长子身份②〈法〉长子继承权

نخست زاده 〔名、形〕 ①头胎孩子，第一个孩子，老大②头胎的，排行第一的

نخست وزیر (*~ vazeer*) 〔名〕 总理，首相

نخست وزیری 〔名〕 总理职务，首相职务

نخستین (*nakhosteen*) 〔形〕 第一的，首先的

~ وهلهٔ تمدن 文明（或文化）的初期

برای ~ بار 第一次，第一回，初次

~ کنگرهٔ حزب کمونیست چین در سال ۱۹۲۱ در شانگهای منعقد شد . 中国共产党第一次代表大会是于一九二一年在上海举行的。

او ~ کسی بود که سخنرانی کرد . 他第一个发言。

نخ کوک (*nakh-kook*) 〔名〕 疏缝，疏缝时用的线，疏缝针脚

نخ گروهه (*~ goroohe*) 〔名〕 小线球

نخ گیر 〔名〕 缝纫机上的线眼

نخل (*nakhl*) 〔名〕 〈植〉枣椰树，棕榈树

~ مصری 埃及枣椰树（阿拉伯枣椰树）

~ هندی 印度枣椰树

نخلبند (*~ band*) 〔名〕 人工制的花，作花的人，扎花的人，园丁

نخل خرما (*~ khormā*) 〔名〕 枣椰树

نخلستان (*nakhlestān*) 〔名〕 枣椰林

نخل‌قامت (*nakhl-ghāmat*) 〔名〕 高个子

نخله (*nakhle*) 〔名〕 一棵枣树

نخلی (*nakhlee*) 〔形〕 〈植〉棕榈科的

نخ مانند (*nakh-mānand*) 〔形〕 丝状的，纤维状的

نخ نخ (*~ nakh*) 〔形〕 纤维的，线状的

نخ نما (*~ namā*) 〔形〕 （衣服等）绒毛磨光露出织纹的，穿旧的

نخوت (*nakhvat*) 〔名〕 高傲，傲慢，自尊

با ~ 高傲的（地），傲慢的（地），自尊的（地）

~ بخرج دادن (~ داشتن) 傲慢，趾高气扬

نخود (*nokhod*) 〔名〕 ①豌豆②重量单位（约合五分之一克）

~ هر آش 爱管闲事的人

او ~ همه (یا هر) آشی است. 他到处伸手。

~ کسی را پی ~ سیاه فرستادن 〈口〉打发走某人

~ توی شله زرد بودن 落落寡合，不合群

نخود آب 〔名〕 豌豆汤

نخود بریز (*~ bereez*) 〔名〕 卖炸豌豆的

نخود چی 〔名〕〈植〉鹰嘴豆，小豌豆

نخود نخود (*nakhod-nokhod*) 〔副〕一点一点地

نخودی (*nokhodee*) 〔形〕①豌豆形的；豌豆般大的②淡黄色的，豌豆般颜色的

~ استخوان 〈解〉豌豆骨

~ بینی 小鼻子

~ خندهٔ 咯咯的笑

~ در یک جمعی 一群人中最小的

~ خندیدن 咯咯地笑

نخودیان 〔名〕豆科植物

نخورد (*nakhord*) 〔名〕不中，不中靶

تیرش ~ ندارد. 他箭不虚发。

قولش ~ ندارد. 他料事如神。

~ ندارد که از این کار به نتیجه خواهید رسید. 你做这件事肯定会成功的。

نخی (*nakhee*) 〔形〕棉制的，棉织的，棉线的

~ اجناس 棉织品

~ قماش 棉布

نخیر (*nakheyr*) 〔副〕(用以表示否定的回答)不，不是

نخیز I (*nakheez*) 〔形〕卑贱的，卑劣的；小气的，吝啬的

نخیز II 〔名〕埋伏

نخیل (*nakheel*) 〔名〕枣椰树

ند (*nadd*) 〔名〕(燃点的)香，香料

ند (*nedd*) 〔名〕(复 انداد) 例子，例如，类似物

نداء (*nedā'*) 〔名〕①喊叫，呼喊；声音②号召，呼吁

~ آسمانی (~ غیبی) 上天的启示

~ وجدان 心声

~ حالت 〈语〉呼格

~ حرف 〈语〉呼唤语

~ علامت 〈语〉感叹号

~ دادن (~ زدن ، ~ کردن ، ~ بر آوردن) 呼喊，喊叫

ندار (*nadār*) 〔形〕贫穷的，贫困的

~ بودن 贫穷

آدم ~ را سر نمی برند. 〈谚〉法不责穷。(比喻人穷不怕法律制裁)

آن دو نفر در قمار بازی با هم ~ هستند. 他们两人在赌博中互相勾结。

نداری 〔名〕贫穷，贫困

~ عیب نیست. 〈谚〉贫穷不是罪。

~ است و هزار عیب. 〈谚〉人穷万人欺。

نداف (*naddāf*) 〔名〕弹棉花工人

ندافی 〔名〕弹棉花

~ کردن 同上

ندام (*noddām*) 见 نادم

ندامت (*nadāmat*) 〔名〕后悔，懊悔，悔悟，悔恨

~ و پشیمانی 同上

~ کشیدن 后悔，懊悔

ندامت آلود (~ *ālood*) 〔形〕带有歉意的

~ لبخند 歉意的微笑

ندامتگاه (~ *gāh*) 〔名〕劳改所，教养院

ندانسته (*nadāneste*) 〔副〕无意地，不存心地，不知不觉地

ندانم کار (*nadānam-kār*) 〔名〕①无经验的人②不聪明的人③笨蛋

ندانم کاری 〔名〕缺乏经验

نداوت (*nadāvat*) 〔名〕潮湿

ندائی (*nedā-ee*) 〔形〕〈语〉呼唤的，称呼的

ندب (*nadab*) 〔名〕 伤口，伤处，创伤

ندب (*nadb*) 〔形〕 活泼的，灵敏的，敏捷的

ندبه (*nodbe*) 〔名〕 ①痛哭，哭丧，号丧②挽诗，挽歌，挽联，悼词

~ کردن 痛苦，哭丧

ندبه (*nadbe*) 〔名〕 疮疤，伤痕

ندرت (*nodrat*) 〔名〕 稀有，罕见，少有，少见

به ~ 稀有地，难得地，几乎不，简直不（常用作"不"的委婉语）

آنچه که او گفت به ~ صحیح است. 他所说的不象是真的。

ندرتاً (*nodratan*) 〔副〕 稀有地，罕见地，难得地

ندم (*nadam*) 同 ندامت

ندماء (*nodamā'*) 见 ندیم

ندید بدید (*nadeed-bedeed*) 〔形、名〕 ①肮脏的，卑鄙的；利欲熏心的，象暴发户似的②暴发户

ندید و بدید (*nadeedo-bedeed*) 同 ندید بدید

ندیده (*nadeede*) 〔形、名〕 ①从未见过的②过穷日子的③暴发户④〈口〉玄孙，玄孙女

~ گرفتن 无视，忽视

ندیم (*nadeem*) 〔名〕（复 ندماء）挚友，伙伴，伴侣；国王的亲信，弄臣

~ محرم 宫中高级侍从

ندیمه 〔名〕 女王（或王后、公主）的贴身侍女

~ ملکه 宫廷女侍

ندیمی 〔名〕 亲密关系

نذر (*nazr*) 〔名〕（复 نذور）①誓言，发誓②许诺，许愿③打赌

~ بستن 打赌

~ کردن 起誓，许愿，捐献，捐赠

او ~ کرده بود که یک دستهٔ شمع روشن کند. 他向神佛许愿，将敬献一包蜡烛。

~ و نیاز کردن 许愿

نذربندی (~ *bandee*) 同 شرط بندی

نذری (*nazree*) 〔形、副〕 ①被许愿的，被许诺的②〈口〉无报酬的（地），免费的（地）

غذای ~ 布施食物

~ به کسی پول دادن 赠给某人钱

نذل (*nazl*) 〔形、名〕 ①卑鄙的，卑贱的，下贱的②恶棍，流氓

نذور (*nozoor*) 见 نذر

نذیر (*nazeer*) 〔名〕 ①布道者，传教士，使徒②预言家③吓人者

نر (*narr*) 〔形、名〕 ①男的，公的，雄性的②雄性动物

شیر ~ 雄狮

گانهٔ ~ 〈植〉动子，雄精

گاو ~ 公牛，牡牛

~ دیدن 怀胎

~ و ماده کردن 犬牙交错地接起来

نراد (*narrād*) 〔名〕 善玩十五子游戏的人（一种双方各有十五枚棋子，掷骰子决定行棋格数的游戏）；〈转〉赌徒

نرجس (*narjas*) 同 نرگس

نرچوب (*nar-choob*) 〔名〕 〈技〉榫，暗销

نرخ (*nerkh*) 〔名〕 价格，价钱，行情，市价

~ ارز 外汇价格

~ اسعار 有价证券行情

~ بازار 市场价格

~ بورس 交易所行情

~ بهره 利率

~ بیکاری 失业率

خرید ~ 买价

رسمی ~ 正式价格，官价

رشد اقتصادی ~ 经济增长率

روز ~ 现行价格

فروش ~ 卖价

مرگ و میر ~ 死亡率

نزول ~ 〈商〉贴现率

به ~ 以…价格，以…代价

به ~ روز 按当日行情

~ را پائین آوردن 使…落价

~ را بالا بردن 使…涨价

~ تعیین کردن 定价，规定价格

~ گذاشتن (~ بستن) 确定价格，定价

نرخ بند (~ *band*) 同 نرخ گذار

نرخ بندی 同 نرخ گذاری

نرخ گذار (~ *gozār*) 〔名〕 定价人，估价人

نرخ گذاری 〔名〕 确定价格，定价

~ کردن 同上

نرخ نامه 〔名〕 价目表，行情单；关税表

نرخوك (*nar-khook*) 〔名〕 公猪

نرد (*nard*) 〔名〕"十五子"游戏

~ تختهٔ "十五子"棋盘

~ مهرهٔ "十五子"棋子

نردباز 同 نراد

نرد بازی 〔名〕 玩"十五子"游戏

~ کردن 同上

نردبان (*nardbān*) 〔名〕 梯子

~ پله پله 〈谚〉循序渐进

~ ترقی 官职的阶梯

~ دو سر 摺梯

~ کشتی 舷梯

~ کشوئی متحرک 活动升降梯

~ پلهٔ 梯级

نردبان پایه 〔名〕 木梯子

نردبانی 〔形〕 梯状的，梯纹的

نردك (*nardak*) 〔名〕 ①谜语，谜②小十五子游戏

نرده (*narde*) 〔名〕 扶栏，回栏，扶手，栏杆

~ اطراف باغ 环园回廊

~ اطراف عرشه 〈海〉桅杆栅栏，桅边系索杆

~ پرتگاه 安全栏杆

~ پلکان چوبی 〈建〉短梯基，楼梯，梁

~ پنجره 护窗栏杆

~ مارپیچ 曲折栅栏

~ محافظ 护栏；（铁路）护轨

~ کشیدن 修建栏杆

نرده وار 〔名〕 围墙，垣

نرسك (*narsak*) 〔名〕 小扁豆

نرك (*narak*) 〔名〕 野生树苗

نرکه (*narke*) 同 نرگه

نرکی (*narakee*) 〔名〕 雄性生殖器

نرگس (*narges*) 〔名〕 〈植〉水仙

~ پر پر 重瓣水仙

~ زرد 黄水仙

(诗) ~ مست (~ جادو ، ~ نیم خواب) 情人的眼睛

~ پیاز 水仙茎

نرگسه 〔名〕 ①〈建〉石膏塑水仙形花饰②象牙雕制水仙花

نرگسی 〔名、形〕 ①一种菜名(在菠菜上撒上鸡蛋黄)②水仙属的，水仙般的

نرگ (*narg*) 同 نرگه

نرگه (*narge*) 〔名〕 ①为包围猎兽而组成的圆圈②行列③人群，兽群；鸟群

نرگيل (*nargeel*) 同 نارگيل

نرم (*narm*) 〔形、副〕 ①软的，松软的②光滑的，滑润的③〈转〉温柔的，温和的，柔和的④粉末状的⑤柔软地，光滑地

~ ابريشم 轻质丝绸

~ آدم 和善的人

~ آرد 精（磨）白面，富强粉

~ جواب 温和的回答；含蓄的答复

~ خاك 松土

~ دستهای 细皮白嫩的手

~ دل 慈悲心肠

~ زبان 体贴的话语

~ شن 细沙

~ صدای 温和的语气

~ صورت 光滑的脸庞

~ فلز 可锻金属

شدن ~ 软化，（态度）软下来；碾成粉末状

كردن ~ 使…软化，粉碎，碾碎

كسى را ~ كردن 使某人平静下来

دست و پنجه ~ كردن（بر كسى）（同某人）较量

نرم Norm 〔名〕 标准；准则；规范

نرمادگى (*narmādegee*) 〔名〕 ①门闩，门栓，带螺丝帽的螺丝；钮扣和钮扣洞②〈动〉雌雄同体；〈植〉雌雄同株

نرماده (*narmāde*) 〔名〕 ①同 نرمادگى ②阴阳人，两性人，雌雄同体

نرمال Normal 〔形〕 ①标准的，定额的②正常的，正规的

كردن ~ 使…标准化

نرم بالگان (*narm-bālegān*) 〔名〕 软翅鱼

نرم بيخته (~ *beekhte*) 〔形〕 精筛的，精选的

نرم بيز (~ *beez*) 〔名〕 （细眼的）筛

نرم پوستان (~ *poostān*) 〔名〕 〈动〉软皮动物（尤指海葵）

نرم تن (~ *tan*) 〔形、名〕 ①体质软的，软体的②软体动物

نرم تنان (~ *tanān*) 〔名〕 软体动物科，软体动物

نرم تن شناسى (~ *tan-shenāsee*) 〔名〕 软体动物学

نرم خو 〔形〕 性格软弱的，性格温和的

نرم خوئى 〔名〕 性格温和，性格软弱

نرم دل (~ *del*) 〔形〕 心肠软的，仁慈的，慈善的；易动心的

نرم دلى 〔名〕 心肠软，仁慈，慈善，易动心

نرم زبان (~ *zabān*) 〔形〕 能说会道的，花言巧语的

نرمش (*narmesh*) 〔名〕 柔软，灵活

~ حركات 自由体操

نرم شامه (*narm-shāme*) 〔名〕 〈解〉软脑脊膜

نرم شانه (~ *shāne*) 〔形〕 ①不坚强的②软体的（动物）

نرمش پذير (*narmesh-pazeer*) 〔形〕 机动的，灵活的

~ استراتژى و تاكتيك 机动灵活的战略战术

نرمش پذيرى 〔名〕 机动，灵活

نرمك (*narmak*) 同 نرم نرمك

نرم كن (*narm-kan*) 〔名〕 增塑剂，增韧剂

نرمك نرمك (*narmak-narmak*) 同 نرم نرمك
نرم نرم (*narm-narm*) 〔副〕 柔软地，温和地
نرم نرمك (~ *narmak*) 〔副〕 温柔地，温和地，柔软地
نرموك (*narmook*) 〔名〕 阴阳人，两性人，雌雄同体
نرمه (*narme*) 〔名〕 ①耳垂②〈解〉囟门
~ استخوان 〈解〉软骨
~ ساق پا 腿肚子
~ گوش 耳垂
~ نان 面包心
نرمه استخوان (~ *ostokhān*) 〔名〕 〈解〉软骨
نرمه بر (~ *bor*) 〔名〕 勒索者，恫吓者
نرمه گوش 〔名〕 耳垂
نرمی (*narmee*) 〔名〕 软，柔软
~ اخلاق 性格温柔
~ استخوان 〈医〉软骨病，佝偻病
~ پوست 皮肤的柔软
~ گوش 耳垂
(~ با) ~ به 温和地，柔和地，温柔地
(با) ~ كردن 举止文雅，和蔼地对待某人，姑息，宽容
نرو Nervous 〔形〕 神经的，神经方面的
نرو (*narow, naraw*) 〔形〕 爱挑剔的，不合作的
~ آدم 难相处的人
نروژ (*norvejh*) 〔名〕 挪威（欧洲）
نروژی 〔形、名〕 ①挪威的②挪威人；挪威语
~ زبان 挪威语
نروك Ⅰ (*narook*) 〔名〕 一种药草根
نروك Ⅱ 〔形〕 ①象男人的（指女人）②不生育的，不产果实的

نرولاس (*narolās*) 〔名〕 ①男性和女性②门的两扇③〈转〉挑剩下的部分；垃圾④风纪扣
~ با هم است. 〈谚〉鱼龙混杂；鱼目混珠。
نرومادگی (*naro-mādegee*) 同 نرمادگی
نرماده (~ *māde*) 同 نرولاس
نره (*narre*) 〔名、形〕 ①男性生殖器②雄的③彪形大汉
~ غول 大汉
نره خر (~ *khar*) 〔名〕 公驴
نره خر بازی 〔名〕 愚蠢的行为
نره گاو 〔名〕 公牛
نره شیر 〔名〕 ①雄狮②〈转〉勇士，好汉
نری (*naree*) 〔名〕 ①刚勇，大丈夫气概②〈解〉阴茎
نریان (*nariyān*) 〔名〕 牡马，公马
نریمان (*nareemān*) 〔形〕 刚勇的，勇士般的
نرینه (*nareene*) 〔形、名〕 ①男子的，男性的②男孩；雄性动物，（家庭中）男子，雄羊
فرزند ~ 男孩
نزا (*nazā*) 同 نازا
نزار (*nezār*) 〔形〕 瘦的，瘦弱的，瘦长的，痛苦的
~ شدن 消瘦，萎缩
نزاری (*nazāree*) 〔名〕 消瘦，瘦弱，痛苦
نزاع (*nezā'*) 〔名〕 争吵，吵嘴，口角
~ كردن 同上
~ برپا كردن 争吵起来
نزاكت (*nezākat, nazākat*) 〔名〕 ①礼貌，礼仪，客气，谦恭②文雅，雅致，优雅，优美
با ~ 很有礼貌
بی ~ 举止粗鲁，无礼貌

نزاکت آمیز 〔形〕 彬彬有礼的

~ رفتار 彬彬有礼的举止

نزاهت (*nazāhat*) 〔名〕 贞节,纯洁,廉洁,清白

نزد (*nazd*) 〔介〕 靠近…,在…旁边,在…之旁,在…时

در ~ آنها 在他们看来

~ رفقای خود آمدیم . 我们是来看同志们的。

او ~ من نشست . 他靠近我坐下;他坐在我旁边。

کتاب ~ من است . 书在我这儿。

~ خرمهره و گوهر یکی است . 〈谚〉驴眼之中无好坏。

نزدیك (*nazdeek*) 〔形、介〕 ①近的,靠近的;邻近的②临近的,快到的③有亲戚关系的④靠近…,在…旁边

~ به غروب 傍晚

~ دروازه 靠近大门

~ دو سال 近两年

~ ظهر 近中午

از ~ 从近处,靠近,亲眼

راه آهن از ~ کمون ما میگذرد . 铁路从我们的公社附近穿过。

از همه نزدیکتر 紧靠着,最亲近

از دور و ~ 从四面八方

به ~ 依…看来

حدس ~ به حقیقت 近于事实的猜测

~ خاور 近东

خویش و قوم ~ 近亲

درآیندهٔ ~ 在不久的将来

درشهر و دهات ~ 在城市及其四周的村子

دوست ~ 挚友

~ آمدن 临近,快到

~ آوردن 带来,贡献,献上

~ بودن 邻近;有亲属关系;不久,将;几乎,快成为,差一点就…

خانهٔ من به مدرسه ~ است . 我的家离学校很近。

او بما ~ است و دوست ماست . 他和我们是很好的朋友。

عید ملی ~ است . 国庆节快到了。

~ بود بیفتد . 他差一点摔倒了。

~ است برسند . 他们快到了。

~ به دو سال است که او را ندیده‌ام . 将近两年我没有见到他了。

از ~ دیدن 亲眼看看,亲自看

از ~ او را ندیده‌ام . 我没有在近处看到过他。

~ شدن 接近,靠近,临近

روزهای آخر استعمار ~ شده است. 殖民主义的末日已到。

~ کردن 使…接近,使…靠近,使…亲近;联结,相连;缩短,走捷径;〈转〉临死

هدف مشترك انقلابی ما را باهم ~ کرده است . 共同的革命目标把我们连在一起了。

راه ~ کردن 缩短距离

~ آتش منشین ! 不要坐在炉火旁边!

نزدیکان 〔名〕 亲属,亲友

ما از دوران نزدیکیم نه از ~ دور . 我们是异地同心而不是同床异梦。

یکی از ~ ما با او آشناست . 我们的一个亲戚认得他。

نزديك بين 〔形、名〕 ①近视的；〈转〉目光短浅的，无远见的②近视患者

نزديك بينى 〔名〕 ①近视②〈转〉目光短浅，无远见

نزديك تك (~ *tak*) 〔形〕 浅的，浅洼的，不深的

نزديكها (ى) (*nazdeekhā*) 〔名〕 附近；近期

پارك ~ 公园附近

عيد ~ 临近节日时

در اين ~ (همين ~) 在附近，在近期

نزديكى (*nazdeekee*) 〔名〕 ①近，接近②附近，毗邻③临近，不远④亲近，亲密

در ~ 在近处，离不远；近期

در اين ~ 在这里附近，在周围；最近，马上，不久

~ داشتن 有亲密的关系

~ كردن (با ، به) 接近；性交

~ راه براى ما يكى از مزايا است . 对我们来说路近是很方便的。

در آن ~ كسى را نميشناسم . 那一带我没有认识的人。

در همين ~ مهمانان برجسته به كشورما خواهند آمد . 不久，贵宾将来我国访问。

نزديكيها 同 نزديكها

نزع (*naz'*) 〔名〕 ①濒死状态，咽气②脱下，拿走③撤职，罢官

~ جان (~ روان) 弥留之际

~ حالت 濒死状态，咽气

نزف (*nazf*) 〔名〕 (血、水等)汲尽，耗尽，排尽

نزف الدم (*nazfo-ddam*) 〔名〕 〈医〉出血，流血；鼻衄

~ امعاء 肠道出血

~ بحرانى 大出血

~ بينى 流鼻血

~ دماغ 脑溢血

~ رحم 子宫出血，血崩症

~ ريه 肺出血

~ معده 胃出血

نزفى (*nazfee*) 〔形〕 〈医〉出血的，流血的

نزل (*nozl*) 〔名〕 ①殷勤款待，好客，厚待②款待客人的食物

نزلاء (*nozalā'*) 见 نزيل I 条

نزلات (*nazalāt*) 见 نزله

نزله (*nazle*) 〔名〕 (复 نزلات) 〈医〉卡他，粘膜炎；伤风，感冒

~ روده 肠卡他

~ معده 胃炎

~ وبائى 流行性感冒

نزم (*nezm*) 〔名〕 ①雾，烟雾②蒸气

نزول (*nozool*) 〔名〕 ①下降，降落②抵达③寄居，寄宿④利息，借贷

~ آب سبز 〈医〉青光眼，绿内障

~ آب سياه 〈医〉黑朦

~ آب مرواريد 〈医〉白内障

~ باران 降雨

~ رحمت 甘雨，喜雨

~ قرآن 〈宗〉天赐《古兰经》

~ قيمت 落价

~ پول دادن 借钱，放债

~ اجلال فرمودن 下榻，居住（专用于国王或者高级官员）

~ كردن 下降，降落，投宿，寄居；（付息）借款，降职

صعود و ~ از اين كوه آسان نيست . 这座山

上下都不容易。

کردن ~ پول را （付息）借款

نزولات (*nozoolāt*) 〔名〕 降雨雪

نزول خوار (*nozool-khār*) 同 نزول خور

نزول خور (*nozool-khor*) 〔名〕 放高利贷者

نزول خوری 〔名〕 放高利贷，重利盘剥

نزول گاه (~ *gāh*) 〔名〕 下榻处，旅店，客栈

نزولی 〔形〕 下降的，降落的

~ سیر 下降趋势

نزه (*naze*) 〔形、名〕 ①贞节的；纯洁的②贞节；纯洁

نزهت (*nozhat*) 〔名〕 ①游玩，娱乐，消遣②贞节；纯洁

نزهت آور (~ *āvar*) 〔形〕 令人愉快的

نزهت بخش (~ *bakksh*) 同 نزهت آور

نزهتگاه (~ *gāh*) 〔名〕 娱乐场所，消遣的地方

نزیل (*nazeel*) 〔名〕（复 نزلاء）①客人，宾客②丰盛的款待；盛情招待

نزیه (*nazeeh*) 同 نزه

نژاد (*nejhād*) 〔名〕 人种，种族

آریائی ~ 亚里安人种

اصیل ~ 纯种

انسان ~ 人种

دو رگ ~ 混血儿

زرد ~ 黄色人种，黄种人

سفید ~ 白色人种，白种人

سیاه ~ 黑色人种，黑种人

مغول ~ 蒙古人种

~ از حیث 在种族方面，种族上

~ فساد （种族）退化

نژاداً (*nejhādan*) 〔副〕 在种族方面，种族上

نژاد پرست (*nejhād-parast*) 〔形、名〕 ①种族主义的②种族主义者

نژاد پرستی 〔名〕 种族主义

~ نظریات 种族主义理论

نژاد شناس (~ *shenās*) 〔名〕 人种志学家

نژاد شناسی 〔名〕 人种志学，人种学，民族学；人种史，人种论

نژادی 〔形〕 人种的，种族的

~ تبعیض 种族歧视

~ تعصب 种族偏见

ترکیب ~ اهالی 居民的民族成份

مسئلهٔ ~ از نظر ماهیت مسئلهٔ طبقاتی است . 种族问题实质上是阶级问题。

نژغار (*najhghār*) 〔名〕 吼叫，叫喊

نژم (*nejhm, nojhm*) 〔名〕 雾

نژند (*najhand*) 〔形〕 ①忧愁的，忧郁的②可怕的，吓人的③生气的，发怒的，愤怒的

نژندی 〔名〕 ①忧愁，忧郁②可怕，吓人③生气，愤怒

نژنگ (*najhang*) 〔名〕 捕鸟用的套索；陷阱；笼子

نژه (*najhe*) 〔名〕 ①树枝②撒在新娘和新郎身上的小钱币③椽子

نسا I (*nesā*) 同 نسار

نسا II 〔名〕 死尸；腐败物

نسا III 〔名〕 〈解〉坐骨神经

عرق النسا 〈医〉坐骨神经痛

نساء (*nesā'*) 〔名〕 女人，女性

نساب (*nassāb*) 〔名〕 家系学者

نسابه (*nasābe*) 同 نساب

نساج (*nassāj*) 〔名〕 织匠，织布工人

نساجت (*nassājat*) 〔名〕 织，纺织

~ كردن 同上

نساج خانه (*nassāj-khāne*) 〔名〕 纺织作坊

نساجي (*nassājee*) 〔名、形〕 ①织，纺织②纺织的，纺工的

~ دستگاه 纺车，纺机

~ صنعت 纺织业

~ كارخانهٔ 纺织厂

~ كردن 纺织

نساخ (*nossākh*) 〔名〕 抄写员，缮写员

نساخ (*nassākh*) 见 ناسخ

نساخي (*nassākhee*) 〔名〕 重写，抄写，誊清

~ كردن 复制，誊清

نسار (*nasār*) 〔名〕 背荫的房子，朝北的房子；荫凉处

نساطره (*nasātere*) 见 نسطورى

نساك (*nossāk*) 见 ناسك

نسايج (*nasāyej*) 见 نسيجه ، نسيج

نسائج 同 نسايج

نسائي (*nesā-ee*) 〔形〕 妇女的，女性的

~ امراض 妇女病，妇科病

نسب (*nasab*) 〔名〕（复 انساب）家谱，世系；妻子

~ پدرى 父系，父权制，父系氏族制

~ عدد 对数

~ مادرى 母系，母权制，母系氏族制

~ نا مشروع 私生子

~ به كسى رساندن 与…同宗

~ حسب و 出身和经历

~ سلسلهٔ 家谱，家系，世家，血统

مجهول النسب 家系不清的

نسباً (*nasaban*) 〔副〕 从家谱上看，家系地

نسبت (*nesbat*) 〔名〕 ①关系，联系②比，比例，比率③血统关系，亲戚，亲谊④属性，品质，特征⑤〈数〉级数，对数⑥相象

~ به 关于，对于；比

شوراى دولتى ~ به اين مسئله چه تصميمى گرفته است ؟ 国务院在这个问题上作出了什么决定？

اين كاغذ ~ به آن كاغذ نازك تر است. 这张纸比那张纸薄。

ميزان توليد اين كارخانه در ماه جارى ~ به ماه مشابه سال گذشته دو برابر شده است . 该厂本月的产量比去年同期增加了一倍。

او ~ به همه رفقا بسيار مهربان است . 他对同志们都很和蔼。

~ تجانس 比例系数

~ حكيمه 逻辑联系

~ زنان و مردان بيسواد 男女文盲比例

~ سه به چهار 三比四

~ عددى 算术级数

~ معكوس 反比例，〈数〉反比

~ نابرادرى (يا ناخواهرى) 同母异父（或同父异母）的兄弟（姐妹）关系

~ نسبى 血缘关系

~ هندسى 几何级数

~ به 相应地，相对地，按比例地

~ به ۷ و ۳ 成七与三之比

~ ياى 表示名词属性的字母 “ ى ”，如，كتابى ، چينى 等

~ دادن 把…归咎于…，给予；指控，控告

همه آن صفت ها را باو ~ دادند . 大家都认

为他有那些优点。

~ جرم خیانت به میهن را باو دادند. 他被指控犯了叛国罪。

~ زشتی به کسی دادن 损害某人的名誉

~ داشتن (با کسی) 有关系，有联系；有亲属关系

ما دو نفر با هم ~ داریم. 我们两人有亲属关系。

به ~ ساعات کار مزد گرفتن 按时计工取酬

نسبتاً (*nesbatan*) 〔副〕 相对地，比较地

نسبتی 〔形〕 相对的，比较的

نسب نامه (*nasab-nāme*) 〔名〕 ①家谱，家谱表；〈生〉谱系②家系，血统

نسب نویس (~ *nevees*) 〔名〕 编写家谱的人

نسبی (*nasabee*) 〔形〕 同血缘的，血亲的

~ قرابت 亲族关系，同血缘，同宗

نسبی (*nesbee*) 〔形〕 ①相对的，比较的②相称的，匀称的，合比例的③部分的

~ اکثریت 相对多数

~ چگالی 〈理〉相对密度

~ رطوبت 〈理〉相对湿度

~ سرعت 〈理〉相对速度

~ صفت 关系形容词

~ نظریهٔ 〈数、理〉相对论

~ یای 表示名词属性的字母 "ی"

نسبیت (*nesbiyyat*) 〔名〕 相关性，相对性，相对论；比例

(~ نظریهٔ) ~ تئوری 〈数、理〉相对论

~ مفهوم 相对概念

نسپار (*naspār*) 〔名〕 器皿名（挤葡萄汁的容器）

نستاك (*nestāk*) 〔名〕 肠绞痛

نستالژی Nostalgia 〔名〕 怀乡病

نسترن (*nastaran*) 〔名〕 〈植〉多花蔷薇

نستعلیق (*nasta'leegh*) 〔名〕 波斯文一种书法名

~ صحبت کردن 大事渲染

نستك (*nestak*) 〔名〕 已弹松了的棉花

نستوه (*nastooh*) 〔形〕 勇敢的，英勇的，雄纠纠的；不疲倦的

نسج (*nasj*) 〔名〕 (复 نسوج ، انساج) ①织，纺织，织造②纺织品

~ پوششی 表皮，上皮

~ ملتحم 结缔组织

نسج شناس (~ *shenās*) 〔名〕 组织学者

نسج شناسی 〔名〕 组织学

نسخ (*naskh*) 〔名〕 ①废除，废止，取消②小楷（阿拉伯文书法的名称）③抄写，誊写④〈宗〉投生，投胎，转生

~ پیمان 废除条约

~ کردن 废除，废止，取消

نسخ (*nosakh*) 见 نسخه

نسختین (*noskhateyn*) 〔名〕 两份拷贝

نسخ کردنی (*naskh-kardanee*) 〔形〕 应予废除的，该废除的

نسخه (*noskhe*) 〔名〕 (复 نسخ) ①（书籍的）本，份②抄本，副本，缮本，摹本③药方，处方④（手写的）护符，护身符

(~ اصل) ~ اصلی 原本，真本；原著，原文

(~ عین) ~ المثنی 复制稿，复制品

~ تقدیمی 赠送本

~ ثانی 复本，副本；复制品

~ خطی 手稿，手写本，稿子，原稿，未

付印稿

طبی ~ 药方，处方

~ (سه) در دو 一式两（三）份

(از) برداشتن ~ 誊写，复写，抄袭

را پیچیدن ~ 配药方，抓药

(دادن ~) نوشتن ~ 开药方，开处方

در دو ~ نوشتن 写成一式两份

از نظر اخلاق ~ ثانی مادرش بود. 他的性格与他母亲一模一样。

این قرارداد در دو ~ تهیه میشود. 这个合同一式两份。

نسخه بدل (*~ badal*) 〔名〕 复制品，翻版

نسخه بردار (*~ bardār*) 〔名〕 抄写人

نسخه برداری 〔名〕 复制，复印

~ ماشین 〈印〉复印机

نسخه نویس (*~ nevees*) 同 نسخه بردار

نسخه نویسی 〔名〕 抄写，誊写，复写

نسخی (*naskhee*) 〔形〕 用小楷体写成的

نسر (*nasar*) 同 نسار

نسر (*nasr*) 〔名〕 (复 نسور) 〈动〉鹰，秃鹫，座山鵰

طایر ~ 〈天〉天鹰座

واقع ~ 〈天〉天琴座

نسری (*nasree*) 〔形〕 鹰的

نسرین (*nasreen*) 〔名〕 长寿花（水仙属）

نسطوری (*nastooree*) 〔名〕 (复 نساطره) 〈宗〉①景教徒，聂斯托利教徒②景教，聂斯托利教

نسق (*nasagh*) 〔名〕 ①序，顺序；秩序，步骤②整顿，整齐，条理③样子，方式，方法④惩罚，惩办（如切断手足等）⑤〈天〉猪户星座

رعیتی ~ 安排土地耕作，照管休耕地

زراعت ~ 安排农活

~ بر این 这样，这样地

چندی روزگار بر این ~ گذشت. 就这样过了一个时期。

~ وحدت 配合，协调

~ یك 划一的（地），一致的（地）

(گذاشتن ~) دادن ~ 整理

کردن ~ 惩罚，惩办，处分（如，切断手足等）

نسقچی (*~ chee*) 〔名〕 主管惩罚的官员

نسك (*nask,nosk*) 〔名〕 ①出家，修行②奉献，牺牲

نسك (*nask*) 〔名〕 ①扁豆②麦芒，谷针

نسکبا 〔名〕 扁豆汤

نسل (*nasl*) 〔名〕 (复 انسال) ①子孙，后代，后裔②部族，部落，家族

(بشر ~) آدم ~ 人类

آینده ~ 未来的一代

(اندر ~، ~ بعد ~، نسلاً) ~ به ~ — 代又一代地，一辈又一辈地

مردم دو کشور ما ~ اندر ~ دوست بوده‌اند. 我们两国人民世世代代友好相处。

(بعدی ~) جوان ~ 〈生〉子代

فاسد شده ~ 垮了的一代（人）

گمشده ~ 迷惘的一代

(بر انداختن) کسی را کندن ~ 灭族

نسناس (*nasnās*) 〔名〕 ①类人猿，猩猩②（古希腊神话中）半人半仙的神

نسنجیده (*nasanjeede*) 〔形〕 未经考虑的，没深思熟虑的

~ حرف 脱口而出的话

نسو (*nasoo*) 〔形〕 平坦的，光滑的，温柔的，

柔软的

نسوار (*nesvār*) 〔名〕 一种用以咀嚼的烟草

نسوان (*nesvān*) 〔名〕 妇女们，女人

~ امراض 妇科病

نسوج (*nosooj*) 见 نسج

نسور (*nosoor*) 见 نسر (*nasr*)

نسوز (*nasooz*) 〔形〕 耐火的，不易燃烧的，防火的，保险的

~ آجر 防火砖，耐火砖

~ پنبهٔ 石棉

~ صندوق 保险箱，保险柜

نسی (*nasee*) 〔名〕 忘记，忘却

نسیان (*nesyān*) 〔名〕 忘记，忘却，遗忘；〈医〉健忘症

پیدا کردن ~ 同上

به طاق ~ کوبیدن (یا گذاشتن) 忘记，置于脑后

نسیان نا پذیر (~ *nāpazeer*) 〔形〕 不会忘记的，难忘的

نسیب I (*naseeb*) 〔名〕 颂诗的抒情前言

نسیب II 〔形、名〕 ①出身高贵的，出身名门的 ②亲戚，近亲

نسیج (*naseej*) 〔名〕 (复 نسائج ، نسایج) ①布匹，织物，纺织品 ②毡，毯子；祈祷用的垫席

نسیجه 同 نسیج

نسیم (*naseem*) 〔名〕 和风，微风，惠风，清风

ورزیدن ~ 微风吹拂

نسیه (*nesye, nasye*) 〔名、副〕 ①赊欠，信贷；信贷交易 ②信贷地，赊欠地

~ به 赊欠

~ فروش بطور 赊销

~ معاملات 非现款交易，信贷交易

خریدن ~ (به ~ بردن) 赊买，赊购

فروختن ~ (به ~ دادن) 赊卖

(به) ~ نمیفروشد . 概不赊欠。

سرکه نقد به از حلوای ~ است . 〈谚〉到手的醋胜过没拿到的甜食。（比喻东西到手才可靠）

~ امروز نقد فردا 现钱交易，概不赊欠。（商业用语）

نسیه خور (~ *khor*) 〔名〕 惯于赊欠的人

نسیه خوری 〔名〕 赊买

نسیه فروشی (~ *forooshee*) 〔名〕 赊卖

نشا I (*nashā*) 〔名〕 醉酒；醉态

داشتن ~ 灌醉，使…喝醉

نشا II 〔名〕 生长，发育，创造

نشا (*neshā*) 〔名〕 为移植用的幼苗

کردن ~ (~ زدن) 移植（幼苗）

آنها در فصل بهار بادنجان ~ میکنند. 他们在春天移植茄子秧。

نشاء (*nashā'*) 同 نشاسته

نشابور (*neshāboor*) 同 نیشا بور

نشأت (*nash'at*) ①同 نشاء ②渗透

یافتن ~ 渗透

نشاختن (*neshākhtan*) 同 نشاندن

نشادر (*noshādor*) 〔名〕 〈化〉氯化铵，卤砂

~ جوهر 氨，阿摩尼亚

نشاستن (*neshāstan*) 同 نشاندن

نشاسته (*neshāste*) 〔名〕 淀粉

حیوانی ~ 牲粉，糖原

زدن ~ （衣服）上浆

نشاسته‌ای 〔形〕 淀粉的，含有淀粉的，淀粉状的

نشاسته دار 同 نشاسته‌ای

نشاسته سازی 〔名〕 制淀粉

~ کارخانهٔ 淀粉厂

نشاسته مانند (~ *mānand*) 〔形〕 淀粉状的；象淀粉一样的

نشاط (*nashāt*) 〔名〕 愉快，高兴，兴致勃勃，精神饱满

~ بخشیدن 使…高兴，使…愉快

~ کردن 高兴，兴致勃勃

نشاط آور (~ *āvar*) 同 نشاط بخش

نشاط انگیز (~ *angeez*) 同 نشاط بخش

نشاط بخش (~ *bakhsh*) 〔形〕 令人高兴的，令人愉快的，令人精神振奋的

باد نشاط بخشی می وزید. 和风拂面。

نشاط مندی (~ *mandee*) 〔名〕 高兴，兴高彩烈，精神振奋

نشاف (*nashshāf*) 〔形〕 吸收的，吸干的

~ کاغذ 吸墨纸

نشاکاری (*neshākāree*) 〔名〕 移植，移栽（秧苗等）

ماشین ~ برنج 插秧机

~ کردن 移植，移栽（秧苗等）

نشان (*neshān*) 〔名〕 ①记号，符号，标志，象征②纪念章，奖章，勋章③目标，靶子④旗帜，军旗⑤国徽⑥迹象，症状⑦邮票，图章⑧名声⑨地址，地点

~ افتخار (~ استحقاق، ~ استیاز) 荣誉奖章；可以夸耀的事物；卓越的成就

~ راه 路标

~ صدا （速记用的）表音符号

~ لیاقت 奖章

~ محبت 友谊的象征

~ سرز 界桩

~ سرض 症状

~ دادن 表明，指明，指出

دست خود را به طبیب ~ بدهید! 把手伸给大夫看一下。

کارگران چین در ساختمان کشور خلاقیت و شایستگی خود را ~ داده‌اند. 中国的工人阶级在建设自己国家中显示出才能和创造力。

این حادثه ~ میدهد که ... 这个事件表明…

حقایق ~ داد که حق با اوست. 事实证明他是对的。

نشانش میدهیم. 我们要给他点颜色看看！（威胁口吻）

از خود ~ دادن 表现出

شجاعت از خود ~ دادن 表现出勇气

با اشاره ~ دادن 示意

خود را ~ دادن 自我表明

راه را ~ دادن 指路

~ زدن 佩戴徽章，别上纪念章，打靶

او ~ را نزد. 他没有射中靶子。

با يك تير دو ~ زدن 〈谚〉一箭双雕

~ کردن (~ گذاشتن) 标记，做上记号，标出，划分出

پارتیزان ها درخت را ~ کردند. 游击队员在树上做了记号。

~ گرفتن 获得奖章

قلم من ~ دارد. 我的钢笔有记号。

نشان بردار (~ *bardār*) 〔名〕 旗手

نشان دار 〔形、名〕 ①被标出的，被指出的，被

表扬的，被奖励的，戴上勋章的②旗手

اسكناس هاى ~ 有编号的纸币

نشاندن (*neshāndan*) 〔动〕(根 نشان) ①使…坐下，使…住在…②栽种，种植③扑灭(火)，镇压(叛乱等)④任命，委任，指派⑤弄掉，去掉⑥牢记(劝告等)

~ آتش 灭火

~ درخت 植树

~ كسى را برتخت 使某人继承王位

~ كسى را روى صندلى 让某人坐在椅子上

~ فتنه 平息叛乱

~ گرد را از لباس 掸掉衣服上的尘土

~ وحدت را بر جاى نفاق 团结代替分裂

رگبار گرد و خاك را نشاند. 阵雨涤荡了空中飞扬的灰尘。

ما در بحث نبايد مسائل فرعى را به جاى مسائل عمده بنشانيم. 我们在讨论中不要把次要问题当作主要问题。

نشان دهنده (*neshān-dahande*) 〔名〕标志，象征

پايان ساختمان آن ~ رابطۀ دوستانۀ دو كشورى است. 那个工程的竣工象征着两国之间的友好关系。

نشانگاه (~ *gāh*) 〔名〕①〈军〉目标，靶子，靶垛②目的，目的地

نشانه (*neshāne*) 〔名〕①记号，标志，特征②徽章；帽徽③目标，靶子，目的

~ هجاها 分音节号

~ هاى اختصارى 省略符号

~ رفتن (~ گرفتن) 瞄准，照准(靶子)

~ زدن (به ~ خوردن) 击中目标

او به ~ نزد. 他没有射中靶子。

با يك تير دو ~ زدن 〈谚〉一箭双雕

~ كردن 作记号

اين ناخوشى چندين ~ دارد. 这种病有几种症状。

نشانه رو (~ *row*) 〔名〕瞄准手，瞄准器

نشانه روى (~ *ravee*) 〔名〕瞄准，对准；(用观察器)观察

~ متقابله 相互瞄准

~ دستگاه 瞄准器

~ دوربين 瞄准镜

~ كردن 瞄准，测视

نشانه گذارى (~ *gozāree*) 〔名〕作记号，留记号

~ كردن 同上

نشانه گيرى 〔名〕瞄准

آلت ~ (دستگاه ~) 瞄准仪器

نشانه ياب 〔名〕瞄准装置，标尺

نشانى (*neshānee*) 〔名〕①地址②特征，记号，纪念品③身份证上的标志

نشانيدن (*neshāneedan*) 同 نشاندن

نشبيل (*neshbeel*) 同 نشپيل

نشپيل (*neshpeel*) 〔名〕钓鱼钩

نشت (*nasht*) 〔名、形〕①漏，渗②有皱纹的，有褶皱的

~ كردن 漏出，渗出

نشتر (*neshtar*) 同 نيشتر

نشتى (*nashtee*) 〔名〕漏洞

محفوظ از ~ 不漏的，防漏的

از ~ جلوگيرى كردن 堵漏洞

نشت ياب (*nasht-yāb*): ~ دستگاه 〈机〉探伤仪

نشخوار (*noshkhār*) 〔名〕①(牛、羊等)反刍②反复细嚼

کردن ~ 反刍，细嚼

. شتر ~ میکند 骆驼反刍食物。

نشخوار کن (~ *kon*) 同 نشخوار کننده

نشخوار کننده (~ *konande*)〔形、名〕（复 نشخوار کنندگان ）①反刍的②反刍动物

نشد (*nashd*) 同 نشت

نشد (*nashod*) 〔形〕 不成功的，不可能的，未办成的

. کار ~ ندارد 没有办不成的事。

نشدنی (*nashodanee*) 〔形〕不可能的，做不成的

نشر (*nashr*) 〔名〕 ①（书刊）出版，发行，发表②（消息等）发布，发表③复活，再生④（地毯、桌布等）铺开，展开⑤香味

اخبار ~ 发表消息

کتاب ~ 出版书籍

(دادن ~) کردن ~ 出版，发行；发布，公布；铺开，打开

حشر و ~ کردن 结交，交往；集合

یافتن ~ 出版，发行

نشریات (*nashriyyāt*) 〔名〕 ①出版物②传说，传闻

دولتی ~ 政府公报

کاذبه ~ 谣言

مسلسل ~ 定期刊物

(زبانهای خارجی ~) ادارهٔ 〈外文〉出版社

نشریه (*nashriyye*) 〔名〕 （复 نشریات ）出版，发行，传单，活页

نشست (*neshast*) 〔名〕 ①会议②座席③〈空〉着落④下沉，下陷⑤交往

آرام بر سطح ماه ~ 在月球上软着陆

و بر خاست ~ 交往，相处

کردن ~ 下沉，下陷

. دیوار (یا خاکریز) ~ کرده است 墙（或堤）往下陷了。

نشستش (*neshastesh*) 〔名〕 熔融，熔解

نشستگاه (*neshast-gāh*) 〔名〕 ①坐的地方②后部，背面，（椅子）靠背③臀部④住所，驻留地

نشستن (*neshestan, neshastan*) 〔动〕（根 نشین ）①坐，坐下，乘②居住，住下来③〈空〉降落，着落④(叛乱等)平息，平静⑤沉淀⑥（鸟等）栖息⑦（水等）上升⑧上厕所

عرق ~ 出汗，发汗

و بر خاستن ~ 交往，来往，相处

ما همه روی زمین نشستیم و به نطق او گوش کردیم. 我们都坐在地上听他讲话。

. چند خانواده در این منزل می نشینند 这座房子里住了好几户人家。

. هواپیما بسلامت بزمین نشست 飞机安全着陆了。

گرد و غبار روی میز نشسته است. 桌面上落了一层土。

دیشب یك متر برف روی زمین نشست. 昨晚下了一米厚的雪。

بالاخره فتنه نشست 叛乱终于平息了。

طوفان دریا نشست 海上的风暴平息了。

رسوب در ته ظرف نشست 沙子在容器底部沉淀下来了。

. آب باین زمین نمی نشیند 水流不到这块地方。（指地势高）

. حرفش در (بر) دلم نشست 他的话给我留下了深刻的印象。

. غذا بدلم نشست 这饭菜合我的口胃。

بانیك نشینی نیك شوی با دیگ نشینی سیاه .
〈成〉近朱者赤，近墨者黑。

نشستنی (*neshastanee*)〔名、形〕①坐椅，骑乘物（如牲畜、船舶或其它交通工具）②能乘骑的（指牲口）

نشست و برخاست (*neshasto-barkhāst*)〔名〕来往，交往；亲近的关系
اهل ~ 善于交际的人
(با) کردن ~ 交往，来往；相处

نشسته (*neshaste, nesheste*)〔形、副〕坐着的（地）
در حالت ~ 坐着，骑着
کسی که روی آن مبل ~ است ، همکلاسی من است . 坐在沙发上的那位是我的同学。

نشسته پاك (~ *pāk*)〔名〕冒充好人者

نشف (*nashf*)〔名〕吸收（水）
کردن ~ 同上

نشك (*nashk*)〔名〕松树，松木

نشکفته (*nashekofte*) 同 ناشکفته

نشکن (*nashekan*)〔形〕不碎的，打不破的
شیشهٔ ~ 有机玻璃

نشکنج (*neshkonj*)〔名〕捏，扭，拧
گرفتن ~ 同上

نشگرده (*neshgarde*)〔名〕鞣皮工人用的刀，制革用刀，制鞋匠用的刀

نشگنج (*neshgonj*) 见 نشکنج

نشگون (*neshgoon*) 同 نشکنج

نشل (*nashl*)〔名〕①钓鱼钩②挂起某物

نشلیدن (*nashleedan*)〔动〕（根 نشل）悬挂，吊，挂

نشمردنی (*nashomordanee*)〔形〕数不清的，不可胜数的

نشناختنی (*nashenākhtanee*)〔形、副〕不认识的（地），认识不清的（地）

نشناخته (*nashenākhte*)〔形、副〕陌生的(地)
زن ~ 陌生的女人

نشناس (*nashenās*)〔形〕不认识的，不出名的

نشنیدنی (*nasheneedanee*)〔形〕不适宜听的，不堪入耳的；令人震惊的

نشنیده (*nasheneede*)〔形〕①闻所未闻的，未听说过的，没有听到的②同 ناشنیده
گرفتن ~ 装作没听到

نشو (*nashv*)〔名〕①长，生长②出世，问世
(~ یافتن) کردن ~ 长，生长，出世，降生
و نما کردن ~ 同上

نشور (*noshoor*)〔名〕复活，起死回生
روز ~ 〈宗〉复活日

نشوز (*noshooz*) ①夫妇不合②遗弃③不交配

نشو و نما (*nashvo-namā*)〔名〕生长，长大，成长，发展
دادن ~ 使…生长，使…发展
یافتن ~ 生长，长大，成长，发展

نشوه (*nashve*) 同 نشئه

نشیب (*nesheeb*)〔名〕①坡，斜坡；斜面，倾斜②低地，洼地③不幸
و فراز ~ 起伏
و فراز زندگی ~ 生活道路上的坎坷不平
داشتن ~ 有（向下）坡度
پیدا کردن ~ 倾斜

نشیب دار〔形〕倾斜的，有坡的

نشیب داری〔名〕倾斜，有坡度

نشید (*nasheed*)〔名〕歌，诗歌

نشیط (*nasheet*) 〔形〕 愉快的，快乐的

نشیم (*nasheem, nesheem*) 同 نشیمن

نشیمن (*nesheeman*) 〔名〕 ①住所，住处②穴，巢③座位，席位④臀部

هواپیما ~ 飞机库

~اطاق 起居室

~ سالن 会客室

~ كردن 坐下，居住

(~ اختيار كردن (~ گرفتن 定居

نشیمنگاه 〔名〕 ①驻在地，所在地，住所，栖息处③座位，席位③臀部

نشین I (*nesheen*) ① نشستن 的根②可作构词后缀，意为"居住者"、"居民"，如：~شهر ، ~گوشه 等

نشین II 〔名〕 背面，后部，臀部，肛门

نشیننده (*nesheenande*) 〔名〕 坐着的人，居住者

نشئه (*nash'e*) 〔名〕 ①醉后的（身体）酥麻②醉酒的欣喜③创造

~ داشتن 灌醉，使…陶醉

~ يافتن 醉酒

نص (*nass*) 〔名〕 （复 نصوص） ①本文，原文，明文②本义，直义

~ حديث （关于先知穆罕默德的）传说的来源

~ صريح 准确的意思

نصاب (*nesāb*) 〔名〕 ①基础，起源，根源②（上税或捐献所规定的）法定的数额③记录④（国会的）法定人数⑤高官巨贾

~ جهانی 世界记录

~ حد 定额，限额

او كار خود را اغلب بيش از حد ~ مقرر اجرا ميكند . 他经常超额完成任务。

نصاب (*nassāb*) 〔名〕 投机商，骗子，扒手

نصاح (*nossāh*) 见 ناصح

نصارا (*nasārā*) 见 نصرانی

نصاری (*nasāree*) 见 نصرانی

نصائح (*nasā-eh*) 见 نصیحت

نصایح (*nasāyeh*) 见 نصیحت

نصب (*nasb*) 〔名〕 ①安装，装配，建立，树立，竖起②任命，委任③里程碑④〈语〉宾格的标记

~ سرنيزه به تفنگ 上刺刀

~ سنگ قبر 树墓碑

~ عكس برديوار 在墙上挂照片

~ قطعات 安装零件

~ مجسمه 树立雕像

~ كردن 安装，装配，建立，竖起，任命，委任

كارگران در كمترين مدت دستگاه را ~ كردند . 工人们在最短期间内安装好了这台机器。

بر ديوار ~ كردن 钉在墙上

لوحهٔ افتخاری بر ديوار ~ كردند . 墙上安装了表扬栏。

در اين نزديكی يك ايستگاه هواشناسی كشاورزی ~ شده است . 附近设有一座农业气象站。

نصب العين (*nasbol-eyn*) 〔形、名〕 ①摆在眼前的，看得清楚的②榜样，范例

~ قرار دادن 放在眼前，以…为榜样

نصحاء (*nosahā'*) 见 ناصح

نصر (*nasr*) 〔名〕 ①帮助，援助，协助②胜利，凯旋

نصرا (*nosarā*) 见 نصير

نصران (*nasrān*) 见 نصرانی

نصرانی (*nasrānee*) 〔名、形〕（复 نصارا）①基督教徒②（巴勒斯坦北部古城）拿撒勒地方的人③基督教的

دين ~ 基督教

نصرانيت (*nasrāniyyat*) 〔名〕基督教

نصرت (*nosrat*) 〔名〕①帮助，援助②胜利，凯旋

طاق ~ 凯旋门，（临时搭的）牌坊

~ يافتن 获胜

نصف (*nesf*) 〔名、副〕①半，一半，二分之一②一半地

~ بيشتر(~ زيادتر) 多一半

~ دائره 半圆

~ روز 半天，中午

~ شب 半夜，午夜

~ قطر 半径

~ كره 半球

~ مايع 半液体

~ نان 半个面包

به ~ قيمت 半价

درد ~ سر 〈医〉偏头痛

دو ~ 二等分

فلج ~ بدن 半瘫，半身不遂

(دو) ~ كردن 分为两半

وصف العيش نصف العيش 画饼聊以充饥。（直译：画饼能解一半饿）

نصفاً (*nesfan*) 〔副〕一半地，二分之一地，平分地

نصف‌النهار (*nesfo-nnahār*) 〔名〕中午，晌午；子午线

~ محلی 地区子午线

~ خط 子午线

~ دايرهٔ 子午圈

نصفا نصف (*nesfā-nesf*) 〔形、副〕平分的(地)，各半的（地）

نصفت (*nasafat*) 〔名〕①公正，公平，公道②一半

نصف كار (*nesf-kār*) 〔名〕对分制佃农

نصف كاری 〔名〕对分制，平分制

نصفه (*nesfe*) 〔名、形、副〕①一半，二分之一②一半的；干完一半的(地)，未完成的（地）

~ كار 完成一半的工作

~ كردن 平分

نان را دو ~ كرد . 他把面包掰成了两半。

گيلاس خود را (تا) ~ نوشيد . 他喝了半杯（酒）。

نصفه راه (~ *rāh*) 同 نيمه راه

نصفه كار 同 نصف كار

نصفه كاره 〔形〕完成了一半的，做了一半的

نصل (*nasl*) 〔名〕箭头；刀刃，剑锋，矛头

نصوح (*nasooh*) 〔名、形〕①诺言，海誓山盟②忠告者，劝告者③忠诚的，诚恳的

~ توبهٔ 真心的忏悔

نصوص (*nosoos*) 见 نص

نصيب (*naseeb*) 〔名〕①份，部分，份额②〈转〉命运，命中注定的事

~ بودن (~ شدن) 命中注定；受益，获得好处

~ كسی شدن 某人得到…，某人获得…

موفقيتهائی كه ~ ما شده است بواسطه رهبری خردمندانهٔ حزب است . 我们的成就都是在党的英明领导下取得的。

. هیچکس نشود ~ 〈宗〉真主保佑别让大家遭遇这种不幸吧！

! خدا ~ نکند 真主保佑，可别…

منطقهٔ ما از مزایای این روش آبیاری نصیبی یافته است . 这个灌溉系统给我们的地区带来了利益。

(یا ~ (یا قسمت ، یا بخت یا ~) 碰碰运气！凭运气了！听天由命了！

نصیح (*naseeh*) 〔名〕（复 نصحاء ）忠告者，劝告者

نصیحت (*naseehat*) 〔名〕（复 نصایح ، نصائح ）忠告，劝告

پذیرفتن ~ 接受劝告

تلخ است. ~ 忠言逆耳。

. بالاخره او ~ رفقا را پذیرفت 最终他还是接受了同志们的劝告。

(کردن (~ دادن ~ 忠告，劝告，向…提意见

ما همگی او را ~ کردیم که دیگر باین کار دست نزند . 我们大家都劝他不要再做这种事了。

~ از دشمن پذیرفتن خطا است و لیکن شنیدن رواست . 〈谚〉敌人的话可听不可信。

نصیحت آمیز 〔形〕劝告的，忠告的

نصیحت بردار (~ *bardār*) 同 نصیحت پذیر

نصیحت پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕①听取劝告的②〈转〉可改正的

نصیحت گر (~ *gar*) 同 ناصح

نصیحت ناپذیر (~ *nāpazeer*) 〔形〕①不听劝告的②〈转〉不易改正的

نصیر (*naseer*) 〔名〕（复 انصار ، نصراء ）帮助者，援助者，助手

نضارت (*nazārat*) 〔名〕美丽，鲜艳，新鲜，鲜嫩

نضج (*nozj*) 〔名〕①（果实）成熟，发育完全②化脓，溃烂

انقلاب ~ 革命形势成熟

(گرفتن (~ پیدا کردن ~ 发展，成熟

کار او ~ گرفت. 他的事业成功了。

نضیج (*nazeej*) 〔形〕（果实、谷物等）成熟的，熟了的

نضیر (*nazeer*) 〔形〕新鲜的，鲜艳的，鲜嫩的

نطاق (*netāgh*) 〔名〕①地带，地区，区域②腰带③一种女式长外罩

کهکشان ~ 〈天〉天河，银河

نطاق (*nattāgh*) 〔名〕演说家，雄辩家，发言人

نطاقی 〔名〕发言，演说

کردن ~ 发表演说；夸夸其谈，信口雌黄

نطرون Natron 〔名〕①〈化〉泡碱；氧化钠；含水苏打②〈化〉硝石，硝酸钠

نطع (*nat'*) 〔名〕皮垫子（下棋用或斩首时放在犯人脚下接血水用）

نطفه (*notfe*) 〔名〕①精液②胚胎，萌芽③子孙，后裔，后代

حرام ~ 私生子

حلال ~ 婚生子

مرد ~ 精子

~ سلول 生殖细胞

نطفه‌ای 〔形〕①精液的②胚胎的

نطفه پروری (~ *parvaree*) 〔名〕〈生〉细菌培养

نطفه کشی (~ *koshee*) 〔名〕杀菌剂

نطق (*notgh*) 〔名〕①话，语言；演说②讲演才能

افتتاحیه ~ 开幕词

پراحساسات ~ 充满激情的讲话

~ (آلات) آلت 发音器官(指喉、口腔、舌等)

~ ضمن 在讲话中

به ~ آمدن 说起话来

~ کردن (~ ایراد کردن ، ~ ادا کردن) 发表演说

رئیس جلسه ~ غرائی ایراد کرد . 会议主席作了精彩的讲话。

~ نزدن (~ نکشیدن) 不敢讲话；不敢反对

نطلبیده (*natalabeede*) 〔形〕 没要求的,没请求的

آب ~ مراد است . 〈谚〉没要就送来的水是好兆头；福从天降。

نطنز (*natanz*) 〔名〕 纳坦兹(伊朗地名，该地以贫困出名)

~ تحفهٔ 薄礼

نطوق (*notoogh*) 〔名〕 说话，讲话，演讲

نطول (*natool*) 〔名〕 草药浸剂(敷伤口用)

نظار (*nozzār*) 见 ناظر

نظارت (*nazārat*) 〔名〕 监督，检查；巡视，视察；控制

~ کردن (تحت ~ قرار دادن) 监督，检查；控制

رئیس اداره در کارهای ما ~ میکند . 处长检查我们的工作。

تحت ~ گرفتن 监督，监视

نظارگی (*nazzārağee*) 〔名〕 看，瞧，望

نظاره (*nazāre*) 〔名〕 ①监督，检查②看，瞧，望

~ کردن 看，瞧，望

نظاره (*nazzāre*) 〔名〕 (复 نظارگان) 观众，观察员

نظافت (*nazāfat*) 〔名〕 清洁，整洁，干净

~ محل 厕所，盥洗室

~ کردن 打扫卫生，扫除

نظام (*nezām*) 〔名〕 ①次序，顺序，秩序②制度，体系，系统③方法，方式④纪律，风纪⑤组织，编制⑥规则⑦兵役⑧队形⑨军队，部队

~ آموزشی 教育制度

~ اجباری 义务兵役制

~ اجتماعی 社会制度

~ تفرقه 分散队形

~ سرمایه داری 资本主义制度

~ سوسیالیستی 社会主义制度

~ تبدیل 变换队形

~ خدمت 兵役

~ علم 军事学

علم ~ عالم 宇宙学

~ دادن 使…系统化；整顿，整理

داخل ~ شدن 参军，入伍

~ گرفتن 列队，排队

~ یافتن (~ گرفتن) 系统化；得到整顿，得到整理

شما ~ رفته‌اید؟ (شما خدمت ~ کرده‌اید؟) 你服过兵役吗?

نظامات (*nezāmāt*) 〔名〕 法制，法令，法规，法则，规则

نظامت (*nezāmat*) 〔名〕 ①监督，整理，整顿，安排②学校副校长

نظام نامه (*nezām-nāme*) 〔名〕 ①规章，章程，条例②(议会中的)议事规则

~ انجمن 协会章程

انضباطی ~ 纪律条例

تجسس و اطلاعات ~ 侦察和情报的规章条令

تنظیمات ~ 军纪条例

خدمت صحرائی ~ 野战勤务条例

داخلی ~ 内务条例

مالی ~ 财务规定

نظام نامه‌ای 〔形〕 条例的，程序的

~ مسائل 程序问题

نظام وظیفه (~ *vazeefe*) 〔名〕 义务兵役制

~ خدمت 兵役

~ قانون 兵役法

خدمت ~ انجام دادن 服兵役

نظامی I (*nezāmee*) 〔形，名〕 ①军事的，服兵役的②军人，士兵，列兵

~ حکومت 戒严令；军政府，军事管制

~ (روح (یا سیاست 军国主义

~ دادگاه 军事法庭

~ شورای （多指发动政变上台的）军政府

~ عملیات 军事行动，作战

~ غیر 非军事的，民间的

~ قانون حکومت 军事管制法，戒严法

~ لباس 军服

~ منطقهٔ 军区

کردن ~ 军事化，军国主义化

نظامی II 〔名〕 （波斯著名诗人）纳扎米（伊斯兰历530—614年）

نظامیه 同 نظامی I 条

نظایر (*nazāyer*) 见 نظیره

آن ~ 等等，诸如此类

. این کتاب کم نیست ~ 这类书并不稀少。

نظر (*nazar*) 〔名〕 （复 نظرات، انظار） ①眼光，目光，视线，视力②意见，看法，主意，观点③查看，检查④动机，意图

اجمالی ~ 匆匆一瞥

بد ~ 坏主意，恶意

به ~ 鉴于，由于，考虑到…

به اهمیت موضوع ~ 鉴于问题的重要性

به اینکه ~ 鉴于…，由于…，因为…，考虑到…

به چپ ~ 〈口令〉向左看齐！

به گفتهٔ او ~ 考虑到他的讲话

به لیاقت شما ~ 考虑到你的能力

از ~ . . . 从…角度来看

از~ تسهیل کار(امور) 为了工作方便起见

~ امعان 全神贯注地瞧，细看，凝视

با ~ . . . 以…眼光

با در~ گرفتن . . . 考虑到…，鉴于…

به ~ کسی 据某人的看法

~ به یك 看一眼，一看，一瞥

تبادل ~ مخفیانه 秘密商议

~ تجدید 修改，修订，重新考虑，改变意见

تحت ~ (زیر ~) 在…的指导下；在…的监督下

تحت ~ کسی 在（某人）照看下

حسن ~ (~ خوب، ~ مساعد) 好的意见，可取的意见；好意，好感，善意的态度

در~ اول 一见就…，乍看起来，粗看

~ شخص مورد 看中的人，信得过的人

صاحب ~ (اهل ~) 有识之士，有见解者

از~ کسی افتادن 不再得到某人的关怀

看，望，瞥，瞟 ～ کردن (بر ، به)

引起注意，引人注目 جلب ～ کردن

放弃，停止 صرف ～ کردن (از)

重新考虑，修改，修订 تجدید ～ کردن (در)

取得一致意见，商定 توافق ～ حاصل کردن

吸引某人注意，博得某人同情 ～ کسی را بخود جلب کردن

使某人忘记… از ～ کسی محو کردن

审阅，读过 از ～ گذراندن

من این مقاله را از ～ گذراندم . 我读过这篇文章。

از نظر کسی گذراندن 请某人过目，请某人审阅

考虑，计划，安排，准备 در ～ گرفتن

ما در هر کاری باید اول منافع همگانی را در ～ بگیریم . 我们做任何工作时要首先考虑公共利益。

得宠于某人，受某人青睐 در ～ کسی التفات یافتن

این کار را به ～ شما واگذار میکنم . 我把这件事留给你去处理。

ابداً نظری در اینکار نداشتم . 我对这件工作毫无意见。

نظرم نیست . 我记不得了。

نظراً (*nazaran*) 〔副〕 明显地；表面看来；从理论上说来

نظرباز (*nazar-bāz*) 〔名〕 ①暗送秋波的人，做媚眼的人②喜欢看女人的人③耍戏法的

نظربازی 〔名〕 暗送秋波，做媚眼，耍戏法

同上 ～ کردن

看一眼，一瞥，望一下，展望 ～ افکندن (～ انداختن) (بر ، به)

هنگامیکه به آینده تابناك کشور خود نظری میافکنیم ، دل ما پر از امید و سرور میشود . 展望我国灿烂前程，我们心中充满了喜悦和希望。

看起来，似乎；发生，出现 به ～ آمدن (به ～ رسیدن)

او مریض به ～ نمی آید. 看来他不像病人。

او ده سال جوانتر به ～ میآید . 他看起来好象年轻了十岁。

使某人不再关怀… از ～ کسی انداختن

想起，记起 به (در) ～ آوردن

（某人）观点改变 ～ کسی بر گشتن

被软禁在家里 درخانه تحت ～ بودن

征求意见 ～ خواستن

遭毒眼（指被不吉祥的眼睛看过） ～ خوردن

发表意见，评论 ～ دادن

记得，想起，考虑，计划，打算 در ～ داشتن

记住，记得 درمد ～ داشتن

持反对意见 مخالف ～ داشتن

赞同 مساعد ～ داشتن

对…有好感 ～ مساعد با کسی داشتن

盯着看 ～ دوختن

看来 به ～ رسیدن

چنین به ～ میرسد که خرمن وافر دیگری خواهد بود . 看来又是一个好收成。

觊觎，不怀好意地盯视 ～ زدن

忘掉，忘记，驱走 از ～ دورساختن (یا کردن)

نظربلند (~ *boland*) 〔形〕 ①自由思想的，自由观点的；有崇高思想的②大方的，慷慨的③磊落的，豪爽的，高尚的，气量大的

نظربلندی 〔名〕 ①自由思想，自由观点②大方，慷慨③磊落，豪爽，高尚

نظربند (~ *band*) 〔名〕 ①护身符②魔法家

نظربندی 〔名〕 ①用护身符辟邪②魔法

نظرتنگ (~ *tang*) 〔形〕 ①眼界狭小的，狭隘的，鼠目寸光的②吝啬的

نظرتنگی 〔名〕 ①眼界狭小，狭隘，鼠目寸光②吝啬

نظرخواهی (~ *khāhee*) 〔名〕 民意测验

~ کردن 搞民意测验

نظربا (~ *robā*) 〔形〕 吸引人的，引人注目的，迷人的

نظر ربائی 〔名〕 吸引力，魅力，诱惑力

نظر کرده (~ *karde*) 〔形〕 〈宗〉真主庇护的

~ درخت 圣树，神树

نظرگاه (~ *gāh*) 〔名〕 ①陈列，展览②观点③观测点，瞭望哨

نظری (*nazaree*) 〔形〕 ①理论的，理论上的，推理的②教条主义的

~ علوم 理论知识，纯（理论）科学

~ لاهوت 教条主义的理论

نظریات (*nazariyyāt*) 见 نظریه

نظریه (*nazariyye*) 〔名〕（复 نظریات）①观点，见解，意见②理论③推荐，建议

~ پزشکی （医生的）鉴定，判断

~ شایع و غالب 盛行的看法

~ نسبیت 相对论

~ دادن 发表意见

~ شما در این باب چیست ؟ 在这个问题上您的意见是什么？

نظم (*nazm*) 〔名〕 ①次序，顺序②整理，安排；纪律②诗，韵文

~ طبیعی 推论

به ~ در آوردن 用诗叙述，变成诗体

این شاعر حکایات بسیاری را به ~ در آورده است. 这位诗人把许多故事写成了叙事诗。

لباس را ~ پوشانیدن 衣冠整齐

~ دادن 整理，安排，组织，使…有条理

ما در اندك مدتی اداره را ~ دادیم . 我们很快就把办公室收拾好了。

~ را نثر کردن 把诗改写为散文

~ بر قرار کردن 建立秩序

~ پیدا کردن (~ یافتن) 走上正轨，变得有条理

در هر کاری ~ و ترتیب لازم است . 做什么事都要有条有理。

نظماً (*nazman*) 〔副〕 诗体形式地

نظم و نسق (*nazmo-nasagh*) 〔名〕 排列，安排整理

سپاهیان را ~ دادن 集结部队

نظمیه (*nazmiyye*) 〔名〕 警察，警察局

~ ادارهٔ 警察局

نظیر (*nazeer*) 〔形、名〕（复 نظراء）①类似的，相似的，同样的，同等的②对等物，类似物，例子

~ آنرا هرگز ندیده بودم . 像那样的东西我从来没见过。

نظیرالسمت (*nazeero-ssamt*) 〔名〕 〈天〉天底

نظیره (*nazeere*) 〔名〕（复 نظائر، نظایر）①样本，样子，模范②类似的东西，相似的东西③

和诗（即步前一诗人的韵而写的诗）

موسیقی، نقاشی و نظایر آن 音乐、绘画等等

نظایر آن در دنیا کم است. 像那样的东西在世界上是少见的。

نظیف (*nazeef*) 〔形〕 清洁的，干净的

~ آدم 整洁的人

~ بدن 干净的身子

~ کردن 清洗，洗涤

نعاس (*no-ās*) 〔名〕 虚弱，脆弱；打盹儿

نعال (*ne-āl*) 见 نعل

نعامه (*na-āme*) 〔名〕 ①〈动〉驼鸟②高兴，兴奋③指路牌，路标

نعت (*na't*) 〔名〕（复 نعوت）①记述，叙述；形容②称赞，赞扬③〈语〉形容词，定语

~ کردن (~ گفتن) 叙述，描写

نعجه (*na'je*) 〔名〕（复 نعجات ، نعاج）母绵羊

نعره (*na're*) 〔名〕 喊声，叫声，吼声；咆哮，怒吼

~ شیر 狮吼

~ برداشتن 叫喊，咆哮

~ زدن (~ کشیدن) 号叫，怒吼，咆哮

نعره زنان (~ *zanān*) 〔副〕 叫喊地；咆哮地

نعره کنان (~ *konān*) 同 نعره زنان

نعش (*na'sh*) 〔名〕 ①死尸，尸体②尸床，尸架；棺材

بنات‌النعش 〈天〉小熊星和大熊星星座，北斗星和小北斗星座

نعش کش (~ *kesh*) 〔名〕 柩车，灵车；抬死尸的人

نعل (*na'l*) 〔名〕（复 نعال）①马掌，马蹄铁②（鞋）后跟

~ درگاه 〈建〉楣，过梁

~ انداختن 疲惫不堪

~ در آتش بودن 烦躁不安

چهار ~ تاختن 全速奔驰

~ وارونه (یا واژگون) زدن 欺骗，引入歧途

به ~ و میخ زدن 两面讨好；模棱两可

یکی به ~ و یکی به میخ زدن (گاهی به ~ و گاهی به میخ زدن) 为…进行狡辩，支吾，含糊其词

~ کردن (~ زدن ، ~ بستن) 给（马）钉马掌（蹄铁）

به ~ کسی نگاه کردن 壮某人的胆

~ کندن (~ کشیدن) 除马掌，除蹄铁

~ خرمرده را کندن 极端吝啬，一毛不拔

نعلبکی (*na'lbakee*) 〔名〕 浅碟；茶托

نعلبند (*na'l-band*) 〔名〕 制马掌的；钉马掌的人

نعلبندی 〔名〕 钉马掌，钉（马）蹄铁

~ کردن 同上

نعلچه (~ *che*) 〔名〕（半圆形的）铁鞋掌

نعل ریز 〔副〕 全速地

نعل زده (~ *zade*) 〔副〕 钉马掌的，准备好的

نعلکی (*na'lakee*) 〔名〕 鞋后跟，后跟底层

نعلی (*na'lee*) 〔形〕 马蹄形的，马掌形的

نعلین (*na'leyn, na'layn*) 〔名〕 ① نعل 的双数 ②一种拖鞋；木底鞋，木屐

نعم (*na'am*) 〔副〕（阿拉伯语的肯定语气词）①是，是的，对的②好，行，当然

نعم (*ne'am*) 见 نعمت

نعم (*ne'ma*) 〔叹〕 多么好呀！好极了！妙极了！

نعماء (*na'mā'*) 〔名〕 ①善行，德行②美丽

نعمات (*ne'māt*) 见 نعمت

نعم البدل (*ne'mālbadal*) 〔名〕最好的代用品；最好的方案

نعم المطلوب (*ne'mālmatloob*) 〔名〕①正需要的东西②最好的东西③最理想的办法

نعمان (*no'mān*) 〔形〕 红色的

~ شقايق 银莲花属植物

~ لاله 〈植〉白头翁〈属〉，鹅掌草

نعمت (*ne'mat*) 〔名〕（复 نعمات ، نعم ）①安逸，快活，舒适②幸福，福利，富裕③恩惠，恩赐④美味精制的食物

خدا ~ 〈宗〉天赐之福

غير مترقبه ~ 意外的幸福

نعمت الله (*ne'matollāh*) 〔名〕 〈宗〉天赐，天惠，天恩

نعمت پرورد (*ne'mat-parvard*) 同 نعمت پرورده

نعمت پرورده (~ *parvarde*) 〔形〕 娇生惯养的

نعمت شناس (~ *shenās*) 〔形〕 感恩的，不忘恩负义的

نعمت گستر (~ *gostar*) 〔形、名〕 ①慷慨的，大方的②布施者

نعمت گستری 〔名〕 ①慷慨，大方②布施

~ كردن 慷慨，大方

نعناداغ (*na'nādāgh*) 同 نعناع داغ

نعناع (*na'nā'*) 〔名〕 〈植〉绿薄荷，留兰香

~ آبى 〈植〉白鲜（属）

~ سبز（~ معمولى） 〈植〉绿薄荷，留兰香

~ فلفلى 〈植〉胡椒薄荷

~ وحشى （香）茅草

جوهر ~ خشك 〈化〉薄荷醇

~ قرص 薄荷药片

نعناع داغ (~ *dāgh*) 〔名〕 一种调味料（油煎过的干薄荷）

نعنع (*na'na'*) 同 نعناع

نعوت (*no-oot*) 见 نعت

نعوذ (*no-ooz*) 〔名〕 避难，投奔，投靠

~ بالله ! 〈宗〉愿真主保佑（我）！

نعوظ (*na-ooz*) 〔名〕 〈生理〉（阴茎的）勃起

~ با شدت شبق 性欲亢进

~ كردن 勃起

نعوظى 〔形〕 ①可竖直的②〈医〉能勃起的

~ بافتهٔ 勃起组织

~ عضلهٔ 勃起的肌肉

نعيب (*na-eeb*) 〔名〕 （乌鸦的）哇哇叫

نعيق (*na-eegh*) 〔名〕 ①乌鸦叫声②牧人唤羊声

~ زدن 乌鸦叫

نعيم (*na-eem*) 〔名〕 ①安乐，安心，悠闲，舒适，愉快②天堂

دارالنعيم（جنت ~） 〈宗〉天堂，极乐世界

نغ (*negh*) 同 نق نق

نغز (*naghz*) 〔形〕 ①优美的，文雅的②美妙的，奇妙的

~ اشعار 优美的诗篇

نغزك (*naghzak*) 〔名〕 芒果

نغزى (*naghzee*) 〔名〕 优美，文雅，精选

نغل I (*naghl*) 〔名〕 挑拨关系，仇视

نغل II 〔名〕 私生子

نغل (*naghol, naghel*) 〔名〕 沟，深沟，（山中或沙漠中的）羊槛或羊圈

نغمه (*naghme*) 〔名〕 （复 نغمات ） 旋律，曲调，歌曲

~ پرنده 鸟鸣声

~ سيمرغ 伊朗曲调名

راندن ~ 弹奏曲子

نغمه پرداز (~ *pardāz*) 〔名〕 歌手，歌唱家，音乐家

نغمه پردازی 〔名〕 唱歌，作曲

نغمه خوانی (~ *khānee*) 同 نغمه سرائی

نغمه سرا (~ *sarā*) 〔名〕 ①歌手，歌唱家②鸣禽

نغمه سرائی 〔名〕 ①唱歌②为自己的诗谱曲

بلبل ~ 夜莺歌唱

کردن ~ 唱歌

نغ نغ (*negh-negh*) 同 نق نق

نغول (*naghool*) 同 نغل

نغوله (*naghoole*) 〔名〕 辫子，发辫

نفاث (*naffās*) 〔名〕 魔术师，变戏法者

نفاخ (*naffākh*) 〔形〕 ①膨胀的，鼓起来的，打足气的②〈转〉傲慢的，自负的

نفاخی 〔名〕 膨胀，鼓起，充满气体

کردن ~ 同上

نفاد (*nafād*) 〔名〕 ①时光的消逝②隔离，分开③损失

نفاذ (*nafāz, nefāz*) 〔名〕 ①穿，穿洞，钻孔；透入，渗透，贯穿②实行，执行，起作用

به ~ پیوستن 实行，执行

داشتن ~ (~ کردن) 渗透，透过，深入；执行，起作用

یافتن ~ 受到作用，承受力量

نفاس (*nefās*) 〔名〕 ①生育，分娩②〈医〉恶露

نفاست (*nafāsat*) 〔名〕 ①贵重，精致，珍贵②生育，分娩

نفاسکوپ Nephoscope 〔名〕 〈气〉测云器

نفاسی (*nafāsee*) 〔形〕 ①产后流血的，恶露的②生育的，分娩的，产后的

حمای ~ (تب ~) 〈医〉产褥热

نفاط (*naffāt*) 〔名〕 ①（向敌人）抛掷石油火器者②点燃石油的人③石油工人④石油商

نفاغ (*nefāgh*) 〔名〕 大碗，高脚杯

نفاق (*nefāgh*) 〔名〕 ①不和，分裂，不一致，倾轧②伪善，虚伪，假仁假义，口是心非

اهل ~ 伪君子，虚伪的人

سیاست ~ بینداز و حکومت کن "分而治之"政策

انداختن ~ (~ افکندن) 分裂，散布不和

آوردن ~ 虚伪，伪善

ورزیدن ~ (~ کردن) 伪善，搞两面派行为

نفاق افکن (~ *afkan*) 〔名〕 挑拨者，散布不和者

نفاق افکنی 〔名〕 挑拨，散布不和

نفاق انداز (~ *andāz*) 同 نفاق افکن

نفاق اندازی 同 نفاق افکنی

نفایس (*nafāyes*) 见 نفیس

نفائس (*nafā-es*) 见 نفیس

نفت (*naft*) 〔名〕 石油，原油

اتر ~ 〈化〉醚，乙醚

پارافینی ~ 石蜡油

پلمه سنگ ~ 页岩油

خام ~ (~ طبیعی) 石油，原油

ذغال سنگ ~ (~ سفید) 煤馏油，煤油

سبك ~ 轻油

~ سفید (~ چراغ ، ~ لامپا ، ~ معمولی) 火油，煤油，灯油

سنگین ~ 重油

سوختی ~ (~ کوره) 燃料油

سیاه ~ 重油，黑油，柴油

گاز ~ 瓦斯油，粗柴油

متوسط ~ 中油

~ استخراج 石油开采

~ امتیاز 开采石油特许权

~ بشکهٔ 油桶

~ چاه 油井

~ صنایع 石油工业

~ لولهٔ 油管

~ محصول 石油产品

~ مخزن 油库

~ منطقهٔ 油区

~ میدان 油田

کردن ~ 上油，加油

چراغ را ~ کردن 给油灯添油（加油）

نفتا Naphtha 〔名〕 石脑油，（粗）挥发油；粗汽油

نفتالین Naphthaline 〔名〕〈化〉萘

~ گلولهٔ 卫生球，樟脑丸

نفت انداز (*naft-andāz*) 〔名〕 ①(向敌人)抛掷石油火器者②耍火棒的人③烟火制造者

نفت اندازی 〔名〕 ①耍火棒（一种杂耍）②烟火③抛火器

نفت خیز 〔形〕 盛产石油的

~ منابع 丰富的石油资源

~ مناطق 产油区

نفت دان 〔名〕 煤油罐，柴油罐，汽油罐

نفت سوز 〔名〕 ①燃油的发动机（或轮船、加热器）②耗油极多的破旧车辆（或船只）

~ بخاری 油炉

~ چراغ 煤油灯

نفت کش (~ *kesh*) 〔名〕 油船，油车

~ اتومبیل 运油汽车

~ کامیون 油槽汽车，油车

~ کشتی 油船

~ واگن 油罐车

نفت گر (~ *gar*) 〔名〕 石油工人

نفت گیر 〔形、名〕 ①含石油的②油箱，油罐，沉降槽

~ لایه های 含油层

نفتی (*naftee*) 〔形、名〕 ①石油的，原油的②石油颜色的，深黑色的③卖油的货郎④煤油灯

~ چراغ 煤油灯

~ حلبی 加油器，油壶

~ ذخایر 石油储藏量

(~ محصولات) ~ مواد 石油产品，石油制品

~ موتور 石油发动机

نفث (*nafs*) 〔名〕 ①咳出，咳吐，咳痰，吐痰②吐（唾沫），吐出

نفث الدم (*nafso-ddam*) 〔名〕 〈医〉咯血，吐血

نفج (*nafj*) 〔名〕 纸，纸张

نفح (*nafh*) 〔名〕 ①吹②（香气）散发，散播

نفخ (*nafkh*) 〔名〕 ①吹，吹气，送气，鼓风②〈医〉膨胀，胀大，肿起③〈转〉摆架子，自负，自大

ریوی ~ 〈医〉肺气肿

(معده ~) شکم ~ 腹胀，胃肠充气；气臌，气胀

آوردن ~ 引起腹胀

کردن ~ 吹，吹气；膨胀，患腹胀

نفخ آور (~ *āvar*) 〔形〕（食物）能使肠胃胀起的

نفخ کردگی (~ *kardegee*) 〔名〕 膨胀

نفخه (*nafkhe*) 〔名〕 ①吹一口气②膨胀，鼓气

نفره (*nafare*) 同 نفری

نفری (*nafaree*): 与数词连用，表示"…人的"或表示"…人一起地"

~ اطاق دو 双人房间

~ شهر دو میلیون 拥有两百万人口的城市

چهار ~ کار میکنیم . 我们四个人干活。

دو ~ سنگ را بلند کردند . 他们两人一起把石头抬了起来。

نفریت (*nefreet*) 〔名〕 肾炎

~ مزمن 慢性肾炎

نفریدن (*nafreedan, nefreedan*) 〔动〕（根 نفر）咀咒，咒骂，痛骂，强烈谴责

نفرین (*nafreen, nefreen*) 〔名〕 咀咒，咒骂，痛骂，强烈谴责

~ شدن 被咀咒，被咒骂，被强烈谴责

~ کردن (~ گفتن) 咀咒，咒骂，痛骂，强烈谴责

کسی را ~ کردن 咀咒某人

به ~ یاد کردن 以憎恶的心情来回忆

نفرین کرده (~ *karde*) 〔形〕 被咀咒了的，被咒骂的；不幸的

نفس (*nafs*) 〔名〕（复 نفوس ، انفس）①人，个人；自己，自身，本身②灵魂，精神③热情，热忱，感情，情欲④本质，实质⑤血液⑥愿望，意图，企图⑦自尊，自尊心⑧骄傲，傲慢⑨相同的东西

~ اماره 性欲；‹宗›俗人的欲念

~ انسانی 人的本质

~ حیوانی 兽性

~ لوامه 良心的谴责

~ مطمئنه 清醒的头脑，心地宁静，心平

~ صور(~ اسرافیل) ‹宗›（复活日使全体死者复活而）吹响的号角

نفر (*nafar*) 〔名〕（复 نفرات）①人，个人②兵，士兵，列兵③一群，一队，一组（从三人到十人④个（量词，计算人数、骆驼、牙齿时用）

~ مبنا 基准（看齐时的第一人）

~ تا آخرین 全体无例外地

دو ~ پیاده 两个徒步者

دو ~ دندان فیل 两只象牙

سه ~ شتر 三峰骆驼

دو ~ از آنها را برای انجام آن وظیفه معین کردیم . 我们指定他们当中的两个人去执行那项任务了。

نفر (*nafr*) 〔名〕 疏远，离远，避开

نفرات (*nafarāt*) 〔名〕 人员，士兵

نفربر (*nafar-bar*) 〔形〕 载人的

~ کامیون 客运汽车

~ کشتی 客轮

~ هواپیمای 客机

نفرت (*nefrat, nafrat*) 〔名〕 ①厌恶，嫌恶，憎恨②恐惧，害怕③可憎的行为

~ بوی 恶臭，臭味

~ آوردن 令人讨厌，讨人嫌

~ داشتن (~ کردن) 厌恶，讨厌

همه از اشخاص دورو ~ دارند . 大家都讨厌耍两面派的人。

~ پیدا کردن 对…生厌

نفرت انگیز (~ *āngeez*) 〔形〕 讨厌的，令人厌恶的，引起反感的

نفرت آور (~ *āvar*) 同 نفرت انگیز

نفرت بار 同 نفرت انگیز

气和

ناطقه ~ 人，有理智的动物

~ اتکاء به 靠自身力量，自信心

~ ترك 自制，克己

~ خلاف 违心

در ~ خود 根据事实本身，根据这一事实

فی ~ الامر 其实，事实上，实际上

~ کف 自我克制，自我约束

~ هوای 性欲；怪癖

بر ~ خود غالب آمدن (~ خود را کشتن) 控制自己的感情

با عقل ~ در کشمکش بودن 理智与感情作斗争

این دوا در ~ خود مضر نیست . 这种药本身并没害处。

نفس (*nafas*) 〔名〕（复 انفاس）①气，气息，呼吸②一刹那，一瞬间③微风

~ سرد 叹气

~ عمیق 深呼吸

~ واپسین (~ آخر) 最后一口气

~ تا آخرین 到最后一息

~ تنگی (~ تنگ) 〈医〉气喘

از ~ افتادن 喘不过气来，上气不接下气

~ کسی بند آمدن 窒息

~ کسی درآمدن 苏醒，忍受住了痛苦

از ~ انداختن 使…喘不过气来

~ بر آوردن 呼气，说话

~ کسی را بند آوردن 使某人窒息

~ بریدن (~ در سینه حبس کردن ، ~ نگه داشتن ، ~ در سینه گرفتن) 屏住呼吸，憋住气

~ کسی را بریدن 不让某人讲话

~~ زدن (به ~ ~ افتادن) 喘气，气喘吁吁，透不过气

~ کسی سوختن 受折磨，忧愁，喘不过气来

~ فرو بردن 吸气

~ راست کردن (~ درست کردن) 平静一些；喘口气

~ تازه کردن 休息；呼吸新鲜空气

~ تنگی کردن 呼吸困难

~ کشیدن (~ زدن) 呼吸

او جرئت ~ کشیدن نداشت . 他连吭都不敢吭一声。

~ عمیق کشیدن 深呼吸

~ راحتی کشیدن (نفسی براحت کشیدن) 喘一口气，松一口气

~ در کشیدن 吸气

~ آخر را کشیدن (واپسین کشیدن) 咽气

نفست بگیرد ! 住嘴！住口！

نفسش بشما خورده است . 他对你有影响。

نفسم تنگ شد. 我喘不过气来；我感到气闷。

نفسش قطع شد . (~ بریده شد .) 他弄得上气不接下气；他突然沉默下来。

یک ~ بمن مهلت دهید ! 让我喘口气呀！

نفسش بدشواری بالا میآید. 他呼吸困难。

نفسش بالا میآید . 他喘起气来。

نفسش از جای گرم بلند میشود . (نفسش از جای گرم بیرون میآید) 他有恃无恐。

نفسش بشماره افتاد. (نفسش به یك دو افتاد) 他呼吸变慢。

اگر نفسم به نفسش بخورد متقاعدش خواهم کرد . 如果我见到他，我会说服他。

حالا ميتوانيم يک نفسی بکشيم. 现在我们可以松一口气了。

نفساء (*nafsā'*) 〔名〕（复 نوافس）产妇

نفسانی (*nafsānee*) 〔形〕 ①肉体的，情欲的，好色的②精神上的③利己的

～ حالت 精神状态

～ خواهش های 肉欲

～ علوم 心理学

نفسانيت (*nafsāniyyat*) 〔名〕 ①肉欲，情欲，好色，荒淫②内心世界③利己

نفسانيه (*nafsāniyye*) 同 نفسانی

نفس پرست (*nafs-parast*) 〔形〕 ①肉欲的，好色的，淫荡的②利己的，自私自利的

نفس پرستی 〔名〕 ①肉欲，淫欲②利己主义，自私自利

نفس پرور (~ *parvar*) 〔名〕 好色之徒

نفس تنگ (*nafas-tang*) 〔名〕 ①〈医〉气喘②气短，喘气

نفس تنگه 〔名〕 〈医〉气喘病

نفس تنگی 同 نفس تنگه

نفس دراز (~ *derāz*) 〔名〕 饶舌的人

نفس زنان (~ *zanān*) 〔副〕 气喘吁吁地

نفس كش (~ *kesh*) 〔名〕 ①有生命的东西，生物②通风孔，出烟孔，排气道③楼梯顶口④（铁路上的）招呼站，旗站⑤轴承⑥挑战

نفس گاه (~ *gāh*) 〔名〕 呼吸道，气管

نفسی (*nafsee*) 同 نفسانی

نفسی (*nafasee*) 〔形〕（乐器）吹奏的

نفط 同 (*naft*) نفت

نفطه (*nefte, nafte*) 〔名〕 水泡，小脓泡；丘疹，疙瘩

نفع (*naf'*) 〔名〕 利益，收益，益处，利润

پول ～ 利息

(ويژه ～) خالص ～ 纯利

شخصی ～ 个人利益

و ضرر ～ 利害，损益，得失

... ～ به 对…有利

(از) بردن ～ 收益，获利

پول را به ～ دادن 放债生利

(به) رساندن ～ 使…收益，使…获利

كردن ～ 获利

من به ～ او رأی دادم. 我投了他的票。

نفع پرست (~ *parast*) 〔形、名〕 自私自利的（人），贪财的（人），贪婪的（人）

نفع پرستی 〔名〕 自私自利，贪财，贪婪

نفع جو 同 نفع پرست

نفع جوئی 同 نفع پرستی

نفع طلب (~ *talab*) 同 نفع پرست

نفع طلبی 同 نفع پرستی

نفقه (*nafaghe*) 〔名〕（复 نفقات ، انفاق）①（供一家的）生活费，赡养费，抚养费②费用，开支，花费，支出

يوميه ～ 每日的生活费

دادن ～ 供养，赡养

كردن ～ 开支，花销

نفل (*nafl*) 〔名〕 ①〈宗〉余功，功德②额外的工作

نفله (*nefle*) 〔形、名〕 ①耗尽的，用尽的，损失的②垂死的人

شدن ～ （由于铺张浪费）钱财用尽；死亡

كردن ～ 打死

نفله كاری 〔名〕 铺张浪费，挥霍

نفوذ (*nofooz*) 〔名〕 ①渗入，渗透②影响，作

用③权威，威望，声望，威信

آب در زمین ~ 水渗入地下

افکار مترقی ~ 进步思想的影响

بی مورد ~ 〈法〉威胁手段

سیاسی ~ 政治影响

با ~ 有影响的，有声望的

تحت ~ (تحت النفوذ) 在…影响下

غیر قابل ~ 穿不透的

قابل ~ 可穿透的

قابلیت ~ گلوله 子弹穿透能力

مناطق ~ 势立范围

~ داشتن 有影响，享有威信，享有威望

این نویسنده در محافل ادبی ~ دارد. 这位作家在文学界享有威望。

بر ~ خود افزودن 扩大影响

تحت ~ قرار دادن 施加影响

~ کردن (~ یافتن) 渗入，渗透

آب در دیوار ~ کرد. 水渗入墙里了。

به سازمانی ~ کردن 打入某个组织，渗入某个组织

اعمال ~ کردن 利用威望，施加影响

نفوذ پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 可穿透的

سنگهای ~ 可以穿过的石层

نفوذ پذیری 〔名〕 ①渗透度，透(过)性②〈生〉外显率

برقی ~ 〈电〉介电常数，电容率

مغناطیسی ~ 〈理〉磁导率

نفوذ سنج (~ *sanj*) 〔名〕 〈理〉透度计（伦琴射线穿透力的测量仪）

نفوذ ناپذیر (~ *nāpazeer*) 〔形〕 穿不透的，刺不进的

سپر ~ 刺不穿的盾牌

سنگهای ~ （水）穿不过的石层

طبقهٔ ~ （水）穿不过的地层

نفوذ ناپذیری 〔名〕 不可穿透性

نفور (*nafoor*) 〔形〕 厌恶的，讨厌的，令人反感的，憎恶的

~ بودن (از) 厌恶，讨厌

نفور (*nofoor*) 〔名〕 厌恶，憎恶

نفوس I (*nofoos*) 〔名〕 ①见نفس (*nafs*) ②人口

~ علوی (~ علویه) 〈宗〉天使

افزایش ~ 人口的增长

تراکم ~ 人口密度

جلوگیری از ازدیاد (یاتکثیر) ~ 控制人口

عدهٔ ~ 人口，居民数字

هشتصد میلیون ~ 八亿人口

افغانستان چقدر ~ دارد؟ 阿富汗有多少人口？

نفوس II 〔名〕 不祥之兆，凶兆

~ بد زدن (~ زدن) 估计前景不妙，讲不吉利的话

نفهم (*nafahm*) 〔形、名〕 ①头脑不清的，糊涂的，理解力差的②混乱，蠢汉，笨人

نفهمی 〔名〕 糊涂，理解力差，茫然，不理解

خود را به ~ زدن 假装不懂

نفی (*nafee*) 〔名〕 ①否定，否认，不承认②流放，驱逐③〈语〉否定词

~ اندر ~ (~ در ~) 否定之否定

ادات ~ 〈语〉否定虚词

~ بلد شدن 被驱逐，被流放

~ کردن 否定，否认

وی اظهارات خود را ~ کرد. 他否定了

自己讲的话。

. ~ لفظ نه فعل را ~ میکند " نه " 这个词把动词变成否定式。

بلد کردن ~ 驱逐，流放

. ~ در ~ اثبات است 负负得正。

نفیر (*nafeer*) 〔名〕（复 انفار）①铜喇叭②号角，喇叭声③叫声，歌声；〈转〉鸣④打鼾

خواب ~ 鼾声，呼噜

زدن ~ 吹喇叭

کشیدن ~ 打鼾，打呼噜

. او در وقت خواب ~ میکشد 他睡觉时打呼噜。

نفیس (*nafees*) 〔形〕①优美的，雅致的，绝妙的②贵重的，珍贵的，昂贵的

اسبابهای ~ عاج 精美的象牙制品

قالی های ~ 名贵的地毯

کتابهای ~ 珍本书，善本书

نفیسه (*nafeese*) 〔名〕（复 نفائس، نفایس）① نفیس 的阴性②（复数时）珠宝，贵重物品，稀世珍品

صنایع ~ 美术(指绘画、雕刻、建筑等)，工艺艺术

نفیسی (*nafeesee*) 〔形，名〕①贵重的，珍贵的②珍品，宝物

نقاب (*neghāb*) 〔名〕 面纱，面罩，面具

ضد گاز ~ 防毒面具

زیر ~ دوستی 在友谊的帽子下，在友谊的旗号下

زیر ~ ظلمت 夜幕低垂

انداختن ~ 摘下面罩，放下面罩(面具)

برداشتن ~ 去掉面罩，去掉面具

عکس را با ~ پوشاندن 〈摄〉用蔽光框修改（照相的大小、形状等）

زدن ~ 戴面罩，戴面具

روی در ~ خاك کشیدن 去世

نقاب (*naghghāb*) 〔名〕 土方工人；有影响的人物

نقاب پوش (*neghāb-poosh*) 〔形、名〕 戴面纱的（妇女）

نقابت (*naghābat*) 〔名〕（部落）酋长职务

کردن ~ 管理部落事务

نقاب دار (*neghāb-dār*) 〔形〕（妇女）戴面纱的，戴面罩的

نقابی (*neghābee*) 〔形〕 戴面纱的

نقاد (*naghghād*) 〔名〕 ①批评者，批评家，指责者②挑剔者，吹毛求疵者③试金者，检查钱币者

موشکاف ~ 吹毛求疵的批评者

نقادی 〔名〕 ①批评，评论，指责②挑剔，吹毛求疵③检查钱币的真伪

کردن ~ 同上

نقار (*neghār*) 〔名〕①敌视，不和②争吵，吵嘴

آوردن (~ انداختن) ~ 挑拨别人争吵

کردن (~ داشتن) ~ 敌对，心怀敌意，吵嘴，辱骂

تولید کردن ~ 引起争执，引起不和

نقاره (*naghghāre*) 〔名〕 鼓，相连的两个圆鼓

زدن (~ کوبیدن، ~ نواختن) ~ 打鼓

نقاره چی 〔名〕 鼓手

نقاره خانه 〔名〕（古代城门或宫庭门廊上）击鼓的地方，皇宫乐队

نقاره زن (~ *zan*) 同 نقاره چی

نقاش (*naghghāsh*) 〔名〕 ①画家，肖像画家，

油漆匠②制图员，地形测绘员

آبی و رنگ کار ~ 水彩画家

دورنما ساز ~ 写生画家

میناتور کار ~ 工笔画家

نقاش خانه 〔名〕 画室

نقاشی 〔名〕 画，图画，油画，人物画

آب و رنگی (~ با آب و رنگ) ~ 水彩画

با انگشت ~ 指画法（一种用手指蘸颜料洒在湿纸上的画法）；指画法作品

دیواری ~ 壁画

رنگ و روغنی ~ 油画

قلم زنی ~ 蚀刻画

کوبیسم ~ 抽象派画法，立体派画法

نقطه نقطه ~ （法国印象派的）点画法

~ کاردک 调色刀

کردن ~ 绘画，画图

نقاض (*neghāz*) 〔名〕 矛盾，分歧，差异，差别

نقاضت (*neghāzat*) 〔名〕 ①对抗，对立②矛盾，分歧③对立行为

داشتن ~ 反对

کردن ~ 反对，反其道而行之

نقاط (*noghāt, neghāt*) 见 نقطه

نقال (*naghghāl*) 〔名〕 ①讲故事人，说书人②搬运者

نقاله (*naghāle*) 〔形、名〕 ①传达的，传送的②量角器，分度规③传送者，传达者，管理者

زنجیری ~ 链形传送带

~ آلت 分度规

~ پلهٔ 自动楼梯

~ تسمهٔ 传送带

~ دستگاه 播音机

~ راه آهن 缆索铁道

~ سیم 架空索道

سیم ~ الکتریکی 电动缆车，高架索道

نقالی (*naghālee*) 〔名〕 ①讲故事，叙述②搬运，运输

کردن ~ 说无聊的话

را بس کن ! ~ 别再罗嗦了！

نقاوت (*naghāvat*) 〔名〕 纯洁，贞洁，无瑕疵

نقاهت (*naghāhat*) 〔名〕 ①懂，理解②(病人的)恢复期

~ (دوره) ایام 病后恢复期

داشتن ~ 感到不舒服

او پس از مریضی ، اکنون ایام نقاهتش را میگذراند . 他正在病后休养。

نقاهت خانه 〔名〕 (单位内部的)小医院，医务室

نقایص (*naghāyes*) 见 نقیصه

نقائص 见 نقیصه

نقایض (*naghāyez*) 见 نقیضه

نقائض 见 نقیضه

نقب (*naghb*) 〔名〕 ①坑道，地下道②孔，洞穴，窟窿，洞眼

(~ افکندن) زدن ~ 挖地道，挖坑道；穿孔，打眼

زیر دیواری ~ زدن 挖墙脚

نقباء (*noghabā'*) 见 نقیب

نقب زن (*naghab-zan*) 〔形、名〕 ①打洞的，掘穴的②挖地道（坑道）者③穿孔器，钻孔器

نقبی (*naghbee*) 〔形〕 地下的，地道的

~ راه رو 地下通道

نقد I (*naghd*) 〔名、形、副〕 （复 نقود）①现钱，现金，硬币，现钞②现金的③付现款地，

收现金地
(رايج ~) روان ~ 通用的货币
~ به 付现金，付现款
~ پول 现款，现金
خريدن ~ 用现金购买
دادن ~ 用现金支付
فروختن ~ (به) 现金出售
چك را ~ كردن 兑换支票
در كيسهٔ كسی ماندن ~ 〈成〉有利于某人
را به نسيه نبايد داد. ~ 〈谚〉现钱不买不到手的货。

نقد II 〔名〕 批评，评论，研究
شعر ~ 诗歌评论，诗歌研究
كردن ~ 评论，研究

نقداً (*naghdan*) 〔副〕 付现金，付现款；暂且
و جنساً ~ 现金交易；一手交钱一手交货
پرداختن ~ 付现款
كاری ندارم. ~ 我暂时无活可干。
وقت ندارم. ~ 我目前无时间。
صد يوان ~ دريافت شد. 今收到现金一百元。

نقد الشعر (*naghdo-shshe'r*) 〔名〕 诗歌研究，诗歌评论

نقده (*naghde*) 〔名〕 细金银丝（绣花用）

نقده باف 〔名〕 金银丝的绣工

نقده دوز 同 نقده باف

نقده دوزی 〔名〕 用金银丝刺绣
كردن ~ 同上

نقدی (*naghdee*) 〔形〕 现款的，现金的，货币的
~ جيرهٔ 用现金支付的生活资料
~ حساب 现金结算
~ سپردهٔ 现金存款
~ مجازات 罚现款
~ معاملات 现金交易

نقدينه (*naghdeene*) 〔名〕 现款，现金；贵重财物

نقر (*naghr*) 〔名〕 敲，击，刻
و كندن كتيبه ~ 刻石碑
كردن ~ （在石头上）刻字

نقرات (*naghar*ā*t*) 见 نقره

نقرس (*neghres*) 〔名〕 〈医〉痛风，足痛风
پا ~ 足痛风
دست ~ 手痛风
زانو ~ 膝痛风

نقرسی 〔形、名〕 ①患痛风病的②痛风病患者

نقره (*naghre*) 〔名〕 （复 نقرات）（乐器上的）音，调

نقره (*noghre*) 〔名〕 银
~ آب 镀银
~ جام 银杯
(خالص ~) خام ~ 纯银
شاخی ~ 角银矿
(شمش ~) قرص ~ 银锭
~ يراق 银丝边，银丝带
آب ~ دادن 镀银，电镀银
بآهن رسيدن ~ 〈成〉银子成生铁。（比喻好事变坏事）

نقره آبی 〔名、形〕 ①水银②蓝白色的

نقره آلات 〔名〕 银制品，银器

نقره‌ای 〔形〕 银的，银制的，象银的，银白色的

نقره دار 〔形〕 含银的，有银的
~ سنگ 含银的石块

نقره داغ : كردن ~ 敲诈勒索

نقره فام 〔形〕 ①似银的；银子一般的②含银的；银制的

نقره کار 〔名〕 ①银匠②镀银匠

نقره کاری 〔名〕 ①银工②镀银

نقره کوب 〔名〕 银镶嵌工

~ مخمل 银丝的天鹅绒

نقره کوبی 〔名〕 银镶嵌活

نقره گر (~ *gar*) 同 نقره کار

نقش (*naghsh*) 〔名〕 (复 نقوش) ①画，图画，绘画②凿，錾，镌，雕刻；刺绣③计划，图样④迹，痕迹⑤作用；形象，角色⑥〈转〉手气好⑦幸运，运气

~ بر آب 泡影

~ برجسته 凸形花纹

~ بر دیوار 壁画；〈喻〉不中用的人

~ بر سنگ 石刻

~ پا (~ قدم) 足迹

~ پیشرو 先进作用

~ و نگار 图案装饰

~ انداختن 刺绣，绣花；设计图案

~ آوردن 〈口〉走运，碰上运气（赌博时）

~ بستن 绘图，设计，构成；留下痕迹，留下印象

~ کسی (را) خواندن 回忆某人

~ خود را در آب دیدن 拿自己做标准来衡量别人，以己度人

~ زدن 设计，画图，画出…的轮廓

~ بر آب زدن (یا کشیدن ، یا بستن ، یا ساختن) 使…成为泡影

ما توطئهٔ دشمنان را ~ بر آب ساخته‌ایم . 我们挫败了敌人的阴谋。

~ بر آب شدن 化为泡影

~ زمین شدن (~ زمین بستن) （由于摔得很重）躺在地上，摔倒在地

~ کردن 绘画，设计，构思

~ ایفا کردن (~ بازی کردن) 起作用；扮演角色

~ زمین کردن 打倒在地

~ سینه کردن （对婴儿）口传

~ نشستن 击中（儿童击骨木游戏）

~ پیشرو و نمونه وار کمونیستها دارای اهمیت حیاتی است . 共产党员的先锋作用和模范作用是十分重要的。

نقشش نگرفت . 他不走运；他没成功。

~ از گلیم میرود از دل نمی رود. 〈谚〉地毯上的花纹可以磨灭，但心灵上的创伤永难愈合。

نقش بر آب (~ *bar-āb*) 〔形〕 徒劳的，白费的，落空的

تدبیرش ~ شد . 他的办法不管用。

آمال کسی ~ شدن 某人的希望破灭

نقشهٔ کسی را ~ کردن 挫败某人的计划

نقش بند (~ *band*) 同 نقاش

نقش بندی 同 نقاشی

نقش ساز 同 نقاش

نقش گر (~ *gar*) 同 نقاش

نقش نما (~ *nemā*) 〔名〕 实物幻灯机，透反射两用幻灯机

نقش و نگار (*naghsho-negār*) 〔名〕 花纹，图案

نقشه (*naghshe*) 〔名〕 ①计划②地图，设计图，图样，图案

~ آسمان 天体图

~ افقی ساختمان （建筑物）平面图
~ اقتصاد ملی 国民经济计划
~ برجسته نما (~ برجسته) 等高线（地）图，立体地图（以模型或颜色表示地势高低）
~ پنجساله 五年计划
~ جغرافی 地图
~ جهان نما 世界地图
~ جهان نمای مسطح 世界平面图
~ چین 中国地图
~ دریائی 航海图
~ طبیعی 自然地图
~ عمارت 建筑物的平面图(设计图、轮廓图）
~ لشگرکشی 战役计划，行军路线图
~ مطالعه 学习计划
~ مقطعی 纵断面图，纵剖面图
~ پیاده کردن 实施计划
~ چیزی را درسر پروراندن 考虑某事，设想某事
~ برداشتن 绘制地图，制图；把图从墙上摘下来
~ کشیدن 绘制地图；画图样
~ چیزی را کشیدن 绘某物的图（轮廓）
~ اردوکشی را کشیدن 部署战役
برای تعطیلات تابستانی چه نقشه‌ای دارید؟ 你对暑假有什么打算？（或：你准备如何度过暑假？）

نقشه‌بردار (~ *bardār*) 〔名〕 地形测绘员；测量员，勘测员

نقشه بر داری 〔名〕 地形测绘；测量，勘测
~ هوائی 航空测量
~ کردن 地形测绘；测量，勘测

نقشه کش (~ *kesh*) 〔名〕 绘制地图者，制图员；设计员

نقشه کشی 〔名〕 绘制地图，制图；设计
~ اطاق 画室，制图室
~ لوازم 画具，制图工具
~ کردن 绘制地图；设计

نقص (*naghs*) 〔名〕（复 نواقص）①减少，减低，降低②缺点，缺陷，毛病，短处
~ تغذیه 营养不良
~ خلقت 残疾，生理缺陷
~ خلقتی 畸形

نقصان (*noghsān*) 〔名〕 ①不足，欠缺，缺陷，短处②损失，减少，减低
~ آب 缺水
~ پول 资金缺乏
~ عقل 智力不足
~ قیمت 跌价，降价
~ پذیرفتن (~ یافتن) 被减少，被降低
~ دادن 减少，减低
رو به ~ گذاردن 逐渐减少，开始衰退
ماه رو به ~ گذارده است . 已过月半了。
~ این برنامه چیست ؟ 这个方案有什么不足之处?

نقصان پذیر (~ *pazeer*) 〔形〕 减少了的，缩小了的，短缺的

نقصان پذیری 〔名〕 减少，缩小，短缺

نقصان دار 〔形〕 有毛病的，有缺陷的，残缺不全的

نقض (*naghz*) 〔名〕破坏，违反，违背，撕毁（条

约、协定等）

اصول ~ 破坏原则

(عهد ~) پیمان ~ 撕毁条约，违背条约，背信弃义

حکم ~ 撤销原判决

قول ~ 食言

سرز ~ 侵犯边界

مقررات ~ 违反规定

شدن ~ 被破坏，被违反，被废除

کردن ~ 破坏，违反，废除

نقط (*noghat*) 见 نقطه

نقطوی (*noghtavee*) 〔形〕 成点状的

نقطه (*noghte*) 〔名〕（复 نقاط ، نقط）①点，一个点②地点，场所，位置

اتصال ~ 接合处，接缝处

اتکاء ~ 支点，据点；支轴

اثر ~ 着力点

اجتماع ~ 集合点

(شعله وری ~) احتراق ~ 〈化〉闪(燃)点

استحکام ~ 据点

استناد ~ 前提

(احتراق ~) اشتعال ~ 〈化〉燃点

اعتدالین ~ 两分点（春分或秋分）

اعشار ~ 〈数〉小数点

انجماد ~ 〈理〉冰点，凝固点

اوج ~ 顶点，最高点

ایزوالکتریک ~ 〈理〉等电离点

بحرانی ~ 紧要关头，关键时刻

~ به ~ 一点一点地

پیچ ~ 转弯处

(باز گشت ~ ،عطف ~) تحول ~ 转折点

تعلیق ~ 平衡点

(تلاقی ~) تقاطع ~ 交叉点

تماس ~ 〈数〉接触点

ثابت ~ 固定点

ثابت ذوب ~ 低共熔点

جوش متوسط ~ 平均沸点

(عزیمت ~) حرکت ~ 出发点，起点

حضیض ~ 近地点（月球距地球最近的地方）

ذوب ~ 〈理〉熔点

سر به سری ~ 旗鼓相当的得分

سقوط ~ 〈军〉命中点

سه گانه ~ 〈理〉三态点，三相点

شروع ~ 起点，出发点

صفر ~ 起点

ضعف ~ 弱点

(جوش ~) غلیان ~ 〈理〉沸点

مرگ ~ 〈生〉死点（生物所生存的温度的热或冷的极限点）

مستحکم ~ 防守上的战术据点

مسکونی ~ 居民点

مقابل ~ 对立点，相反；〈转〉反义词

. او ~ مقابل برادرش است 他和他兄弟正好相反。

موهوم ~ 疑难点

نشانه ~ 〈军〉瞄准点

نظامی ~ 军事目标

نظر ~ 观点

و ویرگول ~ 分号

یخ ~ 冰点

نقاط اصلی 要点

نقاط حساس 要害处，要害地区

نقاط دور 边远地区，穷乡僻壤

بلند ترین ~ کوه 山的最高点

بی ~ 没有点上点的，无点的

در بعضی نقاط چین 在中国有些地方(地区)

~ گذاشتن 在字母上打点，打句号

در آخر جمله ~ بگذارید . 请在句子最后打上句号。

" ش " حرف " ش " سه ~ دارد. 这个字母有三个点。

هر کسی نقاط ضعفی دارد . 每个人都有不足之处。

نقطه چین 〔形、副〕 虚点的；以点划出地

لطفاً این خط را ~ بکش ! 请把这条线划成虚线!

نقطه دار 〔形〕 带点的

~ حرف 带点的字母

نقطه گذاری (~ *gozāree*) 〔名〕 打标点符号；标点

~ علامت 标点符号

~ قواعد 加标点的规则

~ کردن 加标点符号，标点

نقطه نقطه 〔形〕 带点的，一点一点的

~ کردن 打点，加点

نقطه نقطه‌ای (~ *noghte-ee*) 同 نقطه نقطه

نقل (*naghl*) 〔名〕 ①移，挪，搬②搬运，运输，输送③叙述，讲述；故事④传统⑤复制，翻译

از ~ . . . 引自…

~ زبانها 众所传诵

~ قول 引语，语录

~ قول مستقیم 直接引语

~ مکان 搬家，移居

حمل و ~ 运输

~ دادن 搬动

~ کردن 叙述，讲述(故事等)；搬运，运输，引用，引证(某人的话或文章)

برای ما قصه‌ای ~ کن ! 给我们讲个故事吧!

این عبارت لنین را از کجا ~ کرده‌اید ؟ 列宁的这句话，你是从哪儿引来的?

~ قول کردن 引用，引证(某人的话)

~ گفتن 讲故事

. . . ~ ندارد . (某事)不值一谈；没有关系，不要紧。

کار این آدم خیلی ~ دارد . 关于这个人有许多传说。

~ دیشب است . . . 这都是旧话了…

نقل (*noghl*) 〔名〕 (复 نقول) 蜜饯糖果；零碎小吃(如花生粘、咸杏仁、核桃粘等)

~ بادام 巴旦杏仁粘

~ مجلس (محفل) بودن 成为热门话题；讲话逗人笑的人

نقلاً (*naghlan*) 〔副〕 根据传说；传统地

نقلدان (*noghl-dān*) 〔名〕 糖果盒，糖果盘

نقل علی (~ *alee*) 〔名〕 乡下佬，老赶

نقل و نبات (*noghlo-nabāt*) 〔名〕 糖果，甜食

(با) ~ پروردن 在糖水里泡大的；〈喻〉娇生惯养

نقله (*naghale*) 见 ناقل

نقلی (*naghlee*) 〔形〕 ①传说的，单凭传说的②抄写的，誊写的③运输的，载货的

~ ماضی 〈语〉现在完成时

نقلی (*noghlee*) 〔形〕 〈口〉小的

~ بچهٔ 小孩

~ تربچهٔ 一种小红萝卜

نقلیات (*naghliyyāt*) 〔名〕 ①运输②传统，传说

نقلیه (*naghliyye*) 〔形、名〕 ① نقلی (*naghlee*) 的阴性②运输工具③运输公司④运输费

قشون ~ 运输士兵的机构

وسائط ~ (وسایل ~) 运输工具,交通工具

وسیلهٔ ~ موتوری 机动车，汽车

~ هزینهٔ 运输费用

نقمت (*neghmat*) 〔名〕 (复 نقمات ، نقم) ①报仇，复仇，报复②惩罚，处分

~ کردن 报仇；惩罚

نق نق (*neghnegh*) 〔名〕 ①呜咽啜泣②唠叨

~ بچه ها 孩子的哭声

~ زدن (~ کردن) 呜咽啜泣；唠叨

نقنقو (*neghneghoo*) 〔名〕 ①无病呻吟者②埋怨，唠叨

نقود (*noghood*) 见 نقد

نقوش (*noghoosh*) 见 نقش

نقوعی (*noghoo-ee*) 〔形〕 纤毛虫的，纤毛虫纲的，含有纤毛虫的

نقول (*noghool*) 见 نقل (*noghol*) 条

نقی (*naghee*) 〔形〕 ①干净的,清洁的②虔诚的

نقیب (*nagheeb*) 〔名〕 (复 نقباء) (部落的) 酋长，首领，头目

نقیر (*nagheer*) 〔名、形〕 ①枣核上的槽②石刻，木刻③喊声④很少的

از ~ و قطمیر 详细地

باندازهٔ نقیری 很少地

نقیص (*naghees*) 同 ناقص

نقیصه (*nagheese*) 〔名〕 (复 نقایص ، نقائص) 缺点，缺陷，毛病，不足

~ رفع 克服缺点

نقیض (*nagheez*) 〔名、形〕 ①矛盾，对立②矛盾的，对立的

~ بیانات ضد و 自相矛盾的讲话

~ چیزی بودن 与…相矛盾

ضد و ~ گفتن 说话自相矛盾

این جمله ~ جمله قبلی است . 这句话同前一句话相矛盾。

نقیض گو (~ *goo*) 〔形〕 说话矛盾的

نقیض گوئی 〔名〕 说话矛盾

نقیضه (*nagheeze*) 〔名〕 (复 نقایض ، نقائض) ①نقیض 的阴性②矛盾，互相矛盾的言论

نقیع (*naghee'*) 〔名〕 (复 انقعه) ①葡萄酒②干果水③可口的冷水④水满的井⑤纯牛奶；酸牛奶⑥喊声

نقیل (*nagheel*) 〔名〕 ①坑，水坑②水沟，被水冲成的沟

نقیه (*nagheeh*) 〔名、形〕 ①恢复中的病人②恢复健康的，渐愈的，恢复期的；虚弱的③清洁的，干净的

نك (*nok*) 同 نوك

نك (*nek*) اینك 的缩写形式

نکات (*nokāt*) 见 نکته

نکاح (*nekāh*) 〔名〕 婚姻，结婚

~ دائم 白头到老的婚姻

~ منقطع 一时的婚姻

~ حبالهٔ 婚姻关系

~ عقد 婚约

به حباله (یا عقد) ~ در آوردن 娶…为妻

به عقد ~ آمدن 结婚

هیچ نکته ای را نگفته نگذاشت. 所有的问题他都谈到了。

نکته آمیز 〔形〕 微妙的；难解的；意味深长的

نکته بین 〔形、名〕 吹毛求疵的（人），找岔的（人）

نکته بینی 〔名〕 ①吹毛求疵，挑剔②观察力强

نکته پرداز (~ *pardāz*) 〔名〕 ①好说俏皮话的人，诙谐的人②说警句者

نکته پردازی 〔名〕 ①好说俏皮话，诙谐②说警句

~ کردن 同上

نکته پرور (~ *parvar*) 同 نکته پرداز

نکته دان 〔形、名〕 遇事多思的，有洞察力的，精明能干的（人）

نکته دانی 〔名〕 机智，聪明；有洞察力，有远见；精明能干

نکته سنج (~ *sanj*) 同 نکته دان

نکته سنجی 同 نکته دانی

نکته شناس (~ *shenās*) 同 نکته دان

نکته فهم (~ *fahm*) 同 نکته دان

نکته گو 同 نکته پرداز

نکته گوئی 同 نکته پردازی

نکته گیر 〔名〕 ①吹毛求疵的人，挑剔者，找岔者②批评者

نکته گیری 〔名〕 ①吹毛求疵，挑剔，找岔②批评

~ کردن 同上

نکث (*naks*) 〔名〕 失约，食言，撕毁协定

نکراء (*nakarā'*) 〔名、形〕 ①机智，聪明②厉害，严厉③不称心的，不中意的

نکروتیك Necrotic 〔名〕〈医〉坏死的

نکروز Necrosis 〔名〕〈医〉 坏死

نکره (*nakare, nakere*) 〔名〕 ①〈语〉不确定的名

~ کردن 结婚

نکاحی (*nekāhee*) 〔形〕 结婚的，婚姻的

نکاف (*nokāf*) 〔名〕 〈医〉骆驼颓瘤

نکال (*nakāl*) 〔名〕 惩罚，处分

نکبا (*nakbā*) 〔名〕 风；逆风

نکبات (*nakabāt*) 见 نکبت

نکبت (*nekbat, nakbat*) 〔名〕（复 نکبات）①灾难，灾祸，不幸②厌恶，憎恨；讨厌的家伙（指人或物）

~ و ذلت 歉收，收成不好

کسی را ~ گرفتن （某人）遭到灾难

نکبت آور (~ *āvar*) 〔形〕 灾难性的

نکبت بار 〔形〕 灾难的，受苦难的，不幸的

زندگی ~ در جامعهٔ کهنه 旧社会的苦难生活

نکبت باری 〔名〕 遭灾，遭难，遭受苦难

نکبت زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 灾难，受难，不幸

نکبت زده (~ *zade*) 〔形〕 遭难的，受苦难的，不幸的

نکبتی 〔形〕 灾难的，不幸的

نکت (*nokat*) 见 نکته

نکتون Nekton 〔名〕 〈动〉自游生物

نکته (*nokte*) 〔名〕 （复 نکت، نکات）①点，（白色中的）黑点，（黑色中的）白点；要点，论点②笑话，妙语，诙谐，幽默③警句，警辟语④秘密；微妙，精妙

نکات دقیق 微妙处；细节

~ گرفتن 吹毛求疵，找岔，挑剔；善于鉴别

به این چند ~ توجه کنید! 请注意这几点！

词②不知道，不认识③体形粗状的

~ اسم 带不确定词尾 ی 的名词

~ صدای 粗鲁的声音

~ یای 不确定词尾（如：کتابی ، سردی 等）

نکس (*naks*) 〔名〕 颠倒，倒转，翻转，倒置

نکس (*noks*) 〔名〕 ①（疾病的）复发，恶化②堕落，衰颓

عایدات ~ 收入降低

مرض ~ 病情复发

کردن ~ 疾病复发；堕落，颓衰

نکند (*nakonad*) 〔副〕 可不要，可别

. من اشتباه کرده باشم ~ 是不是我错了；可别是我搞错了。

نکو (*nekoo*) نیکو 的缩写形式

نکوخواه (~ *khāh*) 同 نیکوخواه

نکوداشت (~ *dāsht*) 同 نیکوداشت

نکوسگال (~ *segāl*) 同 نیکوسگال

نکوسگالی 同 نیکوسگالی

نکوسیرت (~ *seerat*) 同 نیکوسیرت

نکول (*nokool*) 〔名〕 ①（票据的）拒付，拒收②食言，违背诺言，收回意见③不做，不执行，不履行

برات ~ 拒付期票

قرض ~ 拒还债务

شدن ~ （遭）拒付

کردن ~ 拒付，拒收；拒绝（某事）；食言

. ما هیچگاه از قول خود ~ نمیکنیم 我们从来说话都是算数的。

. آنها از آمدن ~ کردند 他们拒绝前来。

نکولی 〔名、形〕 ①拒绝（付款），拒绝支付（期票、帐单等）②拒收的，拒付的；作废的

نوشتن ~ 拒付，拒收（期票、帐单等）

نك و نال (*neko-nāl*) 唠叨，埋怨

کردن ~ 同上

نکونام (*nekoo-nām*) 同 نیکونام

نکوهش (*nekoohesh*) 〔名〕 斥责，谴责，训斥，呵斥

کردن ~ 同上

دولت ما عملیات تجاوزکارانه آنکشور را ~ میکند . 我国政府谴责该国的侵略行动。

نکوهیدن (*nekooheedan*) 〔动〕 （根 نکوه ）斥责，责难，训斥，呵斥

نکوهیده (*nekooheede*) 〔形〕 被斥责的，被谴责的；不称人心的，不如意的

~ اخلاق 不体面的品行

~ عملهای 被谴责的行为；应受斥责的行为

نکوئی (*nekoo-ee*) 同 نیکوئی

نکهت (*nakhat*) 〔名〕 ①香，香味②（口中的）气味

نکیر I (*nakeer*) 〔名〕 ①拒绝，否定②难事

نکیر II 〔名〕 ‹宗›奈基尔（在坟墓里预审死人的天神）

نکیرین (*nakeereyn*) 〔名〕 ‹宗›两个天神的名字（指孟凯尔和奈基尔）

نگاتون Negaton 〔名〕 电子

نگاتیف 同 نگاتیو

نگاتیو Negative 〔形、名〕 ①否定的，否认的②‹摄›负片，底片

نگار I (*negār*) 〔名〕 ①画，图画，肖像；形象；偶像②‹文›情人，美人③染料，颜料④描

绘，描写

نقش و ~ 图案装饰

بستن ~ 染色

کردن ~ 画，绘画；描绘，描写

نگار Ⅱ ① نگاشتن، نگاریدن 的根②可做构词后缀，如：~ خبر، ~ روزنامه 等

نگارخانه 〔名〕 绘画陈列室；画室

چینی ~ 仕女画

نگارستان (*negārestān*) 同 نگارخانه

نگارش (*negāresh*) 〔名〕（复 نگارشات）①写，写作②绘画③形容，描述

~ ادارۀ 出版社

~ (یا قواعد) آئین 写作规则

کردن ~ 写，写作；绘画

نگارنده (*negārande*) 〔名〕 ①作家，作者②画家

داستان ~ 小说作者

نگاره (*negāre*) 〔名〕〈理〉型，体态，样子

نگاری Ⅰ (*negāree*) 〔名〕 烟灯；大烟枪

نگاری Ⅱ 〔名〕 ①（细胞原生质的）网状结构②（反刍动物的）蜂窝胃

نگاریدن (*negāreedan*) 同 نگاشتن

نگارین (*negāreen*) 〔形、名〕 ①着了色的，染色的；色彩鲜艳的，被装饰的②美人，情人，心爱的人

کردن ~ 染色；装饰，修饰

نگاشتن (*negāshtan*) 〔动〕（根 نگار）①写，写作，著作②画，绘画，写生

او بفارسی نامه‌ای بمن نگاشته است. 他用波斯文给我写了一封信。

نگاشته (*negāshte*) 〔形、名〕 ①被写的，写成的，写好的②信件；作品

نگاه (*negāh*) 〔名〕 ①眼光，目光，视线②观察，细看③留心，注意，关心

پرمعنی ~ 意味深长的目光

خشم آلود ~ 愤怒的眼光

~ در یک 一眼就，一瞥之下就

انداختن ~ 看一下，瞥一眼

زیرکانه ~ 会意的眼色

عطوفت آمیز ~ 体贴的眼光

به سراپای کسی انداختن ~ 上下打量某人

داشتن ~ 握住，抓住，保管，保留，保存；扶养，照料，支持；阻拦，阻止；留客；保护，存放（钱款等）；控制，约束

سرطناب را محکم ~ دار ! 紧紧地抓住绳子！

اسناد را چه کسی ~ میدارد ؟ 谁在保管文件？

کامیون ما دم در مدرسه ~ داشت. 我们的卡车停在学校大门口。

دزد را در زندان ~ داشتند. 他们把小偷关进监狱。

او پسر همرزم شهید خود را نزد خویش ~ میدارد. 他在扶养牺牲了的战友的孩子。

چرا ما را ~ داشتند ؟ 为什么不让我们离开？

او پس‌انداز خود را در بانک ~ میدارد. 他把多余的钱存在银行里。

با یك ترمز شدید ماشین را ~ داشت. 他一下子把车急刹住了。

چراغ از بهر تاریکی نگهدار. 〈谚〉以防万一，备而不用。

خود را ~ داشتن 控制自己的感情

طرف کسی را ~ داشتن 支持某人，站在某人一边

سر خود را بلند ~ داشتن 高昂着头

(به) ~ دوختن 盯着，盯视，注视

اجمالی کردن ~ 粗看；浏览一下；粗略地用眼睛扫过

~ کردن 看，细看；观察，留心

~ کن ! 注意！看啊！

طبیب با دقت زخمش را ~ کرد. 大夫仔细地看了他的伤口。

او با عجله به ساعت خود ~ کرد و رفت. 他匆匆忙忙地看了一下手表就走了。

قبل از جستن جلو چشمت را ~ کن ! 〈谚〉深思熟虑而后行。

~ کج کردن (از گوشهٔ چشم ~ کردن) 斜眼一瞥

خیره ~ کردن 目不转睛地看，瞪目而视

بصورت کسی ~ کردن 直视某人的脸(表示不惧怕、挑战等意思)

دزدیده ~ کردن 偷看

نگاهت بمن باشد ! 看着我，注意我！

~ ترجمان دل است. 〈谚〉眼神是心灵的一面镜子。

نگاهبان (~ *bān*) 同 نگهبان

نگاهبانی 同 نگهبانی

نگاهدار (~ *dār*) 同 نگهدار

نگاهدارنده (~ *dārande*) 〔名〕 ①扶着…的人，看管…的人②保管员

نگاهداری 同 نگهداری

نگاهداشت (~ *dāsht*) 同 نگهداری

نگر (*negar*) نگریستن 的根

نگران (*negarān*) 〔形〕 ①担心的，忧虑的，心神不安的②等待的，期待的，盼望的③观看的，观察的，看见的

(از) ~ بودن 不安，担心，忧虑，等待，期待，观察，观看

ما همه ~ سلامتی او هستیم . 我们都为他的健康担忧。

او ~ جاده بود . 他望着公路的方向。

~ کردن 使不安，忧虑

~ گذاشتن 使…忧虑，使…不安

~ ماندن 忧虑，不安

نگرانی (*negarānee*) 〔名〕 ①不安，担心，忧虑②等待，期待

~ خاطر 内心的焦虑

هیچ از این بابت ~ نداشته باشید . 根本不用为这事担心！

نگرانی آور (~ *āvar*) 〔形〕 令人焦虑的

نگرستن (*negarestan*) 同 نگریستن

نگرش (*negaresh*) 〔名〕 观点，看法

نگریدن (*negareedan*) 同 نگریستن

نگریستن (*negareestan*) 〔动〕 (根 نگر) 看，观看，观望，观察

نگژده (*nagajhda, negajhde*) 〔名〕 水瓮，盛水的陶罐，水缸

نگفتنی (*nagoftanee*) 同 ناگفتنی

نگو (*nagoo*) 〔副〕 〈口〉你瞧，真没想到

فکر کردم مجرد است ~ زن و ~ فرزند دارد. 我还以为他是单身汉哩，真没想到他已有妻儿了。

نگون (*negoon*) 〔形〕 被推翻的，被倒转的，被倒置的，被颠倒的

~ بخت 倒楣，倒运；不幸

~ شدن 被翻转，被倒置

~ کردن 弄翻，推翻，推倒

نگون بخت (~ *bakht*) 〔形〕 不幸的，倒楣的，倒运的

نگون بختی 〔名〕 不幸，倒楣，倒运

نگون تشت (~ *tasht*) 〔名〕 〈喻〉苍天，天空

نگون سار I 同 نگون

نگونسار II 〔名〕 〈植〉仙客来

نگون طالع (~ *tāle'*) 同 نگون بخت

نگه (*negah*) 同 نگاه

نگهبان (~ *bān*) 〔名〕 警卫，卫兵，哨兵，护卫，保护人，守护人

~ افسر 〈军〉 值日官，值勤军官

نگهبانی 〔名〕 警卫，保卫，守卫，值勤，值日

~ کردن 同上

نگهدار (~ *dār*) 〔名、形〕 ①保护者，守护者，监护人②保护…的，守卫…的，照看…的

خدا ~ ! 再见!

نگهدارنده (~ *dārande*) : برق ~ 电解质，电解体，绝缘材料

نگهداری 〔名〕 ①保护，守护，保存②保养，保管，维持

~ عید 过节

~ شدن 被保护，被保存，被保管

~ کردن 保护，守护，保养，保管

این اشیاء تاریخی مربوط به انقلاب را باید ~ کرد . 要好好保管这些革命历史文物。

اسباب سفر را من ~ میکنم . 我来保管旅行用品。

ما با شیوهٔ مخصوصی از گوجهٔ فرنگی ~ میکنیم . 我们采用特殊方法保存西红柿。

خانوادهٔ خود را ~ کردن 养家

این بچه بعهدهٔ کیست ~ ؟ 谁负责照管这个孩子?

این کمیته وظیفه دارد که محیط زیست را درمقابل آلودگی هوا ~ نماید . 这个委员会负责保护居住环境不受污染。

نگهداشتن (~ *dāshtan*) 〔动〕 (根 نگهدار) ①握住，抓住②保管，保留，保存③扶养，照料，支持④阻拦，阻止⑤留客⑥保护⑦存放（钱款等）⑧控制，约束

نگین I (*negeen*) 〔名〕 ①（镶在戒指上的）宝石②带图章的戒指，小图章③（钟表上的）钻石

انگشتری با ~ الماس 钻石戒指

~ جای 镶嵌框，（眼镜的）框边

زیر ~ داشتن 控制，拥有（土地等）

به زیر ~ درآوردن 折服，使…屈服；控制

~ در انگشتری نشاندن (یا سوار کردن) （在戒指上）镶嵌宝石

نگین II 〔名〕 〈植〉翅果

نگین دار 〔形〕 镶嵌宝石的，拥有土地的

نگیندان 〔名〕 （戒指上的）宝石座，镶嵌框，框边

نلبکی (*nalbakee*) 同 نعلبکی

نم (*nam*) 〔名、形〕 ①潮湿，湿气，湿润②露水，露珠，水滴③湿的，潮湿的，湿润的④眼泪

~ نسبی 相对湿度

~ پس دادن 渗水

~ پس ندادن 吝啬，一毛不拔

~ زدن 带露水，沾湿，滴湿

کردن ~ 使…湿润，使…潮湿

(گرفتن ~) کشیدن ~ 变潮湿，变湿润

. دارد ~ اطاق 房间很潮湿。

نما (*namā*) 〔名〕〈数〉指数，幂

نماء (*namā'*) 〔名〕 生长，成长，增长

نشو و ~ 生长

نما (ی) I (*namā, nomā*) ① نمودن 的根② 可做构词后缀，意为"指示"、"指引"，如：

قطب ~، راه ~، دور ~ 等

نما (ی) II 〔名〕 ①（房屋的）正面，立面② 表面，外观，模样③〈数〉指数，幂

اصلی ساختمان ~ 〈建〉（房屋的）主立面

بخاری ~ 壁炉台（架）

بلندی ~ （山）高度

سردر ~ 〈建〉（房屋的）正面，立面

. برای ساختن ~ عمارت مرمر بکار برده‌اند

大楼的外层是用大理石建造的。

نمار (*nomār*) 〔名〕 ①暗示，提醒；含沙射影② 提示，线索

نماز (*namāz*) 〔名〕 ①〈宗〉祷告，祈祷，礼拜② 鞠躬，俯首

آیات ~ 遭灾害怕时所作的祷告

(صبح ~) بامداد ~ 〈宗〉晨礼

(ظهر ~) پیشین ~ 〈宗〉晌礼

(عشاء ~) خفتن ~ 〈宗〉宵礼

(پسین ~، عصر ~) دیگر ~ 〈宗〉晡礼

(مغرب ~) شام ~ 〈宗〉昏礼

میت ~ 为死者所作的祈祷

بردن ~ 俯首行礼

(گذاشتن ~، کردن ~) خواندن ~ 祷告，礼拜，作礼拜时诵读祷词

نمازخانه 〔名〕 礼拜堂，祈祷处

نمازخوان (*~khān*) 同 نمازگذار

نمازگاه (*~ gāh*) 〔名〕 公共祈祷的地方；清真寺；教堂

نمازگذار (*~ gozār*) 〔形、名〕 祈祷的（人）

نمازگذاری 〔名〕 祈祷，祷告，礼拜

کردن ~ 同上

نمازگزار (*~ gozār*) 同 نمازگذار

نمازگزاری 同 نمازگذاری

نمازی (*namāzee*) 〔形〕 ①祈祷的，祷告的，礼拜的②虔诚的，笃信真主的

نماسازی (*namā-sāzee*) 〔名〕 修建房屋的外观

نماك (*namāk*) 〔名〕 ①盐②〈喻〉俊俏，漂亮

نمام (*nammām*) 〔名〕 ①告密者，揭发者②造谣中伤者，挑拨离间者

آدم ~ 爱说话的人，叽叽喳喳的人

نمامی 〔名〕①告密，揭露，揭发②挑拨离间，搬弄是非

کردن ~ 同上

نمانه (*namāne*) 同 **نمونه**

نمایان (*namāyān*) 〔形〕 清楚的，明显的，显然的，易见的

بودن ~ 清楚，明显，显而易见

شدن ~ 出现，露面，流露

کردن ~ 揭露，暴露，显露；表明，证明

. علائم خوشحالی درصورتش ~ است 他喜形于色。

نمایاندن (*namāyāndan*) 〔动〕（根 نمایان）说明，表明，弄清楚；表现出

نمایانگر (*namāyān-gar*) 〔名〕 说明者，表明者

افزایش رفت و آمد هائی بین دو کشور ~

نمایش کننده (~ *konande*) 同 نمایش گر

نمایش گاه (~ *gāh*) 〔名〕 剧院，戏院，展览馆

نمایش گر (~ *gar*) 〔名〕 ①演员②示威者，游行者③〈转〉表现者，表明者

نمایش نامه (~ *nāme*) 〔名〕 剧本

~ سینما 电影脚本

نمایش نامه نویس (~ *nāme-nevees*) 〔名〕 剧作家

نمایش نامه نویسی 〔名〕 剧本写作，剧本创作

نمایشی (*namāyeshee*) 〔形〕 演出的，适于上演的

نمائم (*namā-em*) 见 نمیمه

نمایندگی (*namāyandegee*) 〔名〕 ①代表②代理商，代理行，代表机关

به ~ 由…代表，以…为代表

وزیر خارجه به ~ دولت ما پیش نویس قرار داد را امضا نمود . 由外交部长代表我国政府草签了条约。

~ فروش 代销处，经销处

~ هیئت 代表团

~ کردن (~ داشتن) (از) 代理，代表

شما ~ کدام مؤسسه‌ای را دارید ؟ 您代表那个企业？

او برای ~ مجلس کاندیدا شده است . 他被提名为议员侯选人。

نماینده (*namāyande*) 〔名、形〕 ①代表，代理人②〈数〉指数，幂③指示者；指示物④指示的，代表的，显示的

~ بانك 银行经纪人

~ چین در سازمان ملل متحد 中国驻联合国代表

~ دیپلوماسی 外交代表

~ کنسولی 领事代表

بهبود روابط آن دو کشور است . 两国间频繁的来往是两国关系改善的迹象。

نمایش (*namāyesh*) 〔名〕 ①演出，展览；游行②(电影)场次③外表，外形，外貌④标出，写出

~ امتعه وطنی 国产品展览会

~ در سه پرده 三幕剧

~ سایه نما 皮影戏，影子戏

~ سیاسی 政治性游行

~ صامت 哑剧

~ عروسکی 木偶戏

~ مجاز 正统剧

~ هندسی 图表，图解，曲线图

آگهی ~ (اعلان ~) 演出海报，剧场节目单

پردهٔ اول ~ 剧中第一幕

~ دادن 表演，演出，展出；表示，表现

در هفتهٔ گذشته فیلم های خیلی جالبی ~ دادند . 上周放映了几部很有趣的影片。

ارتفاع آنرا با حرف " ب " ~ دهید . 请用字母 ب 标出高度。

به ~ گذاشتن 表示出，展出

در معرض ~ گذاشتن 展览，展出

در این نمایشگاه ظروف نفیس چینی را به معرض ~ گذاشته‌ایم . 我们在这个展览馆展出了精美的瓷器。

نمایش دهندگان (~ *dahandegān*) 〔名〕 示威者

نمایش دهنده (~ *dahande*) 〔名〕 表现者，体现者

نمایشکار 〔名〕 ①演员，表演者②杂技演员；体操表演者；马戏演员

نمایشکارانه 〔副〕 演员般地，做作地，演戏似地

~ مجلس 国会议员

~ محضر 公证人

~ كسى بودن 为某人的代表

نمايه (*nemāye*) 〔名〕（图书管理）索引

نمايه سازى 〔名〕为（书籍等）做索引；把（资料等）编入索引

نمايى (*namāyee*) 〔形、名〕①〈数〉指数的，幂的②指数

نماييدن (*namāyeedan*) 〔动〕（根 نماى）显出，显示，显露

نمج (*namj*) 〔名〕潮湿；露水

نمچ (*namch*) 同 نمج

نمد (*namad*) 〔名〕毡，毛毡；毡毯

~ كلاه 毡帽

~ ماليدن 制毡

~ درآب داشتن 施诡计

نمدار (*namdār*) 〔形〕潮湿的，湿润的

~ كردن 滋润；使…清新

نمدارى 〔名〕潮湿，湿气

نمدان (*namdān*) 同 كس (*kos*)

نمد پاره (*namad-pāre*) 〔名〕旧毡

نمد زين 〔名〕毡鞍垫

نمد مال 〔名〕制毡者

نمد مالى 〔名〕制毡（业）

~ كردن 同上

نمدى 〔形〕毡的

~ كلاه 毡帽

نمديدگى (*nam-deedegee*)〔名〕受潮，潮湿，湿润

نمديده (~ *deede*)〔形〕受了潮的，潮湿的，湿润的

نمدين (*namadeen*) 〔形〕毡的

نمر (*namer*) 〔名〕（复 نمار، نمور）豹

نمرات (*nomarāt*) 见 نمره

نمرو (*namroo*) 〔形、名〕①纤毛虫的，纤毛虫纲的；含有纤毛虫的②〈动〉纤毛虫纲

نمرويان (~ *yān*) 〔名〕〈动〉纤毛虫

نمره Numéro 〔名、形〕（复 نمرات）①号码，号数，数字②分数

~ ترتيب 顺序数

~ ردى 不及格成绩

~ قبولى 及格成绩

~ كفش 鞋的号码

نمرات ٣ تا ٦ 三号到六号（叫号用）

اطاق ~ ٣ 第三号房间

~ حمام 单间浴室

~ دادن 给…评分

در امتحان ~ دادن 给（试卷）打分数

~ زدن 编号，写上号码

~ شمردن〈军〉报数

~ گذاشتن 给…编号；给…评分

لطفاً صفحات را ~ بگذاريد ! 请写上页码！

يك ~ براى پايم گشاد است . 这鞋比我的脚大一号。

نمره دار 〔形〕带号的，编上号码的，带数的

نمره زن (*nomre-zan*) 〔名〕编号的人

نمره زنى 〔名〕编号

~ ماشين 号码机

~ كردن 编号；（电话）拨号

نمره گذارى (~ *gozāree*) 〔名〕编号，评分

نمره گير 〔名〕（自动电话机的）拨号盘

نمزدگى (*nam-zadegee*) 〔名〕潮湿，湿润

نمزده (~ *zade*)〔形〕潮湿的，浸湿了的，湿润的

نمس (*nems*) 〔名〕 (复 نموس) 〈动〉獴(尤指埃及獴)

هندی ~ (印度产)猫鼬，獴

نمسار (*nam-sār*) 〔形〕 潮湿的，湿润的

نمساری 〔名〕 潮湿，湿润

نم سنج (~ *sanj*) 〔名〕 湿度计

نم سنجی 〔名〕 测湿法

نمسه (*namse*) 〔名〕 奥地利

نمش Ⅰ (*namsh*) 〔名〕 ①狡猾，欺骗②造谣，中伤

کردن ~ 同上

نمش Ⅱ 〔名〕 前额和手心上的纹路

نمش (*namash*) 〔名〕 雀斑

نمشته (*nameshte*) 〔名〕 信念，信仰

نمط (*namat*) 〔名〕 方式，方法，格式，式样

بدین ~ (بر این ~) 以这种方式，这样地

بیك ~ 一律地，一式一样地，无变化地

نمك (*namak*) 〔名〕 ①盐②〈转〉魅力，诱惑力，迷人的美

اسید استاریک ~ 〈化〉硬脂酸盐，硬脂酸酯

اسید برومیك ~ 〈化〉溴酸盐

اسید بوریك ~ 〈化〉硼酸盐

اسید سولفوریک ~ 〈化〉亚硫酸盐，亚硫酸酯

ترکی (~ بلور) ~ 结晶盐

تیز آب ~ 硝酸盐

جاذب الرطوبه ~ 〈化〉氯化钙

جوهر ~ 〈化〉硫酸盐

جوهر آهن ~ 〈化〉高铁酸盐

خنثی ~ 中和盐

سنگی ~ 岩盐，石盐

شوره ~ 沉淀盐

طعام ~ 〈化〉食盐，岩盐，石盐，氯化钠

فرنگی (~ فرنگی اصل) ~ 泻盐，舍利盐，硫酸镁，硫酸钠，芒硝，结晶硫酸钠

قلیا ~ 〈化〉碳酸钠，纯碱

لیمو ~ 柠檬盐

میوه ~ 轻泻药

~ با 带盐的，咸的；〈转〉迷人的，娇媚的

~ سنگ 天然盐

~ کان (معدن) 盐矿，盐场

~ محلول 盐水溶液

در آتش انداختن ~ 喧哗，吵闹

پاشیدن (~ ریختن) ~ 撒盐，讲故事，妙语惊人

~ بر جراحت (ریش ، زخم) کسی پاشیدن 往别人的伤口上撒盐，落井下石；〈转〉揭别人的疮疤

چیزی را چشیدن ~ 尝咸淡，品味

با کسی نان و ~ خوردن 和某人共食；与某人友好

خوردن و نمکدان شکستن ~ 〈谚〉过河拆桥(直译：吃了盐，还摔盐罐)；忘恩负义

داشتن ~ 有魅力，有吸引力

برجگر داشتن ~ 施恩自有善报

زدن (~ کردن) ~ 腌，加盐

حق ~ کسی را نگهداشتن 对某人感恩戴德

این جمله ~ نوشته است . 这句话是文章中最精彩的句子。

نمك آب 〔名〕 盐水，盐溶液

نمك بحرام (~ *beharām*) 〔形〕 忘恩负义的，不

念旧恩的

نمک بحرامی 〔名〕 忘恩负义，不念旧恩

نمک بحلال (~ *behalāl*) 同 نمك شناس

نمک بحلالی 同 نمك شناسی

نمک پاش 〔名〕 撒盐器，（饭桌上的）盐瓶；说话娓娓动听的人

نمک پاشی 〔名〕 撒盐；〈转〉妙语惊人

~ كردن 撒盐；妙语惊人

نمک پرورده (~ *parvarde*) 〔形、名〕 被抚养的（人），被养活的（人），对别人有义务的（人）

او ~ شما است. 他是承受了您的恩惠的。

نمک حرام (~ *harām*) 同 نمك بحرام

نمک حلال (~ *halāl*) 同 نمك بحلال

نمک خوار (~ *khār*) 〔名〕 ①吃盐者②受到别人款待的人

نمک خوارگی (~ *khāregee*) 〔名〕 （由于受到款待而产生的）感激，感恩

نمک خواه (~ *khāh*) 〔名〕 〈植〉生长于盐质土壤的植物

نمک دار 〔形〕 带盐的，含盐的，产盐的

نمک دان 〔名〕 ①盐缸，盐瓶②〈喻〉情人的口

جائی كه نمك خوری ~ مشكن. 〈谚〉不要过河拆桥。（直译：不要吃了盐还摔盐罐）

نمک دوست (~ *doost*) 〔形〕 盐生的（植物）

نم کردگی (*nam-kardegee*) 〔名〕 潮湿，湿润

نم کرده (~ *karde*) 〔形〕 ①潮湿的，湿润的②〈口〉预备的，提前准备好的

نمک زار (*namak-zār*) 〔名〕 盐田，盐泽，盐沼地

بيابان ~ (زمين ~) 盐碱地

نمک زدگی (~ *zadegee*) 〈名〉 腌渍

نمک زده (~ *zade*) 〔形〕 腌的

گوشت ~ 咸肉，腌肉

ماهی ~ 咸鱼

نمک زنی (~ *zanee*) 〔名〕 盐腌

نمک‌زی 〔形〕 生活在海洋中的

ماهی ~ 海水鱼

نمک سار 同 نمك زار

نمک‌سنج (~ *sanj*) 〔名〕 〈理〉盐液比重计，盐重计

نمک سود 〔形〕 腌的，盐水泡过的

خيار ~ 腌黄瓜

ماهی ~ 咸鱼

~ كردن 腌，用盐水泡

نمک سوز 〔形〕 涂了一层盐的

نم کش (*nam-kesh*) 〔形〕 吸湿的，收湿的

نمک شناس (*namak-shenās*) 〔形〕 感恩的，感激的，不忘旧恩的

نمک شناسی 〔名〕 感恩，感激，不忘旧恩

نمک شوبی 〔名〕 轻泻药

نمک فرنگی (~ *farangee*) 〔名〕 〈化〉硫酸镁，硫酸钠（泻盐），舍利盐

~ اصل 〈化〉硫酸钠

~ مصنوعی 〈化〉芒硝，结晶硫酸钠

نمک فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 卖盐的人

نمک قليا (~ *ghalyā*) 〔名〕 〈化〉碳酸钠，纯碱

نمک گلوتاميك 〔名〕 〈生化〉谷氨酸盐，谷氨酸酯

~ سديم 谷氨酸单钠，（商品名）味精

نمک گير 〔形〕 ①受到盛情招待的②因忘恩负义而受到谴责的

نمک ميوه 〔名〕 轻泻药

نمک ناشناس (~ *nāshenās*) 〔形〕 忘恩负义的，不念旧恩的

نمك ناشناسی 〔名〕 忘恩负义，不念旧恩

نمك نشناس (~ *nashenās*) 同 نمک ناشناس

نمك نشناسی 同 نمك ناشناسی

نمكی (*namakee*) 〔形〕 盐的，含盐的，卖盐的

~ دشت 盐沼地

~ طبقهٔ 盐层

نمكين 〔形〕 ①咸的，有盐分的②〈转〉迷惑人的，诱人的，令人愉快的③机智的，灵敏的，伶俐的

~ شوخی 巧妙的玩笑

نمگيری (*nam-geeree*) 〔名〕 融解（性）；潮解（性）

نمگين (*namgeen*) 〔形〕 潮湿的，湿润的

نمل (*naml*) 〔名〕 （复 نمال）蚁，蚂蚁

نم ناپذير (*nam-nāpazeer*) 〔形〕 不受潮的，防潮的

نمناك (~ *nāk*) 〔形〕 潮湿的，湿润的，湿漉漉的，带露水的，露水般的

~ خانهٔ 潮湿的房屋

نمناكی 〔名〕 潮湿，湿润，带露水

~ آب و هوای 潮湿的气候

نم نگار (~ *negār*) 〔名〕 湿度计

نم نم (~ *nam*) 〔副〕 一点一滴地，成小滴地

باران ~ 毛毛雨

باریدن ~ 下毛毛雨

. تمام روز ~ میبارید 毛毛雨下了一整天。

نم نما (~ *namā*) 〔名〕 湿度器

نم نمك (~ *namak*) 同 نم نم

نم نمو (~ *namoo*) 〔形〕 泪汪汪的

~ چشم 迎风流泪的眼睛

نم نمی (~ *namee*) 同 نم نمو

نمو (*nomovv*) 〔名〕 ①生长，成长；发育②发展

خارجی ~ 〈植〉异系配合

داخلی ~ 〈植〉同系配合

غير طبيعی ~ 〈医〉组织过长

کردن ~ 生长，成长，发展

نمود (*nomood, namood*) 〔名〕 外表，外观，样子；繁荣

از ~ انداختن 使衰老

داشتن ~ 好看

کردن ~ 表现，显出

. آن وجه مختصر در نظرش نمودی نکرد

那笔微薄的款子在他眼里算不了什么。

. او چهل سال داشت اما جوانتر ~ میکرد

他四十岁了，但看上去显得年轻一些。

نمودار (*namoodār*) 〔形、名〕 ①明显的，显著的；出现的，看得见的②图表；（统计表上的）曲线

بها ~ 价目表

رقمی ~ 数字表

~ حقايق 明证

چيزی بودن ~ 体现

. اين عمل ~ آگاهی سياسی او ست 这个行动表明他是有觉悟的。

... اين ~ بارزی است از 这生动地表明…

شدن ~ 出现，变明显，变明白

. شبحی در نظرش ~ شد 他面前出现了一个影子。

کردن ~ 使…呈现，体现，表现

نمودن (*nomoodan, namoodan*) 〔动〕（根 نمای）①指明，表明②显示，表露③看来像，似乎是④构成复合动词，用法和 کردن 同

. پدر شما خيلی جوان مينمايد 您父亲看起来

很年轻。

این کار در ابتدا سخت مینمود . 这件工作开始时看来很难。

چنین مینماید که او ناخوش است . 他好像病了。

نموذج (*nomoozaj*) 〔名〕 模范，典型，榜样，样子，范例

نمور (*namoor*) 同 نمناك

نموس (*nomoos*) 见 نمس

نموك (*namook*) 〔形、名〕 ①潮湿的，湿润的②箭靶

نمون (*nomoon*) 〔形〕 表示…的，代表…的，指引…的；象…的

نمونه (*nemoone, namoone*) 〔名〕（复 نمونه ها ، نمونجات）典型，榜样；样本，样品，范例

~ امضا 签名字样

~ اوليه (~ اصلی) 原型

~ چاپی 校样

~ ستونی 〈印〉校样长条

~ غذا 食品样品

~ غلط گیری (~ آزمایشی) 〈印〉校样

~ کالا 货物样品

~ مردانگی 英雄行为的榜样

~ برسم (~ برای) 作为样品，作为榜样

کارگر ~ 模范工人

معلم ~ 模范教师

چیزی را ~ قرار دادن 以…为榜样

~ کردن 把…当作样品，提供…的样品

~ گرفتن (از) 向…学习；试印，把…印成校样

او یك ورق بعنوان ~ برای ما فرستاد. 他给我们送来了一张样品。

نمونه‌ای 〔形〕 典型的，榜样的，样本的

نمونه برداری (~ *bardāree*) 〔名〕 〈医〉活组织检查

نمونه تهیه کن (~ *teheeye-kon*) 〔名〕 印校样的人

نمونه چاپ کن (~ *chāp-kon*) 同 نمونه تهیه کن

نمونه گیر 〔名〕 ①样品检查员；取样员，取样器②样品检验③样品偷窃者

نمونه گیری 〔名〕 样品检验

نمی (*namee*) 〔名〕 潮湿，湿润

نمید (*nomeed*) نا امید 的缩写形式

نمیر (*nameer*) 〔形〕 不死的，不朽的

~ زندگی بخور و 半饥半饱的生活

نمیری 〔名〕 不死，不朽

نمیقه (*nameeghe*) 〔名〕（复 نمائق）信件，书信

نمیمه (*nameeme*) 〔名〕（复 نمایم ، نمائم）诽谤，中伤

نُنر (*nonor*) 〔形〕 ①娇生惯养的②自私的，利己的

ننری 〔名〕 ①溺爱，娇宠②自私自利，利己

ننگ (*nang*) 〔名〕 ①耻辱，羞耻，侮辱②〈转〉羞耻心；谦虚③名声

~ بار آوردن 丢脸，丢丑，带来耻辱

کسی را ~ آید که ... (ابری کسی ~ است که ...) …使某人感到羞耻

به ~ زدن 羞辱，使…丢脸

بزرگان و مرگ فقیران صدا ندارد. ~ 〈谚〉富人的劣迹和穷人的死亡都不会大肆声张。

ننگ آمیز 〔形〕 可耻的，使人丢脸的

ننگ آور (~ *āvar*) 〔形〕 可耻的，丢脸的，羞

هر پدیدهٔ ~ همواره در راه پر پیچ و خم مبارزه با مشکلات رشد می‌یابد. 任何新生事物的成长都要经过艰难曲折的道路。

نوا (ی) (*navā*) 〔名〕 ①曲，曲调；歌曲②伊朗曲调名③装备，设备；家具④食物，食品⑤富裕，富足⑥模仿，仿效⑦犯人，囚犯⑧孙子

کسی را در آوردن ~ 模仿别人（声音）

به نوایی رسیدن 过富裕生活，发财

از دور ~ دل انگیزی شنیده میشد. 从远处传来一首好听的曲子。

او هرلحظه نوائی تازه ساز میکند. 他一会儿出一个新主意。

نواب (*novvāb*) 见 نایب

نواب (*navvāb*) 〔名〕 〈史〉英印时期英统治者赐给印度伊斯兰教封建领主和贵族的称号；伊朗国王赐给王子的称号

نوآباد (*now-ābād*) 〔名〕 重耕的土地，新开的土地

نوابت (*navābet*) 见 نابته

نوابغ (*navābegh*) 见 نابغه

نواپرداز (*navā-pardāz*) 同 نغمه پرداز

نواحه (*navvāhe*) 〔名〕 （受雇的）女号丧者

نواحي (*navāhee*) 见 ناحیه

نواخانه (*navākhāne*) 〔名〕 监狱，拘留所

نواخت (*navākht*) 〔名〕 ①弹奏（如乐器）②爱抚；奉承，讨好③〈军〉速度

آتش ~ 炮火的速度

نواختر (*now-akhtar*) 〔名〕 〈天〉新星

نواختن (*navākhtan*) 〔动〕（根 نواز）①演奏，弹奏（乐器）②抚爱，疼爱，怜爱；哄，奉承③打击，敲

او فرزندش را بنواخت. 他疼爱自己的孩子。

耻的

ننگ آوری 〔名〕 可耻，丢脸，羞耻

ننگ بار 同 ننگین

ننگ سار 〔名〕 变形，变质，变态

ننگین (*nangeen*) 〔形〕 可耻的，羞耻的，名声败坏的；丑恶的

ننو (*nanoo*) 〔名〕 （帆布或网状的）吊床，摇床

ننوشته (*naneveshte*) 〔形〕 空白的，无字的，未写上字的；没有文件证明的

دفتر ~ 空白本子，拍纸簿

ننه (*nane, nana*) 〔名〕 妈妈（爱称）；祖母

جان ~ 亲爱的妈妈，祖母

من غریبم (بازی) در آوردن ~ 装穷，装可怜相；唉叹，呻吟

ننی (*nanee*) 同 ننو

نو (*now, naw*) 〔形〕 新的，崭新的

زمان ~ 新时代

سال ~ 新年

کشف ~ 新发现

ماه ~ 新月，月牙

به ~ ~ 一次又一次地更新

(از سر ~) از ~ 重新，再一次，从头；〈军〉还原！

از ~ شروع کنیم! 让我们再从头来一次吧！

آن خانهٔ کهنه را خراب کردند و از ~ ساختند. 他们把那间旧房拆了，盖上了新屋。

کردن ~ 更新，替换；看到新的东西

در ایام عید بچه ها لباس خود را ~ میکنند. 孩子们节日期间穿上新衣服。

چه سازی می نوازید ؟ 你演奏什么乐器?

او را بسختی نواختند . 他狠狠挨了一顿揍。

نواخته (*navākhte*)〔形〕 ①被演奏的②被爱抚的③被打击的

نوا خوان (*navā-khān*)〔名〕 ①歌手，歌唱家②模仿别人声音的人

نواخوانی〔名〕 ①唱歌②模仿别人（声音）

نوادر (*navāder*) 见 نادره

نوادگان (*navādegān*)〔名〕 ①见 نواده ②子孙后代

نواده (*navāde*)〔名〕（复 نوادگان）孙（女）；外孙（女）

پسرینه ~ （外）孙

دخترینه ~ （外）孙女

نوار (*navār*)〔名〕 带子，绸带，丝带

ابریشمین ~ 丝绸带

چسب صنعتی ~ 工业用胶带

چسب طبی ~ 医用橡皮膏

جنگل ~ 防护林带

دور کلاه ~ 帽圈(指帽边上的一圈丝带)

ضبط صوت ~ 录音带

فشنگ ~ 子弹带

متحرك ~ 传送带

مرزی ~ 边界地带

ویدئو ~ 录像磁带

روی مچ دست بستن ~ 用纱布包扎手腕

پیچیدن ~ 卷起

روی ~ ضبط کردن 录音

نوارپیچ〔形〕 ①用带子扎住的②蜿蜒曲折的

نوارپیچی〔名〕 用带子扎

نوار چسب (~ *chasp*)〔名〕 ①（有铭文或花纹的）绶带②胶条，橡皮膏

نوارگذاری (~ *gozāree*)〔名〕（机枪）装子弹带

نوار گیر〔名〕（机枪）弹仓

نواری (*navāree*)〔形〕 用带子的

انتقال ~ 用带子传送

نواریان (*navāriyān*)〔名〕 绦虫

نواریدن (*navāreedan*)〔动〕（根 نوار）吞下，咽下（不经咀嚼）

نواز (*navāz*)： ① نواختن 的根②可作构词后缀，如：دل ~ ، نی ~ 等

نوازاده (*navā-zāde*)〔名〕 曾孙，曾孙女

نوازش (*navāzesh*)〔名〕 ①抚爱，喜爱②奉承，讨好③吹奏，弹奏（乐器）

کردن ~ 同上

مادرش او را ~ میکرد . 他妈妈很疼他。

انگشتانش در ~ بود. 他用手指弹琴(弦)。

نوازشگر (~*gar*)〔形〕 温存的，妩媚的

لبخند ~ 妩媚的微笑

نوازندگی (*navāzandegee*)〔名〕 ①抚爱，喜爱②奉承，讨好③演奏，吹奏

نوازنده (*navāzande*)〔名〕 ①乐器演奏者，音乐家②抚爱者，喜爱者

ضرب ~ 打击乐器敲奏者

ویولن ~ 小提琴演奏者

نوازیدن (*navāzeedan*) 同 نواختن

نواساز (*navā-sāz*)〔名〕 作曲者；乐器演奏者，吹奏者

نواسازی〔名〕 作曲；演奏乐器

نواستقلال (*now-esteghlāl*)〔形〕 新独立的

کشورهای ~ 新独立的国家

نواسه (*navāse*)〔名〕（外）孙

نواسير (*navāseer*) 见 ناسور

نواشناس (*navā-shenās*) 〔名〕 音乐家

نواصب (*navāseb*) 见 ناصب

نواصي (*navāsee*) 见 ناصيه

نوافل (*navāfel*) 见 نافله

نواقص (*navāghes*) 见 نقص

نواقل (*navāghel*) 〔名〕 ①见 ناقله ②交通工具，运输工具③市政局征收的货物税；收税点

نواقيس (*navāghees*) 见 ناقوس

نواكچوت 〔名〕 努瓦克肖特(毛里塔尼亚首都)

نواگر (*navā-gar*) 同 نوازنده

نوال (*navāl*) 〔名〕 ①赠品，礼物②行善，行好③运气

نواله (*navāle*) 〔名〕 ①食物，食品②一口（食物），喂骆驼的食物

　　～ دوست 酒肉朋友

نوامبر November 〔名〕 十一月

نوآموز (*now-āmooz*) 〔名〕 ①初学者，新手，学徒②刚入学的小学生

نوامي (*navāmee*) 见 ناميه

نواميس (*navāmees*) 见 ناموس

نوان (*navān*) 〔形〕 ①动摇的，摇晃不定的②颤抖的③虚弱的④哭号的

　　～ شدن 动摇，摆动，摇晃；虚弱，哭号

　　～ كردن 使…动摇，使摆动；削弱

نوان خانه 〔名〕 收容所（常指残废收容所）；（资本主义社会中的）贫民院，养育院

نواندن (*navāndan*) 〔动〕（根 نوان）动摇，摇晃

نوآور (*now-āvar*) 〔名〕 革新家，发明家

نوآورد (*~ āvard*) 〔名、形〕 ①革新，发明，创新②新发明的，新创造的

نوآورده 〔形〕 新发明的，新创造的

نوآوري (*~ āvaree*) 〔名〕 创新，革新，发明，创造

نواهي (*navāhee*) ①见 ناهيه ②禁令

نوائب (*navā-eb*) 见 نايبه

نوايب (*navāyeb*) 同 نوائب

نوآيين 同 نوآئين

نوآئين (*now-āyeen*) 〔名、形〕 ①接受新习惯或新信仰者，革新家②新发明的；装饰过的，漂亮的

نوائيدن (*navā-eedan*) 〔动〕（根 نواي）痛哭，恸哭，嚎啕大哭

نوباره (*now-bāre*) 同 نوبر

نوباوگان (*~ bāvegān*) 〔名〕 青年，新的一代，年青的一代

نوباوه (*~ bāve*) 〔名〕（复 نوباوگان）①早熟水果②〈转〉小孩，青年人

نوبت (*nowbat, nawbat*) 〔名〕 ①班次，机会，时机②（一）次，（一）回③〈医〉（病的）周期，发作，阵发④值班，守夜⑤用鼓伴奏的音乐

　　～ به ～ 定期地，周期地

　　～ مرض （疾病的）突然发作，阵发，周期性疾病

　　به ～ 依次，轮流

　　به ترتيب ～ 按次序，轮流地，轮班地

　　خارج از ～ 没按次序

　　در ～ هاي معين 按一定次序

　　～ زدن 击鼓报时

　　～ گرفتن 轮到自己值班

　　در روز سه ～ غذا خوردن 每日三餐

　　حالا ～ كيست ؟ 现在轮到谁啦?

　　اين كارخانه هر روز سه ～ كار ميكند. 这个

工厂每天三班生产。

در جلسهٔ دیروز هر کس به ~ حرف خود را میزد . 在昨天会议上大家轮流发了言。

نوبتچی 〔名〕 值班的人，值日的人

نوبت زن (~ *zan*) 同 نقاره زن

نوبت گاه (~ *gāh*) 〔名〕 ①守望所，岗哨②〈转〉监狱，牢房③宫门前击鼓的地方

نوبت گه (~ *gah*) 同 نوبت گاه

نوبتی (*nowbatee*) 〔形、名〕 ①轮班的，依次进行的，周期性的②值班者

معاینهٔ ~ پزشکی 定期的医疗检查

کارهای ~ 轮班的工作

نوبر (*now-bar*) 〔名、形〕 ①早熟的水果②早熟的③好奇的，稀有的，新颖的，新的

انگور ~ 早熟葡萄

گیلاس ~ 早熟樱桃

~ کردن 第一次吃（早熟水果、时鲜蔬菜等），尝鲜

من هنوز خیار ~ نکرده ام . 我至今还没尝过鲜黄瓜。

نوبلیم Nobelium 〔名〕 〈化〉锘

نوبنیاد (*now-bonyād*) 〔形〕 新奠基的，新建成的，新落成的

نوبه I (*nowbe*) 同 نوبت

نوبه II 〔名〕 〈医〉间歇热，疟疾，打摆子

~ دزده 恶寒不明的间歇热

~ ربع 〈医〉三日疟

~ سه یك 〈医〉间日疟

~ غش 使人昏迷的高烧

~ مواظبه 〈医〉日发疟

~ و بائی 霍乱高烧

~ کردن 打摆子，患疟疾

نوبهار (*now-bahār*) 〔名〕 早春，初春

~ جوانی 青春时代

نوبهاری 〔形、名〕 ①早春的，初春的②伊朗古曲名

گلهای ~ 早开的花

نوبه‌ای (*nowbe-ee*) 〔形、名〕 ①疟疾的②疟疾病人

قیافهٔ ~ 由于高烧而苍白的脸

نوبه خیز (~ *kheez*) 〔形〕 ①疟疾的②瘴气的③多沼泽的

نوپا (*nowpā*) 〔形〕 刚起步的，新成立的

تشکیلات ~ 新成立的组织

بچهٔ ~ 学走步的孩子

نوپان (*nowpān*) 〔名〕 篮子，筐子(尤指柳条筐)

نوپرداز (*now-pardāz*) 〔名〕 革新人物，革新派

شاعر ~ 革新派诗人

نوت Note 同 نت

نوتاش 〔形〕 永恒的，永久的

نوتروپنی Neutropenia 〔名〕 〈医〉嗜中性白血球减少症

نوترون Neutron 〔名〕 〈理〉中子

~ سریع 〈理〉快中子

~ کند 〈理〉慢中子

بمب ~ 中子弹

شار ~ 中子通量

نوترینو Neutrino 〔名〕 〈理〉中微子

نوجبه (*nawjaba*) 〔名〕 洪水，潮水

نوجوان (*now-javān*) 〔名〕 青少年，小伙子

پسر ~ 小青年

دختر ~ 少女

نوجوانی 〔名〕 青春，青年时代，青少年时代

نوچ 〔形〕 粘的

نوچگی (*nowchegee*) 〔名〕 ①初学者，新手②新鲜

نوچه (*nowche*) 〔名〕 ①初学者，新手，生手，没有经验的人②青年③练身房的学徒

نوح 〔名〕 〈宗〉诺亚（也译挪亚，基督教《圣经》中洪水后的人类新始祖）

~ طوفان 〈宗〉（基督教《圣经》中所说的）大洪水

~ کشتی 诺亚方舟

نوحه (*nowhe*) 〔名〕 ①痛哭，恸哭，号啕大哭，哭丧②挽歌，悲歌

خواندن ~ 号丧，哭丧

کردن ~ （为某人之死）痛哭，恸哭

نوحه خوان (~ *khān*) 〔名〕 （受雇的）号丧者

نوحه خوانی 〔名〕 号丧

نوحه سرائی (~ *sarā-ee*) 〔名〕 哀诉

نوحه گر (~ *gar*) 同 نوحه خوان

نوحه گری 同 نوحه خوانی

نوخاسته (*now-khāste*) 〔名、形〕 ①青年，青少年，小伙子②年青的，风华正茂的；新生的③新苗

نوخرید (~ *khareed*) 〔形〕 新购买的，刚买到的

نوخط (~ *khat*) 〔名〕 刚长胡须的青年

نوخواهی (~ *khāhee*) 〔名〕 ①赶时髦②要求革新，倾向维新

نوخیز (~ *kheez*) 〔形〕 新鲜的，嫩的

~ گلهای 新开的花

نود (*navad*) 〔数〕 九十

〈谚〉 چونکه صد آید ~ هم پیش ما است. 有了一百就也有九十。

نوداران (*nowdārān*) 〔名〕 茶钱，小费，给裁缝店学徒的小费

نوداماد (*now-dāmād*) 〔名〕 新郎，新女婿

نودران (~ *darān*) 同 نوداران

نودره (~ *dare*) 〔名〕 爱子，可爱的小孩

نودم (*navadom*) 〔数〕 第九十

نودمی 〔数〕 第九十

نودمیده (*now-dameede*) 〔形〕 新出芽的

~ چمن 长出了新草的牧场

نودمین (*navadomeen*) 〔数〕 第九十

نودندان (*now-dandān*) 〔形、名〕 刚长牙的（婴儿）

نودولت (~ *dowlat*) 〔形、名〕 ①暴发的，新贵的②暴发户

نوده (*nowde*) 〔名〕 空气，大气；爱子；孙子

نور 〔名〕（复 انوار）①光，光线；光亮②光明，光辉，光彩

آتش ~ 火光

امید ~ 一线希望

برق ~ 电光

تکرنگ ~ 单色光

چشم (~ دیده) ~ 宝贝，心肝；眼光，眼神

خاکستری ~ 〈天〉地球反照

خیره کننده ~ 眩眼的光线

رستگاری ~ 复兴的曙光

طبیعی ~ 自然光

طلوع آفتاب ~ 曙光

قطبی ~ 北极光

ماهتاب ~ 月光

متقارب ~ 会聚光

معرفت ~ 智慧之光；启蒙，启示，启发

~ انعکاس 光的反射

~ انکسار 光的折射
~ بازتاب 光的反射
~ برج 灯塔
~ حساس نسبت به 感光性的，光敏的
~ سرعت 光速
~ سلول 〈理〉光电池，光电管
افشاندن ~ 闪光，发光
(افکندن (~ پاشیدن ، ~ گستردن ~ 使（光线）漫射，光芒四射
(دادن (~ تافتن ~ 发光，放光
خورشید ~ میدهد . 太阳放射光芒
پس دادن ~ 漏光
تاریك خانهٔ دوربین عکاسی ~ پس میدهد . 照相机的暗盒漏光了。
. ~ علی ~ است 这样就更好了，锦上添花。

نورابرقی (*noorābarghee*) 〔形〕〈理〉光电的
~ اثر 光电效应

نوراتلاشی (*noorātalāshee*) 〔名〕〈理〉光致蜕变

نور احساس (*noor-ehsās*) 〔形〕感光性的，光敏的

نوراستنی Neurasthenia 〔名〕〈医〉神经衰弱

نورافشان (*noor-afshān*) 〔形〕发光的，明亮的，照耀的，灿烂的

نورافشانی 〔名〕发光，明亮，光彩夺目，灿烂
~ شیمیائی 〈化〉化学发光，化合光
~ کردن 同上

نور افکن (~ *afkan*) 〔名〕①探照灯，聚光灯，桅顶灯，浮标灯②全光反射装置，全射镜
~ دریائی 灯塔，立标

نورافکنی 〔名〕发光度

نورالژی 同 نورولوژی

نورالکترون (*noor-elektroon*) 〔名〕〈理〉光电子

نورانی 〔形〕明亮的，闪光的，光辉的
~ آیندهٔ 光辉的未来
~ چهرهٔ 愉快的表情
~ روز 大晴天
~ کردن 发光，放光

نورانیت (*noorāniyyat*) 〔名〕①明亮，闪光，光辉②光度，发光强度③（仪表）优雅，威严

نوراولتایی (*noor-owltāyee*) 〔形〕〈理〉光电的

نورباران (~ *bārān*) 〔名〕照得通亮
~ کردن 把…照得通亮

نوربخش (~ *bakhsh*) 〔形〕发光的，明亮的，灿烂的

نورترسی (~ *tarsee*) 〔名〕〈医〉畏光，羞明

نورچشمی (~ *cheshmee*) 〔名〕①目光②心肝宝贝儿③娇生惯养的人

نورچگالی سنج (~ *chagālee-sanj*) 〔名〕〈理〉光密度计，显象密度计

نورد I (*navard*): ① نوردیدن 的根②可做构词后缀，如：~ راه ، ~ دریا 等

نورد II 〔名〕①曲折，弯曲，股，褶，皱纹②织布机的卷轴③〈印〉印色棍，滚筒，打字机上的滑动架④扦面棍(杖)⑤稿卷，手卷⑥存钱，积蓄
~ دستگاه 轧钢机

نورد III 〔名〕战斗，厮杀

نورد IV 〔形〕①配得上的，有用的，合适的②相似的，类似的

نوردناك 〔形〕有褶的，有皱纹的，多皱纹的

نوردیدن (*navardeedan*) 〔动〕（根 نورد）①旅行，漫游，穿行②摺，卷，卷拢，捻，搓

نوردیده (*navardeede*) 〔形〕 ①旅行过的②卷拢的，摺起的

نورز (*nevroz*) 同 نوروز (*nowrooz*)

نورزده (*noor-zade*) 〔形〕（底片、印相纸等）漏过光的

نورس (*now-ras*) 〔形〕 早熟的，成熟的；年轻的；新鲜的

~ میوه‌های 新鲜水果

~ دختر 年轻的姑娘，早熟的少女

نور ساخت (*noor-sākht*) 〔名〕 〈植〉光合作用，光能合成

نورسته (*now-roste*) 〔形〕 年轻的；嫩的

~ شاخهٔ 嫩芽，新芽

نورسنج (*noor-sanj*) 〔名〕 〈理〉光度计，对光表；曝光表，露光计

اتوماتیك ~ （照相）自动对光表

نور سنجی 〔名〕 〈理〉光度学；测光法

نورسیده (*now-raseede*) 〔名、形〕 ①新来的人，新生的婴儿②新来的，③新鲜的；年轻的

~ چیزهای 新生事物

~ میوه‌های 新鲜水果

نور شکافت (*noor-shekāft*) 〔名〕 〈理〉光致核裂变

نورشیمی 〔名〕 〈化〉光化学

نورفتار (*now-raftār*) 〔形、名〕 刚学会走路的（婴儿）

نور گرا (ی) (*noor-gerā*) 〔形〕 〈生〉向光性的；〈理〉光色互变的

نورگرائی 〔名〕 〈生〉趋光性，〈理〉光色互变（现象）

نورگریز (~ *goreez*) 〔形〕 负趋光性的

نور گستر (~ *gostar*) 〔形〕 发光的，光明的，明亮的，辉煌的，灿烂的

نورگستری 〔名〕 光明，明亮，辉煌，灿烂

نورسال Normal 〔形、副〕 正常的（地），正规的（地），标准的（地）

نورند (*noorand*) 〔名〕 翻译

نوروز Nevrose 〔名〕 〈医〉神经官能症

نوروز (*now-rooz*) 〔名〕 ①伊朗历的元旦（即公历三月廿一日）②伊朗曲调名

~ عید 元旦

~ گل 报春花

نوروزانه 〔副、名〕 ①过元旦节般地②元旦时（伊朗）农民给地主送的礼物

نوروزی 〔形〕 ①元旦的②春的，春天的，新春的

ارباب ~ 元旦时给地主送的礼物

~ باد 春风

نورولوژی Neurology 〔名〕 〈医〉神经病学

نورون Neurone 〔名〕 〈解〉神经原，神经细胞

نوره 〔名〕 脱毛剂（由生石灰、砒霜等混合而成）

~ کشیدن （用脱毛剂）脱毛

نوری I 〔名〕 一种杏子

نوری II 〔形〕 光的，光亮的

~ انرژی 光能

~ دوران 〈理〉偏光面之回转

~ سال 光年

~ فعالیت 〈理〉旋光性

~ محور 光轴，视轴

نوز 同 هنوز

نوزا 〔名〕 〈地〉晚第三纪

نوزاد (*now-zād*) 〔形、名〕 新生的（婴儿）

~ بچهٔ 新生儿

~ حالت 〈化〉初生态，新生态

نوزاده 〔名〕（复 نوزادگان）新生的婴儿

نوزادی 〔名〕 幼虫状态

نوزده (*noozdah*) 〔数〕 十九

نوزدهم (*noozdahom*) 〔数〕 第十九

نوزدهمی 〔数〕 第十九

نوزدهمین 〔数〕 第十九

نوزیوی Neozoic 〔名〕 〈地〉新生代（的）

نوژ 同 ناژو

نوژان 同 فوژان

نوس 〔名〕 虹

نوساخت (*now-sākht*) 〔形〕 新盖的，新建的

~ عمارت 新盖的楼房

نوساز (~ *sāz*) 〔形、名〕 ①新盖的，新建的②新产品制造者

نو سازی 〔名〕 ①改革，改造②制造新产品③兴建房屋④修理，维修

~ افکار 思想改造

~ کردن 改革，制造新产品，兴建房屋，修理

نوسال 〔形〕 年青的，年少的

نوسان (*navasān*) 〔名〕（复 نوسانات）摆动，摇动，摇晃

~ ارز خارجی 外汇比价的波动

~ آونگ 钟摆的摆动

~ صوتی 音频

~ قیمت ها 物价不稳定

~ و تمایل افکار عمومی 众说纷云

~ دامنهٔ（~ پهنی） 〈理〉振幅

صافی دامنهٔ ~ 〈无〉振幅调制，调幅

در ~ بودن 不断摆动

~ کردن 摇动，摆动

نوسانات 见 نوسان

~ اقتصادی 经济不稳定

~ پولهای خارجی 外汇波动

نوسان‌القمر (*navasānol-ghamar*) 〔名〕 月球天平动

نوسان بین (*navasān-been*) 〔名〕 〈理〉示波器，示波管

نوسان دار 〔形〕 〈理〉不稳定的

نوسان سنج (~ *sanj*) 〔名〕 〈理〉波形图

نوسان کننده (~ *konande*) 〔名〕 〈理〉振荡器，振动子

نوسانگر (~ *gar*) 〔名〕 〈理〉振动器，振动学

~ بلوری（~ ترانزیستوری） 晶体管振荡器

نوسان نگار (~ *negār*) 〔名〕 〈理〉示波器

نوسان نگاره 〔名〕 〈理〉波形图

نوسان نما (~ *namā*) 同 نوسان نگار

نوسانی 〔形〕 摇摆不定的，摇动的，颤动性的，能振动的

~ اعضای حشره 昆虫的振动器官

نوسفر (*now-safar*) 〔名、形〕 ①初次旅行的人②没有旅行经验的

نوسنگی (~ *sangee*) 〔形、名〕 ①新石器时期的②新石器时代

~ دورهٔ 新石器时代

نوسه (*noose*) 同 نوس

نوش 〔名、形〕 ①نوشیدن 的根②饮，喝，吃③可口的饮料④〈转〉享受，愉快⑤糖浆⑥解毒药⑦花蜜⑧适口的，可口的，美味的

~ جان（~ جان باد ، ~ باد） 祝您健康（祝酒时的客气话）

~ و نیش 欢乐与痛苦

～ باده 酒鬼，酗酒者

～ كردن 饮酒

～ جان كنيد ! 请随便吃，请随便喝!（主人对客人讲）

～ و نیش با هم است . 〈谚〉有喜必有忧。

آنچه یکی را ～ دیگری را نیش است. 〈谚〉一家的盛宴，别家的灾难。（比喻对一方是好事，对另一方是坏事）

نوشابه (*nooshābe*) 〔名〕 ①饮料；酒，烈酒②生命之水

～ الكلی 含酒精的饮料

～ خنک 清凉饮料

～ غیر الكلی 不含酒精的饮料

نوشابه دوست (～ *doost*) 〔名〕 喜欢喝酒的人，酗酒的人

نوشاد (*nowshād*) 〔名〕 新女婿

نوشادر (*nooshādor*) 同 نشادر

نوشاندن (*nooshāndan*) 〔动〕（根 نوشان）使…饮，使…喝，灌

نوشانوش 〔副〕 一杯接一杯地，一碗接一碗地

نوش‌آور (*noosh-āvar*) 〔形〕 〈植〉传送花粉的；分泌花蜜的

نوشت افزار (*nevesht-afzār*) 〔名〕 文具，文房四宝

نوشت افزار فروشی (～ *forooshee*) 〔名〕 文具店

نوشتجات (*neveshtejāt*) 见 نوشته

نوشتن (*neveshtan*) 〔动〕（根 نویس）写，书写

هر ماه كاغذی به خانواده‌ام مینویسم . 我每月给家里写一封信。

اسم تان را بنویسید ! 请你写下自己的姓名。

نوشته‌اند كه . . . 他们来信说…

نوشتن (*navashtan*) 同 نوردیدن

نوشتنی (*neveshtanee*) 〔名、形〕 ①书面的，书写的，值得写的②家庭作业

～ تكلیف 作业，家庭作业

～ مسائل 书面问题

نوشته (*neveshte*) 〔形、名〕（复 نوشتجات）①书面的，记录下来的②信件；文件③字体，字迹

نوش جان 〔名〕（希腊神话中的）玉液，仙酒

نوشخوار (*nooshkhār*) 同 نشخوار

نوشدارو (*nooshdāroo*) 〔名〕 解毒药；万应灵药

～ بعد از مردن سهراب 见 سهراب 条

نوشكار (*now-shekār*) 〔名〕 新猎手

نوشكفته (～ *shekofte*) 〔形〕（花）刚开放的

～ غنچهٔ 刚开放的花朵

نوشگاه (*nooshgāh*) 〔名〕 〈植〉蜜腺

نوش گل (*noosh-gol*) 〔名〕 〈植〉花的蜜腺

نوش گیا (～ *giyā*) نوش گیاه 的缩写形式

نوش گیاه (～ *giyāh*) 〔名〕 〈植〉金鱼草属

نوش لب (～ *lab*) 〔形〕 情人

نوش لبینا (～ *labeenā*) 〔名〕 伊朗曲调名

نوشنجه (*nooshanje*) 同 نوشین

نوشنده (*nooshande*) 〔名〕 饮水者；饮酒者

نوش‌ور (*noosh-var*) 〔形〕 分泌花蜜的

نوشه 〔形〕 ①幸运的，欢乐的②美丽的③坚强的，可靠的

نوشیدن Ⅰ (*noosheedan*) 〔动〕（根 نوش）饮，喝

بسلامتی شما مینوشیم ! 我们为您的健康干杯!

نوشیدن Ⅱ 同 نیوشیدن

نوشیدنی (*noosheedanee*) 〔形、名〕 ①饮料②可饮用的

～ آب 可饮用的水

نوشین (*noosheen*) 〔形〕 甜的，甜蜜的，令人愉快的，宜人的

～ خواب 酣睡，熟睡

نوشین باده 〔名〕 ①甜酒②伊朗曲调名

نوظهور (*now-zohoor*) 〔形〕 ①新的；新兴的，新出现的②流行的，时髦的③新奇的，稀有的

～ اجناس 新产品

～ نیروهای 新兴力量

نوع (*now'*) 〔名〕 (复 انواع) ①种，种类，品种；形式，式样②方式，方法③〈植〉物种

بشر ～ 人类

دیگر ～ 另一类

کالا ～ 商品种类

～ اسم 类名词

پارچه های ～ عالی 高级衣料

بنوعی 以某种方式

بنوعی که 结果是，以致

به هر نوعی که باشد (شده) 无论用什么方法

این هم یك ～ مکتب فلسفی است. 这也是哲学上的一个学派。

نوعاً (*now-an*) 〔副〕 按种类，就种类而言

نوعبالش (*now'-bālesh*) 〔名〕〈生〉种系发生，系统发育

نوع پرست (～ *parast*) 〔名、形〕 ①人道主义者，博爱者；慈善家②人道主义的；慈善的

～ شخص 慈善家

نوع پرستانه 〔形、副〕 人道主义的(地)

نوع پرستی 〔名〕 人道主义，慈善事业；善心

نوع پرور (～ *parvar*) 〔形、名〕 ①人道主义的，博爱的，仁慈的②人道主义者

نوع پروانه 同 نوع پرستانه

نوع پروری 〔名〕 人道主义，博爱，仁慈

نوع دوست (～ *doost*) 同 نوع پرور

نوع دوستی 同 نوع پروری

نو عروس (*now-aroos*) 〔名〕 新娘，新媳妇

نوع شناسی (*now'-shenāsee*) 〔名〕〈语〉〈微〉类型学

نوعی (*now-ee*) 〔形〕 ①种的，种类的②特别的，特定的

～ مفهوم 类别上的概念

نوعیت (*now'iyyat*) 〔名〕 类别，类的特性

نوغان (*nowghān*) 〔名〕 ①蚕卵②收获季节，收割期

～ تخم 蚕卵

～ کرم 蚕

نوغان داری 〔名〕 养蚕

نوف 〔名〕 嘈杂声，回声

نوفه 〔名〕 嘈杂，喊叫，吼声

نوفیدن (*noofeedan*) 〔动〕(根 نوف) 叫喊，吼叫

نوقدم (*now-ghadam*) 〔形〕 新来的，刚来到的

نوك 〔名〕 ①尖，尖端，锋②鸟嘴

انگشت ～ 指尖

پستان ～ 乳头

(پا ～) پنجه ～ 脚趾尖，脚尖

زبان ～ 舌尖

سر ～ 头顶

شمشیر ～ 刀尖

قلم ～ 笔尖

کوه ～ 山顶

نیزه ～ 矛尖

~ کسی را چیدن (~ کسی را قیچی کردن) 冷落某人，挫伤某人的锐气，使某人不再讲话

روی ~ پنجه راه رفتن 蹑起脚尖走路

~ زدن 啄吃

دارکوب درخت را ~ میزند. 啄木鸟啄树

این مرغ ~ درازی دارد. 这种鸟的嘴尖而长。

نوکار (*now-kār*) 〔名〕 ①初学者，新手②医院中的实习大夫

نوکائین Novocaine 〔名〕 〈药〉奴佛卡因

نوك برگشته (*nook-bargashte*) 〔形〕 ①有鹰钩鼻子的②弯尖的

نوک‌پا 〔名〕 脚趾尖，脚尖

(راه) ~ رفتن 踮着脚走，蹑手蹑脚地走

نوك پهن (~ *pahn*) 〔形〕 扁平鼻子的，鼻尖扁平的

نوك تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 鹬

نوك تيز (~ *teez*) 〔形〕 尖的，锋利的

~ قله های بلند 高山的顶端

نوك دار 〔形〕 尖的，带锋的，带鸟喙的

~ پشت بام 尖屋顶

نوکدخدا (*now-kadkhodā*) 〔名〕 新郎；新房主

نوك دراز (*nook-derāz*) 〔名、形〕 ①鹬②长嘴，嘴尖的

نوکر (*nowkar*) 〔名〕 仆人，佣人；〈转〉被雇佣者，雇员

~ امپریالیسم 帝国主义走狗

~ پیش چشم 在（雇主等）监视下才尽职的人

~ دکان 小店的伙计

~ دولت 文职人员，公务员

نوکرباب (~ *bāb*) 〔名〕 政府职员

نوکرد (*nowkard*) 〔名〕 恢复，复原

نوکری (*nowkaree*) 〔名〕 仆人的职务，当仆人；值日，值班

~ پیش چشم 在（雇主等）监视下的尽职

~ کردن 当仆人，服务，值班

به ~ گرفتن 雇用…为仆人

نوك زبانی (*nook-zabānee*)：~ حرف زدن 用舌尖讲话，低声讲话

نوکلئو پروتئین Nucleoprotein 〔名〕 〈生化〉核蛋白

نوکلئوپلاسم Nucleoplasm 〔名〕 〈生〉核质

نوکلئوزید Nucleoside 〔名〕 〈化〉核苷

نوکلئول Nucleolus 〔名〕 〈生〉核仁

نوکوآلوفا 〔名〕 努库阿洛法（汤加首都）

نوکند (*now-kand*) 同 نورسته

نوکیسه (~ *keese*) 〔名〕 暴发户

نوگل (~ *gol*) 〔名〕 刚开放的花朵，鲜花

نوم (*nowm*) 〔名〕 睡，睡眠，睡觉

نومست (*now-mast*) 〔形〕 喝醉了的

نومی (*nowmee*) 〔形〕 睡眠的

~ انتقال 梦游

نومید (*nowmeed*) 同 ناامید

نومیدانه 同 ناامیدانه

نومیدی 同 ناامیدی

نومیدی‌آمیز 〔形〕 令人失望的

نومیدی بخش (*nowmeedee-bakhsh*) 同 نومیدی آمیز

نون Ⅰ 字母 ن 的名称

نون Ⅱ 现在，目前，当前

نون Ⅲ 〔名〕 ①鱼，鱼类②鲸鱼③树干④下巴

上的小窝

ذوالنون 〈宗〉曾入鱼腹者，指(基督教«圣经·旧约全书»中的先知）约拿；（«圣经·旧约全书»中的篇名）«约拿书»

نوند (*navand*) 〔名〕 ①快马，善跑的马②信差，信使

اسب ~ 快马

نوندول (*navandool*) 〔名〕 ①曾孙；曾孙女②玄孙；玄孙女

نونوار (*now-navār*) 〔形〕 ①穿新衣的②崭新的

~ شدن 穿新衣

~ کردن 给人穿新衣；发行纸币

نونهال (~ *nehāl*) 〔名〕 ①幼苗，嫩芽②〈转〉青年，小伙子；少女

نونی 〔名〕 面包铺的老板；卖面包的人

نونیاز (*now-niyāz*) 〔形、名〕 ①生疏的，不熟悉的②新手，初出茅庐的

نوول Novel 〔名〕 故事，小说

نوه (*nave*) 〔名〕 孙子；孙女

نوه زاده 〔名〕 曾孙，曾孙女

نوی (*novee*) 〔名〕 新颖，新奇，崭新

نویان (*neviyān*) 〔名〕 王子，公子；王公，将领

نوید (*noveed, naveed*) 〔名〕 ①好消息，喜讯②答应，允诺

~ پیروزی 胜利的喜讯

~ دادن 答应，允诺；报喜

نویدن (*naveedan*) 〔动〕 （根 نو） ①呻吟；呜咽②发抖

نویس (*nevees*)： ① نوشتن 的根②可做构词后缀，如： ~ خوش ، ~ تند 等

نویساندن (*neveesāndan*) 〔动〕 （根 نویسان） 使…写

قبض رسید را باو نویساندم . 我让他写了一张收据。

نویسندگی (*neveesandegee*) 〔名〕 写作，创作；文书工作

~ مزدوری （职业性的）卖文工作

نویسنده (*neveesande*) 〔名〕 作家；文书；秘书

~ مزدور 雇佣文人

نویسه (*naveese*) 〔名〕 ①字母②表示一个音素的所有字母形式

نویسه نما (~ *namā*) 〔名〕 书边标目

نوئل Noel 〔名〕 圣诞节

درخت (کاج) ~ 圣诞树

عید ~ （基督教）圣诞节

نوین (*noveen*) 〔形〕 新的，新颖的，现代化的

انقلاب دموکراسی ~ 新民主主义革命

رسوم و عادات ~ 新的风俗习惯

نوئیدن (*nooyeedan*) 〔动〕（根 نوی ）呻吟，呜咽

نه (*na*) 〔副〕 不，不是，没有（用以表示否定的回答）

~ بابا ! 不见得这样吧！

~ تنها . . . بلکه . . . 不但…而且…

~ چندان 不太，不怎么样

بیرون خیلی سرد است ؟ ~ چندان . 外面很冷吗？不太冷。

~ خیر 不，不是

~ . . . ~ . . . 既不…又不…

~ این ~ آن 既不是这，也不是那；〈喻〉非驴非马，胡话

من ~ میدانم و ~ میخواهم بدانم . 我不知道，也不想知道。

زنگی زنگ ~ رومی روم ~ 〈谚〉非驴非马；不伦不类。

... اینستکه ~ ... 不是这样的。

در هر کاری ~ آوردن 对任何事情都持否定态度；反对一切

نه (*noh*)〔数〕 九

نه Ⅰ (*neh*) نهادن 的根

نه Ⅱ نهستن 的根

نهاد (*nehād*)〔名〕 ①天性，本性；习惯；特点②内心，心③状况，状态④基础⑤风俗，习惯

نهادن (*nehādan*)〔动〕（根 نه）①放，放下，置，安置②储存，存放③建立，创立④（用药）敷

بنا ~ 建立；奠基；开始

تخم ~ 下蛋，生蛋

رسم ~ 确立一种规矩

سرهم ~ 敷药膏

برای ~ چه سنگ و چه زر! 〈谚〉如果储而不用，石头与黄金没有什么区别。

نهار Ⅰ (*nehār*)〔名〕 害怕，惧怕

نهار Ⅱ〔名〕 ①缩小，缩短②干瘦

نهار Ⅰ (*nahār*) 同 ناهار

نهار Ⅱ〔名〕 白日，白天，白昼

لیل و ~ 日日夜夜

نصف النهار 中午

نهاز (*nohāz*)〔名〕（羊群中的）头羊，领头羊

نهاز (*nehāz*)〔名〕 恐惧，害怕

نهال (*nehāl*)〔名〕 幼芽，幼苗，幼树

زیتون ~ 橄榄苗

کاشتن ~ 植树，栽苗

نهالستان (*nehālestān*)〔名〕 苗圃，育苗场

نهال کار (*nehāl-kār*)〔名〕 栽树人，苗圃工人

نهال کاری〔名〕 植树，栽苗

کردن ~ 同上

نهال گاه 同 نهالستان

نهاله (*nehāle*)〔名〕 去叶的树枝

نهاله گاه (~ *gāh*)〔名〕 围猎场；堆放猎物处

نهاله گه (~ *gah*) 同 نهاله گاه

نهالی (*nehālee*)〔名〕 ①褥垫②枕头

نهامی (*nahāmee*)〔名〕 铁匠；木匠

نهان (*nehān*)〔形、名〕 ①秘密的，隐藏的，潜伏的；内心的②隐藏，隐匿；秘密③〈理〉潜热

در ~ 秘密地，悄悄地，暗中地

راز ~ 隐秘，隐私

گرمای ~ 〈理〉潜热，低烧

گنج ~ 秘密宝库

کردن (~ داشتن) ~ 隐藏，隐匿，藏匿

نهان دانه〔名〕（复 نهاندانگان）〈植〉被子植物

نهان خانه〔名〕 隐藏室，私室；秘密地方

نهان دانگان (~ *dānegān*) 见 نهاندانه

نهانزا (~ *zā*)〔名〕 隐花植物

نهانزادان〔名〕 隐花植物

نهان کار〔名、形〕 ①地下工作者，秘密活动者②秘密的，地下活动的

نهان کاری〔名〕 秘密工作，地下工作

نهانی (*nehānee*)〔形、副、名〕 ①秘密的（地），隐藏的（地），悄悄的（地）②隐蔽，隐匿

آرزوی ~ 内心的愿望

اندام ~ 阴部，生殖器

گرمای ~ 潜热

او ~ بما خبر داد. 他悄悄地把消息告诉了我们。

نهایت (*nehāyat*)〔名、副〕 ①界限，限度②终

点，终极，尽头，末端③〈转〉目的，愿望④非常地，十分地，最大限度，至多

~ الی غیر 直至无限

با ~ جدیت 极其严肃地

با ~ خونسردی 极其冷静地

با ~ دقت 非常仔细地

~ بی 非常地，十分地

~ در 最大限度地，最终地，至多

در ~ خوبی 非常完美地

در ~ مهارت 非常熟练地

این وظیفه ~ دشواری را دارد. 这个任务十分艰巨。

نهائی (*nehā-ee*) 〔形〕 最后的，最终的；结论性的；权威性的

~ تمرین 彩排，总排练

~ توضیح 结论性的解释

~ فایدهٔ 〈经〉边际效用，限界效用

مسابقهٔ ~ (دیدار ~) 决赛

نهب (*nahb*) 〔名〕 掠夺，抢劫

~ کردن 同上

نهج (*nahj*) 〔名〕 ①大路，大道②方式，方法

~ بدین 以这样方式

بنهجی که 以…方式

نهر (*nahr*) 〔名〕 （复 انهار） 溪，河，河流；运河

~ سر پوشیده 排水渠，阴沟，水道；电缆管道；涵洞

نهره (*nahre*) 〔名〕 制奶酪的搅拌器

نهری (*nahree*) 〔形〕 河的，河流的

نهستن (*nehestan*) 同 نهادن

نهشت (*nahshat*) 〔名〕 沉淀（物）；沉积（作用）

نهشتن (*neheshtan*) 同 نهادن

نهصد (*noh-sad*) 〔数〕 九百

نهصدم (*~ sadom*) 〔数〕 第九百

نهصدمی 〔数〕 第九百

نهصدمین 〔数〕 第九百

نهضت (*nahzat, nehzat*) 〔名〕 （复 نهضات） ①（政治、社会或思想）运动②出发，出动

~ آزادیبخش ملی 民族解放运动

~ کارگری 工人运动

~ کمونیستی بین المللی 国际共产主义运动

~ کردن 掀起运动，出发，出动

نهفت (*nehoft*) 〔形、名〕 ①隐藏的，隐蔽的，偷偷的②隐藏，秘密

~ در 秘密地，偷偷地

نهفتگی (*nehoftegee*) 〔名〕 ①隐藏，隐蔽②休眠，蛰伏

~ دورهٔ 〈医〉潜伏期

نهفتن (*nehoftan*) 〔动〕 （根 نهان） 隐藏，躲藏，藏匿，蕴藏

در میان مردم شور و شوق زایدالوصفی نسبت به سوسیالیسم نهفته است. 群众中蕴藏了一种极大的社会主义积极性。

معادن بسیاری در دل این کوه نهفته است. 这座山里有许多矿藏。

نهفته (*nehofte*) 〔形〕 隐藏的，隐蔽的，潜伏的，潜在的，偷偷的，不出声的

تا مرد سخن نگفته باشد، عیب و هنرش ~ باشد. 〈谚〉只要不开口，缺点和长处都不会显露。

نهلیست Nihilist 〔名〕 虚无主义者

نهلیسم Nihilism 〔名〕 虚无主义

نهم (*nohom*) 〔数〕 第九

نهمار (*nahmār*) 〔形〕 ①无数的②大的，巨大的③惊人的

نهمت (*nahmat*) 同 حرص

نهمی (*nohomee*) 〔数〕 第九

نهمین 〔数〕 第九

نهنج (*nahanj*) 〔名〕 〈植〉①花托②囊托

نهنج (*nehanj*) 〔名〕 鬃制的袋子（装面粉用）

نهنگ (*nahang*) 〔名〕 ①鳄鱼②鲸鱼

نهور (*nohoor*) 〔名〕 ①眼睛②（愤怒的）眼光

نهوض (*nohooz*) 〔名〕 出发，上路

نهی (*nahee*) 〔名〕 ①禁止 ②〈语〉否定命令式

از منکر ~ 规劝人不做坏事

کردن ~ 禁止

نهیب (*naheeb*) 〔名〕 ①害怕，恐惧，惊骇②恐吓，威胁，吓唬，吹胡子瞪眼睛

دادن ~ 恐吓，威胁，吓唬，对…吹胡子瞪眼睛

زدن ~ 吓唬人

نهیدن (*neheedan*) 〔动〕（根 نه）①放，放下，安置②担忧，忧虑，忧愁

نهیق (*naheegh*) 〔名〕 驴叫

نی 同 نه (*na*)

نی (*ney*) 〔名〕 ①芦苇，芦杆②笛，箫；旱烟筒③咽喉，气管

بوریا ~ 〈植〉香蒲

قلم ~ 芦苇笔

(غلیان ~) قلیان ~ 水烟袋杆

(هفت بند ~) لبك ~ 笛子，竹笛，木笛

نهاوندی ~ 〈植〉菖蒲

هندی ~ 竹子

سر ~ （水烟筒）烟嘴儿

وقت گل ~ 竹子开花的时候（比喻永远不会实现的事）

زدن ~ 吹笛

آنجا که عرب ~ انداخت . 往远方去。

نیا (*niyā*) 〔名〕（复 نیاکان）①祖父②祖先，先辈

نیابت (*niyābat*) 〔名〕 ①总督的职务②代表，代理③公使馆秘书职务

به ~ شما 按您的意见，奉您的命令

سلطنت ~ 摄政职务

کردن ~ 代表，代理

نیابتاً (*niyābatan*) 〔副〕 代表性地

نیابتی 〔形〕 ①代理的，代理人的②替代别人的

نیات (*niyyāt*) 见 نیت

نیاح (*niyāh*) 〔名〕 哀哭，恸哭，哭丧

نیاز (*niyāz*) 〔名〕 ①需要，必需；〈转〉贫穷②请求，祈求③礼品，礼物；贡献④表示抚爱⑤许愿的供品

راز و ~ 幽会

آوردن ~ 祈求，请求

داشتن ~ 需要

ما به فرهنگ جدیدی ~ فوری داریم . 我们急需一本新词典。

حل این مسئله پیچیده و بغرنج به تلاشهای فراوان و پیگیری ~ دارد . 解决这个复杂的问题需要坚持不懈的努力。

کردن ~ 哀求，请求，送礼

نیازکار 同 نیازمند

نیازمند (~ *mand*) 〔形〕 ①需要的，急需的②请求的，祈求的

~ بودن 需要，急需，请求

نيازمندی 〔名〕 需要，请求，必需

رفع ~ ها 满足要求，满足需要

نيازيدن (*niyāzeedan*) 〔动〕（根 نياز）祈求，请求，恳求

نياسالند (*niyāsāland*) 〔名〕 尼亚萨兰（非洲；现称马拉维）

نياسين Niacin 〔名〕 〈生化〉抗癞皮病维生素，烟碱酸

نياكان (*niyākān*) 见 نيا

نيام Ⅰ (*niyām*) 〔名〕 ①鞘，剑鞘，套子②〈解〉子宫③〈植〉托叶鞘；（豆）荚

پى ~ 〈解〉神经膜

ماهيچه ~ 〈解〉腱膜

نيام Ⅱ 见 نائم

نيام بال (~ *bāl*) 〔形〕 〈动〉鞘翅类的；甲虫类的

نيام بالان 〔名〕 〈动〉鞘翅目

نيام داران 〔名〕 〈动〉被囊类

نيامرزيده (*nayāmorzeede*) 同 ناآمرزيده

نيامك (*niyāmak*) 〔名〕 豆荚，角果，荚果

نيامى (*niyāmee*) 〔名〕 尼亚美（尼日尔首都）

نى انبان (*ney-anbān*) 〔名〕 风笛

نيايش (*niyāyesh*) 〔名〕 ①祝福，祈祷②赞扬，称颂

~ كردن 祝福，赞扬

نى بست (*ney-bast*) 〔名〕 芦苇篱笆

نى بوريا (~ *booriyā*) 〔名〕 〈植〉灯心草，灯心草属植物

نى پيچ (~ *peech*) 〔名〕 ①水烟袋②水烟管上的弯管

قليان ~ 弯管的水烟袋

نيت (*niyyat*) 〔名〕 （复 نيات）①意图，目的，心意，心愿②决心，决定③想，打算④愿望，要求

از روى خلوص ~ 坦率地，诚恳地

به ~ 以…为目的

حسن ~ (~ خوب) 好意，好心

سوء ~ (~ بد) 恶意，坏意

~ كردن 意图，打算，决定，决心；（祷告时）许愿

با ~ پاك كارى را كردن 好心好意地做某件事情

~ داشتم به ديدن شما بيايم . 我想来看看您。

نيتش خير است . 他是怀着好意的。

نيترات Nitrate 〔名〕 〈化〉①硝酸根②硝酸盐

~ سديم (شوره) 硝酸钠，智利硝

نيترات آمونيوم Nitrate Ammonium 〔名〕 〈化〉硝酸铵

نيترات بنزن Nitrobenzene 〔名〕 〈化〉硝基苯

~ دوفر 硝酸亚铁

نيترات دارژان Nitrate d'argent 〔名〕 〈化〉硝酸根

نيتراسيون Nitration 〔名〕 〈化〉硝化（作用）

نيترش Nitration 〔名〕 〈化〉硝化；硝化（作用）

نيتروژن Nitrogen 〔名〕 〈化〉氮

كود ~ 氮肥

نيترو سلولوز Nitrocellulose 〔名〕 〈化〉硝化纤维素（硝化棉）

نيتروگليسرين Nitroglycerine 〔名〕 〈化〉硝化甘油

نيترون Nitron 〔名〕 〈化〉硝酸灵

نيتريت Nitrite 〔名〕 〈化〉①亚硝酸盐②亚硝酸根

نيجر (*neejer*) 〔名〕 尼日尔（非洲）

نيجريه 〔名〕 尼日利亚（非洲）

نیچه (*ney-che*) 〔名〕 ①芦苇②小筒，水烟袋③笛子④做蒸馏酒的工具

~ عرق 蒸馏酒

نی چیت (~ *cheet*) 〔名〕 芦苇屏风；芦苇篱笆

نیدلان (*needelān*) 〔名〕 梦魇，恶梦

نی دوده (*ney-doode*) 〔名〕 一种鸦片烟枪名

~ کشیدن 抽鸦片

نیر (*nayyer*) 〔形、名〕 ①发光的，发亮的②发光体（指日、月），星球

~ اصغر 月亮

~ اعظم 太阳

نیران 见 نار

نیرنج (*neeranj, neyranj*) 同 نیرنگ

نیرنگ (*neyrang*) 〔名〕 ①阴谋，诡计，奸诈，欺骗②妖术，魔术

~ کردن (~ زدن) 搞阴谋诡计，施伎俩，施诡计

نیرنگ باز 〔名〕 ①狡猾的人，骗子②耍阴谋诡计的人

نیرنگ بازی 〔名〕 欺骗，耍阴谋诡计

نیرنگ ساز 〔名〕 ①魔术师，妖道，变戏法的人②狡猾的人

نیرنگ سازی 〔名〕 ①妖术，魔术②耍阴谋诡计

~ کردن 以妖术惑人；耍阴谋诡计

نیرو(ی) 〔名〕 ①力气，力量②军队，部队③〈军〉可能性

~ آب 水力

~ اتمی 原子能

~ اساسی （原子）基态

~ اسب 马力

~ اصلی 主力

~ التصاقی 内聚力

~ بدنی 体力

~ برق اصطکاکی 摩擦电

~ پاسدار 警卫部队

~ پیشتاز 先锋部队，先头部队

~ جذب به مرکز 向心力

~ حیاتی 〈医〉活力，生活力

~ خالقهٔ طبیعت 自然界的创造力

~ دریائی 海军

~ رزمنده 战斗力

~ زمینی 陆军

~ ضد هوائی 防空部队

~ عمدهٔ انقلاب 革命主力军

~ گریز از مرکز 离心力

~ متصرف 占领军

~ متعادل 〈理〉平衡力，均衡力

~ محرکه 动能

~ محرکهٔ برقی 电动势

~ مردانه 人力

~ مغناطیس زدا 〈理〉矫顽（磁）力

~ مؤثر 有生力量

~ مولده 生产力

~ مؤلفه 〈理〉分子

~ نظامی 军事力量

~ نهانی (~ ذخیره‌ای) 潜在力；〈理〉势能，位能

~ هوائی 空军

نیروهای اعزامی 派遣军，远征军

نیروهای امدادی 增援部队

نیروهای دموکراتیك 民主力量

نیروهای متحرك جامعه 社会流动劳动力

نیروهای مسلح 武装力量

نیروهای منظم 正规部队，主力部队

با تمام ~ 全力以赴地

عزم ~ 〈理〉力矩

(به) وجان دادن ~ 使…有精力；使…有精神；使…活跃

(~ دادن) بخشیدن ~ 给予力量，鼓舞

(~ یافتن) گرفتن ~ 得到力量，恢复力量

نیروبخش (*neeroo-bakhsh*) 〔形〕 给人力量的（指补药）；提神的

نیروبر (~ *bar*) 〔形〕 运输的

کشتی ~ 运兵船

هواپیمای ~ 运输机

نیرو سنج (~ *sanj*) 〔名〕 握力计，测力计；功率计

برق ~ 电位计，电势计

خورشید ~ 〈气〉直接日射强度计

نیرومند (~ *mand*) 〔形〕 强大的，强有力的

ارتش توده‌ای ~ 强大的人民军队

استدلال ~ 令人信服的理由

دشمن ~ 劲敌

شخصیت ~ 充满活力的性格

شدن ~ 强大起来

کردن ~ 使…强大

نیرومندی 〔名〕 强大，强盛，有强力；力量

نیرین (*nayyereyn*) 〔名〕 两个发光体（指太阳和月亮）

نیز 〔副〕 ①也，同样②此外，除外③同上，同前④甚至于

کتاب خواندن آموختن است اما آموخته را بکار بستن ~ آموختن است و حتی مهم تر از آن. 读书是学习，使用也是学习，而且是更重要的学习。

نیزار (*ney-zār*) 〔名、形〕 ①芦苇塘②芦苇丛生的，芦苇多的

نیزك (*neyzak*) 〔名〕 〈天〉流星，陨石

نی زن (*ney-zan*) 同 نای زن

نیزه (*neyze*) 〔名〕 ①长矛，标枪，梭标②旗，旗帜③芦苇

آتشین ~ 火红的长矛（〈喻〉阳光）

شستشو ~ 消防水管的笼头

فنگ ~ ! 上刺刀（口令）

پرتاب ~ 掷标枪

پرش با ~ 撑竿跳

(~ دواندن) انداختن ~ 投掷长矛，掷标枪

زدن ~ 用长矛刺杀

بند کردن ~ 招摇撞骗

سر ~ را از تفنگ جدا کن ! 〈军〉（口令）下刺刀！

نیزه‌ای 〔形〕 似矛的，矛形的；〈植〉（叶子）披针形的，戟形的

برگ ~ 披针形叶子

نیزه باز 〔名〕 矛枪手，长矛手，梭标手

نیزه بازی 〔名〕 矛枪操演

نیزه بردار (~ *bardār*) 同 نیزه دار

نیزه دار 〔名〕 长矛兵，使用矛的骑兵

نیزه زن (~ *zan*) 〔名〕 长矛兵，持矛的士兵

نیزه زنی 〔名〕 用矛刺杀，用枪刺杀

کردن ~ 同上

نیزه گذار (~ *gozār*) 同 نیزه زن

نیزه گذاری 同 نیزه زنی

نیزه گر (~ *gar*) 〔名〕 制矛工人

نیزه ماهی 〔名〕 剑鱼

نیزه ور (~ *var*) 同 نیزه دار

نیساری (*neysāree, neesāree*) 〔名〕 兵士，武士

نیسان (*neysān*) 〔形、名〕 ①象芦苇似的，芦苇般的②早春的雨

باران ~ 春雨

نیست (*neest*) 〔名、形〕 ①不是，没有，不存在（在第三人称、单数、否定句中用）②无，不存在③被消灭的，被毁灭的

... ~ باد 打倒…！废除…！

هست و ~ （个人的）全部财产

~ شدن 死，死亡；消失，隐灭

سر به ~ شدن 消失，失踪

~ (و نابود) کردن 消灭，毁灭

ما در نبرد نیروهای دشمن را از بیخ و بن ~ و نابود کردیم . 我们在战斗中把敌军全部歼灭了。

کسی در خانهٔ او ~ . 他家里没有人。

هست و ~ من همه در اینجاست. 我所有的家当全在这儿了。

نیستان (*neystān*) 同 نیزار

نیستی (*neestee*) 〔名〕 ①无；不存在②消灭，毁灭

از ~ به هستی آمدن 从无到有，产生

از ~ به هستی آوردن 使…产生，创造

نیش 〔名〕 ①刺；针；钩子；尖，尖部②〈解〉犬齿③（蛇的）毒牙④〈转〉讽刺，讥讽

~ سوزن 针尖

~ مار 蛇的毒牙

~ مرگ 鬼门关，死地

~ وجدان 良心的责备

~ زخم 刺伤，咬伤

~ و نوش 祸福；幸运与不幸

~ نشان دادن 露齿，张牙舞爪（作威胁状）

~ زدن 刺，咬，螫，叮

عقرب او را ~ زد . 蝎子把他蜇了。

~ کسی باز شدن 笑，微笑

~ خود را باز کردن 微笑（讥讽）

به ~ کشیدن 咬住

~ عقرب نه از ره کین است اقتضای طبیعتش این است . 〈谚〉蝎子本性要蜇人。

نوش با ~ است . 〈谚〉玫瑰多刺。（直译：忧乐同在）

آن نوش باین ~ نمی ارزد. 〈谚〉得不偿失。

نیشابور 〔名〕 尼沙布尔（伊朗）

نیشابورك (*neeshāboorak*) 同 نیشاپورك

نیشاپورك (*neeshāpoorak*) 〔名〕 伊朗曲调名

نیشتر (*neeshtar*) 〔名〕 〈医〉刺胳针，放血针，口针；赶牲口棍

~ جراحی 手术刀

~ زدن 切开，解剖

این کورك را باید ~ زد . 这个疖子该刺穿放脓了。

نیشخند (*neesh-khand*) 〔名〕 嘲笑，冷笑；露出牙齿的笑，狞笑

~ زدن 嘲笑，冷笑

نیش خوردگی (~ *khordegee*) 〔名〕 被咬

نیشدار 〔形〕 有刺的，有蜇针的，〈转〉尖刻的，讽刺的

~ حشرات 带蜇针的昆虫

~ کلمات 讽刺的话，带刺的话

نیش زن (~ *zan*) 〔形、名〕 ①蜇人的，讽刺人

的②蜇人的小虫

نیش غولی 〔名〕 刻薄的指责

نیشك (*neeshak*) 〔名〕 小刺，小蜇针

نیشكر (*ney-shekar*) 〔名〕 甘蔗

~ قند 蔗糖

نیشگان (*neeshgān*) 同 نیشگون

نیشگون (*neeshgoon*) 〔名〕 捏，拧，夹痛

~ گرفتن 捏，拧

نیشو 〔名〕 ①刺胳针，放血针②一种李子

نی غلیان (*ney-ghalyān*) 同 نی قلیان

نیفه (*neefe*) 〔名〕 裤带，裤腰带

نی قلیان (*ney-ghalyān*) 〔名〕 水烟袋杆

نیك 〔形、副〕 ①好的，良好的，善良的②很，甚，非常，十分，完整的③美好的

~ و بد 善与恶

~ آدم 好人

~ سیرت 高尚品质

~ قلب 好心，善心

~ نام 好名声

به فال ~ گرفتن 认为是好兆头

~ داشتن 尊敬

نیك اختر (*neek-akhtar*) 〔形〕 幸运的，运气好的，走运的

نیك اختری 〔名〕 运气，幸运，福星高照

نیكاراگوا 〔名〕 尼加拉瓜（拉丁美洲）

نیكان 〔名〕 好人，善良的人们

نیك انجام (*neek-anjām*) 同 نیك فرجام

نیك انجامی 同 نیك فرجامی

نیك اندیش (~ *andeesh*) 同 نیك خواه

نیك اندیشی 同 نیك خواهی

نیك بخت (~ *bakht*) 〔形〕 幸运的，幸福的，安乐的

نیك بختانه 〔形、副〕 幸福的(地)，幸运的(地)

نیك بختی 〔名〕 幸运，幸福

نیك بینی 〔名〕 乐观，乐观主义

نیك پی (~ *pey*) 〔形〕 吉利的，吉祥的，顺利的

نیكتامید Nikethamide 〔名〕 〈化〉二乙烟（碱）酰胺（用作吸收兴奋剂）

نیک خصلت (*neek-kheslat*) 同 （نیك خو(ی

نیك خو(ی) 〔形〕 脾气好的，性格好的

نیك خواه (~ *khāh*) 〔形、名〕 ①慈善的，慈悲的；怀有好意的②对他人怀有好意的人

نیك خواهانه 〔形、副〕 善意的（地），好意的（地）

نیك خواهی 〔名〕 好意，善意，慈悲，慈善

نیك خوئی (~ *khoo-ee*) 〔名〕 好脾气，好性格

نیك داشت (~ *dāsht*) 〔名〕 关怀，关心；好意，敬意

نیك دل (~ *del*) 〔形〕 好心肠的，温和的，宽大为怀的

نیك دلی 〔名〕 好心肠，温和，宽大为怀

نیك ذات 〔形〕 高尚的，光明正大的

نیك ذاتی 〔名〕 高尚，光明正大

نیك رفتار (~ *raftār*) 〔形〕 行为规矩的；有礼貌的，有教养的

نیك رفتاری 〔名〕 行为规矩；有礼貌，有教养

نیك رو 〔形〕 美丽的，美貌的，好看的，兴高采烈的

نیك روز 同 نیك بخت

نیك روزی 同 نیك بختی

نیک روش (~ *ravesh*) 品行端正的

نیك روئی 〔名〕 美丽，美貌

نیك سرشت (~ seresht) 〔形〕 脾气好的，性格好的

نیك سرشتی 〔名〕 好脾气，好性格

نیك سگال (~ segāl) 〔形〕 好意的，善意的

نیك سگالی 〔名〕 好意，善意

نیك سیرت (~ seerat) 〔形〕 品质优良的，有美德的

نیك سیرتی 〔名〕 优良品质，美德

نیك طالع (~ tāle') 同 نیك اختر

نیك طینت (~ teenat) 〔形〕 脾气好的，性格好的

نیك عهد (~ ahd) 〔形〕 履行职责的，履行诺言的

نیك عهدی 〔名〕 履行职责，履行诺言

نیك فال 〔形〕 吉兆的，幸运的；运气好的

نیك فالی 〔名〕 吉兆，幸运，幸福，好运气

نیك فرجام (~ farjām) 〔形〕 结局好的，顺利结束的；吉祥的

نیك فرجامی 〔名〕 好的结果，顺利结束；吉祥

نیك فطرت (~ fetrat) 同 نیك سرشت

نیك فهم (~ fahm) 〔形〕 易懂的，容易理解的

نیك فهمی 〔名〕 易懂，容易理解

نیك کردار (~ kerdār) 同 نیکوکار

نیك گفتار (~ goftār) 〔形〕 说话动听的

نیکل Nickel 〔名〕 ①〈化〉镍②镍币

~ معدن 〈矿〉硅镁镍矿

نیك محضر (neek-mahzar) 〔形〕 脾气好的，和气的；平易近人的，容易接近的

نیك محضری 〔名〕 好脾气，好性格，和气，平易近人

نیك مرد (~ mard) 〔名〕 好人，善良的人

نیك مردانه 〔形、副〕 善良的(地)；慷慨的(地)

~ رفتار 光明磊落的行为

نیك مردی 〔名〕 善良；慷慨

نیك منش (~ manesh) 〔形〕 高尚的，宽宏大量的；脾气好的，禀性好的

نیك منشی 〔名〕 高尚行为，宽宏大量；脾气好

نیك منظر (~ manzar) 〔形〕 美丽的，美貌的，英俊的，俊俏的

نیك منظری 〔名〕 美丽，英俊，俊俏

نیك نام 〔形〕 名声好的，博得荣誉的

نیك نامی 〔名〕 好名声，好名誉

نیك نفس (~ nafs) 〔形〕 ①高尚的，高贵的②善意的，仁慈的

نیك نفسی 〔名〕 ①高尚，高贵②善意，仁慈

نیك نهاد (~ nehād) 同 نیك سرشت

نیك نهادی 同 نیك سرشتی

نیکو 〔形、副〕 ①好的，良好的，优良的②好看的，美貌的③好，很好地

~ اخلاق 优良的品德

~ پاداش 功绩

~ صورت 美貌

~ داشتن 款待；尊重，尊敬

~ گفتن 说话令人满意

هر چیز بجای خویش ~ است. 〈谚〉凡事恰如其分为好。

عمل ~ کردن بر سخن ~ گفتن برتری دارد. 〈谚〉说得好不如做得好。

نیکوبار 〔名〕 尼科巴群岛（印度洋）

نیکوتین Nicotine 〔名〕 〈化〉尼古丁，烟碱

نیکو خصال (neekoo-khesāl) 〔形〕 具有美德的

نیکو خواه (~ khāh) 同 نیک خواه

نیکو داشت (~ dāsht) 〔名〕 很好的照顾，关

切的照料

نیکو رو 同 نیك رو

نیکوزیا 〔名〕 尼科西亚（塞浦路斯首都）

نیکوسرشت (*neekoo-seresht*) 同 نیك سرشت

نیکو سگال (~ *segāl*) 同 نیك سگال

نیکو سگالی 同 نیك سگالی

نیکو سیرت (~ *seerat*) 同 نیك سیرت

نیکو کار 〔形、名〕 ①慈善的，仁慈的，公正的②慈善家，施主，公正的人

نیکو کاری 〔名〕 慈善，善行；公平，公正

نیکو محضر (~ *mahzar*) 同 نیك محضر

نیکو منظر (~ *manzar*) 同 نیك منظر

نیکو نام 同 نیك نام

نیکو نهاد (~ *nehād*) 同 نیك سرشت

نیکویان 同 نیکان

نیکوئی 同 نیکی

نیکی 〔名〕 ①善良，善行，善事，美德②好看，美丽③好事，慷慨的行为

زبانی ~ 口惠，口头上说得好听的话

~ به 极好地

~ کردن 行善

نیل (*neyl*) 〔名〕 得到，获得，取得，达到

~ به خود کفایی 达到自给自足

~ بدان مقصد دشوار نیست. 达到那个目的并不困难。

نیل I (*neel*) 〔名〕 靛，靛青，靛蓝

فرنگی ~ 〈化〉普鲁士蓝

(به) زدن ~ 染成蓝色

نیل II 〔名〕 尼罗河（非洲）

نیل اندود (~ *andood*) 〔形〕 染成靛蓝色的

نی لبك (*ney-labak*) 〔名〕 笛子；一种木笛

نیل پر (*neelpar*) 同 نیلوفر

نیل زده (*neel-zade*) 〔形〕 染成蓝色的

نیلفام 同 نیلگون

نیلك (*neelak*) 〔名〕 ①青伤，青紫斑②（皮肤）变青

نیلکار (*neel-kār*) 〔名〕 生产靛蓝的工人

نیلکاری 〔名〕 生产靛蓝

نیلگاو 〔名〕 〈动〉羚羊

نیلگون 〔形〕 浅蓝色的，天蓝色的

~ گنبد 〈喻〉苍穹

نیلوبرگ (*neeloo-barg*) 同 نیلوفر

نیلوپر (~ *par*) 同 نیلوفر

نیلوفر (~ *far*) 〔名〕 荷花

آبی ~ 睡莲

پیچ ~ 牵牛花

نیلوفری 〔形〕 ①紫罗蓝色的②天蓝色的

~ چرخ 〈喻〉蓝天

نیله 〔形〕 灰色的

ابرش ~ 毛色花斑的

گلگون ~ 灰色带圆斑的

مگسی ~ 灰色带圆点的

نیلی I 〔形〕 淡蓝色的，青色的

نیلی II 〔形〕 尼罗河的

نیم I 〔名、副〕 ①半，一半②一半地

(کیلو ~) کیلوگرام ~ 半公斤

~ و ~ 匀着，分着，合着

~ دو 两半，分成两半

~ ساعت دو و 两点半钟

(کردن ~ ~) کردن ~ دو 分成两半，对半分，各分一半

مثل سیبی که دو ~ کرده باشد. 一模一样。

نیم II 〔名〕〈植〉（印度的）楝树

نیم افراشتگی (neem-afrāshtegee)〔名〕（表示哀悼）升半旗

نیم باز 〔形〕 半开的

～ پنجرهٔ 半开的窗

～ چشمان 半睁开的眼睛

نیم بال 〔形〕〈动〉半翅目的

نیم بالان 〔名〕 半翅目动物

نیم برهنه (~ berehne) 〔形〕 半裸体的

نیم بسته (~ baste) 〔形〕 半闭的

نیم بسمل (~ besmel) 〔形〕 屠宰了一半的，未宰死的

نیم بند (~ band) 〔形〕煮到半熟的，未完成的

～ اصلاحات 未完成的改革，不彻底的改革

～ تخم مرغ 溏心蛋

～ کودتای 未遂政变，不彻底的政变

نیم بوته 〔名〕 半灌木

نیم بیدار 〔形〕 半睡半醒的

نیم بیداری 〔名〕 半睡半醒

نیم پا 〔形〕 部分举起的，干了一半的

～ حالت （枪扳机扳了一半）处于半击发状态

نیم پایه 〔名〕 （桥梁的）桥台，拱座

نیم پخته (~ pokhte) 〔形〕 ①煮得嫩的，烤得嫩的，半熟的②半瓶子醋的，无经验的，半通的③（想法等）肤浅的；（人）无见识的

نیم پرده (~ parde) 〔名〕〈乐〉半音

نیم پرس (~ pors)〔形〕（饭菜、食品等的）半份

نیم پز (~ paz) 〔形〕 （鸡蛋）煮得半熟的

نیم پوتین 〔名〕 轻便的短统女靴

نیم پوست (~ poost) 〔形〕 （大米）皮子去掉一半的

نیم پیکر (~ peykar) 〔名〕 半身，半身像

نیم تاج 〔名〕 （妇女的）冠状头饰，王冠，冕

نیم تخت (~ takht) 〔名〕 ①鞋掌，前掌②睡椅，长沙发椅

～ کفش 鞋掌

～ انداختن (～ زدن) 钉前掌

نیم ترك (~ tark) 〔名〕 头盔，钢盔

نیم تمام (~ tamām) 〔形〕 完成一半的，没有结束的，未完成的

کار ～ مانده است. 活干了一半放下了。

نیم تن (~ tan) 同 نیم تنه

نیم تنه (~ tane) 〔名〕 ①男（女）式的短上衣②半身像

～ مجسمهٔ （雕刻）半身像

نیم جان 〔形〕 半死不活的

نیم چکمه (~ chakme) 〔名〕 半高统的靴子

～ لاستیکی 半高统胶靴

نیمچه (neemche) 〔形〕名〕 ①尺寸小的②蹩脚的③短大衣④短剑，小步枪⑤肥壮的童子鸡，小母鸡

～ کشیدن 抽刀

نیم چهره (neem-chehre) 同 نیم رخ

نیمچه شاعر (neemche-shā'er) 〔名〕 蹩脚诗人

نیمچه مرد (~ mard) 〔名〕 不够成熟的青年

او حالا باید برای خودش نیمچه مردی شده باشد. 现在他该长大成人了吧。

نیم حلقه (neem-halghe) 〔名〕 半圆

～ شکل 半圆形状

نیم خط (~ khat) 〔名〕 〈数〉半直线

نیم خند (~ khand) 〔名〕 微笑

~ زدن (~ کردن) 微笑

نیم خنده (~ *khande*) 〔名〕 嘲笑，讥笑

~ زدن 同上

نیم خواب (~ *khāb*) 〔形〕 半睡半醒的

نیم خورده (~ *khorde*) 〔形、名〕 吃剩一半的（食物），吃剩的（食物）

شیر نخورد ~ سگ را 〈谚〉狮子不吃狗剩下的残羹。

نیم خیز 〔形〕 ①半立半坐的②（枪）处于半击发状态的，（枪）扳机半张开的

~ شدن 半立半坐

به حال ~ سلام کردن 欠身致意

نیم دار 〔形〕 半新旧的，穿旧了的，用过了的，旧的

~ لباس 半新旧的衣服

نیم داری 〔名〕 半新半旧

نیم داشت (~ *dāsht*) 同 نیم دار

نیم دانه 〔名〕 〈生〉单倍体

نیم دایره (~ *dāyere*) 〔名、形〕 ①半圆圈②半圆形结构，半圆形墙，半圆形室③半圆形的

~ مجاری 〈解〉半规管

نیم دایره‌ای 〔形〕 半圆圈的

نیم دست (~ *dast*) 〔名〕 〈军〉半套，半个

~ صندلی 双人长凳

نیم دوجین 〔名〕 半打（六个）

نیم راه 〔名、形〕 半途，中途；半途的，中途的

~ رفیق 不能共患难的朋友

نیم ربع (~ *rob'*) 〔名〕 八分之一

نیم رخ (~ *rokh*) 〔名〕 （雕像等的）侧面，半面像；侧影

نیم رس (~ *ras*) 〔形〕 （水果）半熟的

نیم رسانا (~ *rasānā*) 〔名〕 半导体

نیم رسمی (~ *rasmee*) 〔形〕 半官方的

روزنامهٔ ~ 半官方的报纸

لباس ~ 深色服装（指非正式礼服）

نیم رنگ (~ *rang*) 〔形、名〕 ①浅色的，淡色的②等和色，褪了色的

نیم رنگی 〔名〕 淡色，浅色

نیم رو 〔形、名〕 ①一面的，一边的②煎成一面熟的鸡蛋

~ کردن 煎成一面熟

نیم روز 〔形、名〕 ①半天的②中午

پادشاه ~ (سلطان ~) 〈喻〉太阳

نیم ریالی (~ *riyālee*) 〔名〕 价值半个里亚尔的硬币

نیم ساخت (~ *sākht*) 〔名〕 半成品，半制品

جنس ~ 同上

نیم ساز 〔名〕 〈数〉二等分线，平分线

نیم ساعت (~ *sā'at*) 〔名〕 半点钟，半小时

نیم ساعته (~ *sā'ate*) 〔形〕 半点钟的，半小时的

صحبت ~ 半小时的谈话

او ~ به مدرسه میرسد . 他化半小时就可到学校了。

نیم سال 〔形〕 ①中年的②一个学期

نیم سایه 〔名〕 ①〈理〉半影，黑影周围的半阴影②〈天〉半影（太阳黑子周围的较淡部分，（日、月食的）半影③（摄影中）晕影

نیم سخت بال پوشان (~ *sakht-bāl-pooshān*) 〔名〕 〈动〉半翅目

نیم سر (~ *sar*) 〔名〕 〈医〉偏头痛

نیم سنگین (~ *sangeen*) 〔形〕 （举重）次重量级的

نیم سوخته (~ *sookhte*) 同 نیم سوز

نیم سوز 〔形、名〕 ①烧了一半的②(烧焦的)木头，燃木

نیم سیر Ⅰ〔形〕 ①半饥半饱的，没有吃饱的；没有充分满足的②不深不浅的颜色

~ شدن 半饥半饱

نیم سیر Ⅱ 〔名〕 ①半个西尔(西尔是阿富汗重量单位，一西尔等于15.6磅)②印度重量单位(等于2.057磅)

نیم شب (~ *shab*) 〔名〕 半夜，午夜

نیم شفاف (~ *shafāf*) 〔形〕 半透明的

نیم شکر (~ *shakar*) 同 نیم شکری

نیم شکری 〔名〕 一种糖果

نیم شلواری (~ *shalvāree*) 〔名〕 短裤

نیم صفحه (~ *safhe*) 〔名〕 半页

نیم قد (~ *ghad*) 〔形〕 半身的

~ پورترهٔ 半身像

نیم قدم (~ *ghadam*) 〔名〕 小步，快步

نیم کاره 〔形〕 干了一半的，没有结束的

نیم کاسه 〔名〕 小碗，粥碗

زیر کاسه ~ است. 见 کاسه 条

نیمکت (*neemkat*) 〔名〕 长凳

نیم کره (*neem-kore*) 〔名〕 (地球、天球的)半球

جنوبی ~ 南半球

شرقی ~ 东半球

مغز ~ 〈解〉大脑半球

نیم کوب 〔形〕 半碎的

~ کردن 捣成半碎状

نیم گام 〔名〕 〈乐〉 半音，半音休止

نیم گرد (~ *gerd*) 〔形、名〕 ①半圆的②〈乐〉半音符，二分音符

~ سوهان 半圆锯

نیم گرفته (~ *gerefte*) 〔形〕 嘶哑的

~ صدای 嘶哑的声音

نیم گرم (~ *garm*) 〔形〕 不冷不热的，温热的

نیم گناه (~ *gonāh*) 〔名〕 轻罪，小的过失

نیم گنه (~ *gonah*) 同 نیم گناه

نیم لنگ Ⅰ (~ *lang*) 〔形〕 微跛的

نیم لنگ Ⅱ 〔名〕 箭筒，箭袋

نیم مایع (~ *māye'*) 〔形〕 半流质的

نیم محور (~ *mehvar*) 〔名〕 〈机〉半轴

نیم مرده (~ *morde*) 〔形〕 半死不活的，垂死的

نیم مست (~ *mast*) 〔形〕 半醉的

نیم من (~ *man*) 〔名〕 重量单位，相当于1.5公斤

نیم ورقی (~ *varaghee*) 〔名〕 半页

نیم وزن (~ *vazn*) 〔形〕 (举重)次重量级的

نیم وقت (~ *vaght*) 〔名〕 半工半薪

نیمه (*neeme*) 〔名、形〕 ①一半②一半的，完成一半的

~ اول (دوم) بازی 比赛的上(下)半场

~ شب 半夜

در ~ راه توقف کردیم. 我们在半路上停了下来。

نیمه آبزی (~ *ābzee*) 〔形〕 半水生

نیمه آبی 〔形〕 半水浇的

~ زمین های 半水浇地

نیمه آجر (~ *ājor*) 〔形〕 (楼房)一半是砖的

نیمه افراشته (~ *afrāshte*) 〔形〕 下半旗的，半截的

~ پرچم 半旗

نیمه انگل (~ *angal*) 〔名〕 半寄生植物

نیمه آواز 〔形〕 半元音的

نیمه باز 〔形〕 半开的

نیمه پخته (~ *pokhte*) 〔形〕 半生不熟的

~ غذای 半生不熟的食物

نیمه پرولتاریا (~ *proletāriyā*) 〔名〕 半无产阶级，半无产者

نیمه تراوا (~ *tarāvā*) 〔形〕 半渗透的

نیمه تمام (~ *tamām*) 〔形〕 完成一半的

نیمه تهیه شده (~ *tehiye-shode*) 〔形、名〕 ①准备了一半的②半成品

نیمه جان 〔形〕 半死的

نیمه حاد 〔形〕 〈医〉（疾病等）亚急性的

نیمه خدا (~ *khodā*) 〔名〕 半神半人式人物，神化了的人物

نیمه خراب (~ *kharāb*) 〔形〕 半破坏的

~ خانۀ 破旧的房子

نیمه خواب (~ *khāb*) 同 نیم خواب

نیمه خودکار (~ *khod-kār*) 〔形〕 半自动化的

نیمه خیز 同 نیم خیز

نیمه درست (~ *dorost*) 〔名〕 真实性不大的欺人报导（或陈述等）

نیمه راه (~ *rāh*) 〔名、副〕 ①半路，半途②不彻底地

~ رفیق 不忠实的朋友

در ~ ماندن 中途停顿

نیمه رسانا (~ *rasānā*) 〔名〕 〈理〉半导体

نیمه رسمی (~ *rasmee*) 同 نیم رسمی

نیمه روزه 同 نیم روز

نیمه شب (~ *shab*) 同 نیم شب

نیمه فلج (~ *falaj*) 〔形〕 半身不遂的，半瘫痪的

نیمه فئودالی (~ *feodālee*) 〔形〕 半封建的

نیمه کار 同 نصفه کار

نیمه کاره 〔形〕 未完成的，没有结束的

~ اصلاحات 不彻底的改革

~ بطور 半途而废地

~ بنای 半建成的楼

~ گذاشتن 半途而废

نیمه کاری 同 نصفه کاره

نیمه کوب (~ *koob*) 同 نیم کوب

نیمه کویر (~ *kaveer*) 〔形〕 （土地）半荒的

نیمه کویری 〔名〕 半荒状态

~ رستنی های 半荒土地上长的植物

نیم هلال (*neem-halāl*) 同 نیم دایره

نیمه ماله 〔名〕 肥皂头

نیمه متمدن (*neeme-motamadden*) 〔名〕 半文化的，半开化的

نیمه مرده (~ *morde*) 〔形〕 半死不活的

نیمه مرطوب (~ *martoob*) 〔形〕 半湿的

~ نباتات 中生植物

نیمه مستعمراتی (~ *mosta'merātee*) 〔形〕 半殖民地的

نیمه مستعمره (~ *mosta'mere*) 〔名〕 半殖民地

نیمه مستقل (~ *mostaghel*) 〔形〕 半独立的

نیمه ملوك الطوایفی (~ *molooko-ttavāyefee*) 〔形〕 半封建的

نیمه ملوك الطوائفی 同 نیمه ملوك الطوایفی

نیمه نهائی (~ *nahāyee*) 〔名〕 〈体〉半决赛，准决赛

مسابقۀ ~ （دیدار ~） 同上

نیمه وحشی (~ *vahshee*) 〔形〕 半野蛮的

نیندیشیده (*nayandeesheede*) 〔形、副〕 未加考虑的(地)，考虑不周的(地)，轻率的（地）

نینگ شیا 〔名〕 宁夏（回族自治区）

نی نواز (ney-navāz) 〔名〕 吹笛的人

نینوفر (neenoofar) 同 نیلوفر

نی نی 〔名〕 ①婴儿②眼球③布娃娃

~ چشم 瞳孔

نی نی کوچولو 〔名〕 （爱哭的）婴孩

نیو 〔形、名〕 ①英勇的，勇敢的，勇敢的②英雄，勇敢的人

نیوار 〔名〕 空气，大气

نیوبیم Niobium 〔名〕 〈化〉铌

نئوپرن Neoprene 〔名〕 〈化〉氯丁(二烯)橡胶

نیوترون Neutron 〔名〕 〈理〉中子

نئوپلاتونیسم Neoplatonism 〔名〕 新柏拉图主义（公元三至六世纪流行于古罗马的一种神秘主义哲学）

نئوپلاسم Neoplasm 〔名〕 〈医〉赘生物，瘤

نئوره آلیسم Neorealism 〔名〕 新实在论（英美资产阶级哲学观点，接近马赫主义）

نئوزیلاند 〔名〕 新西兰（大洋洲）

نئودیم Neodymium〔名〕〈化〉钕

نیوسن Neocene 〔名〕 〈地〉晚第三纪

نیوشنده (niyooshande) 〔名〕 听者，聆听者

نیوشه (niyooshe) 〔名〕 偷听，窃听

~ کردن 同上

نیوشیدن (niyoosheedan) 〔动〕 （根 نیوش）①听，倾听②偷听

نئوکاپیتالیسم Neocapitalism 〔名〕新资本主义

نئوکولونیالیسم Neocolonialism 〔名〕 新殖民主义

نئولیتیك Neolithic 〔形〕 新石器时代的

نئومیسیون Neomycin 〔名〕〈药〉新霉素，新链丝菌素

نئون Neon 〔名〕〈化〉氖；霓虹

~ لامپ 霓虹灯

~ لوله 霓虹灯管

نیوند (neevand) 〔名〕 理智，理解力

نیوه 〔名〕 呻吟，哭泣，埋怨

نیویورك (neoyork) 〔名〕 纽约（美国）

نیهیلیزم 同 نیهیلیسم

نیهیلیست Nihilist 〔名〕 虚无主义者

نیهیلیسم Nihilism 〔名〕 虚无主义

نیین (ney-een) 〔形〕 用芦苇做的

و

و 波斯语第三十个字母

و (*va, o*) 〔连〕（表示并列或对称的关系，用来连接词、短语或句子）和，与，及，同

من ~ شما 我和您

انقلاب چین ~ حزب کمونیست چین 中国革命和中国共产党

آنها به منزل ما آمدند ~ رفتند. 他们来到我们家后就走了。

و (*va*) 〔介〕 对着…（发誓）

والله 〈宗〉凭真主发誓

وا Ⅰ 〔名〕 粥，浓汤，肉汁

وا Ⅱ 〔叹〕（表示悲痛、遗憾、惊讶等的惊叹声）哎呀！嗬！哦！哎哟！

~ اسفا! 哦，真可惜！

~ عجبا! 嗬，真是奇迹！

وا Ⅲ 〔叹〕（妇女们常说）真是这样吗？

وا Ⅳ 动词前缀 ①表示"再一次的"意思，如：~ ماندن ، ~ گرفتن 等②〈口〉同 باز，表示"打开"的意思，如：~ کردن

وا Ⅴ 同 وای

وا استادن (*vā-estādan*) 同 وا ایستادن

وا اسفا (*vā-asafā*) 见 وا Ⅱ条

وا افتادن (*vā-oftādan*) 〔动〕（根 وا افت）①落下②停业③退缩④躺下，放松，休息

وا ایستادن 〔动〕（根 واایست）①停，停止，停下，站住②禁止

وا باختن (~ *bākhtan*) 〔动〕（根 واباز）输光

واباژی 〔名〕 分配，分布

وابخشیدن (*vā-bakhsheedan*) 〔动〕（根 وابخش）分配，平分

وابستگان (*vābastegān*) 见 وابسته

وابستگی (*vābastegee*) 〔名〕 关系，联系；依赖性，从属性

~ داشتن (به) 依靠，依赖；有联系

~ پیدا کردن (به) 同…产生依赖关系

چین پس از آزادی از حالت ~ به امپریالیسم رهائی یافته است. 中国解放后摆脱了对帝国主义的从属地位。

وا بستن (*vābastan*) 〔动〕（根 وابند）与…有关系

وابسته (*vābaste*) 〔形、名〕（复 وابستگان）①有关的，依赖的②亲戚；（外交）随员；扈从

~ بازرگانی (~ تجارتی) 商务专员

به ~ 取决于…，有赖于…，有待…；按…情况而定

~ فرهنگی 文化专员

~ مطبوعاتی 新闻专员

~ نظامی 武官

~ کشورهای 附属国

~ بودن 附属，依靠，从属

رشد صنایع کشور ما بمیزان زیادی به‌رشد کشاورزی ~ است. 我国工业发展在很大程度上取决于农业发展。

وابند (*vāband*) 〔名〕①وابستن的根②〈建〉接合处

وابه 〔名〕 挖，掘（石头）

وابين 〔名〕 重看，修订，校订

کردن ~ 检查，审查

واپرداختن (*vā-pardākhtan*) 〔动〕（根 واپرداز）腾出（房子等）

واپرس (*vāpors*) 同 بازپرس

واپرسيدن (*vāporseedan*)〔动〕（根 واپرس）质问，讯问，审问，盘问

واپس (*vāpas*) 〔副〕 重新，再一次

آمدن ~ 回来，回转

آوردن ~ 拿回，送回

جواب دادن ~ 反复回答

خريدن ~ 赎回，买回

دادن ~ 送还，归还

رفتن ~ 倒退，后退

فرستادن ~ 退还，送还

خود را ~ کشيدن 退缩

گرفتن ~ 拿回，取回，收回

ماندن ~ (~ افتادن) 落后，拉在后面，掉队

واپس افتاده (~ *oftāde*)〔形〕 落后的，落伍的

واپسى 〔名〕 ①落后②不幸③同 واپسين

واپسين (*vāpaseen*) 〔形〕 最后的，最末的

دم ~ (نفس ~) 最后一口气

روز ~ 〈宗〉终审日

واپور 〔名〕 轮船，汽船

وات Watt 〔名〕〈电〉瓦（特）

وات I 〔名〕 皮袄

وات II 〔名〕 话，说话，言语

واتر پاس Waterpass 〔名〕 水准仪，水平尺

واتر پروف Waterproof〔形〕防水的，不透水的

ساعت ~ 防水表

واتر پولو Waterpolo 〔名〕 水球

وات سنج (*vāt-sanj*) 〔名〕〈电〉瓦特计，电表

واتگر I (*vātgar*) 〔名〕 诗人，说书人

واتگر II 〔名〕 熟制毛皮匠

وات متر Wattmeter 同 وات سنج

واتيکان 〔名〕 梵蒂冈（欧洲）

واثق (*vāsegh*) 〔形〕 牢固的，坚定的，可靠的

رجاء ~ 强烈的希望

واج 〔名〕 说话，话语，词，字

واجار 〔名〕 市场

واجب (*vājeb*) 〔形〕 ①必要的，必需的，不可缺少的，急需的②应得的，值得的

~ الاحترام 值得尊敬的

~ الاجراء 必须执行的

~ الادا 必须支付的，必须执行的

~ الامتثال 必须服从的

~ التعظيم 值得崇敬的

~ الرعايه 必须遵循的

~ القتل 该死的

~ الوجود 〈宗〉自存的（指真主）

~ عينى 自己的义务（别人不能代）

~ کفائى 一人做了别人无需再做的事

به~ 应得的，应有的

~ آمدن (~ شدن) （成为）必须

~ داشتن (~ دانستن ، ~ ديدن ، ~ شمردن) 认为…是必须的

~ کردن 值得，应得，必须

... بر هر کس ~ است که ... 是每个人义不容辞的责职。

بر ما ~ است که از او دیدن کنیم. 我们一定要去看望他。

واجبات (*vājebāt*) 〔名〕 义务，职责；必须履行的宗教义务

واجبه (*vājebe*) 同 واجب

واجبی (*vājebee*) 〔形、名〕 ①必然的，必定的 ②用熟石灰和砒霜做成的脱毛药

~ کشیدن 脱毛

واجد (*vājed*) 〔形、名〕 ①拥有…条件的②富有的③发现者④真主

... هر کس ~ شرایط لازمه باشد 凡具备必要的条件者；合适者

واجز (*vājez*) 〔形、副〕 简短的（地），简略的（地），简明扼要的（地）

واج شناس (*vāj-shenās*) 同 واك شناس

واج شناسی 同 واك شناسی

واجف (*vājef*) 〔形〕 发抖的，哆嗦的；忐忑的

~ بودن 发抖，哆嗦；（心）悸动，跳动，忐忑

واجل (*vājel*) 〔形〕 胆小的，畏惧的，胆怯的

واچار 〔名〕 市场

واچرتیدن (*vācharteedan*) 〔动〕 （根 واچرت） 〈口〉陷于窘境，被难住；张皇失措，突然醒来

واچیدن (*vācheedan*) 〔动〕 （根 واچین） ①收拾（如：棋盘、摊子等）②收拾，拣起③分开，分离（如：棉花和棉籽）

واح 〔名〕 （复 واحات） ①沙漠中的绿洲②河谷

واحات 见 واح

واحد (*vāhed*) 〔名、形〕 ①〈军〉部队，支队②单位，个体③唯一的，单一的④（大学中的）学分

~ اصلی ترکیب مرکب 〈化〉单体

~ الحاقی 分遣队，别动队

~ الکتریسیتهٔ مثبت 正电荷

~ الکتریسیتهٔ منفی 负电荷

~ اندازه گیری 量度，尺寸

~ ایکس 〈理〉X单位（一种波长单位）

~ پزشکی سیار 巡回医疗队

~ پول (~ پولی) 币制单位，货币单位

~ تلویزیون 电视转播车

~ حرارت 热量单位

~ حمل و نقل 运输队

~ درس 一门课（每周至少一小时）

~ طلا 金本位

~ ظرفیت 原子价

~ فشار 气压单位

~ قیمت (قیمت ~) 单价

~ مقیاس 量度单位

~ وزن 重量单位

~ های پیشرو 先遣部队

~ های درازا 长度单位

~ های همجوار 友邻部队

خدای ~ 〈宗〉独一无二的真主

شرکت ~ 股份公司

هرفارغ التحصیل باید ۱۵۰ ~ داشته باشد. 每个（大学）毕业生需修完150个学分才能毕业。

~ پول چین "یوان" است. 中国的币制单位是元。

در کنار منزل ما چند ~ جدید مسکونی

واخواهی 〔名〕 控告，抗议

~ کردن 同上

واخوردگی (*vā-khordegee*) 〔名〕 ①落榜②（交易）未成交③失败④失望

واخوردن (*vā-khordan*) 〔动〕 （根 واخور）①震惊，瞠目一怔②遭到拒绝③幻想破灭，失望④失败⑤扭伤

دستم واخورد . 我的手扭伤了。

واخیدن (*vā-kheedan*) 〔动〕 （根 واخ）①弹棉花②分散（两物）

واد I 〔名〕 孩子；儿子

واد II 同 باد

وادادن (*vā-dādan*) 〔动〕 （根 واده）①交回，退回②留下，放下③疼痛减轻④墙泥突起⑤靠，依靠

وادار 〔形〕 ①劝服的，迫使的② واداشتن 的根

~ شدن 被说服，被迫做某事

~ کردن 劝说，说服；迫使；逼使

در جامعهٔ کهنه ظلم مالکان ارضی و سرمایه داران مردم را ~ به انقلاب کرد . 旧社会地主和资本家的压迫激起人民革命。

بخاطر بدی هوا مرا ~ به ماندن کردند . 因为天气不好，他们硬把我留下来了。

کسی را بجان کنی ~ کردن 迫使某人从事苦役

وادارنگ (*vādārang*) 同 بادرنگ

واداشتن (*vā-dāshtan*) 〔动〕 （根 وادار）①任命，指派②建立，竖起③阻止，阻挡④迫使，说服

~ ساعت را 拨准钟表

سخنش ما را به فکر واداشت . 他的话引起我们深思。

احداث گردیده است . 我们家附近新建了几幢公寓。

واحداً 〔副〕 单独地

واحداً واحداً 分开地，一个一个地

واحد الشکل (*vāhedo-shshekl*) 〔形〕 同一形式的，同一格式的

~ لباس 制服

واحد العین (*vāhedol-eyn*) 〔形、名〕 一只眼的（人），独眼的（人），独眼龙

واحدیت (*vāhediyyat*) 〔名〕 统一，团结一致；一致性

واحد یموت (*vāhed-yamoot*) 〔名〕 （带金属尖的）粗棒子，杖，石斧，钺，战斧

واحسرتا (*vāhasratā*) 〔叹〕 哎呀！哟！嗬！

واحه 同 واح

واحی 〔形〕 绿洲的

واخ 〔叹〕（表示惊奇、赞叹等）啊！原来如此！

واخریدن (*vā-khareedan*) 〔动〕 （根 واخر）赎回，买回

واخواست (~ *khāst*) 〔名〕 ①挑剔；缺陷②抗议③（银行的）拒付；（公证人对汇票等的）拒付证书；〈法〉提出异议

~ شدن 被挑剔…

~ کردن 挑剔，提出异议

واخواستن (*vā-khāstan*) 〔动〕 （根 واخواه）提抗议，控告；持异议

واخواسته 〔名〕 抗议对象，抗议目标

واخواندن (*vā-khāndan*) 〔动〕 （根 واخوان）①重读，通读，读完②召回，传召

واخوانده 〔名〕 〈法〉被告，被传召者

واخواه (*vā-khāh*) 〔名〕 原告，起诉人

او را بکار مهمی واداشتیم . 我们让他去干一件重要的工作。

او سراازکار واداشت . 他阻止我工作。

وادنگ (*vādang*) 〔名〕 〈口〉收回讲话，认错；（商业）破坏合同

~ آمدن（~ درآوردن ، ~ کردن） 同上

وادوز I ：~ کردن 缝衣服

وادوز II 〔名〕 瓦杜兹（列支敦士登首都）

وادی 〔名〕（复 اودیه）①峡谷，河谷②沙漠，原野③河床④道路，途径，方式

~ ایمن 〈宗〉神圣河谷

~ خاموشان 墓地，坟地

~ محشر（~ حشر） 〈宗〉进行最后审判的峡谷

بدین ~ 这样一来，通过这种途径

وادیان 同 بادیان

وادیج 〔名〕 ①葡萄架②葡萄藤

وادیدن (*vā-deedan*) 〔动〕（根 وابین）重新察看，重新观察，审阅

وار I 同 بار

وار II 可作构词后缀①表示“象”、“似”等意思，如：~ دیوانه ②表示“充满”、“具有”等意思，如： ~ امید

وارث (*vāres*) 〔名〕（复 وراث ، ورثه） 继承人，后嗣，接班人

~ قانونی（یامشروع） 合法的继承者

~ مستقیم 直系继承人

~ مسلم（~ درجهٔ اول） 有确定继承权的人

~ مقدر（~ درجهٔ دوم） 假定继承人

~ منحصر بفرد 唯一的继承人

~ ساختن（~ معین کردن） 指定（某人）继承人

~ شدن 继承

دارائی کسی را ~ شدن 继承某人财产

وارثه (*vārese*) 〔名〕 女继承人

وارد (*vāred*) 〔名、形〕 ①到达，抵达，抵达者，客人②登记，注册，记入③进入，进口品④合适的，适宜的⑤熟悉的，了解的，内行的⑥旅行者

~ آوردن（بر ، به） 使…进入，给予（打击）

این جنگ ضربهٔ محکمی بر پیکر امپریالیسم ~ آورد. 这场战争狠狠地打击了帝国主义者。

بکارخود ~ بودن 对本分的工作很内行，精通自己的业务

~ شدن 到达，抵达，进入

مهمانان عالیقدر فردا ~ پکن میشوند . 贵宾们明天抵京。

او در ده خود اولین کسی بود که ~ دانشگاه شد . 他是他们村的第一个大学生。

~ دستور شدن 列入日程（或议程）

~کردن（~ ساختن） 输入，运入，登记，注册

در برنامه ~ کردن 把…列入节目

آن مبلغ در دفاتر ما ~ شده است . 那笔款子已上在我们帐上了。

ایرادی به این مقاله ~ نیست . 对这篇文章提不出什么意见。

او در هندسه ~ است . 他精通几何学。

واردات (*vāredāt*) 〔名〕 ①进口货，舶来品②收入，进款；来信③（头脑中的）闪念

وارداتی 〔形〕 进口的

کالاهای ~ 进口货

وارد کننده (*vāred-konande*) 〔名〕 进口商；输入者

~ کشور 输入国

واردن (*vārdan*) 〔名〕 擀面杖

وارده (*vārede*) 〔形、名〕 （复 واردات）①进口的，输入的②抵达的，收到的③来信

بندرعباس ~ 〈商〉至本达尔阿巴斯的到岸价格

~ اجناس 进口物品

~ مراسلات 已收到的信函

واردین (*vāredeen*) 〔名〕 来宾，客人

از همه ~ خوب پذیرائی کردند. 他们热情地款待所有的来客。

وارس (*vāras, vāres*) 〔名〕 监察员，视察员，检察员

وارستگی (*vārastegee*) 〔名〕 拯救，解救，挽救；自由；谦虚

~ دادن (را، به) 拯救，解救，挽救

~ یافتن 被救，得救

وارستن (*vārastan*) 〔动〕 （根 واره）得救，遇救，摆脱

وارسته (*vāraste*) 〔形〕 ①被拯救的②无…的，免…的

~ از غم 无忧无虑

قیافهٔ ~ داشتن 某人脸色平静

وارسل (*vārsel*) 〔名〕 凡尔赛（法国）

وارسی (*vārasee*) 〔名〕 检查，视察，检验，审查

~ کردن جیب ها 搜查口袋

~ شدن 被检查，被审查

~ کردن 检查，审查

این ارقام را بادقت ~ کنید! 请仔细查对这些数字。

وارسیدن (*vāraseedan*) 〔动〕 （根 وارس）①检查，审查②探听，打听，询问，调查

وارفتگی (*vāraftegee*) 〔名〕 ①松驰，松懈，放松，粗心②熔化

وارفتن (*vā-raftan*) 〔动〕 （根 وارو）①松驰，放松，松懈②惊奇，失望③又走；回来④分解，熔化，溶解

وارفته 〔形〕 ①松懈的，松弛的，放松的②失望的，惊奇的③又走的；回来的④分解的，熔化的，溶解的

~ کوفتهٔ 松软的肉丸子

وارک (*vārek*) 〔名〕 海藻灰

وارن (*vāran, vāren*) 〔名〕 〈解〉肘

وارنگ (*vārang*)：~ زدن 施诡计

وارو 〔名〕 翻筋斗，〈航〉正常筋斗；底朝天

~ زدن 跳跃，反作用

~ کردن 翻个儿，颠倒，翻转

واروك 〔名〕 〈医〉疣，疣肿，小硬瘤

وارون 同 وارونه

وارون بخت (*vāroon-bakht*) 〔形〕 背运的，倒霉的

وارون بختی (~ *bakhtee*) 〔名〕 背运，倒霉

وارونه 〔形、副〕 ①上下颠倒的（地），翻转的（地）②〈转〉混乱的，乱七八糟的，杂乱无章的③背运的，倒霉的

~ انداختن (~ کردن) 倒转，推翻，倒置，颠倒

~ شدن 被倒转，被推翻，被倒置，被颠倒

آنها مطلب را ~ جلوه میدهند. 他们把问题弄颠倒了。

قایق ~ شد. 船倾覆了。

همه کارهای او ~ است. 他的工作杂乱无

章。

لباس خود را ~ پوشید. 他把衣服穿反了。

وارونه گوئی 〔名〕 反话；〈语〉反语法

وارونی 〔名〕 ①上下颠倒，翻转，翻倒②背运，倒霉，不幸③〈数〉反演（变换）

واره 〔名〕 ①同 وار Ⅱ条②时间，时机

وارهانیدن (*vārahāneedan*) 同 رهانیدن

وارهیدن (*vāraheedan*) 同 وارستن

واریاسیون Variation 〔名〕〈乐〉变奏（曲），变调

واریته Variety 〔名〕 ①种类，项目②多样化；变化③（音乐、舞蹈、杂耍等的）联合演出

واریختگی (*vāreekhtegee*) 〔名〕 崩溃

~ سنگ (یا زمین) 山崩，崩塌；塌方

واریختن (*vā-reekhtan*) 〔动〕（根 واریز） 结帐，清帐，清算

واریخته 〔形〕 结过帐的，付清的；（屋顶）有斜度的，倾斜的

واریز 〔名〕 结帐，清帐，清算

~ حساب مالیاتی 清理税务帐目

~ شدن 被结帐，被清帐，被清算

~ کردن 结帐，清帐，清算；（墙或天花板上）白灰掉落

واریزی 同 واریز

واریس Varice 〔名〕〈医〉静脉曲张

واریومتر Variometer 〔名〕〈电〉可变电感器

واز 〔形〕〈口〉开着的

~ پنجرهٔ 开着的窗

وازد (*vāzad*) 〔名、形〕 ①废品，有瑕疵的产品；瑕疵，毛病②被认为是废品的，被剔除的

~ کالاهای 破烂货，旧货

~ شدن 被认为是废品；被剔除

~ کردن 认为是废品；剔除

وازدگی (*vāzadegee*) 〔名〕 ①瑕疵，缺陷②拒绝，拒付（款）

وازدن (*vā-zadan*) 〔动〕（根 وازن）①讨厌，摒弃；淘汰②拒绝，不接受，拒付（款）③弹棉花④违背诺言⑤（摩托车）急停车

وازده (*vāzade*) 同 وازد

وازلین Vaseline 〔名〕〈化〉凡士林（油）；石油冻，矿脂

~ مایع 液体石蜡

وازنش (*vāzanesh*) 〔名〕 推开，踹开

~ داشتن 对…怀有反感，对…怀有恶感

~ کردن 推开；〈转〉反感，恶感

واژگون (*vājhgoon*) 〔形〕 上下颠倒的，被倒转的，被颠倒的，被推翻的，激动不安的，不祥的，不幸的

~ بخت 厄运，倒霉，不走运

~ شدن 被弄翻，被颠倒，被推翻，被颠覆

در کشور ما حکومت طبقات استثمارگر ~ شده‌و زحمتکشان قدرت سیاسی را بچنگ آورده‌اند. 在我国剥削阶级的政权已被推翻，劳动人民掌握了政权。

~ کردن 弄翻，颠倒，推翻，颠覆

واژگون‌بخت (*vājhgoon-bakht*) 〔形〕 倒霉的，交厄运的

واژگون بختی 〔名〕 倒霉，交厄运

واژگون تخمک (~ *tokhmak*) 〔名〕〈植〉倒生

واژگون سازی 〔名〕 歪曲，曲解

~ حقایق 歪曲事实

واژگون شدنی (~ *shodanee*) 〔形〕 可推翻的，可翻转的

واژگون‌شده (~ *shode*) 〔形〕 被推翻了的

واژگونه 同 واژگون

واژگونی 〔名〕 颠倒，颠覆，推翻

واژ مخروطی (*vājh-makhrootee*) 〔形〕 倒圆锥形的

واژون 同 واژگون

واژونه 同 واژگونه

واژونه خوی 〔形〕 乖僻的

واژونه خوئی 〔名〕 乖僻

واژه (*vājhe*) 〔名〕 词汇，单字，生词

بیگانه ~ 外来语（词）

واژه شناس (~ *shenās*) 〔名〕 词汇学家

واژه شناسی 〔名〕 词汇学，语言学

واژه نامه 〔名〕 词典，词书

واس 〔名〕 〈罕〉麦（大麦或小麦）

واسازی 〔名〕 〈化〉离解，分离

واستاندن (*vā-setāndan*) 〔动〕（根 واستان）收回，拿回

واسرنگیدن (*vāsarangeedan*) 〔动〕（根 واسرنگ）①说话粗暴②（牲口）尥蹶子③否定

واسط (*vāset*) 〔名、形〕 ①中间人，调停人，斡旋者②中间的，当中的

واسطگی (*vāsetegee*) 〔名〕 斡旋，媒介

واسطه (*vāsete*) 〔名〕（复 وسائط، وسایط）①中间人，调停人，斡旋者，②方法，手段③动机，原因，理由

القاء ~ 〈电〉感应物，感应体

ایستگاه ~ 〈无〉转播站，中断站

وسائط نقلیه ~ 交通工具，运输工具

هندسی ~ 〈数〉比例中项

~ به 由于…；藉助…

به ~ بیماری 由于患病

به ~ اینکه 因为…，由于…

~ به این 由于这原因

(بین دو شخص) ~ شدن 作中间人，作调停人，起媒介作用，起调解作用

(را) ~ کردن 请某人作中间人

واسطه چی 〔名〕 中间人，调停人，斡旋者

تجارتی ~ 经纪人，掮客

معاملهٔ زمین ~ 地产经纪人

واسطه گری (~ *garee*) 〔名〕 调解，起中间作用，起斡旋作用

~ کردن 同上

واسع (*vāse'*) 〔形〕 ①宽的，宽广的，广大的，辽阔的②慷慨的，大方的（指真主）

واسعانه (*vāse-āne*) 〔形、副〕慷慨大方的（地）

واسع الصدر (*vāse'o-ssedr*) 〔形〕 慷慨大方的

واسکازین (*vāskāzeen*) 〔名〕 机油

واسنجی (*vāsanjee*) 〔名〕 ①校准②标定，分度

واسوخته (*vāsookhte*) 〔形〕 肿胀的

چشمهای ~ 肿了的眼睛

واسه 〔介〕 〈口〉为，为了

~ چه ؟ 为什么?

این فرهنگ لغات را ~ دوست خود خریدم .

我给我的朋友买了这本词典。

واش 〔名〕 〈植〉槲寄生

واشامه 〔名〕 厚面纱

واشدگی (*vāshodegee*) 〔名〕 绽开，开放（如花）

واشدن (*vāshodan*) 〔动〕（根 وا شو）①开；开花②散开③消失④分离，分开⑤停下（雨）

واشر (*vāsher*) 〔名〕 〈机〉垫圈，垫片，垫料，衬

واشنگ (*vāshang*) 〔名〕 鼓手；值更的

واشنگتن (*vāshangtan*) 〔名〕 华盛顿（美国首都）

واشو 〔形〕 ① واشدن 的根②可以拆开的，自动开关的

درهتل ~ است . 旅馆的门是自动开关的。

واشي 〔名〕 告密者；诽谤者

واصف (*vāsef*) 〔名〕 ①描写者，描绘者②歌颂者，赞扬者

~ شدن 被描写，被描绘；被赞扬

واصل (*vāsel*) 〔形〕 收到的，达到的(如消息等)

~ شدن 收到，到达

نامهٔ شما ~ شد . 您的来收到了。

واصله واصل 的阴性

طبق اطلاعات ~ 根据已收到的消息

واصي 〔名〕 立有遗嘱者

واضح (*vāzeh*) 〔形、副〕 清楚的（地），明晰的（地），明白的（地），明确无误的（地）

دليل ~ 明确的证据

فرق ~ 明显的差异

~ شدن 明白，清楚

~ كردن (~ ساختن) 使…明白，使…清楚

باو گفتم كه نميشود ~ . 我明确地告诉他不行。

واضحاً 〔副〕 清楚地，明晰地，明白地

واضحات 〔名〕 清清楚楚的事情；证据

توضيح ~ 多余的解释；已经阐述得很清楚的事

اين جزو ~ است . 这是明摆着的事。

واضع (*vāze'*) 〔名〕 ①创始人，奠基者，创办人②真主

قانون ~ 立法者，制定法律者

واعجبا (*vā'ajabā*) 〔叹〕 神了！绝了！太好了！太精彩了！

واعظ (*vā'ez*) 〔名〕（复 وعاظ ）布道者，说教者，训诫者；〈转〉鼓吹者

واعظي 〔名〕 ①布道，说教，训诫；鼓吹②传道士的职务

~ كردن 同上

واعي 〔名〕 ①监护人，保护人②听者

واغ واغ 同 واق واق

وافر (*vāfer*) 〔形〕 ①丰富的，富裕的，充足的②一种阿拉伯或波斯诗歌的韵律

بارانهای ~ 充沛的雨量

حاصلات ~ 丰收

حظ ~ 充分享受

علاقهٔ ~ 极大的兴趣

~ بودن （物产）丰富；盛产，富于

وافراً 〔副〕 极多地，充足地，丰富地

وافور 〔名〕 ①鸦片烟枪，抽鸦片②汽船

وافوركش (*vāfoor-kesh*) 〔名〕 ①吸鸦片者，抽大烟的②〈转〉懒汉，懒鬼

وافوری 同 وافوركش

وافي 〔形〕 ①足够的，充足的，丰富的②履行诺言的，守信用的③完满的

پيمانهٔ ~ 满杯

واق 〔名〕 ①蛤蟆，青蛙②一种野鸭③蛙（或鸭）叫声，狗叫声

واقع (*vāghe'*) 〔形、名〕 ①发生，出现；事件②位于…的，座落在…的③真实的，实际的④现实，事实

امر ~ (حال ~) 事实，实际情况

~ دركنار دريا 座落在海边

در~ (فى الواقع) 其实，实际上

در ~ تقصير او نبود بلكه تقصير من بود .

这实在不是他的错，而是我的错。

~ بودن 位于，座落

دانشگاه پکن درحومهٔ غربی پکن ~ است. 北京大学座落在北京西郊。

~ شدن 发生，出现

این اقدام بحال مردم مفید ~ شد. 这个措施有利于人民。

در دوران جنگ نبرد شدیدی در اینجا ~ شده بود. 战争时期在这里曾进行过一场激烈的战斗。

~ میگوئید؟ 你说的是真的吗?

واقعاً 〔副〕 真正地，实际上，实在地

من ~این فیلم را دوست دارم. 我确实很喜欢这部电影。

واقعات (*vāghe-āt*) 见 واقعه

واقع بین (*vāghe'-been*) 〔形、名〕 ①现实的，现实主义的②现实主义者；实际家，现实论者

واقع بینانه 〔形、副〕 现实的（地），现实主义的（地）

واقع بینی 〔名〕 现实主义

واقعه (*vāghe'e*) 〔名〕（复 واقعات، وقايع） 事件，事变，事故，事情；战斗，死亡

~ تاریخی 历史（性）事件

~ روز 〈宗〉审判日

~ صورت 事实经过

وقایع بزرگ تاریخی 历史上的重大事件

واقعه دیده 〔形〕 饱经风霜的，有处事经验的，饱经事故的

واقعه نویس (*vāghe'e-nevees*) 〔名〕 宫廷史官

واقعی (*vāghe-ee*) 〔形〕 真正的，真实的；实际的，现实的

~ دوست 真正的朋友

~ شخص 〈法〉自然人（区别于“法人”）

~ مخارج 实际费用

واقعیت (*vāghe'iyyat*) 〔名〕（复 واقعیات） 现实，实际，真实性；事件，事实

~ نشان میدهد که ... 现实表明…

روش علمی عبارتست از جستجوی حقیقت ~ برمبنای 科学的态度就是实事求是的态度。

واقعیگری (*vāghe'eegaree*) 〔名〕 现实主义，实在论

واقف (*vāghef*) 〔形、名〕 ①知道…的，熟悉…的，晓得…的②（基金、财产）捐赠者，捐献者

~ بودن (~ شدن) 知道，熟悉，晓得

ما از این قضیه ~ نیستیم. 我们不知道这件事情。

~ کردن 通知，告诉

واق واغ 同 واق واق

واق واق 〔名〕 狗叫声

واقی 〔名〕 保护者，保卫者

واك I 〔名〕 音，音位

واك II 〔名〕〈动〉麻鸦

واکردن (*vā-kardan*) 〔动〕（根 واکن） 打开，开放；摆脱，摘（果实），剪（头发）

از سر خود ~ (را) 摆脱

~ کسی را از کار 不许某人工作

واکس (*vāks*) 〔名〕 皮鞋油

~ خوردن 被涂上鞋油

~ زدن 用鞋油擦鞋

واکس زن (~ *zan*) 见 واکسی

واکس گیری 〔名〕 脱腊

واکسن (*vāksen*) 同 واکسین

واکسی (*vāksee*) 〔名〕 擦皮鞋的

واکسیل (*vākseel*) 同 واکسیل بند

واکسیل بند (*~ band*) 〔名〕 （军服上的）肩带

واکسین Vaccine 〔名、形〕 ①疫苗，菌苗；牛痘苗②牛痘的，痘苗的，疫苗的

ضد تیفوئید ~ 伤寒疫苗

(کوبیدن ~) زدن ~ 打防疫针；种牛痘

واکسیناسیون Vaccination 〔名〕 〈医〉预防注射；种痘

واکسینی (*vākseenee*) 〔形〕 牛痘的，疫苗的；接种的，种痘的

واك شناس (*vāk-shenās*) 〔名〕 语音学者

واك شناسی 〔名〕 语音学

واکنش (*vākonesh*) 〔名〕 反应，反作用，反作用力

برگشت پذیر ~ 可逆反应

زنجیری ~ 连锁反应

شیمیائی ~ 化学反应

هسته‌ای گرمائی ~ 热核反应

کنش و ~ 作用和反作用

واکوفتن (*vākooftan*) 〔动〕（根 واکوب）击，敲

واکووم Vacuum 〔名〕 ①真空，真空状态②空虚

واکوئول Vacuole 〔名〕 〈生〉液泡，空泡

واگذار (*vāgozār*) 〔名〕 ①委托，托管，交付，留给② واگذاشتن 的根

شدن ~ 被委托，被保管，被交付

(ساختن ~) کردن ~ 委托，保管，交付

من باید این کار را بشما ~ کنم. 我要把这件工作交给你了。

واگذاردن (*vāgozārdan*) 同 واگذاشتن

واگذارنده (*vāgozārande*) 〔名〕 〈法〉委托人，权利转让人

واگذاری (*vāgozāree*) 〔名〕 ①（权利、财产的）转让，转交，交出②放弃③转移，传递④（领土的）割让

امتیاز ~ 交出特权，放弃特权

املاك ~ 转让财产

واگذاشت (*vāgozāsht*) 同 واگذاری

واگذاشتن (*vāgozāshtan*) 〔动〕（根 واگذار）①留，留下，遗留②放弃；交出③停（雨），消（疼）

بخود ~ 放任自流

املاك خود را به . . . ~ 把财产交给…

واگرا (*vāgarā*) 〔形〕 有分歧的，有差别的，背道而驰的

واگرائی 〔名〕 ①分歧，差别，背道而驰②〈理〉散度（数）③发散；发散度（光）

واگراییدن (*vā-garāyeedan*) 〔动〕（根 واگرای）①分开②有差异，有分歧

واگرد (*vā-gard*) 〔名〕 ①盈余，余额②一套准备换洗的衣服

واگردان (*vāgardān*) 〔名〕 ①周而复始，重新②准备换洗的衣服

واگرداندن (*vāgardāndan*) 〔动〕（根 واگردان）①使…转回，倒过来②使…改变

واگردیدن (*vāgardeedan*) 〔动〕（根 واگرد）①转回，回来②改变，改换

واگرفتن (*vāgereftan*) 〔动〕（根 واگیر）①拿走；放在一边②害上，染上，得上（疾病）③禁止，分开

پا ~ 不登某人的门

دل ~ 失望

او قدری از نان را واگرفت برای ناهار و رفت . 他拿了一些面包当午饭就走了。

مادرتان این ناخوشی را از کی واگرفته است؟

您母亲什么时候得了这种病?

واگشادن (*vāgoshādan*) 〔动〕 (根 واگشای) 开;开放

واگشت (*vāgasht*) 〔名〕 返回,转回

واگشتنی (*vāgashtanee*) 〔形〕 可逆性的,可逆的

واگفتن (*vāgoftan*) 〔动〕 (根 واگو) ①复述②重复③讲出

واگن 同 واگون

واگو 同 بازگو

واگون Waggon 〔名〕 车厢,车辆

~ آشپزخانه 流动炊事车

~ اسبی 马车

~ باری 货车

~ برقی 电车;电气火车

~ تختخواب دار 卧车,卧铺车厢

~ راه آهن (火车)车厢

~ سالون دار 客厅式车厢

~ مسافری (火车)客车

واگونت Waggonette 〔名〕 小型车厢;货车

واگون چی 〔名〕 列车员,乘务员

واگونلی Wagon-lit 〔名〕(欧洲大陆的)铁路卧车

واگویه 〔名〕 ①重复;复述②预演,彩排

واگیر 〔名〕 传染,流行

این مرض ~ دارد . 这种病会传染的。

واگیردار 同 واگیر

واگیره 〔名〕 ①(疾病)传染性②复制;模写,抄写③(做木匠活画的)线

~ کردن 传染,染上;复制,抄写,模拟

از روی کاغذ کسی ~ کردن 抄袭某人的笔记

این مرض ~ دارد . 这种疾病会传染的。

واگیره دار 〔形〕 传染性的,流行性的

~ بیماری 传染病,流行病

واگیره داری 〔名〕 (疾病)传染性

واگیری 〔名〕 ①传染②消除,消灭

وال Voile 〔名〕 〈纺〉巴里纱(一种用丝、人造纤维或羊毛织成的轻量透明薄纱)

وال Whale 〔名〕 〈动〉鲸

والا 〔形〕 高贵的,尊贵的,伟大的

~ حضرت (حضرت ~) 殿下

والا (*vāellā*) 〔副〕 否则,反之,要不然

~ فلا 否则不行,不这样不行

والاتبار (*vālātabār*) 〔形〕 出身上层的,显贵的

والاتباری 〔名〕 出身上层,显贵

والاحضرت (*vālā-hazrat*) 〔名〕 殿下(对亲王、王子、王储、公主等的尊称)

والاد (*vālād*) 〔名〕 ①屋顶,天花板②建筑物③墙④框架

والادگر (*vālādgar*) 〔名〕 ①石匠,泥水匠②建筑师

والاگهر (*vālāgohar*) 〔形、名〕 ①出身显贵的②受尊敬的③王孙贵族

والامرتبه (*vālā-martebe*) 〔形〕 地位显要的

والامقام (~ *maghām*) 同 والامرتبه

والان I 〔名〕 〈动〉鲸科动物

والان II 〔名〕 〈植〉茴香

والانه I 〔名〕 伤口,伤处

والانه II 〔名〕 〈动〉鲸须;鲸骨

والاهمت (*vālā-hemmat*) 〔形〕 有雄心壮志的,有

远大抱负的

والبال 同 واليبال

والتا 〔名〕 瓦莱塔（马耳他首都）

والحاصل (*vālhāsel*) 〔副〕 ①一句话，简而言之 ②终于，最终

والد (*vāled*) 〔名〕 父亲，生身之父

والدعا (*vāldo-ā*) 〔副〕 再见

والده (*vālede*) 〔名〕 母亲，生身之母

والدين (*vāledeyn*) 〔名〕 父母，双亲

والريان Valerian 〔名〕 〈植〉结页草属植物；拔地麻

والرين 同 والريان

والس Waltz 〔名〕 华尔兹舞，圆舞曲

والسلام (*vāssalām*)〔副〕完了，结束了（写信或谈话结尾时用）

والفرام Wolfram 〔名〕 钨

والله (*vallāh*)，〈宗〉凭真主发誓！

والميدن (*vālameedan*) 同 لميدن

والور Valeur 〔名〕 ①价值，价格②重要性，意义

واله (*vālla*) 同 والله

واله (*vālah,vāleh*) 〔名〕 ①海市蜃楼②一种丝绸

واله (*vāleh*) 〔形〕 ①忧郁的，沮丧的②疯狂的，被迷恋住的，神魂颠倒的

شدن ~ 忧郁，沮丧，迷恋于…

（ساختن ~） كردن ~ 使沮丧，使着迷

والی 〔名〕（复 ولات）州长，省长，总督

واليبال Volleyball 〔名〕 排球，排球运动

~ تيم 排球队

بازی كردن ~ 打排球

واليباليست (*valeebāleest*) 〔名〕 排球队员

والی گری (*vāleegaree*) 〔名〕 州长职务，省长职务，总督职务

كردن ~ 担任州长（省长、总督）的职务

واليدن (*vāleedan*) 同 باليدن

وام 〔名〕 债，债务；信贷，贷款

بلاعوض ~ 无偿贷款

（كوتاه مدت） درازمدت ~ 长（短）期贷款

دولتی ~ 公债

ضروری ~ 紧急贷款

فاقد بهره ~ 无息贷款

~ بازپرداخت 偿还贷款

خواستن ~ 要求借债，要求贷款

（به ~ دادن） دادن ~ 借，借出，贷款

（به ~ گرفتن، به ~ بردن） گرفتن ~ 借债，借款

گزاردن ~ 还债

وا ماندگی (*vāmāndegee*) 〔名〕 ①疲乏，疲倦，疲劳②落后，拉在后面

واماندن 〔动〕（根 وامان） ①疲乏，疲倦，疲劳②掉队，落后，拉在后面

وامانده 〔形〕 疲倦的，疲乏的；无能为力的

گله ~ （指牛羊等的）掉队者，落后者

~ خسته و 筋疲力尽

وام پير Vampire 〔名〕 〈动〉吸血蝠，魑蝠

وام خواه (*vām-khāh*) 〔名〕 债户，借款人

وام دار 〔名〕 债户，负债者，债务人

وام داری 〔名〕 债务

وام ده (~ *deh*) 同 وام دهنده

وام زده (~ *zade*) 〔名〕 债户

وام دهنده (~ *dahande*)〔名〕 债主，债权人，放债者

وام فرسائی (~ *farsā-ee*) 〔名〕 每年还本付息的

公债

وامق (*vāmegh*) 〔名〕 情人，朋友

وام گیر (*vām-geer*) 同 وام گیرنده

وام گیری 〔名〕 借债

وام گیرنده (~ *geerande*) 〔名〕 债户，债务人

وامی 〔形〕 负债的，欠债的

وان 〔名〕 浴缸，浴盆

حمام ~ 浴缸，澡盆

~ اطاق 浴室

گرفتن ~ 沐浴，洗澡

وانادیم Vanadium 〔名〕 〈化〉钒

وانت Van 〔名〕 小卡车，中型卡车

وانشستن (*vāneshestan*) 〔动〕（根 وانشین）①冷淡，对…不感兴趣②拒绝

وانگریستن (*vānegareestan*) 〔动〕（根 وانگر）①向后看②瞪着眼看

وانگهی (*vāngahee*) 〔副〕 而且，再者，此外

وانمود (*vānemood, vānamood*) 〔名〕 ①假装，佯装②炫耀，卖弄

~ خلع سلاح 假裁军

کردن ~ 假装，佯装，炫耀，卖弄

اوچنین ~ می کرد که مریض است. 他装作一副生病的样子。

آنچه را نمیدانیم هرگز نباید ~ کنیم که میدانیم. 对不懂的东西，不要装懂。

وانمودن (*vānemoodan, vānamoodan*) 〔动〕（根 وانمای）①假装，佯装，装作②炫耀，显示，卖弄

وانیل Vanilla 〔名〕 〈植〉香子兰属植物，香子兰，香草

وانیل دار 同 وانیلی

وانیلی 〔形〕 用香子兰制成的

~ قند 香子兰胶糖

واو 字母 و 的名称

و 作连结词的 ~ استقراب (~ عطف)

و 读作 "oo" 音的 ~ مجهول （在过去读 "o" 音）

و 不读音的 ~ معدوله

و 原来就读作 "oo" 音的 ~ معروف

واویلا 〔叹〕（表示悲哀、痛苦、惋惜等）唉！哎哟！咳！

~ برمن! 我真不幸啊！

واه (*vāh*) 同 واویلا

واهب (*vāheb*) 〔名、形〕 ①赠送者，捐赠者，施主（常指真主）②慷慨的，大方的，乐善好施的

واهم (*vāham*) 同 باهم

واهم (*vāhem*) 〔名、形〕 ①想象者，幻想者，空想者②想象的，有想象力的

واهمه (*vāheme*) 〔名〕 ①怕，害怕，畏惧②想象，幻想，空想

~ قوهٔ 想象力

~ داشتن (~ کردن) 害怕，担心，恐慌

واه واه 同 واویلا

واهی 〔形〕 ①空想的，幻想的，没有根据的，不可能的②虚弱的③陈旧的

~ امید 不能实现的愿望

~ خیال 空想，幻想，异想天开

وای 〔叹〕（表示惋惜、懊悔、痛苦等）哎呀！哎哟，天哪！真伤心啊！

~ بجان من! 我真倒霉呀！真使我伤心呀！嗳唷！

کردن ~ 呻吟，呜咽

وبا (*vabā*) 〔名〕 ①〈医〉霍乱，虎列拉②时疫，瘟

疫，流行病，传染病

پائیزه ~ 偶发性霍乱

(~ سبك (مقدمهٔ ~ 轻霍乱

گله ~ 牛疫，兽瘟，畜疫

گرفتن ~ 患霍乱

وبال (*vabāl*) 〔名〕 ①罪过，过错，罪责②负担，累赘，麻烦

وبالش به گردن من است . 这个过错由我承担。

وبائی 〔名、形〕 ①霍乱病人②流行病的；霍乱病的

وبر (*vabar*) 〔名〕 驼毛，兔毛，兽毛

وبر (*vabr*) 〔名〕 〈动〉蹄兔（目）

وتد (*vatad*) 〔名〕（复 اوتاد）①木钉，木桩，楔子②（作诗的）韵脚③〈解〉楔状骨，蝴蝶骨

مجموع ~ 短长韵；抑扬格

مفروق ~ 分离韵

مقرون ~ 连接韵

وتدی 〔形〕 楔形的，楔状的，〈解〉蝶骨的

وتر (*vatar*) 〔名〕（复 اوتار）①弓弦；〈数〉弦，斜边②〈解〉腱，筋骨

(آشیل ~) عرقوب ~ 〈解〉阿奚里腱

وتر (*vetr*) 〔名、形〕 ①单数，奇数②单独的③一拜的祈祷

وتری (*vataree*) 〔形〕 腱的，腱状的，腱质的

وتو Veto 〔名〕 否决，否决权

~ حق 否决权

گذاشتن ~ 行使否决权

وتیره (*vateere*) 〔名〕①路，道路②方式，方法

~ بدین 用这种方法，这样做

وثاق (*vesāgh, vosāgh*) 〔名〕 ①枷锁，桎梏，锁链②联系，联盟，联合③房，住房

وثائق (*vasā-egh*) 见 وثیقه

وثن (*vasan*) 〔名〕（复 اوثان）偶像

وثنی 〔形〕 崇拜偶像

وثوب (*vosoob*) 〔名〕 跳，跳跃

وثوق (*vosoogh*) 〔名〕 相信，信托，信赖

داشتن ~ 受到信任，受到信赖

وثیق (*vaseegh*) 〔形〕 ①坚固的，结实的，巩固的②可靠的，可信赖的

وثیقه (*vaseeghe*) 〔名〕（复 وثائق ، وثایق）①担保，保证②确证，决定性的论据③文件，证书

ثانی ~ （双保的）第二个保人

شخصی ~ 人保

عینی ~ 财产担保

ما وثیقه ای برای انجام تعهدات خود سپردیم . 我们作了履行职责的保证。

وجازت (*vajāzat*) 〔名、副〕 ①(发言)扼要，（说话）简洁②简而言之，一言以蔽之

وجاهت (*vajāhat*) 〔名〕 ①美貌，美丽②荣誉，尊敬，尊重

ملی ~ 通俗性，大众性，群众性

~ با 美丽的，好看的

وجب (*vajab*) 〔名〕 指距，一拃宽（按波斯人习惯，手掌张开量东西时，大拇指和小指两端的距离，通常为9吋或23厘米）

(~~) ~ به ~ 一点一点地

او شهر پکن را ~ به ~ میداند . 他对北京的一草一木都很熟悉。

کردن ~ 以指量距，估量

ما حاضریم برای هر ~ از خاك میهن خود بجنگیم . 我们准备为保卫祖国的每一寸土

地而战斗。

وجد (*vajd*) 〔名〕 ①高兴，狂喜，极乐②爱情

با ～ و شعف 兴高采烈地

～ کردن(به ～ آمدن ، ～ داشتن) 狂喜

به ～ آوردن 使…狂喜，使…高兴

وجد آمیز 〔形〕 狂喜的

وجدان (*vejdān, vojdān*) 〔名〕良心，道德心

～ گناهکار 问心有愧，做贼心虚

با ～ 有良心的，凭良心做的，诚心诚意的

به ～ قسم 凭良心说

انجام کاری را برخلاف ～ دانستن 把做某事看成不道德行为

وجدانش ناراحت است . 他感到内疚；他受到良心责备。

وجداناً (*vejdānan, vojdānan*) 〔副〕凭良心说；公平地说

وجدانی 〔形〕 良心的，为良心所驱使的，有道德心的；正直的

آدم ～ 有道德心的人

مسئولیت ～ 道义上的责任

وجدانیات (*vejdāniyyāt*) 〔名〕意识

～ صریحه (～ صریح) 积极意识

～ مغفوله 下意识

وجد و شعف (*vajdo-sha'af*) 〔名〕 高兴，狂喜

وجع (*vaj'*) 〔名〕（复 اوجاع ）痛，疼痛，病痛

～ حاد 剧痛

～ معده 胃痛

وجل (*vajal*) 〔名〕（复 اوجال ）惧怕，害怕

وجنات (*vajanāt*) 见 وجنه

وجنه (*vajane*) 〔名〕（复 وجنات ）①面颊；颧骨②〈转〉外表，外观

وجنی 〔形〕 面颊的，颧骨的

وجوب (*vojoob*) 〔名〕 必须，必要，必要性，不可避免性

وجوباً (*vojooban*) 〔副〕 必须地，必要地，不可避免地

وجود (*vojood*) 〔名〕 ①实体，实在，人体②有，存在；出席③影响，威望④收到，得到

با ～ 尽管…，虽然…

با ～ این 虽然如此，尽管如此

با ～ اینکه (با وجودیکه) 虽然…，尽管…

با ～ اینکه ناخوش بود سرکار آمد . 他虽然病了，但还是来上班。

به ～ آمدن(～ یافتن) 出现，发生，产生

به ～ آوردن 使…出现，产生

به ～ نفت پی بردن 探明石油含油情况

～ داشتن 有，存在

تضاد در همه جا ～ دارد. 矛盾是普遍存在的。

به ～ کسی مباهات کردن 为某人感到骄傲

سبزیجات برای ～ انسان مفید است . 蔬菜对人的身体是有益的。

وی آدم با وجودی است. 他是一个有威望的人；他是个举足轻重的人。

～ اجتماعی انسان تعیین کنندهٔ فکر او است . 人们的社会存在决定人们的思想。

ما فقط ～ شما را میخواهیم . 我们只是希望能见到您。

ما با تمام ～ خود به دعوت سازمان حزبی پاسخ مثبت دادهایم . 我们坚决响应党组织的号召。

وجوه (*vojooh*) 〔名〕 ①款项，基金②方式，方

法③脸，面貌，状态

افعال ~ 动词的式

اهالی ~ 重要人物，要员，有影响的人物

تحت‌المحاسبه ~ 要报销的款项

تقاعد ~ 退休基金

علی‌الحساب ~ 预付，预支

عمومی ~ 公款

قمر (~ ماه) ~ 月相(指“新月”、“上弦”、“满月”、“下弦”等)

قوم ~ 首领，酋长，族长，头子

متحرك ~ 周转性的基金

هوائی ~ 非固定收入的税金

وجوهات (*vojoohāt*) 〔名〕 资金，款项，基金

وجه (*vajh*) 〔名〕 ①款项，基金②价格，价目；费用③方式，方法④脸，面貌；表面⑤原因，理由⑥方位，方面⑦特点，特征⑧〈语〉语气

استفهامی ~ 〈语〉疑问式

اشتراك ~ 订费（指报章杂志）

التزامی ~ 〈语〉愿望语气，祈使式

امانت ~ 存款

امتیاز ~ 突出特点

امری ~ 〈语〉命令语气，命令式

تسمیه ~ 词源，出处

تشبیه ~ 比喻的内容(如：在“白发如霜”中的“白”即是)

خبری (~ اخباری) ~ 〈语〉叙述式

شرطی ~ 〈语〉条件式

مشترك ~ 共同点

مصدری ~ 〈语〉不定式

معاش ~ 生活手段

و صفی ~ 主次谓语结构（如：او برخاسته به منزل رفت.）

باین ~ 因而，可见，那么

بر ~ تفصیل 详尽地，详细地

به ~ احسن (به بهترین ~) 完美地，良好地，以最好的方式

به چه ~ 什么原因，用什么方法

به هر وجهی شده 不计任何代价，不管怎样，无论如何

بهیچ ~ 绝对不，无论如何不

ما به هیچ ~ نمیتوانیم این هدیه را قبول کنیم. 无论如何我们也不能收下这份礼物。

به ~ اجمال 简单扼要地

در ~ 在…费用项目里

به وجهی که 以这种方式，到这种程度

در ~ کسی پرداختن 向某人付款

تهیه کردن ~ 筹款

دولت هر ماه وجهی باو میدهد. 国家每月发给他生活费。

آن دستگاه چقدر میشود ~ ؟ 那台车床值多少钱？

عاقبت وجهی برای آن پیدا کردیم. 我们终于找到了它的原因。

مبلغ دویست یوان در ~ ... کارسازی دارید. 请在…款项下支付二百元。

این دو عقیده با هم ~ مشترکی ندارند. 这两种思想毫无共同之处。

وجه الارض (*vojhol-ārz*) 〔名〕 地表，地球表层

وجه‌الضمانه (*vajho-zzamāne*) 〔名〕 保证金

وجه المصالحه (*vajhol-mosālehe*) 〔名〕 和解的因由

وجهه (*vajhe*) 〔名〕 ①方向，方面②方式，方法

ملی ~ 通俗性，大众性，民族性
همت ~ 远大志向
وجهی (*vajhee*) 〔形〕 面部的；表层的
~ زاویهٔ 〈数〉面角
وجیبه (*vajeebe*) 〔名〕 必要性，义务
وجیز (*vajeez*) 〔形〕 简短的，简要的；精练的，简明的
وجیع (*vajee'*) 〔形〕 致痛的，令人疼痛的，痛苦的
وجین (*vejeen*) 〔名〕 除草；锄地
کردن ~ 同上
وجین کار 〔名〕 除草工人
وجین کاری 〔名〕 除草
کردن ~ 同上
وجین گر (~ *gar*) 同 وجین کار
وجیه (*vajeeh*) 〔形、名〕 ①漂亮的，英俊的②受尊敬的③著名的，知名的④英俊的男子
وجیه‌الملّه (*vajeehol-melle*) 〔形〕 ①有影响的，受尊敬的②出名的
وچر (*vachar*) 〔名〕 判决
وحدانی (*vahdānee*) 〔形〕 ①独一无二的，唯一的②非凡的，神的
وحدانیت (*vahdāniyyat*) 〔名〕 统一，团结；单一，唯一，独一无二
خدا ~ 一神论
وحدت (*vahdat*) 〔名〕 ①统一，团结，一致②单一，唯一③孤独，孤寂
زمان ~ 时间一致
عمل ~ 行动一致
(عقیده ~) فکر ~ 思想一致
ملی ~ 国家的统一
وجود ~ 〈哲〉泛神论，一元论

~ سه 三一律（柏拉图提出的理论，戏剧创作要遵守地点、时间、故事情节一致的理论）
~ یای 〈语〉表示不确定和泛指的 ی，如：کتابی، رفیقی 等
قانون ~ اضداد قانون اساسی عالم است. 对立统一规律是宇宙的根本规律。
قدرت از ~ برمیخیزد. 团结就是力量。
وحده (*vahde*) 同 وحدت
~ متکلم 单数第一人称；吹牛的人，夸夸其谈的人
وحش (*vahsh*) 〔名〕（复 وحوش）①野人，野兽②荒野，荒无人烟的地方
باغ ~ پکن 北京动物园
~ ندای 野兽的吼声
وحشت (*vahshat*) 〔名〕 ①害怕，恐惧②野生，野蛮③寂寞，疑虑多心
~ بی اساس 莫名其妙的恐惧
به ~ مرگ افتادن 吓得要死，怕得要命
~ کردن (~ داشتن، ~ گرفتن) 害怕，恐惧
~ دادن (به ~ انداختن) 使…害怕，使…恐惧，吓唬
اسب را ~ دادن 吓唬马
وحشت انگیز (~ *āngeez*) 〔形〕 令人可怕的，吓人的
وحشت زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 惧怕，害怕，恐惧
وحشت زده 〔形、名〕 ①受惊的，害了怕的②受惊者
وحشت ناك 〔形〕 可怕的，吓人的，恐怖的

وحشی (*vahshee*) 〔形、名〕 ①野蛮的，野生的 ②野人，未开化的人

~ حیوانات 猛兽

~ قبایل 野蛮部落

~ گیاهان 野草

وحشیانه 〔形、副〕 野蛮的(地),野生的(地)，凶残的（地）

وحشیت (*vahshiyyat*) 〔名〕 兽性，野性，凶残

وحشیگری (*vahsheegaree*) 〔名〕 野蛮行为，兽行，暴行，凶狠

وحل (*vahal*) 〔名〕 泥泞，稀泥；泥潭

وحله (*vahle*) 同 وهله

وحوش (*vohoosh*) 见 وحش

وحی (*vahee*) 〔名〕 启发，启示，灵感

(~ منزل) ~ آسمانی 天启；真主的启示

به کسی ~ رسیدن 某人受到启示

~ کردن （真主）作启示

وحید (*vaheed*) 〔形〕 ①单个的，唯一的，无双的②孤独的，寂寞的

او ~ عصر خود است . 他是自己时代的一位伟人。

وخ (*vakh*) 〔叹〕 哟！哎哟！好极了！（表示惊讶或赞赏某物时用）

وخامت (*vakhāmat*, *vekhāmat*) 〔名〕 ①危险，险境②恶劣,恶化,险恶③有害，害处④不健康，食滞，消化不良

~ اوضاع 时局恶化，形势恶化

~ عاقبت 不良后果

~ مرض 病情恶化

رو به ~ رفتن (یا گراییدن ، یانهادن) （时局）恶化

وخشت (*vakhshat*) 〔名〕 ①一年中最后五天②一年中最后一天

وخشور (*vakhshoor*) 〔名〕〈宗〉先知(多指拜火教)

وخیم (*vakheem*) 〔形〕 恶劣的，垂危的，有害的，有危险性的，不易消化的（指食物）

~ اوضاع 严重的局势

~ عاقبت 坏的下场（结局）

~ شدن 恶化

مرضش ~ نشده است. 他的病情没有恶化。

~ کردن 使…恶化

ود (*vedd*,*vodd*) 〔名〕（复 وداد ）①爱，爱情②友谊，友好

وداج (*vedāj*) 〔名〕 〈解〉颈静脉

وداد (*vedād*) 见 ود

ودادی 〔形〕 友好的，和好的，和睦的

وداع (*vedā'*) 〔名〕 告别，辞别，离别

الوداع ! 再见！告别了！

مراسم ~ بجا آوردن 举行告别仪式

(~ گفتن) ~ کردن 告别，辞别，送行

آنها یکدیگر را ~ گفتند . 他们互相告别。

جهان را ~ گفتن 逝世，与世长辞

دار فانی را ~ گفتن 死亡

وداع نامه 〔名〕 告别书，告别词

وداعی 〔形〕 告别的，诀别的，辞别的

وداعیه وداعی 的阴性

~ نطق 告别词

ودایع (*vadāye'*) 见 ودیعه

ودج (*vadaj*) 〔名〕 〈解〉颈静脉

ودکا Vodka 〔名〕 伏特加（一种用麦酿制的烈性烧酒）

ودود (*vadood*) 〔形〕 爱的，有深情的；很可

爱的；敬爱的

ودید (*vadeed*) 〔名〕（复 اوداء）朋友

ودیعه (*vadee'e*) 〔名〕 委托，信托，寄托，寄存，保管

الهی ~ 真主的恩惠

های بانکی ~ 银行存款

در~ گذاردن 委托，保管

او مقدار پول بعنوان ~ نزد من گذاشته است. 他把一部分钱寄存在我这里。

ودیعه دهنده (~ *dehande*) 〔名〕 寄托人，寄存人

ودیعه گذار (~ *gozār*) 同 ودیعه دهنده

وذی (*vazee*) 〔名〕〈解〉前列腺

ور Ⅰ (*var*) 〔连〕①假如②即使，虽然（即 و اگر 的缩写形式）

ور Ⅱ 可作动词前缀，表示“上来”、“离开”之意，如： ~ آمدن ، ~ داشتن 等

ور Ⅲ 〔名〕 方向，方面

این ~ 这个方向，这儿

آن ~ 那个方向，那边

ور Ⅳ 可作构词后缀，表示“具有”、“拥有”之意，如： رنج ~ ، سخن ~ ، هنر ~ 等

ور (*ver*) 〔名〕〈口〉废话，嘟囔，唠叨，短促不清的话

زدن ~ 咕噜，嘟囔，喋喋不休

ورا (*varā*) او را 的缩写形式

وراء (*varā'*) 〔介〕①在…后面，在…后边②超出…，越过…③除了…外

امکانات ما ~ 超出我们的可能

او ~ 除他以外

طبیعت ~ 超自然的

عقل بشر ~ 超出了人的理智

این مورد ~ سایر موارد است. 这桩事和其他事情的情况不同。

وراث (*vorrās*) 见 وارث

وراثت (*verāsat, varāsat*) 〔名〕①继承（遗产）②遗产继承权

فرزند ارشد ~ 长子继承权

مقداری ~ 〈生〉数量遗传

ادعای ~ کردن 要求继承遗产

حق ~ کسی را ثابت کردن 证明某人享有遗产继承权

وراج (*verrāj*) 〔形〕 好闲扯的，唠叨的，饶舌的，多话的

وراجی 〔名〕 闲扯，唠叨，喋喋不休

کردن ~ 同上

وراديد (*verādeed*) 〔名〕（火器上的）标尺，距枪机最近的瞄准装置

وراغ (*varāgh*) 〔名〕 火，火焰；光亮

ورافتادن (*var-oftādan*) 〔动〕（根 ورافت）过时，被换掉，被淘汰；被遗忘

وراق (*varrāgh*) 〔名〕①纸商②造纸工人③装订工人④文书

ورام (*varām*) 〔名〕 ①砝码，秤砣②轻的东西③容易

ورآمدن (*var-āmadan*) 〔动〕（根 ورآی）①掉落，脱落②发酵

خمیر ورآمد. 面发起来了。

تمبریکه شما چسبانده بودید ورآمد. 您贴的邮票掉下来了。

دندانش ورآمد. 他的牙掉落了。

ورآمده 〔形〕 发酵的，加酵母的

~ نان 发酵的面包

نان ورنیامده 没发酵的面包

ورانداختن (*var-andākhtan*) 〔动〕（根 وارنداز）用眼上下打量

وارنداز (*var-andāz*) 〔动〕①ورانداختن 的根②用眼上下打量③测量

وی سرتا پای مرا ~ کرد. 他从头到脚把我打量了一番。

ورندازی 〔名〕 用眼光打量（某人）

به کسی ~ کردن 同上

ورآوردن (*var-āvardan,var-āvordan*) 〔动〕（根 ورآور）①使…发酵②撕下，揭掉

ورپریدن (*var-pareedan*) 〔动〕（根 ورپر）①消失，不知下落②突然死亡

ورپیری！（你这）该死的！

ورپریده〔形〕 ①突然死亡的②该死的，该骂的（多指孩子）

ورپوشه (*varpooshe*) 〔名〕 面罩，面纱

ورت (*varat*) واگرت 的缩写形式

ورت (*vart*) 〔形〕赤裸裸的，裸体的，光身的

ورتاج (*vartāj*) 〔名〕〈植〉①棉葵(属)②向日葵

ورتیج (*varteej*) 〔名〕〈动〉鹑，鹌鹑

ورثه (*varase*) 见 وارث

ورج (*varj*) 〔名〕 ①价值，价格②尊敬，恭敬，敬意

ورجاوند (*varjāvand*) 〔形〕①崇高的，尊敬的②职位高的

ورجستگی (*varjestegee*) 同 برجستگی

ورجستن (*varjastan*) 同 برجستن

ورجك (*varjak*) 同 ورجه

ورجلا (*varjalā*)：~ زدن 叫喊，吵闹

دست به ~ گذاشتن 吵闹起来

ورجمند (*varjmand*) 〔形〕 ①有价值的②尊敬的，高贵的

ورجه (*varje*) 〔名〕 跳，越过，跑过

~ زدن（~ کردن） 同上

ورجه فروجه (*varje-forooje*) 〔形〕 嬉戏的，欢乐的，闹着玩的

~ کردن 嬉戏，欢乐

ورجه ورجه (*varje-varje*) 同 ورجه فروجه

ورچروکیدن (*var-cherookeedan*) 〔动〕（根 ورچروك）出褶皱，出皱纹

ورچروکیده 〔形〕 长皱纹的，枯萎的

صورت ~ 满是皱纹的脸

ورچه (*varche*) اگرچه 的缩写形式

ورچیدن (*var-cheedan*) 同 برچیدن

ورچینی 〔名〕 ①修理，织补②收拾杂物；吸收

ورخاستن (*var-khāstan*) 同 برخاستن

ورخج (*varakhj*) 〔形〕 ①奸诈的，阴险的②污秽的，肮脏的③丑恶的

ورخوردن (*var-khordan*) 同 برخوردن

ورد (*verd*) 〔名〕（复 اوراد）①不断重复的祈祷；（数念珠）祷告②«古兰经»选读（礼拜后背诵的祈祷词）③每日必做的事④浇水的周期⑤一队兵士

~ زبان 人们热衷谈论的东西，口头语

~ خواندن 不断重复地祈祷，（数念珠）祷告

~ زبان شدن 成为谈话资料，交口相传；成为口头禅

~ زبان کردن 唠叨，喋喋不休

ورد I (*vard*) 〔名〕 ①花朵②玫瑰，蔷薇

ورد II 〔名〕〈纺〉综片，综线，综丝

سوراخ ~ 综眼

ورداشتن (*var-dāshtan*) 同 برداشتن

وردان (*verdān*) 〔名〕〈医〉疣，肉赘

وردانه (*vardāne*) 〔名〕①擀面杖②〈机〉轴，转轴

وردست (*var-dast*) 〔名〕帮手，助手

وردك (*vardak*) 〔名〕新娘的嫁妆

وردوك (*vardook*) 〔名〕①同 وردک ②草屋，茅庐

وردنه (*vardane*) 同 وردانه

ورده (*varde*) 〔名〕①塔，塔楼②鸽子窝③赶鸽子用的棍棒

وردى (*vardee*) 〔形〕玫瑰花的，似玫瑰花的，玫瑰色的

ورديج (*vardeej*) 〔名〕〈动〉鹌鹑

وررفتن (*var-raftan*) 〔动〕(根 وررو)①嬉戏，开玩笑②玩弄，瞎弄，戏弄(某物)

به خود ~ 过分打扮

به سر و كول كسى ~ 与某人纠缠不休

ورز (*varz*) 〔名〕① ورزيدن 的根②耕地，播种③工作，职业④可做构词后缀，如：~ كينه، ~ آب 等

به ~ آوردن 让…做工作，聘请

~ دادن 和面

ورزا (*varzā*) 同 ورزگاو

ورزش (*varzesh*) 〔名〕①体育，运动，体操②训练，锻炼③习惯，习气④职业，行业⑤种植

~ بدنى 体育锻炼

~ سبك 田径运动

~ سنگين 重竞技运动

~ فكرى 智力训练

~ مخصوص هواى آزاد 室外运动

سالن ~ 体育馆

لباس ~ 运动衣

مربى ~ 体育教练

ميدان ~ 运动场

~ دادن 训练

مادر اين كودك روزچند بار او را ~ ميدهد. 妈妈让孩子一天活动几次。

اين سگ را ~ داده‌اند. 这只狗是经过训练的。

~ كردن 进行体育锻炼，进行体育活动

دانشجويان ما هر روز بعد از ظهر يك ساعت ~ ميكنند. 我们的大学生每天下午体育锻炼一小时。

ورزش خانه 〔名〕运动场，体育馆

ورزش درمانى 〔名〕体育疗法，运动疗法

ورزش دوست (~ *doost*) 〔名〕体育运动爱好者

ورزش كار 〔名〕运动员

پيشه كار (~ حرفه‌اى) ~ 职业运动员

غيرپيشه‌كار (~ غيرحرفه‌اى) ~ 业余运动员

ورزش كارى 〔名〕体育活动，体育锻炼

~ كردن 进行体育活动，进行体育锻炼

ورزش گاه (~ *gāh*) 〔名〕体育场，体育馆，健身房

~ سرپوشيده 体育馆

ورزش گر (~ *gar*) 同 ورزش كار

ورزشى (*varzeshee*) 〔形〕运动的，体育的

باشگاه ~ 体育俱乐部

عمليات ~ 体育活动

گويندهٔ اخبار ~ 体育节目广播员

وسائل ~ 体育用具

ورزكار (*varz-kār*) 〔名〕农民，庄稼人，耕田者

ورزکاری (*varz-kāree*) 〔名〕 农业，农活
 ~ کردن 从事农业，务农
ورزگاو (*varzgāv*) 〔名〕 耕牛
ورزگر (*varzgar*) 同 ورزکار
ورزگری 同 ورزکاری
ورزگن (*varzagan*) 〔名〕 水缸，水罐
ورزم (*varazm*) 〔名〕 火，火焰；炽热
ورزندگی (*varzandegee*) 〔名〕 技巧，技能
ورزنده (*varzande*) 〔形〕 受过训练的，准备好的，种植的
ورزو (*varzow*) 〔名〕 耕牛；耕种，耕作
ورزی (*varzee*) ①同 ورزکار ②可作构词后缀,如：حسد ~ ، کینه ~ 等
ورزیدگی (*varzeedegee*) 〔名〕 有经验，受过训练，熟练，炉火纯青
ورزیدن (*varzeedan*) 〔动〕（根 ورز）①锻炼，训练，培养②耕地，耕种③完成，执行，从事④（腿）活动一下
 انحراف ~ 出轨，背离，偏离
 جرأت ~ 敢于，大胆
 عداوت ~ 敌对，敌视
 کوشش ~ 努力
 کینه ~ 记仇，仇视，敌视
 گناه ~ 犯罪
ورزیده (*varzeede*) 〔形〕 有经验的，受过锻炼的，杰出的，优秀的
 ورزشکار ~ 优秀运动员
 او در کار تدریس ~ است . 他在教学方面富有经验。
ورس Ⅰ (*vars*) 〔名〕 〈植〉大青，姜黄
ورس Ⅱ 〔名〕 〈植〉染料木（含染料的植物），菘兰（植物靛青染料）
ورس (*vars*) 〔名〕①穿在骆驼鼻子上的木片（起笼头作用）②捻鼻器（兽医用）
ورس (*vers*) 同 ورست
ورسات (*versāt*) 〔名〕 排版，版样
ورساخیدن (*var-sākheedan*) 〔动〕（根 ورساخ）舔
ورساد (*varsād*) 〔名〕 ①排字盘②同 ورسات
ورسای (*varsāy*) 〔名〕 凡尔赛（法国城市）
ورست (*verst*) 〔名〕 俄里（合1.067公里）
ورستاد (*verstād*) 〔名〕 铅字盘
ورستاد (*varastād*) 〔名〕 养老金，抚恤金；生活津贴
ورسنگ (*varsang*) 〔名〕 天平，砝码，秤砣
ورسی (*varsee*) 〔名〕 ①鸽子②金碗
ورسیج (*varseej*) 〔名〕 门槛
ورشان (*varashān*) 〔名〕 野鸽子
ورشاو Ⅰ (*varshāv*) 同 ورشو Ⅰ条
ورشاو Ⅱ 同 ورشو Ⅱ条
ورشتن (*varashtan*) 〔动〕（根 ورش）洗，洗净
ورشکست (*var-shekast*) 〔名、形〕 ①破产，破产者②破了产的
 تاجر ~ 破了产的商人
 ~ شدن 破产；破碎，打碎
ورشکست شده 〔形〕 破了产的
ورشکستگی (*var-shekastegee*) 〔名〕 破产，无力偿还
 اعلان ~ کردن 宣布破产
ورشکستن (*var-shekastan*) 〔动〕（根 ورشکن）破产，破碎
ورشکسته 〔形〕 破了产的
ورشو Ⅰ (*varshow*) 〔名〕 华沙（波兰首都）

ورشو Ⅱ〔名〕①白铜②德银(镍、铜、锌合金)
~ سینی 白铜盘
~ قاشق 白铜勺
ورشوآلات〔名〕白铜制品
ورشوی Ⅰ (*varshovee*)〔形、名〕①华沙的②华沙人
ورشوی Ⅱ〔形〕白铜的
ورطه (*varte*)〔名〕(复 ورطات)①深渊，泥潭，无底洞，悬崖，鸿沟②〈转〉地狱
~ هلاکت 死亡的深渊
به ~ فراموشی سپردن 忘得一干二净
ورع (*vara'*)〔名〕虔诚，笃敬
ورغ (*vargh*)〔名〕水坝
ورق (*varagh*)〔名〕(复 اوراق)①页(纸张)；树叶②纸牌
~ آهنی (~ آهن) 铁叶，铁皮，铁板
~ ربعی 四开
~ کنجفه 纸牌，扑克牌
~ مخفی (~ مخفیانه) 传单
~ نازک فلزی 薄的金属片，箔
~ آهن 铁片
~ بازی 玩纸牌
~ چهار تایك 四开的
~ هشت تا یك 八开的
یك ~ کاغذ 一页纸
~ یکدست 一副纸牌
اوراق چاپی 印刷品
اوراق رسمی 正式文件，公函
اوراق مبادله 通融汇票
~ ~ بریدن 切成片
~ دادن 发(纸)牌
~ زدن 翻阅
من همه کتاب را ~ زدم و آن جمله را پیدا نکردم . 我翻遍了全书可是没有找到那个句子。
~ کردن 裁纸，拆书
~ ~ کردن 匆匆看过，浏览，裁纸
~ سیاه کردن 在纸上写满字
یك بند کاغذ . . . ٥ ~ است . 一令纸有五百张。
~ برگشت . 情况发生了变化。
ورق باز〔名〕玩纸牌的人，牌迷
ورق بازی〔名〕玩纸牌，玩扑克牌
~ کردن 同上
ورق پاره〔名〕小纸片
ورق ساز〔名〕①造纸工人②(玩纸牌的)赌棍，骗子
ورق سازی〔名〕①纸张生产②(玩牌时)欺骗行为
~ کارخانهٔ 造纸厂
ورق شماری (*varagh-shomāree*)〔名〕计算书页，编书页
ورقلمبیدگی (*var-gholombeedegee*)〔名〕〈医〉突眼症，眼球突出症
ورقلمبیدن (*var-gholombeedan*)〔动〕(根 ورقلمب)胀起，突起，肿起
ورقلمبیده〔形〕①突起的②瞪大的(如眼睛)
ورقه (*varaghe*)〔名〕①信，纸，页，片②报表，报单，表格，调查表③便条，简报④〈植〉叶片
~ اجرائیه 执行证明
~ اظهارنامه 声明
~ اعتبار بانکی 〈商〉信用证

اعلان ~ 招贴，布告
امتحان ~ 考试试卷
آهنی ~ 铅片，铁片
پیوست ~ 附（上的）表（格）
جلب ~ 传票，拘票
جیره بندی ~ 配给证
چربی (خوک) ~ （猪的）板油
حبس ~ 拘留证
خدمت ~ 工作证，服务证
دعوت ~ 请帖，请柬，邀请书
رسمی ~ 正式文件，公文，公函
زر ~ 金箔
سؤالیه ~ 调查表
طلای نازك ~ （比金箔薄，用于贴饰器物的）金叶
قلع ~ 锡箔，锡纸
مالکیت ~ 房（地）契
مرخصی ~ 休假证
مصور ~ 美术明信片
ولادت ~ 出生证
هویت ~ 身份证
بشکل ~ درآوردن 把…压成薄片
شدن ~ 成为薄片，成为薄板；编（书籍、手稿等的）张数号（区别于编页数号）
کردن ~ 打成薄片，打成薄板

ورقه ورقه 〔形〕 薄片的，由一层一层薄片组成的
شدن ~ 成为薄片，成为薄板
کردن ~ 锯（切）成薄片，锯成薄板

ورك I (*varak*) 〔名〕〈解〉大腿骨，胯股，坐骨

ورك II 〔名〕①野蔷薇②山道年，艾

ورکشیدن (*var-kesheedan*) 〔动〕（根 ورکش）穿上（鞋），系紧（鞋带）
~ پاشنهٔ کسی را 使某人不愉快

ورگذار (*var-gozār*) 同 برگزار

ورگوش (*var-goosh*) 〔名〕 长耳环

ورگوشی 同 ورگوش

ورل (*varal*) 〔名〕一种大蜥蜴

ورم I (*varam*) 〔名〕（复 اورام）①炎，炎症②肿胀，肿瘤，膨胀，赘生物
استخوان ~ 骨炎，骨瘤，外生骨疣
اعور ~ 盲肠炎
اغشیهٔ دماغ ~ 脑膜炎
امعاء ~ 肠炎
انگشت ~ 指（趾）炎
بافت همبندی ~ 〈医〉蜂窝织炎
بیضه (~ خایه) ~ 睾丸炎
پردهٔ صفاق ~ 腹膜炎
پستان ~ 乳腺炎，乳房炎
پلك (~ جفن) ~ 眼睑炎
پول ~ 通货膨胀
تخمدان (~ مبیض) ~ 卵巢炎
جرم دماغ (~ مغز) ~ 脑炎
جلیدیه ~ 水晶体炎
دهان (جوف) ~ 口炎
چشم (~ مقله) ~ 眼炎
حشفه ~ 阴茎炎
حلق ~ 喉炎
حلق باغشاء کاذب ~ 白喉（症）
حمله (~ نوك پستان) ~ 乳头炎
دقاق ~ 回肠炎
دماغ ~ 脑炎
رحم ~ 子宫炎

معده و امعاء ~ 肠胃炎
معده و کبد ~ 肝胃炎
مفاصل ~ 关节炎
مهبل ~ 阴道炎
نخاع (~ مغز استخوان) ~ 脊髓炎，骨髓炎
ورید ~ 静脉炎
کردن (~ آوردن) ~ 肿胀，发炎

ورم II واگرم 的缩写形式

ورمال (*var-māl*) 〔名〕 ① ورمالیدن 的根②骗取
~ آدم وردارو 骗子
~ وردارو 侵吞别人财产
زدن ~ 携物潜逃

ورمالیدن (*varmāleedan*) 〔动〕（根 ورمال）① 卷起，卷上（袖子），卷起裤子②溜走
پنج دقیقه پیش ورمالید. 他于五分钟前溜走了。

ورموت Vermouth 〔名〕 苦艾酒

ورمیشل Vermicelli 〔名〕（以通心粉材料做成的）细面条；粉丝

ورنا (*varnā,vornā*) 〔形〕年青的，年轻的

ورنام (*var-nām*) 〔名〕 外号，绰号

ورنامه (*var-nāme*) 〔名〕（书信开头时的）称呼或致意

ورنجن (*varanjan*) 〔名〕 镯子

ورنجین (*varanjeen*) 同 ورنجن

ورنه (*varne*) واگرنه 的缩写形式

ورنی Vernis 〔名〕清漆，凡立水，罩光漆，釉子
زدن ~ 涂以清漆，使…有光泽，上釉

ورنیه (*verniye*) 〔名〕 <机>游标，游标尺

ورواره (*varvāre*) 〔名〕 ①上层的房子②凉台，露台

(ریه (~ شش ~ 肺炎
زبان ~ 舌炎
شبکیه ~ 视网膜炎
شریان ~ 动脉炎
صفاق ~ 腹膜炎
ضریع ~ 骨膜炎
ضمیمهٔ خایه ~ 副睾炎
طحال ~ 脾炎
ظاهر مقله (~ ملتحمه) ~ 结膜炎
عصب ~ 神经炎
عضلات قلب ~ 心肌炎
عضله ~ 肌炎
عنبیه ~ 虹膜炎
عنکبوتیه ~ 蛛网膜炎
غائر مقله ~ 结膜炎
غده (~ غددی) ~ 腺瘤
غشاء خارجی قلب ~ 心包炎
غشاء داخلی قلب ~ 心内膜炎
غضروف (~ غضروفی) ~ 软骨瘤
فرج ~ 外阴炎
قرنیه ~ 角膜炎
قصبه الریه ~ 气管炎，支气管炎
قلب ~ 心炎，心脏炎
کبد (~ جگر) ~ 肝炎
گوش ~ 耳炎
لثه ~ （齿）龈炎
لوزتین ~ 扁桃腺炎
مثانه ~ 膀胱炎
مجرای بول ~ 尿道炎
مشیمه ~ 胎盘炎
معده ~ 胃炎

ورود (*vorood*) 〔名〕 ①来到，达到，抵达②输入，入口

آزاد ~ 免费入场

جشن ~ به خانهٔ تازه (جشن ~) 庆祝迁居的宴会，温居，进宅酒

در (یا درب) ~ 入口

زاویهٔ ~ 〈理〉入射角

وقت ~ 抵达时间

~ این هیأت نمایندگی به پکن در روزنامه ها منعکس شد. 这个代表团抵达北京的消息已经见报。

اکیداً ~ ممنوع است. 严禁入内!

اجناس تجملی ممنوع است. ~ 化妆品禁止入口。

ورودات (*voroodāt*) 〔名〕进口货，舶来品

ورودی (*voroodee*) 〔形〕进入的，进口的，输入的

اجناس ~ 进口商品，舶来品

امتحانات ~ 入学考试

در ~ 进口处，入口，入场处

زاویهٔ ~ 入射角

گمرك ~ 进口税

ورودیه (*voroodiye*) 〔名〕 门票费，入场费

وروَر (*verver*) 〔名〕 ①嘟囔，唠叨，喋喋不休②念咒

جادو ~ 巫咒，巫婆；〈转〉爱嘟囔的老妇

کردن ~ 唠叨，念咒

پیش خود ~ کردن 独自嘟囔

کلمات او فقط ~ است. 他说的都是废话。

ورور (*varvar*) 〔名〕婴儿的哭声

کردن ~ 婴儿啼哭

ورونال Veronal 〔名〕 〈医〉佛罗那（巴比妥的商品名，一种安眠药）

ورهمین (*varhameen*) 〔名〕 用（大麦或小麦）混合面做的面包或饼

وریب (*vareeb,voreeb*) 〔形、副〕 ①歪斜的，安放斜了的②倾斜地

ورید (*vareed*) 〔名〕（复 اورده）〈解〉静脉

باب ~ 〈解〉门静脉

ورم ~ 静脉炎

وریدی 〔形〕 静脉的，在静脉中的

خون ~ 静脉血

وریسم Verism 〔名〕 真实主义（指大歌剧等中优先采用当代日常生活题材的主张）

وز (*vaz*) و از 的缩写形式

وز I (*vez*) 〔名〕（蚊子、苍蝇的）嗡嗡叫，哼哼声，嘈杂声

~ کردن (~ ~ کردن) 嗡嗡作声，发哼哼声，哼曲子

وز II : زدن (~ کردن) ~ 头发竖立，头发蓬乱；面团发酵

وزارت (*vezārat*) 〔名〕（政府的）部

آب و برق ~ 水利电力部

امنیت عمومی ~ 公安部

امور خارجه ~ 外交部

امور داخله (~ کشور) ~ 内务部

آموزش و پرورش (~ معارف) ~ 教育部

اول صنایع ماشین سازی ~ 第一机械工业部

بازرگانی خارجی ~ 对外贸易部

بهداری ~ 卫生部

پست و تلگراف و تلفن ~ 邮电部

تجارت (~ بازرگانی) ~ 商业部，贸易部

دارائی (~ مالیه) ~ 财政部

(~ جنگ) ~ دفاع ملی 国防部
(~ طرق و شوارع) ~ راه 交通部
~ راه آهن 铁道部
~ روابط اقتصادی با کشورهای خارجی 对外经济联络部
~ صنایع ذغال سنگ 煤炭工业部
~ صنایع سبك 轻工业部
~ صنایع فلزسازی 冶金工业部
~ صنایع نفت و پتروشیمی 石油化学工业部
(~ دادگستری) ~ عدلیه 司法部
~ فرهنگ و هنر 文化艺术部
~ فواید عامه 公共工程部
~ کشاورزی و جنگل کاری 农林部
~ مالیه 财政部
~ کردن 执行部长任务，执行大臣任务

وزارت خانه 〔名〕（政府的）部，署

وزارتی 〔名〕 部的，属于部的
~ حکم 部的指令

وزان I (*vazzān*) 〔名〕司秤，过磅员，掌秤人

وزان II 〔形〕 吹的，刮的
باد ~ است. 现在正在刮风。

وزان (*vazān*) و از آن 的缩写形式

وزان (*vezān*) 〔名〕 同等重量

وزر (*vezr*) 〔名〕（复 اوزار）①负担，重担（包袱）②罪，罪恶

وزراء (*vozarā'*) 见 وزیر
رئیس الوزراء 总理，首相
~ هیئت 内阁

وز زده (*vez-zade*) 〔形〕 ①蓬乱的（如头发）②发酵的
~ با سوهای 头发蓬乱地

وزش (*vazesh*) 〔名〕 轻吹，吹动
~ باد 风的吹拂

وزغ (*vazagh*) 〔名〕 蛙，青蛙，蛤蟆
~ زهردار 蟾蜍，癞蛤蟆
~ سبز 青蛙
~ بچهٔ 蝌蚪
~ جل 〈植〉红藻，苔藓，地衣
~ سنگ 〈地〉蟾蜍岩

وزغ بچه (*vazagh-bache*) 〔名〕 蝌蚪

وزغه (*vazaghe*) 同 وزغ

وزمه (*vazme*) 〔名〕 冬季

وزن (*vazn*) 〔名〕（复 اوزان）①重量，分量②（诗的）韵律③〈语〉（动词、名词等的）词形变化表④〈转〉稳健，沉着，稳重
~ اتمی 〈化〉原子量
(~ ویژه) ~ خالص 净重，纯重
~ شعر 诗的韵律
~ ظرف 皮重（包装容器、货车车身等的重量）
~ غیر خالص (~ با ظرف ، ~ ناویژه ، ~ سرجمع) 毛重
~ متوسط 平均重量
~ ناخالص 毛重
~ مخصوص 〈理〉比重
~ ملکولی 〈化〉分子量
~ بر 按…的读法
اختر بر ~ اخگر اخگر 的读法与 اختر 的读法相似
~ واحد 重量单位
~ داشتن 有重量；〈转〉有影响，有势力，有权力

این کیسهٔ آرد ۲۵ کیلوگرام ~ دارد . 这袋面粉重二十五公斤。
او در محافل ادبی وزنی دارد . 他在文学界颇有声望（举足轻重）。
از روی ~ فروختن (به ~ فروختن) 按重量出售
~ کردن 秤，度量，衡量
~ نهادن 估价，尊敬，尊重
~ این شعر خراب است . 这首诗的韵律不齐。
این شعر بر ~ اشعار "شاهنامه" است . 这首诗是按《王书》的韵律写成的。

وزناً 〔副〕 按重量

وزن خوانی (~ *khānee*)〔名〕（乐队）指挥

وزن دار 〔形〕①沉重的②成色十足的，无杂质的（指硬币）

وزنه (*vazne*) 〔名〕①秤砣，砝码②平衡，均衡③对重（机械上调节重量的装置）④垂坠（钟表）⑤哑铃，杠铃，铅球
~ باروت 火药桶
~ روی کاغذ 镇纸，压纸器
~ پرتاب کردن 投掷铅球

وزنه‌بردار (~ *bardār*) 〔名〕 举重运动员，杠铃运动员

وزنه برداری 〔名〕 举重，举杠铃
~ کردن 同上

وزنه پرانی (~ *parānee*) 〔名〕 投掷运动
~ کردن 投掷

وزنی (*vaznee*) 〔副〕 按重量出售地
میخ ~ میفروشند . 钉子按重量出售。

وزوز (*vezvez*) 〔名〕 ①嗡嗡声（昆虫鸣叫声）②喋喋不休，嘟嘟囔囔
~ کردن 嗡嗡叫，喋喋不休

وزوزك (*vezvezak*) : ~ عهدشاه 远古时代

وزوزی (*vezvezee*) 〔形〕①头发凌乱的，未梳理的②嘟嘟囔囔的，发音不清的

وزیدن (*vazeedan*) 〔动〕（根 وز）（风）吹，刮
باد ~ گرفت . 风刮起来了。
دیشب باد سختی می‌وزید . 昨晚刮了大风。

وزیر (*vazeer*) 〔名〕（复 وزراء）①部长，大臣②（国际象棋中的）王后
~ اعظم 宰相，首相，内阁总理
~ الوزراء 总理，首相
~ امور خارجه 外交部长，外交大臣，国务卿（美国）
~ بازرگانی 商业部长，商业大臣
~ جنگ (~ دفاع ملی) 国防部长，国防大臣
~ مختار 全权代表，公使
~ مسئول کمیسیون برنامه ریزی دولتی 国家计划委员会主任
~ مسئول کمیسیون ساختمان سرمایه‌ای دولتی 国家基本建设委员会主任
~ مسئول کمیسیون ورزش و تربیت بدنی 国家体育运动委员会主任
~ مشاور 不管部部长（或大臣），国务大臣（或部长）
هیئت وزراء 内阁

وزیرمختار (~ *mokhtār*) 〔名〕 特命全权公使

وزیری (*vazeeree*) 〔名、形〕 ①部长职务，大臣职务②同 وزارتی
قطع ~ 八开（指纸）

~ كاغذ 大页书写纸（12×15吋到$13\frac{1}{2}$×17吋）

به ~ رسيدن 当部长

وزيكول Vesicle 〔名〕〈医〉疹疱

وزين (*vazeen*) 〔形〕①重的，有分量的②〈转〉稳重的，庄重的，沉着的

~ رأى 成熟的意见，深谋远虑

~ روزنامهٔ 有影响的报纸

~ شخص 有影响的人，有势力的人；端庄的人

وزينى (*vazeenee*) 〔名〕①重量②影响③重要性

وس (*vas*) 同 بس

وساد (*vesād*) 〔名〕①靠垫，坐垫，椅垫②枕头

وساده 同 وساد

وساطت (*vasātat,vesātat*) 〔名〕①调停，调解，仲裁，斡旋②调解人

~ جستن 寻找调解人

~ كردن 调停，调解，斡旋

وسام (*vesām*) 〔名〕标记，记号

وساوس (*vasāves*) 见 وسوسه

وسايط (*vasāyet*) 同 وسائط

وسائط (*vasā-et*) 见 واسطه

~ نقليه 运输工具，交通工具

وسايل (*vasāyel*) 同 وسائل

وسائل (*vasā-el*) 见 وسيله

~ احتراقيه 爆破物

~ ارتباط 通讯联络工具

~ الكتريكى آبيارى و زه كشى 电力排灌设备

~ توليد 生产工具，生产资料

~ حمل و نقل 运输工具

وستا (*vastā*) اوستا 的缩写形式

وسخ (*vasakh*) 〔名〕污物，污秽

وسط (*vasat*) 〔名、形〕（复 اواسط）①中间，中部，中央；〈数〉中项②平均数③平均的，中间的，位于中部的

~ دايره 圆心

~ متناسب 〈数〉比例中项

در ~ 在…中间

در ~ زمستان 隆冬

خود را به ~ انداختن 参与其事，作中人

حوض در ~ باغ بود . 池子位于公园的中央。

او ميز را ~ اطاق گذاشت . 他把桌子放在房间中间。

حد وسطش ۲۰ ميشود . 平均数是二十。

وسطائى (*vostā-ee*) 同 وسطى (*vostā*)

وسطى (*vasatee*) 〔形〕中间的，当中的，中间部分的

~ اطاق 中间房间，当中的房间

~ انگشت 中指

~ فرزند 次子（或中间的儿子）

وسطى (*vostā*) 〔形〕当中的，中央的，中间的，中部的

~ آسياى 中亚细亚

~ انگشت 中指

~ قرون 中世纪

وسطين (*vasateyn*) 〔名〕〈数〉比例中项

وسع (*vos'*) 〔名〕容量，能量，能力，可能

بقدر ~ (~ طاقت) 在力所能及的范围内，尽力而为

اين كار در ~ او نيست . 这件事他做不到。

فعلاً وسعم نميرسد آنرا بخرم . 目前我还买不

起这东西。

وسعت (*vos'at*) 〔名〕 ①广度，广大，宽敞②幅员，范围，面积③富裕，富足

سطح زیر کشت ~ 种植面积

~ با 宽广的（地），广泛的（地）

~ دادن 使…扩大，使…扩展，使…展开

ما محوطهٔ دانشگاه خود را ~ دادیم . 我们扩大了大学校园的占地面积。

دایرهٔ فکر خود را ~ بدهید. 想得开阔一些。

خدا شما را ~ دهد . 〈宗〉愿真主降福给你!

~ داشتن 广阔，广大

~ یافتن 扩大，扩展；普及

این باغ ~ کم است . 这个公园面积很小。

وسعت‌نظر (*~ nazar*) 〔名〕 慷慨，大方

وسق (*vasgh,vesgh*) 〔名〕 一担，一驮，一车（货物）

وسم (*vasm*) 〔名〕 印记，烙印

~ دادن （往牲口身上）打烙印

وسمه (*vasme*) 〔名〕 染眉颜料；松兰（植物靛青染料）

~ کشیدن（~ گذاشتن ، ~ بستن） 用颜料染眉，画眉

~ بر ابروی کور 〈谚〉瞎子点灯白费腊。（直译：给盲人画眉）

وسمه جوش 〔名〕 制染眉颜料的器皿

وسمه کاری 〔名〕 描眉

وسن (*vasan*) 〔名〕 ①微睡，瞌睡，打盹儿②需要③混浊

وسناد (*vasnād*) 〔形〕 很多的，大量的

وسواس (*vasvās*) 〔名〕 （复 وساوس）①诱惑，教唆，蛊惑②邪念，恶意③犹疑不决

~ داشتن 怀疑，疑心，顾虑，拘泥于细节

~ پیدا کردن 产生怀疑，产生疑心，犹疑不决

وسواسی (*vasvāsee*) 〔形〕 ①犹疑不决的，不坚定的②诱惑的，勾引人的

وسوسه (*vasvase*) 〔名〕 （复 وساوس）①诱惑，蛊惑②疑心，怀疑

به ~ افتادن 起疑心

به ~ انداختن 引起…疑心

~ داشتن 动摇不定，犹疑不决

~ شدن 受到诱惑

~ کردن 诱惑，诱骗，勾引

وسوسه انگیز (*~ angeez*) 〔形〕 引起疑心的

~ حالت 举棋不定

وسه (*vase*) 〔名〕 拐杖，手杖

وسیط (*vaseet*) 调解人

وسیع (*vasee'*) 〔形〕 宽的，宽大的，辽阔的，宽阔的

به مقیاس ~ 大规模地，大型地

~ خیابان 宽阔的街道

~ دارای فکر 思想开通的，心胸开阔的

~ دریای 无边的海洋

~ فضای 空旷

~ کردن 使…扩大，使…宽大

فکر را ~ کردن 解放思想，使思想开阔起来

وسیع‌النظر (*vasee'o-nnazar*) 〔形〕 高瞻远瞩的

وسیلت (*vaseelat*) 同 وسیله

وسیله (*vaseele*) 〔名〕（复 وسائل ، وسایل）①工具，方法，手段②媒介③借口

آتش رسانی ~ 枪机
(~ مبادله) ~ داد و ستد 〈商〉交换媒介（指货币、支票等）
~ معاش 生活资料，生活手段
~ نقلیه 运载工具
به ~ 借助…，靠…，凭借…
ما به ~ تلفن به آنها خبر دادیم. 我们已通过电话把事情告诉了他们。
بچه ~ ؟ 通过什么途径？用什么方法？
شما به چه وسیله‌ای میخواهید به ما یاری کنید؟ 你们打算用什么办法来支援我们？
بدین ~ 用这种方法；（用于文件等）以此，特此
بدین ~ به شما اخطار میکنیم. 我们特此通知你们。
به هر ~ که باشد. 在任何情况下，不管顺利或困难；不择手段地，用种种方法
بی ~ 直接地；无媒介物
~ شدن 成为某种手段，帮忙
این پیشنهاد هم ~ خوبی شد. 这个建议帮了大忙。
در چنین شرایطی وسیله‌ای برای اجرای مقاصد شان نخواهند داشت. 在这种情况下他们无法实现自己的愿望。
او همیشه وسائل کار را فراهم میکند. 他总是事先给我们把劳动工具准备好。

وسیله جو 〔形〕 寻找借口的，寻找时机的，寻找办法的

وسیله جوئی 〔名〕 寻找借口，寻找时机，寻找办法
~ کردن 同上

وسیله ساز 〔名〕 提供生活资料者；帮助他人者（多指真主）

وسیله سازی 〔名〕 提供生活资料，给予帮助
~ کردن 同上

وسیم (*vaseem*) 〔形〕 英俊的，美丽的

وش Ⅰ (*vash*) 〔名〕带籽的棉花；棉桃

وش Ⅱ 可作构词后缀，表示“好像”、“相似”之意，如：پری ~ ، ماه ~ ، شاه ~ 等

وشا (*vashā*) 〔名〕 〈化〉古蓬香脂，波斯树脂

وشاح (*veshāh,voshāh*) 〔名〕 饰以宝石的腰带

وشاق (*veshāgh,voshāgh*) 〔名〕 ①少年，小伙子②小工（指年少）
~ چمن 〈喻〉初春早开的花
~ نباتی 新苗

وشانی (*vashānee*) 〔名〕 古代成色不高的金币

وشت (*vasht*) 〔名〕 良好的；好看的，美丽的

وشتن (*vashtan*) 〔动〕（根 وش）跳舞

وشتی (*vashtee*) 〔名〕 良好，好看

وشق (*vashagh*) 〔名〕 〈动〉①猞猁狲；山猫②猞猁狲皮

وشق (*voshshagh*) 〔名〕 〈化〉氨

وشك (*voshk*) 〔名〕 乳香，树胶

وشكدانه (~ *dāne*) 〔名〕 坚果（如榛子、阿月浑子等）

وشكرده (*vashkarde*) 〔形、名〕 敏捷的（人），伶俐的（人）

وشكول (*vashkool, veshkool*) 〔形〕 动作敏捷的

وشكولی 〔名〕 动作敏捷，动作伶俐

وشكون (*veshkoon*) 同 وشگون

وشگون (*veshgoon*) 〔名〕 扭，捏，拧，夹

وشم (*voshm*) 〔名〕（复 وشام）〈动〉鹑，鹌鹑

وشم Ⅰ (*vashm*) 〔名〕（在皮肤上）刺花纹，

文身黥墨

وشم Ⅱ 〔名〕 烟，雾

وشمگیر (*voshm-geer*) 〔名〕 打鹌鹑的猎人

وشن (*vashan*) 〔名〕 ①雨；雪②同 وسن

وشناد (*vashnād*) 同 وسناد

وشنگ (*vashang*) 〔名〕 棉花机；弹棉花的弓

وشنه (*vashne*) 〔名〕 印度大麻

وشينه (*vasheene*) 〔名〕 盔甲，护胸

وصاف (*vassāf*) 〔名〕 描述者，描绘者；歌颂者

وصال (*vesāl*) 〔名〕 （指同朋友或亲人）团聚，聚会；约会，幽会

به ~ رسيدن （同亲人）会面，聚会

وصال (*vassāl*) 〔名〕 缝补者，修补者

وصالی (*vassālee*) 〔名〕 ①衣服缝补②（书）重新装订

~ كردن 缝补，重新装订

وصاياء (*vasāyā'*) 见 وصيت

وصايت (*vasāyat*) 〔名〕 ①遗嘱，嘱托②托管人或监护人的职责

وصف (*vasf*) 〔名〕（复 اوصاف）①描写，描绘，形容②属性，性质；品质，特性③〈语〉形容词

~ تركيبی 复合形容词

در ~ ... 描写…的，形容…的

آن شعر در ~ عظمت و بزرگی ديوار چين گفته شده است . 那首诗是描写长城雄伟气魄的。

~ شدن (به ~ درآمدن) 被描写，被描绘，被形容

~ نميشود (به ~ درنميايد) （这事）难以形容。

~ كردن 描写，描绘，形容，歌颂，称颂

وصف ناپذير (~ *nāpazeer*) 〔形〕 妙不可言的，无法描述的

~ هيجان 无法描绘的内心激动

وصف نشدنی (~ *nashodanee*) 同 وصف ناپذير

وصفی (*vasfee*) 〔形〕 描述的，描绘的，形容的

~ عبارت 形容词短语

~ عدد 序数（如：اول ، دوم ، سوم）

~ قيد 行为状语副词

~ وجه 〈语〉分词

وصل (*vasl*) 〔名〕 连接，联系，关联，接合

~ حرف 〈语〉连接词

~ شب 情人会面的夜晚

~ كردن 连接，接合

دو شاخه را به سيم برق ~ كردند. 他们插上了插头，接通了电源。

طنابها را بهم ~ كردند . 他们把绳子接了起来。

تلفن ~ است . 电话接通了。

سيم ~ است . 线路畅通。

وصلت (*vaslat,voslat*) 〔名〕 连接，接近；（转）结亲，结婚

~ بی تناسب (~ ناجور) 不相称的婚姻；不适当的结合

~ دادن 连结，成为可能，完工，竣工，提供机会

اگر ~ بدهد ... 如有可能的话…

تهيۀ اين اسناد بامروز ~ نميدهد . 今天文件准备不出来了。

~ كردن 结亲，结婚

در اين اواخر با زنی كارگر ~ كرد . 他最近同一位女工结了婚。

وصله (*vasle*) 〔名〕 补钉，补片，补块
پینه ~ 补钉
تن ~ 亲属，子孙
(~ ناجور) ~ ناهمرنگ 不同颜色的补钉（比喻不协调）
(~ زدن، ~ انداختن) ~ کردن 缝补，补缀
این لباس را باید ~ کرد. 这件衣服要缝补一下。
~ باید همرنگ لباس باشد. 补钉的颜色要同衣服的颜色一样。

وصله بردار (~ *bardār*) 〔形〕 可以缝补的；〈转〉可以挽回的

وصله دار 〔形〕 带补钉的，缝补过的
~ شلوار 带补钉的裤子

وصله دوزی 同 وصله کاری

وصله کاری 〔名〕 ①补衣服，打补钉②缝缀起来的各色布片；拼凑的东西

وصلی (*vaslee*) 〔形〕 连接的

وصول (*vosool*) 〔名〕 ①收到，接到②收集，征收（如税等）
بمحض ~ مراسله 接来信后…
~ غیر قابل 不能恢复的，无可挽回的
~ مأمور 收款员，收税员
زیب ~ بخشیدن 来函收悉
~ شدن 被收集，被征收
ساليات ~ شد. 税金已征收。
~ کردن 收集，征收，收到，接到

وصولی 〔形、名〕 ①必须征收的，必须收集的②收条，收据

وصی (*vasiyy*) 〔名〕（复 اوصيا）保护人，庇护人，劝解人

وصیت (*vasiyyat*) 〔名〕（复 وصایا）①遗嘱，遗书，遗言②遗赠物③遗训，遗志，忠告
~ آخرین او 他的最后遗愿
به وصایای کسی جامهٔ عمل پوشاندن 继承某人的遗志
~ کردن 立下遗嘱，立下遗训，忠告
او ~ کرد که همه کتاب‌ها یش به کتابخانهٔ دانشگاه داده شود. 他把所有的书都遗赠给学校图书馆。
بدون ~ مردن 未留遗嘱而死

وصیت کننده (~ *konande*) 〔名〕 立遗嘱者

وصیت نامه 〔名〕 遗书，遗嘱

وضاعت (*vazā'at*) 〔名〕 屈辱，卑视

وضع (*vaz'*) 〔名〕（复 اوضاع）①形势，情况，状况②规定，制订③扣除，减少④方式，方法，姿态⑤创造，杜撰⑥地位
~ اجتماعی 社会状况，社会地位
~ انقلابی 革命形势
اوضاع ~ بین المللی 国际局势
~ حمل قبل (بعد) از موعد طبیعی 早(晚)产
~ فعلی 现状，目前状况
~ قانون 制订法律
~ موجود 实际情况，目前状况
اوضاع شرق میانه 中东的形势
با ~ خمیده 卑躬屈膝地
پس از ~ مخارج 在减少了支出以后
~ سرو 外表
~ ناجوری داشتن 处境困窘
به سر و ~ خود رسیدن 打扮，修饰
~ شدن 被制订
~ آبرومندی داشتن 有地位，生活富裕

اخیراً قوانین و مقررات جدیدی ~ شده است . 最近制定了新的规章制度。

~ کردن 制订;制造，杜撰;减少，扣除;奠定

مردم هر روز لغات تازه ~ میکنند . 人民群众每天在创造新词汇。

این قانون را چه کسانی ~ کردند ؟ 这条法令是谁制订的?

~ اساس کردن 奠基，打基础

~ حمل کردن 分娩

~ قانون کردن 制订法律

وضعاً (*vaz'an*) 〔副〕①本质上②方式上，方法上

وضعی (*vaz-ee*) 〔形〕 确定的，约定的

~ حرکت 地球自转

~ زبان 暗语

وضعیت (*vaz'iyyat*) 〔名〕形势,局势,状况，情况

~ باریك 紧要关头，紧急情况

~ تاکتیکی 战术地位

~ خصوصی 局部情况

~ سوق الجیشی (~ استراتژی) 战略地位

~ طبیعی 自然环境，本性

~ عموسی 总的情况，总的局势

~ عوض شده است . 形势变了。

وضو (*vozoo*) 〔名〕 〈宗〉①小净(即洗手到肘、洗脸、洗脚到踝、抹头)②小净用水

~ تجدید کردن 重新做小净

~ گرفتن 小净

وضوح (*vozooh*) 〔名〕 清楚，明白，明晰

~ با کمال 非常清楚地，非常明显地

~ بطور 清楚地，明白地

~ (به (با 清楚的

به ~ پیوستن 清楚，明白

وضیع (*vazee'*) 〔形〕 低贱的，卑贱的，卑鄙的，不体面的

وطن (*vatan*) 〔名〕 (复 اوطان) 祖国,家乡,故乡

~ حب 对祖国的爱，乡情

~ مألوف 第二故乡

به ~ خود برگشتن 回返祖国

~ کردن 住，留居，寓于，选择…为自己的祖国

~ ترک کردن 移居国外

وطن پرست (~ *parast*) 〔形、名〕 ①爱国的,爱国主义的②爱国者

وطن پرستانه 〔形、副〕 爱国主义的(地)

~ احساسات 爱国激情

وطن پرستی 〔名〕 爱国主义

وطن خواه (~ *khāh*) 同 وطن پرست

وطن خواهی 同 وطن پرستی

وطن دوست (~ *doost*) 同 وطن پرست

وطن دوستی 同 وطن پرستی

وطن فروش (~ *foroosh*) 〔名〕 叛国者，卖国贼，出卖祖国的人

وطن فروشی 〔名〕 叛国，出卖祖国

وطنی (*vatanee*) 〔形〕 ①祖国的，爱国的②本国制造的

~ اشعار 爱国诗篇

~ پارچهٔ 国产棉布

~ جنگ 卫国战争

~ غیرت 爱国热情，爱国热忱

~ محصولات 国产品

~ وظیفهٔ 对国家应尽的义务

وطواط (*vatvāt*) 〔名〕 〈动〉蝙蝠

وطی (*vatee*) 〔名〕①连接，连系，交合，性交②踩踏，践踏

وظایف (*vazāyef*) 见 وظیفه

وظائف(*vazā-ef*) 同 وظایف

وظایف الاعضاء (*vazāyefol-a'zā'*) 〔名〕 身体器官的功能

~ علم 生理学

وظیفه (*vazeefe*) 〔名〕（复 وظایف）①任务，职责，职能②（器官的）功用，功能，机能③工资，薪俸，养老金，抚恤金④口粮，每天粮食的定量⑤〈宗〉每天的功课

آنی ~ 紧急任务

دل ~ 心脏的功能

(عمومی ~) نظام ~ 义务兵役制

همگانی نظامی ~ 义务兵役制

~ افسر 现役军官

~ خدمت 现役，兵役

~ سرباز 应征士兵

حدود وظایف و اختیارات 职权范围

وظایف غدد 腺的功能

وظایف میزبانی را بجا آوردن 尽主人之道，尽地主之道

بریدن ~ 停止付薪，停发养老金

خوردن ~ 领薪，领取养老金

دادن ~ 发薪，供养老金；布置任务

خود را انجام دادن ~ 完成自己的职责

جگر در بدن انسان چیست ؟ ~ 肝在人体中有什么功能？

او در راه انجام ~ شهید شد . 他以身殉职。

وظیفه خواه(~ *khāh*) 同 وظیفه خور

وظیفه خور (~ *khor*) 〔名〕 领薪金的人，领养老金的人，靠薪金或养老金生活的人

وظیفه دار 〔形、名〕 负有使命的（人），负有职责的（人），值班的（人）

وظیفه شناس (~ *shenās*) 〔形、名〕 ①负责任的，尽职的，自觉的②负责的人，尽职的人，忠于职守的人

وظیفه شناسی 〔名〕 责任感，尽职，自觉性

وعاء (*ve-ā'*) 〔名〕（复 اوعیه）①器皿，匣子，容器②〈解〉脉管，血管，脉络，鞘

وعاظ (*vo-āz*) 见 واعظ

وعائی (*ve-ā-ee*) 〔形〕 〈解〉脉管的，血管的，脉络的

وعد (*va'd*) 〔名〕（复 وعود）许诺，允诺，诺言；希望

وعده (*va'de*) 〔名〕 ①诺言，允诺，允许②（规定的）期限，时间③顿（饭）

و وعید ~ 诺言

~ با دو ماه 给予二个月的期限

~ بی 见票即付（指汇票等）；不速之客

~ خلاف 失约

یک ~ غذا 一顿饭

سر ~ آمدن 按规定时间来到

(~ کردن) دادن ~ 允诺，答应，保证

او ~ داده است که در موقع معین آن کتاب را بما برساند . 他答应按时把书交给我们。

سر خرمن دادن ~ 许下空洞诺言

داشتن ~ 被邀请；有期限（指期票）

خود را شکستن ~ 违背诺言，失约，食言

~ تعیین کردن (~ گذاشتن ، ~ نهادن) 规定期限，约时间

~ خود را وفا کردن (به ~ خود وفا کردن) 实践诺言，履行诺言
~ گرفتن (~ خواستن) 请别人作保；邀请
وی ~ داد که بیاید و نیامد . 他答应来，但没有来。
آن چک هنوز ~ نرسیده است . 支票还未到期。
وعده خلاف (~ *khalāf*) 〔形、名〕 食言的，不守信的，失约的，出尔反尔的（人）
وعده خلافی 〔名〕食言，失约，背信弃义，出尔反尔
~ کردن 同上
وعده دار 〔形〕 定期的
~ برات 〈商〉抵用票据
~ سپردهٔ 定期存款
وعده شکن (~ *shekan*) 〔名〕 失约的人，食言的人
وعده فراموش (~ *farāmoosh*) 〔形〕 忘记诺言的
وعده گاه (~ *gāh*) 〔名〕 ①约会的地点②（期票）允诺期限
وعظ (*va'z*) 〔名〕 ①讲道，说教②训诫
~ کردن 同上
وعود (*vo-ood*) 见 وعد
وعید (*va-eed*) 〔名〕 威胁，警告
~ کردن (~ دادن) 同上
وغد (*vaghd*) 〔形、名〕①笨拙的，愚笨的，迟钝的（人）②茄子
وغ زده (*vagh-zade*) 〔形〕（眼睛）突出来的
وغست (*vaghast*) 〔形〕 明显的，清楚的
وغ‌وغ (*vagh-vagh*) 〔名〕汪汪叫，（狗）吠
وغ وغ صاحب (~ *sāheb*) 〔名〕（纸做的有声响的）玩具

وغیره (*vagheyre*)，等等，以及其他等等
وغیش (*vagheesh*) 〔形〕 密集的，大量的，众多的
وفاء (*vafā'*) 〔名〕 ①忠诚，忠心；遵守诺言②足够，充足，充裕
با ~ 忠诚的，说话算数的，守信用的
بی ~ 不忠诚的，没良心的，不义的
~ داشتن (~ کردن) (به) 信守诺言；足够，足敷
جرأت کسی ~ نکردن 某人缺乏足够的勇气
اگر حافظه‌ام ~ کند . . . 要是我没记错的话…
اگر عمرم ~ کند . . . 假如我能活到那时候的话…
وفات (*vafāt*) 〔名〕（复 وفیات）死，死亡，逝世
روز ~ （某人）逝世的日子
~ کردن (~ یافتن) 死，逝世
وفات نامه 〔名〕 纪念死者的诗文
وفاخواه (*vafā-khāh*) 〔名〕 心怀善意的
وفاخواهی 〔名〕 善意对待
وفادار〔形〕 忠诚的，坚贞的；履行诺言的，守信用的
وفاداری 〔名〕①忠诚，忠义，坚贞；遵守诺言，守信用②（收音、录音设备等的）逼真度，保真度
~ کردن 忠诚，坚贞；履行诺言
وفادت (*vafādat,vefādat*) 〔名〕 来到，抵达
وفاق (*vefāgh*) 〔名〕①一致，和谐②符合，吻合
~ گروهی 一致的意见
~ داشتن 和…相一致，和…相符合
و فاکیش (*vafā-keesh*) 〔形〕 忠诚的
وفاگستر (~ *gostar*) 同 وفادار

وفاگستری 同 وفاداری

وفد (*vafd*) 〔名〕 给人送信

وفرت (*vafrat*) 〔名〕 丰富，富裕，大量，充足

~ داشتن 丰富，富有

وفق (*vefgh, vafgh*) 〔名〕 ①适用，适应，符合，一致②〈罕〉时机，机会

بر ~ 按照…，根据…

بر ~ مراد 按某人的愿望

~ دادن(~ کردن) 使…相符合，使…一致，使…相适应

ما باید کوشش کنیم که افکار خود را هر چه بیشتر با واقعیات عینی ~ دهیم . 我们力求使自己思想适应客观情况。

موضوع این نمایش‌نامه را باید با احوال کنونی ~ داد . 要使这个剧本的内容适合目前的形势。

~ یافتن (~ پیدا کردن) 符合，吻合，取得一致

وفود (*vofood*) 〔名〕 迷信人

وفور (*vofoor*) 〔名〕 丰富，富裕，大量，充足

بحد ~ 丰富地，大量地

~ داشتن 丰富，富有，有很多

فصل ~ انگور فصل پائیز است . 秋季是葡萄大量上市的季节。

وفی (*vafee*) 同 وفادار

وفیات (*vafiyāt*) 见 وفات

وفیق (*vafeegh*) 〔名、形〕 ①朋友，同伴②一致的，符合的

وق (*vagh*) 〔名〕 ①牢骚，怨言②犬吠声

~ زدن 发牢骚，抱怨，犬吠

وقاحت (*vaghāhat*) 〔名〕 ①傲慢，蛮横无礼②无耻，厚颜无耻

با کمال ~ 极端无耻，无耻透顶

وقاد (*veghād*) 〔名〕 燃料

وقاد (*vaghghād*) 〔形、名〕 ①锅炉工人，司炉②炽烈的，燃烧的③聪明的

وقار (*vaghār,veghār*) 〔名〕 ①威严，威风，尊严②沉着，坚定，庄重，稳重，严肃

اهل ~ 严肃庄重的人

با ~ 稳重地，严肃地

بی ~ 轻浮的人

وقایع (*vaghāye'*) 〔名〕 ①见 واقعه ②会议记录，活动记录，记录汇编

دفتر ~ 记事本，记录簿

وقایع نامه 〔名〕 编年史，年鉴

وقایع نگار (~ *negār*) 〔名〕 ①编年史的编纂者②会议记录者③记者④新闻报导者

وقایع‌نگاری 〔名〕 ①年史编纂②（会议）记录③通讯报导④报导，通报

~ کردن 同上

وقایع نویس (~ *nevees*) 同 وقایع نگار

وقایع نویسی 同 وقایع نگاری

وقایه (*vaghāye*) 〔名〕 ①保卫，保护，预防②面纱，面罩③防腐剂

وقت (*vaght*) 〔名〕（复 اوقات ）时间，季节，时机，机会

~ اداری 办公时间

~ به ~ 时时，时常

~ خوابیدن(~ خواب) 睡觉时间

~ دقیق 准确的时间

~ ظهر 中午

~ فراغت 假日，闲暇

گل نی ~ 等竹子开花的时候(比喻某事永不会发生)

~ و بی ~ 有时，常常；不时

وقت‌ها 很多时候

~ آن 那时，那时候

اوقات درس و بازی 作息时间表

~ به 及时，准时；在…时候

به ~ جنگ 在战争年代

به ~ خود 在适当的时候，到时候

~ بی 不合时宜的，失时机的，不是时候

چند ~ پیش از این 不久以前

~ چه 什么时候

خیلی ~ پیش از این 很久以前

در~ . . . 当…时候

~ در 立即

~ سر 准时

~ وزیر 当时的部长(大臣)

~ هر 每当，每次

~ همه 任何时候，一直

~ هیچ 从不，从来没有

وقتی 有一次，曾经(有个时候)

وقتیکه . . . 当…时候

تا وقتیکه . . . 只要，到…时候

یك وقتی 迟早，总有一天

سر ~ کسی رفتن 打搅某人，拜访某人

~ را غنیمت شمردن 利用时间，趁机会，抓紧时间

~ کردن 找时间，找机会

~ را تلف کردن (~ را ضایع کردن ، ~ را از دست دادن) 浪费时间，浪费光阴

~ گذراندن 过(日子)，消遣，消磨(时间)

وقتی یاد دارم . . . 我记得有一次…

ما فعلاً ~ نداریم . 我们现在没有时间。

هنوز وقتش نرسیده است . 现在还没有到时候。

اکنون ساعت سه به ~ پکن است . 现在是北京时间三点整。

~ مثل برق میگذرد . 〈谚〉光阴似箭。

~ است (که) . . . 现在是…时候了。

. . . خیلی ~ است (که) . . . 已经很久了。

. . . چند ~ است (که) . . . ؟ 多久了?

~ طلا است . 〈谚〉一寸光阴一寸金。

وقت شناس (~ *shenās*) 〔名〕 ①准时的人，遵守时刻的人②机会主义者③占星家，星相家

وقت شناسی 〔名〕 ①准时，遵守时刻②机会主义③占星术，星相学

وقت کشی (~ *koshee*) 〔名〕 消磨时间

~ کردن 同上

وقت گذرانی (~ *gozarānee*) 〔名〕 消磨时间；用来消磨时间(或消遣)的事情，游荡

وقت نگار (~ *-negār*) 〔名〕 照相记时仪

وقح (*vagheh*) 〔形〕 厚颜无耻的，厚脸皮的

وقتی (*vaghtee*) 〔副〕 一度，曾经

وقر (*vaghr*) 〔名〕 ①庄重，稳重，大度②耳聋，耳背

وقس‌علی هذا (*vaghessalāhazā*)，(其他)等等，诸如此类

وقع (*vagh'*) 〔名〕 ①注意，考虑，重要性②尊严，威严，尊敬③落下，降落

~ گذاشتن (به) 重视，注意，顾及

چرا وقعی به اظهارات ما نگذاشتند ؟ 他们为什么不考虑我们的意见?

وقعه (*vagh'e*) 〔名〕 ①事件，事变，大事②战斗，冲突

وقف (*vaghf*) 〔名〕 ①对慈善事业的捐赠（如遗产、捐款等）②停止，停留，休止③句号

اموات ~ 以死人名义的捐赠

خاص ~ 用于某一方面的捐赠

عام ~ 一般捐赠

~ زمين 捐输的土地

~ مال 捐输的钱财

شدن ~ 被捐赠，被捐送

(ساختن ~) كردن ~ 赠送，捐助，捐赠，献出

دكتر بسيون حيات گرانبهای خود را ~ آزادی مردم چين كرده است . 白求恩大夫为中国人民的解放事业献出了自己宝贵的生命。

وقف نامه 〔名〕 （对慈善事业的）捐赠条例；捐赠证明书

وقفه (*vaghfe*) 〔名〕 停，停止，间歇

پرداخت ~ 停止付款

زمانی ~ （小说等的）倒叙

(حاصل شدن ~) پيدا شدن ~ 停顿，停滞，萧条

ساختمان درحال ~ است . 工程处于停顿状态。

وقفی (*vaghfee*) 〔形〕 捐赠的，献给慈善事业的

~ مال 捐输的钱财

وقفيات (*vaghfiyāt*) 〔名〕 捐赠物品（包括遗产、捐款等）

وقفيت (*vaghfiyyat*) 同 وقفيه

وقفيه (*vaghfiye*) 〔名〕 捐赠，捐助

وقود (*voghood*) 〔名〕 燃烧

وقود (*vaghood*) 〔形〕 火绒

وقور (*vaghoor*) 〔形〕 沉着的，庄重的，稳重的，持重的

وقوع (*voghoo'*) 〔名〕 （复 وقوعات）①事件，事故②发生，产生，出现

عديم الوقوع 从未发生的，从未有过的

قريب الوقوع 即将发生的

كثيرالوقوع 经常发生的，常见的

نادر الوقوع 很少发生的，少见的

حتمی بودن ... ~ 发生…是必然的事

به ~ آمدن (به ~ پيوستن ، ~ يافتن) 发生，产生

چه حادثه‌ای ~ يافت ؟ 发生了什么事啦?

علاج واقعه قبل از ~ بايد كرد . 〈谚〉要防患于未然。

وقوعات (*voghoo-āt*) 见 وقوع

وقوف (*voghoof*) 〔名〕 ①了解，知道，明瞭②消息，知识

~ اهل 消息灵通人士；有经验的人

~ با 了解情况，详知内情

~ بی 不知底细

~ داشتن (~ يافتن) (بر ، به ، از) 知道，晓得，得知

اشخاص زيادی بر احوال وی ~ دارند . 很多人了解他的情况。

ما از ورود آنها به پكن ~ نيافتيم . 我们不知道他们已抵达北京。

كسب ~ كردن 得到消息，得到情况

وق وق (*vaghvagh*) 〔名〕 狗吠，汪汪叫

~ كردن 同上

وقیح (*vagheeh*) 〔形〕 没脸皮的，无耻的，厚颜无耻的

وقیحانه 〔形、副〕 无耻的（地）

～ کلمات 卤莽的话，粗鲁话

وقیعت (*vaghee'at*) 〔名〕 ①中伤，诽谤，诬蔑②对立，对抗③搏斗，斗争

وقیعت آمیز 〔形〕 ①中伤的，诽谤的，诬蔑的②对立的，对抗的

وقیعه (*vaghee'e*) 同 واقعه

وقیه (*vaghiye*) 〔名〕 ①一盎司（重量单位名）②〈动〉雪豹

وك (*vak*) 〔名〕 青蛙

وکالت (*vekālat*) 〔名〕 ①代理，委任，委托，授权，代理委任权②信任，信赖，信托③律师职务；议员身份，议员职务④代销店；代理商

～ در توکیل 授予第三人以全权代理自己事务

～ مجلس 议员身份

～ مطلق（～ تام）全权代表身份

～ دادن 授权，委托

～ داشتن 接受全权，接受委托

～ کردن 承担律师（或代表、代理人、代理商等）职务

وکالتاً (*vekālatan*) 〔副〕 受委托地，代理地

وکالت گری (*vekālat-garee*) 〔名〕 代理，委托

وکالت نامه 〔名〕 委托书，委任状

وکتور Vecteur 〔名〕 〈数〉矢量，向量

وکر (*vakr*) 〔名〕 巢，窝，穴

وکسل (*veksel*) 〔名〕 期票

وکلاء (*vokalā'*) 见 وکیل

وکیل (*vakeel*) 〔名〕（复 وکلاء）①代理人，代理商，受托人②辩护律师③代表，国会议员④〈旧〉军士，军曹

～ ثابت الوکاله 官方代表

～ خرج 管事，管家

～ عمومی 检查官助理

～ مجلس 国会议员

～ مدافع（～ داد گستری）辩护律师

～ مدعی（～ دعوا）原告代表

～ مرافعه 律师

～ مطلق 全权代理人，全权律师

～ کردن 任命…为代表（或代理人）

او را ～ کردند. 他们选举他为代表。

وکیل الرعایاء (*vakeelo-rro-āyā'*) 〔名〕 摄政王，摄政者

وکیل باشی 〔名〕 〈旧〉准尉

وکیلی (*vakeelee*) 同 وکالت

～ مدرسهٔ 士官学校

وگر (*vagar*) واگر 的缩写形式

～ نه 否则

ول (*vel*) 〔形、副〕 ①松的(地)②自由的(地)③不连贯的（地）④放荡的（地），游手好闲的（地）⑤未受过教育的；无用的（地）

～ زبان 吹牛家，讲废话的人

～ و ویلان 流浪

～ حرف 废话

～ شل و 松弛

～ معطل بودن 白等

～ حرف زدن 讲废话，吹牛

～ شدن 松开；被释放；落下，被抛弃

～ کردن 释放，放走；丢落，落下；允许，允诺；抛弃，遗弃；停止，中止，放弃

ولش کن ! 放开他！让他去！别管他！

این عادت بد را ~ کن ! 要改掉这个恶习！

به حال خود ~ کردن 不关心，对…漫不经心

~ کردن زندانیان 释放犯人

~ گشتن 流浪，漫游；游手好闲，无所事事

ولاء (*valā'*) 〔名〕 ①友谊，友情②友好关系

ولات (*volāt*) 见 والی

ولاد (*velād*) 〔名〕 诞生

ولادت (*velādat*) 〔名〕 出生，诞生

روز~ (یوم الولادت) 生日

~ یافتن 出生，诞生

ولادتگاه (*velādat-gāh*) 〔名〕 出生地

ولادت نامه 〔名〕 出生证

ولاکن (*valāken*) 同 ولیکن

ولانه (*valāne*) والانه 的缩写形式

ولایت (*valāyat,velāyat*) 〔名〕（复 ولایات）①省；州；故乡；小公国②省政府，地方政府；省长职务③监护，保护④神圣，至高无上，治理，统治

ولایت عهد (~ *ahd*) 〔名〕 王储，皇太子

ولایتی 〔形、名〕 ①省的，州的；故乡的②同乡

ولایم (*valāyem*) 见 ولیمه

ولت Volt 〔名〕 〈电〉伏特，伏

ولتاژ Voltage 〔名〕 〈电〉电压，伏特数

ولتامتر Voltameter 〔名〕〈电〉电量表，电量计；伏特计，电压表

ولت سنج (*volt-sanj*) 同 ولتامتر

ولج (*valaj*) 〔名〕 〈动〉鹌鹑

ولخرج (*velkharj*) 〔形、名〕 挥霍浪费的(人)，要阔气的（人）

او بسیار ~ است . 他花钱（过于）大手大脚。

ولخرجی 〔名〕 浪费，挥霍，要阔气

~ کردن 同上

ولد (*valad*) 〔名〕（复 اولاد）儿子，小孩，婴儿

~ الزنا 私生子

~ الصدق 婚生子

~ چموش 狡猾的人

بلا ~ 无子女的，无后嗣的

زاد و ~ 繁殖

ولرم (*velarm*) 〔形〕 微温的，不冷不热的

آب ~ 温水，温吞水

ولع (*vala'*) 〔名〕 贪婪，贪得无厌

ولفرام Wol fram 〔名〕 〈冶〉钨钢

ولفرامیت Wolframite 〔名〕 〈矿〉黑钨矿，钨锰铁矿

ولکانیت Vulcanite 〔名〕 硬橡皮

ولکن (*valaken*) 同 ولیکن

ول کن (*vel-kon*) 〔形〕 朝三暮四的，三心二意的，无恒心的

~ چیزی نبودن 做事有恒心

او ~ معامله نیست . 他做事有恒心。

ولگرد (*velgard*) 〔形、名〕①流浪的（人），无家可归的(人)，流离失所的(人)②放荡的(人)

~ خیابان 二流子，无业游民，游手好闲的人

سگ ~ 野狗

ولگردی 〔名〕 流浪，漂泊，流离失所；放荡

~ کردن 同上

ول گشتن 〔动〕（根 ول گرد）闲荡，虚度时光，流浪

ولگو(ی) (*velgoo*) 〔名〕多嘴多舌的人，饶舌

者，好说闲话的人

ولگوئی 〔名〕 废话连篇，贫嘴

~ کردن 喋喋不休，唠唠叨叨

ولنگار (*velangār*) 〔形、名〕 ①胡说一气的人，好闲扯的人，空谈者②悠闲的，漫不经心的，懒散的③杂乱无章的

ولنگ و واز (*velango-vāz*) 〔形〕 ①（衣服）肥大的②无忧无虑的③打开的，开放的

ولو (*valoo*) 〔连〕 即使，甚至，纵然

~ آنکه (~ اینکه) 同上

ولو (*veloo*) 〔形〕 （地毯等）打开的，铺开的；散开的，分开的

آنها گوسفندان را در مزرعه ~ کردند و رفتند . 他们把羊群放到田野里后就走了。

ولوال (*valvāl*) 〔名〕 喧哗，号哭

ولوالی (*valvālee*) 〔名〕 羊肠（一种熟食）

ولوج (*volooj*) 〔名〕 进入，进口

ولود (*valood*) 〔形〕 ①胎生的②多产的，生殖力强的

حیوانات ~ 胎生动物

حیوانات غیر ~ 卵生动物

ولوع (*valoo'*) 〔名、形〕 ①贪婪②贪婪的，贪得无厌的

ولوغ (*vologh*) 〔名〕 舔食（指狗）

ولوله (*valvale,velvele*) 〔名〕 ①吵闹，喧哗②（狗、狼等）吠，嗥③痛哭，恸哭，大哭④叮当声，铿锵声

~ افکندن (~ انداختن ، ~ کردن) 制造事端，吵闹

~ افتادن 吵闹起来

ولوله انداز (~ *andāz*) 〔形〕 喧哗的，嘈杂的，制造事端的

ولونتالیسم 〔名〕〈哲〉（反动唯心论的）唯意志论

وله (*valah*) 〔名〕 ①忧愁，忧郁，沮丧②恐惧，惊愕，张皇失措

ولهان (*valhān*) 〔形〕 受惊的，张皇失措的

وله زده (*vale-zade*) 〔形〕 狂热的，热恋的

ولی (*valee*) 〔连〕 但是，然而

ولی (*valeey*) 〔名〕 （复 اولیا） ①保护人，监护人，负责人，主持人②朋友③〈宗〉圣徒④老爷，主子⑤继承人；王储

~ الله 穆罕默德继承人（阿里的绰号）；〈宗〉真主的友人

~ دم 复仇者（亲属被杀而应去复仇的人）

ولی الامر (*valeeyol-amr*) 〔名〕 当权者，统治者，君主

ولی النعم (*valeeyo-nne'm*) 〔名〕 施主，恩人

ولید (*valeed*) 〔名〕 ①男孩，幼儿，新生儿②奴仆

ولیعهد (*valee'ahd*) 〔名〕 王储，王位继承人，皇太子

~ کردن 提名…为王储，宣布…为王储

ولیعهدی 〔名〕 继承王位，继承帝位，皇太子身份，王储身份

ولیك Ⅰ (*valeek*) 同 ولیکن

ولیك Ⅱ 〔名〕 山楂；插条，树篱

ولیکن (*valeekan*) 〔连〕 但是，可是

ولیمه (*valeeme*) 〔名〕 （复 ولایم） 宴请，宴会，宴席；喜庆，喜酒

~ خانهٔ تازه 为庆祝迁居举行的宴会

~ دادن 设宴席，请客吃饭

ولیمه خوار (~ *khār*) 〔名〕 大吃大喝的人

ولیمه خواری 〔名〕 大吃大喝，吃闲饭

ولی نعمت (*valee-ne'mat*)〔名〕行善者，施主，慈善家；真主

ولی نعمتی〔名〕 行善，施舍

ون (*van*)〔名〕 ①〈植〉梣木，秦皮②树林③一万年

ونانه (*vanāne*)〔名〕 饼，面饼

ونج (*vanj*)〔名〕 雀，麻雀

وند Ⅰ (*vand*) 可作构词后缀，表示"具有"、"拥有"、"象…的"之意，如：~ فولاد

وند Ⅱ〔名〕杯，器皿

وندیداد (*vandeedād*)〔名〕（袄教经书）«阿维斯塔»中的一章

ونژد (*vanjhad*)〔名〕 梣木树脂

ونگ (*veng*)〔名〕号哭

　　~ و ~ کردن (~ و ~ زدن) （小孩）号哭，号叫

ونگ (*vang*)〔形〕 贫穷的，贫困的；空的

وننگ (*vanang*)〔名〕①晾葡萄的绳②一串葡萄；葡萄枝

ونوس Venus〔名〕 ①〈天〉金星，太白星②维纳斯（爱和美的女神）

ونیز (*veneez*)〔名〕 威尼斯（意大利城名）

ونیس 同 ونیز

ونیلون Vinylon〔名〕 维尼纶（聚乙烯醇缩纤维的统称）

وو چانگ〔名〕 武昌（湖北省）

وولگر Vulgar〔形〕 庸俗的

　　ماتریالیسم ~ 庸俗唯物论

وول وول (*vool-vool*)〔名〕〈俗〉动摇，波动，蠕动，扭动

　　~ کردن (~ زدن ، ~ خوردن) 同上

وه (*vah*)〔叹〕 啊！啊呀！老天呀！多好呀！

وه (*veh*) 同 نیک

وهاب (*vahāb*)〔形、名〕①慷慨的，大方的，阔绰的②恩赐者，布施者，施主

　　الوهاب 恩赐者（指真主）

وهابی (*vahābee*)〔名〕 ①瓦哈比派信徒②见 وهابیه 条

وهابیه (*vahābiye*)〔名〕 瓦哈比派（伊斯兰教的一个教派）

وهاج (*vahāj*)〔形〕 闪光的，鲜明的

وهام (*vahhām*)〔形、名〕①多疑的，可疑的，怀疑的②怀疑论者，不可知者

وهلت (*vahlat*) 同 وهله

وهله (*vahle*)〔名〕 一刹那，一瞬间，一会儿

　　~ به ~ 一会又一会；逐步地

　　در ~ اول 开始时，立刻，首先

　　در آخرین ~ 在最后时刻，最后一刹那

　　در این ~ سهم تاریخ 在这重大的历史关头

　　در یك ~ 同时，在同一时刻，一口气地

وهم (*vahm*)〔名〕（复 اوهام）①想象，幻想，空想②恐惧，害怕，惊慌③怀疑，猜疑④迟疑，踌躇

　　قوهٔ ~ 想象力

　　اوهام باطل 幻想，空想

　　به ~ افتادن 惊慌

　　دچار ~ شدن 恐惧

　　از (به) ~ بیمار شدن 因愁致病

　　~ کردن (~ داشتن) 恐惧，惊慌；怀疑；疑虑

　　او را ~ گرفت . 他非常惊恐。

وهمناك〔形〕 惊慌的，恐惧的，怀疑的，疑心的，

可怕的

وه منش (*veh-manesh*) 〔形〕 脾气好的，习性好的；好思想的

وهمی (*vahmee*) 〔形〕幻想的,空想的,虚构的

وهميات (*vahmiyyāt*)〔名〕想像，幻想，臆测

وهن (*vahn*) 〔名〕 (身体)虚弱,软弱无力,懦弱

~ آوردن (~ افکندن) 削弱

~ پذیرفتن 变虚弱

وهنگ (*veheng*) 〔名〕 木环（系于绳的一端捆扎货物）

وی I (*vey*) 〔代〕 ①他，她②（在连接符的后面构成形容词）他的，她的

~ داس 他（她）的镰刀

وی II 〔名〕 倍，次

~ ده 十倍

وی III 同 وای

ویا (*vayā*) 〔连〕 或，或者

ویادوك (*vayādook*)〔名〕 栈架，高架桥，旱桥

ویار (*viyār*) 〔名〕 ①〈医〉异食癖②孕妇想吃的东西

ویبراتور Vibrator 〔名〕 ①振动器；〈电〉振子；〈机〉（混凝土）振捣器②〈医〉（按摩时用的）颤震器

ویتامین Vitamine 〔名〕 维生素，维他命

اولیه ~ 〈生化〉维生素原，原维生素（一种维生素的前身）

~ کمبود (بیماری) 〈医〉维生素缺乏症

ویتامین دار 〔形〕 含维生素的

ویترین Vitrine 〔名〕 橱窗

ویتنام 〔名〕 越南

ویتنامی 〔形、名〕 ①越南的②越南人，越南语

ویح (*veyh*) 同 وای

ویحك (*veyhak*) 〔叹〕 （表示怜悯、赞扬或吃惊）真遗憾！愿你交好运！

وید 〔形〕 方法，办法

ویدا (*veydā*) 〔形〕 清楚的

ویدا (*veedā*) 〔形〕 不完整的

ویداد (*veedād*) 〔名〕 凶暴，猖獗

ویدئو Video 〔形、名〕 ①电视的，视频的②电视，视频，影象

~ علامت 视频信号

~ نوار 磁带录相

ویدیو تلفن Video-telephone 〔名〕 电视电话（通话时可在荧光屏上见到对方的形象）

ویر I 〔名〕 ①聪敏，理解②记忆，记性

از ~ شدن 忘记

به ~ داشتن 记得

ازویرم رفت . 我忘了；我记不起来了。

ویر II 〔名〕 ①强烈愿望②韧性；坚持

~ داشتن 很想做某事

ویرش گرفته . . . 他很想…

ویرا 〔形〕 记忆力好的

ویراژ Virage 〔名〕 调色液

~ رفتن 调色

ویراستن 〔动〕（根 ویرای）起草，拟稿

ویران (*veyrān*) 〔形〕被破坏了的,被毁坏了的；荒芜的，荒凉的

~ شدن 遭破坏，被毁坏，变成废墟

~ کردن 破坏,毁坏;使…荒芜，使…荒凉

ویران کار 〔名〕 破坏者，毁坏者

ویران کاری 〔名〕 破坏，毁坏

ویرانه (*veyrāne*) 〔名、形〕 ①废墟，瓦砾场，

荒芜之地②同 ويران

ويرانى 〔名〕 破坏，毁坏；荒芜，荒凉，废墟

رو به ~ گذاشتن 日益荒凉

ويراينده (*veerāyande*) 〔名〕 起草人

ويرگول Virgule 〔名〕 逗号，斜线号，斜号

ويروس Virus 〔名〕病毒，滤过性病原体；传染毒

نافذ ~ 〈医〉滤过性病毒

ويروس شناس (*veeroos-shenās*) 〔名〕 病毒学者

ويروس شناسى 〔名〕 〈医〉病毒学

ويروسى 〔形〕 病毒的

بيماريهاى ~ 病毒传染病

ويره 同 شكمبه

ويزا Visa 〔名〕 （护照等上的）签证，背签

ترانزيت ~ 过境签证

خروج ~ 出境签证

رفت و آمد ~ 往返签证

ورود ~ 入境签证

دادن ~ 发签证

گرفتن ~ 取得签证

ويزر (*veezor*) 〔名〕〈理〉探视器；〈摄〉取景器

ويزيت Visit 〔名〕 访问，拜访

~ حق 医生出诊费

~ كارت 名片，名刺

(از) كردن ~ 拜访某人；出诊

ويژگان (*veejhegān*) 见 ويژه

ويژگى (*veejhegee*) 〔名〕①特点，特性，特殊性②纯粹，纯洁

ويژه 〔形〕 ①特别的，特殊的，专门的②纯粹的，不混杂的③诚挚的，真实的

~ به 尤其是，特别是

~ حجم 〈理〉比容

~ دوست 好友

~ شير 纯奶

~ گرماى 〈理〉比热

~ مقاومت 〈理〉比阻

(~ سود) ~ نفع 纯利润

~ وزن 净重

كسى بودن ~ 专供某人应用

اين روزنامه ~ كارگران است . 这是专为工人们办的报纸。

(از) داشتن ~ 不沾染…，避开…

آنها را درمحل هاى ~ نشاندند . 把他们领到专席上。

ويژه اى 〔形〕 特别的，特殊的

ويژه نام 〔名〕 〈诗〉专有名词

ويژه نامه 〔名〕 号外，专号

ويژه نگاشت (*veejhe-negāsht*) 〔名〕专题文章，专题著作

ويس 〔名〕 ①贫穷，贫困②愿望，向往

ويس آميرال Vice-amiral 〔名〕 海军少将

ويست 〔名〕 惠斯特（一种四人玩的牌戏）

ويس قنسول (*vees-ghonsool*) 〔名〕 副领事

ويسكوز Viscose 〔名〕〈化〉粘胶液，粘胶纤维

ويسكوزيته Viscosity 〔名〕 粘性，粘质，粘滞性，粘滞度

ويسكوزيمتر Viscosimeter 〔名〕粘滞计，粘度计

ويسكى Whiskey 〔名〕 威士忌酒

ويشگون (*veeshgoon*) 〔名〕 拧

ويشه I 〔名〕 〈植〉忍冬，金银花，五叶地锦

ويشه II 同 بيشه

ويغ 〔名〕 喧哗

ويكتوريا 〔名〕 维多利亚（塞舌尔首都）

ویکنت Viscount 〔名〕（英国的）子爵

ویل I (*veyl*) 〔名〕灾难，灾祸；荒漠；无底洞

~ چاه 灾难深渊

ویل II 〔名〕胜利，成功

ویلا Villa 〔名〕别墅，乡村别墅

ویلان (*veylān*) 〔形〕①无依无靠的，孤立无援的②流浪的，徘徊的，闲逛的

~ و سرگردان (~ و سیلان) 流浪的

~ شدن 无依无靠

~ کردن 置某人于困境

ویلان الدوله (*veylāno-ddowle*) 〔名〕二流子，流浪汉

ویلانی 〔名〕①孤苦伶仃，无依无靠②流浪，徘徊，流离失所

ویلک (*veelak*) 同 ویحک

ویله (*veyle*) 〔名〕哭叫，号叫

~ زدن (~ کردن) 同上

ویم 〔名〕粘土

وین (*veen*) 〔名〕维也纳（奥地利首都）

ویندهواک 〔名〕温得和克（纳米比亚首都）

وینیل Vinyl 〔名〕〈化〉乙烯基

وینیلون 同 ونیلون

ویوگ (*veyoog*) 〔名〕新娘

ویولا Viola 〔名〕中提琴

ویولن Violin 〔名〕小提琴

~ نواختن (~ زدن) 演奏小提琴

ویولون زن (*violoon-zan*) 〔名〕小提琴手

ویولون سل Violoncelle 〔名〕大提琴

~ زدن (~ نواختن) 奏大提琴

ویولونیست Violoniste 〔名〕小提琴手

ویه (*viye*) 〔名〕〈植〉阿魏（可供药用）

ه

ه 波斯文第三十一个字母

ها(ی) Ⅰ 字母 ه 的名称

اسمیه ~ 表示名词的 ه，如：دسته، هفته 等

غیر ملفوظ ~ 不发音的 ه，如：سه، که، خانه 等

ملفوظ ~ 发音的 ه，如：شهر، گاه، هر 等

هوز ~ (دو چشم ~ ، وه ~) 字母 ه 的名称

ها Ⅱ 名词的复数词尾，如：درخت ~ ، کاغذ ~ ، مرد ~ 等

ها Ⅲ 〔叹〕①你看！…哩！②是啊！好！

ببین ~ ! 看啊！

نه ~ گفت نه نه ! 他什么也没说；他未置可否。

ها Ⅳ 〔叹〕①噢！哎！②注意！当心！

هابط (*hābet*) 〔形〕降下的，落下的，跌落的

شدن ~ (آمدن ~) 降下，落下，跌落

کردن ~ 使…降下，使…落下；抛，摔，扔

هابل (*hābel*) 同 هابیل

هابیل 〔名〕〈宗〉亚比勒（亚当的次子）

هاتف (*hātef*) 〔名〕无形的呼唤者

غیب ~ (غیبی ~) 心声（良心的谴责）

هاتول 〔形〕（颜色）暗淡的；（水）浑浊的，不清的

آب ~ واتول 浑浊的水

هاجر Ⅰ (*hājer*) 〔形〕分离的，分开的

هاجر Ⅱ (*hājar*) 〔名〕〈宗〉（基督教《圣经》故事中）亚伯拉罕之妾（因受亚伯拉罕妻之妒，携子逃往大沙漠）

هاجره 〔名〕①中午，晌午②炎热，灼热

هاجس (*hājes*) 〔名〕（复 هواجس）思念，怀念；悬念

هاج واج 同 هاج و واج

هاج و واج 〔形〕大吃一惊的，目瞪口呆的

شدن ~ 大吃一惊，目瞪口呆

کردن ~ 使…大吃一惊

هاچه 〔名〕（带杈的）支柱，支撑物

زدن ~ （为树木等）放上支柱

هاداران پاداران 〔名〕废话，胡言乱语

هادرم (*hādrom*) 〔名〕〈植〉木质部

هادم (*hādem*) 〔名、形〕①破坏者，毁灭者②破坏的，摧毁的，毁灭性的

الذات ~ 〈喻〉死神

هادوری 〔名〕纠缠不休的乞丐

هادووادو 〔名〕奔走，奔忙，奔波

کردن ~ 同上

هادی 〔名〕①领袖，首领②响导③导体④〈数〉准线

آهنربا ~ 顺磁石，磁质

برق ~ 〈电〉导体

~ نور 〈理〉光电导的
~ خط 准线
~ سیم 〈电〉导线；引线
~ منحنی 〈数〉矩形之求边弧
مس ~ برق است . 铜能导电。

هار I 〔形〕 发疯的，患恐水病的
~ سگ 疯狗
~ گزیدگی سگ 〈医〉狂犬病，瘈咬病，恐水病，畏水
~ شدن 患恐水病；发狂，发疯

هار II 〔名〕 珠宝项圈；珠宝项练

هار III 〔名〕 污物，污垢；粪便，排泄物

هارا کیری Hara-kiri 〔名〕 （日本武士道的）剖腹自杀

هارب (*hāreb*) 〔名〕 逃亡者，逃跑者

هاربین 〔名〕 哈尔滨（黑龙江省）

هارپ Harp 〔名〕 竖琴

هارپون(*hārpoon*) 〔名〕 鱼叉，鱼镖

هارپون انداز (~ *andāz*) 〔名〕 用鱼叉叉鱼者

هارپونی 〔形〕 鱼叉的，鱼镖的
~ توپ 鱼镖投射器

هارت و پورت (*hārto-poort*) 同 هارت و هورت

هارت و هورت (~ *hoort*) 〔名〕 ①吹牛，空话②无用的威胁
~ کردن 吹牛，说空话
هارت و هورتش زیاد است . 〈口〉他夸夸其谈。

هارمنی 同 هارمونی

هارمنیك 同 هارمونیك

هارمنیکا 同 هارمونیکا

هارمونی Harmony 〔名〕①和谐，协调，一致，融洽②〈乐〉和声；和声乐

هارمونیك Harmonic 〔形〕 和声的，和声学的

هارمونیکا Harmonica 〔名〕 口琴

هارمونیوم Harmonium 〔名〕 簧风琴

هاروت 同 ماروت

هارون I (*hāroon*) 〔名〕 亚伦（基督教《圣经》中之人物，摩西之兄，犹太教的第一祭司长）

هارون II 〔名〕 ①报信者，使者②捍卫者，保卫者

هارون الرشید (*hāroono-rrasheed*) 〔名〕 第五个哈里发（穆罕默德的继承人）

هاری I 〔名〕 ①清洁工，清道夫，打扫粪便垃圾者②体弱的人

هاری II 〔名〕 〈医〉恐水病；狂犬病
~ میکروب 恐水病菌

هازل (*hāzel*) 〔形、名〕 诙谐的（人），爱开玩笑的（人），爱说笑话的（人）

هازم (*hāzem*) 〔形〕 战胜的，追击的
~ شدن 战胜

هاژ 〔形〕 ①惊呆的，受惊的②无力的，软弱的③微不足道的，卑微的④不动的，静止的

هاژو 同 هاژ

هاژه 同 هاژ

هاس هراس 的缩写形式

هاشور Hachure 〔名〕（地图上表示山岳等的）蓑状线，影线
~ زدن (~ کردن) 用蓑状线画

هاضم (*hāzem*) 〔形、名〕①助消化的，能消化的②助消化的药

هاضمه (*hāzeme*) 〔名〕 ①消化能力②消化器官
~ جهاز (~ دستگاه ، ~ آلات) 消化器官
~ سوء 消化不良

~ قوای 消化能力

~ لولهٔ 消化道

هاف : ~ کردن （狗）狂吠

هاف بك Halfback 〔名〕（足球队）中卫

هافهافو 〔形〕 老朽的，衰老的

~ پیر 老态龙钟的老人

هافنیم Hafnium 〔名〕 〈化〉铪

هاك 〔名〕 ①同 هاگ ②打呵欠

ها کردن 〔动〕（根 هاکن ）呵冻，呵手

هاکول 〔名〕 砷；砒，砒霜

هاکی Hockey 〔名〕 曲棍球

~ روی یخ 冰球

~ تیم 曲棍球队

~ مسابقهٔ 曲棍球比赛

هاکی باز 〔名〕 曲棍球手（运动员）

هاگ 〔名〕 ①〈植〉孢子，芽孢②卵；鸡蛋

~ برهنه 〈植〉裸子植物

هاگچه (*hāgche*) 〔名〕 小孢子

هاگ دار 〔形〕 带孢子的，芽孢的

هاگ داران 〔名〕 〈动〉孢子虫类

هاگدان (*hāg-dān*) 〔名〕〈生〉孢子囊；（苔藓植物的）孢蒴

هاگزائی (~ *zā-ee*) 同 هاگ سازی

هاگ سازی 〔名〕 孢子形成

هاگ فشانی (~ *feshānee*) 〔名〕 孢子播散

هاگ گذاری (~ *gozāree*) 〔名〕 孢子生殖；孢子形成期

هاگینه 〔名〕 〈植〉孢子堆，孢囊群

هال Hall 〔名〕 ①礼堂，大厅②（大厦的）过道；走廊

هال Ⅰ 〔名〕 ①柱（子），杆，标②〈体〉球门

هال Ⅱ 〔名〕 ①海市蜃楼②安静，平静，沉静③耐心，耐力，耐性

هالبان 〔名〕 守门员

هالتر Haltère 〔名〕 ①举重②杠铃

~ مسابقهٔ 举重比赛

هالك (*hālek*) 〔形〕 死亡的，垂危的，灭亡的

~ شدن 死亡

هال گاه(*hāl-gāh*) 〔名〕 （足球的）射门区

هالو 〔名〕 ①〈口〉笨蛋，傻子；无用的人②生手，没有经验的人

~ گیر آوردن 戏弄某人

هالو Hollo 〔叹〕（打电话时）喂！哈罗！

هالوژن Halogen 〔名〕 〈化〉卤（素）

~ اسید 氢卤酸

با ~ ترکیب کردن 〈化〉卤化

هاله 〔名〕 ①月晕②〈解〉乳房晕

~ خورشید 日华

~ بستن （~ افتادن ، ~ شدن ، ~ زدن） 形成晕轮

هاماك 〔名〕 绳床，吊床

هامال 同 همال

هامبورگ 〔名〕 汉堡（德国）

هامدین (*hāmdeen*) 同 همدین

هام رنگ (*hāmrang*) 同 همرنگ

هامش (*hāmesh*) 〔名〕 （书的）页边

هامن (*hāmon*) 〔名〕 ①平面②平地，平原

هاموار (*hāmvār*) 同 هموار

هامون 〔名〕 ①平原②沙漠，荒无人烟之地③（海拔200米以下的）低平原，低地④陆地；地面，平地

به ~ آوردن （به ~ کردن） 夷为平地，

毁坏，弄平

هامه Ⅰ 〔名〕（复 هوام ）①昆虫②爬行动物③有毒的动物④四足兽

هامه Ⅱ 〔名〕①（动物或人的）头，头部；额头，头顶②首领，部落长③猫头鹰

هامی 〔形〕 吃惊的，惊愕的，惊呆的
 ～ شدن 吃惊，惊愕

هامیان 同 همیان

هان ：快点！真的！是，对！注意！

هانگ چئو 〔名〕 杭州（浙江省）

هانوی 〔名〕 河内（越南首都）

هاوانا 〔名〕 哈瓦那（古巴首都）

هاون (*hāvan*) 〔名〕 臼，研钵
 ～ دستهٔ 杵，槌；碾锤
 آب در ～ سائیدن 徒劳无功
 لطفاً ادویه را در ～ بکوبید . 请在研钵里把药捣碎。

هاویه (*hāviye*) 〔名〕 ①深渊，无底洞②地狱，黄泉；地狱最下的一层

های 〔叹〕（打招呼用）嗨！喂！（可惜）唉！

هائل (*hā-el*) 〔形〕 ①可怕的，恐怖的，骇人听闻的②巨大的，庞大的③悲剧的
 ～ مرض 重病

هائله 同 هایله

هایله (*hāyle*) 〔名〕 可怕的事件；悲剧

هائم (*hā-em*) 〔形〕 惊奇的，惊讶的

هائوسا 〔名〕 ①豪萨人②豪萨语
 ～ زبان 豪萨语

هائوسائی 〔形〕 豪萨人的

های و هو 同 هیاهو

های های 〔名、副〕①号啕大哭②恸哭地，号啕大哭地③嗨哟！（表示疲劳、厌烦、悲伤、失望等的呼声）
 ～ گریستن 号啕大哭

هایهو ： ～ کردن ～ صدای 嗯嗯呃呃（表示踌躇或支吾等）

هائیتی 〔名〕 海地（拉丁美洲）

هائینان 〔名〕 海南岛（广东省）

هباء (*habā'*) 〔名、形〕 ①灰尘，尘土②破坏的，毁掉的③逃跑的；散开的，消失的④头脑简单者
 ～ و هدر 白白的，徒劳的
 ～ شدن 遭到破坏，被消灭；化为粉末
 ～ کردن (～ داشتن) 破坏；使…破灭

هباك (*habāk*) 〔名〕 头顶，天灵盖；发缝

هبت (*hebet*) 〔名〕 ①馈赠，赠送，赏赐②小费，赏钱

هبر (*habar*) 〔名〕 脓，脓血

هبروت (*habaroot*) 〔名〕 幻想
 ～ عالم 幻想中的世界

هبط (*habt*) 〔名〕 ①降低，减少②（水位）下降

هبك (*habak*) 〔名〕 手掌

هبوب (*hoboob*) 〔名〕 ①吹拂，吹动②一阵风③星辰出现

هبوط (*hoboot*) 〔名〕 降落，跌落，命星不好
 ～ کردن 同上

هبه (*hebe*) 〔名〕 赠品，礼物，捐赠物
 ～ غیر قابل رجوع （根据伊斯兰教的教规不归还的）登记过的礼物
 ～ قابل رجوع （根据伊斯兰教的教规可能退还的）未登记的礼物
 ～ کردن 赠送，捐赠
 ده هزار ریال ～ دریافت داشت . 他收到

一份数额为一万里亚尔的礼物。

هبه نامه 〔名〕 礼品单，捐赠单

هپاتیت (*hepāteet*) 同 هیپاتیت

هپارین Heparin 〔名〕〈药〉肝素(一种抗凝血药)

هپر (*hapar*) 同 هبر

هپلی هپو (*hapalee-hapow*) 〔名〕 ①无原则的人，反复无常的人②冒失鬼，浮躁的人；轻率的人

هتاك (*hattāk*) 〔名〕 ①侮辱者，欺凌者，凌辱者②厚颜无耻的人

هتاکی 〔名〕 ①侮辱，欺凌，凌辱②厚颜无耻，无赖行为

(به) ~ کردن 败坏某人的名声；做厚颜无耻的事

هتر (*hetr*) 〔名〕(复 اهتار) ①胡说八道，糊涂话②灾难，灾祸③聪明人

هتروژن Heterogen 〔名〕 〈生〉异基因

هتروژنی Hetergéne 〔形〕 ①异类的，异族的②由不同部分组成的，异质的

هتك (*hatk*) 〔名〕 ①耻辱，侮辱，欺凌，凌辱②撕破，撕碎，撕开，揭开(帷幕)

~ احترام 侮辱，欺凌，耻辱

~ حرمت (~ شرف) 侮辱，欺凌

~ ناموس 强奸，凌辱

~ کردن 使…蒙受耻辱，欺侮

~ شرف کردن 侮辱，欺凌

~ ناموس کردن 强奸

هتك (*hatak*) 〔名〕 臀部，屁股

~ کسی را پاره کردن 使某人累死

هتك (*hotak*) 〔名〕 吹口哨

~ زدن 用口哨吹(曲调)

هتك و متك (*hatako-matak*) 同 هتك (*hatak*)

هتك و وتك (*hatako-vatak*) 同 هتك و متك

هتل Hotel 〔名〕 旅馆，旅店，饭店

هج (*haj*) 〔形〕 直的，直立的

~ کردن 竖起，立起(旗子等)

هجاء (*hejā'*) 〔名〕 ①音节②拼音，拼法③讽刺，讽刺作品

~ بلند 长音节

~ دراز 一个半音节

~ کوتاه 短音节

~ حروف 字母表

~ گفتن 非难，讽刺

هجاء (*hajā'*) 〔名〕 ①诋毁，诽谤，中伤②讽刺，挖苦

هجانویس (*hejā-nevees*) 同 هجونویس

هجاور (*hajāvar*) 〔名〕 人群

هجائی (*hejā-ee*) 〔形〕 ①音节的②字母次序的，字母表的③讽刺的，讥讽的

~ حروف 字母表

~ شعر 音节声调并重的诗

~ نظم 以固定音节数为格律的诗

هجده (*hejdah*) 〔数〕 十八

هجده عیار (~ *a'yār*) 〔名〕 十八开(纯金为二十四开)

هجدهم (*hejdahom*) 〔数〕 第十八

~ طبقهٔ 第十八层楼

هجدهمی 〔形、名〕 第十八，第十八个的

هجدهمین 〔形、名〕 第十八，第十八个的

هجر (*hajr*) 同 هجران

هجران (*hejrān*) 〔名〕 离别，分手；别离生活

~ کشیدن 离别；过别离生活

هجران زده (~ *zade*) 〔名〕 过别离生活的人

هجرت (*hejrat*) 〔名〕 ①迁出，移居；离别②先知的迁移（穆罕默德在公元622年由麦加出走到麦地那，是年为伊斯兰教纪元的开始）

~ كردن 迁出，移居；迁居外国

هجری (*hejree*) 〔形〕 伊斯兰纪元的

سال ~ شمسی 伊斯兰太阳历

سال ~ قمری 伊斯兰太阴历

هجو (*hajv*) 〔名、形〕（复 هجويات）①讽刺作品；讽刺短诗；抨击性文章②冷嘲热讽，嘲笑③〈口〉无用的，废的

آدم ~ 无用的人

كار ~ 徒劳无益的事

~ كردن（~ گفتن）嘲讽，诽谤；著文抨击，用诗嘲讽

در ~ كسی（يا چيزی）نوشتن 写讽刺作品来抨击某人（或某事）

هجو آميز 〔形〕 讽刺的，讥讽的，冷嘲热讽的，挖苦的；诽谤（性）的

هجو گو(ی) 〔名〕 讽刺作家

هجو گوئی 〔名〕 写讽刺作品

~ كردن 同上

هجوم (*hojoom*) 〔名〕 ①袭击，冲锋，进攻②拥挤，蜂拥而上

~ برق آسا 闪电般的袭击

~ نا گهانی 突然袭击

بروز و ~ مرض 发病，疾病发作

~ كردن（~ آوردن ، ~ بردن）袭击，冲锋，进攻

شبانه بر دشمن ~ آورديم . 我们在夜晚袭击了敌人。

ما در شهرستان خود با غرس درختان جلوی ~ شنهای روان را گرفته‌ايم . 我们在省内植树造林制止了流沙。

هجوم آور (~ *āvar*) 〔形〕 ①进攻的，冲锋的②一拥而上的

هجونامه (*hajv-nāme*) 〔名〕 讽刺作品，讽刺诗

~ ساختن 用讽刺文攻击，嘲讽

هجونويس (~ *nevees*) 〔名〕 讽刺作家

هجوی (*hajvee*) 〔形〕 讽刺的，嘲笑的，奚落的，挖苦的，诽谤的

هجويات 见 هجو

هجويه (*hajviyye*) 〔名〕 讽刺文，讽刺诗，讽刺作品

~ اشعار 讽刺诗

هجی (*hejee*) 〔名〕 拼法，拼写

~ كردن 同上

هجير (*hajeer*) 〔形、名〕 ①正午的，中午的②正午，中午③正午的炎热，酷热

هجين (*hajeen*) 〔名、形〕 ①杂种②非纯种的马③下贱的，卑贱的，劣等的

هچل (*hachal*) 〔名〕 ①奔忙，忙乱②淤泥

به（يا توی）~ افتادن 陷入窘境

به ~ انداختن（را）使某人陷入窘境

~ كردن 欺骗某人，嘲笑某人

هخامنشی (*hakhāmaneshee*) 〔名〕（古代波斯）阿契美尼德王朝

سلسلهٔ ~ 阿契美尼德王朝

هدا(ی) (*hodā*) 〔名〕 ①指引，引导②通向真理之路③拯救，救助

هدام (*hodām*) 〔名〕 晕船（病）

هدايا (*hadāyā*) 见 هديه

هدايت (*hedāyat*) 〔名〕 ①指导，引导，领导；指引正路②救助，拯救③〈医〉神经冲动④（字

宙空间技术用语）制导

الکتریکی ~ 电导率；电导性

(~ گرما) حرارت ~ 〈理〉传热性，导热性

قوهٔ برق ~ 〈电〉电感；感应系数

~ دستگاه 制导系统

(~ ضربت) قابلیت ~ 〈理〉传导性，导电性，传导率

~ قدرت 传导力，电导，导电性

~ شدن 被领导；被引上正路

~ کردن 领导，引导；指引正路

~ یافتن 走上（或找到）正确的道路。

هدایت شونده (~ *shavande*) 〔形〕 被操纵的，被控制的（如火箭、导弹等）

~ موشک 导弹

هدبه (*hadabe*) 〔名〕 〈动〉海蛆

هدر (*hadar*) 〔名〕 徒劳无益，枉费心机，无价值，不足挂齿

به ~ دادن (~ ساختن ، ~ کردن) 浪费，白白地丢掉

او پولش را به ~ داد. 他白白地把钱浪费了。

به ~ رفتن (~ شدن) 白白地浪费（如金钱、劳动等）

آب‌ها ~ شد . 水白白流失了。

در این کار زحمات ما به ~ نرفت . 在这件工作中我们没有白费力气。

خون شهیدان به ~ نرفت . 烈士的鲜血没有白流。

هدف (*hadaf*) 〔名〕（复 اهداف）①目的，打算，意向②〈军〉目标，靶子

~ اصلی 本意，原意

~ تمام قد 〈军〉全身靶

~ تیراندازی 〈军〉火力控制

~ ظاهر شونده 〈军〉明靶

~ نظامی 军事目标

~ داشتن 抱有目的

به ~ زدن (به ~ خوردن ، به ~ اصابت کردن) 击中目标

سه تیر به ~ خورد . 三发子弹都击中了目标。

تیر را درست به ~ زدن 打中要害，猜中；做得恰到好处

~ تیر شدن 被枪杀

~ چیزی شدن 成为…的目标

~ گرفتن (~ یافتن) (را) 瞄准，对准目标

هدف گیر 〔名〕 瞄准手

هدف گیری 〔名〕 瞄准，对准目标

~ کردن 同上

هدف یاب 同 هدف گیر

هدم (*hadm*) 〔名〕 ①破坏，毁坏，消灭②晕船

~ شدن 被破坏，被毁坏，被消灭

~ کردن 破坏，毁坏，消灭

هدنگ (*hadang*) 〔名〕 白马

هدنه (*hodane*) 〔名〕 安静，安宁

هدونیسم Hedonism 〔名〕 ①〈心〉欢乐主义②享乐主义

هده (*hode*) 〔名〕 ①利益，收益，益处②正确性

هدهد (*hodhod*) 〔名〕 〈动〉戴胜（鸟）

هدی (*hodā*) 同 (ی) هدا

هدی (*hadee*) 〔名〕 ①致祭，祭祀，朝觐麦加时宰杀牲畜致祭②正路

هدینه (*hadeene*) 〔名〕 梯子

هديه (*hadiyye*) 〔名〕（复 هدايا ）①礼物，礼品，赠品②«古兰经»及其他宗教圣经的价钱

~ به كليسا 给教会的捐款

~ جان 礼物，赠品，赠言，题字

~ دندان 给贫穷者的施舍

~ قرآن 购买«古兰经»的钱

~ نقدی 礼金，赠金

~ آوردن 赠送礼物

~ شدن 被赠送

~ كردن (~ دادن ، به ~ فرستادن) 赠送，送礼

من آن كتاب را به دوستم ~ كردم . 我把那本书送给了我的朋友。

~ گرفتن 接受赠品，受礼

پیشرفت چین ~ انقلاب است . 革命给中国带来了进步。

هذا (*hāzā*) 〔代〕（在阿拉伯语中使用）这，这个，这些；波斯语中很少用，只有个别一些词，如：لهذا ، معهذا 等

هذر (*hazar*) 同 هذيان

هذر (*hazer*) 〔形、名〕 饶舌的（人），多嘴的（人），好说闲话的（人）

هذلول (*hozlool*) 〔名〕（复 هذاليل ）①岗，小丘；水沟，小溪②同 هذلولی

هذلولی 〔名、形〕 ①‹数›双曲线②双曲线的

خط ~ 双曲线

هذه (*haze*) 同 هذا

السنه ~ 今年

هذيان (*hazyān*) 〔名〕①梦话，谵妄，梦呓②胡说八道

~ داشتن 胆大妄为，梦想

~ گفتن 说梦话，发谵语，胡说八道

هذيان آميز 同 هذيانی

هذيانی 〔形〕 荒唐的，荒谬的，梦想的

هر (*har*) 〔形〕①每一的，每个的②一切的，全部的③任何一个

~ آن 每到，随时

~ بار (~ دفعه) 每次

~ جا 每处，到处

~ چه 不管什么，无论什么

همینكه اشتباهی روی داد ، باید فوراً تصحیح شود البته ~ چه زودتر و ~ چه كاملتر بهتر . 犯了错误则要改正，改正得越迅速越彻底越好。

~ چه بادا باد！ 豁出去啦！爱怎么着就怎么着吧！

~ چه باشد 无论如何，反正…

~ چه تمامتر 尽可能完整地

~ چه زودتر 尽快地

~ چه زودتر بهتر 越快越好

~ دری 任何方面，各个方面

~ دو 两者，双方

~ روز 每天

~ زمان 不管什么时候

~ قدر . . . ، همان قدر . . . 愈…愈…

~ قدر كار كردن ، همان قدر مزد گرفتن 按劳取酬

~ قدر هم مشكل باشد... 不管有多少困难…

~ كجا 无论到哪里，无论在哪里

~ كدام 每一个

~ كس 每个人，任何人

~ كه . . . 不管是谁，任何…的人

وقتیکه (~ گاهیکه) ~ 每当…

به ~ حال 无论如何，不管怎样

~ کاری که ما میکنیم برای خدمت به خلق است . 我们所做的一切都是为人民服务的。

~ سه نفر پیاده آمدند . 他们三个人都是走来的。

〈谚〉 ~ کسی در شهر خود شهردار است . 本乡本土吃得开。

〈谚〉有 ~ کجا طعمه‌ای بود مگس است . 吃食的地方，必有苍蝇。（比喻没有十全十美的事）

〈谚〉得之 ~ آنچه آسان یافتی آسان دهی . 易，失之快。

~ که را دست کوتاه بود زبانش درازاست . 〈谚〉能力小的人必然抱怨多。

~ که را طاووس‌خواهد باید جور هندوستان کشد . 〈谚〉不劳则无获。（直译：要想得孔雀，就得长途跋涉去印度）

هر (*herr*) 〔名〕 猫

~ را از بر تشخیص ندادن 黑白不分

هرا Ⅰ (*harrā*) 〔名〕 马具；马具上的金银装饰

هرا Ⅱ 〔名〕 喊，叫，吼声

هرات (*herāt*) 〔名〕 赫拉特（阿富汗）

هراس (*harās, herās*) 〔名〕 害怕，恐惧，畏惧，担心

(به) ~ افتادن (~ آمدن) 害怕

~ دادن 吓唬，恐吓

~ کردن (~ داشتن) 害怕，恐惧，畏惧

هراسان (*harāsān,herāsān*) 〔形、副〕 害怕的(地)，受惊的（地），惊慌失措的（地）

~ و وراسان 害怕地，惊慌失措地

~ شدن (از) 害怕，恐惧

~ کردن (~ ساختن) 使…害怕，吓唬

هراساندن 〔动〕（根 هراسان ）使…害怕，恐吓，吓唬

هراس انگیز 〔形〕 令人害怕的，令人惊慌的

هراسانیدن 同 هراساندن

هراس آور (*harās-āvar*) 同 هراس انگیز

هراسناک 〔形〕 可怕的，畏惧的，担惊的

هراسنده (*harāsande*) 〔形、名〕 ①吓唬人的，令人惧怕的②吓唬者

هراسه (*harāse*) 〔名〕 ①害怕，惊慌②（用来吓鸟的）稻草人，恐吓物

هراسیدن (*harāseedan*) 〔动〕（根 هراس ）害怕，恐惧，畏惧

هراسیده 同 ترسیده

هراش (*harāsh*) 〔名〕 呕吐，恶心

~ کردن 同上

هراشیدن (*harāsheedan*) 〔动〕（根 هراش）呕吐，恶心

هراکش (*harākesh*) 〔名〕（农业上）及时耕种

هرام (*herām*) 见 هرم

هرای (*harrāy*) 同 هرا Ⅱ条

هرآینه (*har-āyene*) 〔副〕 ①无论何时，在任何情况下②当然，一定地，无疑地

~ اگر (~ اگر) 万一，要是

~ به شما میگویم . 我老实对你说吧!

هرب (*harab*) 〔名〕 逃跑，溃逃

در ~ بودن 同上

هرباسپ (*harbāsp*) 〔名〕 星球，行星

هرت (*hert*) 〔名〕 杂乱无章，混乱

~ و پرت 无秩序，乱糟糟

شهر ~ 乱糟糟的地方

هرت (*hort*) 〔名〕 （吃、喝时的）嘴咂巴声

(~ کشیدن) ~ کردن （吃、喝时）咂巴嘴

هرتز Hertz 〔名〕 赫，赫兹（频率单位；周/秒）

هرثمه (*harsame*) 〔名〕 雄狮

هرج (*harj*) 〔名〕 ①紊乱，混乱②骚乱，动乱，暴动

هرجا (*har-jā*) 〔名、副〕 任何地方

~ نوش است نیش هم هست. (~ گل است خار هم هست) 〈谚〉有利必有弊。

هرجاگرد (*harjā-gard*) 〔名、形〕 ①流浪者，漂泊者②流浪的，漂泊的

هرجان (*harjān*) 〔名〕 ①一种产于山区的巴旦杏②摩洛哥橄榄

هرجایی (*harjāyee*) 〔形、名〕 ①淫荡的，贪淫好色的，浪荡的②流浪的，漂泊四方的，不定居的人

زن ~ 娼妓

هرج و مرج (*harjo-marj*) 〔名、形〕 ①混乱，紊乱，无秩序，无政府状态②激动，着急，焦躁③无秩序的，混乱的

~ تولیدات (~ در تولید) 生产的无政府状态

~ فکری 思想混乱

~ حکومت 无政府状态

هرج و مرج طلب (~ *talab*) 〔名、形〕 ①无政府主义者②无政府主义的

هرج و مرج طلبی 〔名〕 无政府主义

هرج ومرج گرائی (~ *gerā-ee*) 〔名〕 无政府主义

هرچ (*harch*) هرچه 的缩写形式

هرچقدر (*harcheghadr*) 同 هرقدر

هرچند (*harchand*) 〔连〕 ①虽然，尽管②无论（不管）…也…

~ که 同上

~ باو بارها گفتم باز هم قبول نکرد. 尽管我一再向他说明，但他还是不接受。

~ مدرسه‌های دهات ما مجهز نیست ولی نیازهای مردم را برآورده میسازد. 我们村子里的学校设备虽然还不齐全，但能满足人们的需要。

هرچه (*harche*) 见 هر

هرد (*hard*) 〔名〕 〈植〉郁金香

هردم (*har-dam*) 〔副〕 每一瞬间，每当；经常地，不断地

هردمبیل (*hardambeel*) 〔形、名〕 ①轻浮的，无忧无虑的，漠不关心的②混乱的，杂乱无章的③随和的；懒散的（人）

هردم خیال (*hardam-khiyāl*) 〔形〕 ①反覆无常的，无定见的，朝三暮四的②不坚决的，不果断的，优柔寡断的

هردم خیالی 〔名〕 ①反覆无常，任性，朝三暮四②优柔寡断

هرروزه (*har-rooze*) 〔形、副〕 ①每天的，天天的②每天地

~ دیگرگونی‌های 每天的变化

هر روزی 〔形〕 每天的，每日的

هرز (*harz*) 〔形、名〕 ①无用的，无效果的，废的②松开的，松动了的③（水的）浪费

~ پیچ 松动的螺丝

~ رفتن （水）白白地流掉

افسوس! نصف آب‌ها ~ رفت. 真可惜！一半水白白浪费掉了。

~ شدن 松动，松开

این پیچ ~ است . 这个螺丝松了。

هرزآب (*harz-āb*) 〔名〕污水，废水

هرزگی (*harzegee*) 〔名〕①轻佻，浮躁②淫荡，淫猥③废话，胡说，猥亵话④<俚>生殖器，外阴部

~ کردن 表现轻佻，淫荡，胡说八道

هرزه (*harze*) 〔形〕①无节制的，放荡的②骂人的，下流的，猥亵的③无用的，废的④无意义的，荒谬的

~ در رفتار و گفتار 言行不检点的

~ آدم 没有用的人，胸无点墨的人

~ جوان 浪荡子

~ حرف 废话

~ زن 淫荡的女人

~ علف 杂草，莠草

~ کار 无意义的工作

~ کتاب های 色情书

~ رفتن 白白地浪费（指水）

هرزه اندیش (~ *andeesh*) 〔形〕①心术不正的②不怀好意的，仇视的

هرزه بیان (~ *bayān*) 同 هرزه درا(ی)

هرزه پا(ی) 同 هرزه گرد

هرزه چانگی (~ *chānegee*) 〔名〕饶舌，胡扯

هرزه چانه 〔形、名〕饶舌的(人)，胡扯的（人）

هرزه خرجی (~ *kharjee*) 〔名〕浪费，挥霍(金钱）

~ کردن 同上

هرزه خند (~ *khand*) 〔形、名〕①无故发笑的（人）②轻佻的，不严肃的

هرزه خوراکی (~ *khorākee*) 〔名〕暴食，暴饮，酗酒

هرزه درا(ی) (~ *darā*) 〔形、名〕①说空话的，出言不逊的②空谈的人，好闲扯的人

هرزه درایی 〔名〕 空谈，胡扯，讲废话，饶舌，喋喋不休

~ را بس کن ! 别唠叨了！住嘴！

هرزه دهان (~ *dahān*) 〔名〕说下流话的人，说话不干净的人

هرزه دهانی 〔名〕 下流话，骂人话

~ کردن 说下流话，骂人

هرزه دهن (~ *dahan*) 同 هرزه دهان

هرزه زبان (~ *zabān*) 同 هرزه دهان

هرزه سنگ (~ *sang*) 〔名〕〈矿〉脉石，矿石中的杂质，尾矿

هرزه کار 〔名〕 做无意义工作的人

هرزه کاری 〔名〕 做无意义的工作

هرزه گرد (~ *gard*) 〔形〕 游手好闲的，无所事事的，浪荡的，挑拨是非的

هرزه گردی 〔名〕 游手好闲，无所事事

~ کردن 同上

هرزه گو(ی) 同 هرزه درا(ی)

هرزه گویی 同 هرزه درایی

هرزه لا(ی) 同 هرزه درا(ی)

هرزه لاف 同 هرزه درا(ی)

هرزه مرس (~ *maras*) 〔形〕①流浪的，无家可归的（指狗）②淫荡的，放荡的

هرزه مرض (~ *maraz*) 同 هرزه مرس

هرس (*hars*) 〔名〕 ①压碎，碾，捣，舂碎②房梁，檩

~ کردن 剪枝，估算产值

هرس (*haras*) 〔名〕 ①（产后的）初乳②剪枝

هرساله (*harsāle*) 〔形〕 每年的

هرشه (*harshe*) 〔名〕①常春藤，旋花属②爬蔓植物

هرطمان (*hartamān*) 〔名〕 燕麦

هرقدر (*harghadr*) 〔连〕 无论(不管)…也(得)…

~ هم وضع سلامتی اش بد باشد ، بازهم با جدیت بکار خود ادامه میدهد . 他不管身体怎样不好，还是继续认真地工作。

~ هم کامیابی ما بزرگ باشد ، باز هم نباید بآن بنازیم . 我们无论取得多大成绩也不应该自满。

هرکاره 〔名〕 ①锅，瓦罐，沙锅②同 همه کاره

هرکجا (*harkojā*) 见 هر 条

هرکدام (*harkodām*) 见 هر 条

~ از شما برای همکاری بیاید قبول داریم . 你们当中谁来帮忙都行。

هر کن پر کن (*horkon-porkon*) 〔名〕 浑浊无味的饮料，稀肉汤

هرکول Hercules 〔名〕 ①海格立斯（希腊神话中的大力士曾完成十二项英雄事迹），大力神②大力士，巨人

هرکه (*harke*) 〔名〕 每一个人，无论谁

~ کوشش کند در کار موفق میشود . 无论谁只要努力就能把工作做好。

هرکه هرکه (*harke-harke*) 〔名〕 乱糟糟，杂乱无章，忙乱

هرگاه (*hargāh*) 〔连〕 ①无论何时，每当②假如，如果

~ با مشکلی روبرو شویم ، آنها بما کمك میکنند . 每当我们遇到困难时，他们就帮助我们。

تئوری ~ با عمل انقلابی توأم نگردد ، چیزی بی موضوع خواهد شد . 理论若不和革命实践结合起来，就变成无对象的理论。

هرگز (*hargez*) 〔副〕 ①从不，永不②曾经，在任何时候（在疑问句中用）

ما ~ نباید خودرأی و مستبد باشیم. 我们决不可以自以为是，盛气凌人。

آیا ~ به گوان چئو رفته‌اید؟ 您去过广州吗?

هرم (*haram*) 〔名〕（复 اهرام ، هرام）①金字塔②〈数〉角锥（体），棱锥（体）

~ ناقص 〈数〉截角锥，平截头体

اهرام مصر 埃及金字塔

هرم (*harem*) 〔名〕 老弱，衰老，老朽

هرم (*horm*) 〔名〕 炎热，暑热

هرماس (*hermās*) 〔名〕 ①猛狮②豹仔

هرماس (*hormās,harmās*) 〔名〕 妖怪，魔鬼

هرمز (*hormoz*) 〔名〕 ①霍尔木兹港（位于波斯湾）②〈宗〉慈善之神

هرمزد (*hormozd*) 〔名〕 ①木星②古伊朗人信奉的善神(即光神)③太阳历每月的初一④星期四

هرمس (*hermes*) 〔名〕 ①木星②赫尔墨斯（或译海尔梅斯，希腊神话中为众神传信并掌管商业、道路等的神）

هرمن 同 هرمون

هرمون Hormone 〔名〕 〈生〉荷尔蒙，激素，内分泌

هرمی (*haramee*) 〔形〕 金字塔形的；角锥形的，棱锥形的

هرنج (*haranj*) 〔名〕 地下灌溉渠的出口

هرنوه (*harnoh*) 〔名〕 沉香木果实

هرو (*harv*) 〔形〕 勇敢的，英勇的

هروانه (*harvāne*) 〔名〕 ①拷打，惩罚②医院

هروکر (*herooker*) 〔名〕 哈哈大笑

هروله (*harvale*) 〔名〕 ①快走，疾走，急驰②朝

觐者在麦加朝觐时的一种专门步法

هروئين Heroin 〔名〕〈药〉海洛英，二乙酰吗啡

هره (*herre*) 〔名〕 ①墙脚板，踢脚板（用砖砌的，用于遮蔽墙与地板间隙缝）②摆成一排的砖

هره (*horrah*) 〔名〕 〈解〉肛门

هرهر (*herher*) 〔名〕 哈哈大笑

~ خنديدن 同上

هرهری (*horhoree*) 〔名、形〕 ①无神论者②不信神的，不信教的

هرهری مذهب (~ *mazhab*) 同 هرهری

هرهری مذهبی 〔名〕 放荡不羁

هرهفت (*harhaft*) 〔名〕 妇女的化妆用品（包括指甲花、大青、唇膏等七种）

~ كردن 化妆

هره كره (*herra-kerra*) 〔名〕哈哈笑，嘿嘿笑

~ زدن 同上

هری (*herree*) 〔副〕 去去去！（哄赶人时的象声词）

~ كردن 赶走（某人）

~ بريش كسی خنديدن 嘲笑某人

هری (*horree*) 〔名〕 （心里）一怔

دلم ~ ريخت. 我心里怔忡。

هريره (*horeyre*) 〔名〕小猫，幼猫

هريس (*harees*) 同 هريسه

هريسه (*hareese*) 〔名〕一种用肉和麦粒做的食物

هريك (*har-yek*) 〔代〕 每一个，任何一个

~ از ... …当中的每一个

~ بنوبت خود حرف زد. 每个人都先后发了言。

هريمن (*hareeman*) اهريمن 缩写形式

هزار (*hezār,hazār*) 〔数、名〕 ①一千②夜莺

~ مليون 十亿

~ ميخ 繁星；百衲衣（多指托钵僧）

(~ ها) ~ ~ 成千上万

ده ~ 一万

صد ~ 十万

يك بر ~ 一千倍

يك در ~ 千分之一

هزارآوا 同 هزارآواز

هزارآواز 〔名〕 夜莺

هزارافشان (~ *afshān*) 同 هزارچشان

هزاربيشه 同 هزارپيشه

هزارپا 〔名〕多足动物；千足虫（如马陆、蜈蚣等）

هزارپايان 〔名〕 节足动物

هزارپيشه 〔名〕 ①放旅行用品的箱子②什么行当都干一点的人

آدم ~ كم مايه ميشود. 〈谚〉样样"精通"，件件稀松。（比喻博而不精的人）

هزارتابه 〔名〕 太阳

هزارتو (~ *too*) 〔名〕 反刍胃

هزارتوی 〔名〕 反刍后的食物

هزارچشان (~*cheshān*) 〔名〕 〈植〉泻根属

هزارچشم (~ *cheshm*) 〔名〕 〈植〉活血丹

هزار چشمه 〔名〕 〈医〉癌，毒瘤

هزارداستان(~ *dāstān*) 同 هزاردستان

هزاردانه 〔名〕 ①〈植〉雏菊②稻穗，玉米穗③一种念珠（共有一千颗）

هزار دستان (~ *dastān*) 〔名〕 ①夜莺②欧椋鸟，椋鸟科的鸟

هزار ريشه 〔名〕 榕树

~ درخت 同上

هزار فاميل 〔名〕 贵族家庭，显宦之家

هزار فن (~ *fann*) 〔名〕①能做各种事情的人，万能博士②杂而不精的人

هزار گوشان 〔名〕 泻根属

هزار گونه 〔形〕 多种多样的，各式各样的

هزارلا 〔名〕 重瓣胃（反刍动物的第三胃）

هزارم (*hezārom*) 〔名〕 第一千

هزارمی 〔名〕 第一千个

هزارمین 〔名、形〕 第一千个（的）

هزاروات (*hezār-vāt*) 〔名〕 〈电〉千瓦（特）

هزارولت(~ *volt*) 〔名〕 〈电〉千伏（特）

هزاره (*hezāre,hazāre*) 〔名〕 一千年，一千周年

گل ~ 重瓣罂粟花

هزاره (*hezāre*) 〔名〕 ①断墙脚②柱脚，座石

هزاره (*hazāre*) 〔名〕 哈萨拉人（居住在阿富汗和伊朗东北部）

هزاری (*hezāree*) 〔形〕 按千论数的，按千购买的

ریال ۱۰۰ ~ 用100里尔票面计数的每叠为一千里尔叠数

یک ~ 千分之一

هزاريك (*hezār-yek*) 〔名〕 千分之一

هزاك (*hozāk*) 〔名〕 傻子，笨人

هزال (*hazzāl*) 〔名〕 ①爱开玩笑者，诙谐者②丑角，小丑，弄臣

هزال (*hozāl*) 〔名、形〕 ①憔悴，消瘦②消瘦的，虚弱的

هزالت (*hazālat*) 〔名〕 玩笑，诙谐

هزاهز (*hazāhez*) 见 هزهزه

هزبر (*hozabr*) 〔名〕 狮子

هزت (*hezzat*) 〔名〕 摇幌，摇摆；愉快，兴高采烈

در ~ آوردن 同上

هزج (*hazaj*) 〔名〕 ①诗韵的名称②雷声；隐约的隆隆声；欢乐的歌声

محذوف ~ 不完整的韵律

هزل (*hazl*) 〔名〕①讽刺，讥笑，冷嘲热讽②玩笑，俏皮话，恶作剧

هزل آمیز 〔形〕 ①讽刺挖苦的，冷嘲热讽的②诙谐的，笑谑的，玩笑的

هزل گو(ی) 〔名〕 诙谐者，爱开玩笑的人

هزليات (*hazeliyyāt*) 〔名〕 ①讽刺诗，诙谐作品②笑话，玩笑；滑稽故事

هزم (*hazm*) 〔名〕 击败，打败

هزوارش (*hozvāresh*) 〔名〕 用帕赫拉维语（中古波斯语）标注其他古语的语音

هزهزه (*hazhaze*) 〔名〕 （复 هزاهز）惊慌，忙乱，慌乱

هزيل (*hazeel*) 〔形〕 消瘦的，瘦弱的，瘦削的

هزيمت (*hazeemat*) 〔名〕 ①失败；败北②溃败，逃跑

~ دادن (~ كردن) 打败，击溃

~ شدن 遭到失败，溃逃

رو به ~ نهادن (راه ~ پیش گرفتن ، ~ یافتن ، به ~ رفتن ، پشت به ~ دادن) 逃跑，溃败

هزيمتی (*hazeematee*) 〔形〕 失败的，逃走的

هزينه (*hazeene*) 〔名〕 ①费用，开支，花费，开销②赡养费，生活费

اضافه ~ 附加开支

اوليه ~ 开办费用

توليدی ~ 生产费用

دادرسی ~ 诉讼费用

زندگی ~ 生活费用，生活开支

سفر ~ 旅费

فاقد اعتبار ~ 意外的开支
متوسط ~ 平均价值，平均数
~ های متفرقه 杂项开支
به ~ خود 自费地
~ تأمین 筹措资金，理财
(~ صورت) ~ حساب 支出帐，报销单
~ کردن 花钱

هژبر (*hojhabr*) 〔名、形〕①狮子②勇敢的，英勇的

هژده (*hejhdah*) 同 هجده

هژمونی Hegemony 〔名〕霸权，霸主地位

هژیر (*hajheer, hojheer*) 〔形、名〕①值得赞扬的；值得尊敬的②头脑清楚的，颖悟的，聪明的③伶俐的，灵巧的④聪明，智慧，远见

هژیری 〔名〕①聪明，智慧，高瞻远瞩②善行③伶俐，灵巧

هست (*hast*) 〔名、动〕①存在②有（用于第三人称单数）

(~ و بود) ~ و نیست 全部所有物；（个人的）全部财产
~ آمدن 出现，存在
~ کردن 建立，创立
آیا خبری هست؟ 有什么新闻吗?

هستره (*hastare*)〔名〕放在毛驴背上的货架

هستک (*hastak*) 〔名〕〈生〉核仁

هست کن (*hast-kon*) 〔名〕真主，上帝，造物主

هستن (*hastan*) 同 بودن

هستو (*hastoo*) 同 هسته

هست و بود (*hasto-bood*)〔名〕 存在

هستویه 〔名〕〈生〉核仁

هسته (*haste*) 〔名〕 ①核，果核②〈化〉核子③〈转〉中心，核心

~ اتم 原子核
~ رهبری 领导核心
~ زردآلو 杏仁
~ سلول 〈生〉细胞核
~ معقول 合理的内核
~ پوستهٔ 〈植〉内果皮
~ مغز 核仁

هسته‌ای 〔名〕〈化〉核子的，原子的

~ آزمایشات 核试验
~ انرژی 核能
~ بمب 核（炸）弹
~ تشدید 核共振
~ جنگ 核战争
~ چتر 核保护伞
~ سلاح 核武器
~ شکافت 核聚变，核合成
~ فیزیک （原子）核物理学
~ هم جوشی 核分裂，核裂变

هسته دار 〔形〕（果实）带核的

هسته شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕〈原〉核子学

هستی (*hastee*) 〔名〕①生存，存在②财产，财富③生命

کسی از ~ ساقط شدن 某人被剥夺了财产

هستی شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕〈哲〉本体论

هسر (*hasar*)〔名〕①薄冰，冰②〈气〉雨凇或凝霜

هسك (*hasak*) 〔名〕 扬场的杈子

هسیر (*haseer*) 同 هسر

هش (*hosh*) 同 هوش

هشاشه (*hashāshe*) 〔名〕高兴，愉快，欢快

هشام (*heshām*) 〔名〕 慷慨，宽宏大量

هشپلك (*hoshpolak*) 〔名〕（尤指用两个手指吹

的）口哨

هشت (*hasht*) 〔名〕〈数〉①八②〈印〉铅字的一种字体

~ سياه 黑体字

~ معمولى 白体字

هشتش گرو نه است. 他入不敷出；寅吃卯粮。

هشتاد (*hashtād*) 〔数〕 第八十

هشتادم (*hashtādom*) 〔数〕 第八十

هشتادى 〔数、名〕 ①第八十②八十至八十九岁的人

هشتادمين 〔数〕 第八十

هشتان (*hashtān*) 〔名〕 ①〈数〉卦限②八分圆（圆周的八分之一，即45°的弧）

هشت پا (*hasht-pā*) 〔形、名〕 ①八脚的②〈动〉章鱼

هشت پرده (~ *parde*) 〔名〕〈乐〉第八音，八音度，一音阶；高（或低）八度音

هشت پهلو (~ *pahloo*) 〔形〕 八边形的

هشت تار 〔名〕 八弦琴

هشت تايى 〔形、名〕 八韵脚的（句子）；八进位的

هشت جزئى (~ *joz-ee*) 〔形〕 〈动、植〉八器官的，八部分的

هشت خط (~ *khat*) 〔形〕 狡猾的，奸诈的，阴险的

~ زن 阴险的女人

هشت دهان (~ *dahān*) 〔名〕〈植〉①芦荟，锦葵属

هشت‌ساعته : ~ روزكار 八小时工作制

هشت ستونه (~ *sotoone*) 〔形〕 〈建〉八柱式的

هشت سطحى (~ *sathee*) 〔名、形〕 八面体（的）

~ جسم 八面体

هشت سيمه 〔名、形〕 八弦琴（的），八弦的

هشتصد (~ *sad*) 〔名〕 八百

هشتصدم (~ *sadom*) 〔数〕 第八百

هشت ضلعى (~ *zal-ee*) 〔名、形〕八边形（的）

هشت قطعى (~ *ghat-ee*) 〔名〕 八开本的，八开纸的，八开页的

هشتك بازى (*hashtak-bāzee*) 〔名〕 做猜钱币正反面的赌博

هشت گانه (*hasht-gāne*) 〔形〕 八个的，八部分组成的

هشت گوش 〔名、形〕八角形（的），八角的

هشت گوشه 同 هشت گوش

هشتم (*hashtom*) 〔数〕 第八

~ فصل 第八章

هشتمى 〔数〕 第八

~ اطاق 第八间房间

هشتمين 〔数〕 第八个

هشتن (*heshtan,hashtan*) 〔动〕（根 هل）①放，搁，摆②准许，允许③留下，放过④挂

بهل تا بنشيند . 让他坐下。

هشت وتدى (*hasht-vatadee*) 〔名〕 八韵律的句子

هشت و نه (*hashto-noh*) 〔名〕（欧洲赌场里流行的）一种纸牌赌博

هشت هجائى (*hasht-hejā-ee*) 〔形〕 八个音节的

هشتى (*hashtee*) 〔名〕 旧式宅院门前小空场或走廊

هشت يك (*hasht-yek*) 〔名〕 八分之一

هشت يك بازى 同 هشتك بازى

هشدار (*hoshdār*) 〔名、叹〕 ①警告，提醒②小心点！注意！当心！

~ دادن 警告，提醒，提防

官之一。

هفت (*haft*) 〔数〕 七

~ شب 为死者在死后第七天晚上举行的追悼仪式

~ دست بزك كردن (~ قلم آرايش كردن ، ~ قلم آراستن) خود را 过于打扮

آنقدر دارد كه تا ~ پشت بس است . 他家富万贯。

~ پادشاه را هم خواب ديده. 他睡着了。（直译：他已经作第七个美梦了）

هفت اختر (~ *akhtar*) 〔名〕 七大行星

هفتاد (*haftād*) 〔名〕 七十

هفتادم (*haftādom*) 〔数〕 第七十

هفتادمى 〔数、名〕 ①第七十②七十到七十九岁的人

هفتادمين 〔数〕 第七十

هفت اقليم (*haft-eghleem*) 〔名〕 （古人认为世上曾经有过的）七大洲，世界

هفت اندام (~ *andām*) 〔名〕 七肢（指头、胸、腹、双手和双脚）

هفت اورنگ (~ *owrang*) 〔名〕 〈天〉大熊星座

هفت برادران (~ *barādarān*) 〔名〕 北斗七星

هفت برگ (~ *barg*) 〔形〕 〈植〉七叶瓣的

هفت برگه 同 هفت برگ

هفت بند (~ *band*) 〔名〕 ①〈植〉两耳草，软花属植物②一种有七个节头的牧笛

~ نى 牧笛

هفت بيجار 同 هفته بيجار

هفت پايه 〔形、名〕 ①七脚的，七足的②宝座，王座

هفت پهلو (~ *pahloo*) 〔形〕 七边形的，〈口〉

هشدار باش 〔名〕 警告，提醒

هشدارى 〔名〕 警惕，小心，提防

هشفيفل (*hashfeefal*) 〔名〕 胡萝卜

هشلهف (*hashalhaf*) 〔形〕 毫无用处的，毫无意义的

~ آدم 无用的人

هشمند (*hoshmand*) هوشمند 的缩写形式

هشنگ (*hashang*) 〔形〕 ①破产的，贫困的②低下的，低贱的，卑贱的

هشيار (*hoshyār*) 同 هوشيار

هشيارى 同 هوشيارى

هشيوار (*hosheevār*) هوشيار 的缩写形式

هضم (*hazm*) 〔名〕 ①消化，消化能力，消化作用②同化

~ رابع （反刍动物的）消化的第四阶段（喻，完全吸收）

~ غذا 消化食物

~ معائى (يا رودهاى) 肠消化

~ معدى 胃消化

غير قابل ~ (~ نشدنى) 难消化的，无法消化的；〈转〉难理解的，难领会的

~ قابل 可消化的，易消化的

~ قابليت 可消化性

~ شدن 被消化，被同化

~ كردن 消化，同化

مريض غذاى سنگين را نميتواند ~ كند . 病人消化不了油腻的食物。

از ~ رابع گذشته است . 这早就花（用）光了。

هضمى 〔形〕 消化的

معده يكى از جهازات ~ است . 胃是消化器

模棱两可的，含糊不清的

هفت پیکر (～ *peykar*) 〔名〕 ①七大行星②七美人(波斯古诗人纳扎米的长诗名)

هفت تار 〔名〕 〈乐〉七弦琴

هفت تائی 同 هفت جزئی

هفت تن (～ *tan*) 〔名〕 ①〈宗〉(传说为逃避罗马皇帝对基督教的迫害而躲在山洞里睡了两百年之久的)七眠子

هفت تیر 〔名〕 手枪

هفت جزئی (～ *joz-ee*) 〔形〕 分成七部分的；七数的；花分七瓣的；七份合成的

هفت جسد (～ *jasad*) 同 هفت جوش

هفت جوش 〔名、形〕 ①(铁、铝、铜、锡、金、银、锑等的)合金②饱经世故的，阅历多的③非常狡猾的，非常奸诈的

～ مرد 饱经世故的人，阅历多的人

هفت خان 同 هفت خوان

هفت خزینه (～ *khazeene*) 〔名〕 指脑、心、胃、肺、肝、肾、脾等器官

هفت خط (～ *khatt*) 〔形〕 十分阴险狡猾的

هفت خوان (～ *khān*) 〔名〕 伊朗民族英雄鲁斯坦姆的七次历险(«王书»故事之一)

از ～ (رستم) گذشتن (鲁斯坦姆)克服重重困难，过七关

هفت خواهران (～ *khāharān*) 〔名〕 北斗七星

هفت سطحی (～ *sathee*) 〔形〕 七面体的

هفت سیمه 〔名〕 〈乐〉七弦琴

هفت سین 〔名〕 伊朗人过新年时摆在桌上的七种食物(每种食物都是以字母 س 开始，如：سیر، سیب 等)

هفتصد (～ *sad*) 〔数〕 七百

هفت ضلعی (～ *zal-ee*) 同 هفت گوش

هفت قلم (～ *ghalam*) 〔形〕 ①七笔的，七宗的②浓装艳抹的

～ آرایش کردن (～ بزك کردن) 过于打扮

هفت گانه 〔形〕 七个的

～ سیارات 七大行星

هفت گوش 〔名、形〕 ①七角形②七角形的

هفت گوشه 同 هفت گوش

هفتگی (*haftegee*) 〔形〕 每星期的

～ روزنامهٔ 周报，周刊

هفت لو 〔名〕 七点的牌

هفتم (*haftom*) 〔数〕 第七个

هفت ماهه (～ *māhe*) 〔形〕 七个月生的；不足月出生的

～ بودن (～ زاییده شدن) 急性子，急忙，慌张

مگر ～ بدنیا آمدی ؟ 你难道是七个月生的吗？(指人性急)

هفتمی (*haftomee*) 〔数〕 第七个

هفتمین 〔数〕 第七个

هفت وتدی (*haft-vatadee*) 〔名〕 七韵律的句子，七韵步的诗

هفت و نه (*hafto-noh*) 〔名〕 (由九种东西组成的)妇女装饰品

～ کردن 装饰，打扮

هفته (*hafte*) 〔名〕 星期，周；(从任何一天算起的)连续七天

～ به ～ (～～) 每周地，一周一周地

～ دیگر (～ آینده) 下周，下星期

～ گذشته 上周，上星期

هفته ای دوبار 一周两次，每周两回

~ آخر 周末

~ از امروز يك 从今天起一个星期

~ روز 周日

يك ~ در ميان 隔一星期一次，两周一次

هفته بازار 〔名〕 集市，每周集市

هفته بيجار 〔名〕 （用七种蔬菜做成的）泡菜，八宝菜

هفت هجائى (*haft-hejā-ee*) 〔形〕 七音节的

هفته كوك (*hafte-kook*) 〔形〕 每周上一次发条的（指钟、表）

~ ساعت 每周只需上一次发条的钟表

هفته نامه 〔名〕 周刊，周报

هفته وارى 〔形、副、名〕 ①按周支付的（地）②周薪

هفت يك (*haft-yek*) 〔形〕 七分之一

هفده (*hefdah*) 〔数〕 十七

هفدهم (*hefdahom*) 〔数〕 第十七

هفدهمين 〔数〕 第十七

هفوه (*hafvah*) 〔名〕（复 هفوات ）错误，过失

هفهفو (*hafhafoo*) 同 هافهافو

هق هق (*hegh-hegh*) 〔名〕 呜咽，嘤嘤啜泣声

~ كردن 呜咽，嘤嘤啜泣

هكتار Hectare 〔名〕 公顷（等于100公亩或2.471英亩，合15市亩）

هكتوگراف Hectograph 〔名〕 〈印〉胶版誊写版

هكتوگرم Hectogram 〔名〕（容量单位）百克

هكتوليتر Hectoliter 〔名〕 百升（容量单位）

هكتومتر Hectometer 〔名〕 百米（长度单位）

هكچه (*hokche*) 同 هكهك

هكذا (*hākazā*) 〔副〕 如此，这样，同样地；所以

هكهك (*hokhok,hekhek*) 〔名〕 打嗝，打呃

~ كردن 同上

هگلى گرى (*hegelee-garee*) 〔名〕 〈哲〉黑格尔哲学

هل I (*hel*) 〔名〕 ①〈植〉小豆蔻②小豆蔻种子

هل II هشتن 和 هليدن 的根

هل I (*hol*) 〔名〕 ①推，挤，冲撞②拥抱

~ دادن 推，拥挤，冲撞

يكديگر را~ ندهيد ! 别你推我搡!

آن بچه را ~ داد و بزمين انداخت . 他把那个小孩推倒在地。

هل II 同 آغوش

هلا (*halā*) 〔叹〕 ①喂! 小心! 当心! ②好（称赞用）

هلاك (*halāk*) 〔名〕 毁灭，灭亡，死亡

~ شدن （به ~ انجاميدن） 被毁灭，灭亡，消亡

قبل از آزادى بسيارى از مردم چين از سرما و گرسنگى ~ شدند . 解放前有许多中国人由于饥寒交迫而死亡。

~ كردن 毁灭，杀害

هلاكت (*halākat*) 〔名〕 死，死亡，灭亡

به ~ رساندن 杀害，杀死

به ~ رسيدن 灭亡，死亡

هلاكت آور (~ *āvar*) 〔形〕 致命的

هلاكت بار 〔形〕 毁灭性的，招致灭亡的

هلال (*helāl*) 〔名〕 （复 اهله ）①新月，月牙，蛾眉月②括弧

~ احمر 红新月会（某些伊斯兰国家中相当于«红十字会»）

~ ثانى 残月

~ عيد 伊斯兰历十月初一的月亮

~ معنبر 〈诗〉美女的眉目

هلال ابرو (~ *abroo*) 〔形〕 月牙眉的

هلال منظر (~ *manzar*) 〔形〕 美丽的，漂亮的

هلال وار 〔形〕 新月形的，新月般的

هلالوش (*halāloosh*) 〔名〕 嘈杂，喧哗，喧闹

هلالی (*helālee*) 〔形〕 月牙形的，新月形的

~ عظم 〈解〉半月骨

هلالین (*helāleyn*) 〔名〕 ①圆括号② هلال 的双数

بین الهلالین 括号；插入语

هلاهل (*halāhel*) 〔名〕 ①〈植〉乌头属②致命的毒药

~ زهر 致命的毒药

هلپ هلپ (*holopholop*) 〔名〕 吃喝时咂巴嘴声

~ خوردن (~ نوشیدن) (吃喝时）咂巴嘴

هلتاك (*hatlāk*) 〔名〕 雪

هلسینگی (*helseengee*) 〔名〕 赫尔辛基(芬兰首都)

هلش (*helsh*) 〔名〕 〈动〉鹞

هلفدان (*holofdān*) 〔名〕 ①黑地窖②囚室，监狱

هلفدانی 同 هلفدان

هلفدون 同 هلفدان

هلمند (*helmand*) 〔名〕 赫尔曼德河（亚洲）

هلمیم Holmium 〔名〕〈化〉钬

هلند Holland 〔名〕 荷兰（欧洲）

هلندی 〔形、名〕 ①荷兰的；荷兰人②荷兰语

~ پنیر 荷兰式干酪

هلو (*holoo*) 〔名〕 桃子；桃树

~ درخت 桃树

~ پوست کنده (مثل) 像剥了皮的桃子（指两颊绯红的少女）

هلهال (*halhāl*) 〔名〕 筛子

هلهله (*helhele, halhale*) 〔名〕 欢呼，高呼，欢呼声；喝彩

~ شادی 欢呼声

~ کردن (~ به راه انداختن) 欢呼，喝彩

هلهله کنان (~ *konān*) 〔副〕 欢呼地

هله هوله (*halehole*) 〔名〕 〈口〉零星小吃，吃零嘴

~ خوردن 吃零食，吃零嘴

هلیدن (*helledan*) 同 هشتن

هلیس Helices 〔名〕 螺旋线；螺旋桨

هلیکن Helicon 〔名〕〈乐〉黑里康大号（一种圆形大喇叭）

هلیکوپتر Helicopter 〔名〕直升飞机

هلیله (*haleele*) 〔名〕 〈植〉①诃子（鞣革或制造墨水用）②樱桃李

~ زرد 黄诃子

~ سیاه 黑诃子

هلیم (*haleem*) 〔名、形〕 ①一种用肉和燕麦片做的食物②粘的，有粘性的

هلیو (*heleev*) 〔名〕 （用苇条或柳条制成的）筐，篮子

هلیوتراپی Heliotherapy 〔名〕〈医〉日光疗法

هلیوسنتریسم Heliocentrism 〔名〕〈天〉日心说，太阳中心说

هلیوم Helium 〔名〕 〈化〉氦

هلیون (*heliyon*) 〔名〕〈植〉石刁柏(俗称芦笋)

هم I (*ham*) 〔副、名〕 ①也，同样②甚至，连…还，即使…已③彼此，互相

... ~ ... ~ 既要…也要…

کمونیست‌ها باید همیشه ~ معلم مردم باشند ~ شاگرد آنان . 共产党员每天都是民众的教师，但又每天都是民众的学生。

~ با 一起，一同，相互之间

آنها با ~ دوست صمیمی هستند . 他们是好

朋友。

بر ~ 搅合在一起，混在一起

به ~ 一起，互相

در ~ بر ~ 纠缠在一起

هنوز ~ 仍然

حقیقت را با دروغ به ~ بافتن 真伪混杂

روی ~ ریختن 叠在一起；勾结

با ~ ساختن 和谐，一致

بر ~ گذاردن (بر ~ نهادن) 合上，闭上

او چشمانش بر ~ نهاد تا قدری استراحت کند . 他闭上眼睛休息了一会儿。

دیشب مژگان بر ~ نگذاشتم . 昨晚我一夜没合眼。

خوب به ~ آمدن 旗鼓相当

او ~ آمد . 他也来了。

من ~ او را ندیده‌ام . 我也没见过他。

مسئله باین سادگی را یك بچه ~ میفهمد . 那样一个简单的问题连小孩都懂得。

او دعوتمان کرده است آن ~ همین امشب . 他邀请我们去，而且就是今天晚上。

اگر او نرود ، من ~ نمیروم . 如果他不去，我也不去。

گفتند باران خواهد آمد و باران ~ آمد . 大家说要下雨，果然下了。

اوآنقدرخوشحال بود که حتی درخواب ~ آواز میخواند . 他高兴得在睡梦中也唱了起来。

آنها دست ~ را فشردند . 他们紧紧地握手。

شاید ~ حق با تو باشد . 也许你是对的。

هم Ⅱ (*ham*) 可做构词前缀，表示“共同”、“相互”之意，如 ：همشهری ، همکلاسی 等

هم (*hamm*) 〔名〕(复 هموم) 痛苦，忧虑，忧愁；焦虑，挂念

وی از ~ وغم نجات یافت . 他不再发愁了。

هم (*hom*) 可做构词后缀，表示从第十一到第十九序数词的词尾，如：یازدهم ، دوازدهم ، نوزدهم 等

هما(ی) (*homā*) 〔名〕 ①(神话中的) 不死鸟 (幸福的象征)②胡兀鹫③伊朗航空公司的名称

هماتوری Hematurie 〔名〕〈医〉血尿

هماتیت Hematite 〔名〕 〈矿〉赤铁矿；红铁矿，有血点 (或血纹) 的绿宝石

هماتین Hematine 〔名〕〈生化〉①正铁血红素②〈化〉苏木因，氧化苏木精

همار Ⅰ (*hamār*) 同 همواره

همار Ⅱ 〔名〕 ①数字②质量

همارا (*hamārā*) 同 همواره

هم ارث (*ham-ers*) 〔名〕 共同继承者

هم ارز (~ *arz*) 〔形〕 等价的，等值的

هم ارز گرم (~ *arz-geram*) 〔名〕 〈化〉当量

هم آرزو (~ *ārezoo*) 〔形、名〕 具有共同愿望的 (人)，志同道合

هم ارزی (~ *arzee*) 〔名〕 ①等价，等值②〈化〉共价 (化)

هماره (*hamāre*) 同 همواره

هماز (*hammāz*) 〔名〕 诽谤者，诬蔑者，造谣中伤者

هماس (*hammās*) 〔名〕 猛狮

هم اسم (*ham-esm*) 同 همنام

هم آشیان (~ *āshyān*) 〔形、名〕 ①同窝的，同巢的(指鸟)②邻居

هم اصلی (~ *aslee*) 〔名〕 〈生〉同源

هم اطاق (~otāgh) 〔名〕 同屋者，同居者

هم آغوش 〔形〕 相互拥抱的

~ شدن 相互拥抱

هم اكنون (~ aknoon) 〔副〕 ①立刻，马上②刚刚③目前，现在

~ ميآيم . 我马上就来。

~ او را ديدم . 我刚才看见他了。

همال (hamāl,homāl) 〔形、名〕 ①相同的，平等的（指地位）②同志，伙伴③妻子

همام (homām) 〔名、形〕 ①英雄，勇士，侠客②猛狮③勇敢的，英勇的

هم آميزى (ham-āmeezee) 〔名〕 性交

همان (hamān) 〔代、形〕 ①同样的人，同样的事物②同一的，正是…的

~ به (~ بهتر) 再好不过了

~ دم 正是那时，就在那时刻

~ طوركه 正如…

اين ~ شخص است كه . . . 这就是那个…的人

~ را بخودم پس دادند . 他们把原物归还给我。

~ كتاب دو باره چاپ شده است . 就是那本书再版了。

~ است كه گفتم . 我说了算数。

اين ~ رفيقى است كه بمن كمك كرد . 就是这个同志帮了我的忙。

دو باره ~ حرف را زد . 他又把那句话重复了一遍。

ملاقات ما با يكديگر ~ بود و ديگر اورا نديدم . 我们相互就见过那一面，以后就再也没见过他了。

دوستى آنها ~ بود و پس از آن با هم اختلاف پيدا كردند . 他们的友好关系就到此为止，打这以后他们就产生了意见分歧。

~ آش است و ~ كاسه (~ كاسه و ~ آش) 〈谚〉一切照常，依然如故。

اگر دير ميآئيد ، ~ بهتر كه نيائى . 如果你要迟到，那就最好别来了。

آنها كه كار ميكنند همانها پيش خواهند برد . 谁努力，谁就进步。

افتادنش ~ و مردنش ~ بود . 他一倒下便断气死了。

همانا (hamānā) 〔副〕 ①正是这样，的确是这样，无疑，显然②类似地，相同地

همانجا (hamān-jā) 〔副〕 就在那儿，就在那个地方

هم اندازه (ham-andāze) 〔名〕 同一个尺寸，同一个型号

هماندم (hamān-dam) 〔副〕 立刻，马上

همانطور (~ towr) 〔副〕 正是这样

همانگاه (~ gāh) 〔副〕 ①正在这时候②立刻，马上

همانگه (~ gah) 同 همانگاه

همانند (hamānand) 〔形〕 相似的，类似的

~ شدن (با) 相似，类似

~ كردن (~ ساختن) (با) 使…相似，类比

همانند سازى 〔名〕 吸收（作用），同化（作用）

همانندى 〔名〕 同样，一样，相似，类似

هم آواز (ham-āvāz) 同 هم آهنگ

هم آوازى 同 هم آهنگى

هم آور (ham-āvar) 〔名〕 ①同 هم آورد ②种公畜

هم آورد (~ āvard) 〔名〕 ①敌人，敌军②对手，对方，敌手，竞争者

هم آوری (~ *āvaree*) 〔名〕 繁殖，下崽

هم آویز 同 هم آورد

هم آهنگ (~ *āhang*) 〔形、副〕①和声的(地)，和音的(地)，和谐的(地) ②齐心协力的(地)，团结一致的（地），意见一致的（地）

~ بودن 和谐；协调；一致

این سازها ~ نیستند . 这些乐器配合得不协调。

عقیدهٔ هر سه در بارهٔ آن موضوع ~ بودند . 在这个问题上三个人的意见完全一致。

~ شدن 和谐，协调

~ کردن 使音调一致；使互相协调

هم آهنگی 〔名〕 ①〈乐〉和声，和谐，协调②意见一致，一致同意③动作协调

~ بدن 匀称的身材

عدم ~ 不谐音，不一致，不协调

همای (*homāy*) 同 هما(ی)

هم اياق (*ham-ayāgh*) 〔名、形〕〈口〉①朋友；同伴，伙伴②志同道合的

همايش (*homāyesh*) 〔名〕 集会，聚会

همايون (*homāyoon*) 〔形、名〕①帝王的，国王的，陛下的②幸福的，吉庆的，吉祥的③伊朗曲调名

همايونی 〔形〕 陛下的，国王的，皇帝的

همباز (*ham-bāz*) 〔名〕同伴，伙伴；(博弈等的）对手

هم بازی 〔名〕 ①（游戏、运动的）抗争，竞争；共同参加；对手②游戏的伙伴

هم بالا 〔形〕①身高相等的②相等的，相同的

هم بالان 〔名〕 〈动〉同翅类

هم بالایی 〔名〕①身高相等②相等，相同，相似

هم بخشی (~ *bakhshee*) 〔名〕 〈化〉均分，均隔；匀布；匀配

هم بر (~ *bar*) 〔名、形〕 ①同路人，旅伴；交谈者②相同的，相等的，相似的

~ شدن (با) 相等，相同，相似

همبری 〔名〕 （地位、官衔的）相同，相近

هم بزم (~ *bazm*) 〔名〕 ①同桌吃饭的人②交谈者，对话人

هم بستر (~ *bastar*) 同 هم خواب I 条

همبستگی (*hambastegee*) 〔名〕 ①团结，联合②联系，关系③依恋，亲切之情

پاینده باد وحدت و ~ ملت‌های سراسرجهان ! 全世界人民大团结万岁！

همبسته I (*hambaste*) 〔形〕 相互依靠的，相互牵连的，相互联系的；团结的

همبسته II 〔名〕合金

~ سبك 轻合金

~ های آهن 铁合金

هم بنیانی (*ham-baniyānee*) 〔名〕 〈化〉共价

همبو(ی) 〔形〕 味道相同的；〈转〉有同样习惯的；志趣相投的

همپا (~ *pā*) 〔名、形〕 ①同路人，旅伴，同伴②伴随的，陪同的

~ شدن 与…并进，与…步调一致，与…一起走

امور فرهنگی و آموزشی باید ~ صنعت و کشاورزی پیشرفت کند . 文化教育事业要随着工农业的发展而发展。

همپالکی (~ *pālakee*) 〔名、形〕〈口〉①同伴，伙伴②同路人，旅伴 ③(地位)相同的，气味相投的

همپایگی (~ *pāyegee*) 〔名〕 ①同等意义，同等

价值②职务相同，官衔相同

همپایه 〔形〕 ①级别、职务相同的②均等的，相等的，同样的③同等意义的，同等价值的

(با همتراز) ~ کردن 弄平，整平

همپایی 〔名〕 陪伴，伴随

همپشت (~ *posht*) 〔名〕 ①朋友；助手，帮手②年龄相差一岁的人

هم پشتی 〔名〕 ①同志关系，伙伴关系②援助，支持

(با) کردن ~ 援助；支持

هم پیاله (~ *piyāle*) 〔名〕 酒肉朋友；好友

هم پیشگی (~ *peeshegee*) 〔名〕 职业相同

هم پیشه 〔名〕 同一职业的（人），同行

هم پیمان (~ *peymān*) 〔名、形〕 ①同盟者，条约参加者②同盟的，参加条约的

~ شدن 参加同盟，联合

~ کردن 使…联合，使…结盟

هم پیمانی 〔名〕 联合，同盟

همت (*hemmat*) 〔名〕（复 همم）①抱负，雄心，大志②胆略③努力，尽力

~ علو 崇高理想，雄心壮志，大无畏精神

~ خواستن 需要努力

~ بلند داشتن 有雄心壮志

~ بلنددار! 要树雄心！

(~ ورزیدن ، ~ گماشتن) ~ کردن 努力，决心；无畏，决心（干）

~ از تو ، قوت از خدا. 〈谚〉虽有真主保佑，还得自己努力。

همتا (*hamtā*) 〔形、名〕 ①相同的，同等的，相似的②伴侣，对手，匹敌者

~ بی 无可比拟的，独一无二的

~ نداشتن 无与伦比，无可匹敌

ظروف چینی ساخت آن استان در تمام کشور ~ ندارد. 该省的瓷器在全国是首屈一指的。

همتاب (*hamtāb*) 〔形〕同等力量的，势均力敌的

همتازیانه (*hamtāziyāne*) 〔形、名〕 ①并肩出击的；同乘一匹马的②（赛马时的）对手，骑手

همتایی (*hamtāyee*) 〔名〕 相似，相等

همتراز (*hamtarāz*) 同 همپایه

هم ترازو (*ham-tarāzoo*) 〔形、名〕 ①重量相等的；不相上下(半斤八两)的，势均力敌的②相同的，一样的，同类的，对手

هم ترکیبی (~ *tarkeebee*) 〔名〕 〈化〉（同分）异构（现象），同质异能性

همتك (*hamtak*) 〔名〕 同路人，旅伴

هم تلمیذ (*ham-telmeez*) 〔名〕同学，同窗，学友

هم تیپ (~ *teep*) 〔形〕 同类型的，同种类的

همج (*hamaj*) 〔名〕①坏家伙，卑劣的人②蚊，蝇③瘦牡绵羊

هم جرم (*ham-jorm*) 〔名〕〈法〉共犯，同犯；同党

همجنس (~ *jens*) 〔名、形〕 同种（的），同类（的），同样（的）

کند ~ با ~ پرواز 〈谚〉物以类聚，人以群分。

همجنسی 〔名〕 同种，同类

~ حس 同情，相互了解

هم جنگ (~ *jang*) 〔名、形〕 ①战友②共同战斗的

همجوار (~ *javār*) 〔名、形〕 ①邻居②邻近的，隔壁的

~ مملکت 邻国

~ واحدهای 友邻部队

همجواری 〔名〕 邻近，亲近

روابط حسن ~ 睦邻关系

همجوش 同 همبسته I 条

هم جوهر (~ *jowhar*) 〔形〕 同体的

همچراغ (~ *cherāgh*) 〔名〕 ①邻居②近友，好友

هم چسبی (~ *chasbee*) 〔名〕 粘结；凝集（作用）；胶结（作用）

هم چشم (~ *cheshm*) 〔名、形〕 ①竞争者，对手②竞争的

هم چشمی 〔名〕 争夺，竞争

~ کردن (~ داشتن) 同上

همچنان (*hamchenān*) 〔形、副〕 如此的（地），那样的（地）；就那样…；仍旧

~ که ... 正如…，犹如…

او را ~ دوست میداریم. 我们仍然喜欢他。

وی ~ خلقی داشت که بوصف در نیابد. 他有一种难以形容的怪脾气。

همچند (*ham-chand*) 〔名、形〕 ①等值②等值的

~ ارقام 等数，相等数

همچندی 〔名〕 ①方程式②等值

همچنین (*hemcheneen*) 〔副〕 ①如此，这样的（地）②也，也是；除外，同样

~ بنده 我也是如此

~ اگر اجناس را بموقع نرساند، ... 此外，如不按时交货，就…

~ رفیقی قابل تحسین است. 这样的同志值得表扬。

همچو (*hamchoo*) 〔形、副〕 ①这样的，类似的②这样③象…一样

~ چیزی پیش از این ندیده‌ام. 象这样的东西我以前不曾见过。

همچون 同 همچو

همچه 同 همچو

همچین 同 همچنین

هم حجره (*ham-hojre*) 〔名〕 同室而居的人

هم حدود (~ *hodood*) 〔形〕 邻近的，毗连的，有共同边界的

همحدودی 〔名〕 邻接，毗连

هم خاک (~ *khāk*) 〔名〕 邻近

همخانگی (~ *khānegee*) 〔名〕 同住一屋，住在一起

همخانه 〔名〕 ①邻居；同屋②爱人；朋友

هم خداوند (~ *khodāvand*) 〔形〕 同属一个主人的

همخدمت (~ *khedmat*) 〔形〕 共同服务的

همخرج (~ *kharj*) 〔名〕 同桌吃饭的人，膳友

همخو 〔形〕 性格相似的，脾气相同的，志趣相投的

همخواب I (~ *khāb*) 〔名〕 ①住在一起的人，同居者②丈夫③妻子；姘妇

هم خواب II 〔形、名〕 ①等斜（倾）的②等（磁）倾线；〈地〉等斜断层

همخوابگی (~ *khābegee*) 〔名〕 同居，姘居

~ کردن 同上

همخوابه 同 همخواب I 条

همخوراك (~ *khorāk*) 同 همسفره

هم خون 〔形〕 ①同血统的，有亲属关系的②同血型的

هم خویی 〔名〕 性格相近，脾气相同，志趣相投

~ داشتن 有相近的性格，有同样的脾气

هم خیال (~ *khiyāl*) 〔形〕 想法一致的

همداستان (~ *dāstān*) 〔名〕 同志，朋友，伙伴，合伙者

~ شدن 合伙，勾结；同意，达成协议

همداستانی 〔名〕 合伙，勾结，狼狈为奸
~ کردن 同上

همدان (*hamadān*) 〔名〕 哈马丹（伊朗城市）

هم دبستان (*ham-dabestān*) 〔名〕 同学，学友

هم درد (~ *dard*) 〔名、形〕 ①患难之交，同情者②同情的，共患难的
مردم چین و ملت‌های ستم دیدهٔ سراسر جهان ~ یکدیگرند. 中国人民和世界被压迫人民是休戚与共的。

همدردی 〔名〕 同情，怜悯；慰藉
~ حس 同情心
~ نامهٔ اظهار 唁函
(با) کردن ~ 同情，怜悯
ما با مریض ~ میکنیم. 我们对病人表示同情。
ابراز ~ کردن (به) 表示同情

همدرس (~ *dars*) 〔名〕 同班同学，学友

همدرسی 〔名〕 共同学习，一起上学

همدست (~ *dast*) 〔名〕 ①同伙，合谋者，同犯②助手，合作者③同事，伙伴
~ شدن 合伙，合谋，参与

همدستان (~ *dastān*) 同 همداستان

همدستی (~ *dastee*) 〔名〕 共同参与，同谋，狼狈为奸

هم دگر (~ *degar*) 同 همدیگر

هم دل (~ *del*) 〔形、名〕 ①意见一致的，同心同德的；同情的②同志，志同道合者③同伙，同伴，同谋者

همدلی 〔名〕 意见一致，同心同德

همدم (~ *dam*) 〔名〕 好友，挚友，心腹
دوست خوب آنست که هنگام سختی ~ انسان باشد. 〈谚〉患难显知交。

همدماء (~ *damā'*) 〔名、形〕 ①等温线，恒温线②等温（线）的
~ خط 等温线，恒温线

همدمی (~ *damee*) 〔名〕 亲密关系，亲近

همدوره (~ *dowre*) 〔名、形〕 ①同时代人②（大、中学的）同班同学③同时代的，同期的

همدوش (~ *doosh*) 〔形、名、副〕 ①平等的，同级的，同等地位的②朋友③并肩地④相等的事物，（地位）相等的人
~ ... جنگیدن 同…并肩作战

همدوشی 〔名〕 ①平等，平等地位，同级②友谊

همدهی (~ *dehee*) 〔名〕 ①同村人②朋友

همدیگر (~ *deegar*) 〔代〕 互相，彼此
~ از 彼此间，互相间
~ با 一起，互相地
~ به 彼此，互相
به ~ محبت میکنند. 他们和睦相处。
مردم جهان در مبارزات عادلانهٔ خود از ~ پشتیبانی میکنند. 全世界各国人民的正义斗争，都是互相支持的。

همدین (~ *deen*) 〔名〕 信同一宗教的人，信仰相同的人；教友

همدینی 〔名〕 信仰相同

همدیوار 〔名〕 邻居

همدیهی 同 همدهی

هم ذات 〔形〕 共存的，共体的

هم ذاتی 〔名〕 秉性相同

همر (*hamer*) 〔形〕 身材高大的，大个子的

همراز (~ *rāz*) 〔名、形〕 ①亲信，心腹，好友，挚友②心腹的，亲信的

همرازی 〔名〕 亲密，密切，信任

همراه (~ *rāh*) 〔名、副、形、介〕 ①同路人，旅伴②同志，志同道合者；同伙③一起④和…在一起⑤资助的，随和的

با ~ ... 和…在一起

خدا به ~ ! （祝）旅途平安；（祝）旅途愉快！

با پيانو ~ خواندن 用钢琴伴唱

~ آوردن 随身携带（某物）；把…领到或带到，把（某人）带来

~ بردن 带着，随身携带

~ بودن 与…同路

~ داشتن 随身携带，随身有

~ رفتن 一起走

كی ~ رفتيد ؟ 你与谁同路？

كسی ~ كردن 派某人与…同路

او نيز ~ ما آمد . 他也同我们一起来了。

من ~ بيا ! 跟我来！

دو نفر از همراهان ما ناخوش شدند. 我们一行中有两个人病倒了。

همراهی 〔名〕 ①伴随，跟随，陪送②援助，帮助③伴奏

به ~ 在…陪同下，在…帮助下

به ~ اركستر 在乐队伴奏下

~ كردن 陪送，伴随，跟随；帮助，援助

او را تادم در ~ كن! 请把他送到大门口！

آنها مرا تا ده ~ كردند . 他们把我一直送到村子里。

معلمش هميشه با او ~ ميكند . 老师一直帮助他学习。

همرأی (~ *ra'y*) 〔形〕 持相同意见的，意见一致的，志同道合的

~ بودن 同（某人）意见一致

همرائی 〔名〕 意见一致，志同道合

~ داشتن 同（某人）意见一致

هم رتبه (~ *rotbe*) 〔形、名〕 ①级别相同的(人)，同一级的②同等的人

اعضای ~ 级别相同者

كارسندان ~ 同级工作人员

هم رديف (~ *radeef*) 〔名、形〕 ①非战斗的军事服务人员②同 هم رتبه

همرزم (~ *razm*) 〔名〕 战友

~ نزديك 亲密战友

همرس Ⅰ (~ *ras*) 〔形〕 同时发生的，相交的，交叉的，〈数〉共点的，会聚的，集中的

همرس Ⅱ 〔名〕 ①银币②钱

همرضاع (~ *rezā'*) 〔名、形〕 ①共奶兄弟（或姐妹）②同盟的，团结的，同路的

همركاب (~ *rekāb*) 〔形、名〕 并驾齐驱的(人)，同乘一马的（人）

همرنگ (~ *rang*) 〔形〕 ①同一颜色的，同一色调的②相似的，类似的，同流合污的

گلهای ~ 同一颜色的花朵

~ شدن 变成同种颜色，适应，习惯于

~ جماعت شدن 随波逐流，随大流

خواهی نشوی رسوا ~ جماعت شو ! 〈谚〉入国问禁，入乡随俗。

~ كردن 使…变成同样颜色，使…适应，使…习惯

همرنگی 〔名〕 ①同一颜色②相似，类似；相适应，一致

همرو (ی) (*hamroo*) 〔名〕 面对面的，对面的，迎面的；平行的

همرو (*hamrow*) 〔名〕 同路人，旅伴

هم روزگار (*ham-roozgār*) 〔名〕 同时代人

همره (*hamrah*) 同 همراه

همرهی 同 همراهی

همری (*hamaree*) 〔名〕 泼妇

همریخت (*hamreekht*) 〔名〕 〈化〉（类质）同晶型体

همریختی 〔名〕 〈理〉（类质）同晶型（现象），同型性，同晶型性

هم ریش (*ham-reesh*) 〔名〕 ①连襟②同年者，同龄人（多指老头）

همریشه 〔形〕 同根的，同源的（如词等）；同族的，同系的

همزاد 〔名〕 ①双生子，双胞胎②同年人③灵魂

همزانو 〔名、形〕 ①朋友②促膝而坐的

همزبان (*ham-zabān*) 〔形、名〕 ①说同一种语言的②意见一致的③朋友

همزبانی 〔名〕 语言相同，观点相同，意见一致

همزلف (~ *zolf*) 〔名〕 连襟

هم زمان (~ *zamān*) 〔形、名〕 ①同时的，同时发生的；同时代的②同时代人

با ~ ... 与…同时

~ شعرای 同时代的诗人

هم زمانی 〔名〕 ①同时，同期②〈理〉等时性，同步性

هم زن (~ *zan*) 〔名〕 搅拌器，拌和机

همزه 〔名〕阿拉伯文第一个字母，符号为“ء”。可出现在词首，如：استقرار 中的 ا，或出现在词的中间，如：رأی，或出现在词尾，如：املاء

همزیست (*hamzeest*) 〔名〕 共生，共栖

همزیستی 〔名〕 ①共存，共处②〈生〉共生(现象)，共栖

اصول پنجگانهٔ (یا پنج اصل) ~ مسالمت آمیز 和平共处五项原则

~ کردن 共存，共处

هم ژرفا (*ham-jharfā*) 〔名〕 〈气〉等（水）深线

~ خط 同上

همساز 〔形、名〕 ①协调的，和谐的，一致的②朋友，盟友，同盟者③同一家族的，同宗的

~ شدن 协调，和谐，吻合，一致

~ کردن 使…协调，使…和谐，使…一致

هم سازها (~ *sāzhā*) 〔名〕 〈乐〉和声学

همسازی 〔名〕 和谐，协调，一致，吻合

همسال 〔名、形〕 ①同年人，同庚人②同年的

ما دو نفر ~ هستیم . 我们两人岁数一般大。

همسالی 〔名〕 同年，同岁

همسان 同 یکسان

همسانی 同 همانندی

همسایگان (*hamsāyegān*) 见 همسایه

همسایگی (*hamsāyegee*) 〔名〕 邻近，毗邻，附近；邻居关系

در ~ 在…附近，在…周围

آقای وانگ در ~ ما زندگی میکند . 王先生住在我们隔壁。

~ کردن 做邻居

چین از سمت مشرق با کره ~ دارد . 中国东方与朝鲜接壤。

همسایه 〔名、形〕(复 همسایگان) ①邻居②相邻的，毗邻的

~ دیوار بدیوار(~ پهلوئی) 隔壁邻居，贴邻

دول ~ 邻国

هم سبق (*ham-sabagh*) 同 همدرس

هم ستادی (~ *setādee*) 〔名〕（压力）均衡；〈地〉地壳均衡

هم سخن (~ *sokhan*) 〔名〕①交谈者②同志，志趣相同者，志同道合者

همسر (*hamsar*) 〔名〕①配偶（夫或妻）②相等的人，相同的人，相配的人

میان سرو ~ 在同代人之间

هم سرا (*ham-sarā*) 〔名〕合唱者

هم سرائی 〔名〕合唱

کردن ~ 同上

هم سری (*hamsaree*) 〔名〕①婚姻，夫妻生活②平等，均等③竞争

کردن ~ 等量齐观，并驾齐驱，匹配

هیچ چیز نمیتواند با آن ~ کند . 没有任何东西能和他相比。

هم سطح (*ham-sath*) 〔形〕①同一水平的，同一高度的②平等的，相等的

با . . . ~ بودن 和…同一水准；和…相等

هم سفر (~ *safar*) 〔名〕旅伴，同路人

شدن ~ 成为旅伴

هم سفرگی (~ *sofregee*) 〔名〕〈动〉共栖(现象)

هم سفره (~ *sofre*) 〔名、形〕①同桌吃饭的人；〈动〉共生动物②同餐的，同桌的

هم سفری (~ *safaree*) 〔名〕结伴旅行，一起旅行

کردن ~ 同上

همسن (~ *senn*) 〔名〕同年人，同庚人

همسنگ (~ *sang*) 〔形〕①等量的②相等的，不相上下的

دو حامل ~ 〈数〉两个矢量

دانستن ~ 等量齐观

شدن ~ 重量相等

کردن ~ 使…等量，使…相等

هم سنگر (~ *sangar*) 〔名〕战友

هم سنگی (~ *sangee*) 〔名〕①等量②相等，同级③当量

همسود (~ *sood*) 〔名〕①枣（属）②玫瑰花蕾

هم سوگند (~ *sowgand*) 〔形、名〕①共同发誓的②盟友，同盟者，联盟者

شدن ~ 共同发誓；联合，协商

هم سیما 〔形〕〈理〉相干的，相参的

هم شاخ 〔名〕妻子的姐妹(大姨子或小姨子)

هم شاگرد (~ *shāgerd*) 〔名〕同班同学

هم شاگردی 同 هم شاگرد

همشأن (~ *sha'n*) 同 هم رتبه

هم شراب (~ *sharāb*) 同 هم پیاله

همشرط (~ *shart*) 同 هم پیمان

هم شغل (~ *shoghl*) 〔名〕同一职业的人，同行者

هم شغلی 〔名〕同行，同一职业

همشکل (~ *shekl*) 〔形〕①类似的，相似的②同样的，一样的

بودن ~ 相似，相象

این دو برادر ~ اند . 这兄弟俩长得很象。

همشکلی 〔名〕①相似，类似②一样，一律，相同

هم شکم (~*shekam*) 〔名、形〕①双生子，双胞胎，孪生儿②同母异父的

~ برادران 同母异父的兄弟

هم شکمان 〔名〕孪生儿，双胎

همشو(ی) 〔名〕同一丈夫的女人

همشهری (~ *shahree*) 〔名〕同乡（多指同一城市出生的人）

همشيبى 〔名〕 和谐，一致，协调

هم شير (~ *sheer*) 〔名、形〕 ①同奶兄弟②同一个乳母奶大的

همشيره 〔名〕 ①姐妹；同奶姐妹②大姐（对陌生女子的称呼）

همشيره زاده 〔名〕 外甥；外甥女

هم صحبت (~ *sohbat*) 〔名〕 ①交谈者，对话者②朋友

هم صحبتى 〔名〕 ①来往，交际；交谈②友谊，友好③同 هم صحبت

همصدا (~ *sedā*) 同 هم آهنگ

هم صفحه (~ *safhe*) 〔名〕 〈数〉同平面

همطبق (~ *tabagh*) 同 همسفره

همطراز (~ *terāz*) 〔形〕 同一类型的，同样的，一样的

~ شدن 一致

~ كردن 使…一致

هم طويله (~ *taveele*) 〔名〕 ①同一马厩②同伴，伙伴，朋友

هم طينت (~ *teenat*) 〔形〕 气质一样的，同一习性的

هم عادت (~ *ādat*) 同 هم خو

هم عرض (~ *arz*) 〔形〕 ①一样宽的②在同一纬度的

هم عصر (~ *asr*) 〔名〕 同时代的人

هم عقيده (~ *agheede*) 〔名、形〕 ①志同道合者，同志②志同道合的，观点相同的

در اين مورد كاملاً با شما ~ ام . 在这方面，我跟你的意见完全一致。

هم عنان (~ *enān*) 同 هم ركاب

هم عهد (~ *ahd*) 〔名、形〕 ①同盟者②同时代的人③同盟的，联盟的

~ دول 同盟国，结盟国家

هم غذا (~ *ghazā*) 〔名〕 同桌吃饭的人，一起吃饭的人

هم فرمول (~ *formool*) 〔名〕 〈化〉同分异构体；同质异能素

هم فرمولى 〔名〕 〈化〉同分异构（现象）

هم فشار (~ *feshār*) 〔名、形〕 等压线，等压（线）的

(~ سطح) ~ خط 等压线

هم فكر (~ *fekr*) 〔形、名〕 志同道合的（人），有同样想法的（人）；志趣相同的（人）；有同样思想习惯的

هم فكرى 〔名〕 志同道合

هم قبيله (~ *ghabeele*) 〔名、形〕 ①同部族的人②同部族的

هم قد (~ *ghadd*) 〔形〕 身材相等的

~ و بالا 同上

هم قدح (~ *ghadah*) 同 هم پياله

هم قدر (~ *ghadr*) 〔形〕 ①价值一样的②同 هم رتبه

هم قدم (~ *ghadam*) 〔名〕 ①旅伴，同路人②同伴，伙伴③仆人，听差

هم قسم (~ *ghasam*) 〔形〕 共同盟誓的

هم قطار (~ *ghatār*) 〔形、名〕 ①同行，同事；②同一家中的仆人

همقطارى 〔名〕 ①同行关系，同事关系②当仆人

هم قطبش (~ *ghotbash*) 〔形〕 〈电〉同极的，单极的

هم قلم (~ *ghalam*) 〔名〕 写作上的同事，文学界的同人

هم قوم (~ *ghowm*) 〔名〕 同部族的人

هم قوه (~ *ghove*) 〔形〕 （力量、重量、效力等）均等的，相等的

~ اشیای 均等物，相等物

هم قیمت (~ *gheymat*)) 〔形〕 价值相等的

همکار 〔名、形〕 ①同事，合作者，协作者②合作的

همکاری 〔名〕 合作，共事，协力

با دشمن ~ 通敌（行为），资敌

صمیمانه ~ 诚挚的合作

فرهنگی ~ 文化合作

و تعاون ~ 齐心协力

کردن ~ 合作，〈军〉协同动作，互相支援

در چین میان مؤسسات همپیشه ~ موجود است. 中国同行企业有着协作关系。

همکاسه 〔名〕 ①同桌吃饭的人②酒友③〈口〉共犯，同谋者

شدن ~ 同桌吃饭；〈口〉共犯，同谋

همکام 同 همآرزو

هم کانون 〔形〕 同焦点的

هم کف (~ *kaf*) 〔形〕 底层的（指楼房）；与地面相平的

~ طبقهٔ 一楼（底层）

هم کفو (~ *kofv*) 〔名、形〕 ①地位相当（的），门当户对（的）②同一家族的，同宗的

همکلاس (~ *kelās*) 〔名〕 同班同学

همکلاسی 同 هم کلاس

همکلام (~ *kalām*) 同 همصحبت

هم کنون (~ *konoon*) 同 هم اکنون

هم کوك 〔形〕 〈乐〉和谐的，合声的

(ساختن ~) کردن ~ 使…和谐，使…协调

هم کیسه 同 هم خرج

هم کیش 〔名〕 ①信仰同一宗教的人，教友②志同道合者，同志

هم کیشی 〔名〕 ①信仰相同②志同道合

همگام 〔形〕 ①伴送的，伴随的②同心同德的③同 هم قدم

(با) شدن ~ 伴送，伴随，表示同意；和…并驾齐驱

همگان (*hamegān*) 〔名〕 大家，所有的人；在座者，出席者

همگانی 〔形〕 ①总的；普遍的，全民的②公共的

~ اعتصاب 总罢工

~ تلفن 公用电话

~ کتابخانهٔ 公共图书馆

~ نام نویسی 战时人力总动员

شدن ~ 成为普遍，公有化

کردن ~ 使…成为普遍，使…公有化

همگر (*hamgar*) 〔名〕 ①织布工②织补工

همگرا(ی) (*hamgerā*) 〔形〕 ①会聚的，集中的②〈数〉收敛的

همگرایی 〔名〕 ①会聚，集中②会聚度③〈数、理〉收敛

همگروه (*ham-gorooh*) 〔形〕 同组的，同帮的，宗派的

همگروهه 同 همگروه

همگن (~ *gen*) 〔形〕（复 همگنان）同质的，同种的

همگنان (~ *genān*) 同 همگان

هم گنج (~ *gonj*) 〔名〕 〈理〉等容线

هم گوشه 〔名〕 〈数〉等角

همگون (~ *goon*) 〔形〕 同类的，同样的；相似的

~ شدن 相同，相似

~ كردن 使…相同，使…相似

همگونی 〔名〕 同类，同样；类似，相似

هم گوهری (~ *gowharee*) 同 هم ذاتی

همگی (*hamegee*) 〔名〕 全体，全部，总和

~ را سلام كرد . 他向大家打招呼问好。

~ آنها رفتند . 他们全都走了。

همگیر I (*hamgeer*) 〔名〕 〈机〉环；轴环

هیگیر II 同 همه گیر

همگیس (*ham-gees*) 〔名〕 （女性）同龄的人

همگینان (*hamgeenān,hamageenān*) 同 همگان

هملاج (*hamlāj*) 〔名〕〈旧〉（马的）小走，溜蹄

هملخت (*hamlakht*) 〔名〕 ①鞋底，鞋掌②一种皮鞋

همم (*hemam*) 见 همت

هم مدرسه (*ham-madrese*) 〔名〕 ①同学②同一学校的老师

هم مذهب (~ *mazhab*) 〔名〕 信仰相同的人，信同一宗教的人，教友

هم مذهبی 〔名〕 同一信仰，宗教信仰相同

هم مرز (~ *marz*) 〔形〕 毗邻的，同边界的，接壤的

كشورهای ~ 边界相接壤的国家，邻国

نواحی ~ 边境地区，边区

(با) ~ بودن 与…相毗邻

چین با افغانستان ~ است . 中国与阿富汗是邻邦。

هم مركز (~ *markaz*) 〔形、名〕 ①同一中心的，同轴的②〈数〉同心圆

هم مسلك (~ *maslak*) 同 هم كیش

هم مسلكی 同 هم كیشی

هم مشرب (~ *mashrab*) 〔名〕 志趣相投的人，志同道合的人

هم مشربی 〔名〕 志趣相投，志同道合

هم معنی (~ *ma'nee*) 〔名、形〕 ①同义词②同义词的；同义的，意义相同的

این كلمات ~ هستند . 这几个词意思相同。

هم مكتب (~ *maktab*) 〔名〕 同学，学友

هم منزل (~ *manzel*) 〔名〕 同居，同屋

هم منقل (~ *manghal*) 〔名〕 ①挚友②一起抽大烟的人

هم میراث 〔名〕 共同继承人

هم میهن (~ *meehan*) 〔名〕 同胞，同国籍者

هم میهنی 〔名〕 同一祖国

همنام (~ *nām*) 〔名、形〕 ①同名的人，同名的物②同名的

همنامی 〔名〕 同名同姓

هم نبرد (~ *nabard*) 〔名〕 敌人；对手，竞争者

هم نرخ (~ *nerkh*) 〔形〕 等价的，同价的

هم نرخی 〔名〕 等价，同一价格

هم نژاد (~ *nejhād*) 〔形、名〕 ①同一种族的，同一人种的②同部族的人

هم نشست (~ *neshest*) 同 همنشین

هم نشین (~ *nesheen*) 〔名〕 同伴，同伙，伙友

〈谚〉 همنشینم به بود تا من از او بهتر شوم. 近朱者赤，近墨者黑。

هم نشینی 〔名〕 来往，交往，联系

هم نفس (~ *nafas*) 同 همدم

هم نگار (~ *negār*) 〔形〕 ①汇编的，综合的②摘要的，概要的，大纲性的

جدول ~ 汇编成的表，一览表

هم نمك (~ *namak*) 〔名〕 同甘共苦的人

هم نواله (~ *navāle*) 〔名〕 共食者

همنوائی (~ *navā-ee*) 〔名〕 ①回声，反响②〈理〉共振，共鸣，谐振

هم نورد (~ *navard*) 〔名〕 同路人，旅伴

همنوع (~ *now'*) 〔名〕 ①同种，同类②人，人类

این دو پارچه ~ هستند. 这两种布料质地相同。

همنوعی 同 همجنسی

هم نهاد (~ *nehād*) 同 هم طینت

همو (*hamoo*) هم او 的缩写形式

هموار (*hamvār*) 〔形〕 ①平坦的，光滑的②顺利的，容易的，无阻碍的③〈转〉温和的，文静的，柔和的

~ جادهٔ 平坦的公路

~ شدن 变平坦，变容易

~ کردن 弄平，使…平坦；使…容易

راه را ~ کردن (یا ساختن) 铺平道路

چیزی را بر خود ~ کردن 忍受某事，承受某事

هموارسازی 〔名〕 整平

همواره 〔副〕 经常，时常，总是，往往

همواری 〔名〕 ①平坦，光滑②顺利③平原，平坦的地方

هم‌وثاق (*ham-vesāgh*) 〔形〕 ①联盟的，结盟的 ② 同 همخانه

همود (*homood*) 〔名〕 〈医〉虚脱；萎陷

هم وزن (*ham-vazen*) 〔形〕 ①重量相等的②〈语〉元音数相等的③同格的，韵律相合的

هم وزنی 〔名〕 ①重量相等②结构相同（指词）③〈文〉同格，同韵

هموژنیزه Homogenize 〔形〕 均匀的，同质的，均质的（尤指使牛奶中的油脂粒均匀分布）

~ شیر 均脂牛奶

هموسایت Hemocyte 〔名〕 〈医〉血球，血细胞

هموسکسوالیسم Homosexualism 〔名〕 同性恋爱

هم وطن (*ham-vatan*) 〔名〕 同胞，同国人，同乡

هم وطنی 〔名〕 同一祖国，同乡

هموفیلی Hemophilia 〔名〕 〈医〉血友病

هموگلبین 同 هموگلوبین

هموگلوبین Hemoglobin 〔名〕 〈生化〉血红素，血红蛋白

هم ولایتی (~ *velāyatee*) 〔名〕 同乡，老乡

همولیز Hemolysis 〔名〕 〈医〉溶血（作用），血球溶解

هموم (*homoom*) 见 هم (*hamm*)

همه (*hame*) 〔形、名〕（复 همگان）①全部，全体，一切，全，总②每，每一个的③所有的，全体的

~ جا 到处

~ دانشجویان 全体大学生

~ روز 每天，整天

~ شب 每晚，整晚

~ کس 全体，大家，每人

~ وقت 全部时间

از ~ اینها گذشته 除此之外，另外

~ این 这一切，这么多

~ با 尽管…，纵然…

~ با این 尽管这一切，尽管如此，仍然

به ~ ابواب 在各方面，在一切方面

در جلسهٔ دیروز ~ شرکت نکردند. 不是所有的人都参加了昨天的会。

. او همه اش حرف میزند 他不住口地讲话。

. ~ شب را کار کردیم 我们整整工作了一夜。

. ~ آنها نجات یافتند 他们全部得救了。

همه پرسی (~ *porsee*) 〔名〕 公民投票，民意测验

همه جاگیر 〔形〕 传染的，流行的；传布得广的

مرض ~ 传染病

همه جانبه (~*jānebe*) 〔形、副〕 多面的（地），全面的（地）

. ما دربارهٔ این مسائل تجزیه و تحلیل ~ بعمل آوردیم 我们全面地分析了这些问题。

همه جائی 同 هر جایی

همه چیز 〔名〕 全部，一切，所有东西

. ~ آماده است 一切都准备好了。

همه چیز تمام (*hamecheez-tamām*) 〔形〕〈口〉有经验的，有阅历的，老练的

همه چیز خوار (~ *khār*) 〔形〕 ①什么食物都吃的②〈动〉杂食性的

همه چیز دانی 〔名〕 无所不知

همه خوار 同 همه چیز خوار

همه رنگ (*hame-rang*) 〔形、副〕 〈口〉各种的（地），各种各样的（地）

. ~ کار میکرد 他采取各种方式进行工作。

همه روزه 〔形、副〕 每日的(地)；整天的（地）

همه زمینی (~ *zameenee*) 〔形〕 可以到处行走的

توپخانهٔ ~ 野战炮

همه ساله 〔形、副〕 每年的(地)，整年的（地）

همه سر حریف (~ *sarhareef*) 〔名、形〕 ①骗子，地痞②精于世故的

لوطی ~ 骗子；精于世故的人

همه شناس (~ *shenās*) 〔形〕 ①著名的，有名的②熟悉一切人的

همه فن تمام (~ *fan-tamām*) 〔名、形〕 ①多面手，百事通②非常机敏的，机灵的

همه فن حریف (~ *fan-hareef*) 〔名〕 ①家务总管，打杂的②多面手，能做各种事情的人，万能博士

همه فهم (~ *fahm*) 〔形〕 通俗易懂的，大众化的

همه فهمی 〔名〕 通俗易懂，大众化

همه قسم (~ *ghesm*) 同 همه گونه

همه کاره 〔名、形〕 ①门门在行的人，全能的人，多面手②什么都会干的；多种用途的 ③杂而不精的人

~ و هیچکاره 〈谚〉样样“精通”，样样稀松。（比喻：博而不精的人）

همه گوشه یکی (~ *gooshe-yekee*) 〔形〕 〈数〉等角的

همه گونه 〔形、副〕 ①各种各样的，各式各样的②按各种方式

همه گیر 〔形〕 流行性的，传染的

ناخوشی ~ 流行病，传染病

همه گیر شناسی (*hamegeer-shenāsee*) 〔名〕 流行病学

همه گیری 〔名〕 流行病

همه ماهه 〔副〕 每月地，按月地；每月

همهمه (*hamhame*) 〔名〕 喧哗，吵嚷，人声嘈杂，喧嚣

کردن ~ 同上

همه نوع (*hame-now'*) 同 همه گونه

همه وقت (~ *vaght*) 〔副〕 经常，永远，总是

همیان (*hamyān*) 〔名〕 钱包；有钱袋的腰带

همیدون (*hameedoon*) 〔副〕 ①现在，现时，目

前②这样地

همیشگی (*hameeshegee*) 〔名、形〕 ①固定性，一贯性，始终不渝，连续性②经常的，常来的，固定的

به عادت ~ خود 按老习惯

~ مشتری 老顾客，老主顾

همیشه (*hameeshe*) 〔副〕 ①一直，总是，老是②永远，始终

~ برای 永远地

~ برای (و) یك بار 一劳永逸地，彻底地，永远地

~ فروتنی میکرد . 他总是很谦虚。

ما برای ~ به حزب و مردم وفادار میمانیم . 我们永远忠于党，忠于人民。

همیشه بهار (~ *bahār*) 〔形、名〕 ①常绿的，常青的②〈植〉金盏花属

همیشه جوان (~ *javān*) : ~ گل 〈植〉景天

همیشه سبز (~ *sabz*) 〔形〕 常绿的，常青的

همین (*hameen*) 〔形、副〕 ①正是这个，就是这个②仅仅，只是

~ امروز 就在今天

~ دم (~ لحظه) 立刻，马上，在此时刻

~ طور 就那样

~ فردا 就在明天

~ که 刚…就…

~ نزدیکی ها 就在附近

~ و بس 就是这些

از ~ امروز 就从今天起

و ~ طور تا آخر 就这样直至结束

~ را بردار ! 你也拿这个吧；你也挑这个吧！

او ~ که در زد ، وارد اطاق شد . 他刚敲门就进屋了。

~ بود و بس . 就是这些；就是这么回事。

~ باو سلام کردم نه به دیگری . 我只是和他打了个招呼。（没理别的人）

~ رفیق روزی به من کمک کرد . 就是这个同志有一天帮了我的忙。

بله ، ~ شخص گفت . 就是这个人说的。

همین الان (~ *alān*) 〔副〕 ①马上，立刻，现时，目前②刚刚，方才

بیا ~ برویم . 我们马上走吧！

~ از اداره آمدم . 我刚从办公室来。

همین حالا 同 همین الان

همینطوری (~ *towree*) 〔副〕 ①就这样地②随便地，胡乱地，任意地③通融地③无缘无故地

همینقدر (~ *ghadr*) 〔副〕 ①这么多，那么些②只要

~ کار میکند که ما میکنیم . 他和我们干一样多的工作。

شما ~ که اجازه بدهید فوراً میآیم . 只要您同意，我马上就来。

هناسه (*hanāse*) 〔名〕 喘气，气短，累得直喘

~ زدن 同上

هنجار I (*hanjār, henjār*) 〔名〕 ①方法，方式②均匀，节奏性③拍子，速度，节拍④捷径，对角穿行的小路⑤风俗习惯，

به ~ 有节奏地，按照…方法，照规矩

~ چیزی را گرفتن 开始，着手，动手做某事

هنجار II 〔名〕 ①水准仪，水平尺②测锤，铅垂线准绳

هنجام (*hanjām*) 〔名、形〕①懒汉，二流子②懒

惰的，懒散的

هنجيدن (*hanjeedan*) 〔动〕（根 هنج ）①拔出，拉出②剥下，扒下（如兽皮）③决定，决定做…

هند (*hend*) 〔名〕印度（亚洲）

هندباء (*hendabā'*) 〔名〕〈植〉菊苣属

هندبال Handball 〔名〕〈体〉手球

هندبيد (*hendbeed*) 同 هندباء

هندستان (*hendostān*) 同 هندوستان

هندسه (*hendese, handasa*) 〔名〕①几何学②土木工程

~ تحليلی (~ حليه) 解析几何

~ ترسيمی 画法几何（学）

~ تصويری 投影几何

~ رقومی (~ تشريحی و توصيفی) 画法几何

~ فضائی (~ اجسام برجسته) 射影几何

~ كروی 球面几何学

~ مجسمه (~ فضائيه ، ~ فضايی) 立体几何学

~ مسطحه 平面几何学

~ كردن 〈旧〉测，量，测量，计量

هندسه دان 〔名〕几何学家，几何学者

هندسی (*hendesee*) 〔形、名〕（复 هندسيون）①几何学的②几何学家

~ ارقام 阿拉伯数字

~ اشكال 几何图形

~ تصاعد 几何级数，等比级数

~ زيبائی 几何形装饰

~ مكان 〈数〉轨迹

~ نمايش 曲线图，图表

هندل Handle 〔名〕（发动汽车用的）摇杆，摇把

~ زدن 摇摇杆

هندو (*hendoo*) 〔名、形〕①印度人，印度教徒②黑痣③（皮肤）黝黑的…

~ خال 痣，黑痣

هندوانه (*hendevāne*) 〔名〕西瓜

~ ابوجهل 〈植〉药西瓜，〈医〉药西瓜瓤

~ پوست 皮西瓜

~ تخمۀ 西瓜籽

~ زير بغل كسی گذاشتن 怂恿某人做坏事，唆使，教唆，挑动

~ پوست زير پای كسی گذاشتن 设计陷害某人

دو ~ با يك دست نميتوان گرفت .(يا برداشت) 〈谚〉一心不能二用。（直译：一只手拿不了两只西瓜）

هندوچين (*hendo-cheen*) 〔名〕印度支那

هندوراس (*hondoorās*) 〔名〕洪都拉斯（拉丁美洲）

هندوستان (*hendoostān*) 〔名〕印度（亚洲）

هندوستانی 〔形、名〕印度的，印度人

هندوئيسم 〔名〕印度教

هندوكش (*hendokosh*) 〔名〕兴都库什山（亚洲）

هندی (*hendee*) 〔名、形〕（复 هنود）①印度人，印度教徒②印地语③胎痣④胎记⑤印度的剑⑥放大镜⑦印度的

~ ارقام 阿拉伯数字

~ تمر 罗望子果（果实味酸，常做清凉轻泻饮剂用）

~ شمشير 印度钢刀

~ زبان 印地语

هنر (*honar*) 〔名〕①艺术，美术②科学，知识③技能，技巧④武艺，技艺⑤妙举

تآتر ~ 戏剧艺术
(تصويری ~) تجسمی ~ 造型艺术
عملی ~ 实用工艺
نظامی ~ 军事艺术，兵法
و ادبیات ~ 文艺
های بافتنی ~ 编织工艺
های زيبا ~ 美术（指诗歌、音乐、绘画、雕塑、建筑等）
های متشکله و خالقه ~ 造型艺术
~ ارباب 艺术巨匠
(~ کردن) بخرج دادن ~ 显示技艺，表现技艺

هنرآموز 〔名〕 艺术学校的学生

هنرآموزی 〔名〕 艺术学校的教育；学习艺术

هنر پرور (~ *parvar*) 〔名〕 科学艺术事业的倡导者

هنر پروری 〔名〕 倡导科学艺术

هنرپیشگی (~ *peeshegee*) 〔名〕 演员职业

هنر پیشه 〔名〕 演员，艺术家，艺人
بالت ~ 芭蕾舞演员
سینما ~ 电影演员

هنرجو(ی) 〔名〕 艺术学校的学生；中专学生

هنردار 同 هنرمند

هنرستان (*honarestān*) 〔名〕 ①艺术学校②技工学校，中等技术学校
موسیقی ~ 音乐学院

هنرسرا (*honar-sarā*) 〔名〕 艺术大学，技术大学（学院），高等艺术学校
عالی ~ 高等艺术学校

هنرشناس (~*shenās*) 〔名〕 艺术研究者，艺术学家，艺术理论家

هنرشناسی 〔名〕 艺术研究

هنرفروش (~ *foroosh*) 〔形、名〕 卖弄学问的（人）

هنرفروشی 〔名〕 卖弄学问，自夸
کردن ~ 同上

هنرکار 〔名〕 技师，技术人员

هنرکده (~ *kade*) 同 هنرستان

هنرمند (*honarmand*) 〔名、形〕 ①艺术工作者，艺术家；工匠②灵巧的，有高超技艺的③有才干的，多才多艺的

هنرمندانه 〔副〕 巧妙地，灵巧地，熟练地

هنرمندی 〔名〕 ①技能，技巧，技艺②艺术才能，艺术才干，多才多艺

هنرنما(ی) (*honar-namā*) 〔形〕 显示艺术才能的

هنرنمایی 〔名〕 ①显示艺术才能；表现才能，发挥才能②演出
کردن ~ 同上

هنرور (*honarvar*) 同 هنرمند

هنری 〔形〕 艺术的，艺术上的，有技艺的
~ آثار 艺术作品
~ فیلم 艺术片，故事片
~ گروه 艺术团体

هنزرپنزر (*henzer-penzer*) 〔名〕 〈口〉破旧的东西，杂物

هنگ I (*hang*) 〔名〕 〈军〉团
احتیاطی ~ 后备团
پیاده ~ 步兵团
سوار ~ 骑兵团
هوائی ~ 航空团，空军团

هنگ II 〔名〕 ①音调，曲调；旋律②〈乐〉音阶③意图，打算，企图

هنگ III 〔名〕 〈旧〉①声望，威信，权威②力量，

威力③理智，智力，智慧④量，数量

هنگ Ⅳ〔名〕地洞，地穴，山洞

هنگ Ⅴ〔形〕①大量的，数量多的②聪明的，智慧的

هنگار (*hangār*)〔名〕①匆忙，急忙②速度

هنگام (*hengām*)〔名〕①时间，时期，季节②〈乐〉音列，音阶

~ درو 收获季节

... هنگامیکه 当…的时候

... ~ به 在…时候

~ سیکل دو 两个学程的(指初中和高中)

(~ بی) ~ نابه 不适时的，不合时宜的

. ~ رفتن است 现在该走了。

هنگامه (*hengāme*)〔名〕①一大群人，一大帮②吵闹，喧哗；一团糟，乱七八糟③集合，集会④引人注意

~ کردن 吵闹，喧哗；胡闹

(~ نهادن) ~ بر پا کردن 同上

~ گرفتن 纠集一大帮人；把人群集合起来

! ~ است 真精采!

هنگامه جو(ی)〔名〕爱闹事的人，捣乱者，寻衅者

هنگامه جویی〔名〕寻衅闹事，捣乱

هنگامه طلب (~ *talab*) 同 هنگامه جو(ی)

هنگامه طلبی 同 هنگامه جویی

هنگامه گیر〔形〕招人笑的

هنگری (*hongaree*)〔名〕匈牙利（欧洲）

هنگفت (*hengoft*)〔形〕①巨大的，可观的，极大的②数量众多的；丰富的③厚的；粗糙的

~ مخارج 庞大的支出

هنود (*honood*) 见 هندی

هنوز (*hanooz*)〔副〕还，尚，仍然，仍旧

. هوا ~ سرد است 天气还冷。

. من ~ حاضر نیستم 我尚未准备好。

. ~ وقت داریم 我们还来得及。

. بچه ~ به دبستان نرفته است 孩子还未上学去。

... ~ که ~ است 直到现在，怎么还…

هن و هن (*hono-han*)〔名〕①呜咽啜泣，哽咽②气喘吁吁

به ~ افتادن 呼吸困难，喘不过气来

~ کردن 呜咽啜泣，哽咽

هنی (*hanee*)〔形〕适合卫生的，促进健康的；可消化的，易消化的

هنیز (*haneez*) 同 هنوز 和 نیز

هو(ی)〔名〕①喘息，喘气②间隔，时期，次，回

~ اول（摔角的）第一回合

~ کشیدن（深深地）叹气

هو (*hav*) Ⅰ〔名〕传言，传说，传闻；流言，谣言

~ به ~ 逐字逐句，（完全）照字面

(~ انداختن) ~ کردن 散布流言，造谣，传谣；用呵斥声表示轻蔑，赶走

کسی را ~ کردن 赶走某人

~ و جنجال راه انداختن 大吵大闹，吵嚷

... ~ پیچید (یا افتاد) که 据传…

هو Ⅱ〔名〕脓，脓水，渗出液

هو (*hoova*)〔代〕（阿拉伯语代词）他

! یا ~ 〈宗〉真主啊!

هوا(ی) (*havā*)〔名〕①空气，大气②气候，天气③音调，曲调④热爱，钟爱；向往⑤意图，愿望，目的⑥〈口〉均衡，平衡⑦〈口〉少量，一丁点儿

هوای کسی (چیزی) را نگهداشتن 留心…，照料某人（某事）

به ~ رفتن 升到空中，响声震天

فریاد او به ~ رفت . 他高声叫喊。

کسی را به ~ خود گذاشتن 对某人不加干涉

~ کردن (باد بادک را) 放到空中（如风筝）

از ~ بل گرفتن 〈口〉爬上高位或发了横财

~ ابر است . 天气阴沉。

~ باز است . 天气晴朗。

~ پس است . 情况不妙。

~ خفه (یا گرفته) است . 天气闷热。

~ دارد باز میشود . 天气正在放晴。

~ روشن شد . 天亮了。

~ دستش نیست . 〈口〉他了解情况。

به ~ دیدن شما آمدم . 我是专程前来看望您的。

~ آن از دستم در رفت . 我失去衡量的标准了。

~ داخل اطاق را باید عوض کرد. 房间里的空气要换一下。

~ بسرش افتاد (یا زد) . 他忽然想要…

~ ورش داشته است . 他骄傲起来了。

دلش ~ وطن کرده است . 他想家了。

هوابرد (*havā-bord*)〔名、形〕①空军陆战队，空运部队②空中补给线③空中补给的，空运的，空降的

~ محمولات 空运物资

~ نیروی 空运部队，空降部队

~ هنگ شکاری 空运机动兵团

~ آزاد (~ تازه) 新鲜空气

~ ابری 多云的天气，阴天

~ بارانی 雨天

~ جاری 流通的空气

~ خفه و گرفته 闷热的天气

~ لطیف 晴朗的天气

~ مایع شده 液态空气

~ متراکم 压缩空气

~ مساعد (~ مطبوح) 适宜的气候

~ نفسانی (~ و هوس) 情欲，性欲

آب و ~ 气候

اختلاف ~ 气候的变化

بدی ~ 空气污浊

بی ~ 忽然，突然

پیش بینی ~ 天气预报

جریان ~ 气流

دستگاه بخار سنج ~ （干湿球）湿度计，定湿计

فشار ~ 气压

سانع دخول ~ 不漏气的，密封的

محفوظ از ~ 不漏气的，密封的

میزان ~ 气压计，晴雨计

یك بام دو ~ 两种态度，不一视同仁

یك ~ (یك به ~) 一丁点儿

لطفاً یك ~ بزرگتر بدهید. 请您给拿大一点的。

~ چیزی را درسر پروراندن 对某事抱有希望

~ خوردن 呼吸新鲜空气，散步；晾干，吹干

~ دادن 使…通风，使…透风，晾衣服

هوای . . . را داشتن 想要…，想做…

~ چیزی را در سر داشتن 幻想做某事

هوابینی 〔名〕 大气观测，大气感知

هوا پرست (~ *parast*)〔名〕好色之徒，淫荡的人

هواپرستی 〔名〕 好色，纵欲

هواپیما (ی) (*havāpeymā*) 〔名〕 飞机

(دریائی ~) آبی ~ 水上飞机，浮筒飞机

اکتشافی ~ 侦察机，导航飞机

باربری ~ 运输机

(یا بمب افکن) بمباران ~ 轰炸机

بی خلبان ~ 无人驾驶飞机

بی موتور ~ 滑翔机

(ملخ دار ~) پروانه دار ~ 螺旋桨飞机

جت ~ 喷气式飞机

(جنگنده ~) جنگی ~ 战斗机

دو باله ~ 双翼机

دید بانی ~ 瞭望机

شکاری ~ 驱逐机

کنکورد ~ 协和式飞机

مافوق صوت ~ 超音速飞机

فانتون ~ 鬼怪式飞机

(مسافربری ~) مسافری ~ 客机

میراژ ~ 海市蜃楼飞机

میگ ~ 米格飞机

نیرو برد ~ 部队运输机

یک باله ~ 伞式单翼机，单翼（飞）机

~ آشیانهٔ 飞机棚，飞机库

~ بدنهٔ （飞机）机身

~ ساختمان 飞机机架

~ ملخ 飞机螺旋桨

هواپیما بر (~ *bor*) 〔名〕 航空母舰

(کشتی ~) ناو ~ 航空母舰

هواپیما دزدی (~ *dozdee*) 〔名〕 劫持飞机

هواپیما ربا (~ *robā*) 〔名〕 飞机劫持者

هواپیما ربائی 同 هواپیما دزدی

هواپیما زن (~ *zan*) 〔名〕 高射兵器

هواپیما ساز 〔名〕 飞机制造师，飞机设计师

هواپیما سازی 〔名〕 飞机制造（业）

~ کارخانهٔ 飞机制造厂

هواپیمایی 〔名〕 ①航空②航空公司

(بحری ~) دریایی ~ 水上航空，水上飞行队

کشوری ~ 民用航空

نظامی ~ 军用航空

شرکت ~ ملی ایران 伊朗国家航空公司

~ علم 航空学

هواترسی (*havā-tarsee*) 〔名〕〈医〉①高空恐怖②气恐怖

هواجس (*havājes*) 见 هاجس

هواخواه (*havā-khāh*) 〔名、形〕 ①支持者，拥护者②关怀者，同情者，朋友③支持…的，给…以支持的

هواخواهانه 〔副〕 ①心怀好意地，持友好态度地②偏袒地

هواخواهی 〔名〕①支持，支援②好意，好感，喜爱

(از) کردن ~ 支持，支援，偏袒，站在某人方面

هواخور (~ *khor*)〔名〕〈口〉通风小窗，通气孔

هواخوردگی (~ *khordegee*) 〔名〕〈口〉轻感冒

هواخورده 〔形〕感冒了的；晾干了的，透了气的

هواخوری 〔名〕 散步，呼吸新鲜空气

کردن ~ 同上

هوادار I 同 هواخواه

هوادار II 〔名、形〕 ①通风的，充气的②（在

印度放在大象背上乘坐的）板

هواداری 同 هواخواهی

هوادج (*havādej*) 见 هودج

هوار (*havār*) 〔名、形〕 ①倒塌（如墙、顶棚等）②呼叫，大声喊叫③救命啊！④擅自进入者，无票入场者⑤〈口〉很重的

زیر ~ رفتن 被砸倒

بر سر کسی ~ شدن (~ کسی شدن) 成为某人的负担；成为不速之客

~ کشیدن (~ زدن) 〈口〉大声喊叫，嚷嚷；呼救，喊救命

هوارت (*havārat*) 〔名〕 崩溃，灭亡

هواره (*havāre*) 〔名〕 诬蔑，诋毁

~ زدن 同上

هواری (*havāree*) 〔名〕 大帐篷

هوازی (*havā-zee*) 〔名〕 〈生〉需氧生物，需氧微生物

هواسنج (*havā-sanj*) 〔名〕 风雨表，晴雨表，气压计，气压表

هواسیدن (*havāseedan*) 〔动〕（根 هواس）（嘴唇）变干发白

لبش هواسید . 他嘴唇发白了。

هواشناس (*havā-shenās*) 〔名〕 气象学家，大气学家

هواشناسی 〔名〕 气象学，大气学

~ ادارهٔ 气象局

~ ایستگاه 气象站

هوا صاف کن (~ *sāfkon*) 〔名〕 除尘器

هوا کش (~ *kesh*) 〔名〕 ①通风器，通风机②气眼，通风孔，通风口

هوا گیر 〔名〕 ①通风孔，通气口②空气室

هوام (*havāmm*) 见 هامه

هوام خوار (~ *khār*) 〔形〕 食昆虫的

~ حیوانان 食昆虫的动物

هوام شناس (~ *shenās*) 〔名〕 昆虫学家

هوام شناسی 〔名〕 昆虫学

هوام کش (~ *kosh*) 〔形〕 杀虫的，除虫的

~ داروی 杀虫药

هوان (*havān*) 〔名〕 卑鄙，卑劣，鄙视

هوانورد (*havā-navard*) 〔名〕 飞行员，航行员，航空学家

هوانوردی 〔名〕 航空术，航空学

هوا و هوس (*havāvo-havas*) 〔名〕 情欲，性欲

هوائی (*havā-ee*) 〔形〕 ①空气的，大气的②大气所引起的③航空的，飘浮在空中的④临时的，突然的⑤无用的，徒劳的⑥懒散的⑦同 هوا پرست

~ اتوبوس 大型客机，飞艇

~ ارتباط 空中交通

~ انفجار 空中爆炸

~ باربری 空中货运，空中货运费

~ پایگاه 航空基地

~ پزشکی 航空医学

~ پست 航空邮政

~ ترمز 风闸，气闸

~ ترن (~ خط آهن) 高架铁路

~ توپ 高射炮，（足球）踢高球

~ چاه 〈空〉空中陷阱，气潭

~ حرف‌های 废话，空话

~ حملات 空中攻击，空袭

~ حمل و نقل 空运，空中补给线

~ خطوط 航线，航路

~ درآمدهای 临时收入，不定期的收入

~ سرعت سیر 空速
~ سفینهٔ 飞艇，飞船
~ سوراخ یا حفرهٔ 空中陷阱，气潭
تلفن ~ سیم 高架电话线
~ شانس 意外的收获，横财
~ عکسبرداری 空中摄影
~ فشار 大气压
~ فضای 空域，领空
~ قضاوت 仓促的判断
~ کاغذ 风筝
~ گرد باد 〈气〉反气旋，高气压
~ گهوارهٔ 浮空器，高空气球
~ لشکر 空军师
~ متهٔ 气钻
~ محمولهٔ 空降的，空运的，机载的
(~ در آمد) ~ مداخل 意外收入
~ منظرهٔ 空中鸟瞰图
~ نامهٔ 航空信，航空邮笺
~ نبرد 空战
~ نیروی 空军
زدن ~ 踢高（球）
شدن ... ~ 爱上…的

هوبردار (*hav-bardār*)〔名〕随便被嘲笑的人

هوبره (*havbare*)〔名〕〈动〉鸨

هوبه〔名〕湖北（省）

هوچی〔名〕〈口〉①爱嚷嚷的人，传闲话的人②讹诈者，勒索者③无赖

هوچی بازی〔名〕①〈口〉废话，喧嚷，叫嚣②讹诈，敲诈，勒索，恫吓③流氓行为，耍无赖

هوچی گری (*hoochee-garee*) 同 هوچی‌بازی

هود〔名〕火绒

هودج (*howdaj*)〔名〕（复 هوادج）（骆驼或象驮的）乘舆

هودج نشین (*~ nesheen*)〔名〕坐骆驼轿子旅行的人

هودر (*howdar*)〔形〕丑的，难看的

هوده 同 هده

هور〔名〕①太阳②〈喻〉好运气

هورا〔叹〕喝彩，欢呼声
~ کشیدن 喝彩，欢呼

هورت : ~ کشیدن 〈口〉一小口一小口地喝

هورخش (*hoorakhsh*)〔名〕光芒四射的太阳

هورس (*hooras*)〔名〕〈植〉刺柏属

هورمز (*hoormoz*) 同 هورمزد

هورمزد (*hoormozd*)〔名〕①〈天〉木星②太阳历每月初一

هورمون Hormone〔名〕激素，内分泌，荷尔蒙

هوز〔名〕叮当声，铿锵声

هوز (*havvaz*)〔名〕字母 ه 的名称，常用~ های

هوس (*havas*)〔名〕①情欲，性欲②强烈的愿望，欲望③怪念头，奇怪的想法④兴趣，爱好⑤诱惑力，诱惑物，诱惑人的东西；流行的风尚
(~ در سر گرفتن) افتادن ... ~ به 想要…，迷恋于…
انداختن ... ~ به 使…迷恋于
(~ راندن) ~ باختن 纵欲，纵乐，沉缅于酒色
~ داشتن 想要，渴望
او ~ داشت در دریا شنا کند . 他很想到海里去游泳。
~ ... داشتن 迷恋于…，渴望…
او ~ موسیقی دارد . 他特别喜欢音乐。

کردن ~ 想要希望，渴望

. کردم آن رمان جدید را بخوانم ~ 我渴望读那部新小说。

. هوسش بجوش آمد 他产生了强烈的愿望。

؟ چرا هوسش وانشست 为什么他那股劲头冷下去了？

هوسار 〔名〕 骠骑兵

هوسارهای گارد 近卫骠骑兵

هوس آلود (*havas-ālood*) 〔形〕 性欲的，情欲的

هوس آور (~ *āvar*) 〔形〕 有魅力的，诱人的，迷人的

~ لبخند 迷人的微笑，迷人的笑容

هوس باز 〔形〕 淫荡的，贪淫好色的

~ زن 水性杨花的女人，婊子

~ نگاه 色情的眼光

هوس بازانه 〔副〕 色情地

هوس بازی 〔名〕 纵欲，好色，沉缅于酒色

هوس پیشه 同 هوس باز

هوس دار 同 هوس باز

هوس داری 同 هوس بازی

هوس ران 同 هوس باز

هوس رانی 同 هوس بازی

هوسکار 同 هوس پیشه

هوسناك (~*nāk*) 〔形〕 ①容易入迷的，易受诱惑的；易钟情的②幻想的，异想天开的

هوش 〔名〕 ①知觉，感觉②理智，智力，智慧③记忆力，理解力

اختراع ~ 独创性

~ ضریب 智商，智力商数（资产阶级心理学家进行智力测验的术语）

به ~ آمدن 恢复知觉

به ~ آوردن 使…恢复知觉

از ~ رفتن 失去知觉，昏倒

! به ~ باش 注意！当心！

. هوشش آمد 〈口〉他苏醒过来了，他恢复知觉了。

. از سرش رفت ~ 〈口〉他惊呆了。

هوشاز 〔名〕 干渴（指动物）

هوش سنجی (*hoosh-sanjee*) 〔名〕 心理测验学

هوشمند (*hooshmand*) 〔形〕 聪明的，有智慧的，有头脑的，理解力强的

هوشمندی 〔名〕 聪明，智慧，智谋

هوشنگ (*hooshang*) 〔名〕 聪明，理智，智慧，明白道理

هوشیار (*hooshyār*) 〔形〕 ①聪明的，颖悟的，机灵的②机警的③头脑清醒的，冷静的

~ قراول 一个警惕的哨兵

~ شدن 警惕，警觉，清醒

هوشیارانه 〔形、副〕 ①聪明的(地)②警惕的(地)机警的（地）③清醒的(地)，冷静的（地）

هوشیاری 〔名〕 ①聪明，颖悟②警惕（性），警觉③头脑清醒，冷静

~ انقلابی 革命警惕性

~ از انحراف موقتی 晕过去

هوشیعانا 〔名〕 〈宗〉和散哪（赞美上帝之语）

هوفاریقون Hypericum 〔名〕 〈植〉金丝桃

هوکی 同 هاکی

هوکی باز 同 هاکی باز

هوگویك (*hoogooyak*) 〔名〕 〈动〉枭，猫头鹰

هول (*howl*) 同 هل (*hol*)

هول (*hawl, howl*) 〔名〕 受惊，害怕，恐惧

از ~ جان 由于担心生命危险

ابوالهول （古埃及）狮身人面像，狮身羊头（或鹰头）像

(~ شدن) خوردن (و تکان) ~ 害怕

(را ، به) دادن ~ 使…害怕，吓唬

توی دل کسی انداختن ~ 吓唬，使…害怕

هول 〔名〕〈口〉匆忙，急忙，仓卒

از ~ هلیم توی دیك افتادن 忙中有错

زدن ~ 急忙，赶忙，赶着做某事

شدن ~ 惊慌，手忙脚乱

هولاند 同 هلند

هول انگیز (*howl-angeez*) 〔形〕可怕的，吓人的

هول دان 〔名〕①监狱，囚室②肮脏破旧的小房

هول دانی 同 هول دان

هولدون (*howldoon*) 同 هول دان

هولکی (*howlakee*) 〔副〕匆匆忙忙地，急促地

هولناك 〔形〕可怕的，恐怖的，吓人的

هولناکی 〔名〕恐怖，吓人

هول و ولا (*howlo-valā*) 〔名〕①恐惧，害怕②激动，不安，焦虑

به ~ افتادن 不安，不放心

(از) داشتن ~ 害怕，恐惧，不安，不放心

هول و وله 同 هول و ولا

هوله (*howle*) 同 حوله

هول هولکی (*howl-howlakee*) 〔副〕〈口〉匆忙地，慌慌张张地，手忙脚乱地

هولی (*howlee*) 〔名〕马驹，小马

هوم (*howm*) 〔名〕〈植〉麻黄属

هومانیست Humanist 〔名〕人道主义者

هومانیسم Humanism 〔名〕人道主义

هومه 〔名〕荒漠，荒原

هوم هوم 〔名〕呻吟

کردن ~ （由于烦恼、不快而）哼哼

هومئوپاتی Homoeopathy 〔名〕〈医〉顺势疗法

هومئوپاتیك Homoeopathic 〔形〕〈医〉顺势疗法的

هون 〔名〕匈奴，匈奴族，匈奴人

هون (*havn*) 〔名〕已开垦的土地，耕松的土地

هونان 〔名〕湖南（省）

هونگ (*havang*) 同 هاون

هونگاری 同 هنگری

هوهو : کردن ~ 〈口〉（发动机等）嗡嗡响

هو هه هات 〔名〕呼和浩特（内蒙古自治区）

هوی 〔名〕叫喊声

های و ~ 叫喊

هوی (*havā*) 〔名〕欲望，情欲（常用 ~ و هوس）

هویت (*hoviyyat*) 〔名〕①身分；正身；个性，特性②本质，实质③同一（性）；一致

(کارت ~) ورقهٔ ~ 身份证

کسی را تعیین کردن ~ 确定某人身份（来历）

هویت نامه 〔名〕证件，证明，身份证

دانشجو ~ 学生证

هویج (*haveej*) 〔名〕胡萝卜

دشتی ~ 〈植〉防风属

هوید (*haveed*) 〔名〕骆驼鞍

هویدا (*hoveydā*) 〔形〕①明显的，显然的②看得见的，看得出来的

شدن ~ 明显，出现，呈现

کردن ~ 使…明显，使…出现，使…呈现

هویدا سخن (~ *sokhan*) 〔名〕讲话有条理的人

هویدایی 〔名〕明显，清楚，看得见

هويزه (*haveeze*) 〔名〕(勒马用的)链条(或皮带);(马的)撑嘴嚼铁

هويضه (*hoveyze*) 〔名〕〈医〉轻霍乱

هه فى 〔名〕 合肥(安徽省)

هه لون جيانگ 〔名〕 黑龙江(省)

هى (*hey*) 〔叹、副〕①咳! 听着! 小心! 躲开! 嗽! (催赶牲口等)②不断地,不停地

~ كردن (~ زدن) 嗽! (驱赶牲畜用)

~ حرف ميزند . 他说个没完。

هيأت (*hey'at*) 同 هيئت

هياج (*heyāj*) 〔名〕会战,交战,战役

هياكل (*hayākel*) 见 هيكل

هياهو (*hayāhoo*) 〔名〕喧哗,吵闹,喧嚣,叫喊

~ (بر پا) كردن (~ براه انداختن) 同上

هيبت (*heybat*) 〔名〕 ①(外貌的)威严,严峻 ②恐惧,害怕,令人生畏③尊敬,敬重

هيبت انگيز (*~ angeez*) 〔形〕 令人恐惧的,令人望而生畏的

هيبتناك 〔形〕 可怕的,恐怖的

هيبيسكوس 〔名〕 〈植〉朱槿

هيپرپلازى Hyperplasia 〔名〕 〈医〉增生,增殖,数量性肥大

هيپرتروفى Hypertrophy 〔名〕 〈医〉肥大,肥厚

هيپرسونيک Hypersonic 〔形〕 〈理〉特超音速的(指超过音速五倍以上)

هيپنوتيزم 同 هيپنوتيسم

هيپنوتيزور Hypnotiseur 〔名〕 催眠术家

هيپنوتيزه 〔形〕 被催眠的,被施催眠术的

~ شدن 被催眠,被施催眠术

~ كردن 催眠,施催眠术

هيپنوتيسم Hypnotism 〔名〕 ①催眠学,催眠术②催眠状态

هيپنوز Hypnose 〔名〕 ①催眠状态②催眠术,催眠

هيپوپوتام Hippopotamus 〔名〕 〈动〉河马

هيپوترمى Hypothermia 〔名〕 〈医〉体温过低

هيپوسولفيت Hyposulphite 〔名〕 〈化〉连二亚硫酸盐

هيپوفيز Hypophysis 〔名〕 〈解〉(大脑)垂体,脑下腺

هيپى Hippy 〔名〕 (美国)颓废派的一员(也译作"嬉皮士"、"嬉皮派"、"希比派"等)

~ موى 嬉皮士发型

هيتلرى 〔形〕 希特勒式的

هيتلريسم Hitlerism 〔名〕 希特勒主义

هيجا (*heyjā*) 〔名〕 〈旧〉交战,会战;战役

~ دشت 战场

هيجان (*hayajān*) 〔名〕 ①激动,激昂,兴奋②性欲亢进③〈医〉生物体;有机体

به ~ آمدن (يا افتادن) 激动,兴奋

به ~ آوردن 使…激动,使…兴奋

در ~ بودن (~ داشتن) 激动,兴奋

هيجان آميز (*~ āmeez*) 〔形〕 激动的,激昂的,兴奋的

هيجان آور (*~ āvar*) 〔形〕 令人激动的,令人兴奋的,动人的

هيجان انگيز (*~ angeez*) 同 هيجان آور

هيجده (*heejdah*) 〔数〕十八

هيچ (*heech*) 〔名、形、副、数〕 ①没有东西,没有什么②任何的,无论怎样的③一点也不,根本④曾经,任何时候⑤零

~ به ~ 零比零(平局)

کدام ~ 任何一个
کس ~ 任何人
گاه ~ 从来，从不，从来没有
و پوچ ~ 区区小事
با نتیجهٔ یک بر ~ 以一比零的比分
به ~ عنوان 不管怎样
به ~ وجه 无论如何，决不，无论如何也不
به ~ تبدیل شدن 烟消云散
کسی را ~ شمردن 蔑视某人，无视某人
به ~ گرفتن 把…不当一回事，不尊重…
گفتهٔ مرا به ~ میگیرد . 他并不把我的话当作一回事。
هوا ~ سرد نیست . 天气一点也不冷。
تجربهٔ ما نسبت به تجربهٔ او ~ است . 他的经验要比我们丰富得多。
~ نباشد . 毕竟，终究；至少，最少
~ نباشد از لحاظ سن از ما بزرگتر است . 他毕竟比我们年纪大。
~ از مادرت خبرداری ؟ 你母亲有消息吗？
~ میدانید . . . 你可知道…
~ فرقی با آن ندارد . 两者毫无区别。
~ شباهت به آن نداشت . 两者毫无相似之处。
~ میدانی که فردا من میروم ؟ 你知道我明天就要走吗？
او ~ نگفت . 他什么也没说。
من ~ ندیدم . 我什么也没看见。
من ~ کتابی ندارم . 我什么书也没有。
کتاب او ~ بهتر نیست . 他的书比起来并不好些。
آیا ~ از آن میوه خوردهای ؟ 你吃过（尝过）那种水果没有？
آیا ~ کاغذ دارید ؟ 你有纸吗？
من ~ او را ندیدم . 我根本没有见到他。
بازی ~ بر ~ تمام شد . 比赛结果是零比零。
~ دوئی نیست که سه نشود . 〈谚〉有二必有三。
~ دیگر در آنجا توقف نکردم . 我再也没有在那儿停留过。
~ به ایران مسافرت نکردهام . 我从来没有去过伊朗。

هیچ چیز 〔名〕①没有东西，没有什么②无价值
به ~ نشمردن (یا بر نگرفتن) 无视，不重视；不尊重

هیچ طور (~ *towr*) 〔副〕 怎么也（不），决（不），无论如何

هیچ کاره 〔形、名〕 ①无用的；不中用的②二流子，懒汉，无用的人，废物

هیچ کدام (~ *kodām*) 〔名〕 任何人，无论谁（都）

هیچکس (~ *kas*) 〔代〕 谁也不；没有人，无人
اینجا ~ به ~ نیست . 这里乱七八糟。

هیچگاه (~ *gāh*) 〔副〕 ①任何时候也（不），永（不）②不定何时，曾经

هیچگونه 〔形〕 不论什么样的

هیچ ندان (~ *nadān*) 〔形、名〕 一无所知的（人），目不识丁的（人）

هیچ و پوچ 〔副〕 区区小事，琐事
~ نمیارزد . 什么都不值；一文不值。
جان خود را به ~ از دست دادن 某人白白地送了命。

هیچوجه (~ *vaje*) 见 وجه

هیچ وقت (~ *vaght*) 〔副〕 任何时候(都不)，永远(也不)，不再

هیچ یك (~ *yek*) 〔代〕 一个也(不)

هیختن 〔动〕 (根 هیز) 抽刀，抽出

هید 〔名〕 (扬场用)四齿叉

هیدرات Hydrate 〔名〕 〈化〉水合物

هیدراکسید آهن 〔名〕 〈化〉(正)铁酸盐；〈冶〉铁素体；〈理〉铁氧体，铁淦氧

هیدرژن 同 هیدروژن

هیدروالکتریك Hydroelectric 〔形〕 水力发电的

هیدروپلان Hydroplane 〔名〕 水上飞机；水面滑走的小快艇

هیدرو پنوماتیک Hydropneumatic 〔形〕 液压气动的

هیدروتراپی Hydrotherapy 〔名〕 〈医〉水疗法

هیدروتکنیك Hydrotechnique 〔形〕 水工技术的，水利技术的

هیدروژن Hydrogen 〔名〕 〈化〉氢

　　~ سنگین 〈化〉重氢

هیدرودیناسیك Hydrodynamic 〔名、形〕 ①流体动力学②流体动力学的③水力的；水压的

هیدروژنراتور Hydrogenerator 〔名〕 水力发电机

هیدروژن گیری 〔名〕 加氢作用

هیدرژنی 〔形〕 氢的

　　~ بمب 热核弹(尤指氢弹)

هیدروستاتیك Hydrostatics 〔名〕 液体静力学，流体静力学

هیدروکربن 同 هیدروکربنه

هیدروکربنه Hydrocarbon 〔名〕 碳氢化合物；〈化〉烃

　　~ غذای 含碳水化合物的食物

هیدروکسید Hydroxide 〔名〕 〈化〉氢氧化物

هیدرولوژی Hydrology 〔名〕 水文学；水理学

هیدرولیز Hydrolysis 〔名〕〈化〉水解(作用)

هیدرومتر Hydrometer 〔名〕 (液体)比重计

هیدرومتری Hydrometry 〔名〕 液体比重测定法

هیراتیك Hieratic 〔形〕 僧侣的，僧侣用的

هیراد 〔形〕 ①美丽的②善良的

هیرارشی Hierarchy 〔名〕 ①分成等级的僧侣统治②统治集团③等级制度

هیربد (*heerbad*) 〔名〕①祆教僧人②〈转〉教师，师长

　　~ هیربدان 祆教教长

هیرسا (*heersā*) 〔名〕 祆教僧人

هیرمند (*heermand*) 同 هیربد

هیروشیما 〔名〕 广岛(日本城市)

هیروگلیف Hieroglyph 〔名〕 象形文字，方块字

هیرو ویر (*heero-veer*) 〔名〕 忙乱，慌乱

هیز 〔形、名〕 ①声名狼籍的(人)，臭名昭著的(人)；无耻的(人)②娈童

هیزچشم (*heez-cheshm*) 〔名〕 偷看下流场面的人

هیزم (*heezom*) 〔名〕 木柴，柴禾

　　~ شکستن 劈木柴

　　~ تر به کسی فروختن 骗人(原意：出售湿柴)；与…为敌

هیزم شکن (~ *shekan*) 〔名〕 ①砍柴人，打柴者②砍柴斧子

هیزم شکنی 〔名〕 砍柴，劈柴

　　~ کردن 同上

هیزم کش (~ *kesh*) 〔名〕 ①卖柴人，运柴人②烧柴人，烧火工人

هیزی 〔名〕 丑行，丑闻，臭名昭著；无耻

～ کردن 淫乱，淫荡（多指女人）

هیس 〔叹〕 安静点！嘘！

صدای ～ جمعیت بلند شد. 人群里发出嘘声。

هیستامین Histamine 〔名〕 〈生化〉组胺

هیستری Hysteria 〔名〕 ①〈医〉癔病②歇斯底里

～ جنگی 战争歇斯底里

هیستریك Hysteric 〔名、形〕 ①歇斯底里病人②歇斯底里病的

هیستوپاتولوژی Histopathology 〔名〕 组织病理学

هیستوریوگرافی Historiography 〔名〕 历史编纂学；编史工作

هیستوریوگرافیك Historiographic 〔形〕 历史编纂学的

هیستوفیزیولوژی Histophysiology 〔名〕 组织生理学

هیستوکمیستری Histochemistry 〔名〕 组织化学

هیستولوژی Histology 〔名〕 〈生〉①组织学②组织结构

هیشتن 同 هشتن

هیضه (*heyze*) 〔名〕 〈医〉①霍乱②旧病复发③消化不良，上吐下泻

هیکل (*heykal*) 〔名〕（复 هیاکل）①体型，体格，身躯②雕像，雕刻③神殿，庙宇

هیکل تراش (～ *tarāsh*) 〔名〕 雕塑家；雕刻

هیکل تراشی 〔名〕 雕塑

～ کردن 同上

هیکل دار 〔形〕 健壮的，强壮的，身材魁梧的

هیکل داری 〔名〕 健壮，强壮，身材魁梧

هی کنی (*hey-konee*) 〔名〕（追击时）呐喊

هیلا (*heylā*) 〔名〕 〈动〉鸥

هیلیکپتر Helicoptre 同 هلیکوپتر

هیمالیا 〔名〕 喜马拉雅山（亚洲）

هیمنه (*heymane*) 〔名〕 ①庄重的外表；庄严，庄重②关怀，关心③(老母鸡)用翅膀护住鸡雏

هیمه 〔名〕 木柴，柴禾

هین 〔叹〕 ①快！快点②嘿！看！你看！当心！

هیناهین 〔名〕 仓促，赶忙，匆忙

هیولا(ی) (*hayoolā*) 〔名〕 ①怪物；庞然大物②征兆，表象③物质④混沌；混乱

～ کوهها 大山，巍巍高山

～ مرگ 死亡的征兆

هیولائی 〔形〕 ①怪物的②物质的③令人生畏的

هیولی (*hayoolā*) 同 هیولا(ی)

هیون (*heyoon*) 〔名〕 ①（单峰或双峰）骆驼②（善跑的、乘骑用的）骆驼③四足兽

هیهات (*hayhāt*) 〔叹〕 ①哎呀！真遗憾②一点儿也不，毫不！③相差太远了！

هی هی (*hey-hey*) 〔叹〕 啊哟！我的天哪！

هیئت (*hey'at*) 〔名〕（复 هیآت）①代表团，委员会，机构②天文学③形状，形象；外表，形式

～ اعزامی 特派代表团

～ بازرسان 监察团，视察团

～ بشری 人种

～ تحریریه 编辑部，编辑委员会

～ حاکمه 统治集团，当局

～ داوران 调解委员会

～ رئیسه 主席团

～ سفراء (～ نمایندگان سیاسی) 外交使团

～ عالی بازرسی 最高监察委员会

～ علمی 科学代表团

～ قضاوت 评判委员会

(~ وزراء (~ وزیران ، ~ دولت) 内阁，国务院，部长会议

~ علم 天文学

. ~ او برگشته است 他的长相变了。

هیئت دان 同 هیئت شناس

هیئت دانی 同 هیئت شناسی

هیئت شناس (~ *shenās*) 〔名〕 天文学家

هیئت شناسی 〔名〕 天文学

هیئتی 〔形〕 ①天文学的，天文上的②代表团的

هی‌یه (*heyye*) 〔叹〕 唉呀！是啊！

~ مالی 财政金融团体（代表团）

(~ مبلغین (~ تبلیغیه （宗教）布道团，传教团

~ مدیره 理事会，董事会

~ مقننه 立法委员会，立法机关

~ ممتحنه 考试委员会

~ منصفه 陪审团，陪审委员会

~ نظار 观察组，观察委员会

~ نظارت 监察委员会，监察组

~ نمایندگی 代表团

ی

ی 波斯文第三十二个字母

یا Ⅰ 〔连〕 或，或者，还是

~ . . . ~ . . . 或者…或者…

~ این ~ آن 二者必居其一

؟ دفتر ~ کاغذ میخواهید 你要纸呢，还是要练习本？

؟ خیر ~ اینطور است 情况是否如此？

. ~ تو میروی یا من 不是你去，就是我去。

. ~ با سپر ~ بر سپر 要么得胜，要么失败。

. ~ سر میرود ~ کلاه میاید 〈谚〉两者必居其一。（直译：要么掉脑袋，要么得到帽子）

~ مکن با پیلبانان دوستی ~ بنا کن خانه‌ای در خور پیل . 〈谚〉和坏人打交道必须提高警惕。（直译：要么给象造所象房，否则就不要和赶象的交朋友）

~ این (آن) که 或者是

~ و 或者

یا Ⅱ 〔叹〕 哎呀！啊！

~ الله (~ خدا ، ~ رب) 〈宗〉真主啊！

~ بخت 真幸运！万幸万幸！

~ علی 〈宗〉阿里啊！（主啊！）

~ با هزار ~ علی مدد 费尽九牛二虎之力

یا Ⅲ 字母 ی 的名称。语法上，它的主要用法如下：

①用在名词后面，起不定冠词作用，表示“某个”、“某些”的意思，称为 یای نکره 或 یای وحدت，如：رفیقی 一位同志；چنین ملت بزرگی 这样伟大的人民；دستور زبان قواعدی دارد . 语法具有一定的规则。

②用在形容词后面，把该形容词变成抽象名词或物质名词，称为 یای مصدری，如：خوبی 好处，优点；روشنی 光亮

③用在名词后面，把该名词变成形容词，称为 یای نسبت，如：تهرانی 德黑兰的（或德黑兰人）；چوبی 木头的；سنگی 石头的

④名词以字母 ا ، و 或 همزه 结尾时，如果后面有定语的话，必须加 ی 把两部分连起来，称为 یای اضافه，如：بوی گل 花的香味；دریای بزرگ 大海；آرزوی دیدن شما 想见到您的愿望

⑤用在名词或动词后面，构成人称词尾（单数第二人称），称为 یای ضمیر，如：اگر معلمی 如果你是老师的话；تو آن فیلم را دیدی؟ 你看那部电影了吗？

⑥在古波斯语中用在动词过去时后面，表示某个动作的延续和重复，称为 یای استمراری，如：من هر روز او را دیدمی 我过去天天见到他。

⑦如果名词后面有定语副句修饰它，该名词一般要加 ی，如：کتابی که شما خریده‌اید بسیار جالب است . 您买的那本书很有趣味。 این

دوائی است که پزشك بمن داده است . 这是医生给我的药。

⑧用在动词后面，表示“愿望”、“祈求”等意思，称为 یای تمنا，如：کاش کردمی 如果我能做到，这该多好呀！

⑨用在原形动词后面，表示“适合于…的”、“值得…的”或“将要…的”等意思，如：خوردنی 可以吃的；دیدنی 值得看的；رفتنی هستم 我快要离开了。

⑩用在 چند ، کم ، اندك ، قدر 等词后面，表示“一点”、“一些”等意思，如：اندکی، کمی ، قدری 等

یاالله (*yā-allāh*) 〔叹〕①〈宗〉主呀！真主呀！②男人在进入妇女的房间时，在门口的招呼声③长期分别后相见时的问候话④来！赶快！快点干吧！⑤（对来宾说）请坐！

یا اوندی (*yāvandee*) 〔名〕雅温得（喀麦隆首都）

یاب Ⅰ ① یافتن 的根②可做构词后缀，如：کام ～ ، دیر ～ ، زود ～ 等

یاب Ⅱ 同 یاوه

یابان بیابان 的缩写形式

یابر (*yāber*) 〔名〕封地，领地，采邑

یابس (*yābes*) 〔形〕①干燥的，干硬的②又酸又涩的

رطب و ～ بهم بافتن 胡说八道，瞎扯

یابش (*yābesh*) 〔名〕理解，领悟，明白

یابنده (*yābande*) 〔形〕找到…的，发现…的；理解…的

جوینده ～ است . 〈谚〉有志者事竟成。

یابو 〔名〕①拉大车的马，驮马②老马，驽马，劣马③（骂人话）粗鲁人，蠢汉

～ تاتو 矮种马，小马

～ لکنته 蠢汉，笨蛋

～ مثل 〈口〉象赶大车的（指力气极大的人），横冲直闯的人

～ کار کردن خر ، خوردن 〈谚〉驴干活，马吃食。（喻：劳动果实为别人所占）

یابولقه (*yāboolaghghe*) 〔名〕〈口〉老马，驽马，矮马

یابیدن (*yābeedan*) 同 یافتن

یاپالاق 〔名〕〈动〉猫头鹰

یاپانچه (*yāpānche*) 〔名〕（用薄毡制成的）带帽斗篷，毡斗篷

یاپونچه (*yāpoonche*) 同 یا پانچه

یاپونچی (*yāpoonchee*) 同 یا پانچه

یاتاغان 〔名〕①短马刀，（穆斯林用的）一种弯刀②轴承

یاتاقان 〔名〕①轴承②大曲尖刀，大曲剑

～ ساچمه‌ای (～ گلوله) 滚珠轴承

～ میله‌ای 滚柱轴承

～ قطعهٔ زیر 〈机〉轴台

یاتاقان گرد (*yātāghān-gard*) 〔名〕轴颈

یاجوج : ～ و مأجوج 雅朱者和马朱者（古代伊朗北方的强悍民族）

یاختن (*yākhtan*) 〔动〕（根 یاز）①抽（剑），（从鞘里）拔（剑）②采取，动用③打算，想

(به) ～ دست 谋害，图谋，沾染

یاخته (*yākhte*) 〔名、形〕①〈生〉细胞②被抽出的（如剑）

～ استوانه 〈微〉杆状体，杆菌，杆细胞

～ بیگانه خوار 吞噬细胞

～ بدنی 体细胞

جنسی ~ 性细胞
عصبی ~ 〈解〉神经细胞
همراه ~ 〈植〉伴（细）胞
~ تقسیم 细胞分裂
~ سفیدهٔ 细胞质
~ شامهٔ 细胞膜

یاخته شناس (~ *shenās*) 〔名〕 细胞学家

یاخته شناسی 〔名〕 细胞学

یاد 〔名〕 记忆，记忆力；回忆
از ~ نرفتنی 难以忘怀的
به ~ ... 纪念…
~ آمدن 回忆，想起
(به) یادم آمد. 我想起来了。
(به) ~ آوردن 提醒
به ~ او آوردم که بموقع دوای خودرا بخورد. 我提醒他按时吃药。
یادش آوردیم که ... 我们向他指出…
(به) ~ افتادن (یا آمدن) 记起，想起
فوراً یادم افتاد که فردا تعطیل است. 我忽然想起明天是假日。
به ~ انداختن 使…想起，使…回忆起
این منظره او را به ~ ایام کودکی فلاکت بارش انداخته است. 这情景使他回忆起他那苦难的童年。
از ~ بردن 忘记
در ~ کسی (چیزی) بودن 记着某人（某事）；怀念某人（某事）
~ دادن (چیزی را به کسی) 教，教会
راه حل مسئله را باو ~ دادیم. 我们教给他解决这个问题的方法。
در (به) ~ داشتن 记得
این موضوع را ما دیگر به ~ نداریم. 这件事我们已经记不得了。
از ~ رفتن 忘记，遗忘
(از) یادم رفت. 我忘了。
آن کلمه از یادم رفت. 那个词我已经忘了。
از ~ زدودن 使…忘记，从脑海中消失
~ کردن 纪念，想到
هر وقت آنجا میرویم شما را ~ میکنیم. 每到那里，我们就想到您。
سالی یکمرتبه این شهید را در چنین موقعی ~ میکنیم. 每年到这个时候我们都要纪念这位烈士。
او را ببدی ~ میکنند. 人们对他印象不好。
~ گرفتن 记住，学习，学到，掌握
او چند زبان خارجی را خوب ~ گرفته است. 他掌握了好几种外国语。
در ~ ماندن 记住，牢记
(در) یادم نماند. 我记不得了，我已经没印象了。
یادش بخیر باد! 永远怀念他！
~ باد آنکه ... 要记住…，牢记住…
یادم هست. 我还记得。
یادش بخیر! （阿富汗人、伊朗人在欢聚时提到不在场的人说）他如在场的话，该多好呀！
یادت باشد چه گفتیم. 你要记住我们讲的话。
~ شهیدان انقلاب جاوید باد! 革命先烈永垂不朽！

یاد آور (*yād-āvar*) 〔形、名〕 ①提醒…的，使…

想起的，使…记起的②提醒者

~ شدن 提醒，提到，指出

باید ~ شویم که ... 应该提到的是…

او در سخنرانی خود ~ شد که ... 他在报告中指出…

کسی را ~ شدن 提醒某人，提到某人

یاد آوری 〔名〕 提醒，提到，记忆，回忆

~ کردن 同上

این موضوع را فردابه من ~ کنید . 关于这件事，明天请提醒我一下。

سعی میکنم فراموش نکنم ولی ~ ضرری ندارد . 我尽量想着这件事，但不妨仍提醒我一下。

یاد بود 〔名〕 ①记忆，回忆，纪念②纪念品

باغ ~ 陵园

بنای ~ قهرمانان شهید ملی 人民英雄纪念碑

به ~ ... 为了纪念…

مجلس ~ 追悼会

منار ~ (بنای ~) 纪念碑

مجلس (یا مراسم) ~ انجام شدن 开追悼会，开纪念会

یادداشت (*yād-dāsht*) 〔名〕 ①备忘录，照会②笔记，记录③提纲，摘要

~ پرداخت 开支单

~ دریافت 收款单

دستهٔ ~ 拍纸簿（本）

دفتر ~ 笔记本，记事簿

(از) ~ برداشتن 摘记，摘要

~ کردن 记笔记，记下

هر چه ناطق گفت ~ کردم . 报告人讲的我都做了笔记。

یاد کرد (~ *kard*) 〔名〕 纪念，记忆

یاد گار 〔名〕 ①记忆，回忆，纪念②纪念品③宝贵的遗物，〈宗〉圣物

بنای ~ 纪念碑

به ~ 为了纪念…

به رسم ~ (بعنوان ~) 作为纪念

جشن ~ 纪念日

به ~ گذاشتن 留作纪念

این فرهنگ را به رسم ~ به او تقدیم کردیم . 我们将这本词典赠送给他作为纪念。

~ نوشتن （留念）题词

یاد گاری 〔名〕 ①同 یادگار ②〈口〉题词

~ بنای 纪念碑

~ نوشتن （留念）题词

یادنامه 〔名〕 纪念文集，（对杰出人物的）回忆录

یاده 〔名〕 ①同 یاد ②贿赂

یار 〔名〕 ①朋友，同伴②情人③助手

~ جانی 知心朋友

~ غار 挚友

~ و اغیار 朋友和仇敌

~ وفادار 忠诚的朋友（或情人）

چهار ~ 〈宗〉穆罕默德的四位继承人

~ قدیم اسب زین کرده است . 〈谚〉老朋友犹如备好鞍的马。

یارا(ی) 〔名〕 ①力量，威力，能力②勇敢，勇气，胆量

~ چیزی (را) داشتن 有力气，有能力（去做某事）

او قدری خسته بود که ~ حرف زدن نداشت. 他累得连话都说不出来了。

در دنيا هيچ نيروئى ~ باز داشتن چرخ تاريخ را ندارد. 世界上没有任何力量能阻挡历史车轮的前进。

هيچكس را بااو ~ مقابله نبود. 谁也不是他的对手。

يارانه 〔形、副〕 友好的（地），亲切的（地），友爱的（地）

~ صحبت 友好的谈话

ياراثى 同 يارا

يارب (*yārabb*) 〔叹〕 真主啊！上帝啊！

ياربى (*yārabbee*) 〔叹〕 我的主啊！我的天哪！

يارد Yard 〔名〕码(英、美长度单位；等于3呎)

ياردانقلى (*yārdānghölee*) 〔名〕 〈口〉外人，陌生人，不认识的人

يار رس (*yār-ras*) 〔名、形〕 ①援助…的（人），支持…的（人）②富有同情心的（人）

يارستن (*yārestan*) 〔动〕 （根 يار） ①能够，有能力，有力量②有勇气，敢于…

يارغو (*yārghoo*) 〔名〕 ①诉讼，打官司②争吵，吵嘴；争论

يارقند (*yārghand*) 同 ياركند

يارك (*yārak*) 〔名〕 〈解〉胎盘

ياركند (*yārkand*) 〔名〕 叶城（新疆）

يارگى (*yāregee*) 同 （ى） يارا

يارليغ (*yārleegh*) 同 يرليغ

يارم ماهوت (*yārem-māhoot*) 〔名〕 半毛半棉的呢料

يارمند (*yārmand*) 〔名、形〕 ①朋友，助手②友好的

يارمندى 〔名〕 ①帮助，支持②同情心

يارمه (*yārme*) 〔名〕 碎麦粒

يارو 〔名〕 〈口〉他；这家伙（带轻蔑的口气）

~ را ببين ! 你看这个家伙！

ياره I 〔名〕 同 （ى） يارا

ياره II 〔名〕 ①手镯②宝石项链③税，贡物

ياره گير 〔名〕 收税人

يارى 〔名〕 ①帮助，支持，援助②友谊，友情

~ خواستن 请求援助，请求支持

~ داشتن 交朋友，和…友好

~ كردن (~ دادن ؛ ~ رساندن) 帮助，援助，支持

دوست واقعى آنست كه در روز سختى ترا ~ كند. 〈谚〉患难知真交。

يارى رس (*yāree-ras*) 同 يار رس

يارى گاه (~ *gāh*) 〔名〕 医疗站

ياريگر (~ *gar*) 〔名〕 助手，帮助者

يارى گرى 同 يارى

~ كردن 帮助，援助，帮忙

يازده (*yāzdah*) 〔数〕 十一

يازده ضلعى (~*zel-ee*) 同 يازده گوشه

يازده گوشه 〔名〕 十一角形

يازدهم (*yāzdahom*) 〔数〕 第十一

يازدهمى 〔名、形〕 第十一个（的）

يازدهمين 〔形〕 第十一个的

يازيدن (*yāzeedan*) 〔动〕（根 ياز）①伸展，伸长②生长③策划，打算④拔出，抽出(如刀、剑等)

ياس 同 ياسمين

~ بنفش 〈植〉丁香，紫丁香

~ درختى 丁香属

~ سفيد 白丁香花

~ شامپا 白茉莉

~ كرنايى 喇叭花

يأس (*ya's*) 〔名〕 灰心，失望，绝望

دچار ~ شدن 陷入绝望

اميد كسى مبدل به ~ شدن 某人的希望落空

ياسا 〔名〕 ①法令，法律；规律②惩罚，处罚

به ~ رسانيدن 惩罚

به ~ رسيدن 受到惩罚

ياساق 〔名〕 ①惩罚，处罚②禁止，查封③同 ياسا

به ~ رساندن 惩罚

به ~ رسيدن 受到惩罚

يأس آميز (*ya's-āmeez*) 〔形〕 失望的，绝望的，灰心的

ياساميشى 〔名〕 秩序井然，整齐

ياسان 〔形〕 配得上的，相称的

ياساور (*yāsāvor*) 同 يساول

يأس آور (*ya's-āvar*) 〔形〕 令人失望的，令人灰心的，令人绝望的

ياسج (*yāsej*) 〔名〕 箭

ياسچ (*yāsech*) 同 ياسج

ياسر (*yāser*) 〔形、名〕 ①容易的，方便的②左边；赌博者

ياسم (*yāsem*) 同 ياسمن

ياسمن (*yāsaman*) 〔名〕 茉莉花

زرد ~ 金黄色的茉莉花；野茉莉花

شامپه (يا سفيد) ~ 白茉莉花

ياسمين (*yāsameen*) 同 ياسمن

ياسه 同 ياسا

ياسين 〔名〕 〈宗〉雅辛章（«古兰经»中第三十六章的名称）

خواندن ~ （在垂死者的床头）读雅辛章

بگوش خر خواندن ~ 〈谚〉对牛弹琴

ياشماق (*yāshmāgh*) 〔名〕 面纱

ياطاقان 同 ياتاقان

ياغو 〔动〕 〈动〉鸥，海鸥

ياغى 〔名、形〕 ①叛乱者，暴动者，造反者②叛乱的，暴动的，造反的

ارتش ~ 叛军

(به) ~ شدن 叛乱，暴动，造反

ياغى گرى (*yāgheegaree*) 〔名〕 叛乱，暴动，造反

~ كردن 同上

يافت (*yāft*) 〔名〕 发现，找到

~ شدن 被发现，被找到

در كلاس ما كسى ~ نميشود كه اين رمان را نخوانده باشد . 我们班上没有人不曾读过这本小说的。

~ كردن 发现，找到

يافتن (*yāftan*) 〔动〕（根 ياب ）①发现，寻找②找到，得到③认识，懂得

اتصال ~ 取得联系

باز ~ 恢复

در ~ 理解，明白，懂得

دست ~ 得到，取得

ظفر ~ 取胜，获胜

شانگهاى را چگونه شهرى يافتيد ؟ 您觉得上海这个城市怎么样？

من او را سر حال يافتم . 我看到他时，他很高兴。

يافر (*yāfar*) 〔名〕 ①舞蹈者②变戏法者，魔术师

يافه 同 ياوه

ياقوت 〔名〕（复 يواقيت ）红宝石，红玉

ارغوانى ~ 紫晶

ازرق ~ 绿宝石，绿柱石；海蓝宝石，蓝晶

~ بنفش 紫晶，玫红尖晶石
~ خام 〈喻〉情人的双唇
~ رمانی (~ آتشی) 红宝石，红玉
~ روان (~ مذاب) 〈喻〉红葡萄酒
~ زرد 黄玉
~ سرخ 红宝石
~ کبود (~ آسمانی ، ~ لاجوردی) 蓝宝石，青玉

یاقوت لب (~ *lab*) 〔形〕〈诗〉有红宝石般嘴唇的

یاقوتی 〔形、名〕 ①红宝石色的，深红色的②红宝石的；用红宝石做的③红葡萄
~ انگور 红葡萄

یاك I 〔名〕〈动〉牦牛

یاك II 〔名〕 快艇

یاکند (*yākand*) 同 یاقوت

یال I 〔名〕 ①（马、狮等的）鬃毛②颈，脖子③〈数〉棱，边
~ شیر 狮子的鬃毛
~ وبال 肩上的力量

یال II عیال 的缩写形式

یال پوش 〔名〕 马被，马衣

یال دار 〔形〕 有鬃毛的

یالغ (*yālegh*) 〔名〕 （兽角制的）高脚酒杯

یالغوز (*yālghooz*) 〔形、副〕 ①孤单的，独身的，未婚的②孤单地，孤独地
او ~ زندگی میکند . 他独身生活。

یالمند (*yālmand*) 〔形〕 有妻室的

یال و کوپال (*yālo-koopāl*) 〔名〕 体格结实，体格健壮
~ بهم زدن 〈口〉身体健壮

یام 〔名〕 驿马，拉邮车的马

یامه 同 یام

یان 〔名〕 〈旧〉胡言乱语，胡说，呓语，梦话

یانزده (*yānzdah*) 同 یازده

یانع (*yāne'*) 〔形〕 ①成熟的②红色的
~ ثمر 成熟的果实

یانکی Yankee 〔名〕 美国佬，美国公民

یانگ تسه کیانگ 〔名〕 长江，扬子江

یاواش 同 یواش

یاور (*yāvar*) 〔名〕 ①助手，助理，帮手②少校③杆状物

یاوری 〔名〕 ①帮助，援助②少校军衔
~ کردن 帮助，援助，协助

یاوگی (*yāvagee*) 〔名〕 无稽之谈，胡说，谬论

یاوند (*yāvand*) 〔名〕 统治者，帝王

یاوه 〔形、名〕 ①无聊的，荒谬的②〈罕〉游手好闲的③无聊的话，废话
~ سخن 废话
~ گفتن 说废话，胡说八道

یاوه درا (ی) (*yāve-darā*) 同 یاوه سرا (ی)

یاوه درایی 同 یاوه سرایی

یاوه سرا (ی) (~ *sarā*) 〔名〕 空谈家，说废话的人

یاوه سرایی 〔名〕 说废话，胡说八道
~ کردن 同上

یاوه سنج (~ *sanj*) 同 یاوه سرا (ی)

یاوه گو(ی) 同 یاوه سرا (ی)

یاوه گویی 同 یاوه سرایی

یاهو 〔叹〕 真主啊！上帝啊！
~ کبوتر 一种鸽子名

یائس (*yā-es*) 同 یائسه

یائسگی (*yā-esegee*) 〔名〕 ①（绝经期后的）不孕②绝经期，更年期

يائسه (*yā-ese*) 〔名、形〕 ①绝经期后的妇女，更年期妇女②接近暮年的妇女③不生育的

يباب (*yabāb*) 〔形、名〕〈旧〉①荒废了的，成了废墟的，被破坏了的②废墟，瓦砾堆

خراب و ~ 彻底被毁坏的

يبان (*yabān*) يابان 的缩写形式

يبروج (*yabrooj*) 〔名〕〈植〉曼德拉草，欧伤牛草

يبروح (*yabrooh*) 同 يبروج

يبس (*yobs*) 〔形、名〕 ①患便秘的②干（的），干燥（的）③冷酷无情的

مزاجش ~ است . 他患便秘。

يبوست (*yoboosat*) 〔名〕〈医〉便秘

آوردن (~ دادن) 引起便秘

داشتن (دچار ~ شدن) 患便秘

يتاغ (*yatāgh*) 同 يتاق

يتاغان (*yatāghān*) 同 ياتاقان

يتاق (*yatāgh*) 〔名〕①站岗，放哨②值更，值班

يتاقى 〔名〕 哨兵，警卫

يتيم (*yateem*) 〔名、形〕 （复 ايتام）①孤儿②〈转〉唯一的，无双的，仅有的，独特的

بچهٔ ~ 孤儿

در ~ 罕见的珍珠，稀世之珍

~ شدن 成为孤儿

~ كردن 使…成为孤儿

يتيمچه (*yateemche*) 〔名〕 （伊朗）一种用茄子或南瓜做的食品

يتيم خانه (*yateem-khāne*) 〔名〕 孤儿院

يتيم دار 〔形、名〕 ①有孤儿的（寡妇）②有孩子的寡妇

يتيم شادكنك (~ *shād-konak*) 〔名〕素汤，劣质饮料

يتيمه (*yateeme*) 〔名〕 ①女孤儿②独一无二的珍珠

~ دهر 稀世之珍，独一无二之物

يتيمى 〔名〕 孤儿生活，孤苦伶仃

يحتمل (*yahtamel*) 〔副〕大概，可能，也许

يحيى (*yahyā*) 〔名〕〈宗〉约翰（耶稣十二门徒之一）

~ تعميد دهنده 〈宗〉施洗者约翰

يحيى اندام (~ *andām*) 〔形〕 瘦的，瘦弱的，消瘦的

يخ (*yakh*) 〔名〕 冰

~ خشك 干冰

~ سفت 〈地〉冰碛，冰碛层，冰川堆石

~ شناور (توده ~ غلتان) 浮动的冰块，冰山，冰崩

~ مصنوعى 人造冰

آب ~ 冰水

احاطه شده از ~ 冰封住的

برات بر ~ 〈喻〉空许愿

به سردى ~ 冰冷的，极冷的

پيست ~ 冰封的田野，冰路

رقص روى ~ 花式溜冰，花样滑冰

رودخانهٔ ~ (سيلان ~) 冰河，冰川

عصر ~ (روزگار ~) 〈地〉冰期，冰河时代

كلاه ~ (كيسهٔ ~) 冰袋

كوه ~ 冰山

گل ~ 梅花

نقطهٔ ~ 冰点

~ بستن (~ زدن) 结冻

درياچه همه ~ بست . 湖全部结冰了。

امروز زمين ~ ميزند . 今天地冻住了。

پوشاندن ~ از 被冰盖上
جویدن ~ 胡说八道
کردن ~ 使…结冰，使…凝固；受冻；闷声不响
دستهایم ~ کرد . 我的手冻了。
بنظرم ~ کردهای . 我看你冻坏了。
بر ~ حواله کردن 作空洞的保证（诺言）
سنگ روی ~ کردن 捉弄（某人），玩弄
داغ به دل ~ گذاشتن 〈口〉挖自家墙脚，自找苦吃
بر ~ نوشتن 〈口〉白费力气，徒劳无益
یخش گرفت . 他走运了；他侥幸成功了。
این فیلم خیلی ~ بود . 〈口〉这部电影平淡无奇。

یخاب (*yakhāb*) 〔名〕 冰水

یخ آب (*yakh-āb*) 同 یخاب

یخ باز 〔名〕 溜冰者

یخ بازی 〔名〕 溜冰，滑冰
~ کفش 滑冰鞋
~ میدان 溜冰场
کردن ~ 溜冰，滑冰

یخبرف (*yakh-barf*) 〔名〕 〈地〉粒雪，万年雪，冰原

یخ بسته (~ *baste*) 〔形、名〕 ①结了冰的，冰封的②霜

یخ بند (~ *band*) 〔名、形〕 ①霜②同 یخ بندان

یخ بندان (~ *bandān*) 〔名、形〕 ①寒冷，严寒②结冰，封河③寒冷的天气④寒冷的，严寒的，冰封住的
~ بامداد 严寒的早晨
~ دورهٔ 〈地〉冰河时期
~ شب 严寒之夜
~ هوای 严寒的天气
~ است . 天气寒冷；结冰了。

یخبندان شناسی (~ *bandān-shenāsee*) 〔名〕 冰河学，冰川学

یخ پاره (~ *pāre*) 〔名〕 冰块；大浮冰
~ شناور 同上

یخ پوزه 〔名〕 北极海岸之冰壁

یخ پهنه (~ *pahna*) 〔名〕 〈地〉冰帽

یختاب (~ *tāb*) 〔名〕 冰原反光

یخ تراش (~ *tarāsh*) 〔名〕 凿冰斧

یخچال (*yakhchāl*) 〔名〕 ①冰窖；冰箱，冷藏室②冰川，冰河③冷若冰霜的人
~ برقی (~ الکتریکی) 电冰箱
~ کوهستانی （山上的）冰川
~ مصنوعی 冰箱

یخچالدار 〔形〕 有冰箱的，有冷藏设备的
~ کشتی 冷藏船

یخچال شناسی (~ *shenāsee*) 〔名〕 冰河学，冰川学

یخچالی 〔形〕 冰川的，冰河的；冰河时期的
~ دورهٔ 〈地〉冰期，冰河时期
~ زمینهای 冰川，冰河

یخچائون (*yakhchā-oon*) 〔名〕 （制冰用的）人工水库

یخچه (*yakhche*) 〔名〕 ①冰雹②〈喻〉情人的牙齿

یخ خرد کن (*yakh-khord-kon*) 〔名〕 （餐桌上用的）碎冰锥

یخدان (~ *dān*) 〔名〕 ①冰箱，冰窖②（用羊皮、丝绒或白铁包的）箱子③盛冰水的陶器

یخ در بهشت (~ *dar-behesht*) 〔名〕 用牛奶、糖、淀粉和玫瑰汁做成的甜食

يخرفت (~ *roft*) 〔名〕〈地〉冰碛（冰川堆石），冰碛层；冰崩

　　جانبی ~ 〈地〉侧碛

یخ زار 〔名〕 冰冻地区，冰地

یخ زدگی (~ *zadegee*) 〔名〕 冰冻，冻僵

یخ زده 〔形〕 冰冻的，冻僵的

　　~ غذای 冷冻食品

　　~ گوشت 冻肉

　　~ لبخند 冷笑

　　~ نباتات 冻伤的植物

　　~ کردن 冰冻，冷冻

یخ سازی 〔名〕 制冰，造冰

یخ سنگ (~ *sang*) 〔名〕 〈矿〉冰晶石

یخ شکن (~ *shekan*) 〔名〕 ①破冰船②破冰锤

　　~ کشتی 破冰船

　　(~ تایر) ~ لاستیک （用特殊车胎花纹防滑的）雪地用汽车轮胎

یخ فروش (~*foroosh*) 〔名〕 冰商，冰贩

یخ فروشی 〔名〕 冰商的职业

یخ کرده (~ *karde*) 〔形〕 ①冷的，冷冻的②冰冻的，结冰的

　　~ غذای 冰冻的食品

یخ گرفته (~ *gerefte*) 〔形〕 冰封住的；冰冻住的

یخلا (*yokhlā*) 〔形〕 游手好闲的，无忧无虑的，无所事事的

　　~ بودن 游手好闲，闲散，无所事事

یخ لخشك (*yakh-lakhshak*) 〔名〕 〈口〉（在冰上）滑，溜

یخ نبسته (~ *nabaste*) 〔形〕 （河流、港等）不冰封的

یخ نهشت (~ *nahesht*) 〔名〕 泥砾，冰砾泥

یخنی (*yakhnee*) 〔名〕 ①肉汤②熟肉③储藏品

یخنی پلو (~ *polow*) 〔名〕 一种羊肉抓饭

یخه (*yakhe*) 同 يقه

یخه برگردان (~ *bargardān*) 同 يقه برگردان

یخه چرکین (~ *cherkeen*) 同 يقه چرکین

یخه عربی (~ *arabee*) 同 يقه عربی

یخی (*yakhee*) 〔形〕 ①冰的，冰层的②卖冰的

　　~ پوشش 冰封

ید (*yad*) 〔名〕（复 ایدی ، ایادی ، یدین）①手②力量，威力③保护④财产

　　~ بیضا 〈宗〉白手（指《圣经》中创造奇迹的摩西的手）

　　~ تصرف 占有物，所有物，财产

　　~ سفلی 接受施舍的手

　　~ طولی 能手

　　~ علیا 施舍的手

　　~ واحد 垄断

　　علم الید 手相术

　　~ بیضا داشتن 创造奇迹

　　در ~ تصرف داشتن 占有，拥有

　　~ طولی (یا طولا) داشتن (در) 有丰富知识，通晓，掌握

　　خلع ~ کردن (از) 解除某人职务

　　کسی را از ملکی خلع ~ کردن 剥夺某人财产

　　تا آنجا که در ~ امکانش بود ... 在他力所能及的情况下…

ید Iod 〔名〕〈化〉碘

　　~ تنتور 碘酒

　　(~ ترکیب) ~ مخلوط 碘化物

~ مسمومیت در اثر 〈医〉碘中毒

~ زدن (به) 涂碘，用碘(或碘化物)处理

يدفرم Iodoform 〔名〕〈化〉碘仿，三碘甲烷

يدك (*yadak*) 〔名〕①备用马②（机器上的）备用器材③拖船，驳船；拖车

~ اسب 后备马

~ اسباب 备用器材

يدكچی (*yadakchee*) 〔名〕马夫

يدك كش (*yadak-kesh*) 〔名〕①护马兵，马夫②拖船，拖轮；拖车

~ كشتی 拖船的机动船

~ بردن (~ كشیدن) 拖，拉，牵行

يدكی 〔形、名〕①备用的，储备的，后备的②备用零件

~ خودكار (~ قلم خودكار) 圆珠笔的替换笔芯

~ قطعات (يا لوازم) 备用零件

كفش ~ برده بودم . 我多带了一双备用鞋。

يدور (*yodoor*) 〔名〕碘化物

يدو فرم 同 يدفرم

يده (*yade*) 〔名〕①巫术，妖术，魔法②（用来降雨或停雨的）魔石

يدی (*yadee*) 〔形〕手的，手工的，用手操作的

~ صنايع 手艺，手工业

~ كار 体力劳体

يدی (*yodee*) 〔形〕含碘的

يدين (*yadeyn*) 见 يد

ير (*yer*) 〔名〕赌注；土地

يرا (*yarā*) 〔名〕皱纹；皱褶，折痕

يراغ (*yarāgh*) 〔名〕①兵器，武器②金银饰带

اسب ~ 马具

در ~ 钉吊儿

درشكه ~ 挽具

نقره ~ 银丝带，银花边

~ حاضر 作好战斗准备的军士

~ بستن (~ كردن ، ~ زدن) 给…上挽具；装饰

گربه ~ كردن (برای) 使某人担负繁重事务；把某人卷到某事中去

يراق (*yarāgh*) 同 يراغ

يراق بافی 〔名〕编金银丝带工人

يراق بافی 〔名〕编金银丝带

يراق دار 〔形〕有金银边饰的，镶金银丝带的

يراق دوز 同 يراق باف

يراق دوزی 同 يراق بافی

يراق كوبی 〔名〕（门、窗的）扣环，插销，门闩，窗闩

يراق و لولا (*yarāgho-lowlā*) 〔名〕小五金

يرآلماسی (*yarālmāsee*) 〔名〕马铃薯，土豆

يربوع (*yarboo'*) 〔名〕〈动〉跳鼠

يرت (*yort*) 同 يورت

يرتمه (*yortme*) 同 يورتمه

يرش (*yoresh*) 同 يورش

يرغا (*yorghā*) 同 يورغه

يرغو (*yarghoo*) 〔名〕①〈旧〉市行政长官；警卫队长②惩罚③检查，检验

يرغه (*yorghe*) 同 يورغه

يرقان (*yaraghān*) 〔名〕①〈医〉黄疸②（植物的）凋枯病，枯萎病

~ ابيض 〈植〉缺绿病，褪绿

~ ازرق (~ كبود) 〈医〉发绀，青紫

اصفر ~ 〈医〉黄疸

سبز ~ 萎黄病，绿色贫血

يرقانى 〔形〕 ①黄疸的，患黄疸（病）的②（植物）凋枯病的，枯萎病的

يرقه (*yorghe*) 同 يورغه

يرلق (*yerlegh*) 同 يرليغ

يرليغ (*yerleegh*) 〔名〕 ①圣旨，诏谕，指令②组合字，花字

يرمغان (*yarmaghān*) 同 ارمغان

يرمق (*yarmagh*) 〔名〕 钱，金钱，货币

يرنداق (*yarandāgh*) 〔名〕 ①皮带②生皮

يزد (*yazd*) 〔名〕 耶兹德（伊朗）

يزدادى (*yazdādee*) 〔名〕 一种用蛋卷熟肉做的食品

يزدادين 同 يزدادى

يزدان (*yazdān*) 〔名〕 ①真主，上帝②神，天使

بنام ~ 以真主的名义

يزدان پرست (~ *parast*) 〔形〕 信奉真主的，信奉上帝的

يزدان پرستى 〔名〕 信奉真主，信奉上帝

يزدانى 〔形〕 真主的，上帝的，神的

يزدى 〔形、名〕 ①耶兹德的②耶兹德人③产于耶兹德的一种（毛）织品

يزك (*yazak*) 〔名〕 〈旧〉①前卫②夜间巡逻队

يزك دار 〔名〕 〈旧〉①前卫队长②夜间巡逻队长

يزكوار (*yazakvār*) 〔副〕 在前面，在前头，起先锋作用地

رفتن ~ 走在前面，首当其冲

يزنه (*yazne*) 〔名〕 姐（妹）夫

يسار Ⅰ (*yasār*) 〔形、名〕 ①左面的，左侧的②左边，左翼，背面，反面③左手

يسار Ⅱ 〔形、名〕 不吉祥的（人），带来祸害的（人）

يسار Ⅲ 〔名〕 ①富裕，财富②容易，顺利

يساراً (*yasāran*) 〔副〕 向左，向左方

يساغ (*yasāgh*) 同 ياساق

يساق (*yasāgh*) 同 ياساق

يسال Ⅰ (*yasāl*) 〔名〕 〈罕〉（戴在头上的）花冠，花环

يسال Ⅱ 〔名〕 ①圈子，一圈人②〈军〉翼侧

كشيدن ~ 包围

يساور (*yasāvar*) 同 يساول

يساول (*yasāvol*) 〔名〕 ①骑兵卫士②卫兵，哨兵③家仆，亲信，心腹

يساول باشى 〔名〕 卫队长

يساول خانه 〔名〕 守卫室

يسر (*yasar*) 〔名〕 恶意对待

كشيدن ~ 进攻(某人)；粗暴地对待（某人）

يسر Ⅰ (*yosar*) 〔名〕 〈旧〉①繁荣昌盛②富足，富裕

يسر Ⅱ 〔名〕 ①一种做念珠的乌木②黑珊瑚

~ تسبيح 乌木念珠

يسل (*yasal*) 见 يسال

يسنا (*yasnā*) 〔名〕 亚斯那（祆教经典«阿维斯塔»中的一章）

يسوع (*yasoo'*) 〔名〕 （基督教）耶稣

يسير (*yaseer*) 〔形〕 ①容易的，不难的②小的，不大的，为数不多的③赌博的

يشب (*yashb*) 同 يشم

يشپ (*yashp*) 同 يشم

يشك (*yashk*) 〔名〕 （兽类的）长牙，獠牙

يشم (*yashm*) 〔名〕〈矿〉碧玉

ختايى (~ خطايى ~ 〈矿〉血石髓，血滴石，有血点（或血纹）的绿宝石

سبز ~ 〈矿〉玉，软玉；贝褐炭

سفيد ~ 白碧玉

شيرى رنگ ~ 乳白色碧玉

يشم نما (~ *namā*) 〔形〕 似玉的，象碧玉般的

يشمه (*yashme*) 〔名〕 生皮

يشمى (*yashmee*) 〔形〕 ①碧玉的；碧玉做的②碧玉色的，深绿色的

يطاغان (*yatāghān*) 同 ياتاقان

يعسوب (*ya'soob*) 〔名〕①雄蜂②首领，长者

يعفور (*ya'foor*) 〔名〕瞪羚（属）；野山羊

يعقوب (*ya'ghoob*) 〔名〕 ①雄鹧鸪②〈宗〉雅各（基督教《圣经》中人名，雅各有好几个，其中一个是犹太人的祖先之一，即以色列，另一个是耶稣的门徒）

يعلم الله (*ya'lamollāh*) 〔叹〕 （在事情说不清楚时说）真主知道！天知道！

يعنى (*ya'nee*) 〔副〕 ①即，也就是，换句话说②（插入语）表示…的意思，作…解释

چه ؟ ~ 这是什么意思？

"يدك" "كلمهٔ "يدك ~ چه؟ 这个词是什么意思？

دو نفر نيامده‌اند ~ احمد و حافظ. 两个人没有来，即阿赫默德和哈菲兹。

در اين مورد بخصوص سكوت ~ مخالفت .
在这种情况下，沉默就意味着反对。

يغام (*yaghām*) 〔名〕 魔鬼，恶魔

يغتج (*yaghtaj*) 〔名〕 黄颔蛇

يغتنج (*yaghtanj*) 同 يغتج

يغر (*yoghor*) 同 يغور

يغلا (*yaghlā*) 〔名〕小煎锅

يغلاوى (*yaghlāvee*) 〔名〕①小锅，带把的平底煎锅；炒锅②提盒

يغلق (*yaghlegh*) 〔名〕 带箭帽的箭

يغلو (*yaghloo*) 同 يغلا

يغما (*yaghmā*) 〔名〕 ①抢劫，掠夺②掠获物，战利品

~ خوان 不花钱的酒食

به ~ بردن (~ كردن ، ~ زدن) 抢劫，掠夺

به ~ رفتن 被抢劫，被掠夺

يغما گر (~ *gar*) 〔名〕抢劫者，掠夺者

يغما گرى 〔名〕 抢劫，掠夺，行劫

~ كردن 同上

يغمايى 〔形〕①被抢劫的，被掠夺的②〈诗〉好看的，美丽的

يغنج (*yaghnaj*) 同 يغتج

يغور (*yoghoor*) 〔形〕〈口〉①粗野的，不文明的，没受教育的②厚实的，健壮的③粗糙的，不光滑的

يقر (*yoghor*) 同 يغور

يقطين (*yaghteen*) 〔名〕 瓜类（如南瓜、西瓜等）

يقظان (*yaghzān*) 〔形〕 ①不睡的，不眠的②警惕的，聚精会神的

يقظه (*yaghze*) 〔名〕①不睡，不眠②警惕（性），聚精会神

يقنعلى بقال (*yaghna'lee-baghghāl*) 〔名〕 微不足道的人

يقه (*yaghe*) 〔名〕 衣领，领口

آهاردار (يا آهارى) ~ 上浆的衣领

باز ~ 开领

(~ برگشته) برگردان ~ 翻领

پیراهن ~ 衬衫领子

راست و بلند ~ 硬阔领

سفید ~ 白领子（的）；白领阶层

عربی ~ 硬竖领

~ دست به 逼近地，逼迫地

با کسی دست به ~ شدن 与某人撕打起来

از دست روزگار ~ پاره کردن 怨命运不济

کسی را گرفتن ~ 抓住某人的领口；〈转〉抓住某人的辫子

يقه باز 〔形〕 开领的(衣服)，（衣服）领口开得低的

يقه چركين (~ *cherkeen*) 〔形〕 ①平民的，庶民的②卑贱的，粗俗的

يقه عربى (~ *arabee*) 〔形〕 硬竖领的，直领的（指衣服）

يقين (*yagheen*) 〔名、形、副〕 ①确信，深信不疑，坚强信念②无疑的，确实的，正确无误的③无疑，确实，一定

~ (طور) به 的确，无疑

~ داشتن (~ پیدا کردن ، ~ حاصل کردن) 确信

~ دارم که او حالا در کارخانه است. 我肯定他现在在工厂。

به ~ دانستن 确认

~ کردن 确信，深信

بعضی از مردم در کارگاهی بین شك و ~ سرگردانند . 有些人在工作中有时拿不定主意。

~ ناخوش است والا میآمد . 他肯定病了，不然他会来的。

يقينم شد. 我深信，我确信。

يقيناً (*yagheenan*) 〔副〕 无疑地，确实，的确，必定

يك (*yek*, *yak*) 〔数、形〕 ①一，一个②唯一的，一个的

~ ~ 一个一个地，逐个地

~ از ~ بهتر 一个比一个好

~ آن (~ دم) 〈口〉一会儿，一瞬间

~ در صد (~ صدی) 百分之一

~ پنج محصول 五分之一的收获量

ساعت ~ بعد از ظهر 下午一点

يک‌اتمى (~ *atomee*) 〔形〕 〈化〉单原子的

يک ارزشى (~ *arzeshee*) 〔形〕 〈化〉〈生〉一价的，单价的，一（碱）价的，一元的

~ اسيد 一（碱）价酸

يك اسبه (~ *asbe*) 〔形〕 单马的，一匹马的

~ درشكهٔ 一匹马拉的车

يكان (*yekān*) 同 يگانه

يك انداز (*yek-andāz*) 〔名〕 ①同 يكسان ②一击致死的箭

يك انگشتى (~ *angoshtee*) 〔形、副〕 ①单指的，单趾的②用一个指头地

يكان يكان (*yekān-yekān*) 同 يكايك

يكايك (*yekāyek*) 〔副、代〕 ①一个一个地，逐个地，依次地②每个（人）

~ از 从每个（人）

~ به 给每个人

اطلاعات دربارهٔ ~ قاره‌های جهان 有关世界各大洲的消息

تمرکز نیروهای برتر برای نابودی ~ نیرو

های دشمن 集中优势兵力，各个歼灭敌人
. افراد آن واقعه را نقل کردند ~ 人人都把那件事情的经过说了一遍。

یک بار 〔副〕 ①立刻，马上，一下子②突然地，出人意料地

~ به 立刻，马上，一下子

~ هرچند وقت 断断续续地

یکبارگی (*yekbāregee*) 〔名〕 突然性，意外，出其不意

یکباره 〔副〕 ①同 یکبارگی ②突然，出其不意③一下子，立刻④全部地，彻底地

یك باله 〔形〕 单翼的

~ هواپیمای 单翼飞机

یك بخته (*yek-bakhte*) 〔形〕 出嫁过一次的

یك بدو (~ *bedo*) 〔名〕 争吵，骂嘴

(با) ~ کردن 〈口〉反对，反驳；与…争吵

یك برابر (~ *barābar*) 〔名〕 一倍，加倍

یك بردو (~ *bardo*) 〔副〕 二比一，二对一

یك برگه (~ *barge*) 〔形〕 〈植〉合瓣的，单叶的

یك بر یك (~ *baryek*) 同 یکایك

یك بسی (~ *basee*) 〔副〕 一次地，全部地

یك بغل (~ *baghal*) 〔名〕(两手)一抱，一满抱

یك بند (~ *band*) 〔副〕 不停地，不断地，经常地

یك بیك (~ *beyek*) 〔副〕 依次，挨个儿地，一个接一个地

یك پا 〔形、副〕 ①单足的，独脚的②用一只脚

(در) ~ شریك بودن 〈口〉插一手

یکپارچگی (*yekpārchegee*) 〔名〕 团结，统一

~ صفوف طبقهٔ کارگر 工人阶级队伍的团结

یك پارچه 〔形、副〕 ①整块的，整个的，完全的②坚强的，团结的③整个地，完全

~ خر 十足的傻瓜

~ سرخ 一片红的

~ ستون （由一根木料或一块石头制成的）柱子

~ سنگ 整块大石头

. او ~ نادان است 他是个十足的无知。

یک پایه 〔名〕 〈植〉雌雄同株

یک پوشش (~ *pooshesh*) 〔形〕 〈植〉单被的；有单被花的

یك پهلو (*yek-pahloo*) 〔形、副〕 ①单方面的，片面的；固执的②侧身（躺着）

~ گل 单被花

یکتا (ی) (*yektā*) 〔形〕 仅有的，唯一的，独一无二的，无可比拟的

~ جهان 世上仅有的，稀世之珍

~ خدای 〈宗〉独一无二的真主

. ~ پیراهن از اطاق بیرون دوید 他只穿了一件衬衫就跑出去了。

یکتا پرست (~ *parast*) 〔名〕 一神论者，一神教教徒

یکتا پرستی 〔名〕 一神教

یکتادلی (~ *delee*) 同 یکدلی

یکتاش (*yektāsh*) 〔名〕 伺候同一主人的奴仆

یکتایی (*yektāyee*) 〔名〕 无双，独一无二，无可比拟

یك تخمه (*yek-tokhme*) 〔形〕 单孢子的

یك تنه (~ *tane*) 〔副〕 单独地，独自地

~ جنگیدن 单独作战

یك تیغ 〔形、名〕 ①完整的，完全的，整个的②战友，同盟者

~ مرغ سیاه 〈动〉黑乌鸡

~ شدن 联合起来

یکجا 〔副〕〈口〉①一起，共同地②整个地，完全

یك جانبه (~ *jānebe*) 〔形、副〕 单方面的(地)，片面的（地）

~ تصمیم 单方面的决定

~ عشق 单相思

در بررسی مسائل باید مراقب باشیم که دچار قضاوت ~ نشویم . 在研究问题时，要切忌片面性。

یك جانبه گری (~ *jānebegaree*) 〔名〕片面性

یك جلدی (~ *jeldee*) 〔形、名〕①一卷的，一册的②一卷本

~ فرهنگ 一卷本词典

یك جمله‌ای (~ *jomle-ee*) 〔形、名〕〈数〉①单项的②单项式

یک جنسی (~ *jensee*) 〔形〕 单性的；雌雄异体的；雌雄异花的

یکجور 〔形、副〕〈口〉同类的(地)，同样的(地)，一样的（地），类似的（地）

یك جهت (~ *jahat*) 〔形〕 ①一致的，一致同意的②坚定的，彻底的

~ شدن 意见完全一致

یك جهتی 〔名、形〕 ①完全一致，同意②单方面的，片面的③肯定的，断然的

یك چرخه (~ *charkhe*) 〔名、形〕①独轮车②独轮的

یك چشم (~ *cheshm*) 〔形、名〕 独眼的（人）

〈谚〉 در مملکت کوران ~ پادشاه است . 盲人国里独眼就称王。（山中无老虎，猴子称大王）

یك چشمه 〔形〕①独眼的，单眼的②单孔的

~ آدم 独眼人

~ پل 一孔桥

~ عینك 单片眼镜

یك چشمی 〔名、形、副〕 ①独眼②为独眼装配③用一只眼睛看

~ دور بین 单筒望远镜

~ عینك 单片眼镜

بهمه ~ نگاه میکند . 他总是用同一标准对待每个人。

یکچند (*yekchand*) 〔副〕 一些时候，少许，稍许

یك چندی 〔副〕 不多一会儿，一瞬间

یک حلقه‌ای (*yek-halghe-ee*) 〔形〕〈化〉单环的，一环的

یك خرده (~ *khorde*) 〔副〕 ①不多，少许，一点儿②稍微，有点，到某种程度，有一部分

لطفاً ~ صبر کن ! 请你稍等一下!

او ~ عصبانی است . 他有点生气。

یکدانه 〔形〕 ①唯一的，独一无二的②可爱的，无比的，无双的

~ مروارید 罕见的珍珠

یکدر (~ *dar*) 〔形〕 ①只有一扇门的②独家经营的

یك در میان (~ *dar-miyān*) 〔形〕 ①隔一个的，间隔一个的 ②交叉成X形的；交叉着的；〈植〉交互成十字形对生的

لطفاً این ورقه ها را ~ نمره بگذارید . 请把这些纸张每隔一页编上号码。

درخت‌ها را ~ علامت گذاشتیم . 我们每隔一棵树作个记号。

یکدست (~ *dast*) 〔形〕 ①独手的，独臂的②同类的，一样的（指因遗传而长得 相似的）③全

ما باید ~ به مردم چین و ملت‌های جهان خدمت کنیم . 我们要全心全意地为中国人民和世界人民服务。

یکدل و دودل (~ *delo-do-del*) 〔形〕 三心二意的，动摇的，犹疑不决的

بودن ~ 动摇，犹疑不决

یکدل و یکزبان (~ *delo-yekzabān*) 〔形、副〕①真挚的，坦率的，直爽的，襟怀 坦白的②心口如一地

یکدله (~ *dele*) 同 یکدل

یکدلی 〔名〕 团结一致，同心协力，同意

یکدم (~ *dam*) 〔副〕一瞬间，不断地，不停顿地

یکدمه 〔形〕 转瞬即逝的，短暂的

یکدندگی (*yek-dandegee*) 〔名〕 ①坚持己见②顽强，坚决

یك دنده (~ *dande*) 〔形、副〕 ①坚持己见的，顽固的②顽强的，坚决的③安静地④单一不变的

تا صبح روی ~ خوابید . 他安静地一觉睡到天亮。

یکدنیا (~ *donyā*) 〔形、副〕①大的，巨大的，过分的，过大的②很多，大量，非常

تشکر ~ 万分感谢

سعادت ~ 极大的幸福，无限的幸福

با ~ ناز و افاده 过于装腔作势，过于娇揉造作

~ از شما متشکرم . 我非常感激您!

یك دو 〔名〕 ①瞎扯，胡诌②（齐步）前进

کردن ~ 同上

یکدیگر (~ *deegar*) 〔代〕 互相，彼此

~ از 互相，彼此

~ با 互相，共同

部的，全盘的，整个的④纯的，纯粹的

فنجان نعلبکی ~ 一套茶碗

قاشق و چنگال ~ 一套叉勺

کارد و چنگال ~ 一套刀叉

لباس ~ 一套衣服

~ الکل 纯酒

~ رنگ 单一的颜色，单调颜色

~ قرمز 大红色，纯红色

~ گندم 纯麦子

کردن ~ 分类，分等，分级

یکدستی 〔副、形〕 ①单手地，独手地，用一只手②独手的，独臂的③〈转〉不重要的，无足轻重的

خوردن ~ 〈口〉被钩住，上钩

(به) زدن ~ 〈口〉使…上钩，使…落网，使…落入圈套

بلند کردن ~ 奚落某人，怠慢某人

(را) (برداشتن ~) گرفتن ~ 轻视某人

یك دش (~ *dash*) 〔名〕 ①杂种，混血儿②混合物③混合种

یکدفعه (~ *daf'e*) 〔副〕 ①立刻，一下子②突然，出乎意料地

یك دك (~ *dak*) 〔形〕 微温的，不冷不热的

یکدگر (~ *degar*) یکدیگر 的缩写形式

یکدل (~ *del*) 〔形、副〕①一致的，同心协力的②真挚的，坦率的，忠实的③团结一致 地，同心协力地

شدن ~ 表示同意，团结一致

و یك جهت شدن ~ 同心协力，团结一致

ما در همه چیز ~ و یك جهت هستیم . 我们干什么都同心协力。

یکدل و جان 〔副〕一致地，同心协力地，全心全意

~ برای 为了彼此

ما باید به ~ کمک کنیم و همدیگر رادوست بداریم . 我们要互相帮助，互相爱护。

يك راست (~ *rāst*) 〔副〕 ①直接地②直截了当地，不转弯抹角地，开门见山地

~ به پیش 笔直向前

این راه ~ میرود بمیدان تیان من . 这条路直通天安门广场。

دفعهٔ دیگر ~ خواهم رفت به شانگهای . 下次我就直接去上海了。

يكران (*yakrān*) 〔副〕 ①纯种的（指马）②枣红色的（如马）

يك راهگی (~ *rāhegee*) 同 يكباره

یک راهه 〔形〕 单轨的

يك راى 同 يك رأى

يك رأى (~ *ra'y*) 〔形〕 意见一致的，意见相同的

يك رقمى (~ *raghamee*) 〔形〕 同义的；〈数〉单值的

يك ركابى (~ *rekābee*) 〔副〕 立刻，马上，刹那间，转瞬间

يك رنگ (~ *rang*) 〔副〕 ①同一颜色的，颜色相同的②〈转〉真诚的，诚挚的，不虚伪的

~ شدن 成为同一颜色，与…相一致

يك رنگى 〔名〕 ①同一颜色，颜色相同②真诚，诚挚，坦率

يك رو 〔形〕 ①真诚的，诚挚的，坦率的②同样的，一样的③单面的（如布匹等）

~ پارچهٔ 单面的织物

~ كردن 一举完成

يك روال (~ *ravāl*) 〔形、副〕 ①风格相同的，同类的②同样地，一样地

يك روزه 〔形、副〕 ①一日的，一天的②一天内，为期一天

~ سفر 一天的游览，一日游

او لباس مرا ~ دوخت . 他在一天内就把我的衣服缝好了。

يك روند (~ *ravand*) 同 يك بند

يك روى 同 يك رو

يك رويى 〔名〕 真诚，诚挚，坦率

يك ريز 〔副〕 不停地

باران ~ میبارد . 雨不停地下着。

يك زبان (~ *zabān*) 〔形、副〕 意见一致的(地)，异口同声的（地），众口一辞的（地）

~ شدن 意见一致，谈妥

يك زبانه (~ *zabāne*) 〔形〕 用一种语言写成的

يك زبانى 〔名〕 意见一致，异口同声

يك زخم (~ *zakhm*) 〔形〕 一击致命的

~ گرز 一击致命的棒锤

يك زمان (~ *zamān*) 〔形、副〕 ①同期的，同时发生的②立刻，一下子

یک زمانی 〔形、副〕 从前（的），一度（的）

يك زنه (~ *zane*) 〔形〕 有一个妻子的

~ مرد 有一个妻子的男人

يك زنى 〔名〕 一夫一妻（制）

يك ساعته (~ *sā'ate*) 〔形、副〕 ①一小时的②一小时内

يك سالگى (~ *sālegee*) 〔名〕 一周年

يكساله 〔形、副〕 ①一周岁的，一年的②在一年之内，在一年当中，为期一年

~ دختر 一岁的女孩

يكسان 〔形、副〕 ①一样的，同样的②同样地，用同一方式

~ بودن (~ شدن) 同样，无区别

برای ما رفتن و نرفتن ~ است . 对我们来说去不去都一样。

~ کردن 使…一样

با خاك ~ کردن 把…夷为平地

یکسانی 〔名〕 同一性，相符合

یك ستونه (~ *sotoone*) 〔形〕 单柱式建筑的

یك ستونی 同 یك ستونه

یك سخن (~ *sokhan*) 同 یك زبان

یك سخنی 见 یك زبانی

یکسر (~ *sar*) 〔副〕 ①完全，全部，整个，全盘②直接地

دیشب بعد از کار او ~ بمنزل خود رفت . 昨晚他下班后就直接回家了。

زحمتش ~ بیهوده شد . 他的所有努力全白费了。

کارش ~ خراب شد . 他的事全垮了。

یکسره 〔副、形〕 ①直接地②立刻，马上③单程的；单方面的④整个，全部

بلیط ~ 单程票

کار را ~ کردن 一下子就干完

تاکسی را ~ کرایه کردیم . 我们雇了单程的出租汽车。

هواپیما ~ تا تهران پرواز کرد . 飞机直飞德黑兰。

اوقات ادارهٔ ما ~ است . 我们的办公室实行一班（到底）工作制。

یك سلولی (~ *seloolee*) 〔形〕 单细胞的

یکسو 〔副〕 在一边，在旁边

~ شدن 完成，结束；解决；走到一边

~ کردن 完成，结束；解决

~ نهادن 放在一边，搁在旁边，忘记

یکسوار(ه) (~ *savār*) 〔名〕 ①优秀骑手②〈喻〉太阳

یکشاخ 〔形〕 独角的

لباس را ~ انداختن 把衣服披在肩上

یکشبه (~ *shabe*) 〔形、副〕 ①一夜的②在一夜间

یك شکل (~ *shekl*) 〔形、副〕 同一形式的(地)，单一的（地），单调的（地）

یك شکلی 〔名〕 一样，一式，一致（性）

یك شکم (~ *shekam*) 〔副〕（吃）饱；充足地，充分地

~ کتك خوردن 挨痛打，受毒打

~ کتك زدن (به) 痛打，痛揍

یکشنبه (~ *shanbe*) 〔名〕 星期日

یکصدا (~ *sedā*) 〔副〕 完全一致地，异口同声地

یك طبقه (~ *tabaghe*) 〔形〕 一层的，单层的

یکطرفه (~ *tarafe*) 〔形〕 单方面的，单侧的，片面的

خیابان ~ 单行道

ذات الریهٔ ~ 一侧肺炎

عبور ~ 单行道

عقیدهٔ ~ 片面见解

قضاوت ~ 片面的判断

~ شدن （被）决定，（被）最后解决

~ کردن 决定，最后解决

یکطرفی 〔形〕 一方的，单边的，单方面的

قرارداد ~ 单方面的条约

کاری را ~ کردن 结束某项工作

یك عالم (~ *ālam*) 〔形、副〕 ①大的，巨大的②很多，大量，非常多

پول ~ 很多钱，非常多的钱

تحسر ~ 深切的悲痛，极大的悲伤

يك عالمه 同 يك عالم

يك فصل (~ *fasl*) 同 يك شكم

يك فلزى (*felezee*) 〔形〕 〈化〉一金属的

يك فلقه (~ *felghe*) 同 يك لپه

يك قد (~ *ghadd*) 同 هم قد

يك قطبى (~ *ghotbee*) 〔形〕 〈生〉〈理〉单极的

~ ياختهٔ عصبى 单极神经细胞

يك قلم (~ *ghalam*) 〔副〕 〈口〉①完全，全部，整个②一下子，立刻

يك كاره 〔副〕 〈口〉无缘无故地，特别，特地

يك كاسه 〔副〕 〈口〉全部地，一起

كردن ~ 聚集在一起

يك كلام (~ *kalām*) 〔形〕 〈口〉最后的，确定的（指价格）

يك كوهانه 〔形〕 （骆驼）单峰的

~ شتر 单峰骆驼

یک گله (~ *gole*) 〔形〕 〈植〉单花的

يك گوشه 〔形〕 一个角落的

يك گونه 同 يكسان

يك لا (ى) 〔形〕 ①单幅的（如布料）②薄的，不结实的（如织品、衣服等）③(衣服)没有里子的

~ چيت 单幅印花布

يك لاجان 〔形〕 〈口〉脆弱的，虚弱的，病态的

يك لاعرض (~ *lā-arz*) 同 يك لا

يك لاقبا (~ *lāghabā*) 〔形〕 贫穷的，一无所有的，受穷的

يك لايى 〔名〕①单幅②薄，不结实③虚弱，病态

یک لبه (~ *labe*) 〔形〕 〈生〉单唇的，有单唇的

يك لپه (~ *lappe*) 〔形〕 〈植〉单子叶的

گندم گیاه ~ است . 小麦是一种单子叶植物

يك لتى (~ *latee*) 〔形〕 单扇的

~ در 单扇门

يك لخت (~ *lakht*) 〔副〕 〈罕〉①完全，全部，整个②立刻，突然，一下子

يك لنگه پا (~ *lenge-pā*) 〔副〕 〈口〉单独地，孤立无援地

يك لو 〔名〕 （纸牌、骰子的）幺，幺点

يك لول 〔形〕 （枪枝）单筒的

يكم (*yekom*) 〔数〕 第一

يكماهه 〔形、副〕 ①一个月的②在一个月内③为期一月

يكمجهولى (*yek-majhoolee*) 〔形〕 一个未知数的

معادلهٔ ~ درجه اول 一个未知数的一次方程式

یک محصولی (~ *mahsoolee*) 〔名〕 单一经营（指只种植一种作物的农业经营方式），单种栽培

یک محوری (~ *mehvaree*) 〔形〕 （有）单轴的

~ بلور 〈理〉单轴晶体

يكمرتبه (~ *martebe*) 〔副、形〕 ①立刻，突然，出乎意料②单层的，一层的

يكمى (*yekomee*) 〔数、形〕 第一（的），第一个（的）

يك ميزان (*yek-meezān*) 同 يكنواخت

يكمين (*yekomeen*) 同 يكمى

يك نسق (*yek-nasagh*) 〔形、副〕 同一类型的（地），同样形式的（地）

يك نشست (~ *neshest*) 〔副、名〕 ①立刻，马

上，一口气②朋友，同志

يك نفره (～ *nafare*) 〔形、副〕①单人的，单独的②单独地

～ اطاق 单（人房）间

～ پرواز （航空飞行）单飞

～ تختخواب 单人床

～ حكومت （一人）独裁统治

او ～ اين كار را انجام داد . 这件事是他一个人干的。

يك نفرى 同 يك نفره

يك نفس (～ *nafas*) 〔副〕①不喘气地，一口气地②不断地，不停地

نوشيدن ～ 一饮而尽

يك نواخت (～ *navākht*) 〔形、副〕①单调的（地），千篇一律的(地)，枯燥无味的（地）②机械的（地）

～ بطور 单调地，机械地

～ زندگى 单调的生活

يك نواختى 〔名〕①单调，千篇一律，枯燥无味②机械一般

يك نورد (～ *navard*) 〔形〕同一形式的，同一类型的，一式的

يك نوع (～ *now'*) 〔形〕同类的，同种的，同样的

يك نوعى 〔名〕同类，同种，同样

يك نهج (～ *nahj*) 〔形〕同一形式的，一样的，单调的

يك وتدى (～ *vatadee*) 〔形〕一个韵脚的

～ شعر 一个韵脚的诗

يك وجبى (～ *vajabee*) 〔形、名〕〈口〉①很小的，小个子的②矮人③〈转〉长的④一拃长的

～ بچهٔ 矮小的儿童

يك و دو (*yeko-do*) 同 يك بدو

يك ور (*yek-var*) 〔形、副〕①侧向一面②弯曲地；歪斜地

يك ورقى (～ *varaghee*) 〔形、副〕单页的（地），单面的（地）

يك ورى (～ *varee*) 〔名、形〕①倾斜，弯曲②倾侧的，不平衡的；〈印〉斜体的

～ پيشرفت 不平衡的发展

～ حروف 斜体字

～ نظريهٔ 片面性的观点

شدن ～ 向侧面倾斜，变弯；(船只)倾侧

يك وقت (～ *vaght*) 〔形、副〕①同一时间的②同时地

يك و نيم (*yeko-neem*) 〔形〕一个半(的)

يكه Ⅰ (*yekke*) 〔形、副〕孤身的（地），单独的（地）；唯一的（地）

و تنها ～ 单独地，独身地

يكه Ⅱ 〔名〕震惊，惊讶

خوردن ～ 〈口〉震惊，惊讶

يكه Ⅲ 〔名〕①〈哲〉单子，单元②〈化〉一价物，一价基③〈理〉单轴④〈原〉单原子元素

يكه بزن (～ *bezan*) 〔名〕〈口〉①好吵闹的人，爱闹事的人②大力士

يكه تاز (～ *tāz*) 〔名〕①勇士，壮士②优秀骑手

ميدان ～ 得胜的骑手，无敌的骑手

يك هجائى (*yek-hejā-ee*) 〔形〕单音节的

～ كلمهٔ 单音节词

يكه خوان (*yekke-khān*) 〔名〕独唱者

يك هزار (*yek-hezār*) 〔名〕伊朗旧币单位名(合一个里亚尔)

يكه زياد (*yekke-ziyād*) ：(به) گفتن ～ 挖苦，

嘲弄

یکه‌سوار (~ *savār*) 〔名、形〕①优秀骑手②勇敢的，英勇的

یکه شناس (~ *shenās*) 〔形〕忠贞不渝的，忠实的，可靠的

یک همسری (*yek-hamsaree*) 〔名〕一夫一妻制

یك هو (~ *how*) 〔副〕〈口〉①立刻，一下子②突然，出其不意

یك هوا (~ *havā*) 〔副〕〈口〉一点儿，稍微

او ~ از تو بلند تر است . 他比你稍微高一点儿。

یکی (*yekee*) 〔代、副〕①某人，有人②（其中的）一个

~ از آنها 他们中的一个

(~ ~) ~ به ~ 一个一个地

~ پس از دیگری 一个接一个地

آن ~ 那一个

کدام ~ 哪一个

هر ~ از آنها 他们当中每一个人

~ شدن 团结如一人，联合起来

~ کردن 统一，划一（如标准、规格等）

علوم طبیعی ~ از سلاحهای انسان در پیکار بخاطر آزادی است . 自然科学是人们争取自由的一种武器。

~ بود ~ نبود （常用于故事开头）从前…，古时候…

~ میبرد ~ میدوزد . 〈口〉他们一个扮红脸，一个扮白脸。

~ با شما کار دارد . 有人找你有事。

این ~ را میخواهم . 我要这一个。

یك یاخته (*yek-yākhte*) 〔形〕〈生〉单细胞的

یك یاخته‌ای 同 یك یاخته

یکی بدو (*yekee-bedo*) 同 یك بدو

یکی گو(ی) 〔名〕一神论者，一神教教徒

یکی گویی 〔名〕一神教

یکی نه یکی (*yekee-na-yekee*) 〔副〕隔一个地

یکیی (*yekeeyee*) 同 یکی

یکی یکدانه (*yekee-yekdāne*) 〔形〕独生的

پسر ~ 独生子

یکی یکی 同 یکایك

یگان (*yegān*) 同 یگانه

یگانگی (*yegānegee*) 〔名〕①统一，团结，一致②举世无双，独一无二

~ معنوی 精神上的一致，思想一致

یگانه 〔形〕单独的，唯一的，仅有的；独一无二的，无与伦比的

~ عصر 时代的完人

برای چین راه سوسیالیسم ~ راه درست‌است . 在中国，社会主义道路是唯一正确的道路。

این پسر ~ فرزند او بود . 这个男孩是他的独生子。

~ علت این بود که . . . 唯一的原因是…

یگان یگان (*yegān-yegān*) 同 یکایك

یگوسلاوی (*yogooslāvee*) 同 یوگوسلاوی

یگونه (*yegoone*) یك گونه 的缩写形式

یل I (*yal*) 〔名、形〕〈旧〉①英雄，勇士，斗士②勇敢的，英勇的

یل II 〔名〕（农村妇女穿的）女短上衣

یل III 同 یله I 条

یلپیخ (*yelpeekh*) 同 یلپیك

یلپیك (*yelpeek*) 〔名〕气喘（病）

یلچی (*yelchee*) 同 ایلچی

يلخى (yelkhee) 同 ايلخى

يلدا (yaldā) 〔名〕 冬至夜

～ شب 同上

يلغار (yalghār) 同 ايلغار

يلك (yalak) 〔名〕 ①（农村妇女穿的）背心，马甲，紧身衣②头饰；帽子

يلكن (yalkan) 同 منجنيق

يللى (yalalee) 〔名〕 〈口〉无所事事，游手好闲，虚度时光

（～ كردن）～ زدن 同上

يللى تللى (yalalee-talalee) 同 يللى

يلم (yalam) 〔名〕 胶；浆糊

يلمان (yalmān) 〔名〕 （用刀、剑）劈，砍，击

يلمق (yalmagh) 〔名〕 一种长的男外衣（如长袍等）

يلمه (yalame) 同 يلمق

يلن (yalan) 〔名〕 ①褶子，褶饰②（两端挂住、中间下垂的）花彩③桌帷；挂布；床沿挂布

يلنجج (yalanjaj) 〔名〕 香，熏香

يلنجوج (yalanjooj) 同 يلنجج

يلواج (yalvāj) 〔名〕 先知，预言者

يلوه (yalve) 〔名〕 〈动〉山鹬（又称丘鹬）

يله Ⅰ (yale) 〔形〕 〈旧〉①被释放的，解放了的②徒劳无益的，白白的③孤单的，孤独的④弯曲的

～ دادن 靠，倚

～ رفتن 旋转

～ شدن 弯腰，斜倚

～ كردن 使…弯腰

يله Ⅱ 〔形〕 被遗弃的，被抛弃的

～ شدن 被抛弃

（～ كردن）～ گذاشتن 留下，遗弃

يلى (yalee) 〔名〕 勇敢，勇气，英雄主义

يلى زن (～ zan) 〔名〕 懒汉，二流子

يم (yam) 〔名〕（复 يموم） 海，海洋

يمام (yamām) 〔名〕 〈动〉林鸽，野鸽

يمان (yamān) 同 يمن

يمانى (yamānee) 〔形、名〕 ①也门的②也门人

～ برد 有条纹的也门夏布（亚麻布）

～ تيغ 也门产的剑

يمكن (yomken) 〔副〕 或许，可能

يمن (yaman) 〔名〕 也门（亚洲）

يمن (yomn) 〔名〕 ①幸运，吉庆②恩惠，恩典

يمنى (yamanee) 〔形、名〕 ①也门的②也门人

يمنى (yomnee) 〔名〕 右手

يموم (yomoom) 见 يم

يمين Ⅰ (yameen) 〔形、名〕 ①右的，右面的②右手③（军队的）右翼

～ و يسار 左右

～ سمت 右边，右面

يمين Ⅱ 〔名〕 誓言，宣誓

～ كردن 宣誓

يميناً (yameenan) 〔副〕 向右，在右边

يمينين (yameeneen) 〔名〕 右手（双数），（军队）两个右翼

（ذواليمينين）～ ذو 左右手都善用的人

ين (yen) 〔名〕 日元（日本货币单位）

ين چوان (yen-chooān) 〔名〕 银川（宁夏回族自治区）

ينابيع (yanābee') 见 ينبوع

ينبغى (yanbaghee) 〔副〕 应该，应当

～ كما 理所当然地

ينبوع (yanboo') 〔名〕 （复 ينابيع） 〈旧〉①泉，

泉源，泉水②起源，根源

ینجه (*yonje*) 同 یونجه

ینگ (*yang*) 〔名〕〈旧〉①习俗；条例，规定，规则②方式，方法，风格

ینگه (*yenge*) 〔名〕〈口〉①新娘的伴娘，女傧相②帮手，帮闲

ینگه دنیا (~ *donyā*) 同 ینگی دنیا

ینگی دنیا (*yengee-donyā*) 〔名〕美洲，新大陆

ینگی دنیایی 〔名、形〕①美国人，美洲人②美国的，美洲的

یو 同 یوغ

یواش (*yavāsh*) 〔形、副〕①慢慢的（地），轻轻的（地）②低声的（地）

حرف بزن ~ 请说得慢些。

یواشکی (*yavāshakee*) 〔副〕〈口〉①悄悄地，偷偷地②同 یواش

یواشی 同 یواشکی

یواشی یواش 〔副〕①逐步地，逐渐地，渐渐地②轻轻地，慢慢地

یواقیت (*yavāgheet*) 见 یاقوت

یوان Ⅰ 〔名〕元（中国货币单位）

یوان Ⅱ 〔名〕元朝

یوبه (*yoobe*) 〔名〕愿望，意愿

یوت 〔名〕（牲畜的）病死，瘟疫病

یوخه 〔名〕薄饼

~ نان 同上

یود (*yood*) 同 ید (*yod*)

یورت (*yort*) 〔名〕①帐篷，帐幕；游牧民族的宿营地；住所②房间③属于部族的牧场

یورتچی 〔名〕设营人

یورتمه (*yortma*) 〔名、副〕①（马的）速跑，速步②速步跑

~ رفتن （马）速步跑

یورد (*yord*) 〔名〕住处，住房，房间

یورش (*yooresh*) 〔名〕①进攻，攻击，冲锋②行军，进军

~ آوردن (~ بردن ، ~ کردن) (بر ، به) 同上

یورغه (*yorghe*) 〔名〕（马的）溜花蹄

~ اسب 溜蹄马

~ رفتن 溜花蹄，缓驰

یورقه 同 یورغه

یوز (*yooz*) 〔名〕①灵猩（跑得特别快的一种猎犬）②粗鲁汉，毫无礼貌的人

یوزباشی (*yoozbāshee*) 〔名〕古罗马的百人队长

یوز پلنگ (*yooz-palang*) 〔名〕〈动〉猎豹（属），雪豹

~ خال خال 美洲豹

یوزك (*yoozak*) 同 یوزه

یوزه 〔名〕①幼猎豹，豹子，雪豹②狗崽子

یوزیدن (*yoozeedan*) 〔动〕（根 یوز）①力求，力争，要求，请求②寻找，寻求，力求找到

یوسف (*yosof, yosef*) 〔名〕①约瑟（基督教《圣经》中人物）②〈喻〉美男子

~ ثانی 〈喻〉美男子

~ روز (~ رخ مشرقی ، ~ زرین رسن)〈喻〉太阳

~ زیبق نقاب 〈喻〉被乌云遮住的太阳

~ حسن 〈植〉长在海滩上的一种海藻

~ گل 银莲花属植物

یوسف آرا(ی) 〔形〕像约瑟那样美的

یوسف جمال (~ *jamāl*) 〔形〕美丽的，好看的

يوسه 〔名〕 锯子

يوشان 〔名〕 〈植〉草本威灵仙（属），小苣荬（属），婆婆纳（属）

يوشع (yoosha') 〔名〕 约书亚(基督教«圣经»中人物，继摩西之后的犹太人首领)

يوشن (yooshan) 同 درسنه

يوغ 〔名〕 ①牛轭，轭②〈转〉压迫，桎梏，羁绊

　　بندگی ~ 奴役桎梏

　　کردن ~ (به زیر ~ در آوردن) 给(牛、马等)上轭；压迫

يوغور 同 يغور

يوغورت (yoghort) 〔名〕 酸乳酪

يوفت (yoofi) 〔名〕 油性革，多脂革

يوك 〔名〕 (安在炉子上面烤面包用的)铁叉子，转子

يوگان 〔名〕 〈解〉子宫

يوگوسلاوی 〔名、形〕 ①南斯拉夫（欧洲）②南斯拉夫人③南斯拉夫的

يولاخ 〔名〕 荒芜缺水的土地

يولاف 〔名〕 燕麦

　　وحشی ~ 乌麦，燕麦草

يوم (yowm) 〔名〕（复 ايام）一天，白天

　　الاثنين ~ 星期一

　　الاحد ~ 星期日

　　الاربعا ~ 星期三

　　الثلاثه ~ 星期二

　　الجمعه ~ 星期五

　　الخميس ~ 星期四

　　السبت ~ 星期六（犹太教徒休息日）

　　~ كل 每天，天天

يوماً (yowman) 〔副〕 在一天内，在一天当中

يوم الحساب (yowmol-hesāb) 〔名〕 〈宗〉终审日

يوم‌القيام (~ ghiyām) 〔名〕 世界末日

يوم النحر (yowmo-nnahr) 〔名〕 宰牲节

يوم النشر (~ nnashr) 〔名〕 〈宗〉终审日

يومی 〔形〕 每天的，每日的

يوميه 〔形、名〕 ①每天的，天天的②日薪，每天的工资

　　~ روزنامهٔ 日报

يون Ion 〔名〕 〈理〉离子

　　دو جنسی ~ 两性离子

　　ئيدروژن ~ 氢离子

يون I 〔名〕 小额硬币

يون II 〔名〕 ①鞍，马鞍②毡鞍垫③毡，毡呢，毛料

يونان 〔名〕 希腊（欧洲）

يونانستان (yoonānestān) 〔名〕 希腊

يونانی 〔形、名〕 ①希腊的②希腊人③希腊语

　　~ تمدن 希腊文明

　　~ زبان 希腊语

يونانيت (yoonāniyyat) 〔名〕希腊化时代（指包括近东一带被马其顿征服之后约在公元前第四世纪末期到第一世纪末期的希腊化文化）

يونايتد پرس United Press (International) 〔名〕合众国际社（美国）

يونجه (yonje) 〔名〕苜蓿，紫苜蓿

　　خشك ~ 干苜蓿（作饲料用）

　　وحشی ~ 野苜蓿，三叶草

　　~ تب 〈医〉花粉病，枯草热

　　~ زكام 〈医〉（植物花粉引起的）变态性鼻炎

يونجه زار 〔名〕 种上苜蓿的田地

يونس (*yonos*) 〔名〕 约拿（基督教《圣经·旧约全书》中的先知）

يونسفر Ionosphere 〔名〕 〈理〉电离层

~ طبقات 同上

يونسكو UNESCO 〔名〕 联合国教育科学及文化组织（缩写）

يونش 〔名〕 (*yonesh*) 〈理〉电离；离子化

~ اطاق 电离室

~ جريان 电离电流，游离

يونغار (*yoonghār*) 同 يونقار

يونقار (*yoonghār*) 〔名〕①一种土耳其的三弦②（乐器的）弦

يون كره (*yonkore*) 〔名〕 〈理〉电离层

يون نان 〔名〕 云南（省）

يونيدن (*yooneedan*) 〔动〕（根 يون）使电离，使电离成离子

يونيزاسيون Ionization 〔名〕〈理〉电离；离子化

يونيزه 〔形〕 〈理〉电离（了）的，（被）游离的

~ كردن （使）电离，（使）游离

يونيسف UNICEF 〔名〕 联合国儿童基金会（缩写）

يؤوس (*ya-oos*) 〔形〕 绝望的，失望的，无望的

يويو 〔名〕 风车（儿童玩具）

يه (*ye*) 同 يك

يهود (*yahood*) 〔名〕 犹太人

~ دين 犹太教

يهودا (*yahoodā*) 〔名〕 ①〈宗〉犹大（耶稣门徒，出卖耶稣者）②叛徒

~ بوسهٔ 背叛者的亲吻

يهودى 〔名、形〕（复 يهوديان）①犹太人，犹太教人②犹太人的，犹太教的

يهوديت (*yahoodiyyat*) 〔名〕 〈宗〉犹太教

يهوه (*yahovvah*) 〔名〕 （基督教《圣经》中的）耶和华（指上帝）

ئيدرازين Hydrazine 〔名〕〈化〉①肼②联氨

ئيدروژن Hydrogen 〔名〕〈化〉氢

ئيدروژناسيون Hydrogenation 〔名〕 加氢作用

ئيدروژينى 〔形〕 氢的

~ بمب 氢弹

ئيدروكربن Hydrocarbon 〔名〕 〈化〉烃，碳氢化合物

ئيدروكسيل Hydroxyl 〔名〕 〈化〉羟基

ئيدروليز Hydrolysis 〔名〕 〈化〉水解（作用）

يئس (*ya's*) 同 يأس

ئيل 〔名〕 生肖属年（指突厥人沿用的十二生肖属相年份，如：鼠年 ~ سيچقان、牛年 ~ اود 等）

ييلاق (*yeylāgh*) 〔名〕 ①别墅，避暑地②山地夏季牧场③游牧人停宿的地方

~ رفتن（~ كردن） 避暑

ييلاقى 〔形〕 ①别墅的②郊外的，农村的

~ خانهٔ 郊外别墅

~ زندگى 农村生活

~ قصر 夏宫

附 录 一

世界各国或地区、首都、货币名称表

亚 洲

国家或地区		首都或首府		货币名称	
中 国	چین	北 京	پکن (پیکنگ)	人民币（元）	یوان
约 旦	اردن هاشیمی	安 曼	عمان	约旦第纳尔	دینار
以色列	اسرائیل	特拉维夫	تل‌آویو	以色列镑	پوند
阿富汗	افغانستان	喀布尔	کابل	阿富汗尼	افغانی
阿拉伯联合酋长国	امارات متحدهٔ عربی	阿布扎比	ابوظبی	迪拉姆	درهم
印度尼西亚	اندونزی	雅加达	جاکارتا	印度尼西亚卢比（通称盾）	روپیه
伊 朗	ایران	德黑兰	تهران	里亚尔	ریال
巴 林	بحرین	麦纳麦	منامه	巴林第纳尔	دینار
缅 甸	برمه	仰 光	رانگون	缅 元	کیات
文 莱	برونی	斯里巴加湾港	بندرسری بگاوان		
孟加拉国	بنگلادش	达 卡	داکا	塔 卡	تاکا
不 丹	بوتان (بهوتان)	廷 布	تیم پو	努尔特鲁姆	نگولتروم
巴基斯坦	پاکستان	伊斯兰堡	اسلام آباد	巴基斯坦卢比	روپیه
泰 国	تایلند	曼 谷	بانکوك	泰 铢	بهت
土耳其	ترکیه	安卡拉	آنکارا	土耳其里拉（亦称镑）	لیره (پوند)
朝鲜民主主义人民共和国	جمهوری دموکراتیك توده‌ای کره	平 壤	پیونگ یانگ	圆	هوان
也门民主人民共和国	جمهوری دموکراتیك توده‌ای یمن	亚 丁	عدن	也门第纳尔	دینار

国家或地区		首都或首府		货币名称	
东帝汶民主共和国	جمهوری دموکراتیك تیمور شرقی	帝 力	دیلی		
阿拉伯也门共和国	جمهوریعرب یمن	萨 那	صنعاء	也门里亚尔	ریال
日 本	ژاپن	东 京	توکیو	日 元	ین
斯里兰卡	سریلنکا (سریلانکا)	科伦坡	کلمبو	斯里兰卡卢比	روپیه
新加坡	سنگاپور	新加坡	سنگاپور	新加坡元	دلار
叙利亚	سوریه	大马士革	دمشق	叙利亚镑	پوند
锡 金	سیکیوم	甘托克	گانتاك		
伊拉克	عراق	巴格达	بغداد	伊拉克第纳尔	دینار
沙特阿拉伯	عربستان سعودی	利雅得	ریاض	沙特里亚尔	ریال
阿 曼	عمان مسقط	马斯喀特	مسقط	阿曼里亚尔	ریال
菲律宾	فیلیپین	马尼拉	مانیل (مانیلا)	菲律宾比索	پزو
塞浦路斯	قبرس	尼科西亚	نیکوزیا	塞浦路斯镑	پوند
卡塔尔	قطر	多 哈	دوحه	卡塔尔里亚尔	ریال
柬埔寨	کامبوج	金 边	پنوم پنه	瑞 尔	ریل
科威特	کویت	科威特	کویت	科威特第纳尔	دینار
老 挝	لائوس	万 象	وینتیان	解放基普	کیپ
黎巴嫩	لبنان	贝鲁特	بیروت	黎巴嫩镑	پوند
马尔代夫	مالدیو	马 累	ماله	马尔代夫卢比	روپیه
马来西亚	مالزی(مالایا،مالزیا)	吉隆坡	کوالالامپور (کوآلالومپور)	林吉特	رنگت
蒙 古	مغولستان	乌兰巴托	اولان باتور	图格里克	توقریك
尼泊尔	نپال	加德满都	کاتماندو	尼泊尔卢比	روپیه
越 南	ویتنام	河 内	هانوی	越南盾	دن
印 度	هندوستان (هند)	新德里	دهلی نو	印度卢比	روپیه

非 洲

国家或地区		首都或首府		货币名称	
埃塞俄比亚	اتيوپى	亚的斯亚贝巴	آديس آبابا	埃塞俄比亚比尔	بير
南 非	آفريقاى جنوبى	比勒陀利亚	پروتوريا	南非兰特	راند
中 非	آفريقاى مەركزى	班 吉	بانگوئى (بانگى)	中非金融合作法郎	فرانك
阿尔及利亚	الجزاير	阿尔及尔	الجزيره	阿尔及利亚第纳尔	دينار
安哥拉	انگولا	罗安达	لو آندا	宽 扎	كوانزا
乌干达	اوگاندا	坎帕拉	كاپالا	乌干达先令	شلينگ
布隆迪	بروندى	布琼布拉	بوزامبر	布隆迪法郎	فرانك
贝 宁	بنين	波多诺伏（政治中心是科托努）	پرت نووا (كوتونو)	非洲金融共同体法郎	فرانك
博茨瓦纳	بوتسوانه	哈博罗内	گابرونه	普 拉	پولا
坦桑尼亚	تانزانيا	达累斯萨拉姆	دارالسلام	坦桑尼亚先令	شلينگ
多 哥	توگو	洛 美	لومه	非洲金融共同体法郎	فرانك
突尼斯	تونس	突尼斯	تونس	突尼斯第纳尔	دينار
吉布提	جيبوتى	吉布提	جيبوتى	吉布提法郎	فرانك
乍 得	چاد	恩贾梅纳	اندجامنا	中非金融合作法郎	فرانك
卢旺达	روآندا	基加利	كيگالى	卢旺达法郎	فرانك
留尼汪	ريونين	圣但尼	سن دنيس		
赞比亚	زامبيا	卢萨卡	لوزاكا	赞比亚克瓦查	كواچا
津巴布韦	زيمبابوه	索尔兹伯里	ساليزبورى	罗得西亚元	دلار
扎伊尔	زئير (زائر)	金沙萨	كينشاسا	扎伊尔	زئير
圣多美和普林西比	ساتومەو پرنسيپ	圣多美	ساتومه	多布拉	دوبرا
象牙海岸	ساحل عاج	阿比让	آبيجان	非洲金融共同体法郎	فرانك

国家或地区		首都或首府		货币名称	
塞内加尔	سنگال	达喀尔	داكار	非洲金融共同体法郎	فرانك
斯威士兰	سوازيلند	姆巴巴内	مبابان	里兰吉尼	ليلانگنى
苏 丹	سودان	喀土穆	خرطوم	苏丹镑	پوند
索马里	سومالى	摩加迪沙	موگاديشو (مقديشيو)	索马里先令	شلينگ
塞拉利昂	سيرآلئون	弗里敦	فريتون (فرى تان)	利 昂	لئون
塞舌尔	سيشل	维多利亚	ويكتوريا	塞舌尔卢比	روپيه
佛得角	كاب ورد	普拉亚	پرايا	佛得角埃斯库多	اسكودو
喀麦隆	كامرون	雅温得	ياووندى	中非金融合作法郎	فرانك
刚 果	كنگو	布拉柴维尔	برازاويل	中非金融合作法郎	فرانك
肯尼亚	كنيا	内罗毕	نايروبى	肯尼亚先令	شلينگ
科摩罗	كومورو	莫罗尼	مرونى	非洲金融共同体法郎	فرانك
加 蓬	گابن	利伯维尔	ليبرويل	中非金融合作法郎	فرانك
冈比亚	گامبيا	班珠尔	بانجول	冈比亚达拉西	دالاسى
加 纳	گانا (غنا)	阿克拉	اكرا	塞 地	سدى
几内亚	گينه	科纳克里	كوناكرى	西 里	سيلى
赤道几内亚	گينه استوائى	马拉博	مالابو	赤道几内亚埃奎勒	اكويله
几内亚比绍	گينه بى ساو	比 绍	بى ساو (بى‌سائو)	几内亚比索	پزو
莱索托	لسوتو	马塞卢	مازورو	南非兰特	راند
利比里亚	ليبريا	蒙罗维亚	مونرويا	利比里亚元	دلار
利比亚	ليبى	的黎波里	تريپولى	利比亚第那尔	دينار
马达加斯加	ماداگاسكار	塔那那利弗	تاناناريو	马尔加什法郎	فرانك
马 里	مالى	巴马科	باماكو	马里法郎	فرانك
摩洛哥	مراكش	拉巴特	رباط	迪拉姆	درهم
埃 及	مصر	开 罗	قاهره	埃及镑	پوند

国首或地区	首都或首府	货币名称
马拉维 ملاوی (مالاوی)	利隆圭 لیلونگوی	马拉维克瓦查 کواچا
毛里塔尼亚 موریتانی	努瓦克肖特 نواکچوت	乌吉亚 اوگیا
毛里求斯 موریس	路易港 پورت لوئیز	毛里求斯卢比 روپیه
莫桑比克 موزامبیك	马普托 ماپوتو	莫桑比克埃斯库多 اسکودو
纳米比亚 (西南非洲) نامیبی (آفریقای جنوب غربی)	温得和克 ویندهواك	
尼日尔 نیجر	尼亚美 نیامی	非洲金融共同体法郎 فرانك
尼日利亚 نیجریه	拉各斯 لاگوس	奈 拉 نایرا
上沃尔特 ولتای علیا	瓦加杜古 اواگادوگو	非洲金融共同体法郎 فرانك

欧 洲

国家或地区	首都或首府	货币名称
苏 联 اتحاد شوروی	莫斯科 مسکو	卢 布 روبل
西班牙 اسپانیا	马德里 مادرید	比塞塔 پزوتا (پزتا)
奥地利 اطریش (اتریش)	维也纳 وین	奥地利先令 شلینگ
阿尔巴尼亚 آلبانی	地拉那 تیرانا	列 克 لك
安道尔 اندورا	安道尔 اندورا	法国法郎和西班牙比塞塔 فرانك پزوتا
意大利 ایتالیا	罗 马 رم	里 拉 لیر
爱尔兰 ایرلند	都柏林 دوبلین	爱尔兰镑 پوند
冰 岛 ایسلند	雷克雅未克 ریك جاویك (ریکیاویك)	冰岛克朗 کرونا
英 国 بریتانیای کبیر (انگلستان)	伦 敦 لندن	英 镑 پوند

国家或地区		首都或首府		货币名称	
比利时	بلژيك	布鲁塞尔	بروكسل	比利时法郎	فرانك
保加利亚	بلغارستان	索非亚	صوفيه	列 弗	لو
葡萄牙	پرتقال	里斯本	ليسبون	埃斯库多	اسكودو
德意志民主共和国	جمهوری دموكراتيك آلمان	柏 林	برلن	德意志民主共和国马克	مارك
德意志联邦共和国	جمهوری فدرال آلمان	波 恩	بن	西德马克	مارك
捷克斯洛伐克	چكوسلواكی	布拉格	پراگ	克 朗	كرونا
丹 麦	دانمارك	哥本哈根	كپنهاك	丹麦克朗	كرون
罗马尼亚	رومانی	布加勒斯特	بخارست	列 伊	لی
圣马力诺	سن مارينو	圣马力诺	سن مارينو	意大利里拉	لير
瑞 典	سوئد	斯德哥尔摩	استكهلم	瑞典克朗	كرون
瑞 士	سوئيس(سويس)	伯尔尼	برن	瑞士法郎	فرانك
法 国	فرانسه	巴 黎	پاريس	法国法郎	فرانك
芬 兰	فنلاند	赫尔辛基	هلسينكی	芬兰马克	ماركا
卢森堡	لوكزامبورگ	卢森堡	لوكزامبورگ	卢森堡法郎	فرانك
波 兰	لهستان	华 沙	ورشو	兹罗提	زلاتی
列支敦士登	ليختن اشتاين (ليختن شتين)	瓦杜兹	وادوز	瑞士法郎	فرانك
马耳他	مالت	瓦莱塔	والتا	马耳他镑	پوند
匈牙利	مجارستان	布达佩斯	بوداپست	福 林	فورينت
摩纳哥	موناكو	摩纳哥	موناكو	法国法郎	فرانك
挪 威	نروژ	奥斯陆	اسلو	挪威克朗	كرون
梵蒂冈	واتيكان	梵蒂冈	واتيكان	意大利里拉	لير
荷 兰	هلند	阿姆斯特丹	آمستردام	荷兰盾	گولدر

国家或地区	首都或首府	货币名称
南斯拉夫 یوگسلاوی	贝尔格莱德 بلگراد	第纳尔 دینار
希　腊 یونان	雅　典 آتن	德拉克马 دراخما

美　　洲

国家或地区	首都或首府	货币名称
阿根廷 ارژانتین	布宜诺斯艾利斯 بوئنوس آیرس	阿根廷比索 پزو
乌拉圭 اروگوئه (اوروگویه)	蒙得维的亚 مونته ویدئو	乌拉圭新比索 پزو جدید
厄瓜多尔 اکوادور (اکواتر)	基　多 کیتو	苏克雷 سوکر
萨尔瓦多 السالوادور	圣萨尔瓦多 سن سالوادور	萨尔瓦多科郎 کولون
美　国 ایالات متحدهٔ اسریکا (اتازونی ، آمریکا)	华盛顿 واشنگتن	美　元 دلار
巴巴多斯 باربادوس	布里奇顿 بریجتون	巴巴多斯元 دلار
巴哈马 باهاما	拿　骚 ناسائو	巴哈马元 دلار
巴　西 برزیل	巴西利亚 برازیلیا	克鲁赛罗 کروزیرو
玻利维亚 بولیوی (بلیوی)	拉巴斯 لاپاز	玻利维亚比索 پزو
巴拉圭 پاراگویه	亚松森 آسونسیون (آسانسیون)	巴拉圭瓜拉尼 گوارانی
巴拿马 پاناما	巴拿马城 پاناما	巴波亚 بالبوآ
秘　鲁 پرو	利　马 لیما	索　尔 سول
波多黎各 پورتوریکو	圣胡安 سن ژوان (سن خوآن)	美　元 دلار
特立尼达和多巴哥 ترینیداد و توباکو	西班牙港 پرت اسپانی	特立尼达和多巴哥元 دلار
牙买加 جامایکا (جامائیکا)	金斯敦 کینگستن (کینگزتون)	牙买加元 دلار
多米尼加 دوسینیکن	圣多明各 سن دمینگ	多米尼加比索 پزو

国家或地区	首都或首府	货币名称
苏里南 سورينام	帕拉马里博 پاراماريبو	苏里南盾 گولدر
智 利 شيلى	圣地亚哥 سانتياگو	智利比索 پزو
加拿大 كانادا	渥太华 اوتاوا	加拿大元 دلار
哥斯达黎加 كستاريكا	圣约瑟 سن ژوزه	哥斯达黎加科郎 كولون
哥伦比亚 كلمبيا	波哥大 بوگوتا	哥伦比亚比索 پزو
古 巴 كوبا	哈瓦那 هاوانا	古巴比索 پزو
格林纳达 گرينادا	圣乔治 سن جرج	东加勒比元 دلار
危地马拉 گواتمالا	危地马拉城 گواتمالا	格查尔 گويتزال
圭亚那 گويان	乔治敦 جرج تاون (جوج تون)	圭亚那元 دلار
墨西哥 مكزيك	墨西哥城 مكزيك (مكزيكوسيتى)	墨西哥比索 پزو
尼加拉瓜 نيكاراگوا	马那瓜 ماناگوا	科多巴 كوردوبا
委内瑞拉 ونزيولا (ونزئلا)	加拉加斯 كاراكاس	博利瓦 بوليوار
海 地 هائيتى	太子港 پورت پرنس	古 德 گورد (گوردو)
洪都拉斯 هندوراس	特古西加尔巴 تاگوسى گالپا	伦皮拉 لمپيرا

大 洋 洲

国家或地区	首都或首府	货币名称
澳大利亚 استراليا	堪培拉 كانبرا	澳大利亚元 دلار
巴布亚新几内亚 پاپوا (و) گينهٔ جديد	莫尔斯比港 پرت سوريسبى	基 那 كينا (كنا)
汤 加 تونگا	努库阿洛法 نوكوآلوفا	潘 加 پاانگا
西萨摩亚 ساموآى غربى	阿皮亚 آپيا	西萨摩亚塔拉 تالا
斐 济 فيجى	苏 瓦 سووا	斐济元 دلار

国家或地区		首都或首府		货币名称	
所罗门群岛	مجمع الجزائر سليمان	霍尼亚拉	هونيارا	所罗门群岛元	دلار
瑙　鲁	ناورو	瑙　鲁	ناورو	澳大利亚元	دلار
新西兰	نئوزيلاند (زيلاند جديد ، زيلاند نو)	惠灵顿	ولينگتن	新西兰元	دلار
新赫布里底	هبريد جديد	维　拉	ويلا		

附　录　二

公历、伊朗阳历、阿富汗阳历月份名对照表

公　　历		伊朗阳历（注一）	阿富汗阳历（注一）
一　月	ژانویه	十　月 دی（公历12.22—1.20）	十　月 جدی（公历12.22—1.20）
二　月	فوریه	十一月 بهمن（公历1.21—2.19）	十一月 دلو（公历1.21—2.19）
三　月	مارس	十二月 اسفند（公历2.20—3.20）	十二月 حوت（公历2.20—3.20）
四　月	آوریل	一　月 فروردین（注二）（公历3.21—4.20）	一　月 حمل（注二）（公历3.21—4.20）
五　月	مه	二　月 اردیبهشت（公历4.21—5.21）	二　月 ثور（公历4.21—5.21）
六　月	ژوئن	三　月 خرداد（公历5.22—6.21）	三　月 جوزا（公历5.22—6.21）
七　月	ژوئیه	四　月 تیر（公历6.22—7.22）	四　月 سرطان（公历6.22—7.22）
八　月	اوت	五　月 مرداد（公历7.23—8.22）	五　月 اسد（公历7.23—8.22）
九　月	سپتامبر	六　月 شهریور（公历8.23—9.22）	六　月 سنبله（公历8.23—9.22）
十　月	اکتبر	七　月 مهر（公历9.23—10.22）	七　月 میزان（公历9.23—10.22）
十一月	نوامبر	八　月 آبان（公历10.23—11.21）	八　月 عقرب（公历10.23—11.21）
十二月	دسامبر	九　月 آذر（公历11.22—12.21）	九　月 قوس（公历11.22—12.21）
		十　月 دی	十　月 جدی

（注一）伊朗阳历和阿富汗阳历平年每年365天，闰年366天，逢闰年，在第十二月末加一天。平年1—6月每月31天，7—11月每月30天，12月为29天（如逢闰年则为30天，其闰年与公历闰年年份相同）。

（注二）伊朗阳历和阿富汗阳历每年元旦均为公历3月21日。

附 录 三

波斯语不规则动词词根表

动词词根 ریشهٔ فعل	动词不定式 مصدر
آجین	آجیدن
آز	آختن
آرا (ی)	آراستن
آزار	آزردن
آزما (ی)	آزمودن
آسا (ی)	آسودن
آشوب	آشفتن
آغار	آغشتن
افت	افتادن
افراز	افراختن
افراز	افراشتن
افروز	افروختن
آفرین	آفریدن
افزا (ی)	افزودن
افشار	افشردن
آ گین	آ گندن
آلا(ی)	آلودن
آما (ی)	آمادن
آ(ی)	آمدن
آموز	آموختن
آما (ی)	آمودن
آمیز	آمیختن
انبار	انباشتن
انداز	انداختن
اندوز	اندوختن
اندا (ی)	اندودن
انگار	انگاشتن
انگیز	انگیختن
آر(آور)	آوردن
آویز	آویختن
آهیز	آهختن (آهیختن)
ایست	ایستادن
باز	باختن
بای	بایستن
بخشا(ی)	بخشودن
بر	بردن
بند	بستن
باش	بودن
بیز	بیختن
پالا	پالودن
پز	پختن
پذیر	پذیرفتن
پرداز	پرداختن
پندار	پنداشتن
پیما (ی)	پیمودن
پیوند	پیوستن
تاز	تاختن
تاب	تافتن

动词词根 ريشهٔ فعل	动词不定式 مصدر
توان	توانستن
توز	توختن
جه	(*jasten*) جستن
جو	(*jostan*) جستن
چین	چیدن
خیز	خاستن
خسب	خفتن
خواه	خواستن
ده	دادن
دار	داشتن
دان	دانستن
درو	درودن
دوز	دوختن
دوش	دوختن
بین	دیدن
ربا(ی)	ربودن
ره	(*rastan*) رستن
رو	(*rostan*) رستن
ریس	رشتن
رو	(*raftan*) رفتن
روب	(*roftan*) رفتن
ریز	ریختن
زن	زدن
زدا (ی)	زدودن
زی	زیستن
ساز	ساختن
سپار	سپردن
سپوز	سپوختن
ستان	ستادن
ستان	ستدن
ستا(ی)	ستودن
سریش	سرشتن
سرا(ی)	سرودن
سنب	سفتن
سوز	سوختن
شای	شایستن
شتاب	شتافتن
شو	شدن
شو	شستن
شکن	شکستن
شمار	شمردن
شناس	شناختن
شنو	شنفتن
شنو	شنیدن
غنو	غنودن
فراز	فراختن
فرست	فرستادن
فرسا(ی)	فرسودن
فرما(ی)	فرمودن
فروز	فروختن
فروش	فروختن
فرهیز	فرهیختن
فریب	فریفتن
فشار	فشردن
کاه	کاستن
کار	کاشتن
کن	کردن
کار	(*keshtan*) کشتن

动词词根 ريشهٔ فعل	动词不定式 مصدر
كشوف	كشفتن
كن	كندن
كوب	كوفتن
گداز	گداختن
گذار	گذاشتن
گذر	گذشتن
گير	گرفتن
گرا (ی)	گرويدن
گريز	گريختن
گری	گريستن
گزين	گزيدن
گسل	گسستن
گسل	گسيختن
گشا(ی)	گشادن
گرد	گشتن

动词词根 ريشهٔ فعل	动词不定式 مصدر
گشا (ی)	گشودن
گو (ی)	گفتن
گمار	گماشتن
ليس	لشتن
مير	مردن
ميز	ميختن
نشين	نشستن
نگار	نگاشتن
نگر	نگريستن
نما (ی)	نمودن
نواز	نواختن
نويس	نوشتن
نه	نهادن
هل	هشتن
هيز	هيختن
ياب	يافتن

附 录 四

伊朗、阿富汗军衔表

汉语 \ 波斯语 \ 国家	伊 朗	阿 富 汗
兵	سرباز	سرتیر
一等兵	سرباز یکم	—
下 士	سرجوخه	—
中 士	گروهبان سوم	—
上 士	گروهبان دوم	—
军士长	گروهبان یکم	پرك مشر
二级准尉	استوار(دوم)	—
一级准尉	استوار(یکم)	—
少 尉	ستوان دوم	دریم بریدمن
中 尉	ستوان یکم	دوهم بریدمن
上 尉	سروان	لومړی بریدمن
大 尉	—	جگتورن (تورن)
少 校	سرگرد	جگړن
中 校	سرهنگ دوم	ډگرمن
上 校	سرهنگ	ډگروال
准 将	سرتیپ	—
少 将	سرلشگر	برید جنرال
中 将	سپهبد	تورن جنرال
上 将	ارتشبد	ډگرجنرال
大 将	—	ستر جنرال
元 帅	—	مارشال
最高统帅	بزرگ ارتش داران	معظم تولواک

附　录　五

伊朗、阿富汗军队编制、军职表（陆军）

（一）伊朗、阿富汗军队编制表

汉语 \ 波斯语 \ 国家	伊　朗	阿　富　汗
班	گروه	ډلگی
排	دسته	بلوك
连	گروهان	ټولی
营	گردان	کندك
团	هنگ	غنډ
旅	تیپ	لوا
师	لشگر	فرقه
军	سپاه	اردو
军　团	ارتش	قول اردو

（二）伊朗、阿富汗军职表

汉语 \ 波斯语 \ 国家	伊　朗	阿　富　汗
班　长	فرمانده گروه	ډلگی مشر
排　长	فرمانده دسته	د بلوك مشر
连　长	فرمانده گروهان	د ټولی مشر
营　长	فرمانده گردان	د کندك مشر
团　长	فرمانده هنگ	د غنډ مشر
旅　长	فرمانده تیپ	د لوا مشر
师　长	فرمانده لشگر	د فرقی مشر
军　长	فرمانده سپاه	د اردو قوماندان
军团（长）司令	فرمانده ارتش	قوماندان

附 录 六

波斯语量词表

اصله	棵、根、块（指树木、木板、木材等）	جفت	双、对（指鞋、袜、手套等）
باب	座、幢、个（指固定资财如房屋、商店等）	جلد	本、册、卷（指各种书籍）
بار	包、捆（指成包、成捆的货物）	جين	个、粒、颗（指线轴、钮扣等）
برگ	张、页（指零散未装订成册的纸张）	حلقه	个、卷(指圆形物品，如轮胎、胶卷等)、口(指井)
بند	捆、叠(指纸或纸板等）	دانگ	同 پارچه
پارچه	座、个（指村庄等）	دانه	粒、支、个、颗(指铅笔、药丸、核桃、蛋类等）
تا	个、只（口语中泛用量词）	دست	件、套（指成套的衣服或家具）
تخته	条（指毡、毯子等）	دستگاه	架、台、座（指机器、收音机、闹钟等）
تن	个、位（指人）	دسته	束、把（指花及其他成把物品）
توپ	匹、捆（指衣料）	رأس	头、只（指家畜如牛、羊等）
تير	发、颗（指子弹）	رشته	条（指带状物如裤带、腰带等）
ثوب	件（指成衣）	زنجير	头（指大动物如象）
جام	面、块（指玻璃、镜子等）	سكه	枚、个（指硬币）

شعله	只、支（指发光物品如灯泡、蜡烛等）	قطره	滴（指眼泪、血、墨水、水等）
شيشه	瓶（指盛液体的器皿）	قطعه	张、幅、帧（指照片、图片等）
طاقه	条（指围巾、披巾等）	قلاده	头、只（指猛兽如狮、豹等）
طغرى	封、张、页（指信、信封、信纸、帐单等）	گله	群（指成群的家畜或野兽）
عدد	只、个（指飞禽）	لوله	管、支、根（指各种管状或棍状物品）
عدل	捆、匹（指布匹等）	ليوان	同 فنجان
عراده	门、辆、座（指坦克、大炮等重武器）	نسخه	本、份、册（指报刊、杂志等）
فروند	艘、架（指船只和飞机）	نفر	个（指人）、头（指骆驼）、棵（指椰枣树等）
فنجان	杯（指饮料）		
قبضه	件、根、枝（指从匕首到轻机枪等轻武器）		
قطار	匹、头（指骆驼）		

附　录　七

度量衡表（公制）

	汉语名称	波斯语名称	对主单位的比	折合市制
长度	毫微米	میلیمیکرون	1/1,000,000,000	
	微　米	میکرون	1/1,000,000	
	忽　米	سانتیمیلیمتر	1/100,000	
	丝　米	دسیمیلیمتر	1/10,000	
	毫　米	میلیمتر	1/1,000	
	厘　米	سانتیمتر	1/100	
	分　米	دسیمتر	1/10	
	米	متر	واحد عمده	=3市尺
	十　米	دکامتر	10	
	百　米	هکتومتر	100	
	公　里(千米)	کیلومتر	1,000	=2市里
面积及地积	平方米	متر مربع	واحد عمده	=9平方市尺
	公亩(平方百米)	آر	100	=0.15市亩
	公　顷	هکتار	10,000	=15市亩
	平方公里	کیلومتر مربع	1,000,000	=4平方市里
重量和质量	毫　克	میلیگرم	1/1,000,000	
	厘　克	سانتیگرم	1/100,000	
	分　克	دسیگرم	1/10,000	
	克	گرم	1/1,000	
	十　克	دکاگرم	1/100	
	百　克	هکتوگرم	1/10	
	公　斤(千克)	کیلوگرم	واحد عمده	=2市斤
	公　担	کنتال	100	=200市斤
	公　吨(千公斤)	تن	1,000	=2000市斤

	汉语名称	波斯语名称	对主单位的比	折合市制
容量	微　升	میکرولیتر	1/1,000,000	
	毫　升	میلیلیتر	1/1,000	
	厘　升	سانتیلیتر	1/100	
	分　升	دسیلیتر	1/10	
	升	لیتر	واحد عمده	=1市升
	十　升	دکالیتر	10	=1斗
	百　升	هکتولیتر	100	=1石
	千　升	کیلولیتر	1,000	

附 录 八

化 学 元 素 表

中文	原素符号	拉 丁 语	波斯语	原子序数	中文	原素符号	拉 丁 语	波斯语	原子序数
钒	V	Vanadium	وانادیم	٢٣	氢	H	Hydrogen	ئیدرژن	١
铬	Cr	Chromium	کرم	٢٤	氦	He	Helium	هلیوم	٢
锰	Mn	Manganese	منگنز	٢٥	锂	Li	Lithium	لیتیم	٣
铁	Fe	Ferrum	آهن	٢٦	铍	Be	Beryllium	بریلیم	٤
钴	Co	Cobalt	کبالت	٢٧	硼	B	Boron	بر	٥
镍	Ni	Nikel	نیکل	٢٨	碳	C	Carbon	کربن	٦
铜	Cu	Cuprum	مس	٢٩	氮	N	Nitrogen	ازت	٧
锌	Zn	Zincum	روی	٣٠	氧	O	Oxygen	اکسیژن	٨
镓	Ga	Gallium	گالیم	٣١	氟	F	Fluorine	فلوار	٩
锗	Ge	Germanium	ژرمانیم	٣٢	氖	Ne	Neon	نئون	١٠
砷	As	Arsenic	ارسنیك	٣٣	钠	Na	Natrium	سدیم	١١
硒	Se	Selenium	سلنیم	٣٤	镁	Mg	Magnesium	منیزیم	١٢
溴	Br	Bromine	برم	٣٥	铝	Al	Aluminium	آلومینیوم	١٣
氪	Kr	Krypton	کریپتون	٣٦	硅	Si	Silicium	سیلیسیم	١٤
铷	Rb	Rubidium	روبیدیم	٣٧	磷	P	Phosphorus	فسفر	١٥
锶	Sr	Strontium	استرونسیوم	٣٨	硫	S	Sulphur	گوگرد	١٦
钇	Y	Yttrium	ایتریوم	٣٩	氯	Cl	Chlorine	کلر	١٧
锆	Zr	Zirconium	ژیرکنیم	٤٠	氩	Ar	Argon	آرگن	١٨
铌	Nb	Niobium	نیوبیم	٤١	钾	K	Kalium	پتاسیم	١٩
钼	Mo	Molybdenum	مولیبدن	٤٢	钙	Ca	Calcium	کلسیم	٢٠
锝	Tc	Technetium	تکنسیم	٤٣	钪	Sc	Scandium	اسکاندیم	٢١
钌	Ru	Ruthenium	روتینم	٤٤	钛	Ti	Titanium	تیتان	٢٢

中文	原素符号	拉丁语	波斯语	原子序数	中文	原素符号	拉丁语	波斯语	原子序数
铥	Tm	Thulium	توليم	٦٩	铑	Rh	Rhodium	روديم	٤٥
镱	Yb	Ytterbium	ايتربيم	٧٠	钯	Pd	Palladium	پالاديم	٤٦
镥	Lu	Lutecium	لوتسيم	٧١	银	Ag	Argentum	نقره	٤٧
铪	Hf	Hafnium	هافنيم	٧٢	镉	Cd	Cadmium	كادميم	٤٨
钽	Ta	Tantalum	تانتال	٧٣	铟	In	Indium	انديم	٤٩
钨	W	Wolfram	تنگستن	٧٤	锡	Sn	Stannum	قلع	٥٠
铼	Re	Rhenium	رنيم	٧٥	锑	Sb	Stibium	انتيمون	٥١
锇	Os	Osmium	اسميم	٧٦	碲	Te	Tellurium	تلور	٥٢
铱	Ir	Iridium	ايريديم	٧٧	碘	I	Iodine	يد	٥٣
铂	Pt	Platinum	طلای سفید	٧٨	氙	Xe	Xenon	كزنن	٥٤
金	Au	Aurum	طلا	٧٩	铯	Cs	Cesium	سزيم	٥٥
汞	Hg	Hydrargyrum	جيوه	٨٠	钡	Ba	Barium	باريم	٥٦
铊	Tl	Thallium	تاليم	٨١	镧	La	Lanthanum	لانتان	٥٧
铅	Pb	Plumbum	سرب	٨٢	铈	Ce	Cerium	سريم	٥٨
铋	Bi	Bismuth	بيسموت	٨٣	镨	Pr	Praseodymium	پرازئوديم	٥٩
钋	Po	Polonium	پولونيم	٨٤	钕	Nd	Neodymium	نئوديم	٦٠
砹	At	Astatine	آستات	٨٥	钷	Pm	Promethium	پرومتئم	٦١
氡	Rn	Radon	رادن	٨٦	钐	Sm	Samarium	ساماريم	٦٢
钫	Fr	Francium	فرانسيوم	٨٧	铕	Eu	Europium	اروپيم	٦٣
镭	Ra	Radium	راديوم	٨٨	钆	Gd	Gadolinium	گادولينيم	٦٤
锕	Ac	Actinium	آكتينيم	٨٩	铽	Tb	Terbium	تربيم	٦٥
钍	Th	Thorium	توريم	٩٠	镝	Dy	Dysprosium	ديسپروزيم	٦٦
镤	Pa	Protactinium	پروتاكتينيم	٩١	钬	Ho	Holmium	هلميم	٦٧
铀	U	Uranium	اورانيوم	٩٢	铒	Er	Erbium	اربيم	٦٨

中文	原素符号	拉丁语	波斯语	原子序数	中文	原素符号	拉丁语	波斯语	原子序数
锿	Es	Einsteinium	اینشتینیم	۹۹	镎	Np	Neptunium	نپتونیم	۹۳
镄	Fm	Fermium	فرمیم	۱۰۰	钚	Pu	Plutonium	پلوتونیوم	۹٤
钔	Md	Mendelevium	مندلیویم	۱۰۱	镅	Am	Americium	آمریسیم	۹٥
锘	No	Nobelium	نوبلیم	۱۰۲	锔	Cm	Curium	کوریم	۹٦
铹	Lr	Lawrencium	لارنسیم	۱۰۳	锫	Bk	Berkelium	برکلیم	۹۷
					锎	Cf	Californium	کالیفرنیم	۹۸

波斯语汉语词典

北京大学东方语言文学系
波斯语教研室编

商 务 印 书 馆 出 版
（北京王府井大街36号）
新华书店北京发行所发行
外 文 印 刷 厂 印 刷
统一书号：9017.774

1981年9月第1版　　开本787×1092 1/16
1981年9月北京第1次印刷　　字数3579千
印数 1—1,500册　　印张：165
定价：36.30元